Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

111
395

JOSEPH II
EMPEREUR D'AUTRICHE

22
Ա-76

23 SEP 2009

ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՉ

ԳԻՐՔ

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԱՑ

ԵԲՐԱՑԱԿԱՆ ԵՒ ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԲՆԱԳԻՐՆԵՐԷՆ
ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱԾ

مصارف آمریقان بیبل شرکتی طرفندن تسویه اولنرق
معارف عمومیه نظارت جلیله‌سنك رخصتیله
۷ ربیع‌الاول ۳۰۰ و ۱۹ کانون ثانی ۹۸ نومرو ۸۷۱

Ի ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ

Ի ՏՊԱՐԱՆ Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

1883

№ 25.12.2013

3650

22 | 35066-62
Ա-76 Աստվածաշունչ
Վիեննա 1890
ՀԱՍ 4360 23/I-81

Ազգային գրադարան
Гос. Библиотека
им. А. Мясникяна
III-395ատ
(35066-62)

ՑԱՆԿ

ԳՐՈՑ ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԱՑ

ԽՒՐՔ	ԳԼՈՒԽ	ԵՐԵՍ
ԾՆՆԴՈՑ	50	5
ԿԼԻՍ	40	55
ՂԱՒՏՑԻՈՑ	27	98
ԹՈՒՈՑ	36	129
ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՐԻՆՑԵ	34	170
ՑԵՍՈՒԹԻՑ	24	209
ԴԻՑԵՒՈՐԵՑ	21	233
ՀՈՎՈՒԹԻՑ	4	258
Ե. ԹԷԴԵՒՈՐԵՑ	31	261
Բ. ԹԷԴԵՒՈՐԵՑ	24	294
Գ. ԹԷԴԵՒՈՐԵՑ	22	322
Դ. ԹԷԴԵՒՈՐԵՑ	25	333
Ե. ՄՆԱՑՈՐԴԵՑ	29	383
Բ. ՄՆԱՑՈՐԴԵՑ	36	411
ՆԶՐԱՍԵՑ	10	446
ՆԵՒՄԻԵՑ	13	456
ՆՈՒՆԻԵՑ	19	470
ՑՈՒԵՑ	42	478
ՍԵՂՄՈՍԵՑ	150	510
ԵՒԵՂԿԵՑ	31	595
ՃՈՂՈՎՈՂԻ	12	623
ՆՐԱ ՆՐԱՑ	8	633
ՄԵՐԵՐԵՒՈՒԹԻՒՆՆ		
ՆՍԱՑԵՑԵՑ	66	637
ՆԻՆԻՒԵՑ	52	701
ՅՈՂՈՎ ՆԻՆԻՒԵՑ	5	767
ՆԶՆԿՒՆԻՒ	48	773
ԴԵՆԻՆԻՒ	12	826
ՈՎՍԵՑ	14	842
ՑՈՎՆԻԼԵՑ	3	852
ԵՄՈՎՍԵՑ	9	855
ԵՐԴՈՒՈՒ	1	863
ՑՈՎՆԵՆՈՒ	4	864
ՄՒՀԻԵՑ	7	866
ՆԵՒՈՒՄԵՑ	3	872
ԵՄԲԱՂՈՒՄԵՑ	3	874
ՍՈՓՈՒՆԵՑ	3	877
ԵՆԴՆԵՑ	2	880
ՋԵՓԵՐԻԵՑ	14	882
ՄԵՂԵՓԻԵՑ	4	892
ԱՒԵՏԵՐԵՆ		
ՀՁՑ ՄԵՑՔԻՈՒՒ	28	899
ՀՁՑ ՄԵՐՈՈՒ	16	932
ՀՁՑ ՂԱՒԿԵՑՈՒ	24	952
ՀՁՑ ՑՈՎՀԵՆՆՈՒ	21	986
ԴԱՐՁԵ ԵՒԵՓԵԼՈՑ	28	1013
ԹՈՒՂՔ ՊՕՂՈՍՈՒ ԵՒԵՓԵԼՈՑՆ		
ԵՒ ՀՈՎՈՎՄԵՑԵՑԻՍ	16	1047
ԵՒ ԿՈՐՆԹԵՑԻՍ Ե.	16	1063
ԵՒ ԿՈՐՆԹԵՑԻՍ Բ.	13	1077
ԵՒ ԴԵՂԵՑԵՑԻՍ	6	1087
ԵՒ ԼՓԼՍԵՑԻՍ	6	1093
ԵՒ ՓԻԼՊՊԵՑԻՍ	4	1098
ԵՒ ԿՈՂՄԵՑԻՍ	4	1102
ԵՒ ԹԼՍԵՂՁՆԻԿԵՑԻՍ Ե.	5	1105
ԵՒ ԹԼՍԵՂՁՆԻԿԵՑԻՍ Բ.	3	1109
ԵՒ ՏԻՄՈՒԼՈՍ Ե.	6	1111
ԵՒ ՏԻՄՈՒԼՈՍ Բ.	4	1115
ԵՒ ՏԻՏՈՍ	3	1119
ԵՒ ՓԻԼԻՄՈՆ	1	1121
ԵՒ ՆԻՐԵՑԵՑԻՍ	13	1122
ԹՈՒՂՔ		
ՑԵՂՈՐՈՒ ԸՆԴՀԱՆՐԵՑՆ	5	1133
ՊԵՏՐՈՍԻ Ե. ԸՆԴՀԱՆՐԵՑՆ	5	1137
ՊԵՏՐՈՍԻ Բ. ԸՆԴՀԱՆՐԵՑՆ	3	1142
ՑՈՎՀԱՆՆԻ Ե. ԸՆԴՀԱՆՐԵՑՆ	5	1145
ՑՈՎՀԱՆՆԻ Բ.	1	1149
ՑՈՎՀԱՆՆԻ Գ.	1	1150
ՑՈՒԴԵՈՍ ԸՆԴՀԱՆՐԵՑՆ	1	1150
ՑԵՑՑՆՈՒԹԻՒՆ ՑՈՎՀԱՆՆԻ	22	1153

Ա-2107.

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Ը. Ը՝ թարգմանութիւնը մէջ տեղ տեղ բաներ խմասը բացատրելու համար բառեր աւելցուած են, որոնց բնագրին մէջ չգտնուիլը խմացընելու համար նոյնը գրով պահուած են։

Ր. Խոչ մեր գրած ծանօթութիւններէն ուր որ երկու կամ աւելի բառերու կը վերաբերին վերջի բառին վրայ դնելի բաւական է՝ դրինք։

Դ. [ ] Ը.յս են փակագիծի մէջ առնուած բառերը կամ խոսքերը բնագրին նախկին օրինակներէն օտանց մէջ կը գտնուին և օտանց մէջ չեն գտնուիր։

Դ. ՆՀՈՎՈՑ անունը երբոյեկերէնին մէջ ձշմարիտ Ը.սուածոյ յատուկ անունն է ըլլալով՝ թէև շատ անգամ ՏԵՐ թարգմանած ենք, բայց երբեմն ալ յարմար սեպհցինք նոյն անունը պահել աս թարգմանութեանս մէջ, մանաւանդ ուր որ հնութեանները բերնով կը շուռցուէր։

ԳԻՐՔ ԾՆՆԴՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Երիւից ու երկրի։ 3 լոյս։ 6 ու. Հաստատեաւն առգ
ծուխը։ 9 երկրին ջուրերն գաւաքուք։ 11 ու. պտղաբեր ըս-
տոյ։ 14 Երկին։ լուսինն ու աստղերն։ 20 ձուկերն և
թռչուններուն։ 24 ու. գազաններուն և անասուններուն։ 26
և Աստուծոյ պատկերով. Մարդուն առնծուխը։ 29 կեր-
բուն ամէնաուխը։

1 Սկիզբն Աստուած երկինքն ու երկիրը
2 ստեղծեց։ Ու երկիրը անձև ու պարապ էր.
և անդունդին վրայ խաւար կար. և Աստու-
3 ծոյ Հոգին ջուրերուն վրայ կը շարժէր։ Եւ
Աստուած ըսաւ, Լոյս ըլլայ· ու լոյս եղաւ։
4 Եւ Աստուած տեսաւ լոյսը որ բարի է· ու
5 Աստուած լոյսը խաւարէն զատեց։ Եւ Աս-
տուած լոյսին անունը Ցերեկ, ու խաւարին
անունը Գիշեր դրաւ. և իրիկուն ու առաւօտ
ըլլալով՝ առաջին օրը եղաւ։
6 Եւ Աստուած ըսաւ, Ջուրերուն մէջտեղը
հաստատութիւն ըլլայ, որ ջուրերը ջուրե-
7 րէն զատէ։ Եւ Աստուած հաստատութիւնը
ըրաւ, ու հաստատութիւնեն տակ եղած ջու-
րերը՝ հաստատութենէն վրայ եղած ջուրե-
8 րէն զատեց· ու այնպէս եղաւ։ Եւ Աս-
տուած հաստատութիւնը երկինք կոչեց։ և
իրիկուն ու առաւօտ ըլլալով՝ երկրորդ օրը
եղաւ։
9 Եւ Աստուած ըսաւ, Երկինքի տակը եղած
ջուրերը մէկտեղ ժողովուին, ու ցամաքը երե-
10 ւնայ· և այնպէս եղաւ։ Եւ Աստուած ցամա-
քին անունը երկիր դրաւ, ու ջուրերուն ժո-
ղովքը ծովեր կոչեց։ և Աստուած տեսաւ որ
11 բարի է։ Ու ըսաւ Աստուած, երկիրը կա-
նաչ խոտ բուսցընէ, սերմ տուող խոտ, և իր
տեսակին պէս պտուղ տուող պտղաբեր ծառ,
որ իր մէջը իր սերմն ունենայ երկրի վրայ·
12 ու այնպէս եղաւ։ Ու երկիրը կանաչ խոտ,
իր տեսակին պէս սերմ տուող խոտ, և իր
տեսակին պէս սերմ ունեցող պտղաբեր ծառ
հանեց· ու Աստուած տեսաւ որ բարի է։
13 Եւ իրիկուն ու առաւօտ ըլլալով՝ երրորդ օրը
եղաւ։
14 Եւ ըսաւ Աստուած, Երկինքի հաստատու-
թեանը մէջ լուսաւորներ ըլլան, որ ցորեկը
գիշերէն զատեն. և նշաններու ու ատենների
ու օրերու ու տարիներու համար ըլլան։
15 Ու երկինքի հաստատութեանը մէջ լուսաւոր-
ներու համար ըլլան, որ երկրի վրայ լոյս
16 տան· ու այնպէս եղաւ։ Եւ Աստուած երկու
մեծ լուսաւորները ըրաւ· մեծ լուսաւորը ցո-
րեկուան իշխելու համար, ու պզտիկ լուսա-
ւորը գիշերուան իշխելու համար. աստղերն
17 ալ ըրաւ։ Եւ Աստուած երկինքի հաստատու-
թեանը մէջ դրաւ զանոնք, որ երկրի վրայ
18 լոյս տան, Եւ ցորեկուան ու գիշերուան
իշխեն, և լոյսը խաւարէն զատեն· ու Աս-
19 տուած տեսաւ որ բարի են։ Եւ իրիկուն ու
առաւօտ չորրորդ օրը եղաւ։
20 Եւ ըսաւ Աստուած, Ջուրերը կենդանա-
թեան շունչ ունեցող շատ սողուններ հանեն.
և թռչուններ երկրի վրայ՝ երկինքի հաստա-
21 տութեանը երեսը թռչին։ Եւ Աստուած
առուծներ մեծամեծ կետերը, և ամէն սողացող
շնչաւոր կենդանին, որ ջուրերը առատ հա-
նեցին անոնց տեսակին պէս, ու ամէն թռչուր
թռչուն իր տեսակին պէս. և Աստուած տե-
22 սաւ որ բարի են։ Ու Աստուած օրհնեց զա-
նոնք՝ ըսելով, Աճեցէք ու շատցէք, և ծո-
վերուն մէջ եղած ջուրերը լեցուցէք. թռչ-
23 չուններն ալ երկրի վրայ շատնան։ Եւ իրի-
կուն ու առաւօտ ըլլալով՝ հինգերորդ օրը
եղաւ։
24 Եւ ըսաւ Աստուած, երկիրը թող հանէ
շնչաւոր կենդանի իր տեսակին պէս, անա-
սուններ, սողուններ ու երկրի գազաններ իր
25 բնոյց տեսակին պէս. և այնպէս եղաւ։ Ու
Աստուած՝ երկրի գազանները իրենց տեսակին
պէս, և շուրթէ անասուններն իրենց տեսակին
պէս, ու գետնի ամէն սողուններն իրենց տե-
սակին պէս ըրաւ. և Աստուած տեսաւ որ
բարի են։
26 Եւ ըսաւ Աստուած, Մեր պատկերին ու
մեր նմանութեանը պէս մարդ ընենք, և ծո-
վու ձուկերուն, ու երկինքի թռչուններուն, և
անասուններուն, ու բոլոր երկրին, ու երկրի

- Ցոհ· ա· 1· 2· Երբ·
ա· 10·
3 Սաղ· ը· 3· լգ· 6·
Հբ· 11· 12· Ամ· 25·
Ղլ գ· 1· Ծիգ· 6· Ես·
խգ· 21· Երեմ· ժ·
12· Ծաս· 13· Ջ սաք·
ժբ· 1· Գաբ· ժգ·
13· ժե· 24· Կող· ա·
16· 17· Երբ· ժա· 3·
Ցայտ· գ· 11· ժ· 6·
4 Երէ· երեսին վրայ
ք· 12· 14·
5 Սաղ· լգ· 6· Ես·
խ· 12· 14·
6 Սաղ· լգ· 9·
7 ը Ամ· ծիգ· 4·
8 Սաղ· ծիգ· 11·
9 Ցոր· լե· 13· Սաղ·
ՃԼգ· 5· Երեմ· ժ·
10· Ծաս· 13·
10 Երէ· երեսին վրայ
11 Սաղ· լգ· 9·
12 ը Ամ· ծիգ· 11·
13 Սաղ· ՃԼգ· 7·
14 Ցոր· իգ· 10· ըբ· 5·
Սաղ· լգ· 7· գե· 5·
Ցոր· իգ· 10· ըբ· 5·
Սաղ· ՃԼգ· 7·
15 Սաղ· ՃԼգ· 9·
16 Ցոր· իգ· 10· ըբ· 5·
Սաղ· ՃԼգ· 7·
17 Սաղ· ՃԼգ· 9·
18 Սաղ· ՃԼգ· 8·
19 Սաղ· ՃԼգ· 7· 8· 9·
Ցոր· իգ· 7·
20 Սաղ· ՃԼգ· 7· 8· 9·
21 Սաղ· ՃԼգ· 7·
22 Սաղ· ՃԼգ· 7·
23 Սաղ· ՃԼգ· 7·
24 Սաղ· ՃԼգ· 7·
25 Սաղ· ՃԼգ· 7·
26 Սաղ· ՃԼգ· 7· 8· 9·
Ցոր· իգ· 7·
27 Սաղ· ՃԼգ· 7·
28 Սաղ· ՃԼգ· 7·
29 Սաղ· ՃԼգ· 7·

վրայ ապացոյց բոլոր ազգութիւնքն իմոց իւրեանց։
27 Եւ Աստուած իր պատկերովը առնէր մարդը. Աստուծոյ պատկերովը առնէր զնոսին, արու և էգ առնէր զնոսա։
28 Եւ օրհնեց զնոսա Աստուած և ասաց ցնոսա Աստուած. աճեցէք և բազմացէք և լեցուցէք զերկիր, և հնազանդեցուցէք զնա, և տիրեցէք ձկանց ծովուն և թռչնոց երկնից և ամենայն անասնոց որ շարժին ի վերայ երկրի։
29 Եւ ասաց Աստուած. Ահա տուի ձեզ զամենայն խոտ որ սերմանի սերմ ի վերայ ամենայն երկրի, և զամենայն ծառ որ ունի ի նմա պտուղ սերմանի սերմ. ձեզ լիցին ի կերակուր։
30 Եւ ամենայն գազանաց երկրի և ամենայն թռչնոց երկնից և ամենայն սողոցն որ շարժին ի վերայ երկրի, որ ունի ի նոսա հոգի կենդանի, զամենայն խոտ կանաչ ի կերակուր լիցի։ Եւ եղև այնպէս։
31 Եւ ետես Աստուած զամենայն զոր արար, և ահա լաւ յոյժ։ Եւ եղև իրիկուն և եղև առաւօտ օրն վեցերորդ։

ԳԼ. Բ

1 Եւ կատարեցան երկինքն և երկիրն և
2 ամենայն զարդք նոցա։ Եւ կատարեաց Աստուած ի վեցերորդ օրն զգործս իւր զոր արար, և հանգեաւ յօրն եւթներորդի յամենայն գործոցն իւրոց զոր արար։
3 Եւ օրհնեաց Աստուած զեւթներորդ օրն, և սրբեաց զնա, զի նովաւ հանգեաւ յամենայն գործոցն իւրոց զոր սկսաւ Աստուած առնել։
4 Ահա զայս են ծնունդք երկնից և երկրի յորժամ ստեղծան, յաւուրն յորում արար Տէր Աստուած զերկիր և զերկինս,
5 և զամենայն բոյս դաշտի մինչ չէին յերկրի, և զամենայն խոտ դաշտի մինչ չէր բուսեալ, զի ոչ եհար Տէր Աստուած անձրեւ յերկիր, և մարդ չկայր որ գործեսցէ զերկիր։
6 Եւ գոլոր ելանէր ի վերայ երկրի, և ոռոգանէր զամենայն երեսս երկրի։
7 Եւ ստեղծ Տէր Աստուած զմարդ հող յերկրէ, և հնոյեաց զնա ի դէմս նորա շունչ կենդանի, և եղև մարդ յոգի կենդանի։
8 Եւ տնկեաց Աստուած դրախտ կողմն յԵդեմ, և եդ անդ զմարդն զոր հնոյեաց։
9 Եւ ծնոյց Տէր Աստուած յերկրէ զամենայն ծառ գեղեցիկ տեսլեամբ և քաղցր ուտելեաց, և զկեանս ի մէջ դրախտին, և զգիտութիւն բարւոյ և չարի։
10 Եւ գետ ելանէր յԵդեմ ոռոգանել զդրախտն, և անտի բաժանէր ի չորս գլուխ։
11 Անուն մի Փիսովն, որ պատէ զամենայն երկիր Եւիղատացւոց, ուր և ոսկի։
12 Եւ ոսկի երկրին այնորիկ լաւ է, անդ է և ականդ և քար ադամանդ։
13 Եւ անուն գետոյն երկրորդի Գեհոն, որ պատէ զամենայն երկիր Եթովպացւոց։
14 Եւ անուն գետոյն երրորդի Տիգրիս, որ երթայ յանդիման Ասորեստանեայ աշխարհին։ Եւ գետն չորրորդ Եփրատ։
15 Եւ առ Տէր Աստուած զմարդն զոր ստեղծ, եդ զնա յԵդեմ դրախտի, որ գործեսցէ զնա և պահեսցէ զնա։
16 Եւ պատուիրեաց Տէր Աստուած մարդոյն՝ եւ ասէ. Զամենայն ծառոյ դրախտի ուտելով կերիջիք,
17 Եւ յաստուածական ծառոյն զոր գիտել զբարին և զչարն՝ մի ուտիջիք. յորում աւուր կերիցէք յնմանէ մահու մեռանիցիք։
18 Եւ ասէ Տէր Աստուած. Ոչ է բարւոք մարդոյ միայնակ լինել. արասցուք նմա օգնական ըստ նմին։
19 Եւ զգացոյց Տէր Աստուած զամենայն գազանս երկրի և զամենայն թռչունս երկնից, և ածին առ Ադամ տեսանել թէ զինչ կոչեսցէ զնոսա. զամենայն զոր կոչեաց Ադամ զանուն հոգւոյ կենդանւոյ, նոյն է անուն նորա։
20 Եւ կոչեաց Ադամ անուանս ամենայն անասնոց և թռչնոց երկնից և ամենայն գազանաց երկրի։ Եւ Ադամայ չգտաւ օգնական որ նման իւր լիցի։
21 Եւ արկ Տէր Աստուած թմրութիւն ի վերայ Ադամայ, և քնացաւ. եւ առ մի ի կողերն նորա, և լցոյց զտեղին նորա մարմնով։
22 Եւ շինեաց Տէր Աստուած զկողն զոր առ յԱդամայ, կին, և ածին առ Ադամ։
23 Եւ ասէ Ադամ. Այս ինքն ոսկր յոսկերաց իմոց, և մարմին յիմոց մարմնոց. սա կոչեսցի կին, զի յայրէ սորա առաւ զսա։
24 Վասն որոյ թողցէ այր զհայր իւր և զմայր, և կցեսցի կնոջ իւրում, և եղիցին երկոքին ի մարմին մի։

ա = Կոր. Ժա. ։
բ = Գէ. Ե. ։ Ա. Մակ. բ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
գ = Գէ. Բ. ։ Ծ. ։ Գե. Իմ. ։ Ես. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
դ = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
ե = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
զ = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
է = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
ը = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
թ = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
ժ = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
ի = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
լ = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
խ = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
ծ = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
կ = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
հ = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
ձ = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
ղ = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
ճ = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
մ = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
յ = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
ն = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
շ = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
ո = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
չ = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
պ = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
ջ = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
ռ = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
ս = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
վ = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
տ = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
ր = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
ց = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
ւ = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
փ = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
ք = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
օ = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։
ֆ = Գէ. Ա. ։ Ծ. ։ Ա. Մակ. Ժ. ։

մնար էրկիր պիտի ձգէ իր հայրը ու իր մայրը, և իր կնկանը պիտի յարի. ու մէկ մարմին
25 պիտի ըլլան։ Եւ Ադամ ու իր կնիկը երկուքն ալ՝ մերկ էին, ու չէին ամչնար։

ԳԼ. Գ

1 Կնիկը օձէն կը խօսուի։ 6 Ադամ ու իր կինը ծառէն կ'ուտեն։ 9 Աստուած անոնց գտնուած կ'ըլլայ։ 11 Օձը կ'անիծուի։ 15 Կինանը սերմը կը ջախջախէ։ 16 Մարդ կոչին տեղին պատիժը։ 21 Դեմքատաշ զգեստներ հագուցանելը։ 22 Անոնք զրկուին կը փոքսուին։

1 Եւ ՏԷր Աստուծոյ բրած դաշտի բոլոր գազաններէն՝ աւելի խորամանկ էր ՚օձը. ու կնկանը բսաւ, Իրաւ Աստուած բսաւ թէ
2 Պարտէզին ամէն ծառէն պիտի չուտէք։ Եւ կնիկը օձին բսաւ, Պարտէզին ծառերուն
3 պտուղէն կ'ուտենք. Բայց ՚պարտէզին մէջտեղը եղած ծառին պտուղէն՝ Աստուած բսաւ, Անկէ մի ուտէք, և անոր մի դպչիք, որ չմեռ-
4 նիք։ ՚Եւ օձը կնկանը բսաւ, Չէ թէ անշուշտ
5 պիտի մեռնիք. Քանզի Աստուած գիտէ թէ ան օրը որ անկէ ուտէք ՚աչքերնիդ պիտի բացուին, և աստուածներու պէս պիտի բլլաք՝ բարին ու չարը գիտնալով։
6 Եւ կնիկը տեսնելով որ ծառը ազէկ էր կե-բսկտելի Հանար, և հաճելի՝ աչքերուն, ու փափաքելի՝ ՚խելամտուելու՝ Հանար, առաւ անոր պտուղէն ու կերաւ, և իրեն հետ իր
7 էրկանն ալ տուաւ, և ՚անիկա կերաւ։ Ու անոնց երկուքին ՚աչքերը բացուեցան, ու ՚մերկ բլլալնին գիտցան. և թզենիի տերեւներ
8 կարկեցին, ու իրենց ծածկոցներ ըրին։ Եւ օրուան զով ատեներ պարտէզին մէջ պարապած ՏԷր Աստուծոյ ՚ձայներ լսեցին. և Ադամ ու իր կնիկը ՏԷր Աստուծոյ երեսէն պարտէզին
9 ծառերուն մէջէը ՚պահուեցան։ Եւ ՏԷր Աստուած Ադամի կանչեց, ու բսաւ անոր, Ո՞ր
10 ես։ Եւ անիկա բսաւ, Պարտէզին մէջ քու ձայնդ լսեցի, ու ՚վախցայ, ինչու որ մերկ էի,
11 ու պահուեցայ։ Եւ Աստուած բսաւ, Ո՞վ պատմեց քեզի քու մերկ բլլալդ. արդեօք կերար ան ծառէն որուն Հանար քեզի պատուիրեցի
12 որ անկէ չուտես։ Եւ Ադամ բսաւ, ՚Ան կնիկը՝ որ ինծի հետ ընկեր տուիր, ան ինծի ծառէն
13 ծառէն, ու ես կերայ։ Եւ ՏԷր Աստուած բսաւ կնկանը, Ի՞նչ է ասիքը որ բրած ես։ Եւ կնիկը

14 բսաւ, ՚Օձը իս խաբեց, ու ես կերայ։ Եւ ՏԷր Աստուած օձին բսաւ, Ասիքը որ բրած՝ Հանար՝ անէն անասուններէն և դաշտի ամէն գազաններէն անիծեալ բլլաս. փորիդ վրայ քալես, ու կենդանի բոլոր օրերը ՚հող ուտես։
15 Եւ քու կին ու կնկանը միջտեղը, և ՚քու ազբանդիդ ու անոր ազբանդին միջտեղը թշնամութիւն պիտի դնեմ։ Անիկա քու գլուխդ պիտի ՚ջախջախէ, և դուն անոր գարշապարը
16 պիտի ՚խայթես։ Եւ կնկանը բսաւ, Քու յղութիւնդ ցաւերը խիստ պիտի չատցնեմ։ ՚ցաւով զաւակ ծնանիս, ու ՚էրկանդ ՚հնազանդ
17 բլլաս՝, ու անիկա ՚քու վրադ իշխէ։ Եւ Ադամին բսաւ, Որովհետև դուն ՚քու կնկանդ խօսքը մտիկ բրիր, և ուռն ծառէն կերար, ՚որուն Հանար պատուիրեցի քեզի՝ բսելով, Ջուռնա անկէ, երկիրը քու պատճառով ՚նզովեալ բլլայ. կենդանի բոլոր օրերդ մէջ
18 ՚տեղտեղ թիւեալ ուտես անկէ. Եւ փուշ ու տատասկ բուսցնէ քեզի, և ՚դաշտին խոտը
19 ուտես։ ՚Երեսիդ քրտինքովը ուտես ՚հացդ, մինչև դեամբը դառնալդ, որ անկէ առնուած ըլլար. քանզի ՚հող ես դուն, ու ՚հողին պիտի դառնաս։
20 Եւ Ադամ իր կնկանը անունը ՚Եւայ դրաւ. ինչու որ ամէն կենդանութիւն ունե-
21 ցողներուն մայրը անիկա էր։ Եւ ՏԷր Աստուած Ադամին ու անոր կնկանը կաշիէ հանդերձներ
22 շինեց, ու անոնց հագուցուց։ Եւ ՏԷր Աստուած բսաւ, ՚Ահա Ադամ մեզմէ մէկուն պէս եղաւ՝ բարին ու չարը գիտնալու. և հիմա չըլլայ որ իր ձեռքը երկիննցնէ, ու ՚կենաց ծառէն ալ
23 առնէ, և ուտէ ու յաւիտեան ապրի. Ուստի ՏԷր Աստուած եդեմի պարտէզէն դուրս բրաւ զանիկա, ՚որ երկիրը գործէ, ուրկից որ առ-
24 նուած էր։ Այսպէս վռնտեց Ադամը. ու եդեմի պարտէզին ՚արեւելեան կողմն՝ քերովբէները ու ամէն կողմ դարձող բոցեղէն սուրը դրաւ, կենաց ծառին ճամբան պահելու համար։

ԳԼ. Դ

1 Կայէնին ու Հաբէլին ծնունդը. արտաւոր ու հովուագործ։ 8 Հաբէլին սպանութիւնը։ 11 Կայէնին անիծուիլը։ 17 Կնոջ առաջին զաւակները։ 19 Ղամէք ու իր երկու կիներուն։ 25 Սէթ ու Նոսին ծնունդը։

1 Եւ Ադամ գիտցաւ իր Եւայ կնիկը, ու ան

բ։ ԺԱ։ Ա Ցաճ։ ա։ ՀԱ։ Ցաճ։ ԺԺ։ Ցաճ։ ԺԲ։ Ցաճ։ ԺԳ։ Ցաճ։ ԺԴ։ Ցաճ։ ԺԵ։ Ցաճ։ ԺԶ։ Ցաճ։ ԺԷ։ Ցաճ։ ԺԸ։ Ցաճ։ ԺԹ։ Ցաճ։ Ի։ Ցաճ։ ԻԱ։ Ցաճ։ ԻԲ։ Ցաճ։ ԻԳ։ Ցաճ։ ԻԴ։ Ցաճ։ ԻԵ։ Ցաճ։ ԻԶ։ Ցաճ։ ԻԷ։ Ցաճ։ ԻԸ։ Ցաճ։ ԻԹ։ Ցաճ։ Լ։ Ցաճ։ ԼԱ։ Ցաճ։ ԼԲ։ Ցաճ։ ԼԳ։ Ցաճ։ ԼԴ։ Ցաճ։ ԼԵ։ Ցաճ։ ԼԶ։ Ցաճ։ ԼԷ։ Ցաճ։ ԼԸ։ Ցաճ։ ԼԹ։ Ցաճ։ Խ։ Ցաճ։ ԽԱ։ Ցաճ։ ԽԲ։ Ցաճ։ ԽԳ։ Ցաճ։ ԽԴ։ Ցաճ։ ԽԵ։ Ցաճ։ ԽԶ։ Ցաճ։ ԽԷ։ Ցաճ։ ԽԸ։ Ցաճ։ ԽԹ։ Ցաճ։ Ծ։ Ցաճ։ ԾԱ։ Ցաճ։ ԾԲ։ Ցաճ։ ԾԳ։ Ցաճ։ ԾԴ։ Ցաճ։ ԾԵ։ Ցաճ։ ԾԶ։ Ցաճ։ ԾԷ։ Ցաճ։ ԾԸ։ Ցաճ։ ԾԹ։ Ցաճ։ Կ։ Ցաճ։ ԿԱ։ Ցաճ։ ԿԲ։ Ցաճ։ ԿԳ։ Ցաճ։ ԿԴ։ Ցաճ։ ԿԵ։ Ցաճ։ ԿԶ։ Ցաճ։ ԿԷ։ Ցաճ։ ԿԸ։ Ցաճ։ ԿԹ։ Ցաճ։ Հ։ Ցաճ։ ՀԱ։ Ցաճ։ ՀԲ։ Ցաճ։ ՀԳ։ Ցաճ։ ՀԴ։ Ցաճ։ ՀԵ։ Ցաճ։ ՀԶ։ Ցաճ։ ՀԷ։ Ցաճ։ ՀԸ։ Ցաճ։ ՀԹ։ Ցաճ։ Ղ։ Ցաճ։ ՂԱ։ Ցաճ։ ՂԲ։ Ցաճ։ ՂԳ։ Ցաճ։ ՂԴ։ Ցաճ։ ՂԵ։ Ցաճ։ ՂԶ։ Ցաճ։ ՂԷ։ Ցաճ։ ՂԸ։ Ցաճ։ ՂԹ։ Ցաճ։ Մ։ Ցաճ։ ՄԱ։ Ցաճ։ ՄԲ։ Ցաճ։ ՄԳ։ Ցաճ։ ՄԴ։ Ցաճ։ ՄԵ։ Ցաճ։ ՄԶ։ Ցաճ։ ՄԷ։ Ցաճ։ ՄԸ։ Ցաճ։ ՄԹ։ Ցաճ։ Յ։ Ցաճ։ ՅԱ։ Ցաճ։ ՅԲ։ Ցաճ։ ՅԳ։ Ցաճ։ ՅԴ։ Ցաճ։ ՅԵ։ Ցաճ։ ՅԶ։ Ցաճ։ ՅԷ։ Ցաճ։ ՅԸ։ Ցաճ։ ՅԹ։ Ցաճ։ Շ։ Ցաճ։ ՇԱ։ Ցաճ։ ՇԲ։ Ցաճ։ ՇԳ։ Ցաճ։ ՇԴ։ Ցաճ։ ՇԵ։ Ցաճ։ ՇԶ։ Ցաճ։ ՇԷ։ Ցաճ։ ՇԸ։ Ցաճ։ ՇԹ։ Ցաճ։ Ո։ Ցաճ։ ՈԱ։ Ցաճ։ ՈԲ։ Ցաճ։ ՈԳ։ Ցաճ։ ՈԴ։ Ցաճ։ ՈԵ։ Ցաճ։ ՈԶ։ Ցաճ։ ՈԷ։ Ցաճ։ ՈԸ։ Ցաճ։ ՈԹ։ Ցաճ։ Չ։ Ցաճ։ ՉԱ։ Ցաճ։ ՉԲ։ Ցաճ։ ՉԳ։ Ցաճ։ ՉԴ։ Ցաճ։ ՉԵ։ Ցաճ։ ՉԶ։ Ցաճ։ ՉԷ։ Ցաճ։ ՉԸ։ Ցաճ։ ՉԹ։ Ցաճ։ Պ։ Ցաճ։ ՊԱ։ Ցաճ։ ՊԲ։ Ցաճ։ ՊԳ։ Ցաճ։ ՊԴ։ Ցաճ։ ՊԵ։ Ցաճ։ ՊԶ։ Ցաճ։ ՊԷ։ Ցաճ։ ՊԸ։ Ցաճ։ ՊԹ։ Ցաճ։ Ջ։ Ցաճ։ ՋԱ։ Ցաճ։ ՋԲ։ Ցաճ։ ՋԳ։ Ցաճ։ ՋԴ։ Ցաճ։ ՋԵ։ Ցաճ։ ՋԶ։ Ցաճ։ ՋԷ։ Ցաճ։ ՋԸ։ Ցաճ։ ՋԹ։ Ցաճ։ Ռ։ Ցաճ։ ՌԱ։ Ցաճ։ ՌԲ։ Ցաճ։ ՌԳ։ Ցաճ։ ՌԴ։ Ցաճ։ ՌԵ։ Ցաճ։ ՌԶ։ Ցաճ։ ՌԷ։ Ցաճ։ ՌԸ։ Ցաճ։ ՌԹ։ Ցաճ։ Ս։ Ցաճ։ ՍԱ։ Ցաճ։ ՍԲ։ Ցաճ։ ՍԳ։ Ցաճ։ ՍԴ։ Ցաճ։ ՍԵ։ Ցաճ։ ՍԶ։ Ցաճ։ ՍԷ։ Ցաճ։ ՍԸ։ Ցաճ։ ՍԹ։ Ցաճ։ Վ։ Ցաճ։ ՎԱ։ Ցաճ։ ՎԲ։ Ցաճ։ ՎԳ։ Ցաճ։ ՎԴ։ Ցաճ։ ՎԵ։ Ցաճ։ ՎԶ։ Ցաճ։ ՎԷ։ Ցաճ։ ՎԸ։ Ցաճ։ ՎԹ։ Ցաճ։ Տ։ Ցաճ։ ՏԱ։ Ցաճ։ ՏԲ։ Ցաճ։ ՏԳ։ Ցաճ։ ՏԴ։ Ցաճ։ ՏԵ։ Ցաճ։ ՏԶ։ Ցաճ։ ՏԷ։ Ցաճ։ ՏԸ։ Ցաճ։ ՏԹ։ Ցաճ։ Ր։ Ցաճ։ ՐԱ։ Ցաճ։ ՐԲ։ Ցաճ։ ՐԳ։ Ցաճ։ ՐԴ։ Ցաճ։ ՐԵ։ Ցաճ։ ՐԶ։ Ցաճ։ ՐԷ։ Ցաճ։ ՐԸ։ Ցաճ։ ՐԹ։ Ցաճ։ Ց։ Ցաճ։ ՑԱ։ Ցաճ։ ՑԲ։ Ցաճ։ ՑԳ։ Ցաճ։ ՑԴ։ Ցաճ։ ՑԵ։ Ցաճ։ ՑԶ։ Ցաճ։ ՑԷ։ Ցաճ։ ՑԸ։ Ցաճ։ ՑԹ։ Ցաճ։ Ւ։ Ցաճ։ ՒԱ։ Ցաճ։ ՒԲ։ Ցաճ։ ՒԳ։ Ցաճ։ ՒԴ։ Ցաճ։ ՒԵ։ Ցաճ։ ՒԶ։ Ցաճ։ ՒԷ։ Ցաճ։ ՒԸ։ Ցաճ։ ՒԹ։ Ցաճ։ Փ։ Ցաճ։ ՓԱ։ Ցաճ։ ՓԲ։ Ցաճ։ ՓԳ։ Ցաճ։ ՓԴ։ Ցաճ։ ՓԵ։ Ցաճ։ ՓԶ։ Ցաճ։ ՓԷ։ Ցաճ։ ՓԸ։ Ցաճ։ ՓԹ։ Ցաճ։ Ք։ Ցաճ։ ՔԱ։ Ցաճ։ ՔԲ։ Ցաճ։ ՔԳ։ Ցաճ։ ՔԴ։ Ցաճ։ ՔԵ։ Ցաճ։ ՔԶ։ Ցաճ։ ՔԷ։ Ցաճ։ ՔԸ։ Ցաճ։ ՔԹ։ Ցաճ։ Օ։ Ցաճ։ ՕԱ։ Ցաճ։ ՕԲ։ Ցաճ։ ՕԳ։ Ցաճ։ ՕԴ։ Ցաճ։ ՕԵ։ Ցաճ։ ՕԶ։ Ցաճ։ ՕԷ։ Ցաճ։ ՕԸ։ Ցաճ։ ՕԹ։ Ցաճ։ Ֆ։ Ցաճ։ ՖԱ։ Ցաճ։ ՖԲ։ Ցաճ։ ՖԳ։ Ցաճ։ ՖԴ։ Ցաճ։ ՖԵ։ Ցաճ։ ՖԶ։ Ցաճ։ ՖԷ։ Ցաճ։ ՖԸ։ Ցաճ։ ՖԹ։ Ցաճ։

յդացատ , ու ◦կայէնը Ծնաւ , և բատ , Մարդ
2 ատացայ Տէրոջմէն։ Եւ դարձեալ անոր Հաբէլ
եղբայրը Ծնաւ . և Հաբէլ ոչխարներու հովիւ
3 եղաւ , բայց կայէն ֊երկիրը կը դործէր ։ Ու
եղաւ որ ժամանակ մը եղբը կայէն ֲերկրի
4 պտուղէն Տէրոջը ընծայ բերաւ ։ Եւ Հաբէլ
ինքն ալ իր ոչխարներուն ֲառջինեակներէն ու
անոնց պարարտներէն բերաւ . և Տէրը ֵՀա֊
5 բէլին ու անոր ընծային նայեցաւ , բայց կա֊
յէնին ու անոր ընծային չնայեցաւ . ուստի կա֊
6 յէն խիստ բարկացաւ ու ֲերեսը կախեց ։ Եւ
Տէրը կայէնին բատ , Ինչո՞ւ բարկացար , ու
7 ինչո՞ւ երեսդ կախեցիր ։ Թէ որ ապիկ ընես ,
ընդունելի չըլլար . և թէ որ ապիկ չընես ,
ֲմեղքը դրանը քով պառկած է ։ Ան քեզի
քեզի պիտի հետապնդէ , ու դուն անոր պի֊
տի իշխես ։
8 Եւ կայէն իր Հաբէլ եղբօրը հետ խօսեցաւ .
ու եղաւ որ երբ անոնք դաշտն էին , կայէն
իր Հաբէլ եղբօրը վրայ եղաւ ու ֲսպաննեց
9 զանիկա ։ Եւ Տէրը կայէնին բատ , ֵՈ՞ր է
քու եղբայրդ Հաբէլ ։ Եւ անիկա բատ , ֲՉեմ
դիտեր . միթէ ես իմ եղբօրս պահապանն եմ ։
10 Եւ Ան բատ , Ի՞նչ ըրիր . քու եղբօրդ ֲա֊
11 րիւնին ձայնը դետնէն ինծի կը բողոքէ ։ Եւ
հիմա դուն անիծեալ ես երկրէն , որ իր բե֊
րանը բացաւ եղբօրդ արիւնը քու ձեռքէդ
12 ընդունելու . երբոր երկիրը դործես , այսու֊
հետև իր արդիւնքը չատ քեզի . երկրի մէջ
13 սասանդական ու թափառական ըլլաս ։ Եւ
կայէն բատ Տէրոջը , ֵԻմ մեղքս թաղումիեն
14 դանելու չափէն աւելի մեծ է ։ ֲՆայ դիս
այսօր երկրիս երեսէն վռնտեցիր , ու ես ՝քու
երեսդ պիտի պահուիմ , ու երկրի մէջ սա֊
սանդական ու թափառական պիտի ըլլամ . և
պիտի ըլլայ որ ֲով որ դիս դտնէ , դիս պի֊
15 տի սպաննէ ։ Եւ Տէրը բատ անոր , Ու բնա֊
ով որ կայէնը սպաննէ , անկէ ֲեօթնապատիկ
վրէժ առնուի ։ Եւ Տէրը ՚նշան մը դրաւ ՚՚կա֊
յէնին , որ զանիկա դտնող մէկը չսպաննէ
զանիկա ։
16 Եւ կայէն ֲՏէրոջը առջեէն ելաւ , ու եղաւ
մի արևելեան կողմը՝ Նայիդ երկիրը բնակե֊
17 ցաւ ։ Եւ կայէն իր կինիկ դիտցաւ , ու անի֊
կա յղացաւ ու Ենոքը Ծնաւ . և քաղաք մը
կը չինէր , ըստ անուն , ու քաղաքին անունը ֲիր
18 որդւոյն անուանը պէս Ենոքը դրաւ ։ Ու
Ենոքէ Ծնաւ Գայիդադը , և Գայիդադ Ծնաւ
Մուխեալը , ու Մուխեալ Ծնաւ Մաթուսայէլը , և
19 Մաթուսայէլ Ծնաւ Դամէքը ։ Եւ Դամէք իրեն
երկու կիներ առաւ . մէկուն անունը Ադդա ,
20 ու միւսին անունը Սիլլա էր ։ Եւ Ադդա
Ծնաւ Յաբէլը , որ վրաններուն մէջ հո֊
21 վիւներուն հայրն էր ։ Ու անոր եղբօր անունը
Յուբալ էր , որ բոլոր քնարահարներուն ու
22 սրնդահարներուն հայրն էր ։ Եւ Սիլլա ալ
Ծնաւ Թուբէլկայէնը , որ պղինձէ ու երկաթէ
ամէն դործիք կը չինէր ։ և Թուբէլկայենին քոյրը
23 Նաամա էր ։ Եւ Դամէք իր կիներուն՝ Ադ֊
դային ու Սիլլային բատ , Լսեցէք ձայնիս
դամէքի կիներ , ականջ դրէք խօսքիս .
ինչու որ ես մարդ մը սպաննեցի ինծի վերք ,
ու երիտասարդ մը ինծի հարուածք բերաւ ։
24 Թէ որ կայէնին համար ֲեօթնապատիկ վրէժ
առնուի , Դամէքին համար ալ եօթանասուն֊
ուեօթն անդամ ։
25 Եւ Ադամ դարձեալ իր կինիկ դիտցաւ , ու
անիկա որդի մը Ծնաւ , և անոր ՚անունը ֳՍէթ
դրաւ . քանի որ՝ Աստուած ինծի կայե֊
նին մեռցուցած Հաբէլին տեղը ուրիշ սերունդ
26 մը տուաւ ։ Եւ Սէթ ալ ՚որդի մը Ծնաւ , ու
անոր անունը Ենոս դրաւ . այն ատենը
սկսաւ ՝՚Տէրոջը հանուիլը կանչել ։

ԳԼ . Ե

1 Ա՛ս է ֲԱդամի ազդատոհմութեան դիրքը ։
Ան օրը որ Աստուած մարդը առկծեց , ֲԱս֊
2 տուծոյ պատկերովը բրաւ զանիկա . ֲԱրու և
դդ առկծեց զանոնք , և օրհնեց զանոնք , ու
անոնց առկծուած օրը անոնց անունը ††ա֊
դամ դրաւ ։
3 Եւ Ադամ հարիւր երեսուն տարի ապրե֊
ցաւ , և իր նմանութեամբը՝ իր պատկերին
պէս ֳՍէթ Ծնաւ , և ֵանոր անունը Սէթ դրաւ ։
4 Եւ ֲԱդամին օրերը՝ Սէթը Ծնանելէն ետքը
ութ հարիւր տարի եղաւ , ու ազգիներ Ծնաւ ։
5 ազգիներ Ծնաւ ։ Եւ Ադամին կենացը բոլոր
օրերը ինը հարիւր երեսուն տարի եղաւ . ու
մեռաւ ։
6 Եւ Սէթ հարիւր հինդ տարի ապրեցաւ ,
7 ու ֲԵնոս Ենոսը ։ Եւ Սէթ Ենոսը Ծնանե֊
լէն ետքը՝ ութը հարիւր եօթը տարի ապրե֊
8 ցաւ , և ազգիներ ու աղջիկներ Ծնաւ ։ Եւ
Սէթին բոլոր օրերը ինը հարիւր տասներկու
տարի եղաւ . ու մեռաւ ։

* Ընդհանուր առաջաբան՝ Գէս . գ . 20 . բ . 20 .
բ Ծնաւ . ժբ . 12 ։
† Ենոս . ժբ . 17 ։ Ե֊
նովխ . գ . 9 ։
‡ Երբ . ժա . 22 ։
§ Գէս . բա . 21 ։
¶ Կամ՝ Ամբակում պատա֊
րագիչ ։

ֲ Գէս . գ . 10 ։
ֳ Մատթ . իգ . 35 ։ ա
Յովհ . գ . 12։ Յուդ .
11 ։
ֵ Մատ . բ . 12 ։
ֶ Յովհ . բ . 14 ։
ֹ Երբ . ժբ . 21 ։ Յայտ .
ը . 13 ։
ֺ Կամ՝ իմ պատիժս ։

հրէից կողմէն նե֊
ղութիւն ։
ֻ Յոբ . ժէ . 22 ։ 2
ղ Թագ . ժգ . 25 ։ Յով .
20 ։ Եբրայ . իգ . 38 ։
ծր . 2 ։
ֽ Մատ . իբ . 11 ։
ֿ Հովհ . գ . 11 ։ 12 ։
Հմր . 11 ։
ׁ Գէս . ե . 3 ։
ׂ Ընդհանուր գրուածք ։
ֲ Գէս . ե . 6 ։

ֳ ղ Թագ . ժբ . 21 ։
Մատ . ԺԺ . 17 ։ Ըն֊
վէր . 20 ։ Մատ . գ . 9 ։ ա Կոր . ա . 3 ։
ֵ Կամ՝ տեսածով
—
ֶ Մատ . ա . 10 . ա֊
գ . 36 ։
ֹ Գէս . ա . 16 ։ Եփես .

գ . 24 ։ Կող . գ . 10 ։
ֺ Գէս . ա . 27 ։
ֻ Ընդհանուր մարդ ։
ֽ Գէս . գ . 22 ։
ֿ ա Մատ . ա . 1 ։ Եւ ։
ׂ Գէս . ա . 28 ։
ֲ Գէս . գ . 19 ։ Երբ . ի .
27 ։
ֳ Գէս . գ . 22 ։

9 Ու ենոքս քնաւն տարի ապրեցաւ, և կաց-
10 նանք Մնաւ։ Ու ենոքս՝ կայնանը Մնանելէն
եաբը՝ ուր հարիւր տասնու հինգ տարի ապ-
11 րեցաւ, և աղջիկներ ու աղջիկներ Մնաւ։ Ու
ենոքսին բոլոր օրերը ինը հարիւր հինգ տարի
եղաւ։ ու մեռաւ։
12 Եւ կայնան հօթանասուն տարի ապրեցաւ,
13 ու Մնաւ Մագաղիէլը։ Եւ կայնան՝ Մագա-
գիէլը Մնանելէն եաբը՝ ուր հարիւր քառա-
սուն տարի ապրեցաւ, և աղջիկներ ու աղջիկ-
14 ներ Մնաւ։ Եւ կայնանին բոլոր օրերը ինը
հարիւր տասը տարի եղաւ։ ու մեռաւ։
15 Եւ Մագաղիէլ վաթսունու հինգ տարի ապ-
16 րեցաւ, ու Մնաւ Յարեդը։ Եւ Մագաղիէլ
Յարեդը Մնանելէն եաբը՝ ուր հարիւր երե-
սուն տարի ապրեցաւ, և աղջիկներ ու աղ-
17 ջիկներ Մնաւ։ Ու Մագաղիէլին բոլոր օրերը
ուր հարիւր ինգսուն տարի եղաւ։ ու մեռաւ։
18 Եւ Յարեդ հարիւր վաթսունու երկու տարի
19 ապրեցաւ, ու Մնաւ Ենովքը։ Եւ Յարեդ՝
Ենովքը Մնանելէն եաբը՝ ուր հարիւր տարի
ապրեցաւ, և աղջիկներ ու աղջիկներ Մնաւ։
20 Եւ Յարեդին բոլոր օրերը ինը հարիւր վաթ-
սունու երկու տարի եղաւ։ ու մեռաւ։
21 Ու ենոքս վաթսունու հինգ տարի ապրե-
22 ցաւ, և Մնաւ Մաթուսալան։ Ու ենոքս՝ Մա-
թուսալան Մնանելէն եաբը՝ երեք հարիւր
տարի Աստուծոյ հետ քալեց, և աղջիկներ
23 ու աղջիկներ Մնաւ։ Ու ենոքսին բոլոր օրերը
երեք հարիւր վաթսունու հինգ տարի եղաւ։
24 Ու ենոքս Աստուծոյ հետ քալեց, և չէր գըտ-
նուներ, քանզի Աստուած առաւ զնորա։
25 Եւ Մաթուսալայ հարիւր ութսունու հօթը
26 տարի ապրեցաւ, ու Մնաւ Ղամէքը։ Եւ
Մաթուսալայ՝ Ղամէքը Մնանելէն եաբը՝ հօթը
հարիւր ութսունու երկու տարի ապրեցաւ, և
27 աղջիկներ ու աղջիկներ Մնաւ։ Եւ Մաթու-
սալային բոլոր օրերը ինը հարիւր վաթսուն-
ուինը տարի եղաւ։ ու մեռաւ։
28 Եւ Ղամէք հարիւր ութսունու երկու տարի
29 ապրեցաւ, ու որդի մի Մնաւ։ Եւ անոր ա-
նունը Նոյ դրաւ՝ ըսելով, Ասիկա մեզ պիտի
հանգուցանէ մեր գործերէն ու մեր ձեռ-
քերուն աշխատութենէն, Որ Տէրոջը անիծած
30 երկրին պատճառաւ կ՚ըլլայ։ Եւ Ղամէք՝
Նոյը Մնանելէն եաբը՝ հինգ հարիւր ինգսու-
ներ տարի ապրեցաւ, և աղջիկներ ու աղ-
31 ջիկներ Մնաւ։ Եւ Ղամէքին բոլոր օրերը եօ-
թը հարիւր եօթանասուներեք տարի եղաւ։
ու մեռաւ։
32 Եւ Նոյ հինգ հարիւր տարեկան եղաւ։ և
Նոյ Մնաւ Սէմը, Քամը ու Յաբեթը։

ԳԼ։ Զ

1 Մարդոց չատութիւնը չատնալուն համար՝ Աստուած ըրհնգե-
ը կը տանջուի։ 4 Նոյ շինելը կը գտնէ Աստուծոյ աչքը։
14 Տապանին չափերը։

1 Եւ եղաւ որ երբ մարդիկ երկրի վրայ
չատնալ սկսան, ու իրենց աղջիկներուն ծնան,
2 Աստուծոյ որդիքը մարդոց աղջիկներուն դէ-
պնցիկ ըլլալը տեսնելով՝ անոնք իրենց կնա-
3 ցածներէն իրենց կիներ կ՚առնէին։ Եւ Տէրը
ըսաւ, Իմ հոգիս միշտ մարդու վրայ պիտի
չմնայ։ Վասն զի անիկա մարմին է. բայց
4 անոր օրերը հարիւր քսան տարի ըլլայ։ Ան
օրերը երկրի մէջ հսկաներ կային. և անկէ
ետքն ալ երբոր Աստուծոյ որդիքը մարդոց
աղջիկներուն կը մտնէին, որոնք անոնց
նէ կը ծնանէին, սոնք ի վաղուց հետէ զո-
5 րաւոր -- անուանի մարդիկ էին։ Եւ Տէրը
երբոր տեսաւ որ մարդոց չարութիւնը երկրի
վրայ կը չատնայ, և Անոնց սրտին խորհուրդ-
ներուն բոլոր դատաստանները միայն չար էին
6 ամէն օր, Տէրը երկրի վրայ մարդը ստեղ-
ծելուն տղմեց, ու իր սրտին մէջ ատամ-
7 տալ։ Եւ Տէրը ըսաւ, երկրին վրայինչ ինձմէ
մարդը՝ որ ստեղծեցի, մարդէն մինչև անա-
սունները և սողունները ու երկինքի թռչուն-
ները, քանզի որ զանոնք ստեղծելուս կը զղջամ։
8 Բայց Նոյ Տէրոջը աչքին շնորհք գտաւ։
9 Ասոնք Նոյի պատմութիւնն։ Նոյ իր ա-
րուն մարդոցը մէջ արդար -- կատարեալ
մարդ մըն էր. Նոյ Աստուծոյ հետ քալեց։
10 Եւ Նոյ Մնաւ երեք որդի, Սէմ, Քամ ու
11 Յաբեթը։ Ու երկիրը Աստուծոյ առջևը ապա-
կանեցաւ և երկիրը անիրաւութեամբ լե-
12 ցուեցաւ։ Եւ Աստուած երկրի վրայ նայե-
ցաւ, և ահա ապականած էր, քանզի որ երկրի
վրայ ամէն մարմին իր ճամբան ապականեր
13 էր։ Եւ Աստուած բսաւ Նոյին, Բոլոր մարմ-
նին վերջը հասած է իմ առջևս, քանզի եր-
կիրը անոնց միջոցով անիրաւութեամբ լե-
ցուեցաւ. և ահա ես զանոնք երկրին հետ
14 պիտի աւրեմ։ Ուստի դուն քեզի խիտաբեր
փայտէ տապան մը շինէ. տապանին մէջ խոր-

ը Յաբեթ՝ Հանգըս-
տութիւն։
ա Գեր. ը. 18։ ժ. 20։
ե Եբր. չ-ին։
ի Սաղ. ծգ. 33։
ժ Գեր. ը. 21։ ը Օր
ին. 19։ Ռոմ. գ.
10։ Սաղ. ժե. 12։
ժա Ցնծ. ին. 10։
ա Թագ. ժե. 11։ 19։
ը Թագ. իգ. 16։
Սաղ. գ. 6։ Ցակ.
ա. 17։

ը Ես. կգ. 10։ Եբեռ.
գ. 20։
ե Գեր. ժթ. 19։ Եբ.
ւգ. 18։ 13։ 16։ 17։
Ղամ. ա. 20։ Գաղ.
ե. 18։
ի Եբր. Ասածը են նա-
մի ձեռագիրներ.
ժ Գեր. ե. 1։ Եբգեղ.
ժգ. 14։ 20։ Հռոմ.
ա. 17։ Եբր. ժա. 7։

բ Գեր. բ. 3։
գ Գեր. ե. 22։
դ Գեր. ե. 32։
ե Գեր. ե. 31։ ժգ.
13։ ը Մծ. ւգ. 27։
Ղամ. ա. 6։ Հռոմ.
բ. 12։ գ. 19։
զ Եբգեղ. 17։ իբ. 16։
Ասիր. բ. 8։ 17։
է Գեր. ժբ. 21։ Սաղ.
ժգ. 2։ ւգ. 15։ 14։
ը Գեր. ը. 3։
թ Եբեմ. ժա. 13։ Ե.
գեղ. ե. 2։ 3։ 6։ Ա.
Յովհ. բ. 2։ ա Գեր.
գ. 17։
ժ Եբգ. Եբեսեան
ձեռագիր.
ա Հմմ. 17։
ժա Ցնծ. ա. 3։

չեր չ՚ինէ, և զանիկա նեբաէն ու գոբաէն
15 ձեռքով ծեփէ։ Եւ սա ձեռով չ՚ինէնա անիկա
տապաններն երկայնութիւնը երեք հարիւր կանգուն, լայնութիւնը հիսուն կանգուն, և բարձրութիւնը երեսուն կանգուն էլլայ։ Տապաններն
16 լուսամուտ չ՚ինէնա, ու զանիկա մէկ կանգուն չափով բլինցընէնա վերէն, և տապաններն գոբաը մէկ կողմէն դնէնա. ներքնատուներով, միջնա-
17 տուներով ու վերնատուներով չ՚ինէնա անիկա։ Եւ նէնա ահա երկրի վրայ չ՚բերեղ պիտի բերեմ՝ երկրից տակը կենդանութիւն չունեց ունեցող բոլոր մարմինը կորսընցընելու համար. երկրի
18 վրայ ինչ որ կայ՝ պիտի ասակի։ Բայց քեզի հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ, ու տապանը պիտի մտնես դուն ու քու որդիքդ, և կին-
19 կդ ու որդւոցդ կիներն քու հետդ։ Եւ ամէն անասուններէն՝ ամէն մարմինէն՝ տասն-նէն երկերկու հատ տապանը բերես, որ քեզի հետ ողջ մնան. արու և էգ էլլան անոնք։
20 Թռչուններէն իրենց տեսակին պէս, և անասուններէն իրենց տեսակին պէս, երկրի բոլոր սողուններէն իրենց տեսակին պէս, ամենէն երկերկու հատ՝ քեզի պիտի գան՝ ողջ
21 մնալու համար։ Եւ դուն առ քեզի ամէն ուտելիքներէն որ կ՚ուտուի, ու քովդ ժողո-
22 վէ, որ քեզի և անոնց ուտելիք էլլայ։ Եւ բրաւ Նոյ՝ Աստուծոյ իրեն բոլոր պատուիրածին պէս, այնպէս բրաւ։

ԳԼ. Է

1 Նոյ իր ընտանիքովը ամէն տեսակ կենդանիներով տապանը կը մտնէ։ 17 Ջրհեղեղին տիրելը և տեսութիւնը։

1 Եւ Տէրը բաւ Նոյին, «Դուն քու բոլոր տունովդ տապանը մտիր. ինչու որ ատ դարս մարդոցը մէջ ինձ իմ առջևս արդարութիւն
2 տեսայ։ Ամէն մնդքար անասուններէն քեզի համեմատական հատ առնես՝ արու և էգ. իսկ չամնդքար անասուններէն երկերկու հատ՝
3 արու և էգ։ Երկնից թռչուններէն ալ համեմատական հատ հատ՝ արու և էգ, բոլոր երկրի վրայ ընդ սերունդը ողջ պահելու համար։
4 Ինչու որ համբ օրէն հատը երկրի վրայ քառասուն օր ու քառասուն գիշեր անձրև պիտի բերեմ, և ամէն էակը որ բրի՛ երկրին վրայէն
5 պիտի ջնջեմ։» Եւ Նոյ Տէրոջը բոլոր իրեն պատուիրածին պէս բրաւ։ Եւ Ջրհեղեղը երկրի
6 վրայ եղած ատենը Նոյ վեց հարիւր տարեկան
7 էր։ Եւ Նոյ ու որդիքը և իր կինը ու իր որդւոցը կիներն իր հետը՝ Ջրհեղեղին երեսը
8 դուն պատճառուբ տապանը մտան։ Մաքուր անասուններէն ու անմաքուր անասուններէն, և թռչուններէն ու երկրի վրայ ամէն սող-
9 ոցներէն՝ Զոյգ զոյգ արու և էգ տապանին մէջ Նոյին գացին, ինչպէս որ Աստուած Նոյին
10 պատուիրած էր։ Եւ եղաւ որ եօթը օրէն ետքը
11 Ջրհեղեղին երեսը երկրի վրայ եկան։ Նոյին կենսաց վեց հարիւր երկրորդ ամիս՝ անուն տասնեւօթներորդ օրը՝ նոյն օրը անդունդին բոլոր աղբիւրները ճեղ-
12 քուեցան, ու երկնից պատուհանները բացուեցան։ Ու երկրի վրայ քառասուն օր ու
13 քառասուն գիշեր անձրև եկաւ։ Ճիշդ նոյն օրը՝ Նոյ, և Նոյին որդիները՝ Սէմ ու Քամ և Յաբեթ, և Նոյին կիները, ու անոր որդւոցը երեք կիներն անոնց հետ տապանը մտան։
14 Անոնք, ու բոլոր դազանները իրենց տեսակին պէս, և բոլոր ընտանի անասունները իրենց տեսակին պէս, ու երկրի վրայ սողացող բոլոր սողուններն իրենց տեսակին պէս, և բոլոր թռչունները իրենց տեսակին պէս, ամէն տա-
15 սակ թևաւոր թռչուն, կենդանութիւնն չունեցող ամէն մարմինէն երկերկու հատ Նոյին
16 քով տապանը մտան։ Եւ մտնողները մնդքար արու և էգ մտան ամէն մարմինէն, ինչպէս որ Աստուած անոր պատուիրեր էր. և Տէրը
17 անոր եռնէն դռնէն գոցեց։ Ու երկրի վրայ քառասուն օր Ջրհեղեղ եղաւ. և Ջուրերը չատցան ու տապանը վերցուցին, և անիկա երկ-
18 րէն բարձրացաւ։ Եւ Ջուրերը զօրացան, ու խիստ չատցան երկրի վրայ. ու տապանը Ջու-
19 րերուն երեսին վրայ կը պտրակէր։ Եւ Ջուրերը երկրի վրայ խիստ շատ զօրացան, ու բոլոր երկնից տակը եղող ամէն բարձր լեռները
20 ծածկուեցան։ Ջուրերը տասնա հինգ կանգուն վեր բարձրացան, և լեռները ծածկուեցան։
21 Ու երկրի վրայ չարժող ամէն մարմին՝ թէ թռչուն, թէ անասուն, թէ դազան և թէ երկրի վրայ սողացող ամէն սողուն և ամէն
22 մարդ մեռաւ։ Ցամաքի վրայ եղող ամէնը՝ որ կենդանութիւն չունէր ուներ,
23 ամէնն ալ մեռան։ Ու երկրի երեսին վրայ եղող ամէն էակը ջնջուեցաւ, մարդ էն մինչև անասուներ, սողուններն մինչև երկնից թռչուններ. անոնք երկրէն ջնջուեցան. ու միմիակ Նոյ մը-
24 նաց՝ և իրեն հետ տապանին մէջ եղողները։ Եւ Ջուրերը երկրի վրայ հարիւր հիսուն օր բարձրացած մնացին։

---

1 Գլ. ե. 32։
2 Եբր. ժա. 7։ Ես. նդ. 16։
3 Գլ. է. 1։ Եզեկ. ժդ. 14։
4 Հմր. ի. 13։ Մատթ. իդ. 39։ Ղուկ. ժէ. 26։ Եբր. ժ. 7։ Պետ. գ. 20։
5 Գլ. է. 9։ Մատթ. ժթ. 4։ Մարկ. ժ. 6։
6 Գլ. է. 11։ Ես. նդ. 16։
7 Գլ. է. 13։ Ես. նդ. 16։ Մատթ. իդ. 39։ Ղուկ. ժէ. 26։
8 Գլ. ը. 19։
9 Եբր. ժա. 7։ Ես. նդ. 16։ Մատթ. ժթ. 4։
10 Հմր. ի. 13։ Մատթ. իդ. 39։ Ղուկ. ժէ. 26։ Եբր. ժ. 7։
11 Գլ. է. 6։ Ա Պետ. գ. 20։
12 Գլ. է. 4։
13 Գլ. է. 7։ Մատթ. իդ. 39։ Ղուկ. ժէ. 26։ Եբր. ժ. 7։
14 Գլ. է. 2։
15 Գլ. է. 8։ Ա Պետ. գ. 20։
16 Գլ. է. 9։ Մատթ. իդ. 39։ Ղուկ. ժէ. 26։ Եբր. ժ. 7։
17 Գլ. է. 4։
18 Գլ. է. 1։ Գլ. ը. 16։ Եբր. ժ. 7։ Պետ. գ. 20։ Ա Պետ. գ. 21։
19 Հմր. ի. 3։ ը. 3։ Ես. նդ. 9։
20 Գլ. ը. 1։ Ուսումն. ը. 33։ Եզեկ. իդ. 13։
21 Գլ. ը. 2։ Մատթ. ի. 32։ Ես. նդ. 5։
22 Հմր. ի. 17։
23 Հմր. ի. 21։ Գլ. գ. 18։ Եբր. ժ. 7։ Պետ. գ. 20։
24 Հմր. ի. 3։ ը. 3։ Ես. նդ. 9։
25 Գլ. գ. 20։
26 Հմր. ը. 3։
27 Հմր. ի. 18։
28 Մատ. ին. 26։
29 Մատ. ին. 6։ Եբր. գ. 25։
30 Գլ. գ. 13։ 17։ Հմր. իդ. 10։ Մատթ. իդ. 39։ Ղուկ. ժէ. 26։
31 Բ Պետ. գ. 6։
32 Գլ. ը. 1։
33 Մատ. գ. 10։ Բ Պետ. բ. 5։ գ. 6։
34 Գլ. ը. 5։ Բ Պետ. բ. 5։ Հմր. իդ. 11։ Գլ. ը. 21։ Հոմ։
35 Գլ. ը. 21։
36 Եբր. ը. 7։

ԳԼ· Ը

1 Ջուրերը քաշուեցան· 2 տապանը նստաւ լեռներուն վրայ
կը նայի· 3 Նոյ կ՚արձակէ ագռաւը ու ագռաւին· 12 Աստուած
Նոյ հրամայեցնել· 21 Աստուած ան ցանկը կ՚ընդունի· ու
խոսք կու տայ որ այլեւս ալ երկիրը չանիծէ·

1 Եւ Աստուած յիշեց Նոյը ու անոր հետ
տապանին մէջ եղած բոլոր գազանները ու
բոլոր անասուններըն· և Աստուած երկրի վրայ
2 հով մը բերաւ, ու ջուրերը նուազեցան· Նաեւ
անդունդին աղբիւրները ու երկինքէն պատուհանները գոցուեցան, և երկինքէն անձրեւը
3 կտրեցաւ· 4 Ու երեքհարիւր հարիւրին վրայէն
կը քաշուէին, ու հարիւր յիսուն օրէն հասկը
5 ջուրերը քիչցան· Եւ եօթներորդ ամսուն՝ ամսուն տասնեւեօթներորդ օրը՝ տապանը Արա-
6 րատ լեռներուն վրայ նստաւ· Եւ ջուրերը
երեքհարիւր կը քիչնային մինչեւ տասներորդ ամիսը· Ե տասներորդ ամսուն առաջին օրը լեռներուն գլուխները երեւցան·
7 Ու եղաւ որ քառասուն օրէն հասկը՝ Նոյ իր
8 չխնամած տապանին պատուհանը բացաւ· Եւ
ագռաւը արձակեց, որ ելաւ ու անդին ու
դին կը պտրտէր՝ մինչեւ երկրին վրայէն ջու-
9 րերուն ցամքիլը· Աղաւնին ալ քովէն արձակեց, որ տեսնէ թէ արդեօք երկրին վրայէն
ջուրերը քիչցած են· Բայց ազաւնին իր ոտքին
թաթիր դնելու տեղ չգտաւ, ու դէպ ի անոր՝
տապանը դարձաւ· Քանի որ բոլոր երկրին
երեսը ջուրեր կային· ան ատենը իր ձեռքը
երկնցուց ու առաւ զանիկա, և իր քովը տա-
10 պանին մէջ բերաւ· Ու եօթը օր ալ սպասեց,
11 և նորէն աղաւնին տապանէն արձակեց· Ու
իրիկուան դէմ աղաւնին անոր եկաւ, և ահա
իր բերանը ձիթենիի նոր փրցուած տերեւ մը
կար· ասոնէ Նոյ գիտցաւ որ ջուրերը երկրին
12 վրայէն քիչցած են· Եւ եօթն օր ալ սպասեց,
ու նորէն աղաւնին արձակեց, որ ալ անոր
չդարձաւ·
13 Եւ եղաւ որ Նոյին վեց հարիւր ու մէկ
տարին՝ առաջին ամսուն առաջին օրը ջուրերը երկրին վրայէն ցամքեցան· և Նոյ տապանին ծածկոցը վերցուց ու նայեցաւ, և ահա
14 երկրին երեսը ցամքեր էր· Ու երկրորդ ամիսը՝ ամսուն քսանեւեօթներորդ օրը երկիրը
չորցաւ·
15 Եւ Աստուած խօսեցաւ Նոյին ու ըսաւ,
16 Ցապանէն դուրս ելիր դուն ու քու կնիկդ
և քու որդիքդ և քու որդւոցդ կիներըը
17 քեզի հետ· քու հետդ եղող ամէն կենդանին ամէն մարմնէն՝ թէ թռչուններէն, թէ անասուններէն, և թէ երկրի վրայ սողացող բոլոր
սողուններէն քու հետդ հանէ, որ երկրի վրայ
բազմանան, ու երկրի վրայ աճին ու չատնան·
18 Ու Նոյ ու իր որդիքը և իր կնիկը ու իր որ-
19 դւոցը կիներները իր հետ ելան· Ամէն անասուն, ամէն սողուն ու ամէն թռչուն՝ երկրի
վրայ ամէն չարժանիքը իրենց տեսակին պէս
տապանէն ելան·
20 Եւ Նոյ սեղան մը շինեց Տէրոջը, ու ամէն
մաքուր անասունէն և ամէն մաքուր թռչուններէն առաւ, ու սեղանին վրայ ողջակէզներ մա-
21 տուց· Ու Տէրը անոյշ հոտ առաւ, և Տէրը իր սրտին մէջ ըսաւ, Այլ ամէլ երբեք
մարդուն համար նորէն երկիրը պիտի չանիծեմ, քանզի մարդուն սրտին խորհուրդը
իր մանկութենէն չար է, ու այ նորէն պիտի
չսպանեմ ամէն կենդանի էութիւն, ինչպէս որ ըրի·
22 Քանի որ երկիրը կը մնայ, սերմ ու հունձք,
ցուրտ ու տարափ, ամառ ու ձմեռ, և
ցօղիկ ու գիշեր պիտի չդադարին·

ԳԼ· Թ

1 Նոյ Աստուծմէ կ՚օրհնուի· 3 Մարդ սպանութիւնը սաստիկ
կ՚արգիլուի· 8 Աստուծոյ ուխտը· 13 սրտոտ իրին նշանն ինա-
մանը կը դրուի· 18 Նոյի սերունդը կը բազմանայ· 20 Նոյ
գործ կ՚անկի· 21 ու կը գիտնայ· և իր քամ որդիին համար
կ՚ըսէ· 25 քանան կ՚անիծուի· 28 մահ· 29 ու ծնողք
կ՚օրհնուին· 29 Նոյի մահը·

1 Եւ Աստուած օրհնեց Նոյը ու անոր որդի-
ները, և ըսաւ անոնց, Աճեցէք ու չատցէք,
2 ու երկիրը լեցուցէք· Եւ ձեր վախը ու եր-
կիւղը երկրի բոլոր գազաններուն վրայ, ու
երկինքի բոլոր թռչուններուն վրայ պիտի ըլլայ·
ամէն երկրի վրայ բոլոր չարժողներուն հետ,
ու ծովու բոլոր ձուկերուն հետ ձեր ձեռքը
3 տրուած են· Ամէն չարժուն կենդանին ձեզի
կերակուր ըլլայ· ամէնը ձեզի բանջարի
4 պէս տուի· Բայց միսը ոգիովը՝ այսինքն անոր արիւնովը չուտէք· 5 Ու անշուշտ
ձեր կենացը համար՝ արիւններդ պիտի խնդրեմ·
ամէն գազանին ձեռքէն ու մարդուն ձեռքէն պիտի խնդրեմ ան· մարդուն կեանքը
6 եղբօրը ձեռքէն պիտի խնդրեմ· Ով որ
մարդու արիւն թափէ, իր արիւնն ալ մարդէ
պիտի թափուի· քանզի Աստուած իր պատ-
7 կերին պէս ստեղծեց մարդը· Եւ դուք տանջուեցէք ու չատցէք, երկրի վրայ բազմացէք ու
անոր մէջ չատցէք·

8 Եւ Աստուած խօսեցաւ Նոյին ու անոր որ-
9 դւոցը անոր հետ՝ ըսելով, Եւ ես Հաստա ձեզի
հետ՝ ու ձեզմէ ետքը ձեր սերունդին հետ
10 Հմէ ուխտս պիտի հաստատեմ, Եւ ձեզի հետ
եղող Համէն շնչաւոր կենդանիին հետ, թէ
ծովուներին, թէ անասուներն ու թէ ձեզի հետ
եղող երկրի ամէն գազաններն հետ, տապանէն
ելածներուն ամէնուն հետ, ու երկրի բոլոր
11 անասուններուն հետ։ Եւ Հձեզի հետ իմ ուխ-
տս պիտի հաստատեմ, որ մէկ մարմին ալ ամէն
մարմին չկործանի ջուրերէն ջրհեղեղ մը ալ
նորէն չհիներ երկիրը աւերելու համար։
12 Եւ բաւ Աստուած, Հիմ ու ձեր մէջը, ու ձե-
զի հետ եղող ամէն շնչաւոր կենդանիին մէջը
յաւիտենական գոլորշու համար բրած ուխտիս
13 նշանը սա է. իմ ամպուս ծիրանին մէջ պիտի
դնեմ, և ան պիտի ըլլայ իմ ու երկրի մէջտե-
14 ղը նշան ուխտին նշանը։ Եւ պիտի ըլլայ որ՝
երբոր երկրի վրայ ամպ բերեմ, ամպուն մէջ
15 ծիրանի տեսնուի։ Եւ Հիմ ու ձեր մէջտե-
ղը, ու ամէն մարմինէն ամէն շնչաւոր կենդա-
նիին մէջտեղը եղած իմ ուխտս պիտի յիշեմ.
և ջրերն այլ ամէն մարմինը կորսընկնելու հա-
16 մար չեւրեքը հեղեղ պիտի չըլլան։ Եւ ամպը
ծիրանին մէջ պիտի ըլլայ, ու անոր պիտի
նայիմ, որ ՀԱստուծոյ՝ ու երկրի վրայ եղող
ամէն մարմինէն բոլոր կենդանի անասուններուն
մէջտեղը եղած յաւիտենական ուխտը յիշեմ։
17 Եւ Աստուած Նոյին ըսաւ, Ա՛ և ան ուխտին
նշանը՝ որն որ ես հաստատեցի իմ ու երկրի
վրայ եղող ամէն մարմիններուն մէջտեղը։
18 Եւ Նոյին որդիքը՝ որոնք տապանէն ելան,
Սէմ, Քամ ու Յաբեթ էին. և Քամ Քանա-
19 նու հայրն էր։ Ա՛ս երեքը Նոյի որդիքն էին,
և Ասոնցմէ բոլոր երկիրը տարածուեցաւ։
20 Եւ Նոյ սկսաւ Վերկիրը գործել, ու այգի
21 մը հնց։ Եւ գինին խմեց ու գինովցաւ, և
22 իր վրանին մէջը մերկացաւ։ Ու Քանանու
հայրը Քամ իր հօրը մերկութիւնը տեսաւ,
ու դուրս Ելաւ իր երկու եղբայրներուն պատ-
23 մեց։ Եւ Սէմ ու Յաբեթ հանդերձ առին, և
իրենց երկուքին ուսերուն վրայ դրին, ու եր-
կու երեսնին դարձուցած երթալով՝ հօրը
մերկութիւնը ծած-
կեցին. և իրենց երեսը ետեւնուն չէին տես-
24 նար։ Ուստի՝ իրենց հօրը մերկութիւնը չտեսան։ Եւ
Նոյ իր գինեին արթնցած՝ իր պզտիկ որդւոյն
25 իրին բրածը գիտցաւ։ Ու ըսաւ, Անիծեալ
ըլլայ Քանան. Ծառայից ծառայ ըլլայ
26 իր եղբայրներուն։ Նաեւ ըսաւ, Օրհնեալ ըլ-
լայ Սէմի Տէր Աստուածը, և Քանան Հանոր
27 ծառան ըլլայ։ Աստուած իմոյ ընդարձակէ

Յաբեթը, ու Սէմի վրաններուն մէջ
Քանան Հանոր ծառան ըլլայ։
28 Ու Նոյ չրհեղեղէն ետքը երեք հարիւր
29 յիսուն տարիապրեցաւ։ Եւ Նոյին բոլոր օրերը
ինը հարիւր յիսուն տարի եղան. ու մեռաւ։

Գլ. Ժ

1 Նոյի ծնունդները։ 2 Յաբեթի որդիները։ 6 Քամի որդիները։
8 Նեբրովէ առաջին հզօրը։ 21 Սէմի որդիները։

1 Եւ Նոյի որդւոցը՝ Սէմի, Քամի ու Յա-
բեթի ծնունդներն ասոնք են. ու Հրհեղեղէն
ետքը Հանոնց որդիներ ծնան։
2 Հ Յաբեթի որդիքը Գամեր, Մագոգ, Մա-
դայ, Յաւան, Թոբէլ, Մոսոք ու Թիրաս էին։
3 Եւ Գամերի որդիքը Աշքանաս, Րիփաթ ու
4 Թորգոմա էին։ Եւ Յաւանի որդիքը Եղի-
սայ, Թարսիս, Կիտացիք ու †Դոդանիք էին։
5 Հ Ազգաց կղզիները իրենց երկիրներովը՝ ամէն
մէկը իր լեզուին պէս՝ ազգերուն մէջ իրենց
տոհմերովը սոսնցմէ բաժնուեցան։
6 Եւ Քամի որդիքը Քուշ, Մեսրայիմ,
7 Փուտ ու Քանան էին։ Եւ Քուշի որդիքը
Սաբա, Եւիլա, Սաբթա, Ռեգմա ու Սաբ-
թաքա էին։ Եւ Ռեգմայի որդիքը Սաբա ու
8 Դեդան էին։ Եւ Քուշ ծնաւ Ներբովիը. Ա-
մէնս սկսաւ երկրի վրայ զօրաւոր ըլլալ։
9 Ասիկա Հ Ներովէը առջեւը զօրաւոր Հորսորդ մին
էր. անոր համար կ՚ըսուի, Ներովէը առջեւը
10 Նեբրովիին պէս զօրաւոր որսորդ։ Եւ Հիր
թագաւորութեանը սկիզբը Բաբիլոն և Ակ-
ադ և Քալանէ էր Սենաար երկրին մէջ։
11 Ան երկրէն ‡Ասորեստան գնաց, ու Նինուէն
12 և Ռոբովթ քաղաքը ու Քալան չինեց։ Նի-
նուէի ու Քալայի մէջտեղը Ռեսէնն ալ շինեց։
13 Ասիկա մեծ քաղաք մըն էր։ Եւ Մեսրայիմ
Ծնաւ Ղուդացիները, Ենամացիները, Ղաբա-
14 ցիները, Նեփթուքացիները, Պաթրուսացի-
ները, ու Քասղուքացիները, (Հուսկից որ
15 Փղշտացիք եկան,) ու կափթորացիները։ Եւ
16 Քանան Ծնաւ իր անդրանիկը Սիդոնը, Նաև
17 Քետը, Եբուսացին, Ամորհացին, Գերգեսա-
18 ցին, Խեւացին, Արուկեցին, Սինեացին, Արուա-
դացին, Սամարացին և Ամմաթացին. ու ետքը
19 Քանանացւոց ցեղերը տարածուեցան։ Եւ Հքա-
նանացւոց սահմանը՝ Սիդոնէն Գերարա անց-
նելով մինչև Գազա, Սոդոմ ու Գոմոր, և Ադ-
20 մա ու Սեբոյիմ, մինչև Ղասա էր. Քամի որ-
դիքը՝ իրենց տոհմերովը, իրենց լեզուներովը,
իրենց երկիրներուն՝ ազգերուն մէջ տուած են։
21 Եւ Յաբեթին մեծ եղբօրը Սեմին ալ՝ որ

Ի Գէս. ը. 18։
Բ Նե. ծգ. ը։
Գ Սաղ. ճթե. ը։
Դ Գէս. ժ. 11։
Ե Եր. իգ. 12։ Դան. իբ. 11։ Յովէլ. գ. 6։

Զ Գէս. ժե. 13, 19։
է Գէս. ժ. 6։
Ը Գէս. ե. 32։
Թ Գէս. ժ. 32։ = Մն. ա. 1, ևս։
Ժ Գէս. գ. 19։ ջ. 2։ գ. 21։ Ասահ. ժբ. 11։

ժ Ասահ. ի. 11։ ասկր. ժ. 12։
ժա Եր. ի. 12։ գ. 6։
= Եր. ի. 11։ Գաղ. ջ. 11։
— = Գէս. ի. 7. 19։
ի = Մն. ա. 1, ևս։
ի Կամ անանց
† Կամ Թոգարմիք

ժբ Սաղ. հբ. 10։ Եր. ի. 10։ իե. 22։ Սոփ. բ. 11։
= Մն. ա. 3. և։
ի Գէս. ջ. 11։
ի Եր. ի. 9։ ժգ. 16։ Եր. ի. 14։ գ. 6։

ի Մկ. ե. 6։
ի Եր. ե. Ասար
= Մն. ա. 18։
Գէս. ժգ. 18, 14, 15, 17։ ժե. 18—21։ Թաս. ի. 2—12։ Եր. ժբ. 7. 8։

երերին բոլոր որդւոցը Հայրն էր, ըստ
22 Ծնան։ Սեմին որդիքը՝ Եղամ, Ասուր, Ար-
23 փաքսադ, Ղուդ ու Արամ էին։ Եւ Արամին
որդիքը՝ Հուս, Հուլ, Գաթեր ու Մաշ էին։
24 Եւ Արփաքսադ Ծնաւ զՍաղան, և Սաղայ
25 Ծնաւ զԵբեր։ Ու Եբերին երկու որդի ծը-
նաւ. մէկուն անունը զփաղէկ էր. քանզի
երկիրը անոր օրերը բաժնուեցաւ. և անոր
26 եղբօրն անունը Յկեհան էր։ Ու Յկեհան
Ծնաւ զԵղմոդադ, Սաղաւէթ, Ասարմաւէթ, Յա-
27 բարբ, Ադորամ, Ու զուզալ, Դիկղան, (28) Ե-
29 բադ, Արիմկէլ, Սաբան, Ոփիրը, եւ իւան
ու Յոբաբը. ամէն սոքա Յկեհանին որդիքն
30 էին։ Եւ սոցա բնակարանքն եղաւ Մէսայէն
31 մինչև Սոփեր՝ արեւելեան լեռը։ Սեմի որ-
դիքը՝ իրենց տոհմերովը, իրենց լեզուն-
բովը, իրենց երկիրներուն մէջ իրենց ազգե-
32 րովը սոքա էին։ Նոյի որդւոցը տոհմերը՝
իրենց Ծնունդներուն ու ազգերուն համեմատ
սոքա են. և ջրհեղեղէն ետքը ազգերը սո-
ցանցմէ տարածուեցան երկրի վրայ։

ԳԼ. ԺԱ

1 Աշխարհի ամէն երես խօսուածքը։ 3 Աշտարակաշինութիւնը։
6 Եհ լեզուաց խառնակումը։ 10 Սեմին ազգաբանութիւնը։
27 Աբրամի հօրը Թարային ազգաբանութիւնը։ 31 Թարան
Ուր գաղթելն կսկիծով խոստան կ'երթայ։

1 Եւ բոլոր երկրին լեզուն մէկ ու խօսուածքը
2 մէկ էր։ Ու եղաւ որ երբ ետ-ելէն կը
չուէին, Սենաար երկրին մէջ դաշտ մը գտան
3 ու հոն բնակեցան։ Եւ իրարու ըսին, եկէք
աղիւսներ շինենք, ու զանոնք կրակով ե-
փնենք։ Եւ աղիւսները անոնց քարի տեղ և-
4 գան, ու ձիւթը անոնց ցեխի տեղ եղաւ։ Եւ
ըսին, եկէք մեզի քաղաք մը ու աշտարակ
մը շինենք, որ անոր գլուխը մինչև երկինքը
հասնի, և մեզի անուն առնենք, որ չըլլայ
5 թէ բոլոր երկրի վրայ ցրուինք։ Եւ Տէրը
մարդոց որդիներուն շինած քաղաքն ու աշ-
6 տարակը տեսնելու իջաւ։ Եւ Տէրը ըսաւ,
Ահա ետանք մէկ ժողովուրդ մըն են, ու ա-
մէնուն լեզուն մէկ է. և ասիկա շինելու սկը-
սեցին. ու հիմա ինչ որ շինել կը խորհին,
7 անոնցմէ պիտի չդադրիլ։ Եկէք իջնենք,
և անոնց լեզուն հոն խառնակենք, որ ետաղն
8 մէկը իր բնակերին լեզուն չհասկընայ։ Եւ
Տէրը անկէ ետրոյր երկրին երեսը ցրուեց զա-
9 նոնք. ու քաղաքը չշինեցին դադրեցան։ Անոր
համար անոր անունը ետբաբիլոն կոչուեցաւ,
քանզի Տէրը հոն բոլոր երկրին լեզուն խառ-
նակեց. և Տէրը անկէ բոլոր երկրին երեսը
ցրուեց գանոնք։
10 Սեմին Ծնունդները սոսկ են. Սեմ հա-
րիւր տարեկան էր երբոր Ծնաւ Արփաքսադը
11 չրհեղեղէն երկու տարի ետքը։ Եւ Սեմ Ար-
փաքսադը Ծնանելէն ետքը հինգ հարիւր
տարի տարիներ ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղջիկներ
12 Ծնաւ։ Եւ Արփաքսադ երեսուն հինգ տարի
13 տարիներ ապրեցաւ, ետու Ծնաւ Սաղան։ Եւ Արփաքսադ՝
Սաղան Ծնանելէն ետքը չորս հարիւր երեք
տարի տարիներ ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղջիկներ
14 Ծնաւ։ Եւ Սաղայ երեսուն տարի տարիներ ապրեցաւ,
15 ու Ծնաւ զԵբերը։ Եւ Սաղայ՝ Եբերը Ծնանե-
լէն ետքը՝ չորս հարիւր երեք տարի տարի-
16 ներ ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղջիկներ Ծնաւ։
Ու Եբեր երեսունհինգ տարի տարիներ ապրեցաւ, և Ծնաւ
17 զփաղէկ։ Ու Եբեր՝ փաղէկը Ծնանելէն ետքը՝
չորս հարիւր երեսուն տարի տարիներ ապրեցաւ, և
18 տղաքներ ու աղջիկներ Ծնաւ։ Եւ փաղէկ երե-
19 սուն տարի տարիներ ապրեցաւ, ու Ծնաւ Ռագաւը։ Եւ
փաղէկ՝ Ռագաւը Ծնանելէն ետքը՝ երկու հա-
րիւր ինը տարի տարիներ ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղ-
20 ջիկներ Ծնաւ։ Եւ Ռագաւ երեսուներկու տա-
21 րի տարիներ ապրեցաւ, ու Ծնաւ Սերուգը։ Եւ Ռագաւ՝
Սերուգը Ծնանելէն ետքը՝ երկու հարիւր եօ-
թը տարի տարիներ ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղջիկ-
22 ներ Ծնաւ։ Եւ Սերուգ երեսուն տարի տարի-
23 ներ ապրեցաւ, ու Ծնաւ Նաքորը։ Եւ Սերուգ՝ Նա-
քորը Ծնանելէն ետքը՝ երկու հարիւր տարի
տարիներ ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղջիկներ Ծնաւ։
24 Եւ Նաքորը քսանեւինը տարի տարիներ ապրեցաւ, ու
25 Ծնաւ զԹարան։ Եւ Նաքորը՝ Թարան Ծնա-
նելէն ետքը՝ հարիւր տասնեւինը տարի տա-
26 րիներ ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղջիկներ Ծնաւ։ Եւ
Թարայ եօթանասուն տարի տարիներ ապրեցաւ, ու զԾը-
նաւ Աբրամ, Նաքորը և Առանը։
27 Եւ Թարային Ծնունդները սոսկ են. Թա-
րայ Ծնաւ զԱբրամ, Նաքորը ու Առանը. և
28 Առան Ծնաւ զՂոտը։ Եւ Առան մեռաւ իր
հօրը Թարային առջեւը՝ իր Ծննդեան երկրին՝
29 Քաղդէացւոց Ուր ետ-ելէն մէջ։ Եւ Աբրամ
ու Նաքորը իրենց կիներ առին. Աբրամին
կնոջը անունը Սարայ էր, և Նաքորին կնոջ
անունը Մելքա՝ Առանին աղջիկը, որ
30 Առ- Մելքային ու Եսքային հայրն էր։ Եւ
31 Սարայ ամուլ էր -- չէր Ծնաներ։ Եւ Թա-
րայ իր որդին Աբրամը և իր թոռը Առա-
նին որդին Ղոտը՝ և իր որդւոյն Աբրամին
կնիկը իր հարսը Սարան առաւ, ու անոնց
հետ Քաղդէացւոց Ուր ետ-ելէն եղաւ գնալ
դէպի Քանաան երկիրը երթալու համար. ու

ա ա Մծ. ա. ։ ։ ։ եւ ։
բ Գլ. ժա. ։ ։ ։
գ ա Մծ. ա. ։ ։
դ Ընտիր՝ թաւանաւ
ե Հմմ. ։ ։
զ Գլ. Ք. ։ ։

է ա Մծ. ա. ։ ։ ։ եւ ։
ը Գլ. ժ. ։ ։ ։ ր Քաղ.
ա. ։ ։ ա Մծ. ժ. ։
թ ր Օր. ա. ։ ։
ժ Գլ. ժը. ։ ։
ի Գլ. Ք. ։ ։ Գաթ. ժե.
։ ։
լ Հմմ. ։ ։

խ Ասղ. բ. ։ ։
ծ Գլ. ա. ։ ։ Ասղ. բ.
։ ։ Գաթ. բ. ։ ։ ։
կ Գլ. ժ. ։ ։ ։ Ելեմ. ։ ։
ա Կար. ժգ. ։ ։ ։
հ Գլ. ժ. ։ ։ ։

ձ Ղափ. ա. ։ ։
ղ Ընտիր՝ խառնա-
կութեան ։
մ ա Կար. ժգ. ։ ։
յ Գլ. ժ. ։ ։ ։ ա Մծ.
ա. ։ ։
ն Գլ. ժե. ։ ։ ։ ։
շ Գլ. ժ. ։ ։ ։ ։
ո Ցնծ. Ղափ. գ. ։ ։

պ ա Մծ. ա. ։ ։
ջ Ղափ. գ. ։ ։
ռ Ցնծ. Խ. ։ ։ ա Մծ.
ա. ։ ։
ս Գլ. ժե. ։ ։ ։ ։
վ Գլ. ։ ։
տ Գլ. ժգ. ։ ։ ։
ր Գլ. ժ. ։ ։ ։ ։ ժբ.
։ ։

։։ ։ ։
ւ Գլ. ժբ. ։ ։
գ Ղևտ. Բ. ։ ։ Գար-
ե. ։ ։
ռ Գլ. ժ. ։ ։

32 Եկան մինչև Խառան, և հաս բնակեցան։ Ու թառայից օրերը երկու հարիւր հինգ տարի եղան. և Թառայ խառանի մէջ մեռաւ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Ասաւած կ՚ըսէր Աբրամ. ա, կ՚երթաս գաղիս։ Ընդամ դաշտ հետ խառանէն կ՚ելլէ. 2 քեզմով հետ խառանէն կ՚ելլէ. 3 Ան երկիրը անոնցմէ մէկ խառնուրդ։ 10 Ընդամ սովի պատճառով եգիպտոս կ՚երթայ։ 11 փախչելով իր կինոջը համար՝ առ քեզմով իր քոյրը ըլլալ կը ձեւացնէ։ 14 Փարաւոն իր տունը բերել կու տայ Սարան. և պատճառով ան կը դարձնէ։

1 Եւ ՚Տէրը բաւ Աբրամին, Քու երկրէդ և քու ազգականներէդ ու քու հօրդ տանէն դէպ ան երկիրը՝ որ ես քեզի պիտի ցուցընեմ։
2 ՚Ու քեզ մեծ ազգ պիտի ընեմ, ՚ու քեզ պիտի օրհնեմ, և քու անունդ պիտի մեծցընեմ։ ՚ու
3 դուն ՚օրհնեալ պիտի ըլլաս։ ՚Ու քեզ օրհնողները պիտի օրհնեմ, ու քեզ անիծողները պիտի անիծեմ։ ու երկրի բոլոր ազգերը քեզմով
4 պիտի օրհնուին։ Եւ Աբրամ գնաց՝ ինչպէս որ Տէրը անոր բաւ էր։ Ղովտ ալ անոր հետ գնաց։ ու Աբրամ եօթանասուն հինգ տարեկան էր երբոր Խառանէն ելաւ։
5 Կան էր երբոր խառանէն ելաւ։ Եւ Աբրամ իր կնիկը Սարան, ու իր եղբօրորդին Ղովտը, և իրենց բոլոր առացաւածքը, և ՚խառանի մէջ հիրենց առացած հոգիները առնելով, եկան որ գանանաց երկիրը երթան։ և գանանաց երկիրը
6 եկան։ Ու Աբրամ ան երկրէն միչև Սիւքեմ մի տեղը՝ ՚մինչև Մօրէի կաղնին ՚անցաւ. և Գանանացիները գանանացիները կային ան երկրին
7 մէջ։ Ու Տէրը երեւցաւ Աբրամին ու բաւ, ՚Քու սերունդիդ պիտի տամ աս երկիրը։ Եւ հոն ՚սեղան չինեց Տէրոջը՝ որ իրեն երեւցաւ։
8 Եւ անկէ գէպ ի Բեթէլին արեւելեան կողմը հոգ մը տեղ, ու իր վրանը բացաւ. Բեթէլը արեւմտեան կողմն ու Գայիի արեւելեան կողմը ՚ունէր։ և հոն Տէրոջը սեղան չինեց։
9 ու ՚Տէրոջը անունը կանչեց։ Եւ Աբրամ միշտ հգէպ ի հարաւ կը չուէր։
10 Ու ՚հան երկրին մէջ սով եղաւ. և Աբրամ ՚եգիպտոս իջաւ հոն պանդխտանալու համար. ինչպէս որ ՚հան երկրին մէջ սովը սաստիկ
11 էր։ Ու եղաւ որ երբ եգիպտոս մտնելու մօտեցաւ, իր կնոջը Սարային բաւ, Ահա գիտեմ որ դուն ՚գեղեցիկ տեսքով կինկ մի
12 ես։ Եւ պիտի ըլլայ որ երբ եգիպտացիք քեզ տեսնեն, պիտի բանն, Ասիկա անոր կինն է. ու ՚զիս պիտի մեռցընեն, բայց քեզ ողջ թո-

13 զուն. Ընծայիր երէ՝ քանի դուն իմ ՚քոյրս ես. որպէս պի քու պատճառով ինծի ապէկ ըլլայ, ու քու պատճառով իմ անձս ապրի։
14 Եւ եղաւ որ երբ Աբրամ եգիպտոս մտաւ, եգիպտացիք տեսան կինիկը, որ շատ գեղեցիկ էր։ փարաւոնին իշխանները ալ տեսան, ու գովեցին անիկա փարաւոնին առջեւը. և
16 կինիկը ՚փարաւոնին տուներ առնելացան։ Եւ հանոր համար Աբրամին բարիք բրաւ. ու ոչխարներ ու արջառներ և էշեր ու ծառաներ և աղախիններ ու էգ էշեր և ուղ-
17 տեր ունեցաւ։ Եւ Տէրը ՚մեծ հարուածներով զարկաւ փարաւոնը ու անոր տունը՝ Ա-
18 բրամին կնոջը Սարային համար։ Եւ փարաւոն կանչեց Աբրամը, ու բաւ, Ա՛ւ ինչ է որ ինծի բրիր. ինչո՞ւ ինծի չյայտնեցիր թէ
19 ասիկա քու կինիկդ է. ինչո՞ւ համար՝ Ասիկա քոյրս է՝ բաւիր. և ես զ՚անիկա ինծի կինկ պիտի առնէի. բայց հիմա ահա կինիկդ՝
20 առ ու գնա։ Եւ ՚փարաւոն իր մարդոցը պատուիրեց անոր համար. ու զանիկա իր կնիկովը ու իր բոլոր առացաւածքովը խրկեցին։

ԳԼ. ԺԳ

1 Աբրամ ու Ղովտ եգիպտոսէն կը գառնան։ 7 հովիւներուն անմիաբանութեան համար իրարմէ կը բաժնուին։ 10 Ղովտ Սոդոմ կ՚երթայ։ 14 Աբրամին հգան խոստանալէն յետոյ։ 18 Աբրամ Քեբրոն կը մօտենայ հոն սեղան կը շինէ։

1 Եւ Աբրամ իր կնիկովը ու իր բոլոր ունեցածներովը եգիպտոսէն գէպ ի Քանան ՚հարաւակողմը եկաւ, ու Ղովտն ալ իր հետը։
2 Եւ ՚Աբրամ շատ հարուստ էր անասուններով,
3 արծաթով ու ոսկիով։ Եւ իր ճանապարհովը գնաց ՚հարաւային կողմէն մինչև Բեթէլ, այն տեղը ուր իր առաջ իր վրանը,
4 Բեթէլի ու Գայիի միջտեղը ՚էր անդրանիկ տեղը որ հոն առաջ շիներ էր. և Աբրամ հոն ՚Տէրոջը անունը կանչեց։
5 Եւ Աբրամին հետ գացող Ղովտն ալ ոչխարներ ու արջառներ ու վրաններ ունէր։
6 Եւ հան երկիրը բաւական չէր անոնց որ միասին բնակին. քանզի անոնց առացաւածքը շատ բլլալով՝ չէին կրնար միասին բնակիլ։
7 Եւ Աբրամին անասուններուն հովիւներուն ու Ղովտին անասուններուն հովիւներուն միջտեղը ՚վէճ կար. և ՚անասուները գանանացիները ու փերիզացիները կը բնակէին ան
8 երկրին մէջ։ Եւ Աբրամ բաւ Ղովտին, Ո՛չ

զաչեմ քեզի, ի[1]մ ու քու մէջտեղ՝ և իմ հովիւներուս ու քու հովիւներուդ մէջտեղը վէճ չըլլայ, ինչու որ [2]մենք եղբայր ենք։
9 [3]Բոլոր երկիրը քու առջեդ չ՚է՞ կ՚ազատիմ զատուիլ ինձմէ. եթէ որ դուն ձախ կողմը երթաս, ես աջ կողմը կ՚երթամ, և թէ որ աջ
10 կողմը երթաս, ես ձախ կողմը կ՚երթամ։ Եւ Ղովտ իր աչքերը վեր վերցուց, ու [4]Յորդանանեան ամէն կողմը նայեցաւ՝ որ ամէն տեղ ջրատուած էր, [5]Տէրը Սոդոմն ու Գոմորը կործանցնելէն առաջ՝ մինչև [6]Սեղովր [7]Տէրոջը դրախտին
11 պէս՝ եգիպտացի երկրին պէս էր։ Եւ Ղովտ Յորդանանու բոլոր կողմը բնակեց իրեն, ու Ղովտ գէպ [8]ի արեւելք չաւեց. և իրարմէ
12 զատուեցան։ Աբրամ Քանանու երկրին մէջ բնակեցաւ. Ղովտ ալ դաշտի քաղաքներուն մէջ բնակեցաւ, ու վրի վրանը Սոդոմի քով
13 բացաւ։ Եւ Սոդոմի մարդիկը [9]խիստ չար [10]ու մեղաւոր էին Տէրոջը առջեւը։
14 Եւ Տէրը Աբրամին բաւ՝ Ղովտ [11]անկէ զատուելէն ետքը, Հիմա աչքերդ վեր վերցուր, ու քու եղած տեղդ [12]դէպ [13]ի հիւսիս ու հարաւ և դէպ [14]ի արեւելք ու արեւմուտք նայէ.
15 [15]ինչու որ ատ բոլոր երկիրը որ կը տեսնես, քեզի ու [16]քու սերունդդ պիտի տամ յաւիտեան։
16 Եւ քու սերունդդ երկրի փոշիին պէս [17]պիտի [18]լինի. անոնք որ երէ մէկը երկրի փոշին կրնայ հաշիւ, քու սերունդդ ալ
17 հաշուի։ Ելիր, ատ երկիրը պատռէ անոր երկայնութեանը ու լայնութեանը հանդիսաւոր։
18 քանզի անոնք քեզի պիտի տամ։ Եւ Աբրամ վերցուց իր վրանը, ու եկաւ ու բնակեցաւ Մամբրէի կաղնիներուն մէջ, Հոր գիւղերուն մէջ է, և հոն սեղան շինեց Տէրոջը։

ԳԼ. ԺԴ

1 Շատ թագաւորներուն հինգ թագաւորները հետ գրած պատերազմը։ 11 Ղովտ գերի կ՚առնեն։ 14 ու Աբրամ գնդիկա կ՚ազատի։ 18 Մելքիսեդեկ Աբրամը կ՚օրհնէ։ 20 Աբրամ ալ անոր տասանորդ կու տայ։ 22 ատոնք ատրճին իր հետը եղբայրներուն բաժին ապրելու համար։ Յաջորդը Սոդոմի թագաւորին նա կու տայ։

1 Ու եղաւ որ [19]Սենաարի Ամրափակ թագաւորին, Ելլասարի Աբիոքի թագաւորին, [20]Եղոմի գազազգոյն թագաւորին և Գոյիմի
2 թագ գազ թագաւորին ժամանակներուն, Ասոր
3 թագաւորները հետ եղան Սոդոմի թագաւորին հետ և Գոմորի թագաւորին հետ, [21]Ադմացի Սենաբ թագաւորին հետ և Սեբոյիմի Սեմեբոր թագաւորին հետ ու Բալացի (այսինքն [22]Սեղովրի) թագաւորին հետ պատերազմելու համար։
4 Ասոնք ամէնը ժողովուեցան Սիդիմ ձորին
5 մէջ, [23]որ է Ազի ծովը։ Տասներկու տարի Քոդողոգոմորին [24]ծառայեցեր էին, ու երեքտասաներորդ տարին ապստամբեր էին։
6 Ասոնից առաջ եկան ու Քոդողոգոմոր ու իր հետ եղող թագաւորները եկան, ու [25]Ասոթովթ-կառնայիմի մէջ եղող [26]Ռափայիները, ու [27]Համի մէջ Զուզիացիները, և [28]Շաւէ
7 կարթաիմի մէջ Էմիացիները, Եւ [29]Քոհոլիացիները իրենց Սէիր լեռանը վրայ՝ մինչև անապատին
8 քովը եղող [30]Էլփարանը գարկին։ Եւ դարձան ու եկան [31]Ենմիսափա՝ այսինքն Կադէս. և Ամաղեկացւոց բոլոր նահանգը, ու [32]Ասասասոնթամարի մէջ բնակող Ամորհացիներն
9 ալ գարկին։ Եւ Սոդոմի թագաւորը, ու Գոմորի թագաւորը, և Ադմացի թագաւորը, ու Սեբոյիմի թագաւորը, և Բալացի (այսինքն Սեղովրի) թագաւորը ելլելով, Սիդիմ ձորին մէջ անոնց հետ պատերազմելու
10 չարուեցան, Աւրեան եղաքի հողապատճառ թագաւորին հետ, և Գոյիմի թագաւորին հետ, և Սենաարի Ամրափակ թագաւորին հետ, և Ելլասարի Արիոքի թագաւորին հետ, — չորս թագաւորը հինգին հետ։
11 Եւ Սիդիմ ձորը [33]հաւերով լցուն էր. և Սոդոմի ու Գոմորի թագաւորները փախան, և հոն ինկան. ու մնացածները կը
12 ոբ փախան։ Եւ անոնք [34]Սոդոմի ու Գոմորի ամէն բարիքը, ու անոնց բոլոր պաշարները առին ու գացին։ Եւ [35]Սոդոմի մէջ բնակող Աբրամին հադրօրդին Ղովտը՝ ու անոր բոլոր բարիքը առին ու գացին։
13 Եւ փախատական մը եկաւ, ու — [36]Հեբրայեցի Աբրամին պատմեց. և [37]անիկա կաթսոնի ու Անէրի եղբօրը Ամորհացի Մամբրէին կաղնիներուն մէջ կը բնակէր. ինչու որ [38]ատոնք
14 Աբրամի հետ դաշնակից էին։ Եւ Աբրամ երբոր [39]իր եղբօրը գերի առնուիլը լսեց, [40]իր տանը մէջ ծնած՝ երեք հարիւր տասնուութը կրթուած ծառաները հանեց, ու անոնց եւսէն
15 [41]հետը մինչև Դան։ Եւ ինքն ու իր ծառաները գիշերով գունդ գունդ անոնց վրայ յարձա-

---

[1] ա Կոր. գ. ։
[2] Ցեռ գլ. ժա. ։։ ։։ Ես. ը.։։։ Մատ. ։։։։ Գաղ. ե. ։։։
[3] Գլ. ի. ։։ լգ. ։։։
[4] Գլ. ժբ. ։։։
[5] Գլ. ժգ. ։։։ ժբ. ։։։
[6] Գլ. ժդ. ։։։
[7] Գլ. ը. ։։։
[8] Գլ. ժգ. ։։։
[9] Գլ. ժգ. ։։։
[10] Գլ. ժգ. ։։։
[11] Գլ. ժդ. ։։։
[12] Գլ. ժդ. ։։։
[13] Գլ. ժդ. ։։։
[14] Գլ. ժդ. ։։։
[15] Գլ. ժդ. ։։։
[16] Գլ. ժդ. ։։։
[17] Գլ. ժդ. ։։։
[18] Գլ. ժդ. ։։։
[19] Գլ. ժգ. ։։։
[20] Գլ. ժգ. ։։։
[21] Գլ. ժգ. ։։։
[22] Գլ. ժգ. ։։։
[23] Գլ. ժգ. ։։։
[24] Գլ. ժգ. ։։։
[25] Գլ. ժգ. ։։։
[26] Գլ. ժգ. ։։։
[27] Գլ. ժգ. ։։։
[28] Գլ. ժգ. ։։։
[29] Գլ. ժգ. ։։։
[30] Գլ. ժգ. ։։։
[31] Գլ. ժգ. ։։։
[32] Գլ. ժգ. ։։։
[33] Գլ. ժգ. ։։։
[34] Գլ. ժգ. ։։։
[35] Գլ. ժգ. ։։։
[36] Գլ. ժգ. ։։։
[37] Գլ. ժգ. ։։։
[38] Գլ. ժգ. ։։։
[39] Գլ. ժգ. ։։։
[40] Գլ. ժգ. ։։։
[41] Գլ. ժգ. ։։։

կէցան, ու ՙզարիւն զանոնք. և քչեցին զանոնք
մինչև Քզա ՚ որ Դամասկոսի ՙհիւսիսային
16 կողմն է։ Եւ Տէրէզը բարկութ եան բերաւ. և իր
հզօրները Դաւիթ ալ ու անոր բարկութ են և նիկ-
նները ու ժողովուրդն ալ հետ բերաւ։
17 Եւ ՚ինքը՝ Քազ ազգ անոր հետ և-
զող Թագաւորները գարնելէն ու գառնալէն
ետքը, Մազմի Թագաւորը Կրանիկա դ իմաս-
բերաւ հետ գէզ ի Շաւէ ձորը (այսինքն
18 ՙԹագաւորի ձորը)։ Եւ Մազմի Թագաւո-
րը Մելքիսեդեկ հաց ու գինի հանեց. ու ա-
նիկա Կրաբձրեալ Աստուծոյ ՙքահանան էր։
19 Եւ օրհնեց զանիկա, ու բաւ. ՙՕրհնեալ ըլ-
լայ Աբրամ՝ ՙերկինէ ու երկրի տէրը հզոյ
20 Բարձրեալ Աստուծմէն։ Եւ ՙօրհնեալ ըլլայ
Բարձրեալ Աստուածն՝ որ քու Թշնամիներդ
քու ձեռդ մատնեց։ Եւ անիկա Համիներէն
տասանորդ առաւ անոր։
21 Եւ Մազմի Թագաւորը բաւ Աբրամին.
Մարդ իկը ինծի տուր, ու բարիքը դուն քեզի
22 առ։ Եւ Աբրամ բաւ Մազմի Թագաւորին,
ՙԵրկինէ ու երկրի տէրը հզոյ Բարձրեալ ՙՏէր
23 Աստուծոյ վերցուցի իմ ձեռքս, Որ դ երձանիկ
մինչև կօշիկի կապ ՙբան մը չառնեմ՝ ՚ինչ որ
քուկդ է, որ չըլլայ Թէ Աբրամը ես հարստաց-
24 ցուցի բանս։ Բայց ի տղաչներուն կերածնէն,
՚ու ինծի հետ եկող մարդոցը՝ որոնք որ Կան-
բին ու Եշքոլին ու Մամբրէին բաժինները
լէն։ Թող անոնք իրենց բաժինը առնեն։

ԳԼ· ԺԵ

1 Աստուած Աբրամը կը տեսիլքի ։ Աբրամ անոգի կըսպասէ
հաստ կը գանգատի ։ Աստուած կը խոստանայ Աբրամին
զաւակ մը տալ. ու անոր սերունդը չուռայելէ ։ Աբրամ
հաս ազգով ի կրպտութիւն ։ Քաղաքաց երիցը նորէն անոր
կը խոստանայ երկրով մը։ 12 և անիկայ մը։

1 Ա՛ետքը բաներէն հետը ՙտեսիլքի մէջ Տէրոջը
խօսքը Աբրամին եղաւ՝ բսելով, ՚Մի վախնար,
ով Աբրամ, ես ՚բերգի վահան եմ, ու քու
2 ՚վարձդ խիստ չատ պիտի ըլլայ։ Եւ Աբրամ
բաւ, Ով Տէր Եհովայ, ինծի ի՞նչ պիտի տուս,
՚քանի որ ատանդ զաւկի կը մնամ, և իմ տունս
3 սերոգը աս Դամասկացի Եղիազարն է։ Նաև
բաւ Աբրամ, Որովհետև ինծի սերունդ չը-
տուիր, ահա տիմ տունս ՚ժառանգ ինծի ժա-

4 ռանգ կ՚ըլլայ։ Եւ ահա Տէրոջը խօսքը անոր
եղաւ՝ բսելով, Անիկա քեզի ժառանգ պիտի
չըլլայ. բայց ան պիտի ըլլայ քու ժառանգդ՝
5 որ ՙքու միջիդէդ պիտի ելլէ։ Եւ դուրս հա-
նեց զանիկա, ու բաւ, Հիմա դէպ ի երկինք
նայէ, ու տասագիրը ՙհամրէ, Թէ որ զա-
նազ համրելու կարող ես։ և բաւ անոր, ՙԲա
6 սերունդդ այսպէս պիտի ըլլայ։ Եւ անիկա
ՙհաւատաց Տէրոջը, որ համար արդարութիւն
ընդ-ց անոգից։
7 Եւ բաւ անոր, Ես եմ Տէրը որ քեզ
ՙՔաղդէացւոց Ուր ՙհանեցի՝ ատ եր-
կիրը քեզի ժառանգ տալու համար։
8 Եւ անիկա բաւ, Ով Տէր Եհովայ, ՙի՞նչպէս
գիտամ՝ Թէ ես անիկա պիտի ժառանգեմ։
9 Եւ բաւ անոր, Ինծի երեք տարեկան երինջ
մը, ու երեք տարեկան այծ մը, և երեք տա-
րեկան խոյ մը, ու տատրակ մը, և աղաւնիի
10 ձագ մը առ։ Եւ անիկա բոլոր առնք առաւ
անոր, ու մասնց մէջտեղէն կտրեց, և ամէն
մէկ կտորը իր դիմացն հետ դնելով դնելոց
11 գրաւ. բայց Թռչուններըչկտրեց ։ Եւ երբոր
գիսրաւն վրայ գիշատիչ Թռչուններն իջան,
12 Աբրամ վռնտեց զանոնք ։ Եւ երբոր արեգը մա-
յր կը մտնէր, Աբրամին վրայ ՙխորհրդական
մը իջաւ, և ահա անոր վրայ մեծ մթութիւն
13 տարածուեցաւ մը ինկաւ ։ Եւ Տէրը բաւ Աբրամին,
Ստոյգ գիտցիր ՙոր քու սերունդդ չիգած երկրի մէջ պանդուխտ պիտի ըլլան,
և ծառայութիւն պիտի բնեն. ու ան ՙչորս
14 հարիւր տարի պիտի չարչարեն զանոնք. Բայց
այն ազգը՝ որուն պիտի ծառայեն, ՚ես պիտի
դատեմ. և անկէ ետքը նոքա առաջուանքով
15 պիտի ելլեն։ Եւ դուն ՙխաղաղութեամբ կրթ-
հայրերուդ պիտի երթաս. ՙաղէկ մը ծերացած
16 պիտի թաղուիս։ Եւ չորրորդ սերունդ
մէջ հոս պիտի դառնան. վասն զի ՚Ամորհա-
17 ցւոց անօրէնութիւնը ՙդեռ լրացած չէ։ Եւ
եղաւ որ երբ արեգը մտաւ ու խաւար
եղաւ, ահա մխուած հնոց մը ու վառած ջահ
18 մը հան կտորներուն միջտեղէն անցաւ։ Ա՛ն նոյն
օրը Տէրը ՙԱբրամին հետ ուխտ մը բրաւ՝ բսե-
լով, ՙԹող սերունդիդ տուի ատ երկիրը՝ եգիպ-
տոսի գետէն մինչև մեծ գետը՝ Եփ-
19 րատ գետը. Կինեցիները, և Կենեզացիները,

Ե· Խա· ա· ֆ·
Ի՛ր· Հոբ·
Լ Հոր· ու· ի՛ը·
Ղ Ի՛ր· Ե· ֆ·
Ջ Դ՚ատ· Ժա· ֆ· 34·
ա Ի՛ատ· Ժը· ե·
բ Ի՛ատ· Ժը· ի՛ը·
գ Ի՛ր· Ե· ֆ·
Ե Ա՛ի՛ր· Ղ· ե· Գ՚ար·
Ժ՚ղ· ֆ·
Ը Ա՛ատ· Ա՛ի՛· ե· Ի՛ր·
Ե· ֆ·
Թ Հոր· ի՛ը· ե·
Ժ Ա՛ատ· գ· ի՛ը· ե Ի՛ատ·
ա Ի՛ատ· Ժը· ե·
ի՛ա Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛բ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛գ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛դ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ե Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛զ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛է Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ը Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛թ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ժ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ի Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ա Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛բ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛գ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛դ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ե Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛զ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛է Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ը Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛թ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ժ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ի Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ա Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛բ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛գ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛դ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ե Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛զ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛է Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ը Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛թ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ժ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ի Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ա Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛բ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛գ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛դ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ե Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛զ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛է Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ը Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛թ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ժ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ի Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ա Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛բ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛գ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛դ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ե Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛զ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛է Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ը Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛թ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ժ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ի Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ա Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛բ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛գ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛դ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ե Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛զ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛է Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ը Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛թ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ժ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ի Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ա Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛բ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛գ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛դ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ե Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛զ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛է Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ը Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛թ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ժ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ի Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ա Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛բ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛գ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛դ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ե Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛զ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛է Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ը Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛թ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ժ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ի Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ա Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛բ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛գ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛դ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ե Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛զ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛է Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ը Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛թ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ժ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ի Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ա Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛բ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛գ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛դ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ե Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛զ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛է Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ը Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛թ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ժ Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·
ի՛ի Ա՛ատ· Ժ՚ղ· ի՛ը·

20 ու կնդ մնռացիներըր, եւ քնռացիներըր, ու
21 փերեզացիներըր, եւ Քռափացիներըր, եւ Ամոր-
հացիներըր, ու քռանանացիներըր, եւ Գերգեսաց-
ցիներըր ու Յեբուսացիներըր։

ԳԼ. ԺԶ

1 Սարայ իր տղոց-քնռնիք հասցէ՝ Հագարը Աբրամին կա-
ռայ։ 2 Հագար իր տիկնոջ պատճառելուն համար Տէրը
քնռնի կը կոչ ու կը փախչի։ 3 Հրեշտակ մը դառնիկա նոր կը
խրկէ։ 11 անոր գալուկ Ծնանելուն առնիւրը տալով։ 15 Ի-
շմայէլի Ծնունդը։

1 Եւ Աբրամին հինկը Սարայ Հէր Ծնաներ
անոր։ ու մկ Եգիպտացի ազախին մը ու-
2 նէր, որուն անունը Հագար էր։ Եւ Սարայ
բռաւ Աբրամին, Ահա Տէրը Հարգիլեց
դիս Ծնանելէն։ Ռնրնիմ ազախինիս մուրը, գու-
ցէ անկէ գալուկ առնեմ։ Եւ Աբրամ Հնա-
3 րայեին խօսքը մուրիկ բռաւ։ Եւ Աբրամին կը-
նիկը Սարայ իր Եգիպտացի ազախինը Հա-
գարը առաւ, Աբրամ Քռանանա երկրին մէջ
տասը տարի բնակելէն ետքը, եւ զանիկա իր
էրկանը Աբրամին տուաւ՝ անոր կինկ լլլալու։
4 Ան ալ մուռ Հագարին, որ յղացաւ։ եւ երբ
իր յղի լլլալը խնացաւ, իր տիկնիքը Էր աչ-
5 քին տակնուրդ եղաւ։ Եւ Սարայ բռաւ
Աբրամին, Ինծի եղած անիրաւութիւնը քռ.
վրադ լլլայ։ ես իմ ազախինս գիրկդ տուի,
ու երբոր անիկա խնացաւ իր յղի լլլալը, ես
անոր աչքին առնիւր տունդ եղայ։ Տէրը
6 իմ ու քռ միջտդ դատաստան բնէ։ Եւ
Աբրամ բռաւ Սարային, Ահա ազախինդ քռ
ձեռդ է, քռ աչքիդ հաճոյ երեւցածին
պէս լրէ անոր։ ու երբոր Սարայ նեղից զա-
7 նիկա, Հանոր երեսէն փախաւ Հեռուց։ Եւ
Տէրոջը հրեշտակը գտաւ զանիկա անապատին
միջ Շուրի ազբիւրին մը քով՝ Սուրի ճամռա-
8 պարհին մէջ եղած ազբիւրին քով։ Եւ բռաւ,
Ով Սարային ազախինը Հագար, ուսկից կու
գաս, եւ ո՞ր կ'երթաս։ Եւ անիկա բռաւ, Իմ
9 Սարայ տիկնոջս երեսէն կը փախչիմ։ Եւ Տէ-
րոջը հրեշտակը բռաւ անոր, Դարձիր քռ
տիկնոջդ, Հա անոր ձեռքին տակը Հնազանդիլ
10 եղիր։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը բռաւ անոր, Հնա-
ւելորդ խնամ պիտի չտացընեմ, անունդ որ
11 չտառեմնէն չՀամրուի։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը
բռաւ անոր, Ահա դուն յղի ես, ու որդի պի-
տի Ծնանիս Հա անոր անունը Ի՞շմայէլ դնես.
12 քանզի Տէրը քռ առանապատիդ լսեց։ Եւ
անիկա վայրենի մարդ մը պիտի լլլայ։ անոր
ձեռ քը ամենուն դէմ, ու ամենուն ձեռ քին ալ
անոր դէմ պիտի լլլայ։ Եւ անիկա իր բոլոր եղ-
13 բայրներուն առջեւը պիտի բնակի։ Եւ անիկա
իր հնար խօսող Տէրոջը անունը կանչեց, ըսելէն
Դուն իմ տեսիլքիս ետքը նչուած Աստուածն ես.
քանզի բռաւ, Արդեօք Էո՞ղջ եմ հոս իմ
14 տեսիլքս ետքը։ Անոր համար այն ջրհորին
անունը Լահայրոյի Ջրհոր՝ դրաւ։ Ահա
անիկա Կադես ու Բարադի միջտեղն է։
15 Եւ Հագար որդի մը Ծնաւ Աբրամին։ եւ Աբ-
րամ Հագարին իրեն Ծնած որդուն անունը
16 Իշմայէլ դրաւ։ Եւ Աբրամ ութսունեւվեց տա-
րեկան էր, երբոր Հագար Իշմայէլը Ծնաւ
Աբրամին։

ԳԼ. ԺԷ

1 Աստուած իր տեսիլք կը երեւցնէ։ 2 և Աբրամին անունը Աբ-
րահամ կը դնէ։ 10 Թլփատութեան պատուէրը։ 15 Սարայ՝
Սարրա կ'անուանի։ 16 օրհնութիւն կ'առնէ։ 17 Խոհեմը կը
խաղաղացնէ։ 23 Աբրահամին և Իշմայէլին թլփատիլը։

1 Եւ երբ Աբրամ հիսունեւնուն տարեկան էր,
Տէրը Աբրամին երեւցաւ, ու բռաւ անոր, Ես
եմ Ամենակարող Աստուածդ. Իմ առջեւս քալէ,
2 ու կատարեալ եղիր։ Եւ իմ ու քռ միջտդ
իմ ուխտս պիտի դնեմ, ու Իմ ուխտս պիտի շատ-
3 ցնեմ քեզ։ Եւ Աբրամ իր երեսին վրայ ինկաւ,
ու Աստուած անոր հետ խօսելով ըսե-
4 լով, Ահա իմ ուխտս քեզի հետ է, և Ազգե-
5 րու բազմութեան Հայր պիտի լլլաս։ Ու ալ
անուն քռ անունդ Աբրամ չըսուի, Հապա
անուն քռ անունդ Աբրահամ լլլայ։ Ինչու որ
6 քեզ ազգերու բազմութեան Հայր ըրի։ Եւ
քեզ խիստ պիտի աճեցնեմ, ու քեզ ազգեր
պիտի բնեմ։ ու թագաւորներ պիտի
7 ելլեն։ Եւ իմ ու քռ միջտդ՝ ու քեզմէ ետ-
քը ըռ սերունդիդ միջտները իրենց ազգերուն
միջ՝ իմ ուխտս պիտի Հաստատեմ, յաւիտենա-
կան ուխտ մը, որ քեզի ու քեզմէ ետքը
8 ըռ սերունդիդ Աստուած լլլամ։ Եւ Քա-
նան տուր քեզի ու քեզմէ ետքը ըռ սե-
րունդիդ յաւիտենական ժառանգութեան հա-
մար այն երկիրը՝ ուր որ պանդուխտ եղար,
բոլոր Քանանաց երկիրը։ ու Աստուած

9 պիտի ըլլամ։ Եւ Աստուած բաւ Աբրահամին, Ուստի դուն ու քեզմէ ետքը քու սերունդդ
10 իրենց ազգերուն մէջ պահէք իմ ուխտս։ Ասիկա է իմ ուխտս ձեր միջտեղը, և քեզմէ ետքը քու սերունդիդ միջտեղն եղած իմ ուխտս՝ որ պիտի պահէք. Չկովէ ամէն արուն թլփատուի։
11 Ձեր անթլփատութեան մսոյմիդ թլփատէք, ու ասիկա իմ ու ձեր միջտեղն եղած ուխտին
12 նշանը ըլլայ։ Եւ ձեր ազգերուն մէջ ամէն ութօրեան արու՝ սերունդով՝ կամ տունը ծնածը, կամ քու սերունդէդ չվազդ բոլոր օտարականներէն տակով ծախած առնուածը՝
13 թլփատուի։ Քու տունդ ծնածը և տակովդ ծախած առնուածը անշուշտ պիտի թլփատուի. և իմ ուխտս ձեր մսոյմիդին մէջ յաւիտենական
14 կնիք ըլլայ։ Եւ անթլփատ արու՝ որուն անթլփատութեան մսոյմիդ թլփատուած չէ, հան անձը իր ժողովուրդէն պիտի կտրատուի. անիկա իմ ուխտս անարգած է։
15 Եւ Աստուած բաւ Աբրահամին, Քու կինդ Սարային անունը Սարայ մի կանչեր,
16 հապա անոր անունը Սարրա ըլլայ։ Ու զանիկա պիտի օրհնեմ, նաև անկէ որդի մը պիտի տամ քեզի. ու պիտի օրհնեմ զանիկա, ու ազգերու հաւր պիտի ըլլայ. ժողովուրդ
17 ներու թագաւորներ պիտի ելլեն անկէ։ Եւ Աբրահամ երեսի վրայ ինկաւ ու խնդաց, և իր սրտին մէջ բաւ, Հարիւր տարեկան մարդուն զաւակ պիտի ըլլայ արդեօք. և Սարրա, որ իննսուն տարեկան է, պիտի ծը-
18 նանի՞։ Ու Աբրահամ բաւ Աստուծոյ, Թող
19 խանգիլ տալով քու առջեւդ։ Եւ Աստուած բաւ, Այո, Սարրա պզոյ պիտի ծնանի քեզի, ու անոր անունը Իսահակ պիտի դնես. և անոր հետ ու անկէ ետքը անոր սերունդին հետ իմ ուխտս պի-
20 տի հաստատեմ յաւիտենական ուխտ մը։ Եւ խանգիլին համար ալ քեզի կը լսեցի. ահա օրհնեցի զանիկա, ու պիտի աճեցնեմ զանիկա ու չափազանց պիտի շատցնեմ. անիկա տասներկու իշխան պիտի ծնանի, և մեծ
21 ազգ մը պիտի բնեմ անկէ։ Բայց զուարթ տալով ես առնեմ Սարրայի քեզի ծնանելու իսահակին հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ։
22 Եւ անոր հետ խօսիլը լմնցուց, ու Աս-
23 տուած Աբրահամին քովէն վեր ելաւ։ Եւ Աբրահամ իր որդին Իսմայէլը, ու բոլոր իր տունը ծնածները, և բոլոր առակով ձեռք ծախած առնուածները՝ Աբրահամին ընտանեացը մէջ գտնուած ամէն արուն, ու նոյն օրը անոնց անթլփատութեան մսոյմիդը թլփատեց, ինչպէս որ Աստուած անոր բանը
24 էր։ Եւ Աբրահամ իննսունեւինը տարեկան էր երբոր իր անթլփատութեան մսոյմիդը թլփա-
25 տուեցաւ։ Եւ իր որդին Իսմայէլ տասներկու տարեկան էր երբոր իր անթլփատութեան մսոյմիդը թլփատուեցաւ։
26 Նոյն օրը Թլփատուեցաւ Աբրահամ ու իր որդին Իսմայէլ.
27 յեւ։ Եւ ուր տունը բոլոր մարդիկը՝ թէ իր տունը ծնած և թէ օտարականներէն առակով ծախած առնուածը՝ իրեն հետ թլփատուեցան։

ԳԼ. ԺԸ

1 Աբրահամ երեք հրեշտակները կ'իդուձի։ 2 Սարրա խնդալուն համար կը յանդիմանուի։ 17 Սոդոմի կործանումը Աբրահամին կը յայտնուի։ 23 Աբրահամ բարեխօսութիւն կ'ընէ Սոդոմայ ոչ համար։

1 Եւ Տէրը երեւցաւ անոր Մամբրէի կաղնիներուն մէջը։ Ու անիկա օրուան տաք առա-
2 ջուն վրանին դուռը նստեր էր։ Իր իր աչքերը վերցուց ու նայեցաւ, և ահա երեք մարդիկ կայներ էին իրեն մօտ։ Ու երբոր տեսաւ զանոնք՝ վրանին դռնէն վազեց զանոնք դիմաւորելու, ու մինչեւ գետինը խո-
3 նարհութիւն բրաւ, Եւ բաւ, Տէր իմ, հմմա թէ որ շնորհք գտայ քու աչքիդ, կ'ազաչեմ քեզմէ քու ծառայիդ քովէն մի անցնիր.
4 կ'ազաչեմ ձեզի՝ ջրիկ մը ջուր բերուի, ու ոտքերնիդ լուացէք, ու ծառին տակը հան-
5 դչտացէք. Եւ պատառ մը հաց բերիմ, ու հոգիերնիդ զօրացուցէք, ետքը անցէք. քանի որ ձեր ծառային քովը եկաք. Եւ անանք բսին, Ինչպէս որ բսիր, անանկ
6 ըրէ։ Եւ Աբրահամ արագապով դէպ ի վրանը՝ Սարրային դնաց, ու բաւ, Շուտով երեք գրիւ բարակ ալիւր շաղէ ու չոթիկներ չնիկ։
7 Եւ Աբրահամ վազեց արջառներուն, ու մատղաշ ու ապիկ արձառներէն մը առաւ ու պատանիին մը տուաւ. ան ալ շուտով պատրաստեց զա-
8 նիկա։ Եւ հովիւ ու կաթ ու իր պատրաստած արձառը առաւ, և անոնց առջեւը դրաւ. ու ինքը ծառին տակը անոնց քովը կայնե-
9 ցաւ, ու անանք կերան։ Եւ բսին իրեն, Ո՞ւր է քու Սարրա կնիկդ. ու ինքը բաւ, Ահա
10 վրանին մէջն է։ Եւ Տէրը բաւ, Գալ տարի՝ անշուշտ քեզի պիտի դառնամ, և ահա քու կնիկդ Սարրա որդի մը պիտի ունենայ. և Սարրա մտիկ կ'ընէր վրանին դռանը մէջ
11 որ Անոր հետն էր։ Եւ Աբրահամ ու Սարրա

ե Գաս. Ե. 5։
զ Գաս. Ե. 6։ Հաւմ. Գ. 11։
է Գն. Ժբ. 3։ Գաղ. Դ. 22։ Բուին։ Ե. 22։ Փիլ. Գ. 5։
ը Եբ. Է. 24։
թ Եր։ Կորնթ.

ա Ընտիրն՝ իշխանը։
բ Ընտիրն՝ խնդութիւնը։
գ Գն. Ժգ. 10։
դ Գն. Ժբ. 10։
ե Գն. Լ. 11։ Գաղ. Գ. 21։ — Գն. Գ. 6։
զ Գն. Ժբ. 18։ Իմ. Գ։
է Գն. Ժբ. 10։ Իմ. Գ։ Գաղ. Գ. 16։
ը Գն. Ժգ. 10։
թ Գն. Իե. 18։ 19։
ժ Գն. Իմ. 18։
ի Գն. Իմ. 15։
ժա Գն. Իմ. 15։

ժբ Գն. Ժգ. 18։ Ժգ. 13։
ժգ Եբր. Ժգ. 2։
ժդ Գն. Ժբ. 12։ Պետ. Գ. 9։
ժե Գն. Ժբ. 5։
ժզ Գն. Ժբ. 21։ Ժգ. 20։
ժէ Գաս. Ժբ. 26։ Գաղ. Գ. 16։
ժը Գն. Ժբ. 3։
ժթ Գն. Իգ. 6։
ի Գ Թագ. Գ. 16։
ի Եբր. Կենաց Ժամանակին

ի Հմր. 14։
ի Գն. Ժե. 19։ 21։ Իմ. 2։ Հաւմ. Բ. 9։
ի Գն. Ժե. 17։ Հբ. Հաւմ. Գ. 19։ Եբր. Ժա. 11։ 12։ 19։

ծերացած էին ու օրերին անցուցած. և Սարրայէն պակասած էր ինչ որ կանանց օրէնքին մէջ ըլ-
12 լար։ Եւ Սարրա կիր ծիծաղին մէջ ինքզինք ըսաւ. Եւ պառաւելս ետքը զուարճութիւն պիտի ունենամ, տակաւ ալ ծերացած իլլալով։
13 Եւ Տէրը բսաւ Աբրահամին, Սարրա ինչո՞ւ ինքզինք ըսելով. Միթէ ես իրաւցնէ պիտի
14 ծնանիմ, որ պառաւեր եմ։ Տէրոջը մասին դժուարին բան կայ արդեօք։ Ժամանակին ըստ ժամանակին դալ տարի կիրն պիտի դառնամ, ու Սարրա որդի մը պիտի ունենայ։
15 Եւ Սարրա ուրացաւ ու բսաւ. Չխնդացի. քանզի վախցաւ։ Եւ Անիկա բսաւ. Չէ, իրաւ-
16 դացիր։
Եւ մարդիկը հոնկէ անկէ, ու հրեշտեին դէպ ի Սոդոմ չխակցին. և Աբրահամ գնաց հետ-
17 զարկելու համար հետերնին գնաց։ Եւ Տէրը բսաւ. Միթէ Աբրահամէն պահե՞մ ինչ որ ը-
18 նելու եմ։ Որովհետև Աբրահամ անշուշտ մեծ ու զօրաւոր ազգ մը պիտի իլլայ, ու երկրի բո-
19 լոր ազգերը նմանով պիտի օրհնուին։ Քանզի դիտեմ զանիկա, որ իր որդւոց ու իրմէ ետքը իր տանը պիտի պատուիրէ, և անոնք արդարութիւն ու իրաւունք ընելու համար Տէրոջը ճամբան պիտի պահեն։ որպէս զի Տէրը Աբրահամին վրայ բերէ ինչ որ խօսեցաւ։
20 Եւ Տէրը բսաւ. Որովհետև Սոդոմին ու Գոմորին աղաղակը չատցաւ, և անոնց մեղքը
21 խիստ ծանրացաւ. Չէիմ պիտի իջնեմ տեսնելու թէ բոլորովին ինծի եկած աղաղակին պէս
22 ըրին։ և թէ որ չէ՝ գիտնամ։ Եւ անտեղից երեսը դարձուցին ու գացին. և Աբրահամ տակաւին Տէրոջը առջեւը կայներ էր։
23 Եւ Աբրահամ մօտեցաւ ու բսաւ. Արդեօք ամբարշտին հետ արդարն ալ պիտի կոր-
24 սնցնես. Գուցէ հոն քաղաքին մէջը հիսուն արդար իլլան. արդեօք անոր մէջը եղած հիսուն արդարին համար չխնայելով պիտի կոր-
25 սնցնես ան տեղը. հաւ լիցի քեզ տասնակ բան ընելը՝ որ արդարը ամբարշտին հետ մեռցնես, ու արդարը ամբարշտի պէս իլլայ. հաւ լիցի քեզ. միթէ երկրին Դատաւորը արդա-
26 րութիւն պիտի չընէ։ Եւ Տէրը բսաւ. Թէ որ Սոդոմին մէջ հիսուն արդար գտնեմ քաղաքին մէջը, անոնց համար բոլոր տեղը պիտի
27 խնայեմ։ Եւ Աբրահամ պատասխան տուաւ ու բսաւ, Ահա հիմա՝ հէս որ հող ու մոխիր
28 եմ, Տէրոջը հետ խօսելու սկսայ. Գուցէ հիսունէն արդարին հինգ պակաս իլլայ, ան հինգին համար բոլոր քաղաքը պիտի կորսընցնե՞ս։ Եւ Անիկա բսաւ, թէ որ հոն քառասունհինգ
29 գտնեմ, չեմ կորսընցներ։ Եւ գարձեալ խօսեցաւ անոր ու բսաւ. Գուցէ հոն քառասուն գտնուի։ Եւ Անիկա բսաւ. Քառասունին համար
30 չեմ ըներ։ Եւ ինծի բսաւ. Ով, Տէրը չբարկանայ, ու խօսիմ. Գուցէ հոն երեսուն գտնուի։ Եւ Տէրը բսաւ. Թէ որ հոն երեսուն գտնեմ,
31 չեմ ըներ։ Եւ ինծի բսաւ. Ահա հիմա Տէրոջը հետ խօսելու սկսայ. Գուցէ հոն քսան գտնուի։ Եւ Անիկա բսաւ. Քսանին համար չեմ կոր-
32 սընցներ։ Եւ ինծի բսաւ. Ով, Տէրը չբարկանայ, ու միւնակ առ անգամ խօսիմ. Գուցէ հոն տասը գտնուի։ Եւ Անիկա բսաւ. Տասնին
33 համար չեմ կորսընցներ։ Եւ Տէրը Աբրահամին հետ խօսիլը լմընցուցածին պէս գնաց. Աբրահամ ալ իր տեղը դարձաւ։

ԳԼ. ԺԹ

1 Դռա երկու հրեշտակները կիրնդունի։ 4 Շար Սոդոմացիք կը բռնաբարեն կիրտիրեն։ 12 Դռա լուծը կիրխրատ։ 15 Սկսած երթալու հրամանէ կիառնէ։ 24 Սոդոմի ու Գոմորի կործանումը։ 26 Դռածին ինկիրը ալ տրտնջալ կը սկսի։ 30 Դռա շտրի մը մէջ կը բնակի։ 31 Մոաբի ու Ամմոնի սկզբունքը։

1 Եւ հասան երկու հրեշտակները իրիկուան դէմ Սոդոմ եկան. ու Դռա Սոդոմի դուռը նստեր էր. և Դռա տեսնելով՝ գնաց դիմաւորելու եւ, ու իր երեսը մինչև գետինը նուիրեց
2 խոնարհութիւն բրաւ. Ըսաւ, Ադէ՛ր տէրս, կ՚ազաչեմ, հիմա ծառային տունը գացէք, և գիշերը հոն կեցէք ու հանգչիք ձեր ճամբան գացէք։ Եւ անոնք բսին, Չէ՝ գիշեր
3 հրապարէն կը կենանք։ Եւ չատ բռնազատեց զանոնք, ու անոր գացան և անոր տունը մտան. հոն անոնց խմոցք բրաւ և բաղարջ եփեց, ու կերան։
4 Բայց անոնց պառկելէն առաջ քաղաքին մարդիկը՝ այսինքն Սոդոմացիք երիտասարդ-
5 ներէն մինչև ծերերը՝ ամէն կողմէն բոլոր ժո-
6 ղովուրդը տունը պատեցին. Եւ Դռոտ կանչեցին ու անոր բսին, Ո՞ր են ան մարդիկը որ առ գիշեր քեզի եկան. հանանք գուրս հոնկէ
7 մեզի, հու գիտնանք անոնք. Եւ Դռա գրնէն գուրս ելաւ անոնց քովը, ու իր ետեւէն
8 դուռը գոցեց. Եւ բսաւ, Եղբայրնե՛րս, կ՚ա-

ա Գէն. լա. 33։
բ Գէն. ժե. 17։
գ Դատ. ժ. 18։
դ ա Պետ. գ. 6։
ե Երեմ. ը. 17։ Զաք. ը. 6։ Մատ. գ. 9։ ԺԲ. 36։ Դատ. ա. 37։
զ Գէն. ժե. 21։ Հեր. 19։ գ Թագ. գ. 16։
է Եչէ. Կնոջ ժամանակին
ը Հատմ. ժե. 21։ գ Ցաղ. 6։
թ Սապ. ին. 11։ Ամմ. գ. 7։ Ցաղ. ժե. 13։
ժ Գէն. ժը. 3։ Իր. 18։ Գատ. գ. 25։ Գալ. գ. 8։
ժա Ը Օր. գ. 9։ 18։ գ. 7։
ժբ Ցէն. կե. 13։ Երեմ. գ. 4։
ժգ Գէն. գ. 10։ ԺԲ. 13։ Ցաղ. ե. 4։
ժդ Գէն. ժա. 31։ Եր. գ. 31։ Ը Օր. ը. 20։ ժգ. 3։
ժե Ցէն. Իր. 22։ Ղահ. ժգ. 11։ ը Կոր. ժա. 11։
ժզ Գէն. ԺԲ. 1։
ժէ Հէր. 1։
ժը Երբ. ժ. 23։
ի Քան. ժգ. 22։ Իր. 17։
ի Երեմ. ե. 1։
ի Ցար. ը. 20։ Ես. գ. 10։ 11։
ի Ցար. ը. 3։ 14. 17։ Սոպ. ծը. 11։ գշ. 1։ Հաբ. գ. 16։
ի Երեմ. ե. 1։ Եզեկ. իր. 30։
ի Գէն. գ. 19։ Ցար. գ. 19։ Ժող. ժը. 7։ ա Կոր. ժե. 17. 49։ բ Կոր. ե. 1։
ի Ղահ. ժը. 1։ Դատ. գ. 29։
ի Ցաղ. ե. 16։
ի Գէն. ժը. 33։
ի Գէն. ժը. 1. ևս։
ի Երբ. ժգ. 8։ Գէն. ժը. 1։ Ցար. գ. 22։
ի Ցես. Ղահ. իգ. 28։ Գէն. ժը. 1։ Ես. գ. 9։ Դատ. ԺԲ. 22։
ի Գէն. գ. 1։ Հաբ. 24. 27։ Ցաղ. 7։
ի Դատ. ԺԲ. 22։

8 զաւեմ ձեզի՝ չարութիւն մի ընէք. Ահա հիմա երկու աղջիկ ունիմ, որ երիկ մարդ չեն դիտեր. անոնք հիմա ձեզի դուրս հանեմ, ու ձեր աչքին առչևը ապիկ եղածը բրեք անոնց. բայց միայն սա մարդոց բան մի ընէք. Ասոնք անոր հովանւոյ իմ յարկիս տակը մտան։

9 Անոնք ալ ըսան. Երթ անոնք բան. Ապիկ մի կեցիր. ու բան ալ. Ահիկա օտարական եկաւ, ու դատաւորութիւն կ՚ուզէ. հիմա քեզի անոնցմէ զէշ կ՚ընենք. Ու սաստիկ բռնադատեցին մարդը՝ այսինքն Ղոմոր. ու դուռը կոտրելու մտեցան. Բայց այն մարդիկը ձեռ բերնին երկուցուցին, ու Ղոմոր տան մէջ քաշեցին առին ու դուռը զոցեցին։

11 Ու տանտր դուռը կայնած մարդիկը կուրացուցին զարկին պզտիկէն մինչև մեծը, անանկ որ դուռը գտնելէն յոգնցան։

12 Ու մարդիկը բան Ղոմորին. Հա ուրիշ ով ունիս. փեսաներդ ու որդիներդ և աղջիկներդ, ու քաղաքին մէջ ով որ ունիս հա տեղէն հան։

13 Վասն. զի մենք սա տեղը պիտի կորսնցնենք. զոչդին հանուեց ազազակը Տէրոջը առջևը մեծ եղաւ. ու Տէրը մեզ խրկեց անոր կարկորսցնելու. Ու Ղոմոր ելաւ, ու իր աղջիկներուն առնող փեսաներուն խօսեցաւ ու բաւ. Ելէք ու սա տեղէն դուրս, վասն զի Տէրը պիտի կորսնցնէ սա քաղաքը. Բայց իր փեսաներուն ծաղր բնող մը երեցաւ։

15 Ու առտու եղածին պէս հրեշտակները արագացուցին Ղոմոր՝ բսելով. Ելիր՝ կինիդ ու հոս գտնուած երկու աղջիկդ առ, որ քաղաքին պատուհասին մէջ չկորսուիս։ Ու երբ որ անիկա կը ուշանար, ան մարդիկը բռնացին անոր ձեռքէն ու անոր կնոջը ձեռքէն և անոր աղջիկներուն ձեռքերէն Տէրոջը անոր ողորմելովը. ու հանեցին անիկա և քաղաքին դուրս երթ։ Ու եղաւ որ երբ զանոնք դուրս հանեցին, ըսաւ բաւ. Ազատիր անձիդ համար փախիր. Մի նայիր ետիդ և բոլոր գաւառին մէջ մի կայներ. լեռը փախիր, չըլլայ որ կորսուիս։ Ու Ղոմոր բաւ ցանկացիր, Չէ, Տէր իմ, Ընդունիր երես. Ահա հիմա ծառայդ քու աչքիդ շնորհք գտաւ, ու իմ կեանքս ազատելով ինծի մեծ ողորմութիւն երեր. և ես չեմ կրնար լեռը փախչիլ, չըլլայ որ չարիք հասնի ինծի՝ ու մեռնիմ։ Ահա սա քաղաքը՝ ու հոն փախչելու մօտ է, ու ան պզտիկ է. Շնորհք երես՝ հոն փախչիմ, (չէ՞ որ անիկա պզտիկ է,) և իմ անձս ազատ մնայ։

21 Ու բաւ անոր. Ահա սա բանին մէջն ալ քու ազատութիւդ ընդունեցի, որ սա քաղաքը չկործանեմ՝ որուն համար խօսեցար։

22 Շուտ երթ հոն փախիր. քանի դուն հոն հասնիս, ես բան մը չեմ կրնար ընել։ Անոր համար հոն քաղաքին անունը Սկզար կոչուեցաւ։

23 Արեգակը երկրի վրայ կը ծագէր, երբոր Ղոմոր Սկզարի մտաւ։ Ապա Տէրը Սոդոմի ու Գոմորի վրայ ծծումբ ու կրակ տեղացուց Տէրոջը կողմանէ երկինքէն, Ու ան քաղաքները, ու բոլոր գաւառը, և ան քաղաքներուն բոլոր բնակիչները ու երկրի վրայ բուսածը կործանեցուց։ Ու հաւէն անոր կինիկը նայեցաւ, ու դարձ աբձան եղաւ։

27 Ու Աբրահամ առտուանց կանուխ երթալով՝ 28 Տէրոջը առջևը կայնած տեղը եկաւ։ Ու Սոդոմի ու Գոմորի ու բոլոր գաւառի երկրին վրայ նայելով՝ տեսաւ որ ահա ան երկրէն հնոցի մուխի պէս մուխ կ՚երթար։

29 Այսպէս եղաւ՝ որ երբոր Աստուած ան գաւառին քաղաքները կը կործանցնէր, Աստուած Աբրահամի միտքը բերաւ, ու երբոր Ղոմորին բնակած քաղաքները կը կործանցնէր, ան կործանուելին միջէն Ղոմոր հանեց։

30 Ու Ղոմոր Սկզարէն ելաւ, ու լեռը բնակեցաւ, և իր երկու աղջիկները իր հետը. քանզի Սկզարի մէջ բնակելու կը վախնար. ու ինք ու իր երկու աղջիկները ան քարայրին մէջ բնակեցան։

31 Ու իր երկու աղջիկները ըսին մեծ աղջիկը պզտիկին բաւ. Մեր հայրը ծեր է, ու երկրին մէջ ինկր չկայ որ հասնի երկրին սովորութիւնը պէս մեզի մտնէ։

32 Եկար մեր հայրը գինի խմցնենք, ու իր հետ պառկինք, ու մեր հօրմէն սերմանը պահենք։

33 Ու այն գիշերը իրենց հայրը գինի խմցուցին, ու մեծ աղջիկը մտաւ ու իր հօրը հետ պառկեցաւ. և Ղոտ չգիտցաւ անոր պառկիլն ու ելլելը։

34 Ու եղաւ որ հետևեալ օրը մեծ աղջիկը պզտիկին բաւ, Ահա երէկ գիշեր հօրս հետ պառկեցայ. ասա գիշեր ալ անոր գինի խմցնենք, և մտիր ու իր հետ պառկի, ու մեր հօրմէն սերմանը պահենք։

35 Ու այն գիշերն ալ իրենց հայրը գինի խմցուցին, և պզտիկ աղջիկը եկաւ ու անոր հետ պառկեցաւ. և Ղոտ չգիտցաւ անոր պառկիլն ու ելլելը։

36 Այսպէս Ղոմորին երկու աղջիկներն իրենց հօրմէն յղի

37 մնացին։ Ու մեծը արդի մը ծնաւ, ու անոր անունը Մոաբ դրաւ. Մոաբիտական Մոաբ

ե Տէր Դատ. յԲ. 20։
զ Տէր գէ. յԸ. 5։
ը Գեն. ը. 7։ 8։
թ Նէ. բ. 14։
ժ Տէր գ Քաղ. գէ. 10։ Գաղ. յԴ. 31։
ի Գէ. է. 11։ բ Գեն. ը. 7։ 9։
լ Գէ. յԸ. 22։

խ = Ա Թագ. ժ. 13։
ծ Մատ. ա. 18։
կ Թագ. յԳ. 21. 43։
հ Նէ. բ. 21։ Գաղ. յԸ. 28։ Թագ. ժ. 11։
ձ Թագ. յԳ. 21. 26։ Ցաղ. յԸ. 4։
ղ Գաղ. յԸ. 13։ Հբ. ժ. 25։

ոսկի. բ. 12։ 16։
ն Սաղ. ւթ. 22։
շ Գ Թագ. յԲ. 2։
չ Հեր. 20։ Մատ. իզ. 10. 17. 18։ Գաղ. բ. 48։ Փիլ. գ. 20։ 21։
պ Գեն. ժ. 14։
ջ Գաղ. յԲ. 13։
ռ Ելք. ժ. 21։ Գաղ. ժ. 28։ իզ. 11։
ս Գեն. ժ. 21։ 26։ Ցաղ. յԸ. 4։
վ Գաղ. յԸ. 13։ Հբ. ժ. 25։

Սաղ. ձԽ. 19։
տ Տէր գէ. լբ. 23. 26։ Եր. լբ. 10։ բ Օր. իԲ. 14։ Մատ. գ. 5։
ր Գէ. ժգ. 10։ ժգ. 12։
ց Ընծեան պզտիկ։
ւ Կամ գրաբար։
փ Բ Օր. իԲ. 23։ Նաս. ժգ. 18։ Երեմ. ի.

10։ ծ. 10։ Եզեկ. ժ. 11։ Մատ. բ. 9։ Գաղ. ժէ. 28։
ք Գէ. ժգ. 3։ Սաղ. ձ. 34։

ֆ Գաղ. ժէ. 31։
օ Գեն. ժբ. 8։
ֆ Գաղ. ժբ. 9։
ա Գէ. բ. 11։ ժբ. 23։
բ Հբ. 17. 18։
գ Գէ. ժգ. 3։ 4։ լբ. 8։ Բ Օր. իԲ. 5։
դ Մատ. ժբ. 19։
ե Բ Օր. բ. 9։

38 բացաց Հայրն է միւնչ այսօր։ Եւ պղտիկն ալ որպէս մը Ծնաւ, ու անոր անուանը Բնեամ մը դրաւ։ Ասիկա Աստիճացաց Հայրն է մինչև այսօր։

ԳԼ. Ի

1 Աբրահամ Գերթողի մէջ կը գտնենայ, և ան Աստուծոյ իր հետն էր ամեն բանի մէջ։ 2 Աբիմելէք Երկրի մը մէջ կը յանդիմանուի Աբրահամէն հեռանալ։ 3 և ինչո՞ւ կը յանդիմանուի Աբրահամէն։ 11 Աբիմելէք Սարրան ետ կու տայ։ 16 ու գտնիկս ալ կը յանդիմանուի։ 17 Աբրահամին աղերսով Աբիմելէքի ընտանիքը կը բժշկուի։

1 Եւ Աբրահամ ՚անկէ գնաց ի Հարաւային երկիրը չափեց։ և ՚կաց Եսին ու Աստրին միջեւ, և ՚Գերթողի մէջ պանդուխտ 2 եղաւ։ Եւ Աբրահամ իր կնոջը Սարրային համար, ՚Ասիկա իմ քոյրս է՝ բաւ։ և Գերարայի թագաւորն Աբիմելէք հրամայ խրկեց, ու ՚առաւ Սարրան։

3 Բայց Աստուած եկաւ Աբիմելէքին ՚գիշերը երազի մէջ ու բաւ անոր, Ահա առ կինանը համար՝ որ դուն առիր, ՚պիտի մեռնիս 4 Նրա. քանզի անիկա երիկ ունի։ Բայց Աբիմելէք անոր մօտեցած չէր։ և բաւ, Ով Տէր, 5 ՚արդար ազգ ալ պիտի մեռցնե՞ս։ ինքն ինձի՝ Ասիկա իմ քոյրս է՝ չբաւե՞։ և ան ալ՝ Ասիկա իմ եղբայրս է՝ բաւ։ ՚Ես առ բանը ուղիղ սրտով ու մաքուր ձեռքերով ըրի։ 6 Եւ Աստուած անոր բաւ երազի մէջ, Ես ալ գիացայ որ առ բանը ուղիղ սրտով ըրիր։ Նաև քեզ ինձի դէմ մեղք գործելէն ետ պահեցի։ անոր համար քեզ չթողուցի որ 7 անոր մօտենաս։ Բայց հիմա կինիկը իր երկանը դարձուր։ ՚քանզի անիկա մարգարէ է և քեզի համար աղօթք մը կընէ՝ որ ապրիս։ և թէ որ դուն ետ չառնես, ՚գիտցիր որ անշուշտ պիտի մեռնիս դուն և ամէն մարդիկներդ։

8 Ուստի առաւօտուն կանուխ երթ Աբիմելէք, ու կանչեց իր բոլոր ծառաները, և բոլոր առ բաները անոնց ՚պատմեց. ու մարդիկը շատ վախցան։ 9 Եւ Աբիմելէք կանչեց Աբրահամը ու բաւ անոր, Մեզի ի՞նչ ըրիր։ ու ես քեզի ի՞նչ յանցանք ըրի, որ իմ վրաս ու իմ թագաւորութեանս վրայ մեծ մեղք մը բերիր։ Ինչ օրհնութիւն գործեր գործելու 10 ինձի։ Եւ Աբիմելէք բաւ Աբրահամին, Ի՞նչ 11 տեսար որ առ բանը ըրիր։ Եւ Աբրահամ բաւ, Ես կարծեցի որ իրաւցնէ հոս տեղ Աստուծոյ վախ չկայ, ու ինկնաս համար զիս կը մեռցընեն։ Եւ ասկաւնի իրաւցնէ իմ քոյրս է։ հօրս աղջիկն է, բայց մօրս աղջիկը չէ՝ այլ՝ 13 իմ կնիկս եղաւ։ Եւ երբոր Աստուած զիս իմ հօրս տունէն օտարութեան հանեց, բան առաջ, ինձի ընելու ՚շնորհքդ առ բոլոր որ երթալէն բոլոր, հոն ինձի համար բանս 14 թէ իմ եղբայրս է։ Եւ Աբիմելէք ՚ոչխարներ ու արջառներ և ծառաներ ու աղախիններ առաւ, և Աբրահամին տուաւ։ անոր 15 կինիկը Սարրան ալ անոր ետ տուաւ։ Եւ Աբիմելէք բաւ, Ահա իմ երկիրս քու առջեւդ 16 է։ ուր որ կ՚ուզես՝ բնակէ։ Եւ Սարրային բաւ, Ահա հազարդ հատ արծաթ տուի՝ ահա ան քեզի հաչքերու ծածկոց բոլոր քովը հետ եղողներուն առջեւը և ամեն 17 տեղ։ Աղաչեց անիկա յանդիմանելուցաւ։ Եւ Աբրահամ ՚աղօթք բրաւ Աստուծոյ։ և Աստուած բժշկեց Աբիմելէքը ու անոր կնիկը 18 և անոր աղախիններըս, ու կը ծնանէին։ քանզի Տէրը Աբրահամին կնոջը Սարրային համար՝ Աբիմելէքին ընտանիքովը բոլոր արգանդները գոցեալ էր։

ԳԼ. ԻԱ

1 Խօսեցաւ Տէրը։ և ու ըլլաբերեն։ և Սարրա կ՚ընդունայ։ 3 Հաղար ու Իսահակ գառը կը ձգածին։ 12 Հաղարի նեղութեան մէջ գտնուելով՝ 17 հրեշտակին կը միխայելը։ 22 Աբիմելէք Բնեսաբեէի մէջ ուխտ կընէ Աբրահամին հետ։

1 Եւ Տէրը իր բառածին պէս Սարրային ՚այցելութիւն բրաւ։ և Իր գուցածին պէս բրաւ 2 Տէրը Սարրային։ Եւ Սարրա ՚յղացաւ, ու որդի մը Ծնաւ Աբրահամին իր ծերութեան առներ, ՚առ նոյն ժամանակին որ Աստուած 3 բանը էր անոր։ Եւ Աբրահամ իրին Ծնած՝ այսինքն Սարրային իրին Ծնած իր որդւոյն անունը Իսահակ դրաւ։ Եւ Աբրահամ ՚մէկուսակ իր որդին Իսահակը երբոր ութօրեան եղաւ, 5 ինչպէս որ Աստուած իրին պատուիրեր էր։ Եւ Աբրահամ հարիւր տարեկան էր, երբոր իր 6 որդին Իսահակ Ծնաւ իրին։ Եւ Սարրա բաւ, ՚Աստուած իս ինդութիւն։ ամէն լսողը ինձի հետ պիտի ինդայ։ Նաև բաւ, Աբրահամին ո՞վ կ՚ըսեր որ Սարրան ծոցերը պիտի անուցանեմ։ ՚քանզի իր Ծերութեան առներ իրին 8 որդի Ծնայ։ Եւ տղան մեծցաւ ու կաթէն կը-

բանեցաւ. և Աբրահամ ամէն իմնդրէք բրաւ խոս-
Հակին կամէն կատարած օրը։
9 Եւ Սարրա տեսնելով որ Եգիպտացի Հա-
գարին որդին, Որն որ Հետ Աբրահամին
10 Ծնաւ, Ծադր կ'ըսէ, Լոյս Աբրահամին, Վէր-
ացնուկ առ ազախինը ու անոր որդին. Քնչու
որ առ ազախինին որդին իմ որդւոյս խառնա-
11 կին հետ ժառանգ պիտի չըլլայ։ Եւ առ բանն
Աբրահամին չատ գժուար երեցաւ Ի՛ր որդւոյն
12 պատճառաւ։ Եւ Աստուած բաւ Աբրահա-
մին, Ցգուն հանիր ու ազախինիդ համար —
ըն ինձ ինչ քեզի գժուար չերեւնայ. Սարրային
քեզի բան բոլոր խօսքը մտիկ րրէ, քանզի
13 Իսահակով քեզի սերունդ պիտի կոչուի։ Եւ
ազախինին որդին ալ ազգ մը պիտի բնակի, ին-
14 չու որ անիկա քու սերունդդ է։ Ու Աբրա-
համ առաւօտուն կանուխ երաւ, և Հաց ու ափ-
մի ջուր առաւ, ու Հագարին տուաւ՝ անոր
ուսին վրայ դնելով, և ազատ ալ ---, ու
Վարկիկ անիկա և դնաց անիկա ու Բներ-
բեէի անապատին մէջ անդին ատդին կը պր-
15 տեր։ Եւ ափկէն ջուրը հատաւ, ու մնացաւ
16 Նէրան մէկուն տակը ձգեց ազատ։ Եւ Նս-
ստելուն մը չուր հեռու դնաց ու դիմացը Նրա-
տաւ, քանզի բաւ. Ցգուն մեռնիլը չտես
Նեմ. և դիմացը Նստելով իր ձայնը վիրացոց
17 ու լացաւ։ Եւ Աստուած ազատն ձայնը լսեց·
ու Աստուծոյ Հրեշտակը երկինքէն կանչեց
Հագարը, ու անոր բաւ, Հագար, քեզի ի՞նչ
եղաւ. մի վախնար, Քնչու որ Աստուած լսեց
18 ազատն ձայնը անոր հոն Նստած տեղէն. եր-
գան վիրացուր, ու ձեռքովդ օգնէ անոր. վասն
19 զի մեծ ազգ մը պիտի բնակի անկից։ Եւ Աս-
տուած Հագարին աչքերը բացաւ, ու ջրհոր մը
տեսաւ. և դնաց ու սափորը ջրով լեցուց, ու
20 ազատն խմցուց։ Եւ Աստուած ազատն հետ
էր, որ մեծցաւ ու անապատը բնակեցաւ. և
21 պատիճատար եղաւ։ Ու փառանի անապատին
մէջ բնակեցաւ. և մօրը Նաւոր կնիկ մը առաւ
եգիպտացի երկրէն։
22 Ու եղաւ որ անոնք Աբիմելիք և իր
ազատապետ փիքոլ խօսեցան Աբրահամին ըսե-
լով. Աստուած քեզի հետ է ամէն բանի մէջ
23 ինչ որ գործես։ Եւ հիմա Նոա ինձի երդում
րրէ Աստուծով, որ ինձի ու իմ զաւկիս և
իմ սերունդիս հետ նենդաբարութեամբ պիտի չվա-
րես. հապա իմ քեզի բրած բարութիւնիս պէս
պիտի բնես ինձի ու այս երկրին որուն մէջ
24 բնակիլ ես։ Եւ Աբրահամ բաւ, Ես երդում
25 կ'ընեմ։ Ու Աբրահամ յանդիմանեց Աբիմելիք-
ը ջրհորի մը համար՝ որն որ Աբիմելիքի ծա-
26 ռաներք բռնաբարեցեր առած էին։ Եւ Աբի-
մելիք բաւ, Աս բանը ով բնելը չեմ գիտեր.
և դուն ալ չիանցուցիր ինձի, ու Նս ալ բաժ
27 չէի, բայց միայն այսօր։ Եւ Աբրահամ ոչխար-
ներ ու արջառներ առաւ ու Աբիմելիքին
28 տուաւ, ու երկու բնին ալ Նուխտ բրին։ Եւ
Աբրահամ ոչխարներէն եօթը Նատ էգ զա-
29 Ներ զատ դրաւ։ Ու Աբիմելիք բաւ Աբրա-
համին, Ի՛նչ պիտի բլլան աս եօթը էգ զա-
30 ռերը որ դուն զատ դրիր։ Եւ անիկա բաւ,
Աս եօթը էգ զառներդր իմ ձեռքս առնես,
որ անոնք ինձի վկայութիւն բլլան թէ տա
31 հորը Նս փորեր եմ։ Անոր համար տան տեղին
անունը Բներսաբէէ կոչեց, քանզի երկու ք-
32 նին ալ հոն երդում րրին։ Եւ բներսաբէէի մէջ
ուխտ րրին. անասնոր եղաւ Աբիմելիք ու անոր
ազատապետը փիքոլ, և փղշտացւոց երկիրը
դարձան։
33 Եւ Աբրահամ ծառեր անկից բներսաբէէի մէջ
ու հոն յաւիտենական Աստուծոյ Եհովային
34 Նանուանը կանչեց։ Եւ Աբրահամ շատ օրեր պան-
դխտացաւ փղշտացւոց երկրին մէջ։

ԳԼ· ԻԲ

1 Աստուած Աբրահամը կը փորձէ՝ հրամայելով որ իր Իսահակ որդին զոհ բնէ։ 3 Աբրահամի հնազանդութիւնը։ 11 Հրեշտակը կ'արգիլէ զոհելու Իսահակը մարթնէն։ 13 և անոր տեղը Աբրահամ իայ մը կը գտնէ։ 14 Ընծ տեղին կ'անուանէ։ 15 Աբրահամ նորէն կ'օրհնուի։ 20 Նա-
խորի ազգաբանութիւնը մինչև Բեթուէլ։

1 Ու եղաւ որ աս բաներէն ետքը Աստուած փորձեց Աբրահամի, ու բաւ անոր, Ով Աբ-
2 րահամ։ և անիկա բաւ, Ահա Նս Նոն եմ։ Եւ անիկա բաւ, Հիմա Ձ՛քու սիրած միհնատիկ որդիդ Իսահակը առ, ու Մօրիայի երկիրը գնա, և հոն զանիկա ողջակէզ բրէ իեռնե-
բուն մէկուն վրայ՝ որն որ Նս քեզի պիտի
3 բանամ։ Եւ Աբրահամ առաւօտուն կանուխ երաւ, ու իր էշուն Նասնոր դրաւ, և իր Նետ եր-
կու ծառայ ու իր Իսահակ որդին առաւ. և ողջակիզի Նամար փայտ ճեղքեց, ու երա-
դնաց ան տեղը՝ որ Աստուած իրեն բաւ։
4 Ու երրորդ օրը Աբրահամ իր աչքերը վեր վեր-
5 ցուց, ու Նեռուէն տեսաւ ան տեղը։ Եւ Աբ-
րահամ բաւ իր ծառաներուն, Դուք իշուն
Նետ Նոս մնացէք, և Նս ու տղան մինչև Նոն
երթանք, ու երկրպագութիւն բնենք, և Նո-
6 րէն ձեզի դառնանք։ Ու Աբրահամ ողջակէ-

ա Գլ· ժգ· ։։
բ Գլ· ժգ· ։։
գ Գաղ· գ· ։։
դ Գաղ· գ· ։։ Ցգ-
գաբին որդին ։
ե Գաղ· գ· ։։
զ Գաղ· ։։
է Գաղ· ։։
ը Հաղար· ։։
թ Գաղ· ։։

ժ Բներ· ժա· ։։
ի Հմր· ։։ Գլ· ժգ·
։։ Ել· ։։
լ Ցգ-ին· ։։
խ Գաղ· ։։
ծ Գաղ· ։։
կ Ել· գ· ։։
հ Հմր· ։։
ձ Բն· իր· ։։ Տն-

ղ Բնագ· գ· ։։ ։։
։։ Գաղ· ։։
ճ Գաղ· ։։
մ Գլ· իգ· ։։
յ Գլ· իգ· ։։
ն Գլ· իգ· ։։
շ Գլ· իգ· ։։
ո Գլ· իգ· ։։
չ Գլ· իգ· ։։
պ Գլ· իգ· ։։
ջ Գլ· իգ· ։։
ռ Գլ· իգ· ։։
ս Գլ· իգ· ։։
վ Գլ· իգ· ։։
տ Գլ· իգ· ։։
ր Գլ· իգ· ։։
ց Գլ· իգ· ։։
ւ Գլ· իգ· ։։
փ Գլ· իգ· ։։
ք Գլ· իգ· ։։
օ Գլ· իգ· ։։
ֆ Գլ· իգ· ։։
= Գլ· իգ· ։։
= Գլ· իգ· ։։
=

դին փայտերն առաւ, ու տիր որդւոյն խաղհային վրայ դրաւ, և ինքն իր ձեռքը առաւ կրակը ու դանակը, ու երկուքին միասին
7 գացին։ Եւ Իսահակ իր Հօրը Աբրահամին խօսեցաւ ու բաւ, Հայր իմ։ և անիկա բաւ, Ահա հո՛ւս եմ, որդեակ։ Եւ անիկա բաւ, Ահա կրակը ու փայտը, բայց ոչխարիկ ըլլալու գո-
8 ար ա՛ր է։ Եւ Աբրահամ բաւ, Աստուած իրեն ոչխարիկ ըլլալու դառը պիտի պատրաստէ, որդեակ իմ։ Ուստի երկուքը միա-
9 տեղ գացին։ Ու եկան այն տեղը որ Աստուած անոր բսեր էր։ և Աբրահամ հոն սեղան չի-նեց ու փայտերը չարեց, և իր որդին Իսահակ կապեց, ու դրինիկ սեղանը՝ փայտե-
10 բուն վրայ դրաւ։ Եւ Աբրահամ իր ձեռքը երկնցուց, ու դանակը առաւ որ իր որդին
11 մորթէ։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը երկինքէն անոր կանչեց ու բաւ, Աբրահա՛մ Աբրահա՛մ։ և
12 անիկա բաւ, Ահա հո՛ւս եմ։ Եւ բաւ, Տղուն ձեռք մի դպցընես, և անոր բան մը մի ընես-քանզի դիտցայ որ Աստուծմէ կը վախ-նաս։ որովհետև քու մէկնաւոր որդիդ ինծմէ
13 չխնայեցիր։ Եւ Աբրահամ իր աչքերը վեր վեր-ցուց ու նայեցաւ, և ահա ետեւէն խոյ մը կար։ ու Աբրահամ գնաց ու խոյը առաւ, և զանիկա իր որդւոյն տեղը ողջակէզ մա-
14 ուց։ Եւ Աբրահամ անուն տեղին անունը Եհո-վայիրէ կոչեց, որ մինչև այսօր կ'բսուի, Տէրը լեռան մէջ պիտի երեւնայ։ Եւ Տէրոջը հր-
15 եշտակը երկրորդ անգամ երկինքէն Աբրա-
16 համը կանչեց, Ու բաւ, Իմ անձիս վրայ երդուած կ'ըսէ Տէրը, որովհետև ասա բա-նը ըրիր, ու ինծի համար քու միհնատիկ որ-
17 դւոդ չխնայեցիր, Քեզ օրհնելով պիտի օրհ-նեմ, ու քու սերունդդ Երկինքը աստղերուն, ու Ծովեզերքը եղող աւազին պէս պիտի շատցընեմ։ և քու սերունդդ իր թշնա-միներուն դարպասները պիտի ժառանգէ։
18 Ու երկրի բոլոր ազգերը քու սերունդովդ պիտի օրհնուին։ որովհետև իմ ձայնիս ականջ
19 դրիր։ Աբրահամ իր ծառաներուն դարձաւ, ու նստան ու միասին Բերսաբէէ գա-
20 ցին։ Ու եղաւ որ ասոնք բաներէն ետքը Աբրահա-մին պատմուեցաւ՝ բսելով, Ահա Մեղքան ինքն ալ որդիներ Ծնաւ քու եղբօրդ Նա-
21 խորին։ Առջինեկ որդին Հուսը, և անոր եղբայրը Բուզը, ու Արամին Հայրը Կամու-
22 էլը, և Քեսադը, ու Ասաւը, և Փաղդասը,
23 ու Բեթուէլը։ և Բեթուէլը եղաւ Ռեբեկային։ ասոնք ութը Մեղքան Նախորին եղբօրմէն Ծնաւ Աբրահամին եղբօրը Նաքորին հարճը որուն անունը Ռէումա էր, անիկա ալ Ծնաւ Տաբեհը և Գաամը ու Թահասը և Մաաքան։

ԳԼՈՒԽ

1 Սարրայի կեանքը տրեղ ու մեռաւ։ 3 Աբրահամ Խեթ կ'ա-ռնէ Մաքփելայի դաշտը։ 19 ու Սարրան հոն կը թաղէ։

1 Եւ Սարրա հարիւր քսանեւեօթը տարի ապ-րեցաւ։ տարի՝ Ասոնք Սարրային կենացը տարի-
2 ներն էին։ Սարրա մեռաւ Կարիաթարբայի մէջ, որ է Քեբրոն՝ Քանահան երկրին մէջ։ ու Աբրահամ Սարրային համար սուգ բնելու ու
3 ողբալու եկաւ։ Եւ Աբրահամ իր մեռելին քովէն եղաւ, ու Քեթացիներուն հետ
4 խօսեցաւ բսելով, Եես ձեր մէջը օտարական ու պանդուխտ եմ։ ձեր մէջը ինծի տղերքնիս առացուածք տուէք, որ իմ երեսիս առ-
5 ջեւէն մեռելս թագնեմ։ Եւ Քեթացիները պատասխան տուին Աբրահամին ու անոր
6 բսին, Տէր իմ, մեզի ըրէ, դուն մեր մէջը Աստուծոյ նես։ մեր ամենէն ընտիր գերեզմանին մէջը թագի քու մեռելդ։ քու մեռելդ թագնելու համար մեզմէ մէկը
7 չխնայեր իր գերեզմանը քեզի տարու։ Եւ Աբրահամ եղաւ, ու խոնարհեցաւ երկրին ժողովրդին՝ Քեթացիներուն
8 բսուն։ Եւ անոնց դրացնց բսելով, Թէ որ կը հաճիք որ ես իմ երեսիս առջեւէն մեռելս թագնեմ, ինծի ծուխ ըրէք, և ինծի համար Սահառին որդւոյն Եփրոնին հետ խօսեցէք,
9 Որ իր տարեծ ծայրը եղած Մաքփելայի ան-ցրը ինծի տայ։ ատիկա ձեր մէջը ինծի գե-րեզմանի առացուածք ըլլալու համար բնիւ
10 դնով տայ։ Ու Եփրոն Քեթացիներուն մէջ կը նստէր։ Եւ Քեթացի Եփրոնը պատասխան տուաւ Աբրահամին՝ Հիթրայ իր քաղաքին դու-
11 ռը մտնող բոլոր Քեթացիներուն կը լսէին, ու բսաւ, Չէ, տէր իմ, ինծի ծուխ ըրէ։ արտը քեզի կու տամ, և հոն եղած սպէղն ալ քեզի կու տամ։ իմ ժողովրդիս որդւոյը առջեւը ան-
12 քեզի տուի։ թագի քու մեռելդ։ Եւ Աբրա-համ այն երկրին ժողովրդին առջեւը խոնար-
13 հութիւն բրաւ։ Ու Եփրոնին խօսեցաւ, երբ-որ այն երկրին ժողովրդը կը լսէին, ու բսաւ, Բայց թէ որ դուն ընդունիս, կ'ազաչեմ քե-զի ինծի մեռելս երեսէ առաջը տար։

ե Ցոխ. ԺԹ. 17։
ը Երբ. ԺԱ. 17։ Ցոխ. Բ. 21։
ղ ա Թագ. Ժէ. 21։ Մաթ. գ. 7։ ի։
ի Գէն. իգ. 5։ Ցոխ. Բ. 22։
ո Ասոնք՝ Տէրը պա-տրաստեց։
ռ Գէն. Ժգ. 16։ Ելից. Ա. 5։ Գործ. է. 14։
ս Գէն. իգ. 4։ Գործ. է. 8։
տ Գէն. Ժգ. 5։ Երեմ. ԼԲ. 22։
ր Գէն. Ժգ. 16։ Ելից. Ա. 5։ Գործ. է. 14։
ց Գէն. իգ. 4։ Գործ. է. 8։ Գործ. ժ. 16։ ԺԸ։
ւ Գէն. Ժգ. 16։
փ Գէն. Ժգ. 1։ Ժգ. 14։ իգ. 33։
օ Ընծեայ՝ կրճատ-մամբ։
ք Գէն. լգ. 33։ 34։ Հաւմ. գ. 4։
և Տես ր Քով. իգ. 31—34։

ա Հմր. 3։ 10։ Գէն. իգ. 5։
բ Գէն. իա. 31։ Գէն. Ժա. 19։
գ Ցոր. ա. 1։
դ Ցոր. լբ. 8։
ե Գէն. իգ. 13։ Գործ. է. 23։ Հաւմ. Բ. 10։
զ Ցես. Ժգ. 12։ Գործ. ա. 10։
է Գէն. Ժգ. 18։ Հմր. 19։
թ Գէն. Ժէ. 8։ ա Պետ. իե. 11։ Պաշ. ԽԲ. 13։ Երեմ. Ժա. 24։
ժ Գէն. Ժգ. 8։ Ժգ. 14։ իգ. 33։
ի Տես ր Քով. իգ. 31—34։

14 առ ինձմէ, ու ես իմ մեռելս հան թաղեմ. ու
Եփրան պատասխան տուու Աբրահամին ու
15 ասոր բսու. Տէր իմ, լսէ ինծի. գետինը չորս
հարիւր հինգ արծաթի չ՚ըլլէ. իմ ու քու միջ-
տեղ ան ի՞նչ է. ուրեմն թաղէ քու մեռելդ։
16 Եւ Աբրահամ Եփրոնին մտիկ ըրաւ. ու Աբ-
րահամ Եփրոնին արծաթը -- ------ Եփրոնին,
ինչպէս որ անիկա փնտռեն որդւոցը առչիր
խոսեր էր, արծիթին չորս հարիւր սիկղ արծաթի
17 վաճառականներուն միջ անցած ըլլալով։ Ու Եփ-
րոնին արտը որ Մաքփելային միջ Մամբրէին
դիմացն է, արտը ու հոն եղած ալդը, ու
անոր բոլորտիքին սահմաններուն միջ եղած ար-
18 ուին միջի բոլոր ծառերը Աբրահամին սահ-
ցուածք ըլլալու համար հաստատուեցաւ, անոր
քաղաքին դռներն մտնող բոլոր փնտռեն որ-
19 դւոցը առչիր։ Եւ անկէ ետքը Աբրահամ իր
կնիկը Սարրան թաղեց Մամբրէին դիմացը
եղող Մաքփելային արտին ալդին միջը, որ է
20 Քեդրոն։ Հաստատուեցաւ արտը ու հոն եղած ալդը Հիտտի որդիներէն Աբրահա-
մին գերեզմանի սեպհականութիւն ըլլալու համար
հաստատուեցաւ։

ԳԼ. ԻԴ

1 Աբրահամ կ՚երթայ Քեդրէն իր ծառան, 10 ծառային Նահոր գաղթավայրը, 12 և ապրիքը։ 13 Ռեբեկան անոր կը հանդիպի իջևոքին քով։ 19 անոր ջուր կը խմցնէ։ 22 և պարգև կ՚ընդունի։ 24 և իր տան վրայ կը ծառայեցնէ անոր։ 29 Լաբան իր քրոջ կ՚ընդունի ջրհորին մօտ։ 34 Ծառան իր գործն պատմելու կը գայ։ 58 Լաբան և Բաթուէլ կ՚ընդունին ծառային առաքելութիւնը։ 59 Ռեբեկան կը հանձն երթալու։ 61 Իսահակ կը հանդիպի անոնց դաշտին մէջ։

1 Եւ Աբրահամ ՚օրերն անցուցած -- Տէրը
ամէն բանի մէջ օրհնեց
2 Աբրահամ։ Եւ Աբրահամ բսու ՚իր տանը
երէց ծառային՝ որ ՚իր բոլոր ունեցածին վե-
րակացուն էր, Կ՚ազատիմ քեզի ՚ձեռդ իմ
3 երանքա տակը դիր։ Եւ ՚երդ կ՚երդնեմ Տէրոջմով,
որ երկինքն Աստուածն ու երկրին
Աստուածն է, որ ՚իմ որդւոյս կնիկ չառնես
Քանանացւոց աղջիկներէն, որոնց միջ որ ես
4 կը բնակիմ. Հապա ՚իմ երկիրս ու իմ ազգա-
կաններուս ՚ներքսս, ու իմ որդւոյս խառնա-
5 կին ՚ածէ կնիկ առնես։ Եւ ծառան բսու անոր,
Գուցէ կնիկը իմ ետևէս սա երկիրը դալ չու-
զէ. Կրկսաշ որ քու որդիդ ան երկիրը դար-
6 ձընեմ ուսկից որ դուն ելար։ Եւ Աբրահամ
բսու անոր, Զգուշացիր որ իմ որդիս հոն
7 չդարձընես։ Երկինքէ Տէրը Աստուածը, որ ՚ինձ

2 Եւ ։ 13 · Եղիկ · խե · 18 ·
3 Երեմ · կբ · 9 ·
4 Գէ · իե · 9 · իթ · 30 · 31 · 38 · ծ · 13 · Գոթ · է · 16 ·
5 Տէս Հասբ · գ · 7 · 8 · 9 · 10 · Երեմ · կբ · 10 · 11 ·
6 Գէ · ժբ · 11 · իս · 8 ·
7 Գէ · ժգ · 8 · Հէր · 33 · Ասպ · ձէբ · 3 · Ասահ · ժ · 22 ·
8 Գէ · իգ · 22 · իմ · 42 · իբ · 8 · Եզ · 4 · Գոթ · է · 14 ·
9 Գէ · ժէ · 2 ·
10 Հէր · 10 · Գէ · լթ · 4 · 5 · 8 ·
11 Գէ · իմ · 22 · — Ա՚Ն · իթ · 11 · Ասբ · է ·
12 Գէ · ժբ · 11 · իս · 8 ·
13 Գէ · ժգ · 22 · բ Օբ · գ · 13 · Ցես · բ · 13 ·
14 Գէ · իգ · 22 · իմ · 42 · իբ · 8 · Եզ · 4 · Գոթ · է · 16 · բ Օբ · է · 2 · Երբ · — · 14 ·
15 Գէ · ժբ · 1 ·
16 Գէ · իբ · 2 ·
17 Գէ · ժբ · 1 ·

իմ հօրս տունէն ու իմ ծնած երկրէս հանեց,
և որ խօսեցաւ ինծի, ու երդում բրաւ ինծի,
բսելով, ՚Ձա երկիրը քու սերունդիդ պիտի
տամ, հանիկա իր հրեշտակը քու առջեդ պի-
տի խրկէ, ու դուն անկէ իմ որդւոյս կնիկ
8 պիտի առնես։ Եւ թէ որ կնիկը քու ետևէդ
գալ չուզէ, Հաս իմ երդումէս դուն անպարտ
կ՚ըլլաս. միայն թէ իմ որդիս հոն չդարձը-
9 ընես։ Եւ ծառան իր տիրոջը Աբրահամին երա-
նքաց տակը դրաւ իր ձեռքը, ու ասոր բանին
համար երդում բրաւ անոր։
10 Եւ ծառան իր տիրոջը ուղտերէն տասը
ուղտ առաւ ու դնաց, Քանի որ իր տիրոջը
բոլոր բարիքները իր ձեռքն էր. և երթալ ու
գեղ ի Մեզոպոտամիա Նահորին քաղաքը գը-
11 նաց։ Եւ քաղաքին դուրսի դին ուղտերը
նստեցուց Ջրհորի մը քով իրիկուան դէմ
12 հիներներուն ջուր քաշելու ելած ատեներ։ Եւ
բսու, Ով Տէր՝ իմ տիրոջս Աբրահամին Աս-
տուածը, կ՚ազատիմ քեզի ՚ձեռդ ինծի այս-
օր, և իմ տիրոջս Աբրահամին բարերարու-
13 թիւն ըրէ. Ահա ես ջրի ակրիբին քովը
կը կայնիմ. և ՚ասս քաղաքիս բնակիչներ աղ-
14 ջիկները ջուր հանելու կ՚ելլեն։ Եւ ըլլայ թէ՝
երբոր աղջիկան բսեմ, Շնորհք ըրէ սափորդ
իջնցուր որ խմիմ, ու անիկա բսէ թէ խմ,
ու քու ուղտերուդ ալ խմցնեմ, անիկա ըլլայ
քու խառնակ ծառայիդ Հանսար առնմնաձդ.
և ասով գիտնամ որ իմ տիրոջս բարերարու-
թիւն ըրիր։
15 Ու նոյն որ սակաւին իր խօսքը չվերնցու-
ցած, ահա Աբրահամին եղբօրը Նահորին
կնոջը ՚Մելքային որդւոյն Բաթուէլին ծնած
Ռեբեկան ելաւ, իր ուսին վրայ սափորը ու-
16 նենալով։ Եւ աղջիկը վսեմ գեղեցիկ տես-
քով կոյս մին էր, ու էրիկ մարդ մը դեռևին
գիացած չէր. և անիկա իջաւ ակրիբը, ու իր
17 սափորը լեցուց ու կը գառնար։ Եւ ծառան
դանիկա դիմաւ որերթ վազեց, ու բսաւ, Շնորհք
բրէ քու սափորդ ինծի քիչ մը ջուր խմցուր։
18 Եւ անիկա բսաւ, Խմէ՛, տէր իմ. ու շատով
սափորը իր ձեռքին վրայ իջնցուց, և խմցուց
19 անոր։ Ու երբոր անոր խմցուց լմնցուց, բսաւ,
Ուղտերուդ ալ ջուր քաշեմ, մինչև որ ամէնքը
20 խմին։ Եւ շատով սափորը աւազանին մէջը
պարպեց, ու նորէն հորը վազեց ջուր քաշե-
լու, և անոր բոլոր ուղտերուն համար ջուր
21 քաշեց։ Եւ մարդը զարմանալով անոր վրայ՝
լուռ կը մնար, մտածելով թէ արդեօք Տէ-

3 Գէ · ժբ · 7 · ժգ · 11 · իե · 18 · ժէ · 8 · Եր · ը · 15 · բ Օբ · ա · 8 · իդ · 4 · Գոթ · է · 3 ·
4 Գէ · իբ · 23 · իդ · 38 · Ելս · գ · 8 · Ես · ծ · 8 · Եր · լա · 5 · Ես · բ · 16 · — Ցես · գ · 7 · Ժբ · 10 · բ · 7 ·
5 Գէ · իդ · 8 · Ես · ծ · 8 · Եր · լա · 5 · Ես · բ · 16 · — Ցես · գ · 7 · Ժբ · 10 · բ · 7 ·
6 Հէր · 27 · Գէ · իե · 23 · իբ · 13 · ը · 9 · Գէ · իդ · 7 ·
7 Գէ · ժբ · 7 · ժգ · 11 · իե · 18 · ժէ · 8 · Եր · ը · 15 · բ Օբ · ա · 8 · իդ · 4 · Գոթ · է · 3 · Ես · ծ · 8 · Եր · լա · 5 · Ես · բ · 16 · — Ցես · գ · 7 · Ժբ · 10 · բ · 7 · Ես · ծ · 8 · Եր · լա · 5 · Ես · բ · 16 · — Ցես · գ · 7 · Ժբ · 10 · բ · 7 · Գէ · իդ · 7 · Ելս · գ · 8 · Ես · ծ · 8 · Եր · լա · 5 · Ես · բ · 16 · — Ցես · գ · 7 · Ժբ · 10 · բ · 7 ·
8 Գէ · ժբ · 7 · ժգ · 11 · իե · 18 · ժէ · 8 · Եր · ը · 15 · բ Օբ · ա · 8 · իդ · 4 · Գոթ · է · 3 · Ես · ծ · 8 · Եր · լա · 5 · Ես · բ · 16 · — Ցես · գ · 7 · Ժբ · 10 · բ · 7 · Գէ · իդ · 7 · Ելս · գ · 8 · Ես · ծ · 8 · Եր · լա · 5 · Ես · բ · 16 · — Ցես · գ · 7 · Ժբ · 10 · բ · 7 ·
9 Գէ · ժբ · 7 · ժգ · 11 · իե · 18 · ժէ · 8 · Եր · ը · 15 · բ Օբ · ա · 8 · իդ · 4 · Գոթ · է · 3 · Ես · ծ · 8 · Եր · լա · 5 · Ես · բ · 16 · — Ցես · գ · 7 · Ժբ · 10 · բ · 7 ·
10 Եբբ · Ընտ · Նահ · բսալի · Գէ · իե · 10 · իթ · 30 · Ելս · գ · 22 · Ես · ծ · 8 · Եր · լա · 5 · Ես · բ · 16 · — Ցես · գ · 7 · Ժբ · 10 · բ · 7 ·
11 Հէր · 42 · Գէ · իթ · 9 · Ելս · բ · 16 · Տէս Դատ · գ · 15 · 31 · — Ցես · գ · 7 · Ժբ · 10 · բ · 7 · Գէ · իգ · 7 · — Գնաց · գ · 8 · գ · 9 · Հէր · 12 · 36 ·
12 Գէ · իե · 10 · Ելս · գ · 22 · Ես · ծ · 8 · Եր · լա · 5 · Ես · բ · 16 · — Ցես · գ · 7 · Ժբ · 10 · բ · 7 ·
13 Հէր · 43 · Գէ · իթ · 9 · Ելս · բ · 16 · Տէս Դատ · գ · 15 · 31 · — Ցես · գ · 7 · Ժբ · 10 · բ · 7 · Գէ · իգ · 7 · — Գնաց · գ · 8 · գ · 9 · Հէր · 12 · 36 ·
14 Գէ · իե · 10 · Ելս · գ · 22 · Ես · ծ · 8 · Եր · լա · 5 · Ես · բ · 16 · — Ցես · գ · 7 · Ժբ · 10 · բ · 7 ·
15 Գէ · իթ · 9 · Ելս · բ · 16 · Տէս Դատ · գ · 15 · 31 · — Ցես · գ · 7 · Ժբ · 10 · բ · 7 · Գէ · իգ · 7 · — Գնաց · գ · 8 · գ · 9 · Հէր · 12 · 36 ·
16 Գէ · իե · 10 · Ելս · գ · 22 · Ես · ծ · 8 · Եր · լա · 5 · Ես · բ · 16 · — Ցես · գ · 7 · Ժբ · 10 · բ · 7 ·
17 Գէ · իթ · 9 · Ելս · բ · 16 · Տէս Դատ · գ · 15 · 31 · — Ցես · գ · 7 · Ժբ · 10 · բ · 7 · Գէ · իգ · 7 · — Գնաց · գ · 8 · գ · 9 · Հէր · 12 · 36 ·
18 Գէ · իե · 10 · Ելս · գ · 22 · Ես · ծ · 8 · Եր · լա · 5 · Ես · բ · 16 · — Ցես · գ · 7 · Ժբ · 10 · բ · 7 ·
19 Գէ · իթ · 9 · Ելս · բ · 16 · Տէս Դատ · գ · 15 · 31 · — Ցես · գ · 7 · Ժբ · 10 · բ · 7 · Գէ · իգ · 7 · — Գնաց · գ · 8 · գ · 9 · Հէր · 12 · 36 ·
20 Գէ · իե · 10 · Ելս · գ · 22 · Ես · ծ · 8 · Եր · լա · 5 · Ես · բ · 16 · — Ցես · գ · 7 · Ժբ · 10 · բ · 7 ·
21 Գէ · իթ · 9 · Ելս · բ · 16 · Տէս Դատ · գ · 15 · 31 · — Ցես · գ · 7 · Ժբ · 10 · բ · 7 · Գէ · իգ · 7 · — Գնաց · գ · 8 · գ · 9 · Հէր · 12 · 36 ·

22 բը անոր ճամբան յաջողեց, թէ չէ՝ ու երբ-
որ ուղտերը խմելը լմնցուցին, մարդը
կէս սիկղ ոսկիէ օղակ մը, և անոր ձեռ-
բուն համար տասը սիկղ ոսկիէ երկու ապա-
23 րանջան հանեց, — — — — — ու բսաւ, Դուն
որո՞ն ազջիկն ես, կ՚աղաչեմ բսէ ինծի, քու
հօրդ տունը մեզի համար դիշերը կ՚ենայու-
24 տեղ կայ։ Եւ անիկա բսաւ անոր, Ես Մել-
քային որդւոյն Ներթուէլին ազջիկն եմ, որն
25 որ Մել- Նախոյրին ծնաւ։ Դեռ բսաւ անոր,
Մենք չատ յարդ ու ճարակ ունինք, և դիշե-
26 բը կենալու տեղ։ Ու մարդը խոնարհեցաւ
27 ու Տէրոջը երկրպագութիւն բրաւ։ Եւ բսաւ,
Օրհնեալ ըլլայ իմ տիրոջս Աբրահամին Տէր
Աստուածը, որ իմ տէրս կրկ ողորմութիւնէն
ու իր ճշմարտութիւնէն չզրկեց։ քանի որ ես
ճամբուն մէջն էի, Տէրը ինձ իմ տիրոջս եղ-
28 բայրներուն տունը առաջնորդեց։ Եւ ազջիկը
վազեց, ու աս բաները իր մօրը տունը պատ-
մեց։
29 Եւ Ռեբեկան եղբայր մը ունէր Լաբան
անունով։ ու Լաբան դուրս վազեց դէպ ի աղ-
30 բիւրը մարդուն քովը։ վասն զի տեսնելով օ-
ղակը, և իր քրոջը ձեռքերուն վրայի ապա-
բանջաններըը, ու լսելով իր քրոջը Ռեբեկային
խօսքերը, որ կ՚ըսեր թէ Ան մարդը առանկ
խօսեցաւ ինծի, մարդուն եկաւ։ և ահա անիկ
կայ ուղտերուն քովը աղբիւրին մօտ կայներ էր։
31 Ու բսաւ անոր, Եկուր, ով Տէրոջը օրհնեալը,
ինչո՞ւ դուրսը կայներ ես։ քանզի տունը պատ-
32 րաստեցի, և ուղտերուն համար տեղ մը։ Ու
մարդը տունը եկաւ։ և ուղտերը քակեց, և
ուղտերուն չարդ ու ճարակ և անոր ոտքերը
ու անոր հետ եղող մարդոցը ոտքերը լուալու
33 համար ջուր տուաւ։ Եւ անոր առջեր կերակուր
դրաւցաւ։ բայց անիկա բսաւ, Մինչև որ իմ
խօսքերս չըսեմ, չեմ ուտեր։ Եւ Լաբան բսաւ,
34 Ըսուցէ։ Ու անիկա բսաւ, Ես Աբրահամին
35 ծառան եմ։ Եւ Տէրը մեծապէս օրհնեց իմ
տէրս, ու մեծ հարուստ եղաւ։ և անոր հօտեր
ու արջառներ, և արծաթ ու ոսկի, և ծա-
ռաներ ու աղախիններ, և ուղտեր ու էշեր
36 տուաւ։ Եւ իմ տիրոջս կինիկը Սարբան իր
պառաւութեան ատեններ որդի մը ծնաւ իմ տի-
րոջս, որ իրեցը իր ունեցածը անոր տուաւ։
37 Եւ իմ տէրս ինծի երդում ընել տուաւ՝ բսե-
լով, Չըլլայ որ իմ որդւոյս կինիկ առնես քա-
նանացւոց աղջիկներէն, որոնց երկիրը որ ես
38 կը բնակիմ։ Հապա իմ հօրս տունը ու իմ
ազգատոհմիս երթաս, ու իմ որդւոյս կինիկ
39 առնես։ Եւ ես իմ տիրոջս բսի, Գուցէ կինիկը
40 իմ հետևէս չգայ։ Եւ անիկա ինծի բսաւ, Տէ-
րը որուն առջեր ես կը քալեմ, իր հրեշտա-
կը քեզի հետ պիտի խրկէ, ու քու ճամբադ
պիտի յաջողէ, և իմ որդւոյս իմ ազգատոհ-
մէս ու իմ հօրս տունէն կինիկ պիտի առնես։
41 Ուրեմն դուն անատնէր իմ երդումէս անպարտ
պիտի ըլլաս, երբոր իմ ազգատոհմիս երթա-
լով, քեզի չտան, անատնէր իմ երդումէս
42 անպարտ պիտի ըլլաս։ Եւ այրբուն եկայ այս-
օր, ու բսի, Ով Տէր, իմ տիրոջս Աբրահա-
մին Աստուածը, թէ որ հիմա ուղղեցուցած
43 ես ճամբաս զոր կը յաջողես, Ահա ես կա-
րի աղբիւրին քովը կը կայնիմ։ և ըլլայ որ
աղջիկը ջուր քաշելու գայ, և ես անոր բսեմ
թէ Շնորհք բրէ, ինծի քու ասփորկդ փիչ մը
44 ջուր խմցուր, Եւ անիկա ինծի Դուն ալ խը-
մէ, և ուզտերուդ համար ալ ջուր քաշեմ
բսէ, թող անիկա ըլլայ Տէրոջը ատհմանած
45 կինիկը իմ տիրոջս որդւոյն համար։ Ես իմ սրտս-
տիս մէջը սասկուն խօսքը չլմնցուցած, ահա
Ռեբեկան կ՚ելլէր ասփորը իր ուսին վրայ ու-
նենալով, և աղբիւրը իջաւ ու ջուր քաշեց։
և բսի անոր, Շնորհք բրէ՝ ինծի ջուր խմցուր։
46 Եւ անիկա չուտով ասփորը իր ուսէն վար
առաւ ու բսաւ, Խմէ, և ուզտերուդ ալ խոմ-
ցընեմ։ ուստի ես խմեցի, և ուզտերուն ալ
47 խմցուց։ Եւ հարցուցի անոր ու բսի, Դուն
որո՞ն ազջիկն ես։ և անիկա բսաւ, Մեղքային
Նահորին ծնած որդւոյն Բեթուէլին ազջի-
կըն եմ։ անատնէր ոսկեայ անոր քիթը,
ու ապարանջանները անոր ձեռքերուն վրայ դրի։
48 Եւ խոնարհեցայ ու Տէրոջը երկրպագութիւն
բրի, և իմ տիրոջս Աբրահամին Տէր Աստուա-
ծը օրհնեցի, որ իմ տիրոջս եղբօրը ազջիկը
իր որդւոյն առնելու համար՝ ինծի ուղիղ ճամ-
49 բան առաջնորդեց։ Եւ հիմա թէ որ իմ տի-
րոջս չըսարհը ու ճշմարտութիւն պիտի բնէք,
ինծի պատասխանեցէք։ և թէ չէ՝ ուրիշ ինծի բսէք,
որ ես աջ կողմն կամ ձախ կողմն դառնամ։
50 Յետոյ Լաբան ու Բեթուէլ պատասխան տուին
ու բսին, Այս բաներ Տէրոջմէն է։ Մենք քեզի
51 ոչ կամ ապկէ չենք կրնար բսել։ Ահա Ռե-
բեկան քու առջեդ է, առ ու դնա։ և Տէ-
րոջը բսածին պէս թող քու տիրոջդ որդւոյն
52 կինիկ ըլլայ։ Ու եղաւ որ երբոր Աբրահամին
ծառան անոնց խօսքերը լսեց, մինչև գետինը
53 խոնարհեցաւ երկրպագութիւն բրաւ Տէրոջը։ Եւ
ծառան հագուստներէն զարդեր ու ոսկիէն
զարդեր և հանգերձներ հանեց, ու Ռեբե-

կային տուաւ. և անոր եղբօրը ու մօրը՝ պա-
54 տուական ընծաներ տուաւ։ Եւ կերան ու խը-
մեցին ինքն ու իր հետը եղող մարդիկը,
ու գիշերը հոն մնացին. և առաւօտուն երբ
ու ինքը ըսաւ. Զիս իմ տիրոջս խրկեցէք։
55 Եւ աղկիանը եղբայրը ու մայրը ըսին, Թող
աղջիկը քանի մը օր՝ գոնէ տասը ը մեր քով
56 մը կենայ, — ետքը երթայ։ Եւ ինքն ըսաւ
անոնց, Զիս մի պզտիկէք, քանզի Տէրը իմ
ճամբան յաջողեց. թող տուէք զիս որ տիրոջ
57 ըս երթամ։ Եւ անոնք ըսին, Աղջիկը կան-
58 չենք ու անոր բերանը փնտռենք։ Եւ կանչե-
ցին Ռեբեկան ու ըսին անոր, Այս մարդուն
59 հետ կ՚երթաս. և անիկա՝ կ՚երթամ ըսաւ։ Ու
իրենց քոյրը Ռեբեկան ու անոր դայեակը,
և Աբրահամին ծառան ու անոր մարդիկը
60 խրկեցին։ Եւ օրհնեցին Ռեբեկան ու ըսին
անոր, Դուն մեր քոյրն ես։ Հազարաւորբիւ-
բերու ՀՀ բլլաս, և թոռ ունդ իր թշնա-
61 միներուն քաղաքները ժառանգէ։ Եւ Ռե-
բեկա ու իր ազախիներները կանգնեցան և ուղտերը
հեծան, ու անոր մարդուն հետևէն գացին. և
ծառան առաւ Ռեբեկան ու գնաց։
62 Եւ Իսահակ Լահայրոյի Լրհօբէն գաղձած
կու գար. բնակած որ անիկա հարաւային երկիրը
63 կը բնակէր։ Եւ Իսահակ ՀԵրկուստն դէմ գաշ-
ար ելեր էր ՀՀնաճամբէն ընելու. ու իր աչ-
քերը վերցուց ու նայեցաւ, և ահա ուղտեր
64 կու գային։ Եւ Ռեբեկա իր աչքերը վերցուց,
ու երբոր Իսահակը տեսաւ, ուղտէն վար իջաւ.
65 Եւ ըսաւ ծառային, Դաշտին մէջ գէպ ի մեզ
դիմ եկող այս մարդը ո՞վ է. և ծառան ըսաւ,
Իմ տէրս է. ու ինքը քօղը առաւ ու ծած-
66 կուեցաւ։ Եւ ծառան իր բոլոր ըրած բաներըը
67 պատմեց Իսահակին։ Եւ Իսահակ զանիկա իր
մօրը Սարրայի վրանը տարաւ, ու առաւ
Ռեբեկան, որ իր կնիկը եղաւ. և ինքը սիրեց
զանիկա։ Ու Իսահակ Հմխիթարուեցաւ իր
մօրը ՀՀ վրայով։

ԳԼ· ԻԵ

1 Աբրահամին որդիքը Քետուրային ծնաւ։ 5 Ընդիկա իր ամ-
ուսնացը որդւոցը կը բաժնէ։ 7 Ինոր կենացը օրերը ու մահը։
9 և թաղումը։ 12 Իսմայէլի սերունդը։ 17 անոր կենացը օրեր-
ըն ու մահը։ 21 Իսահակ ապրիք կ՚ընծայէ Ռեբեկային ամու-
սնացը համար։ 22 Ռեբեկային որդանդին մէջ պայքար կը
հաւնի։ 24 Եսաւին ու Յակոբին ծնունդը։ 27 և իրարմէ
սորերը բաժնելին։ 29 Եսաւ իր անդրանկութիւնը կը ծախէ։

1 Եւ Աբրահամ նորէն կնիկ մը առաւ, ու անոր
2 անունը Քետուրա էր։ Եւ ՀՀանիկա Զեմբրանը
ու Քեկսանը և Մադիանը ու Մադիանը և
3 Քեսբոկը ու Սուհէն ծնաւ անոր։ Եւ Քեկսան
ծնաւ Սաբան ու Դետանը. և Դետանին որդի-
քը Ասուրիմ ու Լատուսիմ և Լոմմիմիմ էին։
4 Եւ Մադիանին որդիքը Գեփա ու Ափեր և
Հնոսք ու Աբիդա և Եղդաղա էին. ասոնք
ամէնը Քետուրային որդիներն էին։
5 Եւ ՀԱբրահամ իր բոլոր ունեցածը Իսահա-
6 կին տուաւ. Բայց Աբրահամին հարճերուն
որդւոցը Աբրահամ պարգևներ տուաւ, և ՀԻր
կենդանութեանը ատոնք զանոնք իր որդւոյն
Իսահակին քովէն դէպ ի արևելք՝ Հարևելեան
երկիրը խրկեց։
7 Եւ Աբրահամին կենացը տարիներուն օրերը՝
որ ինքը ապրեցաւ, Հարիւր եօթանասուն հի-
8 նգ տարի էր։ Եւ Աբրահամ Հագիկ ծերու-
թեամբ ծերացած ու իր օրերը լիցուած՝ ա-
ւանդեց իր հոգին ու մեռաւ, և ՀԻր ժողո-
9 վուրդին խառնուեցաւ։ Եւ ՀԻր որդիքը՝ Իսա-
հակ ու Իսմայէլ թաղեցին զանիկա Մաքփե-
լայի սրտին մէջը, որ Քետացի Սահարին որ-
ուղին եփրոնին արտին մէջ Մամբրէին դիմացը
10 է։ ՀՈր ան արար Աբրահամ Քետին որդի-
ներէն ծախու առած էր։ ՀՆոն թաղուեցաւ
Աբրահամ և իր կնիկը Սարրան։
11 Ու եղաւ որ Աբրահամին մեռնելէն ետքը
Աստուած օրհնեց անոր որդին Իսահակը. և
Իսահակ Լահայրոյի Լրհօբին քովը բնակեցաւ։
12 Եւ ասոնք են Աբրահամ որդւոյն Իսմայէ-
լին ծնունդները, որ զանիկա Սարրային Եգիպ-
տացի աղախինը Հագար ծնաւ Աբրահամին։
13 Եւ Իսմայէլին որդւոցը անուններն ասոնք են
իրենց անուններով ու իրենց ծնունդներով.
Իսմայէլին անդրանիկը՝ Նաբէօթ, ետքը կե-
14 դար, Ադրիէլ, Մասամ, Մասմա, Դումա,
15 Մասա, ՀԵզուդ, Թեմա, Քետուր, Նափէս
16 ու Կեդմա։ Ասոնք են Իսմայէլին որդիքը. և
իրենց վրաններովը ու իրենց դղեակովը իրենց
անուններըը ասոնք են. ՀԻրենց ազգերուն հա-
17 մեմատ տասներկու իշխաններ էին։ Եւ Իս-
մայէլին կենացը օրերը հարիւր երեսունհօ-
թը տարի եղան. և ՀԻր հոգին ետնդ եկով մե-
18 ռաւ, ու իր ժողովուրդին խառնուեցաւ։ Եւ
Իսմայէլացիք բնակեցան ՀԵւիլային մինչև Սուր,
որ Եգիպտոսի դիմացը Ասորեստան երթալու
ճամբուն վրայ է. ՀԻրենց իր եղբայրներուն
առջևը ՀԲնակեցաւ։
19 Եւ Աբրահամին որդւոյն Իսահակին ծնունդ-
ները ասոնք են. ՀԱբրահամ ծնաւ Իսահակ։
20 Եւ Իսահակ քառասուն տարեկան էր, երբոր
ՀՄիջագետքէն Ասորի Բաթուէլին աղջիկը՝ Աս-
որի Լաբանին քոյրը Ռեբեկան իրեն կնիկ առաւ։

ՀՐ ՄՆ· ԽԱ· 3· ԵԳԻ-
Ա· 6·
ՀՀԶԻՐ· 18· 23·
ՀԴՈՒՄԱ· ԺԳ· 8·
ՀԳԼ· ԼՒ· 8·
ՀԳԼ· ԺՀ· 16·
ՀԳԼ· ԻՐ· 17··

ՀԵՐ· ԳՈՒՄԱՐ
ՀԳԼ· ԼՐ· 14· ԼՒ·
11·
ՀԳՒՆ· Ա· 8· ՄԱՂ·
Ա· 2· ՀԼ· 12· ՀՄԱՐ·
15· ՀՆԱԳ· 5·
ՀԱՄՍ ԱՂԲԻՔ

ՀԼ ՅՈՒՆ· ԺՀ· 18·
Ա ԳԼ· ԺԲ· 12·
ՀԱՄՍ ՀԱՆԱՆԱՆՑՆ ՆԱԽ

ՀՀ ՄՆ· Ա· 32·
ՀԳԼ· ԻԳ· 36·
ՀԳԼ· ԻԱ· 14·

ՀԴՈՒՄ· Ջ· 3·
ՀԳԼ· ԺԼ· 15· ԼՒՐ·
29·
ՀԳԼ· ԼՒ· 29· ԼՒՐ· 33·
ՀԳԼ· ԼՒ· 29· Ծ· 15·
ՀԳԼ· ԻԳ· 16·
ՀԳԼ· ԼՒՐ· 31·

ՀԳԼ· ԺԳ· 14· ԻԳ· 62·
ՀԳԼ· ԺԳ· 15·
ՀՄՆ· Ա· 29·
ՀՄՆ· Ա· 30·
ՀԳԼ· ԺԼ· 20·
ՀՀԶԻՐ· 8·
ՀՄԱՅԱ· ԺԼ· 7·

ՀԳԼ· ԺԳ· 19·
ՀԵՐ· ԻՆՔՆ·
ՀՄՄՈՒՆ· Ա· 8·
ՀԵՐ· ՓՈՍՈՒՆ ԱՐԱ-
ՔՑ
ՀԳԼ· ԼՐ· 33·
ՀԳԼ· ԻԳ· 33·

21 Եւ խաղաղ ապրեցաւ Ցերոջը իր կնիկներ հա-
մար՝ ամուլ ըլլալուն պատճառաւ. և Ցերը
անոր ապրանքը ընդունեց. ու Նանոր կնիկը
22 Ռեբեկա յղացաւ։ Եւ ապրիլները անոր որ-
դւոնին մէջը կը կռուէին. ու ըսաւ, Թէ որ
այսպէս է, ինչո՞ւ եղաւ ինծի ասիկա. Եւ Ցե-
23 րոջը հարցնելու գնաց։ Ու Ցերը ըսաւ անոր,
Երկու ազգ կան արգանդիդ մէջը, և քու
զաւակներդ երկու ժողովրդ պիտի զատուին.
ու ժողովրդ մը միւս ժողովրդէն պիտի
զօրանայ, և մեծը պիտի ծառայէ պզտիկին։
24 Ու երբոր անոր ծնանելու օրերը լեցուեցան,
ահա երկուորեակ էին անոր արգանդին մէջը։
25 Եւ առջինը եղաւ կարմրագոյն, ամբողջ հոռիշ
մազոտ վերարկուի պէս էր. ու անոր անունը
26 ‡Եսաւ դրին։ Եւ անկէ ետքը անոր եղբայրը
եկաւ, ու Նանոր ձեռքը Եսաւին գարշապա-
րէն բռնած էր, և Նանոր անունը ||Յակոբ դր-
ին. ու անոնց ծնած ատենը Իսահակ վաթ-
27 սուն տարեկան էր։ Եւ մանկունքը մեծցան.
ու Եսաւ գաշտի մարդ՝ վարպետ որսորդ
եղաւ. իսկ Յակոբ Նանոց բարեբով մարդ
28 էր ու Նվրանները մէջ կը բնակէր։ Եւ Իսա-
հակ կը սիրէր Եսաւը, ինչու որ Նանոր որսէն
կ'ուտէր. Բայց Ռեբեկան Յակոբը կը սիրէր։
29 Ու երբոր Յակոբ ապուր կ'եփէր, Եսաւ
30 դաշտէն եկաւ և Նշո՜ւռ-ընկճ կը մնար։ Ու Եսաւ
Յակոբին ըսաւ, Շնորհք բրէ՝ ատ չիկրամա-
նէն ատր որ ուտեմ, քանզի կը մնարմ. անոր
31 համար անոր անունը Եդոմ կդուռ եղաւ։ Եւ
Յակոբ ըսաւ, Ցառաջ ինծի այսօր քու անդ-
32 րանկութիւնդ իրաւունքը։ Ու Եսաւ ըսաւ,
Ահա մեռնելու կը մնանեմ, և անդրանկու-
33 թիւնն ինծի ի՞նչ օգուտ կայ։ Եւ Յակոբ ըսաւ,
Այսօր ինծի երդում բրէ. և անիկա երդում
բրաւ անոր, ու Նրը անդրանկութիւնն իրա-
34 ւունքը Յակոբին։ Ապատներ Յակոբ
Եսաւ ու ապուր ատուաւ Եսաւին. և Նանիկ
կերաւ ու խմեց, ու եղաւ գնաց. այսպէս
Եսաւ Նր անդրանկութիւնը անարգեց։

ԳԼ · ԻԶ

1 Իսահակ ատեն պատճառաւ Գերարա կ'երթայ։ 8 Ապատած
գանիկա կը իրատեն ու կ'ըրհնեն։ 12 Իր հարստութիւնը։
18 Իսահակ Ցրհորները կը փորէ։ 20 Ռեբեկային բնակարանի
մէջ ախտ կ'ընեն Իսահակին հետ։ 34 Եսաւին կիներըը։

1 Ու երկրին մէջ սով եղաւ, Նառջի սովէն զատ՝
որ Աբրահամին օրերը եղեր էր. և Իսահակ
Գերարա գնաց դէպ ի Աբիմելեք թա-
2 գաւորին։ Եւ Ցերը երեւցաւ անոր, ու ըսաւ,
եղ խօսաս մի իջներ, Նրնակէ ան երկրին մէջ
3 որն որ քեզի պիտի ըսեմ. Պանդուխտ եղիր
ատ երկրին մէջ, ու Նես քեզի հետ պիտի ըլլամ,
և Նրեզ պիտի օրհնեմ. ինչու որ Նրոլոր ատ
երկիրներըը քեզի ու քու սերունդիդ պիտի
տամ, ու Նրըս Նօրդ Աբրահամին բրած երդ-
4 մունս պիտի հաստատեմ։ Եւ Նքու սերունդդ
երկինքց աստղերուն չափ պիտի շատցնեմ, և
բոլոր ատ երկիրներըը քու սերունդիդ պիտի
տամ. ու Ներկրի բոլոր ազգերը քու սերուն-
5 դովդ պիտի օրհնուին. Նինչու որ Աբրահամ
իմ ձայնիս ականջ դրաւ, և իմ Նրամաններս
ու պատուիրանքներս, իմ կանոններս ու
օրէնքներս պահեց։
6 Եւ Իսահակ բնակեցաւ Գերարայի մէջ։
7 Ու ան տեղին մարդիկը հարցուցին Նանր իր
կնկանը համար. և Նանիկա ըսաւ, իմ քոյրս
է. քանզի Նիմ կնիկս է՝ բանալ վախցաւ. չէլ-
լոց որ, ըսե՜ս, ատ տեղին մարդիկը զիս սպա-
նանեն Ռեբեկային համար. ինչու որ Նանիկա
8 տեսքով գեղեցիկ էր։ Ու եղաւ որ երբ հոն
շատ աատեն կեցաւ, փղշտացոց թագաւորը
Աբիմելեք պատուհանէն նայեցաւ ու տեսաւ,
և ահա Իսահակ իր կնկանը Ռեբեկային հետ
9 կը խաղար։ Եւ Աբիմելեք կանչեց Իսահակը
ու ըսաւ, Ահա իրաւցնէ անիկա քու կնիկդ
է. և Նինչպէս Նանիկա իմ քոյրս է՝ ըսիր. ու
Իսահակ բսաւ անոր, Քանզի ըսի թէ Չըլլայ
10 որ անոր պատճառովը մեռնիմ։ Եւ Աբիմելեք
ըսաւ, Նինչ է ատ քու մեզի բրածդ. քիչ
մնաց որ ժողովրդէն մէկը քու կնկանդ հետ
պառկէր, ու Նմեր վրայ յանցանք պիտի բե-
11 րէիր։ Եւ Աբիմելեք Նբոլոր ժողովրդին
պատուիրեց՝ ըսելով, Ով որ Նատ մարդուն
կամ անոր կնկանը դպչելու ըլլայ, անշուշտ
պիտի պատնեշուի։
12 Եւ Իսահակ ան երկրին մէջ ցանեց, ու ան
տարին Նտարեբաղխի արդիւնք գտաւ. և
13 Ցերը Նօրհնեց զանիկա։ Ու մարդը Նբարձրա-
ցաւ ու երթալով մեծցաւ. անանկ որ խիստ
14 մեծ եղաւ։ Եւ ունեցաւ ոչխարներ ու ար-
ջառներ և շատ ծառաներ. ու փղշտացիք
15 Նախանձեցան անոր։ Եւ իր հօրը Աբրահամին
օրերը Նիր հօրը ծառաներուն փորած բոլոր
ջրհորները փղշտացիք դոցեցին, ու հողով լե-
16 ցուցին զանոնք։ Եւ Աբիմելեք բսաւ Իսահա-
կին, Գնա մեզմէ, ինչու որ Նմեզմէ շատ աւե-
17 լի զօրաւոր եղար։ Եւ Իսահակ գնաց անկից
ու իր վրանները Գերարայի ձորին մէջ բա-
ցաւ, ու հոն բնակեցաւ։

ג = ՄՆ · ֆ · ՀՕ · բ ՄՆ · ՀՁ · ՀՅ · ԻՀ · ԻՅ · ԻԶ ։ ד Հաւմ· ՔՀ · ՀՕ ։ ה = ՔՈՒ · ՔՏ · ՄՏ · ՍԶ ։ ו Գէ · ԺԸ · ՀԶ · ՀԹ · ՁՕ ։ ז ք ՔՈՒ · ՀՃ · ՀԴ ։ ח Գէ · ՔՀ · ՀՃ · ՀԵ · ՂՕ · ՄՀ · ՄՃ · Հաւմ· ՔՏ · ՀՁ ։ ט Գէ · ՔՀ · ՀԹ · ՂՕ · ՄՀ · ՄՃ · ՄՏ · ՍԶ · ՍԸ · ՎՕ · ՎՀ · ՎՃ · ՎՏ · ՎԶ · ՎԸ · ՎԹ · ՁՕ · ՁՀ · ՁՃ · ՁՏ · ՁԶ · ՁԸ · ՁԹ · ՃՕ · ՃՀ · ՃՃ · ՃՏ · ՃԶ · ՃԸ · ՃԹ · ՄՕ · ՄՀ · ՄՃ · ՄՏ · ՄԶ · ՄԸ · ՄԹ · ՍՕ · ՍՀ · ՍՃ · ՍՏ · ՍԶ · ՍԸ · ՍԹ

18 Եւ խաւսակ նորէն փորել ան ջրհորներըն, որոնք իր Հօրը Աբրահամին օրերը փորեր էին, ու Աբրահամին մեռնելէն ետքը փղշտացիք գոցեր էին, ու իր Հօրը դրած անուն-
19 ներուն պէս անոնց անուններ դրաւ։ Ու խաւսակին ծառաներըն ան ձորին մէջը փորելնին,
20 ու հոն *վտակն ջուրի հոր գտան։ Եւ Գերարացին հովիւներըն խաւսակին հովիւներուն հետ կռուելին բանալով, Ջուրը մերն է, անոր համար ան հորին անունը †Էսէք դրաւ։
21 Յետոյ անոր հետ կռուեցան։ Եւ ուրիշ հոր մը փորելնին, ու անոր համար ալ կռուեցան։
22 Եւ անոր անունը ‡Սիդնա դրաւ։ Ու անկից չտեց, և ուրիշ հոր մը փորեց։ Եւ անոր համար չկռուեցան։ Եւ անոր անունը ||Ռոթովթ դրաւ՝ բանալով, Քանզի հիմա Տէրը մեզ բնդարձակեց, ու երկրին մէջ պտղաբեր պիտի ըլլանք։
23 Եւ անկից Բէրսաբէէ երթաւ։ (24) Ու այն գիշերը Տէրը երեցաւ անոր ու բաււ։ Ես քու Հօրդ Աբրահամին Աստուածն եմ։ Մի վախնար, վասնզի ես քու *հետդ եմ, և քեզ ծառային Աբրահամին համար քեզ պիտի օրհնեմ, ու քու սերունդդ պիտի չատցնեմ։
25 Եւ հոն *սեզան մը չինեց ու Տէրոջը անունը կանչեց, և հոն իր վրաներ բացաւ։ Ու խաւսակին ծառաներըն հոր մը փորելնին հոն։
26 Եւ Աբիմելէք ու իր բարեկամը Ոքզաթ ու *իր զորապետը Փիքոլ Գերարացին անոր
27 գացին։ Եւ խաւսակ բաւ անոնց, Ի՞նչ պատճառաւ եկաք, որովհետև դուք ատե-
28 ցիք ու *զիս ձեզմէ վռնտեցիք։ Եւ անոնք բսին, Մատրիս տեսանք որ Տէրը *քեզի հետ է, ու բսինք, Հիմա մեր մէջը՝ մեր ու քու մէջտեղ երդում մը ըլլայ, և քեզի հետ
29 ուխտ բնենք, Որ մեզի դէշութիւն չընես, ինչպէս որ մենք քեզի բան մը չբրինք, ու այն թէ քեզի ապէկութիւն բրինք, ու քեզ խաղաղութեամբ յետ զրկեցինք։ Դուն հիմա
30 Տէրոջը օրհնեալն ես։ Ուր ինքը անոնց խրնո-
31 ցաց բրաւ, ու անոնք կերան ու խմեցին։ Եւ առաւօտուն կանուխ կեան ու *իրարու երդում բրին։ և խաւսակ յետ զրկեց զանոնք,
32 ու անոնք խաղաղութեամբ իրմէն գացին։ Ու եղաւ որ նոյն օրը խաւսակին ծառաներըն եկան, և անոր պատմեցին իրենց փորած հորին հա-
33 մար, ու անոր բսին, Ջուր գտանք։ Եւ ինքը անոր անունը §Սաբէէ դրաւ։ Անոր համար մինչև այսօր ան քաղաքին անունը *Բեր-սաբէէ է։

1 Գէն։ խա։ 31։
2 Նէէ։ Կինդամի
3 Գէն։ խա։ 33։
4 Ասիներն՝ Կամ։
5 Ասիներն՝ Քշնամանք բխեց։
6 Ասիներն՝ քնգաթաձայն կռնքիւն։
7 Գէն։ Ար։ 6։ Հա։ 31։ Եղ։ ա։ 7։ Գէն։ Ար։ 15։ Եղ։ գ։ 6։ Գոր։ ե։ 32։
8 Գէն։ Ար։ 1։ — Հա։ 2։ 4։
9 Գէն։ Ար։ 7։ Ար։ 18։ Ել Սաղ։ Ծնդ։ 17։
10 Գէն։ խա։ 23։
11 Գէն։ խա։ 31։ Ել։ ա։ 7։
12 Գէն։ Ար։ 7։ խգ։ 12։ Ել։ 13։ Ել։ գ։ 6։ Գոր։ ե։ 32։
13 Գէն։ Ար։ 1։
14 Գէն։ Ար։ 7։ Ար։ 18։
15 Գէն։ խա։ 23։
16 Գէն։ խա։ 31։
17 Դատ։ Ար։ 7։
18 Հա։ 16։
19 Գէն։ խա։ 32։ 33։
20 Գէն։ խգ։ 31։ Սաղ։ Ծնդ։ 13։
21 Գէն։ Ար։ 3։
22 Գէն։ Ար։ 1։
23 Գէն։ խգ։ 31։
24 Գէն։ խգ։ 3։
25 Գէն։ խա։ 31։
26 Գէն։ խգ։ 37։ 38։ Գէն։ խգ։ 9։ 13։ խգ։ 18։ Ել Ար։ 18։ Գէն։ խգ։ 1։ 2։ 4։ 9։ Ար։ 2։ Թագ։ Ար։ 2։ Մաս։ խե։ 23։
27 Հա։ 13։
28 Գէն։ խգ։ 3։
29 Գէն։ խգ։ 31։
30 Գէն։ խգ։ 33։
31 Գէն։ խգ։ 40։ խգ։ 1։ 2։ Ել Ար։ 14։ 19։ Ել։ ա։ 7։ Գէն։ խգ։ 1։
32 Գէն։ խգ։ 37։ 38։
33 Գէն։ խգ։ 37։ Գէն։ խգ։ 9։ 13։ խգ։ 18։ Ել Ար։ 14։ 19։ Ել։ ա։ 7։ Գէն։ խգ։ 1։
34 Ու եղաւ քառասուն տարեկան էր երբոր իրեն կինի առաւ Բեւսպէի Բէէրիին աղջիկը Յուդիթը ու Բեւսպէի Եղոնին աղջիկը Բասեմաթը։ Եւ առանք խաւսակին ու Ռեբեկային Էտոմի տխտի ցաւ եղան։

ԳԼ։ ԻԸ

1 Խաւսակ տարի կը խրկի Եսաւը։ 6 Ռեբեկա կը խրատէ Յակոբը որ Հորը օրհնութիւնը առնէ։ 11 Յակոբ Եսաւին կը պատասխանէ օրհնութիւնը կ՚առնէ։ 30 Եսաւ իր երջանկութեան համար կը սպասի։ 34 Եսաւ կը գոռգոռայ։ 41 Եսաւ խնդրանքով օրհնութիւն մը կ՚առնէ։ 41 ու Յակոբը մեռցնելու կը պատրաստ։ 42 Ռեբեկա Եսաւին բարեկեանը կ՚առնէ։

1 Ու եղաւ որ երբ խաւսակ ծերացաւ, ու *իր աչքերը տեսնելու զօրութենէն ակռաջացան, իր մեծ որդին Եսաւը կանչեց ու բաւ անոր, Որդեակ իմ։ և անիկա բաւ, Ահա
2 *ես։ եւ խաւսակ բաւ, Ահա ես ծերացեր եմ, չեմ *գիտեր օրը չեմ գիտեր։ Ելէ՛ զէնքերդ՝ կապարձդ ու աղեղդ առ, և
4 գաշտը ելլէ ու ինծի որս մը որսա։ Եւ իմ սիրածիս պէս ինծի խորտիկներ բրէ, ու ինծի բեր որ ուտեմ, որպէս զի մեռնելէս առաջ
5 *իմ հոգիս քեզ օրհնէ։ Եւ Ռեբեկա լսեց երբոր խաւսակ իր որդւոյն Եսաւին կը գրուցէր։ ու Եսաւ գաշտը գնաց որս մը որսալու և բերելու։
6 Եւ Ռեբեկա իր որդւոյն Յակոբին գրուցեց՝ բսելով, Ահա ես լսեի երբոր քու հայրդ քու եղբօրդ Եսաւին խօսեցաւ ու բաւ,
7 ինծի որս բեր, ու ինծի համար խորտիկներ բրէ, որ ուտեմ, ու մեռնելէս առաջ քեզ
8 Տէրոջը առջեւը օրհնեմ։ Եւ հիմա, որդեակ իմ, ինչ որ ես քեզի պատուիրեմ, *իմ խօսքս
9 մտիկ բրէ։ Հիմա դէպ *ի հօտը գնա, ու անկից ինծի երկու ապիկ ուլ բեր այծերէն, և *պատրաստ քու հօրդ համար խորտիկներ բնեմ
10 իր սիրածին պէս։ Ու հօրդ տար որ ուտէ, որպէս զի *իր մեռնելէն առաջ քեզ օրհնէ։
11 Ու Յակոբ բաւ իր մօրը Ռեբեկային, Ահա *իմ եղբայրս Եսաւ մազոտ մարդ մին է, ու ես
12 լերկ մարդ մին եմ։ Գուցէ հայրս *զիս չօշափէ, ու ես իր աչքին խաբեպէ մը պէս երեւնամ, և *իմ վրաս անէծք բերեմ ու չէ թէ
13 օրհնութիւն։ Եւ իր մայրը բաւ անոր, Որդեակ իմ, *քեզի վրայ անէծքը իմ վրաս ըլլայ։ միայն թէ դուն իմ խօսքս մտիկ բրէ, ու
14 դնա ինծի բեր ըսածս։ Եւ անիկա գնաց, ու առաւ և իր մօրը բերաւ։ ու մայրը *անոր

1 Խաւսակ տարի կը խրկի Եսաւը։ 6 Ռեբեկա կը խրատէ Յակոբը որ Հորը օրհնութիւնը առնէ։ 11 Յակոբ Եսաւին կը պատասխանէ օրհնութիւնը կ՚առնէ։ 30 Եսաւ իր երջանկութեան համար կը սպասի։ 34 Եսաւ կը գոռգոռայ։ 41 Եսաւ խնդրանքով օրհնութիւն մը կ՚առնէ։ 41 ու Յակոբը մեռցնելու կը պատրաստ։ 42 Ռեբեկա Եսաւին բարեկեանը կ՚առնէ։

1 Ու եղաւ որ երբ խաւսակ ծերացաւ, ու *իր աչքերը տեսնելու զօրութենէն ակռաջացան, իր մեծ որդին Եսաւը կանչեց ու բաւ անոր, Որդեակ իմ։ և անիկա բաւ, Ահա
2 *ես։ եւ խաւսակ բաւ, Ահա ես ծերացեր եմ, չեմ *գիտեր օրը չեմ գիտեր։ Ելէ՛ զէնքերդ՝ կապարձդ ու աղեղդ առ, և
4 գաշտը ելլէ ու ինծի որս մը որսա։ Եւ իմ սիրածիս պէս ինծի խորտիկներ բրէ, ու ինծի բեր որ ուտեմ, որպէս զի մեռնելէս առաջ
5 *իմ հոգիս քեզ օրհնէ։ Եւ Ռեբեկա լսեց երբոր խաւսակ իր որդւոյն Եսաւին կը գրուցէր։ ու Եսաւ գաշտը գնաց որս մը որսալու և բերելու։
6 Եւ Ռեբեկա իր որդւոյն Յակոբին գրուցեց՝ բսելով, Ահա ես լսեի երբոր քու հայրդ քու եղբօրդ Եսաւին խօսեցաւ ու բաւ,
7 ինծի որս բեր, ու ինծի համար խորտիկներ բրէ, որ ուտեմ, ու մեռնելէս առաջ քեզ
8 Տէրոջը առջեւը օրհնեմ։ Եւ հիմա, որդեակ իմ, ինչ որ ես քեզի պատուիրեմ, *իմ խօսքս
9 մտիկ բրէ։ Հիմա դէպ *ի հօտը գնա, ու անկից ինծի երկու ապիկ ուլ բեր այծերէն, և *պատրաստ քու հօրդ համար խորտիկներ բնեմ
10 իր սիրածին պէս։ Ու հօրդ տար որ ուտէ, որպէս զի *իր մեռնելէն առաջ քեզ օրհնէ։
11 Ու Յակոբ բաւ իր մօրը Ռեբեկային, Ահա *իմ եղբայրս Եսաւ մազոտ մարդ մին է, ու ես
12 լերկ մարդ մին եմ։ Գուցէ հայրս *զիս չօշափէ, ու ես իր աչքին խաբեպէ մը պէս երեւնամ, և *իմ վրաս անէծք բերեմ ու չէ թէ
13 օրհնութիւն։ Եւ իր մայրը բաւ անոր, Որդեակ իմ, *քեզի վրայ անէծքը իմ վրաս ըլլայ։ միայն թէ դուն իմ խօսքս մտիկ բրէ, ու
14 դնա ինծի բեր ըսածս։ Եւ անիկա գնաց, ու առաւ և իր մօրը բերաւ։ ու մայրը *անոր

1 Ասիներն՝ Չրհոր Լերդամի։
2 Գէն։ Ար։ 1։
3 Գէն։ Ար։ 40։ խգ։ 1։ 2։
4 —
5 Գէն։ խգ։ 10։ Թագ։ գ։ 2։
6 Առակ։ Ար։ 1։ Ծաղ։ գ։ 14։
7 Գէն։ Ար։ 37։ 38։ Հա։ 27։ Գէն։ խգ։ 9։ 13։ խգ։ 18։ Ել Ար։ 14։ 19։ Ել։ ա։ 7։
8 Հա։ 13։
9 Հա։ 4։
10 Հա։ 4։
11 Գէն։ Ար։ 33։
12 Հա։ 22։
13 Գէն։ Ար։ 13։ Ել Ար։ 18։ Գէն։ խգ։ 9։ 13։ խգ։ 18։ Ել Ար։ 14։ 19։ Ել։ ա։ 7։ Թագ։ Ար։ 2։ Մաս։ խե։ 23։
14 Հա։ 4։ 9։

15 Հօրը սիրածին պէս խոտիկներ բրաւ։ Եւ Ռեբեկա իր մեծ որդւոյն Եսաւին հանգերձները առաւ՝ որոնք տանը մէջ իր քովն էին, ու իր պզտիկ որդւոյն Յակոբին հագ-
16 ցուց։ Եւ այծի ուլերուն մորթերը անոր ձեռքերուն ու անոր լերկ պարանոցին վրայ դր-
17 բաւ։ Եւ իր բրած խոտիկները ու հացը իր որդւոյն Յակոբին ձեռքը տուաւ։
18 Եւ անիկա իր հօրը եկաւ, ու ըսաւ, Ով հայր իմ։ և անիկա ըսաւ, Ահա ես եմ։ ո՞վ
19 ես դուն, որդեակ իմ։ Ու Յակոբ իր հօրը ըսաւ, Ես քու անդրանիկ որդիդ Եսաւն եմ։ ինծի բանիդ պէս ըրի։ Ելիր նըստէ՛ և իմ որսէս կեր, որ քու հոգիդ զիս
20 օրհնէ։ Եւ Իսահակ ըսաւ իր որդւոյն, Ինչպէս այդչափ շուտով գտար, որդեակ իմ։ ու անիկա ըսաւ, Քանզի Տէրը քու Աստուածդ
21 իմ առջեւս բերաւ։ Եւ Իսահակ ըսաւ Յակոբին, Մօտ եկուր որ կրկին չօշափեմ, որդեակ իմ, թէ որ եօթ դուն իմ որդիս Եսաւն ես,
22 թէ չէ։ Եւ Յակոբ իր հօրը Իսահակին մօտեցաւ, որ չօշափեց զանիկա, ու ըսաւ, Ձայնը Յակոբին ձայն է, բայց ձեռքերը Եսա-
23 ւին ձեռքերն են։ Այսպէս չճանչցաւ զանիկա, քանզի հաւոր ձեռքերը իր եղբօրը Եսաւին ձեռքերուն պէս մազոտ էին։ և օրհ-
24 նեց զանիկա։ Ու ըսաւ, Դուն ես իմ որդիս
25 Եսաւը։ և անիկա ըսաւ, Ես եմ։ Եւ ինքը ըսաւ, Մօտ բեր ինծի, ու իմ որդւոյս որսէն ուտեմ, որ ինքնիս հոգիս քեզ օրհնէ։ և մօտեցուց անոր, ու կերաւ։ և գինի բերաւ անոր,
26 ու խմեց։ Եւ անոր հայրը Իսահակ ըսաւ անոր, Հիմա մօտեցիր, ու զիս համբուրէ, որ-
27 դեակ իմ։ Եւ անիկա մօտեցաւ ու համբուրեց զանիկա։ և անոր հագուստներէն հոտ առաւ, ու օրհնեց զանիկա և ըսաւ, Ահա իմ որդւոյս հոտը Տէրոջը օրհնած արտի-
28 հոտին պէս է։ Ուստի Աստուած ասդ քեզի երկինքէն ցօղէն ու երկրի պարարտութենէն, և չորներէն ու գինիի առատութիւն։
29 Ազգ ժողովուրդներ քեզի ծառայեն և ազգեր քեզի խոնարհութիւն բնեն։ քու եղբայրներուդ տէր եղիր, և քու մօրդ որդիքը քեզի խոնարհութիւն բնեն։ Քեզ անիծողը անիծեալ ըլլայ, ու քեզ օրհնողը օրհնեալ։
30 Եւ եղաւ որ երբ Իսահակ զադարեցաւ Յակոբը օրհնելէն, ու Յակոբ իր հօրը Իսահակին առջեւէն ելեր էր, անոր եղ-
31 բայրը Եսաւ որսէն եկաւ։ Եւ անիկա ալ խոտիկներ բրաւ, ու իր հօրը բերաւ և իր հօրը ըսաւ, Թող իմ հայրս ելլէ ու ինծի որ-
32 սէն ուտէ, որ քու հոգիդ իս օրհնէ։ Եւ անոր հայրը Իսահակ ըսաւ անոր, Դուն ո՞վ ես։ և անիկա ըսաւ, Ես քու որդիդ՝ քու
33 անդրանիկդ Եսաւն եմ։ Ու Իսահակ խիստ չատ ապշութեան ու բաւ, Ա՛ն որսը բրաւ նես ու ինծի բերողը ո՞վ էր, որ ես քու դալէդ առաջ ամենէն կերայ, և օրհնեցի զանիկա։ Այո անչուշտ անիկա օրհնեալ պիտի ըլլայ։
34 Երբոր Եսաւ իր հօրը խօսքերը լսեց, խիստ մեծ ու դառն ազաղակով լացաւ, և իր հօրը
35 ըսաւ, Իս, իս ալ օրհնէ, ով հայր իմ։ Եւ անիկա ըսաւ, Գուն նենգութեամբ
36 ու քու օրհնութիւնդ առաւ։ Եւ ինքը ըսաւ, Ասոր անունը Յակոբ կոչուելուն համա՞ր է որ աս երկու անգամ իս խաբեց։ Իմ անդրանկութիւնս խլաւուն քա առաւ, և ահա հիմա օրհնութիւնս ալ առաւ։ Դարձ ըսաւ, ինծի
37 համար օրհնութիւն մը չմնացե՞ր։ Եւ Իսահակ պատասխան առաւ ու ըսաւ Եսաւին, Ահա զանիկա քեզի տէր բրի, և անոր բոլոր եղբայրները իրեն ծառաներ ըլլալու տուի, ու ցորեկով ու գինիով հաստատեցի։
38 Ալ հիմա քեզի ի՞նչ բնեմ, որդեակ իմ։ Եւ Եսաւ իր հօրը ըսաւ, Ով հայր իմ, քու օրհնութիւդ միայն մի՞ մնե՞ր է։ իս, իս ալ օրհնէ, ով հայր իմ։ ու Եսաւ իր ձայնը վերցուց
39 ու լացաւ։ Եւ իր հայրը Իսահակ պատասխան առաւ ու ըսաւ անոր, Ահա քու բնակութիւդ երկրի պարարտութենէն, ու
40 վերէն երկնից ցօղէն ըլլայ։ Եւ քու սրովգ պիտի ապրիս, ու եղբօրդ ծառայութիւն պիտի բնես։ և ըլլայ որ ատեն մը որ ազատ առնես՝ անոր լուծը քու պարանոցդէդ կոտրես։
41 Ու Եսաւ ատեց Յակոբը այն օրհնութիւնը համար՝ որով իր հայրը օրհնեց զանիկա։ ու Եսաւ իր սրտին մէջ ըսաւ, իմ հօրս ատենները մօտ են, ես անատնը իմ եղբայրս
42 Յակոբը կը մեռցնեմ։ Եւ Ռեբեկային պատմեցաւ իր մեծ որդւոյն Եսաւին խօսքերը։ ու իր պզտիկ որդին Յակոբը կանչել տուաւ, ու ըսաւ անոր, Ահա քու եղբայրդ Եսաւ քեզ մեռցնելէ խրնդալ քու վրայդ ինք-
43 զինքը կը մխիթարէ։ Եւ հիմա, որդեակ իմ, իմ խօսքս մտիկ բրէ, ու ելիր դնէգ ի Խա-
44 ռան իմ Լաբան եղբօրս փախիր։ Եւ անոր քովը տանն մի կեցիր, մինչև եղբօրդ բար-
45 կութիւնը անցնիլը։ Մինչև որ եղբօրդ բարկութիւնը քեզմէ անցնի, ու քու անոր բրածդը մոռնայ։ Յետքը քեզ անկից բերել կուտամ։ Ինչո՞ւ ձեր երկուքին ալ մէկ օրուան մէջ զրկուիմ։

Ա Հմր. 27։
Բ Հմր. 4։
Գ Հմր. 12։
Դ Հմր. 16։
Ե Հմր. 4։
Զ Ծնն. Ժա. 6։
Է Երբ. Ժա. 20։
Ը Բ Օր. Լգ. 15. 28։ Բ Թագ. ա. 21։
Թ Գէ. Խե. 18։
Ժ Բ Օր. Լգ. 28։
ԺԱ Գէ. Բ. 45. Խե. 23։
ԺԲ Գէ. Խ. 8։
ԺԳ Գէ. Ժբ. 21. Թագ. Իդ. 9։
ԺԴ Հմր. 1։
ԺԵ Գէ. Իբ. 1։ Հառմ. Ժա. 19։
ԺԶ Երբ. Ժա. 17։
ԺԷ Գէ. Խե. 16։
ԺԸ Գէ. Խե. 33։
ԺԹ Բ Թագ. Ը. 14։
Ի Հմր. 19։
Իա Հմր. 18։
Իբ Երբ. Ժա. 17։
Իգ Հմր. 28։ Երբ. Ժա. 99։
Իդ Գէ. Խե. 23։ Ամբ. 18. 19. 20։ Բ Թագ. Ը. 14։
Իե Գէ. Ժ. 3. 4. 10։
Իզ Ամբ. 19։
Իէ Ելագ. կդ. 5։
Իը Գէ. Ժա. 21։

46 Եւ Ռեբեկա ըսաւ Իսահակին, Քնտրի ազ-
ջիկներուն պատճառաւը ։Յոգիս զզուեր եմ։
Եթէ որ Յակոբ առ երկրին ազջիկներէն՝ ասանց
պէս Քետրի ազջիկներէն կնիկ առնէ, ալ
աս կեանքս ինչ պիտի է ինձի։

ԳԼ· ԻՀ

1 Իսահակ կ՝օրհնէ Յակոբը, ու զգուշա Մէսոպոտ կը խրկէ։
6 Եսաւ Խոշորանի ազջիկը կ՝առնէ։ 10 Յակոբին
տեսիլը Բեթէլի մօտը։ 18 Բեթէլ մօրը։ 20 Յակոբին ուխտը։

1 Եւ Իսահակ կանչեց Յակոբը ու ։օրհնեց
զանիկա և անոր պատուիրեց ու ըսաւ, ։Քա-
2 նանեայ ազջիկներէն կնիկ չառնես։ ։Ելի՛ դէպ
ի ։Մեսոպոտամիա քու ։մօրդ հօրը Բաթուէլին
տունը գնա, և անկից քու ։հօրդ եղբօրը
3 Լաբանին ազջիկներէն քեզի կնիկ առ։ ։Ու
Ամենակարող Աստուած քեզ օրհնէ, ու քեզ
աճեցնէ, և քեզ չատցնէ։ ու չատ ժողո-
4 վուրդներու հայր ըլլաս։ Եւ քեզի ։Աբրահա-
մին օրհնութիւնը տայ, քեզի ու քեզի հետ
քու սերունդիդ։ որպէս զի ժառանգես ։քու
պանդխտացած երկիրդ՝ որ Աստուած Ա-
5 բրահամին տուաւ։ Եւ Իսահակ խրկեց Յակո-
բը, և անիկա գնաց դէպ ի Մեսոպոտամիա Ասո-
րի Բաթուէլի որդւոյն Լաբանին, որ Յակոբին
ու Եսաւին մօրը Ռեբեկային եղբայրն էր։
6 Եւ Եսաւ տեսնելով որ Իսահակ օրհնեց
Յակոբը, ու խրկեց զանիկա դէպ ի Մեսո-
պոտամիա՝ անկից իրեն կնիկ առնելու համար,
և որ զանիկա օրհնած ատենը պատուիրեց
անոր՝ ըսելով, Քանանեայ ազջիկներէն քեզի
7 կնիկ չառնես, Եւ որ Յակոբ հնազանդեցաւ
իր հօրը ու իր մօրը ու Մեսոպոտամիա գնաց։
8 Նաև Եսաւ տեսնելով ։որ Քանանեայ ազջիկ-
9 ները իր հօրը Իսահակին հաճելի չեն, Ա-
տաւներ Եսաւ Իսմայէլին գնաց, և իր ։Ա-
ղիներէն ։Ի զատ՝ Աբրահամին որդւոյն Իս-
մայէլին ազջիկը ։Նաբայեթին քոյրը ։Մահալէ-
թը իրեն կնիկ առաւ։
10 Եւ Յակոբ ։Բեերսաբեէն ելաւ ու գնաց ։Ի
11 ։Խառան գնաց։ Եւ տեղ մը հասաւ ու գի-
շերը հոն մնաց, որովհետև արեւը մտած
էր։ և ան տեղի քարերէն առաւ ու իր գլ-
խուն տակը դրաւ, և ան տեղը պառկեցաւ։
12 Ու ։երազ մը տեսաւ, և ահա սանդոլ մը
երկրի վրայ դրուած էր, որուն գլուխը ե-
կինքը կը հասնէր, և ։ահա Աստուծոյ հրեշ-
13 տակները անկից կ՝ելլէին ու կ՝իջնէին։ ։Ու

ահա Տէրը կայնեցաւ անոր վրայ, ու ըսաւ,
։Ես եմ Եհովան՝ քու հօրդ Աբրահամին Ա-
ստուածը ու Իսահակին Աստուածը։ ։Աս ե-
րկիրը՝ որուն վրայ դուն կը պառկիս, քեզի
14 ու քու սերունդիդ պիտի տամ։ Եւ ։քու սե-
րունդդ երկրի ատոպին չափ ։ըլ-
լայ, ու ։դէպ ի արեւմուտք ու արեւելք, և
դէպ ի հիւսիս ու հարաւ պիտի տարա-
ծուի։ ու ։երկրի բոլոր ազգերը քեզմով
15 ու քու սերունդովդ պիտի օրհնուին։ Եւ
ահա ես քեզի հետ եմ, ու ։ամէն ուր որ
երթաս՝ քեզ պիտի պահեմ, ու ։քեզ աս
երկիրը պիտի դարձընեմ։ քանզի ։մինչև որ
իմ քեզի գրուցածս չընեմ, ։քեզ պիտի չթո-
16 ղում։ Եւ Յակոբ արթընցաւ իր քունէն ու
ըսաւ, Իրաւցընէ Տէրը ։աս տեղ է եղեր,
17 ու ես չգիտցայ։ Եւ վախցաւ ու ըսաւ, Ի՜նչ
ահաւոր է աս տեղը։ աս ուրիշ բան չէ՝ բայց
միայն Աստուծոյ տունը, ու աս է երկինքի դու-
18 ռը։ Եւ Յակոբ առաւոտուանց կանուխ եղաւ,
ու իր գլուխն տակը դրած քարը առաւ, և
։զանիկա արձան կանգնեց ։Ու անոր գլուխը
19 ձէթ թափեց։ Եւ ։ան տեղին անունը ։Բեթէլ
դրաւ։ բայց առաջ ան քաղաքին անունը
20 Լուզ էր։ Եւ ։Յակոբ ուխտ ըրաւ ու ըսաւ,
Թէ որ ։Աստուած ինծի հետ ըլլայ, ու ա-
երթալու ճամբուս մէջը զիս պահէ, և ինծի
։ուտելու հաց ու հագնելու հանդերձ տայ,
21 Եւ ։իմ հօրս տունը խաղաղութեամբ դառ-
22 նամ, ։Տէրը ինծի Աստուած ըլլայ։ Եւ ա
քարը որ ես արձան կանգնեցի, Աստու-
ծոյ տունը ըլլայ։ ։Եւ ան ամէնէն որ ինծի
տաս, քեզի տասանորդ տամ։

ԳԼ· ԻԹ

1 Յակոբ Խառանի դերձորը կը հասնի։ 9 Ռաքելին հետ ծանօ-
թանալը կ՝ընէ։ 13 Լաբան գաղիկա իր տունը կ՝ընդունի։ 18
Յակոբ Ռաքելին համար խոստ կը կապէ։ 23 Խոստութեամբ
Լիան տունը կը տանի։ 28 Յակոբ Ռաքելէ ալ երեք կին
կ՝առնէ։ ու տասը հատ երեխայ ալ կը ծնանին։ 32
Լիան կը ծնանի Ռուբենը։ 33 Շմաւոնը։ 34 Ղեւին։ 35 ու
Յուդան։

1 Եւ Յակոբ †ճամբայ ելաւ՝ ու ‡արեւելեան
2 ժողովրդոց՝ երկիրը եկաւ։ Եւ նայեցաւ ու
ահա դաշտին մէջ հոր մը կար, և ահա հոն
անոր քովը գիշերանեաց երեք հօտ ոչխարներ
էր։ քանզի ան հորէն կը խմցընէին հօտե-
3 րը։ ու հորին բերանը մեծ քար մը կար։ Եւ
բոլոր հօտերը հոն կը ժողվուէին։ ու հովիւնե-

Գէ· իէ· 33 · իբ· 2 ·
ե Գէ· իէ· 3 ·
— Գէ· իէ· 33 ·
ը Գէ· իէ· 3 ·
թ Գէ· իէ· 3 ·
ժ Գէ· իէ· 33 ·
ի Գէ· իէ· 33 ·
լ Գէ· իէ· 33 ·
խ Գէ· իէ· 33 ·
ծ Գէ· իէ· 33 ·
կ Գէ· իէ· 33 ·
հ Գէ· իէ· 33 ·
ձ Գէ· իէ· 1 · ե ·
ղ Գէ· իէ· 8 ·

ճ Գէ· իէ· 8 ·
մ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
յ Գէ· իէ· 33 ·
ն Գէ· իէ· 3 ·
շ Գէ· իէ· 3 ·
ո Գէ· իէ· 3 ·
չ Գէ· իէ· 3 ·
պ Գէ· իէ· 3 ·
ջ Գէ· իէ· 3 ·
ռ Գէ· իէ· 3 ·
ս Գէ· իէ· 3 ·
վ Գէ· իէ· 3 ·
տ Գէ· իէ· 3 ·
ր Գէ· իէ· 3 ·
ց Գէ· իէ· 3 ·

ւ Գէ· իէ· 31 ·
փ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ք Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
և Գէ· իէ· 33 ·
օ Գէ· իէ· 3 ·
ֆ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ա Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
բ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
գ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
դ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ե Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
զ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
է Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ը Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
թ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·

ժ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ի Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
լ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
խ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ծ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
կ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
հ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ձ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ղ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ճ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
մ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
յ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ն Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
շ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·

ո Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
չ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
պ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ջ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ռ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ս Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
վ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
տ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ր Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ց Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ւ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
փ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ք Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
և Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·

օ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ֆ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ա Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
բ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
գ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
դ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ե Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
զ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
է Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ը Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
թ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ժ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ի Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
լ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·

խ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ծ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
կ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
հ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ձ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ղ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ճ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
մ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
յ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ն Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
շ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ո Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
չ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
պ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·

ջ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ռ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ս Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
վ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
տ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ր Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ց Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ւ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
փ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ք Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
և Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
օ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ֆ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ա Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·

բ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
գ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
դ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ե Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
զ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
է Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ը Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
թ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ժ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ի Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
լ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
խ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ծ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
կ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·

հ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ձ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ղ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ճ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
մ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
յ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ն Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
շ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ո Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
չ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
պ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ջ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ռ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ս Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·

վ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
տ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ր Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ց Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ւ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
փ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ք Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
և Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
օ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ֆ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ա Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
բ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
գ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·

դ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ե Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
զ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
է Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ը Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
թ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ժ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ի Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
լ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
խ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
ծ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
կ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·
հ Գէ· իէ· 3 · իէ· 35 ·

Հորին բերնէն քարը մէկդի կը դլորցնէին
ու Հօտերը կը խմցնէին, և քարը դարձեալ իր
4 տեղը Հորին բերանը կը դնէին։ Եւ Յակոբ
ըսաւ անոնց, Ով եղբայրներս, ուրկից էք
դուք։ և անոնք ըսին, Մենք Խառանէն ենք։
5 Ու ըսաւ անոնց, Նաքորին որդին Լաբանը
կը ճանչնա՞ք։ և անոնք ըսին, կը ճանչնանք։
6 Եւ ըսաւ անոնց, Ողջ առո՞ղջ է։ և անոնք
ըսին, Ողջ է, և ահա անոր Ռաքէլ աղջիկը
7 ոչխարներուն հետ կու գայ։ Եւ անիկա ըսաւ,
Ահա տակաւին ՚ցերեկուն չըլլալու չատ մնաց
կայ,՚ և Հօտերուն ժողվուելու ատենը չէ։ ոչ-
խարները խմցուցէք ու գացէք արածեցէք։
8 Եւ անոնք ըսին, Մենք չենք կրնար, մինչև
որ բոլոր Հօտերը միասին ժողվուին։ ու
Հորին բերնէն քարը մէկդի դլորցնեն,
9 անասունները ոչխարներուն կը խմցնենք։ Եւ երբ-
որ տակաւին անոնց հետ կը խօսէր, ՚Ռա-
քէլ իր Հօրը ոչխարներուն հետ եկաւ։ վասն-
10 զի անիկա էր անոնց Հովիւը։ Ու եղաւ որ
երբ Յակոբ իր մօրեղբօրը Լաբանին Ռաքէլ
աղջիկը։ ու իր մօրեղբօրը Լաբանին ոչխար-
ները տեսաւ, անասունները Յակոբ մօտեցաւ, և
՚քարը Հորին բերնէն դլորեց, ու իր մօրեղ-
11 բօրը Լաբանին ոչխարները խմցուց։ Եւ Յա-
կոբ ՚Համբուրեց Ռաքէլը, ու ձայնը վերցը-
12 նելով լացաւ։ Եւ Յակոբ պատմեց Ռաքէլին
Հայէ ինքը անոր Հօրը ՚հարազատը ու Ռե-
բեկային որդին է։ Նան ալ վազեց ու իր Հօրը
13 պատմեց։ Ու երբոր Լաբան իր քրոջը որ-
դւոյն Յակոբին վրայով լսեց, ՚ընդիմիկ դի-
մաւորելու վազեց, և գրկեց ու Համբուրեց
զանիկա ու իր տունը տարաւ։ և անիկա
14 պատմեց Լաբանին բոլոր այս բաներըն։ Եւ Լա-
բան ըսաւ անոր, ՚Իրաւցնէ դուն իմ ոսկորս
ու մարմինս ես։ և անոր հետ լման ամիս մը
կեցաւ։
15 Եւ Լաբան ըսաւ Յակոբին, Դուն իմ եղ-
բայրս ըլլալուդ Համար ինծի ձրի՞ պիտի ծա-
ռայես։ բակ ինծի ի՞նչ ըլլալ կու վարձքդ։
16 Եւ Լաբան երկու աղջիկ ունէր։ մեծին անունը
17 Լիա՝ ու պզտիկին անունը Ռաքէլ էր։ Եւ
Լիային աչքերը տկար էին, բայց Ռաքէլ գեղ-
18 ով ու անոթով գեղցիկ էր։ Եւ Յակոբ սի-
րեց Ռաքէլը, ու ըսաւ, ՚Կու պզտիկ աղջկա-
նդրդ Ռաքէլին Համար եօթը տարի քեզի
19 կը ծառայեմ։ Եւ Լաբան ըսաւ, Անիկա քեզի
տալը՝ ուրիշ մարդու մը տալէն աղեկ է։ երը-
20 նակ ինծի հետ։ Եւ Յակոբ ՚Ռաքէլին Համար
եօթը տարի ծառայեց։ ու զանիկա սիրելուն
պատճառաւը իրեն քանի մը օրի չափ երեցաւ։
21 Եւ Յակոբ ըսաւ Լաբանին, Իմ կնիկս տուր-
քանիդ օրերս լեցուած են, որ հոս անոր մտա-
22 նեմ։ Եւ Լաբան այն տեղին բոլոր մարդիկը
23 Հաւաքեց ու հարսանիք բրաւ։ Ու եղաւ որ ի-
րիկուընր իր Լիա աղջիկը առաւ և անոր բե-
24 րաւ։ ու անիկա անոր մօտաւ։ Եւ Լաբան իր
աղախիներ Զելփան իր աղջիկոջը Լիային աղա-
25 խին տուաւ։ Ու երբոր առաւոտ եղաւ, ահա
անիկա Լիան էր։ ան ը՚ն Լաբանին ըսաւ,
Ի՞նչ է աս որ ինծի ըրածդ։ ես քեզի Ռա-
քէլին Համար չծառայեցի՞։ ուստի ինձմէ դուն
26 խաբեցիր։ Եւ Լաբան ըսաւ, Մեր երկրին մէջ
սովորութիւն չըլլար, պզտիկը մեծէն առաջ
27 տալ։ ՚Լիրցուր սորա հարսանիքոջ չարաքը,
և ինծի եօթը տարի ալ ծառայեցուդ Համար՝
28 ան ալ քեզի տամ։ Եւ Յակոբ անանկ ըրաւ,
ու Լիային հարսանիքը լրցուցուց։ և Լիան իր Ռա-
29 քէլ աղջիկը անոր կնիկ ըլլալու տուաւ։ Ու
Լաբան իր Բաղդա աղախինը իր աղջկանը
30 Ռաքէլին ազախին տուաւ։ Եւ ը՚ն Ռաքէ-
լին ալ մտաւ, ու ՚Ռաքէլը Լիայէն աւելի սի-
րեց։ և Լիան Հօրը տարի ալ ծառայեց։
31 Եւ Տէրը երբոր ՚Լիային տեսնելի ըլլալը տե-
սաւ, Հանոր արգանդը բացաւ։ բայց Ռաքէլ
32 ամուլ էր։ Եւ Լիա յղացաւ ու որդի մը ծը-
նաւ, և անոր անունը ՚Ռուբէն դրաւ։ քանի-
մի որ ըսաւ, ՚Տէրը իմ տառապանքս նայելուն
Համար, ասկէ հետև երիկս զիս պիտի սիրէ։
33 Եւ նորէն յղացաւ ու որդի մը ծնաւ, ու
ըսաւ, Որովհետև Տէրը իմ ատելի ըլլալս
լսեց, անոր Համար ինծի ասոնն ալ տուաւ։
34 ու անոր անունը ||Շմաւոն դրաւ։ Եւ դար-
ձեալ յղացաւ ու որդի մը ծնաւ, ու ըսաւ,
Հիմա ասանկ անգամին երիկս ինծի հետ պիտի
միանայ, քանզի երեք որդի ծնայ իրեն։
35 անոր Համար անոր անունը ՚Ղեւի դրաւ։ Եւ
ձրկին ալ յղացաւ ու որդի մը ծնաւ, և
ըսաւ, Ես անգամ պիտի դոհանամ Տէրոջմէն։
անոր Համար անոր անունը ՚Յուդա դրաւ։
ու դադրեցաւ ծնանելէն։

ԳԼ. Լ.

1 Ռաքէլ իր ամբարիշտութեան համար չտեսնելով իր Բազէ-
խիրը Յակոբին կու տայ։ 5 Բազդան կը ծնանի Դանը ու
Նեփթաղիմը։ 9 Լիան ալ իր Չելփա ազախինը կու տայ Յա-
կոբին, որ Գադը և Ասերը կը ծնանի։ 14 Ռուբէնին գտած
մանդրագորիները։ 17 Լիա կը ծնանի Իսաքարը, Զաբուղոնը
և Դինան։ 22 Ռաքէլ կը ծնանի Յովսէփը։ 25 Յակոբ իր
հարսնիքը դառնալ կ՚ուզէ։ 27 Լաբան Յակոբէն խոշ կապելով
զանիկա ետ կը պահէ։ 37 Յակոբին հնարքը ու ամէն իր
հարստութիւնը։

1 Եւ երբ Ռաքէլ տեսաւ որ ՚ինքը Յակոբին

ե Գլ. խգ. 27։
ը Եբր. ողջ ՚Ամէն է.
գ Եւ. բ. 16։
ի Եւ. բ. 17։
ե Գլ. լգ. 4. խե. 14. 15։
զ Գլ. ժգ. 5. ժգ.
14. 16։
է Եբր. հզօրը
ը Գլ. խգ. 28։
թ Գլ. խգ. 29։
ժ Գլ. ը. 33. Դատ. ի. 1. ա Թագ. ժ. 14։
ժա Գլ. լ. 26. Ամբ. ժբ. 12։
ժբ Գլ. լ. 36. բ Մնաց. ի. 1. ժբ. 12. 13։
ժգ Դատ. ժբ. 12։
ժդ Ամբ. ՚ձի. 3։
ժե Ես. ի. 1։
ժզ Գլ. լ. 1։
ժէ Ասա. ա. 2։
ժը Ասան՝ Գատա-
ցիի։
ժթ Ասան՝ Լեւիա-
կան։
ի Ասան՝ գոհա-
բերիչ։
ի Գլ. ԼԲ. 31։

[illegible] չծնաւ, Յակոբ էր քրոջը նախանձե-
ցաւ, ու Յակոբին ըսաւ, Ինծի զաւակներ
2 տուր, եթէ ոչ՝ կը մեռնիմ։ Ու Յակոբին բար-
կութիւնը բորբոքեցաւ Յակոբին դէմ, ու
ըսաւ, Միթէ Աստուծոյ տեղն եմ, որ
3 պտուղդ պտուղը քեզմէ պզտիկց։ Ու անի-
կա ըսաւ, Ահա իմ ազախինս Բազմա,
մտիր իմ ծունկերուս վրայ ծնաւ-
4 նի, և ես ալ անկէ որդիներ առնեմ։ Ու իր
Բազմա ազախինը անոր կնկան տուաւ,
5 և Յակոբ անոր մտաւ։ Ու Բազմա յղացաւ
6 ու Յակոբին որդի մը ծնաւ։ Ու Յակոբ
ըսաւ, Աստուած ինծի դատաստան ըրաւ, ու
իմ ձայնս ալ լսեց և ինծի որդի մը տուաւ.
7 անոր համար անոր անունը Դան դրաւ։ Ու
Յակոբին ազախինը Բազմա դարձեալ յղա-
ցաւ ու Յակոբին երկրորդ որդի մը ծնաւ։
8 Ու Յակոբ ըսաւ, Իմ քրոջս հետ մեծ բռնչա-
մարտութիւններով մրցանակցայ և յաղթեցի. ու
անոր անունը Նեփթաղիմ դրաւ։
9 Երբոր Լիա տեսաւ որ ինքը ծնանելէն դա-
դարեցաւ, իր ազախինը Զելփան առաւ ու
10 Յակոբին կնկան բերաւ զանիկա։ Ու
Լիային ազախինը Զելփա Յակոբին որդի մը
11 ծնաւ։ Ու Լիա ըսաւ, Բաղդս յաջողեցաւ։
12 ու անոր անունը Գադ դրաւ։ Ու Լիային
ազախինը Զելփա երկրորդ որդի մը ծնաւ։
13 Յակոբին։ Ու Լիա ըսաւ, Երանելի եմ ես.
քանզի աղջիկները ինծի Երանի պիտի բսեն.
ու անոր անունը Ասեր դրաւ։
14 Ու Ռուբէն դնդոց ցորեն հնձոց օրերը ու
արտին մէջ մանդրագորներ գտաւ, ու իր մօ-
րը Լիային բերաւ. ու Ռաքէլ ըսաւ Լիային,
Ի՛նձ տուր տուր ինծի որդւոյդ մանդրագոր-
15 ներէն։ Ու անկէ ըսաւ անոր, Իմ էրիկս
առնելդ քիչ նկատ որ իմ որդւոյս մանդրա-
գորներն ալ պիտի առնես. և Ռաքէլ ըսաւ,
Ուստի քու որդւոյդ մանդրագորներուն համար
16 ա գիշեր քեզի հետ պառկի։ Ու իրիկուներ
երբոր Յակոբ դաշտէն կու գար, Լիա դիմաւո-
րելու ելաւ, ու ըսաւ, Ինծի պիտի մտնես. քանզի իրաւցընէ վարձքով առի քեզ
իմ որդւոյս մանդրագորներովը. և ան գիշերը
17 անոր հետ պառկեցաւ։ Ու Աստուած լսեց
Լիային. ու յղացաւ ու Յակոբին հինգերորդ
18 որդի ծնաւ։ Ու Լիա ըսաւ, Աստուած ինծի
վարձք տուաւ, որովհետև ազախինս իմ էր-
կանս տուի. և անոր անունը Իսասքար դրաւ։
19 Դարձեալ Լիա յղացաւ ու Յակոբին
20 վեցերորդ որդի ծնաւ։ Ու Լիա ըսաւ, Աս-

[illegible] ծնաւ, Յակոբ էր քրոջը նախանձե-
ցաւ, ու Յակոբին ըսաւ, Ինծի զաւակներ
2 տուր, եթէ ոչ՝ կը մեռնիմ։ Ու Յակոբին բար-
կութիւնը բորբոքեցաւ Յակոբին դէմ, ու
ըսաւ, Միթէ Աստուծոյ տեղն եմ, որ
3 պտուղդ պտուղը քեզմէ պզտիկց։ Ու անի-
կա ըսաւ, Ահա իմ ազախինս Բազմա, անոր
մտիր. Նա ծնիկներուս վրայ ծնաւ-
4 նի, և ես ալ անկէ որդիներ առնեմ։ Ու իր
Բազմա ազախինը անոր կնկան տուաւ,
5 և Յակոբ անոր մտաւ։ Ու Բազմա յղացաւ
6 ու Յակոբին որդի մը ծնաւ։ Ու Յակոբ
ըսաւ, Աստուած ինծի դատաստան ըրաւ, ու
իմ ձայնս ալ լսեց և ինծի որդի մը տուաւ.
7 անոր համար անոր անունը Դան դրաւ։ Ու
Յակոբին ազախինը Բազմա դարձեալ յղա-
ցաւ ու Յակոբին երկրորդ որդի մը ծնաւ։
8 Ու Ռաքէլ ըսաւ, Իմ քրոջս հետ մեծ բռնչա-
մարտութիւններով մրցանակցայ և յաղթեցի. ու
անոր անունը Նեփթաղիմ դրաւ։
9 Երբոր Լիա տեսաւ որ ինքը ծնանելէն դա-
դարեցաւ, իր ազախինը Զելփան առաւ ու
10 Յակոբին կնկան բերաւ զանիկա։ Ու
Լիային ազախինը Զելփա Յակոբին որդի մը
11 ծնաւ։ Ու Լիա ըսաւ, Բաղդս յաջողեցաւ։
12 ու անոր անունը Գադ դրաւ։ Ու Լիային
ազախինը Զելփա երկրորդ որդի մը ծնաւ։
13 Յակոբին։ Ու Լիա ըսաւ, Երանելի եմ ես.
քանզի աղջիկները ինծի Երանի պիտի բսեն.
ու անոր անունը Ասեր դրաւ։
14 Ու Ռուբէն դնդոց ցորեն հնձոց օրերը ու
արտին մէջ մանդրագորներ գտաւ, ու իր մօ-
րը Լիային բերաւ. ու Ռաքէլ ըսաւ Լիային,
Ի՛նձ տուր տուր ինծի որդւոյդ մանդրագոր-
15 ներէն։ Ու անկէ ըսաւ անոր, Իմ էրիկս
առնելդ քիչ նկատ որ իմ որդւոյս մանդրա-
գորներն ալ պիտի առնես. և Ռաքէլ ըսաւ,
Ուստի քու որդւոյդ մանդրագորներուն համար
16 ա գիշեր քեզի հետ պառկի։ Ու իրիկուներ
երբոր Յակոբ դաշտէն կու գար, Լիա դիմաւո-
րելու ելաւ, ու ըսաւ, Ինծի պիտի
մտնես. քանզի իրաւցընէ վարձքով առի քեզ
իմ որդւոյս մանդրագորներովը. և ան գիշերը
17 անոր հետ պառկեցաւ։ Ու Աստուած լսեց
Լիային. ու յղացաւ ու Յակոբին հինգերորդ
18 որդի ծնաւ։ Ու Լիա ըսաւ, Աստուած ինծի
վարձք տուաւ, որովհետև ազախինս իմ էր-
կանս տուի. և անոր անունը Իսասքար դրաւ։
19 Դարձեալ Լիա յղացաւ ու Յակոբին
20 վեցերորդ որդի ծնաւ։ Ու Լիա ըսաւ, Աս-

տուած ինծի բարի պարգև մը պարգևեց-
աւ անգամն էրիկս ինծի հետ պիտի բնակի,
որովհետև իրեն վեց որդի ծնայ. ու անոր
21 անունը Զաբուղոն դրաւ։ Ու անկէ ետև
աղջիկ մը ծնաւ, ու անոր անունը Դինա
դրաւ։
22 Ու Աստուած յիշեց Ռաքէլը, ու Աս-
տուած լսեց անոր և անոր արգանդը բա-
23 ցաւ։ Ու յղացաւ ու որդի մը ծնաւ. և ըսաւ,
24 Աստուած իմ նախատինքս վերցուց։ Ու անոր
անունը Յովսէփ դրաւ, ու ըսաւ, Տէրը
ինծի ուրիշ որդի մըն ալ պիտի աւելցնէ։
25 Ու եղաւ որ երբ Ռաքէլ Յովսէփը ծնաւ,
Յակոբ ըսաւ Լաբանին, Թոզ տուր դիս որ
26 իմ տեղս ու իմ երկիրս երթամ. Իմ կիներս
ու տղաքներս անոնց համար ինձի ծառայե-
ցին, տուր ինծի որ երթամ. քանզի քե զի-
27 րած ծառայութիւնս դուն գիտես։ Ու Լա-
բան ըսաւ անոր, Թէ որ քու աչքիդ շնորհք
գտայ կացուցեմ քեզի, [illegible] փորձով
գիտցայ որ Տէրը քեզի համար իս օրհնեց։
28 Ու ըսաւ, Դու վարձդ ինծի խնցուր, ու
29 պիտի վճարեմ։ Ու անիկա ըսաւ անոր, Դուն
գիտես որ ես ինչպէս ծառայեցի քեզի, ու
30 քու անասուններդ ինչպէս էին իմ քովս. Ին-
չու որ իմ գալս առաջ քիչ էր քու ունե-
ցածդ և վերատ չատցաւ, ու Տէրը քեզ օրհ-
նեց իմ գալովս. և հիմա ես ալ ե՞րբ տանս
31 համար հոգ պիտի տեսնեմ։ Ու անիկա
ըսաւ, Քեզի ի՛նչ տամ։ Ու Յակոբ ըսաւ,
Ինծի բան մի մի տար. թէ որ ասա բանը ինծի
բնես, նորէն քու հօտերդ կ'արածեմ և
32 կը պահեմ։ Աչքս քու բոլոր հօտերուդ մէջէն
անցնեմ, անկից ամէն պիտակ ու խայտախարիւ
ոչխարը, և ամէն սև ոչխարը ու խայտախա-
րիւ և պիտակ այծերը զատեմ, ու ի՛մ վարձ-
33 քս անոնք ըլլան։ Ու ետքս ինծի համար
գործածութիւնս քու առջեդ պիտի յայտնէ,
երբոր իմ վարձքիս հոգ տանես. իմ քովս
գտնուած ամէն պիտակ ու խայտախարիւ չը-
ըսած այծ ու սև չեղած ոչխար գողցուած
34 սեպուի։ Ու Լաբան ըսաւ, Թոզ քու բանիդ
35 պէս ըլլայ։ Ու ան օրը զատեց բոլոր պիտակ
ու խայտախարիւ նոխազները, և բոլոր պիտակ
ու խայտախարիւ էգ այծերը, [illegible] ամէն ճերմակ
տեղերը, ու բոլոր սև ոչխարները, և իր
36 որդիներուն ձեռքը տուաւ։ Ու իր ու Յակո-
բին մէջտեղը երեք օրուան ճամբայի միջոց
դրաւ. և Յակոբ Լաբանին մնացած հօտերը
կ'արածէր։

ֆ Գեն. լե. 31։ ֆ Ելք. ե. 3։ ֆ Գեն. ժգ. ա. 7։ ֆ Ելք. ժգ. 2։ ֆ Գեն. ծ. 23։ Ելք. գ. 18։ ֆ Գեն. ժգ. 2։ ֆ Գեն. ժգ. 3։ լե. 11։ ֆ Ելք. ե. 1։ ֆ Գեն. լե. 21։ ֆ Ելք. ե. 1։ ֆ Գեն. ժգ. 3։ ֆ Ելք. ե. 1։ ֆ Գեն. ժգ. 3։ լե. 11

37 Ու՞ Յակոբ իբրեն դալար կազամախի և նռ-
չի ու ասիի դաւազաններ առաւ, և անոնց
կեղևները տեղ տեղ հանեց, անանկ որ դա-
ւազաններուն միջը եղած ճերմակը կ'երևնար,
38 և իր կեղևած դաւազանները ջուր խոյլնե-
լու աւազաններուն միջը դրաւ, որ երբ հօ-
տերը ջուր խմելու գան, ան ի-----նէրը ա-
խորներուն առջևը ըլլան, և անանք՝ խմելու
39 եկած ատենին տաքնան։ Ու ոչխարները
դաւազաններուն առջև տաքնալով՝ բոլորա-
խայտ, պիտակ և խայտախաբիւ ի-----ը կ'ծը-
40 ծանէին։ Եւ Յակոբ կը զատէր գառները, ու
հօտերուն երեսը Լաբանին հօտերուն մէջ
եղած բոլորախայտ ու ամէն օձ ս-----ներ-
կը դարձնէր։ և իր հօտերը զատ դրաւ, ու
զանանք Լաբանին հօտերուն քովը չդրաւ։
41 Ու երբոր զօրաւոր ոչխարները կը տաքնային,
Յակոբ ան դաւազանները ոչխարներուն աչ-
քին առջև՝ աւազաններուն միջը կը դնէր,
42 որ դաւազաններուն առջև տաքնան։ Բայց
տկար ոչխարներուն չէր դներ։ այսպէս տկար-
ները Լաբանինը՝ ու զօրաւորները Յակոբինը
43 կ'ըլլային։ Ու մարդը հխոտ հարստացաւ, ու
շատ հօտեր, և աղախիններ ու ծառաներ,
և ուղտեր ու էշեր ունեցաւ։

ԳԼ. ԼԱ.

1 Յակոբ նկատեցավ՝ Լաբանին գազաւոկ Համբոյ կ'երևի։ 10
Ուրիշ իր հորը հատրերը կը գտնայ։ 12 Լ-ան Յակոբին
հանեն կ'ելնայ։ 22 ու երթան գտնեմանք Համար կը գան,
գոռո։ 24 Ուրիշ իր հորը հատրերը ուրիշին պատասխան տալը
կը գտնէ։ 36 Յակոբ Լաբանին գէմ կը գանգատի։ 44 Լ-
բանին ու Յակոբին Դաշնադիր լինան վերջ երան ուխտը։

1 Ու լսեց Լաբանին որդւոցը դրուցածները,
որ կ'ըսէին, Յակոբ մեր հօրը բոլոր ունե-
ցածը առաւ, ու բոլոր աս փառքը մեր հօ-
2 րը առացաւած քէն առացաւ։ Եւ Յակոբ Լա-
բանին երեսը տեսաւ, և ահա իրեն դէմ
3 կուգան ու մէկալ օրուան պէս չէր։ Եւ Տէրը
ըսաւ Յակոբին, Դարձ հայրերուդ երկիրը ու
քու ազգականներուդ գարձիր, ու ես քեզի
հետ պիտի ըլլամ։
4 Եւ Յակոբ դէպ խրկեց, ու Ռաքէլը և Լիան
գաշտը իր հօտերուն քովը կանչել տուաւ։
5 Ու բսաւ անոնց, Ես ձեր հօրը երեսը կը տես-
նեմ, որ իմէ երէկուան ու միկալ օրուան
պէս չէ։ բայց իմ հօրս Աստուածը հիմէ հետ
6 եղաւ։ Եւ դուք գիտէք որ ես իմ բոլոր
7 զօրութեամբս ձեր հօրը ծառայեցի։ Իսկ ձեր
հայրը իս խաբեց ու հիմ վարձքս տասը
անգամ փոխեց։ բայց Աստուած չ'թոյլատ-

8 Նրկա որ ինծի գլուա մը ըսէ։ վա՜ղ թէ որ
անկա այսպէս ըսէր, Գծա վարձքդ պիտակ-
ները ըլլան, ամառները բոլոր ոչխարները պի-
տակ կը ծնանէին։ և թէ որ այսպէս ըսէր,
գծա վարձքդ բոլորախայտները ըլլան, ան-
ատենը բոլոր ոչխարները բոլորախայտ կը ծը-
9 նանէին։ Աչխէս Աստուած հձեր հօրը հօ-
10 տերը առաւ ու ինծի տուաւ։ Եւ եղաւ որ
հօտերուն ջրմուցած ատենը, աչքերս վեր-
յուցի ու երազի մէջ տեսայ, և ահա հօտե-
րուն հետ զուգաւորող նոխազները ու խոյերը՝
ամէնքն ալ խայտախաբիւ, պիտակ ու դորշա-
11 խայտ էին։ Եւ Աստուծոյ հրեշտակը բսաւ
ինծի երազի մէջ, Ով Յակոբ։ ու ես բսի,
12 Ահա հս եմ։ Եւ բսաւ, Համա աչքերդ վեր
վերցուր, ու հօտերուն հետ զուգաւորող նո-
խազներուն նայէ։ ամէնքը խայտախաբիւ, պի-
տակ ու դորշախայտ են։ քանզի Լաբանին
13 բոլոր քեզի ըրածները տեսայ։ Ես եմ Բե-
թէլին Աստուածը, որ հոն արձան օծեցիր,
և հոն ինծի ուխտ ըրիր։ Համա հիմ գնա
ա երկրէն, ու գծա ծննդեանդ երկիրը դար-
ձիր։
14 Եւ Ռաքէլ ու Լիա պատասխան տուին
ու բսին անոր, Հայրական մեր հօրը տունը
մեզի համար բաժին ու ժառանգութիւն կայ։
15 Մենք օտարականներ չսեպուեցանք անոր։
քանզի մեզ ծախեց, ու մեր առածն ալ բո-
16 լորովին կերաւ։ վասն զի բոլոր հարստու-
թիւնը որ Աստուած մեր հօրմէն վերցուց,
մերն է ու մեր զաւակներունն է։ և հիմա
ինչ որ Աստուած քեզի բսաւ, բրէ։
17 Ուստի Յակոբ հաս, ու իր որդիները ու
18 կիներները ուղտերուն վրայ հնծցուց։ Եւ իր
բոլոր անասուններն, ու իր բոլոր առացած-
քը որ ինքը առացաւ, իր առացած անա-
սունները որոնք Միջագետքին մէջ առացաւ,
Համբայ հանեց գնանալու երկիրը դէպ՝ ի իր
19 հայրակ հօրը երթալու։ Եւ Լաբան իր խա-
չիները ասրակուսը ընելու գացեր էր։ ու Ռա-
20 քէլ իր հօրը կուռ քերը գողցաւ։ Եւ Յակոբ
Ասորի Լաբանէն գազտուկ փախաւ, քան-
21 զի իր փախչիլը չդիտցուց անոր։ Աչխէս
անկա իր բոլոր ունեցածովը փախաւ, ու
հաս ու Գետէն անցաւ, և լեր երկրը դէպ
ի Գաղաադ լեռը չհակեց։
22 Ու երրորդ օրը Յակոբին փախչիլը Լաբա-
23 նին պատմուեցաւ։ Եւ անկա իր եղբայր-
ները հետը առնելով, անոր ետևէն հսիր օր-
ւան Համբայ գնաց, ու անոր հասաւ Գաղա-
24 ադ լեռը։ Եւ Աստուած գիշերուան երազի

ա Տես գլ. լա. 9–12։
բ Համ. 30։
գ Գլ. ժգ. 3։ իգ. 35։ իզ. 13. 14։
դ Ելք. գ. 22։
ե Ելք. գ. 8։
զ Համ. 3։
է Համ. 3։
ը Համ. 38. 39. 40։

թ Ր Օր. իբ. 14։
ժ ա Թագ. ժԹ. 7։
ի Գլ. իբ. 11։ 20. 21։ իբ. 9։
լ Համ. 8։
խ Համ. 3։
ծ Համ. 38. 39. 40։

կ Գլ. լ. 29։
հ Համ. 41։
ձ Թագ. ժգ. 28։ Նեհ. ը. 9. 12։ Ցար. ժԹ. 31։ Ջոպ. ը. 23։
ղ Գլ. ի. 6։ Սաղ. ճԹ. 14։

ճ Գլ. լ. 38։
մ Համ. 1. 16։
յ Գլ. իբ. 16։
ն Ելք. գ. 7։
շ Գլ. իբ. 15. 19. 30։
ո Համ. 3։ Գլ. լբ. 9։
չ Գլ. ը. 24։

պ Գլ. իբ. 13. 27։
ջ Դատ. ժե. 5։ ա Թագ. ժԲ. 13։ Ովս. գ. 1։ Գլ. լբ. 21։
ռ Եզր. Բէ-թգ-լեհէմները.
ս Եզր. Լաբանին սեր. որ գաղտ-

չ Գլ. իզ. 23. գԹ-գ. ժբ. 17։ Դ-ահ. իԲ. 51. 52։
ք Գլ. ժգ. 8։
և Գլ. ի. 3։ Ցար. լգ. 15։ Մատ. ա. 20։

մէջ Աստի Լաբանին եկաւ ու բաւ անոր, Զգայ կեցիր որ Յակոբին ազէկ կամ գէշ
25 չդրուցես։ Աւասի Լաբան հասաւ Յակոբին։ և Յակոբ իր վրանը լեռը կանգներ էր. ու Լաբան իր եղբայրներուն հետ Գաղաադ լեռը իջաւ։
26 Եւ Լաբան բաւ Յակոբին, Ի՞նչ է ասիկա դուն ըրածդ որ խնդմէ գաղտուկ փախար, և մեզ ալ իմանալու տալ առնաւած գերիներու պէս
27 վարեցիր։ Ինչո՞ւ փախչիդ գաղտուկ պահեցիր և խնդմէ փախար, ու ինծի չմնացար, որ ես քեզ ուրախութեամբ ու երգով,
28 թմբուկներով ու քնարներով ճրկէի։ Եւ չթողուցիր զիս որ իմ որդիներս ու աղջիկներս համբուրէի. հիմա ասիկա անմտութեամբ
29 ինծի ըրիր։ Ձեզի չարիք ընելու զօրութիւն ունիմ ձեռքս մէջը, բայց Աիր Ղօրը Աստուածը Երէկ դիշեր ինծի խօսեցաւ՝ ըսելով, Զգայ կեցիր որ Յակոբին ազէկ կամ գէշ չը-
30 դրուցես։ Եւ հիմա՝ թէպէտև քու հօրդ տունը չատ փափաքելուդ համար գացիր, ինչո՞
31 ինչո՞ւ Իմ աստուածներս գողցար։ Եւ Յակոբ պատասխան տուաւ ու բաւ Լաբանին, Վախցայ, քանզի ըսի, Չըլլայ որ քու աղջիկներդ բըռ-
32 նաբիանի ինծմէ առնես. ով որ աստուածներդ գտնէ, ան մեռնի չապրի. մեր եղբայրներուն առջեւը քննէ՝ ինչ որ իմ քովս քու մէկ բանդ ունի. քանզի Յակոբ չէր գիտեր որ Ռաքէլ
33 գողցեր էր զանոնք։ Եւ Լաբան Յակոբին վրանը ու Լիային վրանը և երկու աղախիններուն վրանը մտաւ, բայց չգտաւ. նաև Լիային վրանէն ելաւ, ու Ռաքէլին վրանը
34 մտաւ։ Եւ Ռաքէլ առաւ կռապերը, ու զանոնք ուղտի պատասին մէջը դրաւ, ու վրան նստաւ. և Լաբան բոլոր վրանը փնտռեց,
35 բայց չգտաւ։ Եւ անոնք իր Հօրը բաւ, Իմ տիրոջս աչքերուն մեծ չերևնայ, որ քու առջեւդ չեմ կրնար ոտք ելլել. քանզի կանոնց սովորութիւնը ինծմէ եմ։ Աչխատեցաւ փընտռեց, բայց կռապերը չգտաւ։
36 Եւ Յակոբ բարկացաւ ու Լաբանին հետ կը վիճէր. և Յակոբ պատասխան տուաւ ու բաւ Լաբանին, Ի՞նչ է իմ յանցանքս, ի՞նչ է իմ մեղքս, որ տաքութիւնով հետևիդ ինկար։
37 Որովհետև իմ բոլոր կարասիքս խառնեցիր, քու տանդ ամէն կարասիքէն ինչ որ գտար, հոս իմ եղբայրներուս ու քու եղբայրներուդ առջեւը դիր, որ երկուքնուս մէջ-
38 տեղը դատաստան կտրեն։ Քսան տարի է որ քեզի հետ եմ. ոչխարներդ ու այծերդ ձագ չձգեցին. և քու հօտիդ խոյերը չկերայ։
39 Գազանները դիշատուածը չերբի քեզի, վնասը ես կը քաշէի. ցորկը գողցուածը ու դիշերը գողցուածը իմ ձեռքս կը պահանջէիր։
40 Այսպէս էի. ցորկը տաքը ու դիշերը ցուրտը կը մնայէր վրս, և աչքերս քունս կը փախչէր։ Այսպէս եղայ քսան տարի քու տանդ մէջ. Երկու աղջիկներուդ համար տասնեչորս տարի ծառայեցի քեզի, և հօտերուդ համար վեց տարի ծառայեցի, և
42 իմ վարձս տասը անգամ փոխեցիր։ Թէ ոչ իմ Հօրս Աստուածը, Աբրահամին Աստուածը և Իսահակին երկիւղը ինծի հետ չըլլար, իրաւցնէ դիս հիմա դատարկ կը խրկիէիր։ Աստուած իմ տառապանքս ու իմ ձեռքս աշխատութիւնը տեսաւ, ու երէկ դիշեր Յանգ խնամեց։
43 Եւ Լաբան պատասխան տուաւ ու բաւ Յակոբին, Այս աղջիկները իմ աղջիկներս են, և այս որդիները իմ որդիներս են, և այս հօտերը իմ հօտերս են, և ամէնը որ կը տեսնես, իմս են. և ինչ ընեմ այսօր այս իմ աղջիկներուս կամ իրենց ծնած զաւակներուն։
44 Աստի հիմա եկաք, դուն ու ես ուխտ ընենք, որ իմ ու քու մէջտեղ վկայութեան համար
45 ըլլայ։ Եւ Յակոբ քար մը առաւ ու արձան
46 կանգնեց զանիկա։ Եւ Յակոբ իր եղբայրներուն բաւ, Քարեր ժողվեցէք. և անոնք քարեր առին ու դէզ մը ըրին, և հոն դէզին
47 վրայ հաց կերան։ Ու Լաբան անոր անունը Եգեկար-սահատութա դրաւ, բայց Յակոբ անոր
48 անունը Գաղաադ դրաւ։ Եւ Լաբան բաւ, Այս դէզը իմ ու քու մէջտեղ վկայ մըն է այսօր. անոր համար անոր անունը Գաղաադ
49 բաւնցաւ. Եւ Մասփա ալ՝ քանզի բաւ, Մենք իրարմէ զատուած ատենիս,
50 իմ ու քու մէջտեղ Տէրը դիտէ. թէ որ իմ աղջիկներս վշտացնես, և կամ թէ որ իմ աղջիկներուս վրայ կիներ առնես, հետերնիս մէկը չկայ. տես իմ ու քու մէջտեղ
51 վկայ Աստուած է։ Եւ Լաբան բաւ Յակոբին, Ահա այս դէզը, և ահա իմ ու քու
52 մէջտեղ իմ կանգնած արձանս. Այս դէզը վկայ՝ ու այս արձանը վկայ է, որ այս դէզէն չանցնիմ քեզի ի չարիս, և դուն այս դէզէն ու այս արձանէն չանցնիս ինծի ի չարիս, չարիք
53 ընելու համար։ Աբրահամին Աստուածը և Նաքորին աստուածը, անոնց Հայրերուն աստուածը դատեր մէջէդ։ Եւ Յակոբ Իր Հօրը Իսահակին երկիւղովը երդում բաւ։

- Գլ. իգ. 10.
ւ = թագ. ի. 8.
ղ Հմր. 55. Հասպ. ա. 9. 11. գ թագ. ժթ. 20. գ.որ. ի. 32.
է = թագ. ժգ. 13.
ը Մն. ժգ. 9.
- Հմր. 53. Գլ. իգ. 13.
- Հմր. 54.
է Հմր. 10. Դատ. ժգ. 14.
- Ցճ = գլ. իգ. 9.
ւ Նէ. ի. 18. Ղե. ֆ Հմր. 52. ե = ը.
ժթ. 32.
ւ Նէ. իգ. 10. Ես. ։ Գլ. իթ. 27. 28.
• Հմր. 7.
• Ասպ. ոիգ. 1. 2.

13.
- Գլ. իթ. 28. Նէ. ։ Ելից. վիպասան. գլխ. ի. 2.
է = Մն. ժգ. 17. Թագ. 9.
ը Գլ. իգ. 18.
թ Ցճ = իե. 27.
ւ Ելից. իգ. 18. Ելից. վիպասան. գլխ. ի. 2.
ղ Գլ. իգ. 18. Ելից. վիպասան. գլխ. ի. 2.
ը Ցճ = իգ. 27.
ւ Դատ. ժա. 39. = թագ. ի. 3.
ղ Ելից. վիպասան. գլխաւոր.
է Գլ. ժգ. 3.
ը Հմր. 48.
թ Գլ. իգ. 3.

54 Եւ Յակոբ զոհեր մատուց լեռանդը վրայ, ու իր եղբայրները հաց ուտելու հրաւիրեց.
55 և հաց կերան, ու գիշերը լեռը անցուցին։ Եւ Լաբան առաւոտուան կանուխ եղաւ, ու իր որդիները ու իր աղջիկները համբուրեց ու օրհնեց զանոնք. և Լաբան գնաց ու իր տեղը դարձաւ։

ԳԼ. ԼԲ

1 Յակոբ Մանայիմի մէջ տեսիլք կը տեսնէ. 3 իր եղբօրը երեսին պատգամաւորներ կը խրկէ. 6 անոր գալն կը վախնայ. 9 աղաչանքը. Համոյ կապիկ. 13 Եսաւին բնաւորը կը խրկէ. 24 Երէսփոխան մը հետ գոհակռուելով բնակելով Փանուէլի մէջ. Հոն Իսրայէլ կը կոչուի. 31 ու իր գոհին վրայ կը կռուի։

1 Եւ Յակոբ իր ճամբան գնաց, ու Աստուծոյ
2 հրեշտակները անոր պատահեցան։ Եւ Յակոբ երբոր տեսաւ զանոնք, ըսաւ, Ա՛ս Աստուծոյ բանակն է. և անոնց տեղին անունը Մանայիմ դրաւ։
3 Եւ Յակոբ իր առջեւէն պատգամաւորներ խրկեց իր եղբօրը Եսաւին Սէիր երկրին՝ Եդոմի դաշտը։
4 Եւ պատուիրեց անոնց՝ ըսելով, Ինծի տիրոջս Եսաւին ասանկ խօսք, Քու ծառադ Յակոբ ասանկ կ՚ըսէ, Լաբանին քովը պանդխտեցեր մինչեւ հիմա։
5 Եւ ես եղայ. Եւ ունիմ արջառներ ու էշեր, հօտեր ու ծառաներ և աղախիններ. և խրկեցի իմ տիրոջս խնդրելու, որ Ինծի առնէ
6 չնորհք գտնեմ։ Եւ պատգամաւորները դարձան Յակոբին ու ըսին, Քու եղբօրդ Եսաւին գացինք, ու նաեւ ալ չորս հարիւր մարդով քեզ դիմաւորելու կու գայ։
7 Եւ Յակոբ խիստ վախցաւ ու հեռացաւ. և իր հետ եղած ժողովուրդը ու հօտերը և արջառները և ուղտերը երկու խումբի
8 բաժնեց, և ըսաւ, Թէ որ Եսաւ մէկ խումբին հասնի, ու ան զարնելու ըլլայ, մէկայ
9 խումբը կ՚ազատի։ Եւ Յակոբ ըսաւ, Հով իմ հօրս Աբրահամին Աստուածը, ու իմ հօրս Իսահակին Աստուածը, Տէր Ցէհ՛ որ ըսիր ինծի, Քու երկիրդ ու քու հայրենիքդ դարձիր
10 ձիր, ու քեզի բարիք ընեմ։ Աժանի չեմ ան ամէն ողորմութիւններուն և ամէն հաւատարմութեանը, որ գուն քու ծառայիդ ցոյց ըրիր. քանզի իմ գաւազանովս անցայ աս Յորդանանէն, և հիմա երկու խումբի եղէ
11 եղայ։ Կ՚ազատիս ինծի, աղաչեմ, իմ եղբօրս Եսաւին ձեռքէն. որովհետեւ ես անկէ կը վախնամ, որ չըլլայ թէ գայ ու զարնէ
12 զիս, ու մայրը տղաքներովը։ Եւ դուն ըսիր թէ Անշուշտ քեզի բարիք պիտի ընեմ, ու քու սերունդդ ծովի աւազին չափ պիտի ընեմ, որ չհամրուիլն չհամրուիր։
13 Եւ ան գիշերը հոն կեցաւ. ու իր ձեռքը դիտաւածէն իր եղբօրը եաուին համար
14 ընծաներ պատրաստեց, երկու հարիւր այծ և քսան նոխազ, երկու հարիւր էգ ոչխար
15 և քսան խոյ, երեսուն ծիծ տուող ուղտ իրենց ձագերովը, քառասուն կով ու տասը ցուլ,
16 քսան էգ էշ և տասը աւանակ։ Եւ ամէն մէկ հօտը զատ զատ իր ծառաներուն ձեռքը յանձնեց, ու ըսաւ իր ծառաներուն, Անցնիմ անցէք, ու հօտերը իրարմէ բիչ մը հեռացուցէք։
17 Ան Թոզուցէք։ Եւ առջեւէն գացողին պատուիրեց ըսելով, Երբոր իմ եղբայրս եաու քեզի պատահի ու քեզի հարցնէ, ըսելով Թէ դուն որուն ես և ո՞ր կ՚երթաս, և ան
18 առջեւդ եղածները որուն են։ Պատասխան որ փու ծառայիդ Յակոբինն է. իմ տիրոջս եաուին իրկած ընծան է. և ահա ինքն ալ
19 հետեւիս է։ Եւ այպէս երկրորդին ու երրորդին և հօտերուն հետեւէն բոլոր գացողներուն պատուիրեց ըսելով, Այս խօսքին պէս պրպտցնէք եաուին երբոր գինքը գտնէք.
20 Եւ ահա փու ծառադ Յակոբ ալ հետեւիս է՝ ըսէք. քանզի ըսաւ, Ընդհէնց գացող ընծաներով անոր երեսը կը հաճոյացնեմ, և անկէ ետքը անոր երեսը կը տեսնեմ. գուցէ
21 գիս ընդունի։ Այսպէս ընծաները անոր առջեւէն գացին. և ինքը ան գիշերը հոն մնաց
22 բանակին մէջ։ Եւ ան գիշերը եղաւ, ու իր երկու կիներն և իր երկու աղախիններն ու իր տասնմէկ որդիները առաւ, և Յաբոկ անցքին անցաւ.
23 բակին անցքէն անցաւ. Եւ առաւ զանոնք ու վտակէն անցուց, և իր ինչքն անցուց.
24 Եւ Յակոբ մնաւակ մնաց, ու մարդ մը կռուեցաւ անոր հետ մինչեւ արշալոյս.
25 եւ երբ տեսաւ որ իր դէմ անոր չյաղթեց, անոր զօրեն ազնաշխիկին դպաւ, և անոր հետ գոհակռուածին ազնիւը Յակոբին զօրեն
26 անցաւ։ Եւ ան ըսաւ, Թող տուր իս, քանզի արշալոյսը ելաւ. և Յակոբ ըսաւ, Չեմ թողուր քեզ մինչեւ որ
27 իս չօրհնես։ Եւ անիկա ըսաւ անոր, Ի՞նչ է անունդ. ան ալ ըսաւ, Յակոբ է։ Եւ անիկա ըսաւ, Այլ մէյմին ալ քու անունդ Յակոբ չըլլար, հապա Իսրայէլ. ինչու որ Աստուծոյ հետ ու մարդոց հետ մարտնչեցար, և

ե Գէ. Խ. 1։
զ Գէ. Ժբ. 33։ է. 21։
— Սաղ. գ. 11։ Երես. 14։
ը Ելս. 6. 14։ Սաղ. ԾԶ. 21։ ՃԽԸ. 2։
Գ. ահ. բ. 13։
ժ. Ընտանի երկու բառ հոմիներ.
ի Գէ. ԻԹ. 14։ 16։
ժ Գէ. ԻԹ. 6. 7. 8։ բ Օր. բ. 3։ Ելս. ի. 4։
ի Գէ. Լ. 43։
ի Գէ. ԼԲ. 8. 13։
ի Գէ. ԼԲ. 1։
ի Գէ. Լ. 3։
ի Սաղ. ծ. 13։
ի Գէ. Խբ. 13։
ի Գէ. Լ. 3. 13։
ի Գէ. Խդ. 27։
ի Գէ. Լ. 45։
ի Գէ. ԼԲ. 8. 13։
ի Գէ. ԼԲ. 1։
ի Գէ. Լ. 3։
ի Սաղ. ծ. 13։
ի Գէ. Խբ. 13։
ի Գէ. Լ. 3. 13։
ի Գէ. Խդ. 27։
ց Ցար. բ. 7։
ի Ա՛ռ. Ծի. 1. 2։
ի Ելս. ժ. 14։
ի Գէ. Խբ. 13. 14. 15։
ի Գէ. Խդ. 11։ Աւանակ. Ժբ. 10։
ի Ա՛ռակ. Խա. 14։
ի բ Օր. գ. 16։
ի Ելս. Ժբ. 3. 4։
Եփես. գ. 12։
ի Տէս Ա՛ռ. Խգ. 41։ 25։
բ Կոր. Ժբ. 7։
ի Կամ Թիկնաց.
ի Տէս Ղակ. Խգ. 23։
ի Եփ. Հաս.
ի Ելս. Ժբ. 4։
ի Գէ. Լե. 10։ գ Թագ. Ժե. 24։
ի Աստուծոյ Առաջնորդ հետ մարտնչող.
ի Գէ. Խե. 31. Խե. 33։

29 յաղթեցիր։ եւ Յակոբ հարցուց ու ըսաւ, Շնորհք ըրէ՛ անունդ ըսէ ինձ։ եւ անիկա ըսաւ, Ընդէ՞ր իմ անունս կը հարցընես. և
30 հան օրհնեց զանիկա։ եւ Յակոբ անունը °փանուէլ դրաւ. քանզի ըսաւ, Դէմ առ դէմ տեսայ զԱստուած, ու իմ անձս ազատեցաւ։
31 Եւ փանուէլէն անցածին պէս արեւը ծագեր վրայ ծագեցաւ. ու իր զաւակին վրայ կը կա-
32 զար։ Ասոր համար իսրայէլի որդիքը զաւակին վրայի †իմմած չիգը՝ չեն ուտեր մինչև այս օր. որովհետև Յակոբին զաւակին †իմմած չիգին՝ դպաւ։

ԳԼ· ԼԳ

1 Յակոբ ու Եսաւ միկտիկ հանդիպելով իրարու սէր կը ցուցնեն։ 17 Յակոբ Սուկովթի կ'երթայ։ 18 Սալէմի մէջ գնալը մեծ առնելով հոն սեղան մը կը շինէ։ ու զանիկա Էլելոհէ Իսրայէլ կ'անուանէ։

1 Եւ Յակոբ իր աչքերը վեր վերցուց ու նայեցաւ, և ահա ²Եսաւ կու գար ու անոր հետ չորս հարիւր մարդ. և Ղ զաւակները Լիայեին ու Ռաքելին ու երկու ազախինները։
2 Ներան բաժնեց։ եւ ազախիններուն իրենց զաւակներովը առջեւը դրաւ, և Լիան իր զաւակներովը ետեւը, և Ռաքելը ու Յովսէփը
3 ետեւէն ետեւը։ եւ ինքը անոնց առջեւը անցաւ. ու մինչև իր եղբօրը մօտենալուն, †գետնին հատատար եօթը անգամ խոնարհութիւն ըրաւ։
4 Ու ²Եսաւ զանիկա դիմաւորելու վազեց ու գրկեց զանիկա, և ²անոր պարանոցին վրայ
5 ինկաւ ու համբուրեց զանիկա. և լացին։ Ու երբ իր աչքերը վեր վերցուց ու տեսաւ կիներուն ու զաւակներուն, և ըսաւ, Ասոնք քուկիդ ի՞նդ են. և անիկա ըսաւ, †Աստուած ծոյ քու ծառային պարգեւած զաւակներն
6 են։ Ազատներ ազախիններուն ու անոնց զաւակները մօտեցան ու խոնարհութիւն ըրին։
7 եւ Լիան ալ ու իր զաւակները մօտեցան ու խոնարհութիւն ըրին. և ետքը Յովսէփ ու Ռաքել մօտեցան ու խոնարհութիւն ըրին։
8 Ու ²ըսաւ, Ա՛ս քու †բոլոր խումբդ ի՞նչ պիտի ըլլայ, որուն ես պատահեցայ. և Յակոբ ըսաւ, †իմ տիրոջս առջեւը շնորհք գտնելու։
9 Հանար է։ Ու Եսաւ ըսաւ, Ես չատ ունիմ,
10 եղբայր իմ, քուկինդ քեզի ըլլայ։ եւ Յակոբ ըսաւ, Ջէ, կ'ազաչեմ քեզի, †թէ որ հիմա քու առջեւդ շնորհք գտայ՝ իմ ձեռքէս ըն-

ծաս ընդունիլ. քանզի †քու երեսդ Աստուծոյ երեսը տեսնելու պէս տեսայ, և ինձի
11 հաճելացար։ Շնորհք ըրէ, քեզի բերուած †ընծաս առ. քանզի Աստուած ողորմացաւ ինձի, և քանզի ինձ ամէն բան ունիմ։ Ինք տրպելց
12 անոր, ու ան ալ ընդունեց։ եւ անիկա ըսաւ, Ելլինք երթանք. ու ես քու առջեւդ կ'եր-
13 թամ։ եւ Յակոբ ըսաւ անոր, իմ տէրս գիտէ որ զաւակները մանուկ են, ու հետս եղած հօտերը ու արջառները ձագերով են. եւ թէ որ մէկ օր մը բռնութեամբ վարեն զանոնք,
14 բոլոր հօտերը պիտի մեռնին։ Ընթանի թող իմ տէրս իր ծառային առջեւը անցնի. ու ես կամաց կամաց առջեւս եղած անասուններուն ոտքովը ու ոտքերուն ոտքովը կ'երթամ,
15 մինչև որ իմ տիրոջս ²Սէիր հասնիմ։ եւ Եսաւ ըսաւ, Արդ իմ հետս եղող ժողովուրդէն քու քովդ ձգեմ. և անիկա ըսաւ, ի՞նչ պէտք է, †մեզ իմ տիրոջս առջեւը շնորհք գտնեմ։
16 Ա՛յսպէս Եսաւ ան օրը իր ճամբան դարձաւ գնաց ի Սէիր։
17 Եւ Յակոբ ²Սոկքովթի հասաւ, ու իրեն տուն մը շինեց և իր հօտերուն փարախներ շինեց. անոր համար ան տեղին անունը ³Սոկքովթ դուռեցաւ։
18 Եւ Յակոբ Միջագետքէն դարձած ատենը՝ ²Սիւքեմացւոց †Սաղէմ քաղաքը եկաւ, որ Քանանու երկրին մէջն է, և քաղաքին առ-
19 ջեւ բնակեցաւ։ եւ իր վրանը կանգնած հարսին կալուածքը Սիւքեմին հօրը Եմմորին որդիներէն ձեռքէն Հարիւր կտոր դրամ
20 տակի։ Եւ հան տեղան մէջ շինեց, ու ²անունը ††Էլէլոհէ-Իսրայէլ՝ դրաւ։

ԳԼ· ԼԴ

1 Դինա Սիւքեմին կը դժբախտ։ 4 Սիւքեմ կ'ապրի որ իրեն ինի բերեցնէ ատոր զանիկա։ 13 Յակոբին որդիքը Սիւքեմացիներուն կ'ատամոխեն։ 20 Եմմոր և Սիւքեմ իրենց քաղաքացիները թլփատուելու կը համոզեն։ 25 Անոնց թլփատուելնին ետքը Յակոբին որդիքը զանոնք կը չարչարեն։ 27 ու անոնց կալուածքը կը կողոպտեն։ 30 Յակոբ կը յանդիմանէ Շմաւոնը ու Ղեւին։

1 Եւ Լիային Յակոբին ծնած աղջիկը ²Դինա
2 ան երկրին աղջիկները †տեսնելու ելաւ։ Ու ան երկրին իշխանը Թևսայի Եմմորին որդին Սիւքեմ †տեսաւ զանիկա, †և առաւ ու պառ-
3 կեցաւ անոր հետ ու †պզծեց զանիկա։ եւ անոր հոգին Յակոբին Դինա աղջիկը յարեցաւ. ու սիրեց աղջիկը, և աղջկան ††խոր-

---

= Դ·ա· ծգ· 18։
• Ընդհան՝ Աստուծոյ երեսը։
= Գէ· ժգ· 12· Եր· խդ· 11· լգ· 20· ր Օգ· ե· 21· Դատ· գ· 28· ծգ· 22· Ես· ջ· 3·
† Կամ՝ ամպագիրը
‡ Կամ՝ ամպագիրքն

= Գէ· լբ· 6·
§ Գէ· ժբ· 2· խբ· 6· խգ· 28·
‖ Գէ· լբ· 28·
¶ Գէ· խե· 14· 15·
# Գէ· խբ· 2· Սպ· Ամ· 3· Ես· ը· 18· Ղ Գէ· լբ· 16·
Գէ· լբ· 5·
Գէ· խդ· 3· բ Թագ· գ· 13· գ· 15· ծգ· 21·
Գէ· լբ· 6·
Գէ· լգ· 11· խե· 25· Հառաք· բ· 13· ը· 5· Սպ· ե· 6· Դատ· ե· 5· Սպ· ե· 6·
Ընդհան՝ փաթախ ձեր·
Գէ· ժբ· 21· Դատ· ը· 5· Սպ· ե· 6·
Ընդհան՝ Աստուած Իսրայելի Աստուած ձեր·
= Գէ· լ· 21·

§ Գէ· բ· 3·
Գէ· լգ· 11· խե· 25· Հառաք· բ· 13·
Կամ՝ հարբեր գառնեին·
Գէ· լե· 1·
†† Ընդհան՝ Աստուած Իսրայելի Աստուած ձեր·

‖ Տճա· բ· 3·
¶ Գէ· գ· 2· Դատ· ժգ· 1·
# Գէ· ի· 2·
Ե ր Օգ· ե· 23·
Տճա Ես· խ· 1· Մհ· բ· 14·
†† Ընդհ· ոգոյն

4 բուխնամբ խօսեցաւ։ Ու Սիքէմ՝ իր հօրը
Եմմորին դրացին՝ ըսելով՝ Ա՛ս աղջիկը ինծի
5 կնիկ առ։ Եւ Յակոբ լսեց որ անիկա իր Դի-
նա աղջիկը պղծեց։ բայց իր որդիները իր
հօտերուն հետ գաշտն էին։ ու մինչև անոնց
գալը Յակոբ չուաւ կեցաւ։
6 Եւ Սիքէմին հայրը Եմմոր գնաց Յակո-
7 բին, որ անոր հետ խօսի։ Եւ Յակոբին որ-
դիքը լսածնուն պէս՝ գաշտէն եկան. և մար-
դիկը դժուարեցան ու խիստ բարկացան.
քանզի Յակոբին աղջկանը հետ պառկելով՝
Իսրայէլի մէջ անզգամութիւն բրաւ. որ
8 ասանկ բան չէր։ Ու Եմմոր խօսեցաւ անոնց
հետ ըսելով, Իմ Սիքէմ որդւոյս հոգին ձեր
աղջկանը հետ սիրահարեցաւ. կ՚ազաչեմ ձե-
9 զի, զանիկա անոր կնութեան առէք, Եւ
մեզի հետ խնամութիւն բրէք. ձեր աղջիկ-
ները մեզի առէք ու մեր աղջիկները ձեզի
10 առէք. Եւ մեզի հետ բնակեցէք ու հոս եր-
կիրը ձեր առջեւը պիտի բլլայ. անոր մէջ բը-
նակեցէք Հոս առուտուր բրէք, և Հոնոր մէջ
11 կալուածքներ ստացէք. Ու Սիքէմ բուս
աղջկան հօրը ու անոր եղբայրներուն, Թող
ձեր առջեւը շնորհք գտնեմ, և ինչ որ ինծի
12 ըսէք, կամ տամ։ Թող բնեցէք ինծմէ խիստ շատ
ծոժիա ու ընծայ, ու ինծի բսածնուդ պէս
պիտի տամ։ միայն թէ աղջիկը ինծի տաէք՝
13 կնիկ բլլալու համար։ Եւ Յակոբին որդիքը
Հարէսթեամբ պատասխան տուին Սիքէմին
ու անոր հօրը Եմմորին, ու բսին, (քանզի
14 անիկա իրենց քոյրը պղծեց։) Եւ բսին
անոնց, Մենք առ բանը չենք կրնար բնել,
որ մեր քոյրը անթլփատ մարդու մը տանք.
15 վասն զի նախ մեզի ամօթ բան մըն է. Բայց
միայն ասով կը հաճինք ձեզի, Թէ որ ձեզմէ
ամէն արուն թլփատուելով՝ մեզի պէս բլլաք,
16 Ատանոնք մեր աղջիկները ձեզի կու տանք, և
ձեր աղջիկները մեզի կ՚առնենք, ու ձեզի
հետ կը բնակինք, ու Ժ՚ղովուրդ
17 կ՚բլլանք։ Բայց Թէ որ մեզի մտիկ չընեք՝
չթլփատուիք, անոնք մենք մեր աղջիկը
18 կ՚առնենք ու կ՚երթանք։ Եւ անոնց խօսքը
հաճելի եղաւ Եմմորին ու Եմմորի որդւոյն
19 Սիքէմին։ Եւ ան պատասխին առ բանը ըն-
լու չուշացաւ, քանզի Յակոբին աղջկանը բա-
ժնեցեալ էր. և իր հօրը տանը մէջ եղողնե-
րուն համեմատէն պատուականն էր անիկա։
20 Ու Եմմոր և անոր որդին Սիքէմ իրենց
քաղաքին դուռը եկան, ու իրենց քաղաքին
21 մարդոցը հետ խօսեցան՝ ըսելով, Ա՛ս մարդիկ
կը խաղաղութեամբ կը վարուին մեզի հետ.
ուստի թող — երկրին մէջ բնակին, ու անոր
մէջ առուտուր բնեն. քանզի ահա երկիրը
բնդարձակ է անոնց առջեւ. Հիմ՝ անոնց աղ-
ջիկները մեզի կնիկներ առնենք և մեր աղ-
22 ջիկները անոնց տանք։ Բայց այն միտքով
մեզի հետ բնակիլու, մէկ ժողովուրդ բլլա-
լու համար միայն աս բանով կը հաճին մեզի,
որ անոնց թլփատուելուն պէս՝ մեր ամէն
23 արուն թլփատուի։ Անոնց հօտերը ու անոնց
ստացուածքը և ամէն անասունները մերը
չէ՞ն բլլար. միայն թէ մենք անոնց հաճինք,
24 որ մեզի հետ բնակին։ Ու Եմմորին և անոր
որդւոյն Սիքէմին մտիկ բրին ան ամէնը՝
որ անոր դրսպռին դռնէն գացին կ՚ելլէին.
և ամէն արու որ անոր քաղաքին դռնէն
գացին կ՚ելլէր, թլփատուեցաւ։
25 Ու եղաւ որ երրորդ օրը երբոր անոնք ցա-
ւին մէջն էին, Յակոբին երկու որդիքը՝ Շմի-
ւոն ու Ղեւի՝ Դինային եղբայրները՝ ամէն
մէկը իր սուրը առաւ, և համարձակ քա-
ղաքը մտան ու սպաննեցին ամէն արուն.
26 Ու Եմմորը և անոր որդին Սիքէմ սուրի
բերնէն անցուցին. և Սիքէմին առնէն առին
27 Դինան ու գացին կան։ Եւ Յակոբին որդիք
սպանուածնեանուն վրայ եկան, ու քա-
ղաքը կողոպտեցին իրենց քոյրը պղծելնուն
28 համար. Անոնց հօտերը ու անոնց արջառ-
ները ու էշերը և քաղաքին մէջ եղածը
29 ու գաշտին մէջ եղածը առին. Եւ անոնց
բոլոր ստացուածքը ու անոնց բոլոր ազա-
կները ու կիներնին գերի առին, և առնե-
30 րուն մէջ բոլոր գանուածը կողոպտեցին։ Եւ
Յակոբ բսաւ Շմաւոնին ու Ղեւիին, Ձիս աս
երկրին բնակչացը՝ Քանանացւոց ու Փերեզա-
ցւոց մէջը Ժ՚ատելի բնելով՝ դիս փորձանքի
մէջ ձգեցիք. Ես ինծի հետ քիչ մարդիկ ըլ-
լալով՝ անոնք իմ վրաս պիտի հաւաքուին
ու զիս պիտի զարնեն, և ես ու իմ տունս
31 պիտի կորսուինք։ Ու անոնք բսին, Հապա
մեր քոյրը բոզի պէս գործածել պէ՞տք էր
անոր։

ԳԼ. Լ Ե

1 Ա՚ստուած Յակոբը Բեթէլ կը խրկէ. 2 Յակոբ իր տունը
կ՚ատրաստէ կը մարէ. 6 Բեթէլի մէջ սեղան կը շինէ. 8 Դե-
բորայի մահը. 9 Ա՚ստուած Բեթէլի մէջ կ՚օրհնէ Յակոբը.
16 Ռաքէլ Բենիամինը կը ծնանի. 22 Ռուբէն Բաղհային հետ կը պառկի. 23 Յակոբի
որդիները. 27 Յակոբ Փերեզ կու գայ իր Խոնակ հօրը.
28 Խոնակին կենացը օրերը. մահը ու թաղումը։

1 Եւ Ա՚ստուած բսաւ Յակոբին, Ելիր՝ վեր
Բեթէլ գնա ու հոն բնակէ, և հոն
սեղան մը շինէ Ա՚ստուծոյ՝ որ քեզի երեւցաւ,
երբոր եղբօրդ Եսաւին երեսէն փախած աս-

ե Դաս · ժգ · ։
զ — Թագ · ժ · ։
բ Թագ · ժգ · ։
գ Դէ · ԽԹ · ։ բ Թագ · ժգ · ։

դ Ցէս · է · ։ Դաս · ժգ · ։
ը — ։
ե Օբ · ԽԹ · ։ բ Թագ · ժգ · ։
զ Դէ · ժգ · ։ բ · ։
է Դէ · ժգ · ։ բ · ։

ը Դէ · խբ · ։
թ Դէ · խէ · ։
ժ Նէ · խբ · ։
ժա Օբ · խբ · ։
ժբ Թագ · ժգ · ։

ժգ Ցէս · բ Թագ · ժգ · ։
ժդ · ։
ժե Գէ · խբ · ։
ժզ Ցէս · է · ։
ժէ Մն · գ · ։
ժը Դէ · խգ · ։

ժթ Դէ · խթ · ։ · ։ · ։
Նէ · է · ։ Թագ · ժգ · ։
ի Նէ · գ · ։ բ Օբ · ։ Ասա · ։
ի Դէ · խգ · ։
ի — ։
ի — ։
ի Դէ · խբ · ։
ի Դէ · խէ · ։
ի Դէ · խէ · ։
ի Դէ · խէ · ։

2 Նրդ. և ըստ ասացը ու բոլոր իրն հետ եղողներուն բան, Զեր մէջը եղող ոտար աստուածները վերցուցէք, ու մա-
3 րտեցէք և հանդերձներդ փոխեցէք. Ու ելլելով դէպ ի Բեթէլ վեր երթանք. ու հոն սեղան մը չինեմ Աստուծոյ, Որ ինծի լսեց, ու իմ գացած ճամ-
4 բուս մէջ ինծի հետ էր և իրենց ձեռքը եղած բոլոր ոտար աստուածները ու իրենց ականջները եղած օղերը Սիւքեմի մօտ եղած
5 թրեւկնիին տակը. Ու ճամբայ ելան. և իրենց բոլորտիքը եղած քաղաքներուն վրայ Աստուծոյ վախը ինկաւ, ու Յակոբին որդւոց
6 ետեւէն չինկան. Ես Յակոբ գնաւ ի Լուզ՝ այսինքն Բեթէլ եկաւ, ինքն ու իր հետը եղող բոլոր ժողովուրդը.
7 Ես հոն սեղան մը չինեց, ու անոր տեղին անունը Էլ-Բեթէլ դրաւ. քանզի իր եղբօրը երե-
8 ւէն փախած ատեներ Աստուած հոն իրեն երեցեր էր.
8 Ես Ռեբեկային դայեակը Դեբովրա մեռաւ, ու Բեթէլին վարի կողմը կաղնիին տակը թա-
9 ղուեցաւ. ու անոր անունը †Ալոնպախութ դրուեցաւ.
9 Ես Աստուած նորէն երեւցաւ Յակոբին երբոր անիկա Միջագետքէն դարձեր էր, ու
10 օրհնեց զանիկա. Ես Աստուած բաւ անոր, Քու անունդ Յակոբ է. Յետ մէլքին ալ քու անունդ Յակոբ չըսուի, հնարպա Իսրայէլ ըլլայ քու անունդ. ու անոր անունը Իսրա-
11 էլ դրաւ. Ես Աստուած բաւ անոր, Ես Ամենակարող Աստուած եմ. ածիր ու շատնայ. Քեզմէ ազգ ու ազգերու բազմութիւն ըլլայ, և քու ետեւդէդ թագաւորներ ելլեն,
12 Ու ան երկիրը որ Աբրահամին և Իսահակին տուի, քեզի պիտի տամ. ու քեզմէ ետքը
13 քու սերունդիդ պիտի տամ ան երկիրը. Ես Աստուած ան տեղը ուր որ անոր հետ խո-
14 սեցաւ, Տանոր քովին վեր ելաւ. Ու Յակոբ Տքարէ արձան մը կանգնեց ան տեղը՝ ուր որ Աստուած իր հետը խոսեցաւ. և անոր վրան թափելու նուէր մատուց ու անոր վրան իւղ դրաւ.
15 Ես Յակոբ ան տեղին անունը ուր որ Աստուած իր հետը խոսեցաւ, Բեթէլ դրաւ.
16 Ու Բեթէլէն ճամբայ ելան. ու դեռ եփ-
16 րաթա չհասած քիչ մը ճամբայ Ռաքէլ ծնաւ, և ծնած ատենը չատ դժուարու-
17 թիւն քաշեց. Ու եղաւ որ երբ իր ծնանելուն չատ դժուարութիւն կը քաշէր, Ծնո-
18 ղիչը բաւ անոր, Մի վախնար, քանզի հոս ալ քեզի որդի է. Ես եղաւ որ երբ անոր հոգին կ'ելլէր, (քանզի մեռաւ,) անոր անունը ‡Բենոնի դրաւ. բայց անոր հայրը
19 ||Բենիամին կոչեց զանիկա. Ես Ռաքէլ մեռաւ, ու թաղուեցաւ Եփրաթայի ճամբան՝
29 որ Բեթլհեմ է. Ես Յակոբ անոր գերեզմանին վրայ արձան մը կանգնեց, որ մինչև այսօր Ռաքէլին գերեզմանին արձանն է.
21 Ու խոպոպել ճամբայ ելաւ, և իր վրանը
22 §Միկդալ-եդերի անդին կողմը կանգնեց. Ու եղաւ որ երբոր Իսրայէլ ան երկիրը կը բնակէր, Ռուբէն գնաց ու իր հօրը Բաղդա հարճին հետ պառկեցաւ. և Իսրայէլ լսեց
---:
Այդ Յակոբին որդիքը տասներկու էին,
23 Լիայեին որդիքը՝ Յակոբին անդրանիկը Ռուբէն, Շմաւոն, Ղեւի, Յուդա, Իսաքար ու
24 Զաբուղոն. Ռաքելին որդիքը՝ Յովսէփ ու Բենիամին. Ես Ռաքելին Բաղդա ազախնիին որ-
26 դիքը՝ Դան ու Նեփթաղիմ. Ես Լիայեին Զելփա ազախնիին որդիքը՝ Գադ ու Ասեր. Ասանք են Յակոբին որդիքը, որոնք Միջագետքի մէջ ծնան անոր.
27 Ես Յակոբ եկաւ իր հօրը Իսահակին դէպ ի Մամբրէ՝ Արբայի քաղաքը՝ այսինքն Քեբրոն, ուր որ Աբրահամ ու Իսահակ պատ-
28 դիսաբեմամբ բնակեցան. Ես Իսահակին օրե-
29 րը հարիւր ութսուն տարի եղան. Ես Իսահակ ծերացած ու օրերը լեցուած՝ ատադեց հոգին ու մեռաւ, և †իր ժողովուրդին խառնուեցաւ. ու Եսաւ ու Յակոբ թաղեցին զանիկա.

ԳԼ. ԼԶ

1 Եսաւին երկը հետեւեալն է. ա Սէիր լեռը երթալով. 2 Անոր որդիքը. 12 և անանկի եղած էլիփազներէն. 20 Սէիրի որդիքը ու իշխաններէն. 31 Եդոմի թագաւորները. 40 Եսաւն ելած իշխաններէն.

1 Եսաւ ասանք են Եսաւին ծնողներն՝ որ է
2 Եդոմ. Եսաւ իրեն կիներուն առաւ Քանանացի աղջիկներէն, Փեւսացի Եղեոնին աղջիկը

---

3 Գէ. ժբ. 19. Յեր. խ. 11.
4 Գէ. լա. 14. Յեր. խ. 2. 33. ա Թագ. ի. 3.
5 Եզ. ժբ. 18.
6 Գէ. լբ. 7. 14. Ա Պտ. ա. 8.
7 Գէ. իբ. 10. լ. 3. ա Մակ. ե. 8.
8 Յեր. բ. 13.
9 Եզ. իբ. 15.

Ա Պտ. ե. 8.
10 Գէ. իե. 10. իզ. 5. 22. իը. 1. 2. 13. ա Թագ. ի. 21. Յով. ի. 2. Յեր. խ. 4.
11 Գէ. իե. 10. 11.
12 Ես. ի. 1. Յեր. խ. 4.
13 Գէ. իե. 9. 10.
14 Ես. ի. 1. Յեր. խ. 4. Ա Եզ. ի. 3.
15 Գէ. իե. 10. 11.
16 Գէ. իե. 16. իզ. 1. 2. 5. 16. իը. 1. 2. 4.
17 Գէ. իե. 16. իզ. 1. 2. 5. 16. իը. 1. 2. 4.
18 Գէ. իե. 16. իզ. 1. 2. 5. 16. իը. 1. 2. 4.
19 Գէ. իե. 16. իզ. 1. 2. 5. 16. իը. 1. 2. 4.
20 Գէ. իե. 16. իզ. 1. 2. 5. 16. իը. 1. 2. 4.
21 Գէ. իե. 16. իզ. 1. 2. 5. 16. իը. 1. 2. 4.
22 Գէ. իե. 16. իզ. 1. 2. 5. 16. իը. 1. 2. 4.
23 Գէ. իե. 16. իզ. 1. 2. 5. 16. իը. 1. 2. 4.
24 Գէ. իե. 16. իզ. 1. 2. 5. 16. իը. 1. 2. 4.
25 Գէ. իե. 16. իզ. 1. 2. 5. 16. իը. 1. 2. 4.
26 Գէ. իե. 16. իզ. 1. 2. 5. 16. իը. 1. 2. 4.
27 Գէ. իե. 16. իզ. 1. 2. 5. 16. իը. 1. 2. 4.
28 Գէ. իե. 16. իզ. 1. 2. 5. 16. իը. 1. 2. 4.
29 Գէ. իե. 16. իզ. 1. 2. 5. 16. իը. 1. 2. 4.

Ադդան, ու Թևացի Աբրագոնին աղջիկը
3 Աշային աղջիկը Ողիրամեան, եւ իսանգելին
4 աղջիկը՝ Նաբէօթին քոյրը Բասեմաթին։ Եւ
Ադդա Ծնաւ Եսաւին Եղիփազը, ու Բասե-
5 մաթ Ծնաւ Ռագուէլը։ Եւ Ողիրամա Ծնաւ
Յեուսը ու Յեղոմը և Կորխը։ սոունք են
Եսաւին որդիքը որ Ծնան իրեն Քանաանու
երկրին մէջ։
6 Ու Եսաւ առաւ իր կիներէն եւ տղայ-
ները և աղջիկներն ու իր տունը բոլոր մար-
դիկը՝ և իր հօտերը ու իր բոլոր անասուն-
ներն՝ և իր բոլոր սուացած քրը որ Քանաանու
երկրին մէջ սուացաւ, և իր եղբօրը Յակոբին
7 երեսէն գնաց երկիր մը դնաց։ Քանզի իրենց
սուացուածքը շատ էր իրարու հետեւ չէին կրր-
նար միասին բնակիլ։ և իրենց հօտերուն
պատճառաւ իրենց պանդխտութեան երկ-
8 նակած երկիրը բաւական չէր իրենց։ Ու Եսաւ
Սէիր լեռը բնակեցաւ։ Եսաւ Եդոմն է։
9 Եւ Սէիր լեռը հայր Եդոմացիներուց հօրը
10 Եսաւին Ծնունդներն սոունք են։ Եսաւին որ-
դւոցը անուններն սոունք են։ Եսաւին կիներն
Ադդայեն որդին Եղիփազ, — Եսաւին կնի-
11 կանը Բասեմաթին որդին Ռագուէլ։ Եւ Եղի-
փազին որդիքը Թեմանն, Օմար, Սեփով և
12 Գոթամ ու Կենազ էին։ Եւ Թամնա Եսաւին
որդւոյն Եղիփազին հարճն էր, որ Եղիփա-
զին Ամազիկը Ծնաւ։ Եսաւին կիներն Ադ-
13 դայեն որդիքը սոունք էին։ Եւ Ռագուէլին
որդիքը սոունք են։ Նահաթ, Զարա, Սամմա
ու Մէզա։ սոունք էին Եսաւին կիներն Բա-
14 սեմաթին որդիքը։ Ու Եսաւին կիներն Սե-
բէօնի աղջիկը Աննայի աղջիկը Ողիրամա-
յին որդիքը սոունք են։ և Ծնաւ Եսաւին
Յեուսը ու Յեղոմը և Կորխը։
15 Եսաւի որդւոցմէ եղող իշխանները սոունք
են։ Եսաւին անդրանիկը Եղիփազին որդի-
քը՝ Թեմանն իշխան, Օմար իշխան, Սեփով
16 իշխան, Կենազ իշխան, Կորխ իշխան, Գո-
թամ իշխան, Ամազիկ իշխան։ Եդոմի երկրին
մէջ Եղիփազին եղող իշխանները սոունք են։
17 սոունք Ադդայի որդիքն էին։ Ու Եսաւին որ-
դւոյն Ռագուէլին որդիքը սոունք են։ Նա-
հաթ իշխան, Զարա իշխան, Սամմա իշխան,
Մէզա իշխան։ Եդոմի երկրին մէջ Ռագուէ-
լէն եղող իշխանները սոունք են։ Եսաւին
18 կիներն Բասեմաթին որդիքը սոունք էին։ Ու
Եսաւին կիներն Ողիրամացին որդիքը սոունք
են։ Յեուս իշխան, Յեղոմ իշխան, Կորխ իշ-
խան։ Եսաւին կիներէն Աննայի աղջիկը Եղո
Ողիրամացին Տ— իշխաններն սոունք էին։
19 Սոունք են Եսաւին՝ այսինքն Եդոմին որդի-
ներն, և սոունք են անոնց իշխանները։
20 Եւ սա երկրին մէջ բնակող Քանանցի Հո-

իրին որդիքը սոունք են։ Դատան և Սորագ
21 ու Սեբէգօն և Անա Ու Դիսոն ու Եսեր
և Դիսան։ սոունք էին Քանանցոց իշխանները
22 Սէիրի որդիքը եղոմի երկրին մէջ։ Եւ Ղո-
տանին որդիքը Քոռ ու Հեմամ էին, ու Ղո-
23 տանին քոյրը Թամնա։ Եւ Սորագին որդիքը
սոունք են։ Գաղատան ու Մանահաթ և Գե-
24 բաղ։ Սեփով ու Մնասի։ Եւ Սեբէգօնին որդի-
քը սոունք են։ Աիյա ու Անա։ սա այն Անան
է, որ իր հօրը Սեբէգօնին էշերը արածած
ատեն անապատին մէջ Յերմուտները դտաւ։
25 Եւ Անային որդիքը սոունք են։ Դիսոն, ու
26 Անային աղջիկը Ողիրամա։ Եւ Դիսոնին որ-
դիքը սոունք են։ Ամնդան ու Եսբան և
27 Եթրան ու Քառան։ Եսերին որդիքը սոունք
28 են։ Բաղդան ու Զաուանն և Ական։ Դիսանին
29 որդիքը սոունք են։ Հուս ու Արան։ Քոռ-
ցւոց իշխանները սոունք են։ Դատան իշխան,
Սորագ իշխան, Սեբէգօն իշխան, Անա իշխան,
30 Դիսոն իշխան, Եսեր իշխան, Դիսան իշխան։
սոունք են Քանանցոց իշխանները Սէիրի երկ-
րին մէջ իրենց իշխանութեանը ի—
Համեմատ։
31 Եւ սոունք են այն Թագաւորները՝ որ Ե-
դոմի երկրին մէջ Թագաւորեցին, իսրայէլի
որդւոցը վրայ Թագաւոր մը Թագաւորե-
32 լէն առաջ։ Եւ Բէաորի որդին Բալա Թա-
գաւորեց Եդոմի մէջ։ ու անոր քաղա-
33 քին անունը Դինհաբա էր։ Եւ Բալա մե-
ռաւ, ու անոր տեղը Բոսրացի Զարային որ-
34 դին Յոբար Թագաւորեց։ Եւ Յոբար մե-
ռաւ, ու անոր տեղը Թեմանացւոց երկրէն
35 Հուսամ Թագաւորեց։ Եւ Հուսամ մեռաւ,
ու անոր տեղը Բադադ որդին Ադդ Թա-
գաւորեց, որ Մովաբի դաշտին մէջ Մա-
դիանացիները կոտորեց։ և անոր քաղաքին
36 անունը Աւիթ էր։ Եւ Ադդ մեռաւ, ու
անոր տեղը Մասրեկացի Սամղան Թագաւո-
37 րեց։ Եւ Սամղա մեռաւ, ու անոր տեղը
Գետին քովը Ռոովոթէն եղող Սաուղը Թա-
38 գաւորեց։ Եւ Սաուղ մեռաւ, ու անոր
տեղը Աքբորի որդին Բաալհանան Թագա-
39 ւորեց։ Եւ Աքբորի որդին Բաալհանան
մեռաւ, ու անոր տեղը Ադդ Թագաւո-
րեց։ և անոր քաղաքին անունը Փագու էր։
ու անոր կիներուն անունը Մեհետաբէլ էր, որ
Մէզաաբին աղջիկներ Մատրէթին աղջիկն էր։
40 Եւ իրենց ազգերուն ու իրենց տեղերուն
համեմատ իրենց անուններով Եսաւէն եղած
իշխաններուն անունները սոունք են. Թամ
նա իշխան, Գաղատա իշխան, Եթթաթ իշխան,
41 Ողիրամա իշխան, Լեա իշխան, Փիսոն իշխան,
42 Կենազ իշխան, Թեմանն իշխան, Մարզար իշ-
43 խան, Մագդիել իշխան, Իրամ իշխան։ Ա-

ֆ Հմր · ԽՅ ·
ז Գէ · Խբ · ֆ ·
ח — Մֆ · — · ՅՏ ·
ט Գէ · ժզ · ֆ · ԺԱ ·
י Գէ · ժե · ֆ · Խբ · Ա ·
כ Գէ · լբ · ֆ · բ Օբ ·
ל բ · ֆ · Ճ՚ա · խգ · ֆ ·
מ Հմր · ֆ ·
נ — Մֆ · — · ՅՏ · ևս ·
ס Եվ · ժե · ֆ · ֆ · ԺԱ ·
ע Գէ · ժգ · ֆ · բ Օբ ·
פ բ · ԺԱ · ՅՀ ·
צ — Մֆ · — · ՅՏ · ևս ·
ק — Մֆ · — · ՅՏ ·
ר — Մֆ · — · ՄՄ ·

ամէն ինչ եղծումի իշխանութիւնը իրենց բնա-
կութեանը համեմատ՝ իրենց առաջնածոյզ
երկրին մէջ. ապ է եւս եղծմնոցածոյ հոգին։

ԳԼ ԼԷ

1 Յովհաննէս եղբայրները կիրքը կ'ասէն. 3 Իր երիս երգերը. 13 Յարեր կը նայի Յովհաննէս որ իր եղբայրները սիրեն. 18 Իր եղբայրները գանիկա մեռցնելու կը փորձեն. 21 Յուդան գանիկա կ'ազատէ. 26 Յովհաննէս նահատակութեան կը դատապարտուի. 31 ու Յարեր անոր պատճառ պատմելէն յետոյ, բանտէն ազատ կը բաձնի. 36 Յովհաննէս Եգիպտոսի մէջ Պոտափրեայի կը ծախուի։

1 Եւ Յակոբ՝ իր հօրը պանդխտացած երկրին՝
2 Քանանու երկրին մէջ բնակեցաւ։ Ասոնք են
Յակոբին ծնունդներուը. Յովսէփ տասնուերկու
տարեկան էր, երբոր իր եղբայրներուն հետ
հօտերը կ'արածէր, և պատանի ըլլալով իր
հօրը կիներուն բազդային որդիներուն հետ
ու Զիղպային որդիներուն հետ էր. և Յովսէփ
3 Իսրայէլ չար լուրը անոնց հօրը կը բերէր։ Եւ
Իսրայէլ իր բոլոր որդիներէն աւելի կը սիրէր
Յովսէփը, քանզի՝ Իր ծերութեանը որդին էր
անոր. և բազմագոյն պատմուճան մը չինեց
4 անոր։ Եւ անոր եղբայրները տեսնելով որ
իրենց հայրը կը սիրէ զանիկա իր բոլոր եղ-
բայրներէն աւելի, ատեցին զանիկա ու չկա-
րացան խօսիլ անոր հետ։
5 Եւ Յովսէփ երազ մը տեսաւ ու իր եղ-
բայրներուն պատմեց. և անոնք աւելի ատեցին
6 զանիկա։ Ան ըսաւ անոնց, Կ'ազաչեմ ձեզի,
7 մտիկ ըրէք ասոր իմ տեսած երազս. Ահա մենք
դաշտին մէջ արաներ կը կապէինք, և ահա իմ
արաս երաւ ու չմոտակ կանգնեցաւ. և ահա
ձեր արաները անոր բոլորտիքը կայնեցան, ու
8 իմ արային երկրպագութիւն ըրին։ Եւ անոր
եղբայրները ըսին անոր, Իրաւցընէ մեր վրայ
պիտի թագաւորեի՞ն, կամ իրաւցընէ մեր վրայ
պիտի տիրե՞ն. և անոր երազներուն ու խօս-
9 քերուն համար աւելի ատեցին զանիկա։ Եւ
ուրիշ երազ մըն ալ տեսաւ, ու զանիկա իր եղ-
բայրներուն պատմեց, ու ըսաւ, Ահա երազ
մըն ալ տեսայ, և ահա Արեգը ու լուսինը ու
տասնումէկ աստղեր ինծի երկրպագութիւն
10 ըրին։ Եւ իր հօրը ու իր եղբայրներուն պատ-
մեց. և իր հայրը յանդիմանեց զանիկա, ու
ըսաւ անոր, Ի՞նչ է այս երազ որ տեսած ես։
Միթէ ես ու քու մայրդ և քու Եղբայրներդ
իրաւցընէ՞ պիտի գանք՝ մինչև գետինը քեզի
11 խոնարհեցնելու։ Եւ Եղբայրները նա-
խանձեցան անոր, բայց հայրը Ինչ գործէ պա-
հեց այս խօսքը։

12 Եւ անոր եղբայրները գացին որ իրենց հօրը
13 հօտերը Սիւքեմի մէջ արածեն։ Եւ Իսրայէլ
ըսաւ Յովսէփին, Քու եղբայրներդ Սիւքեմի
մէջ չե՞ն արածեր. եկուր ես քեզ
անոնց խրկեմ. ու անիկա ըսաւ, Ահա ես։
14 Եւ ան Եւ ըսաւ անոր, Գնա՝ նայէ թէ քու եղ-
բայրներդ Խաղ աւուղջ են, և հօտերը ուղջ են,
ու բնծի լուր մը բեր. այսպէս խրկից զանիկա
Խեբրոնի հովիտէն. և ան ալ Սիւքեմ եկաւ.
15 Ու մարդ մը գտաւ զանիկա, որ դաշտին մէջը
ապին անդի կը պտրտէր. և ան մարդը
հարցուց անոր ըսելով, Ի՞նչ կը փնտռես։ Եւ
անիկա ըսաւ, Իմ եղբայրներս կը փնտռեմ.
կ'ազաչեմ՝ պատէ ինծի, անոնք ուր կ'արածեն։
17 Եւ ան մարդը ըսաւ, Անկէ եկան. քանզի
լսեցի որ Դոթայիմ կըսէին։ Եւ
Յովսէփ իր եղբայրներուն հետէն դնաց, ու
18 գտնէք Դոթայիմի մէջ գտաւ։ Եւ երբ զանի-
կա հեռուէն տեսան, դեռ ինքը անոնց մե-
ծցած, Զանիկա մեռցնելու դաւաճանու-
19 թիւն ըրին։ Ու իրարու ըսին, Ահա այն Երազ
տեսնողը՝ կու գայ. Արի հիմա եկէք մեռ-
ցնենք զանիկա, ու գործի մը մէջ նետենք,
ու ըսենք թէ Չար գազան մը կերաւ զանի-
կա. և տեսնենք թէ անոր երազները ինչ պի-
21 տի ըլլան։ Ու Ռուբէն լսածին պէս՝ անոնց
ձեռքէն ազատել զանիկա, ըսելով, Չմեռց-
22 Նենք զանիկա։ Եւ Ռուբէն ըսաւ անոնց,
Արիւն մի թափէք. Ըսոյ զանիկա սա գործը
նետեցէք՝ որ անապատին մէջն է, և անոր
ձեռք մի զարնէք. — Ո՛ՀԵՐ՝ որ կարենայ ազա-
տել զանիկա անոնց ձեռքէն՝ իր հօրը դար-
ձընելու համար։
23 Ու եղաւ որ Յովսէփ իր եղբայրներուն
քովը եկածին պէս՝ մերկացուցին Յովսէփը
իր պատմուճանէն, պատճէնը իր վրայէն բացա-
24 դին անիկա ու գետինը ձգեցին. և ան
գործը նետեցին. և գործը դատարկ էր, մէ-
25 Ջը Ջուր չկար։ Նստան հաց ուտելու. ու
իրենց աչքերը վերցուցին ու տեսան, և ահա
Իսմայէլացւոց մէկ կարաւանը կու գար Գա-
զաստէն, որ իրենց ուղտերը Համեմներով
և Թրատասեով ու գնուռով բեռնաւորած՝
26 Եգիպտոս տանելու կ'երթային։ Եւ Յուդա
ըսաւ իր եղբայրներուն, Ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ՝
թէ որ մեր եղբայրը մեռցնենք, ու անոր
27 արիւնը ծածկենք. Եկէք Իսմայէլացիներուն
ծախենք անիկա, և մեր ձեռքը անոր չը-
դպչի. քանզի անիկա Մեր եղբայրը —
Մեր մսեղբայրն է. և անոր եղբայրները Համ-
28 ձան։ Ու Երբոր Մադիանի վաճառականները

= Գեն. ժե. 8. խդ. 4։
խը. 4։ լէ. 7։ Երբ. ժա. 3։
բ = Թագ. բ. 33. 34։
4 Գեն. խդ. 22։
7 Գեն. իե. 41. իթ։

33։
ե Գեն. խբ. 8. 9. խդ. 26. խդ. 14։
է Ջհ. գչ. խդ. 22։
ը Գեն. իե. 29։
թ Գոր. է. 3։
ժ Դան. է. 28. Ղուկ.

բ. 19. 21։
ե Գեն. իթ. 8։
ի Գեն. լբ. 27։
լ Երդ. ա. 7։
խ = Թագ. գ. 13։
ծ = Թագ. ժբ. 1։
Սաղ. ըա. 13. լե։

18. 28. գդ. 21։
Աստ. իե. 1. Աստ.
ժգ. 1. Ցահ. ժա.
33. Գոր. իգ. 12։
• Երբ Երբայեցւոց
անուն։
Ընակ. ա. 11. 10։

գ. 17. իե. 4։
ե Գեն. խբ. 22։
ը Ընակ. լ. 20. Ա
Հաբ. գ. 6։
թ Ջհ. հմր. 28. 36։
ժ Երբմ. բ. 22։
ի Գե. գ. 10. Հմր. 20։

Ցոր. ժգ. 15։
ղ = Ցահ. ժբ. 17։
ճ Գեն. խբ. 21։
ն Գեն. խթ. 14։
շ = Դատ. գ. 3. Գեն.
խե. 4. 5։

կ՚անցնէին, Բոաղիմ գոբէն քաչելին ու գուբս հանելին իր Էքիպէրէշ, և Խոնդկաքելիներուն Ծախելին Բոաղիմ Գրան կողմ արքային, անոնք ալ Բոաղիմ Եգիպտոս տա-
29 րին։ Եւ Ռուբէն գնաց ի գուբը գարձաւ, և ահա Բոաղիմ գուբին մէջը չէր. ու Վր-
30 հանդերձները պատռեց։ Եւ գարձաւ իր եղբայրներուն ու բսաւ, Տղան չկայ. ու ես ո՞ւր երթամ։
31 Եւ առին Բոաղիմին պատմուճանը, ու այծերէն նախատ մը մորթեցին և պատմու-
32 ճանը արիւնը թաթխեցին։ Ու իրկեցին բաղմաղան պատմուճանը, ու իրենց Հօրը տա-
րին, ու բսին, Աս գտանք մենք. գիտցիր հիմա թէ աս քու որդւոդ պատմուճա՞նն է
33 թէ չէ։ Եւ անիկա ճանչցաւ ան, ու բսաւ, Իմ որդւոյս պատմուճանն է, Կատ գազան մը կերած է զանիկա. Բոաղիմ անչուշտ գի-
34 չատուեցաւ։ Եւ Բակոբ պատռեց իր հանդերձները, ու քուրձ հագաւ իր մէջքին վրայ. և իր որդւոյն համար չատ օրեր սուգ
35 բռաւ։ Ու իր բոլոր որդիները ու իր բոլոր աղջիկները ՚գալը մխիթարելու եկան. բայց ինքը մխիթարուիլ չէր ուզեր. ու բսաւ, ՚Ես սուգով պիտի իջնեմ դերեզմանը՝ իմ որդւոյս քովը։ Այսչէս անոր Հայրը լացաւ անոր
36 համար։ Եւ ՚Մադիանացիները Ծախելին զանիկա Եգիպտոսի մէջ փարաւոնի ՚նեբբիներուն գեստափէա դահճապետին։

ԳԼ. ԼԸ

1 Բուդա Երբ. Օնանը և Սկրմը կը ծնանի. ե Եր Թամար բին հետ կը կորգաւի. 8 Օնանին չանցանգը. 11 Թամար Սե-լային կը ապատ. 13 կը խորհ Բուդան. 27 ու փոթրսը և Չարան երկուրեակ կը ծնանի.

1 Ու եղաւ որ անատոնը Բուդա իր եղբայրներուն քովէն իջաւ. ու Ոդոդամցի Սիկու
2 մը ՚քով դնաց, որուն անունը Խուա էր. Եւ Բուդա ՚Շուա անունով Փանանացիի մը աղ-
ջիկը ՚տեսաւ, ու առաւ զանիկա և մտաւ
3 անոր. Ու անիկա յղացաւ ու որդի մը ծը-
ննաւ. և անոր անունը ՚Էր դրաւ. Ու նորէն յղացաւ ու որդի մը ծնաւ, և անոր անու-
5 նը Օնան դրաւ. Եւ գարձեալ որդի մըն ալ ծնաւ, ու անոր անունը Սելա՛ դրաւ. և Երզրէլ գանիկա ծնաւ՝ Բուդա Քեզիբի մէջ էր.
6 Եւ Բուդա իր առաջնեկ ազան Էրին Կնիկ
7 մը առաւ, որուն անունն էր Թամար։ Եւ ՚Բուդային առաջնեկը էր չար էր Տէրոջը աս-
8 կըր. ՚ու Տէրը մեռցուց զանիկա։ Եւ Բու-

ե Սոգ. Ան. 11 · Գաբ.	ա Հմր · 23 · բ Թաղ ·	կասկածին,
Կ · 9 ·	գ · 21 ·	—
գ Տե՛ս Մատ · Ի՛Ե · 3 ·	ը բ Թագ · Ժբ · 17 ·	ա Գէ · ԺԳ · 3 · գ Թագ ·
է Ելր · ա · 26 ·	ը Գէ · Խբ · 38 · Խգ ·	գ · 8 ·
ը Գէ · Խբ · 13 · 26 ·	39 · 21 ·	է ա Մն · բ · 3 ·
Երեմ · լա · 13 ·	ա Գէ · լԲ · 1 ·	ը Գէ · ՃԲ · 2 ·
ա Հմր · 23 ·	ը Ասպետն պատասա-	թ Գէ · Խբ · 12 · Թա-ւ ·
ի Հմր · 20 · Գէ · Խգ · 23 ·	խանին · Ի՛ս օձն՝	Խգ · 13 ·

ի Գէ · Խգ · 12 · Թա-ւ ·	ի բ Օր · Ի՛ե · 5 · Մատ ·	ա Ելս · Ժե · 10 · 37 ·
Խգ · 19 ·	Խբ · 21 ·	Դատ · Ժգ · 1 ·
ա Գէ · Խգ · 12 · Թա-ւ ·	ի բ Օր · Ի՛ե · 6 ·	ի Ես՛ա՛ · Ե · 12 ·
Խգ · 20 ·	ա Գէ · Խգ · 12 · Թա-ւ ·	ա Հմր · 11 · 26 ·
ի Գէ · Խա · 21 ·	Խգ · 19 ·	ա Երեմ · Ժգ · 33 ·
ա Գէ · Խգ · 12 · Թա-ւ ·	ի Հա՛ս · Ի՛ · ա · 13 ·	ի Հմր · 20 ·
Խգ · 19 ·	ի Ղէ՛ · Ի՛ե · 13 ·	ի Հմր · 25 ·
ի — Մն · բ · 3 ·	ի բ Թագ · Ժգ · 39 ·	ա Հմր · 14 ·

որ խոյասատակ չըլլանք. ահա ես ասլը
24 Իրկինդլ, ու դուն չդադար զանիկա. Եւ եղաւ
որ երկրէ ամիսի չափ ետքը Բաղդասին պատ-
մեցաւ՝ ըսելով, Քու հարազատ Թամար հղա-
նըկեցաւ, նաև ահա պոռնկութիւնէն յղի մնաց-
և Յուդա ըսաւ, Հանեցէք զանիկա, ու
25 այրուի. Երբոր զանիկա դուրս կը հանէին,
ղրկեց իր սկեսրայրին Իրկինդ՝ ըսելով, Ես
ասա բանիերուն տիրոջմէն յղի եմ. նաև ը-
սաւ, Ճնորհք ըրէ՝ ղիտցիր Թէ ում կնիքն
ու ժապաւէնը և գաւազանը որունն են.
26 Եւ Յուդա ճանչցաւ ու ըսաւ, Անիկա
ինծմէ արդար է. ինչու որ զանիկա իմ որ-
դւոյս Սելոմին չտուի. ու ետիլն ալ ծորէն
չդիպաւ զանիկա.
27 Ու եղաւ որ ատոր ծնած առենը՝ ահա
28 անոր արգանդին մէջ երկուորեակ էին. Եւ
եղաւ որ երբ կը ծնանէր, ձեռք երկրին-
ցուց. և մանկաբարձը առաւ ու անոր ձեռ-
քին վրայ կարմիր դերձան կապեց՝ ըսելով,
29 Առաջ ասա եղաւ. Եւ անիկա իր ձեռքը ետ
քաշածին պէս՝ ահա անոր եղբայրը եկաւ. և
ինքն ըսաւ, Ինչո՞ւ ցանիր պատռեցիր.
ասա պատառումը քու վրադ ըլլայ. անոր հա-
30 մար անոր անունը Փարէս դրուեցաւ. Ու
ետքը ձեռքին վրայ կարմիր դերձան ունե-
ցող եղբայրը եկաւ, և անոր անունը Զարա
դրուեցաւ.

ԳԼ. ԼԹ

1 Յովսէփ Փետափրէին ասոր ձեռքէն կը յափշտակուի. 7 Իր տիկնոջը փորձութիւնները դէմ կը կենայ. 13 Պատիժով ան բանտարկուի. 20 բայց Աստուած կը հոգայ. 21 Բանտին մէջ Նա ասած անոր հետ կ'ըլլայ.

1 Ու Յովսէփ եղիպտոս իջեցուցին. և փա-
րաւոնի ներքինին՝ եղիպտացի Փետափրէս
դահճապետը Ծախու առաւ զանիկա իշմա-
էլացիներուն ձեռքէն, որոնք զանիկա հոն
2 իջեցուցին. Եւ Տէրը Յովսէփին հետն էր,
ու անիկա յաջողակ մարդ մըն էր. ու իր
3 եդիպտացի տիրոջը տունն էր անիկա. Եւ
անոր տէրը տեսաւ որ Տէրը անոր հետն է.
և ինչ որ ընէր, Տէրը կը յաջողէր անոր
4 ձեռքովը. Եւ Յովսէփ Ճնորհք գտաւ անոր
աչքին ու կը ծառայէր անոր, որ Իր տա-
նը վրայ վերակացու բրաւ զանիկա, և իր
5 բոլոր ունեցածը անոր ձեռքը յանձնեց. Ու
եղաւ որ զանիկա իր տանը ու իր բոլոր ու-
նեցածին վրայ վերակացու բրած Ժամանա-
կէն՝ Տէրը եդիպտացիին տունը օրհնեց Յով-
սէփին համար. և Թէ տանը մէջ և Թէ դաշ-

1 Դաս· ԺԲ· 3·
2 Դէ· խա· 30· բՕր· իբ· 31·
3 Գէ· լէ· 32·
4 Հմր· 13·
5 Գէ· լէ· 33·
6 — Թագ· իգ· 18·
7 Հմր· 14·
8 Ելք· լդ· 31· 38·
9 Գէ· իգ· 12· Թագ· իգ· 20· — Ա Մն· բ· 4· Պատ· — 5·
10 Ածխոյ պատ· տասն·
11 Գէ· լէ· 36· Սաղ· ձէ· 17·
12 Որ իր թիւրացաւ հագուս
13 Գէ· լե· 38·
14 Հմր· 21· Գէ· խա· 22· իգ· 24· 38· իբ· 15· — Թագ· Ժգ· 18· Ժբ· 14· 28· Գօր· Է· 9·
15 Գէ· Ժբ· 3· ԺԲ· 19· Հմր· 21·
16 Գէ· իգ· 8·
17 Գէ· է· 27·
18 — Թագ· Ժգ· 18·
19 բ Թագ· Ժգ· 11·
20 Առակ· գ· 29· 32·
21 Պատ· ձէ· 18·
22 Առակ· ի· 13· Ես· իգ· 3· Ժբ· 26· Սաղ· ձէ· 40· Առակ· Ժգ· 7· Դան· — 9· Գօր· Է· 9· 19·

ման մէջ անոր բոլոր ունեցածին վրայ Տէրը
6 էր օրհնութիւնը եղաւ. Եւ իր բոլոր ունե-
ցածը Յովսէփին ձեռքը Թողուց. ու ինչ որ
կար անոր քովը՝ չէր գիտեր, իր կերած հա-
ցէն զատ. Եւ Յովսէփ հզնցկի էր դէմքով
ու գիզիցկի տեսքով.
7 Ու եղաւ որ ասա բաներէն ետքը՝ անոր
տիրոջը կինը աչք անիկա Յովսէփին վրայ,
8 ու ըսաւ, Պառկէ ինծի հետ. Բայց անիկա
չհաճեցաւ, ու իր տիրոջը կնկանը ըսաւ,
Ահա իմ տէրս տանը մէջ իմ բովս ինչ որ կայ՝
չգիտեր. և իր բոլոր ունեցածը իմ ձեռքս
9 յանձնեց. Ան տանը մէջ ինծմէ մեծ չկայ.
ու բան մը ինծմէ չպզտիլց՝ քեզմէ զատ,
ինչու որ դուն անոր կնիկն ես. Ուրեմն ես
ի՞նչպէս ասա մեծ չարութիւնը ընեմ, ու Աս-
10 տուծոյ դէմ մեղանչեմ. Եւ քանի որ անիկա
օրէ օր Յովսէփին կը դրդռգէր, անիկա մոտիկ
չէր ըլեր անոր՝ որ հետը պառկի և՛ հետը
11 ըլլայ. Ու եղաւ որ օր մը իր գործին հա-
մար տունն եկաւ. և հոն տանը մէջ տանր
12 մարդոցմէն մէկը չկար. Ու Յովսէփ բռնեց
անոր հանդերձէն՝ ըսելով, Պառկէ ինծի հետ.
և անիկա իր հանդերձը անոր ձեռքը Թողուց,
13 ու փախաւ դուրս եկաւ. Ու երբոր տեսաւ որ
անիկա իր հանդերձը անոր ձեռքը Թողուց ու
14 դուրս փախաւ, իր տանը մարդիկը կանչեց,
և դրուցեց անոնց՝ ըսելով, Նայեցէք, մեզի
երբայեցի մը բերաւ՝ մեզ խոյասատակ ընելու
համար. անիկա ինծի եկաւ՝ ինծի հետ պառ-
կելու համար, ու ես բարձր ձայնով պոռա-
15 ցի. Ու երբոր լսեց իմ բարձր ձայնով պո-
ռալս, իր հանդերձը քովս Թողուց, և փա-
16 խաւ դուրս եկաւ. Ու մինչև որ անոր տէրը
տունն եկաւ, անոր հանդերձը իր քովը պա-
17 հեց. Եւ ի խօսեցաւ անոր ասա խօսքերուն
պէս՝ ըսելով, Ան երբայեցի ծառան՝ որ դուն
մեզի բերիր, ինծի խոյասատակ ընելու համար
18 եկաւ ինծի. Ու երբոր իմ ձայնս վերցուցի
ու պոռացի, իր հանդերձը քովս Թողուց
ու դուրս փախաւ.
19 Եւ եղաւ որ երբ անոր տէրը լսեց իր
կնկանը խօսքերը որ դրուցեց իրեն՝ ըսելով,
Քու ծառադ ինծի այսպէս ըրաւ, իր բար-
20 կութիւնը բորբոքեցաւ. Եւ Յովսէփին տէրը
առաւ զանիկա ու Թանաւը դրաւ, ան տեղը
ուր որ Թագաւորին բանտարկեալները կա-
21 պուած էին. և հոն բանտին մէջ մնաց. Բայց
Տէրը Յովսէփին հետն էր, ու ողորմութիւն
ցուցուց անոր. և Թանտապետին աչքը Յո-
22 սէփէն գտնել տուաւ անոր, Ու բանտապետը

ԳԼ· Լ

1 Յովսէփ Փետափրէին տունը Աստուած կը հոգայ. 7 Իր տիկնոջը փորձութիւնները դէմ կը կենայ. 13 Պատիժով ան բանտարկուի. 20 բայց Աստուած կը հոգայ. 21 Բանտին մէջ Նա ասած անոր հետ կ'ըլլայ.

1 Ու Յովսէփ եղիպտոս իջեցուցին. և փա-
րաւոնի ներքինին՝ եղիպտացի Փետափրէս
դահճապետը Ծախու առաւ զանիկա իշմա-
էլացիներուն ձեռքէն, որոնք զանիկա հոն
2 իջեցուցին. Եւ Տէրը Յովսէփին հետն էր,
ու անիկա յաջողակ մարդ մըն էր. ու իր
3 եդիպտացի տիրոջը տունն էր անիկա. Եւ
անոր տէրը տեսաւ որ Տէրը անոր հետն է.
և ինչ որ ընէր, Տէրը կը յաջողէր անոր
4 ձեռքովը. Եւ Յովսէփ Ճնորհք գտաւ անոր
աչքին ու կը ծառայէր անոր, որ Իր տա-
նը վրայ վերակացու բրաւ զանիկա, և իր
5 բոլոր ունեցածը անոր ձեռքը յանձնեց. Ու
եղաւ որ զանիկա իր տանը ու իր բոլոր ու-
նեցածին վրայ վերակացու բրած Ժամանա-
կէն՝ Տէրը եդիպտացիին տունը օրհնեց Յով-
սէփին համար. և Թէ տանը մէջ և Թէ դաշ-

Յովսեփին ձեռքը յանձնեց բանտին մէջ եղած բոլոր բանտարկեալները. և հան ամէն գործէ
23 տեսողը անիկա էր, բանտապետը անոր ձեռքը եղած մէկ բանին չէր նայեր. ինչու որ Տէրը անոր հետ էր, և անոր ամէն ըրածները Տէրը կը յաջողեր։

ԳԼ. Խ

1 Փարաւոնին մատուռակը ու հացագործը բանտին մէջ։ 4 Բանտապետը զանոնք Յովսեփին պահպանութեանը կը յանձնէ։ 5 Յովսեփ անոնց երազները կը մեկնէ։ 20 որ ներին մէկ նահապետը համաձայն կը կատարէր։ 23 Մատուռակին ապերախտութիւնը։

1 Ու եղաւ որ աս բաներէն ետքը՝ եգիպտոսի թագաւորին մատուռակը ու հացագործը իրենց տիրոջը եգիպտոսի թագաւորին դէմ
2 յանցանք գործեցին։ Եւ փարաւոն բարկացաւ իր երկու ներքսիներուն այսինքն մատուռակապետին ու հացագործապետին։
3 Եւ զանոնք դահճապետին տանը բանտին մէջ բանտարկեց՝ ուր որ Յովսեփ բանտարկուած էր։
4 Եւ դահճապետը Յովսեփին ապագրեց անոնց համար, ու անիկա կը ծառայէր անոնց. և անոնք աուն մը բանտը մնացին։
5 Ու եգիպտոսի թագաւորին մատուռակը ու հացագործը՝ որոնք բանտին մէջ կապուած էին, երկուքն ալ մէկ գիշեր միմիկ երազ տեսան, ամէն մէկն երազին նշանակութեամբ։
6 Ներ պէս։ Եւ Յովսեփ առտուն անոնց եկաւ, ու տեսաւ զանոնք որ խռովեր էին։ Ու իր տիրոջը տունը իր հետ բանտարկուած փարաւոնին ներքսիներուն հարցուց՝ ըսելով.
7 Ինչո՞ համար ձեր երեսները տրտում են այս-
8 օր։ Եւ անոնք ըսին անոր. Երազ տեսանք, ու մեկնիչ չկայ. և Յովսեփ բաւ անոնց. Չէ՞ որ Աստծոյ կը վերաբերի մեկնութիւնները. ազէ պատմեցէք ինծի։
9 Եւ մատուռակապետը իր երազը պատմեց Յովսեփին, ու բաւ անոր. Երազիս մէջ ա-
10 սպ որ առջեւս որթի մը կար. Եւ որթին վրայ երեք ուռ կային. և ան բողբոջելուն պէս ծաղիկ բացաւ, ու անոր ողկոյզները խաղող հասան։
11 ցուցին։ Եւ փարաւոնին գաւաթը ձեռքս էր ու խաղողները առի և փարաւոնին գաւաթին մէջ ճմլեցի, ու գաւաթը փարաւոնին ձեռքը տուի։ Եւ Յովսեփ անոր բաւ. Այսոր մեկ-
13 նութիւնը սա է. երեք ուռը երեք օր է. Երեք օրէն եւ՛ փարաւոն դլուխդ պիտի վերցնէ, ու քեզ նորէն քու պաշտօնիդ պիտի դարձնէ. և փարաւոնին գաւաթը անոր ձեռքը պիտի տաս՝ անոր մատուռակը եղած ատենդ
14 տակի ծովրաթիւներ պէս։ Բայց քեզի բարիք եղած ատենը հոս մտածդ բեր, և կ'ազաչեմ քեզ՝ ինծի ներքսութիւն ըրէ, և գիս փարաւոնին առջեւը յիշեցուր՝ գիս աս տունէն
15 դուրս հանէ. Քանզի խաբուրեան գողցուեցայ Եբրայեցւոց երկրէն. ու հոս ալ բան մը չըրի որ հս աս գուբը նետուին։
16 Երբոր հացագործապետը տեսաւ որ ազէկ մեկնութիւն տուաւ, բաւ Յովսեփին, Ես ալ երազիս մէջ տեսայ՝ որ գլխուս վրայ երեք
17 † ճերմակ սպասք կային. Եւ ամենուն վրայի սպասքին մէջ հացագործի չհետաց փարաւոնին ամէն կերակուրներէն կար. ու թռչունները կ'ուտէին զանոնք գլխուս վրայի սպասէն։
18 Եւ Յովսեփ պատասխան տուաւ ու բաւ. Այսոր մեկնութիւնը սա է. երեք սպասը
19 երեք օր է. Երեք օրէն եւ՛ փարաւոն վրայիդ պիտի վերցնէ քու գլուխդ, ու քեզ ծառի մը պիտի կախէ. և թռչունները վրայիդ մարմնիդ պիտի ուտեն։
20 Ու եղաւ որ երրորդ օրը փարաւոնին ծնունդ տուած օրն էր, և իր բոլոր ծառաներուն խրախճանք բրաւ. և իր ծառաներուն մէջը մատուռակապետին ու հացագործապետին գլուխ-
21 ները վերցուց. Ու զաբաժոց մատուռակապետը իր պաշտօնին, և անիկա գաւաթը փա-
22 րաւոնին ձեռքը տուաւ. Բայց հացագործապետը կախել, ինչպէս որ Յովսեփ
23 մեկներ էր անոնց։ Եւ մատուռակապետը մտքը չբերաւ Յովսեփը, հապա մոռցաւ զանիկա։

ԳԼ. ԽԱ

1 Փարաւոն երկու երազ կը տեսնէ։ 25 Յովսեփ գանոնք կը մեկնէ։ 33 ու փարաւոնին խորհուրդ կու տայ։ 38 Յովսեփին յարգանքները հոն։ 50 Մանասէին ու Եփրեմին ծնունդը։ 54 Սովը կը սկսի։

1 Ու եղաւ որ լման երկու տարիէն եւ՛ փարաւոն երազին մէջ տեսաւ որ գետին եղեր-
2 քը կային էր։ Եւ ահա գետէն գեղեցիկ տեսքով ու պարարտ մսութեամբ եօթը երիտղներ ելան, ու եղերգաւանդին վրայ՝ կ'արածուէին։
3 Եւ ահա անոնց ետեւէն գետէն ուրիշ եօթը երիտղներ ելան զարիր տեսքով ու նիհար մսութեամբ, ու ուրիշ երիտղներուն քովը գետին
4 եղերքը կայնեցան. Եւ զարիր տեսքով ու նիհար մսութեամբ երիտղները կերան եօթը գեղեցիկ տեսքով ու պարարտ երիտղները։ Եւ թագաւոր
5 փարաւոն արթնցաւ։ Եւ քնացաւ, ու երկրորդ անգամ երազին մէջը տեսաւ որ մէկ ծղոտի վրայ եօթը պարարտ ու ազէկ հասկեր

---

3 Գլ. Խ. 3. 4։
4 Հմր. 4. 3։
— Ղեւտ. ա. 11։
5 Ղեւտ. Ժգ. 14։
6 Գլ. ԼԹ. 20. 23։
7 Ղեւտ. բ. 4։
8 Գլ. Խ. 15։
9 Տես գլ. Խ. 16։ Դան. բ. 11. 28. 47։
10 Եբէր. 6 տես
12 Հմր. 18։ Գլ. Խ. 18. 22։ Դատ. 6. 14։ Դան. բ. 36։
13 Գլ. 19։
14 Գլ. Խ. 23։ Գլ. Խ. 26։ Դան. բ. 11։ Մատ. գ. 3։ Եբրայ. Թր. 31։
15 Գլ. ԼԹ. 20։
16 Գլ. ԽԲ. 41։
17 Ելեմ. ժ. 14։
18 Գլ. ԼԹ. 20. 23։
19 Գլ. Խ԰. 20։
20 Ղեւտ. ը. 2։
21 Գլ. Խ԰. 20։
22 Գլ. Խ԰. 20։
23 Ղեւտ. ը. 2։
24. 14. 15։ ԲԹագ. Թ. 1։ գԹագ. բ. 2։
25 Գլ. ԽԲ. 28։
26 Կամ մեծագործ։
27 Հմր. 13։
28 Հմր. 13։
29 Ղեւտ. ը. 2։
30 Մատ. Ժգ. 6։
31 Մատ. ջ. 31։
32 Հմր. 13. 16։ Մատ. ԺԲ. 19։
33 Հմր. 13։
34 Ղեւտ. ը. 2։
35 Հմր. 18։
36 Հմր. 13։
37 Ծագ. ԺԲ. 14։ Պագ. 18։ Ժագ. ԲԹ. 13. 16։ Ելեմ. ը. 6։
38 Կամ պատուհասած մեջը

6 կ'ելլէին։ Եւ ահա անոնց եակէն հօտը ներհար
7 ու խոշտակահար հակերը կը բառնէին։ Եւ ան
ներհար հակերը կ'ելլէին հօտը պարարտ ու
լեցուն հակերը։ Եւ փարաւոն արքինցաւ,
8 և ահա երազ էր։ Ու եղաւ որ առաւոտուն
՚անոր հոգին նեղացաւ, ու կանչել տուաւ և՛
դիպատոսի բոլոր մոգերը և ան ամէն բոլոր
իմաստունները. ու փարաւոն պատմեց անոնց
իր երազները, բայց մէկը չկար որ զանոնք
փարաւոնին մեկնէ։

9 Ա՚նաւանդ մատուռապետը գրուցեց փա-
րաւոնին՝ ըսելով, Այսօր ես իմ յանցանքներս
10 կը յիշեմ։ Փարաւոն բարկացաւ իր ծառա-
ներուն, ու զիս դահճապետին տուաւ բանտը
11 դրաւ, զիս ու հացադործապետը։ Եւ մեր ա-
ւոնիկ մէկ գիշեր երազ տեսանք. ամէն մէկ
կերնիս իր երազին նշանակութեանը պէս երազ
12 տեսանք։ Եւ հոն մեզի հետ Ա՚գահճապետին
ծառան՝ Եբրայեցի պատանի մը կար, ու անոր
պատմեցինք, և անիկա մեկնեց մեզի մեր
երազները, ամէն մէկին իր երազին պէս
13 մեկնեց։ Ու ինչպէս որ ՚անոնիկա մեզի մեկնեց,
անանկ եղաւ. զիս իմ պաշտօնիս դարձուց,
ու զանիկա կախեց։

14 Ա՚նառանդ փարաւոն Յոսէ խրկեց ու կան-
չեց Բոխսփր, և ՚յուսով բանտէն հանեցին
զանիկա. և ածիլուեցաւ ու իր հանդերձները
15 փոխեց ու փարաւոնին եկաւ։ Եւ փարա-
ւոն բառ Բոխսփրն, Երազ տեսայ, ու զա-
նիկա մեկնող մը չկայ. և քեզի համար լսեցի
16 որ կ'ըսեն, թէ լսած երազդ կը մեկնես։ Եւ
Բոխսփր պատասխան տուաւ փարաւոնին ու
բառ, Ի՚ջէ թէ ես. Ա՚ստուած պիտի տայ
խաղաղութեան պատասխան փարաւոնին։

17 Եւ փարաւոն բառ Բոխսփրն, Երազս
18 մէջ տեսայ որ գետին եղերքը կայներ էի։ Եւ
ահա գետէն հօտը երինջներ ելան պարարտ
մսրուքով ու գեղեցիկ տեսքով, և մսրզազուռ-
19 նին վրայ կ'արածեւէին։ Եւ ահա անոնց ե-
տեւէն ուրիշ հօտը երինջներ ելան՝ նիհար ու
խիստ գազիր տեսքով և փոխս մսրուքով, որ
անանց պէս գազիր բնաւ չտեսայ եգիպտոսի
20 բոլոր երկրին մէջ։ Եւ նիհար ու գազիր երինջ-
ները կերան առջի հօտը պարարտ երինջ-
21 ները։ Ու անոնց փորը մտնելէն չէր
դիտցուեր թէ անոնք անանց փորը մտան.
հապա անոնց տեսքը առջինին պէս գազիր էր։
22 Եարթնցայ։ Եւ տեսիլք երազիս մէջ
տեսայ՝ որ ահա մէկ ցօղուն վրայ հօտը լեցուն
23 ու ազիկ հակերը կ'ելլէին։ Եւ ահա անոնց
եակէն հօտը չոր, նիհար — խոշտակահար

= Դան. բ · 11 գ · 5 · 19։
ք Կղ. ե · 11 · 22 · Եսա. խթ · 14 · Դան. ա · 20 · բ · 2 · գ · 7։
ֆ Մաս. բ · 1։
ղ Կղ. խ · 2 · 3։
ր Կղ. լթ · 20։
ռ Կղ. խ · 3։

Գ Կղ. լե · 20։
ք Կղ. խ · 12 · Ես ·
ի Կղ. խ · 22։
ֆ Ա՚ռ. ձձ · 20։
ղ Դան. բ · 22 ·
= Քահ. բ · 20 Ա՚ռ. ձձ · 7 · 8։
ռ Հմր · 12 · Ա՚ռ. խե ·

14 · Դան. ե · 16։
ք Դան. բ · 30 · Գծր. գ · 13 · բ Գծր. գ · 5։
ֆ Կղ. խ · 8 · Դան. բ · 23 · 28 · 27 · գ · 2։
ղ Հմր · 1։
ռ Հմր · 8 · Դան. գ · 7։
ճ Դան. բ · 28 · 29 · 45։

Ցայտ · գ · 1։
ք Ի՚նդ · բ · 1։
ֆ Հմր · 25։
ղ Հմր · 17։
ռ Հմր · 24։
ճ Կղ. խե · 13։
ն Քահ. խգ · 19 · Եսթ. խբ · 10 · 11 ·

= Ա՚ռաջ · գ · 6 · 7 · 8։
ք Հմր · 18։
ֆ Կղ. խե · 15 · 19։
ղ Ա՚ռջ · ձձ · 13 · Գծր. ե · 10 ·
= Քահ. խե · 19 · Ցծր. լբ · 8 · Ա՚ռաջ · բ · գ · Դան. գ · 8 ·

18 · ե · 11 · 14 · է · 3 ·
= Ա՚ռջ · ձձ · 21 · 22 · Գծր. ե · 10 ·
ք Դան. գ · 4 ·
= Եսթ · գ · 10 · Հ · 8 · 8 ·

24 հասկեր կը բառնէին։ Եւ նիհար հասկերը
կլլեցին ան հօտը ազիկ հասկերը։ Ու ՚պատ-
մեցի մոգերուն, բայց մէկը չկայ որ ինծի
մեկնէ։

25 Եւ Յոսէփ բառ փարաւոնին, Մէկ է
փարաւոնին երազը. Ա՚ստուած իր ընելիքը
26 յայտնեց փարաւոնին։ Հօտը ազիկ երինջնե-
րը հօտը տարի են, և հօտը ազիկ հասկերը
27 հօտը տարի են. երազը մէկ է։ Եւ անոնց ե-
տեւէն ելած հօտը նիհար ու գազիր երինջնե-
րը հօտը տարի են, և հօտը պարապ — խոշ-
տակահար հասկերը հօտը տարուան սով է։
28 Փարաւոնին գրուցած խօսքս ասկէ է. Ա՚ստուած
29 իր ընելիքը փարաւոնին ցուցուցեր է։ Ահա
բոլոր եգիպտոսի երկրին մէջ Հօտը տարի մեծ
30 առատութիւն պիտի գայ. Եւ անոնց եակէն
Հօտը տարի սով պիտի գայ, ու եգիպտոսի
երկրին մէջ բոլոր առատութիւնը պիտի մո-
31 ռանայ. և սովը պիտի ապակէ երկիրը. Ու
երկրին մէջ առատութիւնը պիտի չդիտցուի
անկէ ետքը գալու սովին պատճառաւ. ինչու
32 որ խիստ սաստիկ պիտի ըլլայ։ Եւ երազը
երկու անգամ փարաւոնին կրկնելուն պատ-
ճառը ան է որ ան բանը Ա՚ստուծմէ հաստա-
տուեցաւ, և Ա՚ստուած չուտով պիտի բնէ ան։
33 Ըսաւ հիմա թող փարաւոն հանճարեղ ու
խելօսուն մարդ մը գտնէ, ու զանիկա եգիպ-
34 տոսի երկրին վրայ կեցնէ։ Թող փարաւոն
՚ան բնէ, ու երկրին վրայ գործակալներ դնէ,
ու եգիպտոսի երկրին արտիւրքներէն առաս-
թիւնն հօտը տարիներուն մէջ ՚հինգէն մէկը
35 առնէ։ Եւ ան գալու ազիկ տարիներուն բոլոր
պաշարը ժողվեն, ու փարաւոնին ձեռքին տա-
կը ցորեն դիզեն, և քաղաքներուն մէջ պա-
36 շար պահեն։ Ու եգիպտոսի երկրին մէջ ըլլա-
լու հօտը տարուան սովին զէմ ան պաշարը
երկրին համար պահած, որ երկիրը չսովէն
չկորսուի։

37 Եւ հաս բանը փարաւոնին աչքին ու անոր
38 բոլոր ծառաներուն աչքին ազիկ երեցաւ։ Եւ
փարաւոն բառ իր ծառաներուն, Կրնա՞ք
գտնել ասոր պէս մէկը՝ որ իր ներսիդին Ա՚ս-
39 տուծոյ Հոգին ունի։ Եւ փարաւոն բառ Յո-
սեփին, Որովհետև Ա՚ստուած ասոնէն քեզի
գիտցուց, քեզի պէս հանճարեղ ու խելօսուն
40 չկայ։ Դուն իմ տունս վրայ կեցիր, և իմ բո-
լոր ժողովրդիս բոլ բերանդ հնազին. ես միայն
41 աթոռով քեզմէ մեծ ըլլամ։ Եւ փարաւոն
բառ Յոսեփին, Ահա հրեց եգիպտոսի բոլոր
42 երկրին վրայ կեցուցի։ Եւ փարաւոն իր ձեռ-
քէն մատանին հանեց, ու Յոսեփին ձեռքը

դրաւ, և տանոր բնակիչ հանդերձներ հագցուց, ու անոր պարանոցը ոսկի մանեակ անցուց։ 43 Եւ զանիկա իր երկրորդ կառքը հեծցուց. ու կը պատային անոր առջեւէն, Ծնրադրեցէ՛ք բրէք. և եղիպտոսի բոլոր երկրին վրայ կեցուց զանիկա։ 44 Եւ Փարաւոն ըսաւ Յովսեփին, Ես Փարաւոն եմ, և առանց քեզի բնաւ մէկը իր ձեռքը կամ իր ոտքը չվերցնէ։ 45 Նէ եղիպտոսի բոլոր երկրին մէջ։ Ու Փարաւոն Յովսեփին անունը Փսոմթոմանիա՛ դրաւ, և Ասենաթ Պետափրէի՝ Պետեփրէ քուրմին աղջիկը Առանէթը անոր կնիկ ըլլալու առաւ. ու Յովսէփ եղիպտոսի երկիրը պտրտելու ելաւ։

46 Եւ Յովսէփ եղիպտոսի Փարաւոն թագաւորին առջեւը եւթն առներ երեսուն տարեկան էր։ Եւ Յովսէփ Փարաւոնին առջեւէն ելաւ. 47 ու եղիպտոսի բոլոր երկիրը պտրտեցաւ։ Եւ առատութեան տարիներուն մէջ երկիրը 48 բերք խոտա չատ արդիւնք տուաւ։ Ու եղիպտոսի երկրին մէջ եղած եօթը տարիներուն բոլոր պաշարը ժողվեց, ու քաղաքներուն մէջ դրաւ պաշարը. ամէն քաղաքին բոլորտիքը եղած արտերուն պաշարը նոյն քաղաքին մէջը դրաւ։ Եւ Յովսէփ ծովու աւազին չափ խոտա չատ ցորեն դիզեց. անանկ որ հաշիւի չդարձուն համար չափելը ձգեց։

50 Եւ տակաւին տարիները գալէն առաջ Յովսեփին երկու որդի ծնաւ, որ Ասենաթ Պետափրէ քուրմին աղջիկը Առանէթը ծնաւ անոր։ 51 Եւ Յովսէփ առջինեկին անունը Մանասէ դրաւ. քանզի ըսաւ, Աստուած ինծի ճոգցուց իմ բոլոր վիշտերս, ու 52 իմ հօրս բոլոր տունը։ Եւ երկրորդին անունը Եփրեմ դրաւ. քանզի ըսաւ, Աստուած իմ տառապանացս երկրին մէջ պտղեցուց զիս։

53 Ու եղիպտոսի երկրին մէջ եղած տարիներուն եօթը տարին անցաւ։ 54 Եւ Յովսեփին ըսածին պէս տակաւին եօթը տարին գալ սկսաւ. և բոլոր երկիրներուն մէջ սով եղաւ, բայց եղիպտոսի բոլոր երկրին մէջ հաց կար։ 55 Ու երբոր եղիպտոսի բոլոր երկիրը անօթի ցաւ, ժողովուրդը հացի համար փարաւոնին ազաղակեց. և փարաւոն բոլոր եղիպտացիներուն, Յովսեփին գացէք. ինչ որ ձեզի 56 ըսէ, ընէք բրէք։ Ու երկրին բոլոր երեսին վրայ սով եղաւ. և Յովսէփ բացաւ բոլոր չոռեմ բաներըը, ու եղիպտացիներուն պաշար ծախեց. և սովը սաստկացաւ եղիպտոսի երկրին մէջ։ 57 Բոլոր աշխարհ եղիպտոս կու գային Յովսեփին պաշար ծախու առնելու, ֆինչու որ սովն երկրի մէջ սոսկալի սաստկացաւ։

ԳԼՈՒԽ

1 Յակոբ իր սորը տեսնելը եղիպտոս կը խրկի զրկեն ծախու առնելու համար։ 16 Յովսէփ գանոնք բառնալ կը դնէ Լեւսա կը բանտարկէ։ 18 ու երբոր կ'ուզան գանոնք սա պայմանով որ բենիամինը բերեն։ 21 Յովսէփ ծախելին ինչ բերկրանք իրենց մէջ կը խօսին։ 24 Շմաւոն իրեն պատանդ կը պահէ։ 25 Մխիտարը գրպանը առնելով նա կը դառնան։ 29 ու սա բաները Յակոբին կը պատմեն։ 34 Յակոբ բենիամինը խրկելու չ՚ուզեր։

1 Եւ երբ Յակոբ իմացաւ եղիպտոսի մէջ պաշար ըլլալը, Յակոբ ըսաւ իր որդիներուն, Ինչո՞ւ իրարու կը նայիք։ 2 եւ ըսաւ, Ահա լսած կ'ըլլամ որ եղիպտոսի մէջ պաշար կայ. հոն իջէք՝ ու անկէ մեզի համար ծախու առէք, 3 որ պաղ մնանք ու չմեռնինք։ Եւ Յովսեփին տասը եղբայրները իջան՝ եղիպտոսէն ցորեն 4 ծախու առնելու. Բայց Յակոբ Յովսեփին եղբայրը Բենիամինը անոր եղբայրներուն հետ չխրկեց. քանզի ըսաւ, Զգուշայ որ փորձանք մը պատահի անոր։

5 Եւ Իսրայէլին որդիները հոն գացողներուն հետ պաշար ծախու առնելու եկան. քանզի 6 Քանանա երկրին մէջ սով կար։ Ու Յովսէփ հան երկրին իշխանն էր. ի՛նքը երկրին բոլոր ժողովուրդին պաշար կը ծախէր. ու Յովսէփին եղբայրները գան, ու երեսնին երկրի մինչեւ գետինը խոնարհելով երկիր 7 անոր։ Եւ Յովսէփ իր եղբայրները տեսածին պէս ճանչցաւ զանոնք, բայց ինքզինքը անոնց չճանչցուց, ու անոնց հետ խոտա խօսեցաւ, և անոնց ըսաւ, Ուրկից եկաք. և անոնք ըսին, Քանանա երկրէն կը գտնուինք 8 ծախու առնելու եկած։ Եւ Յովսէփ իր եղբայրները ճանչցաւ, բայց անոնք զինքը չճանչցան։ 9 Եւ Յովսէփ երազով իր տեսած երազները միտքը բերաւ, ու ըսաւ անոնց, Գաղք լրտեսներ էք. երկրին տակաւորութիւնները տեսնելու եկած էք։ 10 Անոնք անոր ըսին, Ո՛չ, տէր իմ, հապա քու ծառաներդ կը գտնուինք 11 կուր ծախու առնելու եկանք։ Մենք ամէնքս մէկ մարդու մը որդիներ ենք, մենք շիտակ մարդիկ ենք. ծառաներդ լրտեսներ չեն։ 12 Բայց անիկա ըսաւ անոնց, Ո՛չ, հապա երկրին տակաւորութիւնը տեսնելու եկած էք։ 13 Եւ անոնք ըսին, Մենք քու ծառաներդ տասներկու եղբայրներ ենք մէկ մարդու մը որդիքն ըլլալով՝ Քանանա երկրին մէջ. և ահա կրտսերը այսօր մեր հօրը քովն է, 14 ու միւսը չկայ։ Եւ Յովսէփ ըսաւ անոնց, Ան է որ ձեզի գրածիցի ըսելով, Թէ գուք լրտեսներ էք։

ր Ելք. ը. 15։
ս Դատ. ե. 7. 20։
տ Ելք. գ. 9։
ւ Գէն. խը. 6։ խե. 33։ Գոր. ե. 10։
ր Այսինքն Երկրին հրեիքը։
ց Ելք. Օ՚ Հռովմ.։
փ = Թագ. ժգ. 21։
ք Թագ. ժը. 6։ 31։ Դատ. = 19։
օ Գէն. խը. 17։ Դատ. է. 13։ = Թագ. ժգ. 21։ Ես. խը. 27։ Մատ. է. 27։
ֆ Գէն. խգ. 29։ խը. 5։
= Հռ. 15։
Այսինքն՝ մատչեցան։
Այսինքն՝ պատրաստեր։
Գէն. խը. 1։ Ելք. ը. 3։
Ելք. Օ՚ Հռովմ.։
Գոր. է. 11։
Գէն. խը. 6։ խե. 34։
Օր. ի. 18։
Գոր. է. 18։
Սաղ. ճ. 16։ Գոր. է. 11։
Գէն. խը. 17։ Նա. ը. 3։
Գէն. խգ. 1։ Սաղ. ճմը. 17։
Գէն. է. 9։
Գէն. խը. 1։
Գոր. է. 11։
Գէն. խա. 41։
Գէն. է. 7։
Ելք. Ա՚ Թագ. ժը. 28։
Ա՚ Մակ. ը. 19։

15 լրտեսներ էք. Ասով պիտի փորձուիք. Փարաւոնին կենացը համար՝ դուք առիւծ պիտի չելնէք, թէ որ ձեր պզտիկ եղբայրը հոս չբերէք. 16 գայ. Ձեզմէ մէկը ձեր եղբայրը բերելու խրկեցէք, ու դուք բանտը դրուիք, որ ձեր խօսքերը փորձուին, թէ արդեօք ձեր մէջը ճշմարտութիւն կայ. և թէ չէ, փարաւոնին կենացը համար՝ դուք լրտեսներ էք. 17 երեք օր բանտը դրաւ զանոնք. 18 Ու երրորդ օրը Յովսէփ բսաւ անոնց, Ասանկ բրէք որ ապրիք. Ես Աստուածը 19 մէկ կը վախնամ. թէ որ դուք չհաւատ ընծայէք, ձեր եղբայրներէն մէկը ձեր բանտարկուած տանը մէջ արգիլուի. և դուք գացէք, ձեր տներ անօթութիւնը համար պաշար տարէք. 20 Ու ձեր պզտիկ եղբայրը ինծի բերէք, որ ձեր խօսքերը հաւատ ընծայուին, ու չմեռնիք. Ես ա- 21 նանկ բրին. Ու իրարու բսին, Իրաւցընէ մեր եղբօրը վրայով յանցաւոր ենք. ինչու որ մենք անոնը անոր հոգիին ողորմութիւնը երբոր ինքը մեզի աղաչեց, ու մենք չլսեցինք. նոյնը համար ա նեղութիւնը վրանիս եկաւ. Ես Ռուբէն պատասխան տուաւ անոնց՝ բսելով Ես ձեզի չզրուցեցի՞, բսելով թէ Ցղուն գէմ մեղք մի գործէք. ու դուք մտիկ չըրիք. և ահա հիմա անոր արիւնը հարց պահանջուի. 23 Ես անոնք չէին գիտեր որ Յովսէփ կը հասկընար. ինչու որ թարգմանով կը խօսէր իրենց 24 հետ. Ես անոնցմէ դարձաւ ու բացու. և նորէն անոնց դարձաւ, ու խօսեցաւ անոնց հետ. և անոնցմէ Շմաւոնը առաւ, ու անոնց աչքին առջեւը կապից գրեին.

25 Ետքը Յովսէփ հրամայեց բրաւ որ անոնց ամանները ցորենով լեցնեն, ու ամէն մէկուն սակը իր փոքրին մէջը դնեն, և ա- նոնց համար պաշար տան. Ու ասանկ բրաւ 26 անոնց. Ես անոնք իրենց էշերուն վրայ բեռ- 27 ցուցին ցրեներին, ու անկէ գացին. Ես անոնց- մէ մէկը իջևանին մէջ իր էշուն կերը տալու համար իր փոքրը բացածին պէս իր սակը 28 տեսաւ, որ ահա իր փոքրին բերանն էր. Ու իր եղբայրներուն բսաւ, իմ սակս ետ տրուե- ցաւ, և ահա հոս իմ փոքրիս մէջն է. ու անոնց սիրտը խռովեցաւ, ու վախնալով իրա- րու բսին, Ինչ է սա որ Աստուած մեզի բրաւ. 29 Ու եկան հասան Յակոբ հօրը երկրը իրենց հօրը Յակոբին, և բոլոր իրենց դիպուածները 30 պատմեցին անոր՝ բսելով, Այն երկրին տէրը եղոց մարդը մեզի խստութեամբ խօսեցաւ, ու մեզ երկրը լրտեսութեան տեղ դրաւ. 31 Ես բսինք անոր, Մենք չհաւատ ընծայենք, 32 լրտեսներ չենք. Մենք մեր հօրը որդիքը ենք. տասնըերկու եղբայրներ ենք. մէկը չկայ, և հիմա պզտիկը քանանու երկրին մէջ մեր հօրը 33 քովը է այսօր. Ես այն երկրին տէրը եղոց մարդը բսաւ մեզի, Ձեր չհաւատ ընծայուիլը ասկէ գիտամ. ձեր եղբայրներուն մէկը իմ քովս ձգեցէք, և ձեր բնտանեացը անօ- թութիւնը համար գնացէք ասկէ ու գացէք. 34 Ես ձեր պզտիկ եղբայրը ինծի բերէք, որ գիտամ թէ դուք լրտեսներ չէք, հապա չհա- տակ հաւատ ընծայեցէք. ձեր եղբայրը ձեզի կը տամ, ու ես երկրին մէջ տասնտուր բրէք. 35 Ու եղան որ իրենց քսրթերը պարպած տանը- նին, ահա տամէն մէկուն տոպրակը իր քսրթին մէջն էր. և իրենք ու իրենց հայրն ալ տոպրակին ծարերները տեսած՝ վախ- 36 ցան. Ես անոնց հայրը Յակոբ բսաւ անոնց, Ինծ անօրդի թողուցիք. Յովսէփ չկայ, Շմաւոնը չկայ, Բենիամինն ալ պիտի առնէք. ա- 37 նոնց ամէնը իմ դէմս եկաւ. Ես Ռուբէն խօսեցաւ իր հօրը ու բսաւ, թէ որ ես զա- նոնք քեզի չբերեմ, իմ երկու որդիներս մեռ- ցուր. զանոնք իմ ձեռքս յանձնէ, ու ես քե- 38 զի նոր կը բերեմ անոնք. Բայց Ցակոբ բսաւ, իմ որդիս ձեզի հետ չիջնէ. ինչու որ անոր եղբայրը մեռած է, ու անոնք միայնակ մնաց. և վէմ որ ձեր երթալու ճամբուն մէջ անոր փորձանք մը պատահելու ըլլայ, իմ ճերմակ մազերս տրտմութեամբ դերեզմանը պիտի իջեցընէք.

ԳԼ. ԽԹ

1 Ցակոբ գժտութիւն կը համարուի բնակութիւնը երկրին. 18 Յովսէփ իր եղբայրները կ'ընդունի. 31 անոնց խնջոյք մը կ'ընէ.

1 Ես սովը աստիճանաբար երկրին մէջ. (2) Ու եղաւ որ երբ Եգիպտոսէն բերած պաշարնին կերան հատցուցին, հայրերնին բսաւ անոնց, Գացէք նորէն մեզի քիչ մը ուտելիք ծախ- 3 ուտէք. Ես Ցուդա պատասխան վկայութեամբ խօ- սելով՝ բսաւ, Թէ որ ձեր եղբայրը հետերնիդ 4 չերթայ, իմ երեսս պիտի չտեսնէք. Թէ որ մեր եղբայրը մեզի հետ խրկես, կ'իջնենք 5 ու քեզի ուտելիք ծախու կ'առնենք. Բայց թէ որ չխրկես, չենք իջներ. ինչու որ այն մար- դը բսաւ մեզի, Թէ որ ձեր եղբայրը հետերնիդ 6 չերթայ, իմ երեսս պիտի չտեսնէք. Ես Իսրայէլ բսաւ, Ինչո՞ւ համար չարութիւն բրիք ինծի՝ այն մարդուն խնդրելով թէ ու- 7 րիշ եղբայր ունիք. Ես անոնք բսին, Այն մար- դը մեզի համար ու մեր ազգականներուն համար ճշդիւ հարցուց՝ բսելով, Ձեր հայրը տակաւին ողջ է, եղբայր ունի՞ք. և մենք

---

2 Տես ա Թագ. ա. 22. ե. 11. 3 Ղև. իե. 13. Կրկ. ժե. 11. 4 Հմր. ա. 21. Գաղ. իդ. 10. 5 Խոս. 23. Ծագ. իգ. 5. 9. Ելից. ե. 15. Ասահ. խա. 13. Մատ. է. 5. 6 Գաղ. ա. 21. 7 Գաղ. ի. 3. գ Ցղուց. բ. 38. բ Մն. խդ. 44. Սաղ. թ. 18. Դան. ժա. 35. 51. 8 Մատ. է. 44. Հռոմ. ը. 17. 23. 31. 9 Տես գաղ. խգ. 21. 10 Գաղ. իգ. 10. 11 Տես գաղ. խգ. 23. 12 Գաղ. խգ. 14. 13 Հմր. 12. Գաղ. ի. 33. խգ. 15. 14 Հմր. 15. 19. 20. 15 Հմր. ա. 45. Գաղ. խգ. 29. Գաղ. ի. 30. խգ. 21. — Գաղ. խա. 34. 37. 16 Գաղ. խբ. 20. խգ. 13.

աս խօսքերուն համեմատ պատասխան տուինք անոր. արդեօք մենք կրնայինք դիտնալ որ անիկա պիտի ըսէ ինչ որ ըսաւ՝
8 ցՔեզ եւ Բաղադ իր հօրը խոպոպիլին ըսաւ, Ցգան ինծի հետ խրխէ, ու կլլինք երթանք, որ ոչ մեզի ու չմեռնինք, մենք ալ՝ դուն
9 ալ՝ մեր ընտանիքներին ալ • Եա երաշխաւոր կ'ըլլամ անոր համար. դանիկա իմ ձեռքէս պահանջէ. Թէ որ անիկա քեզի չերթեմ, ու քու առիդ չկայնցնեմ, յաւիտեան քեզի
10 յանցաւոր ըլլամ։ Քանի թէ որ չյապաղինք, մենք հինա երկրորդ անգամ դարձած կ'ըլ-
11 լայինք • եւ անոնց հայրը խոպոպիլ ըսաւ անոնց, Եթէ այդ պէս է, հինա աս բրէք • Ձեր անուն-ներուն մէջը երկրիս ամէնէն ազնիկ պատուղ-բէն առէք, ու Տմորդուն բնծայ տարէք, քիչ մը Ի բալասան եւ քիչ մը մեղր, համեմներ ու
12 գինուա, փոտուզ ու նուշ • Եւ ձեռքերնիդ կրկնապատիկ սուակ առէք, ու ձեր քարձե-րուն բերանը եղած սուակը՝ որ ետ բերուե-ցաւ, ձեռքերնիդ ետ տարէք • գուցէ
13 սխալմունք եղած էր • Եղբայրնիդ ալ առէք, եւ
14 ու երէք նորէն այն մարդուն դացէք • եւ Ամենակարող Աստուած ձեզի ողորմ դարձնէ առջի այն մարդուն առջեւը, որ ձեր մէկալ եղ-բայրը ու բենիամինը ետ ղրկի • և Ինա թէ որ անզաւակ մնալու եմ, թող անզաւակ մնամ։
15 Եւ մարդիկը առին այս բնծաները, ու ձեռ-քերնին կրկնապատիկ սուակ առին՝ նաեւ բե-նիամինը, ու երան եգիպտոս իջան, և Յով-
16 սեփին առջեւը կայնեցան • Եւ երբ Յովսէփ բենիամինը անոնց հետ տեսաւ, հիւր տանը վերակացուին ըսաւ, Ցգան տար այս մարդիկը, ու Տպատրաստէ՝ ինչու որ այս մարդիկը կէսօրին
17 ինծի հետ պիտի ճաշեն • Եւ այն մարդը Յով-սեփին բանին պէս ըրաւ • ու այն մարդը
18 Յովսեփին տունը տարաւ • Եւ մարդիկը վախցան Յովսեփին տունը տարուելնուն համար, ու ըսին, Ադջի անոգութին մեր քարձերուն մէջը դարձած սուակին համար կը տարուինք, որ Ինձ յարձակի, ու մեր վրայ խյեայ, մեզ Ծառաներ առնէ՝ ու մեր
19 էշերը • Եւ Յովսեփին տանը վերակացուն եղող մարդուն մօտեցան, ու տանը դրանը
20 մէջ խօսեցան անոր • Ու ըսին, Ո՜հ, տէր, նաս-կէ առաջ կէսակուր ծախու առնելու իջանք •
21 Ու Վեցաւ որ երբ իջեւանը եկանք, ու մեր քարձերը բացինք, ահա ամէն մէկին սուակը իր քարձին բերանն էր, մեր սուակը լման կշռովքով • և դանիկա մեր ձեռքով
22 նո բերինք • Ու ձեռքերնուս մէջ ուրիշ քա-սակ բերինք՝ կէսակուր ծախու առնելու հա-մար • չենք գիտեր թէ ով դրաւ մեր սուա-
23 կը մեր քարձերուն մէջ • Եւ անիկա ըսաւ, Խաղաղութիւն ձեզի, մի վախնաք • Ձեր Ա-ստուածը և ձեր հօրը Աստուածը ձեզի գանձ տուաւ ձեր քարձերուն մէջ • Դէտ սուի ձեր սուակը •՝ Եւ Շմնաձը դուրս հանեց անոնց •
24 Ու այն մարդը Յովսեփին տունը տարաւ, մարդիկը, և ջուր տուաւ, Ահ, Ի՛ոտ մարդիկը լուացին, ու անոնց էշերուն կեր տուաւ • Եւ անոնք բնծաները պատրաստե-ցին մինչեւ Յովսեփին կէսօրուան գալը • քան-զի լսեցան որ հոնկ հաց պիտի ուտեն։
26 Եւ երբ Յովսէփ տունը եկաւ, իրենց ձեռ-քը եղած բնծաները անոր մատուցին տանը մէջ, ու Ի մինչեւ գետինը Շ-ԸՂ անոր խոնար-
27 հութիւն ըրին • Եւ անոնց Ոզջութիւնը հար-ցուց՝ ըսելով, Ա՞ն ձեր ծեր հայրը՝ Որուն վրայով խօսեցաք Ընդ, ապրի՞կ է • տակաւին
28 ո՞ղջ է • Եւ ըսին, Փա Ծառազ մեր հայրը ապրի՞կ է, տակաւին ոզջ է • և Ծուխցան ու
29 խոնարհութիւն ըրին • Եւ իր աչքերը վեր-ցուց, ու Վրս մօրը որդին՝ իր եղբայրը Բե-նիամինը տեսաւ, և ըսաւ, Ա՞ն է ձեր պզտիկ եղբայրը, Որուն վրայով խօսեցաք ինծի • ու
30 դեռ իմ՝ Եւ Յովսէփ շտապով եղաւ • քանզի Ի իր ապիրքը դալարեցաւ իր եղբօրը վրայ, և լալու Ի՛ կը փնտռէր • ու ներքին սենեակը
31 մտաւ ու Ո՛հն լացաւ • Եւ լուացաւ իր երեսը ու դուրս ելաւ • և զսպեց ինքզինքը ու
32 ըսաւ, Հաց բերէք • Եւ իրեն զատ, ու անոնց զատ, և իրեն հետ ուտող եգիպտացիներուն զատ դրին • քանզի եգիպտացիները երբեմն գոց հետ հաց չեն կրնար ուտել, ինչու որ
33 Եգիպտացիներուն գզուելի էր • Եւ նոտան անոր առջեւը, անդրանիկը իր անդրանկու-թեանը պէս, և պզտիկը իր պզտիկութեանը պէս • և մարդիկը իրարու նայելով կը զար-
34 մանային • Եւ անիկա իր առջեւէն բաժիններ իրկեց անոնց • բայց բենիամինին բաժինը մի-կալներուն բաժինէն հինգ անգամ աւելի էր • և խմեցին ու հանոր հետ միկտեղ զուարթացան։

ԳԼ • ԽԹ

1 Յովսէփ իր եղբայրները ձմրայնն եւ գործքերնուս համար հնարք կը բանեցնի • 14 Յուդային խնամարկ ապաշխարէ •

1 Եւ իր տաներ վերակացուին հրաման ըրաւ, ըսելով, Ա՛ն մարդոցը քարձերը տանել կրնցածնուն չափ ուտելիք լեցուր, ու ամէն

2 Մկաւն առակը իր քուրձին բերանը գիր։ Եւ
ասէ պապիկին քուրձին բերանը իմ գաւա-
ռքրս՝ արծաթի գաւաթը ու իր պաշարին ըս-
առակը գիր։ Ու անիկա ծովեզերքն բառած խօս-
քերն պէս ըրաւ։
3 Եւ առաւօտուն լուացածէն պէս մարդիկը
4 խրկուեցան, իրենք ու իրենց էշերը։ Անոնք
քաղաքէն էլլելով դեռ չհեռացած, ծովեզ-
իր տաներ վերակացուին բաւ, եկիր՝ ան մարդ-
դացը հանէն վազէ, ու անոնց հասիր և իմ-
անունց, ինչու՞ բարիին փոխարէն չար հա-
5 տուցիք։ Ա՛ն չէ՞ որուն մէջէն իմ տէրս
կը խմէ, ու անով կը հմայէ։ առանկ ընէ-
6 լով՝ գէշութիւն կրնիք։ Եւ անիկա հասաւ
տնանց, և բաւ անանց առ նոյն խօսքերը։
7 Եւ բան անոր, ինչո՞ւ իմ տէրս առանկ խօս-
քեր կը դրացի։ քաւ լիցի որ քու ծառա-
8 ներդ առանկ բան մը ընեն։ Ահա՛ մեր քուր-
ձերուն բերանը գտած առակնիս քանանու
երկրէն քեզի հետ բերինք։ ուրեմն ի՞նչպէս
քու տիրոջդ առանէն արծաթի կամ ոսկի պիտի
9 գտնինք։ Քու ծառաներուդ որուն քովը
որ գտնուի, իմաց անիկա մեռնի, ու մենք
10 ալ իմ տիրոջս ծառաները ըլլանք։ Եւ անի-
կա բաւ, Հիմա ճիշդ ձեր բառածին պէս
իմաց ըլլայ։ որուն քովը որ գտնուի, ան ինձի
ծառայ ըլլայ, ու դուք անպարտ ըլլաք։
11 Ուստի ամէն մէկը արագութեամբ իր քուրձը գե-
տինը իջեցուց, ու ամէն մէկը իր քուրձը
12 բացաւ։ Եւ անիկա մեծէն սկսեց փնտռել,
ու մինչև պզտիկը նայելցաւ։ և գաւաթը բե-
նիամինին քուրձին մէջ գտնուեցաւ։
13 Անոնք իրենց հանդերձները պատռե-
ցին։ և ամէն մէկը իր էշը բեռցուց ու քա-
14 ղաքը դարձան։ Եւ Յուդա ու անոր եղբայր-
ները Յովսեփին տունը եկան, և անիկա տա-
կաւին հոն էր, ու հանոր առջևը գետինը ին-
15 կան։ Եւ Յովսեփ բաւ անոնց, Ա՛ս ի՞նչ բան
է որ ըրիք։ չէ՞ք գիտեր որ ինձի պէս մարդ
16 մը անշուշտ կրնայ հմայել։ Եւ Յուդա բաւ,
իմ տիրոջս ի՞նչ բանը, ի՞նչ խօսինք, կամ
ի՞նչպէս արդարացընենք ինքզինքնիս. Աս-
տուած քու ծառաներուդ յանցանքը բրա-
նեց։ ահա մենք մեր տիրոջը ծառաներ ենք,
մենք ալ՝ անիկա ալ՝ որուն քովը գտնուեր
17 գտնուեցաւ։ Եւ անիկա բաւ, Հեռու լիցի
որ ես այդպէս ընեմ։ հապա ան մարդը՝ որուն
քովը գաւաթը գտնուեցաւ, անիկա ինձի ծա-
ռայ ըլլայ, ու դուք խաղաղութեամբ ձեր
հօրը երթաք։
18 Անոնք Յուդա մօտեցան անոր ու բաւ,
Ո՛ն, տէր իմ, ընորհք ըրէ՝ թող քու ծառադ
խօսք մը խօսի իմ տիրոջս ականջներուն, ու
ծառայիդ վրայ հքու բարկութիւնդ չբոր-
բօքի։ ինչու որ դուն փարաւոնին պէս ես։
19 Իմ տէրս իր ծառաներուն հարցուց՝ ըսելով,
20 Հայր կամ եղբայր ունիք։ Եւ մենք ըսինք
մեր տիրոջը, Ի՛ն հայր մը ունինք, և
Ի՛ն նէ ծերութեան տղեկ պզտիկ
որդի մը ունի, ու անոր եղբայրը մեռած է, և
միայն անիկա իր մօրմէն մնաց, ու անոր հայրը
21 կը սիրէ զանիկա։ Եւ քու ծառաներուդ բսիր,
22 Ի՛նձի իջեցուցէք անիկա, որ ետեսնեմ։ Եւ
իմ տիրոջս բսինք, Տղան իր հայրը չկրնար
ձգել. քանզի Ի՛ն որ իր հայրը ձգելու ըլլայ,
23 անիկա պիտի մեռնի։ Եւ քու ծառաներուդ
բսիր, Ի՛ն որ ձեր պզտիկ եղբայրը ձեզի հետ
չիջնէ, իմ երեսս ալ՝ պիտի չտեսնէք։
24 Ու երբոր քու ծառայիդ իմ հօրս ելանք, իմ
25 տիրոջս խօսքերը պատմեցինք անոր։ Եւ հայր
մեր բաւ, Դարձեք նորէն, ո՛ մեզի քիչ մը
26 կեռակուր ծախու առէք։ Եւ մենք բսինք,
Չենք կրնար իջնել. Ի՛ն որ մեր պզտիկ եղ-
բայրը մեր հետը ըլլայ, անտանելի կ՚իջնենք.
ինչու որ պիտի չկրնանք տեսնել այն մարդուն
երեսը, Ի՛ն որ մեր պզտիկ եղբայրը մեր հե-
27 տը չըլլայ։ Եւ քու ծառադ իմ հայրս բաւ
մեզի, Դուք գիտէք որ իմ կնիկս երկու ո-
28 ՛ի ծնաւ ինձի։ Եւ մէկը թողլս ելաւ, ու
ես բսի, Անշուշտ ճզ գիշատուած է,
29 ու մինչև հիմա գինքը չտեսայ։ Եւ Ի՛ն որ
տանիկա ալ քովէս առնէք, ու անոր փորձանք
մը պատահի, իմ ճերմակ մազերս տրտմու-
30 թիւնով գերեզմանը պիտի իջեցնէք։ Ուստի
հիմա՝ երբոր քու ծառայիդ իմ հօրս երթամ,
ու տղան մեր հետը չըլլայ, հանոր հոգին որ-
31 դուն հոգւոյն հետ կապուած ըլլալով, երբ-
որ տեսնէ Ի՛ն տղան չկ՚ելլ, պիտի մեռ-
նի. և ծառաներդ քու ծառայիդ մեր հօրը
ճերմակ մազերը տրտմութեամբ գերեզմանը
32 պիտի իջեցնեն։ Ինչու որ ծառադ տղան
հառնար իմ հօրս երաշխաւոր եղայ՝ բսելով,
Ի՛ն որ ես անիկա քեզի չբերեմ, իմ հօրս
33 յանհետանն յանցաւոր ըլլամ։ Ուստի հիմա
կ՚ապաչեմ քեզի, հոդուն տեղը ծառադ իմ
տիրոջս ծառայ մնայ, և տղան իր եղբայրնե-
34 րուն հետ ելլէ։ Քանզի Ի՛ն որ տղան իմ հե-
տս չըլլայ, ի՞նչպէս ելլեմ իմ հօրս. չըլլայ
որ իմ հօրս գալու փորձանքը տեսնեմ։

ԳԼ. ԽԵ

1 Յովսէփ չկրնար իր հղայրներուն կը համբերեն. 5 անոնց բա-
ները նետուծոյ ծախսիանութեամբ ապտակ կը տիպիպուկ
գանոնք. 9 ու կը խրկեն որ հայրը բերեն. 16 Փարաւոն ա-
ռ բանին կը հաճի. 21 Յովսէփ անանց ծախսուն պատրաստ
կու սաց. ու գանոնք կը յորդորէ որ իրեն բանենան
ձէրենին. 25 Յակոբ իր որդւոյն ըսելը առնելով կը զբօ-
նայ։

ա ԳԼ. խգ. 31.
բ ԳԼ. ը. 31.
գ ԳԼ. լե. 29. 31.
Թուա. ժգ. 6.
դ ԳԼ. լե. 1.
ե Հմր. 3.
զ Հմր. 9.
է Թուա. ա. 31.
ը ԳԼ. լե. 1.
թ ԳԼ. ժբ. 36. 38.
Եզր. ը. 22.
ժ ԳԼ. լե. 3.
ի Ածաղ. իե. 15.
լ ԳԼ. խբ. 13. 20.
խ Ելից. ոչ բան
վրայ գրած.
ծ ԳԼ. խգ. 3. 5.
կ ԳԼ. խգ. 9.
հ ԳԼ. խէ. 19.
ձ ԳԼ. լե. 33.
ղ ԳԼ. խբ. 36. 38.
ճ ա Թագ. ժբ. 1.
մ ԳԼ. խգ. 9.
յ Եզր. ը. 38.

1 Եւ Յովսէփ չկրցաւ զսպել ինքզինքը բոլոր
իր քովը կայնողներուն առջեւ, ու պոռաց՝
Ձգեցէք զուրս Հանեցէք բոլոր մարդ իկը։ Եւ երբ
Յովսէփ ինքզինքը իր եղբայրներուն ճանչ-
2 ցուց, քովը մարդ մը չկեցաւ։ Եւ ձայնը վեր-
ցնելով լացաւ. ու եգիպտացիք լսեցին, ու
3 փարաւոնին տունն ալ լսեց։ Եւ Յովսէփ բսաւ
իր եղբայրներուն, Ես Յովսէփն եմ. իմ հայ-
րս ասկա՞ն ա՞ղջ է. ու եղբայրները չկրնա-
ցին պատասխան տալ անոր, ետեւ որ անոր
4 առջեւը ապշած մնացին։ Եւ Յովսէփ բսաւ
իր եղբայրներուն, Ինծի մօտ եկէք. անոնք
ալ մօտ եկան. և բսաւ, Ես ձեր եղբայրը
Յովսէփն եմ, որ եգիպտաց աշխարհը ծախ-
5 ցիք։ Ուստի հիմա դիս հոս ծախելնուդ համար
մի վշտանաք, ու ձեզի ծանր չերեւնայ. հին-
չու որ Աստուած խրկեց դիս ձեր առջեւէն
6 կեանք պահելու համար։ Քանզի երկրիս վրը
քսան տարին երկրագործ մարդ մը ու հնձել-
ու հնձոց չի կայ, ոչ ալ
7 հունձք պիտի ըլլայ։ Եւ Աստուած դիս ձեր
առջեւէն խրկեց՝ որ երկրի վրայ ձեզի ապրուստ
պահէ, և մեծ ազատութիւնով ձեզ ապրեց-
8 ցընէ։ Եւ հիմա դիս հոս խրկողը դուք չէք,
հապա Աստուած է. ու դիս փարաւոնին հայր՝
և իր բոլոր տանը տէր՝ ու եգիպտոսի բոլոր
9 երկրին իշխան դրաւ։ Շուտով իմ հօրս եկէք,
ու ըսէք անոր, Ասկայէն կ'ըսէ քու Յովսէփ
որդիդ, Աստուած բոլոր եգիպտոսին տէր դրաւ
10 դիս. չյապաղես՝ ինծի իջնես։ Եւ կ'բնակիս
երկրին մէջ պիտի բնակիս, որ ինծի մօտ ըլ-
լաս, դուն ու քու որդիդ՝ և քու որդւոց
որդիդ՝ և հօտերդ ու արջառներդ՝
11 և քու բոլոր ունեցածդ։ Եւ հոն քեզ պիտի
սնուցանեմ. ետեւ որ տակաւին հինգ տարի
սով կայ. չըլլայ որ դուն ու քու տունդ
և քու բոլոր ունեցածդ չքաւորութիւն քա-
12 շէք։ Եւ ահա ձեր աչքերը ու իմ եղբօրս
Բենիամինին աչքերը կը տեսնեն՝ որ Ես
13 խօսողը իմ բերանս է։ Ու եգիպտոսի մէջ
իմ ունեցած բոլոր փառքս, ու ձեր բոլոր
տեսածը պատմեցէք իմ հօրս. և շուտով իմ
14 հայրս հոս իջեցուցէք։ Եւ իր եղբօրը Բենի-
ամինին պարանոցին վրայ ինկաւ ու լացաւ.
Բենիամին ալ անոր պարանոցին վրայ լա-
15 ցաւ։ Եւ իր բոլոր եղբայրները համբուրեց,
ու անոնց վրայ լացաւ. և անկէ ետքը իր եղ-
բայրները խրին խօսեցան։
16 Եւ ասոր լսուեցաւ փարաւոնին տանը [illegible]
ցաւ թէ Յովսէփին եղբայրները եկեր են.
17 ձկրի եղաւ։ Եւ փարաւոն բսաւ Յովսէփին,
Քու եղբայրներուդ բսէ, Ասկա ըրէք. ձեր անա-
սուններէն բեռցուցէք, ու փութաստ երկիրը
18 գացէք. Եւ ձեր հայրը ու ձեր ընտանիքներդ
առէք, ու ինծի եկէք. և եգիպտոսի երկրին
ապիկ ոեզ ձեզի տամ, ու երկրին պարարտու-
19 թենէն ուտէք։ Եւ քեզի հրաման եղաւ. ասա
ըրէք. Ձեր տղաքներուն համար ու ձեր կը-
նեիներուն համար եգիպտոսի երկրէն կառ-
քեր առէք ձեզի, և ձեր հայրը բերէք ու
20 եկէք։ Եւ ձեր կարասիքին մի՛ նայիք. հին-
չու որ բոլոր եգիպտոսի երկրին բարիքը ձե-
րը՛ն է։
21 Եւ Իսրայէլին որդիները անանկ ըրին. և
Յովսէփ անոնց կառքեր տուաւ փարաւոնին
խօսքին պէս, ու ճամբու համար պաշար
22 տուաւ անոնց։ Անոնց ամէն մէկուն զոյգ զոյգ
փոխելու հագուստներ տուաւ, բայց Բենիա-
մինին երեք հարիւր արծաթի ու հինգ
23 ձեռք փոխելու հագուստ տուաւ։ Եւ իր հօրը
ասոր պէս բաներ խրկեց. տասը էշ եգիպտոսի
բարիքներով բեռցած՝ և տասը էգ էշ ցորենով
ու հացով և ուտելիքներով բեռցած՝ իր հօրը
24 ճամբորդութեանը համար։ Ալապէս իր եղ-
բայրները խրկեց, ու գացին. և բսաւ անոնց,
Ճամբուն մէջ չխռովիք։
25 Եւ անոնք եգիպտոսէն եկան, ու գէպ ի
Քանաան երկիրը իրենց հօրը Յակոբին գացին.
26 Եւ անոր պատմեցին բսելով, Յովսէփ տա-
կաւին ողջ է, ու եգիպտոսի բոլոր երկրին
իշխանը անիկա է. Եւ Յակոբ սիրտը մարե-
27 ցաւ, քանզի անոնց չհաւատաց. Եւ անոր
պատմեցին Յովսէփին բոլոր խօսքերը որ իրենց
բսեր էր, ու երբոր տեսաւ Յովսէփին խրկած
կառքերը զինքը տանելու համար, անոնց հո-
28 րը Յակոբին հոգին ողջունցաւ։ Եւ Իսրայէլ
բսաւ, Բաւական է. իմ որդիս Յովսէփ տա-
կաւին ողջ է. երթամ ու տեսնեմ՝ առաջ
տեսնեմ անիկա։

ԳԼ. ԽԶ

1 Յակոբ բնակուելի մէջ Աստուծմէ կը քաջալերուի։ 5 Ամէն
իր ընտանիքով եգիպտոս կ'երթայ։ 8 Եգիպտոս գացողներ
անուններ։ 29 Յովսէփ իր հայրը Յակոբը դիմա-
ւորելու կ'ելլէ։ 31 Կը տարվի՝ որ եղբայրներուն թե՛ ինչ
պատասխան տան փարաւոնին։

1 Եւ Իսրայէլ իր բոլոր ունեցածովը ճամբայ
եկաւ, ու Բերսաբէէ եկաւ. և Իր հօրը Ի-
2 սահակին Աստուծոյն զոհեր մատուց։ Ու Աս-
տուած Ղիշերուան տեսիլքի մէջ խօսեցաւ

ա Թուա. ժգ. 1։
բ Գոբ. է. 13։
գ Ցոր. դ. 3։ Ելք. 15։ Ա՛սաս. ժգ. 26։ Ա՛սար. գ. 30։
դ Դէւ. լե. 28։
ե Ելս. ի. 8։ բ Կոր. ը. 7։
զ Գէւ. ծ. 20։ Ա՛սպ. ԻԸ. 16։ Ծն. ԽԶ. 15։ Ա՛սաս. ժգ. 26։
է Գէւ. խ. 45։ Դատ. ժե. 10։ Ցոր. ԽԶ. 16։
ը Գէւ. խե. 1։
թ Գէւ. խը. 33։
ժ Գոբ. է. 14։
ի Գէւ. խա. 37։
լ Գէւ. խե. 28։ Թուա. ժը. 18. 29։
խ Եչ՛ր. ձեր աչքը չբնայի։
ծ Թուա. գ. 16։
կ Գէւ. խդ. 34։
հ Գոբ. ԽԲ. 24։ Ա՛սպ. ՀԽ. 1։ Գաս. ի. 41։
ձ Գէւ. խա. 31. 33։
ղ Գէւ. խբ. 10։
ճ Գէւ. խգ. 24. 25։ Ելք. 13։ լա. 42։
մ Գէւ. ժե. 1։ Ցոր. լգ. 14. 15։

Խոպակէին ու բսաւ, Ցակոբ, Ցակոբ. և անի-
3 կա բսաւ. Ահա ես եմ։ Եւ բսաւ Ասծ
Եմ Աստուած՝ Հրա Հօրդ Աստուածը. Եղիա-
ստա իջնելու մի վախնար, ինչու որ Հնդ մեծ
4 ազգ մը պիտի բնեմ քեզ։ Կեր քեզի հետ ես-
դիպատա պիտի իջնեմ, նաև Հրեզ անչշա
պիտի հանեմ, ու Յովսէփ պիտի դնէ իր ձեռ-
5 քը քու աչքերուդ վրայ։ Եւ Ցակոբ ելաւ
Բէրսաբէէն. ու իսրայէլին որդիները տարին
իրենց Հայրը Ցակոբը ու իրենց ազատները
և իրենց կիներն ալ կառքերով, Հրանք որ
6 փսատան իրենց գանկա տանելու Համար։ Եւ
ասին իրենց անասուններն ու իրենց ստա-
ցուածքը՝ որ ձանուցած երկրին մէջ ստացեր
էին, ու եղիաստա եկան Ցակոբ ու անոր
7 բոլոր սերունդը իրեն հետ. իր որդիները ու
իր որդւոցը որդիները իր հետը՝ իր աղջիկ-
ները ու իր որդւոցը աղջիկները և իր բոլոր
սերունդը իր հետ եղիաստա բերաւ։
8 Եւ Հասուն են իսրայէլի որդւոցը անուն-
ները որ եղիաստա եկան։ Ցակոբ ու անոր որ-
9 դիքը. Ցակոբին անդրանիկը Ռուբէն. Եւ
Ռուբէնին որդիքը՝ Հնոք, ու փաղսաս, և
10 Հսրոն ու Քարմի. Եւ Շնաստնին որդիքը՝
Ցամուէլ, ու Ցամին, և Հհադ, ու Ցաքին,
և Սահաս, ու Քանանացի կնկանը որդին
11 Սաուղ. Եւ Ղևիին որդիքը՝ Գերսոն, կա-
12 հաթ ու Մերարի. Եւ Յուդային որդիքը՝
Էր, ու Հնան, և Սելա, ու Փարէս և Զարա.
բայց Էր ու Հնան Քանանա երկրին մէջ մե-
ռան. և Փարէսին որդիքը՝ Հսրոն ու Համուլ.
13 Եւ Իսաքարին որդիքը՝ Թովղա, ու Փուա,
14 և Յոբ ու Սամրոն. Եւ Զաբուղոնին որդի-
15 քը՝ Սարէդ, ու Եղոն և Յաղէլ. Ասոնք են
Լիայեին որդիքը, որոնք Միջագետին մէջ Ծնաւ
Ցակոբին, ու անոր Դինա ազջիկը. անոր բո-
լոր որդիները ու ազջիկները երեսուներեքնէ
16 հոգի էին։ Եւ Գադին որդիքը՝ Սափոն, ու
Հնգի, Սունի, և Եսբոն, Էրի, ու Արոդի և
17 Արելի. Եւ Հսերին որդիքը՝ Ցեմնա, ու Ցե-
սուա, և Ցեսուի, ու Բարիա, և անոնց քոյ-
րը Սարա. և Բարիային որդիքը՝ Փաղէթ ու
18 Մելքիել. Հսոնք են Զիղպային որդիքը՝ որոն
որ Լապան իր Լիա աղջկանը տուաւ. և անոնք
կա Ծնաւ տասնըվեց Ցակոբին՝ տասնուվեց հոգի.
19 Ցակոբին կնկանը Ռաքելին որդիքը՝ Յովսէփ
20 ու Բենիամին. Հրու Յովսէփին՝ եգիպտոսի երկ-
րին մէջ Մանասէ ու Եփրեմ Ծնաւ, որոնք
Ասենդ փաղաքրին քոմրն եղող Պետափրային

21 աղջիկը Ասանէթ Ծնաւ անոր. Հրու Բենիամի-
նին որդիքը՝ Բաղա, ու Բաքեր, և Ասբել, Գե-
րա, ու Նհեման, Հխի, ու Ռոսս, Մոսփիմ,
22 և Ովփիմ ու Արդ. Ասոնք են Ռաքելին որ-
դիքը՝ որոնք Ծնան Յակոբին, ամէնը տասն-
23 ուչորս հոգի. Հրու Դանին որդիքը՝ Հուսիմ.
24 Հրու Նեփթաղթալիին որդիքը՝ Յասիել, ու Գու-
25 նի, և Յասեր ու Սիղլեմ. Ասոնք են Բաղ-
զային որդիքը՝ որն որ Լապան իր Ռաքել ազ-
ջիկը տուաւ. ու անոնք Յակոբին ասնք Ծը-
26 նան. ը ամէնը եօթը հոգի էին. Ցակոբին
հետ եգիպտոս եկող բոլոր հոգիները, որ ուռոր
երասքէն ելած էին, Յակոբին որդւոցը կինե-
ներէն զատ՝ ամէնը վաթսունվեց հոգի էին.
27 Եւ Յովսէփին որդիքը՝ որ եգիպտոսի մէջ
անոր Ծնան, երկու հոգի էին. եգիպտոս գա-
ցող Յակոբին տունը բոլոր հոգիները եօթա-
տասուն էին.
28 Եւ անիկա Յուդան իր առջևէն իսրայէլ
Յովսէփին, որ Գեսեմի ցուցնէ իրեն. և ա-
29 նոնք Հրեսեմի երկիրը եկան. Եւ Յովսէփ իր
կառքը պատրաստեց, ու իր Հայրը իսրայէլը
դիմաւորելու Համար Գեսեմ ելաւ. և երբ
անոր դէմը ելաւ, Հանոր պարանոցին վրայ
ինկաւ, ու չատ մը ատեն անոր պարանոցին
30 վրայ լացաւ. Եւ իսրայէլ բսաւ Յովսէփին,
Հիմա քու երեսդ տեսնելէս ետքը ինդ մեռ-
31 նիմ. ինչու որ ապահովեր ես դուն. Եւ Յովսէփ
իր եղբայրներուն ու իր Հօրը տունը բսաւ,
Ելլեմ և փարաւոնին պատմեմ, ու ըսնմ
անոր, Իմ եղբայրներս ու իմ Հօրս բնտանիքը
32 որ Քանանա երկրին մէջ էին, ինծի եկան. Եւ
ան մարդիկը Հովիւներ են, ինչու որ խաշնդ
ապր են, և իրենց Հօտերը ու իրենց ար-
ջառներն և իրենց բոլոր ունեցածը բերին.
33 Եւ երբոր որ երբ փարաւոն ձեզ կանչէ, ու
34 ըսէ Ինչ է արհեստդ, ըսէք, Քու
ծառաներդ Հմիր մանկութենէն մինչև
հիմա՝ մենք ալ, մեր Հայրերն ալ, Հրաշնդ ապր
ենք. որ Գեսեմի երկրին մէջ բնակիք. ինչու
որ ամէն Հովիւ եգիպտացւոց ատելի
չգիր է.

Գլ. Խե

1 Յովսէփ իր եղբայրներուն հինգը, ու ու իր Հայրը Փարաւ-
նին կը ներկայացնէ. 11 անոնց բնակարան ու ապրուստ
կու տայ. 13 Եգիպտացւոց սատը. 16 անասուններէրը.
18 ու կոչտերը Փարաւոնին Համար ճառնէ. 21 Քաղաքացւոց երկիրը ծախու չառնէր. 23 Երկրի արմկին.
բան հինգերորդ մասը Թագաւորին տալու պարտաւոր կը

ը Գլ. խը. 11.
թ Գլ. ժբ. 1. բ Օր. խգ. 1.
ժ Գլ. իբ. 11. խբ. 11.
ի Գլ. իե. 16. ե. 13. 24. 25. Եզ. գ. 9.
ժա Գլ. ե. 1.
ժբ Գլ. խե. 11.
ժգ Գլ. խե. 19. 21. բ Օր. խգ. 1. Ցես. ե. 1. Սաղ. ձէ. 13. Նա. ձր. 1.
ժդ Եզ. ա. 1. գ. 11. Ես. խգ. 11. = Մն. ե. 1.
ժե Գլ. իբ. 1. 7. 10. = Մն. բ. 5.
ժզ Գլ. իբ. 22. = Մն. բ. 5.
ժէ = Մն. է. 1.
ժը = Մն. է. 1. 16.
ի = Մն. բ. 3. 7. 11.
ի Գլ. իբ. 3. 7. 10. = Մն. բ. 5.
ի Գլ. իբ. 22. = Մն. բ. 5.
ի = Մն. է. 1.
ի Եզ. գ. 15. = Մն. գ. 34.
ի = Մն. գ. 34.
ի = Մն. է. 1.
ի Գլ. խ. 19. 21. = Մն. ա. 11.
ի = Մն. է. 1.
ի Գլ. խ. 38. = Մն. է. 1.
ի = Մն. է. 1.
ի = Մն. է. 1.
ի Գլ. ը. 10.
ի Գլ. խբ. 24.
ի Գլ. խգ. 27.
ի Գլ. խա. 20.
ի = Մն. է. 6. ը. 1.
ի = Մն. է. 1.
ի Գլ. ա. 5. 7.
ի Գլ. խբ. 19.
ի Եզ. ա. 5.
ի Գլ. լբ. 11.
ի Օր. ժ. 22. Ցես. Գոդ. է. 14.
ի Գլ. լա. 21.
ի Գլ. խե. 1.
ի Գլ. խե. 14.
ի Ցես. Դա. բ. 19. 20.
ի Գլ. խե. 1.
ի Գլ. խե. 3. 5.
ի Գլ. լ. 33. լգ. 3. խե. 11.
ի Ահդ. 32.
ի Գլ. խգ. 34. Եզ. ը. 44.

Կիրք Եգիպտացւոց կամ ապ։ ։ ոչ Յ–կերին ապրէիք ։ ոչ ՈՅՒ կամ կ՝երդնուիր Յ–կերէիք որ դիւրաբար իբ տղերքուն հետ խառն։

15 *սուակը ։ Ու երբոր Եգիպտոսի երկրին ու Քանաան երկրին մէջ սուակը հասաւ ։ բոլոր Եգիպտացիները եկան Յակոբին ու ըսին ։ Մեզի հաց տուր ։ քանզի սուակ չըլլայուն*
16 *համար Յիւսէ՛ մեռնիմք քու առջեդ ։ Եւ Յակոբ բաւ ։ Ձեր անասուններըդ բերէք ։ և ինչ որ սուակ չկայ ։ Ձեր անասուններուն փո–*
17 *խարէն տամ Ձեզի ։ Եւ անոնք իրենց անա–սուններըդ Յակոբին բերին ։ և Յակոբ հաց տուաւ անոնց՝ ձիերուն փոխարէն, ու ոչխար–ներուն փոխարէն ։ և արջառներուն փոխարէն ։ ու էշերուն փոխարէն ։ և ան տարին զանոնք հացով կերակրեց՝ իրենց բոլոր անասուննե–րուն փոխարէն ։*
18 *Ու երբոր լմնցաւ ան տարին ։ հետեւեալ տարին եկան անոր ու ըսին ։ Մեր տիրոջմէն չենք պահեր որ սուակը հասաւ ։ և դէ անա–սուններն ալ մեր տիրոջն եղան ։ ալ բան մը չմնաց մեր տիրոջը առջեւը ։ բայց մեր անձերը*
19 *ու երկիրը։ Ինչո՞ւ համար քու աչքիդ առջեւը մեռնինք մենք ու մեր երկիրը ։ մեզ ու մեր երկիրը հացով ծախու առ ։ և մենք մեր երկիրովը փարաւոնին ծառաներ ըլլանք ։ և սերմ տուր դէն որ ապրինք ու չմեռնինք ։ և*
20 *երկիրը աւերի չըլլայ ։ Եւ Յակոբ բոլոր Ե–գիպտոսի երկիրը փարաւոնին համար ծախու առաւ ։ քանզի Եգիպտացւոց ոմանց սուր սուակ ըլլալուն համար՝ անոնց առին մէկը իր տա–*
21 *տր ծախեց ։ ու երկիրը փարաւոնին եղաւ ։ Եւ զԵգիպտոսի ամէնուին մէկ ծայրէն մինչև մէ–կալ ծայրը՝ ժողովուրդը ՚քաղաքէ քաղաք՝*
22 *փոխադրեց ։ Միայն Քահանաներուն երկիրը ծա–խու չառաւ ։ ինչու որ քահանաները փարաւոնէն ——→ բաժին ունէին ։ ու կ՝ուտէին իրենց բաժինը՝ որ փարաւոն կու տար անոնց ։ անոր*
23 *համար իրենց երկիրը չծախեցին ։ Եւ Յակոբ բաւ ժողովուրդին ։ Ահա այսօր ծախու առի Ձեզ ու Ձեր երկիրը փարաւոնին համար ։ արդ Ձեզի սերմ ——։ ու սերմանեցէք երկիրը ։*
24 *Եւ եղիք արդիւնքին հինգէն մէկը փարաւոնին պիտի տաք ։ ու չորս մասը Ձերը պիտի ըլլայ՝ որ արտին սերմ՞ ու Ձեզի և Ձեր տաներ մէջ եղողներուն ու Ձեր ապրիլներուն ուտելիք ըլ–*
25 *լայ ։ Եւ ըսին ։ Մեզ ապրեցուցիր ։ Թող մեր տիրոջը աչքին շնորհք գտնինք ։ ու փարաւո–*
26 *նին ծառաներ ըլլանք ։ Եւ Յակոբ ասոր օրէնքը հաստատեց Եգիպտոսի երկրին մէջ մինչև այս օր՝ որ հինգէն մէկը փարաւոնին ըլլայ ։ բաց ի՝ քահանաներուն երկրէն, որ փարաւոնին չեղաւ ։*
27 *Եւ Իսրայէլ Ղէմի բնակեր Եգիպտոսի երկրին մէջ։ Գեսեմի երկիրը։ ու հոն կալուածք առա–ցան, և հաճելացան ու խիստ շատցան ։*

= Գէ · Խզ · 51 ։
ֆ Գէ · Խե · 10 · Խէ · 20 ։
ֆ Գօր է · 13 ։
ֆ Գէ · Խէ · 23 ։
ֆ Գէ · Խէ · 34 ։
ֆ Գէ · Ժէ · 13 · ՐՕՐ · Խզ · 5 ։
ֆ Գէ · Խզ · 1 · Գօր · է · 11 ։
ֆ Գէ · Խէ · 34 ։
ֆ Գէ · Բ · 15 ։
ֆ Ձմ · 4 ։
ֆ Ա–Ղ · ՀՓ · 12 · ԵՒՐ · Ժա · 9 · 13 ։
ֆ Յօր · Ժզ · 1 ։
ֆ Գէ · Խե · 7 · ՀՓ · 21 ։
ֆ Ձմ · 7 ։
ֆ Եէ · ա · 11 · Ժզ · 37 ։
ֆ Ձմ · 8 ։
ֆ Գէ · Գ · 21 ։
ֆ Գէ · Խա · 20 · Գօր · է · 11 ։
ֆ Գէ · Խա · 45 ։
ֆ Գէ · ԼԳ · 15 · Ձմ · 22 ։
ֆ Ձմ · 19 ։
ֆ Եէ · ֆ · գլուխներ
ֆ Նզր · է · 24 ։
ֆ Գէ · Խզ · 3 ։

28 Եւ Յակոբ եդիցէ սերկիւն մէջ առնու-
թեամբ առաքն ապրեցաւ. ու Յակոբին՝ կենացը
առաքինեցուն օրերը հարիւր քառասունեւհինգ
29 տարի եղան. Ու երբոր Իսրայէլին մեռնելու
օրերը մօտեցան, կանչեց իր Յովսէփ որդին,
ու ըսաւ անոր, Թէ որ հիմա քու առջեդ
շնորհք գտայ, կ՚ազաւիմ քեզի՝ դնէ ձեռդ իմ
երանքիս տակը դիր, և՝ ինծի մարդասի-
րութիւն ու ճշմարտութիւն ըրէ. կ՚ազաւիմ քե-
30 զի՝ ինս եգիպտոսի մէջ մի թաղեր. Հապա ինս
հայրերուս հետ ննջեմ, ու դուն իս եգիպտա-
ցին հանես, և՝ իս անոնց դերեզմանը թաղես.
Եւ անիկա ըսաւ, Ես քու ըսածդիդ պէս պի-
31 տի ընեմ. Եւ ինքը ըսաւ, Ինծի երդում ը-
րէ. և անիկա երդում ըրաւ անոր. Եւ Իսրա-
յէլ Թանկագինին գլուխն վրայ երկրպա-
գութիւն ըրաւ.

ԳԼ. ԽԸ

1 Ասոր վրայ որ ասոնք բաները Յովսէփին
ըսուեցան, Ահա քու հայրդ հիւանդ է. և
անիկա իր երկու որդիքը Մանասէն ու Եփ-
2 րեմը իր հետը առաւ. Եւ Յակոբին պատ-
մուեցաւ ու ըսուեցաւ, Ահա քու որդիդ Յով-
սէփ քեզի կու գայ. և Իսրայէլ ուժցաւ
3 ու անկողնին վրայ նստաւ. Եւ Յակոբ ըսաւ
Յովսէփին, Ամենակարող Աստուած Քանա-
նու երկիրը Լուզի մէջ երևցաւ ինծի, ու
4 օրհնեց զիս. Եւ ըսաւ ինծի, Ահա քեզ պի-
տի աճեցընեմ ու շատցընեմ, և քեզ շատ
ժողովրդներու ազգ պիտի ընեմ. և աս եր-
կիրը քեզմէ ետքը քու սերունդիդ իւրա-
5 ւենական կալուածք ըլլալու պիտի տամ. Եւ
հիմա քու Եփրկու որդիդ՝ որ ծնաւ քեզի
եգիպտոսի երկրին մէջ քեզի եգիպտոս գա-
լէս առաջ, իմն են. Եփրեմ ու Մանասէն
Ռուբինին ու Շմաւոնին պէս իմն պիտի ըլ-
6 լան. Եւ անոնցմէ ետքը քու ծնած որդիդ
քուկդ ըլլան, — իրենց ժառանգութիւնը
մէջ իրենց եղբայրներուն անուններովը կան-
7 չուին. Եւ ես երբոր Միջագետքն կու գայի,
Քանանու երկրին մէջ ան ճամբուն վրայ որ
տակաւին Եփրաթա երթալու քիչ մը տեղ
կայ, Ռաքէլ մեռաւ իմ քովս. ու դանիէ-
կա Հոն Եփրաթային՝ այսինքն Բեթղեհեմին
ճամբուն մէջ թաղեցի.

8 Եւ Իսրայէլ տեսաւ Յովսէփին որդիները,
9 ու ըսաւ, Ո՞վ են ասոնք. Եւ Յովսէփ ըսաւ
իր հօրը, Իմ որդիներս են՝ որ Աստուած հոս
ինծի տուաւ. և անիկա ըսաւ, Շնորհք բրէ՝
10 ինծի բեր զանոնք, Որ օրհնեմ. Ու Իսրա-
յէլին աչքերը ծերութենէն ծանրացած էին,
Ոնչ՝ չէր կրնար տեսնել. և զանոնք մօ-
տեցուց անոր, ու Յովսէփ համբուրեց զանոնք
11 և գրկեց. Ու Իսրայէլ ըսաւ Յովսէփին, Ինս
չէի յուսար որ քու երեսդ տեսնեմ, և ահա
Աստուած ինծի քու սերունդդ ալ ցուցուց.
12 Եւ Յովսէփ հանեց զանոնք անոր ծունկերէն,
և իր երեսը մինչև գետինը խոնարհութիւն
13 ըրաւ. Եւ Յովսէփ առաւ անոնց երկուքն
ալ՝ Եփրեմը իր աջ ձեռքովը Իսրայէլին ձախ
կողմէ և Մանասէն իր ձախ ձեռքովը Իս-
14 րայէլին աջ կողմէ, ու մօտեցուց անոր. Եւ
Իսրայէլ իր աջ ձեռքը երկնցուց, ու Եփրե-
մին գլուխն վրայ դրաւ, որ պզտիկն էր, ու
իր ձախ ձեռքը Մանասէին գլուխն վրայ.
անիկա Իսրայէլ իր ձեռքերը փոխեց. Ին-
15 չու որ Մանասէն անդրանիկն էր. Եւ Յովսէփ
զՅովսէփ ու ըսաւ, Ան Աստուածը՝ հորս
աբրահամ ու Իսահակ քալեցին, ան Աստուածը՝ որ ծնած աուենէս
16 մինչև այսօր իս կերակրեց. Ան Հրեշտակը՝
Որ իս ամէն չարիքներէն ազատեց, օրհնէ
ասոնք պատերը, և Իմ անունս ու իմ հայրե-
րուս Աբրահամին և Իսահակին անունը ասոնց
վրայ կանչուի, ու երկրին մէջտեղը Խիստ
17 շատանան. Եւ երբ Յովսէփ տեսաւ որ հայրը
Իր աջ ձեռքը Եփրեմին գլուխն վրայ դրաւ,
իրեն Չհաճելի թուաւ. և իր հօրը ձեռքը
բռնեց՝ որ զանիկա Եփրեմին գլուխն վրայէն
18 Մանասէին գլուխն վրայ փոխագրէ. Եւ Յով-
սէփ ըսաւ իր հօրը, Ոչ այդպէս, հայր իմ.
ինչու որ անդրանիկը աս է. քու աջ ձեռքդ
19 անոր գլուխն վրայ դիր. Եւ իր հայրը չը-
զեց ու ըսաւ, Գիտեմ, որդեակ իմ, գիտեմ.
անիկա ալ ժողովուրդ պիտի ըլլայ, և ան-
կա ալ մեծ պիտի ըլլայ. բայց անոր պզտի-
կին եղբայրը անկէ աւելի մեծ պիտի ըլլայ,
ու անոր սերունդը խիստ մեծ ազգ պիտի
20 ըլլայ. Եւ ան օրը օրհնեց զանոնք ու ըսաւ,
Իսրայէլ քեզմով պիտի օրհնէ, «Աստուած
քեզ Եփրեմին պէս և Մանասէին պէս ընէ»
ըսելով. ու Եփրեմը Մանասէն առաջ դրաւ.
21 Եւ Իսրայէլ ըսաւ Յովսէփին, Ահա ես կ՚
մեռնիմ. և Աստուած ձեզի հետ պիտի ըլ-
լայ, ու ձեզ ձեր հայրերուն երկիրը պիտի
22 դարձնէ. Եւ Ես քու եղբայրներէդ մէկ

Գ. Ես. ԻԹ. ԻԹ. ԻԹ

բաժին աւելի տուի քեզի, որն որ Ամորհացիներուն ձեռքէն իմ սրովս ու աղեղովս առի։

ԳԼ. ԽԹ.

1 Բակար իր որդիները կը հրաւիրէ գանձք արձնելու համար։ 5 Ամէն մէկուն արձնածները։ 29 Իր թաղուելուն վերաբերեալ պատուէր կու տայ։ 33 Իր մահը։

1 **Եւ** Բակար կանչեց իր որդիները ու բսաւ՝ Ժողովուեցէք, որ ես վերջին օրերը ձեր գլխուն գալիքը պատմեմ ձեզի։

2 Ժողովուեցէք ու ականջ տուէք, ով Բակոբին որդիները,
Եւ ձեր հօրը Իսրայէլին մտիկ ըրէք։

3 Ով Ռուբէն, դո՛ւ իմ անդրանիկս,
Իմ ոյժս ու իմ զօրութեանս սկիզբը,
Բարգութեան կառարելութիւնը ու զօրութեան կառարելութիւնը դուն ես։

4 Ջուրի պէս նուաղիր, առաջին պիտի չըլլաս.
Քանզու որ բրտ հօրդ անկողինը եկար.
Անառնը պղծեցիր անկողի՛նս եկաւ։

5 Շմաւոն ու Ղեւի եղբայրները են.
Սուրերնին անիրաւութեան գործիքներ են։
6 Իմ հոգիս անոնց խորհուրդներուն չմտնէ,
Իմ պատիւս անոնց ժողովքին հետ չմիանայ.
Քանզու որ իրենց բարկութեամբը մարդ սպանեցին,
Եւ իրենց կամապաշտութեամբը ցուլի ջիղ կտրեցին։

7 Անիծեալ ըլլայ անոնց բարկութիւնը, քանզու որ խիստ էր,
Եւ անոնց սրտմտութիւնը, քանզու որ սաստիկ էր.
Զանոնք Բակոբին մէջ պիտի բաժնեմ,
Եւ զանոնք Իսրայէլին մէջ պիտի ցրուեմ։

8 Ով Յուդա, քու եղբայրներդ քեզ պիտի գովին.
Քու ձեռքդ քու թշնամիներուդ պարանոցին վրայ ըլլայ.
Քու հօրդ որդիքը քեզի երկրպագութիւն բնեն։

9 Յուդան առիւծի ձագ է.
Որդեակ իմ, կողոպտուէն եկար.
Առիւծի պէս ծռնկ կրնկեց, մատակ առիւծի պէս պառկեցաւ.
Ջանիկա ո՞վ պիտի արթնցնէ։

10 Իշխողութիւնը Յուդայէն պիտի չպակսի,
Ոչ ալ տնօրէն առքերուն միջտեղէն օրէնսդիրը,
Մինչև որ Սիլովը գայ.
Ու ժողովուրդները անոր պիտի հնազանդին։

11 Իր յաւնակը որթին պիտի կապէ,
Ու իր էգ իշուն ձագը ամենէն ազնիկ որթին.
Իր պատմուճանը գինիով պիտի լուայ,
Ու իր հանդերձը խաղողի արիւնով։

12 Իր աչքերը գինիէն կարմիր՝
Ու իր ակռաները կաթէն ճերմակ պիտի ըլլան։

13 Զաբուղոն ծովուն եզերքը պիտի բնակի,
Ու անկա նաւերուն հանդիպարտ պիտի ըլլայ,
Եւ անոր սահմանը մինչև Սիդոն հասնի։

14 Իսաքար ուժեղ էշ մըն է,
Որ դամերուն միջտեղը կը պառկի.
15 Եւ տեսնելով որ հանգստութիւնը ազնիկ էր,
Ու երկիրը՝ որ գեղեցիկ էր,
Իր ուսը բեռցընելու խոնարհեցուց,
Ու հարկատու ծառայ եղաւ։

16 Դան իր ժողովուրդը պիտի դատէ,
Իսրայէլի ցեղերէն մէկուն պէս։
17 Դան ճամբու վրայ օձ մը պիտի ըլլայ,
Ու ճամբու վրայ իժ մը,
Որ ձիուն գարշապարը կը խածնէ,
Անոնկ որ հեծեալը հետը կ'ինկայ։

18 Ով Տէր, քու փրկութեանդ սպասեցի։

19 Գադին՝ գունդ մը վրան պիտի յարձակի.
Բայց վերջապէս ինքը պիտի յարձակի։

20 Ասերին հացը պարարտ պիտի ըլլայ.
Ու ինքը թագաւորի համեղ համ կերակուրներ պիտի տայ։

21 Նեփթաղիմ գեղեցիկ խօսքեր տուող
Ազատ թողուած եղջերու մըն է։

22 Յովսէփ պտղաւոր ոստ մըն է,
Աղբիւրի քով տնկուած պտղաբեր ոստ մը,
Որուն բողբոջները պատի վրայ կ'ելլեն։
23 Աղեղնաւորները վշտացուցին զանիկա,
Ու նետահարեցին զանիկա.
24 Բայց անոր ամրութիւնը զօրաւոր մնաց,
Եւ իր ձեռացը բազուկները ուժովցան,
Բակոբին հզօր Աստուծոյ ձեռքերովը.
Իսրայէլին հովիւը՝ հովիւը անկէ է,
25 Ան՝ որ քու հօրդ Աստուծմէն է՝ որ քեզի պիտի օգնէ,
Եւ Ամենակարողէն՝ որ քեզ պիտի օրհնէ,

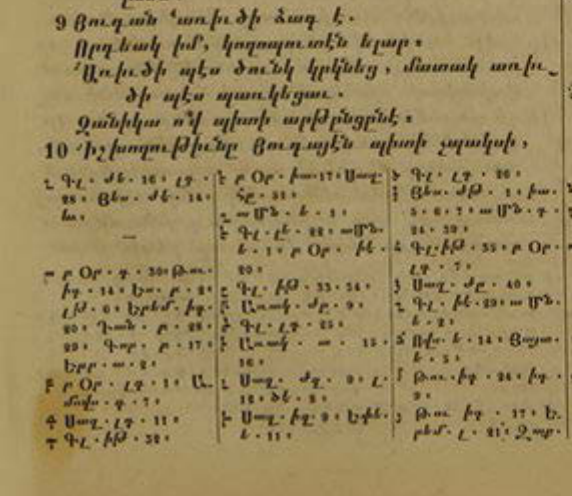

վերջն երկնից օրհնութիւնքովք,
Ու վայր պառկել խորութեան օրհնութիւն-
ներովք,
Յիծնելուն ու արգանդին օրհնութիւնովք։
26 Քու հօրդ օրհնութիւնքը՝ ըմի նախնեացս
օրհնութիւնքին
Մինչև յաւիտենական բլուրներուն գագաթը
զօրացան.
Յոսէփին գլխուն վրայ պիտի ըլլան,
Ու անոր գագաթին վրայ՝ որ իր եղբայրնե-
րէն գերազանց է։

27 Բնիամին պատառոտ գայլ պիտի ըլլայ.
Առաւոտուն որսը պիտի ուտէ,
Եւ գիշերը կողոպտուածը պիտի բաժնէ։

28 Ամէն ասոնք իսրայէլի տասներկու ցե-
ղերն են. և ասա՛ր որ անոնց հայրը խօսե-
ցաւ անոնց, ու օրհնեց զանոնք. ամէն մէ-
29 կուն օրհնութիւնովը պէս օրհնեց զանոնք։ Եւ
պատուիրեց անոնց ու ըսաւ. Ես իմ ժողո-
վուրդիս պիտի խառնուիմ. Իմ հայրերուս հետ
հան այրին մէջ թաղեցէք զիս, որ Փեհացի
30 Եփրոնին արտին մէջն է. Ան այրին մէջ որ
Քանանու երկիրը՝ Մամբրէին դիմացը եղող
Մաքփելայի արտին մէջն է, զոր որ Աբրա-
համ արտին հետ Քետացի Եփրոնէն ծառա-
31 տեղի համար՝ Քետացի Եփրոնէն ծախու
առաւ։ Աբրահամը ու անոր կնիկը Սարրան
հան թաղեցին. Իսահակը ու անոր կնիկը
Ռեբեկան հան թաղեցին. Ես ալ Լիան հան
32 թաղեցի։ Ան արտը ու հոն եղած այրը Քե-
33 տացիներէն։ Եւ իր որդւոց երդուած պատգէը կատարե-
լը, իր մահճին մէջ ժողվեց, ու
հոգին աւանդեց, և Իր ժողովուրդին խառ-
նուեցաւ։

ԳԼ. Ծ

1 Յովսէփ հայհոյանք սաղը։ 4 Յովսէփ իր հորը թագաւորը
երդուցու համար փարաւոնին հրաման կ'առնէ։ 7 Անոր
յաղթական պարագիներ հանդիսը։ 15 Յովսէփին եղբայրները
ներում կը խնդրեն։ 22 Ան ալ կը միխայէլ գանձր։ 23 Յով-
սէփին սերունդը։ 25 Իր մահուանէ երդում պատգէ կ'առնէ։
26 Իր եղբայրները կը մահանան։ 1 Եւ Յովսէփ իր հօրը երեսուն
հիներ պիտի գառնան։ 25 Իր ոսկորներուն համար գանգիր կ'երդ-
նեցնէ։ 26 Կը մահանի ու սրտին մէջ կը դրուի։

1 Եւ Յովսէփ ՚ի՛ր հօրը երեսին վրայ ինկաւ,
ու լացաւ անոր վրայ, և համբուրեց զանի-
2 կա։ Եւ Յովսէփ իր բժիշկ ծառաներուն հրա-
մայեց որ ՚ի՛ր հայրը զմռսեն. և բժիշկները
3 զմռսեցին իսրայէլը։ Եւ անոր քառասուն օրը

• Գմ՝ հինգ՝ հարիւր
լեան՝ բառն օրհնու-
թիւնները՝ Նշան
հանգուցեալ բարե-
նպաստ վիճակու-
թիւնն

ե Ր Օր՝ լդ՝ ։ Ե
Նոր՝ գ՝ ։
ը Ր Օր՝ լդ՝ ։

Դառ՝ ի՝ ։ ։ ։
Նգկն՝ իր՝ ։ ։ ։
ը Ծառ՝ իդ՝ ։
Նոմ՝ ը՝ ։ ։ Նգկն՝
լի՝ ։ ։ Հ՝ ։
։ ։ ։

Գլ՝ ժ՝ ։ ։
Գլ՝ իդ՝ ։ ։
ի Գլ՝ իխ՝ ։ ։
Գլ՝ ժխ՝ ։ ։
ի Գլ՝ խ՝ ։ ։
Գլ՝ խ՝ ։ ։
Գլ՝ խ՝ ։ ։

թիւն բրին. և հինա կ'ապտչենք քեզի՝ Էրու
Հօրդ Աստուծոյն Ծառաներուն յանցանքը նե-
րէ. և Յոսիէփ լացաւ՝ երբոր անոնք խօսե-
18 ցան իրեն. Ու անոր եղբայրներն ալ գացին,
և նստեր առջեւը ինկան, ու ըսին. Ահա մենք
19 քու Ծառաներդ ենք. Եւ Յոսէփ ըսաւ ա-
նոնց. Մի վախնաք. մի՞թէ ես Աստուծոյ տե՞
20 դին եմ. Ու թէպէտ դուք ինծի դէմ չարա-
թիւն խորհեցաք, Բայց Աստուած ան ազէկի
դարձուցին, անոնկ որ ես օրուան
21 նգամին պէս՝ շատ ժողովուրդ ապրեցնէի. Եւ
հիմա մի վախնաք. Ես ձեզ ու ձեր բնաւանիք-
ները պիտի կերակրեմ. Անոնց միսիթարեց
զանոնք ու քաղցրութեամբ խօսեցաւ։
22 Ես Յոսէփ եգիպտոս բնակեցաւ. ինքը
և իր Հօրը տունը. և Յոսէփ հարիւր տասը

23 տարի ապրեցաւ. Եւ Յոսէփ Եփրեմին որդի-
ները տեսնել երրորդ սերունդը տեսաւ. և
Մանասէին որդւոյն Վաքիրին որդի ինկան
Յոսէփին ծունկերուն վրայ ծնան։
24 Ես Յոսէփ իր եղբայրներուն ըսաւ. Ա-
հա կը մեռնիմ, ու Աստուած անշուշտ ձեզի
այցելութիւն պիտի բնէ, ու ձեզ աս երկրէն
պիտի հանէ դէպ ի այն երկիրը՝ որուն հա-
մար խնդրը երդում բրաւ Աբրահամին, Իսա-
25 հակին ու Յակոբին։ Եւ Յոսէփ իսրայէլի
որդւոյը երդում բնել տուաւ՝ թէ Աստուած անշուշտ ձեզի այցելութիւն պիտի
26 բնէ, ու իմ ոսկորներս անկից հանէք։ Ես
Յոսէփ հարիւր տասը տարեկան բլլալով մե-
ռաւ. ու զմնացին զանիկա, և տապանի
մը մէջ դրին եգիպտոսի մէջ։

ԳԻՐՔ ԵԼԻՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Յակոբին մեռնելին հետը Իսրայէլի որդիքը կը չատանան. 8 Նոր թագաւորը քիչ և կը շոշորթէ զանոնք ծանր գործով. բայց անոնք աւելի կը շատանան. 15 Մանկոց սրմներուը Եաստուծմէ վախնալով՝ սրտ գտանիները կ'ապրեցնեն. 22 Փարաւոն կը հրամայէ սրտ գտանիները գետը նետել։

1 Ես եգիպտոս գացող իսրայէլի որդւոցը
անուններըը սոսկը են. ամէն մէկը իր տունը-
2 մր Յակոբին հետ գնաց. Ռուբէն, Շմաւոն,
3 Ղեւի ու Յուդա, Իսաքար, Զաբուղոն և Բե-
4 նիամին, Դան ու Նեփթաղիմ, Գադ ու Ա-
5 սեր. Եւ Յակոբին եղած բոլոր հոգի-
ները էեօթանասուն հոգի էին. Յոսէփ ալ
6 եգիպտոս էր. Եւ Յոսէփ ու անոր բոլոր
7 եղբայրները և բոլոր այն սերդը մեռան. Եւ
իսրայէլի որդիքը աճեցան ու բազմացան և
շատցան ու խիստ զօրացան. և այն երկիրը
անոնցմով լեցուեցաւ։
8 Այդ եգիպտոսի վրայ մէկ նոր թագա-
9 ւոր մը եկաւ, որ Յոսէփը չէր ճանչնար. Եւ
անիկա բոլոր իր ժողովուրդին. Ահա Իսրա-
յէլի որդւոյը ժողովուրդը մեզմէ շատ ու
10 զօրաւոր են. Ելնենք խելամտութիւն բանեցը-
նենք անոնց դէմ, որ չըլլայ թէ շատանան,
ու երբոր պատերազմ պատահելու ըլլայ՝

անոնք ալ մեր թշնամիներուն հետ միանան,
ու մեզի դէմ պատերազմին, և աս երկրէս
11 ելլեն. Անոր համար գործավարներ դրին
անոնց վրայ, Որ չարչարեն զանոնք Իրենց
ծանր գործքերովը. և փարաւոնին շտեմա-
րանի քաղաքներ փիթոմը ու Ռամսէսը շի-
12 նեցին. Բայց որչափ կը չարչարէին զանոնք, այն-
չափ ալ աւելի կը շատնային ու կ'աճէին. և
13 անոնք իսրայէլի որդւոցմէն ձանձրացան. Եւ
եգիպտացիք բռնութեամբ կը ծառայեցրնէին
14 իսրայէլի որդիները. Եւ անոնց կեանքը ծանր
գործով՝ հնամանով ու պատերազմով և դաշ-
տին ամէն գործովը կը դառնացնէին. ինչ
ծառայութիւն որ անոնց բնել տային՝ բռնու-
թեամբ էր։
15 Ես եգիպտոսի թագաւորը խօսեցաւ եբ-
րայեցի մանկաբարձներուն, որոնց մէկուն
անունը Սեփրա՝ ու մէկալին անունը Փուա
16 էր, Ու բսաւ, Երբոյեցի կիներուն ծառայը
առած ատենիդ՝ նստարաններուն վրայ նա-
յիլը, թէ որդի է՝ մեռցնել ան իկա, և
17 թէ որ աղիկ է՝ թող ապրի մնայ։ Բայց մանկաբարձները Աստուծմէ վախցան, ու Եգիպ-
տոսի թագաւորին խրնդ բսածին պէս չը-
18 բնին. Հապա արուներըը ապրեցուն էին. Եւ եգիպտոսի թագաւորը կանչեց մանկաբարձ-

- Դն· խգ· ։ Գէ· գ· ։ ։
- Դն· խգ· ։ ։ ։ ։
- Գէ· ի· ։ ։ ։ ։
- Գէ· խ· ։ ։ ։ ։
- ր Օր· լբ· ։ ։ ։ ։
- գ Թ·ագ· ։ ։ ։ ։
- լգ· ։ ։ ։ ։ ։
- ժբ· ։ ։ ։ ։ ։
- Ասպ· ։ ։ ։ ։ ։
- ։ ։ ։ ։ ։ ։

- Ես Գէ· խ· ։ ։ ։
- Գագ· գ· ։ ։ ։ ։
- Գէ· խ· ։ ։ ։ ։
- Գէ· լգ· ։ ։ ։
- Ես Գէ· ։ ։ ։
- Ես Գէ· ։ ։ ։
- Ես Գէ

ներբը, ու բաւ անոնց, ինչո՞ւ աս բաները ըրիք,
19 ու ապուներբը ոչ Իսրայէլէ։ Եւ Ելիա՝ բարձներբ բոին փարաւոնին, քանզի երբայ՝ լեցի կենդիներբը եդիպտացի կենդիներուն պէս չեն. ինչու որ առջի են. մանկաբարձ անոնց
20 չգացած՝ կը ծնանին։ Ինոր Հասար Աստուած մանկաբարձներուն բարիք ըրաւ. և ժողո՝
21 վուրդը չատցաւ ու խիստ զօրացաւ։ Եւ եղաւ որ մանկաբարձներբ Աստուծմէ վախ՝
22 նալուն Հասար, տանոնց տուներ չընեց։ Եւ փարաւոն իր բոլոր ժողովուրդին հրամայեց՝ ըսելով, Ամէն ծնած ազան գետը նետեցէք, և ամէն աղջիկը ոչ Իսրայէլէ։

ԳԼ. Բ

1 Մովսես կը ծնանի. 3 և տապանակով մը չամբերուն մէջ կը դնուի. 5 փարաւոնին աղջիկը կը գտնէ զանիկա. ու իրեն որդեգիր կ՚ընէ։ 11 Մովսես եգիպտացի մը կը սպաննէ. 15 երբայեցի մը կը յանդիմանէ. 16 և Մադիամ փախչելով. 21 հոն Կեփորան իրեն կինի կ՚առնէ. 23 Գերսոմին ծնանդը. 23 Իսրայէլացւոց ազաղակը Աստուծոյ կը հասնի։

1 Եւ Ղևիին աունէն մէկը գնաց, ու Ղևիին
2 Հի աղջիկը ինի առաւ։ Եւ հինկը յղացաւ, ու որդի մը ծնաւ. և Էանոր գեղեցիկ ըլլալը
3 տեսնելով՝ երկք ամիս պահնց զանիկա։ Եւ երբ ալ չկր կրնար պահել անիկա, պրաստե՝ զին տապանակ մը առաւ Հասար, և կպրոյ ու ձիւթով ծեփեց, և ազան մէջը դրաւ, ու գետին եզերքը եղած չամբին մէջ
4 ձգեց։ Եւ անոր քոյրը հեռու կայնեցաւ, որ
5 տեսնէ թէ ինչ պատահի անոր։ Եւ Փարաւոնին աղջիկը գետը իջաւ լուացուելու, և անոր ազախիններուն գետին եզերքը կը պտըտէին. և երբ անիկա չամբին մէջ Հանզը տա՝ պատակը տեսաւ, իր ազախինը խրկեց, որ բե՝
6 րան զանիկա։ Եւ երբոր բացաւ, ազան տեսաւ, և ահա ազան կու լար։ և խղճաց անոր վրայ, ու բաւ, Ասիկա երբայեցւոց ազաք՝
7 ներէն է։ Ետքը անոր քոյրը բաւ փարաւոնին աղջկանը, Երթամ ու քեզի երբայեցիներէն ձիւ տուող կինի մը կանչեմ, որ ազան տու՝
8 ցանէ քեզի Հասար։ Եւ փարաւոնին աղջիկը բաւ անոր, Գնա։ և աղջիկը գնաց, ու տը՝
9 ռան մայրը կանչեց։ Եւ փարաւոնին աղջիկը բաւ անոր, Առ աս ազան՝ որ սնուցանես ին՝ ձի Հասար, ու ես քու վարձդ կու տամ։
10 և կինկը առաւ ազան ու սնուց անիկա։ Երբ՝ որ ազան մեծցաւ, փարաւոնին աղջկանը բե՝ րաւ զանիկա, ու Էանոր որդի եղաւ. և անոր անունը Մովսէս դրաւ, ու բաւ, Քանզի ջուրէն Հանեցի զանիկա։

11 Եւ ան օրերը Մերոր Մովսէս մեծցաւ, իր եղբայրներուն ելաւ, ու անոնց Էածան գործ՝ քերուն նայեցաւ. և տեսաւ եգիպտացի մը որ իր երբայեցի եղբայրներէն մէկը կը Էեձէր,
12 Եւ երբ անդին անդին նայեցաւ տեսաւ որ մէ՝ կը չկայ, Էեցուցաւ եգիպտացին, ու աւազին
13 մէջը թաղեց զանիկա։ Եւ Էհետևեալ օրը ելաւ, և ահա երկու երբայեցի մարդիկ կը կռուէին իրարու հետ. և բաւ անոր որ իրաւունք չունէր, Ինչո՞ւ քու ընկերդիդ կը
14 զարնես։ Եւ անիկա բաւ, Ո՞վ քեզ մեր վրայ իշխան ու դատաւոր դրաւ. Ին՝ ձեզ սպանելու միտք ունիս, ինչպէս որ եգիպտացին մեռցուցիր։ Եւ Մովսէս վախցաւ ու բաւ, Անուշա աս բանը իմացուած է։
15 Եւ երբ փարաւոն լսեց աս բանը, Մովսէս մեռցընել կ՚ուզէր. բայց Մովսէս փարաւոնին երեսէն փախաւ, ու Մադիամա երկի՝
16 րը բնակեցաւ. և Հորի մը քով նստաւ։ Եւ Մադիամա քուրմը եօթը աղջիկ ունէր. Էա անոնք եկան և Էուր քաշեցին, ու իրենց Հօրը Հօրը խմցընելու Համար աւազանները
17 լեցուցին։ Եւ Հովիւներբը եկան ու վռնտե՝ ցին զանոնք. և Մովսէս կայ. ու օգնեց
18 անոնց, և անոնց Հօրն Էուր խմցուց։ Եւ երբ անոնք իրենց Հօրը Ռագուելին եկան, անիկա բաւ, Այսօր ինչ պատճառով չուա
19 կաք։ Եւ բսին, Մէկ եգիպտացի մը մեզ Հովիւներուն ձեռքէն ազատեց, և մեզի ալ չատ Էուր քաշեց, ու Հօրն խմցուց։ Ան ալ բաւ իր աղջիներուն, Եւ ո՛ր է անիկա. ինչո՞ւ ան մարդը այդպէս Թող տուիք. կան՝
21 չեցէք անիկա՝ որ Հաց ուտէ։ Եւ Մովսէս Համեցաւ ան մարդուն հետ բնակիլ, ու անի՝ կա Էր Սեպփօրա աղջիկը Մովսէսին տուաւ։
22 Եւ Էնէ որդի մը ծնաւ, և անիկա անոր անուն՝ նը Գեբսամ դրաւ. քանզի բաւ, Զանդ՝ ուխա եղայ օտար երկրի մէջ։
23 Եւ եղաւ որ չատ օրերէն ետքը եգիպ՝ տացի Թագաւորը մեռաւ, և իսրայէլի որդիք Հառաչեցին ու ողբակութեան պատճառաւ. Հառաչեցին ու աղաղակեցին. և Հառաչութիւնն Հասար
24 Հանուց աղաղակը Աստուծոյ եկաւ. և Աստուած Հանուց հեծութիւնը լսեց. ու Աստուած չխլեց Էր ուխտը՝ որ Աբրահամին,
25 Իսահակին ու Յակոբին հետ ըրեր էր. և Աս՝

---

5 Տես Ծն. ը. 4. Ես. ը Թագ. ժԸ. 19. 20։
3 Ելա. Ժա. 28։ Ա Գր. Ի. 19։ — Գէ. գ. 20։ Թագ. իգ. 39։ — Մ Ընդ. իգ. 10։ Երբ. գ. 10։
4 Տես — Թագ. բ. 35։ բ Թագ. Ե. 11. 13. 27. 29։ գ Թագ. Ե. 21։ Ժա. 28։ Մաղ. Ա։
5 Գոր. Ի. 19։ — Գէ. գ. 20։ Թագ. իգ. 39։ — Մ Ընդ. իգ. 10։ Գոր. Ի. 20։ Երբ. Ժա. 22։
6 Գէ. ժ. 11։ Գոր. Ե. 24։ Գոր. Ե. 27. 28։ Գոր. Ե. 29։ Երբ.
7 Գոր. Ի. 21։ ՚ի Հան ջուրէն Հան՝ ուած։
8 Գոր. Ի. 23. 24. Երբ. Ժա. 22. 25. 26։
9 Գէ. ա. 11։
10 Գոր. Ե. 24։
11 Գոր. Ե. 25։ Գէ. ժԸ. 20։ Թագ. իգ. 39։ Մաղ. Ա։
12 Գոր. Ե. 27. 28։
13 Գոր. Ե. 29։ Երբ.
14 Գէ. ժԸ. 7։ Գոր. Ե. 30։
15 Գէ. գ. 25։ Ժբ. 2։
16 Գէ. Ժբ. 3։
17 ՚ի Հան պատկեր՝ ացած։
18 Գոր. Ի. 29։ Երբ. Ժա. 13. 14։
19 Գէ. Ի. 7։ Գոր. Ի. 30։
20 Թաս. Ի. 16։ բ Օր.
21 Գէ. գ. 25։ Ժբ. 2։
22 Գէ. գ. 5։ Ելա. Ա. 2։ Ես. Ժբ. 4։
23 Գոր. Ի. 32։ Գէ. Ժբ. 3։
24 Ես. Ժբ. 4։ Ելա. Ա. 2։ Ես. Ժբ. 4։
25 Գոր. Ի. 32։ Գէ. Ժբ. 3։ Ես. Ժբ. 4։ Ելա. Ա. 2։ Ես. Ժբ. 4։ Ելա. Ա. 2։ Ես. Ժբ. 4։ Ելա. Ա. 2

առած Հայեցաւ Տէրոջ ի պատարագն Աբելի եւ ի պատարագն Կայենի։

ԳԼ. Գ

1 Մոաբա իր Քաղար անէրծից հասք կ՚արածէ ։ 2 Ընդառ մը բնակիչն Մէջ Առուած կ՚երկնայ Մոաբիտ ։ 3 ու գաղիկա եղիսաս կը երկիւղ Իսրայէլը փրկելու ։ 14 Առուծոյ անուանը, 15 և իր Իսրայէլացւոց հետ պատգամը։

1 Եւ Մոաբա ՚Պատասխան. քառասին իր Քաղար անէրծոյը հասք կ՚արածէրը. ու հասք անասունսն ի ներս քաղքով՝ ՚Առաւծոյ լեռը Քորէր
2 նկատ։ Եւ ՚Տէրոջը հրէշտակը կրակի բոցով մէրներին մէջէն երեցաւ անոր. և անիկա տեսաւ որ ահա մէրներն կրակով կը վառէր, բայց
3 մէրներն չէր ապառնէր ։ Եւ Մոաբա ըսաւ. Հիմա դառնամ ու սա ՚մեծ տեսարանը տեսնեմ՝ թէ ինչո՞ համար մէրներն չապրիր ։ Եւ
4 երբ ՏԷրը տեսաւ որ անիկա տեսնելու դարձաւ, Առաւած ՚մէրներին մէջէն կանչեց անոր ու ըսաւ, Մոաբա՛ Մոաբա. և անիկա ըսաւ,
5 Ահա հո՛ եմ։ Եւ Ա-ըսաւ ըսաւ, Հոս մի մտնեսար. Ձեղ հետերնիդ հանէ քու սարքերէդ, ինչու որ այն տեղը՝ որուն վրայ կայներ ես,
6 սուրբ երկիր է։ Նաև ըսաւ Ա-ը, ՚Ես եմ քու հօրդ Առաւածը՝ Աբրահամին Առաւածը՝ Իսահակին Առաւածը ու Բակոբին Առաւածը. և Մոաբա իր երեսը պահեց, ինչու որ ՚Առաւծոյ նայելու վախցաւ ։
7 Եւ ՏԷրը ըսաւ, Եգիպտոսի մէջ եղող ժողովուրդիս ցաւերնուն պատճառաւը ՚անոնց աղաղակը լսեցի. ինչու որ ՚անոնց նեղութիւնը
8 Նէրը դիտեմ։ Եւ զանոնք Եգիպտացւոց ձեռքէն ազատելու, ու զանոնք այն երկրէն ՚Էմէկ ազէկ ու բոլոնաձակ երկիրը մը՝ ՚Կաթ ու մեղրը բղխող երկիրը մը՝ Քանանացւոց ու Քետացւոց և Ամորհացւոց ու Փերեզացւոց և Թեւացւոց ու Բերասացւոց տեղը Հանելու
9 Հիմա՝ Եւ ահա հիմա ՚Իսրայէլի որդւոցը աղաղակը ինծի հասած է. ու Եգիպտացիներուն անոնց բռած հարատահարութիւնն ալ
10 տեսայ ։ Ա՛ւսաի Եկար հիմա՝ քեզ փարաւոնին Նէին խրկեմ, և իմ ժողովրդս Իսրայէլի որ-
11 դիքը Եգիպտոսէն հանես։ Եւ Մոաբա ըսաւ Առաւծոյ, ՚Ես ո՞վ եմ՝ որ փարաւոնին Նէին Քաթամ, ու Իսրայէլի որդիքը Եգիպտոսէն հա-
12 նեմ։ Եւ ըսաւ, ՚Անշուշտ ես քեզի հետ պիտի ըլլամ. և ասիկա քեզի նշան՝ որ ես քեզ խրկեր եմ. երբոր ժողովուրդը Եգիպտոսէն հանես, ասու լեռանը վրայ պիտի պաշտիք զԱստուած ։
13 Եւ Մոաբա ըսաւ Առաւծոյ, Ահա ես կ՚երթամ Իսրայէլի որդւոցը ու կ՚ըսեմ անոնց, Ձեր հայրերուն Առաւածը իս ձեզի խրկեց. և Է-ը ըսին ինծի թէ ի՞նչ է անոր անու-
14 նը, ի՞նչ ըսեմ անոնց։ Եւ Առաւած ըսաւ Մոաբային, Ես եմ ՈՐ Է-ն։ Եւ ըսաւ, Այսպէս պիտի ըսես Իսրայէլի որդւոցը. Ինծ ՈՐ
15 Է-ն խրկեց ձեզի։ Եւ դարձեալ Առաւած ըսաւ Մոաբային, Ասանկ պիտի ըսես Իսրայէլի որդւոցը. Ձեր հայրերուն Եհովայ Առաւածը՝ Աբրահամին Առաւածը՝ Իսահակին Առաւածը ու Բակոբին Առաւածը ինծ ձեզի խրկեց. Միշտանուն յաւիտեան ես է, և ազգէ
16 ազգ իմ յիշատակս ես է։ Գնա ՚Իսրայէլի ծերերը ժողվէ, ու բսէ անոնց, Ձեր հայրերուն Եհովայ Առաւածը, Աբրահամին՝ Իսահակին ու Բակոբին Առաւածը երեցաւ ինծի՝ ըսելով, Արդարև այցելութիւն ըրի ձեզի, ու եգիպտոսի մէջ ձեր քաշածը տե-
17 սայ։ Եւ ըսի որ ՚Ձեզ եգիպտոսի չարչարանքէն դէպ ի Քանանացւոց ու Քետացւոց և Ամորհացւոց ու Փերեզացւոց և Թեւացւոց ու Բերասացւոց երկիրը՝ կաթ ու մեղր բղխող
18 երկիրը հանեմ։ Եւ անոնք քու ձայնիդ մէկ պիտի բնեն. և ՚դուն ու Իսրայէլի ծերերը եգիպտոսի թագաւորին պիտի մտնէք, ու բսէք անոր, Երբայեցւոց Առաւածը Եհովան ՚մեզի հանդիպեցաւ. և հիմա կ՚աղաչենք՝ երթք օրուան ճամբայ երեքտասն դէպ ի անապատը, որ մեր Եհովայ Առաւածոյն զոհ
19 մատուցանենք։ Եւ ես գիտեմ որ եգիպտոսի թագաւորը Նպիտի չթողու ձեզ որ երթաք, ՚ոչ ալ զօրաւոր ձեռքով։ Եւ ես ՚ձեռքս պիտի երկնցընեմ, ու պիտի զարնեմ եգիպտոսը իմ ամէն հրաշքներովս՝ որ անոր մէջը պիտի ընեմ. և անկէ ետքը ձեզ պիտի
21 թողու որ երթաք։ Եւ ՚ասու ժողովուրդին չնորհք պիտի տամ եգիպտացւոց առջեւը. ու
22 երբոր երթք, դատարկ պիտի չերթք. ՚Էշասու ամէն կնիկ իր դրացիին՝ ու իր տանը մէջ բնակող կնիկին արծաթեղէն զարդեր ու

ոսկեղէն զարդեր ու հանդերձներ պիտի
ինդրէ, և Տէր որդիներուն ու աղջիկնե-
րուն վրայ պիտի դնէք ու Եգիպտացը պիտի
կողոպտէք։

ԳԼ. Գ

1 Մովսէսին գառներէն չէ կ'ըսեր։ Եւ Տէրը բոլոր կերպով
10 Մովսէս ան գործին համար չարչիր եղիսաս երթայ։
14 Առաւած Ահարոնը անոր ոգնական կու տայ։ 18 Մովսէս
կը դառնայ իր Տիմար աներին։ 21 Փարաւոնին խրխոտած Ա-
ռաջոյ պատմութ։ 24 Սկսիսրան իր որդին կը Թլիսաւի։
27 Ահարոն Մովսէսը դիմաւորելու կը խրկուի։ 31 Ժողո-
վուրդը առդ կը հաւատայ։

1 Եւ Մովսէս պատասխան առաւ ու ըսաւ,
Բայց ահա անոնք ինձի պիտի չհաւատան,
ոչ ալ իմ ձայնիս մտիկ պիտի ընեն. քանզի
2 պիտի ըսեն թէ Տէրը քեզի երեւցաւ։ Եւ
Տէրը ըսաւ անոր, Ա՛ր քու ձեռքիդ մէջը կ-
3 ան։ Եւ անիկա ըսաւ, Գետինը ձգէ, ա-
Գետինը ձգեց ան. և անիկա գետինը ձգեց,
ու օձ եղաւ. և Մովսէս անոր առջեւէն փա-
4 խաւ։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ձեռքդ եր-
կընցուր ու պոչէն բռնէ. և անիկա իր ձեռ-
քը երկընցուց ու զանիկա բռնեց, և գաւա-
5 զան եղաւ իր ձեռքին մէջ։ Որ Հաւատան
Թէ իրենց հայրերուն Տէր Առաւածը, Ա-
բրահամին Առաւածը՝ Իսահակին Առաւածը
ու Յակոբին Առաւածը երեւցաւ քեզի։
6 Եւ Տէրը դարձեալ ըսաւ անոր, Հիմա քու
ձեռքդ ծոցդ դիր։ Ու անիկա իր ձեռքը
ծոցը դրաւ. և երբոր դուրս հանեց, ահա
իր ձեռքը ձիւնի պէս ծերուկ բորոտ եղաւ։
7 Եւ Ըսաւ, Ձեռքդ նորէն ծոցդ դիր։
և անիկա նորէն իր ձեռքը ծոցը դրաւ, և
երբոր ծոցէն հանեց, ահա նորէն իր մար-
8 մնին պէս եղաւ։ Եւ ըլլայ որ՝ եթէ քեզի
չհաւատան, ու առջի նշանին ձայնին մտիկ
չընեն, հաւքի նշանին ձայնին պիտի հաւա-
9 ատան։ Իսկ թէ որ ասոնց երկու նշանիներուն ալ
չհաւատան, ու քու ձայնիդ ալ մտիկ չընեն,
գետինն կուրէն առ, ու ցամաք ջուրէն թափէ.
և հան կուրէն որ գետնէն առիր, ցամաքին
վրայ արիւն պիտի ըլլայ։
10 Եւ Մովսէս ըսաւ Տէրոջը, Ո՛հ, Տէր իմ,
ես ճարտասանաս չեմ, ոչ երէկուընէ ու մէ-
կալ օրուընէ, ոչ ալ ծառայիդ հետ խօսելէդ
ետեւ. հապա ես ծանրախօս ու ծանրալեզու
11 եմ։ Եւ Տէրը ըսաւ անոր, Ո՞վ տուաւ մար-
դուն բերան. կամ ո՞վ կ'ընաւ համրը կամ խու-
լը՝ կամ աչք ունեցողը կամ կոյրը. չէ՞ որ ես
12 Տէրս։ Ուստի դնա հիմա, ու ես քու բերնիդ
հետ պիտի ըլլամ, և քեզի պիտի սորվեցը-
13 նեմ թէ որ պիտի խօսիս։ Եւ անիկա ըսաւ,
Ո՛հ, Տէր իմ, կ'աղաչեմ՝ ղրկէ որու
14 ձեռքով խրկել կ'ուզես։ Եւ Տէրոջը
բարկութիւնը բորբոքեցաւ Մովսէսին դէմ,
ու ըսաւ, Դեւտացի Ահարոնը քու եղբայրդ
չէ՞. ես գիտեմ որ անիկա ճարտասանաս է.
նաև ահա անիկա քեզ դիմաւորելու պիտի
գայ, և քեզ սեսածին պէս իր սրտին մէջ
15 պիտի ուրախանայ։ Եւ դուն խօսիլ անոր, ու
անոր բերանը խօսքեր դիր. և ես քու բեր-
նիդ ու անոր բերանին հետ պիտի ըլլամ, ու
անոր պիտի սորվեցնեմ ինչ որ պիտի ընէք։
16 Եւ քու տեղդ անիկա ժողովուրդին
դին. և անիկա քեզի բերնի տեղ ըլլայ, ու
17 դուն անոր Առաւածդ տեղ ըլլաս։ Եւ գաւ-
զանդը ձեռքդ առ, որ անով նշաններըը
ընես։
18 Եւ Մովսէս գնաց, ու իր Թեթոր անեղբօրը
դարձաւ, ու ըսաւ անոր, Հիմա երթամ, ու
եգիպտոսի մէջ եղող եղբայրներուս դառնամ,
և նայիմ թէ տակաւին ողջ են անոնք. ու
Թեթոր ըսաւ Մովսէսին, Գնա խաղաղութեամբ։
19 Եւ Տէրը Մադիամին մէջ ըսաւ Մովսէսին,
Գնա՝ եգիպտոս դարձիր. ինչու որ մեռան
20 որդ փնտռող բոլոր մարդիկը մեռան։ Եւ
Մովսէս իր կիներըը ու իր որդիները առաւ, և
իշու վրայ հեծցուց զանոնք, ու եգիպտացի
երկիրը դարձաւ. և Մովսէս Առաւածոյ գա-
21 ւազանը իր ձեռքը առաւ։ Եւ Տէրը ըսաւ
Մովսէսին, երբոր դառնաս՝ եգիպտոս եր-
թաս, նայէ որ փարաւոնին առջեւը բոլոր հրա-
շքներըը ընես, որոնք քու ձեռքդ դրի. և
ես անոր սիրտը պիտի խստացնեմ, ու ժո-
22 ղովուրդը պիտի չթողու։ Եւ ըսես փարաւո-
նին, Տէրը այսպէս կ'ըսէ, Իսրայէլը իմ ա-
23 ռիս է։ Ես ըսի քեզի, իմ որդիս թող տուր՝ որ ինծի պաշտէ. բայց թէ
որ անիկա թող տալ չուզես, ահա ես քու
որդիդ՝ քու անդրանիկդ կը սպան-
նեմ։
24 Եւ եղաւ որ ճամբան ինած տեղը՝ Տէրը
անոր պատահեցաւ, և ուզեց սպաննել
25 զանիկա։ Ուստի Սեպփորա առաւ քար մը
առաւ, ու իր որդւոյն անթլփատութիւնը
թլփատեց, և անոր ոտքերուն դիպց, ու ըսաւ,
Իսրայելի դուն ինծի արիւնոտ էրկի մըն ես։
26 Ա՛յսպէս Տէրը թող տուաւ զանիկա. անոնք

ա Ծագ. իմ. 11. Ա-
ռակ. մգ. 22. Ե-
ղեկ. լթ. 10։
—
ա Հմր. 17. 20։
բ Գլ. մթ. 9։
գ Գլ. գ. 15։
դ Ելս. մր. 19։
ե Ելս. ե. 21։

զ Ելս. մր. 13. 14։
ը Օր. լբ. 33. Գ-
ատ. 14. Ելս. ը. 3։
է Գլ. ե. 19։
ը Գլ. գ. 18. Եբեմ.
ա. 6։
թ Ասղ. գղ. 9։
ժ Ես. ծ. 4. Եբեմ.
ա. 9. Ելս. ժ. 19։

Ելս. մգ. 11։
ի Ատկ. մր. 11. 12։
իա. 14. 15։
ի Ելս. Ելթ. ա. 3։
լ Հմր. 27։ ա Թագ.
ժ. 9. 3. 5։
խ Գլ. ե. 1. 2։
ծ Ելս. իբ. 38. իգ.
5. 12. 16. ը Օր.

մր. 18. Եսա. ծ. 10։
Եբեմ. ա. 9։
ո Ը Օր. ե. 33։
պ Գլ. ե. 3. 13. մր.
12. 35. ժ. 1. ժգ.
8. ը Օր. ը. 30։
Ելս. ժա. 20. Եսա.
իգ. 17. Ելթ. մր.
10. Հատ. ը. 18։
ռ Ելս. ժ. 1. ժգ.
ա-մեմ. ը. 4. ը Դեր.

ղ. 18։
ս Եբեմ. ա. 9. Ելթ.
ա. 18։
տ Գլ. ժա. 5. ժգ.
29։
ր Ելս. իբ. 22։
ց Ես. ե. 14։
ւ Ելթ. ա. 3։

նը Թրխատեմ[ա]ներ հանար Աղջոյ- բաւ ։
Արիւնոտ երկիր մին ես ։
27 Եւ Տէրը բաւ Ահարոնին, Գնա անապա-
տը Մովսէսի դիմաւորելու ։ և անիկա գնաց
ու Աստուծոյ լեռանը վրայ պատահեցաւ ա-
28 նոր ։ և Մովսէս պատմեց Ահարոնին Տէրոջը բոլոր խօսքերը
որ իրկեց զինքը , և բոլոր նշաններըը որ
իրեն պատուիրեց ։
29 Եւ Մովսէս ու Ահարոն գացին, ու խրա-
30 յէլի որդւոցը բոլոր ծերերը ժողվեցին ։ Եւ
Ահարոն Տէրոջը Մովսէսին բաւած բոլոր խօս-
քերը գրուցեց ընդ- ու ժողովրդին առջեւը
31 նշանները բրաւ ։ Եւ ժողովրդը հաւատաց ։
և երբոր լսեցին թէ Տէրը այցելութիւն բրած
է իսրայէլի որդւոցը , և թէ անոնց հոգ տա-
նելութիւնեանուն նայած է , խոնարհեցան ու
երկրպագութիւն բրին ։

ԳԼ· Ե

1 Փարաւոն կը յանդիմանէ Մովսէսը ու Ահարոնը՝ իրենց բե-
րած պատգամին համար ։ 3 ու իսրայէլացւոց գործերը կը
ծանրացնէ ։ 15 և անոնց գանգատը կը մերժէ ։ 20 Ուստի ի-
րենք կը գանգատին Մովսէսին ու Ահարոնին ։ 22 Մով-
սէս ալ Աստուծոյ կ՚գոչուխի ։

1 Եւ ետքը Մովսէս ու Ահարոն փարաւոնին
մտան ու բսին, իսրայէլին Եհովայ Աստուա-
ծը այսպէս կ՚ըսէ, Իմ ժողովրդս ինծի տուր՝
որ անապատին մէջ ինծի տօնախմբութիւն
2 բնեն ։ Եւ փարաւոն բաւ , Ո՞վ Եհովան է ,
որ անոր խօսքը մտիկ ընելով՝ իսրայէլը ինծի
տամ. Եհովան չեմ ճանչնար , և իսրայէլն ալ
3 չեմ թողուր ։ Եւ անոնք բսին , Եբրայեցւոց
Աստուածը մեզի հանդիպեցաւ . հրաման տուր
որ երեք օրուան ճամբայ անապատը երթանք ,
ու մեր Եհովայ Աստուծոյն զոհ մատուցա-
նենք , որ չըլլայ թէ ժանտախտով կամ սրով
4 մեզի դէմ ելլէ ։ Եւ եգիպտոսի թագաւորն ը-
սաւ անոնց , Ով Մովսէս ու Ահարոն , ինչո՞
ժողովրդը իրենց գործքերէն ետ կը թո-
5 ղուք ։ դացէք աշխատութեանդ ։ Եւ փարաւոն
բաւ , Ահա հիմա երկրին ժողովրդը շատ
է , ու դուք կը հանդստացընէք զանոնք ի-
րենց գործքերնէն ։
6 Եւ փարաւոն այն օրը ժողովրդին դոր-
ձավարներուն ու անոնց վերակացուներուն
7 հրամայեց՝ բսելով , Երեկուան ու միկալ օր-
ուան պէս այլ ևս ժողովրդին խոտը
մի տաք աղիւս չընելու համար . թող իրենք
8 երթան ու իրենց խոտը ժողվեն ։ Եւ աղիւս-
ներուն թիվը՝ որ առաջ կը չինէին ,
անոնց վրայ դրէք , անկէ մի պակսեցընէք .
ինչու որ ծոյլ են , — անոր համար կը գոչեն՝
բսելով , Երթանք՝ մեր Աստուծոյն զոհ մա-
9 տուցանենք ։ Թող գործը աս մարդոցը վրայ
ծանրանայ , որ անով աշխատին , ու փուճ
10 խօսքերու մտիկ չընեն ։ Եւ ժողովրդին գոր-
ծավարներն ու վերակացուները ելան , և ժո-
ղովրդին խօսեցան՝ բսելով , Փարաւոն ա-
11 սանկ կ՚ըսէ , Ես ձեզի խոտ չեմ տար ։ Դուք
գացէք՝ ձեզի խոտ առէք՝ ուր տեղ որ կընաք
գտնել . բայց ձեր գործէն բան մը պիտի չը-
12 պակի ։ Ուստի ժողովրդը եգիպտոսի բո-
լոր երկրին մէջ ցրուեցաւ՝ խոտի տեղ խոզան
13 ժողվելու համար ։ Եւ գործավարները կը
ստիպէին ըսելով , Ձեր ամէն օրուան
գործը լմընցուցէք , ինչպէս երբոր խոտ ու-
14 նէիք ։ Եւ փարաւոնին գործավարները իսրա-
յէլի որդւոցը վրայ իրենց դրած վերակա-
ցուները ծեծեցին ու բսին , Ձեր վրայ դրուած
աղիւսներուն սակը երեկ ու այսօր ինչո՞
չլմընցուցիք առջինին պէս ։
15 Եւ իսրայէլի որդւոցը վերակացուները և-
կան ու փարաւոնին բողոքելին՝ բսելով , Ին-
16 չո՞ւ ծառաներուդ սասկ կ՚ընես ։ Քու
ծառաներուդ խոտ չեն տար , ու մեզի կ՚ը-
սեն թէ Աղիւսներ չինեցէք ։ և ահա քու
ծառաներդ ծեծ կերան , ու ժանցաններդ քու
17 ժողովրդին է ։ Եւ անիկա բսաւ , Ծոյլ էք
դուք , ծոյլ . անոր համար կ՚ըսէք թէ երթ-
18 քանք՝ Տէրոջը զոհ մատուցանենք ։ Ուստի
գացէք հիմա բանեցէք , ու ձեզի խոտ տի-
րտուի , բայց աղիւսներուն սակը պիտի
19 տաք ։ Եւ իսրայէլի որդւոցը վերակացուներ-
րը ինդրկնելին փորձանքի մէջ անան , երբ-
որ բսուեցաւ թէ Անկէ օրուան ձեր վրայ
դրուած աղիւսներուն թիվէն չպակսեցընէք ։
20 Եւ փարաւոնէն դուրս գտած ատենին հան-
դիպեցան Մովսէսին ու Ահարոնին , որ դի-
21 րենք դիմաւորելու կը սպասէին ։ Եւ բսին
անոնց , Տէրը ձեզի նայի ու դատէ . ինչու որ
դարշելի բրիք մեր հօտ փարաւոնին ու
ինչ , ու անոր ծառաներուն աչքին , մեզ
սպանելու համար անոնց ձեռքը սուր տուիք ։
22 Եւ Մովսէս Տէրոջը դարձաւ ու բսաւ ,
Ով Տէր , ինչո՞ աս ժողովրդը փորձանքի
23 մէջ ձգեցիր , և իս ինչո՞ իրկեցիր ։ Վասն զի
քանի որ քու անունովդ փարաւոնին գրուցե-
լու եկեր եմ , անկէ աս ժողովրդը փորձան-
քի մէջ ձգեց , ու դուն բնաւ չիրկեցիր քու
ժողովրդդ ։

ԳԼ· Զ

1 Աստուած իր խոստումները կը նորոգէ՝ իր Եհովայ անունը
բացատրելով ։ 14 Ազգաբանութիւն Ռուբենին ։ 16 Ղեւիին՝ ասկից որ Մովսէս ու Ահարոն եղան ։

ե Ելս· ιδ·
ը Գէ· ժ· ι·
թ Ելս· ιε· ιζ·
ի Ելս· ι· ϑ·
ժ Գէ· ժ· ιε·

ա Ելս· ιε·
բ Գէ· ժ· ιϑ· Ելս·
ι· ϑ·
գ Գէ· ժ· ιε·
դ Գէ· բ· κϑ· ժ· ι·

ե Ծն· իϑ· κϑ· Գէ·
ժբ· κ· ։ Մն·
իϑ· κϑ·

—

ա Գէ· ժ· ϑ·
բ ք Ռուբ· ժբ· λε·
Ցար· իս· ιϑ·
գ Գէ· ժ· ιϑ·
դ Գէ· ժ· ιϑ·

ե Գէ· ա· ιι·
զ Գէ· ա· ι· ϑ·
ը Գէ· ա· ιι·
թ Գէ· ջ· ϑ·
ի Ծն· լϑ· λϑ· Ռուբ· ժ·

ժ· ι· իս· ιϑ·
բ Ռուբ· ժ· ϑ·
ա Մն· ժբ· ϑ·

—

1 Եւ Տէրը բաւ Մովսէսին, փարաւոնին ինչ
ընելիքս հիմա պիտի տեսնես. որ ՙհզօր ձեռ-
քով պիտի Թոդաւՙ զանոնք, ու հզօր ձեռքով
2 ՚պիտի վռնտէ զանոնք իր երկրէն։ Եւ Աս-
տուած խօսեցաւ Մովսէսին ու բաւ անոր,
3 Ես եմ Եհովան. Եւ Աբրահամին, Իսահակին
ու Յակոբին ՚Ամենակարող Աստուծով անուա-
նով երեցայ. բայց իմ ՚Եհովայ անունովս անոնց
4 չյայտնուեցայ։ ՚Նաև անոնց հետ իմ ուխտս
հաստատեցի, որ անոնց տամ Քանանացի եր-
կիրը, անոնց օտարութեան երկիրը՝ ուր որ
5 պանդխտացան։ Եւ ՚Լսեցի ալ Իսրայէլի որ-
դւոցը հառաչանքը, որ եգիպտացիները ծա-
6 ռայեցուցին. ու իմ ուխտս յիշեցի։ Ասոր հա-
մար Իսրայէլի որդւոցը ըսէ, ՚Ես եմ Եհո-
վան. և Ես ձեզ եգիպտացւոց ծանր գործ-
քերուն տակէն պիտի հանեմ, ու ձեզ անոնց
ծառայութենէն պիտի ազատեմ, և ՚ձեզ եր-
կրնցած բազուկով ու մեծ դատաստաններով
7 պիտի փրկեմ. Եւ ՚ձեզ ինձի ժողովուրդ պի-
տի առնեմ, ու ՚ձեզի Աստուած պիտի ըլլամ.
և պիտի գիտնաք որ ձեզ ՚եգիպտացւոց ծա-
ռերը գործքերուն տակէն հանող Տէրը՝ ձեր
8 Աստուածը ես եմ։ Եւ ձեզ ան երկիրը պի-
տի տանիմ, որն որ Աբրահամին, Իսահակին
ու Յակոբին տալու ՚ՙերդում ըրի՚, ու ան
ձեզի ժառանգութիւն ըլլալու պիտի տամ։
9 Ես եմ Տէրը։ Եւ Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը
ասանկ դրուցեց. ՚բայց անոնք հոգիի նեղու-
թենէն ու գործին ծանրութենէն մնիկ չըրին
Մովսէսին։
10 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
11 Մտիր խօսէ եգիպտոսի փարաւոն Թագաւո-
րին՝ որ Իսրայէլի որդիքը իր երկրէն արձա-
12 կէ։ Եւ Մովսէս խօսեցաւ Տէրոջը առջեւ՝
ըսելով, Ահա Իսրայէլի որդիքը ՚ինձի մնիկ
չըրին, Տապա փարաւոն ինձի ի՞նչպէս մը-
տիկ պիտի ընէ. որ ՚ես ՚ծանրաբերզու եմ։
13 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին,
ու Իսրայէլի որդւոցը ու Եգիպտոսի փարաւոն
Թագաւորին հրամայեց՝ ՚՚ Իսրայէլի որ-
դւոցը ու եգիպտոսի երկրէն հանելու համար։
14 Անոնց հայրերուն տուներուն գլուխները
ասանք են. Հրէսոնի անդրանիկը Ռուբէն՝

Նոյն որդիքը՝ Հնոքի, Փալլուս, Եսրոն և
15 Քարմի. ասոնք են Ռուբէնին տոհմերը։ Եւ
ՙՇմէոնին որդիքը՝ Յամուէլ, Յամին, Ոհադ,
Քաբին, Սաւուղ, և քանանացի կնկանը որ-
դին Սաուղ. ասոնք են Շմէոնին տոհմերը։
16 Եւ ՚Ղեւիին որդւոցը անուններըը իրենց ծնունդ-
ներուն համեմատ ասոնք են. Գերսոն, Կա-
հաթ և Մերարի. Եւ Ղեւիին կենացը տարի-
ները հարիւր երեսունեւօթը տարի եղան։
17 Գերսոնին որդիքը իրենց տոհմերուն համե-
18 մատ՝ Լիբնի ու Սեմէի էին. Եւ Կահաթին
որդիքը՝ Ամրամ, Իսհար, Քեբրոն ու Ոզիել.
Եւ Կահաթին կենացը տարիները հարիւր
19 երեսունեւրեք տարի եղան. Եւ ՚Մերարիին
որդիքը՝ Մողի ու Մուսի. Ղեւիին տոհմերը
իրենց ծնունդներուն համեմատ ասոնք են։
20 Եւ ՚Ամրամ իր հօրաքոյրը Յովքաբեդը իրեն
կինի առաւ, որ ծնաւ իրեն Ահարոնը ու Մով-
սէսը. Եւ Ամրամին կենացը տարիները հա-
21 րիւր երեսունեւօթը տարի եղան. Եւ Իսհա-
հարին որդիքը՝ Կորհ, Նափեկ և Զիքրի.
22 Եւ ՚Ոզիելին որդիքը՝ Միսայէլ, Եղիսափան
23 և Սիթրի. Եւ Ահարոն իրեն կինի առաւ
ՙԱմմինադաբին աղջիկը՝ Նաասոնին քոյրը Եղի-
սաբեթը, և ծնաւ իրեն ՚Նադաբը ու Աբիհու,
24 Դը, Եղիսաբը ու Իթամարը։ Եւ ՚Կորհին
որդիքը՝ Ասիր, Եղկանա և Աբիասափ. ասոնք
25 են Կորհեցւոց տոհմերը։ Եւ Ահարոնին որ-
դին Եղիազար փուտիէլին աղջիկներէն իրեն
կինի առաւ. և ծնաւ իրեն Փենհէսը. ասոնք
են Ղեւտացւոց հայրերուն գլուխները իրենց
տոհմերուն համեմատ։
26 Ասոնք են ան Ահարոնը ու Մովսէսը՝ ՙորոնց
բաւ Տէրը, Իսրայէլի որդիքը իրենց ՚զօր-
27 քերովը եգիպտոսի երկրէն հանեցէք. Իսրա-
յէլի որդիքը ՚Եգիպտոսէն հանելու համար՝
՚Եգիպտոսի փարաւոնին Թագաւորին խօսողնե-
րը ասոնք են. ասոնք Մովսէսը ու Ահարոնը։
28 Եւ ան օրը որ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
29 Եգիպտոսի երկրին մէջ, Անոնց Տէրը Մով-
սէսին դրուցեց ըսելով, ՚Ես եմ Եհովան.
՚ամէն ինչ որ քեզի կ՚ըսեմ, Եգիպտոսի փա-
30 րաւոն Թագաւորին խօսէ. Եւ Մովսէս Տէրո-
ջը առջեւը բաւ, Ահա ՚ես ‡ծանրաբերզու եմ,
ու փարաւոն ի՞նչպէս մնիկ պիտի ընէ ինձի։

= Գէ. գ. 19։
ք Գէ. ժա. 1։ Ժբ. 21. 33. 39։
փ Ծն. ԺԵ. 1։ ԼԵ. 11։ Խբ. 3։
ր Գէ. գ. 14։ Սաղ. ԼԷ. 4։ Ժգ. 19։ Ըն-
դբ. 38։ Ըզգա. ա. 4։
ս Ծն. ԺԵ. 18։ ԺԸ. 4. 7։
տ Ծն. ԺԵ. 9։ Խբ. 4։
ու Ծն. ԺԸ. 1. 8։ Գէ. ԼԱ. 45. 46։ ր Օր.
ԼԱ. 13։ Ցզա. Խա. 7։

ֆ Գէ. գ. 17։ Ե. 6։ ր Օր. Խ. 8։ Սաղ.
Ճա. 6։ Ես. ԺԱ. 11. 12։
ք Գէ. ԺԸ. 13։ ր Օր. Ե. 8։ = Մ Ծն. ԺԸ.
21։ Ղեւհմ. ա. 10։ ր Օր. գ. 22. Ե. 6։
Ժգ. 8։ Խգ. 18։ ր Թագ. Ե. 24։
օ Ծն. ԺԸ. 1. 8։ Գէ. ԼԱ. 8. 9։ Ես. Ժ. 9։
Ես. Ժ. 1։ Ես. ԽԲ. 4։
ը Գէ. ԺԸ. 1։ Ես. ԽԲ. 4։
ի Գէ. ր. 24։
ձ Հեր. Ը. 1. 23։

ղ Գէ. Ե. 4. 5։ Սաղ. Ճա. 6։
ճ Ծն. ԺԵ. 18։ Խգ. 3։ Ելբ. 13։ Լե. 1. 12։
յ Եզր. Ձեռքս վրը
կիրցուցի. անս Ծն.
Ժգ. 22։ Օր. ԼԲ. 40։
ն Գէ. Ե. 21։
շ Հեր. 9։
ո Հեր. 30։ Գէ. գ.
10։ Ելբմ. ա. 6։
չ Եզր. · տԲրէֆատ
չրխտանգնեցրով

ջ Ծն. Խգ. 8։ = Մ Ե. 3։
ռ Ծն. Խգ. 10։ = Մ Ե. գ. 24։
ս Ծն. Խգ. 11։ Թաս. գ. 17։ = Մ Ե. գ. 1. 16։
վ = Մ Ե. գ. 17։ Խգ. 7։
տ Թաս. Խգ. 57։ = Մ Ե. գ. 2. 18։
ր = Մ Ե. գ. 19։ Խգ. 21։
ց Գէ. ր. 1. 2։ Թաս. Խգ. 59։

ւ Թաս. Ժգ. 1։ = Մ Ե. գ. 57. 58։
փ Ղե. ժ. 4։ Թաս. գ. 20։
ք Հաւաթ. գ. 19. 20։ = Մ Ե. ր. 10։ Մաս. ա. 4։
օ Ղե. ժ. 1։ Թաս. գ. 2։ Խգ. 69։ = Մ Ե. գ. 3։ Խգ. 1։
ֆ Թաս. Խգ. 11։
և Թաս. Խե. 7. 11։ Ցզա. Խգ. 33։

= Հեր. 13։
ք Գէ. Ե. 4։ Ժբ. 17. 21։ Թաս. Լգ. 1։
ռ Հեր. 13։ Գէ. Լբ. 7։ Լգ. 1։ Սաղ. Հ. 10։
ս Գէ. Ե. 3. Ե. 10։
տ Հեր. 9։
ու Հեր. 11։ Գէ. Ե. 8։
փ Հեր. 12։ Գէ. գ. 16։
և Եզր. · տԲրէֆատ
չրխտանգնեցրով
—

ԳԼ· Է

1 Աստուած կը քաջալերէ Մովսէսը որ համարձակ փարաւոնին առջեւը երթայ։ 7 Մովսէսին տարիքը։ 8 Ընդ դաւազանը ժ հրաշք։ 11 Մոգերն ալ նոյն բանը կ'ընեն։ 13 Փարաւոնին սիրտը կը կարծրանայ։ 19 Գետին ջուրը արիւն կը դառնայ։

1 Եւ Տէրը բաւ Մովսէսին, Նայէ՝ քեզ ՚փարաւոնին աստուած ըրի, ու քոյրդ Ահարոն ՚քու մեծդարէդ ըլլայ։ 2 Դուն ՚ինծի հրամայեցի՛ ամէնը որ քեզի կը պատուիրեմ, և քոյրդ Ահարոն ՚ինծ խօսի փարաւոնին որ 3 իսրայէլի որդիքը իր երկրէն արձակէ։ Եւ ես ՚փարաւոնին սիրտը պիտի խստացնեմ, ու իմ ՚նշաններս և հրաշքներս եգիպտոսի երկրին մէջ պիտի չցուցնեմ։ 4 Եւ փարաւոն ձեզի ծունկ պիտի չբերէ, ու ես իմ ձեռքս եգիպտոսի վրայ պիտի ձգեմ, և իմ զօրքերս՝ իմ ժողովուրդս իսրայէլի որդիքը մեծ դատաստաններով պիտի հանեմ եգիպտոսի երկրէն։ 5 Եւ ՚եգիպտոս իմ ձեռքս եգիպտոսի վրայ երկննցնեմ՝ ու իսրայէլի որդիքը անոնց մէջէն հանեմ, ՚պիտի գիտնան եգիպտացիք թէ ես եմ Տէրը։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն ՚Տէրոջը իրենց պատուիրածին պէս ըրին։ անոնք ըրին։ 7 Եւ Մովսէս ութսուն տարեկան էր, ու Ահարոն ութսունւեօթը տարեկան էր, երբոր փարաւոնին հետ խօսեցան։

8 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին՝ 9 ըսելով, Երբոր փարաւոն ձեզի խօսի ու ըսէ, ՚Ձեզի համար հրաշք ցուցուցէք՝ անոնքը Ահարոնին ըսես թէ ՚դաւազանդ առ, ու փարաւոնին առջեւը նետէ՝ և անիկա վիշապ պիտի ըլլայ։ 10 Եւ Մովսէս ու Ահարոն մտան փարաւոնին՝ ու ՚Տէրոջը պատուիրածին պէս ըրին։ և Ահարոն իր դաւազանը նետեց փարաւոնին առջեւը՝ ու անոր ծառաներուն առջեւը, և ՚վիշապ եղաւ։ Եւ փարաւոն ալ իմաստուններն ու կախարդները կանչեց։ և եգիպտոսի մոգերը՝ անոնք ալ ՚իրենց կախարդութիւններովը անոնկ ըրին։ 12 Եւ ամէն մէկը իր դաւազանը նետեց, ու անոնք վիշապներ եղան։ բայց Ահարոնին դաւազանը անոնց դաւազանները կլլեց։ 13 Եւ փարաւոնին սիրտը կարծրացաւ, ու անոնց մտիկ չըրաւ, ՚ինչպէս որ Տէրը գուշակեր էր։

14 Եւ Տէրը բաւ Մովսէսին, ՚Փարաւոնին սիրտը խստացաւ, ժողովուրդը արձակել չուզեր։ 15 գնա՛։ Առտուանց փարաւոնին գնա՛։ ահա ան ջուրը կ'ելլէ։ ու գուն գետին եզերքը անոր դիմացը կայնէ, և ան ՚ոճ գաւազանը որ գետափունքը ձեւ դարձաւ, ու բոլոր եգիպտացիներուն վրայ, անոնց առուներուն վրայ, անոնց գետերուն վրայ, ու անոնց լիճերուն վրայ, և անոնց բոլոր ջրհաւաքներուն վրայ՝ որ արիւն ըլլան։ ու եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ փայտի ու քարի անոթներուն մէջ արիւն ըլլայ։ 20 Եւ Մովսէս ու Ահարոն Տէրոջը պատուիրածին պէս ըրին։ և Դաւազանը վերցուց, ու փարաւոնին առջեւը և անոր ծառաներուն առջեւը գետին մէջէն ջուրերուն զարկաւ, և գետին մէջէն բոլոր ջուրերը արիւն դարձան։ Եւ գետին մէջ եղած ձուկերը մեռան, ու գետը հառնցաւ, և եգիպտացիք չկրնան գետէն ջուրը խմել։ ու եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ արիւն կար։ 22 Եւ եգիպտոսի մոգերն ալ իրենց կախարդութիւններովը անոնկ ըրին։ և փարաւոնին սիրտը կարծրացաւ, ու ՚Տէրոջը բսածին պէս՝ անոնց մտիկ չըրաւ։ Եւ փարաւոն դարձաւ ու իր տունը եկաւ, ու ՚սա ալ անոր սրտին չդրաւ։ 24 Եւ բոլոր եգիպտացիք գետին բոլորտիքը փորեցին խմելու ջուր ունենալու համար։ քանի որ գետէն չկրնան ջուր խմել։ 25 Եւ Տէրը գետը զարնելէն եօթը օր լրացաւ։

ԳԼ· Ը

1 Եգիպտոսին վրայ գորտեր կը խրկուին։ 8 Փարաւոն կ'աղաչէ Մովսէսին։ 12 Մովսէսն ալ ապրիլով դաշնք կը կնքեն։ 16 Ծուէդ փոշին գետի երկիրքը կը ջարդէ։ ու մեռն էրկրագործներ կը ջարդուին։ 20 Հեռասացութիւն կը տրուի։ 22 Փարաւոն ձեւ մը կը համաձայնի։ 28 ապրիլն ալ կը խոստանայ։

1 Եւ Տէրը բաւ Մովսէսին, Փարաւոնին մտիր, ու ըսէ անոր, Տէրը այսպէս կ'ըսէ· Արձակէ իմ ժողովուրդս ՚որ պաշտեն զիս։ 2 Եւ թէ որ ՚չուզես արձակել չուզես, ահա ես քու բոլոր սահմանները ՚գորտերով պիտի զարնեմ։ 3 Եւ գետը շատ գորտեր պիտի հանէ, ու անոնք

= Գլ· ը· 16· Եբծմ· ա· 10·
ե Գլ· ը· 16·
զ Գլ· ը· 17·
է Գլ· ը· 21·
ը Գլ· ը· 1·
ի Գլ· ժ· 1· ժա· 9·
լ Գլ· ժ· 6·
ծ Գլ· ը· 20·
ի Գլ· ը· 17· Գլ· ը· 22· ժգ· 4· 18· Մաղ· ը· 16·
ի Հմր· 2·
լ Ը Օբ· ԽԲ· 5· լա· 8· լգ· 7· Գաբ· ե· 25· 30·
խ Ե· ե· 11· Ճսմ· ը· 18· ը· 30·
ի Գլ· ը· 20·
ի Հմր· 17· Գլ· ը· 22· ժգ· 4· 18· Մաղ· ը· 16·
ի Գլ· ը· 2· 17·
ի Հմր· 9·
ի Գլ· ը· 3·
ի Ը Ծննդ· ը· 8·
ի Ծննդ· խա· 8·
ի Հմր· 22· Գլ· ը· 7· 18·
ի Գլ· ը· 21· Հմր· 4·
ի Գլ· ը· 13· ժ· 1· 20· 17·
ի Հմր· 24·
ի Գլ· ը· 3· ժ· 12· 21· ժգ· 21· 28·
ի Գլ· ժ· 5·
ի Մաղ· հը· 44· 28·
29·
ի Հմր· 15·
ի Հմր· 11·
= Հմր· 3·
ի Նէե· Իր սիրտը սա բառիս վրայ չդրաւ։
—
= Գլ· ը· 12· 15·
ի Գլ· ե· 14· Ը· 8·
ի Ճսմ· ժգ· 13·

պիտի ելլեն, ու քու տանդ և տանկոցներ սե-
նեակիդ ու անկողնիդ՝ և քու ծառաներուդ
տուներուն և քու ժողովրդիդ՝ ու քու
թնդիրներուդ և խմորի տաշտերուդ մէջ պի-
4 տի մտնեն։ Եւ դորտերը քու վրադ և ժո-
ղովրդիդ վրայ ու բոլոր ծառաներուդ վը-
5 րայ պիտի ելլեն։
Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ասացէ՛ Ահարոնին՝ ձե-
ռքդ ուղարկեսցես գաւազանովդ վրայ գետերուն
վրայ ու լիճերուն վրայ ու գետերը վը-
րայ ու լիճերուն վրայ հանեցդ երկրացը
քու գաւազանովդ, ու եգիպտացոց երկրին
6 վրայ դորտեր հանեն։ Եւ Ահարոն երկրացուց
իր ձեռքը եգիպտոսի չուրերուն վրայ. և
դորտերը ելան ու եգիպտոսի երկիրը ծած-
7 կեցին։ Եւ մոգերն ալ իրենց կախարդու-
թիւններովը անանկ ըրին, ու եգիպտոսի
երկրին վրայ դորտեր հանեցին։
8 Եւ փարաւոն կանչեց Մովսէսը ու Ահարո-
նը և ըսաւ, Ազաչեցէք Տէրոջը՝ որ հեռացնէ
ու իմ ժողովրդիս վերցնէ դորտերը, ու
ժողովրդը պիտի արձակեմ որ Տէրոջը զոհ
9 մատուցանեն։ Եւ Մովսէս ըսաւ փարաւոնին,
Քեզի մը պատիւ բեր, թէ ե՛րբ քեզի հա-
մար ու ծառաներուդ համար և ժողովուրդիդ
համար աղաչեմ, որ քեզմէ ու քու
տուներէդ դորտերը կորսուին, ու միայն
10 գետին մէջը մնան։ Եւ անիկա ըսաւ, Վաղը։
Եւ ինքը ըսաւ, Քու խօսքիդ պէս ըլլայ, որ
գիտնաս թէ մեր Տէրոջմէն Աստուծոյն պէս
11 չկայ։ Եւ քեզմէ ու քու տուներէդ՝ և
քու ծառաներէդ ու քու ժողովրդիդ դոր-
տերը պիտի վերնան. միայն գետին մէջը
12 պիտի մնան։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն փարա-
ւոնին քովէն ելան. ու Մովսէս Տէրոջը աղա-
ղակեց ան դորտերուն համար՝ որ փարաւո-
13 նին վրայ բերեր էր։ Եւ Տէրը Մովսէսին ըսա-
ծին պէս ըրաւ. ու տուներէն, բակերէն և ար-
14 տերէն դորտերը մեռան։ Եւ զէզ զէզ ժո-
15 ղովեցին զանոնք, ու երկիրը հոտեցաւ։ Բայց
երբոր փարաւոն Հանգստութիւն ըլլալը տե-
սաւ, սիրտը խստացուց ու անոնց մտիկ
չըրաւ՝ Տէրոջը ըսածին պէս։
16 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ըսէ Ահարոնին,
Քու գաւազանդ երկրացուր, ու երկրի հո-
ղին զարկ, որ եգիպտոսի բոլոր երկրին վը-
17 րայ մուկեր ըլլայ։ Եւ անանկ ըրին. քանզի
Ահարոն իր գաւազանովը իր ձեռքը երկրին
ցուց ու երկրի հողին զարկաւ, և մուկերդ
վրայ ու անասուններուն վրայ մտնեցաւ.
եգիպտոսի բոլոր երկրին վրայ երկրին բոլոր
18 հողը մուկ եղաւ։ Եւ մոգերն ալ իրենց կա-
խարդութիւններովը այնպէս ըրին՝ որ մուկեր
հանեն, բայց չկրցան. այսպէս մարդոց ու
19 անասուններուն վրայ մուկ եղաւ։ Եւ մոգե-
րը բին փարաւոնին, Ա՛ Աստուծոյ մատն
է. բայց փարաւոնին սիրտը կարծրացաւ ու
անոնց մտիկ չըրաւ՝ Տէրոջը ըսածին պէս,
20 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Կանուխ կեցիր, ու փարաւոնին առջեւը կայնէ.
(ահա անկից դէպ ի ջուրը կելլէ.) և ըսէ
անոր, Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Արձակէ իմ ժո-
21 ղովուրդս որ ինծ պաշտեն. Հապա թէ որ իմ
ժողովուրդս չարձակես, ահա ես քու վրադ՝
ու քու ծառաներուդ վրայ՝ և քու ժողո-
վուրդիդ վրայ ու քու տուներուդ վրայ
չանճանճներ պիտի խրկեմ, և եգիպտացոց
տուները չանճանճով պիտի լեցուին, նաև
22 ան գետինը որուն վրայ անոնք կը գտնուին։ Եւ
ան օրը իմ ժողովուրդիս բնակած Գեսեմի
երկիրը պիտի զատեմ, ու հոն չանճանճ պի-
տի չըլլայ. որ դուն գիտնաս թէ երկրին մէջտեղը
23 ես եմ Տէրը։ Եւ իմ ժողովուրդիս ու քու
ժողովուրդիդ մէջ խորհուրդ պիտի դնեմ.
24 վաղը ասոր նշանը պիտի ըլլայ։ Եւ Տէրը այն-
պէս ըրաւ. ու փարաւոնին տունը՝ և անոր
ծառաներուն տուները՝ ու եգիպտոսի բո-
լոր երկրին վրայ չատ չանճանճ եկաւ. --
չանճանճներէն պատճառով երկիրը ապուռ-
25 ցաւ։
Եւ փարաւոն կանչեց Մովսէսը ու Ահա-
րոնը՝ և ըսաւ, Գացէք ձեր Աստուծոյն զոհ
26 մատուցէք -- երկրին մէջ։ Եւ Մովսէս ըսաւ,
Արժան չէ ասանկ ընել. քանզի որ Եգիպտա-
ցւոց գարշելի -----ները Տէրոջը մեր Աստու-
ծոյն զոհ պիտի մատուցանենք. թէ որ եգիպ-
տացւոց գարշելի -----ները իրենց աչքին
առջեւը զոհ մատուցանելու ըլլանք, պիտի
27 չքարկածե՞ն մեզ։ Մենք երեք օրուան ճամ-
բայ պիտի երթանք անապատին մէջ, ու զոհ
պիտի մատուցանենք մեր Տէր Աստուծոյն,
28 ինչպէս որ ինքը մեզի պատուիրէ։ Եւ փարա-
ւոն ըսաւ, Ես ձեզ թող կու տամ որ երթաք
անապատին մէջ ձեր Եհովայ Աստուծոյն զոհ
մատուցանէք, միայն թէ չատ հեռու չեր-
29 թաք. Խնդիր համար աղաչեցէք։ Եւ Մովսէս
ըսաւ, Ահա ես քու ձեռքէդ կ՚ելլեմ ու Տէ-
րոջը կ՚աղաչեմ որ վաղը փարաւոնէն, անոր
ծառաներէն ու անոր ժողովուրդէն ճա-
նճները երթայ. բայց փարաւոն դարձեալ
չխաբէ՝ ժողովուրդը թող չարձակ Տէրոջը
30 զոհ մատուցանելու։ Եւ Մովսէս փարաւոնին
31 քովէն ելաւ, ու Տէրոջը աղաչեց։ Եւ Տէրը

Մովսէսին խօսքին պէս ըրաւ, ու փարաւոնէն, անոր ծառաներէն և անոր ժողովուրդէն չանհետացաւ վիրջացաւ. մէկ հատ մնաց ալ
32 չմնաց։ Եւ փարաւոն ան անգամին ալ՝ իր սիրտը խստացուց ու ժողովուրդը չարձակեց։

ԳԼ. Թ

1 Աստուած հրէշ։ 8 Քարեցքերու ու խաշտարաներու հար. ուածքը։ 22 Կարկուտը։ 27 Փարաւոն կ'ոչնչանայ հարկ կ'ապաշխարէ Մովսէսին։ 35 ուսկից գործնէայ անոր սիրտը կը կարծրանայ։

1 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Փարաւոնին մօտը, ու խօսէ անոր, Եբրայեցւոց Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Արձակէ իմ ժողո-
2 վուրդս որ ինծի պաշտեն։ Քանզի թէ որ Ընդ արձակել չուզես, ու տակաւին պինդ
3 բռնես զանոնք, Ահա Տէրոջը ձեռքը դաշտին մէջ եղած քու հօտերուդ վրայ ըլլալով, ձիերուն, էշերուն, ուղտերուն, արջառներուն ու ոչխարներուն վրայ խիստ սաստիկ կսա-
4 րած պիտի ըլլայ։ Եւ Տէրը խորագիւղի հօտերուն ու եգիպտոսի հօտերուն միջեւեղը պիտի զատէ. և Իսրայէլի որդւոցը մէկ ոեռ պիտի
5 չմեռնի։ Եւ Տէրը ժամնակ որոշեց՝ ըսելով, Վաղը Տէրը ասր բանը պիտի ընէ երկրին վրայ։
6 Եւ հետևեալ օրը Տէրը ասր բանը ըրաւ, ու եգիպտացւոց Ընդոլը հօտերէն մեռան. բայց Իսրայէլի որդւոցը հօտերէն մէկը չմեռաւ։
7 Եւ փարաւոն հարց խրկեց, ու ահա Իսրայէլի հօտերէն մէկին ալ մեռած չէր. և Փարաւոնին սիրտը խստացաւ ու ժողովուրդը չարձակեց։
8 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին ու Ահարոնին, Առէք ձեզի ձեռքերնիդ լեցուն հնոցի մոխիր, և Մովսէս զայն երկինքը ցանէ առ փարա-
9 ւոնին առջեւը։ Ու եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ փոշի պիտի ըլլայ, ու եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ մարդոց ու անասուններուն վրայ Ընդաբաւոներ հանող ուռեցքներ պիտի ըլ-
10 լայ։ Եւ հնոցի մոխիրը առին, ու փարաւոնին առջեւը կայնեցան. և Մովսէս զայն երկինքը ցանեց ան, ու մարդոց և անասուններուն վրայ Ընդաբաւոներ հանող ուռեցքներ ե-
11 ղան։ Եւ Ընդոլը ուռեցքներուն պատճառով չկրցան կայնիլ Մովսէսին առջեւը. քանզի ուռեցքները մոլորուն վրայ ալ՝ ու բոլոր
12 եգիպտացւոց վրայ ալ եղան։ Եւ Տէրը կարծրացուց փարաւոնին սիրտը. ու անոնց մնիկ չըրաւ, Ինչպես որ Տէրը Մովսէսին ըսեր էր։
13 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Վաղ առաւօտուն կանուխ կելիր, ու փարաւոնին առջեւը կայնիլ, ու անոր ըսէ, Եբրայեցւոց Տէր Աստուածը
14 պատկառ կ'ըսէ. Արձակէ իմ ժողովուրդս՝ որ ինծի պաշտեն։ Քանզի ասանկ անգամ իմ բոլոր հարուածներս պիտի խրկեմ քու վրադ՝ և քու ծառաներուդ ու քու ժողովուրդիդ վրայ. որ գիտնաս թէ բոլոր երկրի մէջ ինծի պէս
15 Ընդ չկայ։ Քանզի հիմա իմ ձեռքս պիտի երկրնցընեմ՝ որ քեզ ու քու ժողովուրդդ ժանտահարով զարնեմ, ու երկրէն պիտի կոր-
16 սուիս։ Եւ Ընդոր համար քեզ վիրջացնի՝ որ իմ զօրութիւնս քեզմով ցուցընեմ, ու բոլոր
17 երկրի մէջ իմ անունս պատմուի։ Դուն տա-կաւին իմ ժողովուրդիս դէմ կինամով՝ պիտի
18 չարձակես զանոնք։ Ահա ես վաղը ասր առնն խիստ սաստիկ կարկուտ պիտի տեղամ, որ անոր պէս եգիպտոսի մէջ եղած չէ՝ անոր հաստա-
19 տուած օրէն մինչև հիմա։ Եւ հիմա Ընդր խրկէ, -- ժողովի քու հօտերդ՝ ու ինչ որ ունիս դաշտին մէջ. Ընդ ամէն մարդ ու անասուն որ դաշտին մէջ գտնուի՝ ու առնները ժո-ղոված չըլլայ, անոնց վրայ կարկուտ պիտի
20 իջնէ, ու պիտի մեռնին։ Փարաւոնին ծառա-ներէն ով որ Տէրոջը խօսքէն կը վախնար՝ իր ծառաները ու հօտերը առներու մէջ ժողվեց։
21 Եւ ով որ Տէրոջը խօսքին ուշադրութիւն չը-րաւ, իր ծառաները ու իր հօտերը դաշտին մէջ թողուց։
22 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Քու ձեռքդ դէպ ի երկինքը երկնցուր, ու եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ մարդոց ու անասուններուն վրայ՝ և եգիպտոսի երկրին մէջ եղած արտ-րաւն բոլոր խոտին վրայ կարկուտ պիտի գայ։
23 Եւ Մովսէս իր գաւազանը դէպ ի երկինքը երկնցուց. ու Տէրը որոտաձ և կարկուտ խրկեց, ու երկրին վրայ կրակ կը վազէր. ու Տէրը եգիպտոսի երկրին վրայ կարկուտ տե-
24 ղաց։ Եւ կարկուտ ու կարկտոտին միջեւեղը խառնուած կրակ եկաւ. անանկ սաստիկ էր որ եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ ազգ ըլլալէն
25 հետէ անոր պէս եղած չէր։ Եւ կարկուտը եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ զարկաւ եղածին ամէնը՝ մարդէն մինչև անասուն. կարկուտը դաշտին բոլոր խոտը զարկաւ, ու
26 դաշտին բոլոր ծառերը կտրեց. Միայն Գե-սեմի երկրին մէջ ուր որ Իսրայէլի որդիները էին, կարկուտ չեղաւ։
27 Եւ փարաւոն Ընդր խրկեց, ու կանչեց Մովսէսը ու Ահարոնը և ըսաւ անոնց, Ես անգամ մեղանչեցի. Տէրոջմանն արդար է, և
28 ես ու իմ ժողովուրդս չնչացաւ որ ենք։ Ազաչեցէք Տէրոջը՝ որ Աստուծոյ որոտաձիները ու կարկուտը Ընդադարին. ու ձեզ պիտի արձա-

---

ա Ելք. 15։ Գէն. 9։ 21։
բ Գէն. 8։ 22։
գ Ելք. 14։ 28։
դ Ելք. 8։ 24։
ե Որ. Ելք. 27։
զ Գէն. 9։ 23։
է Ելք. 8։ 9։
ը Ելք. 9։ 10։
թ Ելք. 9։ 29։
ժ Ելք. 4։ 21։
ի Ելք. 9։ 11։
լ Ելք. 9։ 10։
խ Ելք. 9։ 12։
ծ Ելք. 9։ 13։
կ Ելք. 9։ 14։
հ Ելք. 9։ 15։
ձ Ելք. 9։ 16։
ղ Ելք. 9։ 17։
ճ Ելք. 9։ 18։
մ Ելք. 9։ 19։
յ Ելք. 9։ 20։
ն Ելք. 9։ 21։
շ Ելք. 9։ 22։
ո Ելք. 9։ 23։
չ Ելք. 9։ 24։
պ Ելք. 9։ 25։
ջ Ելք. 9։ 26։
ռ Ելք. 9։ 27։
ս Ելք. 9։ 28։
վ Ելք. 9։ 29։
տ Ելք. 9։ 30։
ր Ելք. 9։ 31։
ց Ելք. 9։ 32։
ւ Ելք. 9։ 33։
փ Ելք. 9։ 34։
ք Ելք. 9։ 35։
օ Ելք. 10։ 1։
ֆ Ելք. 10։ 2։
և Ելք. 10։ 3։
ա Ելք. 10։ 4։
բ Ելք. 10։ 5։
գ Ելք. 10։ 6։
դ Ելք. 10։ 7։
ե Ելք. 10։ 8։
զ Ելք. 10։ 9։
է Ելք. 10։ 10։
ը Ելք. 10։ 11։
թ Ելք. 10։ 12։
ժ Ելք. 10։ 13։
ի Ելք. 10։ 14։
լ Ելք. 10։ 15։
խ Ելք. 10։ 16։
ծ Ելք. 10։ 17։
կ Ելք. 10։ 18։
հ Ելք. 10։ 19։
ձ Ելք. 10։ 20։
ղ Ելք. 10։ 21։
ճ Ելք. 10։ 22։
մ Ելք. 10։ 23։
յ Ելք. 10։ 24։
ն Ելք. 10։ 25։
շ Ելք. 10։ 26։
ո Ելք. 10։ 27։
չ Ելք. 10։ 28։
պ Ելք. 10։ 29։
ջ Ելք. 11։ 1։
ռ Ելք. 11։ 2։
ս Ելք. 11։ 3։
վ Ելք. 11։ 4։
տ Ելք. 11։ 5։
ր Ելք. 11։ 6։
ց Ելք. 11։ 7։
ւ Ելք. 11։ 8։
փ Ելք. 11։ 9։
ք Ելք. 11։ 10։
օ Ելք. 12։ 1։
ֆ Ելք. 12։ 2։
և Ելք. 12։ 3։

29 կեմ, և ալ պիտի չկենաք։ Եւ Մովսէս բաւ
անոր, ելաք քէն դուրս եղածիս պէս՝ ՝ինչ
ձեռքերս Տէրոջը պիտի երկնցընեմ՝, — որ-
տաւմեները պիտի դադրին, և ալ կարկուտ
պիտի չըլլայ· որ դուն գիտնաս թէ երկիրը Տէ-
30 րոջն է։ Բայց ՝ես գիտեմ որ դուն ու քու
ծառաներդ տակաւին Տէր Աստուծմէն չէք
վախնար։
31 Եւ քրձաները ու գարին զարնուեցան· վասն-
զի որ գարին հասած էր, ու քրձաները ծաղիկ գա-
32 ցած։ Բայց ցորենը ու հաճարը չզարնուեցան՝
վասնզի որ ուշ կը բուսնին։
33 Եւ Մովսէս փարաւոնէն քովէն քաղաքէն
դուրս ելաւ, ու ՝ինչ ձեռքերը Տէրոջը երկրին
ցուց· և որտաւմները ու կարկուտը դադրե-
34 ցան, ու երկրին վրայ անձրեւ չկաթիլցաւ։ Եւ
փարաւոն երբոր անձրեւին ու կարկուտին և
որտաւմին դադրիլը տեսաւ, նորէն մեղան-
չեց, ու սիրտը խստացուց ինքն ու իր ծա-
35 ռաները։ Ա,յպէս փարաւոնին սիրտը կար-
ծրացաւ· ու իսրայէլի որդիները չարձակեց,
ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին ձեռքովը բանը էր։

ԳԼ· Ժ

1 Աստուած կը պատուիրէ մարգարէներ խրկել։ 7 Փարաւոն իր ծա-
ռաներուն պատճառին չէն կը համարձակիր խոստովանիլը
արձակելու։ 12 Մարգարէները կու գան, 16 որոնց համար փա-
րաւոն կ՚պատկի Մովսէսին։ 21 Խաւարին հրամանը։ 24 Փա-
րաւոն նորէն կ՚պատկի Մովսէսին։ 27 բայց տակաւին անոր
սիրտը կը կարծրանայ։

1 Եւ Տէրը բաւ Մովսէսին, Մտիր փարաւո-
նին. ՝Ինչու որ ես անոր սիրտը ու անոր
ծառաներուն սիրտը խստացուցի, ՝որ ես իմ
2 նշաններս ցուցընեմ՝ անոնց մէջը· Եւ որ ՝պատ-
մես քու որդիիդ ու քու որդւոյդ որդիին
ականջներուն՝ ինչ որ ըրի եգիպտացւոց մէջ,
և իմ նշաններս որ անոնց մէջ ցուցուցի, որ
դուներնէք թէ ես եմ Տէրը։
3 Եւ Մովսէս ու Ահարոն մտան փարաւոնին,
ու ըսին անոր, Եբրայեցւոց Աստուա-
ծը այսպէս կ՚ըսէ· Մինչև ե՞րբ պիտի չկամիս
՝խոնարհիլ իմ առջեւս· արձակէ իմ ժողովուրդս
4 որ ինծի պաշտեն։ Վասն զի թէ որ իմ ժողո-
վուրդս արձակել չուզես, ահա վաղը քու
սահմաններուդ վրայ ՝մարախներ պիտի իջը-
5 նեմ։ Եւ երկրին երեսը պիտի ծածկեն, և ՝ոչ
պիտի կրնայ տեսնել երկիրը· ու կարկտէն
ազատուած ձեզի մնացածը ՝պիտի ուտեն, և
արտին մէջ բուսած ձեր բոլոր ծառերը պիտի
6 ուտեն։ Եւ ՝քու տուներդ ու քու բոլոր
ծառաներուդ տուները և ամէն եգիպտացւոց
տուները պիտի լեցուին· որ ոչ քու հայրերդ՝
ոչ ալ քու հայրերուդ հայրերը տեսած են՝ ի-
րենց երկրի վրայ եղած օրէն մինչև այսօր։ Եւ
դարձաւ ու փարաւոնին քովէն դուրս ելաւ։
7 Եւ փարաւոնին ծառաները ըսին անոր,
Մինչև ե՞րբ սա ՝մարդ մեզի որոգայթի պիտի
ըլլայ· արձակէ մարդիկը որ իրենց Եհովայ
Աստուածը պաշտեն։ տակաւին չգի՞տնար որ
8 եգիպտոս ապրեցաւ։ Եւ Մովսէսը ու Ա-
հարոնը փարաւոնին դարձուցին։ և անոնց
բաւ անոնց, Գացէք պաշտեցէք ձեր Եհո-
վայ Աստուածը· ՝ո՞րոնք են գացողնե-
9 րը։ Եւ Մովսէս բաւ, Մեր մանկտիքներովը
ու մեր ծերերովը պիտի երթանք, մեր տաք-
ներովը ու մեր աղջիկներովը, մեր հօտերովը
ու մեր արջառներովը պիտի երթանք· քանզի
10 ՝մեզ պիտի պահենք Տէրոջը։ Եւ բաւ ա-
նոնց, Տէրը անանկ ձեր հետը ըլլայ, ինչպես
որ ես ձեզ ու ձեր տղաքները կ՚արձակեմ.
զգուշացէք, քանզի չարիք կան ձեր առջեւը։
11 Ոչ այդպէս· հիմա գնացէք երկի մարդիկնիդ
գացէք ու Տէրը պաշտեցէք· ինչու որ դուք
ասիկա կ՚ուզէիք։ Եւ փարաւոնին առջեւէն
վռնդուեցան։
12 Եւ Տէրը բաւ Մովսէսին, ՝Երկինցուր քու
ձեռքդ եգիպտոսի երկրին վրայ մարախնե-
րուն համար, որ եգիպտոսի երկրին վրայ
ելլեն, և ՝երկրին բոլոր խոտը՝ կարկտէնն
13 բոլոր մնացածը ուտեն։ Եւ Մովսէս երկին-
ցուց իր գաւազանը եգիպտոսի երկրին վրայ·
ու Տէրը բոլոր այն օրը ու բոլոր գիշերը երկ-
րին վրայ արեւելեան հով փչել տուաւ։ Եւ երբ
առաւօտ եղաւ՝ արեւելեան հովը մարախները
14 բերաւ։ Եւ մարախները եգիպտոսի բոլոր
երկրին վրայ ելան, ու եգիպտոսի բոլոր սահ-
մաններուն վրայ իջան· խիստ սաստիկ էին.
Անոնցմէ առաջ անանկ մարախ չեղաւ, անոնց
15 ալ ետքն ալ անանկ պիտի չըլլայ։ Եւ ՝բոլոր
երկրին երեսը ծածկեցին, ու երկիրը մթնե-
ցաւ, ու ՝երկրին բոլոր խոտը և կարկտէնն
մնացած ծառերուն ամէն պտուղները կերան·
ու եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ եղած ծա-
ռերուն վրայ և արտին խոտերուն վրայ բնաւ
կանաչութիւն չմնաց։
16 Ուստի փարաւոն շուտով կանչեց Մովսէսը ու
Ահարոնը, և բաւ, ՝Չնչեր Տէր Աստուծոյն ու
17 ձեզի դէմ մեղանչեցի· Եւ հիմա չնորհք ըրէք՝
միայն սա անգամ՝ ներեցէք իմ յանցանքս, ու
՝ձեր Տէր Աստուծոյն աղաչեցէք՝ որ իմ վրա-
18 յէս միայն սա մահը վերցնէ։ Եւ անկից
՝փարաւոնին քովէն դուրս ելաւ, ու Տէրոջը

---

1 ֆ Թ·ա· ը· 22· 38· Ա·ա·ղ· ՀԷ·ա· 6· Նե·
ա· 13·
2 Ա·ա·ի·ե· 1· ա Կոր·
ժ· 20· 23·
3 Նե· իգ· 10·
4 Հա·ա·ա· 22· ը· 23·
5 Հա·ա· 22· Գէ·ը· 12·
ը Գէ·գ· 21·
6 Գէ·գ· 21· է· 14·
ը Գէ·է· 2·
7 ր Օր·գ· 9· Ա·ա·
ի·գ· 1· Հա· 18·
Հը· 5· Հա· Յ·ա·ի·
ա· 3·
8 Թ·ա·ե· 17· Ա·ա·
ի· 3·
9 Գէ·ի· 32· Յ·ա·ի·
ա· 4· ր· 25·
10 Գէ·ը· 3· 21·
11 Գէ·իգ· 33· Յ·ա·
իգ· 13· ա Թ·ա·
12 Ընակ·ը 27· Յ·ա·
ի· 3·
13 Գէ·ի· 32· Յ·ա·ի·
ա· 4· ր· 25·
14 Գէ·ը· 3· 21·
15 Գէ·է· 1·
16 Գէ·է· 19·
17 Հ·ր· է· 5·
18 Ա·ա·ղ· 45· 28· 34·
Ժ·ր· 21· ֆ·ա·է· 44·
ա Կոր·է· 35·
ր Ե·ր· ՞վ է ՞վ
ը Գէ·է· 1·
Յ·ա·ի· 1· ա Կոր·
ժ· 20· 23·
ա Նե· ի·գ· 10·
բ Հա·ա·ա· 22· ը· 23·

ը Ա·ա·ի· 2· Յ·ա·
ի· 3·
գ Գէ·ի· 32· Յ·ա·ի·
ա· 4· ր· 25·
դ Գէ·ը· 3· 21·
ե Գէ·իգ· 33· Յ·ա·
իգ· 13· ա Թ·ա·
զ Ա·ա·ղ· 45· 28· 34·
է Յ·ա·ի· ր· 2·
ը Հ·ր· է·
թ Ա·ա·ղ· 28· 35·
ժ Գէ·ի· 32·
ի Ա·ա·ղ· 28· 35·
լ Գէ·ի· 28· գ Թ·ա·
ժգ· 6·
խ Գէ·ը· 30·

19 ազայեց։ Եւ Տէրը խիստ սաստիկ արևմտեան հով մը խրկեց, որ մորեխները վերցուց ու կարմիր ծովը քշեց զանոնք. եղեխցոյ բոլոր սահմաններուն մէջ մէկ մորեխ մը չմնաց։
20 Բայց Տէրը կարծրացուց փարաւոնին սիրտը, ու անիկա Իսրայէլի որդիքը չարձակեց։
21 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին, Ձեռքդ դէպ ի երկինքը երկարեցուր, որ եղեխցոյ երկրին վրայ խաւար ըլլայ, շօշափելի խաւար
22 մը ըլլայ։ Եւ Մովսէս իր ձեռքը դէպ ի երկինքը երկարեցուց, ու եղեխցոյ բոլոր երկրին մէջ երեք խաւար եղաւ երեք օր։
23 Մէկզմէկ չէին տեսներ, և երեք օր մէկը իր տեղէն չելաւ։ Բայց Իսրայէլի բոլոր որդիքը իրենց բնակութեանցը մէջ լոյս ունէին։
24 Եւ փարաւոն կանչեց Մովսէսը ու ըսաւ, Գացէք՝ պաշտեցէք Եհովան. միայն ձեր հօտերը ու արջառները մնան. ձեր բնաւնիքը
25 ներն ալ ձեզի հետ թող երթան։ Եւ Մովսէս բսաւ, Գէտ է որ դուն մեր ձեռքը զոհեր ու ողջակէզներ ալ տաս, որ մեր Տէր
26 Աստուծոյն մատուցանենք։ Եւ մեր հօտերն ալ մեր հետը պիտի երթան՝ անոնցմէ մէկ կճղակ մը չմնալով. քանզի որ մեր Տէր Աստուածը պաշտելու համար անոնցմէ պատրաստ առնեմ. ու մենք մինչև որ հոն չերթանք, չենք
27 գիտեր թէ ինչով պիտի պաշտենք Տէրը։ Եւ Տէրը կարծրացուց փարաւոնին սիրտը, որ
28 չուզեց արձակել զանոնք։ Եւ փարաւոն բսաւ անոր, Գնա՛ գնա. դգուշութիւն ըրէ քու անձիդ, մէյմըն ալ իմ երեսս չտեսնես. քանզի որ օրը որ իմ երեսս տեսնես, պիտի մեռնիս։
29 Նէհ, Եւ Մովսէս բսաւ, Ըղձկ ըսիր. մէյմըն ալ քու երեսդ պիտի չտեսնեմ։

ԳԼ. ԺԱ

1 Աստուած կը պատուիրէ Իսրայէլացւոց որ իրենց դրացիներէն ծանրագին բաներ ուզեն։ 4 Մովսէս կը սպառնայ փարաւոնին անդրանիկոց մահը։

1 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին, փարաւոնին վրայ ու եղեխցոյ վրայ հարուած մըն ալ պիտի բերեմ, անկէետև ձեզ ասկէ պիտի արձակէ. և երբոր չէ արձակէ, ձեզ ասկէ բոլորովին
2 դուրս պիտի քնէ։ Հիմա խօսէ ժողովուրդին ականջներուն, ու ամէն մարդ իր դրացիէն և ամէն կնիկ իր դրացիէն արծաթեղէն զար-
3 դեր ու ոսկեղէն զարդեր խնդրեն։ Եւ Տէրը շնորհք տուաւ ժողովուրդին եղեխցւոց առջևը. Մովսէս ալ եղեխցոյ երկրին մէջ փարաւոնին ծառաներուն առջևը ու ժողովուրդին առջևը խիստ մեծ մարդ մըն էր։
4 Եւ Մովսէս բսաւ, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Կէս գիշերին եղեխցոյ մէջտեղը պիտի
5 ելլեմ. Ու եղեխցոյ երկրին մէջ ամէն առջինեկը պիտի մեռնի, իր աթոռին վրայ նստող փարաւոնին առջինեկէն մինչև աղացքին ետևը եղող աղախնին առջինեկը՝ և բոլոր անասուն-
6 ներուն առջինեկը։ Ու եղեխցոյ բոլոր երկրին մէջ մեծ աղաղակ պիտի ըլլայ, անանկ որ անոր պէս ոչ եղած է, ոչ ալ ետքէն պիտի ըլ-
7 լայ։ Իսրայէլի որդւոցը մէկուն դէմ մարդ-ձէն մինչև անասուն՝ չուն մրնչի ալ պիտի չչարժէ իր լեզուն. որ գիտնաք թէ Տէրը եղեխցւոց ու Իսրայէլի մէջտեղը տարբերութիւն
8 կ'ընէ։ Եւ հոս բոլոր քու ծառաներդ ինծի պիտի իջնեն, ու ինծի խոնարհութիւն ընեն՝ ըսելով, Դուն ու բոլոր քեզի հետևող ժողովուրդըելէք. ու անկէ ետքը պիտի ելլեմ։ Եւ Մովսէս սաստիկ բարկութեամբ փարաւոնին քովէն դուրս ելաւ։
9 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին, Փարաւոն ձեզի մտիկ պիտի չընէ, որ իմ հրաշքներս շատ-
10 ցնեմ եղեխցոյ երկրին մէջ։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն սա ամէն հրաշքները փարաւոնին առջևը բրին. Եւ Տէրը կարծրացուց փարաւոնին սիրտը, ու Իսրայէլի որդիքը իր երկրէն չարձակեց։

ԳԼ. ԺԲ

1 Տարւոյն սկիզբը կը փոխուի։ 3 Զառիկին սահմանուիլը։ 11 ու անոր կանոնները։ 15 Անխմոր հաց ուտելու հրամանը։ 29 Անդրանկոց մահը։ 31 Եգիպտացիք արտաքսեն երկրին դուրս կը հանեն Իսրայէլացիները։ 37 որոնք Սուկովթ կը հասնին։ 43 Զառիկին վերաբերեալ պատուիրանք։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին
2 եղեխցոյ երկրին մէջ ըսելով, Ասիկա ամիսը ձեզի ամիսներուն սկիզբն ըլլայ. ձեզի տա-
3 րւոյն ամիսներուն առաջինն ըլլայ։ Իսրայէլի բոլոր ժողովքին գրուցեցէք՝ ըսելով, Ասի՛ ամսուն տասնին ամէն մէկը իրեն գառնուկ մը առնէ՝ ըստ հայրերուն տուներ համեմատ,
4 այսինքն տան գլուխ մէյմէկ գառնուկ. Եւ թէ որ մէկ տունը մէկ գառնուկին քիչ կու գայ, ան մարդը իր տանը քովը եղած գրացիին հետ հոգիներուն համեմատ առնէ. գառնուկին վրայով ամէն մէկուն
5 իր կերածին չափ հաշիւ ընէք. Ձեր գառնուկը անարատ, արու, մէկ տարեկան ըլլայ.
6 ոչխարներէն կամ այծերէն առնէք զայն։ Եւ

մինչև աս ամսուն ՚չորեքտասանեքորդ օրը պահէք ան· ու իսրայէլի ժողովքին բոլոր բազմութիւնը մորթեն անիկա °իրիկուն դէմ։՚
7 Եւ արիւնէն առնեն ու տանին երկու կողմի դրանդեացը ու վերի սեմին վրայ քանի, ուր
8 որ զանիկա պիտի ուտեն։ Եւ միսը ան գիշերը ուտեն· զանիկա կրակի վրայ խորոված՝ բազարջով — լեղի խառնով պիտի ուտեն։
9 Անկէ՝ հում կամ ջուրի մէջ եփած չուտէք, հապայց կրակի վրայ խորոված, անոր գլուխը ոտքերովը ու փորոտիքովը մէկտեղ։
10 Եւ անկ բան մը չթողուք մինչև առաւօտ· ու անկ ինչ որ առաւօտն կը մնայ՝ կրակով
11 այրէք։ Եւ այսպէս պիտի ուտէք ան· ձեր գօտիները մէջերնիդ՝ ու ձեր կօշիկները ոտքերնիդ՝ և ձեր ցուպերը ձեռքերնիդ՝ և ձեր գուպերը ձեռ

32 որ ասիք. Ինչո՞ւ ձեր հօտերը ու ձեր ար-
ջառները առէք՝ ինչպէս որ ասիք, ու զո-
33 ցէք. և ես ալ օրհնեցէք. Եւ եղիցի՝ ձեզ բանալ առնելուն ժողովուրդը՝ որ չուտով
ան երկրէն դուրս իրկուն գանուիք. քանի որ
34 ասիս, Ամէնքս ալ կը մեռնինք. և ժողո-
վուրդը իրենց գանգատածը դէտ չխնայած՝ ի-
րենց վրանները առչաերը իրենց լոյն երեսովը փոխ-
35 ծած ուսերնուն վրայ վերցուցին. և խոսա-
յէլի որդիքը Մովսէսին խօսքին պէս ըրին,
ու եգիպտացիներէն ոսկեծանելներ գորգեր և
ոսկեղէն զարդեր ու հանդերձներ խնդրեցին.
36 Եւ Տէրը ժողովուրդին շնորհք տուաւ եգիպ-
տացւոց առջեւը, անոնք որ ընծաներ անոնց
խնդրածը տուին. ու հանուիք կողոպտեցին
եգիպտացիները.
37 Եւ Իսրայէլի որդիքը Ռամեսէն դէպ ի
Սոկքովթ չուեցին. բնաւոր երիտասարդներէն զատ վեց
հարիւր հազարի չափ հետևնին էրկի մար-
38 դիկ էին. և հանոնց հետ խառն բազմութիւն
ալ եղաւ. և ոչխարները ու արջառները խիտ
39 մեծ հօտ էին. և եգիպտացին իրենց հանած
գանգատածէն անխիղճ չօքներ եփեցին, ինչու
որ խմորնին չէր. քանզի Եգիպտացին վռնդե-
ւեցան, ու չէին կրնար ուշանալ. ու իրենց
պաշար ալ չէին պատրաստեր.
40 Եւ եգիպտոսի մէջ Իսրայէլի որդւոցը բը-
նակած ժամանակը չորս հարիւր երեսուն
41 տարի էր. և ուղղ ար չորս հարիւր երե-
սուն տարիներուն վերջը՝ ան նոյն օրը Տէ-
րոջը բոլոր զօրքերը եգիպտոսի երկրէն ելան.
42 Ասիկա Տէրոջը հանար պահելու գիշեր մին
է, ինչու որ գանոնք եգիպտոսի երկրէն հա-
նեց. սա ան գիշերն է Տէրոջը հանար խոսա-
յէլի բոլոր որդիներէն իրենց ազգերուն մէջ
պահելու.
43 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին ու Ահարոնին,
Ա՛ս է զատկին կանոնը. բնաւ մէկ օտարա-
44 կան մը անկէ պիտի չուտէ. Բայց ամէն մար-
դուն ստակով ծախու առած ծառան՝ երբոր
թլփատես թլփատես, անոնքն ետ ուտէ ան-
45 կէ. Օտարականն ու վարձկանը անկէ պիտի
46 չուտէ. Մէկ տան մէջ պիտի ուտուի ան.
առնէն դուրս չհանես ան միսէն. ու անոր
47 ոչ ոսկորը պիտի չկոտրէք. Իսրայէլի բոլոր
48 ժողովքը ընէ ան. Եւ երբ օտարական մը քու
քովդ պանդխտանալու գայ, ու Տէրոջը զա-
տիկ ընելու գայ, անոր ամէն արուն ետ
թլփատուի, և անոնէն ան ընելու մօտենայ,
ու ինքը երկրին բնակիչ պէս գայ. քանզի
անթլփատ մէկը բնաւ անկէ պիտի չուտէ.
49 Երկրացիին ու ձեր մէջը բնակող օտարակա-
50 նին մէկ օրէնք գայ. Եւ Իսրայէլի բոլոր
որդիքը Տէրոջը Մովսէսին ու Ահարոնին պա-
51 տուիրածին պէս ըրին. անանկ ըրին. Եւ եղաւ
որ ան նոյն օրը Տէրը եգիպտոսի երկրէն հա-
նեց Իսրայէլի որդիքը՝ հիւրերնց զօրքերուն.

ԳԼ. ԺԳ

1 Ընդրանիքները Ասուածոյ Նախկնաց. 3 և գառի յիշատա-
կութիւնը պատկեր. 11 և անասունց ան դրանիքներն ալ Ա-
ստուծոյ Նախկնաց վերագրելը. 17 Իսրայէլացիք Ե.
գիպտոսէն գուրս կ'ելլեն. և Յովսեփին ոսկորները հետերնին
կ'առնեն. 20 ու Պիտամ կոչ գան. 21 Ասուած Իսրայէլացւոց
կ'առաջնորդէ ամպի ու հրոյ սիւնով.

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ բսելով,
2 Սրբէ ինձի ամէն անդրանիկը՝ Իսրայէլի որ-
դւոցը մէջ ամէն արգանդ բացողը, մարդէն
3 ալ անասունէն ալ. ան ինն է. Եւ Մովսէս
բսաւ ժողովուրդին, Յիշեցէք աս օրը որ
եգիպտոսէն ծառայութեան տունէն ելաք,
ինչու որ Տէրը ձեզ ամէից զօրաւոր ձեռքով
4 հանեց. ու ինչնիրնէ հաց պիտի չուտուի. Այսօր
5 այսօր ելաք, Աղիով ամսուն մէջ. Եւ ըլլայ
որ երբ Տէրը հասնելու ըլլայ քեզ Քանանա-
ցւոց ու Քետացւոց և Ամորհացւոց ու Խեւա-
ցւոց և Քերզեսացւոց երկիրը՝ որն որ քեզի
տալու հանար Հայրերուդ երդում բրաւ,
ան երկիրը որ կաթ ու մեղր կը բղխէ, հաս
ամսուն մէջ պիտի կատարես աս պաշտօնը.
6 Եօթը օր բաղարջ պիտի ուտես, և եօթնեն
7 բոդ օրը ուտելոյ Տէրոջը Ան եօթը օրն
բուն մէջ բաղարջ պիտի ուտուի. ու քովդ
խմոր պիտի չհանուի. ոչ ալ քու
քովդ խմոր պիտի տեսնուի քու բոլոր սահ-
8 մաններուդ մէջ. Եւ նոյն օրը քու որդւոյդ
պիտի պատմես բսելով, Ա՛ս անոր հանար է
որ Տէրը բրաւ ինծի, երբոր ես եգիպտոսէն
9 ելայ. Եւ ասիկա քեզի Նշանի հանար պիտի
ըլլայ ձեռքիդ վրայ, ու քու աչքերուդ մէջ
տեղը յիշատակի հանար, որ Տէրոջը օրէն-
քը քու բերնիդ մէջ ըլլայ. ինչու որ Տէրը
քեզ զօրաւոր ձեռքով հանեց եգիպտոսէն.
10 Ուստի դուն աս կանոնը տարիէ տարի իր
11 տեղին պիտի պահես. Եւ ըլլայ որ երբ
Տէրը քեզ Քանանացւոց երկիրը տանի, ինչ-

ե Գէ. ժ. 28.
զ Ծն. իէ. 34.
է Գէ. ժա. 8. Ես. ԽԷ. 25.
ը Ծն. ի. 3.
թ Գէ. ը. 3.
ժ Գէ. գ. 22. ժա. 8.
ժա Գէ. գ. 21. ժա. 3.
ժբ Ծն. իէ. 14. Գէ. գ. 22. Ես. ԽԷ. 25.
ժգ Ծն. իէ. 14. Գէ. ժա. 8. Ես. ԽԷ. 25.
ժդ Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
ժե Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
ժզ Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
ժէ Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
ժը Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
ժթ Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
ի Գէ. ժա. 8. Ես. ԽԷ. 25.
իա Գէ. ժա. 8. Ես. ԽԷ. 25.
իբ Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
իգ Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
իդ Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
իե Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
իզ Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
իը Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
իթ Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
կ Գէ. ժա. 8. Ես. ԽԷ. 25.
կա Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
կբ Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կգ Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
կդ Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կե Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
կզ Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կէ Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
կը Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կթ Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
կի Գէ. ժա. 8. Ես. ԽԷ. 25.
կիա Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կիբ Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
կիգ Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կիդ Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
կիե Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կիզ Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
կիէ Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կիը Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
կիթ Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կէ Գէ. ժա. 8. Ես. ԽԷ. 25.
կէա Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կէբ Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
կէգ Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կէդ Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
կէե Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կէզ Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
կէէ Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կէը Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
կէթ Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կը Գէ. ժա. 8. Ես. ԽԷ. 25.
կըա Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կըբ Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
կըգ Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կըդ Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
կըե Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կըզ Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
կըէ Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կըը Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
կըթ Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կի Գէ. ժա. 8. Ես. ԽԷ. 25.
կիա Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կիբ Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
կիգ Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կիդ Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
կիե Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կիզ Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
կիէ Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կիը Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
կիթ Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կէ Գէ. ժա. 8. Ես. ԽԷ. 25.
կէա Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կէբ Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
կէգ Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կէդ Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
կէե Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կէզ Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
կէէ Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կէը Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
կէթ Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կը Գէ. ժա. 8. Ես. ԽԷ. 25.
կըա Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կըբ Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
կըգ Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կըդ Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
կըե Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կըզ Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
կըէ Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.
կըը Ծն. իէ. 15. Գօր. ա. 46. ժա. 21.
կըթ Ծն. իէ. 15. Գէ. ժա. 8.

պէս որ քեզի ու քու հայրերուդ երդում
12 ըրաւ, ու զանիկա քեզի ասոյ, Ինչ ամէնը որ
արգանդ կը բանայ, Տէրոջը համար պիտի
գառնա. և քու ունեցած անասունիդ ամէն
13 առջինեկ արուներըդ Տէրոջը պիտի ըլլայ. Ե՛
Իշուն ամէն առջինեկը ոչխարով մը փրկես,
և թէ որ չփրկես, անոր վիզը կարես. ու
քու որդւոցդ մէջ մարդոց ամէն անդրանիկ
14 կը պիտի փրկես։ Ու ըլլայ որ քու որ-
դիդ օր մը քեզի հարցընէ ըսելով, Ինչ է
սա. անոր պիտի ըսես թէ Տէրը մեզ եգիպ-
տոսէն ծառայութեան տունէն զօրաւոր ձեռ-
15 քով հանեց. Ե՛ եղաւ որ երբ փարաւոն խոր-
շոմցաւ մեզ արձակել չ՚ուզէր, Տէրը եգիպ-
տոսի երկրին մէջ ամէն առջինեկը՝ մարդու
առջինեկէն մինչև անասունի առջինեկը մեռ-
ցուց. անոր համար ես ամէն արգանդ բացող
արուն Տէրոջը զոհ կ՚ընեմ, ու իմ որդւոցս ա-
16 մէն առջինեկը կը փրկեմ։ Ե՛ ատիկա քու ձեռ-
քիդ վրայ նշանի համար՝ ու աչքերուդ միջտե-
ղը ճակատազրի համար ըլլայ, ինչու որ Տէ-
րը մեզ եգիպտոսէն զօրաւոր ձեռքով հանեց։
17 Ե՛ եղաւ որ երբ փարաւոն ժողովուրդը
արձակեց, Աստուած զանոնք փղշտացւոց եր-
կրին ճամբայէն չտարաւ, թէև ան մօ-
տիկ էր. քանզի Աստուած ըսաւ, Զրլլայ որ
ժողովուրդը զղջայ երբոր պատերազմը տես-
18 նէ, ու եգիպտոս դառնայ։ Հապա Աստուած
ժողովուրդը կարմիր ծովուն անապատին
ճամբայէն պտըտցուց. ու իսրայէլի որդիքը
19 զունդ զունդ եգիպտոսի երկրէն ելան։ Ե՛
Մովսէս Յովսեփին ոսկորները իր հետ առաւ.
ինչու որ անիկա իսրայէլի որդւոցը հաստատ
երդում բնել տուաւ ըսելով, Անշուշտ Ա-
ստուած ձեզի այցելութիւն պիտի բնէ, ու իմ
ոսկորներս ասկէ հետերնիդ հանեցէք։
20 Ե՛ Սոկոթովէն չուեցին, ու Եթամի մէջ
21 անապատին ծայրը իջևան ըրին։ Ե՛ Տէրը
անոնց առջևէն կ՚երթար ցօրևկը ամպի սիւ-
նով՝ անոնց ճամբայ ցուցընելու համար, ու
գիշերը կրակի սիւնով՝ անոնց լոյս տալու
22 համար, որ ցօրևկ ու գիշեր երթան։ Ցօրևկը
ամպի սիւնը ու գիշերը կրակի սիւնը ժողո-
վուրդին առջևէն չպակասեցաւ։

ԳԼ. ԺԴ

1 Աստուած Իսրայէլացւոց կ՚ըսացնէ իրենց երթալու ճամ-
բան. 5 Փարաւոն անոնց հետևի կ՚իջնայ. 10 Իսրայէլացիք
աղաղակ կ՚ընեն. 13 Մովսես կը փութացնէ զանոնք. 15 ու
Աստուծմէ հրաման կ՚ընդունի իր ընթերցին համար. 19 Ամպը

1 Ե՛ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝ որ դառնան ու
բանակ դնեն Փիհահիրովթին առջևը՝ Մագդոլին ու ծովուն
միջտեղը բանակ դնեն. Բէելզեփոնին առջևը
3 անոր դիմացը ծովուն քովը բանակ դրէք։ Ե՛
փարաւոն Իսրայէլի որդւոցը համար պիտի
ըսէ թէ Երկրին մէջ խմոլոգած են, անապա-
4 տը անոնց բոլորտիքը պատեց. Ե՛ փարաւո-
նին սիրտը պիտի կարծրացնեմ, ու անոնց
հետևէն պիտի իյնայ. ու ես փարաւոնին վրայ
և անոր բոլոր զօրքերուն վրայ պիտի փա-
ռաւորուիմ, Ու եգիպտացիք պիտի գիտնան
թէ ես եմ Տէրը։ Ե՛ անոնք անոնկ ըրին։
5 Ե՛ պատմեցաւ եգիպտոսի թագաւորին
թէ ժողովուրդը փախաւ, Ու փարաւոնին ու
անոր ծառաներուն սիրտը ժողովուրդին դէմ
դարձաւ՝ ու ըսին, Մենք ինչո՞ր ըրինք ա
րանք՝ որ Իսրայէլը մեզի ծառայութիւնէն ընկ-
6 լէն թող տուինք։ Ե՛ իր կառքը պատրաս-
7 տեց, ու իր ժողովուրդը իր հետ առաւ։ Ե՛
Վեց հարիւր ընտիր կառքեր ու եգիպտոսի
բոլոր կառքերը՝ և անոնց ամէն մէկուն վրայ
8 սպիսկաններ առաւ։ Ե՛ Տէրը Եգիպտոսի փա-
րաւոն Թագաւորին սիրտը կարծրացուց, ու
անիկա Իսրայէլի որդւոցը հետևէն ինկաւ. և
9 Իսրայէլի որդիքը բարձր ձեռքով ելան։ Քա-
նի Եգիպտացիք անոնց հետևէն ինկան. փարաւո-
նին ամէն ձիերը՝ կառքերը՝ և անոր հե-
ւոններն ու զօրքերը, և Տասան անոնց՝ որ
բանակած էին Թոմոն մօտ Փիհահիրովթին քովը
Բէելզեփոնին առջևը։
10 Ե՛ երբ փարաւոն մօտեցաւ, Իսրայէլի որ-
դիքը իրենց աչքերը վերցուցին, և ահա Ե-
գիպտացիք իրենց հետևէն կու գային. ու իրե-
րմէ վախցան. և Իսրայէլի որդիքը Տիրոջմէն
11 Տէրոջը՝ Ե՛ ըսին Մովսէսին, Եգիպտոսի մէջ
գերեզմաններ չըլլալուն համար մեզ անապա-
տին մէջ մեռնելու բերիր. Ինչ է սա մեզ
12 ըրածդ՝ որ մեզ եգիպտոսէն հանեցիր։ Ա՛ չէ
ան խօսքը որ քեզի դրուցեցինք եգիպտոսի
մէջ ըսելով, Թող տուր մեզ՝ որ եգիպտացւոց
ծառայութիւն ընենք. քանզի աւելի ապ
է մեզի եգիպտացւոց ծառայութիւն բնել
13 քան թէ անապատին մէջ մեռնիլ։ Ե՛ Մով-
սէս ըսաւ ժողովուրդին, Մի վախնաք, կաց
նեցէք, ու տեսէք Տէրոջը փրկութիւնը՝
այսօր պիտի ընէ ձեզի. ինչու որ ասոր

քանակին համն կը գառնայ։ 21 Իսրայէլացիք Կարմիր ծովն
կ՚անցնեն. 23 իսկ Եգիպտացիք կը խեղդուին։

1 Ե՛ Տէրը Մովսէսին ըսաւ, 2 Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝ որ դառնան ու բանակ դնեն Փիհահիրովթին առջևը՝ Մագդոլին ու ծովուն միջտեղը բանակ դնեն. Բէելզեփոնին առջևը 3 անոր դիմացը ծովուն քովը բանակ դրէք։ Ե՛ փարաւոն Իսրայէլի որդւոցը համար պիտի ըսէ թէ Երկրին մէջ խմոլոգած են, անապա- 4 տը անոնց բոլորտիքը պատեց. Ե՛ փարաւո- նին սիրտը պիտի կարծրացնեմ, ու անոնց հետևէն պիտի իյնայ. ու ես փարաւոնին վրայ և անոր բոլոր զօրքերուն վրայ պիտի փա- ռաւորուիմ, Ու եգիպտացիք պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։ Ե՛ անոնք անոնկ ըրին։			
5 Ե՛ պատմեցաւ եգիպտոսի թագաւորին թէ ժողովուրդը փախաւ, Ու փարաւոնին ու անոր ծառաներուն սիրտը ժողովուրդին դէմ դարձաւ՝ ու ըսին, Մենք ինչո՞ր ըրինք ա րանք՝ որ Իսրայէլը մեզի ծառայութիւնէն ընկ- 6 լէն թող տուինք։ Ե՛ իր կառքը պատրաս- 7 տեց, ու իր ժողովուրդը իր հետ առաւ։ Ե՛ Վեց հարիւր ընտիր կառքեր ու եգիպտոսի բոլոր կառքերը՝ և անոնց ամէն մէկուն վրայ 8 սպիսկաններ առաւ։ Ե՛ Տէրը Եգիպտոսի փա- րաւոն Թագաւորին սիրտը կարծրացուց, ու անիկա Իսրայէլի որդւոցը հետևէն ինկաւ. և 9 Իսրայէլի որդիքը բարձր ձեռքով ելան։ Քա- նի Եգիպտացիք անոնց հետևէն ինկան. փարաւո- նին ամէն ձիերը՝ կառքերը՝ և անոր հե- ւոններն ու զօրքերը, և Տասան անոնց՝ որ բանակած էին Թոմոն մօտ Փիհահիրովթին քովը Բէելզեփոնին առջևը։			
10 Ե՛ երբ փարաւոն մօտեցաւ, Իսրայէլի որ- դիքը իրենց աչքերը վերցուցին, և ահա Ե- գիպտացիք իրենց հետևէն կու գային. ու իրե- րմէ վախցան. և Իսրայէլի որդիքը Տիրոջմէն 11 Տէրոջը՝ Ե՛ ըսին Մովսէսին, Եգիպտոսի մէջ գերեզմաններ չըլլալուն համար մեզ անապա- տին մէջ մեռնելու բերիր. Ինչ է սա մեզ 12 ըրածդ՝ որ մեզ եգիպտոսէն հանեցիր։ Ա՛ չէ ան խօսքը որ քեզի դրուցեցինք եգիպտոսի մէջ ըսելով, Թող տուր մեզ՝ որ եգիպտացւոց ծառայութիւն ընենք. քանզի աւելի ապ է մեզի եգիպտացւոց ծառայութիւն բնել 13 քան թէ անապատին մէջ մեռնիլ։ Ե՛ Մով- սէս ըսաւ ժողովուրդին, Մի վախնաք, կաց նեցէք, ու տեսէք Տէրոջը փրկութիւնը՝ այսօր պիտի ընէ ձեզի. ինչու որ ասոր			

1 Ե՛ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով, 2 Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝ որ դառնան ու բանակ դնեն Փիհահիրովթին առջևը՝ Մագդոլին ու ծովուն միջտեղը բանակ դնեն. Բէելզեփոնին առջևը 3 անոր դիմացը ծովուն քովը բանակ դրէք։ Ե՛ փարաւոն Իսրայէլի որդւոցը համար պիտի ըսէ թէ Երկրին մէջ խմոլոգած են, անապա- 4 տը անոնց բոլորտիքը պատեց. Ե՛ փարաւո- նին սիրտը պիտի կարծրացնեմ, ու անոնց հետևէն պիտի իյնայ. ու ես փարաւոնին վրայ և անոր բոլոր զօրքերուն վրայ պիտի փա- ռաւորուիմ, Ու եգիպտացիք պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։ Ե՛ անոնք անոնկ ըրին։
5 Ե՛ պատմեցաւ եգիպտոսի թագաւորին թէ ժողովուրդը փախաւ, Ու փարաւոնին ու անոր ծառաներուն սիրտը ժողովուրդին դէմ դարձաւ՝ ու ըսին, Մենք ինչո՞ր ըրինք ա րանք՝ որ Իսրայէլը մեզի ծառայութիւնէն ընկ- 6 լէն թող տուինք։ Ե՛ իր կառքը պատրաս- 7 տեց, ու իր ժողովուրդը իր հետ առաւ։ Ե՛ Վեց հարիւր ընտիր կառքեր ու եգիպտոսի բոլոր կառքերը՝ և անոնց ամէն մէկուն վրայ 8 սպիսկաններ առաւ։ Ե՛ Տէրը Եգիպտոսի փա- րաւոն Թագաւորին սիրտը կարծրացուց, ու անիկա Իսրայէլի որդւոցը հետևէն ինկաւ. և 9 Իսրայէլի որդիքը բարձր ձեռքով ելան։ Քա- նի Եգիպտացիք անոնց հետևէն ինկան. փարաւո- նին ամէն ձիերը՝ կառքերը՝ և անոր հե- ւոններն ու զօրքերը, և Տասան անոնց՝ որ բանակած էին Թոմոն մօտ Փիհահիրովթին քովը Բէելզեփոնին առջևը։
10 Ե՛ երբ փարաւոն մօտեցաւ, Իսրայէլի որ- դիքը իրենց աչքերը վերցուցին, և ահա Ե- գիպտացիք իրենց հետևէն կու գային. ու իրե- րմէ վախցան. և Իսրայէլի որդիքը Տիրոջմէն 11 Տէրոջը՝ Ե՛ ըսին Մովսէսին, Եգիպտոսի մէջ գերեզմաններ չըլլալուն համար մեզ անապա- տին մէջ մեռնելու բերիր. Ինչ է սա մեզ 12 ըրածդ՝ որ մեզ եգիպտոսէն հանեցիր։ Ա՛ չէ ան խօսքը որ քեզի դրուցեցինք եգիպտոսի մէջ ըսելով, Թող տուր մեզ՝ որ եգիպտացւոց ծառայութիւն ընենք. քանզի աւելի ապ է մեզի եգիպտացւոց ծառայութիւն բնել 13 քան թէ անապատին մէջ մեռնիլ։ Ե՛ Մով- սէս ըսաւ ժողովուրդին, Մի վախնաք, կաց նեցէք, ու տեսէք Տէրոջը փրկութիւնը՝ այսօր պիտի ընէ ձեզի. ինչու որ ասոր

ձեր տեսած եգիպտացիները մէյմըն ալ մին-
14 մի չտեսնէք յաւիտեան։ Տէրը ձեզի հա-
մար պիտի պատերազմի, ու դուք կրնա կն-
ցէք։
15 Եւ Տէրը բաւ Մովսէսին, Ինչո՞ւ ինծի
կ'աղաղակես. բակ խրայէլի որդւոցը որ չառնեն
16 եւ դուն գաւազանդ վերցուր, ու ձեռքդ
ծովուն վրայ երկինցուր, ու ճեղքէ ան. և
խրայէլի որդիքը ծովուն մէջէն ցամաքով
17 երթան։ Եւ ես ահա ՚եգիպտացւոց սիրտը
պիտի կարծրացնեմ, ու անոնց ետեւէն պիտի
երթան. և ես ՚փառաւորուին ու անոր բոլոր
զօրքերուն վրայ՝ անոր կառքերուն ու անոր
18 ձիաւորներուն վրայ պիտի փառաւորիմ։ Եւ
երբոր ես փառաւորուին ու անոր կառքերուն
և անոր ձիաւորներուն վրայ փառաւորիմ,
եգիպտացիք ՚պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։
19 Եւ Աստուծոյ հրեշտակը՝ որ խրայէլի
բանակին առջեւէն կ'երթար, երաւ ու անոնց
ետեւը դնաց. և ամպի սիւնը եկաւ անոնց առ-
20 ջեւէն ու անոնց ետեւն կայնեցաւ. Եւ եգիպ-
տացւոց բանակին ու խրայէլի բանակին մէջ-
տեղը եկաւ՝ ու եղեռնացոյց ՚ամպ ու խաւար
եղաւ, բայց խոշտանգեց գիշերը լոյս կու տար.
և բոլոր գիշերը իրարու չմօտեցան։
21 Եւ Մովսէս ՚իր ձեռքը ծովուն վրայ եր-
կնցուց, ու Տէրը սաստիկ արեւելեան հովով
դարձուց ծովը բոլոր գիշերը, և ՚ծովը ցա-
22 մաք ըրաւ, ու ջուրերը ՚ճեղքուեցան։ Եւ
՚խրայէլի որդիքը ծովուն մէջէն ցամաքով
քալեցին. ու ջուրերը անոնց աջ կողմէն ու
ձախ կողմէն ՚պարիսպ եղան։
23 Եւ եգիպտացիք ՚հետ եւեւէն գնան, ու
փառաւորին բոլոր ձիերը՝ կառքերը ու ձիա-
ւորները անոնց ետեւէն ծովուն մէջտեղը գա-
24 ցին։ Եւ եղաւ որ առաւօտուան պահուն ՚Տէրը
եգիպտացւոց բանակին նայեցաւ կրակի ու
ամպի սիւնէն, ու եգիպտացւոց բանակը խըռ-
25 ռոմբեցուց մէջ ձգեց։ Եւ անոնց կառքե-
րուն անիւները հանեց, որ դժուարութեամբ
առաջ կ'երթային. անոնք ալ եգիպտացիք
ըսին, փախչինք խրայէլին երեսէն, ինչու որ
՚Տէր կ'պատերազմի անոնց համար եգիպտացւոց
հետ կը պատերազմի։
26 Եւ Տէրը բաւ Մովսէսին, ՚Ձեռքդ ծո-
վուն վրայ երկինցուր, որ ջուրերը եգիպտ-
ացւոց վրայ՝ անոնց կառքերուն ու անոնց
27 ձիաւորներուն վրայ դառնայ։ Եւ Մովսէս
իր ձեռքը ծովուն վրայ երկինցուց, և առ-
աւտուն դէմ ՚ծովը իր տեղը դարձաւ, ու
եգիպտացիք անոր դիմացէն փախան. և Տէ-
րը ՚թօթափեց եգիպտացիները ծովուն մէջ։
28 Եւ ՚ջուրերը դարձան ու ՚ծածկեցին փառա-
ւորեալ կառքերը ու ձիաւորները և բոլոր զօր-
քերը՝ որոնք անոնց ետեւէն ծովուն մէջ մտան.
29 ու անոնցմէ մէկն ալ չմնաց։ Բայց ՚խրայէլի
որդիքը ծովուն մէջէն ցամաքով կ'երթային,
և ջուրերը անոնց աջ կողմէն ու ձախ կողմէն
30 անոնց պարիսպ էին։ Եւ Տէրը այն օրը եգիպ-
տացւոց ձեռքէն ՚ազատեց խրայէլը. ու խ-
րայէլ ՚մեռած տեսաւ եգիպտացիները ծո-
31 վուն եզերքը։ Եւ խրայէլ տեսաւ այն մեծ
՚գործը՝ որն որ Տէրը ըրաւ եգիպտացւոց
վրայ. ու ժողովուրդը վախցաւ Տէրոջմէն, ու
՚հաւատաց Տէրոջը և անոր ծառային Մով-
սէսին։

ԳԼ. ԺԵ

1 Մովսէսին երգը, ու ժողովուրդը խոնա ջուր չգտնէր։ 23 Մեռած լճի ջուրերը։ 25 փայտով մը կը բարւոքուան։ 27 Ե-
գիմի տասներկու ջուրի աղբիւրները և եօթանասուն արմ-
ւենիները։

1 Այնուհետեւ ՚Մովսէս ու խրայէլի որդիքը սա
երգը երգեցին Տէրոջը, և խօսեցան ըսելով,
Պիտի ՚երգեմ Տէրոջը, քանզի փառքով
փառաւորեալ է.
Ձին ու անոր հեծեալը ծովը նետեց։
2 Տէրն է իմ զօրութիւնս ու իմ ՚գովութիւնս,
եւ իմ փրկութիւնս եղաւ.
Անիկա է իմ Աստուածս, ու պիտի փառաւո-
րեմ զանիկա.
իմ ՚հօրս Աստուածն է, ու ՚պիտի բարձրա-
ցընեմ զանիկա։
3 Տէրը ՚հզօր պատերազմող է.
Անոր ՚անունը ԵՀՈՎԱՅ է։
4 ՚Փարաւոնին կառքերը ու անոր զօրքերը
ծովը նետեց.
Եւ ՚անոր ընտիր ասպետները կարմիր ծո-
վուն մէջ ընկղմեցան։
5 ՚Ալեաց ՚ծածկեցին զանոնք.
Քարի պէս խորունկը իջան։
6 Սիրա աչ ձեռքդ, ով Տէր, փառաւորեալ է
զօրութեամբ.
Քու աչ ձեռքդ, ով Տէր, խորտակեց թըշ-
նամին։

3 Ելք. 15. 6 Օր. 33. 29 · 20. 8 · 30. 9 · 32. 4 · Ելս. 4. 14. 48 · 14. 3 · 29. 9 · Նեհ. 9. 10 · Ես. 63. 14 · Ես. 40. 14 · 5 Ես. 51. 10 · Ես. 43. 16 · 6 Ես. 41. 10 · 7 Ես. 45. 21. 26 · Գէ. 19. 24 · 8 Ես. 30. 33 · 9 Ես. 14. 24 · Ես. 49. 26 · Ես. 60. 16 · 10 Ես. 59. 19 · 11 Ես. 40. 25 · Սաղ. 89. 6 · 12 Սաղ. 78. 53 · 13 Ես. 49. 10 · Ես. 63. 9 · 14 Ես. 64. 2 · Բն. 36. 12 · Ես. 2. 19 · 15 Ես. 41. 11 · 16 Ես. 40. 24 · Ես. 54. 9 · 17 Ես. 19. 2 · Ես. 66. 18 · 18 Սաղ. 10. 16 · 19 Ես. 63. 9 · Ելք. 13. 21 · 20 Ես. 8. 22 · 21 Ես. 50. 2 · Յեր. 51. 36 · Սաղ. 74. 13 · 22 Ես. 44. 27 · Յեր. 51. 36 · Նահ. 1. 4 · 23 Յեր. 50. 37 · 24 Ելք. 13. 21 · Ելք. 40. 38 · Թուոց 14. 14 · Սաղ. 78. 14 · 25 Ելք. 6. 1 · Ելք. 3. 20 · Ելք. 7. 5 · 26 Ելք. 8. 16 · 27 Ելք. 14. 27 · Յեր. 46. 8 · Յեր. 51. 42 · 28 Ելք. 14. 17 · Ելք. 14. 9 · 29 Ելք. 14. 22 · Ելք. 14. 30 · 30 Ելք. 14. 30 · 31 Ելք. 14. 31 · Ելք. 4. 31 · 1 Ելք. 15. 1 · Ելք. 14. 31 · 2 Ելք. 15. 2 · Սաղ. 118. 14 · Ես. 12. 2 · 3 Ելք. 15. 3 · Ես. 42. 13 · 4 Ելք. 14. 28 · Սաղ. 106. 11 · 5 Սաղ. 69. 2 · Սաղ. 69. 15 · 6 Ելք. 15. 12 · Սաղ. 118. 15 · Ես. 41. 10 · Ես. 48. 13 · Սաղ. 74. 11 · 7 Ես. 30. 31 · Սաղ. 7. 13 · 8 Սաղ. 78. 13 · 9 Սաղ. 106. 9 · Ես. 50. 2 · Նահ. 1. 4 · 10 Ելք. 14. 21 · Նեհ. 9. 11 · 11 Ելք. 8. 10 · Սաղ. 35. 10 · Սաղ. 86. 8 · Սաղ. 113. 5 · Ես. 40. 25 · 12 Ելք. 15. 7 · Սաղ. 21. 8 · Սաղ. 106. 10 · 13 Ելք. 15. 13 · Սաղ. 77. 14 · Ես. 51. 10 · 14 Ելք. 15. 14 · Յեր. 49. 21 · 15 Ելք. 15. 15 · Ես. 21. 3 · 16 Ելք. 15. 16 · Ես. 43. 1 · 17 Ելք. 15. 17 · Սաղ. 44. 2 · Սաղ. 78. 54 · Սաղ. 80. 8 · 18 Ելք. 15. 18 · Սաղ. 10. 16 · Սաղ. 29. 10 · Սաղ. 145. 13 · Յեր. 10. 10 · 19 Ելք. 14. 28 · Ելք. 15. 1 · 20 Ելք. 15. 20 · 21 Ելք. 15. 21 · Սաղ. 135. 1 · 22 Ելք. 15. 22 · Յեր. 2. 6 · Յեր. 31. 35 · Սաղ. 106. 9 · Ես. 63. 13 · 23 Ելք. 15. 23 · Ելք. 17. 7 · Թուոց 13. 24 · Թուոց 14. 45 · Թուոց 33. 8 · Դատ. 1. 16 · 24 Ելք. 16. 2 · Ելք. 17. 3 · Թուոց 14. 2 · Թուոց 16. 41 · Թուոց 17. 6 · Թուոց 20. 2 · 25 Ելք. 16. 4 · Ելք. 16. 15 · Ելք. 16. 31 · Թուոց 11. 8 · 26 Ելք. 16. 6 · Ելք. 16. 7 · Ելք. 16. 9 · Ելք. 16. 10 · 27 Ելք. 16. 22 · Ելք. 16. 35 · Թուոց 33. 38 · Նեհ. 9. 21 · 28 Ելք. 16. 33 · Ելք. 16. 34 · Թուոց 17. 10 · 29 Ելք. 16. 35 · Յեր. 31. 2 · 30 Ելք. 17. 1 · Ելք. 17. 5 · Ելք. 17. 6 · Ելք. 17. 8 · Ելք. 17. 9 · Ելք. 17. 10 · Ելք. 17. 11 · Ելք. 17. 12 · Ելք. 17. 13 · Ելք. 17. 14 · Ելք. 17. 15 · Ելք. 17. 16 · Ելք. 17. 17 · Ելք. 17.

7 Եւ քու ծառացդ մեծութեամբը քեզի դէմ
կեցողներդ կործանեցիր.
քու բարկութիւնդ խրկեցիր, ու զանոնք ՚ցայգ
դի պէս կլկլաս։
8 Եւ ՚քու շնչովդ փչելովը ջուրերը ժողովուեցան։
՚Հեղեղները դէզի պէս կայնեցան.
Ցոլումն մէջտեղը անդունդները պաղեցան։
9 ՚Թշնամին ըսաւ, Պիտի հալածեմ, պիտի
հասնիմ,
՚Աւարը պիտի բաժնեմ.
իմ անձս անոնցմէ պիտի կշռանայ.
իմ սուրս պիտի քաշեմ,
իմ ձեռքս զանոնք պիտի աբլ։
10 ՚Քու հովդ փչեցիր, ՚ծովը զանոնք ծածկեց.
Զօրաւոր ջուրերուն մէջ կապարի պէս ընկղմեցան։
11 Ով Տէր, ՚աստուածներուն մէջ քեզի պէս
ո՞վ կայ,
՚Սրբութեան մէջ փառաւորեալ, օրհնութեանց
մէջ սքանչելի,
՚Հրաշքներ ընող՝ ո՞վ կայ քեզի նման։
12 ՚Քու աջ ձեռքդ երկրեցուցիր,
Երկիրը զանոնք կլլեց։
13 Քու ողորմութեամբդ ՚առաջնորդեցիր ան
Ժողովուրդին՝ որ գնաւ փրկեցիր.
Քու զօրութեամբդ տարիր ընտիր ՚նրա սուրբ
բնակութիւնդ։
14 ՚Ժողովուրդները պիտի լսեն — ահաբեկին.
Փղշտացւոց երկրին բնակիչները ՚ցաւ պիտի
բռնէ։
15 Ազատներ Եդոմի իշխանները պիտի տագ-
նապին.
՚Մոաբին զօրաւորները պիտի դողան.
՚Քանանու բոլոր բնակիչները պիտի հալին։
16 ՚Ի՜նոնց վրայ վախ ու դող պիտի կրնայ.
Քու բազուկիդ մեծութենէ՝ քար պիտի կտրին,
Մինչև որ անցնի քու ժողովուրդդ, ով Տէր,
Մինչև որ անցնի ան ժողովուրդը՝ ՚որ դուն
ստացար։
17 Պիտի բերես զանոնք, ու քու ժառանգու-
թեանդ լերը ՚պիտի տնկես զանոնք,
Ով Տէր, ան տեղը՝ ՚ուր ՚քու բնակութեա-
նդդ համար շինեցիր.
Ով Տէր, ան ՚սրբարանին մէջ ՚ուր քու ձեռ-
քերդ շինեցին։
18 ՚Տէրը պիտի թագաւորէ յաւիտեան յաւի-
տենից։
19 Փարաւոնին ձիերը իր կառքերովը
ու ձիաւորներովը ծովը մտան, և ՚Տէրը ծո-
վուն ջուրերը անոնց վրայ դարձուց. բայց
Իսրայէլի որդիքը ծովուն մէջէն ցամաքով
գացին։
20 Եւ ՚Ահարոնին քոյրը Մարիամ ՚մարգարէ-
ուհին ՚Թմբուկը իր ձեռքը առաւ. ու բոլոր
կիներուն ՚Թմբուկներով ու պարերով անոր
21 ետևէն եկան։ Եւ Մարիամ ՚պատասխան ը-
ւաւ անոնց,
՚Երգեցէք Տէրոջը, քանզի փառքով փա-
ռաւորեալ է.
Ձին ու անոր հեծեալը ծովը նետեց։
22 Եւ Մովսէս կարմիր ծովէն ճամբայ հանեց
Իսրայէլը, ու ՚Սուրի անապատը ելան. և ե-
րեք օրուան ճամբայ գացին անապատին մէջ,
23 ու ջուր չգտան։ Ու երբոր ՚Մեռայ եկան,
չկրնար խմել Մեռային ջուրերէն, ինչու
որ դառն էին. անոր համար անոր անունը
24 ՚Մեռայ կոչուեցաւ։ Եւ ժողովուրդը ՚մըր-
մնջեց Մովսէսին դէմ՝ ըսելով, Ի՞նչ խմենք։
25 Եւ անիկա ՚Տէրոջը աղաղակեց, ու Տէրը անոր
փայտ մը ցուցուց, ՚որն որ ջուրերուն մէջ
դրածին պէս՝ ջուրերը անուշ եղան։ Հոն ՚անոնց
կանոն ու դատաստան դրաւ, և հոն փոր-
26 ձեց զանոնք, եւ ըսաւ, ՚Թէ որ Տէրոջը քու
Աստուծոյդ ձայնին ուշադրութեամբ մտիկ
ընես, ու ինչ որ անոր աչքին շիտակ է՝ ընես,
և անոր պատուիրանքներուն ականջ դնես,
ու անոր բոլոր կանոնները պահես, ան չմա-
հութեան մէկը քու վրադ պիտի չբերեմ, որուն
եգիպտացւոց վրայ բերի. քանզի ես եմ
Տէրը՝ ՚որ քեզ կը բժշկեմ։
27 ՚Եւ եկան Եղիմ, ու հոն տասներկու ջուրի
աղբիւրներ ու եօթանասուն արմաւենիներ
կային. և հոն ջուրերուն քովը բանակ դրին։

ԳԼ· ԺԶ

1 Իսրայէլացիք Սին անապատը կը հասնին · 2 ու կը փորձուին
հացոյ պատճառով կ՚ընեն · 4 Աստուած երկինքէն հաց տալ
կը խոստանայ · 11 Լսողութիւնը · 14 և ծառանած կը նկա-
տուի · 16 Ամանոյ ժողովուած կռանը · 22 Շաբաթ օրերը
մանաւանդ չեր իջներ · 32 Աստուած կը պատուիրէ որ անկի
մէկ ամեր պահեն։

1 Եւ ՚ջուրերէն եղիմէն, ու Իսրայէլի որդւոց

Տիւս· ր· 14· աՊիա· ր· 9· Պ Պիա· ր· 1·
ր· 9· ր Պիա· ր· 1·
ա Սաչ· խդ· 9· Ջ· 8·
բ Սաչ· հր· 24·
գ Սաչ· Ջ· 16· ԼԲ· 10· Ռխդ· 10· Նա·
նե· 15·
դ ԳԼ· ԺԲ· 25· Ընա·
ԽԱ· 21·
ե ԳԼ· ԺԲ· 28· 29·
զ Թա· Խդ· 19·
է ԳԼ· ԺԲ· 5· ր Օր·
ԼՐ· 9· ր Թագ· Ե·
23· Սաչ· Հդ· 8·
Նա· Խդ· 1· 3· Ծա·
10· Երեմ· ԼՈ· 11·
ը Դատ· Ժա· 34· Խա·
21· ր Թագ· գ· 16·
Սաչ· Կը· 11· 25·
Ռխդ· 3· ՃՃ· 4·
թ Թագ· ԺԸ· 7·
ժ Հմր· 1·
ի Ծն· Ժգ· 7· ԽԱ· 18·
լ Թա· ԼԳ· 3·
խ Ջ· դատաւորներ·
Հառաք· ա· 23·
ծ ԳԼ· ԺԸ· 3· ԺՀ· 5·
կ ԳԼ· ԺԸ· 10· ԺՀ·
4· Սաչ· Ե· 15·
հ Տէս· գ Թագ· ր·
21· գ· 41·
Տէս· Ցէս· Խգ· 25·
ԳԼ· ԺԶ· 1· ր Օր·
ր· 8· 10· Դատաւոր·
22· գ· 1· 4· Սաչ·
Կգ· 10· Ժա· 7·
ձ ր Օր· Խ· 18· 15·
ղ ր Օր· Խը· 27· 40·
ԳԼ· Խգ· 25· Սաչ·
Ժա· 3· 4· Ռգ· 3·
Ռխդ· 3·
ճ Թա· ԼԳ· 9·
—
= Թա· ԼԳ· 10· 11·

ցը բոլոր ժողովքը եկան [1]Մին անապատը՝ որ
եղիմ ու Մինայի մէջտեղն է, անանց եղիք-
տոսի երկրէն երկուտասն ճանապարհ։
2 ուխտիգներորդ օրը։ Եւ խոյակէլի որդւոյն
բոլոր ժողովքը անապատին մէջ Մոսէսին ու
3 Ահարոնին դէմ [2]տատնջ բրին։ Եւ խոյակ-
էլի որդիքը բսին անանց, [3]Երանի թէ Տէրոջը
ձեռքովը մեռած ըլլայինք եղիպտոսի երկ-
րին մէջ, [4]երբոր մեր կաթամանեայն քովը
նստած էինք, — կուշտ հաց կ'ուտէինք։
քանզի մեզ ու անապատը հանեցիք որ բո-
լոր ս ժողովքը անօթութենէն մեռցընէք։
4 Եւ Տէրը բսաւ Մոսէսին, Ահա ես ձեզի
երկինքէն հաց պիտի տեզամ, և ժողովուր-
դը պիտի ելլէ [5]ու օրէ օր ժողվէ ամէն մէկ
օրուան պէտք եղածը, որ փորձեմ զանոնք
թէ իմ օրէնքիս համեմատ պիտի քալեն թէ
5 չէ։ Եւ բոլոր որ վեցերորդ օրը բնդառնեն
պատրաստեն, և [6]անոնք ամէն օրուան ժող-
ուածներնուն կրկինը ըլլայ։
6 Եւ Մոսէսն ու Ահարոն բսին խոյակէլի բոլոր
որդւոյն, [7]Ա՛ռ իրիկուն պիտի գիտնաք որ
ձեզ եղիպտոսի երկրէն հանողը եհոսան է։
7 Եւ առաւօտուն պիտի տեսնէք [8]Տէրոջը փառ-
քը, ինչու որ Տէրոջը դէմ ձեր բրած տրը-
մունջը լսեը լանց. և մենք ո՞վ ենք՝ որ մեզի
8 դէմ կը տրտնջէք։ Եւ Մոսէս բսաւ, երբոր
Տէրը ձեզի իրիկուընը ուտելու միս, ու առա-
ւօտուն կշտանալու չափ հաց տայ, [9]ինչ
ու որ Տէրը լսած է իրեն դէմ բրած տրը-
մունջովդ. և մենք ո՞վ ենք. ձեր տրտունջ
9 չը մեզի դէմ չէ, հապա [10]Տէրոջը դէմ։ Եւ
Մոսէս բսաւ Ահարոնին, խոյակէլի որդւոյն
բոլոր ժողովքին բսել, [11]Տէրոջը առջեւը մտեք-
ցէք. ինչու որ ձեր տրտունջը լսեց։
10 Եւ եղաւ որ երբ Ահարոն խոյակէլի որդւոյն
բոլոր ժողովքին կը խոսէր, անանք դէպ [12]ի
անապատը նայեցան, և ահա Տէրոջը փառ-
11 քը [13]ամպին մէջ երեցաւ։ Եւ Տէրը խոսեցաւ
12 Մոսէսին՝ բսելով, [14]խոյակէլի որդւոյն տրը-
մունջը լսեցի. [15]խոսէ անոնց՝ բսելով, [16]Իրիկուան
դէմ միս պիտի ուտէք, ու առաւօտուն հացով
պիտի կշտանաք. և պիտի գիտնաք թէ ես
եմ եհովայ ձեր Աստուածը։
13 Եւ եղաւ որ իրիկունը [17]լորտանորգիներ եկան
ու բանակը ծածկեցին. և առաւօտուն բանա-
14 կին բոլորտիքը [18]ցօղ իջաւ։ Ու երբոր իջած
ցօղը վերցաւ, ահա անապատին երեսին վը-
րայ [19]մանր թեփաձև բան մը կար՝ եղեամի պէս

15 մանր՝ գետնին վրայ։ Ու երբոր խոյակէլի որ-
դիքը տեսան, իրարու բսին, [20]Ի՞նչ է ասո՛.
քանզի ինչ ըլլալը չէին գիտեր ու Մոսէս ը-
սաւ անանց, [21]Ա՛ս է ան հացը՝ որ Տէրը ձեզի
16 ուտելու տուաւ։ Տէրոջը պատուիրած բանը
սա է. ժողվեցէք անկէ ամէն մէկներնիդ իր
կերածին չափ. ամէն մէկներնիդ իր վրանին
մէջ եզողներուն համար՝ ձեր հոգիներուն համ-
րանքին նայելով՝ մարդ գլուխ մէկ մէկ օմէր
17 առնէք։ Եւ խոյակէլի որդիքը այնպէս ը-
18 րին։ և որք շատ ու որք քիչ ժողվեց։ Եւ
երբ օմէրով կը չափէին, շատ ունեցողին
չաւելցաւ, ու քիչ ունեցողին չպակսեցաւ.
19 ամէն մէկը իր կերածին չափ ժողվեց։ Եւ
Մոսէս բսաւ անանց, Մէկը անկէ մինչև ա-
20 ռաւօտ չպահէ։ Բայց մնոկ չբրին Մոսէսին,
հապա անոնք թողուցին անկէ մինչև առաւօտ,
և որդնոտեցաւ ու հոտեցաւ. և Մոսէս
21 բարկացաւ անոնց։ Եւ ամէն առաւօտ կը ժող-
վէին անկէ ամէն մէկը իր կերածին չափ. ու
արեը տաքցածին պէս կը հալէր։
22 Եւ եղաւ որ վեցերորդ օրը կրկնապատիկ
ուտելիք՝ այսինքն ամէն մէկուն համար երկու
օմէր ժողվեցին. և ժողովքին բոլոր իշխանները
23 եկան ու պատմեցին Մոսէսին։ Եւ անոնց
բսաւ անանց, Ա՛ս է Տէրոջը բսածը. վաղը
հանգստութիւն սուրբ շաբաթ է Տէրոջը.
ինչ որ պիտի եփէք՝ եփեցէք, և ինչ որ պիտի
եռացնէք՝ եռացուցէք, ու ինչ որ ձեզի մնայ
ձեզի համար առաւօտն պահեցէք թողուցէք։
24 Եւ անոնք առաւօտն թողուցին Մոսէսին հր-
ամայածին պէս. և ոչ [22]հոտեցաւ, ոչ ալ անոր
25 միջը որդ եղաւ։ Եւ Մոսէս բսաւ, Ասոր
կերէք այ, ինչու որ այսօր շաբաթ է Տէրոջը.
26 այսօր դաշտին մէջ անկէ պիտի չգտնէք։ Վեց
օր պիտի ժողվէք անկից. բայց եօթներորդ
27 օրը՝ որ շաբաթ է, պիտի չգտնուի։ Եւ եղաւ
որ եօթներորդ օրը ժողովուրդին մնացը ժող-
28 վելու գնաց, ու չգտան։ Եւ Տէրը բսաւ Մոս-
էսին, Մինչև ե՞րբ պիտի պահել իմ
29 պատուիրանքներս ու օրէնքներս։ Նայեցէք
որ Տէրը տուաւ ձեզի շաբաթը, անոր համար
վեցերորդ օրը ինքը ձեզի երկու օրուան հաց
կու տայ. ամէն մէկներնիդ իր տեղը թող նս-
տի. մէկը իր տեղէն չելլէ եօթներորդ օրը։
30 Եւ ժողովուրդը հանգստացաւ եօթներորդ
31 օրը։ Եւ խոյակէլի [23]որդիքը անոր անունը Ման
դրին. ու [24]անի գինիի պէսի սպիտակ էր,

---

[1] Ելից 16։1, 17։1, Թուոց 33։11։ [2] Ելից 16։2, Թուոց 14։2, 16։41։ [3] Ելից 16։3, Թուոց 11։5։ [4] Ելից 14։11։ [5] Ելից 16։4։ [6] Ելից 16։5։ [7] Ելից 16։6։ [8] Ելից 16։7։ [9] Ելից 16։8։ [10] Ելից 16։9։ [11] Ելից 16։10։ [12] Ելից 16։11։ [13] Ելից 16։10։ [14] Ելից 16։12։ [15] Ելից 16։13։ [16] Ելից 16։12։ [17] Ելից 16։13։ [18] Ելից 16։14։ [19] Ելից 16։14։ [20] Ելից 16։15։ [21] Ելից 16։15։ [22] Ելից 16։20։ [23] Ելից 16։31։ [24] Ելից 16։31։

32 Եւ Մովսէս բաւ՝ Տէրոջը հրամայած բա-
նը աս է. Անկէ օձէր մը լեցուցէք՝ որ ձեր
ազգերուն միջ պահուի. որ անոնք տեսնեն
ան հասը՝ որն որ ձեզի կերցուցի անապատին
միջ երբոր ձեզ եգիպտոսի երկրէն հանեցի.
33 եւ Մովսէս բաւ Ահարոնին, Կապոր մը առ,
ու անոր միջը օձէր մը լեցուն մնռնոյ դիր.
և անկիա ձեր ազգերուն միջ պահուելու հա-
34 մար Տէրոջը առջևը դիր. ինչպէս որ Տէրը
Մովսէսին պատուիրեց, անանկ ալ Ահարոն
՚վկայութեան առջևը դրաւ պահելու հա-
35 մար. եւ խոպոչի որդիքը ՚գոռոզացուն տարի
կերան մնռնոյ, ՚մինչև որ չէն երկիր եկան.
մնռնոյն կերան՝ մինչև որ ֆանոնու երկրին
36 սահմանը եկան. եւ օձերը արգելին տասնե-
րորդ մնռն է.

ԳԼ. ԺԻ

1 Ժողովուրդը ջուրի համար տրտունջ կ՚ընէ Մովսէսի միջ.
2 Ապառաժ փորելի միջ ժայռ մը ջուր հանել կու տայ.
4 Մովսէս իր ձեռքը վեր բանելով՝ Ամաղեկը կը յաղթուի.
11 Մովսէս տեղեն մը կը չինի ու զոհիկա կ՚ողջունի Եհովա-
ծին.

1 Եւ ՚խոպոչի որդւոցը բոլոր ժողովքը Տէ-
րոջը խօսքին պէս իրենց դնացքին համեմատ
Սին անապատէն չուեցին, և Ռափիդիմի միջ
բանակ դրին. ու ժողովուրդին համար խմե-
2 լու ջուր չկար. ՚եւ ժողովուրդը Մովսէսին
հետ վիճեցաւ ու բաւ. Մեզի ջուր տուր,
որ խմինք. և Մովսէս բաւ անոնց. ինչո՞
իմ հետ կը վիճիք. ինչո՞ ՚Տէրը կը փորձէք.
3 Եւ ժողովուրդը հոն ջուրի համար ծարաւե-
ցաւ. ու ժողովուրդը ՚Մովսէսին գէմ տրտունջ
ըրաւ ու բաւ, ինչո՞ համար մեզ եգիպտա-
ցւոն հանեցիր, որ մեզ ու մեր որդիները և
մեր հօտերը ծարաւութիւնովն մեռցնես.
4 Եւ Մովսէս ՚Տէրոջը ազազակեց՝ բանալով,
ինչ ընեմ ասոր ժողովուրդին. դրնիկ պատ-
5 րաստ են իս ՚գրաքիածելու. եւ Տէրը բաւ
Մովսէսին, ՚ժողովուրդին առջևը անցիր, ու
իսրայէլի ծերերէն քու հետդ առ, և քու
գաւազանդ՝ որով ՚գետը զարկիր, ձեռդ
6 առ ու գնա. ՚Ահա քարերի միջ ժայռին վրայ՝
հոն քու առջևդ կը կայնիմ, և ժայռին զարկ,
ու անկէ ջուր պիտի ելլէ, և ժողովուրդը
պիտի խմի. եւ Մովսէս անանկ ըրաւ իսրա-
7 յէլի ծերերուն առջևը. և ան տեղին անունը

Ա Եբր · Բ · 4 ·
= Գլ · ԺԶ · 1 · Թուս ·
Գլ · Ի · 10 · 11 · Ի · 10 ·
Թուս · Ժ · 10 · Բ Օր ·
Ժ · 2 · 9 Թագ · Բ · 9 ·
Ղ Տես Թուս · ԼԳ · 38 ·
Բ Օր · Գ · 2 · 3 · Ղեմ ·
Բ · 20 · 21 · Ծաղ ·
Գ · 31 · 48 ·
Ջ Ելս · Ի · 12 · Ղեմ ·
Բ · 13 ·
—
= Գլ · ԺԶ · 1 · Թուս ·
ԼԳ · 38 · 14 ·
Ճ Թուս · Ի · 3 · 4 ·
Ի Բ Օր · Գ · 10 · Սաղ ·
ՀԸ · 18 · 41 · Ի · 6 ·
18 · Ասա · Գ · 7 ·
= Կոր · Ժ · 9 ·
Ի Գլ · ԺԶ · 8 ·
Ե Գլ · ԺԶ · 10 ·
= Թագ · Գ · 6 · Ծաղ ·
Բ · 28 · Ժ · 31 ·
Ի Տես Եզեկ · Բ · 6 ·
Ը Գլ · Ի · 20 · Թուս ·
Ի · 8 ·
Թ Թուս · Ի · 10 · 11 ·
Սաղ · ՀԸ · 15 · 20 ·
ՀԶ · 41 · ՀԾ · 8 ·
= Կոր · Ժ · 4 ·
Ժ Թուս · Ի · 13 · Սաղ ·
Ժա · 7 · գԼ · 8 ·
ԵԶԲ · Գ · 8 ·
ԺԱ Ք Փոքրաքիւն ու
Փիլոքրատեան մեծ
մեծ գիր
ԺԲ Թուս · Ի · 20 · Բ Օր ·
Ի · 19 · = Թագ · Ժ · 1 ·
Ի · 10 · Բ Օր · Ի · 17 · = Թագ · Ժ · 1 ·
ԺԳ Գոր · Ի · 45 · ԵԶԲ · Գ · 8 ·
ԺԴ Գլ · Գ · 20 ·
ԺԵ Ծաղ · Ե · 16 ·
ԺԶ Գլ · ԼԳ · 37 ·
ԺԷ ԵԶԲ · ահաւոնդ մեծ
մեծ գիր
ԺԸ Թուս · Ի · 20 · Բ Օր ·
Ի · 19 · = Թագ · Ժ · 1 ·
ԺԹ Ա Տես Դատ · Գ · 24 ·
Ի Ք Տէրը իմ դրա-
չեմս է ·
Ի ԵԶԲ · Քառակի Տէրը
իր սեռական վայ
ձեռք Աբրահամէ
ԵԶԲ · Տէրոջը ու-
Բահեն գեմ ·
—
= Գլ · Բ · 38 · Գ ·
1 ·
Ի Սաղ · Խգ · 1 · Հմ ·
18 · 15 · Հբ · 4 · ՀՀ ·
5 · 42 · ՀԷ · 8 · 5 ·
Ի Գոր · Ե · 22 ·
Ղ Գլ · Բ · 22 ·
Ի Ք Իմ Աստուած
ողջմեսած ·

ԳԼ. ԺԸ

1 Բոթոր Մովսէսին կը բերէ անոր կիներ ու տղոցը. ՚ Մով-
սէս դատիլ կը նստի. 13 ու անոր խրատները կը բառնի.
27 Բոթոր կը մեկնի.

1 Եւ Մովսէսին անելքը՝ ՚Մագ քահա. քու-
րը Բոթոր լսեց ՚ան ամէնը որ Աստուած ըրաւ
Մովսէսին ու իր խոպոչել ժողովուրդին, և թէ
2 Տէրը եգիպտացէն հանեց խոպոչելը. եւ Մով-
սէսին անելքը Բոթոր առաւ Մովսէսին կիներ
3 Սեպփօրան, անոնց հետ խրկելէն առջը. եւ
անոր ՚երկու որդիքը՝ որուն ՚մէկուն անունը
Գերսամ էր. ինչու որ ըսեր էր, Օտար
4 երկրի միջ պանդուխտ եղա եմ. եւ մէկալին անու-
նը ՝ Եղիեզեր էր, ինչու որ ըսեր էր, Իմ Հօ-
րը Աստուածը իմ օգնականս էր, ու ինձ փա-

5 բաւ անէին առքն ապառնոյ ։ եւ Մովսէսին անե-
ր ըզ Յեսովր անոր որդիներովը ու անոր կին-
կովը եկաւ Մովսէսին գետ ի անապատը՝
ուր որ անիկա բանակ դրեր էր Աստուծոյ
6 լեռանը քովը ։ եւ իսկոյց Մովսէսին ըսելէ,
եա քու անեղբ Յեսովր քեզի կու գամ՝ նաև
քու կնիկդ իր երկու որդիքը իր հետը ու-
7 նենալով ։ եւ Մովսէս իր անեղբը դիմաւորե-
լու եկաւ, և երես խոնարհեցնելէն ետքը ու
համբուրելէ զանիկա ։ և իրարու հոգիաթիները
8 հարցուցին ու փառք տուին ։ եւ Մովսէս իր
անեղբոջը պատմեց ան ամէնը՝ որ Տէրը ըրաւ
փարաւոնին ու եգիպտացիներուն՝ Իսրայէլին
համար , և ճամբուն մէջ բոլոր հիներց քա-
շած աշխատութիները , ու Տէրոջը զանոնք
9 ազատելը ։ եւ Յեսովր ուրախացաւ բոլոր բա-
րութիւններուն համար՝ որ Տէրը ըրաւ Իս-
րայէլին , փրկելով զանոնք եգիպտացւոց ձեռ-
10 քէն ։ եւ Յեսովր ըսաւ , Օրհնեալ ըլլայ Տէ-
րը՝ որ ազատեց ձեզ եգիպտացւոց ձեռքէն
ու փարաւոնին ձեռքէն ։ ինչու որ ազատեց
ժողովուրդը եգիպտացւոց ձեռքէն տակէն ։
11 Հիմա գիտեմ որ Եհովան բոլոր աստուած-
ներէն մեծ է ։ Բանդի ինչ բանի մէջ որ Ինքը
12 հպարտանային , անոնցմէ վեր Եղաւ ։ եւ Մով-
սէսին անեղբը Յեսովր ողջակէզ ու զոհեր բե-
րաւ Աստուծոյ ։ և Ահարոն ու Իսրայէլի բո-
լոր ծերերը Մովսէսին անեղբոջը հետ Աստու-
ծոյ առջեը հաց ուտելու եկան ։
13 Եւ եղաւ որ հետևեալ օրը Մովսէս ժողո-
վուրդը դատելու նստաւ , ու ժողովուրդը ա-
ռաւօտէն մինչև իրիկուն Մովսէսին քովը կաց-
14 նեցաւ ։ եւ Մովսէսին անեղբը երբոր անոնց
ինչ որ կ'ըներ Մովսէս ժողովուրդին , բաւ ,
ինչ է աս բանը՝ որ դուն կ'ընես ժողովուրդ-
դին ։ ինչո՞ւ դուն մինակ կը նստիս , ու բոլոր
ժողովուրդը առաւօտէն մինչև իրիկուն քու
15 քովդ կը կայնին ։ եւ Մովսէս բաւ իր անեղո-
ջը , Որովհետև ժողովուրդը կու գայ ինծի՝ Ա-
16 ստուծմէ հարցնելու ։ երբոր անոնք
Բան մը ունենան՝ ինծի կու գան , և ես Անոնց
մէջ կ'դատեմ՝ ու Աստուծոյ
կանոնները և օրէնքները անոնց կը գիտցնեմ՝
17 եւ Մովսէսին անեղբը բաւ անոր , Քու ըրածդ
18 ազէկ բան չէ ։ Իրաւցնէ դուն պիտի մնաս ,
դուն ալ ու քու հետդ եղած աս ժողովուրդն
ալ ։ ինչու որ աս բանը քեզի չատ ծանր է ։
19 Դուն մինակ չես կրնար բնել աս ։ Հիմա մտիկ
ըրէ իմ խօսքս ։ ես քեզի խրատ տամ՝ ու
Աստուած քեզի հետ պիտի ըլլայ ։ Ժողո-
վուրդին համար Աստուծոյ առջեը դուն դնա ,
որ դատերը դուն ներկայացնես Աստուծոյ ։
20 եւ Անոնց սորվեցուր կանոնները ու օրէնք-
ները , և դիտցուր անոնց երթեց քալելու ճամ-
21 բան ու ինչեց գործը ։ Աստի դուն
բոլոր ժողովուրդէն հարող մարդ իմ՝ Աստուծ-
մէ վախցող , ճշմարտասէր — ագահութիները
ատող մարդիկ ընտրէ , ու հազարապետ-
ներ , հարիւրապետներ , յիսնապետներ ու տաս-
22 նապետներ դիր անոնց վրայ ։ Ու համէն ատեն
թող անոնք դատեն ժողովուրդը ։ և ամէն
մեծ բաներ քեզի ներկայացընեն , ու ամէն
պզտիկ բաները անոնք դատեն ։ այսպէս քեզի
հանգիստ տալ վրայէդ ծանր կրնեցընեն ։
23 Թէ որ աս բանը ընես , ու Աստուած ալ քեզի
պատուիրէ , անասունը հարող կ'ըլլաս
դիմանալու , և բոլոր աս ժողովուրդն ալ
խաղաղութեամբ երթնց տեղը կ'երթան ։
24 Եւ Մովսէս իր անեղբոջը խօսքը մտիկ
25 ըրաւ , ու անոր ամէն բանը ըրաւ ։ եւ
Մովսէս բոլոր Իսրայէլին կարող մարդիկ ընտ-
րեց , ու զանոնք ժողովուրդին վրայ գլուխ-
ներ՝ այսինքն հազարապետներ , հարիւրապետ-
ներ , յիսնապետներ ու տասնապետներ կար-
26 գեց ։ եւ Անոնք ատեն անոնք կը դատէին
ժողովուրդը ։ Դժուարին բանը Մովսէսին
կը ներկայացընէին , ու ամէն պզտիկ բաներ
27 իրենք կը դատէին ։ Եւ Մովսէս իր անեղբը
ճամբայ հանեց , ու անիկա իր երկիրը դնաց ։

ԳԼ · ԺԹ

1 ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ Սինայի անապատը կու գայ ։ 3 Աստուծոյ պատ-
գամը Մովսէսին հնազանդ լինելն ժողովուրդին կը իրմէ ։
8 Մովսէս ժողովուրդին պատասխանը Աստուծոյ կը տանի ։
10 ժողովուրդը երրորդ օրուան համար կը պատրաստուի ։
12 Լեռան շուրջանը կ'սահմանուի ։ 16 Աստուծոյ ահագին
երեւոյթը լեռանը վրայ ։

1 Երրորդ ամսուն մէջ Իսրայէլի որդւոցը ե-
գիպտացի երկրէն ելլելէն ետքը , նոյն օրը
2 Սինայի անապատը եկան ։ Քանզի Ռաֆի-
դիմէն չուեցին , ու Սինայի անապատը եկան ,
ու անապատին մէջ բանակ դրին ։ և Իսրա-
3 յէլ հոն Լեռանը դիմացը բանակ դրաւ ։ եւ

---

1 Գէ · գ · 1 · 18 ·
2 Ելն · ժգ · 17 · ԺԸ · 2 · ԺԹ · 1 · գ Թագ · ը · 19 ·
3 Ելն · ԺԹ · 13 · ԼԳ · 4 ·
4 Ելն · ԺԳ · 27 · ը Թագ · Ժա · 7 ·
5 Թագ · ի · 14 ·
6 Ա Պտ · Կը · 28 · Ժա · 7 · ՃԿ · 10 · ՃՆ · 8 ·
7 Ելն · ժգ · 30 · բ Թագ · ԺԸ · 28 · Ղեւտ · ա · 44 ·
8 Ա Պտ · բ · 1 · 18 ·
9 Ելն · ժգ · 17 · ԺԸ · 2 · ԺԹ · 1 · գ Թագ · ը · 19 ·
10 Գէ · ա · 10 · 16 · 22 · ե · 2 · 7 · ԺԳ · 5 · 18 ·
11 Ա Պտ · բ · 3 · Նեեմ · Թ · 10 · 16 · 29 · Ե Պ · ի · 11 · 18 · Պտ · ը · 22 · Ա Պտ · Կը · 42 · Ժա · 7 · ՃԿ · 10 · ՃՆ · 8 ·
12 Ելն · ԺԸ · 20 · բ Թագ · ԺԸ · 28 · Ղեւտ · ա · 44 ·
13 Ա Պտ · բ · 1 · Պտ · գ · 5 · գ · 9 · ՃՀ · 5 ·
14 Գէ · ա · 10 · 16 · 22 · ե · 2 · 7 · ԺԳ · 5 · 18 ·
15 Ա Պտ · բ · 3 · Նեեմ · Թ · 10 · 16 · 29 · Ե Պ · ի · 11 · 18 · Պտ · ը · 22 · Ա Պտ · Կը · 42 · Ժա · 7 · ՃԿ · 10 · ՃՆ · 8 ·
16 Ելն · ԺԸ · 20 · բ Թագ · ԺԸ · 28 · Ղեւտ · ա · 44 ·
17 Ա Պտ · բ · 1 · Պտ · գ · 5 · գ · 9 · ՃՀ · 5 ·
18 Ղեւ · իգ · 12 · Թուա · ԺԵ · 34 ·
19 Գէ · գ · 7 · իգ · 14 · բ Օր · ԺԵ · 8 · բ Թագ · ԺԵ · 3 · Ելն · ա · 15 · ա Կոր · գ · 1 ·
20 Եբ · Ճարպան ու իր ընկերքին
21 Ղեւ · իգ · 15 · Թուա · ԺԵ · 35 · իե · 6 · Ես · լգ · 6 · 7 · 8 · 9 ·
22 Թուա · ԺԵ · 14 · 17 · բ Օր · ա · 9 · 16 ·
23 Գէ · գ · 13 ·
24 Գէ · գ · 10 · ի · 19 · բ Օր · ե · 5 ·
25 Թուա · իե · 5 · բ Օր · գ · 1 · 5 · ե · 1 · է · 1 · 2 · ե · 11 · Ա Պտ · Ճ Կոր · 8 ·
26 Ա Օր · ա · 18 · Հմր · 25 · բ Օր · ա · 15 · 16 · ԺԷ · 18 · բ Պտ · ԺՓ · 10 · Գոր · գ · 3 ·
27 Ես · իգ · 18 · բ Թագ · ԺԸ · 22 · Ա Պտ · Կը · 29 · Ես · ԽԶ · 1 · 2 · 3 · 4 · 5 · 6 · 7 · 8 · 9 · 10 · 11 · 12 · 13 · 14 · 15 · 16 · 17 · 18 · 19 · 20 · 21 · 22 · 23 · 24 · 25 · 26 · 27 · 28 · 29 · 30 · 31 · 32 · 33 · 34 · 35 · 36 · 37 · 38 · 39 · 40 · 41 · 42 · 43 · 44 · 45 · 46 · 47 · 48 · 49 · 50 · 51 · 52 · 53 · 54 · 55 · 56 · 57 · 58 · 59 · 60 · 61 · 62 · 63 · 64 · 65 · 66 ·
28 Ելն · ԺԹ · 6 · Ա Պտ · Կը · 32 · Ես · ԽԳ · 20 · Երե · ԼԱ · 9 · Ես · ԽԳ · 4 · Ես · ԽԳ · 14 · Ես · ԽԳ · 17 · Ես · ԽԳ · 21 · Ես · ԽԳ · 25 · Ես · ԽԳ · 1 · Ես · ԽԳ · 7 · Ես · ԽԳ · 12 · Ես · ԽԳ · 15 · Ես · ԽԳ · 20 · Ես · ԽԳ · 24 · Ես · ԽԳ · 28 · Ես · ԽԴ · 1 · Ես · ԽԴ · 5 · Ես · ԽԴ · 8 · Ես · ԽԴ · 12 · Ես · ԽԴ · 16 · Ես · ԽԴ · 20 · Ես · ԽԴ · 24 · Ես · ԽԴ · 28 · Ես · ԽԵ · 1 · Ես · ԽԵ · 5 · Ես · ԽԵ · 9 · Ես · ԽԵ · 13 · Ես · ԽԵ · 17 · Ես · ԽԵ · 21 · Ես · ԽԵ · 25 · Ես · ԽԵ · 29 · Ես · ԽԶ · 1 · Ես · ԽԶ · 5 · Ես · ԽԶ · 9 · Ես · ԽԶ · 13 · Ես · ԽԶ · 17 · Ես · ԽԶ · 21 · Ես · ԽԶ · 25 · Ես · ԽԶ · 29 · Ես · ԽԷ · 1 · Ես · ԽԷ · 5 · Ես · ԽԷ · 9 · Ես · ԽԷ · 13 · Ես · ԽԷ · 17 · Ես · ԽԷ · 21 · Ես · ԽԷ · 25 · Ես · ԽԷ · 29 · Ես · ԽԸ · 1 · Ես · ԽԸ · 5 · Ես · ԽԸ · 9 · Ես · ԽԸ · 13 · Ես · ԽԸ · 17 · Ես · ԽԸ · 21 · Ես · ԽԸ · 25 · Ես · ԽԸ · 29 · Ես · ԽԹ · 1 · Ես · ԽԹ · 5 · Ես · ԽԹ · 9 · Ես · ԽԹ · 13 · Ես · ԽԹ · 17 · Ես · ԽԹ · 21 · Ես · ԽԹ · 25 · Ես · ԽԹ · 29 · Ես · Խ · 1 · Ես · Խ · 5 · Ես · Խ · 9 · Ես · Խ · 13 · Ես · Խ · 17 · Ես · Խ · 21 · Ես · Խ · 25 · Ես · Խ · 29 · Ես · ԽԱ · 1 · Ես · ԽԱ · 5 · Ես · ԽԱ · 9 · Ես · ԽԱ · 13 · Ես · ԽԱ · 17 · Ես · ԽԱ · 21 · Ես · ԽԱ · 25 · Ես · ԽԱ · 29 · Ես · ԽԲ · 1 · Ես · ԽԲ · 5 · Ես · ԽԲ · 9 · Ես · ԽԲ · 13 · Ես · ԽԲ · 17 · Ես · ԽԲ · 21 · Ես · ԽԲ · 25 · Ես · ԽԲ · 29 · Ես · ԽԳ · 1 · Ես · ԽԳ · 5 · Ես · ԽԳ · 9 · Ես · ԽԳ · 13 · Ես · ԽԳ · 17 · Ես · ԽԳ · 21 · Ես · ԽԳ · 25 · Ես · ԽԳ · 29

[1] Մովսէս Աստուծոյ եղաւ ու Յեր ի կենդանի
կանչից զանիկա՝ ըսելով, Յակորին տանը ասանկ
[4] ըսես, և Իսրայէլի որդւոցը խնայցընես։ Դուն ք
տեսար ինչ որ բրի եգիպտացւոց և քեզ
արծիւի թևերուն վրայ վերցուցի ու քովս
[5] բերի։ Եւ հիմա եթէ որ իրաւցընէ իմ ձայնիս
հնազանդիք ու իմ ուխտս պահէք, ձեզ ք
ինձի անգնական գանձ պիտի ըլլաք ամէն
[6] ազգերէն. ինչու որ երկրիը իմն է։ Եւ ք
դուք ինձի քահանայներու թագաւորութիւն
ու սուրբ ազգ մը պիտի ըլլաք։ Իսրայէլի
որդւոցը դրուցելու խօսքերդ ասանք են։

[7] Եւ Մովսէս եկաւ ու ժողովրդեան ծերե
րը կանչեց, և Տէրոջը իրեն պատուիրած աս
[8] բոլոր խօսքերը անոնց առջեւը դրաւ։ Եւ ամ
բոլոր ժողովրդը միաբերան պատասխանելին
ու ըսին, Տէրոջը բոլոր ըսածները պիտի ընենք։
Եւ Մովսէս ժողովրդին խօսքերը Տէրոջը
դարձուց։

[9] Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ահա ես քեզի
կու գամ հաստատ ամպի մը մէջ, որ ժող
վուրդը լսէ երբոր ես քեզի հետ խօսիմ, ու
նաև յաւիտեան քեզի հաւատայ։ Եւ Մով
սէս ժողովրդին խօսքերը Տէրոջը պատմեց։
[10] Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Գնա ժողովրդին,
և ցանոնք սրբէ այսօր ու վաղը, և թող
[11] հիներնց լաթերը լուան, ու երրորդ օրուան
համար պատրաստ ըլլան. քանզի երրորդ օրը
Տէրը բոլոր ժողովրդին աչքին առջեւը Սի
[12] նայ լեռանը վրայ պիտի իջնէ։ Եւ դուն ժո
ղովրդին բոլորովրը սահմանն դնես՝ ըսելով,
Ինքզինքնիդ լեռը երթալէն կամ անոր ծայրին
դպչելէն զգուշացեցէք. ով որ լեռանը դպչ
[13] չի, անշուշտ պիտի մեռցուի։ Անոր ձեռք
չդպչի. քանզի քարկոծուած պիտի
քարկոծուի կամ նետով զարնուի. թէ անա
սուն ըլլայ և թէ մարդ՝ պիտի չապրի. երբոր
հոգին ձայնը երկար հնչուի, անոնք լեռը
պիտի երթան։
[14] Եւ Մովսէս լեռնէն դէպ ի ժողովրդը
իջաւ, ու ժողովուրդը և անոնք իրենց
[15] լաթերը լուացին։ Եւ անոնք ըսաւ ժողովուր
դին, Երրորդ օրուան համար պատրաստ ե
ղէք. Ձեր կիներնուն մի մերձենաք։

[16] Եւ եղաւ որ երրորդ օրը առտուանց որո
ւոմներ ու կայծակներ կ՚ելլային, և թանձր
ամպ մը կար լեռանը վրայ, ու խոստ սաստիկ
փողի ձայն մը, և բանակին մէջ եղած բոլոր
[17] ժողովուրդը դարձաւ։ Եւ Մովսէս բա
նակէն Աստուծոյ ապէնը հանեց ժողովուրդը,
[18] ու անոնք լեռանը տակը կայնեցան։ Եւ Սի
նայ լեռը բոլորովին կը մխար, ինչու որ Տէրը
անոր վրայ կրակով իջաւ, ու անոր մուխը
հնոցի մուխի պէս կ՚ելլէր, և բոլոր լեռը սա
[19] սկի կը դողար։ Եւ երբոր որ փողին ձայնը չատ
կը սաստկանար, Մովսէս խօսեցաւ, ու Աս
տուած ձայնով մը անոր պատասխան տուաւ։
[20] Եւ Տէրը Սինայ լեռանը վրայ՝ լեռանը գլ
խուն իջաւ. ու Տէրը կանչեց Մովսէսը լեռանը
[21] գլխուն, և Մովսէս եկաւ։ Եւ Տէրը ըսաւ Մով
սէսին, Իջիր՝ ժողովուրդին պատուիրէ, որ
չբերան թէ Տէրը տեսնելու համար սահմանէն
[22] անցնին, ու անոնցմէ չատերը կորսուին։ Եւ
Տէրոջը մօտեցող քահանաներն ալ իրենք
[23] որ չբերան թէ Տէրը անոնց վրայ յարձակի։ Եւ
Մովսէս ըսաւ Տէրոջը, Ժողովուրդը չկրնար
ելլել Սինայ լեռը. ինչու որ դուն մեզի պա
տուիրեցիր՝ ըսելով, Սահման դիր լեռանը,
[24] ու անիկա սրբէ։ Եւ Տէրը ըսաւ անոր, Գնա՝
վար իջիր, ու Ահարոնին հետ ինկած ելիր
բայց քահանաները ու ժողովուրդը Տէրոջը
ելլելու համար սահմանէն չանցնին, որ չբերան
[25] թէ անոնց վրայ յարձակի։ Ու Մովսէս ժող
վուրդին իջաւ, և խօսեցաւ անոնց։

ԳԼ. Ի

1 Ասոր պատասխանները. 18 ժողովուրդը կը վախնայ։ 21 ո
Մովսէսն կը մխիթարէ։ 22 Կռապաշտութիւնը կ՚արգի
լուի։ 24 Սինայէն չիջեւանելուն կ՚երթայ։

[1] Եւ Աստուած ասա բոլոր խօսքերը զրուցեց՝
ըսելով,
[2] Ես եմ Եհովայ քու Աստուածդ՝ որ քեզ
եգիպտոսի երկրէն՝ ծառայութեան տունէն
հանեցի։
[3] Ինծմէ զատ ուրիշ աստուածներ չունենաս։
[4] Քուն քեզի կուռք չշինես, ոչ ալ վերը
երկինքին մէջ՝ կամ վարը երկրի վրայ՝ կամ
երկրին տակի ջուրերուն մէջ եղած բաներուն
[5] մէկ նմանութիւնը։ Անոնց երկրպագ ու մի

[16] Եւ եղաւ որ երրորդ օրը առտուանց որո
ւոմներ ու կայծակներ կ՚ելլային, և թանձր
ամպ մը կար լեռանը վրայ, ու խոստ սաստիկ
փողի ձայն մը, և բանակին մէջ եղած բոլոր
[17] ժողովուրդը դարձաւ։ Եւ Մովսէս բա
նակէն Աստուծոյ ապէնը հանեց ժողովուրդը,
[18] ու անոնք լեռանը տակը կայնեցան։ Եւ Սի
նայ լեռը բոլորովին կը մխար, ինչու որ Տէրը
անոր վրայ կրակով իջաւ, ու անոր մուխը
հնոցի մուխի պէս կ՚ելլէր, և բոլոր լեռը սա
[19] սկի կը դողար։ Եւ երբոր որ փողին ձայնը չատ
կը սաստկանար, Մովսէս խօսեցաւ, ու Աս
տուած ձայնով մը անոր պատասխան տուաւ։
[20] Եւ Տէրը Սինայ լեռանը վրայ՝ լեռանը գլ
խուն իջաւ. ու Տէրը կանչեց Մովսէսը լեռանը
[21] գլխուն, և Մովսէս եկաւ։ Եւ Տէրը ըսաւ Մով
սէսին, Իջիր՝ ժողովուրդին պատուիրէ, որ
չբերան թէ Տէրը տեսնելու համար սահմանէն
[22] անցնին, ու անոնցմէ չատերը կորսուին։ Եւ
Տէրոջը մօտեցող քահանաներն ալ իրենք
[23] որ չբերան թէ Տէրը անոնց վրայ յարձակի։ Եւ
Մովսէս ըսաւ Տէրոջը, Ժողովուրդը չկրնար
ելլել Սինայ լեռը. ինչու որ դուն մեզի պա
տուիրեցիր՝ ըսելով, Սահման դիր լեռանը,
[24] ու անիկա սրբէ։ Եւ Տէրը ըսաւ անոր, Գնա՝
վար իջիր, ու Ահարոնին հետ ինկած ելիր
բայց քահանաները ու ժողովուրդը Տէրոջը
ելլելու համար սահմանէն չանցնին, որ չբերան
[25] թէ անոնց վրայ յարձակի։ Ու Մովսէս ժող
վուրդին իջաւ, և խօսեցաւ անոնց։

ԳԼ. Ի

1 Ասոր պատասխանները. 18 ժողովուրդը կը վախնայ։ 21 ո
Մովսէսն կը մխիթարէ։ 22 Կռապաշտութիւնը կ՚արգի
լուի։ 24 Սինայէն չիջեւանելուն կ՚երթայ։

[1] Եւ Աստուած ասա բոլոր խօսքերը զրուցեց՝
ըսելով,
[2] Ես եմ Եհովայ քու Աստուածդ՝ որ քեզ
եգիպտոսի երկրէն՝ ծառայութեան տունէն
հանեցի։
[3] Ինծմէ զատ ուրիշ աստուածներ չունենաս։
[4] Քուն քեզի կուռք չշինես, ոչ ալ վերը
երկինքին մէջ՝ կամ վարը երկրի վրայ՝ կամ
երկրին տակի ջուրերուն մէջ եղած բաներուն
[5] մէկ նմանութիւնը։ Անոնց երկրպագ ու մի

չլինես ու զանոնք չպաշտես. ինչու որ Ես քու Տէր Աստուածդ Հսկայանձնա Աստուած եմ, որ կը հատուցանեմ հայրերուն անօրէնութիւնը որդւոցը վրայ՝ մինչև անոնց երրորդ ու չորրորդ ազգը՝ որ կ'ատեն զիս. Եւ կ'ողորմիմ անոնց մինչև հազար ազգը՝ որ կը սիրեն զիս ու իմ պատուիրանքներս կը պահեն։

7 Տէրոջը քու Աստուծոյդ անունը պարապ տեղը բերանդ չառնես. ինչու որ Տէրը իր անունը պարապ տեղը բերան առնողը անմեղ պիտի չսեպէ։

8 Հանգստութեան օրը միտդ բեր՝ անիկա սուրբ պահելու համար։ 9 Վեց օր պիտի աշխատիս ու բոլոր գործդ ընես. 10 բայց եօթներորդ օրը Տէրոջը քու Աստուծոյդ հանգստութեան օրն է. ո՛չ դուն գործ մը չգործես, ոչ քու որդիդ՝ ոչ քու աղջիկդ՝ ոչ քու ծառադ ու ապրանիդ՝ ոչ քու անասունդ՝ ոչ ալ օտարական մը որ քու դռներուդ մէջ եղած է 11 որպէսզի քու ծառադ ու աղախինդ՝ ոչ քու անասունդ՝ ոչ ալ օտարական մը որ քու դռներուդ մէջ եղած է։ Վասն զի վեց օրուան մէջ Տէրը երկինքը ու երկիրը, ծովը ու բոլոր անոնց մէջ եղածները, և եօթներորդ օրը հանգստացաւ. անոր համար Տէրը օրհնեց հանգստութեան օրը ու սրբեց զանիկա։

12 Պատուէ քու հայրդ ու մայրդ՝ որ քու օրերդ երկար ըլլան այն երկրին վրայ՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ կու տայ քեզի։

13 Սպանութիւն մի ըներ։

14 Շնութիւն մի ըներ։

15 Գողութիւն մի ըներ։

16 Քու դրացիիդ դէմ սուտ վկայութիւն մի ըներ։

17 Քու դրացիիդ տունը մի ցանկար. քու դրացիիդ կնկանը՝ կամ անոր ծառայինն՝ կամ անոր աղախինին՝ կամ անոր եզնի՝ կամ անոր էշուն՝ և քու դրացիիդ ամէնէն մէկ բանին մի ցանկար։

18 Եւ բոլոր ժողովուրդը կը տեսնէին որոտումները ու կայծակները և փողին ձայնը ու լեռանը ծխալը։ Եւ երբ ժողովուրդը տեսաւ, նա քաշուեցաւ ու հեռու կայնեցաւ. 19 եւ ըսին Մովսէսին, Դուն խօսէ մեզի հետ, ու մենք կ'լսենք. բայց Աստուած թող չխօսի մեզի հետ՝ որ չմեռնինք։ Եւ Մովսէս ըսաւ ժողովուրդին, Մի վախնաք. վասն որ Աստուած ձեզ փորձելու եկաւ, Անոնկ որ անոր վախը ձեր առջևը ըլլայ, որ չմեղանչէք։ 21 Եւ ժողովուրդը հեռու կայնեցաւ. ու Մովսէս մտնեցաւ այն թանձր խաւարին ուր որ Աստուած էր։

22 Եւ Տէրը բաւ Մովսէսին, Ասանկ պիտի բանս խօսիս որդւոցը, Դուք տեսաք որ ձեզի հետ երկինքէն խօսեցայ. 23 ինծի հետ արծաթի աստուածներ չընէք, ոչ ալ ոսկի աստուածներ չընէք ձեզի։ 24 Ինծի հողէ սեղան մը չնես, ու անոր վրայ քու ոչխարներդ ու խաղաղութեան զոհերդ, քու ոչխարներդ ու արջառներդ մատուցանես. Ամէն տեղ՝ ուր որ իմ անունս յիշել կու տամ, քեզի պիտի գամ, ու քեզ պիտի օրհնեմ։ 25 Եւ եթէ որ ինծի քարէ սեղան շինելու ըլլաս, մասիւ քարէ չշինես. քանզի թէ որ անոր վրայ երկաթի գործիք վերցնես, կը պղծես անիկա։ 26 Եւ աստիճաններով չելլես իմ սեղանս, որ քու մերկութիւնդ չերեւնայ անոր վրայ։

ԳԼ. ԻԱ.

1 Զանոնք կանոններ ծառաներու համար։ 2 Ըն ծառային համար որուն ականջը պիտի ծակուի։ 7 Ընտրեալներու համար։ 12 Մարդասպանութեան համար։ 16 Մարդ գողցողի համար։ 17 Ծնողաց հայհոյութիւն բնաւեալներուն համար։ 18 Ջարդածներուն համար։ 22 Պատահմունք եղած միսի մը համար։ 28 Ջարդոզ եզի համար։ 33 Վնասի մը պատմութեան համար։

1 Եւ անոնց առջևը դնելու դատաստաններդ 2 ասոնք են. եթէ որ Եբրայեցի ծառայ մը ծախու առնելու ըլլաս, անիկա վեց տարի պիտի ծառայէ, և եօթներորդ տարին ձրի ազատ 3 պիտի ելլէ. թէ որ մենակ մտաւ, մենակ պիտի ելլէ. թէ որ կնիկ ունէր, կնիկին ալ իր հետ ելլէ. 4 եթէ որ իր տէրը իրեն կնիկ տուաւ, ու անիկա իրեն որդիներ կամ աղջիկներ ծնաւ է, կնիկը ու անոր ծագքը տիրոջը պիտի ըլլան, ու ինքը մենակ պիտի ելլէ։ 5 Բայց եթէ ծառան յայտնի բանայ ըսէ, Կը սիրեմ իմ տէրս, իմ կնիկս

ե Գլ. լէ. 14. բ Օր. է. 24. գ. 13. Ցեղ. իգ. 19. Նահ. ա. 2.
զ Գլ. լէ. 7. Դան. ե. 4. ի. 39. 40. Թագ. ժգ. 18. 33. գ Թագ. իա. 29. Յոբ. ե. 4. իա. 19. Սաղ. հի. 2. Ամբ. ե. 4. Նե. ժգ. 29. 31. իե. 6. է. Ներեմ. ը. 9. լբ. 18.
է Գլ. լէ. 7. բ Օր. է. 9. Սաղ. ճԲ. 34. Հառաջ. ժա. 28.
ը Գլ. իգ. 1. Ղև. ժԲ. 28. Ա Թագ. ժգ. 11. բ Օր. է. 10. Երեմ. լե. 7. 18. 19. Մատ. ժե. 33.
ի Մխ. գ. 11.
ժ Գլ. լա. 12. 14. Ղև. ժԲ. 3. 20. իգ. 2. բ Օր. է. 13.
ժա Գլ. իգ. 18. լա. 13. Ելից. իգ. 21. Ղև. իգ. 3. Երեմ. իգ. 4. Ղև. իգ. 12. Դան. բ. 3. Գլ. իգ. 26. լա. 3. Ելից. իգ. 6. Ա Թագ. իգ. 14. Ա Մնաց. իգ. 1. Ղև. ժԲ. 3. Երեմ. լե. 7. 18. 19. Մատ. ժե. 33.
ժբ Ելից. իգ. 19. Մատ. է. 10. ժ. 19. Ղև. ժբ. 20. Երեմ. գ. 2. բ Օր. է. 17. Մատ. է. 21. Հառաջ. ժգ. 20. Ա Թագ. իգ. 11. բ Օր. է. 19. Մատ. ժբ. 15. Ա Թագ. գ. 6. Գլ. իգ. 11. բ Օր. է. 20. ժբ. 10. Մատ. ժբ. 18. բ Օր. է. 21. Մխ. բ. 8. Ելից. բ. 9. Դան. իբ. 15. Գոր. ի. 33. Հառաջ. է. 7. ժգ. 9. Երեմ. ժգ. 5. Ցեղ. իգ. 1. Ղև. իգ. 2. Ելից. իգ. 3. Ղև. իգ. 4. Ելից. իգ. 5. Ղև. իգ. 6. Ելից. իգ. 7. Ղև. իգ. 8. Ելից. իգ. 9. Ղև. իգ. 10. Ելից. իգ. 11. Ղև. իգ. 12. Ելից. իգ.

ու իմ ազգքներս, չեմ [illegible] որ կլլեմ Ե ազատ
6 [illegible]՝ Աստուծոյ անոր ակբը դգաստութիւն բան պիտի տանի զանիկա, և դրանը կամ դրանդեացը մեռեցընէ. ու անոր ակբը Աստոր ականջը հերիւնով պիտի ծակէ, և անիկա յաւիտեան ծառայ պիտի ըլլայ անոր։
7 Եւ թէ որ մէկը Իր աղջիկը ազախին ըլլալու Հասնար ծախէ, անիկա Իծառաներուն
8 կլլելուն պէս պիտի չելլէ։ Թէ որ անիկա Հաճելի չերեւնայ իր տիրոջը աչքին՝ որ զանիկա իրեն նշաներ էր, Թող փրկել տայ զանիկա. [illegible] զանիկա օտար ազգի ծախելու կրնայ չըլլայ, ինչու որ խաբեութիւն ըրաւ անոր։
9 Եւ թէ որ զանիկա իր որդւոյն նշանած է, աղջկանց օրէնքին համեմատ պիտի ընէ անոր։
10 Թէ որ իրեն ուրիշ Կին առնէ, անոր ուտելիքը, Հանդերձ Եւ մերձաւորութիւնը պիտի
11 չկրճէ։ Եւ թէ որ անոր սա երեք բանը չընէ, անասունը անիկա առանց սակի Ձրի պիտի երթայ։
12 Մարդ զարնող մեռցընողը անշուշտ պի-
13 տի մեռցուի։ Իսկ Թէ որ դարանամուտ չէ-
զաւ, Հապա [illegible] Աստուած Ինծանանց անոր ձեռքը, Քեզի տեղ մը պիտի սահմանեմ, որ
14 անիկա հոն փախչի։ Բայց Թէ որ մէկը Իր դրացիին ոխ ունենայ, և զանիկա նենգաւորութեամբ մեռցընէ, Իմ սեզանէս [illegible] պիտի առ-
15 նես զանիկա՝ որ մեռնի։ Եւ իր Հօրը կամ մօրը զարնողը անշուշտ պիտի մեռցուի։
16 Եւ մարդ Կողցողը՝ Թէ Ձանիկա ծախած ըլլայ, և Թէ Իր ձեռքը գտնուի, անշուշտ պիտի մեռցուի։
17 Եւ Իր Հայրը կամ մայրը անիծողը անշուշտ պիտի մեռցուի։
18 Եւ Թէ որ մարդիկ իրարու Հետ վիճ ընեն, ու մէկը մէկալին քարով կամ բռունցով զարնէ, ու անիկա չմեռնի, Հապա անկողինը պառ-
19 կի, Թէ որ Ոտքին ելլէ ու Ցցուով պտրտի, զարնողը անպատիժ ըլլայ, միայն անոր Կորսընցուցած ժամանակին [illegible] Հատուցանէ, ու բոլորովին առողջացընէ [illegible]։
20 Եւ Թէ որ մէկը գաւազանով իր ծառան կամ իր ազախինը զարնէ, ու անիկա իր ձեռքին տակը մեռնի, անշուշտ անկէ վրէժ պիտի
21 առնուի։ Բայց Թէ օր մը կամ երկու օր ապրի, անկէ վրէժ չառնուի. ինչու որ Ունիկա իր ստակն է։
22 Եւ Թէ որ մարդիկ կռուին, ու յղի կինայ մը զարնելով՝ անոր ազան անցընել տան, և [illegible] Ջուա մը չըլլայ, անիկա անշուշտ ան կինոջն Էրկանը իր վրայ դրած տոյժը պիտի

փայէ, Ոգաստութիւնով [illegible] պէս Հա-
23 տուցանելով. Բայց Թէ որ Ջուա մը ըլլայ,
24 անձի տեղ անձ պիտի տաս, Աչքի տեղ աչք,
ակռայի տեղ ակռայ, Ձեռքի տեղ Ձեռք,
25 ոտքի տեղ ոտք, խարանի տեղ խարան,
վէրքի տեղ վէրք, Հարուածի տեղ Հարուած.
26 Եւ Թէ որ մէկը իր ծառային աչքը կամ իր ազախինին աչքը զարնէ ու կուրցընէ, զանիկա իր աչքին փոխարէն ազատ պիտի ար-
27 ձակէ։ Եւ Թէ որ իր ծառային ակռան կամ իր ազախինին ակռան Թափէ, զանիկա իր ակռային փոխարէն ազատ պիտի արձակէ։
28 Եւ Թէ որ եզ մը իր եղջիւրներովը մարդ մը կամ կնիկ մը զարնէ մեռցընէ, Եզը անշուշտ պիտի քարկոծուի, ու անոր միսը պիտի չու-
29 տուի. բայց եզին տէրը անպատիժ ըլլայ։ Հապա Թէ որ եզը երէկուընէ Իվեր սկսել օրինէ զարնող է, և անոր տիրոջն ալ գրուցուած է, ու զանիկա պահած չէ, Թէ որ մարդ մը կամ կնիկ մը մեռցնելու ըլլայ, եզը պիտի քարկոծուի, ու անոր տէրն ալ պիտի մեռցուի։
30 Թէ որ փրկանք մը ձգուի անոր վրայ, անկա Իր անձին ազատութեանը Համար՝ ինչ որ
31 իր վրան ձգուի պիտի վճարէ. Թէ տղայ մը և Թէ աղջիկ մը զարնելու ըլլայ Ես, ա-
32 դատաստանին պէս ըլլայ անոր։ Թէ որ եզը ծառայ մը կամ ազախին մը զարնէ, անանց տիրոջը Երեսուն սիկղ արծաթ պիտի տայ ու Եզը պիտի քարկոծուի։
33 Եւ Թէ որ մէկը փոս մը բանայ, կամ մէկ
փոս մը փորէ ու չծածկէ, և հոն եզ մը կամ
34 էշ մը իյնալու ըլլայ, Վնասը փոսին տէրը պիտի քաշէ, — անոնց տիրոջը տուկ պիտի
տայ, և մեռածը իրը պիտի ըլլայ։
35 Եւ Թէ որ մէկու մը եզը իր դրացիին եզը զարնէ մեռցնէ, ողջ եզը պիտի ծախեն, ու անոր տուկը բաժնեն, և մեռածն ալ բաժնեն.
36 Հապա Թէ որ եզին երէկուընէ Իվեր սկսել օրուընէ զարնող ըլլալը դիտցուած ըլլալով անոր տէրը զանիկա պահած չէ, անշուշտ եզը եզով պիտի Հատուցանէ, ու մեռածը իրը պիտի ըլլայ։

ԳԼ· ԻԲ

1 Թէ որ մէկը արջառ մը կամ ոչխար մը գո-

ք Գլ· ժբ· ιβ· իբ· ի· ιե·
ի Ա—գլ· բ· ե·
ղ Գլեմ· ե· ե·
ճ Ելե· ե· ե·
ձ — կոր· ե· ե·
ղ Ծն· ք· ե· Գլե·
իդ· ιէ· ի Թա· ել· ի· ի· ի· ի· Մաա· իգ· ի·
ի Թա· ել· ի· բ Օր· ժք· ե· ե·
ի — Թագ· իդ· ե· ի· ի·
լ Թա· ել· ի· բ Օր· ժք· ե· Ցկո· ի· ե·
խ Թա· ժե· ե· ի· բ Օր· ժք· ե· ե·
Ելբ· ժ· ի·
ծ Թագ· բ· ի· ե· ի·
կ Թագ· ժա· ի·

1 Թէ որ մէկը արջառ մը կամ ոչխար մը գո-

ա Բ Օր· իդ· ե·
բ Ծն· ել· ի·
գ Գլ· իբ· ե·
դ Գլե· ի· ի· Ընակ· ի· ի· Մաա· ժե· ե· Մար· ե· ի·
ե Բ Թագ· գ· ի·
զ Եչբ· Նահ· ի·
է Գլե· ի· ի· ի·
ը Գլե· ի· ի· ի·
թ Ելե· ի· ի· ի·
ժ Ա—գլ· ժա· ի·
ի Թա· ել· ի· ի·
ի Մաա· իէ· ի·
ի Ծն· ք· ի·
ի Հմր· ի· ի·
ի Ելե· ի· ի·
ի Ելե· ի· ի·
ի Հմր· ի·

նայ՝ ու մարթէ կամ ծախէ զանիկա, մէկ ար-
չաւին տակը հինգ արջառ՝ ու մէկ ոչխարին
2 տակը չորս ոչխար պիտի հատուցանէ. Թէ որ
գող մը բռնուի ծակելու վրայ դառնալ, ու զար-
նուի մեռնի, հնոյ հանար արիւն չթափուի.
3 Թէ որ արեւը վրայ ելած էր, անոր
հանար արիւն պիտի թափուի. անիկա լման
կրնար հատուցանել. Թէ որ բան մնի ալ չու-
նենար, անասունը իր գողցած բանին համար
4 տկրնար ծախուիլ. Թէ որ գողցածը ՚իր ձեռ-
քը ողջ գտնուի, թէ եզ ըլլայ՝ թէ էշ և թէ
ոչխար, կրկինը պիտի հատուցանէ.
5 Թէ որ մէկը արտ մը կամ այգի մը °ճռատ
տայ՝ , թող տալով իր անասունը ուրիշի մը
արտին մէջ արածելու, իր արտին ամենէն
աղէկ բռնութենէ ու իր այգիին ամենէն աղէկ
6 բնութենէ պիտի հատուցանէ. Թէ որ կրակ ցաթ-
կի ու տանձի փուշերուն փակչի, և դիզուած
արտերը կամ չհնձուած ցորենը կամ արտը
այրի, կրակը վառողը այրածին բնութիւնը լման
պիտի հատուցանէ.
7 Թէ որ մէկը իր դրացիին տակ կամ անաս-
նեղ տայ պահելու համար, և ան մարդուն
տունէն գողցուի, Թէ որ գողը գտնուի, անիկ
8 կա կրկինը պիտի հատուցանէ. Թէ որ գո-
ղը չգտնուի, տանուտէրը դատաւորներուն
պիտի տարուի, իր ձեռքը իր դրացիին տաս-
9 ցած բանին չդպցընելը բռնութիւնը համար. Ամէն
կերպ անիրաւութեան համար, Թէ եզի Թէ
իշու՝ Թէ ոչխարի և Թէ հանդերձի համար,
նմ ամէն կերպ կորսուած բանին համար՝ որն
որ ձիւնը կը հատատառէ Թէ իրն է, Երկու կող-
մին գատը դատաւորներուն առջին տարուի.
-- դատաւորները որու վրայ վճռելու ըլլան,
անիկա իր դրացիին կրկինը պիտի հատու-
ցանէ.
10 Թէ որ մէկը իր դրացիին էշ մը կամ եզ
մը կամ ոչխար մը կամ բնչ և իցէ անասուն
մը պահելու համար տայ, ու անիկա մեռնի
կամ վնասի կամ †ինչեռմին առնէ տանի՞ ու
11 տեսնող մը չըլլայ՝ Աստուծոյ երկու բին մէջտե-
ղը †Տէրոջը երդումն ըլլայ՝ իր դրացիին տաս-
ցուած բին ձեռք չդպցընելուն համար. ու
անոր տէրը պիտի ընդունի երդումնէ, և ինքը
12 պիտի չհատուցանէ. Եւ Թէ որ իրաւցընէ իր
քովէն գողցուեր է, ինքը անոր տիրոջը պի-
13 տի հատուցանէ. Թէ որ խըլած պատառուած
է, Թող բերէ անիկա՝ վկայութիւն ընծայե-
ւոյ. -- պատառուածին չնչ պիտի չհատու-
ցանէ.
14 Եւ Թէ որ մէկը իր դրացինէն ինչ փոխ
առնէ, ու անիկա վնասուելու կամ մեռնելու
բլլայ՝ անոր տէրը հետը չըլլալով, ինքը ան-
15 չուշա պիտի հատուցանէ. Բայց Թէ որ անոր
տէրը հետն էր, պիտի չհատուցանէ. Թէ որ
վարձքով առնուած էր, վարձքին տակը ան-
պիտի.
16 Եւ Թէ որ մէկը չնշանուած աղջիկ մը խա-
բէ, ու անոր հետ պառկի, անշուշտ անոր
օժիտը ինքը տալով՝ զանիկա իրեն կնիկ պի-
17 տի ընէ. Թէ որ անոր հայրը ամենեւին չուզէ
անոր տալ, անիկա կրկնապատիկ չափ
տակ պիտի ՚տայ.
18 ՚Կախարդ կնիկը չապրեցընես.
19 Ամէն որ անասունի հետ պառկի, անշուշտ
պիտի մեռցուի.
20 Ամէն Տէրոջմէն ՚ի զատ՝ °ուրիշ աստուած
նեղու զոհ ընդող բոլորովին պիտի կորսուի.
21 Եւ օտարականը մի չարչարեր, ու զանի-
կա մի նեղեր. Քնչու որ դուք ալ եգիպտոսի
22 երկրին մէջ օտարական էիք. Ամէն բիրևաբին ու
23 որբը բնաւ մի չարչարէք. Թէ որ զանոնք չար-
չարէք բնչ և իցէ կերպով մը, ու անոնք ՚ինձ
ձեր բողոքելու ըլլան, անշուշտ ՚պիտի լսեմ
24 անոնց աղաղակը. Եւ իմ բարկութիւնս պի-
տի բորբոքի, ու ձեզ սրով պիտի մեռցընեմ.
և ՚ձեր կիներները որբևայրի՝ ու ձեր տղա-
ները որբ պիտի ըլլան.
25 Թէ որ իմ ժողովրդիս քու քովդ եղած
ազքատ մէկու մը փոխ տակ տաս, վաչխա-
նդի մը պէս մի ըլլար անոր, ու անոր վրան
26 վաշխ մի դնեք. Թէ որ քու դրացիդ հան-
դերձը գրաւ առնես, արեւը մտքը չմտած՝ իրմէն
27 նա դարձընես. Քնչու որ ան է միայն անոր
ծածկոցը, իր մարմնին հանդերձն է ան. քնչ-
չով պիտի պառկի. և պիտի բլլայ որ ՚ինծի
ազաղակի, պիտի լսեմ, քանզի ես °ո-
զորմած եմ.
28 Աստուածները մի հայհոյեր, և քու ժո-
ղովրդիդ իշխանը մի անիծեր.
29 Քու արմտիքներուդ ու հեղանիւթներուդ
-երախայրիքները մի ուշացըներ. քու որդւոդ
30 ՚անդրանիկները ինծի պիտի տաս. Կրնաս եզիդ
-- ոչխարիդ -ը սոսկով պիտի բնես. ՚եօթը

- բ Թագ. ժբ. ե։
Դատ. ժԲ. ֆ. Տեռ-
Ատատ. գ. ֆ։
բ Ա՚սաս. իդ. ֆ։
գ Թագ. ի՚ե. ֆ։
դ Գէն. իս. ֆ։
ե Գէն. իս. ֆ։
զ Տեռ հմր. ֆ. ֆ։
Ատատ. գ. ֆ։
է Եբր. ՚Ձ՚ ա՚սաձոյ
ասոյ.
ը Հմր. ֆ։
ժ Գէն. իս. ֆ. Հմր.
ի Գէն. իս. ֆ։
ժա Ա՚սաս. ի՚ե. ֆ։
ժբ Ա՚սաս. ի՚ե. ֆ։
ժգ Ա՚սաս. ի՚ե. ֆ։
ժդ Ա՚սաս. ի՚ե. ֆ։
ժե Ա՚սաս. ի՚ե. ֆ։
ժզ Ա՚սաս. ի՚ե. ֆ։
ժէ Ա՚սաս. ի՚ե. ֆ։
ժը Ա՚սաս. ի՚ե. ֆ։
ժթ Ա՚սաս. ի՚ե. ֆ։
ի Ա՚սաս. ի՚ե. ֆ։
իա Ա՚սաս. ի՚ե. ֆ։
իբ Ա՚սաս. ի՚ե. ֆ։
իգ Ա՚սաս. ի՚ե. ֆ։
իդ Ա՚սաս. ի՚ե. ֆ։
իե Ա՚սաս. ի՚ե. ֆ։
իզ Ա՚սաս. ի՚ե. ֆ։
իէ Ա՚սաս. ի՚ե. ֆ։
իը Ա՚սաս. ի՚ե. ֆ։
իթ Ա՚սաս. ի՚ե. ֆ։
իա Ա՚սաս. ի՚ե. ֆ։
իբ Ա՚սաս. ի՚ե. ֆ։
իգ Ա՚սաս. ի՚ե. ֆ։
իդ Ա՚սաս. ի՚ե. ֆ։
իե Ա՚սաս. ի՚ե. ֆ։
իզ Ա՚սաս. ի՚ե. ֆ։
իէ Ա՚սաս. ի՚ե. ֆ։
իը Ա՚սաս. ի՚ե. ֆ։
իթ Ա՚սաս. ի՚ե. ֆ։
ի

օր մերը հետ պիտի ըլլայ. ամէներդ օրը՝ ան ինծի պիտի տաս։
31 Եւ գութ ինծի տաբը մարդիկ պիտի ըլլաք. և չգայտին մէջ ելանելին պատառուա-
ծին միսը պիտի չուտէք. շուներուն պիտի նե-
տէք ան։

ԳԼ. ԻԹ

1 Բանգրատեան և առա փիսատիան վոյով։ 3։ 6 Ընդոր գառատեաի վոյով։ 7 Թշնամին սիրելու վոյով։ 10 Հան. գառնքեան առջեւ վոյով։ 12 Շաբաթին վոյով։ 14 Ել. բիւր ամենակարեւորութեան վոյով։ 18 Չարեաց արհամա
ռանք վոյով։ 20 Ձերը կը խոստանայ անդից հետ հրեշտակ մը խրկել։ ու զանիկ չընդունիլ. քի ոչ խրկն հետ գնայիր։

1 Սատա յոյս չտանիս. անօրէնին հետ ձեռք
2 չդնես վատիրաւ վկայ ըլլալով։ Զարտուխքն
ընելու համար բազմութեանը չհետեւիս. ու
զգատաստանի մէջ նշոտելու համար
չատերուն կողմը խոտորելով՝ խօսք չխօսիս։
3 Եւ ազքատին գատաստանին չընես իր գատին
մէջ։
4 Թէ որ քու թշնամւոյդ մեղացած շկին
կամ իւրն հետդ իսկելու ըլլաս, անդուշ իրեն
5 գարձընես անկիս։ Թէ որ քեզ ատելին
էշը բեռի տակ իսկած տեսնես, ու զանիկ
ազատելէն հրաժարելու ալ ըլլաս, անդուշ
անոր հետ էշը ազատես։
6 Իրաւ ազքատիդ գատին մէջ անոր իրա-
7 ւունքը չծռես։ Սատա խօսքէն հեռու կեցիր,
և ծանմեղը ու արդարը մի մեռցըներ. ինչու
որ ես չարը պիտի չարդարացընեմ։
8 Եւ կաշառս չառնես. ինչու որ կաշառք
աչքը բաց մարդիկը կը կուրցընէ, և ար-
դարներուն խօսքերը կը խանգարէ։
9 Եւ օտարականը մի նեղեր. ինչու որ դուք
օտարականին սիրտը դիտէք. որովհետև դուք
ալ եղիպտոսի երկրին մէջ օտարական էիք։
10 Եւ էքս երկիրդ վեց տարի սերմանես, ու
11 անոր արդիւնքը ժողվես. բայց եօթներորդ
տարին անդորձ ձգես ու թողուս ան, որ քու
ժողովուրդիդ ազքատներէն ուտեն, և անոնց

մնացածը գազանին անասուններն ուտեն. քու այգիդ ու ձիթհաստոցդ ալ նոյնպէս ընես։
12 Վեց օր քու գործդ գործէ, ու եօթներորդ օրը հանգստացիր, որ քու եզդ ու էշդ հան-
գստանայ, և քու ազախնիդդ որդին ու օտա-
13 րականը շունչ առնէ։ Եւ բոլոր ձեզի գրա-
ցածներուս մէջ զգուշաւոր ըլլաք, և ուրիշ
աստուածներուն անունը չյիշէք, ձեր բեր-
նէն ալ չլսուի։
14 Տարին երեք անգամ ինծի տօն պահէ.
15 Բազաթխմրաց տօնը պահէ. քովի պատ-
ուիրածիս պէս եօթը օր անխմոր հաց պիտի
ուտես Աթիս ամսուն մէջ սահմանուած ժա-
մանակին. ինչու որ այն ամսուն մէջ եգիպտա-
ցէն ելար. և ինաւ մէկը ձեռք գատարկ չե-
16 րեսիս իմ առջեւս։ Եւ արտին մէջ ցանելու
աշխատութեանդ երախայրի պտուղը հնձե-
լու տօնը՝ ու տարւոյն վերջը ժողվելու տօ-
նը դուն, երբոր արտէն քու աշխատութիւ-
17 նդ կը ժողվես։ Տարին երեք անգամ քու
ամէն արուներդ Տէր Եհովային առջեւը պի-
տի երեւնան։
18 Իմ զոհիս արիւնը խմորեալ հացով չմա-
տուցանես, ու իմ տօնիս ճարպը մինչեւ առ-
19 տու պիտի չմնայ։ Քու երկրիդ առջի երա-
խայրիները քու Տէր Աստուծոյդ տաճարը տանիս։
Ուլը իր մօրը կաթին մէջ չեփես։
20 Ահա քու առջեւդ հրեշտակ մը կը խրկեմ,
որ քեզ ճամբուն մէջ պահպանէ, ու
21 իմ պատրաստած տեղս տանի քեզ։ Անկէ
զգուշացիր, ու անոր խօսքը մտիկ ըրէ, Հանոր
անհնազանդ մի ըլլար. ինչու որ անիկա Հէր
յանցանքը պիտի չներէ, քանզի իմ անունս
22 անոր վրայ է։ Բայց թէ որ ուշագրութեամբ
անոր խօսքը մտիկ ընես, ու իմ բոլոր բանս
ընես, անասնոր Հքու թշնամիներուդ թշնա-
մի պիտի ըլլամ, և քու հակառակորդնե-
23 րուդ հակառակորդ։ Քանզի իմ հրեշտակս
քու առջեւդ պիտի երթայ, և քեզ Ամո-
հացւոց ու Քեսացւոց և փերեզացւոց ու
Քանանացւոց, Խեւացւոց ու Յեբուսացւոց պի-

24 տի տանի, և նա պիտի չարդ եմ գանձք։ Անոնց
աստուածներուն երկրպագութիւն կամ ծա-
ռայութիւն չընենա, ու ըստնոնց բրածին պէս
չընենա. հապա բոլորովին կործանեա զանձք,
25 ու անոնց կուռքերը բոլորովին կտրատեա։ Եւ
ձեր Տէր Աստուածը պաշտէք, ու ինքը ձեր
հացը ու ջուրը պիտի օրհնէ. և ձեր մէջէն
26 հիւանդութիւնը պիտի վերցնեմ։ Ըստու երկ-
րիդ մէջ վիժող ու ամուլ պիտի չըլլայ. քա-
27 օրերուդ թիւը պիտի լեցնեմ։ Իմ երկիւղս
քու առջևէդ պիտի խրկեմ, և պիտի կոր-
սընցնեմ ան բոլոր ժողովուրդը որուն որ
դուն կ'երթաս, ու քու բոլոր թշնամիներուդ
28 կռնակը քեզի պիտի դարձընեմ։ Եւ ղրկ-
առջևէդ իշամեղուն պիտի խրկեմ, որ Քեւա-
ցիները, Քանանացիները ու Քետացիները քու
29 առջևէդ վռընտէ, ևայնպէս մէկ
տարուան մէջ պիտի չվռընտեմ, որ չըլլայ թէ
երկիրը ամլի ըլլայ, ու քու վրադ գազանին
30 գազանները չաճանան։ Անոնք քու առջևէդ
կամաց կամաց պիտի վռընտեմ, մինչև որ
31 դուն բազմանաս ու երկիրը ժառանգես։ Եւ
ղրկ առհմիներուդ կարմիր ծովէն մինչև Փը-
ղշտացւոց ծովը՝ ու անապատէն մինչև Եփ-
ղաս գետը պիտի դնեմ. ինչու որ ևանն երկիրին
բնակիչները քու ձեռքդ պիտի տամ. ու զա-
32 նոնք քու առջևէդ վռընտես։ Անոնց հետ
ու անոնց աստուածներուն հետ ուխտ չընենա
33 քու երկիրդ մէջ չբնակին, որ քեզի մեզք
գործել չտան ինծի դէմ. ինչու որ եթէ անոնց
աստուածները պաշտես, անշուշտ ան քեզի
որոգայթի պիտի ըլլայ։

ԳԼ· ԻԴ

1 Մովսես ելաւ վերև երթալու կը կռնչաբ։ 3 ժողովուրդը
հնազանդ ըլլալու խոստ կու տայ։ 4 Մովսես սեղան մը կը
շինէ, ու աստուածքաս արձան կը կռնգնէցնէ։ 6 զոհերուն
արիւնը կը սրսկէ։ 9 Աստուած վեցերորդ չորեքտաս։ 14 ժո-
ղովուրդին կու տանջրիւնը Աստուծոյ ու Մովսէսի կը յանձ-
նաբ։ 15 Մովսես լեռը կ'երթայ. հոն կը մնայ քառասուն օր
ու քառասուն գիշեր։

1 Եւ բաւ Մովսէսին, Տէրոջը երկիր դուն ու
Ահարոն, Ղազար ու Աբիւդ՝ հետ խոտորակ
ի ծերերէն Իսրաէլի հազի, ու հեռուէն
2 երկրպագութիւն ըրէք։ Եւ միայն Մովսես

3 Գլ· ի· 1·
– Դ՚ե· ժը· 3· բՕր·
ժը· 30· 31·
4 Գլ· լդ· 13· Թաս·
լդ· 33· բ Օր· ե· 3·
25· ժը· 3·
5 բ Օր· գ· 13· ժ· 12·
20· ժ՚ա· 13· 14·
ժգ· 4· Ցե՚ս· իբ· 3·
իդ· 14· 15· 21· 24·
– Թագ· ե· 3· ժը·
20· 24· Մաս· գ· 10·
6 բ Օր· գ· 13· իբ· 5·
8·
7 Գլ· ժե· 26· բ Օր·

ե· 15·
– բ Օր· ե· 14· իբ· 4·
Ցբր· իա· 10· Մաղ·
գ· 10· 11·
8 Ծն՚ե· իե· 8· լե· 29·
– Մ՚Ծ· իդ· 5· Ցբր·
ե· 20· իբ· 17· Նաղ·
ծե· 25· գ· 10·
9 Ծն՚ե· լե· 5· Գլ· ժե·
14· 16· բ Օր· բ·
25· ժա· 25· Ցե՚ս·
բ· 9· 11· – Թագ·
ժգ· 25· բ Մ՚Ծ· ժգ·
14·
10 բ Օր· ե· 22·

Ա Նաղ· ժբ· 40·
ղ բ Օր· ե· 20· Ցե՚ս·
իդ· 12·
12 բ Օր· ե· 22·
13 Ծն՚ե· իե· 8· լե· 29·
ժա· 16·
14 Ելս՚ գ· 5· Թաս·
գ· 22· 23·
15 Ելս՚ իդ· 13· 15· 18·
ղ· 8· բ Օր· ե· 27·
Գաղ· գ· 19· 20·
16 բ Օր· լա· 9·
17 Ծն՚ իբ· 18· յա· 33·
18 Եբր· Բ· 15·

իդ· 13· Դաս· բ·
3· – Թագ· ժբ· 23·
Նաղ· ՚ղ· 26·
—
– Գլ· իբ· 1· Դ՚ե· ժ·
1· 2·
2 Գլ· ա· 3· Թաս·
ժա· 16·
3 Ելս՚ 13· 15· 18·
7 Ելս՚ 7· Գլ· ժբ·
8· բ Օր· ե· 27·
Գաղ· գ· 19· 20·
9 բ Օր· լա· 9·
10 Ծն՚ իբ· 18· յա· 33·
11 Եբր· Բ· 15·

Ե Եբր· Բ· 19·
6 Ելս՚ 3·
7 Եբր· Բ· 20· ժգ· 20·
– Գաղ· ա· 2·
8 Ելս՚ 1·
9 Ցե՚ս Ծն՚ լբ· 30·
Գլ· գ· 6· Դաս·
ժգ· 22· Եփ· գ· 1·
5· Գլ· լդ· 20· 25·
Ցբր· ա· 15· – Ցե՚ս·
գ· 16· – Ցբր· ե· 29·
10 Ելս՚ ժբ· 9·
11 Ելս՚ ժբ· 31·

Ե Ելս՚ 10· Գլ· լդ·
20· Ծն՚ ժբ· 15·
լբ· 30· բ Օր· գ· 33·
Դաս· ժգ· 22·
3 Ծն՚ լբ· 14· Գլ·
ժբ· 11· – Ելս՚ ժ·
1· 18·
4 Ելս՚ ե· 12· 15· 18·
5 Գլ· լբ· 13· լբ·
15· 16· բ Օր· ե· 22·
Ցբր· ժգ· 17· լդ· 11·
7 Ելս՚ ե·
8 Գլ· ժբ· 9· 18·
Ցաղ· ժե· 3·
9 Գլ· ժգ· 10· Թաս·
ժգ· 10·

17 կանչեց Մովսէսը, եւ Ցէրմէլը փառաց տե-
ղին բնակեալ գաղափին վրայ՝ մնալով կրակի
18 պէս էր խորհելի օրգուզը առջեւը, եւ Մով-
սէս ամիսն մէջ մնաւ ու լեռը նաւ, և
Աստուած քառասուն օր ու քառասուն գիշեր
լեռը կեցաւ։

ԳԼ· ԻԸ

1 Խորհելուց ապա բնակիչը խոսքին չհնազանդ-
մար։ 10 Տաղանդին ձեռք։ 17 Քառասնիկը եւ քեռվերկ-
րը։ 23 Ցէրէբը ու ածխիներուը։ 31 Ընտանեաը իր գործերին
բովը։

1 Եւ Ցէրէբ խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Ջրաշէն խորհելի օրգուզը՝ որ ինձի ընծայ
բերէն։ Ամէն յօժար կամքը մարդին
3 պիտի առնէք իմ ընծայս։ Եւ ձեր անոնցմէ
առնելու ընծան ու է ոսկի՝ և արծաթ՝ ու
4 պղինձ, եւ կապուտակ՝ ու ծիրանեգոյն՝ և
կրկնակի կարմիր՝ ու բարակ քիմանի և այ-
5 ծի մազ, եւ կարմիր ներկուած խոյի մորթ
քեր՝ ու թխհաչի մորթեր՝ և Ասետիմի փայ-
6 տեր, Լուսոյ համար եղ, օծման եղի համար
ու ռանուշահոտ խունկի համար Համեմներ,
7 երիզնաքարեր ու Հափսոմն ու Լանջապա-
նակին վրայ դամելու քարեր։
8 Եւ ինծի սրբարան մը չինեն՝ որ Ներսինց
9 Մէջը բնակիմ։ Խորանին օրինակը և անոր բոլոր
կարասիքին օրինակը՝ Ցորոր ինչ ցուցա-
ցածիս պէս՝ ձիշդ անանկ ընեմք ։
10 Եւ Ասետիմի փայտէ տապանակ մը չինեն-
անոր երկայնութիւնը երկու կանգուն ու կէս՝
և անոր լայնութիւնը մէկ կանգուն ու կէս
և անոր բարձրութիւնը մէկ կանգուն ու կէս
11 Լլայ։ Եւ անիկա զուտ ոսկիով պատես
ներսէն ու դուրսէն պատես անոնով վրա-
12 բան բոլորտիքը ոսկի չրջանակ մը չինես։ Եւ
անոր Համար չորս ոսկի օղակ ձուլես, ու
անոր չորս անկիւնները դնես ընդ, որ անոր
մէկ կողքին երկու օղակ՝ ու մէկալ կողքին եր-
13 կու օղակ Լլայ։ Եւ Ասետիմի փայտէ ձողեր
14 չինես, ու զանոնք ոսկիով պատես։ Եւ ձո-
ղերը տապանակին քովերը եղած օղակներուն
անցընես, որ տապանակը անոնցմով վերցուի։
15 Ձողերը տապանակին օղակներուն մէջը մը-
16 նան։ անկէ չհանուին։ Եւ տապանակին մէջ
դնես Վկայութիւնը՝ որն որ քեզի պիտի
տամ։
17 Եւ Ցուտ ոսկիէ Քաւութիւն մը չինես,
անոր երկայնութիւնը երկու կանգուն ու կէս՝

և անոր լայնութիւնը մէկ կանգուն ու կէս
18 Լլայ։ Եւ ոսկիէ երկու քերովբէներ չինես
քառասնիներն երկու ծայրին վրայ ։ կատա-
19 ծոյ չինես զանոնք։ Եւ մէկ քերովբէն մէկ
ծայրին ու միւս քերովբէն մէկալ ծայրին
չինես։ քերովբէները քառասնիներն անոր եր-
20 կու ծայրերուն վրայ չինես։ Եւ Քերովբէ-
ները թեւերնին վերէն տարածելով՝ իրենց թե-
ւերով քառասնիները պիտի ծածկեն։ և անոնց
երեսները իրարու դէմ։ քերովբէներուն
երեսները դէպ ի քառասնիները պիտի Լլայ։
21 Եւ քառասնիները տապանակին վրայ պիտի
դնես։ և Քեզի տալու վկայութիւնս տա-
22 պանակին մէջ դնես։ Եւ հոն ես քեզի պիտի
Հանդիպիմ։ ու քառասնիներուն վրայէն՝ վկա-
յութեան տապանակին վրան եղած Քերու-
բէներուն մէջեղէն՝ Իսրայէլի որդւոց
ամէն բոլոր բեզի պատուիրելու բան-
ըս վրայով պիտի խօսիմ քեզի հետ։
23 Եւ Սատիմի փայտէ սեղան մը չինես։ անոր
երկայնութիւնը երկու կանգուն և անոր լայ-
նութիւնը մէկ կանգուն ու անոր բարձրու-
24 թիւնը մէկ կանգուն ու կէս պիտի Լլայ։ Եւ
անիկա զուտ ոսկիով պատես։ ու անոր բոլոր-
25 տիքը ոսկի չրջանակ մը չինես։ Եւ անոր չորս
մատնաչափ ապատուած մը չինես։ ու ապա-
տուածին բոլորտիքը ոսկի չրջանակ մը չինես։
26 Եւ անոր չորս ոսկի օղակ չինես։ ու անոր չորս
անկիւնը չորս ոտքին քովը դնես օղակները։
27 Օղակները ապատուածին քովը պիտի Լլան,
որ սեղանը վերցնելու Համար՝ ձողերուն տե-
28 ղեր Լլան։ Եւ ձողերը Սատիմի փայտէ չի-
նես, ու զանոնք ոսկիով պատես։ և սե-
29 ղանը անոնցմով պիտի վերցուի։ Եւ անոր
սկահակները ու անոր խնկամանները և բա-
ժակները ու գաւաթները չինես, որ անոնց-
մով Թափելու Նուէը մատուցուի։ զանոնք
30 զուտ ոսկիէ չինես։ Եւ սեղանին վրան Հաց-
ընդունելութեան հացը դնես միշտ իմ առջեւս։
31 Եւ զուտ ոսկիէ աշտանակ մը չինես։ կա-
ծոյ պիտի չինուի աշտանակը, — անոր բունը
ճիւղերը, սկահակները, գնդակներն ու ծա-
32 ղիկները իրմէն Լլան։ Եւ անոր կողմերէն
վեց ճիւղեր ելլեն։ աշտանակին մէկ կող-
մէն երեք ճիւղ և աշտանակին մէկալ կող-
33 մէն երեք ճիւղ ելլեն։ Մէկ ճիւղին վրայ նշանձև երեք
սկահակ Լլայ՝ գնդակով ու ծաղիկով, և
մէկալ ճիւղին վրայ նշանձև երեք սկահակ
գնդակով ու ծաղիկով։ աշտանակէն ելած

34 վից ճիւղերը սասկի պիտի ըլլան։ Եւ աչ-
սասկին վրայ չորս նշաձև սկահակ պիտի
ըլլայ իրենց գնդակներովը ու ծաղիկներովը։
35 Եւ ասոնցմէ ելած վից ճիւղերուն երկու
ճիւղին տակը իրմէն մէկ գնդակ՝ ու երկու
ճիւղին տակը իրմէն մէկ գնդակ՝ և երկու
ճիւղին տակը իրմէն մէկ գնդակ պիտի ըլ-
36 լայ։ Անոնց գնդակներըն ու ճիւղերը իրմէն
պիտի ըլլան. ամէնը մէկ կտոր՝ զուտ ոսկի
37 կոփածոյ պիտի ըլլայ։ Եւ անոր լամբը եօթը
նեղը չինես. ու անոր ճրագները վառուած
38 ատենը լոյսը առջևէն տան։ Եւ անոր մ՚նե-
լիներըն ու անոր բաժնակալներըն զուտ ոսկի
39 պիտի ըլլան։ Ամբողջ բոլոր սա գործիքնե-
րով տալանդը մը զուտ ոսկի պիտի չինեն։
40 Եւ տեսի՛ր որ իրենց քեզի ցուցուած օրինա-
կին պէս չինես։

ԳԼ. ԻԶ

1 Խորանին տասը վարագոյրները։ 7 Ուխտի մագի չինուած տասնամեակ վարագոյրները։ 14 Խոյի մորթիով ծածկոյթ։ 15 Խորանին տախտակները իրենց խարխեներով ու նիգե-
րով։ 31 Տասնամեակին առջևի վարագոյրը։ 36 Դրան վարա-
գոյրը։

1 Եւ խորանը չինես տասը վարագոյրներով՝
մանուած բարակ քիմակէ ու կապուտակի և
ծիրանագոյնի ու կրկնակի կարմիրով. վար-
պետի գործ չինես զանոնք քերովբէներով։
2 Մէկ վարագոյրին երկայնութիւնը քսանու-
թը կանգուն՝ և մէկ վարագոյրին լայնու-
թիւնը չորս կանգուն պիտի ըլլայ. բոլոր վա-
3 րագոյրներուն չափը մէկ ըլլայ։ Հինգ վա-
րագոյրները իրարու պիտի կցուին, և ին-
հինգ վարագոյրներըն իրարու պիտի կցուին։
4 Եւ կցուած քրնի ծայրի մէկ վարագոյրին եզեր-
քին վրայ կապուտակեայ օղակներ չինես.
մէկալ կցուած քրնի ծայրի վարագոյրին եզեր-
5 քին ալ անանկ ընես։ Մէկ վարագոյրին
վրան հիսուն օղակ չինես, և մէկալ կցուած
քրնի վրան եզած վարագոյրին ծայրին ալ հի-
սուն օղակ չինես. օղակները դիմացդիմաց
6 պիտի ըլլան։ Եւ հիսուն կարճաձև ոսկի
ճարմանդներ չինես. ու վարագոյրները ճար-
մանդներով կռճկես, և մէկ խորան պիտի ըլ-
լայ։
7 Եւ խորանին վրան ծածկոց ըլլալու հա-
մար էօթի մազէ վարագոյրներ չինես. տասն-
8 ումէկ վարագոյր ընես անոնք։ Մէկ վա-
րագոյրին երկայնութիւնը երեսուն կանգուն
և մէկ վարագոյրին լայնութիւնը չորս կան-
գուն ըլլայ. տասնումէկ վարագոյրներուն
9 չափը մէկ ըլլայ։ Եւ հինգ վարագոյրները
զատ՝ ու վից վարագոյրները զատ կցես. և
վեցերորդ վարագոյրը խորանին առջևի կող-
10 մէն երկցատիկ ընես։ Եւ կցուած քրնի ծայ-
րը եզած մէկ վարագոյրին եզերքին վրայ
հիսուն օղակ՝ ու մէկալ կցուած քրնի ծայրը
եզած վարագոյրին եզերքին վրայ հիսուն օղակ
11 չինես։ Եւ պղնձէ հիսուն կարճաձև ճար-
մանդներ չինես, ու ճարմանդները օղակնե-
րուն անցնես, և վրանը կռճկես, ու մէկ
12 ըլլայ։ Եւ վրանին վարագոյրներէն աւե-
լորդ մնացածը՝ այսինքն վարագոյրին աւելցած
կէսը՝ խորանին ետևէն կախուած պիտի մը-
13 նայ։ Եւ վրանին վարագոյրներուն երկայ-
նութենէն մէկ կանգուն մէկ կողմէն՝ ու մէկ
կանգուն մէկալ կողմէն աւելցածը խորանին
քովերը կախուած մնայ՝ զանիկա մէկ կողմէն
14 ու մէկալ կողմէն ծածկելու համար։ Եւ վր-
րանին համար կարմիր ներկուած խոյի մոր-
թերէն ծածկոց մը, ու դարձեալ թխամորթ
մորթերէն ծածկոց մը չինես։
15 Եւ խորանին տախտակները Սատիմի փայ-
16 տէ չինես որ կանգնած մնան։ Մէկ տախ-
տակին երկայնութիւնը տասը կանգուն՝ և
մէկ տախտակին լայնութիւնը մէկ ու կէս
17 կանգուն պիտի ըլլայ։ Ամէն մէկ տախտակը
երկերկու ագռաչիկ ծայրեր պիտի ունենայ
իրարու համմասու. խորանին բոլոր տախտակ-
18 ներըն ասանկ ընես։ Եւ խորանին տախտակ-
ները չինես. գէպ՚ի հարաւ հարաւային կող-
19 մը քսան տախտակ։ Եւ քսան տախտակ-
ներուն տակը քառասուն արծաթի խարիսխ
չինես. մէկ տախտակին տակը իր երկու ագռա-
ճիկ ծայրը ընդունելու համար երկու խարիսխ՝
և մէկալ տախտակին տակը իր երկու ծայ-
րը ընդունելու համար երկու խարիսխ պիտի
20 ըլլայ։ Եւ խորանին մէկալ կողմին հանար
21 հիւսիսային կողմը՝ քսան տախտակ. Եւ անոնց
քառասուն արծաթի խարիսխները. մէկ տախ-
տակին տակը երկու խարիսխ՝ ու մէկալ տախ-
22 տակին տակը երկու խարիսխ ընես։ Եւ խո-
րանին ետևի կողմին համար արևմտեան կող-
23 մը վից տախտակ չինես։ Եւ խորանին ան-
կիւնեներուն համար ետևի կողմը երկու տախ-
24 տակ չինես։ Եւ վարէն պիտի կցուին, ու
վերէն մէկ օղակով կցուած մէկ պիտի ըլլան.
երկուքն ալ տասնկ պիտի ըլլան. անոնք եր-
25 կու անկիւնեներուն համար պիտի ըլլան։ Եւ
տասը տախտակ ու իրենց տախտակի պիտի ըլլան.
ու անոնց արծաթի խարիսխները տասնուվեց
խարիսխ պիտի ըլլան. մէկ տախտակին տակը
երկու խարիսխ՝ ու մէկալ տախտակին տակը
26 երկու խարիսխ ըլլայ։ Եւ Սատիմի փայտէ նէ-
գեր չինես. խորանին մէկ քովի տախտակ-
27 ներուն համար հինգ նէգ։ Եւ խորանին մէ-
կալ քովի տախտակներուն համար հինգ նէգ,
ու գէպ՚ի արևմտեան խորանին ետևի կողմի

տախտակներուն համար հինգ հինգ պիտի ըլ-
28 լայ· եւ ՚ի ջրհեղեղ հինգ, այսինքն տախտակ-
ներուն ՚ի ջրհեղեղ եղածը ՚ի վեց յարկն ՚ի վեկ
29 յարկը պիտի անցնի· եւ տախտակները ա-
կիսով պատես, ու անոնց օդակներէն այսինքն
հինգերուն տեղերը ոսկիէ չինես· և հինգերը
ոսկիով պատես։
30 Եւ խորանը կանգնես երբ ձևին համեմատ,
ինչպէս որ լեռանը վրայ քեզի ցուցուցար։
31 Եւ կապատակի ու ծիրանեգոյնէ և կրկ-
նակի կարմիրէ ու մանուած բարակ քիմանէ
վարագոյր մը չինես· անոնց վարպետի գործ
32 քերովբէներով պիտի չինուի։ Եւ անոնց
Սատիմէ ՚ի չորս ոսկիապատ սիւներու վրայ
դնես· անոնց °ճանկերը ոսկի պիտի ըլլան,
-- չորս արծաթի խարիսխներու վրայ պիտի
33 ըլլան։ Եւ վարագոյրը ճարմանդներէն վար
կախես, ու հոն վարագոյրին ներսի կողմը
վկայութեան տապանակին բերես· և վարա-
գոյրը ձեզի պիտի բաժնէ Ներքինիներուն ու
34 սրբութեանց սրբութիւնին միջեւցը։ Եւ հրա-
մանքները վկայութեան տապանակին վրայ՝
35 սրբութեանց սրբութիւնին միջ դնես։ Եւ
՚ի վարագոյրին դուրսի դին սեղանը, ու ՚ի սեղա-
նին դիմացը խորանին հարաւային կողմը աշ-
տանակը դնես· ու սեղանը հիւսիսային կողմը
դնես։
36 Եւ վրանին դրանը համար կապուտակի
ու ծիրանեգոյնի և կրկնակի կարմիրի ու մա-
նուած բարակ քիմանէ նկարագործ ՚ի դրան
37 վարագոյր մը չինես։ Եւ դրան վարագուրի
համար Սատիմի չորս հինգ սիւն չինես, ու
զանոնք ոսկիով պատես· և անոնց ճանկերը
ոսկիէ ըլլան· ու անոնց համար պղինձէ հինգ
խարիսխ ձուլես։

ԳԼ· ԻԷ

1 Բզէղէլեան սեղանը իր գործիքներովը։ 9 Խորանին պատը՝
վարագոյրովը ու սիւներով։ 18 անոր երկոքին կողմը և
ըզմեհեանը։ 20 Լամպուն համար եղ։

1 Եւ ՚ի զօհի սեղանը Սատիմէ փայտէ չինես,
երկայնութիւնը հինգ կանգուն՝ ու լայնու-
թիւնը հինգ կանգուն· սեղանը քառակուսի
ըլլայ, և անոր բարձրութիւնը երկք կան-
2 գուն ըլլայ· Եւ անոր եղջիւրները անոր չորս
անկիւնեներուն վրայ չինես· անոր եղջիւր-
ները իրմէն ըլլան· ու ՚ի պղինձով պղնձով
3 պատես· Եւ անոր մխիթը ժողվելու համար
անոր թասարանները ու անոր թիակները և
անոր կոնդակները ու անոր մսահանները ու անոր
կրակի ամանները չինես· անոր բոլոր գոր-
4 ծիքները պղինձէ չինես· Եւ անոր ցանցա-
կերպ կապակայ մը չինես պղինձէ, ու ցան-
ցին վրայ չորս պղնձէ օղակ չինես անոր
5 չորս անկիւնեներուն վրայ· Եւ անիկա ա-
զատին չրջանակին տակը դնես ներքևէն, որ
6 ցանցը գրեթէ սեղանին մէջտեղը ըլլայ· Եւ
սեղանին համար ձողեր չինես՝ ձողերը Սա-
տիմի փայտէ ըլլան· ու զանոնք պղինձով պա-
7 տես· Եւ անոր ձողերը օղակներուն պիտի
անցուին· ու ձողերը սեղանին երկու քովերը
8 պիտի ըլլան՝ անիկա վերցնելու համար· Անի-
կա տախտակներէ մէջը դատարկ պիտի չի-
նես· ՚ինչպէս քեզի ցուցուցին պէս՝ անանկ
պիտի չինեն ։։։

20 Եւ Դաւն պատուիրեա Իսրայէլի որդւոցն՝
որ քեզի ընծայեսցեն ձեր բերն
լատաց Տանտեր, որ կանխիկներըն միշտ վա-
21 ռին։ Վկայարան ու անոր որդիները Ժողով-
քի խորանին մէջ Վկայութեանը առկին
վարագուրին դուրսի դին՝ իրիկուընէ մինչև
առաւօտ Տէրոջը առջևը ան ծառայութիւնը կատա-
րեն։ Հաւիտեան անանց յաւիտենական կանոն
ըլլայ իրենց ազգերուն մէջ Իսրայէլի որ-
դւոցը կողմանէ։

ԳԼՈՒԽ Իը

1 Եւ Դաւն քեզի մնաեցուր զոհ եղբայրդ
Ահարոնը ու անոր որդիները իր հետը Իս-
րայէլի որդւոցը մէջէն, որ ինծի քահանայու-
թիւն ընեն։ Ահարոնը և Ահարոնին որդիները
նազարը ու Աբիուդը, Եղիազարը ու Իթա-
2 մարը։ Եւ խօսք եղբօրդ Ահարոնին տուր
զգեստներ պիտի չընես պատուոյ ու փառաց
3 համար։ Եւ դուն բոլոր խելացուն մարդ-
ունեցողներուն՝ զորոնք որ ես խելացութեան
հոգիով լեցուցի, որ Ահարոնին զգեստները
շինեն՝ անոնց օրհնելու համար՝ որ ինծի քա-
4 հանայութիւն ընեն։ Եւ անոնց շինելու զգես-
ները ասոնք են։ Լանջապանակ ու Եփուտ և
Պատմուճան ու Եղերագործ չապիկ, խոյր և
գօտի։ և սուրբ զգեստներ շինեն քու եղբօրդ
Ահարոնին ու անոր որդիներուն, որ ինծի
քահանայութիւն ընեն։
5 Եւ անոնք պիտի առնեն ոսկին ու կապու-
տակը և Ծիրանեգոյնը ու կրկնակի կարմիրը
6 և բարակ քիմիք։ Եւ ոսկի ընդ, կապուտա-
կի ու Ծիրանեգոյնի։ կրկնակի կարմիրի և
մնուած բարակ քիմիի վարպետի գործ պի-
7 տի չընեն եփուտը։ Անոր երկու ծայրերը երկու
կցուած վակասներ պիտի ունենան, որ նե-
8 միացած ըլլայ։ Եւ եփուտին վրայ եղած ժո-
պատկերը անոր չընուած քրին պէս նոյն բանէն
պիտի ըլլայ։ ոսկիի, կապուտակի ու Ծիրանե-
գոյնի և կրկնակի կարմիրի ու մնուած բա-
9 րակ քիմիի պիտի ըլլայ։ Եւ երկու եղինգնա-
քարեր առնես, ու անոնց վրան Իսրայէլի որ-
10 դւոցը անուանները փորագրես։ Անոնց անուն-
ներուն վեցը մէկ քարին վրայ և մնացած վեց
անուններըն մէկալ քարին վրայ՝ անոնց ծնունդ-
11 ներուն համեմատ։ Ան երկու քարե-

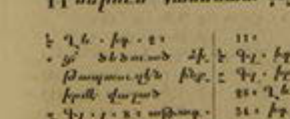

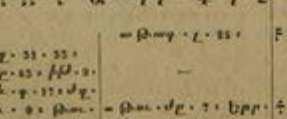

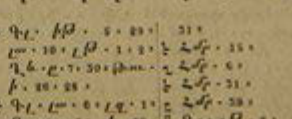

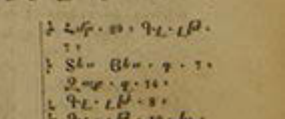

րուն վրայ Իսրայէլի որդւոցը անուններըն
պատուէն պէս փորագրես ոսկի Իսրայելու մէջ
12 դամես անոնք։ Եւ երկու քարերը եփուտին
ուսերուն վրայ պիտի դնես, որ Իսրայէլի որ-
դւոցը յիշատակի քարեր ըլլան։ ու Ահարոն
անոնց անուններըն Տէրոջը առջևը իր երկու
13 ուսերուն վրայ պիտի կրէ Տէրոջը առջևը։ Եւ
14 ոսկիէ խոյրեր պիտի շինես։ Եւ զուտ ոսկիէ
պարուած հիւսուած՝ երկու շղթաներ պիտի
շինես, ու հիւսուած շղթաները խոյրերուն
անցընես։
15 Եւ դատաստանի լանջապանակը վարպետի
գործ շինես։ եփուտին շինուածքին պէս
պէս շինես։ ոսկիէ, կապուտակէ ու Ծիրանե-
գոյնէ, և կրկնակի կարմիրէ ու մնուած
16 բարակ քիմիէ շինես։ Քառակուսի պիտի
ըլլայ երկու քի ծալուելով։ անոր երկայնու-
թիւնը մէկ թիզ՝ ու անոր լայնութիւնը մէկ
17 թիզ ըլլայ։ Եւ անոր մէջ ակառներու քա-
ռասի քին շարեսես չորս կարգ քարեր պի-
տի դասես։ — կարգը՝ սարդիոն, տոպազիոն
18 ու զմրուխտ՝ առաջին կարգը պիտի ըլլայ։ Եւ
երկրորդ կարգը պիտի ըլլայ կարկեհան, շա-
19 փիւղայ ու ադամանդ։ Եւ երրորդ կարգը
20 պիտի ըլլայ դաձգաղ, ահատ ու մեղեմիկ։ Եւ
չորրորդ կարգը պիտի ըլլայ ոսկեքար, եղինգ-
նաքար ու յասպիս։ ասոնք ոսկի խոյրերու
21 մէջ դամուած պիտի ըլլան։ Եւ քարերը Իս-
րայէլի որդւոցը անուններուն պէս տասներկու
կան պիտի ըլլան, անանց անուններուն համե-
մատ։ անոնք մէկը իր անունովը տասներկու
ցեղերն համեմատ՝ նիշերը փորագրելի գործով
22 ։։։

զանխեռան կապեն, որ եփուսին ժողովէնին վրայ բլլայ, ու լանջապանակը եփուսին վրա-
29 յէն չզատուի։ Ու Ահարան երբոր սրբարանը մտնէ, իսրայէլի որդւոցը անուններըը ՁԷրոջը առվնը Ընտրեալին համար՝ միշտ իր սրտին վրայ եղած դատաստանի լանջապանակին վրայ
30 պիտի կրէ։ Ու դատաստանի լանջապանակին մէջ °Ուրիմը ու †Թումիմը դնես. և Ահարոնին սրտին վրայ պիտի բլլան, երբոր անկա ՁԷրոջը առվնը երթայ. ու Ահարան ՁԷ-
բոջը առվնը միշտ իր սրտին վրայ պիտի կրէ իսրայէլի որդւոցը դատաստանը։
31 Ու եփուսին պատմուճանը բոլորովին կա-
32 պուտակէ պիտի չլինի, ու անոր միջտեղը գլուխ մտնելու ճիգ մը բլլայ. ճիգ-
բին բոլորտիքը գրաճի ճիգ մը բլլայ, պէս հիւսուած եղերք ունենայ՝ որ չպատռի
33 ու անոր քղանցքներուն վրայ կապուտակէ ու ծիրանեգոյնէ և կրկնակի կարմիրէ նռ-
ներ պիտի չլինին քղանցքներուն բոլորտիքը, ու անոնց միջտեղը չորքհատիկ ոսկի զան-
34 գակներ։ Զանոնք ճանին քղանցքին վրայ չորքհատիկ ոսկի զանգակ մը ու նռուն մը՝ ոսկի զանգակ մը ու նռուն մը պիտի բլլայ։
35 Ու պաշտօնի համար անոնկա Ահարոնին վր-
րան պիտի բլլայ. ու ՁԷրոջը առվնը սրբարա-
նը մտած ու ելած ատենը՝ անոր ձայնը պի-
տի լսուի որ չմեռնի։
36 Ու դուռ ոսկիէ թիթեղ մը պիտի չլինի, ու անոր վրան կնիքի փորագրածներուն պէս
37 ՏԻՐՈՒԹԻՒՆ ՏԵՒՈՒՆ՚ փորագրես։ Ու կապուտակ ժապաւէնի մը անցընես անոր՝ որ
38 խոյրին վրայ դրուի. Ե խոյրին վրան անոր առվնի կողմը բլլայ։ Ու անոնկա Ահարոնին ճակատին վրայ պիտի բլլայ, որ իսրայէլի որդւոցը նուիրած տարբ սուրբ ընծաներ-
բուն անօրհնութիւնը Ահարան կրէ. ու միշտ իր ճակատին վրայ պիտի բլլայ, որ անոնք ընդունելի բլլան ՁԷրոջը առվնը։
39 Ու չափիկը բարակ քիմակէ նկարէն հիւսես, ու խոյրը բարակ քիմակէ պիտի չլինի և գօտին նկարագործ պիտի չլինի։
40 Ու Ահարոնին որդւոցը չափիկներ պիտի չլինին, ու անոնց գօտիներ պիտի չլինին. և պատուոյ ու փառաց համար անոնց սապաո-
41 ններ պիտի չլինին։ Ու զանոնք քու եղբօրդ Ահարոնին՝ ու իր հետը իր որդւոցը պիտի հագցընես. ու ծանոնք պիտի օծես, և Ն պի-
տի պրշնես՝ ու սրբես անոնք՝ որ ինծի քա-
42 հանայութիւն ընեն։ Ու անոնց վրա ան-
բաւարարութիւնը պիտի չլինին նէնց մինչեւին մերկութիւնը ծածկելու համար. ազդ մէջ-
43 քերնէն մինչև ծունկերնին պիտի հասնին։ Ու անոնք Ահարոնին ու անոր որդւոցը վրայ պիտի բլլան՝ երբոր ժողովքի խորանը մտնեն, կամ՝ երբոր սեղանին մօտենան սրբարանին մէջ պաշտելու համար, որ չբլլայ իրենց անօրէնութիւն կրեն ու մեռնին։ Տեւական կանոն մը բլլայ իրեն ու իրմէ ետքը իր սերունդին։

ԳԼ. ԻԹ

1 Ե ասա՛ որ անոնց պիտի բնես զանոնք սրբելու համար, որ ինծի քահանայ բլլան. արջառներէն՝ զուարակ մը ու երկու անա-
2 բատ խոյ առնես, Ե հանիմար հաց ու եղով չզաւած անխմոր չօթեր և եղով օծուած անխմոր լաւաշներ ընես. ասանք ցորենի բա-
3 րակ ալիւրէն շինես. Ե սակառի մը մէջ դնես. ու անոնք սակառին մէջ, և զուարակը
4 ու երկու խոյերը մօտեցընես. Ե Ահարոն ու անոր որդիները ժողովքի խորանին դրան
5 ներ մօտեցընես, ու հանոնք չրով լուա. Ե զգեստները պիտի առնես, ու չապիկը և եփուսին պատմուճանը ու եփուսոր և լան-
ջապանակը Ահարոնին պիտի հագցընես. ու եփուսին ժապաւէնովը գօտեւորես զանի-
6 կա. Ե խոյրը անոր գլուխը դնես, ու խոյ-
7 րին վրայ սուրբ պսակը դնես. Ե օծմանի եղը առնես, ու անոր գլուխն վրայ-
8 թափելով՝ օծես զանիկա. Ե անոր որդիները մօտեցընես, ու անոնց չապիկները հագ-
9 ցընես. Ե գօտիներով գօտեւորես զանոնք այսինքն Ահարոնը ու անոր որդիները, ու անոնց գլուխները փաթթես. ու քա-
հանայութիւնը անոնցը բլլայ յաւիտենական կանոնով. Ձեռքը պիտի օրհնես Ահարոնը ու անոր որդիները։
10 Ե զուարակը ժողովքի խորանին առջեւը մօտեցընես, ու Ահարոն և անոր որդիները իրենց ձեռքը զուարակին գլուխն վրայ դնեն։
11 Ե ժողովքի խորանին դրանը առջեւ ՁԷրոջը
12 առջեւը մորթես զուարակը. Ե զուարակին արիւնէն առնես, ու մատովդ սեղանին եղ-

---

ե Ելք. ւզ.
ի Ղև. ը. ե-թ. ա. Մա. ա. ե. ու. ը Ել. ը. ե-ի

չ խլեներուն վրան դնես. և ձայն բոլոր արու-
13 նը անգամին տակովը թափես։ Եւ փոքրամբը
ծածկող ամէն ճարպը ու լեարդին վրան
եղած թաղանթը և երկու երիկամունդը ու
անոնց վրան եղած ճարպը առնես, և ան-
14 դին վրայ ալես։ Բայց զօհասեղանին մէջ ու
անոր մօրթը և անոր ապրը բանակին դուրս
դին կրակով ալես. սա մեղքի պատարագ է։
15 Եւ հոչեներուն մէկը առնես, և Ահարոն
ու անոր որդիքը իրենց ձեռքերը հոչին գլու-
16 խուն վրայ դնեն։ Եւ ան հոչը մորթես, ու
անոր արիւնը առնես, և անգամին վրայ չոր-
17 չանակի գրկես։ Եւ հոչը կոտոր կոտոր ընես,
ու անոր փորոտիքը և անոր ոտքերը լուա՛ս,
ու ընդ անոր կտրուածներուն և գլխուն վրայ
18 դնես։ Եւ բոլոր հոչը ալես անգամին վրայ.
սա ողջակէզ է Տէրոջը. հանուշ չունա պատա-
րագ մըն է Տէրոջը։
19 Եւ մէկալ հոչը առնես. ու Ահարոն և
անոր որդիքը իրենց ձեռքերը հոչին գլխուն
20 վրայ դնեն։ Եւ հոչը մորթես, ու անոր ա-
րիւնէն առնես, և Ահարոնին ականջի
բլթակին վրայ՝ ու անոր որդւոցը աջ ականջ-
ներուն բլթակին վրայ՝ և անոնց աջ ձեռ-
քին մեծ մատին վրայ՝ ու անոնց աջ ոտքին
մեծ մատին վրայ դնես. և ձայն արիւնը ան-
21 դնին վրայ շուրջանակի պոկես։ Եւ անգամին
վրայ եղած արիւնէն ու օծման եղէն առնես,
և Ահարոնին վրայ ու անոր զգեստներուն վրայ
և անոր հետ իր որդւոցը վրայ ու իր որդ-
ւոցը զգեստներուն վրայ պոկես. և անոնք
ու անոր զգեստները և անոր հետ իր որդի-
ները ու իր որդւոցը զգեստները սուրբ պիտի
22 ըլլան։ Եւ հոչէն առնես ճարպը ու գլխիկը
և փորոտիքը ծածկող ճարպը և լեարդին էջը
թաղանթը՝ ու երկու երիկամունդը և անոնց
վրայ եղած ճարպը ու աջ գիսաւ. հինու որ
23 սա հանուշի օրհնութեան հոչն է։ Եւ Տէրոջը
առջեւը եղած անխմոր հացի սակաւէն մէկ
պան հացի ու մէկ եղոյզ հացի չօթ և մէկ
24 լաւաշ առնես, և ամէնը Ահարոնին ձեռքը
ու անոր որդւոցը ձեռքը դնես, և դանոնք
Տէրոջը առջեւը երերցընելու բնծայ ծնաուա-
25 ցանես։ Եւ անոնց ձեռքէն առնես զանոնք,
ու սեզանին վրայի ողջակէզին վրայ ալես
Տէրոջը առջեւը անոյշ հոտի համար. ասիկա
26 պատարագ մըն է Տէրոջը։ Եւ Ահարոնին հա-
նուշ օրհնութեան համար պատրաստուած
հոչէն ներքուծը առնես, ու զանիկա Տէրոջը
առջեւը երերցընելու բնծայ ծնաուցանես. և
27 ան դրան բաժինդ ըլլայ։ Եւ Ահարոնին հա-
մար ու անոր որդւոցը համար եղած հանուշի
օրհնութեան հոչէն Վերջերնելու երրուծը ու
28 բարձրացընելու գիսաւ ալես. և ասիկա
յաւիտենական կանոնով Ահարոնին ու անոր
որդւոցը պիտի ըլլայ Իսրայէլի որդւոցը կող-
մանէ. վասն զի սա բարձրացընելու բնծայ է,
և պիտի ըլլայ բարձրացընելու բնծայ՝ Իս-
րայէլի որդւոցմէն իրենց խաղաղութեան զո-
հերէն իսկ իրենց բարձրացընելու ընծան
Տէրոջը։
29 Եւ Ահարոնին սուրբ զգեստները իրմէն
ետքը կր որդւոցը պիտի ըլլան, որ անոնց
30 մէջ օծուին, ու անոնցմով օրհնուին։ Եւ տաճ-
կա որ իր որդւոցմէ իր տեղը քահանայ ըլլա-
յով՝ սրբարանի մէջ պաշտօն կատարելու հա-
մար ժողովրդի խորանը պիտի մտնէ, զանոնք
31 հագնի օր հագնի։ Եւ հոչին օրհնութեան
խորշ առնես ու անոր միսը սուրբ տեղ մը
32 եփես։ Եւ Ահարոն ու անոր որդիքը ժողով-
քին խորանին դրան քով պիտի ուտեն խորշին
33 միսը ու հացին որ անոր մէջն է. և անոնք
պիտի ուտեն այն բաները՝ որ իրենց օրհնու-
թեան համար անոնցմով քաւու-
թիւն եղած. և օտարական մը անոնց պիտի
34 չուտէ, վասն զի անոնք սուրբ են։ Եւ թէ որ
օրհնութեան միսէն ու հացէն մինչև առաւ
ծիայ, մնացածը կրակով ալես. անիկա
պիտի չուտուի, վասն զի սուրբ է։
35 Եւ Ահարոնին ու անոր որդւոցը ասանկ
ընես, բոլոր ըրածի ատպարածիս պէս. եօթը
օրուան մէջ կատարես անոնց օրհնութիւնը։
36 Եւ ցորը մէկ զատրակ մեղքի պատարագ ընես
քաւութեան համար. ու սեզանին համար
քաւութիւն ընելու ատենդ մաքրես զանիկա,
37 և սուրբ ընելու համար ծօծես զանիկա։ Եօ-
թը օր քաւութիւն ընես սեզանին համար ու
սուրբ ընես ան. ու սեզանը սրբութիւն պի-
տի ըլլայ. Ինչ որ սեզանին դպչի սուրբ պի-
տի ըլլայ։
38 Եւ սեզանին վրայ ընելու ընծան ասիկա է. տարի
ամէն օր տմէկ տարեկան երկու գառներ.
39 Մէկ գառը առաւտուան միասին պատրաստես, ու
մէկալ գառը իրիկուան դէմ միասին պատրաստես։
40 Եւ մէկ գառին հետ մէկ հինգերորդ
ձեթուած ձէթով չաղուած մէկ տասներորդ
բաղկ ալիւր, և թափելու նուէրին համար
41 մէկ հինգերորդ մը գինի հանուշին։ Եւ
մէկալ գառը իրիկուան դէմ պատրաստես ու ա-
ռաւտուան տեղի ընծային պէս և անոր թափելու

ր Ղևտ. գ. 3։
ս Ղևտ. գ. 11. 12. 21։ Եզր. ժգ. 11։
տ Ղևտ. ը. 18։
ու Ղևտ. ը. 23։
փ Ելք. ը. 21։
ք Ելք. ի. 12. 21։ Ղևտ. ը. 30։ Եզր. ը. 25։
օ Ղևտ. ը. 28։
ֆ Ղևտ. ը. 25։
ա Ղևտ. ը. 22։
բ Ղևտ. ը. 30։
գ Եզր. ի. իրիկնընդեան։
դ Ղևտ. ը. 28։
ե Ղևտ. ը. 23։
զ Ելք. ի. 26. 28։
է Ելք. ի. 31. 34. Թուոց ժը. 11. 18։ Բ Օր. ժը. 3։
ը Ղևտ. ժ. 12։
թ Ղևտ. ի. 34։
ժ Ելք. ի. 26. 28։ Թուոց ժը. 8։ Ա Թագ. ա. 24։
ի Ելք. ի. 31։
լ Ա՛մոս. ժը. 4։
խ Ղևտ. ժ. 14. 15. 17։
ծ Ղևտ. իբ. 10։
կ Ղևտ. ը. 32։
հ Գէդ. խ. 12։ Ղևտ. ը. 33. 34. 35։
ձ Ելք. ժ. 11։
ղ Գէդ. լ. 20. 28. 30։ Ա Թագ. ա. 31։
ճ Գէդ. խ. 10։
մ Գէդ. լ. 23։ Ա՛մոս. իգ. 19։
յ Դատ. Բ. 27։ Ժբ. 11։
ն Թուոց. իբ. 3։ ա Մն. Ժգ. 29։ բ Մն. բ. 4։ Ժգ. 11։ լա. 3։
շ Ելք. գ. 5։
ո Թ Թագ. Ժգ. 15։ Եզեկ. խգ. 13. 14. 15։
չ Թ Թագ. Ժբ. 33. 36։ Թ Թագ. Ժգ. 15։ Եզեկ. Բ. ե. 5։ Ա՛մոս. ջ. 5։ Դատ. Բ. 21։

Նաւէրին պէս բնակ անոր · ասանկ անառակ
42 պատահած մին է Տէրոջը։ Ասիկա ձեր ազգե-
ցութեան մէջ չհանդիսանալու ապշակից պիտի ըլլայ
Տէրոջը առջեւը ժողովքի խոստանին դիմաց եւ-
նար որ ձեզի պիտի հանդիսանայ՝ քեզի հետ
43 խօսելու։ Եւ հոն խորհրդի սրդուոյը պիտի
հանդիսանայ, ու խոնարհ վար փառքով ասոր
44 պիտի բլլայ։ Եւ ժողովքի խոստանը ու անցքը
պիտի սրբեմ։ Ահարոնը ու անոր որդիները ալ
Իսպիտի սրբեմ, որ ինծի քահանայութիւն բնեն։
45 Եւ Իսրայէլի որդուոյը մէջ պիտի բնակիմ, ու
46 անոնց Աստուած պիտի բլլամ։ Եւ պիտի գիտ-
նան թէ Ես անոնց Տէր Աստուածը եմ եմ, որ
անոնց մէջը բնակելու համար եգիպտոսի
երկրէն հանեցի զանոնք · Ես եմ անոնց Տէր
Աստուածը ։

ԳԼ · Լ

1 Խունկի սեղան։ 11 Հողիներուն փրկագին։ 17 Պղնձէ աւա-
զան։ 22 Օծման սուրբ ներ։ 34 Ընծայուհան խունկին բա-
ղադրութիւնը։

1 Եւ Խունկ ծխելու Սեղան մը չինես։ Ակ-
2 ռոմի փայտէ չինես անիկա · Անոր երկայ-
նութիւնը կանգուն մը՝ ու անոր լայնութիւ-
նը կանգուն մը՝ քառակուսի պիտի բլլայ
և անոր բարձրութիւնը երկու կանգուն · անոր
3 եղջիւրները իրմէն պիտի բլլան։ Եւ անոր
վրան ու անոր գոյները չուրջանակի՝ և ա-
նոր եղջիւրները զուտ ոսկիով պատես · ու
չուրջանակի ոսկի պսակ մը չինես անոր ։
4 Եւ երկու ոսկի օղակներ չինես անոր · պր-
ակին ակէն անոր երկու կողմերէն չինես ։ որ
կողմերէն չինես ։ որ անոնցմով վերցուե-
լու համար ձողերուն համար անոնք բռ-
5 լան ։ Եւ ձողերը Սատիմի փայտէ չինես ։
6 ու անոնք ոսկիով պատես · Եւ անիկա դը-
նես վկայութեան վրայի Քառութիւնին առ-
ջեւը վկայութեան տապանակին վրայ եղած
վարագուրին առջեւը, ուր որ Ես քեզի պի-
7 տի հանդիսանայ։ Եւ Ահարոն անոր վրայ Համան
չահաս խունկ պիտի ծխէ · ամէն առաւօտ Ճր-
պագներըը չխոհած ատեներ Խունկ պիտի ծխէ ։
8 Եւ Ահարոն վերկուսան գէմ ծաղկներըը վա-
ռած ատեներ Խունկ պիտի ծխէ, որ Տէրոջը
առջեւը միանդիսանալու խունկ բլլայ ձեր ազ-
9 գութեան մէջ։ Անոր վրան Խաղաղ խունկ, կամ
ողջակէզ ։ կամ հացի ընծայ չմատուցա-
նէք · ոչ ալ անոր վրան նուէր թափէք ։
10 Եւ Ահարոն տարին անգամ մը անոր եղջիւր-
ներուն վրայ քաւութիւն պիտի բնէ · անիկա
քաւութիւնները մեղքի պատարագին արիւ-
նովը անոր վրայ քաւութիւն պիտի բնէ տա-
րին անգամ մը ձեր ազգերուն մէջ · սահկա
ամենասուրբ է Տէրոջը ։
11 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով ,
12 Երբոր Իսրայէլի որդուոյը գումարը առնես
քան բլլան՝ իրենց թուոյն նայելով , անոնց
նէր անոնց ամէն մէկը Իր Հոգւոյն փրկանքը
պիտի տայ Տէրոջը՝ զանոնք հաշիւնդ առնես,
որ անոնց մէջը Հարուած չբլլայ՝ երբոր գա-
13 նես համրես ։ Անոնք ասիկա տան · ամէն
մէկը որ կ'անցնի՝ կը համրուի , սրբարանին
սիկղին համեմատ կէս սիկղ — Քսան գե-
րահ սիկղ փառն կերատ է · Տէրոջը ընծան
14 Հինգ սիկղ պիտի բլլայ · Ամէն փառն տարի-
կանէն վեր եղողը որ կ'անցնի՝ կը համրուի ,
15 — ընծան Տէրոջը պիտի տայ · Երբոր Ձեր
հոգիներուն քաւութիւն բնելու համար Տէրո-
ջը ընծայ տան , կէս սիկղէն հոչ Հարուած
առնի՝ ու ոչ ազգատար պակաս պիտի տայ ։
16 Եւ Իսրայէլի որդուոյմէ քաւութիւնն արծա-
թը առնես , ու Ժողովքի խոստանին պաշտօ-
նին տաս , որ Տէրոջը առջեւը Իսրայէլի որդուոյը՝ Ձեր հոգիներուն քա-
ւութիւն բնելու համար ։
17 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով ,
18 Դուն պղնձէ աւազան մը չինես լուացման
համար , ու անոր խարիսին ալ պղնձէ բլլայ · և
Ժողովքի խոստանին ու սեղանին միջտեղը դնես
19 ան , ու անոր մէջը ջուր լեցընես · Եւ Ահարոն
ու անոր որդիքը իրենց ձեռքերը ու ոտքերը
20 պիտի լուան անկից · Երբոր անոնք Ժողովքի
խոստանը մտնելու բլլան , կամ երբոր սեղանին
մօտենալու բլլան՝ պաշտօն կատարելու Ե կը-
րակով Տէրոջը պահ մատուցանելու համար ,
21 Ջուով լուացուին որ չմեռնին · Այսպէս իրենց
ձեռքերը ու ոտքերը լուան որ չմեռնին · և
Ահարոն իրենց յաւիտենական կանոն պիտի բլ-
լայ , թէ իրեն և թէ իր սերունդին իրենց
ազգերուն մէջ ։
22 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով ,
23 Առ քեզի նախաշուշան համեմներ , հազա-
րմիսկալ հինգ հարիւր սիկղ , և անոր կէսին չափ
այսինքն երկու հարիւր յիսուն սիկղ անուշահոտ
կինամոն , ու երկու հարիւր յիսուն սիկղ նոնու-
24 շահոտ խունկեզէն , Եւ հինգ հարիւր սիկղ

Ե Ելք · 28։ Գլ · է · 9։
Թուոց · իբ · 6։ Դանիէլ · 12 · 11 · 12 · 13։
Ե Գլ · ԺԶ · 33 · է · 6։
30 · Թուոց · ԺԶ · 40։
Լ Գլ · ԺԶ · 31 · է Քահա-
ր · 11 · 32 · 33։
Ը Գլ · ԺԶ · 32 · է ·
Ղեւ · ԺԶ · 17 · 33 ·
ր Կոր · է · 16 · Ցայս-
ժա · 3։
Թ Գլ · ԺԶ · 3։
= Ելք Հմր · 7 · 8 · 10 ·
Ղեւ · գ · 7 · 18 ·
Ցայս · ր · 3 ·
10։
Ա Գլ · ԺԶ · 3 · Ղեւ · Ժգ ·
12 · 2 ապ · ր · 10 ·
Ցայն · Ժգ · 17 · 22 ·
ր Կոր · է · 16 · Ցայս-
ժա · 3։
Բ Գլ · ԺԶ · 21 ·
Գ Գլ · ԺԶ · 3 ·
Դ Ղեւ · Ժ · 3 ·
Ե Ղեւ · Ժգ · 31 · ԺԶ · 27 ·
Զ Գլ · ԺԶ · 23 · Թուոց · ա ·
21 · 5 · ԺԶ · 2 · ր Ցայս-
ժա · 3։
Է Գլ · ԺԶ · 23 · Ժ · 3 ·
Ը Գլ · ԺԶ · 21 · 22 ·
Թ Ղեւ · Ժ · 3 ·
Ի Ղեւ · Ժ · 3 ·
Ժ Ղեւ · Ժգ · 31 · ԺԶ · 27 ·
ԺԱ Գլ · ԺԶ · 23 · Թուոց · ա ·
21 · 5 · ԺԶ · 2 · ր Ցայս-
ժա · 3։
ԺԲ Գլ · ԺԶ · 26 ·
ԺԳ Ելք · 18 ·
ԺԴ Ցաղ · ԼԴ · 14 · ԼԶ ·
18 · Սաղ · ԽԹ · 7 ·
Մաթ · Ժ · 22 · Մար ·
Ժ · 43 · = Ելք · ր ·
61 · Գնա · ա · 18 · 19 ·
ր Ցայս-
ժա · 3։
ԺԵ Մաթ · Ժ · 14 ·
ԺԶ Ղեւ · Ժ · 25 · Թուոց ·
գ · 41 · Եզեկ · Խա · 18 ·
Խգ · 2 ·
Ա Ցաղ · ԼԳ · 24 · ԼԶ ·
18 · Սաղ · ԽԹ · 7 ·
Մաթ · Ժ · 22 · Մար ·
Ժ · 43 · = Ելք · ր ·
61 · Գնա · ա · 18 · 19 ·
Բ Ելք · Խգ · 15 ·
Գ Մաթ · Ժ · 14 ·
Դ Ղեւ · Ժ · 25 · Թուոց ·
գ · 41 · Եզեկ · Խա · 18 ·
Ե Գլ · ԼԳ · 26 ·
Զ Ելք · 18 ·
Է Ցաղ · ԼԳ · 19 · Նահ ·
Իբ · 2 · Նեհե · գ · 2 ·
Ը Գլ · Ա · 28 ·
Թ Գլ · ԼԳ · 23 ·
Ժ Գնա · Ժգ · 49 ·
ԺԱ Գլ · ԼԳ · 8 · գ Թագ ·
է · 28 ·
ԺԲ Գլ · Խ · 7 · 30 ·
ԺԳ Գլ · Խ · 31 · 32 · Սաղ ·
Խգ · 6 · Նա · Ծր · 11 ·
Ցայն · Ժգ · 10 ·
Երե · Ժ · 22 ·
ԺԴ Գլ · Իբ · 43 ·
ԺԵ Երե · գ · 14 · Եզեկ ·
իե · 22 ·
ԺԶ Սաղ · իե · 3 · Նահ ·
է · 17 ·
ԺԷ Երե · գ · 14 · Եզեկ ·
գ · 20 ·
ԺԸ Սաղ · իե · 8 ·

կասխայ՝ արբաթներին սիկղլին համեմատ, ու
25 մէկ հիմէն ձէթ. Եւ սուրբ օծմանն եղ չլինելս
այն՝ իւզագործի արհեստով բաղադրուած.
26 անիկա՞ սուրբ օծմանն եղ պիտի ըլլայ։ Եւ
անով օծես ժողովքին խորանը, ու վկայու-
27 թեանն տապանակը, Եւ սեղանը ու անոր ամէն
անօթներըը, և աշտանակը ու անոր գործիք-
28 ներըը, և խունկին սեղանը, Եւ ողջակէզին
սեղանը իր ամէն գործիքներուն հետ ու կոնաք,
29 և ատաղձը ու անոր խորխորատ։ Եւ սրբես
անոնք, որ սրբութիւն ըլլայն. Ինչ որ անոնց
30 դպչի՝ սուրբ պիտի ըլլայ։ Եւ Ահարոնը ու
անոր որդիքը օծես, ու սուրբ ընես անոնք,
31 որ ինծի քահանայութիւն ընեն։ Եւ խրայէլի
որդւոցը դուրցես՝ ըսելով, Ասիկա ինծի սուրբ
օծմանն եղ պիտի ըլլայ ձեր ազգերուն մէջ։
32 Մարդ ու մնրմիին վրայ պիտի չթափուի ան,
և անոր բաղադրութեանը պէս անոր նմանը
չշինէք. Սուրբ է, -- ձեզի սուրբ պիտի
33 ըլլայ։ Որ որ անոր նմանը շինէ, կամ որ որ
անկէ օտարականի վրայ դնէ, -- իր ժողովուրդէն պիտի կտրուի։
34 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Առ քեզի ա-
նուշահոտ հումիաներ, այսինքն ստակչին ու ե-
զնեղէն և քաղբան, -- անուշահոտ հումիա-
ներըը միասուր կեղբութեամբ. ամէնը հաւասար
35 կշռով պիտի ըլլան։ Եւ զանոնք իւզագործի
արհեստով Որպէս խառնուած՝ բաղադրու-
36 թիւն մը խառնէ անոնց մէջ -- սուրբ։ Եւ
անկէ փշրէ ծեծելս չաս բաղադ, ու ժողովքին
խորանին մէջ վկայութեանը առջեւը դնես,
ուր որ ես քեզի պիտի հանդիպիմ. Անիկա
37 ձեզի ամենասուրբ պիտի ըլլայ։ Եւ ան քա-
շինելու խառնիվ բաղադրութեանը նմանը
Գործ ձեզի համար չշինէք. ան քեզի սուրբ
38 պիտի ըլլայ Տէրոջը համար։ Որ որ հոտա-
ռելու համար անոր նմանը շինելու ըլլայ, իր
ժողովուրդէն պիտի կտրուի։

ԳԼ. ԼԱ.

1 Տէրը կ'ընծայէ Բեսաղիէլը ու Ողիսաբը խորանին գործերը
բնեղա. 12 և շաբաթը պահելու պատուիրը կը հաստատէ. 18
Մովսէս երկու տախտակները կ'ընդունի.

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ըսելով.
2 Ահա Ուրիայի տղուն Ովրի որդւոյն Հուրին
3 որդին Բեսաղիէլը անունովը կանչեցի. Եւ
Աստուծոյ Հոգիովը՝ խելամտութեան ու հան-
ճարով և գիտութիւնով ու ամէն գործ
4 ատաղձելու լեցուցի անոնք, Որ վարպե-
տի գործեր հնարելով՝ ոսկիով ու արծաթով
5 և պղնձով գործէ. Եւ գանելու համար քա-
րեր բանելով ու փայտեր քանդակելով՝ ամէն
6 կերպ արհեստ բանի։ Եւ ահա Դանի ցե-
ղէն Աքիսամեքին որդին Ոհոզիաբը տուի անոր
հետ. ու ամէն խելամտութեան սրտին մէջ խելա-
ցութիւն դրի, որ բոլոր քեզի պատուիրա-
7 ծածս ընեն. Ժողովքին խորանը՝ և վկայու-
թեան տապանակը ու անոր վրայ եղած քա-
ւութիւնը՝ և խորանին բոլոր կահաւորները,
8 Եւ հանգոյնը ու անոր անօթներըը՝ և մաքուր
աշտանակը իր բոլոր գործիքներով՝ և խունկ-
9 կին սեղանը, Եւ ողջակէզին սեղանը իր բոլոր
գործիքներով՝ և տաւարանը ու անոր խա-
10 րիսխը, Եւ պաշտօնեին զգեստներըը ու Քահա-
նան քահանայական սուրբ զգեստներըն և անոր
որդւոցը զգեստներըն քահանայութիւն ընե-
11 լու համար, Եւ օծմանն եղը՝ ու արբաթներին
համար նանուշահոտ խունկը՝ բոլոր քեզի
պատուիրածիս պէս պիտի ընեն։
12 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու ըսաւ,
13 Զրուցէ նաև խրայէլի որդւոցը՝ ըսելով,
Անշուշտ իմ շաբաթներս պահէք. Ինչու որ
ան նշան մըն է իմ ու ձեր միջտեղը ձեր
ազգերուն մէջ, որ գիտնաք թէ ձեզ սուրբ
14 ընող Տէրը ես եմ։ Ուստի շաբաթը պահէք.
Ինչու որ ան ձեզի սուրբ է. ով որ զանիկա
պղծէ՝ անշուշտ պիտի մեռնի. քանզի ամէն
հոգ որ ան օրը գործ մը գործէ, ան անձը
15 իր ժողովուրդին միջէն պիտի կտրուի։ Վեց
օր գործ պիտի գործուի, բայց եօթներորդ
օրը հանգստութեան շաբաթը սուրբ պիտի
ըլլայ Տէրոջը. ով որ շաբաթ օրը գործ մը
16 գործէ, անշուշտ պիտի մեռնի։ Ասոր
համար խրայէլի որդիքը պիտի պահեն շա-
բաթը, որ շաբաթը իրենց ազգերուն մէջ
17 յաւիտենական ուխտ մը ընեն։ Անիկա յա-
ւիտենական նշան մըն է իմ ու խրայէլի որ-
դւոցը միջտեղը. քանզի Տէրը վեց օրուան
մէջ առեցնէց երկինքը ու երկիրը, և եօթ-
ներորդ օրը դադրեցաւ ու հանգստացաւ։
18 Եւ երբոր Սինայ լեռանը վրայ Մովսէսին
հետ խօսիլը լմնցուց, վկայութեան երկու
տախտակները տուաւ անոր, Աստուծոյ մա-
տովը գրուած քարէ տախտակներ։

---

1 Գլ. ԽԲ. 40։
2 Գլ. լե. 19։ Թուա. լե. 22։ Սաղ. ԶԲ. 23։ Ամբ. Զ. 1։
3 Գլ. Խ. 3։ Գործ. ը. 10։ Հռոմ. ե. 5։
4 Գլ. ԽԲ. 37։
5 Գլ. ԽԲ. 7. Եւ. Գործ. ը. 18։ Ժո. ը. 20։
6 Հռոմ. 25։ 37։
7 Հռոմ. 38։
— Գործ. ԺԸ. 34։ Գլ. ԺԸ. 15։ Գործ. ԺԸ. 15։ Գործ. ԻԹ. 24։ 27։ Գործ. ԻԹ. 29։ Գործ. ԻԹ. 21։
8 Գլ. ԽԲ. 6։ Գործ. ԻԹ. 23։
— Կամ՝ ապուռան։ Գործ. ը. 13։
9 Գլ. ԽԲ. 48։ Գործ. ԺԸ. 9։
10 Գլ. ԽԲ. 1։ Գործ. ԺԸ. 14։
11 Գլ. ԽԲ. 1։ Գործ. ԺԸ. 16։
12 Գլ. ԽԲ. 1։ Գործ. ԺԸ. 17։
13 Գլ. ԽԲ. 1։ Գործ. ԺԸ. 18։
14 Գլ. ԽԲ. 1։ Գործ. ԺԸ. 19։
15 Գլ. ԽԲ. 1։ Գործ. ԺԸ. 20։
16 Գլ. ԽԲ. 1։ Գործ. ԺԸ. 21։
17 Գլ. ԽԲ. 1։ Գործ. ԺԸ. 22։
18 Գլ. ԽԲ. 1։ Գործ. ԺԸ. 23։
19 Գլ. ԽԲ. 1։ Գործ. ԺԸ. 24։
20 Գլ. ԽԲ. 1։ Գործ. ԺԸ. 25։
21 Գլ. ԽԲ. 1։ Գործ. ԺԸ. 26։
22 Գլ. ԽԲ. 1։ Գործ. ԺԸ. 27։
23 Գլ. ԽԲ. 1։ Գործ. ԺԸ. 28։
24 Գլ. ԽԲ. 1։ Գործ. ԺԸ. 29։
25 Գլ. ԽԲ. 1։ Գործ. ԺԸ. 30։
26 Գլ. ԽԲ. 1։ Գործ. ԺԸ. 31։
27 Գլ. ԽԲ. 1։ Գործ. ԺԸ. 32։
28 Գլ. ԽԲ. 1։ Գործ. ԺԸ. 33։
29 Գլ. ԽԲ. 1։ Գործ. ԺԸ. 34։
30 Գլ. ԽԲ. 1։ Գործ. ԺԸ. 35։
31 Գլ. ԽԲ. 1։ Գործ. ԺԸ. 36։
32 Գլ. ԽԲ. 1։ Գործ. ԺԸ. 37։
33 Գլ. ԽԲ. 1։
34 Գլ. ԽԲ. 1։
35 Գլ. ԽԲ. 1։
36 Գլ. ԽԲ. 1։
37 Գլ. ԽԲ. 1։
38 Գլ. ԽԲ. 1։
39 Գլ. ԽԲ. 1։
40 Գլ. ԽԲ. 1։
41 Գլ. ԽԲ. 1։
42 Գլ. ԽԲ. 1։
43 Գլ. ԽԲ. 1։
44 Գլ. ԽԲ. 1։
45 Գլ. ԽԲ. 1։
46 Գլ. ԽԲ. 1։
47 Գլ. ԽԲ. 1։
48 Գլ. ԽԲ. 1։
49 Գլ. ԽԲ. 1։
50 Գլ. ԽԲ. 1։
51 Գլ. ԽԲ. 1։
52 Գլ. ԽԲ. 1։
53 Գլ. ԽԲ. 1։
54 Գլ. ԽԲ. 1։
55 Գլ. ԽԲ. 1։
56 Գլ. ԽԲ. 1։
57 Գլ. ԽԲ. 1։
58 Գլ. ԽԲ. 1։
59 Գլ. ԽԲ. 1։
60 Գլ. ԽԲ. 1։
61 Գլ. ԽԲ. 1։
62 Գլ. ԽԲ. 1։
63 Գլ. ԽԲ. 1։
64 Գլ. ԽԲ. 1։
65 Գլ. ԽԲ. 1։
66 Գլ. ԽԲ. 1։
67 Գլ. ԽԲ. 1։
68 Գլ. ԽԲ. 1։
69 Գլ. ԽԲ. 1։
70 Գլ. ԽԲ. 1։
71 Գլ. ԽԲ. 1։
72 Գլ. ԽԲ. 1։
73 Գլ. ԽԲ. 1։
74 Գլ. ԽԲ. 1։
75 Գլ. ԽԲ. 1։
76 Գլ. ԽԲ. 1։
77 Գլ. ԽԲ. 1։
78 Գլ. ԽԲ. 1։
79 Գլ. ԽԲ. 1։
80 Գլ. ԽԲ. 1։
81 Գլ. ԽԲ. 1։
82 Գլ. ԽԲ. 1։
83 Գլ. ԽԲ. 1։
84 Գլ. ԽԲ. 1։
85 Գլ. ԽԲ. 1։
86 Գլ. ԽԲ. 1։
87 Գլ. ԽԲ. 1։
88 Գլ. ԽԲ. 1։
89 Գլ. ԽԲ. 1։
90 Գլ. ԽԲ. 1։
91 Գլ. ԽԲ. 1։
92 Գլ. ԽԲ. 1։
93 Գլ. ԽԲ. 1։
94 Գլ. ԽԲ. 1։
95 Գլ. ԽԲ. 1։
96 Գլ. ԽԲ. 1։
97 Գլ. ԽԲ. 1։
98 Գլ. ԽԲ. 1։
99 Գլ. ԽԲ. 1։
100 Գլ. ԽԲ. 1։
101 Գլ. ԽԲ. 1։
102 Գլ. ԽԲ. 1։
103 Գլ. ԽԲ. 1։
104 Գլ. ԽԲ. 1։
105 Գլ. ԽԲ. 1։
106 Գլ. ԽԲ. 1։
107 Գլ. ԽԲ. 1։
108 Գլ. ԽԲ. 1։
109 Գլ. ԽԲ. 1։
110 Գլ. ԽԲ. 1։
111 Գլ. ԽԲ. 1։
112 Գլ. ԽԲ. 1։
113 Գլ. ԽԲ. 1։
114 Գլ. ԽԲ. 1։
115 Գլ. ԽԲ. 1։
116 Գլ. ԽԲ. 1։
117 Գլ. ԽԲ. 1։
118 Գլ. ԽԲ. 1։
119 Գլ. ԽԲ. 1։
120 Գլ. ԽԲ. 1։
121 Գլ. ԽԲ. 1։
122 Գլ. ԽԲ. 1։
123 Գլ. ԽԲ. 1։
124 Գլ. ԽԲ. 1։
125 Գլ. ԽԲ. 1։
126 Գլ. ԽԲ. 1։
127 Գլ. ԽԲ. 1։
128 Գլ. ԽԲ. 1։
129 Գլ. ԽԲ. 1։
130 Գլ. ԽԲ. 1։
131 Գլ. ԽԲ. 1։
132 Գլ. ԽԲ. 1։
133 Գլ. ԽԲ. 1։
134 Գլ. ԽԲ. 1։
135 Գլ. ԽԲ. 1։
136 Գլ. ԽԲ. 1։
137 Գլ. ԽԲ. 1։
138 Գլ. ԽԲ. 1։
139 Գլ. ԽԲ. 1։
140 Գլ. ԽԲ. 1։

ԳԼ· ԼԲ

1 Ե· Ժողովրդը տեսնելով որ Մովսէս ուշացաւ իջնելէ լերնէն, ժողովրդը Ահարոնին գովը ժողվուեցան՝ ու ըսին անոր, Ելիր, մեզի աստուածներ չինի որ մեր առջեւէն երթան. քանզի այն Մովսէսը՝ մեզ եգիպտոսի երկրէն հանող մարդը՝ չենք գիտեր 2 թէ ինչ եղաւ անոր։ Եւ Ահարոն բոլոր անոնց, Ձեր կիներուն, ձեր աղջիկներուն եւ ձեր որդիներուն ականջները եղած ոսկի օղերը 3 հանեցէք, ու բերէք բլրէս։ Եւ բոլոր ժողովրդը իրենց ականջները եղած ոսկի օղերը 4 հանեցին ու Ահարոնին բերին։ Ինք անոնց առաւ անոնց ձեռքէն, ու °սխալով մը չխնեց, և ձուլածոյ որի մը շրջաւ։ Եւ ըսին, Ով իսրայէլ, սոյնը են քու աստուածներդ՝ որ 5 քեզ եգիպտոսի երկրէն հանեցին։ Եւ երբ Ահարոն անոյշ ընկաւ, անոր առջեւը սեղան մը չինեց. և Ահարոն հրատարակել տուաւ՝ ըսելով 6 լով, վաղը սուրբ է Տէրոջը։ Եւ հետեւեալ առաւօտուն կանուխ եղան, ու ոզջակիզներ մատուցին, և խաղաղութեան զոհեր բերին. և Ժողովրդը ուտելու ու խմելու նստան, ու խաղալու եղան։

7 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին, Գնա իջիր՝ քանզի որ չարագործեցաւ քու ժողովրդդ՝ որ 8 եգիպտոսի երկրէն հանեցիր. Անոնք չուտով խոտորեցան ան ճամբայէն որն որ ինծի պատուիրեցի. իրենց ձուլածոյ որի չինեցին, և անոր երկրպագութիւն բերին, ու անոր զոհեր մատուցին, ու ըսին, Ով իսրայէլ, նոյնը են քու աստուածներդ՝ որ քեզ եգիպտոսի 9 երկրէն հանեցին։ Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին, Կը տեսայ սա ժողովրդը, և ահա սա 10 խստասրտութեց ժողովրդ մըն է։ Ուստի հիմա ինծի մնաց թո՛ որ ինծի բարկութիւնս անոնց վրայ բորբոքի, ու զանոնք սպանեմ։ Եւ քեզ մեծ ազգ մը բնեմ։ 11 Եւ Մովսէս իր Տէր Աստուծոյն առջեւը աղաչեց, ու բսաւ, Ով Տէր, ինչո՞ւ քու բարկութիւնդ բորբոքի քու ժողովրդիդ վրայ, որ եգիպտոսի երկրէն

Գ· Լ· 19· ր Օր· Բ· 9·
5 Գ· Լ· 49·
6 Գ· Ժ· 21·
7 Դ՚՚ա· Ը· 24· 25· 26· 27·
8 Գ· Լ· 33· ր Օր· Բ· 16· Դ՚՚ա· Ա՛· 3· 4·
9 Գ՚՚ա· Ժ· 28·
10 Ա՛· Ժ· 12·
11 ր Օր· Բ· 12· Հ՚՚ր· 11· Գ· Լ· 11· Դ՚՚ա· Բ· 24·

Գ՚՚ր· Ի· 41· Հ՚՚ա· Ա՛· 23·
12 Կ՚՚ս քանդ՚՚ակ՚՚ը՝ ձեր գրիվով
13 Ղ՚՚Ա· Ի՚՚գ· Ը· 21· 22· 27· Գ՚՚ծ՚՚ա· Ժ· 25· ր Մ՚՚Ն· Լ· 5·
14 ՚՚ա՚՚ր· Ժ· 7·
15 ր Օր· Բ· 12· Հ՚՚ր· 11· Գ՚՚Լ· Լ՚՚գ· 11· Դ՚՚ա՚՚ն· Բ· 24·

Դ՚՚ն· Գ· 11· 12· ր Օր՚՚գ· 16· ր· 3· Դ՚՚ա· ր· 12· Ա՛՚՚ն· Բ· 9·
16 Գ՚՚Լ· Ի· 3· 4· 23· ր Օր· Բ· 16·
17 Գ՚՚ծ՚՚ա· Ժ՚՚ր· 28·
18 Գ՚՚Լ· Լ՚՚գ· 3· 5· Լ՚՚գ· 8· ր Օր· Բ· 6· 12· ր՚՚ա· 27· ր Մ՚՚Ն· Լ· 8· Նաեր՚՚ե· Գ՚՚ա՚՚ր· Ի՚՚ա՚՚ր· 11·

Հանելիք մեծ գօրութիւնով ու զօրաւոր ձեռքով։ Ինչո՞ւ Եգիպտացիք խօսին ու ըսեն թէ Չարութեան համար հանեց զանոնք որ լեռներուն մէջը մեռցնէ, ու զանոնք երկրի երեսէն փճացնէ. դարձիր քու սաստիկ բարկութենէդ, ու †դադարէ աս չա-
13 րիքը քու ժողովրդիդ վրայ բերելէ։ Յիշէ քու ծառաներդ Աբրահամ, Իսահակ ու Իսրայէլը, որոնց դուն քու անձովդ երդուար ըրիր, ու ըսիր անոնց, Ձեր սերունդը երկինքի աստղերուն պէս պիտի չատցնեմ, և բոլոր աս երկիրը՝ որուն վրայով խօսեցայ, ձեր սերունդին պիտի տամ, ու ան պիտի ժառան-
14 գեն յաւիտեան։ Եւ Տէրը զղջաց ան չարիքին համար՝ որ ըսեր էր թէ իր ժողովրդին պիտի բնէ։

15 Եւ Մովսէս դարձաւ ու լեռնէն իջաւ, ու վկայութեան երկու տախտակները իր ձեռքն էին. տախտակները իրենց երկու կողմերէն գրուած էին. անոնք մէկ կողմէն ու մէկալ
16 կողմէն գրուած էին։ Եւ տախտակները Աստծոյ գործքն էին. ու տախտակներուն վրայ
17 փորագրուած գիրը Աստծոյ գրածն էր։ Ու երբոր Յեսու պատացող ժողովրդին ձայնը լսեց, բսաւ Մովսէսին, Բանակին մէջ պատե-
18 րազմի ձայն կայ։ Եւ անիկա բսաւ, Ան յաղթողներու ազազակի ձայն չէ, ոչ ալ յաղթուածներու ազազակի ձայն է. Հապա խաղի
19 ձայն կը լսեմ ես։ Եւ եղաւ որ բանակին մօտենալով՝ որթը ու պարերնիները տեսաւ. Մովսէսին բարկութիւնը բորբոքեցաւ. ու տախտակները իր ձեռքէն նետեց,
20 ու լեռանը վարի դին կտորտուց զանոնք։ Ու անոնց չնուած որթը առաւ ու կրակով այրեց, ու մանրեց փոշի բրաւ և ջուրին վրայ ցանեց, ու Իսրայէլի որդւոց խմցուց։

21 Եւ Մովսէս բսաւ Ահարոնին, Ինչ ժողովրդը ի՞նչ բրաւ քեզի, որ անոնց վրայ
22 մեծ մեղք մը բերիր։ Եւ Ահարոն բսաւ, Թող իմ տիրոջս բարկութիւնը չբորբոքի. դուն գիտես աս ժողովրդը՝ որ չարին
23 կամեցող են. Եւ ինծի բսին թէ Մեզի աստուածներ չինի որ մեր առջեւէն երթան, ինչո՞ւ որ այն Մովսէսը՝ մեզ եգիպտոսի երկրէն
24 հանող մարդը՝ չենք գիտեր թէ անոր ինչ եղաւ։ Եւ ես բսի անոնց, Ով որ ոսկի ունի, թող հանէ. ու բերին ինծի. և կրակը ձգեցի ան, ու ասա որթը ելաւ։

25 Եւ երբոր Մովսէս ժողովրդին †անառա-

Օր· Բ· 14· 19·
Գ՚՚Լ· Իր· 24·
Թո՚՚ա· Ժ՚՚գ· 12·
ր Օր՚՚գ· 18· 20· 27· 28· 29· Սաղ՚՚ս· Կ՚՚ը· 2· 3· Ա՚՚գ· 25·
Թո՚՚ա· Ժ՚՚գ· 13· ր Օր· Բ· 28· Լր· 27·
Նէեր՚՚ե· Գ՚՚Լ՚՚ա՚՚ր·
Հ՚՚ր· 14·
Դ՚՚ն՚՚ա՚՚ր· 16· Երբ՚՚ա՚՚ր՚՚ա՚՚ր· 13·

Ծ՚՚ա՚՚ր՚՚ա՚՚ր· Ժ՚՚գ· 15·
Ա՚՚ր· 7· 18· Իգ՚՚ա· 4· Իր· 23· Լ՚՚ե· 11· 12·
ր Օր՚՚ա՚՚ր· 20· ր Թո՚՚ա՚՚ր· Իգ՚՚ա· 10· Մ՚՚Ն՚՚ա՚՚ր· 13· Սաղ՚՚ս· Ա՚՚գ· 45· Երբ՚՚ա՚՚ր՚՚ա՚՚ր· Իգ՚՚ա· 12· 19· Ը՚՚ա՚՚ր՚՚ա՚՚ր· Ի՚՚ր· 13· Ցաքո՚՚ս· 9· 10· 9· 8·

ր Օր՚՚ա՚՚ր· Բ· 13·
Գ՚՚Լ· Լ՚՚ա· 18·
ր Օր՚՚ա՚՚ր· Բ· 16· 17·
ր Օր՚՚ա՚՚ր· Բ· 21·
Դ՚՚ն՚՚ա՚՚ր· Ե· 9· Իգ՚՚ա· 10·
Գ՚՚Լ· Ժ՚՚գ· 11· Ա՚՚ր· 24· Ժ՚՚գ· 8· 20· 28· Ա՚՚ր· 2· 4·
Հ՚՚ր· 3·
Հ՚՚ր· 4·
Կ՚՚ս՚՚ա՚՚ր ԸԱՐՁ

կութիւնը տեսաւ, (քանզի Ահարոն և՝ իւր տուեալ էր զանոնք անուանակութիւն ընելու՝ իրենց ընտանիներուն մէջը խոյատուակ ըլլա-
26 լու չափ.) Ամասիային Մովսէս բանակին դուռը կայնեցաւ, ու բաւ, Ով որ Տէրոջը կողմն է, թող ինծի գա. և Ղեւիին բոլոր որդիքը
27 անոր քովը ժողովեցան։ Եւ բաւ անոնց, Իսրայէլին Տէր Աստուածը սասկի կ'ըսէ, Ամէն մարդ իր սուրը թող իր մէջքը դնէ, ու բանակին մէջ դուռ անցնելն գառնան, և՝ամէն մարդ իր եղբայրը՝ ու ամէն մարդ իր ընկերը՝ և ամէն մարդ իր դրացին մեռցընէ։
28 Եւ Ղեւիին որդիքը Մովսէսին խօսքին պէս ըրին. ու անր օրը ժողովուրդէն երկու հազար
29 մարդ ու չափ ինկան։ Մովսէս ըսեր էր թէ Ձեռնդի Մովսէս ըսեր էր թէ Ձեռնդի ամէն մէկը իր որդւոյն վրայ ու իր եղբօրը վրայ ինքզինքը Տէրոջը նուիրէ, որ ձեր վրայ օրհնութիւն տայ այսօր։
30 Եւ եղաւ որ հետեւեալ օրը Մովսէս բսաւ ժողովուրդին, Դուք մեծ մեղք գործեցիք. ու հիմա Տէրոջը պիտի ելլեմ, գուցէ ետքը
31 քաւութիւն մը ընեմ ձեր մեղքին համար։ Եւ Մովսէս դարձաւ Տէրոջը ու բսաւ, Ոհ, աս ժողովուրդը մեծ մեղք գործեց, ինքն ոսկեայ
32 աստուածներ չինելով. Բայց հիմա թէ որ անոնց մեղքերը կը ներես՝ Ընչ, եթէ ոչ՝ կ'ա-
33 ղաչեմ՝ ասրէ գիս քու գրած գիրքէդ։ Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին, Ով որ ինծի դէմ մեղանչեց, անոնք իմ գիրքս պիտի ասրեմ։
34 Ուստի հիմա գնա, ժողովուրդը ան տեղը տար, որն որ քեզի բսի. Ահա իմ հրեշտակս քու առջեւդ պիտի երթայ. բայց տայցելու-
35 թիւն ընելու օրս՝ անոնց մեղքը իրենց վրայ պիտի բերեմ։ Եւ Տէրը զարկաւ ժողովուրդը, Ահարոնին չինած արձը չինեցնուն համար։

ԳԼ. ԼԳ

1 Տէրը չորժարիւ ժողովուրդին հետ երթալու իր սուրի խոստումը դնէ։ 4 ժողովուրդը սա բանիս վրայ կը սգայի։ 7 Խորանը բանակին դուրս կը հանուի։ 9 Տէրը դէմ առ դէմ կը խօսի Մովսէսին հետ։ 12 Մովսէս կը յանդիմանէ Աստուծոյ փառքը տեսնելու։

1 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին, Ելիր ասկէ դուն ու Ժողովուրդն ալ՝ որ եգիպտոսի երկրէն հանեցիր, գնա ան երկիրը՝ որուն համար երդում ըրի Աբրահամին, Իսահակին ու Յա-
կոբին՝ ըսելով, Քու սերունդիդ պիտի տամ
2 ան։ Եւ քու առջեւդ հրեշտակ մը պիտի խրկեմ, ու փարաւոնացին, Ամորհացին, Քե-
տացին, փերեզացին, Եւեսացին ու Յերուսա-
3 ղին պիտի վռնտեմ։ Կամ ու մեղր բղխող երկիրը գնաս. Վասնզու որ ես ձեր Տէրոջը պիտի չելլեմ, քանզի դուն Խստասրտանոց ժողովուրդ մըն ես. չըլլայ որ ճամբան մէջ բնաջինջ ընեմ։
4 Ու երբոր ժողովուրդը սա չար խօսքը լսեց, սուգ բրաւ. Եւ մէկը իր զարդը իր
5 վրան չդրաւ. Վասնզու որ Տէրը բսած էր Մովսէսին, Ըսէ Իսրայէլի որդւոցը, Դուք խըս-
տասրտանոց ժողովուրդ մըն էք. մէկ րոպէ մը ձեր մէջը ելլելու ըլլամ, ձեզ բնաջինջ պիտի ընեմ. ուստի հիմա ձեր վրայէն զար-
դերնիդ վերցուցէք, որ Ձեզի ընելիքս գիտ-
6 նամ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը իրենց զարդերը հանեցին Յորեբ լեռանը քովը։
7 Եւ Մովսէս առաւ խորանը, ու բանակին դուրսի դին՝ բանակէն հեռու կանգնեց ան, և Անոր անունը ժողովքի խորան դրաւ. և ով որ Տէրը կը խնդրէր, բանակին դուրսի
8 դին եղած ժողովքի խորանը կ'ելլէր. Ու երբոր Մովսէս խորանը կ'երթար, բոլոր ժո-
ղովուրդը կ'ելլէր, ու ամէն մէկը իր վրա-
նին դուռը կը կայնէր, ու Մովսէսին ետեւէն կը նայէր, մինչև որ անիկա խորանը մտներ։
9 Եւ Մովսէս խորանը մտածին պէս ամպի սիւ-
նը կ'իջնէր, ու խորանին դուռը կը կայնէր,
10 և Տէրը Մովսէսին հետ կը խօսէր. Եւ բոլոր ժողովուրդը կը տեսնէր որ ամպի սիւնը խո-
րանին դուռը կը կայնի. ու բոլոր ժողովուր-
դը կ'ելլէր՝ և ամէն մէկը իր վրանին դուռը
11 Երկրպագութիւն կ'ընէր. Եւ Տէրը կը խո-
սէր Մովսէսին հետ դէմ առ դէմ, ինչպէս որ մարդ մը իր բարեկամին հետ կը խօսի. ու Մովսէս նորէն բանակը կը դառնար. բայց Անոր ծառան Նաւէի որդին Յեսու պատա-
նին խորանին մէջէն չէր հեռանար։
12 Եւ Մովսէս բսաւ Տէրոջը, Նայէ Դուն կ'ըսես ինծի, Հանէ սա Ժողովուրդը. ու Դուն ինծի չդիացուցիր թէ ով ինծի հետ պիտի խրկես. ու բսիր, Ինձմէ անունովդ կը ճանչնամ, ու նաև իմ աչքիս շնորհք գտար։
13 Ուստի հիմա կ'աղաչեմ, Եթէ որ քու աչքիդ

ՀՈՐԴԻ ԳԱՅԻ ՀՐԱՄԱՆ ԱՍՏՎԱԾՈՅ ՈՒ ՄՈՎՍԵՍԻ ԵՒ ՀԱՐՑ ՆՈՐԱ

2 անդէն գուն կոտրտեցիր ։ եւ առաւտան հա-
մար պատրաստ եղիր , ու առաւտուն Սինայ
լեռը ելիր , և հոն ինձմէր գլուխը առնես
3 կայնէ ։ Ու մկը ոչխարն չելլէ քեզի հետ , և
մկը պիտի չտեսնուի բոլոր լեռանը վրայ , ոչ
ալ տան լեռները ոտրտուը ոչխար կամ արջառ
պիտի արածուի ։

4 Եւ առջիններուն պէս երկու քարէ տախ-
տակներ կոփեց ։ ու Մովսէս առաւտուն կա-
նուխ եղաւ , ու Տէրոջը իրեն պատուիրածին
պէս Սինայ լեռը գնաց , և երկու քարէ տախ-
5 տակները իր ձեռքը առաւ ։ Եւ Տէրը ամ-
պով իջաւ , ու հոն անոր քովը կեցաւ ։ ու
6 Տէրոջը անունը կանչեց ։ Եւ Տէրը անոր առ-
ջեւէն անցաւ , ու ազատակից , Տէր , Տէր Աստ-
ուած՝ ողորմած ու բարեբար , երկայնամիտ
և առատ ողորմութիւնով ու ճշմարտութիւ-
7 նով , հազարներուն ողորմութիւն բնող , անօ-
րէնութիւնը , յանցանքը ու մեղքը ներող ,
բայց ոչնչացուցիչ ամենեւին անպատիժ չթող-
նող հայրերուն անօրէնութիւնը որդիներուն վրայ
ու որդւոցը որդիներուն վրայ՝ մինչև երրորդ
8 ու չորրորդ ազգը հասուցանելով ։ Եւ Մով-
սէս անապաղելով մինչև գետինը խոնարհ-
9 ցաւ ու երկրպագութիւն ըրաւ , Ու ըսաւ ,
Ով Տէր , թէ որ հիմա քու աչքիդ շնորհք
գտայ , կ'աղաչեմ Տիրոջ իմ Տէրս մեր հետ
երթայ . ինչու որ ծանրամարմնացած ազգ մըն է . և ներէ մեր անօրէնութիւնը ու
մեր մեղքերը , և մեզ քու ժառանգութիւնդ
ըրէ ։

10 Եւ Տէրը ըսաւ , Ահա կ'ելնեմ քու բոլոր ժողովուրդիդ առջեւը անանկ նշան-
ներ պիտի ընեմ , որ բոլոր երկրի վրայ
ու բոլոր ազգաց մէջ չեղան . և բոլոր ժող-
ովուրդը որուն մէջն ես դուն , պիտի տեսնէ
Տէրոջը գործը . քանզի հրեշտակ է ան բանը
11 որ քեզի պիտի ընեմ ։ Ահա պահէ ինչ որ
ես քեզի կը պատուիրեմ այսօր . ահա Ամո-
ռացին , Քանանացին , Քետացին , Փերեզացին և Եբուսացին ու Գերգեսացին
12 ցին ու Բերզեսացին , Զգուշացիր քու անձիդ , չըլլայ որ քու երթալու երկրիդ բնակ-
չացը հետ ուխտ ընես , չըլլայ որ անոնք քու
13 մէջտեղդ Աստղ Աստարովթ · Ասպատ · ե · ։ Ասպ · ե · ։ Ասպ · ե · ։ Ասպ

բաղխիներըն կործանէք , ու անոնց կուռքե-
րը փշրէք , և անոնց Աստարովթներըն կո-
14 տրտրեցէք ։ Ինչու որ ուրիշ աստուծոյ երկիրը
պագուելուն պիտի չըլնես . քանզի Եհովան նա-
խանձոտ կոչուած է , Նախանձոտ Աստուած
15 է ։ Զգուշացիր որ այն երկրին բնակիչներ-
ընես , և անոնք իրենց աստուածներուն ե-
տևէն երթալով՝ պատկերելուն բրած ատեն-
նին ու իրենց աստուածներուն զոհ բրած
ատեննին՝ կոչել կանչեն , ու դուն անոնց զո-
16 հէն ուտես ։ Եւ ուրիշ ի անոնց աղջիկներէն
քու որդիներուդ համար առնես , ու անոնց աղ-
ջիկները իրենց աստուածներուն ետևէն եր-
թալով՝ պատկերելուն բրած ատենները քու
որդիներուդ ալ պատկերելուն բերել տան՝ ի-
17 րենց աստուածներուն ետևէն ։ Ձուլածոյ աստուածներ չ՚ընես ։
18 Խառաչկերաց ուրախ պիտի պահես . ևս-
պիսի որոշ ժամանակին մէջ բեզի պա-
տուիրածիս պէս՝ եօթը օր բաղարչ պիտի ու-
տես . ինչու որ Ապիպ ամսուն մէջ եգիպտոս-
19 էն ելար ։ Ամէն հուէ արգանդը բացողը իմն է . և քու
անասուններուդ մէջ ամէն արու առչիներկը՝
20 թէ արջառ ըլլայ և թէ ոչխար , նմն է ։ Բայց
իշուան առչիներկը գառնատկով փրկես . և թէ
որ չես փրկեր , անատնեը անոր վիզը կոտրես ։
Քու որդւոցդ ամէն առչիներկը փրկես . ու
ինձի իմ առջևս ձեռնունայն չերևիս ։
21 Վեց օր պիտի գործես , ու եօթներորդ
օրը հանգստանաս . թէ վարուցան ընելու և
թէ հնձելու ատենը հանգստանաս ։
22 Եւ չարաբիներուն այսինքն ցորենի հունձ-
քին երախայրիներուն ատեն , ու տարուան
վերջը՝ բերքին ժողվելու ատեն բանես ։
23 Ձեր ամէն արու գաւակը տարին երեք
անգամ Իսրայէլի Աստուծոյն Եհովայ Տէրո-
24 ջը առչիը երևնայ ։ Ինչու որ ես քու առչիդդ
ազգերը պիտի վռնտեմ՝ և քու սահմանդ
ընդարձակեմ՝ ու տարին երեք անգամ քու Տէր Աստուծոյդ առչիը
երևնալու երթալդ ատենդ՝ ոևէ կը քու երկիրդ
պիտի չցանկայ ։
25 Իմ զոհելիս խմորեալ հացով չեռւիրես՝ ,
ու զատկի ատենին զոհը մինչև առաւօտ չմը-
26 նայ ։ Քու երկրիդ երախայրիներուըն առջին-

ները քու Տէր Աստուծոյդ տունը բերես ։
Ուլը իր մօրը կաթին մէջ չեփես ։
27 Եւ Տէրը բաւ Մովսէսին , Գրէ սա խօս-
քերը . ինչու որ սա խօսքերուն համեմատ
քեզի հետ ու Իսրայէլին հետ ուխտ կըրի ։
28 Եւ անկոտ հոն կեցաւ Տէրոջը հետ քառա-
սուն օր ու քառասուն գիշեր . ոչ հաց կե-
րաւ՝ ոչ ալ ջուր խմեց . և տախտակներուն
վրայ ուխտին խօսքերը գրեց՝ այսինքն տասը
պատուիրանները ։
29 Եւ եղաւ որ երբ Մովսես Սինայ լեռնէն
իջաւ , վկայութեան երկու տախտակները
Մովսէսին ձեռքն էր լեռնէն իջած ատենը , ու
Մովսես չիր երեսին մորթը լուսափայլ ըլլալը
չէր գիտեր՝ երբոր Տէրը իր հետը խօսեցաւ ։
30 Եւ Ահարոն ու Իսրայէլի բոլոր որդիքը տես-
ան Մովսէսը , և ահա անոր երեսին մորթը
լուսափայլ էր , ու անոր մտենալու վախցան ։
31 Եւ Մովսես կանչեց անոնք , ու Ահարոն և
ժողովքին բոլոր իշխանները դարձան անոր ,
32 ու Մովսես խօսեցաւ անոնց հետ ։ Եւ անկէ
ետքը Իսրայէլի բոլոր որդիքը մտեցան ։ Ու
պատուիրեց անոնց ամէն ինչ որ Տէրը խօսեր էր
33 Իրեն հետ Սինայ լեռը ։ Եւ Մովսես վերջ անոնց
հետ խօսելը լմընցուցեր՝ երես քողը դը-
34 րաւ ։ Բայց Մովսես Տէրոջը առջևը՝ անոր
հետ խօսելու մտած ատենը՝ մինչև դուրս
ելելը քողը կը վերցըներ ։ Եւ դուրս կ՚ել-
լէր ու իրեն պատուիրածը Իսրայէլի որ-
35 դւոցը կը խօսէր ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Մով-
սէսին երեսը կը տեսնէին , որ Մովսէսին երե-
սին մորթը լուսափայլ էր ։ ու Մովսես իր
երեսը քողով կը ծածկէր՝ մինչև անոր հետ
խօսելու մտնելը ։

ԳԼՈՒԽ

1 Եւ Մովսես ժողովից Իսրայէլի որդւոցը բո-
լոր ժողովը , ու բաւ անոնց , Ասոնք են
այն բաները որ Տէրը պատուիրեց որ անոնք
2 ընէք ։ Վեց օր գործ գործուի , բայց եօթ-
ներորդ օրը ձեզի սուրբ պիտի ըլլայ ձեզի՝ այսինքն
Հանգստութեան շաբաթ Տէրոջը . ան ուր գործ

ա Ելք. լդ. 13 ։
բ Ելք. լդ. 15 ։
գ Ելք. լդ. 16 ։
դ Ելք. լդ. 17 ։
ե Ելք. լդ. 18 ։
զ Ելք. լդ. 19 ։
է Ելք. լդ. 20 ։
ը Ելք. լդ. 21 ։
թ Ելք. լդ. 22 ։
ժ Ելք. լդ. 23 ։
ի Ելք. լդ. 24 ։
ժա Ելք. լդ. 25 ։
ժբ Ելք. լդ. 26 ։
ժգ Ելք. լդ. 27 ։
ժդ Ելք. լդ. 28 ։
ժե Ելք. լդ. 29 ։
ժզ Ելք. լդ. 30 ։
ժէ Ելք. լդ. 31 ։
ժը Ելք. լդ. 32 ։
ժթ Ելք. լդ. 33 ։
ի Ելք. լդ. 34 ։
ի Ելք. լդ. 35 ։

ա Ելք. լդ. 1 ։
բ Ելք. լդ. 2 ։
գ Ելք. լդ. 3 ։
դ Ելք. լդ. 4 ։
ե Ելք. լդ. 5 ։
զ Ելք. լդ. 6 ։
է Ելք. լդ. 7 ։
ը Ելք. լդ. 8 ։
թ Ելք. լդ. 9 ։
ժ Ելք. լդ. 10 ։
ի Ելք. լդ. 11 ։
ի Ելք. լդ. 12 ։
ի Ելք. լդ. 13 ։
ի Ելք. լդ. 14 ։
ի Ելք. լդ. 15 ։
ի Ելք. լդ. 16 ։
ի Ելք. լդ. 17 ։
ի Ելք. լդ. 18 ։
ի Ելք. լդ. 19 ։
ի Ելք. լդ. 20 ։
ի Ելք. լդ. 21 ։
ի Ելք. լդ. 22 ։
ի Ելք. լդ. 23 ։
ի Ելք. լդ. 24 ։
ի Ելք. լդ. 25 ։
ի Ելք. լդ. 26 ։
ի Ելք. լդ. 27 ։
ի Ելք. լդ. 28 ։
ի Ելք. լդ. 29 ։
ի Ելք. լդ. 30 ։
ի Ելք. լդ. 31 ։
ի Ելք. լդ. 32 ։
ի Ելք. լդ. 33 ։
ի Ելք. լդ. 34 ։
ի Ելք. լդ. 35 ։

3 գործոզը պիտի մեռցուի. Երեսաթի օրը ձեր
բոլոր բնակարաններուն մէջ կրակ պիտի չվա-
ռեք։
4 Եւ Մովսէս խօսեցաւ Իսրայէլի որդւոցը
բոլոր ժողովքին ըսելով. Ասիրջը պատուիր-
5 եած բանը սա է. Ձեր միջէն ընծայ առէք
Տէրոջը. ով որ սրտով կը յօժարի՝ բոզ անի-
կա Տէրոջը ընծան բերէ, ոսկի ու արծաթ և
6 պղինձ, Ու կապուտակ և ծիրանեգոյն ու
կրկնակի կարմիր և բարակ քիման ու այծի
7 մազ, Եւ կարմիր ներկուած խոյի մորթեր,
ու թխէշի մորթեր և Սատիմի փայտեր,
8 Ու լուսոյ համար ձէթ, և օծման ձէթի համար
ու անուշահոտ խունկի համար համեմներ,
9 Եւ եղեգնաքարեր ու եփուտին համար և
ընդարձակութեան համար գամուելու քարեր,
10 Եւ Հնար միջէը ամէն արուեստ ունեցող
ձերը գան, ու Տէրոջը բոլոր պատուի-
11 րած բաները շինեն. Խորանը, անոր վրանը,
ու անոր ծածկոցը, անոր ճարմանդները, ու
անոր տախտակները, անոր նիգերը, անոր
12 սիւներըը, և անոր խարխսիներըը, Տապանակը
ու անոր ձողերը, քաւութիւնը, ու ծածկող
13 վարագոյրը, Սեղանը ու անոր ձողերը ու անոր
բոլոր անօթներըը, Ու առաջաւորութեան հացը,
14 Եւ լուսոյ աւրուանակը ու անոր գործիքներըը
15 և անոր ճրագներըը ու լուսոյ ձէթը, Եւ խունկին
սեղանը ու անոր ձողերը, Ու օծման
ձէթը, և անուշահոտ խունկը, ու խորանին
16 դրան վարագոյրը, Ողջակիզին սեղանը ու
անոր պղինձէ ցանցկեղէն կասկարան, անոր ձո-
ղերը ու անոր բոլոր գործիքներըը, աւազանը
17 ու անոր խարիսխը, Սրահին վարագոյրներըը,
անոր սիւներըը ու խարխսիներըը, և սրահին
18 դրան վարագոյրը, խորանին ցիցերըը ու սր-
19 բոյինին ցիցերըը ու անոնց չուաններըը, Պաշ-
ամօնին զգեստներըը՝ սրբարանին մէջ պաշտա-
լու համար, Ե Ահարոն քահանային սուրբ
զգեստներըը ու անոր որդւոցը զգեստներըը,
որ քահանայութիւն ընեն։
20 Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը Մով-
21 սէսի առջեւէն գացին. Եւ ամէն Հոգիով կամեցողը
սիրտ եղողը ու ամէն բոլոր Հոգիով կամեցողը
եկան, ու Տէրոջը խորանին գործին համար
և անոր բոլոր պաշտօնին համար ու սուրբ
զգեստներուն համար Տէրոջը ընծան բերին։
22 Եւ եկան էրիկ մարդիկ ու կիրկիները՝ սրտով որ
սրտով կամեցող կային, -- ճարմանդներ և
օղեր ու մատնիներ և Ֆմանեակներ՝ ամէն տե-
ակ ոսկի զարդեր բերին. ամէն ընծայ բե-
23 րողը ում Տէրոջը։ Եւ Հան
ամէնը՝ որուն քովը կը գտնուէր կապուտակ
ու ծիրանեգոյն և կրկնակի կարմիր ու բարակ
քիման և այծի մազ ու կարմիր ներկուած խոյի
24 մորթեր և թխէշի մորթեր, բերին։ Ամէն
արծաթի ու պղինձ ընծայ առնողը Տէրոջը
ընծան բերաւ, և որու քովը որ պաշտօնին
ամէն գործին Սատիմի փայտեր կը
25 գտնուէր՝ բերաւ։ Եւ ամէն հմուտ
սրտով իմաստուն եղող կիներները իրենց ձեռքերովը մա-
նեցին, ու իրենց մանած կապուտակը, ծիրա-
նեգոյնը, կրկնակի կարմիրը ու բարակ քիմանը
26 բերին։ Եւ բոլոր սրտով փափաքող և յօժա-
րակամութիւն ունեցող կիներները այծի մազ մա-
27 նեցին։ Եւ Իշխաններըը եղեգնաքարեր ու
եփուտին և ընդարձակութեան համար գամուելու
28 քարեր բերին, Եւ լուսոյ համար ու օծման
եղի համար և անուշահոտ խունկի համար՝
29 Համեմներ ու եղ։ Իսրայէլի որդիները յօժա-
րակամ ընծայ բերին Տէրոջը, ամէն մարդ ու
կիներ՝ որոնք յօժարութիւն ունէին բերելու
ամէն տեսակ գործի համար՝ որ Տէրը Մովսէսին
ձեռքովը պատուիրեց որ շինուի։
30 Եւ Մովսէս բաւ Իսրայէլի որդւոցը,
Ահա Տէրը Բեզաղէլ որդւոյն Ուրիին որդին Բնաբիկէլը անուանով կանչեց։
31 Ու Աստուծոյ Հոգիովը խմաստութիւնով, հան-
ճարով և գիտութիւնով ու ամէն տեսակ հար-
32 մարութիւնով լեցուց զանիկա, Որ վարպետի
գործեր հնարելով՝ ոսկիի ու արծաթի և
33 պղինձի վրայ բանի. Եւ գամելու համար քա-
րեր բանելով ու փայտեր քանդակելով ամէն
34 կերպ վարպետի գործ ընէ. Եւ անոր սրտին
մէջ սորվեցնելու տուաւ, անոր
ալ՝ ու Դանի ցեղէն Աքիսամեկին որդւոյն
35 Ոողիաբիին ալ. Վրան իմաստութիւնով լե-
ցուց զանոնք, որ ամէն տեսակ գործ գործող
և հնարքներ հնարող քանդակագործի ու
արուեստաւորի գործը, նաև կապուտակի ու
ծիրանեգոյնի և կրկնակի կարմիրի և բարակ
քիմանի վրայ նկարագործողի և ոստայնանկի
գործը ընեն։

ԳԼ. ԼԶ

1 Ընդունելը վարպետներուն կը յանձնուին. 3 Մովսէս կը պա-
տուիրէ որ ժողովուրդը ընծայ բերելէն դադարի. 8 Քէրու-
բներով հիւսուած վարագոյրները. 14 Անոր մագի վարա-
գոյրները. 19 Մորթի ծածկոցները. 20 Տախտակները իրենց
խարիսխներովը. 31 Նիգերը. 35 Սրբարանին վարագոյրը.
37 Դրան վարագոյրը.

1 Ասհատներ Բեսաղիէլ ու Ոողիաբ և ամէն
սրտով իմաստուն եղողը՝ որոնց որ Տէրը
իմաստութիւն ու հանճար տուաւ՝ սրբարա-

1 Կամ՝ ընդունելութեան
մարդիկ։
2 = Մն. իմ. 3։
3 Գլ. իբ. 3։ լը. 6։
լԶ. 1։ գ Թագ. իգ.
7։ Նահ. լ. 19։
21. 24։
4 = Մն. իմ. 6։ Եզր.
բ. 69։
5 Գլ. լ. 23։
6 Հմր. 21։ = Մն. իմ.
9։
7 Գլ. լ. 9։ ե.
8 Հմր. 31։ Գլ. լ. 3։ 6։ գ Թագ. ե. 14։
բ Մն. բ. 14։ Եր. իբ. 22։
—
= Գլ. իբ. 3։ լ. 6։ լբ. 10. 35։
9 Գլ. իե. 3։

Նրին պաշտօնին ամէն կերայ գործքերը ընել դիւանացը համար, Ցերջը բոլոր պատարագ-
2 բաժին պէս գործելցին։ Եւ Մոսէս կանչեց Բեսելիէլը ու Ողիաբը և ամէն պատուական իմաստուն եղոյը՝ որուն սրտին մէջ Տէրը իմաստութիւն դրած, այսինքն ան ամէնը՝ որուն սիրտը կը փափաքէր բանելու համար
3 գործի մօտենալու։ Եւ անոնք առին Մոսէսէն բոլոր ընծաները՝ որ Իսրայէլի որդիքը բերին սրբարանին պաշտօնին գործը ընելու համար։ Ու անոնք առկայ ամէն առտու կամաւոր ընծաներ կը բերէին անոր։
4 Եւ սրբարանին ամէն գործը բանող բոլոր իմաստուն մարդիկը՝ ամէն մէկը իր գրած
5 գործէն եկան։ Եւ խօսեցան Մոսէսին՝ ըսելով, Ժողովուրդը աւելի կը բերէ քան որչափ պէտք էր Տէրոջը շինելու պատրաստած
6 բաներուն գործին համար։ Եւ Մոսէս պատրիեց քարող կարգալ բանակին մէջ՝ ըսելով, Ան ոչ մարդ՝ ոչ ալ կիներ գործ մը գործեն սրբարանին ընծային համար։ Այսպէս
7 ժողովուրդը ետ բերելէն զադրեցան։ Եւ ան նիւթերը բոլոր գործը շինելու համար բաւական էր իրենց, ու աւելի ալ։
8 Եւ խոստին գործը բանողներէն բոլոր պատով իմաստուն եղողները՝ մանուած բրտակ քմահնէն ու կապուտակէն և ծիրանեգոյնէն ու կրկնակի կարմիրէն տասը վարագոյր շինեցին։ դահնէր վարպետի գործ քերովբէներով
9 շինեցին։ Մէկ վարագուրին երկայնութիւնը քսանուրեք կանգուն՝ ու մէկ վարագուրին լայնութիւնը չորս կանգուն էր։ ամէն վարա-
10 գոյրներուն չափը մէկ էր։ Եւ հինգ վարագոյրը իրարու կցեց, ու հինգ վարագոյրն ալ իրարու կցեց։ Եւ կցուած բին ծայրի մէկ
11 վարագուրին եզերքին վրայ կապուտակէ օղակներ շինեց։ Մէկալ կցուած բին ծայրի վա-
12 րագուրին եզերքն ալ անանկ բրաւ։ Մէկ վարագուրին վրան հիսուն օղակ շինեց, և մէկալ կցուած բին վրան եղած վարագուրին ծայրն ալ հիսուն օղակ շինեց։ օղակները դի-
13 մացի դինոց էին։ Եւ հիսուն հատ կարմրաձև ոսկի ճամբանդներ շինեց։ ու վարագոյրները ճամբանդներով իրարու հետ կռնկեց, անանկ որ խորանը մէկ եղաւ։
14 Եւ խորանին վրայի վրանին համար այծի մազէ վարագոյրներ շինեց։ քառասը տասնու-
15 մէկ վարագոյր շինեց։ Մէկ վարագուրին երկայնութիւնը երեսուն կանգուն՝ ու մէկ վարագուրին լայնութիւնը չորս կանգուն ըլլալով՝
16 տասնումէկ վարագուրին չափը մէկ էր։ Եւ հինգ վարագոյրները զատ՝ ու վեց վարագոյ-
17 ները զատ կցեց։ Եւ կցուած բին ծայրի վարագուրին եզերքին վրայ հիսուն օղակ՝ ու մէկալ կցուած բին ծայրի վարագուրին եզերքին
18 վրայ հիսուն օղակ շինեց։ Եւ հատ կարճաձև պղինձ ճամբանդներ շինեց, որ վրա-
19 նը կռնկէ, ու մէկ ըլլայ։ Եւ վրանին համար կարմիր ներկուած խոյի մորթերէ ծած կոց մի՝ ու անոր վրայէն թխհաչի մորթերէ ծածկոց մի շինեց։
20 Եւ խորանին համար Սատիմի փայտէ կանգ-
21 նած տախտակներ շինեց։ Մէկ տախտակին երկայնութիւնը տասը կանգուն՝ և մէկ տախտակին լայնութիւնը մէկ ու կէս կանգուն էր։
22 Մէկ մէկ տախտակ իրարու համհմատ երկերկու ագռաջիկ ծայր ունէր։ խորանին բոլոր
23 տախտակներուն տասնկ բրաւ։ Եւ խորանին տախտակները հարաւ շինեց։ դէպ ի հարաւ՝ հարաւային կողմին համար քսան տախտակ
24 ։ Եւ քսան տախտակներուն տակը քառասուն արծաթի խարիսխ, այսինքն մէկ տախտակին տակը իր երկու ծայրը համար երկու խարիսխ՝ ու մէկալ տախտակին տակը իր երկու ծայրը համար եր-
25 կու խարիսխ շինեց։ Եւ խորանին մէկալ կողմին համար դէպ ի հիւսիս քսան տախ-
26 տակ շինեց։ Ու անոնց քառասուն արծաթի խարիսխ, մէկ տախտակին տակը երկու խարիսխ՝ ու մէկալ տախտակին տակը երկու
27 խարիսխ ։ Եւ խորանին ետևի կողմին համար դէպ ի արևմուտք վեց տախտակ
28 շինեց։ Եւ խորանին ետևի կողմի անկիւնին
29 բան համար երկու տախտակ շինեց Եւ անոնք վարէն կը միանային, ու վերէն ալ մէկ օղակով մէկտեղ կը միանային։ երկու բին ալ
30 երկու անկիւնները տասնկ բրաւ։ Եւ տախտակութիւն տախտակ էին։ ու անոնց արծաթի խարիսխները տասնուվեց խարիսխ էին, ամէն մէկ տախտակին տակը երկերկու խարիսխ
31 ըլլալով։ Եւ Սատիմի փայտէ նիգեր շինեց։ խորանին մէկ կողի տախտակներուն համար
32 հինգ՝ ու խորանին մէկալ կողի տախտակներուն համար հինգ նիգ՝ և խորանին դէպ ի արևմուտք եղած ետևի կողմի տախտակ-
33 ներուն համար հինգ նիգ։ Եւ մէջտեղի նիգը անանկ շինեց, որ տախտակներուն մէջտեղէն մէկ ծայրէն մինչև մէկալ ծայրը անց-
34 նի։ Եւ տախտակները ոսկիով պատեց։ ու անոնց օղակները ոսկիէ շինեց՝ նիգերուն տեղեր ըլլալու համար։ Նիգերն ալ ոսկիով պատեց։
35 Եւ կապուտակէ ու ծիրանեգոյնէ և կրկնակի կարմիրէ ու մանուած բրտակ քմահնէ շինեց վարագոյր, վարպետի գործ՝ քերով-
36 բէներով շինեց անոր։ Եւ Սատիմէ չորս սիւն շինեց անոր, ու ոսկիով պատեց զանոնք։ անոնց ճանկերը ոսկի էին։ և անոնց
37 չորս արծաթի խարիսխ ձուլեց։ Եւ խորանին դրանը համար կապուտակէ ու ծիրանեգոյնէ

4 Գլ. ը. ու. ա։ 5 Գլ. ը. ու. ։ 6 Գլ. ը. ու. ։ 7 Գլ. ը. ու. ։ 8 Գլ. ը. ու. ։ 9 Գլ. ը. ու. ։ 10 Գլ. ը. ու. ։ 11 Գլ. ը. ու. ։ 12 Գլ. ը. ու. ։ 13 Գլ. ը. ու. ։ 14 Գլ. ը. ու. ։ 15 Գլ. ը. ու. ։ 16 Գլ. ը. ու. ։ 17 Գլ. ը. ու. ։ 18 Գլ. ը. ու. ։ 19 Գլ. ը. ու. ։ 20 Գլ. ը. ու. ։ 21 Գլ. ը. ու. ։ 22 Գլ. ը. ու. ։ 23 Գլ. ը. ու. ։ 24 Գլ. ը. ու. ։ 25 Գլ. ը. ու. ։ 26 Գլ. ը. ու. ։ 27 Գլ. ը. ու. ։ 28 Գլ. ը. ու. ։ 29 Գլ. ը. ու. ։ 30 Գլ. ը. ու. ։ 31 Գլ. ը. ու. ։ 32 Գլ. ը. ու. ։ 33 Գլ. ը. ու. ։ 34 Գլ. ը. ու. ։ 35 Գլ. ը. ու. ։ 36 Գլ. ը. ու. ։ 37 Գլ. ը. ու. ։

և կրճատկի կարմիրկ ու մանուած բարակ քիանէ նկարագործ Դրան վարագոյր մը։
38 չինեց։ Եւ անոր հինգ սիւներըն ու անոնց ճանկերը ընդ։ և անոնց խոյակներըն ու անոնց կապերը ոսկիով պատեց։ և անոնց հինգ խոռիմներըն պղնձէ էին։

ԳԼ։ ԼԷ

1 Ցագանակը։ 6 Քառակուսիները և բերանները։ 10 Սկզբնը իր ասիքներուն։ 17 Ուշաանակը իր ծագերուն ու գործիք. ներուն։ 23 Խառնի սեղանը։ 29 Օծման եղը ու անուշահոտ խունկը։

1 Եւ Բեսաղիէլ Ուռիի փայտէ չինեց տապանակը։ անոր երկայնութիւնը երկու ու կէս կանգուն՝ ու անոր լայնութիւնը մէկ ու կէս կանգուն՝ և անոր բարձրութիւնը մէկ ու
2 կէս կանգուն էր։ Եւ ներսէն ու դուրսէն զուտ ոսկիով պատեց անիկա։ և անոր բոլորտիքը
3 ոսկի շրջանակ մը չինեց։ Եւ անոր չորս անկիւններուն համար չորս ոսկի օղակներ ձուլեց, այսինքն անոր մէկ կողմին երկու օղակ
4 ու մէկալ կողմին երկու օղակ։ Եւ Ցատիի փայտէ ձողեր չինեց, ու զանոնք ոսկիով պա-
5 տեց։ Եւ ձողերը տապանակին կողմերը եղած օղակներուն անցուց, որ տանիլ տապանակը վրանէն։
6 Եւ Քաւութիւնը զուտ ոսկիէ չինեց։ անոր երկայնութիւնը երկու ու կէս կանգուն՝ ու անոր լայնութիւնը մէկ ու կէս կանգուն էր։
7 Եւ երկու ոսկիէ քերովբէներ չինեց։ զանոնք կուռածով չինեց քաւութիւնին երկու
8 ծայրերէն։ Մէկ քերովբէն մէկ ծայրին՝ ու միւս քերովբէն մէկալ ծայրին՝ քերովբէները քաւութիւնէն վրայ էին։
9 երկու ծայրերէն չինեց։ Եւ քերովբէները իրենց թևերը վերէն տարածելով իրենց թևերով քաւութիւնը կը ծածկէին, ու անոնց երեսները իրարու կը նային։ քերովբէներուն երեսները քաւութիւնին վրայ էին։
10 Եւ սեղանը Ցատիի փայտէ չինեց։ անոր երկայնութիւնը երկու կանգուն, ու լայնութիւնը մէկ կանգուն, և բարձրութիւնը մէկ
11 ու կէս կանգուն էր։ Եւ զուտ ոսկիով պատեց անոր։ ու անոր բոլորտիքը ոսկի շրջանակ
12 մը չինեց։ Եւ անոր բոլորտիքն ալ չորս մատնաչափ տպատուած մը ու տպատուածին բո-
13 լորտիքը ոսկի շրջանակ մը չինեց։ Եւ չորս ոսկի օղակ ձուլեց անոր չորս անկիւնները, ու օղակները անոր չորս տարբերան քովը չորս անկիւնները դրաւ։ Օղակները տպատուածին քովը բլլալով սեղանը վերցնելու համար
15 ձողերուն տեղատեղին էին։ Եւ սեղանը վերցնելու համար ձողերը Ցատիի փայտէ չի-
16 նեց, ու զանոնք ոսկիով պատեց։ Եւ սեղանին վրայ եղած սեօմիները, անոր տախտակ-

ները ու խնկամաններըն և նուէր մատուցանելու գաւաթներըն ու բաժակներըն զուտ ոսկիէ չինեց։
17 Եւ Աշտանակը զուտ ոսկիէ չինեց։ կռածով չինեց աշտանակը։ անոր բունը ու ճիւղերը, անոր ախոյեանները, գնդակներըն ու ծաղիկնե-
18 րը իրմէն էին։ Եւ անոր կողերէն վեց ճիւղեր կելլէին։ աշտանակին մէկ կողէն երեք ճիւղ՝
19 ու աշտանակին մէկալ կողէն երեք ճիւղ։ Մէկ ճիւղին վրայ նշանձև երեք ախոյեան՝ գնդակով ու ծաղիկով, և մէկալ ճիւղին վրայ նշանձև երեք ախոյեան՝ գնդակով ու ծաղիկով։ աշտա-
20 նակէն ելած վեց ճիւղերը ասանկ էին։ Եւ աշտանակին վրայ գնդակներով ու ծաղիկնե-
21 րով չորս նշանձև ախոյեան կային։ Եւ անկէ ելած վեց ճիւղերուն նայելով՝ երկու ճիւղին տակը իրմէն գնդակ մը՝ ու երկու ճիւղին տակը իրմէն գնդակ մը՝ և երկու ճիւղին տակը իրմէն
22 գնդակ մը կային։ Անոնց գնդակներըն ու ճիւղերը իրմէն էին։ ամէնը մէկ՝ զուտ ոսկիէ
23 կռածով էին։ Եւ անոր լամպերը ճրագներըն և մոմակալներըն ու անոր բազմոցակալներըն զուտ ո-
24 սկիէ չինեց։ Զանիկա իր բոլոր գործիքներովը մէկ տալանդ զուտ ոսկիէ չինեց։
25 Խունկի սեղանը Ցատիի փայտէ չինեց։ անոր երկայնութիւնը կանգուն մը՝ ու անոր լայնութիւնը կանգուն մը՝ քառակուսի բլլալով, և անոր բարձրութիւնը երկու կանգուն
26 էր։ անոր եղջիւրները իրմէն էին։ Եւ անոր վրան ու չորս կողմերը և անոր եղջիւրները զուտ ոսկիով պատեց։ և բոլորտիքը
27 ոսկի շրջանակ մը չինեց անոր։ Եւ անոր շրջանակին տակէն անոր երկու փողերը երկու կողմին երկու ոսկի օղակներ չինեց, որ անոնք ձողերուն տեղատեղը բլլալով՝ անոնցմով վերցուի։ Եւ ձողերը Ցատիի փայտէ չինեց, ու զանոնք ոսկիով պա-
29 տեց։ Եւ Խառը օծման եղը ու մաքուր անուշահոտ խունկը չինեց խզագործի արհեստով։

ԳԼ։ ԼԸ

1 Ոչխարկի սեղանը։ 3 Գդալ ատաղձ։ 9 Սրահը։ 21 Ժողովրդին ընծայած բանէրուն գումարը։

1 Եւ Ողջակիզի սեղանը Ցատիի փայտէ չինեց։ անոր երկայնութիւնը հինգ կանգուն ու անոր լայնութիւնը հինգ կանգուն՝ քառակուսի էր, և անոր բարձրութիւնը երեք կան-
2 գուն։ Եւ անոր եղջիւրները չորս անկիւնները վրայ չինեց։ անոր եղջիւրները իրմէն
3 էին։ ու պղնձով պատեց զանիկա։ Եւ սեղանին բոլոր գործիքները՝ այսինքն թաղարները և թիակները ու կոնքերը և մսհանները ու կրակի ամանները չինեց։ անոր բոլոր գործիք-
4 ները պղնձէ չինեց։ Եւ սեղանին համար անոր

չքշանակին տակէն գրեթէ մէջտեղը պղնձէ
5 ցանցակերպ կահկարպաս մը չինեց։ Եւ պղնձէ
կահկարպասին չորս անկիւնները չորս օղակներ
6 ձուլեց ձողերուն անցնելը բլլալու համար։ Եւ
ձողերը Սատիմի փայտէ չինեց, ու պատեց
7 պղնձով պատեց։ Եւ ձողերը սեղանին թոքերը
նոյն օղակներուն անցուց, որ անիկա անոնց
մէջ վերցնէ. գանիկա տախտակներով չինեց՝
— մէջը դատարկ։
8 Եւ դպղնձէ աւազանը ու անոր պղնձէ խա-
րիսխը՝ ժողովքի խորանին դուռը հիւսիսի
կողմ ժողովուղղ կիներուն հայելիներէն չի-
նեց։
9 Եւ դարահր չինեց. հարաւային կողմին
համար՝ արահին վարագոյրները մանուած բա-
րակ քիսեռէ բլլալով՝ հարիւր կանգուն էին.
10 Անոնց սիւները քսան ու անոնց պղնձէ խա-
րիսխները քսան էին. սիւներուն ճանկերը ու
11 անոնց կապերը արծաթէ էին։ Եւ հիւսիսա-
յին կողմին համար երկայնութեամբ հարիւր կան-
գուն, անոնց քսան սիւները ու անոնց քսան
խարիսխները պղնձէ էին. սիւներուն ճանկերը
12 ու անոնց կապերը արծաթէ էին։ Եւ արեւմտեան
կողմին համար վարագոյրները յիսուն կան-
գուն էին. անոնց սիւները տասը ու անոնց
խարիսխները տասն էին. սիւներուն ճանկերը
13 ու անոնց կապերը արծաթէ էին։ Եւ արեւելեան
կողմին համար՝ երեսնհինգ յիսուն կանգուն
14 էին։ Դռնէն մէկ կողմին վարագոյրները տասն-
հինգ կանգուն՝ անոնց սիւնները երեք ու
15 անոնց խարիսխները երեք էին. Եւ մէկալ
կողմին համար ալ՝ այսինքն արահին դրանը
մէկ կողմն ու մէկալ կողմն վարագոյրները
տասնհինգ կանգուն՝ անոնց սիւնները երեք
16 ու անոնց խարիսխները երեք էին։ Արահին
բոլոր վարագոյրները շուրջանակի մանուած
17 բարակ քիսեռէ էին։ Եւ սիւներուն խարիսխ-
ները պղնձէ՝ սիւներուն ճանկերը ու անոնց
կապերը արծաթէ՝ և անոնց խոյակները ար-
ծաթապատ՝ ու արահին բոլոր սիւներն ալ
18 արծաթի կապերով էին։ Եւ արահին դրանը
վարագոյրը նկարագործ էր, կապուտակէ ու
ծիրանագոյնէ և կրկնակի կարմիրէ ու մա-
նուած բարակ քիսեռէ. երկայնութիւնը քսան
կանգուն՝ և լայնութիւնը միջի բաժնուա-
ծութիւնը արահին վարագոյրներուն համեմատ
19 հինգ կանգուն էր։ Եւ անոնց սիւները չորս
ու անոնց պղնձէ խարիսխները չորս էին. անոնց
ճանկերը արծաթէ՝ և անոնց խոյակները ար-
20 ծաթապատ՝ ու կապերը արծաթէ էին։ Եւ
խորանին ու շուրջանակի արահին բոլոր դի-
ցերը պղնձէ էին։
21 Ասիկա է խորանին՝ այսինքն վկայութեան
խորանին հաշիւը, որ Մովսէսին պատուիրա-
ծին պէս՝ Ղեւտացւոց պաշտօնին համար Ահա-
րոն քահանային որդւոյն Իթամարին ձեռ-
22 քովը հաշուեցաւ։ Եւ Բեզաղէլ եղբ Ուրիի
որդւոյն Հուրին որդին Յուդայի ցեղէն Մովսի
23 ամէնը՝ որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեց։ Եւ
անոր հետ՝ Դանի ցեղէն Աքիսամոխի որդին Ողհար անոր հետ
էր։
24 Ամէն շինուածքին համար գործածուած բո-
լոր ոսկին՝ այսինքն արբեանոցին բոլոր շինուած-
քին նուիրուած ոսկին՝ սրբարանին սիկղին հա-
մեմատ՝ քսանուերկու տաղանդ ու եօթը հա-
25 րիւր եւսուն սիկղ էր։ Եւ ժողովքէն համ-
րուածներուն արծաթը՝ սրբարանին սիկղին
համեմատ՝ հարիւր տաղանդ ու հազար եօ-
թը հարիւր եօթանասունհինգ սիկղ էր։
26 Քսան տարեկանէն վեր համրուելու անցնող
ներէն ամէն մէկը Հելդա մը՝ այսինքն սրբա-
րանին սիկղին համեմատ՝ կէս սիկղ ------,
Կինց հարիւր երեք հազար հինգ հարիւր յի-
27 սուն մարդիկ բլլալով։ Եւ սրբարանին խա-
րիսխները ու վարագոյրին խարիսխները հա-
րիւր տաղանդ հարիւր տաղանդ էն հարիւր խարիսխ եղաւ.
28 Եւ հազար եօթը հարիւր եօթանասունհինգ
սիւներուն ճանկերը շինեց, ու
անոնց խոյակները պատեց, և զանոնք կա-
29 պեց։ Եւ նուիրուած պղինձը եօթանասուն
տաղանդ ու երկու հազար չորս հարիւր սիկղ
30 էր։ Եւ անով ժողովքի խորանին դրանը խա-
րիսխները ու պղնձէ սեղանը և անոր պղնձէ
կահկարան ու սեղանին բոլոր գործիքները,
31 Եւ շուրջանակի սրահին խարիսխները ու սր-
բանին դրանը խարիսխները և խորանին բո-
լոր ցիցերը ու շուրջանակի սրահին բոլոր ցի-
ցերը շինեց։

ԳԼՈՒԽ

1 Գործած հագուստները ու սուրբ գգեստները։ 8 Եփոդը։
9 Լանջապանակը։ 22 Եփոդի պատմուճանը։ 27 Բարակ
քիսեռի շապիկները։ Խոյրը։ տպարէզները։ ու։ 30 Սուրբ
պսակին խմբագիրը։ 32 Մովսէս շինուած բաները տեսնելով
կը հաւնի։ ու գործածները կ'օրհնէ։

1 Եւ կապուտակէ ու ծիրանագոյնէ և կրկ-
նակի կարմիրէ շինեցին դպաշտօնի հանդերձ-
ները՝ սրբարանին մէջ պաշտօն կատարելու
համար. և Ահարոնին համար սուրբ զգեստ-
ները շինեցին, ինչպէս Մովսէսին պատուի-
րած էր։

ե Գէ · է · 18 ·
զ — Քաղ · բ · 23 ·
է Գէ · իե · 9 ·
ը Գէ · իե · 19 ·

ի Քաղ · ա · 50 · 53 ·
ժ · 15 · ժ · 11 · իէ · 3 · 5 · 7 · 8 · իը · 8 · իթ Ա՛ն · իգ · 6 · Գործ · ե · 44 ·

թ Քաղ · գ · 28 · 33 ·
ժ Գէ · է — 2 · 6 ·
ի Գէ · է · 13 · 24 · Ղև · ե · 15 · իե · 3 · 25 ·

ժա Քաղ · գ · 43 · իը · 18 ·
ժբ Գէ · է · 13 · 15 ·
ժգ Քաղ · ա · 46 ·

ժդ Գէ · իգ · 19 · 21 · 35 · 38 ·
—

ժե Գէ · է · 23 ·
ժզ Գէ · է — 19 · իե · 19 ·

2 [1]Ու եփտաթ չինեց ասիկ, կապուտակ ու
ծիրանագոյնէ և կրկնակի կարմիրէ ու մանուած
3 բանակ քիմանէ, ու ասկին բանակ Թիթի-
գուձք ըլլալու ձեւնեցին, և թելերը կտրե-
ցին, որ կապուտակին, ծիրանագոյնին և կրկ-
նակի կարմիրին ու բանակ քիմանին հետ
4 վարպետութեամբ գործեն։ [2]Կռնկուզ վակաս-
ներ չինեցին անոր՝ ուսին երկուքը, որ եր-
5 կու ծայրէն կը կռճկուէր։ Ու եփտաթին վրայ
եղած ժապաւէնը նոյն հիւսուածքէն էր՝ անոր գործ-
քին հաւասար, ասիկ, կապուտակ ու ծի-
րանագոյնէ և կրկնակի կարմիրէ ու մանուած
բանակ քիմանէ էր, ՏԷրոջը Մովսէսին պա-
ատուիրածին պէս։
6 [3]Ու ասկի խոշկերու մէջ եղեղնաքարերը
դնեցին, — անոնց վրայ խոպչելի որդուց-
ը անունները կնիք փորագրելու պէս վո-
7 րագրեցին։ Ու զանոնք եփտաթին ուսերուն
վրայ դրաւ, որ [4]յիշատակի քարեր ըլլան
խոպչելի որդուցը, ՏԷրոջը Մովսէսին պա-
ատուիրածին պէս։
8 [5]Ու բանչապանակը հարտարութեամբ եփտա-
թին գործին պէս ասկիէ, կապուտակէ ու ծի-
րանագոյնէ և կրկնակի կարմիրէ ու մանուած
9 բանակ քիմանէ չինեց։ Քառակուսի՝ երկու-
քի ծայրագ չինեցին բանչապանակը. մէկ
թիզ երկայնութեամբ ու մէկ թիզ լայնու-
10 թեամբ՝ երկուքի ծայրագ էր։ [6]Ու անոր
վրան չորս կարգ քարեր դասեցին. առ կար-
գը՝ սարդիոն, տոպազիոն ու զմրուխտ՝ առա-
11 ջին կարգն էր։ Ու երկրորդ կարգը կարկե-
12 հան, շափիւրայ ու անգամանդ էր։ Ու եր-
րորդ կարգն էր դոճազմ, ակատ ու մեզե-
13 սիկ։ Ու չորրորդ կարգն էր ասկեքար, եղինդ-
ջեանքար ու յասպիս։ Ասոնք ասկի խոշկերու
14 մէջ դասեցած էին։ Ու քարերը խոպչելի որ-
դուցը անուններուն համեմատ՝ անոնց անուն-
ներուն պէս տասներկու էին։ Ամէն մէկուն
անունը տասներկու ցեղերուն համեմատ՝ կը-
15 նիք փորագրուելի գործով փորագրուած էր։
16 Ու բանչապանակին վրայ գտան ասկիէ ալե-
կու ասկի խոշկ ու երկու ասկի օղակ չինե-
17 ցին։ և երկու օղակները բանչապանակին ե-
կու ծայրերը դրին։ Ու բանչապանակին ծայ-
րերը եղած երկու օղակներուն անցուցին ե-
18 կու ասկիէ հիւսուած շղթաները։ Ու երկու
հիւսուած շղթաներուն [7]— երկու ծայրերը
երկու խոշկերուն անցուցին. ու առանց եփտա-
թին ուսերուն վրայ՝ անոր առջեւի կողմը դը-
19 րին։ Ու [8]— երկու ասկի օղակներ ալ չինե-
ցին, և [9]— բանչապանակին ներքի կողմին՝
եփտաթին կցուած եզերքին երկու ծայրերը
20 դրին։ Ու [10]— երկու ասկի օղակներ չինե-

ցին, ու զանոնք եփտաթին երկու ուսերուն
վարին՝ անոր առջեւի կողմի կցուած քիւն-
21 եփտաթին ժապաւէնին վրայէն անցուցին, և
բանչապանակը իր օղակներէն՝ կապուտակէ [11]-
[12]յարով եփտաթին օղակներուն կապեցին,
որ եփտաթին ժապաւէնին վրայ ըլլայ, ու
բանչապանակը եփտաթին վրայէն չպառաւի,
ՏԷրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս։
22 [13]Ու եփտաթին պատմուճանը ամայնանկի
23 գործով բոլորովին կապուտակէ չինեց։ Ու
պատմուճանին մէջտեղը գլուխի ճեղքուած-
քին պէս ճեղքուածք մը կար։ — ճեղքուած-
քին բոլորովը [14]— եզերք ունէր՝ որ
24 չպառաւի։ Ու պատմուճանին քղանցքներուն
վրայ՝ կապուտակէ ու ծիրանագոյնէ և կրկ-
նակի կարմիրէ [15]— մանուած նռ-
25 ներ չինեցին։ Ու զանց ասկիէ [16]զանգակներ
չինեցին, ու զանգակները նռներուն մէջտեղ-
ը՝ պատմուճանին քղանցքներուն վրայ շուր-
26 ջանակի նռներուն մէջը դրին։ Պատմուճանին
քղանցքներուն վրայ շուրջանակի զանգակ մը
ու նռ մը՝ զանգակ մը ու նռ մը կար, պաշ-
մաղելու համար, ՏԷրոջը Մովսէսին պատուի-
րածին պէս։
27 [17]Ու Ահարոնին ու անոր որդուցը համար
բանակ քիմանէ ասապանանկի գործ չպատրաստեցին
28 չինեցին։ [18]Ու խոյրը բանակ քիմանէ՝ ու հան-
դերձ ապտրոշները բանակ քիմանէ՝ ու [19]կտա-
ւեղէն անդրաւարտիքները մանուած բանակ
29 քիմանէ, [20]Ու գօտին մանուած բանակ քիմա-
նէ, կապուտակէ, ծիրանագոյնէ և կրկնակի
կարմիրէ՝ նկարագործ [21]— ՏԷրոջը Մով-
սէսին պատուիրածին պէս։
30 [22]Ու սուրբ պատկին թիթեղը զտած ասկիէ
չինեցին, ու անոր վրան կնիք փորագրելու
31 պէս՝ ՍՐԲՈՒԹԻՒՆ ՏԵԱՌՆ դրեցին։ Ու
անոր կապուտակ ժապաւէն մը անցուցին, որ
վերէն խոյրին վրայ դրուի, ՏԷրոջը Մովսէ-
սին պատուիրածին պէս։
32 [23]Ասոնք խոպչելին՝ այսինքն Ժողովքի վրանին
բոլոր գործը լրիցցաւ. և խոպչելի որդիքը
[24]ՏԷրոջը Մովսէսին բոլոր պատուիրածին պէս
33 ըրին։ անանկ ըրին։ Ու խոպչելը Մովսէսին
բերին, վրանը ու անոր բոլոր գործիքները,
անոր ճարմանդները, անոր տախտակները,
անոր նետերը և անոր սիւները ու խոպչել-
34 ները, Ու կարմիր ներկուած խոյի մորթերէն
ծածկոցը, ու թխհաշի մորթերէն եղած ծած-
35 կոցը, և ծածկոց վարագոյրը, Վկայութեան
տապանակը ու անոր ձողերը, և քաւութիւնը,
36 Սեղանը — անոր բոլոր անօթներն ու առաջաւո-
37 րեան հացը, Զուտ [25]աշտանակը իր ճրա-
գեղներով, որոնք կարգաւ դրուած ճրագ-
ներով ու իր բոլոր գործիքներով, և լուսոյ

[1] Գլ. Խ. 6.
[2] Գլ. Խ. 9.
[3] Գլ. Խ. 11.
[4] Գլ. Խ. 12.
[5] Գլ. Խ. 13.
[6] Գլ. Խ. 17. Եզ.
[7] Գլ. Խ. 21.
[8] Գլ. Խ. 23.
[9] Գլ. Խ. 24.
[10] Գլ. Խ. 25.
[11] Գլ. Խ. 28.
[12] Գլ. Խ. 31.
[13] Գլ. Խ. 33.
[14] Գլ. Խ. 33. 40.
[15] Գլ. Խ. 4. 29. Եզ.
[16] Ել. Խ. 18.
[17] Գլ. Խ. 41.
[18] Գլ. Խ. 39.
[19] Գլ. Խ. 36. 37.
[20] Ել. Խ. 42. 43. Գլ. Խ. 40.

38 հղը, եւ ոսկի սեզանը, ու օծման հղը, և անաւ-
չահոտ խունկը, ու խորանին դրանը վարագոյ-
39 րը, Գինձէ սեզանը ու անոր պղինձէ կաղապարն,
անոր ձողերը և անոր բոլոր գործիքները,
40 աւազանը ու անոր խարխոնը, Պրահնին վարա-
գոյրները, անոր սիւներըը ու խարխոնները, և
սրահնին դրանը վարագոյրը, անոր չուաններըը
ու ցիցերը, և խորանին պաշտօնին համար բոլոր
41 սիրը, Սրբարանին մէջ պաշտելու համար
պաշտօնին հանդերձները, ու Ահարոն քահա-
նային սուրբ զգեստները, ու անոր որդւոց
42 զգեստները, որ քահանայութիւն ընեն։ Ան-
ամենայն պէս որ Տէրը Մովսէսին պատուի-
րեց, անանկ ըրին իսրայէլի որդիքը ամէն
գործը։
43 Եւ Մովսէս բոլոր չինուածքին նայեցաւ,
և ահա Տէրոջը պատուիրածին պէս ըրին ան-
անանկ ըրին. և Մովսէս օրհնեց զանոնք։

ԳԼ. Խ

1 Խօսած կը պատուիրէ Մովսէսին որ խորանը կանգնէ։ 9
և օծէ։ 13 ու Ահարոնը և անոր որդիները քահանայ սրբէ։
16 Մովսէս ու պատուիրածները կը կատարէ։ 34 Խորանը
ծածկող ամպը։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Ամսոյն ամենայն առաջին օրը կանգնեա՛ խո-
3 րանը՝ այսինքն ժողովքի վրանը։ Եւ անոր
մէջը դնես վկայութեան տապանակը, ու վա-
4 րագուրովը ծածկես տապանակը։ Եւ սեզանը
ներս բերես, ու անոր վրայ չարուելու հաւերը
չարես։ Ան աշտանակը ներս բերես, ու անոր
5 ճրագները վառես։ Ու վկայութեան տապա-
նակին առջեւը դնես խունկին ոսկի սեզանը,
6 խորանին դրանը վարագոյրը դնես։ Եւ
խորանին՝ այսինքն ժողովքի վրանին դրանը
7 առջեւը ողջակէզի սեզանը դնես։ Եւ ժողով-
քի վրանին ու սեզանին միջտեղը դնես աւա-
8 զանը, ու անոր մէջը ջուր դնես։ Եւ շուրջա-
նակի սրահը կանգնես, ու սրահնին դրանը
9 վարագոյրը դնես։ Եւ օծման հղը առնես,
ու խորանը և անոր մէջը եղած ամէն բաները
օծես. և անոնք ու անոր ամէն անօթները
10 սրբես, որ սուրբ ըլլայ։ Եւ ողջակէզի սեզանը
ու անոր բոլոր գործիքները օծես, ու սեզա-
նը սրբես։ և սեզանը ամենասուրբ պիտի
11 ըլլայ։ Եւ աւազանը ու անոր խարխոնը օծես
12 ու սրբես անոնք։ Եւ Ահարոնը ու անոր որ-
դիքը ժողովքի խորանին դրանը մօտեցընես,
13 ու զանոնք ջրով լուա։ Եւ Ահարոնին հագ-
ցընես սուրբ զգեստները, ու օծես անոնք,
և սրբես անոնք, որ ինծի քահանայութիւն
14 ընեն։ Եւ անոր որդիքն ալ մօտեցընես, ու
15 անանց շապիկներ հագցընես։ Եւ անանց հայրը
օծածիդ պէս՝ օծես զանոնք, որ ինծի քա-
հանայութիւն ընեն. և անանց օծումը իրենց
ազգերուն մէջ յաւիտենական քահանայու-
թիւն համար պիտի ըլլայ։
16 Եւ Մովսէս Տէրոջը իրին բոլոր պատուի-
17 րածին պէս ըրաւ։ անանկ ըրաւ։ Եւ եղաւ
որ երկրորդ տարին՝ առաջին ամսուն առաջին
18 օրը՝ խորանը կանգնուեցաւ։ Եւ Մովսէս կանգ-
նեց խորանը, ու անոր խարխոնները դրաւ,
և անոր սահմանները կանգնեց, ու անոր
19 նիգերը անցուց, ու սիւները կանգնեց։ Եւ
խորանին վրայ տարածեց վրանը, ու վրիքն
վրանին ծածկոցը անոր վրայ դրաւ՝ ինչպէս
20 որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր։ Եւ վկա-
յութիւնը առաւ ու տապանակին մէջը դրաւ։
և ձողերը տապանակին վրայ անցուց, ու վր-
իքն տապանակին վրայ քաւութիւնը դրաւ։
21 Եւ տապանակը խորանին մէջը բերաւ, ու
ծածկող վարագոյրը դրաւ, և վկայութեան
տապանակը ծածկեց, ինչպէս որ Տէրը Մով-
22 սէսին պատուիրեր էր։ Եւ ժողովքի վրանին
մէջ խորանին հիւսիսային կողմը՝ վարագուրին
23 դիմաց դին դրաւ սեզանը։ Եւ անոր վրայ
հարուելու հացերը շարեց Տէրոջը առջեւը,
ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր։
24 Եւ ժողովքի վրանին մէջ սեզանին դիմացը
խորանին հարաւային կողմը դրաւ աշտանակը։
25 Եւ Տէրոջը առջեւը ճրագները վառեց, ինչ-
26 պէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր։ Եւ
ժողովքի վրանին մէջ վարագուրին առջեւը
27 դրաւ ոսկի սեզանը։ Եւ անոր վրայ անուշա-
հոտ խունկ թնդեց, ինչպէս որ Տէրը Մովսէ-
28 սին պատուիրեր էր։ Եւ խորանին դրանը
29 վարագոյրը դրաւ։ Եւ խորանին՝ այսինքն ժո-
ղովքի վրանին դրանը քով ողջակէզին սեզա-
նը դրաւ։ ու անոր վրայ ողջակէզը ու հացի
ընծան մատուց, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին
30 պատուիրեր էր։ Եւ ժողովքի վրանին ու սե-
զանին միջտեղը դրաւ աւազանը, և անոր
31 մէջը լուացուելու համար ջուր դրաւ։ Եւ
Մովսէս ու Ահարոն և անոր որդիքը իրենց
32 ձեռքերը ու ոտքերը անկէ կը լուային։ Ժո-
ղովքի վրանը մտած ատեննին, և սեզանին
մօտենալու ատեննին կը լուացուէին, Կինչպէս
33 որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր։ Եւ խո-
րանին ու սեզանին բոլորտիքը սրահը կանգ-
նեց, և սրահնին դրանը վարագոյրը դրաւ։
Այսպէս Մովսէս գործը լմնցուց։

34 Եւ ասդ մի ծածկեց Մովսէսի վրանը, և
35 Տէրոջը փառքը լցուց խորանը։ Եւ Մովսէս
չէր կրնար մտնել Ժողովքի վրանը, ինչու որ
ամպը անոր վրայ կը կենար, ու Տէրոջը
36 փառքը լեցուցեր էր խորանը։ Եւ Իսրայէլի
որդիքը իրենց բոլոր ճամբորդութիւնացը մէջ
երբոր ամպը խորանին վրայէն վերանար, ելլ-

37 ինէը կը չսկսէին։ Եւ երբ որ ամպը չվերնար,
38 մինչև անոր վերնալու օրը չէին չսկսեր։ Քանզի
ցորեկը Տէրոջը ամպը խորանին վրայ էր, և
գիշերը անոր վրայ կրակ կար, Իսրայէլի բո-
լոր Ժողովուրդին առջեւը իրենց ամէն ճամ-
բորդութեանցը մէջ։

ԳԻՐՔ ՂԵԻՏԱՑԻՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Ընծառներէն, 10 հօտերէն, 14 կամ թռչուններէն ողջակէզ մատուցանելու կանոնները։

1 Եւ Տէրը Մովսէսը, ու Ժողովքի
2 խորանէն խօսեցաւ անոր՝ ըսելով, Խօսէ Իս-
րայէլի որդւոցը ու ըսէ անոնց, Թէ որ ձեզ-
մէ մէկը անասուններէն ընծայ մատուցանե-
լու ըլլայ Տէրոջը, ձեր ընծան արջառներէն
կամ հօտերէն պիտի մատուցանէք։
3 Թէ որ անոր ընծան արջառներէն ողջակէզ
է, արու ռանապատ պիտի մատուցանէ. ու
Ժողովքի խորանին դրանը քով պիտի մա-
տուցանէ անի Տէրոջը առջեւը ընդունելի ըլ-
4 լալու համար։ Ու իր ձեռքը ողջակէզին
գլխուն վրայ պիտի դնէ, ու անի իրեն հա-
ւանութիւն ըլլալու համար Ընդունելի պիտի
5 ըլլայ։ Եւ հզուռարակը պիտի մորթէ Տէրոջը
առջեւը. ու Ահարոնին որդիքը քահանանե-
րը արիւնը պիտի մատկցընեն, և Ժողովքի
խորանին դրանը քով եղած սեզանին վրայ
6 շուրջանակի պիտի սրակեն արիւնը։ Եւ ողջա-
կէզին մորթը պիտի հանէ, ու կտոր կտոր
7 պիտի ընէ։ Եւ Ահարոն քահանային որ-
դիքը սեզանին վրայ կրակ պիտի դնեն,
8 ու կրակին վրայ փայտեր չորեն։ Եւ Ահա-
րոնին որդիքը քահանաները սեզանը եղած
կրակին վրայի փայտերուն վրայ պիտի շա-
9 րեն կտորները, գլուխը ու ճարպը։ Բայց
անոր փորոտիքը ու ոտքերը ջրով պիտի լուայ,
և քահանան պիտի այրէ ամէնը սեզանին վը-
րայ՝ ողջակէզ — Տէրոջը հանուշահոտ պատա-
րագ ըլլալու համար։

10 Եւ թէ որ անոր ողջակէզի ընծան հօտե-
րէն՝ այսինքն ոչխարներէն կամ այծերէն է
11 արու հանապատ պիտի մատուցանէ. Ու ի-
րեն պիտի մորթէ անկից Տէրոջը առջեւը սեզանին
հիւսիսային կողմը. ու Ահարոնին որդիքը
քահանաները սեզանին վրայ շուրջանակի պի-
12 տի սրակեն անոր արիւնը։ Եւ կտոր կտոր պի-
տի ընէ անը գլխովը ու ճարպովը. և քա-
հանան սեզանը եղած կրակին վրայի փայ-
13 տերուն վրայ պիտի շարէ անոնք։ Եւ փորո-
տիքը ու ոտքերը ջրով պիտի լուայ. ու քա-
հանան ամէնը պիտի բերէ ու սեզանին վրայ
այրէ. ասիկա ողջակէզ — անուշահոտ պա-
տարագ մըն է Տէրոջը։
14 Եւ թէ որ ողջակէզի համար Տէրոջը հաւ-
տնեցը ընծան թռչուններէն է, անատնեը
անիկա իր ընծան ռատարաներէն կամ ատա-
15 նին ձագերէն պիտի մատուցանէ։ Եւ քա-
հանան սեզանին մօտ բերէ անը ու անոր
գլուխը փրցնէ, և սեզանին վրայ պիտի
այրէ, ու անոր արիւնը սեզանին հէ քովը
16 քամուի։ Եւ անոր կանատը ու ապրը պի-
տի զատէ, և սեզանին արեւելեան կողմը
17 եղած մոխրատեղը նետէ։ Եւ զանիկա թեւ-
երէն պիտի պատռէ, չառանդ զատելու. ու
քահանան պիտի այրէ զանիկա սեզանին վը-
րայ՝ կրակին վրայի փայտերուն վրայ։ Ռա-
ղջակէզ — անուշահոտ պատարագ մըն է
Տէրոջը։

ԳԼ. Բ

1 Հոգի ընծան բարակ ալիւրի եղով ու խունկով պիտի մատուցուի։ 4 Թոնիքի մէջ։ 5 տապակի մէջ, 7 սաջի մէջ եփուած ընծաներու կերպը։ 13 Բնաւ հոգի ընծայ

* Գլ. ԼԲ. 43. Ղև. ժգ. 3. Թուոց. Բ. 15. 4 Թուոց. Բ. 19. Ղևեռ. Բ. 19. 5 Թուոց. Բ. 19—22. 7 Գլ. ժգ. 21. Թուոց. Բ. 15. 8 Եբր. 4. 12. — Եբր. 7. 4. Ա Պետ. 1. 19. Յայտ. Ա. 5. 9 Ղև. ժգ. 3. գ Թագ. Ը. 31. բ Մնաց. Է. 34. — Թուոց. Բ. 17. ժ. 11. Ղևեռ. Բ. 19. 10 Թուոց. Բ. 19—22. 11 Գլ. ժգ. 21. Թուոց. Բ. 15. 12 Եբր. 13. 11. — Եբր. 9. 22. — Եբր. 10. 28. — Եբր. 12. 24. — Ա Պետ. 1. 2. — Ա Յովհ. Ա. 7. — Յայտ. Ա. 5. — Եբր. 9. 14. — Ա Պետ. 1. 19. 13 Գլ. ժգ. 3. 14 Գլ. Ե. 7. — Եբր. 10. 5. 15 Գլ. Ե. 8. 16 Գլ. Ա. 16. 17 Գլ. ժգ. 3. — Եբր. 10. 10. — Եփես. Ե. 2. — Ա Պետ. Բ. 5. — Յայտ. Ա. 6. — Յայտ. Է. 15. — Յայտ. Ի. 15. Գ Գլ. Ե. 18. 19. 2 Գլ. Ե. 1. 3. 4. 5. 6. Թուոց. Ե. 6. 7. Գլ. Ե. 2

մը առանց ալի պիտի լայար։ 14 Եւ Եթաթայի պատգեհրան
Մատաթիա։

1 Ա Եւ երբոր մէկը Հացի ընծայ մատուցանէ
լու Բլայ Տէրոջը, անոր ընծան բարակ ալիւ
րէ պիտի Բլայ։ ու անոր վրան եղ պիտի
2 Թափէ, և կնդրուկ դնէ վրան։ Եւ Ահարո
նին որդւոցը քահանաներուն պիտի բերէ ան,
ու Հռնան անկէ իր ձեռքը լեցուն անոր բա
րակ ալիւրէն ու եղէն պիտի առնէ բոլոր
կնդրուկին հետ մէկտեղ, և քահանան Յի
շատակի համար անդամին վրայ այրէ Տէրոջը
3 անուշահոտ պատարագ Բլայու համար։ Եւ
Հացի ընծայէն մնացածը Ահարոնին ու անոր
որդւոցը պիտի Բլայ։ Սահիկա ամենասուրբ
պատարագ մըն է Տէրոջը։

4 Եւ Թէ որ Թանրի մէջ եփած հացի ընծայ
մատուցանելու Բլայս, բարակ ալիւրէ եղով
չաղուած անխմոր չօթեր կամ Եղով օծուած
անխմոր լաւաշներ պիտի Բլայ։

5 Եւ Թէ որ քու ընծադ տապակի վրայ
Հացի ընծայ է, բարակ ալիւրէ եղով
6 չաղուած անխմոր պիտի Բլայ։ Կտոր կտոր
պիտի կտրես ան, ու վրան եղ Թափես։
Սահիկա հացի ընծայ է։

7 Եւ Թէ որ քու ընծադ սանի մէջ Հացի
ընծայ է, բարակ ալիւրէ եղով պիտի շի
8 նուի։ Եւ ասոնցմէ չինուած հացի ընծան Տէ
րոջը պիտի բերես, ու քահանային ներկայա
9 ցընես, և ինքը սեղանին մատերցնէ ան։ Եւ
քահանան ընծայէն հանոր յիշատակը պիտի
առնէ, ու սեղանին վրայ այրէ Տէրոջը Հանու
10 շահոտ պատարագ Բլայու։ Եւ Ընծայէն մը
նացածը Ահարոնին ու անոր որդւոցը պիտի
Բլայ։ Սահիկա ամենասուրբ պատարագ մըն է
Տէրոջը։

11 Հացի ընծան՝ որ դուք Տէրոջը պիտի մա
տուցանէք, բնաւ խմորեալ պիտի չընուի։
Քանզի որ պատարագի համար ամէնևին խը
12 մոր կամ մեղր պիտի չայրէք Տէրոջը։ Նուագ
իբրև երախայրի պտուղ ընծայ մատուցանէք
Տէրոջը։ բայց սեղանին վրայ պիտի չայրուին
13 անուշահոտութեան համար։ Եւ քու ամէն
Հացի ընծայիդ Հաղ պիտի դնես, ու քու Հացի
ընծայիդ Քու Աստուծոյդ ուխտին աղը պա
կաս չընես։ Քու ամէն ընծայովդ աղ ալ մա
տուցանես։

14 Եւ Թէ որ առջի պտուղներուն ընծան մա
տուցանելու Բլայս Տէրոջը, Առջի պտուղ
ներուն ընծային համար՝ կրակով բոխրած
Թարմ Հասկերէն ծնծուած ցորեն մատու
15 ցանես։ Եւ անոր վրան եղ պիտի Թափես,
ու կնդրուկ դնես վրան։ ասիկա Հացի ըն
16 ծայ է։ Եւ քահանան անոր ծնծուած ցորե
նէն ու անոր եղէն՝ անոր բոլոր կնդրուկովը
Նանոր յիշատակը պիտի այրէ՝ Տէրոջը պա
տարագ Բլայու համար։

ԳԼ։ Գ

1 Երկաներէն ։ կամ Հասերէն։ ։ Թէ գոհ 11 և Թէ այն
պիտի Մատուցանէ խաղաղաբեան գոհի համար։

1 Եւ Թէ որ անոր ընծան Խաղաղաբեան գոհ
է, երբոր արջառներէն կը մատուցանէ, Թէ
արու Բլայ և Թէ էգ, Տէրոջը առջևը Կանա
2 րան պիտի մատուցանէ ան։ Եւ Իր ձեռքը
իր ընծային Ասոնցէ գլխուն վրայ պիտի
դնէ, ու Ժողովքի խորանին դուռը մորթէ
ան։ և Ահարոնին որդիքը քահանաները սե
ղանին վրայ չորս կողմանի պիտի արկչին արիւ
3 նը։ Եւ խաղաղաբեան գոհէն պատարագ
պիտի մատուցանէ Տէրոջը, այսինքն Փորա
պատին ծածկող ճարպը ու փորոտիքին վրայ
4 եղած բոլոր ճարպը, Եւ երկու երիկամունքը
ու կուշտին վրայ եղած անոնց վրայի ճար
պը և լեարդին Թաղանթը երիկամունքներով
5 մէկտեղ պիտի փրցնէ։ Եւ Ահարոնին որդի
քը սեղանը եղած կրակին վրայի փայտերուն
վրայ ողջակէզին հետ Պիտի այրեն ասանք,
Տէրոջը անուշահոտ պատարագ Բլայու համար։

6 Եւ Թէ որ խաղաղաբեան գոհի համար
Տէրոջը Ոչխարներէն ընծան Հօտերէն է, Թէ
արու Բլայ և Թէ էգ՝ Նանարատ պիտի մա
7 տուցանէ ան։ Թէ որ անիկա իր ընծային հա
մար գառն մատուցանէ, Տէրոջը առջևը պիտի
8 բերէ ան, Եւ ձեռքը իր ընծային գլխուն
վրայ պիտի դնէ, ու Ժողովքի խորանին առջևը
մորթէ ան։ և Ահարոնին որդիքը սեղանին
վրայ չորս կողմանի պիտի արկչին անոր արիւնը։
9 Եւ խաղաղաբեան գոհէն պատարագ պիտի
մատուցանէ Տէրոջը, այսինքն անոր ճարպը ու
բոլոր գմակը Ատակէն փրցնելով, և փորոտի
քը ծածկող ճարպը ու փորոտիքին վրայ եղած
10 բոլոր ճարպը, Եւ երկու երիկամունքը ու
կուշտին վրայ եղած անոնց վրայի ճարպը և
լեարդին Թաղանթը երիկամունքներով մէկ
11 տեղ պիտի փրցնէ։ Եւ քահանան սեղանին
վրայ պիտի ասանք՝ Տէրոջը Պատա
րագ Բլայու համար։

12 Եւ Թէ որ անոր ընծան այծ է, Տէրոջը
13 առջևը պիտի բերէ ան։ Եւ իր ձեռքը անոր

= Գլ. գ. 14. Բ. 17. Թաս. Ժբ. 4.
ե Ելք. Ի. 8. Ղեւ. Ա. 13. գ. 15. իգ. 7. Ես. Խ. 3. Գար. Ժ. 4.
ը Գլ. է. 9. Ժ. 18. Ես. Ա. 13.
ի Ելք. Լ. 37. Թաս. Ժբ. 9.
ա Կար. է. 8. Գաղ. Ա. 9.
ե Ելք. Իբ. 22. Գլ. իգ. 10. 11. Ես. Ա. 11. Ամո. Բ. 13. Կաղ. գ. 6.
ը Գլ. ե. 17. Ցնծ Ամաս. Ժգ. 12. Ամար. Ը. 15. Դան. Ժբ. 21.
թ Գլ. իգ. 10. 14. ժ. 22.
ժ Ես. գ. 1.
ի Հեր. 2.
լ Գլ. է. 11. 29. իբ. 21.
խ Գլ. ա. 3.
ծ Գլ. ա. 4. 5. Ելք. Լբ. 10.
կ Ելք. Լբ. 13. 22. Գլ. գ. 8. 9.
հ Գլ. ը. 12. Ելք. Լբ. 13.
ձ Հեր. 1. Ես.
ղ Ծէզ. ազնուական Տէր. Ես. գ. 3. 17. 21. 23. Իբ. 24. Եզեկ. Իգ. 7. Մտ. 7. 18.
ճ Ծէզ. պատարագէ Տէր.
ղ Հեր. 1. 3. Ես.

դլխան վրայ պիտի դնէ, ու Ժողովքի խորա-
նին առնէր մերթէ ան. և Ահարանին որդիքը
անդանին վրայ շուրջանակի պիտի սրսկին անոր
14 արիւնը։ Եւ անկիա իր ընծայէն պատարագ
պիտի մատուցանէ Տէրոջը, այսինքն փորոտի-
քը ծածկող ճարպը ու փորոտիքին վրայ և-
15 զած բոլոր ճարպը, եւ երկու երիկամունքը
ու կուշտին վրայ եզած անոնց վրայի ճարպը
և լեարդին թաղանթը երիկամունքներով մէկ-
16 տեղ պիտի փրցնէ։ Եւ քահանան անզանին
վրայ պիտի այրէ անոնք, անուշահոտ պատա-
րագ ըլլալու համար. Եամէն ճարպը Տէրոջն
17 է։ Ձեր ազգերուն մէջ ձեր բոլոր բնակարան-
ներուն մէջ Իսրայէլեան կանոն ըլլայ, որ
ոչ ճարպ ուտէք՝ ոչ ալ արիւն։

ԳԼ. Դ

1 Քահանային, 13 Ժողովքին, 22 Իշխանի մը, 27 և հասարակ
Հոգւոյ մը անգիտութեամբ ըրած մեղքին պատարագը։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ, Թէ որ
անձ մը սխալմամբ մեղանչէ, ու Տէրոջը բո-
3 լոր արգիլած բաներուն մէկը ընէ, Թէ որ
օծուած քահանան Ժողովուրդը յանցաւոր
ընելու մեղք մը գործելու ըլլայ, իր գոր-
ծած մեղքին համար Արշաւներէն անարատ
զուարակ մը մեղքի պատարագ մատուցանէ
4 Տէրոջը։ Եւ Ժողովքի խորանին դուռը՝ Տէրո-
ջը առջեւը պիտի բերէ զուարակը, ու իր ձեռքը
զուարակին գլխուն վրայ դնէ, և Տէրոջը
5 առջեւը մորթէ զուարակը։ Եւ օծուած քա-
հանան Ժզուարակին արիւնէն պիտի առնէ ու
6 Ժողովքի խորանը բերէ։ Եւ քահանան իր
մատը արիւնը պիտի թաթխէ, ու Տէրոջը
առջեւը՝ սրբարանին վարագուրին առջեւը ե-
7 թը անգամ սրսկէ արիւնէն։ Եւ քահանան
արիւնէն դէ Ժպիտի դնէ Տէրոջը առջեւը
անուշահոտ խունկի սեղանին եղկերնելուն
վրայ, որ Ժողովքի խորանին մէջն է. ու զուա-
րակին Հոգւոյ Ժբոլոր արիւնը Ժողովքի խո-
րանին դրանը փոս եզած աղջակէզի սեղանին
8 յատակը պիտի։ Եւ մեղքի պատարագ եզած
զուարակին բոլոր ճարպը՝ այսինքն փորոտի-
քը ծածկող ճարպը ու փորոտիքին վրայ
9 եզած բոլոր ճարպը անկէ պիտի վերցնէ. Եւ
երկու երիկամունքը ու կուշտին վրայ եզած
անոնց վրայի ճարպը և լեարդին վրայի թա-
ղանթը երիկամունքներով մէկտեղ պիտի
10 փրցնէ, Ժնաղագրեան զոհին արջառէն
փրցուելուն պէս. և քահանան աղջակէզի սե-
11 զանին վրայ պիտի այրէ անոնք։ Ժեւ զուա-
րակին մորթը ու անոր բոլոր մարմը գլխովը
ու ոտքերովը, և անոր փորոտիքը ու պղրը,
12 Այսինքն բոլոր զուարակը բանակին դուրս
դին մաքուր տեղ մը Ժմոխրը թափուած տեղը
պիտի հանէ, և Ժփայտերու վրայ կրակով
այրէ ան. մոխրը թափուած տեղը պիտի։
13 Եւ Ժե որ Իսրայէլին բոլոր Ժողովքը Ժոչ-
գիտնալէն սխալին», ու Տէրոջը բոլոր
արգիլած բաներէն մէկը ընելով յանցաւոր
14 ըլլան, երբոր խնդրուի ան բան մեզքը-
նին, Ժողովքը մեղքի պատարագի համար
արջառներէն զուարակ մը պիտի մատուցանէ.
ու Ժողովքի խորանին առջեւը բերէ անոկա,
15 Եւ Ժողովքին ծերերը Ժիրենց ձեռքերը զուա-
րակին գլխուն վրայ պիտի դնեն Տէրոջը առ-
ջեւը. ու զուարակը Տէրոջը առջեւը պիտի
16 մորթուի։ Եւ օծուած քահանան զուարա-
կին արիւնէն Ժողովքի խորանը պիտի բերէ,
17 Եւ քահանան իր մատը արիւնը պիտի թաթ-
խէ, ու Տէրոջը առջեւը՝ վարագուրին առ-
18 ջեւը եօթը անգամ պիտի։ Եւ արիւնէն Ժիւ
Ժողովքի խորանին մէջ Տէրոջը առջեւը եզած
սեզանին եղկերնելուն վրայ պիտի դնէ. ու
Հոգւոյ բոլոր արիւնը՝ Ժողովքի խորանին դը-
րանը փոս եզած աղջակէզի սեզանին յա-
19 տակը պիտի։ Եւ անոր բոլոր ճարպը պի-
տի վերցնէ անկէ, ու սեզանին վրայ այ-
20 րէ։ Եւ Ժմեղքի պատարագ եզած զուարա-
կին ինչպէս որ ըրաւ, ասոր զուարակին ալ
անոնկ պիտի ընէ. Ժու քահանան անոնց հա-
մար քաւութիւն ընէ, ու անոնց Ժեղքերնին
21 ըլլայ։ Եւ բանակէն դուրս պիտի հանէ զուա-
րակը, ու ինչպէս որ առջի զուարակը այրեց,
ասոնց ալ անոնկ պիտի այրէ. Ժողովքին համար
մեղքի պատարագ մըն է ասոր։
22 Երբոր իշխան մը մեղք գործելու ըլլայ, ու
իր Տէր Աստուծոյն արգիլած բաններէն մէկը
23 Ժսխալմամբ ընելով յանցաւոր ըլլայ, Ժեթէ որ
իր ըրած մեղքը իրեն ծանուցուի, իրեն հա-
մար այծեղէն արու անարատ նոխազ մը ընծայ
24 պիտի բերէ. Եւ Ժիր ձեռքը նոխազին գլխուն
վրայ պիտի դնէ, ու զանիկա Տէրոջը առջեւը
ողջակիզին մորթուելու տեղը մորթէ. մեղքի
25 պատարագ մըն է ասոր։ Եւ քահանան մեղքի
պատարագին արիւնէն իր մատովը պիտի առ-
նէ, ու աղջակէզի սեզանին եղկերնելուն վրայ
պիտի դնէ, և անոր Հոգւոյ արիւնը աղջակէզի
26 սեզանին յատակը թաթխէ. Եւ անոր բոլոր

Ճարպը խաղաղութեան զոհին Տէրոջ պէս անդրանիկ վրայ պիտի այրէ։ Ու քահանան անոր մեղքին համար քաւութիւն ընէ, և Թողութիւն ըլլայ անոր։

27 Ու Թէ որ երկրին ժողովուրդէն մէկը անգիտութիւնէ՝ ու Տէրոջ պղծութիւն ընելով անմաքուր ըլլայ, ու իր ըրած մեղքը իրեն ծանուցուի, իր ըրած մեղքին համար իր ընծան այծէրէն անարատ

29 էգ այծ մը պիտի բերէ ու իր ձեռքը մեղքի պատարագին գլխուն վրայ պիտի դնէ, ու մեղքի պատարագ եղած տեղը զոհակեզ

30 Ներսուն հնոցը մերթի։ Ու քահանան իր մատովը անոր արիւնէն պիտի առնէ, ու զոհակեզի սեղանին եղջիւրներուն վրան դնէ, և ճաշը բոլոր արիւնը սեղանին յատակը թա-

31 փի։ Ու անոր բոլոր ճարպը խաղաղութեան զոհին ճարպը վերցուելուն պէս պիտի վերցնէ։ ու քահանան պիտի այրէ անիկա սեղանին վրայ՝ անոյշ հոտի համար Տէրոջ առջեւը։ Ու քահանան անոր համար քաւութիւն ընէ,

32 ու անոր Թողութիւն պիտի ըլլայ։ Ու Թէ որ մեղքի պատարագի համար գառն մատուցանելու ըլլայ, անարատ էգ մը պիտի բերէ։

33 Ու իր ձեռքը մեղքի պատարագին գլխուն վրայ պիտի դնէ, ու զոհակէզներուն մերթուելու տեղը մեղքի պատարագի համար մերթէ

34 ան։ Ու քահանան իր մատովը մեղքի պատարագին արիւնէն պիտի առնէ, ու զոհակեզի սեղանին եղջիւրներուն վրան դնէ։ և ճաշը

35 բոլոր արիւնը սեղանին յատակը թափէ։ Ու խաղաղութեան զոհէն գառին ճարպը վերցուելուն պէս՝ ասոր բոլոր ճարպը պիտի վերցնէ։ ու քահանան սեղանին վրայ պիտի այրէ ան՝ Տէրոջ պատարագներուն հետ։ Ու քահանան անոր ըրած մեղքին համար քաւութիւն ընէ, ու Թողութիւն ըլլայ անոր։

Գլ. Ե

1 Ու Թէ որ անձ մը մեզանչէ, ու երդումի ձայնը լսելով վկայ ըլլայ, կամ բանը տեսած ըլլայ կամ գիտցած, Թէ չյայտնէ, իր չարա-

2 ցանքը պիտի կրէ։ կամ հպած մը անմաքուր բանի մը կամ անմաքուր գազանի մը դիին կամ անմաքուր անասունի մը դիին կամ ան-

մաքուր սողունի մը դիին դպչելու ըլլայ, Թէպետև չգիտնալով, անիկա անմաքուր ու-

3 ՚նայնպէս՝ ումէ՛ն ումէ՛ն կամ հպումով ան-մաքրութեան՝ որ և իցէ պիտի բնազ անմաքրութեան դպչելու ըլլայ չգիտնալով, ինքը ան գիտցած ատենը յանցաւոր պիտի ըլլայ։

4 կամ անձ մը՝ հարիւք կամ Թարիւք բնելու համար բերնովը անխոհեմութիւն դրուցելով՝ որ-դան բնելու ըլլայ, (ինչպէս որ մարդիկ երդումով անխոհեմութիւն կը դրուցեն,) Թէ որ չգիտնալով ըլլայ, ինքը ան գիտցած ատենը անոնց

5 մէկուն մէջ յանցաւոր պիտի ըլլայ։ Ու Թէ որ ան բաներէն մէկուն մէջ յանցաւոր ըլլայ, անոր համար երբ մեղք գործելը խոստովանի։

6 Ու իր ըրած մեղքին համար իր յանցանքին պատարագը՝ հօտերէն էգ մը, այսինքն էգ գառնուկ մը կամ այծերէն էգ ոչ մի մեղքի պատարագի համար պիտի բերէ Տէրոջը։ ու քահանան քաւութիւն ընէ անոր իր մեղքին համար։

7 Ու Թէ որ ոչխար կամ այծ բերելու կարող չըլլայ, իր ըրած յանցանքին համար Երկու տատրակ կամ ազաւնիի երկու ձագեր պիտի բերէ Տէրոջը, մէկը մեղքի պատարագ,

8 և մէկալը ողջակէզ ըլլալու համար։ Ու քահանային պիտի բերէ զանոնք, ու անիկա նախ պիտի մատուցանէ մէկը՝ որ մեղքի պատարագ է, և անոր գլուխը իր վիզէն չպատռի

9 լով փրցնէ։ Ու մեղքի պատարագին արիւնէն սեղանին կողքին վրայ պիտի սրսկէ, ու մնացած արիւնը սեղանին յատակը պիտի քա-

10 մուի։ Ասիկա մեղքի պատարագ է։ Ու մէկալը Երան օրինի ողջակէզ պիտի բնէ։ Ու քահանան անոր քաւութիւն ընէ իր ըրած մեղքին համար, և անոր Թողութիւն ըլլայ։

11 Ու Թէ որ երկու տատրակ կամ ազաւնիի երկու ձագեր բերելու կարող չըլլայ, անանկը մեղք գործողը իր ընծային համար արդամ մը ստանելորդ մասը բարակ ալիւր պիտի բերէ մեղքի պատարագի համար։ Ոչ անոր վրայ ձէթ պիտի դնէ, ոչ ալ վրան կնդրուկ դնէ։

12 Քանզի որ մեղքի պատարագ է ան։ Ու քահանային պիտի բերէ ան, ու քահանան անկէ իր ձեռքը լեցուն անոր յիշատակին համար առնէ, ու սեղանին վրայ այրէ Տէրոջը պատարագներուն հետ։ Մեղքի պատարագ է ան։

13 Ու քահանան քաւութիւն պիտի ընէ անոր՝ ան բաներուն մէկուն մէջ ըրած մեղքին համար, ու անոր Թողութիւն ըլլայ։ և ճաշը հացին ընծային պէս քահանային պիտի ըլլայ։

14 Ու Տէրոջը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,

ա. Գլ. գ. 5։
բ. Հմր. 20։ Թես. Ժէ. 28։
գ. Հմր. 21։ Թես. Ժէ. 27։
դ. Հմր. 23։
ե. Հմր. 4. 24։
զ. Գլ. գ. 3։
է. Գլ. գ. 14։
ը. Եզ. ԽԲ. 18։ Գլ. 9։
թ. Հմր. 17։ Գլ. ե. 15։ Ժէ. 16։ ԺԹ. 9։ Ե. 17։ Թես. Բ. 13։
ժ. Գլ. ժա. 24. 28. 31. 33։ Թես. ԺԲ. 11։
ժա. Գլ. ե. 10։
ժբ. Հմր. 17։
ժգ. Գլ. ԺԶ. Ժէ. 2։
ժդ. Տես՝ Ա Թես. գ. 13։ Գլ. 9։
ժե. Գլ. ե. 21։ Եբր. Ժ. 29։
ժզ. Գլ. ե. 1։
ժէ. Գլ. ե. 17։
ժը. Գլ. ԺԶ. Ժէ. 2։
ժթ. Տես՝ Ա Թես. գ. 13։ Գլ. 9։
ի. Գլ. ե. 14։
իա. Գլ. ե. 15։
իբ. Գլ. ե. 7։ 16։ 20։ 24։
իգ. Թես. Ե. 12։
իդ. Գլ. ԺԶ. ե. 11։
իե. Գլ. ե. 18։
իզ. Գլ. ե. 15։
իէ. Գլ. ե. 7։ 16։ 20։
իը. Տես՝ գլ. ե. 14։
իթ. Գլ. ե. 18։
լ. Գլ. ե. 25։
լա. Գլ. ե. 26։
լբ. Գլ. ե. 2։

15 Թէ որ անձ մը յանցանք մը ընէ ու սխալմամբ Տէրոջը սուրբ բաներուն մէջ մեղք գործէ, իր յանցանքի պատարագին համար Տէրոջ բարիներն սիկղին համեմատ՝ ոչ արժեցուցածիդ չափ սիկղի արծաթով Տաճարին անասունը բառ խոյ մը պիտի բերէ Տէրոջը։ Եւ սուրբ բաներուն մէջ իր բրած վնասը պիտի հատուցանէ, ու անոր վրան հինգերորդ մաս մըն ալ աւելցնէ, և քահանային տայ ան. ու քահանան յանցանքի պատարագին խոյովը քաւութիւն ընէ անոր, և Թողութիւն ըլլայ անոր։

17 Եւ Թէ որ ոանձ մը մեզանէ, ու Տէրոջը բոլոր արդիւնած բաներէն մէկը ընէ, Չիէ և անգիտանալուն, Անիկա յանցաւոր է, ու 18 իր անօրէնութիւնը պիտի կրէ։ Եւ քու արժեցուցածիդ պէս՝ յանցանքի պատարագին համար Տաճարէն Տանասուն խոյ մը պիտի բերէ քահանային. ու քահանան անոր համար քաւութիւն պիտի ընէ՝ անոր անգիտանալուն համար. և անոր Թողութիւն պիտի ըլլայ։ Ա՛ս յանցանքի պատարագ է. Հանիկա անշուշտ յանցաւոր եղած է Տէրոջը առջեւը։

ԳԼ. Զ

1 Գիտաբնակը գործած մեղքի համար յանցանքի պատարագը։ 8 Ողջակիզին։ 14 ու հացի ընծային համար։ 19 Քահանայի օրհնութեան համար Տաճարէն պատարագը։ 24 մեղքի պատարագին համար։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով, 2 Թէ որ անձ մը մեզանէ, ու Տէրոջը դէմ յանցանք մը ընէ, և իր դրացիին Տաւատքին խօսք Տաւատքի մը համար՝ կամ իր ձեռքը յանձնուած բաներ մը համար՝ և կամ յափշտակած բաներ մը համար, կամ չիր դրացիին 3 խարդախութիւն ընելու ըլլայ, կամ կորսուած բան մը գտնէ, և ստրանալով Տաւատ տերը երդում ընէ, բոլոր սա բաներուն մէկ կուն մէկ որ մարդ կրնայ ընել, մեզանելու 4 ըլլայ։ Անոնցմէ մեղք գործելուն ու յանցաւոր ըլլալուն համար՝ բռնութեամբ յափշտակած բանը՝ կամ խարդախութեամբ առած բանը՝ կամ իրեն յանձնուած աւանդը՝ 5 կամ գտած կորսուած նմ պիտի տայ. կամ ամէն բան որուն համար ստէպ երդում ըրած է, անկիա բնաւ Տպիտի հատուցանէ, ու անոր վրայ հինգերորդ մաս մը աւելցնէ, և իր յանցանքի պատարագին օրը՝ 6 որու որ կը վերաբերի՝ անոր պիտի տայ, և իր յանցանքի պատարագը Տէրոջը պիտի բերէ, այսինքն հօտէրէն Տանասուն խոյ մը՝ քու արժեցուցածիդ համեմատ քահանային դէմ 7 Տէրոջը առջեւը. և ինչ բանի համար որ յանցանք բրած է, Թողութիւն պիտի ըլլայ անոր։

8 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով, 9 Պատուիրէ Ահարոնին ու անոր որդւոցը և ըսէ, Ողջակիզին օրէնքը սա է. ողջակէզը բոլոր գիշերը մինչև առաւօտ սեզանը եղած կրակին վրայ պիտի ըլլայ, ու սեզանին կրակը 10 Տետ անոր մէջ վառած պիտի մնայ։ Եւ քահանան իր քմանէ պատմուճանը պիտի հագնի, ու Տ քմանէ վարտիքը մարմինին վրայէն հագնի, և կրակով սպրսած ողջակիզին մնիքը սեզանին վրայէն պիտի վերցնէ, ու Տնոյա 11 նին քովը դնէ. և Տր զգեստները պիտի հանէ, և ուրիշ զգեստներ հագնի. ու մխրճը բանակէն դուրս Տմաքուր տեղ մը պի 12 տի հանէ. Եւ սեզանին վրայի կրակը անոր մէջ Տետ վառած պիտի ըլլայ — պիտի չմարի. և քահանան ամէն առաւօտ անոր վրայ փայտեր սպրէ, ու անոր վրան ողջակէզը շարէ, և անոր վրան Խաղաղութեան զոհերուն 13 ճարպը պիտի սպրէ. կրակը սեզանին վրայ միշտ վառած պիտի ըլլայ — պիտի չմարի։

14 Եւ Հացի ընծային օրէնքը սա է. Ահարոնին որդիքը պիտի մատուցանեն անիկա Տէ 15 րոջը առջեւը սեզանին առջեւն։ Եւ իր ձեռքը լեցուն անկէ՝ այսինքն հացի ընծային բարակ ալիւրէն ու անոր եղէն՝ և հացի ընծային վրայ եղած բոլոր կնդրուկը պիտի վերցնէ, և անոր յիշատակը սեզանին վրայ անոյշ հոտ 16 ու համար սպրէ Տէրոջը։ Եւ Ահարոնի մնացածը Ահարոն ու անոր որդիքը պիտի ուտեն. անխմոր հացով Տրեւէջ սուրբ տեղը պիտի ուտուի ան. Ժողովքի խորանին սրահին մէջ 17 ուտեն ան։ Խմորով պիտի չթխուի. Իմ պատարագներէս Տուրս ան՝ իրենց բաժին ըլլալու. Ասիկա մեղքի ու յանցանքի պա 18 տարագներու պէս ամենասուրբ է։ Ահարոնի որդւոցը բոլոր արուները պիտի ուտեն ան. Տէրոջը պատարագներէն՝ ձեր ազգերուն մէջ Յաւիտենական կանոն ըլլայ սա. Ամէն անոնց դպղողը սուրբ ըլլայ։

19 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով, 20 Ահարոնին ու անոր որդւոցը օծուելու օրը

1 Գլ. իբ. 14։
2 Եր. 13։ Գլ. իե. 22։
3 Եզր. ժ. 19։
4 Գլ. ղ. 1. իբ. 14։ իե. 13։ 21։ 27։ 31։ Թուա. ե. 7։
5 Գլ. գ. 16։
6 Գլ. գ. 2։
7 Եզր. 11։ Գլ. ժ. 8։
8 Գլ. ժբ. 11։ Գոր. 13։ 22։ 27։ Պտղ. ժբ. 11։ Դատ. ժբ. 19։
9 Հմր. 1. 8։
10 Հմր. 15։
11 Հմր. 16։
12 Եզր. ժ. 8։
13 Գլ. ժ. 8։
14 Գլ. ե. 6։
15 Գլ. ժ. 11։ Գոր. 8։ Գլ. ե. 16։ Թուա. ե. 8։ Գլ. ժբ

ՙՏէրոջը մատուցանելու զոհերին աս է. Արդ-
դարեան տասներորդ մասը բարակ ալիւր ամէն
օր հացի ընծայի համար զԱհա՛ռոնէ, կէսը
21 առաւօտուն ու կէսը իրիկուընը. Տապակի մէջ
եփելու համար ելով պիտի շինուի. ՚բաղադրեալ
պիտի բերես այն, և հացի ընծային եփած կտո-
րատուածները անոյշ հոտի համար Տէրոջը պի-
22 տի մատուցանես. Եւ իր որդիներէն վեր ան-
ձը օծուելու քահանան պիտի մատուցանէ այն.
օրէնք Տէրոջը յաւիտենական կանոն ըլլալով՝
23 ՚բոլորովին պիտի այրուի. Եւ քահանային
ամէն հացի ընծան բոլորովին պիտի այրուի,
պիտի չուտուի.
24 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
25 խօսէ Ղևտացւոց ու անոր որդւոցը և ըսէ,
՚Մեղքի պատարագին օրէնքը աս է. Ողջա-
կիզելին մորթուած տեղը պիտի մորթուի մեղ-
քի պատարագը Տէրոջը առջևը. ՚սա սուրբ ա-
26 տրբ է. ՚Մեղքի պատարագը մատուցող
քահանան պիտի ուտէ այն. ՚սուրբ տեղը՝ ժո-
27 ղովքի խորանին սրահը պիտի ուտուի. ՚Ինչ
որ անոր միսին դպչի սուրբ պիտի ըլլայ. և
թէ որ անոր արիւնէն հանդերձի մը վրայ
ցաթիկ, սուրբ տեղը պիտի լուսա՛ն՝ որուն
28 վրայ ցաթիկը էր. Եւ հոգ ամանը՝ որուն մէջ
եռացուցած է — հող, ՚պիտի կոտրուի. ու
թէ որ պղնձէ ամանի մէջ եռացուցած ըլ-
29 լայ, պիտի չփայի ու չըռայ լուացուի. ՚Քահա-
նայից բոլոր արուները պիտի ուտեն անիկա.
30 ՚սա ամենասուրբ է. ՚Եւ ամէն մեղքի պատա-
րագը՝ որուն արիւնէն ժողովքի խորանը կը
բերուի սուրբ տեղին մէջ քաւութիւն ընելու
համար, պիտի չուտուի, կրակով պիտի այ-
րուի.

ԳԼ. Է

1 Կանոն յանցանքի պատարագին. 11 և խաղաղութեան զոհին. 12 թէ շնորհակալութեան համար ըլլայ. 16 թէ ուխտ. և թէ կամաւոր ընծայի համար. 22 ճարպ չի ուտուիր ոչ ալ արիւնէն խառնուիը.

1 Եւ ՚յանցանքի պատարագին օրէնքը աս է.
2 ՚սա ամենասուրբ է. ՚Ողջակիզը մորթուած
տեղերուն յանցանքի պատարագը պիտի մոր-
թուին, և անոր արիւնը անոնց վրայ շուրջ
3 չնաւակի պիտի սրսկի. Եւ անկէ ՚բոլոր ճարպը՝
պոչին դիմացը ծածկող ճար-
4 պը երկուքին դիմացը ծածկող ճար-
պը երկուքին երիկամունք-
քը ու կռչոին վրայ եղած անոնց վրայի
ճարպը և լեարդին վրայի թաղանթը երի-
5 կամունքներով միասին պիտի փրցնէ. Եւ

քահանան անոնցմէն վրայ պիտի այրէ ատոնք՝
Տէրոջը պատարագ ըլլալու. ասիկա յան-
6 ցանքի պատարագ է. ՚Քահանայից ամէն
արուն պիտի ուտէ ան. սուրբ տեղը պիտի
7 ուտուի, հաւասար համեմատութիւն է. Մեղքի պա-
տարագը ինչպէս որ կ'ըլլայ, ՚յանցանքի պա-
տարագն ալ անանկ ըլլայ. անոնց օրէնքը
միևնոյն է. անով քաւութիւն ընող քահանային
8 պիտի ըլլայ ան. Եւ քահանայ մը որ ամէն
ողջակիզը կը մատուցանէ, ան քահանան իր
մատուցած ողջակիզին մորթը իրեն պիտի
9 առնէ. Եւ ՚բոլոր թոնրերի մէջ եփուած՝ ու
բոլոր սեղի մէջ և տապակի վրայ շինուած
հացի ընծան, զանիկա մատուցանող քահա-
10 նային պիտի ըլլայ. Եւ ամէն եղով շաղուած
կամ †առանց եղի՝ հացի ընծան Ահարոնին
բոլոր որդւոցը պիտի ըլլայ. ամէն մէկուն
բաժինը հաւասար պիտի ըլլայ.
11 Եւ ՚Տէրոջը մատուցանելու խաղաղութեան
12 զոհին օրէնքը աս է. Թէ որ շնորհակալու-
թեան համար մատուցանէ ան, անասունը շնոր-
հակալութեան զոհին հետ եղով շաղուած ան-
խմոր չօթեր ու ՚եղով օծուած անխմոր լա-
ւաչներ և բարակ ալիւրէ եղով շաղուած՝ բա-
13 զադրեալ չօթեր պիտի մատուցանէ. Շնորհա-
կալութեան համար եղած իր խաղաղութեան
զոհին չօթերէն զատ՝ †խմորեալ հացէ ընծայ
14 մը պիտի մատուցանէ. Եւ անկէ ամէն մէկ
ընծաներէն մէկ հաս բարձրացնելու ընծայ
պիտի մատուցանէ Տէրոջը. և ասիկա խաղա-
ղութեան զոհին արիւնը սրսկող քահանային
15 պիտի ըլլայ. Եւ շնորհակալութեան համար՝
իր ՚խաղաղութեան զոհին միսը մատուցած
օրը պիտի ուտուի. անկէ մինչև առաւօտ չմնայ.
16 Եւ †թէ որ իր ընծան ուխտի համար է կամ
կամաւոր զոհ է, զոհը մատուցած օրը պիտի
ուտուի, ու մնացածը հետևեալ օրը պիտի
17 ուտուի. Եւ զոհին միսէն երրորդ օրուան
18 մնացածը կրակով այրուի. Եւ թէ որ երրորդ
օրը իր խաղաղութեան զոհին միսէն ուտուե-
լու ըլլայ, ընդունելի պիտի չըլլայ, ոչ ալ
անիկա մատուցողին հաշուի պիտի սեպուի.
Պղծութիւն պիտի ըլլայ, ու անկէ ուտող
19 անձը իր անօրէնութիւնը պիտի կրէ. Եւ ամէն
†անմաքուր բանի դպած միսը պիտի չու-
տուի, կրակով պիտի այրուի. սակայն ամէն
մաքուր եղող պիտի ուտէ խաղաղութեան զոհը.
20 միսէն. Բայց այն անձը՝ որ իր անմաքրու-
թիւնը իր վրան ունենալով, Տէրոջը խաղա-
ղութեան զոհէն միս ուտէ, այն անձը իր ժո-

1 Եզ. իթ. 2.
2 Եզ. ժգ. 36.
3 Կող. գ. 3.
4 Եզ. գ. 3.
5 Եզ. իթ. 22.
6 Գկ. գ. 2. ե.
7 Գկ. գ. 8. ե.
8 Եզ. ա. 3. 5. 11. գ. 24. 29. 33.
9 Ելմ. իթ. 17. Գկ. իա. 22.
10 Ելմ. իթ. 21. լ. 23.
11 Գկ. ա. 3. 5. 11. գ. 24. 29. 33.
12 Ելմ. իթ. 21. Գկ. ժ. 17. 19. Թուոց. ժբ. 9. 10. Եզեկ. իդ. 23.
13 Ելմ. իթ. 22. Գկ. ա. 16. Թուոց. ժե. 9. 10.
14 Գկ. ա. 16. 17. 18. Թուոց. ժբ. 9. 10.
15 Գկ. ե. 3.
16 Գկ. ա. 2. 3. 11. գ. 24. 29. 33.
17 Գկ. գ. 8. 9. 10. 14. 15. 16. գ. 8. 9. Եզ. իթ. 15.
18 Գկ. ե. 3.
19 Գկ. ե. 2. 3. Թուոց. ժբ. 9. Եզեկ. իդ. 23.
20 Եզր. չորդ.
21 Գկ. գ. 1. իբ. 15. 21.
22 Գկ. ե. 2. Թուոց. ժբ. 14.
23 Գկ. ա. 3. 5. 11. գ. 24. 29. 33.
24 Ելմ. իթ. 21. Գկ. ժ. 17. 19. Թուոց. ժբ. 9. 10. Եզեկ. իդ. 23.
25 Գկ. ա. 3. 5. 11. գ. 24. 29. 33.
26 Ելմ. իթ. 21. Գկ. ժ. 17. 19. Թուոց. ժբ. 9. 10. Եզեկ. իդ. 23.
27 Գկ. գ. 7. 11. 18. 19. 21. ժ. 18. ժգ. 27. Եբր. ժգ. 11.
28 Ելմ. ա. 27. Գկ. ժ. 1—7.
29 Գկ. ե. 12. ժ. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. Եզր. ժ. 33. ժե. 12. Գկ. գ. 17. 22. Թուոց. իե.

21 զոմբդէն պիտի կերցուի։ Եւ ամէն տեղ անհաւատ բաներ մի՛ խմդրուր անհաւատ բաներ մի՛ խնդրուր անհաւատ բաներ մի՛ խնդրուր անհաւատ բաներ մի՛ խն

Մովսէս արիւնը առաւ, ու իր մատովը սեղանին եղկերնեաւն վրայ դնելով չուրջանակի, մնացրեց սեղանը. ու արիւնը սեղանին յատակը թափեց, և անոր վրայ քաւութիւն ընելու
16 համար սրբեց անոնց. Ու փորոտիքին վրան եղած բոլոր ճարպը, և լյարդին թաղանթը, ու երկու երիկամունքը, և անոնց ճարպը առաւ, ու Մովսէս սեղանին վրայ այրեց ամանոր։
17 Բայց զուարակը, այսինքն անոր մորթը և միսը ու անոր աղբը, բանակին դուրսի դին կրակով այրեց, Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս։
18 Ու ոչխարկէրին խոյը մատուցաւ. և Ահարոն ու անոր որդիքը իրենց ձեռքերը խո-
19 յին գլխուն վրայ դրին. Ու մորթեց ամանոր։ և Մովսէս չուրջանակի սեղանին վրայ սրսկեց
20 արիւնը. Ու խոյը կտոր կտոր բրաւ. ու Մովսէս այրեց գլուխը և կտրուկները ու ճար-
21 պը. Ու փորոտիքը ու ոտքերը ջրով լուացին. և Մովսէս բոլոր խոյը սեղանին վրայ այրեց. ասիկա ողջակէզ — անուշահոտ պատարագ մըն էր Տէրոջը, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեց։
22 Ու մատուցաւ միւկալ խոյը, այսինքն օրհնութեան խոյը. և Ահարոն ու անոր որդիքը իրենց ձեռքերը խոյին գլխուն վրայ դրին.
23 Ու մորթեց ամանոր։ ու Մովսէս անոր արիւնէն առաւ, և Ահարոնին աջ ականջին ըլիակին վրայ, ու անոր աջ ձեռքին մեծ մատին վրայ, և անոր աջ ոտքին մեծ մատին վրայ դրաւ։
24 Ու Ահարոնին որդիքը մատուցաւ, ու Մովսէս արիւնէն անոնց աջ ականջներուն ըլիակներուն վրայ, և անոնց աջ ձեռքերուն մեծ մատներուն վրայ, ու անոնց աջ ոտքերուն մեծ մատներուն վրայ դրաւ. և Մովսէս սեղանին վրայ չուրջանակի սրսկեց արիւնը։
25 Ետ Ու ճարպը, գմիսը, ու փորոտիքին վրան եղած բոլոր ճարպը, և լյարդին թաղանթը, ու երկու երիկամունքը, և անոնց ճար-
26 պը, ու աջ կիսագը առաւ. Ու Տէրոջը առջևը եղած անխմոր հացի սակաւէն անխմոր չօթ մը, եղով հացի չօթ մը ու լաւաշ մը առաւ, և ճարպերուն վրայ ու աջ գաւին վրայ դը-
27 րաւ. Ու ամէնը Ահարոնին ու անոր որդւոցը ձեռքը դնելով՝ զանոնք Տէրոջը ա-
28 ջեր երերցնելու բնծայ մատուցց Ու Մովսէս անոնց ձեռքէն առաւ զանոնք, ու սեղանը եղած ողջակէզին վրայ այրեց. ասոնք օրհնութեան համար անուշահոտ պատարագ
29 էին Տէրոջը. Ու Մովսէս երբուժը առաւ, ու Տէրոջը առջևը երերցնելու բնծայ մատուց. ասիկա օրհնութեան խոյէն Մովսէսին բաժին եղաւ, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրա-
30 ծին պէս։ Ետ Մովսէս օծման եղէն ու սեղանին վրան եղած արիւնէն առնելով՝ Ահարոնին վրայ — անոր հանդերձներուն վրայ՝ և անոր հետ անոր որդւոցը վրայ ու անոր որդւոցը հանդերձներուն վրայ սրսկեց. և Ահարոնը — անոր հանդերձները՝ և անոր հետ անոր որդիքը ու անոր որդւոցը հանդերձները սրբեց։
31 Ետ Մովսէս բաւ Ահարոնին ու անոր որդւոցը. Միսը ժողովքի խորանին դրանը քով եփացուցէք, և հոն օրհնութեան սակաւին միչ հացերովը կերէք զանիկա, ինչպէս որ ինծի պատուիրուեցաւ՝ ըսելով թէ Ահարոն ու
32 անոր որդիքը պիտի ուտեն զանոնք. Ու միսէն ու հացէն աւելցածը կրակով այրեցէք.
33 Ու եօթը օր ժողովքի խորանին դուռը մի ելլէք, մինչև ձեր օրհնութեան օրերուն վերջին օրը. Ինչու որ ձեր օրհնութիւնը եօ-
34 թը օր կ'ըլլայ՝ Ըստ ինչպէս որ Տէրը այսօր եղածին պէս ձեզի համար քաւութիւն ընելու՝ Տէրը հրա-
35 մայեր ըրաւ Ըստ ընել. Ուստի ցորկը ու գիշերը եօթը օր ժողովքի խորանին դրանը քով պիտի նստիք, ու Տէրոջը պահպանութիւնը պիտի ընէք՝ որ չմեռնիք. քանզի
36 ասանկ պատուիրուած է ինծի Տէրոջմէ. Ու Ահարոն ու անոր որդիքը Տէրոջը Մովսէսին ձեռքովը պատուիրած ամէն բաները ըրին։

ԳԼ. Թ

1 Ա Ահարոնի հատուած առջի պատարագները իրեն համար ու ժողովուրդին համար. 8 Մեղքի պատարագը. 12 ու իրեն համար հատուած ողջակէզը. 15 ժողովուրդին համար եղած պատարագները. 23 Մովսէս ու Ահարոն ժողովուրդը կ'օրհնեն. 24 Տէրոջմէ կրակ կու գայ սեղանին վրայ.

1 Ե ւ եղաւ որ ութերորդ օրը Մովսէս կանչեց Ահարոնը ու անոր որդիքը և Իսրայէլի
2 ծերերը. Ու բաւ Ահարոնին, Առ քեզի մեղքի պատարագի համար արջառներէն զուարակ մը, ու ողջակէզի համար խոյ մը. անոնք անարատ ըլլան. և Տէրոջը առջևը մատ-
3 ցուր. Ու Իսրայէլի որդւոցը պիտի խօսիս՝ ըսելով, Մեղքի պատարագի համար այծեր ն նոխազ մի և ողջակէզի համար զուարակ մը ու գառնուկ մի առէք. մէկ տարե-
4 կան՝ անարատ ըլլան. Նաև խաղաղութեան զոհերուն համար Տէրոջը առջևը զոհելու արջառ մը ու խոյ մի՝ ու նզով չաղուած հացի բնծայ պիտի ուտիս. Ինչու որ այսօր Տէրը ձեզի
5 պիտի երեւնայ. Ու Մովսէսին պատուիրածը

1 ա Ղեւ. ԽԲ. 33. Գաղ. 8. 2 Գաղ. 9. 11. 18. Ղեւ. ԽԲ. 14. 3 Ղեւ. ԽԲ. 15. 5 Ղեւ. ԽԲ. 18. 7 Ղեւ. ԽԲ. 19. 31. 8 Ղեւ. ԽԲ. 22. 9 Ղեւ. ԽԲ. 23. 10 Ղեւ. ԽԲ. 24. Ա. 11 Ղեւ. ԽԲ. 25. 12 Ղեւ. ԽԲ. 27. 13 Ղեւ. ԽԲ. 28. 14 Ղեւ. ԽԲ. 29. 16 Ղեւ. ԽԲ. 26. 17 Ղեւ. ԽԲ. 31. 30. Թուա. գ. 3. 18 Ղեւ. ԽԲ. 21. 38. 19 Կամ ևս պատարիքն. ՅԲ. 20 Ղեւ. ԽԲ. 34. 21 Ղեւ. ԽԲ. 30. 35. Եզեկ. Խգ. 25. 26. 22 Ծննդ. Ե. 16. 23 Թուա. գ. 7. 24 Ղեւ. ԽԲ. 21. 38. 25 Ղեւ. ԽԲ. 31. 26 Ղեւ. ԽԲ. 32. Եզեկ. Խգ. 27. 28 Ղեւ. Խ. 13. 29 Ղեւ. ԽԲ. 1.

ժողովքի խորանին առջեւը բերին. ու բոլոր ժողովը մեռցան ու Ցէրովը առջեւը կայ-
6 նեցան։ Եւ Մովսէս ըսաւ, Ա՛ւ է Ցէրովը պատուիրած բանը. ասոր բրէք, ու Ցէրովը
7 փառքը ձեզի պիտի երեւնայ։ Եւ Մովսէս ըսաւ Ահարոնին, Մեզանին մեռցիլը, ու ։քոյ մեզքի պատարագդ և ողջակէզդ բրէ, և քեզի համար ու ժողովուրդին համար քաւութիւն բրէ. և ։ժողովուրդին ընծան մեռցուցանելով՝ անոնց համար քաւութիւն բրէ Ցէրովը պատուիրածին պէս։
8 Ուստի Ահարան մեզանին մեռցաւ, և իրեն համար եղած մեզքի պատարագին զա-
9 րակը մորթեց։ Եւ Ահարոնին որդիքը արիւնը մեռցուցին անոր. ու անիկա իր մատը արիւնը թաթխեց, ու եղջիւրներուն վրայ դրաւ, և ուրիշ արիւնը ա-
10 զանին յատակը թափեց. Բայց մեզքի պատարագին ճարպը ու երիկամունքները և լեարդին թաղանթը ուզանին վրայ այրեց, ինչպէս որ Ցէրովը Մովսէսին պատուիրեր էր։
11 Եւ միսը ու մորթը բանակին դուրսի դին
12 կրակով այրեց։ Եւ ողջակէզը մորթեց. ու Ահարոնին որդիքը արիւնը անոր բերին, և
13 ան զանին վրայ չուրջանակի սրսկեց ան։ Եւ ողջակէզը կտորներովը ու գլխովը անոր բե-
14 րին, և ուզանին վրայ այրեց։ Եւ փորամաքը ու ոտքերը լուաց, ու ուզանին վրայի ողջակէզին վրայ այրեց։
15 Եւ ժողովուրդին ընծան մեռցուց, ու ժողովուրդին համար մեզքի պատարագ ըլլալու նոխազը առաւ, և մորթեց անիկա, ու
16 մեզքի պատարագ բրաւ առջինին պէս։ Եւ ողջակէզը մեռցուց ու ։րան օրինի մեռցուց։
17 Եւ ։հացի ընծան մեռցուց, ու անկէ ձեռքը լեցուց և ուզանին վրայ այրեց, ։առ-
18 աւան ողջակէզին ։ի զատ։ Եւ ժողովուրդին ։խաղաղութեան զոհ բլլալու արջառը ու խոյը մորթեց։ և Ահարոնին որդիքը արիւնը անոր բերին, ու ուզանին վրայ չուրջանակի
19 սրսկեց ան։ Եւ արջառին ճարպերը, ու խոյին գլուխը և ։։ուռ-ուիւ ծածկող ։ուզը, ու
20 երիկամունքները ու լեարդին թաղանթը էն։ Եւ ճարպերը կրծքերուն վրայ դրին, ու ճարպերը ուզանին վրայ այրեց։
21 Եւ Ահարոն կրծքերը ու աջ գիսաը Ցէրովը առջեւը ։երկրցնելու ընծայ մեռցուց, Մովսէսին պատուիրածին պէս։

22 Եւ Ահարոն իր ձեռքերը ժողովուրդին վրայ վերցուց ու օրհնեց զանոնք. և մեզքի պատարագը ու ողջակէզը և խաղաղութեան զոհերը մեռցուցանելէն ետքը իջաւ,
23 Եւ Մովսէս ու Ահարոն ժողովքի խորանը մտան, և ան ելլելով ժողովուրդը օրհնեցին. ու Ցէրովը փառքը բոլոր ժողովուրդին երեւ-
24 ցաւ։ Եւ ։Ցէրովը առջեւէն կրակ ելաւ, ու ուզանին վրայ եղած ողջակէզը և ճարպերը այրեց. և բոլոր ժողովուրդը տեսնելով՝ աղաղակեցին ու երեսնուն վրայ ինկան։

ԳԼ. Ժ

1 Նադաբ ու Աբիհուդ ասոր կրակ մեռցուցանելուն համար կրակով կ՝այրեին։ 6 Ահարոնին ու անոր որդոցը սգալը կը պատուիրի որ անոնց համար սուգ չբնեն։ 8 Քահանայ պիտի խմելը կ՝ուզիլ խորհուրդ մտնելու ժամանակին. 11 Մարդ բաներ ուսուցանելու համար։ 16 Ահարոն ու կտրած բնեկին համար զիրար կ՝ուզա արտցնեն։

1 Եւ ։Ահարոնին որդիքը Նադաբ ու Աբիհուդ ։ամէն մէկը իր բուրվառը առաւ, ու անոնց մէջը կրակ դրին և վրան խունկ դրին, ու Ցէրովը առջեւը ։օտար կրակ մեռցուցին, որ
2 ինքը պատուիրած չէր անոնց. Եւ ։Ցէրովը առջեւէն կրակ ելաւ, ու սպառեց զանոնք,
3 և Ցէրովը առջեւը մեռան։ Ա՛ետեւնոր Մովսէս ըսաւ Ահարոնին, Ա՛ս է որ Ցէրը խօսեցաւ ըսելով, ։Ինծի մտեցողներուն մէջ սուրբ պիտի սեպտեմ, ու բոլոր ժողովուրդին առջեւ պիտի ։փառաւորեմ։ Եւ Ահարոն լուռ կե-
4 ցաւ։ Եւ Մովսէս կանչեց Ահարոնին հօրեղբօրը ։Ոզիելին որդիքը Միսայէլը ու Եղիսափանը, և ըսաւ անոնց, Մօտեցէք, ։Ձեր եղբայրները սրբատեղին առջեւէն բանակին
5 դուրսի դին վերցուցէք։ Եւ անոնք մտեցան, ու Մովսէսին բսածին պէս՝ զանոնք իրենց շապիկներովը բանակէն դուրս վերցուցին։
6 Եւ Մովսէս ըսաւ Ահարոնին ու անոր որդոցը Եղիազարին և Իթամարին, ։Գլուխնիդ մի բանաք ու հանդերձնիդ մի պատռէք, որ չմեռնիք, և բոլոր ժողովուրդին վրայ ։բարկութիւն չգայ. բայց ձեր եղբայրները՝ Իսրայէլի բոլոր տունը՝ Ցէրովը բրած այրումին
7 վրայ թող լան։ Եւ դուք ժողովքի խորանին դռնէն դուրս մի ելլէք, որ չմեռնիք. ։Ինչու որ Ցէրովը օծման ձէթը վրանիդ է։ և անոնք Մովսէսին բսածին պէս բրին։

8 Եւ Ցէրը խօսեցաւ Ահարոնին՝ ըսելով,
9 Երբոր Ժողովքի խորանը մտնէք թէ դուն և
թէ քու որդիքդ քեզի հետ, դիմի կամ օրի
չխմէք, որ չմեռնիք. ասիկա ձեր ազգերուն
10 միջ յաւիտենական կանոն ըլլայ, Որ սուրբին
ու անսուրբին միջտղը, և անմաքուրին ու
մաքուրին միջտղը տարբերութիւն ընէք.
11 Ու որ իսրայէլի որդւոցը օրէնքները բոլոր
կանոնները, որ Ցէրը Մովսէսին ձեռքովը
գրուցած է անոնց։
12 Եւ Մովսէս խօսեցաւ Ահարոնին ու անոր
մնացած որդւոցը Եղիազարին ու Իթամարին,
Ցէրոջը պատարագներէն ուելցած հացի ընծան առէք, ու անգանին քովը բաղարջ կե-
13 րէք. ինչու որ Ներկա սահնասուրբ է։ Սուրբ
տեղը կերէք անկիա. ինչու որ Ցէրոջը պատա-
րագներէն քու իրաւունքդ ու քու որդւոցդ
իրաւունքն է. քանզի ինծի տասնակ պատուի-
14 րուած է։ Եւ երբոր ցցելու երբուծը ու բարձ-
րացընելու զիսալը դուն ու քու որդիքդ և
քու աղջիկներդ քու հետդ մտքերը տեղ մը
պիտի ուտէք. ինչու որ իսրայէլի որդւոցը
խաղաղութեան զոհերէն քու իրաւունքդիդ ու
քու որդւոցդ իրաւունքին համար տրուած են։
15 Բարձրացընելու պիտոր ու երբոցընելու երբու-
ծը ճարպին պատարագներովը Ցէրոջը առջեր
երբոցընելու համար պիտի բերեն. և Ցէրոջը
պատուիրածին պէս քովդ ու քեզի հետ քու
որդւոցդ պիտի ըլլայ յաւիտենական կանոնով։
16 Եւ Մովսէս մեղքի պատարագին նոհատը
զգուշութեամբ փնտռեց, և ահա այրուած էր.
ուստի Ահարոնին մնացած որդիներուն Եղիա-
17 զարին ու Իթամարին բարկացաւ՝ ըսելով, Ին-
չո՞ մեղքի պատարագը սուրբ տեղը չկերաք.
քանզի սա սահնասուրբ է, ու Ցէրը տուաւ
ձեզի որ Ժողովքին անօրէնութիւնը վերցընէք
-- Ցէրոջը առջեր անոնց համար քաւութիւն
18 ընէք. Ահա ներոր արիւնը արբարանին միջը
չբերուեցաւ. դուք պիտի պատուիրածիս պէս
անպատճառ սուրբ տեղը ուտելու էիք ան.
19 Եւ Ահարոն բան Մովսէսին, Ահա այսօր
իրենց մեղքի պատարագը ու ողջակէզը Ցէ-
րոջը առջեր մատուցին, ու գլխուս ասանկ
բաներ եկան. և Ցէ՞ր այսօր մեղքի պատա-
րագը ուտելու ըլլայի, Ցէրոջը աչքեր հաճոյ
20 պիտի ըլլա՞ր գիտօք. Եւ երբ Մովսէս --
լսեց, հաւնեցաւ։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Մոտար ու անմաքուր չորքոտանիներուն. 9 Ձուկերուն.

1 Եւ Ցէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին՝
2 ըսելով անոնց, Խօսեցէք Իսրայէլի որդւոցը
ու ըսէք, Երկրի վրայ եղած բոլոր անասուն-
ներէն՝ ձեր ուտելու անասուններըս սասնք են.
3 Ամէն ճեղքուած կճղակ ունեցող կճղակաբաշխ
4 -- որոճացող անասուներ պիտի ուտէք. Բայց
որոճացողէն կամ կճղակաբաշխ եղածէն ա-
սոնք պիտի չուտէք. ուղտը, ինչու որ անիկա
Ք կ՚որոճայ, բայց կճղակաբաշխ չէ, անի-
5 կա ձեզի անմաքուր ըլլայ. Եւ ճագարը,
ինչու որ անիկա կ՚որոճայ, բայց կճղակաբաշխ
6 չէ, անիկա ձեզի անմաքուր ըլլայ. Եւ նա-
պաստակը, որ Ք կ՚որոճայ, բայց կճղակա-
7 բաշխ չէ, անիկա ձեզի անմաքուր ըլլայ. Եւ
խոզը, որ Ք կ՚ճղակաբաշխ է և ճեղքուած
կճղակ ունի, բայց չորոճար, Տանիկա ձեզի
8 անմաքուր ըլլայ. Անոնց միսէն պիտի չու-
տէք, ու դիերնուն չդպչիք. Ձեզի անմա-
քուր են։
9 Ցուրբերուն միջ բոլոր եղածներէն սասնք
պիտի ուտէք. Ջուրերու միջ՝ այսինքն ծովե-
րու միջ և գետերու միջ ամէն Ք և Ք ունե-
10 ցողը պիտի ուտէք. Եւ ծովերու միջ ու
գետերու միջ եղած բոլոր անՔ ու անՔ
եղածներըմ՝ ջուրերուն բոլոր զեւուններէն և
ջուրերուն միջ եղած չունչ ունեցող բոլոր
11 կենդանիներէն՝ պիղծ ըլլան ձեզի. Անոնք
ձեզի պիղծ պիտի ըլլան. անոնց միսէն պիտի
չուտէք, և անոնց դիերէն պիտի զզուիք.
12 Ջուրերուն միջ եղած բոլոր անՔ ու անՔ
եղածները ձեզի պիղծ ըլլան։
13 Եւ թռչուններուն միջ սասնք պիղծ պիտի
սեպէք. պիտի չուտուին, պիղծ են. արծիւը,
14 պսակաճը, ու գետաքիւը. Եւ ցին, ու
15 անդը իր տեսակին պէս, Ե- ամէն ագռա-
16 ը իր տեսակին պէս. Եւ ջայլամը, ու բուն,
17 և կկուն, ու բազէն իր տեսակին պէս, Եւ
հաւապարիրը, ու հոդամնդը, և քաջահաւը,
18 Ու կարապը, և հաւալուսը, ու սև անդը,
19 Եւ արագիլը, -- քարադրը իր տեսակին պէս,
և յոդապը, ու չղջիկը։
20 Ամէն չորս ոտքի վրայ քալող թռչող զե-
21 ռուն ձեզի պիղծ ըլլայ. Սակայն սասնք
պիտի ուտէք. բոլոր ոտքի վրայ քալող
թռչող զեռուններէն երկրի վրայ ցաՔկե-
լու համար ոտքերնուն վրայ ազդր ունեցող
22 ներր. Անոնցմէ սասնք պիտի ուտէք. Ար-
բաթը իր տեսակին պէս, ու դրուխը իր

2 երեմ. ղ. 20. ժդ. 5 | ե- կե. 4. կէ. 3. | բ. 16. 21. երբ. թ. 18. ՈՎ- թ. 4. | 17. | 10.
Մոզ. ա. 10. 13. | 4 ե- ծբ. 11. Մատա- | 7 բ Օբ. ժգ. 2.
ՃՆ. 11. 20. Մոր. | 8 գէ. է. 18. բ Օբ.
է. 2. 15. 16. գոր. | ժգ. 2.
ժ. 14. 15. ՃՆ. 20. | 9 բ Օբ. ժգ. 12.
= բ Օբ. ժգ. 4. գոր. | Հառմ. ժգ. 14. | 10 Մատ. գ. 4. Մոր.
ժ. 18. 14. | 17. առոր. ը. 5. կազ. | ա. 8.

տեսակին պէս, և խաղաղութիւն իւր տեսակին պէս։ Բայց
23 պէս, ու չարեակը իր տեսակին պէս։ Բայց
Հոգւոյն բոլոր չարս ստիպով թողուց զնուաներըն
24 ձեզի պիղծ բլլայ։ Եւ ասոնցմով դուք ան-
մաքուր պիտի բլլաք. ամէն անոնց դիպուածն
դպչողը մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի բլ-
25 լայ։ Եւ ամէն անոնց դիպերը վերցընողը իր
հագուստները պիտի լուայ, ու մինչև իրի-
26 կուն անմաքուր պիտի բլլայ։ Բոլոր անաս-
ունները որոնք կճղակաբաժին են, բայց
կճղակնին ճեղքուած չէ, և չեն որոճար, ան-
մաքուր են ձեզի. ով որ անոնց դիպչի՝ դպչի՛
անմաքուր պիտի բլլայ։
27 Եւ բոլոր չորս ոտքի վրայ քալող անասուն-
ներէն՝ թաթերուն վրայ քալողներուն ամէնը
անմաքուր բլլայ ձեզի. ամէն անոնց դիպուածն
դպչողը մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի բլ-
28 լայ։ Եւ անոնց դիպերը վերցընողը իր լաթերը
պիտի լուայ, ու մինչև իրիկուն անմաքուր
պիտի բլլայ. անոնք անմաքուր են ձեզի։
29 Եւ երկրի վրայ սողացող սողուններուն մէջ
ասոնք անմաքուր բլլան ձեզի. աքիսը ու
30 մկնիկը և ոճախեակը իր տեսակին պէս, Եւ
կոճադիան ու մողէսը և քարաքոչը ու խա-
31 մէլիոնը և դեւանասիւծը։ Բոլոր սողացողներուն
մէջ ձեզի անմաքուր եղածներըն ասոնք են.
ամէն անոնց մեռածին դպչողը մինչև իրի-
կուն անմաքուր պիտի բլլայ։
32 Եւ անոնց մէկ մեռածը ինչ բանի վրայ որ
ինկայ, թէ փայտէ անոթ բլլայ՝ կամ հագուստ՝
կամ մորթ՝ կամ քուրձ, ինչ տեսակ գործա-
ծական անոթ որ բլլայ՝ անմաքուր պիտի բլ-
լայ. ջուրը պիտի ձգուի անոր, ու մինչև իրի-
կուն անմաքուր բլլայ, և ետքը մաքուր ան-
33 պիտի։ Եւ ասոնց մէկը որ հողէ անօթին մէջ
ինկնալու բլլայ, ամէն անոր մէջի եղածը անմա-
քուր պիտի բլլայ, ու անոր ջուրը պիտի կոտ-
34 րէք։ Ամէն ուտելու կերակուրի՝ որուն վրայ
ինչ կայ, — ջուրը, ինչ կ՚ըլլայ՝ անմաքուր
պիտի բլլայ. նոյնպէս ամէն անօթի մէջ եղած
բոլոր խմելու խմիչքը անմաքուր պիտի բլ-
35 լայ։ Եւ ամէն բան որուն վրայ անոնց դիէն
կ՚ինկնայ, անմաքուր պիտի բլլայ. ինչ թոնիր
բլլայ և թէ վառարան պիտի ջարդուի. սոնք
անմաքուր են ու անմաքուր պիտի սեպուին
36 ձեզի։ Բայց աղբիւրը կամ հորը՝ ջուր որ
ժողվուած ջուր կայ՝ մաքուր պիտի բլլայ.
սակայն անոնց դիպերուն դպչողը անմաքուր
37 բլլայ։ Եւ թէ որ անոնց դիէն ցանելու սերմ
մի մը վրայ ինկայ, մաքուր պիտի բլլայ ան,
38 Բայց թէ որ սերմին վրայ ջուր դրուած
բլլայ ու անոր վրան անոնց դիէն ինկայ, ան
ձեզի անմաքուր պիտի բլլայ։

39 Եւ թէ որ ձեր ուտելու կենդանիներէն մէ-
կը մեռնի, անոր դիին դպչողը մինչև
40 անմաքուր պիտի բլլայ։ Եւ ուտող դիէն ու-
տողը իր հագուստները պիտի լուայ, ու մինչև
իրիկուն անմաքուր պիտի բլլայ։ Եւ անոր դի-
վերցընողը իր հագուստները պիտի լուայ, ու
մինչև իրիկուն անմաքուր բլլայ։
41 Եւ երկրի վրայ սողացող ամէն սողունը
42 պիղծ է. պիտի չուտուի ան։ Երկրի վրայ
բոլոր սողացող սողուններէն ամէն իր փորքն
վրայ քալողը՝ կամ ամէն չորս ոտքի վրայ
գնացողը՝ և կամ ամէն բազմոտանի եղածները
43 պիտի չուտէք, ինչու որ պիղծ են։ Երկրայ սո-
ղացող սողունով մի անձերնիդ մի պղծէք. ոչ
ալ անոնցմով պղծուելով անձերնիդ անմաքուր
44 ընէք. ինչու որ ես եմ ձեր Տէր Աստուածը.
ուստի սրբեցէք անձերնիդ ու Սուրբ եղէք,
ինչու որ ես սուրբ եմ. ու բնաւ երկրի վրայ
մէկ սողացող սողունով մի անձերնիդ մի պղծ-
45 ձէք. Վասնզի ես եմ Եհովան՝ որ ձեզ եգիպ-
տոսի երկրէն հանեցի որ ձեզի Աստուած ըլ-
լամ. Ուստի սուրբ եղէք, ինչու որ ես սուրբ
եմ։
46 Զօրքատուներուն և թռչուններուն ու
ջուրերուն մէջ չարժող բոլոր շնչաւոր կենդա-
նիներուն և երկրի վրայ սողացող ամէն կեն-
47 դանիներուն օրէնքը սա է. Որ անմաքուրին
ու մաքուրին մէջ ճանչցը՝ և ուտուելու անասու-
նին ու չուտուելու անասունին մէջ ճանչցը տար-
բերութիւն ընէք։

ԳԼ. ԺԲ

1 Կ՚ուտուի մէջ արդեօք անասունն եւան մաքրութիւն կերպը։ 4 Իր մաքրելուն համար մասնաւոր ընծաները։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ, Թէ որ
կինկ մը սերմ առնէ ու արու զաւակ ծնա-
նելու բլլայ, Եօթը օր անմաքուր պիտի բլ-
լայ. Իր դաշտանին համար զատուելու օր-
3 րուն համեմատ անմաքուր պիտի բլլայ։ Եւ
Ութերորդ օրը թլփատութեան մար-
4 մինը պիտի թլփատուի. Եւ անիկա իր մաք-
րութեան արիւնովը երեսունուերկու օր պիտի
նստի. ու մինչև իր մաքրութեան օրերուն լմնի-
նալը՝ բնաւ սուրբ բանի մը պիտի չդպչի,
5 ոչ սրբատեղը մտնէ, Բայց թէ որ աղիկ ազ-
ջիկ ծնանելու բլլայ, երկու շաբաթ անմա-
քուր պիտի բլլայ իր դաշտանին նման։
պէս, և վաթսունուվեց օր իր մաքրութեան
արիւնովը պիտի նստի։
6 Եւ երբ տղայ կամ աղջիկ զաւկի համար
իր մաքրութեան օրերը լմննայ, Ժողովքի խո-

ա Գլ. ԺԴ. ա. ԺԵ. ա։ ե Գլ. ԺԵ. ա։ ը Գլ. ԺԵ. ը. ԺԶ. ա։ թ Գլ. ԺԶ. ա։ ժ Գլ. ԺԶ. ը։ ի Գլ. ԺԶ. ը։ ժ Գլ. ԺԶ. ը։ ժա Գլ. ԺԶ. ը։ ժբ Գլ. ԺԶ. ը։ ժգ Գլ. ԺԶ. ը։ ժդ Գլ. ԺԶ. ը։ ժե Գլ. ԺԶ. ը։ ժզ Գլ. ԺԶ. ը։ ժէ Գլ. ԺԶ. ը։ ժը Գլ. ԺԶ. ը։ ժթ Գլ. ԺԶ. ը։ ի Գլ. ԺԶ. ը։ իա Գլ. ԺԶ. ը։ իբ Գլ. ԺԶ. ը։ իգ Գլ. ԺԶ. ը։ իդ Գլ. ԺԶ. ը։ իե Գլ. ԺԶ. ը։ իզ Գլ. ԺԶ. ը։ իէ Գլ. ԺԶ. ը։ իը Գլ. ԺԶ. ը։ իթ Գլ. ԺԶ. ը։ լ Գլ. ԺԶ. ը։ լա Գլ. ԺԶ. ը։ լբ Գլ. ԺԶ. ը։ լգ Գլ. ԺԶ. ը։ լդ Գլ. ԺԶ. ը։ լե Գլ. ԺԶ. ը։ լզ Գլ. ԺԶ. ը։ լէ Գլ. ԺԶ. ը։ լը Գլ. ԺԶ. ը։ լթ Գլ. ԺԶ. ը։ խ Գլ. ԺԶ. ը։ խա Գլ. ԺԶ. ը։ խբ Գլ. ԺԶ. ը։ խգ Գլ. ԺԶ. ը։ խդ Գլ. ԺԶ. ը։ խե Գլ. ԺԶ. ը։ խզ Գլ. ԺԶ. ը։ խէ Գլ. ԺԶ. ը։ խը Գլ. ԺԶ. ը։ խթ Գլ. ԺԶ. ը։ ծ Գլ. ԺԶ. ը։ ծա Գլ. ԺԶ. ը։ ծբ Գլ. ԺԶ. ը։ ծգ Գլ. ԺԶ. ը։ ծդ Գլ. ԺԶ. ը։ ծե Գլ. ԺԶ. ը։ ծզ Գլ. ԺԶ. ը։ ծէ Գլ. ԺԶ. ը։ ծը Գլ. ԺԶ. ը։ ծթ Գլ. ԺԶ. ը։ կ Գլ. ԺԶ. ը։ կա Գլ. ԺԶ. ը։ կբ Գլ. ԺԶ. ը։ կգ Գլ. ԺԶ. ը։ կդ Գլ. ԺԶ. ը։ կե Գլ. ԺԶ. ը։ կզ Գլ. ԺԶ. ը։ կէ Գլ. ԺԶ. ը։ կը Գլ. ԺԶ. ը։ կթ Գլ. ԺԶ. ը։ լ Գլ. ԺԶ. ը։ լա Գլ. ԺԶ. ը։ լբ Գլ. ԺԶ. ը։ լգ Գլ. ԺԶ. ը։ լդ Գլ. ԺԶ. ը։ լե Գլ. ԺԶ. ը։ լզ Գլ. ԺԶ. ը։ լէ Գլ. ԺԶ. ը։ լը Գլ. ԺԶ. ը։ լթ Գլ. ԺԶ. ը։ խ Գլ. ԺԶ. ը։ խա Գլ. ԺԶ. ը։ խբ Գլ. ԺԶ. ը։ խգ Գլ. ԺԶ. ը։ խդ Գլ. ԺԶ. ը։ խե Գլ. ԺԶ. ը։ խզ Գլ. ԺԶ. ը։ խէ Գլ. ԺԶ. ը։ խը Գլ. ԺԶ. ը։ խթ Գլ. ԺԶ. ը։ ծ Գլ. ԺԶ. ը։ ծա Գլ. ԺԶ. ը։ ծբ Գլ. ԺԶ. ը։ ծգ Գլ. ԺԶ. ը։ ծդ Գլ. ԺԶ. ը։ ծե Գլ. ԺԶ. ը։ ծզ Գլ. ԺԶ. ը։ ծէ Գլ. ԺԶ. ը։ ծը Գլ. ԺԶ. ը։ ծթ Գլ. ԺԶ. ը։ կ Գլ. ԺԶ. ը։ կա Գլ. ԺԶ. ը։ կբ Գլ. ԺԶ. ը։ կգ Գլ. ԺԶ. ը։ կդ Գլ. ԺԶ. ը։ կե Գլ. ԺԶ. ը։ կզ Գլ. ԺԶ. ը։ կէ Գլ. ԺԶ. ը։ կը Գլ. ԺԶ. ը։ կթ Գլ. ԺԶ. ը։

բանին դուռը ապրակիզի համար մկ տալե-
կան դառն՝ ու մեղքի պատարագի համար
ապառնիի ձագ մը կամ տատրակ մը պիտի բերէ
7 քահանային, որ պիտի մատուցանէ զանիկա
Տէրոջը առջեւը՝ ու քաւութիւն ընէ անոր հա-
մար, և անիկա իր սրտանը ապրելէն պիտի
մնայ։ Ասոնց կամ էդ զատակ ծառայողին
8 օրէնքը սա է։ Երբ մէկը որ գառն բերելու կա-
րող չէ, երկու տատրակ կամ ապառնիի երկու
ձագ առնէ, մէկը ապրակիզի ու մէկալը մեղ-
քի պատարագի համար, և քահանան քա-
ւութիւն ընէ անոր համար, ու անիկա մաք-
րուի։

ԳԼ· ԺԳ

1—59 Բորոտութեան ախտին վրայով՝ քահանային ծանուցած կանոններըը ու նշանները։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին՝
2 ըսելով, Մարդու մը մարմինին մորթին մէջ ու-
ռեցք կամ ՚բոս կամ պազպազ բլլալով՝ անոր
մարմինին մորթին մէջ բորոտութեան ախտին
պէս նէ երեւնայ բլլայ, ՚անոնք անի-
կա Ահարոն քահանային՝ կամ անոր որդւոցը
3 քահանաներուն մէկուն պիտի բերուի։ Եւ
քահանան պիտի նայի մարմինին մորթին մէջ
եղած ախտին նշանին։ ու թէ որ ախտին
մէջի մազերը ճերմկիկ դառնալով՝ ախտը
մարմինին մորթէն խորունկ երեւնայ, բոր-
ոտութեան ախտ է ան. և քահանան պիտի
նայի անոր՝ ու ՙպիտի ծանուցանէ անոր ան-
4 մաքուր բլլալը՝։ Հապա թէ որ անոր մար-
մինին մորթին մէջ պազպազը ճերմկիկ է ու
մորթէն խորունկ չերեւնար, և մազն ալ ճեր-
մկիկ դարձած չէ, անոնք քահանան եօ-
թը օր դոցուած պիտի պահէ ախտակիրը։
5 Եւ քահանան եօթներորդ օրը պիտի նայի
անոր. ու թէ որ ախտը դեռ կը կենայ, ու
մորթին մէջ տարածուած չէ, անոնք քա-
հանան եօթը օր ալ դոցուած պիտի պահէ
6 անիկա։ Եւ քահանան եօթներորդ օրը նո-
րէն պիտի նայի անոր, ու թէ որ ախտը չը-
լացած բլլայ, ու մորթին մէջ տարածուած
չբլլայ, քահանան †պիտի ծանուցանէ անոր
մաքուր բլլալը՝. ասիկա ՚քոս մըն է.
և անիկա ՚իր լաթերը պիտի լուայ, ու մա-
7 քուր բլլայ։ Բայց թէ որ իր մաքրուելուն
համար քահանային նայուելէն ետքը՝ քոս
մորթին մէջ տարածուի, քահանան նորէն
8 պիտի նայի անոր։ Եւ քահանային նայած
ատենը թէ որ քոսը մորթին մէջ տարածուած
է, անոնք քահանան անոր անմաքուր բլ-
լալը պիտի ծանուցանէ. բորոտութիւն է։
9 Երբոր մարդու մը վրայ բորոտութեան
ախտը բլլայ, անիկա քահանային պիտի տա-

10 րուի։ Եւ քահանան պիտի նայի. և թէ որ
մորթին մէջ ճերմկիկ ուռեցք կայ ու ճեր-
մկիկ դարձեր է մազը՝ և ուռեցքին մէջը
11 ազ միսի նշան կայ, Անիկա անոր մարմինին
մորթին մէջ հինցած բորոտութիւն է. և քա-
հանան անոր անմաքուր բլլալը պիտի ծանու-
ցանէ, դոցուած չպահէ զանիկա, ֆնչու որ
անմաքուր է։
12 Եւ թէ որ բորոտութիւնը մորթին մէջ տա-
րածուելը է, ու ախտակիրին բոլոր մորթը գլ-
խէն մինչև ոտքը, այսինքն քահանային աչ-
քերուն բոլոր տեսած տեղը բորոտութիւնը
13 պատրը է, Եւ քահանան տեսնէ որ բոր-
ոտութիւնը անոր բոլոր մարմինը պատած է,
անոնք ախտակիրին մաքուր բլլալը ծանու-
ցանէ. ՚ան բոլորովին ճերմկիկ դարձաւ,
14 անիկա մաքուր է. Բայց երբոր անոր վրայ
ազ միս տեսնուի, անիկա անմաքուր պիտի
15 բլլայ։ Եւ քահանան պիտի տեսնէ ազ միսը,
և անոր անմաքուր բլլալը ծանուցանէ. ազ
16 միսը անմաքուր է. բորոտութիւն է. Իսկ
թէ որ ազ միսը փոխուի նորէն ու ճերմկիկ
դառնալու բլլայ, անոնք քահանային պի-
17 տի երթայ։ Եւ քահանան պիտի տեսնէ. անիկա-
ու թէ որ ախտը ճերմկիկ դարձեր է, ան-
ոնք քահանան ախտակիրին մաքուր բլլալը
ծանուցանէ. անիկա մաքուր է։
18 Եւ թէ որ մարմինին մորթին մէջ ՚պարար
19 բլլայ ու առողջնայ, Եւ պարարին տեղը
ճերմկիկ ուռեցք կամ քիչ մը կարմրցած ճեր-
մկիկ պազպազ բլլայ, քահանային պիտի ցու-
20 յուի այն։ Եւ երբ քահանան տեսնէ որ մոր-
թէն ցած կ'երեւնայ, և մազը ճերմկիկ դար-
ձած է, քահանան անոր անմաքուր բլլալը
ծանուցանէ. անիկա պարարէ ելած բորոտու-
21 թեան ախտ է։ Եւ թէ որ քահանան տեսնէ
որ ճերմկիկ մազ չկայ անոր մէջ, ու մորթէն
ցած չէ՝ բայց չլացած է, անոնք քահա-
նան եօթը օր դոցուած պիտի պահէ զանի-
22 կա։ Եւ թէ որ մորթին մէջ տարածուած է,
անոնք քահանան անոր անմաքուր բլլալը
23 ծանուցանէ. ախտ է ան։ Բայց թէ որ պազ-
պազը իր տեղը կը կենայ — չէ տարածուեր,
պարարին սպին է. և քահանան անոր մաքուր
բլլալը պիտի ծանուցանէ։
24 Իսկ թէ որ մարմինին մորթին մէջ կրակի
պրած բլլայ, ու †պրածին նշանը՝ քիչ մը
կարմրցած ճերմկիկ կամ՝ բոլորովին ճերմկիկ
25 պազպազ բլլայ, քահանան անոր նայած ատե-
նը՝ թէ որ պազպազին մէջ մազը ճերմկիկ
դարձած է, ու մորթէն խորունկ կ'երեւնայ,
անիկա պրածէն առաջ եկած բորոտութիւն
է. և քահանան անոր անմաքուր բլլալը ծա-
26 նուցանէ. անիկա բորոտութեան ախտ է, Բայց

ա Գլ· ե· ղ· ՚ Ղ·ե· բ· ԽԱ։
բ Գլ· ե· ղ·
գ Գլ· ղ· ԽԶ։

դ Ը Օր· իբ· ԽՂ։
ե Բ Օր· ԺԵ· ՚Ա·Ը·իգ·
Ա· Ղ·ե· ԺԵ· ՚Ա·
զ Եչ։ գանիկա ան-
մաքուր պիտի բնէ։
է Եչ։ գանիկա ան-

քուր պիտի բնէ։
ը Գլ· ԺԵ· ՚Ա· Ժգ·
Ա·
թ Ը Ա· ԺԵ· ՚Ա·
Ա·Ը· իգ· ՚Ա·
ժ Եչ։ գանիկա ան-
մաքուր պիտի բնէ։
ի Կամ տարածը տա-
նուով

թէ որ քահանային նայած առնէր պղտղաչին
մէջ մազը ճերմակ չէ, ու մաքրէն խորունկ չէ,
հապա չացած է, անառնէր քահանան եօթը
27 օր զգուած պիտի պահէ անիկա։ Եւ եօթ-
ներորդ օրը քահանան պիտի նայի անոր. թէ
որ մաքրին մէջ տարածուած է, քահանան
անոր անմաքուր բլլալը ծանուցանէ. անիկա
28 բորոտութեան ախտ է։ Եւ թէ որ պղտղաչը
իր տեղը կը կենայ ու մաքրին մէջ տարա-
ծուած չէ, հապա չացած է, անիկա պրա-
ծին ուռեցքն է. և քահանան անոր մաքուր
բլլալը ծանուցանէ. ինչու որ պրածին ալին է։
29 Եւ թէ որ մարդու մը կամ կնկան մը գլու-
30 խը կամ կզակը ախտ մը բլլայ, քահանան
պիտի տեսնէ ախտը. և թէ որ մաքրէն խո-
րունկ երեւնայ, ու անոր մէջը բարակ դեղին
մազ բլլայ, անառնէր քահանան անոր անմա-
քուր բլլալը պիտի ծանուցանէ. անիկա գան-
խութիւն է, գլուխի կամ կզակի բորոտութիւն
31 է։ Եւ թէ որ քահանան գանգրութեան ախտը
տեսնէ որ մաքրէն խորունկ չերեւնար, ու ա-
նոր մէջը սև մազ չկայ, անառնէր քահանան
գանգրութեան ախտացածը եօթը օր զգուած
32 պիտի պահէ։ Եւ եօթներորդ օրը քահանան
ախտակրին պիտի նայի, ու թէ որ գանգ-
րութիւնը տարածուած չէ, և անոր մէջ դեղին
մազ չկայ, ու գանգրութիւնը մաքրէն խորունկ
33 չերեւնար, Անիկա պիտի ածիլուի, բայց գան-
գրութիւնը պիտի չածիլի. և քահանան եօթը
օր ալ զգուած պիտի պահէ գանգրութիւն ու-
34 նեցողը։ Եւ եօթներորդ օրը քահանան գան-
գրութիւն ունեցողին պիտի նայի. և թէ որ գան-
գրութիւնը մաքրին մէջ տարածուած չէ, ու
մաքրէն խորունկ չերեւնար, անառնէր քահա-
նան անոր մաքուր բլլալը ծանուցանէ. և
անիկա իր լաթերը պիտի լուայ, ու մաքուր
35 բլլայ։ Բայց թէ որ իր մաքրուելէն ետքը
36 գանգրութիւնը մաքրին մէջ տարածուի, Անա-
ռնէր քահանան պիտի նայի անոր. և թէ որ
գանգրութիւնը մաքրին մէջ տարածուած է,
անառնէր քահանան՝ ոչ դեղին մազ պիտի
37 չփնտռէ. անիկա անմաքուր է։ Բայց թէ որ
գանգրութիւնը եղածին պէս կը կենայ, և անոր
մէջ սև մազ բուսեր է, գանգրութիւնը բժշկ-
ուած է. անիկա մաքուր է, ու քահանան
անոր մաքուր բլլալը ծանուցանէ,
38 Եւ թէ որ մարդ մը կամ կնիկ մը իր մար-
մնին մաքրին մէջ պղտղաչներ՝ սպիտակ
39 ճերմակ պղտղաչներ ունենայ, Անառնէր քա-
հանան պիտի նայի, և թէ որ անոնց մար-
մնիներուն մաքրին մէջէն պղտղաչներ չլա-
ցած ճերմակ բլլան, անիկա մաքրին մէջ գո-
յացած պիտակ է. անիկա մաքուր է։
40 Եւ թէ որ մարդու մը գլուխն մազը թա-
փելու բլլայ, անիկա կնասակ է՝ բայց մաքուր

41 է։ Եւ թէ որ անոր երեսին կողմէն գլխուն
մազերը ինկած բլլայ, անիկա ճնգ է՝ բայց մա-
42 քուր է։ Հապա թէ որ կնասութեան կամ ճնգ-
ութեան մէջ քիչ մը կարմրցած ճերմակ վերք
մը բլլայ, ան անոր կնասութեանը կամ ճն-
գութեանը մէջ գոյացած բորոտութիւն է,
43 Անառնէր քահանան պիտի նայի անոր. և
թէ որ անոր կնասութեանը կամ ճնգութեանը
մէջ վերքին ուռեցքը քիչ մը կարմրցած
ճերմակ բլլայ՝ մորմոքելու մաքրին մէջ եղած
44 բորոտութեան երեւոյթին պէս. Ան մարդը
բորոտ է, անմաքուր է. քահանան անպատ-
ճառ անոր անմաքուր բլլալը պիտի ծանու-
ցանէ. անոր ախտը իր գլուխն է։
45 Եւ ախտ ունեցող բորոտին հանդերձը
պատռած պիտի բլլայ, և անոր գլուխը մերկ,
ու հանոր դէմքին ծածկած պիտի
բլլայ, և ձայն պիտի տայ թէ Անմաքուր
46 եմ անմաքուր։ Ամբոր իր վրան եղած բո-
լոր օրերը անմաքուր պիտի անպատ. անիկա
անմաքուր է, մէնակ պիտի նստի. հանոր բը-
նակութիւնը բանակէն դուրս պիտի բլլայ։
47 Եւ ան հանդերձ՝ որուն մէջը բորոտու-
թիւն ախտ կայ, թէ բուրդէ հանդերձ բլլայ
48 և թէ քէմանէ հանդերձ, քէմանեղէնի կամ
բրդեղէնի առէյի կամ թելքանի մէջ կամ մաշ-
կի մէջ և կամ մաշկէ շինուած ամէն բանի
49 մէջ, Այսինքն՝ թէ որ հանդերձի կամ մաշկի
մէջ կամ առէյի կամ թելքանի մէջ կամ մաշկէ
շինուած ամէն բանի մէջ քիչ մը կանաչ
կամ կարմրցած ախտ երեւան բլլայ, բորոտու-
թիւն ախտ է, ու քահանային պիտի ցուցուի։
50 Եւ քահանան պիտի նայի ախտին՝ ու եօթը
օր գոյացած պիտի պահէ ախտացեալ բանը։
51 Եւ եօթներորդ օրը ախտացեալ բանին պիտի
նայի. թէ որ ախտին տարածուած է
հանդերձի մը մէջ, կամ առէյի կամ թելքանի
մէջ, կամ մաշկի մէջ, և կամ գործածութեան
համար մաշկէ շինուած ամէն բանի մէջ, ան
ախտը բորոտածին բորոտութիւն է. անմա-
52 քուր է։ Ուստի անիկա պիտի այրէ բրդեղէնն
կամ քէմանեղէնն հանդերձը՝ կամ առէյը կամ
թելքանը, կամ ամէն կերպ մաշկէ շինուած
բանը որուն մէջ ան ախտը կայ. ինչու որ բոր-
բոքած բորոտութիւն է ան, կրակի մէջ պի-
53 տի այրուի։ Եւ թէ որ քահանան տեսնէ որ
ախտին չտարածուի հանդերձին մէջ, կամ առէյին
կամ թելքանին մէջ, կամ ամէն մաշկէ
54 շինուած բանին մէջ տարածուած չէ, Անառնէր
քահանան պիտի հրամայէ որ ան ախտացեալ
բանը լուան. ու նորէն եօթը օր գոյացած
55 պիտի պահէ ան։ Եւ ախտացեալ բանը լուա-
ցուելէն ետքը թէ որ քահանան տեսնէ որ
ախտին չտեսը իր գոյնը չէ փոխեր, ու ախտը
տարածուած ալ չէ, անիկա անմաքուր է։

կրակի մէջ պիտի այրես ան. անոր տակը կամ
56 վրան փառաբիւն կայ. եւ թէ որ քահանան
տեսնէ որ անոր լուացուելէն ետքը պիտին
նշոյլ չլացած է, անառնէր ան ոչխարը հան
դերձին կամ մորթին կամ առէլին եւ կամ
57 թեզանէն պիտի պառաւ. եւ թէ որ ան հան
դերձին մէջ, կամ առէլին կամ թեզանին
մէջ, կամ ամէն մորթէ իրեր բաներն
մէջ նորէն երեւնայ բլլայ, անիկա տարա
ծուած բծաւոր է. վրան սխա ունեցող
58 բաներ կրակի մէջ այրես. եւ ան հանդերձ,
կամ առէլը կամ թեզանը, կամ ամէն մոր
թէ իրեր բաներ, որ լուացուելէն ետքը սխալ
անկէ զատած է, նորէն պիտի լուացուի. ու
59 մաքուր բլլայ. Ղեւտական կամ քիմանէ հան
դերձին մէջ, կամ առէլին կամ թեզանին մէջ,
կամ մորթէ իրեր բաներ մէջ եղած
բծաւոր հետքին օրէնքը ասի է, անոր
մաքուր կամ անմաքուր բլլալը ծանուցանե
լու համար։

ԳԼ. ԺԴ

1 Բարտի մը հարցուածն արդարացնելները ու գովերը։
33 Ցան մը մէջ եղած բծաւորութեան նշաններ։ 48 Լաւանկ առնը հարցնելն կերպը։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Բորտին օրէնքը ասի է իր մաքրուելու օրը.
3 Ահաւիկ՝ քահանային պիտի տարուի. եւ քա
հանան բանակէն դուրս պիտի ելլէ, ու քա
հանան պիտի նայի. ու թէ որ բորտին բոր
4 տուելուն սխալը բժշկուած է, Անառնէր քա
հանան պիտի հրամայէ որ մաքրուելու համար
դուն համար երկու ողջ և մաքուր թռչուն՝
ու եղևնափայտ ու կիրնակի կարմիր և շղ
5 պայ առնուին. եւ քահանան պիտի հրամայէ
որ թռչունին մէկը հողէ անօթի մը մէջ ի կեն
6 դանի ջուրին վրայ մորթուի. եւ ողջ թռչունը
ու եղևնափայտը և կրնկակի կարմիրը ու շղ
պայն պիտի առնէ, և զանոնք ողջ թռչունին
հետ կենդանի ջուրին վրայ մորթուած թռչու
7 նին արիւնը մէջ պիտի թաթխէ. եւ բորտու
թենէն մաքրուելու համար վրայ հնօթը ան
գամ հարկէ ու մաքրէ անիկա. և ողջ թռչու
8 նները դէպ ի դաշտը արձակէ. եւ մաքրուե
լու համար իր հանդերձները պիտի լուայ, ու
իր բոլոր մազերը ածիլի, ու ջրով պիտի լուա
ցուի ու մաքրուի. և անկէ ետև բանակը պի
տի մտնէ, ու հօթը օր իր վրանին դուրսը դնի
9 պիտի կենայ. եւ հօթներորդ օրը իր բոլոր
մազերը ածիլի, իր գլուխը ու մօրուքը և ջո՛ն
քերը պտիներ իր բոլոր մազերը ածիլի. և
իր լսմիները պիտի լուայ, ու իր մարմինը ջրով
լուայ ու մաքուր բլլայ։
10 Եւ ութերորդ օրը երկու անարատ արու
գառն, ու մէկ տարեկան մէկ անարատ էգ
գառն, և հացի ընծայի համար եղով շա
դուած երեք տասանորդ բարակ ալիւր, ու
11 մէկ ճաշակ եղ պիտի առնէ. եւ մաքրող քա
հանան մաքրուելու մարդը ատոնցմով Տէրոջը
առջեր ժողովքի խորանին դուռը պիտի կայ.
12 Ետքը, եւ քահանան արու գառին մէկը պի
տի առնէ ու մեռցնէ յանցանքի պատարա
գի համար, ու եղին ճաշակը ընդ ոտն, և
զանոնք Տէրոջը առջեր երեւցնելու ընծայ
13 պիտի բնէ. եւ գառը պիտի մորթէ մեղքի
պատարագին ու ողջակէզին մորթուած տեղը,
ուր որ տեղը սրբոց սրբութիւն. քանզի որ յանցանքի
պատարագը մեղքի պատարագին պէս քահա
14 նայինն է. սաստիկ սրբութիւն է. եւ քա
հանան յանցանքի պատարագին արիւնէն պի
տի առնէ, ու քահանան մաքրուելու մարդուն
աջ ականջին բլթակին վրայ՝ և անոր աջ ձեռ
քին մեծ մատին վրայ՝ ու անոր աջ ոտքին մեծ
15 մատին վրայ պիտի դնէ. եւ քահանան եղին
ճաշակէն առնէ, ու իր ձախ
16 ձեռքին մէջը թափէ. եւ քահանան աջ մատը
իր ձախ ձեռքին մէջը եղած եղին պիտի
թաթխէ, ու իր մատովը Տէրոջը առջեր հօթը
17 անգամ պռկէ ան եղէն. եւ քահանան իր
ձեռքին մէջը մնացած եղէն մաքրուելու մար
դուն աջ ականջին բլթակին վրայ՝ ու անոր
աջ ձեռքին մեծ մատին վրայ՝ և անոր աջ ոտ
քին մեծ մատին վրայ՝ յանցանքի պատա
18 րագի արիւնին վրան պիտի դնէ. եւ քա
հանան իր ձեռքին մէջ մնացած եղը մաք
րուելու մարդուն գլխուն վրայ պիտի դնէ,
ու անոր համար քաւութիւն պիտի բնէ Տէ
19 րոջը առջեր. ետքը քահանան մեղքի պա
տարագը պիտի մատուցանէ, և իր անմաքրու
թենէն մաքրուելու մարդուն համար քաւու
թիւն բնէ, ու անկէ ետև ողջակէզը մորթէ.
20 եւ քահանան ողջակէզը ու հացի ընծան ան
ցնելին վրայ պիտի մատուցանէ, ու անոր
համար քաւութիւն բնէ, և անիկա պիտի
մաքրուի։
21 Եւ թէ որ անիկա աղքատ բլլայ ու այս
չափին իր կարողութիւնը չհասնի, անառնէր
անոր քաւութիւն բնելու համար երեքցընելու
յանցանքի պատարագի դառնուկ մը, և հացի
ընծայի համար եղով շաղուած տասանորդ մը
բարակ ալիւր ու ճաշակ մը եղ պիտի առնէ.
22 Ու երկու տատրակ կամ աղաւնիի երկու
ձագ, որը որ դտնէ, և մէկը մեղքի պատա

= Ա՝ա՝ր՝ ե՝ ա՝ Ա՝ա՝ր՝ ա՝ ա՝ ա՝ ե՝ ա՝ ա՝ ե՝ ա՝ ա՝ ե

23 բազ ու Միքայէլ ողջակէզ ըլլայ, Նէ ուխտ-
բորդ օրը իր մաքրուելուն համար զանձնք
քահանային պիտի բերէ ժողովքի խորանին
24 դուռը Տէրոջը առջեւ։ Նէ քահանան պի-
տի առնէ յանցանքի պատարագին գառնուկը
ու ելիւն ձայլակը, և զանոնք Տէրոջը առ-
25 ջեւ երերցնելու բնաց մատուցանէ. Եւ
յանցանքի պատարագին գառնուկը պիտի մոր-
թէ, ու քահանան յանցանքի պատարագին
արիւնէն պիտի առնէ, ու մաքրուելու մար-
գուն աջ ականջին ըլլալիկին վրայ՝ և անոր
աջ ձեռքին մեծ մատին վրայ՝ ու անոր աջ
26 ոտքին մեծ մատին վրայ դնէ անոնց։ Եւ քա-
հանան ելիւն իր ձախ ձեռքին մէջը պի-
27 տի թաթխէ։ Եւ քահանան իր աջ մատովը իր
ձախ ձեռքին մէջ եղած ելիւն Տէրոջը առ-
28 ջեւ երբեք անգամ պիտի սրսկէ։ Եւ քահա-
նան իր ձեռքին մէջ եղած ելիւն մաքրուելու
մարգուն աջ ականջին ըլլալիկին վրայ՝ ու
անոր աջ ձեռքին մեծ մատին վրայ՝ և անոր
աջ ոտքին մեծ մատին վրայ՝ յանցանքի պա-
տարագին արիւնը եղած տեղին վրայ պիտի
29 դնէ։ Եւ քահանան իր ձեռքին մէջ մնացած
եղը մաքրուելու մարգուն գլխուն վրայ պի-
տի դնէ՝ Տէրոջը առջեւ անոր համար քա-
30 ւոբիւն ընելով։ Եւ առաջիներէն կամ
31 աղաւնիի ձագերէն մէկը, որը որ դանէ, Այ-
ինչ որուն որ իր ձեռքը հասնի, մէկը
մեղքի պատարագի համար և մէկալը ողջա-
կէզի համար՝ հացի ընծային հետ մէկտեղ
պիտի մատուցանէ. և քահանան մաքրուելու
մարգուն համար քաւութիւն ընէ Տէրոջը
32 առջեւ։ Բորոտութեան ախտ ունեցողին ո-
րը մաքրուելուն համար կարողութիւն չու-
նեցողին օրէնքը ասա է։
33 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարո-
34 նին ըսելով, Երբոր մտնէք Քանանու երկի-
րը՝ որ ձեզի տացած ըլլալու պիտի
տամ, և ձեր տացած երկրին
մէկ տանը մէջ բորոտութեան հարուածը տա-
35 լու ըլլամ, Այն տանը տէրը պիտի գայ,
և յայտնէ քահանային՝ ըսելով, Ինծի կ'երեւնայ
36 որ տանը մէջը ախտ կայ։ Եւ քահանան պի-
տի հրամայէ որ տունը պարպեն, գնա քե-
րը տեսնելու նախ չմնած, որպէս զի տանը
մէջ եղած բաներէն մէկը անմաքուր չըլլայ.
ու անկէ ետև քահանան տունը տեսնելու
37 պիտի մտնէ. Եւ ախտին նայուածքին պիտի նայի,
ու եթէ որ ախտը տանը պատերուն վրայ քիչ
մը կանաչագոյն կամ կարմրագոյն փոս տեղացած
երեւը է, ու անոնք պատին երեսէն խորունկ
38 կ'երեւնան, Այնուհետեւ քահանան տունէն պի-
տի ելլէ տանը դուռը, և տունը օր տունը
39 պիտի դոցէ։ Ու եօթներորդ օրը քահանան
նորէն պիտի գայ ու նայի. և եթէ որ ախտը
40 տանը պատերուն վրայ տարածուած է, Այ-
նուհետեւ քահանան պիտի հրամայէ որ ախտացեալ
քարերը հանեն, և քաղաքէն դուրս անմա-
41 քուր տեղ մը նետեն զանոնք։ Եւ տունը
ներսէն չուրչանակի քերել պիտի տայ, ու
անոնց քերած հողը քաղաքին դուրսի դին
42 անմաքուր տեղ մը պիտի թափեն։ Եւ ուրիշ
քարեր պիտի առնեն ու այն քարերուն տե-
ղը դնեն, և ուրիշ հող պիտի առնեն ու
43 տունը ծեփեն։ Եւ եթէ որ քարերը հանելէն
ետքը ու տունը քերելէն և ծեփելէն ետքը
ախտը նորէն գայ ու տանը մէջ երեւան ել-
44 լէ, Անառնէտ քահանան պիտի գայ ու նայի.
և եթէ որ ախտը տանը մէջ տարածուած է,
տանը մէջ բորոտած բորոտութիւն կայ. ան-
45 մաքուր է այն։ Եւ տունը, այսինքն անոր
քարերը ու փայտերը ու տանը բոլոր ծե-
պոտ հողը փլցնեն, և քաղաքին դուրսի
46 դին անմաքուր տեղ մը հանեն։ Եւ ով որ
այն տունը մտնէ անոր բոլոր դոցուած օրե-
րը, մինչեւ իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ։
47 Եւ այն տունը պառկողը իր հագուկերձները պիտի
լուայ, ու այն տանը մէջ ուտողը իր հա-
48 գուկերձերը պիտի լուայ։ Եւ եթէ որ քահանան
գայ ու նայի որ տունը ծեփուելէն ետքը
ախտը տանը մէջ տարածուած չէ, անառնէ-
տը քահանան այն տանը մաքուր ըլլալը ծա-
49 նուցանէ, ըստ որ ախտը բժշկուած է։ Եւ
տանը մաքրութեանը համար Երկու թռչու-
նուն ու եղևնափայտ և կրկնակի կարմիր ու
50 զոպայ պիտի առնէ։ Եւ պիտի մորթէ թռչու-
նին մէկը հողէ անօթի մը մէջ կենդանի
51 ջուրի վրայ։ Եւ եղևնափայտը ու զոպան և
կրկնակի կարմիրը ու ողջ թռչունը պիտի
առնէ, ու զանոնք մորթուած թռչունին արեա-
նը և ան կենդանի ջուրին մէջ պիտի թաթ-
52 խէ, ու եօթը անգամ տանը վրայ սրսկէ։ Եւ
թռչունին արիւնովը ու ան կենդանի ջրով
և ան ողջ թռչունով ու եղևնափայտով և
զոպայով ու կրկնակի կարմիրով պիտի մաք-
53 րէ տունը։ Եւ ողջ թռչունը քաղաքին դուր-
սի դին դէպ ի դաշտը պիտի արձակէ, ու
տանը համար քաւութիւն ընէ, և պիտի
մաքրուի ան։
54 Բոլոր բորոտութեան ախտին ու գանգո-
55 թիւնն, Եւ տանդ հերձի կամ տան մը բորո-
56 տութիւնն, Եւ հաւուցքի ու քոսի և պայ-
57 պաջի օրէնքը ասա է։ Որպէս զի որ ատեն
անմաքուր ըլլալը ու որ ատեն անոր մաք-
րուիլը տարբերելու համար՝ բորոտութեան
օրէնքը ասա է։

ա Ելք. ։։։
բ Ելք. ։։։
գ Ելք. ։։։
դ Ելք. ։։։ Գեր. ։։։։

ե Ելք. ։։։ Գեր. ։։։ Թուա. ։։։ Բն. ։։։
զ Ելք. ։։։
է Ծն. ։։։ Ել. ։։։ Թուա. ։։։ Բն. ։։։ Օր. ։։։
ը Գեր. ։։։
թ Ելք. ։։։ Գեր. ։։։ Թուա. ։։։ Ես. ։։։ Ղեւ. ։։։
ժ Գեր. ։։։ Ղեւ. ։։։ Ես. ։։։
ի Ելք. ։։։
լ Ելք. ։։։
խ Գեր. ։։։ Ղեւ. ։։։
ծ Ելք. ։։։ Գեր. ։։։ Ղեւ. ։։։
կ Ելք. ։։։ Ղեւ. ։։։
հ Ելք. ։։։ Ղեւ. ։։։ Ես. ։։։
ձ Ելք. ։։։ Ղեւ. ։։։ Ես. ։։։
ղ Ելք. ։։։ Ղեւ. ։։։
ճ Ելք. ։։։ Ղեւ. ։։։ Ես. ։։։
մ Ելք. ։։։ Ղեւ. ։։։ Ես. ։։։
յ Ելք. ։։։ Ղեւ. ։։։ Ես. ։։։
ն Ելք. ։։։ Ղեւ. ։։։ Ես. ։։։
շ Ելք. ։։։ Ղեւ. ։։։ Ես. ։։։
ո Ելք. ։։։ Ղեւ. ։։։ Ես. ։։։
չ Ելք. ։։։ Ղեւ. ։։։ Ես. ։։։
պ Ելք. ։։։ Ղեւ. ։։։ Ես. ։։։
ջ Ելք. ։։։ Ղեւ. ։։։ Ես. ։։։
ռ Ելք. ։։։ Ղեւ. ։։։ Ես. ։։։
ս Ելք. ։։։ Ղեւ. ։։։ Ես. ։։։
վ Ելք. ։։։ Ղեւ. ։։։ Ես. ։։։
տ Ելք. ։։։ Ղեւ. ։։։ Ես. ։։։
ր Ելք. ։։։ Ղեւ. ։։։ Ես. ։։։
ց Ելք. ։։։ Ղեւ. ։։։ Ես. ։։։
ւ Ելք. ։։։ Ղեւ. ։։։ Ես. ։։։
փ Ելք. ։։։ Ղեւ. ։։։ Ես. ։։։
ք Ելք. ։։։ Ղեւ. ։։։ Ես. ։։։
օ Ելք. ։։։ Ղեւ. ։։։ Ես. ։։։
ֆ Ելք. ։։։ Ղեւ. ։։։ Ես. ։։։

ԳԼ· ԺԵ

1 Մարդոյ անմաքրութիւնը՝ իրենց ծոցերին ժամանակը· 13 Անոնց մաքրութիւնը· 19 Կիներուն անմաքրութիւնը՝ իրենց ծոցերին ժամանակը· 28 Անոնց մաքրութիւնը·

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին՝
2 բանալով, խօսեցէք Իսրայէլի որդւոցը ու բսէք
անոնց, Երբոր մարդու մը մարմինէն ծորում
3 լլայ, անոր ծորումը անմաքուր է։ Եւ իր
ծորումին ժամանակը իր անմաքրութիւնը ան
պիտի լլայ· Ինչ որ իր մարմինէն իր ծորումը
վազէ, կամ իր մարմինը իր ծորմանէն դոցուի,
4 ան է իր անմաքրութիւնը։ Ամէն անկողին՝
որուն վրայ ծորում ունեցողը կը պառկի,
անմաքուր է, և ամէն բան՝ որուն վրայ անիկա
5 նստի, անմաքուր պիտի լլայ։ Եւ անոր ան
կողինին դպչող մարդը իր հանդերձները պի
տի լուայ, ու ինքը ջրով լուացուի, ու մինչև
6 իրիկուն անմաքուր լլայ։ Եւ ծորում ունե
ցողին նստած բանին վրայ նստողը իր հան
դերձները պիտի լուայ, ու ինքը ջրով լուա
7 ցուի, և մինչև իրիկուն անմաքուր լլայ։ Եւ
ծորում ունեցողին մարմինին դպչողը իր հան
դերձները պիտի լուայ, ու ինքը ջրով լուա
8 ցուի, և մինչև իրիկուն անմաքուր լլայ։ Եւ
ծորում ունեցողը մաքուր մարդու մը վրայ
թքնելու լլայ, անիկա իր հանդերձները պի
տի լուայ, ու ինքը ջրով լուացուի, և մինչև
9 իրիկուն անմաքուր լլայ։ Եւ ամէն թամի
որուն վրայ ծորում ունեցողը կը հեծնէ, ան
10 մաքուր պիտի լլայ։ Եւ ամէն անոր տակը
եղած բանին դպչողը մինչև իրիկուն անմաքուր
պիտի լլայ· ու զանոնք վերցնողը իր հան
դերձները պիտի լուայ, և ինքը ջրով լուա
11 ցուի, ու մինչև իրիկուն անմաքուր լլայ։ Եւ
ծորում ունեցողը իր ձեռքը ջուրը չխփած՝
որու որ դպչելու լլայ, անիկա իր հանդերձ
12 ները պիտի լուայ, ու ինքը ջրով լուացուի։
և մինչև իրիկուն անմաքուր լլայ։ Եւ ծո
րում ունեցողին դպած հողէ անօթը պիտի
կոտրուի, ու ամէն փայտէ անօթ ջուրը պիտի
խմուի։
13 Եւ երբ ծորում ունեցողը իր ծորումէն
մաքրուի, րիր մաքրուելուն համար եօթը օր
պիտի համրէ իրեն, և իր հանդերձները լուայ,
ու իր մարմինը կենդանի ջուրի մէջ լուայ, և
14 մաքուր պիտի լլայ։ Եւ ութերորդ օրը Երկու
կու տատրակ կամ ազաւնիի երկու ձագ պիտի
առնէ իրեն, ու Տէրոջը առջևը ժողովքի խո
րանին դուռը գայ, և անոնք քահանային տայ։
15 Եւ քահանան անոնց մէկը մեղքի պատարագ՝
ու մեկալը ողջակէզ պիտի ընէ, ևս քահանան
ներո քաւութիւն ընէ անոր իր ծո
րումին համար։
16 Եւ թէ որ ևմարդու մը զուգաւորութեան
անդամը իրմէն ելլելու լլայ, իր բոլոր մարմի
նը ջրով պիտի լուայ, ու մինչև իրիկուն ան
17 մաքուր լլայ։ Եւ ամէն հանգերձ ու ամէն
մորթ՝ որուն վրայ զուգաւորութեան սերմ
կայ, ջրով պիտի լուացուի, ու մինչև իրի
18 կուն անմաքուր լլայ։ Եւ երբոր մարդ մը
կնկանը հետ զուգաւորելու համար պառկի,
անոնք երկուքն ալ ջրով պիտի լուացուին, ու
մինչև իրիկուն անմաքուր լլան։
19 Եւ երբ որ կնիկ մը ծորում ունենայ, ու
անոր մարմնոյն ծորումը արիւն է, եօթն օր
գաղուած պիտի կենայ. և ամէն անոր դպչող
20 ջրը մինչև իրիկուն անմաքուր լլայ։ Եւ
անոր գաղուած ատեր բան վրայ որ
պառկի, ան բանը անմաքուր պիտի լլայ,
և ինչ բանի վրայ որ նստի, ան բանը ան
21 մաքուր պիտի լլայ։ Եւ ամէն անոր անկո
ղինին դպչողը իր հանդերձները պիտի լուայ,
ու ինքը ջրով լուացուի, և մինչև իրիկուն
22 անմաքուր լլայ։ Եւ ով որ դպչի բանի մը
որուն վրայ անիկա նստաւ, իր հանդերձնե
րը պիտի լուայ, ու ինքը ջրով լուացուի, և
23 մինչև իրիկուն անմաքուր լլայ։ Եւ ան
կողինին դպչողը՝ կամ մէկ բանի մը՝ որուն
վրայ անիկա կը նստի, մինչև իրիկուն անմա
24 քուր պիտի լլայ։ Եւ թէ որ մարդ մը անոր
հետ պառկի, անանկ որ անոր պղծութիւնը
իրեն դպչի, ան եօթը օր անմաքուր
պիտի լլայ, և ամէն անկողին որուն վրայ
անիկա պառկի անմաքուր լլայ։
25 Եւ կնիկ մը՝ թէ որ դաշտաւին տասնը չե
կած, իր արեանը ծորումը շատ օրեր վազի,
կամ իր դաշտաւնէն աւելի վազելու լլայ, իր
անմաքրութեանը ծորումին բոլոր օրերը իր
դաշտաւնին օրերուն պէս պիտի լլայ· անիկա
26 անմաքուր է։ Անոր ծորումին բոլոր օրերը
ամէն անկողին՝ որուն վրայ անիկա կը պառկի,
իր դաշտաւնին անկողնին պէս պիտի լլայ
իրեն, և ինչ բանի վրայ որ կը նստի, իր դաշ
տաւնին անմաքրութեանը պէս անմաքուր պի
27 տի լլայ։ Եւ ամէն անոնց դպչողը անմաքուր
պիտի լլայ, ու իր հանդերձները պիտի լուայ,
և ինքը ջրով լուացուի, ու մինչև իրիկուն
28 անմաքուր լլայ։ Եւ թէ որ իր ծորումէն
մաքրուի, անասներ եօթը օր պիտի համրէ
29 իրեն, ու անկէ ետև մաքուր լլայ։ Եւ ու
թերորդ օրը երկու տատրակ կամ ազաւնիի
երկու ձագ պիտի առնէ իրեն, ու ժողովքի
խորանին դուռը քահանային պիտի բերէ ա
30 նոնք։ Եւ քահանան մէկը մեղքի պատարագ

ա Գլ· իբ· ա· Թիւ· ե· ց· բ Թագ· գ· ի· ա Մաս· իբ· ա· Ղեւ· ի· բ Գլ· ժա· ա· Ել· ը· ա Գլ· ջ· ի· ժա· ա· ե Գլ· ժգ· ա· ե Գլ· ժգ· ի· ե Գլ· իբ· ա· բ Օր· ը Ել· ժգ· ի· ի Մաս· իբ· ի· ի Գլ· ժգ· ի· ի Գլ· ժգ· ի· ի Գլ· ժգ

ու մկալը ոչխակեզ պիտի ըլլէ. և քահանան
Ցերոջը առնէր քառաթիւն պիտի ըլլէ անոր
իր անձնքրաթեանը Ցեղատէրն համար։
31 Ա.յտպէս Իսրայէլի որդիքը իրենց անձնք-
րաթիւնէն պիտի °զգուշացընէք. որ իրենց
մէջը եղած Վրմ խորանս պղծելով՝ իրենց ան-
32 ձնքրաթիւնը պատճառով չմեռնին։ Ցորտ
ունեցողին՝ ու իրմէ զատ օտարութեան տըր-
33 ևլողին անձնքրը եղողին, Ղու իր գաշտա-
նովը հիւանդ եղող կինայքը՝ և Ցորտ ունե-
ցող մարդուն կամ կինայքը՝ ու անձնքրը
կինան հետ պառկող մարդուն օրէնքը սա է։

ԳԼ. ԺԵ

1 Ե.ւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին, Ղ՝Հարունին
երկու որդւոցը մեռնելէն ետքը, որոնք Տէ-
2 րոջը առջևը մօտեցան ու մեռան։ Եւ Տէրը
ըսաւ Մովսէսին, խօսէ քու եղբօրդ Ղհա-
րոնին որ Ղամէն առեղծուածը տեղը՝ վարա-
գաբին ներսի դին՝ տապանակին վրայ եղած
քառաթիւնէին առջևը չմտնէ, որ չմեռնի.
ետու որ Ղամպի մէջ պիտի երևնամ քառա-
3 թիւնին վրայ։ Ղհարոն սա ըներէ պիտի
մտնէ սրբարանը. Ղեզրի պատարագի հա-
մար զուարակով մը, և ոչխակեզի համար խո-
4 յտ մը։ Պատուէ սուրբ շապիկ պիտի հագնի,
և իր մարմնոյն վրայէն կատէ վարտիք ու-
նենայ, ու իր մէջքը կատէ գօտի կապէ, և
իր գլուխը կատէ խոյր դնէ. սոնք սուրբ
զգեստներ են. ուստի Ղիր մարմինը ջրով
5 պիտի լուայ, ու զանոնք հագնի։ Ցեւ խորա-
յէլի որդւոցը Ժողովրդէն մեղքի պատարագի
համար այծերէն երկու նոխազ, ու ոչխակ-
6 դի համար մէկ խոյ մը պիտի առնէ. Եւ
Ղհարոն իր մեղքի պատարագին զուարակը
պիտի մատուցանէ, և Ղիրեն համար ու իր
7 տանը համար քառաթիւն պիտի ընէ. Եւ
երկու նոխազը պիտի առնէ, ու Տէրոջը առ-
8 ջևը Ժողովքի խորանին դուռը կեցընէ. Եւ
Ղհարոն սոն երկու նոխազներուն վրայ վի-
ճակներ պիտի ձգէ. մէկ վիճակը Տէրոջը հա-
մար՝ ու մէկալ վիճակը ազատ արձակուելու
9 նոխազին համար։ Եւ Ղհարոն պիտի մօտե-
ցընէ սոն նոխազը որուն վրայ Տէրոջը վի-

ճակը եկաւ, ու մեղքի պատարագ ընէ զա-
10 նիկա։ Եւ սոն նոխազը որուն վրայ ազատ
արձակուելու վիճակը եկաւ, Տէրոջը առ-
ջևը ողջ պիտի կայնեցընէ՝ որ անով քառա-
թիւն ընէ, ետու ազատ արձակելու համար դէպ
Ի անապատը խրկէ։
11 Եւ Ղհարոն իր մեղքի պատարագին զուա-
րակը պիտի մատուցանէ, և իրեն համար ու
իր տանը համար քառաթիւն պիտի ընէ, և
իր մեղքի պատարագին զուարակը մորթէ,
12 Եւ Տէրոջը առջևը եղած սեղանին վրայէն
Իրատրատար լեցուն կրակի կայծեր պիտի առ-
նէ, ու տրտակ ծեծուած անուշահոտ խունկ
կէն իր ձեռքերը լեցընէ, ու վարագոյրին
13 ներսի դին բերէ. Ցեւ խունկը կրակին վրայ
պիտի դնէ Տէրոջը առջևը, ու խունկին ծուխ
իր վկայութիւնին վրայի Ղքառաթիւնը պիտի
14 ծածկէ, որ չմեռնի. Եւ զուարակին արիւ-
նէն պիտի առնէ, ու Ղիր մատովը քառա-
թիւնին վրայ արևելեան կողմը սրսկէ, և իր
մատովը արիւնէն քառաթիւնին առջևը եօ-
թը անգամ սրսկէ.
15 Ցեւ Ժողովրդին համար մեղքի պատարագ
ըլլալու նոխազը պիտի մորթէ, ու անոր արիւ-
նը վարագոյրին ներսի դին պիտի բերէ. և
զուարակին արիւնովը ըրածին պէս պիտի անոր
արիւնովը, այսինքն քառաթիւնին վրայ ու
16 քառաթիւնին առջևը սրսկէ անոնց. Եւ Ղսրբա-
նութիւն համար քառաթիւն պիտի ընէ՝ Իսրա-
յէլի որդւոցը անմաքրութիւններէն ու անոնց
բոլոր մեղքերուն յանցանքներէն. ոհրեղէն ընծա-
յատակ պիտի ընէ Ժողովքի խորանին համար
ալ, որ անոնց հետ — անոնց անմաքրութիւն-
17 ներուն մէջ կը կենայ։ Եւ որբարանը քառա-
թիւն ընելու մտած ատենը, մինչև որ իրեն
համար ու իր տանը համար և Իսրայէլի բոլոր
Ժողովքին համար քառաթիւն ընէ ու դուրս
ելլէ, Ղժողովքի խորանին մէջ մարդ մը պիտի
18 չըլլայ։ Եւտքը Տէրոջը առջևը եղած սեղանը
պիտի ելլէ, ու Ղանոր համար քառաթիւն ընէ.
և զուարակին արիւնէն ու նոխազին արիւնէն
առնէ, և սեղանին եղջիւրներուն վրայ չոր-
19 ջանակի դնէ. Եւ արիւնէն իր մատովը եօթը
անգամ անոր վրայ պիտի սրսկէ. ու Իսրայէլի
որդւոցը անմաքրութիւններէն մաքրէ, ու
Ղաւբը ընէ սա։
20 Եւ սրբարանին ու Ժողովքի խորանին և
սեղանին համար Ղքառաթիւն ընելը լմընցը-
նելէն ետքը, ողջ նոխազը պիտի մօտեցընէ

1 Գլ. Ժա. 27. բ Օր. իդ. 21. Եզեկ. իդ. 31. 2 Եբր. գ. 7. 3 Ելմ. ի. 3. ԺԲ. 15. 20. Եզեկ. ե. 11. իդ. 28. 4 Ելմ. ի. 2. 5 Ելմ. ի. 28. 6 Ելմ. ի. 28. 7 Ելմ. ի. 28. 8 Ելմ. ի. 28.

1 Գլ. ը. 3. 2 Ելմ. ի. 28. — Գլ. Ժ. 1. 3. 4. 3 Ելմ. ի. 10. Գլ. իգ. 27. Եբր. թ. 7. Ժ. 19. 4 Ելմ. ի. 28. թ Ծննդ. ը. 20. 21. 22. 7 Եբր. թ. 7. 12. 24.

1 Գլ. ը. 3. 2 Ելմ. ի. 28. թ. 6. 7. 3 Գլ. Ժ. 1. 4 Ելմ. ի. 28. 5 Ելմ. ի. 28. 6 Ելմ. ի. 28. 7 Ելմ. ի. 28. 8 Ելմ. ի. 28. 9 Ելմ. ի. 28. 10 Ելմ. ի. 28. 11 Եբր. թ. 22. 12 Ելմ. ի. 28. 13 Ելմ. ի. 28. 14 Ելմ. ի. 28. 15 Ելմ. ի. 28. 16 Ելմ. ի. 28. 17 Ելմ. ի. 28. 18 Ելմ. ի. 28. 19 Ելմ. ի. 28. 20 Ելմ. ի. 28.

21 Եւ Ահարոն իր երկու ձեռքերը ոզջ ժողովին գլխուն վրայ պիտի դնէ, ու խոստովանի որդւոցը բոլոր անօրէնութիւններն ու անոնց բոլոր յանցանքները և բոլոր մեղքերը պիտի խոստովանի անոր վրայ. և զանոնք նոխազին գլխուն վրայ դնելով՝ յայտնար մարդու
22 մը ձեռքով անապատը խրկէ։ Եւ նոխազը կանուց բոլոր անօրէնութիւնները իր վրան անբնակ երկիր մը պիտի տանի. և նոխազը անապատին մէջ թող տայ նոխազը։
23 Եւ Ահարոն ժողովի խորանը պիտի մտնէ, ու սրբազանը հագնելու ժամանակին հագած կտաւէ հանդերձները հանի, և զանոնք
24 հոն դնէ։ Եւ սուրբ տեղը իր մարմինը ջրով պիտի լուայ, ու իր հանդերձները հագնի. ու ելլէ իր ողջակէզը ու ժողովրդին ողջակէզը մատուցանի, ու իրեն համար և ժո-
25 ղովրդին համար քաւութիւն ընէ։ Եւ մեղքի պատարագին ճարպը սեղանին վրայ պիտի այրէ։
26 Եւ նոխազը զատա արձակելու մարդը իր հանդերձները պիտի լուայ, ու իր մարմինը ջրով լուայ, և ետքը բանակը մտնէ։
27 Ան ալ մեղքի պատարագին զատարակը ու մեղքի պատարագին նոխազը որոնց արիւնը քաւութիւն բնելու համար սուրբ տեղը բերուեցաւ, բանակէն դուրս պիտի հանեն, և անոնց մորթիները ու անոնց միսերը և անոնց
28 աղբը կրակով այրեն։ Եւ զանոնք այրողը իր հանդերձները պիտի լուայ, ու մարմինը ջրով լուայ, ու ետքը բանակը մտնէ։
29 Եւ սա ձեզի յաւիտենական կանոն ըլլայ, որ եօթներորդ ամսուն մէջ ամսուն տասնըմրդ օրը ձեր անձերը պիտի խոնարհեցնէք, ու բնաւ գործ մը չգործէք, թէ երկրացին և թէ ձեր մէջը գտնուող օտարական-
30 նը։ Քանզի ան օրը Տէրոջ ձեզի քաւութիւն պիտի բնէ՝ ձեզ մաքրելու համար, որ ձեր բոլոր մեղքերէն մաքրուիք Տէրոջ առ-
31 ջեւը։ Անիկա ձեզի հանգստութեան շաբաթ պիտի ըլլայ, և յաւիտենական կանոնով ձեր անձերը խոնարհեցնէք։
32 Եւ քահանայ եղող մարդը որ իր հօրը տեղը քահանայութիւն ընելու համար օծուած ու օրհնուած քահանան քաւութիւնը պիտի բնէ, և հագնի կտաւէ հանդերձները
33 այսինքն սուրբ հանդերձները։ Եւ ամենասուրբ տեղին համար քաւութիւն պիտի բնէ, և ժողովքի խորանին համար ու սեղանին հա-
34 մար քաւութիւն բնէ, և քահանաներուն ու ժողովքին բոլոր ժողովուրդին համար քաւութիւն բնէ։ Եւ ասիկա ձեզի յաւիտենական կանոն ըլլայ Իսրայէլի որդւոցը համար իրենց բոլոր մեղքերուն քաւութիւն ընելու համար մէկ անգամ մը։ Եւ անոր Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս բրաւ։

ԳԼ. ԺԷ

1 Ամէն մարմնաւոր անասուններուն արիւնը Տէրոջը պիտի մատուցուի խորանին դրան քովը։ Դնելուն պէս բնչը կ'ըլլայ։ 10 Ամէն արիւնու բանը։ 13 ու մեռածը և գազանը գիշատուածը ուտելը կ'ոչ ընուի։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ բսելով,
2 խօսէ Ահարոնին ու անոր որդւոցը և Իսրայէլի բոլոր որդւոցը, ու բսէ անոնց, Ա՛ն է
3 որ Տէրը պատուիրեց՝ բսելով, Իսրայէլի տունէն ով որ ոչխար մը և կամ այծ մը բանակին մէջ մորթէ, կամ բանակէն
4 դուրս մորթէ, Եւ Տէրոջը խորանին առջեւը Տէրոջը զոհ մատուցանելու համար ժողովքի խորանին դուռը չբերէ, արիւն պիտի սեպուի ան մարդուն. անիկա արիւն թափած է, ու ան մարդը իր ժողովուրդին մէջէն պիտի կոր-
5 ուի։ Որպէս զի Իսրայէլի որդիքը ան զոհերը որ հիմա դաշտի մէջ կը մորթեն, Տէրոջը բերին, այսինքն ժողովքի խորանին դուռը քահանային բերին, և խաղաղութեան զոհերու
6 համար զանոնք Տէրոջը զոհեն. Եւ քահանան սպիտակ արիւնը ժողովքի խորանին դուռը Տէրոջը սեղանին վրայ, ու ճարպը այրէ
7 հոտի համար այրի Տէրոջը առջեւը։ Եւ իրենց զոհերը՝ այլ չզոհեն դիւահարուն, որուն ետեւէն պոռնկութիւն ըրին. ասիկա անոնց յաւիտենական կանոն պիտի ըլլայ իրենց ազ-
8 գերուն մէջ։ Եւ պիտի բսես անոնց, Իսրայէլի տունէն կամ ձեր մէջը պանդխտացած օտարականներէն մէկ մարդ մը ողջակէզ կամ
9 զոհ մատուցանելու ըլլայ, Եւ զայն Տէրոջը մատուցանելու համար ժողովքի խորանին դուռը չբերէ, ան մարդը իր ժողովուրդին մէջէն պիտի կտրուի։
10 Ան Իսրայէլի տունէն կամ ձեր մէջը պանդխտացած օտարականներէն մէկ մարդ մը ինչ և իցէ արիւն ուտելու ըլլայ, Ամ երեսս ան արիւն ուտող անձին վրայ պիտի անկեմ, ու զանիկա իր ժողովուրդին մէջէն կտրտիցը-
11 նեմ. Ինչու որ մարմնին կենդանութիւնը

աբիւնին մէջն է. և ես ձեզի տուի ան, որ
սեղանին վրայ Հողմնեցուն համար քա-
ւութիւն ընէք. քանզի Հոգիին համար քա-
12 ւութիւն ընողը աբիւնն է. Ասոր համար ես
բացի էլ որդւոցը ըսի, Ձեզմէ մէկը աբիւն չու-
տէ. ձեր մէջը պանդխտացած օտարականն ալ
13 աբիւն չուտէ. Եւ խրայէլի որդւոցմէ կամ
ձեր մէջը պանդխտացած օտարականէն մէկը
ուտելու անասունի կամ թռչունի որս որսա-
լու բլլայ, անոր արիւնը պիտի թափէ, ու ին-
14 դով ծածկէ ան. Ընդ որ ամէն մարմինին
կենդանութիւնը իր արիւնն է. անիկա է բուն
կենդանութիւնը. ուստի խրայէլի որդւոցը
ըսի, Բնաւ մարմինի մը արիւնը պիտի չուտէք,
քանզի ամէն մարմինին կենդանութիւնը իր
արիւնն է. ով որ ուտէ ան՝ պիտի կտրուի:
15 Եւ երկրացիներէն կամ օտարականներէն դի
կամ գիշատած ուտող ամէն մարդ իր լո-
կերը պիտի լուայ, ու ինքը ջրով լուացուի,
և մինչև իրիկուն անմաքուր բլլայ, ու ետքը
16 մաքուր բլլայ. Բայց թէ որ չլուայ ընծան, և
իր մարմինը չլուայ, անառանը Իր անօրէնու-
թիւնը պիտի կրէ.

ԳԼ. ԺԸ

1 Ընդդիմաբար ամուսնութիւններուն համար. 19 Ընդդիմա-
բար ցանկութիւններուն համար.

1 Ե Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 խօսէ խրայէլի որդւոցը ու ըսէ անոնց,
Ես եմ Եհովայ ձեր Աստուածը. 3 Ինչ ձեր
բնակած եգիպտոսի երկրին ըրածին պէս պի-
տի չընէք. և Քանանաց երկրին ըրածին պէս
ալ որ ձեզ պիտի տանիմ, պիտի չընէք, ու
անոնց կանոններուն համեմատ պիտի չքա-
4 լիք. Իմ դատաստաններս պիտի ընէք, և
իմ կանոնները պահէք, որ անոնցմով քալէք.
5 Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը. Ուստի իմ կա-
նոններս ու իմ դատաստաններս պիտի պա-
հէք, Որ զանոնք կատարող մարդը անոնց-
մով պիտի ապրի. Ես եմ Տէրը.
6 Բնաւ մէկը իր մօտ ազգականին չմտնէ-
նայ՝ անոր մերկութիւնը բանալու համար. Ես
7 եմ Տէրը. Քու հօրդ մերկութիւնը կամ քու
մօրդ մերկութիւնը չբանայես. անիկա քու մայ-

ր Մ—իկ։ ։ Մ—ր։ ։ Ե—կ։ ։ Ե—կ։ ։ Ե—կ

դի բոլոր առնցմով պղծուեցան ան ազգերը՝
25 որ ձեր առջևէն պիտի վռնտեմ։ Եւ ան երկիրը պղծուելովը՝ անոր անօրէնութիւնը անոր վրայ պիտի հատուցանեմ, ու ան երկիրը իր
26 բնակիչները պիտի փսխէ։ Իմ դատաստաններս ու իմ կանոններս պահէք, ու ասոնցմէ պղծութիւններէն մէկն ալ չընէք, ո՛չ երկրացին, ո՛չ ալ ձեր մէջը պանդխտացող օտա-
27 րականը. վասնզի ասոնք եղած են երկրին մարդիկը որ բոլոր պղծութիւնները
28 ըրին, ու ան երկիրը պղծուեցաւ։ Որ-պէս-զի՝ որ չըլլայ թէ ան երկիրը ձեզ ալ դուրս փսխէ՝ ան պղծած ատեննիդ, ինչպէս
29 որ ձեզմէ առաջ եղած ազգերը փսխեց։ Վասն զի ով որ ասոնցմէ պղծութիւններէն մէկը ընէ՝ կըլայ, ան ընող անձինքը իրենց ժո-
30 ղովուրդին մէջէն պիտի կտրուին։ Ուստի իմ հրամաններս պահէք, որ ձեզմէ առաջ գոր-ծուած պիղծ սովորութիւններէն ոչինչ չընէք, ու անոնցմով չպղծուիք. Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։

ԳԼ. ԺԹ

1–37 Ջանալով օրինչերու կրօնութիւն։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Խօսէ իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին ու ըսէ անոնց, Դուք սուրբ եղէք, ինչու որ Ես ձեր Եհովայ Աստուածը սուրբ եմ։
3 Ձեր ամէն մէկը իր մօրմէն ու իր հօրմէն պիտի վախնայ. և իմ շաբաթներս պիտի պահէք. Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։
4 Դէպ-ի-բերուն մի դառնաք, ու ձեզի ձուլածոյ աստուածներ մի չընէք. Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։
5 Եւ երբ որ խաղաղութեան զոհ մատուցանէք Տէրոջը, զանիկ մատուցէք որ ընդունելի
6 ըլլայ։ Զոհը մատուցած օրերնիդ և հետևեալ օրն ալ պիտի ուտուի. ու երրորդ օրուան
7 մնացածը կրակով պիտի այրուի։ Եւ եթէ որ անկէ երրորդ օրը ուտուելու ըլլայ, ան պիղծ
8 է, պիտի չընդունուի։ Եւ զանիկա ուտողը իր անօրէնութիւնը պիտի կրէ, ինչու որ Տէրոջը սուրբ բանը պղծեց, ու ան անձը իր ժողովուրդէն պիտի կտրուի։
9 Եւ երբ երկիրին հունձքը հնձելու ատենդ՝ քու արտիդ եզերքը լման չհնձես, ու
10 քու հունձքիդ ինկած հասկերը չժողվես։ Եւ քու այգիդ ճառագաղ չընես, այնպէս ալ այգիդ մէջ մնացած ողկոյզները չքաղես. զանոնք աղքատին և օտարականին համար թողուս. Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։
11 Գողութիւն մի ընէք. սուտ մի ըսուցէք, 12 Ձեզ մէկզմէկ մի խաբէք. Եւ իմ անունովս սուտ անուղղ երդում մի ընէք, Ու ձեր Աստուծոյն անունը մի պղծէք. Ես եմ Տէրը։
13 Դուն դրացիդ զրկանք մի ըներ, և յափշտակութիւն մի ըներ. Բանդի վարձքով բանուորին գիշեր վարձքը մինչև առաւօտ քով քովդ չմնայ։
14 Խուլին մի հայհոյեր, Ու կոյրին առջևը գայթակղութիւն մի դներ, Հապա քու Աստուծմէդ վախցիր. Ես եմ Տէրը։
15 Դատաստանի մէջ անիրաւութիւն մի ընէք. աղքատին աջակցութիւն մի ըներ, և մեծը մի չզարգարեր. քու դրացիդ արդարութիւնով դատէ։
16 Դուն ժողովուրդիդ մէջը չպաթխօսութիւն ընելու չպատրաստես. Քու բնակիցիդ արիւնը չը-
17 մլատնես. Ես եմ Տէրը։ Եղբայրդ քու սրտիդ մէջը չատես. Քու դրացիդ անպատճառ յան-դիմանես, որ անոր համար մեզք չկրես։
18 Վրէժ չառնես, և քու ժողովուրդիդ որ-դւոցը ոխ չպահես, Հապա քու ընկերդ քու անձիդ պէս սիրես. Ես եմ Տէրը։
19 Իմ կանոններս պահէք. քու անասուններդ մէկ տեսակը ուրիշ տեսակին հետ զուգաւո-րել չտաս. Քու արտիդ մէջ զանազան սերմ չցանես. Ու երկու նիւթէ գործուած այլա-խառն հանդերձ չհագնիս։
20 Եւ թէ որ մէկը կնկան մը հետ պառկի-լով զուգաւորութիւն ընէ, ու անիկա մէկու մը նշանուած ազախինն է ու փրկուած չէ, ոչ ալ անոր ազատութիւնը տրուած, անոնք պի-տի պատժուին. անոնք պիտի չմեռնին, ին-
21 չու որ կնիկը ազատ չէր։ Եւ մնացորդը իր յան-ցանքին պատարագը Տէրոջը պիտի բերէ ժո-ղովքի խորանին դուռը, խոյ մը յանցանքի
22 պատարագի համար։ Եւ քահանան յանցան-քի պատարագին խոյովը Տէրոջը առջևը քա-

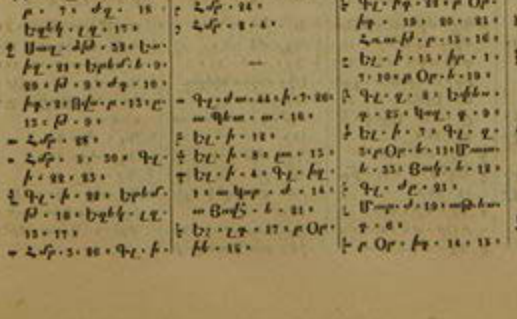

տաբերն պիտի ընէ անոր իր բրած մեղքին համար. և անոր բրած մեղքը պիտի ներուի իրեն։

23 Ու երբոր ան երկիրը մտնէք, ու ամէն տեսակ ծառեր տնկէք՝ պտուղ ուտելու համար, անտառներ անոր պտուղը չիքխառատ՝ ձի պէս անմատոյց պիտի սեպէք. ան ձեզի երեք տարի չիքխառատած պէս սեպուելով պիտի

24 ուտի չուտուի. եւ չորրորդ տարին անոր բոլոր պտուղը Տէրը փառաւորելու համար սուրբ

25 պիտի ըլլայ. եւ հինգերորդ տարին անոր պտուղը պիտի ուտէք, որ իր արդիւնքը ձեզի համար աւելցնէ. ես եմ Տէրը ձեր Աս-

26 տուածը. Մի՛ ուր արիւնով չուտէք. չհնոյիք

27 և գուշակութիւն չընէք. Զձեր դէմքերուն եզերքի մազերը չկորչէք, ու քու մօ-

28 րթդ եզերքը չտրծնես. եւ մկոտ մի ընէք ձեր մարմնին վրայ կտրածներ չընէք, ու ձեր վրան դիրի նշան չընէք. ես եմ Տէրը։

29 Աղջիկդ պոռնիկ ընելով մի պղծեր, որ երկիրը պոռնկութեան մէջ չիյնայ, ու երկիրը չարութիւնով չլեցուի.

30 իմ շաբաթներս պահէք, ու իմ սրբարա-

31 նս յարգէք. ես եմ Տէրը. Հանկերուն մի դիմէք, և հնոյողներուն ետեւ մի հարցնէք, որ անոնցմով չզզուիք. ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։

32 Ամէն ճերմակածին առջեւը ոտքի ելլիր, և ծերը պատուէ, ու քու Աստուածէդ վախ-

33 ցիր. ես եմ Տէրը։ Եւ երբ օտարական մը ձեր երկրին մէջ ձեր քովը պանդխտանայ ըլլայ, չնեղէք

34 զանիկա. Ձեր քովը պանդխտացող օտարականը ձեր երկրին բնակիչին պէս ըլլայ ձեզի, և իրու անձիդ պէս սիրես անիկա, քանի որ դուք ալ եղիպտոսի երկրին մէջ օտարական էիք. ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։

35 Դատաստանի մէջ անիրաւութիւն չընէք, կանոնի մէջ կշռքի մէջ ու չափի մէջ

36 ալ։ Ձեր կշռքերը ճիշդ, ձեր կշռաքարերը ճիշդ, ձեր արդուն ճիշդ ու հինինը ճիշդ պիտի ըլլայ. ձեզ եգիպտոսի երկրէն

37 հանող Տէրը ձեր Աստուածը ես եմ. Ուստի իմ բոլոր կանոններս ու իմ բոլոր դատաստանները պահէք, և ընէք անոնք. ես եմ Տէրը։

ԳԼ. Ի

1 Մոպքին գլուխ նահապետները ի՛սրայէլեան ազգատոհմերուն առաջնորդ գլուխ բնակիրանն պատիժը։ 8 Վկան հետ պահանջուելու համար։ 7 Սարբ բ լսուլ պատուէրը։ 9 Իր ձեռքը հոգնացնել։ 10 Հնարքին բնակիրանն։ 11։ 14։ 17։ 19 պղտոզներին։ 15 արտաքսուին։ 18 և անոնցի հետ պղտոզիչին բնակին պատիժը։ 22 Աստուծոյ հետ գերու վարուելու։ 27 Վկայներուն չպահպանելու պատուէրը։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Նաև Իսրայէլի որդւոցը ըսես. Իսրայէլի որդւոցմէն և իսրայէլի մէջ պանդխտացող օտարականներէն ով որ իր ուբտնդէն Մոզբին տայ, անշուշտ պիտի մեռցուի. ան երկրին ժողովուրդը քարերով պիտի քարկոծէն անիկ.
3 կա։ Ես իմ երեսս ան մարդուն վրայ պիտի անեմ, ու զանիկա իր ժողովուրդին միջէն կտրոնցընեմ, ինչու որ անիկա իր ուբտնդէն Մոզբին տուած է՝ իմ սրբարանս պղծելու
4 ու իմ սուրբ անունս անարգելու համար։ Եւ թէ որ ան մարդը իր ուբտնդէն Մոզբին տուած տաներ՝ ան երկրին ժողովուրդը չտես-
5 նելու գայով՝ զանիկա չմեռցընեն, Աստանոր ես իմ երեսս պիտի անեմ ան մարդուն վրայ ու տաներ բնաւորներին վրայ, և անիկա և Մոզբին հետ պոռնկութիւն ընելու համար ան մարդուն ետեւէն բոլոր զազգներըը իրենց
6 ժողովուրդին միջէն պիտի կտրոնցընեմ։ Եւ հմհականերուն ու հնոյողներուն ետեւէն երթալու զարձող մարդուն վրայ ալ երեսս պիտի անեմ, ու անիկա իր ժողովուրդին միջէն կոր-
7 պնցընեմ։ Ուստի սրբեցէք ձեր անձերը, ու սուրբ եղէք, ինչու որ ես եմ Տէրը ձեր Ա-
8 ստուածը. Ես իմ կանոններս պահեցէք, ու բրէք զանոնք. Ես եմ Տէրը որ ձեզ կը սրբեմ։
9 Ով որ իր հայրը կամ իր մայրը անիծէ, անշուշտ պիտի մեռցուի. անիկա իր հայրը կամ իր մայրը անիծեց, անոր արիւնը իր վրայ
10 ըլլայ։ Եւ հոգ որ ուրիշ մարդու մը կնկանը հետ շնութիւն ընէ, իր դրացիին կնկանը հետ շնութիւն ընողը անշուշտ պիտի մեռցուի.
11 շնացողն ալ շնացեալն ալ սպանուին. Ով որ իր հօրը կնկանը հետ պառկի, իր հօրը ամօթութիւնը բացած է. անշուշտ երկուքն ալ պիտի մեռցուին, անոնց արիւնը իրենց վրայ
12 ըլլայ։ Եւ թէ որ մարդ մը իր հարսին հետ պառկի, անշուշտ երկուքն ալ պիտի մեռցուին. գարշութիւն ըրին, անոնց արիւնը իրենց
13 վրայ ըլլայ։ Եւ թէ որ մարդ մը կնկան

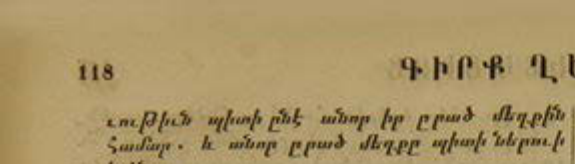

հետ պառկիցու պէս արուի հետ պառկի, երկուքն ալ պղծութիւն ըրին. անոնք անպատճառ պիտի մեռցուին, անոնց արիւնը իրենց վրայ ըլլայ։
14 Եւ թէ որ մարդ մը կնիկ մը ու անոր մայրը առնէ, անօրէնութիւն է. զանոնք ալ կրակով պիտի այրուին, որ ձեր մէջը անօրէնութիւն չըլլայ։
15 Եւ թէ որ մարդ մը անասունի հետ պառկի, անշուշտ պիտի մեռցուի, ու անասունը պիտի սպաննէք։
16 Եւ թէ որ կնիկ մը իջնէ անասունի հետ զայն ըլլալու համար անոր մօտենալով, կնիկն ալ անասունն ալ պիտի սպաննես. անպատճառ պիտի մեռցուին. անոնց արիւնը իրենց վրայ
17 ըլլայ։ Եւ թէ որ մարդ մը իր քոյրը առնէ՝ իր հօրը աղջիկը կամ իր մօրը աղջիկը, ու անոր մերկութիւնը տեսնէ, ու աղջիկն ալ անոր մերկութիւնը տեսնէ, չարութիւն է. անոնք իրենց ժողովուրդին աչքին առջեւը պիտի կտրուին. անիկա իր քրոջը մերկութիւնը
18 բացաւ. իր անօրէնութիւնը պիտի կրէ։ Եւ թէ որ մարդ մը իր դայտանին մէջ եղող կնոջն մը հետ պառկի ու անոր մերկութիւնը բացայ, ինքը անոր աղբիւրը բացաւ, կնիկն ալ իր արեան աղբիւրը բացաւ. երկուքն ալ իրենց ժողովուրդին մէջէն պիտի կորսուին։
19 Եւ քու մօրդ քրոջը կամ քու հօրդ քրոջը մերկութիւնը չբանայես. վասն զի թէ որ մէկը իր ազգականին մերկութիւնը բանայ, իրենց անօրէնութիւնը պիտի կրեն։
20 Եւ թէ որ մարդ մը իր հօրեղբօրը կնկանը հետ պառկի, իր հօրեղբօրը մերկութիւնը բացաւ. անոնք իրենց մեղքը պիտի կրեն։
21 անզաւակ պիտի մեռնին։ Եւ թէ որ մարդ մը իր եղբօրը կնիկը առնէ, պղծութիւն է ան. անիկա իր եղբօրը մերկութիւնը կը բանայ. անզաւակ պիտի ըլլան։
22 Ուստի իմ բոլոր կանոններս և իմ բոլոր դատաստաններս պահէք, ու բնիկ ազգը, որ ան երկիրը ուր որ ձեզ պիտի տանիմ՝ հոն
23 բնակիլ, հպատրա չըսիլ ձեզ։ Եւ պիտի չքաշէք ան ազգերուն սովորութիւններով, զանոնք ձեր առջեւէն պիտի վռնտեմ. քանզի ասոնք ամէն բաները ըրին անոնք, ու ես գրեց
24 գտնցայ անոնցմէ. եւ ըսի ձեզի. Անոնց երկիրը դուք պիտի ժառանգէք, ու ես անիկա ձեզի պիտի տամ ժառանգած ըլլալու, երկիր մը որ կաթ ու մեղր կը բղխէ. ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը՝ որ ձեզ ազգերէն զատեցի
25 տեղի ձեզ։ Ուստի մանրամասն ու անմաքուր անասուններուն միջեւցեղ՝ և անմաքուր ու մաքուր թռչուններուն միջեւցեղ տարբերութիւն պիտի ընէք. ու ձեր անձերը չպղծէք անասուններով կամ թռչուններով կամ գետնի վրայի բոլոր սողուններով որոնք ես զատեցի ձեզի իբրև անմաքուր։ 26 Եւ դուք սուրբ պիտի ըլլաք ինծի. վասն որ ես Տէրս սուրբ եմ, ու ձեզ ազգերէն զատեցի որ ինծի ըլլաք։
27 Վասն կամ հմայող եղողը՝ թէ էրիկ մարդ ըլլայ և թէ կնիկ՝ անշուշտ պիտի մեռցուի. քարերով քարկոծեն զանոնք. իրենց արիւնը իրենց վրայ ըլլայ։

ԳԼ. ԻԱ.

1 Քահանաներէն իրենց մէջ ազգականին համար կրնայեն ապականուիլ, 6 Անոնք սուրբ պիտի ըլլայեն։ 8 ու սուրբ պիտի սեպուին։ 7 Հատորակ քահանաները։ 13 ու քահանայապետին տեսակ տեսակ արգելքներ։ 17 Նշան ունեցող քահանայէն երբ հաց մատուցանելը։

1 Եւ Տէրը բաւ Մովսէսին, խօսէ Ահարոնին որդւոցը՝ քահանաներուն ու բսէ անոնց, Ոչ ոք իր մեռելին համար անմաքրուի
2 քու չըլլայ իր ժողովուրդին մէջը. բայց միայն իր մօտ ազգականին համար, այսինքն իր մօրը ու իր հօրը և իր որդւոյն ու իր
3 աղջկանը և իր եղբօրը համար. Եւ իր կոյս քրոջը համար որ մօտ է իրեն ու էրկան ար-
4 բած չէ, կրնայ անմաքրուիլ։ Ան իկա իր ժողովուրդին մէջը պղծուած մարդ ըլլալով, անմաքուր պիտի չըլլայ՝ ինքզինքը
5 պղծելով։ Անոնք գլուխնին փեսաւոյ կնասկ պիտի չընեն, և իրենց մօրուքին եզերքը չածիլեն, ու իրենց մարմնոյն վրայ կտրածներ
6 չընեն. Սուրբ պիտի ըլլան իրենց Աստուծոյն. և Իրենց Աստուծոյն անունը չպղծեն, վասն որ Տէրոջը պատարագները՝ իրենց Աստուծոյն հացը անոնք կը մատուցանեն. ուստի
7 սուրբ պիտի ըլլան։ Պոռնիկ կամ պղծուած կնիկ չառնեն, և Իր էրկունէն արձակուած կնիկ մը չառնեն. վասն որ Աստուած սուրբ է
8 իր Աստուծոյն. Ուստի պիտի սրբես անոնիկա, վասն որ քու Աստուծոյդ հացը անոնիկա կը մատուցանէ. անոնիկա սուրբ պիտի ըլլայ քեզի, վասն զի ես Տէրս որ ձեզ կը սրբեմ՝ սուրբ
9 եմ։ Եւ թէ որ քահանայի մը աղջիկը պոռնկութիւն ընելով պղծուելու ըլլայ, իր հայրը կը պղծէ. անիկա կրակով պիտի այրուի։
10 Ան իր եղբայրներէն մեծ եղող քահանայ՝

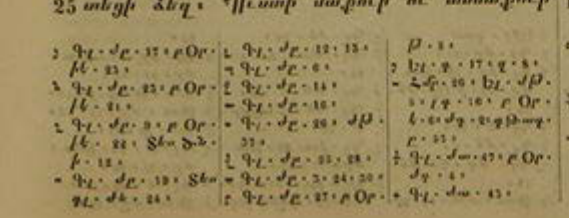

որուն դէմառն վրայ ծծման եղը ֆոփուած է, ու ՙզգեստները օրհնուած, ՙիր դլուխը պիտի չքանայ, և իր լաթերը չպատ-
11 ռէ, եւ մեռած մարդու մը քով չերթայ, ոչ ալ իր հօրը կամ իր մօրը համար անձն-
12 քուր ըլլայ· ՙնէ որբատանէն դուրս չելլէ, ու իր Աստուծոյն սրբարանը չպղծէ· ինչու որ ՙիր Աստուծոյն օծման եղին պսակը իր վրան
13 է· ես եմ Տէրը· եւ ՙանկից կոյս մը իրեն
14 կին պիտի առնէ· Որբևաբի կամ արձա-
կուած կամ պղծուած կամ բոզ չառնէ· հա-
պա կին ըլլալու համար իր ժողովրդէն
15 կոյս մը առնէ, Որ իր ազգին չպղծէ իր ժո-
ղովրդին մէջը· ինչու որ ՙես եմ Տէրը՝ որ
կը սրբեմ զանիկա·
16 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
17 խօսէ Ահարոնին ու ըսէ, Քու սերունդիդ
իրենց ազգերուն մէջ ով որ իր վրան արատ
մը ունի, ՙնոյ չմօտենայ իր Աստուծոյն հացը
18 մատուցանելու· ինչու որ ըրնա արատ ունե-
ցող մարդ մը պիտի չմօտենայ· կոյր մարդը՝
կաղը՝ կամ կարճառնչը՝ կամ ՙնչ ունեցուած
19 ՙի՛ն՝ առնելոյդ բան մը ունեցողը՝՝, կամ ոտքը
20 կոտրած՝ կամ ձեռքը կոտրած մարդը, կամ
ապուռաղը՝ կամ թզուկը՝ կամ իր աչքին մէջ
բիծ ունեցողը՝ կամ քոսոտը՝ կամ օրքնուածը՝
21 կամ ՙի փչուածկը· Ահարոն քահանային ան-
ըուն մէջ ունեցող մարդը ՙՏէրոջը
պատարագները մատուցանելու պիտի չմօտե-
նայ, ՙոնչ արատաւոր ըլլալով՝ իր Աստուծոյն
22 հացը մատուցանելու պիտի չմօտենայ· Անիկա
իր Աստուծոյն հացը պիտի ուտէ, թէ ՙամենա-
23 սուրբ բաներէն և թէ ՙսուրբ բաներէն· Մի-
այն վարագուրին քովը պիտի չմտնէ, և սեղա-
նին չմօտենայ, ինչու որ արատ ունի, ու իմ
սուրբ բաներս չպղծէ, քանզի ես անոնք սրբող
24 Տէրը եմ՝՝· Եւ Մովսէս խօսեցաւ ՙՀարոնին
Ահարոնին ու անոր որդւոցը և Իսրայէլի
բոլոր որդիներուն՝՝՝

16 °Ու իրենց սուրբ բաներըր ուտելով՝ չգայցա-
նաց անօրէնութիւնը իրենց վրայ չբերեն,՝
ինչու որ ես եմ Տէրը որ զանոնք կը սրբեմ։
17 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով՝
18 խօսէ Ահարոնին ու անոր որդւոցը և իսրա-
յէլի բոլոր որդւոցը, ու բէ անոնց, Իսրա-
յէլի տունէն կամ իսրայէլի մէջ եկօղ օտա-
րականներէն անոնց ողջակէզի համար Տէրոջը
մատուցածը՝ իրենց բոլոր ուխտերուն և բոլոր
կամաւոր ընծաներուն համար, իր զոհը մա-
19 տուցանեն ամէն մարդ, Ահարոնի որդիք,
խոյերնիդէն կամ այծերնէն անարատ արու ոչխար
հատուցանե, որ ձեզի համար ընդունելի ըլլայ։
20 °Բնաւ արատ մը ունեցողը պիտի չմատուցա-
նէք, ինչու որ ձեզի համար ընդունելի չըլ-
21 լար։ Եւ երբ խաղաղութեան զոհ մատուցանէ
մարդ Տէրոջը՝ ուխտ ընելու համար կամ կա-
մաւոր ընծայի համար՝ արջառներէն
կամ ոչխարներէն Տէրոջը խաղաղութեան զոհ
մատուցանելու ըլլայ, անարատ պիտի ըլլայ
այն, որ ընդունուի. բնաւ արատ պիտի չըլլայ
22 անոր մէջ։ Կոյր՝ կամ ոչնչեզ կտրած կամ
կտրած կամ խոցոտած ունեցող՝ կամ քո-
սաս կամ օրբնեցաս եղածներէն Տէրոջը պիտի
չմատուցանէք, ոչ ալ °սատկցմէ Տէրոջը ող-
ջակէզի համար սեղանին մէջ կրակ պիտի դնէք։
23 Բայց ընդհանրապէս մէջ աւելորդութիւն կամ
պակասութիւն ունեցող գառնակը կամ ոչխա-
րը կամաւոր ընծայի համար մատուցանես.
ուխտի համար պիտի չընդունուի այն։
24 Անդրնդիչ ճմռնուածը կամ ձգմռնածը կամ փրը-
ցուածը կամ կտրուածը չմատուցանէք Տէ-
րոջը, և ձեր երկրին մէջ չընէք — բնաւ։
25 Ու օտարականի մը ձեռքէն ալ՝ ամէն սատկցմէ
°ձեր Աստուծոյն †պատարագ չմատուցանէք,
ինչու որ †անոնց մէջ խեղութիւն ու արատ
կայ. անոնք ձեզի համար ընդունելի պիտի
չըլլան։
26 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով՝
27 °երբոր զառնակ կամ ոչխար կամ այծ ծնանի,
եօթը օր իր մօրը քովը պիտի մնայ. և ութե-
րորդ օրը ու անկէ ետքը Տէրոջը ընդունելի
28 պիտի ըլլայ պատարագի ընծայի համար։ Եւ
կովը կամ ոչխարը °իր ձագովը մէկտեղ մի կո-
օրուան մէջ չմորթէք։
29 Եւ երբոր †գոհաբանութեան զոհ մատուցանէք
Տէրոջը, ձեզի պիտի մատուցանէք որ ձեզի
30 համար ընդունելի ըլլայ։ Նոյն օրը պիտի ու-
տուի անթիկա։ °անկէ մինչև առաւօտ չթողուք.
Ես եմ Տէրը։
31 Ուստի իմ պատուիրանքներս պահէք և
32 զանք ատնք. Ես եմ Տէրը։ Իսրայէլի
ատնունս չպղծէք, որ °Ես սրբեմ իսրայէլի
որդւոցը մէջ. Ես եմ Տէրը որ †ձեզ կը սրբ-
33 բեմ՝ °Որ ձեզի Աստուած ըլլալու համար
ձեզ եգիպտացի երկրէն հանեցի. Ես եմ Տէրը։

ԳԼ. ԻԳ

1 Տէրոջը ատնները. 3 շաբաթը. 4 և գաղիքը. 9 հրեխայրեն-
բան. 15 ա Պենտեկոստէի տօնը պատկերը վերջով։ 22
Հատնդէնն Յուդան Հասիերը ու ազգին ձեռքը չմոռնալու
պատուէրը։ 25 Փող Հնչեցնելու տօնը. 26 Քաւութեան օրը.
33 Տաղաւարահարաց տօնը։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով՝
2 խօսէ իսրայէլի որդւոցը ու բէ անոնց՝ °Տէ-
րոջը ատնները որ դուք †սուրբ ժողով պիտի
3 կոչէք, իմ ատնները ասոնք են. °վեց օր գործ
գործուի, բայց եօթներորդ օրը հանդստու-
թեան շաբաթը ըլլալով սուրբ ժողով է.
բնաւ գործ պիտի չգործէք. Տէրոջը շաբաթ
պիտի ըլլայ ձեր բոլոր բնակութեանցը մէջ։
4 °Տէրոջը ատնները, որ իրենց ատեններն հա-
մեմատ սուրբ ժողովներ պիտի քարոզէք,
5 ատնք են. °Առաջին ամսուն չորեքտասաներ-
որդ օրը իրիկուան դէմ Տէրոջը զատիկն է.
6 Եւ նոյն ամսուն հնգետասաներորդ օրը բա-
զմրկութեաց ատեն է Տէրոջը. եօթը օր բա-
7 զմրկ պիտի ուտէք. °Առաջին օրը սուրբ ժո-
ղով պիտի ունենաք. բնաւ ծառայութեան
8 գործ պիտի չգործէք. Եւ եօթը օր պատա-
րագ պիտի մատուցանէք Տէրոջը. եօթներորդ
օրը սուրբ ժողով պիտի ըլլայ. բնաւ ծառա-
յութեան գործ պիտի չգործէք։
9 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով՝
10 խօսէ իսրայէլի որդւոցը ու բէ անոնց, °Երբ-
որ մտնէք այն երկիրը որ ձեզի կու տամ՝ ու
անոր հունձքը հնձէք, ուրեմն հունձքին նա-
11 խընչիւր հասկը մը քահանային բերէք. Ան ալ
†Տէրոջը առջևը երևցընելով՝ պիտի մատու-
ցանէ զայն, որ ձեզի համար ընդունելի ը-
լայ. քահանան շաբաթին հետևեալ օրը պի-
12 տի մատուցանէ զայն։ Եւ զայն մատուցած
օրերնիդ՝ ողջակէզի համար Մի տարեկան
անարատ գառ մը մատուցանէք Տէրոջը.
13 °Ու անոր հացի ընծան եղով շաղուած երկ-

• Կամ Ի· ուրուանդիչը։ անանց վրայ չան-
ցանց անօրէնու-
թիւնը չերբեր։
երբոր անանք իրենց
սուրբ բաներըը ու-
տէն. 2 Հմր· 30։ 3 Գլ· ա· 2· 3· 10։
Թուա· ժե· 14։ 4 Գլ· ա· 3։ = ր Օր· ժե· 31· ժե· 11։
Մտ· ա· 8· 14։ Եփես· ե· 27։ Երբր·
թ· 11։ ա Պետ· ա· 19։ 5 Գլ· ժե· 18։ Թուա·
ժե· 2· 8։ ր Օր· իգ· 21· 23։ Ասպ·
կա· 8· կե· 1։ Հեզե· ե· 4· 5։ 6 Հմր· 28։
7 Գլ· ա· 2· 3· 10։ 8 Գլ· ա· 3։ = ր Օր· ժե· 31· ժե· 11։
Մտ· ա· 8· 14։ Եփես· ե· 27։ Երբր·
թ· 11։ ա Պետ· ա· 19։ 9 Գլ· ժե· 18։ Թուա·
ժե· 13· 16։ = Գլ· իա· 6· 17։ 10 Գլ· ժե· 2։
Ղևտ· ժե· 3։ Ա Կոր· ժե· 20։ Ա Պետ·
ա· 18։ Յհ· ա· 29։ 11 Գլ· ժե· 15։ Ասպ·
կգ· 26· իե· 3։ Մտ· ա· 9։ Մրկ· ժե· 9։
Ղկս· ա· 3։ Ա Կոր· ժե· 20։ Եբր· ժ· 12։
Ա Պետ· ա· 19։ 12 Գլ· ժե· 18։ Թուա·
ժե· 13· 14։ Ղևտ· ժգ· 1։ Ա Կոր· ժե· 20։
Եբր· ժ· 12։ Ա Պետ· ա· 19։ 13 Գլ· իե· 9· իգ· 13։
Ա Կոր· ժե· 20։ Եբր· ժ· 12։ Ա Պետ·
ա· 19։ Յհ· ա· 29։ Ասպ· ժա· 3։
Հեզե· ե· 4· 5։ 14 Գլ· իգ· 21· 23։ Ասպ·
կգ· 26· իե· 3։ Մտ· ա· 9։ Մրկ· ժե· 9։
Ղկս· ա· 3։ Ա Կոր· ժե· 20։ Եբր· ժ· 12։
Ա Պետ· ա· 19։ 15 Գլ· իգ· 21· 23։ Ասպ·
կգ· 26· իե· 3։ Մտ· ա· 9։ Մրկ· ժե· 9։
Ղկս· ա· 3։ Ա Կոր· ժե· 20։ Եբր· ժ· 12։
Ա Պետ· ա· 19։ 16 Գլ· իգ· 21· 23։ Ասպ·
կգ· 26· իե· 3։ Մտ· ա· 9։ Մրկ· ժե· 9։
Ղկս· ա· 3։ Ա Կոր· ժե· 20։ Եբր· ժ· 12։
Ա Պետ· ա· 19։ 17 Գլ· իգ· 21· 23։ Ասպ·
կգ· 26· իե· 3։ Մտ· ա· 9։ Մրկ· ժե· 9։
Ղկս· ա· 3։ Ա Կոր· ժե· 20։ Եբր· ժ· 12։
Ա Պետ· ա· 19։ 18 Գլ· իգ· 21· 23։ Ասպ·
կգ· 26· իե· 3։ Մտ· ա· 9։ Մրկ· ժե· 9։
Ղկս· ա· 3։ Ա Կոր· ժե· 20։ Եբր· ժ· 12։
Ա Պետ· ա· 19։ 19 Գլ· իգ· 21· 23։ Ասպ·
կգ· 26· իե· 3։ Մտ· ա· 9։ Մրկ· ժե· 9։
Ղկս· ա· 3։ Ա Կոր· ժե· 20։ Եբր· ժ· 12։
Ա Պետ· ա· 19։ 20 Գլ· իգ· 21· 23։ Ասպ·
կգ· 26· իե· 3։ Մտ· ա· 9։ Մրկ· ժե· 9։
Ղկս· ա· 3։ Ա Կոր· ժե· 20։ Եբր· ժ· 12։
Ա Պետ· ա· 19։ 21 Գլ· իգ· 21· 23։ Ասպ·
կգ· 26· իե· 3։ Մտ· ա· 9։ Մրկ· ժե· 9։
Ղկս· ա· 3։ Ա Կոր· ժե· 20։ Եբր· ժ· 12։
Ա Պետ· ա· 19։ 22 Գլ· իգ· 21· 23։ Ասպ·
կգ· 26· իե· 3։ Մտ· ա· 9։ Մրկ· ժե· 9։
Ղկս· ա· 3։ Ա Կոր· ժե· 20։ Եբր· ժ· 12։
Ա Պետ· ա· 19։ 23 Գլ· իգ· 21· 23։ Ասպ·
կգ· 26· իե· 3։ Մտ· ա· 9։ Մրկ· ժե· 9։
Ղկս· ա· 3։ Ա Կոր· ժե· 20։ Եբր· ժ· 12։
Ա Պետ· ա· 19։ 24 Գլ· իգ· 21· 23։ Ասպ·
կգ· 26· իե· 3։ Մտ· ա· 9։ Մրկ· ժե· 9։
Ղկս· ա· 3։ Ա Կոր· ժե· 20։ Եբր· ժ· 12։
Ա Պետ· ա· 19։ 25 Գլ· իգ· 21· 23։ Ասպ·
կգ· 26· իե· 3։ Մտ· ա· 9։ Մրկ· ժե· 9։
Ղկս· ա· 3։ Ա Կոր· ժե· 20։ Եբր· ժ· 12։
Ա Պետ· ա· 19։ 26 Գլ· իգ· 21· 23։ Ասպ·
կգ· 26· իե· 3։ Մտ· ա· 9։ Մրկ· ժե· 9։
Ղկս· ա· 3։ Ա Կոր· ժե· 20։ Եբր· ժ· 12։
Ա Պետ· ա· 19։ 27 Գլ· իգ· 21· 23։ Ասպ·
կգ· 26· իե· 3։ Մտ· ա· 9։ Մրկ· ժե· 9։
Ղկս· ա· 3։ Ա Կոր· ժե· 20։ Եբր· ժ· 12։
Ա Պետ· ա· 19։ 28 Գլ· իգ· 21· 23։ Ասպ·
կգ· 26· իե· 3։ Մտ· ա· 9։ Մրկ· ժե· 9։
Ղկս· ա· 3։ Ա Կոր· ժե· 20։ Եբր· ժ· 12։
Ա Պետ· ա· 19։ 29 Գլ· իգ· 21· 23։ Ասպ·
կգ· 26· իե· 3։ Մտ· ա· 9։ Մրկ· ժե· 9։
Ղկս· ա· 3։ Ա Կոր· ժե· 20։ Եբր· ժ· 12։
Ա Պետ· ա· 19։ 30 Գլ· իգ· 21· 23։ Ասպ·
կգ· 26· իե· 3։ Մտ· ա· 9։ Մրկ· ժե· 9։
Ղկս· ա· 3։ Ա Կոր· ժե· 20։ Եբր· ժ· 12։
Ա Պետ· ա· 19։ 31 Գլ· իգ· 21· 23։ Ասպ·
կգ· 26· իե· 3։ Մտ· ա· 9։ Մրկ· ժե· 9։
Ղկս· ա· 3։ Ա Կոր· ժե· 20։ Եբր· ժ· 12։
Ա Պետ· ա· 19։ 32 Գլ· իգ· 21· 23։ Ասպ·
կգ· 26· իե· 3։ Մտ· ա· 9։ Մրկ· ժե· 9։
Ղկս· ա· 3։ Ա Կոր· ժե· 20։ Եբր· ժ· 12։
Ա Պետ· ա· 19։ 33 Գլ· իգ· 21· 23։ Ասպ·
կգ· 26· իե· 3։ Մտ· ա· 9։ Մրկ· ժե· 9։
Ղկս· ա· 3։ Ա Կոր· ժե· 20։ Եբր· ժ· 12։
Ա Պետ· ա· 19։

կու առաջորդ բարակ ալիւր պիտի լլլայ · ամբիկա անուշահոտ պատարագի համար է Տէրոջը · և անոր թաղիւքը հիմնիւին
14 չորրորդ մասը դինի պիտի լլլայ · և մինչև ան օրը՝ որ ձեր Աստուծոյն ընծան կը մատուցանէք, հաց կամ բոշրած ցորեն կամ թարմ հասկեր չուտէք · ձեր ազգերուն մէջ ձեր բոլոր բնակարաններուն մէջ սա յաւիտենական կանոն պիտի լլլայ ·
15 Եւ տասնամին հետևեալ օրէն՝ որ գուք նուիրուած պատի բերիք, լման հօտը չորաքի
16 պիտի համրէք ձեզի · Մինչև հօտիներորդ չորաքին հետևեալ օրը երկուտն օր պիտի համրէք, և Տէրոջ հացի ընծայ մատուցանէք
17 Տէրոջը · Ձեր բնակարաններէն երկրորդական ընծայի համար երկու հաց պիտի բերէք, որ ութերք երկու առաջորդ բարակ ալիւրէ լլլայ՝ խմորով եփած պիտի լլլան · սա Տէրոջ
18 խայրի է Տէրոջը · Եւ հացին հետ՝ մէկ առ բեկան հօտը հատ անարատ գառներ, և արջառներէն մէկ զոտարակ մը, ու երկու խոյ պիտի մատուցանէք Տէրոջը, որպէս հացի ընծայ նուիրատ ու թափելու նուէրներուն հետ ազդակ -- անուշահոտ պատարագ օդիոի լլլան
19 Տէրոջը · Եւ վեղրի պատարագին համար այ նէրէն մէկ ոչխար, և խոտատրեհան գոհի համար մէկ տարեկան երկու գառներ պիտի
20 մատուցանէք · Եւ քահանան երախայրի հացին հետ երկրորդական համար՝ երկու գառներդ պիտի մատուցանէ Տէրոջը առջև · Նանակ սուրբ պիտի լլլան Տէրոջը, և քա
21 հանային լլլան · Եւ այն նոյն օրը պիտի քարոզէք որ ձեզի սուրբ ժողով լլլայ · բնաւ ծառայութեան գործ չգործէք · սա յաւիտենական կանոն լլլայ ձեր բոլոր բնակարաններուն մէջը ձեր ազգերուն մէջ ·
22 Եւ երբոր ձեր երկրին հունձքը հնձէք, հնձած ատենդ արտին եզերքը լման չհնձես, ու հունձքիդ մնացած հասկերը չժողվես · գանեք ազքատին ու օտարականին թողուս · Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը ·
23 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ բանիով ,
24 խօսէ իսրայէլի որդւոցը ու բսէ , Եօթներ րորդ ամսուն մէջ ամսուն առաջին օրը ձեզի հանդստութեան օր՝ պատ հնչեցնելուն յի
25 շատակը՝ սուրբ ժողով պիտի լլլայ · բնաւ ծառայութեան գործ պիտի չգործէք, հատա պատարագ մատուցանէք Տէրոջը ·
26 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ բանիով ,
27 Նաև սա եօթնեորդ ամսուն տասներորդ օրը

1 Նե. 17 · 11 · Գե. 46 · 8 · ր Օր · 32 · 9 ·
2 Դար · ր · 1 ·
3 Թա. իշ · 15 ·
4 Նե. իր · 20 · իգ · 16 · 19 · 23 · 24 · Թա. 36 · 17 ·
5 Ես · 19 · 21 · Ես · 1 · 14 ·
6 Գե. 9 · 23 · 28 · Թա. իշ · 20 ·
7 Գե. 9 · 1 ·
8 Թա. 36 · 11 · ր Օր · 32 · 4 ·
9 Նե. 18 · 3 · Գե. 41 · 1 · Ես · 1 · 2 · Ես · 1 · 2 · 3 · 4 · 5 · 6 ·
10 Գե. 9 · 1 · Թա. 36 · 11 · ր Օր · 32 · 4 ·
11 Գե. 35 · 14 ·
12 Նե. 18 · 3 · Գե. 41 · 1 · Ես · 1 · 2 · 3 · 4 · 5 · 6 ·

քառասնիան օրը լլլայով՝ սուրբ ժողով լլլայ ձեզի · և պիտի խոնարհեցնէք ձեր հոգիները, ու պատարագ մատուցանէք Տէրոջը ·
28 Եւ այն օրը բնաւ գործ չգործէք, ինչու որ Տէրոջը ձեր Աստուծոյն առջևը ձեզի հանդստութեան օր է ·
29 քառասնիան ըսելու՝ օր քառասնիան է · գանդ ձեզ ով որ նոյն օրը չխոնարհի՝ իր ժողովուրդին
30 միջէն պիտի կորսնի · Եւ ով որ նոյն օրը գործ մը գործէ , այն անձը՝ իր ժողովուրդին
31 միջէն պիտի կորսնցնեմ՝ · բնաւ գործ մը պիտի չգործէք · սահման ձեր ազգերուն մէջ ձեր բոլոր բնակարաններուն մէջ յաւիտենական
32 կանոն լլլայ · Ան ձեզի հանդստութեան շաբաթ պիտի լլլայ , և ձեր հոգիները պիտի խոնարհեցնէք · ամսուն իննեերորդ ցոյն իրիկունը ձեր շաբաթը պիտի պահէք իրիկունէ մինչև իրիկուն ·
33 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին բանիով ,
34 խօսէ իսրայէլի որդւոցը ու բսէ , Ան եօթնեորդ ամսուն հնգեհատասներորդ օրը եօթը օր տաղաւարահարց տօն է Տէրոջը ·
35 Առաջին օրը սուրբ ժողով պիտի լլլայ , բնաւ
36 ծառայութեան գործ պիտի չգործէք · եօթը օր պատարագ մատուցանէք Տէրոջը · Ը ութերորդ օրը սուրբ ժողով պիտի լլլայ ձեզի, և պատարագ մատուցանէք Տէրոջը · Հատնախրնիան է է ան , բնաւ ծառայութեան
37 գործ չգործէք · Տէրոջը պատարագ , որպէսզի ազգակէդ ու հացի ընծայ , գոհ և թափելու նուէրներ՝ ամէն օրուան պէտք եղածը մատուցանելու համար ձեր սուրբ ժողովները կը
38 լլլան Տէրոջը տուներդ սաներ են , Տէրոջը չատրհեներէն զատ , և ձեր ընծաներէն զատ , ու ձեր բոլոր ուխտերէն զատ , և ձեր բոլոր Տէ
39 րոջը տալու կամաւոր ընծաներէն զատ , Նաև եօթնեորդ ամսուն հնգեհատասներորդ օրը՝ երբոր արդիւնքը ժողված տուներդ եօթը օր տօն պիտի պահէք Տէրոջը · առաջին օրը շաբաթ և ութերորդ օրը շաբաթ ունի ·
40 Եւ առաջին օրը ձեզի գեղեցիկ ծառերու պատղ , արմաւենիի սաներ ու տերեւախիտ ծառերու սաներ և ձորի ուռիներու սիտ տանէք , ու Տէրոջը ձեր Աստուծոյն առջև
41 եօթը օր տաբահատաք · Եւ սա տօնը տարին եօթը օր պիտի պահէք Տէրոջը · ձեր ազգերուն մէջ յաւիտենական կանոն լլլայ սա ·
42 եօթնեորդ ամսուն մէջ պիտի ընէք սա · եօթը օր տաղաւարներու մէջ պիտի բնակիք, իսրայէլի բոլոր բնակիները տաղաւարներու մէջ
43 բնակին · Որպէս զի ձեր սերունդները գի

13 Նե. 23 · 36 · ր Օր · 16 · 8 · Նեհ. ը · 18 · Ես · 1 · 13 · Երե. ը · 4 · Ես · 1 · 13 · Ես · 1 · 13 · Ես · 1 · 13

նան թէ Իսրայէլի որդիքը եդիսցեն երկրէն հանած առնեն տապատարեալս մէջ բնակել ցեցի գանձք. ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։
44 Եւ Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը պատմեց Տէրոջը ասելքը։

ԳԼ· ԻԹ

1 Բրածնեքան համար երբ։ 3 Ընդհանրապէսեան հոգը։ 10 Իսրայէլացի կիներք ազան որ Տէրոջը անունը հայհոյեցը։ 13 Հայհոյողեան։ 15 ու մարդ սպանողեան պատիժը։ 18 Վնասներու վճարով։ 21 Աչ հայհոյիչին քարկոծելը։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 «Պատուիրէ Իսրայէլի որդւոցը՝ որ ծնծաղած մնգուր ձէմ բերին քեզի լուսոյ համար, որ
3 միշտ ճրագ վառի։ Ժողովքի խորանին մէջ վկայութեանը վարագուրին դուրսի դին Ահարոն միշտ պիտի պատրաստէ զայն իրիկուընէ մինչև առաւօտ Տէրոջը առջևը հանապազորեայ։ Ասիկա ձեր ազգերուն մէջ յաւիտենական
4 կանոն ըլլայ։ Ճրագներէն դուրս ան աշտանակին վրայ Տէրոջը առջևը միշտ պիտի պատրաստէ։
5 Եւ բարակ ալիւր պիտի առնես, ու անով տասնևերկու հոգի նշոխ եփես. ամէն մէկ հոգիը
6 երկու տասանորդ է պիտի ըլլայ։ Եւ զանոնք Տէրոջը առջևը տմնգուր սեղանին վրայ երկու կարգով պիտի դնես. ամէն մէկ կարգը
7 վից վից հաս ըլլայ։ Եւ անոր կարգին վրայ զուտ հնդրուկ պիտի դնես, որ հացին վրայ
8 պատարագի յիշատակ ըլլայ Տէրոջը։ Իսրայէլի որդւոցը կողմանէ յաւիտենական ուխտով համին շաբաթ օր միշտ Տէրոջը առջևը
9 զանիկա պիտի կարգադրէ։ Եւ Ահարոնի ևս անոր որդւոցը պիտի ըլլայ, ու անոր տեղը ուտեն պիտի. ինչու որ անի՝ Տէրոջը պատարագներէն յաւիտենական կանոնով ամենասուրբ է անոր։
10 Եւ Իսրայէլի որդւոցը մէջ Իսրայէլացի կնկան մը որդին ելաւ, որուն հայրը եգիպտացի էր. ու ան Իսրայէլացի կնկանը որդին Իսրայէլացի մարդու մը հետ բանակին մէջ
11 կռուեցաւ։ Եւ ան Իսրայէլացի կնկանը որդին հայհոյեց Տէրոջը անունը ու հանիծեց. և Մովսէսին բերին անիկա. ու անոր մօրը անունը Սաղմիի էր, Դանի ցեղէն Դաբրիին
12 աղջիկը։ Եւ դատաստակեցին զանիկա, մինչև
13 որ Տէրոջը հրամանը յայտնուի իրենց։ Եւ
14 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով, Ան հայհոյողը մարդը բանակէն դուրս հանէ, և բոլոր լսողները էձեռ բերնին անոր գլխուն վրայ դնեն, ու բոլոր ժողովքը քարկոծեն զա-
15 նիկա։ Եւ պիտի խօսիս Իսրայէլի որդւոցը՝ ըսելով. Ով որ իր Աստուածը կ'անիծէ, իր
16 մեղքը պիտի կրէ։ Եւ Տէրոջը անունը հայհոյողը անշուշտ պիտի մեռցնեն. բոլոր ժողովքը անշուշտ պիտի քարկոծեն զանիկա. թէ օտարական ըլլայ և թէ երկրացի, Տէրոջը անունը հայհոյողը պիտի մեռցնեն։
17 Եւ հոգի որ մարդ մը կը սպաննէ, անշուշտ
18 պիտի մեռցնեն։ Եւ հոգի անասուն մը կը մեռցնէ, անասունի տեղ անասուն պիտի
19 հասուցանէ. Եւ թէ որ մարդ մը իր դրացիին թերութիւնը պատճառ ըլլայ, ինչ որ
20 ձին ալ պիտի ընեն իրեն. ծեփման տեղ ծեփում, աչքի տեղ աչք, ակռայի տեղ ակռայ, ինչպէս որ անիկա մարդու մը թերութիւն պատճառեր է, անանկ ալ պիտի ըլլայ
21 իրեն։ Եւ անասուն մեռցնողը պիտի հասուցանէ ան. բայց մարդ մեռցնողը պիտի
22 մեռցուի։ Թէ օտարականին համար և թէ երկրացիին համար՝ ձեր օրէնքը մէկ պիտի ըլլայ. ինչու որ ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։
23 Եւ Մովսէս խօսեցաւ Իսրայէլի որդւոցը՝ որ ան անիծոտ մարդը բանակէն դուրս հանեն, և քարկոծով քարկոծեն զանիկա. ու Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս ըրին։

ԳԼ· ԻԵ

1 Եօթներորդ տարուան չարաքը։ 8 Ճիւնեորդ տարին Յոբելեան պիտի կոչուի։ 14 Չրկիսիր վաճառ։ 18 Հնդրանդամ։ Յեսեան օրէնքին։ 25 Երկրին։ 29 և տասներորդ փրկութիւնը։ 35 Ցնդհանրապէս վաճ գործ առնելուն պատճառը։ 39 Ծառայութեան համար կանչելին։ 47 Ծառայութեան փրկութեան վճարով։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին Սինա լեռը՝
2 ըսելով, Խօսիս Իսրայէլի որդւոցը ու ըսես անոնց, Երբոր ան երկիրը որ ես ձեզի պիտի տամ, իր ատենը երկիրը՝ հանդստանա-
3 թեան շաբաթ մը պահէ Տէրոջը։ Վեց տարի քու արտդ պիտի ցանես, և քու այդիդ վեց տարի յօտես, ու անոր արդիւնքը ժողվես.
4 բայց եօթներորդ տարին երկրին համար հանդստութեան շաբաթ, այսինքն Տէրոջը համար շաբաթ ըլլայ. քու արտդ պիտի չցանես,
5 և քու այդիդ չյօտես. Քեզմէ ծարիդ ինքիրմէ բուսածը պիտի չհնձես և քու չխնամած այդիիդ խաղողները չժողվես. հանդստութեան
6 տարի ըլլայ ան երկրին։ Եւ երկրին շաբաթը ձեզի կերակուր պիտի ըլլայ, քեզի և քու ծառայիդ և քու աղախնիդ ու քու վարձ-

+ Հմր· 2։ — Եղ· իհ· 20· 21։ ֆ Եղ· լա· 8· լԲ· 37։ ֆ Եղ· իհ· 30։ ֆ գԲաց· ե· 43։ ՊԱն· գ· 19· Մգ· 11· Եբր· Բ· 2։ ֆ Թաւ· գ· 7· ՊԱն· Բ· 32· ր ՊՀ· ր· 4· ֆ ա ԹագԿ· իա· 6· Մաս· Մր· 4· Մար· ր· 26· Դ ա Կ· գ· 4· ֆ Եղ· իԲ· 33· ԳԼ· ր· 2· իա· 22· ֆ Հմր· 16· ֆ Ցար· ա· 5· 11· 22· ֆ ր· 3· 9· 10· Նա· բ· 21· ֆ Եղ· Մր· 22· 26· ֆ Թաւ· Մհ· 24· ֆ Եղ· Մր· 15· 16· Թաւ· իե· 3· ԼԳ· 5· 6· ֆ ր Օր· Մգ· 9· Մհ· 7· ֆ ԳԼ· ե· 1· ի· 17· Թաւ· Բ· 13· ֆ գԹագ· իա· 10· 15· Ալ· Կդ· 10· 18· Մաս· Մր· 51· Մար· գ· 28· Յահ· ր· 7· ֆ Եղ· իա· 12· Թաւ· լե· 21· ր Օր· Մր· 11· 12· ֆ Հմր· 21· ֆ Եղ· իա· 24· ր Օր· ՄԲ· 21· Մաս· Ե· 28· ե· 2· ֆ Եղ· իա· 23· Հմր· 18· ֆ Հմր· 17· ֆ Նե· Մր· 49· ԳԼ· ՄԲ· 34· Թաւ· Մհ· 16· ֆ Հմր· 14· — Եղ· իգ· 10· Ես· Տ ա· գԼ· իգ· 34· 35· ր ՊՀ· ԼԳ· 21· ֆ գԹագ· ՄԲ· 29· ֆ Նէե· Հանդերձ

կանեիք, և քու քովդ պանդխացած օտա-
7 րականեիք, եւ քու անասուններուդ ու քու
երկիրդ մէջ եղած կենդանիներուն կերակուր
ըլլայ անոր բոլոր արդիւնքը։
8 Եւ դուն քեզի տարիներու եօթը չաբաթ
համրես, այսինքն եօթը անգամ եօթը տարի.
ու տարիներուն եօթը չաբաթներուն ժամա-
նակը քառասունհինգ տարի պիտի ըլլան
9 քեզի։ Եւ եօթներորդ ամսուն տասներորդ օրը
ազդարարեցնես փողը պիտի հնչեցնեն,
†քառասնիսն օրը ձեր բոլոր երկրին մէջ պի-
10 տի հնչեցնէք փողը։ Եւ յիսներորդ տարին
պիտի սրբէք, ու երկրի վրայ անոր բոլոր
բնակիչներուն համար ազատութիւն քարոզ
կարդալ տաք. տարին ձեզի Յոբելեան ըլ-
լայ. ու ձեզմէ ամէն մէկը իր տացուած-
քին պիտի դառնայ, ու ձեզմէ ամէն մէկը իր
11 ազգատոհմին դառնայ։ Այս յիսներորդ տա-
րին Յոբելեան տարի ըլլայ ձեզի. հոյ պիտի
ցանէք, ոչ ալ ինքիրմէ բուսածը պիտի հնձէք, և ձեր չհօսած խաղողի պտուղը չժողվէք.
12 ինչու որ Յոբելեան է, ան ձեզի սուրբ
պիտի ըլլայ. արտէն անոր արդիւնքը պիտի
13 ուտէք։ Այս Յոբելեան տարին ձեզմէ ամէն
մէկը իր տացուածքին պիտի դառնայ։
14 Եւ թէ որ քու դրացիդ բան մը ծախես
քու ըլլաս, կամ քու դրացիդ ձեռքէն ծա-
խու առնես ըլլաս, հձեզմէ մէկը իր ընկե-
15 րին անիրաւութիւն պիտի չընէ. Յոբելեան
տարիէն ետքը եղած տարիներուն հաշիւով
ծախու պիտի առնես քու դրացիդ, անի-
կա քեզ արդիւնքին տարիներուն հաշիւով
16 պիտի ծախէ քեզի. Տարիներուն շատութիւնը
նայելով պիտի աւելցնես անոր գինը,
և տարիներուն քիչութիւնը նայելով պիտի
պակսցնես անոր գինը. ինչու որ անիկա
17 արդիւնքին հաշիւով կը ծախէ քեզի. Եւ
հձեզմէ մէկը իր ընկերին անիրաւութիւն
չընէ, հայ քու Աստուծմէդ պիտի վախ-
նաս. ինչու որ ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։
18 Հէյ իմ կանոններս պիտի ընէք, ու իմ դա-
տաստաններս պահէք և ընէք անոնք. հոս
ան երկրին մէջ ապահովութեամբ պիտի բը-
19 նակիք. Եւ երկիրը իր արդիւնքը պիտի
տայ, ու միսնչ կշտանալով պիտի ուտէք,
և անոր մէջ ապահովութեամբ պիտի բնակիք.
20 Եւ թէ որ ըսէք թէ հնեմներորդ տարին
ի՞նչ պիտի ուտենք. տես հպիտի չցանենք
21 ու մեր արդիւնքները պիտի չժողվենք. Ու-
բնին վրէնկերոջդ տարին ձեր վրայ պիտի
°թափեմ իմ օրհնութիւնս, և երեք տարուան
22 արդիւնք պիտի տայ։ Եւ ութներորդ տարին
պիտի ցանէք, ու հհին արդիւնքին պիտի
ուտէք մինչև իննևերորդ տարին. մինչև անոր
արդիւնքին հասնիլը հինէն պիտի ուտէք։
23 Եւ երկիրը պիտի չծախուի հյաւիտենապէս.
ինչու որ հերկիրը իմն է, ու դուք իմ քով-
24 պանդխտներ ու հիւրեր էք։ Եւ ձեր
կալուածքին բոլոր երկրին մէջ փրկանք պի-
25 տի տաք երկրին համար։ հԹէ որ քու եղ-
բայրդ աղքատանայ և իր տացուածքին չհ-
մաշ ծախէ, ու թէ որ անոր մօտ ազգականը
անոր գայ, անիկա իր եղբօրը ծախածը պի-
26 տի փրկէ։ Եւ թէ որ մարդը փրկող մը չու-
նի, ու †ինքիրմէ կարողանայ այն փրկիկը,
27 Անատնը իր ծախելէն հաշիւ բնէ տարինե-
րը, և աւելցածը նոյ տայ այն մարդուն որուն
ծախած էր, ու իր տացուածքին դառնայ։
28 Բայց թէ որ անոր նոյ տալու կարող չէ, անա-
տնը իր ծախած բանը ծախու առնողին
ձեռքը պիտի մնայ մինչև Յոբելեան տարին,
ու Յոբելեան †պիտի ելլէ, ու ծ-ի-ը իր
տացուածքին պիտի դառնայ։
29 Եւ թէ որ մէկը պարսպաւոր քաղաքի մէջ
բնակելու տուն մը ծախէ, գնելիկ ծախ-
ղէն մինչև բնաւ տարի մը կրնայ փրկել ան-
անոր փրկանքը մէկ տարուան մէջ պիտի ըլ-
30 լայ։ Եւ թէ որ բոլոր տարուան լրիւնտարուան
անկից չփրկուի, այն տունը որ պարսպաւոր քա-
ղաքին մէջ եղած տունը միշտ ծախու առ-
նողին պիտի մնայ իր ազգերուն մէջ. Յոբե-
31 լեան †ատիս պիտի չդառնայ։ Բայց
բոլորտիքը պարսպաւոր չեղած գիւղաքաղաք-
ներուն տունները երկրին արտերուն պէս պի-
տի սեպուին. անոնք կրնան փրկուիլ, ու Յո-
32 բելեան †պիտի դառնան։ Իսկ Ղեւտացւոց քաղաքներուն մէջ իրենց կալուածքի
քաղաքներուն տունները Ղեւտացիները միշ-
33 կրնան փրկել։ Եւ թէ որ մէկը Ղեւտացիներէն ‡ծախու առնէ՝՝ ըլլայ, անատնը իր
կալուածքը եղած քաղաքին մէջի ծախուած
տունը ՝՝Յոբելեան †պիտի դառնայ. ին-
չու որ Իսրայէլի որդւոցը մէջ Ղեւտացւոց քա-
ղաքներուն տունները իրենց կալուածքին են։
34 Բայց իրենց քաղաքաց արուարձաններուն
արտերը պիտի չծախուին, ինչու որ անոնց
յաւիտենական կալուածքն է ան։
35 Եւ թէ որ քու եղբայրդ քու քովդ աղքա-

ֆ Գէ · իգ · 24 · 27 ·
ր Ը՝ · կ՝ · ֆ · կդ · 4 · Եր՛ծ · էգ · 8 · 33 · 37 · Ղ՝ա՛կ · գ · 19 ·
ե Հ՛ր · 15 · Թո՛ւ · էգ · 4 ·
զ Հ՛ր · 5 ·
է Հ՛ր · 6 · 7 ·
ը Հ՛ր · 10 · Գէ · ի՛կ ·
թ Հ՛ր · 17 · Գէ · ՀՊ · 15 · — Թ՛ուկ · ՀՐ · 3 · 4 · ՄՀ՛ր · ր · 8 · — Կ՛ղ · գ · 8 ·
ժ Գէ · ի՛կ · 18 · 23 ·
ի Հ՛ր · 14 ·
լ Հ՛ր · 43 · Գէ · ՀՊ · 36 · 38 ·
խ Գէ · ՀՊ · 37 ·
ծ Գէ · ի՛գ · 3 · ր Օր · ՀՐ · 10 · Ա՛ռ · գ · 8 · Լ՛ամ՛ա՛ · — · 35 · Եր՛ծ · ի՛գ · 6 ·
կ Գէ · ի՛գ · 5 · Եզկ՛ · էգ · 25 · 27 · 28 ·
հ Ա՛մ — գ · 23 · 31 ·
ձ Հ՛ր · 4 · 5 ·
ղ Որ · ի՛ր · 3 · Ա՛ռ · 25 · 1 · Ե՛ղ՛կ · ր · 15 · գ · 2 ·
ճ — Ա՛ն · ի՛ր · 15 · Ա՛ռ · էր · 12 · Ա՛ռ · 19 · ա Պ՛ամ · ր · 11 ·
յ Հ՛ամ՛ր · ր · 20 · գ · 2 · Ա՛ռ · 12 · Եր՛ծ · էգ · 17 · 20 · 21 · 22 ·
ն Հ՛ր · 20 · 21 · 52 ·
շ Հ՛ր · 13 ·
ո Ա՛ն · Հ՛ամ՛ր · գ · 2 · Եր՛ծ · ի՛գ · 17 · 20 · Եզկ՛ · ի՛գ · 13 · Ա՛ռ · 19 · 20 · 21 · 22 · 23 · 24 · 25 · 26 · 27 · 28 · 29 · 30 · 31 · 32 · 33 · 34 · 35 · 36 · 37 · 38 ·

տանայ ու անոր ձեռքը տկարանայ, անոր
Տպիտի օդնես օտարականի ու պանդուխտի
36 ապրի։ Որ քու քովդ ապրի՝ Անկէ վաշխ ու
տոկոսիք պիտի չառնես, հապա քու Աստուծմէդ վախնաս, որ եղբայրդ քու քովդ ապրի։
37 Քու առակդ վաշխով պիտի չտաս անոր, և
38 քու կերակուրդ տոկոսիքով չտաս։ Ես եմ
Տէրը ձեր Աստուածը, որ ձեզ եգիպտոսի
երկրէն հանեցի՝ քանանու երկիրը ձեզի տալու համար, և ձեզի Աստուած ըլլալու հա-
մար։

39 Եւ թէ որ եղբայրդ քու քովդ ազքատա-
նայ, ու ինքզինքը քեզի ծախէ, Տանիկա ծա-
40 ոայի մի պէս պիտի չդործածես։ Անիկա քու
քովդ վարձկանի կամ պանդուխտի պէս պիտի
ըլլայ, — մինչեւ քեզի մինչեւ Յոբելեան
41 տարին։ Եւ ան քեզմէ քու քովիդ պիտի ելլէ
ինքն ու իր որդիքն ալ՝ իր ցեղը, և իր
ազգատոհմին դառնայ, ու իր հայրերուն կա-
42 լուածքին դառնայ։ Քանզի անոնք Իմ ծա-
ոաներս են՝ որ եգիպտոսի երկրէն հանեցի.
անոնք ծառայի ծախուելուն պէս պիտի չծա-
43 խուին։ Տխստութեամբ Տպիտի չիշխես անոր
44 վրայ, հապա Տքու Աստուծմէդ վախնաս։ Քու
ունենալու ծառագ ու աղախինդ ձեր բոլոր-
տիքը եղած ազդերէն ըլլան։ Ծառայ ու աղա-
45 խին անոնցմէ կրնաք ծախու առնել։ Նաև
Տձեր քովը բնակող օտարականներուն զաւակ-
ներէն, կամ անոնցմէ և կամ ձեր քովը եղող
անոնց բնտանիքներէն որ ձեր երկիրը ծնած
են՝ կրնաք ծախու առնել, որ ձեր սեպհական
46 քը ըլլան։ Եւ Տձեզմէ ետքը ձեր որդւոցը
ժառանգութեան տալու համար
թողուք զանոնք, որ Տմիշտ ձեր ծառաները
ըլլան։ բայց ձեր եղբայրներուն իսրայէլի որ-
դւոցը համար՝ Տիշխես վրայ խստութեամբ
պիտի չիշխէք։

47 Եւ թէ որ քու քովդ եղած օտարականը
կամ պանդուխտը հարստանայ, ու անոր քովը
քովդ ազքատանայ, և քու
քովդ պանդխտացած օտարականին, կամ ան
օտարականին բնտանեացը ձէն ազգականին
48 ինքզինքը ծախելու ըլլայ, ինքզինքը ծա-
խելէն ետքը անիկա կրնայ փրկուիլ։ Իր եղ-
49 բայրներէն մէկը կրնայ Տփրկել զանիկա։ Անոր
հօրեղբայրը կամ հօրեղբօրորդին փրկէ զանի-
կա, կամ իր ազգատոհմին մէջ իր մնաց ազ-

դականներէն մէկը փրկէ զանիկա։ կամ Տթէ
50 որ կարգանայ, ինքզինքը թող փրկէ։ Եւ
անիկա ծախու առնողին հետ ինքզինքը անոր
ծախած տարիէն մինչեւ Յոբելեան տարին հա-
շիւ պիտի բնէ, և իր փրկուելուն առակը տա-
րիներուն հաշիւովը ըլլայ։ անոր Տծառային
51 Տվարձկանի ժամանակին պէս հաշուուի։ Թէ
որ տակաւին չատ տարի կայ, անոնց նայելով
իր ծախուած գնէն իր փրկանքը պիտի տայ։
52 Եւ թէ որ Յոբելեան տարիին քիչ տարի մնա-
ցեր է, անոր հետ հաշիւ պիտի բնէ, — իր
տարիներուն համեմատ իր փրկանքը տայ։
53 Ինքը անոր քովը տարեկան վարձկանի պէս
պիտի ունենայ։ — Ան Տդառնութեամբ չիշխէ
54 անոր վրայ քու աչքիդ։ Եւ թէ որ ան կեր-
պերէս չփրկուի, Յոբելեան տարին ինքն
ալ ու իր որդիքն ալ իր հետը պիտի ելլեն։
55 Ինչու որ Իսրայէլի որդիքը իմ ծառաներս
են։ Եգիպտոսի երկրէն իմ հանած ծառաներս
են անոնք։ Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։

ԳԼ. ԻԶ

1 ԿապուշապաՀեան վրայով։ 2 ԲաբելաշապաՀեան վրայով։
3 Աստուծոյ պատուիրանները պահողներուն տրուելիք նաՀիւն։ 14 և գանձեր չպահողներուն համար անէծք։
40 Աստուած կը խոստանայ ապրուշխարհիկներուն իր պերճութիւնը յայտնել իր ժողովուրդին։

1 Դուք ձեզի Տսաստուածներ ու կուռքեր
պիտի չշինէք, և ձեզի պատկեր ալ պիտի չկանգնէք, և ձեր երկրին մէջ պատկերաքար
կոթող պիտի չդնէք՝ անոր երկրպագութիւնը
բնելու համար։ Ինչու որ Ես եմ Տէրը ձեր
Աստուածը։
2 Իմ շաբաթներս պիտի պահէք, ու իմ սրբա-
րանս յարգէք։ Ես եմ Տէրը։
3 Թէ որ իմ կանոններուս քովիկ, և իմ
պատուիրանքներս պահէք՝ ու զանոնք Ի
4 գործ դնէք, Տես ալ ձեզի անձրևը տանելին
պիտի տամ, Ես երկիրը իր արդիւնքը պիտի
տայ, ու դաշտին ծառերը իրենց պտուղը
5 պիտի տան։ Եւ Ձեր կալը մինչեւ այդ եկու-
թը պիտի հասնի, ու այդ եկուքը մինչեւ ցա-
նելու ժամանակը հասնի։ և Ձեր հացը կու շտ
պիտի ուտէք, ու Ձեր երկրին մէջ ապահո-
6 վութեամբ բնակիք։ Եւ Տհանգստութիւն պի-
տի տամ երկրին, ու Տննդող պիտի պառկիք,

ը ԲՕր·ժե·7։ 8։ Սաղ·	ր Հմր· 27։ Ղեհմ·	փ Հմր· 35։ Հառմ·
լե·26։ Բա·1։ Ձմր·	ե· 9։	գ· 22։ — Գար· ե·
5։ 9։ Աստ·ժգ·31։	ս Գէ·ի· 24· 55։	23։
Դատ·գ·35։ Գար·	տ Նէ·ի— 8։ բ Օր·	— Հմր·40։ Նէ·— 13։
ժա· 29։ Հառմ·	ժե·121։ գ Թագ·ի·	ք Նեհ— ջ· 9։ Կաղ·
ժբ· 13։ — Ցաքն·	22։ ը Թագ·ը· 1։	ջ· 1։
գ· 17։	Ղեհմ·ե·3։ Երեմ·	ֆ Հմր· 17։ Նէ· —
ժ Նէ· իբ· 35։ բ	լէ·14։	17։ 21։ բ Օր· իե·
Օր· իգ· 19։ Նէ·	ի Հմր· 40։ Նէ· —	18։ Մաղ· գ· 5։
ես· ե· 7։ Աագ·	14։ Երեմ· իե· 14։	ր Ես· Ժգ· 5։ 6։
ժե· 5։ Աառ· իբ·	իե· 7։ լ· 8։	ս Ես· ժգ· 8։
8։ Եզեկ· ժբ· 8։	Նէ· իա· 3։	տ Հմր· 39։
13։ 17։ իբ· 18։	ո Հմր· 33։	ք Հմր· 45։

13։ Սաղ· գե· 7։	19։ 26։	
բ Գէ· ժբ· 30։	գ Գէ· իե· 18։ Ցաք·	
գ Բ Օր· ժա· 13։ 14։	ժա· 18։ Եզեկ·լէ·	
15։ իբ· 1— 14։	25։ 27։ 28։	
դ Ես· լ· 25։ Եզեկ·	ե — Մ Ն· իբ· 9։ Սաղ·	
լէ· 26։ Ցաքն· բ·	իթ· 11։ Յհլ· 14։	
25։ 34։	Ես· իե· 1։ Ածխ· բ·	
ե Սաղ· կե· 6։ 2ե· 12։	9։	
Եզեկ·լէ· 27։ լէ·	զ Ցաք· ժա· 13։ Սաղ·	
30։ Ջաբ· բ· 12։	գ· 5։ 9։ Ես· լե·	
զ Ամաթ· ի· 13։	9։ Երեմ·լ· 10։ Ես·	
է Գէ· իե· 19։ բ Օր·	գէկ·լէ· 25։ Յոե·բ·	
ժա· 13։ Ցաքն· բ·	18։ Սոփ· գ· 15։	

և վախցընեմ զբ պիտի չըլլայ ։ ու երկրէն
Հար զազանները պիտի հատցընեմ, և ձեր
7 երկրէն սուր պիտի չանցնի ։ Եւ ձեր թշնա-
միները պիտի հալածէք ։ ու անոնք սրով պի-
8 տի իյնան ձեր առջեւ ։ Եւ հինգ հոգի հարիւր հատը պիտի հալածէ ։ և հարիւր հոգի բիւրհատը պիտի հալածէ ։ ու ձեր թշնամիները սրով պիտի իյնան ձեր
9 առջեւ ։ Եւ ձեզի պիտի նայիմ, ու զձեզ աճեցընեմ և շատցընեմ, ու ձեզի հետ իմ
10 ուխտս հաստատեմ ։ Եւ հին պաշարը պիտի ուտէք, ու նորին ՚ուեղ ընելու համար՚ հի-
11 ներ դուրս պիտի հանէք ։ Ու իմ խորանս ձեր մէջը պիտի դնեմ, ու իմ հոգիս զձեզի պի-
12 տի չգզուի ։ Ու ձեր մէջը պիտի քալեմ, ու ՚ձեզի Աստուած ըլլամ՝, և դուք ինծի ժո-
13 ղովուրդ պիտի ըլլաք ։ Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը, որ ձեզ եգիպտացւոց երկրէն հանեցի, որ անոնց ծառայ չըլլաք ։ ու ձեր լուծին կապերը խորտակեցի, և ձեզ բարձ-
բացուխս քալեցուցի ։
14 Ա՛ոյց թէ որ ինծի մտիկ չընէք, ու ասր բո-
15 լոր պատուիրանքներս չկատարէք ։ Եւ ՚իմ կանոններս անարգէք ։ ու ձեր հոգին իմ դատաստաններէս զզուի, անոնկ որ իմ բո-
լոր պատուիրանքներս չընէք, և իմ ուխտս
16 արձկ ։ Ես ալ ձեզի ասս պիտի ընեմ, այսին-
քին ձեր վրայ չաչք փայլցընող և սիրտ մա-
քցընող ՚վախը, ՚ծխելասին ախտը ու հը-
բատագնաց տենդը պիտի իյնան, և ՚ձեր
սերմը պարապ տեղը պիտի սերմնանէք ։ ինչու-
17 որ ձեր թշնամիները պիտի ուտեն ան ։ Եւ
իմ երեսս ձեր վրայ պիտի տնկեմ, ու Հձեր
թշնամիներուն առջեւ պիտի ապտնեսք ։ ՚ձեզ
ատողները պիտի իշխեն ձեր վրայ, ու ՚ձեզ
հալածող մը չեղածատեն պիտի փախչիք ։
18 Եւ թէ որ ասոնցմով ալ ինծի մտիկ չընէք ։
անասնոր ձեր մեղքերուն համար ձեզ ՚ւօքմե-
19 պատիկ ալ պիտի պատժեմ ։ Եւ ՚ձեր զօրա-
թեանը հպարտութիւնը պիտի խորտակեմ,
ու ձեր երկինքը երկաթի պէս՝ և ձեր եր-
20 կիրը պղինձի պէս պիտի ընեմ ։ Եւ ձեր ոյժը
պարապ տեղը պիտի հատնի ։ ու Հձեր երկի-
րը իր արգիւնքը պիտի չտայ ։ և երկրին ծա-
ռերը իրենց պտուղը չտան ։
21 Եւ թէ որ դուք ինծի հետ հակառակ կը-
ծաք ու չուզիք ինծի մտիկ ընել ։ անասնոր
ձեր մեղքերուն համեմատ եօթնապատիկ հա-
22 րուած պիտի աւելցընեմ ձեր վրայ ։ Եւ ՚ձեր
վրայ գազանները պիտի խրկեմ, ու
ձեզ անզաւակ պիտի ընեն ։ ու ձեր անասուն-
ները ջարդեն, և ձեզ պիտի քիչցընեն ։ ու
Հձեր ճամբաները անապատ պիտի դառնան ։
23 Եւ թէ որ ՚սոյնցմով ալ չխրատուիք ինծի,
24 ու ինծի հետ հակառակ երթաք ։ ՚Անասնոր
ես ալ ձեզի հետ հակառակ պիտի երթամ,
և ես ալ ձեր մեղքերուն համար եօթնապա-
25 տիկ պիտի պատժեմ ձեզ ։ Եւ Հձեր վրայ սո-
սիս վրէժը առնող սուր պիտի խրկեմ, ու
ձեր քաղաքներուն մէջ պիտի ժողովուիք, և
ձեր մէջը ՚ժանտախտ պիտի խրկեմ, ու Քըշ-
26 նամին ձեռքը պիտի մատնուիք ։ Ձեր հացին
ցօղը կտրած ատենս, տասը կնիկ մէկ թո-
նիրի մէջ պիտի եփեն ձեր հացը, և ձեր հացը
կշռով պիտի տուրէ ձեզի ։ ու ՚ուխտի ուտէք
և չկշտանաք ։
27 Եւ ՚ինծի որ ասոնցմով ալ ինծի մտիկ չընէք ։
28 հապա հակառակ երթաք ինծի հետ ։ Ան-
տնոր ես ալ ձեզի հետ հակառակ պիտի եր-
թամ ՚բարկութեամբ, և ձեր մեղքերուն հա-
29 մար ՚եօթնապատիկ պիտի պատժեմ ձեզ ։ Ու
ձեր տղաքներուն միսը պիտի ուտէք, ու ձեր
30 աղջիկներուն միսը ուտէք ։ Եւ Հձեր բարձր
տեղատնքը պիտի աւրնմ, ու ձեր արեգահան
կուռքերը կտրատեմ, և ՚ձեր դիակը ձեր
կուռքերուն դիակներուն վրայ պիտի դնեմ, ու
31 իմ հոգիս ձեզմէ պիտի ՚զզուի ։ Ու ձեր քա-
ղաքները աւերակ՝ ու Հձեր սուրբ տեղերը
ամլոյի պիտի ընեմ, և ձեր անոյշ հոտը պիտի
32 չհոտուտամ ։ Ու ան երկիրը ամլոյի պիտի
ընեմ, որ հոն բնակող ձեր թշնամիները Հզար-
33 մանան անոր վրայ ։ Եւ Հձեզ ազգերուն մէջ
պիտի ցրուեմ, ու ձեր եւեղէն սուր պիտի
քաշեմ, և ձեր երկիրը ամլոյի պիտի ըլլայ ։ ու

ի ։ ը Թ-ագ ։ ժե ։ ղ ։
Եղէկ ։ ե ։ ու ։ ժդ ։
ու ։
ի Եղէկ ։ ժդ ։ ու ։
ի ը Օր ։ ը ։ ղ ։ Ցե-
խ ։ ու ։
ի Ես ։ ր ։ ղ ։ ը Թ-ագ ։
ժդ ։ ղ ։
ի Դե ։ ժե ։ ղ ։ Ես ։
ր ։ ղ ։ ը Թ-ագ ։

34 Ձեր քաղաքներըդ առեսցեն զԱաւետարանն իմ ամենայն բոլոր օրերդ իմ չարաքինութիւնդ պիտի վայելէ, երբոր գոռաք Ձեր թշնամիներուն երկիրը բլլաք. երկիրը անաւանդ հանդիսա բլլալով՝ իր չարաքինութիւնը պիտի վայելէ։
35 իմ ամենայն բոլոր օրերը պիտի հանգըստանայ. քանզի Ձեր չարաքինութեան մէջ չէր հանգստացած, երբոր անոր վրայ կը բնակէիք։
36 Եւ Ձեզմէ ազատ եղողներուն սրտին դողդոջ պիտի բերեմ իրենց թշնամիացը երկիրներուն մէջ, ու հնչած տերեւին ձայնը պիտի հալածէ զանոնք, և սուրի բնչեն փախչելու պէս պիտի փախչին անոնք, ու հալածող մը
37 չհասած սուներ պիտի կրնան։ Եւ հալածող մը չհասած սուներ՝ սուրի երեսէն իրարու վրայ պիտի իյնան. և Ձեզի չկրնաք ձեր
38 թշնամիներուն առջեւը կայնիլ։ Եւ ազգերուն մէջ պիտի կորսուիք, ու ձեր թշնամիներուն
39 երկիրը Ձեզ պիտի ուտէ։ Եւ Ձեզմէ մնացածներդ իրենց անօրէնութիւնովդ պիտի հալին ձեր թշնամիացը երկիրներուն մէջ. նաև իրենց հարցը անօրէնութիւններովը մէկտեղ պիտի հալին։
40 Եւ Ինք որ խոստովանին իրենց անօրէնութիւնը ու հայրերուն անօրէնութիւնը՝ ինծի դէմ գործած իրենց յանցանքներովը, և Ինք
41 իրենց ինծի հետ հակառակ երթալը, ու նաև ինծի հետ հակառակ երթալս, ու զանոնք իրենց թշնամիներուն երկիրը բերելս. Ինք որ անաւանդ անոնց անթլփատ սիրտը խոնարհի, և իրենց անօրէնութիւնը պատիժը յօժարութեամբ
42 կրեսին, ընդունին։ Ապա Ես Յակոբի հետ բրած ուխտս, նաև Իսահակին հետ բրած ուխտս, և Աբրահամին հետ բրած ուխտս ալ պիտի յիշեմ, ու երկիրն ալ պիտի յիշեմ։
43 Եւ Երկիրը պիտի ձգուի անոնցմէ, ու իր շաբաթները պիտի վայելէ, քանի որ անոնցմէ ամայի մնայ. և անոնք իրենց անօրէնութիւնը պատիժը յօժարութեամբ պիտի կրեն. քանզի Իմ դատաստաններս անարգեցին, ու անոնց հոգիները Իմ
44 կանոններէս զզուեցան։ Ասոր ամենայնիվ երբոր իրենց թշնամիներուն երկիրը բլլան, չանարհեմ պիտի չմերժեմ, և զանոնք բոլորովին կորսնցնելու՝ ու անոնց հետ բրած ուխտս չնկնելու չափ պիտի չզզուիմ անոնցմէ.
45 Քանզի որ ես Իմ Տէրը անոնց Աստուածը. Բայց անոնց համար պիտի յիշեմ Նախնեացը

ուխտը, որոնք Եգիպտոսի երկրէն հանեցի առջեւը ազգերուն անոնց Աստուած ըլլալու համար. Ես Իմ Տէրը։
46 Ասոնք են այն կանոնները և դատաստանները ու օրէնքները՝ որ Տէրը տուաւ իր ու Իսրայէլի որդւոցը միջ Սինայ լերան Մովսէսին ձեռքով։

ԳԼ. ԻԵ

1 Մարդու մը անձնական ուխտին համար։ 3 Ընձեռած փրկագնոց գինը։ 9 Անհատ բնակչուած անասուններու վրայով։ 14 Ընծայուած տան մը վրայով։ 16 Ընծայուած արտի մը անոր փրկագնոց վրայով։ 28 Դատապատ բանը չէր կրնար փրկուիլ։ 32 Տասանորդը չէր կրնար փոխուիլ։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ բսելով,
2 Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու բսէ անոնց, Երբոր մէկը ուխտ ընելու բլլայ, անձնդիր Ինծի քու արժեցուցածիդ պէս՝ Տէրոջը պիտի բլլայ։ Եւ քու կարելիդ դնէ պիտի բլլայ։ Քանի տարեկանէն մինչև վաթսուն տարեկան եղող արուին կարելիդ դնէ՝ Սրբատեղիին սիկղին Համեմատ՝ հնսուն սիկղ արծաթ
4 պիտի բլլայ։ Եւ թէ որ էգ է, քու կարելիդ
5 դնէդ երեսուն սիկղ պիտի բլլայ։ Եւ թէ որ հինգ տարեկանէն մինչև քսան տարեկան է, անասունը արուին համար քու կարելիդ դնէդ քսան սիկղ՝ ու էգին համար տասը սիկղ
6 պիտի բլլայ։ Եւ թէ որ մէկ ամսականէն մինչև հինգ տարեկան բլլայ, անասունը արուին համար կարելիդ դնէդ հինգ սիկղ արծաթ, ու էգին համար կարելիդ դնէդ երեք սիկղ
7 արծաթ պիտի բլլայ։ Եւ թէ որ վաթսուն տարեկանէն վեր բլլայ, արուին համար քու կարելիդ դնէդ տասնհինգ սիկղ՝ ու էգին
8 համար տասը սիկղ պիտի բլլայ։ Եւ թէ որ քու կարելիդ դնողդ անոր կարողութիւնը չբաւականի, անոնկա քահանային առջեւը պիտի կենայ, ու անոր դնէ քահանան կարէ. քահանան ուխտ բնողին կարողութեանը նայելով՝ անոր դնէ պիտի կարէ։
9 Եւ թէ որ Ինչ-որ Տէրոջը զոհ մատուցանելու անասուններէն է, անոնցմէ Ինչ որ
10 Տէրոջը տայ, սուրբ պիտի բլլայ։ Ինքը պիտի չփոխէ այն, և ազիկ զէչին հետ կամ զէչը ազիկին հետ չփոխէ. և թէ որ անասունը անասունի հետ երբէք փոխելու բլլայ, անասունը այն ընծայուածը ու անոր փոխանակը
11 սուրբ պիտի բլլայ։ Եւ թէ որ Ինչ-որ Տէրոջը զոհ չմատուցանելու անասուն

ե Մ՝ Ա՝ 21։ Դատ։ բ՝ 14։ Թագ։ բ՝ 33։ 35։
2 Գէ։ ի՝ 3։ Ա Օր։ գ՝ 27։ իբ՝ 47։ Ղևտ. ի՝ 2։
3 Եզեկ։ ի՝ 12։ 15։ Ղևտ. ի՝ 2։ 4։ Ես։ ա՝ 3։ իբ՝ 13։ Ղևտ. իբ՝ 13։ Ղևտ. իե՝ 15։ — Թագ։ գ՝ 9։
4 Ելս։ ի՝ 21։ Ա Օր։ գ՝ 27։ Ղևտ. ի՝ 2։ 4։ Ես։ ա՝ 3։ իբ՝ 13։ Ղևտ. իե՝ 15։ — Թագ։ գ՝ 9։
5 Ելս։ ի՝ 21։ Ա Օր։ գ՝ 27։ իբ՝ 47։ Ղևտ. ի՝ 2։ 4։ Ես։ ա՝ 3։ իբ՝ 13։ Ղևտ. իե՝ 15։ — Թագ։ գ՝ 9։
6 Ելս։ ի՝ 21։ Ա Օր։ գ՝ 27։ իբ՝ 47։ Ղևտ. ի՝ 2։ 4։ Ես։ ա՝ 3։ իբ՝ 13։ Ղևտ. իե՝ 15։ — Թագ։ գ՝ 9։
7 Ելս։ ի՝ 21։ Ա Օր։ գ՝ 27։ իբ՝ 47։ Ղևտ. ի՝ 2։ 4։ Ես։ ա՝ 3։ իբ՝ 13։ Ղևտ. իե՝ 15։ — Թագ։ գ՝ 9։
8 Ելս։ ի՝ 21։ Ա Օր։ գ՝ 27։ իբ՝ 47։ Ղևտ. ի՝ 2։ 4։ Ես։ ա՝ 3։ իբ՝ 13։ Ղևտ. իե՝ 15։ — Թագ։ գ՝ 9։
9 Ելս։ ի՝ 21։ Ա Օր։ գ՝ 27։ իբ՝ 47։ Ղևտ. ի՝ 2։ 4։ Ես։ ա՝ 3։ իբ՝ 13։ Ղևտ. իե՝ 15։ — Թագ։ գ՝ 9։
10 Ելս։ ի՝ 21։ Ա Օր։ գ՝ 27։ իբ՝ 47։ Ղևտ. ի՝ 2։ 4։ Ես։ ա՝ 3։ իբ՝ 13։ Ղևտ. իե՝ 15։ — Թագ։ գ՝ 9։
11 Ելս։ ի՝ 21։ Ա Օր։ գ՝ 27։ իբ՝ 47։ Ղևտ. ի՝ 2։ 4։ Ես։ ա՝ 3։ իբ՝ 13։ Ղևտ. իե՝ 15։ — Թագ։ գ՝ 9։

առնելէն բլլայ, անառանր քահանային առ-
12 ջեր պիտի հանէ ան անառանր. Ու քահա-
նան անոր ապկութեանր կամ դէշութեանր
նայելով՝ դին պիտի կարէ. քահանան ինչ դին
13 որ կարէ, անանկ ինոզ բլլայ։ Իսկ թէ որ
զանիկա երբէք փրկելու բլլայ, անառանր
քու կարած դնդոզ վրայ հինգերորդ մաս մը
պիտի աւելցնէ։
14 Ու երբոր մարդ մը իր տունը Տէրոջը սուրբ
բլլալու համար ընծայէ, անառանր քահա-
նան անոր ապկութեանր կամ դէշութեանր
նայելով դին պիտի կարէ. քահանան անոր
15 ինչ դին որ կարէ, անանկ պիտի կենայ։ Եւ
թէ որ ընծայողը իր տունը փրկելու բլլայ,
քու կարած դնդոզ տասկին վրայ հինգերորդ
մաս մը պիտի աւելցնէ, ու տունը անոր պի-
տի բլլայ։
16 Եւ թէ որ մարդ մը իր կալուածքին արտէն
ընծայելու բլլայ Տէրոջը, անառանր քու կըս-
րած դինդ անոր ակերմին համեմատ պիտի բլ-
լայ. մկ քոս գարիի ակերմի համար հիսուն
17 սիկղ արծաթ բլլայ։ Թէ որ իր արտը Յոբել-
կման տարին ընծայէ, քու կարած դնդոզ պէս
18 պիտի կենայ։ Եւ թէ որ իր արտը Յոբելեան
տարէն ետքը ընծայէ, քահանան անոր հետ
տասկը մինչև Յոբելեան տարին հաշուած տա-
րիներուն նայելով՝ հաշիւ պիտի ընէ, ու քու
19 կարած դինէդ վար պիտի իջեցնէ. Իսկ թէ որ
արտը ընծայողը երբէք փրկելու բլլայ զանիկա,
անառանր քու կարած դնդոզ տասկին վրայ
հինգերորդ մաս մը աւելցնէ, ու ան ետ
20 պիտի հաստատուի անոր։ Եւ թէ որ արտը
չփրկէ, կամ արտը մէկ ուրիշի մը ծախած
21 բլլայ, ալ նորէն պիտի չփրկուի ան. Հապա
արտը Տէրոջը Յոբելեան տարուընչ մէջ դատ-
նապ, նետրուած արտի պէս սուրբ պիտի բլ-
լայ Տէրոջը. Տունոր կալուածքը քահանային
պիտի բլլայ։
22 Եւ թէ որ մէկը Տէրոջը ընծայէ իր ծախու
առած արտը, որ իր կալուածքին արտէն չէ,
23 Ինտանր քահանան անոր հետ քու կարած
դնդոզ հաշիւը ընէ մինչև Յոբելեան տարին,
և ան օրը քու կարած դինդ սուրբ բանի պէս
24 պիտի տայ Տէրոջը։ Յոբելեան տարին, արտը
ծախողին՝ այսինքն արտն որ կը վերաբերի
25 դեռեսի կալուածքը, անոր պիտի դառնայ։ Եւ
քու բոլոր կարած դիներդ սրբատեղիին սիկղին
համեմատ պիտի բլլան. Սիկղը քսան կերա
բլլայ։
26 Միայն թէ անառանեներուն առջինեկը
առջի ծնած բլլալուն համար Տէրոջը բլլա-
լիք, մկ պիտի չընծայէ ան. թէ արճա
27 բլլայ և թէ ոչխար, Տէրոջն է։ Եւ թէ որ
անմաքուր անառանեներէն է, քու կարած
դնդոզ համեմատ պիտի փրկէ ան. Ու անոր
վրայ հինգերորդ մաս մը աւելցնէ. և թէ որ
չփրկուի, քու կարած դնդոզ ինոզ ծախուի։
28 Բայց մարդ մը իր բոլոր ունեցած մար-
դոցմէն և անառանեներէն ու իր կալուածքին
արտէն Տէրոջը նուիրածը պիտի չծախուի ու
չփրկուի. ամէն նուէր ամենասուրբ է Տէրո-
29 ջը։ Մարդոցմէ նուիրուած նուէր մը բնա
պիտի չփրկուի, հապա անշուշտ պիտի մեռցուի։
30 Եւ հերկրին բոլոր տասանորդը՝ թէ հերկրին
հատերէն և թէ ծառերուն պտուղէն՝ Տէրո-
31 ջըն է. անիկա սուրբ է Տէրոջը։ Եւ թէ որ
մարդ մը իր տասանորդներէն երբէք փրկել
ուզէ, անոր վրայ հինգերորդ մաս մը պիտի
32 աւելցնէ։ Եւ արջառներուն ու ոչխարնե-
րուն ամէն տասանորդը՝ գաւազանին տա-
կէն ամէն անցնողին տասներորդը՝ սուրբ պի-
33 տի բլլայ Տէրոջը։ Ազկին ու գէշին մէջտե-
դը տարբերութիւն պիտի չընէ՝ ու չփոխե
ան. և թէ որ երբէք փոխելու բլլայ, անա-
ռանր ան ալ՝ անոր փոխանակին ալ սուրբ պի-
տի բլլայ, պիտի չփրկուի։
34 Տէրոջը իսրայէլի որդւոցը համար Սինայ
լեռը Մովսէսին պատուիրած պատուիրանք-
ները սոսկ Էն։

ա Ելր. ի. 13. Թուա. ի. 47. Ղեւ. ի. 16. Ելեկ. խդ. 29։ բ Ղեւ. իե. 10. Ելեկ. խդ. 12։ գ Ղեւ. իե. 10. Ելեկ. խդ. 12։ դ Ղեւ. իե. 10. Ելեկ. խդ. 12։ ե Ղեւ. իե. 10. Ելեկ. խդ. 12։ զ Ղեւ. իե. 10. Ելեկ. խդ. 12։ է Ղեւ. իե. 10. Ելեկ. խդ. 12։ ը Ղեւ. իե. 10. Ելեկ. խդ. 12։ թ Ղեւ. իե. 10. Ելեկ. խդ. 12։ ժ Ղեւ. իե. 10. Ելեկ. խդ. 12։ ի Ղեւ. իե. 10. Ելեկ. խդ. 12։ ժա Ղեւ. իե. 10. Ելեկ. խդ. 12։ ժբ Ղեւ. իե. 10. Ելեկ. խդ. 12։ ժգ Ղեւ. իե. 10. Ելեկ. խդ. 12։ ժդ Ղեւ. իե. 10. Ելեկ. խդ. 12։ ժե Ղեւ. իե. 10. Ելեկ. խդ. 12։ ժզ Ղեւ. իե. 10. Ելեկ. խդ. 12։ ժէ Ղեւ. իե. 10. Ելեկ. խդ. 12։ ժը Ղեւ. իե. 10. Ելեկ. խդ. 12։ ժթ Ղեւ. իե. 10. Ելեկ. խդ. 12։ ի Ղեւ. իե. 10. Ելեկ. խդ. 12։ իա Ղեւ. իե. 10. Ելեկ. խդ. 12։ իբ Ղեւ. իե. 10. Ելեկ. խդ. 12։ իգ Ղեւ. իե. 10. Ելեկ. խդ. 12։ իդ Ղեւ. իե. 10. Ելեկ. խդ. 12։ իե Ղեւ. իե. 10. Ելեկ. խդ. 12։ իզ Ղեւ. իե. 10. Ելեկ. խդ. 12։ իէ Ղեւ. իե. 10. Ելեկ. խդ. 12։ իը Ղեւ. իե. 10. Ելեկ. խդ. 12։ ի

ԳԻՐՔ ԹՈՒՄՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Ասաւած Մովսէսին կը պատուիրէ որ ժողովուրդը համրէ, 5 Ցեղերուն իշխաններէն, 17 Լեւին մէկ ցեղէ հաշիւ, 47 Ղեւտացիները մեկոյ ցեղերուն հետ չհամրուելուն Ցերեք պաշտօնին համար պրպտելով։

1 Եւ Տէրը Մովսէսին խօսեցաւ՝ Վիճակի անա-
պատը Ժողովքի խորանին մէջ՝ անոնց եգիպ-
տոսի երկրէն ելլելուան երկրորդ տարին երկ-
2 րորդ ամսուն առաջին օրը ըսելով. Ղեւիէ
իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին դուսպերը
իրենց ազգատոհմերուն ու իրենց հարցը
տուներուն հաշիւնուն՝ ամէն մէկ արուն իրենց
3 անուններուն թուովը հանեցէք։ Դուն ու Ահա-
րան իսրայէլի մէջ բոլոր պատերազմելու
կարող եղողները՝ քանի տարեկանէն վեր
4 անոնց դունդերուն հաշիւնուն պիտի համ-
րէք։ Եւ ձեր հետը ամէն ցեղէն մէկմէկ մարդ
պիտի ըլլայ. ամէն մէկը իր հօրը տա-
նը իշխանը ըլլայ։
5 Եւ ձեզի հետ կենալու մարդոցը անուննե-
րը սանկը են. Ռուբինէն՝ Սեդիւրի որդին
6 Եղիասար, Շմաւունէն՝ Սուրիսադայի որդին
7 Սաղամիէլ, Ցուդայէն՝ Ամմինադաբի որդին
8 Նաասոն, Իսաքարէն՝ Սողարի որդին Նա-
9 թանայէլ, Զաբուղոնէն՝ Քելոնի որդին Ե-
10 ղիաբ, Յովսեփի որդւոցմէ Եփրեմէն՝ Ամ-
մուդի որդին Եղիասամա, Մանասէէն՝ Փա-
11 դասուրի որդին Գամալիէլ, Բենիամինէն՝
12 Գեդէոնիի որդին Աբիդան, Դանէն՝ Ամի-
13 սադայի որդին Աքիեզեր, Ասերէն՝ Եքրա-
14 նի որդին Փագիէլ, Գադէն՝ Դագուելի որ-
15 դին Եղիասաֆ, Նեփթաղիմէն՝ Ենանի որ-
16 դին Աքիրէ. Ասոնք էին ժողովքին կոչ-
ւելիները՝ իրենց հարցը ցեղերուն իշխաննե-
րը՝ Իսրայէլի հազարապետները։
17 Եւ Մովսէս ու Ահարան առ նշեն անուն-
18 ներովը յիշուած մարդիկը առին. եւ երկ-
րորդ ամսուն առաջին օրը բոլոր ժողովքը
ժողվեցին, որոնք իրենց տոհմերուն ու իրենց
հարցը տուներուն հաշիւնուն՝ քանի տարե-
կանէն վեր ամէնքը մէկ մէկ համրուելով
նշեն անուններուն թուովը արձանագրեցան։
19 Ցերը Մովսէսին ինչպէս որ պատուիրեց, ա-
նիկա Սինայի անապատին մէջ անոնք համրեց
զանոնք։
20 Եւ իսրայէլի անդրանիկ որդւոյն Ռուբի-
նի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տոհ-
մերուն ու իրենց հարցը տուներուն հաշիւնուն
քանի տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու
կարող եղողները՝ ամէն մէկ արուն նշեն անուն-
21 ներուն թուովը, Ռուբինի ցեղէն համրուածն-
ները քառասունուվից հազար հինգ հարիւր
հոգի էին։
22 Շմաւունի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց
տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն հա-
շիւնուն՝ քանի տարեկանէն վեր բոլոր պատե-
րազմելու կարող եղողները՝ ամէն մէկ արուն
23 նշեն անուններուն թուովը, Շմաւունի ցեղէն
համրուածները յիսունուերկու հազար երեք հա-
րիւր հոգի էին։
24 Գադի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց
տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն հա-
շիւնուն՝ քանի տարեկանէն վեր բոլոր պատե-
րազմելու կարող եղողները՝ նշեն անուններուն
25 թուովը, Գադի ցեղէն համրուածները քա-
ռասունուհինգ հազար վեց հարիւր յիսուն
հոգի էին։
26 Ցուդայի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց
տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն հա-
շիւնուն՝ քանի տարեկանէն վեր բոլոր պատե-
րազմելու կարող եղողները՝ նշեն անուններուն
27 թուովը, Ցուդայի ցեղէն համրուածները եօ-
թանասունուչորս հազար վեց հարիւր հոգի
էին։
28 Իսաքարի որդիքը իրենց սերունդովը՝ ի-
րենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն
հաշիւնուն՝ քանի տարեկանէն վեր բոլոր պա-
տերազմելու կարող եղողները՝ նշեն անուննե-
29 րուն թուովը, Իսաքարի ցեղէն համրուած-
ները յիսունուչորս հազար չորս հարիւր հոգի
էին։
30 Զաբուղոնի որդիքը իրենց սերունդովը՝
իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն
հաշիւնուն՝ քանի տարեկանէն վեր բոլոր պա-
տերազմելու կարող եղողները՝ նշեն անուննե-
31 րուն թուովը, Զաբուղոնի ցեղէն համրուած-
ները յիսունուեօթը հազար չորս հարիւր հո-
գի էին։
32 Յովսեփի որդւոցմէ Եփրեմի որդիքը իրենց
սերունդովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հար-
ցը տուներուն հաշիւնուն՝ քանի տարեկանէն
վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝
33 նշեն անուններուն թուովը, Եփրեմի ցեղէն
համրուածները քառասուն հազար հինգ հա-
րիւր հոգի էին։
34 Մանասէի որդիքը իրենց սերունդովը՝ ի-

բննց տաճմբան ու իրենց հարցը տանեբան համեմատ՝ քան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմել կարող եղողները՝ ինչ անուններ
35 բան թուով , Մանասէի ցեղէն համրատաճ նեբը երեսուներկու հազար երկու հարիւր հոգի էին ։
36 Բենիամինի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տաճմբան ու իրենց հարցը տանեբան համեմատ՝ քան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմել կարող եղողները՝ ինչ
37 անուններբան բով , Բենիամինի ցեղէն համրատաճ նեբը երեսունհինգ հազար չորս հարիւր հոգի էին ։
38 Դանի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տաճմբան ու իրենց հարցը տանեբան համեմատ՝ քան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմել կարող եղողները՝ ինչ անուններբան
39 թուով , Դանի ցեղէն համրատաճ նեբը վաթսունևերկու հազար հարիւր հոգի էին ։
40 Ասերի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տաճմբան ու իրենց հարցը տանեբան համեմատ՝ քան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմել կարող եղողները՝ ինչ անուններբան
41 թուով , Ասերի ցեղէն համրատաճ նեբը քառասունևմէկ հազար հինգ հարիւր հոգի էին ։
42 Նեփթաղիմի որդիքը իրենց սերունդովը՝ իրենց տաճմբան ու իրենց հարցը տանեբան համեմատ՝ քան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմել կարող եղողները՝ ինչ անուններ
43 բան թուով , Նեփթաղիմի ցեղէն համրատաճ նեբը յիսունևերեք հազար չորս հարիւր հոգի էին ։
44 Վերջը են այն համրատաճ հոգիները , որ Մովսէս ու Ահարան ու իսրայէլի իշխաններբը համրեցին . — իւրաքանչիւր տատերկու մարդիկ էին , ամէն մէկը իր հայրերբան տան կողմին ։
45 Ամբողջ իսրայէլի որդւոցը ամէնը իրենց հարցը տանեբան համեմատ՝ իսրայէլի մէջ քան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմել կարող
46 եղողներբը համրուեցան . եւ բոլոր համրուած նեբը վեց հարիւր երեք հազար հինգ հարիւր յիսուն հոգի էին ։
47 Բայց ղեւտացիները իրենց հայրերբան ցե-
48 ղովը տանից չեն չհամրուեցան . Քանզի Տէրը
49 խօսեր էր Մովսէսին՝ ըսելով , Միայն դուն ղեւտացոց ցեղը պիտի չհամրես , և իսրայէլի որդւոցը հետ անոնց գումարը պիտի չառնես .
50 Բայց դուն ղեւտացիները վկայութեան խորանին ու անոր բոլոր կահաւորներբան և անոր վերաբերեալ բոլոր բաներբան վերակացու պիտի դնես . անոնք պիտի վերցնեն խորանը ու անոր բոլոր կահաւորները , և անոր սպասա-

ւորութիւնը անոնք պիտի բնեն . Ու խոթա-
51 նէն բոլորովին անոնք պիտի բանակին . Եւ խորանէն չհանեբ ատենը ղեւտացիները վար պիտի առնեն այն , ու խորանէն իջնած ատենը ղեւտացիները պիտի կանդնեն այն . Եւ ան մօտեցող օտարականը պիտի մեռցուի ։
52 Եւ իսրայէլի որդիքը իրենց գունդերովը՝ ամէն մէկը իր բանակին քովը ու ամէն մէկը իր դրօշակին քովը իջևան պիտի բնեն ։
53 Բայց ղեւտացիները վկայութեան խորանին բոլորովին պիտի բանակին , որ իսրայէլի որդւոցը ժողովքին վրայ բարկութիւն չգայ . Ու ղեւտացիները վկայութեան խորանին պահ-
54 պանութիւնը պիտի բնեն ։ Եւ իսրայէլի որդիքը ճէրջէր Մովսէսին ամէն պատուիրածին պէս բրին , անանկ բրին ։

ԳԼ · Բ

1—34 Ամէն ցեղերուն իջևան բնելուն կարգը ։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին՝
2 ըսելով , Իսրայէլի որդւոցը ամէն մէկը իր դրօշակին քովը իրենց հայրերբան տաներ նշանավոր իջևան պիտի բնեն . Ժողովքի խորանին դիմացը շրջանակի իջևան բնեն ։
3 Եւ առջևի կողմը դէպ ի արևելք իջևան բնողները Յուդայի բանակին զօրքերը ըլլան՝ իրենց գունդերբան կարգովը . և Ամինադաբի որդին Նաասան Յուդայի որդւոց
4 ցը իշխան պիտի ըլլայ , (եւ անոր հետաքննած զօրքը եօթանասունևչորս հազար վեց հա-
5 րիւր հոգի էին ։) Եւ անոր քովը իջևան բնողները իսաքարի ցեղը պիտի ըլլայ . և Սուգաղի որդին Նաթանայէլ իսաքարի որդւոց-
6 ցը իշխան պիտի ըլլայ , (եւ անոր հետաքննած զօրքը յիսունևչորս հազար չորս հա-
7 րիւր հոգի էին ։) Եւսէ Զաբուղոնի ցեղը . և Փելոնին որդին Եղիաբ Զաբուղոնի որդւոց-
8 ցը իշխան պիտի ըլլայ , (եւ անոր հետաքննած զօրքը յիսունևեօթը հազար չորս հարիւր
9 հոգի էին ։) Ռուգային բանակին մէջ հետաքննածներուն ամէնը իրենց գունդերբան հետաքննած՝ հարիւր ութսունևվեց հազար չորս հարիւր հոգի էին ։) Վերջը առջևէն պիտի չուեն ։
10 Հարաւային կողմը Ռուբինի բանակին զօրօշակը պիտի ըլլայ իրենց գունդերբան կարգովը . և Ռուբինի որդւոցը իշխան՝ Սեդէուրի
11 րի որդին Եղիսուր պիտի ըլլայ , (եւ անոր հետաքննած զօրքը քառասունևվեց հազար
12 հինգ հարիւր հոգի էին ։) Եւ անոր քովը իջևան բնողները Շմէոնի ցեղը պիտի ըլլայ . և Շմէոնի որդւոցը իշխան՝ Սուրիսադդա-

13 որդին Սագամիել պիտի ըլլայ ։ (Եւ անոր
Համիւաած գօրքը յիսունհինգ հազար եր-
14 հարիւր Հագի էին ։) Ու Եռէլ Գադի ցեղը.
և Գադի որդւոցը իշխան՝ Դագուէլի որդին
15 Եղիասաֆ պիտի ըլլայ ։ (Եւ անոր Համիւաած
գօրքը քառասունհինգ հազար վեց հարիւր
16 յիսուն Հագի էին ։) Ռուբինի բանակին մէջ
Համիւաածները ամէնը իրենց դասդասու-
Համիւաածներուն համեմատ Հարիւր յիսունհինգ հազար չորս
Հարիւր յիսուն Հագի էին ։) Եւ երկրորդ-
ասանք պիտի չառնեն ։
17 Վերջը Ղեւտացւոց բանակին հետ բանակ-
ներուն միջեւ ժողովքի խորանը պիտի չուէ.
ամէն մարդ իր տեղը իրենց դրօշակներուն
քովը իրենց զօրաբաժնուն պէս պիտի չուեն ։
18 Ափրեմեան կողմը Եփրեմի բանակին դր-
օշակը պիտի ըլլայ իրենց դասդասուն կար-
գովը. ու Եփրեմի որդւոցը իշխան՝ Ամիու-
19 դի որդին Եղիասաֆ պիտի ըլլայ ։ (Եւ
անոր Համիւաած գօրքը քառասուն հազար
20 հինգ հարիւր Հագի էին ։) Եւ անոր քովը
Մանասէի ցեղը. ու Մանասէի որդւոցը իշ-
խան՝ Փադասուրի որդին Գամալիէլ պիտի
21 ըլլայ ։ (Եւ անոր Համիւաած գօրքը երեսուն-
ուերկու հազար երկու հարիւր Հագի էին ։)
22 Ու Եռէլ Բենիամինի ցեղը. և Բենիամինի որ-
դւոցը իշխան՝ Գեդէոնիի որդին Աբիդան
23 պիտի ըլլայ ։ (Եւ անոր Համիւաած գօրքը
երեսունհինգ հազար չորս հարիւր Հագի
24 էին ։) Եփրեմի բանակին միջ Համիւաածներուն
ամէնը իրենց դասդասուն Համեմատ Հա-
րիւր ութը հազար Հարիւր Հագի էին ։) Եւ
երրորդ ասանք պիտի չուեն ։
25 Հիւսիսային կողմը Դանի բանակին դրօ-
շակը պիտի ըլլայ իրենց դասդասուն կարգո-
վը. և Դանի որդւոցը իշխան՝ Ամիսադայի
26 որդին Աքիեզեր պիտի ըլլայ ։ (Եւ անոր
Համիւաած գօրքը վաթսունեւերկու հազար
27 եօթը հարիւր Հագի էին ։) Եւ անոր քովը
Ասերի ցեղը պիտի ըլլայ. ու Ասերի որդւոցը իշխան՝ Եգբրանի որդին Փա-
28 գիէլ պիտի ըլլայ ։ (Եւ անոր Համիւաած
գօրքը քառասունեւմէկ հազար հինգ հարիւր
29 Հագի էին ։) Ու Եռէլ Նեփթաղիմի ցեղը. ու
Նեփթաղիմի որդւոցը իշխան՝ Ենանի որդին
30 Աքիրէ պիտի ըլլայ ։ (Եւ անոր Համիւաած
գօրքը յիսունհինգ հազար չորս հարիւր էին.
31 դի էին՝ Դանի բանակին միջ Համիւաածնե-
րուն ամէնը հարիւր յիսունեօթը հազար
վեց հարիւր Հագի էին ։) Ղեւտացիները իրենց դրօ-
շակներուքովը ամէնուն ետեւէն պիտի չուեն ։
32 Իսրայէլի որդւոցմէ իրենց հայրերուն տու-
ներուքովը Համիւաածները ասանք են. բանակ-
ներուն միջ Համիւաածներուն ամէնը իրենց
դասդասուն կարգովը վեց հարիւր երեք հա-
33 զար հինգ հարիւր յիսուն Հագի էին ։ Բայց
Ղեւտացիները չՀամիւաեցան Իսրայէլի որդւո-
ցը հետ. ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուի-
34 րեր էր ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը Մով-
սէսին բոլոր պատուիրածին պէս ըրին. Այս-
պէս իրենց դրօշակներուքովը իջևան կ՚ընեին, ու
այպէս անոնք ամէն մէկ ներքին իրենց տունե-
րովը կը ճամբէին ։ իրենց հայրերուն տուներս-
վը կը չուէին ։

Գլ. Գ

1 Ահարոնի որդիքը ։ 3 Իւրաքանչիւրին պաշտօնին համար Ղեւտացիք
քահանաներուն կը տրուին ։ 11 անդրանիկ տղայ սեպուհ-
լով ։ 12 Ղեւտացիք կը համրուին իրենց տուներուքը ։ 14
Գերսոնեանց ։ 21 Կահաթեանց ։ 33 Մերարեանց տուները.
թիւը և անոնց յանձնուած պաշտօնները ։ 38 Մովսէսի
ու Ահարոնի իջևան ընելու տեղը ու պահպանելու պաշտօնը ։ 40
Ղեւտացիք Իսրայէլացւոց անդրանիկներուն փոխանակ կ՚ընդու-
նուին ։ 44 ու Ղեւտացւոց թիւն ուրիշ եղանակով կը ժողո-
վուի ։

1 Եւ Ահարոնին ու Մովսէսին ազգաբանու-
թիւնը ան է, Տէրոջը Մովսէսին հետ Սինայ
2 լեռանը վրայ խօսած օրը ։ Եւ Ահարոնի որ-
դւոցը անուններուն ասանք են. Անդրանիկը
Նադաբ և Աբիուդ, Եղիազար ու Իթամար ։
3 Ասանք էին Ահարոնի որդւոցը Քահանաներուն
անուները, որ օծուած օրհնուած էին
4 քահանայապետին ընելու ։ Եւ Նադաբ ու Ա-
բիուդ Սինայի անապատին մէջ Տէրոջը առ-
ջևը օտար կրակ մատուցած ատենին մեռան
Տէրոջը առջևը, ու անոնք որդի չունէին. և
Եղիազար ու Իթամար իրենց հօրը Ահարոնին
առջևը քահանայապետին ըրին ։
5 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով ,
6 Ղեւիին ցեղը մօտեցուր ։ ու զանոնք Ահարոն
քահանային առջևը կայնեցուր որ անոր սպա-
7 սաւորութիւն ընեն ։ Եւ անոր պահպանու-
թիւնը ու բոլոր ժողովքին պահպանութիւնը
ժողովքի խորանին առջևը պիտի պահեն՝ ծա-
8 րայութիւն ընելով ։ Եւ ժողովքի խորա-
նին բոլոր կահաւորները ու Իսրայէլի որդւոցը
պահպանութիւնը պիտի պահեն՝ խորանին
9 պաշտօնը ընելով ։ Եւ Ահարոնին ու անոր
որդւոցը պիտի տաս Ղեւտացիները. տուած
10 են՝ Եւ Ահարոնը ու անոր որդիները հրնեց
քահանայական պաշտօնը կատարելու պիտի
կարգես ։ և ծառեցող օտարականը պիտի մեռ-
ցուի ։
11 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով ,
12 Եւ ես ահա Իսրայէլի որդւոցը միջէն Ղեւ-
տացիները առի, Իսրայէլի որդւոցը միջ ամէն

1 Գր. Ժ. 18։ 2 Գր. Ժ. 17, 23։ 3 Գր. Ժ. 22։ 5 Գր. Ժ. 25։ 6 Բ. Եզ. Գ. 26։ Գր. Ժ. 46։ 7 Գր. Ը. 47։ 8 Գր. Խգ. 9։ 9 Եզ. Ժ. 11։ Գր. Խգ. 21։ 10 Եզ. Գ. 23։ 11 Եզ. Խգ. 44։ Ղե. Ը. 61։ 12 Մն. Խգ. 8։ 13 Ելք. Ժգ. 30։ Ը. 11, 13, 34, 39։ 14 Ելք. Ը. 19։ Ժգ. 6։ 15 Ելք. Ժգ. 7։ 16 Ելք. Ժգ. 41։ Ղե. Ի. 31։ Ժգ. 46։ 17 Ելք. Ժգ. 40։ Ղե. Ի. 32։ Ժգ. 49։ 18 Ելք. Ժգ. 41։ Ղե. Ի. 33։ Ժգ. 50։

ՀԷԷ արգանդը բացող առջինեկին տեղը։ ու-
13 սի Զ.տասցինները խմն պիտի լլլան։ Քանզի
Համէն առջինեկը խմն է։ Երբոր Եգիպտոսի
երկրին մէջ բոլոր առջինեկները զարկի, ես
բաշխելի մէջ բոլոր առջինեկները մնրգէն մինչև
անասուն սրբեցի ինծի. անոնք խմն պիտի
լլլան. ես եմ Տէրը։
14 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին Սինայի անա-
15 պատին մէջ՝ բսելով, Համիլ Ղևիի որդիքը
իրենց տարբ ատնելուան և իրենց ազգատոհ-
մերուան նայելով. Ամէն ամնականէն վեր եղող
16 ամէն արուն պիտի Համրես։ Եւ Մովսես Տէ-
բոլը խօսքին Համեմատ Համրեց ըսանդ՝ ինչ-
17 պէս որ իրեն պատուիրուեցաւ։ Եւ Ղևիի
որդիքը իրենց անուններով ատնք էին.
18 Գերսան և կահաթ ու Մերարի։ Եւ Գերսոնի
որդուոցը անունները իրենց տոհմերով ատնք
19 էին. Լաւնին ու Սեմէի։ Եւ կահաթի որ-
դիքը իրենց տոհմերով Ամրամ և Խասար,
20 Հերրոն ու Ոզիել էին։ Եւ Մերարիի որ-
դիքը իրենց տոհմերով Մոզոլի ու Մուսի
էին։ Ղևտացւոց տոհմերը իրենց հարցը ատ-
21 նելուան Համեմատ ատնք էին։
Գերսոնէն Ղոբնեանց տոհմը և Սեմէեանց
տոհմը եղաւ. Գերսոնեանց տոհմերը ատնք
22 էին։ Անոնցմէ Համրուածները՝ մէկ ամնակա-
նէն վեր եղող բոլոր արուներուան թուոյն հա-
մեմատ Համրուածները՝ եօթը հազար հինգ
23 հարիւր հոգի էին։ Գերսոնեանց տոհմերը
խորանին ետևի կողմը դէպ ի արեւմուտք իջե-
24 ան պիտի բնեն։ Եւ Գերսոնեանց հօրը տա-
նը իշխանը Լայելի որդին Եղիասափ պիտի
25 լլլայ։ Եւ ժողովքի խորանին մէջ Գերսոնին
որդուոցը պահպանութիւնները չադրը
ըսի։ Խորանը ու վրանը, անոր ծածկո-
ցը և ժողովքի խորանին դրանը վարագոյ-
26 րը, խորանին և սեղանին բոլորտիքը եղած
սրահին վարագոյրները, և սրահին դրանը
վարագոյրը, և անոր ամէն գործին համար
եղած չուանները։
27 Եւ կահաթէն Ամրամեանց տոհմը ու Խա-
ետեանց տոհմը և Փերսեհեանց տոհմը ու
Ոզիելեանց տոհմը եղաւ. կահաթեանց տոհ-
28 մերը ատնք են. Մէկ ամնականէն վեր եղող
բոլոր արուները իննը հազար Համեմատ՝ ութը
հազար վեց հարիւր հոգի էին, որ սրբարա-
29 նին պահպանութիւնը կ՚ընեին։ Կահաթին
որդուոցը տոհմերը խորանին հարաւային կողմը
30 իջևան պիտի բնեն։ Եւ կահաթեանց տոհմե-
րուն հօրը տանը իշխանը Ոզիելի որդին Ե-
31 լիսափան լլլայ։ Եւ անոնց պահպանու-

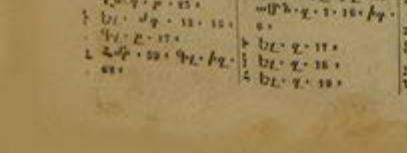

թիւնը յանձնուած բաները ըլլան։ Ասոնցմով
ու նոյնպիսի հոգն անգամը և ասոնց
կը ու տանզանները և սրբարանին դործիք-
ները որոնցմով պաշտօն կ՚ընեն, և ծածկո-
ցերը ու անոր վերաբերեալ ամէն բաները,
32 Եւ Ղևտացւոց իշխանների իշխանը Ե-
լիսափան գահանային որդին Եղիազար պիտի ըլ-
լայ, որ սրբարանին պահպանութիւնը ընդ-
նեներուն վրայ վերակացու պիտի ըլլայ։
33 Մհլիթեին Մուսիէն ելաւ և Մուսեանց
տոհմը եղաւ. ատոնք են Մհլիթեին տոհմե-
34 րը։ Եւ անոնց Համրուածները՝ մէկ ամնակա-
նէն վեր եղող բոլոր արուները իննը հազար
Համեմատ՝ վեց հազար երկու հարիւր հոգի
35 էին։ Եւ Մհլիթեանց տոհմերուն հօրը տա-
նը իշխանը Աբիքայիլի որդին Սուրիէլ լլլայ.
Ատոնք խորանին հիւսիսային կողմը իջևան
36 պիտի բնեն։ Եւ Մհլիթեիի որդուոցը պահ-
պանութիւնը յանձնուած բաները՝ խո-
րանին տախտակները՝ ու անոր նիգերը և
սեւնները ու խարխափները՝ և անոր բոլոր դոր-
ծիքները ու անոր վերաբերեալ ամէն բանե-
37 րը, Եւ շուրջտնակի սրահին սեւնները՝ անոնց
խարխափները և ցիցերը ու անոնց չուաններ,
38 Եւ խորանին առջևի կողմը՝ այսինքն ժո-
ղովքի խորանին առջևը դէպ ի արևելք իջե-
ան ընդհները Մովսէս ու Ահարոն և ա-
նոր որդիքը պիտի ըլլան, որ սրբարանին
պահպանութիւնը Իսրայէլի որդուոցը պահ-
պանութիւնը Համար պահպանեն. ու մե-
39 ռնցող օտարականը պիտի մեռցուի։ Ղևտա-
ցւոց բոլոր Համրուածները՝ որոնք իրենց տոհ-
մերովը Տէրոջը խօսքին Համեմատ Մովսէս
ու Ահարոն Համրեցին, մէկ ամնականէն վեր
եղող բոլոր արուները քսանուերկու հազար
էին։
40 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին, Իսրայէլի որ-
դուոցը մէկ ամնականէն վեր բոլոր առջինեկ
արուները Համրէ, ու անոնց անուններուն
41 թիւը առ։ Եւ Իսրայէլի որդուոցը բոլոր առ-
ջինեկներուան փոխարէն Ղևտացիները պիտի
անես ինծի Համար. ես եմ Տէրը. ու Ղև-
տացւոց անասունները՝ Իսրայէլի որդուոց
անասուններուան բոլոր առջինեկներուան տեղը։
42 Եւ Մովսէս Համրեց Իսրայէլի որդուոցը բոլոր
առջինեկները՝ ինչպէս որ Տէրը իրեն պա-
43 տուիրեց։ Եւ բոլոր առջինեկ արուները իննը
անուններուն թուոյն Համեմատ՝ մէկ ամնա-
կանէն վեր Համրուածները քսանուերկու հա-
զար երկու հարիւր եօթանասունեւրեք հա-
զար էին։

44 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
45 Իսրայէլի որդւոցը մէջ ամէն առջինեկներուն տեղը Ղեւտացիները, և անոնց անասուններուն տեղը Ղեւտացւոց անասունները առ, որ Ղեւտացիները իմ ըլլան.Ես եմ Տէրը։
46 Եւ Ղեւտացւոց ի՛ւրեանց ազելցած՝ Իսրայէլի որդւոցը երկու հարիւր ութսնեւհինգ հոգիներուն առջինեկներուն փրկանք ըլլալու համար,
47 Մարդ գլուխ հինգ սիկղ պիտի առնես, որ բանարանին սիկղին համեմատ պիտի առնես. սիկղը քսան կերա է։
48 Եւ անոնց մէջ ազելցածներուն փրկանքին առակը Ահարոնի որդւոցը տուր։
49 Նէին ու անոր որդւոցը տուր։ Եւ Մովսէս Ղեւտացիներով փրկուածներուն ազելցածներէն
50 փրկանքին առակը առաւ։ Իսրայէլի որդւոցը առջինեկներէն արբառանին սիկղին համեմատ հազար երեք հարիւր վաթսունհինգ սիկղ
51 ի՛ւրեանց արծաթ առաւ։ Եւ Մովսէս Տէրոջը խօսքին պէս փրկուածներուն առակը Ահարոնին ու անոր որդւոցը տուաւ, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր։

ԳԼ. Դ

1 Ղեւտացիներուն պաշտած կառապետը համար արբառած հաշիւը։ 4 Քահանաներէ խորանը քակելին եան՝ կռնահիմանց յանձնառելու բաները։ 16 Եղիազարին վերակացութեան պաշտաւը։ 17 Քահանայից բնակը պատշաճութիւնները։ 21 Գերշ առնելու։ 29 ա. Մերարիին առնելու բաները։ 34 Կռնահիմանց։ 38 Գերշառնելոց։ 42 ա. Մերարիին թիւը։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին՝
2 ըսելով, Ղեւիի որդւոցը մէջէն կռնահիմի որդւոցը գումարը առ՝ իրենց հայրերուն տունին համեմատ, իրենց ազգերուն համեմատ,
3 երեսուն տարեկանէն վեր մինչև յիսուն տարեկանը՝ ժողովքի խորանին մէջ պաշտօնութիւն բնելու համար գալով մէջ ամէն մնացողը հոգիները։
4 Ժողովքի խորանին մէջ կռնահիմի որդւոցը պաշտօնը համեմատութիւն բաները պիտի ըլլան։
5 Եւ երբոր բանակը չուելու ըլլայ, Ահարոն ու անոր որդիքը պիտի գան, ու ծածկոցին վարագոյրը իջեցնեն, և անով ի՛ւրեանց վկայութեան տապանակը ծածկեն։ 6 Եւ թխամորի մորթեղէն ծածկոց անոր վրայ պիտի դնեն, ու անոր վրայ բոլորովին կապուտակ լաթ մը տարա-
7 ձեն, և հանոր հացերը պիտի անցընեն։ Եւ հասարակ արբեղէնն ալ անոնց վրայ կապուտակ լաթ մը տարածեն, ու անոր վրայ սկուտակները և խնկամանները ու գաւաթները և թափելու նուէր ձուլածոյները բաժակները դնեն, ու հանապազօրեայ հացերը անոր վրայ
8 պիտի ըլլան։ Եւ անոնց վրայ կրկնակի կար-
միրկ լաթ մը տարածեն, ու թխամորի մորթեղէն ծածկոցով ծածկեն ան։ և անոր ձողերը
9 անցընեն։ Եւ կապուտակ լաթ մը առնեն, ու ծածկեն հրատոյ աչառանակը ին անոր ճրագները ու անոր մաքրիչները և բաժնակալները ու անոր բոլոր եղի անօթներըը որոնցմով կը
10 ծառայեն անոր։ Եւ զանիկա իր ամէն գործիքներովը թխամորի մորթեղէն ծածկոցի մը մէջ
11 դնեն, ու ղծակի մը վրայ դնեն ան։ Եւ ոսկի սեղանին վրայ կապուտակ լաթ մը տարածեն, ու թխամորի մորթեղէն ծածկոցով ծածկեն ան։ և անոր ձողերը անցընեն։
12 Եւ որբառնին պաշտօնին գործածուած բոլոր գործիքները պիտի առնեն, ու կապուտակ լաթի մը մէջ փաթթեն, և թխամորի մորթեղէն ծածկոցով
13 ծածկեն զանիկա, ու ղծակի մը վրայ դնեն։ Եւ սեղանին մոխիրները հանեն՝ անոր
14 վրայ ծիրանեգոյն լաթ տարածեն։ Եւ անոր վրայ պաշտօնին համար գործածուած անոր բոլոր գործիքները՝ որոնցմէն կրակի անօթները՝ մսհանները ու թխակները և կռնակները (սեղանին բոլոր գործիքները) ան ի՛ւր վրայ դնեն, ու անոր վրայ թխամորի մորթեղէն ծածկոց մը տարածեն։ և անոր ձողերը անցընեն։
15 Եւ Ահարոն ու անոր որդիքը բանակին չուած ատենը՝ սրբարանը ու սրբարանին բոլոր կռնահիմները ծածկելը լմընցընեն ան. ետքը Կռնահիմին որդիքը անոնք վերցնելու գան. բայց սուրբ բաներուն չդպչին որ չմեռնին։ Կռնահիմի որդւոցը բնակները ասոնք պիտի ըլլան ժողովքի խորանին մէջ։
16 Եւ Ահարոն քահանային որդին Եղիազար իւղոյ եղին ու անուշահոտ խունկին և հնաոտարօրեայ հացի ընծային ու օծման եղին վրայ վերակացու պիտի ըլլայ։ և բոլոր խորանին ու անոր մէջի ամէն բաներուն, սրբարանին ու անոր կռնահիմներուն վրայ վերակացու ըլլայ։
17 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին
18 նէին՝ ըսելով, Ղեւտացւոց մէջէն կռնահիմներուն ցեղը մի կորսնցընէք. բայց ասոնց ասանկ ըրէք որ չմեռնին երբ սրբոց սրբոցը կռնահիմները մօտեցած ատենին. Ահարոն ու իր որդիքը գան, ու անոնց ամէն
20 մէկուն իր պաշտօնը ու իր բեռը որոշեն։ Բայց երբոր սուրբ բաները կը ծածկեն, անոնք սեսնելու համար նէոա չմտնեն որ չմեռնին։
21 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
22 Նաև Գերսոնի որդւոցը գումարը առ՝ իրենց հարցը տուներուն ու իրենց ազգերուն
23 համեմատ. Երեսուն տարեկանէն վեր մինչև

1 Հմր · 18 · 41 ·
2 Հմր · 39 · 43 ·
3 Եզ · Ժգ · 13 · Գչ · Ժը · 15 ·
4 Ղհ · իե · 6 · Գչ · Ժը · 16 ·
5 Ղհ · իե · 6 · Գչ · Ժը · 31 · Եզ · ժգ · 13 · Գչ · Ժը · 15 ·
6 Եզ · ժգ · 13 · Գչ · Ժը · 15 ·
7 Եզ · ժգ · 13 · Գչ · Ժը · 15 ·
8 Եզ · ժգ · 13 · Գչ · Ժը · 15 ·

Գչ · Ժը · 16 ·
Եզկի · իե · 15 ·
Հմր · 40 · 47 ·
Հմր · 48 ·
—
= Տե՛ս գլ · ը · 34 ·

Մն · իգ · 3 · 24 · 27 ·
Հմր · 15 ·
Հմր · 19 ·
Եզ · իե · 31 ·
Եզ · իե · 10 · 16 ·
Եզ · իե · 15 ·
Եզ · իե · 23 · 29 · 30 ·

Ղհ · իգ · 6 · 8 ·
Եզ · իե · 31 ·
Եզ · իե · 37 · 38 ·
Եզ · ե · 1 · 3 ·
Գչ · է · 9 · Ժ · 21 ·
ԹՕր · ըՙ · 9 · ԹՖ · գ · 13 · = Մն · Ժե · է ·

15 ·
ր ԹՖ · գ · 6 · 7 ·
= Մն · Ժգ · 8 · 10 ·
Գչ · գ · 31 ·
Եզ · իե · 6 · Ղհ · իգ · 8 ·

Եզ · ե · 36 ·
Եզ · իթ · 40 ·
Եզ · ը · 23 · Եա · 5 ·
Հմր · 4 ·
Տե՛ս Եզ · Ժթ · 23 · = ԹՖ · գ · 19 ·
Հմր · 3 ·

յիսուն տարեկանը՝ ժողովքի խորանին մէջ
ծառայութիւն ընելու համար գունդին մէջ
24 ամէն մնացողները պիտի համրես։ Գերասանանց
տունէրուն ծառայելու ու բեռ վերցընելու
25 պաշտօնը սա է։ Անոնք պիտի վերցընեն խո-
րանին վարագոյրները ու ժողովքի խորանը,
անոր ծածկոցը ու անոր վրայի թխէշէ ծած-
կոցը, և ժողովքի խորանին դրանը վարա-
26 գոյրը։ Եւ խորանին ու սեղանին բոլորտիքը
եղած պատին վարագոյրները ու անոր մյու-
նելու դրան վարագոյրը ու անոնց չուանին-
րը և անոնց պաշտօնին բոլոր գործիքները
ու՛ր որ ըլլայ՝ ու ասոնց հարկաւոր եղած բո-
27 լոր պաշտաւորութիւնները պիտի ընեն։ Գեր-
սանանց տունէրուն բոլոր պաշտօնը՝ իրենց ամէն
բեռներուն ու իրենց ամէն պաշտօններուն
համար՝ Ահարոնին ու անոր որդւոց հրա-
մանովը պիտի ըլլայ։ և անոնց բոլոր բեռնե-
28 րը անոնց պահպանութիւնը յանձնէ։ Գեր-
սանանց տունէրուն պաշտօնը սա պիտի ըլլայ ժողովքի խորանին մէջ։ և անոնց
պահպանութիւնը Ահարոն քահանային որ-
դւոյն Իթամարին ձեռքին տակը պիտի ըլլայ։
29 Մերարիի որդիքէն՝ համրես, իրենց տունե-
րուն ու իրենց հարցը տուներուն համե-
30 մատ. երեսուն տարեկանէն վեր մինչև յի-
սուն տարեկանը՝ ժողովքի խորանին ծառա-
յութիւնը ընելու համար գունդին մէջ ամէն
31 մնացողները համրես։ Եւ ժողովքի խորանին
մէջ անոնց ամէն պաշտօններուն համեմատ՝
անոնց յանձնուած բեռները սունէր են.
խորանին տախտակները, ու անոր նիգերը,
32 և անոր սիւներն ու խարիսխները, Եւ շուր-
ջառնակի պատին սիւներն, ու անոնց խարիսխ-
ները և ցիցերը ու չուաններն՝ անոնց ամէն
գործիքներովը և անոնց ամէն պաշտօնովը.
անոնց պահպանութեանը բեռները եղած կերպ-
33 ովը անուններով պիտի յանձնէք ասոնց։
Ա՛յս է Մերարիի որդւոց տունէրուն պաշտօ-
նը ժողովքի խորանին մէջ իրենց բոլոր պաշ-
տօններուն համեմատ՝ Ահարոն քահանային
որդւոյն Իթամարին ձեռքին տակը։
34 Եւ Մովսէս ու Ահարոն և ժողովքին իշ-
խանները համրեցին կահավճառին որդիները
անոնց տունէրուն ու անոնց հարցը տուներուն
35 համեմատ, երեսուն տարեկանէն վեր մինչև
յիսուն տարեկանը՝ ժողովքի խորանին մէջ
ծառայութիւն ընելու համար գունդին մէջ
36 ամէն մնացողները. Ու անոնց համրուածները
իրենց տունէրովը երկու հազար եօթը հարիւր
37 յիսուն հոգի էին։ Ասոնք են ժողովքի խո-
րանին բոլոր ծառայութիւնը ընող կահա-
վճառնց տունէրուն համրուածները, որ Մովսէս

ու Ահարոն համրեցին, ինչպէս որ Տէրը Մով-
սէսին ձեռքովը պատուիրեր էր։
38 Եւ Գերսանի որդւոցը համրուածները իրենց
տունէրուն ու իրենց հարցը տուներուն հա-
39 մեմատ, երեսուն տարեկանէն վեր մինչև յի-
սուն տարեկանը՝ ժողովքի խորանին մէջ ծա-
ռայութիւն ընելու համար գունդին մէջ ամէն
40 մնացողները համրուեցան. Եւ անոնց համրուած-
ները իրենց տունէրուն ու իրենց հարցը տու-
ներուն համեմատ՝ երկու հազար վեց հարիւր
41 երեսուն հոգի էին։ Ասոնք են ժողովքի խո-
րանին մէջ բոլոր ծառայութիւն ընող Գերսան-
որդւոցը տունէրէն համրուածները, որ Մով-
սէս ու Ահարոն համրեցին՝ Տէրոջը պատուի-
րածին պէս։
42 Եւ Մերարիի որդւոցը տունէրուն համ-
րուածները իրենց տունէրուն ու իրենց հարցը
43 տուներուն համեմատ, երեսուն տարեկանէն
վեր մինչև յիսուն տարեկանը՝ ժողովքի խորա-
նին մէջ ծառայութիւն ընելու համար գուն-
44 դին մէջ մնացողները համրուածները երեք հա-
զար երկու հարիւր։ Եւ անոնց
45 զար երկու հարիւր հոգի էին։ Ասոնք են Մե-
րարիի որդւոցը տունէրուն համրուածները,
որ Մովսէս ու Ահարոն համրեցին, ինչպէս որ
Տէրը պատուիրեր էր Մովսէսին ձեռքովը։
46 Ղեւտացւոց բոլոր համրուածները՝ որ Մով-
սէս ու Ահարոն և Իսրայէլի իշխանները համ-
րեցին իրենց տունէրուն ու իրենց հարցը տու-
47 ներուն համեմատ, երեսուն տարեկանէն վեր
մինչև յիսուն տարեկանը՝ ժողովքի խորանին
մէջ պաշտօնը ու բեռ կրելու ծառայութիւնը
48 ընելու ամէն մնացողները, Եւ անոնց
համրուածները ութը հազար հինգ հարիւր
49 սեթսուն հոգի էին։ Ասոնք Տէրոջը պատուի-
րածին պէս համրուեցան Մովսէսին ձեռքովը,
համէն մէկը իր պաշտօնին ու իր բեռներուն հա-
մեմատ. այսպէս համրուեցան անոնք, ինչպէս
որ Տէրը պատուիրեց Մովսէսին։

ԳԼ. Ե

1 Ընդհատ մատենիկ բառերին դուրս կը ձգուին ։ 3 Վեր-
սի մը փոխարէն հատատարիր։ 11 Երկան մը իր երկարը վե-
րայ ունեցած կատածին համար ընելու փոքը։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Հրամայեն ըրէ Իսրայէլի որդւոցը որ բանա-
կէն դուրս ձգեն ամէն բորոտը, և ամէն հո-
սանք ունեցողը, ու դիակէ մը ամէն անձն-
3 քերը պիտի ձգէք անոնք,
որ չպղծեն իրենց բանակները՝ որուն մէջտեղը
4 ես կը բնակիմ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը այնպէս

= Ղև. ժգ. 2. 46. Գլ. ժբ. 14.
ք Ղև. խս. 1. Գլ. ժ. 9. 10. ժբ. 11. 13. լա. 10.
ր Ղև. խդ. 11. 12. թ Գծր. գ. 16.

1 Նլ. գ. 22.
2 Ելք. 3.
3 Գլ. գ. 28. 32.
4 Նլ. իգ. 16.
5 Նլ. գ. 22.
6 Ելք. 8.
7 Ելք. 22.
8 Ելք. 23.
9 Ելք. 3. 23. 30.
10 Ելք. 22. 24. 31.
11 Ելք. 1. 21.

բրին, ու բանակին դարձա ձդելին զանոնք. ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին խօսեցաւ, անանկ բրին խոպանելի որդիները.

5 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
6 խօսէ Իսրայէլի որդւոցը, Երբոր մարդ մը կամ կիսիկ մը մարդոց առջեւէն մէկը ոգեծելով՝ Տէրոջը դէմ մեղանչէ, ու սատ անձը յանցաւոր ըլլայ. Ամառները իր ըրած մեղքը պիտի խոստովանի, և անիկա իր ըրած վնասը լման պիտի հատուցանէ, ու անոր վրայ հինգերորդ մաս մը աւելցնէ, ու զանիկա
8 կամ վնասը քաշողին պիտի տայ. Եւ եթէ որ այն մարդուն մէկ ազգականն չըլլայ, որուն սա վնասը հատուցուի, անոնիկ հազած վնասը Տէրոջը հատուցուելով՝ քահանային պիտի ըլլայ բայց ի հաւանութեան խոյէն, որով անոր յանցաւոր հոգին համար քաւութիւն պիտի ըլլայ.
9 Եւ խոյակէն որդւոցը բոլոր սուրբ բաներուն ամէն ընծան որ կը բերեն քահանային,
10 անոր պիտի ըլլայ. Եւ ամէն մէկուն սուրբ բաները անոր պիտի ըլլան. ամէն մարդ ինչ որ սուց քահանային, անոր ըլլայ.
11 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
12 խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ անոնց, Թէ որ մարդ մը կիսիկը խոտորի ու անոր ան-
13 հաւատարմութիւն բնէ, Եւ մէկը անոր հետ պառկելով զուգաւորի, ու անոր էրիկը տեսած չըլլալով ծածկ մը չըլլայ, ու կիսիկը չբռնաբռնի, Եւ էրիւնը վրայ նախանձաորութիւնն ոգի գալով՝ իր կիսիկը պղծուելուն համար նախանձի. կամ կիսիկը պղծուած չըլլալով էրիւնը վրայ նախանձաորութիւնն ոգի
15 գալ ու նախանձի, Ամառներ այն մարդը իր կիսիկը քահանային պիտի բերէ, և անոր ընծային համար գարիի ալիւրէն տասնէնորդ բաժինը պիտի բերէ. ձէթ պիտի չթափի անոր վրան, ու սուր կնդրուկ դնէ վրան, ինչու որ նախանձաորութիւն ընծայ մըն է այն, յիշատակի ընծայ՝ որ մեղքը կը յիշեցնէ.
16 Եւ քահանան կիսիկը պիտի մօտեցնէ, ու Տէ-
17 րոջը առջեւը կայնեցնէ. Եւ քահանան հողէ անօթով սուրբ ջուր պիտի առնէ. ու քահանան խոյանին յատակը եղած հողէն պիտի առ-
18 նէ, և ջուրին մէջը դնէ. Եւ քահանան Տէրոջը առջեւը պիտի կայնեցնէ կիսիկը, ու կլուխը դլուխը բանայ, և յիշատակի ընծան այսինքն նախանձաորութիւնն ընծան անոր ձեռքը պիտի տայ. ու անէծքին լեզի ջուրը
19 քահանան իր ձեռքը պիտի առնէ. Եւ քահանան անոր երդում բնել պիտի տայ, ու ըսէ

ա Ղեվ. գ. ե. ֆ.
բ Ղեվ. ե. ֆ. իզ. ձ. Թիւ. ե. ժթ.
գ Ղեվ. գ. ե. ե. է.
դ Ելլ. իթ. ձ. Ղեվ. է. ժգ. ի. ժ. իա. իգ. իդ. իե. իզ. իէ. իը. իթ. Թիւ. ե. ժթ.
ե Ղեվ. գ. ձ.
զ Ղեվ. գ. ը. է. ե. է.
է Ելլ. իթ. ձ. Ղեվ. ե. ժթ.
ը Ղեվ. է. ժ. ձ. ժ. ի. ժ. իա. իգ. իդ. իե. իզ. իէ. իը. իթ. Թիւ. ե. ժթ.
թ Ղեվ. ժը. ձ.
ժ Ղեվ. ժը. ձ. ժ. ի. ժ. իա. իգ. իդ. իե. իզ. իէ. իը. իթ. Թիւ. ե. ժթ.
ժա Ղեվ. ժը. ձ. ժ. ի. ժ. իա. իգ. իդ. իե. իզ. իէ. իը. իթ. Թիւ. ե. ժթ.
ժբ Ղեվ. ժը. ձ. ժ. ի. ժ. իա. իգ. իդ. իե. իզ. իէ. իը. իթ. Թիւ. ե. ժթ.
ժգ Ղեվ. ժը. ձ. ժ. ի. ժ. իա. իգ. իդ. իե. իզ. իէ. իը. իթ. Թիւ. ե. ժթ.
ժդ Ղեվ. ժը. ձ. ժ. ի. ժ. իա. իգ. իդ. իե. իզ. իէ. իը. իթ. Թիւ. ե. ժթ.
ժե Ղեվ. ժը. ձ. ժ. ի. ժ. իա. իգ. իդ. իե. իզ. իէ. իը. իթ. Թիւ. ե. ժթ.
ժզ Ղեվ. ժը. ձ. ժ. ի. ժ. իա. իգ. իդ. իե. իզ. իէ. իը. իթ. Թիւ. ե. ժթ.
ժէ Ղեվ. ժը. ձ. ժ. ի. ժ. իա. իգ. իդ. իե. իզ. իէ. իը. իթ. Թիւ. ե. ժթ.
ժը Ղեվ. ժը. ձ. ժ. ի. ժ. իա. իգ. իդ. իե. իզ. իէ. իը. իթ. Թիւ. ե. ժթ.
ժթ Ղեվ. ժը. ձ. ժ. ի. ժ. իա. իգ. իդ. իե. իզ. իէ. իը. իթ. Թիւ. ե. ժթ.

կիսիկը, Թէ որ մարդ մը քեզի հետ չպառկեցաւ, և Թէ որ քու էրկանդ անհաւատարմութիւն բնելով չպղծուեցար, անէծքին սա
20 լեզի Տէրը քեզի ձեռաս մը չընէ. բայց Թէ որ քու էրկանդ անհաւատարմութիւն բնելով պղծուեցար, և քու էրիկդ զատ ուրիշ մարդ
21 մը քեզի հետ պառկեցաւ, (Ամառներ քահանան կիսիկը անէծքի երդումի պիտի տայ, և քահանան կիսիկը պիտի ըսէ.) Տէրը քեզ քու ժողովուրդիդ մէջտեղը անէծքի ու երդումի համար պիտի դնէ, երբոր Տէրը քու ղեսդ փտեցնէ ու քու փորդ ուռեցնէ.
22 Եւ սա անէծքին ջուրը քու ամրիկներուդ մէջ պիտի երթայ, որ ղես փորդ ուռեցնէ, ու ղես ղեսդ փտեցնէ. Եւ կիսիկը պիտի ըսէ, Ամէն՝ ամէն. Եւ քահանան սա անէծքները գիրքին մը մէջ պիտի գրէ, ու ան լեզի ջուրը
24 վրը պիտի սրբէ. Եւ անէծքին լեզի ջուրը ան կիսիկը պիտի խմցնէ. ու անէծքին ջուրը անոր նեղութ դին պիտի երթայ՝ լեզի ըլլալու.
25 համար. Եւ քահանան կիսիկը ձեռքէն նահանջաւորութիւնն ընծան պիտի առնէ, ու Տէրոջը առջեւը երերցնէ ընծան, և սեղանին
26 մօտեցնէ ան. Եւ քահանան ընծային իր ձեռքը բերու պիտի առնէ յիշատակին համար, ու սեղանին վրայ պիտի այրէ ան. ու ետքը
27 ան ջուրը կիսիկը պիտի խմցնէ. Եւ ջուրը անոր խմցնելէն ետև՝ Թէ որ անիկա պղծուած է, ու իր էրկանը անհաւատարմութիւն բրած է, անէծքին ջուրը լեզի ըլլայ՝ երբոր մտնէ անոր նեղութ դին, անոր փորը պիտի ուռենայ, ու անոր կիսաը ֆփան, և կիսիկը իր ժողովուրդին մէջը անիծեալ պիտի
28 ըլլայ. Իսկ Թէ որ կիսիկը պղծուած չըլլալով մաքուր է, միսա պիտի չիմի, ու զաւակ պի-
29 տի ծնանի. Նախանձաորութիւնն օրէնքը սա է, երբոր կիսիկ մը՝ իր էրկանը անհաւատա-
30 րմութիւն բնելով պղծուի, կամ երբոր մարդու մը վրայ նախանձի ոգի գայ ու իր կիսիկը վրայ նախանձի, Տէրոջը առջեւը պիտի կայնեցնէ կիսիկը, և քահանան
31 կատարէ սա բոլոր օրէնքը անոր վրայ. Եւ այն մարդը ազատ պիտի ըլլայ յանցանքէն, և կիսիկը իր յանցանքը պիտի կրէ.

ԳԼ. Զ

1 Ի. խոստովանութիւն կոնդակ. 11 ծաղկեալ բերք օրհնեալ կենդանի.

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ անոնց, Թէ որ մարդ մը կամ կիսիկ մը Նզիրութիւնը Տէրոջը նուիրելու համար Նազովրացի մեծ ուխտ ը-

ա Ելլ. իթ. ձ. Ղեվ. ժը. ձ. ժ. ի. ժ. իա. իգ. իդ. իե. իզ. իէ. իը. իթ. Թիւ. ե. ժթ.
բ Ելլ. իթ. ձ. Ղեվ. ժը. ձ. ժ. ի. ժ. իա. իգ. իդ. իե. իզ. իէ. իը. իթ. Թիւ. ե. ժթ.
գ Ղեվ. ժը. ձ. ժ. ի. ժ. իա. իգ. իդ. իե. իզ. իէ. իը. իթ. Թիւ. ե. ժթ.
դ Ղեվ. ժը. ձ. ժ. ի. ժ. իա. իգ. իդ. իե. իզ. իէ. իը. իթ. Թիւ. ե. ժթ.
ե Ղեվ. ժը. ձ. ժ. ի. ժ. իա. իգ. իդ. իե. իզ. իէ. իը. իթ. Թիւ. ե. ժթ.
զ Ղեվ. ժը. ձ. ժ. ի. ժ. իա. իգ. իդ. իե. իզ. իէ. իը. իթ. Թիւ. ե. ժթ.
է Ղեվ. ժը. ձ. ժ. ի. ժ. իա. իգ. իդ. իե. իզ. իէ. իը. իթ. Թիւ. ե. ժթ.
ը Ղեվ. ժը. ձ. ժ. ի. ժ. իա. իգ. իդ. իե. իզ. իէ. իը. իթ. Թիւ. ե. ժթ.
թ Ղեվ. ժը. ձ. ժ. ի. ժ. իա. իգ. իդ. իե. իզ. իէ. իը. իթ. Թիւ. ե. ժթ.
ժ Ղեվ. ժը. ձ. ժ. ի. ժ. իա. իգ. իդ. իե. իզ. իէ. իը. իթ. Թիւ. ե. ժթ.
ժա Ղեվ. ժը. ձ. ժ. ի. ժ. իա. իգ. իդ. իե. իզ. իէ. իը. իթ. Թիւ. ե. ժթ.
ժբ Ղեվ. ժը. ձ. ժ. ի. ժ. իա. իգ. իդ. իե. իզ. իէ. իը. իթ. Թիւ. ե. ժթ.
ժգ Ղեվ. ժը. ձ. ժ. ի. ժ. իա. իգ. իդ. իե. իզ. իէ. իը. իթ. Թիւ. ե. ժթ.
ժդ Ղեվ. ժը. ձ. ժ. ի. ժ. իա. իգ. իդ. իե. իզ. իէ. իը. իթ. Թիւ. ե. ժթ.
ժե Ղեվ. ժը. ձ. ժ. ի. ժ. իա. իգ. իդ. իե. իզ. իէ. իը. իթ. Թիւ. ե. ժթ.
ժզ Ղեվ. ժը. ձ. ժ. ի. ժ. իա. իգ. իդ. իե. իզ. իէ. իը. իթ. Թիւ. ե. ժթ.
ժէ Ղեվ. ժը. ձ. ժ. ի. ժ. իա. իգ. իդ. իե. իզ. իէ. իը. իթ. Թիւ. ե. ժթ.
ժը Ղեվ. ժը. ձ. ժ. ի. ժ. իա. իգ. իդ. իե. իզ. իէ. իը. իթ. Թիւ. ե. ժթ.
ժթ Ղեվ. ժը. ձ. ժ. ի. ժ. իա. իգ. իդ. իե. իզ. իէ. իը. իթ. Թիւ. ե. ժթ.

3 Եվ ես ըսի, Լսեցեք հիմի, ո՛վ Յակոբայ գլխաւորներ եւ Իսրայէլի տան իշխաններ. Ձեզի վրայ չէ՞ որ իրաւունքը գիտնալու է. 4 որ չարութիւն կ՚ատէք եւ բարին կը սիրէք, եւ իրենց կաշին անոնց վրայէն եւ անոնց ոսկորները անոնց մարմնոցմէն կը քաշէք. 5 որ իմ ժողովուրդս կ՚ուտեն իբրեւ հաց, եւ անոնց վրայէն մորթը կը քաշեն, եւ անոնց ոսկորները կը կոտրտեն, եւ կը կտրտեն իբրեւ թէ կաթսայի համար, եւ իբրեւ թէ միսը կաթսայի մէջ. 6 ատոր համար գիշեր պիտի ըլլայ ձեզի՝ որ տեսիլք չունիք, եւ խաւար պիտի ըլլայ ձեզի՝ որ գուշակութիւն չընէք. եւ արեգակը պիտի մտնէ մարգարէներուն վրայ, եւ ցորեկը անոնց վրայ պիտի խաւարի. 7 ու տեսանողները պիտի ամչնան, եւ գուշակողները պիտի ամչնան. այո՛, բոլորը պիտի ծածկեն իրենց շրթունքները, որովհետեւ Աստուծմէ պատասխան չկայ. 8 բայց ես լեցուն եմ զօրութեամբ Տէրոջ Հոգիով, եւ իրաւունքով եւ զօրութեամբ, որպէսզի Յակոբայ ըսելիքը յայտնեմ անոր յանցանքը, եւ Իսրայէլի մեղքը՝ անոր երեսին. 9 լսեցէք հիմի այս, դուք Յակոբայ տան իշխաններ եւ Իսրայէլի տան մնացեալներ, որ կ՚ատէք իրաւունքը եւ ամէն ուղիղ բան կը շրջէք. 10 որ Սիոնը արիւնով կը շինէք, եւ Երուսաղէմը՝ անիրաւութեամբ. 11 անոր գլուխները կաշառքի համար կը դատեն, եւ անոր քահանաները վարձքի համար կը սորվեցնեն, եւ անոր մարգարէները արծաթի համար կը գուշակեն. եւ դեռ Տէրոջ վրայ յենելով կ՚ըսեն, Մի՞թէ Տէրը մեր մէջ չէ. չարիք մը մեզի պիտի չգայ. 12 ասոր համար Սիոնի պատճառաւ ագարակի պէս պիտի հերկուի, եւ Երուսաղէմ քարերու կոյտ պիտի ըլլայ, եւ տաճարին լերան անտառի բարձունքներու պէս պիտի ըլլայ։

4 Բայց վերջին օրերը պիտի ըլլայ, որ Տէրոջ տան լերան հաստատութիւնը լերանց գագաթին վրայ պիտի հաստատուի, եւ բլուրներէն վեր պիտի բարձրանայ, եւ ազգեր հոսանքի պէս անոր պիտի գան. 2 եւ շատ ժողովուրդներ պիտի երթան ու ըսեն, Եկէք, Տէրոջ լերանը պիտի բարձրանանք, Յակոբայ Աստուծոյ տունը պիտի երթանք, որ մեզի իր ճանապարհները սորվեցնէ, եւ մենք անոր շաւիղներուն մէջ պիտի քալենք. որովհետեւ Սիոնէն օրէնք պիտի ելլայ, եւ Տէրոջ խօսքը՝ Երուսաղէմէն. 3 ու ազգերուն մէջ դատաստան պիտի ընէ, եւ շատ ժողովուրդներու համար պիտի դատէ. եւ իրենց սուրերը պիտի ուրագներ շինեն, եւ նիզակները՝ մանգաղներ. ազգ ազգի դէմ սուր պիտի չվերցնէ, եւ պատերազմը պիտի չսորվին։ 4 Բայց ամէն մարդ իր որթատունկին եւ իր թզենիին տակ պիտի նստի, եւ զանոնք վախցնող չպիտի ըլլայ. որովհետեւ զօրքերուն Տէրոջ բերանը խօսեցաւ։ 5 Որովհետեւ ամէն ազգ իր աստուածներուն անունով կը գնայ, բայց մենք մեր Տէր Աստուծոյ անունով յաւիտեան պիտի գնանք։ 6 Այդ օրը, կ՚ըսէ Տէրը, պիտի հաւաքեմ կաղը, եւ հալածականը պիտի ժողվեմ, եւ անոնք որոնց չարչարած եմ։ 7 Եւ կաղը մնացորդ պիտի շինեմ, եւ հեռացուածը՝ հզօր ազգ. եւ Տէրը Սիոնի լերան վրայ պիտի թագաւորէ անոնց վրայ՝ հիմայէն մինչեւ յաւիտեան։ 8 Եւ դուն, հօտին աշտարակ, Սիոն աղջկան բլուր, քեզի պիտի գայ, այո՛, առաջին տէրութիւնը պիտի գայ, Երուսաղէմ աղջկան թագաւորութիւնը։ 9 Հիմա ինչո՞ւ կը գոռաս. թագաւոր չկա՞յ քեզի մէջ, կամ քու խորհրդականներդ կորսուեցա՞ն, որ երկունքի պէս քեզ բռնեց։ 10 Երկունք քաշէ՛ եւ ծնի՛ր, Սիոն աղջիկ, ինչպէս կին որ կ՚երկունքի. որովհետեւ հիմա պիտի ելլաս քաղաքէն եւ պիտի բնակիս դաշտի մէջ, եւ Բաբելոն պիտի երթաս. հոն պիտի ազատուիս, հոն Տէրը քու թշնամիներուդ ձեռքէն պիտի փրկէ քեզ։ 11 Հիմա շատ ազգեր քեզի դէմ ժողված են, որ կ՚ըսեն, Թող պղծուի, եւ մեր աչքերը Սիոնի վրայ թող տեսնան։ 12 Բայց չեն գիտեր Տէրոջ խորհուրդները, եւ չեն հասկնար անոր խորհուրդը, որ խուրձերը կալին մէջ ժողվեց։ 13 Ելի՛ր եւ կալէ՛, դուստր Սիոն, որովհետեւ քու եղջիւրդ երկաթ պիտի շինեմ, եւ քու սմբակներդ՝ պղինձ պիտի շինեմ, եւ շատ ժողովուրդներ պիտի ջախջախես. եւ անոնց աւարը Տէրոջ պիտի նուիրեմ, եւ անոնց ստացուածքը՝ ամբողջ երկրին Տէրոջ։

5 Հիմա զօրքերուդ դուստր, զօրքով պիտի պատուիս. պաշարում մը դրին մեզի դէմ. գաւազանով պիտի զարնեն Իսրայէլի դատաւորին ծնօտին։ 2 Բայց դուն, Բեթղեհեմ Եփրաթա, որ Յուդայի հազարաւորներուն մէջ փոքրիկ ես, քեզմէ պիտի ելլայ ինծի համար Իսրայէլի մէջ իշխան մը լինելիք, որուն ելքերը հինէն, յաւիտենական օրերէն են։ 3 Ասոր համար զանոնք պիտի տայ մինչեւ այն ատեն որ երկունքի ծնողը ծնանի. եւ եղբայրներուն մնացեալը պիտի դառնայ Իսրայէլի որդիներուն։ 4 Եւ պիտի կենայ ու հովուի իր զօրութեամբ Տէրոջ, Իր Աստուծոյ անունին վեհութեան մէջ. եւ պիտի բնակին, որովհետեւ հիմա պիտի մեծնայ մինչեւ երկրին ծայրերը։ 5 Եւ ասիկա պիտի ըլլայ խաղաղութիւն. երբ Ասորի գայ մեր երկիրը, եւ մեր պալատները կոխկրտէ, մենք պիտի հանենք անոր դէմ եօթը հովիւ եւ ութ իշխանական մարդ։ 6 Եւ Ասորի երկիրը սուրով պիտի հովուեն, եւ Նեմրովդի երկիրը անոր դռներուն մէջ. եւ Ասորի գայ մեր երկիրը, եւ մեր սահմանները կոխկրտէ, պիտի ազատէ մեզ։ 7 Եւ Յակոբայ մնացեալը ազգերուն մէջ, շատ ժողովուրդներու մէջ, Տէրոջ կաթիլի պէս պիտի ըլլայ, եւ խոտի վրայ անձրեւի պէս, որ մարդու համար չսպասեր եւ մարդկանց որդիներուն համար չհամբերեր։ 8 Եւ Յակոբայ մնացեալը ազգերուն մէջ, շատ ժողովուրդներու մէջ, անտառի գազաններուն մէջ առիւծի պէս պիտի ըլլայ, եւ անտառական գառներուն մէջ առիւծի պէս, որ եթէ անցնի, կոխկրտէ եւ պատռէ, եւ ոչ ոք պիտի կարենայ ազատել։ 9 Քու ձեռքդ պիտի բարձրանայ քու հակառակորդներուդ վրայ, եւ քու թշնամիներդ պիտի կտրուին։ 10 Եւ պիտի ըլլայ այդ օրը, կ՚ըսէ Տէրը զօրքերուն, որ քու ձիերդ քու միջոցէդ պիտի կտրեմ, եւ քու կառքերդ պիտի կորսնցնեմ։ 11 Եւ քու երկրիդ քաղաքները պիտի կտրեմ, եւ քու բոլոր ամրոցներդ պիտի քանդեմ։ 12 Եւ կախարդութիւնները քու ձեռքէդ պիտի կտրեմ, եւ գուշակներ պիտի չունենաս։ 13 Քու փորագրեալ կուռքերդ եւ քու սիւներդ քու միջոցէդ պիտի կտրեմ, եւ քու ձեռքիդ գործերուն այլեւս պիտի չերկրպագես։ 14 Եւ քու Ասերայ կուռքերդ քու միջոցէդ պիտի քակեմ, եւ քաղաքներդ պիտի կորսնցնեմ։ 15 Եւ բարկութեամբ եւ սրտմտութեամբ պիտի վրէժ լուծեմ անոնցմէ որոնք չլսեցին։

6 Լսեցէ՛ք հիմի, թէ Տէրը ինչ կ՚ըսէ. Ելի՛ր, դատի՛ր լերանց առջեւ, եւ բլուրները թող լսեն քու ձայնդ։ 2 Լսեցէ՛ք, լերանց հաստատութիւններ, Տէրոջ դատաստանը, եւ երկրին հաստատ հիմերը, որովհետեւ Տէրը իր ժողովուրդին հետ դատաստան ունի, եւ Իսրայէլի հետ պիտի վիճի։ 3 Ո՛վ իմ ժողովուրդս, ի՞նչ ըրի քեզի, եւ ինչո՞վ քեզ ձանձրացուցի. վկայէ՛ ինծի դէմ։ 4 Որովհետեւ քեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի, եւ ծառայութեան տունէն քեզ ազատեցի, եւ Մովսէսը, Ահարոնը եւ Մարիամը քու առջեւդ ղրկեցի։ 5 Ո՛վ իմ ժողովուրդս, յիշէ՛ հիմի թէ Մովաբայ թագաւոր Բաղակ ինչ խորհուրդ ըրաւ, եւ Բէորի որդի Բաղաամ անոր ինչ պատասխանեց, Սատիմէն մինչեւ Գաղգաղ, որպէսզի Տէրոջ արդարութիւնները գիտնաս։ 6 Ինչո՞վ պիտի մտնեմ Տէրոջ առջեւ, եւ ինչո՞վ պիտի խոնարհիմ բարձրեալ Աստուծոյ առջեւ. ողջակէզներո՞վ, տարեկան հորթերո՞վ պիտի մտնեմ անոր առջեւ։ 7 Տէրը հազարաւոր խոյերո՞վ պիտի հաճի, կամ տասը հազար նաւթի գետերո՞վ. իմ անօրէնութեանս համար իմ անդրանիկս պիտի տա՞մ, իմ մարմնոյս պտուղը՝ հոգւոյս մեղքին համար։ 8 Ո՛վ մարդ, քեզի ցոյց տուաւ թէ ինչ որ բարի է, եւ Տէրը քեզմէ ինչ կը պահանջէ, բայց եթէ դատաստան ընել, եւ ողորմութիւն սիրել, եւ քու Աստուծովդ հետ խոնարհութեամբ քալել։ 9 Տէրոջ ձայնը քաղաքին կը գոռայ, եւ իմաստութիւն ունեցողը քու անունդ պիտի տեսնայ. լսեցէ՛ք գաւազանին եւ անոր որ զայն կարգեց։ 10 Դեռ ամբարիշտին տան մէջ գանձեր կան, եւ պակսեցուցիչ եպհան որ անիծուած է։ 11 Կրնա՞մ անիրաւ կշիռներով եւ նենգաւոր քարերու քսակով անմաքուր ըլլալ։ 12 Որովհետեւ անոր հարուստները բռնութեամբ լեցուն են, եւ անոր բնակիչները սուտ կը խօսին, եւ անոնց լեզուն նենգութիւն կայ իրենց բերանը։ 13 Ուստի ես ալ քեզ պիտի հարուածեմ, քու մեղքերուդ համար պիտի աւերեմ քեզ։ 14 Դուն պիտի ուտես, բայց պիտի չկշտանաս, եւ քու ներսդ պիտի ըլլայ ծանրութիւն. եւ պիտի բռնես, բայց պիտի չազատես, եւ ինչ որ ազատես՝ սուրի պիտի մատնեմ։ 15 Դուն պիտի սերմնացանես, բայց պիտի չհնձես. ձիթենին պիտի կոխկրտես, բայց իւղով պիտի չօծուիս, եւ գինի պիտի քամես, բայց գինի պիտի չխմես։ 16 Որովհետեւ Ամրիի կանոնները պահուեցան, եւ Աքաաբայ տան բոլոր գործերը, եւ անոնց խորհուրդներով պիտի գնաս, որպէսզի քեզ աւերակ ընեմ, եւ անոր բնակիչները՝ սուլելու նիւթ. եւ ժողովուրդիս նախատինքը պիտի կրէք։

7 Վա՛յ ինծի, որովհետեւ ես ինծի համար եղայ ինչպէս ամառնային պտուղներ հաւաքելէ ետքը, ինչպէս խաղողի հատիկներ հաւաքելէ ետքը, որոնց համար ոչ մէկ ողկոյզ կայ ուտելու. իմ հոգիս ուզեց առաջին պտուղները։ 2 Երկրէն բարեպաշտ մարդ մը չմնաց, եւ մարդոց մէջ ուղիղ մը չկայ. բոլորը արիւն թափելու կը դարանակալեն, իւրաքանչիւրը իր եղբայրը որսալու համար ուռկան կը գործածէ։ 3 Չարութիւնը երկու ձեռքերով լաւ գործելու համար, իշխանը կը պահանջէ, եւ դատաւորը՝ վարձքի համար կը դատէ, եւ մեծամեծը իր հոգւոյն ցանկութիւնը կը խօսի, եւ զայն կը հիւսեն։ 4 Անոնց լաւագոյնը փշի պէս է, եւ ուղիղը՝ փշալից ցանկապատէ աւելի. քու պահակներուդ օրը, քու այցելութեանդ օրը հասաւ, հիմա պիտի ըլլայ անոնց շփոթութիւնը։ 5 Մերձաւորի մը վրայ մի՛ հաւատաք, եւ բարեկամի մը վրայ մի՛ յուսաք. քու գրկիդ մէջ պառկողէն զգուշացիր՝ քու բերանիդ դռնակները։ 6 Որովհետեւ որդին հայրը կ՚անարգէ, աղջիկը մայրը կը հակառակի իր աներոջ, հարսը իր աներոջ կնոջ. մարդուն թշնամիները իր տան մարդիկներն են։ 7 Բայց ես Տէրոջ վրայ պիտի նայիմ, իմ փրկութեան Աստուծոյս վրայ պիտի սպասեմ. Աստուծս պիտի լսէ զիս։ 8 Ո՛վ իմ թշնամիս, ինծի համար մի՛ ուրախանար. թէեւ ինկայ, բայց պիտի ոտքի ելլամ, թէեւ խաւարի մէջ նստիմ, Տէրը լոյս պիտի ըլլայ ինծի։ 9 Տէրոջ բարկութիւնը պիտի կրեմ, որովհետեւ մեղանչեցի անոր դէմ, մինչեւ որ իմ դատաստանս ընէ եւ ինծի համար իրաւունք տայ. զիս դուրս պիտի հանէ լոյսին, եւ իր արդարութիւնը պիտի տեսնամ։ 10 Եւ թշնամիս պիտի տեսնայ եւ ամչնալով պիտի ծածկուի, որ ինծի կ՚ըսէր, Ո՞ւր է Տէր Աստուածդ. իմ աչքերս պիտի նային անոր վրայ, հիմա պիտի ըլլայ կոխկրտուելու պէս՝ փողոցներու տիղմին պէս։ 11 Քու շինուելու օրդ պիտի ըլլայ այն օրը որ սահմանդ պիտի հեռացնեն։ 12 Այդ օրը պիտի գան քեզի մինչեւ Ասորի եւ Եգիպտոսի քաղաքները, եւ Եգիպտոսէն մինչեւ գետը, եւ ծովէ ծով, եւ լերնէ լեր։ 13 Բայց երկիրը պիտի աւերակ ըլլայ անոր բնակիչներուն համար, իրենց ձեռքերուն գործերուն պտուղին համար։ 14 Հովուէ՛ քու ժողովուրդդ քու գաւազանովդ, քու ժառանգութեանդ հօտը, որ անտառի մէջ առանձին կը բնակի, Կարմեղոսի մէջ. Բասանի եւ Գաղաադի մէջ թող արածին հին օրերուն պէս։ 15 Եգիպտոսի երկրէն ելած օրերուդ պէս ես անոր սքանչելիքները պիտի ցուցնեմ։ 16 Ազգերը պիտի տեսնան ու իրենց բոլոր զօրութենէն պիտի ամչնան, բերանները ձեռքերնուն պիտի դնեն, ականջները պիտի խլանան։ 17 Օձի պէս հող պիտի լզեն, սողուններու պէս իրենց փոսերէն պիտի դողդողան, մեր Աստուծոյ Տէրոջ առջեւ պիտի գան ու պիտի վախնան, եւ քեզմէ պիտի վախնան։ 18 Ո՞վ է քեզի պէս Աստուած, որ անօրէնութիւնը կը ներէ, եւ իր ժառանգութեան մնացեալին յանցանքը կը ջնջէ. որ իր բարկութիւնը յաւիտեան չի պահեր, որովհետեւ ողորմութիւն կը սիրէ։ 19 Նորէն պիտի գայ մեզի վրայ, մեր անօրէնութիւնները պիտի ոտնակոխ ընէ, եւ անոնց բոլոր մեղքերը ծովուն խորութիւնները պիտի նետէ։ 20 Յակոբայ ճշմարտութիւնը եւ Աբրահամի ողորմութիւնը պիտի տաս, որոնք երդում ըրիր մեր հայրերուն, հնուց ի վեր։

---

1 Ասորեստանի Նինուէի վրայ բեռ. Եղբակացի Նաւումի տեսիլքին գիրքը։ 2 Տէրը նախանձոտ եւ վրէժխնդիր Աստուած է. Տէրը վրէժխնդիր է եւ սաստիկ բարկացող. Տէրը վրէժ կը լուծէ իր հակառակորդներէն, եւ իր թշնամիներուն համար բարկութիւն կը պահէ։ 3 Տէրը դանդաղ է բարկանալու եւ մեծ զօրութիւն ունի, եւ անպատիժ չի թողուր. Տէրը ճամբան մրրիկի եւ փոթորիկի մէջ է, եւ ամպերը անոր ոտքերուն փոշին են։ 4 Ան կը սաստէ ծովը եւ զայն կը չորցնէ, եւ բոլոր գետերը կը ցամքեցնէ. Բասանն ու Կարմեղոսը կը թառամին, եւ Լիբանանի ծաղիկը կը թառամի։ 5 Անոր առջեւ լերները կը դողդողան, եւ բլուրները կը հալին, եւ անոր երեսէն երկիրը կը սասանի, աշխարհն ու անոր բնակիչները բոլորը։ 6 Անոր բարկութեան առջեւ ո՞վ կրնայ կենալ, եւ անոր սաստիկ բարկութեան առջեւ ո՞վ կրնայ դիմանալ. անոր սրտմտութիւնը կրակի պէս կը հեղուի, եւ անոր առջեւ վէմերը կը քակուին։ 7 Տէրը բարի է, նեղութեան օրը ապաստան է, եւ անոնց կը ճանչնայ որ իրեն կը յուսան։ 8 Բայց յորդացող ջուրերով պիտի կատարէ անոր տեղին վերջը, եւ իր թշնամիները խաւարի մէջ պիտի հալածէ։ 9 Ինչ որ Տէրոջ դէմ կը խորհիք, ան պիտի կատարէ. նեղութիւն պիտի չկրկնուի։ 10 Որովհետեւ փշերու պէս իրարու միացած են, եւ իրենց ըմպելիքին մէջ հարբած են, պիտի ուտուին ամբողջովին չորցած խոտի պէս։ 11 Քեզմէ մէկը պիտի ելլայ, որ չարութիւն կը խորհի Տէրոջ դէմ, եւ անիրաւ խորհուրդ կու տայ։ 12 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ, Թէեւ հանգիստ ունենան եւ շատ ըլլան, բայց այդպէս պիտի կտրուին եւ պիտի անցնին. եթէեւ քեզ նեղեցի, բայց այլեւս պիտի չնեղեմ։ 13 Եւ հիմա անոր լուծը քու վրայէդ պիտի կոտրեմ, եւ քու կապերդ պիտի պատռեմ։ 14 Եւ Տէրը քու մասիդ հրաման տուաւ, որ քու անունդ այլեւս պիտի չսերմնացուի. քու Աստուածներուդ տունէն պիտի կտրեմ քանդուած եւ ձուլածոյ պատկերները. քու գերեզմանդ պիտի շինեմ, որովհետեւ անարգ ես։ 15 Ահա լերան վրայ ուրախալի լուր բերողին ոտքերը, որ խաղաղութիւն կը հրատարակէ. Յուդա, տօներդ պահէ՛, քու ուխտերդ հատո՛ւց, որովհետեւ այլեւս անօրէն պիտի չանցնի քու միջոցէդ, ան ամբողջովին պիտի կտրուի։

2 Ան որ կը ջախջախէ, քու դէմդ պիտի ելլայ. պահակ կեցո՛ւր ամրոցին, ճամբան հսկէ՛, քու մէջքդ զօրացո՛ւր, քու զօրութիւնդ շատ ընելով ամրացո՛ւր։ 2 Որովհետեւ Տէրը Յակոբայ գեղեցկութեան պէս Իսրայէլի գեղեցկութիւնը պիտի դարձնէ, որովհետեւ աւերողները զանոնք աւերեցին, եւ անոնց որթատունկները ապականեցին։ 3 Անոր զօրաւորներուն վահանները կարմրած են, մարտիկները ծիրանիով հագած են, կառքերը կրակի պէս փայլատակելու օրը պատրաստուած են, եւ նիզակները ցնցուելու են։ 4 Կառքերը փողոցներուն մէջ կը վազեն, հրապարակներուն մէջ իրարու կը զարնուին, ջահերու պէս կը թուին, կայծակներու պէս կը վազեն։ 5 Ազնուականները կը յիշէ, եւ կը գայթագղին իրենց քալուածքին մէջ, պարիսպին կը շտապեն, եւ պատրաստութիւնը կ՚ըլլայ։ 6 Գետերուն դռները կը բացուին, եւ պալատը կը հալի։ 7 Եւ Հուզաբ կանգուն կ՚առնուի, անոր աղախինները կը տարուին, աղաւնիներու պէս կը հառաչեն, իրենց սիրտերուն վրայ կը ծեծեն։ 8 Նինուէ հինէն ի վեր ջուրերու պէս է անոր բազմութիւնը, բայց անոնք կը փախչին. կանգնեցէ՛ք, կանգնեցէ՛ք, բայց ոչ ոք կը դառնայ։ 9 Արծաթը կողոպտեցէ՛ք, ոսկին կողոպտեցէ՛ք, որովհետեւ անոր պաշարին վերջ չկայ, անոր բոլոր սքանչելի կահկարասիներուն առատութիւնը։ 10 Ան պարպուած, ամայացած եւ աւերակ է, եւ սիրտերը կը հալին, ծունկերը կը դողդողան, բոլոր մէջքերուն մէջ ցաւ կայ, եւ բոլոր երեսները գոյնը կը կորսնցնեն։ 11 Ո՞ւր է հիմա առիւծներուն բնակարանը, եւ երիտասարդ առիւծներուն կերակուրի տեղը, ուր առիւծը, առիւծին էգը եւ առիւծին ձագերը կը քալէին, եւ ոչ ոք զանոնք կը վախցնէր։ 12 Առիւծը իր ձագերուն համար բաւական չափ կը պատռէր, եւ իր էգերուն համար կը խեղդէր, եւ իր որջերը որսով կը լեցնէր, եւ իր բնակարանները՝ յափշտակութեամբ։ 13 Ահա ես քու դէմդ եմ, կ՚ըսէ զօրքերուն Տէրը, եւ անոր կառքերը պիտի այրեմ ծուխի մէջ, եւ քու երիտասարդ առիւծներդ սուրը պիտի ուտէ, եւ քու յափշտակութիւնդ երկրին վրայէ պիտի կտրեմ, եւ քու պատգամաւորներուդ ձայնը այլեւս պիտի չլսուի։

3 Վա՛յ արիւնահեղ քաղաքին, որ ամբողջովին սուտով եւ յափշտակութեամբ լեցուն է, որ չի պակսիր ոչ մէկ յափշտակութենէ։ 2 Մտրակի ձայն, եւ անիւներու ձայն, եւ սլացող ձիեր, եւ թաթաւոց կառքեր։ 3 Հեծեալները կը յարձակին, եւ սուրը կը փայլատակի, եւ նիզակը կը շողշողայ, եւ սպանեալներու բազմութիւն, եւ դիակներու կոյտ, եւ անոնց մարմիններուն վերջ չկայ, եւ իրենց դիակներուն վրայ կը գայթագղին։ 4 Այս բոլորը՝ պոռնկութեան շատութեան պատճառաւ, որ գեղեցիկ եւ շնութեան վարպետ պոռնիկ մըն է, որ իր պոռնկութիւններով ազգեր կը գերէ, եւ իր կախարդութիւններով՝ ցեղեր։ 5 Ահա ես քու դէմդ եմ, կ՚ըսէ զօրքերուն Տէրը, եւ քու երեսներուդ վրայ պիտի վերցնեմ քու փէշերդ, եւ ազգերուն պիտի ցուցնեմ քու մերկութիւնդ, եւ թագաւորութիւններուն՝ քու ամօթդ։ 6 Եւ քեզի վրայ պիտի նետեմ գարշելի բաներ, եւ քեզ պիտի անարգեմ, եւ քեզ պիտի դնեմ որպէս զի տեսնողները քեզմէ խուսափին եւ ըսեն, Նինուէ աւերակ եղաւ, ո՞վ պիտի ողբայ անոր համար. ուրկէ՞ քեզի համար մխիթարիչներ պիտի փնտռեմ։ 7 Նո-Ամոնէն աւելի՞ լաւ ես դուն, որ գետերու մէջ բնակեցաւ, որուն շուրջը ջուրեր էին, որուն պատուարը ծովն էր, եւ ծովը անոր պարիսպն էր։ 8 Եթովպիան եւ Եգիպտոսը անոր զօրութիւնն էին, եւ անհամար էր. Փութ եւ Լիբիացիները քու օգնականներդ էին։ 9 Բայց ան գերութեան գնաց, գերութեան գնաց, անոր մանուկները բոլոր փողոցներուն գլուխը ջախջախուեցան, եւ անոր ազնուականներուն վրայ վիճակ ձգեցին, եւ անոր բոլոր մեծամեծները շղթաներով կապուեցան։ 10 Դուն ալ պիտի ըլլաս հարբած, պիտի ծածկուիս, դուն ալ թշնամիէդ ապաստան պիտի փնտռես։ 11 Քու բոլոր ամրոցներդ պիտի ըլլան թզենիներ՝ առաջին պտուղներով, որ եթէ շարժին, կ՚իյնան ուտողին բերանը։ 12 Ահա քու ժողովուրդդ կիներ պիտի ըլլան քու մէջդ. քու երկրիդ դռները քու թշնամիներուդ համար լայն պիտի բացուին, կրակը պիտի ուտէ քու նիգերդ։ 13 Ջուր քաշէ՛ քեզի համար պաշարումին համար, ամրոցներդ ամրացո՛ւր, կաւի մէջ մտի՛ր, հունտը ոտքով կոխկրտէ՛, աղիւսի կալը շի՛ն։ 14 Հոն պիտի կրակը ուտէ քեզ, սուրը պիտի կտրէ քեզ, մարախի պէս պիտի ուտուիս, թէեւ մարախի պէս շատցիր, թէեւ մորեխի պէս շատցիր։ 15 Երկնքի աստղերէն աւելի շատցուցիր քու վաճառականներդ, մարախը կը տարածուի եւ կը թռչի։ 16 Քու պսակակիրներդ մորեխի պէս են, եւ քու գրագիրներդ՝ մարախի պէս, որոնք ցուրտ օրերուն պարիսպներուն վրայ կը բնակին, բայց արեւը ծագելուն պէս կը թռչին, եւ անոնց տեղը չի գիտցուիր թէ ուր է։ 17 Քու հովիւներդ պիտի քնանան, Ասորեստանի թագաւոր, քու ազնուականներդ պիտի հանգչին, քու ժողովուրդդ լերանց վրայ ցրուեցաւ, եւ ոչ ոք զանոնք կը հաւաքէ։ 18 Քու վէրքդ դարման չունի, քու հարուածդ ծանր է. բոլոր անոնք որ քու անունդ կը լսեն, քու վրադ պիտի ծափահարեն, որովհետեւ ո՞ւր է որ քու չարութիւնդ անդադար չանցաւ։

---

1 Ես Նաւում Եղկոսացի եմ։ 2 Տէրը նախանձոտ եւ վրէժխնդիր Աստուած է. Տէրը վրէժխնդիր է եւ սաստիկ բարկացող. Տէրը վրէժ կը լուծէ իր հակառակորդներէն, եւ իր թշնամիներուն համար բարկութիւն կը պահէ։ 3 Տէրը դանդաղ է բարկանալու եւ մեծ զօրութիւն ունի, եւ անպատիժ չի թողուր. Տէրը ճամբան մրրիկի եւ փոթորիկի մէջ է, եւ ամպերը անոր ոտքերուն փոշին են։ 4 Ան կը սաստէ ծովը եւ զայն կը չորցնէ, եւ բոլոր գետերը կը ցամքեցնէ. Բասանն ու Կարմեղոսը կը թառամին, եւ Լիբանանի ծաղիկը կը թառամի։ 5 Անոր առջեւ լերները կը դողդողան, եւ բլուրները կը հալին, եւ անոր երեսէն երկիրը կը սասանի, աշխարհն ու անոր բնակիչները բոլորը։ 6 Անոր բարկութեան առջեւ ո՞վ կրնայ կենալ, եւ անոր սաստիկ բարկութեան առջեւ ո՞վ կրնայ դիմանալ. անոր սրտմտութիւնը կրակի պէս կը հեղուի, եւ անոր առջեւ վէմերը կը քակուին։ 7 Տէրը բարի է, նեղութեան օրը ապաստան է, եւ անոնց կը ճանչնայ որ իրեն կը յուսան։ 8 Բայց յորդացող ջուրերով պիտի կատարէ անոր տեղին վերջը, եւ իր թշնամիները խաւարի մէջ պիտի հալածէ։ 9 Ինչ որ Տէրոջ դէմ կը խորհիք, ան պիտի կատարէ. նեղութիւն պիտի չկրկնուի։ 10 Որովհետեւ փշերու պէս իրարու միացած են, եւ իրենց ըմպելիքին մէջ հարբած են, պիտի ուտուին ամբողջովին չորցած խոտի պէս։ 11 Քեզմէ մէկը պիտի ելլայ, որ չարութիւն կը խորհի Տէրոջ դէմ, եւ անիրաւ խորհուրդ կու տայ։ 12 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ, Թէեւ հանգիստ ունենան եւ շատ ըլլան, բայց այդպէս պիտի կտրուին եւ պիտի անցնին. եթէեւ քեզ նեղեցի, բայց այլեւս պիտի չնեղեմ։ 13 Եւ հիմա անոր լուծը քու վրայէդ պիտի կոտրեմ, եւ քու կապերդ պիտի պատռեմ։ 14 Եւ Տէրը քու մասիդ հրաման տուաւ, որ քու անունդ այլեւս պիտի չսերմնացուի. քու Աստուածներուդ տունէն պիտի կտրեմ քանդուած եւ ձուլածոյ պատկերները. քու գերեզմանդ պիտի շինեմ, որովհետեւ անարգ ես։ 15 Ահա լերան վրայ ուրախալի լուր բերողին ոտքերը, որ խաղաղութիւն կը հրատարակէ. Յուդա, տօներդ պահէ՛, քու ուխտերդ հատո՛ւց, որովհետեւ այլեւս անօրէն պիտի չանցնի քու միջոցէդ, ան ամբողջովին պիտի կտրուի։

---

1 Ան որ կը ջախջախէ, քու դէմդ պիտի ելլայ. պահակ կեցո՛ւր ամրոցին, ճամբան հսկէ՛, քու մէջքդ զօրացո՛ւր, քու զօրութիւնդ շատ ընելով ամրացո՛ւր։ 2 Որովհետեւ Տէրը Յակոբայ գեղեցկութեան պէս Իսրայէլի գեղեցկութիւնը պիտի դարձնէ, որովհետեւ աւերողները զանոնք աւերեցին, եւ անոնց որթատունկները ապականեցին։ 3 Անոր զօրաւորներուն վահանները կարմրած են, մարտիկները ծիրանիով հագած են, կառքերը կրակի պէս փայլատակելու օրը պատրաստուած են, եւ նիզակները ցնցուելու են։ 4 Կառքերը փողոցներուն մէջ կը վազեն, հրապարակներուն մէջ իրարու կը զարնուին, ջահերու պէս կը թուին, կայծակներու պէս կը վազեն։ 5 Ազնուականները կը յիշէ, եւ կը գայթագղին իրենց քալուածքին մէջ, պարիսպին կը շտապեն, եւ պատրաստութիւնը կ՚ըլլայ։ 6 Գետերուն դռները կը բացուին, եւ պալատը կը հալի։ 7 Եւ Հուզաբ կանգուն կ՚առնուի, անոր աղախինները կը տարուին, աղաւնիներու պէս կը հառաչեն, իրենց սիրտերուն վրայ կը ծեծեն։ 8 Նինուէ հինէն ի վեր ջուրերու պէս է անոր բազմութիւնը, բայց անոնք կը փախչին. կանգնեցէ՛ք, կանգնեցէ՛ք, բայց ոչ ոք կը դառնայ։ 9 Արծաթը կողոպտեցէ՛ք, ոսկին կողոպտեցէ՛ք, որովհետեւ անոր պաշարին վերջ չկայ, անոր բոլոր սքանչելի կահկարասիներուն առատութիւնը։ 10 Ան պարպուած, ամայացած եւ աւերակ է, եւ սիրտերը կը հալին, ծունկերը կը դողդողան, բոլոր մէջքերուն մէջ ցաւ կայ, եւ բոլոր երեսները գոյնը կը կորսնցնեն։ 11 Ո՞ւր է հիմա առիւծներուն բնակարանը, եւ երիտասարդ առիւծներուն կերակուրի տեղը, ուր առիւծը, առիւծին էգը եւ առիւծին ձագերը կը քալէին, եւ ոչ ոք զանոնք կը վախցնէր։ 12 Առիւծը իր ձագերուն համար բաւական չափ կը պատռէր, եւ իր էգերուն համար կը խեղդէր, եւ իր որջերը որսով կը լեցնէր, եւ իր բնակարանները՝ յափշտակութեամբ։ 13 Ահա ես քու դէմդ եմ, կ՚ըսէ զօրքերուն Տէրը, եւ անոր կառքերը պիտի այրեմ ծուխի մէջ, եւ քու երիտասարդ առիւծներդ սուրը պիտի ուտէ, եւ քու յափշտակութիւնդ երկրին վրայէ պիտի կտրեմ, եւ քու պատգամաւորներուդ ձայնը այլեւս պիտի չլսուի։

---

1 Վա՛յ արիւնահեղ քաղաքին, որ ամբողջովին սուտով եւ յափշտակութեամբ լեցուն է, որ չի պակսիր ոչ մէկ յափշտակութենէ։ 2 Մտրակի ձայն, եւ անիւներու ձայն, եւ սլացող ձիեր, եւ թաթաւոց կառքեր։ 3 Հեծեալները կը յարձակին, եւ սուրը կը փայլատակի, եւ նիզակը կը շողշողայ, եւ սպանեալներու բազմութիւն, եւ դիակներու կոյտ, եւ անոնց մարմիններուն վերջ չկայ, եւ իրենց դիակներուն վրայ կը գայթագղին։ 4 Այս բոլորը՝ պոռնկութեան շատութեան պատճառաւ, որ գեղեցիկ եւ շնութեան վարպետ պոռնիկ մըն է, որ իր պոռնկութիւններով ազգեր կը գերէ, եւ իր կախարդութիւններով՝ ցեղեր։ 5 Ահա ես քու դէմդ եմ, կ՚ըսէ զօրքերուն Տէրը, եւ քու երեսներուդ վրայ պիտի վերցնեմ քու փէշերդ, եւ ազգերուն պիտի ցուցնեմ քու մերկութիւնդ, եւ թագաւորութիւններուն՝ քու ամօթդ։ 6 Եւ քեզի վրայ պիտի նետեմ գարշելի բաներ, եւ քեզ պիտի անարգեմ, եւ քեզ պիտի դնեմ որպէս զի տեսնողները քեզմէ խուսափին եւ ըսեն, Նինուէ աւերակ եղաւ, ո՞վ պիտի ողբայ անոր համար. ուրկէ՞ քեզի համար մխիթարիչներ պիտի փնտռեմ։ 7 Նո-Ամոնէն աւելի՞ լաւ ես դուն, որ գետերու մէջ բնակեցաւ, որուն շուրջը ջուրեր էին, որուն պատուարը ծովն էր, եւ ծովը անոր պ

ՙԳնեցանի որդւոցը տուաւ՝ անոնց պաշտօնին
8 նայելով · ՚Եւ չորս սայլը և ութը եզը Մե-
րարիի որդւոցը տուաւ , ՚Ղևհաան քահանա-
յին որդւոյն Իթամարին ◦վերակացութեանտակ
9 եզած անոնց պաշտօնին նայելով · Բայց կա-
հաթի որդւոցը չտուաւ · ինչու որ Տաբրատա-
նին պաշտօնը անոնց վրայ ըլլալով , Իրենց
ուսերովը պիտի վերցնէին ։
10 Եւ ասպանին օծուած օրը տանը նուիր-
ման համար Իշխաններըը ընծաները
տուին . և իշխաններըը իրենց ընծաները ա-
11 զանին առջեւը մատուցին ։ Եւ Տէրը բաւ
Մովսէսին , Անգամին նուիրման համար էսին հա-
մար՝ ամէն մէկ իշխան մէկմէկ օր իրենց ըն-
ծաները մատուցանեն ։
12 Եւ առաջին օրը իր ընծան մատուցանողը
Յուդայի ցեղին Նահասոնի ՚Ամինադաբի որդին
13 Նաասոն էր · Եւ ան էր անոր ընծան · Տաս-
բաժանին արկղին համեմատ՝ Տաբերը երեսուն
սիկղէ մէկ արծաթ ակռանդ , Եօթանասուն
սիկղէ մէկ արծաթ կանք , երկուքն ալ լը-
ցուն էին Հացի ընծայի համար եզով չաղուած
14 բարակ ալիւրով , Տասը ոսկի մէկ խըն-
15 կանան Թառնկով լեցուն , ՚Մէկ զուարակ ,
մէկ խոյ — մէկ տարեկան մէկ գառն ողջա-
16 կէզի համար , Ամէն մէկ նոխազ ՚ուղղի
17 պատարագի համար , Եւ Խաղաղաբերման զո-
հի համար երկու արջառ , հինգ խոյ , հինգ
նոխազ , հինգ հատ մէկ տարեկան գառներ .
Ամինադաբի որդւոյն Նաասոնին ընծան ատ
էր ։
18 Երկրորդ օրը մատուցանողը Իսաքարի Իշ-
19 խաներ Սողոմոնի որդին Նաթանայէլ էր · Ան-
նոր մատուցած ընծան ատ էր . արծաթեայ
սիկղէն համեմատ՝ Տաբերը երեսուն սիկղէ մէկ
արծաթ ակռանդ , Եօթանասուն սիկղէ մէկ
արծաթ կանք , երկուքն ալ լեցուն էին Հացի
ընծայի համար եզով չաղուած բարակ ալիւ-
20 րով , Տասը ոսկի մէկ խնկանման Թառնկով
21 լեցուն , Մէկ զուարակ , մէկ խոյ , մէկ տա-
22 րեկան մէկ գառն ողջակէզի համար , Ամէն
մէկ նոխազ մեղքի պատարագի համար ,
23 Եւ խաղաղաբերման զոհի համար երկու ար-
ջառ , հինգ խոյ , հինգ նոխազ , հինգ հատ
մէկ տարեկան գառներ . Սողոմոնի որդւոյն
Նաթանայէլին ընծան ատ էր ։
24 Երրորդ օրը Զաբուղոնի որդւոց
25 իշխաններ Փելոնի որդին Եղիաբ էր · Անոր
ընծան ատ էր . արծաթեայ սիկղէն համեմատ՝
Տաբերը երեսուն սիկղէ մէկ արծաթ ակռանդ ,
Եօթանասուն սիկղէ մէկ արծաթ կանք , եր-
կուքն ալ լեցուն էին Հացի ընծայի համար
26 եզով չաղուած բարակ ալիւրով , Տասը ոսկի
27 սկիղէ մէկ խնկանման Թառնկով լեցուն , Մէկ
զուարակ , մէկ խոյ , մէկ տարեկան մէկ գա-
28 ռն ողջակէզի համար , Ամէն մէկ նոխազ
29 մեղքի պատարագի համար , Եւ Խաղաղա-
բերման զոհի համար երկու արջառ , հինգ խոյ ,
հինգ նոխազ , հինգ հատ մէկ տարեկան
գառներ . Փելոնի որդւոյն Եղիաբին ընծան
ատ էր ։
30 Զորրորդ օրը Ռուբինի որդւոց
31 իշխաններ Սեդեուրի որդին Եղիսուր էր · Անոր
ընծան ատ էր . արծաթեայ սիկղէն համեմատ՝
Տաբերը երեսուն սիկղէ մէկ արծաթ ակռա-
նդ , Եօթանասուն սիկղէ մէկ արծաթ կանք ,
երկուքն ալ լեցուն էին Հացի ընծայի համար
32 եզով չաղուած բարակ ալիւրով , Տասը ոսկի
33 սկիղէ մէկ խնկանման Թառնկով լեցուն , Մէկ
զուարակ , մէկ խոյ , մէկ տարեկան մէկ գա-
34 ռն ողջակէզի համար , Ամէն մէկ նոխազ
35 մեղքի պատարագի համար , Եւ Խաղաղա-
բերման զոհի համար երկու արջառ , հինգ խոյ ,
հինգ նոխազ , հինգ հատ մէկ տարեկան գա-
ռներ . Սեդեուրի որդւոյն Եղիսուրին ընծան
ատ էր ։
36 Չորրորդ օրը Շիմէոնի որ-
դւոց իշխանը Սաղիսադայի որդին Սաղա-
37 միել էր · Անոր ընծան ատ էր . արծաթեայ
սիկղէն համեմատ՝ Տաբերը երեսուն սիկղէ մէկ
արծաթ ակռանդ , Եօթանասուն սիկղէ մէկ
արծաթ կանք , երկուքն ալ լեցուն էին Հացի
ընծայի համար եզով չաղուած բարակ ալիւ-
38 րով , Տասը ոսկի մէկ խնկանման Թառնկով
39 լեցուն , Մէկ զուարակ , մէկ խոյ , մէկ տա-
40 րեկան մէկ գառն ողջակէզի համար , Ամէն
մէկ նոխազ մեղքի պատարագի համար ,
41 Եւ Խաղաղաբերման զոհի համար երկու ար-
ջառ , հինգ խոյ , հինգ նոխազ , հինգ հատ
մէկ տարեկան գառներ . Սաղիսադայի որ-
դւոյն Սաղամիէլին ընծան ատ էր ։
42 Վեցերորդ օրը Գադայ որդւոց
43 իշխաններ Դագուէլի որդին Եղիասափ էր · Անոր
ընծան ատ էր . արծաթեայ սիկղէն համեմատ՝
Տաբերը երեսուն սիկղէ մէկ արծաթ ակռա-
նդ , Եօթանասուն սիկղէ մէկ արծաթ կանք ,
երկուքն ալ լեցուն էին Հացի ընծայի համար
44 եզով չաղուած բարակ ալիւրով , Տասը ոսկի
45 սկիղէ մէկ խնկանման Թառնկով լեցուն , Մէկ
զուարակ , մէկ խոյ , մէկ տարեկան մէկ գա-
46 ռն ողջակէզի համար , Ամէն մէկ նոխազ
47 մեղքի պատարագի համար , Եւ Խաղաղա-
բերման զոհի համար երկու արջառ , հինգ խոյ ,
հինգ նոխազ , հինգ հատ մէկ տարեկան
գառներ . Գադայ Եղիասափին
ընծան ատ էր ։

ՙ Գվ · ը · 21 ։
՚ Գվ · ը · 31 ։
՛ Գվ · ը · 38 · 33 ։
◦ Եբր · Հնուքին ։

ՙ Գվ · դ · 15 ։
՚ Գվ · դ · 6 · 8 · 10 · 12 · 14 · բրՅոգ · զ · 13 ։

ՙ Տես բ Օր · ի · 5 · գՅոգ · բ · 63 · բՄՅնդ · ե · 5 · 9 · Եզր · գ · 16 · Դևհմ · Ժբ · 27 ։

Սաղ · լ · վերնագիր · բբ ։
՚ Գվ · բ · 3 ։
՛ Եզ · լ · 13 ։

՚ Ղև · բ · 1 ։
՛ Եզ · լ · 34 ։
՚ Ղև · ա · 2 ։
՚ Ղև · գ · 23 ։

՚ Ղև · գ · 1 ։

48 Երկրորդ օրը մատուցանէր Եղիսամա որ-
դւոց իշխանը Աժիուդի որդին Եղիսամա էր.
49 Որոյ ընծան այս էր. արծաթանին սկիղին հա-
մանման՝ հարիւր երեսուն սիկղի մէկ արծաթի
կշռով, եօթանասուն սիկղի մէկ արծաթի
կաղամ, երկուքն ալ լցուն էին հաղի ընծայի
50 համար եղեալ չաղուած բարակ ալիւրով. Ցասը
-ին ոսկիի մէկ խնկաման խառնեալ լցուն,
51 Մէկ գուարակ, մէկ խոյ և մէկ տարեկան մէկ
52 գառն պղտկէզի համար, Ահիսաբէն մէկ նո-
53 խազ մեղքի պատարագի համար, եւ խաղա-
ղութեան զոհի համար երկու արջառ, հինգ
խոյ, հինգ նոխազ և հինգ հատ մէկ տարեկան
գառինք. Աժիուդի որդւոյն Եղիսամային
ընծան սա էր.
54 Երրորդ օրը մատուցանէր Մանասէի որ-
դւոց իշխանը Գամաղիէլ
55 էլ էր. Որոյ ընծան սա էր. արծաթանին սիկ-
ղին համանման՝ հարիւր երեսուն սիկղի մէկ
արծաթի կաղամ, եօթանասուն սիկղի մէկ
արծաթի կաղամ, երկուքն ալ լցուն էին հաղի
ընծայի համար եղեալ չաղուած բարակ ալիւրով,
56 Ցասը -ին ոսկիի մէկ խնկաման խառնեալ լ-
57 ցուն, Մէկ գուարակ, մէկ խոյ և մէկ տարե-
58 կան մէկ գառն պղտկէզի համար, Ահիսաբէն
59 մէկ նոխազ մեղքի պատարագի համար, եւ
խաղաղութեան զոհի համար երկու արջառ,
հինգ խոյ, հինգ նոխազ և հինգ հատ մէկ
տարեկան գառինք. Գամաղիէլին ընծան սա էր.
60 Երեքորդը մատուցանէր Բենիամինի որ-
դւոց իշխանը Գեդէոնիի որդին Աբիդան
61 էր. Որոյ ընծան սա էր. արծաթանին սիկղին
համանման՝ հարիւր երեսուն սիկղի մէկ արծաթի
կաղամ, եօթանասուն սիկղի մէկ արծաթի
կաղամ, երկուքն ալ լցուն էին հաղի ընծայի
62 համար եղեալ չաղուած բարակ ալիւրով, Ցասը
-ին ոսկիի մէկ խնկաման խառնեալ լցուն,
63 Մէկ գուարակ, մէկ խոյ և մէկ տարեկան մէկ
64 գառն պղտկէզի համար, Ահիսաբէն մէկ նո-
65 խազ մեղքի պատարագի համար, եւ խաղա-
ղութեան զոհի համար երկու արջառ, հինգ
խոյ, հինգ նոխազ և հինգ հատ մէկ տարե-
կան գառինք. Գեդէոնիի որդւոյն Աբիդանին
ընծան սա էր.
66 Չորրորդը մատուցանէր Դանի որդւոց
իշխանը Ամիսադայի որդին Աքիեզեր էր.
67 Որոյ ընծան սա էր. արծաթանին սիկղին հա-
մանման՝ հարիւր երեսուն սիկղի մէկ արծաթի
կաղամ, եօթանասուն սիկղի մէկ արծաթի
կաղամ, երկուքն ալ լցուն էին հաղի ընծա-
յի համար եղեալ չաղուած բարակ ալիւրով,
68 Ցասը -ին ոսկիի մէկ խնկաման խառնեալ լ-
69 ցուն, Մէկ գուարակ, մէկ խոյ և մէկ տարե-
70 կան մէկ գառն պղտկէզի համար, Ահիսաբէն
71 մէկ նոխազ մեղքի պատարագի համար, եւ
խաղաղութեան զոհի համար երկու արջառ,
հինգ խոյ, հինգ նոխազ և հինգ հատ մէկ
տարեկան գառինք. Ամիսադայի որդւոյն Ա-
քիեզերին ընծան սա էր.
72 Վեցերորդը մատուցանէր Ասէրի
որդւոց իշխանը Եքրանի որդին Փագիէլ
73 էր. Որոյ ընծան սա էր. արծաթանին սիկղին
համանման՝ հարիւր երեսուն սիկղի մէկ ար-
ծաթի կաղամ, եօթանասուն սիկղի մէկ
արծաթի կաղամ, երկուքն ալ լցուն էին հա-
ղի ընծայի համար եղեալ չաղուած բարակ ալի-
74 րով, Ցասը -ին ոսկիի մէկ խնկաման խառ-
75 նեալ լցուն, Մէկ գուարակ, մէկ խոյ և մէկ
76 տարեկան մէկ գառն պղտկէզի համար, Ահի-
սաբէն մէկ նոխազ մեղքի պատարագի հա-
77 մար, եւ խաղաղութեան զոհի համար երկու
արջառ, հինգ խոյ, հինգ նոխազ և հինգ հատ
մէկ տարեկան գառինք. Եքրանի որդւոյն
Փագիէլին ընծան սա էր.
78 Երկուտասաներորդ օրը մատուցանէր Նեփ-
թաղիմի որդւոց իշխանը Ենանի որդին Ա-
79 քիրէ էր. Որոյ ընծան սա էր. արծաթա-
նին սիկղին համանման՝ հարիւր երեսուն սիկ-
ղի մէկ արծաթի կաղամ, եօթանասուն սիկ-
ղի մէկ արծաթի կաղամ, երկուքն ալ լցուն
էին հաղի ընծայի համար եղեալ չաղուած բա-
80 րակ ալիւրով, Ցասը -ին ոսկիի մէկ խնկա-
81 ման խառնեալ լցուն, Մէկ գուարակ, մէկ
խոյ և մէկ տարեկան մէկ գառն պղտկէզի
82 համար, Ահիսաբէն մէկ նոխազ մեղքի պատա-
83 րագի համար, եւ խաղաղութեան զոհի հա-
մար երկու արջառ, հինգ խոյ, հինգ նոխազ
և հինգ հատ մէկ տարեկան գառինք. Ենա-
նի որդւոյն Աքիրէլին ընծան սա էր.
84 Սեղանին օծուած օրը անոր նուիրման հան-
դէսին համար խորհրդի իշխանները նուիր
ընծաներ մատուցին էին. տասնըերկու արծաթի
կաղամ էր, տասնըերկու արծաթի կռնակ էր -- տա-
85 սնըերկու ոսկի խնկաման, Ամէն մէկ արծաթի
կաղամը հարիւր երեսուն -ի և ամէն մէկ
կռնակը եօթանասուն -ի էր. աս ամանեղենքան
բոլոր արծաթը երկու հազար չորս հարիւր -ի
86 էր, արծանին սիկղին համանման. Ցասներ-
կու ոսկի խնկաման խառնեալ լցուն, ամէն մէկ
խնկամանը արծանին սիկղին համանման՝ տաս-
նական -ի ըլլալով, խնկամաններքան բոլոր
87 ոսկին հարիւր քսան -ի էր. Ողջակէզի հա-
մար բոլոր արջառները տասնըերկու զուարակ,
խոյերը տասնըերկու, մէկ տարեկան գառինքը
տասնըերկու էին՝ իրենց հաղի ընծայովը. և
մեղքի պատարագի համար այծերէն նոխազ-
88 ները տասնըերկու. Եւ խաղաղութեան զոհի
համար բոլոր արջառները քսանըչորս զուա-
րակ էին, խոյերը վաթսուն, նոխազները վաթ-
սուն, և մէկ տարեկան գառինքը վաթսուն
էին. Ա՛ս էր սեղանին նուիրման հանդէսը
անոր օծուելէն ետքը.

89 Եւ երբոր Մովսէս ժողովքի խորանը կը մտնէր՝ Անոր հետ խօսելու, անսուներ Տիրոջ խօսողին ձայնը վկայութեան տապանակին վրայ եղած քաւութիւնին վրայէն երկու քերովբէներուն մէջտեղէն կը լսէր, ու Անոր հետ կը խօսէր։

ԳԼ. Ը

1 Ճրագներէն վառելուն կարգը։ 5 Ղեւտացւոց նախընթացը։ 23 Անոնց պաշտօնի կատարելու համար պատրաստ հասակը։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Խօսէ Ահարոնին ու ըսէ անոր, երբոր Ճրագները վառես, եօթը ճրագները աչառնակին առջեւի կողմէն լոյս պիտի տան։ Եւ Ահարոն անանկ ըրաւ. անոր ճրագները աչառնակին առջեւի կողմը վառեց, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեց։ 4 Եւ աչառնակին շինքը սանտի էր. մինչեւ ծունկերը կանգուն էր. անոր բոլոր շինէն մինչեւ անոր ծաղիկները կանգուն էր. Տէրոջը Մովսէսին ցուցուցած գաղափարին պէս՝ անանկ շինեց աչառնակը։
5 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
6 Իսրայէլի որդւոցը միջէն Ղեւտացիները առ, ու մաքրէ անոնք։ 7 Եւ անոնք մաքրելու համար սանտի պիտի բնես անոնց. Ջուրը թափեցնեն ջրաց սրսկելու անոնց վրայ, և անոնք իրենց բոլոր մարմիններըը թող ածիլեն, և իրենց հանդերձները լուան ու մաքրուին։ 8 Եւ քար զուարակ մը թող առնեն ու անոր հացի ընծային համար եղով չոգուած բարակ ալիւր. դուն ալ ուրիշ զուարակ մը պիտի առնես մեղքի պատարագի համար։ 9 Ու Ղեւտացիները Ժողովքի խորանին առջեւը մտցնես. Նաև Իսրայէլի որդւոցը բոլոր Ժողովքը Ժողվես։ 10 Ու Ղեւտացիները Տէրոջը առջեւը մտցնես, ու Իսրայէլի որդիքը իրենց ձեռքերը Ղեւտացւոց վրայ դնեն։ 11 Եւ Ահարոն իսրայէլի որդւոցը կողմէն Ղեւտացիները Տէրոջը առջեւը ընծայ պիտի մատուցանէ՝, և անոնք Տէրոջը պաշտօնը կատարելու համար։
12 Բայց Ու Ղեւտացիք իրենց ձեռքերը զուարակներուն գլխուն վրայ պիտի դնեն. ու Ղեւտացւոց քաւութիւն բնելու համար մէկ ողջակէզ մեղքի պատարագ ու մէկը ալ՝ Տիրոջ մատուցանես Տէրոջը։ 13 Եւ Ղեւտացիները Ահարոնին ու անոր որդւոցը առջեւը կանգնեցնես, և զանոնք ընծայ մատուցանես Տէրոջը։ 14 Այսպէս պիտի զատես Ղեւտացիները Իսրայէլի որդւոցը միջէն, ու Ղեւտացիները Ինծի պիտի ըլլան։ 15 Բայց Եւ անկէ հետև Ղեւտացիները Ժողովքի խորանին գործը ընելու մտնեն։ Այսպէս պիտի մաքրես անոնք, և ընծայ մատուցես։
16 Վասն անոնք. քանի անոնք բոլորովին ինծի արուած են Իսրայէլի որդւոցը միջէն. Իսրայէլի որդւոցը միջ Ամէնը արգանդը բացող բոլոր անդրանիկներուն տեղը ինծի առի զանոնք Ինչու որ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր անդրանիկները՝ թէ մարդու և թէ անասունի, ինծի են. Եգիպտոսի երկրին միջ բոլոր անդրանիկները զարկած օրէն՝ զանոնք սրբեցի ինծի։
18 Համաձայն Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր անդրանիկներուն տեղը Ղեւտացիները առի. Եւ Իսրայէլի որդւոցը միջէն Ղեւտացիները բոլորովին Ահարոնին ու անոր որդւոցը տուի, որ Ժողովքի խորանին միջը Իսրայէլի որդւոցը պաշտօնը բնեն, և Իսրայէլի որդւոցը համար քաւութիւն բնեն, Որ Իսրայէլի որդւոցը վրայ հարուած չգայ՝ երբոր Իսրայէլի որդիքը սրբարանին մօտենան։
20 Եւ Մովսէս ու Ահարոն և Իսրայէլի որդւոցը բոլոր Ժողովքը Ղեւտացւոց վրայով Տէրոջը Մովսէսին բոլոր պատուիրածին պէս ըրին Ղեւտացիներուն. Իսրայէլի որդիքը 21 անանկ ըրին անոնց. Ու Ղեւտացիները մաքրուեցան, և իրենց հանդերձները լուացին, և Ահարոն ընծայ մատուց զանոնք Տէրոջը առջեւը. ու Ահարոն անոնց համար քաւութ 22 թիւն ըրաւ՝ որ զանոնք մաքրի. Եւ անկէ հետև Ղեւտացիները Ժողովքի խորանին միջ մտան՝ Ահարոնին ու անոր որդւոցը առջեւը իրենց պաշտօնը ընելու համար. Ղեւտացւոց վրայով Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս, անանկ ըրին անոնց։
23 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
24 Ղեւտացւոց համար սա կըսեմ. Քսանամեայ հինգ տարեկանէն վեր եկողները Ժողովքի խորանին պաշտօնը բնելու գունդին միջ պիտի մտնեն. 25 Եւ հիսուն տարեկան ըլլալէն ետքը պաշտօնին գունդէն պիտի գադրին, ու ալ 26 ծառայեցնել չեն. Հապայն Ժողովքի խորանին միջ հսկողութիւնը պահելու պիտի օգնեն իրենց եղբայրներուն, և ծառայութիւն պիտի չընեն. Այսպէս պիտի բնես Ղեւտացիներուն իրենց պահպանութիւններուն համար։

ԳԼ. Թ

1 Երկրորդ տարին Զատկի ընել կը պատուիրէ. 6 Անմաքուր եղողները ու գուցե անգ գտնուողները երկրորդ ամսուն միջ պիտի ընեն զատիկը։ 15 Իսրայէլացիք ամպին ու հրէշտակին կը հետևին ու իջևան կ՚ընեն։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին Սինայի անա-

պատին մէջ՝ անոնց եղիպտոսի երկրէն հանե-
ւուն երկրորդ տարին ամիսն մէջ՝ բսե-
2 լով, իսրայէլի որդիքը իր օրհնած ժամա-
3 նակին թող ընեն զատիկը։ Ան ամիսն չորեք-
տասնեւերրորդ օրը իրիկնադէմ զատիկը
ան՝ իր օրհնած ժամանակին. անոր բոլոր
կանոններուն ու անոր բոլոր կարգադրութիւն-
4 ներուն համեմատ պիտի ընէք ան։ Եւ Մովսէս
խօսեցաւ իսրայէլի որդւոցը՝ որ զատիկը
5 ընեն։ Եւ անոնք տասնմէկ ամիսն չորեքտաս-
ներորդ օրը իրիկնադէմ զատիկը ըրին
Սինայի անապատին մէջ. Տէրոջը Մովսէսին
բոլոր պատուիրածին պէս՝ իսրայէլի որդիքը
անոնք ըրին։
6 Եւ կային անոնք՝ որ մեռածի մեռելէ պղ-
ծուած էին այնպէս որ զատիկը ընել
չկրցան այն օրը Մովսէսին ու Ահարոնին առջեւը
7 եկան. եւ այն մարդիկը ըսին անոր. Մենք
մարդու մեռած մարմինէ պղծուած ենք. ին-
չո՞ւ համար իսրայէլի որդւոցը մէջ Տէրոջը պա-
տարագը իր օրհնած ժամանակին մատուցա-
8 նենք մենք։ Նէյէն Մովսէս ըսաւ անոնց,
կեցէ՛ք՝ Տէրոջմէ ձեր համար ինչ կը պատուիրէ ձեր
վրայով։
9 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
10 խօսէ իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ, Թէ որ ձեզ-
մէ կամ ձեր սերունդէն մէկը մեռած մարմի-
նէ մը պղծուի, կամ հեռաւոր ճամբորդու-
թեան մէջ ըլլայ, անիկա ալ զատիկը պիտի
11 ընէ Տէրոջը։ Երկրորդ ամիսն չորեքտասա-
ներորդ օրը իրիկնադէմ զատիկն ընեն ան, հրա-
12 զարշով ու լեզի խոտերով ուտեն ան։ Անոնք
մնացեալ առաւօտ բան մը չթողուն, ու անկէ ոս-
կոր մը չկոտրեն։ Զատիկին բոլոր կանոններուն
13 համեմատ ընեն ան։ Բայց թէ որ մարդ ու
նզոզ ու ճամբորդութեան մէջ չեղող մարդը
զատիկը ընելէ դադար ընէ, ան անձը իր ժո-
ղովրդին մէջէն պիտի կորսուի, ինչու որ
Տէրոջը պատարագը իր օրհնած ժամանակ-
կին չմատուցց. ան մարդը իր մեղքը պիտի
14 կրէ։ Եւ թէ որ օտարական մը ձեր մէջը պան-
դխտանայ, ու զատիկը ընելու ըլլայ Տէրոջը,
զատիկին կանոնին և անոր կարգադրութեանը
համեմատ պիտի ընէ. թէ օտարականին և
թէ երկրին բնականին համար մէկ կանոն պիտի
ունենաք։
15 Եւ հան օրը որ խորանը կանգնուեցաւ,
վկայութեան վրանին վրայովը ամպը պատեց
խորանը. ու իրիկուընէ մինչեւ առաւօտ ամ-
16 բանին վրայ կրակի երեւոյթով կը կենար։ Միշտ
առանկ էր. ցորիւնը ամպը կը ծածկէր ան, և
17 գիշերը՝ կրակին երեւոյթը։ Ու երբոր ամպը
խորանէն կը վերնար, անկէ ետև իսրայէլի
որդիքը կը չուէին. և ուր որ ամպը կը կե-
նար, հոն իսրայէլի որդիքը իջևան կ'ընէ-
18 ին։ Տէրոջը հրամանովը իսրայէլի որդիքը կը
չուէին, և Տէրոջը հրամանովը իջևան կ'ըն-
ին. ամբոխ իսրայէլին վրայ արշաւ ատեն որ կը
կենար, անոնք իրենց վրանները մէջ կը
19 մնային։ Եւ երբոր ամպը շատ օրեր խորանին
վրայ մնար, իսրայէլի որդիքը Տէրոջը պահ-
պանութիւնը կը պահէին, ու չէին չուեր.
20 Նոյնպէս ալ երբոր ամպը խորանին վրայ քիչ
օր կենար. Տէրոջը հրամանովն հոն մնա-
ին կ'ընէին, ու Տէրոջը հրամանովն հան-
21 մար կը չուէին։ Նոյնպէս ալ երբոր ամպը իրի-
կունքն մինչև առաւօտ մնար, առաւօտուն ամ-
պին վեր երած ատենը կը չուէին. թէ ցորեկ
ըլլար և թէ գիշեր՝ ամպին երած ատենը կը
22 չուէին։ Կամ երկու օր՝ կամ ամիս և
կամ մէկ տարի՝ որ ամպը խորանին վրայ կե-
նալով մնար, իսրայէլի որդիքը իջևան կ'ը-
նէին ու չէին չուեր. բայց երբոր վերնար
23 կը չուէին։ Տէրոջը հրամանովն հոն մնա-
ին կ'ընէին, և Տէրոջը հրամանովն հան-
մար կը չուէին. Մովսէսին ձեռքովը Տէր-
ջը հրամանովն հանմար՝ Տէրոջը պահ-
պանութիւնը կը պահէին։

ԳԼ. Ժ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Քեզի երկու հատ արծաթէ փող շինէ. կա-
ծով պիտի շինես անոնք, որ ժողովը կան-
չելու համար ու բանակներուն չուելուն հա-
3 մար գործածես։ Եւ երբոր զանոնք հնչեցնեն,
բոլոր ժողովը քովդ պիտի ժողովի
4 ժողովի խորանին դուռը։ Եւ թէ որ մէկ
մէկ հնչեցնեն, իշխանները՝ իսրայէլի հա-
5 զարապետները քովդ պիտի ժողովին։ Եւ
երբոր ազդարարութեան համար հնչեցնէք,
արևելքը իջևան բնող բանակները պիտի
6 չուեն։ Ու երբոր երկրորդ անգամ ազդարա-
րութեան ձայնը հնչեցնէք, հարաւային կողմը
իջևան բնող բանակները պիտի չուեն. անոնց
չուելուն համար ազդարարութեան ձայնը պիտի
7 հնչեցնեն։ Եւ երբ ժողովուրդը ժողվելու
ըլլաք՝ ձայն պիտի հնչեցնէք, բայց ազդա-

---

1 Ընդօրինակ փոփոխած գործածութիւնը։ 11 Իսրայէլացիներ
Սինայէն դուրս կու գան։ 14 Ընծան չուելու նը-
պատակով։ 29 Մովսէս իր ծառայ ահարոնեան կը խնդրէ որ իրեն
հետ երթայ։ 33 Տապանակին չուելու ու կենալու ատենը
Մովսէսի ասած արհնութիւնը։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Քեզի երկու հատ արծաթէ փող շինէ. կա-
ծով պիտի շինես անոնք, որ ժողովը կան-
չելու համար ու բանակներուն չուելուն հա-
3 մար գործածես։ Եւ երբոր զանոնք հնչեց-
նեն, բոլոր ժողովը քովդ պիտի ժողովի
4 ժողովի խորանին դուռը։ Եւ թէ որ մէկ
մէկ հնչեցնեն, իշխանները՝ իսրայէլի հա-
5 զարապետները քովդ պիտի ժողովին։ Եւ
երբոր ազդարարութեան համար հնչեցնէք,
արևելքը իջևան բնող բանակները պիտի
6 չուեն։ Ու երբոր երկրորդ անգամ ազդարա-
րութեան ձայնը հնչեցնէք, հարաւային կողմը
իջևան բնող բանակները պիտի չուեն. անոնց
չուելուն համար ազդարարութեան ձայնը պիտի
7 հնչեցնեն։ Եւ երբ ժողովուրդը ժողվելու
ըլլաք՝ ձայն պիտի հնչեցնէք, բայց ազդա-

ա Եբ. Ա. 24. Գ. 1. Ե. 1. Ը. 1. Ժ. 1. 2. բ Եբ. Ժ. 6. գ Ելս. Ե. 19. դ Ժ. 11. 16. ե Ելս. Ժ. 19. զ Ելս. Ժ. 1. 2. է Ելս. Ժ. 5. ը Ելս. Ժ. 11. 19. 33. թ Գ. Ե. 2. ժ Գ. Ե. 3. ի Ելս. Ժ. 43. Ես. լ Դտ. Ե. 14. Ելս. Ժ. 13. խ Ելս. Ժ. 15. ծ Ելս. Ժ. 8. կ Ելս. Ժ. 10. հ Գ. Ե. 31. ձ Ելս. Ժ. 49. ղ Գ. Ա. 33. Ը. 4. Ժ. 1. 2. Ելս. Ժ. 35. մ Ես. Ա. 19. յ Ելս. Ժ. 21. Ե. 38. ն Ելս. Ե. 30. Գ. Ժ. 11. 33. 34. Ասղ. 2. 1. շ Ա Կոր. Ժ. 1. ո Գ. Ա. 33. Ը. 4. Ժ. 1. պ Ելս. Ե. 1. Ը. 1. Ասղ. Ե. 15. ռ Ելս. Ժ. 21. Գ. Ա. 36. Ե. 2. ս Գ. Ը. 3. տ Գ. Ը. 10. ր Ես. 3. ց Ելս. Ը. 1.

8 բարեբիւն պիտի չընէք, ՚Եւ փոքրը հնձեցիքնորին Հնաբնին որդիքը քահանաներըպիտի բլլան. և ասիկա ձեր ապրուստն ալ՚ջ
9 յաւիտենական կանոն բլլայ ձեզի. եւ ՚Իսկ որ պատեցաք ալ երթալ ձեր երկրին մէջ ՚Ձեզի նեղութիւն տուող թշնամիին դէմ, փող ձերով ազդարարութիւն պիտի ընէք. ու Տէրմէ յիշատակ Ցերոջը ձեր Աստուծոյն առջեւ,
10 և ձեր թշնամիներէն ազատուելք. եւ ՚Ձեր ուրախութեան օրերուն ու ձեր տօներուն և ձեր ամսագլուխներուն մէջ՝ փողերը պիտի հնչեցնէք ձեր ողջակէզներուն վրայ ու ձեր խաղաղութեան զոհերուն վրայ, որ Ձեզի Էյհոսակի համար բլլան ձեր Աստուածոյն առջեւը. Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը:
11 Եւ եղաւ որ երկրորդ տարին երկրորդ ամսուն քսաներորդ ՚ին ՚Վկայութեան խորանին
12 վրայէն ամպը վեր ելաւ. եւ Իսրայէլի որդիքը իրենց դացքին համեմատ ուղեցին ՚Մինչեայի անապատէն. ու ամպը ՚Փառաւի անապատին
13 պատին մէջ կեցաւ. եւ առաջ՝ Մովսէսին ձեռքովը պատուիրեցին ՚Տէրոջը հրամանին պէս
14 ուղեցին. ՚Եւ առաջ Յուդայի որդւոցը բանակին դրօշակը չուեց իրենց դունդերուն կարգովը. ու անոր դունդին վրայ Ամմինադաբի որդի Նաասոն էր
15 դարի որդին ՚Նաասոն էր: Եւ Իսսաքարի որդւոցը ցեղին դունդին վրայ Սողոմի որդի Նաթանայէլ էր
16 դին Նաթանայէլ էր. եւ Զաբուղոնի որդւոցը ցեղին դունդին վրայ Քեղոնի որդին Եղիաբ
17 դիաբ էր. եւ Խորանը վար իջեցուցին. ու Խորանը վերցնող Գերսոնի որդիքը և Մերարիի որդիքը ուղեցին. եւ ՚Ռուբենի բանակին դրօշակը չուեց իրենց դունդերուն կարգովը. ու անոր դունդին վրայ Սեդէուրի որդի Եղիսուր էր
19 դին Եղիսուր էր. եւ Շմաւոնի որդւոցը ցեղին դունդին վրայ Սուրիսադայի որդին Սաղամիէլ էր. եւ Գադի որդւոցը ցեղին դունդին վրայ Դագուէլի որդի Եղիասաֆ էր.
21 եւ ՚Սրբարանը վերցնող կահաթացիները ուղեցին. ու Խորանը կը կանգնուէր մինչեւ
22 անոնց դալը. եւ Եփրեմի որդւոցը բանակին դրօշակը չուեց իրենց դունդերուն կարգովը. ու անոր դունդին վրայ Ամիուդի որդի Եղիսամա էր
23 սամա էր. եւ Մանասէի որդւոցը ցեղին դունդին վրայ Փադասուրի որդին Գամալիէլ էր.
24 եւ Բենիամինի որդւոցը ցեղին դունդին վրայ
25 Գեդէոնիի որդին Աբիդան էր. եւ ՚Դանի որդւոցը բանակին դրօշակը իրենց դունդերուն կարգովը բոլոր բանակներուն †հաւէն չուեց՝ ու անոր դունդին վրայ Ամմիսադայի որդին
26 Աքիեզերը էր. եւ Աշերի որդւոցը ցեղին դունդին
27 դին վրայ Եքրանի որդին Փագիէլ էր. եւ Նեփթաղիմի որդւոցը ցեղին դունդին վրայ
28 Էնանի որդին Աքիրէ էր. ՚Ա՛ս էր Իսրայէլի որդւոցը չուելուն կարգը իրենց դունդերուն համեմատ երբոր կը չուէին.
29 Եւ Մովսէս իր աներոջը՝ այսինքն Մադիանացի ՚Ռագուէլի որդւոյն Յոթաբին բսաւ. Մենք կը չուենք այն տեղը՝ որուն համար Տէրը բսաւ որ ՚Ձեզի պիտի տամ. մեզի հետ եկուր, ու Իսրայէլին Էրարիք խոստացաւ՝ Տէրը Իսրայէլին Էրարիք խոստացաւ՚:
30 ցաւ՚: Եւ անիկա բսաւ անոր, Չեմ երթար, այլ իմ երկիրս ու իմ ազգականներուս պիտի
31 երթամ: Եւ ինքը բսաւ, Չնորհք բրէ՚ մեզի՝ թողուր. քանզի անապատին մէջ մեր բնակուան բնելու տեղերը դիտես, ու մեզի ՚աչքի
32 նորդ կ՚ըլլաս. եւ թէ որ մեզի հետ երթայ՝ բլլաս, ինչ բարութիւն որ Տէրը մեզի բնէ, մենք ալ քեզի նոյն բարութիւնը կ՚ընենք.
33 Եւ անոնք ՚Տէրոջը լեռնէն երեք օրուան ճամբայ չուեցին. ու Տէրոջը ուխտին տապանակը ՚երեք օրուան ճամբայով անոնց առջեւէն կ՚երթայ՝ անոնց հանգստատեղ տեղ
34 գտնելու համար. եւ երբ բանակէն կը չուէին, ՚Տէրոջը ամպը ցորեկը անոնց վրան էր.
35 Եւ տապանակին չուելու ատենը Մովսէս կ՚բսէր, ՚Ելիր, ով Տէր, ու քու թշնամիներդ թող ցրուին, ու քեզ ատողները առջեւէդ
36 փախչին. եւ անոր կենալու ատենը ինքը կ՚բսէր, Ով Տէր, Իսրայէլի հազարաց բիւրաւորներուն դարձիր.

ԳԼ. ԺԱ

1 Մովսեսին ապրումներէն Տարերայի հրկիզութիւնը կը դադրի. 4 ժողովուրդը միս ուտելու կը ցանկայ. ու ճանապարհէն կը գլուխ. 10 Մովսես իր վրան երթալ բնելն կը գանգատի. 16 Աստուած անոր ծանրութիւնը եօթանասուն նեղբոյս կը բաժնէ. 31 Տէրը անոնց ցանկութիւնը փոյթ բարեհաճելով. Աբերութեանցմէ մէջ ապրողներէն կոս ապ անոնց.

1 Եւ ՚ժողովուրդը չարչար տրտունջ կ՚ընէր Տէրոջը ականջը. ու Տէրը լսեց, ու իր բարկութիւնը բորբոքեցաւ, ու անոնց մէջ ՚Տէրոջը կրակը վառեցաւ, և բանակին ծայրերը

---

2 Գէ · ը · 6 · Ցհ· ·
ը · 21 · — Մն · Ժ · 21 ·
բ Մն · Ժգ · 12 ·
· Եբէ · ասածը
3 Գէ · ը · 6 · Ցհ· ·
գ · 5 · բ Մն · Ժգ · 14 ·
4 Դ · ա · բ · 18 · գ · 3 ·
գ · 9 · Ժ · 8 · 12 · ա
Թ · գ · 18 · Սպ ·
Ժգ · 41 ·
5 Ծն · ը · 1 · Սպ ·
Ժգ · 4 ·
6 Գէ · բ · 1 · Ղ · Ի · 24 ·
24 · — Մն · Ժ · 24 ·
բ Մն · ե · 12 · է · 6 ·
ԻԹ · 28 · Եզր · գ · 10 ·
Ղէ · Ժ · 31 · Սպ · Ձա · 3 ·
7 Ծ · ա · 3 ·
Ա · Թ · 3 ·
8 Գէ · բ · 1 · Ղ · Ի · 21 · Գէ · Ժգ · 31 · 4 · 27 · բ Օբ · ա · 1 ·
Հմ · 5 · 6 · Գէ · բ · 34 ·
Գէ · բ · 3 · 9 ·
Գէ · ա · 7 ·
Գէ · ա · 31 ·
Գէ · գ · 14 · 31 · է · 6 · 7 · 8 ·
Գէ · բ · 10 · 16 ·
9 Ծ · է · 18 · Նէ · գ · 8 · գ · 7 · 8 ·
10 Եբէ · վ · բ · բէ · խ · գ · 9 ·
Եբէ · ա · բ · ԻԹ · 15 ·
Դ · ա · ա · 16 ·
Տ · Եղ · գ · 1 ·
բ Օբ · ա · 33 · Գէ · գ · 3 · 4 · 6 · Սպ · Ձբ · 8 · Եբ · Ժ · բ · 2 · Եբ · Ի · է ·
11 Նէ · Ժգ · 21 · Ղ · Ի · Ժ · 18 · 19 ·
Սպ · Կ · 1 · 8 · Ձբ · 8 ·
— բ Օբ · Ժ · 28 ·
12 Եբէ · — · ահաղնա · բսան ·
Ա · Սպ · Հբ · 21 ·
Ղ · Ի · 2 · Գէ · Ժգ · 35 · գ Թ · ա · 18 · Սպ · Ձգ · 18 ·
13 Ծ · ը · 10 · Նէ · Ժգ · 21 · Ղ · Ի · Ժ · 18 · 19 ·
Սպ · Կ · 1 · 8 · Ձբ · 8 ·
— բ Օբ · Ժ · 28 ·
14 Եբէ · — · ահաղնա · բսան ·
Ա · Սպ · Հբ · 21 ·
Ղ · Ի · 2 · Գէ · Ժգ · 35 · գ Թ · ա · 18 · Սպ · Ձգ · 18 ·
15 Ծ · ը · 10 · Նէ · Ժգ · 21 · Ղ · Ի · Ժ · 18 · 19 ·
Սպ · Կ · 1 · 8 · Ձբ · 8 ·
— բ Օբ · Ժ · 28 ·
16 Եբէ · — · ահաղնա · բսան ·
Ա · Սպ · Հբ · 21 ·
Ղ · Ի · 2 · Գէ · Ժգ · 35 · գ Թ · ա · 18 · Սպ · Ձգ · 18 ·
17 Ծ · ը · 10 · Նէ · Ժգ · 21 · Ղ · Ի · Ժ · 18 · 19 ·
Սպ · Կ · 1 · 8 · Ձբ · 8 ·
— բ Օբ · Ժ · 28 ·
18 Եբէ · — · ահաղնա · բսան ·
Ա · Սպ · Հբ · 21 ·
Ղ · Ի · 2 · Գէ · Ժգ · 35 · գ Թ · ա · 18 · Սպ · Ձգ · 18 ·
19 Ծ · ը · 10 · Նէ · Ժգ · 21 · Ղ · Ի · Ժ · 18 · 19 ·
Սպ · Կ · 1 · 8 · Ձբ · 8 ·
— բ Օբ · Ժ · 28 ·
20 Եբէ · — · ահաղնա · բսան ·
Ա · Սպ · Հբ · 21 ·
Ղ · Ի · 2 · Գէ · Ժգ · 35 · գ Թ · ա · 18 · Սպ · Ձգ · 18 ·
21 Ծ · ը · 10 · Նէ · Ժգ · 21 · Ղ · Ի · Ժ · 18 · 19 ·
Սպ · Կ · 1 · 8 · Ձբ · 8 ·
— բ Օբ · Ժ · 28 ·
22 Եբէ · — · ահաղնա · բսան ·
Ա · Սպ · Հբ · 21 ·
Ղ · Ի · 2 · Գէ · Ժգ · 35 · գ Թ · ա · 18 · Սպ · Ձգ · 18 ·
23 Ծ · ը · 10 · Նէ · Ժգ · 21 · Ղ · Ի · Ժ · 18 · 19 ·
Սպ · Կ · 1 · 8 · Ձբ · 8 ·
— բ Օբ · Ժ · 28 ·
24 Եբէ · — · ահաղնա · բսան ·
Ա · Սպ · Հբ · 21 ·
Ղ · Ի · 2 · Գէ · Ժգ · 35 · գ Թ · ա · 18 · Սպ · Ձգ · 18 ·
25 Ծ · ը · 10 · Նէ · Ժգ · 21 · Ղ · Ի · Ժ · 18 · 19 ·
Սպ · Կ · 1 · 8 · Ձբ · 8 ·
— բ Օբ · Ժ · 28 ·

2 Նզովքները կատարեցաւ, եւ ժողովուրդը ապա-
զդեց Մովսէսին. ու Մովսէս ՙպատմեց ՏԷ-
3 ՐՈՋ, և կրակը զապաւեցաւ. եւ ան տեղին
անունը ©Տաբերա դրաւ, ՏԷրոջը կրակը անոնց
4 մէջ այրելուն համար. եւ անոնց մէջէն խոս-
նիացածնե բազմութիւնը չատ ցանկացան. ու
իսրայէլի որդիքն ալ ՙդարձեալ լացին, և
բսին, ՙՈ՛վ մեզի ուտելու միս պիտի տայ.
5 ՙԵգիպտոսի մէջ մեր ձրի կերած ձուկերը,
վարունգները ու անուրները և պրասները ու
սոխերը և խոտորները միտքերնիս կու գան.
6 եւ հիմա մեր անձը չորցաւ. մանանայէն զատ
7 ոչինչ բան մը չկայ աչքերնուս առջեւը. եւ
Ցմանանան գինձի սերմի պէս՝ ու անոր գոյնը
8 ՙաւազակի գոյնի պէս էր. ժողովուրդը կը
պտռտէր ու կը ժողվէր ՚, և ազացքի մէջ
կ՚ազային, կամ անկանի մէջ կը ծեծէին. և
պատկենալու մէջ կ՚եփէին, ու անկէ չօթեր
կը շինէին. և անոր համը եղած ձմանան-
9 րու համին պէս էր. եւ գիշերը վերրայ բա-
նակին վրայ ցօղ կ՚իջնէր, մանանան ՚ անոր
վրայ կ՚իջնէր.

10 Աեսաւ Մովսէս լսեց որ ժողովուրդը
իրենց տունդիրոջը ամէն մկը իր վրանին
դուռը կու լար. և ՙՏէրոջը բարկութիւնը
խիստ բորբոքեցաւ, ու Մովսէսին ալ դէշ
11 երեցաւ ՚՚ ՚՚ ՙԵւ Մովսէս բսաւ ՏԷրոջը,
ինչո՞ւ քու ծառադ չարչարեցիր, ու ինչո՞
քու առջեւդ չնորհք չգտայ, որ ասոր բոլոր ժո-
ղովուրդին բեռը իմ վրաս կը դնես. Միթէ
ե՞ս եմ յղացեր ասոր բոլոր ժողովուրդը, կամ
ե՞ս եմ ծներ ասիկ, որ ինծի կ՚ըսես, Գա-
յլեակի մը կրծողին տղան ՚՚՚՚ առնելուն
պէս հանդէ գիրկդ առ, ՚՚ ՚՚՚ մինչև այն
երկիրը որն որ անոնց հայրերուն ՚՚՚՚ ՚ներ-
13 դամ երթը ՙԵս ուսկի՞ց միս պիտի ունե-
նամ, որ ասոր բոլոր ժողովուրդին տամ. քան-
զի իմ բողոքիս կու գան ու կ՚ըսեն, Միս
14 տուր մեզի որ ուտենք ՙԵս միայնակ չեմ կրե-
նար կրել ասոր բոլոր ժողովուրդը, ինչու որ
15 ասոնք չատ ծանր է. եւ թէ որ ինծի ասանկ
պիտի ընես, կ՚ազաչեմ մկէն ՙմեռցուր քս,
թէ որ շնորհք գտայ քու աչքիդ, որ չեմ
16 չարչրքա չտեսնեմ՝ եւ ՏԷրը բսաւ Մովսէսին,
ինծի Իսրայէլի ծերերէն եօթանասուն հոգի
ժողվէ, որոնք որ դուն գիտես թէ ժողո-
վուրդին ծերերը ու դլխաւորներն են. և
զանոնք ժողովքի խորանը բեր, ու հոն քեզի
17 հետ կայնին. եւ ես հոն ՙպիտի իջնեմ ու քս-
պիտ քեզի հետ. և ՚բու վրադ եղած Հոգիէն
պիտի առնեմ, ու անոնց վրայ պիտի դնեմ,
որ ժողովուրդին բեռը վերցընեն քեզի հետ,
18 ու դուն միայնակ չվերցընես. եւ բսէ ժող-
վուրդին, ՙՎազասուն համար սրբուեցէք, ու
միս պիտի ուտէք. ինչու որ ՙՏէրոջը ականջ-
նեբուն լացիք՝ բսելով, Ո՛վ մեզի միս պիտի
կերցընէ. ՙքանզի եգիպտոսի մէջ ապրկ կ՚ապ-
րէինք. ուստի ՏԷրը ձեզի միս պիտի տայ,
19 ու դուք պիտի ուտէք. Դուք ոչ թէ մէկու
մէկ օր պիտի ուտէք, և ոչ երկու օր՝ ոչ հինգ
20 օր՝ ոչ տասը օր՝ ոչ ալ քսան օր. Լմնան մէկ
ամիս մինչև քթերնէդ դուրս դալը ՚՚՚՚

29 նաեւ ։ եւ Մովսէս բաւ անոր , ինծի՞ համար
կը նախանձիս ։ Երանի թէ Տէրոջ բոլոր ժո-
ղովուրդը մարգարէներ ըլլային , և Տէրը իր
30 Հոգին անոնց վրայ դներ ։ եւ Մովսէս բա-
նակը դարձաւ , ինքն ու իսրայէլի ծերերը ։
31 Եւ Տէրոջմէն հով մը եկաւ , ու ծովուն
կողմէն լորամարգիներ բերաւ , ու բանակին
վրայ մէկ օրուան ճամբայ մէկ կողմէն և մէկ
օրուան ճամբայ միւս կողմէն բանակին բո-
լորտիքը տարածեց , երկրի երեսին վրայէն
32 երկու կանգուներ չափ բարձր ։ եւ ժողովուրդը
ան բոլոր օրը ու բոլոր գիշերը և հետեւեալ
բոլոր օրը լլկելով՝ լորամարգիները ժողվե-
ցին ։ քիչ ժողվողը տասը քոռ ժողվեց ։ և
իրենց համար բանակին բոլորտիքը ըն-
33 ծածկեցին ։ Եւ երբոր դեռ միսը իրենց
ակռաներուն վրան էր , տակաւին չծամուած՝
Տէրոջը բարկութիւնը ժողովուրդին վրայ բար-
բաջեցաւ ։ ու Տէրը խոտո մեծ հարուածով
34 զարկաւ ժողովուրդը ։ եւ ան տեղին անունը
Կիբրոթ-Հաթթաւա դրուեցաւ , ինչու որ
35 հոն թագնցին ցանկացող ժողովուրդը ։ Կի-
բրոթ-Հաթթաւայէն Ասերովթ չուեց ժողո-
վուրդը , ու Ասերովթի մէջ դիացին ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Խոսեցան Կոր յանդիմանին Մարիամին ու Ահարոնին չահոգը-
նութիւնը ։ 10 Մովսէսին ապշեցնելով Մարիամին բորոտու-
թիւնը կը բժշկէ ։ 14 Խոստացած կը հրամայէ որ Մարիամ
բանակին դուրս գոց պահուի ։

1 Եւ Մարիամ ու Ահարոն Մովսէսին դէմ խո-
սեցան՝ անոր առած եթովպացի կնկային հա-
մար , քանզի՝ անիկա եթովպացի կնիկ առեր
2 էր , ու ըսին , Միթէ Տէրը միայն Մովսէսին
ձեռքովը խոսեցաւ ։ չէ՞ որ մեր ձեռքովն
3 ալ խոսեցաւ ։ և Տէրը լսեց ։ եւ Մովսէս շատ
հեզ մարդ մըն էր՝ երկրի վրայ եղած բոլոր
4 մարդոցմէ աւելի ։ Յետ իսկոյն Տէրը բաւ
Մովսէսին և Ահարոնին ու Մարիամին , Դուք
երեքդ ալ ժողովքի խորանը ելէք ։ և երեքն
5 ալ ելան ։ Եւ Տէրը ամպին սիւնով իջաւ ,
ու խորանին դուռը կայնեցաւ ։ և Ահարոնը
ու Մարիամը կանչեց , ու անոնք երկու-ն ալ
6 ելան ։ եւ բաւ ըսաւ , Լսեցէք իմ խօսքս մը-
տիկ ըրէք ։ Թէ որ ձեզմէ մէկը մարգարէ ըլ-
լայ , ես Տէրս ինքզինքս տեսիլքի մէջ կը
ճանչցընեմ անոր , և երազի մէջ կը խօսիմ
7 անոր հետ ։ Իմ ծառաս Մովսէս անանկ չէ ,
8 որ իմ բոլոր տանս մէջ հաւատարիմ է ։ Անոր
հետ բերան ի բերան կը խօսիմ , և ոչ թէ առակով ։ ու Տէրոջ Տէրոջը
կերպարանքը կը տեսնէ ։ ուստի Իմ ծառայ
Մովսէսին դէմ խօսելու չէիք վախցած
9 եւ Տէրոջը բարկութիւնը անոնց վրայ բոր-
10 բոքեցաւ ։ ու ինքը գնաց ։ եւ ամպը վերա-
յեցաւ խորանէն , ու ահա Մարիամ ձիւնի պէս
բորոտ եղաւ ։ և Ահարոն Մարիամին նայե-
11 ցաւ , և ահա անիկա բորոտ էր ։ Եւ Ահա-
րոն ըսաւ Մովսէսին , Ո՜ , տէր իմ , կ՚ազա-
չեմ , Վրաննիս մեզ մի դներ ։ քանզի յիմա-
12 րութիւն բրինք , ու մեզ դատեցինք ։ Թող
չըլլայ հոն մեռած ըլլայ՝ որ իր մօրը ար-
դանդէն ելած առնէր մարմինին կէսը
13 ապականած է ։ Եւ Մովսէս աղաղակեց Տէրոջը՝
ըսելով , Կը խնդրեմ քեզմէ , ով Աստուած ,
14 բժշկէ անիկա ։ Եւ Տէրը բաւ Մովսէսին ,
Թէ որ անոր հայրը միայն անոր երեսը թքը-
նելու ըլլար , եօթը օր պիտի չամչնար ։ Թող
անիկա եօթը օր բանակէն դուրս դոցուած
15 պահուի , ու անկէ ետեւ ընդունուի ։ Եւ Մա-
րիամ բանակէն դուրս եօթը օր դոցուած մը-
նաց ։ ու ժողովուրդը չչուեց մինչեւ Մարիա-
մին ընդունուիլը ։

ԳԼ · ԺԳ

1 Երկիրը լրտեսելու խրկուած մարդոց անուններուն ։ 18 Անոնց
պատուած պատուէրները ։ 21 անոնց գործերը ։ 27 ու անոնց
բերած լուրը ։

1 Եւ ետքը ժողովուրդը Ասերովթէն չուեցին ,
2 ու փառանի անապատը իջևան ըրին ։ Եւ
3 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով , Մար-
դիկ խրկէ որ լրտեսեն Քանանացի երկիրը ,
որն որ Իսրայէլի որդւոցը պիտի տամ ։ անոնց
ամէն մէկը իր հայրերուն ցեղին մարդ
4 իր հայրերուն ցեղին կղզին խրկեք ։ Եւ
Մովսէս Տէրոջը հրամանին համեմատ խրը-
կեց զանոնք Փառանի անապատէն ։ բոլոր
ան մարդիկը Իսրայէլի որդւոցը գլխաւոր-
5 ներն էին , Որոնց անուններըը ասանք են ։
6 Ռուբինի ցեղէն Զաքուրի որդի Սամուա , Շը-
7 մաւոնի ցեղէն Քաւխի որդի Սափատ , Գեղ-
8 ոյլի ցեղէն Քաւփեի որդի Իգաղ , Իսա-
9 քարի ցեղէն Յովսեփի որդի Իգաղ , Եփ-
10 րեմի ցեղէն Նաւէի որդի Օսէա , Բենիա-

ա = Կոր · Ժգ · 2 ։
բ Եւ · Ժգ · 15 · Սաղ · Հը · 26 · 27 · 28 · 29 · 30 ։
գ Սաղ · Հր · 30 · 31 ։
դ Ի՛ ցանկութեան դեւերկնաններ ։
ե Օր · Ի · 22 ։
զ Գէ · Լգ · 17 ։
է Եբր · Կին ։

ը = Եւ · Ր · 21 ։
թ Եւ · Ժէ · 20 · Մէք · գ · 2 ։
ժ Ծն · Իթ · 33 · Գէ · Ժա · 1 · գ Թագ · Ժթ · 3 · Ես · ւէ · 3 · Եզեկ · լէ · 13 ։
ի Սաղ · Հդ · 9 ։
լ Գէ · Ժա · 33 · Ժգ · 19 ։
խ Ծն · Ժէ · 1 · Խգ · 1 · Ցոր · լգ · 13 · Եզեկ · ւ · 1 · Դան · Ր · 2 · Ժ · 8 · 16 · 17 · Ղ.ա.կ · Ա · 11 · 22 · Գօր · Ժ · 11 · 17 · Իր · 17 · 18 ։
ծ Ծն · լա · 10 · 11 · գ Թագ · գ · 2 · Մաա · ա · 20 ։
կ Սաղ · Ճն · 26 ։
հ = Տիտ · գ · 13 ։
ձ Եբր · գ · 2 · 5 ։
ղ Եւ · լգ · 11 · Ր Օր · լ գ · 10 ։
ճ = Կոր · Ժգ · 16 ։
մ Եւ · լգ · 10 ։
ն Ր Գնա · Ր · 10 · Ցաւ · 8 ։
շ Ր Օր · Խգ · 9 ։
ո Թագ · Ե · 27 · Ժ · 5 · Ր Մ՚Ն · Խգ · 20 · 21 · 20 · 20 ։
չ Ր Թագ · ԺԲ · 18 · Խգ · 10 · Աաւ · Լ · 32 ։
պ Ես · Ր · 4 ։
ջ Ես · Ժգ · 4 · 5 · Գէ · Ե · 2 · 5 ։
ռ Ր Օր · Խգ · 9 · Ր Մ՚Ն · Խգ · 20 · 21 ։
—
ս = Գէ · Ժա · 34 · Լգ · 18 ։
վ Գէ · Լր · 8 · Ր Օր ։
տ = Ես ։
ր Հեր · 1 · Գէ · Լր · 8 · Ր Օր · = · 19 · Ք · 23 ։
ց Գէ · Լգ · 18 · = Մ՚Ն · գ · 15 ։
ւ Հեր · 31 · Գէ · Ժգ · 6 · 20 · Ցես · Ժգ · 6 · 7 · 13 · 14 · Դատ · = · 18 ։
փ Հեր · 17 ։
ք Հեր · 1 · Գէ · լր · 8 · Ր Օր · = · 19 · Ք · 23 ։
օ Գէ · լգ · 18 · = Մ՚Ն · գ · 15 ։
ֆ Հեր · 31 · Գէ · Ժգ · 6 · 20 · Ցես · Ժգ · 6 · 7 · 13 · 14 · Դատ · = · 18 ։
և Հեր · 17 ։

11 ամմինի ցեղէն՝ Ռափաւի որդին Փագաթ, Ջա-
բուզեանի ցեղէն՝ Մատթի որդին Գնդդիել,
12 Ցաֆենթի ցեղէն՝ այսինքն Մանասէի ցեղէն՝
13 Ասսիի որդին Գադդի, Դանի ցեղէն՝ Գա-
14 մալիի որդին Ամիէլ, Ասերի ցեղէն՝ Միքա-
15 յէլի որդին Սաթուր, Նեփթաղիմի ցեղէն՝
16 Վափսիի որդին Նաբի, Գադի ցեղէն՝ Մաք-
քիի որդին Գուէլ։

17 Ասոնք են անոնց ազգերուն անունները որ Մով-
սէս խրկեց երկիրը լրտեսելու. և Մովսէս
Նաւէի որդւոյն °Օսէսին անունը †Յեսու
18 գրաւ. եւ Մովսէս խրկեց զանոնք քանանա-
երկիրը լրտեսելու, ու բսաւ անոնց, Ան Հա-
րաւային կողմէն դէպ ի վեր երթալով՝ լեռը
19 ելէք. եւ անոնց երկրին ինչպէս ըլլալը ու հոն
բնակող ժողովուրդին զօրաւոր կամ տկար,
20 քիչաւոր կամ շատաւոր ըլլալը տեսէք. եւ ան
երկիրը ուր որ անոնք կը բնակին՝ ինչպէս է,
ապրի՛կ ի՛ր թէ գէշ. և ինչպէս են անոնք քաղաք-
ները ուր որ անոնք կը բնակին, վրանները՞
21 բազկացած են՝ թէ պարսպաւոր են. եւ եր-
կիրը ինչպէս է, հզաւո՞ր է՝ թէ անբեր,
ծառեր կա՞ն թէ՛ ոչ. եւ ժրի՛ր եղէք,
ու ան երկրին պտուղներէն առէք. եւ այն օրե-
22 րը խաղողին նոր ելած օրերն էին. եւ երբ
ու ան երկիրը լրտեսեցին Սինի անապատէն
23 մինչեւ Ռեհոբ՝ որ Եմաթի կողմն է. եւ
հարաւային կողմէն եկան, ու Հեբրոն
հասան. ու հոն Ահիման Շեսէի որդիները
Աղման, Աղման և Թոլմի՝ Ենակի որդիները
Ասկոլ ձորը եկան ու անկից ողկոյզ մը կտրեցին
Տպատիկ մի ձողի վրայ երկու հոգով տարին,
նաեւ նռներէն ու թզերէն ալ բերին։
24 Իսրայէլի որդւոց անկից կտրած ողկոյզին
համար այն տեղին անունը Էշքոլի ձոր դր-
26 րեցաւ. եւ քառասուն օրէն ետքը անկից եր-
27 կիրը լրտեսելէն դարձան. եւ գացին հասան
Մովսէսին ու Ահարոնին և Իսրայէլի որդւոց
բոլոր ժողովրդին՝ Փառանի անապատը Կա-
դէս. և անոնց ու բոլոր ժողովրդին լուր բե-
րին. և երկրին պատգը ցուցուցին անոնց։
28 Եւ պատմեցին անոր ու բսին, Մեզ խրկած
երկիրդ գացինք. իրաւցնէ հոսի ու մեղր
29 կը բղխի անո, ու անոր պտուղը ասա է. Բայց
հոն երկրին մէջ բնակող ժողովուրդը զօրաւոր
է, և քաղաքները պարսպաւոր եւ խիստ մեծ
30 են. Նաեւ հոն Ենակին որդիքը տեսանք։ Ա-
մաղեկացիք աս երկրին հարաւային կողմը կը
բնակին. ու Փղշտացիք և Քհրեսացիք ու Ա-
մորհացիք լեռները կը բնակին, և Քանանա-
ցիք ծովուն քովը ու Յորդանանի եզերքը
31 կը բնակին։ Եւ Կաղէբ ժողովուրդը Մովսէ-
սին ատչեր լռեցուց, ու բսաւ, Ագի՛ երթանք,
ու ժառանգենք ան. քանի մենք անոնց
32 կարող ենք անոր տիրելու։ Բայց անոր հետ
եկող մարդիկը բսին, Մենք ան ժողովուրդին
վրայ երթալու կարող չենք, քանզի որ անոնք
33 մեզմէ զօրաւոր են։ Եւ Հրեից լրտեսած եր-
կրին համար գէշ լուր բերին իսրայէլի որդւոցը
բսելով, Ան երկիրը որուն միջնորդն անցանք
զանիկա լրտեսելու համար, իր բնակիչները
ուտող երկիր մըն է. և ամեն մէջի բոլոր ժո-
ղովուրդը որ մենք տեսանք, յոյժ հասակաւոր
34 մարդիկ են։ Եւ հոն տեսանք հսկաները,
Ենակին որդիքը որ հսկաներէն են. անոնց
որ մենք մեր աչքին հնձաթիի պէս երեցանք,
և անոնք ալ ամենց աչքին երեցանք։

ԳԼ. ԺԴ

1 Ժողովուրդը ամբողջ վեր պարձրէ կ'ըլլան։ 6 Յեսու ու Քաղէբ զանոնք լռեցնելու կը ջանան։ 11 Աստուած անոնց պատասխան կ'ընէ։ 13 Ի՞նչպէս Մովսէսին աղաչանքը ընդունուի կ'ըլլայ։ 26 Տրամադիր բնաջինջ ժողովուրդը խոստացած երկիրը մտնելէն կը զրկէ։ 36 Գէշ լուր բերող լրտեսները հարուածով կը մեռնին։ 40 Ընտրեալ հրամանին դէմ երթալ վոյ յաջողութիւն չունենալը։

1 Եւ բոլոր ժողովուրդը ձայնը վերցնելով աղա-
ղակեց. և ժողովուրդը լացաւ այն գիշերը։
2 Եւ իսրայէլի բոլոր որդիքը տրտնջեցին Մով-
սէսին ու Ահարոնին դէմ. ու բոլոր ժողով-
ուրդը բսաւ անոնց, Երանի՛ թէ եգիպտոսի եր-
կրին մէջ մեռած ըլլայինք. կամ ի՛ս անապ-
3 ատս այսմիկ մէջ մեռած ըլլայինք. եւ
ինչո՞ւ համար Տէրը մեզ աս երկիրը բերաւ,
որ սրով իյնանք, և մեր կիներնիրը ու մեր
որդիքը յափշտակուին. աղէկ չըլլար մեզի
4 որ եգիպտոս դառնանք. եւ իրարու բսին,
Մե՛ք մեզի զօրագլուխ մը բնտրենք, ու եգիպ-
5 տոս դառնանք. եւ Մովսէս ու Ահարոն
իրենց երեսին վրայ ինկան իսրայէլի որդւոց
6 ըը բոլոր ժողովուրդին առջեւը. Եւ
երկիրը լրտեսողներէն Նաւէի որդին Յեսու
ու Յեփթէի որդին Քաղէբ իրենց հանդերձ-
7 ները պատռեցին. եւ իսրայէլի որդւոց բո-
լոր ժողովրդին խօսեցան՝ բսելով, Ան երկիրը
որուն միջնորդն անցանք՝ զանիկա լրտեսե-

- Ջ՝ փրկէ՛։
† Ջ՝ Տէր փրկէ։
ե Հմր. 33։
ը Ծն. ԺԶ. 10։ Դատ. — 9։ 19։
թ Ղեւտ. Ի. 33։ 35։ Երկն. ԼԲ. 14։
ժ Ելից. ԼԲ. 4։
ի Գէս. ԺԳ. 1։

ա Յեհ. ԺԲ. 28։
բ Հմր. 24։
գ Յեհ. Ժ. 21։ 22։ Ժէ. 13։ 14։ Դատ. — 10։
դ Յեհ. Խ. 11։
է Ելից. Ղը. 18։ Ելից. ԺԶ. 4։
ը Բ Օր. — 24։ 25։ Գէս. ԼԲ. 9։

ա Ջ՝ ոչխար։
բ Հմր. 4։
գ Գէս. Ի. 1. 16։ ԼԲ. 8։ ԼԳ. 26։ Բ Օր. — 19։ Յեհ. Ժ. 6։
ե Ելից. Գ. 8։ ԼԳ. 3։
զ Գէս. ԼԲ. 9։ Բ Օր. — 25։
ը Բ Օր. — 25։ Բ. 1. 2։
ժ Հմր. 24։

= Ելից. Ժէ. 8։ Գէս. Ժ. 13։ Դատ. Գ. 3։ = Թագ. Ժ. 43։ Ժէ. 3։ Ա. Ես. Ի. 3։
ա Յեհ. Ջ. 9։ Ժ. 6։ 24։ Յեհ. Ժ. 7։
ը Գէս. ԼԳ. 9։ Բ Օր. — 25։ Յեհ. Ժ. 8։
ժ Գէս. Ժ. 36։ 37։ = Ամբ. Բ. 3։

= Բ Օր. — 28։ Բ. 10։ Բ. 2։
ե Եր. Խ. 22։
= Թագ. Ժէ. 43։
—
= Գէս. Ժա. 4։
ի Ելից. Ժէ. 2։ Ժէ. 3։ Գէս. Ժ. 41։

Ա Պտ. Ջ. 22։
ֆ Յեհ. Հմր. 33։ 39։
ղ Դ Կհն. Բ. 17։
ծ Յեհ. Բ Օր. Ժէ. 10։ Գատ. է. 30։
ձ Գէս. Ժ. 4։ 23։
ղ Հմր. 34։ 38։ Գէս. Ժ. 7։ 9։
ճ Գէս. Ժ. 28։ Բ Օր. — 35։

8 [ու] Համար, խոտ բարի երկիր մին է՝ թէ
որ Տէրը [եհզի] հաճի, մեզ ան երկիրը պիտի
տանի, և զանիկա մեզի պիտի տայ, [որ կաթ
9 ու] մեղր բղխող երկիր մին է։ Միայն թէ
[Տէրոջը] դէմ ապստամբ մի ըլլաք. [և] ան
երկրին ժողովրդէն մի վախնաք, քանզի
[անոնք] մեր կերակուր են. անոնց [պաշտ-
պանութիւնը] դացած է իրենց վրայէն, [ու
Տէրը] մեզի հետ է. անոնցմէ մի վախնաք։
10 [Եւ] բոլոր ժողովը բան թէ քարերով քար-
կածէն զանոնք. բայց [Տէրոջը] փառքը ժո-
ղովի խորանին մէջ բոլոր Իսրայէլի որդւոց
11 ցր երևցաւ։ Եւ Տէրը բաւ Մովսէսին, Ա-
ժողովրդը մինչև ե՞րբ [դիս] պիտի արհա-
մարհէ, և իրենց մէջը բրած բոլոր հրաշք-
ներովս ալ մինչև ե՞րբ պիտի չհաւատան ին-
12 ձի։ Ես անոնք ժանտախտով պիտի զարնեմ,
ու կորնչցնեմ անոնք. և քեզ [անոնցմէ] մեծ
13 ու զօրաւոր ազգ մը պիտի բնեմ։ Եւ [Մով-
սէս բաւ Տէրոջը, Եգիպտացիք
պիտի լան. (քանզի դուն քու կարողու-
թեամբդ աս ժողովուրդը անոնց մէջէն հաներ
14 ցիր.) Եւ անոնք պիտի պատմեն աս երկրին
բնակիչներուն. [լսած անոնք լսած են որ դուն,
ով Տէր, աս ժողովուրդին մէջտեղն ես, որ
դուն, ով Տէր, դէմ առ դէմ կը տեսնուիս, և
որ [քու ամպդ անոնց վրայ կը կայնի, և
որ ցորեկը ամպի սիւնով՝ ու գիշերը կրակի
15 սիւնով կը քալես անոնց առջևէն։ Հիմա թէ
աս ժողովուրդը մէկ մարդու մը պէս մեռ-
ցնելու ըլլաս, քու համբաւդ լսող ազգերը
16 պիտի խօսին՝ ըսելով, Տէրը աս ժողովուրդը
[անոնց երդում] խոստացած երկիրը տանել
լու կարող չըլլալուն համար անապատին մէջ
17 մեռցուց զանոնք։ Եւ հիմա թող իմ Տէրոջս
կարողութիւնը մեծ ըլլայ, [ինչպէս որ խօսե-
18 ցար՝ ըսելով, Տէրը [երկայնամիտ է, և առատ
ողորմութիւնով, անօրէնութիւնը ու յան-
ցանքը [ներող. բայց չ[ներողը] ամենևին ան-
պարտ չ[ներող, [հայրերուն անօրէնութիւնը
որդիներուն վրայ՝ մինչև երրորդ ու չորրորդ
19 ազգը հատուցանելով. [Ի՛մ]ատկեմ [քու մեծ
ողորմութեանդ համեմատ [ներէ աս ժողո-
վուրդին անօրէնութիւնը, [ինչպէս որ ներե-

ցիր աս ժողովուրդին եգիպտացին մինչև հոս
20 Եւ Տէրը բաւ, [Քու խօսքիդ պէս ներեցի.
21 Բայց կենդանի եմ ես, որ [երկրը Տէ-
22 րոջը փառքովը պիտի լեցուի. [Քանզի բո-
լոր այն մարդիկը որ եգիպտոսի մէջ ու անա-
պատին մէջ իմ փառքս ու իմ բրած հրաշք-
ներս տեսան, և մինչև հիմա [ս տասը ան-
գամ փորձեցին, ու իմ [ձայնս մտիկ չըրին,
23 [պիտի չտեսնեն այն երկիրը՝ որ իրենց
հայրերուն [երդում բրի. [ես արհամար-
24 [ողներուն մէկն ալ պիտի չտեսնէ այն. Բայց
ծառաս Քաղէբ ուրիշ միտք
ունեցաւ, ու [ինծի [բոլոր սրտով հնազանդե-
ցաւ՝ ես ալ անոր [ը գացած երկիրը պի-
տի տանիմ, և անոր սերունդը պիտի ժառան-
25 գէ այն։ Եւ Ամաղեկացիք ու Քանանացիք
ձորերու մէջ կը նստին. վաղը դարձէք, [և
դէպ [ի անապատը կարմիր ծովուն ճամբան
չունիք։
26 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին
27 [ըսելով, Մինչև ե՞րբ աս չար ժողովքին [ինծի
դէմ տրտնջալուն [ունկնդիր
պիտի ըլլամ. [Ես լսեցի Իսրայէլի
որդւոցը տրտունջը՝ որ [ինծի դէմ կը տրտնջեն։
28 [Ին]ն։ Ըսէ անոնց, [Ես կենդանի եմ, կ'ըսէ
Տէրը, որ [ինչպէս դուք իմ ականջներուս խո-
29 սեցաք, անանկ ալ պիտի [ընեմ ձեզի. Ձեր
դիերը աս անապատին մէջ պիտի իյնան. և
ձեր բոլոր հաշիւին համեմատ՝ [ձեզմէ ամէն
հասակ ածներդ քսան տարեկանէն վեր եղող-
ներդ՝ դուք [ինծի դէմ տրտնջեցիք,
30 Անշուշտ պիտի չմտնէք այն երկիրը՝ որուն մէջ
ձեզ բնակեցնելու [ձերդումը բրի, [բայց [ի
Յեփոնէի որդին Քաղէբէն ու Նաւէի որդին
31 Յեսուէն։ [Բայց ձեր որդիքը՝ որոնց համար
դուք ըսիք թէ պիտի յափշտակուին, անոնք
պիտի տանիմ, և [ձեր չհաւատած երկիրը անոնք
32 պիտի [տեսնեն։ Բայց [ձեր դիերը աս անա-
33 պատին մէջ պիտի իյնան։ Եւ ձեր որդիքը
անապատին մէջ [քառասուն տարի [պիտի
ծռմռթին, ու ձեր [պոռնկութիւնները կրեն,
մինչև որ ձեր դիերը անապատին մէջ ապականին։
34 [Ինչպէս որ երկիրը [քառասուն օրուան մէջ
լրտեսեցիք, անանկ ալ այն օրերուն [քառասուն
համեմատ՝ ամէն մէկ օրուան տարի մը [կրեք

տարի ժողովել՝ քառասուն տարի պիտի կրկի
ձեր անօրէնութիւնները, ու իմ ոչնչե հնաս-
35 նաթ ճանչնաք։ Ինչ Տէրս ըսի, ինծի դէմ
ժողվուած բոլոր ասո չար ժողովքին անելչ
պիտի բննմ ասո բանը. անոնք ասո անապատին
36 մէջ պիտի ապառին, ու հոն մեռնին։ Իւ ան
մարդիկը՝ որ Մովսէս խրկեց ան երկիրը լըր-
տեսելու, որնք դարձան ու երկրին վրայով
դէշ լուր հանելով՝ բոլոր ժողովքը անոր դէմ
37 տրտնջելու դրդռնցին, Ան մարդիկը որ ան եր-
կրին վրայով դէշ լուր հանեցին՝ Տէրսմով
38 մեռան Տէրոջը առջեւ։ Բայց Նաւէի որդին
Յեսու և Յեփտէի որդին Քաղէբ՝ որ եր-
կիրը լրտեսելու գացող մարդոցմէն էին, ողջ
39 մնացին։ Եւ Մովսէս ասո խօսքերը խոսեցաւ
իլ բոլոր որդւոցը դրուցեց, ու ժողովուրդ
40 դը մեծ սուգ բռաւ։ Իւ առտուանց կանուխ
վեռանը դլուխը երան՝ բռնելով, Ահա մենք դո-
ռոյ ենք, և Տէրոջը ըսած տեղը պիտի երթ-
41 ռնք. ի՛նչու որ մեզ գործեցիք։ Եւ Մով-
սէս ըսաւ, ինչու՞ դուդուս Տէրոջը հրամնուն
դուս կ՚ելլէք. ասո բանը պիտի չյաջողի։
42 Մի երթռք, (քանզի Տէրը ձեր մէջը չէ)
չըլլայ որ ձեր թշնամիներուն առջեւը չկո-
43 դուք. ինչու որ Ամաղեկացիք ու քանանա-
ցիք հոն առջեւնիդ են, և սրով պիտի իյնաք.
դուք Տէրոջմէն ետ դառնալուդ համար՝
44 Տէրը ձեզի հետ պիտի չըլլայ։ Բայց անոնք
յամառութիւն ընելով՝ լեռանը գլուխը երան.
սակայն Տէրոջը ուխտին տապանակը ու Մով-
45 սէս բանակին մէջէն չգաստնցան։ Վոնա-
տնները ան լեռանը վրայ բնակող Ամաղեկացիք
ու քանանացիք իջան, և զարկին անոնք, ու
հալածելցին մինչև Հորմա։

ԳԼ. ԺԵ

1 Ե՛ Տէրը խոսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Խոսէ Իսրայէլի որդւոցը և ըսէ անոնց,
երբոր մտնէք ձեր բնակութեան երկիրը՝ որն
3 որ ձեզի պիտի տամ, Եւ Տէրոջը ընծայ հոտ
նաւելու համար՝ արջառներէն կամ հօտե-
րէն պատարագ պիտի մատուցանէք Տէրոջը,
ողջակէզ կամ զոհ մասնաւոր ուխտ կատարելու կամ
կամաւոր ընծայի համար, և թէ ձեր տօնե-

4 րուն մէջ, Անոնք պիտի գոնջ Տէրոջը մա-
տուցանողը հոգի ընծայի համար հինինի
մի չորրորդ մասը եղով շաղուած մէկ տասա-
5 նորդ բարակ ալիւր պիտի մատուցանէ, և
ողջակէզին կամ զոհին հետ մէկ դաոի հա-
մար՝ հինինի մի չորրորդ մասը դինի թափե-
6 լու նուէր պիտի բնես։ Կամ խոյի մը համար
հինինի մի երրորդ մասը եղով շաղուած եր-
կու տասանորդ բարակ ալիւր հոգի ընծայ
7 պիտի բնես։ Եւ թափելու նուէրի համար հի-
մինի մի երրորդ մասը դինի՝ անոյշ հոտի հա-
8 մար Տէրոջը պիտի մատուցանես։ Եւ երբոր
ողջակէզի համար՝ կամ ուխտ կատարելու
զոհի համար՝ կամ խաղաղութեան զոհի հա-
9 մար զուարակ մը մատուցանես Տէրոջը, Ան-
ատնր զուարակին հետ կես հինինի եղով շա-
ղուած երեք տասանորդ բարակ ալիւր հա-
10 մի ընծայ մատուցանես. Եւ թափելու նուէրի
համար կես հինին դինի մատուցանես. ասի-
կա Տէրոջը անուշահոտ պատարագ մին է։
11 Այն մէկ զուարակի կամ խոյի համար՝ կամ
ոչխարի կամ այծի համար ասանկ պիտի ը-
12 լայ։ Ձեր պատրաստելու թուոյն նայելով՝
անոնց թուոյն համեմատ ամէն մէկուն անանկ
13 պիտի բնէք։ Երկրին ամէն բնակիչ ասո բանե-
րը անանկ պիտի բնէ, Տէրոջը անուշահոտ
14 պատարագ մատուցանելու համար։ Եւ թէ
որ ձեր քովը պանդխտացած օտարականը
կամ ձեր ազգերուն մէջ ձեր մէջը բնակած
Տէրոջը անուշահոտ պատարագ ընելու ըլլայ,
ձեր ըրածին պէս անոնկ ալ անանկ պիտի
15 ընէ։ Ով ժողով, Ձեզի համար և ձեր մէջ
պանդխտացած օտարականին համար մէկ կա-
նոն պիտի ըլլայ. ձեր ազգերուն մէջ յաւի-
տենական կանոնով՝ Տէրոջը առջեւը ինչպէս
եք դուք, անանկ պիտի ըլլայ օտարականն
16 ալ։ Ձեզի համար և ձեր քովը պանդխտա-
ցած օտարականին համար մէկ օրէնք ու
մէկ կարգադրութիւն պիտի ըլլայ։
17 Եւ Տէրը խոսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
18 Խոսէ Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ անոնց,
երբոր ան երկիրը մտնէք որ ձեզ պիտի
19 տանիմ, եւ ըլլայ որ երբ ան երկրին հացէն
ուտէք, բարձրացնելու ընծայ մատուցանէք
20 Տէրոջը. Ձեր առջի խմորէն շօթ մը բարձ-
րացընելու ընծայ պիտի մատուցանէք. Ինչի
բարձրացընելու ընծան ինչպէս որ կ՚ընէք, ան
21 ալ անանկ պիտի բարձրացընէք. Ձեր առջի
խմորէն բարձրացընելու ընծայ պիտի մատու-
ցանէք Տէրոջը ձեր ազգերուն մէջ։

ա Գլ. իգ. 19.
ե Հմր. 27. 23. Գլ. իէ. 23. Ակտ. ժ. 38. Գլ. ժգ. 32. 33.
ը — Կոր. ժ. 10. Եբր. գ. 17. Յուդ. 5.
ի Գլ. իէ. 24. Յեր. ժ. 10.

ե Նե. իգ. 4.
զ Ը Օր. ա. 41.
է Հմր. 23. ը Մն. իգ. 23.
ը Ը Օր. ա. 42.
թ Ը Մն. ժե. 2.
ժ Ը Օր. ա. 43.
ժա Հմր. 43. Ը Օր. ա. 44.

ժբ Գլ. իա. 3. Դատ. ա. 17.
ժգ — Հմր. 13. Գլ. իգ. 10. Ը Օր. ե. 1.
ժդ Դատ. ը. 11. Նե. իգ. 18.

ա Ղե. ա. 2. 3.
բ Ղե. ե. 10. Իր. 18. 11.
գ Ղե. իգ. 8. 12. 30. Գլ. իը. 10. 37. իթ. 2. 8. 13. Ը Օր. ժգ. 10.
դ Ղե. ը. 1. ջ. 14.
ե Նե. իթ. 40. Ղե. իգ. 13.
զ Ղե. ժգ. 10. Գլ. իը. 5.
է Գլ. իը. 7. 14.
ը Գլ. իը. 18. 14.
թ Ղե. ե. 11.
ժ Գլ. իը. 12. 14.
ժա Հմր. 29. Նե. ժը. 40. Գլ. ը. 14.
ժբ Հմր. 1. Ը Օր. իգ. 1.
ժգ Յեր. իէ. 8. 10. Ակտ. գ. 9. 10.
ժդ Ղե. ը. 14. իգ. 10. 16.

22 Իսկ ՝ՔՒՀ որ պատրիք ու չընէք առ բոլոր պատուիրանքներըդ՝ որ Տէրը բաւ Մովսէսին,
23 Ի՛ն ամէնը որ Տէրը ձեզի պատուիրեց Մովսէսին ձեռքովը ան օրէն ի վեր՝ որ Տէրը
24 պատուիրեց ձեր ազգերուն մէջ յառնեան· եւ ըլլայ որ ՝ևեթ ժողովրդը պահմտի յանցանք մը ընէ, անաաները բոլոր ժողովրդը Տէրոջը անուշահոտ ոզիակի համար՝ մէկ զատապակ մը պիտի մատուցանէ՝ բան օրինի հացի ընծայով ու թափելու նուէրով, և մեզրի պա-
25 տարագի համար ՝այծերէն մէկ ոեհատ· Ու քահանան քաւութիւն պիտի ընէ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովրդին համար, ու Թողութիւն պիտի ըլլայ անոնց, ինչու որ պահմտանք էր, և անոնք իրենց պահելուն համար իրենց ընծան Տէրոջը պատարագ բերին, ու նաև իրենց մեզրի պատարագը Տէրոջը առջեւը·
26 Ու ամէն Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովրդին ու անոնց մէջը պանդխտացած օտարականներուն Թողութիւն պիտի ըլլայ· քանդի բոլոր ժողովուրդը պահմտան մէջ էր·
27 Ու ՝ՔՒՀ որ անձ մը պահմտանք մեզք գործէ, անաաներ մեզքի պատարագի համար մէկ տա-
28 րեկան էգ այծ մը պիտի բերէ· Ու քահանան քաւութիւն պիտի ընէ պահմտանք մեզք գործող անձին համար· երբոր Տէրոջը առջեւը պահմտանք մեզք գործէ, անոր համար քաւութիւն պիտի ընէ, ու անոր Թողութիւն ըլ-
29 լայ· ՝Պահմտանք մեզք գործողին համար՝ ՔՒ Իսրայէլի որդւոց մէջի բնակիչ համար, և ՔՒ անոնց մէջը պանդխտացած օտարականին հա-
30 մար, մէկ օրէնք պիտի ունենաք·
Ձեռք ան անձը որ °յանդգնութեամբ բան մը կ՝ընէ, ՔՒ երկրին բնակը ըլլայ և ՔՒ օտարական, անիկա Տէրը կը նախատէ· ան անձը
31 իր ժողովուրդին միջէն պիտի կորսուի· Տէ-
ր ոչը խօսքը արհամարհելուն ու անոր պատուիրանքը զանց ընելուն համար ան անձը անշուշտ պիտի կորսուի· ՚անոր անօրէնութիւնը իր վրան պիտի ըլլայ·
32 Եւ երբ Իսրայէլի որդիքը անապատին էին, ՚մարդ մը գտան որ շաբաթ օրը փայտ կը
33 ժողվէր· Եւ անոնք որ փայտ ժողվելու վրայ գտան զանիկա, Մովսէսին ու Ահարոնին և
34 բոլոր ժողովքին առջեւը բերին· Եւ Հրան-
տարկեցին զանիկա, ինչու որ անոր ինչ ընե-
35 լիքնին յայտնացած չէր· Եւ Տէրը բաւ Մովսէսին, ՚Ան մարդը անպատճառ պիտի մեռցուի· բոլոր ժողովքը բանակէն դուրս
36 ՚քարկոծով պիտի քարկածեն զանիկա, եւ բոլոր ժողովքը Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս՝ բանակէն դուրս հանեցին զանիկա, և քարկոծով քարկածեցին, ու մեռաւ·
37 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ բանալով,
38 խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու բակ անոնց, ՚որ իրենց ծոպեր չընեն իրենց հագուստներուն քովերնին վրայ՝ իրենց ազգերուն մէջ· ու քովերնի ծոպերուն վրայ կապոյտ ժա-
39 պաւէն մը դնեն· Եւ ան ձեզի ծոպ պիտի ըլլայ, որ զայն տեսնէք ան ու Տէրոջը բոլոր պատուիրանքները միտքերնիդ բերէք, և ընէք անոնք· ու ՚ձեր սրտերուն և ձեր աչքերուն չյետեւիք, որոնց հետ-
40 էն դուք ՚ՒՒկը մոլորիք· Անոնք որ միտքերնիդ բերէք ու ընէք իմ բոլոր պատուիրանքներս, ու ՚սուրբ ըլլաք ձեր Աստուծոյն
41 համար· Ես եմ ձեր Տէր Աստուածը, որ ձեզ Աստուած ըլլալու համար՝ ձեզ եգիպտոսի երկրէն հանեցի· Ես եմ ԵՀովայ՝ ձեր Աստուածը·

ԳԼ· ԺԶ

1 Կորխ· Դաթանի և Աբիրոնի ապստամբութիւնը· 23 Մովսէս կը գաւ ժողովուրդը ապստամբներուն վրայ՝ 31 երկիրը կը կոխ կոխէ զանոնք ընկերներով կորսնցնելուն· 36 Բռնաբարները սուրը բանի գործածելու համար կը պահեն· 41 Յաջորդ օրը բոլոր ժողովուրդը Մովսէսին ու Ահարոնին դէմ արտասանէ ընդվզումը համար· Ամպակողով կը ծածկուին· 46 Ահարոն խունկի ծխեալով մարդոց կը դադրեցնէ·

1 Եւ Ղեւիի որդւոցն կահաթի որդւոցն խա-
հաթի որդին ՚կորխ՝ և Ռուբինի որդւոց-
ն Եղիաբի որդիքը Դաթան ու Աբիրոն՝ և
2 Փաղեթի որդին Ոն Կելաթ, Եւ Իսրայէլի որդւոցմէ երկու հարիւր յիսուն հոգի ՚ժողովրդի խորհրդական գլխաւորներ՝ — անուանի մարդիկ ՀԱՆԴԷՊ ՈՒՆԵԼՈՎ Մովսէսին առջեւը
3 եկան, Եւ ՚Մովսէսին ու Ահարոնին վրայ ժողովուեցան, ու ըսին անոնց, Ձեզ հերիք է ՀԱՆ-
ՆԻ· ինչու որ °բոլոր ժողովքը ամէնքն ալ սուրբ են, Ի Տէրը անոնց մէջն է· և ինչո՞ւ Տէրոջը ժողովուրդին վրայ դուք ձեզ կը բար-
4 ձրացնէք· Եւ երբ Մովսէս լսեց, ՝վար երե-
5 սին վրայ ինկաւ· Ու խօսեցաւ Կորխին և անոր բոլոր ժողովքին՝ բանալով, Վաղը Տէրը պիտի ցուցընէ թէ որն է իրը, և որն է Սուրբը, ու ՀԱՆԻՆ իրեն պիտի մտեցընէ· և որն որ ինքը ՝ի՛ընտրէ, ՝իրեն պիտի մտեցընէ·
6 Այս բրէք· առէք ձեզի բուրվառներ, դուն

Ղևի· գ· 8·
Ղևի· գ· 13·
Ելր· 8· 9· 10·
Ձե՛ն Ղևի· գ· 23· Գէ· իզ· 15· Եզէկ· 2· 17· ը· 35·
Ղևի· գ· 20·
Ղևի· գ· 27, 28·
Ղևի· գ· 25·
Ելր· 15·
ՈՐ· ժե· 18· Սաղ· ԺԹ· 13· Եզր· ժ· 26· Բ Պետ· բ· 10·
Եզէ· բառիբառ ձևաբանով·
Բ Թագ· ժբ· 9·
Նահում· ԺԳ· 13·
Ղևի· ե· 1· Եզեկ· ԺԸ· 20·
Եզ· ը· 14· 15·
ՈՐ· ե· 3·
Ղևի· իդ· 12·
Եզ· ը· 14· 15·
Ղևի· իդ· 14· Թագ· ի· 13· Դատ· ե· 35·
ՈՐ· իբ· 12· Մատ· իդ· 5·
Ե՛ն ՈՐ· ԻԲ· 19· Ցաղ· ը· 7· Եզեկ·
Բ· 14· Եզեկ· գ· 9·
Սաղ· հդ· 27· Ես· 20· Ցաղ· գ· 4·
Եզէ· պատկերաբար կ՝ընէ·
Ղև· ժա· 44· 45· Հառաջ· ԺԸ· 1· Կէս· ԻԳ· 2· Պետ· 15· 16·
Եզ· ը· 21· Գէ· իզ· 9· իե· 9· իե· 3· Ցաղ· 11·
Եզէ· առն·
Գէ· իզ· 9·
Սաղ· ՀԶ· 16·
Եզ· ԺԲ· 6·
Եզ· ԻԲ· 43· Գէ· ԺԳ· 14· լ· 34·
Գէ· ԺԳ· 5· ի·
6·
Ելր· 3· Ղև· իա· 9· 7· 8· 12· 13·
Եզ· իբ· 1· Գէ· ԺԸ· 5· Թագ· բ· 23· Սաղ· ՀՀ· 26·
Գէ· գ· 10· Ղև· ԺԸ· 3· իա· 17· 18· Եզ· գէկ· իա· 46· իզ· 35· 16·

7 ով կարծ, և քո բոլոր ժողովդ · եւ վազը անոնց մէջը կրակ դրէք , ու Տէրոջը առջեւը անոնց վրայ խաւնկ դրէք · և սուրբը անոնիկ ըլլայ , որն որ Տէրը կ'ընտրէ · ալ հերիք է 8 ըզ-ՀԱՐՈՆ , ով Ղևիի որդիքը · եւ Մովսէս բսաւ 9 կորխին · լսեցէք , ով Ղևիի որդիքը · ՝Գլխո՞ւկ բան կ'երևնայ ձեզի՝ որ Իսրայէլին Աստուածը ձեզ իրեն մեռցընելու համար՝ Իսրայէլի ժողովքին զատեց ձեզ , որ Տէրոջը խորանին պաշտօնը ընէք , և ժողովքին առջեւը կայնիք՝ 10 անոնց սպասաւորութիւնը ընելու · եւ քեզ ու քեզի հետ քու բոլոր եղբայրներդ Ղևիի որդիքը ետ մեռցուց , ու դուք քահանայու 11 թիւն ալ կը փնտռէք · Ուրեմն դուն ու քու բոլոր ժողովդ Տէրոջը դէմ ժողովեցաք · և Ահարան ո՞վ է՝ որ անոր դէմ դուք տրտնջէ 12 կ'ընէք · եւ Մովսէս եղիաբին որդիքը Դաթանը ու Աբիրոնը կանչելու համար ղրկեր էր 13 կեց · և անոնք բսին , Չենք կրնար · Մեզ անապատին մէջ մեռցընելու համար՝ կաթ ու մեղր բղխող երկրէ մը մեզ հանելդ չթէր բաւ է , 14 որ նաև չթէր մեզ իշխանութիւն կ'ուզես · եւ մեզ կաթ ու մեղր բղխող երկիր մը չտարիր , ոչ ալ մեզի արտի ու այգիի ժառանգութիւն տուիր · միթէ աս մարդոցը աչքերը պիտի 15 հանես · մենք չենք կրնար · եւ Մովսէս խիստ բարկացաւ , ու բսաւ Տէրոջը , Մի նայիր անոնց ընծայներուն · ոնանցմէ էշ մըն ալ չառի , 16 և անոնց մէկուն չարիք մը չըրի · եւ Մովսէս բսաւ կորխին , Դուն ու քու բոլոր ժողովդ ՝Տէրոջը առջեւը ներկայացէք , 17 դուն և անոնք ու Ահարան · եւ առէք ամէն մէկերնիդ ձեր բուրվառները , ու անոնց մէջը խաւնկ դրէք , և ամէն մէկը իր բուրվառը ՝ԱՆԸՆԴ՝ պահելքն երկու հարիւր յիսուն բուրվառները , և դուն ալ ու Ահարան ամէն մէկերնիդ ձեր բուրվառները Տէրոջը առջեւը մեծցուցէք · եւ ամէն մէկը իր բուրվառը առնելով՝ անոնց մէջը կրակ դրին , ու անոնց վրայ խաւնկ դրին , և ժողովքի խորանին դուռը կայնեցան Մովսէսն ու Ահարանն հետ · 19 եւ կորխ անոնց դէմ ժողովքի խորանին դուռը ժողվեց բոլոր ժողովքը · ու ՝Տէրոջը փառքը բոլոր ժողովքին երևցաւ ·

20 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին 21 ՝ըսելով՝ , Ա՛ռ ժողովքին մէջէն զատուեցէք 22 ցի՛ք , որ չ՛ուզեմ կատարեցընել ատոնք · Բայց անոնք երեսնուն վրայ իյնան ու բսին , Ով Աստուած , ՝բոլոր ՙմարդոց հոգիներուն Աստուածը , մէկ մարդուն մեղանչելովը՝ բոլոր ժողովքի՞ն վրայ պիտի գայ քու բարկութիւնդ ·

23 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով , 24 խօսէ ժողովքին ու ըսէ , Կորխին , Դաթանին ու Աբիրոնին բնակութիւնէր բոլորտիքէն 25 հեռացէ՛ք · եւ Մովսէս երթալ ու Դաթանին և Աբիրոնին գնաց , և իսրայէլի ծերերը անոր 26 ետևէն գացին · եւ խօսեցաւ ժողովքին՝ ըսելով , Ա՛ռ չար մարդոցը վրաններուն քովին մի քանի՛ մը , որ անոնց բոլոր մեղքերովը չկորսուիք · 27 Այսպէս անոնք կորխին , Դաթանին ու Աբիրոնին բնակութիւնէր բոլորտիքէն հեռացան · և Դաթան ու Աբիրոն և անոնց կիներն ու անոնց որդիքը և բնտանիքը իրենց վրան 28 ներուն դուռը եկան կայնեցան · եւ Մովսէս բսաւ , ՝Ասով պիտի գիտնաք թէ Տէրն է իս իրկեր բոլոր այս գործերը ընելու , և ոչ թէ 29 հս ինծմէ ըստ ՀԶ ըշէ · Այսինքն թէ որ ասոնք ամէն մարդու մեռնելուն պէս մեռնին , և թէ որ ամէն մարդու պատահածը ասոնք ալ 30 պատահի , Տէրը իս իրկած չէ · Բայց թէ որ Տէրը ՝ՀՈՂԱՅՔ մը բնէ , և երկիրը իր բերանը բանայ , ու զանոնք և անոնց բոլոր ունեցածը կլլէ , ու անոնք ՝ողջ ողջ գժոխքը իջնեն , անոնք պիտի գիտնաք որ սա մարդիկը Տէրը անարգեցին · Եւ եղաւ որ սա բոլոր խօսքերը խօսիլը լմնցուցածին պէս , 32 անոնց տակի գետինը պատռեցաւ · եւ երկիրը իր բերանը բացաւ , ու զանոնք և անոնց տուներն ու ՝կորխին ունեցած բոլոր մարդիկը և բոլոր ՙնիւթը կլլեց · եւ անոնք ու բոլոր անոնցինները ողջ ողջ գժոխքը իջան · և երկիրը ծածկեց զանոնք , ու ժողովքին մէջէն կորսուեցան · եւ անոնց բոլորտիքը եղած բոլոր Իսրայէլը անոնց ձայնէն փախան · քանզի 35 կ'ըսին , Գուցէ որ երկիրը մեզ ալ կլլէ · եւ ՙՏէրոջմէն կրակ եկաւ , ու ՙյաւնկ մատուցանող երկու հարիւր յիսուն հոգին ոչնչեց ·

36 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով , 37 խօսէ Ահարան քահանային որդւոյն Եղիազարին՝ որ բուրվառները ան ոչրեսմէն մէջէն վերցնէ · և զանոնք ՙՍՈՒՐԲ հռչակէ , որովհետև 38 Ա՛ռ Իրենց հոգիներուն դէմ մեղք գործողներուն բուրվառներէն թիթեղներ չինեն ան-

---

ג = ՔԱՓ · ՀԸ · ՀՅ · ՀՅ ·
Ե՝ · Կ · ՀՅ ·
ד · Կ՝ · ՏՐ · ԱՀ · ԸՆ · ՀՅ · ՀՅ · ՀՅ

զանը պատերս Համնար . ինչու որ անունք Ցէ-
բոյը առջևը մատուցուելով՝ սուրբ եղած են .
39 և խոպոչելի որդւոյը նշան պիտի ըլլայ . Ու
եղիազար քահանան այն պղտւած մորդոյը
մատուցած պղնձէ բուրվառները առաւ .
և զանոնք սեղանը պատերս Համնար թիթեղ-
40 ներ չինելցին . (Իսպոչելի որդւոյը յիշատակ
ըլլալու Համնար , որ Ահարոնի սերունդէն չե-
զող օտար մէկը Ցէհոյը առջևը խունկ մա-
տուցանելու չմօտենայ , և կորհին պէս ու
անոր ժողովրդին պէս չըլլայ .) ինչպէս որ
Ցէհոյը բսաւ անոր՝ Մովսէսին ձեռքովը .
41 Եւ հետևեալ օրը Իսպոչելի որդւոյը բո-
լոր ժողովրդը Մովսէսին դէմ ու Ահարոնին
դէմ տրտունջ ըրին՝ բսելով , Դուք Ցէհոյը ժո-
42 ղովուրդը մեռցուցիք . Եւ եղաւ որ երբ
ժողովրդը Մովսէսին ու Ահարոնին դէմ ժո-
ղոված էին , դէպ՚ի ժողովրդին խորանը նայե-
ցան , և ահա ՚ամպը ծածկեց զայն , ու ՚Ցէհո-
43 չը փառքը երևցաւ . Եւ Մովսէս ու Ահա-
44 րոն ժողովրդի խորանին առջևը եկան . Եւ Ցէհոյը
45 խոսեցաւ Մովսէսին՝ բսելով , ՚Ելա՛ ժողովրդին
միջէն ելէք , որ չսատկեմ զանոնք . և
46 ՚նոքա երեսնուն վրայ ինկան . Եւ Մովսէս
բսաւ Ահարոնին , Բուրվառը առ , ու միջը
սեղանին վրայէն կրակ դիր , և խունկ
դիր , ու չուտով ժողովրդի դառ , ու անոնց
համար քաւութիւն բրէ , ՚ինչու որ Ցէհոյ-
միջն բարկութիւն ելաւ . Ժանտախտը սկսաւ .
47 Եւ Ահարոն Մովսէսին բսածին պէս ՚առաւ
առաւ , ու ժողովրդին միջը վազեց , և ահա
ժանտախտը սկսած էր ժողովրդին միջը ,
և խունկ դրաւ , ու ժողովրդին հա-
48 մար քաւութիւն բրաւ . Եւ մեռելներուն
ու ապրողներուն միջտղը կայնեցաւ . ու ժան-
49 տախտը դադրեցաւ . Եւ ժանտախտէն մե-
ռածները տասներչորս հազար հարիւր
հոգի էին , կորհի բանին համար մեռածնե-
50 րէն զատ . Եւ Ահարոն դարձաւ Մովսէսին՝
ժողովրդի խորանին դուռը , ու ժանտախտը
դադրեցաւ .

ԳԼ . ԺԷ

1 Տասներկու ցեղերուն գաւազաններուն միջը Ահարոնին
գաւազանը կը ծաղկի . 10 ու ժողովուրդին տրտունջները
դէմ վկայութիւն ըլլալու համար կը պահուի .

1 Եւ Ցէհոյը խոսեցաւ Մովսէսին՝ բսելով ,
2 Խօսէ Իսպոչելի որդւոյը , ու անոնցմէ ՚ընդ-
Հարցը առնելուն համեմատ մէյմէկ գաւազան՝
այսինքն իրենց հարցը առնելուն բոլոր իշ-
խաններէն տասներկու գաւազան առ . ամէն
մէկուն անունը իր գաւազանին վրայ դրէ .
3 Եւ Ահարոնին անունը Ղեւիին գաւազանին
վրայ պիտի դրես . ինչու որ անոնց հայրերուն
տուներ իշխանին համար մէկ գաւազան պիտի
4 ըլլայ . Եւ զանոնք ժողովքի խորանը՝ վկայու-
թիւնին առջևը դնես , ՚ուր որ ձեզի պիտի
5 հանդիպիմ՝ Եւ պիտի ըլլայ որ ՚իմ ընտրած
մարդուս գաւազանը պիտի ծաղկի . ու պիտի
դադրեցնեմ ինծմէ Իսպոչելի որդւոյը սրթ-
մունջը ՚որոնք կը տրտնջին ձեր վրայով .
6 Եւ Մովսէս խոսեցաւ Իսպոչելի որդւոյը .
ու անոնց բոլոր իշխանները իրենց հարցը
առնելուն համեմատ՝ տասներկու գաւազան
տուին անոր , ամէն մէկ իշխանին համար մէյ-
մէկ գաւազան , և Ահարոնին գաւազանը անոնց
7 գաւազաններուն մէջն էր . Եւ Մովսէս գաւա-
զանները Ցէհոյը առջևը դրաւ ՚վկայութեան
8 խորանին մէջ . Եւ եղաւ որ հետևեալ օրը Մով-
սէս վկայութեան խորանը մտաւ . և ահա Ղեւիի
տունը կազմին ՚համար Ահարոնին գաւազանը
ծաղկեցաւ ու ծլեցաւ և ծաղիկ բացաւ ու
9 նռնիներ հասցուց . Եւ Մովսէս բոլոր գաւա-
զանները Ցէհոյը առջևէն դուրս հանեց իս-
րայէլի բոլոր որդւոյը առջևը . ու անոնք տե-
սան , և ամէն մէկը իր գաւազանը առաւ .
10 Եւ Ցէհոյը բսաւ Մովսէսին , ՚Ահարոնի գաւա-
զանը վկայութեանին առջևը նա դարձուր ,
որ ապստամբներուն նշան ըլլալու համար
պահուի . ու անոնց տրտունջը ինծմէ վերջը-
11 նենա , որ չմեռնին . Եւ Մովսէս Ցէհոյը իրմէն
12 պատուիրածին պէս բրաւ , անանկ բրաւ . Եւ
իսրայէլի որդիքը խոսեցան Մովսէսին՝ բսե-
լով , Ահա կը մեռնինք , կը կորսուինք . մենք
13 ամէնքս կը կորսուինք . Ամէն ով որ ՚Ցէհոյը
խորանին մօտենայ՝ կը մեռնի . ամէնքս ալ
պիտի մեռնի՞նք .

ԳԼ . ԺԸ

1 Քահանային ու Ղեւտացոց յանձնած պարտաւորութիւնը .
8 Քահանային բաժինը . 21 Ղեւտացոց բաժինը . 25 Ղե-
ւտացոց բաժինէն բարձրացնելու ընծան քահանային հա-
մարը կըլլար .

1 Եւ Ցէհոյը բսաւ Ահարոնին , ՚Դուն ու քեզի
հետ քու որդիքդ և քու հօրդ տուները ՚սրբա-
րանին անօրէնութիւնը պիտի կրէք . և
դուն ու քեզի հետ քու որդիքդ ձեր քա-
հանայութեանը անօրէնութիւնը պիտի կրէք .
2 Եւ քու հօրդ ցեղէն՝ այսինքն Ղեւիին ցեղն
ալ քու եղբայրներդ մօտեցնելու , որ ՚քեզի
հետ միանան , ու ՚քեզի պատասխանութիւն
բնեն . և ՚դուն ու քեզի հետ քու որդիքդ
վկայութեան խորանին առջևը պիտի ըլլաք .

* Գէ . ԺԷ . 10 . խէ . 10 . Եզեկ . Ժգ . 8 . ° Գէ . գ . 10 . բ Մ՚Ն . խգ . 15 . ֆ Գէ . Ժգ . 8 . Սաղ . ՃԺ . 23 . = Եէ . ի . 24 . ‡ Հմր . 10 . Գէ . ի . 6 . § Հմր . 21 . 24 . ¶ Հմր . 22 . Գէ . ի . 6 . ‖ Դէ . Ժ . 6 . Գէ . ա . 33 . ՚ Ե . 10 . Ժա . 33 . Ժբ . 3 . = Մ՚Ն . խէ . 24 . Ա՚Ա . ՃԿ . 29 . — = Եէ . ի . 22 . ի՚Ա . 43 . ‡ Գէ . Ժգ . 36 . § Գէ . Ժգ . 3 . ¶ Գէ . Ժգ . 11 . ‖ Եզ . ը . 21 . Քոռ . Ժբ . 3 . Գաղ . ե . 44 . ՚ Եսթ . բ . 4 . ՚ Գէ . Ժգ . 38 . § Հմր . 3 . ¶ Գէ . ա . 51 . 53 . Ժբ . 4 . 7 . — = Գէ . Ժե . 33 . § Եէ . իբ . 38 . ‡ Տե՚Ց . ի՚Ց . 34 . ¶ Գէ . գ . 6 . 7 . ‖ Գէ . գ . 10 .

3 եւ քո պահպանութիւնդ ու բոլոր խորանին պահպանութիւնը պիտի պահեն։ Միայն թէ որպարանին անօթներուն ու սեղանին չմօտենան, 4 նան, որ ոչ անոնք մեռնին՝ ոչ ալ դուք։ Եւ անոնք ձեզի հետ պիտի միանան, ու ժողովքի խորանին պահպանութիւնը պիտի պահեն՝ խորանին ամէն պաշտօնին նայելով. եւ օտար 5 մէկը պիտի չմօտենայ ձեզի։ Եւ խորանին պահպանութիւնը ու սեղանին պահպանութիւնը պիտի պահէք, որ ալ խրտչելի որ 6 դուքը վրայ բարկութիւն չըլլայ։ Եւ ահա ես խրտչելի որդուքը միջէն ձեր եղբայրները Ղեւտացիները առի. Նուանք ձեզի Տէրոջը համար պարգեւ տրուած են, որ ժողովքի խորանին 7 պաշտօնը բնեն։ Եւ դուն ու քեզի հետ քու որդիքդ սեղանին բոլոր բաներուն համար եւ վարագուրին ներսը եղած բաներուն համար ձեր քահանայութիւնը պիտի պահէք, ու պաշտօնը կատարէք. ձեր քահանայութիւնը ես պարգեւի պաշտօն տուի, եւ մօտեցող օտարականը պիտի մեռցուի։

8 Եւ Տէրը խօսեցաւ Ահարոնին, Եւ ես ահա խրտչելի որդուքը բոլոր սուրբ բաներէն իմ ընծաներուս պահպանութիւնը քեզի տուի. Ե անոնք օծման իրաւունքի համար քեզի և քու որդուդդ տուի յաւիտենական կանոնով։ 9 Նով։ Ասոնք քու պիտի ըլլան ամենասուրբ բաներէն՝ որ չեն պրուիր՝ հանոնց ամէն նուի ընծաներուն՝ Նանոնց ամէն մեղքի պատարագներուն և Նանոնց ամէն յանցանքի պատարագներուն բոլոր ընծաները որ ինծի պիտի հատուցանեն, ամենասուրբ են քեզի 10 ու քու որդուդդ համար։ Ամենասուրբ տեղին մէջ պիտի ուտես զանի. ամէն արու պիտի ուտէ զանի. անիկա սուրբ պիտի ըլլայ քեզի։ 11 Ասա ալ քու պիտի ըլլայ. Նանոնց պարգեւները բարձրացնելու ընծան, և խրտչելի որդուդդ բոլոր երկրցնելու ընծաները. Նքեզի և քեզի հետ քու որդուդդ ու քու աղջիկներդ քեզի հետ քու որդուդդ համար յաւիտենական կանոնով. Նքու տանդ մէջ ամէն մաքուր եղողը անկէ պիտի ուտէ։ 12 անկէ պիտի ուտէ։ Ամէնէն ազնիւ ձէթին և ամէնէն ազնիւ գինիին ու ցորենին բոլոր նուագներէն որ Տէրոջը պիտի տնտուցանեն, 13 քեզի տուի. Անոնց երկրին մէն եղած ամէն պտուղներէն երախայրիքները՝ որ Տէրոջը պիտի բերեն, քու տանդ մէջ ամէն մաքուր եղողը անկէ պիտի ուտէ, 14 Իսրայէլի մէջ ամէն նուիրուած բանը քուկդ 15 պիտի ըլլայ։ Ամէն մարմինի ամէն արգանդը բացողը որ Տէրոջը կ'ընծայեն, թէ մարդ ըլլայ և թէ անասուն՝ քուկդ պիտի ըլլայ. միայն թէ Նմարդուն առջինեկը անշուշտ պիտի փրկես. և անմաքուր անասունին առջինեկն ալ 16 պիտի փրկես։ Ու երբոր փրկուելու տարիքը մէկ ամսուան ըլլան, արծաթին սիկղին համեմատ Նհինգ սիկղ արծաթի Նդնով պիտի փրկես. 17 սակայն Նանոնց քան կերաս է. Նրայց կովին առջինեկը և ոչխարին առջինեկը կամ այծին առջինեկը պիտի չփրկես. անոնք սուրբ են. Նանոնց արիւնը սեղանին վրայ պիտի սրսկես, ու անոնց ճարպը պիտի այրես անուշահոտ 18 պատարագ ըլլալու Տէրոջը. Եւ անոնց միս քուկդ պիտի ըլլայ, Ներեցրնելու երբուծը ու աջ գիսաը քուկդ ըլլալուն պէս։ Ամբր բաներէն ամէն բարձրացրնելու ընծաները որ խրտչելի որդիքը Տէրոջը կը մատուցանեն, քեզի և քեզի հետ քու որդիներուդ ու աղջիկներուդ տուի յաւիտենական կանոնով. Նանոնք Տէրոջը առջևը քեզի և քեզի հետ քու սերունդիդ աղի ուխտ մնին է յաւիտեան։ 20 Եւ Տէրը բսաւ Ահարոնին, Անոնց երկրին մէջ դուն ժառանգութիւն պիտի չունենաս, ու անոնց միջտեղը բաժին չունենաս. Նխրտչելի որդուքը միջէ քու բաժինդ ու ժառանգութիւնդ եա եմ։

21 Եւ ահա խրտչելի բոլոր տասանորդը Նղեւիի որդուքը տուի ժառանգութեան համար իրենց պաշտօնին փոխարէն, Նժողովքի խորանին պաշտօնէն փոխարէն, 22 նրեւ պաշտօնը բնելուն համար. Նէլ խրտչելի որդիքը ալ ժողովքի խորանին պիտի չմօտենան, Նոր մեղք չգրեն ու չմեռնին։ Նէլ ժողովքի խորանին պաշտօնը Ղեւտացիք պիտի բնեն, ու իրենց անօրէնութիւնը իրենք պիտի կրեն. սակայն ձեր ազգերուն միջէ յաւիտենական կանոն պիտի ըլլայ, որ անոնք խրտչելի որդուքը միջէ ժառանգութիւն չունենան։ 24 նայն. Նդանդի խրտչելի որդուքը տասանորդը որ Տէրոջը կ'ընծայեն, Ղեւտացւոց ժառանգութիւն տուի. ասոր պատճառով անոնց համար բսի որ Նխրտչելի որդուքը միջէ ժառանգութիւն չունենան։

25 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ բսելով, 26 Ալսպէս խօսէ Ղեւտացւոց ու բսէ անոնց՝

երրոր Իսրայէլի որդւոցմէն ոտանաւորը առնէ՝ օրն որ անոնց կոչնակ ձեզի ժառանգութեան համար տաք, անառաներ անկէ ոտանաւորին ոտանաւորդ մնար բարձրացը-
27 նելու ընծայ պիտի մնառացանէք Տէրոջը։ Ինչպէս ձեր բարձրացրնելու ընծան կալի ցորնէն պէս և հնձանէն բերքի պէս պիտի անգամ ձեզ
28 դի։ Ահարոն Իսրայէլի որդւոցմէ ձեր առած բոլոր ոտանաւորդներէն զատ ալ բարձրացնելու ընծայ պիտի մնառացանէք Տէրոջը. և անոնցմէ՝ Տէրոջը բարձրացրնելու ընծան Ահա-
29 րոն քահանային պիտի տաք. Բոլոր ձեզի եղած ընծաներէն՝ Տէրոջը ամէն բարձրացրնելու ընծան բոլորովին նոռոր ամենալաւն՝
30 անոր սուրբ մասէն պիտի մնառացնէք։ Ուստի պիտի ըսես անոնց, երրոր անոր ամենալաւէն մնառացնէք, նոռոմներ հաշուեցը կալի արդիւնքի պէս՝ ու հնձանի արդիւնքի
31 պէս սեպուի Ղեւտացիներուն։ Եւ ամէն տեղ պիտի ուտէք ան զատ ու ձեր բնտանիքներդ. վասն զի ժողովքի խոստանին վրէ ձեր ընծա- պաշտօնին փոխարէն ձեր վարձքն է ան։
32 Եւ անկէ ամենալաւը մնառացնելէնետքը նոռոր համար մեզ պիտի չկրկը, ու Իսրա- յէլի որդւոցը սուրբ բաներըը չպղծէք որ չըմեռնիք։

ԳԼ· ԺԹ

1 Կարմիր երինջի մեռելով շինուած մաքրութեան ջուրը։ 11 Անձնապէս մաքրուած մարդուն համար՝ ան ջուրին գործածութիւնը։

1 Ե. Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին՝
2 ըսելով, Ա՛ս է օրէնքին կանոնը որ Տէրը պատուիրեց՝ ըսելով, Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը որ քեզի կարմիր երինջ մը բերեն անարատ ու արիւծ, որուն վրայ լուծ դրուած չըլլայ։
3 Եւ եղիազար քահանային պիտի տաք անոր, որ Իրանակէն դուրս հանէ, ու իր առ-
4 ջևը մորթեն անոր։ Եւ եղիազար քահանան իր մատովը անոր արիւնէն պիտի առնէ, ու դէպ ի ժողովքի խորանին առջևի կողմը եօթը անգամ պիտի օրակ անոր արիւնէն։
5 Եւ որը իր աչքին առջևը պիտի այրեն երինջը. Տանոր մորթը ու միսը և անոր արիւնը
6 աղբովը միասին պիտի այրեն։ Եւ քահանան պիտի առնէ Եղևնին փայտ, զոպայ ու կրկնակի կարմիր, և երինջին այրուած կրակին մէջը
7 պիտի նետէ։ Եւ քահանան իր հանդերձները ու իր մարմինը Ջրով պիտի լուայ, ու ետքը բանակը մտնէ. և քահանան մինչև իրի-
8 կուն անմաքուր պիտի ըլլայ։ Եւ զանիկա այրողը իր հանդերձները ու իր մարմինը Ջրով պիտի լուայ, և մինչև իրիկուն անմա-
9 քուր ըլլայ։ Եւ մաքուր մարդ մը Իրինջին մոխիրը պիտի ժողվէ, ու բանակին դուրսի մաքուր տեղ մը դնէ. և խորայէլի որդւոցը ժողովքին համար պիտի պահուի, մեղայ համար սմաքրութեան ջուր ըլլայու։
10 Եւ Երինջին մոխիրը ժողվողը իր հանդերձները պիտի լուայ, ու մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ։ և ասիկա Իսրայէլի որդւոցը ու անոնց մէջ պանդխտացող օտարականին համար յաւիտենական կանոն պիտի ըլլայ։
11 Որ որ մեռած մարդու մը մարմինին դպչի
12 չի, եօթը օր անմաքուր պիտի ըլլայ։ Ասիկա անով պինքը մաքրել պիտի ասյ երրորդ օրը, և եօթնևերորդ օրը մաքուր պիտի ըլլայ։ բայց թէ որ չմաքրուի երրորդ օրը, եօթնև-
13 րորդ օրը մաքուր պիտի չըլլայ։ Ով որ մեռած մարդու մը մարմինին դպչի ու ինքնինքը չմաքրի, Տէրոջը խորանը կը պղծէ. և այն անձը խորայէլէն պիտի կորսուի. անոր վրայ սմաքրութեան ջուրը չսրսկուեցաւ համար անկիա անմաքուր է. Իր անմաքրութիւնը
14 տակաւին իր վրան է։ Վրանի մէջ մեռնող մարդուն համար օրէնքը սա է. այն վրանին մէջ ամէն մտնողը և այն վրանին մէջ ամէն
15 եղողը եօթը օր անմաքուր պիտի ըլլայ։ Եւ ամէն բաց անոթը որ իր վրան կապուած
16 խուփ չունի, անմաքուր պիտի ըլլայ։ Եւ ով որ դաշտի վրայ սրով սպանուածի մը, կամ նէ մեռածի մը, կամ մարդու ոսկորի մը և կամ գերեզմանի մը, եօթը օր
17 անմաքուր պիտի ըլլայ։ Եւ անմաքուր եղողին համար՝ այն մեղայ համար այրուած երինջին մոխիրէն առնելով՝ անոնի մը մէջ վրան
18 կենդանի ջուր դնեն. Եւ մաքուր մարդ մը զոպայ պիտի առնէ, ու այն ջուրը խոխէ, և վրանին վրայ ու բոլոր անոթներուն վրայ և հոն եղած մարդոց վրայ, ու ոսկորի մը կամ սպանուածի մը կամ մեռածի մը և կամ գե-
19 րեզմանի մը դպչողին վրայ պիտի սրսկէ. Եւ մաքուր մարդը պիտի սրսկէ անմաքուրին վրայ երրորդ օրը ու եօթնևերորդ օրը. Ու եօթնևերորդ օրը զանիկա պիտի մաքրէ, անոր իր հանդերձները պիտի լուայ ու ջրով լուացուի, և իրիկուն
20 նը մաքուր ըլլայ։ Բայց այն մարդը որ անմաքուր ըլլալով չմաքրուի իր, այն անձը ժողովքին մէջէն պիտի կորսուի, վասն զի Տէրոջը սրբարանը պղծեց. անոր վրայ մաքրութեան ջուրը չսրսկուեցաւ, անկիա անմաքուր է։
21 Եւ յաւիտենական կանոն մը ըլլայ անոնց, որ

ե Ղեւտ. ժ. 38։
զ Ելք. ի. 30։
է Ելք. ի. 12։
ը Ելք. ի. 27։
թ Մատ. ժ. 10։ Ղուկ. ժ. 7։ ա Կոր. թ. 13։ ա Տիմ. ե. 18։

ի Ղեւտ. ժթ. 8։ իա. 10։ Ելք. ի. 5։ ժ. 15։
ի Ղեւտ. իբ. 8. 15։
—
ա Ր Օր. ի. 3։ ա Թագ. գ. 7։
բ Ղեւտ. գ. 13. 21։ ժգ. 27։ Երբ. ժգ. 11։
գ Ղեւտ. գ. 6։ ժգ. 14. 19։ Երբ. թ. 13։
դ Եզ. ի. 14։ Ղեւտ. գ. 11. 12։
ե Ղեւտ. ժ. 41. 6։ 49։
զ Ղեւտ. ժա. 25։ ժե. 31։

ի Երբ. թ. 13։
ձ Ելք. 13. 20. 21։ Գէ. ե. 19։ թ Համբ. Թուոց
ի Ղեւտ. ժե. 31։
ժ Ելք. 9։ Գէ. ը. 7։
ի Ղեւտ. ե. 20. իբ. 3։
ի Ղեւտ. ժա. 32։ Գէ.

ե. 20։
ի Ելք. 13։
ի Ելք. 9։
ի Դտ. իգ. 19։
ի Սաղ. ծա. 7։
ի Ղեւտ. ժգ. 8։
ի Ելք. 15։

մաքրութեան Ջուրը սրսկեցէք իր լսիներըն ամ-
ենայն ազգ։ ու մաքրութեան Ջուրին դպչեցէք
22 մէնչև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ։ Եւ
անմաքուր անձը ինչ բանի որ դպչի, ան
ալ անմաքուր պիտի ըլլայ։ ու անոր դպ-
չող անձդը մէնչև իրիկուն անմաքուր պիտի
ըլլայ։

ԳԼ։ Ի

1 Իսրայէլի որդւոց ամբողջ ժողովը Սին
անապատը եկան ամսոյն, ու ժողովուրդը
դէր կադեսի մէջ իջևան ըրաւ։ և Մարիամ
հոն վախճանեցաւ, ու հոն թաղուեցաւ։
2 Ժողովքին Ջուր չկար։ ու Մով-
3 սէսին և Ահարոնին վրայ հաւաքուեցան։ Եւ
ժողովուրդը Մովսէսին հետ վիճելով խօսե-
ցան ու ըսին, երանի թէ մենք ալ մեռնէինք
Տիրոջ մեր եղբայրները մեռան Տէրոջը առ-
4 ջեր։ Եւ ինչո՞ւ Տէրոջը ժողովուրդը աս անա-
պատը բերիք, որ մենք ու մեր անասուններդը
5 հոս մեռնինք։ Եւ ինչո՞ւ մեզ եգիպտացէն
հանեցիք՝ մեզ աս զէշ տեղը բերելու համար։
Ոչ սերմ ցանելու տեղ է, ոչ ալ թզենիներու
ու այգիներու և նռնենիներու։ խմելու Ջուր
6 անգամ չկայ։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն ժողով-
քին առջևէն Խորհրդաւոր ժողովքի խորանին դուռը
գացին, ու երեսնին վրայ ինկան։ և
Տէրոջը փառքը անոնց երեւցաւ։
7 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
8 Գաւազանը առ, ու ժողովքը ժողվէ դուն
ու քու եղբայրդ Ահարոն, և անոնց աչքե-
րուն առջևը խօսեցէք ապառաժին, ու իր
Ջուրը պիտի տայ։ և դուն ապառաժէն Ջուր
պիտի հանես անոնց, ու ժողովքին և անոնց
9 անասուններուն խմցնես։ Եւ Մովսէս առաւ
գաւազանը Տէրոջը առջևէն, ինչպէս որ իրեն
10 պատուիրեց։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն ժողով-
քը ապառաժին առջևը ժողվեցին։ և ըսաւ
անոնց, Լսեցէք հիմա, ով ապստամբներ,
11 ձեզի ա՞ս ապառաժէն Ջուր հանենք։ Եւ Մով-
սէս իր ձեռքը վերցուց, ու գաւազանը երկու
անգամ ապառաժին զարկաւ։ և շատ առատօրէն
Ջուր եկաւ, և ժողովքը ու անոնց անասուն-
ները խմեցին։
12 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարո-
նին, Որովհետև ինծի չհաւատացիք՝ Իսրա-
յէլի որդւոցը աչքերուն առջև զիս փառա-
ւորելու, անոր համար աս ժողովուրդը դուք
պիտի չառնէք այն երկիրը՝ որն որ անոնց տուի։
13 Մերիպայի Ջուրը աս է, վասն զի Իսրայէլի
որդիքը Տէրոջը դէմ վիճեցան, և ինքը փա-
ռաւորուեցաւ անոնց մէջ։
14 Եւ Մովսէս կադեսէն դեսպաններ խրկեց
եդոմի թագաւորին — ըսել, Ասյսպէս կ՚ըսէ
քու եղբայրդ Իսրայէլ, Մեզի պատահած
15 բոլոր նեղութիւնը գիտես։ Ինչպէս մեր հայ-
րերը եգիպտոս իջան, Ու բնակեցանք եգիպ-
տոսի մէջ շատ տարի։ Եւ եգիպտացիք չար-
16 չարեցին մեզ ու մեր հայրերը։ Եւ երբ մենք
Տէրոջը աղաղակեցինք, ընդ մեր ձայնը. և
հրեշտակ մը խրկեց, ու մեզ եգիպտոսէն հա-
նեց. և ահա մենք քու սահմանիդ ծայրի կա-
17 դէս քաղաքին մէջն ենք։ Շնորհք ըրէ՝ անց-
նինք քու երկրէդ։ արտերէն ու այգիներէն
պիտի չանցնինք, և հորերէն Ջուր պիտի չը-
խմենք։ արքունական ճամբայէն պիտի եր-
թանք, աջ կամ ձախ կազմը պիտի չխոտորինք
18 մինչև որ քու սահմանիդ անցնինք։ Եւ Ե-
դոմ բսաւ անոր, Ձիմ երկրէս՝ պիտի չանց-
նես, ապա թէ ոչ՝ սրով քու դէմդ կ՚ելլամ։
19 Եւ Իսրայէլի որդիքը բսին անոր, Մենք մեծ
ճամբայէն կ՚անցնինք, և թէ որ ես ու իմ
անասուններս քու Ջուրէդ խմենք, հատոր
գինը կը հատուցանեմ. առանց ուրիշ բան մը
20 ընելու իմ ոտքերս կ՚անցնեմ։ Եւ անիկա
բսաւ, Պիտի չանցնիս։ և Եդոմ մեծ բազ-
մաքիւռեամ ու հզօր ձեռքով անոնց դէմ ելաւ։
21 Այսպէս Եդոմ իր սահմանէն Իսրայէլին ճամ-
բայ տալ չուզեց։ ուստի Իսրայէլ դարձաւ
անկէ։
22 Եւ Կադեսէն չեղեցին, ու Իսրայէլի որ-
23 դւոցը բոլոր ժողովքը Հոր լեռը եկան։ Եւ
Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին Հոր
լեռը՝ եդոմի երկրին սահմանին քովը՝ բսե-
24 լով, Ահարոն իր ժողովուրդին պիտի խառ-
նուի։ քանզի Մերիպայի Ջուրին քովը՝ իմ
հրամանիս դէմ ապստամբութիւն ընելնուդ
համար՝ պիտի չմտնէ այն երկիրը՝ որն որ ես
25 բսայէլի որդւոցը տուի։ Ահարոնը ու անոր

---

3 Ընդ. ր. 13։
4 Գէ. ժէ. 5։
— Գէ. է. 36։
5 Ել. ժե. 3։ Գէ. իգ. 13։
6 Ել. ժե. 1։
7 Գէ. ժգ. 11։ 41։
8 Ել. ժէ. 5։ Գէ. իգ. 13։
9 Ել. ժե. 1։
10 Գէ. ժգ. 11։ 41։
11 Ել. ժէ. 6։ Գէ. իգ. 13։
12 Ել. ժե. 1։
13 Ել. ժէ. 7։ Գէ. իգ. 13։
14 Ել. ժե. 1։
15 Ել. ժե. 1։
16 Ել. ժե. 1։
17 Ել. ժե. 1։
18 Ել. ժե. 1։
19 Ել. ժե. 1։
20 Ել. ժե. 1։
21 Ել. ժե. 1։
22 Ել. ժե. 1։
23 Ել. ժե. 1։
24 Ել. ժե. 1։
25 Ել. ժե. 1։

---

37 ։ Ժգ. 38. 33. 49։
ը Ել. Ժե. 3։
ա Գէ. Ժգ. 2. Ժգ. 4։ 33. 45։
ե Գէ. Ժգ. 10։
ի Ել. Ժե. 3։
Ա Ելհ. ր. 13։ Ասդ. 5։ Ղբ. 13։ 16. 26։ 41։ Ժգ. 8։ Ես. Խգ. 20։
Խգ. 11։
Գէ. Ժե. 10։
Ասդ. Ժե. 33։
Ել. Ժե. 6։ ր Որ. ը. 15։ — Կար. ժ. 4։
Գէ. Ել. 14։ ր Որ. — 37. գ. 26. ը. 51։
Գէ. Ժե. 10։ Ել. Ժե. 3։
Ել. Ժե. 3։
Ելհ. ր. 13։ Ասդ. Ղբ. 13։ 16. 26։ 41։ Ժգ. 8։ Ես. Խգ. 20։
Խգ. 11։
Գէ. Ժե. 10։
Ասդ. Ժե. 33։
Ել. Ժե. 6։ ր Որ. ը. 15։ — Կար. ժ. 4։
Գէ. Ել. 14։ ր Որ. — 37. գ. 26. ը. 51։
Ել. Ժե. 3։ Ելհ. ր. 13։ Ասդ. Ղբ. 13։ 16. 26։ 41։ Ժգ. 8։ Ես. Խգ. 20։
Խգ. 11։
Ել. Ժե. 3։
Ել. Ժե. 3։
Ել. Ժե. 3

որդին Եղիազարը առ, ու Հոր լեռը հանել
26 զանոնք։ Եւ Ահարոնը իր զգեստներէն մերկացուր, ու անոր որդւոյն Եղիազարին հագցուր զանոնք։ Ինչու որ Ահարոն իր ժողովքին
27 երթ պիտի խառնուի, ու հոն մեռնի։ Եւ Մովսէս ինչպէս պատուիրած էր ըրաւ. ու բոլոր ժողովքին աչքին առջեւ Հոր լեռը
28 ելան։ Եւ Մովսէս մերկացուց Ահարոնը իր զգեստներէն, ու անոր որդւոյն Եղիազարին հագցուց զանոնք. եւ Ահարոն հոն լեռանը գլխուն մեռաւ. ու Մովսէս և Եղիազար լեռ-
29 նէն իջան։ Եւ երբ բոլոր ժողովքը տեսան որ Ահարոն մեռաւ, Իսրայէլի բոլոր տունը Ահարոնին համար ԼՀեսուն օր լացին։

ԳԼ· ԻԱ.

1 Եւ Հարաւային կողմը բնակող Քանանացի Թագաւորը լսելով որ Իսրայէլ Աթարիմի ճամբայէն կու գայ, Իսրայէլին հետ պատերազմեցաւ, և անոնցմէ գերիներ առաւ։
2 Եւ Իսրայէլ ուխտ ըրաւ Տէրոջը ու ըսաւ, Թէ որ այս ժողովուրդը իմ ձեռքս մատնես, անոնց քաղաքները ԽԲոլորովին պիտի կորսընչեմ։
3 ըընե՞մ։ Եւ Տէրը Իսրայէլին ձայնը լսեց, ու ՓԱնանացիները Յոյժ մատնեց. և Իսրայէլ բոլորովին կորսընցուց զանոնք ու անոնց քաղաքները, և անունը ՏՀորմա դրաւ։
4 Ու ԽԵդոմի երկրին բոլորտիքէն անցնելով ՀԺողովուրդը Հոր լեռնէն կարմիր Ծովուն ճամբան չունէին։ ու ճամբուն մէջ ժողովուրդին Խոր-
5 ութ նեղացաւ։ Եւ ժողովուրդը Աստուծոյ դէմ ու Մովսէսին դէմ խօսելգան ըԻնչ. Չունինք մեզ եգիպտացին հանելիք՝ որ անապատին մէջ մեռնինք. քանզի հաց չկայ, Ջուր չկայ։ և հաս ընչին հոգին մեր պղտոր զզուեր
6 է։ Եւ Տէրը ժողովուրդին վրայ ԽկիզՀ օձեր խրկից, ու խածին ժողովուրդը, անոնկ որ
7 Իսրայէլէն չատ ժողովուրդ մեռաւ։ Եւ ժողովուրդը Մովսէսին եկան ու ըսին, ՓՏէրոջը դէմ ու քեզի դէմ խօսելնիս մեզանէ վերցնէ։ Աղօթք ըրէ Տէրոջը՝ որ մեր վրայէն օձերը վերցընէ։ և Մովսէս ժողովուրդին համար
8 աղաչեց։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Քեզի

կիզող օձ մը չընէ, ու զանկա ձողի մը վրայ դիր։ և ըլլայ թէ ով որ խածնուի՝ անոր
9 նայի ու ապրի։ Եւ Մովսէս պղնձէ օձ մը չընեց, ու զանկա ձողի մը վրայ դրաւ։ և եղաւ որ օձ մը երբոր մարդ մը խածնէր, անիկա պղնձէ օձին նայածին պէս կ՚առողջանար։
10 Եւ Իսրայէլի որդիքը չուեցին, ու ՈԲովթ
11 մէջ իջևան բռնեն։ Եւ ՈԲովթէն չուեցին, ու ՔԱբարիմի մէջ դէպ ի արեւելեան կողմը՝ Մոաբին դիմացի անապատին մէջ իջևան
12 բռնեն։ ՓԱնկէ ՀՀ չուեցին՝ և Զարկդ ձորին մէջ իջևան բռնեն։
13 Անկէ չուեցին, ու Ամորհացւոց ՀԱնաներին մէկալ կողմն ան անապատին մէջ որ ԱՀմորհացւոց սահմանէն կ՚ելլէ։ Ինչու որ ՓԱռնան Մոաբացւոց սահմանն է, Մոաբացւոց ու
14 Ամորհացւոց միջտեղը։ Ասոր համար Տէրոջը պատերազմներուն գրքին մէջ կ՚ըսուի,

Սուփային մէջ Վահէբը,
Ու Առնոնին գետերը,
15 Եւ Արին կեցած տեղը վազով՝
ՓՈւ Մոաբին սահմանը կթայցող
Գետերուն յորձանքը։

16 Եւ անկէ ՀՋրհորը ԽՀՀ. ասիկա ՋրհորՀն է որուն համար Տէրը ըսեր էր Մովսէսին, ԺողովուրդՀ ժողվէ, ու ես անոնց Ջուր պիտի
17 տամ։ ՓԱյսուհետեւ Իսրայէլ այս երգը երգեց.

Ով Հոր, բղխէ. երգեցէք անոր.
18 Հորը իշխանները փորեցին,
Ժողովուրդին ազնուականները ՀօրէնադրիՀ
Իրենց գաւազաններովը փորեցին ան։

19 Եւ անապատէն գետ ի Մաթթանա, Ու Մաթթանայէն գետ ի Նաալիէլ, ու Նաալիէլ-
20 էն գետ ի Բամոթ, Եւ Բամոթէն Մոաբի դաշտին մէջ գետ ի ՓԷսբոնեն նայող Փասգայեն գագաթը Հոգած Տովհաը ըՀՀէ։
21 Եւ Իսրայէլ դեսպաններ խրկեց Ամորհացւոց թագաւորին՝ ըսելով, ՓԹոյլ երկրէդ անցնինք. ատոնկ կամ այգիի մէջ չենք մտներ, Հորի Ջուրէ չենք խմեր. մինչև թա-
22 սահմանիդ անցնելնիս արքունական ճամբայ-
23 յէն կ՚երթանք։ ՀԵւ Սիհոն իր սահմանէն ճամբայ չտուաւ Իսրայէլին. Հապա Սիհոն իր բոլոր ժողովուրդը ժողվեց, և դէպ ի անապատը Իսրայէլին դէմ ելաւ, Հաս Բասա և
24 կռւ, և Իսրայէլին հետ պատերազմեցաւ։ Եւ

• Եւ· ԼԹ· ՀՑ· ՅՀ։ • ԳԼ· ԼՑ· ՅՀ· Բ Օբ· Ա· Ե· Ը· ՀՀ։ Բ Օբ· ԼՑ· Ա։ — ՙ ԳԼ· ԼՑ· ՀՀ· Ջ՚ե- Դաա· ա· ՀԸ։ ՚ Կ՚ե· Քանանի։ ՛ Ցե՚ե Հ՚որ Սեռական պատ Կորնձոնով։ ՚ Ցե՚ե Պիտի Նշանակ՚ Ցե՚ե Նշանակ՚ Ցե՚ե Ցե՚ե Ցե՚ե

Իսրայէլ սուրբ բերնէ անցուց զանիկա , ու
ասիկա անոր երկրին , Առնանէն մինչև Բաբակ
մինչև Ամմոնի որդւոց հրէից . քանզի որ Ամմոնի
25 որդւոց սահմանը դժուարին էր , եւ Իսրայէլ
աս բոլոր քաղաքները առաւ . ու Իսրայէլ
Ամորհացւոց բոլոր քաղաքներուն մէջ բնակե-
ցաւ , Եսբոնի մէջ ու անոր բոլոր գեղերուն
26 մէջ . քանզի Եսբոն Ամորհացւոց Սիհոն թա-
գաւորին քաղաքն էր . ինչու որ անիկա Մո-
վաբի առջի թագաւորին հետ պատերազմե-
լով , անոր ձեռքէն անոր բոլոր երկիրը մինչև
27 Առնոն առած էր . Անոր համար առակ ըս-
ացողները կ՚ըսեն ,

Եսբոն եկէք .
Թող Սիհոնին քաղաքը շինուի ու պատ-
րաստուի .
28 Վասն զի Եսբոնէն կրակ ելաւ ,
Ու Սիհոնի քաղաքէն բոց .
Մովաբին Ար ոյրից ,
Ու Առնոնին բարձր տեղերուն տէրերը .
29 Վա՜յ քեզ , Մովաբ ,
Ով քամոսի ժողովրդ , կորաուցար .
Իր փախած որդիքը ու աղջիկները
Ամորհացւոց Սիհոն թագաւորին գերու-
թեան տուաւ .
30 Զանոնք նետով զարկինք .
Եսբոն կորաուցաւ մինչև Դիբոն
Եւ կորսնցուցինք զանոնք
Մինչև Մեդաբային քովը եղած Նոփա .
31 Այսպէս Իսրայէլ Ամորհացւոց երկիրը բը-
32 նակեցաւ . Եւ Մովսէս խրկեց Յազերը
լրտեսելու , ու անոր գեղերը առին , և հան
եղած Ամորհացիները վռնտեցին .
33 Ետ դարձան ու Բասանի ճամբան եկան . և
Բասանի Ովգ թագաւորը ինքն ու իր բոլոր
ժողովրդը անոնց դէմ Եդրայիի մէջ պա-
34 տերազմի եկան . Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին ,
Անկէ մի վախնար . քանզի քու ձեռքդ մատ-
նեցի զանիկա ու անոր բոլոր ժողովրդը և
անոր երկիրը . և դուն կընես անոր հետ
Ամորհացւոց Սիհոն թագաւորին ըրածիդ պէս
35 որ բնակ անոր . Նայսպէս զարկին անիկա
և անոր որդիքը ու անոր բոլոր ժողովրդը ,
անոնկ որ մնկին ալ չմնաց . և անոր երկիրն
տիրացին .

ԳԼ · ԻԲ

1 Եւ Իսրայէլի որդիքը չարացին , ու Մովա-
բի դաշտերուն մէջ Յորդանանու անդիի կողմը
Երիքովի դէմ Իշեան բրին .
2 Եւ Սեպփորի որդին Բաղակ տեսաւ ան
3 ամենը որ Իսրայէլ ըրաւ Ամորհացւոց . Եւ
Մովաբ խիստ վախցաւ ժողովրդէն , ինչու
որ շատ էին . ու Մովաբ Իսրայէլի որդւոցը
4 երեսէն տագնապի մէջ էր . Եւ Մովաբ Մա-
դիամու ծերերուն ըսաւ , Հիմա աս ժողովուր-
դը պիտի լզեն մեր բոլորտիքը եղած ամենը ,
ինչպէս որ արջառը դաշտին խոտը կը լզէ . Եւ
Սեպփորի որդին Բաղակ Մովաբի թագա-
5 ւորն էր անու ատենը . Եւ Բէորի որդւոյն
Բաղաամին դեսպաններ խրկեց Փեթովր ո-
ւռէ (որ անոր ժողովրդին որդւոցը երկիրը
գետին եզերքն էր ,) զանիկա կանչելու և
ըսելու , Ահա եգիպտացին ժողովրդ մը եկաւ .
ահա երկրին երեսը ծածկեց , և իմ դիմացս կը
6 նստի . Ուստի հիմա կ՚ապաչեմ եկուր , ինծի
համար անիծէ աս ժողովրդը . քանզի անի-
կա ինծմէ զօրաւոր է . գուցէ կարող ըլլամ
անիկա զարնել , ու երկրէս վռնտեմ զանիկա .
վասն զի գիտեմ որ դուն օրհնածդ օրհնեալ
է , և դուն անիծածդ անիծեալ է .
7 Եւ Մովաբի ծերերը ու Մադիամու ծե-
րերը իրենց ձեռքերուն մէջ նշոյոթեան
վարձքերով գացին . և Բաղաամին եկան ու
8 Բաղակին խօսքերը բանի անոր . Եւ անիկա
ըսաւ անոնց , Այս գիշեր հոս մնացէք . և Տէրը
ինչ որ ինծի խօսելու ըլլայ , անոր համեմատ
պատասխան մը հետ ձեզի . ու Մովաբի
9 իշխանները Բաղաամին քովը մնացին . Եւ
Աստուած Բաղաամին եկաւ ու ըսաւ , Ովքե՞ն
10 ատ քու քովդ եղած մարդիկը . Եւ Բաղաամ
ըսաւ Աստուծոյ , Մովաբի Բագաւորը Սեպ-
11 փորեան Բաղակ ղրկեց ինծի խրկեց ըսելով , Ահա
եգիպտացին եկած ժողովրդը երկրին երեսը
ծածկեց . հիմա եկուր , անիծէ զանիկա ինծի
համար , որ գուցէ կարող ըլլամ անոր յաղթել
12 ու զանիկա վռնտել . Եւ Աստուած ըսաւ Բա-
զաամին , Անոնց հետ չերթաս , ժողովրդը
13 չանիծես . վասն զի անիկա օրհնեալ է . Եւ
Բաղաամ առաւօտուն եղաւ , ու ըսաւ Բաղակին
իշխաններուն , Դուք ձեր երկիրը գացէք .
ինչու որ Տէրը իս չթողուր ձեզի հետ երթա-
14 լու . Եւ Մովաբի իշխանները եկան , ու Բա-
զակին եկան և ըսին , Բաղաամ մեզի հետ գալ
չուզեց .
15 Եւ Բաղակ դարձեալ անոնցմէ աւելի շատ

---

1 Ելեալ . Ա . Ե . Ի . Ղ . Ա . Ե . Ի . Ղ . Ա . Ե . Ի . Ղ

16 և առնէր պատուական իշխաններ Խրկից· եւ անոնք Բաղաամին ելան ու ըսին անոր, Այսպիսի որդին Բաղակ ասանկ կ'ըսէ, Կ'ազատիմ՝
17 ինծի գալէն մի հրաժարիր· քանզի քեզի չատ պատիւ պիտի բնեմ, և ինծի ինչ որ ըսես՝ պիտի բնեմ. Ուստի կ'ազատիմ՝ եկուր, անիծ
18 ձէ ասա Յոզովսըդը ինծի Հասնար· Եւ Բաղաամ պատասխան տուաւ ու ըսաւ Բաղակին Ծառաներուն, Թէ որ Բաղակ իր տունէմը լեցուն արծաթ ու ոսկի տայ ինծի, Իմ Տէր Աստուծոյս խօսքէն չեմ կրնար անցնիլ՝ պըզ-
19 տիկ կամ մեծ բան մի ընելու· Եւ հիմա կ'ազատիմ՝ ասս դիշեր դուք ալ հոս կեցէք, որ դիտեմ Թէ Տէրը ուրիշ ինչ պիտի բսէ ինծի·
20 Եւ Աստուած դիշերը Բաղաամին եկաւ ու ըսաւ անոր, Թէ որ մարդիկը քեզ կանչելու գան, ելլէ, անոնց հետ գնա· Բայց ինչ որ քեզի խօսիմ, միայն ան ընես·
21 Եւ Բաղաամ առտուանց ելաւ, ու իր իշուն հասնելը դրաւ, և Մոաբի իշխաններուն
22 հետ գնաց· Ու երբոր ան հասնար Աստուծոյ բարկութիւնը բորբոքեցաւ, Ու Տէրոջը հրեշտակը ճամբուն վրայ կայնեցաւ իրեն անոր Թշնամի մը· և անիկա իր իշուն վրայ հեծած էր, ու անոր երկու ծառաները իր հետ
23 ուրն էին· Եւ Իշը տեսաւ Տէրոջը հրեշտակը, որ ճամբուն վրայ կայնած էր, ու իր ձեռքը մերկ սուր մը ունէր, ու իշը ճամբայէն դարձաւ և արտը մտաւ· ու Բաղաամ իշը ծեծեց, որ ճամբան դարձնէ զանի-
24 կա· Եւ Տէրոջը հրեշտակը այդ ինկերուն նեղ ճամբուն մէջ կայնեցաւ, --- մէկ կողմէն
25 պատ՝ ու մէւս կողմէն պատ կար· Եւ երբոր իշը Տէրոջը հրեշտակը տեսաւ, պատին քովը խմուեցաւ, և Բաղաամին ոտքը պատին քովը մնչեց· ան ալ նորէն ծեծեց զա-
26 նիկա· Եւ Տէրոջը հրեշտակը առաջ գնաց, ու նեղ տեղ մը կայնեցաւ, ուր աջ կամ ձախ
27 կողմը խոտորելու ճամբայ չկար· Եւ երբոր իշը Տէրոջը հրեշտակը տեսաւ, Բաղաամին տակը նստաւ· ու Բաղաամին բարկութիւնը
28 բորբոքեցաւ, և գաւազանով ծեծեց իշը· Եւ Տէրը իշուն բերանը բացաւ, ու անիկա Բաղաամին ըսաւ, Ի՞նչ ըրի քեզի որ այսպէս
29 երեք անգամ իս ծեծեցիր· Եւ Բաղաամ ըսաւ իշուն, Ես ծաղր բնեիւդ համար· Երա-
30 նի Թէ ձեռքս սուր մը ըլլար, որ հիմա քեզ մեռցնէի· Ու իշը ըսաւ Բաղաամին, Ես ան քու իշդ չեմ, որուն վրայ կը հեծնեիր մինչև այսօր· քեզի տանկ բնել իմ սովորութիւնս էր· ու անի-
31 կա ըսաւ, Չէ· Աստուծոյ Տէրը բացաւ Բաղաամին աչքերը· ու երբ տեսաւ որ Տէրոջը հրեշտակը ճամբուն վրայ կայնած էր, և իր ձեռքը մերկ սուր մը ունէր, Իր երեսին
32 վրայ խոնարհ ու երկրպագութիւն ըրաւ· Եւ Տէրոջը հրեշտակը ըսաւ անոր, Ինչո՞ւ տանկ երեք անգամ քու էշդ ծեծեցիր· ահա ես ելայ Թշնամութիւն ընելու երես վասն դի
33 ճամբադ ուղիղ չէ իմ առջեւս· Եւ էշը իս տեսաւ, ու ան երեք անգամ է որ իմ առջեւէս մկկդի դարձեցաւ· Թէ որ անիկա իմ առջեւէս մկկդի չդարձեր, հիմա ես քեզ անշուշտ մեռցուցեր՝ ու զանիկա ողջ Թողուցեր
34 էի· Եւ Բաղաամ ըսաւ Տէրոջը հրեշտակին, Մեղք գործեցի՝ չգիտնալով որ ճամբուն վրայ ինծի դէմ կայներ էիր· ուստի Թէ որ քեզի անհաճոյ կ'երեւնայ էրթամ, ետ գա-
35 նամ՝ Եւ Տէրոջը հրեշտակը ըսաւ Բաղաամին, Գնա ան մարդոցը հետ, Բայց ան խօսքը որ քեզի պիտի ըսուցնեմ, ան միայն խօսիս· և Բաղաամ գնաց Բաղակին իշխաններուն հետ·
36 Եւ Բաղակ երբոր լսեց որ Բաղաամ կուգայ, զանիկա դիմաւորելու ելաւ Իր ասհմանը եղած Առնան քաղաքին Մոաբացւոց
37 մէկ քաղաքը՝ որ ասհմանին ծայրն է· Եւ Բաղակ ըսաւ Բաղաամին, Քեզ կանչելու յատկապէս չէրկեցի՞· Ինչո՞ւ չեկար ինծի· արդեօք Հարկդ պատիւ ընելու կարողութիւն
38 չունի՞մ· Եւ Բաղաամ ըսաւ Բաղակին, Ահա ես քեզի եկայ· բայց ես բնաւ զօրութիւն ունի՞մ բան մը խօսելու· Աստուած իմ բերա-
39 նս ինչ խօսք որ դնէ, ան պիտի խօսիմ· Եւ Բաղաամ Բաղակին հետ գնաց, ու կարիաթ
40 Հուսովթ եկան· Եւ Բաղակ արջառներ ու ոչխարներ մորթեց, ու Բաղաամին և անոր հետ եղող իշխաններուն խրկեց·
41 Ու երբոր առտու եղաւ, Բաղակ առաւ Բաղաամը, Ու Բահաղին բարձր տեղատանքը Հանեց զանիկա· ու անկէ ժողովուրդին ծայրը տեսաւ·

ԳԼ· ԻԳ

1 · 13 · 28 Բաղակին կոչէ· 2 · 18 Բաղաամին խօսքերը·

1 Եւ Բաղաամ ըսաւ Բաղակին, Շինէ ինծի եօթը սեղան հոս, ու հոս ինծի եօթը զուա-
2 րակ և եօթը խոյ պատրաստէ· Եւ Բաղակ Բաղաամին ըսածին պէս ըրաւ· և Բաղակ ու Բաղաամ Ոամէն մէկ սեղանին վրայ մէյ-
3 մէկ զուարակ ու մէյմէկ խոյ մատուցին· Եւ Բաղաամ ըսաւ Բաղակին, Կեցիր քու ողջ-

ա Հմր · ե ·
բ Գլ · իդ · 33 ·
գ Թուոց · իբ · 14 · բ Ժդ · ժբ · 13 ·
դ Հմր · ե ·
ե Հմր · ց ·
զ Հմր · 33 · Գլ · իդ · 18 · Թուոց · ժ · 20 · Ես · ժ · 21 · Ղուկ · ժ · 1 · Գործ · իբ · 9 · բ Պետ · բ · 16 · Ցուց · 11 ·
է բ Պետ · բ · 16 ·
ը Ընտ · ժբ · 10 ·
թ բ Պետ · բ · 16 ·
ժ Կո՛ղ ըսէք ըլլայիս· Ես · ժ · 19 · Ղուկ · իդ · 16 · 31 ·
ի Եզ· ԼՂ · 8 ·

ա բ Պետ · բ · 14 · 15 ·
գ Թագ · ժե · 24 · 30 · իգ · 21 · բ Թագ · ժբ · 13 · Ցաղ · ԼՂ · 31 · 32 ·
ե Հմր · 20 ·
զ Հմր · 20 ·
է Գլ· իա · 13 ·
ը Հմր · 17 · Գլ· իգ · 11 ·
թ Գլ· իգ · 22 · իե · 13 · Թագ · իբ · 14 · բ Մն · ժբ · 15 ·
ժ Հմր · 29 ·
ի Հմր · 14 · 32 ·
ա բՕր · ժբ · 2 ·
—
բ Հմր · 29 ·
գ Հմր · 14 · 32 ·
դ Հմր · 15 ·

հէգիդ քոմբ կայնէ, ու ես երթամ, գուցէ Տէրը ինծ դիմացս ելլէ. և ինչ որ ինծի ցուցնէ՝ քեզի պիտի բանամ. ու °բարձր տեղ մի
4 ելաւ. Ի՛ւ Աստուած Բազաամին հանդիպեցաւ. ու Բաղաամ բաւ անոր, Եօթը սեզան պատրաստեցի, ու ամէն մէկ սեզանին վրայ մէյմէկ զուարակ ու մէյմէկ խոյ մատուցի։
5 Եւ Տէրը Բազաամին բերանը խօսք դրաւ ու բաւ, Դարձիր Բազակին և ասանկ խօսէ։
6 Եւ դարձաւ անոր. և ահա անիկա իր ողջակիզին քովը կայնած էր, ինքը ու Մոաբի բոլոր
7 իշխանները. Եւ Ի՛ր առակը սկսաց ու բաւ,

Մոաբի թագաւորը Բազակ զիս Արամէն
Ասկեղեան լեռներէն բերաւ, ըսելէ,
Եկուր, Յակոբը անիծէ ինծի,
Եկուր, Իսրայէլը նզովէ։
8 Աստուծոյ չանիծածը ի՞նչպէս անիծեմ,
կամ Տէրոջը հնզոածը ի՞նչպէս նզովեմ.
9 վասն զի ապառաժներուն գլխէն կը տեսնեմ անիկա,
Եւ բլուրներէն կը նայիմ անոր.
Ահա ժողովուրդը զատ պիտի բնակի,
Ու հեդեոնաց հետ պիտի չանցնի։
10 Յակոբին փոշին ո՛վ կրնայ համրել,
Եւ Իսրայէլին քառորդը ո՛վ կրնայ հաշուել.
Թող իմ անձս հարդարներուն մահովը մեռնի,
Ու իմ վախճանս անոնց հետքին պէս ըլլայ։
11 Եւ Բազակ բաւ Բաղաամին, Ա՛ր ի՞նչ ըրիր ինծի. Հոս քեզ բերի իմ թշնամիներս անիծելու, և ահա դուն բոլորովին օրհնե-
12 ցիր։ Եւ անիկա պատասխան տուաւ ու բաւ, Ինչ որ Տէրը իմ բերանս դնէ, ան խօսելու հոգ տանելու չե՞մ։
13 Եւ Բազակ Նորէն բաւ անոր, Կ'ազատիմ ինծի հետ ուրիշ տեղ մը եկուր, որ անոնք տեսնես անկէ. անոնց միայն մէկ ծայրը տեսնես, և անոնց ամէնը պիտի չտեսնես. ու
14 անկէ անիծէ անոնք ինծի համար։ Եւ տարաւ զանիկա Սոփիմին արտը՝ Փսգագայիթ գլուխը, ու եօթը սեզան չինեց, և ամէն մէկ սեզանին վրայ մէյմէկ զուարակ ու մէյ-
15 մէկ խոյ մատուց։ Եւ բաւ Բազակին, Դուն հոս քու ողջակիզիդ քովը կայնէ, ու ես
16 հոն Տէրը դիմաւորեմ։ Եւ Տէրը Բաղաամին դիմացը ելաւ, և նորէն բերանը խօսք դրաւ ու բաւ, Բազակին դարձիր ու ասանկ
17 խօսէ։ Եւ երբոր եկաւ անոր, ահա անիկա իր ողջակիզին քովը կայնած էր. Մոաբի իշխաններն ալ անոր հետն էին. և Բազակ
18 բաւ անոր, Տէրը ի՞նչ խօսեցաւ։ Եւ անիկա իր առակը սկսաց ու բաւ,

Ելիր, ով Բազակ, ու լո՛ւր.
Ով Սեպփորի որդին, ինծի մտիկ ըրէ։
19 Աստուած մարդ չէ՝ որ սուտ խօսի,
Ոչ ալ մարդու որդի՝ որ զղջայ.
Ինքը բաւ, ու պիտի չընէ՞,
Կամ ինքը խօսեցաւ, ու տեղը պիտի չբե-
րէ՞։
20 Ահա հնազանդելու և Ինքը օրհնեց,
Ու ես չեմ կրնար ետ դարձընել։
21 Յակոբին վրայ անօրէնութիւն մը չդիտեց,
Ոչ ալ Իսրայէլին վրայ անզգամութիւն տե-
սաւ.
Անոր Տէր Աստուածը իր հետն է.
Եւ անոր մէջը թագաւորի ցնծութիւնն ձայն
կայ։
22 Զանոնք եգիպտոսէն հանողը Աստուած է.
Անոնց մեկնչելուն պէս Էյով ունի։
23 Քանդի Յակոբին դէմ կախարդութիւն չըլլար,
Ու Իսրայէլին դէմ դիւթութիւն չրանիր.
Յակոբին ու Իսրայէլին վրայով ժամանակին
Գիտի բսաւ Թէ Աստուած ինչ՛ր ըրաւ։
24 Ահա ան ժողովուրդը Կատակ առիւծի պէս
պիտի ելլէ,
Ու առիւծի պէս պիտի բարձրանայ.
Ո՛չ պիտի չպառկի մինչև որ որսը չուտէ,
Ու սպանուածներուն արիւնը չխմէ։
25 Եւ Բազակ բաւ Բաղաամին, Ոչ անէծք
26 տուր անոնց, ոչ ալ օրհնութիւն։ Ու Բաղաամ պատասխան տուաւ՝ Բազակին բաւ, Միթէ ես քեզի չխօսեցայ բսելով, Ինչ որ Տէրը խօսի, ան պիտի ընեմ։
27 Եւ Բազակ բաւ Բաղաամին, Ելիր, մէկ ուրիշ տեղ մը տանիմ քեզ. գուցէ Աստուած հաճի, որ անկէ անիծես զանոնք ինծի հա-
28 մար։ Ու Բազակ տարաւ Բաղաամը փո-գործին գագաթը, որ դէպ ի Եսիմոն կը
29 նայի։ Ու Բաղաամ բաւ Բազակին, Հոս ինծի եօթը սեզան չինէ, ու հոս ինծի եօթը
30 զուարակ ու եօթը խոյ պատրաստէ։ Եւ Բազակ Բաղաամին բսածին պէս ըրաւ, ու ամէն մէկ սեզանին վրայ մէյմէկ զուարակ ու մէյ-մէկ խոյ մատուց։

ԳԼ· ԻԴ

1 Բաղաամ տեսնելով հմայութիւնը փնտռելու· Իսրայէլն երկրին կանխաւնութիւնը վայ կը մարգարեանայ· 10 Բաղակ որդ ալէլով կը խրկէ զանիկա որ երթայ· 15 Բաղաամ մարգարէութիւն կ'ընէ Քաղքին Աստղին վրայ· ու գալիք մը ազգերու կործանմանը վրայ·

1 Եւ երբոր Բաղաամ տեսաւ թէ Տէրոջը հաճոյ է Իսրայէլը օրհնել, չգնաց ինչպէս առաջ անգամներ հմայութիւններու, հապա իր երեսը դարձուց անապատին կողմը։
2 Եւ Բաղաամ իր աչքերը վերցուց ու տեսաւ Իսրայէլը իր տոհմերուն համեմատ բանակած, և Աստուծոյ Հոգին եկաւ անոր վրայ։
3 Եւ առակը սկսաւ ու բաւ,

Բէովրի որդի Բաղաամ կ'ըսէ,
Այն մարդուն որ աչքերը բացուած է կ'ըսէ,
4 Կ'ըսէ Աստուծոյ խօսքերը լսողը,
Որ Ամենակալին տեսիլքը կը տեսնէ,
Որ գետնի վրայ ինկած՝ բայց աչքերը բացուած է։
5 Որքա՜ն գեղեցիկ են քու վրանները, Յակոբ,
Քու բնակարանները, Իսրայէլ։
6 Ձորերու պէս տարածուած,
Գետեզերքի պարտէզներու պէս,
Տէրոջ տնկած հաւերժահոտ ծառերու պէս,
Ջուրերուն քովի մայրի ծառերու պէս։
7 Ջուրերը պիտի հոսին անոր դոյներէն,
Ու անոր սերմը պիտի ըլլայ շատ ջուրերու մէջ,
Անոր թագաւորը Ագագէն աւելի պիտի բարձրանայ,
Ու անոր թագաւորութիւնը պիտի բարձրանայ։
8 Աստուած զանիկա Եգիպտոսէն հանեց,
Անոր համար է իր վայրենի եզան զօրութիւնը.
Պիտի ուտէ հեդեոնաց՝ իր թշնամիներուն,
Ու անոնց ոսկորները պիտի կոտրտէ,
Ու իր նետերով պիտի ծակծկէ։
9 Ան պառկեցաւ, ինկաւ իբրև առիւծ ու իբրև առիւծի ձագ,
Ո՞վ պիտի համարձակի զայն արթնցնել։
Օրհնողը օրհնեալ ըլլայ,
Ու անիծողը անիծեալ ըլլայ։
10 Եւ Բազակ բարկացաւ Բաղաամին դէմ, ու ձեռքերը իրարու զարնելով Բազակ ըսաւ Բաղաամին, Թշնամիներս անիծելու համար քեզ կանչեցի, ու ահա դուն երեք անգամ բոլորովին օրհնեցիր։
11 Հիմա փախիր քու տեղդ. ես ըսի թէ պատուով պիտի պատուեմ քեզ, բայց ահա Տէրը զրկեց քեզ պատուէն։
12 Եւ Բաղաամ Բազակին բաւ, Չխօսեցայ՞ քու հրեշտակներուդ որ ինծի ղրկեցիր՝ ըսելով,
13 Եթէ Բազակ ինծի իր տունը լեցուն արծաթ ու ոսկի տայ, չեմ կրնար Տէրոջ հրամանէն անդին երթալ՝ չարի կամ բարիի համար. Տէրը ինչ որ խօսի, ան պիտի խօսիմ։
14 Եւ հիմա ահա իմ ժողովուրդիս կ'երթամ. եկուր, քեզի պիտի յայտնեմ թէ ինչ պիտի ընէ այս ժողովուրդը քու ժողովուրդիդ վերջին օրերուն։
15 Եւ առակը սկսաւ ու բաւ,

Բէովրի որդի Բաղաամ կ'ըսէ,
Այն մարդուն որ աչքերը բացուած է կ'ըսէ,
16 Կ'ըսէ Աստուծոյ խօսքերը լսողը,
Որ Բարձրեալին գիտութիւնը կը ճանչնայ,
Որ Ամենակալին տեսիլքը կը տեսնէ,
Որ գետնի վրայ ինկած՝ բայց աչքերը բացուած է։
17 Կը տեսնեմ զանիկա, բայց հիմա չէ,
Կը նայիմ զանիկա, բայց մօտ չէ.
Յակոբէն աստղ մը պիտի ծագի,
Ու Իսրայէլէն գաւազան մը պիտի ելլէ,
Ու Մոաբի սահմանները պիտի ջախջախէ,
Ու Սեթայ բոլոր որդիները պիտի կործանէ։
18 Եւ Եդոմ պիտի ըլլայ անոր ժառանգութիւնը,
Ու Սէիր պիտի ըլլայ անոր թշնամիներուն ժառանգութիւնը,
Իսկ Իսրայէլ զօրութիւն պիտի ցուցնէ։
19 Եւ Յակոբէն մէկը պիտի տիրապետէ,
Ու քաղաքէն մնացորդները պիտի կորսնցնէ։
20 Եւ Ամաղէկին երբոր տեսաւ, առակը սկսաւ ու բաւ,

Ամաղէկ ազգերուն մէջ առաջինն էր,
Բայց անոր վերջը յաւիտենական կորուստ պիտի ըլլայ։
21 Եւ Կինացիին երբոր տեսաւ, առակը սկսաւ ու բաւ,

Հաստատ է քու բնակարանդ,
Ու քու բոյնդ ժայռի մէջ դրուած է։
22 Բայց Կինը պիտի ոչնչանայ,
Մինչև որ Ասուր քեզ գերի տանի։
23 Եւ առակը սկսաւ ու բաւ,

Վա՜յ, ո՞վ պիտի ապրի երբ Աստուած զայս ընէ։
24 Կիտացիներու նաւերէն պիտի գան,
Ու Ասուրը պիտի նեղեն, Եբերը պիտի նեղեն,
Բայց անոնք ալ յաւիտենական կորուստ պիտի ըլլան։
25 Եւ Բաղաամ ելաւ ու գնաց իր տեղը դարձաւ, Բազակ ալ իր ճամբան գնաց։

1 Եւ Իսրայէլ Սատիմի մէջ բնակած ատենը ժողովուրդը Մոաբի դուստրերուն հետ պոռնկութիւն ընել սկսաւ։
2 Անոնք իրենց աստուածներուն զոհերուն կանչեցին ժողովուրդը, և ժողովուրդը կերաւ ու երկրպագութիւն ըրաւ անոնց աստուածներուն։
3 Եւ Իսրայէլ կցուեցաւ Բէելփեորի, և Տէրոջ բարկութիւնը Իսրայէլի դէմ բորբոքեցաւ։
4 Եւ Տէրը Մովսէսի բաւ, Ժողովուրդին բոլոր գլխաւորները առ ու կախաղան հանեցէք զանոնք Տէրոջ առջև արեւուն դէմ, որպէսզի Տէրոջ բորբոքած բարկութիւնը Իսրայէլէն դառնայ։
5 Եւ Մովսէս Իսրայէլի դատաւորներուն բաւ, Ամէնքդ ձեր մարդոց մէջէն սպաննեցէք անոնք որ կցուեցան Բէելփեորի։
6 Եւ ահա Իսրայէլի որդիներէն մէկը եկաւ իր եղբայրները Մադիամացի կնիկ մը մտցուց անոնց, Մովսէսի և Իսրայէլի բոլոր ժողովուրդին աչքերուն առջև, երբ անոնք կուլային վկայութեան վրանին դրան առջև։
7 Եւ Փենեհէս Եղիազարի որդի Ահարոնի քահանային տեսաւ զայն, ժողովուրդին մէջէն ելաւ ու նիզակը առաւ իր ձեռքը,
8 Եւ Իսրայէլի մարդուն ետևէն մտաւ վրանը, և երկուքին ալ՝ Իսրայէլի մարդուն ու կնկան որովայնը ծակեց։ Եւ մահը Իսրայէլի որդիներէն վրայէն դադրեցաւ։
9 Եւ մեռելները եղան քսանչորս հազար։
10 Եւ Տէրը Մովսէսի բաւ,
11 Փենեհէս Եղիազարի որդի Ահարոնի քահանային զայրոյթս դարձուց Իսրայէլի որդիներէն, երբ անոնց մէջ իմ նախանձս նախանձեցաւ, որպէսզի իմ նախանձուս համար չկորսնցնեմ Իսրայէլի որդիները։
12 Ուստի ըսէ, Ահա խաղաղութեան ուխտս կու տամ անոր,
13 Ու անիկա ու անոր սերունդը անոր համար քահանայութեան յաւիտենական ուխտ պիտի ըլլայ, որովհետև Աստուծոյ համար նախանձեցաւ, ու Իսրայէլի որդիներուն համար քաւութիւն ըրաւ։
14 Եւ Իսրայէլի մարդուն անունը որ սպաննուեցաւ, որ Մադիամացի կնկան հետ կցուեցաւ, Զամբրի էր, Սաղումի որդի, Սեմեոնացիներու տոհմապետներէն։
15 Եւ Մադիամացի կնկան անունը որ սպաննուեցաւ, Կոզբի էր, Սուրի աղջիկ, որ Մադիամի ազգերուն տոհմապետներուն գլուխն էր։
16 Եւ Տէրը Մովսէսի բաւ,
17 Մադիամացիները նեղեցէք ու սպաննեցէք զանոնք,
18 Որովհետև անոնք ձեզ նեղեցին իրենց խորամանկութիւններով որ գործածեցին ձեզի դէմ Բէելփեորի համար, և Կոզբիի համար, Մադիամի իշխանին աղջկան համար, իրենց քոյրին, որ սպաննուեցաւ Բէելփեորի պատճառաւ ալ ժամանակին։

1 Եւ եղաւ Տէրոջ հարուածէն ետքը ժողովուրդին մէջ համաճարակ մը, Եւ Տէրը Մովսէսի բաւ և Եղիազար Ահարոնի քահանայի որդիին, բաւ,
2 Համրեցէք Իսրայէլի որդիներուն ամբողջ ժողովուրդին գլուխը, քսան տարեկանէ և վերէ, իրենց հայրերուն տունին համեմատ, Իսրայէլի մէջ զինուորութեան ելլող ամէն մարդը։
3 Եւ Մովսէս և քահանայ Եղիազար անոնց հետ խօսեցան Մովաբի դաշտերուն մէջ, Յորդանանի քովը, Երիքովի դէմ, բսելով,
4 Քսան տարեկանէ և վերէ համրեցէք ժողովուրդը, ինչպէս Տէրը Մովսէսի և Իսրայէլի որդիներուն պատուիրեց, որոնք Եգիպտոսի երկրէն ելան։
5 Իսրայէլ Ռուբինի անդրանիկն էր. Ռուբինի որդիներէն՝ Ենովքայ տոհմը Ենովքայէ, Փաղուայ տոհմը Փաղուայէ,
6 Եսրոնի տոհմը Եսրոնէ, Քարմիի տոհմը Քարմիէ։
7 Ասոնք են Ռուբինի տոհմերը, և անոնց համրուածները եղան քառասուներեք հազար եօթը հարիւր երեսուն։
8 Եւ Փաղուայ որդիներէն՝ Եղիաբ։
9 Եւ Եղիաբի որդիները՝ Նամուէլ, Դաթան և Աբիրոն. Դաթան և Աբիրոն ժողովուրդին մէջէն կանչուած էին, որոնք Մովսէսի և Ահարոնի դէմ կցուեցան Կորհայի ժողովին հետ, երբ Տէրոջ դէմ կցուեցան,
10 Եւ երկիրը բացուեցաւ ու կլանեց զանոնք Կորհայի հետ, երբ այդ ժողովը մեռաւ, և հուրը երկու հարիւր հիսուն մարդ կլանեց, և նշան եղան։
11 Բայց Կորհայի որդիները չմեռան։
12 Սիմէոնի որդիներուն տոհմերուն համեմատ՝ Նամուէլէ Նամուէլի տոհմը, Յամինէ Յամինի տոհմը, Յաքինէ Յաքինի տոհմը,
13 Զարհէ Զարհի տոհմը, Սաուղէ Սաուղի տոհմը։
14 Ասոնք են Սիմէոնի տոհմերը, քսաներկու հազար երկու հարիւր։
15 Գադի որդիները՝ իրենց տոհմերուն համեմատ՝ Սեփոնէ Սեփոնի տոհմը, Հագգէ Հագգի տոհմը, Սունէ Սունի տոհմը,
16 Ոզնիէ Ոզնիի տոհմը, Հերէ Հերի տոհմը,
17 Արովդէ Արովդի տոհմը, Արէլէ Արէլի տոհմը։
18 Ասոնք են Գադի տոհմերը, որոնք համրուեցան, քառասուն հազար հինգ հարիւր։
19 Յուդայի որդիները՝ Ես և Ովնան, և Ես և Ովնան մեռան Քանանի երկրին մէջ։
20 Եւ Յուդայի որդիները իրենց տոհմերուն համեմատ եղան՝ Սեղովնէ Սեղովնի տոհմը, Փարեսէ Փարեսի տոհմը, Զարհէ Զարհի տոհմը։
21 Եւ Փարեսի որդիները եղան՝ Եսրոնէ Եսրոնի տոհմը, Համուղէ Համուղի տոհմը։
22 Ասոնք են Յուդայի տոհմերը, որոնք համրուեցան, եօթանասունվեց հազար հինգ հարիւր։
23 Իսսաքարի որդիները իրենց տոհմերուն համեմատ՝ Թովղայէ Թովղայի տոհմը, Փուայէ Փուայի տոհմը,
24 Յասուբէ Յասուբի տոհմը, Սիմրոնէ Սիմրոնի տոհմը։
25 Ասոնք են Իսսաքարի տոհմերը, որոնք համրուեցան, վաթսունչորս հազար երեք հարիւր։
26 Զաբուղոնի որդիները իրենց տոհմերուն համեմատ՝ Սարէդէ Սարէդի տոհմը, Եղոնէ Եղոնի տոհմը, Յաղղիէլէ Յաղղիէլի տոհմը։
27 Ասոնք են Զաբուղոնի տոհմերը, որոնք համրուեցան, վաթսունչորս հազար հինգ հարիւր։
28 Յովսէփի որդիները իրենց տոհմերուն համեմատ՝ Մանասէ և Եփրեմ։
29 Մանասէի որդիները՝ Մաքիրէ Մաքիրի տոհմը, և Մաքիր ծնաւ Գաղաադը, Գաղաադէ Գաղաադի տոհմը։
30 Ասոնք են Գաղաադի որդիները՝ Եզերէ Եզերի տոհմը, Եղեկէ Եղեկի տոհմը,
31 Ասրիէլէ Ասրիէլի տոհմը, Սեքեմէ Սեքեմի տոհմը,
32 Սեմիդայէ Սեմիդայի տոհմը, Եփերէ Եփերի տոհմը։
33 Եւ Սղովփադ Եփերի որդի չունեցաւ, հապա աղջիկներ, և Սղովփադի աղջիկներուն անունները եղան՝ Մաղղա, Թիրսա, Ողղա, Եգղա, Թիրսա։
34 Ասոնք են Մանասէի տոհմերը, որոնք համրուեցան, հիսուներկու հազար եօթը հարիւր։
35 Ասոնք են Եփրեմի որդիները իրենց տոհմերուն համեմատ՝ Սուղղայէ Սուղղայի տոհմը, Բաքերէ Բաքերի տոհմը, Թաղանէ Թաղանի տոհմը։
36 Եւ Սուղղայի որդիները՝ Եդեր Եդերի տոհմը։
37 Ասոնք են Եփրեմի տոհմերը, որոնք համրուեցան, երեսուներկու հազար հինգ հարիւր։ Ասոնք են Յովսէփի որդիները իրենց տոհմերուն համեմատ։
38 Բենիամինի որդիները իրենց տոհմերուն համեմատ՝ Բալէ Բալէի տոհմը, Ասբէղէ Ասբէղի տոհմը, Ահիրամէ Ահիրամի տոհմը,
39 Սափուփամէ Սափուփամի տոհմը, Ովփամէ Ովփամի տոհմը։
40 Եւ Բալէի որդիները եղան՝ Արդ և Նոեման, Արդէ Արդի տոհմը, Նոեմանէ Նոեմանի տոհմը։
41 Ասոնք են Բենիամինի որդիները իրենց տոհմերուն համեմատ, որոնք համրուեցան, քառասունհինգ հազար վեց հարիւր։
42 Դանի որդիները իրենց տոհմերուն համեմատ՝ Սուհամէ Սուհամի տոհմը։ Ասոնք են Դանի տոհմերը իրենց տոհմերուն համեմատ։
43 Սուհամի տոհմերը բոլորը համրուեցան, վաթսունչորս հազար չորս հարիւր։
44 Ասերի որդիները իրենց տոհմերուն համեմատ՝ Եմնայէ Եմնայի տոհմը, Եսուէ Եսուի տոհմը, Բերիայէ Բերիայի տոհմը։
45 Բերիայի որդիներէն՝ Հեբերէ Հեբերի տոհմը, Մաղքիէլէ Մաղքիէլի տոհմը։
46 Եւ Ասերի աղջկան անունը Սարա էր։
47 Ասոնք են Ասերի տոհմերը, որոնք համրուեցան, հիսուներեք հազար չորս հարիւր։
48 Նեփթաղիի որդիները իրենց տոհմերուն համեմատ՝ Յասիէլէ Յասիէլի տոհմը, Գունիէ Գունիի տոհմը,
49 Եսերէ Եսերի տոհմը, Սեղեմէ Սեղեմի տոհմը։
50 Ասոնք են Նեփթաղիի տոհմերը իրենց տոհմերուն համեմատ, որոնք համրուեցան, քառասունհինգ հազար չորս հարիւր։
51 Ասոնք են Իսրայէլի որդիները, որոնք համրուեցան, վեց հարիւր հազար հազար եօթը հարիւր երեսուն։
52 Եւ Տէրը Մովսէսի բաւ,
53 Ասոնց երկիրը պիտի բաժնուի ժառանգութիւն՝ անոնց համրուածներուն թիւին համեմատ։
54 Շատին շատ ժառանգութիւն տուր, և սակաւին սակաւ ժառանգութիւն տուր. ամէն մէկուն իր համրուածներուն համեմատ պիտի տրուի իր ժառանգութիւնը։
55 Բայց երկիրը վիճակով պիտի բաժնուի. իրենց հայրերուն ցեղերուն անուններուն համեմատ պիտի ժառանգեն։
56 Ամէն բան վիճակով պիտի բաժնուի շատին և սակաւին մէջ։
57 Եւ Ղեւիի որդիները իրենց տոհմերուն համեմատ՝ Գեդսոնէ Գեդսոնի տոհմը, Կահաթէ Կահաթի տոհմը, Մեռարիէ Մեռարիի տոհմը։
58 Ասոնք են Ղեւիի տոհմերը՝ Լիբնիի տոհմը, Քեբրոնի տոհմը, Մուսիի տոհմը, Կորհայի տոհմը։ Եւ Կահաթ ծնաւ Ամբրամը։
59 Եւ Ամբրամի կնոջ անունը Յովքաբեդ էր, Ղեւիի աղջիկը, որ Եգիպտոսի մէջ ծնաւ Ղեւիի համար, և Ամբրամի համար ծնաւ Ահարոն, Մովսէս և անոնց քոյրը Մարիամ։
60 Եւ Ահարոնի համար ծնան Նադաբ, Աբիհու, Եղիազար և Իթամար։
61 Եւ Նադաբ և Աբիհու մեռան, երբ անհրաժեշտ կրակ մատուցին Տէրոջ առջև։
62 Եւ անոնց համրուածները եղան քսաներեք հազար, ամէն արու մէկ ամսականէ և վերէ, որովհետև Իսրայէլի որդիներուն մէջ չհամրուեցան, որովհետև Իսրայէլի որդիներուն մէջ ժառանգութիւն չտրուեցաւ։
63 Ասոնք են Մովսէսի և քահանայ Եղիազարի համրուածները, որոնք համրեցին Իսրայէլի որդիները Մովաբի դաշտերուն մէջ, Յորդանանի քովը, Երիքովի դէմ։
64 Եւ անոնց մէջ ոչ մէկը կար Մովսէսի և քահանայ Ահարոնի համրուածներուն մէջ, որոնք համրեցին Իսրայէլի որդիները Սինայի անապատին մէջ։
65 Որովհետև Տէրը անոնց ըսած էր, Անապատին մէջ պիտի մեռնին անշուշտ. և անոնցմէ ոչ մէկը մնաց, բայց միայն Յեփոնէի որդի Քաղէբ և Նաւեայի որդի Յեսու։

1 Եւ Յովսէփի որդի Մանասէի տոհմերուն մէջէն եղան Մաքիրի տոհմը, Մաքիր Գաղաադի տոհմը, Գաղաադ Գաղաադի տոհմը, Մաքիրի աղջիկները՝ Մաղղա, Թիրսա, Ողղա, Եգղա, Թիրսա։
2 Եւ կեցան Մովսէսի առջև, քահանայ Եղիազարի առջև, իշխաններուն առջև և ամբողջ ժողովուրդին առջև, վկայութեան վրանին դրան առջև, բսելով,
3 Մեր հայրը անապատին մէջ մեռաւ, և ան Կորհայի ժողովին մէջ չէր որ կցուեցաւ Տէրոջ դէմ, հապա իր մեղքին համար մեռաւ, և որդի չունեցաւ։
4 Ինչո՞ւ համար մեր հօրը անունը իր տոհմին մէջէն պիտի ջնջուի, որովհետև որդի չունեցաւ։ Մեզի ալ տուէք մեր հօրեղբայրներուն մէջ ժառանգութիւն։
5 Եւ Մովսէս անոնց դատը Տէրոջ առջև բերաւ։
6 Եւ Տէրը Մովսէսի բաւ,
7 Յեփոնէի աղջիկները ճիշդ կը խօսին. անշուշտ անոնց հօրեղբօրը մէջ ժառանգութիւն պիտի տաս անոնց, և անոնց հօրը ժառանգութիւնը անոնց պիտի տրուի։
8 Եւ Իսրայէլի որդիներուն բաւ, Եթէ մարդ մը մեռնի և որդի չունենայ, անոր ժառանգութիւնը իր աղջկան պիտի տաք։
9 Եւ եթէ աղջիկ չունենայ, իր եղբայրներուն պիտի տաք անոր ժառանգութիւնը։
10 Եւ եթէ եղբայրներ չունենայ, իր հօրեղբայրներուն պիտի տաք անոր ժառանգութիւնը։
11 Եւ եթէ հօրեղբայրներ չունենայ, իր մերձաւոր ազգականներուն պիտի տաք անոր ժառանգութիւնը, և անիկա պիտի տիրանայ անոր։ Եւ Իսրայէլի որդիներուն համար օրէնք դատաստան պիտի ըլլայ, ինչպէս Տէրը Մովսէսի պատուիրեց։
12 Եւ Տէրը Մովսէսի բաւ, Ելիր այս Աբարիմ լերինը վրայ, և տես զերկիրը զոր տուի Իսրայէլի որդիներուն։
13 Եւ երբոր տեսնես զանիկա, դուն ալ քու ժողովուրդիդ պիտի հաւաքուիս, ինչպէս Ահարոն քու եղբայրդ հաւաքուեցաւ,
14 Որովհետև դուք անապատին Սին գետին մէջ իմ բերանիս հրամանին դէմ ապստամբեցաք ժողովուրդին աչքերուն առջև, որ ջուրերուն մէջ իմ սրբութիւնս չերեւցուցիք։ Ասոնք են Մերիբայի ջուրերը Կադէսի մէջ, Սին անապատին մէջ։
15 Եւ Մովսէս Տէրոջ բաւ,
16 Ամէն մարդոց հոգիներուն Աստուած Տէրը ժողովուրդին վրայ մարդ մը կացուցանէ,
17 Որ անոնց առջևէն ելլէ և անոնց առջևէն մտնէ, և որ զանոնք հանէ և անոնց մտցնէ, որպէսզի Տէրոջ ժողովուրդը հովիտ չմնայ, ինչպէս հովիւ չունեցող ոչխարներ։
18 Եւ Տէրը Մովսէսի բաւ, Առ քեզի Նաւեայի որդի Յեսուն, որ հոգի ունի իր մէջ, և ձեռքդ անոր վրայ դիր,
19 Եւ զանիկա կանգնեցուր քահանայ Եղիազարի և ամբողջ ժողովուրդին առջև, և պատուէր տուր անոր աչքերուն առջև,
20 Եւ քու պատուէդ անոր վրայ դիր, որպէսզի Իսրայէլի որդիներուն ամբողջ ժողովուրդը անոր հնազանդի։
21 Եւ քահանայ Եղիազարի առջև պիտի կենայ, որ անոր համար Ուրիմին դատաստանով Տէրոջ հարցնէ. անոր բերանով պիտի ելլեն և անոր բերանով պիտի մտնեն, ինքն ալ և բոլոր Իսրայէլի որդիները անոր հետ, ամբողջ ժողովուրդը։
22 Եւ Մովսէս ըրաւ ինչպէս Տէրը պատուիրեց անոր, և առաւ Նաւեայի որդի Յեսուն, և կացուցանելով զանիկա քահանայ Եղիազարի և ամբողջ ժողովուրդին առջև,
23 Ձեռքերը անոր վրայ դրաւ և պատուէր տուաւ անոր, ինչպէս Տէրը Մովսէսի ձեռքով խօսեցաւ։

1 Եւ Տէրը Մովսէսի բաւ,
2 Իսրայէլի որդիներուն պատուէր տուր և անոնց բսէ, Զիս ձեր ընծան, իմ հացիս համար ձեր նուէրը, իմ հոտաւէտ ընծաներուս համար, ձեր ժամանակին պիտի մատուցանէք ինծի։
3 Եւ անոնց բսէ, Ասիկա է այն նուէրը զոր Տէրոջ պիտի մատուցանէք, երկու տարեկան անարատ գառնուկներ՝ օրական, միշտ ողջակէզ ըլլալու համար։
4 Մէկ գառնուկը պիտի մատուցանես առաւօտուն, և միւս գառնուկը պիտի մատուցանես իրիկունը,
5 Եւ տասներորդ մասը եփի ալիւր՝ հինգերորդ մասը հինի մէկ հինով խառնուած։
6 Միշտ ողջակէզ ըլլալու համար՝ Սինայի լերինը վրայ հաստատուած։ Հոտաւէտ ընծայ՝ Տէրոջ նուէրը։
7 Եւ անոր ըմպելի նուէրը պիտի ըլլայ հինգերորդ մասը հինի մէկ հին, սրբարանին մէջ Տէրոջ պիտի թափես ըմպելի նուէրը։
8 Եւ միւս գառնուկը պիտի մատուցանես իրիկունը. առաւօտուն նուէրին պէս և անոր ըմպելի նուէրին պէս պիտի մատուցանես, հոտաւէտ ընծայ՝ Տէրոջ նուէրը։
9 Եւ Շաբաթ օրը երկու անարատ տարեկան գառնուկ, և երկու տասներորդ մաս եփի ալիւր՝ նուէրի համար, ձէթով խառնուած, և անոր ըմպելի նուէրը։
10 Ամէն Շաբաթ օր պիտի մատուցուի ողջակէզ՝ միշտ ողջակէզին և անոր ըմպելի նուէրին վրայ։
11 Եւ ամսոյ նորերուդ պիտի մատուցանէք ողջակէզ Տէրոջ՝ երկու երինջ, մէկ խոյ, եօթը անարատ տարեկան գառնուկներ,
12 Եւ երեք տասներորդ մաս եփի ալիւր՝ նուէրի համար, ձէթով խառնուած, մէկ երինջի համար, և երկու տասներորդ մաս եփի ալիւր՝ նուէրի համար, ձէթով խառնուած, խոյի համար,
13 Եւ տասներորդ մաս եփի ալիւր՝ նուէրի համար, ձէթով խառնուած, մէկ գառնուկի համար, ողջակէզ հոտաւէտ ընծայ, Տէրոջ նուէրը։
14 Եւ անոնց ըմպելի նուէրը պիտի ըլլայ կէս հին մը՝ երինջի համար, երրորդ մասը հինի մէկ հին՝ խոյի համար, և չորրորդ մասը հինի մէկ հին՝ գառնուկի համար։ Ասիկա է ամսական ողջակէզ՝ տարուան ամիսներուն համեմատ։
15 Եւ մէկ ուլ ալ մեղքի ընծայ՝ Տէրոջ պիտի մատուցուի, միշտ ողջակէզին և անոր ըմպելի նուէրին վրայ։
16 Եւ առաջին ամսուան տասնչորսերորդ օրը Տէրոջ Զատկի զոհ պիտի ըլլայ։
17 Եւ տասնհինգերորդ օրը այդ ամսուան տօն պիտի ըլլայ. եօթը օր անխմոր հաց պիտի ուտուի։
18 Առաջին օրը սուրբ ժողով պիտի ըլլայ, ոչ մի ծառայական գործ պիտի ընէք։
19 Եւ ողջակէզ նուէր պիտի մատուցանէք Տէրոջ՝ երկու երինջ, մէկ խոյ, եօթը տարեկան գառնուկներ, որոնք անարատ պիտի ըլլան ձեզի համար,
20 Եւ անոնց նուէրը՝ եփի ալիւր, ձէթով խառնուած, երեք տասներորդ մաս՝ երինջի համար, և երկու տասներորդ մաս՝ խոյի համար,
21 Տասներորդ մաս՝ եօթը գառնուկներուն համար,
22 Եւ մէկ ուլ՝ մեղքի ընծայ, ձեզի քաւութիւն ընելու համար։
23 Ասոնք պիտի մատուցանէք առաւօտուն ողջակէզին համար, որ միշտ ողջակէզ է։
24 Այսպէս պիտի մատուցանէք ամէն օր եօթը օր՝ հացին համար, հոտաւէտ ընծայ՝ Տէրոջ նուէրը։ Միշտ ողջակէզին և անոր ըմպելի նուէրին վրայ պիտի մատուցուի։
25 Եւ եօթներորդ օրը սուրբ ժողով պիտի ըլլայ ձեզի համար, ոչ մի ծառայական գործ պիտի ընէք։
26 Եւ նորաբերութեան օրը, երբ Տէրոջ նոր նուէր մատուցանէք ձեր շաբաթներուն մէջ, սուրբ ժողով պիտի ըլլայ ձեզի համար, ոչ մի ծառայական գործ պիտի ընէք։
27 Եւ ողջակէզ նուէր պիտի մատուցանէք հոտաւէտ ընծայ՝ Տէրոջ, երկու երինջ, մէկ խոյ, եօթը տարեկան գառնուկներ,
28 Եւ անոնց նուէրը՝ եփի ալիւր, ձէթով խառնուած, երեք տասներորդ մաս՝ երինջի համար, երկու տասներորդ մաս՝ խոյի համար,
29 Տասներորդ մաս՝ եօթը գառնուկներուն համար,
30 Եւ մէկ ուլ՝ ձեզի քաւութիւն ընելու համար։
31 Միշտ ողջակէզին և անոր նուէրին վրայ պիտի մատուցանէք, անարատ պիտի ըլլան ձեզի համար, և անոնց ըմպելի նուէրները։

1 Եւ եօթներորդ ամսուան առաջին օրը սուրբ ժողով պիտի ըլլայ ձեզի համար, ոչ մի ծառայական գործ պիտի ընէք. ձեզի համար շեփորի հնչման օր պիտի ըլլայ։
2 Եւ ողջակէզ նուէր պիտի մատուցանէք հոտաւէտ ընծայ՝ Տէրոջ, մէկ երինջ, մէկ խոյ, եօթը տարեկան անարատ գառնուկներ,
3 Եւ անոնց նուէրը՝ եփի ալիւր, ձէթով խառնուած, երեք տասներորդ մաս՝ երինջի համար, երկու տասներորդ մաս՝ խոյի համար,
4 Եւ տասներորդ մաս՝ մէկ գառնուկի համար, եօթը գառնուկներուն համար,
5 Եւ մէկ ուլ՝ մեղքի ընծայ, ձեզի քաւութիւն ընելու համար։
6 Ամսոյ նորերուն ողջակէզին և անոր նու

1 Եբրոր Բաղաամ տեսաւ որ Տէրը կը հաճի
իսրայէլը օրհնել, ոչ միւս անգամներուն պէս
հմայութիւններ փնտռելու չդնաց, այլ իր երեսը
2 դէպ ի անապատը դարձուց։ Ու Բաղաամ
իր աչքերը վերցնելով տեսաւ որ Իսրայէլ
իր ցեղերուն կարգովը [1]շրջիկ էր բանակած
է. ու [2]Աստուծոյ Հոգին անոր վրայ եկաւ.
3 [3]ու իր առակը սկսելով բաւ,

Բէովրի որդւոյն Բաղաամին խօսքը,
Ու աչքը [4]բաց մնարդուն խօսքը,
[5]Աստուծոյ խօսքերը լսող,
Ու Ամենակարողին տեսիլքը տեսնող,
[6]Որ հանգչիլ գտնելիքը կ՚երեւնայ
Ու աչքերը բաց եղողին խօսքը աս է.
5 Ով ցակոբ, քու վրաններդ,
Ով, ով Իսրայէլ, քու խորանները[7] ինչ գե-
ղեցիկ են.
6 Ձորերու պէս տարածուեցան.
Գետերու քով եղող պարտէզներու պէս,
[8]Տէրոջը տնկած [9]հալուէի ծառերուն
Ու [10]չուրին եզերքը եղող եղեւիններուն պէս
են։
7 Անոր դոյլերէն ջուր պիտի վազէ,
Ու անոր սերմը առատ ջուրերու մէջ պի-
տի ըլլայ.
Անոր թագաւորը [11]Ագագէն աւելի պիտի բարձ-
րանայ,
Ու [12]թագաւորութիւնը աճի.
8 [13]Զանիկա եգիպտացին հանեցը Աստուած է.
Մեծութիւնու պէս ոյժ ունի.
[14]Իրեն թշնամի եղող ազգերը պիտի ուտէ,
[15]Անոնց ոսկորները պիտի կոտրտէ, ու [16]նե-
տերը իր նետերովը պիտի զարնէ։
9 [17]Առիւծի պէս նստաւ պառկեցաւ, ու մատակ
առիւծի պէս.
Զանիկա ո՞վ պիտի արթընցնէ։
[18]Քեզ օրհնողները օրհնեալ ըլլան,
Ու քեզ անիծողները՝ անիծեալ։

10 Ան ատենը Բաղակ շատ սրդողեցաւ Բա-
ղաամին, ու [19]ձեռքերը իրարու զարկաւ. և
Բաղակ բաւ Բաղաամին, [20]Ես քեզ կանչելի
որ իմ թշնամիներուս անէծք տաս, և ահա
աս երեք անգամ է որ [21]օրհնութիւն
11 տուիր։ Ուստի դուն հիմա քու տեղդ փա-
խիր. [22]քեզի շատ պատիւ ընեմ՝ բայց
12 ահա Տէրը քեզ պատիւ զրկից, եւ Բաղաամ
բաւ Բաղակին, Ես քու իրկած դեսպաննե-

13 րուդ ալ չխօսեցայ՝ ըսելով, [23]Բաղակ թէ որ
ինձի իր առնովը լեցուն արծաթ ու ոսկի
տայ, ես Տէրոջը խօսքին չեմ կրնար անցնիլ՝
որ ինքիրմէս ազնիկ կամ գէշ բան մը ընեմ.
14 Տէրը ինչ որ ըսէ, ան պիտի խօսիմ. Եւ ահա
ես հիմա իմ [24]հայրենիքս կ՚երթամ. եկաւ,
[25]քեզի հասկցընեմ թէ աս ժողովուրդը [26]ետ-
քին օրերը ինչ պիտի ընէ քու ժողովուրդիդ։
15 [27]Անատնը իր առակը սկսելով բաւ,

Բէովրի որդւոյն Բաղաամին խօսքը,
Ու աչքը բաց մնարդուն խօսքը,
16 Աստուծոյ խօսքերը լսող,
Եւ Բարձրեալին գիտութիւնը գիտցող,
Ու Ամենակարողին տեսիլքը տեսնող,
Եւ [28]հանգչիլ գտնելիքը կ՚երեւնայ
Ու աչքը բաց եղողին խօսքը աս է.
17 [29]Զանիկա պիտի տեսնեմ, բայց հիմա չէ.
Զանիկա պիտի դիտեմ, բայց մօտերս չէ.
[30]Ցակոբէն մէկ Աստղ մը պիտի ծագի,
Ու Իսրայէլէն [31]նետաձիգ մը պիտի ելլէ,
Եւ [32]Մոաբի [33]իշխանները պիտի զարնէ,
Ու Սէթի բոլոր որդիները [34]բնաջինջ պիտի
ընէ.
18 Նաև [35]Եդոմ պիտի նուաճի,
Սէիր ալ իր թշնամիներէն պիտի նուաճի.
Բայց Իսրայէլ քաջութիւն պիտի ընէ.
19 Եւ [36]Ցակոբէն [37]Տէրը պիտի իշխէ,
Ու քաղաքին մէջ մնացորդը պիտի կորընչցնէ։

20 Եւ [38]Ամաղեկին նայեցաւ, ու իր առակը
սկսելով բաւ,
Ամաղեկ հեղգերուն գլխին է,
Բայց վերջը [39]բոլորովին պիտի կորսուի։

21 Ու Կինեցիին նայեցաւ, և իր առակը սկը-
սելով բաւ,
[40]Ձորերու քու նստած տեղդ անառիկ է,
Ու քու բոյնդ ապառաժի վրայ դրեր ես.
22 Բայց [41]Կինեցին պիտի աւերուի,
Մինչեւ որ Ասուր քեզ գերի տանի։

23 Եւ իր առակը սկսելով բաւ,
Ախտա, երբոր Աստուած աս բաներս ընէ,
ո՞վ ազէ պիտի մնայ։
24 Ու [42]Քիտացւոց եզերքներէն նաւեր [43]գան-
ցան,
Եւ Ասուրը պիտի չարչարեն, ու [44]Եբերը չար-
չարեն.
Բայց անոնք ալ բոլորովին պիտի կորսուին։

---

1 Գլ. իդ. 1. 15։
2 Գլ. բ. 2. Հս.։
3 Գլ. ժա. 25. ա Թագ. ժ. 10. ՅԹ. ի. 20. ՅԷ. ի. 11.
4 Գլ. իդ. 1. 18։
5 Կամ գոց
6 Տես ա Յագ. ԺԹ. 24։ Եզեկ. ա. 28։ Դան. բ. 18. ժ. 12։
7 ժ Կար. ժբ. 3. 5։ ի Գլ. իդ. 22։
8 Գլ. ժգ. 9. իգ. 14։ ա Յագ. ա. 10. 17։
9 Ասա. Ամ. 16։ Ասա. ի. 2. Երեմ. ԺԸ. 8։ Երեմ. ծ. 13։ Ասա. ի. 5։ Ես. ԽԳ. 3։ Դան. իԲ. 9։ Դան. իբ. 3. իե. 29։ Եզեկ. ի. 14. 17։ իբ. 13։
10 Ես. իգ. 3. 5։ ա Գլ. իբ. 3։ Ես. իդ. 14։ Ամբ. ա. 8։ Ես. ի. 7։ Ասա. բ. 3։ Յայտ. իբ. 10։ Ասա. ԺԸ. 4։ Ես. ԽԹ. 23։ Եզեկ. իբ. 14։ Սոփ. բ. 14։ Սաղ. ի. 5. 9. 18։ Դան. իԲ. 10։ Նեհ. ԺԸ. 9։ Նեհ. ԺԸ. 14։ Յայտ. ա. 2. 5։ Դան. ԺԸ. 19։ Դան. Ժ. 8. 9։ Դան. Ժ. 21. 25։

25 Եւ ելը բազաւոր եղեալ գնաց, ու ՚իր տեղը գարձաւ. բազակ ալ իր ճամբան գնաց։

ԳԼ. ԻԵ

1 Իսրայէլ Սոխիմ մէջ պատճառքին ու խռովչութիւն կ՚ելլէ, ու փեղհէհ կը մոռնայ Յաբրին ու Քազբին։ 10 Ելբաղ համար Եաուան յանդիման քարոզեցուցած Քիւր տեղը կոչուի։ 16 Մադխացիք Թշնամի համարուելը ։

1 Եւ Իսրայէլ ՚Աստիմի մէջ բնակեցաւ, ու Ժողովրդը Մովաբի ազգին հետ
2 սկսաւ պատճառքիւն ընել։ Ու Եանոյք Ժողովրդը հրաւիրեցին ՚իրենց աստուածներուն զոհերուն. ու Ժողովրդը ըսկսաւ ուտել ՚անոնց աստուածներուն երկրպագութիւն
3 բրին։ Եւ Իսրայէլ բնչիզ ոչրին յարեցաւ. ուսի ՚Նէբոյը բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ
4 բորբոքեցաւ։ Եւ Տէրը Մովաբին բաւ, ՚Ժողովրդին բոլոր իշխանները առ, ու զանոնք Տէրոջը առջեւը սրեին դէմ կախէ, որ Տէրոջը սաստիկ բարկութիւնը Իսրայէլէն
5 դառնայ։ Եւ Մովաբ ՚Իսրայէլի դաստիարակեցաւ բաւ, ՚Մեռցնելէ ամէն մի կերթնիլ
6 ձեր մարդիկը որ Բնչիզ ոչրին յարեցան։ Եւ անոնք Իսրայէլի զրկեցաւ ու իր եղբայրներուն մէկ Մադխացի կնիկ մը բերաւ՝ Մովաբին աչքին առջեւը, ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր Ժողովրդին առջեւը, ՚Ներբոյ անոնք Ժողովրդի խորանին դռանը քովը կա
7 ղային։ Եւ Ահարօն քահանայի որդւոյն Եղիազարին որդին ՚փինեհէս — բ՚ռնէ տեսնելով՝ Ժողովրդին միջէն ելաւ, ու ձեռքը գեզարդ մը
8 առաւ, Եւ Իսրայէլացի մարդուն եաեւէն տեղակը մտաւ, ու երկուքն ալ՝ այսինքն Իսրայէլացի մարդը և կնիկը փորէն խոցեց. ու ՚Ահարօնայ որդւոցմէ դադրեցաւ։
9 Ու ՚Ահարօնայ մեռածները քսանուչորս հազար հոգի էին։
10 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
11 Ահարօն քահանայի որդւոյն Եղիազարին որդին ՚փինեհէս իմ բարկութիւնս Իսրայէլի որդւոցմէ դարձուց, որովհետեւ անոնց միջէը ՚նախանձ ունեցաւ անոնց միջէը. այսպէս ես իմ նախանձոտութիւնովս Իսրայէլի որդիքը
12 բնաջինջ չըրի։ Ասոր համար բակ որ ՚Ահա ես անոր կու տամ իմ խաղաղութիւնն ուխտս.
13 Եւ անոր ու անկէ ետքը ՚անոր սերունդին յաւիտենական քահանայութիւնն ուխտ մը ըլլայ, որովհետեւ ՚նէր Աստուծոյն նախանձը

ունեցաւ, ու Իսրայէլի որդւոցը համար քա
14 ւութիւն ըրաւ։ Եւ Մադխացի կնկանը հետ գարնուող Իսրայէլացի մարդուն անունը Զամբրի էր, որ Սալուի որդին — Շմիւնեանց մէկ
15 տոհմին իշխանն էր։ Ու գարնուող Մադխացի կնկանը անունը Քազբի էր, որ Մադիանու մէջ ազգաւոհմի իշխան եղող Սուրին աղջիկն էր։
16 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
17 ՝Մադխացւոց թշնամութիւն ըրէք ու ա
18 նոնք զարկէք. քանզի անոնք իրենց ըրած ՚նենգութիւններովը ձեզի թշնամութիւն ըրին փոգովրի գործին մէջ ու իրենց քրոջը դա
ժին մէջ, այսինքն Մադխացի իշխանին աղջկանը Քազբին, որ հարուածին օրը զարնուեցաւ փոգովրին համար։

ԳԼ. ԻԶ

1 Մովաբի դաշտերուն մէջ Իսրայէլացւոց դառնքը կ՚ուռնան, 11 Երկիրը Ժառանգութեան համար բաժնելու պիտիքը։ 17 Դէպ ապրող ազգերը և անոնց հարկադիրը։ 63 Սինայի անապատին մէջ հարուածներին միայն Քալէբ ու Յեսու ազէ կը մնան։

1 Ու Տէրը Մովսէսին և Ահարօնի որդւոյն եղիազար քահանային
2 խօսեցաւ ըսելով, ՚Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովրդին գումարը առէք, անոնց հարցը առներուն համեմատ, ՚բոլոր տասներկանէն վեր եղողները՝ այսինքն Իսրայէլի մէջ բոլոր պատերազմելու °կարող եղողները՝ հաշուելու։
3 Ու առի Մովսէս ու եղիազար քահանան ՚Մովաբի գաշտերուն մէջ Երիքովի դէմ Յորդանանու մօտ անոնց հետ խօսեցան՝ ըսելով,
4 բսան տասներկանէն վեր եղողները հաշուեցէք, ինչպէս որ Տէրը ՚Մովսէսին ու Իսրայէլի երկրէն ելած Իսրայէլի որդւոցը հրամայեց։
5 ՝Ռուբէն Իսրայէլին անդրանիկը, և Ռուբենի որդիքը. Ենովքէն Ենովքեանց տոհմը, փաղուաէն՝ փաղուաեանց տոհմը, Եսրոնէն՝ Եսրոնեանց տոհմը, քարմիէն քարմիանց տոհմը։
7 Ռուբենեանց տոհմերը ասոնք են. ու անոնց համրուածները քառասուն
8 հրեք հազար եօթը հարիւր երեսուն հոգի էին։ Եւ փաղուաեան որդին եղիաբ էր։
9 Ու եղիաբին որդիքը Նամուէլ, Դաթան ու Աբիրոն էին. ասոնք Դաթանը ու Աբիրոնը ՚ժողովքին մէջ երեւելիներ էին, ու ասոնք էին որ Տէրոջը դէմ կեցող կորխին ժողովքին մէ
10 ջը՝ Մովսէսին ու Ահարօնին դէմ կեցան. ՝Ներ
11 ժ։ ։։ Ասպ. հը
։։ Եզեկ. ժ. ։։
։։ Ասպ. ։ն. ։։
։։ Ասպ. ։ն. ։։
։։ Ասպ. ։ն

երկիրը իր բնութը բանալով կլնց զանոնք ու կորին ալ, ան ժողովրդին մեռած ատեն՝ երբոր կրակը ան երկու հարիւր յիսուն մարդիկը կերաւ։ Ասոնք օրինակ եղան։

11 Բայց Կորխին որդիքը չմեռան։

12 Շմուէլի որդիքը իրենց տոհմերովը. Նամուելին՝ Նամուելեանց տոհմը, Բամինէն՝ Բամինեանց տոհմը, Յաքինէն՝ Յաքինեանց տոհմը,

13 ու Զարայէն՝ Զարայեանց տոհմը, Սաուղ

14 էն Սաուղեանց տոհմը յոյժ հին։ Շմուէլեանց տոհմերը ասոնք են, քառասունհինգ հազար երկու հարիւր հոգի։

15 Գադի որդիքը իրենց տոհմերովը. Սափոնէն՝ Սափոնեանց տոհմը, Անգիէն՝ Անգիեանց տոհմը, Սունիէն՝ Սունեանց տոհմը, Ազնիէն՝ Ազնիեանց տոհմը, Երիէն՝ Երիեանց տոհմը,

17 Արոդիէն՝ Արոդեանց տոհմը, Արելիէն

18 Արելեանց տոհմը։ Գադի որդոցը տոհմերը ասոնք են. ու անոնց համրուածները քառասուն հազար հինգ հարիւր հոգի էին։

19 Յուդայի որդիքը Էր ու Օնան էին. բայց Էր ու Օնան Քանանու երկրին մէջ մեռան։

20 Եւ Յուդայի որդիքը իրենց տոհմերովը ասոնք էին. Սելոմէն՝ Սելոմեանց տոհմը, Փարեսէն՝ Փարեսեանց տոհմը, Զարայեանց

21 տոհմը։ Փարեսի որդիքը ասոնք էին. Եսրոնէն՝ Եսրոնեանց տոհմը, Համուլէն

22 Համուլեանց տոհմը։ Յուդայի տոհմերը ասոնք են. անոնց համրուածները եօթանասունվեց հազար հինգ հարիւր հոգի էին։

23 Իսաքարի որդիքը իրենց տոհմերովը. Թովզայէն՝ Թովզայեանց տոհմը, Փուայէն՝ Փուա

24 յեանց տոհմը, Յասուբէն՝ Յասուբեանց տոհմը, Սամրոնէն Սամրոնեանց տոհմը։

25 Իսաքարի տոհմերը ասոնք են. անոնց համրուածները վեհսունհազար երեք հարիւր հոգի էին։

26 Զաբուղոնի որդիքը իրենց տոհմերովը. Սարեդէն՝ Սարեդեանց տոհմը, Եղոնէն՝ Եղոնեանց տոհմը, Յաղիէլէն Յաղիելեանց տոհմը

27 Յոյժ։ Զաբուղոնի տոհմերը ասոնք են. անոնց համրուածները վեհհազար հինգ հարիւր հոգի էին։

28 Յոսեփի որդիքը իրենց տոհմերովը Մա

29 նասէ ու Եփրեմ էին։ Մանասէի որդիքը. Մաքիրէն Մաքիրեանց տոհմը յոյժ։ ու Մաքիր Գաղաադը, — Գաղաադէն

30 Գաղաադեանց տոհմը յոյժ։ Գաղաադին որդիքը ասոնք են. Իմզերէն՝ Իմզերեանց

31 տոհմը, Քելեգէն՝ Քելեգեանց տոհմը, Ասրիելէն՝ Ասրիելեանց տոհմը, ու Սիքեմէն՝

32 Սիքեմեանց տոհմը, Ու Սեմիդայէն՝ Սեմիդայեանց տոհմը, ու Ոփերէն Ոփերեանց տոհ

33 մը յոյժ։ Ու Ոփերի որդին Պալտադ ազգիկներ չունեցաւ, միայն աղջիկներ։ Ու Պալտադի աղջիկներուն անուններն էին Մահա, Նոա, Լգդա, Մեկթա ու Թերսա

34 էին։ Մանասէի տոհմերը ասոնք են, ու անոնց համրուածները եօթը հազար երեք հարիւր հոգի էին։

35 Եփրեմի որդիքը իրենց տոհմերովը ասոնք են. Սաւտալայէն՝ Սաւտալայեանց տոհմը, Բաքրոնէն՝ Բաքրոնեանց տոհմը, Թահանէն Թա

36 հանեանց տոհմը յոյժ։ Ու Սաւտալայէն որդիքը ասոնք են. Էլքաանէն Էլքաանեանց

37 տոհմը յոյժ։ Եփրեմի որդոցը տոհմերը ասոնք են. անոնց համրուածները երեսուն ութերկու հազար հինգ հարիւր հոգի էին։ Յոսեփի որդիքը իրենց տոհմերովը ասոնք են։

38 Բենիամինի որդիքը իրենց տոհմերովը. Բագայէն՝ Բագայեանց տոհմը, Ասբիլէն՝ Ասբիլեանց տոհմը, Ախիրամէն՝ Ախիրամեանց

39 տոհմը, Սուփամէն՝ Սուփամեանց տոհմը, Ո

40 փիմէն Ոփիմեանց տոհմը յոյժ։ Ու Բազայէն որդիքը Արեդ ու Նեեման էին. Արեդէն՝ Արեդեանց տոհմը, Նեեմանէն Նեեմանեանց

41 տոհմը յոյժ։ Բենիամինի որդիքը իրենց տոհմերովը ասոնք են. ու անոնց համրուածները քառասունհինգ հազար վեց հարիւր հոգի էին։

42 Դանի որդիքը իրենց տոհմերովը ասոնք են. Սուհամէն Սուհամեանց տոհմը յոյժ։ Դանի տոհմերը իրենց տոհմերովը ասոնք

43 են։ Սուհամեանց բոլոր տոհմերուն համրուածները վեհսունհազար չորս հարիւր հոգի էին։

44 Ասերի որդիքը իրենց տոհմերովը. Յիմնայէն՝ Յիմնայեանց տոհմը, Յեսուիէն՝ Յեսուիեանց տոհմը, Բարիայէն՝ Բարիայեանց

45 տոհմը։ Բարիայի որդոցմէ Փաբեքէն՝ Փաբեքեանց տոհմը, Մելքիէլէն Մելքիելեանց

46 տոհմը յոյժ։ Ու Ասերին աղջկանը անուն

47 նը Սարա էր։ Ասերի որդոցը տոհմերը ասոնք են. անոնց համրուածները յիսունհինգ հազար չորս հարիւր հոգի էին։

48 Նեփթալիի որդիքը իրենց տոհմերովը. Յասիելէն՝ Յասիելեանց տոհմը, Գունիէն՝ Գու

49 նեանց տոհմը, Յասերէն՝ Յասերեանց տոհմը, Սիլլեմէն Սիլլեմեանց տոհմը յոյժ։

50 Նեփթալիի տոհմերը իրենց տոհմերովը ա

ե Գէ. ԺԶ. 28։ Ցեսոսէ. Յ. 9։ բ Գէ. ՄԶ. 2։ զ Նե. Ա. 33։ Ա Մն. ԺԳ. 1։ Ա Մն. ՃԻԵ. 1։ Ա Մն. ՃԻԵ. 1։ Ա Մն. ՃԻԵ

անք են. ու անոնց համրաւածները քառասունհինգ հազար չորս հարիւր հոգի էին։
51 Աս է Իսրայէլի որդւոցը գումարը, վեց հարիւր ու մէկ հազար եօթը հարիւր երեսուն։
52 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
53 Այն երկիրը ժառանգութեան համար անոնց բաժնուի՝ անուններուն թուոյն համեմատ։
54 Շատաւոր եղողին՝ ժառանգութիւնը չատ տաս, ու քիչաւոր եղողին՝ ժառանգութիւնը քիչ տաս. ամէն մէկուն իր համրանքին համեմատ անոր ժառանգութիւնը պիտի տան։
55 Բայց երկիրը վիճակով բաժնուի, ու իրենց հայրենի ցեղերուն անուններուն համեմատ ժառանգեն։
56 Շատաւորի ու քիչաւորի մէջ ժառանգութիւնը վիճակով բաժնուի։
57 Ղեւացւոց համրաւածները իրենց տոհմերովը սա՛ են. Գերսոնէն՝ Գերսոնեանց տոհմը, Կահաթէն՝ Կահաթեանց տոհմը, Մերարիէն Մերարեանց տոհմը։
58 Ղեւտացւոց տոհմերը սա՛ են. Լիբնեանց տոհմը, Քեբրոնեանց տոհմը, Մոսղեանց տոհմը, Մուսեանց տոհմը, Կորխեանց տոհմը. Կահաթ ծնաւ Ամրամը։
59 Եւ կահաթի կնկանը անունը Յովքաբեդ էր, Ղեւիին աղջիկը, որուն Եգիպտոսի մէջ ծնաւ Ղեւին. ու անիկա Ամրամին ծնաւ Ահարոնը
60 ու Մովսէսը և անոնց քոյրը Մարիամը։ Ու Ահարոնին՝ Նադաբ և Աբիուդ, եղիազար ու
61 Իթամար ծնան։ Բայց Նադաբ ու Աբիուդ Տէրոջը առջեւը օտար կրակ մատուցած ատեննին
62 նոքա մեռան։ Արդ, ամենայն համրաւածները՝ այսինքն մէկ ամսականէն վեր եղող բոլոր արուները քառասներկու հազար հոգի էին։ Քանի մի անոնք Իսրայէլի որդւոցը հետ չհամրուեցան, Իսրայէլի որդւոցը մէջ անոնց ժառանգութիւն չտրուելուն համար։
63 Մովսէսի դաշտերուն մէջ երիքովի դիմաց Յորդանանեան մօտ՝ Իսրայէլի որդիքը հաշիւի անցնող Մովսէսին ու եղիազար քահանային
64 համրածները ատենը սա՛ են. Եւ ատոնց մէջը բնաւ մէկ մարդ մը չկար Իսրայէլի որդւոցը համրուածներէն՝ զորս որ Մովսէս ու Ահարոն քահանան Սինայի անապատին մէջ համրեցին։
65 Վասն զի Տէրը անոնց համար ըսեր էր որ Անշուշտ անապատին մէջ պիտի մեռնին. ուստի անոնցմէ մարդ մը չմնաց, բայց Յեփոնեան Քաղէբէն ու Նաւեան Յեսուէն։

ԳԼ. ԻԷ

1 Աղջիկներուն ժառանգութեան իրաւունքի համար

Ջեռ. գլ. ա. 48.
Ելս. ժա. 23. ժդ. 1.
Գլ. լդ. 24.
Գլ. լդ. 33. լդ. 33. Ելս. ժա. 23. ժդ. 2.
Ծն. խգ. 11. Եզ.

2 Ել. 16. 17. 18. 19. ա Մն. գ. 1. 10.
Եզ. ը. 1. 2. գ. 20.
Գլ. գ. 2.
Գն. ժ. 1. 2. Գլ. գ. 4. ա Մն. ժգ. 20.
Ելս. ժա. 23.
Ելս. ժա. 23. Ելս. ժա. 23. ժդ. 2.
Ելս. ժա. 23. ժդ. 2.
Գլ. ժգ. 39.
Գլ. ա. 49.

3 Գլ. ժգ. 29. 33. 34. ը Օր. ժ. 6. Ելս. ժդ. 16. 33. ժդ. 5.
Ելս. ե. 3.
4 Գլ. ա. ը Օր. ը. 14. 15.
Գն. ժգ. 29.
Գլ. ժդ. 39.
Գլ. ա. 49.

5 Ել. ժդ. 33. խգ. 61. 62.
Գլ. ժդ. 1. 2.
Ելս. ժա. 23. Ելս. ժա. 23. Ելս. ժա. 23. ժդ. 2.
Ել. ժգ. 15. 19.
Գլ. լդ. 2.
Գլ. լե. 29.
Գլ. լդ. 47. ը Օր. ա. 1.
Ելս. ժդ. 4.
Ել. ժգ. 35. խգ. 61. 62.
Գլ. ժդ. 1. 2.
Ելս. ժա. 23. Ելս. ժա. 23. ժդ. 2.
Ել. ժգ. 15. 19.
Գլ. լդ. 2.
Գլ. լե. 29.
Գլ. լդ. 47. ը Օր. ա. 1.
Ելս. ժդ. 4.
Ել. ժգ. 35. խգ. 61. 62.
Գլ. ժդ. 1. 2.
Ելս. ժա. 23. Ելս. ժա. 23. ժդ. 2.
Ել. ժգ. 15. 19.
Գլ. լդ. 2.
Գլ. լե. 29.
Գլ. լդ. 47. ը Օր. ա. 1.
Ելս. ժդ. 4.

6 Ել. ժգ. 35. խգ. 61. 62.
Գլ. ժդ. 1. 2.
Ելս. ժա. 23. Ելս. ժա. 23. ժդ. 2.
Ել. ժգ. 15. 19.
Գլ. լդ. 2.
Գլ. լե. 29.
Գլ. լդ. 47. ը Օր. ա. 1.
Ելս. ժդ. 4.

7 Ել. ժգ. 35. խգ. 61. 62.
Գլ. ժդ. 1. 2.
Ելս. ժա. 23. Ելս. ժա. 23. ժդ. 2.
Ել. ժգ. 15. 19.
Գլ. լդ. 2.
Գլ. լե. 29.
Գլ. լդ. 47. ը Օր. ա. 1.
Ելս. ժդ. 4.

8 Ել. ժգ. 35. խգ. 61. 62.
Գլ. ժդ. 1. 2.
Ելս. ժա. 23. Ելս. ժա. 23. ժդ. 2.
Ել. ժգ. 15. 19.
Գլ. լդ. 2.
Գլ. լե. 29.
Գլ. լդ. 47. ը Օր. ա. 1.
Ելս. ժդ. 4.

9 Ել. ժգ. 35. խգ. 61. 62.
Գլ. ժդ. 1. 2.
Ելս. ժա. 23. Ելս. ժա. 23. ժդ. 2.
Ել. ժգ. 15. 19.
Գլ. լդ. 2.
Գլ. լե. 29.
Գլ. լդ. 47. ը Օր. ա. 1.
Ելս. ժդ. 4.

10 Ել. ժգ. 35. խգ. 61. 62.
Գլ. ժդ. 1. 2.
Ելս. ժա. 23. Ելս. ժա. 23. ժդ. 2.
Ել. ժգ. 15. 19.
Գլ. լդ. 2.
Գլ. լե. 29.
Գլ. լդ. 47. ը Օր. ա. 1.
Ելս. ժդ. 4.

11 Ել. ժգ. 35. խգ. 61. 62.
Գլ. ժդ. 1. 2.
Ելս. ժա. 23. Ելս. ժա. 23. ժդ. 2.
Ել. ժգ. 15. 19.
Գլ. լդ. 2.
Գլ. լե. 29.
Գլ. լդ. 47. ը Օր. ա. 1.
Ելս. ժդ. 4.

12 Ել. ժգ. 35. խգ. 61. 62.
Գլ. ժդ. 1. 2.
Ելս. ժա. 23. Ելս. ժա. 23. ժդ. 2.
Ել. ժգ. 15. 19.
Գլ. լդ. 2.
Գլ. լե. 29.
Գլ. լդ. 47. ը Օր. ա. 1.
Ելս. ժդ. 4.

13 Ել. ժգ. 35. խգ. 61. 62.
Գլ. ժդ. 1. 2.
Ելս. ժա. 23. Ելս. ժա. 23. ժդ. 2.
Ել. ժգ. 15. 19.
Գլ. լդ. 2.
Գլ. լե. 29.
Գլ. լդ. 47. ը Օր. ա. 1.
Ելս. ժդ. 4.

14 Ել. ժգ. 35. խգ. 61. 62.
Գլ. ժդ. 1. 2.
Ելս. ժա. 23. Ելս. ժա. 23. ժդ. 2.
Ել. ժգ. 15. 19.
Գլ. լդ. 2.
Գլ. լե. 29.
Գլ. լդ. 47. ը Օր. ա. 1.
Ելս. ժդ. 4.

կը բռնչէին։ 6 Ժառանգութեան օրէնքը։ 11 Մովսէս խրատ կու տայ նայելով թէ իրեն պիտի մեռնի։ 12 Ցերիքո որ իրեն կը տրուի մէջ ընելու։ 13 Ցեսու կ'ընտրուի Մովսէսին յաջորդելու։

1 Ա՛ռ Բոսեկիի որդւոյն Մանասէին տոհմէրէն՝ Մանասէի որդւոյն Մաքիրի որդւոյն Գաղաադ որդւոյն Ովիրի որդւոյն Սալպատային աղջիկները մօտեցան. ու աղջիկներուն անունները սոնք են. Մաալա, Նոա, Խգդա,
2 Մեղքա ու Թերսա. Սոնք Մովսէսին և եղիազար քահանային ու իշխաններուն և բոլոր ժողովրդին առջեւը կայնեցան ժողովքի խորանին դուռը, ու ըսին,
3 Մեր հայրը անապատին մէջ մեռաւ. ու անիկա Տէրոջը դէմ ժողովուածներուն ժողովքին մէջ՝ Կորխի ժողովքին մէջը չէր, բայց անիկա իր մեղքովը մեռաւ, ու ազգքներ չունէր. ինչո՞ւ համար մեր հօրը անունը իր տոհմին մէջէն վերնայ ազգ չունենալուն համար. մեզի կալուածք
5 տուէք մեր հօրը եղբարցը մէջ. Ու Մովսէս
6 անոնց դատը Տէրոջը առջեւը դրաւ. Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
7 Սալպատային աղջիկները շիտակ խօսցան. անոնց անունը ժառանգութեան կալուածք տաս իրենց հօրը եղբարցը մէջ, ու անոնց հօրը ժառանգութիւնը իրենց վրայ դարձընես.
8 Եւ Իսրայէլի որդւոցը խօսես ու ըսես, Թէ որ մարդ մը մեռնի, ու ազգ չունենայ, անոր ժառանգութիւնը իր աղջիկներուն վրայ դարձը.
9 Նէ. Եւ թէ որ անիկա աղջիկ ալ չունենայ, անոնց անոր ժառանգութիւնը իր եղբայրը.
10 Ներքուն տաք. Եւ թէ որ եղբայրներ ալ չունենայ, անոնց անոր ժառանգութիւնը իր
11 հօրեղբայրներուն տաք. Ու թէ որ հօրեղբայրներ ալ չունենայ, անոր ժառանգութիւնը իր տոհմին մէջ իր ամենէն մօտ ազգականին տաք, ու անիկա անոր ժառանգը. և սահման Իսրայէլի որդւոցը համար կանոն ըլլայ, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեց.
12 Եաբը Տէրը Մովսէսին ըսաւ, Ելա Աբարիմի լեռը երթ, ու անոնց երկիրը, որն որ
13 Իսրայէլի որդւոցը պիտի տամ. Եւ անոնցմէդ հաքը, դուն ալ քու ժողովրդիդ պիտի խառնուիս, ինչպէս որ քու եղբայրդ
14 Ահարոն խառնուեցաւ. Որովհետև դուք իմ հրամանիս դէմ ապստամբութիւն ըրիք Սինի անապատին մէջ ժողովքին հակառակութիւնը ըրած ատենը, ու անոնց առջեւը պիտի ջուրերնիդ ան չըրին քովը (Ա՛ս է կադէ-

մի Մերիպայի Լաբր՝ Մին անապատին մէջ։)
15 Եւ Մոսէս խօսեցաւ Տէրոջը ու ըսաւ,
16 Տէրը Ղոլոր մարդոց Հոգիներուն Աստուածը
17 սա Ժողովուրդիս վրայ մարդ մը կեցընէ, Որ անիկա անոնց առջեւէն երթայ ու մտնէ, ու զանոնք հանէ ու մացընէ, որպէս զի Տէրոջը Ժողովքը Հաւհով ոչխարներու պէս չըլլայ։
18 Եւ Տէրը բսաւ Մոսէսին, Առ քեզի Նաւէի որդին Յեսուն՝ որուն վրայ Հոգի կայ,
19 ու անոր վրայ ձեռքդ դիր։ Եւ զանիկա եղիազար քահանային ու բոլոր Ժողովքին առջեւը կայնեցուր, և Հանոնց աչքին առջեւ
20 անոր պատուէր տուր։ Ու Իսրա փառքէդ անոր վրայ դիր, որպէս զի Իսրայէլի որդւոցը բոլոր Ժողովքը Հնազանդութիւն ընեն։
21 Եւ անիկա եղիազար քահանային առջեւը պիտի կայնի, ու Տէրոջը առջեւը Ուրիմին կանուխով Հանոր պիտի հարցընէ։ Հանոր խօսքովը պիտի ելլեն, ու անոր խօսքովը մտնեն, ինքը և իրեն հետ բոլոր Իսրայէլի որդիքը ու բոլոր Ժողովքը։ Եւ Մոսէս անանկ ըրաւ, ինչպէս որ Տէրը անոր հրամայեր էր։
22 առաւ Յեսուն, ու զանիկա եղիազար քահանային ու բոլոր Ժողովքին առջեւը կայնեցուց։
23 Եւ իր ձեռքերը անոր վրայ դնելով՝ Հանոր պատուէր տուաւ, ինչպէս որ Տէրը Մոսէսին ձեռքովը խօսեր էր։

ԳԼ· ԻԸ

1 ընծաները որոշուած ժամանակին պիտի մատուցուին։ 3 Աշխարհնաւոր ոչխարը։ 9 Շաբաթ օրերուն։ 11 ամսոյ գլուխները։ 16 զատիկ։ 26 և երեսփոխանուն ժամանակին մատուցանելը։ ջնորհ։

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մոսէսին՝ ըսելով,
2 Պատուիրէ իսրայէլի որդւոցը ու անոնց բսէ, Իմ անոնց չահաս պատարագներուս՝ հնձուածոյ հացը՝ որուրուած աւելորդին ինծի մատուցանելու
3 դգուշանալիւն ընէք։ Ու անոնց բսես, Ասանք են այն պատարագները որ Տէրոջը պիտի մատուցանէք։ Օրը երկու հատ մէկ տարեկան անարատ գառներ մշտնջենաւոր ողջակէզի
4 համար։ Մէկ գառը առաւօտուն մատուցանես, ու միւս գառը իրիկուան դէմ մատուցանես։
5 ցանես։ Եւ Մէկ որդուն տասներորդ մասը բարակ ալիւրով Հացի ընծայ ընես, որ շաղուած պիտի ըլլայ Հիմինի մէն քառորդ ձէթ
6 ծուած եղով։ Ասիկա Սինայ լեռանը վրայ Հաստատուած Հմշտնջենաւոր ողջակէզ է, Տէրոջը անուշահոտ պատարագ ըլլալու համար։
7 Ու անոր թափելու նուէրը մէկ գառին համար՝ հինինի մը չորրորդ մասն ըլլայ։ օդին առջեւ տեղին մէջ թափելու նուէրը ընես Տէրոջը։
8 Երկը։ Եւ միւս գառը իրիկուան դէմ մատուցանես։ — առաւօտեան հացին ընծային ու անոր թափելու նուէրին պէս ընես, Տէրոջը անուշահոտ պատարագ ըլլալու։
9 Բայց շաբաթ օրը մէկ տարեկան երկու անարատ գառներ, ու եղով շաղուած երկու տասներորդ բարակ ալիւր հացի ընծային համար, ու անոր թափելու նուէրը։ — —
10 — Ասիկա մշտնջենաւոր ողջակէզին ու անոր թափելու նուէրէն ի զատ՝ Համէն շաբաթ ը— ողջակէզը պիտի ըլլայ։
11 Եւ Հձեր ամսագլուխներուն մէջ Տէրոջը ողջակէզ մատուցանէք երկու զատարակ, մէկ խոյ — եօթը հատ մէկ տարեկան անարատ
12 գառներ։ Եւ ամէն մէկ զատարակին համար եղով շաղուած Երեք տասներորդ բարակ ալիւր հացի ընծայ, և մէկ խոյին համար եղով շաղուած երկու տասներորդ բարակ ալիւր հացի
13 ընծայ, Ու ամէն մէկ գառին համար եղով շաղուած մէկմէկ տասներորդ բարակ ալիւր հացի ընծայ Հ— —, Տէրոջը ողջակէզ —
14 անուշահոտ պատարագ ըլլալու։ Եւ անոնց թափելու նուէրները՝ ամէն մէկ զատարակին համար կէս հինին, ու մէկ խոյին համար հինինին երրորդ մասը, և ամէն մէկ գառին համար հինինին չորրորդ մասը գինի պիտի ըլլայ։ Ասիկա տարուան ամիսներուն համար ամէն
15 ամիս Հ— — ողջակէզն է։ Եւ մշտնջենաւոր ողջակէզէն ի զատ՝ մեղքի պատարագի համար Հայծերէն նոխազ մը իր թափելու նուէրովը մէկտեղ մատուցուի Տէրոջը։
16 Ու առաջին ամսուն չորեքտասաներորդ
17 օրը զատիկ է Տէրոջը։ Ու այն ամսուն Հեգ— տասներորդ օրը տօն է։ եօթը օր բաղարջ
18 ուտուի։ Առաջին օրը սուրբ ժողով պիտի
19 ըլլայ, ընաւ ծառայական գործ մը չընէք։ Եւ Տէրոջը պատարագ — ողջակէզ մատուցանէք, երկու զատարակ, մէկ խոյ ու եօթը հատ մէկ տարեկան գառներ։ Հանարատ ըլլան ձեզ
20 զի։ Եւ անոնց հացի ընծան եղով շաղուած բարակ ալիւր ըլլայ։ ամէն մէկ զատարակին համար երկու տասներորդ, ու մէկ խոյին հա—
21 մար երկու տասներորդ մատուցանէք։ Եօթը գառներէն ամէն մէկ գառին համար մէյմէկ
22 տասներորդ մատուցանէք։ Եւ ձեզի քաւութիւն ընելու համար Հմէկ նոխազ մեղքի պա—

23 տարագ Հաւրենէ։ Ոմանք գիտելով զայս ասեն, զի ոչ
24 տի մնասցանեմք։ Եւ ես ոչ ուրեք ասեմ զայս, այլ
25 սուցի։ Եւ Եհովնեղորդ օրը սուրբ Ժողով պիտի
26 Եւ Ներթայրենեաւն օրը՝ երբոր ձեր չարչիներուն
27 դի, բնաւ ծառայական գործ մը չընեմք։ Ու
28 հաս գառները մնասցանեմք։ Եւ անոնց հացի
29 նորդ, եհովը գառներէն ամէն մէկ գառին
30 բակ ալիւր Հաւրենէ։ Ես ձեզի քաւու-
31 Հաւրենէ։ Միանձնեաւոր ոչխակիչէն ու անոր
հացի ընծայէն ի զատ, Հաւրենէ ըլլալու համար
մէյմէկ մատաղելիքը մնասցանեմք։ Անարատ
ըլլան ձեզի։

ԳԼՈՒԽ

1 Փոշ հնչեցնելու տաղն։ 7 քառասնեան օրհաս։ 13 և տա-
ղաւորեալոց տաղն ամբողջ գրելով։

1 Եւ եհովնեղորդ ամսուն մէջ՝ ամսուն առա-
ջին ուրբ սուրբ Ժողով ըլլայ ձեզի, բնաւ ծա-
ռայական գործ մը չընեմք։ Փոշ հնչեցնելու
2 օր ըլլայ ձեզի։ Եւ Ցերոջը անուշահաս ոչ-
խակիչի համար մէկ զուարակ, մէկ խոյ — եօ-
թը հաս մէկ տարեկան անարատ գառներ
3 մնասցանեմք։ Եւ անոնց հացի ընծան՝ մէկ
զուարակին համար երեք տասնորդ, — մէկ
4 խոյին համար երկու տասնորդ, եւ եհովը
գառներէն՝ ամէն մէկ գառին համար մէյմէկ
տասնորդ եզով չաղուած բարակ ալիւր ըլ-
5 լայ։ Եւ ձեզի քաւութիւն բնելու համար այ-
ծերէն մէկ նոխազ մեղքի պատարագ Հաւրե-
6 նէ։ Ասոնց Ցերոջը անուշահաս պատարագ Հա-
ւրենէ, համաձայն ոչխակիչը ու անոր հա-
ցի ընծան, և համաձայն ոչխակիչը ու
անոր հացի ընծան, և տանց թափելու նուէր-
ները իրենց կանոնաւը Հաւրենէին ի զատ։
7 Եւ հաս եհովնեղորդ ամսուն տասնեերորդ
ուրբ սուրբ Ժողով ըլլայ ձեզի։ ու ձեր անձերը
պիտի խոնարհեցնեմք, — ամենևին գործ մը

8 չընեմք։ Եւ Ցերոջը անուշահաս ոչխակիչի
համար մէկ զուարակ, մէկ խոյ — եօթը հաս
մէկ տարեկան գառներ մնասցանեմք։ Անոնք
9 ձեզի անարատ ըլլան։ Եւ անոնց հացի ընծան՝
մէկ զուարակին համար երեք տասնորդ, մէկ
10 խոյին համար երկու տասնորդ, եօթը գա-
ռներէն ամէն մէկ գառին համար մէյմէկ տա-
սնորդ եզով չաղուած բարակ ալիւր ըլլայ։
11 Ո- այծերէն մէկ նոխազ մեղքի պատարագ
Հաւրենէ, բաց ի քաւութեան ուրբ Հաւրենէ
մեղքի պատարագէն ու միանձնեաւոր ոչխա-
կիչէն և անոր հացի ընծայէն ու անոնց թա-
փելու նուէրներէն։
12 Եւ եհովնեղորդ ամսուն հնգեւասաներորդ
ուրբ սուրբ Ժողով ըլլայ ձեզի։ բնաւ ծառայա-
կան գործ մը չընեմք, ու եօթը օր Ցերոջը տօն
13 պահեմք։ Եւ Ցերոջը ոչխակիչ — անուշահաս
պատարագի համար՝ տասներեք զուարակ,
երկու խոյ — մէկ տարեկան տասնեւչորս գա-
ռներ մնասցանեմք։ անոնք անարատ պիտի
14 ըլլան։ Եւ անոնց հացի ընծան՝ տասներեք
զուարակներէն ամէն մէկ զուարակին համար
երեք տասնորդ, — երկու խոյերէն ամէն
15 մէկ խոյին համար երկու տասնորդ, եւ
տասնեւչորս գառներէն ամէն մէկ գառին հա-
մար մէյմէկ տասնորդ եզով չաղուած բա-
16 րակ ալիւր ըլլայ։ Ու այծերէն մէկ նոխազ
մեղքի պատարագ Հաւրենէ, բաց ի միանձ-
նեաւոր ոչխակիչէն ու անոր հացի ընծայէն և
թափելու նուէրէն։
17 Եւ երկրորդ օրը տասներկու զուարակ,
երկու խոյ — մէկ տարեկան տասնեւչորս անա-
18 րատ գառներ Հաւրենէ։ Եւ անոնց հացի ըն-
ծան ու թափելու նուէրները՝ զուարակներուն,
խոյերուն ու գառներուն համար, իրենց թուոյն
19 համեմատ՝ կրան օրինի պիտի ըլլան։ Ու այ-
ծերէն մէկ նոխազ մեղքի պատարագ Հաւրե-
նէ, բաց ի միանձնեաւոր ոչխակիչէն և անոր
հացի ընծայէն ու թափելու նուէրներէն։
20 Եւ երրորդ օրը տասներմէկ զուարակ, եր-
կու խոյ — մէկ տարեկան տասնեւչորս անա-
21 րատ գառներ Հաւրենէ։ Եւ անոնց հացի
ընծան ու թափելու նուէրները՝ զուարակնե-
րուն, խոյերուն ու գառներուն համար, իրենց
թուոյն համեմատ՝ կրան օրինի պիտի ըլլան։
22 Ու մէկ նոխազ մեղքի պատարագ Հաւրենէ,
բաց ի միանձնեաւոր ոչխակիչէն և անոր հա-
ցի ընծայէն ու թափելու նուէրէն։
23 Եւ չորրորդ օրը տասը զուարակ, երկու
խոյ — մէկ տարեկան տասնեւչորս անարատ
24 գառներ Հաւրենէ։ Անոնց հացի ընծան ու
թափելու նուէրները՝ զուարակներուն, խոյե-

• Եբր. պատարագ հաց
ա Ել. ԻԹ. 16. Ժդ.
բ Ել. Խդ. 8.
գ Ել. Խդ. 8.
դ Ել. Խդ. 11. Ի Թագ. 19.
ե Ել. Խդ. 11. Ի Թագ. 19. Ա Օր. Ժգ. 10.
զ Ել. Խդ. 11. Ա Օր. Ժգ. 10.
է Ել. Խդ. 11. Ա Օր. Ժգ. 10.
ը Ել. Խդ. 11. Ա Օր. Ժգ. 10.
թ Ել. Խդ. 11. Ա Օր. Ժգ. 10.
ժ Ել. Խդ. 11. Ա Օր. Ժգ. 10.
ի Ել. Խդ. 11. Ա Օր. Ժգ. 10.
ա Ել. Խդ. 11. Ա Օր. Ժգ. 10.
բ Ել. Խդ. 11. Ա Օր. Ժգ. 10.
գ Ել. Խդ. 11. Ա Օր. Ժգ. 10.
դ Ել. Խդ. 11. Ա Օր. Ժգ. 10.
ե Ել. Խդ. 11. Ա Օր. Ժգ. 10.
զ Ել. Խդ. 11. Ա Օր. Ժգ. 10.
է Ել. Խդ. 11. Ա Օր. Ժգ. 10.
ը Ել. Խդ. 11. Ա Օր. Ժգ. 10.
թ Ել. Խդ. 11. Ա Օր. Ժգ. 10.
ժ Ել. Խդ. 11. Ա Օր. Ժգ. 10.
ի Ել. Խդ. 11. Ա Օր. Ժգ. 10.

բան ու գառներուն համար, իրենց Թուղթ
25 համեմատ՝ բան օրինի պիտի ըլլան. Ու այծե-
ղէն մէկ նոխազ մեղքի պատարագ մատուցէ,
բաց ի միշտնիշտաւոր ողջակիզէն և անոր հա-
ցի ընծայէն ու Թափելու նուէրէն։
26 Եւ հինգերորդ օրը ինը զուարակ, երկու
խոյ -- մէկ տարեկան տասնեւչորս անարատ
27 գառներ մատուցէ. եւ անոնց հացի ընծան
ու Թափելու նուէրները՝ զուարակներուն, խո-
յերուն ու գառներուն համար, իրենց Թուղթ
28 համեմատ՝ բան օրինի պիտի ըլլան. Ու մէկ
նոխազ մեղքի պատարագ մատուցէ, բաց ի
միշտնիշտաւոր ողջակիզէն և անոր հացի ըն-
ծայէն ու Թափելու նուէրէն։
29 Եւ վեցերորդ օրը ութ զուարակ, երկու
խոյ -- մէկ տարեկան տասնեւչորս անարատ
30 գառներ մատուցէ. եւ անոնց հացի ընծան
ու Թափելու նուէրները՝ զուարակներուն, խո-
յերուն ու գառներուն համար, իրենց Թուղթ
31 համեմատ՝ բան օրինի պիտի ըլլան. Ու մէկ
նոխազ մեղքի պատարագ մատուցէ, բաց ի
միշտնիշտաւոր ողջակիզէն և անոր հացի ըն-
ծայէն ու Թափելու նուէրներէն։
32 Եւ եօթներորդ օրը եօթը զուարակ, եր-
կու խոյ -- մէկ տարեկան տասնեւչորս անա-
33 րատ գառներ մատուցէ. եւ անոնց հացի
ընծան ու Թափելու նուէրները՝ զուարակնե-
րուն, խոյերուն ու գառներուն համար, իրենց
Թուղթ համեմատ՝ բան օրինի պիտի ըլլան.
34 Ու մէկ նոխազ մեղքի պատարագ մատուցէ,
բաց ի միշտնիշտաւոր ողջակիզէն և անոր հացի
ընծայէն ու Թափելու նուէրէն։
35 Ութերորդ օրը ձեզի ժողովախրճիթ լի-
36 նի. բնաւ ծառայական գործ մի չընէք. Եւ
Տէրոջը ողջակիզ -- անուշահոտ պատարագի
համար՝ մէկ զուարակ, մէկ խոյ -- մէկ տա-
րեկան եօթը անարատ գառներ մատուցանէք.
37 Եւ անոնց հացի ընծան ու Թափելու նուէր-
ները՝ զուարակին, խոյին ու գառներուն հա-
մար, իրենց Թուղթ համեմատ՝ բան օրինի պի-
38 տի ըլլան. Ու մէկ նոխազ մեղքի պատարագ
մատուցէ, բաց ի միշտնիշտաւոր ողջակիզէն և
անոր հացի ընծայէն ու Թափելու նուէրէն։
39 Ձեր ժողովներուն մէջ տաճար պիտի մատու-
ցանէք Տէրոջը, ձեր ուխտերուն ու ձեր կա-
մաւոր ընծաներուն ողջակիզներէն, հացի ըն-
ծաներէն, Թափելու նուէրներէն ու խաղա-
ղութեան զոհերէն ի զատ։
40 Եւ Մովսէս խոսեցաւ որդւոց Իսրայէլի
այն ամէնը որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր
էր։

ԳԼՈՒԽ Լ

1 Ու Մովսէս ցեղերուն գլուխներուն խօսեցաւ
որդւոց Իսրայէլի՝ ըսելով. Ասիկա է բանը
2 որ Տէրը պատուիրեց. Եթէ մէկ մարդ
Տէրոջը ուխտ ընէ, կամ երդում ընելով
իր անձը կապելու ըլլայ, ՚ի՛ր խօսքը պարապ
չհանէ. հրամայած իր բերնէն ելածին պէս ընէ։
3 Եւ եթէ մէկ կին Տէրոջը ուխտ ընէ,
ու իր մանկութեան տունը իր հօրը տանը մէջ
4 ինքզինքը կապելու ըլլայ, եւ անոր հայրը անոր
ուխտը ու անձին վրայ կապած կապը լսէ, և
անոր հայրը բան մը չըսէ անոր, անասնելը
անոր բոլոր ուխտերը պիտի հաստատուին, ու
անձին վրայ կապած բոլոր կապերն ալ պիտի
5 հաստատուին։ Բայց եթէ որ անոր հայրը իր
լսած օրը զանիկա արգիլէ, անասնելը անոր
բոլոր ուխտերը ու անձին վրայ կապած կա-
պերը անմատչելի պիտի ըլլան. և Տէրը անոր
Թողութիւն պիտի տայ. քանզի անոր հայրը
զանիկա արգիլեց։
6 Եւ եթէ ուխտ ըրած, կամ իր չընծանք-
ներէն իր անձը կապող անխորհուրդ խօսք մը
7 ելած ըլլալով ամուսնանայ. Ու անոր էրիկը
լսէ, և լսած օրը անոր բան մը չըսէ, անա-
սնելը անոր ուխտերը պիտի հաստատուին, ու
իր անձին վրայ կապած կապերն ալ պիտի
8 հաստատուին։ Բայց եթէ որ անոր էրիկը Ի՛ր
լսած օրը զանիկա արգիլէ, անասնելը անոր
վրայ ելած ուխտը ու չըմտածելովն ելած
անխորհուրդ խօսքը որով իր անձը կապեր էր՝
անմատչելի կ'ընէ. և Տէրը անոր Թողութիւն
պիտի տայ։
9 Բայց որբևարիի կամ արձակուածի մը ուխ-
տը -- իր անձին վրայ կապած ինչ և իցէ կա-
10 պը իր վրայ հաստատ պիտի ըլլայ։ Եւ եթէ որ
անիկա իր էրկանը տանը մէջ ուխտ ըրած էր,
կամ երդումով իր անձին վրայ կապ կապեր
11 էր, Ու անոր էրիկը լսելով բան մը ըսած չէր
անոր և զանիկա արգիլած չէր, անասնելը անոր
բոլոր ուխտերը պիտի հաստատուին, ու իր
անձին վրայ կապած կապերը հաստատ պիտի
12 ըլլան։ Բայց եթէ որ անոր էրիկը իր լսած օրը
զանոնք խափանեց, ուրեմն ուխտ ընելու ու
իր անձը կապելու համար անոր բերնէն ելած
բոլոր խօսքերը անմատչելի պիտի ըլլան, հան-
անոր էրիկը խափանեց զանոնք. և Տէրը անոր
13 Թողութիւն պիտի տայ։ Ինչ ուխտ ու ամէն ուխտը
ու անձը խոնարհեցնելու համար ըրած կա-
պող երդումը անոր էրիկը կրնայ հաստատել,
14 ու անոր էրիկը կրնայ խափանել. Եւ եթէ որ
անոր էրիկը օրէ օր անոր բան մը չըսէ, անա-
սնելը անոր ամէն ուխտերը ու վրան եղած

* Կին մը. ՚ Որբևարիի մը կամ արձակուածի մը ուխտ-
բան վերաբ.

1 Ա Ա Ա

ամէն կապերը կը հատուածէ. իր լսած օրը անոր բան մը չընելուն համար զանոնք հատուածած կ'ըլլայ, բայց թէ որ լսած ըլլա հաքը մէկ կէսզայմ մը խափանել զանոնք, անոնք ինքը պիտի կրէ անոր անօրէնութիւնը։
16 Էրկան մը ու անոր կնկանը մէջ, Նոր մը ու մանկութեան տարիք իր Նորը տուիր ։ ։ աղջիկանը մէջ գ։ ։ կանոնները տուած են, որոնք Տէրը Մովսէսին պատուիրեց։

ԳԼ. ԼՍ.

1 Մարգարէը պատրաստի մէջ կը յայտնէ. ու Բազմաց ալ կը սպասէ. 13 Մովսէս գրաց իշխանութեան կը զգոյշ Մարգարէից կիսիները ալ պահելուն համար։ 19 Զի. նաւորները. գերեզման ու աւերին մարդուն կիրառ. 21 Ընաբ բամբասուն կիրաց. 22 Տէրոջը նախքան կամաց. ար ընծաները։

1 Ե՛ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Մարգարէներէն իսրայէլի որդւոց վրէժը առնես. ետքը քու ժողովուրդիդ
3 հաւաքես։ Եւ Մովսէս ժողովուրդին խօսեցաւ ու ըսաւ, Զինուոր մարդիկ պատրաստուին պատերազմի համար, ու Մադիամու վրայ երթան, որ Մադիամին Տէրոջը վրէժը առնեն։ Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն ամէն մէկէն
5 հազարական մարդ պատերազմի խրկէք։ Եւ Իսրայէլի հազարաւորներէն ամէն մէկ ցեղէն հազարական մարդ բնտրուեցաւ. այսինքն տասնեւերկու հազար հոգի պատերազմի համար
6 պատրաստուած։ Եւ Մովսէս պատերազմի խրկեց զանոնք, ամէն մէկ ցեղէն հազարական մարդ. ու անոնց հետ եղիազար քահանային որդին փենեհէսը պատերազմի էրեխ, որուն ձեռքն էին սուրբ անօթները ու Տաղ
7 դարաբութեան փողերը։ Եւ Մադիամացւոց դէմ պատերազմեցան, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին հրամայեր էր. ու ամէն բոլոր էրկիկ
8 մարդիկը սպանեցին։ Եւ անոնց սպանուածներուն հետ Մադիամու թագաւորներն ալ՝ Եւկին, Բոկային, Սուրը, Ուրը և Ռեբէն Մադիամու հինգ թագաւորները սպաննեցին, ու Բէաղամի որդին Բաղաամ սրով սպանեցին։
9 Եւ Իսրայէլի որդիքը Մադիամացւոց կիներն ու տղաքները գերի առին, ու անոնց բոլոր անասուններն և Հօտերը ու ստացուածքը ամէն կապերը կը հատուածէ. իր լսած օրը անոր բան մը չընելուն համար զանոնք հատուածած կ'ըլլայ, բայց թէ որ լսած ըլլա հաքը մէկ կէսզայմ մը խափանել զանոնք, անոնք ինքը պիտի կրէ անոր անօրէնութիւնը։
16 Էրկան մը ու անոր կնկանը մէջ, Նոր մը ու մանկութեան տարիք իր Նորը տուիր ։ ։ աղջիկանը մէջ գ։ ։ կանոնները տուած են, որոնք Տէրը Մովսէսին պատուիրեց։

ԳԼ. ԼՍ.

1 Մարգարէը պատրաստի մէջ կը յայտնէ. ու Բազմաց ալ կը սպասէ. 13 Մովսէս գրաց իշխանութեան կը զգոյշ Մարգարէից կիսիները ալ պահելուն համար։ 19 Զի. նաւորները. գերեզման ու աւերին մարդուն կիրառ. 21 Ընաբ բամբասուն կիրաց. 22 Տէրոջը նախքան կամաց. ար ընծաները։

1 Ե՛ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Մարգարէներէն իսրայէլի որդւոց վրէժը առնես. ետքը քու ժողովուրդիդ
3 հաւաքես։ Եւ Մովսէս ժողովուրդին խօսեցաւ ու ըսաւ, Զինուոր մարդիկ պատրաստուին պատերազմի համար, ու Մադիամու վրայ երթան, որ Մադիամին Տէրոջը վրէժը առնեն։ Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն ամէն մէկէն
5 հազարական մարդ պատերազմի խրկէք։ Եւ Իսրայէլի հազարաւորներէն ամէն մէկ ցեղէն հազարական մարդ բնտրուեցաւ. այսինքն տասնեւերկու հազար հոգի պատերազմի համար
6 պատրաստուած։ Եւ Մովսէս պատերազմի խրկեց զանոնք, ամէն մէկ ցեղէն հազարական մարդ. ու անոնց հետ եղիազար քահանային որդին փենեհէսը պատերազմի էրեխ, որուն ձեռքն էին սուրբ անօթները ու Տաղ
7 դարաբութեան փողերը։ Եւ Մադիամացւոց դէմ պատերազմեցան, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին հրամայեր էր. ու ամէն բոլոր էրկիկ
8 մարդիկը սպանեցին։ Եւ անոնց սպանուածներուն հետ Մադիամու թագաւորներն ալ՝ Եւկին, Բոկային, Սուրը, Ուրը և Ռեբէն Մադիամու հինգ թագաւորները սպաննեցին, ու Բէաղամի որդին Բաղաամ սրով սպանեցին։
9 Եւ Իսրայէլի որդիքը Մադիամացւոց կիներն ու տղաքները գերի առին, ու անոնց բոլոր անասուններն և Հօտերը ու ստացուածքը
10 քշուար առին։ Եւ անոնց բնակած բոլոր քաղաքները ու բոլոր գիւղերը կրակով այրեցին։
11 Բռնեցին։ Եւ բոլոր աւարը ու բոլոր կողոպուտը
12 որ առին մարդէ մինչև անասուն։ Եւ գերիները ու կողոպուտը և աւարը Մովսէսին, եւ Ելիազար քահանային ու Իսրայէլի որդւոց ժողովին բանակը բերին, որ Երիքովի դէմ Յորդանանու մօտ՝ Մովաբի դաշտերուն մէջն էր։
13 Եւ Մովսէս ու եղիազար քահանան և ժողովին բոլոր իշխանները բանակէն դուրս
14 ելան զանոնք դիմաւորելու։ Եւ Մովսէս պատերազմէն դարձող զօրաց իշխաններուն՝ հազարապետներուն ու հարիւրապետներուն որը
15 դալեցաւ. Եւ Մովսէս անոնց բսաւ, Ո՞ր
16 դիօք բոլոր կիներուն ողջ թողուցիք։ Ահա Բաղաամին խորհուրդը հասան դարձեալ, որ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը դէմ մեղանչեցին փողոմրի գործին մէջ, և Տէրոջը ժողով
17 քին վրայ հասաւ ձեակ։ Ուստի հիմա հազարներէն ամէն արուն մեռցուցէք, ու բոլոր կիներուն որ էրկիկ մարդ գիտցած են
18 արուն հետ պատկերով՝ մեռցուցէք։ Եւ կիներէն ան բոլոր մանկահասակ աղջիկները որ էրկիկ մարդ գիտցած չեն արուն հետ պահեցէք ձեզի ողջ թողուցէք։ Եւ դուք եօթը
19 կելով՝ ձեզի ողջ թողուցէք։ Եւ դուք եօթը օր բանակին դուրսը մնացէք. ով որ մարդ սպաննած է, ու ով որ սպանածի դպիր է, երրորդ օրը ու եօթներորդ օրը ինքզինքնիդ
20 բուի թէ դուք և թէ ձեր գերիները։ Եւ ամէն հանդերձ, ու ամէն մորթէ չընուած անան, և այծի մազէ չինուած ամէն բան, ու ամէն փայտեղէն անան մաքրեցէք։
21 Եւ եղիազար քահանան պատերազմի գացող զօրքերուն բսաւ, Ասիկա է այն օրէնքին
22 կանոնը՝ որ Տէրը Մովսէսին հրամայեց։ Միայն ոսկին, արծաթը, պղինձը, երկաթը,
23 անագը ու կապարը, Ամէն կրակը մտնելու բանը կրակի անցընէք, ու մաքուր պիտի ըլլայ, բայց սմաքրութեան ջրով մաքրուի։ Ամէն կրակը չմտնող ամէն բան ջուրի անցընէք։
24 Ու եօթներորդ օրը ձեր հանդերձները լուաք և մաքուր ըլլաք, ու ետքը բանակին մէջ մտնէք։
25 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
26 Դուն եղիազար քահանային ու ժողովին հայրապետութեանց իշխաններուն հետ՝ առնուած կողոպուտին գումարը առ, մարդէ մինչև անասուն։ Եւ հան կողոպուտը պատերազմի գացող պատերազմիկներուն ու բոլոր
28 ժողովին հաւասարապէս բաժնես։ Եւ պատերազմի գացող պատերազմիկներէն Տէրոջը հասը առնես, հինգ հարիւրէն մէկը՝ թէ մարդոցմէն, թէ արջառներէն, թէ էշերէն և
29 թէ ոչխարներէն։ Ա՛ հասը անոնց կէս բաժինէն պիտի առնես, ու եղիազար քահանային
30 տաս իրուն Տէրոջը բնծայ։ Եւ իսրայէլի որդւոց կէս բաժինէն յիսունէն մէկը առնես՝ թէ մարդոցմէն, թէ արջառներէն, թէ էշերէն և

ա Գլ. իե. 17. բ Գլ. իե. 13. գ Գլ. Ե. 9. դ Տես Դատ. ը. 1. ե. 31. ե Ը Օր. ի. 15. Դատ. իս. 11. ա Թագ. իե. 9. գ Թագ. Ժ. 33. 16. զ Ելս. Ժգ. 21. է Ելս. Ժգ. 11. ը Գլ. իե. 14. թ Գլ. իե. 8. ժ Գլ. իե. 9. ի Դատ. իս. 11. ա Գլ. է. 3. բ Գլ. ԺԹ. 11. Ես. գ Գլ. ԺԹ. 9. 17. դ Գլ. Ժ. 33. ե Ելս. իբ. 8. ։ Թագ. Լ. 24. զ Տես Հմր. 30. 47. Գլ. Ժբ. 26. է Տես Հմր. 42—47.

բէն, թէ ուխտարէրէն և ըն ամէն անասուն-
նէրէն. ու անոնք Ցէլոմը խոստանին պահպա-
31 նուիլնը ընող ղեւտացիներուն տաս. եւ Մովսէս ու եղիազար քահանան Ցէլոմը Մով-
սէսին հրամայածին պէս բրին.
32 Եւ կողոպտած՝ այսինքն պատերազմող զօր-
քին առած աւարին °գումարը աս էր. վեց
հարիւր եօթանասուն հեզար հինգ հարիւր,
33 եօթանասուն հեզար արջառ, (34) ու
35 վեմասունհազիկ հազար էշ. եւ մարդ ամէն-
էրիկ մարդու անկողին չգիտցող կնիկներուն
ամէնը երեսունհազիկու հազար հոգի էին.
36 Եւ պատերազմի գացողներուն բէնէ կէս
բաժինը աս էր. ուխտարէրուն թիւը երեք
հարիւր երեսունհազար եօթը հազար հինգ հարիւր
37 էր. ու ուխտարէրէն Ցէլոմը հասը վեց հա-
38 րիւր եօթանասունհազիկ եզան. եւ արջա-
ները երեսունհազիկ հազար ըլլալով՝ անոնց-
մէ Ցէլոմը հասը եօթանասունհազիկու ուղ-
39 եզան. ու էշերը երեսուն հազար հինգ հա-
րիւր ըլլալով՝ անոնցմէ Ցէլոմը հասը վեմ-
40 սունհազիկ էշ եզան. եւ մարդիկը տասնհա-
զիկ հազար հոգի ըլլալով, անոնցմէ Ցէլոմը
41 հասը երեսունհազիկու հոգի եզան. եւ Մով-
սէս Ցէլոմը նուիրուած հասը եղիազար քա-
հանային տուաւ, ինչպէս որ Ցէլոմը Մովսէսին
հրամայեր էր.
42 Եւ իսրայէլի որդւոցը կէս բաժինէն ալ,
որն որ Մովսէս պատերազմողներէն գտաւ
43 էր, Տէրոէ հաւ ---- եւ մարդիկը կէս բա-
ժինը երեք հարիւր երեսունհազիկ հազար
44 հինգ հարիւր ոչխար, երեսունհազիկ հազար
45 արջառ, երեսուն հազար հինգ հարիւր էշ,
46 ու տասնհազիկ հազար հոգի էր. (47) եւ
Մովսէս իսրայէլի որդւոցը կէս բաժինէն,
թէ մարդէն, թէ անասունէն յիսունէն մէկը
առնելով, Ցէլոմը խոստացին պահպանող թիւնը
ընող ղեւտացիներուն տուաւ, ինչպէս որ Տէ-
րը Մովսէսին հրամայեր էր.
48 Եւ զօրքին հազարապետներուն վերակա-
ցուներն՝ այսինքն հազարապետները ու հա-
49 րիւրապետները Մովսէսին մօտեցան. ու Մով-
սէսին ըսին, Քու ծառաներդ մեր ձեռքին
տակն եղող պատերազմողներուն գումարը
50 առնէք, ու մեզմէ մարդ մը պակաս չէ. Ուս-
որ ամէն մէկնիս ինչ որ գտանք՝ Ցէլոմը
ընծայ բերինք, ոսկիէ զարդեր, շղթաներ,
ապարանջաններ, մատնիներ, օղեր ու փեսա-
նեականեր, որ Ցէլոմը մեզի մեր հոգի-
51 ներուն քաւութիւն բնէնք. եւ Մովսէս ու
եղիազար քահանան անոնցմէ ոսկին առին,
52 ամէնն ալ բանուած զարդեր էին. եւ հազա-
րապետներէն ու հարիւրապետներէն Ցէլոմը
մատուցուած ընծային բոլոր ոսկին տասնու-
վեց հազար եօթը հարիւր յիսուն սիկղ էր.
53 Պատերազմողներուն ամէն մէկը իրեն համար
54 կողոպտած առեր էր. եւ Մովսէս ու եղիազար
քահանան հազարապետներէն ու հարիւրա-
պետներէն ոսկին առին, և Ժողովքի խորանը
բերին, որ Ցէլոմը առջեւը իսրայէլի որդւոց
յիշատակը ըլլայ.

ԳԼ. ԼԲ

1 Ռուբինի և Գադի որդիքը Յազերանաձոր անդիի կողմը իրենց
ժառանգութիւնը ըսուէ կ'ուզեն. 6 Մովսէս զանոնք կը յան-
դիմանէ. 16 ապագան ատ պարտաւոր հատանելնին կու տայ որ
իրենց եղբայրներուն օգնեն պատերազմի մէջ. 33 Մովսէս ան
երկիրը կու տայ անոնց. 34 որոնք պատերազմելով անոր
տիրեն.

1 Եւ Ռուբինի որդիքը ու Գադի որդիքը խիստ
շատ անասուններ ունէին. ուստի Յազերի
երկիրը ու Գաղաադ երկիրը տեսնելով,
որ ահա այն տեղը անասուն պահելու յար-
2 մար մրցի է, Գադի որդիքը և Ռուբինի որ-
դիքը գացին, ու Մովսէսին, եղիազար քա-
հանային և ժողովքի իշխաններուն հետ խո-
3 սելով ըսին, Աստարովդ, Դիբոն, Յազեր,
Նեմրա, Եսեբոն, եղէալէ, Սերաբիմ, Նա-
4 բաւ ու Բէսան, Այսինքն Տէրոջը խոստացած ժո-
ղովքին առջեւը գարկած երկիրը անասուն-
ներու յարմար երկիր մրցի է, ու քու ծառանե-
5 րդ անասուններ ունին. եւ ըսին, Թէ որ
մենք քու առջեւդ շնորհք գտանք, աս եր-
կիրը քու ծառաներուդ կալուածքի համար
տուուի. մեզ Յորդանանէն մի անցնեցներ.
6 Եւ Մովսէս Գադի որդւոցը և Ռուբինի
որդւոցը ըսաւ, Ձեր եղբայրները պատերազ-
7 մի երթան, ու դուք աս տեղս նստիք. եւ
ինչո՞ւ համար իսրայէլի որդւոցը սիրտը կը
թուլցնէք, որ չանցնին այն երկիրը որ Տէրը
8 անոնց տուած է. Ձեր հայրերն ալ ասանկ
ըրին, երբոր զանոնք կադէս-բառնեայէն
9 իրկեցի երկիրը լրտեսելու համար. Քանզի
հասնելէ մինչև Եսքոլի ձորը ելան ու երկիրը
տեսան, և իսրայէլի որդւոցը սիրտը թուլ-
ցուցին, որ չմտնեն այն երկիրը որ Տէրը անոնց
10 տուեր էր. Ուստի այն օրը Տէրոջը բարկու-
թիւնը բորբոքեցաւ, ու երդում ընելով բսաւ,
11 Եգիպտոսէն ելած մարդիկը՝ քսան տարեկա-
նէն վեր եղողները իրենց սրտով ինծի չհնա-
զանդելնուն համար՝ բնաւ պիտի չտեսնեն այն
երկիրը, որուն համար Աբրահամին, Իսահա-
12 կին ու Յակոբին երդում բրի Տէրոջը. Բայց Ի
կենեզեան Յեփոնէի որդին Քաղէբէն ու Նա-
ւէի որդին Յեսուէն, Որովհետև կատարելապէս
13 Տէրոջը հնազանդեցան. եւ Տէրոջը բարկու-
թիւնը իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ, ու զա-

1 Գէ. գ. 7. 8. 25. 31. 36. ժբ. 3. 4. • Կ՝ուզէ Յազերը. և
Յ՝ի բազմութիւնը. 3 Տէ. գէ. ժբ. 8. 19. 4 Ել. ժ. 28. 5 Կ՝ի
լսենքեզ կո. Լսելիք. 6 Ել. լ. 13. 16. 7 Ել. լ. 18. 19. 8 Ել.
ժբ. 22. 23. 9 Ել. լ. 16. — Գէ. կո. 32. Ցես. ժգ. 23. ը Թագ.
իդ. 5. 10 Ել. լ. 18. 11 Ել. լ. 36. 12 Ել. լ. 38. 13 Ել. լ. 39.
ը Ել. ժբ. 1. 14 Ել. լ. 39. 15 Ել. լ. 40. 16 Ել. լ. 41. 17 Ել.
լ. 42. 18 Ել. լ. 43. 19 Ել. լ. 44. 20 Ել. լ. 45. 21 Ել. լ. 46.
22 Ել. լ. 47. 23 Ել. լ. 48. 24 Ել. լ. 49. 25 Ել. լ. 50. 26 Ել.
լ. 51. 27 Ել. լ. 52. 28 Ել. լ. 53. 29 Ել. լ. 54. 30 Ել. լ. 54.
31 Ել. լ. 54. 32 Ել. լ. 54. 33 Ել. լ. 54. 34 Ել. լ. 54.

նանք Ի քառասուն տարի անապատին մէջ պըտրտուց, մինչև որ Յէրոզը ամէնը չարտը-
14 ված ազգը բոլորովին ապականեցաւ։ Եւ ահա գուք ձեր հայրերուն տեղը եկած մեզարտ մնալով գառնութեամբ պէս պէս, որ Տէրոջը Նատուկ բարկութիւնը իսրայէլի վրայ նորէն
15 աւելցնէք։ Վասն զի թէ որ գուք չանկ խառնիք, ան ալ նորէն ան Խուշանը անապատին մէջ պիտի ձգէ. ու գուք ամ բոլոր ժողովուրդին կորստեանը պատճառ պիտի ըլլաք։

16 Եւ անոնք մնացան անոր ու բսին, Մենք ան տեղս մեր անասուններուն համար փառխաներ, ու մեր բնակութեան համար քաղաք-
17 ներ չունինք. բայց Մենք գինքերնիս առնենք, ու չուտով իսրայէլի զգուացը առջևէն երթանք, մինչև որ գանոնք իրենց տեղերը տանենք. և մեր բնակութիւններ պարապատար քաղաքներու մէջ բնակիչներ պատ-
18 ճառ։ Ու մինչև որ իսրայէլի զգուացը ամէն մէկը իր ժառանգութիւնը չժառանգէ,
19 մենք մեր տուները չդառնանք։ Իսկ մենք Յորդանանէ անդին կողմը անոնց հետ ժառանգութիւն պիտի չառնենք։ Վասն զի մեր ժառանգութիւնը Յորդանանէ արեւելեան կողմը գէզ Ի արեւելք բնակած է։

20 Եւ Մովսէս բսաւ անոնց, Թէ որ ան բանը բնէք, ու Տէրոջը առջևը պատերազմի
21 համար վրանիդ զէնք առնէք, Եւ Տէրոջը առջևը գուք ամէնքդ ալ զէնքերով Յորդանանէն անցնէք, մինչև որ անիկա իր թշնա-
22 միները իր առջևէն վռնտէ, Եւ ան երկիրը Տէրոջը առջևը նուաճի, անկէ ետև Ներբող կրնաք դառնալ, Տէրոջը առջևը ու իսրայէլին առջևը անվնաս պիտի ըլլաք։ և ան երկիրը Տէրոջը առջևը ձեզի կալուածք պիտի ըլլայ։
23 Բայց թէ որ այպես չընէք, ահա Տէրոջը դէմ մեզք գործեցիք. ու գիտցէք որ ձեր մեզքը
24 ձեզ պիտի գտնէ։ Շէնք բնակութեանդ համար քաղաքներ՝ ու ձեր ոչխարներուն համար փառխաններ չունեցէք, ու ձեր բերնէն ելածը կրնաք։

25 Եւ Գադի որդիքը և Ռուբինի որդիքը խոսեցան Մովսէսին՝ բսելով, Ծառաներդ մեր
26 տիրոջը պատուիրածին պէս պիտի բնեն։ Մեր զաւակները, մեր կիներնիները, մեր ոչխարը ու մեր բոլոր անասուններնիը հոն Գաղաադ ու
27 քաղաքներուն մէջ մնան։ Բայց ծառաներդ

մեր տիրոջը բանածին պէս՝ ամէնքս ալ զինեղ զինեղ պատերազմութեան ու Տէրոջը առջևէն անցնինք պատերազմի համար։

28 Մովսէս Եղիազար քահանային ու Նաւէի որդւոյն Յեսուին և իսրայէլի որդւոց ցեղերուն նահապետաթիւնց իշխաններուն ան պատուէրը տուաւ անոնց վրայով.
29 Եւ Մովսէս բսաւ անոնց, Թէ որ Գադի որդիքը և Ռուբինի որդիքը Տէրոջը առջևը ամէնքն ալ պատերազմի համար պատերազմած՝ ձեզի հետ Յորդանանէն անցնին, ու ան երկիրը ձեր առջևը նուաճի, անոնց Գաղաադ տուէք երկիրը անոնց կալուածք տաք.
30 բայց թէ որ պատերազմած ձեզի հետ չանցնին, անոնց կալուածքը ձեզի հետ քանանա-
31 ցիներուն մէջ ըլլայ։ Իսկ Գադի որդիքը և Ռուբինի որդիքը պատասխան տուին ու բսին, Ծէրը քու ծառաներդ ինչպէս որ պատուի-
32 րեց՝ անոնք պիտի բնենք։ Մենք զէնքերնիս առած՝ Տէրոջը առջևէն քանանու երկիրը պիտի անցնինք. բայց մեր ժառանգութիւնը կալուածքը Յորդանանէ սաղ կողմը ըլլայ։
33 Ուստի Մովսէս անոնց՝ այսինքն Գադի որդւոցը և Ռուբինի որդւոցը և Յոսեփեան Մանասէին կէս ցեղին տուաւ Ամորհացւոց Սիհոն թագաւորին թագաւորութիւնը, ու Բասանի Ովգ թագաւորին թագաւորութիւնը, երկիրը իր քաղաքներովը — երկրին քաղաքներուն բոլորտիքը եղած սահմաններովը։
34 Եւ Գադի որդիքը պարապատար քաղաքներ չունեցին, այսինքն Դիբոն, Աստարովթը
35 ու Աղուէր, Եւ Ատրօթ-սովփանը, Յագերը
36 ու Յոգբեհան, Եւ Բեթ-Նիմրան ու Բեթհարանը՝ և հօտերու փարախներ ալ շինեցին։
37 Ռուբինի որդիքն ալ Եղբոնը, Եղէալէն
38 ու Կարիաթայիմ չինեցին. Ու Նեբաւը և Բեհէմոնը, (որ անուններ անուններդը փոխեցին,) ու Սիբման. ու իրենց շինած քաղաքներուն Նոր անուններ դրին։
39 Եւ Մանասէի Մաքիրին որդիքը Գաղաադ գացին, ու առին զանիկա, և անոր
40 մէջը բնակող Ամորհացիները վռնտեցին։ Եւ Մովսէս Գաղաադը տուաւ Մանասէի Մաքիրին, որ հոն բնակեցաւ. Ու Մանասէի
41 Յայիր գնաց անոնց գիւղաքաղաքները առաւ,
42 ու զանոնք Հաւոթ-յայիր անուանեց։ Եւ Նոբահ գնաց, ու Կենաթը ու անոր գիւղերը առաւ, և զանիկա իր անունովը Նոբահ կոչեց։

---

1 Դէւ · ժգ · 33 · 34 ·
35 ·
2 Դէւ · իգ · 01 · 03 ·
3 Ը Օր · — · 14 ·
4 Ը Օր · ի · 17 · Ցէս · իը · 18 · 19 · Ը Մ · ի · 19 · Ժէ · 8 ·
5 Ցէս · գ · 18 · 15 ·
6 Ցէս · իը · 4 ·
7 Հմր · 33 · Ցէս · Ժը · 1 · Ժգ · 8 ·
8 Ը Օր · գ · 18 · Ցէս · — · 14 · գ · 18 · 15 ·
9 Ը Օր · գ · 20 · Ցէս · Ժ — 33 · Ժը · 1 ·
10 Ը Օր · գ · 18 · 15 · 16 · 18 · Ժգ · 8 · 32 · իը ·
11 Ժգ · 8 ·
12 Ը Օր · գ · 18 · Ցէս · Ժ — 33 · Ժը · 1 ·
13 Ը Օր · գ · 20 · Ցէս · Ժ — 33 · Ժը · 1 ·
14 Հմր · 16 · 24 · Ես · Ցէս · — · 14 ·
15 Ցէս · գ · 18 ·
16 Ցէս · — · 33 ·
17 Ը Օր · գ · 18 · 15 · 16 · 18 · ԿՀ · 3 · Ցէս · իը · 4 ·
18 Ը Օր · գ · 18 · 15 · 16 · 18 · Ցէս · — · 33 · Ժը · 1 · Ժգ · 8 · 32 · իը ·
19 Ը Օր · գ · 18 · 15 · 17 · ԿՀ · 3 · Ցէս · Ժը · 1 · Ժգ · 8 · 32 · իը ·
20 Ը Օր · գ · 18 · Ցէս · Ժ — 33 · Ժը · 1 · Ժգ · 8 · 32 · իը ·
21 Ը Օր · գ · 18 · Ցէս · Ժ — 33 · Ժը · 1 · Ժգ · 8 · 32 · իը ·
22 Ը Օր · գ · 18 · Ցէս · Ժ — 33 · Ժը · 1 · Ժգ · 8 · 32 · իը ·
23 Ը Օր · գ · 18 · Ցէս · Ժ — 33 · Ժը · 1 · Ժգ · 8 · 32 · իը ·
24 Ը Օր · գ · 18 · Ցէս · Ժ — 33 · Ժը · 1 · Ժգ · 8 · 32 · իը ·
25 Ը Օր · գ · 18 · Ցէս · Ժ — 33 · Ժը · 1 · Ժգ · 8 · 32 · իը ·
26 Ը Օր · գ · 18 · Ցէս · Ժ — 33 · Ժը · 1 · Ժգ · 8 · 32 · իը ·
27 Ը Օր · գ · 18 · Ցէս · Ժ — 33 · Ժը · 1 · Ժգ · 8 · 32 · իը ·
28 Ը Օր · գ · 18 · Ցէս · Ժ — 33 · Ժը · 1 · Ժգ · 8 · 32 · իը ·
29 Ը Օր · գ · 18 · Ցէս · Ժ — 33 · Ժը · 1 · Ժգ · 8 · 32 · իը ·
30 Ը Օր · գ · 18 · Ցէս · Ժ — 33 · Ժը · 1 · Ժգ · 8 · 32 · իը ·
31 Ը Օր · գ · 18 · Ցէս · Ժ — 33 · Ժը · 1 · Ժգ · 8 · 32 · իը ·
32 Ը Օր · գ · 18 · Ցէս · Ժ — 33 · Ժը · 1 · Ժգ · 8 · 32 · իը ·
33 Ը Օր · գ · 18 · Ցէս · Ժ — 33 · Ժը · 1 · Ժգ · 8 · 32 · իը ·
34 Ը Օր · գ · 18 · Ցէս · Ժ — 33 · Ժը · 1 · Ժգ · 8 · 32 · իը ·
35 Ը Օր · գ · 18 · Ցէս · Ժ — 33 · Ժը · 1 · Ժգ · 8 · 32 · իը ·
36 Ը Օր · գ · 18 · Ցէս · Ժ — 33 · Ժը · 1 · Ժգ · 8 · 32 · իը ·
37 Ը Օր · գ · 18 · Ցէս · Ժ — 33 · Ժը · 1 · Ժգ · 8 · 32 · իը ·
38 Ը Օր · գ · 18 · Ցէս · Ժ — 33 · Ժը · 1 · Ժգ · 8 · 32 · իը ·
39 Ը Օր · գ · 18 · Ցէս · Ժ — 33 · Ժը · 1 · Ժգ · 8 · 32 · իը ·
40 Ը Օր · գ · 18 · Ցէս · Ժ — 33 · Ժը · 1 · Ժգ · 8 · 32 · իը ·
41 Ը Օր · գ · 18 · Ցէս · Ժ — 33 · Ժը · 1 · Ժգ · 8 · 32 · իը ·
42 Ը Օր · գ · 18 · Ցէս · Ժ — 33 · Ժը · 1 · Ժգ · 8 · 32 · իը ·

ԳԼ· ԼԳ

1 Խոսեցաւ Տէրն Մովսէսի՝ ասելով.
2 Ասա՛ կամ պատուիրեա՛ որդւոցն Իսրայէլի՝ եւ ասա՛ցես ցնոսա. Ամենայն մարդ որ մերձենայ ի մէնջ ի մատաղս իւրեանց Տեառն՝ ի բոլոր անասնոց եւ ի հօտից՝ զոհեսցեն զպատարագս իւրեանց։
3 Եթէ ողջակէզ է պատարագ նորա՝ եւ ի նախրոյ արուական զոհեսցէ զայն անարատ առաջի դրան վկայութեան՝ հաճեցուցանել զնա առաջի Տեառն։
4 Եւ եդցէ զձեռն իւր ի գլուխ ողջակիզին, եւ հաճեցուցանիցի նա ընդունել զքաւութիւն վասն նորա։
5 Եւ մորթեսցէ զուարակն առաջի Տեառն. եւ մատուսցեն որդիքն Ահարոնի քահանայք զարիւնն, եւ սփռեսցեն զարիւնն շուրջանակի ի վերայ սեղանոյն, որ առ դրան վկայութեան։
6 Եւ մերկասցէ զողջակէզն, եւ բաժանեսցէ զնա ըստ հատուածոց իւրոց։
7 Եւ տացեն որդիքն Ահարոնի քահանայ զկրակ ի սեղանն, եւ կարգեսցեն զհուրն ի վերայ կրակին սեղանոյն։
8 Եւ կարգեսցեն որդիքն Ահարոնի քահանայ զհատուածսն, զգլուխն եւ զճարպն ի վերայ հրոյն որ ի սեղանին վերայ շուրջանակի։
9 Եւ զորովայնն եւ զոտսն լուասցեն ջրով. եւ ամենայն ընծայեսցէ քահանայ ի վերայ սեղանոյն ողջակէզ, հուր, հոտ անուշութեան Տեառն։
10 Եթէ ի հօտից զոհեսցէ զպատարագ իւր՝ ի ոչխարաց կամ յայծերաց ողջակիզի, արու անարատ զոհեսցէ զայն։
11 Եւ մորթեսցէ զնա առաջի Տեառն ի կողմն հիւսիսոյ առաջի սեղանոյն. եւ շաղեսցեն որդիքն Ահարոնի զարիւնն նորա շուրջանակի ի վերայ սեղանոյն։
12 Եւ հատուածեսցէ զնա ըստ հատուածոց իւրոց, եւ զգլուխն եւ զճարպն. եւ կարգեսցէ քահանայ զայն ի վերայ հրոյն որ ի սեղանին վերայ։
13 Եւ զորովայնն եւ զոտսն լուասցէ ջրով. եւ մատուսցէ քահանայ ամենայն եւ ընծայեսցէ ի վերայ սեղանոյն, ողջակէզ է, հուր, հոտ անուշութեան Տեառն։
14 Եթէ ի թռչնոց զոհեսցէ ողջակէզ պատարագ իւր Տեառն՝ ի տատրակաց կամ ի պզտիկ աղաւնեաց զոհեսցէ զպատարագ իւր։
15 Եւ մատուսցէ զնա քահանայ առ սեղանն, եւ ոչնչասցէ զգլուխն նորա, եւ կարգեսցէ ի վերայ սեղանոյն, եւ զարիւնն նորա ճմլեսցէ ի պատէ սեղանոյն։
16 Եւ զպղպեղն նորա եւ զկուրծսն նորա հանցէ, եւ արկցէ առ սեղանն յարեւելս կողմանէ, ի տեղի մոխրոյ։
17 Եւ պատառեսցէ զնա ըստ թեւոց նորա, եւ ոչ հատուածեսցէ. եւ կարգեսցէ քահանայ զնա ի վերայ հրոյն որ ի սեղանին վերայ, ողջակէզ է, հուր, հոտ անուշութեան Տեառն։

1 Եւ անձն որ մերձենայ զոհել զպատարագ Տեառն՝ սեւակնձաւ եւ ալեւոր ընդ ալեւորի, եւ եդցէ զձէթ ի վերայ ընծային, եւ տացէ ի վերայ նորա զկնդրուկ,
2 Եւ մատուսցէ զնա առ որդիսն Ահարոնի քահանայս. եւ առցէ ի նմանէ զլի բռնի իւրով ի ձեռն եւ ի կնդրկէ նորա, եւ կարգեսցէ քահանայ զյիշատակ նորա ի վերայ սեղանոյն, հուր, հոտ անուշութեան Տեառն։
3 Եւ զմնացեալսն ընծային ի ձեռն Ահարոնի եւ որդւոցն նորա սրբասցէ սրբութիւն ի հրոյ Տեառն։
4 Եւ եթէ մատուսցէ զպատարագ ընծայի իւրոյ ի հնոցէ, հաց անխմոր զոհեսցէ զայն, կամ կաղամբ անխմոր, կամ ի թաւայի զոհեսցէ զպատարագ իւր։
5 Եւ եթէ ի վերայ թաւային զոհեսցէ զպատարագ իւր, անխմոր զոհեսցէ զայն։
6 Եւ եթէ ի վերայ կաղամբի զոհեսցէ զպատարագ իւր, անխմոր զոհեսցէ զայն։
7 Եւ եթէ ի վերայ տապակի զոհեսցէ զպատարագ իւր, ի ձեթոյ զոհեսցէ զայն։
8 Եւ մատուսցէ զպատարագն զոր զոհեսցէ Տեառն առ քահանայսն, եւ մատուսցէ առ սեղանն։
9 Եւ վերցուսցէ քահանայ ի պատարագէն զյիշատակ նորա, եւ կարգեսցէ ի վերայ սեղանոյն, հուր, հոտ անուշութեան Տեառն։
10 Եւ զմնացեալսն ընծային ի ձեռն Ահարոնի եւ որդւոցն նորա սրբասցէ սրբութիւն ի հրոյ Տեառն։
11 Ամենայն ընծայ զոր մատուսցէ Տեառն՝ անխմոր եղիցի, զի ոչ ամենեւին ածուխ եւ մեղր մատուսցէ ի հուր, հոտ անուշութեան Տեառն։
12 Զպտուղ առաջինութեան մատուսցէ զայն Տեառն, եւ ոչ ելցէ ի վերայ սեղանոյն ի հոտ անուշութեան։
13 Եւ զամենայն ընծայ պատարագի քո աղով աղեսցես, եւ ոչ պակասեսցէ աղ ուխտի Տեառն ի պատարագէ քումմէ. ի բոլոր ընծայից քոց աղ մատուսցես։
14 Եւ եթէ մատուսցէ զպատարագ ընծայի առաջինութեանց Տեառն՝ ի կալոյ զոհեսցէ զպատարագ ընծայի առաջինութեանց իւրոց, հատ ի հատ կալեալ եւ աղացեալ զոհեսցէ զպատարագ ընծայի առաջինութեանց իւրոց։
15 Եւ եդցէ ի վերայ նորա զձէթ, եւ կարգեսցէ ի վերայ նորա զկնդրուկ, ընծայ է։
16 Եւ ծխեսցէ քահանայ զյիշատակ նորա, ի հատէ իւրմէ եւ ի ձեթոյ նորա, ամենայն զկնդրկէ նորա, հուր Տեառն։

1 Եւ եթէ զոհեսցէ զոհ փրկութեան իւրոյ Տեառն՝ եթէ ի նախրոյ զոհեսցէ զայն, արու եւ էգ, անարատ զոհեսցէ զայն առաջի Տեառն։
2 Եւ եդցէ զձեռն իւր ի գլուխ պատարագի իւրոյ, եւ սպանցէ զնա առաջի դրան վկայութեան, եւ շաղեսցեն որդիքն Ահարոնի զարիւնն շուրջանակի ի վերայ սեղանոյն։
3 Եւ մատուսցէ ի զոհէն փրկութեան իւրոյ Տեառն զպատարագ իւր, զճարպն որ ծածկէ զորովայնն, եւ զամենայն ճարպն որ ի վերայ որովայնին,
4 Եւ զերկուս երիկամունսն, եւ զճարպն որ ի վերայ նոցա, որ ի վերայ ազդրացն, եւ զլեղունն ի վերայ երկուց երիկամանցն հանցէ։
5 Եւ կարգեսցեն որդիքն Ահարոնի զայն ի սեղանն ի վերայ ողջակիզին, որ ի վերայ հրոյն որ ի սեղանին վերայ, հուր, հոտ անուշութեան Տեառն։
6 Եթէ ի հօտից զոհեսցէ զպատարագ իւր Տեառն՝ ի նախրոյ արուական կամ էգ զոհեսցէ զայն անարատ։
7 Եթէ ոչխար զոհեսցէ զպատարագ իւր, եւ մատուսցէ զնա առաջի Տեառն,
8 Եւ եդցէ զձեռն իւր ի գլուխ պատարագի իւրոյ, եւ սպանցէ զնա առաջի դրան վկայութեան, եւ շաղեսցեն որդիքն Ահարոնի զարիւնն շուրջանակի ի վերայ սեղանոյն։
9 Եւ մատուսցէ ի զոհէն փրկութեան իւրոյ Տեառն զպատարագ իւր, զճարպն որ ծածկէ զորովայնն, եւ զամենայն ճարպն որ ի վերայ որովայնին,
10 Եւ զերկուս երիկամունսն, եւ զճարպն որ ի վերայ նոցա, որ ի վերայ ազդրացն, եւ զլեղունն ի վերայ երկուց երիկամանցն հանցէ։
11 Եւ կարգեսցեն որդիքն Ահարոնի զայն ի սեղանն ի վերայ ողջակիզին, որ ի վերայ հրոյն որ ի սեղանին վերայ, հուր, հոտ անուշութեան Տեառն։
12 Եթէ այծ զոհեսցէ զպատարագ իւր, եւ մատուսցէ զնա առաջի Տեառն,
13 Եւ եդցէ զձեռն իւր ի գլուխ նորա, եւ սպանցէ զնա առաջի դրան վկայութեան, եւ շաղեսցեն որդիքն Ահարոնի զարիւնն նորա շուրջանակի ի վերայ սեղանոյն։
14 Եւ մատուսցէ ի նմանէ զպատարագ իւր, հուր Տեառն, զճարպն որ ծածկէ զորովայնն, եւ զամենայն ճարպն որ ի վերայ որովայնին,
15 Եւ զերկուս երիկամունսն, եւ զճարպն որ ի վերայ նոցա, որ ի վերայ ազդրացն, եւ զլեղունն ի վերայ երկուց երիկամանցն հանցէ։
16 Եւ կարգեսցէ քահանայ զայն ի սեղանն, հուր, հոտ անուշութեան Տեառն։ Ամենայն ճարպ Տեառն։
17 Կանոն յաւիտենական ազգաց ձերոց յամենայն բնակութեանց ձերոց, ամենայն ճարպ եւ ամենայն արիւն մի ուտիցէք։

1 Խոսեցաւ Տէրն Մովսէսի՝ ասելով.
2 Խօսեա՛ որդւոցն Իսրայէլի՝ եւ ասա՛ցես ցնոսա. Անձն որ մեղանչեսցէ ի մեղս ինչ ի պատուիրանաց Տեառն, զոր մի՛ արասցեն, եւ արասցէ ի նոցանէ.
3 Եթէ քահանայ օծեալ մեղանչեսցէ ի մեղս ժողովրդեան, եւ մատուսցէ վասն մեղացն իւրոց զոր մեղանչեաց, զուարակ անարատ Տեառն ի պատարագ վասն մեղացն,
4 Եւ մատուսցէ զուարակն առաջի դրան վկայութեան առաջի Տեառն, եւ եդցէ զձեռն իւր ի գլուխ ուարակին, եւ սպանցէ զուարակն առաջի Տեառն։
5 Եւ առցէ քահանայ օծեալ ի նմանէ ի հատուածոց ուարակին, եւ մատուսցէ զնա առ դրան վկայութեան,
6 Եւ թաւալցուսցէ քահանայ զմատն իւր ի նմանէ ի հատուածոց, եւ սփռեսցէ զարիւնն ի վերայ սեղանոյն, եւ զարիւնն ի պատէ սեղանոյն ճմլեսցէ։
7 Եւ զարիւնն ի վերայ կրակին սեղանոյն որ առ դրան վկայութեան, եւ զամենայն զարիւնն ուարակին ի հիմանէ սեղանոյն ողջակիզի որ առ դրան վկայութեան։
8 Եւ զամենայն ճարպն ուարակին զոհեսցէ ի նմանէ, զճարպն որ ծածկէ զորովայնն, եւ զամենայն ճարպն որ ի վերայ որովայնին,
9 Եւ զերկուս երիկամունսն, եւ զճարպն որ ի վերայ նոցա, որ ի վերայ ազդրացն, եւ զլեղունն ի վերայ երկուց երիկամանցն հանցէ։
10 Եւ կարգեսցէ քահանայ զայն ի սեղանն ողջակիզի, եւ զմնացեալսն ուարակին ի հուր արկցէ առ սեղանն ողջակիզի։
11 Եւ զկաշին ուարակին եւ զամենայն միս նորա, եւ զգլուխն եւ զոտսն, եւ զորովայնն եւ զաղիքսն նորա,
12 Եւ զամենայն ուարակն հանցէ առ սեղանն ողջակիզի ի տեղի մոխրոյ, եւ կարգեսցէ զնա ի վերայ հրոյ ի մոխրոյ։
13 Եթէ ամենայն ժողովուրդ Իսրայէլի մեղանչեսցէ, եւ ծածկեսցի բան յաչս ժողովոյ, եւ արասցեն ի մի ինչ ի պատուիրանաց Տեառն, զոր մի՛ արասցեն, եւ յանցանիցեն,
14 Եւ գիտասցի զմեղսն զոր մեղանչեցին ի նմա, եւ մատուսցէ ժողովուրդն զուարակ ի պատարագ վասն մեղացն, եւ մատուսցեն զնա առաջի դրան վկայութեան։
15 Եւ եդցեն զձեռս իւրեանց ամենայն երիցունք ժողովրդեան ի գլուխ ուարակին առաջի Տեառն, եւ սպանցէ զուարակն առաջի Տեառն։
16 Եւ մատուսցէ քահանայ օծեալ ի նմանէ ի հատուածոց ուարակին, եւ մատուսցէ զնա առ դրան վկայութեան,
17 Եւ թաւալցուսցէ քահանայ զմատն իւր ի նմանէ ի հատուածոց, եւ սփռեսցէ զարիւնն ի վերայ սեղանոյն, եւ զարիւնն ի պատէ սեղանոյն ճմլեսցէ։
18 Եւ զամենայն ճարպն նորա զոհեսցէ ի նմանէ, եւ զամենայն ճարպն որ ծածկէ զորովայնն, եւ զամենայն ճարպն որ ի վերայ որովայնին,
19 Եւ զերկուս երիկամունսն, եւ զճարպն որ ի վերայ նոցա, որ ի վերայ ազդրացն, եւ զլեղունն ի վերայ երկուց երիկամանցն հանցէ։
20 Եւ կարգեսցէ զայն ի սեղանն, եւ զմնացեալսն ուարակին ի հուր արկցէ առ սեղանն ողջակիզի։
21 Եւ զկաշին ուարակին եւ զամենայն միս նորա, եւ զգլուխն եւ զոտսն, եւ զորովայնն եւ զաղիքսն նորա,
22 Եւ զամենայն ուարակն հանցէ առ սեղանն ողջակիզի ի տեղի մոխրոյ, եւ կարգեսցէ զնա ի վերայ հրոյ ի մոխրոյ։
23 Եւ մատուսցէ զնա ի վերայ հրոյ ի մոխրոյ։
24 Եւ մատուսցէ զնա ի վերայ հրոյ ի մոխրոյ։

23 Քաղաքաց իշխան սրբեսցի։ Եւ քաղաքացին չեն-
26 լով՝ Մակեդովի իշխան սրբեսցի։ Ու Մակեդովին
27 չունելով՝ Թասոի իշխան սրբեսցի։ Եւ Թասոին
28 չունելով՝ Թասու իշխան սրբեսցի։ Ու Թասուին
29 չունելով՝ Մասեկա իշխան սրբեսցի։ Եւ Մասե-
30 կային չունելով՝ Համմոնա իշխան սրբեսցի։ Ու
Համմոնային չունելով՝ Մասեթի իշխան սրբեսցի։
31 Եւ Մասեթիին չունելով՝ Բասէ-յահան իշխան
32 սրբեսցի։ Ու Բասէ-յահանին չունելով՝ Հոդադ-
33 գադ իշխան սրբեսցի։ Եւ Հոդադգադին չուն-
34 լով՝ Եսեբաթա իշխան սրբեսցի։ Ու Եսեբաթա-
35 յին չունելով՝ Երբօնա իշխան սրբեսցի։ Ու Եր-
բօնային չունելով՝ Գասեռ-գաբէր իշխան ը-
36 րեսցի։ Եւ Գասեռ-գաբէրին չունելով՝ Սիս ա-
նապատ՝ այսինքն կազմ իշխան սրբեսցի։
37 Եւ Հոդադին չունելով՝ Հովր լեռը իշխան
38 սրբեսցի, որ եղեալն երկրին Ծայրն է։ Ու Ա-
հարան քահանան Տէրոջը հրամանովը Հովր
լեռը ելաւ, և հոն մեռաւ, իսրայէլի որդւոց եղիպտոսի երկրէն ելլելուն քառասնեքորդ
39 տարին՝ հինգերորդ ամսուն առաջին օրը։ Եւ
Ահարան Հովր լեռանը վրայ մեռած ատենը
հարիւր քսանուերկու տարեկան էր։
40 Եւ Քանանա երկրին հարաւային կողմը
բնակող Արադի Քանանիա Թագաւորը լսա-
րայէլի որդւոց գալը լսեց։
41 Եւ Հովր լեռնէն չունելով՝ Սելմոնա իշխան
42 սրբեսցի։ Ու Սելմոնային չունելով՝ Փունոն իշխան
43 սրբեսցի։ Ու Փունոնին չունելով՝ Որովթ իշխան
44 սրբեսցի։ Եւ Որովթիին չունելով՝ Մոաբի առ-
ջեւները մինչ Հորդանան իշխան սրբեսցի։
45 Եւ Իյե-ապարիմ չունելով՝ Գադ-գադ իշխան
46 սրբեսցի։ Ու Գադգադին չունելով՝ Գեբոն-
47 դիբղաթայիմ իշխան սրբեսցի։ Ու Գեբոնդիբ-
թայիմին չունելով՝ Նաբաւոն աղջիկ Ալմոնի
48 լեռները իշխան սրբեսցի։ Եւ Ալմոնի լեռնե-
ները չունելով՝ երիքովի դիմացը Յորդանան
մօտ՝ Մոաբի գաշտերուն մէջ իշխան սրբեսցի։
49 Ուսաի անունը Յորդանան մօտ Մոաբի գաշ-
տերուն մէջ իշխան սրբեսցի, Բեթհասիմինէն մին-
չեւ Աբելսատիմ։
50 Եւ Տէրը Մոաբի գաշտերուն մէջ երիքո-
վի դիմացը Յորդանան մօտ խոսեցաւ Մով-
51 սէսին՝ ըսելով, իսրայէլի որդւոցը խոսէ ու
անոնց ըսէ, Երբոր Յորդանանէն գետանա-
52 ցուց երկիրը անցնիք, Ան երկրին բոլոր
բնակիչները ձեր առջեւէն վռնտեք, ու անոնց
բոլոր պատկերաքանդ կոթողները կործանեք, և
անոնց բոլոր ձուլածու կուռքերը կործանեք,
53 ու անոնց բոլոր բարձր տեղերը փլցնեք։ Եւ
ան երկիրը ձեր իշխանութեանը տակը անցը-

Բ· ԼԶ· իբ· ԼԵ·
ք Գլ· ի· ի՛ե· ԼԴ·
յ Գլ· ի· ի· ԼԶ· ի՛ե·
ն Գլ· ի· ԼԳ· ԼԶ· ը·
Օր· ժ· ե· լը· ԼԸ·
ղ Գլ· իա· ԼԸ·
ո Գլ· ի՛ե· ԼԸ·
շ Գլ· իբ· ԼԳ·
ս Գլ· իա· ԼԸ·
ռ Գլ· իա· ԼԸ·
ն Գլ· իբ· ԼԳ·
ո Գլ· իբ· ԼԳ

նեղով՝ անոր մէջը բնակիք. քանզի ան երկիրը
54 ձեզի տուի որ ժառանգէք. եւ եան երկիրը
վիճակով ժառանգէք ձեր առնելուն համե-
մատ. շատագոյ ազգին ժառանգութիւնը շատ
պիտի տաք, ու քիչագոյ ազգին ժառանգու-
թիւնը քիչ պիտի տաք. ուր ուր ելլէ, անոր բաժին ձեր հար-
55 ցը ցեղերուն հառնիմատ ժառանգէք. բայց
թէ որ ան երկրին բնակիչները ձեր առջեւէն
չվռնտէք, անոնցմէ որ ձեզ թողու-
ցածները՝ ձեր աչքերուն փուշեր՝ ու ձեր կո-
ղերուն տատասկներ պիտի ըլլան. ու ձեր
բնակած երկրին մէջ ձեզի թշնամութիւն պի-
56 տի բնեն. եւ պիտի ըլլայ որ ինչ որ անոնց
ընելու մտածեր էի, ես ձեզ պիտի ընեմ՝ ձեզի։

ԳԼ. ԼԴ

1 Երկրին սահմանները. 16 երկրը բաժնելու համար պատրաստ
մարդոց անունները։

1 Ե. Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
2 Իսրայէլի որդւոցը պատուիրէ ու անոնց ըսա,
երբոր դուք հասնիք Քանանու երկիրը մտնէք, ձե-
րի ժառանգութիւն եղելու երկիրը ան պի-
տի ըլլայ, Քանանու երկիրը իր սահմաններ
3 բովը. եւ հարաւային սահմանը Սին
անապատէն մինչեւ Եդոմի կողմը ըլլայ, և ձեր հա-
րաւային սահմանը արեւելքէն Ազի ծովուն
4 ծայրէն սկսի. ու ձեր հարաւային սահման-
նը Ակրաբիմի գաւիթէն վերը պտրաստելով մինչեւ
Սին հասնի, ու անկից ելլելով Կադէս-բառնեայի
հարաւային կողմը երթայ, ու Հասար-ադդա-
5 րէն ելլելով Ասմոնի հասնի. եւ Ասմոնէն
մինչեւ Եգիպտոսի հեղեղատը պտրաստելով ծո-
վուն մէջ բլլնայ սահմանը։
6 Իսկ ձեր արեւմտեան սահմանը մեծ ծովն
ըլլայ. ձեզի արեւմտեան սահման ան ըլլայ։
7 Ե. ձեր հիւսիսային կողմի սահմանը ասա
ըլլայ. մեծ ծովէն մինչեւ Հոռի լեռը նչա-
8 նակիք. Հոռի լեռնէն մինչեւ Եմաթ նչանա-
կէք, ու անկից սահմանը մինչեւ Սեդադ հաս-
9 նի. եւ ան սահմանը մինչեւ Զեփրան ելլէ,
ու Հասար-Ենանի մէջ բլլնայ. ձեր հիւսիսա-
յին սահմանը ասա ըլլայ։
10 Ե. ձեր արեւելեան սահմանին համար
11 Հասար-Ենանէն մինչեւ Սեփամ նչանակէք. ու
ասա սահմանը Ռիբղայ արեւելեան կողմէն՝ Սե-
փամէն վար իջնէ. ու ասա սահմանը արե-
12 ւելից կողմէն իջնելով՝ մինչեւ Քինեռեթի ծո-
վուն եզերքը հասնի. եւ ասա սահմանը Յոր-
դանան իջնէ, ու Ազի ծովուն մէջ վերջա-

նայ։ Երկիրը իր շրջակայ սահմաններովը ձե-
զի ասա ըլլայ։
13 Ե. Մովսէս Իսրայէլի որդւոց պատուիրեց
ու ըսաւ, Ասիկա է ան երկիրը որ դուք վի-
ճակով պիտի ժառանգէք, ինչպէս որ Տէրը
հրամայեց ինձ ու հինգ ցեղի տալու անիկա.
14 Քանզի Ռուբինի որդւոց ցեղը իրենց հար-
ցը առնելուն համեմատ ու Գադի որդւոց
ցեղը իրենց հարցը առնելուն համեմատ՝ և
Մանասէի հինգ ցեղը իրենց ժառանգութիւնը
15 առին. Ա՛ս երկու ու հինգ ցեղը իրենց ժա-
ռանգութիւնը առին երիքովի Յոր-
դանանէ ադիի կողմէ դէպ ի արեւելք։
16 Ե. Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
17 Ասոնք են ան մարդոց անունները՝ որոնք
երկիրը ժառանգութեան համար ձեզի պիտի
բաժնեն. Եղիազար քահանան ու Նաւէի որ-
18 դին Յեսու. եւ ամէն ցեղէն ալ մէյմէկ մի-
խան առնէք, ան երկիրը ժառանգութեան
19 բաժնելու. Ե. ան մարդոց անուններն ասոնք
են. Յուդայի ցեղէն Յեփոնէի որդին Քաղէբ,
20 Շմաւոնի որդւոց ցեղէն Ամիուդի որդին
21 Սամուէլ, Բենիամինի ցեղէն Քասլոնի որդին
22 Եղիազ, Դանի որդւոց ցեղէն իշխան՝ Եգ-
23 դիի որդին Բոկկի, Յովսեփի որդւոցմէ՝ Մա-
նասէի որդւոց ցեղէն իշխան՝ Եփոտի որդին
24 Անիէլ, ու Եփրիմի որդւոց ցեղէն իշխան՝
25 Սափթանի որդին Կամուէլ, եւ Զաբուղոնի
որդւոց ցեղէն իշխան՝ Փարնակի որդին Եղի-
26 սափան, եւ Իսաքարի որդւոց ցեղէն իշխան՝
27 Ազանի որդին Փագոիէլ, ու Աշերի որդւոց
28 ցեղէն իշխան՝ Սելոմիի որդին Աքիուդ, ու
Նեփթաղիմի որդւոց ցեղէն իշխան՝ Ամիուդի
29 որդին Փագայէլ. Ասոնք են որոնց
Տէրը հրամայեց որ քանանու երկրին մէջ
Իսրայէլի որդւոցը ժառանգութիւն բաժնեն։

ԳԼ. ԼԵ

1 Ղեւտացւոց տրուելիք քաղաքներէն՝ քաղաքներէ իրենց
արտ արձանակրաւը. 6 Ընդունելի փիլ ապաստանի քաղաքներ
պիտի ըլլային. 9 Մարդասպանութեան վերաբեր օրէնքներ.
31 Մարդասպանի մը համար փրկանք ընդունելու չեր։

1 Ե. Տէրը Մովաբի դաշտերուն մէջ երիքովի
Յորդանանի մօտ խօսեցաւ Մովսէսին՝
2 ըսելով, Պատուիրէ Իսրայէլի որդւոցը, որ
իրենց ժառանգութեան կարգած ձեռա-
ցւոց բնակելու քաղաքներ տան. նաև քա-
ղաքներուն բոլորտիքը եղած արուարձաններ-
3 րը ղեւտացւոց տաք. Ե. քաղաքները բնա-
կութեան համար ըլլան անոնց, ու արուար-

ձաններդը անանց արջառներուն, °հօտերուն
4 ու բոլոր անասուններուն համար բլլան։ Ու
ղևտացւոց տալու քաղաքներուդ արուա-
ձանները քաղաքին պարիսպէն դուրս չսը-
ջանակի հազարական կանգուն ընդ-ե-ն-ի-ն-
5 ը։ Ու սուի քաղաքին դուրսը արևելեան
կողմէն երկու հազար կանգուն, հարաւային
կողմէն երկու հազար կանգուն, արևմտեան
կողմէն երկու հազար կանգուն, ու հիւսի-
սային կողմէն երկու հազար կանգուն չափէ-
և քաղաքը մէջտեղը պիտի բլլայ · անանց
քաղաքներուն արուարձանները տասնկ բլ-
6 լան։ Եւ ձեր ղևտացւոց տալու քաղաքնե-
րէն ի վեցը ապաստանի քաղաք բլլալու որո-
շէք, որ սպանողը հոն փախչի · ու տասնեմ
7 զատ քառասուներկու քաղաք տաք։ Ղևտ-
ացւոց տալու քաղաքներնուդ ամէնը ի քա-
ռասուներեքը քաղաք բլլայ · զանոնք իրենց
8 արուարձաններովը տաք։ Եւ ան քաղաքները
որ ի Իսրայէլի որդւոցը կալուածքէն պիտի
տաք, ի շատուսը շատ՝ ու քիչուսը
նզովէն քիչ առնէք · ամէն մէկը իր առած
ժառանգութիւնը չափովը իր քաղաքներէն
ղևտացւոց պիտի տայ։
9 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
10 Իսրայէլի որդւոցը խօսիս ու անոնց ըսես,
Երբոր Յորդանանէն փառանդ երկիրը անց-
11 նէք, ի Քնդի քաղաքներ որոշէք, որոնք ապաս-
տանի քաղաքներ բլլան ձեզի, որ սխալմամբ
12 մարդ զարնող սպանողը հոն փախչի։ Ի-
ւն քաղաքները ձեզի ապաստանարան բլլան
ից վրէժխնդիր նզովէն, ու սպանողը դա-
տաստանի համար ժողովրդին առջևը չերև-
13 ցած չմեռնի։ Եւ ձեր տալու քաղաքներէն
14 ի վեցը ձեզի ապաստանարան բլլայ։ Քա-
ղաքներուն երեքը Յորդանանէն այդ կող-
մը տաք, ու քաղաքներուն երեքը Քանա-
նու երկրին մէջ տաք, և անոնք ապաստանի
15 քաղաքներ բլլան։ ԵՒս վեց քաղաքները Իս-
րայէլի որդւոցը ու ի օտարականին և ձեր
մէջը ի-ն-չ-ո-ւ պանդխտին ապաստանարան բլ-
լան, և ով որ սխալմամբ մարդ մեռցնէ՝ հոն
փախչի։
16 Իսկ ի՛ր որ հարուածով մէկը
կը զարնէ մեռցնէ, անիկա մարդասպան է։
մարդասպանը անպատճառ պիտի մեռցուի։
17 Կամ ի՛ր որ ձեռնքարով մը մէկուն
զարնէ՝ որ մեռնի, անիկա մարդասպան է։
մարդասպանը անպատճառ պիտի մեռցուի։
18 Կամ ի՛ր որ ձեռքով գործածուելու փայտ-

ից Գդ · իգ · 34 ·
ի Հր · 13 · բ Օր · գ · 41 · Ցհս · ի · 8 · 7 · 8 · իս · 3 · 13 · 21 · 27 · 28 · 36 · 38 ·
ժ Ցհս · իս · 41 ·
ի Ցհս · իս · 3 ·
ի բ Օր · գ · 41 · Ցհս · ի · 8 ·
ի բ Օր · ժթ · 8 · Ցհս · ի · 8 ·
ի Գդ · ժե · 16 ·
ի Եզ · իս · 33 ·
ի Եզ · իս · 12 · 14 · Ղև · իգ · 17 · բ Օր · ժթ · 11 · 12 ·
ի Հր · 21 · 24 · 27 ·

գէն մեռցուած իի գործիքով մը զարնէ՝ որ մեռ-
նի, անիկա մարդասպան է · մարդասպանը
19 անպատճառ պիտի մեռցուի։ Արիւան վրէժ-
խնդիրը պիտի մեռցնէ մարդասպանը · երբ-
որ անոր հանդիպի՝ ինք մեռցնէ զանիկա։
20 Կամ ի՛ր որ իշտանութեամբ հրէ մէկը, ու
նենգութեամբ վրան ի-ւ-ր նետով՝ զանի-
21 կա մեռցնելու բլլայ, կամ իր իշտանու-
թեան պատճառաւ ձեռքովը զարնէ անոր՝ որ
մեռնի, զարնողը անպատճառ մեռցուի։ անի-
կա մարդասպան է · արեան վրէժխնդիրը երբոր
մարդասպանին հանդիպի՝ զանիկա մեռցնէ։
22 Բայց իի որ յանկարծ ու հապաղց իրէ-
նամութեան հրէ, կամ իր առանց նենգու-
թեան անոր վրայ մէկ գործիքը մը նետէ,
23 կամ իր առանց տեսնելու անոր վրայ ինչ
և իցէ մեռնելու քար մը ձգէ՝ որ մեռնի,
և անիկա անոր իշտանի չէր, ու անոր չա-
24 րիքը չէր ուզեր, Ինամնէր ժողովը զան-
նողին ու արեան վրէժխնդրին ձեռքէն
25 օրէնքներուս համեմատ զատատան բնէ։ Եւ
ժողովը պիտի ազատէ սպանողը արեան վր-
բէժխնդրին ձեռքէն, ու ժողովը զանիկա
նորէն իր ապաստնած ապաստանի քաղաքը
դարձնէ, ու հոնիկա հոն պիտի բնակի, մին-
չև որ ի սուրբ նզովք օծուած քահանայապետը
26 մեռնի։ Բայց իի որ սպանողը իր ապաստնած
ապաստանի քաղաքին սահմանէն երբէք դուրս
27 ելլէ, Ու արեան վրէժխնդիրը զանիկա իր
ապաստանի քաղաքին սահմանէն դուրս դար-
նէ, և արեան վրէժխնդիրը սպանողը մեռ-
28 ցնելու բլլայ, մեռնասպատ չսպանի։ Քան-
զի անիկա իր ապաստանի քաղաքը նստելու
էր, մինչև որ քահանայապետը մեռնէր · բայց
քահանայապետին մեռնելէն ետքը սպանողը
29 իր կալուածքին երկիրը դառնայ։ Ասոնք ի՛ն-
զի դատաստանի կանոններ բլլան ձեր ազ-
գերուն մէջ — ձեր բոլոր բնակութեանցը մէջ։
30 Ով որ մարդ կը մեռցնէ, սպանողը ի վ-
կանէրուն բերնովը մեռցուի։ բայց մարդ մը
մեռցնելու համար ի-ւ-ր մէկ վկայի վկայու-
31 թիւնը ի-ո-չ չբլլայ։ Եւ մեռնասպատ սպա-
նողին կենացը համար փրկանք չառնէք ·
քանզի անիկա անպատճառ մեռցուելու է։
32 Ու ապաստանի քաղաքը փախչողին համար
փրկանք չառնէք, որպէս զի անիկա իր քա-
ղաքը դառնայ նստի քահանայապետին մեռնէն
33 առաջ։ Ու սուի ձեր բնակած երկիրը չպղծէք,
քանզի արիւնը՝ կը պղծէ երկիրը · ու անոր մէջը
թափուած արեանը համար երկրին ու-ր-

բ Օր · ժթ · 6 · 12 · Ցհս · ի · 3 · 5 ·
ի Ծն · գ · 8 · բ Թագ · գ · 27 · ի · 10 · գ Թագ · բ · 31 · 33 ·
ի Եզ · իս · 14 · բ Օր · ժթ · 11 ·
ի Եզ · իս · 13 ·
ի Հր · 13 · Ցհս · ի · 6 ·
ի Գդ · իգ · 16 · 6 ·
ի Ցհս · ի · 6 ·
ի Եզ · իթ · 7 · Ղև · գ · 3 · իս · 10 ·
ի Գդ · իե · 11 ·
ի բ Օր · ժե · 6 · 18 · ժթ · 15 · Պատ · ժբ · 16 · բԿր · ժգ · 1 · Երբ · ժ · 28 ·
ի Պագ · ին · 38 · Մէք · գ · 11 ·

Նա չը քաւութիւն չըլլար, բայց միմիայն անիկա
34 Թափղին որ նետեցաք։ Որեմն ձեր բնակած
երկիրը չպղծէք, որուն մէջտեղը ես պիտի
բնակիմ. քանզի ես Տէրս կը բնակիմ Իսրա-
յէլի որդւոց մէջը։

ԳԼ. ԼԶ

1 Ժառանգութիւն առնելով ազգիկը ։ Իր ցեղին եղող մէկ-
ը ևս պիտի կարգանք ։ ։ պղտիկ ժառանգութիւնը ան
ցեղին չիյնար ։ 10 Աղջիկները երկնց հօրեղբօր
որդւոցը հետ կամանանան։

1 Եւ Յովսէփի որդւոցը առնմերէն Մանասէի
որդւոյն Մաքիրի որդւոյն Գաղաադայ որ-
դւոց առնմին իշխաններըը մօտեցան, ու Մով-
սէսին առջեւը և Իսրայէլի որդւոցը նահապե-
տութեանց իշխաններուն առջեւը խօսեցան,
2 Ու ըսին, Տէրը մեր տիրոջը հրամայեց, որ
երկիրը Իսրայէլի որդւոցը վիճակով ժառան-
գութիւն տայ. ու Տէրը մեր տիրոջը հրա-
մցաւ, որ մեր եղբօրը Սալպադայ ին ժառան-
3 գութիւնը աներ աղջիկներուն տայ. Այլ թէ
որ անոնք Իսրայէլի որդւոց ---ին ցեղի մը որ-
դւոցը կնիկ ըլլան, անոնց ժառանգութիւնը
մեր հայրերուն ժառանգութենէն պիտի վեր-
նայ. ու որ ---ին մտցած որ ինչ ըլլան, ան
ցեղին ժառանգութենը պիտի խառնուի, ու
մեր ժառանգութենը վիճակին պիտի վեր-
4 նայ։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը Յոբելեան ---ին
անոնց ժառանգութիւնը իրենց էրիկներուն
ցեղին ժառանգութենը պիտի խառնուի. ու
--- Կըռալ անոնց ժառանգութիւնը մեր հայ-
րերուն ցեղին ժառանգութենէն պիտի վեր-
նայ։

5 Եւ Մովսէս Տէրոջը հրամանաւ Իսրայէլի
որդւոցը պատուիրեց ու ըսաւ, Յովսէփի որ-
6 դւոց ցեղը ճշմարիտ կը խօսի. Սալպադին
աղջիկներուն վրայով Տէրոջը հրամայած ը
բանը խօսքը ասէ. Որոնց որ կը հաճին ա-
նոնք, թող անոնց կնիկ ըլլան, միայն թէ ի-
րենց հօրը ցեղին ազգներուն կնիկ ըլլան.
7 Որպէս դի Իսրայէլի որդւոց ժառանգութիւնը
մէկ ցեղէ ուրիշ ցեղ չանցնի. քանզի Իսրա-
յէլի որդւոց ամէնքն ալ իրենց հայրերուն
8 ցեղին ժառանգութենը պիտի յարին. Եւ
ամէն աղջիկ որ Իսրայէլի որդւոց ցեղերուն
մէջ մէկ կալուածքի մը ժառանգ կ'ըլլայ, իր
հօրը ցեղէն եղող մէկու մը կնիկ ըլլայ, որ
Իսրայէլի որդւոց ամէն մէկը իր հայրերուն
9 ժառանգութիւնը ժառանգէ. Եւ ժառան-
գութիւնը մէկ ցեղէ ուրիշ ցեղ չանցնի, բայց
Իսրայէլի որդւոց ցեղերուն ամէն մէկը իր
ժառանգութենը յարի։

10 Ե- Տէրը Մովսէսին ինչպէս որ հրամայեց,
11 Սալպադին աղջիկները անանկ ըրին. Քան-
զի Սալպադին աղջիկները՝ Մաալա, Թիր-
սա, Եգղա, Մելքա ու Նոա իրենց հօր-
12 եղբօրորդւոցը հետ ամուսնացան. Այ-
ցեղին Յովսէփեան Մանասէի որդւոց առնմերէն ե,
ցոյներու կնիկ եղան, ու անոնց ժառանգու-
թիւնը իրենց հօրը ցեղին ե ազգ առնմին մէջ
մնաց։

13 Ասոնք են ան պատուիրանքները ու դա-
տաստանները, որ Տէրը Մովսէսի ձեռքովը
մէջ Երիքովի դէմ Յորդանանի մօտ՝ Մով-
սէսին ձեռքովը Իսրայէլի որդւոցը պատուի-
րեց։

ԳԻՐՔ ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՐԻՆԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Քառասներորդ տարին վերջը՝ Մովսէս Իսրայէլացւոց խօ-
սելով Համառօտութեամբ կը դատի ։ Նախնեաց խաւսածնե-
րը։ 13 Իշխաններ կարգելը։ 19 Երկիրը լրտեսելու Համար
մարդ երկիրը։ 24 անոնց անհնազանդութենը պատճառով Նա-
ռաջոյ բարկութենը։ 41 և անոնց անհնազանդութիւնը։

1 Ասոնք են ան խօսքերը որ Մովսէս բոլոր
Իսրայէլին գրուցեց ՝Յորդանանու ապի մէկ կող-
մը անապատին մէջ, որ Սահմին դ եմնայի գա-
ռը՝ Փառանի, Տոփելի, Ղաբանի, Հազերոթի
2 ու Տիզահապի մէջտեղն է։ (Քսորեբէն Սէիրեան

կազէս-բառնեայ տասնուհինգ օր է մեկը լ-
3 ուանը Ճամբայով։) Ալդ Քառասներորդ տա-
րին մէջ տասնմէկերորդ ամսուն առաջին որ
Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը գրուցեց ինչ որ
Տէրը անոր պատուիրեր էր անոնց Համար,
4 Հետևանքի մէջ բնակող Ամորհացւոց Հեշ-
բոնի թագաւորը և Աստարովթի -- Եդրէյիի մէջ
բնակող Բասանի Ովգ թագաւորը գաղնեկին
5 ետքը։ Յորդանանու տակի կողմը Մովսէս
երկրին մէջ Մովսէս սկսաւ այս օրէնքը յայտ-
նել։ ըսելով,

ե Դն. Բ. 8։
զ Դն. ԺԸ. 33. ԲՕր-
խա. 23։
է Եր. ԽԹ. 45. 46։

ը = Գէ. Խգ. 29։
թ Գէ. Խգ. 33. ԼԳ.
34. Քնա. Ժ. 3։
ժ Գէ. Խ. 1. 7. Քնա.
Ժ. 3. 4։

ի Դն. Խ. 10։
լ Գէ. Խ. 7։
խ Հնր. 13։
ծ Քառ. Խ. 3։
կ = ՄՆ. Խգ. 22։

ե Գէ. Խ. 1։
զ Գէ. Խգ. 3. ԼԳ. 30։

— Քնա. Բ. 1. 10. Խր-
ա. 7։
է Քառ. Ժգ. 27. Գէ-
Բ. 23։

ը Քառ. ԼԳ. 38։
թ Քառ. Խա. 34. 35։
ժ Քառ. Խա. 35. Քնա.
Ժգ. 13։

6 Մեր Տէր Աստուածը Խորեբի վրայ մեզի
խօսեցաւ ու ըսաւ, Ա՛ս լեռը կեցաք հն-
7 րիք է։ Դարձէք ու ձգեցէք Ամո-
հացւոց լեռը, և անոր ամէն շրջակայ տեղերը,
դաշտերը, լեռները, ու հովիտները, և հա-
րաւային կողմը, ու ծովեզերքը, Քանանացւոց
երկիրը ու Լիբանան, մինչև մեծ գետը՝ որ
8 Եփրատ գետն է։ Ահա ան երկիրը ձեր առ-
ջեւը դրի. գացէք ու ժառանգեցէք ան երկիրը,
որ Տէրը ձեր հայրերուն՝ Աբրահամին, Իսա-
հակին ու Յակոբին երդում ըրաւ որ տայ ա-
նոնց ու անոնցմէ ետքը անոնց զաւակներուն։
9 Ես՝ ձեզի ատենը ես ձեզի խօսեցայ ու ըսի,
10 Ես միայնակ չեմ կրնար ձեզ տանիլ. Ձեր Տէր
Աստուածը ձեզ չատցուց, և ահա դուք այս-
11 օր երկնից աստղերուն չափ չատ էք։ Ձեր
հայրերուն Տէր Աստուածը ձեր հազարէն հա-
զարապատիկ աւելցնէ ձեզ, ու ձեզի բաս-
12 ձին պէս ձեզ օրհնէ։ Ես միայնակ ի՞նչպէս կրնա-
նամ ձեր նեղութիւնը, ձեր բեռը ու հակա-
13 ւակութիւնը կրել։ Դուք ձեր ցեղերէն իմաս-
տուն ու հանճարեղ և անուանի մարդիկ ա-
րէք, ու ես անոնք ձեր վրայ իշխաններ կեցը-
14 նեմ։ Եւ դուք ինծի պատասխան տուիք ու
15 ըսիք, Ա՛ս բանը խօսքդ բնելը ազնիւ է։ Ուստի
ես ձեր ցեղերուն երեւելիները՝ իմաստուն ու
անուանի մարդիկ առի, և զանոնք ձեր վրայ
իշխաններ կարգեցի, այսինքն ձեր ցեղերուն
մէջ հազարապետներ, հարիւրապետներ, յիս-
նապետներ, տասնապետներ ու ոստիկաններ։
16 Ես անատենը ձեր դատաւորներուն պա-
տուիրեցի ըսելով, Ձեր եղբայրներուն դա-
տերը մտիկ ըրէք, ու ամէն մարդուն դատը՝
թէ իր հերօրդը հետ ըլլայ և թէ օտարական՝
17 ան հետ, մարդ աբեթեամէն դատելիք. Դա-
տաստանի մէջ այսուհետեւ չընէք, պզտի-
կին մեծի պէս մտիկ ընէք, բնաւ մարդու մը
երեսէ չդառնաք. քանի որ դատաստանը Ա-
ստուծոյ է. ու ձեզի դժուար երեցած դատը
ինծի հետկայացուցէք, որ անիկա մտիկ ը-
18 նեմ։ Եւ ան ատենը ձեր ամէն բնելու բանե-
րը ձեզի պատուիրեցի։
19 Ետքը Քորեբէն չուեցինք, ու ինչպէս որ
մեր Տէր Աստուածը մեզի պատուիրեր էր,
Ամորհացւոց լեռանը ճամբով՝ ան ձեր անսած
բոլոր մեծ ու ահագին անապատէն անցանք,
20 ու հասնելով կադէս-բառնեայ եկանք։ Եւ ձեզի
ըսի, Դուք Ամորհացւոց լեռը եկաք, որն որ
21 մեր Տէր Աստուածը մեզի կու տայ։ Նայէ,

քու Տէր Աստուածդ երկիրը քու առջեւդ դը-
րաւ. ելիր, ժառանգէ ինչպէս
որ քու հայրերուդ Տէր Աստուածը քեզի ը-
սաւ. մի վախնար ու մի զարհուրիր։
22 Ես դուք ամէնդդ իմ քովս եկաք, ու ին-
ծի ըսիք, Մեզմէ առաջ մարդիկ խրկենք, որ
երկիրը լրտեսեն մեզի համար, ու մեզի դան
պատմեն թէ ինչ ճամբով հան պիտի ելլենք,
23 ու ինչ քաղաքներու մէջ պիտի մտնենք։ Ես
ան խօսքը ինծի հաճոյ թուեցաւ, ձեզմէ
տասներկու մարդ առի, ամէն մէկ ցեղէն
24 մէկմէկ մարդ։ Ես դառնալ դացին լեռը եկան,
ու մինչև Եշքոլի ձորը հասան, ու ան երկիրը
25 լրտեսեցին։ Ես ան երկրին պտուղէն ձեռ-
քերնին առնելով մեզի բերին, ու մեզի դար-
ձեցին ըսելով, Ազնիւ է ան երկիրը որ մեր Տէր
26 Աստուածը մեզի կու տայ։ Սակայն դուք չու-
զեցիք ելլել, ու ձեր Տէր Աստուծոյն հրամա-
27 նին դէմ դրիք։ Ես ձեր վրանները մէջ
տրտնջելով ըսիք, Տէրը՝ մեզ ատելուն համար
եգիպտոսի երկրէն մեզ դուրս հանեց, որ մեզ
Ամորհացւոց ձեռքը մատնէ, ու մեզ կոտրտե-
28 ցնէ։ Ո՞ւր պիտի ելլենք. մեր եղբայրները
մեր սիրտերը հալեցուցին, ըսելով թէ,
Կո ազգը մեզմէ մեծ ու բարձրահասակ է,
քաղաքները մեծ ու մինչև երկինքը պարսպա-
ւոր են, ու հոն նաեւ Ենակին որդիքը տե-
29 սանք։ Ես ձեզի ըսի, Մի զարհուրիք ու
30 անոնցմէ մի վախնաք։ Ձեր Տէր Աստուածը
որ ձեր առջեւէն կ'երթայ, անիկա ձեզի հա-
մար պիտի պատերազմի, ինչպէս որ եգիպ-
տոսի մէջ ձեր աչքերուն առջեւ ձեզի բրաւ,
31 Ու անապատին մէջն ալ տեսար որ, ինչպէս
մարդ մը իր զաւակը կը տանի, քու Տէր Ա-
ստուածդ ալ քու բոլոր քալած ճամբաներուդ
մէջը մինչև ատ տեղ գալդ, քեզ անանկ տա-
32 րաւ։ Եւ սակայն ձեր Տէր Աստուծոյն չհա-
33 ւատացիք, որ անիկա ճամբուն մէջ ձեր առ-
ջեւէն կ'երթար՝ ձեզի իջեւանելու տեղ փնտռե-
լու համար, գիշերը կրակի մէջ երթալու
ճամբանիդ ձեզի ցուցընելով, ու ցորեկն ալ
34 ամպի մէջ։ Ես Տէրը ձեր խօսքերուն ձայնը
լսելով բարկացաւ, ու երդում բնելով բաւ,
35 Ա՛ս մարդ ազգէն ոչ մէկը այդ չար մարդ
մը պիտի չտեսնէ ան բարի երկիրը, որն որ
36 ձեր հայրերուն տալու երդում բրի. Բայց
միայն Յեփոնէի որդին Քաղէբ պիտի տեսնէ
ան, ու անոր կոխած երկիրը իրեն ու իր որ-
դւոցը պիտի տամ, որովհետեւ ետեւիկա կա-

ա Նէ։ գ։ 1։
բ Տէ՛ս Նէ։ ԺԳ։ 1։ Թռ։ Ժ։ 11։
գ Դտ։ Ժբ։ 2։ Ժե։ 19։ Ժէ։ 2։ 8։ Ժթ։ 4։ Ի՛ր։ 13։
դ Ի՛ր։ 12։
ե Նէ։ Ժբ։ 18։ Թռ։ Ժ՛։ 14։
զ Ղե։ Ի՛ր։ 22։
է Դտ։ Ժե։ 2։ Գէ։ Ժ՛։ 22։ Ի՛ր։ 62։
ը Բ Թագ։ Ի՛ր։ 3։
թ Տէ՛ս Ժբ։ 5։ Ի՛ր։ 17։ Ի՛ր։ 4։ Նէ։ բ։ 12։
ժ Գ Թագ։ գ։ 8։ 9։
ժա Տէ՛ս Նէ։ Ժբ։ 21։ Թռ։ Ժ՛։ 16։ 17։
ժբ Նէ։ Ժբ։ 23։
ժգ Նէ։ Ժբ։ 25։
ժդ Ղե։ Ի՛ր։ 22։
ժե Գէ։ Ժգ։ 18։ Ծ՛ոփ։ Ե։ 24։
ժզ Ղե։ Ժբ։ 15։ Գէ։ Ժգ։ 19։ Ա Թագ։ Ի՛ր։ 4։ Նէ։ բ։ 12։
ժէ Թռ։ Ժգ։ 1։
ժը Թռ։ Ժգ։ 23։ 24։ 27։
ժթ Թռ։ Ժգ։ 28։
ի Թռ։ Ժգ։ 1—4։ Սաղ։ Ճղ։ 24։ 25։
իա Գէ։ Բ։ 38։
իբ Նէ՛։ Հաւ՛ելած՝։
իգ Թռ։ Ժգ։ 29։ 34։ 35։ 36։ Գէ։ Բ։ 1։ 2։
իդ Թռ։ Ժգ։ 39։
իե Նէ։ Ժգ։ 14։ 25։ Ղեմ։ գ։ 20։
իզ Նէ։ Ժբ։ 4։ Գէ։ բ։ 11։ 12։ Եռ։ Ի՛ր։ 4։ 5։ Ի՛ր։ 3։ 4։ Ի՛ր։ 9։
իէ Ելք։ Ժ՛։ 3։ Տէ՛ս Ելք։ Ժա։ 3։ Թռ։ Ժգ։ 18։
իը Սաղ։ Ճղ։ 24։ Ծ՛ոփ։ Ե։ 24։
իթ Նէ։ Ժգ։ 21։ Սաղ։ Ճղ։ 11։
լ Թռ։ Ժգ։ 24։ 38։
լա Թռ։ Ժգ։ 33։ 34։ Գէ։ Ժ՛։ 22։
լբ Նէ։ Ժգ։ 21։ Սաղ։ Ճղ։ 11։
լգ Թռ։ Ժգ։ 33։ Եզէկ։ Ի՛ր։ 6։
լդ Թռ։ Ժգ։ 35։ Եզէկ։ Ի՛ր։ 6։
լե Թռ։ Ժգ։ 38։ Յես։ Ժդ։ 1։
լզ Նէ։ Ժգ։ 22։ Թռ։ Ժգ։ 33։ Ա Թագ։ Ի՛ր։ 3։
լէ Թռ։ Ժգ։ 34։ Ա Թագ։ Ի՛ր։ 4։
լը Թռ։ Ժգ։ 35։ Ա Թագ։ Ի՛ր։ 5։
լթ Թռ։ Ժգ։ 36։
խ Նէ։ Ժգ։ 21։ Սաղ։ Ճղ։ 11։
խա Թռ։ Ժգ։ 32։ 33։ Սաղ։ Ճղ։ 11։
խբ Թռ։ Ժգ։ 34։ 38։ Ելք։ Ժ՛։ 9։
խգ Թռ։ Ժգ։ 34։

37 տաբերակաչ Տէրոջը հետեւեցաւ ։ Զկռի հա-
մար Տէրը ինծի ալ բարկացաւ , ու բաւ ,
38 Դուն ալ հոն պիտի չմտնես ։ Այլ դրա ՚ապա-
տարգ Ղեւիէ պղպէն ցեխաւ՝ անիկա հոն
պիտի մտնէ ։ Զօրացուր անիկա , վասն զի ան
Իսրայէլ անիկա պիտի ժառանգեցնէ իրապէտ-
39 լին ։ Ու ան ձեր պզտիկ տղաքը , որոնց հա-
մար ՚կ՚ըսէիք թէ աւար պիտի ըլլան , ու ան
ձեր որդիները որ այսօր ՚չգիտկը ու գէշը չեն
ճանչնար , անոնք պիտի մտնեն հոն ։ անոնց
պիտի տամ ան Իսրայէլ , ու անոնք պիտի ժա-
40 ռանգեն ան ։ ՚Բայց դուք ետ դարձէք , ու
կարմիր ծովուն ճամբային գէպ ՚ի անապատը
չուեցէք ։
41 Եւ ես դուք պատասխան տուիք ու ինծի
ըսիք , ՚Մենք Տէրոջը առջեւը մեզի գործե-
ցինք ։ Մենք պիտի երթանք պատերազմինք ,
ինչպէս որ մեր Տէր Աստուածը մեզի պա-
տուիրեց ։ ու յանկ մէկկինիդ իր պատերազ-
մական զէնքը առնելով , ՚թեթեւամտութեամբ
42 ուզեցիք՞ լեռը երթալ ։ Ես Տէրը ինծի բաւ ,
Անոնց ըսէ , ՚Մի երթէք ու մի պատերազմիք ,
քանզի ես ձեր մէջը չեմ։ չըլլայ որ ձեր
43 թշնամիներուն առջեւը յաղթուիք ։ Ես ալ ձեզ
դի խօսեցայ , բայց դուք մտիկ չըրիք , հա-
պա Տէրոջը հրամանին դէմ դրիք , և ՚յամա-
44 ռտութեան բլուրը երթալ ։ Ու ան լեռանը
վրայ բնակող Ամորհացիները ՚ձեզմէտեղ պէս
ձեզ դէմ ելլելով ձեզ հալածեցին , ու Սէի-
45 րի մէջ ձեզ ջարկին մինչեւ Հորմա ։ Ես դառ-
նալով Տէրոջը առջեւը լացիք , սակայն Տէրը
46 ձեր ձայնը չլսեց ու ձեզի ականջ չդրաւ ։ Ու
կազեսի մէջ շատ օրեր կեցաք , որչափ օրեր
որ հոն կեցաք ։

ԳԼ · Բ

1 Դարձեալ որ խօսք չորտնակիով կը պատմի Քի Աստուած
ինչպէս պրեկից իսրայէլացիները որ Եդովմացոց ։ 2 Մո-
վաբացոց ։ 11 և Ամմոնացոց հետ պատերազմ չընել ։ 24
Ամորհացոց Սիհոն թագաւորին յաղթելը ։

1 Ապա ես դարձանք ու կարմիր ծո-
վուն ճամբային գէպ ՚ի անապատը չուեցինք ,
՚ինչպէս որ Տէրը ինծի ըսեր էր , ու շատ
օրեր Սէիր լեռանը բոլորտիքը պտտեցանք ։
2 Ու Տէրը ինծի խօսեցաւ ու բաւ , (3) ՚Ձեզ
հերիք է սա լեռանը բոլորտիքը պտտուիլնիդ ։
4 Հիւսիսային կողմի դարձէք ։ Եւ ժողովուր-
դին պատուիրէ ու ըսէ , ՚Դուք հիմա Սէիր
բնակող ձեր եղբայրը Եսաւի սահմանին պիտի անցնիք ։ անոնք ձեզմէ պիտի
վախնան , բայց դուք մեծապէս զգուշացէք ։
5 Անոնց հետ մի ծեծկռտիք ։ քանզի ես ձեզի
անոնց երկրէն մէկ տունտքայլ տեղ մըն ալ
տալու չեմ, ՚որովհետեւ Սէիր լեռը Եսաւին
6 ժառանգութիւն տուի եմ։ կերակուրը ըս-
տակով ծախու առնէք անոնցմէ և ուտէք ,
և ջուրն ալ ստակով ծախու առնէք անոնցմէ
7 ու խմէք ։ քանզի քու Տէր Աստուածդ քու
ձեռքիդ ամէն գործերուն մէջ օրհնեց քեզ ։
անիկա գիտէ որ դուն սա մեծ անապատին
մէջ կը պտրտիս ։ ՚Քու Տէր Աստուածդ սա
քառասուն տարին քեզի հետ էր , ու բանի
մը պակասութիւն չքաշեցիր ։
8 ՚Ասոր մենք մեր եղբայրներուն Եսաւի
որդւոցը քովէն որոնք Սէիր կը բնակէին , դա-
տի ճամբային ՚Եղեթէն ու Գասիոն-գաբերէն
անցանք ։ ու Հին գառնալով Մոաբի անա-
9 պատին ճամբային անցանք ։ Եւ Տէրը ինծի
բսաւ , Մոաբացոց թշնամութիւն մի ըներ ,
ու անոնց հետ պատերազմ մի բներ ։ քանզի
անոնց երկրէն քեզի ժառանգութիւն տալու
չեմ, որովհետեւ Արը ՚Ղովտի որդւոցը ժա-
10 ռանգութիւն տուի ։ (Ան տեղը առաջուց ՚Ե-
միմներըը կը բնակէին , որոնք մեծ ու շատուր
ու Ենականիներուն պէս երկայնահասակ ազգ
11 մըն էին ։ Անոնք ալ Ենականիներուն պէս Հրա-
կաներ կը սեպուէին ։ ու Մոաբացիք զանոնք
12 Էմիմ կը կոչէին ։ Եւ Սէիրի մէջ առաջուց
Հուռեացիք կը բնակէին , բայց Եսաւի որդիքը
զանոնք վռնտելով ու իրենց առջեւէն զանոնք
ջարդելով՝ անոնց տեղը բնակեցան ։ ինչպէս որ
Իսրայէլացիք երթին իրենց ժառանգութիւնը
13 երկրին , որն որ Տէրը անոնց տուաւ ։ Հիմա
երէք ՚Զարէդ ձորէն անցէք ։ ու մենք Զա-
րէդ ձորէն անցանք ։
14 Մեր պտրտած օրերը՝ ՚Կադէս-բառնէայէն
երթալնիս մինչեւ Զարէդ ձորէն անցնելնիս՝ երե-
սուն ութ տարի եղաւ ։ Մինչեւ որ բանակին
մէջէն պատերազմող մարդոց ան բոլոր ազգը
հատաւ , ինչպէս որ Տէրը անոնց երդուաւ ը-
15 րեր էր ։ Եւ զանոնք բանակին մէջէն բնաջինջ
ընելու համար՝ ՚Տէրոջը ձեռքն ալ անոնց
վրայ էր , մինչեւ որ անոնք հատան ։
16 Ու երբոր բոլոր պատերազմող մարդիկը
17 ժողովուրդին մէջէն մեռան ու հատան , Տէրը
18 ինծի խօսեցաւ բսելով , Դուն այսօր Մոաբին
19 սահմանը եզած Արէն պիտի անցնիս , Ու Ա-
մմոնի որդւոցը ՚Սահմանին պիտի մօտենաս ։

---

4 Թաս · ի · 18 · Ել · 14 · Գէ · 9 · 22 · ի · 21 · Լէ · 4 · Պաղ · 32 ·
7 Նե · իդ · 13 · Լէ · 11 · Տնե ա թագ · մգ · 22 ·
8 Եսէր · ասքէ ղ կոչ. Նաղ
9 Թաս · ի · 18 · Ել · 14 · Գէ · 9 · 22 · ի · 21 · Լէ · 4 · Պաղ · 32 ·
7 Նե · իդ · 13 · Լէ · 11 · Տնե ա թագ · մգ · 22 ·
10 Թաս · Ժգ · 20 ·
11 Թաս · Ժգ · 20 · Գէ · Լ · 1 · 22 ·
12 Թաս · Ժգ · 21 ·
13 Թաս · Ժգ · 2 ·
14 Նե · ի · 13 · 16 · Հաղմ · Ի · 11 ·
15 Թաս · Ժգ · 25 ·
16 Թաս · Ժգ · 26 ·
17 Կամ՝ Ժողովուրդը · Ե ՚ից պատրաս. առքիւն տեսաք
18 Թաս · Ժգ · 28 · Ես · ի · 22 · Դատ · Ժա · 17 ·
19 Թաս · Ժգ · 25 · Գէ · ա · 40 ·
20 Տես հմր · ։ · 14 ·
21 Թաս · ի · 14 · Ես · ։ Դեմ · ԼՂ · 3 · Ցես · ի · 4 ·
22 Գէ · Ը · 2 · 3 · 4 ·
23 Դատ · Ժա · 18 ·
24 Գ Թագ · Ի · 28 ·
25 Թաս · Ժգ · 35 · Գէ · ա · 40 ·
26 Դեմ · ԺԲ · 30 · 37 ·
27 Դեմ · Ժգ · 2 ·
28 Թաս · Ժգ · 33 · 34 · Գէ · Ի · 8 ·
29 Հմր · 22 · Դեմ · Ժգ · 6 · ԼՂ · 20 ·
30 Թաս · ի · 14 ·
31 Թաս · Ժգ · 37 ·
32 Թաս · Ժգ · 33 · Իշ · 64 ·
33 Թաս · Ժգ · 35 · Գէ · ա · 34 · 35 · Եզեկ · ի · 15 ·
34 Պաղ · Հբ · 33 · Ամ · 26 ·
35 Եսէր · գիմոյդ

անոնց թշնամիներուն մի ըներ, և անոնց հետ
մի ծառայիր. քանզի Ամենի որդւոցը երկ-
րէն քեզի ժառանգութիւն տալու չեմ, որով-
հետև անիկա Ղովսի որդւոցը ժառանգու-
20 թիւն տուի։ (Ան ալ հականներու երկիր կը սե-
պուէր. առաջուց ան տեղը հականներ կը բնա-
կէին։ Ամմոնացիք զանոնք Զամզումմիմ կը
21 կոչէին. Որոնք նշանակիութիւնուն պէս մեծ ու
շատուր և երկայնահասակ ազգ մըն էին. բայց
Տէրը զանոնք բնաջինջ ըրաւ անոնց առջևէն,
որ վռնտեցին զանոնք, և անոնց տեղը բնա-
22 կեցան. ինչպես որ Սեիր բնակող Եսաւի որ-
դւոցը համար ալ ըրաւ, երբոր Հուռեացիները
բնաջինջ ըրաւ անոնց առջևէն. և զանոնք
վռնտեցին, ու անոնց տեղը բնակեցան մինչև
23 ասօր։ Եւ Ազացիները որ մինչև Գազա
գիւղաքաղաքները մէջ կը բնակէին, գա-
նոնք ալ Կափթորէն ելլող Կափթորացիք ջար-
24 դեցին, ու անոնց տեղը բնակեցան։) Ելէք,
շուեցէք ու Արնան ձորէն անցէք. ահա ես
քու ձեռքդ Ամորհացի Սիհոնը ու անոր
երկիրը քու ձեռքդ տուի. սկսէ ժա-
ռանգելու, ու անոր հետ պատերազմ բռնէ։
25 Այսօր քու երեսիդ վախը ու սոսկումը բոլոր
երկրին տակը եղող ազգերուն վրայ պիտի
սկսիմ դնել, անոնք որ քու համբաւդ լսող-
ները քու երեսդ դողան ու տագնապին։
26 Եւ կադեմթի անապատէն եսբոնի Սի-
հոն թագաւորին խաղաղութեան խօսքերով
27 դեսպաններ խրկեցի, ըսելով, Անցնեմ քու
երկիրդ. Ճամբայէն պիտի երթամ, չդա-
28 ջի աջ կամ ձախ կողմ չեմ խոտորիր։ Կերակուր
ըր ինծի ստակով ծախէ որ ուտեմ, ու ջուր
ալ ինծի ստակով տուր որ խմեմ. Միայն թէ
29 ոտքերովս անցնեմ. Ինչպես որ Սէիր բնա-
կող Եսաւի որդիքը ու Ար բնակող Մոաբա-
ցիք ինծի ըրին. մինչև որ Յորդանանէն
անցնեմ դէպ ի այն երկիրը, որն որ մեր Տէր
30 Աստուածը մեզի պիտի տայ։ Բայց եսբոնի
Սիհոն թագաւորը չուզեց որ մենք անկէ
անցնինք. Ինչու որ Տէր Աստուածդ Անոր
հոգին խստացուցեր էր ու սիրտը կարծրա-
ցուցեր էր, որ զանիկա քու ձեռքդ տայ,
31 ինչպէս որ այսօր կ՚երեւի։ Եւ Տէրը ինծի
ըսաւ, Ահա Սիհոնը ու անոր երկիրը սկսայ
քու ձեռքդ տալու. սկսէ՛ տիրելու, որ
անոր երկիրը ժառանգես։
32 Ասոր Սիհոն՝ ինքը իր բոլոր ժողովուր-
դովը Յասայի մէջ մեր դէմ ելաւ, որ մե-
33 զի հետ պատերազմի։ Եւ Տէր Աստուա-

ծը զանիկա մեր ձեռքը մատնեց, ու Իսմէնք
անիկա և անոր որդիքը ու անոր բոլոր ժո-
34 ղովուրդը զարկինք։ Եւ ես այն առեր
բոլոր քաղաքները առինք, ու ամէն բոլոր քա-
ղաքներուն մէջ եղած էրկի մարդիկը, կիսկ-
ները ու ապրանքները՝ կոտորեցուցինք, անոնց
35 մէ մէկ մըն ալ ողջ չթողուցինք. Միայն անա-
սունները ու ասած քաղաքներուն աւար
36 ներ մեզի առինք։ Արնան ձորին եզերքը
եղած Արոերէն ու ձորին մէջը եղած քա-
ղաքէն մինչև Գաղաադ բնաւ մեզի դէմ դի-
մադրել մի չեղաւ. Իսմէր Տէր Աստուածը
37 ամէնն ալ մեր ձեռքը մատնեց։ Միայն թէ
Ամմոնի որդւոցը երկրին, ու բոլոր Յաբոկ ձո-
րին կողմերուն և լեռնային քաղաքներուն, ու
Իսմէր Տէր Աստուածդն բոլոր մեզի արգիլած
տեղերուն չմտաք։

ԳԼ. Գ

1 Մեր ելլելս կը պատմէ Բասանի Ովգ թագաւորին յաղթելը։ 11 անոր մահճին մեծութիւնը։ 12 Սիհոնի ու Ովգի երկիրը
Հերը երկուքս ու կէս ցեղերուն տալը։ 23 և թէ ինչպէս ինձ
պատուիրեց Տէրը Յեսուին յանձնելու երկիրը մեր Աստուածն։ 28 և թէ Տէրը հրամայեր կը որ ինձի հետևողն
ատնէ։

1 Ապա դարձանք՝ Բասանի ճամբան ելանք,
ու Բասանի Ովգ թագաւորը՝ ինքը իր բո-
լոր ժողովուրդովը Եդրայիի մէջ մեր դէմ ե-
2 լաւ պատերազմելու համար։ Եւ Տէրը ին-
ծի ըսաւ, Անկէ մի վախնար, վասն զի անի-
կա ու անոր բոլոր ժողովուրդը ու երկիրը
քու ձեռքդ կու տամ. ու անոր ալ՝ Եսբոնի
մէջ բնակող Ամորհացւոց Սիհոն թագաւորին
3 ըրածիդ պէս ըրէ։ Եւ մեր Տէր Աստուածը
Բասանի Ովգ թագաւորն ալ ու անոր բոլոր
ժողովուրդը մեր ձեռքը տուաւ. Ու մենք
անանկ ջարդ եցինք Հզանանք, որ անոնցմէ
4 մէկ մըն ալ ողջ չմնաց։ Եւ յայն առեր անոր
բոլոր քաղաքները առինք. — քաղաք մըն
ալ չմնաց, որ անոնցմէ առած չըլլայինք. վաթ-
սուն քաղաք՝ այսինքն Արգոբի գա-
ւառը Բասանի մէջ Ովգին թագաւորութիւ-
5 նը։ Առնոց ամէնն ալ բարձր պարիսպներով,
դռներով ու դռնափակներով ամրացած քա-
ղաքներ էին, անպարիսպ քաղաքներէն՝ի
6 զատ՝ որոնք խիստ շատ էին։ Եւ զանոնք բը-
նաջինջ ըրինք, ինչպես որ Եսբոնի Սիհոն
թագաւորը ըրինք, ամէն քաղաքներու մէջ
մարդիկը, կիսկիներն ու ապրանքները կոտորելով։
7 Նէսկ՝ Անասուններն ու քա-
8 ղաքներուն աւարները մեզի առինք։ Եւ ան

նոյն ժամանակին՝ Յորդանանու անդիի կողմը
Եղոզ Ամորհացւոց երկու թագաւորներուն
Հեռքէն առնելք երկիրը՝ Առնան Հորէն մին-
9 չեւ Հերմոն լեառ. Սիդոնացիք Հերմոնին Սա-
րիոն կ՚ըսէին, բայց Ամորհացիք զանիկա Սա-
10 նիր կը կոչէին. Բոլոր դաշտի քաղաքներըն՝
բոլոր Գաղաադը ու Բոլոր Բասանը մինչև
Սելքա ու Եդրայի, Բասանի մէջ եղած Ով-
գին թագաւորութեանը քաղաքները.
11 Քանզի Հանանեայն Միացորդէն միայն բա-
նաին Ովգ թագաւորը միացեր էր. ահա անոր
մահիճը՝ որ երկաթէ մահիճ մըն է, Ամմինին
որդւոցը Ռաբբային մէջը կ՚ըսեն. երկայնու-
թիւնը իր կանգուն է, ու լայնութիւնը չորս
կանգուն է մարդու կանգունով.
12 Եւ նոյն ժամանակին մէջ աս մեր առած
երկիրը՝ Առնան Հորին վրայ Եղոզ Արոէրէն
մինչև Գաղաադ լեռանը կէսը՝ իր քաղաք-
ներովը Ռուբինեանց ու Գադեանց տուի.
13 Ու Գաղաադին միացածը ու բոլոր Բասանը՝
այսինքն Ովգին թագաւորութիւնը — բոլոր
Արգովբի գաւառը՝ բոլոր Բասանին հետ որ
Հակայից երկիր կ՚ըսուէր, Մանասէի կէս ցե-
14 ղին տուի. Յա- Մանասեան Յայիր բոլոր
Արգովբի գաւառը առաւ մինչև Գեսուրա-
ցւոց ու Մաքաթացւոց սահմանը, ու անունք
իր անունովը մինչև այսօր †Բասան-Հաւօթ-
15 յայիր կոչեց. Այոպէս Գաղաադը Մաքիրին
16 տուի. Եւ Գաղաադէն մինչև Առնան Հորը,
(այսինքն Հորին միջագետը որ սահմանն է,
ու մինչև Ամմինին որդւոցը սահմանը եղած
Յաբոկ Հորը. Ռուբինեանց ու Գադեանց
17 տուի, Նաև դաշտը Յորդանանու սահմանո-
վը Քենեզրեթէն մինչև դաշտային ծովը, այս-
ինքն մինչև Աղի ծովը, արեւելեան կողմը
եղած Ասեդովթ-փսգայ սլին տակը.
18 Եւ անոնց ձեզի պատուիրեցի ու ըսի,
Ձեր Տէր Աստուածը աս երկիրը ձեզի ժա-
ռանգութիւն տուաւ. զօրաւոր ամէնքդ
որ կարճներ էք, զէնքերնիդ առէք, ու ի-
բարէլի որդւոցը՝ ձեր եղբայրներուն առջեւէն
19 անցէք. Բայց ձեր կիներնիդը, ձեր որդիները
ու ձեր անասուններդը, (գիտեմ՝ ձեր անա-
սուններուն շատ բլլալը դիտեմ,) թող մնան
ձեր քաղաքներուն մէջ՝ որոնք ես ձեզի տուի,
20 Մինչև որ Տէրը ձեր եղբայրներն ալ ձեզի պէս
հանգստացնէ, ու մինչև որ անոնք ալ ժա-
ռանգեն այն երկիրը՝ որն որ Ձեր Աստուա-
ծը Յորդանանու անդիի կողմը անոնց պիտի
տայ. ու հետը Ձեզմէ ամէն մէկը դառնայ
իր ժառանգութիւնը՝ որն որ ես ձեզի տուի,
21 Ալնասներ Յեսուին պատուիրեցի ըսելով,
Քու աչքերդ տեսան ինչ որ ձեր Տէր Աս-
տուածը աս երկու թագաւորներուն բրաւ.
անանկ պիտի ընէ Տէրը ան ամէն թագա-
ւորութիւններուն՝ ուրտեղ վրայ դուն պիտի
22 երթաս. Անոնցմէ չվախնաք. վասն զի ձեր
Տէր Աստուածը ինքը կը պատերազմի ձեզի
23 համար. Ես Աստուածը Տէրոջը աղաչեցի ա-
24 բաի, Ով Տէր Եհովայ, դուն սկսեցիր ցու-
մեծութիւնդ ու քու զօրաւոր ձեռքդ քու
ծառայիդ ցուցընելու. վասն զի երկինքի մէջ
կամ երկրի վրայ ո՞վ է ան աստուածը, որ
քու գործքերուդ ու քու զօրութեանդ պէս
25 ընէ կարող բլլայ. Ներէ՛ք ըրէ որ անցնիմ, ու Յորդանանու անդիի կողմի բարի
երկիրը, ան բարի լեռը ու Լիբանանը տես.
26 Նէմ՛ Բայց Տէրը ձեր պատճառովդ ինծի
որդոզելով՝ իմ խնդիրքս չընդունեց. ու Տէրը
ինծի բսաւ, Այ հերիք է քեզի. Ալլեւ ար
27 աս բանը ինծի չպրսցնես. Փսգայի գա-
գաթը ելլիր, ու դէպ ի արեւմուտք, հիւսիս,
հարաւ ու արեւելք աչքերդ վերցուր, ու քու
աչքերովդ դիտէ. քանզի դուն աս Յորդա-
28 նանէն պիտի չանցնիս. Ու Յեսուին պատուէր
տուրով անոր զօրացուր, ու անոր սիրտ տուր.
քանզի անիկա պիտի անցնի աս ժողովուրդին
առջեւը, և քու դիտելու երկիրդ անոր պի-
29 տի ժառանգեցնէ. անոնց Աստուծ մինչ Հո-
վիսին մէջը բնակեցաւ ժողովուրդը նստաւ.

ԳԼ. Դ

1 Մովսես Աստուծոյ հրամանքները կը յորդորէ Իսրայէլացիներ. 22. ու Յորդանանու անդիի կողմը երեք ապաստանի քա-
ղաք կը դասէ.

1 Եւ հիմա, ով Իսրայէլ, համ քեզի սորվե-
ցուցած կանոնները ու դատաստաններս մը-
տիկ բրէ, որ ընելով ողջ մնաք, ու
մտնէք ժառանգէք ան երկիրը որն որ ձեր
Հայրերուն Տէր Աստուածը ձեզի կու տայ.
2 Ձեզի պատուիրած խօսքիս վրայ բան մը
չաւելցընէք, ու անկէ բան մը չպակսեցընէք,
պահէք, որպէս ես ձեզի կը պատուիրեմ՝ Ձեր
3 Աստուծոյ պատուիրանքները

Ա · Գլ · ի · 43 · Սպ · Բաս · ի · ։ Ա · Մն · ի · 23 · ։ Գլ · ի · 49 · ։ Ա · Մն · ժը · 51 · ժգ · 11 · ։ Ծն · ժը · 5 · ։ Կո՛ տրաքոն քնանէն · ։ Ամով · ը · 9 · ։ Ը Բաս · ժը · 10 · ։ Ա · Մն · ժը · 11 · ։ Ը Բաս · ժը · 41 · ։ Եզեկ · խը · 3 · Ե. Ջէկ · իս · 10 · ։ Գլ · ը · 34 · Ա · Մն · ժը · 8 · ։ Ա · Մն · ժը · 33 · Ա · Մն · ժը · 6 · ժգ · 8 · Ես · ։ Ա · Մն · ժգ · 49 · ։ — Մն · ը · 23 · ։ Ա · Մն · ժգ · 13 · ը · Բաս · գ · 3 · ժ · 6 · ։ Ա · Մն · ը · 41 · ։ Ը Ծպիրի գիւղ. քաղաքներուն Բա-
սանը ·
։ Ա · Մն · ը · 39 · ։ Ա · Մն · իս · 44 · Ա · Մն · ժը · 8 · ։ Ա · Մն · իս · 18 · ։ Եբէր · որ գոհ հան կ՚անցնիս · ։ Ա · Մն · ժգ · 11 · Գլ · ա — 38 · ի · 4 · ։ Ա · Մն · ժը · 8 · ։ Ը Ա · Մն · ը · 9 · ։ Գլ · ժա · 2 · ։ Ա · Մն · ժգ · 11 · ը Ծն · ժգ · 5 · ։ Ա · Մն · ը · 39 · ։ Ա · Մն · իս · 44 · Ա · Մն · ժը · 8 · ։ Ա · Մն · իս · 18 · ։ Ա · Մն · իս · 18 · Գլ · ա — 37 · ը — 2 · ը · 21 · 22 · ԼԳ · 4 · ։ Սպ · Ձգ · 28 · ։ Ա · Մն · ի · 18 · ։ Ա · Մն · իս · 18 · Գլ · ա — 38 · ը — 3 · ։ Ա · Մն · ը · 39 · ։ Ա · Մն · իս · 44 · Ա · Մն · ժը · 8 · ։ Ա · Մն · ը · 39 · ։ Ա · Մն · իս · 44 · Ա · Մն · ժը · 8 · ։ Գլ · ը · 46 · ԼԳ · 10 · — Գլ · ը · 7 · 8 · Ա · Մն · ժը · 8 · ։ Ա · Մն · ժը · 37 · ի · 8 · ։ Գլ · ժ · 31 · Գլ · ի · 1 · ը · 3 · Եզեկ · ի · 11 · Հաճ · ժ · 5 · ։ Գլ · ժը · 38 · Ես · ա · 3 · Ամոկ · ի · ։ Ես · ժը · 13 · Ես · խը · 18 · 19 ·

աչքերը տեսան ինչ որ Տէրը Ելիսեէ ասրին բրաւ։ Ասած դի քու Տէր Աստուածդ Բնչփեդ ասրին նաեւէն գացող բոլոր մարդիկը
4 ձեր ձէչէն կոպչնցուց, Բայց դուք որ ձեր Տէր Աստուծոյն յարնցաք, ամէնդդ այսօր
5 ողջ էք։ Ահա ձեզի կանոններ ու դատաստաններ սորվեցուցի, ինչպէս որ իմ Տէր Աստուածս ինծի պատուիրեց, որ գանոնք ի դործ դնէք ան երկրին ձէչ, ուր որ պիտի
6 մնանէք ժառանգելու համար։ Ուստի դուք պահեցէք ու բրէք։ Ասած դի ձեր իմաստութիւնը ու հանճարը ասս պիտի բլլայ ազդաց առջեր, որոնք ասս բոլոր կանոնները լսելով պիտի բսեն, Իրաւցնէ ասս մեծ ազդը իմաստուն ու հանճարեղ ժողովրդ մըն է։
7 Քանդի Ո՞ր ազդը այնչափ մեծ է, որ Վր աստուածներըր իրեն մօտ բլլան, ինչպէս որ մեր Եհովայ Աստուածը ինչ հոս է ամէն բա-
8 նի ձէչ որ անոկ կը խնդրենք։ Ու ո՞ր ազդը այնչափ մեծ է, որ իմ այսօր ձեր առջեր դրած ասս բոլոր օրէնքիս նման արդար կա-
9 նոններ ու դատաստաններ ունենայ։ Միայն քեզ ազէկ նայէ, ու Ինքզինդ շատ բդդուչիմէն բրէ, որ չերլլայ թէ աչքերուդ տեսած բաներըր մոռնաս, և չերլլայ թէ կեանդդ բոլոր օրերուն ձէչ քու սրտիդ էլլին։
10 այլ Նանոնք քու որդիներուդ ու որդւոցդ որդիներուն սորվեցնես։ Այն օրը որ դուն Քորեբ քու Տէր Աստուծդդ առջեր կեցեր էիր, Տէրը ինծի բսաւ, Ժողովրդը ինծի ժողվէ, ու իմ խօսքերս լսել պիտի տամ անոնց, որպէս զի սորվին ինծմէ վախնալը որչափ օրեր որ երկրի վրայ պիտի ապրին, ու իրենց
11 որդիներուն ալ սորվեցնեն։ Եւ դուք մոտեցեր նայեցէ՛ լեռանը տակը կայնեցաք։ ու Լեռը խաւարով, ամպով ու մուտախաւ զով Ն-ն---ն
12 °մինչեւ երկինքը՝ կրակով կը բորբոքէր։ Ու Տէրը կրակին ձէչէն ձեզի խօսեցաւ։ Դուք
13 ձայնը խօսքերուն ձայներ լսեցիք։ ու նանոնք մի տեսաք, Բայց միայն ձայն ընդ։ Ու իր ուխտ հասը պատուիրեց ձեզի իմացուց, ու պատուիրեց որ անոնք բնէք։ և Նզանոնք երկու հատ քարէ տախտակներու վրայ
14 դրեց։ Ու Նանոնը Տէրը ինծի պատուիրեց, որ ձեզի կանոններ ու դատաստաններ սորվեցնեմ, որ գանոնք Ի դործ դնէք ան երկրին ձէչ, ուր որ պիտի մնանէք ժառանգելու համար։
15 Ոչինչ ձեր հոգիներուն ազէկ զգուշութիւն բրէք։ որովհետև ան օրը որ Տէրը Քորեբ չ-ը կրակին ձէչէն ձեզի խօսեցաւ,
16 բնաւ Նանոնաթիւնե մը չտեսաք։ Զգուշացէք որ Նանոնաթիւնե մը չ-ը ընէք, ու Նձեզի կուռք մը Նմ- որ և իցէ Քանի պատկերը՝ Կին արու և կին էգի նմա-
17 նութիւնը, կամ երկրի վրայ եղող անասուն մը նմանութիւնը, Նմ- օդին մէջ թռչող թռչունի
18 նոր թռչուն մը նմանութիւնը, կամ երկրի վրայ սողացող սողունե մը նմանութիւնը, Նմ- երկրին տակը ջուրերու մէջ եղող ձուկի մը
19 նմանութիւնը չունէք։ Դուն չերլլայ որ աչքերդ երկինքը վերցնելով, ու արեը կամ լուսինը կամ աստղերը — Երկինքց բոլոր զարդը տեսնելով խաբուիս, ու Նանոնց երկրպագութիւն բնես, և անոնք պաշտես։ որովհետև քու Տէր Աստուածդ զանոնք բոլոր երկինքց տակը
20 եղող ազդերուն համար կարգատուրեց։ Բայց Տէրը ձեզ առաւ, ու Նձեզ երկաթի հնոցին Եդիպտոսէն հանեց, Որ իրեն Նժառանգական ժողովրդ բլլաք, ինչպէս որ այսօր եղած էք։
21 Եւ Տէրը ձեր պատճառաւ ինծի սրդոզ լալով երդում բրաւ որ Քորդանանէն չանցնիմ, ու չմնանեմ ան բարի երկիրը՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի կու տայ ժառանգելու հա-
22 մար։ Ուրդ Նես ան երկրիս մէջ պիտի մեռնիմ, ու Քորդանանէն պիտի չանցնիմ։ բայց դուք պիտի անցնիք ու Նան բարի երկիրը պիտի
23 ժառանգէք։ Զգոյշ կեցէք, Չերլլայ որ ձեր Տէր Աստուածդն ձեզի հետ բրած ուխտը մոռնաք, Որ ձեզի կուռք մը Նմ- որ և իցէ բանի մը նմանութիւնը չընէք, որն որ քու Տէր
24 Աստուածդ քեզի արդիլեց։ Քանդի Քու Տէր Աստուածդ մաշող կրակ է. անիկա Նանհաւատարիմ Աստուած է։
25 Երբոր դուք որդիներ ու որդւոց որդիներ ծնանիլը բլլաք, և ան երկրին մէջ շատ ատեն նստած բլլաք, Նանասունը թէ որ անօրինութիւն բնէք, և կուռք մը Նմ- որ և իցէ բանի նմանութիւնը չընէք, ու Նձեր Տէր Աստուածդն աչքը չարութիւն բնէք ու զանոնք բարկա-
26 ցընէք, Նայսօր երկինքը ու երկիրը ձեզի վկայ կը բռնեմ, որ դուք անպատճառ շատով պիտի կորսուիք ան երկրէն, որն որ Քորդանանէն անցնելով պիտի ժառանգէք. ան տեղը կեանքերնիդ երկար պիտի չբլլայ, այլ բոլո-
27 րովին բնաջինջ պիտի բլլաք։ Եւ Տէրը Նձեզ

ֆ Թաւ· թե· 4· Լա·
Ցե·ր· 17· Ա·ղ·
Ն·ղ· 28· 29·
ր Ցո·ր· 28· Ա·ղ·
ժԲ· 7· Տժ· 10·
Աս·ակ· ա· 2·
ֆ Բ Թագ· է· 23·
ղ Ա·ղ· ի·ղ· 1· Ն·ե·
18· Ն·ղ· 14· Նե·
Տե· 9·
ֆ Աս·ակ· գ· 23·
ղ Աս·ակ· գ· 1· 2· գ·
21·
ֆ Դե· ժբ· 19· Գ·
գ· 7· ժ·· 19·
Ա·ղ· Նբ· 5· 6·
Նժե·· գ· 4·
ֆ Նե· ժԲ· 9· 16· ի·
18· Նբբ· ժբ· 18·
19·
ֆ Նե· ժԲ· 18· Գ·
է· 23·
· Նբբ· ՀՀնչե Երկինք
բրի ահագ·

ղ Գ·ղ· է· 4· 23·
ֆ Նբ· ի· 4· 5· Հ·ր·
23· Գ·ղ· է· 8·
ր Նբբ· Նամանաթիւնե
ղ Հ·տ·ղ· ա·· 23·
· Գ·ղ· ժե· 3· Ցոբ·
ը·· 26· 27·
ղ Դե· բ· 11· գ Ցոբ·
ժե· 18· իս· 3·
ղ Հ·տ·ղ· ա·· 23·
ֆ գ Ցոբ·գ· ը· 31· Ե·
բնե· ժ·· 4·
· Նե· ժԲ· 3· Գ·

Բ· 23· ը· 9·
ֆ Նբբ· ժ·տ·ղ·ա·
Քնե·
· Ցո·ր· ի· 18· Գ·
ա·· 27· գ· 28·
ղ Տե·ր գ·տ·ղ·ա·
14· 15·
· Գ·ղ· գ· 27·
ր Գ·ղ· գ· 23·
ղ Հ·ր· 9·
· Հ·ր· 16· Նե· ի·
ե· 2·

ֆ Նե· իգ· 17· Գ·ղ·
Բ· 3· Ե··ղ· 14·
Նբբ· ժբ· 23·
· Նե· ի· 2· Գ·ղ· գ·
15· Ե·· իբ· 8·
ֆ Հ·ր· 18·
ֆ Գ Թագ· ժե· 17· Ա·
·· 8· Մ Ի·ր· գ· 8·
· Գ·ղ·ղ· 18· 19· Ե··
ֆ Գ·ե· Ի·ղ· 23· Գ·ղ·
Ի·ր· 62· 64· Գ·ե·Ն·
·· 8·

ազգերուն մէջ պիտի ցրուէ , ու նահ տակաւ-
քիս պիտի ձգաք ան ազգերուն մէջը , ուր որ
28 Տէրը ձեզ պիտի քշէ : եւ հոն մարդու ձեռ-
քով շինուած քարէ ու փայտէ աստուածներ
պիտի պաշտէք , որոնք ոչ կը տեսնեն , ոչ կը
29 լսեն , ոչ կ'ուտեն ու ոչ կը հոտառեն : Բայց
հոն քու Տէր Աստուածդ պիտի փնտռես , ու
քիչ որ գտնիկա բոլոր սրտովդ և բոլոր հոգւոյ-
30 վդ փնտռելու ըլլաս , պիտի գտնես : Երբոր
քու վրադ նեղութիւն գայ ու ասոնք բոլոր քա-
ներդ հասնին , յետոյ ետ դառնաս դէպի
31 Տէրը Աստուածդ ու անոր խօսքը
մտիկ ընես , քու Տէր Աստուածդ՝ հոգթսիած
Աստուած ըլլալուն համար՝ քեզ պիտի չթող-
զե , ու քեզ չկորսնցնէ : ու նաև քու հայ-
րերուդ երդումի բրած ուխտը պիտի չմոռնայ :
32 Այդ հարցուփորձ եղած ասչին օրերուն
համար՝ այսինքն Աստուած մարդը երկրի
վրայ առնդած օրէն ի վեր՝ երկինքի մէկ ծայ-
րէն մինչև մէկալ ծայրը հարցուր , թէ արդեօք
ասոր պէս մեծ բան մը եղած է , ու ասոր պէս
33 բան մը լսուած է : Արդեօք մէկ ազգ մը կրա-
կին մէջէն խօսող Աստուծոյն ձայնը քու լսա-
34 ծիդ պէս լսեր ու ողջ մնացեր է : Կամ թէ
Աստուած մէկ ազգը ուրիշ ազգի մը մէջէն իրեն
առնելու համար փորձերով , հրաշքներով ,
զարմանալի գործերով , պատերազմով , հզո-
րաթեւ ձեռքով ու երկար բազուկով և մեծ
սոսկալի բաներով գալ ուզե՞ր է , ինչպէս
որ ձեր Տէր Աստուածը եգիպտոսի մէջ ձեզի
համար ասոր բոլոր բաները ըրաւ ձեր աչքերուն
35 առջեւ : Ասիկա քեզի ցոյց եղաւ , որ դուն
գիտնաս թէ եհովան ինքը հոն Աստուած է , հոն-
36 կէ ուրիշ Աստուած չկայ : Երկնքէ խօսելու հա-
մար իր ձայնը երկինքէն քեզ տուաւ քեզի ,
ու երկրի վրայ իր մեծ կրակը քեզի ցոյց ըրաւ ,
37 ու անոր խօսքերը կրակին մէջէն լսեցիր : Եւ
քու հայրերդ սիրեցաւ համար անոնցմէ ետք
անոնց սերունդը ընտրեց , ու իր ներկա-
յութեամբը՝ մեծ զօրութիւնով քեզ եգիպտա-
38 ցիէն հանեց , Ազգեր որ քեզմէ մեծ ու զօ-
րաւոր ազգեր քու առջեւէդ վռնտէ , ու քեզ
տանի անոնց երկիրը քեզի ժառանգութիւն
39 տալու , ինչպէս որ այսօր կ'երեւի : Եւ այս-
օր գիտցիր ու սրտիդ մէջը դիր , որ վերը
երկինքը մէջ ու վարը երկրիս վրայ՝ եհովան
40 ինքը հոն Աստուած է , ուրիշ մը չկայ : Ու-
ստի անոր կանոնները ու պատուիրանքները

պահեա , որոնք ես այսօր քեզի կը պատուի-
րեմ , որ քեզի ու քեզմէ ետքը քու որդւոցդ
աղէկ ըլլայ , ու նաև քու օրերդ երկար ըլլան
ան երկրին վրայ՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ
քեզի կու տայ յաւիտենական :
41 Անտոնիոս Մոսէս Բորդ անուռու ապիխ
կողմը դէպ ի արեւելք Արեւք գազաք գառաց ,
42 Որպէս զի ելլկալ ու մկալ օրալ ե-
անլալիւն չունենայ , ու անդխալիւնամբ իր
դրացին մեւգրնայ մարդ սպաներ հոն փախչ ,
ու աս քաղաքներուն մէկուն մէջ փախչելով ազ
43 ձեայ : Անապնեանց համար գաշտային երկրի
վրայ անապատին մէջ Ռուբինեանց համար
Գադեանց համար Գաղատացու մէջ Ռամոթի , ու Մա-
նասեայ համար Բասանի մէջ Գովզոնը ըսեր ,
44 Այսիկա է այն օրէնքը որ Մոսէս խրատ
45 լի որդւոց ասլնը գրաւ , Ե- ատեր են այ
վկայութիւններ , կանոնները և դատաստան-
ները , որոնք Մոսէս խրատլի որդւոցը խօ-
սեցաւ՝ անոնց եգիպտոսէն եկած ատեր ,
46 Բորդ անուռու ապիխ կողմը Բեթփեգորի
դիմացի հովիտին մէջ , Եսեբոնի մէջ բնակող
Ամորհացւոց Սիհոն թագաւորին երկրին մէ-
ջը , որ Մոսէս ու իսրայէլի որդիքը զար-
47 կին իրենց եգիպտոսէն եկած ատեր , և
անոր երկիրը ու Բասանի Ովգ թագաւորին
երկիրը՝ այսինքն Բորդ անուռու ապիխ արե-
ւելեան կողմը Յորդանանի Ամորհացւոց երկու թա-
48 գաւորներուն երկիրը , Արնոն ձորին եզեր-
քը եղող Արոերէն մինչև լեռը որ Հերմոն
49 կ'ըսուի , Ու Բորդ անուռու ապիխ արեւելեան
կողմը եղած բոլոր դաշտը մինչև Աղեգ-
փազ պիսի տակերքը դաշտի ծովուն քովը ժա-
ռանգեցին ,

ԳԼ · Ե

1 Քարերի մէջ եղած ուխտը , 6 Տասը պատուիրանները : 11
Ժողովուրդին ապշութեան վրայ Մոսէս Աստուծմէ օրինաց
կ'ընդունի :

1 Ե Մոսէս բոլոր Իսրայէլը կանչեց ու անոնց
ըսաւ , Լսէ , ով Իսրայէլ , այս կանոնները ու
դատաստանները որոնք ես այսօր ձեր ականջ-
ներուն կը խօսիմ . սորվեցէք անոնք և ըզ-
2 գուշութեամբ ի գործ դրէք . Մեր Տէր Ա-
ստուածը Քորէբի վրայ մեզի հետ ուխտ ըրաւ :
3 Տէրը ոչ այս ուխտը մեր հայրերուն հետ չըրաւ ,
հապա մեզի հետ , որ մենք ամէնքս այսօր
4 հոս ողջ ենք : Տէրը լեռանը վրայ կրակին

մէջէն մեզի հետ դէմ առ դէմ խօսեցաւ ·
5 (՚ՊԻ- ես անառնիներ Տէրոջէ ու ձեր մէջը կայ-
նեցայ, որ Տէրոջը խօսքերը ձեզի պատմեմ·
վասն զի ՚դուք կրակէն վախնալով լեռը չե-
լաք ·) և ըսաւ ,

6 ՚Ահա ՝ես եհովայ քու Աստուածդ՝ որ քեզ
եգիպտոսի երկրէն՝ ծառայութեան տունէն
հանեցի ,
7 ՚Ինծմէ զատ ուրիշ աստուածներ չունենաս ,
8 ՚Դուն քեզի կուռք չշինես , ոչ ալ վերը
երկինքի մէջ՝ կամ վարը երկրի վրայ կամ ներ-
կրին տակի ջուրերուն մէջ եղած բաներուն մէկ
9 նմանութիւնը · Անոնց երկրպագութիւն չը-
նես , ու զանոնք չպաշտես · ինչու որ ես քու
Տէր Աստուածդ՝ նախանձոտ Աստուած եմ,
՚որ կը հատուցանեմ հայրերուն անօրէնութիւ-
նը որդւոցը վրայ՝ մինչև անոնց երրորդ ու
10 չորրորդ ազգը՝ որ կ՚ատեն զիս · ՚Ես կ՚ողոր-
միմ անոնց մինչև հազար ազգը՝ որ կը սիրեն
զիս ու իմ պատուիրանքներս կը պահեն ·
11 ՚Տէրոջը քու Աստուածդ անունը պարապ
տեղը չառնես · ինչու որ Տէրը իր
անունը պարապ տեղը չառնողը անմեղ
պիտի չսեպէ ·
12 ՚Հանգստութեան օրը զգուշութիւն ըրէ
սաբը պահելու , ինչպէս որ քու Տէր Ա-
13 ստուածդ քեզի պատուիրեց · ՚Վեց օր պիտի
աշխատիս ու բոլոր գործդ բնես · Բայց եօթ-
14 ներորդ օրը ՚Տէրոջը քու Աստուածդ հան-
գստութեան օրն է · Ան ոեչ գործ մի չգործես ,
ոչ դուն , ոչ քու որդիդ , ոչ քու աղջիկդ ,
ոչ քու ծառադ ու ազախինդ , ոչ քու եզդ
ու էշդ , ոչ քու ամէն անասունդ , ոչ ալ քու
օտարականդ , որ քու ծա-
ռադ ու ազախինդ ՝ քեզի պէս հանգստա-
15 նայ · ՚Նայ · ՚Ես միտդդ բերես որ դուն եգիպտոսի
երկրին մէջ ծառայ էիր , ու քու Տէր Ա-
ստուածդ ՚զօրաւոր ձեռքով ու բարձր բազու-
կով քեզ անկէ հանեց · անոր համար քու Տէր
Աստուածդ քեզի պատուիրեց որ հանգստա-
16 ըելու օրը պահես ·
՚Պատուէ քու հայրդ ու մայրդ , ինչպէս որ
քու Տէր Աստուածդ քեզի պատուիրեց , ՚որ
քու օրերդ երկար ըլլան , ու քեզի բարի ըլլայ
այն երկրին վրայ՝ որ քու Տէր Աստուածդ
քեզի կու տայ ·
17 ՚Պատուիրեր մի ընար ·
18 ՚Ու չնաքիրեր մի ընար ·
19 ՚Ես գողնար մի ընար ·
20 ՚Ու քու դրացիիդ դէմ սուտ վկայութիւն
մի ընար ·
21 ՚Ես քու դրացիիդ կնկանը մի ցանկար · քու
դրացիիդ տանը՝ կամ անոր արտին՝ կամ անոր
ծառային՝ կամ անոր աղախինին՝ կամ անոր է-
զին՝ կամ անոր իշուն՝ և քու դրացիիդ ամե-
նեղեն մէկ բանին մի ցանկար ·
22 Տէրը աս խօսքերը լեռանը վրայ կրակին ,
ամպին ու մառախուղին մէջէն բարձր ձայ-
նով ձեր բոլոր ժողովրդին զրուցեց , և ուրիշ
բան չաւելցուց · ու ՚երկու հատ քարէ տախ-
տակի վրայ գրեց զանոնք , ու ինծի տուաւ ·
23 ՚Իակ լեռանը կրակով վառած ատենը , երբոր
խաւարին մէջէն ան ձայնը լսեցիք , իմ քովս
եկաք դուք , այսինքն ձեր ցեղերուն բոլոր
24 դլխաւորները և ձեր ծերերը , ու ըսիք , ՚Ահա
մեր Տէր Աստուածը իր փառքը ու մեծու-
թիւնը մեզի ցուցուց , ու ՚անոր ձայնը կրա-
կին մէջէն լսեցինք · այսօր տեսանք որ Ա-
ստուած մարդու հետ խօսեցաւ , ու մարդը
25 ՚ողջ մնաց · ՚Ես հիմա մենք ինչո՞ւ մեռնինք ·
(քանզի աս մեծ կրակը մեզ պիտի ապառէ ·)
՚թէ որ մենք մեր Տէր Աստուածդին ձայնը մէյ-
26 մին ալ լսելու ըլլանք , պիտի մեռնինք · ՚Վա-
սն զի բոլոր մարմիններէն ո՞վ է որ կրակի մէ-
ջէն խօսող կենդանի Աստուծոյն ձայնը մեզի
27 պէս լսեց ու ողջ մնաց · Դուն մօտեցիր և
մեր Տէր Աստուածդին բոլոր ըսելու խոստը լսէ ,
ու մեր Տէր Աստուածը քեզի հետ ինչ որ
խօսի , դուն մեզի լսէ · մենք մնիկ կ՚ընենք
28 ու կը կատարենք · ՚Ես Տէրը ձեր խօսքերուն
ձայնը լսեց , երբոր դուք ինծի կը խօսէիք ,
ու Տէրը ինծի բաւ · Ա՛ս ժողովուրդին քեզի
բաւ խօսքերուն ձայնը լսեցի · ՚Անոնց ամէն
29 բանը չիտակ է · ՚Երանի թէ անոնց սիրտն
ալ անանկ ըլլար , որ ինծմէ վախնալով ՚իմ
բոլոր պատուիրանքներս միշտ պահէին , ՚որ
իրենց ազիկ ըլլար՝ ու իրենց որդւոցն ալ
30 յաւիտեան · Գնա անոնց ըսէ , Դուք ձեր
31 վրաններդ դարձէք · Բայց դուն հոս իմ հետս
կեցիր , ՚ու բոլոր անոնց սորվեցընելու պա-
տուիրանքները , կանոններդ ու դատաստան-
ներդ՝ քեզի ըսեմ , որ ՚անոնք կատարեն այն
երկրին մէջը՝ որն որ ես անոնց կու տամ ժա-
ռանգութեան համար ·
32 Աչդ դդայշ եղէք ձեր Տէր Աստուծոյն ձե-
զի պատուիրածին պէս ընելու , ՚ու աջ դին

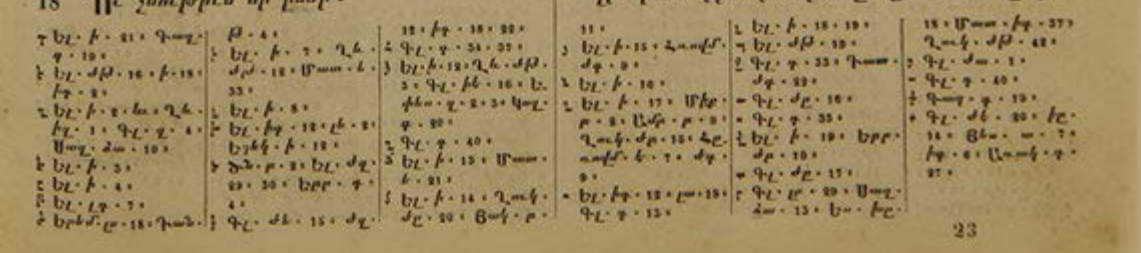

23

33 կամ ձախ դին չխոտորիք։ Ձեր Տէր Աստուածդն ձեզի պատուիրած բոլոր ճանապարհն մէջը քալէք, որ ապրիք, ու բարի ազէկ ըլլայ, և ձեր ժառանգելու երկրին մէջ երկայնակեաց ըլլաք։

ԳԼ. Զ

1 Պատճառ կը տպագրքն թէ օրէնքին լուծը հնազանդութիւն է։ 3 ու կը յորդորէ որ հնազանդին։

1 Եւ սոյնք են պատուիրանքները, կանոնները ու դատաստանները, որ ձեր Տէր Աստուածը ինձ պատուիրեց ձեզի սորվեցնելու համար, որ ձեր հնազանդելու ու ժառանգելու
2 դիքու երկրին մէջ ի գործ դնէք ընդդէմ։ Որպէս դի քու Տէր Աստուածդ վախնաս, ու անոր ամէն կանոնները ու պատուիրանքները՝ որ ես քեզի կը պատուիրեմ, քու կենացդ բոլոր օրերուն մէջ պահես, թէ դուն, թէ քու որդիդ և թէ քու որդւոյդ որդին, որ
3 քու օրերդ երկար ըլլան։ Արդ, ով Իսրայէլ, մտիկ ըրէ, ու զգուշանիս ըրէ ընդդէմ կատարելու, որ քեզի ազէկ ըլլայ, և որպէս ու մեղր բղխող երկրին վրայ խիստ չատնաս, ինչպէս որ քու հայրերուդ Տէր Աստուածը քեզի խոստացաւ։
4 Մով Իսրայէլ, մտիկ ըրէ. մեր Տէր Ա-
5 ստուածը մի միայն Տէր է։ Ու քու Տէր Աստուածդ բոլոր սրտովդ, բոլոր հոգւովդ ու
6 բոլոր զօրութիւնովդ սիրես։ Եւ հաս խօսքերը որ ես այսօր քեզի պատուիրեցի, քու
7 սրտիդ մէջը ըլլան։ Ու զանոնք քու որդւոցդ ջրդ կրկին և կրկին անգամ սորվեցնես։ և թէ տանդ մէջ նստած ատենդ, թէ ճամբայ քալած ատենդ, և թէ պառկելու ու ելլե-
8 լու ատենդ անոնց վրայով խօսիս։ Նէ զանոնք նշանի համար ձեռքիդ վրայ կապես, ու ճակատնոցի համար աչքերուդ միջտեղը
9 ըլլան։ Դուռ անոնք քու տանդ դրանդեակներուդ վրայ և դռներուդ վրայ գրես։
10 Ու երբոր քու Տէր Աստուածդ քեզ տանի այն երկիրը՝ որուն համար քու Հայրերուդ Աբրահամին, Իսահակին ու Յակոբին երդում ըրաւ, որ քեզի մեծ ու գեղեցիկ քաղաքներ
11 տայ, որոնք դուն չշինած չես, և ամէն բարիքներով լեցուած տուներ որոնք դուն լեցուցած չես, ու փորուած իրենք որոնք դուն փորած չես, այդ ինչ ու ձիթենիներ որոնք դուն անկած չես։ ու ներբոր ուտես ու կշտանաս,
12 Զգոյշ կեցիր, որ չըլլայ թէ քեզ եգիպտոսի երկրէն ծառայութեան տանէն հանող Տէրը
13 մոռնաս։ Քու Տէր Աստուածդմէդ վախնաս, ու պաշտես, և անոր անուամբ երդուաս
14 ընես։ Ուրիշ աստուածներուն չերթ բոլոր անոնք որ ձեզի շրջապատ ազգաց աստուածներուն նման
15 են չերթաս։ (Վասն զի քու Տէր Աստուածդ որ քու մէջտեղդ է, նախանձոտ Աստուած է։) Չըլլայ որ քու Տէր Աստուածդ բարկութիւնը քու վրադ բորբոքի, ու քեզ երկրի երեսէն բնաջինջ ընէ։
16 Չեր Տէր Աստուածը չփորձէք, Ինչպէսոր
17 Մասային մէջ փորձեցիք։ Ձեր Տէր Աստուածդ պատուիրանքները, ու անոր վկայութիւնները ու կանոնները զգուշութեամբ պահէք։ Եւ Տէրոջը առջեւը ինչ որ ուղիղ ու հաճելի է, անի ընես, որ քեզի ազէկ ըլլայ, ու մտնես ժառանգես այն բարի երկիրը՝ որուն որ Տէրը քու հայրերուդ երդ-
19 ում ըրաւ Ինչ թշնամիներդ, Ինչ քու առջեւդ հալածես, ինչպէս որ Տէրը բաւ։
20 Երբոր վաղը քու որդիդ քեզի հարցնէ ու ըսէ թէ Ինչ պիտի ըլլան այն վկայութիւնները, կանոնները ու դատաստանները, որոնք որ մեր Տէր Աստուածը ձեզի պատուիրեց։
21 Անատնը քու որդւոյդ պիտի ըսես. Մենք եգիպտոսի մէջ փարաւոնին ծառայ էինք, և Տէրը հզօրաւոր ձեռքով մեզ եգիպտոսէն
22 հանեց։ Նաև Տէրը մեր աչքերուն առջեւը եգիպտոսի վրայ, փարաւոնին վրայ ու անոր բոլոր տաքը վրայ մեծ ու ժամանակի նշաններ
23 ու հրաշքներ ըրաւ։ Եւ մեզ անկէ հանեց, որ մեզ տանի ու մեր հայրերուն երդումով
24 խոստացած երկիրը տայ մեզի։ Ուստի Տէրը մեզի պատուիրեց, որ առ բոլոր կանոնները ի գործ դնենք, որ մեր Տէր Աստուածնիս վախնանք, հար մեզի ազէկ ըլլայ միշտ, ու
25 ողջ պահէ մեզ, ինչպէս որ ենք այսօր։ Եւ թէ որ մեր Տէր Աստուածդն առջեւը առ բոլոր պատուիրանքները զգուշութեամբ կատարենք ինչպէս որ ինքը մեզի պատուիրեց, տան մեզի արդարութիւն պիտի սեպուի։

ԳԼ· Լ

1 Ուրեմն ապրուց հետ հագուստիցն քեզնէ կ՚ապգիտի· ։ կատարեալ թէնէ ապա ըլլալու համար· ։ և ժողովրդէ առջի ձեռաց համար· 2 քանզի Աստուած ալ սը. դար է· 12 և Իրեցկնէցուց պիտի ապրի անոնց քեզնէ պա. տասխանելուն մէջ·

1 Եբրայր՝ քու Տէր Աստուածդ տանի քեզ այն երկիրը, ուր որ պիտի մտնես ժառանգելու համար, ու քու առջևէդ շատ ազգեր հալա. ծէ, այսինքն Քեթացիները, Գերգեսացինե. րը, Ամորհացիները, Քանանացիները, փերե. զացիները, Խեւացիները ու Յեբուսացիները, սա եօթը ազգերը որոնք քեզմէ մեծ ու զո.
2 բաւոր են, ու երբոր քու Տէր Աստուածդ տայնոնք քու ձեռքդ ասոր, զանոնք զարնես ու բոլորովին կոտորեցընես· չունենս հետ ուխտ
3 չընես ու անոնց չողորմես· Ոչ ալ Խանոնց հետ խնամութիւն ընես, քու աղջիկդ անոր տղուն չտաս, ու անոր աղջիկը քու տղադ չառնես·
4 վասն զի քու տղաքներդ իմ ծառայութենէս պիտի դարձընեն ասոր աստուածներ պաշ. տելու· ու Տէրոջը բարկութիւնը ձեր վրայ բորբոքելով ձեզ շատով պիտի կոտորեցընէ·
5 Սակայն անոնց ասանկ ըրէք· Խանոնց սեղան. ները կործանեցէք, անոնց արձաններուը խոր. տակեցէք, անոնց Աստարովթիները կտրեցէք, ու անոնց քանդակուած կուռքերը կրակով
6 պրեցէք· Խքանզի դուն քու Տէր Աստուածդդ սուրբ ժողովուրդն ես· Է Խքու Տէր Աստուածդ երկրի երեսին վրայ եղող բոլոր ազգերուն մէջէն քեզ ընտրեց, որ դուն անոր սեպհա.
7 կան ժողովուրդը ըլլաս· Տէրը որ ձեզ սիրեց ու ընտրեց, ամէն ազգերէն չատաւոր ըլլալ. նուդ համար չէ, քանզի դուք համէն ազգե.
8 րէն քիչուոր էիք· Այլ Խտէրը ձեզ սիրելուն համար, ու Խձեր հայրերուն երդած երդումը պահելու համար, Խտէրը ձեզ զօրաւոր ձեռ. քով ծառայութենէն առնէն հանեց, Է եդիպ. տացոց փարաւոն թագաւորին ձեռքէն ազա.
9 տեց· Արդ գիտցիր որ քու Տէր Աստուածդ ինքն է Աստուած, Հաւատարիմ Աստուածը, Խոր զինքը սիրողներուն ու իր պատուիրանք. ները պահողներուն մինչև հազար ազգը ուխտ
10 ու զօրութիւն կը պահէ· Եւ Խզինքը ատող. ներուն ալ իրենց երեսին դէմ պատիժը կու տայ, ու զանոնք կը կորսընցընէ· Խզինքը ա. տողին դադրիչ չուշացներ, անոր երեսը կու
11 տայ· Ուրեմն պահէ դուն այն պատուիրանք. ները, կանոնները ու դատաստանները՝ որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ՝ որ զանոնք բնես·
12 Ուստի թէ որ սա դատաստանները լսելով անոնք պահես ու ի գործ դնես, քու Տէր Աս. տուածդ ալ քեզի համար Խքու հայրերուդ եր. դում բրած ուխտը ու ողորմութիւնը պիտի
13 պահէ· Նաև Խքեզ պիտի սիրէ և քեզ օրհ. նէ ու քեզ պիտի չատցընէ· և Խքու որովայ. նիդ պտուղը, քու երկրիդ պտուղը, քու ցո. րընդ, քու դինիդ, քու եղդ, կովերուդ ծնունդը ու ոչխարներուդ հօտերը պիտի օրհ. նէ այն երկրին վրայ՝ որն որ Տէրը քու հայրե.
14 րուդ երդում բրաւ քեզի տալու· Դուն ա. մէն ազգերէն աւելի օրհնեալ պիտի ըլլաս· ու ձեր մէջը և ձեր անասուններուն մէջը՝ թէ արուներէն և թէ էգերէն ամուլ պիտի չգըտ.
15 նուի· և Տէրը ամէն հիւանդութիւնները քեզմէ պիտի վերցընէ· ու Խայն եդիպտացոց դէշ ցաւերը՝ որոնք դուն գիտես, բնաւ քու վրադ պիտի չբերէ, այլ անոնք քու բոլոր
16 թշնամիներուդ վրայ պիտի խրկէ· և Խդուն պիտի ապառնաս այն բոլոր ազգերը, որոնք որ քու Տէր Աստուածդ քու ձեռքդ պիտի տայ· ու Խքու աչքդ անոնց չխնայէ, ու անոնց աս. տուածներուն չպաշտես, վասն զի ան Խքեզի
17 որոգայթ պիտի ըլլայ· թէ որ սրտիդ մէջը բանս թէ Ես ազգերը ինծմէ շատաւոր են, ես
18 ինչպէս կրնամ անոնք հալածել· Ընտեղի մի վախնար, այլ յիշէ ինչ որ քու Տէր Աստուածդ բրաւ փարաւոնին ու բոլոր եգիպ.
19 տացիներուն, Ան մեծամեծ փորձերը որոնց դուն ականատես եղար, այն նշանները ու հր. բաշքները, այն զօրաւոր ձեռքը ու բարձր բազուկը, որոնցմով քու Տէր Աստուածդ քեզ հանեց· քու Տէր Աստուածդ անանկ պիտի ընէ այն բոլոր ազգերուն, որոնցմէ դուն կը
20 վախնաս· Ու նաև քու Տէր Աստուածդ անոնց վրայ իշամեղու պիտի խրկէ, որ մնացածները ու քու երեսդ պահուըտնողները կորսուին·
21 Ոչխ անոնց երեսէն մի վախնար· քանզի քու Տէր Աստուածդ՝ Խան զօրաւոր ու ահարկու
22 Աստուածը Խձեր մէջն է· Է եւ քու Տէր Աս. տուածդ ան ազգերը քու առջևէդ կամաց կամաց պիտի վռընտէ· զանոնք չես կրնար մէկէն չարչացնել, որ չըլլայ թէ գազանին գա.

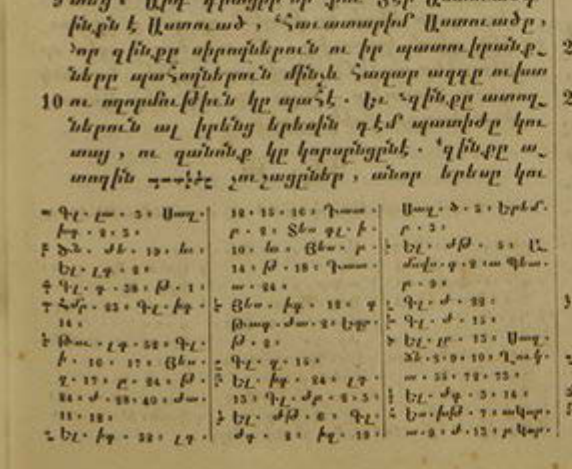

23 զանոնքը վրադ չառնան, եւ քու Տէր Աստուածդ զանոնք չքանդէ զքեզ պիտի մաշեցնէ, ու զանոնք մեծ կոծանաւէտով պիտի կոծանէ,
24 մինչեւ որ անոնց թագաւորները քու ձեռքդ պիտի տայ, եւ անոնց անունները երկինքի ապիկէն ալ ջնջուին. քու բնաւ մէկը պիտի չկրնայ քեզի դէմ
25 կենալ, մինչեւ որ զանոնք կորսնցնես։ Անոնց աստուածներուն քանդակած կուռքերը հրկիզով այրես. ու ետեւնուդ վրայ եղած ոսկիին ու արծաթին մէջ անկիրթով՝ անոնք քեզի չառնես, որ անոնցմով որոգայթի չերթաս. վասն զի անոնք քու Տէր Աստուածդ
26 առջիւը գարշելի են. Այդ գարշելի բան մի տանիր քու տունդ, որ դուն ալ անոր պէս նզոված չըլլաս. անկէ բոլորովին զզուիս, ու զանիկա խիստ գարշելի սեպես, վասն զի նզոված է ան։

ԳԼ. Ը

1–10 Մովսես կը յորդորէ Իսրայէլացիները Աստուծոյ հնազանդ ըլլալ. անոր բարերարութիւնները յիշելով։

1 Ամէն պատուիրանքները որ ես այսօր կը պատուիրեմ ձեզի՝ զգոյշ եղէք որ բնէք, որպէս զի ապրիք ու շատնաք ու մտնէք ժառանգէք ան երկիրը, որն որ Տէրը ձեր հայրերուդ երդումով խոստացաւ։
2 Ու միտդ պահէ ան բոլոր ճամբան, որ քու Տէր Աստուածդ ես քառասուն տարին անապատին մէջ պտրտցուց, որպէս զի խոնարհեցնէ քեզ, փորձելու զես սրտիդ մէջինը թէ պիտի հնազանդիս թէ ոչ զանոնք պատուիրածը։
3 Նեղը պիտի պահես թէ ոչ։ Ու Տէրը քեզ խոնարհեցուց, սովցնելուց եւ մանանայով կերակրեց, որն որ ոչ դուն կը ճանչնայիր եւ ոչ քու հայրերդ, քեզի իմացնելու համար՝ թէ ոչ միայն հացով կ'ապրի մարդ, հապա մարդը Տէրոջը բերնէն ելած ամէն խօսքովը կ'ապրի.
4 Ես քառասուն տարին քու վրայիդ լաթին չհինցան, ու ոտքերդ չսուսեցան։
5 Ուրտիդ միջը գիտնաս որ ինչպէս մարդ մը կը խրատէ իր որդին, քու Տէր Աստուածդ
6 Ձեզ՝ քեզ ալ կը խրատէ։ Ու պահես քու Տէր Աստուածդ պատուիրանքները պահելու, որ անոր ճամբաներուն մէջը քալես, ու անկէ վախնաս։ Քանզի քու Տէր Աստուածդ մեկ ալ երկիրը մը կը տանի քեզ, հոսանք երկիր մը որ գետակներ ու լեռներէ բղխող ջուրեր, ակռաներով ու խորունկ ջուրերով,
8 ցորեն է։ Անոնց երկիրը մը որ ցորենով, գարիով, այգիներով, թզենիներով եւ նռնենիներով ցորեն է. իւղ ու մեղր ձիթենիներու ու
9 մեղրի երկիր. Անոնց երկիր մը որ հանգիստ հաց պիտի ուտես, ու անոր մէջ բան մը պիտի չպակսի քեզի. երկիր մը որուն քարերը երկաթ են, ու անոր լեռներէն պղինձ պիտի հանես։
10 Ուտես երբոր ուտես ու կշտանաս, քու Տէր Աստուածդ օրհնես ան ազնիկ երկիրը քեզի
11 տուրան համար։ Փու անձիդ զգուշանաս որ չմոռնաս զքու Տէր Աստուածդ մտնաս, ու չպահես անոր պատուիրանքները, դատաստաններդ ու կանոններդ, որոնք ես այսօր
12 որ քեզի կը պատուիրեմ։ Որ երբոր ուտես ու կշտանաս, եւ գեղեցիկ տուներ շինես ու
13 բնակիս անոնց մէջ, որ երբոր արջառներդ եւ հօտերդ չատնան, ու ոսկի արծաթիդ ու ամէն կիր չատնայ, եւ քու ամէն ունեցածդ չատնայ,
14 նոյ, Զբլլայ որ սիրտդ հպարտանայ, եւ չմոռնաս զքու Տէր Աստուածդ մտնես, ան որ եգիպտացւոց երկրէն ծառայութեան տունէն քեզ հանեց,
15 նեղ, եւ ան մեծ ու ահագին, Ի կիզող օձերով ու կարիճներով չորս ու անջուր անապատին մէջ Որ քեզ պարտցուց, Ու քեզի
16 ապառաժ քարէն ջուր հանեց. եւ անապատին մէջ քու հայրերուդ չճանչցած Մանանայով քեզ կերակրեց, որ քեզ խոնարհեցնէ ու փորձէ, եւ վերջը քեզի բարիք ընէ.
17 Նէ սրտիդ մէջը չըսես թէ Ա՛ս հարստութիւնս իմ կարողութեանս ու իմ ձեռքս
18 ուժովը վաստակեցաւ. Հապա քու Տէր Աստուածդ յիշես, Որանով հարստութիւն բերանալու համար քեզի այժ տուողը ան է, որ քու հայրերուդ իր երդումով երբոր ուխտը հաստատէ, ինչպէս որ այսօր կ'երեւի։
19 Եւ թէ որ քու Տէր Աստուածդ մոռնալով ուրիշ աստուածներու ետեւէ երթաս, զանոնք պաշտես ու անոնց երկրպագութիւն բնես, Ես այսօր ձեզի կը վկայեմ որ դուք բոլորը
20 վճիռ պիտի կորսուիք. Ան ազգերուն պէս որ Տէրը ձեր առջեւէն պիտի կորսնցնէ, Հնազանդ պիտի կորսուիք, ինչու որ ձեր Տէր Աստուծոյն խօսքը մտիկ չըրիք։

ԳԼ. Թ

1–29 Մովսես իսրայէլացւոց քաջի մը ապստամբութիւնները

մէջերով կը վերջանէ անոնցմէ ինչպէսին որ տակը տեսնես կոտրելը։

1 Ով Իսրայէլ, մնիմ ըրէ. «Դուն այսօր Յորդանանէն կ՚անցնիս, որ երթաս Քեզմէ մեծ ու զօրաւոր ազգեր, ու մինչև երկինքը պա-
2 րսպատուր մեծ քաղաքներ ժառանգես, Ան մեծ ու երկայնահասակ ազգը Ենակիմներուն որդիքը՝ որոնք դուն կը ճանչնաս, ու նաև լսեր ես թէ Ենակին որու ոչ կրնայ դէմ դնել։
3 Այդ դուն այսօր գիտցիր որ քու Տէր Աստուածդ ինքը Քու առջեդ կ՚անցնի Նէ-մայող կրակ մը, Ան զանոնք պիտի կորսնցնէ, և քու առջեդ զանոնք պիտի նուաճէ, և դուն անոնք պիտի հալածես ու չուտով կորսնցնես, ինչպէս որ Տէրը քեզի բսաւ։
4 Երբոր քու Տէր Աստուածդ զանոնք քու առջեդ հալածէ, Ըսրտիդ մէջը չըսես թէ Տէրը իմ արդարութեանս համար զիս ատ ներ-կիրը բերաւ որ ժառանգեմ. Քանդի Տէրը ատ ազգերը իրենց անօրէնութեանը համար
5 քու առջեդ կը վռնտէ։ Չէ թէ քու արդարութեանդ ու սրտիդ ուղղութեանը համար կը մտնես անոնց երկիրը ժառանգելու. այլ քու Տէր Աստուածդ ատ ազգերուն անօրէնութեանը համար զանոնք քու առջեդ կը վռնտէ, և որ հաստատէ ատ խօսքը որուն համար քու Հայրերուդ՝ Աբրահամին, Իսա-
6 հակին ու Յակոբին երդում բրաւ։ Ուստի գիտցիր որ քու արդարութեանդ համար չէ որ քու Տէր Աստուածդ ատ բարի երկիրը քեզի ժառանգել կու տայ. Քանդի դուն խոստակպանոց ժողովուրդ մին ես։
7 Միտդ պահէ՝ մի մոռնար որ դուն քու Տէր Աստուածդ անապատին մէջ բարկացու-ցիր. Եղիպտոսի երկրէն ելած օրէդ մինչև հոս հասած օրդ Տէրոջը անհնազանդ եղար։
8 Կռեբերի մէջ ալ Տէրը բարկացուցիք. և Տէ-րը ձեզ կորսնցնելու համար ձեզի բարկա-
9 ցաւ։ Երբոր ես լեռը ելայ, որ քարէղէն տախտակները առնեմ, այսինքն Տէրոջը ձե-զի հետ բրած ուխտին տախտակները, Քա-ռասուն օր ու քառասուն գիշեր լեռը կե-
10 ցայ. ոչ հաց կերայ և ոչ ջուր խմեցի. Ինծ-առին Տէրը տուաւ ինծի Աստուծոյ մատովը գրուած երկու քարէղէն տախտակները. ու անոնց վրայ էր՝ ամէն բոլոր այն խօսքերը, որոնք Ժողովին օրը լեռան վրայ կրակին
11 միջէն Տէրը ձեզի դրացեց։ Այդ քառասուն օրէն ու քառասուն գիշերէն ետքը Տէրը ինծի բսաւ՝ Ելիր՝ առաջնորդէ՝ այսինքն ու-
12 րիշները տեսնեն՝ որ երթան Տէրը ու-նենան ատոնց տալու երդում բրած երկիրը։
13 Ես տեսայ ատոնց ալ՝ ահա ամբարշտացող ժո-ղովուրդ մին է ան. Թող ատոր գլխ՝ որ զա-նոնք կորսնցնեմ, ու անոնց անունը երկինքէ տակէն բնաջինջ բնեմ. Ու քեզ անոնցմէ զո-
14 րաւոր ու բազմաթիւ ազգ մը պիտի բնեմ։
15 Այնուհետև ես դարձայ, լեռնէն վար իջայ. ու լեռը կրակով կ՚այրէր. և ուխտին երկու տախտակները երկու ձեռքերուս վրան էին։
16 Եւ որ նայեցայ տեսայ որ ձեր Տէր Աստ-ծոյն դէմ մեզք գործելով՝ ձեզի ձուլածոյ որմի չխներ էիք, Տէրոջը ձեզի պատուիրած
17 ճամբայէն չուտով խոտորեր էիք. Անոնք ան երկու տախտակները բռնեցի, ու իմ եր-կու ձեռքերուս վրայէն վար նետեցի, և ձեր
18 աչքերուն առջեր զանոնք կոտրեցի. Եւ-ր առջինին պէս Տէրոջը առջեր Քսաներեք քառասուն օր ու քառասուն գիշեր. ոչ հաց կերայ ոչ ալ ջուր խմեցի, ձեր գործած բոլոր մեղքերուն համար. Վասն զի Տէրոջը առջեր չա-րութիւն ընելով զանիկա բարկացուցեր էիք.
19 Քանզի վախցայ ան սոսկալի բարկութենէն՝ որով Տէրը ձեր վրայ բարկացաւ ձեզ կորսնց-ընելու համար. Տակայն Տէրը ան անգամն
20 ալ ինծի լսեց. Եւ Տէրը Ահարոնին խիստ բար-կացաւ, անոնկ որ զանիկա պիտի կորսնցը-նէր. ու նոյն ատեր Ահարոնին համար ալ
21 աղօթք ըրի. Եւ ձեր բրած մեղքը՝ այսինքն որմը առի, ու զանիկա կրակով այրեցի. Եւ-ր զանիկա ծեծելով լաւ մը փշրեցի, մին-չև որ մանր փոշի եղաւ. և ան փոշին լեռ-նէն իջնող առուին մէջը նետեցի։
22 Նաև Թաբերայի, Մասայի ու Կիբրովթ-23 Հաթթաւայի մէջ Տէրը բարկացուցիք։ Ու Երբոր Տէրը ձեզ կադէս-բառնեայէն խրկեց, և Ձեզի բսաւ, Ելէք ու իմ ձեզի տուած եր-կիրս ժառանգեցէք. անոնք անհնազանդութիւն բրին,

---

ա Գլ. ժ. 21. Ցէս. գ. 18. գ. 19։
բ Գլ. գ. 28. ե. 1. ժ. 23։
գ Գլ. ը. 24. Ցէս. ժգ. 25. 29. 33. 34։
դ Ցէս. ժգ. 25. 29. 33. 34։
ե Գլ. ը. 2. Ցէս. գ. 11։
զ Գլ. գ. 24. Երր. ժբ. 29։
է Գլ. ե. 23։
ը Գլ. ի. 31. Գլ. ե. 24։
թ Գլ. ը. 17. Համբ. ժա. 6. 20. — Կոր. ը. 4. 7։
ժ Ծն. մե. 10. Ղև. գ. 21. 22. Գլ. ժբ. 12։
ժա Տի. գ. 5։
ժբ Ծն. ժբ. 7. մգ. 13. Ելս. ժգ. 11. մգ. 3. իգ. 3. իգ. 9։
ժգ Ելս. մգ. 11. մգ. 3. իգ. 3. իգ. 9։
ժդ Ելս. իգ. 18. իգ. 28. Գլ. ը. 17։
ժե Ելս. իգ. 18. Գլ. ը. 19։
ժզ Ելս. ժի. 13. Գլ. ը. 19. Գլ. գ. 10. ժ. 4. ժբ. 10։
ժէ Ելս. ը. 7։
ժը Գլ. ը. 22. Դատ. ը. 17։
ի Ելս. ը. 9։
ժթ Համ. ե. 9. Գլ. ժ. 10։
ի Ելս. ժի. 14։
- Ելս. ը. 19։
ի Գլ. իթ. 20. Սաղ. թ. 5. ղբ. 13։
ի Գլ. ժ. 16. ի. 4. իգ. 1. ի. 4. ի. 5. ի. 6. ի. 7. ի. 8. ի. 9. ի. 10. ի. 11. ի. 12. ի. 13. ի. 14. ի. 15. ի. 16. ի. 17. ի. 18. ի. 19. ի. 20. ի. 21. ի. 22. ի. 23. ի.

ու Ահռոր չհատատալով անոր խօսքը մնրկ
24 չըրիք։ Ըզկ Ճանչցած օրէս ի վեր Տէրոջը
անհնազանդ էք։
25 Իսկ ես քառասուն օր ու քառասուն
գիշեր որ պպասեցի, Տէրոջը ասկէր պպասեցի,
որովհետև Տէրը բաւ որ ձեզ կորսնցընէ։
26 Ու ես Տէրոջը պպասելով բսի, Ով Տէր Եհո-
վայ, մի կորսնցըներ քու ժողովրդդ ու ժա-
ռանգութիւնդ որն որ քու մեծութեամդ
պրատեցիր, ու զօրաւոր ձեռքով եդիպտոսէն
27 հանեցիր։ Քու ծառաներդ՝ Աբրահամի, Իսա-
հակի ու Յակոբի յիշէ, և աս ժողովրդին
խստութեանը, անօրէնութեանը ու մեղքին
28 մի նայիր։ Զի պայ որ ան երկրին, ուսկից որ
մեզ հանեցիր, ըսելով՝ Քանի որ Տէրը կա-
րող չըլլալով զանոնք տանելու ան երկիրը որ
անոնց խոստացեր էր, կամ զանոնք ատելով,
հանեց զանոնք որ անապատին մէջ սպաննել։
29 Իրաւ նոնք անոնք քու ժողովրդդ ու ժա-
ռանգութիւնդ են, որոնք զոն քու մեծ զօ-
րութեամդ ու բարձր բազուկով եքսդոսէն
հանեցիր։

ԳԼ. Ժ

1 Ա-ժամ կը յիշէ Աստուծոյ պղտութիւնը՝ որ նորէն տալիս
երկու տախտակներու վրայ գրէ զբանեցը։ 6 քահանայու-
թեան յատկութիւնը։ 8 Ղեւիին յանձնուածը։ 10
ու Ժողովրդին համար Մովսէսին ըրած պաշտպանը ընդա-
նուր։ 12 Հնազանդութեան յորդորանք մը։

1 Ա-նաւնոր Տէրը ինծի բսաւ, Քեզի առաջին
նորէն պէս երկու հատ քարէ տախտակներ
կոփէ, ու լեռը ինծի ելլէր, ու նաև Քեզի
2 մի փայտէ տապանակ մը չընես։ Ես տախտակ-
ներուն վրայ քու կոտրած առջի տախտակ-
ներուդ վրայի խօսքերը պիտի գրեմ, ու զա-
3 նոնք տապանակին մէջը դնես։ Ուստի ես Ա-
սիմի փայտէ տապանակ մը չընեցի, Ես ա-
ջինին պէս երկու հատ քարէ տախտակներ
կոփեցի, ու ան երկու տախտակները ձեռքս
4 առնելով լեռը ելայ։ Եւ Տախտակներուն վրայ
առջի գրուածքին պէս ան տասը խօսքերը
գրեց, որոնք Տէրը ձեզի լեռանը վրայ կրա-
կին մէջէն խօսեցաւ Ժողովքին օրը, և Տէ-
5 րը զանոնք ինծի տուաւ։ Անկէ դառնալով
ջեռնէն վար իջայ, ու Տախտակները չընուած
տապանակիս մէջը դրի Ինչ ան տեղը կնայ,
ինչպէս որ Տէրը ինծի պատուիրեց։

Ֆ Ա-ռ. Ա-ղ. ա. ա. ա։
= Գէ. ւ-ա. ա։
Ֆ Հ-ր. ։ա։
Ֆ Նէ. ր. ։։. Ե.
Ֆ Նէ. ր. ։։. ք-ա-
Ժ-ղ. ։ա։
Ֆ Գէ. ղ. ։ա. Ֆ-ա-ղ.
ը. ա։. Ղեմ. ա-
։ա. Ա-ղ. ղե. ։.
Ֆ Նէ. ք. ։։.
Ֆ Նէ. ք. ։ա. ։ա։
Ֆ Նէ. ք. ։ա. ա։
Ֆ Նէ. ղ. ։.
Ֆ Նէ. ղ. ա.
Ֆ Նէ. ղ. ա.
Ֆ Նէ. ք. ։.
Ֆ Նէ. Ժք. ։։. Գէ.
ք. ։ա. Ժք. ։ա.
Ֆ Նէ. ղ. ա.
Ֆ Նէ. ք. ։.
Ֆ Ֆ-ա. ը. ։.
Ֆ Ֆ-ա. ը. ։.
Ֆ Ֆ-ա. ղ. ։։.
= Նէ. ղ. ։. ։.
Ֆ Ֆ-ա. ք. ։ա. ղ.
Ժ. ։։. Գէ. ք-
ա. ։։. Ա-ղ

20 կրին մէջ պանդուխտ էիք՝ ՙքու Տէր Աստուած մէդ վախնաս , -- զանիկա պաշտես , և անոր ՚յարես , ու անոր անուամբով երդում ընես ։
21 ՙքու պարծանդրդ անիկա է , և քու Աստուա ծրդ անիկա է , ՚որ քեզի համար ասա մեծ ու սքանչելի բաներդը բրաւ , որոնք դուն քու աչքերովդ տեսար ։ քու հայրերդ հնօքհատա
22 ան հոգի էին երեսուն էդ հոգի էին երբոր էգիպտոս իջան ։ ու հիմա քու Տէր Աստուածդ քեզ ՚երկինից ասա զերան պէս չատցուց ։

ԳԼ· ԺԱ.

1 Մտիկ հնազանդութեան կը յորդոր Խոստկացիներէդ ։ 2 Աստուծոյ մեծ գործերուն վրայ իրենց ականքնին ա. նենալու ։ 3 Աստուծոյ մեծ արհամարհութեանդ խոստանդ ։ 16 ու ապատնէութենէ ։ 18 Կ՚ենդանի նան մէկ պէտ է դիտնաս խոչդութեամբ բնել Աստուծոյ խոսքերուն մէջ ։ 26 օրհնութիւնը ու անէծքը անոնց առջեւը կը դնէ ։

1 Ա ուրեմն դուն ՙքու Տէր Աստուածդ սիրես , ու միշտ անոր պատուիրած բաները , կանոնները , դատաստաններն ու պատուիրանքնե
2 րը պահես ։ եւ այսօր գիտցէք , որ ձեր որդուցը չէ էր հետ , որոնք չեն գիտեր , ու չեն տեսան ՚ձեր Տէր Աստուածդին խրատը , ՚անոր մեծութիւնը , ՚զօրաւոր ձեռքը
3 ու բարձր բազուկը , եգիպտոսի մէջ եգիպտացւոց գործած նշանները ու անոր բոլոր երկրին վրայ բրած հրաշքները ու գործ
4 քերը · եւ թէ որ բրաւ եգիպտացւոց զօրքին բուն , ձիերուն ու կառքերուն · ու երբոր անոնք ձեր եանէն էնկան , ՚ինչպէս Տէրը կարմիր ծովուն ջուրերը անոնց վրայ °դարձուց
5 ու զանոնք կորսնցուց մինչեւ աս օրս · եւ թէ որ բրաւ ձեզի անապատին մէջ մինչեւ
6 ձեր հոս գալը · ու թէ որ Ռուբինեան եղիաբին որդուցը ՙԴաթանին ու Աբիրոնին բրաւ , ինչպէս երկիրը իր բերանը բացաւ , ու զանոնք իրենց ընտանիքնեերովը , իրենց վրանները ու իրենց ամէն առացաւածքովը բա
7 լոր Իսրայէլին մէջնէն կլլեց ։ ՚Աչկերդ Տէրոջ չէը բրած բոլոր մեծ գործ քերը տեսնացը ձեր
8 աչքերնէն են ։ Ուրեմն պահեցէք ան ամէն պատուիրանքնե որ ես այսօր ձեզի կը պատուիրեմ , որպէսզի ՚զօրանաք , ու մտնէք Յառանդէրէն ան երկիրը , ուր որ կ՚երթաք
9 զանիկա յառանդելու · եւ ՚ձեր օրերը երկար ըլլան ան երկրին վրայ , ՙորին որ Տէրը ձեր հայրերուն երդում բրաւ՝ անոնց և անոնց

- Գէ · գ · 13 · Աա · գ · 10 · Դ_ա · գ · 8 ։
ք Գէ · յա · 22 · յգ · 4 ։
զ Ա_ղ · կգ · 11 ։
է Գէ · յե · 1 · Ա_ղ · իբ · 3 · Երեմ · յե · 14 ։
ը = Թագ · յբ · 22 · բ Թագ · է · 23 · Ա_ղ · ՀԷ · 21 · 22 ։
թ Դ_ա · իգ · 27 · Եէ · = · 5 · Գ_ղ · է · 14 ։
ժ Դ_ա · յե · 3 · Գէ · = · 10 · իբ · 60 ։
ի = Գէ · յ · 12 · է · 10 ։
լ Գէ · ք · 2 ։
խ Ջ_ղ · գ · 7 ։
ծ Գէ · ը · 5 ։
կ Գէ · է · 22 ։
հ Գէ · է · 19 ։
ձ Ա_ղ · Նբ · 12 · ՀԷ · 9 ։
ղ Եէ · յգ · 27 · 28 · յե · 9 · 10 · Ա_ղ · ՀԷ · 11 ։
մ Եէ՛ · յորդ · Ա_ղ · ՀԷ · 12 · 13 · 14 · 15 · 16 ։
ն Եէ · յգ · 27 · 28 · յե · 9 · 10 · Ա_ղ · ՀԷ · 11 ։
շ Ա_ղ · ՀԷ · 27 · 28 · Եէ · յե · 7 ։
ո Գէ · իբ · 2 ։
չ Գէ · գ · 8 ։
պ Գէ · յե · 9 · 11 · Ա_ղ · իբ · 19 ։
ջ Գէ · իբ · 11 · Ա_ղ · իբ · 2 · Գէ · ը · 19 · է · 17 ։
ռ Գէ · ը · 19 · է · 17 ։
ս Գէ · գ · 15 ։
վ գ Թագ · ը · 35 · բ Մ՚ն · գ · 26 · է · 13 ։
տ Գէ · գ · 26 · ը · 19 · 20 · է · 18 · Ա_ղ · իբ · 2 · Գէ · է · 7 ։
ր · 19 ։
ց Գէ · իբ · 11 · Ա_ղ · իբ · 2 · Գէ · ը · 19 · է · 17 ։
ւ Գէ · գ · 15 ։
փ Գ_ղ · ժ · 18 ։
ք Ղ_ղ · իգ · 4 · Գէ · իբ · 18 ։
օ Ա_ղ · Նբ · 12 · Ա_ղ · իբ · 2 · Գէ · ը · 19 · է · 17 ։
ֆ · 13 · 15 · 16 ։
= Գէ · գ · 6 · իբ · 46 ։
Գէ · գ · 8 ։
Գէ · գ · 9 · 10 · է · 7 ։
Գէ · գ · 9 ։
Գէ · գ · 40 · է · 8 ։
Աա · գ · 8 · գ · 10 · իբ · 11 ։
Ա_ղ · Նբ · 2 · ՀԲ · 22 ։
Հբ · 13 · Գէ · է · 17 ։

23 քալէք և †ձեզ յարիք , Տէրն ալ †ձեզ ամէն
ազգերը ձեր առջևէն պիտի վռնտէ , և դուք
†ձեզմէ մեծ ու զօրաւոր ազգերու վրայ պիտի
24 տիրէք : †Ձեր ոտքին ամէն կոխած տեղը ձերը
պիտի ըլլայ . ձեր սահմանը †անապատէն ու
Լիբանանէն , գետէն՝ այսինքն Եփրատ գետէն
25 մինչև °արևմտեան ծովը պիտի ըլլայ : †Ոեւ
մէկը պիտի չկարենայ ձեզի դէմ դնել . ձեր
Տէր Աստուածը †ձեր ամէն կոխած երկրին
վրայ ձեզմէ վախ մը ու սոսկում մը պիտի
բերէ , †ինչպէս որ ձեզի բսաւ :
26 †Ահա ես այսօր ձեր առջևը օրհնութիւն ու
27 անէծք կը դնեմ : †Օրհնութիւնը՝ թէ որ հնա-
զանդութիւն բնէք ձեր Տէր Աստուծոյն պա-
տուիրանքներուն , որոնք ես այսօր ձեզի կը
28 պատուիրեմ . եւ †անէծքը՝ թէ որ ձեր Տէր
Աստուծոյն պատուիրանքներուն չհնազան-
դիք , ու խոտորիք այն ճամբայէն որ ես այսօր
ձեզի կը պատուիրեմ , ու ձեր չճանչցած օտար
29 աստուածներուն ետևէն երթաք : Ուստի երբ-
որ քու Տէր Աստուածդ քեզ տանի այն եր-
կիրը , ուր որ պիտի մտնես ու ժառանգես ,
օրհնութիւնը Գարիզին լեռանը վրայ , ու
30 անէծքը Գերազ լեռանը վրայ տաս . †Ահա
տանք Յորդանանու անդին կողմը արևմտեան
ճամբուն վրայ , †Մօրեհի կաղնիներուն մօտ ,
Դաղտազային դիմացի Տոլխոին մէջ բնակող
31 քանանացւոց երկրին մէջն են . †Որովհետև
դուք Յորդանանէն պիտի անցնիք , որ մտնէք
ու ժառանգէք այն երկիրը՝ որն որ Տէր
Աստուածը ձեզի պիտի տայ , ու զանիկա պի-
տի ժառանգէք և անոր մէջ պիտի բնակիք ,
32 Ուրեմն †զգուշութեամբ ՚ի գործ դրէք այն
ամէն կանոնները ու դատաստանները՝ որոնք
ես այսօր ձեր առջևը կը դնեմ :

ԳԼ · ԺԲ

1 Կռապաշտութեան չնչերը պետք կը կործանել : 2 Եռատե-
ղի երկրպագութիւնը իր բնաբած տեղը պիտի մասուցուի :
12 · 13 Միմիայն տաճարը կ'երթայիր : 17 · 20 · 26 Սուրբ բան-
ջը տաղ տեղի մը պիտի տանէին : 29 Դէպ ուսկից են
տես չտեսնել վռնտել : 29 Կռապաշտութեան տարբերու-
թեան դէմ չնչեր :

1 -Ա՚սանք են այն կանոնները ու դատաստան-
ները՝ որոնք դուք պահելու ու բնելու է այն
երկրին վրայ , որն որ ձեր Հայրերուն Տէր
Աստուածը ձեզի պիտի տայ ժառանգելու հա-
մար , †որչափ ժամանակ որ երկրի վրայ ապրիք :
2 †Ան բոլոր տեղերը՝ ուր որ ձեր յաղթելու
ազգերը երթալ լեռներու վրայ , բլուրներու
վրայ ու ամէն տերեւավէտ ծառերու տակ
իրենց աստուածներուն պաշտած են , բոլորովին
3 կործանեցէք . Դուռ †անոնց սեղանները փլեց-
նէք , և անոնց արձաններուն կտրատէք , անոնց
Աստարտեմներուն կրակով այրէք , ու անոնց
աստուածներուն կուռքերը կտոր կտոր բնէք ,
և անոնց անուններն ան տեղէն ոչնչացնէք :
4 †Ի՚նչ ձեր Տէր Աստուածոյն այսպէս պիտի
5 չընէք . Հապա դուք պիտի փնտռէք ան տե-
ղը՝ որն որ ձեր Տէր Աստուածը †ձեր ամէն
ցեղերուն մէջէն պիտի ընտրէ իր անունը
բնակութեան համար , ու հոն պիտի երթաք .
6 եւ †ձեր ողջակէզները , ձեր զոհերը , †ձեր
տասանորդները , ‡ձեր բարձրացրնելու ընծա-
ները , ձեր ուխտերը , ձեր կամաւոր ընծա-
ները ու ձեր արջառներուն ու ոչխարներուն
7 առջինեկները հոն տանիք . եւ †հոն ձեր Տէր
Աստուծոյն առջևը ուտէք , և ձեր Տէր Ա-
ստուածը ձեզ օրհնելուն համար՝ ձեր ամէն
ձեռք զարկած բաներուն մէջ ուրախանաք՝
†թէ դուք և թէ ձեր բնտանիքը :
8 Մի՚ բնէք ան ամէնուն համեմատ , որ մենք
այսօր աս տեղս կ'բնենք , այսինքն ամէն մարդ
9 իր աչքերուն հաճոյ եղածին պէս . վասնզի
մինչև հիմա չհասաք ան հանգստութիւնը ու
ժառանգութիւնը՝ որ ձեր Տէր Աստուածը
10 ձեզի պիտի տայ : Բայց †դուք Յորդանանէն
պիտի անցնիք , ու պիտի բնակիք ան երկրին
մէջ՝ որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի ժառան-
գութիւն պիտի տայ . ու ձեր բոլոր չրջակայ
թշնամիներէն ձեզ պիտի հանգստացընէ , ու
11 ապահովութեամբ պիտի բնակիք . եւ †ան
տեղը որ ձեր Տէր Աստուածը պիտի բնտրէ իր
անունը բնակութեան համար , բոլոր ձեզի
պատուիրածներս հոն տանիք , ձեր ողջակէզ-
ները , ձեր զոհերը , ձեր տասանորդները , ձեր
բարձրացրնելու ընծաները ու ձեր բոլոր ան-
տեսութեան բնտիր ընծաները , որ Տէրոջը պիտի
12 ուխտէք . եւ †ձեր Տէր Աստուծոյն առջևը
ուրախութիւն բնէք , թէ դուք՝ թէ ձեր տղա-
քներն ու աղջիկները , ձեր ծառաները ու
աղախիններն , և թէ ձեր դռներուն եղող Ղե-
ւացին , վասն զի †անոնց ձեզի հետ բաժին
ու ժառանգութիւն չունի :
13 †Զգոյշ կեցիր , չերթալ որ ամէն տեսած տե-
14 ղերդ քու ողջակէզներդ մատուցանես . †Այլ

ԳԼ · ԺԲ · ԺԳ

† Գլ · ժ · ՝ի · ՝ի ·
* Գլ · ջ · ՝ի · ՝ի · ՝ի ·
° Գլ · ՝ի · ՝ի ·
† Ելս · ա · ՝ի · ժդ · ՝ի ·
~ Դտ · ժե · ՝ի · Եզ · ՝ի · ՝ի · Թագ · Լդ · ՝ի · ՝ի ·
› Ելս · Համ
‡ Գլ · ՝ի · ՝ի ·
† Գլ · ը · ՝ի ·

† Ելս · ՝ի · ՝ի ·
‡ Գլ · ՝ի · ՝ի · ՝ի · ՝ի ·
° Գլ · ՝ի · ՝ի ·
† Գլ · ՝ի · ՝ի ·
: Գլ · ՝ի · ՝ի · ՝ի · ՝ի ·
; Գլ · ՝ի · ՝ի · ՝ի · ՝ի ·
‡ Ելս · Ձ՚ ար
† Դտ · ժը · ՝ի · Դատ · ՝ի · ՝ի ·
† Գլ · ՝ի · ՝ի · Ցես · ՝ի · ՝ի ·

† Գլ · ՝ի · ՝ի · ժը · ՝ի ·

—

~ Գլ · ջ · ՝ի ·
‡ Գլ · ջ · ՝ի · ՝ի · Թագ · ը · ՝ի ·
† Նե · ԼԳ · ՝ի · Գլ · ՝ի · ՝ի ·
Ա՚Տ · ՝ի · ՝ի · Սաղ · ՝ի · ՝ի ·
՚ Գլ · ժ · ՝ի · ՝ի · Եզ · ՝ի · ՝ի ·
† Գլ · ՝ի · ՝ի · Ցես · ՝ի · ՝ի ·

† Թագ · ժը · ՝ի ·
ժե · ՝ի · ՝ի · ՝ի · Երեմ ·

ը · ՝ի ·

՝ Ելս · ՝ի · ՝ի · ՝ի · Դատ · ՝ի · ՝ի ·
՚ Ելս · ՝ի · ՝ի · ՝ի · ՝ի · ՝ի · Ձեզ · ՝ի · ՝ի · ՝ի · ՝ի · ՝ի

քու պղծակէզներդ ան տեղը մնասցանես, որն որ Տէրը քու ցեղերուդ մէկուն մէջ պիտի ընտրէ, ու հոն իր բոլոր պատուիրած բաներս կատարես։ 15 Սակայն քու տունէն քաղաքներուդ մէջ սրտիդ ուզածին պէս անասունէ մորթես, ու միս ուտես, որչափ որ քու Տէր Աստուածդ քեզի օրհնութիւն տուեր է. ու զանիկա ան՛մաքուր ու մաքուր մարդը այծեամի ու եղ16 ջերուի պէս ուտեն։ Բայց արիւնը չուտէք. ջուրի՛կ ջրի պէս գետինը թափէք։ 17 Ձայնիդ, դիւիդ ու եղիդ տասանորդներդը, պղտառներուդ ու հօտերուդ առջինները, բոլոր ուխտ բրած ուխտերդ, և կամաւոր ու բարձրացնելու ընծաներդ քու 18 դռներուդ մէջ պիտի չկրնաս ուտել. Այլ անոնք քու Տէր Աստուածդ առջեր Տէր Աստուածդ ընտրած տեղը ուտես, թէ դուն՝ թէ քու տղադ ու աղջիկդ, թէ ծառադ ու աղախինդ, և թէ քու դռներդ եղող Ղեւտացին. և քու Տէր Աստուածդ առջեր քու բոլոր ձեռք գարկած բաներուդ վրայ ուրախանաս։ 19 Զգոյշ կեցիր, չըլլայ որ Ղեւտացին անտես ընես, քանի որ ողջ ես քու երկրիդ վրայ։ 20 Ու երբոր քու Տէր Աստուածդ չքեզի բաժին պէս քու սահմանդ մեծցնէ, ու սիրտդ միս ուտել ուզելով՝ Միս ուտեմ բանս, սրտիդ բոլոր ցանկութեանդը պէս միս ուտես։ 21 Թէ որ քեզմէ հեռու ըլլայ ան տեղը՝ որ քու Տէր Աստուածդ պիտի ընտրէ իր անունը հոն դնելու համար, քեզի պատուիրածիս պէս քու արջառներէդ ու ոչխարներէդ մորթես, որոնք Տէրը քեզի պիտի տայ, ու քու սրտիդ բոլոր ցանկութեանդը պէս քու քաղաքներուդ մէջ ուտես։ 22 Ինչպէս որ կ՛ուտուի, անանկ ուտես. անմաքուր ու մաքուր մարդը ան23 խտրաբար ուտեն։ Բայց ազէկ զգուշացիր որ արիւնը չուտես. Հոգին արիւնը՝ ոգին միսին հետ չուտես։ 24 Ա՛ն, ու ոգին միսին հետ չուտես. Ա՛նիկա չուտես, 25 տես, այլ ջրի պէս գետինը թափես։ Անիկա մի ուտեր, որ քեզի ու քեզմէ ետքը քու որդւոցդ ազէկ ըլլայ՝ Երբոր ուղիղը աչքին առջեւ ուղիղ 26 անագաձը ընծայիդ։ Բայց քու ուխտերուդ բաներդ և ուխտերդ առնես, ու Տէրոջը ըն27 տրած տեղը երթաս։ Եւ քու պղծակէզներդ՝ միսը ու արիւնը քու Տէր Աստուածդ անգամ նին վրայ մնասցանես. բայց քու զոհերուդ արիւնը քու Տէր Աստուածդ անգամին վրայ թափուի, ու միսը ուտես։

28 Զգոյշ եղիր հնազանդելու ան բոլոր խօսքերուն որոնք քեզի պատուիրեցի, որպէս զի քու Տէր Աստուածդ առջեր ազէկ ու հաճոյ եղածը ընծայիդ՝ քեզի ու քեզմէ ետքը քու որդւոցդ յաւիտեան ազէկ ըլլայ։

29 Երբոր քու Տէր Աստուածդ քու առջեւէդ ջարդէ ան ազգերը, որոնց երթալը դուն ժառանգելու պիտի երթաս, ու երբոր անոնք ժառանգես ու անոնց երկրին մէջ բնակիս, 30 Զգոյշ կեցիր, չըլլայ որ անոնց քու առջեւէդ բնաջինջ ըլլալէն ետքը անոնց հետեւելով որոգայթի մէջ իյնաս, և չըլլայ որ անոնց աստուածներուն վրայով հարցափորձ ընես, բսելով, Ա՛ս ազգերը ի՛նչպէս իրենց աստուածներուն կ՛ընէին, որով՝ ես ալ այնպէս կ՛ընեմ։ 31 Դուն քու Տէր Աստուածդ անանկ չընես, քանզի անոնք Տէրոջը ատելի եղած բոլոր գարշելի բաները իրենց աստուածներուն կ՛ընէին. որով՝ հետեւ անոնք իրենց աստուածներուն դո՛ւ՛ր ե՛ւ հա՛ր մինչեւ անգամ իրենց ազատ որդիները ու 32 աղջիկները կրակով կ՛այրէին։ Ես քեզի ինչ որ կը պատուիրեմ՝ զգուշացիր ան ընելու. ա՛նոր վրայ բան մը չաւելցընես, ու անկէ բան մը չպակասցընես։

ԳԼ. ԺԳ

1 Եթէ ձեր մէջէն մէկ մարգարէ մը կամ երազատես մը ելլէ, ու ձեզի նշան մը կամ 2 հրաշք մը տայ, եւ ձեզի բսած նշանը կամ հրաշքը կատարուի, ու ձեզի ըսէ թէ Եկէ՛ք օտար աստուածներ պաշտենք, որոնք 3 դուք չէք ճանչցած. Ան մարգարէին կամ երազատեսին խօսքը մտիկ մի ընէք. քանզի ձեր Տէր Աստուածը ձեզ կը փորձէ, որ հասկընայ թէ արդեօք դուք ձեր Տէր Աստուածը ձեր բոլոր սրտովը ու բոլոր հոգւովը կը 4 սիրէ. Ձեր Տէր Աստուածդ հետեւիդ ընաք ու անկէ վախնաք, անոր պատուիրանքները պահէք ու անոր խօսքին հնազանդուելով ընէք, զանիկա պաշտէք ու անոր յարիք. 5 եւ նան մարգարէն կամ երազատեսը պիտի մեռցուի, վասն զի ձեզ եգիպտացի երկրէն հանող ու ձեզ ծառայութեան տունէն ազատող ձեր Տէր Աստուածդ դէմ ապստամբութիւն խօսեցաւ, որ ձեզ խաւարչտիկ ան ճամ-

1 Կամ տղայ։ 2 Երկ. ՚ի քեզ։ 3 Երկ. ՚ի քեզ։ 4 Երկ. ՚ի քեզ։ 5 Երկ. ՚ի քեզ։ 6 Երկ. ՚ի քեզ։ 7 Երկ. ՚ի քեզ։ 8 Երկ. ՚ի քեզ։ 9 Երկ. ՚ի քեզ։ 10 Երկ. ՚ի քեզ։ 11 Երկ. ՚ի քեզ։ 12 Երկ. ՚ի քեզ։ 13 Երկ. ՚ի քեզ։ 14 Երկ. ՚ի քեզ։ 15 Երկ. ՚ի քեզ։ 16 Երկ. ՚ի քեզ։ 17 Երկ. ՚ի քեզ։ 18 Երկ. ՚ի քեզ։ 19 Երկ. ՚ի քեզ։ 20 Երկ. ՚ի քեզ։ 21 Երկ. ՚ի քեզ։ 22 Երկ. ՚ի քեզ։ 23 Երկ. ՚ի քեզ։ 24 Երկ. ՚ի քեզ։ 25 Երկ. ՚ի քեզ։ 26 Երկ. ՚ի քեզ։ 27 Երկ. ՚ի քեզ։ 28 Երկ. ՚ի քեզ։ 29 Երկ. ՚ի քեզ։ 30 Երկ. ՚ի քեզ։ 31 Երկ. ՚ի քեզ։ 32 Երկ. ՚ի քեզ։

բայէն որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի պատուիրեց որ անոր մէջ քայէք. հայեցէք չըտիւնար ձեր մէջէն վերցընէք։

6 Թէ որ քու մօրդ տղան քու եղբայրդ, կամ քու տղադ, կամ աղջիկդ, կամ Ծոցիդ կընիկը, և կամ քու բարեկամդ որ քու անձիդ պէս կը սիրես, գնդ մօրցընկնէ ուզելով ծածկապար ըսէ, երթանք և օտար աստուածներ պաշտենք, որոնք ոչ դուն ճանչցար,
7 ոչ ալ քու հայրերդ, ձեր բոլոր ազգ ազգաց աստուածներէն որ ձեզի մօտ ըլլան և թէ ձեզմէ հեռու, երկրիս մէկ ծայրէն մինչև մէկալ ծայրը, Անոնց հետևութիւն չտաս, ոչ ալ անոր մասին ընես. քու աչքդ անոր չխնայէ, ոչ ալ անոր վրայ դութ ունենաս
9 նեղով պահես անոնց. Այլ անշուշտ մեռցընես. ու զանոնց մեռցընելու համար նախ քու ձեռքդ անոր վրայ ըլլայ, ու ետքը բոլոր
10 ժողովրդին ձեռքը. քարերով քարկոծես անոնց որ մեռնին, քանզի ուզից քեզ մոլորտնցընել քու Տէր Աստուածդմէդ, որ քեզ եդիպտոսի երկրէն ծառայութեան տուներէն
11 հանեց։ Եւ բոլոր Իսրայէլը լսելով վախնայ, ու ձկյմին ալ ձեր մէջը ասոր պէս չարութիւն մը չընեն։
12 Թէ որ քու Տէր Աստուածդ՝ բնակութիւն համար քեզի տուած քաղաքներուն մէկուն
13 վրայով լսես, որ կ'ըսեն թէ Ձեր մէջէն քանի մը չարաչար մարդիկ՝ ելան, ու իրենց քաղաքին բնակիչները ապստամբեցուցին, ըսելով, Երթանք ձեր չճանչցած օտար աստուածներ պաշտենք։ Աստուածդ ազգ մը գտնես ու հարցափորձ ընես, ու երբոր ուժանես որ ճշմարիտ ու ապշ է, Ե ան գար-
15 չելի բանը ձեր մէջը եղած է, Ան քաղաքին բնակիչները անպատճառ սուրի բերնէն անցընես, Թէ ան և Թէ անոր մէջը եղած բոլոր բաները եղովկով անասուններն ալ սուրի
16 բերնէն ձգնես։ Ու անոր բոլոր ապուրը անոր հրապարակին մէջը ժողվես, ու ան քաղաքը և անոր բոլոր ապուրը քու Տէր Աստուածդմէդ համար բոլորովին կրակով այրես. ու նորէն Յաւիտեան աւերակ ըլլայ, Ձկյմին ալ չշի-
17 նուիր։ Ու ան նզովածէն ձեռքդ մէջ բան մը չմնայ, որպէսզի Տէրը վերէ սաստիկ բարկութենէն դառնայ, քեզի գթութիւն ու գթածութիւն ընէ, և քեզ չատցընէ, հնչպէս
18 որ քու հայրերուդ երդում ըրաւ, Թէ որ դուն քու Տէր Աստուածդմէդ ձայնին հետևա-

դութիւն ընելով Ամէն բոլոր պատուիրանքներն պահես, որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ, ու Տէր Աստուածդմէդ առջև ուղիղ եղածը ընես։

ԳԼ. ԺԴ

1 Աստուածդ որդիքը ունիք համար իրենց մեռելներուն համար չէք ։ 2 Աստուածնեղուն ։ Ամենայն որ պիտի ուտէք ։ 11 ու Թռչուններն որ պիտի ուտէք ։ 21 Ինքիմ մեռած ուտելու չէք ։ 22 Աստուածային պաշտօնը կատարելուն տրուելու աստուածպետները ։ 23 Տէրոջը առջև ժողովելու առաջնեղներուն ու երեքամեայ ։ 28 Երրորդ տարուն պետ. մասին ու բարեբարութեան առաջնորդը։

1 Որդիներ դուք Ձեր Տէր Աստուածդմէն որդիքն էք. Մեռելի համար Ձեր մարմնոյն վրայ կտրածներ չընէք, ու Ձեր աչքերուն մէջտեղ դի մազերը չփետէք. Քանզի դուն քու Տէր Աստուածդմ սուրբ ժողովրդին ես. և Տէրը երկրի վրայ եղած բոլոր ժողովրդներուն մէջէն քեզ ընտրեց, որ իրեն անգնահատելի ժո-
3 ղովրդ ըլլաս։ Պիղծ բան մը չուտես։
4 Անոնք են Ձեր ուտելու անասուններն.
5 արջառը, ոչխարը ու այծը, եղջերուն, այծձեռամը, վիթը, խարտուզը, այծքաղը, յա-
6 մայրը ու անապատը։ Ու չորքոտանիներուն մէջ ամէն կճղակաբաշխ (այսինքն կճղակը երկուքի բաժնուած), ու որաճաղով անասուններուն ու-
7 ուէք. Բայց որաճաղողներէն կամ կճղակաբաշխ եղողներէն մունք չուտէք. ուղտը, նապատակը ու ճագարը. քանզի անոնք թէպէտ և կ'որաճան, բայց կճղակաբաշխ չեն. անոնք
8 Ձեզի անմաքուր ըլլան։ Ու խոզը որ թէ և անիկա կճղակաբաշխ է, բայց չորաճար, անիկա Ձեզի անմաքուր ըլլայ։ Անոնց միսը չուտէք, Ու մունդ դիակներն չդպչիք։
9 Ջուրերուն մէջ բոլոր եղածներէն մունք ուտէք. ամէն թև ու թեփ ունեցողը ուտէք.
10 Բայց ամէն թև ու թեփ չունեցողը չուտէք. անիկա Ձեզի անմաքուր ըլլայ։
11 Ամէն մաքուր թռչուններ ուտէք. (12) Եւ Ձեր չուտելու բաներէն մունք են. արծիւը,
13 և պատկառը, ու գետատիւը, Եւ ցիւը, ու
14 անդը, և ուրուրը իր տեսակին պէս, Ու
15 ամէն ագռաւը իր տեսակին պէս, Եւ ջայլամը, ու բուն, և կկուն, ու բազէն իր տե-
16 սակին պէս, Եւ հաւատուտիրը, ու գայլահա-
17 ը, և կարապը, Եւ հաւատատը, ու սև անգ-
18 ղը, և հոզանգղը, Եւ արագիլը, ու քաջրդը իր տեսակին պէս, և յոպոպը, ու
19 չղջիկը։ Եւ Ամէն թռչող զեռուններդ Ձեզի

ե Գլ. ԺԶ. ղ. խբ. ԻԱ. ԻԲ. ԻԴ. — Գլ. ԺԶ. ղ. ե. ։ զ Գլ. ԺԶ. ղ. Ջ. ։ է Ջ. Ժ. ։ ը Ջ. Ժ. ։ թ Ջ. Ժ. ։ ժ Ջ. Ժ. ։ ի Ջ. Ժ. ։ ժա Ջ. Ժ. ։ ժբ Ջ. Ժ. ։ ժգ Ջ. Ժ. ։ ժդ Ջ. Ժ. ։ ժե Ջ. Ժ. ։ ժզ Ջ. Ժ. ։ ժէ Ջ. Ժ. ։ ժը Ջ. Ժ. ։ ժթ Ջ. Ժ. ։ ի Ջ. Ժ. ։ իա Ջ. Ժ. ։ իբ Ջ. Ժ. ։ իգ Ջ. Ժ. ։ իդ Ջ. Ժ. ։ իե Ջ. Ժ. ։ իզ Ջ. Ժ. ։ իէ Ջ. Ժ. ։ իը Ջ. Ժ. ։ ի

անմնաքուր ըլլան · [a]անոնք պիտի չուտուին ։
20 Ամէն մնքատր թռչուններէն ուտէք ։
21 [b]Ինքիմ մեռածը բնաւ չուտէք · զանիկա քու դռներդ եղող պանդուխտին տուր որ ուտէ, կամ օտարազգիի մը ծախեա · [c]քանզի դուն քու Տէր Աստուծոյդ սուրբ ժողովրդին ես ։

[d]ՊԷՐ իր մօրը կաթին մէջ չի փքիս ։
22 [e]Տարին տարի քու չուռն սերմիդ [f]բերքեն արտէն ելած ամէն արմտիքներէն անպատ-
23 ճառ տասանորդ տուր ։ Եւ քու ցորենիդ, գինիիդ ու եղիդ տասանորդը, ու [g]արջառներուդ և ոչխարներուդ առջինեկները [h]քու Տէր Աստուծոյդ առջեւը ուտես, այն տեղը որ ինքը իր անուանը բնակութիւնը հաստատի, որպէս զի միշտ քու Տէր Աստուծ-
24 մդ վախնալ սորվիս ։ Ու թէ որ քու Տէր Աստուծոյդ քեզ օրհնելուն համար ճամբան քեզի հեռու իյնայ, ևւ անտեղը՝ որ քու Տէր Աստուածդ պիտի բնտրէ իր անունը հոն դնելու համար, քեզմէ հեռու ըլլալով կա-
25 րող չըլլաս զանոնք հոն տանելու, Անասուններ զանոնք առակ ընես, ու առակը ծրարելով ձեռքդ [i]առնես, և քու Տէր Աստուծոյդ ընտ-
26 արելու անտեղը երթաս · Ու ան առակը արծիթ բոլոր ցանկացած բաներուն, արջառներու կամ ոչխարներու, գինիի կամ օղիի, ու որը-
27 մէդ ամէն ուզած բաներն տաս · Ուտես հոն քու Տէր Աստուծոյդ առջեւը ուտես և ուրախա-
28 նաս դուն և քու [j]ընտանիքդ · Ու [k]քու գըտ-նելդ եղող Ղեւտացին ալ զանոց չընես · քանզի [l]անոնիկ քեզի հետ բաժին ու ժառան-
29 գութիւն չունի ։

[m]Ամէն երեք տարուան վերջը ան նոյն տա-րուան արմտիքներուն բոլոր տասանորդը հա-նես, և զանիկա քու քաղաքներուդ մէջը պահես · Ու Ղեւտացին՝ որ [n]քեզի հետ բա-ժին ու ժառանգութիւն չունի, և դուներդ եղող օտարականը, որբը ու որբևայրին գան և ուտեն կշտանան · որպէս զի [o]քու Տէր Աս-տուածդ քեզ օրհնէ քու ձեռքիդ ըրած ամէն գործքերուն մէջ ։

ԳԼ· ԺԵ

1 Ամէն [p]եօթներորդ տարին թողութիւն ընես ։
2 Ու թողութեան կանոնը ա՛յ է · Ամէն պարտա-ւոր որ իր դրացիին բան մը փոխ տուած է, անիկա պիտի թողու · իր դրացիին կամ եղ-բօրմէն պիտի չպահանջէ ա՛ր, վասն զի Թողու-
3 թիւն քարոզուած է Տէրոջը · [q]Օտարազգիէն պիտի պահանջես, բայց քու եղբօրմդ ու-
4 նեցիդ պիտի թողուս · [r]Մինչեւ որ քու փոխ-ադարձ չունենաս · [s]վասն զի Տէրը անշուշտ քեզ պիտի օրհնէ այն երկրին մէջ, զոր որ քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւն պիտի
5 տայ որ անոր տիրես · Միայն [t]ձեռ որ քու Տէր Աստուածդոյդ խօսքին ամէն կիրարով հնազանդ-ես, ու սա բոլոր պատուիրանքները որ ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ՝ պղտչութեամբ [u]ի գործ
6 դնես, քու Տէր Աստուածդ ալ քեզի բանին պէս քեզ պիտի օրհնէ, և [v]դուն չատ ազգե-րու փոխ պիտի տաս, բայց դուն փոխ պիտի չառնես, ու [w]դուն չատ ազգերու վրայ պիտի տիրես, բայց անոնք քու վրադ պիտի չտի-րեն ։
7 Քու Տէր Աստուածդոյդ քեզի տուած երկրին մէջը՝ քու քաղաքներուդ մէկուն մէջ [x]ձեռ որ եղբայրներուդ մէկը աղքատ ըլլայ, [y]խստա-սրտութիւն չընես ու ագահ եղբօրդ ձեռքդ
8 չդոցես · [z]Հապա անպատճառ ձեռքդ պիտի բանաս անոր, ու անոր կարօտութեանը բաւա-
9 կան [aa]տաս, ինչ անոր փոխ տաս · Զգուշ կե-ցիր · չըլլայ որ սրտիդ մէջէն չար խորհուրդ մը անցընես, ու [ab]եօթներորդ տարին՝ Թողու-թեան տարին մօտ է՝ ըսելով, աղքատ եղբօրդ վրայ [ac]չարութիւն նայիս ու անոր ոչինչ չտաս · և [ad]անդութ աչքով նայիս ու անոր
10 [ae]կէս չտաս · և [af]քեզի դէմ Տէրոջը աղաղա-նալ անոր պիտի տաս, ու անոր տալու ատենդ [ag]խղճդ չընկճի · վասն զի [ah]քու Տէր Աս-տուածդ ան պատճառաւ քու ամէն գործքե-րուդ ու ամէն ձեռք զարկած բաներուդ մէջ
11 քեզ պիտի օրհնէ · [ai]Երկրին մէջէն աղքատ պակաս պիտի չըլլայ, անոր համար քեզի կը պատուիրեմ ու կ՚ըսեմ, քու երկրիդ մէջ եղած աղքատ ու չքաւոր եղբօրդ ձեռքդ բաց ըլլայ ։
12 Ե- [aj]թէ որ քու եղբայրներդ Եբրայեցի մնդղ մը կամ կնիկ մը քեզի ծախուի, անիկա վեց տարի քեզի ծառայութիւն պիտի ընէ, ու եօթներորդ տարին զանիկա քու քովեդ ազատ
13 պիտի արձակես · Եւ քու քովեդ ազատ ար-

---

a Ղեւ· ժ· ա· 21·
b Ղեւ· ժե· 15· Բր· ե· Եզեկ· դ· 14·
c Ելհ· ժ· 19· Ղեւ· ժե· 26·
d Ղեւ· ժե· 20· ԳԼ· ժբ· 6· 21· Ղեհմ· ժ· 37·
e ԳԼ· ժբ· 19· 20·
f ԳԼ· ժբ· 5· 6· 7· 17· 18·
g ԳԼ· ժբ· 21·
h ԳԼ· ժբ· 7· 15· Իշ· 11·
i ԳԼ· ժբ· 12· 18· 19·
j Բաս· ժբ· 20· ԳԼ· ժբ· 6· 21· Ղեհմ· ժ· 37·
k ԳԼ· իշ· 18· Ա. Թես· գ· 6·
l ԳԼ· իշ· 12·
m Ելհ· ի· 10· Ղե· ժե· 1·
n Ելհ· իգ· 10· ԼԳ· 26·
o Ղե· թե· 30· ԳԼ· ժբ· 6· 21· Ղեհմ· ժ· 37·
p ԳԼ· ժե· 1· 2·
q Ելհ· իգ· 20· ԳԼ· ժբ· 6·
r ԳԼ· իշ· 18· Ա. Թես· գ· 6·
s ԳԼ· ժբ· 4·
t Ելհ· ժե· 5· Գ Տի· դ· 8·
u Ելհ· ժե· 15· Բր· ե· Եզեկ· գ· 14·
v Ղեւ· ի· 10· Ես· ժդ· 20·
w Ղեւ· ի· 10· Ես· ժդ· 20·
x Ղեւ· ժե· 11·
y Ղեւ· ժե· 7· 9·
z Ղեւ· ժե· 8· 10·
aa Ղեւ· ժե· 14·
ab Ղեւ· իգ· 1·
ac Ղեւ· իգ· 12· 44·
ad Ղեւ· իգ· 13· Ա. Թես· դ· 6·
ae Ա. Թես· դ· 6· Իշ· 7·
af Ելհ· իգ· 23·
ag Ղեւ· ժե· 10· Ա. Կոր· ժ· 13· Բ. Կոր· թ· 7·
ah Ղեւ· ժե· 18· Բ. Կոր· թ· 8·
ai Ղեւ· ժե· 11· Մտա· ե· 42· Ղ. Կոր· գ· 9·
aj Ելհ· իա· 2· Ղե· ի· 36· Երեմ· լդ· 14·
ak Ելհ· իա· 12· Ես· լե· 2·
al Ելհ· իա· 3· Ղե· ի· 36·
am Ելհ· իա· 4· Ղե· ի· 36·
an Ելհ· իա· 5· Ղե· ի· 36·
ao Ելհ· իա· 6· Ղե· ի· 36·
ap Ելհ· իա· 7· Ղե· ի· 36·
aq Ելհ· իա· 8· Ղե· ի· 36·
ar Ելհ· իա· 9· Ղե· ի· 36·
as Ելհ· իա· 10· Ղե· ի· 36·
at Ելհ· իա· 11· Ղե· ի· 36·
au Ելհ· իա· 12· Ղե· ի· 36·
av Ելհ· իա· 13· Ղե· ի· 36·
aw Ելհ· իա· 14· Ղե· ի· 36·
ax Ելհ· իա· 15· Ղե· ի· 36·
ay Ելհ· իա· 16· Ղե· ի· 36·
az Ելհ· իա· 17· Ղե· ի· 36·
ba Ելհ· իա· 18· Ղե· ի· 36·
bb Ելհ· իա· 19· Ղե· ի· 36·
bc Ելհ· իա· 20· Ղե· ի· 36·
bd Ելհ· իա· 21· Ղե· ի· 36·
be Ելհ· իա· 22· Ղե· ի· 36·
bf Ելհ· իա· 23· Ղե· ի· 36·
bg Ելհ· իա· 24· Ղե· ի· 36·
bh Ելհ· իա· 25· Ղե· ի· 36·
bi Ելհ· իա· 26· Ղե· ի· 36·
bj Ելհ· իա· 27· Ղե· ի· 36·

ձակէտս առնեմ զանիկա պատառ չարձակիս ։
14 Քա՛ւ ալ խթրնէրէդ , քա՛ կալէդ և քա՛ հնձաս
նէդ անպատճառ պտղև առս անոր ։ քա՛
Տէր Աստուածդ ինձպէս որ ։ բնչ օրհնեց ։ ասդ
15 պիտի առս անոր ։ և ։ միաբդ բնբիս որ դուն
ալ եդիպտաց երկրին մէջ ծառայ էիր ։ ու
քա՛ Տէր Աստուածդ քեզ ։ ասդ փրկեց ։ ասս
պատճառաւ այսօր քեզի կը պատուիրեմ ասս
16 բանը ։ Բայց թէ որ քեզ և քա՛ տունդ սի-
րելուն համար ։ ու անոնիկ քա՛ քովդ հան-
դիստ ըլլալուն համար ։ ։ Քեզմէդ չեմ ելլեր՝
17 բսի ։ Աստուածդ հերիւն մը առնես ու անոր
ականջը դռանը վրայ ծակես ։ և անոնիկ քեզի
յաւիտեան ծառայ ըլլայ ։ ազախինիդ ալ այս-
18 պէս ընես ։ Ձանիկա քա՛ քովդ ազատ արձա-
կելդ դժուար չերեւնայ քեզի ։ վասն զի քեզի
վեց տարի ծառայութիւն բրաւ ։ ։ վարձ-
կանի մը վարձքին կրկնապատիկ ։ ։ ։
ու քա՛ Տէր Աստուածդ ամէն գործերուդ
մէջ քեզ պիտի օրհնէ ։
19 ։Քա՛ւ արջառներէդ ու հօտերէդ ծնած ամէն
արու առաջնեկները քա՛ Տէր Աստուածդդ պի-
տի նուիրես ։ արջառներուդ առաջնեկներովը
չգործես , ու առջինեկ ոչխարներուդ բաւրդը
20 չկթես ։ ։Տարիէ տարի քա՛ Տէր Աստուածդդ
առջեր՝ Տէրոջը ընտրած տեղը պիտի ուտես
21 զանոնք դուն և քա՛ բնտանիքդ ։ Բայց թէ
որ անոնք արատաւոր ըլլան , կաղ կամ կոյր
ըլլան , ։ի՛ նոյն և իցէ ։ ։ դէշ արատ մը ։ ։
ն՛ , զանոնք քա՛ Տէր Աստուածդդ չզոհես ։
22 Անոնիկ քա՛ քաղքերուդ մէջ պիտի ուտես ։
անմաքուրը ու մաքուրը եզոյնները անխտրաբար
23 ։ ։ այծեամի ու եղջերուի պէս ։ ։Միայն
անոր արիւնը չուտես ; ջուրի պէս գետինը
թափես ան ։

ԳԼ ԺԶ

1 Ձ ։ ։ ։ չ ։ ։ ։ ։ և ասպատարհասաց ասել
րը ։ 16 Ա՛ձն արած իր կոչումնին համեմատ ընծայ
պիտի բերեր Տէրոջը ու երեք ամենուն մէջ ։ 18 Դատա-
ւորներու ու դատաւորի վրայով։ 21 Աստուա անիկը ու
արձան կանգնելը ։ ։ ։ ։

քաց ածելին, չարաթիներու ածելին ու սապա-
ւարահարաց ածելին՝ քու ամէն արուներդ քու
Տէր Աստուծոյդ առջեւը պիտի երևնան ան
տեղը որն որ ինքը պիտի ընտրէ. ու Ղեւ-
17 բոջը առջեւը չերեւնայ. Ամէն
մկր Իսրայէլ քեզի տուած օրէ-
նութիւնը համեմատ Ձեռքին չափ
պիտի բերէ.
18 Կու Տէր Աստուծոյդ քեզի տուած ամէն
քաղաքներուդ մէջ քու ցեղերուդ համեմատ
քեզի դատաւորներ ու ատենակալներ կար-
դես, ու անոնք արդար դատաստանով ժո-
19 ղովուրդը դատեն. Իրաւունքը չդարձնես,
Երեսառութիւն չընես ու կաշառք չառնես.
Ինչպէս կաշառքը իմաստուններուն աչքը կը
կուրցնէ, ու արդարներուն խօսքը աուա-
20 կը Հանէ. Ազդարութեան՝ արդարութեան
Ետեւէն հետեւիդ բլլաս, որ դուն ապրիս և քու
Տէր Աստուծոյդ քեզի տուրս երկիրը ժա-
ռանգես.
21 Կու Տէր Աստուծոյդ համար չընկերու ան-
զանիք քովը ինչ և իցէ ծառէ Ատասա չտնկե-
22 կես քեզի. Արձան ալ չկանգնես քեզի, ուս-
կից որ քու Տէր Աստուածդ կը զզուի.

ԳԼ. ԺԷ

1 Եզրօք հատցուածք գոներ անարատ պիտի բլլային, ու
կապաշանէրը պիտի մեղանչեն. 8 Դժուարին վճիռներ քա-
հանաներէն ու դատաւորներէն պիտի վճռեն. 12 ու ան վճռ-
ուղի դիմ դնողը պիտի մեռցուի. 14 Թագաւորի մը ընտրու-
թիւնը. 16 ու անոր պարտաւորութիւնները.

1 Անասա մը ես՝ ինչ և իցէ Պակասութիւն մը
ունեցող արջառ կամ ոչխարը քու Տէր Ա-
ստուծոյդ զոհ չմատուցանես. Վասն զի ան բա-
նը քու Տէր Աստուծոյդ առջեւը պիղծ է.
2 Թէ որ քու Տէր Աստուծոյդ քեզի տուած
քաղաքներուն մէկուն մէջ ձեզմէ Ոեւէ մարդ
մը կամ կիսկ մը գտնուի, որ քու Տէր Ա-
ստուծոյդ առջեւը չարութիւն ընելով ուս ա-
3 նոր ուխտը չպահելով, Եւ հրամանիս դէմ
երթայ ուրիշ աստուածներու, Երկրպագէ
կամ լուսինին և կամ երկինքի որ և իցէ զօրքե-
րուն Ծառայութիւն ու երկրպագութիւն ընէ.
4 Եւ ասս բանը քեզի պատմուի, ու գուն լսէ-
լէդ ետքը ապէկ մը քննութիւն ընես, և ահա
բանը ճշմարիտ ու սպրդ է, որ Իսրայէլի մէջ
5 անանկ պղծութիւն մը եղած է. Ասնանկը ան
չարութիւնը ընող մարդը կամ կիսկը դռներդ
Հանես, և ան մարդը կամ կիսկը Քարերով
6 քարկոծես, ու մեռնի. Երեան մեռնողը
երկու կամ երեք վկայի բերնովը մեռնի. Մէկ
7 վկայի բերնովը չմեռնի. Զանիկա մեռցնե-
լու համար, առաջ վկաներուն ձեռքը անոր
վրայ պիտի բլլայ, ու անկէ ետքը բոլոր ժո-
ղովուրդին ձեռքը. ասս կերպով Չարութիւ-
նը ձեր միջէն վերցընես.
8 Երբոր Գործառնութեան տեսակ արիւնհեղու-
թիւններու, դատու կամ վերբերու վրա-
յով՝ քու քաղաքներուդ մէջ եղած վիճե-
բուն վճռահատութիւնը խիստ դժուար երե-
նայ քեզի, անատներդ ելլես և Քու Տէր Ա-
9 ստուծոյդ ընտրած տեղը երթաս, Ու Ղեւա-
ցի քահանաներուն և ան ժամանակի դա-
տաւորին մեռնելով Խուզուիր հարցընես. Ու
անոնք դատաստանին վճիռը քեզի պիտի
10 բան. Եւ պիտի բնես ան վճռոյն համեմատ
որ Տէրոջը ընտրած տեղը քեզի կրան, ու
ինչ որ քեզի սորվեցընեն՝ զգուշութեամբ Ի
11 գործ դնես. Ասնոյ քեզի սորվեցուցած օրէն-
քը ու քեզի գրուցած դատաստանը պիտի
կատարես. անոնց քեզի յայտնած խօսքէն չը-
12 խոտորիս ոչ աջ դին և ոչ ձախ դին. Բայց
թէ որ Ոեւէ մարդ մը յանդգնութիւն ընելով,
Քու Տէր Աստուածդ հոն պաշտելու կեցող քա-
հանային կամ դատաւորին Խուզուիր մնիկ չընէ,
ան մարդը պիտի մեռնի, ու Չարութիւնը
13 Իսրայէլէն վերցընես. Եւ բոլոր ժողովուրդը
լսելով վախնայ, ու ասլ յանդգնութիւն
չընէ.
14 Երբոր քու Տէր Աստուծոյդ քեզի տուած
երկիրը մննես, ու անոր տիրելով հոն բնակիս,
ու ըսես, Իմ բոլորտիքս եղող ամէն ազգերուն
15 պէս ես ալ իմ վրաս Թագաւոր մը դնեմ. Ան-
պատճառ Քու Տէր Աստուծոյդ ընտրած Ոեւէ
վրադ Թագաւոր դնես. Քու եղբայրներէդ
մէկը վրադ Թագաւոր դնես. քու եղբայրդ
չեղող օտարականը դնելու կարող չբլլաս.
16 Սակայն չբլլայ որ անիկա Ձիեր ինձի համար ձիեր
չատցընէ, ոչ ալ չատ ձիեր ժողվելու համար
Մժղովուրդը եգիպտոս դարձնէ. որովհետև
Տէրը ձեզի ըսաւ որ Ասլ էլ այն ճամբան
17 չդառնաք. Նաև անիկա իրեն կիներ չչատ-

ա Նէ· խդ· ւն· լէդ· ֆո·
բ Հմր· ւո·
գ Կար· բ· ւե·
դ Գէ· ա· ւո· ա Մն·
խդ· ե· խդ· ֆո· բ
Մն· ԺՔ· ֆ· ֆ·
ե Նէ· խդ· ֆ· ո· Գէ·
ԺՔ· ւե·
զ Գէ· ա· ւե· ԵՒատ·
խդ· ֆե·
է Նէ· խդ· ֆ· ԵՒատ·
Ժէ· ֆե· Ժդ· է· ւե·
ը Եգէկ· Ժդ· ֆ· ֆ·
թ Նէ· լէդ· ւե· գ Թ-
Ժդ· ֆ· ւե· Ժդ· ֆե·
ժ Գ Թագ· Ժէ· ւզ·
խ Ղ Ելբ· կ· ֆ·
ծ Ղեւ· խդ· ւ·
կ Գէ· Ժէ· ֆ· Մ-
ա· ֆ· ւե· ւե·
հ Ելբ· գէկ բ-ան
ձ Գէ· Ժդ· ֆ·
ղ Ելա· է· ւ· ւե·
խդ· ւզ· Դ-ա· բ·
ֆո· գ Թագ· Ժբ·
Ժդ· ւե· Ժդ· ֆե·
ի Ելբ· Ժդ· ֆ· ֆ·
ա Ելբ· բ· ւ·
ե Ելբ· կ· ֆե· ֆ·
ֆ· ֆ· Մ-ւդ· ֆ·
ֆ· ֆ· ֆ· ֆ· ֆ·
ը Գէ· գ· ւո· Ցար·
բ· ֆե·
թ Նէ· գ-ղբդ·
ժ Գէ· Ժդ· ւե· ւե·
ի Գէ· Ժէ· ֆ· ւ·
ա Գէ· Ժէ· ֆ· Մ-ւդ·
ֆ· ֆ· ֆ· ւե· ֆ·
ֆ· ֆ· ֆ· ֆ· ֆ·
ֆ· ֆ· ֆ· ֆ· ֆ·
ֆ· ֆ· ֆ· ֆ

ցրնէ, որ ՝սիրաը չխոտորի. ու իրեն հանար
18 խիստ չառ արծաթ ու ոսկի չժողվի. Եւ իր
թագաւորութեանը աթոռին վրայ նստածին
պէս, սա օրինաց երկը օրինակը Ղեւտացի
քահանաներուն քովը նստած ընդ՝ իրեն հա-
19 մար մէկ գիրքի մը մէջ գրէ. եւ ՝անկից իր
քովը ձգայ, ու իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ
կարդայ. որպէս զի իր Տէր Աստուծմէն վախ-
նալ սորվի, և սա օրէնքին բոլոր խօսքերը
ու սա կանոնները զգուշութեամբ ի գործ դնէ.
20 Որ իր սիրտը իր եղբայրներուն վրայ չհպար-
տանայ, ու ՝սա պատուիրանքներէն աջ դին
կամ ձախ դին չխոտորի. որ իր թագաւորու-
թեանը վրայ երկար կեանք մը վայելէ իս-
րայէլի մէջ՝ ինք եւ իր որդիները։

ԳԼ. ԺԸ

1 Քահանայից և Ղեւտացւոց ժառանգութիւնը Տէրը պիտի
ըլլար։ 3 Քահանայից իրաւունքը։ 6 Ղեւտացոց բաժինը։
9 Ազգաց պղծութիւններին հետ կենալու։ 15 Կրկնա-
պատկեալ մարգարէին համար ընելու պատգարակը։

1 Ղեւտացի քահանաները՝ Ղեւիին բոլոր ցեղը
՝Իսրայէլին հետ բաժին ու ժառանգութիւն
չունենան. ՝Տէրոջը պատարագները ու անոր
2 ժառանգութիւնը ուտեն. վասն որպ անոնք
իրենց եղբայրներուն մէջ ժառանգութիւն
չունենան. անոնց ժառանգութիւնը Տէրը ինքն
է, ինչպես որ անոնց ըսաւ։
3 Ու սա պիտի ըլլայ քահանայից իրաւունքը
ժողովուրդին կողմէն երբոր զոհ կը մա-
տուցանեն, թէ արջառ ըլլայ ան և թէ ոչ-
խար. ՝թէև ծնօտները ու փորիքը քա-
4 հանային պիտի տան. ՝ձեռքի, դիմիթիդ
ու եղիդ երախայրիները, ու նաև ոչխարին
5 բուդ առջի բուրդը անոր պիտի տաս. վասն
զի ՝քու Տէր Աստուածդ քու բոլոր ցեղե-
րուդ մէջէն զանիկա ընտրեց, ՝որ Տէրոջը
անուանովը ծառայութիւն ընելու միշտ կենայ
ինքն ու իր որդիքը։
6 Ու երբոր Ղեւտացի մը քու քաղաքնե-
րուդ մէկէն՝ որոնցին բոլոր Իսրայէլի մէջ Ինր
պանդխտացած տեղէն գայ, ու իր սրտին
բոլոր փափաքովը ՝Տէրոջը ընտրած տեղը
7 գայ, Աստուծոյ Տէրոջը առջեւը կեցող
՝բոլոր իր Ղեւտացի եղբայրներուն պէս իր
Տէր Աստուծոյն անուանովը ծառայութիւն ընէ.
8 Ու մնանեներուն հետ հաւասար ՝բաժին պի-

= Տէր գ թագ · ժա · ա · ե ·
գ թագ · ժա · ա · ե · Ղեւ · ը · գ · ա · Տէր
գ թագ · իբ · ե ·
= Ելա · ա · ե · Սալ · ա ·
ա · ե · ա · ե · ա · ե ·

պէտք կը ու անշարժ մնաք։ 15 Գնաք երթա մարդու փոխա-
բինելիք պահի վրնասէ առնէ գառնաման, 16 Աստ վրայի
մը պահիք։

1 Եբրոր քու Տէր Աստուածդ երկնքին բնակ-
ած ապդերը՝ որոնց երկիրը քու Տէր Աստուա-
ծդ քեզի պահ տայ, և դուն անոնք վռնտ-
ես՝ անոնց քաղաքներուն ու տուներուն
2 մէջ բնակիս, 2 քեզի երեք քաղաք զատես քու
երկրիդ մէջ՝ որ քու Տէր Աստուածդ քե-
3 զի կու տայ ժառանգելու. քեզի ճամբայ
պատրաստես, և քու Տէր Աստուածդ քեզի
ժառանգութիւն տալու համար տարած քու երկրիդ
սահմանը երեքի բաժնես, որպէս զի ամէն
մարդասպան հոն փախչի։
4 Ըստ 4 հոն փախչելու ու ապրի անոնք որ
պիտի կանուխ սպ է։ Ան մարդը որ երկու բնակ-
ու մեկալ օրումնակ թշնամութիւն չունենալով՝
5 անդիտութեամբ իր դրացին մեռցնէ. Ձօր
օրինակ՝ թէ որ մեկը իր դրացին հետ ան-
տառ երթայ փայտ կտրելու համար, ու իր
ձեռքը տապարը փայտ կտրելու վերցու-
ցած ատեր երեքիը կոխէն դուրս ցռեկին
լոյն դրացին հանդիպի, և զանիկա մեռցնէ.
անիկա ան քաղաքներէն մեկուն մէջ փախչի,
6 որ ապրի, 7 Զի լայ որ արեան վրէժխնդիրը
սիրտը այրելուն համար մարդասպանին եռանէն
կ'ետևյ, և ճամբան հետու ըլլալով անոր հաս-
նի ու զանիկա մեռցնէ, թէպէտ և մեռնելու
արժանի չէր, որովհետև երէկուընէ ու մեկալ
օրումնակ անոր դէմ թշնամութիւն չունէր։
7 Ասոր համար ես քեզի կը պատուիրեմ ու կ'ը-
սեմ՝ որ քեզի երեք քաղաք զատես։
8 Եւ թէ որ քու Տէր Աստուածդ քու հայ-
րերուդ երդում բրածին պէս 8 քու սահման-
ներդ բազմացնէ, ու քու հայրերուդ խոս-
9 տացած բոլոր երկիրները քեզի տայ, թէ որ
պահես ու կատարես ան բոլոր պատուիրանք-
ները՝ որ ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ, և
քու Տէր Աստուածդ սիրես ու միշտ անոր
ճամբաներուն մէջը քալես, հասատներ ան
երեք քաղաքին վրայ ուրիշ երեք քաղաք ալ
10 աւելցնես. Որպէս զի քու երկրիդ մէջը՝ որն
որ քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգու-
թիւն պիտի տայ, անմեղ արիւն չթափուի.
ու դուն արեան պարտական չըլլաս։
11 Բայց 11 թէ որ մէկ մարդ մը իր դրացիին ոխ
ունենալով անոր դարանամուտ ըլլայ, ու ա-
նոր դէմ ելլելով անիկա զարնէ մեռցնէ, ու
նորը ան քաղաքներուն մէկուն մէջ փախչելու
12 ըլլայ, Աստանները իր քաղաքին ծերերը ղր-

= Գլ. ժբ. 29։
ը Եբ. իա. 13. Թաս. լ. 10. 14. Ցեսս. ի. 3։
թ Թաս. լե. 15. Գլ. գ. 42։
ժ Թաս. լե. 18։
ի Ծն. ժե. 18. Գլ.
ժբ. 29։
ա Ցեսս. ի. 7. 8։
բ Եբ. իա. 13. Թաս. լե. 10. 14։
գ Թաս. լե. 15. 16. 21. Գլ. իե. 22. Ուսակ. իբ. 17։
դ Թաս. լե. 33. 34։
Գլ. իա. 2. գ Թագ. ը. 31։
ե Գլ. իե. 17. Ցեսս. իգ. 2. Ուսակ. իբ. 30. Գլ. իե. 17։
զ Թաս. լե. 30. Գլ. ժե. 6. Պատ. ժբ. 16. Ցեսս. ը. 17։
ի Գլ. ժե. 5. իե. 12։
ժ Ծն. ժե. 18. Գլ.
ր Կոր. ժգ. 1. ա
Տիմ. ե. 19. Եբր. ժ. 28։
ի Եբե. ը. 3։
ա Գլ. ժգ. 5. ժե. 21. 22. իգ. 7։
բ Գլ. ժե. 13. իե. 21. իգ. 7։
գ Գլ. ժե. 13. իե. 21. իգ. 7։
դ Ելք. ի. 13. իե. 21. իգ. 7։
ե Գլ. ժե. 13. իե. 21. իգ. 7։
զ Ելք. ի. 13. իե. 21. իգ. 7։
ի Ելք. ի. 13. իե. 21. իգ. 7։
ժ Ելք. ի. 13. իե. 21. իգ. 7։
ր Ելք. ի. 13. իե. 21. իգ. 7։
ի Ելք. ի. 13. իե. 21. իգ. 7։
ա Ելք. ի. 13. իե. 21. իգ. 7։
բ Ելք. ի. 13. իե. 21. իգ. 7։
գ Ելք. ի. 13. իե. 21. իգ. 7։
դ Ելք. ի. 13. իե. 21. իգ. 7։
ե Ելք. ի

ձեզի հետ կ'երթայ, *ձեզի համար ձեր Թըշ-
նամիներուն դէմ պատերազմելու Ե ձեզ ազա-
տելու։
5 Ա՛նաստնոր ասիկաներըը ժողովուրդին խօ-
սելով պիտի ըսեն, Ով որ նոր տուն չշիներ և
ու *տանոր նաւակատիքը չ'ըներ, երթայ իր
տունը դառնայ. չըլլայ որ պատերազմին մէջ
ինք մեռնի, և ուրիշ մէկը նաւակատիքը ընէ.
6 եւ ով որ այգի տնկեր է ու անոր պտուղէն
դեռ *չէ կերած, երթայ իր տունը դառնայ.
չըլլայ որ պատերազմին մէջը մեռնի, ու անոր
7 առջի պտուղը ուրիշ մարդ մը ուտէ. Եւ
ով որ ինձան մը նշանուած է ու զանիկա չէ
առած, երթայ իր տունը դառնայ. չըլլայ
որ պատերազմին մէջը մեռնի, ու զանիկա
8 մէկ ուրիշ մարդ մը առնէ. Եւ ասոնիկանեն-
րը իրենց խօսքը չարունակելով պիտի ըսեն
ժողովուրդին, *Ով որ վախկոտ ու խուսա-
փող է, թող երթայ իր տունը դառնայ. չը-
լլայ որ իր եղբայրներուն սիրտն ալ իր պէս
9 տխուր ընէ։ Ու երբոր ասոնիկանեն-
րը ժողովուրդին առջեւը իրենց խօսքը լմնե-
ցընեն, *ժողովուրդին վրայ զօրապետներ
կարգեն։*
10 Երբոր մէկ քաղաքի մը կը մօտենաս՝ անոր
հետ պատերազմելու համար, *զանիկա խա-
11 զաղութեան հրաւիրէ. Թէ որ քեզի խաղա-
ղութեան պատասխան տայ ըլլայ, ու *ը-
նէ քեզի բանայ, ամբողջ ժողովուրդը քեզի հարկառու ըլլան, ու քեզի
12 ծառայութիւն բնեն. Բայց թէ որ քեզի հետ
խաղաղութիւն բնել չուզէ ու պատերազմ ընէ,
13 անառներ անոնիկ պաշարես. Ու երբոր *ո-
Տէր Աստուածդ *ոտ ձեռքդ մատնէ զանիկա,
*անոր բոլոր արուներըը սուրի բերնէն անցընես.
14 Բայց կիներըը, տղաքներըը ու *անասուննե-
րը և ինչ որ կայ ան քաղաքին մէջը, անոր
բոլոր աւարը քեզի համար առնես. և *ո-
Տէր Աստուածդ քեզի մատնած *ոտ թշնա-
15 միներուդ աւարը ուտես։ Ա՛յս տարի պիտի
ընես քեզմէ խիստ հեռու եղող ամէն քա-
ղաքներուն, որ ասոր ազգերուն քաղաքներէն
16 չեն։ Սակայն *ոտ Տէր Աստուածդ քեզի ժա-
ռանգութիւն տուած ասոր ազգերուն քաղաք-
ներուն մէջ բնաւ չունչ ունեցող մը ողջ չը-
17 թողուս. Այսու դի ճեռասցիներըը, Ամո՛ր հացի-
ներըը, փանահացիներըը, փերեզացիներըը, խե-
ւացիներըը ու Յեբուսացիներըը բոլորովին պի-
տի կոտրտիցընես, ինչպէս որ *ոտ Տէր Ա-
18 ստուածդ քեզի պատուիրեց։ Որպէս զի *ձեզ
դի չտրվեցընեն իրենց բոլոր գարշութիւններ-
բուն համեմատ ընել, ինչպէս որ անոնք իրենց
աստուածներուն կ'ընեն. ու դուք *Տիրոջը
ձեր Աստուծոյն առջեւը մեզք չգործէք։
19 Երբոր մէկ քաղաքի մը դէմ պատերազ-
միս, ու զանիկա առնելու համար երկար ժա-
մանակ պաշարելու ըլլաս, անոր ծառերուն
տապար չգարնես ու զանոնք չտրեւս, ինչու
որ անոնցմէ պիտի ուտես. ուրեմն անոնք
չկոտրես. քանզի դաշտին ծառը *մարդ է որ
20 քու երեսիդ պաշարման մէջ մտնէ։* Բայց
ան ծառերը որոնք կը ճանչնաս թէ ուտելու
պտուղ չեն բերեր, անոնք ուրես ու կտրես,
և քեզի հետ պատերազմող քաղաքին դի-
մացը ամրոյ պատեհներ չշինես, մինչև որ
անիկա նուաճի։

ԳԼ· ԻԱ.

1 Ընդոստ մարդ սպանեալ ի ճանապարհի, 10 կնութեան առնուած գերիին հետ վարուելոյն կերպը։ 15 երկուց ա-
մէն եղոյ կիներէն ծնած անդրանիկ որդւոց իր անդրանկու-
թեան ժառանգութենէն պիտի չզրկուիր։ 18 կամակոր զա-
ւակը քարկոծելով մեռցնելու է։ 22 Ընդոստ սրճին մար-
մինը բոլոր գիշերը ծառի կախուած պիտի չմնար։

1 Թէ որ քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառան-
գութիւն տուած երկրին մէջ դաշտի վրայ
սպանած — մեռցուած մարդ մը գտնուի, ու ա-
2 նիկա զարնողը չգիտցուի. Աստանիկ քու ծե-
րերդ ու դատաւորներդ ելլեն, և մեռցուած
մարդուն եղած տեղին մինչև չրջակայ քաղաքները
3 չափեն. Ու մեռցուածին մօտ եղող քաղաքին
ծերերը արջառներէն չգործածուած — լծի
տակ չմտած երինջ մը առնեն. Եւ ան քաղա-
քին ծերերը երինջը մէկ չհերկուած ու չցա-
նուած ապառաժ ձոր մը իջեցընեն, ու ան
5 ձորին մէջ երինջին վիզը կոտրեն. Եւ Ղեւիին
որդիքը քահանաներըը մօտենան, *ոտ որ քու
Տէր Աստուածդ զանոնք ընտրեց իրեն ծառա-
յութիւն ընելու, ու Տէրոջը անունովը օրհ-
նելու համար. և ամէն վէճ ու ամէն վիրք
6 *անոնց խօսքովը պիտի դատուի. Եւ ան մեռ-
ցուածին մօտ եղող քաղաքին բոլոր ծերերը
ձորին մէջ վիզը կոտրած երինջին վրայ *ձեռ-
7 քերնին լուան. Եւ պատասխան տալով ըսեն,
Մեր ձեռքերը չթափեցին սա արիւնը, ու մեր
8 աչքերը չտեսան. Ով Տէր, քաւէ քու խոս-
յեղ ժողովուրդդ, որն որ դուն փրկեցիր, *ու
անմեղ արիւնը քու իսրայէլ ժողովուրդիդ մի
տպգիր. այսպէս ան արիւնը համար քաւու-
9 թիւն պիտի ըլլայ անոնց. Խակ դուն Տէրոջը
աչքին ուղիղ եղածը ընելով *անմեղ արիւնը
քեզմէ վերցընես։
10 Երբոր քու թշնամիներուդ դէմ պատերազ-
մի ելլես, և քու Տէր Աստուածդ զանոնք քու

ձեռքդ տայ, ու անանցանկ գերիներ առնես,
11 եւ գերիներուն միջէն գեղեցիկ տեսքով կնիկ
մը տեսնես, ու զանիկա սիրելով քեզի կնիկ
12 առնելու ըլլաս, Զանիկա քու տունդ տանիս,
և անիկա իր գլուխը ածիլէ ու իր եղունգնե-
13 րը կտրէ. եւ իր վրայէն գերութեան լաթերը
հանէ ու քու տունդ նստի, և հայրովջ ամիս
մը իր հօրը ու մօրը համար լայ. ու անկէ
ետև անոր մտնես, և դուն անոր էրիկը
14 ըլլաս, ան ալ քու կնիկդ ըլլայ. թէ որ անկէ
գոհ չըլլաս, անիկա ազատ պիտի արձակես.
բայց ստակով բնաւ չծախես, ոչ ալ ծառայե-
ցընես, օրտինետև Ն՚ւլիկեցիր զանիկա։
15 Թէ որ մէկ մարդ մը երկու կնիկ ունենայ,
ու մէկը սիրելի ևւ միւսը ատելի ըլլայ. ու
սիրելին ալ և ատելին ալ անոր զաւակներ
ծնանին, և թէ որ անդրանիկ զաւակը ատելի
16 կնիկէն ծնած է, Ն՚իր ստացուածքը որդւոցը
բաժնելու օրը կարող չըլլայ սիրելիին զաւակը
անդրանկացընելու, ու ատելիէն ծնած ան-
17 դրանիկը երեսէ ձգելու. Հապա ատելիին զա-
ւակը անդրանիկ ճանչնալով՝ բոլոր իր ձեռքը
գտնուածէն Ն՚երկու բաժին տայ անոր. վասն
զի Ն՚իր զօրութեանը սկիզբը անիկա է. հան-
դրանկութեան իրաւունքը անոր կը վերաբերի։
18 Թէ որ մէկ մարդ մը առարկայ ու անշնա-
զանդ ազգ մը ունենայ, որ իր հօրը ու իր
մօրը խօսքը բնաւ մտիկ չըներ, ու երբոր զա-
19 նոնիկ խրատեն անոնց չհնազանդիր. Առատներ
անոր հայրը ու մայրը զանիկա բռնելով, քա-
ղաքին ծերերուն ու անոր ըռնոց տեղին դու-
20 ռը հանեն. եւ քաղաքին ծերերուն ըսեն, Ա՛ս
մեր ազգն առարկայ ու անշնազանդ է, մեր
խօսքը մտիկ չըներ, արկրասիրտ ու գինեմոլ է.
21 Ա՛ռատներ անոր քաղաքին բոլոր մարդիկը քա-
րերով քարկոծեն զանիկա որ մեռնի. Ու չա-
րութիւնը ձեր միջէն վերցընես. Ն՚ւ բոլոր Ի-
սրայէլը լսելով վախնան։
22 Ա՛ երբոր մարդ մը մահու արժանի մեղք
մը գործէ, և զանիկա մեռցընելու հանուր
23 ծառէ մը կախես, Ա՛նոր մարմինը ծառին վրայ
գիշերը չմնայ, հապա նոյն օրը անպատճառ
թաղես անիկա. վասն զի Ն՚կախաւածը Ա՛ս-
տուծոյ անիծածն է. ու Ն՚չպղծես ան երկիրը՝
որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի կու տայ
ժառանգելու համար։

ԳԼ. ԻԲ

1 Մարգոսթեամբ Ի՚ւդան ըլլալու վրայով պատուէր։ 3 Մարդը ու
ինիկը իրենց հագուստովը պիտի ապրելնին։ 6 Ծնողաց իր
պտիկ ձագերուն միևնոյն չընելու։ 8 տան մը առնիքին
բարեաթիւը չըլլանալ մը չինելու։ 9 խառնակութենէն հեռա-
նալու։ 12 և հանգերձի վրայ ծոպեր գնելու պատուէրներ։ 13
Իր կինոջ համար գերութեան ընթացքն։ 20։ 22 ընթացք
պէս։ 23 կրոն ընդունելու։ 25 ու պատկերութեան ընթացն պատիժը։
30 Ազգապղծութեանը կարգելուն։

1 Երբոր տեսնես որ եղբօրդ եզը կամ ոչխա-
րը իր ճամբայէն խոտորած է, անոնք անտես
չընես. անպատճառ զանոնք քու եղբօրդ
2 դարձընես։ Բայց թէ որ քու եղբայրդ քե-
զի մօտ չէ, կամ զանիկա չես ճանչնար, ան-
առնոր քու տունդ առնես ան, ու մինչև
քու եղբօրդ զանիկա փնտռելը քու քովդ
մնայ կենայ. ետքը զանիկա անոր դարձընես։
3 Ա՛նոր իշուն ալ առանկ ընես, զգեստին ալ
առանկ ընես. Նաև եղբօրդ տվն կորսուած
բաներ որ դուն կը գտնես, առանկ ընես. չը-
լայ որ ծած անտես ընես։
4 Ն՚երբոր տեսնես որ եղբօրդ էշը կամ եզը
ճամբուն վրայ ինկեր է, անոնք անտես չը-
նելով անպատճառ անոր հետը վերցընես։
5 Կնկան մը վրայ էրիկ մարդու հագուստ
չըլլայ, ու էրիկ մարդը կնկան հագուստ չը-
հագնի. քանզի ով որ առնոր կ՚ընէ՝ քու Տէր
Աստուծդ ատելը պիղծ է։
6 Թէ որ ճամբան ծառի մը վրայ կամ գետ-
նի վրայ ձագերով կամ հաւկիթներով թռըչ-
չուն մը բոյն հանդիպի քու առջևդ, ու
մայրը ձագերուն կամ հաւկիթներուն վրայ
նստած ըլլայ, Ն՚մայրը իր ձագերովը մի կռներ
7 չառնես. Անպատճառ մայրը արձակես, ու
ձագերը քեզի առնես. Որպէսզի քի աղէկ ըլ-
լայ քեզի, ու կեանքդ երկայն ըլլայ։
8 Նոր տուն չընած առնոդ տանիքիդ շուր-
ջանակ մը չընես, որ չըլլայ թէ մէկը
անկէ վար իյնայ, ու քու տունդ արեան
պատասխան բնաւ։
9 Ն՚Այգիդ մէջ այլ և այլ սերմեր չցանես,
որ ցանած սերմիդ արդիւնքը ու այգիդ
10 բերքը չպղծուի. Եզով մը ու էշ մը միասին
երկիրը չործածես։
11 Ն՚Բաւրգով ու քիմանով գործուած այլայլա-
խառն հանգերձ չհագնիս։
12 Հագած հանգերձիդ չորս ծայրը ծոպեր
չընես։
13 Թէ որ մէկ մարդ մը կնիկ առնէ, ու Ն՚անոր
14 մտնելէն ետքը զանիկա ատէ, եւ անոր
վրայ գրպարտութեան խօսքեր դնելով անոր
անունը գէշ հանէ, ու ըսէ, Ես սա կնիկը
առի, բայց երբոր անոր մտնեցայ, անոր վը-
15 րայ կուսութեան նշանը

առնեն, և դուռը հանեն քաղաքին ծերե-
16 րուն առջևը։ Ու ազկան հայրը ծերերուն
պիտի ըսէ, իմ աղջիկս սա մարդուն կնիկ
17 տուի, ու առելով զանիկա, Ահա ծոյ ըլ-
դրպտութեան խօսքեր կը դնէ, ըսելով թէ
ես քու աղջկանդ վրայ կուսութիւն չգտայ.
բայց ահա իմ աղջկանս կուսութեան նշանը.
և լաթը քաղաքին ծերերուն առջևը պիտի
18 փռեն։ Եւ ըսը ան քաղաքին ծերերը ան մար-
19 դը առնեն և զանիկա *պատժեն, և իս-
բայէլացի կոյս աղջկան անունը աւելուն հա-
մար անկէ հարիւր մզի արծաթ տոյժ առնեն,
ու աղջկանը հօրը տան. և անիկա անոր կը-
նիկն ըլլայ, ու իր բոլոր կենացը մէջ կարող
20 չըլլայ զանիկա արձակելու։ Բայց թէ որ ան
բանը ատյգ է, ու աղջկանը վրայ կուսու-
21 թիւն չէ գտնուեր, Ան տունը աղջիկը իր հօ-
րը տանը դուռը հանեն, ու անոր քաղաքին
մարդիկը քարերով քարկոծեն զանիկա որ
մեռնի. որովհետև Իսրայէլի մէջ անպատճու-
թիւն ընելով իր հօրը տունը պոռնկութիւն
ըրեր է. Նա կերպով չարութիւնը ձեր մէջէն
վերցնեն։
22 Թէ որ մէկը էրկի ունեցող կնկան մը հետ
պառկած գտնուի, անառնեը երկուքն ալ
մեռնին, թէ ան կնկանը հետ պառկող մար-
դը և թէ ան կնիկը. ու Իսրայէլէն չարու-
թիւնը վերցնես։
23 Թէ որ մէկ կոյս աղջիկ մը Իմարդու մը նը-
շանած ըլլայ, ու մէկ մարդ մը քաղաքի մէջ
24 գտնելով զանիկա՝ անոր հետը պառկի, եր-
կուքն ալ ան քաղաքին դուռը հանէք, ու
զանոնք քարերով քարկոծէք որ մեռնին.
աղջիկը՝ քանզի քաղաքին մէջ ձայնը չը-
կանչուեցաւ, և մարդը՝ քանզի Իր դրա-
ցիին կնիկը ւկնց. Ու չարութիւնը ձեր մէ-
ջէն վերցնես։
25 Բայց թէ որ մէկ մարդ մը նշանած աղջիկ
մը դաշտի մէջ գտնէ, ու չարնիկա բռնադա-
տելով անոր հետ պառկի, անառնեը անոր
26 հետ պառկող մարդը միայն մեռնի. Եւ աղ-
ջկանը բան մը չընես. աղջիկը մահու ըժանդ
յանցանք մը չունի. վասն զի ինչպէս որ մէկը
իր դրացիին վրայ կը յարձակի ու զանիկա կը
27 մեռցնէ, սա գիպուածն ալ այնպէս է. Քանզի դաշտի մէջ գտաւ զանիկա. ու թէ և նշա-
նած աղջիկը կանչուեցաւ, բայց ղինքը ա-
զատող մը չկար։
28 Թէ որ մէկ մարդ մը ընշանուած կոյս աղ-
ջիկ մը գտնէ, և զանիկա բռնադատելով ա-
29 նոր հետ պառկի, ու Իրանք իմացուին՝ Ան-
առնեը անոր հետ պառկող մարդը աղջկանը
հօրը չհատուցանէ արծաթի պիտի տայ, ու ա-
նիկա իր կնկին ըլլայ. Որովհետև ւկնց զա-
նիկա, իր բոլոր կենացը մէջ զանիկա արձա-
կելու կարող չըլլայ։
30 Ըրլլայ որ Ամէկ մարդ մը իր հօրը կնիկը
առնէ, ու Իր հօրը քղանցքը բանայ։

ԳԼ. ԻԳ

1 Ո՛վ կրնար Ժողովքին մէջ մտնել ու Ամէն կրնար։ 2 Բաստ-
կին մէջ անմարդութիւնը կ՛արգիլուի. 15 Իր Ամրոյին
փախչող Ծառային վրայով. 17 Պոռնկութեան վրայով. 18
Գիշի ընծաներու վրայով. 19 Հատով տալու վրայով.
21 Ու խաբեր վրայով. 24 Ցանցանկներու վրայով.

1 Ամարձիքը ճզմուած կամ կարուած մարդը
2 Տէրոջը Ժողովքը չմտնէ. Պոռնկորդի են Տէրո-
ջը Ժողովքը չմտնէ, ու անոր ըսունը մինչև
տասներորդ ազգը Տէրոջը Ժողովքը չմտնէ.
3 Ամմոնացին ու Մոաբացին Տէրոջը Ժո-
ղովքը չմտնէ, ու մինչև տասներորդ ազ-
գը անոնց ըսունը Տէրոջը Ժողովքը չմտնէ յա-
4 ւիտեան. Քանզի երբոր դուք Եգիպտացի-
ներէն ելաք, ճամբուն մէջ հացով ու ջրով ձեզ չդի-
մաւորեցին. ու Մեսոպոտամիոյ Փեթորէն
Բէաղամ որդին Բաղաամը վարձքով րնթրել
5 տուին, որ քեզ անիծէ. Բայց քու Տէր Ա-
ստուածդ չուզեց Բաղաամին մտիկ ընել, հա-
պա քու Տէր Աստուածդ անէծքը քեզի օրհ-
նութեան դարձուց, որովհետև քու Տէր Ա-
6 ստուածդ քեզ սիրեց. Քու բոլոր կենացդ
մէջ անոնց խաղաղութիւնը ու ազիկութիւնը
չխնդառնաս յաւիտեան։
7 Ըրլլայ որ Եդովմացին առնես, Քանզի
անիկա քու եղբայրդ է. Եգիպտացին ըչա-
տնես, քանզի Դանոր երկրին մէջը պանդուխտ
8 եիր. Ասոնց Ծնած զաւակներուն երրորդ ազ-
գը Տէրոջը Ժողովքը թող մտնեն։
9 Երբոր թշնամիներուդ դէմ բանակով կ՛ել-
10 նաս, ամէն չար բանէն զգուշանաս. Թէ որ
ձեր մէջը մէկ մարդ մը երազափորձութեան
պատճառաւ ապականութիւն չի, թող բանակէն դուրս
11 ելլէ, ու բանակին մէջը չմտնէ. Եւ իրիկուան դէմ Ջրով լուացուի, ու արեւը մտածին պէս
12 բանակին մէջը մտնէ. Դուռ բանակէն դուրս
մէկ տեղ մը ունենաս, որ հոն դուրս ելլես.
13 Ու գինքիրդ մէջը ցից մը ունենաս, որ
երբոր դուրս նստելու ըլլաս անով փորես,
14 ու դառնաս քու չափերուդ ծածկես. Քանզի քու Տէր Աստուածդ քեզ ազատելու հա-
մար ու քու թշնամիներդ քու ձեռքդ մատ-
նելու համար Ադու բանակիդ մէջը կը քա-
լէ. ուստի քու բանակդ ծայրը ըլլայ, որ
անիկա քու վրադ ապականութիւն մը տես-
նելով քեզմէ հետ չդառնայ։

1 Կամ յանդիմանեն. 2 Ծն. 9, 25. 3 Ներ. 13, 1. Դատ. 11, 2. 4 Ծն. 19, 30-38. Բ Օր. 23, 3-6. 5 Թուոց. 22, 5. Յեր. 13, 23. 6 Ներ. 13, 1. Դատ. 14, 3. Ա Թագ. 18, 21. 7 Ծն. 25, 26. Ա Թագ. 15, 2. 8 Ծն. 41, 57. 9 Ա Թագ. 21, 5. 10 Ղեւ. 15, 16. 11 Ղեւ. 22, 6. 12 Ղեւ. 26, 34. 13 Ղեւ. 19, 12. 14 Ղեւ. 18, 24. 15 Ղեւ. 23, 7. 16 Ղեւ. 24, 1-4. Յեր. 3, 1. 17 Ղեւ. 19, 29. 18 Ղեւ. 23, 19. Բ Օր. 23, 18. 19 Ղեւ. 25, 35-37. Սաղմ. 14, 5. 20 Ղեւ. 25, 36. Եզեկ. 18, 8. 21 Ղեւ. 19, 23-25. 22 Ղեւ. 23, 22. 23 Ղեւ. 19, 9. Ռութ 2, 2. 24 Ղեւ. 19, 35. Առակ. 20, 10. 25 Ղեւ. 19, 13. Յակ. 5, 4. 26 Ղեւ. 19, 26. Ա Թագ. 14, 32. 27 Ղեւ. 19, 28. 21, 5. Եսայ. 15, 2. Յեր. 48, 37. Եզեկ. 7, 18. 27, 31. Ամովս 8, 10. Միք. 1, 16.

15 [a]Ծառայ մը որ տիրոջմէն [b]խնդրէ զոր ք֊
վրդ ապաստաններ է , իր տիրոջը ձեռքը
16 չմնանեա . Թող քեզի հետ բնակի իր հա֊
ճած տեղը քու քաղաքներուդ մէկուն մէջ
ուր որ ինքը կ'ուզէ , և [c]դժնիկա չնեղես ։
17 [d]Խորտկելի ազգինակներէն բոզ չըլլայ , ու խա֊
18 րտկելի ազգովմէն [e]եզնացեալ չըլլայ ։ Որ և իցէ
ուխտի համար բոզի վարձքը կամ չունի դի֊
նը քու Տէր Աստուծդ տունը չտանիս . քան֊
զի քու Տէր Աստուծդ տուչը երկուքն ալ
պիղծ են ։
19 [f]Սակը կամ ուտելիքը և կամ որ և իցէ
բանը՝ որ չահով կրնայ տուիլ , քու եղբօրդ
20 չահով չտաս . [g]Օտարականէն չահ առնես ,
բայց քու եղբօրմէդ չահ չառնես , որ քու
Տէր Աստուածդ քու ամէն ձեռք զարկած
գործքերուդ մէջ քեզ օրհնէ այն երկրին վը֊
րայ , ուր որ պիտի մտնես անոնիկ ժառանգե֊
լու համար ։
21 [h]Երբոր քու Տէր Աստուածդդ ուխտ մը ը֊
նես , առանց ուշացնելու կատարես . քանզի
քու Տէր Աստուածդ անպատճառ անոնիկ քեզ֊
մէ պիտի պահանջէ , ու մեղքի տէր պիտի ըլ֊
22 լաս . Բայց թէ որ ուխտ չընել չուզես , այն քե֊
23 զի մեղք չըլլար ։ [i]Ինչ որ բերնովդ կը խոս֊
տանաս ու քու կամքդ քու Տէր Աստուածդդ
կ'ուխտես , քու չրթունքներէդ ելածը զգու֊
շութեամբ կատարես ։
24 Երբոր քու գրացիդ այդ֊ի մը մտնես ,
ուզածդ չափ խաղող ուտես ու կշտանաս ,
25 բայց ամանիդ մէջը չդնես ։ Երբոր քու գրա֊
ցիդ հունձքին մէջը կը մտնես , [j]ձեռքովդ
հասկերը փրցընես , բայց դրացիդ հունձ֊
քին մանգաղ չզարնես ։

ԳԼ· ԻԴ

1 Ընձախնդ թուղթ տալու վրայով։ 3 Նոր կոչուած մարդ
մը պատրաստի երթալու չէր։ 6 - 10 Գրաւներու վրայով։ 7
Մարդ գողցողին պատիժը։ 8 Բորոտութեան համար զգու֊
շութիւն ընելու պատուիրը։ 11 Բանաստիրեն վարձքը հատու֊
ցանելու։ 16 Զգուշութիւն ընելու։ 19 ու ուրիշներ ըլլալու
վրայով պատուիրք ։

1 Թէ որ [k]մէկը կնիկ մը առնէ ու անոր երթիկը
ըլլայ , և անոր վրայ անպատուութեան բան մը
գտնելուն համար անոնիկ իր աչքին հաճոյ չըլ֊
լայ , անառնէր անոր արձակագիր թուղթ մը
գրէ ու անոր ձեռքը տայ , և իր տունէն ճամ֊
2 բէ ։ Ու երբոր անոնիկ անոր տունէն կ'երթայ՝
3 երթայ ուրիշ երկան մը [l]մի ըլլայ , թէ որ
նաքի երիկն ալ զանոնիկ առնելով արձակագիր

թուղթ մը գրէ , ու անոր ձեռքը տալով՝ իր
տունէն ճամբէ , կամ թէ որ անոր հետ կար֊
4 գուած նաքի երիկը մեռնի , [m]Ա՛նկի երիկը՝
որ զանոնիկա ճամբեր էր , կարող չըլլայ զանոնիկա դարձեալ իրեն կնիկ առնել՝ անոր պղ֊
ծուելէն նաքը . քանզի Տէրոջը առջևը պղ֊
ծութիւն է առ բանը . և այսպէս դուն մեղքով
չկեցընես այն երկիրը՝ զոր քու Տէր Աս֊
տուածդ քեզի ժառանգութիւն կու տայ ։
5 [n]Նոր ամուսնացած մարդ ը պատերազմի չեր֊
թայ , ու անոր բնաւ պաշտօն մը չտրուի ։ ապ֊
րի մի իր տանը մէջ ազատ մնայ տարի մը , ու [o]իր
առած կնիկը ուրախացնէ ։
6 Ջրւոյ որ [p]երէս ձ ադօրիքը կամ անոր վերի
քարը գրաւ առնէ . քանզի ն ընդ֊ի կեանքը
գրաւ առած կ'ըլլայ ։
7 [q]Թէ որ մարդ մը գտնուի , որ իր եղբայրը֊
ներուն՝ այսինքն իսրայէլի որդւոցը մէկը գող֊
նալով՝ զանոնիկա ծառայեցուցեր է կամ ծախեր
է , ան գող թող մեռնի . ու չէր մէջէն չա֊
րութիւնը վերցընես ։
8 [r]Բորոտութեան ախտին համար զգուշ֊
թիւն ըրէք , Ղեւտացի քահանաներուն ըսլոր
ձեզի ասրվեցուցած բաները ճշդիւ պահելու
և ընելու . ինչ որ անոնց պատուիրեր եմ ըզ֊
9 գուշութեամբ ի գործ դնէք ։ [s]Միտքդ բեր
ընչ որ քու Տէր Աստուածդ [t]Մարիամին ըրաւ
ճամբուն մէջ եգիպտոսէն ելած ատենիդ ։
10 Երբոր քու գրացիդ մէկ բան մը փոխ
տաս , գրաւն առնելու համար անոր տունը
11 չմտնես . Դուրսը կայնես ու փոխ առնող մար֊
12 դը գրաւը քեզի դուրս բերէ ։ Եւ թէ որ ան
մարդը աղքատ է , անոր գրաւովը չպառկիս ։
13 [u]Արեւը մնաճին պէս անպատճառ անոր դրա֊
ւը նա տաս , որ անոնիկ իր հանգերձովը պառ֊
կի ու [v]քեզ օրհնէ . և քու Տէր Աստուածդդ
առջևը — բաշ քեզի արդարութիւն սեպուի ։
14 [w]Աղքատ ու կարօտ վարձկանին զրկանք
չընես , [x]ե՛ քու եղբայրներէդ և թէ քու ներ֊
կիդ մէջ քու քաղաքներդ գտնուող օտարա֊
15 կաններէն ըլլայ ։ Նոյն օրը [y]արեւը չմնաց անոր
վարձքը հատուցանես , քանզի անոնիկ ազ֊
քատ է , ու անոր խնդքը միտքը անոր վրայ է ։
[z]Չըլլայ որ քեզի համար Տէրոջը բողոքէ , ու
մեղքի տէր ըլլաս ։
16 [aa]Տղոց յանցանքին համար հայրերը չմեռցուին ,
ու հայրերուն յանցանքին համար տղաքը չմեռ֊
ցուին . ամէն մարդ իր յանցանքին համար
պիտի մեռցուի ։
17 Օտարականին — որբին իրաւունքը չծռես ,

a = Թագ · լ · 15 ·
b Եր · խր · 31 ·
c Ղեւ · ԺԹ · 29 · Տես
Առակ · բ · 16 ·
d Ծն · ԺԸ · 2 · գ
Թագ · իգ · 7 ·
e Եր · խր · 31 · Ղեւ ·
իե · 26 · 27 · Ղեկեմ ·
է · 2 · 7 · Սալ · ԺԵ ·
5 · Ղեւ · գ · 24 · 25 ·
f Տես Ղեւ · ԺԹ · 24 ·
Գէ · ԺԵ · 3 ·
g Գէ · ԺԵ · 10 ·
h Թագ · լ · 8 · փալ ·
է · 4 · 5 ·
i Ղեւ · գ · 2 · Սալ ·
կգ · 13 · 14 ·
j Մատ · ԺԵ · 1 · Մար ·
բ · 23 · Ղեւ · գ · 11 ·
—
= Մատ · է · 31 · ԺԹ ·
7 · Մար · ժ · 4 ·
k Երեմ · գ · 1 ·
l Գէ · է · 7 ·
m Առակ · է · 18 ·
n Եղ · իս · 16 ·
Գէ · ԺԹ · 13 ·
o Գէ · գ · 25 · Սալ ·
Ա՛ղ · 31 · Ա՛ԺԲ · 3 ·
Դատ · գ · 21 ·
p Մալ · գ · 5 ·
q Ղեւ · ԺԲ · 15 · Ել ·
բիմ · իբ · 10 · Քան ·
է · 4 ·
r Քան · է · 3 ·
s Ղեւ · ԺԳ · 3 ·
t Մատ · ժ · 21 ·
u Ել · իբ · 22 · 26 ·
v Քան · իԲ · 11 · 13 ·
լա · 20 · բ Կոր · Բ ·
13 · բ Թես · — · 18 ·
w Գէ · ԺԹ · 13 ·
x Ղեւ · ԺԹ · 3 · ԺԹ ·
Ել · իբ · 21 · Ա՛ղ ·
իե · 18 · Ղեւ · ԺԹ · 33 ·
y Ել · իբ · 13 · Ղեւ ·
իե · 26 · 27 · Ղեկեմ ·
է · 2 · 7 · Սալ · ԺԵ ·
z Ել · իբ · 7 · Ղեւ ·
իե · 26 · 27 · Ղեկեմ ·
է · 2 · 7 · Սալ · ԺԵ ·
aa Եր · իա · 30 · Եզեկ ·
ԺԸ · 20 ·
Մ՚ն · իե · 4 · Երեմ ·
լա · 29 · 30 · Եզեկ ·
ԺԸ · 20 ·
b Ել · իբ · 21 · 22 · Ա՛ն ·
առակ · իբ · 22 · Եր ·
ա · 22 · Երեմ · է ·
22 · իբ · 3 · Եզեկ ·
իբ · 29 · Ջաք · է ·
10 · Մալ · գ · 5 ·

Աս որքանութիւն հանդերձը դրան չառնես։
18 Եւ Իմաթդ բեր որ դուն Եգիպտոսի մէջ ծառայ էիր, ու քու Տէր Աստուածդ քեզ անկէ ազատեց. անոր համար ես քեզի կը պատուիրեմ որ աս բանը ընես։
19 Երբոր քու արտիդ մէջ հունձդ հնձես, ու արտին մէջը մկ որպէս մը մոռցած ըլլաս, դանիկա առնելու համար ետ չդառնաս. անիկա օտարականին, որբին ու որբևարիին թող ըլլայ. որպէս զի քու Տէր Աստուածդ Իրա ձեռքերուդ ամէն գործքին մէջ քեզ օրհնէ։
20 Ձիթենիդ թօթվելէդ ետքը էն հետները ոսկ աս չդառնաս. անիկա օտարականին, որբին ու որբևարիին թող ըլլայ։
21 Եւ երբոր քու խաղողիդ խաղողները ժողվելէդ ետքը ձեռքդ չընես. անիկա օտարականին, որբին ու որբևարիին թող ըլլայ։
22 Եւ Իմաթդ բեր որ Եգիպտոսի երկրին մէջ ծառայ էիր. անոր համար ես քեզի կը պատուիրեմ որ աս բանը ընես։

ԳԼ. ԻԵ

1 Եթէ մարդոց մէջ վէճ մը ըլլայ և դատաստանի երթան, դատաւորները անոնց դատը տեսնելով Իրաւունք ունեցողը արդարա-
2 ցընեն, ու յանցաւորը դատապարտեն։ Եւ յանցաւոր եղողը թէ որ Իմեռնի արժանի է, դատաւորը գետնիկա պառկեցնէ, ու անոր յանցանքին համեմատ Իր առջևը մեռնել տայ
3 գանիկա թուով. Իդատաւորն ասկից զատ չտայ. չըլլայ որ ասկէ աւելի զարնելով եղբայրդ Իքու աչքերուդ առջևը անարգուի։
4 Կալի մէջ ցորեան եղէն դուռնը կապես։
5 Երբոր եղբարք միասին բնակին, ու անոնց մէկը առանց զաւկի մեռնի, մեռնողին կնիկը դուրսը օտար մարդու հետ չկարգուի. Ուղբը անոր մտնելով և զանիկա իրեն կնիկ առնէ, ու պաղտեհական պարտաւորութիւնները անոր
6 հատուցանէ. եւ անոր ծնած առէնեկ տղան Իմեռնող եղբօրը անունովը կոչուի, որ Չըլլայ թէ անոր անունը Իսրայէլէն չնջուի։
7 Եւ թէ որ այն մարդը Իրը հարսը առնել չուզէ, անառնները հարսը դուռը ելլել ծերերուն ու ըսէ, Իմ ուղբս Իսրայէլի մէջ իր եղբօրը անունը հատատուելէն կը հրաժարի. ուղբս

Քեան պարտաւորութիւնը չընծի հատուցա-
8 նել չուզեր։ Անատներ անոր քաղաքին ծերերը զանիկա պիտի կանչեն, ու անոր խօսքին. և թէ որ անիկա հաստատ կենալով ըսէ
9 թէ Իսկիկա չեմ ուզեր առնել, Անատներ հարսը անոր պիտի մօտենայ ծերերուն առջևը, Իև անոր ոտքէն կօշիկը հանէ, ու անոր երեսը թքնէ, և խօսելով պիտի ըսէ. Իր եղբօրը տունը չինել չուզող մարդուն ասանկ կըլ-
10 լայ։ Եւ անոր անունը Իսրայէլի մէջ կօշիկը հանուած մարդուն տունը կոչուի։
11 Երբոր Իերկու մարդիկ իրարու հետ կռուին, և մէկուն կնիկը զարնողին ձեռքէն իր երիկը ազատելու համար մօտենայ, ու ձեռքը երկինցընելով անոր ամօթոյքը բռնէ,
12 Անատներ անոր ձեռքը կտրես, և Իքու աչքդ բնաւ չխնայէ։
13 Իմախաղիդ մէջ տեսակ տեսակ մէծ ու
14 պզտիկ կշռքեր չըլլայ։ Տանդ մէջ տեսակ տեսակ մէծ ու պզտիկ արդունք
15 չըլլայ։ Քու կշռքիդ քարը լման ու արդար ըլլայ, քու արդուդ լման ու արդար ըլլայ, Ինր քու օրերդ երկար ըլլան այն երկրին վրայ՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզ
16 կու տայ։ Քանզի Իամէն աս բաներըը ընողը՝ ամէն անիրաւութիւն ընողը քու Տէր Աստուածդայ առջևը պիղծ է։
17 Եգիպտոսէն ելած ատենդ ճամբան Ամա-
18 ղեկին քեզի ըրածը միտդ պահէ. ճամբան մէջ ինչպէս քեզ դիմաւորեց, և քու ետևէդ Իեղ Իւրոյոր տկարները կտրեց, երբոր դուն աչխատած ու յոգնած էիր, ու Աստուծմէ
19 չվախցար։ Ուստի Երբոր քու Տէր Աստուածդ քու բոլոր չբնակուելիդ քեզ հանդստացընէ այն երկրին մէջ, որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւն կու տայ որ անոր տիրես, այն ատենը Ամանեկին յիշատակը երկինից տակէն բոլորովին վերջ-
նես. չըլլայ որ մոռնաս։

ԳԼ. ԻԶ

1 Երախայրիներուն կողմը հատատանգներն խատատանութիւնը. 12 Երրորդ տարւոյն տասանորդները բերելին ընելու տ. գերբը. 16 Աստուծոյ և ժողովուրդին միջանկ եղած ուխտը։

1 Երբոր մէնես այն երկիրը որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւն կու տայ,
2 և զանիկա ժառանգես ու հոն բնակիս, Ամեռնէն ատենը երկրին ամէն պատղիներուն երախայ-

---

2 Եւ. իբ · 26։
3 Հմր. 15։ Գլ. ժգ. 15։
4 Ղա. ԺԲ · 3 · 10։ Իդ · 22։
5 Գլ. Ժե · 10 · Սպդ. Իտ. 1։ Ռաթ. ԺԲ · 17։
6 Հմր. 18։

7 Գլ. ԺԲ · 17։ Եգեկ. Իդ · 24։
8 Ելմ. Ժ · 12։ Ղա. Ժե · 13։
9 Ղա. Ժբ · 18։
10 Մ՚ռ. Իբ · 21։ Մ՚ռ. Ժբ · 19։ Ղա. Ի · 24։
11 Ռ Կոր · Ժա · 24։
12 Ցոր · Ժբ · 3։
13 Ռաթ · Ժբ · 19։ —
Կոր · Բ · 9։ — Տիմ. Ե · 18։
14 Մ՚ռ. Իբ · 21։ Մ՚ռ. Ժբ · 19։ Ղա. Ի · 24։
15 Ռաթ · Ժբ · 19։ —

1 Հռ. Բ · 10։
2 Հռ. Բ · 1 · 3։
3 Հռ. Բ · 6։
4 Հռ. Բ · 7։
5 Հռ. Բ · 11։
6 Գլ. ԺԲ · 13։
7 Գա. ԺԲ · 35 · 36։ Ռաթ · Ժ · 1 · Եփես. Ե · 18։
8 Ռաթ · Ժ · 1 · 8։ Ա Կոր. Ժ · 6։ Հբ. ԺԱ · 8։ Ա Պետ. Ե · 12։
9 Ռաթ · Ժ · 1 · 11։
10 Ռաթ · Ժ · 1 · 12։
11 Ռաթ · Ժ · 1 · 13։
12 Ռաթ · Ժ · 1 · 14։
13 Ռաթ · Ժ · 1 · 15։
14 Ռաթ · Ժ · 1 · 16։
15 Ռաթ · Ժ · 1 · 17։
16 Ռաթ · Ժ · 1 · 18։
17 Ռաթ · Ժ · 1 · 19։
18 Ռաթ · Ժ · 1 · 20։
19 Ռաթ · Ժ · 1 · 21։
20 Ռաթ · Ժ · 1 · 22։
21 Ռաթ · Ժ · 1 · 23։
22 Ռաթ · Ժ · 1 · 24։
23 Ռաթ · Ժ · 1 · 25։
24 Ռաթ · Ժ · 1 · 26։
25 Ռաթ · Ժ · 1 · 27։
26 Ռաթ · Ժ · 1 · 28։
27 Ռաթ · Ժ · 1 · 29։
28 Ռաթ · Ժ · 1 · 30։
29 Ռաթ · Ժ · 1 · 31։
30 Ռաթ · Ժ · 1 · 32։
31 Ռաթ · Ժ · 1 · 33։
32 Ռաթ · Ժ · 1 · 34։
33 Ռաթ · Ժ · 1 · 35։
34 Ռաթ · Ժ · 1 · 36։
35 Ռաթ · Ժ · 1 · 37։
36 Ռաթ · Ժ · 1 · 38։
37 Ռաթ · Ժ · 1 · 39։
38 Ռաթ · Ժ · 1 · 40։
39 Ռաթ · Ժ · 1 · 41։
40 Ռաթ · Ժ · 1 · 42։
41 Ռաթ · Ժ · 1 · 43։
42 Ռաթ · Ժ · 1 · 44։
43 Ռաթ · Ժ · 1 · 45։
44 Ռաթ · Ժ · 1 · 46։
45 Ռաթ · Ժ · 1 · 47։
46 Ռաթ · Ժ · 1 · 48։
47 Ռաթ · Ժ · 1 · 49։
48 Ռաթ · Ժ · 1 · 50։
49 Ռաթ · Ժ · 1 · 51։
50 Ռաթ · Ժ · 1 · 52։
51 Ռաթ · Ժ · 1 · 53։
52 Ռաթ · Ժ · 1 · 54։
53 Ռաթ · Ժ · 1 · 55։
54 Ռաթ · Ժ · 1 · 56։
55 Ռաթ · Ժ · 1 · 57։
56 Ռաթ · Ժ · 1 · 58։
57 Ռաթ · Ժ · 1 · 59։
58 Ռաթ · Ժ · 1 · 60։
59 Ռաթ · Ժ · 1 · 61։
60 Ռաթ · Ժ · 1 · 62։
61 Ռաթ · Ժ · 1 · 63։
62 Ռաթ · Ժ · 1 · 64։
63 Ռաթ · Ժ · 1 · 65։
64 Ռաթ · Ժ · 1 · 66։
65 Ռաթ · Ժ · 1 · 67։
66 Ռաթ · Ժ · 1 · 68։
67 Ռաթ · Ժ · 1 · 69։
68 Ռաթ · Ժ · 1 · 70։
69 Ռաթ · Ժ · 1 · 71։
70 Ռաթ · Ժ · 1 · 72։
71 Ռաթ · Ժ · 1 · 73։
72 Ռաթ · Ժ · 1 · 74։
73 Ռաթ · Ժ · 1 · 75։
74 Ռաթ · Ժ · 1 · 76։
75 Ռաթ · Ժ · 1 · 77։
76 Ռաթ · Ժ · 1 · 78։
77 Ռաթ · Ժ · 1 · 79։
78 Ռաթ · Ժ · 1 · 80։
79 Ռաթ · Ժ · 1 · 81։
80 Ռաթ · Ժ · 1 · 82։
81 Ռաթ · Ժ · 1 · 83։
82 Ռաթ · Ժ · 1 · 84։
83 Ռաթ · Ժ · 1 · 85։
84 Ռաթ · Ժ · 1 · 86։
85 Ռաթ · Ժ · 1 · 87։
86 Ռաթ · Ժ · 1 · 88։
87 Ռաթ · Ժ · 1 · 89։
88 Ռաթ · Ժ · 1 · 90։
89 Ռաթ · Ժ · 1 · 91։
90 Ռաթ · Ժ · 1 · 92։
91 Ռաթ · Ժ · 1 · 93։
92 Ռաթ · Ժ · 1 · 94։
93 Ռաթ · Ժ · 1 · 95։
94 Ռաթ · Ժ · 1 · 96։
95 Ռաթ · Ժ · 1 · 97։
96 Ռաթ · Ժ · 1 · 98։
97 Ռաթ · Ժ · 1 · 99։
98 Ռաթ · Ժ · 1 · 100։
99 Ռաթ · Ժ · 1 · 101։
100 Ռաթ · Ժ · 1 · 102։
101 Ռաթ · Ժ · 1 · 103։
102 Ռաթ · Ժ · 1 · 104։
103 Ռաթ · Ժ · 1 · 105։
104 Ռաթ · Ժ · 1 · 106։
105 Ռաթ · Ժ · 1 · 107։
106 Ռաթ · Ժ · 1 · 108։
107 Ռաթ · Ժ · 1 · 109։
108 Ռաթ · Ժ · 1 · 110։
109 Ռաթ · Ժ · 1 · 111։
110 Ռաթ · Ժ · 1 · 112։
111 Ռաթ · Ժ · 1 · 113։
112 Ռաթ · Ժ · 1 · 114։
113 Ռաթ · Ժ · 1 · 115։
114 Ռաթ · Ժ · 1 · 116։
115 Ռաթ · Ժ · 1 · 117։
116 Ռաթ · Ժ · 1 · 118։
117 Ռաթ · Ժ · 1 · 119։
118 Ռաթ · Ժ · 1 · 120։
119 Ռաթ · Ժ · 1 · 121։
120 Ռաթ · Ժ · 1 · 122։
121 Ռաթ · Ժ · 1 · 123։
122 Ռաթ · Ժ · 1 · 124։
123 Ռաթ · Ժ · 1 · 125։
124 Ռաթ · Ժ · 1 · 126։
125 Ռաթ · Ժ · 1 · 127։
126 Ռաթ · Ժ · 1 · 128։
127 Ռաթ · Ժ · 1 · 129։
128 Ռաթ · Ժ · 1 · 130։
129 Ռաթ · Ժ · 1 · 131։
130 Ռաթ · Ժ · 1 · 132։
131 Ռաթ · Ժ · 1 · 133։
132 Ռաթ · Ժ · 1 · 134։
133 Ռաթ · Ժ · 1 · 135։
134 Ռաթ · Ժ · 1 · 136։
135 Ռաթ · Ժ · 1 · 137։
136 Ռաթ · Ժ · 1 · 138։
137 Ռաթ · Ժ · 1 · 139։
138 Ռաթ · Ժ · 1 · 140։
139 Ռաթ · Ժ · 1 · 141։
140 Ռաթ · Ժ · 1 · 142։
141 Ռաթ · Ժ · 1 · 143։
142 Ռաթ · Ժ · 1 · 144։
143 Ռաթ · Ժ · 1 · 145։
144 Ռաթ · Ժ · 1 · 146։
145 Ռաթ · Ժ · 1 · 147։
146 Ռաթ · Ժ · 1 · 148։
147 Ռաթ · Ժ · 1 · 149։
148 Ռաթ · Ժ · 1 · 150։
149 Ռաթ · Ժ · 1 · 151։
150 Ռաթ · Ժ · 1 · 152։
151 Ռաթ · Ժ · 1 · 153։
152 Ռաթ · Ժ · 1 · 154։
153 Ռաթ · Ժ · 1 · 155։
154 Ռաթ · Ժ · 1 · 156։
155 Ռաթ · Ժ · 1 · 157։
156 Ռաթ · Ժ · 1 · 158։
157 Ռաթ · Ժ · 1 · 159։
158 Ռաթ · Ժ · 1 · 160։
159 Ռաթ · Ժ · 1 · 161։
160 Ռաթ · Ժ · 1 · 162։
161 Ռաթ · Ժ · 1 · 163։
162 Ռաթ · Ժ · 1 · 164։
163 Ռաթ · Ժ · 1 · 165։
164 Ռաթ · Ժ · 1 · 166։
165 Ռաթ · Ժ · 1 · 167։
166 Ռաթ · Ժ · 1 · 168։
167 Ռաթ · Ժ · 1 · 169։
168 Ռաթ · Ժ · 1 · 170։
169 Ռաթ · Ժ · 1 · 171։
170 Ռաթ · Ժ · 1 · 172։
171 Ռաթ · Ժ · 1 · 173։
172 Ռաթ · Ժ · 1 · 174։
173 Ռաթ · Ժ · 1 · 175։
174 Ռաթ · Ժ · 1 · 176։
175 Ռաթ · Ժ · 1 · 177։
176 Ռաթ · Ժ · 1 · 178։
177 Ռաթ · Ժ · 1 · 179։
178 Ռաթ · Ժ · 1 · 180։
179 Ռաթ · Ժ · 1 · 181։
180 Ռաթ · Ժ · 1 · 182։
181 Ռաթ · Ժ · 1 · 183։
182 Ռաթ · Ժ · 1 · 184։
183 Ռաթ · Ժ · 1 · 185։
184 Ռաթ · Ժ · 1 · 186։
185 Ռաթ · Ժ · 1 · 187։
186 Ռաթ · Ժ · 1 · 188։
187 Ռաթ · Ժ · 1 · 189։
188 Ռաթ · Ժ · 1 · 190։
189 Ռաթ · Ժ · 1 · 191։
190 Ռաթ · Ժ · 1 · 192։
191 Ռաթ · Ժ · 1 · 193։
192 Ռաթ · Ժ · 1 · 194։
193 Ռաթ · Ժ · 1 · 195։
194 Ռաթ · Ժ · 1 · 196։
195 Ռաթ · Ժ · 1 · 197։
196 Ռաթ · Ժ · 1 · 198։
197 Ռաթ · Ժ · 1 · 199։
198 Ռաթ · Ժ · 1 · 200։
199 Ռաթ · Ժ · 1 · 201։
200 Ռաթ · Ժ · 1 · 202։

բիններէն պիտի առնես, որոնք քու Տէր Աստուծոյդ քեզի տուած երկրէն ժողվբ ես, ու մէկ կողովի մը մէջ դնելով [1]երթաս այն տեղը՝ որ քու Տէր Աստուածդ պիտի ընտրէ իր անու-
3 նը հոն դնելու համար. եւ այն օրերը եղող քահանային երթաս ըսես, Ես այսօր քու Տէր Աստուծոյդ --ը կը խոստովանիմ որ ես մտայ այն երկիրը, որուն համար Տէրը մեր հայրե-
4 րուն երդում ըրեր էր մեզի տալու. Եւ քրդ քահանան կողովը քու ձեռքդ առնելով՝ զանիկա քու Տէր Աստուածոյդ սեղանին առջեւ
5 պիտի դնէ. եւ դուն պատասխան տալով՝ քու Տէր Աստուածոյդ առջեւը ըսես, Իմ հայրս թա-փառական [2]Ասորի մը էր լլլալով, [3]եգիպտոս իջաւ, ու հոն [4]քիչ հոգիներով պանդխտու-թիւն ընելով՝ մէկ մեծ, զօրաւոր ու չատ ար-
6 ադ մը եղաւ. Ու [5]եգիպտացիք մեզ չարչա-րեցին, մեզ նեղեցին եւ մեր վրայ ծանր ծա-
7 ոյութիւններ դրին. Ու [6]մենք մեր հայրե-րուն Տէր Աստուծոյն աղաղակեցինք. և Տէրը մեր ձայնը լսելով՝ մեր նեղութիւնը, աչխա-տութիւնը ու մեզի եղած զրկանքը տեսաւ.
8 [7]Եւ Տէրը զօրաւոր ձեռքով ու բարձր բազու-կով, [8]մեծ ահարկուքիւններով, նշաններով
9 ու հրաշքներով մեզ եգիպտոսէն հանեց. Եւ մեզ աս տեղս բերաւ, ու մեզի աս երկիրը՝
10 [9]կաթ ու մեղր բղխող երկիրը տուաւ. Եւ արդ, ով Տէր, [10]ահա տուած երկրիդ պտուղներուն երախայրիքները [11]բերի. Ու անոնք քու Տէր Աստուածոյդ առջեւը դնելով՝ Տէր Աստուածոյդ
11 առջեւը երկրպագութիւն ընես. Եւ [12]քու Տէր Աստուածոյդ քեզի ու քու տանդ տուած բոլոր բարիքներովը ուրախութիւն ընես, դուն ալ՝Ղեւտացին ալ՝ և ձեր մէջը եղող օտարականն
12 ալ. Երբորդ տարին տասանորդի տարի [13]լլլալով, երբոր դուն [14]քու արդիւնքներուդ բոլոր տա-սանորդները պատես բծնեցընես, և անոնք Ղե-ւտացիին, օտարականին, որբին ու այրեաւրիին տաս, որ [15]--ը քու քաղաքներուդ մէջը
13 ուտեն կշտանան, Անոնցմէ քու Տէր Աստու-ծոյդ առջեւը ըսես, Սուրբ եղած բանը բոլո-րովին տունէս հանեցի, և քու բոլոր հրա-մայած պատուիրանքներուդ համեմատ՝ զա-նիկա Ղեւտացիին, օտարականին, որբին ու այրեաւրիին տուի. քու պատուիրանքներդ
14 զանց չըրի, Ոտ [16]չմոռցայ. Սուգիս ոչ-[17]ոտ մէջ անկէ չկերայ, ու անմաքուր բանի մը չդրժածացի, և անկէ մեռելի համար չտուի. իմ Տէր Աստուածոյս խօսքը մտիկ ըրի, ինծի ինչ որ պատուիրեցիր, անոր համեմատ
15 [18]Նայէ երկինքէն քու սուրբ բնակարանէդ, և օրհնէ քու խորհրդ ժողովուրդդ, ու ան եր-կիրը որ տուիր մեզի, ինչպէս որ մեր հայ-րերուն երդում ըրած էիր --ը, երկիր մը որ կաթ ու մեղր կը բղխէ.
16 Այսօր քու Տէր Աստուածդ քեզի կը պա-տուիրէ որ աս կանոններուն ու դատաստան-ներուն [19]դործ դնես. ուստի բոլոր սրտովդ ու բոլոր հոգւովդ պահես ու կատարես զանոնք.
17 Դուն այսօր Տէրոջը խօսք կու տաս, որ անի-կա քեզի Աստուած ըլլայ, ու դուն անոր ճամբաներուն մէջը քալես, և անոր կանոն-ները, պատուիրանքները ու դատաստաններն
18 պահես, ու խօսքը մտիկ ընես. [20]Ջէրն ալ այսօր քեզի խօսք կու տայ, որ դուն իրեն սեպհական ժողովուրդ ըլլաս, ինչպէս որ քեզի բսաւ, որ
19 անոր բոլոր պատուիրանքները պահես. Եւ [21]բոլոր իր ստեղծած ազգերէն գերազանց ընէ քեզ գովութիւնով, համբաւով ու փառքով, որ [22]սուրբ ժողովուրդ մը ըլլաս քու Տէր Աստուածոյդ՝ իր բսածին պէս.

ԳԼ. ԻԷ

1 Մովսես կը հրամայէ որ բոլոր պատուիրանքները քարերու վրայ գրեն. 3 և չաղացած ցորեն ուղած մը չթնեն. 11 Մովսես կ'որոշէ Գարիզին ու Գեբալ լեռներուն վրայ կացնելու ցե-ղերը. 14 Գեբալ լեռան վրայ խոտելու անէծքները.

1 Եւ Մովսէս Իսրայէլի ծերերուն հետ ժողո-վուրդին պատուիրելով բսաւ, Պահեցէք ան բոլոր պատուիրանքները որոնք ես այսօր ձե-
2 զի կը պատուիրեմ. Ու [1]Յորդանանէն քու Տէր Աստուածոյդ քեզի տուած երկիրը ան-ցած օրդ՝ [2]քեզի մեծ քարեր կանգնես, ու
3 զանոնք կիրով ծեփես. Եւ աս օրէնքիս բո-լոր խօսքերը անոնց վրայ գրես, երբոր անց-նես ու մտնես այն երկիրը՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի կու տայ, երկիր մը որ կաթ ու մեղր կը բղխէ, ինչպէս որ քու Տէրոջ-
4 [3]րուդ Տէր Աստուածը քեզի բսաւ. Ուստի երբոր Յորդանանէն անցնիս, աս օրէնքն քե-զի պատուիրածիս պէս՝ աս քարերը [4]Գեբալ լեռան վրայ կանգնես, ու զանոնք կիրով
5 ծեփես. Եւ հոն քու Տէր Աստուածդ մէկ սեղան մը չինես, քարէրէ [5]--ը սեղան մը.
6 [6]տաշած վրայ երկաթ չդպցընես. Ա-[7]յդ քու Տէր Աստուածդ սեղանը ամրագէ քարերէ չի-նես, ու անոր վրայ քու Տէր Աստուածդ
7 ողջակէզներ մատուցանես. Եւ խաղաղութեան զոհեր մատուցանելով՝ հոն ուտես, ու քու
8 Տէր Աստուածդ առջեւը ուրախանաս. Եւ

[1] Գ.Օ. Յոր. 3. Ել. Ե. 23. 24. 25. Թ. 3. Յ. 31.
[2] Ել. Յոր. 37. 51. Յոգ. 3. 14. 16. Գէ. Ե. 13.
[3] Գ.Օ. Յոգ. 28. 29.
[4] Ղե. Իէ. 30. Թուա. Յոր. 24.
[5] Ել. Գ. 34.
[6] Ել. Գ. 8.
[7] Գ.Օ. Յոր. 7. 12. 18. Յգ. 11.
[8] Ել. Ե. 23. 24. 25. Գ. 3. Յ. 31.
[9] Ել. Յոր. 37. 51. Յոգ. 3. 14. 16. Գէ. Ե. 15.
[10] Ղե. Իէ. 30. Թուա. Յոր. 24.
[11] Սաղ. ԿԱՓ. 141. 103. 176.
[12] Գ.Օ. Յոր. 7. 8. Իբ. 1. Սաղ. ՀԽԵ. 11.
[13] Գէ. Յոր. 28. Գէ. Ե. 30.
[14] Գ.Օ. Յոր. 7. 8. Իբ. 1. Սաղ. ՀԽԵ. 11.
[15] Գ.Օ. Յոր. 28. Գէ. Ե. 30.
[16] Ել. Ե. 31. Գ.Օ. Յոր. 25.
[17] Ել. Ե. 31. Գ.Օ. Յոր. 25.
[18] Գ.Օ. Յոր. 25. Գէ. Ե. 31.
[19] Ել. Ե. 31. Գ.Օ. Յոր. 25.
[20] Գ.Օ. Յոր. 25. Գէ. Ե. 31.
[21] Գ.Օ. Յոր. 25. Գէ. Ե. 31.
[22] Գ.Օ. Յոր. 25. Գէ. Ե. 31.

աա օրէնքիս բոլոր խօսքերը գարերուն վրայ խիտա պարզ կերպով մը գրես։
9 Եւ Մովսէս Ղեւտացի քահանաներուն հետ բոլոր Իսրայէլին խօսելով ըսաւ, Ով Իսրայէլ, լուա կեցիր ու մտիկ ըրէ. Դուն այսօր
10 քու Տէր Աստուծոյդ ժողովուրդը եղար. Ուսումի քու Տէր Աստուծոյդ խօսքը մտիկ ընելով՝ ի գործ դնես անոր պատուիրանքները ու կանոնները, օրոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ։
11 Եւ նոյն օրը Մովսէս ժողովուրդին պա-
12 տուիրեցաւ ըսաւ, Երբոր Յորդանանէն անցնիք, Ժողովուրդը օրհնելու համար Գարիզին լեռան վրայ ասոնք թող կայնին. Շիմէոն, Ղեւի, Յուդա, Իսաքար, Յովսէփ ու
13 Բենիամին. Եւ Անէծքի համար Գերազ լեռան վրայ ասոնք թող կայնին. Ռուբէն, Գադ, Աշեր, Զաբուղոն, Դան ու Նեփթաղիմ։
14 Ու Ղեւտացիք Իսրայէլի բոլոր մարդոցը հետ խօսելով՝ բարձր ձայնով պիտի բսեն,
15 Անէծքեալ բլլայ այն մարդը՝ որ արուեստաւորի ձեռագործ ու Տէրոջը աւելը պիղծ փորատած կամ ձուլածոյ կուռք կը շինէ, ու գաղտուկ տեղ մը կը դնէ. Ու բոլոր ժողովուրդը պատասխան տայով՝ Ամէն պիտի ըսէ։
16 Անէծքեալ բլլայ այն՝ որ իր Հօրը կամ մօրը դէմ հայհոյութիւն կ'ընէ. Ու բո-
17 լոր ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ։ Անէծքեալ բլլայ այն՝ որ իր դրացիին սահմանը կը փոխէ. Ու բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի ը-
18 սէ։ Անէծքեալ բլլայ այն՝ որ կոյրը ի ճամբայէն կը խոտորեցնէ. Ու բոլոր ժողովուրդը
19 Ամէն պիտի ըսէ։ Անէծքեալ բլլայ այն՝ որ պանդխտին, որբին ու այրեաւորին իրաւունքը կը ծռէ. Ու բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի
20 ըսէ։ Անէծքեալ բլլայ այն՝ որ իր Հօրը կնկանը հետ կը պառկի. քանզի իր Հօրը քղանցքը կը բանայ. Ու բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի ը-
21 սէ։ Անէծքեալ բլլայ այն՝ որ ոեւէ իշի անասունի հետ կը պառկի. Ու բոլոր ժողովուրդը Ա-
22 մէն պիտի ըսէ։ Անէծքեալ բլլայ այն՝ որ իր Հօրը ազջիկը կամ իր մօրը ազջիկը եղբօր իր քրոջը հետ կը պառկի. Ու բոլոր ժողովուրդը
23 Ամէն պիտի ըսէ։ Անէծքեալ բլլայ այն՝ որ իր զոքանչին հետ կը պառկի. Ու բոլոր ժո-
24 ղովուրդը Ամէն պիտի ըսէ։ Անէծքեալ բլլայ այն՝ որ իր դրացին դաւադուկ կը մեռցնէ. Ու բո-
25 լոր ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ։ Անէծքեալ բլլայ այն՝ որ անմեղ մարդը մեռցնելու համար կաշառք կ'առնէ. Ու բոլոր ժողովուրդը
26 Ամէն պիտի ըսէ։ Անէծքեալ բլլայ այն՝ որ այս օրէնքիս ամէն խօսքերուն մէջը չկենայ՝ զանոնք կատարել. Ու բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ։

ԳԼ. ԻՐ

1 Հնազանդութեան օրհնութիւնները. 15 Անհնազանդութեան անէծքները.

1 Եւ եթէ որ քու Տէր Աստուծոյդ խօսքը ուշադրութեամբ մտիկ ընելով՝ զգուշութեամբ ի գործ դնես անոր բոլոր պատուիրանքները՝ որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ, քու Տէր Աստուածդ Երկրիս բոլոր ազգերէն զբ-
2 բաղնոց պիտի բնէ քեզ. Եւ եթէ որ քու Տէր Աստուծոյդ խօսքին հնազանդիս, այս բոլոր օրհնութիւնները քու վրադ դալով՝ քեզի
3 պիտի հասնին. Քաղաքի մէջ օրհնեալ, ու
4 դաշտի մէջ օրհնեալ պիտի բլլաս. Քու որովայնիդ պտուղը, քու երկրիդ պտուղը, քու անասուններուդ պտուղը, կովերուդ ծնունդը ու ոխարներուդ հօտերը օրհնեալ պիտի
5 բլլան. Քու կողովդ ու առչող օրհնեալ պի-
6 տի բլլան. Մտած ատենդ օրհնեալ, ու ելած
7 ատենդ օրհնեալ պիտի բլլաս. Տէրը քու առջեւդ չարդել պիտի տայ քու վրադ ելլող թշնամիներդ. անոնք քեզի դէմ մէկ ճամբով պիտի ելլեն, և քու առջեւդ եօթը
8 ճամբով պիտի փախչին. Տէրը քու չանձրանեալդ ու ամէն ձեռք գալնելու բանեալդ մէջ օրհնութիւն պիտի խրկէ քեզի. և քու Տէր Աստուածդ քեզի տուած երկրին
9 մէջ քեզ պիտի օրհնէ. Եթէ որ քու Տէր Աստուծոյդ հրամանները պահելով՝ անոր ճամբաներուն մէջը գալես, Տէրը քեզի երդում ըրածին պէս՝ քեզ իրեն սուրբ ժողովուրդ
10 պիտի հաստատէ. Ու երկրիս ամէն ժողովուրդները պիտի տեսնեն որ Տէրոջը անունը քու վրադ կը կոչուի, ու քեզմէ պիտի
11 վախնան. Եւ Տէրը բարիքներով քեզ պիտի լեցնէ, քու որովայնիդ պտուղը, քու անասուններուդ պտուղը ու քու երկրիդ պտուղը շատցնէ՝ այն երկրին վրայ, որուն որ Տէրը քու հայրերուդ երդում ըրաւ քեզի տալու։
12 Տէրը իր բարութեան գանձը՝ այսինքն ե-

կինքը քեզի պիտի բանայ, ՚որ քու երկրիդ անձրևը ատենովը տայ, ու ՚քու ձեռքիդ ամէն գործը օրհնէ. և դուն շատ ազգերու փոխ պիտի տաս, բայց դուն փոխ պիտի չառնես։
13 Նաև՝ Ձերը Էլոհիմ ՚դուխ պիտի ընէ քեզ, և չէ թէ պոչ. դուն միշտ վրայ պիտի ելլես, ու բնաւ վար պիտի չիյնաս, թէ որ քու Ձեր Աստուծոյդ պատուիրանքները մըտիկ ընելով պահես ու կատարես, որոնք ես
14 այսօր քեզի կը պատուիրեմ, ՚ետ օտար աստուածներուն նայելէն երթալու համար, — անոնց ծառայութիւն ընելու համար, ալ կողմը կամ ձախ կողմը չխոտորիս ան բոլոր խօսքերէն՝ որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ։
15 Բայց ՚թէ որ քու Ձեր Աստուծոյդ խօսքին չհնազանդիս, և չպահես ու չընես անոր բոլոր պատուիրանքները ու կանոնները՝ որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ, անասնոյդ ամ ամէն անէծքները քու վրադ գալով՝ քեզի
16 պիտի հասնին։ Քաղաքի մէջ անիծեալ, ու
17 դաշտի մէջ անիծեալ պիտի ըլլաս։ Քու կո-
18 ղովդ ու աւազդ անիծեալ պիտի ըլլայ։ Քու որովայնիդ պտուղը, երկրիդ պտուղը, կովիդ ծնունդը ու ոչխարներուդ հօտերը անի-
19 ծեալ պիտի ըլլան։ Քու մուտդ անիծեալ ելքդ՝ ու քու ելած տունդ անիծեալ պիտի
20 ըլլաս։ Ը- Ձերը քու ամէն ձեռք զարկած գործերդ մէջը ՚անէծք, տառապանք ու ՚յանդիմանութիւն պիտի իրկէ քեզի՝ քու չար գործերուդ ու կիս ձգելուդ համար, մինչև
21 որ չուտով բնաջինջ ըլլաս ու կորսուիս։ Ձերը Էքեզի ժանտախտը պիտի փակցնէ, մինչև որ քեզ հաւցնէ ան երկրին վրայէն, ուր որ
22 դուն կը մտնես անոր ժառանգելու։ Ը- ՚Ձերը քեզ պիտի զարնէ ծխրտական ախտով, հրատապդեպ տենդով, ջերմով ու սաստիկ տարտաղնութեամբ, ՚երաչտաթեամբ, ՚խորշակահարութեամբ ու ՚ցմախտ դալուկով. և ասոնք պիտի
23 հարձակին քեզ մինչև որ կորսուիս։ Եւ Էքեզի-
քուդ վրայի երկինքը պղնձէ, ու տակդ եղած
24 երկիրը երկաթէ պիտի ըլլայ։ Ձերը անձրեւի
տեղ հող ու փոշի պիտի տայ քու երկրիդ։
— երկինքէն քու վրադ պիտի իջնեն մինչև
25 որ դուն բնաջինջ ըլլաս։ ՚Ձերը քու թշնամիներուդ առջեւը քեզ չարկել պիտի տայ. անոնց դէմ մէկ ճամբով պիտի ելլես, և անոնց առջեւէն եօթը ճամբով պիտի փախչիս։ ու

երկրիս բոլոր թագաւորութեանց մէջը թա-
26 փառական պիտի ըլլաս։ Եւ ՚քու մնացինդ երկինքի բոլոր թռչուններուն ու երկրիս գազաններուն կերակուր պիտի ըլլայ։ և ոեւէ-
27 վ ալ՝ պիտի չըլլայ։ Ձերը ՚եգիպտոսի պալարներով, ՚թանչով, քոտոտութեամբ ու եռքով պիտի զարնէ քեզ, որ անոնցմէ չկա-
28 րնաս բժշկուիլ։ Ձերը տգլուխութեամբ, կուրութեամբ ու ՚սրտագոզով պիտի զարնէ քեզ։
29 Եւ ինչպես որ կոյրը խաւարի մէջ ձեռքովը կը խարխափէ, ՚դուն ալ կէս օրուան ատենը անանկ պիտի խարխափես, ու գործերուդ մէջ բարեբաղդութիւն պիտի չունենաս. և միշտ
30 զրկանք ու յափշտակութիւն պիտի կրես, ու ՚ոչ ոգտագող պիտի չըլլայ։ ՚Դուն կնկան մը պիտի նշանուիս, ու անոր հետ ուրիշը պիտի պառկի. ՚տուն պիտի չինես, ու անոր մէջը դուն պիտի չբնակիս. ՚այգի պիտի տնկես, ու
31 անոր խաղողը պիտի չուղիես. քու եզդ քու աչքիդ առջեւը պիտի մորթուի, բայց դուն անկէ պիտի չուտես. քու էշդ քու առջեւէդ պիտի յափշտակուի, ու քեզի նոր պիտի չդարձուի. Ոչխարդ քու թշնամիներուդ պիտի մնայ-
32 նուին, ու ՚ըլնող քեզի ազատող պիտի չըլլայ։ Քու տղաքներդ ու աղջիկներդ մէկ ուրիշ ժողովուրդի մը պիտի տրուին, և աչքերդ պիտի տեսնեն, ու ՚իրենց օրը անոնց հա-
մար ՚ակնդ խորտնիջեցնէ պիտի նայելէն։ և
33 ձեռքդ պիտի չհասնի ջնեղ։ ՚Քու երկրիդ արդիւնքը ու քու բոլոր աշխատութիւնդ քեզի անծանօթ եղած ժողովուրդ մը պիտի ուտէ. և դուն ամէն օր միայն ղրկանք ու
34 ճնշում պիտի կրես. Եւ ՚աչքերուդ տեսած
35 բաներէն պիտի խենդնանաս։ Ձերը ՚քու ծունկերդ ու սրունքներդ, — ամբիդ թաթիէն մինչև գլխուդ գագաթը դէշ պարսպուքով պիտի զարնէ, ու պիտի չկրնաս բժշկութիւն
36 դանել։ Ձերը ՚պիտի տանի քեզ և քու վրադ դրած թագաւորդ անանկ ազգի մը՝ որ ոչ դուն ճանչցած ես, ոչ ալ քու հայրերդ. և հոն օտար աստուածներու՝ փայտի ու քարի ծա-
37 ռայութիւն պիտի ընես։ Եւ դուն ՚զարմանքի ու առակի ՚և կատակի ենթակայ պիտի ըլլաս ան բոլոր ժողովուրդներուն մէջը, ուր որ

---

1 Ղեւ. իգ. 4։ Գէն. ժա. 14։
2 Գէն. ժգ. 29։
3 Գէն. ժե. 6։
4 Ելս. իմ. 14. 15։
5 Գէն. ե. 32։ ժա. 10։
6 Ղեւ. իգ. 14։ Ռագ. ը. 17։ Դան. իմ. 11. 15։ Ամոս. ը. 8։
7 Ելս. ը. 8։
8 Ելս. հին. 5. ևս։ Ամոս. ը. 2։
9 Ջոզ. ժգ. 13։
10 Սաղ. ձ. 16։ Ես. լ. 17։ Դա. ը. 20։ Կղ. 15։
11 Ղեւ. իգ. 23։ Ես. իմ. 10։ Երեմ. ը. 15։
12 Ղեւ. իգ. 10։ Երեմ. ե. 25։ Սաղ. կհ. 8։ Երեմ. ծ. 35։ Ժգ. իդ. 20։
13 Ելս. իմ. 44։ Ղեւ. իգ. 10։
14 Ելս. իմ. 36։ Ռագ. ը. 6։ Սաղ. կը. 60։
15 Երեմ. գ. 9։
16 Ելս. իմ. 14։ Ես. ծթ. 10։
17 Ելս. իմ. 10։ Երեմ. ե. 10։
18 Ելս. իմ. 33։ Եզ. թ. 9։ ժե. 26։
19 Ելս. ժե. 6։ Ես. ծթ. 10։
20 Ելս. իմ. 44։ Ղեւ. իգ. 10։
21 Ելս. իմ. 7։ Ղեւ. իգ. 17. 37։ Գէն. ը. 20։ Ես. լ. 17։
22 Ելս. իմ. 4։ իգ. 9։ Երեմ. իե. 4։ Ես. ծթ. 10։
23 Ելս. իմ. 44։ Ես. ը. 10։
24 Ելս. իմ. 8։ Ես. իգ. 10։
25 Ելս. իմ. 7։ Ղեւ. իգ. 17։ Երեմ. ծ. 17։
26 Ելս. իմ. 51։ Ղեւ. իգ. 16։ Երեմ. ծ. 17։
27 Ելս. իմ. 27։
28 Ելս. իմ. 27։
29 Ելս. իմ. 8։ ժե. 4. 6։ ժգ. 12. 14։ իե. 7։ ժա. 11։ ը Մն. լգ. 11։
30 Ելս. ի. 25։ Ելս. իմ. 44։ Երեմ. ժգ. 13։
31 Ելս. իմ. 16։ Ամոս. ը. 6։
32 Ելս. իմ. 41։ Ղեւ. իգ. 16։ Երեմ. ծ. 17։
33 Ելս. իմ. 27։
34 Ելս. իմ. 28։ Երեմ. ժգ. 13։
35 Ելս. իմ. 7։ Ես. ը. 13։ Երեմ. իգ. 9։ իե. 9։ Ջոզ. ը. 13։
36 Ելս. իմ. 64։ Ես. ը. 14։ Երեմ. ժգ. 13։
37 Ելս. իմ. 37։ Երեմ. իե. 9։ Սաղ. իգ. 14։
38 Ելս. իմ. 16։ Ամոս. ը. 6։
39 Ելս. իմ. 29։ Ես. ը. 25։ Երեմ. ժգ. 13։

բայց գինին պիտի չխմես, ու խնձոյք պիտի
չժողվես. քանզի անիկա որդերը պիտի ուտեն։
40 Քու ամէն սահմաններուդ մէջ ձիթենիներ
պիտի ունենաս, բայց եղով պիտի չծեծես.
քանզի քու ձիթենիներդ նշոյ դառնալ պիտի
41 թափին։ Որդիներ ու աղջիկներ պիտի ծնա-
նիս, բայց քուկդ պիտի չըլլան. քանզի գա-
42 նդնք գերութեան պիտի երթան։ Բոլոր ծա-
ռերդ ու երկրիդ պտուղները խանձոնք պի-
43 տի ուտէ։ Ձեր մէջը եղող օտարականը քեզ-
մէ գերազանց պիտի ըլլայ, և դուն պիտի
բարձրանաս, ու դուն չատ վար պիտի իջնես.
44 նա քեզի փոխ պիտի տայ, բայց դուն
անոր փոխ պիտի չտաս. անիկա գլուխ պիտի
45 ըլլայ, բայց դուն պոչ պիտի ըլլաս։ Եւ գալ
բոլոր անէծքները քու վրադ պիտի գան, քեզ
պիտի հալածեն, ու քեզի պիտի հասնին, մին-
չեւ որ դուն բնաջինջ ըլլաս. որովհետեւ քու
Տէր Աստուծոյդ խօսքին հնազանդութիւն չը-
րիր, և քեզի հրամայած պատուիրանքները ու
46 կանոնները չպահեցիր. եւ անոնք քու վրադ
ու քու սերունդիդ վրայ նշան ու հրաշք
47 պիտի ըլլան յաւիտեան։ Որովհետեւ դուն
ամէն բանին առատութեանը համար՝ ուրա-
խութեամբ և յօժար սրտով քու Տէր Աստու-
48 ծոյդ ծառայութիւն չըրիր, Անոր համար դուն
անօթութիւնով, ծարաւով, մերկութիւնով ու
ամէն բանի կարօտութիւնով ծառայութիւն
պիտի ընես քու թշնամիներուդ, որոնք Տէրը
քու վրադ պիտի խրկէ. և՛ քու պարանոցիդ
վրայ երկաթէ լուծ պիտի դնէ, մինչեւ որ զնա-
49 չինէ քեզ։ Տէրը քու վրադ հեռուէն երկ-
րիս ծայրէն արծիւի թռչելուն պէս մէկ ազգ
մը պիտի բերէ, անանկ ազգ մը որուն լեզուն
50 դուն չես հասկընար, Պինտերևս ազգ մը, որ
ծերոց պատիւ պիտի չընէ, ու տղայոց վրայ
51 դութ պիտի չունենայ։ Եւ անիկա՛ քու անա-
ւուներուդ պտուղը ու երկրիդ պտուղը պի-
տի ուտէ, մինչեւ որ դուն բնաջինջ ըլլաս.
որովհետեւ քեզի ցորեն, գինի, եղ, կովերուդ
ծնունդներըն ու ոչխարներուդ հօտերը պիտի
52 չթողու, մինչեւ որ քեզ բնաջինջ բնէ. Եւ ա-
նիկա՛ քու բոլոր քաղաքներուդ մէջ քեզ պի-
տի պաշարէ, մինչեւ որ կործանին քու բարձր
ու ամուր պարիսպները, որոնց դուն ապաւի-
ներ ես, քու բոլոր երկրիդ մէջ. և քեզ պիտի
պաշարէ քու ամէն քաղաքներուդ մէջ — քու
բոլոր երկրիդ մէջ, որն որ քու Տէր Աստուածդ
53 քեզի կու տայ։ Ու պաշարման ատենը և քու
թշնամիդ քեզ նեղը ձգած ատենը՝ քու որո-

վայնիդ պտուղը՝ քու Տէր Աստուածդդ քեզի
տուած քու տղաքներուդ և աղջիկներուդ
54 միս պիտի ուտես։ Ձեր մէջը քնքուշ ու
խիստ փափուկ մարդը իր եղբօրը ու կին ծոցի
կնկանը և իր մնացած որդւոցը ծուռ
55 աչքով պիտի նայի, որպէս զի իր ուտելու
որդւոցը միսէն անանց մի կուտէ չտայ. քանզի
պաշարման ատենը՝ ու քու թշնամիդ ամէն
քաղաքներուդ մէջ քեզ նեղը ձգած ատենը՝
56 —ուխտ բան մը պիտի չմնայ անոր։ Ձեր մէջը
խիստ քնքուշ ու փափուկ եղող կինը, որ իր
փափկութենէն ու քնքուշ ըլլալէն ոտքը
գետնի վրայ կոխելու տարմած չէր, իր ծոցի
57 էրկանը, իր տղուն, իր աղջկանը, Եւ իր տա-
քերան մէջտեղէն ելլող ոտքն բնկերին, ու իր
ծնած զաւակներուն ծածուկ ուտելով պիտի նա-
յի. քանզի պաշարման ատենը՝ ու քու թշնա-
միդ քու քաղաքներուդ մէջ քեզ նեղը ձգած
ատենը՝ ամէն բանին պակասելուն համար զա-
նոնք ծածկաբար պիտի ուտէ։
58 Թէ որ դուն աս գրքին մէջ գրուած աս
օրէնքին ամէն խօսքերը դղրդելու համար չկա-
տարես, և՝ ահ՝ ՓԱՌ ԵՒ ՀԱՐՈՒԱԾ ԱՍՏՈՒԱՆԴ
պատուական ու ահաւոր անունէն չվախնաս,
59 Տէրն ալ ահռելի հարուածներով, մեծ ու
երկարատեւ հարուածներով, գէշ ու երկայն
հիւանդութիւններով պիտի զարնէ քեզ և քու
60 սերունդդ. Ու Եգիպտոսի բոլոր հիւանդու-
թիւնները՝ որոնցմէ դուն կը վախնաս, քու
վրադ պիտի դարձնէ. և անոնք քեզի պի-
61 տի փակչին։ Նաեւ աս օրէնսդրքին մէջը
չգրուած ամէն հիւանդութիւնը ու ամէն հա-
րուածը Տէրը քու վրադ պիտի բերէ, մինչեւ
62 որ դուն բնաջինջ ըլլաս։ Եւ քու Տէր Ա-
ստուածդդ խօսքին հնազանդութիւն չընե-
լուդ համար, դուք որ՝ շատութեան կոզմա-
նէ երկինքի աստղերուն պէս էիք, խիստ սա-
63 կաւիկիս պիտի մնաք։ Եւ ինչպէս որ Տէրը
ձեզի ազեկութիւն բնելով ու ձեզ չատցնե-
լով՝ ձեր վրայ ուրախացաւ, անանկ ալ ձեզ
կորսնցնելով ու բնաջինջ բնելով՝ ձեր վրայ
պիտի ուրախանայ, և պիտի չնչուիք այն եր-
կրին վրայէն, ուր որ հիմա կ՚երթաք զանիկա
64 ժառանգելու։ Եւ Տէրը երկրիս մէկ ծայրէն
մինչեւ միւս ծայրը՝ բոլոր ժողովուրդներուն
մէջ պիտի ցրուէ քեզ, ու հոն ծառայու-
թիւն պիտի ընես օտար աստուածներու՝ փայ-
տի ու քարի, որոնք ոչ դուն ճանչցեր էիր՝
65 ոչ ալ քու հայրերդ։ Եւ հոն ազգերուն մէ-
ջը հանգստութիւն պիտի չգտնես, ու ոտքիդ

Ի Ռիբ. — ա.
• Եբէ. գրուեւ.
Ֆ Հմր. ւե.
Ի Հմր. ւե. Ռիբ. — ա.
Հ Հմր. ւե.
Ֆ Ե՝ — ը. ւե. Եգիպ. — ե. ։
37.
Ֆ Գւ. լը. ւե.
Ի Երեմ. իը. ւե.
Ե Երեմ. է. ւե. գ. 33. ։ Ղ. ամ. ա. 13.
Հմր. ։ե. Ե՝ — ։ Հր. ։.
Ե Երեմ. իը. 40. իա. 33. Ռիբ. գ. ։ե.
Եգիպ. ա. 3. ։ե. Ովս. ը. ։.
Ը Ա՝ Ղ. ։. 17. Ե՝ — իա. ։.
Ղ Գւ. ա. ։.
— Հմր. 33. Ե՝ — ։ Հր. ։.
Լ Գ՝ Թ. — իա. 40. իա. 33. Ռիբ. գ. ։.
Գ Ղ. — իգ. 39. գ. Ե՝ — գ. 39. Երեմ. ա. 9. Ռիբ. ը. 39. ։.
Ղ Գւ. ա. ։.
— Գւ. ա. ։.
— Ծն. իա. ։.
Լ Հմր. ։։.
Ե Գւ. ։. ։.
Ֆ Գ՝ Ե. ։. ։.
Ի Գւ. ։. ։.
Հ Գւ. ։. ։.
Ո Ե՝ — ։. Ռիբ. — ։.
Ղ Ա՝ Ղ. իգ. 39. գ. Երեմ. ա. 9. Ռիբ. ը. 39. ։.
Ի Գւ. ։. ։.
Ֆ Գւ. ։. ։.
Հ Գւ. ։. ։.
Ո Ե՝ — ։. Ռիբ. — ։.
Ղ Ա՝ Ղ. իգ. 39. գ. Երեմ. ա. 9. Ռիբ. ը. 39. ։.
Ի Գւ. ։. ։.
Ֆ Գւ. ։. ։.
Հ Գւ. ։. ։.

Թաթին հանգչելու տեղ պիտի չըլլայ։ Եւ Տէր քեզի գոչացող սիրա, աչքի նուաղում
66 ու հոգիի տրտմութիւն պիտի տայ։ Քու կեանքդ քու առջեդ կախման մէջ պիտի ըլլայ, ու գիշեր ցորեկ պիտի վախնաս, և քու
67 կեանքիդ վրայ ապահով պիտի չըլլաս։ Ու սրտիդ ահուդողին և աչքերուդ տեսած բաներէն, առաւօտուն պիտի ըսես, երանի թէ իրիկուն ըլլար, ու իրիկունն ալ պիտի ըսես,
68 երանի թէ առաւօտ ըլլար։ Եւ Տէրը Եգիպտոս պիտի դարձընէ քեզ ան ճամբայով, որուն համար քեզի ըսի թէ անիկա էլ չտեսնես։ և հոն ծառաներ ու աղախիններ ըլլալու պիտի ծախուիք ձեր թշնամիներուն, և ծախող առնող պիտի չըլլայ։

ԳԼ. ԻԹ

1 Մովսէս հնազանդութեան կը յորդորէ ժողովուրդը. անոնց ակռան գործերը յիշատակելով։ 10 Ամէնը կը նորոգուին Աստուծոյ ապրելը անոր հետ ուխտ ընելու։ 18 Իր լաւութիւնէն մէկ հանգարտ ոգով կերպէն վրայ գալու բարկութիւնը։ 29 Գաղտնի բաները Աստուծոյ կը վերաբերին։

1 Ա՛ստանք են այն ուխտին խօսքերը, որ Տէրը Մովսէսին հրամայեց խրոյկէլի որդւոցը հետ ընելու Մովաբի երկրին մէջ, ՚անոնց հետ Քորէբի վրայ բրած ուխտէն զատ։
2 Ուստի Մովսէս բոլոր Իսրայէլը կանչելով՝ անոնց բսաւ, ՚Դուք տեսաք ան ամէնը որ Տէրը ձեր աչքերուն առջեւը եգիպտոսի երկրին մէջ բրաւ փարաւոնին, և անոր բոլոր
3 ծառաներուն, ու անոր բոլոր երկրին։ Ա՚խին քըն ՚ան մեծ փորձութիւնները, նշաններըը ու մեծ հրաշքները որոնք գուն քու աչ-
4 քերովդ տեսար։ Եւ ՚Տէրը մինչև այսօր չըտաւ ձեզի ՚ուշ սիրտ մը որ իմանաք, և ոչ աչքեր որ տեսնէք, ոչ ալ ականջներ որ
5 լսէք։ ՚Ու ես քառասուն տարի անապատին մէջ ձեզ պարտցուցի։ Ձեր վրայէն չսիեերը չհինցան, ու սոքրերուդ կօշիկները չմաշե-
6 ցան։ ՚Հաց չկերաք ու գինի կամ օղի չխմեցիք, որ գիտնաք թէ ես Տէր Աստուածն
7 եմ։ Ու երբոր ատեղ եկաք, ՚Հեսբոնի Սիհոն թագաւորը և Բասանի Ովգ թագաւորը մեր առջեւը ելան մեզի հետ պատերազմելու, ու
8 մենք զարկինք անոնք։ Ես անոնց երկիրը առինք, ու ՚զանիկա Ռուբինեանց, Գադեանց ու Մանասէի կէս ցեղին ժառանգութիւն
9 տուինք։ ՚Ուստի աս ուխտին խօսքերը պա-

հէք ու կատարէք, որ ՚ձեր ամէն գործքին մէջ յաջողութիւն գտնէք։
10 Ա՚յսօր դուք ամէնդդ Տէր Աստուծոյ առջեւը կը կայնիք։ Ձեր °ցեղերուն իշխանները,՚ ձեր ծերերը, ձեր սատկականները
11 -- բոլոր Իսրայէլի մարդիկը, Ձեր տղաքներըը, ձեր կիներնեըը, և քու բանակիդ մէջը եղող օտարականդ, ՚քու փայտ կտրոդդ մին-
12 չեւ քու ՚ջրկիդ։ Որ քու Տէր Աստուծոյդ ուխտին ու ՚ուռոր երդումին մէջ մտնես, որն որ այսօր քու Տէր Աստուածդ քեզի հետ
13 կ՚ընէ, ՚որպէս զի ՚քեզ այսօր իրեն ժողովուրդ հաստատէ, և ինքը քեզի Աստուած ըլլայ, ՚ինչպէս որ քեզի բսաւ, ու ՚ինչպէս որ քու
14 հայրերուդ՝ Աբրահամին, Իսահակին ու Յակոբին երդում բրաւ։ Ու ես ոչ ուխտը և
15 ասս երդումը միայն ձեզի հետ չեմ բներ, Հապա այսօր մեզի հետ մեր Տէր Աստուծոյն առջեւը հոս կայնողներուն հետը, ևս այսօր
16 մեզի հետ հոս չեզողներուն հետն ալ։ Քանզի դուք գիտէք թէ ինչպէս բնակեցանք եգիպտոսի երկրին մէջ, և ինչպէս անցանք ան ազ-
17 գերուն մէջէն որ դուք անցաք։ Ու անոնց քովը եղած անոնց գարշելի բաներըը, և անոնց փայտէ, քարէ, արծաթէ ու ոսկիէ կուռքե-
18 րը տեսաք։ Չըլլայ որ ձեր մէջը երիկ մարդ կամ կիրկ մարդ կամ ազգատոհմ կամ ցեղ մը գտնուի, ՚որ իր սիրտը այսօր մեր Տէր Աստուածմէն խոտորեցընելով, երթայ ան ազգաց աստուածներուն ծառայութիւն բնէ։ ՚Չըլլայ որ ձեր մէջը թոյն ու դառնութիւն բերող
19 արմատ մը գտնուի։ Եւ չըլլայ որ ՚ինչ ատ անէծքին խօսքերը լսելով՝ սրտին մէջը իրեն օրհնութիւն տայով ըսէ, թէ և ՚իմ սրտիս յամառութեանը մէջ քալեմ, ՚ինծի խաղաղութիւն կ՚ըլլայ, և այսպէս անիկա ՚իր ծարաւութեանը
20 վրայ գինովութիւն աւելցընէ։ ՚Տէրը պիտի չկամի անոր խնայելու, Հապա անատեղը Տէրըը ջրկիը բարկութիւնը ու նախանձը ան մարդուն վրայ պիտի բորբոքի, և աս գրքին մէջը գրուած ամէն անէծքը անոր վրայ պիտի իջնէ, ու Տէրը ՚անոր անունը երկինքի տակէն
21 բնաջինջ պիտի ընէ։ Եւ Տէրը աս օրինաց գրքին մէջը գրուած ուխտին ամէն անէծքներուն համեմատ անոր վրայ չարիք հանելով՝ զանիկա Իսրայէլին բոլոր ցեղերէն
22 պիտի զատէ, Եւ պիտի ըսէ յետագայ ազգը՝ այսինքն ձեզմէ ետքը ելլող զաւակներդիդ, ու հեռու երկրէ եկող օտարականը, երբոր

ահաւնէն ան երկրին Հարուածներդ ու անոր հիւանդութիւններդ , որոնցմով Տէրը զանիկա
23 պիտի նեղէ . ո՛ւ երբոր ինծի ին ան բոլոր նը֊կերը ծծումբ , ՚աղ ու պրած բլլալով , Հան բան մը չցանուիր , ու պտուղ մը չհլիներ , և խոտ մը չբուսաներ՝ Պաղտին , Գամորին , Ադ֊մային ու Սեբոյիմին աւերմանը պէս , որոնք Տէրը իր բարկութեամբը ու սրտմտութեամբը
24 բնաջինջ ըրաւ Նաև ամէն ազգերը պիտի բսեն , Ինչո՞ւ Համար Տէրը աս երկրին այս֊պէս ըրաւ . աս մեծ սրտմտութեան ու բար֊
25 կութեան պատճառը ի՞նչ է . եւ անոնք պիտի բսեն , Զատնաւոր աս է՝ որ անոնք մեր Հայրե֊րուն Տէր Աստուծոյն ուխտը , որն որ անոնց Հետ ըրեր էր՝ զանոնք եգիպտացի եր֊
26 կրէն Հանած ատենը , եւ զայլին ուրիշ աս֊տուածներու ծառայելու , ու անոնց երկրը֊պագութիւն ըրին , անանկ աստուածներու՝ որ իրենք բնաւ չէին ճանչցած , և որ Տէրը
27 որոշած չէր անոնց Ուստի Տէրոջը բարկու֊թիւնը աս երկրին դէմ բորբոքեցաւ , ՚որ աս գրքին մէջը գրուած ամէն անէծքները անոր
28 վրայ բերէ . եւ Տէրը բարկութեամբ , սրտմտու֊թիւնով ու մեծ զայրացմամբ ՚զանոնք իրենց երկրէն արմատապէս խլելով՝ մէկ ուրիշ երկիր
29 մը նետաց , ինչպէս որ այսօր կ՚երեւի Պա֊ծուկ բաներդ մեր Տէր Աստուծոյն կը պատ֊կան , բայց յայտնուած բաներդ մեզի ու մեր որդւոցը կ՚յաւիտեան , որ աս օրէնք֊քիս ամէն խօսքերը կատարենք .

ԳԼ . Լ

1 Ընդհանրացնելուն խոստացած մեծ պարագութիւնները . 11 Աստուծոյ պատրաստութեան դիւրութիւնը . 15 Մո֊նչ որ ան կենդանի ժողովուրդին առջեւը կը դնուի .

1 Ա՛ . ՚երբոր աս բոլոր ցաւերդ բաները՝ քեզ անէծքը և քեզ օրհնութիւնը քու վրադ գան , ու դուն ՚ետ քու սրտիդ մէջը նորէն յիշես ան բոլոր ազգերուն մէջը , ուր որ քու Տէր
2 Աստուածդ քեզ պիտի վռընտէ , եւ դուն ՚ետ քու Տէր Աստուածդու դառնաս , և բոլոր սրբ֊տիդ ու բոլոր հոգւոյդ անոր խօսքին հնա֊զանդիս՝ քեզ և քու որդւոցդ , բնչ֊
3 պէս որ ես այսօր քեզի պատուիրեցի , Տ֊քու Տէր Աստուածդ ալ քեզ դերութենէն դար֊ձընելով պիտի ողորմի քեզի , ու ՚նորէն պիտի ժողվէ քեզ ան ամէն ազգերէն , որոնց մէջը
4 քու Տէր Աստուածդ քեզ ցրուեր էր ՚թէ որ մինչև երկնից ծայրը վռընտած ալ բլլաս , քու Տէր Աստուածդ քեզ անկէ պիտի ժողվէ ,
5 ու անկէ պիտի առնէ քեզ Եւ քու Տէր Ա֊աուածդ քու Հայրերուդ ժառանգած պիտի դարձընէ քեզ , ու զանիկա պիտի ժա֊ռանգես , և քեզի ալ՝կու թիւն ընելով քա֊
6 Հայրերդ աւելի պիտի շատցնէ քեզ Եւ ՚քու Տէր Աստուածդ քու սիրտդ և քու զ֊ուղղ սիրտը պիտի թլփատէ , որպէս զի քու Տէր Աստուածդ բոլոր սրտովդ ու բոլոր հո֊
7 գւովդ սիրես որ ապրիս Եւ քու Տէր Ա֊աուածդ աս բոլոր անէծքները քու թշնամի֊ներուդ վրայ քեզ տառապեցուն ու հալածող֊
8 ներուն վրայ պիտի դարձընէ Եւ դուն պիտի դառնաս , ու Տէրոջը խօսքին հնազանդիս , ու կատարես անոր բոլոր պատուիրանքները՝
9 որոնք ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ Եւ քու Տէր Աստուածդ քու ձեռագործ բոլոր դործ֊քերը , որովայնիդ պտուղը , անասուններուդ պտուղը ու երկրիդ պտուղը շատցընելով քե֊զի յաջողութիւն պիտի տայ . քանզի Տէրը պիտի նորէն դառնայ՝ ՚նորէն պիտի ուրախանայ քու վրադ , ինչպէս որ քու հայրերուդ վրայ
10 ուրախացաւ , երբոր դուն քու Տէր Աստու֊ծոյդ խօսքին հնազանդիս , ու աս օրինաց գրքին մէջը գրուած անոր պատուիրանքները ու կանոնները պահես , և բոլոր սրտովդ ու բոլոր հոգւովդ քու Տէր Աստուածդու դառնաս .
11 Վասն զի աս պատուիրանքը որ ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ՝ ՚քեզի անհնարին չէ ,
12 ու քեզմէ հեռու ալ չէ , ՚Անիկա երկինքը չէ , որ բսես թէ Մեզի համար ո՛վ պիտի ելլէ եր֊կինքը , և անիկա մեզի պիտի բերէ որ բնենք
13 ու բնենք . եւ անիկա ծովուն անդին կողմն ալ չէ , որ բսես թէ Մեզի համար ծովուն ան֊դին կողմն ո՛վ պիտի անցնի , ու զանիկա մեզի
14 պիտի բերէ որ բնենք ու բնենք . քանզի աս խօսքը քեզի շատ մօտ է , քու բերնիդ ու սրտիդ մէջն է , որ դուն անիկա կատարես ,
15 Նայէ , ես այսօր կեանքը ու բարիքն , մա֊
16 հը ու չարը քու առջեւդ դրի . Որովհետեւ ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ որ քու Տէր Ա֊աուածդ սիրես , անոր ճամբաներուն մէջը քա֊լես , ու անոր պատուիրանքները , կանոնները ու դատաստանները պահես , որ ապրիս ու շատնաս , և քու Տէր Աստուածդ քեզ օրհնէ ան երկրին մէջը , ուր որ կ՚երթաս ժառան֊
17 գելու Համար Բայց թէ որ քու սիրտդ դա֊նայ , ու հնազանդութիւն չընես , հապա մո֊լորելով ուրիշ աստուածներու երկրպագու֊
18 թիւն ընես ու զանոնք պաշտես , ՚Քեզի այս֊օր կը ծանուցանեմ որ անշուշտ պիտի կորչիք֊ւք , -- երկար կեանք պիտի չունենաք ան

- Սպ. ՀՃ . 34 . Ե. բեմ. ԺԱ . 26 . Սաք . ԻՐ . 9 .
- Դատ . Բ . 11 . 13 . 14 .
- Գ Թագ . Ժդ . 22 . բ Մնաց . Լ . 20 . Սպ . ՀՃ . 21 . 25 . Երեմ . Ի . 10 .
- Գ Թագ . Ը . 47 . 48 . Սպ . ՀՃ . 5 . Ամաթ . Ր . 11 .
- Ղեւտ . ա . 9 . Եր֊եմ . ԺԷ . 10 . Ծն . Ը . 21 . Երեմ . Ի . 7 . Ոեր . գ . 40 . Յաքոբ . Ր . 11 .
- Ղեւ . իգ . 40 . Գե֊ղ .
- Գե . գ . 29 . 30 . գ Թագ . Ը . 47 . 48 .
- Ղեւտ . ա . 9 . Եր֊եմ . ԼԱ . 33 . Եզեկ . Ժա . 19 . ԼԶ . 26 .
- Գե . Իբ . 11 .
- Գե . Իբ . 14 . Դե . ա . 8 . Եր֊եմ . ԼԲ . 32 .
- Գե . ժ . 16 . Երեմ . ԼԲ . 39 . Եզեկ . ժա . 19 . ԼԶ . 26 .
- Գե . Իբ . 63 . Երեմ . ԼԲ . 41 .
- Ես . Խե . 19 .
- Հաբ . ժ . 6 . Եւ .
- Հռ . ա . 10 . Գե . ժա . 28 .
- Գե . գ . 26 . Ը . 18 .

երկրին վրայ, ուր որ մտնելու ես անիկա ժառանգելու համար Բորգատանէն կ'անցնիք։
19 Այսօր երկինքը ու երկիրը վկայ կը բռնեմ ձեզի, որ կեանքը ու մահը, օրհնութիւնը ու անէծքը ձեր առջեւ դրի. ուրեմն կեանքը ընտրէ որ ապրիս դուն և քու սերունդդ։ 20 Քու Տէր Աստուածդ սիրելով՝ անոր խօսքին հնազանդութիւն բնես, ու անոր յարիս, (վասն զի քու կեանքդ ու օրերուդ երկայնութիւնը ան է,) որ դուն բնակիս ան երկրին վրայ, որն որ Տէրը քու հայրերուդ՝ Աբրահամին, Իսահակին ու Յակոբին երդում ըրաւ անոնց տալու։

ԳԼ. ԼԱ.

1 Մովսէս կը քաջալերէ ժողովուրդը։ 7 ա. Յեսուն։ 9 Օրէնքը քահանաներուն կը յանձնէ՝ որ ամէն եօթը տարին ժողովուրդին ականջներուն կարդան։ 14 Աստուած Յեսուին պատուէր կու տայ։ 19 ա. երգ մը՝ որ ժողովուրդին վկայութիւն մը ըլլայ։ 24 Մովսէս օրէնքը գիրքը դնելու յանձնէ՝ որ պահեն։ 28 ա. գալու բառերը հրաւիրելու ձեռքերուն կը ծանաչանի։

1 Ե՛ Մովսէս գնաց բոլոր Իսրայէլին դրուցեց
2 ա՛ս խօսքերը, Ու անոնց բաւ, Հիս այսօր հարիւր քսան տարեկան եմ. ալ ելլելու ու մտնելու կարողութիւն չունիմ. և Տէրը ինծի բաւ, Դուն աս Յորդանանէն պիտի չանցնիս.
3 քու Տէր Աստուածդ ինքը քու առջեւդ պիտի անցնի, ու աս ազգերը քու առջեւդ ինքը պիտի կորսընցնէ, և դուն անոնց ժառանգութիւնը պիտի տիրես. — Յեսուն ալ բաւ ձեզի պէս Եհոս պիտի անցնի քու առջեւդ։
4 Ու Տէրը անոնց այնպէս պիտի ընէ, ինչպէս որ Սիհոնին ու Ովգ Բազանցւոց Եհոն ու Ովգ Բազանցւոց՝ Նեբուն և անոնց երկրին ըրաւ, զանոնք ըրնելով։ 5 Նաեւ տէրը անոնք ձեր ձեռքը պիտի տայ, ու իմ ձեզի բոլոր պատուիրածիս պէս պիտի ընէք անոնց։ 6 Քաջ ժողվեցէք ու քաջ եղէք. մի վախնաք ու անոնց երեսէն մի գարհուրիք. քանզի քու Տէր Աստուածդ ինքը քու հետդ կ'երթայ. Նահիկա քեզ չձգելու ու քեզ երեսէ չձգելու։
7 Ե՛ Մովսէս Յեսուն կանչեց, ու բոլոր Իսրայէլին առջեւ անոր բաւ, Քաջ ժողովէ ու քաջ եղէք. քանզի աս ժողովուրդը դուն պիտի տանիս այն երկիրը, որն որ Տէրը անոնց հայրերուն երդում ըրաւ անոնց տալու. ու զանիկա դուն պիտի ժառանգեցնես անոնց։
8 Եւ Քու առջեւդ գացողը նոյն ինքն Տէրն է, Նահիկա քու հետդ պիտի ըլլայ, անիկա քեզ պիտի չթողու ու քեզ երեսէ պիտի չձգէ. մի վախնար ու մի զարհուրիր։
9 Աւրգ Մովսէս աս օրէնքը գրեց, ու զանիկա Տէրոջը ուխտին տապանակը վերցնող Ղեւտացի քահանաներուն, ու Իսրայէլի բոլոր ծերակուռներուն տուաւ. 10 Մովսէս անոնց պատուիրեալ բաւ, Ամէն եօթներորդ տարին՝ Պարտքերուն տարեգլուխ տարին՝ տապարներուն տօնին 11 երբոր բոլոր Իսրայէլ կու գայ քու Տէր Աստուածդ առջեւը երեւնալու անոր ընտրած տեղը, Հառաչիք բոլոր Իսրայէլին առջեւը աս օրէնքը պիտի կարդաս, որ լսեն։ 12 Ժողվեցէք ժողովուրդը՝ երիկներըը, կիներըը, ապրանքը ու քաղաքներդ եղող օտարականդ, որ լսեն, և սորվելով՝ ձեր Տէր Աստուածդէն վախնան, ու աս օրէնքիս բոլոր խօսքերը պահեն ու կատարեն 13 ա՛ն որ անոնց չգիտցող տղաքներըը լսելով՝ ձեր Տէր Աստուածդէն վախնալ սորվին, բոլոր այն օրերուն մէջը որ պիտի ապրիք այն երկրին վրայ՝ որն որ Յորդանանէն հետու Յորդանանէն կ'անցնիք։
14 Եւ Տէրը Մովսէսին բաւ, Ահա մեռնելու օրերդ մօտեցան. Յեսուն կանչէ, ու ժողովրի խորանին մէջը ներկայացէք, Նոր անոր պատուէր տամ։ Ուստի Մովսէս ու Յեսու գացին
15 Ժողովրի խորանին մէջը ներկայացան։ Եւ Տէրը ամպի սիւնով խորանին մէջը երեւցաւ, ու ամպի սիւնը խորանին դրանը վրայ կայնեց։
16 Տէր Տէրը Մովսէսին բաւ, Ահա դուն քու հայրերուդ հետ պիտի հանգչիս, ու աս ժողովուրդը պիտի ելլէ, ու իր գացած երկրին օտար աստուածներուն հետեւելով՝ անոր մէջ շեղբիւն պիտի ընէ, և զիս պիտի թողու, ու ուխտն հետ բրած ուխտս պիտի
17 խափանէ։ Եւ ան օրը իմ բարկութիւնս անոնց վրայ բորբոքելով՝ զանոնք պիտի մերժեմ, ու երեսս անոնցմէ պիտի ծածկեմ, ու բնաջինջ պիտի ըլլան. և շատ չարիքներու ու նեղութիւններու հանդիպելով՝ ան օրը պիտի բան Մեր Աստուածը մեր մէջը չելլալուն համար չէ՞ որ մեզի այս չարիքները կը կրենք։
18 Եւ ան օրը ես իմ երեսս բոլորովին պիտի ծածկեմ անոնց բրած բոլոր չարութիւնը համար, որովհետեւ ուրիշ աստուածներու դարձան։
19 Ձեզ Ուստի հիմա աս երգը գրեցէք, ու իսրայէլի որդւոցը սորվեցուցէք, զանիկա անոնց

ե Գէ. ղ · ձ · լ · ձե ·
ի Հր · ւե ·
կ Մ–ղ · իմ · ւ · կդ ·
ո Ցաղ · ժ · ձե ·
—
ոչ Նէ · ճ · ղ · Գէ · լդ · ղ ·
բ Թա · իմ · ւե · գ
Թագ · դ · ղ ·
է Թա · բ · ւե · իմ ·
ւե · Գէ · գ · ձ ·
ը Գէ · Ք · ֆ ·
թ Թա · իմ · ձ1 · Գէ · գ · ձե ·
ժ Գէ · գ · ձ1 ·
ի Թա · իմ · ձե · ֆ · ձ · Գէ · ղ · ձ ·
լ Գէ · ճ · ձ ·
խ Ցհո · ժ · ձե · ԱՔ · իբ · ւե ·
կ Գէ · ա · ձ9 · ճ · ւե ·
հ Գէ · բ · ձ ·
ձ Ցհո · ա · ֆ · ճբէ · ժգ · ֆ ·
ղ Ցհո · ա · ֆ · ձ · ա ՔՆ · ժ · ձ · ձ1 · ւե · ֆ · ձ · ձ1 · ձ · ձ · ձ

բերանը դնելով, որպէս զի ասա Երգը խօսեցի
որդւոցը մէջ Իսրայէլի վկայութեան համար ըլլայ։
20 Քանզի անոնք պիտի տանիմ ան կամ ու մեզը
բերխոր երկիրը, որուն համար ես անոնց հայր
բերան երդում ըրի. և անոնք պիտի ուտեն
ու կշտանան և դիրնան. ու Նուռ ուրիշ աս-
տուածներու դառնալով և անոնց ծառայու-
թիւն ընելով՝ զիս պիտի արհամարհեն, ու իմ
21 ուխտս պիտի խափանեն։ Իսկ երբոր անոնք
շատ չարիքներու ու նեղութիւններու հանդի-
պին, ասա Երգը անոնց առջեւը վկայութիւն
պիտի տայ. որովհետեւ անոնց զաւակներուն
բերնէն պիտի չմոռցուի. վասն զի գիտեմ
անոնց խորհուրդը՝ որ այսօր կ'ընեն, քանի
որ դեռ իմ երդումով խոստացած երկիրս տա-
22 րած չեմ զանոնք։ Ուստի Մովսէս նոյն օրը
ասա Երգը գրեց, ու Իսրայէլի որդւոցը սոր-
վեցուց անիկա։
23 Եւ Տէրը Նաւէի որդւոյն Յեսուին պա-
տուիրելով ըսաւ, Զօրացիր ու քաջ եղիր.
քանզի Իսրայէլի որդիքը զոր պիտի տանիմ
ան երկիրը, որուն համար անոնց երդում ըրի.
ու ես քու հետդ պիտի ըլլամ։
24 Ու երբոր Մովսէս աս օրէնքս բոլոր խօս-
25 քերը գիրքի մը մէջ գրեց լմընցուց, Տէ-
րոջը ուխտին տապանակը վերցնող Ղեւտա-
26 ցիներուն պատուիրեց Մովսէս ու ըսաւ, Ա-
օրէնքս գիրքը առէք, դու զանիկա ձեր Տէր
Աստուծոյն ուխտին տապանակին քովը դրէք,
որ հոն քեզի դէմ վկայութեան համար ըլ-
27 լայ. քանզի ես քու ապստամբութիւնդ ու
քու կարծրացեալ խստութիւնը գիտեմ. ահա
այսօր որ տակաւին ես ձեզի հետ ողջ եմ
դուք Տէրոջը դէմ ապստամբութիւն կ'ընէք.
28 ալ որչափ աւելի իմ մեռնելէս ետքը. Ձեր
ցեղերուն բոլոր ծերերը ու ձեր ատենակալնե-
րը իմ առջեւս ժողվեցէք, որ անոնց աս խօս-
քերը զրուցեմ, որ լսեն ու երկինքը ու եր-
29 կիրը վկայ բռնեմ անոնց. քանզի գիտեմ որ
իմ մեռնելէս ետքը դուք անշուշտ ապօրէ-
նութիւն պիտի ընէք, ու իմ ձեզի պատուի-
րած ճամբայէս պիտի խոտորիք. ու ետքի
օրերը չարիքներու պիտի հանդիպիք. որով-
հետեւ Տէրոջը աչքը չարութիւն պիտի ընէք,
ու ձեր ձեռքերուն գործերովը զանիկա
30 պիտի զրգռէք։ Ուստի Մովսէս աս եր-
գին խօսքերը Իսրայէլի բոլոր ժողովքին ա-
կանջներուն ամբողջ զրուցեց։

ԳԼ· ԼԲ

1 Ով երկինք, ականջ դիր որ խօսիմ.
Ու երկիրը իմ բերնիս խօսքերը թող մտիկ
ընէ։
2 Իմ խրատս անձրեւի պէս պիտի կաթի.
Իմ խօսքս ցօղի պէս պիտի իջնէ.
Անձրեւի պէս կանանչեղէնի վրայ,
Ու առատ անձրեւներու պէս խոտի վրայ.
3 Քանզի Տէրոջը անունը պիտի կանչեմ.
Մեր Աստուծոյն պատիւ տուէք.
4 †Աստուծոյ գործքը կատարեալ է.
Քանզի նորա ամէն ճամբաներըը իրաւունք
են.
Աստուած հաւատարիմ է, ու չանիրաւու-
թիւն չունի.
Անիկա արդար և ուղիղ է.
5 Անոնք ապականեցան, իրենց արատը անոր
որդւոցը չէ.
Ամիկա մէկ խոտորած ու ծռած ազգ մըն է։
6 Տէրոջը ըրած հատուցումիդ տակիկա՞ է,
Ով յիմար ու անմիտ ժողովուրդ.
Անիկա քու Հայրդ չէ՞, որ քեզ ստացաւ,
Քեզ առեղծց ու քեզ հաստատեց։

7 Հին օրերը միտդ բեր,
Անցած գարերուն տարիները մտածէ.
Քու հօրդ հարցուր, ու թող քեզի պատմէ.
Քու ծերերուդ հարցուր, ու թող քեզի
բսեն.
8 Երբոր Բարձրեալը ազգերուն ժառանգու-
թիւն բաժնեց,
Ու Ադամի որդիքը տարածեց.
Ազգերուն սահմանները
Իսրայէլի որդւոց թուովը դրաւ.
9 Քանզի Տէրոջը բաժինը իր ժողովուրդն է,
Յակոբ իր ժառանգութեան վիճակը թակոյն է.
10 Զանիկա տանկի երկրի մէջ,
Անկոխ ան անդունի մէջ ձգտաւ.
Զանիկա պաշտպանեց, խրատեց,
Ու իր աչքին բիբին պէս պահեց։

11 Ինչպէս որ արծիւը իր բոյնը կը գրգռէ,
Կը չարժի իր ձագերուն վրայ,

Ա Մովսէս երգը, որով կը ծանօթացնէ Աստուծոյ ազգա-
կիներուն ու վճռին գործութիւնը. 44 Մովսես կը յորդորէ ժո-
ղովուրդը որ երկնից տարած վրայ դնեն։ 48 Աստուած
նորա լեռը կը խրկէ Մովսէսը. որ գնացնա երկիրը տես-
նէ. ա մեռնի։

իր թևերը կը տարածէ, զանոնք վրան կ՚առնէ
Ո- թևերովը կը վերցնէ,
12 Ա՛ն-ոյ -ը Տէրը միայն զանիկա պտրտցուց,
Ու անոր հետը օտար աստուած չկար։
13 Զանիկա երկրիս բարձր տեղերուն վրայ ՚հա-
նեց,
Որ արտերուն պտուղը ուտէ.
Ու անոր՝ ՚վէմէն մեղր,
Ու ապառաժ վէմէն եղ ծծել տուաւ.
14 Ա՛-ոյ կովերու իւղ ու ոչխարներու կաթ ևր-
ոյ՝
Գառներու ու Բասանի խոյերու և նոխազ-
ներու ճարպով,
Ու ՚ցորենի էրնիկը ալիւրով.՛՚
Եւ ՚վազդին արիւնը՝ գինի խմեցիր։
15 Ու ‡Իսրայէլ դիրնալով հաքացեց.
(՚Գիրցար, հաստրցար, եղ կապկիր։)
Ու ՚իր Ստեղծիչ Աստուածը ՚մոռցաւ,
Եւ ՚իր փրկութեան վէմը արհամարհեց։
16 Օտար ---------ներով ՚անոր նախանձը գըր-
գռեցին,
Ո- գարշելի բաներով զանիկա սրդ.ոզացուցին։
17 ՚Դևերուն զոհ մատուցին, Ե ոչ Աստուծոյ,
Իրենց չգիտցած աստուածներուն,
Նոր -- մեռածներ եղողներուն,
Ո՛ր ձեր հայրերը անոնցմէ չվախցան։
18 ՚Դուն քեզ ծնանող վէմը մոռցար,
Ու ՚քեզ առնզծող Աստուածը միտքէդ հա-
նեցիր։
19 ՚Եւ Տէրը տեսնելով դզուեցաւ,
՚Որովհետև իր տղաքները ու աղջիկները
բ-ը-ը սրդ.ոզացուցին։
20 Ու բսաւ, ՚Անոնցմէ երեսս ծածկեմ,
Ո- տեսնեմ թէ անոնց վերջը ինչ պիտի ըլ-
լայ.
վասն զի անոնք ծուռ ազգ մըն են,
՚Անհաւատարիմ որդիներ են։
21 ՚Անոնք չաստուածներով իմ նախանձս գըր-
գռեցին,
Ո- ՚իրենց մատոյ բաներովը զիս սրդ.ոզ-
ցուցին.
՚Ես ալ անպիտան ժողովրդով մը անոնց նա-
խանձը պիտի գրգռեմ,
Ո- անմիտ ազգով մը զանոնք պիտի սրդ.ոզ-
ցնեմ։

Ն Գէ·լդ·ցո·եւ·ես·ձբ·
ես·եբգէկ·լէ·ց·
· Եբէբ·հէձցաց·
· Ցոր·թՀ·ե·Ս·ոլ
Ձա·ես·
Ն Ս·ոլ·ձա·ես·Ձհ·կ·
ես·
Ե Եբէբ·կբթկաձցոյ
Ձաղոյզ.
Դ Ձհ·թհ·ես·
Ե Եբէբ·Ցհ·ես·ձբ·
Ցհ·ես·
Ե Ցհ·ես·ձբ·
Ցհ·ես·
Ե Ցհ·ես·ձբ·
Ցհ·ես·
Ե

Ո՞ խմ չտեսնեմ նրանց մէջ կնքուած չէ՞ արդեօք։
35 Ինձ է վրէժխնդրութիւնը ու հատուցումը.
Անոնց ատեն սահելու ժամանակին պիտի գլորի.
ինչու որ անոնց կորստեան օրը մօտ է,
ու անոնց գլխուն գալիքները կ'արագանան։

36 Քանզի Տէրը իր ժողովուրդը պիտի դատէ,
Ու իր ծառաներուն վրայ պիտի գթայ,
Որովհետև պիտի տեսնէ ձեռնակարութիւնը,
երբոր զգացած ու ձգուած չկայ.
37 եւ պիտի ըսէ, Ո՞ւր են անոնց աստուածները,
Ան վէմը՝ որուն վրայ իրենց յոյսը դրեր էին,
38 Անոնց զոհերուն ճարպը ուտողները,
Ու թափելու նուէրներուն գինին խմողները.
Թող ելլեն ու ձեզի օգնեն,
եւ ձեզի պաշտպան ըլլան։
39 Հիմա նայեցէք, որ Ես միայն ԵՍ ԵՄ ,
Ու Ինծմէ ուրիշ Աստուած չկայ.
Ես կը մեռցնեմ ու ես կ'ապրեցնեմ.
Ես կը զարնեմ ու ես կը բժշկեմ,
Ու իմ ձեռքէս ազատող մը չկայ։
40 Քանզի ձեռքս երկինքը վերցնելով կ'ըսեմ,
Ես յաւիտեան կ'ապրիմ եմ.
41 Թէ որ փայլակի պէս սուրս սրեմ,
Ու ձեռքս դատաստանի երկրցընեմ,
իմ թշնամիներուս վրէժխնդրութիւն պիտի բնեմ,
եւ ինծի ատողներուն հատուցում բնեմ։
42 Սպանուածներուն ու գերիներուն արիւնէն,
Թշնամւոց խլխաններուն գլխէն
Իմ նետերս արիւնով պիտի արբեցընեմ,
Ու իմ սուրս միս պիտի ուտէ։

43 Ով ազգեր, ուռնար ժողովուրդին ուրախակից եղէք,
Քանզի Իր ծառաներուն արեան վրէժը պիտի խնդրէ.
Իր թշնամիներէն վրէժ պիտի առնէ,
եւ Իր երկրին ու ժողովուրդին քաւութիւն պիտի բնէ։

44 Ուստի Մովսէս նշանան ըսաւին հետը եկաւ, ու ան երգին բոլոր խօսքերը ժողովրդեան ականջներուն դրուցեց։ Ու երբոր Մովսէս ան ամէն խօսքերը բոլոր Իսրայէլին
46 դրուցեց բլլնցաց, Անոնց ըսաւ, Ձեր սրտին մէջը դրէք ան ամէն խօսքերը՝ որոնք այսօր ձեզի վկայութիւն բերի, որ անոնք ձեր տղոցը պատուիրէք, որ ան օրէնքիս ամէն խօսքերը
47 պահեն ու կատարեն։ Քանզի ասիկա ձեզի պարապ բան մը չէ, Որովհետև ձեր կեանքն է. ու ան բանով երկայնակեաց պիտի ըլլաք ան երկրին վրայ, որուն Յորդանանէն կ'անցնիք անիկա ժառանգելու։

48 Եւ Տէրը նոյն օրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով,
49 Ելի, Ան Աբարիմ լեռը ելլիր՝ Մովաբի երկրին մէջը գտող Երիքովին դիմացի Նաբաու լեռը, ու տես Քանանու երկիրը, որն որ Իսրայէլի
50 որդւոցը կալուածք պիտի տամ. եւ դուն ան քու եղած լեռնիդ վրայ մեռնիս, ու քու ժողովուրդիդ խառնուիս, ինչպէս որ Հրա եղբայրդ Ահարոն Հոր լեռնը վրայ մեռաւ,
51 ու իր ժողովուրդին խառնուեցաւ. Որովհետև Իսրայէլի որդւոցը մէջ՝ Սին անապատը՝ կադեսի հակառակութեան Մարիբաոն վրայ Ինձի անհնազանդ եղաք. քանզի Իսրայէլի
52 որդւոցը մէջ դուն Ինծմէ առաջ ան երկիրը պիտի տեսնես, բայց դուն հոն պիտի չմտնես, ան երկիրը որ ես Իսրայէլի որդւոցը կու տամ։

ԳԼ. ԼԳ

1 Աստուծոյ մարդ Մովսէսի օրհնութիւնը՝ որով Իսրայէլի որդիները օրհնեց մահէն առաջ։

1 Եւ ասիկա է ան օրհնութիւնը՝ որով Աստուծոյ մարդը Մովսէս իր մեռնելէն առաջ Իսրայէլի որդիները օրհնեց. Ու ըսաւ,
2 Տէրը Սինայէն եկաւ,
Ու Սէիրէն անոնց երեցաւ,
Ան փառաւ լեռնէն փայլեցաւ,
Ու Բիւրաւոր սուրբերով եկաւ.
Անոր աջ ձեռքէն օրինաց կրակը եղաւ անոնց։
3 Այո, Անոնիկա ժողովուրդները կը սիրէ.
Բոլոր Նաւրբերը քու ձեռքդ են.
Ու անոնք քու խօսքերդ ընդունելու համար
Քու ոտքերուդ քովը կը նստին։
4 Մովսէս մեզի տուաւ օրէնքը,
Յակոբի ժողովին ժառանգութիւնը։
5 Ան Յեսուրունի մէջ թագաւոր եղաւ,
Երբ ժողովուրդին գլուխները հաւաքուեցան,
Իսրայէլի ցեղերը միասին։
6 Թող Հռուբէն մեռնի եւ չմեռնի,
Թող անոր մարդիկը քանի մը ըլլան։
7 Ան Յուդայի համար այսպէս ըսաւ,
Տէր, լսէ՛ Յուդայի ձայնը,
Ու զայն իր ժողովուրդին բերէ՛.
Իր ձեռքերով անոր համար կռուեցիր,
Ու անոր թշնամիներուն դէմ անոր օգնական եղիր։
8 Ղեւիի համար ալ ըսաւ,
Քու Թումիմդ ու Ուրիմդ քու սուրբիդ տուիր,
Զոր դուն Մասայի մէջ փորձեցիր,
Ու Մարիբայի ջուրերուն քովը վիճեցար.
9 Որ հօրը եւ մօրը համար կ'ըսէ,
Չեմ տեսած զանոնք,
Ու եղբայրներն ալ չճանչցաւ,
Ու իր զաւակներն ալ չգիտցաւ.
Որովհետև անոնք քու խօսքերդ պահեցին,
Ու քու ուխտդ հսկեցին։
10 Անոնք Յակոբին քու դատաստաններդ պիտի սորվեցընեն,
Ու Իսրայէլին քու օրէնքդ.
Քու քունդ խունկ պիտի դնեն,
Ու քու սեղանիդ վրայ ողջակէզ։
11 Տէր, անոր զօրութիւնը օրհնէ՛,
Ու անոր ձեռքերուն գործերուն հաճոյանա՛.
Անոր դէմ ելլողներուն մէջքերը զարկ,
Ու անոր թշնամիները չյարիր։
12 Բենիամինի համար ալ ըսաւ,
Տէրոջմով սիրելի՝ անոր մօտ պիտի բնակի ապահով,
Ամբողջ օրը անոր վրայ պիտի հովանաւորէ,
Ու անոր ուսերուն մէջ պիտի բնակի։
13 Յովսէփի համար ալ ըսաւ,
Անոր երկիրը Տէրը օրհնեալ ըլլայ
Երկինքին ընտիր բաներովը՝ ցօղովը,
Ու վարին մէջ պառկող աղբիւրներովը,
14 Արեւուն ընտիր արդիւնքովը,
Ու ամսուան ընտիր արդիւնքովը,
15 Հին լերանց գագաթներուն ընտիր բաներովը,
Ու յաւիտենական բլուրներուն ընտիր բաներովը,
16 Երկրին ընտիր բաներովը ու անոր լիութեամբը,
Ու Մորենիի մէջ երեցող Տէրոջ հաճոյքովը.
Թող Յովսէփի գլխուն գան,
Ու իր եղբարցը մէջ նախանձուած մարդուն գագաթին։
17 Անոր փառքը իր ցուլին անդրանիկին պէս է,
Ու անոր եղջիւրները վայրի եզնոյ եղջիւրներ են.
Անոնցմով ազգերը պիտի հրէ,
Մինչեւ երկրին ծայրերը.
Անոնք Եփրեմայ բիւրաւորներն են,
Ու անոնք Մանասէի հազարներն են։
18 Զաբուղոնի համար ալ ըսաւ,
Զաբուղո՛ն, ելլելովդ ուրախացի՛ր,
Ու Իսաքար, քու վրանիդ մէջ։
19 Ժողովուրդները լերան վրայ պիտի կանչեն,
Հոն արդար զոհեր պիտի մատուցանեն.
Որովհետև ծովուն առատութիւնը պիտի ծծեն,
Ու աւազին մէջ պահուած գանձերը։
20 Գադի համար ալ ըսաւ,
Գադը օրհնեալ ըլլայ որ կ'ընդարձակէ,
Ան առիւծի պէս կը բնակի,
Ու բազուկն ալ գլուխը կը պատռէ։
21 Ան իր համար առաջին մասը ընտրեց,
Որովհետև հոն հեղինակի բաժինը պահուած էր,
Ան ժողովուրդին գլուխներուն հետ եկաւ,
Տէրոջ արդարութիւնները կատարեց,
Ու Իսրայէլի հետ անոր դատաստանները։
22 Դանի համար ալ ըսաւ,
Դանը առիւծի կորիւն է,
Ան Բասանէն պիտի ցատքէ։
23 Նեփթաղիմի համար ալ ըսաւ,
Նեփթաղիմ, հաճոյքով յագեցած,
Ու Տէրոջ օրհնութեամբ լեցուն,
Արեւմուտքի ու հարաւի կողմը տիրէ՛։
24 Ասերի համար ալ ըսաւ,
Ասեր որդիներուն մէջ օրհնեալ ըլլայ,
Թող եղբայրներուն սիրելի ըլլայ,
Ու իր ոտքը իւղի մէջ թաթխէ։
25 Երկաթն ու պղինձը թող անոր դռնակներուն ամրոց ըլլան,
Ու անոր կեանքի օրերը թող անոր զօրութեան համեմատ ըլլան։
26 Եշուրունի Աստուծոյ պէս չկայ,
Որ երկինքներուն վրայ քու օգնականիդ համար կ'երթայ,
Ու իր մեծութեամբ ամպերուն մէջ։
27 Հին Աստուածը քու ապաստանդ է,
Ու յաւիտենական բազուկներ անոր տակ են.
Ան քու առջեւէդ թշնամին պիտի վռնտէ,
Ու պիտի ըսէ, Կորսնցո՛ւր։
28 Ուստի Իսրայէլ ապահով պիտի բնակի,
Յակոբի աղբիւրը միայնակ,
Հացի ու գինիի երկրին մէջ,
Ուր անոր երկինքն ալ ցօղ պիտի կաթեցնէ։
29 Երանի քեզի, Իսրայէլ,
Քու նման ո՞վ կայ,
Տէրոջմով փրկուած ժողովուրդ,
Որ քու օգնութեան վահանդ է,
Ու քու փառքիդ սուրը.
Ուստի թշնամիներդ քեզի պիտի հնազանդին,
Ու դուն անոնց բարձր տեղերը պիտի կոխկրտես։

ԳԼ. ԼԴ

1 Ան ատեն Մովսէս Մովաբի դաշտերէն ելաւ Երիքովին դիմացի Նաբաու լեռը, Փասգայի գագաթը, ուր Տէրը զայն ցոյց տուաւ Գաղաադէն մինչեւ Դան,
2 Նեփթաղիմի բոլոր երկիրը, Եփրեմի ու Մանասէի երկիրը, Յուդայի բոլոր երկիրը մինչեւ արեւմտեան ծովը,
3 Հարաւն ու Ուրանի դաշտը, Երիքովի արմաւենեաց քաղաքին հովիտը մինչեւ Սուգար։
4 Տէրը անոր ըսաւ, Ասիկա է այն երկիրը որուն համար Աբրահամի, Իսահակի ու Յակոբի երդում ըրի՝ ըսելով, Քու զաւակներուդ պիտի տամ զայն. ես քեզ աչքերովդ տեսնել տուի, բայց հոն պիտի չանցնիս։
5 Ուստի Տէրոջ ծառան Մովաբի երկրին մէջ մեռաւ, Տէրոջ խօսքին համեմատ։
6 Ան Մովաբի երկրին մէջ Բեթ-Փէորի դէմ հովիտին մէջ թաղեց զայն, Բայց անոր գերեզմանը մինչեւ այսօր մարդ չգիտեր։
7 Մովսէս հարիւր քսան տարեկան էր երբ մեռաւ, Աչքերը չխամրեցան ու ոյժը չպակսեցաւ։
8 Իսրայէլի որդիները Մովսէսի համար Մովաբի դաշտերուն մէջ երեսուն օր լացին, Մինչեւ որ Մովսէսի համար լացի ու սգի օրերը լրացան։
9 Նաւեայի որդի Յեսուն իմաստութեան ոգիով լեցուն էր, Որովհետև Մովսէս անոր վրայ ձեռքերը դրեր էր, Ուստի Իսրայէլի որդիները անոր լսեցին Ու Տէրոջ հրամայածին պէս ըրին։
10 Ուստի Իսրայէլի մէջ Մովսէսի պէս մարգարէ մը չելաւ, Զոր Տէրը երես առ երես ճանչնար,
11 Ամէն նշաններուն ու սքանչելիքներուն համար Զոր Տէրը զայն Եգիպտոսի երկրին մէջ Փարաւոնին, անոր բոլոր ծառաներուն ու անոր բոլոր երկրին դէմ ղրկեց,
12 Ամէն զօրաւոր ձեռքով ու մեծ սարսափով Զոր Մովսէս բոլոր Իսրայէլի աչքին առջեւ ըրաւ։

[a]Բակովի ժողովրդին ժառանգութիւնը։
5 Ու երբոր ժողովուրդին գլխաւորները
խոպոչելի ցնծութեան հետ Ս. կռուոյ ժողովեցան,
[b]որքը [c]Իսրայէլի Ս. Իշխան[d] եղաւ։

6 Ուրբէն թող ապրի ու չմեռնի,
եւ անոր ժողովուրդը շատացող ըլլան։

7 Եւ Ցուդային համար ասա բանը բաւ,
Ով Տէր՝ Ցուդային ձայնը լսէ,
Ու զանիկա իր ժողովուրդին տար։
Անոր ձեռքերը իրեն բաւական ըլլան,
եւ [e]անոր թշնամեացը դէմ օգնական եղիր։

8 Ու Ղեւիին համար բաւ,
[f]Քու Թումմիմդ և Ուրիմդ քու սուրբ մարդուդ ըլլայ,
[g]Որ զանիկա Մասսայի Ս. փորձեցիր,
Ու՝ Մերիպայի ջուրին վրայ անոր հետ վիճեցար։
9 Ան որ իր հօրը ու մօրը համար
Չանիկա չտեսայ՝ բաւ,
[h]Եւ իր եղբայրները չճանչցաւ,
Ու իր որդիքը չգիտցաւ։
Քանզի [i]անոնք քու խօսքիդ զգուշութիւն ըրին,
Ու քու ուխտդ պահեցին։
10 [k]Քու դատաստաններդ Յակոբին՝
Ու քու օրէնքդ Իսրայէլին անոնք պիտի սորվեցնեն։
[l]Քու առջեւդ խունկ պիտի մատուցանեն,
[m]Ու քու սեղանիդ վրայ ողջակէզ։
11 Ով Տէր, անոր զօրութիւնը օրհնէ,
Ու [n]անոր ձեռքին գործքը ընդունէ։
Անոր վրայ կռլոզներուն ու անոր թշնամիներուն մէջքը կոտրէ,
Որ ալ չկրնան։

12 Բենիամինին համար բաւ,
Տէրոջը սիրելին անոր քովը ապահովութեամբ բնակի։
Ամբողջ միւնա զանիկա պաշտպանէ,
Ու անոր [o]ուսերուն մէջը բնակի։

13 Ու Յովսէփին համար բաւ,
[p]Անոր երկիրը Տէրոջմէն օրհնեալ ըլլայ
Երկնից ընծան գործածքովը, [q]ցօղովը,
Ու վարը պառկող անդունդներովը,
14 Եւ արեգակէն յառաջ եկած ընծայ բերքերովը,
Ու [r]ամսիներուն ընծայ արդիւնքներովը,
15 Եւ [s]հին լեռներուն [t]ընծայ պտուղներովը,
Ու հնաոճ բլուրներուն ընծայ պարգեւներովը,
16 Եւ երկրին ու անոր առատութեանը ընծայ պարգեւներովը,
[u]Ու մորենիին մէջը բնակողին բարեհաճութեամբը։
Անոնք Յովսէփին գլխուն վրայ,
Իր եղբարցը մէջ երեւելի եղողին գագաթին վրայ թող գան։
17 Անիկա իր ցուլին [v]առջեւնկին նման գեղեցկութիւն ունի,
Ու իր եղջիւրները [w]միհղերուն եղջիւրներու նման։
Անոնցմով պիտի զարնէ ժողովուրդները
Մինչեւ երկրին ծայրերը։
[x]Ասոնք են Եփրեմին բիւրաւորները
Ու Մանասէին հազարաւորները։

18 Եւ Զաբուղոնին համար բաւ,
[y]Ուրախացիր, ով Զաբուղոն, քու ելած առեղծդ,
Ու դուն, ով Իսաքար, քու վրաններուդ մէջը։
19 [z]Ժողովուրդները լեռը հրաւիրեցին՝
Հոն [a]արդարութեան զոհեր պիտի մատուցանեն.
Քանզի անոնք ծովերուն առատութիւնը
Ու աւազին ծածուկ գանձերը պիտի ծծեն։

20 Ու Գադին համար բաւ,
[b]Գադը ընդարձակողը օրհնեալ ըլլայ։
Առիւծի պէս կը նստի,
Ու թեւը և գլուխները կը դիշատակ։
21 Եւ [c]անիկա երկրին առաջին մասը իրեն յատուցանեց.
Քանզի հոն օրէնսդրին [d]բաժինին մէջը պահուեցաւ,
Եւ [e]ժողովուրդին գլխաւորներովը գալով՝
Տէրոջը արդարութիւնը ու անոր դատաստանները
Իսրայէլի հետ [f]ի գործ դրաւ։

22 Եւ Դանին համար բաւ,
Դան առիւծի ձագ է.
[g]Անիկա Բասանէն պիտի ցաթկէ։

23 Ու Նեփթաղիմին համար բաւ,
Նեփթաղիմ [h]Աստծոյ շնորհքովը կշտացած,
Եւ Տէրոջը օրհնութիւնովը լցուած,
[i]Արեւմուտքը ու հարաւը պիտի ժառանգէ։

24 Ու Աշերին համար բաւ,

[a] Կամ առիւծանման։
[b] Ծն. խթ. 25։
[c] Ծն. իե. 7։ Ել. ի. 1։
[d] Ծն. իե. 28։
[e] Ելլ. իե. 7։ Ել. ի. 1։ Թագ. ժգ. 10։ Ա Թագ. բ. 28։
[f] Ելլ. իե. 26, 27, 28։
[g] Ելլ. ժ. 13։ Գէ. ը. 2։ Ա Թագ. ը. 16։ Սաղ. ճ. 7։
[h] Ելլ. ժ. 9։ Ա Մոզ. բ. 27։
[i] Ելլ. ժե. 1։ Թագ. ժգ. 10։ Ա Թագ. բ. 28։
[k] Ա Մոզ. բ. 7։
[l] Ելլ. ժ. 12։ Գէ. ը. 2։ Ա Թագ. ը. 16։ Սաղ. ճ. 7։
[m] Ելլ. ժ. 9։ Ա Մոզ. բ. 27։
[n] Ծն. ժթ. 15։ Ա Մոզ. բ. 5։ ը.
[o] Ծն. ժթ. 31։ Դատ. ը. 2։ ժ. 6։
[p] Ծն. խթ. 8։
[q] Ծն. խթ. 25։ Սաղ. ճ. 2։
[r] Ելլ. ժ. 12։ Գէ. ը. 2։ Ա Մոզ. բ. 5։ ը.
[s] Ծն. խթ. 26։
[t] Ելլ. ժ. 9։ Ա Մոզ. բ. 27։
[u] Ելլ. ժ. 16։ Ա Թագ. իե. 1։
[v] Ծն. խթ. 23։ Ելլ. ժ. 12։
[w] Ելլ. ժ. 13։ Ա Թագ. ժգ. 10։
[x] Ելլ. ժ. 17։ Ա Թագ. ժգ. 10։
[y] Ծն. խթ. 13։
[z] Ելլ. ժ. 9։ Ա Մոզ. բ. 27։
[a] Ելլ. ժ. 12։ Ա Թագ. ը. 16։ Սաղ. ճ. 7։
[b] Ծն. խթ. 20։
[c] Ծն. խթ. 21։
[d] Ելլ. ժ. 9։ Ա Մոզ. բ. 27։
[e] Ելլ. ժ. 12։ Ա Թագ. ը. 16։ Սաղ. ճ. 7։
[f] Ելլ. ժ. 9։ Ա Մոզ. բ. 27։
[g] Ծն. խթ. 9։
[h] Ելլ. ժ. 12։ Ա Թագ. ը. 16։ Սաղ. ճ. 7։
[i] Ելլ. ժ. 9։ Ա Մոզ. բ. 27։
[k] Ծն. խթ. 10։
[l] Ելլ. ժ. 12։ Ա Թագ. ը. 16։ Սաղ. ճ. 7։
[m] Ելլ. ժ. 9։ Ա Մոզ. բ. 27։
[n] Ծն. խթ. 11։
[o] Ելլ. ժ. 12։ Ա Թագ. ը. 16։ Սաղ. ճ. 7։
[p] Ծն. խթ. 12։
[q] Ելլ. ժ. 12։ Ա Թագ. ը. 16։ Սաղ. ճ. 7։
[r] Ելլ. ժ. 9։ Ա Մոզ. բ. 27։
[s] Ելլ. ժ. 12։ Ա Թագ. ը. 16։ Սաղ. ճ. 7։
[t] Ելլ. ժ. 9։ Ա Մոզ. բ. 27։
[u] Ելլ. ժ. 12։ Ա Թագ. ը. 16։ Սաղ. ճ. 7։
[v] Ելլ. ժ. 9։ Ա Մոզ. բ. 27։
[w] Ելլ. ժ. 12։ Ա Թագ. ը. 16։ Սաղ. ճ. 7։
[x] Ելլ. ժ. 9։ Ա Մոզ. բ. 27։
[y] Ծն. խթ. 13։
[z] Ելլ. ժ. 12։ Ա Թագ. ը. 16։ Սաղ. ճ. 7։
[a] Ելլ. ժ. 9։ Ա Մոզ. բ. 27։
[b] Ծն. խթ. 20։
[c] Ելլ. ժ. 12։ Ա Թագ. ը. 16։ Սաղ. ճ. 7

Աստր որդւոցմէ օրհնուի.
իր եղբայրներուն հաճոյ ըլլայ,
Ու տատքը եղի մէջ թաթխէ.
25 քու ոտքերդ երկաթէ ու պղնձէ ըլլան,
եւ քու տոյժդ քու օրերուդ չափ ըլլայ.

26 Եսուրայէլի Աստուծոյն պէս չկայ.
Ով Ամենիկա քեզի օգնութիւն ընելու համար՝
իր մեծավայելչութեամբը երկինքն քեզի
Ու ամպերու վրայ կը նստի.
27 Յաւիտենական Աստուածը ապաւէն է,
Ու յաւիտենական բազուկները ներքեւ
պարապան են.
քանզի Յիշատիմները քու առջեւէդ պիտի վռ-
ընշտէ,
Ու Ջնջէ կսորէ՝ պիտի բսէ.
28 եւ Իսրայէլ ապահովութեամբ առանձին պի-
տի բնակի.
Յակոբին աղբիւրը ցորենի ու դինիի երկրին
մէջ պիտի ըլլայ,
Ու Իւր երկինքէն ցօղ պիտի կաթի.
29 Երանի քեզ, ով Իսրայէլ. ո՞ր ժողովուրդը
քեզի պէս
Տէրոջը ձեռքովը փրկուած է.
վահան է քու օգնութեանդ առտարը
Ու յաղթութեանդ սուրը անկից է.
Քու թշնամիներդ քեզի պիտի խոնարհին,
Ու դուն բարձր տեղերուանքը պիտի կոխես.

ԳԼՈՒԽ

1 Մովսես Աստուծոյ ընտրեալ երկիրը կը դիտէ. 5 ու հոն կը վախ-
ճանի. 6 Անոր թաղուելը. 7 ու կենդանի տարին. 8 Ժողովուր-
դը երեսուն օր ուղղ կը պահէ անոր համար. 9 Յեսու անոր
տեղը կը յաջորդէ. 10 Մովսեսին գովեստները.

1 Եւ Մովսես Մովաբի դաշտերէն Նաբաո
լեռանը վրայ Երիքովի դիմացի փսգայ-
գագաթը ելաւ. և Տէրը դանոր ցուցուց բո-

Տէր Դան. Խիմ. 20.
Տէր Բոր. Խիմ. 6.
Կամ հեղգախոտ
Գէ. ը. 9.
Կամ հանգիստ
Գէ. լը. 13.
Եփր. Յեսուայի
Գէ. ոմ. 11. Սալ.
Ազ. 8. Եփրմ. Ժ. 6.
Սալ. կը. 4. 33. 34.
Ած. 3. Ելմր. գ. 8.
Սալ. գ. 1.
Եփր. առջեն հն.
Գէ. Խի. 3. 4. 5.
Քան. Խգ. 3. Երեմ.
Խգ. 8. լգ. 16.
Գէ. ը. 7. 8.
Ձն. Ամ. 3. Գէ.
Ժա. 11.
Սալ. Ամգ. 16.
ը Քաղ. ֆ. 23.
Սալ. Ամե. 9. 10.
11.
թ Քաղ. իը. 25.
Սալ. Ամը. 44. կգ.
3. Ժա. 15.
Կամ առեն.
Գէ. լը. 13.
Ամ. 10. Քան. Ժգ.
10. 11.
Քան. Ժ. 3. 10.
Քան. ի. 29.
Ես. Ժա. 2. Դան.

2 լոր Գաղաադ ու երկիրը մինչև Դան, նաև
բոլոր Նեփթաղիմը, ու Եփրեմի և Մանա-
սէի երկիրը, ու Յուդայի բոլոր երկիրը մին-
3 չև արեւմտեան ծովը, եւ Հարաւային կողմը
ու երիքովի հովիտին դաշտը, — Ալմուճ
4 Նեաց քաղաքը մինչև Սիգովր. եւ Տէրը անոր
ըսաւ, Ահա է այն երկիրը՝ որուն համար Ա-
բրահամին, Իսահակին ու Յակոբին երդում
ըրի ըսելով, Քու սերունդիդ պիտի տամ անիկ-
կա. Հոն քու աչքերուդ ցուցուցի, բայց
դուն հոն պիտի չանցնես.
5 Ասաի Տէրոջը ծառան Մովսէս հոն Մո-
վաբի երկրին մէջ Տէրոջը բանին պէս մե-
6 ռաւ. եւ զանիկա Բեթփեղովրին դիմացը
Մովաբի երկիրը ձորի մը մէջ թաղեց. ու
մինչև աս օրս անոր գերեզմանը մարդ մը չգ-
7 գիտցաւ. Եւ Մովսես իր մեռած ատենը
Հարիւր քսան տարեկան էր. Անոր աչքերը
8 չտկտացան, ու անոր ոյժը չդնաց. եւ Իս-
րայէլի որդիքը Մովաբի դաշտերուն մէջ Մով-
սէսին համար երեսուն օր լացին. ու Մովսէ-
սին համար սուգի լացին օրերը լմնցան.
9 Եւ Նաւէի որդին Յեսու իմաստութեան
հոգւով լցուեցաւ, որովհետեւ Մովսէս իր
ձեռքերը անոր վրայ դրեր էր. ու Իսրայէ-
լի որդիքը անոր հնազանդութիւն ըրին, և
Տէրը ինչ որ Մովսէսին պատուիրեր էր, անանկ
ըրին.
10 Եւ անկէ ետև Իսրայէլի մէջ մարդ ար-
ցած Մովսէսին պէս Իսրայէլի մէջ մարդ արի
11 մը չեղաւ, Ան բոլոր նշաններով ու հրաշք-
ներով, որ Տէրը խրկեց զանիկա եգիպտոսի
երկրին մէջ ընելու փարաւոնին ու անոր ամէն
12 ծառաներուն և անոր բոլոր երկրին, Ու ան
բոլոր զօրաւոր ձեռքով և բոլոր մեծ սոսկու-
մով՝ որ Մովսէս ըրաւ բոլոր Իսրայէլին աչ-
քին առջեւը.

41 Գէ. լը. 49.
Գէ. գ. 27.
Ծն. Ժգ. 14.
Ած. ա. 16. գ.
13. բ Մն. իը. 15.
Ծն. Ժբ. 2. Ժգ.
15. Ժե. 18. իգ. 2.
իը. 13.
Գէ. գ. 27. իը. 22.
Գէ. իը. 50. Ցեսո.
ա. 1. 2.
Ցաղ. 9.
Գէ. լա. 8.
Ցեսո Ծն. Խե. 1.
իը. 10. Ցեսո. Ժգ.
10. 11.
Ցեսո Ծն. Ծ. 3. 10.
Քան. ի. 29.
Ես. Ժա. 2. Դան.
գ. 3.
Քան. Խե. 18. 23.
Եզ. լգ. 11. Քան.
Ժբ. 6. 8. Գէ. Խ.
4.
Ցեսո գլ. Ժբ. 13.
18.
Գէ. գ. 34. Խ. 18.

ԳԻՐՔ ՅԵՍՈՒԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Տէրը Մովսեսին յորդոր կը կարդայ Յեսուն, 3 խոստացած երկրին սահմանները, 5 Աստուած կը խոստանայ Յեսուին օգնելու, 8 ու անոր պատուէր կու տայ, 10 Յեսու կարգ կը դնէ ժողովուրդը Յորդանանէն անցնելու համար, 12 կը յիշեցնէ երկուքուկէս ցեղերուն՝ ինչ որ Մովսեսին խոստացեր էին, 16 Անոնք ալ իրեն հնազանդութիւն կը խոստանան։

1 Տէրոջը ծառային Մովսէսին մեռնելէն ետքը՝ Տէրը Մովսէսին՝ սպասաւորին Նաւէի որդւոյն Յեսուի հետ խօսեցաւ ըսելով, 2 Իմ ծառաս Մովսէս մեռաւ. հիմա դուն ու ա՛ս բոլոր ժողովուրդը՝ անցէք Յորդանանէն գո՛ւն և ա՛ս բոլոր ժողովուրդը՝ երկիրը, որ ես իսրայէլի որդւոցը 3 կու տամ։ Ձեր ոտքին բոլոր կոխած տեղերը ձեզի պիտի տամ, ինչպէս որ Մովսէսին ըսի. 4 Անապատէն ու ա՛ս Լիբանանէն մինչև մեծ գետը՝ այսինքն Եփրատ գետը, Քետացւոց բոլոր երկիրը մինչև մեծ ծովը արեւմտեան կողմը ձեր սահմանը ըլլայ։ 5 Քու կենացդ բոլոր օրերուն մէջ մարդ մը չկարենայ քեզի դէմ դնել. հինչպէս որ Մովսէսին հետ էի, ինծի հետ ալ՝ եմ։ Պիտի չըլլամ՝ քեզ պիտի չթողուա՛մ ու քեզ անոնց պիտի չըլնի՛մ։ 6 Զօրացի՛ր ու քաջասիրտ եղիր. քանի՝ ա՛ս ժողովուրդին դուն պիտի ժառանգեցնես ան երկիրը, որուն համար ատոնց հայրերուն երդում ըրի՝ տալու։ 7 Միայն թէ զօրացի՛ր ու խիստ քաջ եղիր, ո՛ր իմ ծառայս Մովսէսին բոլոր քեզի պատուիրած օրէնքը պահես ու ընես։ Անկէ աջ կամ ձախ կողմը չդիմաս որ քու ամէն երթալու տեղդ յաջողիս, 8 Յաղթութիւն գտնես։ Այս օրինաց գիրքը քու բերնէդ չպակսի, հապա դիշեր ցորեկ անոր վրայ մտածես, որ բոլոր անոր մէջի գրուածները պահես ու կատարես. քանի՝ անառնիը քու գործերդ յաջող կը ըլնին, և անառնիը 9 Յաջողութիւն կը գտնես։ Չէ՞ Ահա քեզի կը պատուիրեմ՝ զօրացի՛ր ու քաջասիրտ եղիր, չմի վախնար ու մի զարհուրիր. քանի՝ քու ամէն երթալու տեղերդ քու Տէր Աստուածդ քու հետդ է։

10 Անկէ ետքը Յեսու ժողովուրդին ոստիկաններուն պատուիրեցով ըսաւ, 11 Բանակին միջէն անցէ՛ք, ու ժողովուրդին ապսպրեցէ՛ք ըսէք, Ձեզի պաշար պատրաստեցէ՛ք. քանի՝ երեք օրէն հոս դուք աս Յորդանանէն պիտի անցնի՛ք, որ երթաք ժառանգէ՛ք ան երկիրը, որն որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի ժառանգութիւն կու տայ։

12 Ու Ռուբինեանց ու Գադեանց և Մանասէի կէս ցեղին Յեսու խոսեցաւ ու ըսաւ, 13 Մխիթարիթիդ երեք չան խօսքը, որ Տէրոջը ծառան Մովսէս ձեզի պատուիրեց ըսելով, Ձեր Տէր Աստուածը ձեզ հանդստացուց, ու ա՛ս երկիրը ձեզի տուաւ։ 14 Ձեր կիներնիը, ձեր ազատներն և ձեր անասուններնը թող բնակին ան երկրին մէջը, որ Մովսէս ձեզի տուաւ Յորդանանէ՛ւ այդիի կողմը. բայց դուք ա՛մէնդ որ ուժով կերթեցնեք էք՝ յապաղելով ձեր եղբայրներուն առջեւը անցնելով՝ 15 անոնց օգնութիւն ընէք, Մինչև որ Տէրը ձեր եղբայրներն ալ ձեզի պէս հանդստացընէ, և անոնք ալ ժառանգեն ան երկիրը, որն որ ձեր Տէր Աստուածը անոնց կու տայ։ Ու ետքը ձեր ժառանգութեան երկիրը դառնաք, և ժառանգէք զանիկա, որն որ Տէրոջը ծառան Մովսէս ձեզի տուաւ Յորդանանէ՛ւ արեւելք դէպ ի արեւելք։

16 Ու անոնք Յեսուին պատասխան տուին ու ըսին, Քու ամէն պատուիրածներդ պիտի ընենք, և ուր որ մեզ խրկես պիտի երթանք։ 17 Ինչպէս որ Մովսէսին հնազանդութիւն կ'ընէինք, անանկ ալ քեզի հնազանդութիւն պիտի ընենք. միայն թէ քու Տէր Աստուածդ քու հետդ ըլլայ, ինչպէս որ Մովսէսին հետն էր։ 18 Ամէն մարդ որ քու հրամանիդ դէմ դնէ, և ամէն ինչ որ անոր պատուիրես՝ քու խօսքդ մտիկ չընէ, պիտի մեռցուի. միայն թէ զօրացի՛ր ու քաջասիրտ եղիր։

ԳԼ. Բ

1 Ետքը՝ Նաւէին որդի Յեսու Սատիմէն երկու լրտեսներ կ'ընդունի ու կը պահէ։ 8 և դաշինք կ'ընէ անոնց հետ։ 23 Լրտեսները կը դառնան ու լուր կը տանին։

1 Ու Նաւէի որդին Յեսու Սատիմէն երկու մարդ խրկեց՝ ծածկաբար երկիրը լրտեսելու

- նլ. իդ. 13. բ Օր. ա. 58.
- բ Օր. լդ. 2.
- բ Օր. ժա. 24. Գլ. իդ. 9.
- Դն. ժե. 18. նլ. իդ. 21. Թագ. լդ. 3—13.
- բ Օր. է. 4.
- նլ. գ. 18.
- բ Օր. լ. 8. 23. Ելր. 2. 17. Գլ. գ. 1. ղ. 27. նար. իդ. 2. 5.
- բ Օր. լա. 6. 8. նլ. ժգ. 5.
- բ Օր. է. 6. 24.
- Թագ. իե. 23. բ Օր. է. 7. Գլ. ժա. 15.
- բ Օր. է. 38. իբ. 14.
- Կամ խնչպատճառով վարպետ. բ Օր. իդ. 9.
- բ Օր. ժե. 15. 19.
- Գլ. գ. 2. Տես բ Օր. բ. 1. ժա. 31.
- Թագ. լբ. 23—28. Գլ. իր. 2. 3. 4.
- Կամ գայեք գայեք նլ. ժգ. 18.
- Գլ. իր. 4. նա.
- Ելր. 5. աՔագ. ի. 13. գ Թագ. ա. 37.

հաձար, ու ասաց բաւ, գացէք՝ ան երկիրը ու երիքովը տեսէք. և անոնք գացին ու եկան Բաղաար անուանով պատնիկ կինան մը տուները 2 մտան, և հոն Յեսուայ Աքաանայ երիքովացիին վրայ էր ու ինքը պատմեց վրայ 16 կը բնակէր։) Եւ անոնց բաւ, Լեռը գացէք, չըլլայ որ հալածողները ձեզի հանդիպին, ու հոն երեք օր պահուեցէք, մինչև որ հալածողները ետ դառնան, անկէ ետև ձեր ճամ- 17 բան գացէք։ Եւ ան մարդիկը անոր բսին, Ան- մենք աս մեղի ընել տուած երդումիդ ետ- 18 կրելու անպատրաս կ՚ըլլանք. Երդոր մենք աս երկիրը մտնենք, աս կարմիր գերձանէ չտանը ան պատուհանին վրայ կապես, ու տեղ որ մեզ ինդեցուցիր. ու քու հայրդ, մայրդ, եղբայրներդ ու քու հօրդ բոլոր տուները քու քովդ աս տաներ մէջ ժողվես։ Ու ասոնցմէ ով որ քու տանդ դուռէն դուրս ելլէ, անոր արիւնը իր գլխուն վրայ ըլլայ. մենք անպատրաս ենք. բայց քու քովդ աս տաներ մէջ բոլոր եղոյնեներուն թէ որ ձեռք մը դպչի, անոնց արիւնը մեր գլխուն 20 վրայ ըլլայ։ Եւ թէ որ աս մեր բանը հետ յայտնես, ան ատեր քու մեզի ընել տուած 21 երդումիդ անպատրաս կ՚ըլլանք. Ու ինքը բսաւ, Ձեր խօսքերուն պէս՝ անանկ թող ըլլայ. և թազուց գանանք, ու անոնք գացին. և ան կարմիր չտանը պատուհանին վրայ կապեց։

22 Եւ անոնք անկէ լեռնակողմն գացին, ու հոն երեք օր նստան, մինչև որ հալածողները ամէն ճամբու մէջ փնտռեցին, բայց չգտան։ 23 Ետ դառնան անոնք երկու մարդիկը նոր գետնազով լեռնէն վար իջան, և անցնելով՝ Նաւէի որդւոյն Յեսուին գացին, ու իրենց պատահած 24 բոլոր բաները անոր պատմեցին։ Եւ Յեսուին բսին, իրաւցնէ Տէրը ան բոլոր երկիրը մեր ձեռքը տուաւ, ու ան երկրին բոլոր բնակիչները մեր երեսէն Հալեցան։

ԳԼ. Գ

1 Յեսու Յորդանան կռ գայ, 2 Յոսիկաններըը կ՚ինդրկեն ժո- ղովրդին թէ ինչ կորդով պիտի անցնին, 7 Տէրը կը ցու- յսէրկ Յեսուն, 9 ան ալ կը յայտնէրկ ժողովրդը, 14 Յոր- դանանա ջուրերը կը բաժնուին։

1 Ու Յեսու առաւուանց կանուխ կելա. և ին- քը ու բոլոր Իսրայէլի որդիքը Սատիմէն չուեցին, ու մինչև Յորդանան եկան. և անց- 2 նելէն առաջ հոն իջևան ըրին։ Ու Երեք օրէն նաքը ասոիկանները բանակին միջէն անցան։

---

1 Պատ. ա. 5։
2 Նեե. ժ. 31։ Յոս. բ. 21։
3 Նեե. պատիկան։
4 Պատ. Ցիկ. ի. 10։ Ան- ասիկ. իա. 20։
5 Տես բ Թագ. ժե. 10։ 13։ 20։
6 Տես Նե. ա. 17։ բ Թագ. ժե. 10։
7 Յեր. Ե. ե. 1։ Նե. իգ. 27։ բ Օր. բ. 25։ Յոս. ժե. 15։
8 Նե. ժե. 15։ ժգ. 21։ Գե. գ. 23։
9 Յոս. իա. 24. 34. 35։
10 Նե. ժե. 14. 15։
11 Գե. ե. 1։ ե. 2։ Նե. ժգ. 7։
12 Նեե. Հոգի

1 Նե. ժգ. 29։
2 Տես աՅիսուզ. ե. 14. 15. 17։
3 Տես ա Տիմ. ե. 8։
4 Հեր. 18։
5 Թագ.-Հովանի Քեսան Հատատարմու-
6 Թագ. ա. 24։ Պատ. ե. 1։
7 Դատ. ա. 24։ Պատ. ե. 2։
8 Գատ. Բ. 25։
9 Նե. ի. 7։
10 Հեր. 18։
11 Գե. ե. 23։
12 Պատ. ի. 8։
13 Նե. ի. 31։ Գե. ե. 2։ իա. 44։
14 Հեր. 2։
15 —
16 Գե. բ. 1։
17 Գե. ա. 10. 11։

3 եւ ժողովուրդին պատուիրելով ըսին, Երբ-
որ ձեր Տէր Աստուծոյն տապանա-
կը տեսնէք, ու Ղեւտացի քահանաները՝ որ
զանիկա կը տանին, դուք ալ ձեր տեղերէն
4 կելէք, ու անոր նայէն գացէք. Բայց ձեր
ու անոր միջտեղը երկու հազար կանգուն
չափ միջոց պիտի բլլայ. անոր չմօտենաք, որ
երթալու ճամբանիդ գիտնաք. քանի որ ձեր
5 առաջ ան ճամբային անցած չէք. եւ Յեսու
ժողովուրդին ըսաւ, Սրբեցէք ձեր անձերը.
քանի Տէրը վաղը ձեր մէջը հրաշքներ պի-
6 տի ընէ. Անկէ նաեւ Յեսու քահանաներուն
խօսեցաւ ըսելով, Ուխտին տապանակը վեր-
ցուցէք, ու ժողովուրդին առջեւը անցէք.
Ուստի անոնք ուխտին տապանակը վերցու-
ցին, ու ժողովուրդին առջեւէն գացին.
7 Եւ Տէրը ըսաւ Յեսուին, Այսօր պիտի ըս-
կսիմ Երոլոր Իսրայէլին աչքին առջեւը քեզ
մեծցնելու, որ գիտնան թէ Երնչպէս որ Մով-
սէսին հետ էի, քեզի հետ ալ պիտի
8 բլլամ. Հիմա դուն Երուխտին տապանակը վեր-
ցնող քահանաներուն պատուիրելով ըսա,
Երբոր Յորդանանի ջուրին եզերքը հասնիք,
Յորդանանի մէջը կայնեցէք.
9 Ու Յեսու Իսրայէլի որդւոցը ըսաւ, Հոս
մտեցէք, և ձեր Տէր Աստուծոյն խօսքերը
10 մտիկ ըրէք. Ու Յեսու ըսաւ, Ասով պիտի
գիտնաք, որ կենդանի Աստուածը ձեր մէջն
է, ու Երձեր առջեւէն քանանացիները, հետա-
ցիները, խեւացիները, փերիզացիները, Գեր-
գեսացիները, Եբուսացիները ու Յեբուսացի-
11 ները բոլորովին պիտի վռնտէ. Ահա Երբոլոր
երկրին Տէրոջը ուխտին տապանակը ձեր առ-
12 ջեւը պիտի անցնի Յորդանանի մէջէ. Եւ հի-
մա դուք Իսրայէլի ցեղերէն տասներկու
13 մարդ առէք՝ ամէն ցեղէն մէկական մարդ. Ու
երբոր Երոտքերնիդ երկրին Եհովայ Տէրոջը Երտա-
պանակը վերցնող քահանային ոտքերը Յոր-
դանանի ջուրին մէջը դնեն, Յորդանանին
ջուրը պիտի կտրի, ու վերէն իջնող ջուրը
Երկարտակեալի մը պէս պիտի կայնի.
14 Ու երբոր ժողովուրդը Յորդանանէն անց-
նելու համար իրենց վրանները չուեցին, Երու-
սին տապանակը վերցնող քահանաները ժո-
15 ղովուրդին առջեւէն Երթեցին. Ու տապանակը
վերցնողները մինչեւ Յորդանան հասնելով՝
Երտապանակը վերցնող քահանաներուն ոտ-
քերը ջուրին եզերքը մտածին պէս՝ (Երնայր
որ Երհունձքի բոլոր ժամանակը Յորդանանը
ընդ առատանալով իր բոլոր եզերքները կը
16 կոխէ,) Անոնք վերէն իջնող ջուրը կայ-
նեցաւ, ու Երադամին քովը եղող Ադամ քա-
ղաքէն շատ հեռու կարկառակեալի մը պէս
բարձրացաւ. ու Գաշտի ծովը՝ պահէնքն Ազի
ծովը իջնողը բլլնցաւ կարելցաւ. և ժողովուրդը
17 դէպ երիքովի դիմացը անցաւ. Ու Տէրոջը
ուխտին տապանակը վերցնող քահանաները
Յորդանանի մէջը ցամաքի վրայ հաստատուն
կայնեցան. Ռու բոլոր Իսրայէլը ցամաքով ան-
ցաւ, մինչեւ որ բոլոր ժողովուրդին Յորդա-
նանէն անցնիլը լմննցաւ.

ԳԼ. Գ

1 Յաջորդ օրը կ'արշաւեն՝ որ Յորդանանէն յառաջանան
համար տասներկու քար առնեն. 9 Որոշ տասներկու քար
ալ Յորդանանի մէջտեղ կը կանգնեն. 10-19 Ժողովուրդը
կ'անցնի. 14 Աստուած Յեսուին պատիւ կու տայ. 20 Տա-
սներկու քարերը Գաղգաղայի մէջ կը կանգնեն.

1 Ու երբոր բոլոր ժողովուրդին Յորդանանէն
անցնիլը լմննցաւ, Տէրը խօսեցաւ Յեսուին
2 ու ըսաւ, Ժողովուրդէն տասներկու մարդ
3 առէք, ամէն ցեղէն մէկմէկ մարդ, Ու անոնց
պատուիրելով ըսէք, Ահկէ Յորդանանի մէջէն՝
Երքահանայից տարբերուն ամուր կեցած տեղէն՝
ձեզի տասներկու քար վերցուցէք, և զա-
նոնք ձեր հետը տարէք, ու գիշերը Երան տե-
4 ղը՝ ուր որ ան գիշերը իջնան պիտի ընէք. Եւ
Յեսու Իսրայէլի որդւոցմէ իր որոշած տաս-
ներկու մարդիկը կանչեց, ամէն ցեղէն մէկ-
5 մէկ մարդ. Ու Յեսու անոնց ըսաւ, Յորդա-
նանի մէջը ձեր Տէր Աստուծոյն տապանա-
կին առջեւը անցէք, ու Իսրայէլի որդւոցը
ցեղերուն թուովը՝ ամէն մէկիններնիդ ձեր ու-
սերուն վրայ մէկմէկ քար վերցուցէք՝
6 Որ ասիկա ձեր մէջը նշան բլլայ. Երբոր
վաղը ձեր որդիքը Երձեզ հարցնելու բլլան ու
ըսեն թէ Այս քարերը Երձեզ պիտի բլլան ձեզի.
7 Անոնց ըսէք, Քանի որ Տէրոջը ուխտին տապա-
նակին առջեւէն Յորդանանը չոր բերը կտ-
րուեցան. Երբոր անիկա Յորդանանէն կ'անց-
նէր Յորդանանը չոր բերը կտրեցաւ. ու ատ քա-
րերը Իսրայէլի որդւոց մէջը յիշատակի հա-
8 մար պիտի բլլան յաւիտեան. Եւ Իսրայէլի
որդիքը Յեսուին պատուիրածին պէս ըրին.
ու Յորդանանի մէջէն տասներկու քար
առին՝ Իսրայէլի որդւոցը ցեղերուն թուովը,
Երնչպէս որ Տէրը Յեսուին տրամայեր էր, և
զանոնք իրենց հետը իջևանի տեղը տարին,

3 ։
ե Գաբ · ի · 45 ։
ի Հմր · 15 ։
ի Գլ · գ · 18 · ե · 10 · 12 ։
ն ա ՄՆ · Ժր · 15 · Եր · բ Ես · Ժր · ե · իմ · 10 ։
ղ Ես · Ժր · 14 · 15 · Գ Ես · Ժր · 1 ։
ճ Ես · Ժր · 10 · 14 · 15 · Գ Ես · Ժր · 1 ։
Յ Ես · Ժր · 15 · Գլ · ի · 13 · ա Յ ա · Ժր · 2 · Յ Ա Ժ · 16 ։
ի Յ ա · գ · 15 ։
ա Գլ · գ · 14 · ա Ա Ե · իմ · 23 · բ Ա Ե · ա · 1 ։
ը Գլ · ա · 5 ։
թ Հմր · 17 ։
ժ Բ Օր · ե · 26 · ա Յ ա · Ժր · 2 · Յ Ա Ժ · 16 ։
ժա Ես · Ժր · 26 · գ Հմր · 11 ։
ժբ Հմր · 12 · 16 ։
ա · 10 · Ա ա · Ժր · 16 · ա Յ ա · ա · 9 ։
ժդ Եր · ԼԳ · 2 · բ Օր · ի · 1 · Ա ա · Խգ · 21 ։
ժե Գլ · գ · 18 · ե · 10 · 12 ։
ժզ Հմր · 13 · Ա Խ · գ · 15 · Ջ ա · գ · 14 · գ · 5 ։
ժէ Գլ · գ · 8 ։
ժը Հմր · 11 ։
ի Հմր · 13 · 16 ։
ի Ես · Ժր · 15 · Եր · բ Ես · Ժր · ե · իմ · 10 ։
ի Ես · Ժր · 14 · 15 · Գ Ես · Ժր · 1 ։
ի Հմր · 17 ։
ի Բ Օր · ե · 26 · ա Յ ա · Ժր · 2 · Յ Ա Ժ · 16 ։
ի Յ ա · գ · 15 ։
ի Գլ · գ · 14 · ա Ա Ե · իմ · 23 · բ Ա Ե · ա · 1 ։
ի Գլ · ա · 5 ։
ի Հմր · 17 ։
ի Բ Օր · ե · 26 · ա Յ ա · Ժր · 2 · Յ Ա Ժ · 16 ։
ի Յ ա · գ · 15 ։
ի Գլ · գ · 14 · ա Ա Ե · իմ · 23 · բ Ա Ե · ա · 1 ։
ի Գլ · ա · 5 ։
ի Հմր · 17 ։
ի Բ Օր · ե · 26 · ա Յ ա · Ժր · 2 · Յ Ա Ժ · 16 ։
ի Յ ա · գ · 15 ։
ի Գլ · գ · 14 · ա Ա Ե · իմ · 23 · բ Ա Ե · ա · 1 ։
ի Գլ · ա · 5 ։
ի Հմր · 17 ։
ի Բ Օր · ե · 26 · ա Յ ա · Ժր · 2 · Յ Ա Ժ · 16 ։
ի Յ ա · գ · 15 ։

9 ու հան դրին · եւ Յեսու ՚առնէր տասն երկու
քարեր ալ կանգնեց Յորդանանու մէջը, ուր
սուն տապանակը վերցրնող քահանայից ոտ-
քերուն կեցած տեղը, ու մինչև աս օրս հոն
10 են · եւ տապանակը վերցրնող քահանաներըը
Յորդանանու մէջը կայնեցան, մինչև որ լը-
մընցաւ ան բոլոր խօսքը, որն որ Տէրը Յե-
սուին պատուիրեց Ժողովուրդին ըսելու, հնչ-
պէս որ Մովսէս Յեսուին պատուիրեր էր · և
11 ժողովուրդը արագապով անցաւ · Ու երբոր
բոլոր ժողովուրդին անցնիլը լմընցաւ, անա-
տներ Տէրոջը տապանակը ու քահանաներըը
ժողովուրդին առջեւը անցան ·
12 Եւ Հռուբինի որդիքը ու Գադի որդիքը
և Մանասէի կէս ցեղը զապաղիենայ իս-
րայէլի որդւոցը առջեւը անցան, հնչպէս որ
13 Մովսէս անոնց ըսեր էր · Քառասուն հազարի
չափ պատրաստուած զօրք Տէրոջը առջեւը՝
պատերազմի համար երիքովի դաշտը անցան ·
14 Ընդ օրը Տէրը բոլոր Իսրայէլին աչքերուն
առջեւը Յեսուն մեծցուց, ու անոր կենացը
բոլոր օրերուն մէջ՝ Մովսէսին վախցածնուն
15 պէս անկէ կը վախնային · եւ Տէրը խօսեցաւ
16 Յեսուին՝ ըսելով · Վկայութեան տապանակը
վերցրնող քահանաներուն հրամայ ըրէ որ Յոր-
17 դանանէն ելլեն · Ուստի Յեսու քահանանե-
րուն հրամայեց ու ըսաւ · Յորդանանէն ելէք ·
18 Ու երբոր Տէրոջը ուխտին տապանակը վեր-
ցրնող քահանաներըը Յորդանանու մէջէն ելան,
և քահանայից ոտքերուն թաթերը ցամաքի
վրայ կոխեցին, Յորդանանու ջուրը իր տեղը
դարձաւ, ու առջիներին պէս իր բոլոր եղերք-
ներուն վրայ գալից ·
19 Եւ առաջին ամսուն տասներորդ օրը ժող-
վուրդը Յորդանանէն դուրս ելլելով, Գաղ-
գազայի մէջ երիքովի արեւելեան կողմը իջևան
20 ըրին · եւ Յեսու տասներկու քարը որ Յոր-
դանանէն առեր էին, Գաղգազայի մէջ
21 կանգնեց · եւ Իսրայէլի որդւոցը խօսեցաւ
ըսելով, Վաղը թէ որ ձեր որդիքը իրենց
հայրերուն հարցրնելու ըլլան ու ըսեն թէ Ա-
22 քարերը ի՞նչ են · Ձեր ազգը խնացրնէք ըսե-
լով, Իսրայէլ աս Յորդանանէն ցամաքով
23 անցաւ · Որովհետև Տէր Աստուածը ձեր
առջևէն Յորդանանու ջուրերը ցամքեցուց
մինչև որ դուք անցաք, հնչպէս որ ձեր Տէր
Աստուածը կարմիր ծովուն մէջէն ալ ըրաւ,
որն որ ցամքեցուց մեր առջևէն մինչև որ մենք
24 անցանք · Որպէս զի երկրիս ամէն ազգերը
գիտնան որ Տէրոջը ձեռքը զօրաւոր է, և
դուք Ձեր Տէր Աստուծմէն միշտ վախնաք ·

ԳԼ · Ե

1 Քանանացիք կը վախնան · 2 Յեսու կը նշանագրէ Բլիւա-
քիները · 10 Գաղգազայի մէջ զատիկը կ՚ընեն · 11 Մանանան
ինկնելն կը դադարի · 13 Հրեշտակ մը կ՚երեւնայ Յեսուին ·

1 Ու երբոր ՚լսեցին Ամորհացւոց բոլոր թա-
գաւորները, որոնք Յորդանանու ասդին արև-
մտեան կողմը կը բնակէին, ու Քանանացւոց բո-
լոր թագաւորները, որոնք ծովեզերքին քովը
կը բնակէին, թէ Տէրը Իսրայէլի որդւոցը ա-
ջևէն՝ մինչև անոնց անցնիլը Յորդանանու չո-
րերը ցամքեցուցեր է, անոնց սիրտը հալեցաւ,
ու Իսրայէլի որդւոցը երեսէն՝ անոնց վրայ
համարձակութիւն չմնաց ·
2 Ատեն Տէրը Յեսուին ըսաւ, քեզի
՚դալխակ դանակներ շինէ, ու դարձիր
3 Իսրայէլի որդիքը նորէն թլփատէ · Եւ Յեսու
իրեն դալխակ դանակներ շինեց, ու Գիր
անթլփատութեանց ՚բլուր թլփատեց Իսրայէլի որ-
4 դիքը թլփատեց · Եւ ասկէ պատճառ, որուն
համար Յեսու ՚զանոնք թլփատեց · Եգիպտացի
եկած բոլոր ժողովուրդին արուները՝ ամէն
պատերազմող մարդիկը Եգիպտացին ելլելէն
5 ետքը անապատին մէջ ճամբան մեռան · Ու
բոլոր եկած ժողովուրդը թլփատուած էր · բայց
Եգիպտացին ելլելէն ետքը անապատին մէջ
ճամբան ծնած բոլոր ժողովուրդը չթլփատ-
6 ցին · Քանզի Իսրայէլի որդիքը ՚քառասուն
տարի անապատին մէջը պտրտեցան, մինչև որ
Տէրոջը խօսքին հնազանդութիւն չընող բոլոր
ազգը այսրկէն Եգիպտացին ելլող պատերազ-
մական մարդիկը սպառեցան · որովհետև Տէրը
անոնց երդում ըրաւ որ երնաւ անոնց չցու-
ցնէ ան երկիրը՝ հան կաթ ու մեղր բղխող
երկիրը, որն որ Տէրը անոնց հայրերուն եր-
7 դում ըրեր էր մեզի տալու · Ուստի հանոնց
տեղը անոնց զաւակները հանեց, ու զանոնք
թլփատեց Յեսու · քանզի անթլփատ էին,
որովհետև ճամբան մէջ թլփատած չէին զա-
8 նոնք · Ու երբոր բոլոր ժողովուրդին թլփա-
տութիւը լմընցաւ, բանակին մէջ իրենց տեղը
9 նստան ՚մինչև որ առողջացան · Ատեն Տէ-
րը Յեսուին ըսաւ, Այսօր ՚Եգիպտոսի նախա-
տինքը ձեր վրայէն ՚վերցուցի · ուստի ան
տեղին անունը մինչև աս օրս ՚Գաղգազա
10 ըսուեցաւ · Եւ Իսրայէլի որդիքը Գաղգազայի
մէջ բանակեցան · ու Յեսուին տրեքտասանե-
րորդ օրը երիկուան գէմ՝ երիքովի դաշտ-
11 ին մէջ զատիկը ըրին · Եւ զատկին հետև-
նեալ օրը ան երկրին պտուղէն բազարջ կերան,
ու նոյն օրը բոռնած ցորեն ալ ՚ուտե-

ε βασ. ιε · 20-27 · 28.
ϛ Գեւ. ϗ · 7.
ζ Եւ. ի · 10. 22.
η Գեւ. ϗ · 15.
θ Գեւ. ϛ · 9.
ι Հայր. 3.
ια Հայր. 6.
ιβ Գեւ. ϗ · 17.

ιγ Եւ. ϗ · 21.
ιδ ϗ βασ. ϛ · 42. 43.
ϗ βաս. ϗϐ · 19.
Սաղ. ϟϛ · 8.
ιε Եւ. ϗϛ · 16 — ԱՐԴ. ի · 15 · ԻՀ · 19 · Սաղ. ϟϛ · 13 ·
ιϛ Եւ. ϗϛ · 21 · ϱΟρ · ϛ · 8 · Սաղ. ϟϛ · 11 ·
ιζ Եւ. ϗ · 31 · ϱΟρ · ϛ · 14 · Սաղ. ϟϛ · 11 ·

Եբեր. ϗ · 1 ·
ιη Եւ. ϗ · 14 · 15 · Գեւ. ϛ · 9 · 10 · 11 · Սաղ. ϟϛ · 9 · Ե.
ιθ Եւ. ϗ · 1 ·
κ Եւ. ϗ · 31 · ϱ Օր · ա · 3 · ϱ · 7 · Ե. ϗϛ · 14 · Սաղ. ϟϛ · 11 ·
κα Եւ. ϗ · 23 · Սաղ.

κϐ · 11 · Եբեր. ϛ · 11 ·
κϐ Եւ. ϛ · 8 ·
κγ Եւ. ϗ · 31 · ϱ Օր · ա · 20 ·
κδ Ելե. Դ · 25 · Դ Դն. ԼԳ · 14 · ա Թագ. ϗϛ · 6 · Ելե. ϱ · 5 ·
κε Ելե. ϗϛ · 3 · Գեւ. ϛ · 14 · Եւ. ի · 6 · Թագ. ϗϛ · 3 · 8 ·
κϛ Եբեր. գլուխ ϛ ·
κζ Գեւ. ϛ · 10 ·
κη Ի գլուխ ·
κθ Եւ. ϗϛ · 6 · Թագ. ϱ · 5 ·

12 Եւ հնաւանալ օրը երրոր ան երկրին պը-
տուղէն կերան, Հնանանան դադարեցաւ. ու
անկէ ետքը իսրայէլի որդւոցը հանքար՝ ալ
մնանանայ չէր գտնուեր. և ան տարին քանա-
նու երկրին պտուղէն կերան։

13 Ու երրոր Յեսու երիքովի հո էր, աչքե-
րը վերցնելով անոնց որ ահա Հիր դիմացը
մէկ մարդ մը կայներ էր, և անոր ձեռքը
մերկ սուր մը կար. ու Յեսու անոր մօտե-
նալով՝ անոր բսաւ, Մեզմէ՞ ես թէ մեր թըշ-
14 նամիներէն ես. Եւ անիկա բսաւ, Ոչ, այլ
ես Տէրոջը զօրավարն եմ, — Հիմա ելայ։ Եւ
Յեսու երեսի վրայ գետինը ինկաւ ու երկրը-
պագութիւն բրաւ, և անոր բսաւ, Իմ տէրս
15 իր ծառային ի՞նչ կը հրամայէ. Ու Տէրոջը
զօրավարը Յեսուին բսաւ, Ոտքերէդ կօշիկ-
ները հանէ, քանզի կայնած տեղդ սուրբ է.
և Յեսու այնպէս բրաւ։

ԳԼ. Զ

1 Երիքով կը գոցէր ։ 2 Ընտանի Յեսուին կ'ինդրէ թէ
ինդիս պահի պատրէ ջնեկը։ 12 Գալբոնը բաբտիզը կը
դառնան։ 17 Ան քաղաքը պահի նզովեր։ 20 Պարիսպները
վար կ'ինկան։ 22 Գնահար կ'պատուի։ 26 Յեսու կ'անէծքն
Երիքովը նորէն չինուը։

1 Ու Երիքով իսրայէլի որդւոցը °պատճա-
ռաւ ամենը կերպով մը փակուած էր. ելլող
2 ու մտնող չկար։ Եւ Տէրը Յեսուին բսաւ,
Նայէ՛ Երիքովը ու ՚անոր թագաւորը Ե զո-
3 րաւոր կորիճներով ՚քու ձեռդ տուի. Ու-
դուք ամէն պատերազմական մարդիկը քաղա-
քին բոլորտիքը դառնալով՝ մէկ անգամ քա-
զաքին բոլորտիքը պտրէք. վեց օր ասանկ
4 ընէս։ Եւ տապանակին առջևը եօթը քա-
հանայ եօթը †Յոբելեան փողերը առնեն. ու
եօթներորդ օրը քաղաքին բոլորտիքը եօթը
անգամ պտրէք, և ՚քահանաները փողերը
5 հնչեցնեն։ Ու երրոր Յոբելեան եղջիւրները
երկար հնչեցնեն, և դուք փողերուն ձայնը
լսէք, բոլոր ժողովուրդը մեծ ազազակ մը
հանէ. և քաղաքին պարիսպները վար պիտի
իյնան, ու ժողովուրդին ամէն մէկը չխոչակ
յառաջ երթալ պիտի տնէ։

6 Եւ Նաւէի որդին Յեսու քահանաները
կանչեց ու անոնց բսաւ, Ուխտին տապանա-
կը վերցուցէք, ու Տէրոջը տապանակին առ-
ջևէն եօթը քահանայ եօթը Յոբելեան փողեր
7 առնեն։ Եւ բսաւ ժողովուրդին բսաւ, Անցէք
ու քաղաքին բոլորտիքը պատեցէք, և զի-
նուորները Տէրոջը տապանակին առջևը անց-
8 նին։ Ու երրոր Յեսու ժողովուրդին պատուի-
րեց, եօթը քահանաները՝ որ եօթը Յոբե-

լեան փողերը առնէին, Տէրոջը առջևը անց-
նելով փողերը հնչեցուցին, ու Տէրոջը ուխ-
տին տապանակը անոնց ետևէն կ'երթար։
9 Եւ զինուորները փողերը հնչեցնող քա-
հանաներուն առջևէն կ'երթային, Բայց վեր-
ջապահները՝ տապանակին ետևէն. — ՚ՈՒՈ-
10 Նայէը փողերը հնչեցնելով կ'երթային։ Եւ
Յեսու ժողովուրդին պատուիրելով բսաւ, Բը-
նաղազակ մի հանէք, և ձայներնիդ չլսուի,
ու ձեր բերնէն խօսք մը չելլէ, մինչև ան օրը
որ ես ձեզի բսեմ թէ Աղազակ հանեցէք։
11 անանները ազազակեցէք։ Յետոյ Տէրոջը տա-
պանակը քաղաքին բոլորտիքը մէկ անգամ
պատեցէն ետև բանակը դարձան, ու գիշե-
րը բանակին մէջը մնացին։
12 Եւ Յեսու առաւտուն կանուխ ելաւ, ՚ու
քահանաները Տէրոջը տապանակը վերցուցին։
13 Եւ եօթը Յոբելեան փողերը կրող եօթը քա-
հանաները Տէրոջը տապանակին առջևէն կ'եր-
թային՝ փողերը հնչեցնելով, ու զինուորները
անոնց առջևէն կ'երթային, ու վերջապահները՝
Տէրոջը տապանակին ետևէն. Եւ ՚ՈՒՈՒՈՒ փո-
14 ղերը հնչեցնելով կ'երթային։ Երկրորդ օրն
ալ քաղաքին բոլորտիքը մէկ անգամ պատե-
լով՝ բանակը դարձան. վեց օր այսպէս ըրին։
15 Ու եօթներորդ օրը կանուխ ելան՝ արշալուսին
ծագած ատենը, ու քաղաքին բոլորտիքը եօ-
թը անգամ պատեցան նոյն կերպով. միայն
թէ այն օրը քաղաքին բոլորտիքը եօթը անգամ
16 պատեցան։ Ու եօթներորդ անգամին երրոր
քահանաները փողերը հնչեցուցին, Յեսու ժո-
ղովուրդին բսաւ, Աղազակեցէք, քանզի Տէ-
17 րը ձեզ քաղաքը ձեր ձեռքը տուաւ։ Եւ քա-
ղաքը ու բոլոր անոր մէջը եղածը Տէրոջմէ
նզոված ըլլան, միայն Ռահաբ պոռնիկը՝ մեր
խրկած լրտեսները պահելուն համար ողջ մնայ,
թէ ինքը և թէ իրեն հետ տանը մէջ բոլոր
18 եղողները. Բայց դուք ամէն կերպով զգու-
շանաք նզովածէն. չըլլայ որ նզովածէն ա-
ռնելով դուք ՚ՆզովածՈՒՈՒՈՒ, ու իսրայէլի
բանակը նզովքի մէջ դնելով՝ ՚դանիկա նեղու-
19 թեան մէջ դնէք։ Բայց արծաթը ու ոսկին և պղնձէ ու երկաթէ անօթները Տէրոջը
համար սուրբ ըլլան. Տէրոջը գանձը մտնեն։
20 Ուստի ժողովուրդը ազազակեց, որովհետև
փողերը հնչեցան. ու երրոր ժողովուրդը
փողերուն ձայնը լսեց, ու ժողովուրդը բար-
ձրաձայն ազազակեց, ՚պարիսպները վար ին-
կան. և ժողովուրդին ամէն մէկը չխոչակ յա-
21 ռաջ քաղաքը մտնելով՝ քաղաքը առին. Ու
երրոր քաղաքին մէջը եղողը այր և կին,
երիտասարդ և ծեր, արջառ, ոչխար ու էշ

ի եւ։ ժգ։ ցե։
ի ՚Ծն։ ԺԸ։ ը։ ՚ՈՒՈՒ։ ՚ՈՒՈՒ։ եւ։ իգ։ ՚ՈՒՈՒ։ Ջոզ։ ա։ ՚ՈՒՈՒ։ ա։ ՚ՈՒՈՒ։
ՈՒՈՒ։ ՚ՈՒՈՒ։ ՚ՈՒՈՒ։ ՚

22 առաքի բնդնէ Ահղնէ՛ն կորպնցուցին, եւ Յես-
սու ան երկիրը լրտեսող երկու մարդոցն բսաւ.
Ան պատնիկ կնկաներ տուր գացէք, ու ինչ-
պէս որ անոր երդում ըրիք, կնիկը ու անոր
23 ամէն ունեցածը անկէ դուրս հանեցէք. Ուս-
ուի ան լրտես երիտասարդները գացին, ու
Ռահաբը ու անոր հայրը ու մայրը ու եղ-
բայրները և անոր ամէն ունեցածը դուրս հա-
նեցին, ու անոր բոլոր ազգատոհմն ալ դուրս
հանեցին, և զանոնք Իսրայէլի բանակին դուր-
24 ս կեցուցին. Ու քաղաքը և բոլոր անոր
մէջը եղածը կրակով այրեցին. Միայն ար-
ծաթը ու ոսկին և պղնձէ ու երկաթէ առան-
25 ները Տէրոջը տանը գանձին մէջը դրին. Ես-
պէս Յեսու ազէ պահեց Ռահաբ պատնիկը ու
անոր հօրը տունը և անոր ամէն ունեցածը,
ու Իսրայէլի մէջ բնակեցաւ մինչև
այսօր. քանզի անիկա պահեց այն °լրտեսնե-
րը՝ որ Յեսու Իերիքով լրտեսելու համար։
26 Եւ անառնոնը Յեսու երդում բնելով բսաւ,
Տէրոջը առջև անիծեալ ըլլայ այն մարդը՝
որ կելլէ ու աս Երիքով քաղաքը չինէ. իր
անդրանիկովը անոր հիմերը դնէ, ու անոր
դռներն ալ իր պզտիկ տղովը կանգնէ։
27 Եւ Տէրը Յեսուին հետ էր, ու Նանոր համբ
բաւը բոլոր երկրին մէջ տարածուեցաւ։

ԳԼ. Է

1 Իսրայէլացիք կը յանցանք գործեն անիծուածին մասին։ 4 Յեսու
ան բանս Նաւեայ կը բացայտէ։ 10 Աստուած կ'ը-
ծանրանայ անոր վրայ պատճառ ընելէ։ 16 Աբան փնտռելով
կը բռնուի։ 19 Անոր խոստովանութիւնը։ 22 Չանիկա իր
բոլոր ունեցածովը Աքորի ձորին մէջ կը կրակէ։

1 Բայց Իսրայէլի որդիքը նզովքի վրայով յան-
ցանք գործեցին. քանզի Զերայի որդւոյն †Զաբդիի որդւոյն
Քարմիի որդին °Աքար նզովածէն առաւ, ու Տէրոջը
բարկութիւնը Իսրայէլի որդւոցը վրայ բորբ-
բոքեցաւ։
2 Եւ Յեսու Երիքովէն մարդիկ խրկեց դէպ
ի Գայի, որ Բեթաւենին մօտ է՝ Բեթէլէն
արեւելեան կողմը, և խօսեցաւ անոնց ըսե-
լով, երթ ը ու ան երկիրը լրտեսեցէք. և անոնք
3 մարդիկը երան ու Գային լրտեսեցին։ Եւ Յե-
սուին դարձան ու անոր ըսին, Բոլոր ժողո-
վուրդը չելլէ, հոն երկու կամ երեք հազար
մարդ ա չափ ելլեն, ու Գային գարնեն. բո-
լոր ժողովուրդը հոն տանտելով մի յոգնեցնիր.
4 քանզի անոնք քիչ ու են։ Ուստի ժողովուր-

դէն երեք հազարի չափ մարդ հոն երան,
5 Իրայց Գայիի մարդոցը առջևէն փախան.
Գայիի մարդիկը անոնցմէ երեսունէվեց մար-
դու չափ զարկին, քանզի զանոնք դրանը
առջևէն մինչև Սերարիմ հալածեցին, ու զա-
նոնք վայրին վրայ գանգատ զարկին. ուստի Իժո-
ղովուրդին սիրտը հալեցաւ ու ջուրի պէս
եղաւ։
6 Եւ Յեսու իր հանդերձները պատռելով
Տէրոջը տապանակին առջևը երեսին վրայ
գետինը ինկաւ մինչև իրիկուն, թէ ինքը և
թէ Իսրայէլի ծերերը, ու Իերունդ գլխուն վը-
7 րայ հող ցանեցին։ Եւ Յեսու բսաւ, Ով, Տէր
Եհովա, Ինչո՞ւ համար աս Ժողովուրդը Յոր-
դանանու ազին կողմը անցուցիր, որ մեզ Ա-
մորհայեցոց ձեռքը մատնես, ու մեզ կորսնցը-
նես. երանի թէ Յորդանանու անդին կողմը
8 գոհ ըլլալով մնայինք։ Ով, Տէր, Իսրայէլ
իր թշնամիներուն առջևը կռնակ գարձնե-
9 լէն ետև՝ ալ ես ի՞նչ բսեմ. Որովհետև գա-
նանացիները ու երկրին բոլոր բնակիչները լը-
սելով՝ մեզ պիտի պատառեն, ու Իմեր անունը
երկրիս վրայէն բոլորովին պիտի վերցնեն.
անառնոնը Իքու մեծ անունդ ի՞նչ պիտի ը-
նես։
10 Եւ Տէրը Յեսուին բսաւ, Ոտքի վրայ ելիր.
ինչո՞ւ համար այսպէս երեսիդ վրայ ինկեր
11 ես. Իսրայէլ մեզք գործեց, և իմ անոնց
հրամայած ուխտս զանց ըրին. Իքանզի նը-
զովածէն առին, ու գողցան ըրին և նաև
գրուցեցին, ու նաև իրենց կարասիքնեռան
12 մէջը գրին. Ուստի Իսրայէլի որդիքը պիտի
չկրնան իրենց թշնամիներուն առջևը կենալ.
իրենց թշնամիներուն առջևը կռնակ պիտի
դարձնեն, քանզի Իզոհած եղան. և ալ
ձեր հետը պիտի չըլլամ, թէ որ դուք նզո-
13 վածը ձեր մէջէն բնաջինջ չընէք. ելիր Իժո-
ղովուրդը սրբէ, ու բսէ, Վաղուան համար
սրբուեցէք. քանզի Իսրայէլին Տէր Աստուա-
ծը այսպէս կ'ըսէ, Ով Իսրայէլ, ձեր մէջը
նզոված կայ. մինչև որ նզովածը ձեր մէջէն
չվերցընեք, քու թշնամիներուդ առջևը պիտի
14 չկրնաս կենալ։ Ուստի առաւտուն ձեր ցե-
ղերովը մատնուած, ու °Տէրը որ ցեղը ե-
ճախէ բռնելու ըլլայ, անիկա իր ազգատոհմ-
ներովը մատնուայ. և Տէրը որ ազգատոհմը
բռնելու ըլլայ, անիկա իր առներովը մատ-
նուայ. ու Տէրը որ առունը բռնելու ըլլայ, անի-
15 կա իր մարդոցմովը մատնուայ. Եւ ով որ
նզոված բռնուի, կրակով պիտի այրուի,
թէ ինքը և թէ իր ամէն ունեցածը. քան-

1 Գէ. ը. 14. Երր. Ժա. 31.
2 Գէ. ը. 13.
3 Հր. 10.
4 Տես Ա՝ա. ա. 3.
5 Նես. գլուխ ա.

ը. 7.
7 Դե. իգ. 17. ը Օր. իշ. 23.
8 Գէ. ը. 9. 11. Դե. իգ. 36. Ա՝ա. իը. 14.
9 Ծն. լ. 19. 24.

1 Գէ. ը. 14. Երր. Ժա. 31.
2 Գէ. ա. 5.
3 Գէ. ի. 1. 3.
4 Տես Յոսուէի. ա Մն. ը. 8.
5 Գէ. իգ. 17. ը Օր. իշ. 23.
6 Գէ. ը. 9. 11. Դե. իգ. 36. Ա՝ա. իը. 14.
7 Ծն. լ. 19. 24.

6 Ա՝ա. գ. 18. ը Ա՝ա. ա. 3. Ժգ. 19. Նկմ. ի. 3.
7 Հր. 1.
8 Գէ. գ. 17. 18.
9 Տես Գար. ե. 1. 2.
10 Տես Ա՝ա. Ժգ. 43. Գատ. ը. 14.

ը Օր. ե. 26. Գէ. գ. 15.
10 Նե. ԺՀ. 10.
11 Գէ. գ. 5.
12 Ես. Ժգ. 33.
13 Տես Ա՝ա. Ժգ. 38. 39.

զի Տէրջը ուխտ Հզօնց ըրաւ, ու խրա-
յէլի մէջ Հանդուստութիւն ըրաւ։
16 Ուստի Յեսու առաւօտուց կանուխ եղաւ,
ու Իսրայէլը իր ցեղերովը մօտեցուց, և Յու-
17 դայի ցեղը բռնուեցաւ։ Ու Յուդայի ազգա-
տոհմիները մօտեցընելուն, Զարայեանց ազգա-
տոհմը բռնուեցաւ։ ու Զարայեանց տոհմը
իր մարդոցմովը մօտեցընելուն, Զաբդիին բռնա-
18 ւեցաւ։ Նաեւ իր տունը իր մարդոցմո-
վը մօտեցընելուն, Յուդայի ցեղէն Զաբդի
որդւոյն Քարմիի որդւոյն Փարմիին որդին
19 Աքար ձրնուեցաւ։ Ուստի Յեսու Աքա-
րին ըսաւ, Որդիս, Տէրս Իսրայէլի Տէր Աս-
տուծոյն փառք տուր, ու Ն--- Դ--- անոր խոս-
տովանէ, և Քրմս ըրածդ Տէրս ինծի յայտ-
20 նէ, ինծմէ մի պահեր։ Ու Աքար պատաս-
խան տուաւ Յեսուին և ըսաւ, Իրաւցընէ
ես Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն դէմ մեղք գոր-
21 ծեցի, ու ասանկ ասանկ բան մի ըրի։ Այս-
ինչ աւարին մէջը մէկ ազուոր Բ---ած Բաբ-
իլոնի վերարկու մը, ու երկու հարիւր սիկղ
արծաթ, և յիսուն սիկղի ծանրութեամբ մէկ
ոսկի լեզու մը տեսայ, ու անոնց ցանկալով
առի։ և ահա անոնք իմ վրանիս մէջ հողին
մակը պահուած էր են, ու արծաթը անոր տակն
22 է։ Ուստի Յեսու լրաբերներ խրկեց։ ու ա-
նոնք վրանը վազեցին։ և ահա վրանին մէջը
պահուած էր ան, ու արծաթը անոր տակն
23 էր։ Ու զանոնք վրանին մէջէն առնելով Յե-
սուին ու բոլոր Իսրայէլի որդւոցը բերին, և
զանոնք Տէրջը առջեւը դրին։
24 Աստուածը Յեսու ու իրեն հետ բոլոր Իս-
րայէլ՝ Զարայեան Աքարը ու ան արծաթը և
վերարկուն ու ոսկի լեզուն և անոր տղաքը,
աղջիկները, արջառները, էշերը, ոչխարնե-
րը, վրանը ու անոր ամէն բանը առին, և
25 զանոնք Աքորվի Ձորը հանեցին։ Ու Յեսու
բսաւ, Ինչո՞ւ համար դուն մեզ նեղեցիր։
Տէրը այսօր քեզ պիտի նեղէ։ Ուստի բոլոր
Իսրայէլ զանիկա քարերով քարկոծեցին, ու
զանոնք քարերով քարկոծելէն ետեւ կրակով
26 այրեցին։ Եւ քրը Ան անոր վրայ մէկ մեծ քարա-
կոյտ մը դիզեցին։ --- Ե--- մինչեւ աս օրս։
Ու Տէրը իր սաստիկ բարկութենէն դադա-
րեցաւ։ ասս պատճառաւ անի անունը
Աքորվի Ձոր բսուեցաւ մինչեւ աս օրս։

ԳԼ։ Ը

1 Ետքը Տէրը Յեսուին բսաւ, Մի վախնար ու
մի զարհուրիր։ բոլոր պատերազմող մարդիկը
հետդ առ, ու ելիր դէպ Ի Գայի դէմ։ Տես
Գայիի թագաւորը ու անոր ժողովրդը և անոր
քաղաքը ու անոր երկիրը քու ձեռքդ տուի։
2 Եւ Երիքովին ու անոր թագաւորին րրածիդ-
պէս Գայիին ու անոր թագաւորին ալ ընես,
միայն թէ անոր աւարը ու անասունները ձե-
զի առնէք։ Քաղաքին հետեւի կողմէն դարան-
3 ներ պատրաստուս։ Ուստի Յեսու ու բոլոր
պատերազմող մարդիկը ոտք եղան, որ Գայիի
վրայ երթան։ և Յեսու երեսուն հազար զօ-
րաւոր մարդ ընտրեց, ու զանոնք դիւրիով
4 խրկեց։ Եւ անոնց պատուիրելով բսաւ, Նա-
յեցէք, Դուք քաղաքին հետեւէն ան քաղա-
քին համար դարանի մէջ պիտի նստիք։ քա-
ղաքէն չատ մի հեռանաք, և ամէնքիդ ալ
5 պատրաստ ըլլաք։ Ու ես իմ հետս եղող բո-
լոր ժողովրդով քաղաքին պիտի մօտենամ.
ու երբոր անոնք առջեւի անգամին պէս մեզի
դէմ ելլեն, հանոնց առջեւէն պիտի փախչինք.
6 Ու անոնք մեր հետեւէն պիտի ելլեն, մինչեւ որ
զանոնք քաղաքէն զատենք. որովհետեւ անոնք
պիտի բսեն թէ Մեր առջեւէն փախան առջի
անգամին պէս. ու մենք անոնց առջեւէն պի-
7 տի փախչինք։ Անոնք դուք դարանէն ելլ-
ք ու քաղաքը առնէք, քանզի Ձեր Տէր
Աստուածը զանիկա Ձեր Ձեռքը պիտի տայ։
8 Ու երբոր քաղաքը առնէք, քաղաքը կրակով
այրէք։ Տէրջը բսածին պէս ընէք։ Նայ Ձեզ
9 զի պատուիրեցի։ Եւ Յեսու զանոնք խրկեց,
ու անոնք գացին դարանը նստան Բեթէլի ու
Գայիի միջտեղը, Գայիի արեւմտեան կողմէն.
և Յեսու այն գիշերը ժողովուրդին մէջը մնաց։
10 Ու Յեսու առաւօտուց կանուխ եղաւ ու
ժողովուրդը ոտքի անցուց, և ինքը Իսրայէ-
լի Ծերերուն հետ ժողովուրդին առջեւէն գէպ
11 Ի Գայի դնաց։ Հիւ իր հետ եղող բոլոր պա-
տերազմական մարդիկն ալ եկան, ու մօտե-
նալով քաղաքին առջեւը դացին, ու Գայիի
հիւսիսային կողմը բանակեցան։ և անոնց ու
12 Գայիի միջտեղը մէկ Ձոր մը կար։ Եւ հինգ
հազարի չափ մարդ առաւ, ու զանոնք գա-
րանի մէջ Յեսուին ու Գայիի մէջ
13 տեղը † քաղաքին արեւմտեան կողմը։ Ու ժո-
ղովուրդը քաղաքին հիւսիսային կողմը դրին
բոլոր բանակը, ու քաղաքին արեւմտեան կող-
մը Գնացանը. և Յեսու ան գիշերը Ձորին
մէջը գնաց։
14 Ու երբոր Գայիի թագաւորը ընդ--- տեսաւ,
քաղաքին մարդոցմովը շուտով ու կանուխ

Ե Հմր · 11 ·
Ձ Ձմ · չդ · ի · Դասս · ի · ե ·
է = Քնգ · ժգ · ւգ ·
Ը Ցմ = Քնգ · գ · ե ·
Ծրեմ · ժգ · ւը ·

Ցմ · Բ · զե ·
Ի Յեսս · Ե · Ճ · ի · Բ
Ճ Ն · ւ · զե · Ա--ը ·
Ժա · ւ · Դասն · Բ · զե ·
Ը = Քնգ · ժգ · ւգ ·
= Քնգ · ժգ · ւգ ·
= Հմր · զե · Գլ · ժե · ի

Գլ · գ · ւը · = Ա Ն ·
Բ · ի · Գասգ · Ե · ւը ·
Բ Օր · ժե · ե ·

Քնգ · խս · ւգ ·
Հմր · զե · Ե--- · կե ·
ւը · Ա--- · բ · ւե ·
Ձ = Նեգասքնեան ·
Խ--- խոսվանքնեան ·

= Բ Օր · ս· · զե · Ե ·
ւը · Ը--- · ե · Գլ · ս· ·
զ ·
Ի Գլ · գ · ե ·
Ֆ Գլ · գ · զե ·
Բ Օր · Ե · ւգ ·

Ի Դասս · Ե · ւց ·
Ճ Դասս · Ե · զե ·
Ե Բ Քնգ · ժգ · ւց ·
Ը Հմր · ե ·
Ի Կ--ե Գայիին
Ի Հմր · գ ·

դուրս եկաւ, որ ինքը ու իր բոլոր ժողովուրդը
որոյ ժամանակով մը դաշտի վրայ խոպոպելի
դէմ պատերազմին, ու չէին գիտեր որ քա-
զաքին հետը իրեն համար գործ ունէր։
15 Եւ ինք ու բոլոր խոպոպել անոնց
առջևը զինուած պէս ցուցնելով
16 անապատին ճամբան փախան։ Ու քաղաքին
մէջը եղող բոլոր ժողովուրդը ժողովեցաւ
որ գանոնք հալածէն, ու երբոր հասան
17 իյնալով քաղաքէն դուռնեցան։ Եւ Գայիի
ու Բեթէլի մէջ մարդ չմնաց՝ որ Իսրայէլին
հետևէն չելլէ. ուստի քաղաքը բաց թող-
ցին, ու Իսրայէլին հետևէն եկան։
18 Եւ Տէրը ըսաւ Յեհոսուէի, Քեզի եղած
նիզակը դէպ ի Գայի երկրընցուր, քանզի զա-
նիկա քու ձեռքդ պիտի տամ. և Յեհոսուէ ձեռ-
քը եղած նիզակը դէպ ի քաղաքը երկրընցուց։
19 Ու դարանակալները չուռուզ իրենց տեղէն
եկան, և անիկա իր ձեռքը երկրնցուցածին
պէս, վազելին քաղաքը մտան ու առին անի-
կա, և չուռուզ մը քաղաքը կրակով բռնկե-
20 ցուցին։ Ու Գայիի բնակիչները հետևնին դար-
ձան անոնք որ ահա քաղաքին ծուխը մին-
չև երկինքը կ'ելլէր. և անոնք հոս կամ հոն
փախչելու կարողութիւն չունէին. ու անապա-
տը փախչող ժողովուրդն ալ իր հետևէն ին-
21 կողներուն վրայ դարձաւ։ Եւ Յեհոսուէ ու բո-
լոր Իսրայէլ երբոր տեսան որ դարանակալ-
ները քաղաքը առին, ու քաղաքին ծուխը
վեր կ'ելլէր, իրենք ալ ետ դարձան ու Գա-
22 յիի մարդիկը զարկին։ Միւսներն ալ քաղա-
քէն անոնց դէմ եկան. ուստի մէկ կողմնակ
ասնք՝ ու միւս կողմնակ ալ անոնք ըլլալով,
Գայի հարուին Իսրայէլացւոց մէջտեղը մնացին.
ու գանոնք զարկին մինչև որ հանուցմէ մարդ
23 մը ազէ չմնաց ու չազատեցաւ։ Եւ Գայիի
թագաւորը ազէ բռնեցին, ու զանիկա Յեհոսուէի
բերին։
24 Ու երբոր Իսրայէլացիք Գայիի բոլոր բնա-
կիչները գիրնէք հալածողները գաշտին ու
անապատին մէջ կարգ եցին, ու անոնց ամէնքն
ալ սուրի բերնով հխտալով հասան, բոլոր Իս-
րայէլացիք Գայի դարձան, ու զանիկա սուրի
25 բերնով անցուցին։ Եւ ան օրը ինկածներուն
ամէնը, թէ էրկի մարդ և թէ կնիկ մարդ,
տասներկու հազար էր, պարձքն Գայիի բո-
26 լոր մարդիկը։ Ու Յեհոսուէ նիզակով երկրն-
ցուցած ձեռքը ետ չդարձուց մինչև որ Գայիի
27 բոլոր բնակիչները բնաջինջ ըրաւ։ Իսրայէլ Իս-
րայէլացիք անասուններն ու քաղաքին ա-
րը իրենց առին, Տէրոջը Յեհոսուէին հրամայած
28 խօսքին համեմատ։ Եւ Յեհոսուէ այրեց
ու զանիկա միշտ ինչպէս ասկէ
29 բրաւ մինչև այսօր։ Եւ Գայիի թագաւորը
ծառի մը կախեց մինչև իրիկուն։ Ու արևը
մտնելուն Յեհոսուէ որ անոր մեռած
մարմինը ծառէն վար իջեցնեն, և զանիկա
քաղաքին դրանը առջևը նետեցին, ու հոնոր
վրայ մեկ մեծ քարակոյտ մը դիզեցին, որ
մինչև այսօր։
30 Այնուհետև Յեհոսուէ Տէր Աստ-
ծոյն սեղան մը չշինեց Գեբաղ լեռան վրայ,
31 ինչպես որ Տէրոջը ծառան Մովսէս Իսրայէ-
լի որդւոցը պատուիրեր էր. — Մովսէսին
օրինաց դրքին մէջի գրուածին պէս՝ Քնա-
ստ սեղան ամբողջ քարերէ չքնէ, որոնց վը-
րայ երկաթ չէր գպած. և հոնոր վրայ Տէ-
րոջը ողջակէզներ ու խաղաղութեան զոհեր
32 մատուցին։ Եւ հոն ան քարերուն վրայ գը-
րեց Մովսէսին օրինաց կրկնութիւնը, որն որ
33 Իսրայէլի որդւոցը առջևը գրեց։ Ու բոլոր
Իսրայէլ և անոնց ծերերը ու ատենակալները
և դատաւորները տապանակին մէկ կողմէն
ու միւս կողմէն՝ Տէրոջը ուխտին տապանա-
կը վերցնող Ղեւտացի քահանաներուն առ-
ջևէն կ'երթային, թէ օտարականները և թէ
բնակներն. անոնց կէսը Գարիզին լեռանը կող-
մը՝ ու կէսն ալ Գեբաղ լեռանը կողմն կեր-
ած, ինչպես որ Տէրոջը ծառան Մովսէս պա-
տուիրեր էր առաջ որ Իսրայէլի ժողովուր-
34 դը օրհնեն։ Եւ անկէ ետև օրէնքին բոլոր
խօսքերը կարդաց, Կեց օրհնութիւնները և
թէ անէծքները, ինչ որ գրուած էր օրինաց
35 դրքին մէջը։ Մովսէսին բոլոր պատուիրած-
ներէն բնաւ խօսք մը չմնաց, որ գանիկա
Յեհոսուէ բոլոր Իսրայէլի ժողովքին և կա-
նիներուն ու տղաքներուն և անոնց մէջը
պատսող օտարականին առջևը չկարդայ։

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Թագաւորները կը միաբանին Իսրայէլին դէմ. 3 Գաբաւ-
նացիք խաբեութեամբ խաղաղութիւն ուխտ մը ձեռք կը բե-
րեն։ 18 Ժողովուրդը յանդիմանած ծառայութեան կը դա-
տապարտեն։

1 Ու երբոր Յորդանանու ափի կողմը եղող
բոլոր թագաւորները՝ լերան վրայ,
դաշտի վրայ ու մեծ ծովուն բոլոր եզերքը
մինչև Լիբանանին դիմացը կը բնակող
Քետացիք, Ամորհացիք, Քանանացիք,
Փերիզացիք, Եւեսացիք ու Յեբուսացիք —
2 Նէզը լսեցին, Միաբանեցան ժողովուեցան
որ Յեհոսուէին ու Իսրայէլին դէմ պատերազմին։

---

3 Գաբ. ի. 34. Ծով. Ք. 12։
4 Դատ. ի. 16. Եւ. 5 Ը Օր. Ժգ. 16։
6 Գլ. Ժ. 15։ Ելք. ի. 38։ Ես. ի. 3։
7 Ը Օր. Է. 2։
8 Ելք. Ժգ. 23. Ես. ի. 3։
9 Գլ. Է. 25. Ժ. 37։
10 Ը Օր. ԺԹ. 4. 5։
11 Ելք. Ի. 35. Ը Օր. Ի. 6. 6։
12 Ելք. Ի. 14։
13 Ը Օր. Ի. 2. 15։
14 Ելք. Ի. 8. 9. Ես. Ի. 3։
15 Ը Օր. Ի. 2. 15։
16 Ես. Ի. 3։
17 Ելք. Ի. 8. Ես. Ի. 3։
18 Ելք. Ի. 8. Ես. Ի. 3։
19 Ը Օր. Ի. 2. 15։
20 Ը Օր. Ի. 2. 15։
21 Ը Օր. Ի. 2. 15։
22 Ը Օր. Ի. 2. 15։
23 Ը Օր. Ի. 2. 15։
24 Ը Օր. Ի. 2. 15։
25 Ը Օր. Ի. 2. 15։
26 Ը Օր. Ի. 2. 15։
27 Ը Օր. Ի. 2. 15։
28 Ը Օր. Ի. 2. 15։
29 Ը Օր. Ի. 2. 15։
30 Ը Օր. Ի. 2. 15։
31 Ը Օր. Ի. 2. 15։
32 Ը Օր. Ի. 2. 15։
33 Ը Օր. Ի. 2. 15։
34 Ը Օր. Ի. 2. 15։
35 Ը Օր. Ի. 2. 15։
36 Ը Օր. Ի. 2. 15։
37 Ը Օր. Ի. 2. 15։
38 Ը Օր. Ի. 2. 15։
39 Ը Օր. Ի. 2. 15։
40 Ը Օր. Ի. 2. 15։
41 Ը Օր. Ի. 2. 15։
42 Ը Օր. Ի. 2. 15։
43 Ը Օր. Ի. 2. 15։
44 Ը Օր. Ի. 2. 15։
45 Ը Օր. Ի. 2. 15։
46 Ը Օր. Ի. 2. 15։
47 Ը Օր. Ի. 2. 15։
48 Ը Օր. Ի. 2. 15։
49 Ը Օր. Ի. 2. 15։
50 Ը Օր. Ի. 2. 15։
51 Ը Օր. Ի. 2. 15։
52 Ը Օր. Ի. 2. 15։
53 Ը Օր. Ի. 2. 15։
54 Ը Օր. Ի. 2. 15։
55 Ը Օր. Ի. 2. 15։
56 Ը Օր. Ի. 2. 15։
57 Ը Օր. Ի. 2. 15։
58 Ը Օր. Ի. 2. 15։
59 Ը Օր. Ի. 2. 15։
60 Ը Օր. Ի. 2. 15։
61 Ը Օր. Ի. 2. 15։
62 Ը Օր. Ի. 2. 15։
63 Ը Օր. Ի. 2. 15։
64 Ը Օր. Ի. 2. 15։
65 Ը Օր. Ի. 2. 15։
66 Ը Օր. Ի. 2. 15։
67 Ը Օր. Ի. 2. 15։
68 Ը Օր. Ի. 2. 15։
69 Ը Օր. Ի. 2. 15։
70 Ը Օր. Ի. 2. 15։
71 Ը Օր. Ի. 2. 15։
72 Ը Օր. Ի. 2. 15։
73 Ը Օր. Ի. 2. 15։
74 Ը Օր. Ի. 2. 15։
75 Ը Օր. Ի. 2. 15։
76 Ը Օր. Ի. 2. 15։
77 Ը Օր. Ի. 2. 15։
78 Ը Օր. Ի. 2. 15։
79 Ը Օր. Ի. 2. 15։
80 Ը Օր. Ի. 2. 15։
81 Ը Օր. Ի. 2. 15։
82 Ը Օր. Ի. 2. 15։
83 Ը Օր. Ի. 2. 15։
84 Ը Օր. Ի. 2. 15։
85 Ը Օր. Ի. 2. 15։
86 Ը Օր. Ի. 2. 15։
87 Ը Օր. Ի. 2. 15։
88 Ը Օր. Ի. 2. 15։
89 Ը Օր. Ի. 2. 15։
90 Ը Օր. Ի. 2. 15։
91 Ը Օր. Ի. 2. 15։
92 Ը Օր. Ի. 2. 15։
93 Ը Օր. Ի. 2. 15։
94 Ը Օր. Ի. 2. 15։
95 Ը Օր. Ի. 2. 15։
96 Ը Օր. Ի. 2. 15։
97 Ը Օր. Ի. 2. 15։
98 Ը Օր. Ի. 2. 15։
99 Ը Օր. Ի. 2. 15։
100 Ը Օր. Ի. 2. 15։
101 Ը Օր. Ի. 2. 15։
102 Ը Օր. Ի. 2. 15։
103 Ը Օր. Ի. 2. 15։
104 Ը Օր. Ի. 2. 15։
105 Ը Օր. Ի. 2. 15։
106 Ը Օր. Ի. 2. 15։
107 Ը Օր. Ի. 2. 15։
108 Ը Օր. Ի. 2. 15։
109 Ը Օր. Ի. 2. 15։
110 Ը Օր. Ի. 2. 15։
111 Ը Օր. Ի. 2. 15։
112 Ը Օր. Ի. 2. 15։
113 Ը Օր. Ի. 2. 15։
114 Ը Օր. Ի. 2. 15։
115 Ը Օր. Ի. 2. 15։
116 Ը Օր. Ի. 2. 15։
117 Ը Օր. Ի. 2. 15։
118 Ը Օր. Ի. 2. 15։
119 Ը Օր. Ի. 2. 15։
120 Ը Օր. Ի. 2. 15։
121 Ը Օր. Ի. 2. 15։
122 Ը Օր. Ի. 2. 15։
123 Ը Օր. Ի. 2. 15։
124 Ը Օր. Ի. 2. 15։
125 Ը Օր. Ի. 2. 15։
126 Ը Օր. Ի. 2. 15։
127 Ը Օր. Ի. 2. 15։
128 Ը Օր. Ի. 2. 15։
129 Ը Օր. Ի. 2. 15։
130 Ը Օր. Ի. 2. 15։
131 Ը Օր. Ի. 2. 15։
132 Ը Օր. Ի. 2. 15։
133 Ը Օր. Ի. 2. 15։
134 Ը Օր. Ի. 2. 15։
135 Ը Օր. Ի. 2. 15։
136 Ը Օր. Ի. 2. 15։
137 Ը Օր. Ի. 2. 15։
138 Ը Օր. Ի. 2. 15։
139 Ը Օր. Ի. 2. 15։
140 Ը Օր. Ի. 2. 15։
141 Ը Օր. Ի. 2. 15։
142 Ը Օր. Ի. 2. 15։
143 Ը Օր. Ի. 2. 15։
144 Ը Օր. Ի. 2. 15։
145 Ը Օր. Ի. 2. 15։
146 Ը Օր. Ի. 2. 15։
147 Ը Օր. Ի. 2. 15։
148 Ը Օր. Ի. 2. 15։
149 Ը Օր. Ի. 2. 15։
150 Ը Օր. Ի. 2. 15։
151 Ը Օր. Ի. 2. 15։
152 Ը Օր. Ի. 2. 15։
153 Ը Օր. Ի. 2. 15։
154 Ը Օր. Ի. 2. 15։
155 Ը Օր. Ի. 2. 15։
156 Ը Օր. Ի. 2. 15։
157 Ը Օր. Ի. 2. 15։
158 Ը Օր. Ի. 2. 15։
159 Ը Օր. Ի. 2. 15։
160 Ը Օր. Ի. 2. 15։
161 Ը Օր. Ի. 2. 15։
162 Ը Օր. Ի. 2. 15։
163 Ը Օր. Ի. 2. 15։
164 Ը Օր. Ի. 2. 15։
165 Ը Օր. Ի. 2. 15։
166 Ը Օր. Ի. 2. 15։
167 Ը Օր. Ի. 2. 15։
168 Ը Օր. Ի. 2. 15։
169 Ը Օր. Ի. 2. 15։
170 Ը Օր. Ի. 2. 15։
171 Ը Օր. Ի. 2. 15։
172 Ը Օր. Ի. 2. 15։
173 Ը Օր. Ի. 2. 15։
174 Ը Օր. Ի. 2. 15։
175 Ը Օր. Ի. 2. 15։
176 Ը Օր. Ի. 2. 15։
177 Ը Օր. Ի. 2. 15։
178 Ը Օր. Ի. 2. 15։
179 Ը Օր. Ի. 2. 15։
180 Ը Օր. Ի. 2. 15։
181 Ը Օր. Ի. 2. 15։
182 Ը Օր. Ի. 2. 15։
183 Ը Օր. Ի. 2. 15։
184 Ը Օր. Ի. 2. 15։
185 Ը Օր. Ի. 2. 15։
186 Ը Օր. Ի. 2. 15։
187 Ը Օր. Ի. 2. 15։
188 Ը Օր. Ի. 2. 15։
189 Ը Օր. Ի. 2. 15։
190 Ը Օր. Ի. 2. 15։
191 Ը Օր. Ի. 2. 15։
192 Ը Օր. Ի. 2. 15։
193 Ը Օր. Ի. 2. 15։
194 Ը Օր. Ի. 2. 15։
195 Ը Օր. Ի. 2. 15։
196 Ը Օր. Ի. 2. 15։
197 Ը Օր. Ի. 2. 15։
198 Ը Օր. Ի. 2. 15։
199 Ը Օր. Ի. 2. 15։
200 Ը Օր. Ի. 2. 15։

3 Բայց Գաբաւոնի բնակիչները Երբոր լսեցին ինչ որ Յեսու Երիքովին ու Գայիին բրեր
4 էր, իրենք ալ վարպետութիւն մը բանեցուցին. գայլին պաշարները պատրաստեցին, ու իրենց էշերուն վրայ հին քուրձեր, ու հին, պատառած ու °կարկատած գինիի տիկեր դրին,
5 եւ իրենց ոտքերուն կօշիկները հինցած ու կարկատած էին, ու վրանին ալ հին լաթեր —— եւ բոլոր իրենց պաշար —— հոտ չոր-
6 ցած — մկրատ էր. ու Գաղգալայի մէջ, եւ անոր ու Իսրայէլի մարդոցն ըսին, Մենք հեռու երկրէ կու գանք. ուստի հիմա մեզի հետ դաշնակցու-
7 թիւն բրէք. Անոնք Իսրայէլի մարդիկը ան Խեւացիներուն ըսին, Գուցէ դուք մեր մէջը կը բնակիք, ու ՙէնկի հետ ինչպէս գաշ-
8 նակցութիւն բնենք. Բայց անոնք Յեսուին ըսին, Մենք քու ծառաներդ ենք. եւ Յեսու անոնց բսաւ, Դուք ո՞վ էք եւ ուրկէ կու-
9 գաք. Ու անոր ըսին, Ձեր ծառաներդ Իսրա-էլի Տէրոջ անունին համար եկած են քու լսելով Աստուածոյն մասին հասած բանը ու եգիպտոսի մէջ բոլոր բրածներուն մա-
10 սին, Ու նաեւ Յորդանանեան անդին կողմի Եսեբոնացոց Երկու թագաւորներուն Եսեբոնի Սիհոն թագաւորին ու Աստարովթ Բասանի Ովգ թագաւորին դէմ բոլոր
11 բրած բաները ըսինք. Եւ մեր ծերերը ու մեր երկրին բոլոր բնակիչները մեզի խօսեցան ու ըսին, Ձեռնարկեցէք ճամբու համար պաշար առէք, և գանոնք դիմաւորելու գացէք, ու անոնց ըսէք, Մենք ձեր ծառաներն ենք, ու
12 հիմա մեզի հետ դաշնակցութիւն բրէք. Ասիկա մեր հացերնիս մեր տաքուկ առինք, երբ որ մենք ելանք ձեզի գալու համար, բայց հիմա տեսէք, չորցած ու մկրատած են.
13 եւ ասոնք գինիի տիկերը նոր էին, երբոր լցուցինք, բայց հիմա պատռած են. ու ասոնք մեր հագուստներն ու կօշիկները ճամբուն
14 խիստ երկայնութենէն հինցան. Ու ՙանոնց պաշարին նայելով՝ ան մարդիկը ընդունեցին,՚ ու Տէրոջը չհարցուցին. եւ Յե-
15 սու հաշտութիւն բրաւ, ու անոնց ապրեցընէ. և ժողովրդին իշխաններն ալ անոնց երդում բրին.
16 Ու անոնց հետ դաշնակցութիւն բնելէն երեք օր ետքը լսեցին որ անոնք իրենց դրա-
17 ցիներն են, ու իրենց մէջը կը բնակին. Եւ Իսրայէլի որդիքը չուելով՝ երրորդ օրը անոնց քաղաքները հասան. ու անոնց քաղաքները Գաբաւոն, Կեփիրա, Բերոթի և Կարիաթիա-
18 րիմ էին. Ու Իսրայէլի որդիքը զանոնք չարկին, Քանզի ժողովրդին իշխաններըը Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն անունով երդում բրեր էին. բայց բոլոր ժողովրդը իշխաններուն դէմ
19 մրմնջեցին. Ու ամէն իշխաններըը բոլոր ժողովրդին ըսին, Մենք Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն անունով երդում բրինք, ու հիմա չենք կրնար
20 անոնց դպչիլ. Անոնց այսպէս բնենք. զանոնք ապրեցընենք, որ մեր վրայ բարկութիւն չգայ
21 անոնց երդումնիս բնելուան համար. Ուստի իշխաններըը անոնց ըսին, Թող ապրին, բայց բոլոր ժողովրդին փայտակոտորներ ու ջրկիրներ բլլան. Ե ՚իշխանները — ընդունեցին խօսքը, ինչպէս որ իշխաններըը ՙանոնց ըսին.
22 Եսրը Յեսու զանոնք կանչեց, ու անոնց խօսեցաւ բսելով, Ինչո՞ւ համար մեզ խաբեցիք ու ըսիք թէ ՙՉեզմէ շատ հեռու ենք, ու
23 ՚դուք մեր մէջը կը բնակիք. Ուրեմն դուք հիմա ՙանիծեալ էք, ու ձեր Աստուծոյ տանը համար ձեզմէ ծառայ, փայտակոտոր ու ջրկիր
24 կեր չպակսի. Եւ անոնք Յեսուին պատասխանեցին ու ըսին, Քանզի քու ծառաներդ աստուծոյ Մովսէսին հրամայեր է ամբողջ երկիրը ձեզի տալու, ու ամբողջ երկրին բոլոր բնակիչները ձեր առջեւէն բնաջինջ բնելու. ուստի մենք ձեր պատճառաւ մեր անձերուն համար
25 մեր շատ վախցանք, ու ասոր բանը բրինք. Եւ ահա հիմա քու ձեռքդ ենք. քեզի ինչ որ հաճոյ ու արդար կ'երեւնայ, ան բրէ մեզի.
26 Ուստի անոնց այնպէս բրաւ, և զանոնք խլեցիկէն որդւոցը ձեռքէն ազատեց, ու զանոնք
27 չսպանցուցին. Եւ Յեսու նոյն օրը Ղեւտացոց ու ջրկիր բրաւ զանոնք ժողովրդին ու Տէրոջը սեղանին համար. մինչեւ Տէրը ընտրելու անոր ծառայի մինչեւ այս օրս.

ԳԼՈՒԽ Ժ

1 Հրեից թագաւորներ գաղափարի գիմ կը պատերազմին. 6 Յեսու անոր օգնութեան կը հասնի. 10 Աստուած կը պատճառէ մարդոց անձրեւ հետ կարկտաքար. 12 Արեգակը ու լուսինը անշարժ կը կենան Յեսուին խնդրանքով. 16 Հինգ թագաւորներ ծածկուին Յեսուին խնդրանքով. 21 Յեսու անկի գալով հանդերձ շարէ մը ազ կը պատերազմի. 24 Ու անոնց հետ անոր գործակից վարուելով. 28 կը կոխկրտի զանոնք. 29 Իսրայէլի որդիքը ուրիշ հինգ թագաւորներ ալ կը յաղթեն. 43 Յեսու գաղթական կը դառնայ.

1 Ու երբոր Երուսաղէմի Ադոնիսեդեկ թագաւորը լսեց թէ Յեսու Գայիին առաւ ու զա-

---

2 Գէ. ժ. 1. բ թագաւորները. 1. 2.
3 Գէ. գ. 27.
4 Եզր. կապած
5 Գէ. ե. 10.
6 Գէ. ժա. 19.
7 Ել. իգ. 32. բ Օր. է. 2. ի. 16. Դատ.
8 բ.
9 բ Օր. ի. 15.
10 Ել. ժե. 14. Յեսու. բ. 10.
11 Թուոց. ի. 22. Յեսու. ի. 24.
12 Կամ խորտիկներ մորթ.
13 Գէ. ժա. 19. բ թագաւորները. 1. 2.
14 Թուոց. իե. 21. Եսու. է. 1. 2. Յեսու Դատ. 1. Թագաւորները. իե. 10. 11. է. 8. բ թագաւորները. բ. 1. է. 19.
15 13. 15. 18. 19. Յակոբոս. է. 3. 4. Մատթ. գ. 2.
16 բ Օր. իի. 11.
17 Հմր. 21. 27.
18 Ել. իդ. 32. բ Օր. է. 1. 2.
19 Ել. իդ. 28. բ Օր. է. 1. 2.
20 Ել. ժե. 14.
21 Դան. ժգ. 9.
22 Հմր. 21. 23.
23 բ Օր. ժբ. 5.

նրկա բոլորովին կործանեց, [illegible] որ երկրին ու անոր Թագաւորին լրաւ, [illegible]Գայիին ու անոր Թագաւորին ալ այնպէս լրաւ, և [illegible]Գաբաւոնի բնակիչները խոյակեցաց հետ հաշտութիւն լրին, ու անոնց միջը ննացին,
2 [illegible]Շատ վախցան [illegible] [illegible]. քանզի Գաբաւոն Թագաւորանիստ քաղաքի մը պէս մեծ քաղաք մըն էր, ու անկից Գայիէն մեծ էր, և անոր բոլոր մարդիկը զօրաւոր էին։
3 Ասոր համար Երուսաղէմի Ադոնիզեկ Թագաւորը Հերոնի Հօհամ Թագաւորին, Բերոթացի Փղհամ Թագաւորին, ու Լաքիսի Յափիա Թագաւորին, ու Եգղոնի Դաբիր Թագաւորին հրեշտ խրկեց, ըսելով, Ինծի եկէք ու ինծի օգնութիւն լրէք որ Գաբաւոնը զարնենք։ [illegible]քանզի Յեսուին հետ ու խոյակէի որ
5 դաշը հետ հաշտութիւն լրաւ։ Ուստի Ամորհացւոց հինգ Թագաւորները՝ Երուսաղէմի Թագաւորը, Հերոնի Թագաւորը, Յափիայի Թագաւորը, Լաքիսի Թագաւորը, Եգղոնի Թագաւորը ժողովեցան, և իրենք ու իրենց բոլոր բանակները ելան, և Գաբաւոնին դէմ բանակ դրին, ու անոր դէմ պատերազմ լրին։
6 Եւ Գաբաւոնի բնակիչները [illegible]Գղգղացւոյն մէջ բանակ Յեսուին [illegible] խրկեցին, ըսելով, Քու ծառաներէդ մի քաշեր, չուտով մեզի ել, մեզ ազատէ ու մեզի օգնութիւն լրէ. քանզի լեռնաշխարհի Ամորհացւոց բոլոր
7 Թագաւորները մեր վրայ ժողովեցան։ Եւ Յեսու՝ ինքը ու հիւրն հետ բոլոր պատերազմական մարդիկը և զօրքին բոլոր զօրաւորները
8 ներր Գղգղացիէն ելան։ Ու Տէրը Յեսուին ըսաւ, [illegible]Անոնցմէ մի վախնար, քանզի զանոնք քու ձեռքդ տուի. [illegible]ոնոնցմէ մէկը պի-
9 սի չկարենայ քու առջեւդ կայնիլ։ Եւ Յեսու Գղգղացիէն բոլոր գիշերը [illegible]քալելով [illegible]ին
10 ծակի անոնց վրայ հասաւ։ Ու Տէրը [illegible] վհատացուց զանոնք Իսրայէլին առջեւը, և զանոնք Գաբաւոնի [illegible] մեծ կոտորածով մը կոտորեց, ու զանոնք Բեթհորոնի եկելու ճամբան վրայ հալածեց, և զանոնք մինչև [illegible]Ազեկա ու Մա-
11 կեդա զարկաւ։ Ու երբոր անոնք Իսրայէլին առջեւէն կը փախչէին, ու Բեթհորոնէն վար կ'իջնէին, [illegible]Տէրը անոնց վրայ երկինքէն [illegible] մեծ քարեր նետեց մինչև Ազեկա, ու մեռան. կարկտոտէ քարերէն մեռնողները Իսրայէլի որդւոցը սրով մեռցուցածներէն շատ էին։
12 Այնաժամ Յեսու Տէրոջը հետ խօսեցաւ, այն օրը որ Տէրը Ամորհացիները Իսրայէլի որդւոց ձեռքը տուաւ, ու Իսրայէլին առջեւը

ըսաւ, [illegible]Արեւ, դուն Գաբաւոնին դիմացը կայնէ. Լուսին, դուն ալ [illegible]Այիզոնի Հովիտին դիմա-
13 ցը կեցիր։ Ու արեւը կայնեցաւ, և լուսինը իր տեղը մնաց, մինչև որ ժողովուրդը իր թշնամիներէն վրէժ առաւ։ [illegible]Արիհաշխարհի վրայ դրին դրքին մէջը գրուած չէ՞. ուստի արեւը երկինքը մէջտեղը կայնեցաւ, ու բնաւ մէկ օրի
14 մը չափ մնուելու չհապաղաց։ Անոր պէս օր մը չեղաւ, ոչ առաջ ու ոչ ետքը, որ Տէրը մարդու ձայնը լսեց. քանզի [illegible]Տէրը Իսրայէլի համար պատերազմեցաւ։
15 [illegible]Եւ Յեսու ու անոր հետ բոլոր Իսրայէլ
16 Գղգղացի դառնալով գացին։ Եւ հինգ Թագաւորները փախան, ու Մակեդա՝ սպրին մէջ
17 պահուեցան։ Եւ Յեսուին պատմեցան ըսելով, Ան հինգ Թագաւորները Մակեդա՝ սպրին մէջ
18 գտնուեցան։ Եւ Յեսու ըսաւ, Ահագին քարեր գլորեցէք, ու անոր վրայ մարդիկ դրէք որ պահպանեն
19 զիրենք։ Բայց դուք մի կայնիք, ձեր թշնամիները հալածեցէք, ու անոնց հետիններէն զարկէք, և անոնց թոյլ մի տաք որ իրենց քաղաքները մտնեն. քանզի ձեր Տէր Աստուածը զանոնք ձեր ձեռքը մատնեց։ Ու
20 ասոնք զանոնք ձեր ձեռքը մատնեց, ու երբոր Յեսու Իսրայէլի որդւոցը հետ զանոնք խիստ մեծ կոտորածով մը կոտորեց, ու զանոնք հաստատ բնկեցաւ, և անոնց փախուստականները պարսպապատ քաղաքները մտնելու
21 համար ամէն մարդիկ Մակեդա՝ բանակը Յեսուին դարձան։ [illegible] Իսրայէլի որդւոցը դէմ բնաւ մէկը իր լեզուն չշարժեց։
22 Անոնցմէ Յեսու ըսաւ, Աղբերն բերանը բացէք, ու սպրէն ան հինգ Թագաւորները
23 հանեցէք ինծի [illegible]։ Եւ այնպէս լրին, ու սպրէն ան հինգ Թագաւորները՝ Երուսաղէմի Թագաւորը, Բերոթի Թագաւորը, Յափիայի Թագաւորը, Լաքիսի Թագաւորը -- Եգղոնի Թագաւորը հանեցին անոր [illegible]։
24 Ու երբոր ան Թագաւորները Յեսուին [illegible] հանեցին, Յեսու Իսրայէլի բոլոր մարդիկը կանչեց, ու իրեն հետ գացող պատերազմական գլխաւորներուն ըսաւ, Մօտեցէք ու [illegible]ձեր ոտքերը ան Թագաւորներուն պարանոցներուն վրայ դրէք. և անոնք մօտեցան ու իրենց ոտքերը անոնց պարանոցներուն վրայ
25 դրին։ Եւ Յեսու անոնց ըսաւ, Մի վախնաք ու մի զարհուրիք, ուժովցէք և քաջասիրտ եղէք. քանզի Տէրը ասանկ պիտի ընէ ձեր ամէն թշնամիներուն, որոնց հետ որ դուք
26 պիտի պատերազմիք։ Եւ անկէ հետև Յեսու զանոնք զարկաւ մեռցուց, ու զանոնք հինգ

= Գէ· ջ· ա·
ը Գէ· ը· ա· ։ ա·
ա·
զ Գէ· ի· ։
է Գէ· ե· ։ ։ ։

ծառէ կախեց, և ծառներան վրայ մինչև
27 իրիկուն կախուած մնացին։ Ու արևը մտնե-
ցաւ Յեսու հրամայեց, ու զանոնք ծառ-
ներուն վրայէն իջեցուցին, և իրենց պահուած
այրին մէջը նետեցին զանոնք, ու այրին բե-
րանը մեծ քարեր դրին, ը ես մինչև
այսօր։
28 Եւ Յեսու նոյն օրը Մակեդան ալ առաւ.
ու զանիկա սուրի բերնէ անցուց, և անոր
թագաւորը ու անոր մէջ գտնուած բոլոր հո-
գիները կոտորեց, ը մէկը ալ չմնաց.
ու Մակեդայի թագաւորին ալ անանկ ըրաւ,
ինչպէս որ Երիքովի թագաւորին ըրած էր։
29 Եւ Յեսու և իրեն հետ բոլոր իսրայէլ
Մակեդայէն Լիբնա անցան, ու Լիբնային դէմ
30 պատերազմեցան. Եւ Տէրը զանիկա ալ անոր
թագաւորովը իսրայէլին ձեռքը մատնեց, և
զանիկա ու անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգի-
ները սուրի բերնէ անցուցին, -- մէկը ալ
չմնաց. և անոր թագաւորին անանկ ըրաւ,
ինչպէս որ Երիքովի թագաւորին ըրած էին։
31 Եւ Յեսու և իրեն հետ բոլոր իսրայէլ
Լիբնայէն Լաքիս անցան, և անոր դէմ բա-
32 նակելով անոր դէմ պատերազմեցան. Եւ Տէ-
րը Լաքիսը իսրայէլին ձեռքը մատնեց, և
զանիկա երկրորդ օրը առնելով, զանիկա ու
անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգիները սուրի
բերնէ անցուցին, ինչպէս որ Լիբնային ըրած
էին։
33 Այնատենը Գազերի Հօրամ թագաւորը Լա-
քիսին օգնութիւն բերաւ. և Յեսու զա-
նիկա ու անոր ժողովուրդը կոտրեց, անանկ
որ անոնցմէ մէկը ալ չմնաց։
34 Եւ Յեսու և իրեն հետ բոլոր իսրայէլ
Լաքիսէն Եգդոն անցան, և անոր դէմ բանա-
35 կելով, անոր դէմ պատերազմ բրին. Եւ զա-
նիկա նոյն օրը առնելով սուրի բերնէ անցու-
ցին. ու Բնն նոյն օրը անոր մէջ գտնուած
բոլոր հոգիները կոտրեցուց, ինչպէս որ Լա-
քիսին ըրած էր։
36 Եւ Յեսու ու իրեն հետ բոլոր իսրայէլ
Եգդոնէն Քեբրոն եկան, ու անոր դէմ պա-
37 տերազմ բրին. Եւ զանիկա առնելին ևոքը
սուրի բերնէ անցուցին զանիկա ու անոր թա-
գաւորը, և անոր բոլոր քաղաքները ու անոր
մէջ գտնուած բոլոր հոգիները. Ը մէկը ալ
չմնացին, ինչպէս որ Եգդոնին ըրին. այլ
զանիկա ու անոր մէջ գտնուած բոլոր
հոգիները կոտրեցուց։
38 Եւ Յեսու և իրեն հետ բոլոր իսրայէլ
Դաբիր դարձան, ու անոր հետ պատերազ-
39 մեցան. Եւ զանիկա ու անոր թագաւորը և
անոր բոլոր քաղաքները առին, ու զանոնք
սուրի բերնէ անցուցին. և անոր մէջ գտնը-
ւած բոլոր հոգիները կոտրեցուցին, -- մէկը
ալ չմնացուցին. ինչպէս որ Քեբրոնին ըրաւ,
և ինչպէս որ Լիբնային ու անոր թագաւորին
ըրաւ, անանկ ալ Դաբիրին ու անոր թագա-
ւորին ըրաւ։
40 Եւ Յեսու բոլոր լեռնային, հարաւային,
դաշտային ու լեռնէրուն տակը եղած երկիր-
ները և անոնց բոլոր թագաւորները զարկաւ,
-- մէկը ալ չմնացուց, հապա ամէն շնչաւորը
մեռցուց, ինչպէս որ Իսրայէլի Տէր Աստուա-
41 ծը պատուիրեր էր։ Եւ Յեսու կադէս-բառ-
նեայէն մինչև Գազա՝ ու բոլոր Գոսեմի եր-
42 կիրը մինչև Գաբաւոն զանոնք զարկաւ։ Եւ
ասոնց բոլոր թագաւորներն ու անոնց երկիրը
Յեսու մէկէն առաւ. Քանզի Իսրայէլին հա-
մար Իսրայէլի Տէր Աստուածը պատերազմ
43 կ'ընէր։ Եւ Յեսու ու իրեն հետ բոլոր ի-
սրայէլ Գաղգալա բանակը դարձան։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Քանի մը թագաւորներ Աստուծմէ ըսելին վրայ կը յաղթուին։
10 Հասար կը բռնուի ու կրակով կ'այրուի։ 16 Յեսու ան բա-
լոր երկիրը կ'առնէ։ 21 Ընկճեալները կը չարչէ։

1 Եւ Հասորի Յաբին թագաւորը երբոր -- ը-
նդրէ լսեց, Մադոնի Յոբաբ թագաւորին և
Սամրոնի թագաւորին ու Աքսափի թագա-
2 ւորին, Եւ հիւսիսային լեռները ու Քինն-
րոթի հարաւային գաշտը ու հովիտը և արև-
մտեան կողմի Դովրի գաւառներուն մէջը
3 եղող թագաւորներուն, Արևելեան ու արև-
մտեան կողմը եղող Քանանացիներուն, Ամո-
հացիներուն, Բեւսացիներուն, Փերեզացինե-
րուն ու լեռնային Բերուսացիներուն, և
Հերմոնին տակը Մառփայի երկիրը եղող
4 Խեւացիներուն ղրկեց. Ու ասոնք ինքնց բոլոր բանակներովը -- շատ ժողովուր-
դով եկան, որ ծովեզրի եղերքը եղող աւա-
զին չափ բազմութիւն էին, և ձիերուն խում-
5 շատ ձիեր ու կառքեր --ը. Եւ ասոնք բոլոր
թագաւորները միաբանելով մէկտեղ գացին
Մառոնի Ջուրին քովը բանակեցան, որ Իս-
րայէլին հետ պատերազմին։
6 Եւ Տէրը Յեսուին բսաւ. Ընծոնց երեսէն
մի վախնար, քանզի վաղը այս ատենս ես անոնց
ամէնը Իսրայէլին առջևը կատարեալ պիտի
մատնեմ. Անոնց ձիերուն ջիլերը պիտի կա-
րես, ու անոնց կառքերն ալ կրակով պիտի ե-
7 Ես։ Յեսու և իրեն հետ բոլոր պատերազ-
միկան ժողովուրդը յանկարծակի Մառոնի

ւ Գէ. բ. ։ Ժէ. ։ Դ---ա---։ ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ 10։ ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ժ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ժա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ժբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ժգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ժդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ժե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ժզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ժէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ժը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ժթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ի. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Իա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Իբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Իգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Իդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Իե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Իզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Իէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Իը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Իթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Κ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Κա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Κբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Κգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Κդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Κե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Κզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Κէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Κը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Κթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Λ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Λա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Λբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Λգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Λդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Λե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Λզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Λէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Λը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Λթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Μ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Μա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Μբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Μգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Μդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Μե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Μզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Μէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Μը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Μթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ν. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Նա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Նբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Նգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Նդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Նե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Նզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Նէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Նը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Նթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ξ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ξա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ξբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ξգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ξդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ξե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ξզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ξէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ξը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ξթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ο. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Οա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Οբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Οգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Οդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Οե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Οզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Οէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Οը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Οթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Π. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Πա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Πբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Πգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Πդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Πե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Πզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Πէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Πը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Πթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ρ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ρա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ρբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ρգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ρդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ρե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ρզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ρէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ρը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ρթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Σ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Σա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Σբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Σգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Σդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Σե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Σզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Σէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Σը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Σթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Τ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Τա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Τբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Τգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Τդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Τե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Τզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Τէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Τը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Τթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Υ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Υա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Υբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Υգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Υդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Υե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Υզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Υէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Υը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Υթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Φ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Φա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Φբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Φգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Φդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Φե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Φզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Φէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Φը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Φթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Χ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Χա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Χբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Χգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Χդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Χե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Χզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Χէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Χը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Χթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ψ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ψա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ψբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ψգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ψդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ψե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ψզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ψէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ψը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ψթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ω. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ωա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ωբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ωգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ωդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ωե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ωզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ωէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ωը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ωթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϡ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϡա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϡբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϡգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϡդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϡե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϡզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϡէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϡը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϡթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϣ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϣա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϣբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϣգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϣդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϣե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϣզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϣէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϣը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϣթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϥ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϥա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϥբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϥգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϥդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϥե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϥզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϥէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϥը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϥթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϧ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϧա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϧբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϧգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϧդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϧե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϧզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϧէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϧը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϧթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϩ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϩա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϩբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϩգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϩդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϩե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϩզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϩէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϩը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϩթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϫ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϫա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϫբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϫգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϫդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϫե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϫզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϫէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϫը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϫթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϭ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϭա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϭբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϭգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϭդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϭե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϭզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϭէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϭը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϭթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϯ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϯա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϯբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϯգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϯդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϯե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϯզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϯէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϯը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϯթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϰ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϰա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϰբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϰգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϰդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϰե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϰզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϰէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϰը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϰթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϱ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϱա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϱբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϱգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϱդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϱե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϱզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϱէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϱը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϱթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϲ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϲա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϲբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϲգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϲդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϲե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϲզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϲէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϲը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϲթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϳ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϳա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϳբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϳգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϳդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϳե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϳզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϳէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϳը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϳթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϴ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϴա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϴբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϴգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϴդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϴե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϴզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϴէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϴը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϴթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϵ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϵա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϵբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϵգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϵդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϵե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϵզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϵէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϵը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϵթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϶. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϶ա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϶բ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϶գ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϶դ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϶ե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϶զ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϶է. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϶ը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϶թ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϸ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϸա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϸբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϸգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϸդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϸե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϸզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϸէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϸը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϸթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϲ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϲա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϲբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϲգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϲդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϲե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϲզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϲէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϲը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϲթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϻ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϻա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϻբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϻգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϻդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϻե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϻզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϻէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϻը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ϻթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϼ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϼա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϼբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϼգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϼդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϼե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϼզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϼէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϼը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ ϼթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ͻ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ͻա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ͻբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ͻգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ͻդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ͻե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ͻզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ͻէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ͻը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ͻթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ͼ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ͼա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ͼբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ͼգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ͼդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ͼե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ͼզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ͼէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ͼը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ͼթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ͽ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ͽա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ͽբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ͽգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ͽդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ͽե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ͽզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ͽէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ͽը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ͽթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ѐ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ѐա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ѐբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ѐգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ѐդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ѐե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ѐզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ѐէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ѐը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ѐթ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ё. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ёա. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ёբ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ёգ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ёդ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ёե. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ёզ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ёէ. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ёը. ։ Ե Ոբ. խա. ։ Գէ. ։ Ёթ. ։ Ե Ոբ. խա.

չաբին քովը անանց դէմ երթալով վրանին
8 յարձակեցան։ Եւ Տէրը զանոնք խրայէլին
ձեռքը առաւ, ու զանոնք զարկին, և մինչև
մեծ Սիդոն ու Մասրեփոթ-մայիմ, և մինչև
Մասբայի հովիտը դէպ ի արեւելք հալածե-
ցին, ու զանոնք զարկին մինչև որ անոնցմէ
9 մէկը չազատեցաւ։ Եւ Յեսու անոնց այնպէս
ըրաւ, ինչպէս որ Տէրը իրեն ըսեր էր. ա-
նոնց ձիերուն ջիլերը կտրեց, ու անոնց
կառքերը կրակով այրեց։
10 Եւ նոյն ատեներ Յեսու դարձաւ՝ Հասորը
առաւ, ու անոր թագաւորը սրով մեռցուց.
քանզի Հասոր առաջուց ամ բոլոր թագա-
11 ւորութիւններուն գլուխն էր։ Եւ անոր մէջ
գտնուած բոլոր հոգիները սուրի բերնէ ան-
ցուցին, ու բնաջինջ ըրին. բնաւ մէկ շնչա-
ւոր մը չմնաց. ու Հասորը կրակով այրեց։
12 Ուստի Յեսու ամ թագաւորներուն բոլոր քա-
ղաքները ու անոնց բոլոր թագաւորները ա-
ռաւ, և զանոնք սուրի բերնէ անցնելով բը-
նաջինջ ըրաւ, ինչպէս որ Տէրոջը ծառան Մով-
13 սէս պատուիրեր էր։ Բայց խրայէլ չայրեց ան
քաղաքները որոնք իրենց հոգալուրթիւնովը
կը կենային, բայց միայն Հասորը զոր Յե-
14 սու այրեց։ Եւ ամ քաղաքներուն բոլոր աւա-
րը ու անասուններուը խրայէլի որդիքը իրենց
առին, բայց բոլոր մարդիկը սուրի բերնէ
անցուցին, մինչև որ զանոնք բնաջինջ ըրին,
15 — բնաւ մէկ շնչաւոր մը չթողուցին։ Ինչպէս
որ Տէրը իր Մովսէս ծառային պատուիրեր էր,
անանկ ալ Մովսէս Յեսուին պատուիրեց, ու
Յեսու ալ այնպէս ըրաւ. և ինչ որ Տէրը
Մովսէսին պատուիրեր էր, բնաւ անոնց մէկը
զանց չըրաւ։
16 Ասանկ Յեսու ան բոլոր երկիրը առաւ,
լեռնակողմը ու բոլոր Հարաւային կողմը ևւ
բոլոր Գոսեմի երկիրը, հովիտը ու դաշտը,
17 և խրայէլի լեռը ու անոր հովիտը, Աղիր լե-
ռէն բարակ լեռնէն մինչև Հերմոն լեռանը տա-
կը Լիբանանու հովտին մէջը եղող Բաալ-
գադ, և անոնց բոլոր թագաւորները բռնեց,
18 ու զանոնք զարկաւ մեռցուց։ Յեսու ամ բո-
լոր թագաւորներուն հետ չատ օրեր պատե-
19 րազմ ըրաւ։ Գաբաւոնի մէջ բնակող Խեւա-
յիներէն ի զատ խրայէլի որդւոցը հետ հաշ-
տութիւն բնող քաղաք մը չկար. ամէնն ալ
20 պատերազմով առին. քանզի Տանոնց սրտին
կարծրանալը ու պատերազմով խրայէլին
դէմ գնալնին Տէրոջմէն եղաւ, որ անոնց ողոր-
մութիւն չըլլալով զանոնք կորսնցընէ ու բը-

1 Գէս. Ժգ. 6.
2 Հմր. 4.
3 Թագ. ւէդ. 34. բ Օր. ի. 2. թ. 16. 17.
4 Նէ. է. 11. 12.
5 բ Օր. ի. 2.
6 Գէս. ա. 7.
7 Գէս. Ժբ. 8.

8 Գէս. Ժ. 41.
9 Գէս. Ժբ. 7.
10 բ Օր. ի. 34. Գէս. Ժբ. 7.
11 Գէս. Բ. 3. 5.
12 բ Օր. բ. 30. Դատ. Ժ. 4. = Թագ. Ա. 33. Ես. ի. 8. Ամ. 14.
13 Գէս. Ժ. 33. Դատ. Ժբ. 14.

Բ. 18.
14 բ Օր. թ. 16. 17.
15 = Թագ. Ժգ. 33. 34. բ Օր. ա. 38. Գէս. Ժէ. 13. 14.
16 = Թագ. Ժէ. 4.
17 Գէս. Ժէ. 46.
18 Թագ. էդ. 8. ևս. = Թագ. Իդ. 33. Գէս. Ժէ. 48.

Ժգ. Ժէ. Ժգ. Ժէ. Ժբ. Ժգ.
19 Գէս. Ժգ. 13. ևս. = Թագ. Ժգ. 33. 34. 44. Իբ. 4. Իդ. 1.
20 = Թագ. ևս. 24.
21 բ Օր. գ. 8. Գէս. Ժգ. 20. Ես. ի. 11. Ամ. 12. Միք. բ. 5.
22 Գէս. ժա. 21. 22.
23 Գէս. ժա. 23. Ժբ. 7.

9. 10.
1 բ Օր. գ. 17.
2 Գէս. Ժգ. 20. բ Օր. գ. 17. գ. 49.
3 բ Օր. գ. 11. Ժգ. 13. Թագ. ևս. 35. բ Օր. գ. 4. 10.
4 բ Օր. ա. 4.
5 բ Օր. գ. 8.
6 բ Օր. գ. 18. Գէս. Ժգ. 11.
7 բ Օր. գ. 18.
8 Թագ. ևս. 24. 33.
9 Թագ. ը. 29. 33. բ Օր. գ. 11. 18. Գէս. Ժգ. 8.
10 Գէս. Ժա. 17.

ԳԼ. ԺԲ

1 Ան երկու թագաւորները որոնց երկիրները Մովսես առ
ու բաժին ըրաւ. 7 Երդ անանց անդիի կողմը եղած երկու.
նամակ թագաւորները որոնք Յեսու զարկաւ։

1 Ասոնք են ան երկրին թագաւորները՝ զո-
րոնք խրայէլի որդիքը զարկին, ու անոնց
երկիրները առին, Յորդանանու անդիի կողմը
դէպ ի արեւելք, Առնոն ձորէն մինչև Հեր-
մոն լեռը՝ արեւելեան կողմին բոլոր դաշտովը,
2 Եսեբոնի մէջ բնակող Ամորհացւոց Սեհոն
թագաւորը, որ մինչև Աղնան ձորին եղերքը
եղող Արոերէն, և ձորին մէջտեղէն, ու Գա-
ղաադին կէսէն մինչև Ամմոնի որդւոցը սահ-
3 մանը գացած Բաթոկ ձորը, Նաև Տդ աշտին
արեւելեան կողմէն մինչև Քինէրեթի ծովը, ու
արեւելեան կողմէն Բեթհեսիմոթի ճամբան, ու
Հարաւային կողմէն Աղադովիմ-փոգայիթ տա-
կը մինչև գաշտի ծովը՝ այսինքն Աղի
4 ծովը կը տարբե. Ու Եհականերուն մնացորդէն
Բասանի Ովգ թագաւորին սահմանը, Որ
անկից Աստարովթի ու Եդրայիի մէջ կը բնա-
5 կէր, Եւ կը տարբէր Հերմոն լեռանը, Ու
Սելքայի և բոլոր Բասանի մինչև Գեսուրա-
ցւոց ու Մաքաթացւոց սահմանը, ու մինչև
Գաղաադին կէսը, որ Եսեբոնի Սեհոն թագա-
6 ւորին սահմանն էր. Ասանք Տէրոջը ծառան
Մովսես խրայէլի որդւոցը հետ զարկաւ, ու
Տէրոջ Ծերեբէդ Տէրոջը ծառան Մովսես ու-
բենացոց, Գադացոց ու Մանասէի կէս ցե-
ղին ժառանգութիւն տուաւ։
7 Եւ ասոնք են երկրին թագաւորները, Որ
Յեսու ու խրայէլի որդիքը զարկին Յորդա-
նանու ասդի կողմը դէպ ի արեւմուտք, Լի-
բանանու հովտին մէջը եղող Բաալգադէն

մինչև քալակ լինը, որ Սիբիր կ'երթայ. և Յեսու Նաւեայ Եփթայէլի ցեղերուն ժառանգութիւն տուաւ իրենց վիճակներուն համեմատ։ 8 Մինչդեռ Կռնեներուն ու Հովիանեներուն և գաշտերուն մէջը ու Լեռներուն առագաստները և անապատը ու Հարաւային կողմը Քեթուրացիները, Աճրհացիները, Քանանացիները, Փերեզացիները, Խեւացիները ու Յեբուսացի. 9 Ները՝ Երիքովի Թագաւորը մէկ, Բեթելի 10 քովը եղող Գայիի Թագաւորը մէկ, Երուսաղեմի Թագաւորը մէկ, Քեբրոնի Թագաւորը մէկ, Յերմութի Թագաւորը մէկ, Լաքիշ 12 ի Թագաւորը մէկ, Էգղոնի Թագաւորը մէկ, 13 Գազերի Թագաւորը մէկ, Դաբիրի Թագաւորը 14 մէկ, Գադերի Թագաւորը մէկ, Հորմայի Թագաւորը մէկ, Արադի Թագաւորը մէկ, 15 Լիբնայի Թագաւորը մէկ, Ոզոզամի Թագաւորը 16 մէկ, Մակեդայի Թագաւորը մէկ, Բեթէլի Թագաւորը մէկ, Թափուագի Թագաւորը 18 մէկ, Ոփերի Թագաւորը մէկ, Ափեկի Թագաւորը մէկ, Լասարոնի Թագաւորը 19 մէկ, Մադոնի Թագաւորը մէկ, Հասորի Թագաւորը մէկ, Սամրոնմերոնի Թագաւորը 21 մէկ, Աքսափի Թագաւորը մէկ, Թանաքի Թագաւորը մէկ, Մակեդոյի Թագաւորը 22 մէկ, Կադեսի Թագաւորը մէկ, Կարմելացի Յեզնամ Բեհովամի Թագաւորը մէկ, Դովրի գաւառին մէջը Դովրի Թագաւորը մէկ, Գազ. 24 գազային Գոյիմի Թագաւորը մէկ, Թերսայի Թագաւորը մէկ. սա Թագաւորներուն ամէնը երեսունուհինգ էին։

ԳԼ. ԺԹ

1 Ետքը Յեսու ու Իսրայէլի որդիները սահմանները 2 երկաթ ու կնճռոտ ժառանգութիւնը։ 14 Յովսէփ ու իրեն մասնացած կէսերը ղեկին ժառանգութիւնը պիտի բլլար։ 15 Բաբելեան ժառանգութեանը սահմանները։ 32 Բազմաքին ձագարէլ։ 51 Գործն ալ Մոսէի կամ ցեղին ժառանգութեանը սահմանները։

1 Ա՛ն երրոր Յեսու Ժերացաւ ու տարիքը առաւ, Տէրը անոր ըսաւ, Դուն ծերացար ու տարիքդ առիր. և անոնց հոսն շատ 2 երկիր մնաց ժառանգելու։ Մնացած երկիրը սահիկ է. Փղշտացւոց ամէն սահմանները, 3 ու բոլոր Գեսուրը, Եղիպտոսին դիմացը եղող Սիհորէն մինչև Քանանացւոց սեպտած Ակկարոնի սահմանին հիւսիսային կողմը, Հիւ. զրչտացւոց հինգ նախարարութիւնները, այս. 4 Գազ. Ժգ. 6։ Ել. Ե. 3։ Ել Օր. Ը. 1։ 5 Գլ. Ա. 33։ 7 Գլ. Ժ. 40։ Ժա. 16։ 8 Նէ. գ. 8։ Ի գ. 23։ Գլ. Ի. 1։ 9 Գլ. գ. 9։ 10 Գլ. Ը. 33։ 11 Գլ. Ժ. 35։ 12 Գլ. Ժ. 35։ 13 Գլ. Ժ. 38։ 14 Գլ. Ժ. 39։ 15 Գլ. Ժ. 29։ 16 Գլ. Ը. 17։ Դատ. Ա. 21։ 17 Գ Թագ. գ. 10։ Գլ. Ժա. 10։ 18 Գլ. Ժա. 1։ Ժբ. 15։ 19 Գլ. Ժբ. 37։ 20 Գլ. Ժա. 9։ 21 Դտ. Ժգ. 1. 2։ Նա. Ի. 1։ 22 Գլ. Ժ. 1։ 23 Գլ. Ժ. 1։ 24 Գլ. Ժ. 1։ 25 Գլ. Ժ. 1։ 26 Գլ. Ժ. 1։ 27 Գլ. Ժ. 1։ 28 Գլ. Ժ. 1։ 29 Գլ. Ժ. 1։ 30 Գլ. Ժ. 1։ 31 Գլ. Ժ. 1։ 32 Գլ. Ժ. 1։ 33 Գլ. Ժ. 1։ 34 Գլ. Ժ. 1։ 35 Գլ. Ժ. 1։ 36 Գլ. Ժ. 1։ 37 Գլ. Ժ. 1։ 38 Գլ. Ժ. 1։ 39 Գլ. Ժ. 1։ 40 Գլ. Ժ. 1։ 41 Գլ. Ժ. 1։ 42 Գլ. Ժ. 1։ 43 Գլ. Ժ. 1։ 44 Գլ. Ժ. 1։ 45 Գլ. Ժ. 1։ 46 Գլ. Ժ. 1։ 47 Գլ. Ժ. 1։ 48 Գլ. Ժ. 1։ 49 Գլ. Ժ. 1։ 50 Գլ. Ժ. 1։ 51 Գլ. Ժ. 1։

2 Ասոնք են Եղիազար քահանային, Նաւեայ Յեսուին ու ազգերուն հայրերուն տոհմերուն գլուխները Սելովի մէջ Տիրոջ առջեւ վիճակ ձգելով տուին անոնց ժառանգութիւնը, ինչպէս Տէրը Մովսէսի ձեռքով պատուիրած էր, Ինն ցեղերուն ու կիսոյ ցեղին։ 2 Վասն զի Մովսէս երկու ցեղերուն ու կիսոյ ցեղին ժառանգութիւնը տուած էր Յորդանանէն անդին, բայց Ղեւտացիներուն ժառանգութիւն չտուաւ անոնց մէջ։ 3 Վասն զի Յովսէփայ որդիները երկու ցեղ եղան, Մանասէ ու Եփրայիմ, ու Ղեւտացիներուն երկրին մէջ բաժին չտուին, հապա միայն քաղաքներ բնակելու համար անոնց արօտավայրերով անոնց անասուններուն ու ստացուածքներուն համար։ 4 Ղեւտ. Ի. 2։ Ես. Ծ. 21։ Ես. Ծ. 22։ 5 Ես. Ծ. 23։ Ես. Ծ. 24։ 6 Ես. Ծ. 25։ Ես. Ծ. 26։ 7 Ես. Ծ. 27։ Ես. Ծ. 28։ 8 Ես. Ծ. 29։ Ես. Ծ. 30։ 9 Ես. Ծ.

19 ու կազեմթի , ու Մեփայաթ , ՝ի՛ կա-
բաթեմ՝ , ու ՝Ուկրամա , և Յաբեթ-սահար.
20 ՝Եմակ լեան վրայ , Ու Բեթփեղոյր , և
21 Ասեդոթ-փագա , ու Բեթեմեմթի , ՝Ի՛
դաշտին ամէն քաղաքները , ու Իսբրանի մէջ
Թագաւորը՝ Ամորհացւոց Սիհոն Թագաւորին
բոլոր Թագաւորութիւնը , ՝որ գանիկա ու
՝Մագ խամու իշխանները՝ Եւին , Րեկոմը , Սու-
րը , Ուրը ու Ւեօրէն , ան երկրին մէջը բնա-
կող Սիհոնին նախարարները Մովսէս գարկաւ .
22 Ու Իսրայէլի որդիքը ՝Բէովրեան Բաղաամ
Հարցուկն ալ սրով մեռցուցին Ֆ- ազան-
23 Նաւածներուն հետ . Ու Ռուբինի որդւոյը
սահմանը Յորդանան և ՚- սահմանը եղաւ .
Ռուբինի որդւոյը ազգաւոհմիներուն ժառան-
գութիւնը ասիկա է , ան քաղաքները ու առանց
գեղերը .
24 Եւ Մովսէս Գադի ցեղին՝ Գադ ի որդւոյը
իրենց ազգաւոհմներուն համեմատ Ֆ-ազ-
25 Ին առաւ . ՝Ու անոնց սահմանը ասիկա է՝
զաւ . Յազեր ու բոլոր Գաղաադի քաղաքները ,
և Ամմոնի որդւոյը Երկրին կէսը՝ մինչև Ար-
26 էր , որ ՝Ռաբբայի դէմացն է . Ու Եսեբոնէն
մինչև Մասփայի Ռամովթը ու Բատոնեմ ,
և Մահայիմէն մինչև Դաբիրի սահմանը .
27 Ու Հովխի մէջ ՝Բեթհարամ ու Բեթնեմ-
րա , ՝Սոկոթի ու Սափոն՝ Եսեբոնի Սիհոն
Թագաւորին Թագաւորութեանը մնացորդը ,
Յորդանան ու Ֆ- սահմանը , մինչև ՝Բէնն-
բեթի ծովուն եզերքը՝ Յորդանան անդի-
28 կողմը դէպ ի արեւելք . Գադ ի որդւոյը ժա-
ռանգութիւնը իրենց ազգաւոհմներուն հա-
մեմատ ասիկա է , ան քաղաքները ու առանց
գեղերը .
29 Եւ Մովսէս Մանասէի կէս ցեղին ՚- Ֆ-
-Ֆ-Ֆ- առաւ , որ Մանասէի որդւոյը կէս
ցեղին եղաւ իրենց ազգաւոհմներուն համե-
30 մատ . Ու անոնց սահմանը ասիկա եղաւ . Ման-
նայիմէն Բասանի Ովգ Թագաւորին բոլոր
Թագաւորութիւնը՝ բոլոր Բասան , ու Բա-
սանի մէջ եղող ՝Յայիրի բոլոր գիւղաքաղաք-
31 ները՝ վաթսուն քաղաք . Ու Գաղաադին կէ-
սը և ՚Աստարովթ ու Եդրայի՝ Բասանի մէջ
Ովգին Թագաւորութեանը քաղաքները Մա-
նասեան Մաքիրին որդւոյը եղաւ , այսինքն
՝Մաքիրի որդւոյը կէսին՝ իրենց ազգաւոհմ-
ներուն համեմատ .
32 Ասոնք էն ՚- Ֆ-Ֆ- , որ Մովսէս Մո-
վաբի գաշտերուն մէջ Երիքովի Ֆ-Ֆ- Յոր-
դանան անդի կողմը գէպ ի արեւելք ժա-
33 ռանգութիւն առաւ . ՝Բայց Մովսէս Ղեւի
ցեղին ժառանգութիւն չառաւ . անոնց ժա-
ռանգութիւնը Իսրայէլին Տէր Աստուածն է ,
՝ինչպէս որ անոնց բսաւ .

ԳԼ· ԺԴ

1 Ինչ ու կէս ցեղերը իրենց ժառանգութիւնը վիճակով պիտ
առնէին , և Քաղէբ յաւակ կերպով մը իրեն ժառանգ-
թիւն կը առնայ Քերբրոնը .

1 Ու Քանանու երկրին մէջ Իսրայէլի որդւոց
ժառանգած ֆ-Ֆ-Ֆ- ան , ՝որ Եղիա-
զար քահանան և Նաւեան Յեսու ու Իս-
րայէլի որդւոցը ցեղերուն նահապետաւրէն
2 Իշխանները ժառանգեցուցին անոնց , ՝ինչ-
կէս ցեղերուն վիճակով Ֆ-Ֆ- անոնց ժա-
ռանգութիւնը , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին
3 Ձեռքովը հրամայեր էր , ՝Քանդի Մովսէս եր-
կու ու կէս ցեղերուն Յորդանան անդի
կողմը ժառանգութիւն տուեր էր . բայց անոնց
մէջը՝ Ղեւտացիներուն ժառանգութիւն տուած
4 չէր . Որովհետև ՝Յովսէփի որդիքը երկու
ցեղ էին , Մանասէ ու Եփրեմ . ու երկրին
մէջը Ղեւտացւոց բաժին չտուին , բայց միայն
քաղաքներ՝ բնակելու համար , ու արուա-
ձաններն ալ՝ անոնց խաշտացը և ստացուա-
5 ծոցը համար . ՝Ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին
պատուիրեր էր , Իսրայէլի որդիքը այնպէս
ըրին , ու երկիրը բաժնեցին .
6 Եւ Յուդայի որդիքը Գաղգաղայի մէջ Յե-
սուէին մօտեցան , ու Կենեզեան Յեփոնէին
որդին Քաղէբ անոր բսաւ , Դուն գիտես ան
խօսքը՝ որն որ Տէրը Կադէս-բառնեայի մէջ
Աստուծոյ մարդուն Մովսէսին հետ խօսեցաւ
7 ինծի ու քեզի համար . Երբոր Տէրոջը ծա-
ռան Մովսէս զիս ՝Կադէս-բառնեայէն իրկեց
երկիրը լրտեսելու համար , ես քառասուն
տարեկան էի . ու պատա մէջը եղածին պէս
8 անոր լուր բերի . Սակայն ՝իմ հետս եղող
եղբայրներս ժողովուրդին սիրտը խուլցուցին .
բայց ես ՝իմ բոլոր սրտովս ՝իմ Տէր Աստուծոյս
9 Հետագնեցայ՝ Եւ Նոյն օրը Մովսէս երդում
ըրաւ՝ բսելով , Վէն քու ոտքիդ կոխած եր-
կիրը ՝անպատճառ քեզի ու քու որդւոցդ
յաւիտեան ժառանգութիւն պիտի ըլլայ , ո-
րովհետև իմ Տէր Աստուծոյս քու բոլոր սրտ-
10 տովդ հետագնեցար երթիր . Արդ ահա Տէրը
՝իր բսածին պէս ան քառասուներս հինգ տա-

բին իմ կանգնա պահեց, ան ժամանակին՝ ի վեր՝ որ Ցերը աս խօսքը Լաոդիկեան բառ, քանի որ խոպոչել անապատին մէջ կը պատահէր. և ահա նա այսօր ուխտառուն ետք բնկան եմ. Կը այսօր սակաւին ուժով եմ, ինչպէս որ էի Լաոդիկեան գիս խրկած օրը. ան ատենն զօրավիճառ էր, հիմակուան զօրավիճառ ալ անանկ է՝ պատերազմով, և հղկելու ու մնալու կայանակ. Ուսան հինա ինձի տուր ան լեռը, որուն համար Ցերը ան օրը խօսեցաւ. քանզի դուն ան օրը լսեցիր որ Ենակիմներըն հան կը բնակին, ու մեծ պարսպատոր քաղաքներ ունին. Դուցէ Ցերը իմ հետս ըլլայ, ու ես զանոնք վռնտեմ, ինչպէս որ Ցերը բսաւ։ Եւ Քեսեփ զանոնիկ օրն նեց, ու Քեփենեան քաղերին՝ Քեբրոնը ժառանգութիւն տուաւ։ Ասոր համար Քեբրոն կենեզեան Քեփոնէի որդւոյն Քաղերին ժառանգութիւնը եղաւ մինչև այսօր, որովհետև Խոպոչելի Ցէր Աստուծոյն բոլոր օրով։ Հնագանդութիւն բրաւ։ Ու Քեբրոնին անունը առաջուց Կարխամ-արբա էր. — ան Ադամ Ենակիմներուն մէջ մեծ մարդ մին էր։ Ու երկիրը պատերազմէն հանգստացաւ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Բաժան վիճակին առնմանները. 13 Քաղերի բաժինը. ու քրան յաղթութիւնը։ 16 Գոթնիէլ իր քոյրենեան համար Քաղերի ապիկը Աքսան իրեն կին կառնէ։ 18 ան ու իր հօրմէն օրհնութիւն կը խնդրէ. ու կը առնայ։ 21 Քաղաքին քաղաքները. 63 Երուսաղէմցիները չվռնտեցան։

1 Եւ Բաղդայի որդւոյը ցեղին վիճակը իրենց առնութեան համեմատ՝ մինչև Եդոմական առնմանները կը հասնէր. Հարաւային կողմն Ոնին անապատը մինչև Հարաւային ծայրն էր։
2 Եւ անոնց հարաւային առնմանը աս եղաւ, Ազի ծովուն ծայրէն՝ այսինքն հարաւակողմէն
3 Նայոգ ծոցէն ելնելով, ու հարաւային կողմն Ակրաբիմի գառ երթալով՝ Սին կ'անցնի, ու հարաւային կողմն կադէս-բառնեայ կելլելով՝ Եսրոն կ'անցնի. Եսրը դէպ ի Ազդար կելլելով՝ կարկային կողմը կը պտտի. Եսրը Աեմմոնէն անցնելով՝ Եգիպտոսի հեղեղատը կ'ելլէ, ու աս առնմանը ծովուն մէջ կը վերջանայ. Ձեր հարաւային առնմանը աս է։
5 Եւ արեւելեան առնմանը Ազի ծովն է մինչև Բորդանանու ծայրը։
Ու հիւսիսային կողմի առնմանը Բորդանանը 6 Նու ծայրը եզող ծոցէն ելնելով. Եւ աս առնմանը մինչև Բենհագղա կ'ելլէ, ու Բենհարաբային հիւսիսային կողմէն կը պտտի. և աս առնմանը մինչև Ուրբենեան Բաաներն վէմը 7 կ'ելլէ. Եսրը աս առնմանը Աբովրի ձորէն Դաբիր կ'ելլէ, ու հիւսիսային կողմէն Գազդադա կը դառնայ, որ ան ձորին հարաւակողմը եզող Լգոմմիմի գառ՝ ի վերին դխոցն է. և աս առնմանը Ենասմոս ջուրն կ'անցնի. 8 Նի, ու Ռոգել ալ որին կը վերջանայ. Եւ աս առնմանը Ենոմոմի որդւոյն ձորը՝ Տարաւային կողմէն Քեբուսեն այսինքն Երուսաղէմին գագաթը կ'ելլէ. Եսրը աս առնմանը մինչև ան լեռանը գլուխը կ'ելլէ, որ արեւմտեան կողմն Ենոմոմի ձորին դխոցն է, ու հիւսիսային 9 կողմէն Նափտյնոց ձորին ծայրն է. Եւ աս առնմանը լեռանը գլխէն մինչև Ենափթոպայի ջուրին աղբիւրը կը հասնի, ու Եփրոն լեռանը բաղաքները կ'ելլէ. Եսրը աս առնմանը Բաալա՝ այսինքն Կարխաթարիմ կը հասնի. 10 Եւ աս առնմանը Բաալայեն դէպ ի արեւմտեան Սէիր լեռը կը պտտի, ու հիւսիսային կողմն Քաբիմ լեռանը գոմէն կ'անցնի, որ անէկա գիւղատեղն է. անկէ բենհաամիս կ'իջնէ, 11 ու Թաանիա կ'անցնի. Եւ աս առնմանը Ակկարոնի գոմը կ'ելլէ դէպ ի հիւսիս, ու աս առնմանը Աբգարոն հասնելով՝ Բաալա լեռնէն կ'անցնի, ու Բարնէլ կ'ելլէ. և աս առնմանը ծովուն մէջ կը վերջանայ.
12 Եւ արեւմտեան առնմանը մեծ ծովուն եզերքն է. Բոզդայի որդւոյը առնմանը չուրջանակի իրենց առնութեան համեմատ ասիկա է.
13 Ուր Քենհեան Քաղերին Բոզդայի որդւոյը մէջ ենակի Հօրը Արբայեն քաղաքը՝ այսինքն Քեբրոնը բաժին առաւ, ինչպէս որ 14 Ցէրը Քեսեին հրամայեր էր. Եւ Քաղէր անկէ ենակին երեք որդիները՝ Ռէսոն ու Աբիմանը 15 և Թոլմին ենակին որդիները վռնտեց. Եւ անկէ Դաբիրի բնակչաց վրայ գնաց. (ու Դաբիրին անունը առաջուց Կարխաթ-սեփեր էր.) 16 Ուր Քաղէր բսաւ, Ով որ Կարխաթ-սեփերը գարնէ ու առնէ, իմ Աքսա աղջիկս անոր կնութիւն 17 Թնան պիտի տամ. Եւ Քաղէրին եղբօրը՝ Կենազին որդին Գոթնիէլ առաւ զանիկա. ու Քեսեին Աքսա աղջիկը կնութիւն 18 առաւ. Ու երբոր Ասը կ'երթար, զանիկա յորդորեց որ իր հօրմէն մէկ ագարակ մը ուզէ. և Ղնուն վրայէն վար իջաւ. ու Քաղէր անոր 19 ըսաւ, Ի՞նչ եղաւ քեզի. Եւ ապիկը բսաւ, Ինձի Օրհնութիւն տուր. որովհետև ինձի

---

1 Տես ը Օր · ԼԳ · 3։
2 ը Օր · յա · 8։
3 Ես · Ժգ · 39 · 34։
4 Ես · Ժը · 38 · 34։
5 Ես · 12 · Հռոմ · ը · 31։
6 Գլ · Ժե · 14 · Դատ · — 29։
7 Գլ · Խ · 14։
2 Գլ · Ժ · 37 · Ժե · 13 · Դատ · — · 29 · Տես · 21։
Գլ · Խ · 11 · 12 · —
3 Ես · Ժգ · 35 · 36։
Ած · գ · 55 · 56։
4 Գլ · Խ · 18։
5 Հր · 8 · 9։
Ես · Խգ · 8 · Գլ · Ժե · 13։
· Ֆ՝ Ուրբայի գագաթը։
6 Գլ · Ժ · 33։
Գլ · Ժը · 17։
Գլ · Ե · 26։
ը Բ Ես · Ժե · 11։
Գլ · Ժ · 33։
—
Ես · ԼԳ · 3։
Ես · ԼԳ · 36։
Ես · ԼԳ · 4։
Ես · ԼԳ · 5։
Գլ · Ժը · 10։
Գլ · Ժը · 17։
Գլ · Ե · 26։
Ես · Ժե · 11։
Գ Ես · Ժգ · 9։
Գլ · Ժը · 13։
Գլ · Ժը · 16։
Գլ · Ժը · 43։
Հր · 41 · Ես · ԼԳ · 6 · 7։
Գլ · Ժգ · 13։
Գլ · Ժը · 13։
Դատ · — · 10 · 29։
Ես · Ժգ · 33։
Գլ · Ժ · 38 · Դատ · — · 11։
Դատ · — · 13։
Ես · ԼԳ · 16 · Գլ · Ժգ · 6։
Ես · Ժգ · 14։
Ես · Խգ · 44 · Ես · ԼԳ · 11։
Ես · Ժե · 11։
Ես · Ժգ · 13։
Ես · Ժե · 11։
Ես · Ժե · 11։
Ես · Ժե · 11

Հարաւային երկիր մը առաւ, ինծի «Չուրի ազգիւրներ» ալ առաւ. ուստի անոր՝ վերի աղբիւրները ու վարի աղբիւրները առաւ։

20 Յուդայի որդւոցը ցեղին ժառանգութիւնը իրենց առնմերուն համեմատ ասիկա է։

21 Ու եղովմի սահմանին քովը հարաւային կողմը Բուդայի որդւոցը ցեղին վերջին քաղաքները ատոնք են. Կաբսեէլ, Եդեր, Քա-
22 դուբ, Կինա, Դիմոնա, Ադադա, (23) Կադէս,
24 Հասոր, Ցեիմաս, Ջիփ, Տէլէմ, Բեաղոթ,
25 Հասոր-ադաթան, Կարիօթ, Եսրոն՝ որ է
26 Հասոր, Ամամ, Սեմա, Մոլադա, (27) Անար-
28 գադգա, Եսմոնա, Բեթփաղէթ, Անար-սուալ,
29 Բեերսաբէէ, Բազիոթիա, Բաալա, Իյիմ,
30 Աէմ, Էլթուղադ, Քեսիլ, Հորմա, (31) Սիկ-
32 կեղակ, Մադմաննա, Սանսաննա, Լեբաոթի, Սելէմ, Ային ու Ռեմոն. ամէնը քսանուիներ քաղաք է, ու անոնց գեղերը։

33 Դաշտավայրի մէջ՝ Եղթաուղ, Սաբաա,
34 Զանոա, Ենդանիմ, Թափուա, Ենամ,
35 յիմ, Բեթլեհեմ, Ոդոդամ, Սոքով, Ազեկա,
36 Սագարիմ, Ադիթայիմ և Գադերա (ու Գադերօթայիմ.) տասնուչորս քաղաք ու անոնց
37 գեղերը. Սենոան, Ադաա, Մադդադգադ,
38 Դաղաան, Մառփա, Բեկեհովէլ, (39) Լաքիս,
40 քիս, Բազկաթ, Էգղոն, Քաբբոն, Լահմաս,
41 Քիթլիս, Գադերօթ, Բեթդագոն, Նաամա ու Մակեդա. տասնուվեց քաղաք և
42 անոնց գեղերը. Լիբնա, Եթեր, Ասան,
43 Յեփթա, Աշնա, Նեսիբ, (44) Կէիլա, Աքզիբ և Մարեսա. ինը քաղաք ու անոնց գե-
45 ղերը. Ակկարոն իր գիւղաքաղաքներովը ու
46 գեղերով. Ակկարոնէն մինչև ծովը, Աշդոդիին քովի բոլոր տէրութիւնը իրենց գեղերու-
47 վը. Աշդոդի իր գիւղաքաղաքներովը ու գեղերովը. Գազա իր գիւղաքաղաքներովը ու գեղերովը մինչև Եգիպտոսի հեղեզաոը ու մինչև մեծ ծովը իր սահմաններովը։

48 Եւ լեռնավայրի վրայ՝ Սամիր, Յաթիր,
49 Սոքով, Դաննա, Կարիաթ-սաննա՝ այսինքն
50 Դաբիր, Անաբ, Եսթեմով, Անիմ, (51) Գոսեմ, Քոզէն ու Գեղոն. տասնուվեց քաղաք
52 ու անոնց գեղերը. Երեր, Դումա, Իսան,
53 Յանում, Բեթթափուա, Ափեկա, (54) Քամբրիա, Հիսրաթի-արբա՝ այսինքն Քեբրոն,
55 ու Սիովր. ինը քաղաք և անոնց գեղերը. Մաւն, կարմելոս, Զիփ, Ցիւտա, Յեզրէել,
57 Յեկդաամ, Զանով, Կային, Գաբաա ու Թամնա. տասը քաղաք ու անոնց գեղերը. Ա-
59 զուղ, Բեթթաոր, Մանոքով, Բեթանոթ ու Եղեքեկոն. վեց քաղաք ու անոնց
60 գեղերը. Կարիաթ-բաալ՝ այսինքն Կարիաթ-

բարիմ ու Բաբբա. երկու քաղաք ու անոնց գեղերը։

61 Անապատին մէջ Բեթարաբա, Մադդին,
62 Սեքաքա, Նիբսան, Աղի քաղաքը ու Ենգադի. վեց քաղաք ու անոնց գեղերը։

63 Բայց Յուդայի որդիքը կարող չեղան Երուսաղէմի մէջ բնակող Յերուսացիները վռնտելու. Ուստի Յերուսացիները Յուդայի որդւոցը հետ Երուսաղէմի մէջ կը բնակին մինչև այսօր։

ԳԼ. ԺԶ

1 Ընդհանրապէս Յովսեփի որդւոցը սահմանները. 5 Եփրայիմ ժառանգած քանաքինները 10 Չհալածած քանանացիները

1 Եւ Յովսեփի որդւոցը վիճակը Երիքովին մօտ Յորդանանէն Երիքովի ջուրին արեւելեան կողմէն անապատը կ'երթայ, որ Երիքովէն լեռնակոփ
2 Բեթէլ կ'ելլէ. Ու Բեթէլէն Լուզ կ'ելլէ,
3 և Արքիացւոցը սահմանէն կ'անցնի. Ու արեւմտեան կողմէն Յեփլեթիի սահմանը կ'իջնէ, մինչև վարի Բեթհորոնին սահմանը ու մինչև Գազեր, և Ծովուն մէջ կը վերջանայ։
4 Եւ Յովսեփին որդիքը՝ Մանասէ ու Եփրայիմ ժառանգութիւն առին։

5 Ու Եփրայիմի որդւոցը սահմանը իրենց տոհմերուն համեմատ ասոնք եղաւ. այսինքն անոնց ժառանգութեան սահմանը արեւելեան կողմէն Ատարօթ-ադար մինչև վերի Բեթ-
6 որոն. և ասոնց սահմանը հիւսիսային կողմէն դէպ ի Միքմեթաթ՝ ծովը կ'ելլէ, ու ասոնց սահմանը արեւելեան կողմէն մինչև Թէանթաւելով կը պտտի, ու հասքը արեւելեան կող-
7 մէն Յանոհէ կը մնայ. և Յանոհէէն Ատարոթի ու Նոարատա կ'իջնէ, ու Երիքովին քո-
8 վէն անցնելով Յորդանան կ'ելլէ. Եւ ասոնց թափուածքն Կանա հեղեզաոը կ'երթայ արեւմտեան կողմէն, ու ծովուն մէջ կը վերջանայ։ Եփրայիմ որդւոցը ցեղին ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկա է։
9 Նաեւ Եփրայիմ որդւոցը համար զատուած քաղաքները Մանասէի որդւոցը ժառանգութեանը մէջ են, բոլոր քաղաքները իրենց գեղերովը։

10 Եւ անոնք Գազերի մէջ բնակող Քանանացիները չվռնտեցին. ու Քանանացիները մինչև այսօր Եփրայիմի մէջ բնակելով հարկատու ծառաներ եղան։

ԳԼ. ԺԷ

1 Մանասէին վիճակը. 2 Անոր տոհմերը. 12 Չհալածած քանանացիները. 14 Յովսեփի որդիները տերէն վիճակ մը կ'ուզեն

ա Կամ՝ Լեկոպոլիս
բ Կամ՝ Կարբեկոմ
գ = Քնաթ · Քև · ե
Եվս · Ժգ · ԻԱ
դ Քնաթ · Ժգ · Է
ե Հբր · ե ·
զ Քամ · Լգ · ե ·
է Գև · Ժ · ԻԱ · Ժա · ԻԶ ·
ը Գև · Ժգ · ԻՅ · Հբր · ԻՅ ·
թ Գև · Ժբ · ԻԵ ·
ժ Ցիս Դաան · ա · ե · ԻԱ · բ Քնաթ · ե · ե · Ժբ Դաան · ա · ԻԱ ·
ի Գև · Ժբ · ԻՅ · Դաան · ա · ԻԶ ·
լ Գև · Ժբ · ԻՅ · բՄՆ · բ · ե ·
խ = ՄՆ · է · ԻԱ · թ
Քնաթ · Բ · ԻԵ ·
ծ Գև · Ժբ · ԻՅ ·
կ Գև · Ժբ · Է ·
հ Գև · Ժբ · Է ·
ձ = ՄՆ · է · ԻԱ ·
ղ Գև · Ժբ · Ը ·
ճ ՄՆ · է · ԻԱ ·
մ Գև · Ժբ · Թ ·
յ Գև · Ժբ · ե ·
ն Դաան · ա · ԻԶ · Ցիս · Քնաթ · Բ · ԻԵ ·

1 Եւ ասիկա եղաւ Մանասէի ցեղին վիճակը, քանզի անիկա Յովսեփին անդրանիկն էր. Մանասէին անդրանիկը Մաքիր Գաղաադին հայրը պատերազմող մարդ մը ըլլալուն համար, Գաղաադ ու Բասան անոր եղան։
2 Եւ Մանասէին մնաց որդիքն ալ՝ Աբիեզերին որդիքը, Փղղքին որդիքը, Ասրիելին որդիքը, Սիքեմին որդիքը, Ոփերին որդիքը, ու Սեմիդային որդիքը իրենց առանձին տան ազգերուն համեմատ։ Յովսեփեան Մանասէին արու զաւակները իրենց առանձին տուն եղան։
3 Սելոփհատայ որդի Մաքիրի որդւոյն Մաքիրի որդւոյն Գաղաադի որդւոյն Ովսեփին որդին Մալաղատ, որոնք չունէր, բայց միայն աղջիկներ, ու անոր աղջիկներուն անունները ասոնք են. Մաալա, Նոա, Լիդգա, Միղքա ու Թերսա։ Ասոնք Եղիազար քահանային առջեւը, Նաւեան Յեսուի առջեւը ու իշխաններուն առջեւը ներկայանալով ըսին, Տէրը Մովսէսին հրամայեց որ մեզ եղբարցը մէջ մեզի ժառանգութիւն տայ։ Եւ Յեհովային հրամանաւ անոնց հօրը եղբարցը մէջ
5 անոնց ժառանգութիւն տուաւ։ Եւ Մանասէին Յորդանանէ անդին երկիրը եղող Գաղաադի ու Բասանի երկրէն զատ տասը բաժին ինկաւ. Քանզի Մանասէին ազգին աղջիկները անոր տղոցը մէջ ժառանգութիւն առին, ու Գաղաադ երկիրը Մանասէին միւս որդւոցը եղաւ։
7 Եւ Մանասէին սահմանը ասիկա եղաւ. Ասերէն մինչեւ Մաքմեթաթ՝ որ Սիւքեմի դիմացն է, ու աս սահմանը աջ կողմը դառնալով՝ մինչեւ Թափուայի ազրիւրին հոսը բլուր։
8 Նախ Յորդանանէն կը հասնի. Թափուայի երկիրը Մանասէին եղաւ, ու Մանասէի սահմանին մէջը եղող Թափուա հոսիւ երթալով տղոց
9 ցը եղաւ. Եւ աս սահմանը Կանայ հեղեղատը կ'իջնէ, հեղեղատին հարաւային կողմն։ Մանասէի քաղաքներուն մէջը ասոնք երթալիմին քաղաքներն են. և Մանասէին սահմանը հեղեղատին հիւսիսային կողմն է, ու
10 ծովուն մէջ կը վերջանայ։ Հարաւային կողմը Եփրեմին, ու հիւսիսային կողմը Մանասէին ըլլալով, անոնց սահմանը ծովը եղաւ. և հիւսիսային կողմէն Ասերին, ու արեւելեան կողմէն Իսաքարին։
11 Մէն Իսաքարին հետ կը միանան։ Եւ Իսաքարին ու Ասերին մէջը Բեթսանի ու անոր գիւղաքաղաքները, և Բեղղամի ու անոր գիւղաքաղաքները, և Դովրի բնակիչները ու անոր գիւղաքաղաքները, ու Ենդովրի բնակիչները ու անոր գիւղաքաղաքները, Մակեդովի բնակիչները ու անոր գիւղաքաղաքները, սա երեք դաւառը։
12 Մանասէին եղաւ։ Եւ Մանասէի որդիքը չկրցան աս քաղաքներուն [illegible] տալ. ու Քանանացիները կամակորութեամբ
13 ան երկրին մէջ բնակեցան։ Ու Իսրայէլի որդիքը երբոր ուժգնացան՝ հարկատու ըրին Քանանացիները, բայց զանոնք չվռնտեցին ետքը։
14 Եւ Յովսեփի որդիքը Յեսուին հետ խօսեցան ու ըսին, Ինչո՞ւ համար ինծի մէկ վիճակ մը ու մէկ բաժին մը ժառանգութիւն տուիր, ու ես ցրացմութիւ ժողովրդ մին եմ. քանզի Աստուած մինչեւ հիմա զիս օրհնեց։
15 Եւ Յեսու անոնց ըսաւ, Թէ որ դուն բազմաթիւ ժողովրդ ես, անառաջ երթ ու զանիկա կարէ, և փերիզացւոց ու Ռափայիմոց երկրին մէջը փղղ [illegible], որովհետեւ Եփրեմ
16 մի լեռը քեզի նեղ կու գայ։ Եւ Յովսեփի որդիքը ըսին, Լեռը մեզի համար չէ. ու հովիտի երկրին մէջը՝ Բեթսանի մէջ ու անոր գիւղաքաղաքներուն մէջ, և Յեզրեկելի հովիտին մէջ բնակող բոլոր քանանացիները երկաթէ կառքեր ունին։ Ու
17 Եւ Յեսու Յովսեփին տան՝ այսինքն Եփրեմին ու Մանասէին հետ խօսելով ըսաւ, Դուն բազմաթիւ ժողովրդ ես, ու չատ զօր ունիս. քեզի մէկ վիճակ
18 ճակ մի չըլլայ. Լեռը քուկդ ըլլայ. և որովհետեւ անիկա անտառ է, զանիկա կարէ, ու մինչեւ ծայրը քուկդ ըլլայ. քանզի դուն քանանացիները անկէ պիտի վռնտես, չնայ և անոնք երկաթէ կառքեր ունենան ու զօրաւոր ըլլան։

ԳԼ. ԺԸ

1 Խորանը Սիլովի մէջ կը կանգնեն։ 2 Երկրին մնացած գիւղերով եւթը բաժին կ'բնեն։ 10 Յեսու վիճակով կը բաժնէ քանիները։ 11 Բենիամինին վիճակը ու սահմանը։ 21 և քաղաքները։

1 Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովը Սիլովի մէջ ժողովուեցան, և հոն ժողովքի խորանը կանգնեցին, ու երկիրը անոնց առջեւը նուաճեցաւ։
2 Եւ Իսրայէլի որդւոցը մէջ եօթը ցեղ մնացեր էր, որոնք իրենց ժառանգութիւնը առած
3 չէին։ Եւ Յեսու Իսրայէլի որդւոցը ըսաւ, Մինչեւ ե՞րբ անհոգութիւն պիտի ընէք, ու պիտի չերթաք ժառանգելու այն երկիրը, որն որ Տէր Յեհովան Ձեր Աստուածը Ձեզի տը-

4 եաւ։ Ա՛ւ ձկնէն երեք մարդ °ընտրեցէք, ու զանոնք խրկեմ, որ երկրին մէջը պտրտին, ու զանիկա իրենց ժառանգութեան Նամեմատ գրեն, ու Խոչ ինծի գառնան։ 5 Եւ զանիկա եօթը մասերու բաժնեն. °Յուդա իր սահմանին մէջը հարաւային կողմը կենայ, ու Յովսէփին տունը իրենց սահմաններուն մէջը հիւսիսային կողմը կենան։ 6 Եւ գուք երկիրը եօթը բաժին գրեցէք, ու հոս բերէք բերէք, ու մեր Ցէր Աստուծոյն 7 առջեւը հոս ձեզի համար վիճակ ձգեմ։ Քանզի Ղեւտացիները ձեր մէջը բաժին չունին, որովհետեւ անոնց ժառանգութիւնը Ցէրովը քահանայութիւնն է։ Եւ Գադ ու Ռուբէնն եւ Մանասէին կէս ցեղը Յորդանանու անդին կողմը գէպ ի արեւելք՝ իրենց ժառանգութիւնները առին, որոնք Ցէրովը Ծառան Մովսէս անոնց տուաւ։

8 Եւ ան մարդիկը եկան գացին. ու Յեսու ան երկիրը գրելու գացողներուն պատուիրեց ըսելով, Գացէք եւ ան երկրին մէջը պտրտելով զանիկա գրեցէք ու հոս Սիլովի մէջ Ցէրովը առջեւը ձեզի վիճակ ձգեմ։ 9 Ան համար վիճակ ձգեմ։ Եւ ան մարդիկը գացին, ու ան երկրին մէջը պտրտեցան, եւ զանիկա իր քաղաքներովը եօթը բաժին ընելէ՝ դրքի մը վրայ գրեցին, ու Սիլով՝ բանակը 10 նկան Յեսուին։ Եւ Յեսու Սիլովի մէջ Ցէրովը առջեւը անոնց համար վիճակ ձգեց։ ու Յեսու հոն երկիրը բաժնեց Խրաչէլի որդւոցը՝ իրենց բաժիններուն Նամեմատ։

11 Եւ Ն՛ւ Բենիամինի որդւոցը ցեղին վիճակը եկաւ իրենց տոհմերուն Նամեմատ. ու իրենց վիճակին սահմանը Յուդայի որդւոցը ու Յովսէփի որդւոցը մէկտեղ եկաւ։ 12 Անոնց հիւսիսային կողմի սահմանը Յորդանանէն էր. ու ան սահմանը հիւսիսային կողմէն Երիքովին քովը կ'ելլէ, եւ գէպ ի արեւմտեան լեռը վեր կ'ելլէ, ու Բեթաւենի անապատին մէջ կը վերջանայ։ Եւ սահմանը անկէ Լուզէն կ'անցնի, Լուզին՝ Խոյսիքն Բեթէլին հարաւային կողմէն. եւ ան սահմանը Աստրօթ-ադար կ'իջնէ, որ Խվորի Բեթհորոնին 14 հարաւային կողմը եղող լեռանը քովն է։ Եւ ան սահմանը արեւմտեան ծայրը հանեալով՝ գէպ ի հարաւ կը դառնայ հարաւային կողմին Բեթհորոնին դիմացի լեռնէն, ու կը վերջանայ Կարիաթ-բաալի մէջ՝ որ է Կարիաթ-բիմ, Յուդայի որդւոց քաղաքը։ Արեւմտեան 15 ծայրը ասիկա է։ Եւ հարաւային կողմը կաթիաթիմի ծայրէն սկսէ, սահմանը գէպ ի արեւմտեան կ'երթայ, Էու Նափթոախի Յաբրին 16 աղբիւրը կ'ելլէ։ Եւ ան սահմանը Ռափայեան հովիտին մէջը՝ Հիւսիսային կողմը եղող Ինոմի որդւոյն Ձորին դիմացի լեռանը կելլէ, ու Բենհադին քովէն գէպ ի հարաւ Եբուսեցիին Ձորէն Իէրուսաղէմի ուղիէն 17 կ'իջնէ։ Եւ հիւսիսային կողմէն Ենաամիս կ'ելլէ, ու Ադումմիմի գառ ի վերին դիմացը եղող Գալիլովի կ'ելլէ, եւ 18 Ռուբենեան Բոհանին վէմը կ'իջնէ։ Եւ կը Աբարային դիմացի կողմէն գէպ ի հիւսիս 19 անցնելով Աբարա կ'իջնէ։ Եւ կը ան սահմանը գէպ ի հիւսիս բեհազոյին քովէն կ'անցնի, ու ան սահմանը Աղի Ծովուն հիւսիսային Ծոցը -- Յորդանանու հարաւային Ծայրը կը վերջանայ։ Հարաւային սահմանը ասիկա է։ 20 Եւ արեւելեան կողմի սահմանը Յորդանան է։ Բենիամինի որդւոցը ժառանգութիւնը շուրջ Նամակի իր սահմաններովը անոնց տոհմերուն Նամեմատ ասիկա է։

21 Եւ ասոնք են Բենիամինի որդւոցը ցեղին քաղաքները իրենց տոհմերուն Նամեմատ. 22 Երիքով, Բեհազա, Եմեկկասիս, Բեհարաբա, 23 բա, Սեմարիմ, Բեթէլ, Աւիմ, Փարա, Եփրա, 24 բա, Քեփարամմոնի, Հոփնի ու Գաբա. 25 տասնեւերկու քաղաք և անոնց գեղերը։ Գաբաաթ -- կարիաթ. տասնուչորս քաղաք և անոնց գեղերը։ Բենիամինի որդւոցը ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն Նամեմատ ասիկա է։

ԳԼ. ԺԹ

1 Երկրորդ վիճակը Շմաւոնին եկաւ, Շմաւոնի որդւոցը ցեղին իրենց տոհմերուն Նամեմատ. ու անոնց ժառանգութիւնը Բուդայի որդւոցը ժառանգութեան մէջը եղաւ։ 2 Եւ իրենց ժառանգութեան մէջը -- Բերսաբէէ ու Շեբա, Մոլադա, 3 Ասար-սուալ, Բալա, Ասէմ, 4 Եղթուլադ, Բեթուլ, Քորմա, Սիկեղակ, Բեթմարքաբովթ և Սարուհէն. տասներեք քաղաք ու անոնց գեղերը։ 7 Զերը, Ասին, Ռեմմոն, Եթէր և Ասան. չորս քաղաք ու անոնց գեղերը։ Եւ ան քաղաքներուն բոլորտիքը մինչեւ Բաալաթ-բէէր -- Հարաւային Ռամաթ։ Շմաւոնի որդւոցը ցեղին ժառանգութիւնը 9 իրենց տոհմերուն Նամեմատ ասիկա է։ Շմաւոնի որդւոցը ժառանգութիւնը Յուդայի որդւոց

• Նէէ· առաջ· | 10։ | Ե Գեր· ժդ· ։։։ | Ե Ձե· իբ· ։։։ Գառա· ։։։
Ե Գեր· ժե· ։։։ | Ը Գեր· ժդ· ։։։ | Ը Գեր· ժդ· ։։։
Ը Գեր· ժդ· ։։։ Հմր· | Ը Տե՛ս Գեր· ժդ· ։։։ | Ը Տե՛ս Գեր· ժե· ։։։

Ե Գեր· ժե· ։։։ | Ը Գեր· ժե· ։։։ | Ը Գեր· ժե· ։։։ | Ը Գեր· ժե· ։։։
Ը Գեր· ժե· ։։։ | Ը Գեր· ժե· ։։։ | Ը Գեր· ժե· ։։։ | Ը Գեր· ժե· ։։։
Հմր· ։։։ | Ը = Մէն· ։։։
† Կամ Բաալէթ-բէէր, Բրամանի Հարաւային կողմն։

դուռը բաժինէն եղաւ, քանզի Ցուդայի որդուռը բաժինը չատ էր իրենց. Եանոր համար Շմաւոնի որդիքը անոնց ժառանգութեանը մէջ ժառանգութիւն առին։

10 Ու երրորդ վիճակը Զաբուղոնի որդուռը եղաւ իրենց տոհմերուն համեմատ. և անոնց ժառանգութեանը սահմանը մինչև Սարիդ
11 եղաւ. [1]Ու անոնց սահմանը դէպ ի Ծովը ու Մարաղա կ'ելլէ, և Դաբասեթի կը հասնի, ու [2]Յեկնեամի դիմացը եղող ձորը կը հասնի,
12 եւ Սարիդէն դէպ ի արեւելեան կողմը՝ փառղովի-թաբօրին սահմանը կը դառնայ, ու
13 Դարաբաթէն կ'ելլելով վեր Գաթիէ կ'ելլէ, եւ անկէ դէպ ի արեւելք անցնելով՝ Հեթքեփեր և իթթազասին կ'անցնի, ու Ռեմմոն-մէ
14 Թօար և Նուա կ'ելլէ. եւ երբ ան սահմանը հիւսիսային կողմէն Ենաթօն կը պտտի, ու
15 Եկթիայելի ձորին մէջ կը վերջանայ. եւ կատաթի, ու Նաալոլ, և Սամիօն ու Եադելա, և Բեթլէհէմ. տասնեւերկու քաղաք ու անոնց
16 գեղերը։ Զաբուղոնի որդուռը ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկա է, ան քաղաքները ու անոնց գեղերը։
17 Զորրորդ վիճակը Իսաքարին եղաւ, Իսաքարի որդուռը իրենց տոհմերուն համեմատ.
18 Ու անոնց սահմանը ասիկա եղաւ. Եզրեայէլ,
19 ու Քասեղովի, և Սունամ, Ու Ափերէմ, և
20 Միան, ու Աբարէի, եւ Ռաբբիթ, ու Կիշիոն, ու Աբէս, եւ Ռամաթ, ու Ենգաննիմ
22 և Ենթադդա, ու Բեթփասես. եւ ան սահմանը Թաբօր, Շահասիմա ու Բեթսամիս կը հասնի, ու անոնց սահմանը Յորդանանս մէջ կը վերջանայ. տասնվեց քաղաք ու անոնց
23 գեղերը։ Իսաքարի որդուռը ցեղին ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկա է, ան քաղաքները ու անոնց գեղերը։
24 Ու հինգերորդ վիճակը Ասերի որդուռը
25 ցեղին եղաւ իրենց տոհմերուն համեմատ. Ու անոնց սահմանը ասիկա եղաւ. Փեղկաթ, ու
26 Ալի, և Բեմէն, ու Աքսափ, եւ Ալամելեք, ու Ամիադ, և Մասաղ. ու արեւմտեան կողմէն մինչև Կարմելոս և Սիոր-լիբնաթ կը հասնի,
27 Ու արեւելեան կողմէն դէպ ի Բեթդագոն կը դառնայ, ու հիւսիսային կողմէն Զաբուղոնի, Եփթիայելի ձորը, Բեթամէկ ու Նէիէլ կը
28 հասնի, և ձախ կողմէն Քաբօղ կ'ելլէ. Ու Եբրօն, և Բոռ, ու Համմոն, և Կանա, մինչև
29 մեծ Սիդոն. եւ երբ ան սահմանը Ռամա կը դառնայ մինչև [3]Տիւրոս ամուր քաղաքը, և ան սահմանը Ովսա դառնալով Ծովուն մէջ՝
30 [4]Աքզիբի վիճակին մէջ կը վերջանայ. Ու Ումմա, և Ափեկ, ու Բոռ. քսանուերկու
31 քաղաքներ ու անոնց գեղերը։ Ասերի որդուռը ցեղին ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկա է, ան քաղաքները ու անոնց գեղերը։
32 Վեցերորդ վիճակը Նեփթաղիմի որդուռը եղաւ, այսինքն Նեփթաղիմի որդուռը իրենց
33 տոհմերուն համեմատ. Ու անոնց սահմանը ասիկա եղաւ. Հելեփէն -- Աղոնէն մինչև Սաննանիմ, ու Ադամի-Նեկեբ, և Բարնէլ մինչև Լակում, ու [5]Յորդանան մէջ կը վերջանայ.
34 Ետեայ եւ [6]ան սահմանը արեւմտեան կողմէն Ազնոթ-թաբօր կը դառնայ, ու անկէ Հուկոկ կ'ելլէ. և հարաւային կողմէն մինչև Զաբուղոն կը հասնի, ու արեւմտեան կողմէն մինչև Ասեր, և արեւելեան կողմէն մինչև Յուդա
35 ու Յորդանան կը հասնի. Եւ պարսպաւոր քաղաքները՝ Աքզիմ, Սէր, Ամաթ, Ռեկ,
36 կամի, Փենեբեթ, Ադամա, Ռամա, Հասոր,
37 Կադէս, Եդրայի, Ենհասոր, (38) Յարօն, Մակդաղիէլ, Հաբէմ, Բեթանաթ ու Բեթսամիս. տասնեւիններ քաղաք և անոնց գեղերն են։
39 Նեփթաղիմի որդուռը ցեղին ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկա է, ան քաղաքները ու անոնց գեղերը։
40 Եօթներորդ վիճակը Դանի որդուռը ցեղին
41 եղաւ իրենց տոհմերուն համեմատ. Եւ անոնց ժառանգութեան սահմանը ասիկա եղաւ. Որասա, ու Եշթաուղ, և Իրսեմէս, Ու
43 [7]Սաղաբին, և Աիլոն, ու Յեթլա, Եւ Ելոն,
44 ու Թամնաթա, և Ակկարոն, Ու Ելթեկէ, և
45 Գաբաթոն, ու Բաալոթ, Ու Եհուդ, և Բաղ
46 նէ-բարակ, ու Գեղբեմոն, Եւ Մէարիոն, ու Ռաքկոն, [8]Յոպպէին դիմացը եղած սահմանը.
47 Նոյը մէկտեղ. Եւ Դանի որդուռը սահմանը իրենց [9]ելաւ. ուստի Դանի որդիքը ասոր եկան, ու Լէսեմի հետ պատերազմեցան, և զանիկա առնելէն ետքը սուրի բերնէ անցուցին, ու անիկա ժառանգելով անոր մէջը բնակեցան, և Լէսեմը իրենց Հօր Դանին
48 անուաներ [10]Դան կսկծցին. Դանի որդուռը ցեղին ժառանգութիւնը իրենց տոհմերուն համեմատ ասիկա է, ան քաղաքները ու անոնց գեղերը։
49 Ու երկիրը իր սահմաններովը բաժնելը լմնցընելէն ետքը, Իսրայէլի որդիքը Նաւեան Յեսուսին իրենց մէջը ժառանգութիւն տուին.
50 Ցերոջը տրամնտաու անոր ուզած քաղաքը [11]Թամնաթ-սարան իրեն տուին Եփրեմի լեռանը վրայ. ու անիկա քաղաքը շինեց, և անոր մէջ բնակեցաւ։
51 Ասոնք են այն ժառանգութիւնները՝ որ եղիազար քահանան և Նաւեան Յեսու ու Իսրայէլի որդուռը ցեղերուն նահապետները Սիլովի մէջ Տէրոջը առջեւը՝ ժողովքի խորա-

---

1 Ես. ՀՀ. 1։
2 Դատ. Ա. 30։
3 Դատ. Ժ. 29։ Դատ. Ա. 31։
4 Դատ. Ա. 31։ Մակ. Ա. 14։
5 Բ Օր. Լ. 8։
6 Դատ. Ա. 35։
7 Գոր. Ի. 36։
8 Ես. Դատ. Ժբ.։
9 Դատ. Ժբ. 29։
10 Դատ. Ժ. 1։ Գէ. Ժբ. 1։ 19։
11 Թամ. Լ. 17։ Գէ. Ժբ. 1։ 19։

նրին գրանը քովը վիճակով բաժնելին. ու երկիրը բաժնելը լմընցուցին։

ԳԼ. Ի

1 Ետաւած հրաման կ՚ընէ. ։ ու Իսրայէլի որդիքը ապաստանի վայ քաղաքները կ՚որոշեն։

1 Ե. Տէրը խօսեցաւ Յեսուին՝ ըսելով, 2 Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը ու ըսէ, Ապահեսին ձեռ քովը ան իմ ձեզի բաած ապաստանին 3 քաղաքներուն ձեզի համար որոշեցէք. Որպէս զի սպաննիչը հոն փախչի. ու անոնք ձեզի ապաստանարան ըլլան արեան վրէժխնդիրէն 4 եղողին. Եւ ընդունի ան քաղաքներուն մէկուն մէջը ինք փախչի, ու դռան դուռը կայնի, և ան քաղաքին ծերերուն իր իրաւունքը խօսի, որ լսեն. ու անոնք զանիկա քաղաքին մէջը իրենց քովը առնելով՝ անոր մէկ տեղ մի տան, որ իրենց 5 հետ բնակի. Ու երբոր արեան վրէժխնդիրը անոր հետևէն իյնայ, սպաննողը անոր ձեռքը չտան. քանզի անիկա իր դրացին անզգուշութեամբ մեռցուցեր է, և առաջուց անոր դէմ 6 թշնամութիւն մը չունէր. Եւ անիկա ան քաղաքին մէջը պիտի բնակի, մինչև որ դատաստանի համար ժողովին առջևը կայնի, մինչև որ ան օրերը եղող քահանայապետը մեռնի. Ետքը սպաննողը իրեն դառնայ, իր քաղաքը ու իր տունը երթայ, այսինքն ան քաղաքը ուրկից որ փախեր էր։

7 Ապահ Գալիլեայի մէջ Կազեր Դաստեցին Նեփթաղիմի լեռնակողմը, Սիւքեմ Եփրեմի լեռնակողմը, և Կարիաթ-արբան 8 այսինքն Քերրոնը Յուդայի լեռնակողմը։ Ու երիքովի Յորդանանա անդին կողմը դէպ ի արևելք՝ Բեսորը, և Գադի ցեղէն Գաղաադ մէջ Բամովթը, ու Մանասէի ցեղէն Բասանի մէջ Գոլոնը տուին։ Բոլոր Իսրայէլի որդւոցը համար՝ ու անոնց մէջը բնակող օտարականին համար որոշած քաղաքները ասոնք են. որպէս զի ամէն ով որ սխալմամբ մարդ սպաննէ՝ հոն փախչի, ու արեան վրէժխնդրին ձեռքովը չմեռնի, մինչև որ ժողովին առջևը չկայնի։

ԳԼ. ԻԱ

1 Ղեւտացւոց վիճակով քահանաներուն քաղաք կը տրուի

Ա Ղեւտացւոց նահապետները Եղիազար քահանային, Նաւեան Յեսուին և Իսրայէլի որդւոցը ցեղերուն նահապետներուն մօտ 2 ցան, Ու Քանանա երկիրը Սիլովի մէջ խօսեցան անոնց՝ ըսելով, Տէրը Մովսէսին ձեռքովը հրամայեց որ մեզի բնակելու համար քաղաքներ, ու մեր անասուններուն համար անոնց արուարձաններ տուին։ 3 Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը վիճակով Ղեւտացիներուն այս քաղաքները ու անոնց արուարձանները տուին։

4 Եւ վիճակը կախեցաւ ազգատոհմներուն համար. ու Ղեւտացիներուն Ահարոն քահանային որդւոցը՝ վիճակով տասներեք քաղաք եղաւ, Բուզայի ցեղէն, Շմաւոնի ցեղէն ու Բենիամինի ցեղէն։ Եւ Կահաթին միւս որդւոցը՝ Եփրեմի ցեղին ազգատոհմներէն ու Դանի ցեղէն և Մանասէի կէս ցեղէն վիճակով տասը քաղաք։ 6 Ու Գերսոնի որդւոցը՝ Իսաքարի ցեղին ազգատոհմներէն և Ասերի ցեղէն ու Նեփթաղիմի ցեղէն և Բասանի մէջ եղող Մանասէի կէս ցեղէն վիճակով տասներեք քաղաք։ 7 Մերարիի որդւոցը իրենց տոհմերուն համեմատ՝ Ռուբենի ցեղէն, Գադի ցեղէն ու Զաբուղոնի ցեղէն տասներկու քաղաք։ 8 Ու Իսրայէլի որդիքը ասոնք քաղաքները ու անոնց արուարձանները վիճակով Ղեւտացւոց տուին, ինչպէս որ Տէրը պատուիրեր էր Մովսէսին ձեռքովը։

9 Եւ Բուզայի որդւոցը ցեղէն ու Շմաւոնի որդւոցը ցեղէն ասոնք իրենց անուններով յիշուած 10 քաղաքները տուին, Ու Ահարոնի որդւոցը եղան, որոնք Ղեւիի որդւոցմէ եղող կահաթիներուն ազգատոհմներուն էին. քանզի առաջին վիճակը անոնցն էր։ Եւ անոնց Բուզայի բնաւորը վրայ Ենակին Հորը Արբային քաղաքը՝ այսինքն Քերրոնը տուին անոր չորս 12 կողմը արուարձաններովը. Եւ քաղաքին պատերները ու գեղերը Կեփունեան Քաղերին 13 կալուածք տուին։ Ուստի Ահարոն քահանային որդւոցը՝ սպաննողի համար ապաստանի քաղաք Քերրոնը՝ իր արուարձաններովը, Հոլոնը՝ իր արուարձաններովը, Եշտեմոան՝ իր արուարձաններովը, 15 Հոլոնը՝ իր արուարձաններովը, Դեբիրը՝ իր արուարձաններովը, 16 Այինը՝ իր արուարձաններովը, Յուտան՝ իր արուարձաններովը, Բեթ-Շեմեսը՝ իր արուարձաններովը. ինն քաղաք այս երկու ցեղերէն։ 17 Եւ Բենիամինի ցեղէն Գաբաոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեբան՝ իր արուարձաններովը, 18 Անաթովթը՝ իր արուարձաններովը, Ալմոնը՝ իր արուարձաններովը. չորս քաղաք։ 19 Ահարոնի որդւոցը քահանայից բոլոր քաղաքները՝ իրենց արուարձաններովը, տասներեք քաղաք։ 20 Իսկ Կահաթի որդւոցը՝ Ղեւիի որդւոցը մնացեալ ազգատոհմներուն Կահաթին որդւոցը ցեղէն Եփրեմի սահմանին մէջ քաղաքները եղան։ 22 Եւ Եփրեմի ցեղէն Բեթ-Եփրոնը՝ իր արուարձաններովը, Գազերը՝ իր արուարձաններովը, 23 Եղեղոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, չորս քաղաք։ 24 Դանի ցեղէն Այղոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 25 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, չորս քաղաք։ 26 Մանասէի կէս ցեղէն Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 27 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 28 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 29 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 30 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 31 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 32 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 33 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 34 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 35 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 36 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 37 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 38 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 39 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 40 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 41 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 42 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 43 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 44 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 45 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 46 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 47 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 48 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 49 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 50 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 51 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 52 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 53 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 54 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 55 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 56 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 57 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 58 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 59 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 60 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 61 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 62 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 63 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 64 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 65 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 66 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 67 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 68 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 69 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 70 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 71 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 72 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 73 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 74 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 75 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 76 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 77 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 78 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 79 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 80 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 81 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 82 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 83 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 84 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 85 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 86 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 87 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 88 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 89 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 90 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 91 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 92 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 93 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 94 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 95 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 96 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 97 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 98 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 99 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, 100 Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը, Գեթ-Հորոնը՝ իր արուարձաններովը։

16 Դարիրը իր արուարձաններով, Եւ Աֆինը իր
արուարձաններով, Նու Բեթսամիսը իր արուար-
ձաններով, Ե Շեմեսամիսը իր արուարձան-
ներով. սա երկու ցեղէն ինը քաղաք ---:
17 Ու Բենիամինի ցեղէն՝ Գաբաւոնը իր արուար-
ձաններով, Գաբան իր արուարձաններով,
18 Անաթովթը իր արուարձաններով, ու Գաղ-
մոնը իր արուարձաններով, չորս քաղաք
19 ---: Ահարոնի որդւոցը քահանաներուն բո-
լոր քաղաքները սասեխրեք քաղաք էին՝ ու
անոնց արուարձանները:
20 Կեհաթի որդւոցմէ մնացած Ղեւտացի
կահաթեանց ազգատոհմերուն ալ եփրէմի ցե-
21 ղէն վիճակով քաղաքներ տուին. Ու անոնց՝
եփրէմի լեռնակողմը ապաւինողի համար ապաս-
տանի քաղաք ըստ---ըստ---> Սիւքէմը տուին
իր արուարձաններով, Նաև Գազերը իր ար-
22 ուարձաններով, Եւ Կաբսմէը իր արուար-
ձաններով, ու Բեթհորոնը իր արուարձան-
23 ներով, չորս քաղաք ---: Եւ Դանի ցե-
ղէն՝ Եղթեկէն իր արուարձաններով, Գա-
24 բաթոնը իր արուարձաններով, Աիյզոնը իր
արուարձաններով, -- Գեթրեմոնը իր ար-
25 ուարձաններով, չորս քաղաք ---: Եւ Մա-
նասէի կէս ցեղէն՝ Թանաքը իր արուարձան-
ներով, ու Գեթրեմոնը իր արուարձաննե-
26 րով, երկու քաղաք ---: Կահաթի որ-
դւոցը մնացած ազգատոհմներուն բոլոր քա-
ղաքները տասն էին՝ և անոնց արուարձան-
ներ:
27 Ու Ղեւտացւոց ազգատոհմներէն եղող Գեր-
սոնի որդւոցը՝ Մանասէի կէս ցեղէն ապաս-
տանի քաղաք ըստ---ըստ---> Բասանի մէջ Գովղաններ իր արուարձան-
ներով, Նաև Բեեսթարայի իր արուարձան-
28 ներով, երկու քաղաք ---: Եւ Իսաքա-
րի ցեղէն՝ Կեսիոնը իր արուարձաններով,
29 Դաբարաթը իր արուարձաններով, Երմու-
թը իր արուարձաններով, Ենգանիմը իր
30 արուարձաններով, չորս քաղաք ---: Եւ
Ասերի ցեղէն՝ Մասաղը իր արուարձաններո-
31 վը, Աբդոնը իր արուարձաններով, Փելղ-
համը իր արուարձաններով, և Բոորը իր
32 արուարձաններով, չորս քաղաք ---: Ու
Նեփթաղիմի ցեղէն՝ ապաստանի համար ապաս-
տանի քաղաք ըստ---ըստ---> Գալիլեայի մէջ
Կադէսը իր արուարձաններով, Նաև Եմնաթ-
դորը իր արուարձաններով, ու Կարթանը
իր արուարձաններով, երեք քաղաք ---:
33 Գերսոնեանց բոլոր քաղաքները անոնց ազգա-
տոհմներուն համեմատ տասներեք քաղաք
էին՝ ու անոնց արուարձանները:
34 Եւ մնացած Ղեւտացիներուն՝ մերարեան ըն-

1 Գէ · ԺԸ · 49։
2 — Մ՚Ն · ը · 59, Ես. — ասե, Գէ · ԺԸ · 41։
3 Գէ · ԺԸ · 33։
4 Գէ · ԺՀ · 10։
5 Գէ · ԺԸ · 21։
6 Գէ · ԺԸ · 24։
— Մ՚Ն · գ · 60։
7 Հմր · ե։ — Մ՚Ն · գ · 61։
— Գէ · ի · 7։
8 Գէ · ի · 8։
9 Գէ · ի · 9։
— Գէ · ի · 7։
10 Հմր · ը։ — Մ՚Ն · գ · 71։
11 Հմր · ը։ Տես — Մ՚Ն · գ · 77։

բարեի որդւոցը ազգատոհմներուն՝ Զաբուղոնի ցեղէն Յեկնամը իր արուարձաններով, Կար-
35 թան իր արուարձաններով, Դիմնան իր ար-
ուարձաններով -- Նահալոլը իր արուար-
36 ձաններով, չորս քաղաք ---: Եւ Ռու-
բինի ցեղէն՝ Բեսորը իր արուարձաններով,
37 ու Յասան իր արուարձաններով, Կադեմո-
թը իր արուարձաններով, ու Միփաաթը
իր արուարձաններով, չորս քաղաք ---:
38 Եւ Գադի ցեղէն ապաստանի համար ապաս-
տանի քաղաք ըստ---ըստ---> Գաղաադի մէջ
Ռամոթը իր արուարձաններով, Նաև Մա-
39 նայիմը իր արուարձաններով, Եսեբոնը իր
արուարձաններով, -- Յազերը իր արուար-
40 ձաններով, ամէնը չորս քաղաք ---: Ղե-
ւտացւոց ազգատոհմներէն մնացած Մերարիի
որդւոցը բոլոր քաղաքները իրենց տասմե-
րուն համեմատ իրենց վիճակով տասներկու
քաղաք եղան:
41 Իսրայէլի որդւոցը կալուածքներուն մէջ
Ղեւտացւոց բոլոր քաղաքները քառասունու-
ութը քաղաք էին՝ ու անոնց արուարձանն-
42 ըր: Այս քաղաքներուն ամէն մէկը իր բոլոր
սահմերը արուարձաններ ունէր. սա քաղաքնե-
րուն ամէնն ալ այնպէս էր:
43 Եւ Տէրը Իսրայէլին տուաւ ըստ բոլոր եր-
կիրը, որն որ անոնց հայրերուն տալու երդում
ըրեր էր. և զանիկա ժառանգեցին ու անոր
44 մէջ բնակեցան: Եւ Տէրը զանոնք ամէն կող-
մէն հանգստացուց, ինչպէս որ անոնց հայրե-
րուն երդում ըրեր էր. ու ոչ անոնց բոլոր թըշ-
նամիներէն բնաւ մէկը չկրցաւ անոնց դէմ գր-
նել: ---: Տէրը անոնց ամէն թշնամիները անոնց
45 ձեռքը տուաւ: Ոչ Տէրը Իսրայէլի տանը
համար որչափ բարի խօսքեր որ գրուցեր էր,
անոնցմէ բան մը չպակսեցաւ. ամէնն ալ կա-
տարուեցան:

ԳԼ · ԻԹ

1 Երեսուը ու հինգերորդ տարին Յովսիա թագաւորին կը իրեսին.
2 պատճ իրենց ձեռքը զրկուածին մէջ փիլիսթիան անգամ մը
կը չիմանն. 11 Իսրայելացիք կը պատերազմին ու բանիս վրայ.
21 Իսի անոնք իրենց գիտաւորութիւնը կը բացատրեն.

1 Ասաուներ Յեսու կանչեց Ռուբինեան-
ները, Գադացիները ու Մանասէի կէս ցեղը,
2 Եւ անոնց ըսաւ, Տէրոջը ծառան Մովսէս
ձեզ որ ձեզի հրամայեր էր, դուք անոնց ա-
մէնն ալ պահեցիք. Ու իմ խօսքս մնիկ ըրիք
3 ամէն բանի մէջ որ ձեզի պատուիրեցի. Այս-
չափ շատ օրեր մինչև սա օրս ձեր եղբայրնե-
րը չմոռցիք, և ձեր Տէր Աստուծոյն պա-
4 տուիրանքները ամբողջ պահեցիք. Ու հիմա
ձեր Տէր Աստուածը ձեր եղբայրները հան-

5 Գէ · ի · 8։
6 Գէ · ի · 8։
Փնտ · լե · 7։
— Դտ · ժգ · 33 · ԺԸ · 1Ա։ Իգ · 3ի · 8։
7 Գէ · ԺԸ · 32 · իբ · 4։
8 Ը Օբ · ե · 24։
9 Գէ · իգ · 14։
— Փնտ · լբ · 33 · ը Օբ · ե Օբ։
9 · 13։
Գէ · ա · 16 · 17։
Եսբ · պատ իբան ըստ պատուիրա-
նին։

գրասացուց, ինչպէս որ անոնց բսաւ. ուստի հիմա գարձէք, ձեր վրանները -- ձեր կա-
լառածոց երկիրը գացէք, ինչ որ Տէրոջը ծա-
ռան Մովսէս Յորդանանու անդին կողմը ձեզի
5 տուաւ. Միայն թէ ազէկ զգուշութիւն ընէք
ի գործ դնելու այն պատուիրանքը ու օրէնք-
քը, զոր Տէրոջը ծառան Մովսէս ձեզի
պատուիրեց, Որ ձեր Տէր Աստուածը սիրէք,
և անոր ամէն ճամբաներուն մէջը քալէք, ու
անոր պատուիրանքները պահէք, և անոր յա-
րիք, ու ձեր բոլոր սրտովը և բոլոր հոգւովը
6 զանիկա պաշտէք։ Ու Ես ու հրամայեմ զանոնք
և արձակից. ու անոնք իրենց վրանները
7 գացին. (Եւ Մանասէի կէս ցեղին Մովսէս
[illegible] տուեր էր Բասանի մէջ, Ուս [illegible] կէ-
սին՝ Ես ու անոնց եղբայրներուն հետ՝ Յոր-
դանանու ափին կողմը տուաւ գէպ ի արև-
մուտք.) Ու երբոր Ես ու զանոնք իրենց
8 վրանները խրկից, զանոնք օրհնեց. Եւ անոնց
խօսեցաւ ըսելով, Շատ հարստութիւնով ու
խիստ շատ անասուններով, արծաթով, ոս-
կւով, պղնձով, երկաթով ու խիստ շատ հան-
դերձներով ձեր վրանները դարձէք, -- Հայր
թշնամեաց ուսերը ձեր եղբայրներուն հետ
բաժնեցէք։
9 Ուստի Ռուբինի որդիքը, Գադի որդիքը
ու Մանասէի կէս ցեղը գնանալու երկիրը Ա-
ղովի մէջ Խթայելի որդւոցմէ գաւառացան գա-
ցին, որ իրենց ժառանգութիւնն երկիրը՝ այս-
ինքն Յորդանանու երկիրը երթան, որուն որ
Մովսէսին ձեռքովը Տէրոջը հրամա-
նաւ առեր էին։
10 Ու երբոր Յորդանանու մօտ անդրանքը
հասան, ան կողմը որ գնանալու երկրին մէջն է,
Ռուբինի որդիքը, Գադի որդիքը ու Մանա-
սէի կէս ցեղը հոն Յորդանանու քովը մէկ
սեղան մը չինեցին, երեւութով մեծ սեղան մը։
11 Ու Խթայելի որդիքը լսեցին՝ որ ահա Ռու-
բինի որդիքը, Գադի որդիքը և Մանասէի
կէս ցեղը գնանալու երկրին կողմը Յորդանա-
նու մօտ ուր որ Խթայելի որդիքը անցեր էին,
12 սեղան մը չիներ են. Ու երբոր Խթայելի որ-
դիքը լսեցին, Խթայելի որդւոցը բոլոր ժո-
ղովը Սիլովի մէջ ժողովեցան, որ անոնց
13 վրայ երթան պատերազմելու համար։ Եւ Խ-
թայելի որդիքը Ռուբինեանց, Գադեանց ու
Մանասէի կէս ցեղին Գաղաադու երկիրը
խրկեցին Եղիազարի որդին Փենէհես քահա-
14 նան, Եւ անոր հետ տասը իշխան, այսինքն Խ-
թայելի ամէն ցեղերուն նահապետութիւններէն
մէկական իշխան, Որոնց ամէն մէկը Խթայելի
հազարաւորներուն նահապետութեանց ի-
15 շխաններ էին. Եւ անոնք Գաղաադու երկիրը
գացին Ռուբինի որդւոցը, Գադի որդւոցը ու
Մանասէի կէս ցեղին, և անոնց հետ խօսե-
16 ցան՝ ըսելով, Տէրոջը բոլոր ժողովը այսպէս
կ'ըսէ. Ա՛ի՞նչ մեղք է, որ դուք Իսրայէ-
լի Աստուծոյն դէմ գործեցիք՝ այսօր Տէրոջ-
մէ խոտորելով, և այսօր Տէրոջը դէմ ապըս-
տամբութիւն ընելու համար ձեզի սեղան չի-
17 նեցիք. Մեր Փողովրի անօրէնութիւնը
պզտիկ բան մըն է մեզի, որ անկէ մինչև ա-
օր չսրբտցեցանք, ու Տէրոջը ժողովրէն վը-
18 րայ ալ հարուածը եկաւ. Եւ դուք այսօր
Տէրոջմէ խոտորեցաք. ուստի թէ որ դուք
այսօր Տէրոջմէ ապստամբիք, ան ալ վաղը
Իսրայէլի բոլոր ժողովրդին վրայ պիտի բար-
19 կանայ. Սակայն թէ որ ձեր կալուածոց եր-
կիրը անմաքուր է, Տէրոջը կալուա-
ծոց երկիրը անցէք, տուր որ Տէրոջը խրանը
կանգնած է, ու մեր մէջը ժառանգութիւն
առէք. և մեր Տէր Աստուծոյն սեղանէն ի
զատ ձեզի սեղան չշինելով Տէրոջը ապստամ-
20 բի ըլլաք, ու մեզմէ ալ մի ապստամբիք, Երբ-
որ Զարայեան Աքար նզովածէն [illegible] մեր
գործից, միթէ Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի
բոլոր ժողովրդին վրայ չեկաւ, ու ան մարդը
իր անօրէնութեանը մէջ մինակ չմեռաւ։
21 Եւ Ռուբինի որդիքը, Գադի որդիքը ու
Մանասէի կէս ցեղը պատասխան տուին, ու
22 Իսրայէլի հազարապետներուն ըսին, Հա-
ստատ Աստուածը Եհովայ Աստուածը, հաստատ
Աստուածը Եհովայ Աստուածը՝ ինքը գիտէ, ու
Իսրայէլն ալ թող գիտնայ, թէ որ -- [illegible] ապս-
տամբութեան համար՝ կամ Տէրոջը դէմ յան-
ցանք գործելու համար [illegible], մեզ այսօր չապ-
23 րեցնէ. թէ որ մեզի սեղան չինեցինք Տէրոջ-
մէ ետ գառնալու համար, կամ անոր վրայ
ողջակէզ ու հացի ընծայ մատուցանելու հա-
մար, և կամ անոր վրայ խաղաղութեան զո-
հեր ընելու համար, Տէրը ինքը փնտռէ
24 ընէ. Այլ մենք ասիկա մեր վախճան չընելնիք,
մտածելով որ գուցէ վաղը ձեր որդիքը մեր
որդւոցը խօսին՝ ու ըսեն թէ Դուք Իսրայէլի
25 Տէր Աստուծոյն հետ ի՞նչ ունիք. Ով Ռու-
բինեանք ու Գադեանք, Տէրը մեր ու ձեր
միջը Յորդանանը սահման գրաւ. դուք Տէ-
րոջմէ բնաւ բաժին չունիք. և -- [illegible] ձեր
որդիքը մեր որդւոցմէ Տէրոջը երկիւղը վեր-
26 ցընեն. Ա՛ռ պատճառաւ ըսինք, Հիմա մեզի

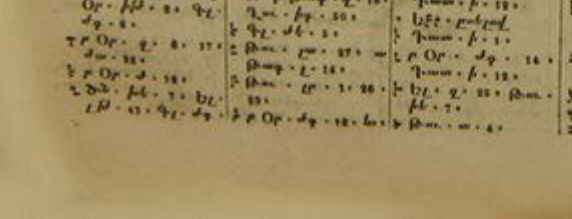
Դատ. ի. 13.
Դատ. ի. 13.
Դատ. ի. 13.

մէկ սեզան մը չունենք, ըստ չէ թէ ոզջակէզ
27 մի համար, ոչ ալ զոհի համար, Այլ որպէս
մի անիկա՝ մեր ու ձեր միջը, և մեզմէ ևս
քը մեր սերունդներուն միջը վկայութիւն լի-
լայ, որ մեր ոզջակիզներովը, մեր պատա-
րագներովը ու մեր խաղաղութեան զոհերովը
Տէրոջը ծառայելիքնիս Անոր առջեւը ընենք,
ու վաղը ձեր որդիքը մեր որդւոցը չըսեն թէ
28 Դուք Տէրոջմէ բաժին չունիք։ Ու ըսինք,
թէ որ մեզի կամ մեր սերունդին վաղը — ըստ
ըսելու ըլլան, պիտի ըսենք թէ Տեսէք Տէ-
րոջը սեզանին օրինակը՝ զոր որ մեր Հայրերը
չրնեցին, չէ թէ ոզջակէզի համար կամ զո-
հի համար, Հապա մեր ու ձեր միջը վկա-
29 յութիւն մը ըլլալու համար։ Քաւ լիցի որ
մենք Տէրոջմէ ապստամբինք, ու այսօր Տէրոջ-
մէ ևս դառնալով, խոստանին առջեւը եզոզ մեր
Տէր Աստուծոյն սեզանէն՝ ի զատ՝ ոզջակէզի
համար, հացի ընծայի համար և զոհի համար
սեզան չրնենք։
30 Ու երբոր փներէհս քահանան և անոր հետ
եզոզ ժողովքին իշխանները, ու խոստիկին հա-
զարապետները Ռուբինի որդւոցը, Գադի որ-
դւոցը ու Մանասէի որդւոցը լսեցին, իրենց հաճոյ երեցաւ։ Ու եղիազա-
31 բի որդին փներէհս քահանան Ռուբինի որ-
դւոցը, Գադի որդւոցը ու Մանասէի որդւոցը
բաւ, Այսօր գիտցանք որ Տէրը մեզի միջին
է, որովհետեւ դուք Տէրոջը դէմ ասի չանցան-
քը չգործեցիք, և խոստիկի որդիքը Տէրոջը
ձեռքէն ազատեցիք։
32 Աբիսա եղիազարի որդին փներէհս քա-
հանան և իշխանները Ռուբինի որդւոցը ու
Գադի որդւոցը քովէն՝ Գաղաադա երկրէն
քանանա երկիրը իսրայէլի որդւոցը դարձան,
33 և անոնց լուր բերին։ Ու ասի բանը իսրա-
յէլի որդւոցը հաճոյ երեցաւ, և իսրայէլի
որդիքը՝ Աստուած օրհնեցին, ու Ռուբինի
որդւոցը և Գադի որդւոցը բնակած երկիրը
կործանելու համար անոնց վրայ երթնալը պա-
34 տերազմինք՝ չըսին։ Ու Ռուբինի որդիքը ու
Գադի որդիքը ան սեզանին անունը Վկայու-
թիւն դրին, որովհետեւ ըսին, Անիկա մեր միջը
վկայ է, որ Տէր Աստուածը ինքնին է։

ԳԼ· ԻԹ

1 Ու շատ օրերէն ետքը՝ որ Տէրը Հանգստա-
ցուցեր էր իսրայէլը անոր բոլորտիքը եղած
ամէն թշնամիներէն, Եւսու Ծերացած ու
2 տարիքը առած էր։ Եւ Եհուդից բոլոր
իսրայէլը՝ անոր ծերերը, իշխանները, դատա-
ւորները ու ոստիկանները, և անոնց բաւ,
3 Ես ծերացայ — տարիքս առած։ Եւ դուք տե-
սաք ան ամէնը, որ ձեր Տէր Աստուածը ձեր
առջեւը բրաւ ասոնց բոլոր ազգերուն. քանզի
ձեր Տէր Աստուածը ինքը ձեզի համար
4 պատերազմ ըրաւ։ Նայեցէք, Ես ձեզի
ան մնացած ազգերը վիճակով ժառանգու-
թիւն բաժնեցի ձեր ցեղերուն համեմատ,
Յորդանանէն՝ իմ կտրած բոլոր ազգերով
մինչ՝ մինչև մեծ ծովը դէպ ի արեւմուտք։
5 Եւ ձեր Տէր Աստուածը ինքը ձեր առջեւէն
պիտի հալածէ զանոնք ու պիտի վռնտէ, և
անոնց երկիրը դուք պիտի ժառանգէք, Ինչ-
6 պէս որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի բաւ։ Ըլա-
ուի խիստ ժիր եղէք, որ Մովսէսին օրինաց
գրքին մէջը գրուած բոլոր բաները զգուշա-
նալու համար՝ ի գործ դնէք, Ան անկէ աջ կողմ
7 կամ ձախ կողմը չխոտորիք. Որպէս զի ձեր
մէջը մնացած ասոնց ազգերուն՝ հետ չխառ-
նուիք, ու անոնց աստուածներուն անուն-
ները չյիշէք, և ան չընդունի երդում չընէք, ու
8 անոնց երկրպագութիւն չընէք. Հապա ձեր
Տէր Աստուծոյն յարիք, ինչպէս որ մինչև ա-
9 օր բրիք. Եւ Տէրը ձեր առջեւէն մեծ ու
զօրաւոր ազգեր վռնտեց, ու մինչև ա օր
10 Ոչնառ մէկը չկրցաւ ձեզի դէմ դնել։ Զեզմէ
մէկը հարիւր պիտի հալածէ, քանզի
ձեր Տէր Աստուածը ինքը ձեզի համար կը
պատերազմի, Ինչպէս որ ձեզի բաւ։
11 Ուստի ձեր անձերուն ազէկ զգուշութիւն
12 ընէք, որ ձեր Տէր Աստուածը սիրէք։ Բայց
թէ որ անկէ դառնալու ըլլաք, ու ձեր քովը
մնացած ան ազգերուն միացորդին յարիք, և
անոնց հետ խառնութիւն ընէք, ու դուք
անոնց հետ խառնուիք, և անոնք ալ ձեզի
13 հետ, Այդ գիտցէք որ Ձեր Տէր Աստուա-
ծը ուրիշին ալ ան ազգերը ձեր առջեւէն պիտի
չվռնտէ. Հապա անոնք ձեզի որոգայթի ու
դարձակորսութիւն պիտի ըլլան, և ձեր կող-
քերուն խթաններ, ու ձեր աչքերուն փուշեր,
մինչև որ բնակինիք ըլլաք ան բարի երկրին
վրայէն, զոր որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի
14 տուաւ։ Եւ ահա ես այսօր Համն երկրին

1 Եւսու իր Աստուծոյն առաջ կը յորդորէ Իսրայէլացիները։ 3 Ինչպէս Աստուծոյ բոլոր բարերարութիւնները։ 5 և խոստ. Աստիճանները։ 11 ու ապստամբիները։

ե Ծեր· լը· ԼԵ· Գէ· իդ· ԼՐ· ՀՓ· ՅԵ·
ը Ր Օր· ԺՐ· Ե· ԳՐ· 11· ՌԸ· ՌՐ· ՌՅ·
ՌՅ·
ի Ր Օր· ԺՐ· ՌՅ· ՌԵ·
ա Ղև· իդ· 11· ՌԸ·
Ր ՄՅ· ԺԵ· Ջ·
ի ՄՅ· իՓ· ՀՅ· Ղև· Ը· Ե· Դաե·

Ր· ՌՈ· Ղ· Ե· Ր· ՀՈ·
ձ Գէ· իդ· ՍՐ·
—
= Գէ· իա· ԼՍ· իր· Ե·
ճ Գէ· Ժգ· Ջ·
ճ Ր Օր· լը· ՀՅ· Գէ· իդ· ՌՐ· Ե·
Ր ՄՅ· Ե· Ջ·
ճ Գէ· ա· Է·
ճ Ր Օր· Ե· ՀՈ· իը· ԼՈ· Ժ· ՌԵ· ԼԸ· ՀՅ·
ձ Ր Օր· Ժ· ՀՈ· ԺԱ·
ղ Գէ· Ժգ· Ջ· Ե·
Ժը· ՌՈ·
ե Եէ· իդ· ՅՈ· ԼԳ· Ջ· ԼԳ· ՌՌ· Ր Օր· ԺԱ· ՀՈ· Գէ· Ժգ· Ե·
ի Եէ· իդ· ՍՅ· Ա՝ոգ· Ժգ· Ե· Ե· Ր Օր· Ե· ՀՈ· Ե· Ա՝ոգ· Ե· Ե· Ե

ճամբան կ'երթամ, ու դուք ձեր բոլոր սրտո-
վը ու բոլոր հոգւովը գիտէք որ ձեր Ցէր Ա-
ստուածը ձեզի համար որեւէ բարի խօսքէր որ
բաւ, չանցաւ բան մը չպակսեցաւ. ամէն
ամէնն ալ ձեր վրայ կատարուեցաւ, անոնցմէ
15 բնաւ մէկ խօսք մը գետինը չինկաւ։ Ու ինչ-
պէս որ ձեր Ցէր Աստուծոյն ձեզի համար
բրած ամէն բարի խօսքերը ձեր վրայ կա-
տարուեցաւ, նոյնպէս ալ Ցէրը համէն չար
խօսքերը ձեր վրայ պիտի բերէ, մինչև որ
բնջիջէ ընէ ձեզ աս բարի երկրին վրայէն,
որն որ ձեր Ցէր Աստուածը ձեզի տուաւ։
16 Թէ որ ձեր Ցէր Աստուծոյն ձեզի պատուի-
րած ուխտը զանց ընէք, ու երթաք օտար
աստուածներու պաշտէք, և անոնց երկրպա-
գութիւն ընէք, Ցէրոջը բարկութիւնը ձեր
վրայ պիտի բորբոքի, ու ան ձեզի տուած
բարի երկրին վրայէն չուտով պիտի կորսուիք։

ԳԼ· ԻԴ

1 Յետոյ Իսրայէլի բոլոր ցեղերը Սիւքեմի մէջ կը ժողվի, ու Իսրայէլի Ծերերը, Իշխան-
ները, դատաւորներն ու ոստիկանները կան-
չեց. ու անոնք Աստուծոյ առջեւը կայնեցան։
2 Եւ Յետոյ բոլոր ժողովուրդին բաւ, Իսրա-
յէլի Ցէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Աւագ
ձեր Հայրերը՝ Աբրահամին Հայրը ու Նաքո-
րին Հայրը Թարա Գետին անդի կողմը բը-
նակեցան, և օտար աստուածներ պաշտեցին։
3 Ու ես ձեր Հայրը Աբրահամը Գետին անդի
կողմէն առի, ու զանիկա քանաան բոլոր
երկրին մէջը պտրտցուցի, և անոր սերունդը
4 շատցուցի, ու Իսահակը անոր տուի. Եւ
Իսահակին Յակոբը ու Եսաւը տուի. ու Ես-
աւին Սէիր լեռը ժառանգութիւն տուի. Իսկ
Յակոբ ու անոր որդիքը եգիպտացի իջան։
5 Նէ Մովսէսը ու Ահարոնը խրկեցի Եգիպ-
տացը զարկի, (ինչպէս որ անոր մէջը բրի,)
6 ետքը ձեզ հանեցի. Ուստի ես Ձեր Հայրերը
եգիպտացին հանեցի, և Ցգաբ ծովը եկաք.
Ու եգիպտացիները կառքերով ու ձիաւոր-
ներով մինչև Կարմիր ծովը Ձեր Հայրերուն

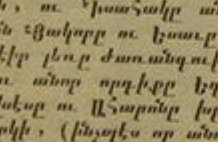

7 հետևէն հնկան։ Անոնոր անունք Ցէրոջը
ազազակեցին, ես անիկա ձեր ու եգիպտա-
ցւոց միջտեղը խաւար ձգեց, ու ծովը անոնց
վրայ բերելով զանոնք ծածկեց. և Ձեր աչ-
քերը եգիպտոսի մէջ բրած բաներս տեսան.
ու շատ ժամանակ անապատին մէջը բնակ-
8 ցաք. Ետքը ձեզ բերի Յորդանանու անդի
կողմը բնակող Ամորհացւոց երկիրը, ու ձեզի
հետ պատերազմ բրին. և զանոնք ձեր ձեռ-
քը տուի, ու անոնց երկիրը ժառանգեցիք.
9 և զանոնք ձեր առջեւէն բնջինջ բրի. ետքը
Մոաբին թագաւորը Սեպփորան Բաղակ
եղաւ, ու խորհրդին դէմ պատերազմ բրաւ,
և Բէորի որդին Բաղաամը կանչելու,
10 որ ձեզ նզովի. Բայց չուզեցի Բաղաամին
մտիկ ընել. Ու անիկա ձեզ բարեմիտ օրհ-
11 նեց, և անոր ձեռքէն ձեզ ազատեցի. Ետքը
Յորդանանէն անցնելով Երիքով եկաք, ու
Կերիքովի բնակիչները, Ամորհացիները, փե-
րեզացիները, քանանացիները, քետացիները,
Գեղգեսացիները, Խեւացիները ու Եբուսա-
ցիները ձեզի դէմ պատերազմ բրին, ու ես
12 Նախ ձեր ձեռքը տուի. Եւ Ձեր առջեւէն
իշամեղուները խրկեցի, որ զանոնք՝ ասիկէն
Ամորհացւոց երկու թագաւորները ձեր ա-
չեւէն վռնտեցին. ոչ թէ սրովդ և ոչ թէ
13 աղեղովդ Ընծաւեցի. Ու ձեզի մէկ երկիր մը
տուի, որ դուք անոր մէջը չաշխատեցաք,
և Քաղաքներ որ դուք չշինեցիք, ու անոնց
մէջը կը բնակիք. Ե կ'ուտէք ան այգիներէն
ու ձիթենիներէն, որ դուք չտնկեցիք.
14 Ուսանի հիմա դուք Ցէրոջմէն վախցէք, և ա-
նոր հաւատարմութեամբ ծառայութիւն բրէք, և
ան աստուածները՝ որոնց ձեր Հայրերը Գետին անդի կողմը ու
Եգիպտոսի մէջ ծառայութիւն բրին, մի՛կդի
15 ձգեցէք, և Ցէրը պաշտեցէք. Բայց թէ որ
Ցէրոջը ծառայութիւն բնէլը ձեզի հաճոյ չե-
ղնայ, ձեզի ընտրեցէք այսօր թէ ո՛վ պի-
տի պաշտէք. Գետին անդի կողմը ձեր Հայ-
րերուն պաշտած աստուածնե՞րը, թէ Ամո-
րհացւոց աստուածները որ դուք անոնց երկ-
րին մէջը կը բնակիք. Բայց ես ու իմ տունս
ենոսաւն պիտի պաշտենք։
16 Եւ ժողովուրդը պատասխան տուաւ ու
բաւ, Բաւ լեցի՛ որ մենք ենոսաւն Թողունք
17 և ուրիշ աստուածներ պաշտենք. Քանզի
†ենոսաւն ինքն է մեր Աստուածը,՝ որ մեզ

ու մեր հայրերը եդխոտան երկրէն՝ ծառա-
յեին տուէին հանդ, և ինքը մեր այդր-
բուն առէնը աս մեծ նշաններն բրաւ, ու մեզ
պահեց մեր ամէն գացած ճամբուն մէջ և
ամէն ազգերուն մէջ, որոնց մէջէն որ ան-
18 ցանք։ Ու եհովան բոլոր ազգերը ու՝ երկ-
բիս մէջ բնակող Ամորհացիները մեր առջևէն
վռնտեց։ մենք ալ եհովան պիտի պաշտենք,
որովհետև մեր Աստուածը ինքն է։
19 Եւ Յեսու ժողովրդին բաւ, Դուք չէք
կրնար եհովան պաշտել, քանզի անիկա Նուոյ
Աստուած է։ ու անիկա Նախանձոտ Աստուած
ըլլալով՝ ձեր յանցանքները ու մեղքերը չը-
20 ներեր։ քանզի Երբոր եհովան թողուք ու
օտար աստուածներըը պաշտէք, դառնալով
պիտի գայնայ, ու ձեզի բարիք ընելուն տե-
ղը՝ ձեզ չարչարելով բնաջինջ պիտի բնէ։
21 Եւ ժողովրդը Յեսուին բաւ, Չէ։ հա-
պա մենք եհովան պիտի պաշտենք։
22 Ու Յեսու ժողովրդին բաւ, Դուք ձեր
անձանցը վկայ էք, որ դուք ձեզի եհովան
բնտրեցիք՝ զանիկա պաշտելու համար։ (ու
23 անոնք բսին, Վկայ ենք։) Ուրեմն հիմա ձեր
մէջը եղած օտար աստուածներըը վերցուցէք,
և ձեր սիրտը Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն դար-
24 ձուցէք։ Ու ժողովրդը Յեսուին բաւ,
Մենք մեր Տէր Աստուածը պիտի պաշտենք,
ու անոր խօսքը մտիկ ընենք։
25 Եւ Նոյն օրը Յեսու ժողովրդին հետ
ուխտ բրաւ, ու Սիւքեմի մէջ անոր կանոն
26 ու դատաստան դրաւ։ Եւ Յեսու Աստ խօս-
քերը Աստուծոյ օրինաց գրքին մէջ գրեց,
ու մէկ մեծ քար մը առաւ, և անիկա Տէ-
րոջը սրբատեղին քովը եղած Երեբենթին տա-
27 կը հանդնեց։ Ու Յեսու բոլոր ժողովրդին
բսաւ, Ահա աս քարը մեզի վկայ ըլլայ,
քանզի Աստիկա Տէրոջը մեզի հետ խօսած բո-
լոր խօսքերը լսեց։ ուստի ասիկա ձեզի վկայ
ըլլայ, որ չըլլայ թէ ձեր Աստուածը ուրա-
28 նաք։ Եւսկը Յեսու ժողովրդը արձակեց,
ամէն մարդ իր ժառանգութիւնը։
29 Եւ աս բաներէն ետքը Տէրոջը ծառան
Նունի Յեսու մեռաւ, Հարիւր տասը տա-
30 րեկան ըլլալով։ Ու զանիկա իր ժառանգու-
թեանը սահմանին մէջ Գասա լեռանը հիւ-
սիսային կողմը՝ Եփրեմի լեռը Թաւնաթ-սա-
բայի մէջ թաղեցին։
31 Եւ Յեսուին բոլոր օրերուն մէջ, ու Յե-
սուէն ետքը այլ մեռացող և Իսրայէլի համար
Տէրոջը բրած ամէն գործերը գիտցող ծերե-
րուն բոլոր օրերուն մէջէը՝ Իսրայէլ Տէրոջը
ծառայութիւն բրաւ։
32 Եւ Յովսեփին ոսկորները՝ որ Իսրայէլի ո-
դիքը եգիպտոսէն հաներ էին, Սիւքեմի մէջ
թաղեցին ագարակին այն մասին մէջ, Հոն որ
Յակոբ Սիւքեմի հօրը Եմմորին որդիներէն
հարիւր Կտոր արծաթի՝ ծախու առեր էր։ ու
անիկա Յովսեփին որդւոցը ժառանգութիւն
եղաւ։
33 Ահարոնի որդին եղիազար ալ մեռաւ, ու
զանիկա Եփրեմի լեռը՝ անոր որդւոյն Փին-
հասին տրուած բլուրին վրայ թաղեցին։

ԳԻՐՔ ԴԱՏԱՒՈՐԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յետոյ ու Ըմուտի ցեղերուն գործերը՝ Ա Ան-
դիրեցնիկ
խրատեցնով կը պատժուի։ 8 Երուսաղէմ կ'առնուի։ 10 Փե-
րան կ'առնուի։ 11 Գեբերիկ Դարիրը առնելուն համար։
Ա-
քսա իրեն հարսնիան կը տրուի։ 16 Կինեցիները Յուդայի
հետ կը բնակին։ 17 Հարմա։ Գազա։ Ասկաղոն ու Ակկարոն
կ'առնուին։ 21 Բենիամինեանց գործերը։ 22 Յովսեփի տը-
ղերը Բեթելը կ'առնեն։ 30 Զաբուղոն։ 31 Ասերի։ 35 Նեփ-
թաղիմ։ 34 ու Դանի ցեղերուն գործերը։

1 Եւ Յեսուին մեռնելէն ետքը իսրայէլի տը-
դիքը Տէրոջը հարցուցին ու բսին, Մեզի
Ամոս · գ · ա ·
Ղէ · ժբ · ջ · ա
Թաղ · ջ · ի · Սապ ·
ղբ · ե · ի · Նա · ի ·
ժ ·
4 Նէ · ֆ · ջ ·
5 Նէ · ֆ · ջ ·
6 Ամն · ֆը · ջ · ր
Ամն · ժէ · ջ · Նէր ·
ր · ղե · Նա · ա · ի ·
ֆե · ի · ի · Նբմ · ժէ · ի ·
7 Գէ · ֆ · ի · Նա · ֆե · ի ·
ֆգ · ի · Գաս · է · ա ·
8 Տէր · ջ · ի ·
9 Նէ · Նէ · ժէ · ջ ·
գ Թաղ · ժա · ի ·
10 Հէր · ի ·
ր Օր · լա · ի ·
11 Դաս · ր · ի ·
Ամն · ր · ջ ·
12 Տէս Դան · ֆը · ի ·
Գէ · գ · ֆ ·
13 Տէս ր Օր · ժա · ջ ·
ա · ի ·
14 Դաս · ր · ի ·
15 Տէս ր Օր · ժա · ջ ·
ր · ջ ·
16 Գէ · ժբ · ի · Դաս · ր · ի ·
ր · ջ ·
17 Տէս ր Օր · ժա · ջ ·
ա · ի ·
18 Դան · ֆը · ի ·
19 Նէ · ֆ · ի ·
20 Դաս · ր · ի ·
21 Դան · ֆը · ի ·
22 Նէ · ֆ · ի ·
23 Դաս · ր · ի ·
24 Դան · ֆը · ի ·
25 Նէ · ֆ · ի ·
26 Դաս · ր · ի ·

Համար քանանացւոց վրայ առաջ ո՞վ կելլէ
2 անոնց հետ պատերազմելու։ Եւ Տէրը բսաւ,
Յուդա թող ելլէ։ ահա երկիրը անոր ձեռ-
3 քը տուի։ Եւ Յուդա իր եղբօրը Շմաւոնին
բսաւ, Ինծի հետ իմ վիճակս ելլիր, ու քա-
նանացւոց հետ պատերազմինք, և ես ալ
քեզի հետ քու վիճակդ երթամ։ ու Շմաւոն
4 անոր հետ գնաց։ Եւ Յուդա ելաւ, ու Տէրը
քանանացիները ու փերեզացիները անոնց
ձեռքը տուաւ։ ու անոնցմէ Բեզեկի մէջ
5 տասը հազար մարդ կոտրեցին։ Եւ Բեզեկի
Նէ · ֆ · ի ·
Գէ · ֆ · ի ·
6 Նէ · ֆ · ի ·
7 Գէ · ժբ · ի · Դաս · ր · ի ·
8 Նէ · ֆ · ի ·
9 Նէ · ֆ · ի ·
10 Գէ · ժբ · ի · Դաս · ր · ի ·
11 Նէ · ֆ · ի ·
12 Դան · ֆը · ի ·
13 Նէ · ֆ · ի ·
14 Դան · ֆը · ի ·
15 Նէ · ֆ · ի ·
16 Դան · ֆը · ի ·
17 Նէ · ֆ · ի ·
18 Դան · ֆը · ի ·
19 Նէ · ֆ · ի ·
20 Դան · ֆը · ի ·
21 Նէ · ֆ · ի ·
22 Դան · ֆը · ի ·
23 Նէ · ֆ · ի ·
24 Դան · ֆը · ի ·
25 Նէ · ֆ · ի ·
26 Դան · ֆը · ի ·

ՄՂ Ագռիբենկին դանելով՝ անոր հետ պա-
ատերազմեցան, ու փառաւորիչները և փերե-
6 զացիները զարկին։ Եւ Ագռիբենկ փախաւ.
բայց անուն անոր Եհուդի իշխանով դանիկա
բռնեցին, ու անոր Ձեռքերուն ու ոտքերուն
7 մէջ մատները կտրեցին։ Եւ Ագռիբենկ ըսաւ,
Ձեռքերուն ու ոտքերուն մէջ մատները
կտրած եօթանասուն թագաւորներ իմ սեղա-
նիս տակը ինծի հաւաքելիք կը ժողվէին. Ինչ
ինչպէս որ րրի, Աստուած ալ ինծի այնպէս
հատուցում ըրաւ։ Եւ զանիկա Երուսաղէմ
տարին, ու հոն մեռաւ։
8 Եւ Յուդայի որդիքը Երուսաղէմի հետ
պատերազմ բռնելով զանիկա առին, ու սուրի
բերնէ անցընելով քաղաքը կրակով այրեցին։
9 Ասկէետև Յուդայի որդիքը վար իջան,
որ լեռնականին ու հարաւային կողմը ու դաշ-
տի մէջ բնակող Քանանացւոց դէմ պատերազ-
10 մին։ Եւ Յուդա Քեբրոնի մէջ բնակող Քա-
նանացիներուն վրայ գնաց. (ու Քեբրոնին
անունը առաջուց Կարիաթ-արբա էր.) և
անոնք Սէսին, Աքիմանը ու Թոլմին զարկին։
11 Ինչ անկէ Դաբիրի բնակչացը վրայ գնաց. (ու
Դաբիրին անունը առաջուց Կարիաթ-սեփեր
12 էր.) Ինչ Քաղէբ ըսաւ, Ով որ Կարիաթ-սե-
փերը զարնէ ու առնէ, իմ աղջիկս Աքսան
13 անոր կնութեան պիտի տամ։ Ուստի Քաղէ-
բին պզտիկ եղբօրը Կենազի որդին Գոթնիէլ
առաւ զանիկա. և Քսան իր աղջիկը
14 Աքսան անոր կնութեան տուաւ։ Ու երբոր
աղջիկը Ան կ'երթար, զանիկա յորդորեց որ
իր Հօրմէն ագարակ մը ուզէ, և էշէն վար
իջաւ. ու Քաղէբ ըսաւ անոր, Քեզի ի՞նչ
15 եղաւ։ Եւ աղջիկը անոր ըսաւ, Ինծի օրհ-
նութիւն տուր. որովհետև ինծի Հարաւային
երկիրը մը տուիր, ինծի Ջուրի աղբիւրներ ալ
տուր։ Ուստի Քաղէբ վերի աղբիւրները ու
վարի աղբիւրները տուաւ անոր։
16 Եւ Մովսէսին անեղբօրը կինեցիին որդիքը
Յուդայի որդւոցը հետ Արմաւենեաց քաղա-
քէն Արադի հարաւային կողմը եղող Յուդայի
անապատը գնան, ու գացին ժողովուրդին
հետ բնակեցան։
17 Եւ Յուդա իր եղբօրը Շմաւոնին հետ գը-
նաց. ու Սեփաթի մէջ բնակող Քանանացին-
րը զարկին, և զանիկա նզովեցին, ու անուն
18 զանին անունը Հորմա կոչեցին։ Նաև Յու-
դա Գազան ու անոր սահմանը, և Ասկա-
ղոնը ու անոր սահմանը, և Ակկարոնը ու
19 անոր սահմանը առին։ Եւ Տէրը Յուդայի

հետ էր, ու անիկա լեռնանը տիրեց, բայց
հովիտներուն բնակիչները չկրցաւ վռնտել,
20 քանզի անոնք Երկաթէ կառքեր ունէին։ Ին-
չպէս որ Մովսէս Քեբրոնը Քաղէբին տուին, ինչպէս
ան ըսեր էր. ու անկէ երեք որդի-
ները վռնտեց։
21 Եւ Բենիամինի որդիքը Երուսաղէմի մէջ
բնակող Յերուսացիները չվռնտեցին. ու Յե-
րուսացիք Բենիամինի որդւոցը հետ Երու-
սաղէմի մէջ բնակեցան մինչև ասօր։
22 Եւ Յովսէփին տունն ալ Բեթէլի վրայ գնաց,
23 ու Տէրը անոնց հետ էր։ Եւ Յովսէփին տունը
Բեթէլը լրտեսեցին. (ու ան քաղաքին անու-
24 նը առաջուց Լուզ էր.) Եւ պահապանները
մարդ մը տեսան որ ան քաղաքէն կ'ելլէր, ու
անոր ըսին, Ցնորհք ըրէ, քաղաքը մեզի
կռվի մեզի ցուցուր, ու ողորմութիւն
25 կ'ընենք։ Եւ անիկա քաղաքը մեզի կռվի
ցուցուց անոնց. ու քաղաքը սուրի բերնէ
անցուցին, բայց ան մարդը և անոր բոլոր
26 ազգատոհմը թող տուին. Ու ան մարդը Քե-
տացւոց երկիրը գնաց, և հոն մի քաղաք
մը շինեց, ու անոր անունը Լուզ կոչեց, Ե
մինչև ասօր անոր անունը ան է։
27 Ու Մանասէ Բեթսանը և անոր գիւղա-
քաղաքները, Թանաքը ու անոր գիւղա-
քաղաքները, Դովրի բնակիչները և անոր գիւ-
ղաքաղաքները, Եիզրաեմի բնակիչները ու անոր
գիւղաքաղաքները, Մակեդոյի բնակիչները
ու անոր գիւղաքաղաքները չզարկաւ. և Քա-
նանացիք կամակորութեամբ աս երկրին մէջ
28 բնակեցան. Ու երբոր Իսրայէլ ուժովցաւ
Քանանացիները հարկատու ըրաւ, բայց զա-
նոնք բոլորովին չվռնտեց։
29 Եփրեմ ալ Գազերի մէջ բնակող Քա-
նանացիները չվռնտեց. ու Քանանացիք անոր
հետ Գազերի մէջ բնակեցան։
30 Զաբուղոն Կեդրոնի բնակիչները և Նա-
գոլի բնակիչները չվռնտեց. ու Քանանա-
ցիք անոնց մէջը բնակելով հարկատու եղան։
31 Ասեր Ակքոյի բնակիչները, ու Սիդոնի,
Աքզաբի, Աքելբէի, Եելբայի, Աֆիկի ու Րոո-
32 բի բնակիչները չվռնտեց. Հապա Ասերեանք
Քանանացւոց մէջ բնա-
կեցան, որովհետև զանոնք չվռնտեցին։
33 Նեփթաղիմ Բեթսամիսի բնակիչները ու
Բեթանաթի բնակիչները չվռնտեց, Հապա
Քանանացւոց մէջը բնա-
կեցաւ. և Բեթսամիսի ու Բեթանաթի բը-
նակիչները անոր հարկատու եղան։

ե Գէ · խգ · 10 · ա
Թագ · Ա · 33 ·
Թագ · բ · 13 ·
զ Տհ Ես · Ա · 63 ·
է Ես · ժ · 36 · Ա ·
21 · Ա · 13 ·
ը Ես · Ժգ · 11 · Ա ·
13 · 14 ·
թ Ես · Ա · 15 ·
ժ Ես · Ա · 16 · 17 ·
ի Գէ · գ · 2 ·
լ Ես · Ա · 18 · 19 ·
խ Դտ · ԼԳ · 11 ·
ծ Գէ · գ · 11 · 17 · ա
Թագ · Ա · 6 · ա
Մն · բ · 35 · Եբեմ ·
կ · 2 ·
ձ Ես · Ա · 16 · 17 ·
ղ Ես · խա · 1 ·
ճ Թա · ժ · 21 ·
մ Հմ · 5 ·
յ Թա · խա · 3 · Ես ·
ԺԲ · 4 ·
ն · ջ Նշվ ·

ո Ես · ժա · 22 ·
շ Հմ · 2 · գ Թագ ·
Ա · 7 ·
չ Ես · Ա · 16 · 18 ·
պ Թա · Ժգ · 24 · բ
Օբ · ա · 26 · Ես ·
Ժգ · 9 · 13 · Ա ·
13 · 14 ·
ջ Ես · Ա · 63 ·
Ա · 28 ·
ռ Հմ · 13 ·
ս Ես · բ · 1 · է · 2 ·
Գէ · Ա · 8 ·
վ Դտ · Ի · 19 ·
տ Ես · բ · 12 · 14 ·
ր Ես · Ա · 11 · 12 · 13 ·
ց Ես · Ժգ · 10 · գ
Թագ · Ի · 16 ·
ւ Ես · ԺԲ · 15 ·
փ Ես · ԺԲ · 24—30 ·
ք Պաղ · Ճգ · 34 · 35 ·
օ Ես · ԺԲ · 38 ·
ֆ Հմ · 38 ·
և Հմ · 30 ·

34 Եւ Ամոր Հայիք Դանի որդիները լեառն վր-
բայ նեզր ձգեցին , քաղքի անունց Թոզ չոսին
35 որ Հովհաննէսը իշնէն։ Ու Ամորհայիք կամա-
կոտրիմեամբ Հարկս լինը։ Աչկունի ու Ա-
դարինի մէջ բնակեցան։ բայց երբոր Յոսէ-
փին տանը ձեռքը ուժովցաւ , անունք հար-
36 կաուս եղան ։ Եւ Ամորհայուց սահմանը Պակ-
բարիմի գառ Ի վիրէն վէմէն Ի վեր էր ։

ԳԼՈՒԽ Բ

1 Հրէշտակ մը Բոթիմի մէջ յաղթուածները կը յանդիմանէ ։ 6 Ցե-
սուէն երբէք հետ ուղիղ բան չունենալնէ ։ 14 Աստուա-
ծոյ անունց վրայ բարկանալը ու գիտալը ։ 20 Աստուած Ի-
սրայէլեան ժողովուրդը կը փրկէ ։

1 Եւ Տէրոջը հրեշտակը Գազղգղայէն Բոքիմ
եկաւ ու բսաւ , Ձեզ Եգիպտոսէն հանեցի , և
ձեզ ան երկիրը բերի , որուն համար ձեր հայ-
րերուն երդուած բրեր էի . ու Ըսի որ Ձեզի
հետ բրած ուխտս յաւիտեան պիտի չսրեմ ։
2 Եւ դուս երկրին բնակչաց հետ դաշնակցու-
թիւն մի ընէք , Տանունց սեղաններըը փլցուցէք ։
Բայց դուք իմ խօսքիս հնազանդութիւն չը-
3 րիք ։ Ինչո՞ւ համար ասս բաներ բրիք ։ Ես ալ
ըսի , Ձանոնք ձեր առջեւէն պիտի չվռնտեմ ։
Հապա անոնք Ձեզի թշնամի , ու Տանունց աս-
տուածներն ալ Ձեզի հոգոպիտի պիտի ըլլան ։
4 Ու երբոր Տէրոջը հրեշտակը բոլոր Իսրայէլի
որդւոցը ասս խօսքերը բսաւ , ժողովուրդը
5 Ձայնը վերցնելով լացաւ ։ Եւ ան տեղին ա-
նունը Բոքիմ կոչեցին ։ ու հոն Տէրոջը զո-
հս մատուցին ։

6 Ու երբոր Յեսու ժողովուրդը արձակեց ,
Իսրայէլի որդիքը ամէն մէկը իր կալուածքը
7 դնաց՝ երկիրը ժառանգելու համար ։ Եւ ժո-
ղովուրդը՝ Յեսուին բոլոր օրերուն մէջ , ու Ցե-
սուէն ետքը ողջ մնացող՝ և Իսրայէլի համար
Տէրոջը բրած ամէն մեծ գործքերը տեսնող
ծերերուն բոլոր օրերուն մէջ՝ Տէրոջը ծառա-
8 յութիւն բրին ։ Եւ Տէրոջը ծառան Յեսու
Նաւեան հարիւր տասը տարեկան մեռաւ ։
9 Ու զանիկա իր ժառանգութեանը սահմանին
մէջ Գասա լեռանը հիւսիսային կողմը՝ Եփրե-
մի լեռը Թաւնաթ-Հարեսին մէջը թաղեցին ։
10 Եւ ան գարուն բոլոր մարդիկը իրենց հայ-
րերուն քովը ժողվուեցան ։ ու անոնցմէ ետքը մէկ
ուրիշ ազգ մը եկաւ , որ Տէրը ու Իսրայէլի
համար անոր բրած գործքերը չճանչցան ։
11 Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը առջեւը չա-
12 րութիւն բրին ու Բահաղիմը պաշտեցին ։ Ե-
Թողուցին իրենց հայրերուն Տէր Աստուածը ,
որ զիրենք Եգիպտոսի երկրէն հաներ էր , ու
ետևնէ աստուածներու , Ազգերուն աստուածներէն
որ իրենց բոլորովքը եղող ազգաց էին չ
երկրպագութիւն
13 բրին , և Տէրը պրդացուցին ։ Ու ետևէ Տէրը
Թողուցին ու Բահաղը ու Աստարովթը պաշ-
14 տեցին ։ Ու Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի
վրայ բորբոքեցաւ , ու Զանոնք կողոպտիչնե-
րու ձեռքը մատնեց , ու զանոնք կողոպտե-
ցին . և Զանոնք չրջակայ թշնամիներուն ծա-
խեց , ու ալ չկրնան իրենց թշնամեաց
15 առջեւը կայնիլ ։ Ու ո՛ր որ երթային՝ Տէրոջը ձեռ-
քը անոնց վրայ էր չարիք ընե՝ Տանոնք , ինչպես
որ Տէրը բսեր էր , և ինչպես որ անոնց երդում
բրեր էր ։ ու խիստ մեծ նեղութեան մէջ էին ։
16 Եւ Տէրը դատաւորներ Տանեց , որոնք կո-
զոպտիչներուն ձեռքէն ազատեցին զանոնք ։
17 Սակայն իրենց դատաւորներուն ալ մտիկ չը-
րին , ու Տասար ետևնէ Տանոնք պոռնկութիւն բրին , ու անոնց երկրպագու-
թիւն բրին ։ չուտով խոտորեցան ան ճամբա-
յէն որուն մէջ իրենց հայրերը կը քալէին Տէ-
րոջը հրամաններուն հնազանդելով , Ըսյ ասոնք
18 պէտքս չբրին ։ Ու երբոր Տէրը անոնց դա-
տաւորներ կը Տանէր , Տէրը դատաւորին հե-
տը բլլալով՝ դատաւորին բոլոր օրերը զա-
նոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքէն կ'ազատէր-
քանի անոնց նեղութիւն տուողներուն ու չար-
չարողներուն երեսէն անոնց հեծութիւններուն
19 Տամար Տէրը կը զղջար ։ Ու երբոր Տան դա-
տաւորը մեռնէր , կը դառնային նորէն ետևս
ետևնէ աստուածներու Տետևնէ կ'երթային , զանոնք կը
պաշտէին և անոնց երկրպագութիւն կ'ընէին ,
ու իրենց հայրերէն աւելի անօրէնութիւն կ'ը-
նէին . իրենց ընթացքէն ու իրենց դործքերէն
20 ճամբայէն չէին դառնար ։ Պետս Տէրոջը
բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքելով՝ ը-
սաւ , Որովհետև աս ազգը իրենց հայրերուն
պատուիրած ուխտս Տանց ընելով՝ իմ ձայնիս
21 Տնազանդութիւն չբրին , Ձես ալ ետևս Տեռ
անոնց առջեւէն բնաւ մէկը պիտի չվռնտեմ
ան ազգերէն , որոնք Յեսու իր մեռած առէ-
22 նը Թողուց , Որպէս զի անոնցմով Իսրայէլը
փորձեմ , Թէ պահեն իրենց հայրերուն պէս
զգուշութիւն պիտի ընեն Տէրոջը ճամբան քա-
23 լելու , Թէ ոչ ։ Ետևս Տէրը աս ազգերը Թող
տուաւ , և չուտով չվռնտեց , ու զանոնք Յե-
սուի ձեռքը չմատնեց ։

ԳԼ· Գ

1 խոպոչիչ փոքրիկ. համար պահուած ապրիլը. 2 խոպոչիչ ա. Հոդ հին հայերէն ձեռագրի մէջ. հատուածներուն կ՚բնէ. 3 Գոհանալով. Քաւութիւնն ընդունելով. հատուածներուն կ՚բնէ. 15 4 Աւոտ՝ երգեցողութեան. 31 ա. Սաղմոս՝ Փրկութիւնդրեան.

1 Եւ ասանք են՝ որ ապրեալ Ցերը Իսրայ-
ել առաւ, որ անուանեցան խոպոչիչք՝ պատճառ գոյր պատերազմներըն ամէն չգիտ-
2 ցողները փորձել. (Միայն ասոր համար՝ որ Իսրայելի սրտացոյր սերունդը՝ ուսուանէր
Յուց չգիտցողներըն պատերազմ տալիքն ու գիտ-
3 նան.) Փղշտացւոց հինգ նախաթագուհիները, և բոլոր Քանանացիներըն ու Սիդոնացի-
ներըն, Լիբանան լեռը բնակող Եւացիներըն՝ Բաալհերմոն լեռնէն մինչև Եմաթի մուտքը՝
4 Ազանցնով պիտի փորձէր Իսրայելը որ գիտնայ Իւ սրտէօք պիտի հնազանդի՛ն Ցերոջը պատուիրանքներուն, զոր Մովսէսին ձեռ-
քովը անոնց հայրերուն տուածներ էր.
5 Եւ Իսրայելի սրտիքը քանանացւոց, փե-
ռացւոց, Ամորհացւոց, փերեզացւոց, Եւա-
6 ցւոց ու Յերուսացւոց միջը բնակեցան. Եւ
Ուանոնց աղջիկներըն իրենց կիներ առին, ու իրենց աղջիկներն ալ անոնց տղոցը տուին, և
7 անոնց աստուածներըն պաշտեցին. Նոր Իսրա-
յելի սրտիքը Ցերոջը առջևը չարութիւն ըրին, և իրենց Ցեր Աստուածը մոռնալով՝ Բահա-
8 զիմ ու Աստարովթիը պաշտեցին. Եւ Ցերո-
ջը բարկութիւնը Իսրայելի վրայ բորբոքեցաւ, ու զանոնք Միջագետք Քուսանդիմ թա-
գաւորին Ձեռքը մնանոնց. և Իսրայելի որ-
դիքը ութը տարի ծառայութիւն ըրին Քու-
սանդիմին.
9 Եւաքը Իսրայելի որդիքը Ցերոջը աղաղա-
կեցին. ու Ցերը Իսրայելի որդւոցը փրկիչ մը հանեց, Քաղէբին պզտիկ եղբօրը Կենազին
10 որդին Յոթնիէլը, որ զանոնք ազատեց. Եւ
Ցերոջը Հոգին անոր վրայ բերելով՝ Իսրայելի մէջ դատաւորութիւն կ՚ընէր. ու երբոր պա-
տերազմի ելաւ, Ցերը Միջագետք Քուսանդիմ Թագաւորը անոր ձեռքը տուաւ, և անոր ձեռքը Քուսանդիմին դէմ զօրացաւ.
11 Ու երկիրը քառասուն տարի հանդարտցաւ. և Կենազին Գոթնիէլ մեռաւ.
12 Վ Իսրայելի որդիքը նորէն Ցերոջը աչքը չարութիւն ըրին. և Ցերոջը աչքը չարու-
թիւն ընելնուն համար Ցերը Մովաբի Եգլոն
13 Թագաւորը Իսրայելին դէմ ուժեղցուց. Եւ անիկա Ամմոնի ու Ամաղեկի որդիքը իր քով-
վը ժողվեց, և գնաց Իսրայելը զարկաւ ու
14 Արմաւենեաց քաղաքին տիրեց. Եւ Իսրա-
յելի որդիքը Մովաբի Եգլոն Թագաւորին ծառայեցան տարի Ութսուն Թիւն ըրին.
15 Ու Իսրայելի որդիքը Ցերոջը աղաղակե-
ցին, և Ցերը անոնց մէկ փրկիչ մը հանեց, Բենիամինեան Գերայի որդին Եհուդը որ Ձա-
հկազուհ էր. ու Իսրայելի որդիքը անոր ձեռքովը Մովաբի Եգլոն Թագաւորին ընծայ
16 Իրկուցին. Եւ Եհուդ մէկ Կանդուռ որ կոչուներ Երկայրի սուր մը չունէր Իրենն, ու զանիկա չափերուն տակէն իր աջ ազդրին
17 վրայ կապեց. Եւ ընծան Մովաբի Եգլոն Թագաւորին տարաւ. (ու Եգլոն Իսրայ ոչ էր մեծ
18 մին էր.) Ու երբոր ընծան տուաւ լմնցուց,
19 ընծան կրող մարդիկը ետ Իսրայելց. Եւ ինքը Գադգադայի մօտ եղած Քարահանքէն ետ դարձաւ ու ըսաւ, Ով Թագաւոր, քեզի Ձկ
ծածուկ խօսք մը ունիմ. և անիկա ըսաւ, Լռեա Ականջիր. ու բոլոր անոր քովը եղողները
20 դուրս ելան. Եւ Եհուդ անոր քովը մտաւ, ու անիկա ետանց էր իրեն յատկացեալ ամառնային վերնատունը մէջ. և Եհուդ անոր
ըսաւ, Քեզի Աստուծոյ կողմանէ Ձկ խօսք մը
21 ունիմ. ու անիկա աթոռէն վրայէն ելաւ. Եւ Եհուդ իր ձախ ձեռքը երկրնցընելով սուրը իր աջ ազդրին վրայէն քաշեց ու անոր փորը
22 խոթեց, Ալիսպէս որ երկաթին ետևէն կոթն ալ ներս մտաւ. ու գիրուցը երկաթը բռնեց, ուստի որ սուրը անոր փորէն չկրցաւ հանել,
23 ու արտր դուրս եկաւ. Եւ Եհուդ սրահէն ելաւ ու վերնատունը գոցեց ու կղպեց. Եւ ինքը ելաւ Քաւ. Ու անոր ծառաները գացին նայեցան որ ահա վերնատունը գոցեր կղպուած էին. ու ըսին, Անիկա ան-
պատճառ իր առաջարանին ննեակին մէջը
25 Հարկաւորութեան գացած է. Եւ անոնք ապասեցին մինչև որ ամչցան, բայց ահա վեր-
նատունը գոցերը չէր բանար. ու բանալին առին բացին, և ահա իրենց տէրը գետնի
26 վրայ ինկած մեռած էր. Ու քանի որ անոնք կը մնայուն՝ Եհուդ փախաւ, և քարա-
հանքէն անցնելով ազէ ատազ Սեիրա Հասաւ.
27 Ու երբոր հասաւ՝ Եփրեմի լեռանը վրայ փող հնչեցուց, և Իսրայելի որդիքը անոր հետ ան լեռնէն վար իջան, ու ինքը անոնց
28 առջևէն կ՚երթար. Եւ անոնց ըսաւ, Իմ ետևէս եկէք, քանզի Ցերը ձեր թշնամիները՝ Մո-
վաբացիքը ձեր ձեռքը տուաւ. ուստի անոր ետևէն իջան, և Մովաբին ընդդէմ

ա ԳԼ· բ· 31· 33·
բ Ցեր· ժգ· 3·
գ ԳԼ· բ· 23·
դ Պաղ· Ղգ· 33·
ե Նէ· 19· 16· բ Օր· 6· 5·
զ ԳԼ· բ· 11·
է ԳԼ· բ· 23·
ը Նէ· 19· 16· բ Օր· 6· 5·
ժգ· 31· ԳԼ· գ· 33·
թ Ներ· գ· 7·
ժ ԳԼ· բ· 14·
ժա Հեր· 13· ԳԼ· գ· 3· գ· 7· ե· 10· ա Քոգ· ժբ· 10· Ներ.Ա.բ· 31· Պաղ· իբ· 3· Ղգ· 44· Ղէ· 13· 19·
ժբ ԳԼ· բ· 16·
ժգ ԳԼ· ա· 13·
ժդ Ցեր Քան· իԼ· 18· ԳԼ· գ· 34· ժ· 29· ժգ· 33· ժգ· 8· 10· ա Քոգ· ժ· 8· բ Մն· ԺԼ· 1·
ժե ԳԼ· բ· 19·
ժզ ա Քոգ· ժբ· 9·

ա ԳԼ· Լ· 14·
բ ԳԼ· ա· 16·
գ Բ Օբ· իբ· 45·
դ Հեր· 9· Պաղ· Ղբ· 34·
ե ԳԼ· Լ· 16·
զ Նէե· ալ ձեռքը գոչացած մարդ
է Կա՛ թգաչափ
ը Ցեր· գ· 20·
թ Կա՛ փոքրած ժամանակն
ժ Կա՛ կիսիր·
ժա Ցեր Ներ· գ· 15·
ժբ ա Քոգ· իգ· 4·
ժգ Նէե· ասպիրը ծառ. կառ Լ·
ժդ Ցեր· ԺԼ· 11· ԳԼ· Լ· 31· ԺԼ· 11·
ժե ԳԼ· Լ· 14· գ· 34· ա Քոգ· ԺԼ· 3·
ժզ Կա՛ Մովաբի երեսը երեսը·
ժէ Ցեր· բ· 3· ԳԼ· ԺԼ·

դանաւոյ անցքերը բռնեցին, ու թող չասէին
29 որ մարդ մը անցնի, եւ ան ժամանակը Մո-
վաբէն տասը հազարի չափ մարդ կոտրեցին,
ուրկէ ամէնն ալ յաղթանդամ ու զօրաւոր մար-
30 դիկ էին. և մէկը չկրցաւ փախչիլ. Որ ան
օրը Մովաբ խոնարհի ձեռքին տակը նուա-
ճեցաւ. ու երկիրը ութսուն տարի հանդըս-
տացաւ.
31 Ու անկէ ետև Ամաթի որդին Սամեգար
եղաւ, ու ՚Եղնեբու խփածով մը փղշտացիներ-
բէն վեց հարիւր մարդ կոտրեց. ևս ասիկա ալ Իսրայէլը ազատեց.

ԳԼ. Գ

1 Դերբօա ու Բարակ Աբինոամին ու Սիսարային ձեռքէն խոնա-
րհելէ ետև՝ 14 Աբիւլ կը Ռաքեմի Սիսարա զօրագլուխը:

1 Ե Ու Հուժիւն մեռնելէն ետքը ՚Իսրայէլի որ-
դիքը Տէրոջը առջևը նորէն չարութիւն ըրին.
2 Ու Տէրը Իմանուէլ գանոնք Քանաանացոց Յա-
բին Թագաւորին ձեռքը, որ Հասորի մէջ կը
Թագաւորէր. և անոր զօրագլուխը Սիսարա
էր, ու Հարոսեթ Հազգոյացոց մէջ կը բնակէր.
3 Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը աղաղակեցին.
քանզի անիկա ինը հարիւր Երկաթէ կառ-
քեր ունէր, ու անիկա քսան տարի Իսրա-
յէլի որդիքը ստուարի ճնշեց.
4 Ե Անատովթը Դերբօա մարգարէուհին՝
Ղաբիդովթի կնիկը Իսրայէլի մէջ դատաւորու-
5 Թիւն կ՚ընէր. Ու անիկա Եփրեմի լեռանդը
վրայ՝ Ռամայի ու Բեթէլի միջտեղը Դերբօ-
րայի արմաւենիին տակը կը բնակէր, և Իս-
րայէլի որդիքը դատաստանի համար անոր կ՚ելլ-
6 լէին. Ու Դերբօա հրեշտ խրկեց, և Նեփթաղի-
մի կադեսէն Աբինոամի որդին Բարակի կան-
չեց, ու անոր ըսաւ, Իսրայէլին Տէր Աստուա-
ծը հրէշտ չհրամայեցնի՝ ըսելէ, Գնա՝ Թաբոր լե-
ռը ելլիր, ու Նեփթաղիմի որդւոցմէ և Զա-
բուղոնի որդւոցմէ քու հետդ տասը հազար
7 մարդ առ. Ու ես Բաբինի զօրագլուխը Սի-
սարան, և անոր կառքերը ու ջրոյ բազմու-
Թիւնը Կրա դիմացդ սիրուն հանեմ Կիսոն հե-
զուտին քովը, ու զանիկա քու ձեռքդ պի-
8 տի մատնեմ. Եւ Բարակ անոր ըսաւ, Թէ որ
ըսես ինծի երթամ, կ՚երթամ. բայց Թէ
9 որ ինծի հետ չերթաս, չեմ երթար. Ըս անիկ-
կա ըսաւ, Անշուշտ ես քու հետդ պիտի եր-
Թամ, բայց քու երթալու ճամբուդ մէջ գոն-
փառք մը չես առներ, քանզի Տէրը Սիսա-
րան ձեռ կ՚ինկան մը ձեռքը պիտի մատնէ. Ու
Դերբօա եղաւ Բարակին հետը կազմ դնաց.

10 Ե Բարակ Զաբուղոնը ու Նեփթաղիմը կա-
ղեսի մէջ Ժողվեց, և տասը հազար մար-
դոյ եղաւ. Դերբօա ալ անոր հետը եղաւ.
11 (Ու Մովսէսին անեղբօրը Հոբաբին որդի ենե-
բէն Կինեցի Քաբերը Կինեցիներէն զատուեր
էր, ու իր վրաներ Կադեսի մօտ Սանանիմի
կաղնիին քովը կանգներ էր.)
12 Ե Սիսարային իմացուցին որ Աբի-
նոամի որդին Բարակ Թաբոր լեռը ելեր է.
13 Ե Սիսարա իր բոլոր կառքերը՝ ինը հարիւր
երկաթէ կառքերը, ու իր հետը եղող բոլոր
զօրքը ազգաց Երմաթէն կիսան հեղեղատը
Յազմից.
14 Ե Դերբօա բաւ Բարակին, Ոտք ելիր,
քանզի Տէրը այսօր Սիսարան քու ձեռդ
մատնեց. Միթէ Տէրը քու առջևդ չելա՞ւ.
Ու Բարակ Թաբոր լեռնէն իջաւ, և իր հե-
15 տը տասը հազար մարդ կար. Ու Տէրը Սի-
սարան և բոլոր կառքերը ու բոլոր բանակը
Բարակին առջևը սուրի բերնով խռտակեց.
և Սիսարա կառքէն վար իջաւ ու ոտքով վա-
16 խաւ. Ե Բարակ կառքերը ու բանակը մին-
չև ազգաց Երմաթը հալածեց, ու Սիսարա-
յին բոլոր բանակը սուրի բերնով ինկաւ, ու
մարդ մը չմնաց.
17 Ե Սիսարա ոտքով կենեցի Քաբերին կին-
կանը Յայելին վրաներ փախաւ. քանզի Հա-
սորի Քաբրին Թագաւորին ու կենեցի Քաբե-
18 րին տունը միջտեղը խաղաղութիւն կար. Ու Յա-
էլ Սիսարան դիմաւորելու ելաւ ու ա-
նոր ըսաւ, Տէր իմ, դարձիր, ինծի դարձիր,
մի վախնար. Ու անոր անիկա դէպ ի վրաներ
անոր դարձաւ, և կնիկը գանիկա վերմակով
19 մը ծածկեց. Ու անիկա կինկաներ ըսաւ, Շը-
նորհք ըրէ՝ ինծի քիչ մը ջուր տուր որ խու-
միմ, քանզի ծարաւ եմ. Ան ալ վահիճին
տիկը բացաւ, ու անոր խմցուց, և զը-
20 նիկա ծածկեց. Եւ անիկա կինկաներ ըսաւ,
վրաներին դուռը կեցիր, ու թէ որ մարդ մը
գայ, քեզի հարցընէ ու ըսէ թէ Այ անդա
21 մարդ կայ՞, Ձկայ՝ ըսես. Ու Քաբերին կնիկը
Յայէլ վրաներին մէկ ցիցը առաւ, և ուսն ալ
ձեռքը բռնելով կամացուկ մը անոր քովը
գնաց, ու ցիցը անոր ծամերուքը մխեց մին-
չև գետինը զարկաւ, և անիկա յորձած բլ-
րտալուն համար խորտակ քնոյ մէջ էր. այսպէս
22 մեռաւ. Եւ ահա Բարակ Սիսարային հասնիլն
կը փագէր, և Յայէլ գանիկա դիմաւորելու ելաւ
ու անոր ըսաւ, Եկուր, քու փնտռած մար-
դդ քեզի ցուցընեմ. ու անիկա կինկաներ հետ
ներս մտաւ, և ահա Սիսարա մեռած պառ-

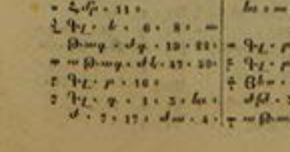

կեր էր, ու ցերդ անոր Ժամկերքին մէջն էր։
23 Եւ Աստուած ան օրը քանանացւոց քա-
րին քագաւորը խորայէլի որդւոց առջեր կո-
24 բաղեաց բրաւ։ Ու քանանացւոց քարին քա-
գաւորին գէմ խորայէլի որդւոց ձեռքը օրէ
օր կը զօրանար, մինչև որ քանանացւոց քա-
րին քագաւորը բնաջինջ ըրին։

ԳԼՈՒԽ Ե

1—31 Դերբայրն ու Բարակին երգը։

1 Ե ան օրը Դերբօրա ու Արինոամի որդին
Բարակ երգեցին ու ըսին,
2 խորայէլի զօրավարացը առաջնորդելուն
Ու ժողովուրդին յօժարակամ անձնանուէր
ըլլալուն համար՝
Տէրը օրհնեցէք։
3 Ով քագաւորներ, մտիկ ըրէք,
Ով նախաբարներ, ականջ դրէք։
Ես Տէրոջը պիտի երգեմ,
Խորայէլի Տէր Աստուծոյն ոտանաւոր պիտի բանամ։
4 Ով Տէր, Սէիրէն ելլած,
Ու Եդոմի դաշտէն չուեցիր,
Երկիրը շարժեցաւ, երկինքը անձրեւ տեզաց,
Ամպերն ալ ջուր կաթիլցուցին։
5 Տէրոջը երեսէն լեռներըն հալեցան,
Խորայէլի Տէր Աստուծոյն երեսէն Սինայ ալ հալեցաւ։
6 Անաթի որդւոյն Յաելի գարին օրերը՝
Քայլերն օրերը
Մեռած ճամբաներըն անկոխ էին,
Ու ճանապարհորդները խոտորնակ ճամբաներէ կ'երթային։
7 Խորայէլի մէջ զօրավարներ չմնացին,
Չմնացին, մինչև որ ես Դերբօրա ելայ,
Մինչև որ ելայ Խորայէլի մէջ մայր ըլլալու։
8 Նոր աստուածներ բնտրեցին.
Ասոնկէր դարպասին մէջ պատերազմ եղաւ.
Արդեօք խորայէլի քառասուն հազար մարդոց մէջը
Վահան կամ նիզակ երեցաւ։
9 Իմ սիրտս խորայէլի իշխաններուն վրայ է.
Ով ժողովուրդին անձնանուէր եղողները,
Տէրը օրհնեցէք։
10 Ճերմակ էշերու վրայ հեծնողներ,
Փառաւոր ասեղներ նստողներ,
Ու ճամբու վրայ պտրտողներ, երգեցեցէք։
11 Հեզնաւորներուն ձայնէն աղբիւրներուն քով,
Ջուր հանելու տեղերուն մէջ,
Հոն Տէրոջը արդարութիւնները,
Ու խորայէլի մէջ անոր զօրավարացը արդարութիւնները պատմեն.
Այնուհետեւ Տէրոջը ժողովուրդը դռները իջան,
12 Արթնցիր, արթնցիր, ով Դեբօրա,
Արթնցիր, արթնցիր — երգ ըսէ.
Ով Բարակ, ելիր.
Ով Արինոամի որդի, գերութիւնդ գերի ըրէ։
13 Այնուհետեւ փախստականները
Ժողովուրդին զօրաւորներուն վրայ յարձակեցան.
Տէրը ինծի հետ
Զօրաւորներուն դէմ իջաւ.
14 Եփրեմի արմատէն եղողները Ամաղեկին վրայ եկան.
Բենիամին քու եսեղ քու ժողովուրդիդ մէջ էր—
Մաքիրէն իշխաններ՝
Ու Զաբուղոնէն գրչի բռնողներ իջան։
15 Եւ իսաքարի զօրավարները Դեբօրային հետ,
Ու իսաքարն ալ Բարակին պէս
Անոր եսեղէն հավիտ խրկուեցաւ.
Ռուբինի ճառնվեբուն մէջը
Մեծ յօդմունք կար.
16 Ինչո՞ համար փարախներուն մէջը նստար,
Որ հօտերուն սրինգը լսես.
Ռուբինի առնվեբուն մէջը
Մեծ տարակուսանք կար.
17 Գաղաադ Յորդանանու անդի կողմն կը բնակէր,
Ու Դան ինչո՞ համար նաւերու մէջ պանդխտեաց մնաց.
Ասեր ծովուն եզերքը կը նստէր,
Ու իր նաւահանգիստներուն քովը կը բնակէր։
18 Զաբուղոն ու Նեփթաղիմ անձնուէր ժողովուրդն էին,
Ու դաշտին բարձր տեղերուն վրայ։
19 Թագաւորները եկան, պատերազմ ըրին.
Այնուհետեւ քանանացւոց թագաւորները
Մակեդովի ջուրերուն քովը Թանաքի մէջ պատերազմ ըրին.
Արծաթ չշահեցան։
20 Երկինքէն պատերազմ ըրին.
Աստղերը իրենց շրջաններէն
Սիսարայի դէմ պատերազմ ըրին։
21 Կիսան հեղեղատը տարաւ զանոնք,
Հին հեղեղատը՝
Կեդեղատը՝ ան հին հեղեղատը՝
Ով հոգիս, քալէ զօրութեամբ։
22 Այնուհետեւ ձիերուն սմբակները գետինը զարկին
Իրենց զօրաւոր վազքերուն պատճառով։
23 Անիծեցէք Մերովզը, ըսաւ Տէրոջ հրեշտակը,
Անիծեցէք անոր բնակիչները կատղելով,
Վասն զի Տէրոջ օգնութեան չեկան,
Տէրոջ օգնութեան չեկան զօրաւորներուն դէմ։
24 Կինեացւոց Եբերին կինը Յայէլ
Ամենայն կանանց աւելի օրհնեալ ըլլայ,
Վրանին մէջ կանանց աւելի օրհնեալ ըլլայ։
25 Ջուր խնդրեց, կաթ տուաւ,
Ազնուականի սկուտեղով կարագ մատուցանեց։
26 Ձախ ձեռքը գամին առաւ,
Աջ ձեռքը բանուորի մուրճը,
Սիսարան զարկաւ, գլուխը ջախջախեց,
Ու քունքը ծակեց ու ջարդեց։
27 Անոր ոտքերուն մէջ կորաւ, ինկաւ, մնաց,
Անոր ոտքերուն մէջ կորաւ, ինկաւ,
Ուր կորաւ, հոն ինկաւ մեռած։
28 Սիսարայի մայրը պատուհանէն նայեցաւ,
Ու ցանցերուն միջէն աղաղակեց,
Ինչո՞ համար անոր կառքը այսքան ուշացաւ,
Ինչո՞ համար անոր կառքերուն ձայնը չլսուեցաւ։
29 Իմաստուն իշխանուհիները պատասխանեցին,
Ինքն ալ իր խօսքերը իրեն կրկնեց,
30 Գտած ու բաժնած պիտի ըլլան,
Ամէն մարդու մէկ կամ երկու աղջիկ,
Սիսարայի համար գունաւոր ասեղնագործ հագուստներ,
Գունաւոր ասեղնագործ երկու հագուստներ,
Ասեղնագործ գունաւոր հագուստներ
Առնելիք պիտի ըլլան։
31 Այսպէս թող կորսուին քու բոլոր թշնամիներդ, Տէր,
Բայց անոնք որ զքեզ կը սիրեն,
Թող ըլլան ինչպէս արեւը իր զօրութեամբ ծագելու ատեն։
Եւ երկիրը քառասուն տարի խաղաղութիւն վայելեց։

ԳԼՈՒԽ Զ

1 Իսրայէլի որդիները նորէն Տէրոջ աչքին առջեւ չարութիւն ըրին,
Ու Տէրը եօթը տարի Մադիամայ ձեռքը մատնեց։
2 Մադիամայ ձեռքը Իսրայէլի վրայ զօրացաւ,
Ու Մադիամայ երեսէն Իսրայէլի որդիները
Լերան մէջ եղած քարայրներն ու քարանձաւները
Ու ամրոցները շինեցին իրենց համար։
3 Իսրայէլ ցանելու ատեն,
Մադիամ, Ամաղեկ ու արեւելեայք
Իսրայէլի վրայ կու գային,
4 Ու անոր դէմ բանակ կը դնէին,
Ու երկրին արտադին կը կործանէին,
Մինչեւ Գազա հասնելնին,
Ու Իսրայէլի մէջ ոչ մէկ կեանք կը մնար,
Ոչ ալ ոչխար, ոչ եզ, ոչ էշ։
5 Վասն զի անոնք իրենց անասուններով ու վրաններով կու գային,
Ու մարախի պէս բազմութիւն կ'ելլային,
Անոնք ու անոնց ուղտերը անհամար էին,
Ու երկիրը կործանելու համար կու գային։
6 Իսրայէլ Մադիամայ պատճառով շատ աղքատացաւ,
Ու Իսրայէլի որդիները Տէրոջ աղաղակեցին։
7 Մադիամայ պատճառով Տէրոջ աղաղակեցին,
8 Տէրը Իսրայէլի որդիներուն մարգարէ մը ղրկեց,
Որ անոնց ըսաւ, Ասիկա կ'ըսէ Տէր Աստուած Իսրայէլի,
Ես ձեզ Եգիպտոսէն հանեցի,
Ու ծառայութեան տունէն ձեզ հանեցի,
9 Ու Եգիպտացիներուն ձեռքէն
Ու ձեզ կեղեքող բոլոր թագաւորներուն ձեռքէն ձեզ ազատեցի,
Ու անոնց երեսէն ձեզ վռնտեցի,
Ու անոնց երկիրը ձեզ տուի,
10 Ու ձեզի ըսի, Ես ձեր Տէր Աստուածն եմ,
Ամորհացիներուն աստուածներուն մի վախնաք,
Որոնց երկրին մէջ կը բնակիք,
Բայց ձայնիս չլսեցիք։
11 Տէրոջ հրեշտակը եկաւ ու Եփրաթացի Յովասի
Աբիեզրացիին կաղնիին տակ նստաւ,
Ու անոր որդին Գեդէոն հնձանին մէջ
Մադիամայ երեսէն պահուելու համար ցորեն կը ծեծէր։
12 Տէրոջ հրեշտակը անոր երեւցաւ ու ըսաւ,
Քաջ մարդ, Տէր քեզի հետ է։
13 Գեդէոն ըսաւ, Ո՛հ, իմ տէրս,
Եթէ Տէր մեզի հետ է,
Ինչո՞ համար այս բոլոր չարիքները մեզի պատահեցան,
Ու ինչո՞ համար անոր բոլոր հրաշքները
Որոնց համար մեր հարքը մեզի պատմեցին,
Ըսելով, Տէր Եգիպտոսէն մեզ հանեց,
Հիմա Տէր մեզ թողուց,
Ու Մադիամայ ձեռքը մատնեց։
14 Տէրը անոր դարձաւ ու ըսաւ,
Գնա այս քու զօրութեամբդ,
Ու Իսրայէլ Մադիամայ ձեռքէն ազատէ,
Ես քեզ չղրկեցի՞։
15 Ան ըսաւ անոր, Ո՛հ, իմ տէրս,
Ինչպէ՞ս Իսրայէլ ազատեմ,
Ահա իմ հազարը Մանասէի մէջ ամենէն աղքատն է,
Ու ես հօրս տան մէջ ամենէն փոքրն եմ։
16 Տէրը անոր ըսաւ, Վասն զի ես քեզի հետ պիտի ըլլամ,
Ու դուն Մադիամացիները մէկ մարդու պէս պիտի զարնես։
17 Ան ըսաւ անոր, Եթէ քու աչքիդ մէջ շնորհք գտայ,
Ուրեմն ինծի նշան մը ցոյց տուր,
Որ ինծի հետ խօսողը դուն ես։
18 Հեռացիր հոսկէ, խնդրեմ, մինչեւ որ քեզի գամ,
Ու իմ ընծաս հանեմ ու քու առջեւդ դնեմ։
Ան ըսաւ, Ես կը սպասեմ մինչեւ որ դառնաս։
19 Գեդէոն գնաց ու ուլ մը
Ու եփայ մը ալիւրէ անխմոր հաց պատրաստեց,
Միսը զամբիւղի մէջ դրաւ,
Ու ապուրը կճուճի մէջ դրաւ,
Ու դուրս բերաւ ու կաղնիին տակ անոր մատուցանեց։
20 Աստուծոյ հրեշտակը ըսաւ անոր,
Միսն ու անխմոր հացը առ,
Ու ժայռին վրայ դիր,
Ու ապուրը թափէ։
Ինչպէս որ ըրաւ։
21 Տէրոջ հրեշտակը ձեռքին եղած գաւազանին ծայրը մեկնեցուց,
Ու միսին ու անխմոր հացին դպաւ,
Ու կրակ ելաւ ժայռէն,
Ու միսն ու անխմոր հացը վառեց։
Ու Տէրոջ հրեշտակը անոր աչքէն անհետացաւ։
22 Գեդէոն տեսաւ որ Տէրոջ հրեշտակն էր,
Ու Գեդէոն ըսաւ, Ո՛հ, Տէր Աստուած,
Վասն զի Տէրոջ հրեշտակը երեսակ երեսի տեսայ։
23 Տէրը անոր ըսաւ, Քեզի խաղաղութիւն,
Մի վախնար, չպիտի մեռնիս։
24 Գեդէոն հոն Տէրոջ համար սեղան մը շինեց,
Ու անոր անունը կոչեց Տէր խաղաղութիւն,
Որ մինչեւ այսօր կայ Աբիեզրացիներուն Ոփրա քաղաքին մէջ։
25 Նոյն գիշեր Տէրը անոր ըսաւ,
Հայրդ եղին մը առ,
Ու եօթը տարեկան երկրորդ եղին մը,
Ու հօրդ Բահաղին սեղանը քակէ
Որ անոր է,
Ու անոր քովի Աստարովթի պատկերը կտրէ։
26 Ու Տէր Աստուածիդ համար սեղան մը շինէ
Այս ապառաժին գագաթին վրայ,
Ու կարգաւ շինէ,
Ու երկրորդ եղինը առ,
Ու կտրած Աստարովթի պատկերին փայտերովը
Ողջակէզ մատուցանէ։
27 Գեդէոն իր ծառաներէն տասը հոգի առաւ,
Ու Տէրը ինչպէս որ իրեն ըսած էր ըրաւ,
Ու վախցաւ հօրը տունէն ու քաղաքացիներէն
Որ գիշերով ընէ զայն։
28 Քաղաքացիները առտուն կանուխ ելան,
Ու ահա Բահաղին սեղանը քակուած էր,
Ու անոր քովի Աստարովթի պատկերը կտրուած էր,
Ու երկրորդ եղինը ողջակէզ մատուցուած էր
Շինուած սեղանին վրայ։
29 Ու իրարու ըսին, Ո՞վ ըրաւ այս բանը։
Ու որոնելէ ու հարցնելէ վերջ ըսին,
Յովասի որդի Գեդէոն ըրաւ այս բանը։
30 Քաղաքացիները Յովասին ըսին,
Քու որդիդ հանէ,
Որ մեռնի,
Վասն զի Բահաղին սեղանը քակեց,
Ու անոր քովի Աստարովթի պատկերը կտրեց։
31 Յովաս ամբոխին ըսաւ որ իրեն դէմ կեցած էին,
Դուք Բահաղին համար կը վիճի՞ք,
Կամ դուք անոր կ'ազատէ՞ք,
Որ անոր համար դատաստան ընէ
Մինչեւ առտու։
Եթէ ան աստուած է,
Թող իր համար դատաստան ընէ,
Վասն զի իր սեղանը քակեցին։
32 Ան օրը անոր Երուբբահաղ անունը դրին,
Ըսելով, Թող Բահաղ անոր դատաստան ընէ,
Վասն զի իր սեղանը քակեց։
33 Ամբողջ Մադիամ, Ամաղեկ ու արեւելեայք
Իրարու հետ ժողովուեցան,
Ու անցան ու Յորդանանի մէջ Յեզրաելի դաշտին մէջ բանակ դրին։
34 Տէրոջ Հոգին Գեդէոնի վրայ եկաւ,
Ու ան փող հնչեցուց,
Ու Աբիեզրացիները իրեն հետեւելու համար կանչուեցան։
35 Ամբողջ Մանասէի մէջ պատգամաւորներ ղրկեց,
Ու անոնք ալ իրեն հետեւելու համար կանչուեցան։
Ասերի, Զաբուղոնի ու Նեփթաղիմի մէջ պատգամաւորներ ղրկեց,
Ու անոնք ալ ելան անոր դիմաւորելու։
36 Գեդէոն Աստուծոյ ըսաւ,
Եթէ իմ ձեռքովս Իսրայէլ ազատելու համար
Ինչպէս որ ըսած ես,
37 Ահա ես գառնոցի մազէ կտորը կը դնեմ,
Ու եթէ ցօղ միայն գառնոցի մազին վրայ ըլլայ,
Ու գետինը ամենայն կողմ չորցած ըլլայ,
Ես կը գիտնամ որ իմ ձեռքովս Իսրայէլ ազատելու համար
Ինչպէս որ ըսած ես։
38 Ու այնպէս եղաւ,
Վասն զի առտուն կանուխ ելաւ,
Ու գառնոցի մազէ կտորը ճմլեց,
Ու ցօղէն ամանով մը ջուր քամեց։
39 Գեդէոն Աստուծոյ ըսաւ,
Թող քու բարկութիւնդ իմ վրաս չբորբոքի,
Ու ես միայն այս մէկ անգամ պիտի խօսիմ,
Թող գառնոցի մազովս միայն փորձեմ,
Թող գառնոցի մազը միայն չորցած ըլլայ,
Ու գետինը ամենայն կողմ ցօղ ըլլայ։
40 Ու Աստուած այնպէս ըրաւ այն գիշեր,
Վասն զի գառնոցի մազը միայն չորցած էր,
Ու գետինը ամենայն կողմ ցօղ էր։

ԳԼՈՒԽ Է

1 Երուբբահաղ, այսինքն Գեդէոն,
Ու անոր հետ եղած ամբողջ ժողովուրդը կանուխ ելան,
Ու Եզրաելի ակին քով բանակ դրին,
Ու Մադիամայ բանակը անոնց հիւսիսային կողմը
Մորէ բլրակին քով հովտին մէջ էր։
2 Տէրը Գեդէոնի ըսաւ,
Ժողովուրդը որ քովդ է շատ է,
Որ Մադիամ անոնց ձեռքը մատնեմ,
Չըլլայ թէ Իսրայէլ ինծի դէմ պարծենայ,
Ըսելով, Իմ ձեռքս ազատեց զիս։
3 Հիմա ուրեմն ժողովուրդին ականջին հասուցանէ,
Ըսելով, Ով որ վախկոտ ու սարսափահար է,
Թող դառնայ ու Գաղաադ լերնէն հեռանայ։
Ու ժողովուրդէն քսաներկու հազար մարդ դարձան,
Ու տասը հազար մարդ մնաց։
4 Տէրը Գեդէոնի ըսաւ,
Ժողովուրդը դեռ շատ է,
Ջուրին քով անոնք տար,
Ու հոն անոնց համար պիտի փորձեմ,
Ու ան որուն համար քեզի ըսեմ,
Այս քեզի հետ պիտի երթայ,
Նոյնը քեզի հետ պիտի երթայ,
Ու ամէն մէկը որուն համար քեզի ըսեմ,
Այս քեզի հետ պիտի չերթայ,
Նոյնը պիտի չերթայ։
5 Ուրեմն ժողովուրդը ջուրին քով տարաւ,
Ու Տէրը Գեդէոնի ըսաւ,
Ամէն մէկը որ շունին պէս լեզուով ջուրը կը լպչկի,
Զայն առանձին դիր,
Ամէն մէկը որ ծունկի գալով կը խմէ,
Զայն ալ առանձին դիր։
6 Ու ջուրը լպչկողներուն թիւը
Ձեռքերնին բերանին տարած էր,
Երեք հարիւր մարդ էր,
Բայց ամբողջ ժողովուրդը ծունկի եկած էր ջուր խմելու։
7 Տէրը Գեդէոնի ըսաւ,
Ձեռքերնին բերանին տարած
Երեք հարիւր մարդովը պիտի ազատեմ զձեզ,
Ու Մադիամ անոնց ձեռքը պիտի մատնեմ,
Ամբողջ ժողովուրդը թող իր տեղը երթայ։
8 Ուրեմն ժողովուրդը իրենց պաշարը
Ու իրենց փողերը առին,
Ու Իսրայէլի ամբողջ ժողովուրդը
Իր վրանը ղրկեց,
Բայց երեք հարիւր մարդը իրենց տեղը պահեց։
Մադիամայ բանակը անոնց ներքեւ հովտին մէջ էր։
9 Նոյն գիշեր Տէրը անոր ըսաւ,
Ելիր իջիր բանակին վրայ,
Վասն զի զայն քու ձեռքդ մատնեցի։
10 Բայց եթէ վախնաս իջնել,
Քու ծառայ Փուրան հետդ իջիր բանակին վրայ,
11 Ու անոնց ինչ որ պիտի ըսեն լսէ,
Ու յետոյ քու ձեռքերդ պիտի զօրանան
Որ բանակին վրայ իջնես։
Ուրեմն ինք ու իր ծառայ Փուրան
Զինուորներուն վերջը որ բանակին մէջ էին իջան։
12 Մադիամ, Ամաղեկ ու արեւելեայք
Հովտին մէջ մարախի պէս բազմութիւն էին,
Ու անոնց ուղտերը ծովեզերքի աւազի պէս անհամար էին։
13 Գեդէոն հոն հասաւ,
Ու ահա ընկերոջը մէկ երազ պատմեց,
Ու ըսաւ, Ահա երազ մը տեսայ,
Ու ահա գարիի կլոր հաց մը
Մադիամայ բանակին մէջ գլորելով եկաւ,
Ու վրանին հասաւ ու զարկաւ զայն,
Ու վրանը գլխիվայր ինկաւ,
Ու վրանը տապալեցաւ։
14 Ընկերոջը պատասխանեց,
Ասիկա ուրիշ բան չէ
Եթէ ոչ Յովասի որդի Իսրայէլացի Գեդէոնի սուրը,
Վասն զի Աստուած Մադիամ ու անոր բոլոր բանակը անոր ձեռքը մատնեց։
15 Գեդէոն երազին ու անոր մեկնութեան լսելուն
Երկիր պագաւ,
Ու Իսրայէլի բանակը դարձաւ,
Ու ըսաւ, Ելէք,
Վասն զի Տէր Մադիամայ բանակը ձեր ձեռքը մատնեց։
16 Երեք հարիւր մարդը երեք գունդի բաժնեց,
Ու բոլորին ձեռքը փող ու դատարկ կճուճ տուաւ,
Ու կճուճերուն մէջ ջահեր դրաւ։
17 Ու ըսաւ անոնց, Ինծմէ սորվեցէք,
Ու ինչպէս որ ես ընեմ նոյնպէս ըրէք,
Ահա բանակին եզերքը երթալուս
Ինչպէս որ ես ընեմ նոյնպէս ըրէք։
18 Ես ու ինծի հետ եղողները փող հնչեցնելնուս
Դուք ալ բանակին բոլոր կողմերը փող հնչեցուցէք,
Ու ըսէք, Տէրոջ ու Գեդէոնի համար։
19 Գեդէոն ու անոր հետ եղող հարիւր մարդը
Բանակին եզերքը հասան
Միջնապահի սկիզբին վրայ,
Ուր նոր կայանները դրուած էին,
Ու փող հնչեցուցին,
Ու իրենց ձեռքին եղած կճուճները կոտրեցին։
20 Երեք գունդերը փող հնչեցուցին,
Ու կճուճները կոտրեցին,
Ու ձախ ձեռքերնին ջահերը բռնեցին,
Ու աջ ձեռքերնին փողերը հնչեցնելու համար բռնեցին,
Ու աղաղակեցին, Տէրոջ սուրը ու Գեդէոնի սուրը։
21 Ամէն մէկը իր տեղը բանակին շուրջը կայնեցաւ,
Ու բանակին բոլոր զինուորները վազեցին,
Ու աղաղակելով փախան։
22 Երեք հարիւր մարդը փող հնչեցուցին,
Ու Տէրը բանակին բոլոր զինուորները
Իրարու դէմ սուր հանել տուաւ,
Ու բանակը Բեթ-Շիթթայի կողմը Սերերա հասնելու,
Ու Աբել-Մեհոլայի եզերքը Տաբբաթի քովը հասնելու,
Փախաւ։
23 Իսրայէլի մարդիկը Նեփթաղիմէն,
Ասերէն ու ամբողջ Մանասէէն ժողովուեցան,
Ու Մադիամայ ետեւէն հալածեցին։
24 Գեդէոն Եփրեմի ամբողջ լերնակողմը պատգամաւորներ ղրկեց,
Ըսելով, Իջէք Մադիամայ ետեւէն,
Ու անոնց առջեւ Բեթ-Բարա ու Յորդանանի ջուրերը բռնեցէք։
Ուրեմն Եփրեմի բոլոր մարդիկը ժողովուեցան,
Ու Բեթ-Բարա ու Յորդանանի ջուրերը բռնեցին։
25 Ու Մադիամայ երկու իշխանները
Որեբ ու Զէեբ ալ բռնեցին,
Ու Որեբ Որեբի քարին վրայ սպաննեցին,
Ու Զէեբ Զէեբի հնձանին վրայ սպաննեցին,
Ու Մադիամայ ետեւէն հալածեցին,
Ու Որեբի ու Զէեբի գլուխները Յորդանանի միւս կողմը Գեդէոնի բերին։

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Եփրեմի մարդիկը անոր ըսին,
Ինչո՞ համար մեզի այս ըրիր,
Որ մեզ կանչելու համար չկանչեցիր
Երբ Մադիամայ դէմ պատերազմի կ'երթայիր։
Ու խստութեամբ անոր հետ վիճեցան։
2 Ան ըսաւ անոնց, Հիմա ես ինչ ըրի
Ձեզի համեմատ,
Եփրեմի խնձորի քաղուածքը
Աբիեզրի խնձորի քաղուածքէն աւելի չէ՞։
3 Աստուած Մադիամայ իշխանները Որեբն ու Զէեբը
Ձեր ձեռքը մատնեց,
Ու ես ձեզի համեմատ ինչ որ կրցայ ընել,
Ան ատեն ձեր ըրածը ինծի համեմատ
Ինչպէ՞ս կրնայ ըլլալ։
Ան ատեն անոնց հանդէպ իր ոգին հանդարտեցաւ։
4 Գեդէոն ու անոր հետ եղող երեք հարիւր մարդը
Յորդանանի եզերքը հասան,
Ու անցան,
Ինքն ու անոր հետ եղողները յոգնած էին,
Բայց հալածելու կը շարունակէին։
5 Ու Սոկովթայի մարդոց ըսաւ,
Ես ձեզի կ'աղաչեմ,
Ինծի հետեւող ժողովուրդին հացի կտորներ տուէք,
Վասն զի յոգնած են,
Ու ես Մադիամայ թագաւորները Զեբահ ու Սալմունա հալածելու կը շարունակեմ։
6 Սոկովթայի իշխանները ըսին,
Զեբահի ու Սալմունայի ձեռքերը
Հիմա քու ձեռքիդ մէջ են,
Որ քու զինուորներուդ հացը տանք։
7 Գեդէոն ըսաւ,
Ուրեմն երբ Տէր Զեբահն ու Սալմունան
Իմ ձեռքս մատնէ,
Ես ալ անապատի փշերով ու տատասկներով
Ձեր մարմինը պիտի ծեծեմ։
8 Անկէ վերջ հոնկէ Փենուէլ ելաւ,
Ու անոնց նոյն խօսքը ըսաւ,
Ու Փենուէլի մարդիկը անոր պատասխանեցին
Ինչպէս որ Սոկովթայի մարդիկը պատասխանած էին։
9 Ուրեմն Փենուէլի մարդոց ալ ըսաւ,
Երբ խաղաղութեամբ դառնամ,
Այս աշտարակը պիտի քակեմ։
10 Զեբահ ու Սալմունա Կարկոր էին,
Ու անոնց հետ անոնց բանակները,
Մօտաւորապէս տասնհինգ հազար մարդ,
Արեւելեայք բանակին բոլոր մնացորդները,
Վասն զի հարիւր քսան հազար սուր քաշող մարդ ինկած էր։
11 Նոբահի ու Յոգբեհայի արեւելեան կողմը
Վրաններու մէջ բնակողներուն ճամբովը ելաւ,
Ու բանակը զարկաւ,
Վասն զի բանակը ապահով էր։
12 Զեբահ ու Սալմունա փախան,
Ու ան անոնց հալածեց,
Ու Մադիամայ երկու թագաւորները Զեբահն ու Սալմունան բռնեց,
Ու բոլոր բանակը սարսափեցուց։
13 Յովասի որդի Գեդէոն Հերեսի ճանապարհէն
Պատերազմէն դարձաւ,
14 Ու Սոկովթայի մարդոցմէ մէկ պատանի բռնեց,
Ու անկէ հարցուց,
Ու անիկա անոր գրեց
Սոկովթայի իշխաններն ու երէցները,
Եօթանասունեւեօթ մարդ։
15 Ու Սոկովթայի մարդոց եկաւ,
Ու ըսաւ, Ահա Զեբահն ու Սալմունան,
Որոնց համար ինծի նախատելով ըսիք,
Զեբահի ու Սալմունայի ձեռքերը
Հիմա քու ձեռքիդ մէջ են,
Որ քու հոգնած զինուորներուդ հացը տանք։
16 Ան քաղաքին երէցները առաւ,
Ու անապատի փշերն ու տատասկները
Ու անոնցմով Սոկովթայի մարդոց մարմինը ծեծեց։
17 Ու Փենուէլի աշտարակը քակեց,
Ու քաղաքին մարդիկը սպաննեց։
18 Յետոյ Զեբահի ու Սալմունայի ըսաւ,
Ինչպիսի՞ մարդիկ էին
Որոնց Թաբովրի մէջ սպաննեցիք։
Անոնք ալ ըսին,
Քեզի պէս էին,
Ամէն մէկը թագաւորի որդիի պէս։
19 Ան ըսաւ,
Անոնք իմ եղբայրներս էին,
Իմ մօրս որդիներն էին,
Կեանքով Տէրոջ երդում կ'ընեմ,
Որ եթէ անոնց չսպաննէիք,
Ես ալ ձեզ պիտի չսպաննէի։
20 Ուրեմն Երեսին ըսաւ,
Ելիր սպաննէ զանոնք։
Բայց տղան իր սուրը չհանեց,
Վասն զի իր տղայութեան պատճառով կը վախնար։
21 Զեբահ ու Սալմունա ըսին,
Դուն ելիր զարկ մեզ,
Վասն զի մարդուն զօրութեան համեմատ
Անոր ալ զօրութիւնը կայ։
Ուրեմն Գեդէոն ելաւ,
Ու Զեբահն ու Սալմունան սպաննեց,
Ու անոնց ուղտերուն վիզերուն եղած կիսալուսինները առաւ։
22 Իսրայէլի մարդիկը Գեդէոնի ըսին,
Դուն մեզի իշխէ,
Դուն ալ քու որդիդ ալ
Վասն զի մեզ Մադիամայ ձեռքէն ազատեցիր։
23 Գեդէոն անոնց ըսաւ,
Ես ձեզի պիտի չիշխեմ,
Ու իմ որդիս ալ ձեզի պիտի չիշխէ,
Տէրը ձեզի պիտի իշխէ։
24 Գեդէոն անոնց ըսաւ,
Ես ձեզմէ մէկ խնդրանք մը կ'ընեմ,
Որ ամէն մէկդ ինծի իր աւարին մատանիները տայ։
(Վասն զի ոսկի մատանիներ ունէին,
Որովհետեւ Իսմայէլացի էին։)
25 Անոնք ալ ըսին,
Սիրով պիտի տանք։
Ու վերարկու մը փռեցին,
Ու ամէն մէկը իր աւարին մատանիները հոն նետեց։
26 Ու ոսկի մատանիներուն կշիռը
Որ խնդրեց՝ հազար եօթը հարիւր սիկղ ոսկի էր,
Զատ կիսալուսինները,
Ականջօղերը,
Ու Մադիամայ թագաւորներուն հագած ծիրանի հագուստները,
Զատ ուղտերուն վիզերուն եղած շղթաները։
27 Գեդէոն անկէ էփովդ մը շինեց,
Ու զայն իր քաղաքը՝ Ոփրա դրաւ,
Ու բոլոր Իսրայէլ անոր ետեւէն պոռնկեցաւ,
Ու Գեդէոնի ու անոր տանը համար որոգայթ եղաւ։
28 Այսպէս Մադիամ Իսրայէլի որդիներուն առջեւ նուաստացուցուեցաւ,
Ու գլուխը այլեւս չվերցուց։
Ու Գեդէոնի օրերուն քառասուն տարի երկիրը խաղաղութիւն վայելեց։
29 Յովասի որդի Երուբբահաղ գնաց,
Ու իր տունը բնակեցաւ։
30 Գեդէոն եօթանասուն որդի ունեցաւ,
Որոնք իր ազգէն էին,
Վասն զի շատ կիներ ունէր։
31 Ու Սիւքեմի մէջ եղող հարճը ալ
Անոր համար որդի մը ծնաւ,
Ու անոր Աբիմելէք անունը դրաւ։
32 Յովասի որդի Գեդէոն
Լաւ ծերութեան մէջ մեռաւ,
Ու Աբիեզրացիներուն Ոփրա քաղաքին մէջ
Իր հայրը Յովասին գերեզմանին մէջ թաղուեցաւ։
33 Գեդէոն մեռնելէն վերջ
Իսրայէլի որդիները նորէն դարձան,
Ու Բահաղներուն հետեւելով պոռնկեցան,
Ու Բահաղ-Բերիթը իրենց աստուածը ըրին։
34 Իսրայէլի որդիները իրենց շուրջը եղող
Բոլոր թշնամիներուն ձեռքէն
Տէր իրենց Աստուածը չյիշեցին,
35 Ու Երուբբահաղ, այսինքն Գեդէոն,
Իսրայէլի հանդէպ ընած բոլոր բարութեանցը համեմատ
Անոր տանը ալ բարութիւն չըրին։

ԳԼՈՒԽ Թ

1 Յովասի որդի Երուբբահաղի
Սիւքեմի մէջ եղող եղբայրներուն մայրեղբօրը
Ու անոր ամբողջ մայրական տոհմին ըսաւ,
2 Խնդրեցէք ես Սիւքեմի բոլոր տէրերուն ականջին հասուցանէ,
Ըսելով, Ո՞ր է ձեզի համար աւելի լաւ,
Որ Երուբբահաղի բոլոր եոթանասուն որդիները
Ձեզի իշխեն,
Թէ որ մէկը ձեզի իշխէ,
Ու յիշեցէք որ ձեր ոսկորը ես եմ ու ձեր մարմինը։
3 Անոր մայրեղբայրները անոր համար
Այս բոլոր խօսքերը Սիւքեմի բոլոր տէրերուն ականջին հասուցին,
Ու անոնց սիրտը Աբիմելէքի կողմը հակեցաւ,
Վասն զի ըսին, Ան մեր եղբայրն է։
4 Ու Բահաղ-Բերիթի տունէն եոթանասուն արծաթ տուին,
Ու Աբիմելէք անոնցմով ունայն ու անհոգ մարդիկ վարձեց,
Որ անոր հետեւին։
5 Ու Ոփրա իր հօրը տունը գնաց,
Ու իր եղբայրները Յովասի որդիները
Եոթանասուն հոգի քարի մը վրայ սպաննեց,
Բայց Յովասի կրտսեր որդի Յովաթամ մնաց,
Վասն զի ինքզինքը պահուըտեցուց։
6 Սիւքեմի բոլոր տէրերը
Ու Բեթ-Միլլոյի բոլոր տունը ժողովուեցան,
Ու գնացին ու Սիւքեմի մէջ եղող սեղանին քովի
Կաղնիին մօտ Աբիմելէք թագաւոր օծեցին։
7 Ու Յովաթամի պատմեցին,
Ան գնաց ու Գարիզիմ լերան գագաթը կայնեցաւ,
Ու բարձր ձայնով աղաղակեց ու անոնց ըսաւ,
Ինծի լսեցէք, Սիւքեմի տէրեր,
Որ Աստուած ձեզի լսէ։
8 Ծառերը երթալով իրենց վրայ թագաւոր օծելու համար
Ձիթենիին ըսին, Դուն մեզի թագաւորէ։
9 Ձիթենին անոնց ըսաւ,
Ես իմ ճարպս պիտի թողո՞ւմ,
Որով Աստուած ու մարդիկ կը պատուեն,
Ու երթամ ծառերուն վրայ պտրտիմ։
10 Ծառերը թզենիին ըսին, Դուն եկուր մեզի թագաւորէ։
11 Թզենին անոնց ըսաւ,
Ես իմ քաղցրութիւնս ու իմ լաւ պտուղս պիտի թողո՞ւմ,
Ու երթամ ծառերուն վրայ պտրտիմ։
12 Ծառերը խաղողենիին ըսին, Դուն եկուր մեզի թագաւորէ։
13 Խաղողենին անոնց ըսաւ,
Ես իմ նորը պիտի թողո՞ւմ,
Որ Աստուած ու մարդիկ կը զուարճացնէ,
Ու երթամ ծառերուն վրայ պտրտիմ։
14 Ամէն ծառերը փշալարին ըսին, Դուն եկուր մեզի թագաւորէ։
15 Փշալարին ծառերուն ըսաւ,
Եթէ ճշմարտութեամբ ինծի թագաւոր օծելու համար
Ինծի կու գաք,
Եկէք ինծի հովանիին տակ ապաստանեցէք,
Ու եթէ ոչ,
Փշալարէն կրակ ելլայ,
Ու Լիբանանի մայրիները ուտէ։
16 Հիմա ուրեմն եթէ ճշմարտութեամբ ու անարատութեամբ
Աբիմելէք թագաւոր օծեցիք,
Ու եթէ Երուբբահաղի ու անոր տանը բարութիւն ըրիք,
Ու եթէ անոր ձեռքերուն գործածին համեմատ ընծայեցիք,
17 Վասն զի հայրս ձեզի համար պատերազմեցաւ,
Ու իր կեանքը վտանգի մէջ դրաւ,
Ու Մադիամայ ձեռքէն ձեզ ազատեց,
18 Ու դուք հիմա իմ հ

կիսոն հեզեզաար զանոնք քշեց տարաւ ։
Ով իմ անձս , մի՛ դօրութիւնը կոխեցիր ։
22 Աստուծոյ ձիերուն ամբակները
Սաստիկ վազելուն համար կաթ կաթ եղան ,
Զօրաւորներուն վազցնելովը ։
23 Տէրոջը հրեշտակը բաւ , Մարովզը նզովեցէք ,
Անոր բնակիչները սաստիկ նզովեցէք ,
Քանզի Տէրոջը օգնութեան՝
Զօրաւոր [illegible] դէմ Տէրոջը օգնութեան
Նը չեկան ։
24 Կինեցի Քաբերին կինիկը Յայէլ
Կինիներուն մէջը [illegible] աւելի օրհնեալ ըլլայ ·
Վրանները մէջ [illegible] կինիներէն
Աւելի օրհնեալ ըլլայ ։
25 Ուզը չաթ ուզից · կաթ տուաւ ,
Իշխանաց ամանովը կոգի մատուց ։
26 Ձախ իր ձեռքը ցիցին՝
Ու իր աջ ձեռքը հնուտ ուսին երկրպեցուց ,
Եւ Սիսարային գլուխը ճեղքից ·
Ու [illegible] անոր ծամերովը մխելով խոցից ։
27 Ձիկա ծռեցաւ , ըսկրնուն մէջը ինկաւ փռուեցաւ ,
Ոտքերուն մէջը ծռեցաւ ինկաւ ·
Ուր որ ծռեցաւ , հոն մեռած ինկաւ ։

28 Սիսարային մայրը պատուհանէն նայեցաւ ,
Ու վանդակին եռանէն ազդակից ·
Ինչո՞ւ համար անոր կառքը կ'ուշանայ գալու ,
Ի՞նչու անոր կառքերուն քայլերը նո՛ր կը
մնան ։
29 Անոր խնամուն սիկիներէն անոր պատասխան
տուին ,
Ինքն ալ իր խօսքերուն պատասխանը իրեն
կու տար ,
30 Աղուշա անուն աւար գտան ,
Ձիւնը բամնելու վրայ են ·
Ամէն կարիճի համար մէկ կամ երկու ազ
ջիկ ,
Ին Սիսարային համար գոյնզգոյն աւար մը ,
Գոյնզգոյն նկարազարդ աւար մը ,
Երկու կողմը բանուած ու գոյնզգոյն վզնոց
Ներ աւար [illegible] ։
31 Ով Տէր , քու բոլոր թշնամիներդ
Այսպէս կորսուին ·
Իսկ զՆիկա սիրողները
Իր զօրութեանմը նման ելլող արեւուն պէս ըլլան ։

Ու երկիրը քառասուն տարի հանդստացաւ ։

ԳԼ · Զ

1 Իսրայէլացիք Տէրոջը գէմ ձգաձգելով Մադիանացիներէն կը
նեղուին ։ 8 Մարգարէ մը զանոնք կը յանդիմանէ ։ 11 Հր-

[illegible]

[illegible]

[illegible]

բէշտակի մը Գեդէոն կը իրեմէ Իսրայէլը ազատելու համար ։
17 Գեդէոնին գուշ կտակով կը ապահ ։ 22 Գեդէոն Բահա-
զին անգամը կը փլչեն ։ 24 Իր յիշած անգամին վրայ զոհ-
ասեղան կը հաստատէ ։ 28 Քահա իր գործին կը պաշտպանէ ։ 6
գանիկա Ցերուբաալ կ'անուանեն ։ 33 Գեդէոնին դէմ ։ 36
Գեդէոնին արուած նշաններէ ։

1 Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը առջեւը չարա-
թիւն ըրին , ու Տէրը զանոնք եօթը տարի
2 Մադիանացւոց ձեռքը մատնեց ։ Եւ Մա-
դիանացւոց ձեռքը Իսրայէլի վրայ ուժով
ցաւ ։ — Իսրայէլի որդիքը Մադիանացւոց
պատճառաւ իրենց համար ՚ի լեռներու մէջ
խոռոչներ , քարայրներ և պատսպարներ չինե-
3 ցին ։ Ու երբոր Իսրայէլացիք սերմ կը ցանէին ,
Մադիանացիք անոնց վրայ կ'ելլէին , և ՚Ամա-
զնկացիք Ներ արեւելքի բնակիչներն ալ կ'ել-
4 լէին · Եւ անոնց դէմ բանակ կազմելով Գազա
Նին բերքը կ'աւերէին մինչև Գազա , ու Իս-
րայէլին ապրուստ մը չէին թողուր , ոչ ոչ-
5 խար , ոչ արջառ և ոչ էշ · Քանզի անոնք ի-
րենց հօտերովը ու վրաններովը կ'ելլէին , և
Նմարախի պէս բազմութեամբ կու գային · Թէ
անոնք և թէ անոնց ուղտերը չէին համրուեր ·
ու Իշխէն երկիրը կու գային զանիկա աւեր-
6 լու համար ։ Եւ Իսրայէլ Մադիանացւոց պատ-
ճառաւ չատ ազքատացաւ · ու Իսրայէլի որ-
դիքը ՚Տէրոջը աղաղակեցին ։
7 Ու երբոր Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը ապա-
8 զակեցին Մադիանացւոց պատճառաւ , Տէրը
Իսրայէլի որդւոցը մէկ մարգարէ մը խրկեց ·
ու անոնց բաւ անոնց , Իսրայէլին Տէր Ա-
ստուածը այսպէս կ'ըսէ · Ես ձեզ եգիպտացին
Հանեցի , ու ձեզ ծառայութեան տունէն դուրս
9 բերի , Եւ ձեզ եգիպտացւոց ձեռքէն , ու բո-
լոր ձեզի նեղութիւն տուողներուն ձեռքէն
ազատեցի , և ՚դանոնք ձեր առջեւէն վռնը-
10 տելով անոնց երկիրը ձեզի տուի · Ու ձեզի
ըսի , Ես եմ ձեր Եհովայ Աստուածը · ՚Մի վախ-
նաք Ամորհացւոց աստուածներէն , որոնց երկ-
րին մէջ կը բնակիք · բայց դուք իմ խօսքս
մնիկ չըրիք ։
11 Եւ Տէրոջը հրեշտակը եկաւ , ու ՚Աբիեզ-
րեան Յոասին բնակիներին տակը նստաւ , որ
Եփրայիմ մէջ էր · ու անոր որդին Գեդէոն
Հնձանին մէջ ցորեն կը ծեծէր՝ Մադիանա-
12 ցւոց երեսէն փախցընելու համար · Եւ ՚Տէ-
րոջը հրեշտակը անոր երեւցաւ , ու բաւ , Ով
13 զօրաւոր կարիճ , Տէրը ՚քու հետդ է · Եւ
Գեդէոն անոր բաւ , Ո՜ն , Տէր իմ , թէ որ Տէ-
րը մեր հետն է , ինչո՞ւ համար ատ բոլոր բա-
ները մեր գլուխը եկաւ · և ո՞ր են անոր
ամէն հրաշքները , ՚որոնք մեր հայրերը մեզի

[illegible]

[illegible]

կը պատմէին՝ բանիով Քէ Տէրը մեզ եդիպտա-
ահէն հանեց. բայց հիմա Տէրը մեզ երեսէ ձը-
գեց, ու մեզ Մադիանացւոց ձեռքը մատնեց։
14 Եւ Տէրը անոր նայեցաւ ու ըսաւ, Վա՛ քու
զօրութիւնովդ դնա, որ Իսրայէլը Մադիա-
նացւոց ձեռքէն ազատես. Չէ՞ որ ես քեզ
15 խրկեցի։ Ու անիկա անոր ըսաւ, Ո՜ն, Տէր
իմ, Իսրայէլը ինչո՞վ ազատեմ. ահա իմ ազ-
գատոհմս Մանասէի չքնաղ պիտի ազգատան է,
16 ու ես իմ հօրս տանը պիտի պզտիկն եմ։ Եւ
Տէրը անոր ըսաւ, Ես անշուշտ քու հետդ
պիտի ըլլամ, ու Մադիանը մէկ մարդու մը
17 պէս պիտի զարնես։ Եւ անիկա անոր ըսաւ,
Կ՚աղաչեմ, թէ որ ես քու աչքիդ առնքը չը-
նորհք գտայ, Ինծի նշան մը ցուցուր, որ
18 ինծի հետ խօսողդ դուն ես։ Կ՚աղաչեմ չհե-
գաստ որ ասկէ չերթաս, մինչև որ ես քեզի
գամ, իմ ընծաս բերեմ ու քու առջեդ դնեմ։
Եւ անիկա ըսաւ, Ես կը սպասեմ մինչև որ
19 դուն դառնաս։ Ու Գեդէօն ներս մտաւ,
այծեքրէն ուլ մը և մէկ մարդու ալիւրէ քա-
րջէ չօթիներ պատրաստեց։ Միս սպառուի մը
մէջ դրաւ, ու արդանային ալ պատկի մը մէջ
դրաւ, և անոր առջևը հանեց բևեկնիին տա-
20 կը ու դուրս մատուց։ Եւ Աստուծոյ հրեշտակը
անոր ըսաւ, Միսը ու բազարջ չօթիները առ,
հոս վէմին վրայ դիր, ու հարդանակը թա-
21 փէ։ Եւ անիկա անանկ ըրաւ։ Եւ ետքը Տէրը-
ջը հրեշտակը իր ձեռքին գաւազանին ծայրը
երկնցուց, ու միսին և բազարջ չօթիներուն դը-
պաւ։ ու Վիհէն կրակ ելլելով միսը և բա-
զարջ չօթիները սպրեց։ ու Տէրջը հրեշտակը
22 անոր աչքերուն առջևէն գնաց։ Եւ Գեդէօն
տեսաւ որ անիկա Տէրջը հրեշտակն է. ու
Գեդէօն ըսաւ, Ո՜ն, Տէր Եհովայ, որ Տէրջ-
23 ը հրեշտակը երես առ երես տեսայ։ Բայց
Տէրը անոր ըսաւ, Խաղաղութիւն ըլլայ քե-
զի, մի վախնար. պիտի չմեռնիս։
24 Եւ Գեդէօն հոն Տէրջը սեղան մը շինեց,
ու անոր անունը Եհովայ-շալոմ կոչեց, որ
մինչև առ օրս Աբիեզրեանց եփրայիմ մէջ
կեցած է։
25 Եւ ան գիշերը Տէրը անոր ըսաւ, Քու հօ-
րըդ զուարակը, եօթը տարեկան երկրորդ
զուարակը առ, և քու հօրդ ունեցած բա-
ղալ սեղանը վերցուր, ու Բոովի Աստարով-
26 թը կոպէ։ Եւ հոս ապահով քարին գը-
լուխը օրինաւոր կերպով քու Տէր Աստու-
ծոդ սեղան մը շինէ, ու երկրորդ զուարա-
27 կը առ, և քու կոպած Աստարովթիդ փայ-
ռներէն տապ մարդ առ։ և Տէրջը իր ծա-
ռաներէն տասը մարդ առաւ, և Տէրջը իրեն
բսածին պէս ըրաւ, ու իր հօրը տունէն, և
քաղաքին մարդոցմէն վախնալով — ցե-
րեկը ընելու՝ գիշերը ըրաւ։
28 Ու երբոր քաղաքին մարդիկը առաւօտուն
կանուխ ելան, տեսան որ Բահաղին սեղանը
փլած, և անոր քովի Աստարովթը կոպած,
ու երկրորդ զուարակը շինուած սեղանին վը-
29 րայ ողջակէզ եղած էր։ Ու սուի իրարու ըսին,
Ա՞ր բանը ա՛ի ըրաւ։ և փնտռելէն ու քն-
նելէն, ու բսուեցաւ Թէ Ա՛ս բանը Գեդէօն
30 որդին Յովաշին ըրաւ։ Եւ քաղաքին մար-
դիկը Յովաշին ըսին, Որդիդ դուրս հանէ որ
մեռնի, քանզի Բահաղին սեղանը փլցուցեր՝ ու
31 անոր քովի Աստարովթը կոպեր է։ Եւ Յովաս
իր վրան եկող բոլոր մարդոցն ըսաւ, Միթէ
Բահաղին իրաւունքը դո՞ւք պիտի պաշտպա-
նէք, կամ Թէ զանիկա դո՞ւք պիտի ազատէք.
ով որ անոր իրաւունքը պաշտպանէ՝ Թող մեռ-
ցուի մինչև առաւօտ. Թէ որ անիկա աստուած
է՝ Թող ինքը իր իրաւունքը պաշտպանէ անոր
32 դէմ, իր սեղանը փլցնելուն համար։ Եւ նոյն
օրը զանիկա Երոբաաղ անուանեց, քանզի
ըսաւ, Թող Բահաղ իր իրաւունքը պաշտպա-
նէ անոր դէմ, իր սեղանը փլցնելուն համար։
33 Եւ բոլոր Մադիանացիները, Ամաղեկացի-
ները ու արեւելքի բնակիչները միասին ժո-
ղովեցան, ու Յորդանանէն անցնելով՝ Յեզրա-
34 յէլի հովտին մէջ բանակեցան։ Եւ Տէրջը
Հոգին Գեդէօնին վրայ հանդչեցաւ, ու անի-
կա փող հնչեցուց, և Աբիեզրեանք անոր
35 ետևէն ժողովեցան։ Ու բոլոր Մանասէին
պատգամաւորներ խրկեց, ան ալ անոր ետևէն
ժողովեցաւ. և Ասերին, Զաբուղոնին ու
Նեփթաղիմին ալ պատգամաւորներ խրկեց,
ու անոնք դային դանդաղ դիմաւորելու։
36 Եւ Գեդէօն Աստուծոյ ըսաւ, Թէ որ Բ-
սածիդ պէս Իսրայէլը իմ ձեռքովս ազատես
37 ես, Ահա ես կալին մէջը բուրդի դզած մը
կը դնեմ. Թէ որ մինակ դզածին վրայ ցող
ու բոլոր գետնին վրայ չորութիւն ըլլայ, անա-
տանէր պիտի գիտնամ՝ որ բսածիդ պէս իսրա-
38 յէլը իմ ձեռքովս պիտի ազատես։ Եւ այնպէս
եղաւ. վասն զի առաւօտուն կանուխ ելաւ,
ու զգաձը քաշեց, և զգաձէն ցողը հանեց,
39 որ կոնքը մը լեցուն ջուր եղաւ։ Աստուծոյ ը-
զդէօն Աստուծոյ ըսաւ, Բարկութիւնդ

ֆ ր Մն · ժէ · ֆ։
ձ — Թագ · ժր · ու ·
Երր · ժա · ֆ · ֆ։
ֆ Ցն — Թագ · ր ·
ֆ։
ֆ Ցն — Թագ · ր ·
ֆ։
ֆ Ցն — Թագ · ր ·

իմ վրաս չերթրթաքլի, ու մինակ աս անգամ ալ խօսիմ. միայն աս անգամ դ զաթիովը փորձեմ. հիմա մինակ դ զաթիին վրայ չորութիւն, ու
40 բոլոր գետնին վրայ ցօղ ըլլայ։ Եւ ան գիշերը Աստուած այնպէս ըրաւ. մինակ դ զաթիին վրայ չորութիւն՝ ու բոլոր գետնին վրայ ցօղ եղաւ։

ԳԼ։ Լ

1 Գեդէոնի բանակին երեսուներկու հազար մարդացնի երեք հարիւր հոգին կ՚ետեւէն է։ 9 Գեդէոն Մադիամացիի մը երազը կ՚ակնարկէ։ 18 Գեդէոն Մադիամացիի մը երազը կ՚ակնարկէ։ 21 Երեմիի ժողովրդ. Օրէնք. ու Հռչակ. կը բառնան կը մեռցնեն։

1 Եւ Երիբահաղ՝ այսինքն Գեդէոն՝ ու անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդը կանուխ կ՚ելան, Հարօդի աղբիւրին քովը բանակցան. ու Մադիամու բանակը անոր հիւսիսային կողմը՝
2 գէպ ի Մօրէի բլուրը՝ հովիտին մէջէն էր։ Եւ Տէրը ըսաւ Գեդէոնին, Քու հետդ եղող ժողովուրդը չատ է. Իսրայէլ Մադիամի անունը ձեռքը տալ, չըլլայ որ խրոխտիլ ինծի դէմ պարծենայ ու ըսէ թէ իմ ձեռքս զիս ազա-
3 տեց։ Ուստի հիմա քարոզ կարդալ տուս որ ժողովուրդը լսէ, ու ըսես, Ով որ վախնոտիա ու երկչոտ է՝ թող ետ դառնայ, և չուռազ Գաղաադ լեռնէն երթայ։ Ու ժողովուրդէն քսանեւերկու հազար հոգի ետ դարձան, ու
4 տասը հազար մնացին։ Եւ Տէրը ըսաւ Գեդէոնին, Ժողովուրդը տակաւին չատ է. Զանոնք քովը իջեցուր ջուրը, ու հոն քեզի համար զանոնք փորձեմ. և որուն համար քեզի ըսեմ թէ Ասիկա քու հետդ երթայ, անիկա քու հետդ թող երթայ. ու որուն համար քեզի ըսեմ թէ Ասիկա քու հետդ չերթայ, անիկա
5 թող չերթայ։ Ուստի ժողովուրդը ջուրին քովը իջեցուց. և Տէրը Գեդէոնին ըսաւ, Ով որ շունի թաթիլուն պէս ջուրը լզուռովը խմէ, անիկա զատ կայնեցընես. ու ով որ խմելու համար իր ծունկերուն վրայ ծռի, ան-
6 ալ։ Եւ ձեռքը բերանը դնելէ խմելուն թիւը երեք հարիւր մարդ էր, և բոլոր մնացած ժողովուրդը իրենց ծունկերուն
7 վրայ ծունցան ջուր խմելու համար։ Եւ Տէրը Գեդէոնին ըսաւ, Ձեր երեք հարիւր մարդուդ միտ պահելը չուռազ խմէն, ձեզ պիտի ազատեմ, և Մադիամը քու ձեռքդ պիտի մատնեմ. ու բոլոր ուրիշ ժողովուրդը՝ ամէն մարդ
8 իր տեղը երթայ։ Ուստի ժողովուրդը իրենց ձեռքը պաշար առին և իրենց փողերն ալ։ Եւ Գեդէոն իսրայէլի բոլոր մարդիկը՝ ամէն մէկը իր վրանը խրկեց, բայց ան երեք հարիւր մարդը իր քովը պահեց. ու Մադիամու բանակը անոր տակը հովիտին մէջ էր։

9 Եւ նոյն գիշերը Տէրը անոր ըսաւ, Ոտքի կելլէ -- -ին բանակը իջիր, քանզի զանիկա
10 քու ձեռքդ մատնեցի. Եւ թէ որ դուն իջնելու կը վախնաս, նախ դուն քու ծառայիդ
11 Փուրային հետ բանակը իջիր. Եւ ան ինչ որ պիտի ըսեն թէ անոնք ինչ կը խօսին. անկէ ետև քու ձեռքերդ պիտի ուժեղանան, որ բանակը իջնես։ Ուստի ինքը և իր ծառան Փուրա բանակին
12 մէջի զինեալներուն մօտերը իջան. Ու Մադիամ և Ամաղէկ ու բոլոր արեւելցիները մնաբախնըրաս պէս բազմութեամբ հովիտին մէջ պառկեր էին, և անոնց ուղտերը անթիւ էին, -- ծովեզրի եղերքը եղող աւազին չափ չատ էին։
13 Եւ Գեդէոն հոն երթալով՝ ընդ- ի մէկ մարդ մը իր բնակիչին երազ կը պատմէր ու կ՚ըսէր, Ես երազ մը տեսայ, և ահա մէկ գարեղէն հաց մը գլոր՛ի Մադիամու բանակը կը գլորուէր, և վրանին հասնելով զանիկա զարկաւ որ ինկաւ, ու գլխիվար դարձուց, և վրանը ինկաւ։
14 Ու անոր բնակիչը պատասխան տուաւ և ըսաւ, Ասիկա ուրիշ բան չէ, բայց միայն Իսրայէլացի Բոհասի որդւոյն Գեդէոնին սուրը. Աստուած Մադիամը ու բոլոր բանակը անոր ձեռքը մատներ է։
15 Ու երբոր Գեդէոն երազին պատմութիւնը ու անոր մեկնութիւնը լսեց, Տէրուընչ երկրպագութիւն ըրաւ, և Իսրայէլին բանակը դարձաւ ու ըսաւ, Ոտք ելէք, քանզի Տէրը Մա-
16 դիամու բանակը ձեր ձեռքը տուեր է։ Եւ ան երեք հարիւր մարդը երեք գունդի բաժնելով՝ ամէնուն ձեռքը փողեր ու պարապ ամփորներ տուաւ, և ամփորներուն մէջէն ալ
17 ջահեր դրաւ։ Ու անոնց ըսաւ, Ինծի նայեցէք և անոնք ըրէք. ու երբոր բանակին եզերքը հասնիմ, ես ինչպէս որ ընեմ, դուք ալ այնպէս
18 ըրէք. Ու երբոր ես ու բոլոր իմ հետս եղողները փողը հնչեցնենք, անատնեն դուք ալ բոլոր բանակին չորս կողմը փողերը հնչեցուցէք, և ըսէք, Տէրոջը ու Գեդէոնին համար։
19 Եւ Գեդէոն ու անոր հետ եղող հարիւր մարդը կէս գիշերուան պահուն սկիզբը՝ երբոր պահապանները նոր դրած էին, բանակին եզերքը հասան, և փողերը հնչեցնելով ձեռքերնուն մէջ եղած ամփորները կոտրտեցին։
20 Անատնեն երեք գունդն ալ փողերը հնչեցուցին ու ամփորները կոտրտեցին, ու ձախ ձեռքով ջահերը, և աջ ձեռքով փողերը բռնելով հնչեցնելու համար, կը պատային -- Տէրուընչ,
21 Տէրոջը ու Գեդէոնին սուր։ Եւ ամէն մարդ բանակին բոլորտիքը իր տեղը կայներ էր. ու բոլոր բանակը վազելով և աղաղակելով կը
22 փախչէին։ Ու երբոր ան երեք հարիւր մարդը հնչեցուցին, Տէրը բոլոր բա-

նախքան մէջ առնէին մարդուն սուրբ Իր բնակութիւն վրայ դաւթաց · և զօրքը միւնչև բնիմասուս գեղջ Սաբեայ , -- միւնչև Աբելմաւղայիս սահմանքն Ց Տաբէի փոխան ։

23 Ու խոյակեացքիք Նեփթազիմին , Աներէն և բոլոր Մանասէին Ժողովեցան , ու Մադ խա-

24 Նայեաց եանէն բնիան · Ու Գեդէօն Եփրեմի բոլոր լեռնականքն պատգամաւորներ խրկեց , բանալով , Մադ խանացիներէն դիմաւորելու իջէք , և անոնց առջևէն Յաբերը բռնեցէք միւնչև Բեթբարա , նաև Յորդանանը ։ Ուստի Եփրեմի բոլոր մարդիկը Ժողովեցան , ու Ցաբերը բռնեցին միւնչև Բեթբարա , նաև Յորդանանը ։

25 Ու Մադ խանու երկու իշխանները Օրէբը ու Զէբը բռնեցին · Օրէբը Օրէբի վէմին քովը մեռցուցին , ու Զէբը Զէբի հնձանին քովը մեռցուցին · և Մադ խանացիները հալածեցին , ու Օրէբին և Զէբին գլուխները Գեդէօնին բերին Յորդանանէ անդի կողմէն ։

ԳԼ · Ը

1 Գեդէօն Եփրեմի մարդոց սիրտը կ'իջնցնէ · 4 Սոկքոթի ու Փանուէլի բնակիչները Գեդէօնին ցորեկ կերակուր կը մերժեն · 10 Գեդէօն կը բռնէ Զեբէնն ու Սալմունան · 13 և դառնալով Սոկքոթի ու Փանուէլի բնակիչները կը խրատէ · 17 Գեդէօն իր եղբայրներուն մեռնելուն վրէժը Զեբէնէն ու Սալմունայէն կ'առնէ · 22 և Հրեաներ Յաղթողէն վեց իշխան ըլլալու · 24 Անոր ընծան եփուդ կռապաշտութեան պատճառ կ'ըլլայ · 28 Մադ խան կը նուաճի · 29 Գեդէօնին մարմինը · ու իր մահը · 33 Իսրայէլացւոց կռապաշտութիւնը ու ապերախտութիւնը ։

1 Ու Եփրեմացիք անոր ըսին , Ա՛ս մեզի ըրած բանդ ի՞նչ պիտի ըլլայ , որ Մադ խանու դէմ պատերազմելու գացիր , և մեզ չկանչեցիր ։ 2 ու անոր հետ սաստիկ վիճ ըրին · Եւ անիկա անոնց ըսաւ , Ես հիմա ձեզի պէս ի՞նչ բան ըրի · Եփրեմի ճառագայթքիններ Աբիեզրի այգենկութենէն լաւագոյն չէ՞ արդեօք ։ 3 Աստուած Մադ խանու իշխանները Օրէբը ու Զէբը ձեր ձեռքը տուաւ · Ես ձեզի պէս ի՞նչ բան կրցայ ընել · Ա՛ս խօսքը բառնին պէս անոր վրայով հանդարտեցուցած ։

4 Եւ Գեդէօն Յորդանան եկաւ , ու ինքը և իր հետ եղող երեք հարիւր մարդիկը անցան · թէպէտ և նեղացած էին , բայց կը հալածէին ։ 5 Ու Սոկքոթի մարդոցը ըսաւ , Շնորհք ըրէք , հաւէս հետ ժողովրդին տուած են · ու ես Մադ խանու Թագաւորները Զեբէնէն ու Սալմունայէն հաւէս կը հալածեմ ։ 6 Սոկքոթի իշխանները ըսին , Միթէ Զեբէնէն ու Սալմունայէն ձեռքը արդէն քու ձեռքիդ մէջ է՞ն է , որ հաւս քու զօրքդ հաց տանք ։ 7 Յիսուս հաց տանք ։ Ու Գեդէօն ըսաւ , Ուրեմն երբոր Տէրը Զեբէնէն ու Սալմունան իմ ձեռքս տայ , ես ձեր մարմինները անապատին փուշերովը ու տատասկներովը պիտի ծեծեմ ։ 8 Ու անկէ Փանուէլ եկաւ , ու անոնց ալ այնպէս բաւ · բայց Փանուէլի մարդիկը Սոկքոթի մարդոցը տուած պատասխանին պէս 9 պատասխան տուին · Ու Փանուէլի մարդոցն ալ խօսեցաւ , բանալով , երբոր խաղաղութեամբ դառնամ , Ասա աշտարակը պիտի փլցնեմ ։

10 Եւ Զեբէնէ ու Սալմունա և անոնց հետ անոնց բանակը էին Կարկոբի բոլոր բանակէն միայնակ տասնհինգ հազարի չափ մարդ կարկառի մէջ էին , ու իննսուն և հազարները հարբեր քան հա-

11 զար սուսերամարկի մարդիկ էին · Եւ Գեդէօն Նոբահի ու Յոգբեհացի արևելեան կողմէն վրանաբնակներուն ճամբովը եկաւ , ու բանակը զարկաւ , քանի բանակը անհոգ կը

12 կենար · Եւ Զեբէնէ ու Սալմունա փախան , ու Գեդէօն անոնց հետևէն խյնալով , Մադ խանու երկու Թագաւորները Զեբէնէն ու Սալմունան բռնեց , ու բոլոր բանակը ահաբեկեց բռնեց ։ 13 Եւ Յոհասին պղտիկ բրաս ,

14 պատերազմէն եան դարձաւ · Ու Սոկքոթի մարդոցմէն երիտասարդ մը բռնեց , և անոր հարցուց · ու անոնց Սոկքոթի իշխանները ու ծերերը՝ եօթանասունևեօթը մարդ գրեց ։

15 ----- անոր · Եւ Գեդէօն Սոկքոթի բնակիչներուն եկաւ , ու բաւ , Ահա Զեբէնէն ու Սալմունան՝ որոնց համար ինձ նախատեցիք՝ բանալով , Միթէ Զեբէնէն ու Սալմունայէն ձեռքը արդէն քու ձեռքիդ մէջ է՞ն է , որ մենք

16 քու նեղացած մարդոցդ հաց տանք · Ուստի փայտերին ծերերը առաւ , և անոնցմէն փուշերու ու տատասկներու ---- և անոնց-

17 մով Սոկքոթի մարդիկը պատճառ · Ու Փանուէլի աշտարակը փլցուց , և քաղաքին մարդիկը կոտրեց ։

18 Ու Զեբէնէն և Սալմունային բաւ , Թո՞ւրի մէջ մեռցուցած մարդիկնիդ ի՞նչպէս էրուն էին · Ու անոնք ըսին , Ինչպէս դուն , անոնք ալ այնպէս էին · ամէն մէկը

19 Թագաւորի տղու կը նմանէր · Եւ անիկա բաւ , Անոնք իմ եղբայրներս՝ մօրս տղաքներն էին · կենդանի է Տէրը , թէ որ զանոնք ազէ

20 Թողուիք , ես ձեզ չեմ մեռցներ · Ու իր անդրանիկ տղան Բեթբարին բաւ , Ելիր , տուր մեռցուր · Բայց պատանին իր սուրը չքաշեց · քանզի մանկահասակ էր պատի վախցաւ · Ուս-

21 ու Զեբէնէ ու Սալմունա ըսին , Դուն ելիր որ

ա Թագ · Ժգ · 28 · բ Մն · Ի · 23 ·
գ Սաղ · Ժգ · 9 · Եսա · Ի · 4 ·
դ Գէ · գ · 21 ·
ե Գէ · գ · 28 ·
զ Ցոհ · ա · 28 ·

է Գէ · բ · 3 · Սաղ · Ժգ · 11 ·
ը Եր · Ժ · 26 ·
թ Գէ · բ · 4 ·
—
ժ Ցհս գէ · Ժբ · 1 · բ Թագ · Ժի · 41 ·

ի Գէ · է · 24 · 25 · Փխ · բ · 3 ·
լ Ընաթ · Ժէ · 1 ·
խ Դն · լգ · 17 · Սաղ · ճ · 8 ·
—
ծ Ցհս գ Թագ · ի · 11 ·

կ Տհաս Թագ · ի · 11 ·
հ Հմր · 16 ·
ձ Դն · լբ · 30 · գ Թագ · Ժբ · 25 ·
ղ Թագ · ի · 27 ·
ճ Հմր · 27 ·
մ Գէ · է · 13 ·

յ Գէ · ի · 2 · 15 · 17 · 22 · գ Թագ · գ · 26 ·
ն Թագ · գ · 55 · 45 ·
շ Գէ · Ժբ · 21 · ա Թագ · ե · 3 ·
ո Սաղ · Ժգ · 11 ·
պ Կամ Ընթաց գաս · ի

վերևն
ռ Հմր · 6 ·
ս Հմր · 7 ·
վ գ Թագ · Ժբ · 21 ·
տ Հմր · 9 ·
ր Գէ · գ · 6 · Սաղ · Ձի · 12 ·

մեզ զարնես , քանզի մարդասց այժը իր հո-
-ոյն համեմատ կ'ըլլայ · և Գեդէօն ասր եղաւ ,
ու ՙՁեբէէն և Սաղմնան մեռցուց · ու անոնց
ուղտերուն պարանոցին վրայ եղած մանիկնե-
րը առաւ ։
22 Եւ Իսրայէլի մարդիկը Գեդէօնին ըսին ,
Մեր վրայ թագաւորէ դուն ու քու որդիդ
և քու որդւոյդ որդին , որովհետև մեզ Մա-
23 դիամու ձեռքէն ազատեցիր ։ Ու Գեդէօն
անոնց ըսաւ , Ես ձեր վրայ չեմ թագաւորեր ,
ոչ ալ իմ որդիս ձեր վրայ պիտի թագաւորէ ·
Ձեր Թագաւորը Տէրը ըլլայ ։
24 Եւ ըսաւ Գեդէօն անոնց ըսաւ , Ձեզմէ բան
մը պիտի խնդրեմ · ամէն մարդ իր աւարին
օղերը տայ · (Քանզի անոնք Իսմայէ-
25 լացի ըլլալով ոսկի օղեր ունէին ։) Ու անոնք
ըսին , Բոլոր սրտով կու տանք · ուստի լաթ
մը փռեցին , ու ամէն մարդ իր աւարին օղերը
26 հոն ձգեց · Եւ այն իր ուզած ոսկի օղերուն
կշիռքը հազար հարիւր սկղ ոսկի եղաւ ,
մանիկներէն ու Մադիամու թա-
գաւորներուն վրայի ծիրանի պատմուճաններ-
ըէն , և անոնց ուղտերուն պարանոցին վրայ
27 եղած մանեակներէն ՚ի զատ · Ու Գեդէօն
ՙանոնցմով եփուդ մը շինեց , և ՚իր եփրա
քաղաքին մէջը դրաւ · ու բոլոր Իսրայէլ հոն
անոր ետեւէն ՚նշ-ը-ով պոռնկեցաւ · և Գեդէօ-
նին ու անոր տանը հորդոյթի եղաւ ։
28 Այսպէս Մադիամ Իսրայէլի որդւոց առ-
ջեւը նուաճեցաւ , և ՚ը-ո-ի-ա-ե չկրցաւ գլուխ
վերցընել · ՙու Գեդէօնին օրերը երկիրը քա-
ռասուն տարի հանդարտցաւ ։
29 Եւ Յովաաի որդին Երոբաաղ դնաց , ու
30 իր տանը մէջ նստաւ · Եւ Գեդէօն ՙեօթա-
նասուն տղայ ունէր իր երանքէն եկած , քան-
31 զի շատ կիներ ունէր · Ու Սիքեմի մէջ
ունեցած հարճն ալ անոր տղայ մը ծնաւ , և
32 անոր անունը Աբիմելէք դրաւ · Ու Յովաաի
որդին Գեդէօն ՙբարի ծերութեամբ մեռաւ ,
և ՚Աբիեզերականց եփրային մէջը իր հօրը Յո-
վասին գերեզմանը թաղուեցաւ ։
33 Եւ ՚Գեդէօն մեռածին պէս՝ Իսրայէլի որ-
դիքը դարձան ու ՙԲահաղիմին ետեւէն ՚նշ-
-ը-ով պոռնկեցան · Ու Բահաղ-բերիթը իրենց
34 աստուած ըրին · Եւ Իսրայէլի որդիքը ՚չյիշե-
ցին իրենց Տէր Աստուածը , որ զիրենք ազատեր
էր իրենց բոլորտիքը եղած ամէն թշնամիներուն
35 ձեռքէն · Ու Երոբաաղին (այսինքն Գե-
դէօնին) տաներ՝ անոր Իսրայէլին ըրած բոլոր
բարութեանը համեմատ՝ դԹռթիւն չըրին ։

ԳԼ · Թ

1 Աբիմելէք Սիքեմացւոց հետ խորհուրդ ընելով՝ ու իր եղ-
բայրները ապանելով՝ թագաւոր կ'ըլլայ · 7 Յոթաթամ առա-
կով մը զանոնք կը յանդիմանէ · ու անոնց կործանումը կը գու-
շակէ · 22 Գաաղ Սիքեմացւոց հետ կը միաբանի Աբիմելէքին
դէմ · 30 Զէբուղ սա բանը անոր կ'իմացընէ · 34 Աբիմելէք
զանոնք կը յաղթէ · ու ոչ կը ջանէ քաղաքը · 46 Բնակիչ ա-
ռանձին աշտարակը կ'այրէ · 50 Թեբեսի մէջ երիտասարդի
կողով մը կը ողանձատ · 56 Յովաթամին անէծքը կը կատա-
րուի ։

1 Ու Երոբաաղին որդին Աբիմելէք Սիքեմ՝
-իր մօրը եղբայրներուն դնաց · և անոնց հետ
ու իր մօրը հօրը բոլոր ազգատոհմին հետ
2 խօսեցաւ՝ ըսելով , Ընո՛ղ ըրէ՛ք Սիքեմի
բոլոր ՙբնակիչքը ականջներուն զրուցեցէք
Թէ Ձեզի որը աղէկ է , Երոբաաղին բոլոր
որդւոցը՝ ՚եօթանասուն մարդոց ձեր վրայ
թագաւորելը , Թէ մէկ մարդուն ձեր վրայ
թագաւորելը · և մտաբերեցէք բերէք , որ ես
3 ՚ձեր ոսկորն ու ձեր մարմինն եմ · Ուստի իր
մօրը եղբայրները անոր վրայով ամէն ա խօս-
քերը Սիքեմի բոլոր բնակիչքը ականջներուն
զրուցեցին · ու անոնց սիրտը Աբիմելէքին
դարձաւ , քանզի ըսին Թէ Անիկա մեր ՙեղ-
4 բայրն է · Եւ ՙԲահաղ-բերիթին տաճարէն եօ-
թանասուն կտոր արծաթ տուին անոր , ու
Աբիմելէք անոնցմով դպաւարկաց ու արի-
կայ մարդիկ վարձքով բռնեց , և անոր ետեւէն
5 գացին · Ու ՙեփրայի մէջ իր հօրը տունը մը-
տաւ , և իր եղբայրները Երոբաաղին որ-
դիքը՝ եօթանասուն հոգին մէկ քարի մը վրայ
սպաննեց · բայց Երոբաաղին պզտիկ տղան
6 Յովթամ պահուռտուած ողջ մնաց · Եւ ամ-
բոր Սիքեմի բնակիչները և Մելօնին բոլոր
տունը միկտեղ ժողովեցան , ու գացին Սի-
քեմի մէջ ՚ե-ի-պահապանաց կաղնիին քովը Աբի-
մելէքը թագաւոր ընին ։
7 Ու երբոր -ը-ե Յովթամին խնդացուցին ,
անիկա գնաց ՙԳարիզին լեռանը գլուխը կայ-
նեցաւ , և ձայնը վերցնելով պոռաց ու անոնց
ըսաւ , Ով Սիքեմի բնակիչներ , ինծի մտիկ
8 ըրէք , և Աստուած ձեզի մտիկ ընէ · Ծառ-
ները գացին որ իրենց համար թագաւոր մը
օծեն , ու ձիթենիին ըսին , ՙՄեր վրայ թա-
9 գաւոր եղիր · Բայց ձիթենին անոնց ըսաւ ,
Իմ պարարտութիւնս Թողում , ՚ձեր ինծմով
զԱստուած ու մարդիկը կը պատուեն , ու եր-
10 թամ ծառերուն վրայ ՙԻշխա՞ն ըլլամ · Եւ
ծառերը թզենիին ըսին , Դուն եկուր մեր
11 վրայ թագաւոր եղիր · Եւ Թզենին անոնց
ըսաւ , Իմ քաղցրութիւնս ու աղէկ պտուղս

2 Սպ · Հգ · 11 ·
3 ա Թագ · ը · 7 · Ժ ·
13 · Ժը · 12 ·
4 Դն · իմ · 13 · լե ·
35 · 38 ·
5 Գէ · Ժե · 5 ·
6 Գէ · գ · 24 ·
7 Սպ · Հգ · 39 ·
8 բ Օբ · է · 16 ·
9 Գէ · ի · 31 ·
10 Գէ · ք · 30 ·
11 Գէ · ք · 30 ·
12 Դն · իմ · 8 · Ցգ ·
է · 26 ·
13 Հմ · 27 · Գէ · գ ·
24 ·
14 Գէ · ը · 19 ·
15 Գէ · ը · 17 ·
16 Գէ · ք · 4 · 46 ·
17 Սպ · Հը · 11 · 48 ·
Նգ · 13 · 21 ·
18 Գէ · ք · 16 · 17 · 18 ·
Ժա · ք · 14 · 15 ·
19 Գէ · ը · 31 ·
20 Եփր · տարածք
21 Գէ · ը · 30 ·
22 Դն · իմ · 14 ·
23 Դն · իմ · 15 ·
24 Գէ · ը · 33 ·
25 Գէ · ժա · 3 · ը Մ՚ե-
ժգ · 1 · Ես · ժը ·
11 · Գաղ · ժէ · 3 ·
26 Գէ · գ · 28 ·
27 Դն · իմ · 3 · Ցգ ·
ժ · 1 · Ես · ժը ·
28 Ցէ · Ցգ · ժգ · 31 ·
29 Գէ · ը · 31 ·
30 Գէ · ը · 32 ·
31 բ Թագ · ժա · 1 · 21 ·
32 Ցէ · Ցհ · իզ · 26 ·
Կամ արձանի
բ Օբ · ժ · 23 · իմ ·
33 · Ցհ · ը · 33 ·
Ցոմ · գ · 20 ·
34 Ցգ · ժ · 33 ·
Կամ տարան Համար
Աստուած ան մար-
դին կը դա-
տուէր ·
35 Եփր · Երեքտ ·

Թագաւոր, ու երթայ Դաւթեան վրայ իշխաՙն
12 բլլար։ Ա՚ռաւտներ Դաւիթը արթնցնի ըսելո՚վ, Դուն
13 հիւթ մը վրայ Թագաւոր եղիր։ Արքան ալ
անոնց բսա՚ւ, Հզաւտած ու մարդիկը ուրա-
խացնող գինիս Թագաւո՚ր, ու երթայ Դաւիթ
14 բանն վրայ իշխաՙն բլլար։ Ա՚ռաւտներ ամէն
Դաւիթը գՀնիկին ըսին, Դուն հիւթ մը վր-
15 բայ Թագաւոր եղիր։ Եւ գՀնիկը Դաւիթան
բսա՚ւ, Թէ որ դուք իրաւցնի գիս ձեր վրայ
Թագաւոր կ՚օծէք, հիւթը իմ Նաղաւիթիս տա-
կը դնաէք, հիմի ալ՝ գՀնիկին կրակ Թող իլ-
16 լի՚։ ու Ա՚լիրանեան եղբիւնները պրէ։ Եւ Նի-
մա Թէ որ դուք Արքանիւքը Թագաւոր ընե-
լով՝ Տ՚ղմարտութեամ՚ ու արդարութեամ՚ վա-
րուեցաք, և Թէ որ Ցերբաւագին ու անոր
տանը բարութիւն ըրիք, և Թէ որ Հանոր
գործքերուն Համեմատ անոր Հատուցում ը-
17 րիք։ (Քանդի իմ Տպրս ձեզի Համար պա-
տերազմ ըրաւ, ու իր անձը °վտանգի մէջ
դրաւ, և ձեզ Մադեամեան ձեռքէն ազա-
18 ւեց։ Իսկ դուք այսօր իմ Տօքս տանը դէմ
ոտք եղաք, ու անոր որդիքը՝ եօթանասուն
մարդ մէկ քարի մը վրայ սպաննելիք, ու
անոր ազախինին տգան Արքանիւքը՝ ձեր եղ-
բայրը բլլալուն Համար՝ Սիւքեմի բնակչացը
19 վրայ Թագաւոր ըրիք։) Ա՚սոր Թէ որ այս-
օր Ցերբաւագին ու անոր տանը վրայով Տ՚ղ-
մարտութեամ՚ ու արդարութեամ՚ վարուե-
ցաք, Արքանիւքին վրայ ուրախացէք, ան
20 ալ ձեր վրայ Թող ուրախանայ։ Այլապէս Թէ ոՙչ՝
Թող Արքանիւքին կրակ ելլի՚ և Սիւքեմի բը-
նակիչները ու Մելօնի տունը սպրէ։ և Սիւ-
քեմի բնակիչներէն ու Մելօնի տունէն կրակ
21 ելլի՚ և Արքանիւքը սպրէ։ Եւտքը Յովաթամ
փախաւ ազատեցաւ, ու Ցերէր գնաց, և
իր Արքանիւք եղբօրմէն էնթանան Հոգ Տան
բնակեցաւ։

22 Եւ Արքանիւք Իսրայէլի վրայ երեք տարի
23 Թագաւորեց։ Ու Ա՚ստուած Արքանիւքին և
Սիւքեմի բնակիչներուն մէջ չար ոգի մը խրր-
կեց, ու Սիւքեմի բնակիչները Արքանիւքին
24 հետ նենգաւթեամ՚ վարուեցան։ Այրգէս որ
Յերբաւագին եօթանասուն որդւոցը եղած
անիրաւութիւնը գայ՝ և անոնց Տ՚ղմարտը
անոնց եղբօրը Արքանիւքին վրայ Հանի՚ որ
գանուի սպաննելը էր, ու Սիւքեմի բնակիչը
վրայ՝ որուն անոր ձեռքերը ուժովցուցի էին
25 Իր եղբայրները սպաննելու։ Ա՚սոր Սիւքեմի
բնակիչները լեռներուն դէմ մարդ մը
բանեցնել պատրաստեցին, և Համայն իրենց
ճամբէն անցնողները կը թալանէին։ ու —

1 Ա՚ստ. Ամ. 13։
2 Ե՚ս. Ը. 3։ Դան. 9։ 11։ Ծին. Ամ. 7։
3 Հմմ. 20։ Ծին. Ամ. 28։ Թագ. Ա՚ստ. խա. 14։
4 Դ Թագ. Ամ. 9։ Ա՚ստ. Ամ. 16։ Ե՚ս. 13։ ԺԸ. 3։ Ե՚ր. 22։ Ե՚զէկ. Ա՚ստ. 3։ Ե՚ր. 22։ Ե՚զէկ. Ամ. 9։ Ա՚ստ. 14։
5 Ե՚ս. Ը. 6։ Փիլ. գ. 3։
6 Հմմ. 13։ 26։ 57։
7 Բ Թագ. Ի. 14։
8 Ա՚ստ. Ամ. 16։ Ամ. 9։ 10։ ՁԼ՚ա գ Թագ. Ամ. 13։ Ամ.։
9 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
10 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
11 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
12 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
13 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
14 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
15 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
16 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
17 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
18 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
19 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
20 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
21 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
22 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
23 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
24 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
25 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
26 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
27 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
28 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
29 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
30 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
31 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
32 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
33 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
34 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
35 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
36 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
37 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
38 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
39 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։

21 Բ Մն. Ժ. 15։ Ամ. 19։ Նա. Ամ. 4։ 14։
22 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
23 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
24 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
25 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
26 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
27 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
28 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
29 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
30 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
31 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
32 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
33 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
34 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
35 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
36 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
37 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
38 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։
39 Ա՚ստ. Ամ. 32։ Ե՚ս. 18։ Մատ. Իգ.։

40 պատերազմ ըրաւ. եւ Աբիմելիք զանիկա
հալածեց, ու անիկա անոր առջեէն փախաւ,
ու մեծնա դռներ առջին չատերը մեռած ին.
41 կան. եւ Աբիմելիք Արումայի մէջ նստաւ, ու
Զեբուղ Գաապը և անոր եղբայրները վռնտ-
42 ուեց, որ ալ Սիւքեմի մէջ չբնակին. եւ հե-
տևեալ օրը ժողովուրդը դաշտը ելաւ. ու
43 երբոր Աբիմելիք իմացաւ, իր ժողովուրդը
առաւ՝ երիք գունդի բաժնեց, և դաշտին
մէջը դարանամուտ եղաւ. ու երբ տեսաւ որ
ժողովուրդը քաղաքէն դուրս կ'ելլէ, անոնց
44 վրայ յարձակելով զանոնք զարկաւ. եւ Աբի-
մելիք ու անոր հետ եղող գունդը յարձակե-
լով՝ քաղաքին դռներ առջին կռնչեցան. ու
երկու գունդերը բոլոր դաշտի մէջ եղողներուն
45 վրայ յարձակելով զանոնք զարկին. եւ Աբի-
մելիք ան բոլոր օրը քաղաքին հետ պատե-
րազմեցաւ. ու ՚քաղաքը առաւ, և մէջը եղող
մարդիկը կոտրեց, ու ՚քաղաքը փլցուց և
հոն աղ ցանեց.
46 Ու Սիւքեմի աշտարակին բոլոր բնակիչնե-
րը երբոր ---ը լսեցին, ՚Բերիթ տաճարը
47 տանը բերդը մտան. եւ Աբիմելիքին խնա-
յուցին թէ Սիւքեմի աշտարակին բոլոր բնա-
48 կիչները ժողովեր են. Աբիմելիք իր հետը եղող բոլոր ժողովուրդով Սալմոն լե-
ռը ելաւ. ու Աբիմելիք տապարը ձեռքը առ-
նելով ծառի ոստ մը կտրեց, ու զանիկա վեր-
ցուց իր ուսին վրայ դրաւ, և իր հետը եղող
ժողովուրդին ըսաւ. Ձեզ տեսաք ինչ որ ես
49 ըրի, շուտով դուք ալ ինծի պէս ըրէք. Ուս-
մի ժողովուրդին ամէնն ալ մէկմէկ ոստ կտր-
ելով, ու Աբիմելիքին ետևէն գացին, և ---ը
բերդին քովը դրին, ու անոնցմով բեր-
դը կրակով այրեցին. այսպէս Սիւքեմի աշ-
տարակին բոլոր մարդիկն ալ՝ որոնք հազարի
չափ էրիկ ու կնիկ մարդիկ էին՝ մեռան.
50 Եւ Աբիմելիք Թեբէս գնաց, ու Թեբէսը
51 պաշարեց ու զանիկա առաւ. եւ քաղաքին
մէջ ամուր աշտարակ մը կար. ու
քաղաքին բոլոր բնակիչները՝ թէ էրիկ և թէ
կնիկ մարդիկ հոն փախան, դուռը նեբսէն
52 գոցեցին ու աշտարակին տանիքը ելան. եւ
Աբիմելիք մինչև աշտարակը գնաց ու անոր
հետ պատերազմ ըրաւ, և աշտարակին դռները
53 մօտեցաւ որ զանիկա կրակով այրէ. Ու կնիկ
մը ՚Աբիմելիքին գլխուն վրայ երկանաքարի
կտոր մը նետեց, և անոր գլուխը կոտրեց.
54 Ու ՚անիկա չուտով իր զէնքերը կրող երի-
տասարդը կանչեց և անոր ըսաւ. Սուրդ քա-
շէ ու զիս մեռցուր, չըլլայ որ ինծի համար
ըսեն թէ Ջանիկա մէկ կնիկ մը մեռցուց. եւ
երիտասարդը զանիկա ---ը խոցեց, ու մեռաւ.
55 Ու Իսրայէլի մարդիկը Աբիմելիքին մեռնելը
տեսնելով՝ ամէն մարդ իր տեղը գնաց.
56 ՚Այսպէս Աստուած Աբիմելիքին չարութիւ-
ձուց ան չարութիւնը, որն որ անիկա իր հօ-
րը ըրեր էր իր եօթանասուն եղբայրները ըս-
57 պանելով. եւ Սիւքեմի մարդոցը բոլոր չա-
րութիւնը Աստուած անոնց գլուխը գարձուց.
ու ՚Յերոբաալի որդւոյն Յովաթամին անէծքը
անոնց վրայ եկաւ.

ԳԼ. Ժ

1 Թովլա Սամիրի մէջ ժողովուրդը կը դատէ. 3 Եայրը Գալիր.
որուն երեսուն որդիքը երեսուն քաղաք ունէին. 4 Փղշտա-
ցիք և Ամմոնացիք Իսրայէլը կը նեղեն. 10 որոնց նեղ ժամա-
նակին Աստուած զանոնք իրենց չաստուածներուն կը թողու.
15 բայց երբոր կը զղջան անոնց կ'ազատէ.

1 Եւ Աբիմելիքէն ետքը Իսաքարեան Դոդ-
դայի որդւոյն Փուային որդին Թովլա ՚ելաւ
Իսրայէլը ազատելու համար. ու անիկա Եփ-
2 բիմի բլուր Սամիրի մէջ կը բնակէր. եւ Իս-
րայէլի մէջ քսանուերկու տարի դատա-
ստեր ըրաւ, ու մեռաւ և Սամիրի մէջ թա-
ղուեցաւ.
3 Ու անկէ ետև Գաղաադացի Եայիր եկաւ,
և Իսրայէլի մէջ քսանուերկու տարի դատա-
4 ստեր ըրաւ. Ու անիկա երեսուն որդի
ունէր, որոնք ՚երեսուն աւանակի վրայ կը
հեծնէին. և անոնք Գաղաադա երկրին մէջ
երեսուն քաղաք ունէին, ՚որոնք մինչև ան
օրս ՚Եայիրի գիւղացիքները կ'ըսուին.
5 եւ Եայիր մեռաւ ու կամոնի մէջ թաղուեցաւ.
6 Եւ ՚Իսրայէլի որդիքը նորէն Տէրոջը աս-
չեր չարութիւն ըրին, Նա Բահաղիմը և Աս-
տարովթը, ու ՚Ասորւոց աստուածները, և
Սիդոնի աստուածները, ու Մոաբի աստուած-
ները, և Ամմոնի որդւոցը աստուածները, ու
փղշտացւոց աստուածները պաշտեցին. և Տէ-
րը թողուցին ու անոր ծառայութիւն չըրին.
7 եւ Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ բոր-
բոքեցաւ, ու ՚զանոնք փղշտացւոց ձեռքը
8 ու Ամմոնի որդւոց ձեռքը մատնեց. եւ անոնք
այն տարիէն մինչև տասնուութը տարի Իսրա-
յէլի որդիքը նեղեցին ու հարստահարեցին,
այսինքն բոլոր Իսրայէլի որդիքը որոնք Յոր-
դանանէն անդին կողմը՝ Գաղաադ ու մէջ Ամոր-
9 հացւոց երկրին մէջ էին. Նաև Ամմոնի
որդիքը Յորդանէն անցան, որ Յուդայի
հետ, Բենիամինի հետ ու Եփրեմի տանը հետ
ալ պատերազմ բռնեն. ու Իսրայէլ խիստ մեծ
նեղութեան մէջ էր.
10 ՚Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը աղաղակե-
ցին ու ըսին, Քեզի դէմ մեզք գործեցինք, քանզի մեր Աստուածը թողուցինք ու Բա-

= Հմր · 30 ·
† ր Օր · իԲ · 35 · գ
Թագ · Ժր · 25 · գ
Թագ · գ · 25 ·
* Գէ · ը · 33 ·

= Սալ· կը · 14 ·
ֆր Թագ · Ժա · 21 ·
= Տիս ա Թագ · լը · 4 ·
§ Հմր · 24 · Յոր · լա ·

= Սալ· գէ · 23 ·
Ընտ · ի · 23 ·
ֆ Հմր · 30 ·

= Գէ · ր · 16 ·
§ Գէ · ի · 10 · Ժր · 11 ·
ֆ ր Օր · գ · 14 ·
† Թագ · ր · 41 ·

½ Գէ · ր · 11 · գ · 7 · գ · 1 · ը · 1 · Ժգ · 1 ·
¿ Գէ · ր · 13 ·
½ Գէ · ր · 18 ·

¿ գ Թագ · Ժա · 33 ·
Սալ· Ձգ · 20 ·
½ Գէ · ր · 14 · = Թագ · Ժր · 9 ·
§ = Թագ · Ժր · 10 ·

11 հագիմէ պաշտեցիք • եւ Տէրը խոպոչէի որ-
դւոյը բառ, Չէ՞ որ Ֆրէ ըշտուեչ Էգիպտաց-
ցիներէն, Աքծրհացիներէն, Ամմոնի որդւոց,
12 մէն ու Փղշտացիներէն. Նաև երբոր Սիդո-
նացիները, Ամաղեկացիները ու Մաոնացիներ-
ը Հնդ նեղեցին, ու դուք ինձի ազաղակե-
13 ցիք, ես ձեզ անոնց ձեռքէն ազատեցի։ Բայց
դուք զիս թողուցիք և ուրիշ աստուածներ-
ու ծառայեցիւն երիք. անոր համար ես
14 ալ ձեզ պիտի չազատեմ։ Գացէք Հձեր
ընտրած աստուածներուն ազաղակեցէք. ձեր
նեղութեան ատենը թող անոնք ձեզ ազատեն։
15 եւ իսպոչէի որդիքը Տէրոջը բսին, Մեզի
գործեցիք. Ֆրա աչքիդ առնէը ինչ որ հա-
ճելի է, ան երբէ մեզի. բայց միայն կ'ազա-
16 չենք՝ ազատէ մեզ այսօր։ Ուստի իրենց մէ-
ջէն օտար աստուածները վերցուցին, ու Տէ-
րոջը ծառայեցին երիւ. և Անոր սիրտը
իջաւ իսպոչէի նեղութեանը համար։
17 Եւ Ամմոնի որդիքը ժողովեցան, ու գա-
զաղու մէջ բանակեցան. իսպոչէի որդիքն
ալ ժողովեցան, ու Մասփայի մէջ բանակե-
18 ցան։ Եւ ժողովրդը — Գաղաադու իշխան-
ները իսպոս բսին, Ով որ Ամմոնի որդւոց
հետ պատերազմ ընելու սկսի, անիկա Գա-
զաղու բոլոր բնակիչոց գլուխ ըլլայ։

ԳԼՈՒԽ ԺԱ

1 Բէփթայէն ու Գաղաադու բնակիչը ձիւոնը եղած գու-
նեցեցիներէ որ էրը ուժեղ գլուխ էրայ. 12 Բէփթայէն
Ամմոնացոց առաքելոց խոպոչը անոգու-
նէրուն. 29 Բէփթայ անբան կ'ընէ. 31 Ամմոնացիները կը
յաղթի. 34 ու երան անոր միշտ վոյ կը կատարի։

1 Եւ Գաղաադացի Բէփթայէ հզօրաւոր ու
կարիճ մարդ մըն էր, ու անիկա պոռնիկ կընի-
կան մը գուակ էր։ ու Բէփթայէին հայրը
2 Գաղաադ էր։ Եւ Գաղաադ իր կնիկը անոր զա-
ւակներ ծնաւ. ու երբոր կնկանը զաւակները
մեծցան՝ Բէփթայէն վռնտեցին, ու անոր
բսին, Դուն մեր հօրը տանը մէջ ժառանգու-
թիւն պիտի չունենաս, քանզի դուն օտար
3 կնկան մը զաւակ ես։ Ու Բէփթայէ իր եղ-
բայրը երեսէն փախչելով՝ Տոբի երկրին մէջ
բնակեցաւ. և Բէփթայէին քովը չարիկայ մար-
դիկ ժողվեցան ու անոր հետ կը պտրտէին։
4 Եւ եղաւ որ ատենէ մը հետը Ամմոնի որ-
5 դիքը իսպոչէի հետ պատերազմ բսին։ Ու
երբոր Ամմոնի որդիքը իսպոչէի հետ պատե-
րազմ կ'ընէին, Գաղաադու ծերերը գացին որ

6 Բէփթայէն Տոբի երկրէն առնեն. և Բէփ-
թայէին բսին, Եկուր՝ մեզի զօրագլուխ եղիր
որ Ամմոնի որդւոցը հետ պատերազմ ընենք։
7 Ու Բէփթայէ Գաղաադու ծերերուն բսաւ,
Ահա դուք զիս ատելիք և իմ հօրս տունէն
զիս վռնտեցիք, ու հիմա որ նեղութեան
8 մէջ եք՝ ինչո՞ համար ինձի եկաք։ Եւ Գա-
զաադու ծերերը Բէփթայէին բսին, Անոր
համար հիմա Ֆրդի դիմացինք, որ մեզի հետ
երթաս ու Ամմոնի որդւոցը դէմ պատերազմ
ընես, և մեզի Գաղաադու բոլոր բնակիչոց
9 գլուխ ըլլաս։ Ու Բէփթայէ Գաղաադու ծե-
րերուն բսաւ, Թէ որ դուք զիս դարձնէք
Ամմոնի որդւոցը դէմ պատերազմ ընելու հա-
մար, ու Տէրը զանոնք իմ ձեռքս մատնէ, ես
10 ձեզի գլուխ ըլլամ։ Եւ Գաղաադու ծերերը
Բէփթայէին բսին, Տէրը մեր մէջը վկայ ըլ-
11 լայ՝ որ բառածիդ պէս պիտի ընենք։ Ու Բէփ-
թայէ Գաղաադու ծերերուն հետ գնաց. և
ժողովրդը զանոնք իրենց վրայ գլուխ ու
զօրագլուխ դրին. ու Բէփթայէ Մասփայի մէջ
Տէրոջը առջևը իր բոլոր խօսքերը գրաւցց։
12 Եւ Բէփթայէ Ամմոնի որդւոցը թագաւո-
րին պատգամաւորներ խրկեց, բսելով, Դուն
ինձի հետ ի՞նչ բան ունես, որ ինձի եկար
իմ երկրիս մէջը պատերազմ ընելու համար։
13 Եւ Ամմոնի որդւոց թագաւորը Բէփթայէին
պատգամաւորներուն բսաւ, Որովհետև Իս-
րայէլ Եգիպտացին ելած ատենը՝ Առնոնէն
մինչև Յաբոկ ու մինչև Յորդանան իմ երկիրս
առաւ. հիմա զանոնք խաղաղութեամբ դա
14 զարձուր։ Ու Բէփթայէ Ամմոնի որդւոցը
թագաւորին նորէն պատգամաւորներ խրկեց,
15 եւ անոր բսաւ, Բէփթայէ այսպէս կ'ըսէ.
Իսրայէլ Մոաբի երկիրը ու Ամմոնի որդւոց
16 երկիրը չառաւ. Քանզի Եգիպտացին ելած
ատենը Իսրայէլ մինչև Կադմիր ծովը անա-
17 պատէն գնաց, ու Կադէս եկաւ. եւ Իս-
րայէլ Եդոմի թագաւորին դեսպաններ խրր-
կեց բսելով, Ձնորհք երիւ՝ քու երկրէդ անց-
նեմ։ Բայց Եդոմի թագաւորը մտիկ չըրաւ։
Անոնց ալ Մոաբի թագաւորին խրկեց, ան
ալ թոյլ չուզաւ. ու Իսրայէլ Կադէսի մէջ
18 մնաց։ Եւ անապատին մէջէն գնաց, ու Ե-
դոմի երկրին ու Մոաբի երկրին բոլորտիքը
պտրտեցաւ, և Մոաբի երկրին արեւելեան
կողմէն երթալով Առնոնի անդիի կողմը բա-
նակեցաւ, բայց Մոաբի սահմանին մէջը չը-
մտաւ. քանզի Մոաբի սահմանը Առնոն էր։

1 Եւ Ժ. 20։
2 Թաւ. խ. 21. 22։
3 Գէ. գ. 12. 13։
4 Գէ. գ. 31։
5 Գէ. գ. 2։
6 Պաղ. Ա. 48։
7 Բ Օր. լբ. 13. Ե. բէ. բ. 12։
8 Բ Օր. լբ. 31. 34։
9 Բ. գ. 9։
Երէմ. բ. 28։
10 — Բ. գ. 7։
Երէմ. Ժ. 2։
11 Պաղ. Ա. 48։
12 Գէ. Ժ. 12։ գ Թագ. ի. 1։
13 Գէ. Ժ. 22։
14 Դտ. իգ. 27։
15 Գէ. Ժ. 18։
16 Գատ. Ժ. 4։
17 Գէ. Ժ. 18։
18 Երէմ. խբ. 2։
Բէ. Բ. 1։ պ. Ես. ղ. 1։
19 Գէ. Ժ. 17. ի. 1։
Թագ. Ժ. 17։
Ժա. 13։
20 Թաւ. խա. 21. 23։
21 Դտ. լբ. 23։
22 Բ Օր. բ. 9. 19։
23 Թաւ. Ժգ. 27։
Օր. ա. 40։ Գէս. ի. 2։
24 Թաւ. Ժգ. 27. ի. 1։ բ Օր. ա. 40։
Թաւ. ի. 18։
25 Թաւ. ի. 18. 21։
26 Թաւ. ի. 1։
27 Թաւ. խա. 4։ բ Օր. բ. 1—8։
28 Թաւ. խա. 11։
29 Թաւ. խա. 12։ Իր. 36։

19 Ու Ներայէլ դեռագնեներ խրկից Աներհայոց Ահեան թագաւորին (որ Նահրեան թագաւորն էր,) և խրպայէլ անոր բառ, Շնորհք քեզ քո երկիդ անցնեմ, որ իմ տեղս երթայ։
20 Բայց Ահեան խրպայէլին Տրամեան չառաւ՝ որ իր սահմանէն անցնի. ու Ահեան իր բոլոր ժողովրդը ժողվից, և Յասայի մէջ բանակեցան, ու անոնք խրպայէլի դէմ պատերազմ
21 ըրաւ։ Եւ խրպայէլի Տէր Աստուածը Ահեանը ու անոր բոլոր ժողովրդը խրպայէլին ձեռքը մատնեց, ու զանոնք զարկին. և խրպայէլ ան երկրին մէջը բնակող Աներհայոց բո-
22 լոր երկիրը առաւ։ Ու խրպայէլ Աներհայոց բոլոր սահմանը՝ Արնոնէն մինչև Յաբոկ, ու անապատէն մինչև Յորդանան ժառանգեց։
23 Ուստի հիմա որ խրպայէլի Տէր Աստուածը Աներհացիները իր խրպայէլ ժողովրդին առջեւէն վռնտած է, դուն պիտի ժառանգես
24 անոնց երկիրը։ Որու աստուծոյդ Քամոսին քեզի ժառանգութիւն տուածը դուն չես ժառանգեր. մենք ալ Տէր Եհովայ Աստուծոյն մեր առջեւէն վռնտած ամենուն երկիրը կը ժառանգենք։
25 Եւնք։ Եւ հիմա դուն Մոաբի թագաւորէն Սեպփորեան բազակէն աւելի գեղեցիկ ես. միթէ անիկա բնաւ խրպայէլի հետ ձեակռիւ ըրաւ, կամ անոնց հետ պատերազմ ըրաւ։
26 խրպայէլ Կեսբոնի ու անոր գեղեցան ժէրը, Աղաների ու անոր գեղեցան ժէրը, և Արնոնի հովիտին վրայ եղող բոլոր քաղաքներուն ժէրը երեք հարիւր տարի է որ կը բնակին. և ինչո՞ւ համար չէք այնքան ատենի մէջ չազատեցիք։ Ուստի ես քեզի դէմ չանցնեմ
27 մը չէի բրած, և դուն ինձի հետ պատերազմ բնելով ինձի չարութիւն կ'ընես. այսօր խրպայէլի որդւոց ու Աներհի որդւոց մէջը Դատաւոր եղող Տէրը Թող դատաստան բնէ։
28 Բայց Աներհի որդւոց խնդրածները Եհովիայէլին խրկած խօսքերը մտիկ չըրաս։
29 Անոնցմէ Եհովիայէլին վրայ Տէրոջը Հոգին եկաւ. ու անիկա Գազատգէն ու Մանասէէն անցաւ, Գազատգու Մատիայէլն ալ անցաւ, ու Գազատգու Մատիայէլն Աներհի
30 որդւոցը վրայ դնաց։ Եւ Եհովիայէլ Տէրոջը ուխտ բրաւ ու բառ, Թէ որ Աներհի որդի-
31 քը բոլորովին իմ ձեռքս մատնես, Ու Աներհի որդւոցմէ խնդրածներս ես դատեմ, անատնը իմ տուս դուն ինձ դխնամարելու Կլլոտը Տէրոջը Թող ըլլայ, ու զանիկա ոչ-
32 Չակէզ մատաղցանեմ։ Եւ Եհովիայէլ Աներհի որդւոցը վրայ դնաց որ անոնց հետ պատե-

1 Թագ. խ. 21. բ Օբ. բ. 10.
2 Թագ. խ. 22. բ Օբ. բ. 27.
3 Թագ. խ. 23. բ Օբ. բ. 33.
4 Նէէ. չխառնուեցաւ։
5 Թագ. խ. 24. 25. բ Օբ. բ. 33. 34.
6 բ Օբ. բ. 36.
7 Թագ. խ. 28. գ Թագ. ժա. 7. Ե. բամ. խբ. 7.
8 բ Օբ. բ. 36.
9 բ Օբ. բ. 4. 5. Ժբ. 12. Յհ. գ. 10.
10 Թագ. խ. 9. Յհ. խբ. 9.
11 Նէէ. ափէկ։
12 Թագ. խ. 25.
13 բ Օբ. բ. 36.
14 Դան. Ժբ. 25.
15 Դան. Ժբ. 2. Յհ. 33. ես. Թագ. ժ. 6. Մատ. ժ. 4.

բամ բնել, ու Տէրը անոր ձեռքը մատնեց
33 զանոնք։ Եւ Աներէլն մինչև Մինիթի՝ քսան քաղաք, ու մինչև Աբէլքերամիմ սաստիկ կոտորածով չարդեց զանոնք. ու Ամմոնի որդիքը խրպայէլի որդւոց առջեւը նուաճեցան։
34 Եւ Եհովիայէլ Մասփա իր տունը եկաւ. ու անա Տնոր աղջիկը թմբուկներով և պարբռնելով դանիկա դխնամարելու կ'ելլէր. և անիկա անոր միակ հասիկ զաւակն էր, ու անկէ
35 ի զատ ոչոք կամ աղջիկ չունէր։ Եւ Եհովիայէլ երբոր զանիկա տեսաւ, իր շորերը պատռեց, ու բառ, Ան, աղջիկս, դուն զիս բոլորովին նկուն ըրիր, և դուն ինձի իմ նեղիչներս եղար. քանզի ես բերանս բացի Տէրոջը,
36 ու չեմ կրնար ետ դարձընել։ Եւ աղջիկը անոր բառ, Ով հայր իմ, եթէ Տէրոջը բերանդ բացիր, չերթնեկդ եղածը ըրէ, քանզի Տէրը քու թշնամիներէդ Ամմոնի որդւոցմէն քեզի հասնար վրէժխնդրութիւն
37 ըրաւ։ Եւ իր հօրն բառ, Միայն այս բանս ըրէ ինձի. Զիս երկու ամիս թող տուր որ լեռներուն վրայ երթամ ու իջնեմ, ու ես իմ
38 ընկերներուս իմ կուսութիւնս վրայ լամ։ Եւ անիկա բառ, Գնա. ու զանիկա երկու ամիս թող տուաւ. և անիկա իր ընկերներովը գնաց, ու լեռներուն վրայ իր կուսութիւնը լացաւ։
39 Եւ երկու ամսուն լրիւնալէն ետքը իր հօրը դարձաւ, ու անիկա ինր բրած ուխտը անոր կատարից. և անիկա երկի մարդ չճանչցաւ։
40 Ու խրպայէլի մէջ սովորութիւն եղաւ, Որ տարին տարին խրպայէլի աղջիկները երթան, ու Գազատգացի Եհովիայէլին աղջկանը հա-մար տարին չորս օր լան։

ԳԼ. ԺԲ

1 Եփրեմացիք Եհովիայէլին հետ վէճ կ'ընեն, ու Գազատգացիք անոնց Եփրեմէն բանչ տարով կը մաշցնեն զանոնք։ 7 Եհովիայէլ մեռնի։ 8 Ներեսան որ երեսուն տղայ ու երեսուն աղջիկ ունէր, 11 ու Էլոն։ 13 և Աբդոն որ քառասուն տղայ ու երեսուն թոռ ունէր։ Խորհուրդ գտանցին։

1 Ու Եփրեմի մարդիկը ժողվուեցան, և գնացին հիւսիսային կողմը անցան, ու Եհովիայէլին բսին, ինչո՞ւ համար Ամմոնի որդւոցը հետ պատերազմելու գացած ատենդ մեզ չկանչեցիր, որ քու հետդ երթայինք. հիմա տունդ քու վրադ կրակով պիտի այրենք։
2 Եւ Եհովիայէլ անոնց բառ, Ես ու իմ ժողովրդս Ամմոնի որդւոցը հետ մեծ կռիւներ ունէինք, և ձեզ կանչեցի, բայց դուք զիս
3 անոնց ձեռքէն չազատեցիք։ Ես ալ երբոր

10 · 16 ·
Գէդ. խ. 11. 12. Դ Նէեմ. խ. 17. Գէդ. ժ. 17. Հմր. 11. Թագ. ժբ. 6. Մատ. ժբ. 23. Նէեմ. խ. 20. Գէդ. ժբ. 30. Մատ. ժբ. 31. Յհ. 32. Նէեմ. խ. 23. Դան. ը. 33. Յհ. 34.
Դան. խբ. 11. 12.
Գէդ. ժ. 17. Հմր. 11.
Թագ. ժբ. 6. Մատ. ժբ. 23. Նէեմ. խ. 20. Յհ. 32. Նէեմ. խ. 23. Դան. ը. 33. Յհ. 34.
Թագ. լ. 8. Մատ. ժբ. 19. 31. Հմր. 31. Թագ. 22. 24.
Թագ. լ. 8.
Թագ. ժբ. 19. 31. Հմր. 31. Թագ. 22. 24.
Նէեմ. գբ. 2.

տեսայ որ դուք զիս չէք ապաստիր , Հոգիս
ձեռքիս մէջը դնելով Աննեին որդւոյը վրայ
գացի , ու Տէրը զանոնք իմ ձեռքս մատնեց ։
և ինչո՞ւ համար գոչ ըլլամ պատ ինձի զիմ պա-
4 տերազմ ընելու նկատ ։ Ու Բենիամէն գա-
զազաց բոլոր Մարդիկը Ժողվելով Եփրեմի
Լեռն պատերազմ բրաւ , և Գազազացու Մար-
գիկը Եփրեմացիները զարկին ։ քանզի բսիր
էին թէ Դուք Գազազացիք Եփրեմի մէջ
— Մանասէի մէջ Եփրեմի փախստականն-
5 ներն էք ։ Ու Գազազացիք Եփրեմին —ելին
Յորդանանու անցքերը բռնեցին ։ ու երբոր
Եփրեմի փախստական մը թող տուէք անցնիմ՝
բսէր , Գազազացու մարդիկը անոր կ՚բսէին ,
6 Եփրեմացո՞ւ ես ։ ու անիկա Չէ՛ կ՚բսէր ։ Ու
անոնք անոր կ՚բսէին , Ուրեմն Շիպպոլեթ
բսէ ։ ու անիկա Սիպպոլեթ կ՚բսէր , (քանզի
չէր կրնար չխօսիլ պատաբերել ։) ուստի զա-
նիկա կը բռնէին , և Յորդանանու անցքերուն
մէջը կը սպաննէին ։ ու անառանց Եփրեմէն
քառասունհազար հոգւոյ մարդ ինկաւ ։
7 Ու Բենիամէն Իսպայէլի մէջ վեց տարի
դատաստանեցաւ բրաւ ։ ու Գազազացի
Բենիամէն մեռաւ , և Գազազացու քաղաքին
մէջը Գէյոթ մէջ թաղուեցաւ ։
8 Ու անկէ ետև Իսպայէլի մէջ բեթղեհեմացի
9 Աբեսան դատաստանեցաւ բրաւ ։ Ու անիկա
երեսուն տղայ ունէր , ու երեսուն աղջիկ որոնք
դուրս տուաւ , ու դուրսէն ալ իր տղոցը
երեսուն աղջիկ ներս առաւ ։ ու ինքը Իս-
րայէլի մէջ հինգ տարի դատաստանեցաւ
10 բրաւ ։ Ու Աբեսան մեռաւ , ու բեթղեհեմի
մէջ թաղուեցաւ ։
11 Ու անկէ ետև Զաբուղոնացի Եղօն Իսրա-
յէլի դատաստան եղաւ , ու Իսրայէլի մէջ տասը
12 տարի դատաստանեցաւ բրաւ ։ Ու Զաբուղո-
նացի Եղօն մեռաւ , ու Զաբուղոնի երկրին
Այիղոնի մէջ թաղուեցաւ ։
13 Ու անկէ ետև փարաթոնացի Հէլլելի որ-
14 դին Աբդօն Իսրայէլի դատաստան եղաւ ։ Ու
անիկա քառասուն տղայ ու երեսուն թոռ
ունէր , որոնք Էշթամոայէն տասնեօթնուտ
վրայ կը հեծնէին ։ և Իրը Իսրայէլի մէջ ու-
15 Իր տարի դատաստանեցաւ բրաւ ։ Ու փա-
րաթոնացի Հէլլելի որդին Աբդօն մեռաւ , և
Վաղոդկացւոց լեռանը վրայ՝ Եփրեմի երկի-
րը՝ փարաթոնի մէջ թաղուեցաւ ։

Մանասէ գոհ Մատաթանէլով կը հոգեվարի Թէ անիկա հինգ-
տասն է ։ 14 Սամփսոնին ծնունդը ։

1 Ու Իսրայէլի որդիքը Նոքէն Տէրոջը առջևը
չարութիւն բրին ։ ու Տէրը զանոնք Փղշտացւոց
ատեն տարի փշրուացուց ձեռքը մատնեց ։
2 Ու Դանի ցեղէն Մանոահ անունով Զորա-
տացի մարդ մը կար , ու անոր կնիկը ամուլ էր
3 և զաւակ չէր ծնանէր ։ Ու Տէրոջը հրեշ-
տակը աս կնկանը երեսցաւ և անոր բսաւ ,
Ահա դուն հիմա ամուլ ես ու չես ծնանիր ,
բայց պիտի յղանաս ու որդի մը ծնանիս ։
4 Ուստի հիմա զգոյշ կեցիր , Չիւլայ որ գինի
կամ օղի խմես , ոչ ալ անմաքուր բան մը ու-
5 տես ։ Քանզի ահա դուն պիտի յղանաս և
որդի մը ծնանիս , ու Սանոր գլուխն վրայ
մաշկի պիտի չելլէ ։ քանզի այն տղան Նազ-
արդանէն Աստուծոյ ուխտաւորը պիտի ըլ-
լայ , և անիկա Իսրայէլը փրկացուց ձեռ-
6 քէն ապաստիլու պիտի սկսի ։ Ու կնիկը դէ-
նաց և իր էրկանը պատմեց բսելով , Աստու-
ծոյ մարդ մը ինձի եկաւ , ու անոր դէմքը
Աստուծոյ հրեշտակի դէմքին պէս խոտո՛ն-
կու էր ։ և Սանոր ուսկից ըլլալը չհարցու-
ցի , ոչ ալ անիկա իր անունը ինձի գըուցեց ։
7 Ու ինձի բսաւ , Ահա դուն պիտի յղանաս
ու որդի մը ծնանիս , և հիմա գինի ու օղի
չխմես , ու անմաքուր բան մը չուտես ։ քան-
զի այն տղան Նազարդանէն մինչև իր մահ-
ուան օրը Աստուծոյ ուխտաւորը պիտի ըլլայ ։
8 Ու Մանոահ Տէրոջը աղաչելով բսաւ , Ա՜ա-
զաչիմ , ով Տէր , այն Աստուծոյ մարդը որ
դուն խրկեցիր Նոքէն մեզի գայ , ու մեզի
սորվեցնէ թէ այն ծնանելու տղուն ինչ բնե՛ք ։
9 Ու Աստուած Մանոահին ձայնը լսեց , ու Աս-
տուծոյ հրեշտակը Նոքէն կնկանը եկաւ ։ երբ-
որ անիկա արտին մէջը նստած էր ։ ու անոր
10 էրկանը Մանոահ անոր հետը չէր ։ Ու կնիկը
շուտով վազեց , ու իր էրկանը պատմեց և
անոր բսաւ , Ահա այն օրը ինձի եկող մարդը
11 Նո՛ւն ինձի երեսցաւ ։ Ու Մանոահ եղաւ իր կնո-
կանը ետևէն դնաց , և այն մարդուն քովը
մտնելցաւ ու անոր բսաւ , կնիկանը հետ խո-
սող մարդը դո՞ւն ես ։ ու անիկա բսաւ , Ես
12 եմ ։ Ու Մանոահ բսաւ , Երբոր քու բանդ
Իսրայէլ ատուն պէտք եղածը ի՞նչ է , ու ի՞նչ
13 ընելու է ։ Ու Տէրոջը հրեշտակը Մանոահին
բսաւ , կնիկը ամէն բանէս թող զգուշանայ ։
14 Որթէն եկած բան մը բնաւ չուտէ և գինի
ու օղի չխմէ , և անմաքուր բան մը բնաւ չու-
տէ , — իմ ամէն պատուիրածս պահէ ։
15 Ու Մանոահ Տէրոջը հրեշտակին բսաւ ,

1 — Թագ · ԺԲ · ։ 2 Ճեռ · իբ · ։ 3 Գէ-
իբ · 21 · Ըոր · Ժգ · ։ 4 Ըոգ · Ժ · ։ 5 —
ԺԴ · ։ Ըոգ · ԺԵ · ։ 6 Ըոգ · ԺԶ · ։ 7 Ճեռ · իբ · ։ 8 Ըոգ · ԺԸ · ։ 9 Ըոգ · ԺԹ · ։ 10 Ըոգ · Ի · ։ 11 Ըոգ · Իա · ։ 12 Ըոգ · Իբ · ։ 13 Ըոգ · Իգ · ։ 14 Ըոգ · Իդ · ։ 15 Ըոգ · Իե · ։ 16 Ըոգ · Իզ · ։ 17 Ըոգ · Իէ · ։ 18 Ըոգ · Իը · ։ 19 Ըոգ · Իթ · ։ 20 Ըոգ · Իժ · ։ 21 Ըոգ · Իժ · ։ 22 Ըոգ · Իժ · ։ 23 Ըոգ · Իժ · ։ 24 Ըոգ · Իժ · ։ 25 Ըոգ · Իժ · ։

կ'ապաչեմ՞ Էքիւ մը մեր քովը նստէ, ու այ-
ծերէն ալ մը պատրաստենք — քու առիւծ-
16 դ՞նես։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը Մանուէին բաւս,
Ես քու քովդ նստիմ ալ՝ քու հացդ պիտի
չուտեմ. բայց թէ որ ողջակէզ պիտի մատու-
նիկա Տէրոջը ընծայել, քանզի Մանուէ չը-
17 գիտցաւ թէ անիկա Տէրոջը հրեշտակն է։ Եւ
Մանուէ Տէրոջը հրեշտակին բաւս, Ո՞ւստիզ
ի՞նչ է, որպէս զի երբոր խօսքդ կատարուի՝
18 քեզ պատուենք։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը անոր
բաւս, Ինչ անուանս իմանալ կը հարցը-
19 նես, որովհետեւ անիկա հրաշալի է։ Եւ Մա-
նուէ ուլը ու հացի ընծան առաւ, ու ապա-
ռաժին վրայ Տէրոջը ընծայեց։ Ու հրաշք
Մանուէին և անոր կնկանը աչքերուն առ-
20 ջեւը հրաւչք մը բրաւ։ Քանզի երբոր բոցը
սեղանէն դէպ ի երկինքը վեր կ'ելլէր՝ Տէ-
րոջը հրեշտակն ալ սեղանին բոցովը վեր ելաւ։
և Մանուէ ու իր կնիկը կը նայէին, ու երե-
21 սի վրայ դեմերնին իյնան։ Եւ Տէրոջը հրեշ-
տակը ուշքին ալ Մանուէին ու անոր կնկա-
նը չերեւցաւ։ Հասաւոնար Մանուէ հասկըցաւ
22 որ անիկա Տէրոջը հրեշտակն է։ Ու Մանուէ
իր կնիկը բաւս, Անշուշտ պիտի մեռնինք,
23 քանզի զԱստուած տեսանք։ Եւ կնիկը անոր
բաւս, Թէ որ Տէրը մեզ մեռցընել ուզէր, մեր
ձեռքէն ողջակէզը ու հացի ընծան չէր ըն-
դուներ, ու աս բոլոր բաներըր մեզի չէր ցու-
ցըներ, և աս միջոցիս մեզի տեսնել չէր տար։
24 Ու կնիկը որդի մը ծնաւ, և անոր անունը
Սամփոն կոչեց. ու տղան մեծցաւ, և Տէ-
25 րը զանիկա օրհնեց։ Ու Տէրոջը Հոգին Ա-
րեայի ու Եսթաւուղի մէջ Դանի բանա-
կին մէջը սկսաւ անոր վրայ դալ։

ԳԼ. ԺԴ

1 Սամփոն փղշտացիներուն կիսիկ մը կ'ուզէ։ 6 Իր Նամբոյրա-
քեանը մէջ սուիճ մը կը սպանէ։ 8 Երկրորդ անգամ նոյն
Նամբոյրն անջնջելով՝ առիւծին դիակին մէջ մեղր կը գտնէ։ 10
Սամփոնին հարսանիքը։ 12 Փղշտացիք Սամփոնին հանելուկը
անոր կնկանը միջոցով կը բացատրեն։ 19 Սամփոն երեսուն
փղշտացիներ սպաննելով՝ անոնց կապաստը կ'առնէ։ 20 Իր
կինը ուրիշ մը կ'առնէ։

1 Եւ Սամփոն Թամնաթա իջաւ, ու Թամ-
նաթայի մէջ փղշտացւոց աղջիկներէն կնիկ
2 մը տեսաւ։ Եւ նորէն ի դառն ելաւ, ու իր հօրը
և մօրը պատմեց ու բաւս, Թամնաթայի մէջ
փղշտացւոց աղջիկներէն կնիկ մը տեսայ։ ու
3 հիմա զանիկա ինծի կնիկ առէք։ Եւ անոր

հայրը ու մայրը անոր բսին, Միթէ ըքու եղ-
բարցդ աղջիկներուն մէջը, ու իմ բոլոր ժո-
ղովուրդիս մէջը կնիկ չկայ՝ որ դուն կան-
թիստ փղշտացիներէն կնիկ առնելու պիտի
երթաս։ բայց Սամփոն իր հօրը բաւս, Զա-
նիկա ինծի առ, քանզի իմ աչքերուս անի-
4 կա հաճելի է։ Եւ անոր հայրը ու մայրը չէին
գիտեր որ աս բանը Տէրոջմէն է, քանզի
անիկա փղշտացիներէն մէկ առիթ մը կը փնը-
տռէր. ու անոնք փղշտացիները իշխելի
վրայ կ'իշխէին։
5 Եւ Սամփոն իր հօրը ու մօրը հետ թամ-
նաթա իջաւ, ու մինչև թամնաթացիին այգի-
ները հասան, և անա առիւծի կորիւն մը մը-
6 ռընչելով անոր դէմը ելաւ։ Ու Տէրոջը Հոգին
անոր վրայ գալով՝ ուլ մը ձեղքելու պէս զա-
նիկա ձեղքեց, ու ձեռքին մէջ բան մը չկար-
և բրած բանը իր հօրը ու մօրը չպատմեց։
7 Եւ իջաւ ու կնկանը հետ խօսեցաւ. և կնիկը
Սամփոնին աչքերուն հաճելի երեցաւ։
8 Ու ժամանակ մը ետքը երբոր դարձաւ
կնիկը առնելու, առիւծին դիակը տեսնելու հա-
մար իր ճամբէն խոտորեցաւ. և անա առիւ-
ծին դիակին մէջ միզուներու գունդ ու մեղր
9 կար։ Ու զանիկա ձեռքը առաւ և ուտելով
կ'երթար, ու իր հօրը ու մօրը դնաց, և ա-
նոնց ալ տուաւ, ու կերան. բայց անոնց չը-
սաւ թէ մեղրը առիւծին դիակէն հանեց։
10 Եւ անոր հայրը ան կնկանը քովը իջաւ,
ու Սամփոն հոն խնջոյք մը բրաւ, քանզի
11 երիտասարդները այսպէս կ'ընէին։ Ու երբոր
զանիկա տեսան երեսուն ընկեր բերին, որ
անոր հետը բլլան։
12 Եւ Սամփոն անոնց բաւս, Հիմա ձեզի
հանելուկ մը պիտի բսեմ. թէ որ զանի-
կա հաս խնջոյքիս օրը օրուանը մէջ ինծի
բացատրէք ու գտնէք, ես ալ ձեզի երեսուն
դշապիկ ու երեսուն ձեռք փոխելու հան-
13 դերձ կու տամ. բայց թէ որ չկրնաք ինձ
ի բնծի բացատրել, անոնոնը դուք ինծի
երեսուն շապիկ ու երեսուն ձեռք փոխելու
հանդերձ տաք. և անոր բսին, Քու հանե-
14 լուկդ մեզի բակ որ լսենք։ Ու անոնց բաւս,
Կերոզէն կերակուր ելաւ, ու Հզօրէն անոյշ
ելաւ։ Եւ անոնք աս հանելուկը երեք օրուան
15 մէջ չկրցան բացատրել։ Ու չորրորդ օրը
Սամփոնին կնկանը բսին, Խրիդ խաբէ որ
հանելուկը մեզի բացատրէ, Թոր չըլլայ թէ քեզ ու քու հօրդ տունը կրակով այրենք.
մեզ թալկըլո՞ հոնար կանչեցիք. անունկ չէ՞։

16 Եւ Սամփսոն կիսիկը անոր քովը լայով՝ բաւ, [a]Ընչա՛ դուն զիս առնելիր ու զիս չսիրեցիր. իմ ժողովրդիս որդւոցը մէկ հանելուկ մը բսիր, ու ինծի չբացատրեցիր. եւ անիկա բաւ անոր, Ահա իմ հօրս ու մօրս չսացայ. 17 Նեցի, ու քեզի՞ պիտի յայտնեմ. եւ իրենց ինջոյքին եօթը օրուանը մէջ անոր քովը լացաւ. ու [b]Ս֊ին֊ն եօթներորդ օրը անոր բացատրեց, քանզի իրեն նեղութիւն կու տար. անիկա ալ իր ժողովրդին որդւոցը բացատրեց 18 բնց հանելուկը. եւ քաղաքին մարդիկը եօթներորդ օրը արեւը մտնելէն առաջ անոր բսին, Մեղրէն անոյշ՝ ու առիւծէն զօրաւոր ի՞նչ կայ. եւ անիկա բաւ անոնց, Թէ որ դուք իմ երինջովս չհերկիլիք, իմ հանելուկս չէիք 19 կրնար դանել. ու [c]Տէրոջը Հոգին անոր վրայ եկաւ, և անիկա Աշկաղոն իջաւ ու անոնցմէ երեսուն մարդ սպաննեց, և անոնց հանդերձները առաւ ու հանելուկը բացատրողներուն տուաւ, և սաստիկ բարկանալով իր հօրը 20 տունը եկաւ. ու Սամփսոնին կիսիկը անոր [d]բարեկամը եղաւ որ ընկերին տուաւ.

ԳԼ. ԺԵ

1 Սահման անանկով որ իր կիսիկ տիկնը մը տեսնէ և՝ ըսելով՝ պիտի կսկծի՝ կսկծեց. Փղշտացւոց հանձքը կ'այցէ. 6 Փղշտացիք Սամփսոնին կիսիկը ու անոր հայրը կ'այրեն. 7 Սամփսոն չարաչար կը վրէժ կանդնէ. 9 Ցուդայ մարդկանմէ կը կոտորէ. ու Փղշտացւոց ձեռքը կը մատնեն. 14 Ծնօտի ոսկորով մը հազար Փղշտացի կը սպաննէ. 18 Ըսաւած անոր ջուր կը խմցնեն և կ'ապրի ետքը.

1 Եւ եղաւ որ ժամանակ մը եղաւ որ ցորենի հնձոց օրերը՝ Սամփսոն այծեքէն ուղղ մը առաւ, ու իր կնկանը այցելութեան գնաց ու բաւ, Ներքին անհանգիստ մէջ կնկանս քովը մտնեմ. բայց կնկանը հայրը զանիկա չթողուց որ մտնա. 2 Նէ՛ եւ անոր հայրը բաւ, Իրաւցընէ կարծեցի որ դուն զանիկա բոլորովին ատեցիր, ու զանիկա քոս ընկերիդ տուի. ահա անոր պզտիկ քոյրը անկէ գեղեցիկ է, հիմա անոր 3 տեղը անիկա քեզի ըլլայ. եւ Սամփսոն [e]անոնց հասնոր բաւ, Ես անգամ Փղշտացւոցմէ անպարտ պիտի ըլլամ, թէ որ անոնց չարութիւն 4 ընեմ մը ընեմ. ու Սամփսոն գնաց երեք հարիւր սպուկ բռնեց, և չանէրը առաւ, ու [f]ետ ետ դարձուց, ու երկու պոչ 5 չերսն մէջտեղը չանի մը դրաւ երեքը. եւ չանէրը կրակով բռնկցընելէն ետքը՝ զանոնք Փղշտացւոց հունձքերուն մէջը ձգեց, ու դէզ դէզած և չկրակած հունձքերը ու մինչև ան- 6 դամ ձիթենիները սպրնց. եւ Փղշտացիք բսին, Ա՛ս բաներ ո՞վ ըրաւ. ու բսին, Թամնացիին փեսան Սամփսոն. քանզի

անոր կիսիկը առաւ և անոր ընկերին տուաւ. [g]ու Փղշտացիք եկան և կիսիկը ու անոր հայրը 7 կրակով այրեցին. իսկ Սամփսոն անոնց բաւ, Թէ և դուք այսպէս ըրիք, բայց ես վրէժ պիտի առնեմ ձեզմէ, ու ետքը պիտի դա- 8 դարիմ. եւ զանոնք սրունքէն մինչև երանքը մեծ հարուածով մը զարկաւ. ու իջաւ եւաւ ապառաժին խառնը բնակեցաւ.

9 Եւ Փղշտացիք եկան ու Ցուդայի մէջ բա- 10 նակեցան, ու Լեհիի մէջ տարածուեցան. եւ Ցուդայեանք բսին, Ինչո՞ւ համար մեր վրայ եկաք. Անոնք ալ բսին, Սամփսոնը կապելու եկանք, որ մեզի ըրածին պէս մենք ալ անոր 11 բնենք. ու Ցուդայէն երեք հազար մարդ եւաւ ապառաժին խառնը իջան, և Սամփսոնին բսին, Չի՞ն դիտեր որ Փղշտացիք մեր վրայ կ'իշխեն. ինչո՞ւ համար ասա բանը մեզի ըրիր. ու անիկա անոնց բաւ, Անոնք ինծի ինչպէս որ ըրին, ես ալ անոնց այնպէս ըրի. 12 եւ անոր բսին, Մենք իջանք որ քեզ կապենք ու Փղշտացւոց ձեռքը տանք. եւ Սամփսոն անոնց բաւ, Ինծի երդում ըրէք որ դուք 13 զիս պիտի չմեռցնէք. եւ անոնք անոր հետ խօսեցան ու բսին, Չէ. բայց հիմա քեզ պիտի կապենք ու անոնց ձեռքը տանք, և քեզ պիտի չմեռցընենք. ու զանիկա երկու նոր լաւանով կապեցին և ապառաժէն դուրս հանեցին.

14 Երբոր անիկա մինչև Լեհի հասաւ, Փղշտացիք ազազակելով զանիկա դիմաւորեցին. և [h]Տէրոջը Հոգին անոր վրայ զօրաւոր՝ անոր թևքերուն վրայ եղող լաւանները կրակով այրած քթմանի պէս եղան, ու կապերը ձեռքերէն 15 թափուեցան. եւ մէկ իշոյ ծնօտ մը գտաւ որ դեռ չորցած չէր, ու ձեռքը երկնցուց զանիկա առաւ և հարուալ հազար մարդ մեռցուց. 16 ու Սամփսոն բաւ, Իշոյ ծնօտով դէզ դէզ [i]երեք [j]նե՛ր, իշոյ ծնօտով հազար մարդ մեռ- 17 ցուցի. ու երբոր իր խօսքը լմընցուց՝ ծնօտը ձեռքէն նետեց, և անոր տեղին անունը [k]Ռամաթ-լեհի կոչեց.

18 Եւ խիստ չատ ծարաւելով Տէրոջը աղաղակեց ու բաւ, Դուն քու ծառայիդ ձեռքով այս մեծ փրկութիւնը յաղողեցիր. և հիմա ծարաւովի մեռնեմ, ու անթլփատներուն 19 ձեռքը իյնամ. եւ Աստուած Լեհիին մէջ եղած փոսը բացաւ, ու անկէ ջուր եկաւ. և ան խմեց, ու ոգին իրեն դարձաւ, և ապրեցաւ. անոր համար անունը [l]Ենդոքկէ կոչեցաւ, որ Լեհիի մէջ է մինչև այս օրս.

20 Ու անիկա [m]Փղշտացւոց օրերը Իսրայէլի մէջ քսան տարի դատաւորութիւն ըրաւ.

---

[a] Դտ. ժդ. 15.
[b] Դտ. գ. 10. ժդ. 85.
[c] Դտ. ժե. 1. Ցոհ. 4.
[d] Դտ. ժե. 2. Ցոհ. 3.
[e] Դտ. ժդ. 15.
[f] Դտ. ժդ. 15.
[g] Դտ. գ. 31. Դտ. ե. 6. Ցոհ. ի՛ր. 19.
[h] Ատ. գ. 7.
[i] Կամ ձնօտին.
[j] Ծն. խմ. 27. Ես. խ. 29.
[k] Ի՛ր կատարման ոսկրաբերը. Ատ. ե. 6.
[l] Դտ. ժդ. 1.
[m] Դտ. ժդ. 15.

ԳԼ· ԺԲ

1 Սամիսան Դագայն կը փախչի. ու քաղաքին դռները կ՚առնէ
կը տանի· 4 Դալիլա Փղշտացիներէն կաշառք առնելով Սամի-
սանին կորով կ՚պատյ· 6 երիք անգամ կը խաբուի· 15 բայց
վերջապես իր խնդիրքը կը կատարի· 21 Փղշտացիք կը բռ-
նեն զանիկա ու անոր աչքերը կը փորեն· 22 Սամիսանին գլուխ
նորէն իր վոյ գոգով Դագոնի տաճարը Փղշտացւոց վրայ
կը կործանէ· ու ինքն ալ կը մեռնի·

1 Եւ Սամիսան Գազա գնաց, ու հոն պառնիկ
2 կնիկ մը տեսաւ և անոր մտաւ· 2 Ո՚ Գազացւոց բսուեցաւ թէ Սամիսան հոս եկեր է· եւ ՚պաշարեցին՚ ու բոլոր գիշերը անոր դա-
րանակալ եղան քաղաքին դրանը քովը, ու բոլոր գիշերը լուռ կեցան և բսին, Առաւօ-
3 տուն կանուխ զանիկա կը մեռցնենք· 3 Ու Սամիսան մինչև կէս գիշեր քնացաւ, և կէս գիշերուն եղաւ, ու քաղաքին դրանը փեղ-
կերը երկու սեմերովը բռնեց, և զանոնք նի-
գովը ակոսով փրցուց, ու կռնակը տունելով զանոնք բլուրներուն դիմացի լեռանը գլուխը հանեց·

4 Եւ անկէ ետքը Սորեկ հեղեզտաձին Դե-
լիլա անուն կնիկ մը սիրեց, ու անոր անունը
5 Դալիլա էր· 5 եւ Փղշտացւոց նախաթաթներըր կնկանը քովը եկան ու անոր բսին, ՚Զանիկա խաբէ, ու ան հասկըցիր թէ անոր մեծ զո-
բութիւնը ինչէ ն է, և թէ ինչով կրնանք անոր յաղթել, որ զանիկա կապնք ու հնազան-
դեցնենք· և մենք քեզի ամէն մէկերնիս
6 հազար հարիւր արծաթի կու տանք· 6 Ու Դալիլա Սամիսանին բսաւ, Կ՚ազաչեմ՝ յայտ-
նէ ինծի, թէ քու մեծ զօրութիւնդ ինչէ ն է, և քեզ հնազանդեցնելու համար ի՛նչ բանով
7 կապել պէտք է· 7 Ու Սամիսան անոր բսաւ, թէ որ զիս եօթը հատ չորցած ՚թաքմ՝ չի-
լերով՝ կապեն կը տկարանամ, և ուրիշ մար-
8 դոց պէս կ՚ըլլամ· 8 Ու Փղշտացւոց նախաթաթները անոր եօթը հատ չորցած թաքմ՝ չիլերը բերին· ու զանիկա անոնցմով կապեց·
9 9 եւ անոր քովը ներքին սենեակին մէջ դար-
նակալներ նստեր էին· 9 Ու կնիկը անոր բսաւ, Ով Սամիսան, Փղշտացիք քու վրադ եկած են՝ անոնք անիկա չիլերը կրակի հոտին փըր-
թած խզուձէ լարի պէս փրցուց, ու անոր
10 գործը չհասկցուեցաւ· 10 Եւ Դալիլա բսաւ Սամի-
սանին, Ահա դուն խաբեցիր ու ինծի սուտ ը-
բսուեցիր· հիմա կ՚ազաչեմ՝ յայտնէ ինծի թէ
11 ինչով կը կապուիս· 11 Եւ անոր բսաւ, Թէ որ զիս նոր ու չգործածուած չուաններով ամրկ
մը կապեն՝ անտանոր կը տկարանամ, և ուրիշ
12 մարդոց մէկուն պէս կ՚ըլլամ· 12 Ու Դալիլա նոր չուաններ առաւ, և անոնցմով զանիկա կա-
պեց, ու անոր բսաւ, Ով Սամիսան, Փղշտա-

ցիք քու վրադ եկած են· (և դարանակալները ներքին սենեակին մէջը նստեր էին·) անոնք զանոնք իր թևերուն մէկ դերձանի մը
13 պէս փրցուց· 13 Ու Դալիլա բսաւ Սամիսանին, Մինչև հիմա դուն խաբեցիր և ինծի սուտ ը-
բսուեցիր· քանի ինծի թէ ինչով կը կապուիս· Ու անիկա անոր բսաւ, Թէ որ գլխուս եօթը
14 բաժին մազերը ոպրոյ հիւսես և անիկա ՚դե-
ղեր՝՝՝

ծր մեր ձեռքը մաներց մեր թշնամին ,
մեր երիվրը աւրոցը և մեր մեռելները չաս-
25 ցընողը ։ Ու երբոր անոնց սիրտը հալեցաւ էր ,
բերն , Սամփսոնը կանչեցէք որ մեր առջևը
խաղայ ։ Ուստի Սամփսոնը բանտէն կանչե-
ցին , ու անոնց առջևը խաղաց ։ և զանիկա
26 սիներուն մէջտեղը կայնեցուցին ։ Ու Սամի-
սոն իր ձեռքէն բռնող պատանիին ըսաւ , Թող
տաք խ , որ աս տուները վերցրնող սիներըր
27 բռնեմ , ու անոնց վրայ կռթնիմ ։ Եր տու-
նը երիկ ու կնիկ մարդացմով լեցուն էր ։ ու
փղշտացւոց բոլոր նախաթարներըր հոն էին ։
և Սամիկրին վրայ երիկ հազարի չափ մար-
դիկ ու կնիկներ կային , որանր Սամփսոնին
28 խաղալը կը դիտէին ։ Եր Սամփսոն Տէրոջը
ազազակելով ըսաւ , Ով Տէր Եհովայ , Կ'ա-
ղաչեմ զիս յիշէ ։ ով Աստուած , միայն աս
անգամ ալ զիս ուժովցուր , որ փղշտացինե-
րէն իմ երկու աչքերուս վրեժը միկէն առ-
29 նեմ ։ Ու Սամփսոն այն տուները վերցրնող եր-
կու միջին սիներըր միկը ալ ձեռքովը ու
մեսր ձախ ձեռքովը բռնելով՝ անոնց վր-
30 րայ կռթնեցաւ ։ Եր Սամփսոն ըսաւ , Իմ ան-
ձրս փղշտացիներուն հետը մեռնի ։ ու ֆոյր
ուժովը ծռեցաւ , և տուները նախաթարներուն
ու միջը եղող բոլոր ժողովուրդին վրայ ինկաւ ։
և իր մեռած առներր մեռցուցածներըր իր կեն-
դանութեան առներր մեռցուցածներէրն աւելի
31 էին ։ Ու անոր եղբայրներըր և բոլոր հօրը տու-
նը իջան , ու զանիկա վերցուցին ։ և Հանեցին
իր հօրը Մանուէին գերեզմանը Վռաեցին
զանիկա Սոռասի ու Եշթաւաղի միջտեղը ։
Եր անիկա Իսրայելի միջ քսան տարի դա-
տաւորութիւն բրաւ ։

ԳԼ · ԺԻ

1 Միքա իր մօրմէն գողցած արծաթը առոր կը գոչէցնէ · ան ալ
կուռքեր շինել կուտայ · 5 Միքա անոնց գործէր շինել կա-
տայ · 6 ու Ղեւտացի մը վարձով կը բռնէ իրեն քահանայ
ըլլալու ։

1 Ու եփրեմի լեռնէն Միքա անունով մարդ
2 մը կար ։ Եր անիկա իր մօրը բաւ , Քեզմէ
առնուած այն հազար հարիւր կտոր արծաթիդ
որուն համար անէծք առիր ու իմ առջևս
ղաղցնցիր , ահա այն արծաթը իմ քովս է ,
զանիկա ես առի · ու մայրը անոր բաւ , Ո՛ր-
3 դեակ իմ , Տէրը քեզ օրհնէ ։ Եր անիկա հա-
զար հարիւր կտոր արծաթը իր մօրը դարձուց ·
բայց անոր մայրը բաւ , Ես այն արծաթը իմ
ձեռքս բոլորովին Տէրոջը նուիրեցի իմ որ-
դուս համար , Հանով քանդակած ու թափծու

կուռք չշինելս համար · ուստի հիմա զանիկա
4 քեզի ետ կու տամ · իսկ Միքա այն արծաթը
իր մօրը դարձուց · և մայրը Երկու հարիւր
կտոր արծաթ առաւ , ու անոնք ոսկերիչին
առաւ , այն ալ անոնցմով քանդակած ու
թափծու կուռք շինեց · և անոնք Միքային
5 տունը ° դրաւեցան ։ Ու այս մարդը Միքա ան-
ուանածներու տուն մը ունեցաւ · ու էփովս
և Թերափիմ շինեց , ու Իր որդիներէն մէկը օրհ-
6 նեց որ իրեն քահանայ եղաւ · Այն օրերը Իս-
րայելի մէջ թագաւոր չկար · Հաստ մարդ իր
աչքին հաճելի եղածը կ'ընէր ։
7 Եր Բեթղեհեմէն Յուդայի
Բեթղեհեմէն մէկ պատանի մը կար · և անի-
կա Ղեւտացի էր , ու հոն կը բնակէր պան-
8 դխտի պէս · Եր այս մարդը Բեթղեհեմ Յուդայի
Բեթղեհեմէն գացած տեղը պանդխտութիւն բնէ , ու ճամբորդութիւն
բնելով՝ Մինչև Եփրեմի լեռը — Մինչև Մի-
9 քային տունը եկաւ · Եր Միքա անոր բաւ ,
Ուրկէ կու գաս · Ու անիկա անոր բաւ ,
Ես Բեթղեհեմ Յուդայէն եմ — Բեթղեհեմ Յուդայի պանդխտա-
10 նալու կ'երթամ · Ու Միքա անոր բաւ , Իմ
քովս բնակէ , ինձ հայր ու քահանայ
եղիր · և ես քեզի տասրւկ տարի տասը կտոր
արծաթ , ձեւրդ մը հանդերձ ու քու
ուտելիքդ կու տամ · Եր Ղեւտացին հոն գնաց ·
11 Ու Ղեւտացին այն մարդուն հետը բնակելու
համաձայնութիւն տուաւ · և աս պատանին անոր
12 որդւոցը մէկուն պէս եղաւ անոր · Ու Միքա
Ղեւտացին օրհնեց , և պատանին Հանոր քա-
հանան եղաւ , ու Միքային տունը կը բնա-
13 կէր · Եր Միքա բաւ , Հիմա գիտեմ որ
Տէրը ինձի բարիք պիտի ընէ , քանզի աս
Ղեւտացին իմ քահանան եղաւ ։

ԳԼ · ԺԸ

1 Դանի որդիները հինգ մարդ կը խրկեն իրենց ժառանգութիւն
մը գտնելու համար · 3 Անոնք Միքային տունը երթալով՝
խորհուրդ կ'ընեն Քաղեքացիին հետ · որ անոնց քաղաքը-
րնեն կու տայ · 7 Լայիսը կը լրտեսեն · ու բարի լուր կը բե-
րեն · 11 Վեց հարիւր մարդ կը խրկեն ան կողմը անելու ·
14 որոնք իրենց ճամբան մէջ Միքային քահանան ու անոր
տարր բաները կը յափշտակեն · 27 Ընծաք Լայիսը առնելով՝
Դան կը կոչեն քաղեքը · 30 կուռքերը կը կանգնեն · և Ցո-
նաթան ու անոր որդիները յաւրդոտար քահանայութիւն կը-
նեն ։

1 Ան օրերը Իսրայելի մէջ թագաւոր չկար ·
ու ան օրերը Դանի ցեղը իրեն ժառանգու-
թիւն մը կը փնտռէր բնակելու համար · քան-
զի մինչև ան օրը Իսրայելի ցեղերուն մէջը

ե Գլ · բ · ։ ։
զ ր Օր · իբ · ։
է Երե · ժե · ։
ը Գլ · ժգ · ։

— Դան · ժգ · ։ Հը-
սաբ · գ · ։
ի Յես Նվ · ի · ։ ։
Ղե · ժբ · ։
ձ Ելս · իգ · ։
ղ Նվ · ժգ · ։

ա Գլ · բ · ։ ։
բ Դան · լա · ։ ։
Ելս · գ · ։
գ Նվ · իթ · ։ գ Թագ ·
ժգ · ։ ։
դ Գլ · ժբ · ։ ժբ ·

ե ։ խա · ։ ։ ր Օր ·
լգ · ։
զ ր Օր · ժբ · ։
է Յես Ելս · ժբ · ։
Գլ · ժբ · ։ Հը-
սաբ · ա · ։ ։

Միք · ի · ։ Սաս-
ր · ։ ։ · ։
ը Գլ · ժբ · ։
թ Դան · իե · ։ Ելս ·
իթ · ։
ժ Հռ · ։

ի Գլ · ժբ · ։ ։
— Գլ · ժե · ։ խ ·
։ ։
ձ Ելս · ժբ · ։

անոր ֆառաւն ժառանգաւթիւն ինկած չէր։
2 Եւ Դաւիթ որդիքը իրենց ազգատոհմներէն
— իրենց սահմաններէն՝ Աթարայէն ու Եսթա-
ուզէն հինգ զօրաւոր մարդ խրկեցին, որ
երկիրը լրտեսեն ու քննեն. և անոնց բսին,
Գացէք երկիրը քննեցէք. ու անոնք եփրմի
լեռը մինչև Միքայիլ տաները եկան, և դի-
3 շերը հոն մնացին։ Ու երբոր անոնք Միքա-
յիլ տանը քովը էին, Ղևտացի պատանիին
ձայնը ճանչցան, և հոն դարձան ու բսին,
Ո՞վ քեզ հոս բերաւ, և դուն հոս ի՞նչ կ'ը-
4 նես, ու ո՞ինչ հաճար հոս կեցեր ես։ Եւ
անոնց բաւ անոնց, Միքա ինծի ասանկ
ասանկ բրաւ, ու ինձ վարձքով բռնեց, որ
5 անոր քահանայ ըլլամ։ Եւ անոր բսին, Հիմա
Աստուծոյ հարցուր, որ գիտնանք թէ ար-
դեօք մեր գացած ճամբան մեզի պիտի յա-
6 ջողի։ Ու քահանան անոնց բաւ, Խաղա-
ղութեամբ գացէք. ձեր երթալու ճամբան
Տէրոջը առջևը հաճելի է։
7 Անոնք ան հինգ մարդիկը գացին ու Լա-
իս հասան, և անոր մէջը բնակող ժողովուր-
դը տեսան՝ որ Սիդոնացւոց պէս անհոգու-
թեամբ հանգիստ ու ապահով կը բնակէին,
և ան երկրին մէջ ինկած տուղ մը իշխար՝
որ իշխեր ասոնց։ ու Սիդոնացիներէն հե-
ռու բլլալով՝ բնաւ մէկ մարդու մը հետ գործ
8 չունէին։ Եւ ան Զորհ Եսթաուղ Աթարաս ու Ես-
թաուղ գարձան իրենց եղբայրներուն. և
անոնց եղբայրները անոնց բսին, Դուք ի՞նչ
9 ըսիք։ Ու անոնք բսին, Ելէք՝ անոնց վրայ
երթանք, քանզի մենք երկիրը տեսանք, և
ահա չատ ազէկ է. ու դուք կ'ծլլի կը կենաք.
երթալու — երկիրը ժառանգելու համար հա-
10 մնելու անհոգ ազգաւթիւն մի բնէք։ երբոր հա-
մնէք, մէկ անհոգ ժողովուրդի մը ու չատ
ընդարձակ երկրի մը մէջ պիտի մնէք, որ
Աստուած գտնիկա ձեր ձեռքը տուեր է. ու
հանքի տեղ մըն է՝ որ հոն երկրի վրայ եղող
բաներուն մէկը պակաս չէ։
11 Եւ Դանի ազգատոհմէն, անկէ՝ այսինքն
Աթարայէն ու Եսթաուղէն վեց հարիւր ըս-
12 պառազինեալ մարդիկ գացին։ Ու եկան Յու-
դայի Կարիաթարիմի բանակեցան. անոր հա-
մար ան տեղը մինչև ասօր Մահանէ-դան
կ'ըսուի. ահա անիկա Կարիաթարիմին հետևն
13 է։ Եւ անկէ եփրմի լեռը անցան, ու մինչև
14 Միքայիլ տաները եկան։ Եւ Լայիսի երկիրը
լրտեսելու գացող ան հինգ մարդը պատաս-
խան տալով՝ իրենց եղբարցը բսին, Գիտէ՞ք
որ հոս տաներուն մէջ եփուած, թերափիմ,
և քանդակած ու թափծու կուռք կայ. ու
15 հիմա ձեր ընելու բանը գիտցէք. Անոնք
անտեր գէղ՝ ի հոն դատնալով՝ ան Ղևտացի
պատանիին տունը՝ Միքայիլ տունը մնան,
16 ու անոր աղջամթիւնը հարցուցին։ Եւ Դանի
որդւոցմէ եղող հան վեց հարիւր ապառազէ-
17 նեալ մարդիկը դրանը բերանը կայնեցան։ Ու
երկիրը լրտեսելու գացող հան հինգ մարդիկը
հոն մնացին, և թաղնակած, եփուած, թերափիմը ու թափծու կուռքը առին. և քահանան ան վեց հարիւր ապառազինեալ
18 մարդոց հետ դրանը բերանը կայներ էր. Ու
երբոր անոնք Միքայիլ տունը մնան, և քան-
դակած կուռքը, եփուած, թերափիմը ու
թափծու կուռքը առին, քահանան անոնց
19 բաւ, Դուք ի՞նչ կ'ընէք. Ու անոնք բսին
անոր, Լուռ կեցիր, ձեռքդ բերնիդ վրայ
դիր ու մեր հետը եկուր, ու մեզի հայր ու
քահանայ եղիր. քեզի մէկ մարդու մը տու-
նը քահանայ բլլալը աղէկ է, թէ իսրայէլի
մէկ ցեղին ու մէկ ազգատոհմին քահանայ
20 բլլալը։ Եւ քահանան սրտին մէջը ուրախա-
նալով՝ եփուած, թերափիմը և քանդակած
կուռքը առաւ ու ժողովուրդին մէջը մնաւ։
21 Եւ անոնք դարձան գացին, ու բնաւներնին
և անասունները ու թանկագին կարասիները
իրենց առջևը դրին։
22 Երբոր անոնք Միքայիլ տունէն հեռացան,
Միքայիլ տանը մօտ եղող տուներուն մարդիկ
կը ժողովեցան, ու Դանի որդւոցը հասան
23 ան։ Եւ Դանի որդւոցը ետևնին կանչուրտուցին, որոնք երեսնին դարձուցին ու Միքայիլ
բսին, Քեզի ի՞նչ եղաւ որ ասանկ հրաման-
24 թափով կու գաս։ Եւ անիկա բաւ, Իմ չի-
նած աստուածներս ու քահանան առիք գա-
ցիք, և ասկէետև ինծի ի՞նչ կը մնայ. ու
ինծի ինչո՞ համար կ'ըսէք թէ քեզի ի՞նչ
25 եղաւ։ Եւ Դանի որդիքը անոր բսին, Մեր
ձայնը քու ձայնդ չլսուի որ կարկա-
ոհրա մարդիկ ձեր վրայ յարձակին, ու քու
կեանքդ և քու տնեցներուդ կեանքը կորսնց-
26 ցնես։ Ու Դանի որդիքը իրենց ճամբան
գացին. և Միքա տեսնելով որ անոնք իրմէն
զօրաւոր են, դարձաւ իր տունը գնաց։
27 Ու անոնք Միքայիլ չինածներէն և անոր
քահանան առին, ու Լայիսի վրայ՝ հանդիստ
և անհոգ կեցող ժողովուրդին մը վրայ գացին,
ու զանոնք սուրի բերնէ անցընելով՝ քաղա-
28 քը կրակով այրեցին։ Եւ անոնք Միգոնէն

Գէ · ժգ · ։։ ։ Թաս · ժգ · ։։ ։ Զեռ · ժգ · ։։ ։ Եբր · ժգ · ։։ ։ Զեռ · ։։ ։ Գ Թագ · իբ · ։։ ։ Եռ · ։։ ։ Գէ · ժգ · ։։ ։ Զեռ · ։։ ։ Գ Թագ · իբ

հետս բլլալուն ու մարդու մը հետ դործ չունենալուն համար , ընդ ապառազ մը չկար . և ան տեսնլով Բեթթրոզի հոխորին Աչքն էր . ու քաղաքը չբնակեցին և անոր մէջը բնակեցան ։
29 Ու քաղաքին անուններ իրենց հօրը Խոպաբելեան Դանին անուանելէ դետն կոչեցին , բայց քա-
30 ղաքին անունը առաջուց Լայիս էր ։ Եւ Դանի որդիքը քանդակած կուռքը կանդնեցին իրենց ։ ու Մանասէի որդւոյն Գերսոնին որդին Յոնաթան՝ ինքը ու իր որդիքը մինչև երկրին դերութեան օրը Դանի ցեղին քա-
31 հանաներն էին ։ Ուստի անոնք Միքայէլին շինած կուռքը իրենց պահեցին , Տէրտափ ժամանակ որ Աստուծոյ տունը Սիլովի մէջ էր ։

ԳԼՈՒԽ ԺԸ

1 Ղեւտացի մը Բեթլհեմի կ'երթայ իր հարճը առնելու համար ։ 16 Ծեր մարդ մը Գաբաայի մէջ իր առնը կ'ընդունի գիշերով ։ 22 Գաբաացիք կը սկսին անոր հարճը . որ կը մեռնի ։ 29 Իսկ Ղեւտացին տասներկու կտոր բաժնելով զայն տասներկու ցեղերուն կը խրկէ ։

1 Եւ եղաւ որ (ան օրերը որ Իսրայէլի մէջ թագաւոր չկար ,) Եփրեմի լեռնային կողմերը բնակող մէկ պանդուխտ Դևտացի մը կար , ու անիկա Բեթղայի Բեթլհեմէն մէկ հարճ
2 մը առաւ իրեն ։ Եւ անոր հարճը անոր դէմ շնութիւն ընելով՝ անկէ իր հօրը տունը՝ Բեթղայի Բեթլհեմէն գնաց , ու չորս ամիսի չափ
3 հոն կեցաւ ։ Եւ էրիկը եկաւ անոր հետևէն գնաց , որ բարկութեամբ խօսի անոր հետ՝ ու զանիկա ետ բերէ ։ և իր հետ երկու էշ էր իր ծառան ու երկու էշ ։ ու կնիկը զանիկա իր հօրը տունը տարաւ ։ և աղջկան հայրը էրուր զանիկա տեսաւ՝ ուրախութեամբ զա-
4 նիկա դիմաւորեց ։ Ու աղջկան հայրը՝ անոր սկեսրը զանիկա ներս առաւ , և երեք օր անոր հետ նստաւ ։ կերան խմեցին ու գիշերները հոն մնացին ։
5 Ու չորրորդ օրը էրուր առաւօտուն կանուխ էրաւ , անիկա ալ եկաւ որ երթայ ։ բայց աղջկան հայրը իր փեսային բսաւ , կըսար մը հաց կեր տար սիրտդ ուժոլայ , ու
6 ետքը կ'երթաք ։ Եւ նստան ու երկուքը միասեղ կերան և խմեցին ։ ու աղջկան հայրը ան մարդուն բսաւ , կ'ուզես՞ սա գիշեր ալ հոս
7 կեցիր , ու սիրտդ զուարճանայ ։ Եւ ան մարդ եղաւ որ երթայ , բայց անոր սկեսրը զանիկա բռնադատելուն համար՝ դարձաւ գիշե-
8 րը հոն մնաց ։ Ու հինգերորդ օրը առաւօտուն կանուխ եղաւ որ երթայ ։ և աղջկան հայրը բսաւ , կ'ուզես՞ սիրտդ ուժոլցար ։ և ուշացան մինչև կէս օրը անցնելը , ու եր-

9 կուքը ճաշեցին կերան ։ Ու ան մարդը եղաւ՝ իրեր , իր հարճը ու իր ծառան՝ ճամբայ երթալու համար ։ բայց անոր սկեսրը՝ աղջկան հայրը բսաւ անոր , Ահա օրը իրիկուն լլալու վրայ է ։ կ'ուզես՞ գիշերը հոս մնալ ։ ահա օրը կ'իջնէ , գիշերը հոս կեցիր , ու սիրտդ զուարճանայ ։ և վաղը կանուխ ճամբայ
10 երթ ու ձեր վրանը դացէք ։ Եւ ան մարդը գիշերը մնալ չուզեց , ու եղաւ դնաց , ու մինչև Բեռսաբեի այսրնկրն երուսաղէմին դիմացը եկաւ , և իր հետ երկու հասմասած էշ
11 ունէր , ու իր հարճն ալ իր հետն էր ։ Ի երբոր Բեռսաբեի մօտեցան՝ օրը չատ անցած լլալուն համար՝ ծառան իր տիրոջը բսաւ , Եկուր ասա Բեռսաբացւոց քաղաքը խո-
12 տորինք , ու գիշերը հոն մնանք ։ Բայց տէրը անոր բսաւ , Խորհրդի չենզող օտար ազգի մարդոց քաղաքը չխոտորինք , հապա
13 մինչև Գաբաա անցնինք ։ Եւ իր ծառային բսաւ , եկուր ան տեղերուն մէկուն մօտենանք , ու գիշերը Գաբաայի կամ Ռամայի
14 մէջ մնանք ։ Եւ անցան դացին ։ ու երբոր Բենիամինի Գաբաային մօտեցան՝ արեւը մտաւ ։
15 Եւ հոն դարձան որ Գաբաա մտնեն ու գիշերը հոն մնան ։ և դնաց քաղաքին հրապարակին մէջ նստաւ ։ ու մարդ մը չկար որ զանոնք իր տունը առնէ՝ գիշերը անցընելու համար ։
16 Եւ ահա իրիկուընը արտէն մէկ ծեր մարդ մը կու գար՝ իր դործէն [illegible] ։ ու անիկա Եփրեմի լեռնէն էր , և Գաբաայի մէջ պանդխտացեր էր ։ իսկ ան տեղին բնակիչները
17 երեմիանք էին ։ Ու երբոր անիկա աչքերը վերցուց և ճամբորդ մարդը քաղաքին հրապարակին մէջ տեսաւ՝ ծեր մարդը բսաւ , Ո՞ր կ'երթաս , և ուսկից կու գաս ։
18 Ու անիկա բսաւ ։ Մենք Բեթղայի Բեթլհեմէն մինչև Եփրեմի լեռնային կողմերը կ'անցնինք ։ Ես ան տեղացի եմ , ու մինչև Բեթղայի Բեթլհեմը դացի , և հիմա Տէրոջը տունը կ'երթամ ։ ու ով իր տունը ընդունող մարդ
19 մը չկայ ։ Բայց մեր էշերուն համար չարդ ու ճարակ կայ ։ և ինծի համար , քու աչքերնիդ համար ու քու ծառայիդ հետ եղող մանչուն համար հաց ու դինի ունինք ։ բնա-
20 մէկ բան մը պակաս չէ ։ Եւ ան ծեր մարդը բսաւ , Խաղաղութիւն քեզի ։ քու ամէն պակասութիւնդ հոս իմ վրաս բլլայ ։ բայց դիշերը
21 հրապարակին մէջ մի մնար ։ Ու զանիկա իր տունը տարաւ , և էշերուն կեր տուաւ ։ Ո՛ւ անոնք ոտքերնին լուացին նստը կերան և խմեցին ։
22 Ու երբոր անոնց սիրտը կը զուարճանար ,

* Թա. ժդ. 28. բ Թագ. ժ. 4. ։ Բես. ժբ. 43. ։ Ծն. ժբ. 14. Գէ. ի. 12. գԹագ. ժբ. 29. 30. իէ. 30. ։ Գէ. ժդ. 21. գԹագ. ժ. 2. 3. 10. 11. Ա՛ագ. ի. 60. 61. ։ Բես. իէ. 1. Գէ. ժբ. 18. իա. 18. ։ Գէ. իէ. 6. ժբ. 1. իա. 25. Ա՛ագ. ի. 3. ։ Բես. ժբ. 1. Գէ. ի. 16. գԹագ. ժբ. 1. ։ Ծն. ιէ. 3. ժբ. 1. ։ Բես. ժբ. 1. ։ Գէ. ժդ. 1. գԹագ. ժբ. 1. ։ Ա՛ագ. ի. 3. ։ Գէ. իէ. 6. ժբ. 1. խա. 25. ։ Գէ. իէ. 7. ։ Ծն. ιէ. 3. ։ Ա՛ագ. ժդ. 23. ։ Բես. ժբ. 1. Գէ. ժբ. 31. ի. 18

ահա ՝քաղաքին բնակիչներէն չորս մարդիկ
տանը չորս կողմը պահապանցին, ու դուռը ձեռք
առին · և տանը տիրոջը՝ ան ծեր մարդուն
հետ խօսեցան ու բսին, ՝Ջուներդ եկող մարդը
23 հանէ, որ գտնինք զանիկա · եւ ՝ան առ-
նուտէր մարդը անոնց ելաւ, ու անոնց բաւ,
Չէ, եղբայրներս · կ՝ազանիմ զէշութիւն մի
ընէք · աս մարդը իմ տանս մտնելէն ետքը
24 ՝ասս անպատուութիւնը մի ընէք · ՝Ահա իմ կոյս
աղիկս, ու ան մարդուն հարճը հիմա ձեզի
հանեմ, և զանոնք լկեցէք, ու ձեր ուզա-
ծը բրէք անոնց, և աս մարդուն աս անպա-
25 տութիւնը մի ընէք · Բայց ան մարդ-
կիկը չուզեցին անոր խօսքը մտիկ ընել · ու
ան մարդը իր հարճը բռնեց դուրս հանեց
անոնց · և անոնք ՝գտնիկա գիտցան, ու բոլոր
գիշերը զանիկա լկեցին մինչև առաւօտ · ու
երբոր արշալոյսը ծագեցաւ, զանիկա թող
26 տուին որ երթայ · Եւ ան կնկիկը առաւօտուն
դէմ դնաց, ու ինկաւ ան մարդուն տանը
դրանը առջևը, ուր որ իր տէրը կ՝ին՝ · --
27 մինչև որ լուսցաւ՝ հո ձայ · Եւ անոր տէրը
առաւօտուն եղաւ, տանը դռնները բացաւ,
որ կ՚ելլէ իր ճամբան երթայ · և ահա կնկիկը՝
իր հարճը տանը դրանը առջևին ինկեր էր,
28 և ձեռքերը սեմին վրայ էր · Ու անոր բաւ,
ելիր երթանք · բայց պատասխան առաջ չը-
կար · Ասոնք զանիկա իր էշուն վրայ դը-
29 բաւ, ու մարդը եղաւ իր տեղը գնաց · Եւ
երբոր իր տունը հասաւ՝ դանակ մը առաւ,
ու իր հարճը բռնեց և ՝զանիկա ոսկորները-
վը առաւ երկու կտորի բաժնեց, ու խրա-
30 յէլի ամէն սահմաններուն խրկեց · Եւ ամէն
տեսնողները կ՚ըսէին թէ Իսրայէլի որդւոցը
եղիպտոսի երկրէն ելած օրէն մինչև աս օրս՝
տասնակ բան մը ան եղեր է, ոչ ալ տեսնուեր
է · տասը վրայ մտածեցէք, Վարհատզ ըրէք
ու խօսեցէք ·

ԳԼ · Ի

1 Ղեւտացին իրեն եկած գիտնքը մարդիկը կը պատմէ · 4 մար-
դիկը վեհեր · 11 Բենիամինացիք Իսրայելացւոց պատրաստ
մնալնիսան մարդ չհետևիլ գլուխ կը փրցնեն · 12 Իսրայել
լոյենչ երթալ անդամ պատրաստ ընելով իրենցմէ քառասուն
հազար մարդ կը ժողովէ · 22 Երբոր ան կռուցով մը բոլոր
Բենիամինեանները կը ջարդեն · բայց ի վեց հարիւր հոգին
պահք կ՚պատուիրեն ·

1 Ա՚նոր ատեններ ՝բոլոր Իսրայէլի որդիքը եկան,
ու ժողովքը մէկ մարդու մը պէս ՝Դանէն մին-
չև Բերսաբէէ և Գաղաադ ու երկիրը՝ ՝Մառ-
2 փայի մէջ Տէրոջը առջևը ժողովեցան · Եւ

բոլոր ժողովուրդին՝ Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն
գլխաւոր մարդիկը չորս հարիւր հազար ՚տուր
քաշող հետևակ զօրք ըլլալով՝ Աստուծոյ ժո-
3 ղովուրդին ժողովքին մէջ ներկայացան · Եւ
Բենիամինի որդիքը լսեցին որ Իսրայէլի որ-
դիքը Մասփա եկեր են · Ու Իսրայէլի որդի-
քը բսին, Մեզի պատմեցէք թէ աս չարու-
4 թիւնը ի՚նչպէս եղաւ · Եւ ան Դանատցի մարդ-
կը՝ մեռցուած կնկանը երիկը պատասխան
տուաւ ու բաւ, ՚Ես ու իմ հարճս Բենիա-
մինի Գաբաան եկանք, որ գիշերը հոն մնանք ·
5 Եւ Գաբաայի բնակիչները ինծի դէմ ոտք
ելան, ու գիշերով իմ եղած տունս պատրաս-
ցին, և դիս մեռցնել կ՚ուզեին, ՚ու իմ հարճս
6 լկեցին և մեռաւ · Ես ալ իմ հարճս առի ու
զանիկա կտոր կտոր ըրի, և Իսրայէլի ժո-
ղովուրդները բոլոր երկիրը խրկեցի · քանզի
անոնք ՝Իսրայէլի մէջ մեծ յանցանք ու ան-
7 գութութիւն ըրին · Ահա դուք ամէնդդ ալ
Իսրայէլի որդիք էք, ՝հոս ձեր մէջը խօսեցէք
8 ու խորհուրդ ըրէք · Եւ բոլոր ժողովուրդը
մէկ մարդու մը պէս ոտք ելաւ, ու բաւ,
Մեզմէ բնաւ մէկը իր վրանը պիտի չերթայ,
9 ու բնաւ մէկը իր տուներ չդառնայ · Եւ հիմա
Գաբաային ընելու բաներնիս ասիկա է · Անոր
10 վրայ վիճակով ՚ելլենք · Ու Իսրայէլին ամէն
ցեղերէն՝ հարիւրէն տասը, և հազարէն հա-
րիւր, ու տասը հազարէն հազար մարդ առ-
նենք, որ ժողովուրդին պաշար առնեն · ա-
նոնք ալ Բենիամինի Գաբաան ժամանելով, անոր
ՀՆԱՐԱՒՈՐ Իսրայէլի մէջ ըրած բոլոր անպա-
11 տութիւնը վճռաբէրէր հատուցանեն՝ · Եւ ան
քաղաքին վրայ ՚ելլե՞ս՝ հո՚՝ Իսրայէլի բոլոր
մարդիկը մէկ մարդու մը պէս միաբանու-
թեամբ ժողովեցան ·
12 ՝Ու Իսրայէլի ցեղերը Բենիամինի բոլոր ցե-
ղին մարդիկ խրկեցին ու բսին, Աս ի՚նչ չա-
13 րութիւն է որ ձեր մէջը եղաւ · Եւ հիմա
Գաբաայի մէջ եղող տան չարի մարդիկը տուէք,
որ զանոնք մեռցընենք, ու ՚չարութիւնը Իս-
րայէլէն վերցընենք · Բայց Բենիամինեանք
իրենց եղբարցը՝ Իսրայէլի որդւոց խօսքը
14 մտիկ ընել չուզեցին · Ու Բենիամինի որդիքը
Իսրայէլի որդւոցը դէմ պատերազմ ընելու
համար՝ ՚ելլե՞ն քաղաքներէն Գաբաայի մէջ ժո-
15 ղովուեցան · Եւ ան օրը ՚ելլե՞ն քաղաքներէն Ի՚ն-
Բենիամինի որդիքը համրուեցան · -- քսանու-
վեց հազար սուր քաշող մարդ ՚ելլե՞ն՝ ,
բայց ՚ի Գաբաայի բնակիչներէն՝ ութսը ևօթը
16 հարիւր ընտիր մարդիկ համրուեցան · Ա՚ս բո-
լոր ժողովուրդին մէջը ևօթը հարիւր ըն-

ա Դն · ԺԲ · ե · ԳԼ · ի · ե · ԲՀԸ · Բ · ը · Ժ · ը ·
բ Դն · ԺԲ · ե · Ը · Դն · ԼԳ · ե · բ Օբ · ԺԳ · ԺԵ ·
գ Դն · ԺԲ · ե · Հբ · ասվ · ս · ԻԸ · ԻՐ ·
դ Դն · ԺԲ · ե · ե · բ Թագ · ԺԳ · ԺԲ · ե Դն · ԺԲ · ե · Ը · Դն · ԼԳ · ե · բ Օբ · ԺԳ · ԺԵ · զ Դն · ԺԲ · ե · Ը · ԳԼ · ի · ե · Ը · Ա՚

որաւհետ Էանհնագոյժ մնալոյ կայցի, որպէս ամենեցուն ալ պարտաւորեալ մնալ վրայ քար կը
17 Նետէին առանց վրիպելու։ Եւ Իսրայէլի մարդիկն ալ Համրուեցան։ — Բենիամինէն ի զատ չորս Հարիւր Հազար սուր քաշող մնացեալ էին։ — առանք ամէնն ալ պատերազմող մարդիկ էին։
18 Ու գացին ՚Բեթէլ եւան և Իսրայէլի որդիքը Աստուծոյ Հարցուցին ու ըսին, Բենիամինի հետ պատերազմելու Համար ո՞վ մեզի առաջնորդ ըլլայ։ և Տէրը բաւ, Յուդան
19 առաջնորդ ըլլայ։ Ու Իսրայէլի որդիքը յառաւօտուն եկան և Գաբաայի դիմացը բանա-
20 կեցան։ Ու Իսրայէլացիք Բենիամինի հետ պատերազմ ընելու եկան։ և Իսրայէլացիք Գաբաայի քովը անոնց դէմ չարաչեցան պատե-
21 բազմի Համար։ Ու Բենիամինի որդիքը Գաբաայէն եկան, և ան օրը Իսրայէլէն քանա-
22 ւելիս Հազար մարդ գետինը փուեցին։ Ու ժողովուրդը՝ այսինքն Իսրայէլացիք ուժ ժողվեցան, և նորէն գացին պատերազմելու Համար շա-
23 բաւեցան նոյն տեղը, ուր որ առաջի օրը չաբաւեցան էին։ (Ու Իսրայէլի որդիքը եկան, և Տէրոջը առաջը մինչև իրիկուն լացին, ու Տէրոջը Հարցնելով ըսին, Մենք կերթանք Բենիամինին հետ պատերազմելու Համար նորէն եղբ-
24 բնիկ։ Եւ Տէրը բաւ, Անոր դէմ երթաք։)
25 Ու երկրորդ օրը Իսրայէլի որդիքը Բենիամինեանէն Գաբաայէն անոնց դէմ եկան դարձեալ Հան։ և Իսրայէլի որդւոցմէ նորէն տասնուութը Հազար մարդ գետինը փուեցին։ առանց ամէնն ալ սուր քաշող մարդիկ էին։
26 Անոնք բոլոր Իսրայէլի որդիքը՝ այսինքն բոլոր ժողովուրդը Եկան †Բեթէլ գացին, ու Հոն Տէրոջը առջեւը նստան լացին, և ան օրը մինչև իրիկուն Ծամ պահեցին, ու Տէրոջը առջեւը ողջակէզներ և խաղաղութեան զո-
27 հեր մատուցին։ Ու Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը Հարցուցին։ (ու ան օրերը Աստուծոյ ուխտին
28 տապանակը հոն էր։ Եւ ան օրերը անոր առջեւը Ահարոնեան եղիազարին որդին փինեհէս կը կայնէր։) ու ըսին, Մենք կերթանք Բենիամինին որդւոցը հետ պատերազմելու Համար նորէն մե՞ք յի՞ն ալ երթա՞նք, թէ ետ քաշուինք։ Եւ Տէրը բաւ, Երթ, քանզի վաղը զանոնք ձեր ձեռքը պիտի մատնեմ։
29 Ու Իսրայէլացիք Գաբաայի բոլորտիքը
30 դարանակալներ դրին։ Եւ Իսրայէլի որդիքը երրորդ օրը Բենիամինի որդւոցը վրայ գացին, ու մէկ անգամներուն պէս Գաբաայուն
31 դիմացը չաբաւեցան։ Անոնք Բենիամինի

որդիքը ժողովուրդին դէմ ելան, և քաղաքէն զատուեցան, ու առջի անգամներուն պէս սկսան ժողովուրդը զարնել, ու երեսուն չափ Իսրայէլացի մեռցուցին ան Համարներուն մէջ որոնց մէկը բնթնել կ'երթէր ու միւսը դա-
32 ռի Գաբաան։ Եւ Բենիամինի որդիքը ըսին, Անոնք անոնք մեր առջեւը առջի անգամներուն պէս կը կոտրուին։ Ու Իսրայէլի որդիքը ըսին, փախչինք ու զանոնք քաղաքէն դուրս Հան-
33 ռենք ճանապարհները։ Եւ Իսրայէլի բոլոր մարդիկը իրենց տեղէն եղան, ու Բաալթամարին առջեւը չաբաւեցան։ Եւ Իսրայէլի դարանակալները յանկարծ իրենց տեղէն Գաբաայի
34 դաշտէն դուրս եղան։ Ու Գաբաային առջեւը բոլոր Իսրայէլէն տասը Հազար ընտրուած մարդ եկան, և պատերազմը սաստկացաւ։ Ու անոնք չէին գիտեր որ իրենց վրայ չարիք Հասեր է։
35 Եւ Տէրը Իսրայէլի առջեւը Բենիամինը զարկաւ։ ու անի օրը Իսրայէլի որդիքը Բենիամինէն քսանուհինգ Հազար Հարիւր մարդ կոտրեցին։ անոնց ամէնն ալ սուր քաշող մար-
36 դիկ էին։ Եւ Բենիամինի որդիքը իրենց յաղթուիլը տեսան։ Իսրայէլացիք Գաբաային բոլորտիքը դրած դարանակալներուն ապա-
37 ւինելով՝ Բենիամինեանց տեղ տուին։ Ու դարանակալները չուտով Գաբաային վրայ յարձակեցան, ու դարանակալները ամբողջ տա-
38 բածուեցան, և բոլոր քաղաքը սուրի բերնէ անցուցին։ Ու Իսրայէլացիք դարանակալներուն հետ †Ժամանակ մը որոշեր էին, որ քա-
39 ղաքէն մեծ կրակով ծուխ Հանեն։ Անոնք Իսրայէլի մարդիկը պատերազմին մէջը փոխուելու ցուցուցին։ ու Բենիամինեանք սկսան Իսրայէլացիները զարնել, ու երեսուն մարդ ու չափ մեռցուցին։ քանզի ըսին Թէ Անոնք բակցը անոնք մեր առջեւը առջի պատերազմին
40 պէս կը կոտրուին։ Բայց երբոր քաղաքէն կրակին ծուխը սիւնի պէս բարձրանալ սկսաւ, Բենիամինեանք Վտանգին դառնալով նայեցան որ քաղաքին Հրդեհը երկինքը կ'երթէր։
41 Ու երբոր Իսրայէլացիները նորէն Նա դարձան, Բենիամինեանք ապշեցան Միացին, քանզի տեսան որ չարիքը իրենց վրայ Հասեր էր։
42 Ուստի անոնք Իսրայէլացւոց առջեւէն դէպ ի անապատին Ճամբան դարձան։ բայց պատերազմը անոնց Հասաւ, ու քաղաքներէն ել-
43 լողները զանոնք իրենց մէջը մեռցուցին։ Անոնք Բենիամինեանները պաշարեցին, զանոնք Հալածեցին, — զանոնք գիւրաւ մինչև Գաբաային դիմացը արեւելեան կողմէն զարկին։
44 Եւ Բենիամինէն տասնուութը Հազար մարդ ինկաւ։ անոնց ամէնն ալ զօրաւոր մարդիկ
45 էին։ Ու Ան դարձան դէպ ի անապա-

որ Բենիամինի վիմի փախան. անոնցմէ ճամբան մինչ հինգ հազար մարդ ճառգայթ ըրին. և գանոնք մինչև Գեդոմ հալածելով՝
46 անոնցմէ երկու հազար մարդ զարկին. ու Բենիամինէն ան օրը բոլոր ինկածները քսան ու հինգ հազար սուր քաշող մարդ էր. անոնց
47 ամէնն ալ զօրաւոր մարդիկ էին. Եւ վեց հարիւր մարդ դարձան ու անապատը Ռեմմոնի վիմի փախան, ու Ռեմմոնի վիմի՛ չորս
48 ամիս կեցան. Եւ Իսրայէլացիք Բենիամինի որդւոցը դառնալով՝ գանոնք սուրի բերնէ անցուցին, քաղաքներուն մէջի մարդոցմէ մինչև անասուններն, ու ինչ որ գտնուեցաւ. ու բոլոր գտնուած քաղաքներն ալ կրակով այրեցին.

ԳԼ. ԻԱ.

1 Մարդիկը Բենիամինի դէմն կռնաւանք վաշ կ՚ըլլան. 8 Գաղտագաղտ Յաբէսէ կը կորզեցնեն. ու անկէ չորս հարիւր ապրիկ առնելով՝ ալ Յաբէսի անոնց ինկի ըլլալու կու տան. 16 Նաև կը խրատեն գանոնք որ Սիլոհի մէջ պար բռնող աղիքներէն ալ յափշտակեն.

1 Եւ Իսրայէլի մարդիկը Մասփայի մէջ երդում բրած էին, ու ըսած էին թէ Մեզմէ ոեւէ մէկ մարդ մը իր աղջիկը Բենիամինին
2 կինի ըլլալու չտայ. Եւ ժողովուրդը Բեթէլ երթալով՝ հոն Աստուծոյ առջեւը մինչև իրիկուն նստան, ու ձայներնին վերցնելով՝ մեծ
3 լացով մը լացին, Եւ ըսին, Ով Իսրայէլի Տէր Աստուածը, ինչո՞ւ համար սա բանը Իսրայէլի մէջ պատահեցաւ, որ այսօր Իսրայէլէն ցեղ
4 մը պակսի. Ու հետեւեալ օրը ժողովուրդը կանուխ եղաւ, և հոն սեղան մը չինեցին, ու ողջակէզներ և խաղաղութեան զոհեր մատուցին.
5 Ու Իսրայէլի որդիքը ըսին, Իսրայէլի ամէն ցեղերէն ժողովքին հետ Տէրոջը առջեւը չելլողը ո՞վ է. Քանզի Տէրոջը առջեւը Մասփա չելլող մարդուն համար մեծ երդում բրած էին, ըսելով թէ Անկիւա անպատճառ պիտի
6 մեռնի. Աստուներ Իսրայէլի որդիքը իրենց եղբօրը Բենիամինին համար ցաւելով ըսին, Այսօր Իսրայէլէն մէկ ցեղ մը բնաջինջ եղաւ.
7 Ա՛ս ինացածներուն ի՞նչ ընենք, որ ամէնքս կինիներ չտանք. քանզի մենք Տէրոջմով անունովը երդում բրինք որ մեր աղջիկներէն անոնց
8 կիներ չտանք. Ու ըսին, Իսրայէլի ցեղերէն ո՛վ է որ Տէրոջը առջեւը Մասփա չելլաւ. և ահա Գաղատացւոց Յաբէսէն բնաւ մարդ մը չէր
9 եկած հոն բանակը ժողովքը. Ու ժողովուրդը աչքէ անցուցին. և ահա անոնց մէջը Գաղատացւոց Յաբէսի բնակիչներէն մարդ մը չէր
10 գտնուեցաւ. Աստուներ ժողովքը խիստ զօրաւորներէն հոն տասներկու հազար մարդ խրկեցին, ու անոնց պատուիրելով ըսին, Գացէք, և Գաղատացւոց Յաբէսի բնակիչները սուրի բերնէ անցուցէք, կիներն ալ ու
11 ազգքնին ալ. Եւ ձեր ընելու բանը ասկէ՛ ամէն էրկի մարդը ու էրկի մարդու անկողին
12 գիացող ամէն կինիկը կտրատնցուցէք. Եւ գտան Գաղատացւոց Յաբէսի բնակիչներուն մէջ չորս հարիւր կոյս աղջիկներ գտան, որ անդէպ արուի հետ պառկած չէին, ու էրկի մարդ չէին գիտեր, և զանոնք Քանանու երկրին մէջ Սիլոհ
13 լսվի բանակը բերին. Ու բոլոր ժողովքը հաղորդելով, Ռեմմոնի վիմի եղող Բենիամինի որդւոցը խօսեցան, և Խաղաղութեան
14 հրատարեցին. Ու անոնք Բենիամինեանք դարձան. և անոնց ան կիներուն տուին, որ Գաղատացւոց Յաբէսի կիներէն ողջ թողուցեր էին. բայց անոնց բաւական չեղան. Եւ ժողովուրդը Բենիամինի համար ցաւելով. քանզի Տէրը Իսրայէլի ցեղերուն մէջ խզում մը
16 ըրաւ. Ու ժողովքին ծերերը ըսին, Մնացածնե՞րուն ի՞նչ ընենք կիներ հասնի. որովհետեւ Բենիամինի կիներն կորուսան
17 եր ըսին, Ողջ մնացող Բենիամինեանց ժառանգութիւն հաս, որ Իսրայէլէն ցեղ մը
18 բնաջինջ չըլլայ. Ու մենք անոնց մեր աղջիկներէն կիներ չենք կրնար տալ, Իսրայէլի թափանչի որդիքը երդում ընելով ըսին թէ Բե-
19 նիամինի կինիկ տուողը անիծեալ ըլլայ. Եւ ըսին, Ահա տարւէ տարի Տէրոջը տօնախմբութիւն կ՚ըլլայ Սիլոհի մէջ, որ Բեթէլէն Հրեսդայէն կողմ, ու Բեթէլէն Սիքեմ կ՚երթայ ճամբուն արեւելեան կողմ, և Ղե-
20 բոնացւոյն հարաւային կողմն կ՚ինայ. Ու Բենիամինի որդւոցը պատուիրելով՝ ըսին, Գա-
21 գէք, այգիներուն մէջը պահուռեցէք. Ու երբոր տեսնէք որ Սիլոհի աղջիկները պարբռնելով խաղալու ելլեր են, անոնք այգիներէն ելէք, և ամէն մէկերնիդ Սիլոհի աղջիկներէն ձեզի մէկիկ կինի յափշտակեցէք,
22 ու Բենիամինի երկիրը գացէք. Եւ թէ որ անոնց հայրերը կամ եղբայրները մեզի գալով՝ դանգատ ընեն, անոնց կ՚ըսենք թէ Մեր ա-
23 րդին համար չնորհք բրէք անոնց. քանզի մենք պատերազմին մէջ անոնց ամէնուն մէկիկ կինի չպահեցինք. ու հիմա դուք չտուիք
23 անոնց որ յանցաւոր ըլլաք. Եւ Բենիամինի որդիքը անոնք բրին, ու իրենց թիւովն չափ պար բռնողներէն կիներ յափշտակելով՝ առին ու գացին իրենց ժառանգութիւնը դարձան, ու Քաղաքները չինեցին և ա-
24 նոնց մէջը բնակեցան. Ու անոնք Իսրա-

յելի որդիքը՝ անկէ ամէն մարդ իր ցեղին ու իր ազգատոհմին դնաց, և ամէն մարդ անկէ
25 իր ժառանգութիւնը եղաւ։ Ղ Այն օրերը Իս-
րայէլի մէջ թագաւոր չկար. ամէն մարդ իր աչքին հաճելի եղածը կ՚ընէր։

ԳԻՐՔ ՀՈՒԹԱՍ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Եղիմելէք ամէն գաղափարով Մովաբացոց երկիրը կ՚երթայ. ու հոն կը մնայի։ 4 Մաւսէն և Քեղիոն Մովաբացի ընկերներ կ՚առնէ իրենց. ու կը մնային։ 6 Նոեմի իր քաղաքը դառնալու առնէ՝ 8 իր հարսները կը յորդորէ որ իր հնոցը չերթան։ 14 Որթոս անկէ կը դառնայ. բայց Հռութ հաստատուն մնալով կ՚ընկերանայ անոր։ 19 օրհնէ ալ Բեթլեհեմ հասնելով. տիրով կ՚ընդունուին։

1 Դատաւորաց կառավարութեան օրերը Երկրին մէջ սով եղաւ. և Յուդայի Բեթլեհեմէն մէկ մարդ մը իր ընտիկովը ու երկու որդիներովը Մովաբի երկիրը գնաց դիտելու
2 դնաց։ Եւ անոր մարդուն անունը Եղիմելէք, ու կնկանը անունը Նոեմի, ու երկու որդւոցը անուններըը Մաւսէն ու Քեղիոն էին. անոնք Եփրաթացի էին Յուդայի Բեթլեհեմէն, և Մովաբի երկիրը գացին ու հոն բնակեցան։
3 Եւ Նոեմիին երկիրը Եղիմելէք մեռաւ. ու
4 անիկա իր երկու որդիներովը մնաց։ Անոնք իրենց Մովաբացի կիներ առին. մէկուն անունը Որփա, ու միւսին անունը Հռութ էր. և անոնք հոն տասը տարի չափ նստան։
5 Ու Մաւսէն և Քեղիոն երկուքն ալ մեռան, և կիները իր երկու որդւոցմէն ու էրիկէն զուրկ մնաց։
6 Եւ անիկա իր երկու հարսներովը եղաւ, որ Մովաբի երկրէն դառնայ. քանզի Մովաբի երկրին մէջ լսեր էր որ Տէրը Իր ժողովուրդին այցելութիւն բերեր է՝ անոնց հաց տալ։
7 յով։ Ու անիկա իր եղած տեղէն իր երկու հարսներուն հետ եղաւ ու Յուդայի երկիրը դառնալու համար ճամբորդութիւն կ՚բռնէին։
8 Ու Նոեմի իր երկու հարսներուն բսաւ, Գացէք, և ամէն մէկերնիդ իմ մօրը տաւնը դառնայ. — Տէրը ձեզի ողորմութիւն բնէ, ինչպէս որ դուք Իմ ռնուածներուն ու ինծի բրիք։
9 Տէրը ձեզի տայ որ ամէն մէկերնիդ իր երկրը տուներ Հանգստութիւն գտնէ. ու գանոնք համբուրեց, և անոնք ձայներնին վերցընելով

10 լացին։ Ու անոր բսին, Մենք անպատճառ քու հետդ քու ժողովուրդիդ կը դառնանք։
11 Բայց Նոեմի բսաւ, Ով իմ աղջիկներս, եա դարձէք. ինչո՞ւ համար իմ հետս պիտի երթաք. միթէ իմ արգանդիս մէջը ուրիշ ար-
12 գանիներ կան՞ն, որ ձեզի էրիկ ըլլան։ եա դարձէք, իմ աղջիկներս, — գացէք. քանզի ես պառաւեր եմ, ու Հոդին պիտի չկարգուիմ. թէ որ յոյս ունիմ բսելով՝ սա գիշեր կարգուելու ըլլալի, ու ապրգներ ալ ծնանէի,
13 Դուք միւնչև անոնց մեծնալը պիտի սպասէիք. և դուք սորո համար պիտի չկարգուէիք ա — Ոչ պիտի ըլլայ, իմ աղջիկներս, քանզի ձեզի համար շատ կը ցաւիմ. որովհետև Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս դիպաւ։ Ու
14 անոնք նորէն ձայներնին վերցընելով լացին. և Որփա իր կնասէրը համբուրեց, բայց Հռութ
15 ուսի անկէ չդադրեցաւ։ Ան ալ նէ բսաւ, Ահա քու նեղդ իր ժողովուրդին ու իր աստուածներուն դարձաւ. դուն ալ նեղդ
16 ետևէն եա դարձիր։ Եւ Հռութ բսաւ, Իմ վրաս մի խնդար որ քեզ թողում, ու քեզմէ դառնամ. քանզի ուր որ երթաս՝ ես պիտի երթամ, և ուր որ մնաս՝ ես պիտի մնամ. նքու ժողովուրդդ իմ ժողովուրդս ըլլայ, ու
17 քու աստուածդ իմ աստուածս ըլլայ։ Ուր որ մեռնիս՝ նա ալ ես պիտի մեռնիմ ու հոն թաղուիմ. Տէրը ինծի այսպէս ու ասկէ աւելի ընէ, թէ որ գիս քեզմէ մահուանէ — Ես
18 Հռութ, Երբոր Նոեմի տեսաւ որ անիկա միտքը դրեր է իր հետը գալու, ալ չխօսեցաւ անոր։
19 Ու երկուքը Բեթլեհեմ գացին, մինչև որ Բեթլեհեմ հասան. ու երբոր Բեթլեհեմ մտան, ամբողջ պատճառովը բոլոր քաղաքը շարժեցաւ, ու կ՚բսէին, Միդ օրը Նոեմին սո՞վիկ
20 է։ Եւ անիկա անոնց բսաւ, Զիս Նոեմի մի կանչէք, գիս Մարա կանչեցէք. քանզի Ամ-
21 նակարողը դառնութիւնով լեցուց գիս. Ես

ե Գէ. ժե. ։ ժը. ։ ժբ. ։ ։ ։

լեցուն գային, ու Տէրը զիս պարապ դարձուց. [1]ինչո՞ւ զիս Նոեմի կը կանչէք. քանզի Տէրը [2]ինծի դէմ վկայութիւն առաւ,՝՝ ու
22 Աստուածակարողը զիս վշտացուց. Ես լեցուն Նոեմի իր Հարսին Մոաբացի Հառաքին հետ Մոաբայի երկրէն ետ դարձաւ. ու [3]գարնան հին ձոց սկիզբը Բեթլեհէմ հասան։

ԳԼՈՒԽ Բ

1 Հառաքի հարկ կը ժողվի Բոասին արտերէն։ 4 Բոաս խնամաբարով ուրիշ ալ բլլալը։ 8 Մարդ ուրիշներուն կը ցուցնէ անոր, 18 ու Հառաք իր բարը ծերուհիէն կը ուսնի։

1 Ե՛ Նոեմի իր էրկանը կողմանէ մէկ [1]ազգական մը ունէր. անիկա եղելութիւն ազգականին էր, ու չատ հարուստ մարդ մըն էր, և
2 անոր անունը [2]Բոաս էր։ Ու Մոաբացի Հառաքի Նոեմիին բաւս. Արտերը երթամ՝, և որուն աչքին առջեւը գտնելու բլլամ՝, անոր ետեւէն երթամ՝՝ հասկերը ժողվեմ՝. Ես անիկա բաւս անոր, Գնա աղջիկս։
3 Ու անիկա գնաց, և արտը մը մէջ մտնելով հնձողներուն ետեւէն հաւ կը ժողվէր. ու պատահեցաւ որ անիկա եղելութիւն ազգականին եղող Բոասին արտին մէջը գրաւ։
4 Ես ահա Բոաս բեթլեհեմէն եկաւ, ու հընձողներուն բաւս, [1]Տէրը ձեր հետը բլլայ։ Ես
5 անոնք բսին, Տէրը քեզ օրհնէ։ Ու Բոաս հընձողներուն վրայ կեցող իր մանչուն բաւս, Ա
6 աղջիկը որ[1]ն է։ Ես հնձողներուն վերակացու մանչը պատասխան առաւ ու բաւս, Նոեմիին հետ Մոաբի երկրէն դարձող Մո-
7 վաբացի աղջիկն է։ Ես ինձ բաւս, Կ՝ազաչեմ՝, որ[1]ներուն մէջը հնձողներուն ետեւէն հաւ քաղեմ ու ժողվեմ՝. ու անիկա առաւոտուց կաւ նոր եկաւ, ու մէկ հիմա կեցաւ, Գոյ ին հիմա քիչ մը առնը նստաւ։
8 Ես Բոաս բաւս Հառաքին, Մարկ բրէ, աղջիկս. Հաւ ժողվելու համար ուրիշին արտը չերթաս, ու աս տեղէն ալ չպառաւիս, Հա-
9 պա հոս իմ աղջիկներուս քովը կենաս. Քու աչքերդ անոնց հնձած արտին վրայ բլլան, ու անոնց ետեւէն գնաս. ահա մանչերուն ապրուստը պըրեր եմ որ քեզի չդպչին. ու երբոր ծարաւիս՝ առնիներուն քովը գնաս, ու մանչերուն
10 քաշած ջուրէն խմէ։ Ես աղջիկը վերեսի վրայ իյնալու, ու գետնէն երկրպագութիւն ընելով անոր բաւս, Ինչո՞ւ է որ ես քու աչքերուդ առջեւը շնորհք կը գտնեմ՝, ու զուն ինծի հետ ծանօթութիւն կ՝ընես. որովհետեւ ես մէկ
11 օտար կնիկ մըն եմ՝։ Ես Բոաս պատասխան առաւ ու անոր բաւս, Քու էրկանդ մեռնելէն ետքը Ինծի քու կեսուրիդ ինչ որ ըրիր՝ բոլորն ալ պատմելնին ինծի, և թէ ինչպէս քու Հայրդ ու մայրդ և ծնած երկիրդ թողուցիր՝ ու եկար այն ժողովրդին՝ որն որ առաջուց
12 չէիր ճանչնար։ Ինծի գործիդ փոխարէն Տէրը հատուցում ընէ՝, և քու վարձդ խոպան յիլի Տէր Աստուծոյն կողմանէ առատապէս արուի, քանզի դուն եկար որ Հանար թեւերուն
13 բոն տակը ապաստանարան մը գտնես։ Ու անիկա բաւս, Ով ան՛ր իմ՝, Ինծ աչքերուդ առջեւը շնորհք գտնեմ՝. քանզի զուն զիս մխիթարեցիր, ու քու ապահեզդ Խաղցրութեամբ խօսեցար, թէպէտ և ես քու ապա-
14 խիներուդ մէկուն պէս ալ չեմ՝։ Ես Բոաս կերակուրի առեներ անոր բաւս, Հոս եկար, ու հացին կեր և պատառդ քացախին մէջ թաթխէ։ Ու նստաւ անիկա հնձողներուն քովը նստաւ. ու անոր բռնած ցորեն տուաւ՝ ան ալ
15 կերաւ կշտացաւ և Հաւելցածը պահեց։ Ու երբոր հասկ ժողվելու եղաւ, Բոաս իր մանչերուն պատուիրելով բաւս, Թող պահներուն
16 մէջէն ալ ժողվէ, ու զանիկա մի ամչցնէք. Ես խուրձերէն ալ անոր համար գետներ ձգեցէք, ու թող առէք որ ժողվէ, և զանիկա մի յան-
17 դիմնէք. Ու անիկա մինչև իրիկուն ան արտին մէջը Հաւել հաւիլ ժողվեց. ու երբոր ժողվածը ծեծեց, մէկ արդաւի չափ գարի եղաւ։
18 Ես զանիկա առաւ ու քաղաքը մտաւ, և կեսուրը անոր ժողվածը տեսաւ. ու Հառաք հանեց Հան իր կշտացածէն ետևլցածը անոր տուաւ։
19 Ես կեսուրը անոր բաւս, Այսօր ուսկից՞ Հաւ ժողվեցիր, և ո՞ր բանեցար. Քեզի ճանչնութիւն ընողը օրհնեալ բլլայ։ Անառնոր անիկա իր կեսուրին խնացաց իմ որուն քովը բաներ է, ու բաւս, Ան մարդը որուն քովը
20 ես այսօր բանեցայ, Բոաս կոչուի։ Ես Նոեմի իր Հարսին բաւս, Անիկա Տէրոջմէն օրհնեալ բլլայ, որ Կենդանութիւնէն ու մեռածներէն իր ողորմութիւնը չկտրեց. և Նոեմի անոր բաւս, Ան մարդը մեր ազգականին է,
21 անիկա մեծ ազգականն է մեզի։ Ու Մոաբացի Հառաք բաւս, Անիկա նաև ինծի բաւս իմ մանչերուս քովէն չպառաւիս, մինչև որ
22 անոնք իմ բոլոր հունձքս լմընցընեն։ Ես Նոեմի իր Հարսին Հառաքին բաւս, Աղէկ է, աղջիկս, որ գուն անոր աղջիկներուն հետը ելլես, ու քեզ ուրիշ արտ մը մէջ չտանեն։
23 Ես անիկա Բոասին աղջիկներէն չպառաւեցաւ.

ա Տես Բար. — ա. 21։ • Կամ զիս խոտորնակ ցուցը։ = Եր. Բ. 21. 22։ Գէն. ի. 25. բրնաց. խաղ. 9։

= Գէն. գ. 9. 16։ ք Գէն. գ. 21։ Մատ. ա. 5։ ը = Թագ. ի. 23։ ֆ Գէ. Ա. 3։ բդ. 19։ ֆ Գէ. — ա. 14. 16. 17։ ֆ Մաղ. Ա՛ի. 3. 8։ Դատ. ա. 28։ բ

ք Գէ. — 16։ Մատ. ի. 16։ ք Գէ. — 22։ ը = Թագ. ի. 23։ ֆ Գէ. — ա. 14. 16. 17։ ֆ = Թագ. ի. 19։ ֆ = Թագ. ի. 41։

ա Հառ. 13։ ք Տես Կոր. 11։ ք Հառ. 10։ Մաղ. ի. 1։ ֆ Գէ. գ. 9. 12. 16։ Գէ. ի. 23։ ֆ Ընակ. ա՛ի. 17։ ֆ Գէ. գ. 9. 12. 16։ Գէ. ի. 23։ ֆ Ընդ. ի. 1։ ֆ Ընդ. ի. 1։ ֆ Ընդ. ի. 1

ու մինչև գարնին հնձողը և ցորնին հնձողը բընծայը հասկ ժողվից, ու իր կնասրին փոխը կը բնակիր։

ԳԼ. Գ

1 Նոեմին խրատից։ Հասը բոլոր ազգերուն փոխ կը պահի։ 2 Որոց ազգականութիւնը կը խոստովանի։ Եմ. 14 ու միշ չափ գործ ազգականութիւն կը խրկի։

1 Ե՛ւ ասոր կնասրը Նոեմի ասոր ըսաւ, Ազգիկս, քեզի [1]հանգստութիւն չփնտռեմ, որ
2 քեզի ապրկ ըլլայ։ Հիմա Բոոս մեր ազգականը չէ՞, որ դուն հասոր աղջիկներուն փոխը կը[2] գար։ ահա անիկա սա գիշեր կալին մէջ գարին
3 կը հառի։ Եւ դուն լուացուիր ու խնձոյ օծուիր, և լաթիդը հագիր ու կալը իջիր։ և մինչև որ ուտելը ու խմելը չվերցընէ, ան մարդուն
4 մի յայտնուիր։ Ու երբոր քնանայ՝ ասոր պառկած տեղը իմացիր, և գնա ասոր ոտքերուն կողմէն ծածկոցը բաց ու պառկի, և անիկա
5 քեզի պիտի խնացընէ թէ ինչ ընելու ես։ Ու [3]Նոեմ ասոր ըսաւ, Ամէն ինծի ապագրածներդ պիտի ընեմ։
6 Ե՛ւ կալը իջաւ, ու կնասրին ամէն ապրա-
7 պրածին պէս բրաւ։ Եւ Բոոս ուտելէն խըմելէն ու սիրտը զուարճանալէն ետքը՝ դիզուած [4]հունդին եզերքը պառկելու գնաց։ և Նոեմ ալ կամացուկ մը գնաց, ու ասոր ոտքերուն կողմէն ծածկոցը բացաւ և պառկի-
8 ցաւ։ Ու կէս գիշերուն մարդը վախցաւ, ու ծռելով՝ [5]ահա իր ոտքերուն փոխը
9 կինի մը պառկեր էր։ Եւ ըսաւ, Դուն ո՞վ ես։ Ու անիկա ըսաւ, Ես քու ազախինդ Հռութն եմ. հե քու թանգդդ քու ազախնդդ վրայ տարածէ, քանզի դուն [6]մօտ ազգականս ես։
10 Անոյ ըսաւ, Դուն Տէրոջմէ օրհնեալ ըլլաս, աղջիկս. քու հետի ազեկութիւնդ հասկընէն մեծ է, որովհետև ազգատ կամ հարուստ երի-
11 տասարդներուն հետէն չգացիր։ Եւ հիմա, ով աղջիկս, մի վախնար, դուն ինծի ինչ որ ըսես՝ քեզի պիտի ընեմ. քանզի իմ [7]քաղաքիս բոլոր ժողովուրդը՝ գիտէ որ դուն հասա-
12 բինի կնիկ մըն ես։ Ու հիմա իրաւցընէ ես հետ ազգականդ եմ, բայց [8]մեծմէ մօտ ազ-
13 գական կայ։ Ա՛ս գիշեր հե՛ կենայ, ու [9]եթէ որ անիկա հասաւօտուն իր ազգականութեան պարտաւորութիւնը քեզի հասուցանել ուզէ, ապէկ, [10]մեզ հասուցանէ. բայց [11]եթէ որ անիկա ազգականութեան պարտաւորութիւնը քեզի հասուցանել չուզէ, անաստիր ես կը հասուցանեմ, [12]կենդանի է Տէրը. մինչև առաւօտ հե՛ պառկիր։

14 Անոյ մինչև առաւօտ անոր ոտքերուն փոխը պառկեցաւ. ու [13]հասած, երբոր մարդիկ դէմ չէին կրնար ճանչնալ, ըսաւ. և Բոոս ըսաւ, Մարդ չգիտնայ որ կալին մէջը
15 կինի մուտք է։ Նաև ըսաւ, վրայի ծածկոցդ բեր, ու զանիկա բռնէ։ Ե՛ւ հե՛ զանիկա բռնեց. ու անոր մից [14]գարի չափեց, ու անոր վրայ բեռնաւորեց. և անիկա քա-
16 ղաքը գնաց։ Ու հե՛ իր կնասրին գաձաւ, որ անոր ըսաւ, Ով աղջիկս, [15]ինչպէս եղաւ։ ու անիկա անոր պատմեց ինչ որ ան-
17 մարդը բրաւ իրեն։ Եւ ըսաւ, Ինծի սա մից [16]գարին տուաւ, ըսելով, Դու կնասրիդ
18 պարապ չերթաս։ Եւ Նոեմ ըսաւ, [17]Աղջիկս, նստէ, մինչև որ գիտնաս թէ գործը ինչպէս պիտի բրիննայ. քանզի ան մարդը մինչև որ սա գործը այսօր չբրիննցընէ՝ չհանգստանար։

ԳԼ. Դ

1 Բոոս դատաստանի կը կոչէ Եղիմելէքին ամէնէն մօտ ազգականը։ 6 Իսկ անիկա խոստանալէ ետքը ուխտադրութենէ կը մերժէ։ 9 Բոոս կը գրկի մեռածին ժառանգութիւնը։ 11 ու իրեն կինի կ'առնէ Հռութը. որ Դաւիթին մեծ հարսը ծնանի։ 18 Փարէսին ազգաբանութիւնը։

1 Ե՛ւ Բոոս դուռը ելաւ ու հոն նստաւ. և ա՛ն ահա [1]ան Բոոսին բնած ազգականը կ'անցնէր. ու Բո՛ անունովը կանչից զանիկա ու բսաւ, Ելիա՛ հոս նստէ. և անիկա դարձաւ ու նս-
2 տաւ։ Ա՛նոնց անիկա [2]քաղաքին ծերերէն տասը մարդ առաւ, ու ըսաւ, Ա՛ս տեղ
3 նստեցէ՛ք. և անոնք նստան։ Ետքը ան ազգականին բսաւ, Մոաբի երկրէն գարձող Նոեմին մեր եղբօրը Եղիմելէքին արտին բաժինը
4 ծախելու վրայ է։ Ու ես մտածեցի որ քեզի իմացընեմ ու ըսեմ, Զանիկա հոս նստողներուն առջեւը ու իմ ժողովուրդիս ծերերուն առջեւը ծախա առ. թէ որ ազգականութեան իրաւունքով զանիկա ծախու առնել կ'ուզես, ծախու առ. բայց թէ որ ծախու առնել չես ուզեր, ինծի իմացուր որ գիտնամ. [3]քանզի քեզմէ ի զատ ազգականութեան իրաւունքը կատարելու մէկը չկայ, ու քեզմէ ետքը ես եմ։ Եւ անիկա բսաւ, Ես ազգականութեան
5 իրաւունքը կը կատարեմ։ Ու Բոոս բսաւ, Դուն Նոեմիին ձեռքէն արտը ծախու առած օրդ՝ մեռնողին կնիկին՝ Մոաբացի Հռութէն ալ ծախու առնելու ես, [4]որ մեռնողին անունը
6 պահես իր ժառանգութեանը մէջ։ Ինչ ազգականը բսաւ, Ես իմ ազգականութեանս իրաւունքը չեմ կրնար կատարել, չըլլայ որ իմ ժառանգութիւնս ապրեմ. իմ ունեցած

1 Դասը. ը. 19. ե [1] Ս՛ը. լե. 3. 2. [2] Ծ. ֆ. 15. բեմ. գ. 8. [3] Հռ. 4. [4] Հռ. 4. [5] Հռ. 4. [6] Հռ. 4. [7] Հռ. 4. [8] Հռ. 4. [9] Հռ. 4. [10] Հռ. 4. [11] Հռ. 4. [12] Հռ. 4. [13] Հռ. 4. [14] Հռ. 4. [15] Հռ. 4. [16] Հռ. 4. [17] Հռ. 4.

ազգականութեանս իրաւունքը դուն կատա-
7 րէ, քանզի ես չեմ կրնար կատարել։ Ու
խոպտելի մէջ առաջուց սա ըսուած կար
փրկելու ու ծախու առնելու զօրքերուն մէջ
ամէն բան հաստատելու համար, մարդը իր
կօշիկը կը հանէր ու իր ընկերին կու տար. և
սահկա իսրայէլի մէջ վկայութիւն կըլլար։
8 Ուստի ազգականը Բոոզին ըսաւ, Դուն ծա-
խու առ. ու իր կօշիկը հանեց։
9 Եւ Բոոզ ծերերուն ու բոլոր ժողովուրդին
ըսաւ, Դուք այսօր վկայ էք, որ ես Ելիմե-
լեքին բոլոր ստացուածքը, ու Քեղղիոնին և
Մաաղոնին բոլոր ստացուածքը Նայոմիին ձեռ-
10 քէն ծախու առի. Ու Մաաղոնին կնիկը՝ Մո-
վաբացի Հռութին ալ ինծի կնիկ առի, որ մեռ-
նողին անունը պահեմ իր ժառանգութեանը
մէջ, Ան մեռնողին անունը իր եղբայրներէն
ու իր բնակարանին դռնէն չվերնայ. դուք
11 ասոր վկայ էք։ Ամառնը դուռը եղող բոլոր ժողովուրդը ու ծերերը ըսին,
վկայ ենք. Տէրը քու տունդ մտնող կնիկը
Ռաքելին ու Լիային պէս ընէ, որ անոնց երկուքը Իսրայէլին տունը շինեցին. և դուն
Եփրաթայի մէջ ուժովցիր, ու Բեթղեհէմի
12 մէջ անուն վաստրկէ. Ու քու տունդ փա-
րեսին տանը պէս ըլլայ, Թամար ծնած Յուդային, Տան սերունդով՝ որ Տէրը պի-
տի տայ քեզի սա ընթահասակ կնիկէն։
13 Եւ Բոոզ Հռութը առաւ, որ իրեն կնիկ
եղաւ, ու անոր մտաւ. և Տէրոջը զօրմեա-
14 թեամբը յղացաւ ու որդի մը ծնաւ։ Եւ Կը-
նիկները Նայոմիին ըսին, Օրհնեալ ըլլայ Տէ-
րը, որ այսօր քեզ առանց մնա ազգականի
չթողուց, որ անոր անունը իսրայէլի մէջ յի-
15 շեալ ըլլայ։ Ան սահկա քու հոգւոյդ վերթարմութիւն
ը և ծերութեանդ հոգատարը ըլլայ. քանզի զանիկա քեզ սիրող հարսդ ծնաւ, որ քե-
16 զի եօթը որդիէ ալ աղէկ է։ Ու Նայոմի առնո
առաւ՝ իր գիրկը դրաւ, և անոր դայեակը
17 եղաւ։ Եւ դրացի կիներն անոր անուն դը-
րին, ըսելով, Նայոմիին որդի մը ծնաւ, և
անոր անունը Ովբէդ կոչեցին. սահկա Դաւ-
թին հօրը Յեսսէին հայրն էր։
18 Ու փարեսին ծնունդներն ասոնք են. Փա-
19 րէս Հեսրոնը, Ու Հեսրոն Ռամը, և Ռամ Ամմինադաբը,
20 և Ամմինադաբ Նաասոնը, և Նաասոն Սալմո-
21 նը, Սալմոն Բոոզը, և Բոոզ Ովբէդը,
22 Ովբէդ Յեսսէն, և Յես-
սէ Դաւիթը։

Ա ՈՒԱՋԻՆ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱԻՈՐԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Եղկանա անունով Ղեւտացի մը որ Երփա կին ունէր. ան-
որ Սուֆիի հ'Երփրայիմ Տէրոջը Երկրպագութիւն բնելու. 4 Ու
Նիկա իր Աննա կնիկը կը սիրէր. քանի և տեսնէր վերացած որովհետև Տէրը կը խնդրէր Տէրութիւն։ 12 Ի-ա հ'Էլգի
Նոթ կը յանդիմանուի զայիկա. ու Տէրը կ'օրհնէ։ 19 Աննա
Սամուէլը Տէրոնէն հուն՝ ուստի որ Տէրը զինքն կարեկ
կարէ իր. 21 և իր ըրած ուխտին պէս՝ Տէրոջը կը մատուցա-
նէ զանիկա։

1 Ու եփրեմի լեռնէն Ռամաթայիմ-Սոփիմէն
Եղկանա անունով Երփրայիմացի մարդ մը կար,
որ Սուֆիի որդւոյն Թոհայի որդւոյն Եղիուսի
2 որդւոյն Երոհամին որդին էր։ Եւ անիկա եր-
կու կնիկ ունէր. մէկուն անունը Աննա, ու
միւսին անունը Փէննանա էր. ու Փէննանա
զաւակներ ունէր, բայց Աննա զաւակ չու-
3 նէր։ Նէր։ Եւ ան մարդը Նաասուէ ամբի իր քա-
ղաքէն կ'ելլէր, Որ Սիլովի մէջ զօրաթիւնոց
Տէրոջը Երկրպագութիւն ու զոհ մատուցանէ.
և հոն Հոփնին Եղկու որդիքը՝ Որփնի ու Փի-
4 նէհէս Տէրոջը քահանայութեան էին։ Ու Եղկա-
նա իր զոհ մատուցած օրը իր կնկանը Փէ-
ննայիին և անոր տղաքներուն ու աղջիկնե-
5 րուն մէյմէկ բաժին տուաւ. իսկ Աննային
մէկկին բաժին տուաւ, քանզի անիկա Աննան կը սիրէր. Բայց Տէրը անոր արգանդը
6 դոցեր էր։ Ու անոր նախանձոտը փնտռ-
ռտնիկա կսկծցնելու համար խիստ վշտաց-
ուց. որովհետև Տէրը անոր արգանդը դո-
7 ցեր էր։ Եւ Ամ- տարէ տարի Տէրոջը տա-
ներ եւած տաներ նէյնա այնպէս կ'ընէր. փէ-
նա -ը նայնպէս Աննան կը վշտացնէր. ու անի-
8 կա կու լար և չէր ուտեր։ Ու Երիկը Եղկա-
նա անոր բաւ, Աննա, ինչո՞ւ կու լաս և ին-
չո՞ւ չես ուտեր. ու ինչո՞ւ համար սիրտդ ց-
ը Օր · ԺԲ · ՀԱ · ՀԱ · Ը ·
Բ ը Օր · ԺԲ · Ը ·
Գ Աղ · ՀԱ · Ը · Ձոգ · ՀԲ · Ը · Ձիր ·
Ը ·
Ե ը Օր · ԺԲ · Ը ·
Զ Ծն · ԺԲ · ԺԶ · ԺԹ ·
Է Ծն · ը · ԺԹ · = Մն · ը · Ա · Ա ·

Ը ·
Թ = Քոգ · ը · ԺԹ ·
Ժ Գէ · Գ · ԺԱ ·
ԺԱ Ծն · ԺԲ · ՀԱ · ՀԳ ·
ԺԲ Գ · ա · ԺԸ · Հը ·
= Ամ · Ժը · ԺԱ ·
ԺԳ Ծն · ԺԲ · ՀԱ · Աղ ·

ԺԴ · ԺԵ ·
ԺԵ Եղբ · Խնամեաց-
քին ·
ԺԶ Քոգ · ա · Ը ·
ԺԷ Գ · ա · ԺԸ · ԺԹ ·
ԺԸ = Մն · ը · Ա · Ա ·
Մ · ա · Ը ·
ԺԹ Ծն · ԺԲ · ՀԱ · Ձոգ ·

Ա Ու Ը Քոգ · ա · Ը ·
Բ Մ · ա · Ա · Ա ·
Գ = Մն · ը · ԱԲ = Մ · ա · Ը ·
—
Ա Կ՚ Ա ՆՈՒԱՋԻՆ
ԳԻՐՔ ՍԱՄՈՒԷԼԻ.
Ա Ի

Ա Ու Ը Քոգ · ա · Ը ·
Հը · ԺԹ ·
= Մն · գ · ԺԷ · ԼԱ ·
Ե Հ = ը · ա · Ը ·
Զ Նչ · ԺԳ · ԺԸ · ը Օր ·
Ձգ · ԺԶ · Գ · Ա · Ա ·
Ը Կ՚ Բ ամբ · Ա Բ ամ-

Թ ը Օր · Ձգ · Ա · Ը · Ժ ·
Ժ ը Օր · Ձգ · ԺՀ · ԺԸ ·
Ձգ · ԺԱ ·
ԺԱ Կ՚ Երեկիր ·
ԺԲ Ծն · ը · Ա ·
ԺԳ Ըոր · ԺԳ · ԺԱ ·

դէս տրտուրմէ. Մինչեւ ես քեզի տասը որդիս չտեսնեմ։
9 Ու Աննա Սելովի մէջ ուտելէն ու խմելէն յետոյ ոտք եկաւ։ (ու Հեղի քահանան Տէրոջ բագին առջեւը աթոռի մը վրայ նստած էր։)
10 Ու տրտմութիւնով հոգւով Տէրոջ աղօթք ըրաւ ու խիստ լացաւ։
11 Ու ուխտ ընելով ըսաւ, Ով Տէր զօրութեանց, թէ որ դուն աղախնոջդ նեղութիւնը նայիս ու զիս յիշես, և զուն աղախինդ չմոռնալով՝ զուն աղախնոջդ արու զաւակ մը տաս, զանիկա Տէրոջը պիտի նուիրեմ իր կենացը բոլոր օրերուն մէջը, ու նաւակ
12 գլուխն վրայ մաճկի պիտի չելլէ։ Ու երբոր անիկա Տէրոջը առջեւը իր աղօթքը շատցուց,
13 Հեղի անոր բերանին կը նայէր։ Ու Աննա իր սրտին մէջէն կը խօսէր. միայն անոր շրթունքները կը շարժէին, բայց ձայներ չէր լսուեր. անոր համար Հեղի զանիկա գինով կարծեց։
14 Ու Հեղի անոր ըսաւ, Մինչեւ ե՞րբ գինովութիւն պիտի բռնես. զուն գինիդ հրաժարէ։
15 Ու Աննա պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ով տէր իմ, ոչ՛դէ։ ես վշտացած սրտով կինկ մըն եմ, և գինի կամ օղի չեմ խմած. սա-
16 կայն Տէրոջը առջեւը իմ սիրտս բացի։ Զուն աղախինդ նշար կինկ մը մի կարծեր. քանզի իմ վշտացս ու նեղութիւնս չափազանց հա-
17 մար միայն հիմա խօսեցայ։ Ատենը Հեղի պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Գնա խաղաղութիւնով, և Իսրայէլին Աստուածը զուն խնդրածդ ինէ տայ՝ թէ որ անկէ խնդրես։
18 Ու ան ըսաւ, Զուն աղախինդ գոհ զուն աչքդ շնորհք գտնէ. և կինկը իր ճամբան գնաց, ու կերաւ, ու երեսը ալ չտրտմեցաւ։
19 Ու անոնք առաւօտուն կանուխ եղան, ու Տէրոջը առջեւը երկրպագութիւն ըրին, և դարձան գացին ու իրենց տունը Ռամա։ Ու Եղկանա իր Աննա կնոջը գացաւ։ Ու Տէրը
20 զանիկա յիշեց։ Ու Աննա յղացաւ, և ժամանակը հասնելուն տղայ մը ծնաւ, ու անոր անունը Սամուէլ կոչեց՝ ըսելով, Քանզի զա-
21 նիկա Տէրոջմէն խնդրեցի։ Ու անոր երիկը Եղկանա իր բոլոր ընտանիքովը Սիւղ երթալ որ Տէրոջը առջեւը տարեկան զոհը մատուցանէ,
22 ու իր ուխտը կատարէ։ Բայց Աննա չգնաց, քանզի իր երկանքը ըսաւ, Մինչեւ տղան կամիկ կտրուիլը կը նայիմ. ապա զանիկա կը տանիմ,

---

ա Հատ. գ. 15։ | Եփէ. Մարգոց ան. բառեր | ժ. բ. 18։
բ Գլ. գ. 3։ | | Սալ. ի. 4. 5։
գ Ցտ. ե. 11. ժ. 1։ | Ծատ. գ. 5. Դատ. ժգ. 5։ | Ծն. լգ. 15. Հրա. ասքի. բ. 13։
դ Ծն. իգ. 29. Ցտ. ե. 23. Դատ. ժա. 30։ | Սալ. կր. 8. Տէր. ա. | Ծալ. ի. 7։
ե Ծն. իդ. 34. Եւ. գ. 31. բ Պտգ. ժգ. 18. Սալ. իե. 18։ | Եփէ. իմ հոգիս մե. բառեր | Ծն. ի. 11։
զ Ծն. ը. 1. ի. 22։ | | Սալ. ի. 4. 5։
է Ծատ. գ. 5. Դատ. ժգ. 5։ | Ծն. լգ. 15. Հրա. ասքի. բ. 13։
ը Սալ. կր. 8. Տէր. ա. 8։ | Ծալ. ի. 7։
թ Եփէ. իմ հոգիս քա. ջութիւն։ | Ծն. ի. 11։
ժ Ծն. իե. 2. Ելից. գ. 8. Դատ. ժգ. 5։ | Ջ՝ Աստուածդ լսա. նէ. Ջ՝ Աստուածդ ամասցնէ։
ի Ելից. գ. 8. Մատ. ե. 34. Դատ. ե. 4։ | Հմր. ե։
ժա Դատ. ը. 1. ի. 22։ | Դատ. ը. 22։

որ Տէրոջը առջեւը երթեւեայ, ու միշտ հոն կենայ
23 նայ։ Ու Եղկանա անոր ըսաւ, Աչքիդ երեցնի նգածը ըրէ. միայն որ զանիկա կանխէն կարծես՝ նատ. Միայն թէ Տէրը իր խօսքը հաստատէ. ուստի կինկը նստաւ, ու միչեւ իր տղան կանխէն կարելը՝ զանիկա կը մեծցնէր։
24 Ու զանիկա կանխէն կատածին պէս իր հետը առաւ, ու երեք զուարակով, մէկ արդա ալիւրով ու մէկ տիկ գինիով հզանիկա Տէրոջը տաւնը տարաւ, որ Սելովի մէջ էր. ու
25 տղան փոքրիկ էր։ Ու ղուարակը մորթեցին, ու տղան Հեղիին տարին։ Ու Աննա ըսաւ, Ո՛վ, տէր իմ, քու անձդ կենդանի է. ես ան կինին եմ, որ հոս քով կայնեցայ
27 Տէրոջը աղօթք ընելու համար։ Ես սա աղաղն համար աղօթք ըրի, ու Տէրը իմ խնդրածս տուաւ՝ ինչ որ անկէ խնդրի-
28 ցի։ Հիմա ես ալ զանիկա Տէրոջը փոխ կու տամ. անիկա իր բոլոր կենացը մէջ Տէրոջը փոխ տրուած ըլլայ։ Ու անիկա հոն Տէրոջը երկրպագութիւն ըրաւ։

ԳԼ. Բ

1 Աննային ընծայութեան երգը։ 12 Հեղիի որդւոցը մեղքը։ 18 Սամուէլին պատանութիւնը։ 20 Հեղի օրհնութիւն կու տայ Աննային. որ սրբիչ ծառայեցնէ։ 22 Հեղի իր որդիները կը խրատէ։ 28 Հեղիին տանը վրայով մարգարէութիւն մը։

1 Ու Աննա աղօթք ըրաւ ու ըսաւ,
Իմ սիրտս Տէրոջմով ուրախացաւ,
Իմ եղջիւրս Տէրոջմով բարձրացաւ.
Բերանս իմ թշնամիներուս վրայ բացուեցաւ,
Քանզի ես քու փրկութիւնովդ ուրախացայ։
2 Տէրոջը պէս սուրբ չկայ, քանզի կրնգիչ ուրիշը չկայ,
Ու մեր Աստուածին պէս վէմ չկայ։
3 Ալ ասկէ եւս հպարտութիւնով մի պարծենաք,
Ու ձեր բերնէն ամբարտաւանութիւն չելլէ,
Քանզի Տէրը գիտութիւնց Աստուածն է,
Ու անիկա ամէն գործքը կը կշռէ։
4 Զօրաւորներուն ազեղները կարեցան,
Ու տկարները զօր հագան։
5 Կուշտ եղողները հացի համար վարձկան եղան,
Ու անօթի եղողները կշտացան. Թողացին։
Մինչեւ որ ամուլը եօթը ծնաւ,

ա Եղ. իա. 6։
գ Հմր. ա. 28. Գլ. բ. 11. 18. գ. 1։
է Ծատ. լ. 7։
ը Ցտ. ժբ. 8. 16։
թ Ը Օր. ժբ. 5. 6. 11։
ժ Ցեռ. ժբ. 1։
ի Ղատ. բ. 22։
ժա Ծն. իբ. 15. գ. Ցտ. ե. 8. 4. 6։
ժբ Ելից. ժբ. 11։
ժգ Ելից. ժբ. 11։
ժդ Ելից. ժբ. 11։
ժե Ելից. ժբ. 11։
ժզ Ելից. ժբ. 11։
ի Ելից. ժբ. 11։
ի Ելից. ժբ. 11։
ի

Ու նշան զաւակ ունեցողը ակաթացու։
6 Մեռցընողը ու ողջացընողը,
Գերեզմանը իջեցընողը ու վեր հանողը Տէրն է։
7 Աղքատացընողը ու հարստացընողը,
Ցածցընողը ու բարձրացընողը Տէրն է։
8 Անիկա ազգաւոր փոշիէն կը վերցընէ,
Ու կարօտը ապրուսէն կը հանէ,
Որ իշխանները հետը նստեցընէ,
Ու փառաց աթոռը անոնց ժառանգեցընէ.
Քանզի երկրիս հիմերը Տէրոջն են,
Ու աշխարհս անոնց վրայ հաստատեց։
9 Անիկա իր սուրբերուն ոտքերը կը պահէ.
Ու չարագործները մութին մէջ պիտի կորսուին.
Քանզի մարդը ի ուժովը յաղթող չըլլար։
10 Տէրոջը դէմ հակառակողները պիտի կատրուին,
Երկինքէն անոնց վրայ պիտի որոտայ.
Տէրը երկրիս ծայրերը պիտի դատէ,
Ու իր թագաւորին զօր պիտի տայ,
Ու Նը օծեալին եղջիւրը պիտի բարձրացընէ։
11 Ու եղիա՛ռ Բաալա իր տունը գնաց. ու Աա՛զէլ մնուկը Հեզի քահանային տեղը
12 Տէրոջը ծառայութիւն կ'ընէր։ Ու Հեզրին որդիքը չար մարդիկ ըլլալով Տէրը չէին
13 ճանչնար։ Ու քահանայից սովորութիւնը աս էր, որ երբոր ժողովուրդէն մէկը զոհ մատուցանէր, մինչ եփած առնը քահանային սպասաւորը ձեռքը երեք ժանիի մը
14 առած կու գար։ Ու զանիկա կաթսային կամ ամանին կամ եփարանին կամ պատկին մէջը կը խոթէր, ու մնացածը ինչ որ հանելու ըլլար, քահանան զանիկա իրեն կ'առնէր։ Անոնք Սիլոմի մէջ բոլոր հոն եկող Իսրայէլացիներուն
15 այսպէս կ'ընէին։ Նաև ճարպը այրելէն առաջ քահանային սպասաւորը կու գար, ու զոհ բնող մարդուն կ'ըսէր, քահանային համար խորովելու միս տուր, քանզի անիկա քեզմէ
16 եփած միս չառնէ, այլ հում։ Եւ ան մարդը երբոր ըսէր թէ նախ ճարպը այրեն, ու ետքը սրտիդ ուզածին չափ առ. անառնը կ'ըսէր, Չէ, հիմա տուր. եթէ ոչ
17 բռնի կ'առնեմ։ Այսպէս ան երիտասարդներուն մեղքը Տէրոջը առջեւը շատ մեծ էր, քանզի մարդիկ Տէրոջը զոհը կ'արհամարհէին։
18 Եւ Սամուէլ մնուկը կրթանէ եփուած հագած Տէրոջը առջեւը ծառայութիւն կ'ընէր։
19 Ու անոր մայրը ձեղի պզտիկ պատմուճան կը շինէր անոր, ու տարուէ տարի երբոր իր կրկնոջ հետ տարեկան զոհը բնելու կ'երթար,
20 անոր կը տանէր։ Եւ Հեզի Եղկանան ու անոր կնիկը օրհնելով բսաւ, Տէրը քեզի սա կնիկէն զաւակներ տայ, Տէրոջը տրուած փոխին առ։
21 Ը. ու անոնք իրենց տեղը գացին։ Եւ Տէրը նայեցաւ Անային, որ յղացաւ, ու երեք տղայ ու երկու աղջիկ ծնաւ։ Սամուէլ մնուկն ալ Տէրոջը առջեւը մեծցաւ։
22 Եւ Հեզի խիստ ծերացեր էր. ու անոր որդիքը ինչ որ կ'ընէին բոլոր Իսրայէլին, և ինչպէս անոնք ժողովրդի խորանին առջեւ հաւաքուած ժողովուած կիներուն հետ կը պառկէին,
23 կ'ըսէ, ամէն ալ կը լսէր։ Եւ անոնց բսաւ, ինչո՞ համար սանկ բաներ կ'ընէք. քանզի ես աս բոլոր ժողովուրդին բերնէն ձեզի համ
24 մնար գէշ խօսքեր կը լսեմ։ Մի՛ ընե՛, տղաքս, քանզի ազիկ չեն ան լուրերը որ ես կը լսե՛մ։
25 գ.ա.ք Տէրոջը ժողովուրդը կը մեղրցընէ.ք. Թէ որ մարդ մը մարդու դէմ մեղք գործէ, Աստուած Աստուած կը կոչէ. բայց թէ որ մարդ մը Տէրոջը դէմ մեղք գործէ, անոր համար ո՞վ աղաչանք պիտի ընէ։ Սակայն անոնք իրենց հօրը խօսքը մտիկ չէին ըներ, Քանզի
26 Տէրը զանոնք մեռցընել կ'ուզէր։ Ու Սամուէլ մնուկը օրէ օր կը մեծնար, և Տէրոջը ու մարդոց հաճոյ էր։
27 Եւ Աստծոյ մէկ մարդը Հեզիին եկաւ, ու անոր բսաւ, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ո՞ւթու հօրդ տանը յայտնապէս երեւցայ, երբոր անոնք եգիպտոսի մէջ Փարաւոնին տանը ծառայ էին.
28 Ու Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն զանիկա ինծի քահանայ ընտրելի, որ իմ սեղանիս վրայ զոհ մատուցանէ, խունկ ծխէ, ու իմ առջեւս ի փուտ հագնի. և Իսրայէլի որդւոցը բոլոր
29 պատարագները քու հօրդ տանը տուի. Ինչո՞ տանս համար պատուիրած զոհերս ու ընծաներս ետեւնէ կ'անարգէք, և քու որդիներդ ինծմէ աւելի կը փառաւորես, որ իմ ժողովուրդիս իսրայէլին բնաւոր զոհերովը ձեզ
30 գիրցընէք. Ասոր համար Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Իրաւցընէ ըսեր էի որ քու տունդ ու քու հօրդ տունը յաւիտեան իմ առջեւս պտտին. բայց հիմա Տէրը կ'ըսէ, Քաւ լիցի. քանզի ես զիս փառաւորողները

ե. ես · ծգ · ։ · եբեմ · ժե · ։
ը. ՐՕր · լը · 39 · Ցոր · է · 18 · Ցմե · գ · ։ ·
ի. Ցոր · տ · 21 ։
ի. Ա՛ա՛ · հե · ։ ·
ի. Ա՛ա՛ · ԺՀգ · ։ · ։ ·
Դաե · գ · 17 · Գ՛ա՛հ · տ · 22 ։
ն. Ցոր · լէ · ։ ·
Ցոր · լը · 4 · 5 · 6 ։
Ա՛ա՛ · իգ · ։ · Ժր · 23 · ։ · Ժբ · ։ · Ա՛ա՛ · ԺՁ · 13 · ։ · Ա՛ա՛ · ԺԸ · ։ · Ժր · ։ · Ժբ · ։ · Ա՛ա՛ · ԺԸ

Հպիտի փառաւորեմ, ու Հրա արհամարհողնե-
31 րը պիտի անարգուին։ Ահա Հօրեր պիտի գան,
որ քու թևդ ու քու հօրդ տանը թևը պի-
տի կտրեմ, որ քու տանդ մէջ ծեր չգտնուի։
32 Եւ խարայել ամէն տեսակ բարութիւն վայելած
տեսնես, դուն չի տանս մէջ դժբաղդութիւն
պիտի տեսնես, ու Հքու տանդ մէջ բնաւ ծեր
33 պիտի չգտնուի։ Եւ քու Հեզեզնէդ Հոգոց մարդը
ես իմ սեղանէս չեմ կտրեր, քու աչքերդ նուա-
զեցընելու ու քու սիրտդ վշտացընելու հա-
մար ահ։ և քու տանդ բոլոր զաւակնե-
րը Հերիտասարդութեան մէջ պիտի մեռնին։
34 Ու Հքու երկու որդւոցդ Ովնիին ու փին-
հեսին գլուխը գալիքը քեզի նշան ըլլայ,
այսինքն Հերկուքին ալ մէկ օրուան մէջ մեռ-
35 նիլը։ Եւ Հինծին մէկ հաւատարիմ քահանայ
մը պիտի հանեմ, որ բոլոր իմ սրտիս ու հո-
գւոյս մէջի եղածը կատարէ. և Հանոր մէկ
հաւատարիմ տուն մը պիտի չինեմ, ու միշտ
36 Հիմ օծեալիս առջեւը պիտի պտըտի։ Հնէ քու
տունէդ ով որ մնայ, կուգայ մը արծաթիի հա-
մար ու նկատակ մը Հայրի հացիր պիտի դայ
անոր երկրպագութիւնը ընէ, ու ըսէ, կ'ա-
ղաչեմ, զիս մէկ քահանայական պաշտօնի մը
վրայ դիր, որ պատառ մը հաց ուտեմ։

ԳԼ. Գ

1 Տէրոջը խօսքը առջի անգամ Սամուէլին կը յայտնուի։ 11 Ընդ-
առաջ Սամուէլին կը ծանուցանէ Հէլիի տանը ապերջը։
19 Սամուէլ ամէնուն իր տեսիլքը Հէլիին կը պատմէ։ 19 Սա-
մուէլին հռչակը կը տարածուի։

1 Եւ Սամուէլ մնտուկը Հէլիին առջեւը Տէ-
րոջը ծառայութիւն կ'ընէր. և Հան օրերը
Տէրոջը խօսքը հազուագիւտ էր — յայտնի
2 տեսիլք չկար։ Ու Հօր մը Հէլի իր տեղը
պառկեր էր. (Հև անոր աչքերը սկսեր էին
3 ծանրանալ, ու չէր կրնար տեսնել.) եւ Հա-
ռաջոյ կանթեղը տակաւին մարած չէր, ու
Սամուէլ Հէրոջը տաճարին մէջը կը քնանար,
4 ուր որ Աստուծոյ տապանակը կար։ Եւ Տէրը
կանչեց Սամուէլը. ու անիկա Հոս եմ ըսաւ.
5 եւ Հէլիին վազելով՝ ըսաւ. Ահա Հս եմ. ին-
չու որ զիս կանչեցիր։ Ու անիկա ըսաւ. ես
չկանչեցի. դարձիր պառկէ. Ան ալ դարձաւ
6 պառկեցաւ։ Եւ Տէրը ձեռնին ալ Ովսամուէլ՝
կանչեց։ ու Սամուէլ եկաւ Հէլիին դնաց ու
ըսաւ. Ահա Հս եմ. ինչու որ զիս կանչեցիր։
Ու անիկա ըսաւ, Որդեակ իմ, ես չկանչեցի.
7 դարձիր պառկէ։ Եւ Սամուէլ դեռ կաքաւին Տէ-

1 Ա—ջ · ժբ · ։ գ— ։ ։ ։

ԳԼ· Գ

1 Իսրայելացիք Աբենեզերի մոտ փղշտացիներուն յարձակուելով,
2 սոցաստանը բռնել կռուեցան։ 3 Ետքը փղշտացիք խիստ
կը վախնան. 10 Իսրայելացիք նորէն կը յաղթեն. սպառնա-
կը գիրի կը տարուի, և Ափնի ու Փենհնէս կը սպանուին.
13 Հելի սա բաները լսելով կառնիէն վայր կ'իյնայ ու մեր-
կը կոտրի. 19 Նաև Փենհնէսի յղի կինոջմէ տեղով
Իքաբոդը կը ծնանի. ու ինքը կը մեռնի.

1 Եւ Իսրայէլ պատերազմով փղշտացիներէն դի-
մաւորելու եկաւ, ու Աբենեզերի մէջ բանա-
կեցաւ. ու փղշտացիք Ափեկի մէջ բանա-
2 կեցան։ Եւ փղշտացիք Իսրայէլին դիմացը
շարուեցան. ու պատերազմը տարածուեցաւ,
և Իսրայէլ յաղթուեցաւ փղշտացւոց առջեւը,
որոնք պատերազմի տարածուելին մէջ չորս հա-
3 զար մարդ ու չափ կոտրեցին։ Ու ժողովուր-
դը բանակը դարձաւ. և Իսրայէլի ծերերը
ըսին, Ինչո՞ւ համար Տէրը փղշտացւոց առ-
ջեւը կոտրեց մեզ այսօր. Տէրոջը ուխտին տա-
պանակը Սիովէնէն մեր միջը առնենք, ու մեր
մէջը գանուի, ու մեզ ազատ մեր թշնամի-
4 ներուն ձեռքէն։ Ու առի ժողովուրդը հրեշտ
Իքիից դէպ ի Սիլով, և Էքբովբէնեան վը-
րայ նստող Դօրաթիանց Տէրոջը ուխտին տա-
պանակը անկէ վերցուցին. ու Հելիին երկու
որդիքը Ոփնի ու Փենհնէս հոն Աստուծոյ ուխ-
5 տին տապանակին հետ էին։ Ու երբոր Տէ-
րոջը ուխտին տապանակը բանակին մէջ մտաւ,
բոլոր Իսրայէլ մեծ ձայնով մը ազաղակեց, ու
6 գետինը դղրդեցաւ։ Եւ փղշտացիք այն ազա-
ղակի ձայնը լսելով ըսին, Եբրայեցւոց բանա-
կին մէջ ասոր բարձրաձայն ազաղակը ի՞նչ ալ-
սոր կրլլայ. ու իմացան որ Տէրոջը տապանակը
7 բանակը հկեր է. Եւ փղշտացիք վախցան,
քանզի ըսին, Աստուած բանակին մէջը եկաւ.
ու դառ ըսին, վա՜յ մեզի, քանզի մինչև հի-
8 մա ասանկ բան եղած չէ. վա՜յ մեզի, ա՞ո զո-
րաւոր Աստուածներուն ձեռքէն մեզ պա-
տսպարէ. սոյն են Աստուածները են,
որ եգիպտոսը ամէն հարուածներով զարկին
9 անապատին մէջ. Ուժովցէք ու կարճ եղէք,
ով փղշտացիք, չրլլայ որ Եբրայեցւոց ծա-
ռայ ըլլաք, ինչպէս որ անոնք ձեզի ծառայ
եղան. ուստի կարճ եղէք և մարդ հե-
10 տաքայ ըլլաք։ Ու երբոր փղշտացիք պատեր-
բազմեցան, Իսրայէլ յաղթուեցաւ և ամէն
մարդ իր վրաններ փախաւ. ու չատ մեծ կո-
տորած եղաւ, և Իսրայէլին երեսուն հազար
11 հետեւակ զօրք ինկաւ. Նաև Աստուծոյ տա-
պանակը առնուեցաւ. ու Հելիին երկու որ-
դիքը Ոփնի ու Փենհնէս մեռան։
12 Եւ Բենիամինեան մարդ մը բանակէն վա-

= ԳԼ· Է · ի · Է · ի · 18։
Բ Եբ · Թէ · 18 · 23 · Ցաւ · Է · 23։
Գ Բ Քաղ · Ջ · 2 · Սաչ · Ա · 1 · ԶՓ ·
1 ։
Բ ա Կար · Ժգ · 13 ։
Բ Դաան · Ժգ · 1 ։
Ջ Հաբ · 2 · Գէն · Իգ · 17 · Բ Օր · Իբ · 25 · Սաչ · Հբ · 9 · 62 ·
Դ ԳԼ· Բ · 35 · Սաչ · Հբ · 61 ։
Ե ԳԼ· Բ · 34 · Սաչ · Հբ · 61 ։
Զ ԳԼ· Ժգ · 3 ։
Է ԳԼ· գ · 2 ։
Ը Եզէ · Ի-ան
Ժգ · 13 · Ժե · 30 · Ղևեմ· Թ · 1 · Ցար · Բ · 18 ·
Ի Բ Քաղ · ա · 6 · Գ Կամ· Ե · 17 ։
Ժ Դան · Ե · 17 ։
ԺԱ ԳԼ· Ժգ · 3 ։
ԺԲ ա Սաչ · Իգ · 8 · Հբ · 61 ։
—
= ԳԼ· գ · 1 · 6 · 18 ·
Ոչ Ե Աստված

2 եւ փղշտացիք Առաւձոյ տապանակը առին, ու զանիկա Դագոնի տաճարն տարին, և Դա-
3 գոնին քովը դրին։ Ու հետեւեալ օրը Ազոմացիք առաւօտուն կանուխ կելլելով, տեսան որ Դագոն Տէրոջը տապանակին առջեւը իր բնակի վրայ գետինը ինկեր էր. ու անոնք Դա-
4 գոնը վերցուցին իրենց տեղը դրին։ Եւ հետեւեալ օրը դարձեալ առաւօտուն կանուխ եկան, ու տեսան որ Դագոն Տէրոջը տապանակին առջեւը երեսի վրայ գետինը ինկեր էր, և Դագոնին գլուխը ու ձեռացը երկու թեւերը կտրած՝ սեմին վրայ ընկած էր, և միայն
5 °Դագոնին մարմինը՝ մնացեր էր։ (Ա պատճառաւ Դագոնի քուրմերը ու Դագոնի տաճար բոլոր մտնողները մինչեւ այս օրս Ազոմոտա և
6 զոյ Դագոնի սեմին վրայ չեն կոխեր։) Անկէ հետ Տէրոջը ձեռքը Ազոմացւոց վրայ ծանրացաւ, ու զանոնք կործնցուց, և զանոնք Ազոմոտի ու անոր սահմաններուն մէջը հիմնո-
քի ուռնցքներով զարկաւ։
7 Եւ Ազոմոտի բնակիչները տեսնելով որ ըլլալը այնպէս՝ ըսին, Իսրայէլի Առաւձոյն տապանակը մեր քովը չենայ. քանզի անոր ձեռքը մեր վրայ ու մեր աստուածոյն Դագոնին
8 վրայ ծանրացաւ։ Եւ հրէշ խրկեցին, ու փղշտացւոց բոլոր նախաթաթարները իրենց քովը ժողվեցին, ու ըսին, Իսրայէլի Առաւձոյն տապանակը ի՞նչ ընենք. ու ըսին, Իսրայէլի Առաւձոյն տապանակը Գէթ փոխագրուի։ Ու Իսրայէլի Առաւձոյն տապանակը Գէթ փո-
9 խադրեցին։ Եւ զանիկա հոն փոխադրելէն ետքը, Տէրոջը ձեռքը ան քաղաքին վրայ ըլլալով՝ մեծ խռովութիւն եղաւ. ու անոր քաղաքին մարդիկը պզտիկէն մինչեւ մեծը զար-
կաւ. և անոնց վրայ հնացուք ելան։
10 Եւ Առաւձոյ տապանակը Ակկարոն խրկեցին. ու երբոր Առաւձոյ տապանակը Ակկարոն մտաւ, Ակկարոնացիք կանչ ըրին ըսելով, Իսրայէլի Առաւձոյն տապանակը մեզի բերին՝ որ մեզ ու մեր ժողովրդը մեռցընեն։
11 Եւ հրէշ խրկելով՝ փղշտացւոց բոլոր նախաթաթարները ժողվեցին, ու ըսին, Իսրայէլի Առաւձոյն տապանակը հոգ տանէք որ երթայ և իր տեղը դառնայ, որ մեզ ու մեր ժողովրդը չմեռցընէ. քանզի բոլոր քաղաքին մէջը մա-
հացու ապականութիւն կար, Աստուծոյ
12 ձեռքը խիստ ծանրացեր էր։ Եւ չմեռած մարդիկը հնացուքով պատուհասուեցան, ու քաղաքին ազաղակը երկինքը ելաւ։

Գլ. Զ

1 Եհովը տապանակը Փղշտացւոց երկրին
2 մէջը եօթը ամիս մնաց։ Ու փղշտացիք ուխտադրուժներ ու բախտ նայողներ կանչելին ու ըսին, Եհովային տապանակին ի՞նչ ընենք. մեզի խնացուցէք թէ զանիկա ինչո՞վ իր տեղը
3 խրկենք։ Անոնք ալ ըսին, Թէ որ Իսրայէլի Աստուծոյն տապանակը խրկէք, զանիկա դատարկ չխրկէք, հապա անպատճառ պատասխան պատարագ տուէք անոր. անոնովն կը բժշկուիք, ու ո՞վնգի յայտնի կ'ըլլայ թէ ինչու Հանար անոր ձեռքը ձեր վրայէն չվերցաւ։
4 Եւ անոնք ըսին, Անոր ի՞նչ տուսակ պատարագ մատուցանենք։ Ու անոնք ըսին, Փղշտացւոց նախաթաթարներուն թիւովը հինգ ոսկեղէն Թանչքի ուռնցքներ ու հինգ ոսկի մուկ ընդ-
դանդ ձեր ամէնուն վրայ և ձեր նախաթաթարներուն վրայ մի և նոյն հարուածը եղաւ։ Եւ
5 հիմա ձեր Թանչքի ուռնցքներուն պատկերները, ու ձեր երկիրը աւրող մուկերուն պատկերները չինեցէք, ու Իսրայէլի Աստուծոյն փառք տուէք. կարելի է որ իր ձեռքը ձեր վրայէն, ձեր աստուածներուն վրայէն
6 ու ձեր երկրին վրայէն թեթեւցընէ։ Եւ ինչո՞ւ համար ձեր սիրտերը կը խստացընէք, Եհովային որ երբ խստացուց ու փարաւոն իրենց սիրտերը խստացուցին. չէ՞ որ Աստուած անոնց մէջը հրաշալի գործ բնելէն ետքը՝ զանոնք թող
7 աւսին ու երթան։ Հիմա մէկ նոր սայլ մը չինեցէք, ու երկու հատ կաթնատու երինջ առէք, որ անոնց վրայ բնաւ լուծ դրուած չըլլայ. ու երինջները սայլին թելացէք, և անոնց ձա-
8 ղերը անոնց ետեւէն տուն դարձուցէք. Ու Եհովային տապանակը առէք, և զանիկա սայլին վրայ դրէք, ու նաեւ ոսկեղէն իզպատիկները՝ որ դուք յանցանքի համար անոր բնաց պիսի տաք, պզտիկ արկղով մը անոր մէկ կողմի դրէք, ու զանիկա խրկեցէք որ երթայ։
9 Թայ։ Եւ նայեցէք, թէ որ իր սահմանին ճամբովը Բեթսամիս ելլէ, սա մեծ չարիքը մեզի ընողը անիկա է. ապա թէ ոչ՝ գիտնանք որ անոր ձեռքը մեզի դպած չէ, հապա բանը դիպուածով պատահեր է մեզի։
10 Եւ այն մարդիկը այսպէս ըրին. երկու հաս

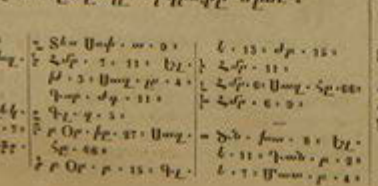

կամ՝ նետու երինջ առին, ու զանոնք ապրին լծելին, և անոնց ձագերը տան մէջ գոցելին։
11 Ու Տէրոջը տապանակը, և ոսկի մուկերուն ու իրենց թանչրի ուռեցքներու պատկերնե-
12 րուն պզիկ արկղը ապրին վրայ գրին։ Ու երինջները չկոտի ընթացելու ճամբան բռնելին, ու մէծ ճամբային բառաչելով կ'երթային, և ոչ կամ ձախ կողմը չխոտորելցան. ու փղշտացւոց նախաթաներուն մինչև Բեթ-
13 սամիսայ սահմանը անոնց հետևէն գային։ Եւ Բեթսամիսացիք հովխոին մէջ ցորեն հունձք կը հնձէին, ու իրենց աչքերը վերցնելով տապանակը տեսան, ու տեսնելնուն համար ու-
14 րախացան։ Եւ ապրին Բեթսամիսացի Յեսուին արտը մտաւ ու հոն կայնեցաւ, ուր որ մէծ քար մը կար. ու ապրին փայտերը ճեղքելին, և ան երինջները Տէրոջը ողջակէզ
15 մատուցին։ ՈւՂեւտացիք Տէրոջը տապանակը և անոր հետ եղող ոսկի պատկերներուն պզիկ արկղը վար իջեցուցին, ու ան մէծ քարին վրայ դրին. և ան օրը Բեթսամիսի մարդիկը Տէրոջը ողջակէզներ ու զոհեր մա-
16 տուցին։ Ու փղշտացւոց հինգ նախաթաներն ալ որ Եկրոնէ տեսնելնէն ետքը՝ նոյն օրը Ակկա-
17 րոն դարձան։ Ասիկա ան ոսկեզէն թանչրի ուռեցքներն՝ որ փղշտացիք յանցանքի համար Տէրոջը ընծայ տուին, տասը հատ. Ազոտայ համար մէկ հատ, Գազայի համար մէկ հատ, Ասկաղոնի համար մէկ հատ, Գէթայ համար մէկ հատ, Եկրոնի համար մէկ հատ։
18 Եւ ոսկի մուկերը փղշտացւոց հինգ նախաթաներուն բոլոր քաղաքներուն թուովէն, պարսպապատ քաղաքէն մինչև անպարիսպ գեղը, ու մինչև ան մէծ քարը՝ որուն վրայ Տէրոջը տապանակը դրուեցաւ։ — մինչև առ օրս ան դաշտացի Յեսուայ մէջ կ'երևի։
19 Եւ Բեթսամիսայ մարդիկը զարկաւ, քանզի անոնք Տէրոջը տապանակին մէջը նայեցան. ու Ժողովրդէն յիսուն հազար հօթանասուն մարդ զարկաւ. և Տէրը Ժողովրդին մէջը կատարած բնկնալուն համար Ժողովրդը
20 զր սուգ բռնեց։ Ու Բեթսամիսի մարդիկը ըսին, Ո՞վ տեր Տէր Աստուծոյն առջևը պի-
21 կրնայ կայնիլ. ու մեր քովէն որո՞ն կելլէ։ Եւ Կարիաթարիմի բնակիչներուն պատգամաւորներ խրկեցին՝ ըսելով, Փղշտացիք Տէրոջը տապանակը դարձուցին. իջէք ու զանիկա ձեր քովը հանեցէք։

Գլ. Է

1 Կարիաթարիմի բնակիչները ներքնապրն առնը կը տանին տապանակը. ու անոր ապրին Եղիազարը կ'օրհնեն որ տապանին պահպանութիւնը բնկ։ 2 Քառ տարիէն ետքը՝ 3 Իրաէլացիք Սամուէլին յորդորմամբ Աստիկին մէջ հանգիստ տեր կերթալ կ'ապաշխարեն։ 7 Երբոր Սամուէլ կ'ապրին ոչխարին կը մատուցանէ, Տէրը որոտաձայն կը տապալեցնէ Փղշտացիները կը յաղթուի Իրաէլացիներուն մէջ։ 13 Փղշտացիք կը նահանջեն։ 15 Սամուէլ իրաւարար կ'ըլլայ Իսրայէլի մէջ գատաստան կ'ընէ։

1 Եւ Կարիաթարիմի մարդիկը գացին, ու Տէրոջը տապանակը առին հանեցին, և զանիկա տարին Աբինադաբի տունը որ բլուրին վրայ էր. ու անոր որդին Եղիազարը դերծնցին որ Տէրոջը տապանակին պահպանութիւնը բնկ։
2 Եւ տապանակը Կարիաթարիմի մէջ գրուած օրէն հարը շատ օրեր անցաւ, ու քսան տարի եղաւ, և Իսրայէլի բոլոր տունը Տէրոջը ևսուէն հառաչեցին։
3 Ասնաւնը Սամուէլ Իսրայէլի բոլոր տունը խօսեցաւ՝ ըսելով, Թէ որ դուք ձեր բոլոր սրտովը Տէրոջը դարձեր էք, ՀՀեր մէջէն օտար աստուածները ու Աստարովթը վերցուցէք, և ձեր սիրտերը Տէրոջը պատրաստեցէք, ու միայն զանիկա պաշտեցէք. ու անոնք փղշտացւոց ձեռքէն ձեզ պիտի ազատ
4 ած։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Բահաղիմը ու Աստարովթը վերցուցին, ու միայն Տէրոջը
5 ծառայեցին։ Եւ Սամուէլ ըսաւ, Իրաէլը Մասփային մէջ ժողվեցէք, ու
6 ձեզի համար Տէրոջը աղօթք բնեմ։ Եւ Մասփան մէջ ժողվուեցան, ու ջուր քաշելին և Տէրոջը առջևը թափեցին. ու ան օրը ծոմ բռնեցին, և հոն ըսին, Տէրոջը դէմ մեզ գործեցինք։ Եւ Սամուէլ Մասփայի մէջ Իսրայէլի որդւոցը դատաստան ըրաւ։
7 Ու երբոր փղշտացիք լսեցին որ Իսրայէլի որդիքը Մասփայի մէջ ժողված են, փղշտացւոց նախաթաները Իսրայէլին դէմ եկան. ու Իսրայէլի որդիքը՝ լսելով՝ փղշտացւոց երե-
8 սէն վախցան։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Սամուէլին ըսին, Ազդ ազար մեր Տէր Աստուծոյն ազապակէ մեզի համար, որ մեզ փղշտացւոց
9 ձեռքէն ազատէ։ Ու Սամուէլ մէկ կաթնակեր գառնուկ մը առաւ, ու զանիկա բոլորովին ողջակէզ բրաւ Տէրոջը. և Սամուէլ Իսրայէլի համար Տէրոջը ազապակելով աղաչեց, ու Տէրը անոր պատասխան տուաւ։
10 Ու երբոր Սամուէլ ողջակէզը կը մատուցանէր, փղշտացիք մօտեցան որ Իսրայէլի դէմ պատերազմ բնեն։ Եւ Տէրը նոյն օրը փղշտա-

---

1 Ցեր. ժգ. 3։
2 Հմր. 4։
3 Ելս. Կղ. ԺԲ. 21։ Թագ. գ. 5. 15։ 20։ բ Թագ. գ. 7։
4 բ Թագ. գ. 3։ Մաղ. գ. 8։
5 Ժբ. 12։ = Մն. 1։ Ժգ. 3. 6։ — = Գէ. գ. 21։ Սաղ. Ճէ. 8։
6 Եսէ. ա. 16։ Ժբ. 6։ Ցեր. ժգ. 25։
7 Ելս. ԺԴ. 19։ Ես. ԺԲ. 4։ Ժա. 13. 14։
8 բ Օր. գ. 15։ Ժ. 20։ Ժգ. 4։ Մաս. գ. 10։ Գաղ. գ. 8։
9 Ղեւ. ա. 2. 3։ Գ. Թագ. ժ. 14։ Սաղ. Ճ. 1։ Ես. ԽԶ. 24։
10 Ելս. ԺԴ. 24։ Յեսու. Ժ. 10։ Դատ. դ. 15։
11 Եսէ. ժգ. 3։
12 Ա Օր. լ. 2—10։ Թագ. ա. 48։ Նե. 7։ Մկ. գ. 1։ Ճաքէ. բ. 12։
13 Դ Թագ. լ. 2։ Ճես. ԺԴ. 25։
14 Դատ. բ. 11։
15 Դատ. ժ. 1։ 2։
16 Դատ. բ. 13։
17 Թագ. ժ. 25։
18 Դատ. ժ. 10։ Թագ. գ. 47։ Սաղ. Ճ. 6։
19 Ելս. Ի. 4։
20 Ես. ԽԶ. 1։ Ղեւ. ա. 2։ Ես. ԽԶ. 1։ Ցեր. ԻԶ. 1։ Ես. ԽԶ. 1։ Ցեր. ԻԶ. 1։ Ես. ԽԶ. 1։ Ցեր. ԻԶ. 1։ Ես. ԽԶ. 1։ Ցեր. ԻԶ. 1։

ցուց վրայ մեծ ձայնով մի որոտաց, ու զա-
նոնք խաւսիցաւ· ու իրարկիլն առնիր զար-
11 նուեցան· եւ խրայելի մարդիկը Մատիայէն
Հրկիրով փղշտացիներր հալածելին, ու մինչև
12 Բեթ-քարի տակը զանոնք կոտրելին· Ասա-
ուներ Սամուէլ՝ մէկ քար մի առաւ, և Մաս-
փայի ու Սենի միջտեղը կանգնեց, ու անոր
անուանը 13 Աբենեզեր կոչեց, ըսելով, Տէրը մին-
չև ասկա մեզի օգնեց· Ուր փղշտացիք
կռթագրեր եղան, ու՝ մէլ չիկին ալ իրայելի
սահմանին մէջ չմտան· և Սամուէլին բոլոր
օրերը Տէրոջը ձեռքը փղշտացւոց վրայ էր·
14 Ու փղշտացիք իրայելէն զրաւած քաղաքները
որ առեր էին, Ակկարոնէն մինչև Գէթ, ետ-
ը իրայելին նա տուեցան· ու իրայել
անոնց սահմաններուն փղշտացւոց ձեռքէն ա-
զատեց· և իրայելի ու Ամորհացւոց միջտե-
ղը խաղաղութիւն կար·
15 Ու Սամուէլ՝ իր կենացը բոլոր օրերուն
16 մէջ իրայելը դատեց· Ու տարեկ տարի Բե-
թէլ, Գողգաթա ու Մատիա կ'երթար կը պը-
տրէր, և բոլոր այն տեղատեղր իրայելը
17 կը դատեր· Ու Ռամա կը դառնար, քան-
զի իր տունը հոն էր· և հոն կը դատէր ի-
րայելը, ու հոն՝ Տէրոջը սեղան չինեց·

ԳԼ· Ը

1 Իրայելացիք Սամուէլէ որ՝ որդիք կոչ տվրու թիւնէն հանձ-
բառելով· Թագաւոր կ'ուզեն· 6 Սամուէլ ցասպին որոյ
աչքին կ'ընկ· ու Աստուծմէ կը փիթաթի· 10 և Ժողո-
վուրդին կ'իմացնէ Թագաւորին վարմունքը· 19 Ընտուած
կը դառնի Սամուէլին որ Ժողովուրդին խոհրդը կատարի·

1 Ու երբոր Սամուէլ ծերացաւ՝ իր որդիքն
2 իրայելի վրայ դատաւոր դրաւ· եւ իր
անդրանիկ որդւոյն անունը Յովել, ու երկ-
րորդին անունը Աբիա էր, — Բերսաբէէի մէջ
3 դատաւորութիւն կ'ընէին· եւ անոր որդիքը
չանոր ճամբաներուն մէջ չքալեցին, հապա
շահասիրութիւնի ետեւէ իյնալով՝ կաշառք
կ'առնէին, և իրաւունքը կը ծռէին·
4 Ու իրայելի ամէն ծերերը ժողովուեցան,
5 ու Ռամա Սամուէլին գացին, եւ անոր ըսին,
Ահա դուն ծերացեր ես, ու քու որդիդ քու
ճամբաներուդ մէջ չեն քալեր· ----՝ հիմա
՝մեր վրայ թագաւոր մի դիր, որ ամէն ազ-
6 գերուն պէս մեզ ֆկառավարէ· Ու սա բանը
Սամուէլին առջեւը դէշ երեցաւ, որ ըսին թէ
Մեզի մէկ թագաւոր մի տուր, որ մեզ կա-
ռավարէ· ու Սամուէլ Տէրոջը աղօթք ըրաւ·
7 եւ Տէրը Սամուէլին ըսաւ· Ժողովուրդին խօս-

Ա· ծծ· իբ· ւե· լ· ։ ւէ· Գաս· բ· ։ ւ Գէ· ը· ։ ւ Գէ· ը· ։ ւ Գաս· խ· ։ ։ ։

ԳԼ. Թ

1 Սաուղ իր հորը հէրը գանելու յոյս չունենալով՝ 6 իր ծառային հրամայեց։ 11 ու ապիհնէրուն առաջորդութիւնը։ 15 Նաասոնի յաջողութիւնը հասնելուս։ 18 Սամուէլի կոչ գոյ։ 19 Սամուէլ խնդրելին կը հրաւիրէ Սաուղը։ 25 ու ան նոր հնա գոլաւոր հասկացութիւն ընդունի նորէ զանիկ ամրոյ կը հանէ։

1 Ո՚ր Բենիամինի ազգէն՝ կիս անուանով գօրաւոր մարդ մը կար։ ու անիկա Բենիամինեան Ափիայի որդւոյն Բեքորաթի որդւոյն Սերօրի
2 որդւոյն Արիելին որդին էր։ Եւ անիկա որդի մը ունէր, որուն անունը Սաուղ էր։ անիկա կարճ ու գեղեցիկ էր, ու իսրայէլի որդւոց մէջ անկէ գեղեցիկ մարդ չկար։ Իրմէն ժողովուրդէն ուսէն վեր երկայն էր։
3 Եւ Սաուղին հօրը կիսին էշերը կորսուեցան։ ու կիս իր որդւոյն Սաուղին ըսաւ, Մանչերուն մէկը հետդ առ, ու էշերը գնա
4 էշերը փնտռէ։ Ան ալ Եփրեմի լեռնէն անցաւ, և Շաղիսա երկրէն ալ անցնելով՝ չգտան։ Եւթը Շաղիմի երկրէն անցան, ու հոն չկին։ անկէ Բենիամինեանց երկիրը անց-
5 նելով՝ հոն ալ չգտան։ Ո՚ երբոր անոնք Սուփի երկիրը եկան, Սաուղ իր հետը եղող մանչուն ըսաւ, Եկուր ետ դառնանք, չըլլայ որ իմ հայրս էշերուն հոգը թողու ու
6 մեզի համար հոգայ։ Բայց անիկա անոր ըսաւ, Ահա աս քաղաքիս մէջ Աստուծոյ մարդը կայ, ու անիկա պատուաւոր մարդ մին է, Ինչո՞ որ ան ըսածը անշուշտ կը կատարուի։ Հիմա հոն երթանք, գուցէ մեր երթալու-
7 ճամբան մեզի խնայցնէ։ Եւ Սաուղ իր մանչուն ըսաւ, Բայց եթէ որ երթալու ըլլանք, հոն մարդուն ի՞նչ տանինք. քանզի մեր ամանիներէն հացը պակսեցաւ, ու Աստուծոյ մարդուն տանելու ընծայ մը չունինք. քովը-
8 նիս ի՞նչ ունինք։ Եւ մանչը նորէն Սաուղին պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ահա իմ քովս մէկ սիկղին չորրորդ մասը արծաթ կայ. զանիկա Աստուծոյ մարդուն կու տամ, որ մեր
9 ճամբան մեզի խնայցնէ։ (Առաջուց իսրայէլի մէջ մէկ մարդ մը երբոր Աստուծոյ հարցընելու կ՚երթար, այսպէս կ՚ըսէր, Եկուր տեսա-
10 ղին երթանք. քանզի այսօր մարգարէ՝ կոչուածը առաջուց տեսանող կ՚ըսուէր։) Եւ Սաուղ իր մանչուն ըսաւ, Ազէկ ըսիր, եկուր երթանք. ու Աստուծոյ մարդուն բնակած
11 քաղաքը գացին։ Ո՚ երբոր անոնք գաւ՚ի վերէն դէպ՚ի քաղաքը կ՚ելլէին, Իրենի մը ազջիկները դուան, որ ջուր հանելու ելեր էին, 12 ու անոնց ըսին, Տեսանողը հո՞ն է. Եւ ազ-

Ջիկները անոնց պատասխան տուին ու ըսին, Հո՛ն է, ահա քու առջեդ է. հիմա չուտ ըրէ, քանզի ժողովուրդը այսօր ՚ի բարձր անդրանդը վրայ ՚ի զոհ ընելուն համար, անիկա այսօր
13 քաղաքը եկաւ. քաղաքը մտնելուդ պէս զանիկա հոն կը գտնէք, քանի որ անիկա բարձր տեղը երթայ չէ կերակուր ուտելու հասար. քանզի մինչև անոր գալը ժողովուրդը կերակուր չուտեր, որովհետև անիկա կ՚օրհնէ զոհը, — անկէ ետքը հրաւիրուածները կ՚ուտեն, հիմա երէք, քանզի հիմա կը գըտ-
14 նէք զանիկա։ Եւ անոնք քաղաքը կերթան։ — Երբոր անոնք քաղաքին մէջը կը մտնէին, ահա Սամուէլ բարձր տեղը երթալով՝ անոնց դէմ եկաւ։
15 Եւ Սաուղին գալէն օր մը առաջ Տէրը
16 Սամուէլին Իսկական էր, ու ըսեր էր Թէ վաղը ասս ատենս Բենիամինի երկրէն քեզի մէկ մարդ մը պիտի խրկեմ, ու զանիկա իմ ժողովուրդիս վրայ իշխան օծէս, որ անիկա իմ ժողովուրդս Փղշտացւոց ձեռքէն ազատէ. քանզի Ժողովուրդիս Նեղութիւնը հասկցայ, որովհետև անոր ազազակը ինծի հա-
17 սաւ։ Ու երբոր Սամուէլ Սաուղը տեսաւ, Տէրը անոր ըսաւ, Ահա՚ Ան է քեզի ըսած մարդս. ասիկա իմ ժողովուրդիս վրայ պիտի
18 իշխէ։ Եւ Սաուղ դիմաց Սամուէլին մտաւ, ու ըսաւ, Տեսանողին տունը
19 ո՞ր է, կ՚ազաչեմ՝ ինծի ցուցուր։ Եւ Սամուէլ պատասխան տուաւ Սաուղին ու ըսաւ, Տեսանողը ես եմ. իմ առջևէս բարձր տեղը երթալ, քանզի այսօր ինծի հետ կերակուր պիտի ուտէք. և վաղը քեզ կը խրկեմ, ու բո-
20 լոր սրտով մէջ եղածը քեզի կը պատմեմ։ Եւ Իրենկին երէք օրուընէ՚ի վեր կորսուած էշերուդ համար մի հոգար, քանզի անոնք գըտնուած են. ու Իսրայէլի բոլոր Փափաքը որո՞նն է, քեզի ու քու հօրդ բոլոր տան չէ՞։
21 Եւ Սաուղ պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ես Իսրայէլի ցեղերուն Ոքոնի պզտիկն Բենիամինեան չեմ, ու իմ ազգատոհմս Բենիամինի ցեղին բոլոր ազգատոհմերուն պզտիկը չէ՞. ուստի ինծի հետս ինչո՞ւ խօսք դրու-
22 ցեցիր։ Եւ Սամուէլ առաւ Սաուղը ու անոր մանչը, ու զանոնք Ընդունելութեան սրահը տարաւ, և զանոնք կռնակաւորներուն գլուխը նստուց, որ-
23 պէսզի երեսուն մարդու չափ էին։ Ու Սամուէլ խոհարարին ըսաւ, Բէր ան բաժինը, որն որ քեզի տուի, ու քեզի պատուիրեցի որ զա-
24 նիկա քովդ պահես։ Եւ խոհարարը Ազդրը վրայի Ճուէն վերցնելով, զանիկա Սաուղին

= ԳԼ · ժգ · 51 · ամՖ· ր · 53 · ի · 39 ·
ք Գէ · ժ · 23 ·
ֆ գ Թագ · գ · 42 ·
• կամ Սափրի · տես գԼ· ա · 1 ·
ז ր Օր · լգ · 1 · գ
ի Թագ · ժգ · 1 ·
խ Գէ · գ · 19 ·
ձ Տես Դատ · գ · 18 · ժգ · 17 · գ Թագ · ժգ · 3 · գ Թագ · գ · 42 · ր · 3 ·
ղ ր Թագ · խդ · 11 · գ Թագ · ժԼ · 13 · ամՖ · իգ · 28 · ԼՓ · 19 · ր ամՖ · ժգ · 7 · 10 · Եփ · ր · 10 · Ես · Տաբ · ե · 12 ·
ճ Ֆե · խդ · 11 ·
ն գ Թագ · գ · 2 ·
շ Ֆե · ր · 34 · Գէ · ժգ · 2 ·
ո Գէ · ժԼ · 1 · Գաս · ժգ · 21 ·
պ Գէ · ք · 2 ·
ր Գէ · ժ · 1 ·
ս Նէ · ր · 23 · գ · 7 · 8 ·
վ Գէ · ժգ · 12 · ԱմՖ · ժգ · 21 ·
տ Հմր · 3 ·
ր Գէ · ր · 5 · 19 · ժր · 15 ·
ց Կո՛ վերկրէ՛ քիր՝ եր
ձ Դատ · ք · 46 · 47 · 48 · Սաղ · կե · 17 ·
ղ Գէ · ժԼ · 17 ·
ճ Ցե՛ս Դատ · գ · 15 ·
ռ Ղև · ե · 32 · 35 · եր · գեկ · խդ · 1 ·

առիքը գրաւ։ Եւ Ս֊ռուհէլ բաւ, Ահաւասիկ մեռացածը, զանիկա առիւզ դիր ու կեր. քանզի երբոր ըսի որ ժողովուրդը °հրաւիրեր,” ան վայրկեանէն ի վեր անիկա քեզի համար պահուած է. ու ան օրը Սաւուղ Սամուելին հետ կերաւ։

25 Եւ բարձր տեղէն քաղաքը իջան, ու Ս֊ռուհէլ հետ տանիքին վրայ Սաւուղին հետ
26 խօսեցաւ. եւ առաւօտուն կանուխ եղան, ու լուացածին պէս Սամուէլ Սաւուղը տանիքը կանչեց ու բաւ, Ելիր ու քեզ պիտի խրկեմ։ Եւ Սաւուղ ելաւ, ան ինքը և Սամուէլ միասին։
27 տեղ դուրս եկան. երբոր անոնք քաղաքին ծայրը կ՚իջնէին, Սամուէլ բաւ Սաւուղին. Ըսէ՛ որ մեր առիքը անցնի. (և անիկա անցաւ.) ու հիմա դուն հոս կեցիր, որ Աստուծոյ պատգամը քեզի խնայցընեմ։

ԳԼ. Ժ

1 Ս֊ռուհէլ Սաւուղը կ՚օծէ. ու երբոր նշաններուն կատարուելը
Քիւնը բնակիլ կը քաշուելէն զանիկա։ 9 Սաւուղին սիրտը կը
փոխուի ու կը մարգարեանայ։ 14 Իր հօրեղբօրմէն կը պատմէ
իր Քագաւոր օծուիլը։ 17 Սաւուղ միջոցով Քագաւոր կ՚ընտրուի Մասպայի մէջ։ 26 Ժողովուրդին դանդաղ զգացած մասը կը մնայ վերով։

1 Եւ Ս֊ռուհէլ եղին շիշը առաւ, ու անոր դլխուն վրայ թափեց, ու զանիկա համբուրեց, ու բաւ, Չէ՞ որ Տէրը քեզ Իր ժառանգութեան Դաւթեանը օծեց։ 2 դուքանիկը վրայ °իշխան օծեց։ Ա֊յսօր ինձմէ գացած ատենդ Բենիամինի սահմանը Սելսահի մէջ՝ Ռաքելին գերեզմանին քովը կը կանգնիս մարդ պիտի գտնես, ու քեզի պիտի բսեն, Գտնուեցան ան էշերը որոնք փնտռելու գացած էիր. և ահա քու հայրդ էշերուն համար հոգալը թողուց, ու ձեզի համար կը հոգայ, ու կ՚ըսէ, Ցզուա համար ի՞նչ ընեմ։ 3 Ու երբոր անկէ անդին երթալ և Թաբօրի կաղնին հասնիս, հոն երեք մարդ քեզի պիտի հանդիպին, որոնց մէկը երեք ուլ, մէկը երեք հացի նկանակ ու մէկին ալ սրուակ մը գինի տանելով՝ Աստուծոյ կ՚երթան դէպ ի Բեթէլ. 4 ու հարցնելով՝ քեզի երկու հաց պիտի տան, դուն ալ անոնց ձեռքէն պիտի առնես։ 5 Անկէ ետքը Աստուծոյ բլուրը պիտի երթաս, ուր որ փղշտացւոց բերդապահ զօրքը կ՚ինայ։ ու երբոր հոն քաղաքը մտնես, Քարբէ տեղէն իջնող մարգարէից դունդի մը պիտի հանդիպիս, որոնք լիրնոյ առիւեն տաւիղ, Թմբուկ, սրինգ ու քնար առնելով կմար. 6 դարեւ֊Քիւն պիտի ընեն. Եւ Հոգի վրադ

ՏԷրոջը Հոգին պիտի գայ, ու Անոնց հետ մարգարէանալ պիտի ընես. և դուն պիտի
7 փոխուիս, ուրիշ մարդ մը պիտի ըլլաս։ Ու երբոր սա Նշանները քու վրադ գան՝ Հնարքեդ եկածը ընես, քանզի Աստուած քու
8 հետդ է. Եւ Ինծմէ առաջ Գազգաղա իջնես. և ահա ես քեզի պիտի իջնեմ ողջակէզներ ու խաղաղութեան զոհեր մատուցանելու համար. Եւ դուն Հօրթը օր սպասես՝ մինչև որ ես քեզի գամ, ու քու ընելու գործդ քեզի ըսեմ։

9 Ու երբոր անիկա իր կռնակը դարձուց՝ Սամուէլին քովէն երթալու համար, Աստուած անոր միտ ուրիշ սիրտ մը տուաւ. և նշան որը
10 ատ բոլոր նշանները կատարուեցան։ Ու երբոր հոն բլուրը եկան, ահա Մարգարէից դունդ մը անոր առիթը եկաւ. և անոր վրայ Աստուծոյ Հոգին եկաւ, ու անոնց միջ մարգարէա-
11 Թիւն բրաւ։ Եւ ամէն անոնք որ դանիկա առաջուց կը ճանչնային, երբոր տեսան որ անիկա մարգարէներուն հետ մարգարէութիւն կ՚ընէ, ժողովուրդը իրարու բսին, Ա՛ի՞նչ բան է որ կիսին որդւոյն հանդիպեր է. Մի-
12 թէ Սաւո՞ղն ալ մարգարէներուն միջէն է։ Եւ ան տեղի մարդոցմէ մէկը պատասխան տուաու բաւ, Հապա անոնց հայրը ո՞վ է. Անոր համար ասիկա մէկ առակ մը եղաւ, Միթէ
13 Սաւո՞ղն ալ մարգարէներուն միջէն է. Ու երբոր մարգարէութիւն ընելը լմընցուց՝ տաքը տեղը եկաւ։

14 Եւ Սաւուղին հօրեղբայրը անոր ու անոր ծնողքը բաւ, Ո՞ւր գացիք. Ու անիկա բսաւ, Էշերը փնտռելու. բայց երբոր տեսանք որ
15 չկան, Սամուէլին գացինք. Եւ Սաւուղին հօրեղբայրը բաւ, Սամուէլ ձեզի ի՞նչ ըլ-
16 բաւցնց, պատմէ ինծի. Ու Սաւուղ իր հօրեղբօրը բաւ, Էշերուն գտնուիլը մեզի յայտնապէս իմացուց. Բայց Քագաւորութենէն ո֊
բոյով Սամուելին բսած խօսքը անոր չյայտնեց։

17 Եւ Սամուէլ ժողովուրդը Մասփայի մէջ
18 Տէրոջը առիքը ժողվեց. Ու Իսրայէլի որդւոց բաւ, Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ, Ես Իսրայէլը եգիպտոսէն հանեցի, ու ձեզ եգիպտացւոց ձեռքէն և ձեզի նեղութիւն տուող բոլոր Քագաւորներուն
19 ձեռքէն ազատեցի. Ու դուք այսօր ձեր Աստուածը մերժեցիք, որ ձեր ամէն չարիքներէն ու նեղութիւններէն ձեզ ազատեց, ու անոր ըսիք, Անպատճառ մեր վրայ մէկ Քա-

---

• Կամ հրամայեց. ՝ Ր Օր. իր. ։ ր Քագ. ժամ. ։ Գար. ժ. ։ ՞ Գար. Ր. ։ ՞ Գար. ժգ. ։ ՞ Գար. ժգ. ։ ՞ Գար. ժգ

գաւառ մը դիր։ Ուրեմն հիմա ձեր ցեղերովը
ու հազարաւորներովը Տէրոջը առջեւը կայնե-
20 ցէք։ Ու Երրոր Սամուէլ Իսրայէլին ամէն
ցեղերը մօտեցուց, վիճակը Բենիամինի ցեղին
21 եկաւ։ Եւ Բենիամինի ցեղը ազգատոհմներ-
բովը մօտեցուց, ու վիճակը Մատրիին ազգա-
տոհմին եկաւ. Եւ Կիսի որդւոյն Սաու-
ղին եկաւ. բայց Երրոր զանիկա փնտռեցին՝
22 անիկա չգտնուեցաւ։ Եւ նորէն Տէրոջը հար-
ցուցին, Թէ Արդեօք ան մարդը հոս կա՛ գայ-
ո՞ Տէրը բաւ, Ահա անիկա կարասիներուն
23 մէջտեղը պահուած է։ Եւ վազելով՝ զանիկա
անկէ առին, ու ժողովուրդին մէջտեղը կայնե-
ցաւ։ Ե՛ Երկոլ ժողովուրդէն ուսէն վեր երկայն
24 էր։ Ու Սամուէլ բոլոր ժողովուրդին ըսաւ,
Տէրոջը ընտրած մարդը տեսա՞ք, որ բոլոր
ժողովուրդին մէջ անոր պէս չկայ։ Եւ բոլոր ժո-
ղովուրդը ազազակեց ու բաւ, Կեցցէ՛ ար-
25 քայ։ Եւ Սամուէլ թագաւորութեան կանոն-
ները ժողովուրդին գրուցեց, ու զանոնք գիր-
քի մը մէջ գրեց, ու Տէրոջը առջեւը դրաւ։
Եւ Սամուէլ բոլոր ժողովուրդը արձակեց, ո-
26 ամէն մարդ իր տունը երթալ։ Սաուղ ալ
Գաբաա իր տունը գնաց։ ու խումբ մը
մարդիկ անոր հետը գացին, որոնց սիրտը
27 Աստուած դպուց։ Բայց չար մարդիկ ըսին,
Անիկա մեզ ի՞նչպէս պիտի ազատէ։ ուստի
զանիկա քաշմերիցին։ ու անոր բնաւ մէ
չտարին։ բայց անիկա լուռ կեցաւ։

ԳԼ։ ԺԱ

1 Եւ Ամմոնացի Նաասայ եկաւ, ու Գազատոհ
Յաբեսի դէմ բանակցաւ։ Եւ Յաբեսի բոլոր
բնակիչները Նաասայ ըսին, Մեզի հետ դաշ-
2 նակցութիւն երի, ու քեզի ծառայենք։ Բայց
Ամմոնացի Նաասայ անոնց բաւ, Ձեզի հետ
ես պայմանով դաշնակցութիւն կ՚ընեմ, որ
ձեր ամէնուն աջ կոզմի աչքը փորեմ, ու սա
բանը բոլոր Իսրայէլին վրայ Նախատինք դը-
3 նեմ։ Եւ Յաբեսի Ծերերը անոր ըսին, Մեզի
եօթը օր ժամանակ տուր, որ Իսրայէլին բո-
լոր սահմանները պատգամաւորներ խրկենք,
ու թէ որ մեզ ազատող չըլլայ՝ անոնք քե-
զի Հանձնաւոր կ՚ըլլանք։
4 Անոնի պատգամաւորները Գաւա-

բաան գացին, և ժողովուրդին ականջներուն
սա խօսքերը գրուցեցին. ու Երբոր ժողովուր-
5 դը Հայներնին վերցուցին։ Եւ ահա
Սաուղ արտէն կու գար Ե՛ ցնեներուն ետեւէն.
ու Սաուղ բաւ, Ժողովուրդին ի՞նչ եղած
որ կու լան. ու Յաբեսի բնակիչացը խօսքերը
6 անոր պատմեցին։ Ե՛ սա խօսքերը որ լսեց,
Աստուծոյ Հոգին Սաուղին վրայ եկաւ, ու
7 անոր բարկութիւնը խիստ բորբոքեցաւ։ Եւ
զոյգ մը եզ առաւ, ու զանոնք կտոր կտոր
բրաւ, ու պատգամաւորներուն ձեռքովը Իս-
րայէլին բոլոր սահմաններէն խրկեց՝ բսելով,
Ո՛վ որ Սաուղին ետեւէն ու Սամուէլին ետե-
ւէն չգայ, անոր եզներուն այսպէս պիտի բնեն։
Եւ Ժողովուրդին վրայ Տէրոջը վախը ինկաւ,
8 ու ---ը Բեզեկի մէջ համրեց զանոնք, ու Ի-
---ը Բենհակի մէջ համրեց զանոնք, ու Ի-
րայէլի որդիքը երեք հարիւր հազար, և
9 Հուդայի մարդիկը երեսուն հազար էին։ Ու
եկող պատգամաւորներուն բսին, Գաղատոհ
Յաբեսի բնակիչներուն այսպէս բսէք, Վա-
ղը երբոր արեը տաքնայ՝ ձեզի ազատութիւն
պիտի ըլլայ։ Ու անոնի երբոր պատգամաւորնե-
րը գացին և Յաբեսի բնակիչներուն ---ը
10 խնացուցին, անոնք ուրախացան։ Ու Յաբե-
սի բնակիչները ըսին Ա---ը, վաղը Հձեզ
անձնատուր կ՚ըլլանք, ու ձեր աչքերուն
11 ինչ որ հաճելի ըլլայ՝ անոր ըրէք մեզի։ Եւ
հետեւեալ օրը Սաուղ ժողովուրդը Երեք
գունդի բաժնեց, ու առաւօտեան պահուն
բանակին մէջ մտան։ ու մինչև որ օրը տաք-
ցաւ՝ Ամմոնացիները ջարկին։ և Ցացածները
այնպէս ցրուեցան որ անոնցմէ երկու մարդ
մէկտեղ չմնաց։
12 Անատոնը ժողովուրդը Սամուէլին բաւ,
Սաուղ մեր վրայ թագաւոր պիտի ըլլայ՝
ըսողը ո՞վ է. Տուն մարդիկը տուէք ու մեռ-
13 ցընենք։ Ու Սաուղ բաւ, Այսօր մարդ մը
չմեռցուի, քանզի այսօր Տէրը Իսրայէլին
Տանիար փրկութիւն ըրաւ։
14 Եւ Սամուէլ ժողովուրդին բաւ, Երէք
Գազգատ երթանք, ու հոն թագաւորու-
15 թիւնը նորէն հաստատենք։ Ուստի բոլոր ժո-
ղովուրդը Գազգատ գացին, ու հոն Գազ-
գազայի մէջ Տէրոջը առջեւը Սաուղը թագա-
ւոր ըրին, և հոն Տէրոջը առջեւը Խաղաղու-
թեան զոհեր մատուցին. ու Սաուղ և բոլոր
Իսրայէլի մարդիկը հոն մեծ ուրախութիւն
ըրին։

Գեռ · է · 14 · 16 · 17 · Դար · ա · 24 · 28 ·
Գէ · իգ · 3 · 4 · 10 · 11 ·
Դէ · բ · 2 ·
բ Թագ · իա · 6 ·
բ Թագ · ա · 23 · 39 ·
Թագ · ժա · 12 ·
Տե՛ բ Օր · ԺԵ · 14 · Եա · Գէ · ը · 11 ·
Դատ · ի · 14 · Գէ · Ժա · 4 ·
Գէ · ժգ · 13 ·
Օր · Ժգ · 13 ·
բ Թագ · ը · 3 · Թագ · գ · 21 · Ժ · 22 · բ Մն · ԺԵ · 5 · Սամ · հր · 10 · Մատ · ը · 11 ·
Գէ · Ժբ · 19 ·
Դատ · ի · 3 ·
Դէ · իէ · 18 · Նէ · իգ · 31 · գ Թագ · ի · 34 · Ցար · իա · 4 · Եզեկ · ԺԸ · 13 · Դէ · ԼԲ · 14 · Գէ · ԺԸ · 26 ·
Նէհ · գ · Նեղեմ · 1 ·
Գէ · Ժ · 16 · ԺԸ · 34 · բ Թագ · իա · 10 ·
Դատ · ի · 1 ·
Դատ · ա · 3 ·
բ Թագ · իգ · 9 ·
Հմր · 3 ·
Տե՛ գէ · ը · 11 ·
Դատ · է · 16 ·
Գէ · Ժ · 27 ·
Տե՛ Ղահ · ԺԲ · 27 ·
Ը բ Թագ · ԺԲ · 22 ·
Գէ · Ժ · 13 · 30 · Գէ · ԺԲ · 3 ·
Գէ · Ժ · 8 ·
Գէ · Ժ · 17 ·
Գէ · Ժ · 8 ·
—

ԳԼ· ԺԲ

1 Սամուէլ իր ամենայն բանից համար կը վիշտ. և ես ժողովրդի ապրուստամքին կը յանդիմանէ. 16 և իր ապրիլոյ համարէն մահուան օրուան մինչև տեսնելը կը վերչանայ. 20 և կը մխիթարէ զանոնք Աստուծոյ ոտքերու մին չի թողլով.

1 Եւ Սամուէլ բոլոր Իսրայէլին ըսաւ, Ահա ձայնիդ ինչ որ պատուիրեցիք, ես ձեր խօսքը մտիկ ըրի, ու ձեր վրայ թագաւոր դրի։
2 Եւ ահա հիմա ձեր առջևն թագաւորը կ՚երթայ. բայց ես ծերացայ ու մազերս ճերմկեցան. և ահա իմ որդիքս ձեզի հետ են. ու ես իմ մանկութենէս մինչև այս օրս ձեր առջևը
3 քալեցի։ Ահա ես ա՛ն կայներ եմ· Տէրոջը առջևը ու անոր օծեալին առջևը ինծի համար յայտնեցէք զրպարտեցէք, թէ հես որուն եզը առի, ու որուն էշը առի, որուն զրկանք կամ անիրաւութիւն ըրի, ու որուն ձեռքէն կաշառք առի, և անով իմ աչքերս գոցեցի· ու ես
4 ձեզի նոր գարձընեմ եմ ըսին, Մեզի զրկանք կամ անիրաւութիւն բրած չես, ու բնաւ մարդ
5 դա ձեռքէ բան մը առած չես։ Եւ անիկա ըսաւ անոնց, Այսօր Տէրը ու անոր օծեալը ձեզի վկայ ըլլան, որ դուք իմ ձեռքս մէջը բան մը չգտաք։ Եւ անոնք ըսին, Վկայ ըլլան։
6 Անասունը Սամուէլ ժողովրդին ըսաւ, Մովսէսը ու Ահարոնը ընտրողը, և ձեր հայրերը եգիպտոսի երկրէն հանողը Տէրն է։
7 Ու հիմա սառչ եկէք, և ձեզի հետ Տէրոջը առջևը բներեմ ան բոլոր արդարութիւնները
8 որ Տէրը ձեզի ու ձեր հայրերուն ըրաւ։ Երբ որ Յակոբ եգիպտոս գնաց, ես ձեր հայրերը Տէրոջը աղաղակեցին. և Տէրը Մովսէսը ու Ահարոնը խրկեց, որոնք ձեր հայրերը եգիպտոսէն դուրս հանեցին, ու զանոնք սա տեղս
9 բնակեցուցին։ Բայց անոնք Իրենց Տէր Աստուածը մոռցան. անոնիկ ալ զանոնք Հասորի զօրավարին եզող Միսարայէն ձեռքը ու Փղշտացւոց ձեռքը և Մովաբի թագաւորին ձեռքը մատնեց, ու անոնց հետ պատերազմ
10 ըրին։ Եւ Տէրոջը աղաղակելով ըսին, Մենք մեզի գործեցինք, քանի Տէրը թողուցինք, և Բահաղիմին ու Աստարթիմին ծառայութիւն ըրինք. և հիմա մեզ մեր թշնամիներուն ձեռքէն ազատ, ու քեզի ծառայութիւն պիտի ընենք։
11 Բիւն պիտի ընենք։ Ուստի Տէրը Յերոբաալ

- Գլ· ը· 3· 19· 20։
- Գլ· ժ· 21· Յես· 18։ 15։
- Թագ· Բ· 17։ Գլ· ը· 20։
- Գլ· ը· 1· 5։
- Հմր· 3։ Գլ· ժ· 1։ Իդ· 6։ ը Բ Թագ· — 14։ 16։
- Թագ· Ա· 15։ Գատ· ի· 33։ — Թագ· ը· 1։

- ը Ը Օր· Ա· 19։ 20։
- Ես· Իր· 4։
- Ճահ· Ա· 35։ Գատ· Իդ· 9։ Իդ· 10։ 22։
- Մհբ· գ· 4։
- Ելէ· Բնաբ·
- Ես· — 18։ Լ· 3։
- Մհբ· գ· 8։ 3։
- Դատ· Լ· 11։
- Նահ· Իգ· 3· 8։
- Ելէ· ը· 22։
- Եզ· գ· 19։ գ· 16։
- ը Ը Օր· Ա· 19։ 20։
- Ես· Իր· 4։
- Ճահ· Ա· 35։ Գատ· Իդ· 9։ Իդ· 10։ 22։
- Մհբ· գ· 4։
- Ելէ· Բնաբ·
- Ես· — 18։ Լ· 3։
- Մհբ· գ· 8։ 3։
- Դատ· Լ· 11։
- Նահ· Իգ· 3· 8։
- Ելէ· ը· 22։
- Եզ· գ· 19։ գ· 16։
- Դատ· գ· 7։
- Դատ· Ա· 7· Ա Գ Թագ· Իդ· 9։ Իդ· 10։ 22։
- Դատ· գ· 12։
- Դատ· գ· 5։
- Դատ· Ա· 10։
- Դատ· ը· 12։
- Դատ· Ա· 11· 16։
- Դատ· գ· 14· 32։
- Դատ· Ա· 1։
- Գլ· Լ· 13։
- Գլ· Ա· 1։

- Գլ· ը· 3· 19· 20։
- Դատ· ը· 32· Գլ· ը· 7· Ա· 19։
- Գլ· Ա· 24։
- Գլ· ը· 3· Բ· 30։
- Ելէ· Ա· 11։
- Ես· Իգ· 14· Ա Գ Թագ· Ա· 13· 14։
- Ղկ· Իգ· 14· 15· Ես· ը Օր· Իը· 15· Ես· Ես· Իդ· 30։
- Հմր· 9։
- Եզ· գ· 19· 31։
- Ես· Ա· 12· Գլ· Լ· 9· 10· Ես· Լ· 16· 17· 18։
- Գլ· ը· 7։
- Եզ· Ա· 31· Ես· Եզր· Ա· 9։
- Եզ· Բ· 26· Ա· 17։ Ես· Լ· 16։
- ը Ը Օր· Ա· 16։
- Եզ· Ա· 19· Ես· ը· 18· — Կգ· ը· 1։
- Ես· ը Օր· Ա· 1։
- Ես· Ա· 1։
- Ես· Լ· 9· Ա Գ Թագ· Ա· 13։ Ես· Ա· 14։
- Ես· Ա· 9։
- Ես· Ա· 3· Հբ· — Ա Գ Թագ· — 9· ը Ես· —։

կենդանով. հապա ես ձեզի հազիկ ու չխտակ
24 ճամբան ցոյց տամ զոր երթայցեն։ Իսկայն քէ ցէ-
րեզմէն վախցէք, և ճշմարտութեամբ -- բոլոր
սրտովիդիդ անոր ծառայութիւն բրէք. քանզի
տեսաք որ անիկա ձեզի համար ինչ մեծ բա-
25 ներ բրաւ. իսկ քէ որ չարութիւն ընելը չա-
րաճանկէք, քէ գուք և քէ ձեր թագաւորը
կորսուիք։

ԳԼ. ԺԹ

1 Սաւուղի բնտրած զորքը. 3 Ընիկա երթայիներէրը Դա-
գաղայի մէջ կը հանչնի փշաստաց դէմ. որոց պահապան
զորքերը զարկեր կը Գեթեանի. 5 Փշաստաց անկիւ գոր-
ծը. 6 Իրայելացոց խռովքիւնը. 8 Սաւուղ ձանձրանա-
լով Սամուէլի համար սպասելէն գնդը կը ծառացանէ. 11
Սամուէլ կը յանդիմանէ զանիկա. 17 Փշաստաց երէք առա-
քաւս գանգերը. 19 Փշաստաց զօրագնացութեամբ վտան-
գով Իսրայելի մէջ զորերն չդանուիր։

1 Եւ -- բանեղ ետ -- Սաւուղ մէկ տարեւան
թագաւոր էր. ու երբոր իսրայէլի վրայ եր-
2 կու տարի թագաւորութիւն բրաւ, Սաւուղ
իսրայէլէն երէք հազար մարդ ընտրեց իրէն
համար. երկու հազարը Սաւուղին հետ Մաք-
մաս ու Բեթէլի լեռն էին, և հազարն ալ Յով-
նաթանին հետ Բենիամինի Գաբաան էր. ու
մնացած ժողովուրդը՝ ամէն մարդ իր վրանը
խրկեց։

3 Եւ Յոնաթան Գաբայի մէջ եղող փղշտա-
ցւոց պահապան զօրքերը զարկաւ, ու փղշ-
տացիք լսեցին. Աբեանները Սաւուղ բոլոր երկ-
րին մէջ փող հնչեցնել տուաւ, ըսելով. Եբ-
4 րայեցիները թող լսեն։ Եւ բոլոր իսրայէլ լսեց
որ Սաւուղ փղշտացւոց պահապան զօրքերը
զարկաւ, և իսրայէլ Փղշտացւոց առջևը սաս-
կի եղաւ. ու ժողովուրդը Գաղգաղայի մէջ
5 Սաւուղին քովը ժողվուեցան։ Եւ փղշտացիք
ալ ժողվուեցան, որ իսրայէլի դէմ պատե-
րազմ բնեն. և ելան երեսուն հազար կառք
ու վեց հազար ձիաւոր ունէին, և ժողովուր-
դը ծովուն եղերքը եղող աւազին չափ չատ
էր. ու եկան և բեթաւենին արեւելեան կող-
6 մը Մաքմասի մէջ բանակեցան։ Որ իսրայէլի
մարդիկը զիրենք նեղութեան մէջ տեսան. և
ժողովուրդը ապդնապետ ըլլալով՝ քարերու,
թուփերու, ժայռերու, աղտաթաղներու ու
փոսերու մէջ պահուեցան։ Ու երբայեցիք
7 Յորդանանէն Գադ ու Գաղաադ երկիրը
անցան. բայց Սաւուղ դեռ Գաղգաղայի մէջ
էր, ու բոլոր ժողովուրդը դողդողալով անոր ետև-
8 էն կ'երթային։

Նա անիկա Սամուէլին որոշած ժամանակին
չափ եօթը օր սպասեց, բայց Սամուէլ Գաղ-

դաղա չեկաւ, ու ժողովուրդը անոր քո-
9 վէն ցրուեցաւ։ Ու Սաւուղ ըսաւ, Ողջակէզը
և խաղաղութեան զոհը ինծի մօտ բերէք. ու
10 ինքը ողջակէզը մատուց։ Ու երբոր անիկա
ողջակէզը մատուցանելը լմնցուց, անսաանոր
Սամուէլ եկաւ. և Սաւուղ ելաւ զանիկա դի-
11 մաւորելու ու բարեւելու։ Ու Սամուէլ ըսաւ,
Ինչ բրիր։ Եւ Սաւուղ ըսաւ, Տեսայ որ ժո-
ղովուրդը իմ քովէս կը ցրուի, ու դուն ժա-
ռոյած օրերուդ մէջ չեկար, ու փշտացիք
12 Մաքմասի մէջ ժողոված են, Ու ըսի, Փշ-
տացիք հիմա իմ վրաս Գաղգաղա պիտի իջ-
նեն, ու ես Տէրոջը աղաչիք ապօիք բրած չեմ-
ուստի Հանդիպակութիւն ընելով՝ ողջակէզը
13 մատուցի։ Ու Սամուէլ ըսաւ Սաւուղին, Չի-
մաստութիւն բրիր, որ Տէրտ Տէր Աստուծոյդ
քեզի պատուիրած պատուիրանքը չպահե-
ցիր. քանզի հիմա Տէրը քու թագաւորու-
թիւնդ իսրայէլի վրայ մինչև յաւիտեան պի-
14 տի հաստատէր. Բայց հիմա քու թագաւո-
րութիւնդ հաստատ պիտի չըլլայ. Տէրը իրեն
համար իր սրտին համեմատ մարդ մը կը փըն-
տռէ, որն որ Տէրը իշխան պիտի կարգէ իր
ժողովուրդին վրայ. քանզի դուն Տէրոջը քե-
զի պատուիրած հրամանը չպահեցիր։
15 Եաբր Սամուէլ ելաւ, ու Գաղգաղայէն
Բենիամինի Գաբաան գնաց։ Եւ Սաւուղ իր
քովը գտնուղ ժողովուրդը համրեց, ու վեց
16 հարիւր չափ մարդ էին։ Ու Սաւուղ և անոր
որդին Յոնաթան ու անոնց հետ գտնուղ
մարդիկը Բենիամինի Գաբաան կը նստէին.
ու փղշտացւոց բանակը Մաքմասի մէջ էր։
17 Եւ փղշտացւոց բանակէն երեք գունդ աւա-
րառու ելաւ. գունդին մէկը գնաց Եփրայի
18 ճամբան՝ Սաւղի երկիրը դարձաւ. Եւ գուն-
դին մէկը գնաց Բեթհորոնի ճամբան դար-
ձաւ. ու գունդին մէկն ալ գնաց Ա անապատը
դարձաւ, -- Սեբոյիմի հովիտը նայող սահ-
մանին ճամբան։
19 Եւ Իսրայէլի բոլոր երկրին մէջ մէկ դար-
բին մը չէր գտնուեր, քանզի փղշտացիք
ըսեր էին թէ Չըլլայ որ եբրայեցիք սուր կամ
20 նիզակ չշինեն. Ու բոլոր իսրայէլացիք ամէն
մէկը իր բրիչը, խոփը, տապարը ու բահը
շինելու համար՝ փղշտացւոց երթար կ'իջնէին.
21 Բայց բրիչներուն, խոփերուն, եռաժանի
գործիքներուն ու տապարներուն համար՝ և
խթաններուը սրելու համար խթացոցներ ունէին։
22 Ուստի անոնց եղաւ որ պատերազմին օրը՝
Սաւուղին ու Յոնաթանին հետ եղող բոլոր
ժողովուրդին ձեռքը նաւ կամ նիզակ չէր

գանուեր. միայն Սաուղին ու անոր որդւոյն Յոնաթանին քովը կը գտնուէր։
23 Ի՛ր փղշտացւոց պահապան զօրքը Մաքմասի կիրճը կուգար։

ԳԼ. ԺԴ

1 Յոնաթան ասաց իր հորը՝ քահանային և ժողովրդի գինուորն ալ կ՚երթայ ու հրաշքով մը փղշտացւոց պահապան զօրքը կը ցրուի։ 11 օրուան վերջ Աստուծոյ վերը էլեազարի հետ ոչինչ չդադրիլ։ 17 Սաուղ քահանային պատուիրեց չդադրիլ։ Քիւմասից վերջ կը յարձակի։ 21 Իսկ գիրքի բառնան Իսրայէլացիները ու պահապանները ալ անոր հետ կը փախուցւոց դիմ։ 24 Սաուղին անմտաբար երդում ընել տալով չդադրիլ։ 32 Սաուղ ժողովրդէն կը գոհ ուրիւ առնելէն։ 35 Սկսած մը կը շինէ։ 36 Յոնաթան վհատիլով կը բառնի։ բայց ժողովրդէն կ՚ազատի։ 47 Սաուղին գործերուն ու անոր կնոջ ազգատոհմը։

1 Եւ եղաւ որ մէկ օր մը Սաուղի որդին Յոնաթան իր զէնքերը կրող պատանիին բսաւ, եկաք, անդին կողմը փղշտացւոց պահապան զօրքին անցնինք. բայց իր հօրը չհնազանդեցաւ։
2 Ու Սաուղ Գաբաայեան ծայրը՝ Մագրոնի մէջ եղող նռնենիին տակը կը նստէր. և անոր հետ եղող ժողովրդը՝ վեց հարիւր մարդու չափ
3 էր։ Ու Ահիայի որդւոյն Փենէհէսի որդւոյն Ի-քաբոդի եղբօրը Աքիտոբէին որդին Ի-քաբան Սիլոյի մէջ Տէրոջը քահանան էր, որ էփոդ կը հագնէր. ու ժողովրդը Յոնաթանէն
4 երթալը չէր գիտեր։ Եւ ան կիրճերուն մէջը, ուսկից որ Յոնաթան փղշտացւոց պահապան զօրքին անցնել կ՚ուզէր, մէկ կողմնակի մէկ քարաժայռ մը՝ ու մէւս կողմնակի մէկ քարաժայռ մը կար, օրանց մէկուն անունը Բոզէց
5 ու մէւսին անունը Սենան էր։ Ա՛ս քարաժայռ-ներուն մէկը հիւսիսային կողմը Մաքմասին դիմացը ցցուած էր, ու մէւսը հարաւային
6 կողմը՝ Գաբաային դիմացը։ Եւ Յոնաթան իր զէնքերը կրող պատանիին բսաւ, եկաք ան անթլփատներուն պահապան զօրքին անցնինք, գուցէ Տէրը մեզի համար բան մը բնէ. քանզի Տէրոջ համար դիւրին չէ ո՛չ շատով մարդով կամ քիչ մարդով ապահովել կոպէ որդեկը մը չկայ Տէ-
7 րոջը աղէկը։ Ու իր զէնքերը կրողը անոր բսաւ, Բոլոր քու սրտիդ մէջը եղածը բրէ. յառաջ գնա. ես քեզի հետ ինչ որ քու ու-
8 զածիդ պէս։ Եւ Յոնաթան բսաւ, Հիմա մենք ան մարդոցը անցնինք, ու անոնց երե-
9 ննանք. թէ որ մեզի տեսնան բսեն, կայնեցէք՝ մինչև որ մենք ձեզի գանք, անտեղը մեր
10 տեղը կայնինք ու անոնց չելլենք։ Բայց թէ որ տեսնան բսեն, Մեզի եկէք, անտեղները ելլենք, քանզի Տէրը դանոնք մեր ձեռքը
11 տուած է. ու Ահիա մեզի նշան բլլայ։ Ու երբոր երկու քնին փղշտացւոց պահապան զօրքին երեցան, փղշտացիք բսին, Ահա երբա-

զովարդը մէկ անառատ մը մնաւ, ու Դեւո-
26 ՚ն երեսին վրայ մեղր կար։ Ու երբոր ժո-
ղովուրդը անոնք մնաւ, անոնք որ մեղր
կը վաճէր, բայց Հեռքը բերնին մօտեցնող
չկար, քանզի ժողովուրդը երդումէն վախցաւ։
27 Եւ Յոնաթան չլսեց, երբոր իր Հայրը ժո-
ղովուրդին երդումէ ընել առաւ, ուստի իր
Հեռքին գաւազանին ծայրը երկնցուց, ու
զանիկա մեղրին խորիսխին մէջ խոթեց, ու իր
Հեռքը բերանը տանելով՝ աչքերը բացուե-
28 ցան։ Առաջնը ժողովուրդէն մէկը պատաս-
խան առաւ ու ըսաւ, Քու Հայրդ ժողովուր-
դին մեծ երդումէ ընել առաւ՝ ըսելով, Անա-
որ Հաց ուտող մարդը անիծեալ ըլլայ։ Եւ
29 ժողովուրդը ծուռացած էր։ Ու Յոնաթան
ըսաւ, Իմ Հայրս ժողովուրդը նեղութեան մէջ
Հդեց։ Նայեցէք, աս մեղրէն քիչ մը ուտե-
30 լուս պէս աչքերս բացուեցան։ Ալ որչափ աւե-
լի՝ թէ որ ժողովուրդը այսօր իր թշնամիներ-
էն գտած աւարը կրնային ուտէր. քանի
դի հիմա փղշտացւոց մէջ մաեալի մեծ կո-
տորած կ՚ըլլար։
31 Եւ անօրը անոնք փղշտացիները Մաք-
մասէն մինչև Այիղոն զարկին։ ու ժողովուր-
32 դը խիստ ծուռացաւ։ Եւ ժողովուրդը աւա-
րին վրայ իյնկաւ։ ու ոչխարները, արջառնե-
րը և արձերը առին, ու գետնին վրայ մոր-
թեցին։ ու ժողովուրդը արիւնովը կերաւ։
33 Եւ Սաուղին խնացուցին ու ըսին, Անա ժո-
ղովուրդը Տէրոջը դէմ կը մեղանչէ, քանզի ա-
րիւնով կ՚ուտէ։ Եւ անիկա ըսաւ, Անօրէնու-
թիւն ըրիք։ հիմա ինծի մէկ մեծ քար մը
34 գլորեցէք։ Ու Սաուղ ըսաւ, ժողովուրդին
մէջը ցրուեցէք, և անոնց ըսէք, Ամէն մարդ
իր արջառը ու իր ոչխարը ինծի մօտեցնէ,
ու հոս մորթէք և ուտէ, ու արիւնով ուտե-
լով՝ Տէրոջը դէմ մեղք չգործէ։ Ուստի բո-
լոր ժողովուրդը՝ ամէն մարդ իր Հեռքովը
ան գիշերը իր արջառը մօտեցուց, ու հոն մոր-
35 թեց։ Եւ Սաուղ Տէրոջը սեղան չինեց։ աս
էր Տէրոջը համար Ս----ի չինած առջի սե-
դանը։
36 Եւ Սաուղ ըսաւ, Գիշերով փղշտացւոց
ետևէն իջնենք, ու մինչև որ առաւօտը ծա-
գի՝ զանոնք թալլենք, ու անոնցմէ մարդ մը
չմնալնէք։ և անոնք ըսին, Քու աչքերուդ
ինչ որ Հաճոյ է՝ անի ըրէ։ Ու քահանան ըսաւ,
37 Հոս Աստուծոյ մօտենանք։ Եւ Սաուղ Աս-
տուծոյ հարցուց՝ ըսելով, Փղշտացւոց ետևէն
իջնե՞մ. զանոնք Իսրայէլին Հեռքը պիտի տա՞ս։
Բայց յան օրը պատասխան չտուաւ անոր։
38 Անատնը Սաուղ ըսաւ, Հոս մօտեցէք՝ մեծ

զովարդին բոլոր իշխանները, և Հասկրցէք
ու տեսէք թէ այսօր աս մեղքը որո՞նն է։
39 Քանզի Իսրայէլը ազատող Տէրը կենդանի է
որ թէև իմ որդւոյս Յոնաթանին ալ ըլլայ,
անպատճառ պիտի մեռնի։ ու բոլոր ժողո-
վուրդին մէջը անոր պատասխան տուող մը չէր։
40 կար։ Անատնը անիկա բոլոր Իսրայէլին ըսաւ,
Դուք մէկ կողմը կայնեցէք, ու ես և իմ որդիս
Յոնաթան միւս կողմը կայնինք։ ու ժողո-
վուրդը Սաուղին ըսաւ, Աչքերուդ Հաճոյ
41 երևցածը ըրէ։ Եւ Սաուղ Իսրայէլի Տէր
Աստուծոյն ըսաւ, Ի՞նչ պատճառով Քիր-
նէ՞ Յոնաթան և Սաուղ ընտրուեր էր։
42 Նուեցան, ու ժողովուրդը ազատ մնաց։ Եւ
Սաուղ ըսաւ, Իմ վրաս ու իմ որդւոյս Յով-
նաթանին վրայ վիճակ Հդեցէք։ ու Յոնաթա-
43 ն գտնուեցաւ։ Եւ Սաուղ Յոնաթանին
ըսաւ, Պիտի խնացուր թէ ի՞նչ ըրիր։ ու Յով-
նաթան անոր խնացուց ու ըսաւ, Ձեռքիս
գաւազանին ծայրովը քիչ մը մեղր կերայ եմ։
44 Ահա ես պիտի մեռնիմ։ Եւ Սաուղ ըսաւ,
Աստուած ինծի այպէս ու աւելի ընէ՝
45 որ անշուշտ պիտի մեռնիս, Յոնաթան։ Բայց
ժողովուրդը Սաուղին ըսաւ, Յոնաթա՞ն
պիտի մեռնի, ան որ այսօր Իսրայէլի մէջ աս
մեծ փրկութիւնը ըրաւ։ Քաւ լիցի։ Կեն-
դանի է Տէրը՝ որ անոր գլխուն մէկ մազը գե-
տինը պիտի չիյնայ։ քանզի այսօր Աստուծոյ
յաջողութիւն ըրաւ։ Այսպէս ժողովուրդը Յով-
46 նաթանը ազատեց, ու անիկա չմեռաւ։ Եւ
Սաուղ փղշտացիներէն ետ դարձաւ, ու փղ-
շտացիք իրենց տեղը գացին։
47 Ուստի Սաուղ սկսաւ Իսրայէլի վրայ թա-
գաւորել։ ու բոլոր չրջակայ թշնամիներուն
հետ՝ այսինքն Մոաբին հետ, և Ամմոնի որ-
դւոցը հետ, Եդոմի հետ, Սուբայի թա-
գաւորներուն հետ, ու փղշտացւոց հետ պա-
տերազմ ըրաւ։ և որ կողմն որ դարձաւ՝ յաղ-
48 թութիւն ըրաւ։ Ու Հաջողութիւն ընելով
Ամաղէկը զարկաւ, և ազատեց Իսրայէլը իր
կողոպտիչներուն ձեռքէն։
49 Ու Սաուղին որդիքը Յոնաթան, Ես-
ուի ու Մելգիսուայ էին։ և անոր երկու ազ-
ջիկներուն անունները՝ անդրիին անունը Մի-
50 րոմ, ու պզտիկին անունը Միքդոզ էր։ Եւ
Սաուղին կնկանը անունը Աքինոամ էր Աքի-
մասին աղջիկը, ու անոր զօրավարին ան-
նը Աբներեր էր Սաուղին հօրեղբօրը Ներին
51 որդին։ Եւ կիս Սաուղին Հայրը, ու Աբնե-
ներին Հայրը Ներ Աբիելի որդիքն էին։
52 Եւ Սաուղին բոլոր օրերը փղշտացւոց դէմ
սաստիկ պատերազմ կար։ ու Սաուղ ամէն

ա Նէ։ գ · ե։ Թա-
գ · ի։ Մաա · գ ·
ե։
ի Կա՞ շատ մեծ կռ-
տորած չկայ։
ե Դա · գ · ։ · է · ։ ։ ։
ժ · ։ · ։ ։ ։
ժգ · ։ · ։ ։ ։
ր Օր · ։ · ։ ։ ։
։ ։ ։
ի Գբ · է · ։ ։
ե Գբ · իբ · ։
ա Ցեռ · է · ։ · Գբ ·
ժ · ։ ։
ր Դաա · ի · ։
ր Թագ · ։ր · ։ ։
ե Նաա · ։ · ։ ։
Գար · ա · ։ ։
ա Նէր · Կասպիկա-
թ Ես։ ։ ։
ր Ես։ · ։ ։
ր Ցեռ · է · ։ · Գբ ·
ժ · ։ ։
ր Թագ · ։ր · ։ ։
ե Նաա · ։ · ։ ։
Գար · ա · ։ ։
ա Նէր · Կասպիկա-
թ Ես։ ։ ։
ր Ես։

տեսած զօրաւոր մարդը և ամէն ուժի տէր եղջը՝ իր քովը կը ժողվէր։

ԳԼ. ԺԸ

1 Սամուէլ կը խրկի Սաուղը որ երթայ Ամաղկը ջարդէ։ 6 Սաուղ կենդանեաց մարդ ափերէն կը ցանցնի։ 8 Ընդդէմ. ու ատոր ապերախտութեան կը նայի։ 10 Սամուէլ կ'ի-մացնի Սաուղին թէ Աստուած ընդունած ըլլալու մեծնալուն համար։ 21 Սաուղ կը խնդրէ։ 24 Սամուէլ Ագագը կը մատնէ։ 31 Սամուէլ ու Սաուղ կը դառնան ու իրենց տեղը կ'երթան։

1 Ե՛ւ Սամուէլ ըսաւ Սաուղին, Տէրը զիս՝ իր խրկեալ ժողովուրդին վրայ քեզ թագաւոր օծելու խրկեց։ ու հիմա Տէրոջը խօսքը 2 բուն ձայներ մտիկ ըրէ։ Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ։ Մխտքս բերի ինչ որ Ամաղէկ ըրաւ Իսրայէլին, անոր եղիպտոսէն ելած ատենը՝ 3 Ճամբան մէջ անոր դէմ դնելով։ Հիմա գնա ու Ամաղէկը զարկ, և ամէնը բոլոր ունեցածը ջնջուածի պէս բնաջինջ ըրէ, ու անոր չխնայես։ և էրիկ մարդէն մինչև կնիկ մարդը ու տղայէն մինչև կաթնկերը, արջառէն մինչև ոչխարը և ուղտէն մինչև էշը մեռցնես։

4 Պատի Սաուղ ժողովուրդը կանչեց, ու Տելայիմի մէջ զանոնք համրեց, որ երկու հարիւր հազար հետեւակ զօրք էին, ու Ցուդա 5 յիսնեակ ալ տասը հազար։ Ե՛ւ Սաուղ մինչև Ամաղէկացւոց մէկ քաղաքը գնաց, ու հեղ-6 գամին մէջ դարանակալ եղաւ։ Ե՛ւ Սաուղ Կինեղիներուն բաւ, Գացէք, դաւաճնեցէք ու Ամաղէկացւոց մէջէն իջէք, չըլլայ որ ձեզ անոնց հետ մէկտեղ զարնեմ. քանզի դուք բոլոր Իսրայէլի որդւոցը ողորմութիւն ըրիք՝ անոնց եղիպտոսէն ելած ատենը։ Ուստի Կինեղիները Ամաղէկացւոց մէջէն դաւաճնցան։ 7 Ե՛ւ Սաուղ Եւիլատէն մինչև եգիպտոսին դիմացի Սուրը Ամաղէկը զարկաւ։ 8 Ու Ամաղէկի թագաւորը Ագագը ողջ բռնեց, ու բոլոր ժողովուրդը սուրի բերնով ջարդեց։ 9 Բայց Սաուղ ժողովուրդին հետ Ագագը, և ոչխարներուն ու արջառներուն ազիւները ու գեղերը, ու դաւնները, ու ամէն պատաւոյ կան բաները խնայեցին, և չուզեցին զանոնք ջարդել, հապա բոլոր անարդ ու անպիտան անասուններները ջարդեցին։

10 Ե՛ւ Տէրոջը խօսքը Սամուէլին եղաւ՝ բսե-11 լով, Սաուղը թագաւոր ընելուս զղջացի. քանզի ինձմէ ետ դարձաւ, ու իմ խօսքերս կատարեց։ Ե՛ւ Սամուէլ տրտմեցաւ, ու բո-12 լոր գիշերը Տէրոջը աղաղակեց։ Ու Սամուէլ առաւօտուն կանուխ եկաւ, որ Սաուղը դիմաւորէ. և Սամուէլին խնացուցին ու բսին, Սաուղ Կարմէղոս եկաւ, և ահա իրեն հա-մար Յաղթութեան նշան կանգնեց, ու անկէ դառնալով անցաւ, ու Գաղգաղա իջաւ։ 13 Ե՛ւ Սամուէլ Սաուղին քովը գնաց։ ու Սաուղ անոր բսաւ, Օրհնեալ Տէրոջմէն օրհ-14 նեալ ըլլաս։ Տէրոջը խօսքը կատարեցի։ Ե՛ւ Սամուէլ բսաւ, Հապա ա՛ս ոչխարներուն ձայնը իմ ականջիս պիտի ըլլայ՝ որ իմ՝ արածելու ձայ-15 ու արջառներուն ձայնը որ ես կը լսեմ։ Ե՛ւ Սաուղ բսաւ, Զանոնք Ամաղէկացիներէն բե-րին։ Քանզի ժողովուրդը պիտնա ափէկ ոչխար-ներուն ու արջառներուն ոջ Թագուցին, որ զանոնք քու Տէր Աստուծոյդ զոհ մատուցանեն. մա-16 կայն մնացեալները չարգելինք։ Անտառներ Սա-մուէլ բսաւ Սաուղին, Կեցիր որ քեզի պատ-մեմ ինչ որ Տէրը ասս գիշեր ինծի խօսեցաւ։ 17 Ան ալ անոր բսաւ, Խօսէ։ Ե՛ւ Սամուէլ բսաւ Ս-----ին, Ահա դուն էիր քու աչքերուդ պզտ-տիկ կ'երեւնայիր, Իսրայէլի որդւոցը ցեղերուն գլուխ եղար, ու Տէրը քեզ Իսրայէլի վրայ 18 Թագաւոր օծեց։ Ե՛ւ Տէրը քեզ մէկ ճամբայ մը խրկեց՝ բսելով, Գնա, ու ան մեղաւոր Ամաղէկացիները նզովածի պէս ջարդէ, և ա-նոնց դէմ պատերազմէ մինչև որ զանոնք 19 բնաջինջ ընես։ Իսկ դուն ինչո՞ւ համար Տէրո-ջը ձայնին հնազանդութիւն չըրիր, ու աւա-րին վրայ խյնալով՝ Տէրոջը աչքին չարութիւն 20 ըրիր։ Ե՛ւ Սաուղ բսաւ Սամուէլին, Ահա ես Տէրոջը ձայնին հնազանդութիւն ըրի, ու Տէրը զիս որ ճամբան որ խրկեց, ան ճամբան գացի, և Ամաղէկի Թագաւորը Ագագը բերի, 21 ու Ամաղէկը նզովածի պէս բնաջինջ ըրի։ Ա-կայն ժողովուրդը ան աւարէն ոչխարներ ու արջառներ առաւ, նզովածներէն պիտնա ափէկ-նե՛րը՝ որ Ղեղգաղայի մէջ քու Տէր Ա-22 ստուծոյդ զոհ բնեն։ Ե՛ւ Սամուէլ բսաւ, Միթէ Տէրոջը աչքը ողջակէզները ու զոհերը Տէրոջը ձայնին հնազանդութիւն բնելու չափ հաճոյ է. ահա հնազանդութիւնը՝ զոհէն, -- Եւ մտիկ ընելը խոյերուն ճարպէն ափէկ 23 է. քանզի ապստամբութիւնը վհուկութեան մեղքին պէս, ու կամակորութիւնը կռ-ապաշտութեան պէս է. որովհետև դուն Տէրոջը խօսքը մերժեցիր, ան ալ քեզ մերժեց՝ որ թագաւոր չըլլաս։

24 Ե՛ւ Սաուղ բսաւ Սամուէլին, Մեղք գոր-

• Գլ. ը. 11։
— Գլ. բ. 16։
ը Նլ. ժ. 8. 14։ Թագ. իդ. 20։ Օբ. իե. 17. 18. 19։
գ Ցեր. ը. 17. 21։
ե Թագ. իդ. 21։ Դատ. — 18. ը. 11։
է Ձն. ժը. 14. ժը։

18. 16. Ցայս. ժը. 4։
ը Նլ. ժը. 10. 19։ Թագ. ժ. 22. 32։
թ Ձն. իե. 18։
ժ Ձն. ժգ. 7։
ի Գլ. ժգ. 48։
ի Ցեր. գ Թագ. ի. 34. 35. և։
լ Ցեր. գլ. ը. 1։

ա Ելք. 3. 15։
• Կամ երկրագործական գործը։
բ Ելք. 17. 8. 14։ Թագ. իե. 2։ Օբ. 17. 18. 19։
գ Ցեր. ը. 17. 21։
դ Թագ. իդ. 21։ Դատ. — 18. ը. 11։
ե Ցեր. ժգ. 11։

ե Ելք. 33։ Գլ. ժգ. 1։
զ Ցեր. իե. 6։
է Ելք. 13։
ը Ելք. 15։
թ Ելք. 17։
ժ Սալ. ծ. 8. 9։ Ես. — 11։ 12. 13. 16։ Երեմ. է. 22։ Միք. գ. 6. 7։ Երբ. ժ. 6. 7։

ի Ելք. իե. 6։
ի Ելք. 13։
լ Ելք. 15։
խ Ելք. 3։ Ես. — 11. 12. 13. 16։ Երեմ. է. 22։ Միք. գ. 6. 7։ Երբ. ժ. 6. 7։

ա Ժող. է. 1։ Ցեր. գ. 6։ Ես. — 61։ Ցեր. ժգ. 14։
Ցեր. ժգ. 33։
Օբ. ժգ. 10։
ը Ելք. ժգ. 2։
թ Ելք. ժգ. 33։
ժ Ելք. ժգ. 10։
ի Ելք. ժգ. 14։
լ Ցեր. ժգ. 14։
խ Ցեր. ը Թագ. ժգ. 33։

ծեցի՛ որ Ցերոբ՛ղը հրամայեր ու քու խօսքերդ զանց ըրի՝ քանզի ՚ժողովուրդին վախնալուս
25 համար անոնց խօսքը մեղկ ըրի՝ ու հիմա կ՚ազաչեմ՝ իմ յանցանքս ներէ՝ և իմ հետս գարձիր՝ որ Ցերոբ՛ղը երկրպագութիւն ընեմ՚։
26 Եւ Սամուէլ բսաւ Սաուղին՝ Ես քու հետդ չեմ դառնար՝ ՚քանզի դուն Ցերոբ՛ղը խօսքը մերժեցիր՝ Ցերն ալ քեզ մերժեց՝ որ խրա-
27 յէլի վրայ թագաւոր չըլլաս։ Ու Սամուէլ դարձաւ որ ա---ըն երթայ՝ բայց անի-կա հանար վերարկուին ծայրէն բռնեց՝ որ
28 պառակեցաւ։ Անտանիր Սամուէլ անոր բսաւ՝ ՚Ցերը այսօր քու վրայիդ խրայէլին թագա-ւորութիւնը պառակեց՝ ու զանիկա քեզմէ
29 աղէկ եղող ընկերիդ տուաւ։ Եւ խրայէլին Ազաւնար ՚տաւտ չդրուցեր ու չդղջար՝ քանզի
30 անիկա մարդ չէ որ զղջայ՝ Եւ ա---ը բսաւ՝ Մեղք գործեցի՝ կ՚ազաչեմ՝ հիմա իմ ժողո-վուրդս ծերերուն առջևը ու խրայէլին առ-ջևը ՚գիս պատուէ՝ և իմ հետս գարձիր՝ որ
31 քու Ցերդ պատուիդով երկրպագութիւն ընեմ։
Ու Սամուէլ Սաուղին ետևէն գարձաւ՝ և Սաուղ Ցերը երկրպագութիւն բրաւ։
32 Եւ ՚ըսաւ Սամուէլ բսաւ՝ Ամազեկին թագա-ւորը Ագագը բերէք բերէք։ ու Ագագ փնչու-թիւնով անոր մօտեցաւ՝ և Ագագ բսաւ՝ Ան-շուշտ մահուան դառնութիւնը անցած է։
33 Բայց Սամուէլ բսաւ՝ ՚ինչպէս որ քու սուրդ կիներուն մէջը անզաւակ ըրաւ՝ նոյնպէս ալ քու մայրդ կիներուն մէջը անզաւակ ըլայ։ Ու Սամուէլ Գագագացին մէջ Ցերը առջևը կոտ կոտ բրաւ Ագագը։
34 Եւ Սամուէլ Ռամա գնաց՝ ու Սաուղ իր
35 տունը՝ ՚Սաուղին Գաբաան երթաւ։ Եւ Սա-մուէլ մինչև իր մահուան օրը Սաուղը չտեսաւ՝ բայց Սամուէլ Սաուղին հա-մար սուգ կ՚ընէր՝ և Ցերը ՚Սաուղը խրա-յէլի վրայ թագաւոր ընելուն զղջայ։

ԳԼ՝ ԺԶ

1 Սամուէլ Աստուածմէ կը խրկուի զոհ մը մատուցանելու պատ-ճառով՝ ու բնթերցնէ կոչ գայ։ 6 Անոր մարդկութեան գատ-գրութիւնը կը յանդիմանուի։ 11 Սամուէլ Դաւիթը կ՚օծէ՝ 14 Սաուղ Դաւիթը կանչել կու տայ որ գինքը նվագով ոգիին հանգստութիւն գտնէ։

1 Եւ Ցերը Սամուէլին բսաւ՝ ՚Մինչև ե՞րբ Սաուղին համար սուգ կ՚ընես՝ որովհետև ՚ես զանիկա մերժեցի՝ որ խրայէլի վրայ
2 թագաւոր չըլլայ։ Իւղդ լեցուր՝ ու եկուր քեզ Բեթլեհեմացի Յեսսէին խրկեմ՝ քանզի ՚անոր որդւոցը մէկը ինծի թագաւոր ՚ընտ-
3 րեցի։ Ու Սամուէլ բսաւ՝ Ի՞նչպէս երթամ՝ թէ որ Սաուղ լսէ՝ զիս կը սպաննէ՝ և Ցերը բսաւ՝ ՚Հետդ մէկ երինջ մը առ՝ ու բսէ թէ ՚Ցերոջը զոհ ընելու եկայ՝ Եւ Յեսսէն զոհին հրաւիրէ՝ ու ՚քու ընելու բանդ ես քեզի կը յայտնեմ՝ և ինծի ը---ը օծես ան ո---ը՝ որ քեզի պիտի բսեմ։
4 Ու Սամուէլ Ցերոջը բսածը բրաւ՝ ու Բեթ-լեհեմ գնաց՝ և քաղաքին ծերերը ՚դողա-լով զանիկա դիմաւորելուն՝ ու բսին՝ ՚Ար-
5 դեօք խաղաղութեամբ եկար՝ Եւ անիկա բ-սաւ՝ խաղաղութեամբ՝ Ցերոջը զոհ ընելու ե-կայ՝ ՚սրբուեցէք ու իմ հետս զոհի եկէք՝ և Յեսսէն ու անոր որդիները սրբել տուաւ՝ և
6 անոնք զոհի հրաւիրեց։ Ու երբոր անոնք եկան, ՚Եղիաբը տեսնելով՝ ՚բսաւ՝ Իրաւ որ Ցերոջը
7 օծեալը իր առջևն է։ Բայց Ցերը Սամուէ-լին բսաւ՝ ՚Անոր երևութին ու հասակին եր-կայնութեանը մի նայիր՝ քանզի ես զանիկա անարգեցի՝ ՚որովհետև մարդուն նայելը չէլ-սր՝ քանզի ՚մարդը Էրեցածին կը նայի՝
8 բայց Ցերը ՚սրտին կը նայի։ Եւ Յեսսէ ՚Աբի-նադաբը կանչեց՝ ու զանիկա Սամուէլին առ-ջևէն անցուց։ Ան ալ ը---ը բսաւ՝ Ցերը ասիկա
9 ալ չընտրեց։ Ու Յեսսէ Սամմանն անցուց։ Եւ
10 ը---ը բսաւ՝ Ցերը ասիկա ալ չընտրեց։ Ու երբոր Յեսսէ Սամուէլին առջևէն իր եօթը որդիները անցուց՝ Սամուէլ Յեսսէին բսաւ՝
11 Ցերը ասոնցմէ ՚ոչ չընտրեց։ Եւ Սամուէլ Յես-սէին բսաւ՝ Տղաքներդ այդչափ են՞։ Ու ա-նիկա բսաւ՝ ՚Տակաւին պիտի պզտիկը մնայ՝ և ահա ոչխարները կ՚արածէ։ Ու Սա-մուէլ Յեսսէին բսաւ՝ ՚Մ---ը խրկէ ու զանի-կա բերել տուր՝ քանզի մինչև որ անիկա հոս
12 չգայ՝ մենք ը---ը պիտի չնստինք։ Ուստի ը---ը խրկեց ու զանիկա բերել տուաւ՝ և անիկա ՚կարմիր էր ու ազուր աչքեր ունէր՝ ու գէմքն ալ գեղեցիկ էր։ Եւ Ցերը բ-սաւ՝ Երէր՝ ասիկա օծէ՝ քանզի ասիկա է։
13 Եւ Սամուէլ եղին եղջիւրը առաւ՝ ու ՚զա-նիկա իր եղբարցը մէջ օծեց։ ու ան օրէն ետ-քը ՚Ցերոջը Հոգին Դաւիթին վրայ եկաւ։ ու Սամուէլ երթալ Ռամա գնաց։
14 Ուր Ցերոջը Հոգին Սաուղէն հեռացաւ՝ ու Ցերոջը կողմանէ ՚չար ոգի մը ||անոր նե-

---

1 Սմ. Ժ. 11։ Ա՛Մ. Ժ. 13։ Ա՛Մ. Ժ. 13։ Ա՛Մ. Ժ. 13

15 զաթիւն կու տար։ Եւ Սաուղին ծառանել
րը անոր բսին, Ահա Առաւծոյ կողմանէ չար
16 ոգի մը քեզի նեղութիւն կու տայ։ Մեր ան-
րը ձեր առջեւը եզոզ ծառաներուն գրուցէ՝ որ
աչէկ քնարահար մը փնտռեն, ու երբոր Ա-
ռաւծոյ կողմանէ ան չար ոգին քու վրադ
գայ, անոնկա՝ ձեր ձեռքով նուագ զարնէ, ու
17 °գուն հանգստանաս։ Եւ Սաուղ իր ծա-
ռաներուն բաւս, Ինծի բնծի մէկ աչէկ քր-
նարահար մը գտէք, ու զանոնկա բնծի բե-
18 րէք։ Եւ ծառաներուն մէկը պատասխան տր-
ւաւ ու բաւս, Ահա Բեթլհեհեմացի Ցեսսէին
մէկ տղան տեսայ, որ քնար զարնելը գիտէ,
ու ՚անոնկա զօրաւոր, պատերազմոյ, ճարտա-
սան, ու գեղեցիկ տեսքով կարճ մըն է, և
19 ՚Տ՚էրը անոր հետն է։ Ու Սաուղ Ցեսսէին
պատգամաւորներ խրկից ու բաւս, ՚Ուխտա-
ներուն քովը դտնուող տղադ Դաւիթը ինծի
20 խրկէ։ Եւ Ցեսսէ տուն չը դնաց, տիկ մը ղ-
րկից, ու այծերէն ուլ մը առնելով՝ նոյս վրայ
բ՚եռուցից, ու զանոնք իր տղուն Դաւիթին
21 ձեռքով Սաուղին խրկից։ Եւ Դաւիթ Սա-
ւուղին եկաւ, ու ՚անոր առջեւը կայնեցաւ։
Եւ Սաուղ՚անոնկա շատ սիրեց, ու Դաւիթ անոր
22 կապարձակիրը եղաւ։ Եւ Սաուղ Ցեսսէին
չըչ խրկից բսելով, Դաւիթը թող իմ առ-
ջեւս կայնի, քանզի անոնկա իմ առջեւս շնորհք
23 դտաւ։ Ու երբոր Առաւծմէ ՚ըչ ոգին Սա-
ւուղին վրայ կու գար, Դաւիթ քնարը կ՚առ-
նէր, ու իր ձեռքովը կը զարնէր։ Եւ Սաուղ
կը հանգստանար ու կը զուարճանար, և չար
ոգին անոր վրայէն կ՚ելլէր։

ԳԼ· ԺԷ

1 Իսրայէլացի ու Փղշտացի բանակները պատերազմ
դատաստան ըլլալով՝ Փղշտացիները կո-
ղմ Անաստատեան Հաւքիներու։ 2 Ու Դաւիթ իր հորդին
եղբարցը անոնց խրկեալով՝ Անաստատեան Տաճկա-
կը հարձակեցին։ 3 Եւ Իսրայէլ կը յանդիմանեն զանիկա։ 30 Դա-
ւիթ Սաուղին ետեւէն կը բերէ։ 31 ու հոն իր վառնա-
քինան իրաւունքը կը ցուցնեն։ 32 ուստոր գինքի հետ ապրած
գրուածքան ան հոնտեղ կը տպանեն։ 33 Սաուղ Դաւիթին
վրայով աղէկ-մէկ կը տառեայ։

1 Եւ Փղշտացիք իրենց զօրքերը ժողվեցին
պատերազմելու համար, և Իւդայի Սոքովին
մէջ ժողվուեցան. և Սոքովի ու Ազեկայի մէջը
2 անկը Եփեսդամմին բանակեցան։ Եւ Սաուղ
ու Իսրայէլի մարդիկը ժողվուեցան, ու Էլայի
հովիտին մէջ բանակեցան. և Փղշտացւոց
դէմ պատերազմ ընելու համար կարգը չա-
3 բունցան։ Ու Փղշտացիք մէկ կողմնէն մէկ
լեռան մը վրայ կայներ էին, ու Իսրայէլացիք
մէւս կողմնէն մէկ լեռան մը վրայ կայներ էին.
4 ու հովիտը անոնց մէջն էր։ Եւ Փղշտացւոց
բանակէն Գողիաթ անունով՝ մէկ կռնգուն
ու մէկ թիզ բարձրութեամբ Գեթացի մար-
5 դ մը ելաւ մէջ տեղ։ Անոր գլուխը պղնձէ սաղաւարտ
կար, ու հետաւած զրահ մը հագեր էր. ու
անոր պղնձէ զրահին ծանրութիւնը հինգ հա-
6 զար սիկղ էր։ Եւ սրբերուն վրայէն պղնձէ
առնապատներ, և ուսերը մէջ պղնձէ դգզարդ
7 մը ունէր։ Անոր նիզակին բունը ոստայնան-
կաց գլանին պէս էր. ու նիզակին սուրը վեց
հարիւր սիկղ երկաթէ էր. և անոր վահանը
8 կրողը անոր առջեւէն կ՚երթար։ Անոնկա կռ-
կայնեցաւ, ու Իսրայէլի գունդերուն կանչե-
լով՝ անոնց բաւս, Ինչո՞ւ համար դուք պա-
տերազմ ընելու ելեր էք, ու գունդ եղով չը-
րաւեր էք. միթէ ես Փղշտացի չէմ, ու դուք
՚Սաուղին ծառաներդ չէք. ձեր մէջէն մարդ
մը բնտրեցէք, որ իջնէ ինծի մօտ։
9 Թէ որ կարող ըլլայ ինծի հետ ծեծկռտելու,
ու զիս սպաննէ, անառներ մենք ձեզի ծա-
ռայ ըլլանք. բայց թէ որ ես յաղթեմ ու զա-
նիկա սպաննեմ, անառներ դուք մեզի ծա-
ռայ ըլլաք ու մեզի ծառայութիւն ընէք։
10 Եւ ան Փղշտացին բաւս, Ես հայոց խրտչելի
գունդերը նախատեցի. ինծի մէկ մարդ մը
11 տուէք, որ իրարու հետ ծեծկռտինք։ Ու
երբոր Սաուղ ու բոլոր Իսրայէլ Փղշտացիին
ան խօսքերը լսեցին, զարհուրեցան ու խիստ
վախցան։
12 Եւ Դաւիթ Եփրաթացի՝ այսինքն Բեթղե-
բեհեմացի Ցեսսէ անունով մարդու մը
որդի էր. անիկա տասը որդի ունէր, ու ան-
կա Սաուղին օրերը մարդոց մէջ ծեր մարդ
13 կը սեպուէր։ Եւ Ցեսսէին երեք մեծ որդինե-
րը իր ետեւէն կելլեյով՝ Սաուղին եռեւէն պատե-
րազմի գացին. և պատերազմի գացող
երեք որդոցը անուններն՝ անդ բանակեր եղի-
ար, երկրորդինը Աբինադաբ, և երրոր-
14 դինը Սամմա էր. Ու Դաւիթ ետ պիտոյ ելլ-
սիկն էր. և երեք մեծերը Սաուղին եռեւէն
15 գացին. Բայց Դաւիթ Սաուղին գոմէն ել-
լելով՝ Բեթղեհեմ դարձեր էր, Հոր իր ՀՕրը
16 ոչխարները արածէ. Եւ ան փղշտացին քա-
ռասուն օր առաւս ու իրիկուն կը մօտենար,
ու ընդ հնձողութեան հաստատուած կը կայներ։
17 Եւ Ցեսսէ իր որդւոյն Դաւիթին բաւս,
Քու եղբարցդ համար սա մէկ արդու ցո-
րնեղ ցորեններ ու սա տասը հացը առ, բանա-
18 կը վազէ եղբարցդ տուր։ Եւ սա տասը պըր-
պանիրը ընծայ հազարապետին տար, ու տեսչ
որ եղբայրներդ ազէ առողջ են, ու անոնցմէ

1 Դ՚ն· խա· 40· Հր· 41· 42· գ Թագ· ժ· 3·
– Հր· 43· գ Թագ· ջ· 12·
• Նէր· քեզի ոչխ ըլլայ։
• Գլ· ժե· 28· 34· 35· 36·
Է Գլ· գ· 19· ժը· 12· 14·
• Հր· 11· Գլ· ժե· 15· 16·
՚ Ցե· գլ· ժ· 37·
ժե· 18· Դ՚ն· խգ· 11· Աստ· ժը· 16·
3 Դ՚ն· խա· 46· գ Թագ· ժ· 8· Աստ· իր· 23·
– Հր· 14· 16·
4 – Գլ· ժգ· 5·
Բ Ցե· ժե· 25· ր Մ՚ն· իը· 18·
Գ – Մ՚ն· ժա· 13·
Դ Թագ· խա· 19·
Ե Ցե· ժա· 22·
Զ Կա՚ ասպար
Է ր Թագ· խա· 19·
Ը Գլ· ը· 17·
Թ Գլ· ժա· 1·
Ժ Հր· 26· ր Թագ· խա· 21·
Ի Դ՚ն· ը· 19·
Լ Հր· 28· Հաս ր·
գ· 25· Գլ· ժգ· 1· 15·
Խ Գլ· ժգ· 19· 21· Ցե· ա Մ՚ն· ր· 13· 14· 15·
Ծ Գլ· ժգ· 8· 9· 8· ա Մ՚ն· ր· 13·
Կ Գլ· ժգ· 19·
Հ Դ՚ն· ը· 14·

19 Նշան առ ։ Եւ Սաուղ ու անոնք ու բոլոր
իսրայէլի մարդիկը Եղեցի հովիտին մէջ փղշ-
տացւոց հետ պատերազմ կ'ընէին ։
20 Եւ Դաւիթ առաւօտուն կանուխ եղաւ ,
ոչխարները պահապան հովիւի թողուց , ու
ա՜ն ինչ առաւ դնաց , ինչպէս որ Յեսսէ իրեն
ապաղեր էր ։ ու երբոր կառքերուն տեղը
հասաւ , զօրքերը կարգաւ կը չարուէին , ու
պատերազմի համար բարձր ձայնով կ'ազա-
21 գակէին ։ Քանզի իսրայէլ ու փղշտացիք զօրք
22 զօրքի դէմ դնեցեր էին ։ Եւ Դաւիթ
իր վրայէն ամանները ին ամաններու
պահապանին ձեռքը յանձնեց , և դէպ ի
գունդը վազեց , ու դնաց ի՛ր եղբայրներուն
23 ողջոյնները հարցուց ։ Ու երբոր անոնց հետ
կը խօսէր , ահա ան փղշտացի ախոյեա-
նը Գաղիաթ անունով՝ որ Գէթ էր ,
փղշտացւոց գունդերէն եկաւ , և ան նո՛ր
խօսքերուն պէս դրուցից ։ ու Դաւիթ լսեց ։
24 Եւ իսրայէլի բոլոր մարդիկը երբոր ան մար-
դը տեսան , անոր երեսէն փախան ու զար-
25 հացան ։ Եւ իսրայէլի մարդիկը ըսին , Ա՛ո
կ'ելլայ մարդը տեսա՞ք , որ իսրայէլը նախա-
տելու կ'ելլէ ։ ով որ զանիկա սպաննէ , քա-
գաւորը մեծ հարստութիւնով պիտի հարթա-
տացնէ զանիկա , ու իր աղջիկը անոր պիտի
տայ , և անոր հօրը տունը իսրայէլի մէջ ազատ
26 պիտի բնէ ։ Ու Դաւիթ իր քովը եղող մար-
դոցը հետ խօսելու ու բաւ , Ա՛ո փղշտա-
ցին սպաննեց և իսրայէլէն նախատինքը վեր-
ցընող մարդուն ի՞նչ պիտի բլլայ ։ քանզի ո՞ւս
անթլփատ փղշտացին ո՞վ է՝ որ կենդանի Աս-
27 տուծոյն զօրքերը նախատէ ։ Ու ժողովուր-
դը նոյն խօսքերը դրուցից անոր ու բաւ ,
Զանիկա սպաննողը այսպէս պիտի
28 բլլայ ։ Եւ անոր մեծ եղբայրը Եղիաբ երբոր
լսեց անոր խօսիլը ան մարդոցը հետ , տասանիկ
բարկութեամբ Դաւիթին դէմ սկսաւ բարկանալ , և ըսաւ , Դուն ինչո՞ւ հոս իջար , և ան քիչ
ոչխարները անապատին մէջը որո՞ւն ձգեցիր ։
Ես քու հպարտութիւնդ ու սրտիդ չարու-
թիւնը գիտեմ ։ անտարակոյս դուն պատե-
29 բազմի սպանելու իջար հոս ։ Եւ Դաւիթ բաւ ,
30 Հիմա ի՞նչ գործ ։ աս ո՞խսք չէ՞ ։ Ու անոր
քովէն մէկ ուրիշ մարդու մը դարձաւ , և
նոյն խօսքերը դրուցից ։ ու ժողովուրդն ալ
առջի խօսքերուն պէս պատասխան տուին
անոր ։
31 Եւ Դաւիթին բաած խօսքերը լսուեցան ։
ու երբոր Սաուղին առջևը պատմեցին , Ա-
32 ---ւ ի՝ ---ւ բնթալ տուաւ զանիկա ։ Եւ Դա-
ւիթ Սաուղին բաւ , Ադաոր պատճառաւը
բնաւ մէկ մարդու չի՛ գործի ։ Քու
ծառադ պիտի երթայ , ու ան փղշտացիին
33 հետ ծեծկռտի ։ Եւ Սաուղ Դաւիթին բաւ ,
Դուն չես կրնար ան փղշտացիին վրայ եր-
թալ , ու անոր հետ ծեծկռտիլ , քանզի դուն
մանուկ ես , ու անիկա իր մանկութենէն ի վեր
34 պատերազմող մարդ մին է ։ Եւ Դաւիթ բաւ
Սաուղին , Քու ծառադ երբոր իր հօրը ոչ-
խարները կ'արածէր , ու առիւծ կամ արջ կու
35 գար , և հօտերէն ոչխար կը տանէր , ես անոր
ետևէն երթալով՝ զանիկա կը զարնէի , ու
անոր բերնէն կ'ազատէի ։ ու երբոր անիկա իմ
վրաս յարձակէր , զանիկա մօրուքէն կը բռնա-
36 նէի , կը զարնէի ու կը մեռցնէի ։ Քու ծա-
ռադ առիւծ ալ մեռցուցած է՝ արջ ալ ։ ու
սա անթլփատ փղշտացին ալ անոնց մէկուն
պէս պիտի բլլայ ։ քանզի կենդանի Աստուծոյն
37 զօրքերը նախատեց ։ Եւ Դաւիթ բաւ , Ո-
րովհետև ու արջին ձեռքէն զիս ազատող Տէրը
սա փղշտացիին ձեռքէն ալ պիտի ազատէ ։
Եւ Սաուղ Դաւիթին բաւ , Գնա՛ , ու Տէրը
38 քու հետդ բլլայ ։ Եւ Սաուղ իր զէնքերէն
ներքը Դաւիթին հագցուց , ու անոր գլուխը
մէկ պղնձէ սաղաւարտ մը դրաւ , ու անոր
39 գրահ ալ հագցուց ։ Եւ Դաւիթ զէնքերուն
վրայէն Ս---ւը սուրը մէջքը կապեց ,
ու սկսաւ քալել , քանզի սովոած չէր ։ ու
Դաւիթ Սաուղին բաւ , Ասոնցմով չեմ կրնար
քալել , քանզի սովոած չեմ ։ ուստի Դաւիթ
զանոնք իր վրայէն հանեց ։
40 Եւ իր ցուպը ձեռքը առաւ , ու հովիւա-
նէն իրեն համար հինգ հատ գայլաքարէ քար
ընտրեց , ու զանոնք իր հովուական անօթին՝
այսինքն մանդալին մէջը դրաւ , ու պարզը
41 ձեռքը ին ինչ փղշտացիին մօտեցաւ ։ Եւ փղ-
շտացին ալ եկաւ ու Դաւիթին մօտեցաւ ։
և անոր վահանը վերցնող մարդը անոր առ-
42 ջևեն էր ։ Ու երբոր փղշտացին նայեցաւ ու
Դաւիթը տեսաւ , զանիկա արհամարհեց ։
քանզի անիկա պատանի մէր էր ։ գոյնով ու գեղեցիկ
43 դէմքով պատանի մէր էր ։ Եւ փղշտացին բաւ
Դաւիթին ։ Միթէ ես շո՛ւն եմ՞ որ իմ վրաս
ցուպով կու գաս ։ ու փղշտացին իր աստուած-
44 ներովը Դաւիթը նզովեց ։ Եւ փղշտացին Դ-
աւիթին , Ինծի եկուր , ու քու մար-
մինդ երկնից թռչուններուն ու դաշտի գա-
45 զաններուն տամ ։ Եւ Դաւիթ բաւ փղշտա-
ցիին , Դուն ինծի սրով , նիզակով ու գեղար-
դով կու գաս , բայց ես զօրքերուն Տէրոջը՝
քու նախատած իսրայէլի զօրքերուն Աստու-

46 Ծայն անուշովը քեզի կու դամ։ Ա՛յսօր Ցերը քեզ °իմ ձեռքս պիտի մատնէ. ու ես քեզ պիտի մեռցնեմ, ու վրայիդ գլուխդ պիտի առնեմ. և ՝փղշտացոց բանակին դիակունքը այսօր երկնից թռչուններուն ու երկրի գազաններուն պիտի տամ. °որպէս զի բոլոր երկիրը դիտեսցի որ Իսրայէլի Հե Աստուած կայ.
47 և աս բոլոր ժողովքը դիտեսցեն որ Ցերը ՝սրով ու նիզակով չազատեր. քանզի °պատերազմը Ցերոջն է, ու անիկա ձեզ մեր ձեռքը պիտի
48 մատնէ։ Ու երբոր փղշտացին կելաւ ու եկաւ Դաւիթին մօտեցաւ, Դաւիթ ալ չուտով պատրաստ ասպարէզը վազից փղշտացին դի-
49 մաբերելու։ և Դաւիթ իր ձեռքը իր մէջքը դին մէջը խոթեց, ու անկէ քար մը առաւ, և ՝ձգելո պարսով նետեց, ու փղշտացիին ճակատը զարկաւ. և քարը անոր ճակատին մէջը մտաւ, ու անիկա երեսի վրայ դետինը ինկաւ։
50 Այսպէս °Դաւիթ պարսով ու քարով փղշտացիին յաղթեց. և զարկաւ փղշտացին ու մեռուցաւ զանիկա. բայց Դաւիթին ձեռքը սուր
51 չկար։ և Դաւիթ վազելով փղշտացիին վրան կանգնեցաւ. ու անոր սուրը առաւ, պատառատնէն հանեց, ու զանիկա մեռցնելէն ետքը գլուխը անով կտրեց։ և փղշտացիք իրենց զօրաւոր մարդուն մեռնիլը տեսնելով ՝փա-
52 խան։ Ու սաոնները Իսրայէլի ու Յուդայի մարդիկը եկան, և ազաղակելով մինչև Հովիսոր ու մինչև Ակկարոնի դռները փղշտացիները հալածեցին. և փղշտացոց մեռուածները Շաադարիմի ճամբան վրայ, ու մինչև Գէթ
53 ու Ակկարոն ինկան։ և Իսրայէլի որդիքը փղշտացիները հալածելէն ետ դարձան, ու
54 անոնց բանակը կողոպտեցին։ և Դաւիթ փղշտացիին գլուխը առաւ, ու զանիկա Երուսաղէմ տարաւ. բայց անոր զէնքերը իր վրանին մէջը դրաւ։
55 Ու երբոր Սաուղ Դաւիթը տեսաւ, որ փղշտացիին դէմ ելնելը է, Նէր զօրավարին Աբենեերին ըսաւ. Ով Աբեներ, °աս պատանին որո՞ն տղան է։ Ու Աբեներ ըսաւ, կենդանի է քո անձդ, ով թագաւոր, որ չեմ դի-
56 տեր։ և թագաւորը ըսաւ, Հարցուր թէ աս
57 պատանին որո՞ն տղան է։ Ու երբոր Դաւիթ փղշտացիին մեռցնելէն ետ դարձաւ, Աբեներ առաւ զանիկա ու Սաուղին առջեւը տարաւ. °ու փղշտացիին գլուխը անոր ձեռքն
58 էր։ և Սաուղ ըսաւ անոր, Որո՞ն տղան ես դուն, պատանի։ Ու Դաւիթ ըսաւ, ՝Քու ծառայիդ Բեթլհեհէմացի Յեսսէին տղան եմ։

ԳԼ. ԻԸ

1 Ճոխաբան Դաւիթը կը տեսի։ 3 Սաուղ Դաւիթին երթ գոհաբանութիւնը համար կը նախատէ։ 10 ու իր բարեկամներուն կ'ուզէ զանիկա մեռցնել։ 12 Սաուղ կը փախչի, նոյ անոր բարեկամներուն համար։ 17 ու անոր իր աղջիկը ալ կ'ուզէ որ անոր օգնական մը ըլլայ։ 22 Դաւիթ համարձակով խոստովանին փեսայ ըլլալու։ կ'երթայ Փղշտացոց երկիրը հարիւր անթլփատներ կը բերէ՝ Սաուղին օժիտ ըլլալու համար։ 3 Սաուղին առեղծուածը ու Դաւիթին փոխը կ'ուզէ նոյ։

1 Ու երբոր Սաուղին հետ խօսիլը լմնցաւ, °Յովնաթանին սիրտը Դաւիթին սրտին հետ կապուեցաւ. ՚ու Յովնաթան իր անձին պէս
2 սիրեց զանիկա։ և նոյն օրը Սաուղ զանիկա առաւ, ու թոյլ չտուաւ որ իր հօրը տու-
3 նը դառնայ։ և Յովնաթան Դաւիթին հետ ուխտ բրաւ, քանզի իր անձին պէս կը սի-
4 րէր զանիկա։ Ու Յովնաթան իր վրայի վերարկուն հանեց, և զանիկա ու իր հանդերձները, մինչև իր սուրը, իր աղեղը ու իր գո-
5 տին Դաւիթին տուաւ։ և Դաւիթ ամէն տեղ կ'երթար՝ ուր որ Սաուղ զանիկա կը խրկէր, ու ՚խելաւոր եղաւ կը վարուէր. և Սաուղ զանիկա պատերազմական մարդոց վրայ կեցուց, ու բոլոր ժողովուրդին ու Սաուղին ծառաներուն ալ հաճոյ եղաւ։
6 Ու երբոր Դաւիթ փղշտացին մեռցնելէն կը դառնար, ու °ջուխը կու գային, Իսրայէլի բոլոր քաղաքներէն Կնիկները երգելով ու պար բռնելով, թմբուկներով, ուրախութեամբ ու ծնծղաներով Սաուղ թագաւորը դիմա-
7 ւորելու եկան։ և Պար բռնող կնիկները պատասխան տալով կ'երգէին ու կ'ըսէին,
Սաուղ իր հազարաւորները զարկաւ,
Ու Դաւիթ իր բիւրաւորները։
8 Ու Սաուղ խիստ բարկացաւ ու աս խօսքին հանար դժուարացաւ, ու ըսաւ, Բիւրաւորները Դաւիթին տուին, ու հազարաւորները ինձի տուին. ու հիմա թագաւորութենէ ու-
9 րիշ °ինչ դ՚ոյս անոր։ Ու ան օրէն Ի վեր Սաուղ ծուռ աչքով կը նայէր Դաւիթին։
10 Ու հետեւեալ օրը °Սաուղին վրայ Աստծմէ չար ոգի եկաւ, ու ատոր մէջ մարգարէութիւն բրաւ. և Դաւիթ ուրիշ անգամներու պէս իր ձեռքովը հնչ կը զարնէր. ու
11 Սաուղին ձեռքը նիզակ կար։ Ու Սաուղ Ինծիզակը նետեց՝ ըսելով, Դաւիթը պատին վրայ պիտի դամնեմ. բայց Դաւիթ անոր երեսէն
12 երկու անգամ մէկդի քաշուեցաւ։ Ու Սաուղ ՚Դաւիթին երեսէն կը վախնար, քանզի

• Եղ։ իմ ձեռքս մէջը պիտի դնէ։ ՚ Ր Օր։ իբ։ ՚ Ա՛ն։ դ։ ՚ Ա՛ն։ ե։ ՚ Ա՛ն։ ե։ ՚ Ա՛ն։ ե

ՅՏէրը անոր հետն էր. բայց Յաւուդէն հե-
13 ռացեր էր։ Եւ Յաւուդ ըսին իր քովէն
հետացուց, ու զանիկա հազարապետ ըրաւ.
ու նանիկա ժողովուրդին ասկէ կ'ելլեր կը
14 մտնէր։ Եւ Դաւիթ իր ամէն ճամբաներուն
մէջ յաջողութեամբ կը վարուէր. ու Յէրը
15 անոր հետն էր։ Եւ Յաւուդ անոր այնքան
իմաստութեամբ վարուիլը տեսնելով՝ անոր և-
16 րեսէն կը վախնար։ Ու Իսրայէլ և Յու-
դա Դաւիթը կը սիրէին, քանզի անոնց առ-
ջեւը անիկա կ'ելլեր կը մտնէր։
17 Եւ Յաւուդ Դաւիթին ըսաւ, Ահա իմ մեծ
աղջիկս Միրովրը ձեզի կնիկ պիտի տամ.
միայն թէ դուն ինծի զօրաւոր մկի մը եղիր,
ու Տէրոջը պատերազմները պատերազմէ. քան-
զի Յաւուդ ըսաւ, Անոր վրայ իմ ձեռքս
չըլլայ, այլ փղշտացւոց ձեռքը անոր վրայ
18 ըլլայ։ Եւ Դաւիթ Յաւուդին ըսաւ, Ես ո՞վ
եմ, ու իմ կեանքս ի՞նչ է կամ թագաւորին
ի՞նչ ի՞նչ է որ թագաւորին փեսայ
19 ըլլամ։ Եւ Յաւուդին աղջիկը Միրովր Դա-
ւիթին տրուելու ատենը՝ Մաւսլայի Եդրիե-
լին տրուեցաւ։
20 Վո Յաւուդին Միրովր աղջիկը կը սիրէր
Դաւիթը. ու կերթայ Յաւուդին խնդացուցին,
21 ասոր բանը անոր աչքերուն հաճոյ երեցաւ։ Ես
Յաւուդ ըսաւ, Ես զանիկա անոր տամ՝ որ
անոր ըսրագայթ ըլլայ, ու փղշտացւոց ձեռ-
քը անոր վրայ ըլլայ։ Ուստի Յաւուդ Դաւի-
թին ըսաւ, Ինծի այսօր Երկրորդ փեսայ կ-
22 ըլլաս։ Եւ Յաւուդ իր ծառաներուն հրամա-
յեց, որ Դաւիթին հետ ծածկաբար խօսին ու
ըսեն, Ահա թագաւորը քեզի հաճեր է, ու
անոր բոլոր ծառաները քեզ կը սիրեն. ուս-
23 տի հիմա թագաւորին փեսայ եղիր։ Եւ Յա-
ւուդին ծառաները ասս խօսքերը Դաւիթին
ականջներուն գրուցին։ Ու Դաւիթ ըսաւ,
Թագաւորի փեսայ ըլլալը ձեր աչքին պզտիկ
բան կ'երեւնայ. քանզի ես ազքատ ու ան-
24 նշան մարդ մըն եմ։ Եւ Յաւուդին ծառա-
ները անոր խնդացուցին ու ըսին, Դաւիթ այս-
25 պէս խօսեցաւ։ Եւ Յաւուդ ըսաւ, Դաւիթին
այսպէս ըսէք, Թագաւորը ՚ոչինչ օժիտ չու-
զեր, բայց միայն փղշտացւոց հարիւր անթլե-
փառութիւնը, որպէս զի թագաւորին թըշ-
նամիներէն վրէժ առնուի։ (ու Յաւուդ կը
խորհէր Դաւիթը փղշտացւոց ձեռքը մատ-
26 նել։) Ու երբոր անոր ծառաները ասս խօս-
քերը Դաւիթին խնդացուցին, ասս բանը Դաւի-
թին աչքերուն աղէկ երեցաւ որ թագաւորին
փեսայ ըլլայ։ Ուստի ՚օրերը լրիւնալէն առաջ
27 Դաւիթ եղաւ, ու իր մարդոցմովը գնաց, և
փղշտացիներէն երկու հարիւր մարդ մեռ-
ցուց. ու Դաւիթ անոնց անթլփատութիւն-
ները բերաւ, ու զանոնք լման թագաւորին
տուին, որ թագաւորին փեսայ ըլլայ։ Ու
Յաւուդ իր Միգրոդ աղջիկը կնիկ տուաւ անոր։
28 Եւ Յաւուդ երբոր տեսաւ ու հասկցաւ որ
Տէրը Դաւիթին հետն է, ու Յաւուդին Մեղ-
29 քող աղջիկը զանիկա կը սիրէ, Յաւուդ՝ ալ
աւելի վախցաւ Դաւիթէն. և Յաւուդ շա-
30 րունակ Դաւիթին թշնամութիւն կ'ընէր։ Ու
փղշտացւոց իշխանները ելան, և անոնց ել-
լելին ետքը՝ Դաւիթ Յաւուդին ամէն ծառա-
ներէն աւելի խմնամութեամբ կը վարուէր.
ու անոր անունը շատ ՚հռչակաւոր եղաւ։

ԳԼ. ԺԹ

1 Բայց Յաւուդ իր որդւոյն Յովնաթանին ու իր
ամէն ծառաներուն ըսաւ որ Դաւիթը մեռ-
2 ցընեն։ Բայց Յաւուդին որդին Յովնաթան
՚Դաւիթը շատ կը սիրէր. ու Յովնաթան Դա-
ւիթին խնդացուց ու ըսաւ, Իմ հայրս Յաւուդ
քեզ մեռցընել կ'ուզէ. ուրեմն հիմա մինչև
առաւ զգոյշ կենաս, ու մկի ծածուկ տեղ
3 մը նստէ ու պահուէ. Ու ես ելլեմ, և քու
նստած արտիդ մէջը հօրս քովը կայնիմ, ու
քեզի համար իմ հօրս հետ խօսիմ, և ինչ որ
4 իմանամ՝ քեզի պատմեմ։ Ու Յովնաթան
՚Դաւիթին վրայով ազէկ խօսք գրուցից իր
հօրը Յաւուդին, և անոր ըսաւ, Ով թագա-
ւորը, ՚քու ծառայիդ Դաւիթին դէմ մեղք մի
գործէր. քանզի անիկա քեզի դէմ մեղք չը
գործեր, ու անոր գործքերը քեզի շատ աղէկ
5 են։ Ինչու որ ՚իր հոգին ձեռքին մէջը դրաւ,
ու ՚փղշտացին զարկաւ, և Տէրը բոլոր Իս-
րայէլին մէկ մեծ փրկութիւն մը շնորհեց.
դուն անոր և ուրախացար. Ուրեմն ինչո՞ւ հա-
մար Դաւիթը առանց պատճառի մեռցընելով՝
6 հանցանք մը գործես մեռնես։ Եւ Յա-
ւուդ Յովնաթանին խօսքը մտիկ ըրաւ, ու
Յաւուդ երդում ըրաւ՝ ըսելէն Յէրը կենդանի
7 է որ անիկա պիտի չմեռցուի։ Եւ Յովնաթան

ֆ Գլ. ժգ. 13. 18։
հ Գլ. ժգ. 14. իբ. 13։
յ Հմր. 16. Թագ. իե. 17. ի Թագ. ե. 2։
ղ Հմր. 3։
ճ Ծն. լի. 3. 33. Յեհ. գ. 27։
ձ Հմր. 2։
ղ Գլ. ժե. 23։
ճ Թագ. լբ. 20. 27. 29. Գլ. իե. 23։
Թագ. ժբ. 3։
ե Հմր. 21. 25. բ Թագ. ե. 2։
Հմր. 21. 25։
ը Հմր. 23. Գլ. իե. 21. բ Թագ. ե. 2։
ի Հմր. 3։
ժ Ծն. լի. 3. 33. Յեհ. գ. 27։
ժա Հմր. 2։
ժբ Թագ. խ. 8։
ժգ Հմր. 18։
ժդ Հմր. 17։
ժե Յեհ Հմր. 26։
ժզ Կամ երկու ապրիկ նեղասա ոչխար։
ժէ Ծն. լէ. 18. Ել. իբ. 17։

ի Գլ. ժգ. 24։
ձ Հմր. 17։
ղ Կամ հնազանդ կորսընցընել։
ճ Գլ. ժբ. 1։
ե Ընտիր լաւ. 3. 9։
զ Ծն. իգ. 22. Սապ. լե. 12. ՀՅՅ. 3. Ես. ժվ. 1։
ը Գլ. ժգ. 24։
թ Գլ. իգ. 21. Թագ. ա. 13. Սապ. ՀՅՅ. 13։
ժ Գլ. ժբ. 29։
ժա Դատ. բ. 17. ժբ. 3. Գլ. իբ. 21. Սապ. ՀՅՅ. 109։
ժբ Գլ. ժե. 43. 50։
ժգ Ես. ժբ. 13։
ժդ Մն. ժա. 14։
ժե Գլ. բ. 28։
ժզ Մատ. իե. 4։

Դաւիթը կանչեց, ու Բաղեմացին աս բոլոր խօսքերը անոր պատմեց։ և Բաղեմացին Դաւիթը Սաուղին ասրաւ, ու անոնք Դաւիթին պէս անոր առջեւը կը կայնէր։

8 Ե՛ Նորէն պատերազմ եղաւ։ ու Դաւիթ եկաւ փղշտացւոց հետ պատերազմ ըրաւ, ու անոնց մէջը մէկ մեծ կոտորած մը ըրաւ։ և
9 անոնք անոր առջեւէն փախան։ Ու Տէրոջմէ չար ոգի եկաւ Սաուղին վրայ, և անիկա իր տունը կը նստէր, ու նիզակը իր ձեռքն էր։ Դաւիթ ալ իր ձեռքով նուագ պատրաստ կը զար-
10 նէր։ Ես Սաուղ ուզեց որ Դաւիթը նիզակով զարնէ ու պատին վրայ խո՛ւէ։ բայց անիկա Սաուղին երեսէն մէկդի քաշուեցաւ, և Սաուղ նիզակը պատին զարկաւ։ ու Դաւիթ
11 փախաւ և ան գիշերը ազատեցաւ։ Բայց Սաուղ Դաւիթին տունը մարդիկ խրկից, որ զանիկա պահարնեն, ու առաւօտուն մեռցնեն։ Սակայն Դաւիթին կինը Միքդոզ անոր ըսաւ, թէ որ աս գիշեր քու անձդ չազատեցնես, վաղը քեզ պիտի մեռցնեն։
12 Ուստի Միքդոզ Դաւիթը պատուհանէն վար իջեցուց։ և անիկա դնաց փախաւ ու ազա-
13 տեցաւ։ Ու Միքդոզ մէկ °արձան մը առաւ, և զանիկա անկողինին մէջը դրաւ, ու անոր գլխուն տակը այծի մազէ բարձ մը դրաւ, և
14 զանիկա ծածկոցով մը ծածկեց։ Ու երբոր Սաուղ մարդիկ խրկից Դաւիթը բռնելու
15 համար, անիկա ըսաւ, Հիւանդ է։ Ես Սաուղ նորէն մարդիկ խրկից Դաւիթը տեսնելու համար, և ըսաւ, Զանիկա անկողինովը բեր
16 ինծի, որ մեռցնեմ։ Ուստի ան մարդիկը եկան։ և ահա անկողինին մէջը մէկ արձան մը կար, ու գլխուն տակը այծի մազէ բարձ
17 մը։ Ես Սաուղ Միքդոզին ըսաւ, Ջիս ինչո՞ւ համար այսպէս խաբեցիր, ու իմ թշնամիս դաղ տուիր, ու ազատեցաւ։ Ու Միքդոզ Սաուղին ըսաւ, Անիկա ինծի ըսաւ, Թող տուր ինծի որ երթամ։ Ինչո՞ւ մեռցնեմ քեզ։
18 Այսպէս փախաւ Դաւիթ ու ազատեցաւ, և գնաց Սամուէլին քովը, ու անոր պատմեց ան ամէնը որ Սաուղ ըրեր էր իրեն։ Ետքը անիկա Սամուէլին հետ գնաց, ու Նա-
19 ւաթի մէջ բնակեցան։ Ես Սաուղին խնդացուցին ու ըսին, Ահա Դաւիթ Ռամայի Նա-
20 ւաթին մէջ է։ Ուստի Սաուղ մարդիկ խրկից որ Դաւիթը բռնեն։ ու անոնք մարգարէներուն բազմութիւնը մարգարէանալու տեսան, Սամուէլ ալ անոնց վրայ կեցած։ Աստուծոյ Հոգին Սաուղին խրկած մարդոց վրայ եկաւ, ու անոնք ալ մարգարէացան։
21 բնաւ Սաուղին ըսին։ Ու երբոր Սաուղին խնդացուցին, ուրիշ մարդիկ խրկից, և անոնք ալ մարգարէացան ըրին։ Ու Սաուղ նորէն երրորդ անգամ մարդիկ խրկից, և անոնք
22 ալ մարգարէացան ըրին։ Անոնցմէ ինքն ալ Ռամա դնաց, ու մինչև Սեկովի մեծ հորը գալով, հարցուց ու ըսաւ, Սամուէլ ու Դաւիթ ո՛ւր են։ Ես հոդին ձեզ ըսաւ,
23 Ահա անոնք Ռամայի Նաւաթին են։ Ուստի Ռամայի Նաւաթը դնաց։ և անոր վրայ ալ Աստուծոյ Հոգին եկաւ, ու մինչև Ռամայի Նաւաթը հասնիլը ճամբան երթալով մարգա-
24 րեցաւ։ Ու անիկա ալ իր չոքեր հանեց, ու Սամուէլին առջեւը անիկա ալ մարգարէացաւ։ և ան բոլոր օրը ու բոլոր գիշերը մերկ ինկաւ։ Անոր համար կ՚ըսեն թէ Սաուղն ալ մարգարէներուն մէջն է։

ԳԼ· Ի

1 Դաւիթ իր ապահովութեանը համար Բաղեմացին հետ խոհ հարց կ՚ընէ։ 11 Բաղեմացին ու Դաւիթ երդումով կը հաստատեն իրենց բարեկամութիւնը։ 18 Բաղեմացին Դաւիթին հրամանով Բաղեմացին մեռցնելու կ՚ուզէ։ 35 Բաղեմացին սիրով կը դառնայ Դաւիթին։

1 Ե՛ Դաւիթ Ռամայի Նաւաթէն փախաւ, ու գնաց Բաղեմացիին առջեւը բաւ, և ինչ բրեր եմ, յանցանքս ի՞նչ է, ու ի՞նչ մեղք գործեր եմ քու հօրդ առջեւը, որ անիկա կը
2 մեռցընել կ՚ուզէ։ Ես Բաղեմացին բաւ անոր, Քաւ լիցի, դուն պիտի չմեռնիս։ ահա իմ հայրս մեծ կամ պզտիկ բան մը չընիր առանց ինծի յայտնելու։ ու իմ հայրս ինչո՞ւ համար աս բանը ինծմէ պիտի պահէ։ առանկ
3 բան չկայ։ Ես Դաւիթ երդում ալ երաւ ու բաւ, Քու հայրդ ալ գիտէ որ ես քու աչքիդ շնորհք գտեր եմ։ անոր համար կ՚ըսէ թէ Բաղեմացին աս բանը չգիտնայ, չլինի որ վշտանայ։ բայց կենդանի է Տէրը ու կենդանի է քու անձդ, որ իմ ու մահուան մէջ
4 տեղը միայն մէկ քայլ մը միացեր է։ Ես Բաղեմացին բաւ Դաւիթին, Ինչ որ դուն կսես
5 ինծի բաւ, ես քեզի կընեմ։ Ես Դաւիթ բաւ Բաղեմացիին, Ահա վաղը նոր ամսագլուխ է, ու պէտք է որ ես թագաւորին հետ կերակուր ուտելու համար նստիմ։ առաջն պիտ թող տուր, որ մինչև երրորդ օրուան
6 իրիկունը դաշտին մէջ պահուիմ։ թէ որ քու հայրդ զիս փնտռելու ըլլայ, բանս որ Դաւիթ ինծի չատ ապաչկ որ արագութեամբ Իր քաղաքը Բեթղեհեմ երթայ։ քանզի հոն իր բոլոր ազգատոհմին տարեկան զոհը կ՚ընէ-
7 թէ որ այսպէս բսէ, Աղեկ, քու ծառայդ

ե Գլ· ժգ· ու· ԺԸ· ՃԸ· ու· ԺԲ·
զ Գլ· ԺԶ· ու· ԺԸ· ԺԸ· ԺԱ·
է Ես· ՃԲ· Ք՚ամ· Թէրէ·
ը Ես· ԺԲ· ԺԳ·
թ Գլ· ԺԶ· ու· ԺԸ· ԺԸ·
ժ Ես· ԺԲ· Ք՚ամ· Թէրէ·
ժա Ես· ԺԲ· ԺԳ·
ժբ Ես· ԺԲ· ԺԳ·
ժգ Ես· ԺԲ· ԺԳ·
ժդ Ես· ԺԲ· ԺԳ·
ժե Ես· ԺԲ· ԺԳ·
ժզ Ես· ԺԲ· ԺԳ·
ժէ Ես· ԺԲ· ԺԳ·
ժը Ես· ԺԲ· ԺԳ·
ժթ Ես· ԺԲ· ԺԳ·
ի Ես· ԺԲ· ԺԳ·
իա Ես· ԺԲ· ԺԳ·
իբ Ես· ԺԲ· ԺԳ·
իգ Ես· ԺԲ· ԺԳ·
իդ Ես· ԺԲ· ԺԳ·
իե Ես· ԺԲ· ԺԳ·
իզ Ես· ԺԲ· ԺԳ·
իէ Ես· ԺԲ· ԺԳ·
իը Ես· ԺԲ· ԺԳ·
իթ Ես· ԺԲ· ԺԳ·
Ես· ԺԲ· ԺԳ·
Ես· ԺԲ· ԺԳ·

խաղաղութիւն է · բայց թէ որ խիստ բարկա-
նայ , դիտացիր որ հանիկա որչափ է ընդ չա-
8 րութիւն ընելու · եւ ծառայիդ Դաւիթի հետ
ըրիր , քանզի գուն քու ծառայիդ հետ ցա-
ւորը ածածէիր ասկա ըրիր · ու Տէր որ իմ վը-
րաս մէկ յանգանակ մի կայ , գուն միայնոյ
գիս · ինչո՞ւ համար գիս քու հօրդ տանիս ·
9 եւ Թուխման բաւ , գնաւ լիցի որ ես քա-
ռոյդ գիտնալով թէ իմ հօրս կողմանէ քեզի
համար չարիք որչափ է , քեզի չխնայցիներ ·
10 Ու Դաւիթ բաւ Թուխմանին , Հապա թէ
որ քու հայրդ քեզի խոստութեամբ պատաս-
11 խան տայ , ինծի ալ պիտի խնայցնէ · եւ Թուխ-
մանի բաւ Դաւիթին , եկուր գաշար ել-
12 լինք · ու երկուքնին գաշար եղան · եւ Թուխ-
մանի բաւ Դաւիթին , վէց է խոպպելին
Տէր Աստուածը · թէ որ վաղը առ առնիս կամ
միւս օր իմ հայրս քննելով տեսնեմ թէ Դա-
վիթին համար ազգութիւն մը կայ , և նոյն
13 առնիր հետը չխրկեմ ու ի քեզի չյայտնեմ Տէ-
րը Թուխմանին պապէս ու ասկէ աւելի ընէ ·
բայց թէ որ իմ հայրս քեզի չարութիւն մը
ընել ուզէ , ես ալ քեզի պիտի յայտնեմ , ու
քեզ պիտի արձակեմ , որ խաղաղութեամբ եր-
թաս · ու Տէրը քու հետդ ըլլայ , ինչպէս
14 որ իմ հօրս հետ էր · եւ ոչ միայն իմ կեն-
դանութեանս առնիր դուն ինծի Տէրոջը պըր-
15 մութիւնը դուն ալ ինծի , Մանաւանդ
Տէրս պրոմութիւնդ իմ առնիկս չարխեան
կորնս , ոչ ալ անառնիր երբոր Տէրը Դա-
վիթին բոլոր թշնամիները երկրիս վրայէն վեր-
16 ցնէ · եւ Թուխման Դաւիթին առնը հետ
գաշնակցութիւն բրաւ , ու ըսաւ , Տէրը Դա-
17 վիթին թշնամիներէն վրէժ առնէ · Ու Թուխ-
մանի Դաւիթին նորէն երդում բնել տուաւ՝
զանիկա սիրելուն համար · Քանզի զանիկա
18 իր անձին պէս կը սիրէր · եւ Թուխման ասոր
բաւ , Վաղը առաւոտ է , ու գուն պի-
տի փնտռուս , քանզի քու տեղդ պարապ
19 պիտի մնայ · Ու երրորդ օրը շատով իջնես ,
և գաս հոն տեղը ուր որ գործին օրը պա-
հուեցար , ու եգելի քարին քովը նստիս ·
20 Ու ես նշան քովը նետեր մը նետեմ պէս
21 պէս իբրեւ թէ նշան մը նետեմ · եւ ահա մանչը պի-
տի խրկեմ՝ ըսելով , Գնա նետերը գտիր · ու
թէ որ մանչուն բանամ , Ահա նետերը քեզմէ
ասդին են , գանանք առ · անառնիր գաս ,
քանզի քեզի խաղաղութիւն է և Տէրը կեն-
22 դանի է որ բան մը չկայ · Բայց թէ որ մանչ-
ուն պապէս բանամ , Ահա նետերը քեզմէ ան-
դին են · նշանը երթաս , քանզի Տէրը քեզ
23 կը խրկէ · Ու հոս խօսքիս համար որ ես ու
դուն խոստացանք՝ ահա Տէրը իմ ու քու մէջ
յաւիտեան վկայ ըլլայ ·
24 Ուստի Դաւիթի դաշտին մէջը պահուեցաւ ·
և ամսագլուխը հասնելով՝ թագաւորը կերա-
25 կուր ուտելու հանար նստաւ · Եւ թա-
գաւորը իր սովորութեանը պէս իր աթոռը՝
պատին քովը աթոռը նստաւ · ու Թուխ-
մանի ոտք եղաւ , և Աբներ քովը Աբնեղեր
26 նստաւ , ու Դաւիթին տեղը պարապ մնաց · Եւ
Սաուղ ան օրը բան մը չխօսեցաւ , քանզի
բաւ , Անոր բան մը պատահեր է · անիկա
մնաքեար չէ , անառաքակոյս մնքաբ պիտի չըլ-
27 լայ · Ու հետեւեալ օրը՝ ամսուն երկրորդ օր՝ ե-
Դաւիթին տեղը պարապ էր · ուստի Սաուղ
իր որդւոյն Յովնաթանին բաւ , Եսայիին որ-
դին ինչո՞ւ համար երէկ ու այսօր սեղանը չե-
28 կաւ · Եւ Յովնաթան Սաուղին պատասխան
տուաւ , Դաւիթ ինծի չատ աղաչեց որ բնի-
29 լէհէմ երթայ · Ու բաւ , Շնորհք բրէ՝ զիս
խրկէ , քանզի ան քաղաքին մէջ մեր ազ-
գատոհմը զոհ կ՚ընէ , ու իմ եղբայրս ինծի
պատուիրած է · և թէ որ քու աչքերուդ տա-
կաւ չնորհք գտեր եմ , կ՚ազատիմ գնա թող
տուր որ երթամ ու եղբայրներս տեսնեմ · ասա
30 պատճառաւ թագաւորին սեղանը չեկաւ · Եւ
Սաուղին բարկութիւնը բորբոքեցաւ Յովնա-
թանին դէմ , ու ասոր բաւ , Ով ապստամբ
ու չար զաւակ , Ես չեմ գիտեր որ դուն Եսա-
էի որդին ընտրեցիր ի քեզ ու մայրդ խայտա-
31 ռակեցուր համար · Քանզի քանի որ Եսաէի
որդին երկրիս վրայ ապրի է , դուն պիտի չհաս-
տատուիս , ոչ ալ քու թագաւորութիւնդ ·
ուստի հիմա խրկէ ու զանիկա բնէի
32 բեր · քանզի անիկա մեռնու է արժանի է · Եւ
Յովնաթան իր հօրը Սաուղին պատասխան
տուաւ ու բաւ , Ինչո՞ւ համար պիտի մեռ-
33 նի ըսէ , անիկա ի՞նչ բրաւ · Եւ Սաուղ նիզակը
նետեց անոր , որ զանիկա զարնէ · Ասանով
Յովնաթան իմացաւ որ իր հայրը որոշեր է
34 Դաւիթը մեռցընել · Ու Յովնաթան սաստիկ
բարկութեամբ սեղանէն եղաւ , ու ամսուն
երկրորդ օրը կերակուր չկերաւ · քանզի Դա-
վիթին համար սիրտը կսկծեցաւ , որովհետեւ
իր հայրը զանիկա անարգեց ·
35 Եւ Յովնաթան առաւօտուն դաշտը եղաւ ,
ինչպէս որ Դաւիթին հետ ժամադրեր որոշեր
36 էր , ու իր հետ պզտիկ մանչ մը կար · Եւ
իր մանչուն բաւ , Վազէ ու առ իմ նետերս
նետերս գտիր · ու մանչուն վազած ատեն
37 անիկա նետը անկէ անդին նետեց · Ու երբոր

ա Գլ · իե · ւէ · Եսթ · ե · է ·
բ Տէր · ը ·
գ Ցե՛ս · ը · ւգ ·
դ Տէր · ւը · Գլ · Ժբ · է · իգ · ւը ·
ե Ծն · ը · ւ · Գլ · Ժբ · ւէ · ւզ · ւը ·
զ Ծն · ա · է · Գլ · Ժբ · ւէ · ւը · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
է Տէր · ա · ւգ ·
ը Հառաք · ա · ւգ ·
թ Ծն · ա · է · Գլ · Ժբ · ւէ · ւը · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
ժ Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
ի Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
ժա Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
ժբ Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
ժգ Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
ժդ Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
ժե Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
ժզ Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
ժէ Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
ժը Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
ժթ Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
իա Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
իբ Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
իգ Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
իդ Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
իե Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
իզ Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
իէ Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
իը Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
իթ Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
իա Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
իբ Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
իգ Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
իդ Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
իե Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
իզ Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
իէ Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
իը Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
իթ Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
իա Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
իբ Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
իգ Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
իդ Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
իե Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
իզ Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
իէ Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
իը Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·
իթ Գլ · Ժբ · ւ · ա Ա՛մ · իգ · ւա · ւզ ·

մանչը Յոնաթանին ետաւ նետն ու զէնքը, եւ ըսաւ անոր. Գնա՛ տար հո՛ս։
41 Երբ մանչը գնաց, Դաւիթ ելաւ հարաւային կողմէն եւ երեսի վրայ գետնին իյնալով երեք անգամ երկրպագութիւն բրաւ. եւ իրարու համբուրեցին, ու իրարու վրայ լացին մինչեւ
42 որ Դաւիթ շատ գոռաց լացաւ։ Յոնաթան Դաւիթին ըսաւ. Գնա՛ խաղաղութեամբ, հիշելով որ երկուքնիս ալ Տէրոջը անունովը երդում ըրինք ու ըսինք. Տէրը իմ ու քու մէջ՝ եւ իմ սերունդիս ու քու սերունդիդ միջեւ ալ ընդ միշտ մնայ։
43 Ինք ելաւ մնաց, եւ Յոնաթան ալ քաղաքը մտաւ։

Գլ. ԻԱ.

1 Դաւիթ Նոբ գնաց՝ Աքիմելէքի քահանային։ Աքիմելէք դողալով Դաւիթին դիմաւորեց, ու անոր ըսաւ. Ինչո՞ւ համար
2 մինակ ես ու հետդ մարդ չկայ։ Դաւիթ Աքիմելէք քահանային ըսաւ. Թագաւորը ինծի բան մը հրամայեց ու ինծի ըսաւ. Մարդ մը չգիտնայ այն բանը որուն համար որ քեզ կը խրկեմ, ու ինչ որ քեզի հրամայեցի. ու
3 ես մանչերուն ալ տեղ մը օրոշեր եմ։ Հիմա ի՞նչ կայ ձեռքիդ տակը. ինծի հինգ հաց
4 տուր, կամ ինչ որ կը գտնուի։ Եւ քահանան Դաւիթին պատասխան տուաւ ու ըսաւ. Ձեռքիս տակը հասարակ հաց չկայ, միայն Տարբ հաց կայ. Երէ որ մանչերը գոնէ կիներէն
5 զգուշացած են՝ երէկ ու էրէկ։ Եւ Դաւիթ քահանային պատասխան տուաւ ու անոր ըսաւ, իրաւցնէ կիներէն մեզի հետ եղած են իմ ճամբայ բայ եղած օրէս, այսինքն երկուքնիս ալ մեկնած օրնէն. և Տ մանչերուն անօթները սուրբ են. և ապ ալ Հասարակ հաց կրնայ տեղալ, մանաւանդ որ այսօր հանմանիներուն մէջէն
6 հաց կը տրտագործուի։ Ու սուրբ քահանան Տարբ հաց չկար, բայց միայն տեսադատութեան հացը, հոր Տէրոջը առջեւէն կը վերցուէր, ու վեր-

7 ցուած օրը տարբ հաց կը դրուէր։ Եւ ան օրը Սաուղին ծառաներէն մէկը հոն Տէրոջը առջեւը արգիլուած էր, ու անոր անունը Դոէկ էր. անիկա Սաուղին հովիւներուն գլխաւորն էր։
8 Նետն ալ դրած էր։ Եւ Դաւիթ Աքիմելէքին ըսաւ. Ա՛ս տեղս քու ձեռքիդ տակը նիզակ մը կամ սուր մը չկա՞յ. քանզի թագաւորին գործը սոսկալի բլլալուն համար իմ սուրս ալ
9 ու զէնքերս հետս չառի։ Եւ քահանան ըսաւ. Ահա փղշտացի Գողիաթին սուրը՝ որ զանիկա Իլայի հովիտին մէջը մեռուցիր. Նայիկա կոխուածին համար լաթի մը մէջ փաթթուած կը կենայ. Թէ որ կ՚ուզես զանիկա առնել՝ առ, քանզի հոս անկէ ուրիշ չկայ։ ու Դաւիթ ըսաւ. Անոր նմանը չկայ. զանիկա ինծի տուր։
10 Եւ ան օրը Դաւիթ ելաւ ու Սաուղին երեսէն փախաւ, և Գէթի Ակիսայ թագաւորին
11 օրին գնաց։ Ու Ակիսայի ծառաները անոր ըսին, Երկրին թագաւորը Դաւիթ սոսկալի չէ՞. ատոր համար չէ՞ որ պարի բռնուողները պատասխան տալով կ՚երգէին ու կ՚ըսէին,

Սաուղ իր հազարաւորներըր զարկաւ,
Ու Դաւիթ իր բիւրաւորներըր։

12 Եւ Դաւիթ նոս խօսքերը իր սրտին մէջ դրաւ, ու Գէթի թագաւորին Ակիսայէն երեւ
13 աչեր չառաւ։ Եւ անոնց առջեւը իր դէմքը փոխելով՝ անոնց ձեռքին տակը դիւրդրի խենթ ձեւացուց. դռներու փեղկերուն վրայ նշաններ կը գծէր, ու լորձունքները
14 մօրուքին վրայ կը վազցնէր։ Եւ Ակիսայ իր ծառաներուն ըսաւ, Ահա ան մարդուն խենդ բլլալը տեսաք. ինչո՞ւ համար ինծի
15 բերիք։ Միթէ ես խենդ եղած կարծուիս համար, որ ասոնիկա իմ առջեւս բերիք խենդութիւն ընելու համար. ասոնիկա իմ տունս մտնէ։

Գլ. ԻԲ.

1 Դաւիթ անկէ գնաց, ու Ադոլլամայ քարայրը ապրեցաւ. ու իր եղբայրները և իր հօրը բոլոր տունը լսեցին, ու հոն անոր
2 իջան։ Եւ բոլոր նեղութեան մէջ եղող, պարտք ունեցող ու դժրդրուած մարդիկ իրենք անոր քովը ժողովուեցան, և անիկա անոնց

1 Գլ. ա. 17. գ Հմր. 13. — Գլ. ժգ. 3. Մաթ. ը. 36. ե Գլ. ժգ. 4. զ Եզ. իե. 20. իգ. 5. Մաթ. ժը. 41. է Եզ. ժի. 11. Ջաղ. և. 5. — Թես. գ. 4. ը Ղև. ը. 36. թ Եզր. կիսովհ. ՚ի հասարակ և. ժ Մաթ. ժը. 3. ժա Մաթ. ը. 25. ժբ Մարկ. բ. 26. Ղուկ. գ. 3. ժգ Ղև. իգ. 8. ժդ Եզր. կիսովհ. ՚ի հասարակ ե. ժե Սաղ. ծգ. վերնագիրը. ժզ Գլ. իբ. 9. Սաղ. ծգ. վերնագիրը. ժէ Գլ. ժե. 1. 10. ժը Գլ. ժբ. 1. 13. ի Սաղ. ծգ. վերնագիրը. ժթ Գլ. ժբ. 1. 10. Սաղ. ծգ. վերնագիրը. ի Ղուկ. բ. 19. իա Սաղ. իգ. վերնագիրը. իբ Սաղ. ծգ. և ամբ. վերնագիրները. իգ Դատ. ժ. 3. իդ Եզր. գ. առաջ. գ

վրայ զօրագլուխ եղաւ. ու անոր քով չորս հարիւրի չափ մարդ եղան։
3 Ու Դաւիթ անկէ Մոաբի Մասփան գը-նաց, ու Մոաբի թագաւորին բսաւ, Կ'ա-զաւեմ իմ հայրս ու մայրս ձեր քովը °կե-նան, մինչև որ գիտամ թէ Աստուած ինծի
4 ինչ պիտի ընէ։ Ու զանոնք Մոաբի թագա-ւորին առջեւը բերել տուաւ. և անոնք անոր քովը բնակեցան՝ օրտւան ժամանակ որ Դա-ւիթ բերդին մէջը կեցաւ։
5 Ու °Գադ մարգարէն Դաւիթին բսաւ. Բեր-դին մէջը մի նստիր, գլխը Բաւդայի երկիրը դնա։ Ու Դաւիթ գնաց Հարեթի անտառը մտաւ։
6 Ու Սաւուղ լսեց որ Դաւիթ ու անոր հետ եղող մարդիկը գտնուեր էին. ու Սաւուղ Գա-բաայի մէջ Ռամոյի †Ծառին տակը նստեր էր, ու նիզակը իր ձեռքն էր, և իր առջեւ ծա-
7 առներն ալ իր բոլորտիքը կայներ էին։ Ու Սաւուղ իր քովը կայնող ծառաներուն բսաւ, Ով որդիք Բենիամինի, մնիկ բրէք. Միթէ Բեսսէի որդին °առէնբնուղ ալ ամէնքդ պիտի տայ, ամէնքդիդ ալ հազարա-
8 պետներ ու հարիւրապետներ պիտի ընէ, Որ ամէնդդ ինծի դէմ միաբաներ էք. ու Բեսս-սէի որդւոյն իմ որդւոյս հետ բրած դաշնակ-ցութիւնը °իմ ականջիս բսող մը չկայ. և ձեր մէջը մարդ մը չկայ որ ինծի համար ցաւի, ու ինծի յայտնէ թէ իմ որդիս իմ ծառան ինծի դէմ առք հանեց, որ գաթանամուտ
9 ըլլայ, ինչպէս որ °ըսաւ այսօր կ'ընէ։ Ու Սաւուղին ծառաներուն վերակացուն °Եդոմացիին Դոեկ պատասխան տուաւ ու բսաւ, Բեսսէի որդին տեսայ, որ Նոբ եկաւ
10 °Աքիտոբէլի որդւոյն °Աքիմելեքին. °Ու անիկա անոր համար Տէրոջը հարցուց, ու ճանապարհաւորութիւն տուաւ, և անոր փղշտացի Գողիաթին սուրը տուաւ։
11 Ապա անիկա թագաւորը °ղրկեց, ու Աքիտոբէլի որդին Աքիմելեքը քահանան, ու անոր հօրը բոլոր տունը՝ Նոբի մէջ եղող քա-հանաներըը կանչեց. ու ամէնքն ալ թագաւո-
12 բին եկան։ Ու Սաւուղ բսաւ, Ով որդի Աքի-տոբէլ, մնիկ բրէ. ու անիկա բսաւ, Ահա
13 հոս եմ, տէր իմ։ Ու Սաւուղ անոր բսաւ, Ինչո՞ւ համար դուն ու Բեսսէի որդին ինծի դէմ միաբանեցաք, ու դուն անոր հաց ու սուր տուիր, և անոր համար Աստուծոյ հար-ցուցիր, որ անիկա ելլէ ինծի դարանամուտ
14 ըլլայ, ինչպէս որ այսօր կ'ընէ։ Ու Աքիմե-լեք պատասխան տուաւ թագաւորին ու բսաւ, Քու բոլոր ծառաներուդ մէջ ո՞վ հաւատարիմ է Դաւիթին պէս, որ թագաւորի փեսայ, քու †առաջնեկդ վերակացուն՝ ու քու տանդ մէջ
15 պատուաւոր է։ Միթէ այսօր սկսայ անոր համար Աստուծոյ հարցնելու. քա՛ չլինի. թագաւորը իր ծառային վրայ — իմ հօրս բոլոր տանը վրայ — բան մի չդնէ, քանզի քու ծառադ ասա բոլոր բաներէն պզտիկ կամ
16 մեծ բան մի չէր դիտեր։ Ու թագաւորը բսաւ, Ով Աքիմելեք, անպատճառ պիտի մեռնիս, թէ դուն և թէ քու հօրդ բոլոր
17 տունը։ Ու թագաւորը իր քովը կայնող զօր-հանդակներուն բսաւ, Դարձէ՛ք՝ Տէրոջը քա-հանաները մեռցուցէք, քանզի անոնց ձեռքն ալ Դաւիթին հետ է, և որովհետև անոր փախչիլը գիտնալով՝ ինծի չյայտնեցին։ Բայց թագաւորին ծառաները °չուզեցին իրենց ձեռ-քը երկրնցնել՝ Տէրոջը քահանաներըը զար-
18 նելու։ Ու թագաւորը Դոեկին բսաւ, Դուն դարձիր ու քահանաներըը զարկ։ Ու եդո-մացիին Դոեկ դարձաւ և քահանաներըը զար-կաւ, ու °անօր օրը ութսուն հինգ մարդ մեռցուց, որ քմահճ եփուտ կը հագ-
19 նէին։ Ու քահանաներուն Նոբ քաղաքը սուրի բերաւ անցուց. երիկ մարդէն մինչև կնիկ մարդը, տղայէն մինչև կաթնկեր մա-նուկը, ու մինչև արջառ, էշը ու ոչխարը սուրի բերաւ անցուց։
20 °Ու Աքիտոբէլեան Աքիմելեքի մէկ որդին՝ որուն անունը Աբիաթար էր, ազատեցաւ ու
21 °փախաւ Դաւիթին հետևէն ելաւ։ Ու Աբիա-թար Դաւիթին պատմեց թէ Սաւուղ Տէրոջը
22 քահանաներըը մեռցուց։ Ու Դաւիթ Աբիա-թարին բսաւ, Ես այն օրը գիտէի որ եդո-մացիին Դոեկ հոն գտնուելով՝ անշուշտ Սա-ւուղին պիտի պատմէ. քու հօրդ տանը բոլոր
23 մարդոց մահապատիժ ես պատճառ եղայ։ Իմ քովս նստէ, մի վախնար. °անոնդի իմ հոգիս փնտռողը քու հոգիդ ալ կը փնտռէ, բայց դուն իմ քովս ապահով ես։

ԳԼ. ԻԹ

1 Դաւիթ Աբդաղամին մէջտեղ Տէրոջը հարցնելուն համար կեհրան կ'ապառնայ։ Ու Կէիլա ուղարկուելով Դաւիթին կը յայտնեն Ա-ւազին գործ։ ու կեհրանոց անհնազանդներէն ան ալ կեհրանին կը փոխուի։ 14 Զիփի մէջ Շաքեաման կու գայ ու Դաւիթը կը մեծնայ։ 19 Զիփեցիք Սաւուղին կը յայտնեն Դաւիթին ուր բլլալը։ 23 ու անկից Մաոնի մէջ Սաւուղին կ'ապառնի փղշտացոց յարձակմանը պատճառաւ։

1 Ու Դաւիթին խնացուցին բսելով, Ահա փը-ղշտացիք °կեհլային հետ պատերազմ կ'ընեն, 2 ու կալերը կը կողոպտեն։ Ու Դաւիթ †Տէրո-ջը հարցուց ու բսաւ, Երթամ ասա փղշտա-ցիներըը զարնե՞մ։ Ու Տէրը Դաւիթին բսաւ,

• Եբեր. հնին.
† Բ Թագ. իդ. 11։ — Տես Ծն. ԽԶ. բՄԵ. ԽԱ. 45։
‡ Կամ մեղայն
ա Գլ. բ. 14։
ե Գլ. ժգ. 3։ ի. 20։ Նեղը։
է Գլ. ի. 8։
ը Գլ. խա. 1։ Ասոր. Որ. վերադրեր
թ Գլ. խա. 1։
ժ Գլ. ժգ. 3։
ի Գլ. խա. 1։
ժա Թագ. իե. 21։
ժբ 1. 2. 3 Համար. Նեղը։
ժգ Գլ. խա. 6. 9։
ժդ Կամ աստեղագէտ, Նոգ. Ե կամ հրա-մանների գուշակ։
ժե Գլ. իգ. 6։
ժզ Գլ. բ. 23։
ժէ Տես գլ. բ. 31։
ժը Հմմ. 9. 11։
ժթ Գլ. իգ. 6։
ի Գլ. բ. 23։
ի. Թագ. բ. 22։
= Ըստ. մեռ. 11։
ա Հմմ. 4. 6. 9. Գլ. ե. 8. բ Թագ. ե. 10. 23։

գնա փղշտացիները զարկ ու կէիլան ազատէ։
3 Եւ Դաւիթին մարդիկը անոր ըսին, Ահա մենք
հոս Յուդայի մէջ կը վախնանք. ալ ո՛րչափ
աւելի՝ թէ որ կէիլա երթանք փղշտացւոց
4 գունդերուն դէմ։ Ու Դաւիթ նորէն ՚ի մէ յինէ
ալ Տէրոջը հարցուց. և Տէրը անոր պատաս-
խան տուաւ ու ըսաւ, Ելիր՝ կէիլա իջիր,
քանզի ես փղշտացիները քու ձեռդ կու
5 տամ։ Եւ Դաւիթ իր մարդոցմովը կէիլա
գնաց, ու փղշտացւոց հետ պատերազմ բռնա-
ւ անոնց անասուններըը առաւ, և զանոնք
մեծ հարուածով մը զարկաւ. ու Դաւիթ կէի-
6 լայեն բնակիչները ազատեց։ Եւ Աբիմելէքին
որդին Աբիաթար Դաւիթին քովը կէիլա փա-
խած ատենը՝ եփոդը ձեռքը իջաւ։
7 Ու երբոր Սաւուղին խնացուցին, թէ Դա-
ւիթ կէիլա մտեր է, Սաւուղ ըսաւ, Աստուած
իմ ձեռքս մատներ է զանիկա, քանզի դրա-
ներ ու նիգեր ունեցող քաղաքի մը մէջ մը-
8 տեր գոցուեր է։ Եւ Սաւուղ բոլոր ժողովուր-
դը պատերազմի կանչեց, որ կէիլա իջնէ,
9 ու Դաւիթը և անոր մարդիկը պաշարէ։ Իակ
Դաւիթ խնացաւ որ Սաւուղ իրեն համար դա-
ւաճակ չարաքնութեան մը կը հնարէ, ու ՚Աբիա-
թար քահանային ըսաւ, Եփոդը մօտեցար։
10 Եւ Դաւիթ ըսաւ, Ով Տէր Աստուած Իսրա-
յէլի, քու ծառադ լսեց որ Սաւուղ
կէիլային վրայ գալ կ՚ուզէ, ՚որ քաղաքը իմ
11 պատճառովս աւրէ. Արդեօք կէիլային բնա-
կիչները զիս անոր ձեռքը պիտի մատնեն՞ն, --
ծառայիդ լսածին պէս՝ Սաւուղ հո պիտի իջ-
նէ՞. ով Տէր Աստուած Իսրայէլի, կ՚աղաչեմ՝
ծառայիդ յայտնէ։ Եւ Տէրը ըսաւ, Պիտի
12 իջնէ։ Ու Դաւիթ ըսաւ, Կէիլային բնակիչնե-
րը զիս ու իմ մարդիկս Սաւուղին ձեռքը
պիտի մատնեն՞ն։ Եւ Տէրը ըսաւ, Պիտի մատ-
13 նեն։ Ուստի Դաւիթ ու անոր մարդիկը՝ չորս
հարիւր մարդու չափ էյան՝ կէիլայէն ոտքի
ելան ու որ որ կրնային երթալ՝ կ՚երթային։ ու
երբոր Դաւիթին կէիլայէն ելլելը Սաւուղին
խնացուցին, հո երթալէն ետ կեցաւ։
14 Եւ Դաւիթ անապատին մէջ ամուր տե-
ղամասերը կը նստէր, ու Զիփի անապատին մէջ
լեռան մը վրայ նստաւ. և Սաւուղ ամէն
օր զանիկա կը փնտռէր, բայց Աստուած անոր
15 ձեռքը չմատնեց զանիկա։ Ու Դաւիթ տեսաւ
որ Սաւուղ իր անձը փնտռելու ելեր է. և
Դաւիթ Զիփի անապատը անտառի մը մէջ էր,
16 Ու Սաւուղի որդին Յովնաթան ելաւ՝ ան-
տառը գնաց Դաւիթին, ու անոր ձեռքը Աս-
17 տուծով զօրացուց։ Եւ անոր ըսաւ, Մի վախ-
նար, քանզի իմ հօրս Սաւուղին ձեռքը քեզ
պիտի չգտնէ, ու դուն իսրայէլի վրայ թա-
դաւոր պիտի ըլլաս, ու ես քու երկրորդ
պիտի ըլլամ. և ասիկա իմ հայրս Սաւուղ
18 ալ գիտէ։ Ու երկուքին Տէրոջը առջևը դաշինք
ըրին. և Դաւիթ անտառին մէջը մնաց, բայց
Յովնաթան իր տունը դարձաւ։
19 Ու Զիփեցիք Գաբաա ելան Սաւուղին,
ու ըսին, Ահա Դաւիթ մեր քովը ամուր տե-
ղամասերը անտառին մէջ երբեմն բլուրին վը-
րայ՝ Եսիմոնէ հարաւային կողմը պահուած է,
20 Հիմա, ով թագաւոր, ինչպէս որ քու անձդ
իջնելու կը փափաքի իջիր, ու ՚զանիկա թա-
21 գաւորին ձեռքը մատնելը մեզի մնայ։ Ու
Սաւուղ ըսաւ, Դուք Տէրոջմէն օրհնեալ ըլ-
22 լաք, որ ինծի ցաւակից եղաք. Երթեալ գա-
ցէք -- աւելի ապէկ գիտցէք, և անոր տե-
ղին կոխած տեղը գիտցէք ու տեսէք, Հ՚ով
ոտ զանիկա հոն տեսեր է. քանզի ինծի ըսած
23 են թէ անիկա չատ խորամանկ է։ Ուստի նա-
յեցէք ու անոր բոլոր պահուելու տեղատե-
ղը իմացէք, և ետ ինծի դարձէք, և ձեզի հետ երթամ. ու թէ որ անիկա ան երկրին մէջն է, զանիկա Յուդայի բո-
լոր հազարաւորներուն մէջը ապէկ մը պիտի
24 փնտռեմ։ Ու անոնք ելան և Սաւուղին առ-
ջևէն Զիփի գացին. ու Դաւիթ իր մարդոցմե-
ը ՚Մաոնի անապատը դաշտին մէջ՝ Եսիմո-
25 նէն հարաւային կողմը նստեր էր։ Եւ Սաւուղ
իր մարդոցմովը ետևէն փնտռելու գնաց. ու
երբոր Դաւիթին իմացուցին՝ վէմը իջաւ և
Մաոնի անապատին մէջ նստաւ. ու Սաւուղ
լսեց, ու Դաւիթին ետևէն Մաոնի անապատը
26 վազեց։ Եւ Սաւուղ լեռանը ասի կողմէն կ՚եր-
թար, Դաւիթ ալ իր մարդոցմովը լեռանը
անդին կողմէն կ՚երթար. Նա Դաւիթ կը վա-
խար որ Սաւուղին երեսէն փախչի, բայց Սա-
ւուղ ու իր մարդիկը ՚Դաւիթին ու անոր
մարդոցը չորս կողմը պատեցին, որ զանոնք
27 բռնեն։ Եւ լրտեր մը հկաւ Սաւուղին ու
ըսաւ, Շուտով եկուր, քանզի փղշտացիք
28 երկիրը կոխեցին։ Ուստի Սաւուղ Դաւիթը
հալածելէն դարձաւ գնաց, որ փղշտացւոց
դէմ գնէ. անոր համար այն տեղին անունը
°Սելա-հաս-սէղ-օթ կոչեցաւ։

ԳԼ· ԻԹ

1 Դաւիթ Ենգադդիի ապրի մը մէջ Սաւուղին քշածէն կոխելով-
անոր կէնդալը կը բնակի. 3 և ասոնք իր ամենքին կը
յայտնէ. 17 Սաւուղ իր յանցանքը խոստովանելով Դաւիթին
երթալ կ՚ըսէ, ու կը մեկնի.

1 Եւ Դաւիթ անկից ելաւ ու ՚Ենգադդիի ամուր
2 տեղատեղը նստաւ. Ու ՚երբոր Սաւուղ փը-
ղշտացիներէն ետ դարձաւ՝ անոր իմացուցին
ու ըսին, Ահա Դաւիթ Ենգադդիի անապա-

---

4 Գլ· խ· ։ ։
7 Թա· Ի· ։։ Գլ·
լ· ։
9 Գլ· խ· ։։

2 Գլ· խդ· ։ ֆի· ։։
3 Ցի· ժի· ։։
4 Սպ· ժա· ։
5 Սպ· ծդ· ։ ։

6 Գլ· խդ· ։։
7 Գլ· ժը· ։ ֆ· ։։
։։ ր Թագ· ֆա· ։
8 Տ՚ողլ· խ· ։ Սպ·

9 Գլ· խդ· ։։
10 Սպ· ը· ։։
11 Սպ· ը· ։։
12 Տ՚ողլ· ժ· ։։
։։ Ցի· ժի· ։։
13 Սպ· ֆ· ։։

14 Գլ· խդ· ։։
15 Սպ· ը· ։։
16 Տ՚ողլ· ժ· ։։
։։ ր Թագ· ֆա· ։
։։ Ցի· ժի· ։։
17 Սպ· ը· ։։

18 Գլ· խդ· ։։
19 Սպ· ը· ։։
20 Տ՚ողլ· ժ· ։։
։։ ր Թագ· ֆա· ։
։։ Ցի· ժի· ։։
21 Սպ· ը· ։։

22 Գլ· խդ· ։։
23 Սպ· ը· ։։
24 Տ՚ողլ· ժ· ։։
։։ ր Թագ· ֆա· ։
։։ Ցի· ժի· ։։
25 Սպ· ը· ։։

26 Գլ· խդ· ։։
27 Սպ· ը· ։։
28 Տ՚ողլ· ժ· ։։
։։ ր Թագ· ֆա· ։
։։ Ցի· ժի· ։։
Համ·
—
= ր Մ՚ն· ֆ· ։
։։ Գլ· խդ· ։։

3 ամին միջն է, եւ Սաուղ բոլոր Իսրայէլէն
երիք հազար ընտրուած մարդիկ առաւ, ու
երթնաց որ Դաւիթը ու անոր մարդիկը փնտռէ
4 այծեներուց ժայռերուն վրայ։ Եւ ճամբուն
վրայ եղող ոչխարներուն փարախներէն եկաւ,
ու հոն մէկ քարայր մը կար. ու Սաուղ
ներկաւորութիւն հանար ներս մտաւ. և
Դաւիթի իր մարդոցմովը քարայրին ներսի
5 գին նստեր էր։ Ու Դաւիթի մարդիկը անոր
ըսին, Ահա Տէրոջը քեզի ըսած օրը ասիկա է,
թէ Քա թշնամիդ քու ձեռդ պիտի մատ-
նեմ, և քու ուզածդուդ հանցդ երեսցածը ըրէ
անոր։ Ու Դաւիթ երաւ և Սաուղին վերար-
6 կուին ծայրը դաղտակ կտրեց։ Բայց անկէ
ետքը Դաւիթին սիրտը խղճաց, Սաուղին
7 ներներուն ծայրը կտրելուն վրայ։ Ու իր մարդ-
դոցը ըսաւ, Աստուած չընէ որ Տէրոջը օծեա-
լին իմ տիրոջս ես բանը ընեմ, ձեռս անոր
վրայ երկնցընելով. քանզի անիկա Տէրոջը
8 օծեալն է։ Եւ Դաւիթ հոս խօսելով իր
մարդիկը զսպեց, ու զանոնք չթողուց որ Սա-
ուղին վրայ յարձակին։ Եւ Սաուղ քարայ-
րէն դուրս ելաւ ու իր ճամբան դնաց։
9 Ասկէ ետև Դաւիթ ալ քարայրէն դուրս
ելաւ, ու Սաուղին ետևէն կանչելով ըսաւ,
Ով տէր իմ թագաւոր։ Ու երբոր Սաուղ
ետևն նայեցաւ, Դաւիթ երեսը գետինը ծռե-
10 լով երկրպագութիւն ըրաւ։ Եւ Դաւիթ ըսաւ
Սաուղին, Ինչո՞ւ համար մարդոց խօսքը
մտիկ կ՚ընես, որ ըսեն թէ Ահա Դա-
11 ւիթ քեզի չարութիւն ընելու կը չնայէ։ Ահա
այսօր քու աչքերդ կը տեսնեն, որ Տէրը այսօր
քարայրին մէջէր քեզ իմ ձեռս մատնեց. ու
ըսին որ քեզ մեռցընեմ, բայց ես քեզի խնա-
յեցի, ու ըսի, Ես իմ ձեռս իմ տիրոջս չեմ
երկնցըներ. քանզի անիկա Տէրոջը օծեալն
12 է։ Ու տես, հայր իմ, տես վերարկուիդ
ծայրը իմ ձեռքս մէջն է. ու ես քու վե-
րարկուիդ ծայրը կտրելով՝ քեզ չմեռցուցի.
ճանչցիր ու տես, որ չկայ իմ ձեռքս մէջը
չարութիւն ու անօրէնութիւն չկայ, ու քեզի
յանցանք մը չեմ րրած, բայց դուն զիս
13 մեռցընելու կ՚ուշադրես։ Տէրը դատաստան
ընէ իմ ու քու մէջդ, ու Տէրը իմ վրէժս
քեզմէ առնէ. բայց իմ ձեռս քու վրադ
14 չըլլայ։ Ինչպէս որ հին առակը կ՚ըսէ, Ամե-
րէնեցիէն անօրէնութիւն կ՚ելլէ. բայց իմ ձեռս
15 քու վրադ չըլլայ։ Իսրայէլի թագաւորը
որո՞ն հետևէն ելեր է, և դուն որո՞ն հետևէն
ընկնր կը հալածես. Մեռած շան մը հետևէ,
16 լուի մը հետևէ ընդ։ Ու Տէրը դատաւոր
ըլլայ, և իմ ու քու մէջդ դատաստան բնէ.
և հանգիստ ու պաշտպանէ զիս, և քու ձեռ-
քեդ ազատէ։
17 Ու երբոր Դաւիթ այս խօսքերը Սաուղին
խօսելը լմնցուց, Սաուղ բսաւ, Ովդ հետ
իմ Դաւիթ, տեսիկա քու ձայնդ է. և Սա-
18 ուղ իր ձայնը վերցուց ու լացաւ. Ու Դա-
վիթին բսաւ, Դուն ինծմէ արդար ես. քանզի
դուն ինծի բարիք հատուցիր, բայց ես քեզի
19 չարիք հատուցի. Ու դուն այսօր քու ինծի
երած ազկութիւնդ յայտնեցիր, որովհետև
Տէրը զիս քու ձեռդ մատնեց, ու դուն
20 զիս չսպանեցիր. Վասն զի մէկ մարդ մը իր
թշնամին գտնելու ըլլայ՝ զանիկա խաղ կու
տայ որ խաղաղութեամբ երթայ. ուստի այսօր
քու ինծի երածիդ փոխարէն Տէրը քեզի բա-
21 րիք հատուցանէ. Եւ հիմա ահա գիտեմ որ
դուն անշուշտ թագաւոր պիտի ըլլաս, ու
Իսրայէլին թագաւորութիւնը քու ձեռքիդ
22 մէջը պիտի հաստատուի։ Ուստի հիմա Տէրոջմով
ինծի երդում ըրէ՝ ինծի հետքը իմ սե-
րունդս պիտի չկորցընես, ու իմ հօրս տունէն
23 իմ անունս բնաջինջ պիտի չընես. Եւ Դաւիթ
Սաուղին երդում ըրաւ. Եւ ատեն Սաուղ իր
տուներ դնաց, ու Դաւիթ իր մարդոցմովը
ամրոցը ելաւ.

ԳԼ. ԻԵ

1 Սամուէլ կը մեռնի. 2 Դաւիթ Նաբալին մարդը կը խրկէ. 10 և Նաբալին ժլատութեանը համար զրպռելով՝ գինը կը դնէ որ գլխիկա բերուինը բնի. 14 Աբիգէա ու բարը խնամելով. 18 բնծայ մը կը պատրաստէ. 23 և իր խնամութեամբը 28 Դաւիթին սիրտը կը հանդարտեցնի. 36 Նաբալ ալ ու բաներէն բերով կը ապահովի. ու Նաբալ ալ 38 Դաւիթ իրէն ինկի կ՚առնէ Աբիգէան ու Աբիմաւրը. 44 Մելքոլ փեսայ ուրիշին կը տրուի.

1 Եւ Սամուէլ մեռաւ, ու բոլոր Իսրայէլ ժո-
ղովուրդն ու հաւոր հանար սուգ բրին, ու
զանիկա Ռամայի մէջ իր տուներ թաղեցին.
Եւ Դաւիթ երաւ Փառանի անապատը իջաւ.
2 Եւ Մաոնի մէջ մարդ մը կար, ու անոր
գործը Կարմեղոսի մէջ էր. և անիկա խիստ
մեծ մարդ էր, ու երեք հազար ոչխար և
հազար այծ ունէր. ու իր ոչխարները ասրա-
կատ բնելու հանար Կարմեղոսի մէջ կը գտնր.
3 Նոտէր։ Եւ այն մարդուն անունը Նաբաղ էր,
ու անոր կնկանը անունը Աբիգէա. և կնիկը
խոհեմութիւնով ու գեղեցկակերպ էր, բայց երի-
կը խստասրտոտ ու չարագործ էր, ու անիկա
Քաղէբեան էր.

4 Սամ. 25. 11.
5 Սամ. 26. 6.
6 Եբեր. 11. 31. Յակ. 2. 25.
7 Սամ. 26. 8. Մատ. 4. 44. Հռոմ. 12. 19.
8 Սամ. 26. 8. Նե. 31. 29. Ես. 41. 8.
9 Սամ. 26. 6. Նե. 6 Ձեր. 11. 13.
10 Գէն. 25. 11.
11 Սամ. 6. 4. Մատ. 6. 44. Հռոմ. 12. 19.
12 Սամ. 26. 6. Նե. 31. 28. 1 Ես. 9.
13 Սամ. 24. 12. Ղուկ. 6. 27. Հռոմ. 12. 19. Եբր. 10. 30.
14 Սամ. 6. 3. 1 Ես. 7.
15 Եբեր. 13. 5. Գէն. 28. 15. 31. 3. Յեսու. 1. 5. Եբր. 13. 5.
16 Սամ. 15. 3.
17 Ր Մն. 2. 22.
18 Սամ. 16. 1. Հռ. 1. 1 Մն. 10. 1. Մատ. 6. 9.
19 Գէն. 12. 17.
20 Գէն. 19. 21.
21 Գէն. 39. 26.
22 Մատ. 16. 44.
23 Գէն. 32. 6.
24 Գէն. 41. 43.
25 Գէն. 13. 13.
26 Ր Մն. 2. 22.
27 Սամ. 16. 1. Հռ. 1. 1 Մն. 10. 1. Մատ. 6. 9.
28 Գէն. 49. 10. Ես. 55. 3. Ես. 9. 6. Ես. 11. 1. Մատ. 1. 1. Յհ. 7. 42. Հռոմ. 1. 3. Ա Տիմ. 3. 16. Ա Պետ. 3. 22.
29 Ես. 49. 2. Ես. 55. 11. Ես. 60. 12. Ես. 66. 24. Մատ. 25. 41. Մարկ. 9. 44. Ղուկ. 16. 24. Յհ. 3. 36. Յհ. 5. 29. Յհ. 8. 21. Յհ. 13. 33. Յհ. 16. 16. Յհ. 17. 12. Գոր. 1. 25. Հռոմ. 9. 22. Բ Թես. 2. 3. Ա Յհ. 2. 18. Յհ. 17. 11. Յհ. 17. 12. Յհ. 17. 19. Յհ. 17. 23. Յհ. 17. 24. Յհ. 17. 25. Յհ. 17. 26. Յհ. 18. 9. Յհ. 18. 32. Յհ. 19. 36. Յհ. 20. 9. Յհ. 21. 14. Յհ. 21. 23. Յհ. 21. 24. Յհ. 21. 25. Յհ. 21. 26. Յհ. 21. 27. Յհ. 21. 28. Յհ. 21. 29. Յհ. 21. 30. Յհ. 21. 31. Յհ. 21. 32. Յհ. 21. 33. Յհ. 21. 34. Յհ. 21. 35. Յհ. 21. 36. Յհ. 21. 37. Յհ. 21. 38. Յհ. 21. 39. Յհ. 21. 40. Յհ. 21. 41. Յհ. 21. 42. Յհ. 21. 43. Յհ. 21. 44. Յհ. 21. 45. Յհ. 21. 46. Յհ. 21. 47. Յհ. 21. 48. Յհ. 21. 49. Յհ. 21. 50. Յհ. 21. 51. Յհ. 21. 52. Յհ. 21. 53. Յհ. 21. 54. Յհ. 21. 55. Յհ. 21. 56. Յհ. 21. 57. Յհ. 21. 58. Յհ. 21. 59. Յհ. 21. 60. Յհ. 21. 61. Յհ. 21. 62. Յհ. 21. 63. Յհ. 21. 64. Յհ. 21. 65. Յհ. 21. 66. Յհ. 21. 67. Յհ. 21. 68. Յհ. 21. 69. Յհ. 21. 70. Յհ. 21. 71. Յհ. 21. 72. Յհ. 21. 73. Յհ. 21. 74. Յհ. 21. 75. Յհ. 21. 76. Յհ. 21. 77. Յհ. 21. 78. Յհ. 21. 79. Յհ. 21. 80. Յհ. 21. 81. Յհ. 21. 82. Յհ. 21. 83. Յհ. 21. 84. Յհ. 21. 85. Յհ. 21. 86. Յհ. 21. 87. Յհ. 21. 88. Յհ. 21. 89. Յհ. 21. 90. Յհ. 21. 91. Յհ. 21. 92. Յհ. 21. 93. Յհ. 21. 94. Յհ. 21. 95. Յհ. 21. 96. Յհ. 21. 97. Յհ. 21. 98. Յհ. 21. 99. Յհ. 21. 100. Յհ. 21. 101. Յհ. 21. 102. Յհ. 21. 103. Յհ. 21. 104. Յհ. 21. 105. Յհ. 21. 106. Յհ. 21. 107. Յհ. 21. 108. Յհ. 21. 109. Յհ. 21. 110. Յհ. 21. 111. Յհ. 21. 112. Յհ. 21. 113. Յհ. 21. 114. Յհ. 21. 115. Յհ. 21. 116. Յհ. 21. 117. Յհ. 21. 118. Յհ. 21. 119. Յհ. 21. 120. Յհ. 21. 121. Յհ. 21. 122. Յհ. 21. 123. Յհ. 21. 124. Յհ. 21. 125. Յհ. 21. 126. Յհ. 21. 127. Յհ. 21. 128. Յհ. 21. 129. Յհ. 21. 130. Յհ. 21. 131. Յհ. 21. 132. Յհ. 21. 133. Յհ. 21. 134. Յհ. 21. 135. Յհ. 21. 136. Յհ. 21. 137. Յհ. 21. 138. Յհ. 21. 139. Յհ. 21. 140. Յհ. 21. 141. Յհ. 21. 142. Յհ. 21. 143. Յհ. 21. 144. Յհ. 21. 145. Յհ. 21. 146. Յհ. 21. 147. Յհ. 21. 148. Յհ. 21. 149. Յհ. 21. 150. Յհ. 21. 151. Յհ. 21. 152. Յհ. 21. 153. Յհ. 21. 154. Յհ. 21. 155. Յհ. 21. 156. Յհ. 21. 157. Յհ. 21. 158. Յհ. 21. 159. Յհ. 21. 160. Յհ. 21. 161. Յհ. 21. 162. Յհ. 21. 163. Յհ. 21. 164. Յհ. 21. 165. Յհ. 21. 166. Յհ. 21. 167. Յհ. 21. 168. Յհ. 21. 169. Յհ. 21. 170. Յհ. 21. 171. Յհ. 21. 172. Յհ. 21. 173. Յհ. 21. 174. Յհ. 21. 175. Յհ. 21. 176. Յհ. 21. 177. Յհ. 21. 178. Յհ. 21. 179. Յհ. 21. 180. Յհ. 21. 181. Յհ. 21. 182. Յհ. 21. 183. Յհ. 21. 184. Յհ. 21. 185. Յհ. 21. 186. Յհ. 21. 187. Յհ. 21. 188. Յհ. 21. 189. Յհ. 21. 190. Յհ. 21. 191. Յհ. 21. 192. Յհ. 21. 193. Յհ. 21. 194. Յհ. 21. 195. Յհ. 21. 196. Յհ. 21. 197. Յհ. 21. 198. Յհ. 21. 199. Յհ. 21. 200. Յհ. 21. 201. Յհ. 21. 202. Յհ. 21. 203. Յհ. 21. 204. Յհ. 21. 205. Յհ. 21. 206. Յհ. 21. 207. Յհ. 21. 208. Յհ. 21. 209. Յհ. 21. 210. Յհ. 21. 211. Յհ. 21. 212. Յհ. 21. 213. Յհ. 21. 214. Յհ. 21. 215. Յհ. 21. 216. Յհ. 21. 217. Յհ. 21. 218. Յհ. 21. 219. Յհ. 21. 220. Յհ. 21. 221. Յհ. 21. 222. Յհ. 21. 223. Յհ. 21. 224. Յհ. 21. 225. Յհ. 21. 226. Յհ. 21. 227. Յհ. 21. 228. Յհ. 21. 229. Յհ. 21. 230. Յհ. 21. 231. Յհ. 21. 232. Յհ. 21. 233. Յհ. 21. 234. Յհ. 21. 235. Յհ. 21. 236. Յհ. 21. 237. Յհ. 21. 238. Յհ. 21. 239. Յհ. 21. 240. Յհ. 21. 241. Յհ. 21. 242. Յհ. 21. 243. Յհ. 21. 244. Յհ. 21. 245. Յհ. 21. 246. Յհ. 21. 247. Յհ. 21. 248. Յհ. 21. 249. Յհ. 21. 250. Յհ. 21. 251. Յհ. 21. 252. Յհ. 21. 253. Յհ. 21. 254. Յհ. 21. 255. Յհ. 21. 256. Յհ. 21. 257. Յհ. 21. 258. Յհ. 21. 259. Յհ. 21. 260. Յհ. 21. 261. Յհ. 21. 262. Յհ. 21. 263. Յհ. 21. 264. Յհ. 21. 265. Յհ. 21. 266. Յհ. 21. 267. Յհ. 21. 268. Յհ. 21. 269. Յհ. 21. 270. Յհ. 21. 271. Յհ. 21. 272. Յհ. 21. 273. Յհ. 21. 274. Յհ. 21. 275. Յհ. 21. 276. Յհ. 21. 277. Յհ. 21. 278. Յհ. 21. 279. Յհ. 21. 280. Յհ. 21. 281. Յհ. 21. 282. Յհ. 21. 283. Յհ. 21. 284. Յհ. 21. 285. Յհ. 21. 286. Յհ. 21. 287. Յհ. 21. 288. Յհ. 21. 289. Յհ. 21. 290. Յհ. 21. 291. Յհ. 21. 292. Յհ. 21. 293. Յհ. 21. 294. Յհ. 21. 295. Յհ. 21. 296. Յհ. 21. 297. Յհ. 21. 298. Յհ. 21. 299. Յհ. 21. 300. Յհ. 21. 301. Յհ. 21. 302. Յհ. 21. 303. Յհ. 21. 304. Յհ. 21. 305. Յհ. 21. 306. Յհ. 21. 307. Յհ. 21. 308. Յհ. 21. 309. Յհ. 21. 310. Յհ. 21. 311. Յհ. 21. 312. Յհ. 21. 313. Յհ. 21. 314. Յհ. 21. 315. Յհ. 21. 316. Յհ. 21. 317. Յհ. 21. 318. Յհ. 21. 319. Յհ. 21. 320. Յհ. 21. 321. Յհ. 21. 322. Յհ. 21. 323. Յհ. 21. 324. Յհ. 21. 325. Յհ. 21. 326. Յհ. 21. 327. Յհ. 21. 328. Յհ. 21. 329. Յհ. 21. 330. Յհ. 21. 331. Յհ. 21. 332. Յհ. 21. 333. Յհ. 21. 334. Յհ. 21. 335. Յհ. 21. 336. Յհ. 21. 337. Յհ. 21. 338. Յհ. 21. 339. Յհ. 21. 340. Յհ. 21. 341. Յհ. 21. 342. Յհ. 21. 343. Յհ. 21. 344. Յհ. 21. 345. Յհ. 21. 346. Յհ. 21. 347. Յհ. 21. 348. Յհ. 21. 349. Յհ. 21. 350. Յհ. 21. 351. Յհ. 21. 352. Յհ. 21. 353. Յհ. 21. 354. Յհ. 21. 355. Յհ. 21. 356. Յհ. 21. 357. Յհ. 21. 358. Յհ. 21. 359. Յհ. 21. 360. Յհ. 21. 361. Յհ. 21. 362. Յհ. 21. 363. Յհ. 21. 364. Յհ. 21. 365. Յհ. 21. 366. Յհ. 21. 367. Յհ. 21. 368. Յհ. 21. 369. Յհ. 21. 370. Յհ. 21. 371. Յհ. 21. 372. Յհ. 21. 373. Յհ. 21. 374. Յհ. 21. 375. Յհ. 21. 376. Յհ. 21. 377. Յհ. 21. 378. Յհ. 21. 379. Յհ. 21. 380. Յհ. 21. 381. Յհ. 21. 382. Յհ. 21. 383. Յհ. 21. 384. Յհ. 21. 385. Յհ. 21. 386. Յհ. 21. 387. Յհ. 21. 388. Յհ. 21. 389. Յհ. 21. 390. Յհ. 21. 391. Յհ. 21. 392. Յհ. 21. 393. Յհ. 21. 394. Յհ. 21. 395. Յհ. 21. 396. Յհ. 21. 397. Յհ. 21. 398. Յհ. 21. 399. Յհ. 21. 400. Յհ. 21. 401. Յհ. 21. 402. Յհ. 21. 403. Յհ. 21. 404. Յհ. 21. 405. Յհ. 21. 406. Յհ. 21. 407. Յհ. 21. 408. Յհ. 21. 409. Յհ. 21. 410. Յհ. 21. 411. Յհ. 21. 412. Յհ. 21. 413. Յհ. 21. 414. Յհ. 21. 415. Յհ. 21. 416. Յհ. 21. 417. Յհ. 21. 418. Յհ. 21. 419. Յհ. 21. 420. Յհ. 21. 421. Յհ. 21. 422. Յհ. 21. 423. Յհ. 21. 424. Յհ. 21. 425. Յհ. 21. 426. Յհ. 21. 427. Յհ. 21. 428. Յհ. 21. 429. Յհ. 21. 430. Յհ. 21. 431. Յհ. 21. 432. Յհ. 21. 433. Յհ. 21. 434. Յհ. 21. 435. Յհ. 21. 436. Յհ. 21. 437. Յհ. 21. 438. Յհ. 21. 439. Յհ. 21. 440. Յհ. 21. 441. Յհ. 21. 442. Յհ. 21. 443. Յհ. 21. 444. Յհ. 21. 445. Յհ. 21. 446. Յհ. 21. 447. Յհ. 21. 448. Յհ. 21. 449. Յհ. 21. 450. Յհ. 21. 451. Յհ. 21. 452. Յհ. 21. 453. Յհ. 21. 454. Յհ. 21. 455. Յհ. 21. 456. Յհ. 21. 457. Յհ. 21. 458. Յհ. 21. 459. Յհ. 21. 460. Յհ. 21. 461. Յհ. 21. 462. Յհ. 21. 463. Յհ. 21. 464. Յհ. 21. 465. Յհ. 21. 466. Յհ. 21. 467. Յհ. 21. 468. Յհ. 21. 469. Յհ. 21. 470. Յհ. 21. 471. Յհ. 21. 472. Յհ. 21. 473. Յհ. 21. 474. Յհ. 21. 475. Յհ. 21. 476. Յհ. 21. 477. Յհ. 21. 478. Յհ. 21. 479. Յհ. 21. 480. Յհ. 21. 481. Յհ. 21. 482. Յհ. 21. 483. Յհ. 21. 484. Յհ. 21. 485. Յհ. 21. 486. Յհ. 21. 487. Յհ. 21. 488. Յհ. 21. 489. Յհ. 21. 490. Յհ. 21. 491. Յհ. 21. 492. Յհ. 21. 493. Յհ. 21. 494. Յհ. 21. 495. Յհ. 21. 496. Յհ. 21. 497. Յհ. 21. 498. Յհ. 21. 499. Յհ. 21. 500. Յհ. 21. 501. Յհ. 21. 502. Յհ. 21. 503. Յհ. 21. 504. Յհ. 21. 505. Յհ. 21. 506. Յհ. 21. 507. Յհ. 21. 508. Յհ. 21. 509. Յհ. 21. 510. Յհ. 21. 511. Յհ. 21. 512. Յհ. 21. 513. Յհ. 21. 514. Յհ. 21. 515. Յհ. 21. 516. Յհ. 21. 517. Յհ. 21. 518. Յհ. 21. 519. Յհ. 21. 520. Յհ. 21. 521. Յհ. 21. 522. Յհ. 21. 523. Յհ. 21. 524. Յհ. 21. 525. Յհ. 21. 526. Յհ. 21. 527. Յհ. 21. 528. Յհ. 21. 529. Յհ. 21. 530. Յհ. 21. 531. Յհ. 21. 532. Յհ. 21. 533. Յհ. 21. 534. Յհ. 21. 535. Յհ. 21. 536. Յհ. 21. 537. Յհ. 21. 538. Յհ. 21. 539. Յհ. 21. 540. Յհ. 21. 541. Յհ. 21. 542. Յհ. 21. 543. Յհ. 21. 544. Յհ. 21. 545. Յհ. 21. 546. Յհ. 21. 547. Յհ. 21. 548. Յհ. 21. 549. Յհ. 21. 550. Յհ. 21. 551. Յհ. 21. 552. Յհ. 21. 553. Յհ. 21. 554. Յհ. 21. 555. Յհ. 21. 556. Յհ. 21. 557. Յհ. 21. 558. Յհ. 21. 559. Յհ. 21. 560. Յհ. 21. 561. Յհ. 21. 562. Յհ. 21. 563. Յհ. 21. 564. Յհ. 21. 565. Յհ. 21. 566. Յհ. 21. 567. Յհ. 21. 568. Յհ. 21. 569. Յհ. 21. 570. Յհ. 21. 571. Յհ. 21. 572. Յհ. 21. 573. Յհ. 21. 574. Յհ. 21. 575. Յհ. 21. 576. Յհ. 21. 577. Յհ. 21. 578. Յհ. 21. 579. Յհ. 21. 580. Յհ. 21. 581. Յհ. 21. 582. Յհ. 21. 583. Յհ. 21. 584. Յհ. 21. 585. Յհ. 21. 586. Յհ. 21. 587. Յհ. 21. 588. Յհ. 21. 589. Յհ. 21. 590. Յհ. 21. 591. Յհ. 21. 592. Յհ. 21. 593. Յհ. 21. 594. Յհ. 21. 595. Յհ. 21. 596. Յհ. 21. 597. Յհ. 21. 598. Յհ. 21. 599. Յհ. 21. 600. Յհ. 21. 601. Յհ. 21. 602. Յհ. 21. 603. Յհ. 21. 604. Յհ. 21. 605. Յհ. 21. 606. Յհ. 21. 607. Յհ. 21. 608. Յհ. 21. 609. Յհ. 21. 610. Յհ. 21. 611. Յհ. 21. 612. Յհ. 21. 613. Յհ. 21. 614. Յհ. 21. 615. Յհ. 21. 616. Յհ. 21. 617. Յհ. 21. 618. Յհ. 21. 619. Յհ. 21. 620. Յհ. 21. 621. Յհ. 21. 622. Յհ. 21. 623. Յհ. 21. 624. Յհ. 21. 625. Յհ. 21. 626. Յհ. 21. 627. Յհ. 21. 628. Յհ. 21. 629. Յհ. 21. 630. Յհ. 21. 631. Յհ. 21. 632. Յհ. 21. 633. Յհ. 21. 634. Յհ. 21. 635. Յհ. 21. 636. Յհ. 21. 637. Յհ. 21. 638. Յհ. 21. 639. Յհ. 21. 640. Յհ. 21. 641. Յհ. 21. 642. Յհ. 21. 643. Յհ. 21. 644. Յհ. 21. 645. Յհ. 21. 646. Յհ. 21. 647. Յհ. 21. 648. Յհ. 21. 649. Յհ. 21. 650. Յհ. 21. 651. Յհ. 21. 652. Յհ. 21. 653. Յհ. 21. 654. Յհ. 21. 655. Յհ. 21. 656. Յհ. 21. 657. Յհ. 21. 658. Յհ. 21. 659. Յհ. 21. 660. Յհ. 21. 661. Յհ. 21. 662. Յհ. 21. 663. Յհ. 21. 664. Յհ. 21. 665. Յհ. 21. 666. Յհ. 21. 667. Յհ. 21. 668. Յհ. 21. 669. Յհ. 21. 670. Յհ. 21. 671. Յհ. 21. 672. Յհ. 21. 673. Յհ. 21. 674. Յհ. 21. 675. Յհ. 21. 676. Յհ. 21. 677. Յհ. 21. 678. Յհ. 21. 679. Յհ. 21. 680. Յհ. 21. 681. Յհ. 21. 682. Յհ. 21. 683. Յհ. 21. 684. Յհ. 21. 685. Յհ. 21. 686. Յհ. 21. 687. Յհ. 21. 688. Յհ. 21. 689. Յհ. 21. 690. Յհ. 21. 691. Յհ. 21. 692. Յհ. 21. 693. Յհ. 21. 694. Յհ. 21. 695. Յհ. 21. 696. Յհ. 21. 697. Յհ. 21. 698. Յհ. 21. 699. Յհ. 21. 700. Յհ. 21. 701. Յհ. 21. 702. Յհ. 21. 703. Յհ. 21. 704. Յհ. 21. 705. Յհ. 21. 706. Յհ. 21. 707. Յհ. 21. 708. Յհ. 21. 709. Յհ. 21. 710. Յհ. 21. 711. Յհ. 21. 712. Յհ. 21. 713. Յհ. 21. 714. Յհ. 21. 715. Յհ. 21. 716. Յհ. 21. 717. Յհ. 21. 718. Յհ. 21. 719. Յհ. 21. 720. Յհ. 21. 721. Յհ. 21. 722. Յհ. 21. 723. Յհ. 21. 724. Յհ. 21. 725. Յհ. 21. 726. Յհ. 21. 727. Յհ. 21. 728. Յհ. 21. 729. Յհ. 21. 730. Յհ. 21. 731. Յհ. 21. 732. Յհ. 21. 733. Յհ. 21. 734. Յհ. 21. 735. Յհ. 21. 736. Յհ. 21. 737. Յհ. 21. 738. Յհ. 21. 739. Յհ. 21. 740. Յհ. 21. 741. Յհ. 21. 742. Յհ. 21. 743. Յհ. 21. 744. Յհ. 21. 745. Յհ. 21. 746. Յհ. 21. 747. Յհ. 21. 748. Յհ. 21. 749. Յհ. 21. 750. Յհ. 21. 751. Յհ. 21. 752. Յհ. 21. 753. Յհ. 21. 754. Յհ. 21. 755. Յհ. 21. 756. Յհ. 21. 757. Յհ. 21. 758. Յհ. 21. 759. Յհ. 21. 760. Յհ. 21. 761. Յհ. 21. 762. Յհ. 21. 763. Յհ. 21. 764. Յհ. 21. 765. Յհ. 21. 766. Յհ. 21. 767. Յհ. 21. 768. Յհ. 21. 769. Յհ. 21. 770. Յհ. 21. 771. Յհ. 21. 772. Յհ. 21. 773. Յհ. 21. 774. Յհ. 21. 775. Յհ. 21. 776. Յհ. 21. 777. Յհ. 21. 778. Յհ. 21. 779. Յհ. 21. 780. Յհ. 21. 781. Յհ. 21. 782. Յհ. 21. 783. Յհ. 21. 784. Յհ. 21. 785. Յհ. 21. 786. Յհ. 21. 787. Յհ. 21. 788. Յհ. 21. 789. Յհ. 21. 790. Յհ. 21. 791. Յհ. 21. 792. Յհ. 21. 793. Յհ. 21. 794. Յհ. 21. 795. Յհ. 21. 796. Յհ. 21. 797. Յհ. 21. 798. Յհ. 21. 799. Յհ. 21. 800. Յհ. 21. 801. Յհ. 21. 802. Յհ. 21. 803. Յհ. 21. 804. Յհ. 21. 805. Յհ. 21. 806. Յհ. 21. 807. Յհ. 21. 808. Յհ. 21. 809. Յհ. 21. 810. Յհ. 21. 811. Յհ. 21. 812. Յհ. 21. 813. Յհ. 21. 814. Յհ. 21. 815. Յհ. 21. 816. Յհ. 21. 817. Յհ. 21. 818. Յհ. 21. 819. Յհ. 21. 820. Յհ. 21. 821. Յհ. 21. 822. Յհ. 21. 823. Յհ. 21. 824. Յհ. 21. 825. Յհ. 21. 826. Յհ. 21. 827. Յհ. 21. 828. Յհ. 21. 829. Յհ. 21. 830. Յհ. 21. 831. Յհ. 21. 832. Յհ. 21. 833. Յհ. 21. 834. Յհ. 21. 835. Յհ. 21. 836. Յհ. 21. 837. Յհ. 21. 838. Յհ. 21. 839. Յհ. 21. 840. Յհ. 21. 841. Յհ. 21. 842. Յհ. 21. 843. Յհ. 21. 844. Յհ. 21. 845. Յհ. 21. 846. Յհ. 21. 847. Յհ. 21. 848. Յհ. 21. 849. Յհ. 21. 850. Յհ. 21. 851. Յհ. 21. 852. Յհ. 21. 853. Յհ. 21. 854. Յհ. 21. 855. Յհ. 21. 856. Յհ. 21. 857. Յհ. 21. 858. Յհ. 21. 859. Յհ. 21. 860. Յհ. 21. 861. Յհ. 21. 862. Յհ. 21. 863. Յհ. 21. 864. Յհ. 21. 865. Յհ. 21. 866. Յհ. 21. 867. Յհ. 21. 868. Յհ. 21. 869. Յհ. 21. 870. Յհ. 21. 871. Յհ. 21. 872. Յհ. 21. 873. Յհ. 21. 874. Յհ. 21. 875. Յհ. 21. 876. Յհ. 21. 877. Յհ. 21. 878. Յհ. 21. 879. Յհ. 21. 880. Յհ. 21. 881. Յհ. 21. 882. Յհ. 21. 883. Յհ. 21. 884. Յհ. 21. 885. Յհ. 21. 886. Յհ. 21. 887. Յհ. 21. 888. Յհ. 21. 889. Յհ. 21. 890. Յհ. 21. 891. Յհ. 21. 892. Յհ. 21. 893. Յհ. 21. 894. Յհ. 21. 895. Յհ. 21. 896. Յհ. 21. 897. Յհ. 21. 898. Յհ. 21. 899. Յհ. 21. 900. Յհ. 21. 901. Յհ. 21. 902. Յհ. 21. 903. Յհ. 21. 904. Յհ. 21. 905. Յհ. 21. 906. Յհ. 21. 907. Յհ. 21. 908. Յհ. 21. 909. Յհ. 21. 910. Յհ. 21. 911. Յհ. 21. 912. Յհ. 21. 913. Յհ. 21. 914. Յհ. 21. 915. Յհ. 21. 916. Յհ. 21. 917. Յհ. 21. 918. Յհ. 21. 919. Յհ. 21. 920. Յհ. 21. 921. Յհ. 21. 922. Յհ. 21. 923. Յհ. 21. 924. Յհ. 21. 925. Յհ. 21. 926. Յհ. 21. 927. Յհ. 21. 928. Յհ. 21. 929. Յհ. 21. 930. Յհ. 21. 931. Յհ. 21. 932. Յհ. 21. 933. Յհ. 21. 934. Յհ. 21. 935. Յհ. 21. 936. Յհ. 21. 937. Յհ. 21. 938. Յհ. 21. 939. Յհ. 21. 940. Յհ. 21. 941. Յհ. 21. 942. Յհ. 21. 943. Յհ. 21. 944. Յհ. 21. 945. Յհ. 21. 946. Յհ. 21. 947. Յհ. 21. 948. Յհ. 21. 949. Յհ. 21. 950. Յհ. 21. 951. Յհ. 21. 952. Յհ. 21. 953. Յհ. 21. 954. Յհ. 21. 955. Յհ. 21. 956. Յհ. 21. 957. Յհ. 21. 958. Յհ. 21. 959. Յհ. 21. 960. Յհ. 21. 961. Յհ. 21. 962. Յհ. 21. 963. Յհ. 21. 964. Յհ. 21. 965. Յհ. 21. 966. Յհ. 21. 967. Յհ. 21. 968. Յհ. 21. 969. Յհ. 21. 970. Յհ. 21. 971. Յհ. 21. 972. Յհ. 21. 973. Յհ. 21. 974. Յհ. 21. 975. Յհ. 21. 976. Յհ. 21. 977. Յհ. 21. 978. Յհ. 21. 979. Յհ. 21. 980. Յհ. 21. 981. Յհ. 21. 982. Յհ. 21. 983. Յհ. 21. 984. Յհ. 21. 985. Յհ. 21. 986. Յհ. 21. 987. Յհ. 21. 988. Յհ. 21. 989. Յհ. 21. 990. Յհ. 21. 991. Յհ. 21. 992. Յհ. 21. 993. Յհ. 21. 994. Յհ. 21. 995. Յհ. 21. 996. Յհ. 21. 997. Յհ. 21. 998. Յհ. 21. 999. Յհ. 21. 1000. Յհ. 21.

4 Եւ Դաւիթ անագաստին մէջ լսեց որ Նաբ-
5 բայ իր ոչխարները հասարակաց կ'ընէ։ Ու
Դաւիթ տասը մանչ խրկեց, և Դաւիթ մանչ-
երուն ըսաւ. կարմելոս երթ ու Նաբալին
գացէք, և իմ անունովս Ներոյ ողջոյնները
6 հարցուցէք. Ու ըսէ այսպէս ըսէք, Ողջ
կեցիր. Երկի և քու տանդ ու քու բոլոր
7 ատացուածքիդ խաղաղութիւն լլլայ։ Եւ հի-
մա լսեցի որ ոչխարէդ ասպահաստ կ'ընես.
քու հովիւներդ մեր հետ էին. անոնց ձեռ-
նաս մը չտուինք, ու անոնք կարմելոսի մէջ որ-
չան ատեն որ կեցան, բանենց մէկ բանը չէր
8 կորսուեցաւ։ Քու մանչերուդ հարցուր, ու
քեզի ինդ բան. ուստի ասոնք մանչերը քու
աչքերուդ առէլը շնորհք գտնեն, քանի
որ բարի օր եկանք. շնորհք բրէ՝ քու ձա-
ռաներուդ ու քու որդւոյդ Դաւիթին ձեռ-
9 քէդ եկածը տուր։ Եւ Դաւիթին մանչերը
գացին, ու ասոնք բոլոր խօսքերուն համեմատ
Դաւիթին անունովը Նաբալին պրաւկցին ու
10 կայնեցան։ Եւ Նաբալ Դաւիթին ծառանե-
րուն պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Դաւիթ
ո՞վ է, ու Յեսսէի որդին ո՞վ է. ասօր օրե-
րս իրենց տէրերուն երեսէն փախչող ծառա-
11 ները չատցեր են։ Կրնա իմ հացս, ջուրս ու ասր-
բակատար ընծոներուս համար մորթած ան-
ասունները առնեմ՞ ու ընդ մարդոց տամ,
12 որոնց ուսկից լլլալը չեմ գիտեր։ Եւ Դաւի-
թին մանչերը իրենց ճամբան դարձան, ու
գացին ու բոլոր խօսքերը անոր պատմեցին։
13 Եւ Դաւիթ իր մարդոցը ըսաւ, Ամէն մարդ
իր սուրը մէջքը կապէ. ու ամէն մարդ իր
սուրը մէջքը կապեց, և Դաւիթ ալ իր սու-
րը մէջքը կապեց. ու Դաւիթին եօթը հա-
րիւրի չափ մարդ երթալ, ու երկու հարիւր
մարդ հոն Իկապասիներուն քովը մնացին։
14 Եւ ծառաներուն մէկը Նաբալին կնկանը
Աբիգեային խնայուց ու ըսաւ. Ահա Դաւիթ
անապատէն մարդիկ խրկեց մեր տէրը օրհնե-
լու համար. իսկ անիկա Թասին խօսեցաւ
15 անոնց հետ. բայց այն մարդիկը մեզի հետ
շատ ազէկ էին, ու Ընդ մեզի ջնաս մը չտուին.
և դաշտի մէջ որչափ ատեն որ անոնց հետ
պտռտեցանք, մեզմէ բան մը չկորսուեցաւ.
16 Անոնք մեզի պարիսպ էին՝ թէ գիշերը և թէ
ցորեկը՝ որչափ ատեն որ անոնց քովը ոչխար-
17 ները արածէինք։ Ու հիմա գիտցիր ու տես՝
թէ ինչ պիտի ընես, քանզի մեր տիրոջը վը-
րայ և անոր բոլոր տանը վրայ չարիքը հա-
ստած է. որովհետև անիկա այնպէս Նաբալ
մըն է, որ անոր հետ մարդ չկրնար խօսիլ։
18 Եւ Աբիգեա շուտով Երկու հարիւր հաց,
ու երկու սրկի գինի, և հինգ Եփած ոչխար,
ու հինգ գրիս բոնրած ցորեն, հարիւր ողկոյզ
չամիչ, ու երկու հարիւր չորաց թուզ առաւ
19 ու ջանեակ էշերուն վրայ գրաւ, Եւ իր ծա-
ռաներուն ըսաւ, Առջև անցէք, ահա ես
ձեր ետևէն կու գամ. բայց իր էրկանը Նա-
20 բալին չխնացուց։ Ու երբոր Երկիր իջաւ վրայ
հեծած՝ լեռանը գոգ ուղէն կ'իջնէր, ահա
Դաւիթ ու անոր մարդիկը անոր առէլը կ'ի-
21 ջնէին. ու անիկա անոնց հանդիպեցաւ։ Եւ
Դաւիթ ըսեր էր, Ուրեմն անապատին մէջ
ասր մարդուն բոլոր ունեցած բաները պարապ
տեղը պահեր եմ, ու անոր բոլոր ունեցածէն
բան մը չկորսուեցաւ. և անիկա ինծի չարիք
22 կատներն փոխարէն գէշութիւն ըրաւ։ Ա-
ստուած Դաւիթին թշնամիներուն այսպէս ու
ասկէ աւելի ընէ, թէ որ Յմիսնի վաղ առաս-
անոր մարդոցմէն էմկ երկի մարդ մը ողջ
23 թողուի։ Եւ Աբիգեա Դաւիթը տեսածին պէս շու-
տով Էշուն վրայէն իջաւ, և Դաւիթին առ-
ջևը երեսի վրայ խնդալով՝ մինչև գետինը եր-
24 կրպագութիւն ըրաւ։ Ու անոր ոտքը ինկաւ
ու ըսաւ, Ով տէր իմ, յանցանքը իմ վրաս
լլլայ. բայց հրամուն տուր որ քու ապախեդ
քու առջևդ խօսի, և քու ապախեդդ խօս-
25 քերը մտիկ բրէ։ Կ'ապաչեմ՝ որ իմ տէրս ասր
չար մարդուն Նաբալին հանար իր սրտին մէջ
ըն չդնէ. քանզի իր անուանը պէս ինքն
ալ անունկ է. անոր անուանը Նաբալ է, ու
անզգամութիւնը իր հետն է. բայց ես քու
ապախեդդ իմ տիրոջս խրկած մանչերը չտեսայ։
26 Եւ հիմա, ով տէր իմ, Տէրը կենդանի է ու
քու հոգիդ ալ կենդանի է, որ Տէրը Աբեղ
չթողուց որ արիւն մտնես, ու քու վրէժդ
քու ձեռքովդ առնես. և հիմա Քու թշնա-
միներդ ու իմ տիրոջս գէշութիւն ուզողները
27 Նաբալին պէս լլլան։ Ու հիմա ասա բնածն
որ քու ապախեդդ իմ տիրոջս բերաս, թող իմ
28 տիրոջս հետևէն եկող մանչերուն տաս։ Կ'ա-
պաչեմ՝ քու ապախեդդ յանցանքը ներէ. քան-
զի Տէրը իմ տիրոջս անպատճառ հաստատ
տուն պիտի շինէ, որովհետև իմ տէրս Տէ-
րոջը պատերազմները պատերազմեցաւ, ու
քու օրերուդ մէջը չարութիւն մը
29 չգտնուեցաւ. Բայց թէ և քեզ հալածելու՝ ու

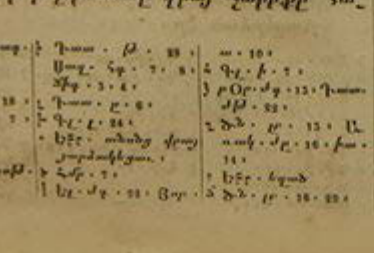

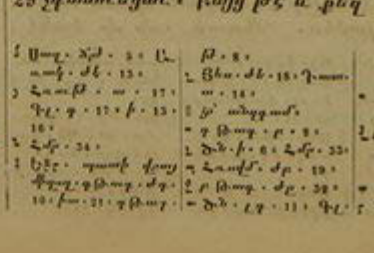

քաւ հոգիդ փնտռելու համար մէկ մարդ մը ողջ եւած է, իմ տիրոջս հոգին քաւ Տէր Աստուծոյդ առնէր՝ կենդանի ծրարին մէջը ծրած պիտի ըլլայ. բայց Աբիգա քաւ խնամիներուդ հոգիները պարսատիկի մէջէն նետ
30 դնէ պիտի նետէ, ու երբոր Տէրը բարի քեզի համար բոլոր ազիւթիւնները իմ տիրոջս ընէ, ու քեզ Իսրայէլի վրայ թագաւոր դնէ,
31 Աբիգա քեզի գայթակղութիւն մը ու իմ տիրոջս սրտին խիղճ մը չըլլայ, թէ առանց պատճառի արիւն թափեցիր, կամ թէ իմ տէրը իր վրէժը ինքը առաւ. ու երբոր Տէրը իմ տիրոջս բարութիւն ընէ, քաւ ազախինդ միտքդ բերես.
32 Եւ Դաւիթ բաւ Աբիգայիլ, Օրհնեալ ըլլայ Իսրայէլին Տէր Աստուածը, որ այսօր
33 քեզ իմ կոչելդ դիս դիմաւորելու. ու քաւ խոհեմութիւնդ օրհնեալ ըլլայ, և դուն ալ օրհնեալ ըլլաս, որ այսօր դիս արգիլեցիր որ արիւն չմնանեմ, ու իմ վրէժս ձեռքս չառնեմ.
34 Բայց Իսրայէլին Տէր Աստուածը՝ որ դիս արգիլեց քեզի չարութիւն ընելէն, կենդանի է, թէ որ դուն չուտով չգայիր ու առջեւս չելլէիր, մինչեւ վաղը առտու Նաբալին մէկ էրիկ
35 մնացած չէր ըլլար. Եւ Դաւիթ անոր բերած ընծաները ձեռքէն առաւ, ու անոր բաւ. Խաղաղութեամբ տունդ դնա. ահա խօսքդ մտիկ ըրի ու քաւ Ընդունելի.
36 Եւ Աբիգա Նաբալին գնաց, ու ահա տանիկա իր տանը մէջ թագաւորական կուշտի պէս կուշտ կ'ընէր. և Նաբալին սիրտը զուարթացեր էր, ու անիկա չատ գինովցեր էր. ուստի կնիկը մինչեւ առաւօտուան լոյսը
37 պզտիկ կամ մեծ բան մը չպատմեց անոր. Եւ առաւօտուն երբոր Նաբալ գինէէն զգաստացաւ, անոր կնիկը ասս բաները անոր պատմեց. ու անոր սիրտը իր ներսի դին մեռաւ, ու քարի պէս եղաւ. Եւ տասը օրէ
38 չափ անցնելէնետեւ՝ Տէրը զարկաւ Նաբալը, որ մեռաւ.
39 Ու Դաւիթ Նաբալին մեռնիլը լսելով՝ ըսաւ, Օրհնեալ է Տէրը, որ Նաբալին ձեռքէն նախատինքիս զատաստանը տուաւ, և իր ծառան չարութենէ ետ պահեց. և Տէրը Նաբալին չարութիւնը անոր գլխուն դարձուց. Ու Դաւիթ խրկեց՝ և Աբիգայիլին խօսեցաւ, որ զանիկա իրեն
40 կնիկ առնէ. Ու Դաւիթին ծառաները Կարմեղոս գացին Աբիգայիլին, ու անոր հետ խօսեցան ու բսին, Դաւիթ մեզ քեզի խրկեց,
41 որ քեզ իրեն կնիկ առնէ. Եւ անիկա եղաւ ու երեսի վրայ մինչեւ գետինը երկրպագու-թիւն բաւ, ու բաւ, Ահա ծառաս իմ տիրոջս ծառաներուն ոտքերը լուալու հա-
42 մար ատկաւթիւն թող ընէ. Եւ Աբիգա շուտ ոտք եղաւ, ու էշին ապառաւորութիւն բնող հինգ աղջիկներու հետ էշը հնծաւ, ու Դաւիթին պատգամաւորներուն ետեւէն գնաց, և անոր կնիկը եղաւ.
43 Ու Դաւիթ Յեզրայելէն ալ Աքինոամը առաւ. ու ատոնց երկուքն ալ անոր կնիկ-
44 ները եղան. Բայց Սաուղ իր Մեղբոզ աղջիկը՝ որ Դաւիթին կնիկն էր՝ Գաղղիմացի Լայիսի որդւոյն Փալտիելին տուաւ.

ԳԼ. ԻԶ

1 Սաուղ Զիփացիներէն երթալ կու գայ Դաւիթին դէմ, և Դաւիթ կռիւերուն անդր երթալով կ'սը. դիմի Աբեսան որ Սաուղը չսպանէ. բայց Սաուղին դէմ գալ ու կռիւը կ'առնէ. 13 Դաւիթ Աբեսանէրը կը յանդիմանէ. 18 ու Սաուղը կը յորդորէ. 21 Սաուղ իր յանցանքը կը խոստովանի.

1 Եւ Զիփացիք Գաբաա գացին Սաուղին, ու բսին, Ահա Դաւիթ Եսիմոնի դիմացը եբե-
2 զան բլուրին վրայ պահուռը է. Ու Սաուղ եկաւ Զիփի անապատը իր հետ Իսրայէլի երեք հազար ընտրուած մարդոցմով, որ Զիփի ա-
3 նապատին մէջ Դաւիթը փնտռէ. Եւ Սաուղ Եսիմոնի դիմացը եբելգոյի բլուրը՝ ճամբուն վրայ բանակեցաւ. Դաւիթ ալ անապատին մէջ նստեր էր. ու երբոր տեսաւ որ Սաուղ
4 իր ետեւէն անապատը կու գայ, Դաւիթ լրտեսներ խրկեց, ու Սաուղին ասդդ գալը իմացաւ.
5 Ու Դաւիթ ելաւ և Սաուղին բանակ դրած տեղը եկաւ. ու Դաւիթ Սաուղին ու անոր զօրավարին՝ Ներեան Աբենեղին պառկած տեղը տեսաւ. բայց Սաուղ կառքերուն մէջտեղը պառկեր էր, ու ժողովուրդ
6 դր անոր բոլորտիքը բանակեր էին. Եւ Դաւիթ պատասխան տուաւ ու Քեսացի Աբիմելեքին ու Բոաբային եղբօրը Շարուհեան Աբեսային բսաւ, Ո՞վ ինձի հետ Սաուղին քովը բանակը կ'իջնէ. Ու Աբեսա բսաւ, Ես քե-
7 զի հետ կ'իջնեմ. Եւ Դաւիթ Աբեսային հետ գիշերով ժողովուրդին մէջը մտաւ. և ահա Սաուղ կառքերուն մէջտեղը պառկեր կը քնանար. անոր նիզակը գլխուն քովը գետնի ցցուած էր, և Աբենեղ ու ժողովուրդը
8 անոր բոլորտիքը պառկեր էին. Եւ Աբեսա Դաւիթին բսաւ, Առաւած այսօր քու թշնամիդ քու ձեռքդ մատնեց. ու հիմա թող

ա Երեմ. ժ · 18 · | ե Հար · 26 · | ը Ծն · ժթ · 21 ·
գ Ծն · իդ · 27 · Եր · ժը · 10 · Սալ · խա · 13 · Նր · 18 · Ղևտ · ա · 65 · | զ Հար · 25 · | թ Գէ · իդ · 3 · է · 5 ·
է Հար · 26 · | ը Հար · 22 · | ժ Ելլ · Երեսդ
ի Գէ · ի · 42 · բ Թագ · ժե · 2 · | ժա Գ Թագ · ա · 19 · Ղևտ · ի · 50 · | ժբ Գ Թագ · ժգ · 23 ·
ժգ Հար · 28 · | ժդ · ֆիլադելֆ ·
ժե Գէ · ժդ · 35 · ժե · 35 ·
ժզ Գէ · ժե · 20 ·
ժէ Մ Ն · բ · 16 ·
ժը Դատ · ի · 19 · 11 ·
ի Գէ · իդ · 19 ·

ա Գ Թագ · բ · 11 · | ե Գէ · իե · 3 · է · 5 ·
Սալ · ի · 16 · | ը Գ Թագ · գ · 14 ·
թ Հատ · բ · 19 · 13 · Ածա · ժե · 33 · | ժ Ես · ժ · 20 ·
ժա Գ Թագ · գ · 13 ·
ժբ Գէ · իգ · 19 · Սալ · | ժգ Գէ · իդ · 19 ·

տաբ որ ներգակով մէկ անդամին դեմը °ըլ-
9 ցեմ զանիկա , ու չիկրնեմ՝ուուշ։ Բայց Դա-
ւիթ Աբեսսային ըսաւ , Զանիկա մի մեռցըներ ·
Էրանդի Տէրոջը օծեալին ո՞վ կրնայ ձեռք
10 երկրնցընել ու անմեղ ըլլալ ։ Եւ Դաւիթ ը-
սաւ , Տէրը կենդանի է որ զանիկա Տէրը
պիտի զարնէ , կամ Էանաթ առնելու պիտի գայ
ու մեռնի , կամ թէ Էպատերազմի մէջ պիտի
11 մտնէ ու մեռնի ։ Ձառաւած չընէ որ Տէրոջը
օծեալին դէմ ձեռք երկրնցընեմ· միայն թէ
հիմա անոր գլխուն քովի նիզակը ու ջուրին
12 կուժը առ ու երթանք ։ Եւ Դաւիթ Սաուղին գլխուն քովէն նիզակը ու ջուրին կուժը
առաւ ու գացին · և մեկնող չկար , խնդրող
չկար ու արթնցող չկար · որովհետեւ ամէնքը
կը քնանային , քանզի Տէրոջը կազմեալ անոնց
վրայ խորունկ քուն մը բնկեր էր ։
13 Եւ Դաւիթ անդին կողմն անցաւ , ու լե-
ռանը գլխուն վրայ հեռուանց կայնեցաւ , --
14 անոնց միջը մեծ միջոց կար ։ Եւ Դաւիթ ժո-
ղովուրդին ու Ներնեան Աբենններին կանչելով
ըսաւ , Ով Աբեններ , պատասխան չե՞ս տար ·
ու Աբեններ պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
15 Դուն ո՞վ ես որ թագաւորին կը կանչես ։ Եւ
Դաւիթ Աբեններին ըսաւ , Դուն էրկի մարդ
չե՞ս , ու Իսրայէլին մէջ քեզի պէս ո՛վ կայ · և
ինչո՞ւ համար քու տիրոջդ թագաւորին պահ-
պանութիւն չըրիր · քանզի ժողովուրդէն մէ-
կը քու տիրդ թագաւորը մեռցընելու եկաւ ։
16 Ա՛ռ քու ըրած բանդ ապիկ չէ · կենդանի է
Տէրը՝ որ դուք Էմեռնելու արժանի եք , քան-
զի Տէրոջը օծեալին ձեր տիրոջը պահպա-
նութիւն չըրիք · ու հիմա նայէ , թագաւո-
րին նիզակը ու անոր գլխուն քովի ջուրին կու-
17 ժը ո՞ւր է ։ Աճսաւնը Սաուղ Դաւիթին ձայ-
նը ճանչցաւ ու ըսաւ , Էորդեակ իմ Դաւիթ ,
առիկա քո՞ ձայնդ է · ու Դաւիթ ըսաւ ,
18 Ո՛վ Տէր իմ թագաւոր , իմ ձայնս է · Ու ըսաւ ,
Իմ տէրս ինչո՞ւ համար այդպէս իր ծառա-
յին կհետեւի ինկեր է · քանզի ի՞նչ ըրի , ու
19 ձեռքիս մէջը ի՞նչ չարութիւն կայ · Եւ հիմա
իմ տէրս թագաւորը իր ծառային խօսքերը
թող մանկ ընէ · Թէ որ Տէրը Էքեզ իմ վրաս
ատը հանեց , թող զոհ մը Էընծան։ բայց
Թէ որ մարդոց որդիքը --- Հանէ՛ն , անոնք
Տէրոջը առջևը անէծնալ ըլլան , Էքանզի զիս
այսօր վռնտեցին որ Տէրոջը ժառանգու-
Թիւնը հետ չմիանամ , ու ըսէ բսին , Գնա
20 օտար աստուածներու ծառայութիւն ըրէ ։ Եւ
հիմա Տէրոջը առջևը իմ արիւնս դետինը չիյ-
նայ · քանզի Իսրայէլի թագաւորը Էմի լու-

մի փնտռելու եկաւ , ինչպէս որ մէկ մարդ
մի լեռներու վրայ կատարի մը հետ կ'ելլէ կ'իյնայ ,
21 Ու Սաուղ ըսաւ , Էմեղք գործեցի · դար-
ձիր , որդեակ իմ Դաւիթ · Էքանզի այսօր
Էքու աչքերուդ պատուական երևնալուն հա-
մար՝ քեզի մէկ չարութիւն պիտի չընեմ·
ահա յիմարութիւն ըրի ու մեծապէս սխա-
22 լեցայ · Եւ Դաւիթ պատասխան տուաւ ու
ըսաւ , Ահա թագաւորին նիզակը · մանչերուն
23 մէկը թող գայ ու զանիկա առնէ · Ու Տէրը
տալէն մարդուն իր արդարութիւնը ու իր
հաւատարմութիւնը փոխարինը հատուցանէ ·
որովհետեւ Տէրը քեզ այսօր Էմ ձեռքս տուաւ ,
բայց ես Տէրոջը օծեալին ձեռք երկրնցընել
24 չուզեցի · Եւ ահա ինչպէս որ քու հոգիդ այ-
սօր Էմ աչքերուս պատուական երևցաւ , Էմ
հոգիս ալ Տէրոջը առջևը այնպէս պատուա-
կան երևնայ , ու զիս ամէն նեղութենէ ազա-
25 ռէ · Եւ Սաուղ Դաւիթին ըսաւ , Որդեակ
իմ Դաւիթ , օրհնեալ ըլլաս · Էքու գործդ-
ըսաղ մէջ յաջողութիւն պիտի գտնես , ու
նաև հյաղթող պիտի ըլլաս · Եւ Դաւիթ իր
ճամբան գնաց , ու Սաուղ իր տեղը դար-
ձաւ ։

ԳԼ · ԻԷ

1 Սաուղ Դաւիթին Գեղի մէջ ըլլալուն՝ ալ անոր հետն
չխօսեր · 3 Դաւիթ Սիկեղակը կը խոյթէ Աքիսայեան ։ 8 ու
ըրէ կողոպուտ գիմ պատերազմով Աքսուրին կը հատացընէ թէ
Ըսդոյտի գեմ պատերազմեր է ։

1 Եւ Դաւիթ իր սրտին մէջը ըսաւ , Վերջա-
պէս մէկ օր մը Սաուղին ձեռքովը պիտի
կորսուիմ· Էնծի փղշտացւոց երկիրը փախչելէն
ապէկը չկայ , որ Սաուղ Էնծմէ յոյսը կտրէ ,
ու դիս մէյմըն ալ Իսրայէլի բոլոր սահման-
ներուն մէջ չփնտռէ · այսպէս անոր ձեռքէն
2 կ'ազատիմ։ Ու Դաւիթ Էյր հետը եղող վեց
հարիւր մարդով ելաւ , ու Գեթի թագաւորին
3 Մաովքի որդւոյն Աքնտսին քովը գնաց · Եւ
Դաւիթ Էնքը ու իր մարդիկը , իւրաքանչիւր
մարդ իր տունովը , Դաւիթ ալ Էյր երկու կին-
ներովը՝ Յզրեելացի Աքինոամին հետ ու
կարմելացի Նաբալին կնկանը Աբիգայիլին հետ՝
4 Ներս մտան քովը Գեթի մէջ բնակեցան · Ու
երբոր Սաուղին խնդացընին թէ Դաւիթ Գեթ
փախեր է , Էլ զանիկա չփնտռեց ։
5 Եւ Դաւիթ Աքիսային ըսաւ , Կ'աղաչեմ ,
թէ որ քու աչքիդ շնորհք գայ , գիւղա-
քաղաքներուն Էկուն մէջ Էնծի տեղ տրուի՝
որ հոն նստիմ· քանզի քու ծառադ Էնչո՞ւ
համար քեզի հետ թագաւորանիստ քաղաքին

· Նէբ · գործեր
ե Գլ · իգ · ։ · ։ · բ
Թագ · — · ։ ։ ·
ը Գլ · իե · ։ ։ · Սաղ ·
ձէ · ։ · ։ · ։ ։ ·
Գաղ · ։ · ։ · ։ ։ ·
—ուէմ · Ժբ · ։ ։ ·

թ Տ՚ — Ծե · իե · ։ ։ ·
բ Օբ · բ · ։ ։ · Ըաբ ·
է · ։ · Ժգ · ։ · Սաղ ·
է · ։ ։ ·
ի Գլ · բ · ։ ։ ·
լ Գլ · իգ · ։ · ։ ։ ·
խ Ծե · բ · ։ ։ · Ժէ ·

։ ։ ·
բ Բ Ըաբ · Ժբ · ։ ։ ·
է Գլ · իգ · ։ ։ ·
ի Գլ · իգ · ։ ։ · ։ ։ ·
լ Բ Ըաբ · Ժգ · ։ ։ ·
իգ · ։ ·
խ Նէբ · Համառօտ-

Ծե · բ · ։ ։ · Ղէ · ։
իգ · ։ ։ ·
թ Գլ · Ժէ · ։ ։ · իգ ·
։ ։ ·
ժ Օբ · գ · ։ ։ · Սաղ ·
Ձէ · ։ ·
ղ Ըաբ · Ժբ · ։ ։ ·
ի · ։ ։ ·
ճ Գլ · իգ · ։ ։ ·

ե Ծե · բ · ։ ։ ·
—
— Գլ · իե · ։ ։ ·
ը Գլ · իա · ։ ։ ·
թ Գլ · իե · ։ ։ ·

6 մէջը նստի։ Եւ ան օրը Անբուս Սիկկեական
առաւ անոր. ասա պատճառով Սիկկեակ մին-
չև աս օրս Բուզայի թագաւորներուն ներս։
7 Ու փղշտացւոց երկրին մէջ Դաւիթին նստած
օրերուն բնութ Ամկ տարի ու չորս ամիս եղաւ։
8 Եւ Դաւիթ ու անոր մարդիկը ելան, և
հարձակեցաւ, Գեսուրացւոց ու Գեզրացւոց ու Ամա-
կացւոց վրայ յարձակեցան. քանի անոնք հա-
ստատէ ի վեր ան երկրին մէջ կը բնակէին,
9 Սուրէն մինչև Եգիպտոսի երկիրը։ Եւ Դա-
ւիթ ան երկիրը զարկաւ, ու ամէնեն երիկ
մարդ մը կամ կենի մարդ մը ողջ չթողուց.
և ոչխարները ու արջառները ու էշերը և ուղ-
տերը ու հանգերձները առաւ, և դարձաւ
10 Անբուսին եկաւ։ Ու Անբուս ըսաւ, Այսօր
ո՞ր կողմը յարձակեցաք. և Դաւիթ ըսաւ,
Հարաւային կողմը, ի Յերամէելացւոց
հարաւային կողմը, ու ի Կինեացւոց հարաւային
11 կողմը։ Եւ Դաւիթ մէկ էրիկ կամ կենի մարդ
մը ողջ չթողուց, որ Գէթ չբերէ. քանզի
ըսաւ, Զըլլայ որ մեզի համար պատմեն ու
ըսեն թէ Դաւիթ ձեւացուց բրաւ։ Ու անոր
սովորութիւնը աստիկ էր, քանի որ փղշտա-
12 ցւոց երկրին մէջ կը նստէր։ Եւ Անբուս
Դաւիթին հաւատալով՝ ըսաւ, Ան իր
ժողովուրդին իսրայէլին քովը ինդգինքը խիստ
ձառնչի ընելուն համար, ինծի յաւիտեան
ծառայ պիտի ըլլայ։

ԳԼ. ԻԸ

1 Անբուս Դաւիթին վրայ կը վաստհանայ։ 3 Սաուղ վհուհե-
րը ի յոյժ երկնչին հան. Երբոր երկինքի մէջ կ'երթայ։ Աստուծոյ
երեսին ձդասած ըլլալով։ 7 փղշտի մը կը փնտռէ։ 9 ու Սա-
մուէլը հանել կաստ։ 12 Սաուղ իր ծոցնուածը ըսելով
կ'ստորեւ։ 21 Գնիկը և Սաուղին ծառաները կերակուրով կը
զբաղցնեն զանիկա։

1 Ու ան օրերը փղշտացիք իրենց զօրքերը
ժողվեցին, որ ելլեն Իսրայէլին հետ պատե-
րազմին. և Անբուս Դաւիթին ըսաւ, Գիտ-
ցած ըլլաս որ դուն քու մարդոցմովդ իմ
2 հետս բանակ պիտի ելլես։ Ու Դաւիթ Ան-
բուսին ըսաւ, Ուրեմն ծառայիդ ընելու զօր-
ձը պիտի տեսնես. և Անբուս Դաւիթին ըսաւ,
Անոր համար քեզ միշտ ինծի անձնապահ պի-
տի ընեմ։
3 Իսկ Սամուէլ մեռած էր. և բոլոր Իսրա-
յէլ անոր համար սուգ բրեր էին, ու զանիկա
իր քաղաքը՝ Ռամային մէջ թաղեր էին։ Սա-
ուղ ալ հմուկհները ու նշանագէտները եր-
4 կրէն վերցուցեր էր։ Եւ փղշտացիք ժողովուե-

ցան ու եկան Սունամի մէջ բանակեցան.
Սաուղ ալ բոլոր Իսրայէլը ժողվեց, ու Գել-
5 բուէլի մէջ բանակեցան։ Եւ Սաուղ փղշտա-
ցւոց բանակը տեսնելով՝ վախցաւ, ու սիրտը
6 չատ դողաց։ Եւ Սաուղ Տէրոջը հարցուց,
բայց Տէրը թէ երազներով՝ թէ Ուրիմով և
թէ մարգարէներով անոր պատասխան չը-
7 տուաւ։ Ատոր Սաուղ իր ծառաներուն
բսաւ, Ինծի մէկ վհուկ կին մը փնտռեցէք՝
որ երթամ անոր հարցնեմ։ Եւ ծառաները
անոր բսին, Ահա Ենդորի մէջ մէկ վհուկ
կին մը կայ։
8 Ու Սաուղ իր հանգերձները փոխելով՝ ու-
րիշ հանգերձներ հագաւ, և իրեն հետ եզող
երկու մարդով գնաց, ու գիշերով ան կնո-
կանը քովը հասան։ Եւ Սաուղ բսաւ, Շը-
նորհք բրէ, ինծի վհուկի ոգով գիտնականին
բրէ, ու քեզի բսելու հրաւիրածս ինծի վեր հանէ։
9 Եւ կինը անոր բսաւ, Ահա դուն Սաուղին
բրած բանը գիտես, թէ ինչպէս անոնք Ան-
կենները ու նշանագէտները երկրէն բնաջինջ
բրաւ. ուրեմն ինչո՞ւ դուն ինծի վնաս բերելու համար
10 իմ անձիս որոգայթի կը պատրաստես։ Եւ Սա-
ուղ Տէրովհով երդում բրաւ անոր ու բսաւ,
Տէրը կենդանի է որ աս բանէն քեզի մէկ
11 պիտի չպատահի։ Անանոր կինը
բսաւ, Քեզի ո՞վ վեր հանեմ. ու անոնք բսաւ,
Սամուէլը հանէ ինծի։
12 Եւ կինը Սամուէլը տեսնելով՝ մեծ ձայ-
նով մը պոռաց. ու կինը Սաուղին խօսե-
ցաւ ու բսաւ, Ինչո՞ւ դուն խաբեցիր. քանզի
13 դուն Սաուղն ես։ Եւ թագաւորը անոր բ-
սաւ, Մի վախնար. բայց ի՞նչ տեսար։ Ու
կինը Սաուղին բսաւ, Գետնէն ելլող ա-
14 տուածներ տեսայ։ Եւ Սաուղ անոր բսաւ,
Անոր կերպարանքը ինչպէս է։ Ու կինը
բսաւ, Ան մէկ ծեր մարդ մը կ'ելլէ, ու վի-
րարկու մը հագած է։ Եւ Սաուղ հասկըցաւ
որ անիկա Սամուէլն է. ու երեսը գետինը
15 ծռելով՝ երկրպագութիւն բրաւ։ Եւ Սա-
մուէլ բսաւ Սաուղին, Ինչո՞ւ Ինծի
նեղութիւն տուիր ու զիս վեր հանեցիր։ Եւ
Սաուղ բսաւ, Ես մեծ նեղութեան մէջ եմ,
որովհետև փղշտացիք ինծի հետ պատերազմ
կ'ընեն, ու Աստուած ինծմէ հեռացաւ, և
ինծի թէ մարգարէներու միջոցով և թէ երազ-
ներով պատասխան չտաւ. անոր համար քեզ
16 կանչեցի, որ ինծի իմացընես թէ ինչ ընեմ։ Եւ
Սամուէլ բսաւ, Ինչո՞ւ համար ինծի կը հար-
ցընես, տեսա որ Տէրը քեզմէ հեռացաւ ու

7 Տ՚ս՚ Ցե՚ս՚ · ժե՚ · 31 ·
ԺԲ · 1 ·
8 Տ՚ս՚ գլ՚ · ԼԲ · 3 ·
9 Ցե՚ս՚ · Ժգ · 8 ·
10 Ցե՚ս՚ · Ժգ՚ · 10 · Դատ՚
— · 20 ·
11 Կամ գործակատար ·
12 Գործ՚գործոց ·
13 Եր՚ · ժե՚ · 10 · Տ՚ս՚
գլ՚ · ժե՚ · 7 · 8 ·
Ը Դն՚ · ԼԻ՚ · 18 ·
Թ Տ՚ս՚ — Մ՚ն՚ · ը · 9 ·
21 ·
Ժ Դատ՚ · ա · 16 ·
ԺԱ Կամ այլոք բրաւ ·
ու անոր ծառան ·
ԺԲ Թիւնը ասանկ ալ
ու Հմմ՚ · 9 · Եր՚ ·
ան բսաւ քանի որ
Փղշտացւոց երկրին
մէջ կը նստի ·
ԺԳ Եզբ՚ գործակատար
—
15 Գե՚ · ԼԲ · 1 ·
16 Գե՚ · ԼԻ · 1 ·
17 Գե՚ · ԼԸ · 12 ·
18 Գե՚ · ժե՚ · 8 ·
19 Գե՚ · ժե՚ · 31 ·
ի · 27 · ը Օր · ժը ·
10 · 11 ·
20 Ցե՚ս՚ · ժե՚ · 18 · 9
Քաղ · գ · 3 ·
21 Գե՚ · ժգ · 1 ·
22 Ցեր՚ · ժը · 11 ·
23 Թա՚ · ժը · 6 ·
24 Եր՚ · ԼԲ · 20 · Թա՚ ·
ԼԻ · 11 · ը Օր · ԼԳ ·
8 ·
25 Գե՚ · ժգ · 37 · Ես
ասիկ — · 18 · Ամբ ·
ը · 2 ·
26 ը Օր · ժը · 11 · ա
Մ՚ն՚ · ժ · 13 · Եր՚ ·
ը · 18 ·
27 Ես · ժ · 27 · 28 ·
15 · ժգ · 14 ·
28 Գե՚ · ժը · 18 ·
29 Հմմ՚ · 6 ·

17 քեզի քշնամի նզաւ. եւ Տէրը Իմ °բերնոմս
զրուցածին պէս Խրատ, ու Տէրը քու ձեռ-
քեդ Թագաւորութիւնը պատուց, և դուն
18 կա քու ընկերիդ Դաւիթին տուաւ. Քանզի
դուն Տէրոջը խօսքը մտիկ չըրիր, ու Ամա-
ղեկին վրայ անոր սաստիկ բարկութիւնը Ի
գործ չդրիր, անոր համար այսօր Տէրը քե-
19 զի աս բանը բրաւ. եւ Տէրը քեզի հետ Իս-
րայէլն ալ Փղշտացւոց ձեռքը պիտի մատնէ.
ու վաղը դուն ու քու որդիդ Իմ քովս պի-
տի ըլլաք. և Տէրը Իսրայէլին բանակն ալ
Փղշտացւոց ձեռքը պիտի մատնէ.

20 Ա Նաամներ Պաւուղ չուտով ինկաւ ու գնա-
նի վրայ փառնցաւ, և Յամնէլին խօսքե-
րէն շատ վախցաւ, ու °անոնք վրան այժ չմի-
նաց. քանզի բոլոր օրը ու բոլոր գիշերը Հաց
21 կերած չէր. եւ կինիկ Պաւուղին քովը գնաց,
ու անոր չտիպատնց սոսկալի տեսնելով անոր
բաւ, Ահա քու ազախինդ քու խօսքդ մի-
տիկ բրաւ. և Իմ Հոգիս ձեռքս մէջը գը-
նելով՝ ինծի բաած խօսքերուդ Հնազանդ ու-
22 Թիւն բրի. եւ հիմա կ'ազաչեմ դուն ալ քու
ազախնոյդ խօսքը մտիկ բրէ, ու քու առջև-
էդ պատառ մի Հաց դնեմ, ու կեր որ այժ
23 առնես, քանզի ճամբայ պիտի երթաս. Բայց
անիկա չուզեց, ու Զէմ ուսեր՝ բաւ. ուս-
կայն երբոր իր ծառաներն ու կինին ալ զա-
նիկա բռնադատեցին, անոնց խօսքը մտիկ
բրաւ. ու դետնէն հարթելով անկողինին վրայ
24 նստաւ. եւ կինիկ Նր տանը մէջ սնուցած որթ
մը ունէր. չուտով զանիկա մորթեց, ու ալիւր
առաւ, հնգեց, և անով բաղարջ Հացեր եփեց.
25 Ու Պաւուղին առջևը և անոր ծառաներուն
առջևը դրաւ, ու կերան, ու երան նոյն գի-
շերը գացին.

ԳԼ· ԻԹ

1 Դաւիթ Փղշտացւոց հետ պատերազմի երթալը, և անոնց
հետքարկուածն Հանդիր չերևնալը. 6 Ընդհան հետ կը խրչի
Դաւիթ անոր հետատրմութիւնը գրելով.

1 Եւ °Փղշտացիք իրենց բոլոր բանակները Ա-
փեկի մէջ ժողվեցին. ու Իսրայէլացիք Յզ-
բոլիի մէջ եղող աղբիւրին քովը բանակեցան.
2 Եւ Փղշտացւոց նախարարները հիւնդ Հարիւ-
բաւորներով ու Հազարաւորներով կ'անց-
նէին. և Դաւիթ ու իր մարդիկը անոնց հետևէն
3 Ա Քութին հետ կ'անցնէին. Ու Փղշտացւոց
իշխանները բսին, Ա՞ս Եբրայեցիները ի՞նչ գի-
տի ըլլան. եւ Ա Քութս Փղշտացւոց իշխան-
ներուն բաւ, Ասիկա Իսրայէլի Թագաւորին
Սաուղին ծառան Դաւիթը չէ՞, որ տասչափ
օրերէ՝ կամ մանաւանդ այսչափ տարիներէ

4 Գէ· ժե· ա·
• Եբէ· ձեռքը
• Եբէ· Իրեն համար
ըրաւ.
5 Գէ· ժե· ա· գ Թագ·

Ի վեր իմ քովս է. ու ես Ի՞նչ ինկած օրէն մինչև
աս օրս °անոր վրայ ամենևին մէկ չտեսայ
4 չտեսայ. եւ Փղշտացւոց իշխաններն անոր սրբ-
ոգեցան, ու Փղշտացւոց իշխաններն անոր
բսին, Ա՞ս մարդը Իս իրէն է, ու երթայ իր
անդը, որ որ զանիկա դրիր. ու մեր հետ
պատերազմի մէջ չմանէ, չըլլայ որ °պատե-
րազմին մէջ մեզի թշնամութիւն ընէ. քանզի
անիկա ինչո՞վ պիտի հաշտուի իր տիրոջը հետ,
5 չէ՞ որ աս մարդոց գլուխներովը. Անիկա ան
Դաւիթը չէ՞, որուն Տանիր կիներուն պար
բռնելով ու պատահան տալով կ'ըսէին,
Սաուղ իր Հազարաւորները զարկաւ,
Ու Դաւիթ իր բիւրաւորները.
6 Եւ Ակթուս Դաւիթը կանչեց, ու անոր բաւ,
Տէրը կենդանի է որ դուն շիտակ մարդ մի-
ես, և իմ հետս բանակին մէջը °մանելդ ու
ելլելդ իմ աչքիս ազեկ կ'երևնայ. °քանզի ես-
ծի եկած օրէդ մինչև աս օրս քու վրադ չ-
բասիխնն մը չդտայ. բայց դուն նախարարնե-
7 րուն աչքին ազեկ չես երևնար. Ուստի հիմա
դարձիր և խաղաղութեամբ դնա, ու փղշտա-
ցւոց նախարարներուն աչքին դէշ երևցածը
8 մի ըներ. եւ Դաւիթ Ակթուսին բաւ, Բայց
ես ի՞նչ ըրի, ու քու առջևդ կացնած օրէս
մինչև աս օրս Ծառայիդ վրայ ի՞նչ դտար, որ
ես չերթամ ու իմ տիրոջս թագաւորին Թըշ-
9 նամիներուն հետ պատերազմ չընեմ. եւ Ակ-
թուս պատասխան տուաւ ու Դաւիթին բաւ,
Գիտեմ որ դուն իմ աչքերուս Աստծոյ հրե-
շտակին պէս ազեկ կ'երևնաս. բայց °Փղշտա-
ցւոց իշխանները բսին Թէ Ակիսա մեր հետ
10 պատերազմի չելլէ. Ուստի տուաւօտուն կա-
նուխ եղեր դուն ու քու տիրոջդ ծառաները
որոնք քու հետդ եկան, առաւօտուն կանուխ
11 երէկ ու լուսցածին պէս գացէք. եւ Դաւիթ
ինքը ու իր մարդիկը առաւօտուն կանուխ
գան որ երթան, ու փղշտացւոց երկիրը գա-
նան. °Իսկ փղշտացիք Յեզրեել գան.

ԳԼ· Լ

1 Ամաղեկացիք Սիկլագը կը կողոպտեն. 4 Դաւիթ Ասուծոյ
հարցնելով՝ կը քաջալերուի որ անոնց հետևն իյնայ. 11 ու
Եգիպտացիի մը տալիքներովը թշնամացց վրայ կը
հասնի, ու բոլոր տարբ կու կ'առնէ. 21 Դաւիթ օրինք կը
հաստատէ տարբ հաւասարապես բաժնելու՝ թէ պատերազմ
ընող և թէ պահապանութեան մնացորդաց մէջտեղ. 26
Դաւիթ իր բարեկամներուն ընծաներ կը խրկէ.

1 Ա երբոր Դաւիթ ու իր մարդիկը երրորդ
օրը Սիկլագ հասան, °Ամաղեկացիք
Հարաւային երկրին ու Սիկլագին վրայ յար-
ձակեր էին. և Սիկլագը գարնելով՝ զանիկա
2 կրակով այրեր էին. Ու հոն եղած կիներն-
րը գերի առեր էին. պզտիկն մինչև մեծը

6 Գէ· ժե· ա·
7 Գէ· ժե· ա· Խա-
ղաղ·
8 Գէ· ժե· ա· Ամա-
ղեկ·

9 Գէ· ժե· ա·
10 Գէ· ժե· ա·
11 Գէ· ժե· ա·
12 Գէ· ժե· ա·
13 Գէ· ժե· ա·
14 Գէ· ժե· ա·
15 Գէ· ժե· ա·
16 Գէ· ժե· ա·
17 Գէ· ժե· ա·
18 Գէ· ժե· ա·
19 Գէ· ժե· ա·
20 Գէ· ժե· ա·
21 Գէ· ժե· ա·
22 Գէ· ժե· ա·
23 Գէ· ժե· ա·
24 Գէ· ժե· ա·
25 Գէ· ժե· ա·
26 Գէ· ժե· ա·
27 Գէ· ժե· ա·
28 Գէ· ժե· ա·
29 Գէ· ժե· ա·
30 Գէ· ժե· ա·
31 Գէ· ժե· ա·

մարդ մը չէին մեռցուցեր, հապա ընդ իրենց
3 հետը ամենքով՝ ճամբանին գացեր էին։ Ու
երբոր Դաւիթ ու իր մարդիկը քաղաքը հա-
սան, ահա անոնք կրակով այրուած էր. ու
իրենց կիներները, տղաքներն ու աղջիկները
4 գերի առնուած էին։ Ուստի Դաւիթ ու իր հե-
տը եղող ժողովուրդը ձայներնին վերցուցին ու
լացին, մինչև որ անոնց վրայ այժ չմնաց լալու։
5 Եւ Դաւիթին Երկու կիներները՝ Յզրեալացի
Աքինոամը ու Կարմելացի Նաբալին կիներ
6 Աբիգեան ալ գերի առնուած էին։ Եւ Դա-
վիթ մեծ ազդեցութեան մէջ էր, քանզի ժող-
ովուրդը զանոնք քարկոծելէ կ՚ուզէր. որովհե-
տև բոլոր ժողովուրդին ամէն մէկուն սիրտը
կը կսկծար իր որդիներուն ու աղջիկներուն համար։
Բայց Դաւիթ իր Տէր Աստուծմէր զօրացաւ։
7 Ինչ Դաւիթ Աբիմելեքի որդւոյն Աբիաթար
քահանային բսաւ, Եփուդը մօտեցուր ինձ։
ու Աբիաթար Եփուդը Դաւիթին մօտեցուց։
8 Ուր Դաւիթ Տէրոջը հարցուց ու բսաւ, Ա՞
գոնդին հետևէն իյնամ։ անոնց կը հասնի՞մ։
ու Տէրը բսաւ անոր, Հետևէն ինկիր, քանզի
անշուշտ պիտի հասնիս ու ամէն բանը պիտի
ազատես։
9 Ու Դաւիթ՝ ինքը ու իր հետը եղող վեց հա-
րիւր մարդիկը գացին, ու մինչև Բսոր գետը
հասան։ ու հոն մնացողները հոն կայնեցան։
10 Ու Դաւիթ չորս հարիւր մարդով ընթացաւ հետ-
ևէց. (Բայց երկու հարիւր մարդիկը չորս
յոգնած բլլալնուն հետևէ՝ Բսոր գետին հոն կայնե-
ցան իրենց կողմը մնացին, ու չկրցան անցնիլ։)
11 Ու դաշտին մէջ Եգիպտացի մարդ մը գտան,
և զանիկա Դաւիթին բերին. ու անոր հաց
տուին, ու կերաւ, ու անոր ջուր խմցուցին.
12 Եւ անոր քիչ մը չոր թուզ ու երկու ողկոյզ
չամիչ տուին, որ կերաւ ու ոգին վրան եկաւ.
քանզի երեք օր ու երեք գիշեր հաց չէր
13 կերած ու ջուր չէր խմած։ Եւ Դաւիթ անոր
բսաւ, Դուն որո՞ն մարդն ես, և ուրկի՞ց
ես։ Եւ անիկա բսաւ, Ես Եգիպտացի պա-
տանի մըն եմ՝ — Ամաղեկացի մարդու մը ծա-
ռայ. ու հիմա երեք օր է որ հիւանդ բլլալուս
14 համար իմ տէրս զիս թողուց. Մենք Քրե-
թեթի հարաւային կողմը՝ Յուդայի կողմերը
ու Քաղեբի հարաւային կողմերը յարձակե-
15 ցանք, ու Սիկեղակը կրակով այրեցինք։ Եւ
Դաւիթ անոր բսաւ, Չիս ան գոնդին կրնա՞ս
իջեցընել։ Ու անիկա բսաւ, Դուն ինծի Ա-
ստուծով երդուր որ զիս պիտի չմեռցը-
նես, ու զիս իմ տիրոջս ձեռքը պիտի չտաս,
ես ալ քեզ ան գոնդին կ՚իջեցնեմ։
16 Ու զանիկա հոն իջեցուց, ու ահա անոնք

բոլոր գետնին երեսին վրայ ցրուած էին.
կ՚ուտէին ու կը խմէին, և փղշտացւոց երկ-
րէն ու Յուդայի երկրէն առած ան բոլոր մեծ
17 աւարին համար ուրախութիւն կ՚ընէին։ Եւ
Դաւիթ ի սպրպղայէն մինչև հետևեալ օրուան
իրիկունը՝ զանոնք զարկաւ. ու անոնցմէ մարդ
չազատեցաւ, բայց միայն չորս հարիւր երի-
տասարդներ՝ որոնք ուղտերու վրայ հեծան
18 ու փախան։ Եւ Դաւիթ Ամաղեկացւոց առած
բոլոր բաները ազատեց. ու Դաւիթ իր եր-
19 կու կիներներն ալ ազատեց։ Եւ իրենց մէկ
բանը պակաս չէր պզտիկէն մինչև մեծը, թէ
ազգ, թէ աղջիկ, և թէ աւար՝ ինչ որ անոնք
առեր տարեր էին. Դաւիթ ամէնն ալ ետ
20 բերաւ։ Ու Դաւիթ բոլոր ոչխարներն ու ար-
ջառները առաւ, և զանոնք նոցա հօտերուն
առջևէն կը տանէին, ու կ՚բսէին, Դաւիթին
աւարը ասիկա է։
21 Ու Դաւիթ հան երկու հարիւր մարդոյը
եկաւ, որոնք չատ յոգնած բլլալնուն համար
չէին կրցեր Դաւիթին հետևիլ երթալ. ու զա-
նոնք բսոր հեղեղատը նստեցուցեր էր. և
անոնք երան Դաւիթը ու անոր հետ եղող ժո-
ղովուրդը դիմաւորելու. ու Դաւիթ երբոր
ժողովուրդին մօտեցաւ, անոնց խաղաղութիւնը
22 հարցուց։ Եւ Դաւիթին հետ գացող մար-
դոցմէն չորս ու անպիտան մարդիկ պա-
տասխան տուին ու բսին, Ասոնք մեր հետ
չգալնուն համար՝ մենք ալ անոնց մեր ար-
ած աւարէն չենք տար. ամէն մարդ միայն
23 իր կնիկը ու տղաքները առնէ ու երթայ։ Բայց
Դաւիթ ըսաւ բսաւ, Այդպէս մի ընէք, եղ-
բայրնե՛րս, որովհետև Տէրը մեզի տուաւ տաք-
կաւ, և ինքը մեզ պահեց ու մեր վրայ եկող
24 գոնդը մեր ձեռքը մատնեց. Եւ ա՞ն բանիս
մէջ ո՞վ ձեզի մեկի կ՚ընէ. քանզի կռուածնե-
րուն բաժինը ինչպէս որ պատ-
րաստի գացողներուն բաժինն ալ նոյնպէս
պիտի բլլայ. հաւասարապէս պիտի բաժնեն։
25 Եւ ան օրէն՝ ի վեր ասիկա խրատի մէջ կա-
նոն ու օրէնք դրաւ, մինչև այս օրս։
26 Ու Դաւիթ Սիկեղակ եկաւ, ու ան աւարէն
Յուդայի ծերոց՝ իր բարեկամներուն խրկեց՝
բսելով, Ահա ձեզի ձերոջը ընծայմունեաց
27 աւարէն բսնծայ ընդ ձեզ։ Անոնք որ Բեթելի
մէջ եղողներուն, Հարաւային Ռամոթի մէջ
28 եղողներուն, Յաթիրի մէջ եղողներուն, Ա-
րոերի մէջ եղողներուն, Սիփամոթի մէջ եղող-
29 ներուն, Եթեմոայի մէջ եղողներուն, Բաքալի
մէջ եղողներուն, Յերամեելացւոց քաղաքնե-
րուն մէջ եղողներուն, Կենեացւոց քաղաքնե-
30 րուն մէջ եղողներուն, Հորմայի մէջ եղող-

ը Գէ· ին· ւբ· ւհ· բ
Քաւ· բ· ը·
փ Եղ· Յէ· ւ·
ք Սաղ· իր· ւ· Ծղ· ւ·
ւ· ւս· Ամ· գ· ւէ· ւը·
ֆ Գէ· իգ· ւ· ը·

ա Գէ· իգ· ը· ւ·
բ Հմ· ը· ւս·
գ Դաւո· Յէ· ւը· Գէ·
Յգ· ը·
դ Ցնո՛ Յգ· ւ· Յէ· ւ·
ե Հմ· ւ· ը Քաւգ·
բ· ւէ· ւ գ Քաւգ· ա·

ը· ւհ· Եղբկ· իե·
ւ· ւ· Սոփ· բ· ւ·
զ Ցնո՛ Յգ· ւ· Յէ· ւ·
է Ցնո՛ Յգ· ւ· Յէ· ւ·
ը ա Քնո՛ ե· ւ·
թ Կամ՝ հետևեալ ա·
բաւան աղաչագրեն

Քինդի իրիմոնդ
ժ Հմր· ը·
ի Հմր· ւ·
ժա Դաւո· Յէ· ւ·
ժբ Ը Օր· Յգ· ւ·
Դաւո· Յէ· ւբ·

ժգ Ցնո՛ Քաւ· բ· ւէ·
Ցնո՛ իր· ը·
ժդ Եղբ՝ ոբհնաքեհն·
Ծէ· իգ· ւ· Գէ·
իե· ւէ·
ժե Ցնո՛ Յգ· ւ· Յէ· ւ·

ժզ Ցնո՛ Յէ· ւը·
ժէ Ցնո՛ Յգ· ւը·
ժը Ցնո՛ Յէ· ւս·
ի Գէ· իե· ւ·
իա Դաւո· ա· ւը·
իբ Դաւո· ա· ւէ·

բուն՝ Քովրատանի մէջ եղողներուն, Ամաքի
31 մէջ եղողներուն, Քերբրանի մէջ եղողներուն,
և ան ամէն տեղերը ուր որ Դաւիթ իր մար-
գոցմովը պատերը էր։

ԳԼ· ԼԱ

1 Սաուղ իր զրոյը կորսնցնելով՝ ու իր ոգիովը մեռցած
ըլլալով՝ ինքը ու իր կողմնակիցները Ղեղիլային կը մեռցնեն։
2 Փղշտացիք Իսրայէլացիներուն խուճապած քաշվածքներուն մէջ
կը բռնեն· 3 և Սաուղին ու անոր որդւոցը մեռցած մարդին
ձեռքը դանելով՝ իրենց յաղթականութեամբ վրան կ'ուրախանան։ 11
Գաղաադ Բարխի բնակիչները գիշերով կ'երթան մարդին
ձերը կ'առնեն· ու Բարխի մէջ կ'ուրեն և անանց ոսկորները
տակով կը թաղեն։

1 Ու՝ փղշտացիք Իսրայէլի հետ պատերազմ
կ'ունենան· և Իսրայէլի մարդիկը փղշտացւոց
առջևէն փախան, ու Ղեղբուէլ լեռանը վր-
2 բայ սպանուած ինկան։ Եւ փղշտացիք Սա-
ուղին ու անոր որդւոցը հետևէն հասան, ու
փղշտացիք Սաուղին որդիքը՝ Յովնաթա-
նը, Աբինադաբը ու Մելքիսուէն զարկին։
3 Եւ՝ պատերազմը Սաուղին վրայ սաստկա-
ցաւ, ու աղեղնաւորները զանիկա գտան· ու
աղեղնաւորներէն ՝ սաստիկ վիրաւորուեցաւ։"
4 Ի՝ Սաուղ իր կապարճակիրին ըսաւ, Սա-
րըդ քաշէ ու անով զիս խոցէ· չըլլայ որ սա
չանթ լիսաներըը գան ու զիս խոցեն, և զիս
ծաղր ընեն· բայց կապարճակիրը չուզեց՝ քանի-
մի շատ վախցաւ։ Եւ Սաուղ սուրը առաւ
5 ու հանոր վրայ ինկաւ։ Եւ անոր կապարճա-
կիրը Սաուղին մեռնիլը տեսնելով՝ ան ալ
իր սուրին վրայ ինկաւ ու անոր հետ մեռաւ։
6 Եւ Սաուղ ու անոր երեք որդիքը, ու կա-
պարճակիրը և անոր բոլոր մարդիկը նոյն օրը
միասին մեռան։
7 Ու հովիտին անդիի կողմը և Յորդանանու
անդիի կողմը եղող Իսրայէլի մարդիկը Իսրա-
յէլացւոց փախչիլը ու Սաուղին և անոր որ-
դւոցը մեռնիլը տեսնելով՝ քաղաքները թո-
ղացին ու փախան· և փղշտացիք եկան ու
անոնց մէջը բնակեցան։
8 Եւ հետևեալ օրը փղշտացիք եկան որ մե-
ռելները մերկացնեն· ու Սաուղը և անոր
երեք որդիները Գեղբուէլ լեռանը վրայ ինկած
9 գտան։ Անոնք անոր գլուխը կտրեցին, ու
անոր զէնքերը հանեցին· և փղշտացւոց
երկրին շուրջ կոչիլ իրենց կռատուներուն ու
ժողովրդին՝ ի՝ քանդած աւետիսը տալու
10 համար խրկեցին· ի՝ եւ անոր զէնքերը
՝Աստարովթի տունը դրին, ու հանոր մարմինը
Բեթշանի պարիսպին կախեցին։
11 Եւ՝ Գաղաադ ու Բարխի բնակիչները երբ
որ լսեցին թէ փղշտացիք Սաուղին ըրած
12 էին, ի՝բոլոր ուժի տէր մարդիկը ոտք եղան,
ու բոլոր դիւցերը գացին, ու Բեթշանի պա-
րիսպէն Սաուղին մարմինը ու անոր որդւոց
մարմինները առին· և Բարխ եկան ու
13 հոն զանոնք այրեցին· եւ անոնց ոսկորները
առին, ու ի՝Բարխի մէջ †ծառին տակը թա-
զեցին, ու եօթը օր ծոմ պահեցին։

‡ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐՍՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ամազեկացի մը Իսրայէլացւոց չարչառելուն յետը Դաւիթին
կը բերէ· ու բանով իրեն մեռցածը կ'ըսէ զրա, ինքն
ալ կը մեռցնէ· 17 Դաւիթ Սաուղին ու Յովնաթանին հա-
մար կ'ողբայ երգով մը։

1 Եւ Սաուղին մեռնելէն ետքը՝ երբոր Դա-
ւիթ ՚Ամազեկացիները զարնելէն դարձեր էր,
2 ու երկու օր Սիկլակի մէջ նստեր էր, ե՛ր-
րորդ օրը ահա բանակէն Սաուղին քովէն
՝մէկը եկաւ, ՚որուն հանդերձները պատառած
էին ու գլուխը վրայ հող կար· և անիկա Դա-
ւիթին քովը գալով՝ գետինը իյնալու ու ե՛ր-

- Յ՝ն· ժդ· 13· բ
Թագ· բ· 1·
— — —
= = Մն· ժ· 1—18·
† Գե· խբ· 4·
‡ Գե· ժդ· 49· = Մն·
ը· 33·

† ը Թագ· ա· 9· եւ·
· Կ՝իմիա վախցաւ·
ե Դատ· բ· 34·
ը Գե· ժդ· 9· ժե· 22·
ի ը Թագ· ա· 14·
ժ ը Թագ· ա· 10·
ի ը Թագ· ա· 10·

ի Գե· խ· 9·
ի Դատ· բ· 13·
լ ը Թագ· խ· 12·
ի Ել· ժե· 11· Դատ·
ա· 27·
ի Գե· ժա· 3· 9· 10·
ի Յ՝ն· գե· ժա· 1—11·

ը Թագ· բ· 4—7·
ե ը Մն· ժդ· 14· Ե-
ւեմ· լդ· 5· Ա-
մոս· գ· 10·
3 ը Թագ· բ· 4· 5·
խա· 12· 13· 14·
· Կ՝ի Ամազեկն

ը Ծն· ծ· 10·
—
† Կ՝ի ԵՐԿՐՈՐԴ
ԳԻՐՔ ՍԱՄՈՒԵԼ.
Լ՚Ի

= = Թագ· լ· 17· 18·
ի Գե· գ· 10·
ի = Թագ· գ· 18·
ի = Թագ· գ· 18·
ի Թագ· լա· 1·
ի Յ՝ն = Թագ· լ՝·
ե· 3· 4·

Քրմներ էր , ու կապ-քերը և ձիաւորներըն անոր
7 վրայ կը հանեին։ Անոնք եկան դ առնա-
լով գիս անտառ , ու գիս կանգնց ետ ալ բան ,
8 Ահա հոս եմ։ Եր անիկա ինձի բաւ , Դուն
ոչ ես։ Ես ալ անոր բան իմ Ամազկացի եմ։
9 Ու անիկա ինձի բաւ , Ի՞ապատեմ իմ վրաս
եկիր ու գիս մեռցուր։ քանզի վրաս Թմիս-
Թիւն մը եկաւ , բայց տակաւին Հոգիս վրաս
10 է։ Անոնք անոր վրայ եկայ ու Ի զանիկա
մեռցուցի։ քանզի ես Հասկըցայ որ անիկա
իւնդիւն եւորը պիտի չապրի։ ու անոր դ լեռնն
վրայի Թագը և անոր Թևին վրայ եղած
°ապազաուիները առի , ու զանոնք հոս իմ առ-
11 ջին բերի։ Անոնք Գաւիթ իր Հանդերձ-
ները բռնեց պատռեց , նոյնպէս ալ անոր
12 հետ եղող բոլոր մարդիկը։ Եւ անոնք Սա-
ուղին Համար , ու անոր որդւոյն Յոնաթա-
նին Համար , և Տէրոջ ժողովրդին Համար ,
ու իսրայէլի տան Համար սուգ բռնեցին ու
լացին , ու մինչև իրիկուն Ծամ բռնեցին անոնց
որով իյնալուն Համար ։
13 Եւ Գաւիթ իրեն լուր բերող պատանիին
բաւ , Դուն ո՞ր տեղացի ես ։ Ու անիկա
բաւ , Ես մէկ պանդուխտ Ամազկացիի մէ-
14 զակ եմ։ Եւ Գաւիթ անոր բաւ , Ի՞նչ-
պէս Չվախցար Ձեռք դր երկրպագնելու և Տէ-
15 րոջը օծեալը մեռցնելու ։ Եւ Գաւիթ ման-
չերէն մէկը կանչց ու բաւ , Մօտեցիր՝
ասիկա մեռցուր։ և զանիկա զարկաւ , որ մե-
16 ռաւ ։ Ու Գաւիթ անոր բաւ , Ձեր արիւնդ
քու գլուխդ բլլայ , Ի քանզի քու բերանդ
քեզի Համար վկայեցիր՝ առաւ՝ բանալով ,
Տէրոջը օծեալը ես մեռցուցի ։
17 Եւ Գաւիթ Սաուղին վրայ ու անոր որ-
18 դւոյն Յոնաթանին վրայ սա ողբը բաւ ։ Ու
՝ պատուիրեց որ Ի Ազեղը Յուդայի որդւոյց սոր-
վեցընեն ։ ահա անիկա Ուղիղին դրքին մէ-
ջը գրուած է ։
19 Ով Իսրայէլին փառքը ,
Քու բարձր տեղերուդ վրայ վիրաւորուած
Ընիր ։
՝Զօրաւորները ինչպէս Իեկան ։
20 Գէթի մէջ մի պատմէք ,
Ասկաղոնի Համբաւներուն մէջ աւետս մի տարք ։
Զըլլայ որ Փղշտացւոց աղջիկները ուրախա-
նան ,
Զըլլայ որ Անթիքրատացւոց աղջիկները ցըն-
ծայութիւն ընեն ։
21 Ով Գեղբուէի լեռներըդ ,
Չկոր վրայ ոչ ցօղ Իոյ և ոչ անձրև ,

Ու երախայրի ընծաներու անդաստաններ չեր-
նուին ։
Քանզի զօրաւորներուն վահանը հոն ձգուե-
ցաւ ։
Սաուղին վահանը Իւղով չի օծ-
ուած ։
22 Վիրաւորուածներուն արիւնէն — զօրաւորնե-
րուն ճարպէն՝
Յոնաթանին ետևը դարձաւ ,
Ու Սաուղին սուրը պարապ չդարձաւ ։
23 Սաուղ ու Յոնաթան
Իրենց կենդանութեան ատեները շատ սիրելի
ու Համեղի բլլալով ,
Իրենց մահուան ժամանակն ալ իրարմէ չզա-
տուեցան ։
Արծիւներէն աւելի թեթեւ այաած՝
Ու առիւծներէն աւելի զօրաւոր էին ։
24 Ով Իսրայէլի աղջիկները , լացէք Սաուղին
Համար ,
Որ Ձեզի վայելուչ կարմիրներ կը Հագցընէր ,
Ու Ձեր Հանդերձներուն վրայ ոսկի զարդեր
կը դնէր ։
25 Պատերազմին մէջ զօրաւորները Իինչպէս ին-
կան ։
Ով Յոնաթան , քու բարձր տեղերուդ վրայ
մեռցուցար ։
26 Քենդի Համար չատ կը ցաւիմ ,
Ով եղբայր իմ Յոնաթան ։
Դուն ինծի խիստ սիրելի էիր ։
Սքեր սէրդ ինծի զարմանալի էր ,
Կանանց սէրէն աւելի էր ։
27 Զօրաւորները Իինչպէս ինկան ,
Ու պատերազմի զէնքերը կորսուեցան ։

ԳԼ · Բ

1 Դաւիթ Աստուծոյ առաջորդ ու Իներով իր ցրբերուբը Հար-
ցուր ։ կ՚ըսէր , ու հոն Յուդայի վրայ Թագաւոր կ՚ըլլայ ։ և
Գաղաղա Յոթիի բնակիչները կը գան ։ անոնց Սաուղին
վրայ ցաւցած սիրտին Համար ։ և Ներեցներ Իս-
գաւոր կը գնեն Ձեր առիւծ ։ 12 Աբներներ Իսրայէլի Թա-
գաւոր կը գնեն Ձեր առիւծ ։ 13 Աբներներ առաջնակիսա Մար-
գոյ ու Յոնաթան առաջնակիսա Մարդոյ մէջ եղած մեհեան մէջ
Գիբաոն առաջնակիսա Մարդոյ մէջ եղած մեհեան մէջ
Գիբաոն առաջնակիսա Մարդոյ մէջ եղած մեհեան մէջ
Յոնաթան կը մեռցընէ ։ 28 Աբներներ առաջնակիսա Մարդոյ

մկը իր բնաւնիքովը տապաւ. ու փլրթանի
4 քաղաքներուն մէջը բնակեցան. և Յուդա-
յի մարդիկը եկան, ու հոն Դաւիթը Յուդա-
յի տասը վրայ թագաւոր օծնցին. և Դա-
ւիթին պատմեցին ու բսին թէ Գազատաց
5 Յաբիսի բնակիչները Սաւուղը թագեցին. և
Դաւիթ Գազատաց Յաբիսի բնակիչներուն
պատգամաւորներ խրկից, ու անոնց բսաւ,
Դուք Տէրոջմէն օրհնեալ բլլաք, որ ձեր տի-
րոջը Սաւուղին ասդրմնածիներն բրիք, ու
6 զանիկա թագնիք. և հիմա Տէրը ձեզի ո-
գորմածիներ ու ճշմարտածիներ բնէ. ու ա-
բանր բնընտ. Համար՝ ես ալ ձեզի աս ար-
7 կածիսան ընծրնտ. Համար՝ զի ձեր ձեռքը ու-
ժգնայ, ու զօրաւոր կրա-
բիձներ եղիք. քանդի ձեր տէրը Սաւուղ
մեռաւ, և Յուդայի տունը զիս իրենց վրայ
թագաւոր օծնցին.
8 Իսկ Սաւուղին զօրավարը Ներսիսան Աբեն-
ներ Սաւուղին որդին Յեբուսթէն առաւ,
9 ու զանիկա Մանայիմ անցուց, և զանիկա
Գազատաց վրայ, Ասորիի վրայ, Յեզրայե-
լի վրայ, Եփրեմի վրայ, Բենիամինի վրայ,
ու բոլոր Իսրայէլին վրայ թագաւոր բրաւ.
10 երբոր Սաւուղին որդին Յեբուսթէ Իսրայէ-
լի վրայ թագաւոր եղաւ, քառասուն տա-
րինան էր, ու երկու տարի թագաւորութիւն
բրաւ. միայն Յուդայի տունը Դաւիթին ետ-
11 պատակ եղաւ. և Յուդայի տունը վրայ բնե-
բան մէջ Դաւիթին թագաւորութիւն բրած
ժամանակը եօթը տարի ու վեց ամիս էր.
12 Ու Ներսիսան Աբենները և Սաւուղին որդւոյն
Յեբուսթէին ծառաները Մանայիմէն Գաբաս-
13 ոն եկան. և Շարուհեայի որդին Յոաբ ու
Դաւիթին ծառաները ինդնեն եկան, ու Գա-
բաոնի աւազանին քովը անոնց հանդիպեց-
ցան. և ասոնք աւազանին մէկ կողմն ու ա-
14 նոնք աւազանին միւս կողմը նստան. և
Աբենները Յոաբին բաւ, Թող կոխնները
կլլեն ու մեր առջեւը խաղան. և Յոաբ բաւ,
15 Թող կլլեն. Ուստի անոնք թուով կան, ու
Բենիամինէն ու Սաւուղին որդւոյն Յեբու-
թէին կողմէն տասներկու մարդ, և Դաւի-
թին ծառաներէն տասներկու մարդ անցան.
16 Ու ամէն մէկը իր ընկերին գլխէն բռնեց, և
իր սուրը իր ընկերին կողը խրեց, ու մէկտեղ
ինկան. ու ան տեղին անունը Հելկաթ-ա-
սուրիմ բսուեցաւ, որ Գաբաոնի մէջ է.
17 Ու ան օրը խիստ սաստիկ պատերազմ
եղաւ. ու Աբենները Իսրայէլի մարդոց հետ
Դաւիթի ծառաներուն առջեւը յաղթուեցաւ.
18 և Շարուհեայի երեք որդիքը Յոաբ, Աբեսա
ու Ասայէլ հոն էին. ու Ասայէլ դաշտի
19 այծեամի պես հասարակ թեթեւ էր. և Ասա-
յէլ Աբենները եռանդն ինկաւ. ու Աբենե-
րին եռանդն աջ կամ ձախ կողմը չխոտորեցաւ.
20 և Աբենները եռանդ դարձաւ ու բսաւ, Ասա-
յէլ, դուն ես. Ու անիկա բսաւ, Ես եմ.
21 և Աբենները անոր բսաւ, Քու աջ կամ ձախ
կողմդ խոտորէ, ու կարիճներուն մէկը բռա-
նէ, ու անոր զինքերը քեզի առ. բայց Ասա-
22 յէլ անոր եռանդն դադրեցնել չուզեց. և Աբեն-
ներ նորէն Ասայէլին բսաւ, Եռան-
էս դարձիր. քեզ ինչո՞ համար զանիկա
զարնեմ. անասներ ի՞նչպէս երեսս վերցնեմ
23 քու եղբօրդ Յոաբին դէմ. Բայց անիկա ա-
ռանձ դադրեցնել չուզեց. Ու Աբենները նիզա-
կին եռակի ծայրովը Ասայելին զարկաւ
զարնիկա, ու նիզակը անոր կռնակէն եգաւ.
և հոն ինկաւ ու նոյն տեղը մեռաւ. և ով
որ Ասայէլին ինկած ու մեռած տեղը կու
24 գար՝ կանգ կառնէր. Եւ Յոաբ ու Աբեսա
Աբենները եռակի կը հալածէին ընդ-
ու երբոր անոնք Գիայի դիմացը՝ Գաբա-
ոնի անապատին ճամբան եղող Ամմայի բլու-
րը եկան, արեւը մտաւ.
25 Եւ Բենիամինի որդիքը Աբենները եռակի
ժողովեցան, գունդ մը եղան, ու մէկ բլուրի
26 մը գլխը կայնեցան. Եւ Աբենները Յոաբին
պատասխան բաւ, Միթէ սուրը անդադար
պիտի ուտէ. չե՞ս գիտեր որ ասոր վերջը դառն
կ'ըլլայ. մինչև ե՞րբ ժողովուրդին պիտի չհրա-
մայես որ իրենց եղբայրներէն հալածելէն ետ
27 դառնան. Ու Յոաբ բաւ, կենդանի է Աս-
տուած, վասն որ դուն գրուցած չըլլայիր,
ժողովուրդին ամէնն ալ առտուընէ՝ ի վեր իր
եղբայրներէն հալածելէն ետ պիտի դառնար.
28 Անոնցմէն Յոաբ փող հնչեցուց. ու բոլոր
ժողովուրդը կանգ առաւ, ու ալ Իսրայէլին
եռանդն չհետևան, ու մէկտեղ ալ պատերազմ չը-
29 րին. և Աբենները ու անոր մարդիկը ան բոլոր
գիշերը գաշտին միջէն երթալով՝ Յորդանանին
անցան, ու բոլոր Բեթրոնը քաղցով՝ Մահա-
30 յիմ եկան. Եւ Յոաբ Աբենները դարձաւ,
ու բոլոր ժողովուրդը ժողվից. և Դաւիթին
ծառաներէն տասնեւմէկը մարդ ու Ասայէլ կը
31 պակսէին. Բայց Դաւիթին ծառաները Բենիա-
մինէն ու Աբենները մարդոցմէն երեք հա-
րիւր վաթսուն մարդ գտակին, որոնք մեռան.
32 Եւ Ասայէլը վերցուցին, ու զանիկա Բեթլե-
հեմի մէջ իր հօրը գերեզմանը թագեցին. Ու
Յոաբ և անոր մարդիկը բոլոր գիշերը քա-
լեցին, ու արշալոյսին Քեբրոն հասան.

Գլ. Գ

1 Դաւիթի տան եղած պատերազմը երկար տևեց.
Դաւիթ աւելի զօրացաւ, իսկ Սաւուղի տունը
2 տկարացաւ. Եւ Դաւիթի համար Քեբրոնի մէջ
որդիներ ծնան. անոր առաջնեկը Ամնոն էր
Յեզրաելացի Աքինոամէն.
3 Անոր երկրորդը Քեղաբ էր Նաբաղայ կնոջ
Աբիգայէլէն. երրորդը Աբեսողոմ էր Գեսուրի
4 թագաւոր Թալմայի աղջկանը Մաքայէն.
Չորրորդը Ադոնիա էր Քաղիթայ որդին Ագ-
գիթէն. հինգերորդը Սափատիա էր Աբիտա-
5 լէն. Եւ վեցերորդը Յեթրաամ էր Դաւիթի
կնոջը Եգղայէն. Ասոնք Դաւիթին Քեբրոնի
մէջ ծնած որդիներն էին.
6 Եւ երբոր Սաւուղի տունը Դաւիթի տունին
դէմ պատերազմ կ'ընէին, Աբենները Սաւուղի
տունին մէջ զօրանալ կ'ուզէր.
7 Սաւուղ հարճ մը ունէր, որուն անունը Ռեսփա
էր, Այայի աղջիկը. և Իսբոսթէ Աբենները
Սաւուղի հարճերէն մէկուն մտաւ ըսաւ.
8 Աբենները Իսբոսթէի ըսածներուն շատ բար-
կացաւ, ու ըսաւ, Ես Յուդայի գլուխ եղող
շո՞ւն եմ. այսօր քու հայրիդ Սաւուղի տունին
ու անոր եղբարցը ու անոր բարեկամներուն
ողորմութիւն ըրի, ու քեզ Դաւիթին ձեռքը
չփակեցի, ու դուն այսօր ինծի այս կնոջ
9 մեղադրանք կը տանիս. Աստուած Աբենները
այսպէս ընէ ու աւելցնէ, եթէ ես Տէրը Դա-
10 ւիթին երդմնածի պէս Սաւուղի տունէն
չառնեմ ու Դանի մինչև Բերսաբէէ Դաւիթի
11 գահը Յուդայի ու Իսրայէլի վրայ չհաստա-
տեմ. Եւ Իսբոսթէ Աբենները ետեւ չդարձուց
12 խօսք մը, վասն որ զանիկա կը վախնար.
Աբենները իր տեղէն Սեղայի մէջ եղող
Գազատաց Յաբիսի բնակիչներուն պատգամա-
ւորներ խրկեց, ու ըսաւ, Ո՞ւր է երկիրը.
ինծի հետ ուխտ ըրէ, ու ահա իմ ձեռքս քեզի
հետ պիտի ըլլայ, որ ամբողջ Իսրայէլը քեզի
13 դարձնեմ. Ան ըսաւ, Լաւ. ես քեզի հետ ուխտ
կ'ընեմ. բայց մէկ բանի կը խնդրեմ քեզմէ,
այսինքն՝ երբ որ գաս Սաւուղի աղջիկը Մի-
քալը ինծի բերէ, երբ որ երեսդ տեսնես.
14 Եւ Դաւիթ պատգամաւորներ խրկեց Իսբոսթէ
Սաւուղի որդւոյն, ու ըսաւ, Իմ կինս Միքա-
լը ինծի տուր, զոր հարիւր Փղշտացիի ան-
15 ծուկներով ինծի նշանեցի. Եւ Իսբոսթէ խրկեց
ու զանիկա առին Փալտիէլ Լայիսի որդւոյն
16 մարդէն. Եւ անոր մարդը անոր հետ գնաց
ու անոնց հետ Բաքուրիմ մինչև հասաւ. Եւ
Աբենները անոր բսաւ, Գնա, դարձիր. և
17 ինքն ալ դարձաւ ու գնաց. Եւ Աբենները
Իսրայէլի երէցներուն հետ խօսեցաւ ու ըսաւ,
Երէկ ալ ատենէ ի վեր դուք Դաւիթը ձեր
18 թագաւոր կ'ուզէիք. Հիմա ալ ասանկ ըրէք.
վասն որ Տէրը Դաւիթի համար խօսեցաւ ու
ըսաւ, Իմ ծառայ Դաւիթի ձեռքովը իմ ժո-
19 ղովուրդս Իսրայէլը Փղշտացիներուն ձեռքէն
ու իրենց բոլոր թշնամիներուն ձեռքէն պի-
տի ազատեմ. Եւ Աբենները Բենիամինի
ականջին ալ խօսեցաւ. Աբենները նաև Հե-
բրոնի մէջ Դաւիթի ականջին բոլոր այն
բանը խօսելու գնաց որ Իսրայէլ ու Բենիա-
20 մինի բոլոր տունը լաւ տեսնէ. Եւ Աբենները
քսան մարդով Դաւիթին Հեբրոն եկաւ. և Դա-
ւիթ Աբենները ու անոր հետ եղող մարդիկը
21 սեղան ըրաւ. Եւ Աբենները Դաւիթին ըսաւ,
Ես պիտի ելլամ ու երթամ իմ տէրս Իսրայէլ
բոլորը քեզի ժողվեմ, որ քու հետդ ուխտ ընեն,
և դուն ամէն ինչ որ սիրտդ կ'ուզէ՝ թագաւո-
րես. Եւ Դաւիթ Աբենները ճամբեց, ու խա-
22 ղաղութեամբ գնաց. Եւ ահա Դաւիթի ծառա-
յքը ու Յոաբ պատերազմէն եկան, ու շատ
աւար մը բերին. Իսկ Աբենները Դաւիթի հետ
Քեբրոնի մէջ չկար, վասն որ զանիկա ճամբեց-
23 եր էր, ու խաղաղութեամբ գնացեր էր. Երբ
Յոաբ ու անոր հետ եղող բոլոր զօրքը եկան,
Յոաբին պատմեցին ու ըսին, Աբենները Նե-
րի որդին Աբեսա Դաւիթի մօտ եկաւ, ու
անիկա ալ զանիկա ճամբեց, ու խաղաղութեամբ
24 գնաց. Եւ Յոաբ թագաւորին մօտ եկաւ ու
ըսաւ, Ի՞նչ ըրիր. ահա Աբենները քու մօտդ
եկաւ, ինչո՞ւ զանիկա ճամբեցիր որ խաղաղու-
25 թեամբ գնայ. Դուն գիտես Աբենները Նե-
րի որդին Աբեսա որ քեզ խաբելու եկաւ, որ
քու ելլալդ ու մտնալդ գիտնայ, ու որ ամէն
26 ինչ որ կ'ընես տեսնայ. Եւ Յոաբ Դաւիթի
մօտէն ելաւ, ու Աբենները պատգամաւորներ
խրկեց, որ Սիրա ջրհորէն զանիկա դարձուցին
27 բերին. Բայց Դաւիթ չգիտցաւ. Երբ Աբենները
Քեբրոն դարձաւ, Յոաբ զանիկա դրան մէջ
տանելով՝ անոր հետ առանձին խօսելու թե-
քուզ մտաւ, ու հոն անոր որովայնին հարուած
մը տուաւ որ մեռաւ, Ասայէլին արեան հա-
մար.
28 Դաւիթ ետքէն լսեց ու ըսաւ, Ես ու իմ թա-
գաւորութիւնս Տէրոջ առջեւ յաւիտեան Ների
29 որդին Աբենները արեան համար անմեղ ենք.
Անոր գլուխը Յոաբին ու անոր բոլոր հօրը
տունին վրայ գալիք ըլլայ, ու Յոաբին տունէն
չպակսի հոսահար մը, կամ բորոտ մը, կամ
գաւազանի վրայ յենուող մը, կամ սրով իյ-
30 նող մը, կամ հացի պակսութիւն ունեցող մը.
Այսպէս Յոաբ ու անոր եղբայր Աբեսա Աբե-
նները սպաննեցին, վասն որ Գաբաոնի մէջ
անոնց եղբայրը Ասայէլը մարտի մէջ սպան-
31 ներ էր. Եւ Դաւիթ Յոաբին ու անոր հետ
եղող բոլոր ժողովուրդին ըսաւ, Պատառեցէք
ձեր հանդերձները, ու քուրձեր հագէք, ու
Աբենները թաղելուն առջեւէն երթալ. Եւ
Դաւիթ թագաւորը դագաղին ետեւէն գնաց.
32 Եւ Աբենները Քեբրոնի մէջ թաղեցին. Ու
թագաւորը Աբենները գերեզմանին վրայ բարձ-
րաձայն լացաւ, ու ամբողջ ժողովուրդն ալ
33 լացաւ. Եւ թագաւորը Աբենները թաղելուն
վրայ այս կոծը ըրաւ, Աբենները հիմարի մը
պէս մեռա՞ւ.
34 Քու ձեռքերդ կապուած չէին, ոտքերդ
պղնձեայ շղթայով չէին կապուած. Ինչպէս
որ անօրէնի առջեւ կիյնան, այնպէս ինկար.
Եւ ամբողջ ժողովուրդը նորէն լացաւ անոր
35 վրայ. Եւ ամբողջ ժողովուրդը գալով՝ ցորե-
նի հացէն ու ուրիշ բանէ մը Դաւիթին ուտել
տալու եկան, բայց Դաւիթ երդում ըրաւ ու
ըսաւ, Եթէ արեւը մտնելէն առաջ հացէն կամ
ուրիշ բանէ մը համեմ, Աստուած ինծի ա-
36 նանկ ընէ ու աւելցնէ. Եւ ամբողջ ժողովուրդը
ասիկա գիտցաւ, ու հաճելի եղաւ անոնց, ինչ-
պէս որ թագաւորին ըրած ամէն բանը ամբո-
37 ղջ ժողովուրդին հաճելի եղաւ. Եւ ամբողջ
ժողովուրդն ու ամբողջ Իսրայէլ այն օրը գի-
տցան որ Ների որդին Աբենները սպաննելը
38 թագաւորէն չէր. Եւ թագաւորը իր ծառա-
յքին ըսաւ, Չգիտնա՞ք որ այսօր Իսրայէլի
մէջ իշխան ու մեծ մարդ ինկաւ.
39 Ես այսօր թագաւոր օծուած եմ թէեւ թոյլ
եմ, Սարուհեայի այս որդիքը ինծմէ զօրաւոր
են. Տէրը չարագործին իր չարութեանը հա-
մեմատ հատուցանէ.

Գլ. Դ

1 Երբ Սաւուղի որդին Յեբուսթէ Աբենները
Քեբրոնի մէջ մեռնելուն լսեց, անոր ձեռքերը
2 թուլցան, ու բոլոր Իսրայէլ խռովեցաւ. Եւ
Սաւուղի որդւոյն զօրքին պետ երկու մարդ
էին, մէկուն անունը Բանա էր, ու միւսին
անունն ալ Ռեքաբ, Ռեմոնոթացի Բերոթացի
Սիմէոնի որդիներէն. վասն որ Բերոթ ալ Բե-
3 նիամինի կը համարուէր. Եւ Բերոթացիները
Գեթայիմ փախան ու հոն մինչև այսօր պան-
դուխտ կեցան.
4 Սաւուղի որդի Յովնաթան ալ կաղ մը ունէր.
Երբ Յեզրաելէն Սաւուղի ու Յովնաթանի լու-
րը եկաւ, անոր դայեակը զանիկա առաւ փա-
խաւ, ու անոնք շտապելով փախչելու ատեն
անկաւ ու կաղցաւ. Անոր անունը Մեմփիբո-
սեթ էր.
5 Բերոթացի Ռեմոնոյի որդիները Ռեքաբ ու Բա-
նա գացին, ու տօթին ատեն Իսբոսթէի տունը
եկան, երբ որ անիկա ցորենի հանգիստին կը
6 քնանար. Եւ դրան մէջտեղը ցորեն առնելու
եկան, ու անոր որովայնին հարուած տուին.
Ռեքաբ ու անոր եղբայր Բանա փախան.
7 Երբ տունը մտան, անիկա իր անկողնին վրայ
իր ննջարանին մէջ պառկած էր, ու զանիկա
զարնելով սպաննեցին, գլուխը կտրեցին, ու
գլուխը առին ու գիշերուան ճամբան Արաբա-
8 յին քովէն անցան. Եւ Իսբոսթէի գլուխը Քե-
բրոն բերին ու Դաւիթ թագաւորին տուին,
ու թագաւորին ըսին, Ահա քու հոգւոյդ թշնա-
մին Սաւուղի որդին Յեբուսթէի գլուխը. ան
քու թշնամիներդ ալ իմ տէրս թագաւորիս հա-
մար Սաւուղէն ու անոր զաւակէն վրէժ լու-
9 ծեց. Եւ Դաւիթ Ռեքաբին ու անոր եղբայր
Բանային պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Որով-
հետև ամէն նեղութենէ զիս ազատող կեն-
դանի Տէրոջը անունովը կ'ուխտեմ,
10 որ ինծի լուր բերողին, որ ըսաւ, Ահա Սաւուղ
մեռաւ, կարծելով թէ ուրախալի լուր կը բե-
րէ, բռնեցի ու Սիկղակ սպաննեցի, որ անոր
լուրերուն համար պարգեւ տամ.
11 Ուրեմն որչափ աւելի չարագործ մարդիկ
անմեղ մարդ մը իր տունին մէջ անկողնին
վրայ սպաննեցին, հիմա ձեզմէ անոր արիւնը
չպահանջեմ ու ձեզ երկրէն չսրեմ՞.
12 Ուստի Դաւիթ երիտասարդներուն պատուի-
րեց, ու զանոնք սպաննեցին, ու ձեռքերն ու
ոտքերը կտրեցին, ու Քեբրոնի ջրհորին քով
կախեցին. Իսկ Իսբոսթէի գլուխը առին ու
Քեբրոնի մէջ Աբենները թաղուած գերեզմա-
նին մէջ թաղեցին.

Գլ. Ե

1 Եւ Իսրայէլի բոլոր ցեղերը Դաւիթի մօտ Քե-
բրոն եկան ու ըսին, Ահա մենք քու ոսկորդ
2 ու մարմինդ ենք. Երէկ ալ ատենէ ի վեր,
երբ որ Սաւուղ մեր վրայ թագաւոր էր, դուն
Իսրայէլի ելլելուն ու մտնելուն առաջնորդ
էիր, ու Տէրը քեզի ըսաւ, Դուն իմ ժողովուր-
դիս Իսրայէլը պիտի հովուես, ու դուն Իսրա-
3 յէլի վրայ իշխան պիտի ըլլաս. Եւ Իսրայէլի
բոլոր երէցները թագաւորին մօտ Քեբրոն
եկան, ու Դաւիթ թագաւորը Քեբրոնի մէջ
Տէրոջը առջեւ անոնց հետ ուխտ ըրաւ, ու
անոնք Դաւիթը Իսրայէլի վրայ թագաւոր օծե-
4 ցին. Դաւիթ երեսուն տարեկան էր երբ թա-
գաւորեցաւ, ու քառասուն տարի թագաւորեց.
5 Քեբրոնի մէջ Յուդայի վրայ եօթը տարի ու
վեց ամիս թագաւորեց, ու Երուսաղէմի մէջ
երեսուներեք տարի թագաւորեց Իսրայէլի ու
6 Յուդայի բոլոր ամբողջութեան վրայ. Եւ թա-
գաւորն ու անոր մարդիկը Երուսաղէմ գացին
Յեբուսացիներուն վրայ որ երկրին բնակիչ-
ներն էին. Անոնք Դաւիթին ըսին, Դուն հոս
չես կրնար մտնել, հապա կոյրերն ու կաղերը
քեզ կը վանեն, ըսելով թէ Դաւիթ հոս չի մտ-
7 նար. Բայց Դաւիթ Սիոն բերդը գրաւեց, որ
Դաւիթի քաղաք կոչուեցաւ.
8 Եւ Դաւիթ ըսաւ այն օրը, Ով որ Յեբուսա-
ցիներուն զարկածին ջրհորը կելլէ, ու կը
հասնի կաղերուն ու կոյրերուն որ Դաւիթի
հոգւոյն թշնամի են, ան գլուխ ու իշխան
պիտի ըլլայ. Ասոր համար կ'ըսեն, Կոյր ու
կաղ տունը պիտի չմտնէ.
9 Դաւիթ բերդին մէջ բնակեցաւ ու զանիկա Դա-
ւիթի քաղաք կոչեց. Եւ Դաւիթ Միլոյէն ներս
չորս դին շինեց.
10 Դաւիթ գնալով մեծցաւ, ու Տէր Աստուած
Զաբաովթ անոր հետ էր.
11 Եւ Տիւրոսի թագաւոր Քիրամ Դաւիթին պատ-
գամաւորներ խրկեց, ու մայրի ծառեր, ու
նաւագործներ ու քարագործներ ալ խրկեց,
որ Դաւիթին տուն շինեն.
12 Դաւիթ գիտցաւ որ Տէրը զինք Իսրայէլի վրայ
հաստատած է, ու անոր թագաւորութիւնը
իր ժողովուրդ Իսրայէլի համար բարձրացու-
13 ցած է. Եւ Դաւիթ Քեբրոնէն եկած ետքը Ե-
րուսաղէմի մէջ ուրիշ կանայքներ ու հարճեր
առաւ, ու Դաւիթին ուրիշ որդիներ ու դուստ-
14 րեր ծնան. Եւ Երուսաղէմի մէջ ծնած անոր
որդիներուն անունները Սամուա, Սոբաբ,
Նաթան, Սողոմոն,
15 Եբեսար, Եղիսուա, Նեփեգ, Յաբիա,
16 Եղիսամա, Եղիադա, Եղիփաղէտ.
17 Եւ Փղշտացիները լսեցին որ Դաւիթ Իսրայէլի
վրայ օծուած է, ու Փղշտացիներուն բոլոր
զօրքը Դաւիթը բռնելու ելան. Դաւիթ ալ
18 լսեց ու ամրոցը իջաւ. Եւ Փղշտացիները
եկան ու Հրեփայիմի ձորին մէջ տարածուե-
19 ցան. Եւ Դաւիթ Տէրոջմէն հարցուց ու ըսաւ,
Պիտի ելլամ Փղշտացիներուն վրայ, պիտի
տա՞ս զանոնք իմ ձեռքս. Տէրը Դաւիթին ը-
սաւ, Ելիր, վասն որ Փղշտացիները անպատ-
20 ճառելի կերպով քու ձեռքդ պիտի տամ. Եւ
Դաւիթ Բահալ-փարասիմ եկաւ, ու հոն զա-
նոնք զարկաւ, ու ըսաւ, Տէրը իմ թշնամիներս
իմ առջեւէս ջուրերու պէս հոսեցուց. Ասոր
համար այդ տեղին անունը Բահալ-փարասիմ
21 կոչուեցաւ. Եւ հոն իրենց կուռքերը թողուցին,
ու Դաւիթ ու անոր մարդիկը զանոնք առին.
22 Եւ Փղշտացիները նորէն եկան ու Հրեփայիմի
23 ձորին մէջ տարածուեցան. Եւ Դաւիթ Տէրոջմէն
հարցուց, ու Տէրը ըսաւ, Չելլար, հապա
անոնց ետեւէն դարձիր ու Բաքայի անտառ-
24 ներուն դիմացէն անոնց վրայ յարձակէ. Եւ
երբ Բաքայի ծառերուն գագաթներուն մէջ
քայլերու ձայն մը լսես, այն ատեն պատե-
րազմի ելիր, վասն որ Տէրը քու առջեւէդ
Փղշտացիներուն զօրքը զարնելու ելած կ'ըլ-
25 լայ. Եւ Դաւիթ Տէրոջ պատուիրածին պէս
ըրաւ, ու Գաբաոնէն մինչև Գազեր Փղշտա-
ցիները զարկաւ.

Գլ. Զ

1 Դաւիթ Իսրայէլի ամբողջ ընտիր երիտասարդ-
ներէն եօթանասուն հազար ու երեսուն հազար
2 ալ ընտրեալ մարդ ժողվեց. Եւ Դաւիթ ելաւ
ու իր մարդիկը որ հետը կային Բահալէ Յու-
դայի մէջ գացին, որ հոնկէ Աստուծոյ տապա-
նը վերցնեն, որուն անունը կոչուած է Տէր
Զաբաովթ որ Քերովբէի վրայ կը բազմի.
3 Եւ Աստուծոյ տապանը նոր սայլի մը վրայ
դրին, ու Ամինադաբայ տունէն բերին. Ու-
զայ ու Աքիով Ամինադաբայ որդիները նոր
4 սայլը կը քշէին. Եւ Ամինադաբայ տունէն
Գաբաայի մէջ եղող Աստուծոյ տապանին հետ
Աքիով առջեւէն կ'երթար.
5 Դաւիթ ու Իսրայէլի բոլոր տունը Տէրոջը
առջեւ խաղալով կը նուագէին, որ նուագա-
րանները, որ սրինգներ ու քնարներ էին, ու
6 թմբուկներ, ու ծնծղաներ, ու ջաղացներ էին.
Եւ Նաքովնի կալը հասան, ու Ուզա ձեռքը
երկնցուց Աստուծոյ տապանը բռնեց, վասն
7 որ եզները զայն կը տատանէին. Եւ Տէրոջ
բարկութիւնը Ուզայի դէմ բորբոքեցաւ, ու
Աստուած զանիկա հոն զարկաւ անոր յանդգ-
նութեանը համար, ու հոն Աստուծոյ տապա-
նին քովը մեռաւ.
8 Դաւիթ տրտմեցաւ, վասն որ Տէրը Ուզան
ջարդած էր, ու այդ տեղին անունը Փարեսա-
9 Ուզա կոչուեցաւ մինչև այսօր. Եւ Դաւիթ
Տէրոջմէն վախցաւ այն օրը, ու ըսաւ, Ինչպէ՞ս
Տէրոջ տապանը իմ քովս գայ.
10 Ուստի Դաւիթ Տէրոջ տապանը Դաւիթի քա-
ղաքը իր քովը չուզեց տանիլ, հապա զանիկա
Գեթացի Աբեդոմի տունը դարձուց.
11 Եւ Տէրոջ տապանը Գեթացի Աբեդոմի տունը
երեք ամիս մնաց, ու Տէրը Աբեդոմն ու անոր
բոլոր տունը օրհնեց.
12 Եւ Դաւիթ թագաւորին լսելի եղաւ թէ Տէրը
Աբեդոմի տունն ու անոր բոլոր ունեցածը Աս-
տուծոյ տապանին համար օրհնեց. Դաւիթ
գնաց ու Աստուծոյ տապանը Աբեդոմի տունէն
Դաւիթի քաղաքը ուրախութեամբ բերաւ.
13 Եւ երբ Տէրոջ տապանը կրող եզները վեց
քայլ գացին, ինք մատաղ մը ու գերի մը զո-
14 հեց. Եւ Դաւիթ Տէրոջը առջեւ բոլոր զօրու-
թեամբ պարեց, ու Դաւիթ կտաւէ եփոդ մը
15 հագած էր. Եւ Դաւիթ ու բոլոր Իսրայէլի տունը
Տէրոջ տապանը ուրախութեամբ ու փող հնչե-
16 ցնելով բերին. Եւ Տէրոջ տապանը Դաւիթի
քաղաքը մտնելուն, Սաւուղի դուստր Միքա-
լը պատուհանէն նայեցաւ, ու Դաւիթ թագա-
ւորը Տէրոջը առջեւ ցատկելով ու պարելով
17 տեսնելով՝ անոր համար սրտին մէջ արհամար-
հեցաւ. Եւ Տէրոջ տապանը բերին ու անոր
տեղը Դաւիթի իր համար շինած վրանին մէջ
դրին. Ու Դաւիթ Տէրոջը առջեւ ողջակէզներ
18 ու խաղաղութեան պատարագներ մատուցա-
նելուն վերջացուց. Եւ ողջակէզներ ու խա-
ղաղութեան պատարագներ մատուցանելուն
վերջացուցած ետքը Դաւիթ զօրութեանց Տէ-
19 րոջ անունովը ժողովուրդը օրհնեց. Եւ ամբո-
ղջ ժողովուրդին, Իսրայէլի ամբողջ բազմու-
թեանը, թէ՛ արու եւ թէ՛ էգ, ամէն մէկուն
մէկական հաց, ու մէկական խորոված միս, ու
մէկական չամիչով հաց բաժնեց. Ամբողջ ժո-
ղովուրդը իր տունը գնաց.
20 Եւ Դաւիթ իր տունին օրհնելու դարձաւ. Եւ
Սաւուղի դուստր Միքալ Դաւիթին ընդա-
ռաջ ելաւ ու ըսաւ, Իսրայէլի թագաւորը ի՜նչ
փառաւոր օր մը ունեցաւ այսօր, որ ինքզինք
ծառաներուն աղջիկներուն առջեւ մերկացուց
21 ինչպէս որ անպիտան մարդերէն մէկը կրնայ
մերկանալ. Եւ Դաւիթ Միքալին ըսաւ, Տէրոջ
առջեւ պարեցի որ քեզի, հօրդ ու անոր բոլոր
տունին առաջ նախընտրեց զիս ու զիս Տէրոջ
ժողովուրդ Իսրայէլի առաջնորդ կարգեց, ան-
22 կէ՛ս ալ Տէրոջ առջեւ պարեցի. Եւ ես ասկէ
աւելի անարգ պիտի ըլլամ, ու իմ աչքիս մէջ
խոնարհ պիտի ըլլամ, բայց ինծի ըսած աղ-
23 ջիկներուդ մօտ պատուական պիտի ըլլամ. Եւ
Սաւուղի դուստր Միքալին մինչև իր մեռնե-
լուն օրը զաւակ չեղաւ.

Գլ. Է

1 Եւ թագաւորը իր տունը բնակելու գալուն,
Տէրը անոր շրջակայ բոլոր թշնամիներէն հան-
2 գիստ տուած ատենը, թագաւորը մարգարէ
Նաթանին ըսաւ, Ահա ես կեդրոնացած տան
մէջ կը բնակիմ, բայց Աստուծոյ տապանը
3 վրանի մէջ կը բնակի. Եւ Նաթան թագաւորին
ըսաւ, Գնա, ինչ որ սրտիդ մէջ կայ ըրէ, վասն
4 որ Տէրը քեզի հետ է. Եւ նոյն գիշեր Տէրոջ
խօսքը Նաթանին եղաւ ու ըսաւ,
5 Գնա ու իմ ծառայ Դաւիթին ըսէ, Տէրը կ'ը-
սէ, Դուն ինծի համար տուն պիտի չշինես
6 որ բնակիմ. Վասն որ Իսրայէլի որդիները
Եգիպտոսէն հանած օրէս մինչև այսօր տուն
մէջ չբնակեցայ, հապա վրանէ վրան ու խո-
7 րանոցէ խորանոց կը շրջէի. Ամբողջ շրջա-
նակին մէջ Իսրայէլի որդիներուն հետ շրջած
ատենս Իսրայէլի ցեղերէն որոնց որ հրամա-
յեցի իմ ժողովուրդս Իսրայէլը հովուելու,
անոնցմէ մէկուն ալ ըսա՞ց թէ Ինչո՞ւ ինծի
8 համար մայրիէ տուն մը չշինեցիք. Հիմա ալ
իմ ծառայ Դաւիթին ըսէ, Զօրութեանց Տէրը
կ'ըսէ, Ես քեզ արօտավայրէն, ոչխարներուն
ետեւէն առի, որ իմ ժողովուրդս Իսրայէլին
9 առաջնորդ ըլլաս. Եւ ես քու բոլոր երթա-
լուդ հետ էի, ու քու առջեւէդ բոլոր թշնա-
միներդ կորսնցուցի, ու քեզի երկրի մեծ մար-
դոց անունին պէս անուն մը շինեցի.
10 Ու իմ ժողովուրդս Իսրայէլին համար տեղ մը
կը նշանակեմ ու զանիկա կը տնկեմ, որ իր
տեղը բնակի ու ալ չխռովի, ու անօրէնու-
թեան որդիները զանիկա ալ չնեղեն ինչպէս
11 առաջ. Եւ ինչպէս որ դատաւորներ կարգած
օրէս ի վեր իմ ժողովուրդս Իսրայէլի վրայ
ըրի, ու քու բոլոր թշնամիներէդ հանգիստ
տուի. Ու Տէրը քեզի կը պատմէ թէ Տէրը քեզի
12 տուն մը պիտի շինէ. Եւ երբ որ քու օրերդ
լրանան ու հայրերուդ քով երթաս, քեզմէ
ետքը քու որովայնէդ ելած զաւակդ պիտի
յարուցանեմ, ու անոր թագաւորութիւնը պի-
13 տի հաստատեմ. Անիկա իմ անունիս տուն մը
պիտի շինէ, ու ես անոր թագաւորութեան գա-
հը յաւիտեան պիտի հաստատեմ.
14 Ես անոր հայր պիտի ըլլամ, ու ան ինծի որ-
դի պիտի ըլլայ. Եթէ ան անօրէնութիւն ընէ,
մարդոց գաւազանով ու մարդոց որդիներուն
15 հարուածներով պիտի խրատեմ զանիկա. Բայց
իմ ողորմութիւնս անկէ պիտի չվերցնեմ ինչ-
պէս որ Սաւուղէն վերցուցի, զոր քու առջե-
16 ւէդ վռնտեցի. Եւ քու տունդ ու քու թագա-
ւորութիւնդ քու առջեւդ յաւիտեան պիտի
հաստատուի, ու քու գահդ յաւիտեան պիտի
17 հաստատուի. Ըստ այս բոլոր խօսքերուն ու
ըստ այս բոլոր տեսիլքին Նաթան Դաւիթին
խօսեցաւ.
18 Եւ Դաւիթ թագաւորը ներս մտաւ ու Տէրոջը
առջեւ նստաւ ու ըսաւ, Ո՞վ է Տէր Աստուած
իմ, ու իմ տունս ի՞նչ է որ զիս ասկէ մին-
19 չև հոս հանեցիր. Եւ այս ալ քու աչքիդ մէջ
փոքրիկ բան մը եղաւ, Տէր Աստուած, ու
քու ծառայիդ տունին համար հեռաւոր ա-
տենի համար ալ խոսեցար, Տէր Աստուած.
20 Եւ Դաւիթ դեռ ինչ ըսէ քեզի հետ. Վասն որ
դուն, Տէր Աստուած, քու ծառայդ կը ճանչ-
21 նաս. Քու խօսքիդ համար ու քու սրտիդ պէս
այս բոլոր մեծ բաները ըրիր, որ քու ծառա-
յիդ գիտցնես.
22 Ուստի մեծ ես, Տէր Աստուած, վասն որ քեզի
նման մէկը չկայ, ու մեր ականջներով լսած
բոլորովին քեզմէ զատ ուրիշ Աստուած չկայ.
23 Ու քու ժողովուրդ Իսրայէլի պէս ո՞ր ազգ կայ
երկրի վրայ որ Աստուած իր համար իր ժո-
ղովուրդ ընելու գնաց, ու անոր համար անուն
մը շինելու, ու քու ժողովուրդիդ առջեւէն
որ Եգ

գնիր կը ծնանին։ 6 Բրէնները Ցերեսթէին կը բարկանայ, 12 ու Դաւիթին կողմը կը դառնայ։ 13 Դաւիթ իր Մեղբոյդ կը-նիկը իրեն գաթէնել կը պահանջէ Բրէնէրէն։ 17 Բրէնները Դաւիթին վրայով խրայելին հետ կը խօսի։ 4 Դաւիթ Խե-ցեցքի կը հրաւիրէ զանիկա, ու նորը կ'աթաւիկ խաղացու-թեամբ։ 22 Ցերեսթէին գառնալով Թագաւորին կը բարկանայ, ու Բրէնները կը ձեռնդրէ։ 28 Դաւիթ Ցերեսը կը նշդրէ, 31 ու Բրէնները հետը սուտ կ'ըսէ։

1 Եւ Սաուղին ատեր ու Դաւիթին տաներ միշ երկայն պատերազմ եղաւ։ ու Դաւիթ երթալով կը զօրանար, բայց Սաուղի տունը երթալով կը տկարանար։

2 Եւ Քերբոնի միշ Դաւիթին որդիներ ծը-նան։ ու անոր անդրանիկը Յեզրայելացի Ա-
3 քինոամին էր, եւ անոր երկրորդը կարմելացի Նաբալին կնիկին Աբիգա-յիէն էր, ու երրորդը Գեսուրի թագաւորին Թալմիին աղկիանը Մաա-քային։
4 որդին Աբիսողոմ էր, եւ չորրորդը Ադգի-թին որդին Ադոնիան էր, ու հինգերորդը
5 Աբիտալին որդին Սափատիան էր, Ու միւս-երրորդը Դաւիթին կնիկին Եգղայէն էր։ Քեր-բոնի միշ Դաւիթին ատենք ծնան։

6 Եւ Սաուղին տանը ու Դաւիթին տանը միշ քանի որ պատերազմ կար, Աբիններ Սա-
7 ուղին տանը թիկունքն էր։ Եւ Սաուղ միկ հարճ մը ունէր՝ որուն անունը Ռեսփա էր, ու Այիային աղկիկն էր։ Ու Ցեբոսթէ Աբին-ներին բաւ, Իմ հօրս հարճին ինչո՞ւ մտար-
8 դար։ Եւ Աբիններ Ցերեսթէին խօսքերուն համար խիստ բարկացաւ, ու բաւ, Միթէ ես հնչան գլուխ եմ որ Յուդայի դէմ քու հօրդ Սաուղին տանը, անոր եղբայրներուն ու բա-րեկամներուն այսօր ողորմութիւն ըրի, ու քիզ Դաւիթին ձեռքը չմատնեցի, և դուն այսօր
9 ու կինակը համար խս կը մեղադրես։ Ո-ւուաւ Աբիններին այսպէս ու ծանկ ուղի ընէ, թէ որ Դաւիթին չընեմ ինչ որ Տէրը
10 անոր երդում բաւ։ Այսինքն Թագաւորու-թիւնը Սաուղին տունէն վերցնեմ, ու Դա-ւիթին աթոռը Իսրայէլի վրայ և Յուդայի վրայ հաստատեմ՝ Դանէն մինչև Բերսաբէէ։
11 Ու Ցեբոսթէ միշտին ալ չկրցաւ Աբիններին պատասխան տալ՝ անկէ վախնալուն համար։
12 Եւ Աբիններ իր կողմանէ Դաւիթին պատ-գամաւորներ իրկից բսելով, Այ երկիրը որուն-նէ է։ ու բաւ, Ինծի հետ դաշնակցութիւն ըրէ, և ահա իմ ձեռքս քեզի հետ պիտի ըլլայ՝ բոլոր Իսրայէլը քեզի դարձնելու հա-
13 մար։ Ու անկիա բաւ, Աղէկ, ես քեզի հետ դաշնակցութիւն կ'ընեմ։ բայց քեզմէ բան մը կը պահանջեմ, որ իմ երեսս տեսնելու ատեն

14 Միքալ Սաուղին աղջիկը Մեղբոյդը բերելու չգաս, նախ քան զի իմ երեսս տեսնես։ Եւ Դա-ւիթ պատգամներ իրկից՝ ըսելով, Իմ կինիկս Մեղբոյդը ինծի տուր, որուն որ Փղշտացւոց հարիւր ան-
15 գիներով նշանեցայ։ Ցեբոսթէ առաւ ու Եր-կից իրկից, ու զանիկա անոր էրիկէն Վայի-
16 անան փաթախիէլէն առաւ։ Եւ անոր էրիկը լալով միտնէ Բահուրիմ անոր եկաւ։ Ու Աբիններ անոր բսաւ, Գնա դարձիր։ ու անիկա դարձաւ։

17 Եւ Աբիններ Իսրայէլի ծերերուն հետ խո-սեցաւ ու բսաւ, Երէկ ու միկալ օր կ'ուզէիք
18 որ Դաւիթ ձեր վրայ թագաւոր ըլլայ։ Ու-րեմն հիմա ըրէք։ Քանզի Տէրը Դաւիթին համար խօսեցաւ ըսելով, Իմ ժողովրդս Իս-րայէլը փղշտացւոց ձեռքէն ու անոր բոլոր թշնամիներուն ձեռքէն իմ ծառային Դաւ-
19 թին ձեռքով պիտի ազատեմ։ Եւ Աբիններ նաև Բենիամինին ալ դրուցեց։ անկէ ետքը Աբիններ Քերբոն գնաց, որ Իսրայէլի ու Բենիամինի բոլոր տանը հաճոյ երևցածը
20 Դաւիթին ալ պատմէ։ Ու Աբիններ Քերբոն եկաւ Դաւիթին, իր հետը քսան մարդ հա-նեցաւ։ Եւ Դաւիթ Աբիններին ու անոր հետ
21 եղող մարդոցը խնճոյք բրաւ։ Ու Աբիններ Դաւիթին բսաւ, Ելլեմ երթամ, և ամբողջ Իս-րայէլը իմ տիրոջս թագաւորին քովը ժող-վեմ, որ քեզի հետ դաշնակցութիւն ընեն։ ու դուն ամենայն սիրտ ուզածին պէս թագա-ւորութիւն ընես։ Եւ Դաւիթ Աբինները խրր-կից, որ խաղաղութեամբ գնաց։
22 Եւ ահա Դաւիթին ծառաները ու Յովաբ ասպատակութենէ հետ դարձան, ու իրենց հետը խիստ շատ աւար բերին։ իսկ Աբիններ Դաւիթին քովը Քերբոնի միշ չէր։ քանզի Դա-նիկ զանիկա խրկից էր։ ու անիկա խաղա-
23 ղութեամբ գացեր էր։ Ու երբոր Յովաբ և անոր հետ եղող բոլոր զօրքը հկան, Յովաբին պատմեցին ու բսին, Եկաւ Աբիններ Նա-դաւրի որդի Աբիններ եկաւ։ ան ալ զանիկա խրկից, ու
24 խաղաղութեամբ գնաց։ Ասոնք Յովաբ Նա-դաւրին գնաց ու բսաւ, Ի՞նչ ըրիր։ ահա Աբիններ քեզի եկեր է։ ինչո՞ւ համար զա-նիկա խոց տուիր ես, ու ան ալ գացեր է։
25 Դուն գիտես՝ որ Աբիններ Նադաւրի որդին քեզ խաբելու, քու երթալդ ու գալդ իմանալու եկաւ, քու ամէն գործդ իմանալու համար եկաւ։
26 Եւ Յովաբ Դաւիթին քովէն ելաւ, ու Աբիններին հետէն պատգամաւորներ իրկից, ու զանիկա Սիրայի Ջրհորէն ետ
27 դարձուցին։ և Դաւիթ չէր գիտեր։ Ու երբ-

որ Աբններ փերթան դարձաւ , Յովաբ ՝զա-
նիկա դրաններ ներսի դին քաշից՝ ասոր հետ
ծածուկ խոսակցութիւն ընելու համար , ու զա-
նիկա հան՝ իր եղբօրը ՝Ասայելին արեւուր հա-
մար՝ ՝սեռակուշէն զարկաւ , ու անիկա մեռաւ ։
28 Եւ անկէ հոն Դաւիթ լսից , ու բսաւ ,
Ես ու իմ Թագաւորութիւնս Ներեան Աբն-
ներին արիւնէն յաւիտեան անպարտ ենք Տէ-
29 րոջը առջեւը ։ Յովաբին գլխուն վրայ , ու
ասոր հօրը բոլոր տունը վրայ հասնի ։ ու Յո-
վաբին տունէն ՝սերմնակաթ , բորոտ , ցուպի
կռթնող , սրով իյնող ու հացի կարօտ պա-
30 կաս չըլլայ ։ Այսպէս Յովաբ ու անոր եղբայրը
Աբեսսա Աբննեերը մեռցուցին , քանզի անի-
կա անունց եղբայրը ՝Ասայելը պատերազմի
ժամանակ Գաբաւոնի մէջ մեռցուցեր էր ։
31 Եւ Դաւիթ Յովաբին ու անոր հետ եղող
բոլոր ժողովուրդին բսաւ , ՝Հանդերձներդ
պատռեցէք ու ՝քրձեր հագէք , և Աբն-
ներին առջեւէն լացէք ։ Ու Դաւիթ Թագաւո-
32 րը դագաղին հետէն դնաց ։ Եւ Աբննեերը
փերթան մէջ Թաղեցին ։ ու Թագաւորը ձայնը
վերցուց ու Աբննեերին դերեզմանին վրայ լա-
ցաւ ։ բոլոր ժողովուրդն ալ լացաւ ։
33 Եւ Թագաւորը Աբննեերին հետեւեալ ոտքաց
ու բսաւ ,
Միթէ Աբններ այնպէս մեռաւ ,
Ինչպէս որ Հանդգամ մարդ մը կը մեռնի ։
34 Քու ձեռքերդ կապուած չէին ,
Ու ոտքերդ կապանքի մէջ դրուած չէին ։
Անօրէններուն առջեւը իյնողի պէս ինկար ։
Ու բոլոր ժողովուրդը նորէն անոր վրայ լացաւ ։
35 Եւ դարի որ ցորեկ էր՝ բոլոր ժողովուրդը
նկատ ՝որ Դաւիթին հաց կերցընեն ։ բայց
Դաւիթ երդում ըրաւ ու բսաւ , ՝Աստուած
ինծի այսպէս ու ասկէ աւելի ընէ , թէ որ
՝սրեր մինչեւ ուսաջ հաց կամ ուրիշ բան մը
36 ճաշակեմ ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը ուշադրու-
թիւն ըրաւ , ու — ինչ որ Թագաւորին առջեւը
երեցաւ , ինչպէս որ Թագաւորին ամէն ըրա-
ծը բոլոր ժողովուրդին աչքերուն հաճոյ կ՚ե-
37 րեւար ։ Եւ այն օրը բոլոր ժողովուրդը ու բո-
լոր Իսրայէլ հասկըցան որ Նեբեան Աբննեե-
38 րին մեռցուելը Թագաւորէն չէր ։ Եւ Թագա-
ւորը իր ծառաներուն բսաւ , Չի՞ք գիտեր
որ այսօր Իսրայէլի մէջ մէկ մեծ զօրավար
39 մը ինկաւ ։ Ու ես այսօր տակաւ եմ՝ , թէպէտ
և Թագաւոր օծուեցայ ։ ու սա մարդիկը՝ ՇԵ-
րուհեայի որդիքը ՝ինծի համար խիստ են ։
՚Տէրը հատուցանէ չարութիւն ընողին՝ անոր
չարութիւնը համեմատ ։

ԳԼ · Դ

1 Խորհրդով Աբննեերին մեռնիլը լսելով՝ կը զարհուրին ։
2 Բաանա ու Ռեքաբ Եբոսթեին կը սպանեն ու անոր գլուխը փերթան կը տանին ։ 3 Դաւիթ կը հրամայէ որ զանոնք մեռցնեն ու Եբոսթեին գլուխը թաղեն ։

1 Եւ Սաուղի որդին Եհոնաթան
Ներսին փերթանի մէջ մեռնիլը լսից , ՝ձեռք-
երը թուլցան , ու բոլոր Իսրայէլ ՚սարսռապ-
2 ցաւ ։ Եւ Սաուղին որդին երկու դնդապետ
ունէր , մէկուն անունը Բաանա՝ ու միւսին
անունը Ռեքաբ էր ։ սոնք Բենիամինի ցե-
ղէն Բերովթացի Ռեմմոնի որդիքն էին ։ (քան-
զի ՚Բերովթ ալ Բենիամինեանց ՚ըսուած կրնա-
3 պատէր ։ Ու Բերովթացիները ՚Գիթթայիմ
փախան , և հոն մինչև այս օրս պանդուխտ
4 պէս բնակեցան ։) Ու Սաուղին որդին Յով-
նաթան ոտքերը կաղ ատյց մը ունէր , ՚երբ
Սաուղին ու Յովնաթանին լուրը ՚Յիզ-
բայելէն եկաւ , անիկա հինգ տարեկան էր ։
և անոր դայեակը զանիկա առաւ ու փախաւ ։
ու երբոր փախչելու կը փութար , անիկա՝
կաղ եղաւ ։ և անոր անունը ՚Մեմփիբոսթէ
5 էր ։ Ու Բերովթացի Ռեմմոնին որդիքը Ռե-
քաբ ու Բաանա գացին , ու ցորեկուան տաք
ատեանը Եբոսթեէին տունը մտան , և անիկա
6 կէս օրուան ատենը պառկեր կը քնանար ։ Ու
անոնք մինչև տանը մէջտեղը մտան , ՚ցո-
ղեն պիտի առնէին ։ և զանիկա տնապուշ-
տէն զարկին , ու Ռեքաբ և անոր եղբայրը
7 Բաանա ՚ան փախան ։ Այս կերպով տունը մը-
տան ։ ու երբոր անիկա ներսին ննջասկը իր
անկողնին մէջ կը քնանար , զանիկա զար-
կին մեռցուցին , և անոր գլուխը կտրեցին ,
ու գլուխը առնելով՝ բոլոր գիշերը դաշ-
8 տին ճամբովը գացին ։ Եւ Եբոսթեէին գլ-
ուխը փերթան տարին Դաւիթին , ու Թա-
գաւորին ըսին , Ահա քու թշնամիդ ՚քու
կեանքդ փնտռող Սաուղին որդւոյն Ես-
բոսթեէին գլուխը ։ և Տէրը Սաուղն ու ա-
նոր սերունդէն այսօր վրէժխնդրութիւն ա-
9 ռաւ մեր Թագաւոր տիրոջը ։ Եւ Դաւիթ Ռե-
քաբին որդւոյը Ռեքաբին ու անոր
եղբօրը Բաանային պատասխան տուաւ ու
անոնց բսաւ , ՚Իմ հոգիս ամէն նեղութենէ
10 ազատող Տէրը կենդանի է , Որ ՚ան որ ինծի
պատմեց ու բսաւ Թէ Սաուղ մեռաւ , կար-
ծելով Թէ աւետիս տուող մը պիտի երեւայ
ըլլէ , զանիկա բռնեցի ու Սիկղակի մէջ զա-
նիկա մեռցուցի , և անոր տուած աւետիսին
11 վարձքը սա եղաւ ։ Ո՞րչափ աւելի նոր չարագործ
կը չարչարեանք համեմատ

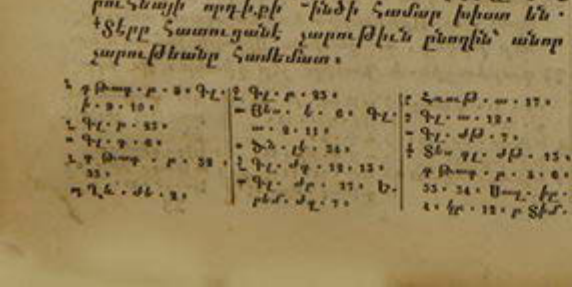

մը իր տաներ մէջ իր անկողինին վրայ մեռ-
ցուցին . և հիմա տաներ աբիւնը անյուշա ձեր
ձեռքէն պիտի պահանջեմ՝ , ու ձեզ երկիրս
12 վռայէն պիտի վերցընեմ՝ : Առաւներ Դաւիթ
Իր մանչերուն հրամայեց , ու զանոնք մեռ-
ցուցին . և անոնց ձեռքերը ու ոտքերը կտ-
րեցին , ու գերեզմանի վրայ կախե-
ցին՝ իսկ Բերաթիէին գլուխը առին , ու գերե-
զմանի մէջ Աբենեերին գերեզմանը թաղեցին :

ԳԼ · Ե

1 Խրայէլի ցեղերը գերեզման կու գան՝ Դաւիթը բոլոր Խրայէլի
վրայ թագաւոր անէր : 2 Դաւիթին ատիկը : 3 Դաւիթ
Քերուսաղէմէն Մնոնը աւնելով՝ հոն կը գնայի : 11 Քիւմ
թագաւորը Դաւիթին գնացաններ կը խրկի , 13 Երուսաղէմ
մէջ տաներ ատրը կը ծնանին Դաւիթին : 17 Դաւիթ Ն-
առնոց աւաղորդութեամբը Բաղքիսատանի մէջ : 22 ու
նաև Քրէնեերուն անասունին մեռ փղշտացիները կը ջարդէ :

1 Եւ Իսրայէլի բոլոր ցեղերը գերեզման եկան
Դաւիթին , ու ըսին , Ահա Մենք քու
2 ոսկորդ ու քու մարմինդ ենք : Եւ Առակ
առաջ ալ երբոր Սաուղ մեր վրայ թագաւոր
էր , Իսրայէլը դուրս հանողը ու ներս բերողը
դուն էիր . և Տէրը քեզի ըսաւ , Դուն ժողո-
վուրդս Իսրայէլը դուն հովուես , ու իսրա-
3 յէլի վրայ իշխան ըլլաս : Նէ Իսրայէլի բոլոր
ծերերը գերեզման եկան թագաւորին . Ու Դա-
ւիթ թագաւորը գերեզմանի մէջ Տէրոջը առջեր
անոնց հետ դաշնակցութիւն ըրաւ . ու անոնք
Դաւիթը Իսրայէլի վրայ թագաւոր օծեցին :
4 Եւ Դաւիթ երեսուն տարեկան էր երբոր
թագաւոր եղաւ , ու քառասուն տարի թա-
5 գաւորութիւն ըրաւ : Գերեզմանի մէջ Քաղպի
վրայ Հեբրոն տարի ու վեց ամիս թագաւո-
րութիւն ըրաւ , ու Երուսաղէմի մէջ բոլոր
Իսրայէլի ու Քաղպի վրայ երեսունեւերկու
տարի թագաւորութիւն ըրաւ :
6 Եւ թագաւորը իր մարդոցմովը Երուսա-
ղէմ գնաց՝ հոն երկիրը բնակող Քերուսացի-
ներուն վրայ . ու Դաւիթին խօսեցան ըսելով ,
Թէ որ կոյրերը ու կաղերը չվերցնես , հոս
պիտի չմտնես . կարծելով Թէ Դաւիթ չկրնար
7 հոն մտնել : Բայց Դաւիթ առաւ Սիոնին բեր-
8 դը , (Որ Դաւիթին քաղաքը կ'ըսուի) Եւ
Դաւիթ այն օրը ըսաւ , Ով որ Քերուսացիները
զարնէ , ու ջրանցքը հասնելով Դաւիթին
առելի եղող կաղերը ու կոյրերը ջրանցքէ , Ան-
ոնց հոգին ատելի է՝ անոր համար կ'ըսեն , Կոյրը
9 ու կաղը տաներ չմտնէ : Եւ Դաւիթ այն բեր-
դին մէջը նստաւ , ու զանիկա Դաւիթին
քաղաքը անուանեց . և Դաւիթ անոր չորս
10 կողմը Մելոնէն դէպ Ի՝նեբս շինեց : Ու
Դաւիթ երթալով կը մեծնար , ու զօրաց Տէր
Աստուածը անոր հետ էր :
11 Եւ Տիւրոսի Քագաւորը Քիրամ Դաւիթին
դեսպաններ խրկեց , նաև եղևնափայտեր ու
հիւսներ ու պատշգամներ՝ որոնք Դաւիթին
12 տուն չինեցին : Ասոնոր Դաւիթ իմացաւ որ
Տէրը զինքը Իսրայէլի վրայ Քագաւոր հաս-
տատեց , ու իր ժողովուրդին Իսրայէլին հա-
13 մար իր Քագաւորութիւնը բարձրացուց : Եւ
Դաւիթ Քերուսէն գալէն ետքը՝ երուսաղէ-
մէն ուրիշ հարճեր ու կիներ ալ առաւ . ու
Դաւիթին ուրիշ տղաքներ ու աղջիկներ ալ
14 ծնան : Ու Երուսաղէմի մէջ անոր ծնած տղա-
ցոց անուններըն ասոնք են՝ Սամուա , Սովբաբ ,
15 Նաթան , Սողոմոն , Քերաար , Եղիսուա , Նա-
16 փեկ , Յաֆիէ , Եղիսամա , Եղիադա ու Եղի-
փաղէտ :
17 Եւ փղշտացիք Դաւիթին Իսրայէլի վրայ
Քագաւոր օծելը լսելով , բոլոր փղշտացիք
ոտք ելան որ Դաւիթը փնտռեն . երբոր Դա-
18 ւիթ ատ բանը լսեց , Քրդրդ ինքզ . Ու փղ-
շտացիք եկան և Քափայեոց հովիտին մէջ
19 տարածուեցան : Ու Դաւիթ Տէրոջը հար-
ցուց ու ըսաւ , Փղշտացւոց դէմ ելլե՞մ , զա-
նոնք իմ ձեռքս պիտի մատնե՞ս : Եւ Տէրը Դա-
ւիթին ըսաւ , Ելիր , քանզի փղշտացիները
20 անշուշտ քու ձեռքդ պիտի մատնեմ՝ : Անա-
ւանոր Դաւիթ Քաղպփարասիմ գնաց . ու Դա-
ւիթ զանոնք հոն զարկաւ , ու ըսաւ , Տէրը
իմ թշնամիներս իմ ձեռքովս պատառեց , ինչ-
պէս որ ջուրերը Քեզիք կը պատառեն . անոր
համար անոնց տեղուն անունը Քաղպփարասիմ
21 ըսուեցաւ : Եւ փղշտացիք հոն Քոգոյներնին Իրենց
կուռքերը , ու Դաւիթ և իր մարդիկը Վա-
նեցին զանոնք :
22 Ու փղշտացիք նորէն ելան , և
23 Քափայեոց հովիտին մէջը տարածուեցան : Ու
երբոր Դաւիթ Տէրոջը հարցուց , Պէտք ըսաւ ,
Չելլես . հետդ դէպ Ի անոնց ետեւի կողմը դա-
ռնալով՝ Քեքենիներուն կողմէն անոնց վրայ
24 երթաս . Ու երբոր Քեքենիներուն գլուխը Վա-
լատածքի մը ձայն լսես , անատներ չարժիս .
քանզի անատներ Տէրը քու առջեւդ պիտի
ելլէ փղշտացւոց բանակը զարնելու համար :
25 Եւ Դաւիթ այնպէս ըրաւ , ինչպէս որ Տէրը
իրեն հրամայեց . ու Գաբայէն մինչև Գազեր
փղշտացիները զարկաւ :

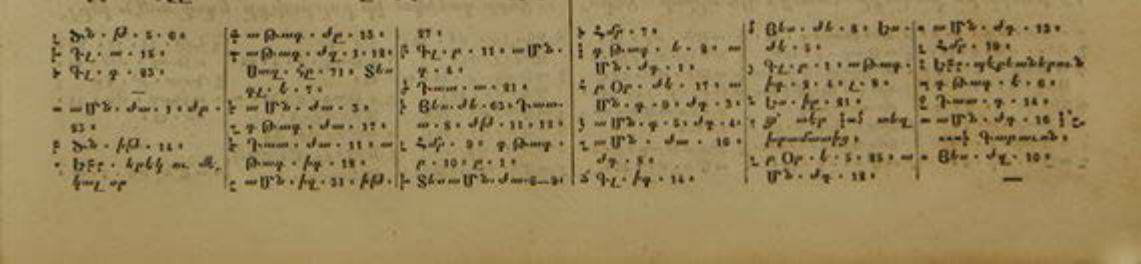

ԳԼ· Զ

1 Դաւիթ տապանակը նոր սայլի մը վրայ դնելով՝ կոբէովմ-
ջիմէն կը բերէ։ 6 Ոզային հարուածը։ 9 Ասուածն Ըզդէովմ-
ջի ի-պէհն տապանակին համար։ 12 Դաւիթ տապանակը պա-
տարագներով Սիոն բերած ատենը՝ անոր առիթը կը խոյզ-
կ՝ իսկ Միկէլ՝ սորա համար կը ջամբարէ գանիկա։ 17 Դաւիթ
վառիի մը մէջ կը դնէ տապանակը մեծ ուրախութեամբ։ 20
Միկէլ Դաւիթին հոգեւոր ուրախութիւնը անարգելուն հա-
մար անպատուած կը մնայ։

1 Եւ Դաւիթ նորէն իսրայէլի բոլոր ընտրուած
մարդիկը ժողվեց, որոնք եղեւոնէ հազար
2 հոգի էին։ Ու Դաւիթ իր հետը եղող բոլոր
ժողովուրդով գնաց՝ և Բեհովդայի բաղարը գը-
նաց, որ անկէ Աստուծոյ տապանակը վեր հա-
նէ, որ անոր վրայ՝ Քերովբէից նստող
3 գօրութեանց Տէրոջը անունը կոչուած է։ Եւ
Աստուծոյ տապանակը նոր սայլի մը վրայ
դրին, ու զանիկա բլուրի Աբինադաբին տա-
նէն վերցուցին։ ու Աբինադաբին որդիքը՝ Ոզա
4 ու Աքիով այն նոր սայլը կը վարէին։ Եւ զա-
նիկա Աստուծոյ տապանակին հետ Բլուրի
Աբինադաբին տունէն հանեցին. ու Աքիով
5 տապանակին առջեւէն կ՝երթար։ Եւ Դաւիթ
ու իսրայէլի բոլոր տունը՝ մայր փայտէ շէ-
ամէն տեսակ նուագարաններով, փայտեներով,
տաւիղներով, թմբուկներով, դափերով ու
ծնծղաներով Տէրոջը առջեւը կը խաղային։
6 Ու երբոր Նաքոնին կալը հասան, Ոզա Ն
Աստուծոյ տապանակին երկրնցուց, ու
զանիկա բռնեց, քանզի եզները ընկ- ծռեր
7 էին։ Եւ Տէրոջը բարկութիւնը բորբոքեցաւ
Ոզային դէմ, ու Աստուած զանիկա հոն ան
յանցանքին համար զարկաւ. և նոյն տեղը
8 Աստուծոյ տապանակին քովը մեռաւ։ Ու Դա-
ւիթ ատմեցաւ, քանզի Տէրը հարուածով
Ոզան զարկաւ. ու անի տեղին անունը մինչեւ
9 այս օրս Փարէց-ոզա կոչուեցաւ։ Եւ Դաւիթ
այն օրը Տէրոջմէն վախցաւ, ու ըսաւ, Տէրոջը
10 տապանակը ինչպէս իմ քովս մտնէ։ Եւ Դա-
ւիթ Տէրոջը տապանակը իր քովը՝ Դաւիթին
քաղաքը չուզեց տանիլ. ու Դաւիթ զանիկա
11 Գեթացի Աբդեդոմի տունը խոյզացուց։ Եւ
Տէրոջը տապանակը Գեթացի Աբդեդոմին
տունը երեք ամիս մնաց. ու Տէրը Աբդե-
դոմը ու անոր բոլոր տունը օրհնեց։
12 Եւ Դաւիթի բագաւորին պատմեցին ու ըսին,
Աստուծոյ տապանակին համար Տէրը Աբդե-
դոմին տունը ու անոր ամէն ունեցածը օրհ-
նեց։ Եւ Դաւիթ գնաց, ու Աստուծոյ տա-
պանակը Աբդեդոմին տունէն ուրախութեամբ
13 Դաւիթին քաղաքը հանեց։ Ու երբոր Տէրո-

— ա Մն· Ժգ· 5· 6·
բ Ցհ·· Ա· 9· 49·
գ — Թագ· գ· 4·
Սալ· 2· 1·
դ Տհս Թաս· է· 9·
— Թագ· գ· 7·
ե — Թագ· է· 1·
զ — Մն· Ժգ· 8·
է Տհս Թաս· գ· 15·
ը — Թագ· գ· 19·
թ Ի Ոզայի հարուա-
ծը։ Ի Ոզայի խրտ-
վառութիւնը։
ժ Սալ· ՀԺՔ· 120·
ժա Գաղ· է· 5· 9·
ժբ — Մն· Ժգ· 13·
ժգ Տհս Թաս· գ· 15·
ժդ — Թագ· գ· 19·
ժե Ի Ոզայի հարուա-
ծը։ Ի Ոզայի խրտ-
վառութիւնը։
ժզ — Մն· Ժգ· 14·
ժէ Ա Մն· Ա· 13·
ժը Դհ· Ա· 27· Ա Մն·
Ա· 31·
ժթ — Թագ· բ· 18· —
Մն· Ա· 27·
ի — Մն· Ա· 28·
իա — Մն· Ա· 29·
իբ — Մն· Ա· 1·
իգ — Մն· Ա· 1· Սալ·

չը տապանակը վերցնողները վեց քայլ առաջ
գացին, արջառներ ու պարարտ ընծայ զո-
14 հեց։ Եւ Դաւիթ Տէրոջը առջեւը բոլոր ու-
ժովը կը խաղար, ու Դաւիթ քահանայ եփուա
15 հագեր էր։ Ինչ Դաւիթ ու իսրայէլի բոլոր
տունը Տէրոջը տապանակը ուրախութեամբ
16 ու փողերու ձայներով կը տանէին։ Ու երբոր
Տէրոջը տապանակը Դաւիթին քաղաքը եկաւ,
Սաուղին աղջիկը Միկէլ պատուհանէն նա-
յելով՝ տեսաւ որ Դաւիթ թագաւորը Տէրո-
ջը առջեւը ցնծկռտելով կը խաղայ, ու զան-
17 կա իր սրտին մէջ անարգեց։ Եւ Տէրոջը տա-
պանակը բերին, ու զանիկա իր տեղը դրին
ան վրանին մէջ՝ որն որ Դաւիթ անոր հա-
մար կանգներ էր. և Դաւիթ Տէրոջը առջեւը
ողջակէզներ ու խաղաղութեան զոհեր մա-
18 տուց։ Ու Դաւիթ երբոր ողջակէզները ու
խաղաղութեան զոհերը մատուցանելը լմըն-
ցուց, զօրաց Տէրոջը անունովը ժողովուրդը
19 օրհնեց։ Եւ իսրայէլին բոլոր բազմութեանը՝
երկի մարդէն մինչեւ կիսի մարդը, բոլոր ժո-
ղովուրդին ամէն մէկուն՝ մէկ նկանակ, կաթ
մը միս ու կարկանդակ մը բաշխեց։ ու բոլոր
ժողովուրդը ամէն մէկը իր տունը գնաց։
20 Ինչ Դաւիթ անկէ դարձաւ իր տունը օրհ-
նելու համար, ու Սաուղին աղջիկը Մի-
քող Դաւիթը դիմաւորելու ելաւ, ու ըսաւ,
իսրայէլի թագաւորը այսօր ինչ փառաւոր
էր, որ անիկա այսօր իր ծառայից աղախին-
ներուն առջեւը ինքզինքը մերկացուց, ինչպէս
որ չարիկաներէն մէկը ինքզինքը կը մերկացընէ։
21 Եւ Դաւիթ Միկէլին ըսաւ, Ես ան Տէրոջը
առջեւը խաղացի, որ ինձ քեզ հօրմէդ ու անոր
բոլոր տունէն առելի ընտրեց, ու ինձ Տէրո-
ջը ժողովուրդին իսրայէլին վրայ իշխան ըզ-
րաւ. այո, ես ան Տէրոջը առջեւը կը խաղամ։
22 Նաեւ դիս ասկէ ալ առելի անարգ երեւցընե-
լով՝ իմ աչքերուս առջեւը նուաստ պիտի ըլ-
լամ. բայց ան քեզ ըսած աղախիններուդ առ-
23 ջեւը պիտի փառաւորուիմ։ Եւ Սաուղին աղ-
ջիկը Միքող մինչեւ իր մահուան օրը զաւակ
չծնաւ։

ԳԼ· Ը

1 Նոյնան նաեւ կը հասնի Դաւիթին տարածքութեանը՝ որ Տէ-
րոջը առած չըլլայ։ 4 Հոգեր Ասուածոյ խոստումը կ՝ոգեկի
գանիկա։ 13 և կը բռասանայ իր անոր տեղեկութեան բարութիւն-
ներ ու օրհնութիւններ պիտի տարէ։ 15 Դաւիթին պետերը
ու ընտրակազմութիւնը։

1 Ու ետքը Թագաւորը իր տունը նստաւ, ու
Տէրը զանիկա իր բոլորտիքը եղող ամէն թըշ-

ա Տհս Նէ· Ժե· 20·
Սալ· Լ· 11·
բ — Թագ· բ· 18· —
Մն· Ա· 27·
գ — Մն· Ա· 28·
դ — Մն· Ա· 29·
ե — Մն· Ա· 1·
զ — Մն· Ա· 1· Սալ·
է Ջէր· 3·
ը Գ Թագ· Ը· 5· 61·
63·
թ Գ Թագ· Ը· 15· —
Մն· Ժգ· 8·
ժ — Մն· Ժգ· 3·
ժա Սալ· Լ· Վերնագի-
րը·
ժբ Հմր· 14· 16· Տհս
— Թագ· ԺԲ· 21·
ժգ Դատ· Բ· 4·
— Թագ· Ժգ· 14·
Ա Ն· 22·
—
— Մն· Ա· 1· Եւ·

2 Նամմներին ասեցէք. Հանդստացարո՛ւ, թագաւորը նախանձարկին բառ, Ահա նա Իզաւեսիայեան Շեմեայ ասն մի մէջ կը գնահիմ, եւ Աասուծոյ տապանակը վրանի մէջ կեցնէր
3 է. եւ նախան բառ թագաւորին, Գնա՛ Իրայէլ օրհիդ մէջը եղածը ըրէ, քանզի Տէրը քու հետդ է.

4 Ու նոյն գիշերը Տէրոջը խօսքը նախանին
5 եղաւ՝ բանալով, Գնա, իմ ծառայիս Դաւիթին բսէ, Տէրը այսպէս կ'բսէ. Դուն ինձի չես
6 կրնար հանար տուն պիտի չինես. Որովհետև Իսրայէլի որդիքը եգիպտոսէն հանած օրէս մինչև աս օրս տան մէջ չբնակեցայ, այլ վրանի
7 բանիերով եւ խորանիերով պտրաեցայ. Իսրայէլի բոլոր որդոցը հետ որչափ տեղ որ պտրաեցայ, միթէ բան մը խօսեցայ Իսրայէլի ցեղերուն մէկուն հետ, որոնց իմ ժողովրդիս Իսրայէլը հովուելու հրամայեր եր, ու բսի՛ թէ ինչո՛ւ հանար չես կրնար
8 փայտէ տուն մը չշինեցիք. Ես հիմա իմ ծառայիս Դաւիթին ասանկ բսես, Զօրաց Տէրը այսպէս կ'բսէ. Ես քեզ փարախէն ոչխարներ բուն հանէն առի, որ իմ Իսրայէլ ժողովրդիս
9 գլխ վրայ առաջնորդ ըլլաս. Եւ հար որ կ'երթայիր՝ քու հետդ եի. Ես քու առջևէդ բոլոր թշնամիներդ կորեցի, ու երկրիս վրայ եղող մեծերուն անուանր պէս քու անունդ
10 մեծցուցի. Եւ իմ ժողովրդիս Իսրայէլին ալ մէկ տեղ մը պիտի որոշեմ, ու զանոնիկ պիտի տնկեմ՝ ու իր տեղը պիտի բնակի, ալ պիտի չշարժի. Ես անիրաւութեան որդիքը առջինին պէս մէյմին ալ պիտի չնեղչեն զանի-
11 կա, ինչպէս որ Իմ ժողովրդիս Իսրայէլին վրայ դատաւորներ դրած օրէս ի վեր եղաւ. ու քեզ քու ամէն թշնամիներդմէ պիտի հանդստացնեմ. Եւ Տէրը քեզի կ'իմացընէ
12 որ Տէրը քեզի տուն պիտի չշինէ. Երբոր քու օրերդ լեցուին, ու դուն քու հայրերուդ հետ քնանաս, քեզմէ ետքը քու երանքիդ ելլող զաւակդ պիտի բարձրացընեմ, ու անոր
13 թագաւորութիւնը պիտի հաստատեմ. Ան-կա իմ անուանս տուն պիտի չինէ, ու անոր թագաւորութեան աթոռը յաւիտեան պիտի
14 կանգնեմ. Ես անոր Հայր պիտի ըլլամ, ու անիկա ինձի որդի պիտի ըլլայ. Եթէ որ անի-կա անիրաւութիւն ընէ, ես զանիկա մարդոց

քեզի տուն պիտի չինեմ. ասոր համար քու
28 ազգքդ քեզի ընկաւ. եւ հիմա, ով Տէր
Եհովայ, ան Աստուածը դուն ես, ու քու
խօսքերդ ճշմարիտ են, և քու ծառայիդ ա-
29 ղէկտաւիթները խոստացար։ Ըստ հիմա ըհամ-
բուի քու ծառայիդ տունը օրհնելու, որ յա-
ւիտեան քու առջեդ ըլլայ. քանզի, ով Տէր
Եհովայ, դուն գուժեցիր, ու քու օրհնու-
թիւնդ ծառայիդ տունը յաւիտեան օրհ-
նեալ ըլլայ։

ԳԼ. Ը

1 Դաւիթ փղշտացիները ու Մոաբացիները կը ծառայէ։ 3 Ադ-
րազարը ու Ասորիները կը ջարդէ։ 9 Թոու թագաւորը իր
որդին Յովրամը բնածաղերով կը խրկէ Դաւիթը օրհնելու հա-
մար։ 11 Դաւիթ ան ըստացածները ու ասոր Աստուծոյ կը նո-
ւիրէ։ 14 Եդոմի մէջ պահապաններ կը դնէ։ 16 Դաւիթին
պաշտօնեաները։

1 Ետքը եղաւ որ Դաւիթ փղշտացիները զարկաւ,
ու զանոնք հնազանդեց, և Դաւիթ փղշտացւոց
2 ձեռքէն Մեթեկհամմայն առաւ։ Նաև Մոաբը
զարկաւ, ու գետինը պառկեցընելով զանոնք
լարով չափեց. երկու լարով մեռցընելու չա-
փեց, ու մէկ ամբողջ լարով ապրեցընելու. ու
Մոաբացիք Դաւիթին ծառայեցան ծառաներ
3 եղան։ Եւ Դաւիթ Զոբայի թագաւորը Ռհո-
բի որդին Ադրազարը զարկաւ, երբոր Եփ-
րատ գետին վրայ իր իշխանութիւնը հաս-
4 տատելու կ'երթար։ Ու Դաւիթ անկէ Հա-
մաթէն առաջ հարիւր ձիաւոր ու քսան հազար
հետեւակ զօրք բռնեց։ և Դաւիթ երոյց ձիա-
քի ձիերուն չիղերը կտրեց, ու անոնցմէ միայն
5 հարիւր ձի ետին մնալ պահեց։ Եւ Դամաս-
կոսի Ասորիները Զոբայի թագաւորին Ադրա-
զարին օգնութիւն բերելու եկան. ու Դաւիթ
6 Ասորիներէն քսաներկու հազար մարդ զար-
կաւ։ Եւ Դաւիթ Դամասկոսի Ասորւոց մէջ
բերդապահ զօրքեր դրաւ. ու Ասորիները
Դաւիթին հարկատու ծառայ եղան։ Ու Դա-
7 վիթ ուր որ կ'երթար՝ Տէրը անոր յաջողու-
թիւն կու տար։ Եւ Դաւիթ Ադրազարին ծա-
ռաներուն տակէն ոսկիէ վահաններուն առաւ, ու զա-
8 նոնք Երուսաղէմ բերաւ։ Եւ Ադրազարին
քաղաքներէն Բետհայէն ու Բերոթայէն Դա-
վիթ թագաւորը խիստ շատ պղինձ առաւ։
9 Ու Եմաթի թագաւորը Թոուս երբոր լը-
սեց որ Դաւիթ Ադրազարին բոլոր զօրքերը
10 ջարդեր է, Թոուս իր որդին Յովրամը Դա-
վիթ թագաւորին խրկեց, որ անոր բարե-
նէ ու գանկիկ օրհնէ, Ադրազարին դէմ պա-
տերազմ ընելուն ու զանկիկ գործելուն հա-
մար. (քանզի Ադրազար Թոուսին հետ պա-
տերազմներ կ'ընէր։) Ու Յովրամ ձեռքը ար-
ծաթէ անօթներ, ոսկիէ անօթներ ու պղինձէ ա-
11 նօթներ կային։ Դաւիթ թագաւորը զանոնք
ալ Տէրոջը նուիրեց, հետ նուիրած արծա-
թին ու ոսկիին հետ, որոնք բոլոր իր յաղթած
12 ազգերէն առեր էր՝ Ասորիներէն, Մոաբիներէն,
Ամմոնի որդիներէն, փղշտացիներէն, Ամաղե-
կէն, և Զոբայի թագաւորին Ռհոբի որդւոյն
13 Ադրազարին առածէն։ Ու Դաւիթ երբոր Աղի
ձորին մէջ Եդոմացիները հարար Աւորիները
կոտորեց ու եօթ դարձաւ, հետ անուն վաստ-
14 կեցաւ։ Ու եդոմի մէջ բերդապահ զօրքեր
դրաւ. բոլոր եդոմի երկրին մէջ բերդապահ
զօրքեր դրաւ, և բոլոր եդոմացիք Դա-
վիթին ծառայ եղան։ Եւ Դաւիթ ուր որ կ'եր-
թար՝ Տէրը անոր յաջողութիւն կու տար։
15 Եւ Դաւիթ բոլոր Իսրայէլին վրայ թագա-
ւորութիւն բրաւ. ու Դաւիթ իր բոլոր ժո-
ղովուրդին իրաւունք ու արդարութիւն կը-
16 նէր։ Նէր։ Եւ Ջարուհեայի որդին Յովաբ զօրքե-
րուն վրայ էր. ու Աքիտուդի որդին Յովա-
17 փատ պատմագիր դպիր էր. Եւ Աբիաթա-
րի որդին Սադովկ ու Աբիմելէքի որդին Աբի-
մելէք քահանաներ էին. ու Սարայիա ատե-
18 նագիր էր. Եւ Յովհադայի որդին Բանիա
Քերեթհիներուն ու Փելեթհիներուն վրայ էր.
ու Դաւիթին որդիքը նախարարներ էին։

ԳԼ. Թ

1 Դաւիթ Սիրոյ Քիշեայ Մեմփիբոսթին բերել կու տայ։ 2 ու
Յիսբոսեթին տերեւն հասար գանկիկ էրեն ուզածին կ'ընէ։
6 Մասուքեն երբոր կոչուածները անոր վրայ կը դներէին,
9 ու Սիրան անոր երկրագործը կ'ընէ։

1 Եւ Դաւիթ բսաւ, Արդեօք Սաուղին տու-
նէն մնացած մարդ մը կայ, որ Յոնաթա-
նին սերոյն համար անոր բարերարութիւն ընծա-
2 յէ։ Ու Սաուղին տունէն Սիբա անուն ծառայ
մը կար, ու զանիկա Դաւիթին կանչեցին. և
թագաւորը անոր բսաւ, Սիբան դո՞ւն ես։
3 ու անիկա բսաւ, Ծառադ եմ։ Ու թագաւո-
րը բսաւ, Աստուծոյ ողորմութիւնը բնակի
եւ Սիբա բսաւ թագաւորին, Յոնաթանէն
4 տակաւին կաղ որդի մը մնաց։ Ու թագաւո-

ր Ցոհ. ԺԱ. 17.
· կամ ախոռ
ֆ ԳԼ. Իր. 21.
—
ա — Մն. Ժբ. 1. Եա.
բ Թես. Ե. 17.
գ Հմր. 6. 14. Սապ.
Ր. 10. Ցնո—Թագ.
Ժ. 21.
դ ԳԼ. Ժ. 6. Սապ.
Ր. 10. Ցնո—Մն.
Ժբ. 1.
ե Ցնո Դն. ԺԱ. 18.
զ Ելք. Ձեռքը գար-
ձընել.
է Ցնո—Մն. Ժբ. 4.
ը Ցնո. Ժա. 9. 2.
թ կամ կոտրելը քա-
կեց. ու անոնցմէ
գինուորներ կոտը
պահեց.
ժ Ցնո—Մն. Ժբ.
8.
ի — Մն. Ժբ. 9.
ժա կամ Ադրազարէ. տես
— Մն. Ժբ. 10.
ժբ Դն. Իմ. 19. 37.
40. Ցնո. Ելք. 18.
Մն. Ժբ. 11. Իմ.
26.
ժգ Թագ. Ե. 21. —
Մն. Ժբ. 11. Իմ.
26.
ժդ Թագ. Ժգ. 7.
ժե Ցնո—Մն. Ժբ. 12.
Սապ. Ի. Քրոնիկ.
ԺԸ.
ժզ Կամ Եդոմեացի-
նէրը. տես ա Մն.
Ժբ. 12.
ժէ Դն. Իմ. 19. 37.
40. Ցնո. Ելք. 18.
ժը Հմր. 8.
ժթ ԳԼ. ԺԲ. 13. Ի.
Մն. Ժբ. 13.
ի Գ Թագ. Գ. 3.
իա — Մն. Ելք. 3.
իբ Կամ Սասո. տես
— Մն. Ժբ. 13.
իգ — Մն. Ժբ. 17.
— Թագ. Լ. 14.
—
ա — Թագ. Ժբ. 3. Ի.
14. 15. 16. 17. 22.
Աւտ. Իմ. 10.
բ ԳԼ. Ժբ. 1. Ժբ.
17. 22.
գ — Թագ. Ի. 14.
դ ԳԼ. Ե. 4.

րը անոր ըսաւ , Ահիկա ո՞ր է , եւ Սիրա ը-
սաւ Թագաւորին , Ահա անիկա Վազաբարի
5 մէջ Ամիելի որդւոյն Մաքիրի տունն է : եւ
Դաւիթ թագաւորը հոն խրկեց , ու զանիկա
Լադաբարէն Ամիելի որդւոյն Մաքիրի տու-
6 նէն առաւ : եւ Սաւուղի որդւոյն Յովնա-
թանին որդին Մեմիբոսթէ երբոր Դաւի-
թին եկաւ , երեսի վրայ ինկաւ ու խոնար-
հութիւն ըրաւ : եւ Դաւիթ ըսաւ , Ով Մեմ-
փիբոսթէ : ու անիկա ըսաւ , Ահա քու ծա-
7 ռադ : եւ Դաւիթ անոր ըսաւ , Մի վախնար ,
քանզի՝ քու հօրդ Յովնաթանին սիրոյն հա-
մար քեզի անշուշտ բարերարութիւն պիտի
ընեմ , ու քու հօրդ Սաւուղին բոլոր արան-
րը քու վրադ պիտի դարձնեմ : ու դուն
8 միշտ իմ սեղանս հաց պիտի ուտես : եւ անի-
կա խոնարհութիւն ըրաւ ու ըսաւ , Քու
ծառադ ո՞վ է , որ ինծի պէս մեռած շան
9 մը վրայ նայեցար : Յետոյ Թագաւորը Սաւու-
ղին ծառան Սիբան կանչեց , ու անոր ըսաւ ,
Սաւուղին ու անոր տան բոլոր առարածք-
10 րը քու տիրոջդ որդւոյն տուի : եւ դուն ու
քու որդիքդ ու ծառաներդ անոր համար
երկիրը գործէք , ու ՚ի բերս բերես ,
որ քու տիրոջդ որդին ուտելու հաց ունենայ .
եւ քու տիրոջդ որդին Մեմիբոսթէ միշտ իմ
սեղանս հաց պիտի ուտէ : Ու Սիբա տասնեւ-
11 հինգ որդի ու քսան ծառայ ունէր : եւ Սի-
բա ըսաւ Թագաւորին , Իմ Թագաւոր տէրս
քու ծառայիդ ինչ որ հրամայեց , քու ծա-
ռադ այնպէս պիտի բնէ : Բայց Մեմիբոսթէ
(՚ի Դաւիթ ,) Թագաւորին որդւոցը մէկն է
12 պէս՝ իմ սեղանս հաց պիտի ուտէ : Ու Մեմ-
փիբոսթէ մէկ պզտիկ տղայ մը ունէր , ու
անոր անունը Միքա էր . և Սիրային տուներ
բոլոր բնակիչները Մեմիբոսթէի ծառաներն
13 էին : Ու Մեմիբոսթէ Երուսաղէմի մէջ բը-
նակեցաւ , ՚ի քանզի միշտ Թագաւորին սեղա-
նը հաց կ՚ուտէր . ու ՚ի ներկու ոտքե-
րովը կաղ էր :

Գլ. Ժ

1 Եւ անկէ ետև՝ Ամմոնի որդւոց Թագաւորը
մեռաւ , ու անոր որդին Անոն անոր տեղը
2 Թագաւոր եղաւ : Եւ Դաւիթ ըսաւ , Նաասի
որդւոյն Անոնին մարդասիրութիւն ընեմ ,

ե Գէ · ժե · ։ ։
զ — Մե · բ · ։ ։
Մերիբաալ ։
է Հէր · ։ · ։ ։
ը — Թագ · իգ · ։ ։

Գէ · ժգ · ։
թ Տեօղէ · ժգ · ։ ։
ի Հէր · ։ · ։ ։
Գէ · ժթ · ։ ։
ժ Գէ · ժթ · ։ ։

ժա — Մե · բ · ։ ։
ժբ Հէր · ։ · ։ ։
ժգ Հէր · ։ ։
—
ժդ — Մե · ժթ · ։ · ։ ։

մնչափ որ անոր Հայրը ինծի մարդասիրութիւն
բրաւ . ու Դաւիթ իր ծառաները խրր-
կեց , որ զանիկա իր Հօրը վրայով մխիթա-
բեն . ու Դաւիթին ծառաները Ամմոնի որդւոց
3 երկիրը գացին : եւ Ամմոնի որդւոց իշխան-
ները իրենց տիրոջը Անոնին ըսին , Միթէ Դա-
ւիթ քու Հայրդ քու առջեդ պատուելո՞ւ
համար քեզի մխիթարիչներ խրկեց . չ՚ որ
Դաւիթ իր ծառաները քեզի խրկեց , որ քա-
զաքը աչքէ անցընեն ու լրտեսեն ու խորտ-
4 զանիկա կործանե՞ւ : Եւ Անոն Դաւիթին ծա-
ռաները առաւ , ու անոնց մօրուքին կէսը
ածիլել տուաւ , ու անոնց հանդերձներուն ալ
կէսը ՚ի մէջէն նստոյ տեղը կտրել տուաւ , և
5 զանոնք խրկեց զանոնք : Ու երբոր ՚ի Դա-
ւիթին պատմեցան , զանոնք դիմաւորելու
խրկեց , քանզի այն մարդիկը շատ անար-
գուած էին . ու Թագաւորը ըսաւ , Երիքովի
մէջ նստիլ մինչ որ մօրուքնիդ աճի , ու
ետև դարձէք :
6 Եւ Ամմոնի որդիքը տեսնելով որ ՚Դաւի-
թին հետ ատելացան , Ամմոնի որդիքը
խրկեցին , ու ՚Բեթրոսի Ասորիներէն և Սո-
բայի Ասորիներէն քսան հազար հետեւակ , ու
Մաաքայի Թագաւորէն հազար մարդ , և °Ի-
ստովբէն տասներկու հազար մարդ վարձքով
7 բռնեցին : Ու երբոր Դաւիթ ասոր լսեց , Յովա-
8 բը ու բոլոր °զօրաւոր զօրքերը խրկեց . եւ
Ամմոնի որդիքը ելան , ու իրենց դիրքը առ-
չեւը կարգաւ պատերազմի շարուեցան . բայց
Սոբայի և Բոռովի Ասորիները , ու ՚Իստովբ
ու Մաաքա զատուկ մէջ զատ կայներ էին :
9 Եւ Յովաբ երբոր անոնց որ պատերազմը առ-
չեւէն ու ետևէն իր վրայ կը հասնէր , խորակելի
բոլոր ընտրուած մարդոցմէն ընտրեց , ու Ա-
10 սորւոց դէմ պատերազմի շարեց . Եւ մնացած
զօրքը իր եղբօրը Աբեսացին յանձնեց , որ
11 Ամմոնի որդւոց դիմացը շարէ . Ու ըսաւ , Թէ
որ Ասորիները դիս յաղթելու ըլլան , ինծի
օգնութեան հասնիս . և թէ որ Ամմոնի որ-
դիքը քեզ յաղթելու ըլլան , ես քեզի օգ-
12 նութեան պիտի հասնիմ : °Քաջասիրտ եղիր ,
ու մեր ժողովրդին համար և մեր Աստու-
ծոյն քաղաքներուն համար ուժով պատերազ-
մինք , ու ՚Տէրը իր աչքին հաճոյ երեւցածը
13 թող ընէ : Եւ Յովաբ իր հետ եղող զօրքով
Ասորիներուն մտնելուս , որ անոնց դէմ պա-
տերազմ բնէ . ու անոնք անոր առջեւէն փա-
14 խան : Եւ Ամմոնի որդիքը Ասորւոց փախչիլը
տեսնելով՝ անոնք ալ Աբեսացին առջեւէն փա-
խան ու քաղաքը մտան : Յետոյ Յովաբ Ամմոնի
որդիներէն դարձաւ , ու Երուսաղէմ եկաւ :

ե Բ — ր · ։ · ։ ։
զ Ծն · ։ · ։ · Եզ ։
է-ըգ. աբեսա · ժգ · ։ ։
ը Գէ · բ · ։ · ։ ։
թ Գէ · բ · ։ · ։ ։
° Գէ · Տ · ի Տ · ի ։

Ա՚ն · ան · Դաւ ։
Յով · ։ · ։ ։
ժ Գէ · իգ · ։ ։
ժա Հէր · ։ ։
ժբ Գէ · ։ · ։ ։
° Գէ · Տ · ի Տ · ի ։

աքսի Մաղթիկը
ե ր Օր · ։ — · ։ ։
զ — Թագ · գ · ։ · ։
Գեր · ժգ · ։ ։
ը — Թագ · գ · ։ ։

15 Երբոր Աւորիները տեսան որ իրենք խոտա-
ձեին առջևը կտրուեցան, ամէն կողմ ժողովե-
16 ցան ու Ադրազար հրէշ խրկեց, և Գեսրին
անդիի կողմը եղող Աւորիները ուրտ հանեց,
ու էլամ եկան. և անոնց առջևէն Ադրազար
17 բին զօրագլուխը Սոփրակ կ'երթար ու երբոր
Դաւիթին պատմեցին, անիկա բոլոր իսրայե-
լը ժողվելով Յորդանանէն անցաւ ու էլամ
հասաւ. և Աւորիները Դաւիթին դիմացը դան-
դնելով չարուեցան, ու անոր հետ պատերազմ
18 բրին ու երբ Աւորիները իսրայէլին առջևէն փա-
խան ու Դաւիթ Աւորիներէն եօթը հարիւր
կառք ու քառասուն հազար հեծելազօր կտո-
րեց, ու անոնց զօրագլուխը Սոփրակը զար-
19 կաւ, որ հոն մեռաւ. ու Ադրազարին հպա-
տակ եղող բոլոր թագաւորները երբոր տեսան
որ իսրայէլին առջևը չկրցան, իսրայէ-
լին հետ հաշտութիւն ըրին, ու ծառայ ծա-
ռայ եղան. և Աւորիները անկէետքը Ամմոնի
որդւոցը օգնելու կը վախնային։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Ետքը պատերազմ սկսան։ Դաւիթ զեղեցիկը կ'ղրկէ Բնբսարէին հետ։ 2 Դաւիթ իր բրած յանցանքը ծանկելու համար Ուրիան բերել կ'ուզէ, բայց անիկա տուն երթալ չուզեր։ 12 ղրկուելիան ատեն և ալ գինովցնելան։ 14 Ուրիա իր մահուանը պատճառ ըլլալու համար Յովաբին կը տանի։ 18 Յովաբ անոր ըսածներուն կը խրկի, 25 Դաւիթ բնբսարէն խրճի կ'առնէ։

1 Ո-ետևնալ տարին՝ թագաւորներուն դա-
տելու ատենը՝ Դաւիթ Յովաբը ու
անոր հետ իր ծառաները ու բոլոր իսրայէլը
խրկեց, որոնք Ամմոնացիները կոտորեցին, ու
Ռաբբան պաշարեցին. բայց Դաւիթ երուսա-
2 ղէմ կը նստէր։ Ու հնչ ոչ հրէշ իրիկուան դէմ
Դաւիթ իր անկողինէն ելլելով՝ պարսպին
տանիքին վրայ կը պտրտէր, և տանիքին վը-
րայէն տեսնէ կինի մը տեսաւ որ կը լուացուէր,
ու այն կինիկը տեսքով խիստ գեղեցիկ էր։
3 Եւ Դաւիթ հրէշ խրկեց, ու այն կինոջը հա-
ղորդ հարցուց. ու հնչ ըսաւ, Աթիա Եղե-
ոացի Ուրիային կինիկը՝ Եղլիամին աղջիկը
4 Բերսաբէն է։ Եւ Դաւիթ պատգամաւոր-
ներ խրկեց, ու զանիկա առաւ, ու երբոր
կինիկ անոր եկաւ, Դ-ետևնէն անոր հետ պառ-
կեցաւ. ու անիկա Իր անմաքրութենէն շ-
նոյ ձեռքաւած էր. հետքը կինիկը իր տունը դը-
5 նաց։ Եւ կինիկը յղացաւ, ու Դաւիթին լուր
6 խրկեց ըսելով, Ես յղի եմ։ Եւ Դաւիթ Յո-
վաբին հրէշ խրկեց, ը շ-ոյ, Ղեւտացի Ու-
րիան ինձի խրկէ։ Յովաբ ալ Ուրիան Դաւի-
7 թին խրկեց։ Ու երբոր Ուրիա անոր եկաւ,

Դաւիթ Յովաբին ողջամբիներ ու զօրքին ող-
ջամբիներ ու պատերազմին վիճակը հարցուց,
8 եւ Դաւիթ Ուրիային ըսաւ, Տուն իջիր ու
ոտքերդ լուա։ Եւ Ուրիա թագաւորին պա-
լատէն ելածին պէս, անոր հետէն թագաւո-
9 րէն ձգարդև դնաց։ Բայց Ուրիա իր տիրո-
ջը բոլոր ծառաներուն հետ պալատին դու-
10 ռը պառկեցաւ, ու իր տունը չիջաւ։ Եւ Դա-
ւիթին պատմեցին ու ըսին թէ Ուրիան իր
տունը չիջաւ։ Եւ Դաւիթ Ուրիային ըսաւ,
Դուն ճամբայէ չե՞ն եկիր, ինչո՞ւ հոնտեղ քա-
11 տուդ չես իջներ։ Եւ Ուրիա ըսաւ Դաւի-
թին, Տապանակը ու Իսրայէլ ու Յուդա վը-
րաններու մէջ կը նստին, և իմ տէրս Յովաբ
ու իմ տիրոջս ծառաները բաց դաշտի մէջ
կը բանակին, ու ես ուտելու ու խմելու և
կնկանս հետ պառկելու համար իմ տունս
երթամ. դուն կենդանի ես, ու քոյ հոգիդ
12 կենդանի է՝ որ ես այս բանը չեմ ըներ։ Եւ
Դաւիթ Ուրիային ըսաւ, Այսօր ալ հոս մնա
յիր, ու վաղը քեզ խրկեմ։ Եւ Ուրիա այն
օրը ու հետևեալ օրը Երուսաղէմի մէջ մնաց,
13 Եւ Դաւիթ հրաւիրեց զանիկա, որ անոր առ-
ջևը կերաւ խմեց. ու Դ-ետևնէ դանիկա գինով-
ցուց. իսկ Ո-ետևնը իրիկուանը ելաւ՝ ու Իր տի-
րոջը ծառաներուն քովը իր անկողինին մէջ
14 պառկեցաւ. բայց իր տունը չիջաւ։ Եւ ա-
ռաւօտուն Դաւիթ Ետանիկ մը գրեց Յովա-
15 բին, և Ուրիային ձեռքովը խրկեց։ Ու նա-
մակին մէջը գրեց ալ ըսաւ, Ուրիան խիստ
սաստիկ պատերազմին դիմացը դրէք, ու դուք
16 նա քաշուելէք, Որ զարնուի ու մեռնի։ Ու
երբոր Յովաբ քաղաքը պաշարեց, Ուրիան
անտակ տեղ մը դրաւ՝ որ Հոն զօրաւոր մար-
17 դիկ գտնուելը գիտէր։ Եւ քաղաքին մար-
դիկը ելան ու Յովաբին հետ պատերազմ ըրին.
և զօրքէն՝ Դաւիթին ծառաներէն ինկան, ու
18 Հետացի Ուրիան ալ մեռաւ։ Եւ Յովաբ դ-
ատ-ո-ղ հրէշ խրկեց, ու պատերազմին բոլոր պա-
19 տահարները Դաւիթին խնայուց։ Եւ պատգա-
մաւորին պատուիրելով ըսաւ, Գաւեպատմին
բոլոր դիպուածները թագաւորին պատմելէդ
20 ետքը, Թէ որ թագաւորին բարկութիւնը ել-
լի, ու քեզի ըսէ թէ ինչո՞ւ պատերազմելու
համար քաղաքին մօտեցաք. չէի՞ք գիտեր
21 որ պարսպէն նետ կը նետուի։ Երոբաաղին
որդին Աբիմելէքը ո՞վ մեռուց. չէ՞ որ մէկ
կինիկ մը պարսպին վրայէն երկանաքար կը-
ռար մը նետուց անոր վրայ, որ անիկա Թե-
բեսի մէջ մեռաւ. պարսպին ինչո՞ւ մօտեցաք.
անատնիդ դուն ըսես, Քու ծառադ Ուրիա
22 ցի Ուրիան ալ մեռաւ. Եւ պատգամաւորը

ա – Մ՝ն. ՀՔ. 16.
բ – Մ՝ն. ՀՔ. 18.
գ ԳԼ. Ը. 8.
դ ՓՔ՝ա. Ք. 22. 26.
ե Մ՝ն. ԼԷ. 20.
զ – Մ՝ն. Ք. 1.
է Ը Օր. Ք. 8.
ը Դ՝ն. ԼԳ. 8. Ըար. Ը՝ա. 1. Մ՝ա. Ք. 22.
թ ԳԼ. ԽԳ. 20.
ժ Կ՝Լ՝Ք՝ն. Մ՝ն. գ. 1.
ի Ն՝Ք՝ն. Ը՝ա. 1. Ա՝ա. Ք. 1.
լ Ա՝ա. Դա. Փ՝ն. գ՝Ե՝ը. Ը՝Կ՝ա. 14.
խ Ղ՝Ե. ՀԼ. 19. 25.
ծ Դ՝ն. ՀՔ. 33. 35.
կ Հ՝Ր. 9.
հ Տ՝ո ա Ք՝ա. Ք. 8. 9.
ձ Գ՝Լ. ՀՐ. 9.
ղ Ն՝Ե՝ը. Ը՝Ե՝ր՝ա. Ք.
ճ Ը՝Ե՝ը. Ը՝Ե՝ր՝ա. Ք.
մ Ե՝Ե՝ը. Ը՝Ե՝ր՝ա. Ք.
յ Ե՝Ե՝ը. Ը՝Ե՝ր՝ա. Ք.
շ Ե՝Ե՝ը. Ը՝Ե՝ր՝ա. Ք.
ո Ե՝Ե՝ը. Ը՝Ե՝ր՝ա. Ք.
չ Ե՝Ե՝ը. Ը՝Ե՝ր՝ա. Ք.
պ Ե՝Ե՝ը. Ը՝Ե՝ր՝ա. Ք.
ջ Ե՝Ե՝ը. Ը՝Ե՝ր՝ա. Ք.
ռ Ե՝Ե՝ը. Ը՝Ե՝ր՝ա. Ք.
ս Ե՝Ե՝ը. Ը՝Ե՝ր՝ա. Ք.
վ Ե՝Ե՝ը. Ը՝Ե՝ր՝ա. Ք.
տ Ե՝Ե՝ը. Ը՝Ե՝ր՝ա. Ք.
ր Ե՝Ե՝ը. Ը՝Ե՝ր՝ա. Ք.
ց Ե՝Ե՝ը. Ը՝Ե՝ր՝ա. Ք.
ւ Ե՝Ե՝ը. Ը՝Ե՝ր՝ա. Ք.
փ Ե՝Ե՝ը. Ը՝Ե՝ր՝ա. Ք.
ք Ե՝Ե՝ը. Ը՝Ե՝ր՝ա. Ք.
օ Ե՝Ե՝ը. Ը՝Ե՝ր՝ա. Ք.
ֆ Ե՝Ե՝ը. Ը՝Ե՝ր՝ա. Ք.

գնաց, ու Յովաբին բոլոր իրն պատուիրա-
23 ծը Դաւիթին պատմեց։ Եւ պատգամաւորը
Դաւիթին բաւ, Ան մնդիկը մեր վրայ ու-
ժգնան, ու մեզի դէմ դաշտը ելան. բայց
մենք մինչև քաղաքին դուռը հալածեցինք
24 զանոնք։ Եւ ոգեզնաւորները պատային վր-
բայէն քա՛ ծառաներուդ հետեր հետեցին,
ու Թագաւորին ծառաներէն մէկ քանիները
մեռան, և քա՛ ծառադ Փեսացի Ուրիան
25 ալ մեռաւ։ Անոնք Դաւիթ պատգամաւո-
րին բաւ, Յովաբին այսպէս բսա, Այս բանը
քա՛ աչքերուդ գէշ չերեւնայ. քանզի սուր
երբեմն ասիկա կ'ուտէ, ու երբեմն անոնա.
քաղաքին վրայ պատերազմը աւտիկացուր,
և զանիկա փլցուր. ու դուն ալ քաջալերէ
26 զանիկա։ Եւ Ուրիային կինը իր էրկանը Ու-
րիային մեռնիլը լսելով՝ իր էրկանը համար
27 սուգ բրաւ։ Ու երբոր սուգը անցաւ, Դաւիթ
հաղ խրկեց, ու զանիկա իր տունը առաւ.
և անիկա Հանոր կինկը եղաւ, ու անոր որդի
մը Ծնաւ։ Բայց Դաւիթին ասը բրած բանը
Տէրոջը աչքերուն գէշ երեւցաւ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Նաթան եկ դառնկին առնէր կը պատմ. որով Դաւիթ կ՚ա-
տիպոյթ խրատուիր գտատարակ։ 7 Դաւիթ Նաթանէն
յանդիմանուելով՝ իր մեղքը կը խոստովանի. ու Քրիստոսին
կը տեսնայ։ 15 Դաւիթ քանի որ իր ապան ալ կը. անոր
համար սուգ կ՚ընէ ու կ՚ապրի։ 24 Սողոմոն կը ծնանի ու
Ճկիդիա կ՚անուանի։ 26 Դաւիթ Ռաբբան կ՚առնէ. ու
անոր ջուր բնակուելը կը տեսնէ։

1 Եւ Տէրը Նաթանը Դաւիթին խրկեց. ու
անոր եկաւ և ՚անոր բաւ, Մէկ քաղաքի
մէջ մէկ երկու մարդ կար, մէկը հարուստ ու
2 միւսը աղքատ։ Հարուստը խիստ շատ Հօտեր
3 ու արջառներ ունէր, Բայց աղքատը ուրիշ
բան մը չունէր, միայն թէ էգ գառնուկ մը,
որ Ծախած առեր էր ու կը մեծցնէր. և
՚ընտանիք անոր հետ ու անոր ապրեցը հետ մէկ-
տեղ մեծցաւ. անոր պատառէն կ՚ուտէր ու
անոր գաւաթէն կը խմէր, և անոր Ծոցը կը
պառկէր, ու անոր՝ աղկման մը պէս էր։
4 Եւ ճամբորդ մը եկաւ ան հարուստ մարդուն.
ան ալ խնայելով իր հօտերէն ու արջառներէն
առնելու, ու իրեն եկող ճամբորդին ՚ընելու
պատրաստելու, ՚ուղ ան աղքատ մարդուն էգ
գառնուկը առաւ, ու զանիկա իրեն եկող
մարդուն համար պատրաստեց։
5 Անառաւ Դաւիթին բարկութիւնը ան
մարդուն գէմ սաստիկ բորբոքեցաւ, ու Նա-
թանին բաւ, Տէրը կենդանի է որ սա բանը
6 ընող մարդը ՚մեռնելու արժանի է. Եւ ան
գառնուկը ՚չորս քառատիկ պիտի հատուցանէ,
քանզի սա բանը բրաւ ու գութ չունեցաւ։
7 Անառաւ Նաթան Դաւիթին բաւ, Ան մար-
դը դուն ես. Իսրայէլին Տէր Աստուածը այս-
պէս կ՚ըսէ, Ես քեզ Իսրայէլի վրայ իս թագա-
ւոր օծեցի, ու քեզ Սաւուղին ձեռքէն ես
8 ազատեցի. Եւ ասկորդ տուներ քեզի՝ ու ան-
կորդ կիներդը քա՛ ծոցդ տուի, և Իսրայէլի
ու Յուդայի տուներ քեզի տուի. ու թէ որ քիչ
՚նիւեր, քեզի Տասնցիմ տուիլ բաներ կու-
9 տայի։ Վասն՚ զի Տէրոջը խօսքը Դաւթի
դէմը անար աչքերուն առջեր չարութիւն
ընելով. Հիւթացի Ուրիան սրով մեռցուցիր,
ու անոր կինկը քեզի կինկ առնելուդ համար,
Քու առնէդ սուրը յաւիտեան պակաս պիտի
11 չըլլայ։ Եւ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ, Ահա ես քա՛
առնէդ քեզի գէմ չարիք մը պիտի հանեմ.
ու Քա՛ աչքերուդ առջեր քա՛ կիներդը պիտի առնեմ, և ընկե՛ քա՛ դրացիդ պիտի
տամ. ու անիկա ան արեգակին առջեր քա՛
12 կիներուդ հետ պիտի պառկի. Քանզի դուն
ծածկաբար բրիր, Բայց ես ան բանը բոլոր
Իսրայէլին առջեր ու արեգակին առջեր պիտի
13 ընեմ։ Եւ Դաւիթ Նաթանին բաւ, ՔՏէրոջը
գէմ մեղք գործեցի. ու Նաթան Դաւիթին
բաւ, Տէրն ալ Քքա՛ մեղքդ Ջնեցից, պիտի
14 չմեռնիս։ Բայց որովհետև ան բանով Տէրոջը
թշնամիներուն Հայհոյութիւն ընելու առիթ
տուիր, անոր համար ան քեզի ծնած տղան
անշուշտ պիտի մեռնի։
15 Ու Նաթան իր տունը գնաց։ Եւ Տէրը
զարկաւ ան մանուկը՝ որն որ Ուրիային կինկը
Դաւիթին Ծներ էր, ու սաստիկ հիւանդացաւ։
16 Եւ Դաւիթ մանուկին համար Աստուծոյ աղա-
չեց. ու Դաւիթ Ժամ պահեց ու գնաց Քպոր
17 գիշերը գետնի վրայ պառկեցաւ. Եւ անոր
տունը Ծերերը անոր ||մօտը գացին, որ զա-
նկիա գետնէն վերցնեն. բայց անիկա չուզեց,
18 ու անոնց հետ հաց չկերաւ։ Ու եօթներորդ
օրը մանուկը մեռաւ. և Դաւիթին ծառաները
մանուկին մեռնիլը անոր իմացընելու վախցան,
քանզի ըսին, Ահա քանի որ մանուկը ապ էր՝
անոր պատկացինք, ու անիկա մեր խօսքը
մտիկ չըրաւ. և ի՞նչպէս անոր բանը քի
19 Ամանակը մեռաւ, որ գէշ բան մը ընէ։ Բայց
Դաւիթ իր ծառաներուն չտեսնելով տեսնցաւ որ մանուկը մեռեր է. ու Դաւիթ իր

---

* Նէե. առանց վերջ կիներ։
ա ԳԼ. Ժբ. ց.
— = Ասղ. ծա. վերջաբանը։
Տե՛ս գԼ. Ժգ. ե. ե. և գ Թագ. բ. ե—ա։ Նա. ե. ե։
ը = Թագ. իգ. ժ։
թ Նէե. իր. ե. Դաւիթ Ժբ. ե։
ժ = Թագ. Ժգ. ժ։
ժա Տե՛ս գԼ. Ժգ. ե. ժ։
ժբ Թագ. Ժե. ժ։
ժգ = Թագ. Ժե. ժ։
ժդ Նէե. այս ինչ ու այն ինչ բառերը կ՚աղաւաղեն։
ժե Ա Օր. իբ. ե. ԳԼ. Ժգ. ժե։
ժզ ԳԼ. Ժգ. ժե։
ժէ Տե՛ս = Թագ. Ժե. ժե։
ժը ԳԼ. Ժգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
ի ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
իա Նահում. ե. ե։
իբ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
իգ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
իդ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
իե ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
իզ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
իէ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
իը ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
ի ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կա ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կբ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կգ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կդ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կե ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կզ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կէ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կը ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կթ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կժ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կժա ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կժբ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կժգ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կժդ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կժե ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կժզ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կժէ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կժը ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կի ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կիա ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կիբ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կիգ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կիդ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կիե ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կիզ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կիէ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կիը ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կթ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կժ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կժա ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կժբ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կժգ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կժդ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կժե ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կժզ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կժէ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կժը ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կի ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կիա ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կիբ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կիգ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կիդ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կիե ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կիզ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կիէ ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։
կիը ԳԼ. իգ. ժ. Ա Թագ. Ժե. ժ։

ծառաներուն քսան , Մանուկը մեռաւ · ու
20 անոնք ըսին , Մեռաւ · Անոնոր Դաւիթ գիտնէն ելաւ , լուացուեցաւ , Նօծուեցաւ ,
Հանդերձները փոխեց , ու Տէրոջը տունը մտաւ՝ ու երկրպագութիւն ըրաւ · ետքը իր
տունը դարձաւ , և ուզեց , ու անոր առիթը
21 հաց դրին ու կերաւ · Եւ ծառաները անոր ըսին , Ա՛ս բանդ ի՞նչ պիտի ըլլայ · քանի որ մանուկը ապ էր , ՚ուզ հուզ ծոմ պահեցիր ու լացիր · իսկ մանուկը մեռածին
22 պէս ելար հաց կերար · Եւ Դա՚ն ըսաւ , Քանի որ մանուկը ապ էր՝ ծոմ պահեցի ու լացի · ՚քանզի ըսի , Ո՚վ գիտէ , գուցէ Աստուած
23 ինծի ողորմի , ու մանուկը ապրի՚անայ · Բայց հիմա անիկա մեռած է , ինչո՚ւ համար ծոմ պահեմ · միթէ ես կրնա՞մ զանիկա ետ դարձնել · ես անոր պիտի երթամ՝ բայց ՚անիկա ինծի պիտի չդառնայ ·
24 Եւ Դաւիթ իր կնիկը Բերսաբէն մխիթարեց , ու անոր քովը մտաւ , և անոր հետ պառկեցաւ · ու ՚անիկա որդի մը ծնաւ , ու
՚անոր տունը Սողոմն դրաւ · և Տէրը զանի-
25 կա սիրեց · Ու Նաթան մարգարէին ձեռքովը ղրկեց · և անոր անունը Տէրոջը հա՚մար °Յեդիդիա կոչեց ·
26 Ու Յոաբ Ամմոնի որդւոցը ՚Ռաբբային դէմ պատերազմ ըրաւ , ու թագաւորանիստ
27 քաղաքը առաւ · Եւ Յոաբ Դաւիթին պատգամաւորներ խրկեց , ու ըսաւ , Ռաբբայի դէմ պատերազմ ըրի ու ջուրերուն քաղաքը
28 առի · Եւ հիմա միացած ժողովուրդը ժողվի , ու քաղաքին դիմացը բանակ դիր և գանիկա առ · չըլլայ որ քաղաքը ես առնեմ , ու
29 անոր վրայ իմ անունս դրուի · Ուստի Դաւիթ բոլոր ժողովուրդը ժողվեց ու Ռաբբա գնաց , և անոր դէմ պատերազմելով՝ գանիկա
30 առաւ · Ու անոնց թագաւորին գլխէն թագը առաւ , որ ադամանդ մը ոսկիի ծանրութիւն ունէր՝ պատուական քարերով ՚ՀՀ՚Հ՚Հ՚

տինքս ո՛չ տանիմ. զուն ալ խրայելի մէջ
անզգաւմներուն մէկուն պէս պիտի ըլլաս. և
հիմա կ՛ազաչեմ՝ Թագաւորին զրուցել, Ես անի-
14 կա գիս քեզմէ չարգիլեր, բայց Աքաբ անոր
խօսքը մեկի բնել չուզեց. հապա անկէ զօրա-
ւոր ըլլալով՝ զանիկա բռնադատեց ու անոր
15 հետ պառկեցաւ. Ու Եղէզ Աւիման զանիկա
խիստ չատ առեց, անանկ որ ունեցած առեր-
թիները — ըն ունեցած աչքին առելի մեծ էր. և
16 Աւիման անոր բսաւ, եկ՝ գնա. Ու անկեա անոր
բսաւ, Գատաման չկայ. գիս վանդելուդ
չարաքիներ միւս խնդի բրածէդ աւելի մեծ
17 է. բայց Աքաբ անոր մեկի բնել չուզեց. Եւ
իրեն ծառայութիւն բնող մանչը կանչեց ու
բսաւ, Ասկա քովէս գացար՝ հանէ, ու եհուէն
18 գուռը կղպէ. (Եւ աղչկան վրայ տրամադրեր
պատմուճան մը կար. քանզի Թագաւորին
կոյս աղչիկները առանկ պատմուճան կը հագ-
նէին.) Ու անոր ծառան զանիկա գացաւ հա-
19 նեց, ու եհուէն գուռը կղպեց. Եւ Թամար
Էմնոիր առաւ — իր գլխուն վրայ դնէ,
ու իր վրայի բազմագոյն պատմուճանը պատ-
ռեց, և դնելը իր գլխուն վրայ գրաւ.
20 ու լալով գնաց. Եւ անոր եղբայրը Աբիսա-
ղոմ անոր բսաւ, Միթէ եղբայրդ Աւիման քե-
զի հետ եղաւ. ու հիմա, քոյրս, լուռ կե-
ցիր. ան քու եղբայրդ է. ասկա սիրտդ մի
դներ. և Թամար իր եղբօրը Աբիսողոմին առ-
21 նը անմխիթար կը նստէր. Ու Դաւիթ Թա-
գաւորը ատ ամէն բաներուն լսելով՝ խիստ էրաց-
22 կացաւ. Եւ Աբիսողոմ Աւիմոյին հետ ոչխ
կամ դէշ խօսք մը չխօսեցաւ. քանզի Աբի-
սողոմ Աւիմոյը կ՛ատէր՝ իր քոյրը Թամարը լըս-
կելուն համար.
23 Ու երկու տարի անցնելէն ետքը, երբոր
Աբիսողոմին -ն-ն-ն եփրեմի մօտ եղած բա-
զաստօրին մէջ ոչխարակուռ կ՛ընէին, Աբիսո-
ղոմ Թագաւորին բոլոր որդիները հրաւիրեց.
24 Եւ Աբիսողոմ Թագաւորին գնաց ու ըսաւ,
Ահա քու ծառայիդ -ն-ն-ն ոչխարկը-
ուռը կ՛ընեն. չնորհք ըրէ, Թագաւորը ու
անոր ծառաները քու ծառայիդ հետ երթան.
25 Եւ Թագաւորը Աբիսողոմին բսաւ, Չէ, որ-
դիս, ամէնքս չերթանք, որ քու վրադ ծան-
րութիւն չըլլանք. ու զանիկա ստիպեց. բայց
Դ-ն երթալ չուզեց, ու զանիկա օրհնեց.
26 Եւ Աբիսողոմ բսաւ, Եթէ ոչ՝ գոնէ իմ եղբայրս
Աւիման մեր հետը գայ. ու Թագաւորը անոր
27 բսաւ, Անիկա ինչո՞ւ քու հետդ երթայ. Բայց
Աբիսողոմ զանիկա ստիպելուն համար՝ Աւիմոյը
ու Թագաւորին բոլոր որդիները անոր հետը
28 խրկեց. Եւ Աբիսողոմ իր մանչերուն պատուի-
րեց ու բսաւ, Նայեցէք, երբոր Աւիմոյին սիր-
տը գինիէն գուարթնայ, ու ես ձեզի Ա-
նոնք զարկէք՝ բսի, զանիկա մեռցուցէք.
մի վախնաք. չէ՞ որ ես ձեզի հրամայեցի.
29 քաջասիրտ ու զօրաւոր կարծուիլ եղէք. Եւ
Աբիսողոմին մանչերը Աբիսողոմին պատուիրա-
ծին պէս ըրին Աւիմոյին. ու Թագաւորին բո-
լոր որդիքը ոտք եցան, և ամէն մէկը իր ջո-
30 րին հեծնելով՝ փախան. Ու անոնք դեռ ճամ-
բան ըլլալով, Դաւիթին լուր բերին ու բսին,
Աբիսողոմ Թագաւորին բոլոր որդիները մեռ-
31 ցուց, ու անոնցմէ մէկը չմնաց. Եւ Թագա-
ւորը ոտք եցաւ, իր հանդերձները պատ-
ռեց, ու գետինը պառկեցաւ. ու անոր բո-
լոր ծառաները հանդերձին պատռած ե-
32 ղ-ը-ղ-ը կը կայնէին. Ու Դաւիթին եղբօրը
Սամմայիին որդին Յովնադաբ պատասխան
առաւ ու բսաւ, Իմ տէրս չկարծէ որ բոլոր
երիտասարդները Թագաւորին որդիները մեռ-
ցուցին, քանզի միայն Աւիման մեռած է. վա-
սն զի ատ բանը Աբիսողոմին բերնովը որո-
շուած էր՝ անոր քոյրը Թամարը լլկած օրէն
33 ի վեր. Ու հիմա տէրիմ Թագաւորը ատբա իր սըր-
տին մէջ ատ բանը չդնէ, կարծելով թէ Թա-
գաւորին բոլոր որդիքը մեռան, քանզի մի-
34 նակ Աւիման մեռած է. Եւ Աբիսողոմ փախաւ.
Ու երբոր Դ-ն-ն պատանին դէպ աչքերը
վերցուց նայեցաւ, տեսաւ որ իր եհուէն լե-
ռանը գռմէն խիստ չատ ժողովուրդ կու գար.
35 Յովնադաբ Թագաւորին բսաւ, Ահա Թագաւորին որդիքը կու գան. ծառա-
36 յիդ խօսքը եղաւ. Եւ անկեա իր խօսքը լը-
միննցուցածին պէս՝ ահա Թագաւորին որդիքը
եկան, ու ձայնները վերցուցին ու լացին.
և Թագաւորն ալ ու անոր բոլոր ծառաները
խիստ մեծ լացով մը լացին.
37 Իսկ Աբիսողոմ փախաւ, ու Գեսուրի Թա-
գաւորին Ամիուդի որդւոյն Թոլմիին գնաց.
բայց Դ-ն-ն ամէն օր իր որդւոյն համար սուգ
38 կ՛ընէր. Եւ Աբիսողոմ փախաւ, ու Գեսուր
գնաց, ու հոն երեք տարի մնաց. Եւ Դաւիթ
Թագաւորը Աբիսողոմին երկնալու կը փափա-
քէր, քանզի մեռնող Աւիմոյին վրայով մխի-
թարուեր էր.

ԳԼ. ԺԴ

1 Յովաբ Թեկուայէն իրկի մը վարդով կը բռնէ. որ առակով
մը Աբիսողոմ առնէ դարձնելու համար Թագաւորին սիր-
տը. և Յովաբ կանչուած երեսաւորի կը բերէ. 23 Աբիսողոմին
գէշ գործերնէրը. մարդերը. ու անոր գանգրերը. 28 Երկա-
տարին հետ Աբիսողոմ Յովաբին հետզհետէ Թագաւորին առ-
ջեւը կը ներկայացնէ.

ի Տ-ս Գէ-ն ժը-ր-
ա։
ի ր Օր-խր-ա։ Տ-ս
գէ-ն ժր-ա։
ի Կ-ի Մխ ընէր առ-
բառը.
ա Եբէր-ն հառնցէք.
ե Դ-ն-յ-ե-ն Դաս-
ե-ա։ Ա-ա-ր խե-
ա։
ի Ա-ա-ր խե-ա։
ի Գ-ս-ե-ա։ Գէ-ա-
ա։ Ա-ա-ր խե-ա։
ի Եբէր-ր-ա։
ա Կ-ի ասանցաւ.
ի Ա-ա-ր խե-

1 Եւ Շարաւհայի որդին Բաաս խնացաւ որ
2 Թագաւորին ամբոխ Աբիազամին վրայ է։ Ու
Բաաս Բեհկաէ հաշտ խրկից, և անկէ խնայլո
կնիկ մը բերել առաւ, ու անոր բաւ, կ'ա
զաչեմ՝ քեզ պատառ ձեւացուր, ու առդի
հանգչեձներ հագիր, եղով մի օծուիր, ու
մեռելի մը համար չսռնգիմ առդ բանող
3 կնիկան մը պէս եղիր։ Ես Թագաւորին մօտիր,
ու անոր ու կերպով խօսի։ և Բաաս ոտներ
4 բերուոր խօսքեր դրաւ։ Ու ան Բեհկաւային
կնիկը Թագաւորին մօտաւ խօսելու համար։
ու Երեսի վրայ գետինը հիմնալով անոր խո
նարհութիւն ըրաւ, ու բաւ, Ով Թագա
5 ւոր, օգնէ ինձ։ Ես Թագաւորը անոր բաւ,
քեզի ի՞նչ եղաւ։ Ու կնիկը բաւ, Ո՛ն, Էնա
մկ պրեսպի կնիկ մըն եմ ու իմ էրիկս մե
6 ռած է։ Ես քու ազախինդ երկու որդի ու
նէր, ու երկուքը դաշտի մէջ իրարու հետ
ծեծկուելնան։ և անոնց մէջը հաշտեցնող մը
չըլլալուն համար՝ մէկը մեւսը զարկաւ ու
7 զանիկա մեռցուց։ Ես ահա հոլոր ազգա
ռահմէն քու ազախինդիդ դէմ ոտք եղան, ու
բսին, իր եղբայրը մեռցնողը տուր, որ զա
նիկա մեռցնենք իր մեռցուցած եղբօրը կե
նագր համար, ու ժառանգն ալ կորսնցնենք։
և ինծի մնացած կայծը պիտի մարէն, երկրիս
վրայ էրկանս անունը ու մնացորդը չպահե
8 լով։ Ես Թագաւորը կնկանը բաւ, Ցաւնդ դնաս,
9 ու ես քեզի համար կը պատուիրեմ։ Ու Թե
կուացի կնիկը Թագաւորին բաւ, Ով տէր
իմ Թագաւոր, Էնդերը իմ վրաս ու իմ հօրս
տանը վրայ ըլլայ, Բայց Թագաւորը ու անոր
10 աթոռը անպարտ ըլլայ։ Ես Թագաւորը բաւ,
Թէ որ քեզի բան մը բաղ ըլլայ, անկիս բե
11 ձի բերը, ու ալ քեզի չդպչիր։ Ես
անկիս բաւ, Թագաւորը յիշէ, ու Աստուծոյ
մէջ Աստուածը յիշէ, ու չթողու որ Եսրաէլ
վրէժխնդիրները չաստան ապականելու, որ
իմ որդիս մեռցնեն։ Ես անկիս բաւ, Տէրը
կենդանի է որ քու որդւոյդ Ձեռքդ մեղ մի դնէ,
12 ամէնը պիտի չխնայ։ Աստուներ կնիկը բաւ,
Թող քու ազախինդ իմ տիրոջս Թագաւորին
մէկ խօսք մի պրաչէ։ ու անկիս Ըրաւէ ը
13 սաւ։ Ես կնիկը բաւ, Ուրիւին Աստուծոյ ժո
ղովուրդին վրայ խնդո Համար այդպէս բան
կը մուածես։ պրովհաւեն Թագաւորը քանի որ
իր աթոռածը ետ չդարձնէ, սա խօսքերը
14 խօսելով յանցաւորի պէս կ'ըլլայ։ Քանզի մենք
կ'արիէ պիտի մեռնինք, ու գետինը թա
փած չուրին կը նմանինք, որ ետ չեն կու
չժողվուիր։ և Աստուած չի խնդրեր հոգին

= Գլ. ժգ. 30։
ք ր Պ՝ն ժ... ։
ֆ Տ՝ն Հ...ա Ք. գ. 31։
ֆ Հ՝ր. 11։ Նլ. գ. 15։
• Նէ՛ր. խ...գաս.
ֆ ա Թ...գ. ի. 41։

Գլ. ա. 8։
ֆ Տ՝ն գ Թ...գ. գ.
16. 18։
ֆ Տ՝ն գլ. ժբ. 1։
ֆ Թա. լ՛. 18։ բՕր.
ժք. 18։

ֆ Ծ՝ն. իհ. 15։ աՔ...գ.
իհ. 24։ Մ...ա. իհ.
23։
ֆ Գլ. գ. 25. 29։ գ
Թագ. բ. 33։
ֆ Թա. լ՛. 10։

չառնեն, հապա միջոցներ կը հնարէ, որ
15 աքսորուածը իրմէ աքսորուած չմնայ։ Ու
հիմա ես անոր համար իմ Թագաւոր տիրոջս
ասելքը բանալ եկայ, քանզի ժողովուրդը
զիս վախցուց։ ու քու ազախինդ բաւ, Չի
մնա Թագաւորին հետ խօսիմ, գուցէ Թագա
16 ւորը իր ազախինին խօսքը կատարէ։ Որով
հետև Թագաւորը մտիկ ընելով՝ իր ազախինը
պիտի ազատէ ան մարդուն ձեռքէն, Ը զիս
ու իմ որդիս միասին Աստուծոյ ժառանգու
17 թենէն չկորսնցնէ։ Ես քու ազախինդ բաւ,
իմ Թագաւոր տիրոջս խօսքը միխիթարութիւն
պիտի ըլլայ։ քանզի իմ Թագաւոր տէրս Աս
տուծոյ հրեշտակի մը պէս է, -- բարին ու
չարը կը հասկընայ։ և քու Տէր Աստուածդ
18 քու հետդ ելլայ։ Ու Թագաւորը պատասխան
առաւ ու կնկանը բաւ, Քեզի Համրցնելքու
բանս ինծմէ մի պահեր։ Ու կնիկը բաւ, իմ
19 Թագաւոր տէրս Թող ըրաւցէ։ Ես Թագաւորը
բաւ, Արդեօք ան առնէն բանիս մէջ Յովաբին
ձեռքը քեզի հետ է։ ու կնիկը պատասխան
առաւ ու բաւ, Ով տէր իմ Թագաւոր, քու
անձդ կենդանի է որ իմ Թագաւոր տիրոջս
բաւած բոլոր խօսքերէն բնաւ մէկը աջ դին
կամ ձախ դին չկրնար խոտորիլ։ քանզի քու
ծառադ Յովաբն է ինծի պատուիրողը, ու
ան Հրոյոր խօսքերը քու ազախինիդ բերանը
20 դնողը անիկա է։ Ան խօսքիս ձեւը դարձնել
քու Համար քու ծառադ Յովաբ ասոր բանը
բրաւ։ ու իմ տէրս Աստուծոյ հրեշտակի մը
պէս խնամուն է՝ բոլոր երկրիս վրայ եղած
բաներդը դիտնալու։
21 Ես Թագաւորը Յովաբին բաւ, Ահա հի
մա ասոր բանը բրի։ գնա՝ Աբիսողոմ պատանին
22 ետ դարձուր։ Աստուներ Յովաբ երեսի վրայ
գետինը ինկաւ և անոր խոնարհութիւն ը
բաւ ու օրհնեց Թագաւորը։ և Յովաբ բաւ,
քու ծառադ այսօր գիտցաւ որ քու աչքե
րուդ առջևը շնորհք գտայ, ով տէր իմ Թա
գաւոր, քանզի Թագաւորը իր ծառային խօս
23 քը կատարեց։ Ու Յովաբ եղաւ՝ Գեսուր գը
24 նաց, ու Աբիսողոմ երուսաղէմ բերաւ։ Ես
Թագաւորը բաւ, Թող իր տունը դառնայ,
ու իմ երեսս չտեսնէ։ Ես Աբիսողոմ իր տու
նը գարձաւ, ու Թագաւորին երեսը չտեսաւ։
25 Ես բոլոր Իսրայելի մէջ Աբիսողոմին պէս
գեղեցիկ ու գովելի մարդ մը չկար։ անկիս
Տաբէն Թաթէն մինչև գլխուն գագաթը ա
26 բաս մը չունէր։ Ու երբոր իր մազերը կը
կտրէր, (որովհետև տարին անգամ մը մազե
րը կը կտրէր, քանզի իր վրայ ծանրութիւն
կ'ընէր,) իր գլխուն մազերը կը կշռէր, --

ֆ Գլ. ժգ. 45։
Գաղ. իհ. 24։
ֆ Դատ. ի. 8։
ֆ Գլ. ժգ. 37. 38։
Ելք. ի. 31։
Ընդ. ւէ. 15։ Երբ.
իհ. 22։

ֆ Թա. լ՛. 18. 22։
ժէ. 21։
ֆ Հմր. 17. Գլ. ժք.
27։
ֆ Գլ. ժգ. 37։
ֆ Ծն. խգ. 3. Գլ.
գ. 13։
ֆ Ես. ա. 6։

թագաւորական կշռաքով երկու հարիւր սիկղ
27 ոսկի։ Եւ Աբիսողամին երկիր տալ՝ ու թա-
գաւորն անուշով մէկ աղիկի մը ծնաւ. անիկա
անոթով գեղեցիկ կնիկ մըն էր։
28 Եւ Աբիսողամ երուսաղէմի մէջ բնակ-
ած ատեն, Թագաւորին երեսը չտես-
29 աւ։ Եւ Աբիսողամ Յովաբին Ամասա խրկեց, որ
զանիկա թագաւորին խրկէ. բայց անիկա չու-
զեց անոր երթալ։ ու նորէն երկրորդ անգամ
30 Ամասա խրկեց. ու անիկա երթալ չուզեց։ Ան-
ատներ Աբիսողամին իր ծառաներուն բաւ, Ես-
սէք Յովաբին արտը որ իմ Ամասա մօտն է,
ու անիկա հոն գարի ունի. գացէք՝ զանիկա
կրակով այրեցէք։ Եւ Աբիսողամին ծառանե-
31 րը ան արտը կրակով այրեցին։ Ու Յովաբ և-
լաւ՝ Աբիսողամին տունը գնաց, և անոր բաւ,
Ինչո՞ւ համար քու ծառաներդ իմ արտս կը-
32 րակով այրեցին։ Ու Աբիսողամ Յովաբին բաւ,
Ահա քեզի Ամասա խրկեցի ու բսի, Հոս եկուր,
քեզ Թագաւորին խրկեմ, որ բսես թէ Ե-
սուրէն ինչո՞ւ եկայ. իմ հոն բլլալս ինծի ա-
ւելի ազէկ էր. և հիմա Թագաւորին երեսը
տեսնեմ, ու թէ որ իմ վրաս չարութիւն մը
33 կայ, Թող զիս մեռցնէ։ Եւ Յովաբ Թագա-
ւորին գնաց ու անոր խնդացուց. և
անիկա Աբիսողամը կանչեց. ու Թագաւորին
քովը գնաց, և Թագաւորին առջևը երեսի
վրայ ընկաւ ու Թագաւորը Աբիսողամը համբուրեց։

ԳԼ. ԺԵ

1 Աբիսողամ ամէն խոսքերով և մարգարէութիւն ցուցնելով՝
Իսրայէլի մարդոց սիրտերը իրեն կը դարձնէր։ 7 Ուխտ մը
կատարելու պատճառով Հրեոն կ՚առնէ Փերրոն երկրագու։
10 ու հոն ապստամբութեան մէջ խոյտոդ մը կ՚ըլլայ։ 13
Դաւիթ ու բոլոր վերս եղողները կը փախչին։ 19 Եթթէ
Դաւիթին զաւակ չուզեր։ 24 Սադովկ ու Աբիաթար առ-
ջևնին հետ ուղարկելով։ 30 Դաւիթ ու իր ժողովուրդը
ոտքով Ձիթենեաց լեռը կ՚ելլեն։ 31 Դաւիթ կը խնդրէ Աս-
տաձոն որ Աքիտոփելին խորհուրդը խափանէ։ 34 Քահա-
պետները հետ կը խրկէ։

1 Եւ ետևնէն եղաւ որ Աբիսողամ իրեն համար
կառքեր, ձիեր ու իր առջևէն հնգտասն հետևակ
2 մարդ պատրաստեց։ Եւ Աբիսողամ կանուխ կ՚ելլէր ու դրանը ճամբուն մէկ
կողմը կը կայնէր. և Աբիսողամ ամէն գատ ունեցող ու դատաստանի համար Թագաւորին
եկող մարդը կը կանչէր ու կ՚ըսէր, Դուն ո՞ր
քաղաքէն ես. ու երբոր անիկա կ՚ըսէր, Ես
3 Իսրայէլի ցեղերուն մէկէն եմ կ՚ըսէր, Աբիսո-
ղամ անոր կ՚ըսէր, Նայէ, քու գատդ ճիշտ
նաստոր և ուղիղ է, բայց Թագաւորին կողմանէ
4 քեզի մեկի բնաղ չկայ։ Եւ Աբիսողամ կ՚ըսէր,
Երանի թէ զիս ես երկրիս վրայ դատաւոր
դնէին, ու ամէն վէճ կամ գատ ունեցող մար-
5 դը ինծի գար, և անոր խնամք ընէի։ Ու
երբոր մէկ մարդ մը մօտենար անոր խոնար-
հութիւն ընելու, անիկա ձեռքը կ՚երկընցը-
նէր, զանիկա կը բռնէր ու կը համբուրէր։
6 Եւ Աբիսողամ դատաստանի համար Թագա-
ւորին եկող բոլոր Իսրայէլին այսպէս ընելով,
Իսրայէլի մարդոց սիրտը գերեց։
7 Ու ետևանուն սորին լմնցնալէն ետքը
Աբիսողամ բսաւ Թագաւորին, Ընդունիմ քրէ,
երթամ ու Տէրոջը բրած ուխտս Փերրոնի մէջ
8 կատարեմ. Քանզի ծառադ ուխտով Ասորւոց
Գեսուրը կը բնակէի՝ ևսիա բրի ու բսի, Թէ
որ Տէրը զիս երուսաղէմ դարձնէ, Տէրոջը
9 ծառայութիւն ընեմ։ Եւ Թագաւորը անոր
բսաւ, Գնա խաղաղութեամբ։ Ու անիկա
10 երթ Փերրոն գնաց։ Եւ Աբիսողամ Իսրայէլի
բոլոր ցեղերուն լրտեսներ խրկեց, ու բսաւ,
Փողին ձայնը լսելուդ պէս Աբիսողամ Փեր-
11 րոնի մէջ Թագաւոր եղաւ՝ բսէք. Ու Աբի-
սողամին հետ երուսաղէմէն երկու հարիւր
մարդ գնաց Հրաւիրուած. անոնք իմաստու-
թեամբ գացին, ու ամենևին բան մը չէին գի-
12 տեր. և Աբիսողամ գոհերը բրած ատենը՝
Դաւիթին խորհրդակիցը Գիղոնացի Աքիտո-
փելը իր Գիղոն քաղաքէն կանչել տուաւ.
և դատաստանները զօրացաւ, ու ժողովուրդը
դը երթալով կը չատնար Աբիսողամին քովը։
13 Եւ Դաւիթին լրտեսը մը հետ ու բսաւ,
Իսրայէլի մարդոց սիրտը Աբիսողամին հետ
14 մէկ եղաւ։ Ասատնը Դաւիթ երուսաղէմի
մէջ իր հետ եղող բոլոր ծառաներուն բսաւ,
Եկէք փախչինք, քանզի Աբիսողամին երեսէն
մեզի ազատութիւն չկայ. չուտ բրէք գա-
ցէք, չըլլայ որ անիկա չուտով մեզի հասնի,
ու մեր վրայ չարիք հասցնէ, ու քաղաքը
15 սուրի բերնէ անցնէ։ Եւ Թագաւորին ծա-
ռաները Թագաւորին բսին, Ինչ որ Թա-
գաւորը ինչ որ սիրած համարի, ահա քու
ծառաներդ պատրաստ են ընելու։
16 Ու Թագաւորը և անոր տեսակէն անոր բո-
լոր տունը եկաւ. ու Թագաւորը տասն կնիկ Թոզուց, որ տունը մէջ պահ-
17 պանութիւն ընեն. և Թագաւորը ու անոր
եսակէն բոլոր ժողովուրդը եկաւ. ու անոնք
18 հեռու տեղ մը կայնեցան։ Եւ անոր բոլոր
ծառաները ու բոլոր քերեթիները և բոլոր
փելեթիները անոր քովէն կ՚անցնէին. ու ա-
նոր հետ Գեթէն եկած բոլոր Գեթացիները՝ վեց
հարիւր մարդ Թագաւորին առջևէն կ՚անց-
19 նէին։ Եւ Թագաւորը Գեթացի Եթթիին ը-

---

1 Ա-ոնկէ ետքը Աբիսողամ իրեն համար
կառքեր, ձիեր ու իր առջևէն հնգտասն
2 մարդ պատրաստեց։ Եւ Աբիսո-
ղամ կանուխ կ՚ելլէր ու դրանը ճամբուն մէկ
կողմը կը կայնէր. և Աբիսողամ ամէն գատ
ունեցող ու դատաստանի համար Թագաւորին
եկող մարդը կը կանչէր ու կ՚ըսէր, Դուն ո՞ր
քաղաքէն ես. ու երբոր անիկա Ասատ
3 Իսրայէլի ցեղերուն մէկէն եմ կ՚ըսէր, Աբիսո-
ղամ անոր կ՚ըսէր, Նայէ, քու գատդ ճիշտ
նաստոր և ուղիղ է, բայց Թագաւորին կողմանէ
4 քեզի մեկի բնաղ չկայ։ Եւ Աբիսողամ կ՚ըսէր,

ետևնէն եղաւ որ Աբիսողամ իրեն համար
կառքեր, ձիեր ու իր առջևէն հնգտասն
մարդ պատրաստեց։ Եւ Աբիսո-
ղամ կանուխ կ՚ելլէր ու դրանը ճամբուն մէկ
կողմը կը կայնէր. և Աբիսողամ ամէն գատ
ունեցող ու դատաստանի համար Թագաւորին
եկող մարդը կը կանչէր ու կ՚ըսէր, Դուն ո՞ր
քաղաքէն ես. ու երբոր անիկա
մարդ մը կ՚ըսէր, Ես
Իսրայէլի ցեղերուն մէկէն եմ կ՚ըսէր, Աբիսո-
ղամ անոր կ՚ըսէր, Նայէ, քու գատդ ճիշտ
նաստոր և ուղիղ է, բայց Թագաւորին կողմանէ
քեզի մեկի բնաղ չկայ։ Եւ Աբիսողամ կ՚ըսէր,

սաւ, ինչո՞ւ համար գուն ալ մեզի հետ պի-
տի երթաս. գարձիր ու թագաւորին հետը
նահէ, քանզի գուն օտարական ես, ու նաև
20 հայած տեղդ զանդուխա ես. դուն երէկ եկար,
ու այսօր ես քեզ տեղդ խախտե՞մ, որ ինծի
հետ երթաս. ահա ես կ՚երթամ ՚ուր որ պիտի
երթամ. գուն գարձիր ու քու եղբայրներդ
ալ գարձուր. ողորմութիւնը ու ճշմարտու-
21 թիւնը քու հետդ ըլլայ. Ու ԵԹԹի թագաւո-
րին պատասխան տուաւ ու բսաւ, Ցէրը կեն-
դանի է, ու իմ թագաւոր տէրս ալ կենդանի
է, որ իմ թագաւոր տէրս ուր որ ըլլայ, թէ
մահուան մէջ և թէ կենդանութեան մէջ քու
22 ծառադ ալ հոն պիտի ըլլայ. Եւ Դաւիթ
ԵԹԹիին բսաւ, Ո՞րեհ եկար անցկը. ու Գե-
թացի ԵԹԹին իր հետը եղող բոլոր մարդոց
23 մարդ ու բոլոր բնտանիքներովը անցաւ. Եւ
բոլոր երկիրը մեծ ձայնով կու լար, ու բոլոր
ժողովուրդը կ՚անցնէր. և թագաւորը ինկե-
ղրան հեղեղատէն կ՚անցնէր, ու բոլոր ժողովու-
րդը դէպ ի ՚անապատին ճամբան կ՚անցնէին.
24 Եւ ահա Սադովկ ալ ու անոր հետ բոլոր
Ղեւտացիները Աստուծոյ ուխտին տապանակը
կը տանէին. և Աստուծոյ տապանակը կայնե-
ցուցին, ու մինչև որ բոլոր ժողովուրդը քա-
զաքէն ելաւ բլրնցաւ. Աբիաթար ՚զոհ կը
25 մատուցանէր. Եւ թագաւորը Սադովկին
բսաւ, Աստուծոյ տապանակը քաղաքը դար-
ձուր. թէ որ Տէրոջը աչքերը շնորհք գտնեմ,
անառնէր ՚զիս հոս պիտի դարձրնէ, ու զա-
նիկա ու անոր բնակարանը բնէի պիտի ցու-
26 ցընէ. Բայց թէ որ բնէի այսպէս բսէ, Չբնէի
չեմ հաներ. ահա ես կ՚ընէ եմ, ՚ինր աչքին
27 հանոյ երևցածին պէս թող բնէ բնէի. Եւ թա-
գաւորը Սադովկ քահանային բսաւ, Դուն
հասկանաս չէ՞. խաղաղութեամբ քաղաքդ
դարձիր, ու քու որդիդ Աբիսաամա ու
Աբիաթարին որդին Յոնաթան ՚ձեր երկու
28 որդիները ձեզի հետ. Ահա ես ՚անապատին
դաշտերուն մէջ պիտի սպասեմ, մինչև ո՞
29 ձեզմէ լուր մը առնեմ. Եւ Սադովկ ու Աբիա-
թար Աստուծոյ տապանակը Երուսաղէմ դար-
ձուցին, ու անոնք հոն մնացին.
30 Եւ Դաւիթ Ձիթենեաց լեռնէն վեր կ՚ել-
լէր ու լալով կու լար, և հագուստը ծածկեր
էր, ու անիկա ՚բոկոտն կը քալէր. և անոր
հետ եղող բոլոր ժողովուրդն ալ՝ ՚ամէնքը
իրենց գլուխը ծածկեր էին, ու ՚լալով կ՚ել-
31 լէին. Եւ Դաւիթին պատմեցին ու բսին,
՚Աբիտոփէլ Աբիսաամին հետ դաւաճանաւ-
թիւն ընողներուն մէջն է. Ու Դաւիթ բսաւ,
Ով Տէր, կ՚ապուչիմ ՚Աքիտոփէլին խորհուր-
32 դը ՚խափանէ. Ու երբոր Դաւիթ ան բլուր-
ը հասաւ, ուր որ Աստուծոյ երկրպագու-
թիւն ըրաւ, ահա Արաքացի Քուսին ՚հան-
դերձները պատռած ու գլխուն վրայ հող
33 ՚ՐՐ՚ զանիկա դիմաւորեց. Եւ Դաւիթ անոր
բսաւ, Թէ որ իմ հետս գաս, ՚ինծի բեռ մը
34 կ՚ըլլաս. Բայց թէ որ քաղաքը դառնաս, ու
Աբիսաամին բսես, Ով թագաւոր, Կես քու
ծառադ պիտի ըլլամ. առաջուց քու հօրդ
ծառան էի, ու հիմա քու ծառադ եմ. ան-
ատեն Աքիտոփէլին խորհուրդը ինծի հա-
35 մար կրնաս ցրուել. Եւ ահա Սադովկ ու Աբի-
աթար քահանաներն հոն քեզի հետ են. ու
թագաւորին տունէն ինչ որ լսես, ՚Սադովկ
36 ու Աբիաթար քահանաներուն պատմես. Ահա
հոն ՚անոնց երկու որդիները՝ Սադովկին ՚ՐՐ՚
Աբիսաամա ու Աբիաթարին ՚ՐՐ՚ Յոնաթան
իրենց հետն են. ու ամէն բան որ լսես,
37 անոնց ձեռքովը ինծի իմացրնէք. Եւ ՚Դա-
ւիթին բարեկամը Քուսի քաղաքը մտաւ. ու
՚Աբիսաղամ ալ Երուսաղէմ ՚մտաւ.

ԳԼ. ԺԶ

1 Սիբա Մեմբոսթեայի ու խոտանկութիւն բանեցընելով իր տի-
րոջ տասնչորս ՚էշին ՚տեր կ՚ըլլայ. 5 Սեմեի բառերուն դէմ
Դաւիթը կ՚ինֆրի. 9 Դաւիթ հանգիստով վերադարձ
ըլլալու. և ապիրատներ ու վերադարձողներ կ՚արգիլէ. 16 Խու-
Աբիսաղամին խորհուրդին կ՚ըլլայ. 20 Աքիտոփելին խորհուրդը.

1 Ու ՚երբոր Դաւիթ ՚ՐՐ՚ գլուխէն քիչ մը
անցեր էր, ահա ՚Մեմիբոսթեէին ծառան Սի-
բա զանիկա դիմաւորեց, հետը երկու էշ ՚ՐՐ՚
նէ՚ՐՐ՚, որոնց վրայ երկու հարիւր հաց, հա-
րիւր ողկոյզ չամիչ, ու հարիւր ||ամառնային
պտուղ ու սրուկ մը գինի բեռցուած էր.
2 Եւ թագաւորը Սիբային բսաւ, Առ՚ՐՐ՚ ՚ին՚ՐՐ՚
պիտի ընես. Ու Սիբա բսաւ, Էշերը թագա-
ւորին տունը հանելու համար են, որ ուտեն. ու գինին
ալ ՚անապատին մէջ ՚նուաղածներուն հանելու
3 համար է, որ խմեն. Եւ թագաւորը բսաւ, Հապա
քու տիրոջդ որդին ո՞ր է. ՚Սիբա թա-
գաւորին բսաւ, Ահա անիկա երուսաղէմ կը
նստի, քանզի բսաւ թէ Այսօր Իսրայէլի տու-
նը իմ հօրս թագաւորութիւնը ինծի պիտի
4 դարձնէ. ՚Անոնանոր թագաւորը Սիբային
բսաւ, Ահա Մեմիբոսթեէին ամէն ունեցածը
քեզի ըլլայ. Ու Սիբա բսաւ, Ով տէր իմ

---

5 = Թագ. իդ. 13.
6 = Թագ. ա. 16. 17. Նահ. ժե. 17. ժզ. 22.
7 = Ելից. ժզ. 1.
8 = Գլ. ժգ. 8.
9 = Թագ. ա. 8.
10 = Թագ. գ. 13.
11 = Թագ. ի. 9.
= Ելից. ժե. 17.
= Թագ. խգ. 3.
= Թագ. ժգ. 8. Գլ. իբ. 20. գ Թագ. ժ. 8. ը Մն. ի. 9. Եր. 4. կբ. 4.
= Թագ. գ. 13.
= Թագ. ի. 9.
= Գլ. ժե. 16.
= Գլ. ժբ. 3. 4.
= Գլ. ժբ. 1. Գլ. իբ. 20. գ Թագ. ժ. 8. ը Մն. ի. 9. Եր. 4. կբ. 4.
= Եր. ի. 4.
= Եր. ժբ. 3. 4.
= Ես. ոխգ. 6.
= Գլ. ժե. 30. 32.
= Գլ. ժբ. 15.
= Գլ. ժգ. 23. ժե. 14. 23.
= Եզեկ. կիմարկացար.
= Գլ. ա. 8.
= Գլ. ժբ. 35.
= Գլ. ժգ. 10.
= Գլ. ժե. 13. 16.
= Նահ. 27.
= Գլ. ժգ. 10. = Մն. իե. 33.
= Գլ. ժգ. 15.
= Գլ. կը մնանէ
= Գլ. ժե. 30. 32.
= Գլ. բ. 8.
= Գլ. բ. 8.
= Ես. ոխգ. 6. ժե. 13.
= Եր. ի. 4. Եսթ. գ. 13.
= Գլ. ժե. 13. 16.
= Գլ. ժե. 17.
= Գլ. ժե. 23. ժե. 23.
= Ելից. ժե. 17.
= Գլ. ժգ. 27.
= Նահ. ժբ. 13.

Թագաւոր ։ °Ընդհակառակ եմ.» Թող քու առ-
ջեւդ ընդհանք գանեմ ։
5 Եւ Դաւիթ Թագաւորը մինչեւ Բահուրիմ
եկաւ . և ահա անկէ Սաւուղին տանը տոգա-
ւորմէն Գերայի որդին Սեմէի անուամբ մարդ
6 մը ելաւ , ու երթալով կ'անիծէր , եւ Դաւի-
թին ու Դաւիթի Թագաւորին բոլոր ծառա-
ներուն քար կը նետէր . և բոլոր ժողովուրդը
ու բոլոր զօրաւոր մարդիկը [illegible] աջ դիին
7 ու ձախ դիին [illegible] . եւ Սեմէի [illegible] ա-
նէիծք տուած տունը այսպէս կ'ըսէր , երիր՝
երիր , ով արիւնահեղ մարդ , ով անօրէն մարդ .
8 Տէրը Սաւուղին տանը բոլոր արիւնը [illegible]
վրադ դարձուց , որ անոր տեղը Թագաւոր
եղար . ու Տէրը Թագաւորութիւնը քու որ-
դւոյդ Աբիսողոմին ձեռքը տուաւ . և ահա
քու չարիքդ քեզի հասաւ , քանզի դուն
9 արիւնահեղ մարդ մըն ես : եւ Շարաւնեայի
որդին Աբեսսա Թագաւորին ըսաւ , Ա՛ռ-
ման շունը ինչո՞ւ համար իմ տիրոջս Թագա-
ւորին անէծք տայ . թող տուէք անցնիմ ու
10 անոր գլուխը առնեմ : Բայց Թագաւորը ըսաւ ,
Ով Շարաւնեայի որդիք , դուք ինծի հետ
ի՞նչ բան ունիք . թող տուէք որ այսպէս ա-
նէիծք տայ , քանզի Տէրը ըսաւ անոր , Դա-
ւիթը անիծէ . ու ո՞վ կրնայ ըսել թէ ինչո՞ւ
11 համար այդպէս ըրիր : եւ Դաւիթ Աբեսսա-
յին ու իր բոլոր ծառաներուն ըսաւ , Ահա
իմ երանգէս ելլող որդիս իմ հոգիս կը փնտ-
րէ , ա՛ռ ևս այդ Բենիամինեանը . թող
տուէք զանիկա որ անիծէ , քանզի Տէրը
12 ըսաւ անոր . Գուցէ Տէրը իմ նեղութիւնս
նայի , ու աւետուան անոր տուած անէծքին
13 տեղը Տէրը ինծի բարիք հատուցանէ . եւ
Դաւիթ իր մարդոցը հետ ճամբան կ'երթար ,
ու Սեմէի դիմացէն լեռանը քովէն կ'երթար
և անէծք տալով , քարեր նետելով ու հող
14 ցանելով կ'երթար . եւ Թագաւորը ու անոր
հետ եղող բոլոր ժողովուրդը յոգնած եկան
ու հոն հանգչեցան :
15 Եւ Աբիսողոմ ու բոլոր ժողովուրդը՝ Իս-
րայէլի մարդիկը Երուսաղէմ մտան , ու Աբի-
16 տոփէլ անոր հետն էր : Ու երբոր Դաւիթին
բարեկամը Աբաքացի Քուսի Աբիսողոմին քովը
գնաց , Քուսի ըսաւ Աբիսողոմին , Կեցցէ ար-
17 քան , կեցցէ արքան : եւ Աբիսողոմ Քուսիին
ըսաւ , Բարեկամիդ վրայ ունեցած սէրդ ատ-
18 կա՞ է . ինչո՞ւ բարեկամիդ հետ չգացիր : եւ
Քուսի ըսաւ Աբիսողոմին , Չէ , հապա Տէրը
ու ան ժողովուրդին և Իսրայէլի բոլոր մար-
գոց ընտրածը ով որ ըլլայ , ես անոր պիտի
19 ըլլամ ու անոր հետ պիտի նստիմ : Ու ի՞նչ
հոս որպէս ծառայութիւն պիտի ընեմ , անոր
որդւոյն չէ՞ . ինչպէս որ քու հօրդ առջեւը
ծառայեցի , անանկ ալ քու առջեւդ պիտի
ըլլամ :
20 Եւ Աբիսողոմ ըսաւ Աբիտոփէլին , Խոր-
21 հուրդ ըրէք թէ ինչ ընելու ենք . Ու Աբի-
տոփէլ ըսաւ Աբիսողոմին , Քու հօրդ հար-
ճերուն մնոր , որոնք անոնիկ տունը պահպա-
նելու ետեւը ընելու համար Թագաւոր ու երբ
բոլոր Իսրայէլ լսէ որ դուն քու հօրդ հառաչելի
եղար , անատնոր բոլոր քեզի հետ եղողներուն
22 ձեռքերը պիտի ուժեղանան : Ուստի տունիքին
վրայ Աբիսողոմին համար վրան կանգնեցին ,
և Աբիսողոմ բոլոր Իսրայէլին աչքերուն առ-
23 ջեւ իր հօրը հարճերուն մտաւ : Ու այն օրերը
Աբիտոփէլին տուած խորհուրդը այնպէս էր ,
ինչպէս որ մէկը Աստուծոյ խօսքը հարցնէր .
Աբիտոփէլին ամէն խորհուրդը կրկ Դաւիթին
ալ և կրկ Աբիսողոմին ալ այնպէս էր :

ԳԼ· ԺԷ

1 Քսուքին յորդորական Խորհուրդը Աբիտոփէլի Խորհուրդը կը մեր-
ժուի Աստուծոյ Նախատեսութեամբ Համեմատ : 15 Դա-
ւիթին գաղտնի կերպով լուր կը Խրկուի : 23 Աբիտոփէլ
ինքզինքը կը Խեղ : 24 Աբիսողոմ գետնաքար կ'անցնի : 27 Մա-
նաւիմի մէջ Դաւիթին պատրաստ կը հրեն :

1 Եւ Աբիտոփէլ ըսաւ Աբիսողոմին , Հիմա տա-
սներկու հազար մարդ ընտրեմ ու ելլեմ , և
2 ես դիշեր Դաւիթին ետեւէն իյնամ . Ու անի-
կա քանի որ յոգնած ու ձեռքերը թուլցած
է , անոր վրայ հանկարծ վախցընեմ զանիկա ,
որ անոր հետ եղող ժողովուրդը փախչի . ու
3 Թագաւորը զարնեմ : Այսպէս բոլոր
ժողովուրդը քեզի պիտի դարձընեմ . քանզի
քու փնտռած մարդդ [illegible] ամէնը
ձեռքդ անցած կը սեպուի , ու բոլոր ժողո-
4 վուրդը խաղաղութեան մէջ կ'ըլլայ : եւ ա՛ս
խօսքը Աբիսողոմին աչքին ու Իսրայէլի բոլոր
ծերերուն աչքին †հաճելի երեցաւ :
5 Եւ Աբիսողոմ ըսաւ , Հիմա Արքացի Քու-
սին ալ կանչեցէք , Հոր անոր խօսքերն ալ
6 լսենք : Ու երբոր Քուսի Աբիսողոմին քովը
եկաւ , Աբիսողոմ անոր հետ խօսեցաւ ու ը-
սաւ , Աբիտոփէլ սոանկ բան մը ըսաւ . արդ հօր
անոր խօսքը [illegible] թէ չէ , դուն խօսէ :
7 Եւ Քուսի Աբիսողոմին ըսաւ , Աբիտոփէլին
8 տուած խորհուրդը սա անգամ ատկի չէ . Եւ
Քուսի ըսաւ , Դուն գիտես որ քու հայրդ ու

• Եբեր · երիցդառաջ
թիւնն կ'ընէ՝ . 27 · գԹագ · բ · 28 ·
33 · 2 Գր · ԺԶ · 16 · գ
Թագ · բ · 8 · 44 ·
է ր Օր · Ժգ · 13 ·
ը Տիս թէ · ա · 16 · գ ·
22 · 23 · գ · 11 · 12 ·
ի Դատ · ի · 21 · 36 ·
ժ · Թագ · ի · 28 ·
33 ·
ի · Թագ · ի · 15 ·
Գր · ի · 8 ·
լ Ել · իբ · 22 ·
խ Տիս թէ · ա · 16 · գ ·
Գր · ԺԶ · 22 · ա ·
Գիտ · բ · 23 ·
ծ Տիս գ Թագ · ԺԸ · 2 ·
35 · Ոբ · գ · 28 ·
կ Հռովմ · ի · 20 ·
Ծն · ԺԸ · 4 ·
հ Գր · ԺԸ · 22 ·
յ Ծն · իխ · 28 · ա
Թագ · ա · 22 · Սաղ ·
խ · 18 ·
ղ Հռովմ · ը · 28 ·

ճ Գր · ԺԸ · 37 ·
մ Գր · ԺԸ · 37 ·
յ Գր · ԺԶ · 25 · Ե-
սայ · ԺԸ · 17 ·
ն Գր · ԺԸ · 24 ·
շ Գր · ԺԸ · 16 · ի · 5 ·
ո Ծն · ԼԹ · 30 · ա
Թագ · ԺԶ · 1 ·
պ Գր · ի · 1 · Ջաք ·
բ · 13 ·
ռ Գր · ԺԶ · 21 · 18 ·
ս Գր · ԺԸ · 18 ·
—
տ Տիս բ Օր · իե · 18 ·
Գր · ԺԳ · 14 ·
ր Ջաք · ԺԳ · 7 ·
ց Եբեր · ա · 2 · Ա-
ռաք · բ · 5 · 6 ·
Թագ · ԺԶ · 33 ·
ւ Եբեր · ա · իե · 1 · 2 ·
Ա՛ռ · բ · 1 · 2 ·
Գր · ԺԸ · 1 ·
Ես · ի · 1 ·
Ես · ի · 1 ·
Ես · ի · 1 ·
Ես · ի · 1 ·
Ես · ի · 1 ·
Ես · ի · 1 ·
Ես · ի · 1 ·
Ես · ի · 1 ·

անոր մարդիկը զօրաւոր են, ու Խրամներին
պարսպ է՝ գաղթի մէջ տձագները կոխընկուցած
արջու պէս. և քու հայրդ պատերազմող մարդ
մին է, ու գիշերը ժողովուրդին հետ չկենար։
9 Եւ հիմա անիկա կամ փոսի մը մէջ կամ ուրիշ
տեղ մը պահուած է. ու քիչ որ առջի անգամ
սասանցնէ իշխանը բլլան, ամէն լսողը պիտի
ըսէ թէ Աբիսողոմին հետևէն գացող ժողովուրդ
10 դը կոտորեր է. Առաւելոր ան պէս սիրտ
ունեցող զօրաւոր մարդը անգամ բոլորովին
հալիտի թուլնայ. քանզի բոլոր Իսրայէլ գիտէ
որ քու հայրդ զօրաւոր է, ու անոր հետ
11 եղողները ուժի տէր մարդիկ են։ Ըս պատ-
ճառաւ ես քեզի խորհուրդ կու տամ՝ որ բոլոր
Իսրայէլ Դանէն մինչև Բէրսաբէէ՝ ծովեզերքը
եղող աւազին պէս բազմութեամբ քու գլուխ
ժողովուրդ. գուն ալ անձամբ անդ մէջը գնա։
12 Ուրեմն երթանք ու անոր վրայ երթանք՝
անիկա ուր տեղ որ գտնուի, ու անոր վրայ
հասնինք՝ ինչպէս որ ցօղը գետին վրայ կ'իջ-
նէ, և անկէ ու անոր հետ եղող բոլոր մար-
13 դոցմէն մէկը ողջ չմնայ։ Եւ թէ որ քաղաքի
մը մէջ գոցուի, ան քաղաքը բոլոր Իսրայէլ
չուանները տանի, ու գետինս մինչև հեղեղա-
ձոր քաշենք, այնպէս որ հոն մէկ պզտիկ քար
14 մը անգամ չմնայ։ Եւ Աբիսողոմ ու բոլոր Իս-
րայէլի մարդիկը ըսին, Արքացի Քուսիին
խորհուրդը Աքիտոփէլի խորհուրդէն աղէկ է.
Քանզի ՚Տէրը Աքիտոփէլին աղէկ խորհուր-
դը ցրուելու հրամայեր էր, որ Տէրը
Աբիսողոմին վրայ չարիք հասցնէ։
15 ՚Ետ Քուսի Սադոկի ու Աբիաթար քահա-
նաներուն ըսաւ, Աքիտոփէլ Աբիսողոմին ու
Իսրայէլի ծերերուն այս ինչ խորհուրդը ար-
16 ար, ես ալ այս ինչ խորհուրդը տուի. Հի-
մա չուտով ՚ղրկեցէք ու Դաւիթին իմա-
ցուցէք ու ըսէք, Ցերկրը Հանապատին գաշ-
տերուն մէջ մի կենար, հապա չուտով անցիր.
չըլլայ որ թագաւորը ու անոր հետ եղող բո-
17 լոր ժողովուրդը ՚կլանկատի գարնուին։ Եւ
Յոնաթանն ու Աքիմաաս Ռոգէլի ազբիւրին
քովը կայներ էին, քանզի չէին կրնար քա-
ղաքը մտնել ու երևնալ. և աղախինը գնաց
ու անոնց պատմեց, և անոնք գացին ու Դա-
18 ւիթ թագաւորին իմացուցին։ Եւ պատանի
մը տեսաւ զանոնք ու Աբիսողոմին պատմեց.
բայց անոնք երկուքը միասին չուտով գացին
ու Բահուրիմի մէկ մարդուն մը տունն մտան.
և անիկա իր գոմիսին մէջը Ջրհոր մը ունէր,
19 ու անոնք հոն իջան։ Եւ Ցկնիկը մէկ ծած-
կոց մը առաւ, Ջրհորին բերնին վրայ փռեց,
ու անոր վրայ ձաւար ապրածեց, ու բանը
20 Չհասկրցուեցաւ։ Եւ Աբիսողոմին ծառաները
անի կնիկոջ տունը մտան ու ըսին, Աքիմաաս
ու Յոնաթան ո՞ր են։ Եւ Կնիկը անոնց ը-
սաւ, †Ջուրին անդի կողմը անցան։ Ու անոնք
փնտռեցին ու չգտան, ու Երուսաղէմ դար-
21 ձան։ Եւ անոնց երթալէն ետքը Ջրհորէն ելան,
ու գացին Դաւիթ Թագաւորին իմացուցին,
և Դաւիթին ըսին, Ելէք ու չուտով Ջուրէն
անցէք. քանզի Աքիտոփէլ ձեզի հասնար ա-
22 նանկ խորհուրդ մը ըրաւ։ Եւ Դաւիթ ու անոր
հետ եղող բոլոր ժողովուրդը ելան ու Յորդա-
նանէն անցան. ու մինչև առաւօտեան լոյսը
Յորդանանէն չանցած մարդ մը չմնաց։
23 Եւ Աքիտոփէլ երբոր տեսաւ որ իր խոր-
հուրդը չկատարուեցաւ, իր էշուն հասնար
գրաւ ու եղաւ Ինքզինքը քաղաքը ու իր տունը
գնաց. և Ինքը տանը հասնար պատուէր տուաւ,
ու Ինքզինքը խեղդեց ու մեռաւ, և իր հո-
րը գերեզմանը թաղուեցաւ։
24 Եւ Դաւիթ Մանայիմ հասաւ։ Աբիսողոմ ալ բոլոր Իսրայէլի մարդոցը հետ Յորդանա-
25 նէն անցաւ։ Եւ Աբիսողոմ Յովաբին տեղը
Ամասային դրաւ զօրքին վրայ։ ու Ամասայի Ելիաք անուռվ Իսրայէլացիի մը որդի էր,
որ անիկա Յովաբին մօրը Շարուհեայինն քոյրը
26 Նաասին աղջիկը Աբիգեան առեր էր։ Եւ
Իսրայէլ Աբիսողոմին հետ Գաղաադ ու երկրին
մէջ բանակեցաւ։
27 Ու երբոր Դաւիթ Մանայիմ եկաւ, Ամմոնի
որդւոցը Ռաբբայէն Նաասին որդի Սոբի, ու
Լօդ պարսէն Ամիելի որդի Մաքիր, և Ռով-
28 գելիմէն Գաղաադացի Բերզելի Անկողիններ,
կոնքեր, Հողէ անօթներ, ցորեն, գարի, ա-
լիւր, ու բոխրած ցորեն, ու բակլայ, և ոսպ,
29 ու բոխրած ոչխար, Ու մեղր, և կարագ, ու
ոչխարներ, և կովու պանիր Դաւիթին ու
անոր հետ եղող ժողովուրդին ըսիին որ ու-
տեն. քանզի ըսին, Ժողովուրդը հանապատին
մէջ անօթի, յոգնած ու ծարաւած է։

ԳԼ. ԺԸ

1 Դաւիթ պատերազմի գոտով զորքերը ուղղ անցընելով անոնց
պատուէր կու տայ իր որդւոցն Աբիսողոմին համար։ 6 Իսրա-
էլացիք Եփրեմի անտառին մէջ չարաչար կը գարնին։ 9
Աբիսողոմ բի եղեկի մը կախուելով Յովաբին կը մնայ. ու
փոսի մը մէջ կը ձգուի։ 15 Աբիսողոմին սրձառը։ 19 Աբիմա-
աս և Քուսի Դաւիթին լուր կը բերեն։ 33 Դաւիթ Աբիսողոմին
համար ողբ կ'ընէ։

1 Եւ Դաւիթ իր հետը եղող զօրքը համրեց,
ու անոնց վրայ հազարապետներ ու հարիւ-
2 րապետներ դրաւ։ Եւ Դաւիթ զօրքին երր-
դորդ մասը՝ Յովաբին ձեռքը, ու երրորդ մա-

3 Գէ. Ժէ. 12։
4 Բ Թագ. բ. 1։
5 Մատ. իէ. 5։
6 Ծն. լբ. 8։ Ելից. Ժգ. 28։ Գէ. բ. 17։
7 Գէ. Ժէ. 1։
8 Ելից. ա. 19։ Ելից. բ. 4. 5։
9 Գէ. Ժգ. 5։
10 Ելից. բ. 8։
11 Ելից. Ժգ. 28։ Գէ. Ժէ. 22։
12 Ելից. Ժգ. 1։ Ժբ. 16։
13 Գէ. Ժէ. 23։
14 Գէ. Ժէ. 22։
15 Ելից. Ժգ. 27. 36։ Ելից. Ժէ. 1։ Ժբ. 16։
16 Գէ. Ժէ. 31. 34։
17 Գէ. Ժէ. 15. 16։
18 Գէ. Ժէ. 32։
19 Գէ. Ժէ. 12։
20 Ելից. Ժէ. 8։
21 Գէ. Ժէ. 17։
22 Մատ. իէ. 5։
23 Ելից. Ժգ. 28։ Գէ. բ. 17։
24 Ելից. Ժբ. 16։
25 Գէ. Ժէ. 25։
26 Գէ. Ժէ. 31. 34։
27 Գէ. Ժէ. 27։
28 Գէ. Ժէ. 29։
29 Գէ. Ժէ. 2։
30։

որ՝ Բովաբին եղբօրը Շաւուհեան Արեւասյին
ձեռքը, 'ու երբոյոդ մնաց Գէթացի ԵՒՓԻՐԻՆ
'ձեռքը յանձնեց.' և Թագաւորը Ժողովուրդ-
պին բաւ, Անգամնաւ ես ալ ձեզի հետ պիտի
3 ելլեմ։ Բայց Ժողովուրդը բաւ, Մի ելլեր,
քանզի թէ որ մենք փախչելու ըլլանք, անոնք
մեզի համար հոգ չեն ըներ. ու թէ և կէսը
նոյ մեռնի, անոնք զանիկա բանի մը տեղ չեն
դներ. բայց դուն մեր տասը հազարին չափ
ես. ու հիմա ապէկը աւելի որ դուն մեզի քա-
4 զաքէն օգնութիւն ընես։ Եւ Թագաւորը
անոնց բաւ, Ձեր աչքերուն համոյ երեւցածը
պիտի ընեմ. ու Թագաւորը դրանը քով կայ-
նեցաւ, և բոլոր զօրքը հարիւրեակով ու հա-
5 զարնեակով կ'ելլէին։ Ու Թագաւորը Բովաբին
և Աբեւասյին ու ԵՒՓԻՐԻՆ պատուիրելով բաւ,
ինծի համար Աբիսողոմ պատանիին խնայեցէք.
Ու երբոր Թագաւորը Աբիսողոմին համար
բոլոր զօրավարներուն պատուիրեց, բոլոր
զօրքերը լսեցին։
6 Եւ զօրքը դաշտը եկաւ Իսրայէլին դէմ
դնելու համար, ու պատերազմը Եփրեմի ան-
7 տառին մէջ եղաւ։ Եւ հոն Իսրայէլին զօր-
քերը Դաւիթին ծառաներուն առջեւը յայ-
Թուեցան. ու հոն այն օրը մեծ կոտորած եղաւ,
8 — քսան հազար մարդ ընե— Եւ հոն պատե-
րազմը բոլոր երկրին վրայ տարածուեցաւ, ու
այն օրը անտառը աւելի ջարդածէն աւելի
9 Ժողովուրդ ջարդեց։ Եւ Աբիսողոմ Դաւիթին
ծառաներուն հանդիպեցաւ. ու Աբիսողոմ ջո-
րին վրայ հեծեր էր, և ջորին մեծ բեւեռ-
նիին մէջ թաւ ատենուն ատկը մնաւ, ու անոր
գլուխը բեւեռիին բռնուեցաւ, ու երկինքը ու
երկրի մէջ կախուած մնաց. և ջորին տակէն
10 անցաւ քաշ։ Ու մէկ մարդ մը ետնին տեսնե-
լով՝ Բովաբին պատմեց ու բաւ, Ահա Աբի-
11 սողոմը բեւեռիին մը կախուած տեսայ։ Եւ Բո-
վաբ իրեն լուր բերող մարդուն բաւ, Որով-
հետև ետնին տեսար, ինչո՞ համար զանիկա
հոն գետինը չզարկիր. անտառներ քեզի տասը
12 -ին արծաթի ու մէկ գօտի մը կու տայի։ Եւ
այն մարդը Բովաբին բաւ, Թէ որ իմ ափս
հազար -ին կշռով ալ արծաթի դրուէր,
Թագաւորին որդուն ձեռքս չէի երկնցըներ.
Քանզի մենք լսեցինք՝ երբոր Թագաւորը քե-
զի ու Աբեւասյին ու ԵՒՓԻՐԻՆ պատուիրեց՝
բսելով, Ամէն մէկդ Աբիսողոմ պատա-
13 նիին հոգ տարէք. եթէ ոչ դաւաճանութիւն
իմ կեանքս վտանգի մէջ պիտի դնէի. քանզի
բան մը Թագաւորէն գաղտուկ չմնար։
14 ու դուն ալ ինչ դէմ պիտի կենայիր։ Եւ Բո-
վաբ բաւ, Ես քու ատչեզ պապէս ժամա-
նակ չեմ անցըներ. ու իր ձեռքը երեք գե-
զարդ առաւ, ու անոնցմով Աբիսողոմին սիրտը

խոցեց, որ անիկա տակաւին բեւեռիին վրայ
15 ողջ էր։ Եւ Բովաբին զինակիրները՝ տասը պա-
տանիք չորս կողմն պաշարելով՝ Աբիսողոմը
16 զարկին ու զանիկա մեռցուցին։ Եւ Բովաբ
փող հնչեցուց, ու զօրքը Իսրայէլը հալածե-
լէն ետ դարձաւ, քանզի Բովաբ զօրքը զսպեց։
17 Ու Աբիսողոմը առին և զանիկա անտառին
մէջը մեկ մեծ փոսի մը մէջ նետեցին, ու հոնոր
վրան խոտա մեծ քարակոյտ մը դիզեցին. և
բոլոր Իսրայէլ փախաւ՝ ամէն մէկը իր վրանը։
18 Եւ Աբիսողոմ իր կենդանութեան առներ
մեկ արձան մը առեր էր, ու զանիկա իրեն
համար Թագաւորի հովիտին մէջը կանգներ
էր, բսելով Թէ Որդի չունիմ որ իմ անուա-
նը յիշատակը պահէ. ու այն արձանը իր
անունովը կոչեր էր, որ անիկա մինչև աս
օրս Աբիսողոմին արձանը կ'բսուի։
19 Եւ Սադովկի որդին Աքիմաաս բաւ, Հի-
մա վազեմ ու Թագաւորին աւետիս տանեմ,
որ Տէրը անոր իրաւունք բրաւ, — -ին իր
20 թշնամիներուն ձեռքէն — Ու Բովաբ
անոր բաւ, Դուն այսօր աւետիս չես տա-
նիր. դուն մէկ ուրիշ օր մը աւետիս տար,
բայց այսօր աւետիս մի տանիր, քանզի Թա-
21 գաւորին որդին մեռաւ. Եւ Բովաբ Քուսիին
բաւ, Գնա տեսածդ Թագաւորին պատմէ.
ու Քուսի Բովաբին խոնարհութիւն ըրաւ.
22 և վազելով գնաց։ Ու Սադովկի որդին Աքի-
մաաս նորէն Բովաբին բաւ, Ինչ և իցէ հը-
րամայեն տուր՝ որ ես ալ Քուսիին ետևէն վա-
զեմ։ Ու Բովաբ բաւ, Ինչո՞ վազես, որդիս,
23 որովհետև աւետիս մը չունիս տանելու։ Ե-
— -ին — — — Ինչ և իցէ վազեմ։ ու անոր բաւ,
վազ։ Եւ Աքիմաաս դաշտին ճամբովը վա-
24 զից, ու Քուսիէն անցաւ։ Եւ Դաւիթ երկու
դռներուն մէջը կը նստէր. ու դիտալը դրանը
տանիքին վրայ դիզի՝ պարիսպը գնաց, և
աչքերը վերցընելով տեսաւ որ ահա մէկ մարդ
25 մը մենակ կը վազէր։ Անտանիը դիմաց բարձր
ձայնով Թագաւորին խնացուց. ու Թագաւո-
րը բաւ, Թէ որ մենակ է, անոր բերանը աւե-
տիս կայ. Ու անիկա կու գար ու կը մօտենար։
26 Եւ դիտալը մէկ ուրիշ վազող մարդ մը տեսաւ.
ու դիտալը դռնապանին բարձր ձայնով բաւ,
Ահա մէկ — -ին մարդ մըն — մենակ կը վազէ.
Եւ Թագաւորը բաւ, Ան ալ աւետաւոր է.
27 Ու դիտալը բաւ, Առաջինին ընթացքը Սադո-
կի որդուն Աքիմաասին ընթացքին պէս կ'ե-
րևնայ ինծի. Եւ Թագաւորը բաւ, Աբիկա
բարի մարդ է, ու բարի աւետիսով կու գայ։
28 Եւ Աքիմաաս պատրաստ բաւ Թագաւորին,
Ողջոյն. ու երեսի վրայ գետինը նետուելով խո-
նարհութիւն ըրաւ Թագաւորին, ու բաւ,
Օրհնեալ ըլլայ քու Տէր Աստուածդ, որ իմ

Գէ. ժե. ։ Եզր. ժե. ։ Գէ. խ. ։ Եզր. իմ կեանքիս
Եզր. Աստուածիմ իրը. կեց. ։ Հմր. ։ Հմր. ։ Գիս. ժե. ։ Կամ ինծի համար ։ Եզր. իմ կեանքիս
գեհենացնելու թիւն ։ Գիս. ։ Ծա. ժգ. ։ Ա՛ս. գե. ժգ. ։ Եզր. Աստուածիմ իրը ։ Թագ. Բ. ։

տիրոջն Թագաւորին գէմ ձեռք վերցընողնե-
29 րը։ — Յուդա մնաւեց։ Եւ Թագաւորը բաւա-
Աբիսագա պատանին ոչխ է։ Ու Աբիսագա բա-
ւաւ։ երբոր Բովաս՝ Թագաւորին ծառան ու
ձի քու ծառադ խրկեց։ մէկ մեծ խումբ մը
30 տեսայ։ բայց ինչ ըլլալը չիմացայ։ Եւ Թա-
գաւորը բաւա։ Դարձիր ու հոս կայնէ։ Ու
31 անիկա դարձաւ ու կայնեցաւ։ Եւ ահա Քու-
սի եկաւ։ ու Քաւսի բաւ։ իմ տիրոջս Թա-
գաւորին աւետիս ։— —։ որ բոլոր քու վր-
32 բադ հարուածներուն ձեռքէն Տէրը այսօր ին—
—։ — քեզի իրաւունք բրաւ։ Եւ Թագա-
ւորը Քուսիին բաւ։ Արիսագա պատանին
ոչխ է։ Աճառներ Քաւսի բաւ։ իմ տիրոջս
Թագաւորին թշնամիներէն ու չարութիւն հա-
մար բոլոր քու վրադ հարուածները ան պատա-
33 ղին պէս բլլան։ Եւ Թագաւորը խռովեցաւ։
ու գրան վերնատունը ելաւ ու լացաւ։ և
քալելով՝ այսպէս կ'ըսէր, Աբիսագա իմ Աբի-
սագա՛, որդեակ իմ, որդեակ իմ Աբիսագա՛,
երանի թէ քու տեղդ ես մեռնէի։ Աբիսագա՛
որդեակ իմ, որդեակ իմ։

ԳԼ· ԺԹ

1 Յովաբ կ'որդիի Թագաւորը ասած բնէին։ 2 Խորհրդոյդը
կ'արուաւ Թագաւորը ես բերիս։ 11 Դաւիթ քահանան-
բան լուր կը խրկի որ Յուդայի Իշխանը յորդորեն։ 18 Սե-
միի յանդգնութը կը ներէ։ 21 Բերդիչի իր ասածը կը գա-
նդ։ ու անոր որդին Քաւսի Թագաւորին պատահին ալ
կ'երդնուի։ 41 Խորհրդոյդը կը վճռեն Թագաւորին հետ
որ ասանդ իրենց դարձուցեն Թագաւորը տան բե-
րեր են։

1 Եւ Յովաբին պատմեցաւ թէ Ահա Թագա-
ւորը Աբիսագային համար կու լայ ու սուգ կ'ը-
2 նէ։ Եւ ան օրը յաղթութիւնը սուգի դար-
ձաւ բոլոր զօրքին առջեւը, քանզի զօրքը
3 յայն օրը կը լսեին թագաւորը իր որդւոյն համար կը
4 ցաւի։ Ու ան օրը զօրքը գողի պէս կ'քաղա-
ղը կը մտնէր պատերազմէն փախած ու ամիչ-
5 ցած զօրքի պէս։ Եւ Թագաւորը երես երեսը
ծածկեց, ու Թագաւորը մեծ ձայնով մէկ կը
կանչէր, Աբիսագա իմ Աբիսագա՛, Աբիսագա
որդեակ իմ, որդեակ իմ։

5 Եւ Յովաբ ներս մտաւ Թագաւորին քովը,
ու ըսաւ, Այսօր քու կեանքդ, ու քու որ-
զաքներուդ ու աղջիկներուդ կեանքը, և
քու կիներուդ ու հարճերուդ կեանքը ա-
6 զատող ամէն ծառաներուդ երեսը այսօր ա-
մեհով ըրիր։ Քանզի քեզ ատողները կը սի-
րես, ու քեզ սիրողները կ'ատես։ Վասն զի
այսօր յայտնեցիր որ ոչ իշխաններդ ու ծա-
ռաներդ բանէ մը տեղ չես դներ։ և այսօր
ուզէի հաճեցայ որ եթէ այսօր Աբիսագա՛ ոչ
ինար, ու մենք ամէնքս մեռնէինք, անսաե-

7 նը քու աչքերուդ հաճոյ պիտի եղեներ։ Եւ
հիմա ոտք կելլիր ու գործս եկուր, ու քու
ծառաներուդ սրտին հաճոյ խօսէ, քանզի Տէրոջմով երդում կ'ընեմ որ, եթէ դուն
գործս չելլես, առ գիշեր քովդ մնդղ մը պի-
տի չմնայ։ ու ասիկա քեզի քու տղայու-
նէդ մինչեւ հիմա գլուխդ եկած ամէն չա-
8 խարդախութիւններէն աւելի գէշ կ'ըլլայ։ Եւ
Թագաւորը եկաւ ու գուռը նստաւ։ անսաե-
նը բոլոր զօրքին պատմեցին ու ըսին, Ահա
Թագաւորը գուռը նստեր է։ ու բոլոր զօրքը
Թագաւորին առջեւը եկան, բայց Իսրայէլ
մնզգիկը իրենց վրանները փախեր էին։
9 Եւ Իսրայէլին ամէն ցեղերուն մէջ բոլոր
ժողովուրդը կը վիճէին ու կ'ըսէին, Մեր Քըշ-
նամիներուն ձեռքէն մեզ փրկողը Թագաւորն
է, ու փղշտացւոց ձեռքէն մեզ ազատո-
ղը անիկա է։ և հիմա Աբիսագային պատճա-
10 ռովը հոս երկրէս փախաւ։ Ու Աբիսագա-
րին որ մեր վրայ նշանուր օծեցինք, պատե-
րազմի մէջ մեռաւ։ և հիմա դուք Թագա-
ւորը ետ դարձնելու վրայով լեզու բան մի
չէք խօսիր։
11 Ու Դաւիթ Թագաւորը Սադոկի ու Աբիա-
թար քահանաներուն հետ խրկեց՝ ըսելով,
Ցուդայի ծերերուն հետ խօսեցէք ու ըսէք,
Թագաւորը իր տունը դարձնելու լեզու ինչո՞ւ հետ
կը մնաք։ քանզի բոլոր Իսրայէլին խօսքը
12 Թագաւորին հասաւ, մինչեւ անոր տունը։ Դուք
իմ եղբայրներս, հոգիս ու մարմինս էք։ ու
Թագաւորը ետ դարձնելու լեզու հետ
13 կը մնաք։ Ու Ամասային ըսէք, Դուն իմ
ոսկրս ու մարմինս չե՞ս։ Աստուած ինծի
պատէն ու ասկէ աւելի ընէ, թէ որ Յովաբին
տեղը միշտ իմ առջեւս զօրագլուխ չըլլաս։
14 Եւ Ցուդայի բոլոր մարդոց սիրտը մէկ մար-
դու սրտի պէս նըշի դարձուց։ ու Թագաւորին
դարձուցէք խրկեցին ըսելով, Դարձիր՝ դուն և
15 քու ամէն ծառաներդ։ Անսաներ
Թագաւորը դարձաւ ու մինչեւ Յորդանան
եկաւ։ Ցուդա ալ մինչեւ Գաղգաղա եկաւ,
որ Թագաւորը դիմաւորէ ու Թագաւորը Յո-
ղանանէն անցընէ։
16 Ու Գերայի որդին Բաւսրիմացի Բնիամ-
մինեան Սեմէին արագարալ Ցուդայի մար-
դոցը հետ Դաւիթ Թագաւորը դիմաւորելու
17 ջնաւ։ Եւ անոր հետ Բենիամինէն հազար մարդ
կար։ ու Սաուղին տանը ծառան Սիբա իր
տասնու հինգ որդիներովը և քսան ծառանե-
րովը հետ։ ու Թագաւորին առջեւը Յորդա-
18 նան հասան։ Եւ Թագաւորին տունը անցը-
նելու համար՝ ու անոր աչքերուն հաճոյ երե-
ւցածը ընելու համար մէկ նաւակ մը անցաւ։

ե Գլ· ժթ· ա·
ը Հմր· ի·
թ Գլ· ժե· ին·

ի Գլ· ժը· ին·
ժ Նեհ· ոչխար· Ծն·
իգ· ե·
ի Գլ· ժե· ին·

իա Նեհ· Քրջեցիները
կ'ըսուի·
իբ Գլ· ե· ի·
իգ Գլ· ժե· ին·

ե Հաւս· ա· ին·
ը Դաւս· ի· ե·
թ Ցհս· ե· ի·

ի Գլ· ժը· ին· գիշեր·
բ· ի·
ժ Գլ· բ· ի· ին· ժը·

ի ա· ի·
ին Կամ Յորդանանին
անցան·

ու երրոր Թագաւորը Յորդանանէն անցաւ, Գերայի որդին Սեմէի Թագաւորին առջեւը
19 խնդաւ, եւ Թագաւորին դառ. Իմ տէրս ինձ յանցանք չանող, ու իմ Թագաւոր ամբողջ երուսաղէմէն ելած օրը Դաւադիդ բրած անօրէնութիւնը չյիշել, ու Թագաւորը դանդ.
20 կա իր սրտին մէջը չդնել. Քանդի քու Ծառադ գիտցայ որ մեղք գործեցի. եւ ահա այսօր Յովսեփին բոլոր առնէն առաջ եմ եկայ, որ
21 իմ Թագաւոր տէրս դիմաւորելու. Իսկ Ո՞ Շարուհեայի որդին Աբիսա պատասխանուա ու բառ. Մի՞թէ Սեմէի սատ Համար պիտի չմեռնի՞, որ Տէրոջը օծեալը անիծեց.
22 Բայց Դաւիթ բառ. Դուք ինձի հետ ի՞նչ բան ունիք, ով Շարուհեայի որդիք, որ այսօր ինձի Թշնամիութիւն կ՚ընէք. Մի՞թէ այսօր Իսրայէլէն մարդ մը պիտի մեռնի՞. որովհետեւ գիտեմ որ ես այսօր Իսրայէլի վրայ Թագաւոր
23 եմ. եւ Թագաւորը Սեմէիին բառ, Պիտի չմեռնես. ու Թագաւորը անոր երդում բրաւ.
24 Եւ Սաուղի որդին Մեմփիբոսթէ Թագաւորը դիմաւորելու իջաւ. ու անիկա Թագաւորին գացած օրէն մինչեւ անոր խաղաղութեամբ եկած օրը՝ ատրերը չէր գարմաներ, ու մօրուքը չէր շիտկեր, և լաթերը չէր լուացեր.
25 Ու երրոր Թագաւորը դիմաւորելու Համար Երուսաղէմ եկաւ, Թագաւորը անոր բառ, Ով Մեմփիբոսթէ, ինչո՞ ինձի հետ չգացիր.
26 Եւ անիկա բառ, Ով Տէր իմ Թագաւոր, իմ Ծառաս զիս խաբեց. քանդի քու Ծառադ բառ, Էշը պատրաստեմ, որ վրան հեծնեմ ու Թագաւորին հետը երթամ. վասն զի Ծա-
27 ւադ կաղ է. եւ անիկա քու Ծառադ իմ Թագաւոր տիրոջս առջեւը բամբասեց. Բայց իմ Թագաւոր ահրա Աստուծոյ հրեշտակի մը պէս է. ուստի քու աչքերուդ Համաչ երեւցա-
28 ծը ըրէ. Քանդի Թէպետ և իմ հօրս բոլոր տունը իմ Թագաւոր տիրոջս առջեւը մեռայ. մեռնելու մարդիկ էին, բայց դուն քու Ծառադ քու սեղանդ կերակրեր ուտողներուն կարգը դրիր. ուստի ալ ասկէ հետև ի՞նչ իրա-
29 ւունք ունիմ Թագաւորին բողոքելու. եւ Թագաւորը անոր բառ, Ալ ինչո՞ քու բաներուդ վրայ կը խօսիս. Ես իմ որ դուն ու
30 Սիբան արտերը միջերնիդ բաժնեցէք. Ու Մեմփիբոսթէ բառ Թագաւորին, Թող անիկա ամէնն ալ առնէ, որովհետև իմ Թագաւոր տէրս խաղաղութեամբ իր տունը եկաւ.
31 Եւ Գաղաադացի Բերզելի Ռոգելիմէն ելաւ, ու Թագաւորին հետ Յորդանանէն անցաւ, որ զանիկա Յորդանանէն յետզետիկ
32 Ու Բերզելի խիստ ծեր էր՝ ութսուն տարեկան մարդ էր. և որչափ ժամանակ որ

Թագաւորը Մանայիմի մէջ կեցաւ, Էզանիկա ինքը կերակրեց, քանզի խիստ մեծ մարդ
33 մըն էր. Ու Թագաւորը Բերզելիին բառ, Ինծի հետ անցիր, և քեզ իմ քովս երուսա-
34 դէմի մէջ կերակրեմ. Ու Բերզելի Թագաւորին բառ, Իմ կենացս տարիներուն օրերը ո՞րչափ պիտի բլլան՝ որ Թագաւորին հետ երու-
35 սաղէմ երթամ. Ես այսօր ութսուն տարեկան եմ. Միթէ ախկը ու գէշը կրնամ զորոշել. Միթէ Ծառադ իր կերածին ու խմածին հա-
մի կրնայ առնել. և ասկէ հետը խաղ կանչող մարդերուն կամ կիներուն ձայնը կրնամ լսել. ու քու Ծառադ իմ Թագաւոր տիրոջս
36 ալ ինչո՞ Համար բեռ բլլայ. Քու Ծառադ Թագաւորին հետ քիչ մը Յորդանանէն պիտի անցնի. ու Թագաւորը ինչո՞ ինծի այսպես
37 փոխարէն մը հատուցանէ. Թող Ծառադ դառնամ, ու իմ քաղաքս մէջ իմ հօրս ու մօրս գերեզմանին քովը մեռնիմ. ահա քու Ծառադ Քամհամամ իմ տիրոջս Թագաւորին հետ անցնի. ու քու աչքերուդ Համչ երեւցածը
38 ըրէ անոր. Եւ Թագաւորը բառ, Քամհամ ինծի հետ անցնի, ու ես քու աչքերուդ Համչ երեւցածը պիտի բնեմ անոր. և
39 ինծմէ ինչ որ խնդրես՝ քեզի պիտի բնեմ. Ու բոլոր ժողովուրդը Յորդանանէն անցաւ. Թագաւորն ալ անցաւ. Եւ Թագաւորը Բերզելին Համբուրեց ու դանիկա օրհնեց. ան ալ
40 իր տեղը դարձաւ. Եւ Թագաւորը Գաղգաղա անցաւ, ու Քամհամ անոր հետ անցաւ. այսպէս Յուդայի բոլոր ժողովուրդը ու Իսրայէլին ալ կէս ժողովուրդը Թագաւորը ան-
ցուցին.
41 Եւ ահա բոլոր Իսրայէլի մարդիկը Թագաւորին եկան ու Թագաւորին բսին, Ինչո՞ Համար մեր եղբայրները՝ Յուդայի մարդիկը քեզ գողցան, ու Թագաւորը և անոր տունը ու անոր հետ Դաւիթին բոլոր մարդիկը
42 Յորդանանէն անցուցին. Եւ Յուդայի բոլոր մարդիկը Իսրայէլի մարդոցը պատասխան տուին — ըսին, Քանզի Թագաւորը մեզի մօտ ազգական է, ու ատ բանիս Համար ինչո՞ այսպէս կը նեղուիք. Միթէ Թագաւորէն բան
մը կերա՞ք, կամ մեզ ուրիշ մեզի պարգեւ
43 մը տուա՞. Եւ Իսրայէլի մարդիկը Յուդայի մարդոցը պատասխան տուին ու բսին, Մենք Թագաւորին քովը բաժին ունինք, ու նաև Դաւիթին վրայ ձեզմէ աւելի իրաւունք ունինք. և ինչո՞ Համար մեզ անարգեցիք, ու մեր Թագաւորը ետ դարձը-
նելու Համար առաջ Մեզմէ խորհուրդ չհարցուցիք. բայց Յուդայի մարդոց խօսքը Իսրայէլի մարդոց խօսքէն աւելի խիստ էր.

ա = Թագ. իբ. 15.
բ Գէ. մգ. 5. 6. եւ.
գ Գէ. մգ. 33.
դ Տ՚ա գէ. մէ. 5.
ե Եչ. իբ. 28.
զ Գէ. մգ. 10.
է = Թագ. ա՚ա. 33.
ը Գ թագ. բ. 8. 9. 37. 46.
թ Գէ. Բ. 6.
ժ Գէ. մգ. 17.
ի Գէ. մգ. 5.
լ Գէ. մէ. 37. 80.
խ = Թագ. իէ. 16.
ծ Գէ. Բ. 7. 10. 13.
կ Գ թագ. բ. 7.
հ Գէ. մէ. 37.
ձ Գէ. մգ. 15.
ղ Գէ. մէ. 33.
մ Սաղ. գ. 10.
ն Գ թագ. բ. 7. եւ. բհմ. խա. 17.
շ Գ՚ա. բա. 35.
ո Հմր. 13.
չ Հմր. 18.
պ Նէհ. Ամր խոսքը չկայ.
ջ Տե՛ս Դատ. բ. 1. մր. 1.
ռ Գէ. մէ. 37.
ս Գէ. մգ. 17.
վ Գէ. մգ. 5.
տ Գէ. մգ. 37. 80.
ր = Թագ. իէ. 16.
ց Գէ. Բ. 7. 10. 13.

ԳԼ. Ի

1 Խորհեցաւ ու Թագաւոր Դաւիթ ամենայն հարիւրապետաց իսրայէլի հետ, ու ասէ Դաւիթ առ ամենայն ժողովուրդն որ էր ի Երուսաղէմ. Ելէք ի լեռնէն Գարիզիմայ, եւ բերէք զտապանակ ուխտին Տեառն ի տեղի իւրում, զոր եդ Մովսէս ի Խորեբ։ 2 Եւ ասէ Դաւիթ առ ամենայն ժողովուրդն որ էր ի Երուսաղէմ. Ելէք ի լեռնէն Գարիզիմայ, եւ բերէք զտապանակ ուխտին Տեառն ի տեղի իւրում, զոր եդ Մովսէս ի Խորեբ։ 3 Եւ ասէ Դաւիթ առ ամենայն ժողովուրդն որ էր ի Երուսաղէմ. Ելէք ի լեռնէն Գարիզիմայ, եւ բերէք զտապանակ ուխտին Տեառն ի տեղի իւրում, զոր եդ Մովսէս ի Խորեբ։ 4 Եւ ասէ Դաւիթ առ ամենայն ժողովուրդն որ էր ի Երուսաղէմ. Ելէք ի լեռնէն Գարիզիմայ, եւ բերէք զտապանակ ուխտին Տեառն ի տեղի իւրում, զոր եդ Մովսէս ի Խորեբ։ 5 Եւ ասէ Դաւիթ առ ամենայն ժողովուրդն որ էր ի Երուսաղէմ. Ելէք ի լեռնէն Գարիզիմայ, եւ բերէք զտապանակ ուխտին Տեառն ի տեղի իւրում, զոր եդ Մովսէս ի Խորեբ։ 6 Եւ ասէ Դաւիթ առ ամենայն ժողովուրդն որ էր ի Երուսաղէմ. Ելէք ի լեռնէն Գարիզիմայ, եւ բերէք զտապանակ ուխտին Տեառն ի տեղի իւրում, զոր եդ Մովսէս ի Խորեբ։ 7 Եւ ասէ Դաւիթ առ ամենայն ժողովուրդն որ էր ի Երուսաղէմ. Ելէք ի լեռնէն Գարիզիմայ, եւ բերէք զտապանակ ուխտին Տեառն ի տեղի իւրում, զոր եդ Մովսէս ի Խորեբ։ 8 Եւ ասէ Դաւիթ առ ամենայն ժողովուրդն որ էր ի Երուսաղէմ. Ելէք ի լեռնէն Գարիզիմայ, եւ բերէք զտապանակ ուխտին Տեառն ի տեղի իւրում, զոր եդ Մովսէս ի Խորեբ։ 9 Եւ ասէ Դաւիթ առ ամենայն ժողովուրդն որ էր ի Երուսաղէմ. Ելէք ի լեռնէն Գարիզիմայ, եւ բերէք զտապանակ ուխտին Տեառն ի տեղի իւրում, զոր եդ Մովսէս ի Խորեբ։ 10 Եւ ասէ Դաւիթ առ ամենայն ժողովուրդն որ էր ի Երուսաղէմ. Ելէք ի լեռնէն Գարիզիմայ, եւ բերէք զտապանակ ուխտին Տեառն ի տեղի իւրում, զոր եդ Մովսէս ի Խորեբ։ 11 Եւ ասէ Դաւիթ առ ամենայն ժողովուրդն որ էր ի Երուսաղէմ. Ելէք ի լեռնէն Գարիզիմայ, եւ բերէք զտապանակ ուխտին Տեառն ի տեղի իւրում, զոր եդ Մովսէս ի Խորեբ։ 12 Եւ ասէ Դաւիթ առ ամենայն ժողովուրդն որ էր ի Երուսաղէմ. Ելէք ի լեռնէն Գարիզիմայ, եւ բերէք զտապանակ ուխտին Տեառն ի տեղի իւրում, զոր եդ Մովսէս ի Խորեբ։ 13 Եւ ասէ Դաւիթ առ ամենայն ժողովուրդն որ էր ի Երուսաղէմ. Ելէք ի լեռնէն Գարիզիմայ, եւ բերէք զտապանակ ուխտին Տեառն ի տեղի իւրում, զոր եդ Մովսէս ի Խորեբ։ 14 Եւ ասէ Դաւիթ առ ամենայն ժողովուրդն որ էր ի Երուսաղէմ. Ելէք ի լեռնէն Գարիզիմայ, եւ բերէք զտապանակ ուխտին Տեառն ի տեղի իւրում, զոր եդ Մովսէս ի Խորեբ։ 15 Եւ ասէ Դաւիթ առ ամենայն ժողովուրդն որ էր ի Երուսաղէմ. Ելէք ի լեռնէն Գարիզիմայ, եւ բերէք զտապանակ ուխտին Տեառն ի տեղի իւրում, զոր եդ Մովսէս ի Խորեբ։ 16 Եւ ասէ Դաւիթ առ ամենայն ժողովուրդն որ էր ի Երուսաղէմ. Ելէք ի լեռնէն Գարիզիմայ, եւ բերէք զտապանակ ուխտին Տեառն ի տեղի իւրում, զոր եդ Մովսէս ի Խորեբ։ 17 Եւ ասէ Դաւիթ առ ամենայն ժողովուրդն որ էր ի Երուսաղէմ. Ելէք ի լեռնէն Գարիզիմայ, եւ բերէք զտապանակ ուխտին Տեառն ի տեղի իւրում, զոր եդ Մովսէս ի Խորեբ։ 18 Եւ ասէ Դաւիթ առ ամենայն ժողովուրդն որ էր ի Երուսաղէմ. Ելէք ի լեռնէն Գարիզիմայ, եւ բերէք զտապանակ ուխտին Տեառն ի տեղի իւրում, զոր եդ Մովսէս ի Խորեբ։ 19 Եւ ասէ Դաւիթ առ ամենայն ժողովուրդն որ էր ի Երուսաղէմ. Ելէք ի լեռնէն Գարիզիմայ, եւ բերէք զտապանակ ուխտին Տեառն ի տեղի իւրում, զոր եդ Մովսէս ի Խորեբ։ 20 Եւ ասէ Դաւիթ առ ամենայն ժողովուրդն որ էր ի Երուսաղէմ. Ելէք ի լեռնէն Գարիզիմայ, եւ բերէք զտապանակ ուխտին Տեառն ի տեղի իւրում, զոր եդ Մովսէս ի Խորեբ։ 21 Եւ ասէ Դաւիթ առ ամենայն ժողովուրդն որ էր ի Երուսաղէմ. Ելէք ի լեռնէն Գարիզիմայ, եւ բերէք զտապանակ ուխտին Տեառն ի տեղի իւրում, զոր եդ Մովսէս ի Խորեբ։ 22 Եւ ասէ Դաւիթ առ ամենայն ժողովուրդն որ էր ի Երուսաղէմ. Ելէք ի լեռնէն Գարիզիմայ, եւ բերէք զտապանակ ուխտին Տեառն ի տեղի իւրում, զոր եդ Մովսէս ի Խորեբ։

1 Եւ հան բնեհամնեի ցեղէն Բաթրեան Սարէլ անուանով անդրէն մարդ մի գանուեցաւ, և անկնա փող հնչեցուց ու բաւ, «Մինչ Դաւիթին քաջի բաժինն ու ընտրեալ որդւոյն քոյ Ժաանդոթիւն չունինք. ով իսրայէլ, դառնայ 2 մարդ իր վրանը դ—ոյ։ Ուստի իսրայէլի բոլոր մարդիկը Դաւիթին զատուեցան, ու Բաթրեան Սարէլէին հետէն գացին. բայց Թագաւորի մարդիկը Թագաւորին մինչև երուսաղէմ իրենց թագաւորին յարեցան։

3 Եւ Դաւիթ երուսաղէմ իր տունը եկաւ. ու թագաւորը իր տասը պահպանութեանը համար Թագուցած տասը կանայքը առաւ. ու զանոնք մէկ տան մէջ պահել տուաւ և զանոնք կը կերակրէր, բայց անոնց չմտաւ. և անոնք մինչև իրենց մեռնելու օրը պահուած մնացին, ու որպէսզի պէս ապրեցան։

4 Եւ թագաւորը Աստուծին բաւ, «Մինչև երբ օր Թագաւորի մարդիկը ինձի կանչէ, ու 5 գուն ալ հոս ներկայ եղիր։ Ուստի Աստուծի Թագան կանչելու գնաց, ու Դ—ոյ գրած 6 առնէին առելի ուշացաւ։ Անոնք Դաւիթ Աբեսացին բաւ, Հինա Բաթրեան Սարէլ Աբեսաղամէն առելի չարաբարուն պիտի բնէ մեզի։ —ոյնէ գուն կրս ոտրոջդ ծառաները —հաց առ ու անոր հետէն իջիր։ չըլլայ որ իրեն պարապատր քաջերէ գտնէ ու մեր 7 աչքին անցայտ ըլլայ։ Աչքէս Թագաւորին մարդիկը ու Քերեթիներէն ու փղեթիներէն և բոլոր զօրաւորները անոր հետէն եկան, ու Բաթրեան Սարէլէն հարածելու համար երուսաղէմէն եկան։

8 Երբոր անոնք Գարաւանի մէջ եղող մեծ քարին քովը էին, Ամեսայի անունը դրմնցը ելաւ. և Թագաւոր իր հարած հանդերձը զօ—ուսրած էր, ու անոր վրայէն —ոյ զօրքով՝ մէջքը սուր մը կապած էր պատեհանովը մէկ—ուզ. ու երբոր անոնք կ'երթային՝ —ոյ դ—ոյ— 9 Եւ ինկաւ։ Եւ Թագաւոր Ամեսայիին բաւ, Եղբայր, ողջ առա՞ղջ ես։ Ու Թագաւոր Ամեսային համբուրելու համար աջ ձեռքովը անոր մօ— 10 րսեքն բռնեց։ Եւ Ամեսայի Թագաւորին ձեռքը եղած սուրէն չզգուշացաւ։ Ուստի Թ—ոյ Աբեսաղամէն զարկաւ զանիկա և անոր աղիք—

նները գետինը թափեց, ու անոր երկրորդ անգամ չզարկաւ. ու անիկա մեռաւ։ Եւ Թագաւոր ու անոր եղբայրը Աբեսա Բաթրեան Սարէլէն 11 հաւէն ինկան։ Աստուծոյ Թագաւորին պատանի— ներուն մէկը անոր քովը կայնեցաւ ու բաւ, Ով որ Թագաւորը կը սիրէ՝ ու ով որ Դաւիթին 12 կողմն է՝ Թագաւորին հաւէն երթայ։ Եւ Ամեսայի ճամբուն վրայ էր արեանը մէջ կը թաւալէր, ու ան մարդը երբոր տեսաւ որ բոլոր զօրքը կայնեցաւ, Ամեսային ճամբու վրայէն վերցուցած— ատակ մը մէջ ձգեց, և անոր վրայ իրեն մը ծածկեց. քանի որ տեսաւ որ անոնք 13 անոր քովը եկողը կանչ կ'առնէ։ Ու զանիկա ճամբուն վրայէն վերցուցածին պէս՝ անոնք մարդ Թագաւորին հաւէն գնաց՝ Բաթրեան Սա— 14 րէլէն հարածելու համար։ (Բայց անիկա իսրայէլի բոլոր ցեղերէն մինչև Աբէլ ու Բեթ— մաաքա անցեր էր բոլոր Բեթրացիներուն հետ, որոնք անոր քովը ժողովելով՝ անոր հաւէն 15 գացեր էին։) Եւ անոնք եկան, ու Բեթմաաքայի Աբէլի մէջ գտնիկա պաշարեցին. ու քաղաքին առջևը հողաթումբ մը շինեցին, որ պարսպին մաս կանդնուեցաւ. և Թագաւորին հետ եղող բոլոր զօրքը պարիսպը փլցնելու կ'աշխատէին։

16 Ու մէկ խելառուն կնիկ մը քաղաքէն կանչեց, լսեցէք, լսեցէք. չհարևք բրէք՝ Թագաւորին բսէք, Հոս մօտեցիր որ քեզի հետ 17 խօսիմ։ Եւ Թ—ոյ անոր մօտեցաւ. ու կնիկը բաւ, Թագաւոր գո՞ն ես։ Եւ անիկա բաւ, Ես եմ։ Ու կնիկը անոր բաւ, Քու ազախ— նիդ խօսքերը մտիկ բրէ. ու անիկա բաւ, 18 Կ— մտիկ կ'ընեմ։ Եւ կնիկը խօսեցաւ ու բաւ, Հին առներ տարբարար կ'բսէին, Թող Աբելին երթան հարցընեն, ու անանկ լը— 19 մընցնեն։ Ես իսրայէլի մէջ խաղաղասէր ու հաւատարիմ —ոյ մըն եմ. ու գուն կը ջնդնաս սրել ‡—ոյ քաղաք մը՝ որ իսրայելի մէջ մայրաքաղաք մըն է։ Տէրոջը ժառան— 20 գութիւնը ինչո՞ւ բնաջինջ կ'ընես։ Եւ Թագաւոր պատասխան տուաւ ու բաւ, Քու լիցի, քաւ լիցի, որ ես բնաջինջ ընեմ կամ արեմ. 21 բանը այդպէս չէ. հապա Եփրեմի լեռնէն Բաթրեան Սարէլ անուանով մարդ մը իր ձեռ— քը Դաւիթ Թագաւորին դէմ վերցուց. մի— նակ անիկա տուէք, ու ես քաղաքէս երթամ։ Եւ կնիկը Թագաւորին բաւ, Ահա անոր գլուխը պարսպին վրայէն քեզի պիտի նե— 22 տուի։ Ու կնիկը բոլոր ժողովուրդին գնաց՝ իր խելառութեամբ խրատեց։ և Բաթրեան Սարէլէին գլուխը կարեցին ու Թագաւորին նե— տեցին։ Աստուծոյ անիկա փող հնչեցուց։ ու

— Գլ. ԺԹ. 43.
‡ գ Թագ. Ժբ. 16.
բ Մն. Ժ. 16.
† Գլ. Ժ. 16.
Գլ. Ժ. 13.
† Գլ. Ժ. 11. † Թագ. — 33.
Գլ. բ. 18. † Թագ. — 34.
Մ—թէ. Ժբ. 43. † Գլ. բ. 33.
† գ Թագ. Ժե. 39.
բ Մն. Ժգ. 4.
† գ Թագ. ԺԹ. 38.
Եզր. կ'ուրբէն.
Եզր. Հարցնեն.
Եզր. քաղաքի մարդ Իսրայելի մէջ.
Եզր. Հարցնեն.
Ա— Թագ. իե. 19.
Գլ. իա. 3.
Ժող. Բ. 14. 15.

ամէն մարդ ան քաղաքէն իր վրանը քաշուե-
ցաւ։ Բովաք ալ երուսաղէմ թագաւորին դար-
ձաւ։

23 Եւ [1]Յովաբ իսրայէլի բոլոր զօրքերուն
վրայ էր։ ու Յովհոզապի որդին Բանեա քե-
24 րեթիներուն ու փելեթիներուն վրայ էր։ Եւ
Ադորամ [2]հարկերուն վրայ։ ու [3]Աբիլուդի
որդին Յովսափատ յիշատակաց գրիչը էր։
25 Եւ Սուսա ատենագրիչը էր։ ու [4]Սադոկ ու
26 Աբիաթար քահանաներ էին։ Ու Յայիրացի
Իրասա ալ Դաւիթին [5]հաճոյական էր։

ԳԼ։ ԻԱ.

1 Գաթաւնացւոց պատերազմէ ետքն երբը ապրատն ամբ Սա-
ուղին հոմը զրկեցուցն կը գրուբի։ 10 Ուր-
փ գրին գործ որ Սաուղեանները ջարդեց։ 12 Դաւիթ Սա-
ուղին ու Յովնաթանին ոսկորները հիմն կը գերեզմանեն Զէլ
Բենյամ։ 15 Փղշտացւոց դէմ եղած չորս պատերազմ-
ներուն Զէլ Դաւիթին շուրջ մարդիկը շատ հոգնած կը մնա-
ցուին։

1 Եւ Դաւիթին օրերը իրարու հետեւ երեք
տարի սով եղաւ։ ու Դաւիթ Տէրոջը [6]հար-
ցուց։ Եւ Տէրը ըսաւ, Ամեհա Սաուղին ու
2 անոր արիւնահեղ տունը հետեւի է, քանզի անի-
կա Գաբաւնացիները մեռցուց։ (և Գաբաւնացիք իսրայէլի որդւոց-
մէ չէին, այլ [7]Ամորհացւոց մնացորդէն էին։
ու իսրայէլի որդիքը անոնց երդում բրեր
էին։ բայց Սաուղ իսրայէլի ու Յուդայի որ-
դւոցը հետեւանք նախանձաւորութիւնն [8]ընելով՝)
3 զանոնք զարնել ուզեր էր։) Եւ Դաւիթ Գա-
բաւնացիներուն ըսաւ։ Ձեզի ի՞նչ ընեմ, ու
ինչո՞վ քաւութիւն ընեմ, որ [9]Տէրոջը ժառան-
4 գութիւնը օրհնեք։ Եւ Գաբաւնացիք անոր
ըսին, Սաուղէն ու անոր տունէն արծաթի կամ
ոսկի չենք ուզեր, ու իսրայէլէն մարդ մը մեռ-
ցընել չենք ուզեր։ Եւ անիկա ըսաւ, Դուք
5 ինչ որ ըսէք՝ ձեզի պիտի ընեմ։ Ու անոնք
Թագաւորին ըսին, Ան մարդը որ մեզ ջար-
դեց, ու մեզ անանկ կործանցընել ուզեց, որ
ամենևին իսրայէլի սահմանները մէջը չըր-
6 գանուելու։ Անոր որդիներէն մեզի եօթը
մարդ տուր, ու զանոնք [10]Տէրոջը [11]Սաուղին Գաբաւնայէն մէջ Տէրոջը հանուր
կախենք։ Եւ Թագաւորը՝ Կը տամ ըսաւ։
7 Բայց Թագաւորը Սաուղեան Յովնաթանին
որդւոյն Մեմիբոսթէին խնայեց, Սաուղին
որդւոյն Յովնաթանին ու Դաւիթին մէջտեղը
8 եղած [12]Տէրոջը երդումին հանուր։ Բայց Թա-
գաւորը Ռեսպային աղջիկանը Ռեսփային որդիները, որոնք Սաուղին ծներ էր, այս-
9 [13]Բերզելիին ու Մեհոլաթացի Ադրիէլին ու Սաուղին աղջիկները †Մերաբային հինգ որդիները՝
որոնք [14]Սաուղի բնակելիին որդւոյն եղբ-
9 կէին ծներ էր, առաւ։ Ու զանոնք Գաբա-
աւնացւոց ձեռքը տուաւ։ ու զանոնք [15]Տէրո-
ջը առջեւը լեռանը վրայ կախելին, ու եօթն
ալ միասին մեռան։ և անոնք հնձոց առջի
օրերը՝ գարնան հնձոց սկիզբը մեռցուեցան։
10 Ու [16]Այիայի աղջիկը Ռեսփա մէկ քոթան
մը առաւ, ու զանիկա իրեն համար ապառաժի
մը վրայ փռեց, [17]հնձոց սկիզբէն մինչև անոնց
վրայ երկինքէն անձրեւ գալը։ ու ցորեկը
երկինքց թռչուններուն ու գիշերը անապատին
11 գազանները չէր թողուր որ անոնց դպչին։ Եւ
Սաուղին հարճին՝ Այիային աղջիկանը Ռես-
12 փային բրածը Դաւիթին պատմուեցաւ։ Ու Դա-
ւիթ գնաց, և Սաուղին ու անոր որդւոյն
Յովնաթանին ոսկորները առաւ։ [18]Գաղաադ ու
Յաբեսի բնակիչներէն, որոնք Բեթսանի հրա-
պարակէն զանոնք գողցեր էին։ (ան օրը
որ փղշտացիք զանոնք Գէլ կախեր էին այն օրը
որ փղշտացիք Գելբուէի վրայ Սաուղը մեռ-
13 ցուցեր էին։ Եւ Սաուղին ոսկորները ու անոր
որդւոյն Յովնաթանին ոսկորները անկէ վեր-
ցուց։ ու կախաժներուն ոսկորներն ալ ժող-
14 վեցին։ Եւ Սաուղին ու անոր որդւոյն Յով-
նաթանին ոսկորները Բենիամինի երկրին [19]Սե-
լայի մէջ անոր հօրը Կիսին գերեզմանը թա-
ղեցին, ու թագաւորին բոլոր պատուիրածը
բրին։ ու անկէ ետքը [20]Աստուած երկրին հա-
մար եղած ագօթքը ընդունեց։
15 Եւ փղշտացիք նորէն իսրայէլի հետ պա-
տերազմ բրին։ և Դաւիթ ու իր ծառաները
իր հետը իջան ու փղշտացւոց հետ պատե-
16 րազմ բրին։ ու Դաւիթ ուժ կորնցուց։ Եւ
Բնաբիրոնէ՝ որ Ռափայի որդիներէն էր, ու
երեք հարիւր [21]սիկղ ծանրութեամբ պղնձէ նիզ-
ակ մը ունէր, ու մէջքը նոր [22]Ք կապեր
17 էր, ուզեց որ Դաւիթը զարնէ։ Բայց Շարու-
հետի որդին Աբեսսա անոր օգնութեան հա-
սաւ, ու փղշտացին զարկաւ ու զանիկա մեռ-
ցուց։ Այսուհետև Դաւիթին մարդիկը անոր
երդում բրին ու ըսին, [23]Ան՝ մեզի հետ պատերազմի չելլես, որ [24]իսրայէլին
ճրագը չմարես։
18 Եւ ասկէ ետքը նորէն փղշտացւոց հետ
պատերազմ եղաւ Գոբի մէջ։ անատոնը Հու-
սացի Սիբքա Ռափայի որդւոցմէ եղող Սա-
փիան մեռցուց։
19 Եւ նորէն փղշտացւոց հետ պատերազմ
եղաւ Գոբի մէջ։ ու Բեթլեհեմացի Աբիաղբը

---

[1] ԺԸ։ ԺԷ։
[2] Գէ։ ջ։ ԺԵ։ ԺԸ։
[3] Գէ։ ի։ ԺԹ։
[4] Գէ։ ի։ ԺԹ։ — Թագ։ ժ։ ԻԴ։
[5] Գէ։ ջ։ ԺԷ։ գ Թագ։ ը։ ԺԶ։ Եզր։ Երեսը փեսը։ Ա Եզ։ Գ Թագ։ ը։ ԺԶ։ Ա Եզ։ Ե։ ԺԱ։
[6] Գէ։ ջ։ ԺԸ։
[7] Գէ։ ջ։ ԺԸ։
[8] Գէ։ ի։ ԺԹ։
[9] Թագ։ ժ։ ԻԴ։
[10] Թագ։ ժ։ ԻԶ։
[11] Թագ։ ժ։ ԻԵ։
[12] Թագ։ ժ։ ԻԶ։
[13] Թագ։ ժ։ ԻԵ։
[14] Գէ։ ի։ ԺԹ։
[15] Թագ։ ժ։ ԻԶ։
[16] Գէ։ ի։ ԺԹ։
[17] Գէ։ ի։ ԺԹ։
[18] Գէ։ ի։ ԺԹ։
[19] Գէ։ ի։ ԺԹ։
[20] Գէ։ ի։ ԺԹ։
[21] Ա Թագ։ ժ։ ԻԵ։
[22] Ա Թագ։ ի։ ԺԹ։
[23] Գէ։ ի։ ԺԹ։
[24] Ա Թագ։ ի։ ԺԹ։

գիմին որդին Եղիւեան Գեթացի Գողիաթին Գէթայ զարկաւ, որ անոր նիզակին բունը ոստայնանկաց գլանին պէս էր։
20 Եւ նորէն Գեթի մէջ պատերազմ եղաւ. ու մէկ երկայնահասակ մարդ մը կար, որ անոր ձեռքերուն մատները ու ոտքերուն մատները վեց վեց հատ ըլլալով քսանուչորս էր
21 ուներ. անիկա ալ Ռափայի որդւոցմէ էր։ Ու անիկա Իսրայէլը նախատեց. բայց Դաւիթին եղբօրը Սամային որդին Յովնաթան զանիկա
22 զարկաւ։ Ասոնք չորսը Գեթի մէջ Ռափային ծներ էին, և Դաւիթին ձեռքովը ու անոր ծառաներուն ձեռքովը ինկան։

ԳԼ· ԻՒ

1—51 Նաւածեայ մեծ փրկութենէ և պատիւ բարեբախտին, բան հոգեր շնորհակալութեան երգ մը։

1 Ե Դաւիթ՝ այն օրը որ Տէրը զանիկա իր բոլոր թշնամիներուն ձեռքէն ու Սաւուղին ձեռքէն ազատեց, այս երգին խօսքերը Տէ-
2 րոջը խօսեցաւ, ու ըսաւ,

Տէրը իմ վէմս, ամրութիւնս ու փրկիչս է.
3 իմ Աստուածս իմ պարսպատ է, ես անոր կը յուսամ.
Անիկա իմ վահանս ու իմ փրկութեանս եղջիւրը,
իմ ապաստարանս, իմ ազատիչս ես. Զիս անիրաւութենէ դուն կ'ազատես.
4 Օրհնեալ Տէրը կը կանչեմ,
ու իմ թշնամիներէս կ'ազատիմ.
5 Քանզի մահուան ալիքները իմ բոլորտիքս առին,
ու անօրէնութեան հեղեղները զիս վախցու-
6 ցին.
Գերեզմանին լարերը իս պարարեցին,
ու մահուան որոգայթները իմ առջեւս առին։
7 Իմ նեղութեանս մէջ Տէրոջը կանչեցի,
ու իմ Աստուծոյս ազազակեցի.
Որ իր տաճարէն իմ ձայնս լսեց,
ու իմ ազազակս անոր ականջներուն հասաւ։
8 Աստուներ երկիրը սասնեցաւ ու դողաց.
Երկինքի հիմերը շարժեցան ու սասնեցան,
քանզի անիկա բարկացաւ։
9 Անոր քիթէն ծուխ ելաւ,
ու բերնէն սաստիկ կրակ.
Անկէ կայծակներ բռնկեցան։
10 Եւ նախիկա երկինքը խոնարհեցուց ու իջաւ,
ու անոր ոտքերուն տակը մհատախուղ կար.
11 Ու քերովբէի վրայ նստաւ ու թռաւ.
Ու հովին թեւերուն վրայ երեցաւ։
12 Ու խաւարը ու թանձր ջուրերը
ու երկինքի ամպերը իր բոլորտիքը վարագոյր քաշեց։
13 Անոր առջեւը եղող ճառագայթէն կրակի կայծակներ բռնկեցան։
14 Տէրը երկինքէն որոտաց,
ու Բարձրեալը իր ձայնը շռնդ տուաւ։
15 Եւ նետեր խրկեց ու զանոնք ցրուեց,
կայծակներ էջնդ ու զանոնք խռովեցուց։
16 Եւ Տէրոջը յանդիմանութենովը
ու անոր բարկութեան հովին փչելովը՝
Յորդան յատակները երեցան.
ու աշխարհիս հիմերը յայտնուեցան։
17 Բարձրէն խրկեց — զիս բռնեց,
ու ջուրերէն զիս հանեց։
18 Իմ զօրեղ թշնամիէս — զիս ատելներէն ազա-
տեց զիս,
Վասն զի ինծմէ զօրաւոր էին։
19 Իմ նեղութեանս օրը իմ առջեւս ասին,
Բայց Տէրը ինծի հե——ն զատան եղաւ.
20 Եւ զիս լայնարձակ տեղ մը հանեց,
ու զիս ազատեց, ինչու որ ինծի հաճեցաւ։
21 Տէրը իմ արդարութենանս պէս ինծի փոխա-
րէն կու տայ.
Իմ ձեռացս մաքրութենանս համեմատ հատու-
ցում կ'ընէ ինծի.
22 Վասն զի Տէրոջը ճամբաները պահեցի,
ու իմ Աստուծոյս դէմ ամբարշտութիւն չըրի։
23 Քանզի անոր ամէն դատաստանները իմ առ-
ջեւս էին,
ու անոր օրէնքներէն չհեռացայ։
24 Եւ անոր առջեւը կատարեալ եղայ,
ու իմ անօրէնութենէս զգուշացայ։
25 Ու Տէրը ինծի հատուցում բրաւ իմ արդա-
րութենանս համեմատ,
իմ չո—ս մաքրութենանս համեմատ, որ անոր աչքերուն առջեւն է։
26 Ողորմածին հետ ողորմած կ'ըլլաս,
կատարեալ մարդուն հետ կատարեալ կ'ըլլաս·
27 Մաքուրին հետ մաքուր կ'ըլլաս,
ու ծուռին հետ կը ծռես։

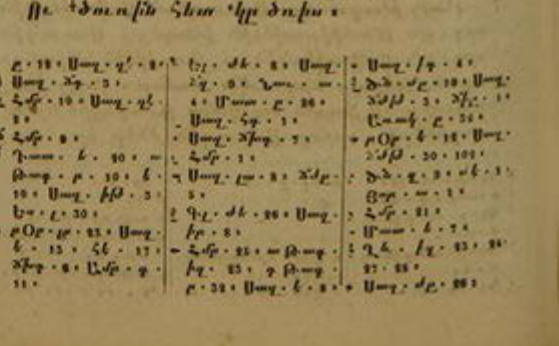

28 եւ ՙվշտացած ժողովուրդը գուն կ՚ազատես .
Ու քու աչքերդ ՙամբարտաւաններուն վրայ
են ու ընես զանոնք նուաստ .
29 Քանզի իմ ՙճրագս գուն ես , ով Տէր ,
Ու իմ խաւարս Տէրը կը լուսաւորէ .
30 Վասն զի քեզմով գունդի մը վրայ կը վազեմ ,
Ո՛- իմ Աստուծովս պարիսպէ կ՚անցնեմ՝ .
31 ՙԱստուծոյ ճամբան կատարեալ է .
ՙՏէրոջը խօսքերը փարձուած են .
Ան՝ինկա ամէն իրեն յուսացողներուն ասպար է .
32 Քանի՞ ՙՏէրոջմէն զատ ա՛լ է Աստուած ,
Կամ՝ մեր Աստուծմէն զատ ա՛լ է վէմ՝ .
33 Իմ ՙզօրաւոր բերդս Աստուած է ,
Ու՝ իմ ճամբաս կատարեալ կ՚ընէ .
34 Իմ ոտքերս ՙեղջերուի ոտներուն պէս կ՚ընէ ,
Ու՝ իմ բարձր տեղերուս վրայ զիս կը կայ-
նեցընէ .
35 ՙՁ՚ուռիչիս պատերազմի կը վարժէ ,
Ու իմ °բազուկներս պղնձէ ազեղ կը թրթռեն՝ .
36 Ինծի նաև քու փրկութիւնդ ասպարը տուիր ,
Ու քու քաղցրութիւնդ զիս մեծցուց .
37 Իմ ՙքալելու ճամբաս ներքեւս լայնցուցիր ,
Ու իմ ադրիս չոգուածներդ չսասանեցան .
38 Իմ թշնամիներս հալածեցի ու զանոնք չար-
դեցի ,
Ու հա չդարձայ մինչև որ զանոնք հատցուցի .
39 Եւ զանոնք հատուցի , գետինը զարկի՝ որ
չկանգնին .
Անոնք իմ ոտքերուս տակը ինկան .
40 Ու պատերազմի համար ինծի ՙզօրութիւն
հագցուցիր .
Եւ իմ վրաս ելլողներդ տակս ձգեցիր .
41 Ու իմ թշնամիներուս †կռնակը ինծի դարձնել
տուիր՝ ,
Որ զիս ատողներդ չարդեմ .
42 ‡Աղաչակեցին , բայց ապառող չկար .
ՙՏէրոջը «ընդդիմին , բայց անոնց պատասխան
չտուաւ .
43 Անտառնիը զանոնք Երկրի փոշիին պէս մանր-
բնցի .
Զանոնք ՙփողոցներուն ցեխին պէս կոխեցի
— ճմլեցի .
44 Ինէ իմ ժողովուրդիս կռիւներէն զիս ազա-
տեցիր ,
Ու՝ զիս պահեցիր՝ հոր ազգերու գլուխ ըլլամ .
Ու՝ իմ չգիացած ժողովուրդս ինծի ծառայեց .
45 Օտարները ինծի ՙխոնարհութիւն ըրին .
Իրենց ականջներուն լսածնուն պէս՝ ինծի հը-
նազանդեցան .
46 Օտարները ակռացան ,
Ու վիրանց պահուրտած տեղերէն դողացին .
47 Տէրը կենդանի է , ու իմ վէմս օրհնեալ ըլլայ .
Եւ՝ իմ փրկութեանս վէմը Աստուած բարձր
ըլլայ .
48 Աստուած է որ վրէժս կը խնդրէ ,
Ու՝ ժողովուրդները ինծի կը հնազանդեցնէ .
49 Իմ թշնամիներէս զիս հանելով՝
Ձիս իմ վրաս ելլողներէն աւելի բարձրացու-
ցիր ,
Ո՛- ՙբռնաւոր մարդէն ազատեցիր .
50 Ասոր համար , ով Տէր , °ազգերուն մէջը քեզ
պիտի գովիմ՝ ,
Ու քու անուանդ ասպմնս պիտի երգեմ՝ .
51 ՙԻր թագաւորին փրկութիւններ մեծցնողը՝
Ու իր °օծեալին՝ Դաւիթին ու ՙանոր սերուն-
դին
Յաւիտեան ողորմութիւն ընողը Ա՛ ։

ԳԼ· ԻԳ

1 Դաւիթ իր վերջին խօսքերն ունի կը խոստովանի Աստուծոյ խոստումնալից վրայ իր անդրան հաստատը . 4 Հզօրութեան վիճակին տարբերութիւնը . 5 Դաւիթի ընտանեկան հոգեկան հարցը .

1 Եւ Դաւիթի վերջին խօսքերը ասանք են .
Յեսսէի որդին Դաւիթ կ՚ըսէ .
ՙԱն մարդը որ բարձրացաւ .
՚Յակոբայ Աստուծոյ օծեալը .
Ու իսրայէլի վեպերուն երգերը շարագրողը
կ՚ըսէ ,
2 ՙՏէրոջը Հոգին ինծմով խօսեցաւ .
Ու անոր խօսքը իմ լեզուիս վրայ էր .
3 Իսրայէլին Աստուածը բաւ .
Ո՛- Իսրայէլին ՚վէմը ինծի խօսեցաւ .
Ըսելէն՝ ՙՄարդոց վրայ իշխողը արդար ըլլայ ,
Ու՝ Աստուծոյ վախովը իշխէ .
4 Անտառնիը ՙանիկա առաւօտեան լուսոյն կը
նմանի .
Ու արեւուն ծագած առանը ՚ի՛նչպես ,
Անանկ առաւօտը մը որ առանց ամպի է ,
Ու արեւէն ճառագայթին ,
Ու անձրեւէն հետը գետնէն կանանչ խոտը կ՚
ըսողին .

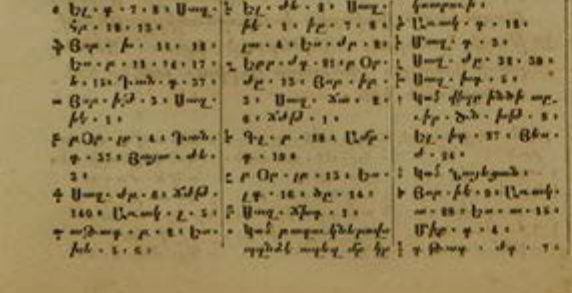

5 Թէ և իմ տունս Աստուծոյ քովը այսպէս չէ,
Պահպան ինծի հետ յաւիտենական ուխտ մը
դրաւ,
Որ ամէն բանի մէջ պատրաստ ու հաստատ է.
Քանզի իմ բոլոր փրկութիւնս ու իմ բոլոր
բաղձանքս — է.
°Ու պիտի չծաղկեցնէ՞ —.
6 Բայց բոլոր անօրէնները՝
Դուրս նետուած փուշերու պէս պիտի լլլան.
Քանզի անոնք ձեռքով չեն բռնուիր.
7 Եւ անոնց դպչելու մարդը
Երկաթը ու նիզակին բունը †իրեն պէտք պի-
տի ընէ.՝
Ու իրենց եղած տեղը՝
Բոլորովին կրակի մէջ պիտի այրին.

8 Դաւիթին զօրաւոր մարդոցը անուններն
ասոնք են. †Յոսէբ-բասեբեթ Թահքեմոնա-
ցին, որ զօրավարներուն գլխաւորն էր. ան-
կա է Ազնուացի Ադինոն, *որ ան՛ձ մ՛ը
Հարիւր մարդ մ՛ի՛նչ՛ն սպաննեց.՝
9 Եւ անոր ետքը Ահոհացի Դոդոյին որ-
դին եղիազարը՝ որ Դաւիթին հետ եղող երեք
զօրաւորներուն մէ՛ջ՛ն էր, երբոր անոնք պա-
տերազմելու համար հոն ժողովուած Փղշտացի-
ները նախատեցին, ու խորտկելի մարդ մ՛ը՛
10 փախան. Ասիկա կայնաւ ու Փղշտացիները զար-
կաւ, մինչև որ ձեռքը յոգնեցաւ, ու ձեռքը
իր սուրին վրայ փակաւ, և Տէրը այն օրը մեծ
փրկութի՛ւն բրաւ. ու ժողովուրդը անոր ետևէն
դարձաւ՝ միայն կողոպտելու համար.
11 Եւ անոր ետքը Ահարացի Ագէի որդին
Սամմա էր. ու Փղշտացիք †դունդ մ՛ը հաւ-
մ՛ի՛ցին.՝ ու հոն ոսպով լեցուն ագարակ մ՛ը
կար. և ժողովուրդը Փղշտացւոց առջևէն փա-
12 խաւ. Բայց անոնք ագարակին մէջտեղը կայ-
նեցաւ, զանիկա պաշտպանեց ու Փղշտացինե-
րը զարկաւ. և Տէրը մեծ փրկութի՛ւն բրաւ.
13 Ու երեսուն †զօրավարներուն երկուքը ի-
ջան, և հունձքի առեն †Ոդոդամի քարայրը՝
Դաւիթին եկան. ու փղշտացւոց մէկ դունդը
14 Ահափայոց հովիտին մէջը բանակած էր. Եւ
անառներ Դաւիթ †բերդին մէջն էր. ու անա-
ռներ փղշտացիք բեթլեհեմի մէջ բերդապահ
15 զօրք ունէին. Եւ Դաւիթ փափաքելով բաւ.
Բեթլեհեմին դուռը եղող ջրհորէն ո՛վ ինծի
16 Ջուր կը խմցնէ. Անառներ ան երկու զօրա-
ւորները փղշտացւոց բանակը ճեղքելին ան-
ցան, ու բեթլեհեմի դուռը եղող ջրհորէն
Ջուր քաշելին, ու տարին Դաւիթին տարին.
բայց անիկա չուզեց անիկ խմել, հապա զա-

17 նիկա թափելով՝ Տէրոջը նուիրեց. Ու բաւ,
Ով Տէր, քաւ լիցի որ ես ա՛ս բանը ընե՛մ.
Իրենց կեանքը վտանգի մէջ դնելով գացող
մարդոց արիւնը խմե՛մ. ու անիկ խմել չուզեց.
Ասոնք են ան երկու զօրաւոր մարդոց ըրած-
ները.
18 Եւ Ցարուհեան Յոաբին եղբայրը Աբիշա-
ա՛ն ան երկու մարդոց գլխաւորն էր. ու անիկ
կա իր նիզակը երկու հարիւր մարդոց վրայ
վերցնելով՝ սպաննեց. ու անիկա երկու
19 քո՛ւն մէջը անուանի էր. Եւ անիկա երկուքէն
աւելի համբաւ ունենալուն համար, անոնց
գլուխ եղաւ. բայց — չ՛ երկուքին — չհասաւ.
20 Ու մեծ գործերը գործող Կաբսեելեցի
զօրաւոր մարդու մը որդւոյն Յոյադայի որ-
դին Բանեա Մոաբացի երկու զօրաւոր մար-
դիկը մեռցուց. Նաև ձիւնի ժամանակ իջու-
21 ու գուբին մէջը առիւծը մեռցուց. Ասիկա
սեւագոյն հերևելի եգիպտացի մարդ մ՛ի՛ ալ
մեռցուց. ու եգիպտացիին ձեռքը մկ նի-
զակ մը կար, բայց Բանա- ցուցով մը անոր
վրայ իջաւ, ու եգիպտացիին ձեռքէն նիզակը
յափշտակեց, և զանիկա անոր նիզակով մեռ-
22 ցուց. Յոյադային որդին Բանեա ա՛ս բաները
բրաւ, ու երկու զօրաւորներուն մէ՛ջ՛ը անուա-
23 նի եղաւ. Երեսունէն աւելի պատիւ ունէր,
բայց — չ՛ երկուքին — չհասաւ. ու Դա-
վիթ զանիկա իր †առաջնորդին վերակացու դրաւ.
24 Յովաբին եղբայրը Ասայէլ երեսունէն էր.
Նե՛ բեթլեհեմացի Դոդոյի որդին Եղխանան,
25 Հարոդացի Սամմին, Հարոդացի Եղիկա,
26 †Փելլտացի Փեղդէս, Թեկուացի Եկդեսի
27 որդին Իրաս, Անաթովթացի Աբիեզեր, Ով-
28 սացի Մեբունայ, Ահոհացի Սելմոն, Նետո-
29 փաթացի Մահարայ, Նետոփաթացի Բանեայի
որդին Ելեբ, Բենիամինի որդւոյն Գաբաայէն
30 Ռիւթայի որդին Եթթի, Փարաթոնացի Բա-
31 նեա, Գաաշի հեռաւորէն Ադդայի, Աբիա-
32 Բայի Աբիելբոն, Բահուրիմացի Ազմաւթ, Սաղ-
բոնացի Եղիահբա, Յաշենի որդիներէն Յովն-
33 թան, Արարացի Սամմա, Արարացի Սահարի
34 որդին Աքիամ, Մահքաթիի որդւոյն Ահա-
բայի որդին Եղիփելէտ, Գեղոնացի Աքիա-
35 փելի որդին Եղիամ, Կարմելացի Հեսրէ,
36 Աբրայի Փաաբայ, Սոբայի Նաթանի որդին
37 Իգալ, Գադացի Բանի, Ամմոնացի Սելեկ,
Ցարուհեան Յոաբին կապարճակիրը Բերով-
38 թացի Նահարա, Գեթերացի Իրա, Գեթե-
39 բացի Գարեբ, Հիւթացի Ուրիա. ամէնը երե-
ուհետասնհոգի էին.

ա Դէ · ե · ։ · ։ · Ուա՛ · ։ · ։ · ։

ԳԼ· ԻԹ

1 Դաւիթ առաքեալն փոքուկով՝ կը տեսիլ Քրիստոսը որ կը քայ Ժողովուրդը Տարին։ 5 Ջրաղացքները ինչ տեսա. ու քանի օրուան մէջ մեկ միլիոն երկու հարիւր պատերազմ Հանած մարդոց հարիւրը կը բերեն։ 10 Գադին միլիոնով երկու հարիւրն կ՚առաջարկուի Դաւիթին. որ կը ջղայ։ ու երկու օրուան ժամանակով կ՚ընծայէ։ 15 Եբուսացիներուն հարցը մարդ դոց մեռնելէն ետքը Դաւիթ ապաշխարելով՝ Եբուսացիին կարծրացածները կ՚ուզէ։ 18 Դաւիթ Դադին ծանրացնելով՝ Ուրնային կալը ծախու կ՚առնէ։ ան տեղ զոհ մատուցանելով՝ ժանտախտը կը դադրի։

1 Եւ ՚Տէրոջը բարկութիւնը նորէն Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ. ու Դաւիթը անոնց դէմ դրգռեց, ըսելով, Գնա Իսրայէլը ու Յու-
2 դան համրէ։ Եւ Թագաւորը իր քովը եղող Յոաբ զօրապետին ըսաւ, Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն մէջը՝ Դանէն մինչեւ Բեերսաբէէ պըտրտէ, ու ժողովուրդը համրեցէք, որ Ես
3 զուարդին թիւը գիտնամ։ Եւ Յոաբ ըսաւ Թագաւորին, Քու Տէր Աստուածդ՝ ժողովուրդը այսպէս որ է՝ հարիւրապատիկ ատկընդէ, եւ իմ Թագաւոր տիրոջս աչքերը տեսնեն. բայց իմ Թագաւոր տէրս ինչո՞ համար
4 ասոր բանիս կը ցանկայ։ Ու երբոր Թագաւորին խօսքը Յոաբին ու զօրավարներուն վրայ սաստկացաւ, Յոաբ զօրավարներուն հետ Թագաւորին առջեւէն ելաւ, որ Իսրայէլի ժո-
5 ղովուրդը համրէ։ Եւ Յորդանանէն անցան, ու Գադի ձորին մէջը եղող քաղաքին աջ կող-
6 մը՝ Յազէր բանակեցան. եւ ըսին Գաղաադ ու Թահթիմհոդսի երկիրը եկան. անկէ Դանեսան, ու Միդոնի չորսակաները
7 եկան։ Եւ Սիւրոսի ամրոցը ու Եւացիացոց ու Քանանացոց ամէն քաղաքները գացին. եւ Յուդայի հարաւային կողմը բնակուէ
8 եկան։ Ու բոլոր երկիրը պտրտեցան եւ ինը ամիսէն ու քսան օրէն ետքը Երուսաղէմ գա-
9 ձան։ Եւ Յոաբ ժողովուրդին համրանքին ցուցակը Թագաւորին տուաւ։ Ու Իսրայէլի մէջ ութը հարիւր հազար սուր քաշող զօրաւոր մարդ կար. եւ Յուդայնանց հինգ հարիւր հազար մարդ էին։
10 Եւ Դաւիթի ժողովուրդը համրելէն ետքը՝ իր խղճմտանքը զինքը դրգռեց. ու Դաւիթ Տէրոջը ըսաւ, Ես բնաւորս մեծ մեղք գործեցի. ով Տէր, հիմա քու ծառայիդ աս մեղ-
11 քը նեղէ. քանզի մեծ յիմարութիւն ըրի։ Ու երբոր Դաւիթ առաւօտուն եղաւ, Տէրոջը խօսքը Դաւիթին Գադ մարգարէին՝ Դաւիթին տեսանողին՝ Գնա ու Դաւիթին ըսէ՝ Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը. երեք բան քեզի կ՚առաջարկեմ. անոնցմէ մէկը ընտրէ որ
13 քեզի ընեմ։ Եւ Գադ Դաւիթին գալով՝ անոր պատմեց, ու անոր ըսաւ, Երեք տարի քու երկիրդ սով պիտի բլլայ, կամ երեք ամիս քու թշնամիներուդ երեսէն փախչիս, ու անոնք քեզ հալածեն, կամ թէ երեք օր քու երկիրդ մահաբեր Ժանտախտ բլլայ. հիմա մտածէ ու տես թէ ինչ պատասխան առնեմ
14 դիս խրկողին։ Եւ Դաւիթ Գադին ըսաւ, Խիստ մեծ նեղութեան մէջ եմ. հիմա Տէրոջը ձեռքը ինկնինք, քանզի անոր գթութիւնը շատ է, ու մարդոց ձեռք չիյնամ։
15 Եւ Տէրը առաւօտէն մինչեւ որոշած ժամանակը Իսրայէլին վրայ ժանտախտ խրկեց. ու Դանէն մինչեւ Բեերսաբէէ ժողովուր-
16 դէն եօթանասուն հազար մարդ մեռաւ։ Եւ Հրեշտակը ձեռքը Երուսաղէմին վրայ երկարցնուց որ զանիկա ջնջէ. ու աս չարութեան վրայ Տէրոջը սիրտը ինաւ, ու ժողովուրդը ջնջող հրեշտակին ըսաւ, Հերիք է, ալ ձեռքդ քաշէ. ու Տէրոջը հրեշտակը Յե-
17 բուսացի Ուռնային կալին քովն էր։ Եւ Դաւիթ ժողովուրդը զարնող հրեշտակը տեսնելով՝ Տէրոջը ըսաւ, Ահա Ես մեզանչեցի ու Ես անօրէնութիւն ըրի, բայց աս ոչխարները ի՞նչ ըրին. կ՚ազաչեմ քու ձեռքդ իմ վը-
18 րաս ու իմ հօրս տանը վրայ բլլայ։ Եւ Նոյն օրը Գադ Դաւիթին եկաւ, ու անոր ըսաւ, Ելլիր, Յեբուսացի Ուռնային կա-
19 լին մէջ Տէրոջը սեղան մը կանգնէ. եւ Դաւիթ Գադին խօսքին համեմատ վեր ելաւ,
20 ինչպէս որ Տէրը պատուիրեր էր։ Ու Ուռնա նայեցաւ, ու երբոր տեսաւ որ Թագաւորը և անոր ծառաները դէպ ի իրեն կու գան, Ուռնա ելաւ ու երեսը մինչեւ գետինը խոնար-
21 հեցուց։ Ուռնա ըսաւ, Իմ Թագաւորին տէրս իր ծառային եկաւ։ Ու Դաւիթ ըսաւ, Ուրկէ՞ որ իմ Թագաւոր տէրս իր ծառային եկաւ։ Ու Դաւիթ ըսաւ, Ուկալը քեզմէ ծախու առնելու, ու Տէրոջը սեղան մը չշինելու համար, որ ժողովուրդին վը-
22 րայէն հարուածը վերցուի։ Եւ Ուռնա ըսաւ Դաւիթին, իմ Թագաւոր տէրս ընտրէ առնէ, ու իր աչքերուն հաճոյ երեւցածին պէս զոհ ընէ. ահա եզները ողջակէզի համար, կառնասայլներդ ու եզներուն գործիքները փայտի
23 համար բլլան։ Ամէնը Ուռնա Թագաւորէն մը պէս՝ Թագաւորին տուաւ. ու Ուռնա Թագաւորին ըսաւ, Քու Տէր Աստուածդ ընդ-
24 դունի։ Բայց Թագաւորը Ուռնային ըսաւ, Չէ. հապա ես ընծէ քեզմէ անշուշտ առակով

---

1 Տէր — Աստ · իս · 13։
2 Տէր — Աստ · իս · 13։ Ցոաբ · ա · 13 · 14։
3 — Աստ · իս · 23։
4 Դաւա · ի · 1։
5 Երուս. ԺԸ · 2։ 7 Եբուս. · բ · 36 · Ցեբու · ԺԳ · 9 · 16։ Ցեբու · բ · 1 · 3։
6 Կամ Դանի անառ. ար · ան Ցեբու · ԺԹ · 47։ Դաւա · ԺԸ · 29։
8 Ցեբու · ԺԹ · 28։ Դաւա · ԺԸ · 22։
9 Տէր — Աստ · իս · 5։
10 — Աստ · իս · 8։ — Աստ · իս · 17։
11 — Աստ · իս · 13 · Ես · իս · 15։ Տէր · 18։ Աստ · իս · 15։
12 — Աստ · իս · 14 · իս · 24։
13 Տէր — Աստ · իս · 13։
14 Ես · Ժբ · 23։ — Աստ · իս · 13։
15 Ես · գ · 8։ — Թագ · իդ · 14։ Ժե · 11։ Ցաքիմ · բ · 15։ 14։
16 — Աստ · իս · 13։ Տէր · 18։ Բ Աստ · 24 · 1։
17 Ես · Ժբ · 33։ — Աստ · իս · 13։
18 Ես · Ժբ · 9։ — Աստ · իս · 17։
19 — Աստ · իս · 13 · Ես · 14։ Տէր · 18։ Աստ · իս · 13։
20 Տէր — Աստ · իս · 17։
21 — Աստ · իս · 13։ Տէր · 18։ Բ Աստ · 24 · 1։
22 Ես · Ժբ · 43 · 50։ Թագ · ԺԲ · 21։ Եչէկ · ի · 40 · 41։ Աստ · իս · 13։
23 Ես · Ժբ · 43 · 50։ Թագ · ԺԲ · 21։ Եչէկ · Ռաձա Քաղաքը
24 Եչէկ · ի · 40 · 41։

Ժախտ պիտի առնեմ, ու ձրի ոչինչ իմ Տէր Աստուծոյս ողջակէզ պիտի չմատուցանեմ։ Եւ Դաւիթ կալը ու եզները գնեց հիսուն սիկղ արծաթ։ 25 Եւ Դաւիթ հոն Տէրոջը շինեց սեղան, ու ողջակէզներ ու խաղաղութեան զոհեր մատուց։ Եւ Տէրը լսեց երկրին համար, ու խոպտկէլի վրայէն հարուածը վերցաւ։

ԵՐԲՈՐԴ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Աբիա կը գործածէ Դաւիթը անոր ծերութեան առիթով։ 3 Աբիսագ Դաւիթին սիրելի աղջիկն է։ 5 Ադոնիա Դաւիթին հրամանով կը հռչակուի խոպտկէլ։ 11 Նաթանի խորհուրդով 15 Բերսաբէ թագուհին կը շրջի։ 22 ու Նաթան ձեռնադիր կ՚ընէ անոր։ 28 Դաւիթ կը նշանակէ իր խոստումները որ ընծայուին իրեն։ 32 Սադոկն Դաւիթին հրամանով Սողոմոնին ու Նաթանին ձեռքով Թագուհիի կ՚օծանի։ ու Ժողովուրդը ուրախութեան կանչելէ կը կասպէ։ 41 Ջուխտեան առ լսելը ահաբեկուի։ Ադոնիայի կոչականները կը տրուին։ 50 Ադոնիա ապագային հպշխութեան համ կը խոնչի։ իսկ Սողոմոն կ՚ուզէ ձեզի ցանկութեան համ ալ պատճառ մը ունենայ։

1 Եւ Դաւիթ թագաւորը ծերացած ու առաջիկը առած էր լլալով, զանիկա հանդերձներ 2 քով կը ծածկէին, բայց չէր տաքնար։ Եւ ծառաները անոր ըսին. Մեր թագաւոր տիրոջը համար կոյս աղջիկ մը փնտռեն որ թագաւորին առջեւը կայնի, զանիկա դայակնայ ու անոր ծոցը պառկի, որ մեր թագաւորը 3 տէրը առնէ։ Ու Իսրայէլի բոլոր սահմանները շուրջ մէկ գեղեցիկ աղջիկ մը փնտռեցին։ և Աբեսագացի Աբիսագը գտան, ու գան Թագաւորին բերին։ 4 Եւ ան աղջիկը խիստ գեղեցիկ էր։ ու անիկա թագաւորը կը դայակնէր ու անոր սպասաւորութիւն կ՚ընէր։ բայց թագաւորը զանիկա չճանչցաւ։

5 Ադոնիան Հագիթի որդին Ադոնիա հրպարտացաւ ու ըսաւ, Ես թագաւոր լլլամ։ և Երկին հանար կառքեր ու ձիաւորներ պատրաստեց, և հիսուն մարդ՝ որ իր առջեւէն վազին։ 6 Բայց հայրը անոր կենացը մէջ ամենեւին չանդիմացաւ չէր զանիկա, ըսելով թէ ինչո՞ւ այդպէս ըրիր։ և անիկա տեսքով խիստ գեղեցիկ էր, ու ծնաւ Հոյշը զանիկա 7 Աբիսագին հետ էր։ Եւ անիկա խօսքը Յովաբ Շարուհեցին որդւոյն Եվիսբոշեթին հետ ու Աբիաթար քահանային հետ, որոնք Ադոնիային հետեւելով անոր օգնութիւն կ՚ընէին։ 8 Բայց Սադոկ քահանան ու Բենայիա որդի Յոյադայի Նաթան մարգարէն ու Սեմէի և Ռեի ու Դաւիթին զօրաւոր մարդիկը Ադոնիային հետ չէին։ 9 Նախիրն հետ չէին։ Եւ Ադոնիա Հոգկելի ազբիւրին մօտ եզով Զոհելիի քարին քով՝ որ Հարնեղ, արքայազներ ու գէր անասուններ մորթեց։ և իր ամէն եղբայրները՝ թագաւորին որդիքը, ու Յուդայի բոլոր մարդիկը 10 թագաւորին ծառաները հրաւիրեց։ Բայց Նաթան մարգարէն ու Բենայիան և զօրաւորները ու իր Սողոմոն եղբայրը չհրաւիրեց։

11 Եւ Նաթան Սողոմոնին մօրը Բերսաբէին հետ խօսեցաւ ու ըսաւ, Չլսեցիր որ Հագիթի որդին Ադոնիա թագաւոր եղաւ, ու 12 մեր տէրը Դաւիթ չգիտցաւ։ Ուրեմն հիմա եկուր քեզի խրատ մը տամ, որ քու կեանքդ ու քու որդւոյդ Սողոմոնին կեանքը ազատես։ 13 Գնա՛, ելիր՝ Դաւիթ թագաւորին քովը գնա, ու անոր ըսէ, Ով տէր իմ թագաւոր, դուն քու ապահոգիդ երդում չըրիր ու չըսիր որ Հնծամ Եսբէի որդի Սողոմոն թագաւոր պիտի ըլլայ, և իմ աթոռս անիկա պիտի նստի։ ու ինչո՞ւ Ադոնիա թագաւոր եղաւ։ 14 Ահա դուն ան ատեն թագաւորին հետ խօսած ատենդ՝ ես ալ ետեւէդ կու գամ, ու քու խօսքերդ կը լրացնեմ։

15 Եւ Բերսաբէ ննջարանը մտաւ թագաւորին քովը։ և թագաւորը չատ ծերացած էր, ու Սունամացի Աբիսագը թագաւորին կը սպասաւորէր։ 16 Բերսաբէ խոնարհութիւն կ՚ընէր։ Եւ Բերսաբէ դիմեց ու թագաւորին խոնարհութիւն ըրաւ։ Ու թագաւորը ըսաւ, Ի՞նչ կ՚ուզես։ 17 Եւ անիկա ըսաւ անոր, Ով տէր իմ, դուն քու ապահոգիդ քու Տէր Աստուծոյդ անուամբ երդում ըրիր, ըսելով, Հնծամ Եսբէի որդի Սողոմոն թագաւոր պիտի ըլլայ, 18 ու իմ աթոռս ան պիտի նստի։ Եւ ահա հիմա Ադոնիա թագաւոր եղած է, ու դուն

19 չգիտցար։ Ով տէր իմ թագաւոր։ Եւ անիկա շատ արջառներ ու գէր անասուններ ու ոչխարներ մորթեց, և թագաւորին բոլոր որդիները ու Աբիաթար քահանան և Յովաբ զօրագլուխը հրաւիրեց, բայց քու ծառայ Սողոմոնը չհրաւիրեց։ 20 զանոնք չհրաւիրեց։ Հիմա, ով տէր իմ թա-

---

- Ձե՛ — Մե՛ · խ — ա՛ · ա՛ ·
- Գէ՛ · խ — ա՛ · է Հո՛ · ա՛ ·
- Կ՚ուզէ ԱՌԱՋԻՆ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ ԸՆՑ
- Ցե՛ · ոյթ · ա՛ ·
- ՝ ր թագ · գ · ե ·
- ՞ ր թագ · Ցե՛ · ա ·
- ՟ ր թագ · գ · յ · ե ·
- ՝ ր թագ · բ · ա ·
- ՞ ր թագ · բ · ա ·
- ՟ ր թագ · ի · ա ·
- ՝ ր թագ · ի · ա ·
- ՞ ր թագ · Ցե՛ · գ · ա ·
- ՟ ր թագ · գ · ա ·
- ՝ ր թագ · ի · ա ·
- ՞ ր թագ · գ · ա ·
- ՟ ր թագ · ի · ա ·
- ՝ — Մե՛ · ի · ա ·
- ՞ Հո՛ · ա · ա ·
- ՟ Հո՛ · ա · ա · ա ·

գաւառ, բոլոր խաթայէլին աչքերը քու վրադ են, որ անոնց խնայցնես քէ իմ թագաւոր տիրոջս աղջատը իրմէ նաքը ո՛վ պիտի նայի։
21 Եվ ոչ՝ երբոր իմ թագաւոր տէրս Իր Տայ բերուն հետ քանայ, նա ու իմ որդիս Սողոմոն յանցաւոր պիտի սեպուինք։
22 Ու երբոր անիկա թագաւորին հետ կը խօ-
23 սէր, Նաթան մարգարէն եկաւ։ Եւ թագաւորին խնայցուցին ու բերին քէ Ահա Նաթան մարգարէն է։ ու անիկա ներս մտաւ թագաւորին առջեւը, ու երեսը մինչեւ գետինը Խոնարհ թագաւորին խոնարհութիւն ըրաւ։
24 Եւ Նաթան ըսաւ, Ով տէր իմ թագաւոր, դո՞ն ըսիր որ ինծմէ ետքը Ադոնիա թագաւոր պիտի ըլլայ, ու իմ աթոռս անիկա պիտի
25 նստի։ Վասնզի այսօր իջաւ, և չատ արջառներ ու գէր անասուններ ու ոչխարներ մորթեց։ և թագաւորին բոլոր որդիները, զօրավարները ու Աբիաթար քահանան հրաւիրեց։ և ահա անոնք անոր առջեւը կ՚ուտեն, կը խմեն ու կ՚ըսեն, Կեցցէ արքայ Ադոնիա։
26 Բայց զիս քու ծառադ ու Սադոկ քահանան և Բոհիադային որդին Բանեան ու քու
27 ծառադ Սողոմոն չկանչեց։ Այս բանը արդեօք իմ թագաւոր տիրոջս ձեռքովը եղաւ, ու քու ծառայիդ չհայտցուցիր քէ քեզմէ ետքը իմ թագաւոր տիրոջս աթոռը ո՛վ պիտի նստի։
28 Եւ Դաւիթ թագաւորը պատասխան առաւ ու ըսաւ, Բերսաբէն ինծի կանչեցէք։ Եւ անիկա թագաւորին առջեւը եկաւ ու թագա-
29 ւորին առջեւը կայնեցաւ։ Եւ թագաւորը երդում բրաւ ու ըսաւ, Իմ անձս ամէն նե-
30 զաբիներէ ազատող Տէրը կենդանի է որ, Ինչպէս որ քեզի խոստացայ Տէր Աստուծովը երդում բրի, ու քէ ինծմէ ետքը քու որդիդ Սողոմոն թագաւոր պիտի ըլլայ, ու իմ տեղս իմ աթոռիս վրայ անիկա պիտի նստի,
31 ահա այսօր այնպէս պիտի ընեմ։ Աստուծոյ Բերսաբէ երեսը մինչեւ գետինը Ծունկով՝ թագաւորին խոնարհութիւն բրաւ ու ըսաւ, Իմ տէրս Դաւիթ թագաւորը յաւիտեան ապրի կենայ։
32 Եւ Դաւիթ թագաւորը ըսաւ, Սադոկ քահանան ու Նաթան մարգարէն և Բոհիադային որդին Բանեան ինծի կանչեցէք։ Ու
33 անոնք թագաւորին առջեւը եկան։ Եւ թագաւորը անոնց ըսաւ, Ձեր տիրոջը ծառաները ձեր հետ առէք, ու իմ որդիս Սողոմոնը իմ Ջորիիս վրայ հեծցուցէք, ու զանիկա
34 Գիհոն իջեցուցէք։ Եւ Սադոկ քահանան ու Նաթան մարգարէն հոն զանիկա խաթայէլի

վրայ թագաւոր օծէն, ու փող հնչեցուցէք
35 ու ըսէք, Կեցցէ արքայ Սողոմոն։ Ու անոր ետեւէն գաք, ու անիկա իմ գահս ու իմ աթոռս նստի, և իմ տեղս անիկա թագաւոր ըլլայ։ քանզի ես հրամայեցի որ անիկա խաթայէլի վրայ ու Ջուդայի վրայ իշխան ըլ-
36 լայ։ Աստուներ Բոհիադային որդին Բանեան պատասխան առաւ ու ըսաւ, Ամէն։ իմ թագաւոր տիրոջս Տէր Աստուածն ալ պէս
37 ըսէ։ Ինչպէս որ Տէրը իմ թագաւոր տիրոջս հետ եղաւ էր, Սողոմոնին հետն ալ այնպէս ըլլայ, ու գահոր աթոռիչս Դաւիթ
38 թագաւորին աթոռէն մեծ բնէ։ Աստուներ Սադոկ քահանան, Նաթան մարգարէն ու Բոհիադային որդին Բանեան, և քերեթիներն ու փելեթիները իջան, ու Սողոմոնը Դաւիթ թագաւորին Ջորիին վրայ հեծցուցին, ու զա-
39 նիկա Գիհոն տարին։ Եւ Սադոկ քահանան խոստանէն Եղկի եղջիւրը առաւ ու Սողոմոնը օծեց։ և փող հնչեցուցին, Ու բոլոր ժո-
40 ղովուրդը կրկեր, կեցցէ արքայ Սողոմոն։ Եւ բոլոր ժողովուրդը անոր ետեւէն կ՚ելլէին։ ու ժողովուրդը սրինդներ հնչեցնելով մեծ ա-
բաղաղութեամբ մը կ՚ուրախանային, անանկ որ անոնց ձայնէն գետինը ©կը դղրդէր։
41 Եւ Ադոնիա ու անոր բոլոր բազմականները լսեցին։ ու անոնք կերակուրէն եկեր էին։ և Յոաբ փողին ձայնը լսելով՝ ըսաւ, Ի՞նչ պա-
տ բլլայ աս դղրդման ձայնը որ քաղաքէն
42 կ՚ելլէ։ Երբոր անիկա տակաւին կը խօսէր, ահա Աբիաթար քահանային որդին Յոնաթան եկաւ։ ու Ադոնիա ըսաւ։ Եկուր, քանզի դուն քաջ մարդ մըն ես, ու բարի աւետիս պիտի
43 տաս։ Եւ Յոնաթան պատասխան առաւ ու Ադոնիային ըսաւ, Շիտակը աս է որ մեր տէրը Դաւիթ թագաւորը Սողոմոնը թագաւոր բրաւ։
44 Ու թագաւորը Սադոկ քահանան և Նաթան մարգարէն ու Բոհիադային որդին Բանեան, և քերեթիներն ու փելեթիները անոր հետ խրկեց։ ու զանիկա թագաւորին Ջորիին վրայ
45 հեծցուցին։ Եւ Սադոկ քահանան ու Նաթան մարգարէն զանիկա Գիհոնի մէջ թագաւոր օծեցին, ու անկէ ուրախութեամբ ելան, ու քաղաքը դղրդեցաւ։ Ահա ձեր լսած ձայնը
46 աս է։ Նաեւ Սողոմոն իթագաւորութեան աթո-
47 ռին վրայ նստաւ։ Եւ թագաւորին ծառաներն ալ մեր տէրը Դաւիթ թագաւորը օրհնելու եկան, ու ըսին, Քու Աստուածդ Սողոմոնին անունը քու անունէդ աւելի մեծցընէ, ու անոր աթոռը քու աթոռէդ աւելի բարձրացընէ։ Եւ թագաւորը իր անկողնին վրայ

ժա։ ԺԴ։
ա Ցե՛ս։ ա։ ՝ Ե։ ԺԷ։ ա
Թագ։ ԻԲ։ ԺԵ։
գ Հմր։ ԴՐ։
դ Բ Թագ։ Ժ։ ԺԲ։ ԻԳ։ ԼԴ։
ե Նե՛ղ։ ՀԱ։ ՁԱ։ ՁԴ։ ՁԵ։
Ա՝գ։ ԻԲ։ ՁԱ։
զ ՝Ա Թագ։ Ժ։ ՁԴ։
է Նե՛ղ։ ԿԸ։ ՁԶ։ ՁԷ։
ը Բր Օր։ բ։ ԺԱ։ ԳԼ։ Բ։ ԺԸ։
թ Հմր։ ԻԹ։
ժ Հմր։ ԻԹ։
ի ՝Ա Թագ։ Ժ։ ՁԴ։
լ Բ Թագ։ ԻԲ։ Գ։
խ Ես Նեհ։ գ։ Ը։
ծ Բ ՝Ա Թագ։ Ժ։ ՁԸ։
կ ՝Ա Թագ։ Ժ։ Ա։ ԺԳ։
ձ Ղևմ։ բ։ ՁԴ։ Դատ։ Բ։ ՁԱ։
ղ Բ Թագ։ ԻԲ։ ԺԵ։
ճ Բ Թագ։ Բ։ ՁԸ։
մ Ես Նեհ։ գ։ Ը։
յ Բ ՝Ա Թագ։ Ժ։ ՁԸ։
ն ՝Ա Թագ։ Ժ։ Ա։ ԺԳ։
շ Բ Թագ։ Բ։ ՁԳ։ ՁԵ։
ո Բ Թագ։ ԻԲ։ ԺԵ։
չ Բ Թագ։ Բ։ ՁԳ։
պ Բ Թագ։ Բ։ ՁԳ։ ՁԵ։
ջ Բ Թագ։ Բ։ ՁԳ։
ռ Բ Թագ։ Բ։ ՁԳ։
ս Բ Թագ։ Բ։ ՁԳ։
վ Բ Թագ։ Բ։ ՁԳ։
տ Բ Թագ։ Բ։ ՁԳ։
ր Բ Թագ։ Բ։ ՁԳ։
ց Բ Թագ։ Բ։ ՁԳ։
ւ Բ Թագ։ Բ։ ՁԳ։
փ Բ Թագ։ Բ։ ՁԳ։
ք Բ Թագ։ Բ։ ՁԳ։
օ Բ Թագ։ Բ։ ՁԳ։
ֆ Բ Թագ։ Բ։ ՁԳ։

48 երկրպագութիւն բրաւ. Նաև թագաւորը այսպէս բրաւ, խօսելիւն Տէր Աստուածը օրհնեալ ըլլայ, որ [a]այսօր իմ աթոռիս վրայ
49 նստող մը առաւ, ու իմ աչքերս տեսան. Եւ Ադոնիայէն բոլոր կռնակակիցները զարհուրեցան, ու եղան և ամէն մէկերնին իրենց ճամբան գացին։
50 Եւ Ադոնիա Սողոմոնէն երեսէն վախցաւ, ու երթալ գնաց ու [b]սեղանին եղջիւրները բռնեց։
51 Նեց։ Եւ Սողոմոնին պատմեցին ու ըսին, Ահա Ադոնիա Սողոմոն Թագաւորէն վախցաւ, և ահա անիկա սեղանին եղջիւրները բռնեց, ու բաւ, Սողոմոն Թագաւորը այսօր ինծի երդումով [c]կ՚ըսայ, որ իր ծառան սրով պիտի չմեռցնէ
52 զրնէ։ Եւ Սողոմոն բաւ, Թէ որ անիկա ազաթիի ըլլայ, [d]անոր մէկ մազը գետինը պիտի չկ՚իյնայ. բայց թէ որ անոր վրայ չարութիւն
53 գտնուի, անոնոր պիտի մեռնի։ Եւ Սողոմոն Թագաւորը հղաց խրկեց, ու զանիկա սեղանէն վար իջեցուցին։ Եւ անիկա եկաւ ու Սողոմոն Թագաւորին խոնարհութիւն բրաւ. ու Սողոմոն անոր բաւ, Տուն գնա։

ԳԼ. Բ

1 Դաւիթ պատահէր կու ալ Սողոմոնի՝ 2 ասոնց պատուիրեալ։ Թեան համար, 3 Ճամբին համար, 7 Բերզիլիի համար, 8 Սեմիի համար, 10 ու նորը կը մեռնի։ 12 Սողոմոն Դաւիթին յաջորդը կ՚ըլայ, 13 Ադոնիա որ Բերսաբէի միջոցով Սողոմոնէն Աբիսագը իրեն կին ըլայու կ՚ուզէ. մեռնցուած կը գտնուի։ 26 Աբիաթար Ադոնիայի կողմին բռլալուն համար քահանայութենէն կը զրկուի. բայց չմեռցուիր։ 28 Յոաբ ալ անոնի եղջիւրները քահ կը փախչի. ու հոն կը սպանուի։ 35 Բանայա Յոաբին տեղը կ՚անցնի. ու Սադոկ Աբիաթարին։ 36 Սեմէի երուսաղէմի միջ ապրելով պրեալուած բլալով. Գեհի երթալուն համար մեռցուած կը գտնուի։

1 Ու երբոր [a]Դաւիթին մեռնելու օրերը մօտեցան, իր որդւոյն Սողոմոնին պատուէր տը-
2 ւաւ բանալով, [b]Ահա ես ամէն երկրին ճամբան կ՚երթամ՝ իսկ դուն քաջալերուէ ու [c]քոշտացիր
3 սիրտ եղիր։ Եւ քու Տէր Աստուծոյդ պահպանութիւնը պահէ, որ անոր ճամբաներուն մէջը քալես, ու անոր կանոնները, պատուիրանքները, դատաստանները ու վկայութիւնները պահես, ինչպէս որ Մովսէսին օրինաց գրքին մէջը գրուած է. որպէս զի [d]յաջողիս ամէն ինչ որ ընես և ուր որ երթաս. [e]յաջողութիւն
4 գտնես. Որպէս զի Տէրը [f]իր խօսքը հաստատէ, որն որ [g]ինծի համար խօսեցաւ՝ բանալով, [h]Թէ որ քու որդիքդ իրենց ճամբաներուն զգուշութիւն ընեն, հու իմ առջեւս բոլոր սրտով, բոլոր հոգւով ու ճշմարտութեամբ քա-

[a] Գլ. գ. 6. Սաղ. ղ՚ը. 11. 12.
[b] Գլ. բ. 28.
[c] — Թագ. Ժգ. 43. բ Թագ. Ժգ. 11. Գործ. ԺԱ. 14.
[d] — Դան. Ա. 10. բՕր. ը՚. 14.
[e] Յես. Ա. 17. Սաղ. ՃՀ. 14. բ Յես. Ա. 19. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[f] Գլ. գ. 6. Սաղ. ՃՀ. 11. 12.
[g] Գլ. բ. 24.
[h] — Թագ. Ժգ. 4. բ Թագ. Ժգ. 11. Գործ. Ի. 14.
[i] Յես. Ա. 16. 17. բ Օր. Ժ. 19. 20. գ Օր. ԻԹ. 9. Եզեկ. ՝. 7. ՝ Մն. Ի՚ը. 12. 13.
[j] Յես. Ա. 16. 17. բ Թագ. գ. 39. Ժը. 5. 10. 14. Ժի. 5. 6. 7.
[k] Յես. Ա. 16. 17. բ Թագ. Ժը. 5. 14. 20.
[l] Յես. Ա. 16. 17. բ Թագ. է. 12. 13. Գլ. ը. 25.
[m] բ Թագ. գ. 39. Ժը. 5. 10. 14. Ժի. 5. 6. 7.
[n] բ Թագ. է. 12. 13. Գլ. ը. 25.
[o] բ Թագ. գ. 39. Ժը. 5. 10. 14. Ժի. 5. 6. 7.
[p] բ Թագ. գ. 27. Ժը. 5. 10.
[q] բ Թագ. ի. 10.
[r] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[s] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[t] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[u] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[v] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[w] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[x] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[y] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[z] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[aa] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[bb] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[cc] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[dd] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[ee] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[ff] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[gg] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[hh] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[ii] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[jj] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[kk] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[ll] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[mm] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[nn] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[oo] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[pp] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[qq] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[rr] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[ss] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[tt] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[uu] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[vv] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[ww] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[xx] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[yy] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[zz] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[aaa] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[bbb] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[ccc] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[ddd] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[eee] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[fff] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[ggg] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[hhh] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[iii] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[jjj] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[kkk] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[lll] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[mmm] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[nnn] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[ooo] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[ppp] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[qqq] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[rrr] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[sss] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[ttt] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[uuu] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[vvv] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[www] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[xxx] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[yyy] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[zzz] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[aaaa] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[bbbb] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[cccc] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[dddd] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[eeee] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[ffff] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[gggg] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[hhhh] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[iiii] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[jjjj] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[kkkk] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[llll] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[mmmm] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[nnnn] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[oooo] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[pppp] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[qqqq] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[rrrr] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[ssss] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[tttt] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[uuuu] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[vvvv] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[wwww] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[xxxx] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[yyyy] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.
[zzzz] Յես. Ա. 16. 17. Յես. Ա. 19. 20. Երէմ. Ա. 5. Եզեկ. ԺԸ. 20.

քեզի չէ չքաւոր ։) որ Յաւետացի Ապիսակը
18 ինձի կին տայ։ Ու Բնբաշէ բաւ ։ Ադիկ ,
ես քեզի համար Թագաւորին կը խօսի։
19 Եւ Բնբաշէ Յազմին Թագաւորին դնաց ,
որ Ադոնիային համար անոր հետը խօսի։ ու
Թագաւորը գանիկա դիմաւորելու համար ոտք
եկաւ ու Հանոր խոնարհութիւն ըրաւ ։ ու
երբոր իր աթոռը նստաւ , Թագաւորին մօրը
համար ալ աթոռ դնել տուաւ ։ Եւ անիկա
20 անոր աջ կողմը նստաւ ։ Ու բաւ , Ես քեզմէ
մէկ պզտիկ խնդիրք մը կը խնդրեմ։ ինձի չ՚
չըսես ։ Եւ Թագաւորը անոր բաւ , Խնդրէ ,
21 մայր իմ , քանզի քեզի չ՚ պիտի չըսեմ։ Ու
անիկա բաւ ։ Յաւետացի Ապիսակը եղբօրդ
22 Ադոնիային կնիկ տուէ ։ Եւ Յազմին Թագա-
ւորը պատասխան տուաւ ու իր մօրը բաւ ։
Դուն ինչո՞ւ Ադոնիային համար Յաւետացի
Ապիսակը կը խնդրես ։ անոր համար Թագա-
ւորութիւնն ալ խնդրէ , (քանզի անիկա իմ
մեծ եղբայրս է ։) անոր ու Աբիաթար քա-
23 հանային և Շարուհեան Յոաբին համար ։ Ու
Յազմին Թագաւորը Տէրոջմով երդում բրաւ ,
ու բաւ ։ Աստուած ինձի այսպէս ու ասկի
ասելի ընէ , որ Ադոնիա այս խօսքը իր կե-
24 նացը դէմ խօսեր է ։ Եւ հիմա գիս հաստա-
տողը , ու գիս իմ Հօրս Դաւիթին աթոռը
նստեցնողը , և Տէրը իրեն խոստացած
չինող Տէրը կենդանի է որ Ադոնիա այսօր
25 պիտի մեռցուի ։ Ու Յազմին Թագաւորը Բե-
նայիայ որդին Բանեան խրկից ։ ու գայիկա
զարնիկա , որ մեռաւ ։
26 Եւ Թագաւորը Աբիաթար քահանային բ-
աւաբ , Անաթովթ քու ագարակդ դնա , քան-
զի դուն մեռնելու արժանի ես , բայց այսօր
քեզ չեմ մեռցներ ։ Զարմէհաւ իմ Հօրս Դա-
ւիթին առջեւը Տէր Եհովային տապանակը
վերցուցիր ։ Ու իմ Հօրս ամէն քաշած նեղու-
27 թիւնները մոռնակից եղար ։ Ու Յազմին
Աբիաթարը Տէրոջը քահանայութենէն հանեց ,
որ Սիլովի մէջ Հէլիին տանը համար Տէրոջը
բսած խօսքը կատարի ։
28 Եւ ան լուր մէրձն Բոաբին հասաւ ։ (քան-
զի Բոաբ թէպէտ և Աբիսողոմին հետևող
չէր , բայց Ադոնիային հետևող եղաւ ։) ու
անասունը Թաբոր Տէրոջը խորանը փախաւ , ու
29 Սողոմոնին եղբերը բռնեց ։ Եւ Յազմին
Թագաւորին խնացոյցին իմ Թաբոր Տէրոջը
խորանը փախաւ , և ահա անիկա սեզոնին քովը
է ։ ու Յազմին Թաբոր որդին Բանեան
30 խրկից ու բաւ , Գնա անիկա զարկ ։ Եւ Բա-
նեան Տէրոջը խորանը Բ-Հ-ԷԷ դնաց , ու անոր

ա Գէ · ա · 3 · 4 ·
է Նէ · ի · 12 ·
ը Տ՚ո Սպ · խ · 9 ·
ի Գէ · ա · 7 ·
ձ Հ-ա-Բ · ա · 17 ·
ղ Բ-պ · է · 11 · 13 ·
ա Մ՚ն · իբ · 10 ·
ի Ք՚ո · խ · 18 ·
ա ա Թ-պ · իգ · 6 · ը
Թ-պ · ժ՚ · 24 ·
29 ·
ձ Թ-պ · իբ · 29 ·
23 · ը Թ-պ · ժ՚ ·
24 ·
ղ ա Թ-պ · ը · 31—
35 ·
ա Գէ · ա · 7 ·
է Գէ · ա · 50 ·
ի Նէ · ի · 14 ·
ը Ք՚ո · է՚ · 33 · ը Օբ ·
ժ՚Ր · 13 · ի՚ · 8 ·

ը ա ։
ի Դ-ա · Բ · 24 · 57 ·
Սպ · է · 10 ·
ղ Մ՚Ն · ի՚ · 15 ·
ա Ր Թ-պ · գ · 27 ·
ի Ր Թ-պ · ի · 10 ·
ձ Ր Թ-պ · գ · 29 ·
ղ Ր Թ-պ · գ · 29 ·
ա Ք՚ո · խ · 5 ·
ի Ք՚ո · խ · 11 · 12 ·
13 · ա Թ-պ · ը · 33 ·
Տ՚ո ա Մ՚Ն · գ · 33 ·
իգ · 3 ·
է Հ՚Ր · 27 ·
ի Ր Թ-պ · ժ՚ · 5 ·
Հ՚Ր · 8 ·
ի Ր Թ-պ · ժ՚ · 23 ·
ի Գ՚Ա · ի՚ · 9 · Ք՚ո ·
ը · 19 · Ր Թ-պ ·
ա · 16 ·
ձ ա Թ-պ · խ՚ · 3 ·

Թագաւորը այսպէս կ՚ըսէ , Դարբ եղիր ·
ու ինձի բաւ , Չէ , ես հոս պիտի մեռնիմ։
ու Բանեա Թագաւորին պատմից ու բաւ ,
Թաբոր այսպէս բաւ , ու ինձի այսպէս պա-
31 տասխան տուաւ ։ Եւ Թագաւորը անոր բաւ ,
Անոր բսածին պէս բրի , ու գանիկա մեռցուր
և գանիկա Թագ , որ իմ վրայէս ու իմ Հօրս
տանը վրայէն Թափարին Թափած անմեղ արիւ-
32 նը վերցնես ։ Եւ Տէրը Տանոր Բ-Հ-ի արիւնը
անոր գլուխը գարձնի , որովհետև անիկա
առանց իմ Հօրս Դաւիթին գիտութեանը եր-
կու իրմէ արդար ու ազկ մարդոց , Խոթա-
յէլի սպասապետին Ներնեայ Աբնէնէրին , ու
Յուդայի սպասապետին Եթեթեան Ամեսա-
յիին վրայ յարձակեցաւ , ու գանոնք սրով
33 մեռցուց ։ Անոնի անոնց արիւնը Թափարին
գլուխը ու անոր Հաբտնդին գլուխը գտնոյ
յաւիտեան ։ Բայց Դաւիթին ու անոր սերմա-
դին և անոր տանը ու անոր աթոռին Տէրոջը
34 կողմանէ յաւիտեան խաղաղութիւն լինի ։ Եւ
Յոյնաղայի որդին Բանեան եկաւ ու անոր վրայ
յարձակեցաւ , ու գանիկա մեռցուց ։ և անի-
կա անապատին մէջ իր տանը Թագաւեցաւ ։
35 Ու Թագաւորը անոր տեղը զօրքերուն վրայ
Յոյնաղայի որդին Բանեան դրաւ ։ ու Թա-
գաւորը Սադոկ քահանան Աբիաթարին
տեղը դրաւ ։
36 Եւ Թագաւորը Շ-ին խրկից , Սեմէին կան-
չեց ու անոր բաւ , Քեզի Երուսաղէմի մէջ
տուն մը չինէ ու հոն նստէ , ու անկէ ապ էն
37 կամ անդին չելլես ։ Քանզի ազկ գիտցուր որ
նէթ ելլես ու Կիդրոն հեղեզաձոր անցնիս ,
նոյն օրը անպատճառ պիտի մեռնիս ։ Ա- բաւ
38 արիւնդ քու գլուխդ պիտի բլլայ ։ Եւ Սեմէի
Թագաւորին բաւ , Այս խօսքդ բարի է ։ իմ
Թագաւոր տէրս ինչպէս որ բաւ՝ քու ծառադ
այնպէս պիտի բնէ ։ Ուստի Սեմէի շատ օրեր
Երուսաղէմի մէջ նստաւ ։
39 Ա՚ երեք տարիէն հետը Սեմէիին երկու
ծառաներէն Գեթի Թագաւորին Մաաքայի
որդուն Աքիսայի քովը փախան ։ ու Սե-
մէիին խնացոյցին բսելով , Ահա քու ծառա-
40 ներդ Գեթի մէջ են ։ Եւ Սեմէի երթ ու իր
իշուն հասնոտ դրաւ , ու իր ծառաները փնտ-
րտելու համար Գեթ գնաց Աքիսայի քովը ։
և Սեմէի գնաց ու իր ծառաները Գեթէն
41 բերաւ ։ Ու երբոր Սեմէիին Երուսաղէմէն Գեթ
երթալը ու գառնալը Յազմինին պատմեցին ,
42 Աստուածը Թագաւորը Շ-ին խրկից , ու Սեմէին
կանչեց ու անոր բաւ , Չէ՞ որ քեզի Տէրոջ-
մով երդում ընել տուի , և քեզի վկայութիւն

բրի ու քան թէ Ազէկ գիտեաս որ եղե[illegible]
եղած ու ապրին կամ անկին գացած օրդ՝ ան-
պատճառ պիտի մեռնիս. ու դուն ինձի լսած
43 խօսքս բարի է՝ ըսիր. Ուրեմն ինչո՞ւ համար
Ցերոջը երդուիմին ու քեզի տուած պատուէ-
44 րնս չպահպանեմ չըսիր. Եւ թագաւորը
Սեմէիին ըսաւ, Դուն իմ՝ օրհնութիւնդ գիտ
քու ըրած չարութիւնդ գիտես, ՚որուն
քու սիրտդ՝ կը վկայէ.՚՚ ուստի Ցերոջ Աբդ
չարութիւնդ քու գլխուդ պիտի դարձնէ.
45 Բայց Սողոմոն թագաւորը օրհնեալ, ու Դա-
ւիթին աթոռը Ցերոջը առջեւը յաւիտեան հաս.
46 տատ պիտի ըլլայ. Եւ թագաւորը Բոզիա-
գայի որդւոյն Բանեայիին հրամայեց ատ ու,
անկնա ելաւ ու զարկաւ զանիկա, որ մեռաւ.
Եւ ՚թագաւորութիւնը Սողոմոնին ձեռքին
մէջ հաստատուեցաւ.

ԳԼ. Գ

1 Սողոմոն փարաւոնին աղջիկը կրնի կ՚առնէ, ու Քաղաք
սէրը զմայլանքը ամրացնելի՝ Սողոմոն
Դաւթի քաղաքի մէջ կրնը կը շինացնէ, 2 Սողոմոն Դաւթի
մէջ Եհոսեայ ատաքրած բանէրին խնամութիւնը ընելէ
յետոյ համար. խնամութիւն, հարստութիւն ու պարծ կը
տանայ. 16 Սողոմոն երկու պոռնիկ կիներուն դատաստանը
խնամութեամբ կատարելու համար խրատ տալուն կ՚երկայ.

1 Եւ ՚Սողոմոն Եգիպտոսի փարաւոնի թագա-
ւորին հետ խնամութիւն ըրաւ, ու փարա-
ւոնին աղջիկը առաւ, ու զանիկա ՚Դաւթին
քաղաքը բերաւ, մինչեւ որ ՚իր տուներ ու ՚Տէ-
րոջը տունը ու ՚Երուսաղէմի չորսկայ պա-
2 րիսպը չշինեց լմնցուց. Ժողովուր-
դը բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցա-
նէր, քանզի մինչեւ ան օրերը Տէրոջը անուա-
նը տուն չհիմուած չէր.
3 Եւ Սողոմոն ՚Տէրը կը սիրէր, հաւ իր Հօրը
Դաւթին կանոններովը կը քալէր. միայն թէ
բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցանէր
4 ու խունկ կը ծխէր. Եւ ՚թագաւորը Գաբա-
աոն գնաց, որ հոն զոհ մատուցանէ, ՚քանի-
դի մեծ բարձր տեղը անիկա էր. Սողոմոն
հազար ողջակէզ զոհեց.
5 Ո՚Գաբաւոնի մէջ Տէրը Սողոմոնին երկնքէ
՚գիշերանան երազով. և Աստուած ըսաւ, Խնդ
6 ութ ինդրէ որ քեզի տամ՝. ՚Ու Սողոմոն ըսաւ,
Դուն քու ծառային իմ՝ Հօրս Դաւթին մեծ
ողորմութիւն ըրիր, ինչպէս որ անոր ՚քու
առջեւ ճշմարտութեամբ, արդարութեամբ
և ուղիղ սրտով քեզի հետ քալեց, ու անոր՝

3 ր Քաղ · ժգ · 5 ·
· Եզր · տրե որ քա-
ժրաց գեան ·
7 Սաղ · ե · 16 · Եզեկ ·
ժե · 19 ·
8 Ամո · իե · 5 ·
9 Հմր · 18 · ր Մն ·
— · 1 ·
—
— Գէ · ե · 6 · ք · 24 ·

5 ր Քաղ · ե · 7 ·
6 Գէ · ե · 11 ·
7 Գէ · գ ·
8 Գէ · ք · 15 · 19 ·
9 Գձ · ժե · 3 · 4 · 5 ·
ր Օր · ժր · 2 · 4 ·
5 · Գէ · իր · 44 ·
10 ր Օր · գ · 5 · է · 16 ·
20 · Սաղ · ղ — 23 ·
Հռ · ժր · ը · 28 —
Կոր · ր · 2 ·

7 Հմր · 6 · 14 ·
8 ր Մն · — · 3 ·
9 —Մն · ժգ · 39 · ր
Մն · — · 3 ·
10 Գէ · ք · 2 · ր Մն ·
— · 7 ·
— Քռ · ժր · 6 · Մաա ·
— · 25 · ր · 15 · 19 ·
ր Մն · — · 8 · Ես ·
11 Գէ · ր · 4 · ք · 4 ·
12 Քաղ · ի · 5 · Սաղ ·

ատ մեծ ողորմութիւնը պահեցիր, ու կը աթոռը
նստող որդի մը տուիր անոր, ինչպէս որ այս
7 օր [illegible]. Եւ հիմա, ով Տէր Աստուած իմ,
դուն քու ծառադ իմ՝ Հօրս Դաւթին տեղը
թագաւոր ըրիր. ՚բայց ես պզտիկ տղայ մըն
8 եմ՝, չգիտեմ ու մտնել չեմ գիտեր. Ու քու
ծառադ քու ՚ընտրած ժողովուրդիդ մէջն է,
որ անթիւ չափազանց՝ անթիւ ու անհամար ժո-
9 ղովուրդ մըն է. ՚Ուստի քու ծառայիդ իմ-
աստութիւն սիրտ տուր, ՚որ քու ժողովուրդդ
դատէ, ու ՚չարին ու չարը որոշե. քանի՞
ատ քու մեծ ժողովուրդդ դիմ կրնայ դատել.
10 Եւ ատ խօսքը՝ այսինքն Սողոմոնին ատ բանը
խնդրելը՝ Տէրոջը աչքերուն հաճոյ եկաւ,
11 Ու Աստուած անոր ըսաւ, Որովհետեւ ատ բա-
նը խնդրեցիր, ու ՚քեզի շատ օրեր չխնդ-
րեցիր, ու քեզի հարստութիւն չխնդրեցիր,
ու քու թշնամիներուդ հոգին չխնդրեցիր,
հապա իրաւունքը դիմանալու խնամութիւն
12 խնդրեցիր. Ահա քու խօսքիդ պէս ըրի. ՚Ահա
քեզի իմաստուն ու հանճարեղ սիրտ տուի,
այնպէս որ քեզմէ առաջ քեզի պէս մէկը
եղած չէ, ու քեզմէ ետքն ալ քու նմանդ
13 պիտի չելլէ. Նաեւ ՚քու չխնդրածդ ալ քեզի
տուի, թէ ՚հարստութիւն և թէ փառք, այն-
պէս որ քու [illegible] բոլոր օրերուն մէջ թագա-
14 որաց մէջ քեզի պէս մէկը չդտնուի. Եւ թէ
որ իմ ճամբաներուս մէջ քալես՝ իմ հրաման-
ներս ու պատուիրանքներս պահելով, ՚ինչ-
պէս որ քու հայրդ Դաւիթ քալեց, անտաներ
15 ՚քու օրերդ պիտի չաւցրնեմ՝. Ու Սողոմոն
արթնցաւ և ահա երազ էր. ու երուսաղէմ
գնաց, ու Տէրոջը ուխտին տապանակին առ-
ջեւը կայնեցաւ, ի ողջակէզներ մատուց ու
խաղաղութեան զոհեր բերաւ, ու ՚իր բոլոր
ծառաներուն կուգուեր բերաւ.
16 Անոնց երկու պոռնիկ կիներ թագա-
17 որին եկան, ու ՚առաջ առջեւը կայնեցան. Եւ
կիներէն մէկը բսաւ, Ով աչք իմ՝, ՚ըսե
ինծի. Ես ու ատ կիրկը մէկ տան մը մէջ կը
բնակինք, ու Ես տանը մէջ ատր քովը ծը-
18 նայ. Եւ իմ ծնանելուս երրորդ օրը ատ
կիրկին ալ ծը ՚ծնաւ. ու մենք միասին
էինք. տանը մէջ մեր հետը օտար մարդ չէ-
կար, հապա տանը մէջ մենք երկուքնիս ՚ի-
19 նք. Եւ ատ կիրկանը տղան գիշերով մեռաւ,
20 քանզի ասիկա անոր վրայ պառկեցաւ. Ու
կէս գիշերուն ելաւ, և քու աղախնոջդ քնա-

Ժ · 2 ·
Գէ · ա · 43 ·
ա — Մն · իմ · 1 ·
Թաա · իե · 11 ·
ր Օր · ե · 6 ·
Ես · ժգ · 16 · ժե ·
5 ·
ր Մն · ա · 10 · Ես ·
ասի · ր · 2 — 9 · Ճաե ·
ա · 5 ·
— Եզր · իաղ ·

2 Սաղ · հր · 1 · 2 ·
ր Եր · ե · 14 ·
3 Ճաե · գ · 5 ·
4 — Ես · իե · 11 ·
— Ճաե · ե · 14 · 15 ·
5 Գէ · գ · 29 · 30 · 31 ·
ե · 18 · ժ · 24 ·
Ժաղ · ա · 16 ·
6 Մաա · գ · 32 · Ես ·
իեա · գ · 20 ·
7 Գէ · գ · 21 · 24 · ժ ·

23 · 25 · Ես · Ռաե ·
գ · 16 ·
— Գէ · ժե · 5 ·
8 Սաղ · գա · 16 · Ես ·
— ե · գ · 8 ·
9 Ես · իա · 7 ·
ր · 23 · Ես · Գէ ·
ր · 25 · Նմի · ա ·
5 · Դատ · ե · 1 ·
Մա · գ · 21 ·
ր Քաա · իե · 1 ·

ցած առնէր՝ իմ ազգս քոյին առաջ ու զա-
նիկա իր ծոցը պառկեցուց , ու իր մեռած
21 ազգն իմ ծոցս պառկեցուց : Ու Երոբոս առա-
ջաւորն եղաւ որ ազգս ծիծ առաւ, անոր անիւ-
կա մեռած էր . ու առաջաւորն մնացեալ բա-
ժնեմէ անոր նայեցաւ , և անոնք անիկա իմ
22 ծնած ազգս չէր : իսկ մին կինիկը բաւ , Ջէ-
հազա ազգ եղաղը իմ ազգս է , ու մեռածն
քու ազգդ է : Ես ասիկա բաւ , Ջէ , Հազա
մեռածը քու ազգդ է , ու ազգ եղաղը իմ ազ-
գաս է . ու թագաւորին առջեւը դատ կը խօ-
23 սէին : Անոնք թագաւորը բաւ , Ասիկա
կ'ըսէ , իմ ազգս ան ազգ եղաղն է , ու մե-
ռածը քու ազգդ է . ու անիկա կ'ըսէ , Ջէ ,
Հազա մեռածը քու ազգդ է , ու ազգ եղա-
24 ղը իմ ազգս է : Ես թագաւորը բաւ , Բնձի
մէկ սուր մը բերէք . ու թագաւորին առջեւը
25 սուր մը բերին : Ես թագաւորը բաւ , Ազգ
եղող ազգն կորնցէք , երկու կողը ջուր , ու
26 կէսը մէկուն ու կէսն ալ մեռածին առէք . Ան-
ասիկա ազգ ազգն մեռելը եղող կինիկը թագա-
ւորին պատասխան առաւ , ու իր ազգն վը-
րայ ողորմելով դալարելուն համար՝ ասելով բաւ ,
Ով աչք իմ , մեռելը բնձի . ազգ ազգն անոր
առէք , ու զանիկա մի մեռցնէք : Բայց մի-
ւսը բաւ , Ոչ բնձի ըլլայ , ոչ քեզի . ջնջէք
27 ձեզ զբնջէք : Ես թագաւորը պատասխան ար-
ձաւ ու բաւ , Ազգ ազգն ան կինակը տուէք ,
ու չըլլայ որ զանիկա մեռցնէք , ան-
28 որ անոր մեռելը եղող կինիկը : Ամեն Իսրայէլ թագա-
ւորին կտրած դատաստանը լսելով՝ թագա-
ւորէն վախցան . քանզի տեսան որ անոր մը-
րայ Աստուծոյ իմաստութիւնը կայ դատաս-
տան ընելու համար :

ԳԼ . Գ

1 Սղոմոնին իշխանները : 7 Անոր տասներկու պաշտօնեաները.
նրանք որոնք իրեն ուտելիք կը տային : 20 . 21 Սղոմոնին թա-
գաւորութիւնը խաղաղութիւնը ու ընդարձակութիւնը : 22
Անոր ամեն օրուան ուտելիքը : 25 Անոր անուանները :
29 Անոր իմաստութիւնը :

1 Եւ Սղոմոն թագաւորը բոլոր Իսրայէլի վը-
2 րայ թագաւոր էր : Ու անոր իշխանները ա-
նունք էին . Ազարիա քահա-
3 նայ էր . Ախիայի որդիները Եղիորեփ ու Ա-
քիա դատնադպիրներ էին . և Աբիղուդի որ-
4 դին Բաղանա յիշատակաց դպիր էր . Ու
Բաղիազայի որդին Բանեա զօրքերուն վրայ
էր . և Սադոկ ու Աբիաթար քահանաներ
5 էին . Ու Նաթանի որդին Ազարիա տեղա-
պահներուն վրայ էր . ու Նաթանի որ-
դին Զաբուդ նախարար ու թագաւորին բա-

6 րեկամն էր . Ու Աքիսար տան հրամանատա-
րն էր . ու Աբդայի որդին Ադոնիրամ հար-
կահաւաքին վրայ էր :
7 Եւ Սղոմոն բոլոր Իսրայէլի վրայ տասներ-
կու դպրապահներ ունէր , ու անոնք թագաւորը
ու անոր տունը կը կերակրէին . — կերակրե-
լը ամէն մէկուն տարին մէկ ամիս կ'իյնար :
8 Ես անոնց անուններն ասանք են . Եփրէմի
9 լեռան մէջ՝ Բենհուր . Մաքսաի , Սաղաբինի ,
Բեթսամիսի ու Եղոն-բեթհանանի մէջ՝ Բեն-
10 դակար . Արաբովթի մէջ՝ Բենհեսեդ , որուն
կը ծառայէին Սոքով ու բոլոր Ոփերի երկիրը .
11 Բոլոր Դովրի դաւառին մէջ՝ Բենաբինադապ .
Սղոմոնին աղջիկը Տափաթ տար կենին էր .
12 Թանաքի ու Մակեդդոյի մէջ , ու Բեթսան-
լի տակը՝ Սարթանէ քովը եղող բոլոր Բեթ-
սանի մէջ , — Բեթսանէն մինչեւ Աբելմեհո-
լա , — մինչեւ Բեկմեամ անդին կողմը՝ Աքի-
13 զադի որդին Բաանա . Ռամոթ-գաղաադի
մէջ՝ Բենգաբեր . Գաղաադի մէջ եղող Մա-
նասէի Յայրին գիւղաքաղաքները , ու Բա-
սանի մէջ եղող Արգոբի նահանգը՝ վեթ-
սան մեծ պարսպատ ու պղնձեայ ղա-
14 զրեներ անոր ունէր . Մանայեմի մէջ՝
15 Ադդովի որդին Աքինադապ . Նեփթաղիմի
մէջ Աքիմաաս . ասիկա ալ Սղոմոնին աղջիկը
16 Բասեմոթին կինիկ առաւ . Ասերի ու Բեալո-
17 թի մէջ՝ Քուսիի որդին Բանաա . Իսաքարի
18 մէջ՝ Փարուայի որդին Յոսափատ . Բենիա-
19 մինի մէջ՝ Էլայի որդին Սեմէի . Գաղաադ ի
երկիրը ու Ամովհացւոց Սեհոն թագաւորին
ու Բասանի Ովգ թագաւորին երկիրը՝ Ու-
րիի որդին Գաբեր . ու ան երկրին մէջ մէկ
20 դպրապահ մը կար .
Յուդա ու Իսրայէլ շատ էին ծովեզերքի ա-
մոնց չափ շատ էին . ուտելով , ու խմելով ու ուրախ էին :
21 Ու Սղոմոն Եփրատ գետէն մինչեւ
փղշատացւոց երկիրը ու մինչեւ Եգիպտոսի սահ-
մանը՝ բոլոր թագաւորութիւններուն վրայ
կ'իշխէր . և ընծաներ կը բերէին , ու
Սղոմոնին ծառայութիւն կ'ընէին՝ անոր կե-
նացը բոլոր օրերուն մէջ :
22 Եւ Սղոմոնին մէկ օրուան ուճիկը սա էր .
երեսուն գոմէշ նաշխ , ու վաթսուն գոմէշ ոչխար ,
23 Տասը գէր արջառ , ու քսան արօտական ար-
ջառ , ու հարիւր ոչխար , բայց ի կղերուռնե-
րէն , այծասեռներէն , և վիթերէն ու գիրցու-
24 ցած թռչուններէն : Քանզի անիկա Գետին
բոլոր տագին կողմին՝ Թափսակէն մինչեւ Գազա՝
Գետին տագին կողմը եղող բոլոր թագաւոր-
ներուն վրայ կ'իշխէր . ու իր բոլորտիքը

2 Դն · խդ · 30 · Նա · — ա Մն · ժբ · 16 ·
խՅ · 15 · Եբեմ · — բ Բ Թագ · բ · 16 · խ · 31 ·
յա · 20 · Ովս · ժա · 8 · — գ Գէդ · բ · 35 ·
— Հմր · 3 · 11 · 12 · — դ Ա Թագ · ժբ · 27 ·
— ե Հմր · 7 ·
4 Կ-ի Սուսպի · ան · — զ Բ Թագ · ժե · 37 ·
ժգ · 10 · — Մն · իե · 33 ·
6 Գէն · — է Յ Գագաղներգործ ·
8 Յ Սուղ · հր · 3 · 7 · — թ Սուղ · հբ · 23 · հր · 10 · 11 ·
Մէբ · գ · 4 · — ժ Դն · ժե · 13 · Ցեռ · — ժա Կ-ի գոմէշերէն
— ա · 4 · — ժբ Սուղ · հր · 11 ·
Ա Մն · իե · 5 · Բ · 26 · — ժգ Մ Դն · իե · 5 ·

25 եղբայրքն հետ խաղաղութիւն ունէր։ Եւ Սողոմոնին բոլոր օրերուն մէջ Յուդա ու Իսրայէլ՝ Դանէն մինչև Բէրսաբէէ՝ վախ չեր մարդ իր որթին տակը ու իր թզենիին տակը ապահովութեամբ կը նստէր։

26 Եւ Սողոմոն իր կառքի ձիերուն համար քառասուն հազար ախոռ ունէր, ու տասներկու հազար ձիաւոր։ Եւ զանոնք քաղաքները կը կեցնէին՝ իր մօտ Երուսաղէմ՝ արքային քով։

28 պահուն չընկերով։ Նաև ձիերուն ու վերխոյներուն համար՝ անոնց եղած տեղը՝ ամէն մէկը իր վրայ դրուած հարկին չափովը գարի ու յարդ կը բերէին։

29 Եւ Աստուած Սողոմոնին խելամտութիւն ու խոհ չատ հասնցուց և սրտի լայնութիւն տուաւ՝ ծովափն եղերքը եղող աւազին չափ։

30 Ու Սողոմոնին խելամտութիւնը բոլոր արեւելցիներուն խելամտութենէն ու Եգիպտացիներուն

31 բոլոր խելամտութենէն աւելի էր։ Եւ անիկա ամէն մարդոց քան խելամտաւոր էր. Եզրահացիէն Եթանէն, ու Մահոլի որդւոցմէն՝ Հեմանէն, Քաղքոլէն ու Դարդայէն Խաղան էր։ Եւ բոլոր

32 շրջակայ ազգերուն մէջ անուանի եղաւ։ Եւ հազարկ երեք հազար առակ խօսեցաւ, ու հազար երգերը հազար ու հինգ էին։

33 Եւ անիկա ծառերուն վրայ խօսեցաւ, Լիբանոնի եղեւնիէն մինչև պատի վրայ բուսնող զոպան։ ու նաև անասուններու վրայ, թռչուններու վրայ, սողուններու վրայ ու ձուկերու։

34 վրայ խօսեցաւ։ Եւ ամէն ժողովուրդներէն, — անոր խելամտութիւնը հաճոյք տալ եկեղեցիի բոլոր թագաւորներէն՝ Սողոմոնին խելամտութիւնը մտիկ ընելու կու գային։

Գլ. Ե

1 Քիրամ Հիրահամ թագաւորը իր ծառաները Սողոմոնին խրկեց, քանզի լսեր էր որ անոր Հօրը տեղը զանիկա թագաւոր օծեր են. Քիրամ միշտ Դաւիթը կը սիրեր։

2 բէր։ Սողոմոն ալ Քիրամին հաճոյ խրկեց ու

3 թաւ, Դուն գիտես որ իմ Հայրս Դաւիթ չի-

կրցաւ իր Տէր Աստուծոյն անուանը տուն շինել, Ռան պատերազմներուն պատճառաւ՝ որոնք անոր բոլորտիքը պատեր էին, մինչև որ Տէրը զանոնք անոր ոտքերուն տակ

4 կը դնէր։ Բայց հիմա իմ Տէր Աստուածս Ամէն կողմնակ հնդէն հանգստութիւն տուաւ. չկայ ու ձախորդ պատահար մը չէ

5 կայ։ Ուր ասկա ես կ'ըսեմ որ իմ Տէր Աստուածս անուանը տուն մը շինեմ, Ինչպէս որ Տէրը իմ Հօրս Դաւիթին հետ խօսեցաւ՝ թանի, Քու որդիդ՝ որ քու տեղդ քու աթոռիդ վրայ պիտի նստեցնեմ, անիկա իմ

6 անուանս տուն պիտի շինէ։ Ու հիմա Լիբանանէն եղեւիններ կտրեն. ու իմ ծառաներս քու ծառաներուդ հետ ըլլան. և քու ծառաներուդ վարձքը քու ամէն տուածիդ պէս քեզի կու տամ. քանզի դուն գիտես որ մեր մէջը Սիդոնացոց պէս փայտ կտրող վարպետ մարդ չկայ։

7 Ու երբոր Քիրամ Սողոմոնին խօսքերը լսեց՝ շատ ուրախացաւ, ու ըսաւ, Այս մեծ ժողովուրդին վրայ Դաւիթին խելամտութիւն որ

8 գի տուող Տէրը այսօր օրհնեալ ըլլայ։ Եւ Քիրամ Սողոմոնին հետ խրկեց՝ ըսելով, Ինծի խրկած խօսքդ լսեցի. ես եղեւնափայտի ու մայր փայտի հասնար քու ամէն կամքդ պիտի կա-

9 տարեմ. իմ ծառաներս Լիբանանէն ծովը իջնցընեն. ու ես զանոնք լաստեր ընել՝ մինչև հինդի ցուցցած տեղդ ծովէն տանիմ, և հոն զանոնք քակեմ, ու դուն վերցնես. դուն ալ իմ տանս պահաչը տալով՝ իմ կամքս կա-

10 տարես։ Եւ Քիրամ Սողոմոնին ուզածին չափ

11 եղեւնափայտ ու մայր փայտ կու տար։ Ու Սողոմոն Քիրամին տանը հասնար քսան հազար քոր ցորեն, ու Երկու հարիւր մար մնացած եղ պահաչ կու տար։ Սողոմոն Քի-

12 քամին տարաւ տարի տարիէն կու տար։ Եւ Տէրը Սողոմոնին խելամտութիւն տուաւ՝ ինչպէս որ անոր խոստացեր էր. ու Քիրամին ու Սողոմոնին միջտեղը խաղաղութիւն կար, ու երկուքն ալ դաշնակցութիւն ըրին։

13 Եւ Սողոմոն թագաւորը բոլոր Իսրայէլէն տնկրդ ժողվեց, ու ժողվածը երեսուն հա-

14 զար մարդ եղաւ։ Եւ զանոնք յաշխարհաբար՝ ամիսը տասնականի հազար հոգի Լիբանան կը խրկէր, որոնք մէկ ամիս Լիբանան կը կեն-

15 ցին, ու երկու ամիս իրենց տունը։ Ու Ադո-

16 նիրամ ալ մարդ ահարկուին վրայ էր։ Եւ Սողոմոն հօթանասուն հազար բեռնակիր, ու

լեռըդ ուխտուն հազար փայտ կարող ունէր ,
16 բայ ի Սոդոմնեին երիք հազար երիք հարիւր
գլխաւոր գործակալներէն՝ որոնք գործը բա-
17 նեղ ժողովուրդին վրայ կ՚իշխէին : Եւ թա-
գաւորը հրամայեց որ մեծ ու պատուական
քարեր կարեն , որ տանը հիմն ամրացած
18 քարերով դնեն : Ու Սոդոմնեին վարպետ-
ները ու քիրամին վարպետները և Գեբա-
զացիք փայտերը ու քարերը տաշեցին ու
պատրաստեցին՝ տանը շինութիւնը համար :

Գլ . Զ

1 Սոդոմնի տաճարին շինութիւնը : 2 տանը սեղանները : 11 Աստուծոյ խոստումը տանը վրայով : 15 Տաճարին ձեղունը ու ջրգիները : 23 քերովբեները : 31 դռները : 36 գաւիթը : 37 Տաճարին շինութիւնը յաւարտեալ :

1 Եւ Իսրայէլի որդւոցը երկրէն
ելլելուն չորս հարիւր ութսուներորդ տարին ,
— Սոդոմնին Իսրայէլի վրայ թագաւորելուն
չորրորդ տարին , Զիւ ամսուն՝ որ ինքն էր ե-
րկրորդ ամսուն մէջ Ցէլոնը տանը չինել
սկսաւ :
2 Եւ Սոդոմնի թագաւորին Ցէլոնը համար
չինած տանը երկայնութիւնը վաթսուն կան-
գուն , լայնութիւնը քսան ու բարձրութիւնը
3 երեսուն կանգուն էր : Եւ տանը առջեւին
առջևի սրահը քսան կանգուն երկայնութիւն
ունէր , որ տանը լայնութեանը չափ էր , ու
անոր լայնութիւնը տասը կանգուն էր :
4 Գուն էր : Եւ տանը փակեցակոպատ պա-
5 տուհաններ շինեց : Ու տանը պատին բորդ-
ութիւը տանը պատին կցուած դռնակոններ
շինեց , թէ տաճարին և թէ դարիբին բորդ-
ութիւը , և շուրջանակի սենեակներ շի-
6 նեց : Վարի կարգին լայնութիւնը հինգ կան-
գուն՝ ու միջին լայնութիւնը վեց կան-
գուն՝ ու երրորդին լայնութիւնը եօթը կան-
գուն էր . քանզի դուրսէն տանը բոլորտիքը
միջնցներ ձգեց , որ տանը պատերուն մէջը
7 տանը պատին մէջը չմնային : Ու երբոր տա-
նը կը շինուէր՝ քարահանքին մէջ պատրաս-
ուած քարերով կը շինուէր , այնպէս որ ա-
նոր շինուած ատեն մուրճի կամ տապարի
և երկաթէ գործիքի մը ձայն չլսուեր
8 ցաւ տանը մէջ : Միջին կարգին դուռը տա-
նը ձախ կողմն էր , ու շրջանակաւոր աս-
ղաբեներով միջին կարգը՝ ու միջին կարգէն
9 երրորդ կարգը կ՚ելլէին : Ու տանը շինեց
ու գանիկա լմնցուց , ու տանը ձեղունը եղե-
նափայտ տախտակներով գրատազարդ շի-
10 նեց : Եւ բոլոր տանը վրայ հինգ կանգուն բարձրութեամբ կար-
գը հինգ կանգուն բարձրութեամբ շինեց ,
ու եղևնափայտերով տանը կցուած էր :
11 Եւ Ցէլոնը խօսքը Սոդոմնեին եղաւ՝ ըսե-
12 լով , Ինծի որ գուն աս տունը կը շինես , եթէ
որ իմ կանոններուս քալես , ու իմ դատաս-
տանութիւնս գործ դնես , և իմ բոլոր պատու-
իրանքներս պահես՝ անոնց մէջը քալելով , ան-
տանը քու վրադ պիտի հաստատեմ այն խօս-
13 քը՝ որ քու հօրդ Դաւիթին խօսեր եմ : Ու
Իսրայէլի որդւոցը մէջ պիտի բնակիմ , ու իմ
ժողովուրդս Իսրայէլը պիտի չթողում :
14 Եւ Սոդոմն տունը չինեց ու գանիկա լմնց-
15 ուց : Ու տանը պատերը անոր ներսի դիէն՝
Իսրայէլին մինչև պատերուն վերի ծայրը՝ եղե-
նափայտ տախտակներով չինեց . ներսէն
դին փայտով ծածկեց . ու տանը յատակը մայր
16 փայտի տախտակներով պատեց : Եւ տանը
եօթը կողմին քսան կանգուն՝ յատակէն մին-
չև պատին ծայրը՝ եղևնափայտի տախտակնե-
րով չինեց . ու ան ներսի միջոցը դարիբին՝
այսինքն Սրբութեանց սրբութիւնին համար
17 չինեց : Բայց տունը՝ այսինքն առջևի տաճարը
18 քառասուն կանգուն էր : Եւ տանը մէջ եղող
եղևնափայտերուն վրայ գնդակներ ու բա-
ցուած ծաղիկներ փորագրուած էր . ու ամէնը
եղևնափայտ էր՝ ամենևին քար մը չէր
19 երևնար : Եւ գարիբը ներսին տանը մէջ պատ-
րաստեց , որ հոն Ցէլոնը ուխտին տապանակը
20 դնէ : Ու գարիբին երեսը քսան կանգուն եր-
կայն էր , և անոր լայնութիւնը քսան կան-
գուն՝ ու բարձրութիւնը քսան կանգուն էր .
և զանիկա մաքուր ոսկիով պատեց . եղևնա-
21 փայտ սեղանն ալ պատեց : Ուստի Սոդոմն տանը ներսի կողմը մաքուր ոսկիով պատեց .
ու գարիբին առջևը ոսկի չղթաներով փակ էր
22 անցուց , և զանիկա ոսկիով պատեց : Ու բոլոր տանը ոսկիով պատեց տեղ
մը չձգելու , և գարիբին քովի բոլոր սեղանն
ալ ոսկիով պատեց :
23 Եւ գարիբին մէջը Ձիւղալի փայտէ երկու
քերովբէներ շինեց , — անոնց երկայնութիւնը
24 տասը կանգուն էր : Եւ քերովբէին մէկ թևը
հինգ կանգուն , ու քերովբէին միւս թևը
հինգ կանգուն էր . մէկ թևին ծայրէն մինչև
25 միւս թևին ծայրը տասը կանգուն էր : Ու միւս
քերովբէնն ալ տասը կանգուն էր , երկու
26 քերովբէներուն չափը ու ձևը մէկ էր : Մէկ
քերովբէին բարձրութիւնը տասը կանգուն էր ,
27 ու միւս քերովբէնն ալ նոյնպէս էր : Ու քե-

ա ՄԲ . իբ . ։
հ Եզեկ . իհ . ։

գ ՄԲ . գ . ։ ։
բ Գեր . ե . 47 .
ե Եզբ . կը չհակ .

դ Ցէս Եզեկ . իա . ։ ։ ։
զ Կամ՝ Նեբեղն լոյն գաւբանն Նեզ . ամս .
է Եզեկ . իբ . 16 . իա . ։ 16 .
ը ՑէսԵզեկ . իա . ։

թ Հեր . 16 . 19 . 20 . 21 . 31 .
ժ Ցէս ը Օր . իհ . ։ ։ 6 . Գեր . ե . 19 .
ի Ցոհ . պատմ .
ժա Հեր . 14 . 33 .
ժբ Կամ՝ չորեքտասը

ժգ Բ Օր . լ — 6 .
ժդ Հեր . 28 .
ժե Հեր . 16 .
ժզ Եզ . իգ . 33 . Ղև . իգ . 11 . բ Կոր . գ . 16 . Ցոհ . իա . 3 .
ժէ Ղև . ա . 1 . Բ Մն . գ . 5 . ե . ջկ . իա . 3 . Եբր .

ի Ա . 3 .
իա Եզ . ւ . 1 . 3 . 6 .
իբ Կամ՝ վարդենի հիմն . Նախ . Ե Յոհ . Նաղիկ .
իգ Եզ . լե . 7 . 8 . 9 .
իդ Բ Մն . գ . 10 . 11 . 12 .

բովիչները ներքին սանը մէջ դրաւ · ու Նրբ-
բովիչները իրենց թևերը կ'երկրնցնէին · մէ-
կուն թևը մէկ պատին կը դպչէր , ու միւս
ք երովիչին թևը միւս պատին կը դպչէր · և
անոնց մէջ թևերը սանը մէջտեղը ին թևի
28 կը դպչէին · Ու քերովիչները ոսկիով պատեց ·
29 Եւ սանը բոլոր պատերուն վրայ քերովիչ-
ներ , արձաններու ու բացուած ծագիկներ
քանդակածէ փորագրեց՝ ին ներսի կողմն և
30 ին դուրսի կողմն · Ու սանը ներսի ու դուր-
սի յատակը ոսկիով պատեց ·
31 Եւ դարիբին դրանը իւղալի փայտէ փեղկեր
չունէին , որոնք դրանդիրներով միկուդ դ---ին
32 հինգկրղրդ մասն էին · Եւ իւղալի փայտէ
չունեցած երկու փեղկերուն վրայ քերովիչ-
ներ , արձաններու ու բացուած ծագիկներ
փորագրեց , և ---ոսկիով պատեց , քերով-
բէներուն ու արմաւենիներուն վրայ ալ ոսկին
տարածելով ·
33 Նոյնպէս ալ տաճարին դրանը բրաւ , իւ-
զալի փայտէ դրանդիրներ չունէր , որոնք դ---ին
34 չորրորդ մասն էին · Ու դրանը երկու փեղկերը
մէկը փայտէ էին · մէկ փեղկը երկու կարի
բլլալով կը ծալուէր , ու միւս փեղկը երկու
35 կտոր բլլալով կը ծալուէր · Եւ անոնց վրայ
քերովիչներ , արմաւենիներ ու բացուած ծա-
ղիկներ փորագրեց , և դրաւոներուն վրայ
յարմարցուած ոսկիով պատեց ·
36 Ու ներքին գաւիթը երեք կարգ տաշուած
քարերով ու մէկ կարգ եղևնափայտի ին-
ծառներով չունէր ·
37 Տէրոջը տանը հիմը չորրորդ տարին Զիւս
38 ամսուն մէջ դրուեցաւ · Ու մետասաներորդ
տարին Բուլ ամսուն՝ այսինքն ութերորդ ամ-
սուն մէջ՝ տանը իրին վերաբերեալ ամէն
բանովքը լմնցաւ · Եօթը տարուան
մէջ չունէր անիկա ·

ԳԼ · Լ

1 Սողոմոն տասը · 2 Լիբանանի անտառին տունը · 6 սիւնե-
րուն պահին · 7 գատաստանի պահին · 8 ու փորա-ձի տունը ·
ման տանը չունի իրենը · 13 Երիս սիւներէն · 23 ձուլածոյ ծո-
ցը · 27 տասը միջնո-իիներէն · 38 տասը աւազաններէն · 40 և
բոլոր կատարեալը գործ Փերոմ չունէր ·

1 Եւ Սողոմոն իր տունը տասներեք
մէջ չունէր , ու ---ին լմնցուց իր բոլոր տունը ·
2 Եւ Լիբանանի անտառին տունն ալ չունէր ·
երկայնութիւնը հարիւր կանդուն , ու լայ-
նութիւնը յիսուն կանդուն , ու բարձրութիւ-
նը երեսուն կանդուն · չորս կտոր եղևնափայ-
տէ սիւներու վրայ չունէր , ու սիւներուն վրայ
3 եղևնափայտէ հնձաններ ---· Ու նաև եղև-
նափայտէ յարկ մը չունէր ան գերանիներուն
վրայ , որոնք քառասունհինգ սիւներու վր-
րայ էին · ու ---ին կարգը տասնհինգ էր ,
4 Եւ երեք կարգ իրարու դիմացի դիմաց չո-
րուած վանդակաւոր պատուհաններ կային ,
5 Ու բոլոր դռները ու դրանդիրները քառա-
կուսի էին , և վանդակաւոր պատուհանները
իրարու դիմացի երեք կարգ էին ·
6 Եւ սիւներուն սրահը չունէր , երկայնու-
թիւնը յիսուն կանդուն ու լայնութիւնը երե-
սուն կանդուն · ու անոնց առջևը սրահ մը
ու անոնց առջևը սիւներ ու ---ան ուխ մը
7 կար · Նաև աթոռին սրահը չունէր , ուր որ
դատաստան կ'ընէր , -- անիկա տաւտանի սր-
րահ կ'---ը · ու անիկա յատակէն մինչև ---ձև-
զուները եղևնափայտով ծածկուած էր ·
8 Եւ իր նստած տանը --ը ասր դարձեալ ա-
յրիշ գործ մը կար՝ տանր ու սրահին միջտե-
զը · ու փարաւոնին աղջկանը համար՝ որն
որ Սողոմոն իրեն ընկ տուեր էր , ասր սրահին
9 պէս տուն մը չունէր · Ասոնց ամէնը ներսէն
ու դուրսէն և հիմէն մինչև տաւտաղը՝ ու
դուրսի կողմէն մինչև մեծ գաւիթը տաշուած
քարերու չափով՝ սղոցած ազնիւ քարերով
10 ---էր · Հիմն ալ թանկագին քարերէ էր ,
մեծ քարերէ՝ տասը կանդուն քարերէ և ա-
11 ին կանդուն քարերէ էր · Ու վերը տաշուած
քարերուն չափովը ազնիւ քար ու եղևնա-
12 փայտ էր · Եւ մեծ գաւիթին չորս կողմը ու
Տէրոջը տանը ներքին գաւիթը և տանը սր-
րահր երեք կարգ տաշուած քարերով ու մէկ
կարգ եղևնափայտի հնձաններով ---էր ·
13 Եւ Սողոմոն թագաւորը ---ը խրկեց , ու
14 Տիւրոսէն ---իրամը բերել տուաւ · Ան՝իկա
Նեփթալիմի ցեղին որբևայրի կնկան մը որդի
էր , ու հանոր Հայրը Տիւրացի գործաւոր
մին էր · և ---ը պղնձի ամէն տեսակ գործ-
քերը գործելու մեծ հմտութիւն , խելաց-
կութիւն ու գիտութիւն ունէր · և Սողոմոն ին
գործերն եկաւ , ու անոր ամէն գործը կա-
15 տարեց · Եւ սոխակ պղնձէ երկու սիւն ձու-
լեց , մէկ սիւնին երկայնութիւնը տասնուո-
թը կանդուն՝ ու չրջագծատր տասներկու կան-
16 դուն էր · ---ին Եւ երկրորդ սիւնին --ն Եւ
սիւներուն գլուխը դնելու համար պղնձէ եր-
կու խոյակ ձուլեց · մէկ խոյակին բարձրու-
թիւնը հինգ կանդուն ու միւս խոյակին բար-
17 ձրութիւնը հինգ կանդուն էր · Եւ սիւներուն
գլուխը ցանցի նմանութիւնով՝ մէկ խոյա-
կին համար եօթը՝ ու միւս խոյակին համար
եօթը ցանցակերպ -- շղթայագործ հիւսուած
18 գործ եր ---ը · Ալյպէս սիւները չունէր , ու
մէկ ցանցակերպ գործին վրայ չուրջանակի
երկու կարգ նռ---ներ ---ին , որ ---ը գլուխը

3 Նէ · թ · ---ը · ի · ը
ր Մ՝ն · է · ։ ·
4 Նշմ՝ն · Խա · ---ը · ---
---։

= Կ՝ն տաշուած կոշ
կեղեքով ·
5 Հմր · ։ ·
6 Բարձ տաւ Հմր · ։ ·

= Տ՝ն Գէ · թ · ։ · ։
Մ՝ն · ը · ։ ·
։ Կ՝ն վերջացած մաս
Նէր ·

7 Գէ · գ · ։ · ը Մ՝ն ·
ը · ։ ։ ·
8 Ընկ՝ն · ժ · ---ը · Գ՝ա ·
գ · ։ ։ ·

= Ը Մ՝ն · գ · ։ · Տ՝ն
Հմր · ։ ։ ·
։ Ը Մ՝ն · ը · ։ ։ ·
։ Ը Մ՝ն · գ · ։ ։ ·

= Նէ · ը · ։ · ։ ։ ·
։ Գ քառ · թ՝ն · ։ ը
Մ՝ն · գ · ։ ։ · ։ ։ ·
Նշմ՝ն · Ար · ։ ։ ·

եղած խոչակը նուագով ծածկուի. միւս խո-
19 չակին ալ այնպէս ըրաւ։ Եւ որովհետեւ մէկ մարդ նե-
րուն գլխով եղող խոչակներէն չորս կան-
20 գուն էին չուշանալէն չվնասած քով, Ա. երկու
մարդուն վրայի խոչակներուն ալ ցանցակերպ
գարգին մեծ եղող փորին վրայէն ալ նուագ
կային. ու Երկու խոչակներուն վրայ նկար-
21 գով չարուած երկու հարիւր նուագ կար։ Եւ
մարդոցը սրունքին մէջը կանգնելոյ-
ու աջ կողմի սիները կանգնելով՝ անոր անուներ
†Յոբելի կոչեց, ու ձախ կողմի սիներ կանգ-
22 նելով՝ անոր անուներ †Բռազ կոչեց։ Եւ սի-
ներուն գլխուն վրայ չուշանալէ գործ կար.
այսպէս սիներուն գործը լրացաւ։
23 Եւ Ծովը ձուլածոյ չինեց, ու մէկ չորք-
հատնքէն մինչև միւս չորհատնքը տասը կանգ-
նուն էր՝ ու բոլորաձև էր. և անոր բարձ-
րութիւնը հինգ կանգուն՝ ու անոր չրխագա-
24 տը երեսուն կանգուն էր։ Ու անոր չրխոտն-
քին տակը շուրջանակի ամէն կողմէն դնդակ-
ներ չորսուած էին. Ծովուն բոլորակով մէկ
կանգունի մէջ տասնական քսան կային,
— դնդակները երկու կարգ էին, որոնք ձու-
25 ձուած ատենին ձուլեր էին։ Անիկա տասե-
ւերկու եզներու վրայ կը կենար, որոնց երե-
քը դէպ ի հիւսիս, երեքը դէպ ի արեւմուտք,
երեքը դէպ ի հարաւ ու երեքը դէպ ի ա-
րեւելք կը նայէին, ու Ծովը անոնց վրայ էր,
և անոնուն հետին կողմի դէպ ի ներս դարձած
26 էր։ Ու անոր թաղանթութիւնը չորս մատնա-
չափ էր, և շրխոտնքը գաւաթի շրխոտնքի
պէս էր, ու նշան շուշանի ծաղիկներ քան-
ցած էր. հերկու հազար մեզր կ'առնէր։
27 Եւ պղնձէ տասը մեքենայի չինեց, ամէն
մէկ մեքենային երկայնութիւնը չորս կանգ-
նուն ու լայնութիւնը չորս կանգուն և բարձ-
րութիւնը երեք կանգուն էր։ Ու մեքենայի-
ները այսպէս չինուած էին. անոնք սյուա-
ուսածներ ունէին՝ և սյուաուսածները եզերք-
29 ներուն միջնորդ էին։ Ու եզերքներուն մէջ-
տեղը եղող սյուաուսածներուն վրայ առիւծ-
ներ, եղներ ու քերովբէներ կային. ու եզերք-
ներուն վրայ վերի կողմը հաւասարութիւն էր. ու
30 առիւծներուն ու եղներուն տակը կախուած
գարգեր կային։ Եւ ամէն մէկ մեքենայիր
պղնձէ չորս անիւ ու պղնձէ առանցքներ ու-
նէր, ու չորս ատրերը ուսեր էին անոնց. ու
ամէն կախուած գարգին քովը աւազանին
31 տակը ձուլածոյ ուսեր կային։ Եւ անոր բե-
րանը խոչակին միջէն դէպ ի վեր մէկ կան-
գուն էր, ու անոր բերանը խարխոյի գործի
պէս բոլորաձև էր, ու մէկ ու կէս կանգուն
էր. և բերնին վրայ ալ քանդակներ ու քա-

• Կ՝ երկարդ խո-
չակին
β Ջ՝ ը Մ՝ գ · 16։
գ · 13 · երկմ. ծր ·
93 ·

† ը Մ՝ գ · 17 ·
Գէ · գ · 3 ·
յ՝ պիտի հասնի
ալ ։
յ՝ անոր մէջը գը-

բութիւն ·
է ը Թագ · իե · 13 · ը
Մ՝ գ · 2 · երկմ.
ծր · 17 ·
ր Մ՝ գ · 3 ·

րասուածներ կային՝ քառակուսի և ոչ բոլո-
32 րաձև։ Ու սպասուածներուն տակը չորս անիւ
կար, և անիւներուն առանցքները մեքենայի
թին վրայ էին, ու ամէն մէկ անի-
ւին բարձրութիւնը մէկ ու կէս կանգուն էր։
33 Եւ անիւներուն չինուածքը կառքի անիւնե-
րուն չինուածքին պէս էր, ու անոնց առանցք-
ները, շրջանակները, շառաւիղները ու գունդ-
34 ները բոլորը ձուլածոյ էին։ Եւ ամէն մէկ մե-
քենայիին չորս անկիւններուն վրայ չորս ուս
35 կար, և ուսերը նոյն մեքենայիէն էին։ Ու
մեքենայիին գլխուն կէս կանգուն բարձրու-
թիւնի բոլորակ մը կար, ու մեքենայիին
գլխուն վրայ եղող եզերքը ու սպասուած-
36 ները իրմէ էին։ Ու եզերքներուն տախտակ-
ներուն վրայ ու սպասուածներուն վրայ քե-
րովբէներ, առիւծներ ու արմաւենիներ քան-
դակուած էին, ամէն մէկ տեղին չորսբուր-
ջնաձեւ համեմատ, ու շուրջը բոլորովքը կա-
37 ռաւած գարգ էր կար։ Տասը մեքենայիներն
ալ այսպէս բրաւ, ամէնուն ձուլուածքը, չա-
փը ու ձեր մէկ էր։
38 Եւ հազար հատ պղնձէ աւազան չինեց,
ամէն մէկ աւազանը քառասուն մետրով կը լե-
ցուէր. — ամէն մէկ աւազանը չորս կանգուն
էր. — տասը մեքենայիներուն վրայ մէկ մէկ
39 աւազան կար։ Եւ հինգ մեքենայիը տաճա-
ռի կողմը՝ ու հինգ հիւսիսային տաճարի կող-
մը դրաւ, ու ծովը տաճարի աջ կողմը հարաւայ
դէմ՝ դէպ ի արեւելք դրաւ։
40 Եւ Քիրամ աւազանները, թիակները ու
կոնքերը չինեց։ Ու Քիրամ կատարեց այն բոլոր
գործերը՝ որ Ցէրովը տաճար Սողոմոնի
41 թագաւորին կը չինէր. Ձողերն երկու սիւ-
ներուն, ու սիւներուն գլխուն եղող խոյակներուն երկու գունդերը, և սիւներուն գլուխը եղող խոյակներուն երկու գունդերը ծածկելու համար երկու ցանցակերպ գարգերը,
42 Ու երկու ցանցակերպ գարգերուն չորս հա-
րիւր նռները, այսինքն սիւներուն վրայի խոյակներուն երկու գունդերը ծածկելու հա-
մար՝ ամէն մէկ ցանցակերպ գարգին վրայ
43 երկու կարգ նռներ։ Եւ տասը մեքենայի-
ներն, ու մեքենայիներուն վրայի տասը աւա-
44 զանները, Ու մէկ ծովը, ու ծովին տակի
45 տասներկու եզները, Նաև կաթսաները, ու
թիակները, ու կոնքերը. և ասոնք բոլոր կատա-
սիները որ Քիրամ Սողոմոն թագաւորին չի-
նեց Ցէրովը տաճար համար, փայլուն պղնձէ
46 էին։ Թագաւորը զանոնք Յորդանանի դաշ-
տին մէջ Թաճեր Հողի մէջ վրայ ձուլել տուաւ։
47 Սողոմոնի ու Պարթեանի մէջտեղը։ Եւ Սո-
ղոմոն սա կատասիները

ր Մ՝ գ · 4 · ե · Ե.
բեմ. ծր · 33 ·
Տե՛ր Մ՝ գ · 6 ·
յ՝ խոչխոչ խո-
չխոչանակ պա-

աստանդան
յ Կ՝ նշանակ ·
ը Մ՝ գ · 9 ·
Ե՛ր · 17 · 13 ·
Ղ՝ Ե՛ր · 17 ·

գ · 16 ·
ձ ը Մ՝ գ · 17 ·
յ Գե · 17 · 17 ·
Ջ՝ գ · 17 ·
ղ Ե՛ր · 17 · 15 ·
Ե՛ր · 17 ·

ման գի խնամ չառա էին , ընդե- ր պղնձին կշռքը ՝համեմատի չէր գար ։

48 Եւ Սողոմոն Ցերծը տանը բոլոր կարասիք- ներըը չինեց , Աբեսաղոմ ոսկի սեղանը , ու վրան ՚առաջաւորութեան հացը ըր--նը- ոսկի սե- 49 ղանը , եւ զարիրին առջեւ գաւա ոսկի աշ- տանակներըը , որոնց հինգը աջ կողմն էին ու հինգը ձախ կողմը , և ոսկի ծաղիկներըը , ու 50 ճրագներըը , և ուներիներըը , եւ գաւա ոսկի գաւաթներըը , բաժակաձեւներ , կռնքերը , խըն- կամաններըը և բուրվառներըը , ու ներքին տա- նըր՝ այսինքն սրբութիւնից սրբութիւնին դրա- նեղան -- տաներ՝ այսինքն տաճարին գունե- ղաւն ոսկի ծղխնիներըը ։

51 Ա՚յսպէս Ցերծը տաճարին համար Սողոմոն թագաւորին բոլոր չինած գործերը լմնցուց ։ ու Սողոմոն ՚ին Հօրը Դաւիթին նուիրած բա- ներըը՝ արծաթը ու ոսկին ու անօթներըը տա- բաւ , Ցերծը տանը գանձերուն մէջը դրաւ ։

Գ Լ · Ը

1 Տաճարին նուիրագործութիւնը ։ 12 · 31 Սողոմոնին երկ- նաբնակը ։ 33 տաճարը օրհնելը ։ 61 տաճարի հաստատութեան խրատը ։

1 Ա՚նաւոնդ ՚Սողոմոն Իսրայէլի ծերերըը ու ցեղերուն բոլոր իշխաններըը , Իսրայէլի որ- դւոց նահապետներըը Սողոմոն թագաւորին քո- ՚ին երուսաղէմ Ժողովից , ՚որ Ցերծը ուխտին տապանակը ՚Դաւիթին քաղաքէն՝ այսինքն 2 Սիոնէն հանեն ։ Եւ Իսրայէլի բոլոր մարդիկը եօթներորդ ամսուն՝ Ա՚նթանի ամսուն մէջ՝ ՚տօնին առնը Սողոմոն թագաւորին քովը 3 Ժողովեցան ։ Ու Իսրայէլի բոլոր ծերերըը և- կան , ՚ու քահանաներըը տապանակը վերցու- 4 ցին ։ Եւ Ցերծը տապանակը ՚ու Ժողովքի խա- նըր և խորանին մէջը եղած բոլոր սուրբ անօթներըը հանեցին ։ ու գանոնք քահանաներըը 5 ու Ղեւտացիներըը հանեցին ։ Եւ Սողոմոն թա- գաւորը ու անոր քովը Ժողոված Իսրայէլին բոլոր Ժողովքը անոր հետ տապանակին առ- ջեւը բլլալով ՚ոչխարներ ու արջառներ կը զո- հէին՝ այնպէս չատ որ անթիւ ու անհամար 6 էին ։ Եւ քահանաներըը ՚Ցերծը ուխտին տա- պանակը ներս տարին ՚իր տեղը՝ տանը դարի- ըր՝ սրբութիւն սրբութեանցը , -- ՚քերովբէ- 7 ներուն թեւերուն տակը ՚ը- ։ ։ քանդի քերով- բէները տապանակին տեղւոյն վրայ ՚ի՚ն թեւ- րը կը տարածէին , ու քերովբէները վերէն

8 կը ծածկէին տապանակը ու անոր ձողերը ։ Եւ ՚ձողերը երկնցուցին , այնպէս որ ձողերուն ծայրերը ՚սրբութիւնէն կ՚երեւնային դարիրին առջեւը , բայց դուրսէն չէին երեւնար ։ ու մին- 9 չեւ օրս հոն են ։ ՚Տապանակին մէջ ուրիշ բան չկար , ՚բայց միայն երկու քարէ տախ- տակներըը՝ որ Մովսէս Քորէբի մէջ ՚հոն դրաւ , ՚երբոր Ցերծը որդւոցը հետ՝ անոնց եգիպտոսի երկրէն ելած ատենը ուխտ բրաւ ։ 10 Ու երբոր քահանաներըը սրբութիւնէն ելան՝ 11 ամպը ՚լեցուց Ցերծը տունը ։ Եւ ամպին պատ- ճառուր քահանաներըը չէին կրնար հոն կենալ՝ որ ՚Ցերծ պաշտօնը կատարեն , վասն զի Ցերծը Ցերծը փառքը Ցերծը տունը լեցուցեր էր ։

12 ՚Անոնոր Սողոմոն բաւ , Ցերծը բաւ որ 13 ինքը ՚մռայլութեան մէջ կը բնակի ։ ՚Ա՚հա քեզի բնակութեան համար տուն , ՚-- յաւիտեան քու նստելուդ համար տեղ չինեցի ։ Եւ թագաւորը 14 իր երեսը դարձուց , ու ՚Իսրայէլի բոլոր Ժո- ղովքը օրհնեց ։ ու Իսրայէլի բոլոր Ժողովքը 15 --ուխ Ըշ կայներ էին ։ Եւ անիկա բաւ , ՚Օրհ- նեալ բլլայ Իսրայէլի Ցեր Աստուածը , որ ՚իր բերնովը իմ Հօրս Դաւիթին խօսք տուաւ , ու 16 իր ձեռքովը կատարեց ։ քանդի բաւ , ՚Իմ Ժո- ղովուրդս Իսրայէլը եգիպտոսէն հանած օրէս ի վեր՝ Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն քնաւ մէկ քա- ղաք մը չընտրեցի տուն չինելու համար , որ ՚իմ անունս հոն բլլայ ։ բայց ՚Դաւիթը ընտրեցի , որ իմ Ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ ՚ը-ուխ--- 17 բլլայ ։ Եւ ՚իմ Հայրս Դաւիթի սիրտը ունէր որ Իսրայէլի Ցեր Աստուծոյն անուանը տուն մը 18 չինէ ։ ՚Բայց Ցերծը իմ Հօրս Դաւիթին բաւ , Որովհետեւ դուն սիրտդ դրիր որ իմ անուա- նըս տուն չինես , ապկ բրիր որ սա բանը 19 սիրտդ դրիր ։ Սակայն տունը դուն պիտի չինես , հապա քու որդիդ՝ որ քու ներան- քէդ պիտի ելլէ , անիկա իմ անուանս՝ տունը 20 պիտի չինէ ։ Եւ ՚Ցերծը իր բուած խօսքը կատարեց , ու ես իմ Հօրս Դաւիթին տեղը յաջողեցի , ու ՚Ցերծը բուածին պէս Իսրա- յէլի աթոռը նստայ , ու Իսրայէլի Ցեր Ա- 21 աստծոյն անուանը սա տունը չինեցի ։ Եւ հոն տեղ մը պատրաստեցի տապանակին հա- մար , որուն մէջը ՚ը-ուխ ն ՚Ցերծը ուխտը , որն որ ՚ինր հայրերուն հետ բրաւ , երբոր զանոնք եգիպտոսի երկրէն դուրս հանեց ։

22 Եւ Սողոմոն ՚Ցերծը սեղանին առջեւը Իս- րայէլի բոլոր Ժողովքին դիմացը կայնելով՝

1 Նե· Ի· 20 ։
2 Նե· էդ · 27 · 28 · Ր Օր · գ · 13 · Հմր · 21 ։
3 Նե· Ի· 34 · 35 · Ր Մն · Ե · 13 · 14 · Ե · 8 ։
4 Ր Թագ · գ · 13 · Ր Օր · ը · 9 · Ելհ · գ · 5 ։ Ր Մն · Ե · 11 · 15 ։
5 Նե· Ի· 31 · Ր Օր · ժ · 5 ։
6 Գե· գ · 4 · Ր Մն · — · 3 ։
7 Ր Թագ · գ · 13 ։
8 Ր Թագ · Ե · 7 · 9 ։
9 Ղև · իգ · 34 · Ր Մն · Ե · 8 ։
10 Ր Թագ · գ · 13 · Ր Օր · ը · 11 · Ելհ · գ · 5 ։
11 Ր Թագ · գ · 13 ։
12 Նե· Ի· 33 · 34 · Գե· գ · 19 ։
13 Գե· գ · 27 ։
14 Նե· Ի· 14 · 15 ։
15 Ր Մն · Ե · 9 ։
16 Նե· Ի· 31 · Ր Օր · ժ · 5 ։
17 Ր Օր · ժ · 5 · Երբր · Ի · 4 ։
18 Ր Թագ · գ · 15 ։
19 Ր Թագ · գ · 17 ։
20 Նե· էդ · 27 · 28 · Ր Օր · գ · 13 · Հմր · 21 ։
21 Ղև · ի · ա · 48 · Ր Թագ · Ե · 5 · 11 ։
22 Ր Թագ · Ե · 6 · Ր Մն · գ · 5 · Ա՚ն · 3 · 1 ։
23 Ելհ · 4 ։
24 Ր Թագ · Ե · 9 · — Մն · 3 · 1 ։
25 Ր Մն · գ · 8 · 9 ։
26 Ր Թագ · Ե · 5 · 12 · 13 · Գե· Ե · 5 · 5 ։
27 — Մն · Խբ · 5 · 8 ։
28 Հմր · 9 · Ր Օր · լ · 26 ։
29 Ր Մն · գ · 18 · Եւ ·

23 Եւ հրեշտակը դէպ ի երկինքը տարածեց, ու բաւ, Ով Տէր Աստուած Իսրայէլի, վերը երկինքը ու վարը երկրի վրայ Քեզի պէս Աստուած չկայ, որ ՚ի քու առջեւդ իրենց բոլոր սրտովը քալող ծառաներուդ հետ ուխտը 24 ու ողորմութիւն կը պահես. դուն քու ծառայիդ իմ Հօրս Դաւիթին բրած խոստումնը պահեցիր, ու բերնովդ բաժդ ձեռքովդ կատարեցիր, ինչպէս որ այսօր կ՚երեսայ։ 25 Եւ հիմա, ով Տէր Աստուած Իսրայէլի, պահէ՛ան խոստումնդ, որն որ քու ծառայիդ՝ իմ Հօրս Դաւիթին բրիր, ու բերնովդ, ՚իմ առջեւս Իսրայէլի աթոռին վրայ նստող մարդ քեզմէ պակաս պիտի չըլլայ. միայն թէ քու որդիքդ իրենց ճամբաներուն զգուշութիւն բնեն ու իմ առջեւս քալեն, ինչպէս որ դուն իմ 26 առջեւս քալեցիր։ Եւ հիմա, ով Աստուած Իսրայէլի, թող քու ծառայիդ՝ իմ Հօրս Դաւիթին բաած խօսքդ հաստատուի։

27 Բայց ՚միթէ Աստուած իրաւցընէ երկրիս վրայ պիտի բնակի՞. ահա երկինքը ու երկնից երկինքը քեզ չեն կրնար պարունակել. 28 ո՛ւր կը մնայ ես իմ չնորհած տունս։ Սակայն, ով Տէր Աստուած իմ, քու ծառայիդ աղօթքին ու խնդրուածքին նայէ, որ քու ծառայիդ այսօր քու առջեւդ բրած պաղատանքը 29 ու աղօթքը լսես. որպէսզի աս տաճար վրայ գիշեր ցորեկ քու աչքերդ բաց ըլլան, այն տեղուն վրայ՝ որուն համար բսիր թէ ՚իմ անունս հոն պիտի ըլլայ. այնպէս որ աս տեղ 30 ղը քու ծառայիդ բրած աղօթքը լսես։ Ու բնի՛ն քու ծառայիդ և քու Ժողովուրդիդ Իսրայէլին ան տեղը բրած աղօթքները լսես. այո՛ քու բնակութեանդ տեղէն երկինքէն լը՛սես, ու լսած ատենդ ներես։

31 Թէ որ մէկը իր ընկերին դէմ մեղանչէ, ու անկ ալ երդում ընել տայու համար՝ անոր երդում առաջարկէ, ու երդումը աս տունը քու 32 սեղանիդ առջեւը գայ, Աստուա՛ծ դուն երկինքէն լսես ու կատարես, ու քու ծառաներդ դատաստան ընես, ՚ի յանցաւորը դատապարտելու ու անոր °ըրածը անոր գլխուը բերես, և արդարը արդարացընես ու անոր արդարութեանը չափովը անոր հատուցում ընես։

33 ՚Եթէ թէ որ քու Ժողովուրդդ Իսրայէլ քեզի դէմ մեղանչելնուն համար իրենց թշնամիներուն առջեւը յաղթուին, ու ՚քեզի դառնան և քու անունդ փառք տան, ու աս տանս մէջ քեզի աղօթք ու պաղատանք բնեն, 34 Աստուա՛ծ դուն երկինքէն լսես և քու Ժողովուրդիդ Իսրայէլին մեղքը ներես, ու անոնց հայրերուն տուած երկիրդ դարձընես։

35 Թէ որ անոնց քեզի դէմ մեղք գործելուն համար ՚երկինքը գոցուի ու անձրեւ չգայ, ու անոնք աս տեղս քեզի աղօթք ընեն, և քու անունդ փառք տան, ու դանոնք ներելուդ 36 համար իրենց մեղքերէն դառնան, Աստուա՛ծ դուն երկինքէն լսես, և քու ծառաներուդ ու քու Ժողովուրդիդ Իսրայէլին մեղքը ներես, որ ՚անոնց ազովցընես ան ազէկ ճամբան՝ որուն մէջը պիտի քալեն, ու քու Ժողովուրդիդ ժառանգութիւն տուած երկիրդ վրայ անձրեւ տաս։

37 ՚Թէ որ երկրի վրայ սով, կամ ժանտախտ, կամ խարչակահարութիւն, կամ ՚ցորեանց դալուկ, կամ մարախ, կամ թրթուր ըլլայ, կամ անոնց թշնամիները զանոնք իրենց ՚բնակած երկրին մէջը նեղեն, կամ որ և իցէ հարուած կամ 38 հիւանդութիւն ըլլայ, քու բոլոր Ժողովուրդդ Իսրայէլէն որ և իցէ մարդ աղօթք մը ու խնդրուածք մը ընելու ըլլայ, և իւրաքանչիւրը մարդ իր սրտին ախոյն ճանչնալով՝ 39 ձեռքերը դէպ ի աս տաճարը երկինքցնէ, Ա՛ն տաճարը դուն երկինքէն՝ քու բնակութեանդ տեղէն լսես ու ներես, և ընես. և ամէն մարդու իր բոլոր ճամբաներուն համեմատ հատուցում բնես՝ անոր սիրտը գիտնալուդ համար. վասն զի ՚բոլոր մարդոց որդիներուն սիրտը 40 որ միայակ դուն գիտես. ՚Որպէս զի քեզմէ վախնան երկեն բոլոր օրերուն մէջը՝ որչափ ժամանակ որ մեր հայրերուն տուած երկրիդ վրայ պիտի ապրին։

41 Ու քու Ժողովուրդդէդ Իսրայէլէն չեզոջ՝ և հեռաւոր երկրէ մէ քու անունդ համար լսկոզ 42 օտարականն ալ՝ (վասն զի քու մեծ անունդ ու ՚զօրաւոր ձեռքդ ու երկրնցած բազուկդ պիտի լսեն,) թէ որ գայ ու աս տանս մէջ 43 աղօթք ընէ, դուն երկինքէն քու բնակութեանդ տեղէն լսես, և օտարականին քեզի բրած ամէն խնդրուածքը կատարես, ՚որ երկրիս ամէն Ժողովուրդները քու անունդ ճանչնան, ու քու Ժողովուրդիդ Իսրայէլին պէս ՚քեզմէ վախնան, և գիտնան թէ աս իմ շինած տաճարս վրայ քու անունդ կոչուած է։

44 Երբոր քու Ժողովուրդդ իր թշնամիին դէմ պատերազմի երթայ ան ճամբով՝ որ զանոնք պիտի խրկես զանոնք, թէ որ անոնք աս քաղաքիդ քալելով, ու քու անունդ Տա-

45 բոլը ազօք ընեն, երկինքէն անոնց ազօքը ու ինդրուածքը լսես, և անոնց իրաւունք ընես։

46 Երբոր քեզի դէմ մեզք գործեն, (Քանզի մեզք չգործող մարդ չկայ,) ու անոնց բարկանալով զանոնք թշնամիին ձեռքը մատնես, ու անոնց գերեվարները թշնամիին հեռու

47 կամ մօտ երկիրը գերի տանին զանոնք, Թէ որ ան իրենց գերութեան երկրին մէջ զիղջի գան ու գառնան, և իրենց գերեվարներուն երկրին մէջ քեզի ազաչեն ու ըսեն, Մեզք գործեցինք, անօրէնութիւն ու անիր

48 րաւութիւն ըրինք։ Եւ Թ-ռ զանոնք գերի տանող թշնամիներուն երկրին մէջ Հրեշտակ բոլոր սրտովը ու իրենց բոլոր հոգւովը քեզի դառնան, ու իրենց երկրին որ իրենց Հայրերուն տուիր, և քու ընտրած քաղաքիդ, ու քու անուանդ Համար իմ չինած տանս կողմը

49 Հրեշտ քեզի ազօք ընեն, Դուն երկինքէն քու բնակութենդ տեղէն անոնց ազօքը ու ինդրուածքը ընես, ու անոնց իրաւունք

50 ընես, Եւ քու ժողովրդիդ քեզի դէմ բրած մեղքը ու բոլոր յանցանքը ներես, ու Հայեցուն ընես որ անոնց գերեվարները անոնց վրայ գթան, և անոնց ողորմութիւն ընեն.

51 քանզի անոնք քու ժողովրդդ ու քու ժառանգութիւնդ են, որ զանոնք եգիպտոսէն

52 Վերկաթի Հնոցին միջէն Հանեցիր։ Եւ քու ծառայիդ ինդրուածքին ու քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին ինդրուածքին քու ուշդ դնես բոլոր անոնց քեզի բրած ամէն

53 ազազակը լսես։ Քանզի երկրին ամէն ժողովուրդներէն զատ առանձինդ անոնք, որ քու ժառանգութիւնդ ըլլան, Ինչպէս որ քու ծառայիդ Մովսէսին ձեռքովը խօսեցար՝ երբոր որ մեր Հայրերը եգիպտոսէն Հանեցիր, ով Տէր Եհովայ։

54 Երբոր Սողոմոն սա բոլոր ազօքը ու ինդրուածքը Տէրոջը բրաւ վերցուց, Տէրոջը առջևէն ելաւ, ուր որ ձեռքերը դէպ՚ի

55 երկինքը տարածած ծունկի կրկներ էր, Ու ամբի վրայ կայնելով՝ Իսրայէլին բոլոր ժո-

56 ղովքը բարձր ձայնով օրհնեց ու բաւ, Օրհնեալ ըլլայ Տէրը, որ իր բոլոր ըսածին Համեմատ իր Իսրայէլ ժողովուրդին Հանգստութիւն տուաւ, Հու իր ծառային Մովսէսին ձեռքովը խօսած ամէն բարի խօսքերէն բնաւ

57 մէկ խօսք մը դեռեւս չինկաւ։ Մեր Տէր Աստուածը մեզի Հետ ըլլայ, ինչպէս որ մեր Հայրերուն Հետ էր. ու մեզ չթողու ու մեզ

58 երեսէ չձգէ, Եւ մեր սիրտը իրեն դարձընէ, որ իր բոլոր ճամբաներուն մէջը քալենք, ու պահենք իր պատուիրանքները, կանոնները ու իրաւունքները, որոնք մեր Հայրերուն պա-

59 տուիրեց։ Եւ Տէրոջը առջևը մեծցած ան պաղատանքի խօսքերս ցորեկ ու գիշեր մեր Տէր Աստուծոյն մօտենան, որ օրէ օր պատահած գործքերուն մէջ իր ծառային ու իր

60 խրայէլ ժողովուրդին իրաւունք ընէ. Որ երկրիս ամէն ժողովուրդները գիտնան թէ Եհովայ ինքն է Աստուած, և ուրիշ մը չկայ.

61 Ու Հէնց սիրտը մեր Տէր Աստուծոյն առջևը ուղիղ ըլլայ, որ աս օրուան պէս անոր կանոններուն մէջը քալէք, ու անոր պատուիրանքները պահէք։

62 Եւ թագաւորը ու բոլոր խրայէլ անոր Հետ

63 Տէրոջը առջևը զոհեր մատուցին։ Եւ Սողոմոն Տէրոջը մատուցած խաղաղութեան զոհին Համար՝ քսաներկու Հազար արջառ ու Հարիւր քսան Հազար ոչխար զոհ ըրաւ. և թագաւորը ու բոլոր իսրայէլի որդիքը Տէրոջը տա-

64 ՚ր նաւակատիքը ըրին։ Ան օրը թագաւորը Տէրոջը տանը առջևը եղող դատխին միջնադրը սրբեց. քանզի Ի՚ն ողջակէզները, Հացի ընծաները ու խաղաղութեան զոհերուն ճարպերը Հոն մատուց, վասն զի Տէրոջը առջևի պղինձէ սեղանը պզտիկ կու գար աս ողջակէզները, Հացի ընծաները ու խաղաղութեան զոհերուն ճարպերը բնդունելու։

65 Եւ անոնք Սողոմոն ու անոր Հետ բոլոր իսրայէլ՝ մէկ մեծ ժողով մը՝ Եմաթի մատքէն մինչև Եգիպտոսի հեղեղատը մեր Տէր Աստուծոյն առջևը եօթը օր ու եօթը օր ևս՝

66 այսինքն տասնչորս օր Հոն բրին։ Ու ղրկեց ան ժողովուրդը արձակեց, որոնք թագաւորը օրհնեցին, ու իրենց վրանները գացին, ուրախ սրտով մը ու բարեհաճութիւն ան բոլոր բարիքներուն Համար՝ որ Տէրը իր Դաւիթ ծառային ու իր իսրայէլ ժողովուրդին բրաւ։

Գ.Ի. Թ

1 Ասատած Սողոմոնին հետ ախտ կ՚ընէ անոնցմէ ետքը։ 10 Սողոմոն ու Քիրամին իրարու իրենք բնծաները։ 15 Սողոմոնին գործքերուն մէջը տարեգրութիւնը տանելուն վրայ։ 24 Փարաւոնին աղջիկը իր տունը կը փոխադրէ։ 25 Սողոմոնին տարեկան հանդիսաւոր պատարագները։ 26 Սողոմոնին նաւերը Ոփիրէն ոսկի կը բերեն։

1 Երբոր Սողոմոն Տէրոջը տաճարը ու թագաւորական տունը և իր սրտին բոլոր ուզած

ա ր Մն · ղ · ա · Եւ · մի · ի · ր · ժ · ի · ա · ժ · ի · ա · Ցա · ղ · ա · Ցա · ի · ա · ր Մն · ի · ա · ի · ա · ր Օր · ի · ա · ի · ա · Նէ · ի · ա · ի · ա · Ա · ր · ա · ի · ա · Ա · ր · ա · ի · ա · Ա · ր

2 բանեղը չնեց լինցուց, Ցերը Սողոմոնին նո-
բէն եղեալ՝ հինչպէս որ Գաբաւոնի մէջ երե-
3 ցեր էր. եւ Ցերը ասաց թաւ, Իմ առջեւս
քրած աղօթքդ ու պաղատանքդ լսեցի. Ե-
աս չնեած տունդ սրբեցի, որ իմ անունս յա-
ւիտեան հոն դնեմ, ու իմ աչքերս ու սիրտս
4 միշտ հոն պիտի լլան։ Եւ թէ որ դուն իմ
առջեւս հրով Դաւիթին պէս՝ կատարեալ սրտով և ուղղութեամբ քալես,
ու բոլոր ինչ պատուիրածներս ընես ու իմ
5 կանոններս ու դատաստաններս պահես, Ես-
տունը քու թագաւորութեանդ աթոռը իս-
րայէլի վրայ յաւիտեան պիտի հաստատեմ,
ինչպէս որ քու Հօրդ Դաւիթին խոստացայ ըսե-
լով, Իսրայէլի աթոռին վրայ քեզմէ մարդ
6 պակաս պիտի չըլլայ։ Թէ որ դուք կամ ձեր
որդիքը ինծմէ խոտորիք, ու ձեր առջեւ
դրած պատուիրանքներս ու կանոններս չպա-
հէք, ու երթաք ուրիշ աստուածներու ծա-
ռայութիւն ընէք և անոնց երկրպագութիւն
7 ընէք, Ես Իսրայէլը պիտի չնեմ ան
երկրին վրայէն, որն որ իրենց տուի. ու Իմ
անունս հոսկոր աս սրբած տունս երեսէս
պիտի ձգեմ. Ես Իսրայէլ բոլոր ազգաց մէջ
8 առակ ու կատակ պիտի ըլլայ։ Եւ նոս բարձր
տաճար հոսկոր ամէն թռչնոց պիտի
զարմանայ, ու սուլելով պիտի ըսէ, Ցերը ին-
չո՞ւ համար աս երկրիս ու աս տանս այսպէս
9 ըրաւ։ Եւ պիտի ըսեն, Վասն զի անոնք իրենց
Ցեր Աստուածը թողացին, որ անոնց հայրերը
եգիպտոսի երկրէն հաներ էր, և ուրիշ աս-
տուածներու յարեցան և անոնց երկրպագու-
թիւն ու ծառայութիւն ըրին. ասոր պատճա-
ռաւ Ցերը անոնց վրայ աս բոլոր չարիքները
բերաւ։
10 Ետ Սողոմոն երկու տունքը Ցերոջը տունը
ու թագաւորական տունը քսան տարուան մէջ
11 չնեկէն ետքը, Ցիւրամ Թագաւորը Քիրամ
եղէնափայտերով, մայր փայտերով ու ոսկիով՝
անոր ամէն ուզածին համեմատ Սողոմոնին
օգնութիւն ընելուն համար, Սողոմոն Թագա-
ւորն ալ անոնք Քիրամին քսան քաղաք
12 տուաւ. Գալիլեայի երկրին մէջ. Ու Քիրամ
Տիւրոսէն ելաւ՝ որ Սողոմոնին իրեն տուած
քաղաքները տեսնի, և իր աչքերուն հաճոյ
13 չերեցան. Ու ըսաւ, Եղբայր, աս ի՞նչ քա-
ղաքներ են՝ որ ինծի տուիր. Ու անոնց անու-
14 նը Քաբօղի երկիր կոչեց մինչև այս օրս։ Ես
Քիրամ Թագաւորին հարիւր քսան տաղանդ
ոսկի խրկեց։
15 Ու Սողոմոն Թագաւորին դրած հարկին
պատճառը աս էր՝ որ Ցերոջը տունը, իր տունը
ու Մելլոնը ու Երուսաղէմի պարիսպը, Հա-
16 սոր, Մակեդոմը ու Գազերը շինե։ (Ֆարաւ
եգիպտոսի փարաւոն Թագաւորը ելլելով Գա-
զերը առեր, ու զանիկա կրակով այրեր էր,
և ան Քանանացիները՝ որ այդ քաղաքին մէջը բնակող Քանանացինե-
րը մեռցնելով, զանիկա իր աղջիկանը Սո-
17 ղոմոնին կնկանը օժիտ առեր էր։) Ու Սո-
ղոմոն Գազերը ու Վաբի բնեհօրոնը շինեց,
18 Նաև Բաղեթը ու Թադմորը երկրին անա-
19 պատին մէջ, Եւ Սողոմոնին բոլոր չուժարա-
նի քաղաքները, ու Կառքերուն քաղաքնե-
րը, ու Ձիաւորներուն քաղաքները, և ան բո-
լոր ինչ ընելքերը, որ Սողոմոն Ցերուսաղէմի մէջ, Լիբանանի մէջ ու իր տէրու-
թեանը բոլոր երկրին մէջ։
20 Ան բոլոր ժողովրդենէրը՝ որ Ամորհացի-
ներէն, Քետացիներէն, Փերեզացիներէն, Եւ-
ւացիներէն ու Յեբուսացիներէն մնացեր էին,
21 և Իսրայէլի որդւոցմէ չէին, Անոնց որ անոնց
զաւակներէը, Որ անոնցմէ ետքը ան երկրին
մէջ մնացեր էին, Ցոր Իսրայէլի որդիքը չէին
կրցեր ամենեք բնաջինջ ընել, Սողոմոն զա-
նոնք Հարկատու ծառայ ըրաւ մինչև յայս-
22 օր։ Բայց Սողոմոն Իսրայէլի որդիներէն իրեն
ծառայ չըրաւ. Հապա անոնք իր պատերազ-
մական մարդիկը, իր պալատականները, իշ-
խաններէը, զօրավարներէը, ու իր կառքերուն
23 ու ձիաւորներուն վերակացուներն էին։ Սո-
ղոմոնին գործքին վրայ հինգ հարիւր յիսուն
դիւանապետներ կային, որոնք բանեցող
ժողովուրդին վրայ կ'իշխէին։
24 Իսկ Փարաւոնին աղջիկը Դաւիթին քա-
ղաքէն ելաւ, — Ցերոջ իր տունը՝ որն որ Ո-
ւղին անոր համար շիներ էր. Անոնք մի-
լոնը շինեց։
25 Ետ Սողոմոն տարին երեք անգամ Ցերոջը
համար շինած սեղանին վրայ ողջակէզներ ու
խաղաղութեան զոհեր կը մատուցանէր, և Ցե-
րոջը առջեւը խունկ կը ծխէր։
26 Ու նաւեր տուներ լինցուց, Սողոմոն Թագա-
ւորը Եզովմի երկրին մէջ Կարմիր Ծովուն եզ-
ր քովը Եղովմի երկրին մէջ Ցեսիոնգաբերի
27 մէջ Հիրամ չնեց Ետ Քիրամ Սողոմոնին
ծառաներուն հետ, ծովու նաւորդներ հր-

Ա Գ Ի Ա Ց Ա Ա Գ Ի Ա Ց Ա

Ա Գ Ի Ա Ց Ա

Ա Գ Ի Ա Ց Ա

Ա Գ Ի Ա Ց Ա

մնաց եղող իր նաւատաք ծառաներըն ան նաւին
28 քով իրենց։ Ու անոնք Հիփիր գացին, և անկէ
չորս հարիւր քառն տապանագ ոսկի առին, ու
Սողոմոն Թագաւորին բերին։

Գլ. Ժ

1 Սարայի Թագուհին Սողոմոնին խնամութիւնը լսած կը լսէր.
համայ։ 14 Սողոմոնին ոսկին։ 15 անոր վաճառներէն։ 18 անոր
գահուընէջ աղուոր։ 21 անոր սեղաններէն։ 24 անոր բերուած
ընծաներէն։ 26 անոր կառքերէն ու ձիերէն։

1 Ու Սարայի Թագուհին Սողոմոնին համբաւը
ու Տէրոջը անունը լսեց, ու եկաւ իր խրդ-
2 քին հարցումներով զանիկա փորձէ։ Ու
անիկա երուսաղէմ եկաւ խիստ շատ հանդէ-
սով, խունկեր ու խիստ շատ ոսկի ու պա-
տուական քարեր բեռցած ուղտերով. և Սո-
ղոմոնին քովը գնաց, ու բոլոր իր սրտին մէջ
3 եղածը անոր զրուցից։ Ու Սողոմոն անոր բո-
լոր հարցումները բացատրեց. ու թնաւ
անանկ մէկ խօսք մը չկար, որ Թագաւորը
4 չհասկընայ ու չբացատրէ անոր։ Ու Սարայի
Թագուհին Սողոմոնին բոլոր իմաստութիւնը,
5 ու անոր շինած տունը, ու անոր սեղանին
կերակուրները, ու անոր ծառաներուն բնա-
կարանները, և ապառաւորներուն կայնած-
քը, ու անոնց հագուստները, և անոր մատ-
ուցականները, ու †Տէրոջը տունը եկեղեցւոյն տան-
6 դաւորը տեսնելով հեռէն գնաց։ Ու
Թագաւորին ըսաւ, Քու վիճակիդ ու իմաս-
տութեանդ վրայով իմ երկրիս մէջ լսած խօս-
7 քերուն չհաւատացի, մինչև որ եկայ
ու իմ աչքերովս տեսայ, և ահա ինծի կէս
կէսը չպատմեցին. քու իմաստութիւնդ ու
երջանկութիւնդ իմ լսած համբաւէս աւելի է։
8 Երանի քու մարդոցդ, երանի ասոնց քու
ծառաներուդ որոնք միշտ քու առջեդ կայնելով
9 քու իմաստութիւնդ կը լսեն։ Եհովայ
Աստուածդ օրհնեալըլլայ, որ քեզի հաճե-
ցաւ ու քեզ իսրայէլի աթոռին վրայ դրաւ.
Եհովան իսրայէլը յաւիտեան սիրելուն համար՝
քեզ թագաւոր բրաւ, որ իրաւունք ու ար-
10 դարութիւն ընես։ Ու Թագաւորին հարիւր
քառն տապանագ ոսկի ու խիստ շատ խունկեր
ու պատուական քարեր տուաւ։ Ու անկէ
ետև այնպէս շատ խունկ չեկաւ, որչափ որ
Սարայի Թագուհին Սողոմոն Թագաւորին տը-
11 ւաւ։ Ու Փիրամին նաւերը՝ որ Ոփիրէն ոսկի կը
բերէին, Ոփիրէն խիստ շատ †մմնուկ փայտեր
12 ու պատուական քարեր ալ բերին։ Ու Թա-

դաւորը անոնց փայտէն յենարաններ շինեց՝
Տէրոջը տանը ու թագաւորական տանը հա-
մար, և քնարներ ու տաւիղներ՝ երգեցողնե-
րուն համար. ասանկ հարմնուկ փայտ բնաւ
չեկաւ ու չերեւցաւ մինչև ցայսօր։
13 Ու Սողոմոն Թագաւորը Սարայի Թագուհիին
բոլոր ուզած ու խնդրած բաները տուաւ,
Սողոմոն Թագաւորը իր †առատաձեռնու-
թեամբը անոր տուածէն ի զատ։ Եւ անիկա
իր ծառաներուն հետ դարձաւ իր երկիրը
գնաց։
14 Ու մէկ տարուան մէջ Սողոմոնին եկած ոս-
կիին կշիռը վեց հարիւր վաթսունվեց տա-
15 ղանդ ոսկի էր. Առատաւոր բնակիներէն ու վա-
ճառականներէն և ||Արաբացւոց բոլոր Թա-
գաւորներէն ու երկրին նախապարներէն ---
ձե ի զատ։
16 Եւ Սողոմոն Թագաւորը կռած հարիւր ոսկիէ ար-
կու հարիւր վահան չինեց, -- ամէն մէկ
վահանին համար վեց հարիւր -ին ոսկի գը-
17 նաց։ Կռած ոսկիէ երեք հարիւր առագր
ալ չինեց, -- ամէն մէկ առագրին երեք հատ
ոսկի գնաց։ Ու Թագաւորը Լիբանանի ան-
տառին տունը գրաւ դրաւ։
18 Ու Թագաւորը փղոսկրէ մեծ աթոռ մը չի-
19 նեց, ու զուտ ոսկիով պատեց զանիկա։ Ա-
թոռը վեց աստիճան ունէր. ու աթոռին
վերի ծայրը հետեւն բոլորչի էր, և նստելու
տեղը մէկ կողմէն ու միւս կողմէն յենարան-
ներ ունէր, ու յենարաններուն քովը երկու
20 առիւծներ կը կայնէին։ Եւ հատ մը տասն-
համներուն վրայ մէկ կողմէն ու միւս կողմէն
տասներկու առիւծներ կը կայնէին. բոլոր
Թագաւորութիւններու մէջ տասնկ ըսե չի-
նուած չէր։
21 Ու Սողոմոն Թագաւորին բոլոր խմելիքի
անօթները ոսկի էին, և Լիբանանի անտառին
տունը բոլոր անօթները զուտ ոսկի էին, ար-
ծաթէ չկար. ըսը- -ը անիկա Սողոմոնին օ-
22 րերը բանի մը տարի չէր տեղուր։ Վասն զի
Թագաւորը ծովու վրայ Փիրամին նաւերուն
հետ Թարսիսի նաւեր ունէր. Թարսիսի
նաւերը երեք տարին անգամ մը ոսկիով, ար-
ծաթով, փղոսկրով և կապիկներով ու սիրա-
մարգներով բեռնաւորուած կու գային։
23 Եւ Սողոմոն Թագաւորը հարստութեան ու
իմաստութեան կողմանէ երկրիս բոլոր Թագա-
24 ւորներէն մեծ եղաւ։ Ու բոլոր երկիրը կը
փափաքէր Սողոմոնին երեսը տեսնել ու անոր
իմաստութիւնը լսելու, որն որ Աստուած անոր
25 սրտին մէջ դրեր էր։ Ու անոնց ամէնը տա-
րուէ տարի իրենց ընծաները կը բերէին, այս-

ղ Ծագ. իբ. ա։
ր ԱՐԱ. Բ. ղ. Ես. Ա
ՄԱՆ. ԺԲ. ԽԱ.
Դան. Ժ. ա։
ս Ձե- Դան. Ժ.

տ ԱՐԱ. Ժ. ե։
ու Կամ Ժողովրդ.
փ ԱՐԱ. Ժ. ի։
Կամ Ձերբակ
ՀԱՅԿԱԿԵՐ

ք ԱՐԱ. Ը. ԻԴ։
ր Գէդ. է. ղ։
ց ԲՐԱՆԱՑ. ԺԸ. ԻԱ։
ՀԲ. Ա։ ԱՐԱ. Ը. ԻՏ։
ու ԱՐԱ. ՀԲ. ԻՈ. ԻԱ։
ֆ Գէդ. Բ. ԻԸ։

ս Ա ԹԱԳ. Ը. ԻԱ։
Ա ԹԱԳ. Ժ. ԻԲ։
Ա ԹԱԳ. Ը. ԻՈ։
Ա ԹԱԳ. Ը. ԻԸ։
ի Նէէմ. Հետեւեալ հմ.

ա Ա ԹԱԳ. Ը. Ա։
Ա ԹԱԳ. Ը. Ա։
Ա ԹԱԳ. Ը. Ա։

ինքն արծաթիկ ամաններ, ոսկիկ ամաններ, հանդերձներ, զէնքեր, խունկեր, ձիեր ու ջորիներ։

26 Եւ Սողոմոն կառքեր ու ձիաւորներ ժողվեց, ու անոնց հազար չորս հարիւր կառք ու տասներկու հազար ձիաւոր ունեցաւ. ու զանոնք կառքերու քաղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմի մէջ թագաւորին քովը ետուր-
27 ունց։ Եւ թագաւորը Երուսաղէմի մէջ արծաթը քարերու պէս հասցուց, եւ եղեւնափայտը չաստիկներուն պէս բրաւ, ու եղեւնափայտը հասցուցին դաշտի մէջ
28 եղող մեծաթիւ ձիերուն պէս բրաւ։ Եւ Սողոմոնին ձիերը Եգիպտոսէն կու գային, ու թագաւորին վաճառականները կարաւաններ մէկ որոշուած գնով մը ետ-
29 ուն երամներ ձա-
խու կ'առնէին։ Ու Եգիպտոսէն մէկ կառք մը դարս կելլուն՝ վեց հարիւր արծաթով վեր կու գար, ու մէկ ձին՝ հարիւր յիսուն-ներով։ Նաև Քետացւոց բոլոր թագաւորներուն համար ալ անոնց ձեռքովը այնպէս կը հանէին։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Սողոմոն կիներուը ու հարճերը։ անոր ծերութեան ատենը զանոնք կուռապաշտութեան կը դարձուցին։ 9 Աստուած զայրանալով կ'ըսէ անոր։ 14 Սողոմոնին հակառակորդները։ Եւ գործ որ Եգիպտոսի մէջ իրեն հիւր ընդունած էր։ 23 ու Եսրովնի որ Դամասկոսի մէջ կը թագաւորէր։ 26 և Երոբոամ վրան համար Եփրատ մտցուցաւ։ 41 Սողոմոնին գործերը։ իր թագաւորութեանը օրերը։ ու մահը։ Ետքը ամէն անոր տէրը կը յաջողի։

1 Եւ Սողոմոն թագաւորը փարաւոնին աղջիկէն զատ օտարազգի կիներ՝ սիդոնացի, Ամմոնացի, եդոմացի,
2 Մուաբացի — բետացի կիներ սիրեց։ Ան ազգերէն՝ որոնց համար Տէրը իսրայէլի որդւոցը ըսեր էր, Անոնց քովը մի մտնէք, ու անոնք ալ ձեր քովը չմտնեն, որ ձեր սիրտերը իրենց աստուածներուն չդարձնեն։ Սո-
3 զոմոն սիրով անոնց յարեցաւ։ Եւ անիկա եօթը հարիւր իշխանազան կիներ՝ ու երեք հարիւր հարճ ունէր. ու անոր կիներուն անոր
4 սիրտը խոտորցուցին։ Եւ Սողոմոնին ծերութեան ժամանակը անոր կիներուը անոր սիրտը օտար աստուածներու դարձուցին, ու Տէրոջ իր Աստուծոյն հետ չիր հօրը
5 Դաւիթին սրտին պէս կատարեալ չէր։ Եւ Սողոմոն Սիդոնացւոց աստուծոյն Աստարովթին ետեւէն՝ ու Ամմոնացւոց գարշելի Մելքոմին ետեւէն գնաց։
6 Եւ Սողոմոն Տէրոջը առջեւը չարութիւն բրաւ, ու Տէրոջը ետեւէն իր հօրը Դաւիթին պէս կատարեալ
7 չդնաց։ Անոնց Սողոմոն Երուսաղէմի դիմացը եղող լեռանը վրայ Մոաբացւոց գարշելի գռհումոսին համար բարձր տեղ մը շինեց, ու Ամմոնացւոց գարշելի Մոզքին հա-
8 մար ալ։ Եւ իր բոլոր օտարազգի կիներուն համար ալ այնպէս բրաւ, որոնք իրենց աստուածներուն խունկ կը ծխէին ու զոհ կը մատուցանէին։
9 Եւ Տէրը Սողոմոնին բարկացաւ, վասն զի անիկա իր սիրտը խոտորցուց Իսրայէլի Տէր Աստուծմէն, Նաև որ երկու անգամ իրեն երե-
10 ցաւ, Ու նաև բանիս համար պատուիրեց՝ որ ուրիշ աստուածներու եանէ չերթայ։ բայց
11 անիկա Տէրոջը պատուէրը չպահեց։ Եւ Տէրը Սողոմոնին ըսաւ, Որովհետև զայն ասանկ ըրիր, և իմ ուխտս ու քեզի պատուիրած կանոններս չպահեցիր, ես թագաւորութիւնդ անշուշտ քեզմէ պիտի պատառեմ, ու ծա-
12 Նիկա քու ծառայիդ պիտի տամ։ Միայն քու օրերուդ մէկ չեմ ըներ՝ քու հօրդ Դաւիթին համար, ձեռքդ զանիկա քո-
13 որդւոյդ ձեռքէն պիտի պատառեմ։ Սակայն բոլոր թագաւորութիւնը պիտի չպատառեմ, հա-
ղ իմ ծառայիս Դաւիթին համար՝ ու Երուսաղէմիս համար՝ զոր որդւոյդ մէկ ցեղ մը պիտի տամ։
14 Եւ Տէրը Սողոմոնին դէմ մէկ թշնամի մը հանեց, այսինքն Եդոմի թագաւորին սերունդէն։
15 Դէն Եդոմացիի Ադադը։ Վասն զի Դաւիթ Եդոմի մէջ եղած ատենը՝ երբոր Յովաբ զօրագլուխը մեռցուածները թաղելու համար եկաւ, ու Եդոմի մէջ բոլոր արուները մեռ-
16 ցուց։ (Որովհետև Յովաբ բոլոր Իսրայէլին հետ հոն վեց ամիս նստաւ, մինչև որ Եդոմ-
17 ացիները բոլոր արուները մեռցուց։) Անատնը Ադադ իր հօրը քանի մը Եդոմացիներ ծառաներուն հետ փախաւ որ Եգիպտոս երթայ։
18 ու Ադադ դեռ պզտիկ ատյց էր։ Եւ անոնք Մադիամէն եկան ու Փարան եկան, և Փառանէն իրենց հետ մարդիկ առին, ու Եգիպտոս եկան Եգիպտոսի փարաւոն Թագաւորին, որ անոր տուն տուաւ, ու անոր առնիկ կա-
19 պէց, ու անոր երկիր տուաւ։ Եւ Ադադ փարաւոնին առջեւը շատ շնորհք գտաւ, ու փեսրան իր կնկանը քոյրը՝ Թահփենէս Թագու-
20 հին քոյրը անոր կնիկ տուաւ։ Եւ Թահփենէսին քոյրը Ադադի որդի մը ծնաւ, ու Թահփենէս զանիկա փարաւոնին մէջ մեծցուց. ու Դանեբաթ փարաւոնին տունը փարաւոնին որդւոցը մէջ
21 էր։ Ու երբոր Ադադ Եգիպտոսի մէջ լսեց

քէ դաւիթ իր հայրերուն հետ քնացեր է, ու
թաղար զօրապետը մեռեր է, Ադոդ փարա-
ւոնին քոյրը, Արձակէ գնա, որ իմ երկիրս
22 երթամ։ Եւ փարաւոն անոր ըսաւ, իմ քովս
գալ ի՞նչդ պակաս է, որ քու երկիրդ երթալ
կ՚ուզես։ Ու անիկա ըսաւ, Ոչ, բայց անպատճառ արձակէ գնամ։
23 Եւ Աստուած անոր դէմ մէկ ուրիշ թշնամի
մը հանեց, այսինքն Եղիադային որդին Ռա-
զոնը, որ իր տիրոջը՝ Սուբայի Ադրազար
24 թագաւորին քովէն փախեր էր։ Ու անիկա իր
քովը մարդիկ ժողվեց և գնդապետ եղաւ.
ու երբոր Դաւիթ զանոնք կտրեց, Դամաս-
կոս գացին ու հոն բնակեցան, ու Դամասկոսի
25 մէջ թագաւորութիւն ըրին։ Ուստի Ասո-
ղամնին բոլոր օրերուն մէջ Իսրայէլին թշնա-
մի եղաւ, Ադադին չարութիւնէն՝ ի զատ։
ու Իսրայէլին ներքին կաւ տար, և Ասո-
րեաց վրայ կը թագաւորէր։
26 Եւ Նոզամնին ծառան՝ Նաբեդային Եփրա-
թացի Նաթաման որդին ներքոյիսն ալ, ո-
րուն մայրը որբևայր կին մին էր Սարուա
անունով, Թագաւորին դէմ ձեռք վերցուց։
27 Ու թագաւորին դէմ ձեռք վերցնելուն պատ-
ճառը սա էր. Երբոր Նոզամնի Մելոնը չմնաց,
և իր հօրը դաւիթին քաղաքին վրայ մեղը
28 գացից, Ներքոյիսի խիստ ուժով մարդ մը ըլ-
լալով, ու Նոզամնի տեսնելով որ անիկա գոր-
ծակալ կարճ մին է, զանիկա Յոսեփի տա-
29 ղը բոլոր բնակուրան վրայ դրաւ։ Եւ եղաւ որ
ան ժամանակը Ներքոյիսի երուսաղէմէն գալու
եղաւ, ու ճամբուն մէջ Սիլոնացի Աքիա մար-
գարէն անոր հանդիպեցաւ, և անիկա նոր
վերարկու մը հագեր էր, ու դաշտին մէջ
30 երկու հոգի միայն էին։ Եւ Աքիա անոր վրայի
նոր վերարկուն բռնեց, ու զանիկա տասը
31 ուրկու կտոր պատռեց։ Եւ Ներքոյիսին ը-
սաւ, Տասը կտորը քեզի առ. քանզի Իսրայէ-
լին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ, Ահա Սոզ-
մնինին ձեռքէն թագաւորութիւնը պիտի պատ-
32 առեմ, ու տասը ցեղը քեզի պիտի տամ։ Եւ իմ
ծառայիս դաւիթին համար՝ ու Իսրայէլին բո-
լոր ցեղերէն ընտրած Երուսաղէմ քաղաքիս
33 համար՝ մէկ ցեղ մը անոր ըլլայ։ Որովհետև
զիս թողուցին, ու Սիդոնացւոց աստուծոյն
Աստարովթին և Մոաբացւոց աստուծոյն քա-
մոսին ու Ամմնի որդւոցը աստուծոյն Մել-
քոմին երկրպագութիւն ըրին, և իմ ճամբա-
ներուս մէջը չգացին, որ իր հօրը դաւիթին
պէս իմ առջևս ուղիղ եղածը ու իմ կանոն-
34 ներս ու դատաստաններս՝ ի գործ դնէին։ Սա-
կայն անոր ձեռքէն բոլոր թագաւորութիւնը
պիտի չառնեմ, ու զանիկա իր կենացը բոլոր
օրերուն մէջ իշխան պիտի թողում՝ իմ ծա-
ռայ դաւիթին համար ու կանոններս պահած իմ ըն-
35 տրած ծառայիս համար։ Բայց անոր որդւոյն ձեռքէն թագաւորութիւնը
պիտի առնեմ, ու տասը ցեղը քեզի պիտի
36 տամ։ Եւ անոր որդւոյն մէկ ցեղ մը պիտի
տամ, որ՝ իմ ծառայ դաւիթ իմ առջևս միշտ
մէկ ճրագ մը ունենայ երուսաղէմ քաղաքին
մէջ՝ որն որ ընտրեցի իմ անունս հոն դնելու
37 համար։ Ու քեզ պիտի առնեմ, և որովհե-
տև ուզածին պէս թագաւորութիւն պիտի
ընես, ու Իսրայէլի վրայ թագաւոր պիտի ըլ-
38 լաս։ Եւ թէ որ իմ բոլոր քեզի պատուիրած-
ներուս հնազանդութիւն ընես, ու իմ ճամ-
բաներուս մէջը քալես, և իմ ծառայիս դա-
ւիթին ըրածին պէս՝ իմ կանոններս ու պա-
տուիրաններս պահելով՝ իմ առջևս ուղիղ
եղածը ընես, անաանոնը հետ քեզի հետ պիտի
ըլլամ, ու տքեզի հիմայուն տուն պիտի չինեմ,
ինչպես որ դաւիթին չինեցի, ու Իսրայէլը
39 քեզի պիտի տամ։ Եւ սասը հասնար դաւիթին
սերունդը պիտի չարչարեմ, բայց չէ թէ միշտ։
40 Ու Նոզամնին Ներքոյիսը մեռցընել ուզեց,
բայց Ներքոյիսը եղաւ եգիպտոս փախաւ, —
եգիպտոսի Սիսակ թագաւորին քովը՝ ու
մինչև Նոզամնինին մեռնիլը եգիպտոս մնաց։
41 Եւ Նոզամնինին մնացորդ պատմութիւնը ու
անոր բոլոր ըրածները ու անոր խելամտու-
թիւնը՝ ահա Նոզամնինին պատմութեանը գրքին
42 մէջ գրուած են։ Եւ Նոզամնինին երուսաղէ-
մի մէջ բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւորութիւն
43 ըրած օրերը քառասուն տարի եղաւ։ Ու
Նոզամնին իր հայրերուն հետ քնացաւ, և իր
հօրը դաւիթին քաղաքին մէջը թաղուեցաւ.
ու անոր որդին Ռոբովամ անոր տեղը թա-
գաւոր եղաւ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Իսրայէլացիք Ռոբովամը թագաւոր ընելու համար Սիքեմ
մէջ ժողովելով՝ Ներբոյամին հիշեցուբ ուզեն կը խնդրեն որ
իրենց վրայ դրած լուծը թեթևցնէ։ 6 Ռոբովամ երեսա-
ւորդներուն խորհրդովը չէրբոյամ խրատը մերժելով՝ խրա-
տականին կը պատասխանէ անոնց։ 16 Տասը ցեղերը ի-
րենց արքայէն, ու Ադոռամ կը մեռցընեն։ տասը վրայ Ռոբո-
վամ կը փախչի։ 21 Ռոբովամ բանակ կը կոչէ, բայց Սեմա-
յիայէն կ՚արգիլուի։ 25 Ներբոյամ իր թագաւորութիւնը ղ-
րացընելու համար քաղաքներ կը շինէ։ 26 ու երկու որինաւոր
կուսաստութիւնը կը հաստատէ։

1 Եւ Ռոբովամ Սիւքեմ գնաց, վասն զի բո-
լոր Իսրայէլ զանիկա թագաւոր ընելու հա-
2 մար Սիւքեմ գացեր էր։ Ու Նաբաատեան
Ներբոյամի որ Սողոմոն թագաւորին երեսէն

փախած՝ Եգիպտոս կը բնակէր , դէմ. [1]Եգիպ-
3 տոսի մէջ էր երբոր — [2]Հոգ. լսեց , Եւ [3]Հոգ. խրկելով զանիկա կանչեցին . ու Յերոբոամ և Իսրայէլի բոլոր ժողովքը եկան , ու Իսրա-
4 վամին հետ խօսեցան ու ըսին , Քու հայրդ մեր վրայ [4]ծանր լուծ մը դրաւ . դուն հիմա քու հօրդ խիստ ծառայութիւնը ու մեր վր-
5 րայ դրած ծանր լուծը թեթևցուր , ու քե-
զի ծառայութիւն ընենք . Եւ անիկա բաւ ատենց , Գացէք՝ ու երեք օրէն նորը դիմեցէք դարձեալ . ու ժողովուրդը դնաց ։
6 Եւ Ռոբոամ թագաւորը խորհուրդ հար-
ցուց այն ծերերուն՝ որ իր հօրը Սողոմոնին առջևը կը կայնէին երբոր անիկա ողջ էր , ու ըսաւ , Դուք ինչ՞ խորհուրդ կու տաք ,
7 որ աս ժողովուրդին պատասխան տամ . Եւ անոր խօսեցան ու ըսին , [5]Թէ որ դուն այս-
օր աս ժողովուրդին ծառայ ըլլաս ու անոնց ծառայութիւն ընես , և անոնց բարի խօսքեր ըսելով պատասխան տաս , անոնք ալ անդ-
8 քզի միչտ ծառայ կ՚ըլլան . Բայց անիկա ձե-
րերուն իրեն տուած խորհուրդը մերժից , ու իր առջևը կայնող — իր հետ մեծցած երի-
9 տասարդներուն խորհուրդ հարցուց . Եւ ա-
նոնց ըսաւ , Դուք ինչ խորհուրդ կու տաք , որ աս ժողովուրդին պատասխան տանք . քան-
զի անոնք ինծի խօսեցան ու ըսին , Քու
10 հօրդ մեր վրայ դրած լուծը թեթևցուր . Ու անոր հետ մեծցած երիտասարդները անոր խօսեցան ու ըսին , Քու հայրդ մեր լուծը ծանրացուց , ու դուն մեր վրայէն թեթևցուր՝ բսող ժողովուրդին այսպէս խօսիս , ու անոնց այսպէս բսես , Իմ պզտիկ մատս իմ հօրս մէջ-
11 էն հաստ է . Իմ հայրս ձեր վրայ ծանր լուծ դրեր էր , բայց ես ձեր լուծը աւելի պիտի ծանրացընեմ . իմ հայրս ձեզ խարազաններով խրատեր է , բայց ես ձեզ կարիճներով պիտի խրատեմ ։
12 Եւ Յերոբոամ ու բոլոր ժողովուրդը երրորդ օրը Ռոբոամին եկան , ինչպէս որ թա-
գաւորը բսեր էր թէ երրորդ օրը ինծի եկէք ։
13 Ու թագաւորը ժողովուրդին խստութեամբ պատասխան տուաւ , և ծերերուն իրեն տուած
14 խրատը մերժելով , երիտասարդներուն խոր-
հուրդին պէս անոնց հետ խօսեցաւ ու բսաւ , Իմ հայրս ձեր լուծը ծանրացուցեր է , բայց ես ձեր լուծը աւելի պիտի ծանրացընեմ . իմ հայրս ձեզ խարազաններով խրատեր է , բայց
15 ես ձեզ կարիճներով պիտի խրատեմ ։ Եւ թա-
գաւորը ժողովուրդին խօսքը ընդունելու չուզեց . վասն զի Տէրոջմէն եղաւ , որ Տէրը [6]Ա-
իայեան Աքիայեին ձեռքովը Նաբատեան Յերո-
16 բոամին բսած խօսքը հաստատէ . Ու երբոր բոլոր Իսրայէլ տեսաւ որ թագաւորը իրենց մէկ չընար , ժողովուրդն ալ թագաւորին պատասխան տուին ու բսին , [7]Մենք Դաւիթին փոք ի՞նչ բաժին ունինք , ու Յեսսէի որդւոյն քովը ժառանգութիւն չունինք . ով Իսրայէլ , ձեր վրանները գնացէք . ով Դաւիթ , հիմա դուն քու տունդ հոգա . ու Իսրայէլ
17 իրենց վրանները գացին . Բայց [8]Յուդայի քա-
ղաքներուն մէջ բնակող Իսրայէլի որդւոց վր-
18 րայ Ռոբոամ թագաւոր եղաւ . Եւ Ռոբո-
վամ թագաւորը [9]երբոր հարկերուն վրայ եղող Ադոռամը խրկեց , բոլոր Իսրայէլ զանիկա քա-
րերով քարկոծեցին , ու մեռաւ . Եւ Ռոբո-
վամ թագաւորը արագրաբով կառքը հեծաւ ,
19 որ Երուսաղէմ փախչի ։ Այսպէս Իսրայէլ Դա-
ւիթի տունէն ապստամբեցաւ մինչև աս օրս ։
20 Եւ բոլոր Իսրայէլ Յերոբոամին դառնալը լսելով [10]ժողովքին մէջ կանչեցին ու զանիկա բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր դրին , ու Յուդայի ցեղէն ի զատ Դաւիթին տունը ուրիչ հետևող մը
21 չկար . Եւ [11]Ռոբոամ Երուսաղէմ մտաւ , ու բոլոր Յուդայի տունէն ու Բենիամինի ցեղէն հարիւր ութսուն հազար ընտիր պատերազ-
միկներ ժողվեց , որ Իսրայէլի տանը հետ պա-
տերազմին , ու թագաւորութիւնը Սողոմոնի որդւոյն Ռոբոամին դարձընեն ։
22 Եւ Աստուծոյ մարդուն Սեմայիայի [12]Ա-
23 տուծոյ խօսքը եղաւ՝ բսելով , Սողոմոնի որ-
դւոյն Յուդայի Ռոբոամ թագաւորին ու բո-
լոր Յուդայի տանը ու Բենիամինին և մնացորդ-
24 ժողովուրդին խօսիս , ու բսես , Տէրը այսպէս կ՚ըսէ , Մի ելլէք , ու Իսրայէլի որդւոց՝ ձեր եղբայրներուն հետ մի պատերազմիք . ամէն մարդ իր տունը դառնայ . [13]Վասն զի ես բանը ինծմէ եղաւ . Եւ Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրին , ու Տէրոջը բսածին պէս [14]նորէն դարձան ։
25 Ու Յերոբոամ Եփրեմի լեռնանը վրայ [15]Սիւ-
քեմը շինեց ու հոն բնակեցաւ . և անկէ ե-
26 լաւ , [16]Փանուէլը շինեց ։ Ու Յերոբոամ իր սրտին մէջը բսաւ , Հիմա Թագաւորութիւնը
27 Դաւիթին տունը պիտի դառնայ , Թէ որ աս ժողովուրդը երուսաղէմ [17]Տէրոջը տունը ելլէ զոհ բնելու համար , անոնց աս ժողովուր-
դին սիրտը իրենց տիրոջը Յուդայի Թագաւորին պիտի դառնայ , և զիս պիտի սպաննեն , ու Յուդայի Ռոբոամ Թագաւո-
28 րին պիտի դառնան ։ Եւ Թագաւորը խորհուրդ ըրաւ , ու [18]երկու հատ ոսկիէ որթ շինեց . ու անոնց բսաւ , [19]Ձեզի հետև ձեզի երուսաղէմ ելլել պէտք չէ . [20]Ով Իսրայէլ , [21]ահա քու

---

[1] Գէն. ժա. 49 ։
[2] Հմր. 31։ Դատ. ժգ. 4։ բ Մն. ժ. 15։ Գէն. ժ. 7։ [3] Գէն. ժա. 13։ 26։ [4] Գէն. ժ. 4։ բ Մն. ժ. 1։ [5] Գէն. ժ. 8։ [6] Հմր. 13։ [7] Գէն. ժա. 13։ 31։ [8] Թագ. ժէ. 21։ [9] Գէն. ժա. 13։ 38։ [10] բ Մն. ժ. 1։ [11] բ Մն. ժ. 2։ [12] Դատ. բ. 17։ Օր. ժբ. 5։ [13] Թագ. ժ. 49։ [14] Ել. բ. 4։ [15] Հմ. Ել. ժբ. 16։ [16] Հմ. Ել. ժբ. 4։ [17] Ել. բ. 4։ [18] Հմ. Ել. ժբ. 4։ [19] Ել. ժբ. 16։ [20] Հմ. Ել. ժբ. 4։ [21] Ել. բ. 4։

տասաւածներդ՝ որ քեզ եղիցին երկրին
29 Հանեցին։ Ու մկը Բեթելի մէջ դրաւ, ու
30 միւսն ալ Դանի մէջ դրաւ։ Եւ սա բանը
եղաւ. վասն զի ժողովուրդը
մինչև Դան կ՚երթար ու ընծան առ-
31 նելը Բեթէլ ընծա՛ն էր։ Ու Յարդր ան-
զերս վրայ կառաւներ չունէր, և ժողո-
վուրդն ցած մարդոցմէն քաղելիք բրաւ,
որովհետև զանի որդւոցմէ չէին։
32 Ու Եզեքիայեան անունն մէջ ամ-
սուն տասնուհինգերորդ օրը Յուդայի մէջ
տօներն պէս տօն առնելնիկ, ու ան-
զանին վրայ ՚զոհներ մատուցանել։ Բեթելի մէջ
այսպէս բրաւ, ու իր չունած որձերուն զոհներ
մատուցանելու համար բրած
33 Ելքուխները Բեթելի մէջ դրաւ։ Ու ՚իր սիրելին
հնարած ամսուն մէջ այսինքն ութերորդ ամ-
սուն տասնուհինգերորդ օրը Բեթելի մէջ իր
չունած անգանին վրայ զոհներ մատուցանելու, ու իա-
կոբի որդւոցը տօն առնելնիկ, ու անգանին
վրայ †զոհներ մատուցանելով ՚խունկ ծխեց։՚

ԳԼ. ԺԹ

1 Բերթուհին ձեռքը կը չորնայ։ Բեթելի մէջ իր չունած ան-
զանին վրայով մարդուհուն քովը գնալը։ յետ չարութիւնն մա-
նելուն համար։ 6 և մարդուհին աղերսելը կը բժշկուի։ 7
Այն մարդուհին թագաւորին բերելը պատիժ մերժելով։ Բեթել-
ին կ՚երթայ։ 11 Մէկ ծեր մարդուհի մը խաբելով՝ նա կը
դարձնէ դարձեալ։ 20 որ Աստուծմէ կը յանդիմանուի։ 25 ա-
ռիւծէն մը կը սպանուի։ 26 ու ծեր մարդուհին գանիկա կը
թաղէ։ 31 և անոր մարդուհիներուն կը հաստատէ։ 33 Բե-
րթուհին կամակորներուն։

1 Ու ՚երբոր Բերթուհիին խունկ ծխելու հա-
մար անգանին քովը կը կայներ, անա Ի-
ասաւծոյ մարդ մը Յերոբովամ Յուդայէն
2 Բեթել եկաւ։ Եւ Յերոբովամ անգանին
կանչեց ու բաւ, Ով անգան, ով անգան, Յերը
այսպէս կ՚ըսէ, Անա Դաւիթին տանը որդի մը
պիտի ծնանի Յոսիա անունով, և քու վրադ
խունկ ծխող բարձր տեղերուն քուրմերը քու
վրադ պիտի զոհէ, ու քու վրադ մարդոց
3 ոսկորներ պիտի այրեն։ Եւ նոյն օրը ՚նշան մը
տալով՝ բաւ, Յերոբովամ նշանը սա է.
Անա անգանը պիտի պատռի, ու վրայի մո-
խիրը պիտի թափի։
4 Ու երբոր թագաւորը Աստուծոյ մարդուն
Բեթելի մէջ անգանին համար կանչած խօսքը
լսեց, Յերոբովամ անգանին վրայէն ձեռքը
երկնցուց, ու բաւ, Ա՛ռէք բռնեցէք։ և
անոր վրայ երկնցուցած ձեռքը չորցաւ, ու
5 զանիկա իրեն դարձընելու կարող չեղաւ։ Եւ
Աստուծոյ մարդուն Յերոբովամ ուսուած

նշանին պէս՝ անգանը պատռեցաւ ու մոխիրը
6 անգանէն թափեցաւ։ Եւ թագաւորը Աստու-
ծոյ մարդուն պատասխան տուաւ ու բաւ,
Խնդրեցէ՛ Աստուծոյդ առջևը աղաչէ ու ինծի
համար աղօթք երկ, որ ձեռքս ինծի դար-
նայ։ Աստուծոյ մարդը Յերոջը աղ-
չեց աղաչեց, և թագաւորին ձեռքը իրեն
7 դարձաւ ու առջինին պէս եղաւ։ Եւ թագա-
ւորը Աստուծոյ մարդուն բաւ, Ինծի հետ
տուն եկուր, և Հրիչ մը կերակուր կեր։՚ ու
8 Հրեղի պարգև տամ։ Եւ Աստուծոյ մարդը
թագաւորին բաւ, Թէև որ ինծի քու տունդ
կեան ալ տաս, քեզի հետ պիտի չերթամ, ու
ասոր տեղս հաց պիտի չուտեմ, ոչ ալ ջուր խմեմ.
9 վասն զի Յերը իր խօսքովը ինծի այսպէս
պատուիրեց ու բաւ, Հաց չուտես ու ջուր
10 չխմես, ու գացած ճամբայդէդ չդառնաս։ Ու-
ստի անոնիկ ուրիշ ճամբով գնաց ու Բեթել
գացած ճամբովը չդարձաւ։
11 Եւ Բեթելի մէջ ծեր մարգարէ մը կը բը-
նակէր. ու անոր որդիքը եկան, ու Աստու-
ծոյ մարդուն նոյն օրը Բեթելի մէջ բոլոր ը-
րած գործքերը անոր պատմեցին, և անոնիկ
թագաւորին ինչ խօսքեր որ գրուցեր էր՝ ա-
12 նոնք ալ իրենց հօրը պատմեցին։ Ու անոնց
հայրը անոնց բաւ, Ո՞ր ճամբայէն գնաց։ Եւ
անոր որդիքը Յուդայէն եկող Աստուծոյ մար-
13 գուն գացած ճամբան ՚տեսեր էին։ Ու իր
որդւոցը բաւ, Էշը պատրաստեցէք ինծի. և
անոնք անոր համար էշը պատրաստեցին, ու
14 անոնիկ վրան հեծաւ. Եւ Աստուծոյ մարդուն
եաւէն գնաց ու զանիկա բեւեխիի մը տակ
նստած գտաւ, ու անոր բաւ, Յուդայէն
եկող Աստուծոյ մարդը դուն ես. և անիկա
15 բաւ, Ես եմ։ Ու անոր բաւ, Ինծի հետ
16 տուն եկուր ու հաց կեր։ Եւ անիկա բաւ,
Խրեզի հետ չեմ կրնար դառնալ ու քու հետդ
մտնել. ոչ ալ սա տեղը քեզի հետ հաց պի-
17 տի ուտեմ, ու ոչ ջուր խմեմ. վասն զի Յերո-
ջը խօսքովը ինծի բաւեցաւ, Հոն հաց չու-
տես՝ ջուր ալ չխմես, ու գացած ճամբայդդ
18 չդառնաս։ Բայց անիկա բաւ անոր, Ես ալ
քեզի պէս մարգարէ եմ, ու մէկ հրեշտակ
մը ինծի հետ Յերոջը խօսքովը խօսեցաւ ու
բաւ, Զանիկա քեզի հետ քու տունդ դար-
ձուր՝ որ հաց ուտէ ու ջուր խմէ։ Բայց սուտ
19 դրուցից անոր։
Աստուծոյ անոր հետը դարձաւ, և անոր
20 տունը հաց կերաւ ու ջուր խմեց։ Ու երբոր
անոնք սեղան նստեր էին, Յերոջը խօսքը գա-
21 նիկա դարձընող մարգարէին եղաւ։ Ու անի-

ա Ձեռ. չոր. ։ Ձեռ. չոր. ։ բ Ձեռ. չոր. ։ գ Ձեռ. չոր. ։ դ Ձեռ. չոր. ։ ե Ձեռ. չոր. ։ զ Ձեռ. չոր. ։ է Ձեռ. չոր. ։ ը Ձեռ. չոր. ։ թ Ձեռ. չոր. ։ ժ Ձեռ. չոր. ։ ժա Ձեռ. չոր. ։ ժբ Ձեռ. չոր. ։ ժգ Ձեռ. չոր. ։ ժդ Ձեռ. չոր. ։ ժե Ձեռ. չոր. ։ ժզ Ձեռ. չոր. ։ ժէ Ձեռ. չոր. ։ ժը Ձեռ. չոր. ։ ժթ Ձեռ. չոր. ։ ի Ձեռ. չոր. ։ իա Ձեռ. չոր. ։ իբ Ձեռ. չոր. ։ իգ Ձեռ. չոր. ։ իդ Ձեռ. չոր. ։ իե Ձեռ. չոր. ։ իզ Ձեռ. չոր. ։ իէ Ձեռ. չոր. ։ իը Ձեռ. չոր. ։ իթ Ձեռ. չոր. ։ լ Ձեռ. չոր. ։ լա Ձեռ. չոր. ։ լբ Ձեռ. չոր. ։ լգ Ձեռ. չոր. ։ լդ Ձեռ. չոր. ։ լե Ձեռ. չոր. ։ լզ Ձեռ. չոր. ։ լէ Ձեռ. չոր. ։ լը Ձեռ. չոր. ։ լթ Ձեռ. չոր. ։ խ Ձեռ. չոր. ։ խա Ձեռ. չոր. ։ խբ Ձեռ. չոր. ։ խգ Ձեռ. չոր. ։ խդ Ձեռ. չոր. ։ խե Ձեռ. չոր. ։ խզ Ձեռ. չոր. ։ խէ Ձեռ. չոր. ։ խը Ձեռ. չոր. ։ խթ Ձեռ. չոր. ։ ծ Ձեռ. չոր. ։ ծա Ձեռ. չոր. ։ ծբ Ձեռ. չոր. ։ ծգ Ձեռ. չոր. ։ ծդ Ձեռ. չոր. ։ ծե Ձեռ. չոր. ։ ծզ Ձեռ. չոր. ։ ծէ Ձեռ. չոր. ։ ծը Ձեռ. չոր. ։ ծթ Ձեռ. չոր. ։ կ Ձեռ. չոր. ։ կա Ձեռ. չոր. ։ կբ Ձեռ. չոր. ։ կգ Ձեռ. չոր. ։ կդ Ձեռ. չոր. ։ կե Ձեռ. չոր. ։ կզ Ձեռ. չոր. ։ կէ Ձեռ. չոր. ։ կը Ձեռ. չոր. ։ կթ Ձեռ. չոր. ։ հ Ձեռ. չոր. ։ հա Ձեռ. չոր. ։ հբ Ձեռ. չոր. ։ հգ Ձեռ. չոր. ։ հդ Ձեռ. չոր. ։ հե Ձեռ. չոր. ։ հզ Ձեռ. չոր. ։ հէ Ձեռ. չոր. ։ հը Ձեռ. չոր. ։ հթ Ձեռ. չոր. ։ ձ Ձեռ. չոր. ։ ձա Ձեռ. չոր. ։ ձբ Ձեռ. չոր. ։ ձգ Ձեռ. չոր. ։ ձդ Ձեռ. չոր. ։ ձե Ձեռ. չոր. ։ ձզ Ձեռ. չոր. ։ ձէ Ձեռ. չոր. ։ ձը Ձեռ. չոր. ։ ձթ Ձեռ. չոր. ։ ղ Ձեռ. չոր. ։ ղա Ձեռ. չոր. ։ ղբ Ձեռ. չոր. ։ ղգ Ձեռ. չոր. ։ ղդ Ձեռ. չոր. ։ ղե Ձեռ. չոր. ։ ղզ Ձեռ. չոր. ։ ղէ Ձեռ. չոր. ։ ղը Ձեռ. չոր. ։ ղթ Ձեռ. չոր. ։ ճ Ձեռ. չոր. ։ ճա Ձեռ. չոր. ։ ճբ Ձեռ. չոր. ։ ճգ Ձեռ. չոր. ։ ճդ Ձեռ. չոր. ։ ճե Ձեռ. չոր. ։ ճզ Ձեռ. չոր. ։ ճէ Ձեռ. չոր. ։ ճը Ձեռ. չոր. ։ ճթ Ձեռ. չոր. ։ մ Ձեռ. չոր. ։ մա Ձեռ. չոր. ։ մբ Ձեռ. չոր. ։ մգ Ձեռ. չոր. ։ մդ Ձեռ. չոր. ։ մե Ձեռ. չոր. ։ մզ Ձեռ. չոր. ։ մէ Ձեռ. չոր. ։ մը Ձեռ. չոր. ։ մթ Ձեռ. չոր. ։ յ Ձեռ. չոր. ։ յա Ձեռ. չոր. ։ յբ Ձեռ. չոր. ։ յգ Ձեռ. չոր. ։ յդ Ձեռ. չոր. ։ յե Ձեռ. չոր. ։ յզ Ձեռ. չոր. ։ յէ Ձեռ. չոր. ։ յը Ձեռ. չոր. ։ յթ Ձեռ. չոր. ։ ն Ձեռ. չոր. ։ նա Ձեռ. չոր. ։ նբ Ձեռ. չոր. ։ նգ Ձեռ. չոր. ։ նդ Ձեռ. չոր. ։ նե Ձեռ. չոր. ։ նզ Ձեռ. չոր. ։ նէ Ձեռ. չոր. ։ նը Ձեռ. չոր. ։ նթ Ձեռ. չոր. ։ շ Ձեռ. չոր. ։ շա Ձեռ. չոր. ։ շբ Ձեռ. չոր. ։ շգ Ձեռ. չոր. ։ շդ Ձեռ. չոր. ։ շե Ձեռ. չոր. ։ շզ Ձեռ. չոր. ։ շէ Ձեռ. չոր. ։ շը Ձեռ. չոր. ։ շթ Ձեռ. չոր. ։ ո Ձեռ. չոր. ։ ոա Ձեռ. չոր. ։ ոբ Ձեռ. չոր. ։ ոգ Ձեռ. չոր. ։ ոդ Ձեռ. չոր. ։ ոե Ձեռ. չոր. ։ ոզ Ձեռ. չոր. ։ ոէ Ձեռ. չոր. ։ ոը Ձեռ. չոր. ։ ոթ Ձեռ. չոր. ։ պ Ձեռ. չոր. ։ պա Ձեռ. չոր. ։ պբ Ձեռ. չոր. ։ պգ Ձեռ. չոր. ։ պդ Ձեռ. չոր. ։ պե Ձեռ. չոր. ։ պզ Ձեռ. չոր. ։ պէ Ձեռ. չոր. ։ պը Ձեռ. չոր. ։ պթ Ձեռ. չոր. ։ ջ Ձեռ. չոր. ։ ջա Ձեռ. չոր. ։ ջբ Ձեռ. չոր. ։ ջգ Ձեռ. չոր. ։ ջդ Ձեռ. չոր. ։ ջե Ձեռ. չոր. ։ ջզ Ձեռ. չոր. ։ ջէ Ձեռ. չոր. ։ ջը Ձեռ. չոր. ։ ջթ Ձեռ. չոր. ։ ռ Ձեռ. չոր. ։ ռա Ձեռ. չոր. ։ ռբ Ձեռ. չոր. ։ ռգ Ձեռ. չոր. ։ ռդ Ձեռ. չոր. ։ ռե Ձեռ. չոր. ։ ռզ Ձեռ. չոր. ։ ռէ Ձեռ. չոր. ։ ռը Ձեռ. չոր. ։ ռթ Ձեռ. չոր. ։ ս Ձեռ. չոր. ։ սա Ձեռ. չոր. ։ սբ Ձեռ. չոր. ։ սգ Ձեռ. չոր. ։ սդ Ձեռ. չոր. ։ սե Ձեռ. չոր. ։ սզ Ձեռ. չոր. ։ սէ Ձեռ. չոր. ։ սը Ձեռ. չոր. ։ սթ Ձեռ. չոր. ։ վ Ձեռ. չոր. ։ վա Ձեռ. չոր. ։ վբ Ձեռ. չոր. ։ վգ Ձեռ. չոր. ։ վդ Ձեռ. չոր. ։ վե Ձեռ. չոր. ։ վզ Ձեռ. չոր. ։ վէ Ձեռ. չոր. ։ վը Ձեռ. չոր. ։ վթ Ձեռ. չոր. ։ տ Ձեռ. չոր. ։ տա Ձեռ. չոր. ։ տբ Ձեռ. չոր. ։ տգ Ձեռ. չոր. ։ տդ Ձեռ. չոր. ։ տե Ձեռ. չոր. ։ տզ Ձեռ. չոր. ։ տէ Ձեռ. չոր. ։ տը Ձեռ. չոր. ։ տթ Ձեռ. չոր. ։ ր Ձեռ. չոր. ։ րա Ձեռ. չոր. ։ րբ Ձեռ. չոր. ։ րգ Ձեռ. չոր. ։ րդ Ձեռ. չոր. ։ րե Ձեռ. չոր. ։ րզ Ձեռ. չոր. ։ րէ Ձեռ. չոր. ։ րը Ձեռ. չոր. ։ րթ Ձեռ. չոր. ։ ց Ձեռ. չոր. ։ ցա Ձեռ. չոր. ։ ցբ Ձեռ. չոր. ։ ցգ Ձեռ. չոր. ։ ցդ Ձեռ. չոր. ։ ցե Ձեռ. չոր. ։ ցզ Ձեռ. չոր. ։ ցէ Ձեռ. չոր. ։ ցը Ձեռ. չոր. ։ ցթ Ձեռ. չոր. ։ փ Ձեռ. չոր. ։ փա Ձեռ. չոր. ։ փբ Ձեռ. չոր. ։ փգ Ձեռ. չոր. ։ փդ Ձեռ. չոր. ։ փե Ձեռ. չոր. ։ փզ Ձեռ. չոր. ։ փէ Ձեռ. չոր. ։ փը Ձեռ. չոր. ։ փթ Ձեռ. չոր. ։ ք Ձեռ. չոր. ։ քա Ձեռ. չոր. ։ քբ Ձեռ. չոր. ։ քգ Ձեռ. չոր. ։ քդ Ձեռ. չոր. ։ քե Ձեռ. չոր. ։ քզ Ձեռ. չոր. ։ քէ Ձեռ. չոր. ։ քը Ձեռ. չոր. ։ քթ Ձեռ. չոր. ։ օ Ձեռ. չոր. ։ օա Ձեռ. չոր. ։ օբ Ձեռ. չոր. ։ օգ Ձեռ. չոր. ։ օդ Ձեռ. չոր. ։ օե Ձեռ. չոր. ։ օզ Ձեռ. չոր. ։ օէ Ձեռ. չոր. ։ օը Ձեռ. չոր. ։ օթ Ձեռ. չոր. ։ ֆ Ձեռ. չոր. ։ ֆա Ձեռ. չոր. ։ ֆբ Ձեռ. չոր. ։ ֆգ Ձեռ. չոր. ։ ֆդ Ձեռ. չոր. ։ ֆե Ձեռ. չոր. ։ ֆզ Ձեռ. չոր. ։ ֆէ Ձեռ. չոր. ։ ֆը Ձեռ. չոր. ։ ֆթ Ձեռ. չոր. ։

կա ՚ի ուղղեն եկող Աստուծոյ մարդուն կան-
չելով՝ բաւ, Տէրը այսպէս կ՚ըսէ, Որովհե-
տև դուն Տէրոջը խօսքին անհնազանդութիւն
ըրիր, ու քու Տէր Աստուծոյդ քեզի պա-
22 տուիրած պատուէրը չպահեցիր, եւ դարձար,
ու հաց կերար ու ջուր խմեցիր նան տեղը
որուն համար քեզի բսած էր որ հաց չուտես
ու ջուր չխմես, քու մեռելդ քու հայրերուդ
դերեզմանը պիտի չմտնէ։
23 Եւ հաց ուտելէն ու ըմբ խմելէն ետքը ա-
նիկա իր էտ դարձուցած մարգարէին էշը
24 պատրաստեց։ Ան ալ գնաց, ու ճամբուն մէջ
մէկ առիւծ մը գտաւ զանիկա ու մեռուց։
և անոր մեռելը ճամբուն վրայ փռուած մնաց,
ու էշը անոր քովը կայներ էր, առիւծն ալ
25 մեռելին քովը կայներ էր։ Եւ ահա ՚ի՛ք քա-
նի մը մարդիկ անցնելով՝ ճամբուն վրայ փռ-
ուած մեռելը ու մեռելին քովը կայնող ա-
ռիւծը տեսան։ ու գացին ան ծեր մարգարէին
26 բնակած քաղաքին մէջը պատմեցին։ Եւ զա-
նիկա ճամբային դարձընող մարգարէն երբոր
լսեց՝ բաւ, Անիկա Տէրոջը խօսքին անհնա-
զանդութիւն բնող Աստուծոյ մարդն է։ ու
Տէրը զանիկա առիւծին տուեր է, որ զանի-
կա պատառելով մեռուցեր է՝ Տէրոջը անոր
27 բսած խօսքին համեմատ։ Եւ իր որդուոցը
խօսեցաւ ու բաւ, Ինծի համար էշը պատ-
28 րաստեցէք, ու անոնք պատրաստցին։ Եւ
գնաց անոր մեռելը գտաւ, որ ճամբուն վր-
րայ փռուած էր։ ու էշը և առիւծը մեռե-
լին քովը կայներ էին։ առիւծը մեռելը կե-
29 րած չէր՝ ոչ ալ էշը պատառեր էր։ Եւ ան
մարգարէն Աստուծոյ մարդուն մեռելը վր-
ցուց ու զանիկա իշուն վրայ դրաւ ու զանի-
կա դարձուց։ և ծեր մարգարէն քաղաքը
30 մտաւ, որ ողբ ընէ ու զանիկա թաղէ։ Եւ
անոր մեռելը իր դերեզմանին մէջ դրաւ, ու
՚ի վայ եղբայր ըսե՛ւ, անոր վրայ ողբ ըրին։
31 Ու զանիկա թաղելէն ետքը իր որդուոցը խո-
սեցաւ ու բաւ, Երբոր ես մեռնիմ, դուս Ա-
ստուծոյ մարդուն թաղուած դերեզմանին մէ-
ջը թաղէք, ՚ի՛մ ոսկորներս անոր ոսկորներուն
32 քովը դնէք։ Վասն զի ՚ի՛նձի մէջ եղող ա-
զանին համար՝ ու Սամարիայի քաղաքներուն
մէջ եղող ամէն բարձր տեղերու կատարներն
բուն համար՝ ՚անոր Տէրոջը խօսքովը կանչած
խօսքը անպատճառ պիտի կատարուի։
33 ՚Այ բանէն ետքը Երոբոամ իր չար ճամ-
բային չդարձաւ, մանաւանդ նորէն ժողովուր-
դին ցած մարդոցմէն բարձր տեղերուն Քուր-
մեր կ՚ընէր, ամէն ուզողը կ՚օրհնէր, ու անի-
34 կա բարձր տեղերուն քուրմ կ՚ըլլար։ Եւ սա

բանը Երոբոամին տանը մեղքի պատճառ եղաւ,
նաև ՚ի՛նչ երկրէս երեսէն կորսուելուն ու բը-
նաջինջ ըլլալուն։

ԳԼ. ԺԴ

1 Երոբոամի որդւոյն Աբիայի հիւանդանալուն համար՝ իր կնոջը հագուստը փոխել կու տայ։ ու գանիկա ըժանդրով Սիլով կը իրկէ Աբիա մարգարէին։ 3 Աբիա Աստուծոյ յայտ. նութիւնը Աստուծոյ դաստառակը կը ցուցնէ անոր։ 17 Ա-բիա կը մեռնի ու կը թաղուի։ 19 Դպրոց Երոբոամին յա-ղթութիւնը կ՚ըսուի։ 21 Երոբոամին չար վարմունքը։ 22 Սիսակ ե-գիպտոս կը կոչուի։ 29 Երոբոամին յաղթութիւնը կ՚ըսուի։

1 Աղնաւներ Երոբոամին որդին Աբիա հի-
2 ւանդացաւ։ Ու Երոբոամ իր կնկանը բաւ,
ելիր, կերպարանքդ փոխէ, այնպէս որ Ե-
րոբոամին կնիկը ըլլալդ չգիտցուի, ու Սի-
լով գնա. ահա Աբիա մարգարէն հոն է. անի-
կա էր՝ որ ինծի համար բաւ թէ ՚աս ժողո-
3 վուրդին վրայ թագաւոր պիտի ըլլամ։ ՚Ու
ձեռքդ տասը հաց և րլիթներ ու մէկ սա-
փոր մեղր առ, ու անոր գնա. անիկա քեզի
պիտի պատմէ ինչ որ ուզուն պիտի պատահի։
4 Եւ Երոբոամին կնիկը այնպէս ըրաւ, ու
ելաւ ՚Սիլով գնաց, և Աբիային տունը մնաց.
բայց Աբիային աչքերը ծերութենէն սկսած
ցեր էին, ու չէր կրնար տեսնել։
5 Եւ Տէրը Աբիային բաւ, Ահա Երոբո-
ամին կնիկը իր որդուն համար քեզի բան
հարցընելու կու գայ, ման գի անիկա հիւանդ
է. անոր այսպէս ու այսպէս խօսա. ու անի-
կա գալու ատենը անծանօթի կերպարանքով
6 ելլայ։ Ու երբոր Աբիան դռնէն ներս կը
մտնէր, Աբիա անոր ոտքերուն ձայնը լսածին
պէս՝ բաւ, Ով Երոբոամին կնիկը, ելար.
դուն ինչո՞ւ ուրիշի անծանօթի կերպարանք
մտեր ես. բայց ես քեզի խիստ ըսե՛ւ եր-
7 թիր, գնա, Երոբոամին բսէ, Իսրա-
յէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ, ՚Որով-
հետև քեզ ժողովուրդին մէջէն բարձրացուցի,
ու քեզ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ իշ-
8 խան ըրի, Եւ ՚Իսպառնալութիւնը Դաւիթին
տունէն պատռեցի, ու զանիկա քեզի տուի.
ու դուն՝ ՚իմ պատուիրանքներս պահած՝ ու
իմ առջեւս ուղղութիւն ընելու համար իր բո-
լոր սրտովը ՚ինծի հետամուտ եղող իմ Դաւիթի
9 ծառային պէս չեղար. Ա՛նհաւատ բոլոր քեզ-
մէ առաջ եղողներէն աւելի չարութիւն ըրիր,
՚ու գնա բարկացընելու համար գացիր քեզի
ուրիշ աստուածներ ու ձուլածոյ կուռքեր
10 չինեցիր, ու զիս եակող ձեռացիր. Ասոր հա-
մար ահա ՚Երոբոամին տանը վրայ չարիք
պիտի բերեմ, ու ՚Երոբոամին ամէն էրիկ

ի Հմր. ֆ։
ղ Գլ. ի. ֆ։
ի Երեմ. իբ. ֆ։
ի Թագ. իգ. ֆ. ֆ։
ի Տե՛ս Գլ. ժգ. ֆ։
ի Հմր. ֆ. ֆ Թագ. իգ. ֆ. ֆ։
իգ. ֆ. ֆ։
ի Գլ. ժբ. ֆ. ֆ։ Մ՚ն. ժա. ֆ. ֆ։
ի Դատ. ժէ. ֆ։
ի Գլ. ժբ. ֆ։
ի Գլ. ժգ. ֆ։
— Գլ. ժա. ֆ։
ի — Թագ. իբ. ֆ. ֆ։
ի Գլ. ժա. ֆ։
ի Գլ. ժա. ֆ։
ի Գլ. ժա. ֆ. ֆ։
ի Գլ. ժա. ֆ։
ի Տե՛ս Գլ. ժբ. ֆ։
ի Գլ. ժբ. ֆ։
ի Գլ. ժբ. ֆ։
ի

մարդիկը, Եւ նաեւ իսրայէլի մէջ գոյաւածը ու
ձգուածը պիտի կատարեմ, և Բերթոլոմէոսի
տունը պիտի ուրիմ՝ ինչպէս որ ազգը կ'ա-
11 լին, մինչև որ Տաւիթ։ Բերթոլոմէոսի քաղա-
քին մէջ մեռնողը չուները պիտի ուտեն, ու
դաշտի մէջ մեռնողը երկնից թռչուններըը պի-
12 տի ուտեն, քանզի Տէրը խօսեցաւ։ Եւ դուն
երկը՝ քու տունդ դնա. ու Էքրա տարբերդ
քաղաքին մէջը մնած տաներ տգան պիտի
13 մեռնի. Ու բոլոր իսրայէլ ազգասով գանիկա
պիտի թագին, վասն զի Բերթոլոմէոսի միայն
անիկա դերեզման պիտի մնայ. որովհետև
իսրայէլի Տէր Աստուծոյն առջևը Բերթոլո-
մէոս տասը մէջ Էրարի բան մը ձշ տնոր վրայ
14 դանուեցաւ։ Նէ Տէրը իրեն հաճար իսրայէլի
վրայ մէկ թագաւոր մը պիտի հանէ, որ տան
Ոնոյն օրը Բերթոլոմէոսի տունը պիտի կո-
տարէ. ու ալ ի՞նչ հաց, դրեթէ հինս ընէ
15 նոցա։ — Բաշ։ Եւ Տէրը յորներա մէջ նորոգ
չարժուն հզօգի պէս իսրայէլը պիտի ցանէ,
ու Իսրայէլը պիտի իյէ տա Էրարի երկրիս երե-
սէն, որն որ անոնց հայրերուն տուեր էր, ու
գանոնք Գիւտին անգին կողմը պիտի ցրուէ,
Էրամհետև Տէրը բարկացնելով՝ իրենց Ոնո-
16 տարովթի կուռքերը՝ չինեցին. Եւ իսրայէլը
նշոյժ պիտի ձգէ՝ Բերթոլոմէոսի Էրբած մեղքե-
րուն համար ու իսրայէլին ալ մեղանչել տա-
րուն համար
17 Աղաւնիներ Բերթոլոմէոսի կնիկը կրաւ գնաց
ու Էթերսա մնաւ, ու Էանիկա տասը գաւնէն
18 Նեթսա մնացածին պէս՝ տգան մեռաւ։ Եւ գանի-
կա թագնեցին, ու բոլոր իսրայէլ անոր վրայ
ողբացին Էնէրջը խօսքին համեմատ որ իր ծա-
ռային Ագիա մարգարէին ձեռքով խօսեր էր։
19 Ու Բերթոլոմէոսի մնացորդ պատմութիւնը՝
թէ ինչպէս Ոպատերազմ բրաւ, և թէ ինչպէս
թագաւորեց, անոնք իսրայէլի թագաւորներուն
20 մատեանը գրքին մէջ գրուած է։ Եւ Բե-
րթոլոմէոս թագաւորութիւնն բրած օրերը
քսանեւերկու տարի եղաւ, ու իր հայրերուն
հետ քնացաւ. ու անոր տեղը անոր որդին
Նադաբ թագաւոր եղաւ։
21 Եւ Ասամներին որդին Ռոբովամ Գուգայի
մէջ թագաւորեց. Ռոբովամ քառասուներկու
տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, և տաս-
նեւհինգ տարի թագաւորութիւն բրաւ Երու-
սաղէմի մէջ, որ ամենէն այն քաղաքին մէջ Էրան
որ Տէրը իսրայէլին ամէն ցեղերէն ընտրեց իր
անունը հոն դնելու համար. Ու անոր մօրը

22 Ամմինացի էր Նաամա անունով։ Եւ Ռո-
բովաամ ալ Տէրոջը առջևը չարութիւն բրին,
ու իրենց բրած մեղքերովը իրենց հայրերուն
բոլոր բրածէն աւելի Էանիկա բարկացուցին։
23 Եւ անոնք ալ ամէն բարձր բլուրներուն վրայ,
ու Էամէն կանաչ ծառերուն տակը Էարձր
տեղեր ու արձաններ և Աստարովթի կուռ-
24 քեր չինեցին։ Ու երկրին մէջ Սոդոմական
մեղք ալ գործողներ կային, ու Տէրոջը իս-
րայէլի որդւոցը առջևէն վռնտած ազգե-
րուն բոլոր գարշելի բաներուն նման կ'ընէին։
25 Եւ Ռոբովամ թագաւորին հինգերորդ տա-
րին եգիպտոս Սիսակ թագաւորը երուսա-
26 զեմի վրայ եկաւ. Ու Տէրոջը տանը գանձ-
րը ու թագաւորին տանը գանձերը առաւ.
ամէնն ալ առաւ. Ոսոզմներին չինած բոլոր
27 ոսկեվահանակները ալ առաւ։ Եւ Ռոբովամ
թագաւորը անոնց տեղը պղնձէ տասարներ
չինեց, ու գանոնք թագաւորական տանը դու-
ռը պահապանաթիւին բնող սուրհանգակաց ա-
28 ձեռքը յանձնեց։ Ու երբոր թագաւորը Տէրոջը տունը կ'երթար՝ սուրհան-
դակները գանոնք կը կրէին, ու Եպէտ գանոնք
սուրհանգակներուն խուցը կը դարձընէին։
29 Եւ Ռոբովամին մնացորդ պատմութիւնը ու
անոր ամէն բրածը ահա Գուգայի թագաւոր-
ներուն մատեանաց գրքին մէջը գրուած է,
30 Ու Ռոբովամին և Բերթոլոմէոսին միջտանդը
31 միշտ պատերազմ կար։ Եւ Ռոբովամ իր հայ-
րերուն հետ քնացաւ, ու իր հայրերուն հետ
Դաւիթի քաղաքին մէջ թաղուեցաւ. Եւ ա-
նոր մօրը Ասինացի էր Նաամա անունով. ու
անոր տեղը անոր որդին Աբիա թագաւոր
եղաւ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Եւ Երաբովամ Բերթոլոմէոսի թագաւորու-
թեանը տասներորդ տարին՝ Աբիա Գու-
2 գայի վրայ թագաւորեց։ Երեք տարի
Երուսաղէմի մէջ երեք տարի թագաւորութիւն բրաւ.
Էու անոր մօրը անունը Մաասքա էր, ու Աբի-
3 ազաղոմին աղջիկն էր։ Եւ անիկա իրմէ առաջ
իր Էօրը բրած բոլոր մեղքերուն հետևեցաւ.

ե Բ Օբ · լբ · 26 · գ
Թագ · Ժգ · 25 ·
զ Դէ · Ժգ · 4 · իս · 21 ·
է Էմր · 17 ·
ը Բ Մն · Ժբ · 13 · Ժբ ·
ի Դէ · Ժե · 37 · 38 · 39 ·
ժ Կա՝ պատ
ա Գ Թագ · Ժե · 6 ·
Ա — գ · Ծբ · 1 ·
ե Գե · իգ · 13 · 16 ·
զ Թագ · Ժե · 33 ·
է Դէ · ԼԳ · 13 · Բ Օբ ·
Ժբ · 3 · 4 ·
ը Կա՝ անասներ
թ Դէ · Ժբ · 30 · Ժգ ·
ժա · Ժե · 30 · 36 · Ժգ · 21 ·
ժբ Դէ · Ժգ · 6 · ե, 12 ·
23 · Երգ · գ · 4 ·
ժգ Էմր · 12 ·
ժե Էմր · 13 ·
ժզ Բ Մն · Ժգ · 3 · Կա ·
ժէ Բ Մն · Ժբ · 13 ·
ժը Դէ · Ժա · 36 ·
ի Էմր · 31 ·
ի Բ Մն · Ժբ · 1 ·
ի Բ Օբ · լբ · 21 · Ասգ ·
Նբ · 24 · Կաղ · Ժ · 22 ·

ի Բ Մն · Ժբ · 9 · 10 · 11 ·
ի Դէ · Ժ · 17 ·
ի Բ Մն · Ժբ · 15 ·
ի Դէ · Ժբ · 24 · Ժէ · 6 · Բ Մն · Ժբ · 15 ·
ի Բ Մն · Ժբ · 16 ·
ի Էմր · 21 ·
ի Բ Մն · Ժբ · 16 · Մասս · ա · 7 ·
ի Եբր · Երբոմ
Բ Մն · Ժգ · 1 ·
ի Բ Մն · Ժա · 20 · 21 · 22 ·
ի Բ Մն · Ժգ · 8 · Ակբիա · Գաբասի Երբիմի ազիկը ·

ու ՙանոր սիրտը իր Տէր Աստուծոյն հետ կատարեալ չէր՝ իր հօրը Դաւիթին պէս։
4 Բայց ՝Դաւիթին սիրոյն համար անոր Տէր Աստուածը Երուսաղէմի մէջ անոր մէկ ՙճրագ մը տուաւ, անկէ ետքը անոր որդին նստցնելով ու Երուսաղէմը հաստատելով։ Որովհետեւ Դաւիթ ՝Տէրոջը ականջը ուղղութիւն ըրաւ, ու իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ բրնաւ անոր պատուիրանքներէն չխոտորեցաւ՝
6 ՙբնեացի Ուրիայիին բանէն ՚ի զատ, ՚Նէ Ռոբոամին ու Յերոբոամին միջեւանը պատերազմ կար՝ անոր կենացը բոլոր օրերուն մէջ։
7 ՝Ու Աբիայիին միացորդ պատմութիւնը և անոր բոլոր ըրածը ահա Յուդայի Թագաւորներուն ժամանակագրութեան մէջ գրուած է։ ու Աբիայիին ու Յերոբոամին միջեւանը պատերազմ կար։
8 ՝Նէ Աբիա իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու զանիկա Դաւիթի քաղաքին մէջ թաղեցին, և անոր տեղը անոր որդին Ասա Թագաւոր եղաւ։
9 Իսրայէլի Յերոբոամ Թագաւորին քսաներորդ տարին Ասա Յուդայի վրայ Թագաւոր
10 եղաւ։ Ու Երուսաղէմի մէջ քառասունեւմէկ տարի Թագաւորութիւն ըրաւ, և անոր ՙմայրը Մաախա էր ու Աբիսողոմին աղջիկը էր։
11 ՝Նէ Ասա իր հօրը Դաւիթին պէս
12 Տէրոջը առջեւը ուղղութիւն ըրաւ։ ՚Ու Սոդոմական մեղք գործողները երկրէն վերցուց, և իր հայրերուն չհետեւած բոլոր կուռքերը րնդ
13 նմանի ըրաւ։ Ու ՚իր մայրը Մաախան տիկնոջութենէն հանեց, քանզի անիկա Աստարտեայ համար կուռք մը շիներ էր։ և Ասա անոր կուռքը կտրատեց ու Կիդրոն հեղեղատին մէջը
14 այրեց։ ՚Բայց բարձր տեղերը չվերցուց, սակայն Ասային ՚սիրտը իր կենացը բոլոր օրերուն
15 րնդ մէջ Տէրոջը հետ կատարեալ էր։ Ու իր հօրը նուիրած բաները ու իր նուիրած բաները՝ արծաթը ու ոսկին ու անօթները տիրոջը տունը տարաւ։
16 Եւ Ասային ու Իսրայէլի Թագաւորին միջեւանը՝ անոնց բոլոր օրերուն մէջ
17 պատերազմ կար։ Ու ՚Իսրայէլի Թագաւորը Բաասա Յուդայի դէմ եկաւ, և ՚Ռաման շինեց, ՙոր Յուդայի Ասա Թագաւորին ելլող
18 մուտք չթողու։ Ուստի Ասա Տէրոջը տանը գանձերուն մէջ ու Թագաւորական տունը գանձերուն մէջ մնացած բոլոր արծաթը ու ոսկին առաւ, և իր ծառաներուն ձեռքը տուաւ, ու Ասա Թագաւոր ՙԴամասկոս բնակող Ադարի թոռնին՝ Հեզիոնի որդւոյն Տաբրեմոնի որդւոյն ՝Բենհադադի իրկից զա-

19 նոնք, ու բսաւ, Իմ ու քու միջեւ ՝ Իմ հօրս ու քու հօրդ միջեւը դաշնակցութիւն կայ։ ահա քեզի արծաթ ու ոսկի ընծայ իրկեցի։ ազ Իսրայէլի Բաասա Թագաւորին հետ ունեցած դաշնակցութիւնդ արի, որ անիկա
20 իմ վրայէս ելա քաշուի։ Ու Բենհադադ Ասա Թագաւորին խօսքը մնիկ ըրաւ, և իր զօրքերուն իշխանները Իսրայէլի քաղաքներուն վրայ իրկից ու Իյոնը, ՙԴանը, ՚Աբէլ-բէթ-մաախան ու բոլոր Քենեթիթը ու բոլոր Նեփթաղիմի երկիրը գարկաւ։ Եւ Բաասա ՝ետքէն լսելով՝ Ռաման չշինելէն ելա կեցաւ ու Թերսայի մէջ նստաւ։ ՚Ապա Ասա Թագաւորը բոլոր Յուդայի մարդիկը կանչեց առանց մէկը ձգելու, որոնք Բաասային շինած Ռամային քարերը ու փայտերը վերցուցին, և Ասա Թագաւորը անոնցմով Բենիամինի Գաբան ու ՙՄասփան չշինեց։
23 Եւ Ասային բոլոր միացորդ պատմութիւնը, ու անոր բոլոր զօրութիւնը ու բոլոր բրածը, և անոր շինած քաղաքները ահա Յուդայի Թագաւորներուն ժամանակագրութեան մէջ գրուած են։ բայց ՙանիկա իր ծերութեան ատենը ոտքերու ցաւ ունէր։ Ու Ասա իր հայրերուն հետ քնացաւ, և իր հայրերուն հետ իր հօրը Դաւիթին քաղաքին մէջ Թաղուեցաւ։ Եւ անոր տեղը անոր որդին ՙՅոսափատ Թագաւոր եղաւ։
25 Եւ Յուդայի Ասա Թագաւորին երկրորդ տարին Յերոբոամի որդին Նադաբ Իսրայէլի վրայ Թագաւոր եղաւ, ու անիկա Իսրայէլի վրայ երկու տարի Թագաւորութիւն
26 բրաւ։ Եւ Տէրոջը առջեւը չարութիւն բրաւ, ու իր հօրը ճամբուն մէջ քալեց, ու ՙանոր բրած մեղքին մէջ՝ որով Իսրայէլին մեղանչել
27 տուաւ։ Եւ Իսաքարի տունէն ՚Աքիայի որդին Բաասա անոր դէմ դրսի վերցուց։ ու Բաասա զանիկա փղշտացւոց ՙԳաբաթոնին քովը գարկաւ, երբոր Նադաբ բոլոր Իսրայէլը
28 հետ Գաբաթոնը պաշարեր էր։ Եւ Յուդայի Ասա Թագաւորին երրորդ տարին Բաասա մեռցուց զանիկա, ու անոր տեղը Թագաւոր եղաւ։
29 Եւ ինքը Թագաւոր եղածին պէս Յերոբոամին բոլոր տունը գարկաւ։ ու ՝Տէրոջը խօսքին համեմատ՝ որ իր ծառային Աիյէնացի Աքիա մարգարէին ձեռքովը խօսեր էր, Յերոբոամէն բնաւ մէկ շնչաւոր մը չթողուց,
30 ու զանիկա կտակելնիլը բրաւ, ՙՅերոբոամին մեղքերուն համար՝ որոնցմով մեղանչեր էր, ու Իսրայէլին մեղանչել տուեր էր՝ Իսրայէլին Տէր Աստուածը բարկացնելով։

ד רש׳ ב׳ ד׳ ב׳ ד׳ ב׳ ד

31 Եւ նգադարձն Ձեացորդ պատմութիւնքն ու
անոր բոլոր բրածը՝ ահա խոպակելի Թագա-
ւորներուն յիշատակաց դրքին մէջ գրուած
32 է։ Եւ Ռապկին ու խոպակելի Բաասա Թագա-
ւորին մէջտեղը՝ անոնց բոլոր օրերուն մէջ
պատերազմ կար։
33 Յուդայի Ասա Թագաւորին երրորդ տա-
րին Ռքիայի որդին Բաասա Թերսայի մէջ բո-
լոր Իսրայելի վրայ Թագաւոր եղաւ, ու քր-
34 սանւոց տարի Հերովբոնին ըրած եւ անի-
կա Ցէրոբէը առաջը չարութիւն ըրաւ, ու Ցէն-
րոբոամին ճամբան մէջ քալից, և անոր մեղ-
քին մէջ՝ որով անիկա Իսրայելին մեղանչել
տուեր էր։

ԳԼ. ԺԶ

1 Ցեհուն մարգարէին Բաասային դէմ։ 8 Եղա Իր Հորը
անցք կը յարմրդէ։ 9 Զամբրի Եղբին դէմ գաւանանութիւն
ընելով անոր անոր կ'անդին։ 11 Ցեհուն մարգարէութիւնը
Զամբրին ձեռքէ կը կատարուի։ 15 Ժողովուրդը Ռմրին
Թագաւոր կ'ընեն։ ու Զամբրի յա ռաջողով Իրջիրը կ'առ-
րե։ 21 Ժողովուրդին մէջ երկպառակութիւն պատճառելով՝
Ռմրի Թագաւորին գէմ յարձակ կը գործեն։ 23 Ռմրի Սամարիան
կը շինէ։ 31 Ռմրը գէշ վարուեցաւ։ 27 Ուրիշ անոր տեղը
կը յարմրդէ։ 29 Ռքաբին խիստ գէշ վարուեցաւ։ 34 Ցեհուն
ին անէծքը Երիքովի Ցեհիէլին վրայ կը կատարուի։

1 Եւ Բաասային համար Ցէրոբէը խօսքը Ցհո-
2 նիի որդւոյն Ցեհուին եղաւ՝ ըսելով, 3Որով-
հետեւ քեզ փոշիէն բարձրացուցի, ու քեզ
իմ ժողովուրդիս Իսրայելին վրայ իշխան դրի,
և դուն Ցէրոբոամին ճամբան գացիր, ու
իմ ժողովուրդիս Իսրայելին մեղանչել տուիր,
3 ու անոնց մեղքերովը զիս բարկացուցիր, Ահա
ես 4Բաասան ու անոր տունը՝ բնաջինջ պիտի
բնեմ, և քու տունդ 5Նաբաատեան Ցէրոբոամ-
4 միս տանը պէս պիտի բնեմ։ 5Բաասային քա-
ղաքի մէջ մեռնողը շուներ պիտի ուտեն, ու
դաշտի մէջ մեռնողը երկնից թռչուններըը պի-
տի ուտեն։
5 Եւ Բաասային մնացորդ պատմութիւնը ու
անոր բրածը ու զօրութիւնը՝ ահա Իսրայէ-
լի Թագաւորներուն յիշատակաց դրքին մէջ
6 գրուած է։ Եւ Բաասա իր հայրերուն հետ
քնացաւ ու 6Թերսայի մէջ Թաղուեցաւ, և
անոր տեղը անոր որդին Ելա Թագաւոր եղաւ։
7 Նաև 7Ցեհուի որդւոյն Ցէհու մարգարէին ձեռ-
քովը Ցէրոբէը խօսքը եղաւ Բաասային ու անոր
տանը վրայ ան ամէն չարիքներուն համար՝
որ ինքը Ցէրոբէը առջեւը բրած էր, զանիկա
իր ձեռքերուն գործովը բարկացնելով՝ ան-
ձերոբոամին տանը պէս ըլլալով, նաև 8զա-
նիկա մեռցնելուն համար։
8 Յուդայի Ասա Թագաւորին քսանուվեցե-
րորդ տարին Բաասային որդին Ելա Թերսայի
մէջ Իսրայելի վրայ Թագաւոր եղաւ, երկու
9 կամ տարի Իսրայելին վրայ։ Անիկա երբոր
Թերսայի մէջ Թերսայի տանը Հազարապետին
Ռրսային տունը խմելու գինովցեր էր, Նանոր
ծառան Զամբրի՝ որ ձիու կառքերուն կէսին
վրայ իշխան էր, անոր դէմ դրաւ վերցուց։
10 Եւ Զամբրի ներս մտնելով՝ զանիկա զարկաւ
մեռցուց, և անոր տեղը ինքը Թագաւոր
եղաւ՝ Յուդայի Ասա Թագաւորին քսանուեօթ-
11 ներորդ տարին։ Ու երբոր Թագաւոր եղաւ
ու իր աթոռը նստաւ, խլեցն Բաասային բոլոր
տունը՝ մէկ անոր ազգականներըը և մէկ բարե-
կամներըը մեռցուց, ու անոր մէկ էրիկ մարդը
12 ողջ չթողուց։ Եւ Զամբրի Բաասային բոլոր
տունը բնաջինջ ըրաւ, Բաասային վրայով
13Ցեհու մարգարէին ձեռքովը 13Ցէրոբէը բած
խօսքին համեմատ, Բաասային բոլոր մեղքե-
րուն համար ու անոր որդւոյն Ելային մեղքե-
րուն համար, որոնցմով իրենք մեղանչեցին
և իսրայէլին մեղանչել տուին, ու Ցիրենց
անպատուութիւններովը իսրայէլին Ցէր Ա-
ստուածը բարկացուցին։
14 Ու Ելային մնացորդ պատմութիւնը և անոր
բոլոր բրածը՝ ահա իսրայէլի Թագաւորներուն
յիշատակաց դրքին մէջ գրուած է։
15 Յուդայի Ասա Թագաւորին քսանուեօթնե-
րորդ տարին Զամբրի Թերսայի մէջ եօթը օր
Թագաւորութիւն բրաւ։ բայց ժողովուրդը
փղշտացւոց Գաբաթոնին դէմ բանակեր էր։
16 Եւ բանակին մէջ եղող ժողովուրդը լսելով որ
Զամբրի դրաւ վերցուցեր է, ու նաև թա-
գաւորը մեռցուցեր է, Նոյն օրը բոլոր Իսրա-
յէլ բանակին մէջ Ռմրի զօրավարը Իսրայէլի
17 վրայ Թագաւոր դրին։ Եւ Ռմրի ու անոր
հետ բոլոր Իսրայէլ Գաբաթոնէն եկան ու Թեր-
18 սան պաշարեցին։ Ու երբոր Զամբրի քաղա-
քին առնուիլը տեսաւ՝ Թագաւորական տանը
19Ցեհրան կողմը մտաւ, և իր վրայ Թագաւո-
րական տունը կրակով այրեց՝ ու մեռաւ, իր
գործած մեղքերուն համար՝ օրհնցնելով Ցէրո-
բոամին ճամբան մէջ ու անոր բրած մեղ-
քին մէջ, որով անիկա Իսրայէլին մեղանչել
տուեր էր։
20 Եւ Զամբրիին մնացորդ պատմութիւնը ու
անոր բրած դաւանանութիւնը ահա Իսրայէ-
լի Թագաւորներուն յիշատակաց դրքին մէջ
գրուած է։
21 Այնատեն Իսրայէլի ժողովուրդը երկու-քի
բաժնուեցաւ։ ժողովուրդին կէսը Գինեթի
որդւոյն Թաբինիին հետեւէն գնաց, որ զանիկա
Թագաւոր դնէն։ ու կէսն ալ Ռմրիին հետեւէն

ա Հմր · 16։
բ Գլ· Ժբ· 33· 33· Ժգ · 33 · Ժգ · 16։
գ Հմր · 7 · ր Մ Ն · Ժբ · 3 · բ · 34 ·
դ Գլ· Ժգ · 7 ·
ե Գլ· Ժե · 34 ·
զ Հմր · 11 ·
է Ես· Բաասային է
ը Հմր · 1 · ր Մ Ն · Ժբ · 3 · բ · 34 ·
թ Գլ· Ժգ · 7 ·
ժ Գլ· Ժե · 34 ·
ի Հմր · 11 ·
լ Գլ· Ժգ · 10 · Ժե · 29 ·
խ Գլ· Ժգ · 11 ·
ծ Ր Մ Ն · Ժգ · 1 · ան էնս անոր տա-
նը նահէն
կ Գլ· Ժգ · 10 · Ժե · 29 ·
հ Գլ· Ժե · 27 · 29 ·
ձ Գլ· Ժգ · 11 ·
ղ Ր Օր· ը · 21 · — Թագ · Ժբ · 21 · Եր-
ոբ · Ժբ · 33 · Ցեհ-
ճ Գլ· Ժբ · 33 · Ժե · 26 · 34 ·
մ Գլ· Ժգ · 17 · Ժե · 21 ·
յ — Թագ · Ժե · 22 ·
ն Հմր · 1 ·
շ Հմր · 2 ·
ո Ր Օր· ը · 21 · —
պ Կամ պատճառ
ռ Գլ· Ժբ · 33 · Ժե · 26 · 34 ·

22 դնաց ։ եւ Ամրիին հանէն գացող ժողովուրդն էր Դիմաթիանն թարմիին հանէն գացող ժողովուրդէն զօրաւոր գանուելու ։ ու թարմին
23 մեռաւ ։ և Ամրի թագաւոր եղաւ ։ Բայց այլ Աստ թագաւորին երկնաւորմէկերպով տարին Ամրի խորայելի վրայ թագաւոր եղաւ ։ — տասներկու տարի [illegible] ։ Ինչ տարի թերսայի մէջ թագաւորութիւն բրաւ ։
24 Ու Յամերին երկու տաղանդ արծաթով Սամարիայի լերան ծախու առաւ ։ ու լեռները վրայ [illegible] չինեց ։ և չինած քաղաքին անունը ան լեռները տիրոջը Սամերին անունովը Սամարիա կոչեց ։
25 Ու Ամրի Տէրոջը առջեւը չարութիւն բրաւ ։ և բոլոր իրմէ առաջ եղողներէն աւելի չար
26 եղաւ ։ Քանզի անիկա Նաբատեան Երոբոամին բոլոր ճամբան մէջ քալեց ։ ու անոր մեղքին մէջ որով խորայէլին մեղանչել տուաւ ։ անանկ որ Իրենց մեռոյացուածքներովը խորայէլին Տէր Աստուածը բարկացուցին ։
27 Եւ Ամրիին բրած գործերուն մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բրած զօրութիւնը՝ ահա խորայէլի թագաւորներուն յիշատակարանը
28 գրքին մէջ գրուած է ։ Եւ Ամրի իր հայրերուն հետ քնացաւ ու Սամարիայի մէջ թաղուեցաւ ։ ու անոր տեղը անոր որդին Աքաաբ թագաւոր եղաւ ։
29 Եւ Ամրիի որդին Աքաաբ Յուդայի Աստ թագաւորին երկրորդ տարին խորայէլի վրայ թագաւոր եղաւ ։ ու Ամրիի որդին Աքաաբ խորայէլի վրայ Սամարիայի մէջ քսան երկու տարի թագաւորութիւն բրաւ ։
30 Եւ Ամրիի որդին Աքաաբ բոլոր իրմէ առաջ եղողներէն աւելի Տէրոջը առջեւը չարութիւն
31 բրաւ ։ Ու Նաբատեան Երոբոամին մեղքերուն մէջ քալելը [illegible] այնչափ բան մը սեպուելով ՝ Սիդոնացւոց Եթբաալ թագաւորին աղջիկը Ցեզաբէլը Վնիկ առաւ ։ և գնաց Բահաղին ծառայութիւն բրաւ ու անոր երկրպագութիւն բրաւ ։
32 Եւ Սամարիայի մէջ իր չինած Բահաղի տանը մէջ Բահաղին սեղան մը կանգնեց ։
33 Ու Աքաաբ Աստարտիքի կուռք մը չինեց ։ և Աքաաբ իր բրած գործքերովը Վրմէ առաջ եղող խորայէլի բոլոր թագաւորներէն աւելի խորայէլի Տէր Աստուածը բարկացուց ։
34 Անոր օրերը Բեթելացի Ցիել երիքովը չինեց ։ ու իր անդրանիկ տղովը Աբիրամով անոր հիմը դրաւ ։ և իր պզտիկ տղովը Սեգուբով անոր դռնները կանգնեց՝ Նաւեան Յեսուէին ձեռքովը Տէրոջը բրած խօսքին համեմատ ։

Գլ. ԺԷ

1 Եղիա Թեսբացին գիլհադ մարդերուն [illegible] Տէրը ջերմին կը խրկի գանիկա ։ ու հոն ապառաժներ գանիկա կը կերակրեն ։ 8 Աստած Սարեփթայի աղքատի հետ մառնը կը խրկի գանիկա ։ 17 Եղիա աղբարի հետը մեռած տղան կը յարուցանէ ։ 24 ու աղբարին կը տուաւոյ անոր ։

1 Ե Գաղաադացի բնակիչներէն Թեշբացի Եղիա Աքաաբին բսաւ ՝ Իսրայէլի Տէր Աստուածը՝ որուն առջեւը կը կայնիմ՝ կենդանի է որ հաս տարիներուս մէջ ցօղ ու անձրեւ պիտի չըլլայ ՝ բայց ևրէ իմ խօսքս ։
2 Ու Տէրոջը խօսքը անոր եղաւ՝ ըսելով ՝
3 Ասկէ դնա ՝ ու դէպ ի արեւելք դասնալով՝ Յորդանանու դիմացը եղող Քերիթի հեղուղատին թովը պահուէ ։ Դուն ան հեղուղատէն ջուր պիտի խմես ։ ու ագռաւներուն հրամայեր եմ որ հոն քեզ կերակրեն ։ Եւ անիկա դնաց ու Տէրոջը բսածին պէս բրաւ ։ ու դնաց Յորդանանու դիմացը եղող Քերիթի հեղուղատին թովը նստաւ ։
6 Ագռաւները առաւոտուց անոր հաց ու միս՝ և իրիկուան ալ հաց ու միս կը բերին ։ ու անիկա հեղուղատէն ջուր կը խմէր ։ Եւ ժամանակ մը եղաւ հեղուղատը ցամքեցաւ ՝ վասն զի երկրի վրայ անձրեւ չկար ։
8 Ու Տէրոջը խօսքը անոր եղաւ՝ ըսելով ՝
9 Ելիր ՝ Սիդոնացւոց Սարեփթա գնա ՝ ու հոն նստէ ։ ահա հոն մէկ որբևայրի կնոջ մը հրամայեր եմ որ քեզ կերակրէ ։ Եւ անիկա
10 ելաւ Սարեփթա գնաց ։ ու քաղաքին դուռը հասնելով՝ ահաւասիկ որ մէկ որբևայրի կին մը փայտ կը ժողվէր ։ ու զանիկա կանչեց ու բսաւ ՝ կ'առնեմ ինծի ամանով քիչ մը ջուր բեր
11 որ խմիմ ։ Ու երբոր անիկա բերելու գնաց ՝ նէ անոր հետէն կանչեց ու բսաւ ՝ Ձեռքդ
12 պատառ մըն ալ հաց ինծի բեր ՝ Եւ կինկը բսաւ ՝ Քու Տէր Աստուածդ կենդանի է որ նկանակ չունիմ՝ բայց միայն կարասին մէջը մէկ բուռն չափ ալիւր կայ ՝ ու կուժին մէջն ալ քիչ մը եղ կայ ։ և ահա երկու կոտոր փայտ կը ժողվիմ՝ որ երթամ զանիկա ինծի ու իմ տղուս համար եփեմ՝ և ուտենք ՝
13 ու նորէ մեռնինք ։ Ու Եղիա անոր բսաւ ՝ Մի վախնար ՝ գնա բսածիդ պէս բրէ ։ բայց անկէ նախ ինծի համար մէկ պզտիկ չօթ մը շինէ ու ինծի բեր ՝ և քեզի ու քու տղուդ
14 համար ետքը շինէ ։ Քանզի Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ ։ կարասին ալիւրը պիտի չպակսի ՝ ու կուժին եղը պիտի չպակսի մինչև այն օրը որ Տէրը երկրի վրայ անձրեւ տայ ։ Եւ կինկը գնաց ու Եղիային բսածին պէս բրաւ ։ ու անիկա և ինքը ու իր
16 ընտանիքը շատ մը տարի կերան ։ կարասին

այնքը չհասաւ, ու կուժն ևոր չպակսեցաւ, ՅԷլիայի ձեռքովը զրուցած խօսքին համեմատ։

17 Ու եղաւ որ աս բաներէն ետքը տունը տիկնոջը տգան հիւանդացաւ, ու անոր հիւանդութիւնը չատ ծանր էր՝ այնպէս որ անոր
18 վրայ չունչ չմնաց։ Ու կնիկը եղիային ըսաւ, Մարդ Աստուծոյ, ինծի հետ ի՞նչ ունիս, միթէ իմ մեղքս յիշեցընելու ու իմ տղաս մեռ-
19 ցընելո՞ւ համար ինծի եկար։ Ու անոր անոր բաւ, Տղայ ինծի տուր։ ու զանիկա անոր ծոցէն առաւ, և իր բնակած վերնատունը հանեց, ու զանիկա իր անկողինին մէջը պառ-
20 կեցուց, ու ՅԷլիոջը աղաղակելով բաւ, Ով Տէր Աստուած իմ՝, իրաւցընէ աս որբևարի կնիկին ալ՝ որուն քովը ես պանդխտութեամբ կը բնակիմ, չարչարելո՞վ անոր տգան մեռ-
21 ցընելով։ Ու տգան վրայ երեք անգամ երկննալով՝ ու ՅԷլիոջը աղաղակելով բաւ, Ով Տէր Աստուած իմ՝, կ՚աղաչեմ որ աս տգուն
22 հոգին իր մարմինին դառնայ։ Ես Տէրը եղիային ձայնը լսեց, ու տգուն հոգին իր մարմինին դարձաւ, և անիկա կենդանացաւ։
23 Ու եղիա տգան առաւ, ու զանիկա վերնատունէն աուանը իջնցուց, և անոր մօրը տուաւ։ ու եղիա բաւ, Նայէ, տղադ կենդանի է։
24 Ես կնիկը եղիային բաւ, Հիմա ասով գիտցայ որ դուն Աստուծոյ մարդն ես, ու քու բերնիդ մէջ Տէրոջը խօսքը ճշմարիտ է։

ԳԼ. ԺԸ

1 Սոքա խօսքս առանձնացած առնը եղիա Աքաաբին երեսուն. երէ բոլոր Աբդիային կը հանդիպի, 2 Աքդիա Աքաաբ քա-
զաքը եղիային կը երթէ, ու եղիա Աքաաբը չատ ծանր սով էր երկիրին մէջ։ 3 Աքաաբ Աբդիան կանչեց որ անոր պալատին մարդապետն էր։ Աբդիա մեծապէս կ՚երկնչէր Տէրոջմէ։ 4 Երբոր Յեզաբէլ Տէրոջը մարգարէները կը սպաննէր, Աբդիա հարիւր մարգարէ առաւ, և զանոնք հիսուն հիսուն քարայրներու մէջ պահեց, ու զանոնք հացով ու ջրով կերակ-
5 րեց։) Ես Աքաաբ բաւ Աբդիային, Եկուր, աս երկրիս մէջ եղած բոլոր ջուրի աղբիւրներուն ու բոլոր հնդկաձանեաց գետերը դէպ ի-
նքը ապրեցընենք ու բոլոր անասունները չը-
6 կոտրցընենք։ Ես անոնք երկիրը իրենց մէջը բաժնելին պատրաստ Համար։ Աքաաբ մէկ ճամբայէ մինակ գնաց, ու Աբդիա մէկ ուրիշ ճամբայէ մինակ գնաց։
7 Ու երբոր Աբդիա ճամբուն մէջն էր՝ ահա եղիա անոր դիմացը եկաւ։ ու Աբդիա զանիկա ճանչցաւծին պէս իր երեսին վրայ ինկաւ ու բաւ, Աբդիա իմ տէրս եղիան դուն ես։
8 Ու ես՝ անոր բաւ, Ես եմ։ գնա քու տի-
9 րոջդ զրուցէ, Ահա եղիան ես։ Ես անիկա բաւ, Ես ի՞նչ մեղք գործեր եմ, որ դուն քու ծառադ Աքաաբին ձեռքը կը մատ-
10 նես, որ զիս մեռցընէ։ Քու Տէր Աստուածդ կենդանի է որ մէկ ազգ մը կամ թագաւորութիւն մը չմնաց, ուր որ իմ տէրս քեզ փնտռելու համար ղրկած չըլլայ։ ու երբ-
որ Ձկայ բսին, ան թագաւորութիւնը կամ ան ազգին երդում չընէլ տուաւ՝ որ քեզ գտած
11 չեն։ Ես հիմա դուն կ՚ըսես, Գնա քու տիրո-
12 ջդ բսէ թէ Ահա եղիան ես։ Ու կրնայ ըլլալ որ ես քու քովիդ երթայէս ետքը՝ Տէրոջը Հոգին քեզ իմ չգիտցած տեղս փոխադրէ, ու ես գացած Աքաաբին պատմած ըլլալով երբոր քեզ չգտնէ՝ զիս պիտի մեռցընէ։ ու ես քու ծառադ տղայութենէս ի վեր Տէ-
13 րոջմէ կը վախնամ։ իմ ըրածս իմ տիրոջս չպատմուեցաւ, թէ երբոր Յեզաբէլ Տէրոջը մարգարէները սպաննեց, ես Տէրոջը մարգարէներէն հարիւր մարդ՝ հիսուն հիսուն քարայրներու մէջ պահեցի, ու զանոնք հացով ու ջրով
14 կերակրեցի։ Ես հիմա դուն կ՚ըսես, Գնա ու տիրոջդ բսէ, Թէ Ահա եղիան ես։ ու
15 անիկա զիս պիտի մեռցընէ։ Ու եղիա բաւ, Զօրութիւնց Տէրը որուն առջևը կը կայնիմ՝ կենդանի է որ այսօր անոր պիտի երևնամ։
16 Ես Աբդիա Աքաաբին առջևը եկաւ ու անոր պատմեց։ ու Աքաաբ եղիան դիմաւորելու
17 գնաց։ Ես Աքաաբ եղիան տեսածին պէս Աքաաբ անոր բաւ, Իսրայէլը նեղութեան
18 մէջ ձգողը դուն ես։ Ու անիկա բաւ, Իսրայէլը ես չնեղցի, հապա դուն ու քու հօրդ տունը. Տ՚ձանդի Տէրոջը պատուիրանքները թողուցիք, ու Բահաղիմին եաւէն գա-
19 ցիք։ Ես հիմա ղրկէ, ու բոլոր Իսրայէլը և Բահաղին չորս հարիւր հիսուն մարգարէները, ու Յեզաբէլին սեղանէն ուտող Աստարովթի չորս հարիւր մարգարէները
20 Կարմէղոս լեռան վրայ իմ քովս ժողվէ։ Ես Աքաաբ բոլոր Իսրայէլի որդւոցը ղրկեց, ու մարգարէները Կարմէղոս լեռը ժողվեց։
21 Ու եղիա բոլոր ժողովուրդին մօտեցաւ, ու բաւ, Դուք մինչև ե՞րբ երկու մտքի վրայ

կը կազաք · թէ որ եհովան Աստուած է՝ անոր
հետևէն գացէք , իսկ թէ որ Բահաղը Աստ-
է՝ հանոր հետևէն գացէք : և ժողովուրդը բը-
22 նաւ պատասխան մը չտուաւ անոր : Ու եղիա
ժողովուրդին ըսաւ , Ցեղերէն մնացողներէն ես
միայն մնացի , ու Բահաղին մնացորդները
23 չորս հարիւր յիսուն մարդիկ են : Ուրեմն
մեզի երկու զուարակ տուէք . ու զուարա-
կին մէկը անոնք իրենց համար ընտրեն , ու
կտոր կտոր ընեն , և դանիկա փայտերու վրայ
դնեն , բայց կրակ չդնեն . ու միւս զուարա-
կը ես պատրաստեմ , ու դանիկա փայտերու
24 վրայ դնեմ , բայց կրակ չդնեմ : Եւ դուք ձեր
աստուծոյն անունը կանչեցէք , ես ալ եհո-
վային անունը կանչեմ . ու հրկիզով պատաս-
խան տուող աստուածը՝ Աստուած անիկա է :
և բոլոր ժողովուրդը պատասխան տուին ու
ըսին , Ան խօսքը բարի է :
25 Ու եղիա Բահաղին մնացորդներուն ըսաւ ,
Ընդի զուարակներուն մէկը ընտրեցէք , ու
առաջ դուք բրէք , վասն զի դուք շատեր
էք . ու ձեր աստուծոյն անունը կանչեցէք ,
26 բայց կրակ մի դնէք : Եւ անոնք իրենց որուած
զուարակը առին ու պատրաստեցին . և
առաւօտէն մինչև կէս օր Բահաղին անունը
կանչեցին ու ըսին , Ով Բահաղ , մեզի պա-
տասխան տուր . բայց ձայն չկար ու պատաս-
խան տուող չկար . և անոնք իրենց շինած
27 սեղանին °քովը կը ցատկռտէին : Ու երբոր
կէս օր եղաւ , եղիա զանոնք ծաղր ընելով
ըսաւ , Բարձր ձայնով կանչեցէք , քանզի անի-
կա աստուած է . գուցէ խոհակցութիւն մը
ունի , կամ պրաստած է , կամ ճամբորդութիւն
կ'ընէ , կամ գուցէ քնացած է՝ ու պէտք է
28 որ արթննայ : Եւ անոնք բարձր ձայնով կը
պոռային , ու իրենց սովորութիւնովը
նաիզակներով ու դեղարդներով իրենց մարմին-
ները կը կտրէին , մինչև որ իրենց վրայէն
29 արիւն կը վազէր : Ու երբոր կէս օրը անցաւ ,
մինչև նուիրատուի զոհին ատեները մատուցուելու ժամը
երթալ . ու ձայն չկար ու պատասխան տուող
չկար , ու մարդ բնաւ չկար :
30 Անոնք եղիա բոլոր ժողովուրդին ըսաւ ,
Ինձի մօտեցէք . ու բոլոր ժողովուրդը անոր
մօտեցաւ . ու անիկա Ցեղերէն վրած սեղանը
31 նորոգեց : Ու եղիա տասներկու քար առաւ
Յակոբին որդւոցը ցեղերուն թիւովը , որուն
Ցեղերը խօսքը եղաւ՝ ըսելով , Իսրա՛ել
32 իսրայէլ բլլայ անունդ : Եւ ան քարերով Ցեղերը ան-
ուանը սեղան շինեց , ու սեղանին բոլորտիքը
մէկ փոս մը բրաւ , որ երկու դրիւ չափ հնա-
33 կ'առնէր : Եւ փայտերը շարեց , ու զուա-

բակը կտոր կտոր ըրաւ և փայտերուն վրայ
34 դրաւ . Ու ըսաւ , Չորս սափոր լեցուն ջուր
բերէք , ու ողջակէզին վրայ ու փայտերուն
վրայ թափեցէք . ու ըսաւ , Երկրորդ անգամ
անանկ ըրէք , ու երկրորդ անգամ անանկ
ըրին . ու ըսաւ , Երրորդ անգամ անանկ ը-
35 րէք , ու երրորդ անգամ անանկ ըրին . Եւ
ջուրը սեղանին բոլորտիքը փակից , Նաև փոսն
ալ ջրով լեցուեցաւ :
36 Եւ հնուն զոհին մատուցուելու ատենը
եղիա մարգարէն մտաւ ու ըսաւ , Ով Ե-
հովայ Աստուած Աբրահամու , Իսահակայ
և Իսրայէլի , այսօր գիտցուի որ Իսրայէլի
մէջ Աստուած դուն ես , ու ես քու ծառադ
եմ , ու ես բոլոր բաները քու խօսքովդ ըրի :
37 Ինծի պատասխան տուր , ով Տէր , ինծի պա-
տասխան տուր , ու ան ժողովուրդը գիտնայ
թէ դուն ես Աստուած , ով Տէր , և թէ
38 անոնց սիրտը ետ դարձնողը դուն ես : Ան-
ատեն °Ցերջիմ կրակ իջաւ , և ողջակէզը ու
փայտերը և քարերը ու հողը այրեց , ու փո-
39 սին մէջի ջուրն ալ լափեց : Եւ բոլոր ժող-
ովուրդը զայն տեսնելով երեսի վրայ ին-
կան , ու ըսին , Եհովան է Աստուած , Եհո-
վան է Աստուած :
40 Ու եղիա անոնց ըսաւ , Բահաղին մար-
գարէները բռնեցէք , անոնցմէ մարդ մը
չազատի . և զանոնք բռնեցին , ու եղիա զա-
նոնք կիսան Կղզեցաւց , և °հոն զա-
նոնք մեռուցաւ :
41 Ու եղիա Աքաաբին ըսաւ , Վեր ելիր ,
կեր ու խմէ , վասն զի °անձրևի աոանձայն
42 կայ : Եւ Աքաաբ ուտելու ու խմելու ելաւ ,
ու եղիա Կարմեղոս լերան գլուխը ելաւ , հոն
գետնին ծռեցաւ , ու երեսը ծունկերուն մէջը
43 դրաւ . Եւ իր սպասուն ըսաւ , Ելլա՛ հիմա ալ , --
դէպ ի ծովակողմը նայէ . և անիկա ելաւ նա-
յեցաւ , ու ըսաւ , Բան մը չկայ . ու Եղիա հո-
44 ՅԸ անգամ՝ Դարձեալ դնաա ըսաւ . Ու հօթեան-
րորդ անգամին ըսաւ , Ահա ծովէն մարդու
Թաթի չափ պզտիկ ամպ մը կ'ելլէ . ու անի-
կա ըսաւ , ելիր , Աքաաբին ըսէ , կապդ
45 լծէ ու իջիր , որ անձրեւի չբռնուիս : Ու մին-
չև ասդին անդին °սևցաւ երկինքը ամպերով
մրընցաւ և հով կար , ու մեծ անձրեւ եղաւ :
46 Ու Աքաաբ հնծաւ , ճկզրեալ գնաց · Եւ Տէ-
րոջը ձեռքը եղիային հետ եղաւ . ու անիկա
իր մէջքը պնդեց , ու մինչև ճկզրեալի
մուտքը Աքաաբին առջևէն վազեց :

ԳԼ · ԺԹ

1 Եղիա ճկզրելին պատմածները Յեզաբելի ականջովը
2 Եհուին , Եհուի Յեզաբելի վրէժ առնելը ,
3 Եղիա Յեզաբելէն կը փախչի , Եղիա Յորդանանի
4 անապատը կ'երթայ , Եղիա Աստուծմէ մահ կը
5 խնդրէ , Եղիա կը քնանայ , հրեշտակը զայն
6 կ'արթնցնէ , Եղիա հրեշտակին հացովը կը
7 զօրանայ , Եղիա Կարմեղոսի քարայրը կ'եր-
8 թայ , Եղիա Աստուծոյ ձայնը կը լսէ , Եղիա
9 Աստուծոյ երեսը կը տեսնէ , Եղիա Եհուն
10 Եղիսէն կը կանչէ , Եղիա Եհուն Եղիսէն
11 կը կանչէ , Եղիա Եղիսէն կը գտնէ , Եղիա
12 Եղիսէն իր աշակերտ կ'ընէ , Եղիա Եղիսէն
13 կը կանչէ , Եղիա Եղիսէն կը գտնէ , Եղիա
14 Եղիսէն իր աշակերտ կ'ընէ , Եղիա Եղիսէն
15 կը կանչէ , Եղիա Եղիսէն կը գտնէ , Եղիա
16 Եղիսէն իր աշակերտ կ'ընէ , Եղիա Եղիսէն
17 կը կանչէ , Եղիա Եղիսէն կը գտնէ , Եղիա
18 Եղիսէն իր աշակերտ կ'ընէ , Եղիա Եղիսէն
19 կը կանչէ , Եղիա Եղիսէն կը գտնէ , Եղիա
20 Եղիսէն իր աշակերտ կ'ընէ , Եղիա Եղիսէն
21 կը կանչէ , Եղիա Եղիսէն կը գտնէ , Եղիա
22 Եղիսէն իր աշակերտ կ'ընէ , Եղիա Եղիսէն
23 կը կանչէ , Եղիա Եղիսէն կը գտնէ , Եղիա
24 Եղիսէն իր աշակերտ կ'ընէ , Եղիա Եղիսէն
25 կը կանչէ , Եղիա Եղիսէն կը գտնէ , Եղիա
26 Եղիսէն իր աշակերտ կ'ընէ , Եղիա Եղիսէն
27 կը կանչէ , Եղիա Եղիսէն կը գտնէ , Եղիա
28 Եղիսէն իր աշակերտ կ'ընէ , Եղիա Եղիսէն
29 կը կանչէ , Եղիա Եղիսէն կը գտնէ , Եղիա
30 Եղիսէն իր աշակերտ կ'ընէ , Եղիա Եղիսէն
31 կը կանչէ , Եղիա Եղիսէն կը գտնէ , Եղիա
32 Եղիսէն իր աշակերտ կ'ընէ , Եղիա Եղիսէն
33 կը կանչէ , Եղիա Եղիսէն կը գտնէ , Եղիա

բեան կը փոխէ ։ ՚Ի նոյնսոյն ժէմ իր կնոջէն զատած ըլլալ նշանակի մը գործիս կը միմիտրէ ։ ՚Ի Բորբէի վերջ Անտիոք եղեալին կ՚երեւայ, ու գործիս կը իրեն որ Ղուկաս. ցՏ. Յեռն ու Եղեան ոճէ ։ ՚Ի Եղեան իր բարեկամներէն զատուելով՝ Եղեային հասնելն կ՚երեւայ։

1 Եւ Աբրահամ եղեալին բոլոր բրածը, ու անոր՝ որոց մարդարէներ որով մեռցընելը ցեկա-
2 բելին պատմեց ։ Ու ցեզարէ պատգամաւոր մը իրեան եղեալին ըսելով ։ ՚Աստուածները պապէս ու ամէն աւելի բանն ընդ, թէ որ վարը սա առնենա քու անձդ անոնց մէկուն անձին տեղը չդնենք։
3 Ու ես՝ ըսէ անանելով՝ եւս իր անձին աշխատելուն համար գնաց, և ցատգային բերասարէէն մեռաւ, ու իր մեղքը հոն ձգեց ։
4 Եւ ինքը անապատին մէջ մէկ օրուան ճամբայ գնաց, ու գիհիի մը տակ նստաւ ։ և ՚ոթասնից մեռնիլ ուզեց, ու ըսաւ, Ալ հերիք է, ով Տէր, առ իմ հոգիս, քանզի ես իմ հայրե-
5 բէս լաւ չեմ։ Ու գիհիի մը տակ պառկեցաւ քնացաւ։ և ահա մէկ հրեշտակ մը անոր դպաւ
6 ու անոր ըսաւ, Ելիր կեր։ Ու ես՝ նայեցաւ, և ահա դլխուն քովը ՚մխիրի տակ եփուած հօմ՝ մը ու մէկ կուժ ջուր կար ։ ու կերաւ
7 խմեց ։ ու նորէն պառկեցաւ ։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը դարձեալ երկրորդ անգամ անոր դպաւ ու անոր ըսաւ ։ Ելիր կեր ։ քանզի
8 ՚ըռա երկար ճամբայ՝ չատ է ։ Եւ անիկա եղաւ ։ կերաւ ու խմեց ։ և ան կերակուրին ուժովը ՚քառասուն օր ու քառասուն գիշեր գնաց ։ — մինչև Քորբէ ՚Աստուծոյ լեռը հասաւ։
9 Եւ հոն քարայրը մտաւ ու գիշերը հոն մնաց ։ և ահա Տէրոջը խօսքը անոր եղաւ՝ ըսե-
10 լով ։ Ով եղիա, հոս ի՞նչ բան ունիս ։ Ու անիկա ըսաւ ։ Զօրաց Տէր Աստուծոյն համար մեծ նախանձաւորութիւն ունեցայ ։ քանզի իսրայէլի որդիքը քու ուխտդ թողուցին, քու սեղանները փլուցին ու քու մարգարէներդ սրով մեռցուցին. ու միայնակ ես մնացեր եմ, և իմ անձս ալ կը փնտռեն՝ որ զայն
11 նիկա վերցընեն ։ Ու ըսաւ ըսաւ, ելիր ու ՚լեռը Տէրոջը առջեւը կայնէ ։ Եւ ահա Տէրը կ՚անցնէր ։ ու Տէրոջը առջեւէն լեռները քա-
կող ու ապառաժները կոտրող ՚մեծ ու սաստիկ հով եղաւ ։ Բայց Տէրը հովին մէջը չէր։ և հովին եղեւնէն դետնաշարժ եղաւ ։ Բայց Տէ-
12 րը դետնաշարժին մէջը չէր ։ Ու դետնաշարժէն եղեւնէն կրակ եղաւ ։ Բայց Տէրը կրակին մէջը չէր ։ և կրակին եղեւնէն մեղմ — բարակ
13 ձայն մը եղաւ ։ Ու եղիա ընդ՝ լսածին պէս՝ վրէ վերթկուսվը երեսը ծածկեց, ու ելաւ

= Գլ. ժը. ւթ.
ը Հատ. ա.—ւէ. Գլ. ի. ւթ. ը Թագ. ց. ղ։
ա Գլ. ժը. ւթ.
ի Գլ. ժը. ւթ. ՚Ասո. ը. ւ։
ժ Գլ. ժը. ւթ. ՚Ասո. ը. ւ։
ժա Գլ. ժը. ւթ. Ասո. ը. ւ։
ժբ Գլ. ժը. ւթ. ՚Ասո. ը. ւ։
ժգ Գլ. ժը. ւթ. ՚Ասո. ը. ւ։
ժդ Գլ. ժը. ւթ. ՚Ասո. ը. ւ։
ժե Գլ. ժը. ւթ. ՚Ասո. ը. ւ։
ժզ Գլ. ժը. ւթ. ՚Ասո. ը. ւ։
ժէ Գլ. ժը. ւթ. ՚Ասո. ը. ւ։
ժը Գլ. ժը. ւթ. ՚Ասո. ը. ւ։
ժթ Գլ. ժը. ւթ. ՚Ասո. ը. ւ։
ի Գլ. ժը. ւթ. ՚Ասո. ը. ւ։
իա Գլ. ժը. ւթ. ՚Ասո. ը. ւ։
իբ Գլ. ժը. ւթ. ՚Ասո. ը. ւ։
իգ Գլ. ժը. ւթ. ՚Ասո. ը. ւ։
իդ Գլ. ժը. ւթ. ՚Ասո. ը. ւ։
իե Գլ. ժը. ւթ. ՚Ասո. ը. ւ։
իզ Գլ. ժը. ւթ. ՚Ասո. ը. ւ։
իէ Գլ. ժը. ւթ. ՚Ասո. ը. ւ։
իը Գլ. ժը. ւթ. ՚Ասո. ը. ւ։
իթ Գլ. ժը. ւթ. ՚Ասո. ը. ւ։
ի Գլ. ժը. ւթ. ՚Ասո. ը. ւ։
իա Գլ. ժը. ւթ. ՚Ասո. ը. ւ։
իբ Գլ. ժը. ւթ. ՚Ասո. ը. ւ։
իգ Գլ. ժը. ւթ. ՚Ասո. ը. ւ։
իդ Գլ. ժը. ւթ. ՚Ասո. ը. ւ։
իե Գլ. ժը. ւթ. ՚Ասո. ը. ւ։
իզ Գլ. ժը. ւթ. ՚Ասո. ը. ւ։
իէ Գլ. ժը. ւթ. ՚Ասո. ը. ւ։
իը Գլ. ժը. ւթ. ՚Ասո. ը. ւ։
իթ Գլ. ժը. ւթ. ՚Ասո. ը. ւ։

քարայրին բերանը կայնեցաւ ։ Ու ահա անոր մէկ ձայն մը ելաւ ու ըսաւ, Ով եղիա, հոս
14 ի՞նչ բան ունիս ։ Ու անիկա ըսաւ, Զօրաց Տէր Աստուծոյն համար մեծ նախանձաւորութիւն ունեցայ, քանզի իսրայէլի որդիքը քու ուխտդ թողուցին, քու սեղաններդ փլուցին ու քու մարգարէներդ սրով մեռցուցին. ու միայնակ ես մնացեր եմ, և իմ անձս ալ կը փնտռեն՝ որ զայն
15 սրտնէն որ զանիկա վերցընեն ։ Ու Տէրը անոր ըսաւ, Դարձ քու ճամբադ դարձիր, և Դամասկոսի անապատին ճամբայէն երթալով՝ ՚Ա-
16 զայէլը Ասորւոց վրայ թագաւոր օծես ։ Եւ ՚Ղամեսաբի որդին Եհուն իսրայէլի վրայ թագաւոր օծես ։ ու Աբէլմաուղայէն եղող Սափաթի որդին ՚Եղիսէն քու տեղդ մարգարէ
17 օծես ։ Եւ ՚պիտի ըլլայ թէ ով որ Ազայէլին սուրէն ազատի, Եհու պիտի մեռցընէ ։ ու ով որ Եհուին սուրէն ազատի, ՚Եղիսէ
18 պիտի մեռցընէ ։ ՚Բայց ես իսրայէլին եօթը հազար մարդ ՚պահեցի, այնպիսի բոլոր անոնք որ Բահաղին առջեւը ծունկ կրկնած չեն, ու զանիկա բերնով պագած չեն ։
19 Եւ անկէ դնաց ու Սափաթի որդին Եղիսէն գտաւ, որ արտ կը վարէր՝ իր առջեւը տասնեւերկու զոյգ եզներ ՚առջեւէն, ու ինքը երկրորդներուն հետն էր ։ ու եղիա անոր քովէն անցնելով՝ իր վերարկուն անոր վրայ ձգ-
20 եց ։ Անասունը եզներն թողուց ու եղիային հետեւեցաւ ըսելով ։ ՚Հրաման առ՝ որ ես՝ հայրս ու մայրս համբուրեմ, ու քու հետդ գամ։ ու եղիա անոր ըսաւ, Գնա՝ ետ դարձիր, քանզի ես քեզի ի՞նչ
21 բրի ։ Եւ անոր քովէն դարձաւ, ու եզներուն մէկ զոյգը բռնեց մորթեց ։ ու եզներուն գործիքներովը ՚անոնց միսը եփեց, և ժողովրդին առաւ, ու կերան ։ և ինքը ելաւ եղիային հետեւէն գնաց ու անոր ծառայութիւն կրնար ։

Գլ. Ի

1 Բենհադադ Ասորւոց թագաւորն իրեն հնազանդեցնելէ յետոյ Սամարիան կը պաշարէ ։ 12 Մեկ մարգարէ մը իրեան Աստուծոյ կը յայտնէ ։ 22 Ան մարգարէն առաջուց Ազասայելին խնդացուցին պիտ՝ Աստուծոյ դաշտերուն ապահովութիւնը մէջ անոր գեմ պատերազմելու կու գայ ։ 28 Մարգարէին խօսքովը ու Աստուծոյ հետեւանքովը Աստղ նորէն կը գարնէ ։ 31 Աստուց դատաստանէն հետ Ազասայ մեկ գործիքով մը բենհադադը կը իրկէ ։ 35 Մարգարէ մը կանչուած մը առաքով Աքասայէն դատաստանը իրեն կարէ տալով անոր գեմ եղած Աստծոյ դատաստանը կ՚իմացընէ ։

1 Ու Ասորւոց Բենհադադ թագաւորը իր բոլոր զօրքերը ժողվեց, և իր հետ երեսուներկու թագաւոր կար ։ ու ձիերով ու կառքերով

ի Եզեկ. ա. ։ լե. ։ ։
ւ Նե. գ. ։ ը. ։ ։
ա Հատ. ժ. ։ ։
ը Գլ. ժը. ։ ։
ի Գլ. ժը. ։ ։
ժ Գլ. ժը. ։ ։
ժա Գլ. ժը. ։ ։
ժբ Գլ. ժը. ։ ։
ժգ Գլ. ժը. ։ ։
ժդ Գլ. ժը. ։ ։
ժե Գլ. ժը. ։ ։
ժզ Գլ. ժը. ։ ։
ժէ Գլ. ժը. ։ ։
ժը Գլ. ժը. ։ ։
ժթ Գլ. ժը. ։ ։
ի Գլ. ժը. ։ ։
իա Գլ. ժը. ։ ։
իբ Գլ. ժը. ։ ։
իգ Գլ. ժը. ։ ։
իդ Գլ. ժը. ։ ։
իե Գլ. ժը. ։ ։
իզ Գլ. ժը. ։ ։
իէ Գլ. ժը. ։ ։
իը Գլ. ժը. ։ ։
իթ Գլ. ժը. ։ ։

ելաւ Սամաբիան պատարեց , և անոր հետ պա-
2 տերազմ բրաւ : Ու Իսրայէլի Աքսար Իս-
դաւրին գեղապանները խրկեց քազաքին մէջ ,
3 եւ անոր բաւ , Բննադադ այսպէս կ'ըսէ .
Քու արծաթդ ու ոսկիդ իմն է , ու քու կնիկ-
4 ներդ ու գեղեցիկ որդիներդ իմն են : Եւ Ի-
սրայէլի Թագաւորը պատասխան տուաւ ու
բաւ , Ով ասէր իմ Թագաւոր , քու բանիդ
պէս ես ալ քուկդ եմ ու իմ ամէն ունեցածս
ալ :
5 Ու գեղապանները նորէն եկան բսին , Բնն-
դադ այսպէս կ'ըսէ . Ես քեզի հաղ խրկեցի
ու քսի որ քու արծաթդ , քու ոսկիդ , քու
6 կնիկներդ ու քու որդիներդ ինձի տաս . Բայց
վաղը աս առենս իմ ծառաներս քեզի պիտի
խրկեմ . և քու առնդ ու քու ծառաներուդ
առուները աղէկ մը աչքէ պիտի անցընեն . և
քու աչքերուդ առնէր պատուական անպատճ
բոլոր բաները Ձեռքնին պիտի առնեն :
7 Ազատներ Իսրայէլի Թագաւորը երկրին բոլոր
ծերերը կանչեց ու բաւ , Հիմա դիտցէք ու
տեսէք , որ ասիկա չարութիւն կ'ուզէ ընել .
վասն զի իմ կնիկներուս ու որդիներուս ու
արծաթիս և ոսկիիս համար ինձի հաղ խրկեց ,
8 ու ես անոր չէ չբսի : Եւ բոլոր ծերերը ու
բոլոր ժողովուրդը անոր բսին , Ականջ մի դը-
9 ներ ու յանձնառու մի բլլար : Անոնց ալ Բն-
նադադին գեղապաններուն բաւ , Իմ Թագա-
ւոր տիրոջս բսէք , Ամէն ինդ որ առաջին քու ծա-
ռայիդ ինչ հաղ որ խրկեցիր՝ անոնք պիտի
բնեմ , բայց աս բանը չեմ կրնար բնել . ու
գեղապանները գացին և աս պատասխանը տա-
բին անոր :
10 Ու Բննադադ հաղ խրկեց անոր ու բաւ ,
Աստուածներդ ինձի այսպէս ու ասկէ առելի
բնեն , թէ որ Սամարիայի հողը իմ հետևիս
11 եկող բոլոր զօրացս ափերուն օգտ : Եւ Իս-
րայէլի Թագաւորը պատասխան տուաւ ու
բաւ , Ասոր պատմած բանէ ու քեզի
պողը ընկնի մէջերնիս հանողին պէս չպարծի :
12 Ու անոնք նր հաղ նիւ Թագաւորներուն հետ
վրաններու մէջ խմէր . և աս խօսքը լսա-
ծին պէս իր ծառաներուն բաւ , Պատրաստ
չարաւեցէք , ու քաղաքին դէմացը պատրաստ
չարաւեցան :
13 Եւ ահա մէկ մարգարէ մը Իսրայէլի Աքա-
ար Թագաւորին մօտեցաւ ու բաւ , Տէրը
այսպէս կ'ըսէ . Բոլոր աս մեծ բազմութիւնը
տեսա՞ր . ահա դու այսօր անոնք քու ձեռքդ
14 պիտի տամ , որ գիտնաս թէ Տէրը ես եմ : Եւ
Աքսար բսաւ , Որո՞ն ձեռքովը . ու անոնք
բաւ , Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Գաւառաց իշ-
խաններուն մանչերուն ձեռքովը : Եւ բսաւ ,
Պատերազմը ո՞վ սկսի . ու անոնք բսաւ , Դուն :
15 Եւ գաւառաց իշխաններուն մանչերը համրեց ,
ու երկու հարիւր երեսուներկու հոգի էին .
և անոնցմէ ետքը բոլոր ժողովուրդը՝ բոլոր
Իսրայէլի որդիքը համրեց , ու եօթը հազար
16 հոգի էին : Եւ առաջ կէսօրին ելան . բայց
Բննադադ ինքը ու անոր օգնական Թագա-
ւորները , ան երեսուներկու Թագաւորները
17 վրաններու մէջ Խմելով կը գինովնային . Եւ
առաջ գաւառաց իշխաններուն մանչերը ելան .
ու Բննադադ հաղ խրկեց , որոնք անոր պատ-
18 մեցին թէ Սամարիայէն մարդիկ ելան : Ու
անոնք բսաւ , Թէ որ անոնք խաղաղութեան
համար ելան՝ զանոնք ողջ բռնեցէք , ու թէ
որ պատերազմելու ելան՝ զանոնք ողջ բռնե-
19 ցէք : Եւ աս գաւառաց իշխաններուն մանչ-
երը ու անոնց հետևէն գացող զօրքը քաղա-
20 քէն դուրս ելան . Եւ ամէն մարդ իր դիմացը
եղողը զարկաւ , ու Ասորիները փախան . և
Իսրայէլ զանոնք հալածեց , ու Ասորաց Բն-
նադադ Թագաւորը ձիով վրայ հեծաւ՝ ձիէ
21 ձիաւորներով ազատեցաւ : Եւ Իսրայէլի Թա-
գաւորը ելաւ ու ձիերը ու կառքերը զարկաւ ,
ու Ասորիները մեծ կոտորածով մը զարկաւ :
22 Եւ մարգարէն Իսրայէլի Թագաւորին մօ-
տեցաւ , ու անոր բաւ , Գնա , ու ժողվիր , ու
դիտցիր ու տես թէ ինչ պիտի բնես , վասն
զի եկող տարի Ասորաց Թագաւորը քու վրադ
պիտի ելլէ :
23 Եւ Ասորաց Թագաւորին ծառաները անոր
բսին , Անոնց աստուածները լեռներու աս-
տուածներ են , անոր համար մեզի յաղթեցին .
բայց թէ որ անոնց հետ դաշտի մէջ պատե-
րազմինք , անտարակոյս անոնց կը յաղթենք .
24 Ուրեմն աս բանը բրէ . Թագաւորներուն ա-
մէն մէկը իր տեղէն հանէ , ու անոնց տեղը
25 նահապարներ դիր . Եւ զօն քեզմէ կորբ-
ուած զօրքին չափ զօրք , ու ձիերուն չափ ձի-
եր , ու կառքերուն չափ կառքեր պատրաս-
տէ քեզի , և անոնց հետ դաշտի մէջ պատե-
րազմինք . անտարակոյս անոնց կը յաղթենք .
ու անոնք անոնց խօսքը մտիկ բնելով՝ այն-
26 պէս բրաւ : Ու հետևեալ տարին Բննադադ
Ասորիները համրեց , ու Աֆիկ ելաւ խորա-
27 յելի հետ պատերազմելու համար : Իսրայէլի
որդիքն ալ համրուեցան ու պատրաստուե-
ցան , ու զանոնք դիմաւորելու դացին . և
Իսրայէլի որդիքը անոնց դիմացը այծերու
երկու երամներուն պէս բանակ կռմռցին ,
բայց Ասորիները երկիրը լեցուցին :
28 Եւ Աստուծոյ մարդը եկաւ , ու Իսրայէլի
Թագաւորին հետ խօսեցաւ ու բաւ , Տէրը
այսպէս կ'ըսէ . Որովհետև Ասորիները բսին թէ
Եհովան լեռներու Աստուած է , ու հովիտ-
ներու Աստուած չէ , ասոր համար Հրոյդ աս

• Եբր . ձեռքերնուն
մէջ դնելով
= Գր . Ամբ . ։

Եբր . Ժո . ։ Դաս .
։ 10 ։
Հր . 10 ։

Հր . 11 ։
Հր . 12 ։ Գր . Ժգ .
9 ։

Եբր . մարդը
Թագ . Ժո . ։

Եբր . հարիւր
Ցիւռ . Ժգ . ։

Կ՚ըսէ պատրաստեցէք ։
Հր . 13 ։

մեծ բազմութիւնը քո ձեռքդ պիտի մատ-
29 նեմ, որ գիտնաք թէ ես եմ Տէրը։ Եւ իրա-
րու գէմ եօթը օր բանակեցան։ ու եօթնե-
րորդ օրը պատերազմ եղաւ, և իսրայէլի որ-
դիքը մէկ օրուան մէջ Ասորիներէն հարիւր
30 հազար հետևակ զօրք զարկին։ Ու մնացած-
ները Աֆէկ քաղաքը փախան։ և ան մնա-
ցած բարուխօքը հազար մարդոցը վրայ պա-
րիսպ իյնաւ։ Ու Բենհադադ փախաւ ու քա-
ղաքին մէջ հանդեակ մտնելուն մտաւ։
31 Եւ անոր ծառաները անոր ըսին, Ահա մենք
լսեր ենք որ իսրայէլի տանը թագաւորները
ողորմած թագաւորներ են։ Հիմա մէջքնիս
պնա գոտիներ՝ ու գլուխնիս չուանները դնենք,
և իսրայէլի թագաւորին առջևը ելլենք, գու-
32 ցէ քու անձդ ապրեցնէ։ Ու մէջքնիին գոտի-
ներ՝ ու գլուխնին չուաններ կապեցին, և ի-
սրայէլի թագաւորին գացին ու ըսին, Քու
ծառադ Բենհադադ կ'ըսէ, կ'աղաչէմ՝ թող
անձս ապրի։ Ու անիկա բաւս, Տակաւին
33 ո՞ղջ է։ անիկա իմ եղբայրս է։ Եւ ան մար-
դիկը ասիկա յաջողութիւն սեպելով, անոր
բերնէն աս խօսքը առաձեռն պէս՝ չուտով
պատասխան տուին, Քու եղբայրդ Բենհա-
դադ ։։։ է։ Ու անիկա բաւս, Գացէք զա-
նիկա բերէք։ Ու երբոր Բենհադադ անոր ե-
34 կաւ, զանիկա իր կառքին մէջը առաւ։ Ան
ալ անոր բաւս, Իմ հօրս քու հօրմէդ առած
քաղաքները ետ տամ, ու դուն Դամասկոսի
մէջ քեզի համար հրապարակներ ունենաս,
ինչպէս որ իմ հայրս Սամարիայի մէջ ունե-
ցաւ։ Ու ։։։ ։։։ Ես ալ աս գաշինքով
քեզ կ'արձակեմ։ ուստի անոր հետ դաշնակ-
ցութիւն բրաւ ու զանիկա արձակեց։
35 Եւ մարգարէից որդիներուն մէկը Տէրո-
ջը խօսքովը իր ընկերին բաւս, Զնորհք բրէ՛
դիս զարկ։ ու ան մարդը անիկա զարնել չու-
36 զեց։ Եւ անիկա բաւս անոր, Տէրոջը խօս-
քին չհնազանդութիւն չընելուդ համար՝ ա-
հա իմ քովէս գացածիդ պէս՝ քեզ մէկ առիւծ
մը պիտի մեռցնէ։ Ու անիկա անոր քովէն
գնաց, ու մէկ առիւծ մը զանիկա գտաւ ու
37 մեռցուց։ Եւ ան անիկա մէկ ուրիշ մարդ մը
գտաւ, ու ։։։ բաւս, Զնորհք բրէ՛ դիս զարկ։
ու ան մարդը զանիկա զարկաւ, ու զարնե-
38 լով վիրաւորեց։ Եւ ան մարգարէն գնաց
ճամբան վրայ թագաւորին սպասել, ու չը-
ճանչցուելու համար աչքերուն վրայ ։։ծած-
39 կոց մը՝ դրաւ։ Ու երբոր թագաւորը ։։։
կ'անցնէր, թագաւորին ազազակելով բաւս,
Քու ծառադ պատերազմին մէջը գնաց, և
ահա մէկ մարդ մը դ։։։։։։ դուրս ելլելով
իմ մարդ մը բերաւ, ու բաւս, Ա՛ս մարդը
պահէ։ Թէ որ ասիկա մէկ կերպով մը կորսը-

1 Գէ։ Խ։ ։։։
2 Ա։։ Ձ։։։ ։։։
3 Գէ։ Ա։։։

։։։ Թագ։ ր։ ։։։
։։։
Ի Գէ։ Ա։ ։։։

1 Գէ։ Ա։ ։։։
։ Կա՛ Ա։։։։
3 Ա։։ ր Թագ։ Ա։։

ելաւ ըլլայ, Քու անձդ անոր անձին տեղը
պիտի ըլլայ, կամ տասնդեկ մէ արծաթի պի-
40 տի ։։։ Ու երբոր ծառադ ասդին
անդին գործով զբաղեր էի՝ անիկա կոր-
ուսնցաւ։ Եւ իսրայէլի թագաւորը անոր ը-
սաւ, Քու դատաստանդ այդպէս է, ։։։։։։
41 դուն ։։։ ։։։։։ Ու անիկա չու-
տով մէ ծածկոցը աչքերուն վրայէն հանեց,
ու իսրայէլի թագաւորը ճանցաւ որ անիկա
42 մարգարէներէն մէկն է։ Եւ անիկա բաւս ա-
նոր, Տէրը այսպէս կ'ըսէ, Որովհետև դուն
իմ նզոված մարդս ։։։ ձեռքդ ազատ ար-
ձակեցիր, անոր համար քու անձդ անոր ան-
ձին տեղը, ու քու ժողովուրդդ անոր ժող-
43 ովուրդին տեղը պիտի ըլլայ։ Եւ իսրայէլի
թագաւորը տխրալը կատաղած ու նեղացած՝ իր
տունը դարձաւ, ու Սամարիա եկաւ։

ԳԼ. ԻԱ.

1 Ազաաբ չկրնալով Նաբովթին ձեռք բերել։ կը տրտմի։
4 Բէզաբէլ Նաբովթին գէմ սուին կ'ամբաստանէ։ ու կը դատապարտէ։
15 Ազաաբ երթ կ'առնէ ան պուին։ 17 Եղիա Ազաաբին ու
Բէզաբէլին գէմ Աստծ դատաստանները կը յանդիմանէ։
21 Յոր Ազաաբը կ'ապշեցնէ։ ու պատճառով Աստուած
անոր դատաստանը կ'ուշացնէ։

1 Եւ ասոնցմէ ետքը՝ Բէզրայելացի Նա-
բովթ Յամարիացի Ազաաբ թագաւորին պա-
լատին քովը Բէզրայելի մէջ այգի մը ունէր։
2 Ու Ազաաբ Նաբովթին հետ խօսեցաւ ու ը-
սաւ, Քու ։այգիդ ինձի տուր, որ ինձի բան-
ջարի պարտէզ ըլլայ, քանզի իմ տանս մօտ
է։ և անոր տեղը անկէ ապրէկ այգի մը տամ
քեզի։ ։։։ Թէ որ կ'ուզես՝ անոր դինը տամ,
3 կով վճարեմ՝ քեզի։ Ու Նաբովթ Ազաաբին
բսաւ, Տէրը ինձի չյուսցընէ՝ որ իմ հայրե-
րուս ժառանգութիւնը քեզի տամ։
4 Եւ Ազաաբ Բէզրայելացի Նաբովթին բսած
խօսքին համար՝ որ բսաւ Թէ իմ հայրերուս
ժառանգութիւնը քեզի չեմ տար, սիրտը կոր-
ծած ու նեղացած իր տունը դնաց, և իր ան-
կողինին վրայ պառկեցաւ ու երեսը դարձուց
5 ու հաց չկերաւ։ Եւ անոր կնիկը Բէզաբէլ
անոր քովը դնաց ու բսաւ, Ինչո՞ւ համար
սիրտդ այդպէս նեղացած է ու հաց չես ուտեր։
6 Եւ անիկա բսաւ անոր, Վասն զի Բէզրայե-
լացի Նաբովթին հետ խօսեցայ ու անոր ըսի,
Քու այգիդ ինձի առակով տուր, կամ թէ որ
կը հաճիս՝ անոր տեղը քեզի ։։։։ այգի մը
տամ. բայց անիկա՝ իմ այգիս քեզի չեմ տար
7 բսաւ։ Առաջնեը անոր կնիկը Բէզաբէլ անոր
բսաւ, Դուն հիմա իսրայէլի վրայ ։։։։։ թա-
գաւորութիւն պիտի ընես։ ելիր՝ հաց կեր,
ու սիրտդ ինչ գուարճանայ։ Բէզրայելացի
Նաբովթին այգին ես քեզի տամ։

1 ։։։
2 Գ Թագ։ ժ։ ։։։
3 Նէե։ ։։։։

1 Գէ։ Իր։ ։։։
2 Գէ։ ։։։
3 Գէ։ ։։։

1 Գէ։ Իր։ ։։—։։
2 Գէ։ ։։։ ։
3 Գէ։ Իր։ ։։։
4 Գ Թագ։ ր։ ։։։
5 Ղև։ ։։։ ։։։։
6 Ա։։ Ա։։։։։
7 Նէե։ ։։։։։

8 Եւ անիկա Աբեսաղոմ անուանեաց զանունսն զրնց, ու ըստ անուն կինքեանց, և ան
զանունսնըը Նաթովմիա քաղաքակից Ծերեթան
9 ու ապստամբութեան խրկից։ Ու նամնինե-
բան Աիը այսպէս գրեր էր. Յոանապահանիան
քաղդեացիք, ու Նաթովմը Ժողովուրդին գու-
10 խը նահեցուցիք. Եւ անոր դխնացը երկու անօ-
բէն մարդիկ նստեցուցիք, որոնք անոր հանուր
վկայութիւն ատն ու բան Թէ Աստու-
ծոյ ու թագաւորին դէմ հայհոյութիւն բրիր.
ու զանիկա հանեցիք ու քարկոծեցիք զր մե-
ռանի։
11 Եւ անոր քաղաքակիցներըն անոր քաղաքին
մէջը բնակող Ծերերը ու ազնուականներըը Ե-
զաբելին իրենց ազգապետին պէս բրին, ինչպէս
որ անոր խրկած նամնիներուն մէջը գրուած
12 էր։ Ինձնիք Ժամանապահութիւն քաղդեացին, և
Նաթովմը Ժողովուրդին գուխը նստեցուցին։
13 Ու երկու անօրէն մարդիկ գացին անոր դի-
մաց նստան։ և ան անօրէն մարդիկը Ժող-
ովուրդին առջեւը Նաթովմին համար վկայու-
թիւն տուին ու բսին Թէ Նաթովմ Աստուծոյ
ու թագաւորին դէմ հայհոյութիւն բրաւ։
Հանուան զանիկա քաղաքէն դուրս հանեցին և
14 քարերով քարկոծեցին, ու մեռաւ։ Ու Ե-
զաբելին լուր խրկեցին բսելով, Նաթովմ
քարկոծուեցաւ ու մեռաւ։
15 Ու երբոր Ելզաբել Նաթովմին քարկոծուի-
լը ու մեռնիլը լսեց, Ելզաբել Աբեսաղոմ ը-
սաւ, Ելիր Ժառանգէ Ելզրեկիացիի Նաթով-
մին պզտին, որն որ ինքը փեսի տառկով տալ
չուզեց. քանզի Նաթովմ ողջ չէ, հապա մե-
16 ռաւ։ Ու երբոր Աբեսաղոմ Նաթովմին մեռնիլը
լսեց, Աբեսաղոմ ուր ելաւ որ Ելզրեկիացիի Նա-
թովմին պզտին իշնէ, ու զանիկա Ժառանգէ։
17 Ինձ Ծերըը խօսքը Թեզրեացի Եղիսայեի եղաւ
18 բսելով, Ելիր Պատմութիւա բնակող Իսրայէլի
Աբեսաղոմ թագաւորը դիմաւորելու իշիր. ա-
հա անիկա Նաթովմին պզտին մէջն է, ուր
19 որ իշնէ է զանիկա Ժառանգելու համար. Ու
անոր խօսս ու բսաւ. Ծերըը պզտիկ կ'բսէ.
Մեռցուիր ու կը Ժառանգէն ալ. Նաև անոր
խօսելով բսաւ, Ծերըը պզտիկ կ'բսէ. Ինձ ան-
ղը որ չունեցը Նաթովմին արիւնը լափեցին,
20 Հա չունեցը քու արիւնդ ալ պիտի լափեն։ Եւ
Աբեսաղոմ եղիսայեին բսաւ. Ինձ իմ թշնամիս,
դուս գաւթ. ու անիկա բսաւ, Գայ. որով-
հետև Ինձն քեզ Ժախեցիր Ծերըը առջեւը
21 չարութիւն ընելու համար. Ահա Նա քու
վրադ չարիք պիտի բերէ, ու քեզ Տայա-
ծելով պիտի Ջնջէ, և Աբեսաղոմին Էշտր երիկ
մարդիկը ու Իսրայէլի մէջ գոցուածը ու Ձը-
22 գուածը պիտի կոտրտնցնէ. Եւ քու տունդ
Նաբատի որդուոյն Ինձրոբաամին տանը պէս
ու Աբիայի որդուոյն Բաասային տանը պէս
պիտի բնէ. որովհետև չէ բարկացուցիր, ու
23 Իսրայէլին մեղք գործել տուիր։ Եւ Ծերը
Ինձզաբելին համար ալ խօսեցաւ ու բսաւ,
Ելզաբելը Ելզրեացիի պարսպին քովը չուն-
24 րը պիտի ուտեն. Աբեսաղոմէն քաղաքի մէջ
մեռնողը չուները պիտի ուտեն, ու դաշտի
մէջ մեռնողը երկինքի թռչուններըը պիտի ու-
տեն։
25 Բայց Աբեսաղոմին պէս բնաւ ի-ի-ի-ի չկար
չէր, որ գինըը ծախէ Ծերոջը առջեւը չարու-
թիւն ընելու համար, Որն որ անոր կինկը Ել-
26 զաբէ դիտէ Հանեց։ Ու անիկա կատ-ըրուն
եանէն երթալով չատ գաշխէի եղաւ, -- բոլոր
Ամօրհացւոց ըրածներըը ը-ի-ի-, որոնք Ծերը
Իսրայէլի որդուոյը առջեւէն վռընտեց։
27 Եւ Աբեսաղոմ ան խօսքերը լսածին պէս՝ իր
հանդերձները պատռեց, ու Ծնորհիկին վրայէն
քուրձ հագաւ, ու ծոմ պահեց. և քունով
28 կը պառկէր, ու կամաց կը քալէր։ Եւ Ծերո-
ջը խօսքը Թեզրացի եղիսայեին եղաւ բսելով,
29 Կը տեսնես որ Աբեսաղոմ իմ առջեւս խոնարհու-
թիւն կ'ընէ. անոր իմ առջեւս խոնարհութիւն
ընելուն համար՝ անոր օրերուն մէջ ան չարիքը
պիտի չբերեմ. Անոր որդուոյն օրերը ան չա-
րիքը անոր տունը վրայ պիտի բերեմ։

ԳԼ. ԻԲ

1 Աբեսաղոմ տասը հարգարձներն խոտանելով՝ Մխէտին քաղ-
ծին պես՝ Ռամմիթ-գաղաադի մէջ կը տպաձնուի։ 37 Շատերը
անոր արիներ կը լսեին։ ու Աբեսաղոմ անոր տեղը կը յաջոր-
գե։ 41 Ցավսաբանի բարի թագաւորութիւնը։ 44 անոր
գործերը։ 50 Ցեմսամ անոր տեղը կը յաջորգե։ 51 Աբեսա-
լոմի գէշ վարմունքը։

1 Եւ երկար տարի անցաւ՝ որ Աստուածաշունչ
2 ու Իսրայէլին մէջը պատերազմ չեղաւ։ Ու
երբորդ տարին Ռեհաբեամ թա-
3 գաւորը Յուդայի Թովսաման թա-
գաւորը իր Ժառանգութեան բաւ,
Գիտէք որ Ռամմիթ-գաղաադ մեր է,
ու մենք զանիկա Ասորւոց թագաւորին ձեռ-
4 քէն առնելու Հոգ չենք տաներ։ Եւ Թովսա-
փատին բաւ, Ինձի հետ Ռամմիթ-գաղաադ
պատերազմելու կ'երթաս։ Ու Թովսափատ
Իսրայէլի թագաւորին բսաւ, Ես քեզի պէս
եմ, իմ Ժողովուրդս քու Ժողովուրդիդ պէս,
-- իմ ձիերս քու ձիերուդ պէս են։
5 Եւ Թովսափատ Իսրայէլի թագաւորին բսաւ,
6 Հիմա Ծերոջը խօսքը փնտռէ։ Ու Իսրայէլի
թագաւորը Ցադրգաբէներըը Ժողվից, որոնք

ֆ Եզ· իբ· ա· Գէ·
իգ· 15· 16· Գ-որ·
գ· 11·
ղ Գէ· իգ· 14·
հ Ե-ս· Ծբ· 4·
ձ Տէս գ Թագ· Բ·
26·
ճ Ա-ղ· Բ· 12·
ղ Գէ· Ժգ· 32· բ Մն·
իր· 9·
ի Գէ· իբ· 28·
Ա-ղ-ս· ե· 14·
յ գ Թագ· ժէ· 17·
Հա-մբ· է· 14·
ղ Գէ· Ժգ· 10· գ Թագ·
Բ· 8·
ն Գ-ղ-ս ա-ր-ա-Ն-գ-ղ·
Ե-ր· գ-ս Հաճ-ղ

ո ա-Թագ· իբ· 32·
պ Գէ· ժ· 10·
ջ Գէ· ժէ· 29·
ռ Գէ· Ժգ· 3· 11·
ս գ Թագ· Բ· 36·
վ Գէ· Ժգ· 11· Ժգ· 4·
տ Գէ· Ժգ· 30· Հա·
ր Գէ· Ժգ· 31·
ց Ծե· Ժէ· 16· գ
Թագ· իա· 11·
ւ Ծե· լէ· 24·
փ գ Թագ· Բ· 23·
ք ա Մե· Ժգ· գ· Հա·
օ Ես բ· Գ-ոմ-ք
ֆ բ Օբ· գ· 43·
և գ Թագ· գ· 7·
գ Գէ· Ժգ· 19·

չար հարեւրի չափ մարդիկ էին, ու անոնց բաւ, Յառնիմ-դ ազատ վրայ պատերազմելու երթամ, թէ եա կենամ, ու անոնք բան, Գնա, վասն զի Տէրը ընդ թագաւորին ձեռքը պիտի տայ։ Եւ Յոսափատ բաւ, Ա՛հ տէր Տէրոջը ուրիշ մարգարէ մին ալ չկա՞ որ անոր հարցնենք։ Ու խրաքէլի թագաւորը Յոսափատին բաւ, կայ մէկ ուրիշ մարդ մին ալ, որուն միջոցովը կրնանք Տէրոջը հարցընել, բայց ես զանիկա կ'ատեմ. քանզի ինծի համար ազէկ մարգարէութիւն չընէր, հապա դէշ. անիկա Յեհուի որդին Միքիան է։ Եւ Յոսափատ բաւ, թագաւորը այդպէս չդրուզէ։

9 Ու խրաքէլի թագաւորը ներքինի մը կանչեց ու բաւ, Յեհուի որդին Միքիան շուտով հոն բեր։ Եւ խրաքէլի թագաւորը ու Յուդայի Յոսափատ թագաւորը Սամարիայի դրանը առջեւի հրապարակին մէջ ամէն մէկը իր պատեան հագած՝ իրենց աթոռին վրայ նստեր էր. ու բոլոր մարգարէները անոնց առջեւը մարգարէութիւն կ'ընէին։ Եւ Քանանայի որդին Սեդեկիա իրեն երկաթէ եղջիւրներ չինեց, ու բաւ, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ասորիները մաշցնելով պիտի զարնես մինչեւ չի որ զանոնք բնաջինջ բնես։ Բոլոր մարգարէները ալ այնպէս կը մարգարէանային ու կ'ըսէին, Յառնիմ-դ ազատ. երթ, ու յաջողութիւն պիտի ունենաս, և Տէրը ընդ թագաւորին ձեռքը պիտի տայ։

13 Ու Միքիան կանչելու գացող մարդը խօսեցաւ անոր՝ բսելով, Ահա մարգարէները մէկ բերնով թագաւորին համար բարութիւն խօսեցան. քու քու խօսքդ ալ անոնց մէկուն խօսքին պէս ըլլայ, ու բարութիւն խօսէ։ 14 Իսկ Միքիա բաւ, Տէրը կենդանի է որ Տէրը ինծի ինչ որ բսէ՝ անն պիտի խօսիմ։

15 Ու երբոր անիկա թագաւորին եկաւ, թագաւորը անոր բաւ, Ով Միքիա, Յառնիմ-դ ազատ պատերազմելու երթա՞նք, թէ եա կենանք։ Եւ անիկա բաւ անոր, Երթ ու յաջողութիւն պիտի ունենաս, ու Տէրը ընդ ձեռքը պիտի տայ։ 16 Թագաւորին ձեռքը պիտի տայ։ Եւ թագաւորը անոր բաւ, Մինչեւ քանի՞ անգամ երդմնցնեմ քեզ, որ Տէրոջը անունովը ճշմարիտ բանը միայն խօսես ինծի։ 17 Ու անիկա բաւ, Բոլոր Իսրայէլը Տհովիս չուենցող ոչխարներու պէս լեռներու վրայ ցրուած տեսայ. և Տէրը բաւ, Ասոնք տէր չունին, ամէն մարդ խաղաղութիւնով իր տունը դառնայ։ 18 Իսրայէլի թագաւորը Յոսափատին բաւ, Քեզի չըսի՞ որ անիկա ինծի համար ազէկ մարգարէութիւն չընէր՝ հապա դէշ։ Ու Միքիա բաւ, Ուրեմն Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէ. Տէրը իր աթոռին վրայ նստած տեսայ, և երկինքի բոլոր զօրքերը անոր բոլորտիքը՝ աջ 20 կողմն ու ձախ կողմն կայներ էին. Եւ Տէրը բաւ, Աքաաբը ո՛վ կրնայ խաբել, որ Յառնիմ-դ ազատ երթայ ու կորսուի. ու մէկը այսպէս ու միւսը այնպէս բաւ։ 21 Ու մէկ ոգի մը ելաւ և Տէրոջը առջեւը կայնեցաւ, ու բաւ, Ես զանիկա եա կը խաբեմ։ Ու Տէրը անոր բաւ, Ի՞նչ միջոցով։ Եւ անիկա բաւ, Ելնեմ ու անոր բոլոր մարգարէներուն բերանը սուտ ոգի ըլլամ. ու Տէրը բաւ, Դուն պիտի խաբես ու պիտի յաջողիս. ելիր ու այնպէս 23 պէս ըրէ։ Ուրեմն ահա Տէրը սա քու բոլոր մարգարէներուդ բերանը սուտ ոգի դրեր է, բայց Տէրը քեզի համար չարիք խօսեցաւ։ 24 Ասեաներ Քանանայի որդին Սեդեկիա մօտեցաւ, ու Միքիային ծնօտին զարկաւ ու բաւ, Տէրոջը Հոգին ինչպէս իմ քովէս ելաւ՝ քեզի հետ խօսելու համար։ Եւ Միքիա բաւ, Դուն ալ պիտի տեսնես այն օրը որ պահուելու համար խանութէ խանութ մտնես։ 26 Ու խրաքէլի թագաւորը բաւ, Միքիան առ, ու զանիկա Ամմոն քաղաքապետին և 27 թագաւորի որդւոյն Յոսափատ եա տար, Ու բսէ, Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ. Ասոնք դրէք, ու մինչեւ որ եա խաղաղութեամբ դառնամ, զանիկա նեղութեան հացով ու նեղ 28 զուրկան չըռի կերակրեցէք։ Եւ Միքիա բաւ, Թէ որ բնաւ խաղաղութեամբ դառնաս, Տէրը խնդմով խօսած չըլլայ. ու բաւ, Ով ժողովուրդներ, ամէնդդ լսեցէք։

29 Եւ խրաքէլի թագաւորը ու Յուդայի Յոսափատ թագաւորը Յառնիմ-դ ազատ եկան։ 30 Ու խրաքէլի թագաւորը Յոսափատին բաւ, Կերպարանքս պիտի փոխեմ, ու պատերազմի պիտի մտնեմ, բայց դուն քու հագուստդ հագիր։ և խրաքէլի թագաւորը կերպարանքը փոխեց, ու պատերազմին մէջը 31 մտաւ։ Եւ Ասորւոց թագաւորը իր երեսուն ու երկու կառապետներուն պատուիրեց ու բաւ, Պզտիկի կամ մեծի հետ մի պատերազմիք, բայց միայն խրաքէլի թագաւորին հետ։ 32 Ու երբոր կառապետները Յոսափատը տեսան, խրաքէլի թագաւորը անշուշտ ասիկա է՝ բսելով, անոր վրայ պատերազմելու գա- 33 ցին. և Յոսափատ հազագակեց։ Ու երբոր կառապետները անոր որ անիկա խրաքէլի 34 թագաւորը չէ, անկէ եա դարձան։ Եւ մարդ մը կամաւ գիտելու իր աղեղը քաշեց, ու խրաքէլի թագաւորը †զրահին օղակներուն մէջէն զարկաւ. անոսոնը անիկա իր կառապետին բաւ, Ձեռքդ դարձուր ու զիս

ե ղ Թագ. ր. ։։ · ը Նա. իբ. ։ · թ Ա՜ա. ի. ։ · ժ Նա. ի. ։ · ի Ա՜ա. ի. ։ · ա Նա. ի. ։ · ե Ա՜ա. ի. ։ · ը

35 բանակէն Հանէ, քանզի վիրաւորուեցայ։ Եւ
ան օրը պատերազմը սաստկացաւ, ու թա-
գաւորը Ասորւոց դիմացը իր կառքին մէջ կե-
ցաւ, և իրիկուան դէմ մեռաւ. ու վէր-
36 քին արիւնը կառքին մէջ վազեց։ Ու երբոր
արեւը կը մտնէր՝ բանակին մէջ մեղեդիկ պո-
ռտեցաւ ու բաւ, Ամէն մարդ իր քաղա-
37 քը ու ամէն մարդ իր երկիրը դառնայ։ Եւ
թագաւորը մեռաւ, ու Սամարիա բերուեցաւ,
ու թագաւորը Սամարիայի մէջ թաղեցին։
38 Եւ կառքը Սամարիայի աւազանին քովը լո-
ւացին, ու չունէրը անոր արիւնը լափեցին.
°Շուներ զէնքերն ալ հոն լուացին՝ Ցէրովբէ բսած
խօսքին համեմատ։
39 Եւ Աքաաբին մնացորդ պատմութիւնը ու
անոր բոլոր ըրածը, և փղոսկրով չինած տու-
նը ու բոլոր չինած քաղաքները ահա Իսրա-
յէլի թագաւորներուն իշխանակոչ գրքին մէջ
40 գրուած են։ Եւ Աքաաբ իր հայրերուն հետ
քնացաւ, ու անոր տեղը անոր որդին Ոքո-
զիա թագաւոր եղաւ։
41 Եւ Իոսափատ Ասայի որդին Յուդա-
42 տարին Աքաաբ Իսրայէլի վրայ Ասայի որդին Յեհոա-
փատ թագաւոր եղաւ։ Յեհոափատ երեսու-
նու հինգ տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ,
ու երեսուներմէկ մէջ քաղաքն հինգ տարի թա-
գաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը
43 Ազուբա էր ու Սալհիի աղջիկն էր։ Ու Հանիկա
իր ծրը Ասայի բոլոր ճամբան մէջ քալեց,
անկէ չխոտորեցաւ, ու Տէրոջը առջևը ուղ-
44 ղութիւն ըրաւ։ Բայց Խաբէր տեղատեղը
չվերցուց. ժողովուրդը տակաւին բարձր տե-
ղերու վրայ զոհեր կը մատուցանէր ու խունկ
45 կը ծխէր։ Եւ Յեհոափատ Իսրայէլի թագա-
ւորին հետ խաղաղութիւն ըրաւ։
46 Եւ Յեհոափատին մնացորդ պատմութիւնը
և անոր ըրած քաջութիւնը ու պատերազմները՝
ահա Յուդայի թագաւորներուն իշխանակոչ
47 գրքին մէջ գրուած են։ Եւ անիկա իր ծրը
Ասային մօտ թաղուեցաւ՝ Սպռոմական
մեզք գործողները երկրէն բնաջինջ ըրաւ։
48 Աշտառներ եդոմի մէջ թագաւոր չկար,
մէկ փոխարքայ մը կար։
49 Ու Յեհոափատ Թարսիսի նաւեր չինեց,
որ Ոփիր երթան ոսկի համար, բայց չգա-
ցին, քանզի նաւերը Գասիոնգաբերի մէջ
50 կոտոր կոտոր եղան։ Աքազիան որդին
Ոքոզիա Յեհոափատին բսաւ, իմ ծառաներս
քու ծառաներուդ հետ նաւերով երթան. բայց
51 Յեհոափատ չհաճեցաւ։ Եւ Յեհոափատ իր
հայրերուն հետ քնացաւ, ու իր հայրերուն
հետ իր ծրը Դաւիթին քաղաքին մէջ թա-
ղուեցաւ. և անոր տեղը անոր որդին Յեհո-
թամ թագաւոր եղաւ։
52 Յուդայի Յեհոափատ թագաւորին տասնու-
եօթներորդ տարին Իսրայէլի վրայ °Աքաաբի
որդին Ոքոզիա թագաւոր եղաւ Սամարիայի
մէջ, ու Իսրայէլի վրայ երկու տարի թագա-
53 ւորութիւն ըրաւ։ Եւ Տէրոջը առջևը չարու-
թիւն ըրաւ, ու Իր ծրը ճամբան և իր մօրը
ճամբան ու Իսրայէլին մեղցնել առաջ Նա-
54 բատան Յերոբովամին ճամբան բռնեց։ Ու
Բահաղին ծառայութիւն ըրաւ ու անոր ե-
կրպագութիւն ըրաւ. և իր ծրը բոլոր ըրա-
ծին պէս բ°Իւ՛ Իսրայէլի Տէր Աստուածը
բարկացուց։

‡ԶՈՐՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Մոաբ կ՚ապստամբի։ 2 Ոքոզիա Բահաղ-Ջէբուբին քան հար-
ցնելու համար մարդ կը ղրկի, բայց Եղիա անոր վրայ գոչ-
ագոռացողը կ՚իմացնել տալով։ 5 Երբոր նիգամ երկին-
քէն կրակ կ՚իջեցնել տի մարդոյդ վրայ՝ ուրկէ Ոքոզիա իրկիր
էր զայն բռնելու։ 13 Իսկ երրորդ գրուելին կը խնայէ.
ու հրեշտակի մը քաջալերութիւնն առնելով՝ կ՚երթայ թագա-
ւորին կ՚իմացնել թէ պիտի մեռնի։ 17 Յեհոռամ Ոքոզիային
տեղ կը յաջորդէ։

1 Եւ °Աքաաբին մեռնելէնետքը Մոաբ ‡ի-
նայելին դէմ ապստամբեցաւ։
2 Ու Ոքոզիա Սամարիայի մէջ իր վերնատա-
նը վանդակապատէն վար ինկաւ ու հիւան-
դացաւ. ու պատգամաւորներ իրկնց՝ անոնց
ըսելով, Գացէք †Ակկարոնի Բահաղ-Ջաւեթիկ
աստուծոյն հարցուցէք, թէ արդեօք աս հի-
3 ւանդութենէս պիտի առողջանամ։ Եւ Տէրո-
ջը հրեշտակը Թեզբացի Եղիային ըսաւ,Ելիր
Սամարիայի թագաւորին պատգամաւորները
դիմաւորելու գնա, ու անոնց ըսէ, Միթէ ի-
նայելի մէջ Աստուած չկայ, որ դուք Ակկա-

• Կամ բոլորն ալ հան-
լուացուցան։ ‡ Գլ. ժգ. 33։ ժէ.
14։ գ Թագ. ժբ.
3։ ° Բ Մն. ժԲ. է. բ
Կոր. ը. 14։ † Բ Մն. ա. 2։ ‡ Գլ. ժ. 1։ ժԲ. 1։ § Դէ. ժ. 24։ ժէ. 11։ ¶ Կամ Երիթոյ ոսկիի համար. բայց չբ. գնաց։ ** Բ Մն. ժ. 37։ †† Գլ. ժ. 36։ ‡‡ Բ Մն. ժ. 1։ §§ Հմր. 40։ ¶¶ Գլ. ժէ. 26։ *** Դասա. բ. 11։ Գլ. ժգ. 31։ ††† Կամ ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ։ ‡‡‡ Գլ. գ. 5։ §§§ բ Թագ. ը. 3։ ¶¶¶ ա Թագ. ե. 10։

բանի բահադ-ճանճիկ աստուծոյն Հարցրնելու
4 կ՚երթաք. Ասոր համար Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Քանի որ անկողինէդ վար պիտի չիջնես, հա-
պա անշուշտ պիտի մեռնիս. ու եղիա գնաց։
5 Եւ պատգամաւորները անոր դարձան. ու
ըսաւ անոնց թէ, ինչո՞ւ համար եք դար-
6 ձած. եւ անոր ըսին, Մեր դիմացը մարդ
մը եկաւ ու մեզի ըսաւ, Գացէք ձեզ խրկող
թագաւորին դարձէք ու անոր ըսէք, Տէրը
այսպէս կ՚ըսէ. Միթէ Իսրայէլի մէջ Աստուած
չկայ, որ Ակկարոնի բահադ-ճանճիկ աստու-
ծոյն Հարցրնելու կը խրկես. անոր համար քա-
նի որ անկողինէդ վար պիտի չիջնես, հապա
7 անշուշտ պիտի մեռնիս։ Եւ անոնց ըսաւ
անոնց, Ձեզ դիմաւորող ու այս խօսքերը ձեզի
8 գրուցող մարդը ի՞նչպէս մարդ էր։ Ու անոր
ըսին, Ածիկա մազոտ մարդ մըն էր, ու մէջ-
քը մազկոտէն գօտի մը կապած էր։ Եւ ը-
նաւ ըսաւ, Ածիկա Թեզրացի եղիան է։
9 Ու անոր՝ յիսուն մարդով մէկ յիսնապետ
մը խրկեց, և անոնիկ նէ՝ քովը եկաւ, ու
ե՛ւ լեռան գլուխը նստած էր. և ՚ի՛նչ-
պէս անոր ըսաւ, Մարդ Աստուծոյ, թագա-
10 որը կ՚ըսէ որ վար իջնես։ Ու եղիա պա-
տասխան տուաւ ու յիսնապետին ըսաւ. Թէ
որ ես Աստուծոյ մարդն եմ, Երկինքէն կրակ
թող իջնէ, և քեզ ու քու յիսուն մարդդ
ուտէ։ Ու երկինքէն կրակ իջաւ, և զանոնիկ
ու անոր յիսուն մարդը կերաւ։
11 Եւ անոր նորէն յիսուն մարդով մէկ ուրիշ
յիսնապետ մը խրկեց. ու անոնիկ խօսեցաւ
ու անոր ըսաւ, Մարդ Աստուծոյ, թագաւորը
12 այսպէս կ՚ըսէ. Շուտով վար իջիր։ Ու եղիա
պատասխան տուաւ ու անոնց ըսաւ, Թէ որ
ես Աստուծոյ մարդն եմ, երկինքէն կրակ
թող իջնէ, և քեզ ու քու յիսուն մարդդ
ուտէ։ Ու երկինքէն Աստուծոյ կրակը իջաւ,
և զանոնիկ ու անոր յիսուն մարդը կերաւ։
13 Ու նորէն յիսուն մարդով մէկ երրորդ յիս-
նապետ մը խրկեց, ու անի երրորդ յիսնապե-
տը վեր եկաւ, ու գնաց եղիային առջեւը ծունկ
կրկնեց, և անոր աղաչեց ու ըսաւ, Մարդ
Աստուծոյ, թող իմ հոգիս ու աս յիսուն ծա-
ռաներուդ հոգիները ՚քու աչքերուդ առ-
14 ջեւը պատուական տեսնուին. Ահա երկինքէն
կրակ իջաւ, ու առի առջի երկու յիսնապետ-
ները և անոնց յիսուն մարդիկը կերաւ.
բայց հիմա իմ հոգիս քու աչքերդ առջեւը թող
պատուական տեսնուի։
15 Ու Տէրոջը հրեշտակը եղիային ըսաւ, Անոր
հետ իջիր, անոր երեսէն մի ֆախնար. ու
16 եղիա եղաւ անոր հետ թագաւորին իջաւ. Եւ
անոր ըսաւ, Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Որովհետեւ
Ակկարոնի բահադ-ճանճիկ աստուծմէն հար-

ցընելու համար պատգամաւորներ խրկեցիր,
իբր թէ Իսրայէլի մէջ Աստուած չկար որ անոր
բան հարցրնէիր, անոր համար առ քու եկած
անկողինէդ վար պիտի չիջնես, հապա անշուշտ
պիտի մեռնիս։
17 Եւ անիկա մեռաւ Տէրոջը խօսքին հա-
մեմատ՝ որն որ եղիա խօսեր էր. և որովհե-
տեւ անիկա որդի չունէր, անոր տեղը Յոռամ
թագաւոր եղաւ՝ Յուդայի Յովսափատեանն
18 Յորամ թագաւորին երկրորդ տարին։ Եւ
Աքազիային ըրած գործերուն մնացորդ
պատմութիւնը ահա Իսրայէլի թագաւորնե-
րուն ժամանակագրքին մէջ գրուած է։

ԳԼ. Բ

1 Եղիա իր փառաւորն համար Եղիսէին խօսելով իր վերա-
կացութեան Յորդանան հրեղէն կը բաժնէ. 9 ու Եղիսէին իւր
դերջը կատարելով Քանը հրեղէն կառքով հրեղինք կը փոխ-
12 Եղիսէ եղիային վերացմանը հրեղէն բաժ-
նելով՝ իւրն Եղիային տարողը կ՚ընդունի. 16 Մարգարէից
որդիները Եղիսէին գտնուրտութեամբ հրաման առնելով Ե-
ղիան փնտռելու կ՚երթան. բայց չեն կրնար գտնել.
19 Եղիսէ ապրելի ջուրերը բարիք կ՚ընէ. 23 Աբէթերը Ե-
ղիսէն ծաղր ընելով ոչոչը կը պատահին.

1 Ու երբոր Տէրը ՚եղիան մրրիկով երկինք
պիտի վերցնէր, եղիա ու ՚Եղիսէ Գաղգա-
2 գային գացին. Ու եղիա ըսաւ եղիսէին,
՚Դուն հոս նստէ, քանզի Տէրը զիս Բեթէլ
խրկեց. Ու եղիսէ ըսաւ, Տէրը կենդանի է,
ու ՚քու անձդ կենդանի է, որ ես քեզ չեմ
3 թողուր. ու Բեթէլ իջան. Եւ Բեթէլի մէջ
գտնուող ՚մարգարէից որդիները եղիսէին եկան,
ու անոր ըսին, Գիտե՞ս որ այսօր Տէրը քու
տէրդ քու գլխէդ պիտի առնէ. Եւ անիկա
4 ըսաւ, Ես ալ գիտեմ, լուռ կեցէք. Ու եղիա
անոր ըսաւ, Ով եղիսէ, դուն հոս նստէ,
քանզի Տէրը զիս Երիքով խրկեց. Եւ անիկա
ըսաւ, Տէրը կենդանի է, ու քու անձդ կեն-
դանի է, որ ես քեզ չեմ թողուր. ու Երիքով
5 գացին. Ու Երիքովի մէջ գտնուող մարգա-
բէից որդիները եղիսէին մտնելան, ու անոր
ըսին, Գիտե՞ս որ այսօր Տէրը քու տէրդ
դլխէդ պիտի առնէ. Եւ անիկա ըսաւ, Ես
6 ալ գիտեմ, լուռ կեցէք. Ու եղիա անոր ը-
սաւ, Դուն հոս նստէ, քանզի Տէրը զիս Յոր-
դանան խրկեց. Եւ անիկա ըսաւ, Տէրը կեն-
դանի է, ու քու անձդ կենդանի է, որ ես
7 քեզ չեմ թողուր. ու երկուքին գացին. Եւ
մարգարէից որդիներէն յիսուն մարդ գացին
դիմացը՝ հեռուանց կայնեցան. ու անոնք եր-
8 կուքը Յորդանանու քովը կայնեցան. Ու Ե-
ղիա իր վերարկուն առաւ ծալլեց և Ջուրերուն
զարկաւ, ու հմկ կողմն ու միւս կողմն բաժ-
նուեցան, ու երկուքին ցամաքով անցան։
9 Ու երբոր անոնք անցան՝ եղիա ըսաւ եղի-

սէին , Խնդրէ ինչ ընեմ քեզի՝ քանի որ քեզ
մէ վերցուած չեմ՝ Ու եղիսէ բաւ , գու ոգի-
10 իդ կրկնապատիկը առնեսամ՝ Եւ անիկա բաւ ,
Դժուար բան խնդրեցիր . բայց թէ որ քեզմէ
վերցուելու ատենս դիս տեսնես՝ քեզի այն-
պէս ըլլայ , ապա թէ ոչ՝ չըլլայ ։
11 Ու երբոր անոնք խօսելով կ'երթային , ահա
Տրեղէն կառք մը և Տրեղէն ձիեր երեցան , ու
զանոնք իրարմէ զատեցին . ու եղիա մրրիկով
12 երկինքը ելաւ ։ Ու եղիսէ կը տեսնէր , ու
ազազակեց , Հայր իմ՝ Հայր իմ՝ Իսրայէլի
կառքը ու անոր ձիաւորները ։ ու ալ չտեսաւ
զանիկա ։ և իր հանդերձները բռնեց ու զա-
13 նոնք երկու կտոր պատառեց ։ Ու եղիային
վրայէն ինկած վերարկուն վերցուց , և գար-
14 ձաւ Յորդանանու եզերքը կայնեցաւ ։ Ու ե-
զիային վրայէն ինկած վերարկուն առաւ ,
Ջուրերուն զարկաւ և բաւ , եղիային Տէր
Աստուածդ ո՞ր է հիմա ։ ու երբոր Ջուրերուն
զարկաւ , Ինքն կողմէ ու միւս կողմէ բաժ-
նուեցան , ու եղիսէ անցաւ ։
15 Ու երիքովի մարգարէից որդիքը զանիկա
դիմացէն տեսնելով՝ բսին , եղիային ոգին
եղիսէին վրայ հանգչեցաւ . և զանիկա դի-
մաւորելու գացին ու գետնէն անոր խոնար-
16 հութիւն ըրին ։ Եւ անոր բսին , Ահա քա-
ռասնհնգու հետ յիսուն զօրաւոր մարդիկ
կան . թող երթան ու քու տէրդ փնտռեն .
Կարելի է որ Տէրոջը Հոգին զանիկա վեր-
ցուց , ու մէկ լեռան մը վրայ կամ մէկ ձո-
րի մը մէջ ձգեց ։ ու անիկա բաւ , Մի խրր-
17 կէք ։ Բայց անոնք բռնադատեցին զանիկա
մինչև որ ամչցաւ , ու բաւ , Խրկեցէք ։ Եւ
յիսուն մարդ խրկեցին , որոնք երեք օր փնտ-
18 րտեցին , բայց զանիկա չգտան ։ Ու անոր
գարձան , և անիկա երիքով կը նստէր , ու
անոնց բաւ , Ես ձեզի չսի՞ որ Մի երթաք ։
19 Եւ քաղաքին մարդիկը եղիսէին բսին ,
Ահա քաղաքս բնակութիւնը ապէկ է , ինչ-
պէս որ տէրը կը տեսնէ , բայց ջուրերը
20 գէշ ու երկիրը անպտուղ է ։ Եւ անիկա բաւ ,
Ինծի մէկ նոր կուժ մը բերէք , ու մէջը
21 աղ դրէք ։ ու անոր բերին ։ Եւ անիկա ջու-
րերուն աղբիւրը ելաւ ու Հոն աղ ձգեց ,
ու բաւ , Տէրը այսպէս կ'սէ . Ես ջուրերը
բժշկեցի , Ասկէ յետոյ ալ մահ ու անպտ-
22 ղութիւն չըլլայ ։ Եւ ան ջուրերը բժշկուեցան
մինչև այս օր՝ եղիսէին բսած խօսքին հա-
մեմատ ։
23 Ու անկէ Բեթէլ ելաւ . ու երբոր ճամբայ
կ'ելլէր , քաղաքէն պզտիկ տղաքներ
ելան , և զանիկա ծաղր կ'ընէին ու կ'բսէին ,
24 Ելիր կնատակ , ելիր կնատակ ։ Ու նորն գար-
ձաւ ու զանոնք տեսաւ , և Տէրոջը անուն-
ը զանոնք անիծեց ։ Ու անտառէն երկու
մայրակ արջ ելան , ու անոնցմէ քառասուներ-
25 երկու տղայ պատառեցին ։ Եւ անկէ կարմելոս
լեռը գնաց , ու անկէ Սամարիա դարձաւ ։

Գ.

1 Յովրամ Աքաաբայ որդին Իսրայէլի Յով-
սափատ թագաւորին տասներկուերորդ տա-
րին Սամարիայի մէջ Իսրայէլի վրայ թագա-
ւոր եղաւ , ու տասներկու տարի թագա-
2 ւորեցաւ ։ Ու անիկա Տէրոջը աս-
չեը չարութիւն բրաւ ։ Եւ անիկա Տէրոջը աս-
չեը չարութիւն բրաւ , բայց ոչ իր հօրը ու
իր մօրը պէս , քանզի անիկա իր հօրը շինած
3 Բահագի կուռքը վերցուց ։ Բայց Իսրայէլին
մեղանչել տուող Նաբատեան Երոբոամին
մեղքերուն յարեցաւ , անոնցմէ չդառնացաւ ։
4 Եւ Մովաբ Մեսա թագաւորը հօտերու
տէր ըլլալով՝ Իսրայէլի թագաւորին հարիւր
հազար գառն ու հարիւր հազար գեղմա-
5 որ խոյ կուտար ։ Բայց Աքաաբին մեռնե-
լէն ետքը Մովաբի թագաւորը Իսրայէլի թա-
6 գաւորին դէմ ապստամբեցաւ ։ Եւ ան օրը
Յովրամ թագաւորը Սամարիայէն ելաւ ու
7 բոլոր Իսրայէլը համրեց ։ Ու գնաց , և Յո-
զաբատ Յովսափատ թագաւորին հաղորդ Իսրայէլ՝
բսելով , Մովաբի թագաւորը ինծի դէմ ապս-
տամբեցաւ ։ Ինծի հետ Մովաբի վրայ պա-
տերազմելու կ'երթա՞ս ։ Ու անիկա բաւ ,
Կ'երթամ ։ Ես քեզի պէս եմ , իմ ժողովուր-
դս քու ժողովուրդիդ պէս՝ — ձիերս քու
8 ձիերուդ պէս են ։ Եւ անիկա բաւ , Ո՞ր ճամ-
բայէն երթանք ։ Ան ալ բաւ , Եդոմի ա-
9 նապատին ճամբայէն ։ Եւ Իսրայէլի թագա-
ւորը , Յուդայի թագաւորը ու Եդոմի թա-
գաւորը գացին , ու եօթը օրուան ճամբայ
պտտեցան ։ և Ճանդես հնոր ազգ բանակին
ու անասուններուն համար ջուր չկար ։
10 Ա՛նաւնոր Իսրայէլի թագաւորը բաւ , Ափ-
սոս , Տէրը աս երեք թագաւորները Մովաբին
11 ձեռքը տալու կանչեր է ։ Եւ Յովսափատ
բաւ , Աս տեղ Տէրոջը մարգարէ մը չկա՞յ ,
որ անոր միջոցովը Տէրոջը հարցընենք ։ Ու
Իսրայէլի թագաւորին ծառաներէն մէկը պա-
տասխան տուաւ ու բաւ , Եղիսային ձեռքը
բան ջուր լեցնող Սափատան եղիսէն հա

ե Գէ . ը . ու . Աստ . ձգ . ե ։
զ Գէ . ժգ . ու ։
է Հմր . ո ։
ը Տէռ գ Թագ . ժբ . ու . Եզեկ . բ . ։ Գաբ . բ . ։
թ Հմր . ո ։
ժ Տէռ գ Թագ . ժբ . ։ Տէռ Ես . ժե . ։ Գէ . ը . ու . ը . ։ Յովն . բ . ։
ի Կամ բաժակ
ժա Տէռ Ես . ժե . ։
ժբ Գէ . ա . ։
ժգ Տէռ Ես . ժե . ։
ժդ Տէռ գ Թագ . ժբ . ։
ժե Գէ . ա . ։
ժզ Տէռ Ես . ժե . ։
ժէ Գէ . ա . ։
ժը Տէռ գ Թագ . ժբ . ։
ժթ Տէռ Ես . ժե . ։
ի Տէռ գ Թագ . ժբ . ։
իա Տէռ Ես . ժե . ։
իբ Տէռ գ Թագ . ժբ . ։

12 է. Եւ Յովաբաս ըսաւ, Ինչո՞ւ համար Տէրոջը խօսքը կայ. ու Իսրայէլի Թագաւորը և Յովաբաս ու Եդոմի Թագաւորը Հանար իջան։
13 Ու եղիսե Իսրայէլի Թագաւորին ըսաւ, Դուն ինծի հետ ի՞նչ բան ունիս. Դուն քու Հօրդ մարգարէներուն ու քու մօրդ մարգարէներուն գնա։ Եւ Իսրայէլի Թագաւորը անոր ըսաւ, Չէ, Տէրը ա՛ս երեք Թագաւորը Մոաբին ձեռքը մատնելու կանչեր է։
14 Ու եղիսե ըսաւ, Զօրաց Տէրը՝ որուն առջեւը կը կայնիմ, Հիմնդանէ որ, եթէ Յուդայի Յովաբաս Թագաւորին վրայ հանդարտ չնայէի, բնաւ քու երեսդ պիտի նայէի, ու քեզ
15 պիտի չտեսնէի։ Եւ հիմա բերէք ինծի նուագած մը բերէք. ու երբոր նուագածն նուագարանը կը զարնէր, Հանար վրայ Տէրոջը
16 ձեռքը եղաւ. Ու ըսաւ, Տէրը այսպէս կ՚ը-
17 ս՚. Այս հեղեղատը փոս փոս բրէք. Քանի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Հով պիտի չտեսնէք ու անձրեւ պիտի չտեսնէք. բայց սա հեղեղատը ջրով պիտի լեցուի, և պիտի խմէք դուք ու
18 ձեր հօտերը ու ձեր անասուինները։ Սակայն ասիկա Տէրոջը առջեւը պզտիկ բան մը բլլալով,
19 Մոաբն ալ ձեր ձեռքը պիտի մատնէ. Եւ ամէն պարսպաւոր քաղաքը ու ամէն ընտիր քաղաքը պիտի զարնէք, և ամէն ազնիւ ծառերը կտրէք, ու ամէն ջուրի աղբիւրները գոցէք, ու ամէն ընտիր արտերը քարերով
20 ալրէք. Եւ առաւօտուն Հոգիր մատաղատած առնելը՝ ահա եդոմի ճամբայէն ջուրեր կու գային, ու երկիրը ջրով լեցուեցաւ։
21 Ու երբոր բոլոր Մոաբացիք լսեցին որ Թագաւորները եկեր են իրենց հետ պատերազմելու, ամէն զօտի կապելու կարգութիւն ունեցողները ժողվուեցան, ու սահմնադրուեցան խը կայնեցան։ Եւ առաւօտուն Հոգիր մատաղատած առնելը՝ ահա ճամբայէն Հոգիր ջուրերուն վրայ զարհած բլլալով Մոաբացիք դիմացէն ան
23 ջուրերը արիւնի պէս կարմիր տեսան, Ու ըսին, Ասիկա արիւն է. անտարակոյս Թագաւորները իրարու հետ կռուեր են, ու մէկզմէկ զարիեր են. Հիմա, ով Մոաբացիք, աւարը ժողվենք։
24 Ասոնով անոնք Իսրայէլի բանակը գացին, ու Իսրայէլացիք եղան Մոաբացիները զարկին, անոնք անոնց երեսէն փախան. ու Իսրայէլացիները Մոաբացիները զարնելով անոնց երկրին մէջ տեսան. Եւ քաղաքները կործանեցին, ու ամէն ընտիր արտերը մէջ ամէն մարդ իր քարը նետեց, ու զանոնք լեցուցին, և ամէն ջուրի աղբիւրները գոցեցին, ու ամէն ազնիւ ծառերը կտրեցին, այնպես որ միայն Կիրհարեսեթին քարերը Թողուցին. ու պարսաւորները զարկին պաշարեցին ու զարկին։ Եւ
Մոաբի Թագաւորը երբոր տեսաւ որ պատերազմը իր վրայ սաստկացաւ, իր հետ հօթը Հարիւր սուսերամարկ զօրք առաւ, որ մինչև եդոմի Թագաւորը ճեղքէն անցնին, բայց
27 չկրցան։ Ուստի առաւ իր անդրանիկ որդին որ իր տեղը պիտի Թագաւորէր, ու զանիկա պարսպին վրայ ողջակէզ բրաւ. և Իսրայէլացոց գէմ մեծ բարկութիւն եղաւ. ու անոր վրայէն Հեռ քաշուեցան, ու Նինէ երկիրը դարձան։

ԳԼ. Դ

1 եղիսե պրկարէին երը կը լսացնէ. 8 բարի Սամարացիին գործ մը կը խոստանայ. 18 անոր մեռած ազան կը յարուցանէ. 38 Գաղգալի մէջ Թանաւոր ապուրը կը բժշկէ. 42 Հարիւր մարդը քանի հացով կը կշտացնէ։

1 Ու մարդարէից որդւոցը կիներնէրէն մէկ կընիկ մը եղիսեէին ազազակելով բաւ, Քու ծառայդ երկիւղ մեռաւ. ու դուն քու ծառայդ աստուածավախ բլլալը գիտես. և պարտատէրը եկաւ Հար իմ երկու որդիներս իրեն
2 ծառայ առնէ. Ու եղիսե անոր բաւ, Քեզի ի՞նչ ընեմ. բսէ ինծի՝ տունը ի՞նչ ունիս. Եւ անիկա բաւ, Քու ապրեցնդ տանը մէջ ոչ մէկ բան մը՝ եղէն ի զատ ուրիշ բան մը չունի։
3 Ու եղիսե ըսաւ, Գնա դուրսէն քու բոլոր գրացիներդ քեզի պարապ անօթներ ուզէ, և քիչ մի ուզեր. Եւ գնայ մտիր, քու որդւոցդ վրայէն դուռը գոցէ, և անոնց ան բոլոր անօթներուն մէջը
5 պարպէ, և լեցուածը վերցուր. Եւ անիկա անոր քովէն գնաց, ու իր վրայէն ու իր որդւոցը վրայէն դուռը գոցեց. անոնք անոր
6 կը մօտեցընէին, ու անիկա կը լեցնէր. Ու երբոր ան անօթները լեցուեցան՝ իր որդւոյն բաւ, Ինծի ուրիշ անօթ մօտեցուր. ու անիկա բաւ անոր, Ուրիշ անօթ չկայ. անաստ-
7 նը եղը կայնեցաւ. Եւ կիներ գնաց Աստուծոյ մարդուն պատմեց. ու անիկա բաւ, Գնա եղը ծախէ ու պարտքդ վճարէ, և ա՛ւելցածովը դուն ու քու որդիքդ ապրեցէք։
8 Ու մէկ օր մը երբոր եղիսէ Սունամէն կ՚անցնէր, հոն մէկ երեւելի կիներ մը կար՝ որ զանիկա հաց ուտելու ստիպեց. ու երբ քանի որ ան կ՚անցնէր՝ հաց ուտելու համար
9 հոն կ՚իջնէր. Եւ ան կիներ իր երկանը բաւ, Ահա գիտեմ որ ասիկա Աստուծոյ մէկ սուրբ
10 մարդն է, որ միշտ մեր քովէն կ՚անցնի. Հիմա մէկ պզտիկ վերնատուն մը շինենք պատին վրայ, ու հոն անոր համար՝ անկողին, սեղան, աթոռ ու աչտանակ դնենք, որ երբոր մեզի
11 գայ՝ հոն իջնէ. Եւ եղաւ որ մէկ օր մը անիկա հոն եկաւ, ու վերնատունը մտաւ ու հոն

1 Դ. Թագ. ժդ. 1. 2 Ելից. ժդ. 3. 3 Դատ. ժ. 16. Հեր. ա. 11. | 4 Թագ. ժբ. 19. 5 Թագ. ժե. 1. Դ. Ե. 16. 6 Յես — Թագ. ժ. 4 Յես Գլ. գ. 3. | 1 Եղից. ա. 3. գ. 11: 16: 22. ե. 1. 4 Յես Գլ. գ. 16. 5 Թագ. ժ. 25. Ամո. ժբ. 21. Հոյ սեռական մը

1 Եղից. ժբ. 39. 40. 2 Ես. ժբ. 7. 11. | 4 Թագ. ի. 35. 5 Յես Դատ. ի. 39. Մատ. ժբ. 21. Հոյ սեռական մը | չափ 6 Յես Գլ. գ. 16. 7 Յես. ժի. 16.

12 պառկեցաւ · Եւ իր ծառային Դաւիթին բսաւ ,
Սաւուղեան կինիք կանչէ · ու զանիկա կանչ_
13 էից · և անոր առջևը կայնեցաւ · Ու անիկա
իր ծառային բսաւ , Անոր բսէ , Ահա դուն
մեզի համար ասա բոլոր աչխատանքը քաչե_
ցիր · քեզի ի՞նչ ընեմ · Թագաւորին կամ զօ_
րագլուխին բանելիք մը ունին · և անիկա ը_
սաւ , Ես իմ ժողովրդիս մէջ կը բնակիմ ·
14 Ու Եշէ բսաւ , Անոր ի՞նչ կրնաս ընել · ու
Դաւիթի բսաւ , Իրաւցընէ անիկա զաւակ չու_
15 նի , ու անոր էրիկը ծերացեր է · Ու Եշէ
բսաւ , Զանիկա կանչէ · և զանիկա կանչից ·
16 ու դրանը մէջ կայնեցաւ · Ու Եշէ ըսաւ բսաւ ,
°Գալ տարի ասա առնես դիրիգ որգի մը պի_
ան ունենաս · Եւ անիկա բսաւ , Չէ , ով տէր
իմ՝ մարդ Աստուծոյ , Խրս ազախինիդ սուտ
17 մի գրուցեր · Ու կինիկը յղացաւ ու հետևեալ
տարին նոյն ատեներ որգի մը ծնաւ՝ ինչպէս
որ եղիսէ անոր բսեր էր ·
18 Եւ ազան մեծցաւ , ու մէկ օր մը իր հո_
19 րը գնաց հնձողներուն քովը · Եւ իր հօրը
բսաւ , Գո՛ւխ՝ գո՛ւխս · ան ալ մանչուն բսաւ ,
20 Աթիկա իր մօրը տար · Ու զանիկա վերցուց ,
ու անոր մօրը տարաւ · և անիկա մինչև կէս
օր անոր ծունկերուն վրայ նստաւ , ու մե_
21 ռաւ · Եւ կինիկը վեր եկաւ , ու զանիկա Ա_
ստուծոյ մարդուն անկողինին մէջ պառկեցուց ,
22 ու ելաւ վրայէն գացեց ու եկաւ · Եւ իր
էրիկը կանչեց ու բսաւ , Կ՚ազաչեմ ինծի մանչ
չերուն մէկուն հետ էշ մը խրկէ , որ չուտով
մինչև Աստուծոյ մարդուն քովը երթամ ու
23 նա դառնամ · Եւ անիկա բսաւ , Ի՞նչ կայ որ
դուն այսօր անոր պիտի երթաս · ամսագլուխ
չէ , շաբաթ չէ · Ու անիկա բսաւ , Ողջութիւն ·
24 Ու էշը պատրաստել տուաւ , և մանչուն ը_
սաւ , Քշէ գնա , ու մինչև որ քեզի չըսեմ՝
25 քչելէն նա մի կենար ինծի համար · Եւ Կարմ_
մէլա լեռը երթալով՝ Աստուծոյ մարդուն
քովը գնաց · Ու երբոր Աստուծոյ մարդը դի_
մացէն զանիկա տեսաւ , իր մանչուն Գէհազիին
26 բսաւ , Ահա Սաւնամացի կինիկը հո · Հի_
մա վազէ դիմաւորէ զանիկա , ու անոր բսէ ,
Ողջ առո՞ղջ ես , էրիկդ ողջ առո՞ղջ է , որ_
զան ողջ առո՞ղջ է · Եւ անիկա բսաւ , Ողջ
27 առո՞ղջ ենք · Ու կինիկը լեռը Աստուծոյ մար_
դուն եկաւ , և Հանոր ոտքերուն փաթթուե_
ցաւ · ու Գէհազի մօտեցաւ որ քաչէ , բայց Աստուծոյ մարդը բսաւ , Թող
տուր զանիկա , քանզի անոր սիրտը ցաւած
է · ու Տէրը ինծմէ պահեր ու ինծի չյայտ_
28 նեց · եւ կինիկը բսաւ , Ես իմ տիրոջմէս որ_
դի խնդրեցի՞ · ես չըսի՞ որ Ջիս մի խաբեր ·
29 Ու անիկա Գէհազիին բսաւ , Մէջդ գօտի կա_
պէ , և իմ գաւազանս ձեռքդ առ ու գնա ·
և թէ որ մարդ մը հանդիպիս Հանոր բա_
րեւ մի տար , ու թէ որ մէկ մարդ մը քեզի
բարեւ տայ պատասխան մի տար , և իմ գա_
30 ւազանս ազուն երեսին վրայ դիր · Իսկ ազուն
մայրը բսաւ , Տէրը կենդանի է , ու քու ան_
ձդ կենդանի է , որ քեզ պիտի չթողում ·
31 Ու եշէ եկաւ անոր առջևէն գնաց · Բայց
Գէհազի անոնց առջևը անցաւ , ու գաւազանը
ազուն երեսին վրայ դրաւ , սակայն ոչ ձայն
կար՝ և ոչ զգացում · ուստի զանիկա դիմա_
ւորելու դարձաւ , և անոր պատմեց ու բսաւ ,
32 Ազան Հարթիքեցաւ · Ու երբոր եղիսէ տունը
մտաւ , ահա ազան մեռած ու իր անկողինին
33 վրայ պառկած էր · Ու Ներս մտնելով՝ ե_
կուքնաւն վրայէն դուռը գոցեց , և Տէրոջը
34 աղօթք ըրաւ · Ու ելաւ ազուն վրայ պառ_
կեցաւ · և իր բերանը անոր բերնին վրայ՝ ու
իր աչքերը անոր աչքերուն վրայ՝ ու իր ֆա_
թերը անոր ֆաթերուն վրայ դրաւ , և Հանոր
վրայ կծկեցաւ , ու ազուն մարմինը տաքցաւ ·
35 Եւ դարձաւ տունը մէջ մէկմէկ աս կողմը ու մէկ_
մէկ ան կողմը պտռտեցաւ , Ու ելաւ անոր վը_
րայ կծկեցաւ · և Հազան եօթը անգամ փը_
36 րթեցաւ , ու ազան աչքերը բացաւ · Անո_
անոր Գէհազին կանչեց ու բսաւ , Սաւնամացի
կինիկը կանչէ · ու զանիկա կանչից · և անոր
37 եկաւ · ու եշէ բսաւ , Տղադ առ · Եւ
կինիկը ներս մտնելով՝ անոր ոտքերը ինկաւ , ու
գետնին խոնարհութիւն ըրաւ , և իր ազան
առնելով դուրս ելաւ ·
38 Ու եղիսէ Գաղգաղա դարձաւ · և ան եր_
կրին մէջ սովալ կար , ու մարգարէից որդիքը
անոր առջևը կը նստէին · ու անիկա իր ծա_
ռային բսաւ , Մեծ կաթսան եռացուր դիր ,
39 և մարգարէից որդիներուն ազուբ եփէ · Ու
մէկը դաշտը ելաւ որ խոտեր ժողվէ , ու մէկ
վայրենի բոյս մը գտաւ , և անկէ հանդերձ
լեցուն վայրենի վարունգ ժողվեց , ու եկաւ՝
գանակ ազուբին կաթսային մէջը մանրեց ,
40 քանզի չէին ճանչնար · Եւ ան մարդոցը առջևը
դրին որ ուտեն · ու երբոր ան ազուբէն կե_
րան՝ պոռալով բսին , կաթսային մէջը մահ
կայ , ով մարդ Աստուծոյ · ու չկրցան ուտել ·
41 Եւ անիկա բսաւ , Ալիւր բերէք · ու զանիկա
կաթսային մէջ նետեց , ու բսաւ , Ժողովրդին
առջևը դիր որ ուտեն · անոնք կաթսային
մէջ վնասակար բան մը չկար ·
42 Եւ Բահազ-սաղիսային մարդ մը եկաւ ,
ու Աստուծոյ մարդուն երախայրիքներէն քսան
հատ հաց՝ քսան հատ գարիներէն հաց ու թարմ

• եբբ · կինաց ժա_
մանակին · ծե · ժբ ·
10 · 14 ·
ե հմր · ա ·
ը Գէ · բ · ա ·
թ մ՚՚ա · իբ · ց ·
ժ հմր · ժբ · 10 ·
ի Գէ · բ · ե ·
ժա Գաղ · ժ · ե ·
ժբ Տ՚՚ա եբ · է · 19 ·
ժգ · 16 · Գէ · բ · ե ·
ժդ · Գաղ · ժբ · 12 ·
ժե Գէ · բ · ե ·
ժզ Ցաղ · ժա · 11 ·
ժէ հմր · ե · Մ՚՚ա · գ ·
6 ·
ժը Գաղ · ժբ · 20 ·
ի գ Քաղ · ժէ · 21 ·
Գաղ · բ · 10 ·
ձ գ Քաղ · ժէ · 21 ·
ղ Գէ · բ · ե ·
ճ գ Քաղ · ժէ · 23 ·
եբբ · ժա · 25 ·
ի Գէ · բ · ե ·
ձ Գէ · բ · ե ·
ղ Գէ · բ · ե · Գաղ ·
ժ · 23 · Գաղ · իբ · 2 ·
ճ Եղ · ժ · 17 ·
ի Տ՚՚ա եբ · ժէ · 25 ·
Գէ · բ · 21 · Ցաղ ·
բ · ե ·
ա ՚՚ Քաղ · բ · 1 · ա
Գաղ · բ · ա ·
ե Քաղ · ժբ · 2 · ա
Գաղ · բ · 11 · Գաղ ·
ց · ե ·

Հասկեր բերաւ իր պարկովը։ Եւ անիկա ըսաւ ,
43 Ֆարաւոնդին տուր որ ուտեն ։ Եւ անոր ծա-
ռան ըսաւ , Ա՛ս ի՞նչ է որ հարիւր մարդոց
առջեւը դնեմ։ բայց անիկա ըսաւ , Ֆարաւոնդ-
դին տուր որ ուտեն , քանզի Տէրը այսպէս
44 կ՚ըսէ ։ Ո՛ճեան ուտեն ու պիտի աւելնայ ։ Եւ
անոնց առջեւը դրաւ , ու կերան , և Տէրոջը
բանին պէս մնացին ։

ԳԼ ։ Ե

1 Ելիմէլէք գերի բռնուած ալիեան մը ծառայութեամբ՝ Մաս-
րիա կը երթայ ։ որ իր բարեսիրութեան բժշկուի ։ 3 Եղեռ
գործիա Ըզրաման խրկելով՝ բարեսիրութիւնը կը բժշկէ ։ 13
ու Նէեմանին պարգեւները չընդունելով՝ երկրին հողէն կա-
ռայ տեր ։ 20 Գեհազի իր տիրոջ անունովը Նէեմանը խաբե-
լուն համար բարեսիրութենէ կը պատժուի ։

1 Ե՛ Ասորոց թագաւորին զօրագլուխը Նէե-
ման իր տիրոջը առջեւը մեծ ու յարգելի մարդ
մըն էր , քանզի Տէրը անոր ձեռքովը Ասո-
րոց փրկութիւն տուեր էր ։ ու ան մարդը զո-
2 բաւոր կարճ մըն էր , ի՛սրայէլէ երկրէն
մէկ պզտիկ աղջիկ մը գերի առեր էին , ու
3 անիկա Նէեմանին կնկանը ծառայ էր ։ Եւ անի-
կա իր տիրուհոջը ըսաւ , Երանի թէ իմ տէրս
Սամարիա եղող մարգարէին առջեւը ըլլար ,
անառանը զանիկա իր բարեսիրութենէն կը բժըշ-
4 կէր ։ Ու Նէեման գնաց իր տիրոջը պատմեց , ու
ըսաւ , Իսրայէլի երկրէն եղող աղջիկը այսպէս
5 ու այսպէս խօսեցաւ ։ Եւ Ասորոց թագաւորը
ըսաւ , Գնա ուրեմն , ես Իսրայէլի թագաւորին
նամակ կը խրկեմ ։ Ու անիկա գնաց , և Իր
ձեռքը տասը տաղանդ արծաթ ու վեց հազար
ոսկի ու տասը ձեռք փոխելու հանդերձ
6 առաւ ։ Եւ Իսրայէլի թագաւորին բերաւ նա-
մակը , °որ այսպէս գրուած էր ։° Երբ երբոր
այս նամակը քեզի հասնի , †գիտցած լլլաս
որ՚ իմ ծառաս Նէեմանը քեզի կը խրկեմ , որ
7 զանիկա իր բարեսիրութենէն բժշկես ։ Ու երբոր
Իսրայէլի թագաւորը նամակը կարդաց՝ իր
հանդերձները պատռեց , ու ըսաւ , Միթէ ես
մեռցընելու ու ապրեցընելու Աստուած եմ ,
°Ասուածի եմ , որ ասիկա ինծի մարդ մը
խրկեր է՝ իր բարեսիրութենէն բժշկելու համար ։
ուստի ազիկ գիտցէք ու տեսէք , որ ասիկա
ինծմէ պատճառ մը կը փնտռէ ։
8 Ո՛ երբոր Աստուծոյ մարդը Եղիսէ լսեց՝
որ Իսրայէլի թագաւորը իր հանդերձները
պատռեր է , թագաւորին ‡ղրկեց ու ըսաւ ,
Ինչո՞ հանդերձները պատռեցիր ։ թող անի-
կա ինծի գայ , ու գիտնայ թէ Իսրայէլի մէջ
9 մարգարէ կայ ։ Եւ Նէեման իր ձիերովը ու
կառքովը գնաց , ու Եղիսէին տանը դուռը
10 կայնեցաւ ։ Ու Եղիսէ մարդ մը խրկեց անոր՝
ըսելով , Գնա ‡Յորդանանու մէջ եօթը ան-
գամ լուացուիլ , և մարմինդ քեզի կը դա-
11 նայ , ու կը մաքրուիս ։ Ու Նէեման բարկա-
ցաւ ու գնաց՝ ըսելով , Ահա ես կ՚ըսէի որ
անիկա անպատկառ իմ քովս պիտի գայ ու
կայնի , և իր Եհովայ Աստուծոյն անունը պի-
տի կանչէ , ու ձեռքը ան տեղը վրայ պի-
12 տի երերցընէ , ու բորոտութիւնը բժշկէ ։ Դա-
մասկոսի Աբանա ու փարփար գետերը խոտա-
յելիք բոլոր Իսրայէլին ազիկ չե՞ն ։ միթէ չե՞մ
կրնար անոնց մէջը լուացուիլ ու մաքրուիլ ։
13 և դարձաւ բարկութիւնով գնաց ։ իսկ անոր
ծառաները մտածեցան , ու անոր խօսեցան ըսե-
լով , Ով հայր , Թէ °ր մարգարէն քեզի մէկ
մեծ բան մը ըսէր՝ պիտի չընէի՞ր ։ ո՛ր մեռց
որ անիկա քեզի լուացուիլ ու պիտի մաք-
14 րուիս ։ Եւ Աստուծոյ մարդուն խօսքին համեմատ եօթը ան-
գամ Յորդանանու մէջ լուացուեցաւ ։ ու Նամա-
նի մարմինը պզտիկ տղու մը մարմնին պէս եղաւ ,
ու †մաքրուեցաւ ։
15 Եւ անիկա իր բոլոր բանակովը Աստուծոյ
մարդուն գարձաւ , ու գնաց անոր առջեւը
կայնեցաւ , ու ըսաւ , Ահա հիմա գիտցայ որ
բոլոր երկրի վրայ °Աստուած չկայ , բայց միայն
Իսրայէլի մէջ ։ ուստի հիմա կ՚ազաչեմ՞ քա-
16 ծառայէդ ընծայ մը ընդունիլ ։ Բայց անիկա
ըսաւ , ‡Տէրը՝ որուն առջեւը կը կայնիմ , կեն-
դանի է որ °պիտի չընդունեմ ։ ու զանիկա ստի-
պեց որ ընդունի , բայց անիկա չհաճեցաւ ։
17 Ո՛ Նէեման ըսաւ , Ուրեմն քա՛ծառայիդ
-- Էրնէ- հողէն երկու ջորիի բեռ չտրուի՞ ։
քանզի քա՛ ծառայդ ալ՚ երբէք ալ ուրիշ աս-
տուածներու ողջակէզ կամ զոհ պիտի չընէ ,
18 բայց միայն Եհովային ։ Տէրը այս բանիս հա-
մար քա՛ ծառայիդ ներողութիւն տայ , այսինքն
երբոր իմ տէրս Ռեմոնի տունը մտնէ հոն եր-
կրպագութիւն ընելու համար , և նաեւ իմ
ձեռքս վրայ կռթնելովը , ես -- Ռեմոնի
տանը մէջ ծռիմ , աս բանիս՝ այսինքն Ռեմոնի
տանը մէջ իմ ծռելուս համար Տէրը քա՛ ծա-
19 ռայիդ թողութիւն տայ ։ Ու Եղիսէ անոր ը-
սաւ , Գնա խաղաղութեամբ ։ և անիկա անոր
քովէն գնաց , -- Հբլ մը ճամբայ ----։
20 Եւ Աստուծոյ մարդուն Եղիսէին ծառան
Գէհազի ըսաւ , Ահա իմ տէրս աս Ասորի Նէ-
եմանին խնայեց , ու անոր ձեռքէն անոր բե-
րածը չառաւ ։ Տէրը կենդանի է որ ես անոր
հետէն կը վազեմ՝ և անկէ բան մը կ՚առնեմ ։
21 Ո՛ Գէհազի Նէեմանին հետէն վազեց ։ ու Նէ-
եման երբոր տեսաւ որ անիկա իր հետէն կը
վազէ , իր կառքէն իջաւ զանիկա դիմաւոր-

1 Դատ ։ ԺԳ ։ Ը։ ԺԴ ։ Ը ։ Ա Թագ ։ Ժ ։ ԺԳ ։ Ա Մակ ։ Ե ։ Ա Պետ ։ Բ ։ Ը ։ Ա Յովհ ։ Դ ։ Ա ։ Յուդ ։ Ա ։ Յայտ ։ Ա ։ Ը ։ Ժ ։ ԺԱ ։ ԺԲ ։ ԺԳ ։ ԺԴ ։ ԺԵ ։ ԺԶ ։ ԺԷ ։ ԺԸ ։ ԺԹ ։ Ի ։ ԻԱ ։ ԻԲ ։ ԻԳ ։ ԻԴ ։ ԻԵ ։ ԻԶ ։ ԻԷ ։ ԻԸ ։ ԻԹ ։ Լ ։ ԼԱ ։ ԼԲ ։ ԼԳ ։ ԼԴ ։ ԼԵ ։ ԼԶ ։ ԼԷ ։ ԼԸ ։ ԼԹ ։ Մ ։ ՄԱ ։ ՄԲ ։ ՄԳ ։ ՄԴ ։ ՄԵ ։ ՄԶ ։ ՄԷ ։ ՄԸ ։ ՄԹ ։ Ն ։ ՆԱ ։ ՆԲ ։ ՆԳ ։ ՆԴ ։ ՆԵ ։ ՆԶ ։ ՆԷ ։ ՆԸ ։ ՆԹ ։ Շ ։ ՇԱ ։ ՇԲ ։ ՇԳ ։ ՇԴ ։ ՇԵ ։ ՇԶ ։ ՇԷ ։ ՇԸ ։ ՇԹ ։ Ո ։ ՈԱ ։ ՈԲ ։ ՈԳ ։ ՈԴ ։ ՈԵ ։ ՈԶ ։ ՈԷ ։ ՈԸ ։ ՈԹ ։ Պ ։ ՊԱ ։ ՊԲ ։ ՊԳ ։ ՊԴ ։ ՊԵ ։ ՊԶ ։ ՊԷ ։ ՊԸ ։ ՊԹ ։ Ջ ։ ՋԱ ։ ՋԲ ։ ՋԳ ։ ՋԴ ։ ՋԵ ։ ՋԶ ։ ՋԷ ։ ՋԸ ։ ՋԹ ։ Ռ ։ ՌԱ ։ ՌԲ ։ ՌԳ ։ ՌԴ ։ ՌԵ ։ ՌԶ ։ ՌԷ ։ ՌԸ ։ ՌԹ ։ Ս ։ ՍԱ ։ ՍԲ ։ ՍԳ ։ ՍԴ ։ ՍԵ ։ ՍԶ ։ ՍԷ ։ ՍԸ ։ ՍԹ ։ Տ ։ ՏԱ ։ ՏԲ ։ ՏԳ ։ ՏԴ ։ ՏԵ ։ ՏԶ ։ ՏԷ ։ ՏԸ ։ ՏԹ ։ Ր ։ ՐԱ ։ ՐԲ ։ ՐԳ ։ ՐԴ ։ ՐԵ ։ ՐԶ ։ ՐԷ ։ ՐԸ ։ ՐԹ ։ Ց ։ ՑԱ ։ ՑԲ ։ ՑԳ ։ ՑԴ ։ ՑԵ ։ ՑԶ ։ ՑԷ ։ ՑԸ ։ ՑԹ ։ Ւ ։ ՒԱ ։ ՒԲ ։ ՒԳ ։ ՒԴ ։ ՒԵ ։ ՒԶ ։ ՒԷ ։ ՒԸ ։ ՒԹ ։ Փ ։ ՓԱ ։ ՓԲ ։ ՓԳ ։ ՓԴ ։ ՓԵ ։ ՓԶ ։ ՓԷ ։ ՓԸ ։ ՓԹ ։ Ք ։ ՔԱ ։ ՔԲ ։ ՔԳ ։ ՔԴ ։ ՔԵ ։ ՔԶ ։ ՔԷ ։ ՔԸ ։ ՔԹ ։ Օ ։ ՕԱ ։ ՕԲ ։ ՕԳ ։ ՕԴ ։ ՕԵ ։ ՕԶ ։ ՕԷ ։ ՕԸ ։ ՕԹ ։ Ֆ ։ ՖԱ ։ ՖԲ ։ ՖԳ ։ ՖԴ ։ ՖԵ ։ ՖԶ ։ ՖԷ ։ ՖԸ ։ ՖԹ ։

22 բեղու , ու բաւ , Ոզնաքիհն է , եւ անիկա բաւ , Ոզնաքիհն է . իմ տէրս դիս խրկեց ու կ՚ըսէ , Ահա հիմա եփրեմի լեռնէն մարդա- բէնց որդիներէն երկու պատանի եկան . ինծի՛ չնորհք ըրէ՝ անոնց համար տապանդ մը ար- ծաթ ու երկու ձեռք փոխելու հանդերձ
23 ատար : Ու Նէեման բաւ , Շնորհք ըրէ՝ եր- կու տապանդ առ . և զանիկա բռնադատեց , ու երկու պարկի մէջ երկու տապանդ արծաթ ը՜- , ու երկու ձեռք ալ փոխելու հանդերձ Դրաթց , և իր ծառաներէն երկու քովս տուաւ ,
24 որ անոր առջևէն տարին : Ու երբոր °բլուրը եկաւ՝ անոնց ձեռքէն առաւ ու տանը մէջ պահեց , և այն մարդիկը ճամբեց , ու գացին .
25 Եւ ինքը ներս գնաց իր տիրոջը առջևը կայ- նեցաւ . Ու Եղիսէ անոր բաւ , Ով Գէհազի , ուսկի՞ն ե՜- . և անիկա բաւ , Ծառադ մէկ
26 տեղ մը չգնաց : Ու Եղիսէ անոր բաւ , երբոր այն մարդը իր կառքէն քեզ դիմաւորելու դարձաւ , միթէ իմ հոգիս հոն չգնաց՝ . — Ար- ժ- արծաթի առնելու , և հանդերձներ ու ձի- թենիներ և այգիներ ու ոչխարներ և արջառ- ներ ու ծառաներ ու աղախիններ առնելու
27 ատե՞ն է : Ուրեմն Նէեմանին բորոտութիւնը °քեզի ու քու սերունդիդ փակչի յաւիտեան : Եւ անիկա անոր առջևէն °ձիւնի պէս բորո- տած եղաւ .

ԳԼ· Զ

1 Եղիսէ հրաման կու տայ մարդարէից որդիքեան որ երթան իրենց բնակարաններէն մէծցնեն . ու երկիքը կը լցացընեն . 2 Եւ- ղէ Ընարէց թագաւորին խորհուրդը կը յայտնէ իրմէ . չի թագաւորին . 13 Եղիսէ բռնելու համար Դոթայիմ իրը- կաւած գորքը կը բանտարկեն կը գերանեն . 19 ու Սամարիա տարուելով՝ իսրայելի թագաւորին կը նայի իրմէ . 24 Աստուած չի մէջ պատահած սովին պատճառաւ Բենհադադ իր զօ- րաւորները իրենց հետ կը խրկէ ու Եղիսէն պաշարել .

1 Եւ °մարդարէից որդիքը Եղիսէին բսին , Ահա ան տեղ՝ ուր որ մենք քու առջևդ կը
2 նստինք՝ մեզի նեղ է : Երթանք ուրեմն Յորդանան , ու անտէն ամէն մէկերնիս մէյ- մէկ գերան առնենք , ու հոն մեզի բնակարան
3 տեղ չինենք : Ու անիկա բաւ , Գացէք ու ած- ծ- մէկը բաւ , Շնորհք ըրէ՝ քու ծա- ռաներուդ հետ եկար . և անիկա՝ կու գամ
4 բաւ . Ու անոնց հետ գնաց . և Յորդանան
5 հասնելով ծառեր կտրեցին : Ու երբոր մէկը գերան մը կը կտրէր , դոդոջը երկաթը ջուրին մէջ ինկաւ . ուստի անիկա պոռալով բաւ ,
6 Ո՜ , տէր իմ , ան ալ փոխ առնուած էր : Եւ Աստուծոյ մարդը բաւ , Որ՞ր ինկաւ . ու անի- կա ան տեղը ցուցուց անոր : Ու °Եղիսէ փայտ մը կտրեց ու հոն նետեց , ու երկաթը ջուրին
7 երեսը եկաւ . Եւ ած- բաւ , Ձեռնդ վերս-

ցուր . ան ալ ձեռքը երկընցուց ու զանիկա առաւ .

8 Եւ Ասորւոց թագաւորը իսրայելի դէմ պատերազմ կ՚ընէր , ու իր ծառաներուն հետ խորհուրդ ըրաւ ու բաւ , Այս ինչ կամ այն
9 ինչ տեղը բանակ դնեմ՝ : Եւ Աստուծոյ մար- դը իսրայելի թագաւորին հետ խրկեց՝ բաւ- լով , Զգուշացիր որ ան տեղէն չանցնիս , վասն
10 զի Ասորիները հոն իջած են : Ու իսրայելի թագաւորը Աստուծոյ մարդուն բսած տեղը հետ խրկեցավ՝ տեղեկացաւ , ու անկէ զգու-
11 շացաւ . †չատ անգամ՝ : Եւ սա բանիս համար Ասորւոց թագաւորին սիրտը նեղսնեցաւ՝ իր ծառաները կանչեց ու անոնց բաւ , Ձեզ յայտներ ինծի , թէ մերիներէն ով կայ ։
12 իսրայելի թագաւորին ը՜ ն ի՞ : Ու ծա- ռաներուն մէկը բաւ , Չկայ՝ տէ՛ր իմ , ով տէր իմ թագաւոր . հապա իսրայելի մէջ եղող Եղիսէ մարգարէն քու պառկելու սենեակիդ մէջ խօսած խօսքերդ իսրայելի թագաւորին
13 կը յայտնէ : Եւ անիկա բաւ , Գացէք ու անոր ուր ըլլալը տեսէք , որ զանիկա բռնել տամ : Եւ անոր պատմեցին ու բսին , Ահա անիկա °Դոթայիմի մէջ է .
14 Ուստի անիկա ձիեր ու կառքեր ու բազ- մութիւն զօրքեր խրկեց հոն , որոնք գիշերով
15 գացին և քաղաքը պաշարեցին : Եւ Աստու- ծոյ մարդուն ծառան առաւօտուն կանուխ երբ ու դուրս գնաց , և ահա զօրքեր , ձի- եր ու կառքեր քաղաքը պաշարեր էին . ու ծառան անոր բաւ , Ո՜ , տէր իմ , ի՞նչ ը-
16 նենք : Ու Եղիսէ բաւ , Մի վախնար , քանզի °մեզի հետ եղողները անոնց հետ եղողներէն
17 շատ աւելի են : Ու Եղիսէ աղօթք ըրաւ ու ը- աւ , Ով Տէր , սաղ աչքերը բաց որ տես- նէ . և Տէրը ծառային աչքերը բացաւ . ու տեսաւ որ ահա լեռը եղիսէին չորս կողմը °հրեղէն ձիերով ու կառքերով լեցուն էր .
18 Ու երբոր անոնք Եղիսէի քովը իջան , եղիսէ Տէրոջը աղօթք ըրաւ ու բաւ , Կ՚աղաչեմ՝ սա ազգը °կուրութեամբ զարկ . և Տէրը զա- նոնք կուրութեամբ զարկաւ եղիսէին խօս-
19 քին համեմատ : Ուստի Եղիսէ անոնց ը- աւ , Ձամբան սա չէ ու քաղաքը սական չէ . եկէք ինկէք որ ձեզ ձեր փնտռած մարդուն
20 տանիմ՝ . և զանոնք Սամարիա տարաւ : Ու երբոր Սամարիա եկան , Եղիսէ բաւ , Ով Տէր , սանոնց աչքերը բաց որ տեսնեն . Եւ Տէրը անոնց աչքերը բացաւ , ու տեսան , և ահա Սամարիայի մէջ էին :
21 Եւ Իսրայելի թագաւորը զանոնք տեսնե- լով՝ Եղիսէին բաւ , Ով հայր իմ , զարնե՞մ ,
22 զարնե՞մ : Եւ անիկա բաւ , Մի զարներ . մի- թէ քու սրովդ ու աղեղովդ գերի բռնած

• Գ՜ · ա առանձին տեղը
ր = Տիմ· գ· 10 ·
Բէ· գ · 6 · Թա· — Գ· գ · 38 ·
ժբ· 10 · Գէ· ժե· 1·
— Ցե՜ · Գէ· բ · 21 ·
Եզէ· ու մէկ ու ոչ երկա-

ֆ Ծն· իվ · 17 ·
ր Ր Ա՜ն · իբ · 1 · Սաղ· բ · 11 ·
Ծե · 13 · Հաբ՜ · 1 · 3 ·
Ը· 21 ·
Գէ· բ · 11 · Սաղ· 17 · 7 · կբ · 17 ·
Ջ՜ա՜ա՜ն· գ· 1—21
Կա՜ յայտա իմաստ
Ծն· ժբ · 11 ·

Նեղիդ կը զարնես. Ուանոնց առջին հայց ու չուր գիր, որ ուտեն, խանին ու իրենց տիրոջը ևր-
23 քան։ Եւ անոնց մէկ մեծ կուտակ մը ըրաւ, ու կերան խմեցին, ու գնացին ետ իրենց տեղը դարձին։ Եւ Հասուց գունդերը մէկտեղ ալ Իսրայէլի երկիրը չեկան։
24 Եւ անկէ ետքը Ասուց Բենադադ թագաւորը իր բոլոր բանակը ժողվեց, ու եկաւ
25 Սամարիան պաշարեց։ Եւ Սամարիայի մէջ մեծ սով եղաւ, քանզի զանիկա պաշարեր էին, այնպէս որ մէկ իշու գլուխը ութսուն ՚ի արծաթի, ու մէկ կապեճին չորրորդ մասը ՚ի աղաւ՝ նեի արծաթի ծախուեցաւ։
26 Ու երբոր Իսրայէլի թագաւորը պարսպին վրայէն կ՚անցնէր, մէկ կին մը անոր աղաղակեց ու ըսաւ, Ով տէր իմ թագաւոր, օգ-
27 նէ։ Ըսաւ։ Եւ անիկա ըսաւ, Թէ որ Տէրը քեզի չօգնէ, ես քեզի ուսկի՞ օգնեմ, կալո՞ն թէ
28 հնձանէն։ Ու թագաւորը անոր ըսաւ, Քեզի ի՞նչ եղաւ։ Եւ անիկա ըսաւ, Այս կինիկը ինծի ըսաւ որ գիս տազ տուր, ու այսօր զանիկա
29 ուտենք, և իմ տղաս վաղը ուտենք։ Ուստի իմ տղաս եփեցինք և զանիկա կերանք. ու երկրորդ օրը անոր ըսի, Տղադ տուր որ ու-
30 տենք, բայց անիկա իր տղան պահեց։ Եւ թագաւորը ան կնկանը խօսքը լսածին պէս իր հանդերձները պատռեց, ու պարսպին վրայէն անցած ատեն՝ ժողովուրդը տեսաւ որ ահա ներքէն անոր մարմնոյն վրայ քուրձ
31 կար։ Եւ անիկա ըսաւ, Աստուած ինծի այսպէս ու ասկէ աւելի ընէ, Թէ որ այսօր Սա-
32 փատեան Եղիսէին գլուխը իր վրայ մնայ։ Ու Եղիսէ իր տունը կը նստէր, ու ծերերը անոր հետ կը նստէին. և նախորդը իր առջևէն մարդ մը խրկեց անոր. ու պատգամաւորը գաս չհասած՝ Եղիսէ ծերերուն ըսաւ, Կը տեսնէ՞ք որ սա Մարդասպանի որդին գլուխս ատնելու հաղ խրկեց. Նայեցէք՝ սա մարդը ներս գայէն գոցեցէք, ու զանիկա դրսի քովը բռնեցէք. միթէ անոր տիրոջը ոտքե-
33 րուն ձայնը անոր ետևէն չէ՞։ Ու երբոր անոնց հետ կը խօսէր, ահա սա պատգամաւորը անոր քովը իջաւ. ու ըսաւ, Ահա սա չարիքը Տէրմէն է. ալ ասկէ ետև Տէրոջմէ ի՞նչ սպասեմ։

Գլ. Լ

1 Եղիսէ Սամարիայի մէջ պատմելու անհատաւորի տատասիրելը կը հանդարտեցնէ։ 3 Ձորը բերածները համարձակութիւն բնելով Ասորւոց բանակը մտնելու. անոնց փախչելուն ըսրը կը բերէն։ 12 Թագաւորը լրտեսներու միջոցով սա ըսրին վրայ մարդ ղրկելով Ասորւոց վճռածները կը հակատակ։ 17 Ան խմբուը որ սասատեան համար Եղիսէին բան մը

1 Ու Եղիսէ ըսաւ, Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք. Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Վաղը սա ատենս Սամարիայի դրանը մէջ մէկ գրիւ բարակ ալիւր՝ մէկ սիկղ գործ, ու երկու գրիւ գարին
2 մէկ սիկղի գնով պիտի ծախուի։ Եւ ան զօրապետը՝ որուն ձեռքին վրայ թագաւորը կը կռթնէր, Ասուծոյ մարդուն պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Թէ որ Տէրը երկինքը պատուհաններ ալ չընէ, միթէ սոսկա ըլլալո՞ բան է։ Եւ անիկա ըսաւ, Դուն քու աչքերովդ պիտի տեսնես, բայց անկէ պիտի չուտես։
3 Ու դրան առջևը չորս բորոտ մարդիկ կային, և անոնք իրարու ըսին, Ինչո՞ւ հոս
4 նստինք մինչև որ մեռնինք. Թէ որ ըսենք թէ քաղաքը մտնենք, քաղաքին մէջ սով կայ, ու հոն պիտի մեռնինք. և թէ որ հոս մնանք, նոյնպէս պիտի մեռնինք. ուրեմն եկէք Ասորւոց բանակը գթնինք. թէ որ մեզ ողջ թողուն՝ կապրինք, ու թէ որ մեզ մեռցընեն՝ կը մեռ-
5 նինք։ Եւ մութ ատեն եկան որ Ասուց բանակին երեսը գացին, և ահա հոն մարդ մը չկար.
6 քանզի Տէրը Ասուց բանակին մէջ հնաւքը ու ձիերու ձայն՝ մէկ մեծ զօրքի մը ձայն լսել տուաւ, և իրարու ըսին, Ահա Իսրայէլի թագաւորը Հիւսացւոց թագաւորները ու Եգիպտացւոց թագաւորները վարձքով
7 բռնեց որ մեր վրայ գան։ Ու հնգան մութին փախան, և իրենց վրաններէրը ու ձիերը ու էշերը՝ բանակը եղածին պէս թողուցին, ու ի-
8 րենց անձերը ազատելու համար փախան։ Եւ սա բորոտները մինչև բանակին ծայրը գացին, ու մէկ վրան մը մտնելով կերան ու խմեցին. և անկէ արծաթ ու ոսկի ու հանդերձներ վերցուցին, ու գացին պահեցին. ու ետ դառնալով՝ մէկ ուրիշ վրան մը մտան, և անկէ ալ վերցու-
9 ցին ու գացին պահեցին։ Ետքը իրարու ըսին, Ըրկիկ չենք ըրածնիս. սա օրս ուրախութեան օր է, ու մենք լուռ կեցեր ենք. թէ որ մինչև առաւօտուն լոյսը սպասենք, չէզոք անօրէնութեան պատիժը պիտի կրենք։ Ուստի հիմա եկէք երթանք ու թագաւորին տունը
10 պատմենք։ Եւ գացին քաղաքին դռնապանները պատացին, ու անոնց պատմեցին ու ըսին, Մենք Ասուց բանակը մտանք, և ահա հոն մարդ կամ մարդու ձայն չկայ, բայց միայն ձիերը կապուած ու էշերը կապուած, ու վր-
11 րանները այ այնպէս։ Եւ դռնապանները պատացին, ու թագաւորին տունը՝ ներսը խնայուցին։

գրելութիւնը չհասատաց. գրան պահապանութիւնը իրեն յանձնուած ըլլալով՝ արքային առաջին կ՚ըսէ ու կը մեռնի։

ա Հմր. ժգ. ցո։ | բ Գ. Ե. ա. Հմր. ա. ցո։ | գ Գ. Ե. ա. Հմր. ա. ցո։ | դ Կը կարծուի քէ առաջի մը ընդունելն է։ | ե Գ. Ե. ա. Հմր. ցո։ | զ Գ. Ե. ա. Հմր. ա. ցո։ | է Գ. Ե. ա. Հմր. ցո։ | ը Գ. Ե. ա. Հմր. ցո։ | թ Գ. Ե. ա. Հմր. ցո։ | ժ Գ. Ե. ա. Հմր. ցո։ | ի Գ. Ե. ա. Հմր. ցո։ | ժա Գ. Ե. ա. Հմր. ցո։ | ժբ Գ. Ե. ա. Հմր. ցո։ | ժգ Գ. Ե. ա. Հմր. ցո։ | ժդ Գ. Ե. ա. Հմր. ցո։ | ժե Գ. Ե. ա. Հմր. ցո։ | ժզ Գ. Ե. ա. Հմր. ցո։ | ժէ Գ. Ե. ա. Հմր. ցո։ | ժը Գ. Ե. ա. Հմր. ցո։ | ժթ Գ. Ե. ա. Հմր. ցո։ | ի Գ. Ե. ա. Հմր. ցո։ | իա Գ. Ե. ա. Հմր. ցո։ | իբ Գ. Ե. ա. Հմր. ցո։ | իգ Գ. Ե. ա. Հմր. ցո։ | իդ Գ. Ե. ա. Հմր. ցո։ | իե Գ. Ե. ա. Հմր. ցո։ | իզ Գ. Ե. ա. Հմր. ցո։ | իէ Գ. Ե. ա. Հմր. ցո։ | իը Գ. Ե. ա. Հմր. ցո։ | իթ Գ. Ե. ա. Հմր. ցո։ | Ա. Ե. ա. Հմր. ցո։ | Ա. Ե. ա. Հմր. ցո։ | Ա

12 Ու թագաւորը դիշերով նստաւ և իր ծառաներուն բսաւ, Աստիներուն մեզի բրած բանը ես ձեզի պատմեմ. Անոնք մեր անօթին բլլալը դիտնալով՝ բանակին եցած են, ու դաշտին մէջ պահուած են՝ ըսելով, Երբոր անոնք քաղաքէն դուս գան, զանոնք ողջ բռնենք 13 ու քաղքը մտնենք։ Եւ անոր ծառաներուն մէկը պատասխան տուաւ ու բսաւ, Թող մը նացած ձիերուն հինգը առնեն՝ որոնք հոս մնացած են. ահա անոնք բոլոր Իսրայէլին բազմութեանը պէս եղան, [որոնք հոս մնացած են. ահա անոնք բոլոր Իսրայէլին բազմութեանը պէս եղան,] որ հասնելու վրայ 14 է. և հոն իյկինք ու տեսնենք։ Ու °Երկու կառք աւին իրենց ձիերով, և թագաւորը Աստուծոյ բանակին ետևէն իրկեց ու բսաւ, 15 Գացէք նայեցէք։ Ու անոնք մինչև Յորդանան անոնց ետևէն գացին, և ահա բոլոր ճամբան լեցուն էր հանդերձներով ու ամանեղով՝ որոնք Ասորիները արտորալով փախած առնուին գիր էին։ Եւ պատգամաւորները նո դարձան ու թագաւորին պատմեցին։

16 Ասոնկը ժողովուրդը նոյն ու Ասուծոյ բանակը կողոպտեց։ ու ²Ցէրոյը խոստին հաս մէ Լօո մէկ դրխ բարակ ալիւրը՝ մէկ սիկղ ·ւշ·ղ, ու երկու դրխ գարին մէկ սիկղի 17 †Ձախաւեցաւ։ Եւ թագաւորը դրանը վերակացու դրաւ՝ որուն ձեռքին վրայ ինքը կը կռթնէր։ ու ժողովուրդը դրան մէջ զանիկա կոխկրտուցին, ու մեռաւ, ³Ասուծոյ մարդուն խոսքին համեմատ որ խոսեր էր՝ թագաւորը անոր գալը իջած ատեն։ 18 Որ։ Ու եղաւ՝ երբոր Աստուծոյ մարդը թագաւորին խոսեր էր՝ ըսելով, ⁴Վաղը սա ատենս Սամարիայի դրանը մէջ երկու դրխ գարին՝ մէկ սիկղ ·ւշ·ղ, ու մէկ դրխ բարակ ալիւրը մէկ սիկղի պիտի ծախուի։ Եւ 19 բան ալիւրը մէկ սիկղի պիտի ծախուի։ Եւ այն զօրավարը Աստուծոյ մարդուն պատասխան տուեր ու ըսեր էր, Թէ որ Տէրը երկինքը պատուհաններ ալ չընէ, միթէ ասոնկ բլլալո՞ բան է։ ու Աստուծոյ մարդը ըսեր էր, Ահա դուն քու աչքերովդ պիտի տեսնես, 20 բայց անկէ պիտի չուտես։ Եւ այնէս եղաւ անոր, քանի ժողովուրդը դանիկա դրանը մէջ կոխկրտուցին, ու մեռաւ։

Գ Լ · Ը

1 Ու եղիսէ խոսեցաւ այն կնիկոջը, որուն որդան ողջընցուցեր էր, ու բսաւ, Ելիր դուն քու բնտանեքովդ գնա, և ապ որ կրնաս հոն պանդխտութիւն ըրէ, վասն զի Տէրը ⁵սովը կանչեց. և ահա նաև եօթը տարի սով 2 երկրին վրայ հաներ։ Ու այն կնիկը եղաւ ու Աստուծոյ մարդուն բսածին պէս ըրաւ. և ինքը իր բնտանեքովը գնաց ու փղշտացւոց երկրին մէջ եօթը տարի պանդխտութիւն ըրաւ։

3 Ու եօթը տարին լմննալէն ետքը այն կնիկը փղշտացւոց երկրէն դարձաւ, և իր տունը հասնելու ու իր արտին համար թագաւորին բողոքելու գնաց։

4 Ու թագաւորը Աստուծոյ մարդուն ծառայ Գէհազիին հետ խոսեցաւ ու բսաւ, Եղիսէին ըրած բոլոր մեծ ⁶·ւշ·ղ ինձի պատմէ։ 5 Ու երբոր անիկա թագաւորին կը պատմէր, թէ ինչպէս անիկա ⁷մեռած ·ւշ·ղ ողջընցուցեր էր, ահա այն կնիկը՝ որուն որդան ողջընցուցեր էր, իր տունը հասնելու և իր արտին համար թագաւորին կը բողոքէր։ ու Գէհազի բսաւ, Իմ տէր թագաւոր, սա է այն կնիկը, ու սա է անոր որդան՝ որն որ եղիսէ ողջընցուց։ 6 Եւ թագաւորը կնկանը հարցուց, ու անիկա անոր պատմեց։ Ու թագաւորը մէկ ներքինի մը տուաւ անոր ու բսաւ, Ամէն առարածքը, նաև երկիրը թողած օրէն մինչև հիմա էր արտին բոլոր արդիւնքը իրեն դարձուր։

7 Ու եղիսէ Դամասկոս գնաց։ Եւ Ասորւոց բենադադ թագաւորը հիւանդացեր էր. ու անոր պատմեցին ու բսին թէ Աստուծոյ մարդը հոս եկաւ։ Եւ թագաւորը ⁸Ազայէլին բսաւ, ·Ձեռքդ բնծայ առ ու դնա Աստուծոյ մարդը դիմաւորէ, ու ⁹անոր միջոցով Տէրոջը հարցուր թէ արդեօք սա հիւանդութենէս պիտի առողջանամ։ Եւ Ազայէլ գնաց դիմաւորելու գնաց։ ու ձեռքը բնծայ առաւ, այսինքն Դամասկոսի բոլոր բարիքներէն քսան ուղտ բեռնաւորած, ու գնաց և անոր առջևը կայնեցաւ ու բսաւ, Քու որդի Ասորւոց բենադադ թագաւորը զիս քեզի խրկեց՝ բսելով, Արդեօք սա հիւանդութենէս պիտի առողջանամ։ 10 Ու եղիսէ անոր բսաւ, Գնա անոր բսէ, Անշուշտ պիտի առողջանաս. բայց Տէրը ինծի ցուցուց, որ ¹⁰անիկա անշուշտ մեռնի։ 11 Եւ աչքերը անթարթ անկից մինչև որ անիկա ամչցաւ։ 12 Եւ Ասուծոյ մարդը ¹¹լացաւ։ Եւ Ազայէլ բսաւ, Իմ տէրս ինչո՞ւ կու լայ։ Ու անի-

* Կամ երբոր զոտ Հէ. | ² Գէ. ·ը· 38։ Հմր· ·ա· 1։ | ³ Գէ. ·է· 35։ | ⁴ Սպ. ·ձԼ· 10։ Ասք· ·ա· 11։ | ⁵ Գէ. ·է· 35։ | ⁶ Թագ· ·ժգ· 3։ Գէ. ·ժ· 1։ | ⁷ Գէ. ·է· 35։ | ⁸ Թագ· ·ժԲ· 15։ | ⁹ Թագ· ·Բ· 1։ | ¹⁰ Հմր· 12։ | ¹¹ Ղուկ· ·ԺԲ· 41։

կա քաւ. Ասոր համար որ Իսրայէլի որդւոց
ըզ բնակու. չարաբնդ. դիտմ. անանց մա-
ղթանքը կրակով պիտի սպրտս, ու անանց
կոիւներըը սրով պիտի մեռցընես, և Տանանց
պղծիկ ազգըը դեմդիր պիտի գտնես, ու
13 յոյն կինիներըը պիտի ճնդրես։ Եւ Ազգիկ ը-
սաւ, Քու Ծառագ ինչ նշան է՝ որ ասա մեծ
բաները ընէ. Ու եղիսէ քսաւ, Իմէրը ինծի
ցուցուց՝ որ գուն Աստուց վրայ Թագաւոր
14 պիտի ըլլաս։ Եւ անկա եղիսէին քովէն
երաս ու իր տիրոջը դնաց. ու անկիա անոր
բսաւ, եղիսէն ինչ ինչ քսաւ. և անկիա
բսաւ, ինծի բսաւ որ անշուշտ պիտի առող-
15 ջանաս։ Ու հետևեայ օրը անկիա Հասաս լսմ՝
մէ առաւ, Ջուրը թաթխեց ու անոր երեսին
վրայ փռեց. և անկիա մեռաւ, ու Ազգիկ
անոր տեղը Թագաւոր եղաւ։

16 Եւ Իսրայէլի Թագաւորին Աքաաբեան Յոհ-
րամին հինգերորդ տարին Երրոր Յոհոսափատ
էր՝ Յուդայի վրայ կը Թագաւորէր. Յուդայի
Յոհոսափատ Թագաւորին որդին Յոհրամ Թա-
17 գաւոր եղաւ. Անկիա երեսունհոգկու տա-
րեկան էր երբոր Թագաւոր եղաւ, ու երու-
սաղէմի մէջ ութը տարի Թագաւորութիւն
18 ըրաւ։ Եւ տանկա Աքաաբին տանը ըրածին
պէս՝ Իսրայէլի Թագաւորներուն ճամբան ըրա-
նոց. քանզի Աքաաբին աղջիկը տոր կինի
եղաւ. ու տանկա Յէրոջը աչքին չարութիւն
19 ըրաւ։ Սակայն Յէրը Յուդան կոտրընցընել
չուզեց՝ իր Դաւիթ Ծառագային սիրոյն համար,
ինչպէս որ անոր խոստացաւ էր, որ Ն անոր
և Ն անոր որդւոցը միշտ մէկ ճրագ մը տայ։
20 Անոր օրերը Եդոմացիները Յուդայի ձեռ-
քին տակէն ապստամբեցան ու իրենց վրայ
21 Թագաւոր մը դրին։ Ու Յոհրամ Ն բոլոր կա-
քերը հետը առաւ ու Սայիր անցաւ. և գի-
շերով եղաւ, ու իր չորս կողմը առնող Եդո-
մացիները ու կառքերուն իշխանները զար-
կաւ. և Ժողովրդը իրենց վրանները փա-
22 խան։ Այսպէս Եդոմացիները Յուդայի ձեռքին
տակէն ապստամբեցան մինչև այս օրս։ Այն
ատեր Լիբնա ալ ապստամբեցաւ։

23 Եւ Յոհրամին մնացորդը պատմութիւնը ու
բոլոր ըրածները ահա Յուդայի Թագաւորնե-
24 րուն մէջառանկաց դրքին մէջը գրատած է։ Ու
Յոհրամ իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու իր
հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջը
Թազուեցաւ. և անոր որդին Ն Ոքոզիա անոր
տեղը Թագաւոր եղաւ։

25 Իսրայէլի Աքաաբեան Յոհրամ Թագաւորին

Ն Գէ· Ա· 38· Ա՛ր·
11· Ա՛ց· 3· 7· Ա-
Հէբ· ա· 3։
Ն Գէ· Ա՛է· 16· Ո՛ի-
Ա՛ց· 16· Ա՛ոհզ·
ա· 11։
Ն ր Թագ· Ա՛է· 45·
Ն ր Թագ· Ա՛Ր· 13։

Ն Կա՛ քիշման
Ն ր Մ՛Ն· խա· 3· 4։
Ն ր Մ՛Ն· խա· 3· 5։
Ն Հէր· 25։
Ն ր Թագ· խա· 3· 6։
Թագ· Ա՛ա· 38։
Ա՛է· 4։ ր Մ՛Ն· խա·
11։

Ն Ձն· խէ· 49· ր Մ՛Ն·
խա· 8· 9· 10։
Ն ր Թագ· խր· 49։
Ն Ձն· խէ· 49։
Ն ր Մ՛Ն· խա· 10։
Ն ր Մ՛Ն· խր· 1։
Ն ր Մ՛Ն· խր· 6 Ն՝
Ա՛ոհզ՝ Ա՛ոհզ՝ խ։

խրկուտասաներորդ տարին Յուդայի Յոհրամ
Թագաւորին որդին Ոքոզիա Թագաւոր եղաւ։
26 Ոքոզիա քսանեւերկու տարեկան էր՝ Երբոր
Թագաւոր եղաւ, ու երուսաղէմի մէջ Ը կ
տարի Թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը
անունը Գոթոզիա էր, որ Իսրայէլի Ամրի
27 Թագաւորին աղջիկն էր։ Եւ անկիա Աքա-
աբին տանը ճամբան մէջ քալեց, ու Աքաա-
բին տանը պէս Յէրոջը առջեւը չարութիւն
ըրաւ, քանզի Աքաաբին տանը փեսան էր։
28 Եւ անկիա Ն Յոհրամին հետ Աո-
ւուց Ազգիկ Թագաւորին դէմ Ռամոթ-գա-
զաադ դնաց պատերազմելու համար, և Ա-
29 սորիք Յոհրամը վիրաւորեցին։ Եւ Ն Յոհրամ
Թագաւորը դարձաւ որ Յեզրէելի մէջ բժըշ-
կուի ան վերքերէն որ Ասորիները անոր տո-
ւեր էին Ռամոթի մէջ՝ Ասորւոց Ազգիկ
Թագաւորին հետ պատերազմի ատենը։
ու Ոքոզիա Թագաւորը Յոհրամին որդին Ն Ո-
զիա Յեզրէելի էջաւ, Աքաաբի որդին Յո-
րամը տեսնելու համար. քանզի անկիա հի-
ւանդ էր։

Գլ· Թ

1 Եղիսէ մարգարէին Ն մարգարէից որդիներ-
ուն մէկը կանչեց, ու անոր բսաւ, Գօտիդ
մէջդ կապէ, ու սա նգուն չիւղը ձեռքդ
2 առ, Ն Ռամոթ-գաղաադ գնա։ Ու երբոր
հոն երթաս՝ Նամսեան Յոհոսափատին որդին
Եհուն Ն գտիր, ու ելլելով՝ զանկիա Ն բո-
լորներուն մէջէն վիրցուր, և զանկիա ներ-
3 քին սենեակ մը տար. Ու Ն նգուն չիւղը առ
և անոր գլխուն թափէ, ու բսէ, Տէրը այս-
պէս կ՛բսէ. Քեզ Իսրայէլի վրայ Թագաւոր
օծեցի. ու դուռը բանաս ու փախչելու տե-
4 ղ չտանս։ Եւ ան պատանին Նազահասակ մար-
գարէն Ռամոթ-գաղաադ գնաց։
5 Ու երբոր հոն հասաւ՝ ահա զօրագ իշխան-
ները նստած էին. և անկիա բսաւ, Ով իշ-
խան, քեզի բսած մը ունիմ. ու Եհու բսաւ,
Մեր ամենեն որուն. ու անկիա բսաւ, Քե-
6 զի, ով իշխան։ Եւ Ն Եհու ելաւ՝ ներս մտաւ.
ու անկիա եղը անոր գլխուն թափեց, ու ա-
նոր բսաւ, Իսրայէլին Տէր Աստուածը այս-

Բ Մ՛Ն· խա· 17· ա-
խէ· 23 Ն՝ Հոռե· Ն-
վորդ։
Ն Տէր ր Մ՛Ն· խր· 2·
Տէր Հոր· 18։
Ն ր Մ՛Ն· խր· 3· 4։
Ն ր Մ՛Ն· խր· 5։
Ն Գէ· Բ· 11։

Ն Հոր· 23։
Ն Եէր· Ռամոթ
Ն Գէ· Բ· 16· ր Մ՛Ն·
խր· 6· 7։

—

Ն Թագ· խ· 32։

Բ Գէ· գ· 28· Եր-
մ· ա· 17։
Ն Գէ· Ը· 28· 29·
Ն Եէր· տես
Ն Հոր· 5· 11։
Ն գ Թագ· Ա՛Բ· 16·
Ն գ Թագ· Ա՛Բ· 16·
ր Մ՛Ն· խր· 7։

պէս կ՚լսէ. քեզ Տէրոջը ծոցախըրձիկ խո-
7 բայէլի վրայ Թագաւոր օծելցի. եւ քու տէ-
րոջդ Աքաաբին տունը զարնես, որ իմ ծառա-
ներուս՝ մարգարէներուն արիւնին համար՝
ու Տէրոջը բոլոր ծառաներուն արիւնին հա-
8 մար Յեզաբելին ձեռքէն վրէժ առնեմ։ Ու
Աքաաբին բոլոր տունը բնաջինջ պիտի ըլլայ.
ու Աքաաբին զբաղ երիկ մարդ իկը, ու Իսրա-
յէլի մէջ գոցուածք ու ձգուածք պիտի կոր-
9 սընցնեմ։ Եւ Աքաաբին տունը Նաբատի որ-
դւոյն Երոբոամին տանը պէս՝ ու Աբիայի
որդւոյն Բաասային տանը պէս պիտի ընեմ։
10 Ու Յեզաբէլը Յեզրաելի ագարակին մէջ չու-
ները պիտի ուտեն, ու ոեւէ Թագոզ պիտի
չըլլայ։ Եւ դուռը բացաւ ու փախաւ։
11 Եւ Եհու իր տիրոջը ծառաներուն եկաւ,
ու անոր ըսին, Ողջո՞ւ է։ Ինչո՞ւ եկաւ այս խե-
ղդի քեզի եկաւ։ Եւ անոնց անոնց ըսաւ.
Դուք ան մարդը ու անոր խօսքերը գիտէք։
12 Եւ անոնք ըսին, Պատմէ. պատմէ մեզի հի-
մա. ան ալ ըսաւ. Ինծի հետ այսպէս ու
այսպէս խօսեցաւ՝ ըսելով, Տէրը այսպէս կ՚ը-
սէ. Քեզ խորտկելի վրայ Թագաւոր օծեցի։
13 Անոնք չուտով մարդ մարդ իր հագուստները
առաւ, ու ամէնուն դլխուն վրայ անոր
տակը դրին, ու փող հնչեցընելով ըսին, Եհու
14 ու Թագաւոր եղաւ։ Այսպէս Նամեսեան
Յովսափատին որդին Եհու Յորամին դէմ
դարձ վերցուց։ (Իսկ Յորամ բոլոր Իսրա-
յէլի հետ Ասորւոց Ազոխել Թագաւորին հին
15 պէն Ռամովթ-գաղաադը կը պահպանէր. Յո-
րամ Ասորւոց Թագաւորը Ասորւոց Ազոխել
Թագաւորին հետ պատերազմի բրած ատեն՝
Ասորիներուն տուած վէրքերէն առողջանալու
համար Յեզրաելի դարձեր էր։) Եւ Եհու ը-
սաւ, Թէ որ կը հաճիք՝ փախստական մը ան
քաղաքէն դուրս չելլէ, որ երթայ՝ բե-
16 ղրայելի մէջ պատմէ։
Եւ Եհու հեծաւ ու Յեզրաելի գնաց, քան-
զի Յորամ հոն պառկած էր. և Ազոխելի
Որդիա Թագաւորը Յորամը տեսնելու իջեր
17 էր։ Ու Յեզրաելի մէջ աշտարակին վրայ
գէտ մը կայներ էր, որ Եհուի գունդին դա-
լը տեսնելով՝ ըսաւ, Ես մէկ գունդ մը կը
տեսնեմ։ և Յորամ ըսաւ, Մէկ ձիաւոր մը
առ ու անոնց դիմացը խրկէ, ու թող ըսէ,
18 Խաղաղութի՞ւն է։ Եւ ձիաւորը գնաց դի-
մաւորելու գնաց ու ըսաւ, Թագաւորը այս-
պէս կ՚ըսէ. Խաղաղութի՞ւն է։ ու Եհու ըսաւ,
Դուն խաղաղութիւնը ի՞նչ պիտի ընես. հետս
անցիր։ Եւ գէտը պատմեց ու ըսաւ, Պատա-
գաւորը մինչև անոնց քովը գնաց, բայց
19 չդարձաւ։ Ու մէկ ուրիշ ձիաւոր մը խրկեց.
անիկա ալ անոնց գնաց ու ըսաւ, Թագաւորը
այսպէս կ՚ըսէ. Խաղաղութի՞ւն է. և Եհու
ըսաւ, Դուն խաղաղութիւնը ի՞նչ պիտի ընես.
20 հետս անցիր։ Եւ գէտը պատմեց ու ըսաւ,
Մինչև անոնց քովը գնաց, բայց չդարձաւ.
և սա ընթացքը Նամեսեան Եհուի ընթաց-
քին կը նմանի, քանզի կատաղաբար կը քշէ։
21 Անոնք Յորամ ըսաւ, Կապուտաչ-
ուկ պատրաստեցէն. և իր-
րայէլի Թագաւորը Յորամ, ու Յուդայի
Թագաւորը Ազոխիա ամէն մէկը իր կառքովը
Եհուն դիմաւորելու ելան, ու զանիկա Յեզ-
րայելացի Նաբովթին ագարակին մէջը գտան։
22 Եւ Յորամ Եհուն տեսնելուն պէս ըսաւ,
Ով Եհու, խաղաղութի՞ւն է ու անիկա ը-
սաւ, Ի՞նչպէս խաղաղութիւն կ՚ըլլայ, քանի որ քու
մօրդ Յեզաբելին պոռնկութիւնները ու կա-
23 խարդութիւնները կը չատնան։ Եւ Յորամ
ձեռքերը դարձուց ու փախաւ, ու Ազոխիա-
յին ըսաւ, Ով Ազոխիա, դաւաճանութիւն
24 կայ։ Եւ Եհու Ի ամբողջ ուժով քաշեց, ու
Յորամի ուսերուն մէջտեղէն զարկաւ, ու
նետը անոր սրտին եկաւ, և անիկա իր կառ-
25 քին մէջը կծկեցաւ։ Ու Եհու իր զօրավա-
խին Բազեկարին ըսաւ, Առիկա վերցուր,
Յեզրայելացի Նաբովթին կալուածքի ագա-
րակին մէջը նետէ. քանզի մտածի բեր որ
երբոր ես ու դուն անոր հօրը Աքաաբին ետեւէն
ձիաւոր հեծած՝ քովէքով կ՚երթայիք,
26 Տէրը անոր դէմ ասա հիմար։ Տէրը
կ՚ըսէ, որ երեսցնէ երեկ Նաբովթին արիւներ
ու անոր որդւոյը արիւներ տեսայ, ու քեզի
սա ագարակին մէջը պիտի հատուցանեմ,
կ՚ըսէ Տէրը։ Անոր համար հիմա վերցուր զա-
նիկա սա ագարակին մէջը նետէ՝ Տէրոջը բա-
ծին համեմատ։
27 Եւ Յուդայի Ազոխիա Թագաւորը ե-
րեսնելով՝ պարտէզի տանը ճամբայէն փա-
խաւ. ու Եհու անոր հետէն խրտնելով՝ ըսաւ,
Անիկա ալ կառքին վրայ զարկէք. սա եղա-
Յեբղաամի ճոխը Գուր բլուրին վրայ. ու
Ոխոզիա Մակեդդոյ փախաւ, ու հոն մեռաւ։
28 Եւ անոր ծառաները զանիկա կառքով Երու-
սաղէմ տարին, ու զանիկա Դաւիթի քաղա-
քը իր դերեզմանին մէջ իր հայրերուն հետ
թաղեցին։
29 Ու Ազոխիա Աքաաբի որդւոյն Յորամին
միսսունեակերդ տարին Յուդայի վրայ Թա-
գաւոր եղեր էր։
30 Եւ Եհու Յեզրայել եկաւ. ու Երբոր Յե-
զաբել լսեց՝ Ին աչքերուն ծաղոյր դրաւ և

Ի գ Թագ. ԺԸ. 1։
ի. 15։
ը — Թագ. ի՛. 33։
Ի ր Օր. յը. 36։
Ի գ Թագ. Ժգ. 19։

ի. 21։
Ի գ Թագ. Ժգ. 10։
Ի՛. 23։ ի. 33։
Լ գ Թագ. Ժգ. 3։
11։

Ի գ Թագ. ի. 33։
Ես. 35։ 36։
Ներմ. ԻԲ. 26։
Ըզեն. Ժ. 20։ Գաղ.
իգ. 21։ — Կոր. 9։

10։
Մատ. ի. 7։
Գ. ը. 29։
Գ. ը. 29։

Ես Մն. ԻԸ. 7։
Ներ. ազեղով իր
ձեռքը էջաց։
Ի գ Թագ. ի. 29։

Ներ. բնոջը
գ Թագ. ի. 19։
ր Մն. իբ. 3։
Ներկ. իգ. 49։

իր գործոյ զօրգարձոյ , ու պատասխանէն կը
31 նայէր ։ Ու երբոր Ջէհու դուռէն ներս կը մըտ-
նէր , անիկա լսաւ , Որմէ իր աերբը մեռցը-
32 նող Զամբրին յաղթութիւնն ։ — Ու Ջէհու իր
երեսը դէպ ի պատուհանը դարձուց , ու լսաւ ,
ինծի հետ ո՞վ կայ , ո՞վ ։ ու երկու երեք ներ-
33 քինիներ անոր նայեցան ։ Անոնք լսաւ ,
Զանիկա վար նետեցէք ։ ու զանիկա վար նե-
տեցին , և անոր արիւնէն պատին ու ձիերուն
34 վրայ ցայտեց ։ ու կոխկրտուց զանիկա ։ Ու
ինքը ներս մտաւ ու կերաւ խմեց , ու լսաւ ,
Հիմա ասոր անիծած կնկանը հոգ տարէք ու
զանիկա թաղեցէք , քանզի Թագաւորի աղ-
35 ջիկ է ։ Ու զանիկա թաղելու գացին , բայց
անոր գլագաւորէն ու ոտքերէն ու ձեռքերուն
36 ի՛նչ մ՚ալ գտան ուրիշ բան մը չգտան ։ Ու
դարձան անոր պատմեցին ։ ու անիկա լսաւ ,
Ա՛ռ Տէրոջը խօսքը՝ որ իր Ծառային Թիշ-
բացի Եղիային ձեռքով խօսեցաւ՝ քանզով ,
Շէզաբելին մարմինը Յեզրեելի ագարակին
37 մէջ չուներ պիտի ուտէ ։ Ու Շէզաբելին
դիակը Յեզրեելի ագարակին մէջ գաղտի
երեսի վրայ եղող ագրի պէս պիտի ըլլայ ,
այնպէս որ չըսեն թէ Աբիկա Շէզաբելն է ։

ԳԼ · Ժ

1 Ջէհու Սամարիա իրիկնով Աքաաբին եօթանասուն որդիք
ըլլալը կ՚առնու , ու ան քանի կողպատագրեր՝ Եզրեելի մարգարէութիւնը յիշելով։ 12 Հաճեներու Բեթա-
կաքէդի քով Ազարիային քոյրացուներուն եղբայրները կը
մեռցնէ ։ 18 Ջէհու բոլոր բահեր կ՚ուզէ Բահաղի պաշտօն։ 19 ու
խորամանկութիւնով Բահաղի երկրպագութիւնն բնաջինջ
անելն ալ բնդնէ կ՚ընէ ։ 29 Ջէհու Յերոբովամին քրտան մեղ-
քերուն կը հետեւի ։ 32 Ասորւոյ Խոյտէլը կը նեղէ ։ 34 Ջեհո-
ահազ կը յաջորդէ ։

1 Եւ Աքաաբ Սամարիայի մէջ եօթանասուն
որդի ունէր ։ ու Ջէհու նամակ մը գրեց , և
Սամարիա խրկեց Յեզրեելի իշխաններուն ու
Ծերերուն և Աքաաբին որդւոցը հոգ տարող-
2 ներուն՝ ու լսաւ , երբոր այս նամակս ձեզ
կը հասնի , ահա ձեր տիրոջը որդիքը ձեր
քովը են , ու կառքեր ու ձիեր և պարսպա-
3 մար քաղաք ու զէնքեր ալ ունիք ։ Ուրեմն
ձեր տիրոջը որդիներէն որն որ ամենէ ու յար-
մար կը գտնէք՝ ընտրեցէք իր հօրը աթոռին վրա-
յ նստեցուցէք , ու ձեր տիրոջը տանը հա-
4 մար պատերազմ բռնէք ։ Ու անոնք խիստ չատ
վախցան , ու լսին , Ահա երկու թագաւորներ
չկրցան անոր առջեւը կայնել , ու մենք ի՞նչ-
5 պէս պիտի կայնինք ։ Եւ պարապին հազարա-
պետ ու քաղաքապետը ու Ծերերը և Տա-
դարաձուները Ջէհուին խրկեցին ու լը-
սին , Մենք քու Ծառաներդ ենք , ու մեզի
ինչ որ հրամայես՝ պիտի ընենք ։ քեզ մէկը
թագաւոր պիտի չդնենք ։ քու աչքերուդ
ապրի հընացածը բրէ ։
6 Եւ անոնց նորէն նամակ մը գրեց՝ լսելով ,
Եթէ դուք իմ հետս էք ու իմ խօսքս մտիկ
կ՚ընէք , ձեր տիրոջը որդւոցը գլուխները ա-
ռէք , ու վաղը այս ատենս ինծի Յեզրեել
եկէք ։ ու թագաւորին որդիքը եօթանասուն
հոգի էին , ու զանոնք մեծցընող քաղաքի
7 մեծերուն քովն էին ։ Եւ նամակը անոնց հա-
սաձին պէս՝ թագաւորին որդիները բռնեցին ,
ու եօթանասուն հոգի մորթեցին , և անոնց
գլուխները կողովներու մէջ դրին , ու անոր
8 խրկեցին Յեզրեել ։ Եւ լուրեր մը եկաւ ,
ու անոր պատմել լսելով , թագաւորին որ-
դւոցը գլուխները բերին ։ Ու անիկա լսաւ ,
Զանոնք մինչև առտու դրանը քովը դրէք
9 երկու դէզ ընէք ։ Ու առտուանդ դուրս ե-
լաւ կայնեցաւ , և բոլոր ժողովուրդին լսաւ ,
Դուք արդար էք ։ ահա ես իմ տիրոջս դէմ
գլոխս վերցուցի ու զանիկա սպաննցի , բայց
10 ասոնք ամէնը ո՞վ սպաննց ։ Հիմա գիտցէք
որ Տէրոջը խօսքէն երթալ գետինը
պիտի չիյնայ , որն որ Տէրը Աքաաբին տանը
համար խօսեցաւ ։ ու Տէրը ինչ ծառային
11 եղիային ձեռքովը լսածը բրաւ ։ Եւ Ջէհու
Յեզրեելի մէջ Աքաաբին տունէն բոլոր մեռ-
ցածներուն , ու անոր բոլոր մեծ նախարարնե-
րը և մտերիմ բարեկամները , ու քահանը
մեռցուց , այնպէս որ անոր մեռցնող մը չմն-
ցուց ։
12 Անկէ ետքը երբ Սամարիա գնաց ։ — հան-
պատն վրայ հովիւներու ։ 13 Ջէհու Յուդայի եղբայրները հանդիպեցաւ ,
և լսաւ , Դուք ո՞վ էք ։ Եւ անոնք բսին , Յուդայի եղբայրներն ենք ,
ու թագաւորին որդիներուն և Թագաւորին մայրին որ-
14 դիները ողջունելու իջանք ։ Անոնք անի-
կա բսաւ , Ասոնք ողջ բռնեցէք ։ ու զանոնք
ողջ բռնեցին , և բեթէակադի չրհորին քով
մեռցուցին զանոնք , որ քառասունհինգ հո-
գի էին ։ ու անոնց մէկը ողջ չմնաց ։
15 Եւ անկէ գնաց ։ ու իր դիմացը եկող Ռէհ-
քաբ որդին Բահաղադր գտաւ , ու անոր
բարև տալու ու բսաւ , Ինչպէս որ իմ սիրտս
քու սրտիդ հետ ուղիղ է , արդ եօթ քու սիր-
տդ ալ այնպէս ուղիղ է ։ և Յեհոնադաբ բսաւ ,
Այո ։ Ուրեմն եթէ քու սիրտ ու անիկա ձեռ-
քը տուա , ու զանիկա կառքին մէջ իր քո-
16 վը տուաւ , Եւ բսաւ , Ինծի հետ եկած ու
Տէրոջը համար նախանձաւորութիւնս տես ։ այսպէս անոր կառքը հեծցու-
17 ցին զանիկա ։ Եւ Սամարիա գնաց , ու Սա-
մարիայի մէջ Աքաաբէն բոլոր մնացածները

Ե ։ Գ Թագ · Ժգ · 9— 33 ։
Ա ։ Գ Թագ · Ժգ · 31 ։
Ե ։ Գ Թագ · Խա · 33 ։

Գ Թագ · Հգ · 10 ։

— Գ Թագ · խ · 21 ։
Բ Գէ · Բ · 14 · 21 ։
Ը = Թագ · գ · 19 ։
Ժ Գ Թագ · խա · 19 ։

21 · 29 ։
· Կամ ասրախատր բ. Նեղա. տատեր

խբ · 8 ։
ը = Ա Մն · բ · 35 ։
Թ Երեմ. իբ · 6 · Ես ։
ը Գէ · բ · 29 · բ Մն ։

Բ Գ Թագ · Ժբ · 10 ։
Դ Գէ · Բ · 8 · բ Մն · խբ · 8 ։

զարկաւ, մինչև որ զանիկա բնակիլ բրաւ՝ ան խօսքին համեմատ որ Տէրը եղեալին խօսեր էր։
18 Եւ Բեհաւ բոլոր ժողովուրդը ժողվեց, ու անոնց բաւ, Ապառաս Բահաղին քիչ ծառայութիւն բրաւ, Բեհաւ անոր չատ ծառայութիւն պիտի բնէ։ Եւ հիմա Բահաղին բոլոր մարգարէները, բոլոր ծառաները ու բոլոր քահանաները իւրեանց կանչեցէք, — մարդ մը պակաս չըլլայ, քանզի Բահաղին մեծ զոհ ըրեր է։ Ամէն հոն չգտնուողը պիտի չապրի։ Բայց Եհու խորամանկութեամբ բրաւ, որ Բահաղին ծառայութիւն բնողները բնաջինջ բնէ։
20 Եւ Բեհաւ բաւ, Բահաղին համար ժողովական բութիւն մը հաստատեցէք։ ու ծանուցան
21 բրին։ Եւ Բեհաւ բոլոր Իսրայէլին դեսպաններ իրկեց, ու Բահաղին բոլոր ծառայութիւն բնողները եկան, ու չմնաց մարդ չլլաց։ Եւ Բահաղին տունը եկան, ու Բահաղին տունը
22 ծայրէ ի ծայր լեցուեցաւ։ Եւ հանդերձապահին բաւ, Բահաղին բոլոր ծառայութիւն բնողներուն պատմաճանները հանէ։ ու պատ-
23 մաճանները հանեց անոնց։ Եւ Բեհաւ Ռեքաբ որդւոյն Յովնադաբին հետ Բահաղին տունը մտաւ, ու Բահաղին ծառայութիւն բնողներուն բաւ, փնտռեցէք նայեցէք, չըլլայ որ հոս ձեզի հետ Եհովային ծառաներէն մէկը դտնուի, բայց միայն Բահաղին ծառայու-
24 թիւն բնողները։ Եւ զոհեր ու ողջակէզներ բնելու մտան։ ու Բեհաւ իրեն համար դուրսը ութսուն մարդ կացուցած, ու ըսած բաւ, Ով որ ձեր ձեռքը մատած մարդոցմէս մէնչ ազատի, Ինչ անձը անոր անձին տեղը պիտի
25 ըլլայ։ Ու երբոր ողջակէզը բրաւ բիտնցուց, Բեհաւ պահապանին եւ զօրապետներուն բաւ, Գացէք, սպանք մեռցուցէք, մարդ մը դուրս չելլէ։ Ու զանոնք սուրի անցուցին, և պահապանները ու զօրապետները ընկեցին։ ու հոսքը Բահաղին տունը գացաւ։
26 Քրձ մղան։ Եւ Բահաղին տունը հարձանները
27 հանեցին, ու զանոնք կրակով այրեցին։ Եւ Բահաղին արձանը կործանեցին, ու Բահաղին տունը փլցուցին ու զանիկա տը-
28 տաքնոց բրին մինչև աս օրս։ Այսպէս Բեհաւ
29 Իսրայէլին բնաջինջ բրաւ Բահաղէ։ Սակայն Բեհաւ՝ Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Բերթաղամին մեղքերէն՝ այսինքն Բեթէլի ու Դանի մէջ եղող ոսկիէ արձիրէն ետ չկեցաւ։
30 Եւ Տէրը Բեհաւին բաւ, Որովհետև դուն իմ աչքերուս առջեւ ուղիղ եղածը ի գործ դնելով՝ ապեկ բրիր, — Աքաաբին տունը բոլոր իմ սրտիս մէջը եղածին համեմատ բրիր,
31 չորս սերունդ քու որդիդ մինչև չորրորդ ազգը Իսրայէլի ախոռին վրայ պիտի նստին։ Բայց Բեհաւ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն օրէնքին մէջը բոլոր սրտով քալելու զգուշութիւն չբրաւ, — Իսրայէլին մեղանչել տուող Երոբովամին մեղքերէն ետ չկեցաւ։
32 Ան օրերը Տէրը սկսաւ Իսրայէլը կտրել։ Ազգիլ Իսրայէլացոց բոլոր սահմաններուն
33 մէջը զանոնք զարկաւ։ Յորդանանէն դէպի արեւելք բոլոր Գաղաադացոց երկիրը, այսինքն Գադեանները, Ռուբենեանները ու Մանասեանները՝ Արնոն ձորին մօտ Արոերէն մինչև Գաղաադ ու Բասան։
34 Եւ Բեհաւին մնացորդ պատմութիւնը ու ամէն բրածը ու բոլոր զօրութիւնը, ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակարանը գրքին
35 մէջ գրուած է։ Եւ Բեհաւ իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու զանիկա Սամարիոյ մէջ թաղեցին։ և անոր որդին Բոաքազ անոր տե-
36 ղը թագաւորեց։ Ու Բեհաւին Իսրայէլի վրայ Սամարիոյ մէջ թագաւորութիւն բրած օրերը քսանուութը տարի էր։

ԳԼ· ԺԱ.

1 Գոթողիա բոլոր թագաւորի որդիքը չարդած տեսնը։ Բովանդ Բասրեայ հարստութիւնը գտնուած։ ու միշ տարի Աստուծոյ տանը մէջ կը պահուի։ 4 Յովհադա տարի թագաւորած պատմութիւնը գրուի։ նորին թագաւորի հրամանով։ 12 Գոթողիա կը սպանուի։ 17 Բովանդ Աստուծոյ հրեշտակութիւնը բնելը նորէն կը հաստատուի։

1 Եւ Աթոգիային մայրը Գոթողիա իր որդւոյն մեռնելը տեսնելով, եղաւ բոլոր Թագաւորա-
2 կան սերունդը բնաջինջ բրաւ։ Բայց Յովհադաբ Թագաւորին աղջիկը՝ Աթոգիային քոյրը Յոսաբէկ Աթոգիային որդին Յոհոաս առաւ, ու Թագաւորին պատանեաց որդւոյն մէջէն գողցաւ զանիկա ու անոր դայեակը։ և Գոթողիային երեսէն անկողիններու սենեակին մէջ
3 պահեցին զանիկա, ու չմեռցուեցաւ։ Եւ անոնց հետ վեց տարի Տէրոջ տանը մէջ պահուեցաւ։ ու երկրին վրայ Գոթողիա Թագաւորութիւն կ'բնէր։
4 Ու Եհովնադարդ տարին Յովհադա հարդ իրկեց, և Հարիւրապետները, Թիկնապահները ու պատրնդ անները կանչեց, և զանոնք իր քովը Տէրոջ տանը բերաւ, ու անոնց հետ ուխտ բրաւ, ու Տէրոջ տանը մէջ անոնց երդում բնել տուաւ, ու Թագա-
5 որին որդին անոնց ցուցուց։ Եւ անոնց պատուիրեալ բաւ, Ձեր բնելու բանը աս է. Ձեր երրորդ մասը՝ որ Շաբաթ օր պիտի մտնեն, Թագաւորին տանը պահապանութիւն բ-

---

Ի· գ Թագ· խա· 21· | Եհու· զարհեցիք· | Եհու· գ· 11· Դաան· բ· 3· գ· 20·
Լ· գ Թագ· ժգ· 21· 22· | գ Թագ· ժգ· 21· | գ Թագ· ժգ· 10·
Խ· գ Թագ· իբ· 6· | գ Թագ· ժ· 29· | Եհու· ժողովական·
· Եհու· ուխիմ· | ե գ Թագ· ժգ· 23· | Գէդ· բ· 12·

ժգ· 1· 10· ժգ· 23· ժգ· 6· 12· | Ասիա· ա· 3· | բ ր Մն· իբ· 10·
գ գ Թագ· ժգ· 10· | գ ր Մն· իբ· 11·
է Եհու· ծաղրասէր· | դ ր Մն· իդ· 1· ե·
ը Գէդ· բ· 12· | Գէդ· բ· 22· | ե ա Մն· բ· 35·

6 Նմն · Ա· հրեայդ մնաք՝ Պաւլի դառը ·
ա· հրեայդ մնան ալ առիթակալ եմէի դա-
ռը կ՚ըլլի · և այսպէս ամէն գաղտնեաց մէնք
7 բնէք զի մարդ մը չմնայ · Ա· Ձեզմէ երկու
դարնը պատճէն ան ամէնը որ չսպասի ըզ պի-
տի կ՚ելլէն · Թագաւորին բոլորովիրը Տէրոջը
8 ամէն գաղտնեաց մէնք բնեն · Ի· ամէն մարդ
իր գէնքերը Ձեռքը՝ Թագաւորին չորս կազմ
առնէք · ա· կարգ երէն նեղտը գալուն
դարի · ա· Թագաւորին հետը բլլաք՝ անոր
հետ ա· մնած առներ ·
9 Ի· հարիւրապետները Բաղխագա քահա-
նային բոլոր գաղտնեաց բրին · ա· ամէն
մէկը իր մարդիկը առած՝ մէկ չսպասի ըզ մար-
դոցները և մէկ չսպասի ըզ կլլգիները · ա· Բա-
10 վիագա քահանային քովը եկան · Ի· քահա-
նան Տէրոջը առներ եղած Դաւթի Թագաւո-
րին նեղգաները ու վահանները հարիւրապետ-
11 ներուն առաւ · Ա· աւրհնեց ամէնը ա-
մէն մարդ իր գէնքը Ձեռքը՝ առներ ամէն մէկ
մէնք Ձեռքի ձախ կողմի՝ տեղացին ու առներ
12 քովը Թագաւորին բոլորովիրը կանգնեցան · Ի·
Թագաւորին գրգին հանեց · ա· անոր վրայ
Թագը ու վկայութիւնը դրաւ · և գանգիա
Թագաւոր բրին ու օծելցին · ա· ծափ զար-
նելով բրին · Կեցցէ արքայ ·
13 Ա· Գոթոդիա երբոր Ա՚վագոյ Ժողովուրդ-
դին ձայնը լսեց · Տէրոջը առներ Ժողովուրդին
14 հետ · Ա· անոնց որ անոր Թագաւորը բաւ
ազատութիւնն Ա՚ռնէին քովը կային էր · և
զօրագլուխները ու փոխը Թագաւորին քովը
էին · ա· երկրին բոլոր Ժողովուրդը ուրախա-
նալով՝ փողեր կը Ա՚ղմղելին · անոնցմէ Գո-
թոդիա իր հանդերձները պատռեց ու պատռ
15 Դաւանանութիւն է, դաւանանութիւն · Ի·
Բաղխագա քահանան զօրքերուն վրայ նշան
հարիւրապետներուն Հրամայեց · ա· անոնց
բաւ · Ախիա կորգերուն միջին Հանեցէք ·
ա· ասոր հետէն գացողը սրով մեռցուցէք ·
(քանի քահանան ըսեր էր որ Տէրոջը առ-
16 նր միջ չմեռցուի ·) Ի· անոր վրայ ձեռքը-
նին երկրցուցին · ա· երբոր անիկա Թագա-
ւորական առնր մտնալ ձիերուն Համրայէն
կ՚երթար՝ հոն մեռցուցաւ ·
17 Ա՚ն Բաղխագա Տէրոջը ու Թագաւորին ու
Ժողովուրդին միջտեղը ուխտ բրաւ, որ Տէրոջը
Ժողովուրդը բլլան · Նաև Թագաւորին ու Ժո-
18 ղովուրդին միջտեղը · Ի· երկրին բոլոր Ժո-
ղովուրդը Բահային առնր մտան, և զանիկ
կա կործանեցին, և անոր սեղաններն ու կռա-
ռները Ա՚կոր կոր բրին, և Բահային քուրմը
Մաթթանը սեղաններուն առջեւ սպանեցին ·
ու Քահանան Տէրոջը առնր միջ պաշ-

19 տօնեաներ դրաւ · Ի· հարիւրապետները ,
բիւրեղապետները ու աւրհնեղաները , ու
երկրին բոլոր Ժողովուրդը առաւ , և Թագա-
ւորը Տէրոջը առնեն իջեցուցին , ա· աւրհնե-
ղակաց դռներ Համրայէն Թագաւորին առնր
մտան · և անիկա Թագաւորներուն աթոռին
20 վրայ նստաւ · Ի· երկրին բոլոր Ժողովուրդը
ուրախացաւ , ա· քաղաքը Հանդարտեցաւ
միջ կը · իսկ Գոթոդիան Թագաւորական սա-
21 նր չէը սրով մեռցուցին · Յոաս եօթը տա-
րեկան էր երբոր Թագաւոր եղաւ ·

ԳԼ· ԺԲ

1 Յեհու եօթներորդ տարին Յոաս Թագա-
ւոր եղաւ , ու երեսունմէ միջ քառասուն
տարի Թագաւորեցնեն բրաւ · ա· անոր մերը
2 անունը Սիբեա էր՝ Բերսաբէէ էր · Ի· Յո-
աս Տէրոջը առջեւ ուղղութիւն բրաւ ան
բոլոր օրերուն միջ՝ որ Յեհոյադա քահանան
3 անոր կը սորվեցնէր · Բայց Ա՚բարձ անզա-
քը չվերցան · Ժողովուրդը տակաւին բարձ
անզերաւ վրայ զոհ կը մատուցանէին ու խունկ
կը ծխեին ·
4 Ի· Յեհոս քահանաներուն բաւ , Ա՚Տէրոջը
առնր բերուած սուրբ բաներուն բոլոր առակը,
Ա՚հանուած մարդոց առակը , Ա՚կիներ կարած
անձնիւթերուն առակը , և ան բոլոր առակը՝
որ Ա՚նոր միտ Տէրոջը առնր բերելու կամք
5 Ա՚լլէր , քահանաները՝ ամէն մարդ իրենց հան-
գամանքէն առնեն ու առնր փրած տեղացածը
իրենք Ա՚նոնց տան , որ որ փրած տեղ մը գտնուի ·
6 Սակայն Յեհոս Թագաւորին քառասունե-
րէրորդ տարին Ա՚քահանաները առնր փրած
7 տեղացածը չնորոգելին · Ի· Յեհոս Թագա-
ւորը կանչեց Յեհոյադա քահանան ու Ա՚ն-
քահանաները , և անոնց բաւ , Տանր փրած
տեղացածը ինչո՞ չէք նորոգեր · ա· հիմա ձեր
ճանաչութիւնէն Ա՚ռնէք մի առնէք , Հապա զանիկա սուրբ փրած տեղերուն Համար
8 առէք · Ի· քահանաները Համաձայնեցան
առնէք , որ իրենք առակ չառնեն Ժողովուր-
դէն , Ա՚ոչ ալ առնր փրած տեղացածը նորո-
9 գնեն · Ի· Յեհոյադա քահանան Ա՚մէկ տապակ
մը առաւ , ա· անոր վրան ծակ մը ծակեց , ա·
զանիկա սեղանին քովը՝ Տէրոջը առնր մտնող-
ներուն աջ կողմը դրաւ · և դուռը պահող
քահանաները Տէրոջը առնր բերուած բոլոր
10 առակը հոն կը դնեին · Ի· երբոր կը տեսնէին

որ ւնտուկին մէջ սուակը չասցիր է, թագաւորին գրագիրը ու մեծ քահանան կ'երթեին, ու Տէրոջը առուր գուռտած սուակը հանիրելով
11 կը ծրարէին։ Եւ պատրաստած սուակը՝ Տէրոջը առուր ֆուզին վրայ գրուած բանաւորնեբուն ձեռքը կու ասային, որ անոնք Տէրոջը առուր մէջ գործագ հիւանդուն ու չիւանդներուն
12 եւ արիւագ իրենբուն ու քարահասնեբուն վճարեն։ Նաև Տէրոջը առուր փրած անգասնեբը նորագելու համար փայտեր ու առչուած քարեր ծախու առնեն, և առուր նորագութիւնը համար բոլոր պէտք եղած բաներուն ծախքը
13 իրենն։ Բայց Տէրոջը առուր բերուած սուակէն՝ Տէրոջը առուր համար արծաթէ գաւաթներ, բաղմակաթներ, կանթեր, փողեր ու ասիրէ առնաներ կամ արծաթէ առնաներ առնելն
14 չչիւնեցան։ Քանզի բանաւորնեբուն կու տային գործիքա, որ անով Տէրոջը առուր նորագնէն։
15 Եւ ուրիշ ձեռքը որ կը յանձնէին առ սուակը՝ բանաւորնեբուն ուսու համար, առնանցէ համ չիւ չէին առներ։ քանզի անոնք հաւատարմ
16 մարդկանէ կ'ասխատէին։ Քանցանքի սուակը ու մեղքի սուակը Տէրոջը առուր չէր մնանէր, Հարնիկա քահանաներուն կ'բլլար։
17 Ա՛նտաներ՝ Ասորւոց Ագպակ թագաւորը եկաւ՝ Գէթի դէմ պատերազմ բրաւ, ու գանեկա առաւ։ Հարբ Ագպակ իր երեսը գար-
18 ձուց, որ երուսաղէմի վրայ կգնէ։ Եւ Յոսդաթ թագաւորը Յոհաս իր հայրերուն Յուդայի թագաւորնեբուն՝ Յոհոսափատին ու Յոհորամին և Ոքոզիասին՝ Յուդայի բոլոր առբ բաներբը, ու իր նուիրածը, և Տէրոջը առուր ու թագաւորական առուր գանձերուն մէջը գտնուած բոլոր ոսկին առաւ, ու Ասորւոց Ագպակ թագաւորին խրկեց։ այնպես անոնկ երուսաղէմէ վրայէն ։ետ քաշուեցաւ։
19 Եւ Յոհոսին մնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր բաներ ասնա Յուդայի թագաւորներուն ժամանակագրութեան մէջ գրուած է։
20 Եւ Յուսար ծառաները առաբ եկան, ու Յոաշ զինք գանեկա Միլոնի առնը մէջ, որ Սիլլայի գան՝ի վրայէն
21 վրայ է։ Եւ անոր ծառաներէ՝ Յոսաքարին որդին Յոհաքարաբ ու Յոսիլիսի որդին Յոհոքրաթ, գանեկա գարկին, ու մեռաւ։ և գանեկա իր հայրերուն հետ Դաւթի քաղաքին մէջ թաղեցին։ ու անոր տեղը անոր որդին Ամասիա թագաւոր եղաւ։

ԳԼ։ ԻԳ

1 Ցուդայի ամբողջ ժողովուրդը Ազարիան առին, որ տասնվեց տարեկան էր, ու անոր հօրը Ամասիայի տեղը թագաւոր կացուցին։
2 Ան շինեց Եղովթը, և զայն դարձուց Յուդայի։
3 Ամասիա հիսուն և հինգ տարեկան էր, երբ թագաւորեց, և քսանինը տարի թագաւորեց Երուսաղէմի մէջ։ Անոր մօր անունը Յեքոլիա էր Երուսաղէմէ։
4 Ան ալ ըրաւ այն որ ուղիղ էր Տիրոջ աչքին առջեւ, միայն թէ բարձր տեղերը չքանդեց։ Ժողովուրդը դեռ կը զոհէր ու կը խունկ կ'ընծայէր բարձր տեղերուն վրայ։
5 Երբ թագաւորութիւնը իր ձեռքը հաստատուեցաւ, սպաննեց իր ծառաները որոնք սպաննած էին իր հայրը թագաւորը։
6 Բայց անոնց որդիները չսպաննեց, ինչպէս որ գրուած է Մովսէսի գիրքին մէջ, ուր Տէրը պատուիրեց ըսելով. Հայրերը որդիներուն համար չպիտի մեռցուին, ոչ ալ որդիները հայրերուն համար պիտի մեռցուին, հապա ամէն մարդ իր մեղքին համար պիտի մեռցուի։
7 Ան զարկաւ Եդոմացիները Աղի հովիտին մէջ տասը հազար հոգի, և Սելայ առաւ պատերազմի մէջ, և անոր անունը Յոկթէլ կոչեց մինչեւ այսօր։
8 Յետոյ Ամասիա պատգամաւորներ ղրկեց Յեհուի որդի Յովաքազի որդի Իսրայէլի թագաւոր Յովաքազին՝ ըսելով. Եկուր տեսնուինք երեսս առ երես։
9 Իսրայէլի թագաւոր Յովաքազ Յուդայի թագաւոր Ամասիայի ղրկեց ըսելով. Լիբանանի փուշը Լիբանանի մայրիին ղրկեց ըսելով. Աղջիկդ տուր որդիիս կնութեան։ Եւ Լիբանանի գազանները որ Լիբանանի մէջ էին անցան ու փուշը կոխկրտեցին։
10 Դուն Եդոմը զարնելով սիրտդ վերցուցեր ես։ Փառաւորուէ՛ և տունդ մնա՛։ Ինչո՞ւ կ'ուզես չարիքի մէջ մտնել որ դուն իյնաս և Յուդա ալ քեզի հետ։
11 Բայց Ամասիա չլսեց։ Ուստի Իսրայէլի թագաւոր Յովաքազ ելաւ, և ինքն ու Յուդայի թագաւոր Ամասիա երեսս առ երես տեսնուեցան Բեթսամիսի մէջ, որ Յուդայի է։
12 Եւ Յուդա Իսրայէլի առջեւ պարտուեցաւ, ու ամէն մարդ իր տունը փախաւ։
13 Իսկ Յովաքազի որդի Յովաքազ թագաւոր Ամասիա Յովասի որդին Բեթսամիսի մէջ բռնեց, և Երուսաղէմ եկաւ, և Երուսաղէմի պարիսպը քանդեց Եփրեմի դռնէն մինչեւ անկիւնի դուռը՝ չորս հարիւր կանգուն։
14 Ան առաւ ոսկին ու արծաթը և բոլոր անօթները որ Տիրոջ տունը գտնուեցան Աբեդեդոմի մօտ, և թագաւորական գանձերը, և պատանդներ, և դարձաւ Սամարիա։
15 Յովասի մնացեալ պատմութիւնը զոր ըրաւ, և իր զօրութիւնը, և թէ ինչպէս պատերազմեցաւ Ամասիա Յուդայի թագաւորին դէմ, չէ՞ որ գրուած են Իսրայէլի թագաւորներուն տարեգրութեան գիրքին մէջ։
16 Յովաս ալ իր հայրերուն հետ ննջեց, և Սամարիա Իսրայէլի թագաւորներուն հետ թաղուեցաւ։ Անոր տեղը անոր որդին Երոբովամ թագաւորեց։
17 Յուդայի Ամասիա Յովասի որդի Յովաքազի որդին Իսրայէլի Յովաքազ թագաւորէն յետոյ տասնհինգ տարի ապրեցաւ։
18 Ամասիայի մնացեալ պատմութիւնը չէ՞ որ գրուած է Յուդայի թագաւորներուն տարեգրութեան գիրքին մէջ։
19 Երուսաղէմի մէջ անոր դէմ դաւադրութիւն մը կազմեցին, և ան Լաքիս փախաւ, բայց զինք Լաքիսի ետեւէն ղրկեցին հոն ու հոն սպաննեցին։
20 Զինք ձիերու վրայ բերին, և Երուսաղէմի մէջ Դաւթի քաղաքին մէջ թաղուեցաւ իր հայրերուն հետ։
21 Յուդայի բոլոր ժողովուրդը Ազարիան առին, որ տասնվեց տարեկան էր, ու անոր հօրը Ամասիայի տեղը թագաւոր ըրին։
22 Ան շինեց Եղովթը, և զայն դարձուց Յուդայի՝ թագաւորէն յետոյ որ հանգչեցաւ իր հայրերուն հետ։
23 Յուդայի Ամասիա Յովասի որդի Յովաքազի որդի Իսրայէլի թագաւոր Երոբովամ թագաւորեց Սամարիա տասնհինգ տարի։
24 Ան ալ ըրաւ այն որ չար էր Տիրոջ աչքին առջեւ, չհեռացաւ Նաբաթի որդի Երոբովամի բոլոր մեղքերէն որ Իսրայէլ մեղանչել տուած էր։
25 Ան վերադարձուց Իսրայէլի սահմանը Եմաթի մտնելէն մինչեւ Արաբայի ծովը, Տիրոջ Իսրայէլի Աստուծոյ խօսքին համեմատ, զոր ինքը իր ծառան Գէթքեփերցի Յովնան մարգարէի միջոցով խօսեցաւ։
26 Որովհետեւ Տէրը տեսաւ Իսրայէլի նեղութիւնը որ շատ դառն էր, և ոչ ոք մնացած էր և ոչ ոք օգնական էր Իսրայէլի համար։
27 Տէրը չխոստացաւ ջնջել Իսրայէլի անունը երկնքի տակէն, հապա զանոնք ազատեց Յովասի որդի Յովաքազի որդի Երոբովամի ձեռքով։
28 Երոբովամի մնացեալ պատմութիւնը, և ինչ որ ըրաւ, և իր զօրութիւնը, թէ ինչպէս պատերազմեցաւ, և թէ ինչպէս Դամասկոսը և Եմաթը Յուդայի համար Իսրայէլի դարձուց, չէ՞ որ գրուած են Իսրայէլի թագաւորներուն տարեգրութեան գիրքին մէջ։
29 Երոբովամ անոր հայրերուն հետ ննջեց, Իսրայէլի թագաւորներուն հետ, և անոր տեղը անոր որդին Զաքարիա թագաւորեց։

13 յիշատակաց դրբին մէջ գրուած է ։ Ու Ռո-
ւաս իր հայրերուն հետ քնացաւ , և անոր
աճեցաւ Ռեհոբոամ նոյնպէս ։ ու Ռուսա խոյա-
յելի թագաւորելուն հետ Աամնոիտացի մէջ
թագաւորեցաւ ։

14 Ու եղիսէ իր մեռնելու հիւանդութեամբ
հիւանդացաւ , և Իսրայէլի թագաւորը Ռո-
ւաս անոր իջաւ , ու անոր երեսին վրայ լացաւ
ու ըսաւ , Հայր իմ , հայր իմ , Իսրայէլին
15 կառքը ու անոր ձիաւորները ։ Ու եղիսէ անոր
ըսաւ , Մէկ աղեղ մը ու նետեր առ ։ և անոր
16 կռ աղեղ մը ու նետեր առաւ ։ Ու Իսրայէլի
թագաւորին ըսաւ , Ձեռքդ աղեղին վրայ
հեծցուր ։ և անոնիկ ձեռքը հեծցուց ։ ու եղի-
սէ իր ձեռքերը թագաւորին ձեռքերուն վրայ
17 դրաւ ։ Ու ըսաւ , Արեւելեան կողմի պատու-
հանը բաց ։ այն ալ բացաւ ։ ու եղիսէ ըսաւ ,
Նետէ ։ ան ալ նետեց ։ Անոր եղիսէ ըսաւ ,
Տէրոջ փրկութեան նետ , ու Ասորւոց դէմ
փրկութեան նետ ։ քանզի Ասորիները Ափիկի
18 մէջ պիտի զարնես մինչեւ որ Հապցրնես ։ Նաեւ
ըսաւ , Նետերը առ ։ ու անոնիկ առաւ ։
և Իսրայէլի թագաւորին ըսաւ , Գետինը
զարկ ։ ու անոնիկ երեք անգամ ետքը զար-
19 կաւ ու կեցաւ ։ Եւ Աստուծոյ մարդը անոր
բարկացաւել ըսաւ , Թէ որ հինգ կամ վեց
անգամ զարնէիր , ապահաներ Ասորիները պիտի
զարնէիր ու պիտի հապցրնէիր ։ Բայց հիմա
Ասորիները չորս երեք անգամ պիտի զարնես ։
20 Ու եղիսէ մեռաւ , և զանիկա թաղեցին ։
Ու Մեհաբացւոց գունդեր
21 ըլ երկրին վրայ եկան ։ Ու երբոր մարդ մը
կը թաղէին ան գունդ մը տեսան , ու մարդը
եղիսէին գերեզմանը նետեցին ։ և ան մարդը եղիսէին ոսկորներուն դպաւ ու կենդա-
նացաւ ու իր ոտքերուն վրայ կայնեցաւ ։
22 Եւ Ասորւոց Ազաէլ թագաւորը Յոահա-
զին բոլոր օրերուն մէջ Իսրայէլը նեղեց ։
23 Բայց Տէրը Ողորմածին , Իսահակին ու Ա-
կոբին հետ իր բուած ուխտին համար անոնց
պղծեցաւ ու կիսութիւն բրաւ , և չուզեց
նայեցաւ ։ զանոնք կորսնցնել ։ մինչ ու
զանոնք դեռ իր երեսէն չձգեց ։
24 Եւ Ասորւոց Ազաէլ թագաւորը մեռաւ ։
ու անոր տեղը անոր որդին Բէնհադադ թա-
25 գաւոր եղաւ ։ Եւ Յոահազին որդին Յոահաս
Ազաէլի որդւոյն Բէնհադադին ձեռքէն նո
առաւ այն քաղաքները , որ Ազէնէ անոր հօրը
Յոահազին ձեռքէն պատերազմով առեր էր ։
Յոահաս զանիկա երեք անգամ զարկաւ , ու
Իսրայէլին քաղաքները նո առաւ ։

ԳԼ ։ ԺԴ

1 Ամասիային բոլոր վարմունքը ։ 3 Իր հայրը մեռցնելուն
իր բուած պատճառը ։ 7 Իր բուած յաղթութիւնը Ս-
գոմի վրայ ։ 8 Ամասիա Յոահազ կը գրգռէ ։ բայց անկէ կը
յաղթուի ։ ու կը կողոպտուի ։ 13 Երիքովի պարսպուած Յոա-
սին անկը կը յաղթուի ։ 17 Ամասիա գաւազանութիւնով մը
կը մեռցուի ։ 21 Ազարիա անուր յաղթուը կ'ընայ ։ 23 Ի բռնու-
թիւնն չար վարմունքը ։ 28 Չափարիա անուր անոր կը յաղթուի ։

1 Իսրայէլի թագաւորին Յոահազին
որդին Յոաս երկրորդ տարին Յուդայի թագաւորին
Ամասիա որդին Ամասիա թագաւոր եղաւ ։
2 Ափիկա քսանու հինգ տարեկան էր երբոր թա-
գաւոր եղաւ , ու երեսունհինգ մէջ քսանուինը
տարի Իերուսաղէմի մէջ թագաւորութիւն բրաւ ։ և անոր մօրը
անունը Յոհադան էր ու Երուսաղէմացի էր ։
3 Ու Տէրոջը աչքին ուղղութիւն բրաւ , բայց
ոչ իր հօրը Դաւիթին պէս ։ իր հօրը Յոասին
4 բոլոր բրածներուն նմանութեան բրաւ ։ Միայն
բարձր տեղերը չվերցան ։ ժողովուրդը
տակաւին բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մա-
5 տուցանէին ու խունկ կը ծխէին ։ Ու երբոր
թագաւորութիւնը անոր ձեռքին մէջ հաս-
տատեցաւ՝ իր ծառաները սպաննեց ։ որոնք
6 իր հայրը թագաւորը սպաններ էին ։ Բայց
սպաններուներնուն որդիները չսպաննեց ։ ինչպէս որ
Մովսէսին օրինաց գրքին մէջ գրուած է , որ
Տէրը պատուիրեց քանով , Հայրերը որդիներուն համար
մեռցուին հայրերուն համար պիտի մեռցուին ։
7 Աբիկա Աղի ձորին մէջ տասը հազար եդոմ-
ացիներ զարկաւ , ու վէմը պատերազմով
առաւ , և անոր անունը Բեկթէլ կոչեց
մինչեւ այս օրս ։
8 Յետոյ Ամասիա՝ Իսրայէլի թագաւորին
Եհուի որդւոյն Յոահազին որդւոյն Յոահասին
դեսպաններ խրկեց՝ ըսելով , Եկուր երես ե-
9 նենք իրարու ։ Եւ Իսրայէլի Յոաս թա-
գաւորը Յուդայի Ամասիա թագաւորին հետ
խրկեց ու ըսաւ , Լիբանանի փուշը Լիբա-
նոնի եղեւնափայտին խրկեց՝ ըսելով ,
Քու աղջիկդ իմ տղուս կնիկ տուր ։ բայց Լի-
բանոնի մէջ եղող գազանները անցան ,
10 ու փուշը կոխկռտեցին ։ Իրաւ եդոմացինե-
րը զարկիր , ու սիրտդ քեզ հպարտա-
ցուց ։ Քու փառքովդ զոհ եղիր , ու տուն
դարձ ։ քանզի ինչո՞ համար չարու կիան
խառնուիս , որ իյնաս դուն ու քեզի հետ
11 Յուդան ալ ։ Բայց Ամասիա մտիկ չըրաւ ։
Ուստի Իսրայէլի Յոահաս թագաւորը եկաւ , և
ինքը ու Յուդայի Ամասիա թագաւորը Բե-
թսամիսի մէջ երես երեսի տես-

1 Բ Թագ · ը · 19 ։
2 Ք Թագ · ի · 28 ։
3 Հմր · 33 ։
4 Գծ · ը · 18 ։
5 Գծ · ժգ · 37 ։

3 Եր · ը · 13 ։
4 Եր · ը · 24 · 25 ։
6 Հմր · 18 · 19 ։
— Գծ · ժգ · 19 ։

8 ը Մն · իե · 1 ։
9 Գծ · ժը · 3 ։
10 Գծ · ժը · 20 ։
11 ը Օր · իդ · 16 · Եզ · ղէ · ժը · 4 · 20 ։

7 ը Թագ · ը · 15 ։ Սպ · ի · ՀԷՀագ. ըը ։
8 ը Մն · իե · 11 ։
12 Ցհս · ժե · 38 ։

8 ը Մն · իե · 17 · 18 · Ես ։
9 Տես Դատ · ի · 8 ։
10 գ Թագ · գ · 35 ։
12 ը Օր · ը · 14 · ը Մն · ը · 25 · Ես · իգ · 4 · Երեմ · իբ · 2 · 3 · 17 · Ամբ · ը · 4 · Նէեմ · ժա · 20 · Ցհս · ժի · 38 · խա · 16 ։

12 Նաեւեցան ։ Եւ Բուզա խթայելին առջեւը յաղ-
Թուեցաւ , ու ամէն մարդ իր վրաներ փա-
13 խաւ ։ Եւ Խթայելի Բովաս Թագաւորը Ո՛ր-
գիայի որդւոյն Բովասին որդին Ամասիան Բու-
գայի Թագաւորը Բնիամինի մէջ բռնեց ,
ու երուսաղէմ եկաւ , ու Եփրեմի դռնէն
մինչեւ Անկեան դուռը երուսաղէմի պարիսպ-
14 պին չորս հարիւր կանգուններ փլցուց · Եւ Ո՛ր-
մայր ոսկին ու արծաթը՝ ու Ցիրօջը ամեն մէջ
ու Թագաւորին տանը գանձերուն մէջ գտա-
նուած բոլոր առանները , և պատանդ-
ներ ալ ---- , ու Սամարիա դարձաւ ։
15 Ա՛յլ Բովասին գործքերուն մնացորդ պատ-
մութիւնը ու անոր զօրութիւնը և Բուգայի
Ամասիա Թագաւորին հետ բրած պատերազ-
մը այս խթայելի Թագաւորներուն գիրքին
16 կաց գրքին մէջ գրուած է ։ Ու Բովաս իր
հայրերուն հետ քնացաւ , և խթայելի Թա-
գաւորներուն հետ Սամարիայի մէջ Թաղուե-
ցաւ · ու անոր տեղը անոր որդին Երոբովամ
Թագաւոր եղաւ ։
17 Ա՛յ Բուգայի Թագաւորը՝ Բովասի որդին
Ամասիա՝ խթայելի Թագաւորին Բովասայի
որդւոյն Բովասին մեռնելէն ետքը տասնուհինգ
18 տարիապրեցաւ ։ Ու Ամասիային մնացորդ
պատմութիւնը՝ այս Բուգայի Թագաւորնե-
րուն գիրքին մէջ գրուած է ։
19 Անոր դէմ երուսաղէմի մէջ դաւաճանութիւն
բրին , և անիկա Լաքիս փախաւ · բայց անոր
ետեւէն Լաքիս մարդիկ խրկեցին , ու զանիկա
20 հոն մեռցուցին ։ Եւ զանիկա ձիերով վերցու-
ցին , ու երուսաղէմ իր հայրերուն հետ Դա-
21 ւիթի քաղաքին մէջ Թաղուեցաւ ։ Եւ բոլոր
Բուգայի ժողովուրդը Ազարիան առին , որ
տասնուվեց տարեկան էր , ու զանիկա իր հօ-
22 րը Ամասիային տեղը Թագաւոր դրին ։ Ասի-
կա Էլաթը շինեց , ու Թագաւորը իր հայ-
րերուն հետ քնացաւ՝ ետքը զանիկա Բու-
գայի ետ դարձուց ։
23 Բուգայի Թագաւորին՝ Բովասի որդւոյն
Ամասիային տասնուհինգերորդ տարին Խթա-
յելի Բովաս Թագաւորին որդին Երոբովամ
Սամարիայի մէջ Թագաւոր եղաւ , -- քառա-
24 սունմէկ տարի ։ Եւ Տէրոջը աս-
չեը չարութիւն բրաւ , -- Խթայելին մեղան-
չել տուող Նաբատեան Երոբովամին բոլոր մեղ-
25 քերէն ետ չկեցաւ ։ Անիկա Խթայելին ասն-
մանը Էմաթի մուտքէն մինչեւ զաչոի Ծովը
ետ դարձուց՝ Խթայելի Տէր Աստուծոյն խօս-
քին համաձայնաբար , որ իր ծառային Գէթքաթի-
բացի Ամաթեան Յովնան մարգարէին ձեռ-
26 քով խօսեր էր ։ Քանզի Տէրը տեսաւ Խ-
թայելին խիստ տաստիկ տառապանքը , որ Ո՛չ
գոցուած ու ոչ ձգուած կար , ու Խթայել
27 օգնական ալ չունէր ։ Եւ Տէրը չըսաւ որ
Խթայելին անունը երկինքի տակէն բնաջինջ
բնէ · ուստի Բովասեան Երոբովամին ձեռ-
քովը զանոնք ազատեց ։
28 Ու Երոբովամին մնացորդ պատմութիւնը ,
և անոր բոլոր բրածը , ու պատերազմական
քաջութիւնը , և Դամասկոսը ու Եմաթը Բու-
գայի ետ դարձընելը Խթայելի մէջ՝ ահա
Խթայելի Թագաւորներուն յիշատակաց գրքին
29 մէջ գրուած է ։ Ու Երոբովամ իր հայրե-
րուն՝ Խթայելի Թագաւորներուն հետ քնա-
ցաւ , և անոր տեղը անոր որդին Զաքարիա
Թագաւոր եղաւ ։

ԳԼ · ԺԵ

1 Ազարիայ Երոբովամ Թագաւորին քսանու-
ևօթներորդ տարին Բուգայի Ամասիա Թա-
գաւորին որդին Ազարիա Թագաւոր եղաւ ։
2 Ամենիս տասնուվեց տարեկան էր երբոր Թա-
գաւոր եղաւ , ու երուսաղէմի մէջ յիսունու-
երկու տարի Թագաւորութիւն բրաւ · և անոր
մօրը անունը Եկեքլիա էր , ու երուսաղէմա-
3 ցի էր · Եւ անիկա Տէրոջը աչքին ուղղութիւն
բրաւ՝ իր Հօրը Ամասիային բոլոր բրածին
4 պէս · Բայց բարձր տեղերուն չվերցան · ժո-
ղովուրդը տակաւին բարձր տեղերու վրայ զո-
5 կը մատուցանէին ու խունկ կը ծխէին · Եւ
Տէրը Թագաւորը զարկաւ , ու մինչեւ իր մա-
հուան օրը բորոտած էր , և Ցածր տան մէջ
կը բնակէր · ու պալատին վրայ Էլոհոյ Թագա-
ւորին որդին Բովաթամ էր , ու անիկա կը
դատէր երկրին ժողովուրդը ։
6 Եւ Ազարիային մնացորդ պատմութիւնը ու
անոր բոլոր բրածը ահա Բուգայի Թագաւոր-
ներուն յիշատակաց գրքին մէջ գրուած է ։
7 Ու Ազարիա իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու
Դաւիթի քաղաքին մէջ Թաղուեցաւ · և անոր տեղը անոր որ-
դին Բովաթամ Թագաւոր եղաւ ։
8 Բուգայի Ազարիա Թագաւորին երեսունու-

ե Գլ · ԺԵ · ՝ · ը Գլ · ԺԵ · ՝ · ի Բ Մն · ԼԱ · ՝ · ի Գլ · ԺԴ · ՝ · ի Բ Մն · ԼԱ · ՝ · ի Գ Օր · Ը · ՝ · ի Գ Օր · Ը · ՝ · ի Գ Օր · Ը

ութերորդ տարին Իսրայէլի վրայ Յերոբո-
ամին որդին Նադաբաթ եղաւ. Սա-
9 մարիայի մէջ, -- վեց ամիս [-]եց. եւ
անիկա իր հայրերուն բրածին պէս Տէրոջը առ-
ջեւը չարութիւն բրաւ, -- Իսրայէլին մեղան-
չել տուող Նաբաթեան Յերոբոամին մեղքե-
10 րէն ետ չկեցաւ. Ու Բաաիսի որդին Սեղրամ
անոր դէմ դրաւ վրերուց, և [-]զարնեկա ժողո-
վուրդին առջեւը զարկաւ մեռուց, ու անոր
տեղը ինքը թագաւոր եղաւ.
11 Եւ Նադաբային մեռցորդ պատմութիւնը
անա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց
12 դրքին մէջ գրուած է. Ասիկա [-]Տէրոջը խօսքն
էր որ Եհուին խօսեր էր ըսելով, Իսրայէլի
աթոռին վրայ քու որդիդմէ մինչեւ չորրորդ
ազգը պիտի նստին. ու այնպէս եղաւ.
13 Բաաիսի որդին Սեղրամ Յուդայի [-]Ոզիա
թագաւորին երեսունեւիններորդ տարին թա-
գաւոր եղաւ, ու Տրամիրսայի մէջ մէկ ամիս
14 թագաւորութիւն բրաւ. Եւ Գադդիի որդին
Ամանեամ [-]թերսացէն եկաւ, ու Տրամիրսա
եկաւ. և Տրամիրսայի մէջ Բաաիսի որդին
Սեղրամը զարկաւ մեռուց, ու անոր տեղը
ինքը թագաւոր եղաւ.
15 Ու Սեղրամին մեռցորդ պատմութիւնը ու
բրած գաւառանութիւնը անա Իսրայէլի թա-
գաւորներուն յիշատակաց դրքին մէջ գրուած
16 է. Այառներն Ամանեամ [-]թափսան ու բոլոր
անոր մէջը եղողները, ու անոր սահմանը զար-
կաւ [-]մինչև Թերսա, և չբանալուան համար
զարկաւ -- [-]նոն եղող բոլոր յղի կիներուն
ձեղրեց.
17 Յուդայի Ազարիա թագաւորին երեսու-
նուհինգերորդ տարին Իսրայէլի վրայ Գադդի
որդին Ամանեամ թագաւոր եղաւ, -- Տրամի-
18 րիայի մէջ տասը տարի [-]եց. Եւ անիկա
Տէրոջը առջեւը չարութիւն բրաւ, -- իր բոլոր
օրերուն մէջ Իսրայէլին մեղանչել տուող Նա-
բաթեան Յերոբոամին մեղքերէն ետ չկե-
ցաւ.
19 Եւ [-]Այորեատանի թուղ թագաւորը երկ-
րին վրայ եկաւ. ու Ամանեամ հազար տա-
ղանդ արծաթ տուաւ թուղին, որ [-]անիկա
իրեն օգնական ըլլայ, [-]թագաւորութիւնը
20 իր ձեռքին մէջ հաստատելու համար. Ու Ա-
մանեամ արծաթը Այորեատանի թագաւորին
տալու համար Իսրայէլին բոլոր հարուստնե-
րուն վրայ հարկ դրաւ, -- ամէն մէկէն յի-
սունական սիկղ արծաթ ----. և Այորես-
տանի թագաւորը ետ դարձաւ ու այն երկրին
մէջ չկեցաւ.
21 Ու Ամանեամին մեռցորդ պատմութիւնը և
անոր ամէն բրածը անա Իսրայէլի թագաւոր-
ներուն յիշատակաց դրքին մէջ գրուած է.
22 Ու Ամանեամ իր հայրերուն հետ քնացաւ,
և անոր տեղը անոր որդին փակեհա թագա-
ւոր եղաւ.
23 Յուդայի Ազարիա թագաւորին յիսունե-
րորդ տարին Իսրայէլի վրայ Ամանեամի որ-
դին Փակեհա թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ,
24 -- երկու տարի [-]եց. Եւ Տէրոջը առջեւը
չարութիւն բրաւ, -- Իսրայէլին մեղանչել
տուող Նաբաթեան Յերոբոամին մեղքերէն
25 ետ չկեցաւ. Եւ անոր զօրապետ Ռոմմելիի
որդին Փակէհ անոր դէմ դրաւ վրերուց, ու
իր հետ Արգովբը ու Արիէն՝ ու Գաղաադա-
ցիներէն հետն մարդ ----, և Սամարիայի
մէջ թագաւորին տանը [-]ներսի կողմն զան-
կա զարկաւ մեռուց, ու անոր տեղը ինքը
թագաւոր եղաւ.
26 Եւ Փակեհայի մեռցորդ պատմութիւնը
ու անոր բոլոր բրածը՝ անա Իսրայէլի թագա-
ւորներուն յիշատակաց դրքին մէջ գրուած է.
27 Յուդայի Ազարիա թագաւորին հետն-
երկուերորդ տարին Իսրայէլի վրայ [-]Ռոմմե-
լայի որդին Փակէհ թագաւոր եղաւ Սամա-
28 րիայի մէջ, -- քսան տարի [-]եց. Եւ
Տէրոջը առջեւը չարութիւն բրաւ, -- Իսրա-
յէլին մեղանչել տուող Նաբաթեան Յերոբո-
29 ամին մեղքերէն ետ չկեցաւ. Իսրայէլի Փա-
կեհ թագաւորին օրերը [-]Ասրիատանի թագ-
ւոր-փարատար թագաւորը եկաւ, ու [-]Իյոնը
և Աբէլ-բեթմաքան ու Ջանովէն և կադէսը
ու Հասորը և Գաղաադը ու Գալիլեան և
Նեփթալիմի բոլոր երկիրը առաւ, ու անոնց
30 [-]ալեզբեզ Ասորեստան դերի տարաւ. Ու Ել-
լա որդին Ովսէ Ռոմմելայի որդուն փակէհին
դէմ դաւաճանութիւն բրաւ, և զանիկա
զարկաւ մեռուց, ու [-]անոր տեղը ինքը թա-
գաւոր եղաւ՝ Ողիայի որդուն Յովաթամին
քսանեւրորդ տարին.
31 Ու Փակէհին մեռցորդ պատմութիւնը և
անոր բոլոր բրածը անա Իսրայէլի թագաւոր-
ներուն յիշատակաց դրքին մէջ գրուած է.
32 Իսրայէլի թագաւորին՝ Ռոմմելայի որդուն
Փակէհին երկրորդ տարին Յուդայի թագա-
ւոր Ողիայի որդին [-]Յովաթամ թագաւոր և-
33 ղաւ. Քսանեհինգ տարեկան էր երբ
թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղեմի մէջ
տասնեւվեց տարի թագաւորութիւն բրաւ. և
անոր մօրը անունը Յերուսա էր, ու Սադո-
34 կին աղջիկն էր. Եւ անիկա Տէրոջը առջեւը
ուղղութիւն բրաւ, [-]իր հօրը Ողիային բոլոր
35 բրածին պէս բրաւ. [-]Բայց բարձր տեղատե-
ղը չվերցան. Ժողովուրդը տակաւին բարձր
տեղերու վրայ զոհ կը մատուցանէին ու խունկ

[-]Ահազ. ի. ա.
[-]Գեդ. ժ. ա.
[-]Ամա-- -- ի. ա. [-]
հմր. ի [-]ուսի Ա

[-]ըրաս.
[-]ը ի Քաղ. ժգ. ա.
[-]ը ի Քաղ. գ. ա.
[-]Եփր. Քաղաքացն.

[-]Գե. ը. ա.
[-]ա Ամն. ի. ա. Եա.
Բ. ա. Ոմե. ը. ա.
[-]Եփր. անոր ձեռքը

իր հնար բոլոր.
[-]Գե. ժգ. ա.
[-]ա ապստամբ
[-]ը Ամն. ի. ա. Եա.
Բ. ա.
[-]ը Քաղ. ժե. ա.
[-]Գե. ժե. ա. Ոմը.

ժ. ա. ը. ա.
[-]ը Ամն. ի. ա.
[-]Հմր. ա.
[-]Հմր. ա.

կը ծխէին։ Ամբիա Տէրոջը տաճը առնէն բար-
ձրը գտաւ չինեց ։
36 Եւ Յովաթամին միացորդ պատմութիւնը
ու անոր բոլոր ըրածը ահա Յուդայի Թագա-
ւորներուն յիշատակաց գրքին մէջ գրուած
37 է ։ Ան օրերը Տէրը Ասորւոց Ռասին Թագա-
ւորը ու Ռոմմելիայի որդին Փակէհն Յուդա-
38 յի վրայ խրկել սկսաւ ։ Եւ Յովաթամ իր հայ-
րերուն հետ քնացաւ, ու իր հայրերուն հետ
իր հօրը Դաւիթին քաղաքին մէջ Թաղուե-
ցաւ ։ ու անոր տեղը անոր որդին Աքազ
Թագաւոր եղաւ ։

ԳԼ ։ ԺԶ

1 Աքազին չորս տարուընդը ։ 5 Աքազ տեսնելով որ Ռասին ու Փակէհ իր վրայ կը յարձակին ։ Թագաւորին վախը ապով՝ անոնց դէմ դնելու կը պզտկ գնահատ։ 10 Աքազ Ուրիա քահանային տեղակ մը խրկելով Դամասկոսէն, ասկի տալին տեղակ իրեն կը յանձնարարէ ։ 17 տաճարը կը հպարտ ։ 19 Եզեկիա անոր յաջորդը կ'ըլլայ ։

1 Ռոմմելիայի որդւոյն Փակէհին տասնուեօթ-
ներորդ տարին Յուդայի Թագաւորին Յոթա-
2 Թամի որդին Աքազ Թագաւոր եղաւ ։ Ա-
քազ քսան տարեկան էր երբոր Թագաւոր
եղաւ, ու երեսնամեայ մէջ տասնուվեց տա-
րի Թագաւորութիւն ըրաւ ։ և իր հօրը Դա-
ւիթին պէս՝ իր Տէր Աստուծոյն առջեւը ուղղու-
3 թիւն չըրաւ ։ Հապա Իսրայէլի Թագաւորնե-
րուն ճամբան մէջ քալեց ։ Ու իր որդին ալ
կրակէ անցուց՝ Ան ազգերուն գարշելի ա-
ռաքինութիւններուն համեմատ, որոնք Տէրը
4 Իսրայէլի որդւոցը առջեւէն վռնտեց ։ Եւ
բարձր տեղատեղը ու բլուրներուն վրայ և
ամէն կանաչ ծառերուն տակ զոհ կը մատու-
ցանէր ու խունկ կը ծխէր ։
5 Ասորւոց Ռասին Թագաւորը ու
Իսրայէլի Թագաւորը՝ Ռոմմելիայի որդին Փա-
կէհ Երուսաղէմի վրայ պատերազմելու եկան,
ու Աքազը պաշարեցին ։ բայց պատերազմը
6 չյաղթահարեցին կարող չեղան ։ Ասորւոց Ա-
րուց Ռասին Թագաւորը Ելաթը Ասորիներուն
դարձուց ։ և Յուդայեցիները Ելաթէն վռնտե-
ցին ։ ու Ասորիք Ելաթ եկան ու հոն բնա-
7 կեցան մինչև աս օրս ։ Եւ Աքազ Ասորեստա-
նի Թագաւոր Թագաւորին դեսպաններ խրկեց՝ ու ըսաւ ։ Ես քու ծառաս
ու որդիդ եմ ։ եկիր՝ ու ինծի ազատէ Ասո-
րուց Թագաւորին ձեռքէն ու Իսրայէլի Թա-
գաւորին ձեռքէն, որոնք իմ վրաս եկեր են։
8 Եւ Աքազ Տէրոջը տանը մէջ ու Թագաւո-
րին տանը գանձերուն մէջ գտնուած արծա-
թը ու ոսկին առաւ ։ և Ասորեստանի Թա-
9 գաւորին ընծայ խրկեց ։ Ու Ասրեստանի Թա-
գաւորը անոր մտիկ ըրաւ ։ և Ասրեստանի
Թագաւորը Դամասկոսի վրայ գնաց ։ ու Ռա-
ծիկա առաւ ։ և անոր բնակիչները կիր գերի
տարաւ ։ ու Ռասինը մեռցուց ։
10 Եւ Աքազ Թագաւորը Ասրեստանի Թագ-
գաւոր-փաղասար Թագաւորը դիմաւորելու հա-
մար Դամասկոս գնաց ։ ու Դամասկոսի մէջ
եղած սեղանը տեսաւ ։ և Աքազ Թագաւորը
ան սեղանին օրինակը ու ձևը՝ անոր բոլոր շի-
նուածքին համեմատ Ուրիա քահանային խրր-
11 կեց ։ Եւ Ուրիա քահանան Աքազ Թագա-
ւորին Դամասկոսէն խրկած †օրինակին նման
սեղան մը չինեց ։ մինչև Աքազ Թագաւորին
Դամասկոսէն գալը՝ Ուրիա քահանան այնպէս
12 բրաւ ։ Ու երբոր Թագաւորը Դամասկոսէն և-
կաւ՝ Թագաւորը սեղանը տեսաւ ։ և Թագա-
ւորը սեղանին մօտեցաւ ։ ու անոր վրան ոչխա-
13 կեզ մատուց ։ Եւ իր ողջակէզը ու հացի ըն-
ծան պրեց ու նուէրը թափեց ։ և իր խա-
զագրութեան գոհին արիւնը սեղանին վրայ
14 սրսկեց ։ Ու Տէրոջը առջեւը եղող պղնձէ սե-
ղանը տաճարին այսինքն նոր սեղանին ու
Տէրոջը տանը մէջտեղէն քաշեց ։ ու զանիկա
15 նոր սեղանին գովը դրաւ դէպ ի հիւսիս ։ Եւ
Աքազ Թագաւորը Ուրիա քահանային հրա-
մայեց ըսելով ։ Մեծ սեղանին վրայ առաւօտեան
ողջակէզը ու իրիկուան հացի ընծան՝ և Թագա-
ւորին ողջակէզը ու անոր հացի ընծան՝ ու երկ-
րին բոլոր ժողովրդին ողջակէզը և անոնց հա-
ցի ընծան ու անոնց նուէրները մատուցանես ։
ու ողջակէզներուն բոլոր արիւնը, և զոհերուն
բոլոր արիւնը անոր վրայ սրսկես ։ ու պղնձէ
16 սեղանը ինծի բլլայ՝ հոն հարցնելու համար ։ Եւ
Ուրիա քահանան Աքազ Թագաւորին բոլոր
17 հրամայածին պէս բրաւ ։ Ու Աքազ Թագա-
ւորը †մեքենայութիւններուն սալաւանդները կտր-
ւեց, ու աւազանները անոնց վրայէն վերցուց ։
Ծովը ալ իր տակը եղող պղնձէ եղներուն վրա-
յէն իջեցուց ։ ու զանիկա քարայատակի մը
18 վրայ դրաւ ։ Եւ Տէրոջը տանը մէջ չբնաւած
շաբաթին ծածկոցը՝ ու Թագաւորին դուրսի
ճամբան Ասրեստանի Թագաւորին պատճա-
ռաւ Տէրոջը ‡տունը դարձուց ։
19 Եւ Աքազին գործերուն միացորդ պատ-
մութիւնը ահա Յուդայի Թագաւորներուն յի-
20 շատակաց գրքին մէջ գրուած է ։ Եւ Աքազ
իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու իր հայրե-
րուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջ Թաղուե-
ցաւ և անոր տեղը անոր որդին Եզեկիա
Թագաւոր եղաւ ։

ն ր Մն · թ · ֆ · ե · ևս ·
ղ Գէ · ժբ · ի · Ե · ե · ևս ·
ա · Հր · ֆ ։

= ր Մն · իբ · ֆ · ևս ·
ղ Գէ · ժբ · ֆ · ևս · ր Մն · իբ · ֆ · Սպ · Ջբ · ֆ · ևս · ր Օր · ժբ · ֆ · ևս · ր Օր · ժբ · ֆ · ֆ

Քռ · ժբ · ֆ ։
ն Ե · է · ֆ · ևս ·
ղ Գէ · ժբ · ֆ ։
· Կ՝ Եզովկայեցիք
ն Գէ · ժբ · ֆ · ևս · ր Մն · իբ · է · ֆ · ր Մն · իբ ·

ֆ ։
ղ Գէ · ժբ · ֆ · Տէ · ր Մն · իբ · ֆ ։
Ա Ամբ · ա · ֆ ։
ե Եբէր · ամեհետն

ն ր Մն · գ · ֆ ։
ղ Եբ · իթ · ֆ · ևս · ֆ ։
ն ր Մն · իբ · ֆ · ևս ·
ֆ Քռ · է · ֆ · ևս ·

գ Քռ · է · ֆ · ևս ·
Կ՝ ասեհեն
ե ր Մն · իբ · ֆ ։

ԳԼ. ԺԷ

1 Ոմանք չար վարմունքը, ու Ոմանք Սաղմոսարկն նուագէ. քանզի ոչ եմ ապաստանիկան խրատուդ մը կրնայ եղեալ ամէն Սուրբ Թագաւորին հետ։ 2 Սահարացիք իրենց միացեալ հոգիք գործ կը տարբեր։ 3 Սահարա փոխադրուած տարաբաղդութիւնը առաքեալն կը չորդուի։ անոնց խոսնակ կրնայը։

1 Յուդայի Ազգը Թագաւորին երկուսասանեալ տարին խրախելի վրայ Ելդայի որդին Ոմանի Թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ, — 2 ինը տարի Թագաւորեց։ եւ Ջերոբ առկեր չարութիւն բրաւ, բայց ոչ իրմէ առաջ եղող 3 խրախելի Թագաւորներուն պէս։ Ասոր դէմ եղաւ Ասորեստանի Սամանասար Թագաւորը, և Ոմանի անոր Ծառայ եղաւ ու Հանոր Հարկ 4 կու տար։ եւ Ասորեստանի Թագաւորը Ոմանի վրայ դնդազութիւն գտաւ, որովհետև անիկա եգիպտոսի Սոճա Թագաւորին դեսպաններ խրկեր էր, ու Ասորեստանի Թագաւորին տարի պաշտուան պէս Հարկ վճարած չէր։ անոր Համար Ասորեստանի Թագաւորը գանիլ 5 կա բռնեց ու բանտի Ջէջ կապեց։ եւ Ելդաբեստանի Թագաւորը բոլոր երկրին վրայ եկաւ. Սամարիայի վրայ ալ եկաւ, ու զանիկա երեք տարի պաշարեց։

6 Ոմանի իններորդ տարին Ասորեստանի Թագաւորը Սամարիան առաւ, ու Իսրայէլը Ասորեստան փոխադրեց, Ու զանոնք Գոզանի գետին քովը Գազայի ու Քաբորի Ջէջ՝ ու 7 Մարդ քաղաքներուն Ջէջ բնակեցուց։ Քանզի Իսրայէլի որդիքը կրնոնք եգիպտոսի երկրին՝ եգիպտոսի փարաւոն Թագաւորին ձեռքին տակէն Հանող իրենց Տէր Ասուծոյն դէմ մեղր գործեցին, և ուրիշ աստուածներէն 8 վախցան։ Ու Տէրոջը Իսրայէլի որդւոցը առաջեն վռնտած Հաղգերուն կանոնելուն Հաստատ և Իսրայէլի Թագաւորներուն բրած 9 կանոներուն Համեմատ գործեցին։ Ու Իսրայէլի որդիքը իրենց Տէր Ասուծոյն ատկեր ուղիղ չեղած բաները գաղտուկ բրին, և իրենց ամէն քաղաքներուն Ջէջ՝ Հսպահապանոց աշտարակէն մինչև պարսպաւոր քաղաքը իրենց բարձր 10 տեղեր շինեցին։ Ու անոնք Համէն բարձր բլուրներու վրայ՝ և ամէն կանաչ Ծառերու տակ իրենց արձաններ ու Աստարտեայի կուռ- 11 քեր՝ Հանդիպեցին։ եւ Հոն ամէն բարձր տեղեր վրայ խունկ ծխեցին՝ Տէրոջը անոնց առջևէն վռնտած ազգերուն պէս, ու չար գործ 12 քեր բրին ու Տէրը բարկացուցին։ եւ կուռքերու Ծառայութիւն բրին, Որոնց Համար Տէրը անոնց ըսեր էր Ջէ Ելդա բանը մի ընէք։

13 Ու Տէրը բոլոր մարգարէներուն ու բոլոր Տեսանողներուն ձեռքովը խրատելին ու Ցուդային վկայութիւն ընելով՝ ըսեր էր, Ձեր չար ճամբաներէն դարձէք, և իմ պատուիրանքներս — կանոներս պահեցէք, ան ամէն օրէնքին Համեմատ՝ որն որ ձեր Հայրերուն պատուիրեցի, ու իմ Ծառաներուս մարգարէ 14 ներուն ձեռքովը ձեզի խրկեցի։ Բայց անոնք մտիկ չբրին, Հապա իրենց պարտեզը իրենց Տէր Աստուծոյն չհաւատացող իրենց Հայրե- 15 րուն պարտեզին պէս խստացուցին։ եւ անոր կանոններըն ու իրենց Հայրերուն հետ Տնոր բրած ուխտը՝ և անոր ատած վկայութիւները Ջէկդի ձգեցին, ու Տնտապաշտութեան ետևէ գացին ու Տնտապաշտ եղան, և իրենց չորս կողմի գտնուած ազգերուն հետևող եղան, որոնց Համար Տէրը իրենց պատուիրեր 16 էր որ Տնոնց պէս չընեն։ Բայց իրենց Տէր Աստուծոյն բոլոր պատուիրանքներըն թողուցին, և իրենց երկու Տատ ձուլածոյ որմի չինեցին, Ու Աստարտեայի կուռք չինեցին, ու երկնից բոլոր զօրութիւններուն երկրպագութիւն բրին, Ու Բահաղին Ծառայեցին։ 17 Ու իրենց տղաքներն ու աղջիկները կրակի անցուցին, և կռախորդութիւն ու Հմայութիւն բրին, և Ցպիրենք ծախեցին Տէրոջը առջևը չարութիւն ընելու — զանիկա բարկացուցանելու։ 18 ցրնելու։ Ուստի Տէրը խրախելին խիստ բարկացաւ, ու զանոնք իր երեսէն Ձղեց։ Ձնէ ոչ Տնոնց չմնաց, Հրայց միայն Ցուդայի ցեղը։

19 Յուդա ալ իր Տէր Աստուծոյն պատուիրանքներըն չպահեց, Հապա խրախելին բրած 20 կանոներովը քալեց։ եւ Տէրը խրախելին բոլոր սերունդը մերժեց, ու զանոնք չարչարեց, և զանոնք յափշտակողներուն Ձեռքը մատնեց, մինչև որ զանոնք ջնջելէն իր 21 երեսէն Ձղեց։ Քանզի Իսրայէլը Դաւիթի տունէն պատուեց։ Տնոնք ալ Նաբատեան Երոբովամը Թագաւոր դրին, ու Երոբովամ խրախելը Տէրոջը Հետևելէն արդիլեց, 22 ու անոնց մեծ մեղք գործել տուաւ։ եւ խրախելի որդիքը Երոբովամին բոլոր բրած մեղքերուն Ջէջ քալեցին, անոնցմէ Տար չկեցան, 23 ցան։ Մինչև որ Տէրը խրախելը իր առջևէն վերցուց, Ինչպես որ իր բոլոր Ծառաներուն՝ մարգարէներուն ձեռքովը խոսեր էր։ Ցպես խրախել իր երկրէն Ասորեստան փոխադրուեցաւ մինչև աս օրս։

= Գլ. ԺԶ. 30։
ք Գլ. ԺԸ. 9։
ր Ա Թագ. Ը. 8։
ս Գլ. ԺԸ. 9։
տ Գլ. ԺԸ. 10. 11։ Ա Թ. Ժգ. 16։
ու Ձղ. Իգ. 35. 36։ Բ Օր. Իբ. 36. 64։ ԻՓ. 23. 63։
ֆ = Ա Ն. Ե. 28։

ա Ձղ. Ժբ. 3։ Բ Օր. Ժբ. 9։ Գլ. Ժգ. 3։
բ Գլ. Ժբ. 8։
գ Բ Օր. Ժբ. 8։ Գլ. Ժգ. 4։
դ = Ա Թագ. Ժ. 17։ Գլ. Ի. 13։ Բ Օր. Ժբ. 11։ Ժգ. 23։ Միք. Ե. 14։
ե Գլ. Ժ. 5։
զ Գլ. Ի. 3։ Ե. Ձղ. Իգ. 1։ Բ Օր. Ե. 1։ Ե։
է Բ Օր. Ժ. 19։
ը = Ա Թագ. ԻՀ. 9։
թ Բ Թագ. Ժ. 31։ Գլ. Ժ. 3։ Ես. Ձ. 1։ Ժ. 3։ Ամբ. Ա. 11։
ժ Գլ. Ժ. 29։ Ես. Ժ. 10։ Ամբ. Ա. 11։
ի Բ Օր. Ժբ. 30. 31։
լ Գլ. Ժ. 8։ Բ Թագ. Ժբ. 28։
խ Բ Թագ. Ժգ. 15։
ծ Բ Թագ. Ժգ. 22։

ձ Բ Օր. ԻՓ. 25։
ղ Բ Օր. Իբ. 21։ Բ Թագ. Ժգ. 13։ = Կրն. Բ. 4։
մ Կաղ. Ձմեռ. 8։ Հբ. Ամմ. Ա. 21։
յ Բ Օր. Ժբ. 30. 31։
ն Գլ. Ժ. 8։ Բ Թագ. Ժբ. 28։
շ Բ Թագ. Ժգ. 22։
ո Բ Թագ. Ժգ. 15։

պ Բ Թագ. Ժգ. 31։ Գլ. Ի. 14։ Գլ. Ժ. 18։ Ես. Ժբ. 21։ Ժգ. 3։ Նեղեմ. Ի. 2։ Ե. 37։
ռ Բ Օր. Ժբ. 10։
ս Բ Թագ. Իա. 29։
վ Բ Թագ. Ժ. 13։
տ Բ Թագ. Ժգ. 15։

ր Բ Թագ. Ժ. 29։
= Եբեմ. գ. 8։
ց Գլ. Ժգ. 3։ Ժ. 29։
ւ Բ Թագ. Ժ. 31։
փ Բ Թագ. Ժգ. 10։
ք Ա Մնաց. Ե. 26։
օ Հմր. Ե. 10։
ֆ Բ Թագ. Ժգ. 10։

24 Ու Ասրիաասանի թագաւորը Բարիրանէն, գաւթակալէն, Ասայէն, եւ մնացեալ ամբիծքն հրեայ բերաւ, ու Աստուածային քահանայապետութեան մէջ խոպանելի որդւոց տեղը բռնակալեաց. և անոնք Յաստուածային ժառանգեցին, ու անոր քաղաքներուն մէջ բնակեցան։
25 Ու երբոր անոնք ակաան հոն բնակել, Տէրոջմէ չէին վախնար. ու Տէրը անոնց մէջը առիւծներ խրկեց, որ զանոնք կը մեռցընէին։
26 Եւ Ասրիաասանի թագաւորին խօսեցան ու ըսին, Ան ազգերը որ դուն փոխադրեցիր ու Յաստուածային քաղաքներուն մէջ բնակեցուցիր, անոնք երկրին Աստուծոյն կրօնքը չեն գիտեր. ու անոնց մէջ առիւծներ խրրկեր է, և ահա զանոնք կը մեռցընեն՝ անոնք երկրին Աստուծոյն կրօնքը չգիտնալնուն համար։
27 Անասնոր Ասրիաասանի թագաւորը հրամայեաց ըսելով, Ձեր անկէ գերի առած քահանաներուն մէկը հոն տարէք, ու երթան հոն բնակին, ու անոնք անոր երկրին Աստուածոյն կրօնքը զանոնք կը սորվեցընեն։
28 Ուստի կրօնքը թող անոնց սորվեցընեն։ Եւ Յաստուածային գերի առնուած քահանաներուն մէկը գնաց Բեթէլի մէջ բնակեցաւ, ու անոնց կը սորվեցընէր թէ ինչպէս Տէրոջմէ վախնան։
29 Բայց էին ազգեր իր աստուածները կը շինէին, ու Յաստուածային չգիտած բարձր տեղերուն տուները կը դնէին ամէն մէկ ազգ
30 իր բնակած քաղաքին մէջ։ Եւ Բաբիլացիք Սաքքովթ-բանովթը չշինեցին, ու քութացիք Ներգալը չշինեցին, ու Եմաթացիք Ասիման
31 մնացը չշինեցին, Եւ Աւացիք Նիբազը ու Թարթակը չշինեցին, ու Սեփարուէնացիք իրենց զաւակը Սեփարուէնացւոց աստուածներուն՝ Ադրամելեքին ու Անամելեքին Համար կրակ
32 կալ կ'այրէին։ Ուստի Տէրոջմէ կը վախնային, ու իրենց ազգի ամբոխէն բարձր տեղերուն քուրմեր կ'ընէին, որոնք անոնց համար բարձր տեղերուն տուները կը կ'ընէին։
33 Անոնք Տէրոջմէ կը վախնային, ու Նաև իրենց աստուածներուն ծառայութիւն կ'ընէին ան ազգերուն սրսրացքներուն՝ որոնց մէջէն փոխադրուած էին։
34 Անոնք մինչև աս օրս առջի սովորութիւնները կը կատարեն։ Ոչ Տէրոջմէ կը վախնան, և ոչ իրենց կանոնները ու դատաստաններուն կը կատարեն, ոչ ալ այն օրէնքը ու պատուիրանքը, որ Տէրը Յակոբին որդւոցը որ-
35 ուս, որուն անունը Իսրայէլ դրեր էր։ Եւ Տէրը անոնց հետ ուխտ բրեր էր, ու անոնց պատուիրեր էր՝ ըսելով, Մի՛ երկնչիք ուրիշ աստուածներէն չվախնաք, ու Նանոնց երկրպագութիւն չընէք, և անոնց ծառայութիւն չը-
36 ընէք, ու անոնց զոհ չմատուցանէք. Հապա ձեզ եգիպտոսի երկրէն մեծ զօրութիւնով ու Բազկով բազուկով հանող Տէրոջմէն վախնաք, և անոր երկրպագութիւն ընէք, ու անոր զոհ
37 մատուցանէք. Եւ ձեզի համար գրած կանոնները, դատաստանները, օրէնքը ու պատուիրանքը Միշտ զգուշութեամբ Ի գործ դնէք, և ուրիշ աստուածներէն չվախնաք. Ու ձեզի հետ բրած ուխտս Չմոռնաք, և ուրիշ
38 աստուածներէն չվախնաք. Հապա ձեր Տէրը Աստուծմէն վախնաք, ու անիկա ձեր ամէն թշնամիներուն ձեռքէն ձեզ պիտի ազատէ։
40 Բայց անոնք հնազանդութիւն չըրին, հապա իրենց առջի սովորութիւններուն պէս կ'ընէ-
41 ին։ Այս ազգերն ալ Տէրոջմէ կը վախնային, Բայց իրենց կուռքերուն ալ ծառայութիւն կ'ընէին. նաև անոնց որդիքը ու անոնց որդւոցը որդիքը մինչև աս օրս ի-
րենց հայրերուն բրածին պէս կ'ընեն։

ԳԼ· ԺԸ

1 Եզեկիայէն բարի վարուցքը, 4 Անոր կատարած բարեփոխութիւնը կ'ընէ. ու յաջողութիւն կը գտնէ, 9 Սամարացւոց գերի կը տարուի իրենց մեղքերուն համար, 13 Սենեքերիմ Յուդայի վրայ կը յարձակի. ու անոր վրայ հարկ մը դնելով խաղաղութիւն կ'ընէ, 17 Նորէն Սենեքերիմ Յերուսաղէմ կը խրկէ. ան ալ Եզեկիան կը նախատէ. և հայհոյութիւնն խօսելով Յահովա Աստուծոյ դէմ կը դրգռէ.

1 Եւ Եզեկիա որդի Աքազ թագաւորին Ողջ տարին Իսրայէլի Ամեհիէն երրորդ տարին Բուդային Աբազ թագաւորին որդին Եզեկիա թագաւոր եղաւ.
2 Քսանհինգ տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ քսանհինգ տարի թագաւորութիւն բրաւ. և անոր մօրը անունը
3 Աբիա էր, ու Զաքարիայուին աղջիկն էր. Եւ իր Հօրը Դաւիթին բոլոր բրածին պէս Տէրոջը
4 առջեւը ուղղութիւն բրաւ. Անիկա բարձր տեղատունքը վերցուց, ու սրաձիւներըը կարբատց, և Աստարովթի կուռքերը կարեց, ու Մովսէսին շինած պղնձէ օձը կտոր կտոր բրաւ. (քանզի մինչև անօրերը Իսրայէլի որդիքը անոր խունկ կը ծխէին.) ու զանիկա
5 † Ղեզեքիան կոչեց. Անիկա Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն ապաւինեցաւ. Ան անկէ ետքը Բուդայի բոլոր թագաւորներուն մէջ անոր նմանը չեղաւ, ոչ ալ անկէ առաջ եղողներուն մէջ.
6 Ու Տէրոջը յարեցաւ ԵՒ անոր եաեէն չխառնեցաւ, ու Տէրոջը Մովսէսին պատուիրած
7 պատուիրանքները պահեց. Եւ Տէրը Նանոր հետ էր, ԵՒ ուր որ կ'երթար Յաջողութիւն կը գտնէր. Եւ Ասրիաասանի թագաւորին

= Եգէ · գ · ջ · 10 ·
ֆ Ցէս Հէր · 30 ·
ֆ Գէ · Ժբ · 34 ·
ֆ Եցէ · գ ասաաաաաեր
ֆ Հէր · 24 ·
ֆ Եցէ · գ · 9 ·

= Գէ · Ժբ · 21 · բՕբ · Ժբ · 21 ·
ֆ գ Քաաք · Ժբ · 31 ·
ֆ Ասբ · ա · 5 ·
ֆ Ձէ · լբ · 28 · լէ · 10 · գ Քաաք · Ժա ·

31 ·
ֆ Դաաա · գ · 10 ·
ֆ Եւ · ֆ · 5 ·
ֆ Եւ · գ · 6 ·
ֆ բ Օբ · Ժ · 30 ·
ֆ բ Օբ · ֆ · 38 ·

ֆ բ Օբ · գ · 25 ·
ֆ Հէր · 38 · 33 ·
—
= բ Մէ · Իբ · 27 · ԻՓ · 1 · Մաաա · ա · 9 ·
ֆ բ Մէ · ԻՓ · 1 ·

ֆ բ Մէ · լ · 1 ·
ֆ Քաա · ֆաա · 9 ·
ֆ ՝ պղնձի կաար ·
ֆ Գէ · ՃԲ · 10 · Ցաբ · Ժգ · 13 · Սաք · Ժգ · 21 ·
ֆ Գէ · ֆգ · 25 ·

ֆ բ Օբ · Ժ · 30 · Ցէս · ֆգ · 3 ·
ֆ բ Մէ · Ժֆ · 8 ·
ֆ ասբաք · Ժբ · 3 · 14 · Սաէ · ֆ · 18 ·
ֆ Գէ · Ժէ · 7 ·

ապաստանելցաւ ու անոր ծառայութիւն չը-
8 բաւ։ Ամենիկա փղշտացիները գալուս մինչև
Գազա ու անոր սահմանները՝ պատնդապանաց
այսաթաղէն մինչև պարապատոր քաղաքը։
9 Եւ Եղաւ որ Եղիկիա Թագաւորին չորրորդ
տարին, որ Իսրայէլի Թագաւորին՝ Էլային որ-
դւոյն Ովսէէին Օշիէներորդ տարին էր, Առա-
քնատանի Սաղմանասար Թագաւորը Սամարիա-
10 յի վրայ եկաւ, ու զանիկա պաշարեց։ Եւ
երեք տարիէն նորը զանիկա առաւ։ Սամա-
րիա Եզեկիային վեցերորդ տարին՝ (որ ինքն
Իսրայէլի Թագաւորին Ովսէէին իննեներորդ
11 տարին) առնուեցաւ։ Ու Ասորեստանի Թա-
գաւորը Իսրայէլը Ասորեստան փոխադրեց,
և զանոնք Գոզանի գետին քովը՝ Խաբորի ու
Քաբովրի մէջ, ու Մարաց քաղաքներուն մէջ
12 դրաւ։ Վասն զի անոնք իրենց Տէր Աստ-
ծոյն ձայնին ականջ չդրին, ու անոր ուխտը
չպահեցին, և Տէրոջը ծառային Մովսէսին ա-
մէն պատուիրածները մնիկ չըրին ու ի դործ
չդրին։
13 Ու Եզեկիա Թագաւորին չորեքտասաներ-
րորդ տարին Ասորեստանի Սենեքերիմ Թա-
գաւորը Յուդայի բոլոր պարապատոր քաղաք-
14 ներուն վրայ եկաւ, ու զանոնք առաւ։ Եւ
Յուդայի Եզեկիա Թագաւորը Լաքիս հրէից
իրենց Ասորեստանի Թագաւորին ըսելով, Մե-
ղայ, վրայէս ետ դարձիր. ինչ որ իմ վրաս
դնես՝ կը հատուցանեմ։ Ու Ասորեստանի Թա-
գաւորը Յուդայի Եզեկիա Թագաւորին վրայ
երեք հարիւր տաղանդ արծաթ ու երեսուն
15 տաղանդ ոսկի հրէից դրաւ։ Ու Եզեկիա Տէ-
րոջը տանը մէջ և Թագաւորին տանը դան-
ձերուն մէջ գտնուած բոլոր արծաթը տուաւ։
16 Անանկը Եզեկիա Տէրոջը տաճարին դուռ-
րուն ու դրանդ իրենցուն էրաւ փակեց,
որ Ասորեստանի Թագաւորը զանոնք պատեր էր, ու Ասորեստանի Թագաւորին
տուաւ։
17 Եւ Ասորեստանի Թագաւորը Տարթաթեր,
Ռաբսարիս ու Ռափսակը չատ զօրքով Լա-
քիսէն Երուսաղէմ Եզեկիա Թագաւո-
րին։ անոնք ալ եկան Երուսաղէմ եկան, ու
հոն հասնելով՝ Թափիչի ագարակին ճամբան
եղող վերի աւազանին Ջրանցքին վրայ կայնե-
18 ցան։ Ու Թագաւորը կանչեցին։ և Քելկիայի
որդին Եղիակիմ պատմուն հազարապետը՝ ու
Ասափի որդին Յովահ անունց եղան։
19 Եւ Ռափսակ անոնց ըսաւ, Եզեկիային ը-
սէք, Մեծ Թագաւորը՝ Ասորեստանի Թա-
գաւորը այսպէս կ'ըսէ. Ի՞նչ է այս յոյսը՝
20 որուն դուն կ'ապաւինիս. Դուն ըսիր, Գա-

1 = Մն. գ. ա։ Եռ-
ժգ. ա։
2 Գէ. ժէ. ը։
3 Գէ. ժէ. թ։
4 Գէ. ժէ. ի։

5 Գէ. ժէ. ա։
6 Գէ. ժէ. ը։
7 = Մն. է. ա։
8 Գէ. ժէ. ։. Դան-

9 Գէ. ժէ. ը։
10 Եռ. ։է. ։. Եռ.
։է. ։. Եռ. ։ը։
11 Գէ. ժէ. ։։։

12 Գէ. ժէ. ։։։
13 Գէ. ժէ. ։։։
14 Գէ. ժէ. ։։։
15 Գէ. ժէ. ։։։
16 Գէ. ժէ. ։։։
17 Գէ. ժէ. ։։։
18 Գէ. ժէ. ։։։
19 Գէ. ժէ. ։։։
20 Գէ. ժէ. ։։։

տեբազմի համար խորհուրդ ու զօրութիւն
ունիմ. բայց չրմտնելի խօսքեր են. Հիմա ո-
րո՞ն ապաւինելով ինծմէ ապստամբեցար։
21 Ահա դուն ան ջախջախած եղեգի ցուպին՝
Եգիպտոսին ապաւինեցար, որ եթէ անոր
մէկ մարդ մը կռթնի, ձեռքը պիտի մտնէ
ու զանիկա պիտի ծակէ. Եգիպտոսի փարա-
ւոն Թագաւորը բոլոր իրեն ապաւինողներուն
22 այնպէս է. Բայց թէ որ ինծի ըսէք թէ Մենք
մեր Եհովայ Աստուծոյն կ'ապաւինենք, ասի-
կա ան չէ՞, որուն բարձր տեղերը ու սեղան-
ները Եզեկիա վերցուց, և Յուդային ու Եռու-
սաղէմին բսաւ, Ասկէ սեղանիս առջևը
23 երուսաղէմի մէջ երկրպագութիւն ըրէք։ Ու
հիմա իմ տիրոջս Ասորեստանի Թագաւորին
«հետ հազաւատ,» ու քեզի երկու հազար ձի
տամ, թէ որ դուն քու կողմնակդ անոնց վը-
24 րայ հեծնողներ դնելու կարող ես։ Եւ իմ
տիրոջս պիտա պզտիկ ծառաներէն մէկ կա-
պակային երեսը կրնայա դէմ դնել, որ դուն
կառքերու ու ձիերու համար Եգիպտոսին
25 կ'ապաւինիս։ Հիմա ես երկրիս վրայ ա-
զօք առանց Եհովայի հրամանի՞ եկեր եմ
զանիկա աւերելու համար. Ինծի Եհովան ը-
սաւ, Ան երկրին վրայ ելլիր ու զանիկա
աւերէ։
26 Ու Քելկիայի որդին Եղիակիմ և Սեբնա
ու Յովահ Ռափսակին ըսին, Ծնորհք ըրէ՝
քու ծառաներուդ հետ †Ասորերէն խօսէ,
քանզի մենք կը հասկընանք, ու մեզի հետ
Երբայեցերէն մի խօսիր որ պարսպին վրայ
27 եղող ժողովրդը լսէ։ Բայց Ռափսակ անոնց
ըսաւ, Միթէ ես խօսքերը խօսելու համար
իմ տիրոջդ ու քեզի՞ հրե-
կեց. չէ՞ որ ես մարդոց այ՝ որոնք պարս-
պին վրայ կը նստին, ձեզի հետ իրենց աղ-
րը ուտելու ու իրենց միզը խմելու։
28 Եւ Ռափսակ ոտք եկաւ, ու մեծ ձայնով
Երբայեցերէն աղաղակեց, ու խօսեցաւ
ըսելով, Մեծ Թագաւորին Ասորեստանի Թա-
29 գաւորին խօսքը մնիկ ըրէք։ Թագաւորը այս-
պէս կ'ըսէ. Եզեկիա ձեզ չխաբէ, քանզի
անիկա չկրնար ձեզ ձանրը ձեռքէն ազատել։
30 Ու Եզեկիա ձեզ Եհովային չյուսացընէ՝ ըսե-
լով, Եհովան մեզ անշուշտ պիտի ազատէ, ու
ան քաղաքը Ասորեստանի Թագաւորին ձեռ-
31 քը պիտի չտրուի։ Եզեկիային մնիկ մի ընէք,
քանզի Ասորեստանի Թագաւորը այսպէս կ'ը-
սէ. Ինծի հետ հաշտութիւն ըրէք, ու ինծի
ելէք. և ամէն մարդ իր որթին՝ ու ամէն մարդ
իր թզենիին ուտէ, և ամէն մարդ իր ջրհորին
32 ջուրն պիտ մէկ երկիր մը՝ ցորենի ու գինիի

1 Եռ. է. ։.
2 Ր Մն. ր. ։ը. Եռ.
3 Եզեկ. ԽԹ. ը. ։.
4 Հիմ. ։. Ր Մն. ր. ։ը։

1 ։ր. ։։.
2 Կ=Հազարապետ առաջ
3 Կ=Քարտուղարներն
4 Ր Մն. ր. ։։.

5 Կ=Իմ ձեռքս
6 Ձն. ր. ։։. ։է.
։։. Ներսէ. ժը. ։ը։
7 Ր Օր. ը. ։. ։.

երկիր մը՝ հայի ու այգիներու երկիր մը՝ խզուտ ձիթենիներու ու մեղրի երկիր մը ասնեմ, որ ապրիք ու չմեռնիք. ու եղեկիայեն մեկ մի լսէք, քանզի ձեզ գլխէ կը հանէ՝
33 բանալ, Եհովան մեզ պիտի ազատէ. Արդեօք ապգայ աստուածները Ասորեստանի Թագաւորին ձեռքէն՝ ամէն մէկը իր երկիրը կրցա՞ն
34 ազատել. Ո՞ւր են Եմաթի ու Արփադի աստուածները ո՞ւր են. Սեփարուայիմի, Ենայի ու Ուսայի աստուածները ո՞ւր են. միթէ անոնք Սամարիան
35 իմ ձեռքէս ազատե՞ն. երկիրներուն ամէն աստուածներէն ո՞րը իր երկիրը իմ ձեռքէս ազատեց, որ Եհովան Երուսաղէմը իմ ձեռքէս ազատէ.
36 Բայց ժողովուրդը լուռ կեցաւ և ոչնչ պատասխան մը չտուաւ, քանզի Թագաւորը հրամայեր էր ըսելով, Ոչնչ պատասխան մը տաք.
37 Ու Հեղկիայի որդին Եղիակիմ՝ պալատին հազարապետը և Սեբնա ատենագիրը ու Յովսատակայ որդին Ասափի որդին Յովաք Հանգերձներին պատռած՝ Եղեկիայեն գացին, ու Րապսակեին խօսքերը անոր պատմեցին.

ԳԼ· ԺԹ

1 Եղեկիա առած բանով՝ Երանելի մարդ կը խրկէ որ իրենց համար աղերսք բնէ. 6 Եսայի գոհունք կը միխիթարէ. 8 Սենեքերիմ Թագաւոր Թագաւորին դէմ պատերազմելու գացած ատենը՝ նախատանքի ծանակ մը կը խրկի Եզեկիային. 14 Եզեկիա կ՚երթայ աղերսքը. 20 Եսայիին մարգարեութիւնը Սենեքերիմի վերջ հազարապետ մը ղրկելուն մասին. 36 Սենեքերիմ իր տղոց ձեռքէն կը սպանուի։ Նրա մէջ։

1 Ու երբոր Եզեկիա Թագաւորը լսեց՝ իր հանդերձները պատռեց ու քուրձ հագաւ,
2 և Եղբոնը տուներ մնաւ. Ու եղիակիմ՝ պալատին հազարապետը և Սեբնա ատենագիրը ու քահանաներուն ծերերը քուրձեր հագած՝ Ամոսի որդւոյն Եսայի մարգարեին խրկեց.
3 Ու անոր բսին, Եզեկիա այսպէս կ՚ըսէ. Այս օր նեղութեան, կշտամբանաց ու նախատանաց օր է. քանզի ազաքը մինչև ծննելու վայրկեանը հասան, բայց ծնանելու ոյժ չը-
4 կայ. Գուցէ լսէ Տէր Աստուածդ Ռաբշաքեին բոլոր խօսքերը զր, զորն որ իր տէրը Ասորեստանի Թագաւորը խրկեց՝ կնախատէ Աստուածը նախատելու համար, ու քու Տէր Աստուածդ ան իր լսած խօսքերուն համար չյանդգնի՞ւթիւն ասց. ուրեմն գուն գտնուղ մնացորդին համար աղօթք բրէ.
5 Ու Եզեկիա Թագաւորին ծառաները Եսայիին
6 ին գացին. Ու Եսայի անոնց բսաւ, Ձեր տիրոջը ասանկ ըսէք, Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Մի վախնար ան լսած խօսքերէդ, որոնցմով Ասորեստանի Թագաւորին ծառաները զիս
7 հայհոյեցին. Ահա ես անոր վրայ ՚մէկ ոգի մը կը խրկեմ, ու մէկ լուր մը լսելով՝ իր երկիրը պիտի դառնայ. ու զանիկա իր երկրին մէջ սրով պիտի կոծծանեմ՚.
8 Ես Ռաբշաքէ դարձաւ, ու Ասորեստանի Թագաւորը գտաւ՝ որ Լաբնային հետ կը պատերազմէր, վասն զի լսած էր որ Լաքիսեն
9 չուեր է. Ու ՚Կուշէացւոյ Եթիոպացւոց Թագաւորին համար լսեց, որ կ՚ըսէին, Ահա անիկա քեզի հետ պատերազմելու ելեր է. ու նորէն Եզեկիային դեսպաններ խրկեց՝
10 ըսելով, Ցուդայի Եզեկիա Թագաւորին այսպէս խօսիք ու ըսէք. Ան քու Աստուածդ՝ որուն դուն ապաւիներ ես, Թող քեզ չխաբէ՝ ըսելով, Երուսաղէմ Ասորեստանի Թագա-
11 ւորին ձեռքը պիտի չտրուի. Ահա դուն լսեցիր ինչ որ Ասորեստանի Թագաւորները բոլոր երկիրներուն րրին, ու ինչպէս զանոնք բոլորովին կոծծանեցին. ու ձո՞ւ դուն պիտի
12 ազատես. Միթէ իմ հայրերուս կոծծանած ազգերուն՝ այսինքն Գոզանին, Խառանին, Ռեսեփին ու Թեղասարի մէջ եղող Եդեմի որդւոցը աստուածները զանոնք ազատեցի՞ն.
13 Որ է Եմաթի Թագաւորը ու Արփադի Թագաւորը, ու Սեփարուիմ՝ քաղաքին՝ Ենային և Ուսայի Թագաւորը.
14 Ու Եզեկիա նամակը դեսպաններուն ձեռքէն առաւ ու զանիկա կարդաց, և Տէրոջը տունը եկաւ. ու Եզեկիա Տէրոջը առջևը ՚բացաւ զա-
15 նիկա. Ու Եզեկիա Տէրոջը առջևը աղօթք րրաւ ու բսաւ, Ով Տէր Աստուած Իսրայէլի՝ որ քերովբէներուն վրայ Նստած միակ դուն ես. երկիրքը ու երկիրը դուն
16 ստեղծեցիր. Ով Տէր, Ականջդ խոնարհեցուր ու լսէ. ով Տէր, Աչքերդ բաց ու նայէ, և լսէ Սենեքերիմին խօսքերը, ՚որ խրկեց կնախատել
17 դանիկ Աստուածը նախատելու համար. Ով Տէր, իրաւցընէ Ասորեստանի Թագաւորները
18 ազգերը ու անոնց երկիրը աւերեցին, Ու անոնց աստուածները կրակի տուին, վասն զի անոնք Աստուած չէին, հապա մարդու ձեռագործ՝ փայտ ու քար էին. անոր համար
19 զանոնք կոտրտեցուցին. Ես հիմա դուն, ով Տէր Աստուած մեր, ազատէ մեզ անոր ձեռքէն, Որպէս զի երկրիս բոլոր Թագաւորութիւնները գիտնան, որ Տէր Աստուած միայն դուն ես.
20 Ու Ամոսի որդին Եսայի Եզեկիայեն մարդ խրկեց՝ ըսելով, Իսրայէլի Տէր Աստուածը

---

2 Գէ· ԺԹ· 18· բՄՇ· ԺԸ· 14· Նե· ԺՀ· 10· 11·
3 Գէ· ԺԹ· 13·
4 Գէ· ԺԱ· 24·
5 Դան· գ· 15·
6 Նե· ՀԳ· 1·
— Նե· ՀԴ· 1, 6·
7 բ Թագ· Ժգ· 18·
8 Գէ· ԺԲ· 35·
9 Ամգ· Ե· 21·
10 Նե· ՀԳ· 9·
11 Գէ· ԺԲ· 17·
12 Հմր· 33· 36· 37· Երեմ· Ե՛ա· 1·
13 Գէ· ԺԲ· 14·
14 Նե· ՀԷ· 1, 6·
15 Գէ· ԺԹ· 33·
16 Նեհ· ԺԱ· 23·
17 Գէ· ԺԲ· 34·
18 Նե· ՀԴ· 14· 16·
19 Գէ· ԺԲ· 37·
20 Ամգ· Ե· 2·
Ես· ԽԲ· 8·
Ես· ԽԳ· 1·
Ես· ԽԵ· 1·
Ես· ԽԶ· 33· 36· 37·
Ես· ԽԷ· 1·
Ես· ԽԸ· 14·
Ես· ԽԹ· 6· Երեմ· Ժ· 10· 11· 12·
Ամգ· Լ՛· 2·
Ամգ· ՀՀ· 4· Ես· ԽԹ· 3·
Ամգ· Ձգ· 18·

պատկա կ'ըսէ · Աստեւտանի Սինեքերիմ Թա-
գաւորին համար ինձի բրած ազօթքդ լսե-
21 ցի · Ասոր վրայով Տէրջը բաժ խօսքը առ է ·
Սիմէի վրայ ազգիկը քեզ անպզեց , քեզ
ծագր բրաւ ·
Երուսագէմի ազգիկը քու նեռէդ գլուխ չար-
ժէց ·
22 Դուն ոշ նախատեցիր ու հայհոյեցիր ,
Ու որո՞ն վրայ ձայնդ վերցուցիր ·
Եւ աչքերդ Իսրայէլի Սուրբին դէմ վեր վեր-
ցուցիր ·
23 Քու ՚գնացողներուդ ձեռքովը Տէրը նախա-
տելով՝ ըսիր ,
Իմ ՚կառքերուս չորութիւնովը լեռներ-
ուն բարձրութիւնը՝
Լիբանանու քովերը եկայ ,
Ու անոր բարձր եղեւինները
Ե՛ր բնաիր ծայրերը ՚պիտի կտրեմ ։՚
Ու անոր վերջին բնակութիւնը
Անոր †կարմելցիին անտառը ‡պիտի մըտ-
նեմ ։՚
24 Ես փորեցի ու օտար ջուրերը խմեցի ,
Ու ՚պաշարուած ամէնքուն՚ բոլոր գետերը
Ոտքերուս խոխերովը ցամքեցուցի ։
25 Միթէ լսած չե՞ս որ հաճիկա շատոնցմէ ես
կազմեցի ,
Ու առջի օրերէն՝ ի վեր ձեւակերպեցի ·
Հիմա հասուցի ,
Որ ՚գուն պատսպարար քաղաքները աւերա-
կի հոգակոյտեներու դարձընես ։
26 Ուստի անոնց բնակիչները ձեռքը կարճ
ըլլալուն համար
Զարհուրեցան ու ամչցան ·
Անոնք դաշտի խոտի պէս
Եւ կանաչ բանջարի պէս ,
՚Տանիքի խոտի պէս
Եւ գեռ չհասած ու խորչակէն զարնուած
հունձքի պէս եղան ։
27 Բայց ես քու բնակութիւնդ , ելլելդ ու մըտ-
նելդ ,
Նէ ինծի ունեցած սրամտութիւնդ գիտեմ ·
28 Որովհետեւ ինծի ունեցած սրամտութիւնդ
Ու քու ամբարտաւանութիւնդ իմ ականջներ-
ուս եկաւ ,
Ես ալ ՚իմ կարիս քու բիլիդ՝
Եւ իմ սանձս քու բերանդ պիտի դնեմ ,
Ու ՚քու եկած ճամբադ քեզ նորս պիտի դար-
ձնեմ ։
29 Եւ ասիկա քեզի ՚նշան ըլլայ ,
Ա՛ տարի ինքիմիկ բուսածը ,
Ու երկրորդ տարին ինկած հասիլէն բուսա-
ծը պիտի ուտէք ·
Ու երրորդ տարին ցանեցէք ու հնձեցէք ,
Եւ այգիներ անկեցէք ու անոնց պտուղը կե-
րէք ։
30 Եւ Յուդայի տանը ազատուած մնացորդը
վարէն արմատ պիտի արձակէ ,
Ու վերէն պտուղ պիտի տայ ։
31 Քանզի Երուսագէմէն մնացորդ՝
Ու Սիօն լեռնէն ազատուած պիտի ելլէ ·
Ամիսա ՚զօրաց Տէրջը նախանձը պիտի ընէ ։
32 Ասոր համար Ասրիւտանի թագաւորին
վրայով Տէրը այսպէս կ'ըսէ ·
Անիկա աս քաղաքը պիտի չմտնէ ,
Ու անոր նետ պիտի չձգէ ,
Եւ անոր առջեւը վահանով պիտի չգայ ,
Ու անոր դէմ պատնէշ պիտի չկազմէ ·
33 Իր եկած ճամբայէն նո՛ պիտի դառնայ ,
Ու աս քաղաքը պիտի չմտնէ՝ կ'ըսէ Տէրը ։
34 Եւ ՚աս քաղաքը պիտի պաշտպանեմ՝
Ու զանիկա ազատեմ ինծի համար
Ու ՚իմ ծառայիս Դաւիթին համար ։
35 Ու ՚եղաւ որ այն գիշերը Տէրջը հրեշտա-
կը եկաւ , և Ասրիւտանի բանակին մէջ հա-
րիւր ութսունհինգ հազար մարդ զարկաւ ·
ու երբոր առաւօտուն կանուխ եղան , ահա
36 անոնց ամէնը մեռած մարմիններ էին ։ Ես
Ասրիւտանի Սինեքերիմ թագաւորը չունց
37 դնաց , ու դարձաւ ՚Նինուէի մէջ նստաւ ։ Ու
երբոր անիկա իր աստուծոյն Նեսարաքին տանը
մէջ երկրպագութիւն կ'ընէր , անոր որդիքը
՚Ադրամելէք ու Սարասար զանիկա սրով զար-
կին , ու Ասրարդի երկիրը փախան · և անոր
տեղը անոր որդին ՚Ասրդան թագաւոր եղաւ ։

ԳԼ · Ի

1 Եզեկիա իր մահուան լուրը առնելով՝ ապրիլ կ'ըսէ · ու
հիմարը երկնաւորին խոստումներուն կ'ապտի ։ 5 Ներսը տուր
ապահովուած ես կ'երթայ՝ ան խոստումներուն նշան մը բլլալու
համար ։ 12 Մարդիկ որ բազատած ես եղած հրաշքին համար
Եզեկիային անոնցմով մարդ կը խրկեն ։ ու անոր անձնասի
գանձերուն կը տեսնեցնէ ։ 16 Եսայի ան բաները յանդիմա-
նելով՝ Երկեց Բաբելոն գերի կը մատնուելուն վրայ կը մարգարեանայ ։
20 Մնացած Եզեկիային տեղը կը յայտնէ ։

1 Ա՛ն օրերը Եզեկիա մինչեւ ատոնցմէ հի-
ւանդացաւ ։ Ու Ամոսին որդին Եսայի մար-
գարէն անոր եկաւ , ու անոր ըսաւ , Տէրը
այսպէս կ'ըսէ ՚Քանզի հասնելու ես ու պիտի չապրիս ։
2 Եւ անիկա իր երեսը պատին դարձուց , ու

1 Ես · ՀԱ · 21 · Ես ·
* Սպ · ԿԱ · 2 ·
3 Ցոր · Ժգ · 1 · Սպ ·
Իր · 2 · 8 · Ցոր · Բ ·
11 ·
4 Սպ · Հս · 22 · Ես ·
Կ · 24 · Երեմ · Ծա ·
5 ·
* Գլ · Ժը · 17 ·
* Սպ · Ի · 5 ·
Կա՛ կոպեցի ·
† Կա՛ պաշարեր ս ·
գարահին · Ես · Ժ ·
18 ·
‡ Կա՛ մտայ ·
1 Կա՛ Եզեկեասի
2 Ես · Խ · 7 ·
* Ես · Ժ · 5 ·
Սպ · ՆԻՓ · 6 ·
Սպ · ՆԼՓ · 1 · Ես ·
* Ցոր · Խա · 2 · Ե ·
ՔԿԿ · ԻՓ · 1 · ԼԸ ·
4 · Ընդմ · 9 · 2 ·
5 Հր · 35 · 36 · 37 ·
* — Թագ · Ր · 34 ·
Գլ · Ի · 8 · 9 · Ես ·
Ե · 11 · 14 · Ղ.ա.կ ·
Ր · 12 ·
6 Ր ՄՆ · ԼՐ · 22 ·
23 ·
Ֆ Ես · Ք · 7 ·
— Գլ · Ի · 6 ·
7 Գ Թագ · Ժա · 12 ·
13 ·
8 Ր ՄՆ · ԼՐ · 21 · Ես ·
ԼԸ · 26 ·
9 Դն · Ժ · 11 ·
10 Ր ՄՆ · ԼՐ · 21 ·
11 Հր · 7 ·
12 Նեղ · Գ · 2 ·
—
— Ր ՄՆ · ԼՐ · 24 · Ես ·
Ե · ԼՐ · 1 · Ես ·
13 Ր Թագ · Ժա · 23 ·

3 Տէրոջը աղօթք բրաւ՝ բանալով, ով Տէր, կ՚ա-
զանէմ, ի քու առջեդ ճշմարտութեամբ ու կա-
տարեալ սրտով քալելը և քու աչքիդ առ-
ջեւը բարի եղածը ընելը չիչէ. ու Եզեկիա
մեծ լացով մը լացաւ։
4 Ու Եսայի տակաւին միջին գաւիթէն չելած՝
5 Տէրոջը խօսքը անոր եղաւ բանալով, Դարձիր,
ու իմ ժողովուրդիս Իշխանին՝ Եզեկիային
ըսէ, քու հօրդ Դաւիթին Տէր Աստուածը
այսպէս կ՚ըսէ. Տեսա քու աղօթքդ լսեցի, Տես
արցունքը տեսայ. ահա քեզ պիտի բժ-
շկեմ, -- երրորդ օրը Տէրոջը տունը պի-
6 տի երթաս. ես քու օրերուդ վրայ տասնե-
հինգ տարի պիտի աւելցնեմ, ու քեզ ու
սա քաղաքը Ասորեստանի թագաւորին ձեռ-
քէն պիտի ազատեմ, և սա քաղաքին պաշտ-
պանութիւն պիտի բնեմ ինձի համար ու իմ
7 ծառային Դաւիթին համար։ Ու Եսայի ը-
սաւ, Քանի մը չոր թուզ առէք. ու առին
և վէրքին վրայ դրին, ու ողջացաւ։
8 Ու Եզեկիա Եսայիին բսաւ, Տէրոջը նշա
բժշկելուն ու երրորդ օրը Տէրոջը տունը
9 երթալուս Ինչ նշան ի՞նչ ըլլայ։ Ու Եսայի ը-
սաւ, Ասիկա քեզի Տէրոջմէ նշան ըլլայ
թէ Տէրը իր բսած խօսքը պիտի կատարէ.
Աստիճանները կամ տասը աստիճան առաջ երթայ,
10 կամ տասը աստիճան ետ դառնայ։ Ու Եզե-
կիա բսաւ, Աստիճանին տասը աստիճան առաջ
երթալը դիւրին է. ոչ, հապա աստիճանը տա-
11 սը աստիճան ետ դառնայ։ Ու Եսայի մար-
գարէն Տէրոջը աղաղակեց. ու տասը աստի-
ճան ետ դարձուց աստիճաններուն այն աստիճաններն
ըրէն որ Աքազին արեւու ժամացոյցին վրայ
իջած էր։
12 Ա՚Նաեսներ Բաբելոնի թագաւորը՝ Բաղա-
դանի որդին Մարադոք-բաղադան նամակ-
ներ ու ընծաներ խրկեց Եզեկիային, քանզի
13 եղեկիային հիւանդ ըլլալը լսեր էր։ Ու Ե-
զեկիա հանուց մտիկ բրաւ, և թանկագին
բաներուն բոլոր տունը արծաթը ու ոսկին ու
խունկերը և պատուական եղը, ու իր զէն-
քերուն բոլոր տունը և իր գանձերուն մէջ
բոլոր գտնուածը ցուցուց. իր տանը մէջ և
իր բոլոր տէրութեանը մէջ բան մը չհնաց, որ
Եզեկիա անոնց չցուցընէ։
14 Ու Եսայի մարգարէն Եզեկիա թագաւորին
եկաւ, ու անոր բսաւ, Ա՛ս մարդիկը ի՞նչ
ըսին, և ուսկի՞ց եկան քեզի. ու Եզեկիա
15 բսաւ, Հեռու տեղէ՝ Բաբելոնէն եկան։ Ե-
նէ անիկա բսաւ, Քու տանդ մէջ ի՞նչ տեսան.
ու Եզեկիա բսաւ, Ամէն մէջ ինչ որ կայ՝
տեսան, -- գանձերուս մէջ անոնց չցուցա-
16 ցած բանս չհնաց։ Աեսաւներ Եսայի Եզեկիա-
17 յին բսաւ, Տէրոջը խօսքը մտիկ բրէ. Ահա
օրեր կու գան, որ քու տանդ մէջ ինչ որ կայ
ու քու հայրերդ մինչև սա օրս ինչ որ ժո-
ղովեցին՝ Բաբելոն պիտի տարուի. մէկ բան մը
18 պիտի չմնայ՝ կ՚ըսէ Տէրը։ Ու քեզմէ ելլելու՝
քու Ծնանելու որդիներդ պիտի առնեն, ու
անոնք Բաբելոնի թագաւորին պալատին մէջը
19 Ներքինիներ պիտի ըլլան։ Ու Եզեկիա Եսա-
յիին բսաւ, Տէրոջը խօսքը որ դուն ըսիր,
բարի է։ Նաեւ բսաւ, Խաղ չէ՞, որովհետեւ իմ
օրերուս մէջ խաղաղութիւն ու ապահովու-
թիւն պիտի ըլլայ։
20 Ա՚ Եզեկիային մնացորդ պատմութիւնը, և
անոր բոլոր զօրութիւնը, ու ինչպէս աւազանը
ու ջրմուղը, և քաղաքը բերած ջուրը՝ ահա
Ցուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին
21 մէջ գրուած է։ Ու Եզեկիա իր հայրերուն
հետ քնացաւ, և անոր տեղը անոր որդին
Մանասէ թագաւոր եղաւ։

ԳԼ. ԻԱ

1 Մանասէին թագաւորութիւնը։ 3 անոր չափազանց կատաղա-
գութիւնը։ 10 անոր դէմ բսած չարութեանը պատճառով Ցուդա-
յի վրայ գալու չարիքները։ Հարգութիւնը։ 19 Ամոնին չար
վարքը։ 23 Ամոնի իր ծառաներուն կը մեռնի։ Յոզ.
վեր. 1 ։ Ամ. ծագ. 1 ։ Ամ. ծագ. 1 ։ Ամ. ծագ

6 Նեց · ՚Ու իր տղան կրակէ անցուց , և ՚ի գու-
շակութիւն ու հմայութիւն կ՚ընէր , և վհուկ-
ներ ու նշանագէտներ °ունէր · Ե Տէրոջը
աչքերը չատ չարութիւն բրաւ ու զանիկա
7 բարկացուց · Ըւ իր չինած Աստարովթի կուռ-
քը ան տանը մէջ դրաւ , որուն համար Տէրը
Դաւիթին ու անոր որդւոյն Սողոմոնին ըսեր
էր , ՚ի՛մ անունս աս տանը մէջ՝ ու Իսրայէլի
բոլոր ցեղերէն իմ ընտրած Երուսաղէմիս մէջ
8 պիտի դնեմ յաւիտան · ՚Ըւ Իսրայէլին ոտ-
քը ալ պիտի չշարժեմ աս երկրէն ,
որն որ անոնց հայրերուն տուի · միայն թէ
անոնք իմ ամէն պատուիրաններս՝ ու իմ
Մովսէս ծառային անոնց պատուիրած բոլոր
9 օրէնքը դուշութեամբ ՚ի գործ դնեն · Բայց
անոնք մտիկ չրին , ու Մանասէ այնպէս մո-
լորցուց զանոնք , որ Տէրոջը Իսրայէլի որդւոց
առջևէն կորընչացուցած ազգերէն աւելի
չարութիւն ըրին ·
10 Ը· Տէրը իր ծառաներուն՝ մարգարէներուն
11 ձեռքով խօսեցաւ՝ ըսելով , ՚Որովհետև Ման-
դայի Մանասէ թագաւորը աս գարշութիւն-
ները ընելով՝ ՚իրմէ առաջ եղող Ամորհացւոց
բոլոր ըրածներէն աւելի չարութիւն ըրաւ ,
ու իր կուռքերովը Յուդային ալ մեղք դոր-
12 ծել տուաւ , Ասոր համար Իսրայէլին Տէր Աս-
տուածը այսպէս կ՚ըսէ · Ահա ես երուսաղէ-
մի վրայ ու Յուդայի վրայ ՚ահ չարիք մը
պիտի խրկեմ , որ ամէն լսողին երկու ականջը
13 պիտի խօսի · Ու Երուսաղէմին վրայ ՚Սամա-
րիայի լարը և Աքաաբեան տանը գնասկը պի-
տի երկնցնեմ , ու Երուսաղէմը պիտի սրբե-
լիմ՝ ինչպէս որ մէկը սանին մը կը սրբէ , ու
սրբելէն ետև երեսն ՚ի վար կը դարձնէ ·
14 Ես իմ ժառանգութեանս Մնացորդը պիտի
մերժեմ , ու զանոնք իրենց թշնամիներուն
ձեռքը պիտի տամ , ու անոնք իրենց բոլոր
թշնամիներուն աւար ու յափշտակութիւն պի-
15 տի ըլլան · Որովհետև իմ առջևս չարութիւն
ըրին , ու իրենց հայրերուն եգիպտահէն եղած
16 օրէն մինչև աս օրս դիս բարկացուցին · Ինան
Մանասէ խիստ չատ անմեղ արիւն թափեց ,
այնպէս որ Երուսաղէմը ծայրէ ՚ի ծայր լեցուց ·
բաց ՚ի այն իր մեղքէն որով Տէրոջը առջևը
Յուդային մեղանչելուն ու չարութիւն ընելուն
պատճառ եղաւ ·
17 Ը· ՚Մանասէին մնացորդ պատմութիւնը
ու ամէն ըրածը և անոր գործած մեղքը՝ ա-
հա Յուդայի թագաւորներուն յիշատակաց
18 դրքին մէջ գրուած է · Ու ՚Մանասէ իր հայ-
րերուն հետ քնացաւ , և իր տանը պարտէ-

ղին մէջ՝ Ոզայի պարտէզին մէջ թագուեցաւ ·
ու անոր տեղը անոր որդին Ամմոն թագաւոր
եղաւ ·
19 Ա Ամմոն քսանևերկու տարեկան էր երբոր
թագաւոր եղաւ , ու երուսաղէմի մէջ երկու
տարի թագաւորութիւն ըրաւ , ու անոր մօ-
րը անունը Մեսոզեմիթ էր , ու Եոտբայի Հա-
20 սին աղջիկն էր · Ըւ անիկա ՚ի՛ր Հօրը Մանա-
սէին ըրածին պէս Տէրոջը առջևը չարութիւն
21 ըրաւ · Ու իր Հօրը քալած բոլոր ճամբան
մէջ քալեց , և իր Հօրը պաշտած կուռքե-
րը պաշտեց ու անոնց երկրպագութիւն ըրաւ ·
22 Ըւ ՚ի՛ր Հայրերուն Տէր Աստուածը թողուց
ու Տէրոջը ճամբան մէջ չքալեց ·
23 Ը· Ամմոնին ծառաները անոր դէմ դաւա-
ճանութիւն ըրին , ու թագաւորը իր տանը
24 մէջ մեռցուցին · Ու երկրին ժողովուրդը Ամ-
մոն թագաւորին դէմ դաւաճանութիւն ընողնե-
րուն ամէնը մեռցուցին · ու երկրին ժողովուր-
դը անոր որդին Յովսիան անոր տեղը թա-
գաւոր դրին ·
25 Ը· Ամմոնին ըրած գործքերուն մնացորդ
պատմութիւնը ահա Յուդայի թագաւորնե-
26 րուն յիշատակաց դրքին մէջ գրուած է · Ու
զանիկա Ոզայի պարտէզը՝ իր դերեզմանին
մէջը թաղեցին · և անոր տեղը անոր որդին
Յովսիա թագաւոր եղաւ ·

ԳԼ · ԻԹ

1 Յովսիա ութը տարեկան էր երբոր թագա-
ւոր եղաւ , ու երուսաղէմի մէջ երեսունումէկ
տարի թագաւորութիւն ըրաւ , և անոր մօրը
անունը Յեդիդա էր , ու ՚Բոզկաթացի Ադա-
2 յեայի աղջիկն էր · Ըւ անիկա Տէրոջը առջևը
ուղղութիւն ըրաւ , ու իր Հօրը Դաւիթին
բոլոր ճամբան մէջը քալեց , ու Հակ կամ ձախ
կողմը չխոտորեցաւ ·
3 ՚Ը· Յովսիա թագաւորին տասներուքերորդ
տարին թագաւորը Մեսուղամի որդւոյն Եսա-
լիային որդին Սափան գաղթը Տէրոջը տունը
4 խրկեց՝ ըսելով , Քեզկիա քահանայապետին
գնա , ու անկէ ՚Տէրոջը տունը բերուած
սուկը Թոզ Համբ , որն որ դրան պահա-
5 պանները ժողովուրդէն ժողվեցին · Ու զանիկա
Տէրոջը տանը ՚ներքին վրայ գրուած բանուոր-

ք Գ Ա · ԺԸ · 21 · ի · 3 · Գէ · ԺԳ · 5 · ԺԱ · 17 ·
ճ Գ Ա · ԺՔ · 26 · 31 · ո Օր · ԺԸ · 10 · 11 · Գէ · ԺԱ · 11 ·
ն · Եր · ՚ի՛ձեր ·
շ Ա Թագ · Ա · 13 · գ Թագ · Ը · 29 · Ք · 3 · Գէ · Իգ · 21 · Սաղ · ՀՀ · 13 · 14 · Երեմ · ԼՀ · 34 ·
ո Ա Թագ · Ա · 10 · ղ Առակ · ԻՔ · 18 ·
ղ Գէ · Իգ · 26 · 27 · Իգ · 3 · 4 · Երեմ · ԺԱ · 4 ·
ռ Գ Թագ · Իս · 26 · յ Հմր · 3 · Ե Գ Թագ · Ժ · 33 · ՚ի՛ր Մն · ՀԳ · 24 · 25 ·
ճ Գ Թագ · Ժ · 33 · ՚ի՛ր Մն · ՀԳ · 24 · 25 ·
ի Գէ · Իգ · 4 ·
ձ ՚ի՛ր Մն · ՀԳ · 11—19 · Ղ ՚ի՛ր Մն · ՀԳ · 20 · ՚ի՛ր Մն · ՀԳ · 21—23 ·
շ Հմր · 3 · Եա · Ը Գ Թագ · Ժ · 33 · ՚ի՛ր Մն · ՀԳ · 24 · 25 ·
— ՚ի՛ր Մն · ՀԳ · 3 · Ք Յհ · ԺԸ · 30 ·
ֆ Ը Օր · Ժ · 38 · Ը ՚ի՛ր Մն · ՀԳ · 8 · Եա · Թ Գէ · ԺԳ · 4 · Ժ Գէ · ԺԳ · 9 · Սաղ · ՃՀ · 10 · ի Գէ · ԺԳ · 11 · 12 · 14 ·

Ներուն տան , ու տանը փլած անդամները չհնձելու համար Տէրոջը տանը մէջի գործը
6 բանեցնողներուն տան գանիկա , Հիւսերուն , շինողներուն ու որմնադիրներուն . նաև փայտ ու տաշուած քարեր ծախու առնուն տաներ նո-
7 րոգելու համար • Բայց Եանոյդ ձեռքը տրուած տակին հաշիւը չէին հարցներ , քանզի անոնք
8 հաւատարմութեամբ կը գործէին • Եւ Բեզկիա քահանայապետը Սափան գրագիրն ըսաւ , Տէրոջը տանը մէջ օրինաց գիրք մը գտայ , ու Բեզկիա անդիրքը Սափանին տուաւ , ու
9 զայնիկա կարդաց • Եւ Սափան գրագիրը թագաւորին եկաւ , ու թագաւորին պատասխան բերաւ ու ըսաւ , Քու ծառաներդ տանը մէջ գտնուած տակը հանեցին , ու Տէրոջը տանը գործաւորներուն ձեռքը վրայ դրուած բանեցողներուն ձեռքը
10 տուին • Եւ Սափան գրագիրը թագաւորին պատմեց ու ըսաւ , Բեզկիա քահանան ինծի մէկ գիրք մը տուաւ . և Սափան զանիկա թագա-
11 ւորին առջևը կարդաց • Ու թագաւորը օրհնաց գրքին խօսքերը լսածին պէս իր հանդերձները պատռեց • Եւ թագաւորը Բեզկիա քահանային ու Սափանի որդւոյն Ահիկամին ու Միքիայի որդւոյն Աքբորայրին և Սափան գրագիրին ու թագաւորի ծառային Ասայիային
13 պատուիրեց ու ըսաւ , Գացէք՝ ինծի համար ու ժողովուրդին համար ու բոլոր Յուդայի համար՝ այս գտնուած գրքին խօսքերուն վրայով Տէրոջը հարցուցէք • քանզի մեր վրայ Տէրոջը մեծ բարկութիւնը բորբոքեր է , որովհետև մեր հայրերը այս գրքին խօսքերուն հնազանդութիւն չըրին , ու մեզի համար ամէն գրուած բաները՝ ի գործ չդրին •
14 Ու Բեզկիա քահանան և Ահիկամ ու Աքբորը և Սափան ու Ասայիա Արաքի որդւոյն Թեկուայի որդւոյն Ուզզումի հանդերձապահութեան կնկանը Ողդա մարգարէին դացին , ու անիկա Երուսաղէմ ՚Մասնայի մէջ
15 կը բնակէր , ու անոր հետ խօսեցան • Եւ ան Նիկա բաւ անոնց , Խրատեցէք Տէր Աստուածը որ դուն զրկեցիր ինծի մօտ ասոնց
16 ասանկ բանը • Տէրը այսպէս կ՚ըսէ • Ահա Ես այս տեղիս ու անոր բնակիչներուն վրայ չարիք պիտի բերեմ՝ այսինքն Յուդայի թագաւորին
17 կարդացած գրքին ամէն խօսքերը • Որովհետև զիս թողուցին և ուրիշ աստուածներու խունկ ծխեցին , որ իրենց ձեռքերուն բոլոր գործքերովը զիս բարկացնեն • ուստի այս տեղիս վրայ իմ բարկութիւնս պիտի բոր-
18 բոքի ու պիտի չմարի • Բայց Տէրոջը հարցընելու համար ձեզ խրկող Յուդայի թագաւորին ասանկ ըսէք • Խրատելի Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ • Լսած խօսքերուդ համար ,
19 Որովհետև հոգի սիրտդ կակղցաւ , ու Տէրոջմէ ՚քով սիրտդ խոնարհեցար՝ երբոր լսեցիր իմ խօսքս , Քէ աս տեղիս վրայ ու անոր բնակիչներուն վրայ հաւերժաբար ՚անէծք պիտի ըլլայ , և քու հանդերձներդ պատռեցիր ու իմ առջևս լացիր , նա ալ լսեցի՛ կ՚ըսէ Տէրը •
20 Անոր համար ահա Ես քեզ քու հայրերուդ պիտի խառնեմ , ու ՚խաղաղութեամբ քու գերեզմանիդ մէջ պիտի ամփոփուիս • և աս աղա վրայ իմ բերելիք բոլոր չարիքները քու աչքերդ պիտի չտեսնեն • Ու անոնք թագաւորին պատասխան բերին •

ԳԼ · ԻԳ

1 Եվեհա հանդիսաւոր ժողովի մը ժողվեց կոչուած եղաց • 2 Ընկիա Տէրոջը տանը կը դիմագլ • և հոգաշունչ առաքեալներ կը կարդանեն • 3 Բեզկիի տեղացին վրայ մեծերը տերունեան կ՚ուշէ բերելու որ մարգարեութեան նշան կը • 4 Եվեհա խօսա հանդիսաւոր ժողովի մը կ՚ընեն • 5 Եհոբդրեան ու բոլոր պղծութիւնները բնակիչը կ՚ընեն • 6 Ըստուծոյ վերջին բարեխնամ Եհոգիի գիմ • 7 Եվեհա չանդիսաւոր Փասան Նէբոսոմին վրայ Երթալով Մահիդոմի մէջ կը մեռցնեն • 8 Եվեհա անոր անոր կը չարչարեն • բոլոր Փասան Նէբոսոմ տեղիին բանտարկեալ Եվեհիին համար կը ծառայեն • 9 Եվեհիին չար վարուելը •

1 Եւ ՚թագաւորը հրեշ խրկեց • ու Յուդային ու Երուսաղէմին բոլոր ծերերը անոր քովը
2 ժողովուեցան • Եւ թագաւորը ու անոր հետ Յուդայի բոլոր մարդիկը ու Երուսաղէմին բոլոր բնակիչները , ու քահանաները և մարգարէները , ու պզտիկէն մինչև մեծը բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը տունը եկան • և ՚Տէրոջը տանը մէջ գտնուած ուխտի գրքին բոլոր
3 խօսքերը անոնց †առջևը կարդաց • Եւ թագաւորը սիւնին քովը կայնեցաւ ու Տէրոջը առջևը ուխտ բրաւ , որ անոնք գրքին մէջ գրուած ուխտին խօսքերը հաստատելու համար Տէրոջը կանչէն երթալ , և անոր պատուիրանքները ու վկայութիւնները ու կանոնները բոլոր սրտով ու բոլոր հոգւով պահէ • և բոլոր ժողովուրդը ուխտին հաստատութիւնն առաւ •
4 Ու թագաւորը Բեզկիա քահանայապետին ու երկրորդ աստիճանի քահանաներուն և գրան պահապաններուն հրամայեց , որ Բահաղին համար ու ՚Աստարթիին համար ու երինից բոլոր զօրութիւններուն համար չշինուած գործիքներուն ամէնը Տէրոջը տաճարէն դուրս հանեն • ու զանոնք Երուսաղէմէն դուրս դեղրանի դաշտավայրին մէջ այրեց , ու անոնց
5 մոխիրը Բեթէլ տարաւ • Եւ Յուդայի թագաւորները՝ Յուդայի քաղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմին բոլորտիքը բարձր տեղերու վրայ դրած խունկ ծխող ՚քուրմերը , և Բահաղին — արեգակին ու լուսնին և —

---

2 Գէ · ժբ · 11 ·
3 բ Օբ · ը — 31 · եա ·
բ Մն · ւէ · 14 · եա ·
4 բ Մն · ւէ · 14 · եա ·
5 բ Մն · ւէ · 22 ·
6 բ Օբ · ի · 27 ·
7 բ Օբ · ի · 27 ·
· ՝ի՝ երկրորդ հոգին
8 բ Օբ · ի · 27 ·
Դատ · ի · 11 · 12 ·
13 · 14 ·
9 բ Օբ · ի · 25 · 26 · 27 ·
10 բ Մն · ւէ · 22 · եա ·
11 բ Մն · ւէ · 22 · եա ·
13 բ Մն · ւէ · 22 · եա ·
14 Ելս · ժե · 22 ·
15 Գէ · ժբ · 11 ·
16 Գէ · ժբ · 11 ·
17 Գէ · ժբ · 11 ·
18 Գէ · ժբ · 11 ·
19 Գէ · ժբ · 11 ·
20 Գէ · ժբ · 11 ·
1 Գէ · ժբ · 11 ·
2 Գէ · ժբ · 11 ·
3 Գէ · ժբ · 11 ·
4 Գէ · ժբ · 11 ·
5 Գէ · ժբ · 11 ·
6 Գէ · ժբ · 11 ·
7 Գէ · ժբ · 11 ·
8 Գէ · ժբ · 11 ·
9 Գէ · ժբ · 11 ·
10 Գէ · ժբ · 11 ·
11 Գէ · ժբ · 11 ·
12 Գէ · ժբ · 11 ·
13 Գէ · ժբ · 11 ·
14 Գէ · ժբ · 11 ·
15 Գէ · ժբ · 11 ·
16 Գէ · ժբ · 11 ·
17 Գէ · ժբ · 11 ·
18 Գէ · ժբ · 11 ·
19 Գէ · ժբ · 11 ·
20 Գէ · ժբ · 11 ·
1 Գէ · ժբ · 11 ·
2 Գէ · ժբ · 11 ·
3 Գէ · ժբ · 11 ·
4 Գէ · ժբ · 11 ·
5 Գէ · ժբ · 11 ·
6 Գէ · ժբ · 11 ·
7 Գէ · ժբ · 11 ·
8 Գէ · ժբ · 11 ·
9 Գէ · ժբ · 11 ·
10 Գէ · ժբ · 11 ·
11 Գէ · ժբ · 11 ·
12 Գէ · ժբ · 11 ·
13 Գէ · ժբ · 11 ·
14 Գէ · ժբ · 11 ·
15 Գէ · ժբ · 11 ·
16 Գէ · ժբ · 11 ·
17 Գէ · ժբ · 11 ·
18 Գէ · ժբ · 11 ·
19 Գէ · ժբ · 11 ·
20 Գէ · ժբ · 11 ·
1 Գէ · ժբ · 11 ·
2 Գէ · ժբ · 11 ·
3 Գէ · ժբ · 11 ·
4 Գէ · ժբ · 11 ·
5 Գէ · ժբ · 11 ·
6 Գէ · ժբ · 11 ·
7 Գէ · ժբ · 11 ·
8 Գէ · ժբ · 11 ·
9 Գէ · ժբ · 11 ·
10 Գէ · ժբ · 11 ·
11 Գէ · ժբ · 11 ·
12 Գէ · ժբ · 11 ·
13 Գէ · ժբ · 11 ·
14 Գէ · ժբ · 11 ·
15 Գէ · ժբ · 11 ·
16 Գէ · ժբ · 11 ·
17 Գէ · ժբ · 11 ·
18 Գէ · ժբ · 11 ·
19 Գէ · ժբ · 11 ·
20 Գէ · ժբ · 11 ·

կենդանակերպներուն ու հերկից բոլոր զօրքերուն խաղով ծխագներըը վերցուց։
6 Եւ Աստուածի կամքը Տէրոջը տունէն եւ բուսապետին դուրը կնգրան հնգետասը հազար, ու գանիկա կնգրան հնգետասին մէջ պրկց, ու ծեծից փշի բրաւ, ու փշին ժողովրդին որ ուսը գերեզմաններուն վրայ
7 ցանեց։ Եւ Տէրոջը տանը մէջ գտնուող Ոգիներուն մեղքը զոհասեղանին տուները փրկուց, Յուր որ կիներները Աստուածին վա-
8 րագոյներ կը զոհէին։ Ու Բուզայի քահանաները բոլոր քահանաները եղբայրներ բերաւ, ու Գաբայէն մինչև Բերսաբէէ պղծից ան բարձր տեղատունքը, որոնց մէջ քահանաները խունկ կը ծխէին։ Եւ քահանաների խորանները կը ծխէին՝ ինչպէս դրուը բերանը՝ քահանային դրան ձախ կողմը եղող դռներուն բարձր տեղատունքը փրկ-
9 ցուց։ Բայց բարձր տեղերուն քահանաները Երուսաղէմ եղող Տէրոջը սեղանը չէին կրկեր, Հապա իրենց եղբայրներուն մէջ բազարջ կ'ու-
10 տէին։ Ու Ինոամի որդւոյն Ամրիի մէջ եղող Ցօփեթը պղծից, որ մարդ մի իր տղան կամ
11 աղջիկը Մոլոքին համար կրակէ չանցընէ։ Ու նաև վերցուց Տէրոջը տանը դրանը առջևէն ան ձիերը, որ Բուզայի թագաւորները արեգակին նուիրեր էին, և անոնք փարսեհլիմեցող Նաթանամելէք ներքինիին անասնոցին մէջ էին։ Ու արեգակին կառքերը կրակով այրից։ Եւ
12 Աքազին վերնատունը տանիքին վրայ Բուզայի թագաւորներուն չինած սեղանները, ու Տէրոջը տանը երկու դաւիթներուն մէջ Մանասէին չինած սեղանները թագաւորը փշրուց, ու անկէ քանդիեղ ըրաւ, և անոնց հողը կեդ-
13 րոն հնգետասը նետից։ Ու երուսաղէմին դիմացը Աղականտիեան լեռան աջ կողմը՝ Իսրայէլի Աստուծին թագաւորին Սիդոնացոց գարշելիին Աստարովթին համար, ու Մոաբացոց գարշելիին՝ Քամոսին համար ու Ամմոնի որդւոց գարշելիին Մելգոմին համար չինած բարձր սեղատունքը՝ թագաւորը պղծ-
14 ից։ Եւ Սաբաններըը խորտակից ու Աստարովթին կուռքերը կտրտից, ու անոնց տեղը մարդու ոսկորներով լեցուց։
15 Ու Բեթէլի սեղանն ալ, և Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Երոբոամին չինած բարձր տեղը՝ (ան սեղանը ու բարձր տեղն ալ) փլցուց, և բարձր տեղը այրից ու փշի դարձուց, ու Աստարովթին կուռքը այ-
16 րից։ Եւ Յոսիա դարձաւ ու հոն լեռանը վրայի գերեզմաններըը տեսաւ, և հոդը Իսրայէլ՝ գերեզմաններուն միջի ոսկորները առաւ, ու սեղանին վրայ այրելով զանիկա պղծից՝ Տէրոջը խօսքին համեմատ, որ աս բաներըը խօսող Աստուծոյ մարդը բարձր ձայնով խօ-
17 սեր էր։ Եւ ըսաւ, Ի՞նչ պիտի ըլլայ աս կոթողը որ ես կը տեսնեմ։ ու քաղքին մարդիկը անոր բսին, Ասիկա Աստուծոյ մարդուն գերեզմանն է, որ Բուզայէն եկաւ, ու բնեթէլի սեղանին վրայ ասքա-
18 րըած բաներդ խօսեցաւ։ Եւ ըսաւ, Զանիկա թողուցէք, անոր ոսկորները մարդ մի տեղէն չշարժէ։ ուստի անոր ոսկորները Սամարիայէն եկող մարգարէին ոսկորներուն
19 հետ թող տուին։ Ու Բուզիա Սամարիայի քաղաքներուն մէջի բոլոր բարձր տեղերուն տուներն ալ վերցուց, որ Իսրայէլի թագաւորներըը գանոնք չինեցուցեր էին։ ու բնեթէլի մէջ բոլոր ըրածին պէս ա-
20 նոնց ալ ըրաւ։ Եւ հոն գտնուած քահանայ տեղերուն բոլոր քուրմերը սեղաններուն վրայ սպրթնից, ու անոնց վրայ մարդու ոս-
կորներ այրից։ Ետքը Երուսաղէմ դարձաւ։
21 Եւ թագաւորը բոլոր ժողովրդին պատուիրեց ըսելով, Զօր Տէր Աստուծոյն զատիկ ըրէք, Կիրկպէս որ աս ուխտի գրքին մէջ գր-
22 ուած է։ Քանզի Իսրայէլը դատող դատաւորներուն օրերէն՝ ի վեր՝ և Իսրայէլի թագաւորներուն ու Բուզայի թագաւորներուն բոլոր օրերն ալ՝ աս զատիկն պէս եղած չէր։
23 Բայց Բուզիա թագաւորին տասնուութերորդ տարին աս զատիկը Տէրոջը եղաւ Երուսաղէմի մէջ։
24 Ու նաև Բուզիա հմայներըը, նշանագէտներըը ու Թերափիմներըը ու կուռքերը, և Բուզայի երկրին մէջ ու Երուսաղէմի մէջ երեսցած բոլոր գարշութիւններըը վերցուց, որ Բնզկիա քահանային՝ Տէրոջը տունը գտած գրքին մէջ գրուած օրէնքին խօսքերը հաս-
25 տատէ։ Եւ անկէ առաջ անոր նման թագաւոր մը չեղաւ, որ իր բոլոր սրտովը ու բոլոր հոգւովը ու բոլոր զօրութիւնովը Տէրոջը դառնայ՝ Մովսէսին բոլոր օրէնքին համեմատ։
26 ոչ ալ անկէ ետքը անոր նման եղաւ։ Բայց Տէրը Բուզայի վրայ բորբոքած իր մեծ ամատիկ բարկութիւնէն ետ չդարձաւ՝ անոր բոլոր չարագործութեանց համար, որոնցմով
27 Մանասէ զանիկա բարկացուցեր էր։ Եւ Տէրը ըսաւ, Բուզան ալ իմ երեսէս պիտի ձը-

---

ը Գէ. խ. ։ ։
բ Գէ. խ. ։ ։
գ բ Մն. լգ. ։ ։
դ բ Թագ. ժգ. ։ ։
ժէ. ։ ։
ե Եչէկ. ժգ. ։ ։
զ Եբէր. առնդր
է բ Թագ. ժէ. ։ ։
ը Տէս Եչէկ. խգ. ։ ։

—։։—
ա ։ Թագ. բ. ։ ։
բ Ելս. ժէ. ։ ։
գ Եր. ։. ։ ։ Եբեմ.
ի. ։ ։ ժբ. ։ ։
—։։—
դ Ղէ. ժը. ։ ։ բ Օր.
ժը. ։ ։ Եչէկ. խգ.
։ ։ ։

ե Տէս Եբեմ. ժբ.
։ ։ Աթ. ։ ։
զ Գէ. խ. ։ ։
է Թագ. ժա. ։ ։
ը Եր. ։. ։ ։ Եբեմ.
ի. ։ ։ ժբ. ։ ։
թ բ Օր. ի. ։ ։
ժ Թագ. ժր. ։ ։
։։ ։
ժա Թագ. ժգ. ։ ։

ժբ Թագ. ժգ. ։ ։
։։ ։
ժգ Եր. ։. ։ ։
ժդ Եր. ։. ։ ։
ժե Եր. ։. ։ ։
ժզ Եր. ։. ։ ։
ժէ Եր. ։. ։ ։
ժը Եր. ։. ։ ։
ժթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
ի Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իա Եր. ։. ։ ։
իբ Եր. ։. ։ ։
իգ Եր. ։. ։ ։
իդ Եր. ։. ։ ։
իե Եր. ։. ։ ։
իզ Եր. ։. ։ ։
իէ Եր. ։. ։ ։
իը Եր. ։. ։ ։
իթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իժ Եր. ։. ։ ։
իժա Եր. ։. ։ ։
իժբ Եր. ։. ։ ։
իժգ Եր. ։. ։ ։
իժդ Եր. ։. ։ ։
իժե Եր. ։. ։ ։
իժզ Եր. ։. ։ ։
իժէ Եր. ։. ։ ։
իժը Եր. ։. ։ ։
իժթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իի Եր. ։. ։ ։
իիա Եր. ։. ։ ։
իիբ Եր. ։. ։ ։
իիգ Եր. ։. ։ ։
իիդ Եր. ։. ։ ։
իիե Եր. ։. ։ ։
իիզ Եր. ։. ։ ։
իիէ Եր. ։. ։ ։
իիը Եր. ։. ։ ։
իիթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիժ Եր. ։. ։ ։
իիժա Եր. ։. ։ ։
իիժբ Եր. ։. ։ ։
իիժգ Եր. ։. ։ ։
իիժդ Եր. ։. ։ ։
իիժե Եր. ։. ։ ։
իիժզ Եր. ։. ։ ։
իիժէ Եր. ։. ։ ։
իիժը Եր. ։. ։ ։
իիժթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիի Եր. ։. ։ ։
իիիա Եր. ։. ։ ։
իիիբ Եր. ։. ։ ։
իիիգ Եր. ։. ։ ։
իիիդ Եր. ։. ։ ։
իիիե Եր. ։. ։ ։
իիիզ Եր. ։. ։ ։
իիիէ Եր. ։. ։ ։
իիիը Եր. ։. ։ ։
իիիթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիժ Եր. ։. ։ ։
իիիժա Եր. ։. ։ ։
իիիժբ Եր. ։. ։ ։
իիիժգ Եր. ։. ։ ։
իիիժդ Եր. ։. ։ ։
իիիժե Եր. ։. ։ ։
իիիժզ Եր. ։. ։ ։
իիիժէ Եր. ։. ։ ։
իիիժը Եր. ։. ։ ։
իիիժթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիի Եր. ։. ։ ։
իիիիա Եր. ։. ։ ։
իիիիբ Եր. ։. ։ ։
իիիիգ Եր. ։. ։ ։
իիիիդ Եր. ։. ։ ։
իիիիե Եր. ։. ։ ։
իիիիզ Եր. ։. ։ ։
իիիիէ Եր. ։. ։ ։
իիիիը Եր. ։. ։ ։
իիիիթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիժ Եր. ։. ։ ։
իիիիժա Եր. ։. ։ ։
իիիիժբ Եր. ։. ։ ։
իիիիժգ Եր. ։. ։ ։
իիիիժդ Եր. ։. ։ ։
իիիիժե Եր. ։. ։ ։
իիիիժզ Եր. ։. ։ ։
իիիիժէ Եր. ։. ։ ։
իիիիժը Եր. ։. ։ ։
իիիիժթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիի Եր. ։. ։ ։
իիիիիա Եր. ։. ։ ։
իիիիիբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիե Եր. ։. ։ ։
իիիիիզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիը Եր. ։. ։ ։
իիիիիթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիժ Եր. ։. ։ ։
իիիիիժա Եր. ։. ։ ։
իիիիիժբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիժգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիժդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիժե Եր. ։. ։ ։
իիիիիժզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիժէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիժը Եր. ։. ։ ։
իիիիիժթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիի Եր. ։. ։ ։
իիիիիիա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիժ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիժա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիժբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիժգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիժդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիժե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիժզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիժէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիժը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիժթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիի Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիժ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիժա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիժբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիժգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիժդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիժե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիժզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիժէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիժը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիժթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիի Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիիժ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիժա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիժբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիժգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիժդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիժե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիժզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիժէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիժը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիժթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիիի Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիիիժ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիժա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիժբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիժգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիժդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիժե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիժզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիժէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիժը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիժթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիիիի Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիիիիժ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիժա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիժբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիժգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիժդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիժե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիժզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիժէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիժը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիժթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիիիիի Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիիիիիժ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիժա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիժբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիժգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիժդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիժե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիժզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիժէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիժը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիժթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիիիիիի Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիիիիիիժ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիժա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիժբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիժգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիժդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիժե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիժզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիժէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիժը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիժթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիիիիիիի Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիիիիիիիժ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիժա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիժբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիժգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիժդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիժե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիժզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիժէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիժը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիժթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիիիիիիիի Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիիիիիիիիժ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիժա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիժբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիժգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիժդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիժե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիժզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիժէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիժը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիժթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիիիիիիիիի Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիժ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիժա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիժբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիժգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիժդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիժե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիժզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիժէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիժը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիժթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիի Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիժ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիժա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիժբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիժգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիժդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիժե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիժզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիժէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիժը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիժթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիի Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիժ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիժա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիժբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիժգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիժդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիժե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիժզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիժէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիժը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիժթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիի Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիժ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիժա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիժբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիժգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիժդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիժե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիժզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիժէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիժը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիժթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիի Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիժ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիժա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիժբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիժգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիժդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիժե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիժզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիժէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիժը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիժթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիի Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիի Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիի Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիի Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիե Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիզ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիէ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիը Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիթ Եր. ։. ։ ։
։։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժա Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժբ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժգ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժդ Եր. ։. ։ ։
իիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիիժե Եր. ։. ։

գԼՄ, ինչպէս որ Խոսակէլը ձգեցի. ու պիտի մեծցնեմ աս քաղաքը՝ իմ ընտրած երեսապետիս, ու աս տունը՝ որուն համար ըսի թէ իմ անունս հոն ըլլայ։

28 Եւ Յովսիայեան մնացորդ պատմութիւնները ու անոր բոլոր ըրածը՝ ահա Յուդայի Թագաւորաց ժամանակագրութեան գիրքին մէջ գրուած է։ 29 Ի։ Անոր օրերը Եգիպտոսի Թագաւորը Փարաւոն Նեքաոհ Ասորեստանի Թագաւորին վրայ Եփրատ գետը եկաւ։ ու Յովսիա թագաւորը անոր դէմ ելլելու գնաց, ու անիկա Մեգիդդովի մէջ Ի տեսածին պէս՝ զանիկա մեռցուց 30 Մակեդդովի մէջ։ Եւ անոր ծառաները անոր մարմինը Մակեդդովէն կառքով երուսաղէմ բերին, ու զանիկա իր դերեզմանին մէջ թաղեցին. ու երկրին ժողովուրդը Յովահազ որդին Յովաքազը առին ու օծեցին, և զանիկա իր հօրը տեղը թագաւոր դրին։

31 Յովահազ քսանուերկու տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու երուսաղէմի մէջ երեք ամիս թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Համուտաղ էր, ու Լիբնացի երեսը 32 մէկին աղջիկն էր։ Եւ անիկա իր հայրերուն բոլոր ըրածին պէս Տէրոջը աչքը չարութիւն ըրաւ։ 33 Փարաւոն Նեքաոհ զանիկա Եմաթի երկիրը՝ Ռիբղայի մէջ բանտարկեց, որ երուսաղէմի մէջ թագաւորութիւն չընէ. ու երկրին վրայ հարիւր տաղանդ արծաթ ու տասնեղ մը ոսկի հարկ դրաւ։ 34 Եւ Փարաւոն Նեքաոհ Յովսիայի որդին Եղիակիմը անոր հօրը Յովսիայի տեղը թագաւոր դրաւ, ու անոր անունը փոխեց՝ Յովակիմ։ Բայց Յովահազը առաւ եգիպտոս տարաւ. ու անիկա հոն մեռաւ։ 35 Եւ Յովակիմ հան արծաթը ու ոսկին փարաւոնին տուաւ, բայց երկրին վրայ հարկ դրաւ՝ ան արծաթը փարաւոնին պատուիրածին պէս տալու համար. ու երկրին ժողովուրդէն՝ ամէն մարդուն վրայ դրուած հարկին համեմատ արծաթը ու ոսկին առաւ, որ փարաւոն Նեքաոհի տայ։

36 Երեսը Յովակիմ թագաւոր եղաւ՝ քսանուհինգ տարեկան էր, ու երուսաղէմի մէջ տասնումէկ տարի թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Զաբիդա էր, ու Ռումացի Փադայիայի աղջիկն էր։ 37 Եւ անիկա իր հայրերուն բոլոր ըրածին պէս՝ Տէրոջը աչքը չարութիւն ըրաւ։

ԳԼՂԻ

1 Յովակիմ անոր քովը գացեր էր, ու Նաբուգոդոնոսորին կը ծառայեցնէր. ետքը ան գէմ ապստամբելով՝ Խրը իր կողմանէն գերեցաւ։ 2 Յովակիմ անոր տեղը կը յաջորդէ. 7 եգիպտոսի Թագաւորը Եփրատի Թագաւորէն կը յաղթուի։ 8 Յովակիմ Նին չար վախճանը։ 10 Երուսաղէմ կ՚առնուի. ան անոր բնակիչները Բաբելի գերի կը տարուին։ 17 Սեդեկիա Թագաւոր կ՚ըլլայ. ու չար կերպով կը Թագաւորէ մինչև Նաբուգոդ վերջին կործանումը։

1 Անոր օրերը Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը եկաւ. ու Յովակիմ երեք տարի անոր ծառայ եղաւ, ու Խոչ դարձաւ անոր։ 2 դէմ ապստամբեցաւ. Եւ Տէրը անոր վրայ Քաղդէացւոց գունդերը, ու Ասորւոց գունդերը, և Մոաբացւոց գունդերը ու Ամմոնի որդւոց գունդերը խրկեց. զանոնք Յուդայի վրայ խրկեց, որ զանիկա կործանեն, Տէրոջը խօսքին համեմատ որն որ իր ծառաներուն 3 մարգարէներուն ձեռքովը խօսեր էր։ Իրաւ ցրնել տուիկա Տէրոջը հրամանովը եղաւ Յուդային, որ Ընկ իր աչքէն մերժէ՝ Մանասէին բոլոր մեղքերուն համար, Եւ նաև անոր Թափած անմեղ արիւնը համար, քանզի Երուսաղէմը անմեղ արիւնով լեցուց. ու Տէրը չուզեց որ ներէ։ 5 Եւ Յովակիմին մնացորդ պատմութիւնները ու անոր բոլոր ըրածը՝ ահա Յուդայի Թագաւորաց ժամանակագրութեան գիրքին մէջ գրուած է։ 6 Եւ Յովակիմ իր հայրերուն հետ քնացաւ, և անոր տեղը անոր որդին Յովաքին Թագաւոր եղաւ։

7 Եւ Եգիպտոսի Թագաւորը անկէ ետքը ան չելլաւ իր երկրէն դիրը, քանզի Բաբելոնի Թագաւորը Եգիպտոսի Հեղեղատէն մինչև Եփրատ գետը Եգիպտոսի Թագաւորին ամէն ունեցածը առեր էր։

8 Յովաքին տասնուութ տարեկան էր երբոր Թագաւոր եղաւ, ու երուսաղէմի մէջ երեք ամիս Թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Նեհուշթա էր, ու Երուսաղէմացի 9 Եղնաթանին աղջիկն էր։ Եւ անիկա իր հօրը բոլոր ըրածին պէս Տէրոջը աչքը չարութիւն ըրաւ։

10 Անառանը Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորին ծառաները երուսաղէմ եկան, ու քաղաքը պաշարուեցաւ։ 11 Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը քաղաքին վրայ եկաւ, երբոր անոր ծառաները զանիկա պաշարեր էին։ 12 Յուդայի Թագաւորը Յովաքին իր մօրը ու ծառաներուն և իշխաններուն ու ներքինիներուն հետ Բաբելոնի Թագաւո-

---

4 Գլ· ԺԸ· 18· ՀԶ· 11· ԻԸ· 13· ՃԳ· Թագ· Բ· 20· Գ· 3· Գլ· Ե· 7· ‖ ր ՄՆ· ԼԲ· 29· Ք Գլ· Ժգ· 8· Փ Ձագ· ԺԸ· 11· Ծ ր ՄՆ· ԼՀ· 31·

5 ՏՀ· գլ· ԻԳ· 17· Դան· ա· 1· ‖ ր ՄՆ· ԼԳ· 1· 6 ՏՀա ՄՆ· գ· 15· Երեմ· ԻԲ· 11· ‖ Մաա· ա· 11· 7 Երեմ· ԻԲ· 11, 18· Եզեկ· ԺԹ· 3, 4· 8 Ես· ԻԲ· 33· ‖ ր ՄՆ· ԼԳ· 5· 9 ր ՄՆ· ԼԳ· 4·

10 ՏՀ· գլ· ԻԳ· 17· Դան· ա· 1· 11 Երեմ· ԻԲ· 11, 18· Եզեկ· ԺԹ· 3, 4· 12 Ես· ԻԲ· 33· ‖ ր ՄՆ· ԼԳ· 5· 13 ր ՄՆ· ԼԳ· 4·

15 ր ՄՆ· ԼԳ· 6· Ե· Երեմ· ԻԲ· 1· 9· Դան· ա· 1· 16 Եզեկ· ԺԹ· 8· Ե· Երեմ· ԻԲ· 9· ԼԲ· 28· 17 Գլ· Ի· 17· ԻՀ· 13· 14· ԻԹ· 20· 18 Երեմ· ԼԲ· 1· 2· 19 ր ՄՆ· ԼԳ· 9· 20 Երեմ· ԻԴ· 10· 21 Գլ· ԻԱ· 2· 11· ԻԲ· 20· 22 Գլ· ԻԱ· 10· 23 Ես· ր ՄՆ· ԼԳ· 6· Երեմ· ԻԲ· 18· 19· Երեմ· ԻԲ· 18· ԼԲ· 30· 24 ՄՆ· գ· 16 Ղ՚ը·

25 Ես· ԽԷ· 2· Երեմ· ԼԹ· 1· 2· 26 Դան· ա· 1· 27 Գլ· ԻԱ· 2· 11· ԻԲ· 20· 28 Գլ· ԻԲ· 10· 29 Ես· ր ՄՆ· ԼԳ· 9· Երեմ· ԻԲ· 18· ԼԳ· 30· ՄՆ· գ· 16 Ղ՚ը·

բին եկաւ։ Եւ Բաբիլոնի թագաւորը Իր թագաւորութիւնը ուներորդ տարին Զեդեկիա
13 բռնեց։ Եւ անկէ Ցերոջը տասը բոլոր գանձերը ու թագաւորին տասը գանձերը Տանեց։
ու Կուտրեց ան ամէն ոսկեղէն անօթները, որոնք Իսրայէլի Սողոմոն թագաւորը Ցերոջը տաճարին Համար չիներ էր Ցերոջը բոլորին
14 Համեմատ։ Եւ Բոլոր երուսաղէմը, ու ամէն իշխանները ու ամէն զօրաւոր մարդիկը՝ տասը Հազար գերի, ու Ամէն հիւսերը ու դարբինները քշեց տարաւ։ Երկրին Ժողովրդէն
15 աղքատներէն Ի զատ մնդր մը չմնաց։ Եւ Նաբուքոդոնոսոր Բաբիլոն փոխադրեց, ու թագաւորին մօրը ու թագաւորին կիներուն ու անոր Նեքքիներուն ու երկրին զօրաւորները երուսաղէմէն Բաբիլոն գերի տարաւ։ Եւ Բոլոր
16 զօրաւոր մարդիկը՝ եօթը Հազար մարդ, ու Հազար հիւս ու դարբին, որոնց ամէնն ալ պատերազմող կարծուներ էին, Բաբիլոնի թագաւորը գաներ Բաբիլոն գերի տարաւ։ Եւ
17 Բաբիլոնի թագաւորը անոր տեղ Մաթանիան թագաւոր դրաւ, ու Հաճոյ անունը Զեդեկիայի փոխեց։
18 Զեդեկիա քսան ու մէկ տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու երուսաղէմի մէջ տասն ու մէկ տարի թագաւորեցաւ։ Եւ անոր մօրը անունը Համատալ էր, ու Լիբնայի էրեմիայի
19 միայն աղջիկն էր։ Եւ անիկա Յեհոյաքիմին բոլոր ըրածին պէս Ցերոջը առջեւ չարութիւն
20 ըրաւ։ Քանի Ցերոջը բարկութիւնը երուսաղէմի ու Յուդայի վրայ էր, մինչև որ զանոնք իր երեսէն ձգէ։ անոր Համար Զեդեկիա Բաբիլոնի թագաւորին ապստամբեցաւ։

ԳԼ· ԻԵ

1 Երուսաղէմ կը պաշարէ։ 4 Քաղկեացիք Զեդեկիան կը բռնեն։ անոր աչքերը կը սպանեն, ու անոր աչքերը կը կուրցնեն։ 8 Նաբուզարադան երուսաղէմ կ'երթայ ու ազգա երկրպագեն։ Ի զատ միւս Ճարտարներէն գերի կը տանի։ 13 տաճարին անօթները ու գանձերը կը կոտրտի։ 18 Ամենաւոր անձերը Ռիբղատի մէջ կը Ճարտարի։ 22 Գեդոլիան որ ան Ճարտարի ժողովրդին վրայ կուսակալ դրաւեր էր, կը Ճարտարի։ 27 Երեսուն եօթնաւոր կը փախցնէ։ 31 Եհոյաքինը իր գերութեան Ճէն կ'ելլէ։

1 Ու եղաւ որ Թագաւորութեանը ինն-
ներորդ տարին տասներորդ ամիսը՝ ամսուն տասներորդ օրը Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր
Թագաւորը իր բոլոր զօրքովը երուսաղէմի
վրայ եկաւ, ու անոր դիմացը բանակեցաւ, և անոր դէմ չորքանակի պատնէշներ չինե-
2 ցին։ Ու մինչև Զեդեկիա թագաւորին միա-
սունեւորդ տարին քաղաքը պաշարման մէջ
3 էր։ Եւ Ապսուն ինն քաղաքին մէջ սաս-
տիկ սով կար, ու երկրին ժողովուրդը հաց
4 չունէր։ Եւ Քաղաքին պարիսպը ճեղքուեցաւ, ու բոլոր պատերազմողները գիշերով թագաւորի պարտէզին քովը եղող երկու պարսպին մէջի դրանը ճամբայէն Խալդէացիք քաղաքին բոլորտիքը կեցեր էին. ու
5 Քաղդէացւոց գաշտին ճամբայէն գնաց։ Եւ քաղդէացւոց զօրքը թագաւորին եհեվն բնկան, ու երիքովի գաշտերուն մէջ անոր հասան, և անոր բոլոր զօրքը անոր քովէն ցրուեցաւ.
6 Ու թագաւորը բռնեցին ու դանիկա Ռիբղատ տարին Բաբիլոնի թագաւորին, և անոր դա-
7 տաստանը տեսան։ Ու Զեդեկիային աղաչքը իր աչքերուն առջեւ մոխեցին, ու Զեդեկիային աչքերը կուրացուցին, և զինքը Շղթաներով կապեցին ու Բաբիլոն տարին։
8 Եւ Բաբիլոնի թագաւոր՝ Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին Տասներորդ տարին հինգերորդ ամիսը՝ Ամսուն եօթներորդ որ Բաբիլոնի թագաւորին Ծառան Նաբուզարադան
9 գահճապետը երուսաղէմ եկաւ, Ու Ցերոջը տունը Ու թագաւորին տունը այրեց, ու եր-
10 ուսաղէմին բոլոր տուները ու ամէն մեծ տուները կրակով այրեց։ Եւ գահճապետին հետը եղող Քաղդէացւոց բոլոր զօրքերը Երու-
11 սաղէմին չրջակայ պարիսպները փլցուցին։ Ու քաղաքին մէջ մնացած ժողովուրդին մնացորդը, ու Բաբիլոնի թագաւորին իյնող փախստականները ու մնացած բազմութիւնը Նա-
12 բուզարդան գահճապետը գերի տարաւ։ Եւ գահճապետը Երկրին ազքատներէն Յուդայ՝ այգեգործներ ու երկրագործներ ըլլալու Համար։
13 Եւ Քաղդէացիք Ցերոջը տանը մէջ եղող պղնձէ սիւները Ու մեքենաները՝ ու Ցերոջը տանը մէջ եղող պղնձէ ծովը կոտրտեցին, ու անոնց պղինձը Բաբիլոն տա-
14 րին։ Եւ Թագարանները ու թիակները և բազմակաղները ու խնկամանները ու պաշտօնի Համար գործածուած բոլոր պղնձէ անօթները
15 ըր առին։ Եւ գահճապետը Ոսկիէ ու ար-
16 ծաթէ բաժակները, Ու Սողոմոն թագաւորին Ցերոջը տանը համար շինած երկու սիւները, մեքենաները՝ այս բոլոր անօթներուն կշիռը անհաշիւ էր։

ծր· 7· եշգէկ· ժր· 12·
ի Գէ· իգ· 32· Ե· բհմ· ծր· 9·
ղ Եհմ· բհմ· ծր· 14·
ժ Գէ· իգ· 33· Ե· բհմ· ծր· 14·
ժա Եհմ· բհմ· ծր· 15·
ժբ Գէ· իգ· 34· ր Ա՛Ն· ԼԶ· 10· Ե՛ՄԻ· ր· 13· Ե· բհմ· իր· 21· Եա·
ժգ Եհմ· բհմ· ծր· 16·
ժդ Գէ· իգ· 35· ր Ա՛Ն· ԼԶ· 11· Ե· բհմ· իե· 1· ծր· 21·
ժե Գէ· իգ· 36·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 12· Ե· բհմ· իզ· 1· ծր· 21· Եա·
ժզ Գէ· իգ· 37·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 13· Ե· բհմ· իէ· 1· ծր· 21· Եա·
ժէ Գէ· իգ· 38·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 14· Ե· բհմ· իը· 1· ծր· 21· Եա·
ժը Գէ· իգ· 39·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 15· Ե· բհմ· իթ· 1· ծր· 21· Եա·
ի Գէ· իգ· 40·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 16· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իա Գէ· իգ· 41·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 17· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իբ Գէ· իգ· 42·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 18· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իգ Գէ· իգ· 43·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 19· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իդ Գէ· իգ· 44·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 20· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իե Գէ· իգ· 45·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 21· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իզ Գէ· իգ· 46·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 22· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իէ Գէ· իգ· 47·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 23· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իը Գէ· իգ· 48·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 24· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իթ Գէ· իգ· 49·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 25· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իժ Գէ· իգ· 50·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 26· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իժա Գէ· իգ· 51·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 27· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իժբ Գէ· իգ· 52·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 28· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իժգ Գէ· իգ· 53·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 29· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իժդ Գէ· իգ· 54·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 30· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իժե Գէ· իգ· 55·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 31· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իժզ Գէ· իգ· 56·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 32· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իժէ Գէ· իգ· 57·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 33· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իժը Գէ· իգ· 58·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 34· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իժթ Գէ· իգ· 59·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 35· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իի Գէ· իգ· 60·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 36· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիա Գէ· իգ· 61·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 37· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիբ Գէ· իգ· 62·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 38· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիգ Գէ· իգ· 63·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 39· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիդ Գէ· իգ· 64·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 40· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիե Գէ· իգ· 65·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 41· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիզ Գէ· իգ· 66·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 42· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիէ Գէ· իգ· 67·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 43· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիը Գէ· իգ· 68·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 44· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիթ Գէ· իգ· 69·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 45· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիժ Գէ· իգ· 70·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 46· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիժա Գէ· իգ· 71·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 47· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիժբ Գէ· իգ· 72·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 48· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիժգ Գէ· իգ· 73·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 49· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիժդ Գէ· իգ· 74·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 50· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիժե Գէ· իգ· 75·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 51· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիժզ Գէ· իգ· 76·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 52· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիժէ Գէ· իգ· 77·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 53· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիժը Գէ· իգ· 78·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 54· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիժթ Գէ· իգ· 79·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 55· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիի Գէ· իգ· 80·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 56· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիա Գէ· իգ· 81·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 57· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիբ Գէ· իգ· 82·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 58· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիգ Գէ· իգ· 83·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 59· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիդ Գէ· իգ· 84·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 60· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիե Գէ· իգ· 85·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 61· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիզ Գէ· իգ· 86·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 62· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիէ Գէ· իգ· 87·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 63· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիը Գէ· իգ· 88·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 64· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիթ Գէ· իգ· 89·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 65· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիժ Գէ· իգ· 90·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 66· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիժա Գէ· իգ· 91·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 67· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիժբ Գէ· իգ· 92·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 68· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիժգ Գէ· իգ· 93·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 69· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիժդ Գէ· իգ· 94·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 70· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիժե Գէ· իգ· 95·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 71· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիժզ Գէ· իգ· 96·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 72· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիժէ Գէ· իգ· 97·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 73· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիժը Գէ· իգ· 98·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 74· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիժթ Գէ· իգ· 99·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 75· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիի Գէ· իգ· 100·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 76· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիա Գէ· իգ· 101·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 77· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիբ Գէ· իգ· 102·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 78· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիգ Գէ· իգ· 103·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 79· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիդ Գէ· իգ· 104·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 80· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիե Գէ· իգ· 105·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 81· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիզ Գէ· իգ· 106·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 82· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիէ Գէ· իգ· 107·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 83· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիը Գէ· իգ· 108·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 84· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիթ Գէ· իգ· 109·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 85· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիժ Գէ· իգ· 110·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 86· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիժա Գէ· իգ· 111·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 87· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիժբ Գէ· իգ· 112·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 88· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիժգ Գէ· իգ· 113·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 89· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիժդ Գէ· իգ· 114·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 90· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիժե Գէ· իգ· 115·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 91· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիժզ Գէ· իգ· 116·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 92· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիժէ Գէ· իգ· 117·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 93· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիժը Գէ· իգ· 118·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 94· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիժթ Գէ· իգ· 119·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 95· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիի Գէ· իգ· 120·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 96· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիա Գէ· իգ· 121·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 97· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիբ Գէ· իգ· 122·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 98· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիգ Գէ· իգ· 123·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 99· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիդ Գէ· իգ· 124·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 100· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիե Գէ· իգ· 125·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 101· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիզ Գէ· իգ· 126·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 102· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիէ Գէ· իգ· 127·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 103· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիը Գէ· իգ· 128·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 104· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիթ Գէ· իգ· 129·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 105· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիժ Գէ· իգ· 130·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 106· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիժա Գէ· իգ· 131·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 107· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիժբ Գէ· իգ· 132·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 108· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիժգ Գէ· իգ· 133·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 109· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիժդ Գէ· իգ· 134·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 110· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիժե Գէ· իգ· 135·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 111· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիժզ Գէ· իգ· 136·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 112· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիժէ Գէ· իգ· 137·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 113· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիժը Գէ· իգ· 138·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 114· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիժթ Գէ· իգ· 139·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 115· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիի Գէ· իգ· 140·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 116· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիա Գէ· իգ· 141·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 117· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիբ Գէ· իգ· 142·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 118· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիգ Գէ· իգ· 143·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 119· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիդ Գէ· իգ· 144·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 120· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիե Գէ· իգ· 145·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 121· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիզ Գէ· իգ· 146·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 122· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիէ Գէ· իգ· 147·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 123· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիը Գէ· իգ· 148·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 124· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիթ Գէ· իգ· 149·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 125· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիժ Գէ· իգ· 150·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 126· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիժա Գէ· իգ· 151·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 127· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիժբ Գէ· իգ· 152·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 128· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիժգ Գէ· իգ· 153·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 129· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիժդ Գէ· իգ· 154·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 130· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիժե Գէ· իգ· 155·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 131· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիժզ Գէ· իգ· 156·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 132· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիժէ Գէ· իգ· 157·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 133· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիժը Գէ· իգ· 158·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 134· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիժթ Գէ· իգ· 159·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 135· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիի Գէ· իգ· 160·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 136· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիա Գէ· իգ· 161·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 137· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիբ Գէ· իգ· 162·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 138· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիգ Գէ· իգ· 163·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 139· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիդ Գէ· իգ· 164·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 140· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիե Գէ· իգ· 165·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 141· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիզ Գէ· իգ· 166·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 142· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիէ Գէ· իգ· 167·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 143· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիը Գէ· իգ· 168·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 144· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիթ Գէ· իգ· 169·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 145· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիժ Գէ· իգ· 170·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 146· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիժա Գէ· իգ· 171·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 147· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիժբ Գէ· իգ· 172·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 148· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիժգ Գէ· իգ· 173·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 149· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիժդ Գէ· իգ· 174·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 150· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիժե Գէ· իգ· 175·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 151· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիժզ Գէ· իգ· 176·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 152· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիժէ Գէ· իգ· 177·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 153· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիժը Գէ· իգ· 178·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 154· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիժթ Գէ· իգ· 179·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 155· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիի Գէ· իգ· 180·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 156· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիա Գէ· իգ· 181·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 157· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիբ Գէ· իգ· 182·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 158· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիգ Գէ· իգ· 183·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 159· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիդ Գէ· իգ· 184·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 160· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիե Գէ· իգ· 185·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 161· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիզ Գէ· իգ· 186·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 162· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիէ Գէ· իգ· 187·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 163· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիը Գէ· իգ· 188·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 164· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիթ Գէ· իգ· 189·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 165· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիժ Գէ· իգ· 190·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 166· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիժա Գէ· իգ· 191·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 167· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիժբ Գէ· իգ· 192·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 168· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիժգ Գէ· իգ· 193·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 169· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիժդ Գէ· իգ· 194·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 170· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիժե Գէ· իգ· 195·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 171· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիժզ Գէ· իգ· 196·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 172· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիժէ Գէ· իգ· 197·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 173· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիժը Գէ· իգ· 198·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 174· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիժթ Գէ· իգ· 199·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 175· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիի Գէ· իգ· 200·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 176· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիիա Գէ· իգ· 201·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 177· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիիբ Գէ· իգ· 202·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 178· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիիգ Գէ· իգ· 203·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 179· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիիդ Գէ· իգ· 204·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 180· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիիե Գէ· իգ· 205·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 181· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիիզ Գէ· իգ· 206·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 182· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիիէ Գէ· իգ· 207·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 183· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիիը Գէ· իգ· 208·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 184· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիիթ Գէ· իգ· 209·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 185· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիիժ Գէ· իգ· 210·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 186· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիիժա Գէ· իգ· 211·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 187· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիիժբ Գէ· իգ· 212·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 188· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիիժգ Գէ· իգ· 213·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 189· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիիժդ Գէ· իգ· 214·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 190· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիիժե Գէ· իգ· 215·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 191· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիիժզ Գէ· իգ· 216·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 192· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիիժէ Գէ· իգ· 217·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 193· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիիժը Գէ· իգ· 218·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 194· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիիժթ Գէ· իգ· 219·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 195· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիիի Գէ· իգ· 220·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 196· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիիիիիիիա Գէ· իգ· 221·
ր Ա՛Ն· ԼԶ· 197· Ե· բհմ· իժ· 1· ծր· 21· Եա·
իիիիի

Սողոմոնին՝ Ցկրօջը տանը Տաճար չինած էր, 17 կու սիները, մէկ ծովը ու մեքենաները։ 17 բոլոր աս գործերուն պղինձը կշռո- 17 քի չէր գար։ 18 Մէկ սիներին բարձրութիւնը տասնուհինգ կանգուն էր, և անոր վրայ պղնձէ խոյակ կար, ու խոյակին բարձրութիւնը երեք կանգուն էր. և խոյակին վրայ շուրջ- նակի ցանցակերպ զարդ ու նռուներ կային, ամէնն ալ պղնձէ էին. ու միւս սիներն ալ ցան- ցակերպ զարդով այնպես էր։ 18 Եւ գահնամարտը առաջին քահանան Մա- բայեան՝ ու երկրորդ քահանան Սոփոնիան՝ 19 ու երեք գանձապահները առաւ. եւ քաղա- քէն մէկ ներքինի մը առաւ, որ անիկա պա- տերազմող մարդոց զօրագլուխն էր. ու թա- գաւորին առջեւը կայնողներէն քաղաքին մէջը գտնուած հինգ մարդ, ու երկրին ժո- ղովուրդը զինուորութեան գրող՝ զօրքին մեծ դրագիրը, և քաղաքին մէջը գտնուած երկ- 20 րին ժողովուրդէն վաթսուն մարդ. ու Նաթանգրգան գահնամարտը զանոնք առաւ, ու Բաբիլոնի թագաւորին՝ Ռեհզա տարաւ։ 21 Եւ Բաբիլոնի թագաւորը զանոնք զարկաւ, ու եմաթի երկրին Ռեհզային մէջ զանոնք մեռ- ցուց։ Այսպես Յուդա իր երկրէն գերի տա- 22 րաւ։ Ժողովուրդը՝ որ Բաբիլոնի Նաբուզոդո- նոսոր թագաւորը Յուդայեր էր, անոնց վրայ Սափանեան Ալիկամին որդին Գոդ- ղիան կաւատակալ դրաւ։ 23 Եւ զօրաց բոլոր իշխանները իրենց մար- գոցմովը երբոր լսեցին որ Բաբիլոնի թագա- ւորը Գոդոդիան կաւատակալ բրեր է, Գոդոդիա- յին՝ Մասփա եկան, այսինքն Նաթանիայի որ- դին Իսմայել, Կարեհի որդին Յոհանան, ու Թանհումեթին որդին Նետոփաթացի Սարա- յիա, ու Մաքաթիի որդին Եհազեիա, Թէ 24 իրենք և Թէ իրենց մարդիկը։ Ու Գոդոդիա անոնց ու անոնց մարդոցը երդում բրաւ, ու անոնց ըսաւ. Գաղդէացիներուն ծառայու- Թիւն ընելէն՝ մի վախնաք. աս երկրիս մէջ բնակեցէք, և Բաբիլոնի թագաւորին ծառա- յութիւն բրէք, ու ձեզի պիտի բլլայ։ 25 Եւ եղաւ որ եօթներորդ ամիսը թագա- ւորաց սերունդէն եղող եղիսամային որդւոյն Նաթանիային որդին Իսմայել տասը մարդով եկաւ. ու Գոդոդիան զարկին, ու մեռաւ, նոյնպէս ալ անոր հետ Մասփա եղող Հրէա- 26 ները ու գաղդէացիները։ Եւ բոլոր ժողո- վուրդը պզտիկէն մինչև մեծը՝ ու զօրաց իշ- խանները երան Եգիպտոս գացին, քանզի գաղդէացիներէն վախցան։ 27 Ու եղաւ որ Բաւղայի թոռանը Թագա- ւորին դերութեանը երեսունեօթներորդ տարին երկրատանելորդ ամիսը՝ ամսուն քսա- նուեօթներորդ օրը, Բաբիլոնի եղեմարվդաք Թագաւորը՝ իր թագաւոր եղած տարին, Յու- դայի Յոհաքին Թագաւորին գլուխը բարձ- 28 բացաւ — ըսելն՝ բանտէն հանել։ Եւ անոր հետ քաղցրութեամբ խօսեցաւ, ու անոր աթոռը Բաբիլոնի մէջ իր հետ եղող Թագաւորներուն 29 աթոռէն վեր դրաւ։ Եւ անոր բանտի հա- Թերը փոխեց, ու անիկա իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ Հայրենաց անոր առջեւը Հաց կ'ու- 30 ներ։ Եւ անոր առաջիկը ցնաւոր առաջիկ բլլալով, անոր կենացը բոլոր օրերուն մէջ Թա- գաւորին կողմէն օրէ օր անոր կը տրուէր։

Ա. ՌԱՋԻՆ ԳԻՐՔ ՄՆԱՑՈՐԴԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Ադամ, Սէթ, Ենոս, (2) Կայնան, Մա- 3 զաղիել, Բարէդ, Ենովք, Մաթուսաղա, 4 Ղամէք, Նոյ. Սէմ, Քամ ու Յաբեթ։ 5 Յաբեթին որդիքը Գոմեր, Մագոգ, Մա- դայ, Յաւան, Թուբէլ, Մոսոք ու Թիրաս։ 6 Եւ Գոմերին որդիքը՝ Ասքանաս, Դիֆ- 7 փաթ ու Թոգրամա էին։ Եւ Յաւանին որդի- քը՝ Եղիսայ, Թարսիս, Կիտացիք ու Դո- դանիք էին։ 8 Քամին որդիքը Քուշ, Մեսրայիմ, Փուտ ու Քանան էին։ 9 Եւ Քուշին որդիքը Սաբա, Եւիլա, Սաբաթա, Ռեհմա ու Սեբեքթաքա էին։ Եւ Ռեհմային որդիքը Սաբա ու Դեդան 10 էին։ Եւ Քուշ Նեմրովդը ծնաւ. ասիկա սկսաւ երկրի վրայ զօրաւոր բլլալ։ 11 Եւ Մեսրայիմ Լուդիմ, Ենեմիմ, Լեհաբիմ, Նափթուհիմ, 12 Փաթրուսիմ ու Կասլուհիմ ծնաւ, որոնցմէ Փղշտացիք ելան, ու Կափտորիմ։ 13 Եւ Քանան Սիդոն անդրանիկը, Քեթ, 14 Եբուսացի, Ամովրհացի, Գրգեսացի, 15 Եւեացի, Արքացի, Սինացի, 16 Արվադացի, Սամարացի ու Համաթացի ծնաւ։ 17 Սեմին որդիքը Եղամ, Ասուր, Արփաքսատ, Ղուդ ու Մեսէք։ 18 Եւ Արփաքսատ Սալա ծնաւ, Սալա Եբեր ծնաւ։ 19 Եւ Եբերի երկու որդի ծնաւ. մէկուն անունը Փեղեղ էր, վասն զի անոր օրերուն երկիրը բաժնուեցաւ, ու անոր եղբօրը անունը Յոկտան էր։ 20 Յոկտան Ալմոդադ, Սաղեփ, Յազարմաւէթ, Յարա, 21 Յադորամ, Ուզաղ, Դիկղա, 22 Եբաղ, Աբիմայէլ, Սաբա, 23 Ոփիր, Եւիղա ու Յոբաբ ծնաւ. ասոնք բոլորն ալ Յոկտանին որդիքն էին։ 24 Սեմ, Արփաքսատ, Սալա, 25 Եբեր, Փեղեղ, Ռագաու, 26 Սերուգ, Նաքոր, Թարա, 27 Աբրամ, որ է Աբրահամ։ 28 Աբրահամին որդիքը Իսահակ ու Իսմայէլ էին։ 29 Անոնց ծնունդները հետեւեալ են. Իսմայէլին անդրանիկը Նաբայեթ, ետքը Կեդար, Աբդէել, Մաբսամ, 30 Մասմա, Դումա, Մասսէ, Քադադ, Թեման, 31 Յետուր, Նափիս ու Կեդեմա։ Ասոնք են Իսմայէլին որդիքը։ 32 Եւ Քետուրայի որդիքը՝ որ Աբրահամին հարճն էր, Զեմրան, Յոկսան, Մադան, Մադիամ, Յեսբոք ու Սուա ծնաւ։ Եւ Յոկսանին որդիքը Սաբա ու Դեդան էին։ 33 Եւ Մադիամին որդիքը Եփա, Եփեր, Եբիդա, Եղդա։ Ասոնք բոլորն ալ Քետուրայի որդիքն էին։ 34 Եւ Աբրահամ Իսահակին ծնաւ։ Իսահակին որդիքը Եսաւ ու Իսրայէլ էին։ 35 Եսաւին որդիքը Եղիփազ, Ռագուէլ, Յեհուս, Յեղղոմ ու Կորե էին։ 36 Եղիփազին որդիքը Թեման, Ովմար, Սեփի, Գաթամ, Կենազ, Թամնա ու Ամաղեկ էին։ 37 Ռագուէլին որդիքը Նաքոթ, Զարա, Սամա ու Մասսա էին։ 38 Սերուգին որդիքը Ղոթան, Նաքոր, Սոբաղ, Սեղեմ ու Ասան էին։ 39 Սոբաղին որդիքը Ղոթանին որդին Ղոդոդ, Սոբաղ, Սեղեմ ու Ասան էին։ 40 Եւ Սեղեմին որդիքը Ալիան, Մանաքաթ, Եբիսաղ, Սեփի ու Ովնամ էին։ Եւ Սեղեմին որդիքը Սամա ու Սամա էին։ 41 Եւ Ասանին որդիքը Բաղան, Զաղան ու Յաքան էին։ Եւ Դեդանին որդիքը Ուզ, Արան, Ղեթուրա, Եփեր ու Եբիդա էին։ 42 Եւ Սեղեմին որդիքը Ալիան, Մանաքաթ, Եբիսաղ, Սեփի ու Ովնամ էին։ Եւ Սեղեմին որդիքը Սամա ու Սամա էին։ 43 Եւ Ասանին որդիքը Բաղան, Զաղան ու Յաքան էին։ Եւ Դեդանին որդիքը Ուզ, Արան, Ղեթուրա, Եփեր ու Եբիդա էին։

1 Գ-ն Քրոն. ա. 47։ 2 Գ-ն Քրոն. ա. 15։ Եբրայ. ծբ. 21։ 3 Եբրայ. ծբ. 24. ա. Մնդեկերէն. Եսթ. ա. 14։ 4 Եբրայ. խ. 5։ 5 Եբրայ. խ. 7։ 6 Եբրայ. խ. 13։ 7 Կամ՝ Դաժանների։ 8 Եբրայ. խա. 1։ 9 Եբրայ. խգ. 4։ 10 Եբրայ. ծբ. 31. ա. 11 Գ-ն Ծն. ժ. 13։ 12 Կամ՝ Դիֆաթ։ 13 Կամ՝ Գոթացիք։ 14 Ծն. ժ. 18։ 15 Ծն. ժ. 19։ 16 Ծն. ժ. 22։ 17 Ծն. ժ. 26։ 18 Ծն. ժ. 28։ 19 Ծն. ժ. 30։ 20 Ծն. ժ. 32։

բեմ Ծնաւ Ղուգացիները, Ամամացիները,
12 Ղաթացիները, Նեփթուքացիները, Պաթրո-
բեսացիները ու Քասղուքացիները, (ուսկից
Փղշտացիք ելան,) ու Կափթորացիները
13 ալ։ Եւ Քանան Ծնաւ իր անդրանիկը Սի-
14 դոն, նաև Քետը, Եբուսացին, Ամորհա-
15 ցին, Գերգեսացին, Խեւացին, Արուկեցին,
16 Ասենացին, Արուադացին, Սամարացին ու
Ամաթացին։
17 Սեմին որդիքը եղան՝ Ասուր, Արփաք-
ադ, Ղուդ, Արամ, Հուս, Հուլ, Գաթեր
18 ու Մասը էին։ Եւ Արփաքսադ Ծնաւ Սա-
19 ղան, և Սաղայ Ծնաւ Եբերը։ Ու Եբերին
երկու որդի Ծնան. մէկուն անունը Փաղէկ
էր, քանզի երկիրը անոր օրերը բաժնուե-
ցաւ. և անոր եղբօրը անունը Եկեամն էր։
20 Ու Եկեամն Ծնաւ Երմոդադը, Սաղաֆը,
21 Ասարմաթը, Յարաքը, Ադորամը, Ուզալը,
22 Դեկղան, Գեբալը, Աբիմաէլը, Սաբան,
23 Ոֆիրը, Եւիլան ու Յոբաբը. ամէն սոքա
Եկեամեան որդիքն էին։
24 Աէմ, Արփաքսադ, Սաղայ, (25) Եբեր,
26 Փաղէկ, Ռագաւ, Սերուգ, Նաքորը, Թա-
27 բայ, Աբրամ այսինքն Աբրահամ։
28 Աբրահամին որդիքը Իսահակ ու Իսմայէլ
29 էին։ Անոնց Ծնունդներուն ատեն էին. Իսմա-
յէլին անդրանիկը՝ Նաբէովթ, Կեդար,
30 Ադբեէլ, Մարսամ, Մասմա, Դումա, Մասսէ,
31 Քադադ, Թեմա, Եթուր, Նաֆիս ու Կեդ-
մա. Իսմայէլի որդիքը սոքա էին։
32 Եւ Աբրահամին Հարճին Քետուրային որ-
դիքը. անոնք Ծնան Զեմրանը, Եկեամը,
Մադանը, Մադիամը, Եսբոկը ու Սուէն.
Ու Եկեամին որդիքը Սարա ու Դեդան էին։
33 Եւ Մադիամին որդիքը Եփա, Ափեր, Ես-
նոք, Աբիդա ու Եղդաղա էին. սոքա ամէ-
նը Քետուրային որդիքն էին։
34 Եւ Աբրահամ Ծնաւ Իսահակը. Իսահա-
35 կին որդիքը Եսաւ ու Իսրայէլ էին։ Եսաւին
որդիքը՝ Եղիփազ, Ռագուէլ, Եհուս, Եղղ-
36 ղամ ու Կորհ էին. Եղիփազին որդիքը Թե-
ման, Օմար, Սեփօ, Գոթամ, Կենէզ, Թամ-
37 նա ու Ամալեկ էին. Ռագուէլին որդիքը
38 Նահաթ, Զարա, Սամմա ու Մէզա էին։ Ու
Սեիրին որդիքը Ղոտան, Սոբաղ, Սեբեղէոն,
39 Անա, Դիսոն, Եսեր ու Դիսան էին։ Եւ Ղո-
տանին որդիքը Քոռի ու Հեմամ էին. և Թամ-
40 նա Ղոտանին քոյրն էր։ Սոբաղին որդիքը
Գաղուան, Մանահաթ, Եբեղ, Սեփօ ու
Մնամ էին։ Ու Սեբեղէոնին որդիքը Այիա ու
41 Անա էին։ Անային որդին Դիսոն, ու Դիսո-
նին որդիքը Ամրան, Եսբան, Եթրան ու
42 Քարան էին։ Եսերին որդիքը Բաղգան, Զա-
ւաւան ու Յաական էին։ Դիսանին որդիքը
Հուս ու Արան էին։
43 Եւ Ասոնք են այն թագաւորները որ եղած-
ին երկրին մէջ թագաւորեցին՝ Իսրայէլի որ-
դւոցը վրայ թագաւոր մը թագաւորելէն ա-
ռաջ. Բէորի որդին Բալա, ու անոր քա-
44 ղաքին անունը Դինհաբա էր։ Եւ Բալա մե-
ռաւ, ու անոր տեղը Բոսրացի Զարային որդին
45 Յոբաբ թագաւորեց։ Եւ Յոբաբ մեռաւ, ու
անոր տեղը Թեմանացւոց երկրէն Հուսամ
46 թագաւորեց։ Եւ Հուսամ մեռաւ, ու անոր
տեղը Բադադի որդին Ադադ թագաւորեց,
որ Մովաբի դաշտին մէջ Մադիանացիները
կոտորեց. և անոր քաղաքին անունը Աւիթ
47 էր։ Եւ Ադադ մեռաւ, ու անոր տեղը Մաս-
48 րեկացի Սամլա թագաւորեց։ Ու Սամլա
մեռաւ, ու անոր տեղը Գետին գովը Թոբով
49 թէն եղող Սաուղը թագաւորեց։ Եւ Սաուղ
մեռաւ, ու անոր տեղը Աքթորի որդին Բա-
50 ղանան թագաւորեց։ Եւ Բաղանան մեռաւ,
ու անոր տեղը Ադադ թագաւորեց. և անոր
քաղաքին անունը փոքով էր, ու անոր կնո-
կանը անունը Մեհաբեէլ էր, որ Մէզաաբին
աղջկանը Մատրեթին աղջիկն էր։
51 Եւ Ադադին մեռնելէն ետքը Եդոմին
իշխանները եղան, Թամնա իշխան, Գաղուա
52 իշխան, Եհեթաթ իշխան, Ողիբամա իշխան,
53 Եղա իշխան, Փինոն իշխան, Կենէզ իշխան,
54 Թեման իշխան, Մագդիէլ իշխան, Մագեդիէլ
իշխան, Իրամ իշխան. Եդոմին իշխանները
սոքա էին։

Գլ. Բ

1 Իսրայէլի որդիքը սոքա էին. Ռուբէն,
Շմաւոն, Ղեւի, Յուդա, Իսաքար, Զաբու-
2 ղոն, Դան, Յովսէփ, Բենիամին, Նեփթա-
ղիմ, Գադ ու Ասեր։
3 Յուդային որդիքը էր. Ենան ու Սելոմ Էին.
սա երեքը Քանանացի Շուային աղջիկն
Ծնան անոր. ու Յուդային անդրանիկը Էր
Ցերէդը առջեւը չար բլլալուն համար՝ Յեր
4 ովնին մեռցուց։ Եւ անոր հարսը Թամար
փարէսը ու Զարան Ծնաւ անոր։ Յուդային
բոլոր որդիքը հինգ էին։

1 Դե. ԼԳ. 29։
2 Դե. ԼԳ. 25։
3 Դե. ԼԳ. 26 | Ելից. Ա. 2։
4 Դե. ԼԳ. 27 | Ելից. Ա. 3։
5 Դե. ԼԶ. 31։ Ես.

6 Դե. ԼԳ. 37։
7 Դե. ԼԶ. 39։
8 Դե. ԼԶ. 40։
9 Դե. ԼՀ. 38։ Ա. Ես. 18։ 22։ Խզ.

Ա. Ես.
2 Դե. Լբ. 3։ Խզ. 18։ Թագ. Խզ. 18։
3 Դե. Լբ. 8։
4 Դե. Լբ. 7։
5 Դե. Լբ. 10։ 30։ Մատ. ա. 3։

5 Փարեսի որդիքը Եսրոն ու Համուլ էին։
6 Եւ Զարայեին որդիքը՝ Զամբրի, Եղիաւն,
Եսուն, Քալքօլ ու Դարա. ամէնը հինգ էին։
7 Եւ Քարմիի որդին Աքար էր, որ հղոփածոյ
մեզք գործեց, ու խորտիկը նզովեալներէ մէջ
8 Ձգեց։ Ու Եթանի որդին Ազարիա էր։ (9) Ու
Եսրոնի որդիքը՝ որոնք անոր ծնան, Յերա-
մէլ, †Ռամ ու ‡Քելուբայ էին։
10 Եւ Ռամ ծնաւ Ամմինադաբը, ու Ամմինա-
դաբ ծնաւ Նաասոնի որդւոց իշխանը Նաա-
11 սոնը, եւ Նաասոն ծնաւ Սալմոնը, ու Սալ-
12 մոն Բոոսը, եւ Բոոս ծնաւ Ովեդը,
13 ու Ովեդ ծնաւ Յեսսէն, եւ Յեսսէ ծնաւ
իր անդրանիկ Եղիաբը, ու երկրորդը՝ Աբի-
14 նադաբը, ու երրորդը՝ Սամաան, Չորրորդը՝
15 Նաթանայէլը, հինգերորդը՝ Հռադայեն, վե-
ցերորդը՝ Ասէմ — եօթներորդը՝ Դաւիթը։
16 Եւ անոնց քոյրերը Շարուհեա ու Աբիգեա
էին։ Ու Շարուհեայի որդիքը երեք էին։
17 Աբեսսա, Թովմար ու Ամասէլ։ Եւ Աբիգեա
ծնաւ Ամասային, ու Ամասային հօրեղբայրը Իսմա-
յելացի Եթեռն էր։
18 Ու Եսրոնի որդին Քաղէբ կնոջմէն Ազու-
բայէն ու Երիւթէլէն որդիներ ծնաւ. և սոյն
որդիքը սաներ են։ Յասեր, Սովմար ու Ար-
19 դոն։ Ու երբոր Ազուբա մեռաւ, Քաղէբ իրեն
Եփրաթը առաւ. Կնոջմանը, որ անոր ծնաւ Ովրը։
20 Եւ Ովր ծնաւ Ուրին, և Ուրի ծնաւ Բեսա-
լէլը։
21 Եւ Եսրոն հասաւ Գաղաադի հօրը
Մաքիրին աղջիկան մէնաւ ու զանիկա առաւ,
և ինքը վաթսուն տարեկան էր. ու անկից
22 Սեգուբը ծնաւ։ անոր։ Եւ Սեգուբ ծնաւ Յա-
յիրը. ու սորա Գաղաադի երկրին մէջ
23 քսաներեք քաղաք ունէր։ Ու Գեսուրը
և Արամը՝ Յայիրի դիւղաքաղաքները, կա-
նեմը ու անոր դիւղերը՝ վաթսուն քաղաք
առան։ անոնց ամէնը Գաղաադի
24 հօրը Մաքիրին որդւոցն էր։ Ու Եսրոնի քա-
դրէ-Եփրաթայի մէջ մեռնելէն ետքը, Եսրո-
նին կնոջը Աբիա անոր ծնաւ Թեկոէնին
հայրը Աշխուրը։
25 Ու Եսրոնին անդրանկանը Երամեելին որ-
դիքը սաներ էին. անդրանիկը Հռամ, Բու-
26 նա, Օրէն, Ռամ — Աբիա։ Եւ Երամեել
մէկ ուրիշ կնիկ մը ունէր, ու անոր անունը
27 Աթարա էր. անիկա Ոնամի մայրը եղաւ։ Ու
Երամեելին անդրանկանը Հռամին որդիքը
28 սաներ էին. Մաոս, Յամին ու Ակոր։ Եւ
Ոնամի որդիքը Սամմայի ու Յադայ էին։ Եւ
Սամմայի որդիքը Նադաբ ու Աբիսուր էին։

ב דה · לֶ · 11 · הֶ · ג · ח · ל · 1 · ד · ח · ר · 3 · ה · ב · ד · 21 · ו · ח · ר · 3 · 4 · ז · ב · ל · 1 · 1 · בְּנֵי · ר · 4 · ח · ל · 1 · 1 · בְּנֵי · ר · 4 · ח · ל · 1 · 1 · בְּנֵי · ר · 4 · ח

55 թագուց կէսը — Սարայիք էին։ Եւ Գաբէլ՝ ի մէջ բնակող դպիրներուն առմիերը թագ֊գաթացիք, Յամախթացիք, Սոփախթացիք։ Ս֊ամանք Կիւքարի ամբը հօրմէն եմնիէլն ել֊լոզ ֊կենդիք էին։

ԳԼ։ Գ

1 Դաւիթին որդիք։ 10 Ընդ ամբողջը ֆիշէ Մագէկիա։ 17 Ճարահիլին յաջորդները։

1 Եւ Դաւիթին ֆերբոնի մէջ ծնած որդիքը ամանք էին։ անդրանիկը ֊Ամնոն՝ ֊Յիզրէ֊լեցի Աբինոամէն, երկրորդը ֊Դանիէլ՝ կար֊
2 մելացի Աբիգեայէն, երրորդը Աբիսողոմ՝ Գէ֊աւրի թագաւորին Թոլմիին աղջկանը Մաա֊քային որդին, չորրորդը Ադոնիա՝ Ագգիթին
3 որդին, Հինգերորդը Սափատիա՝ Աբիտալէն, վեցերորդը Յեթրամ՝ իր կնոջմէն ֊Եգդայէն։
4 Ա֊վերը ամոր ծնան ֆերբոնի մէջ։ և ֊Հոն հօրը տարի ու վեց ամիս թագաւորութիւն ըրաւ։ ու ֊Երուսաղեմի մէջ երեսուն֊երկու տարի թագաւորութիւն ըրաւ։
5 ֊Ի֊ երուսաղեմի մէջ ամանք ծնան անոր։ Սամմաա, Սոփար, Նաթան ու ֊Սողոմոն։ ասոնք չորսը ֊Ամմիէլի աղջիկէն Բերսաբէէն ծ֊
6 ՆԷ։ Եւ Յերսաբա, ու ֊Եղիսամա, ու Եղիփա֊
7 զէտ, Եւ Նոգա, ու Նափեկ, և Յաֆիէլ, (8) Ու Եղիսամա, ու ֊Եղիադա ու Եղիփալէտ։ ֊Հասնք
9 բին էին։ Ամէնն ալ Դաւիթին որդիներն էին, Հարճերուն որդիներէն ու անոնց քրոջմէն֊ Թամարէն ի զատ։
10 Եւ Սողոմոնի որդին ֊Ռոբովամ էր։ անոր որդին Աբիա, անոր որդին Ասա, անոր որ֊
11 դին Յոսափատ, Անոր որդին Յովրամ, անոր
12 որդին ֊Ովզիա, անոր որդին Յովաս, Անոր որդին Ամասիա, անոր որդին ֊Ազարիա, անոր
13 որդին Յովաթամ, Անոր որդին Աքազ, անոր
14 որդին Եզեկիա, անոր որդին Մանասէ, Անոր
15 որդին Ամմն, անոր որդին Յոսիա։ Եւ Յով֊սեայինն որդիքը՝ անդրանիկը Յօհանան, երկ֊րորդը Յովակիմ, երրորդը Սեդեկիա, չոր֊
16 րորդը Սեդրամ էր։ Ու Յովակիմին որդիքը՝ անոր որդին Յեքոնիա, անոր որդին Սեդե֊
17 կիա էր։ Ու Յեքոնիային որդիքը՝ Ասիր,
18 անոր որդին Սաղաթիէլ։ Նաև Մելքի֊րամ, փադայիա, Սանէսար, Յեկամիա, Ոսէ֊
19 ամա ու Նեդաբիա էին։ Եւ փադայիային որդիքը Զօրաբաբէլ ու Սեմէի էին։ ու Զօ֊րաբաբէլին որդիքը՝ Մեսուղամ ու Անանիա,
20 ու անոնց քոյրը Սաղոմիթ էր։ Նաև Ասու֊

բա ու Ոհել և Բարաքիա ու Ասադիա և Յոսաբ֊հեսէտ։
21 սաբիասդ՝ հինգ էին։ Եւ Անանիային որդիքը փաղատիա ու Եսայի էին։ ֊Հռափայիային որդիքը, Ռափային որդիքը, Արդիային որ֊
22 դիքը, Սեքենիային որդիքը՝ Ու Սեքենիա֊յին որդին Սեմըյիա էր։ ու Սեմըյիային որդիքը ֊Փեթաուսա, և Իդալ, ու Բեբիա,
23 և Նեսարիա ու Սափատ՝ վեց էին։ Եւ Նեսա֊րիային որդիքը եղհոէնեայի ու եզեկիա ու
24 եզրիկամ՝ երեք էին։ Ու եղհոէնեային որ֊դիքը Ովդուիա, ու եղհոնափ, և փադայիա, ու Ակկուբ և Յօհանան ու Դաղայիա և Անանի՝ եօթն էին։

ԳԼ։ Դ

1 Յուդային որդիքը ֊Փարէս, Եսրոն ու Քարմի
2 և Ովր ու Սոբալ էին։ Եւ Սոբալի որդին ֊Ռէայիա Յեթը ծնաւ։ ու Յեթ Աքումայիին ու Զագզ ծնաւ։ Սարաացւոց տոհմերը
3 ասոնք են։ Ու Էտամի ֊Հօրմէն ասոնք եղան։ Յիզրեել ու Յեսմա ու Յիզբաս։ և անոնց
4 քրոջը անունը Եաելեղպոն էր։ Ու Գեդովրի հայրը Փանուէլ, և Ովսայի հայրը Եզեր էր։ ասոնք Բեթլեհեմի հօրը՝ Եփրաթի անդրան֊կանը ֊Ովրին որդիքն էին։
5 Ու ֊Թեկուէի հայրը Ասքաւր երկու կիսկ
6 ունէր, Եղաս ու Նաարա։ Եւ Նաարա անոր ծնաւ Ոքոզամի, Ոփերը, Թեմանը ու Ահաս֊
7 թարին։ Նաարային որդիքը ասոնք էին։ Ու Եղասյին որդիքը Սաբեթ, Սահառ ու Եթ֊
8 նան էին։ Եւ Կոս ծնաւ Ենոմերը, Ասբեբան, ու Հարումի որդւոյն Ահարհելին ասոնները։
9 Եւ Գաբէս իր եղբայրներէն ֊Փառաւոր էր, ու անոր մայրը անոր անունը ||Գաբէս դրաւ,
10 ըսելով, Զանիկա տրամադրեմ ծնայ։ Եւ Գաբէս Իսրայէլի Աստուծոյն ազաղակից ու բաւ, Երանի թէ ամէն կողմնակ դիս օրհնես ու իմ սահմանս մեծցընես, և քու ձեռքդ ինծի հետ ըլլայ, ու դիս չարէն ազատես որ ինծի տրամութիւն չըլլայ։ Եւ Աստուած անոր խնդիրքը կատարեց։
11 Ու Սուհայի եղբայրը Քեղուբ Մաքիրը
12 ծնաւ, որ Եսթոնի հայրն էր։ Եւ Եսթոնի ծնաւ Բեթռափան ու փասէհն և Իր֊նահաշի հայրը Թանան։ ասոնք Հռեքայի

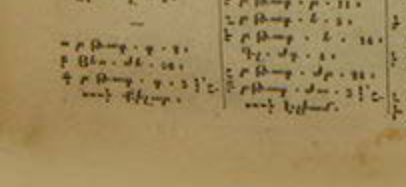

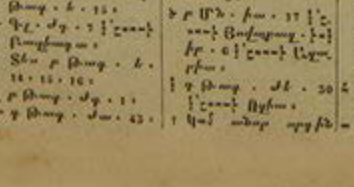

13 մարդիկն էին։ Ու կնոջն որդիքը Նոհմա-
նիլ ու Սաբայիա էին, և Գոհմոնիլի որդին
14 Ամաթ էր։ Ու Մատնոհայի ծնաւ Եփրան.
և Սաբայիա ծնաւ Բոհարը՝ [1]Գեքաղամի
հայրը. (քանզի անոնք արշնաւաւորներ էին։)
15 Ու Բնփոնեան Քապբին որդիքը Իրա, Է-
լա ու Նաամ էին. ու Էլային որդին կնոնզ
16 էր։ Եւ Բաղէլիլի որդիքը՝ Զիփ, Զիփա,
17 Թիրիա ու Ասարէլ։ Ու եղբային որդիքը
Բնկիներ, Մօբադ, Ափէր ու Յագօն էին.
ու ---ը կնիկը ծնաւ Մարիամի և Սամմայիի
18 ու Եհուդիմի հայրը Գեդովրի հայրը Բաթե-
նիկը Յուդիա ծնաւ։ Գեդովրի հայրը Բաթե-
դը, Սոքովի հայրը Քաբերը ու Զանոահի հայ-
րը Բնքիթիէլը. և Մօբադին առած փարա-
ւոնի աղջկանը՝ Բնիթիային որդիքը սաներ էին։
19 Ու ---ը կնկանը Նայիմին քրոջը՝ Ոմդիային
որդիքը Կէիլային Հայրը Գարմին, ու Մաքա-
20 թացի Եսթէմոնին էր։ Եւ Սիմոնի որդիքը
Ամնոն, Հանիա, Բնհանան ու Թիլոն էին.
ու Յեսոսիի որդիքը Զոհէթ ու Բնհոհէթ
էին։
21 Եւ [2]Յուդայի որդւոյն Սելոմին որդիքը՝
Ղնքայի Հայրը էր, ու Մարնասայի Հայրը Ղա-
զաղա, և Ազբէայի սաներ՝ բնհնզազարձնեղուն
22 սաներ սոհմնիին էին. Նաև Յոսիմի՝ և Քոս-
զնբային մարդիկը ու Յոսաս և Սարափ ա-
նուն Մոաբի մէջ առացուածք ունեցան, ու
Յասուբի-բնհեմ. Էլոկ սաներ հին բաներ են։
23 Ասոնք բրուտներ էին և Նեթայիմի ու Գա-
դերայի մէջ կը բնակէին. թագաւորին գո-
ղնրայի մէջ կը բնակէին հանար հոն կը բնակէին։
24 Շմաւոնի որդիքը՝ [3]Նամուէլ, Յամին, Յա-
25 րիբ, Զարա -- Սաւուղ. Սոքո որդին Սհգ-
դամ, սոքո որդին Մարսամ, սոքո որդին
26 Մասմա։ Ու Մասմայի որդիքը, սոքո որդին
Ամմուէլ, սոքո որդին Զաքուր, սոքո որդին
27 Սհմհի։ Եւ Սհմհի տասնուվեց տղայ ու վեց
աղջիկ ունէր, բայց սոքո եղբայրները չատ
տղայքներ չունէին։ ու սոնոց բոլոր տոհմերը
28 Յուդայի որդւոյը չափ չշատցան։ Եւ սոնոնք
Բնրսաբէէին, ու Մօղազդայի, ու Ասը-սուսդի,
29 Եւ Բազայի, ու Ասհմի, և Թողաթիի, (30) Ու
31 Բաթուէլի, ու Հօրմայի, և Սիկեղաղի, Ու Բնհի-
մաքաբովթի, և [4]Ասը-սուսդի, ու Բնհիբաս-
բնհիի և Յագարիմի մէջ բնակեցան։ Մինչև
Դաւիթին թագաւորը եղած սաներ սաներ
32 էին սոնոց գաղաքները. Ու սոնոց գեղերը,
Ն-ը եհատ, Ափին, Բնհոն, Թոքան ու Ասան,
33 հինգ քաղաք։ Եւ սա քաղաքներուն բոլոր
սիկրը եղած բոլոր գեղերը մինչև Բաալ,
սոնոց բնակութիւնները ու [5]հիշատակները ա-

[1] Յես. ԺԱ. 17։
[2] Ջ արշնաւաւորաց տոհմն
[3] Նեհմ. Ժա. 35։
[4] Դե. բ. 1։ 5։ խզ. 12։

[5] Կամ ու Աղգերա-
բիւրութիւնները
[6] Դե. խզ. 10. և Եզ.
գ. 15։ [7] Յոսու. Ը.
մասին Քա. խզ. 12։
[8] Յես. ԺԲ. 2։

34 սոնք էին։ Ու Մասոբաբ, և Յամլեք, ու Ամա-
35 զիայի որդին Բոսա, Եւ Յովել, ու Ասիէլի որ-
դւոյն Սաբայիայի որդւոյն Բոսաբիացին որ-
36 դին Յեհու, Ու Եղովհնային, ու Բնկեբայ, և
Բոսամա, ու Ասայիա, և Ադիել, ու Յեսիմի-
37 էլ, ու Բաներա, Եւ Սեմայիայի որդւոյն Սա-
մայիի որդւոյն Յեզդայիայի որդւոյն Ազօնի
38 որդւոյն Սիփիի որդին Զիզա։ Ասոնոնք
նեբոյի յիշատակներէն իրենց տոհմերուն մէջ իշ-
խաններ էին, ու սոնոց տղայոցներն խիստ
39 չատցան։ Եւ իրենց սնասուներուն համար
արօտ փնտռելով՝ Գեդովրի մուտքը գացին
40 մինչև Ձորին արեւելեան կողմն։ Եւ տասա
ու ազէկ արօտ գտան. ու սոն երկիրը բնդար-
ձակ էր և խաղաղութեան ու հանդարտութեան մէջ էր. քանզի տասէ Քամէն եղող-
41 ները հոն կը բնակէին։ Եւ սա անուանեալներով
գրուածները Եզեկիա թագաւորին
օրերը գացին, ու սոնոց վրանները և հոն
գտնուած բնակարանները Ոզարիին, ու զա-
նոնք բնաջինջ բրին մինչև սա օրս, և սոնոց
տեղը բնակեցան. վասն զի հոն իրենց հասար
42 բաւն հանար արօտ կար։ Ու սոնոցմէ՝ սյսմէն
Շմաւոնի որդիներէն հինգ հարիւր մարդ Սէիր
լեռը գացին, իրենց վրայ Բնհաիի որդիքը
փախստական, Նաարեան, Հռափայեան ու Ոզի-
43 էլը իշխան --ան-ը։ Եւ [6]Ամաղեկին փախստա-
կան մնացորդները զարկին, ու մինչև սա
օրս հոն բնակեցան։

Գլ. Ե

1 Իր սեղբայրներուն գլխաւոր Յուբինին սերունդը (քանզի
գլխաւորն ը. ոսնոց բնհանը Յուբինը. ու հազարապետ վրայ
բլսած յայտնի էր. 2 Գործ որդւոյնը գլխաւոր մարդիկը
ու բնհանները. 3 Յուբինին. Պահանջ ու Ամ-
ռահի հոս ցեղին էր. յայտնի էր. 4 Ան ցեղին
բնակութիւնները ու գլխաւոր մարդիկը. 5 Ոնոնց գեղա-
քին երկոց մեզքին համար։

1 Ե. Իսրայէլին սեղ բանկանը Յուբինին որդիք-
քը. (քանզի [1]սեղ բանկիկը սեղիկա էր. բայց
[2]իր հօրը սեղնկոյնը պղծելուն համար՝ [3]իր
սեղ բանկութեան իրաւունքը Իսրայէլի որ-
դւոյն Յոսեփեփին որդւոյնը սրուեցաւ. ու ազ-
գաշնաւորին մէջ սեղ բանկիկի պէս չգրուեր
2 չար. Իսկ [4]Յուդա իր եղբայրներէն զօրա-
ւոր եղաւ, ու սեղկէ [5]իշխաններ Եղան, բայց
սեղ բանկութեան իրաւունքը Յոսեփեփինն էր։)
3 Իսրայէլին սեղ բանկանը Յուբինին որդիքը
Ենոմէ, փալլուս, Եսրոն ու Քարմի էին։
4 Յոսիլային որդիքը՝ սոնոց որդին Սեմայիա, սոնոց
5 որդին Գոգ, սոնոց որդին Սեմէի, Սոնոց որ-
դին Միքա, սոնոց որդին Ռեայիա, սոնոց որ-
6 դին Բաալ, Սոնոց որդին Բնէրա, որն որ

[1] Թնհնեղը
[2] Դ Թագ. Ժբ. 8։
[3] Ծնո. աւետ. Ժե. 8։ 22։ 17։ բ Թագ. բ. 12։
[4] Ծնո. Ժբ. 8։ [5] Դե. խզ. 22։ խթ. 4։
[6] Դե. լե. 22։ խթ. 4։
[7] Դե. խզ. 12։ 22։
[8] Դե. խթ. 8։ 10։
[9] Ա-ը. կ. 7։ ձբ. 8։
[10] Մէհ. ե. 8։ Մատ. բ. 6։
[11] Դե. խզ. 9։ Եզ. գ. 14։ Յես. խզ. 2։

Աթենաացւոյն Թագաւոր-փաղաղաց Թագաւորը գերի տարաւ. անիկա Բաբելոնացոց իշխեցաւ։
7 Եւ նա էր եւ անոր եղբայրները իրենց տունքերովը Հերոդ ազգատոհմներին մէջ գրուեցան. Ահիտ գլխաւորը Յեհիել էր, եւ որ Զաքարիա,
8 Թարխա, եւ Յովելի որդւոյն Սեմայի որդւոյն Ագազի որդին՝ Բազա. ասիկա Աթաբրի մէջ, ու Ահի մինչեւ Նաբատ ու Բեէլմէոն
9 բնակեցաւ. եւ արեւելեան կողմը Եփրատ գետէն մինչեւ անապատը բնակեցաւ, քանի որ անոնց անասունները Գաղաադայ երկրին մէջ
10 շատցեր էին։ Ու Սաւուղին օրերը պատերազմ ըրին Հագարացւոց հետ, որոնք իրենց ձեռքը ինկան. ու Գաղաադայ բոլոր բնակելեան կողմերը անոնց վրանները մէջը բնակեցան։
11 Եւ Գադի որդիքը ասոնց դիմացը Բասան երկրին մէջ բնակեցան մինչեւ Սելքա.
12 Յովաէլ՝ գլուխ, ու երկրորդը Սափամ, եաքը Յանայի, ու Սափատ Բասանի մէջ։
13 Եւ անոնց եղբայրները իրենց ազգատոհմներուն համեմատ՝ Միքայէլ, Մեսուղամ, Սաբէէ, Յովրէ, Յագան, Զիա ու Եբեր՝ եօթն։
14 Էին։ Աբդի որդւոյն Յագդոյէի որդւոյն Ենսեսայի որդւոյն Միքայէլի որդւոյն Գաղաադի որդւոյն Յարոայի որդւոյն Հաբրիի
15 որդւոյն Աբիբզէնի որդիքը էին։ Անոնց ազգատոհմներուն իշխաներ Գաւնիի որդւոյն Ար-
16 դիելի որդին Ահի էր, եւ անոնք Գաղաադ ու Բասանի մէջ, Բասանի ու անոր գիւղաքաղաքներուն մէջ, ու Սարոնի բոլոր արուարձաններուն մէջ՝ մինչեւ անոնց սահմանները բնակեցան։
17 Ամէն ասոնք Յոդամ Թագաւորին օրերը, ու Յոթամ Իսրայէլի Թագաւորին օրերը ազգատոհմներին մէջ գրուեցան։
18 Ռուբինի որդիքը ու Գադ եւ Մանասէի կէս ցեղը քաջ զինուորներ էին, վահան ու սուր կրող, եւ աղեղ քաշող, պատերազմ սորված, ու պատերազմի ելլող մարդիկ էին,
19 եւ անոնք Հագարացւոց, Յետուրացւոց, Նաբդեացւոց ու Ղովրացւոց հետ պատ-
20 երազմ ըրին, եւ անոնց յաղթեցին. ու Հագարացիք և բոլոր անոնց հետ եղողները անոնց ձեռքը տրուեցան. քանի որ անոնք պատերազմի մէջ Աստուծոյ ազգակցեցին, ու անոնց
21 ըմբռ. վասն զի չատոր ապաւինեցան։ Եւ անոնց անասունները՝ յիսուն հազար ուղտ, ու երկու հարիւր յիսուն հազար ոչխար, ու երկու հազար էշ, և հարիւր հազար մարդ գերի ըրին.
22 (Քանզի շատերը մեռած ինկան. ինչու որ սա պատերազմը Աստուծմէ էր.) ու մինչեւ Թեթիէնը անոնց տեղը բնակեցան։
23 Եւ Մանասէի որդւոցը կէս ցեղը ան երկրին մէջ բնակեցան, Բասանէն մինչեւ Բաալհերմոն, Սանիր ու Հերմոն լեռը, Սենիր բարձ-
24 թիւ։ Եւ անոնց ազգատոհմներուն իշխաններըը ասոնք էին. Ափեր, Եսաի, Եղիէլ, Եզրիէլ, Երեմիա, Ովդուիա ու Յազդիել, որոնք զօրաւոր, քաջ ու անուանի մարդիկ էին, ու իրենց ազգատոհմներուն իշխաններն էին։
25 Եւ իրենց հայրերուն Աստուծոյն դէմ ապստամբեցան, ու անո երկրին ազգացը Աստուածներուն եաեէն եչեցէլ պոռնկեցան, որ Աստուած գանոնք անոնց առջեւէն բնաջինջ
26 ըրած էր։ Եւ Իսրայէլին Աստուածը Ասբեսասնի Փուղ Թագաւորին հոգին՝ ու Ասբեսասնի Թագղաթ-փաղասար Թագաւորին հոգին գրգռեց, ու Բաբելոնացիները, Գաղաանները ու Մանասէին կէս ցեղը գերի բրաւ, և զանոնք Հալա ու Քաբոր ու Հարա ու Գոզանի գետը տարաւ մինչեւ աս օրս։

ԳԼ. Զ

1 Ղեւիի որդիքը՝ Գերսոն, Կահաթ ու Մե-
2 րարի էին։ Եւ Կահաթին որդիքը Ամիսա,
3 Խաեհաս, Քերրան ու Ոզիել էին։ Եւ Ամրամին որդիքը Ահարան, Մովսէս ու Մարիամ էին։ Ու Ահարոնին որդիքը՝ Նադաբ,
4 Աբիուդ, Եղիազար ու Իթամար էին։ Եղիազար Փնեհէսը, — Փնեհէս Աբիսուա,
5 Բրհատան, Եւ Աբիսուա Բոկկին, ու
6 Բոկկի Ոզին, Եւ Ոզի Զարհիան,
7 ու Զարհիա Մարիովթ, ու Մարիովթ Ամարիան, և Ամարիա Ահիտուբ,
8 Բը, ու Ահիտուբ Սադովկը, ու Սադովկ
9 Ահիմաասը, Եւ Ահիմաաս Ազարիան,
10 Ազարիան, ու Ազարիա Յովհանանը, Եւ Յովհանան Ազարիան. (ասիկա էր որ Յոհանին երուսաղէմ չինած Սողոմոնին մէջ
11 Քահանայութիւն բրաւ.) Ու Ազարիա Ամարիան, և Ամարիա Ահիտուբը, Ու
12 Ահիտուբ Սադովկը, ու Սադովկ Սելլումը,
13 Սելլում, Եւ Սելլում Քեղկիան, ու
14 Քեղկիա Ազարիան, Եւ Ազարիա Սարայիան, ու Սարայիա Յովսադակը։

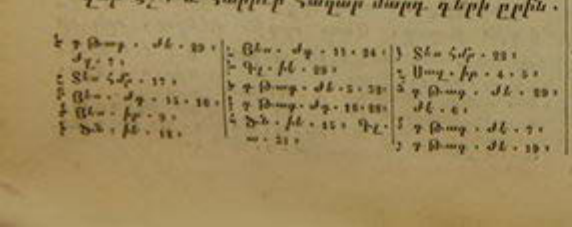

15 եւ յոտնկայս ելին զնոսա, եւ երբոր ցերը յոտ-
նաց ու երեսաւորմը նզովուդուռնասրին ձեռ-
քովը փոխադրեց։
16 Վասին սրդիքը Գերսան, կահաթ ու Մե-
17 րարի էին։ Ու Գերսոնին որդւոցը անուններըը
18 սասիք էին։ Ղոբնի ու Սեմէի։ Եւ կահա-
թին որդիքը Ամրամ, Իսահար, Քեբրոն ու
19 Ոզիէլ էին։ Մերարիին որդիքը Մոսղի ու
Մուսի էին։ Եւ սասիք են Վևսացւոց սոհ-
մերը իրենց հայրերուն համեմատ։
20 Գերսոնին որդիքը։ սասր որդին Ղոբնի,
սասր որդին Բեհ, սասր որդին Զոսմմին,
21 Ասոր որդին Յոսխաք, սասր որդին Ադդոյ,
սասր որդին Զոսրա, սասր որդին Յոսմրի էր։
22 Կահաթին որդիքը։ սասր որդին Ամինա-
դաբ, սասր որդին Կորխ, սասր որդին Ասիր,
23 Ասոր որդին Եղկանա, սասր որդին Աբիասափ,
24 սասր որդին Ասիր, Ասոր որդին Թասհթ, սասր
որդին Ուրիէլ, սասր որդին Ոզիա ու սասր
25 որդին Սաուղ էր։ Ու Եղկանային որդիքը
26 Ամեսայի, Աքիմոթ ու Եղկանա էին։ Եղկա-
նային որդիքը։ սասր որդին Սուփ, ու սասր
27 որդին Նահաթ, Ասոր որդին Եղիսբ, սասր
28 որդին Երոսամ, սասր որդին Եղկանա էր։ Ու
Սամուելին որդիքը, սասր սեղբանիկը Յո-
ել, ու երկրորդը Աբիա էր։
29 Մերարիին որդիքը՝ Մոսղի, սասր որդին
Ղոբնի, սասր որդին Սեմէի, սասր որդին
30 Ոզա, Ասոր որդին Սամիա, սասր որդին Ան-
դիա, սասր որդին Ասայիա էր։
31 Եւ սասիք են որ Դաւիթ կրկնցուցած
պաշտօնին վրայ դրաւ Տէրոջը սունը միշ տա-
32 պանակին հանգսասնալէն ետքը։ Ու սասնց
պաշտօնը Երուսղիմ խորհուրդին առջեր օրհնու-
թիւն երգել էր, մինչև որ Սողոմոն եբսա-
զեմի միշ Տէրոջը սունը չհնկց։ ու իրենց
կարգին համեմատ իրենց պաշտօնին վրայ կը
33 կենային։ Եւ իրենց որդիներովը կեցողները
սասիք են։ կահաթեանց որդիներէն երգե-
ցող Եմանը՝ Յոելին որդի, որ սու Սամուե-
34 լին որդի, Որ սու եղկանային որդի, որ սու
Երոսամին որդի, որ սու եղիելին որդի,
35 որ սու Թոսխային որդի, Որ սու Սուփին որ-
դին, որ սու եղկանային որդի, որ սու Մա-
36 սիին որդի, որ սու Ամեսայիին որդի, Որ
սու եղկանային որդի, որ սու Յոելին որ-
դին, որ սու Ազարիային որդի, որ սու Սո-
37 փոնիային որդի, Որ սու Թոսխային որդի,
որ սու Ասիրին որդի, որ սու Աբիասափին
38 որդին, որ սու կորխին որդի, Որ սու Իսա-
հարին որդի, որ սու կահաթին որդի, որ
սու Ղեւիին որդի, որ սու Իսրայէլին որդի
39 էր։ Եւ սասր աջ կողմը կայնողը իր եղբայրը

Ասափ էր, սը Ասափ՝ Բարաքիային որդի,
40 որ սու Սամեայնին որդի, Որ սու Միքայէլին
որդի, որ սու Բասսայիին որդի, որ սու Մել-
41 քիային որդի, Որ սու Ադայիին որդի, որ սու
Զոսթայնին որդի, որ սու Ազզիայիին որդի,
42 Որ սու Եթսանին որդի, որ սու Զոսմմայնին
43 որդի, որ սու Սեմէիին որդի, Որ սու Յե-
թին որդի, որ սու Գերսոնին որդի, որ սու
44 Ղեւիին որդի էր։ Ու սասնց եղբայրներըը՝
Մերարիին որդիքը ձախ կողմը կը կենային՝
կիսեայնին որդի, որ սու Աբդիին որդի, որ
45 սու Մասաքին որդի, Որ սու Ասաբայնին որ-
դի, որ սու Ամասայնին որդի, որ սու Քեղ-
46 կիային որդի, Որ սու Ամասիին որդի, որ
սու Բանիին որդի, որ սու Սամերին որդի,
47 Որ սու Մոսղիին որդի, որ սու Մուսիին որ-
դի, որ սու Մերարիին որդի, որ սու Ղե-
48 ւիին որդի էր։ Ու սասնց եղբայրներըը՝ Ղե-
ւացիք Աստուծոյ սասր խորանին սղէն ծա-
ռայութեանը նուիրուած էին։
49 Բայց Ահարան ու սասր որդիքը ոզջակիզի
սեղանին վրայ ընծայէին ու խունկի սեղանին
վրայ խունկ կը ծխացնցնէին, որպսիսնց
որբսիսներին սղէն գործը կատարելով, ու
իսրայէլին համար քաւսիսն բնելով, սու
սղնեսն համեմատ որ Աստուծոյ ծառան
50 Մովսէս պատուիրած էր։ Եւ Ահարոնին որ-
դիքը սասնք էին։ Ասոր որդին Եղիազար,
սասր որդին Փինեհէս, սասր որդին Աբիսսու,
51 Ասոր որդին Բուկկի, սասր որդին Ոզի, սասր
52 որդին Զոսրխա, Ասոր որդին Մարիովթ, սասր
որդին Ամարիա, սասր որդին Աքիտոբ,
53 Ասոր որդին Սադովկ, սասր որդին Աքիմաաս։
54 Ահ։ կահաթի տոհմին Ահարոնի որդւոցը
բնակութիւններըը սասնք էին՝ իրենց դիզ-
բոմբը ու իրենց սահմաններովը, քսնզի սն
55 վիճակը սասնց եղաւ։ Եւ Քեբրոն սղջ
միշ փերրոնը ու սասր չրջակայ արուարձան-
56 ներըը սասնց տուին։ Բայց սն քաղաքին ար-
ուերը ու սասր գիղերը Յեփոնեան Քեղեբին
57 տուին։ Եւ Քեբրոն քաղաքներէն Ահարո-
նի որդւոցը փերրոնը տուին (որ ապաստանի
քաղաք էր), ու Լիբնան իր արուարձաններովը, և
Յաթիրը ու Եսթեմոան իր արուարձաններովը,
58 եւ Հոլոնը իր արուարձաններովը, ու Դաբի-
59 րը իր արուարձաններովը, Եւ Ասանը իր
արուարձաններովը, ու Բեթսամիսը իր
60 արուարձաններովը։ Եւ Բենիամինի ցեղէն
Գաբան իր արուարձաններովը, ու Գեղեմէթը
իր արուարձաններովը, և Անաթովթը իր
արուարձաններովը։ սասնց տոհմերուն սղէն
քաղաքները տասներեք քաղաք էին։
61 Ու սու սղեղին տոհմերէն մնացած կահաթի

---

5 Ելս. գ. 24։
6 Ելս. գ. 16։ Հմր. ա. 1։
7 Ելս. գ. 35։ ա Թագ. գ. 2։
8 Հմր. ա. 1։
9 Ելս. ը. 7։
10 Ելս. ը. 1։
11 Ելս. ը. 14։
12 Ելս. ը. 11։
13 Ելս. ը. 16։
14 Ելս. ը. 13։
15 Ելս. ը. 18։
16 Ելս. ը. 15։
17 Ելս. ը. 19։
18 Ելս. ը. 20։
19 Ելս. ը. 21։
20 Ելս. ը. 22։
21 Ելս. ը. 23։
22 Ելս. ը. 24։
23 Ելս. ը. 25։
24 Ելս. ը. 26։
25 Ելս. ը. 27։
26 Ելս. ը. 28։
27 Ելս. ը. 29։
28 Ելս. ը. 30։
29 Ելս. ը. 31։
30 Ելս. ը. 32։
31 Ելս. ը. 33։
32 Ելս. ը. 34։
33 Ելս. ը. 35։
34 Ելս. ը. 36։
35 Ելս. ը. 37։
36 Ելս. ը. 38։
37 Ելս. ը. 39։
38 Ելս. ը. 40։
39 Ելս. ը. 41։
40 Ելս. ը. 42։
41 Ելս. ը. 43։
42 Ելս. ը. 44։
43 Ելս. ը. 45։
44 Ելս. ը. 46։
45 Ելս. ը. 47։
46 Ելս. ը. 48։
47 Ելս. ը. 49։
48 Ելս. ը. 50։
49 Ելս. ը. 51։
50 Ելս. ը. 52։
51 Ելս. ը. 53։
52 Ելս. ը. 54։
53 Ելս. ը. 55։
54 Ելս. ը. 56։
55 Ելս. ը. 57։
56 Ելս. ը. 58։
57 Ելս. ը. 59։
58 Ելս. ը. 60։
59 Ելս. ը. 61։
60 Ելս. ը. 62։
61 Ելս. ը. 63։

որդւոցը՝ Մանասէին կէս ցեղէն վիճակով տասը քաղաք ։

62 Ու Կեհաթի որդւոցը՝ իրենց առհասարակ համեմատ խառքարի ցեղէն, Ռուբէնի ու Գադայ ցեղէն ու Զաբուղոնի ցեղէն տասներկու քաղաք ։

63 Մերարիի որդւոցը՝ իրենց առհասարակ համեմատ Ռուբէնի ցեղէն ու Գադի ցեղէն և Զաբուղոնի ցեղէն վիճակով տասներկու քաղաք ։

64 Ու Իսրայէլի որդիքը սա քաղաքները իրենց արուարձաններովըՂեւտացիներուն տուին ։

65 Ե՛ Յուդայի որդւոցը ցեղէն ու Շմաւոնի որդւոցը ցեղէն ու Բենիամինի որդւոցը ցեղէն վիճակով՝ սա անուանով յիշած քաղաքները

66 տուին ։ Ե՛ Կահաթի որդւոցը ձ-ոյ տոհմերուն Եփրեմի ցեղ-

67 էն էր ։ Ու անոնց Եփրեմի լեռնային վրայ Սիքէմ տուին ։ (որ ապաստանի քաղաքներէն էր ։) ու անոր արուարձանները , և Գազերը

68 իր արուարձաններովը , Ու Կեհկմամը իր արուարձաններովը , և Բեթհորոնը իր արուար-

69 ձաններովը , Ու Ալիգոնը իր արուարձան-բովը , և Գեթրեմոնը իր արուարձաններովը ։

70 Ու Մանասէի կէս ցեղէն Անէրը իր արուարձաններովը , և Բերղամը իր արուարձան-Ներովը կահաթի որդւոցը մնացած տոհմին ։

71 Գերսոնի որդւոցը՝ Մանասէի կէս ցեղին տոհմէն Բասանի մէջ Գողգաները իր արուար-ձաններովը , ու Աստարովթը իր արուարձան-

72 Ներովը ։ Ե՛ Խառքարի ցեղէն Կադէսը իր արուարձաններովը , Դաբրաթը իր արուար-

73 ձաններովը , Ու Ռամովթը իր արուարձան-Ներովը , և Անամը իր արուարձաններովը ։

74 Ու Ասերի ցեղէն Մասաղը իր արուարձաններ-

75 բովը , և Աքղոնը իր արուարձաններովը , Ու Հուկոկը իր արուարձաններովը , և Բոորը իր

76 արուարձաններովը ։ Ու Նեփթաղիմի ցեղէն Գալիլեայի մէջ Կադէսը իր արուարձաններ-բովը , և Համմոնը իր արուարձաններովը , ու Կարիաթայիմը իր արուարձաններովը ։

77 Ե՛ մնացած Մերարիի որդւոցը՝ Զաբուղոնի ցեղէն Ռիմմոնը իր արու-արձաններովը , Թաբորը իր արուարձաններ-

78 բովը ։ Ու Երիքովի Յորդանանէն անդին կող-մէ՝ Յորդանանէն արեւելեան կողմէ՝ Ռուբէնի ցեղէն անապատի մէջ Բոսորը իր արուար-ձաններովը , ու Յասան իր արուարձաններ-

79 բովը ։ Ե՛ Կադէմոթը իր արուարձաններովը ,

80 ու Մեփաաթը իր արուարձաններովը ։ Ե՛ Գադի ցեղէն Գաղաադի մէջ Ռամովթը իր արուարձաններովը , ու Մահայիմը իր արու-

81 արձաններովը , Ու Եսերոնը իր արուարձան-Ներովը , և Յազերը իր արուարձաններովը ։

ԳԼ. Ի

1 Խառքարի ։ 6 Բենիամինի ։ 13 Նեփթաղիմի ։ 14 Մանասէի ։ 20 ։ 24 ու Եփրեմի որդիքը ։ 21 Եփրեմին կոչած Նեզոքինը Գերսի մարդասպան ։ 23 Բերիա կը ծնանի անոր ։ 28 Եփրեմ. մանոյ բնակութիւնները ։ 30 Ասերի որդիքը ։

1 Ե՛ Խառքարի որդիքը՝ Թովղա ու Փուա

2 և Յասուբ ու Սիմրօն՝ չորս հատ էին ։ Ե՛ Թովղայի որդիքը՝ Ոզի ու Հռափայիա և Բելիել ու Ելիացի և Յերամէ ու Սամուէլ՝ իրենց հօրը Թովղայի տները իշխանները՝ իրենց ազգին մէջ զօրաւոր կարիճներ էին. Դաւիթին օրերը տանոց թիւը քառասուն-

3 հազար վեց հարիւր էր ։ Ե՛ Ոզիին որդիքը՝ Իզրեհիա ու Իզրեհիային որդիքը Միքայէլ և Աբդիա ու Յոէլ և Յսիա՝ հինգ հատ էին , և

4 ամէնն ալ իշխաններ էին ։ Ու անոնց հետ անոնց ցեղին ու ազգատոհմին մէջ պատերազմի չորս տասը հազար զօրք կար. քանզի անոնց կիներուն ու որդիները շա-

5 տ էին ։ Ե՛ անոնց եղբայրները Խառքարի բոլոր տոհմերուն մէջ զօրաւոր կարիճներ ըլլալով՝ իրենց ազգաւորներուն համեմատ ամէնը ութսունեւեօթը հազար էին ։

6 Բենիամինի երեք՝ Բաղա , Բաքեր ու Իե-

7 դիէլ՝ հինգ էին ։ Ե՛ Բաղային որդիքը՝ Եսբօն , Ոզի , Ոզիել , Յերիմոթի ու Իրի՝ իրենց ազգատոհմին իշխանները ու զօրաւոր կարիճներ՝ հինգ էին . և անոնց ազգաւորներուն մէջ գրուածները քառասուներկու հազար հինգ-

8 հարիւր հոգի էին ։ Ու Բաքերի որդիքը Զամիրա , Յովաս , Եղիեզար , Եղիոէնայի , Ամրի , Յերիմոթի , Աբիա , Անաթոթի ու Գա-գեմէի էին . սոքա ամէնը Բաքերի որդիքն

9 էին ։ Ե՛ անոնց ազգաւորներուն մէջ իրենց ազգատոհմներուն իշխանները՝ զօրաւոր կարիճներ ըլլալով՝ քսան հազար երկու հա-

10 րիւր հոգի կար ։ Ե՛ Յեդիէլի որդին Բաղգան , ու Բաղգանի որդիքը՝ Յեուս , Բենիամին , Ասոզ , Քանանա , Զեթան , Թարսիս

11 ու Աքիսահար էին ։ Սոքա ամէնը Յեդիէլի որդիքը իրենց տոհմերուն իշխանները ու զօրաւոր կարիճներ էին . — տասնեւեօթը հա-զար երկու հարիւր պատերազմի ելլող մար-

12 դիկ էին ։ Ե՛ Սուփիմ ու Ովփիմ Իրիի որդիքն էին , Հասիմի որդիքն էր ։

13 Նեփթաղիմի որդիքը՝ Յասիէլ , Գունի , Յասեր ու Սելլումի բազդային որդիքն էին ։

14 Մանասէի որդիքը՝ Ասրիէլ , որ ձանիկա իր Քնէաք Յնաւ . — անոր Ասորի հարճը Գաղաա-

---

1 Գեն · ք · 5 ։ 2 Գեն · ք · 5 · 34 ։ 3 Հմր · 41 ։ 4 Ես · — Հնմանին ։ 5 Գեն · ք · 21 ։ 6 Գեն · ք · 5 · 22 — 33 ։ 7 Դն · իշ · 13 ։ Թաս · իշ · 23 ։ 8 Ր Քաց · իշ · 1 · 2 ։ Գէ · իհ · 1 ։ 9 Դն · իշ · 21 ։ Թաս · իշ · 28 ։ Գէ · ը · 1 ։ Ես · — Ե՛ Թաս · իշ · 29 ։ Ես · ֆատ ։ Ե՛ Թաս · իշ · 28 ։ Ես · — Ելիքամ ։ 2 Դն · իշ · 21 ։ Ես · — Սելէմ ։

15 դին Հայրը Մաքիրը Ծնաւ ։ եւ Մաքիր իրն կնիկ առաւ Ովիմի ու Սուփիմի քոյրը՝ որուն անունը Մաաքա էր ։ ու երկրորդին անունը Պալգադ էր ։ և Պալգադին ազգ[1]ները
16 Ծնան ։ Ու Մաքիրի կնիկը Մաաքա որդի մը Ծնաւ ։ և անոր անունը փարէս կոչեց ։ ու անոր եղբօրը անունը Սարէս էր ։ և անոր որ-
17 դիները Ուդամ ու Թակամ էին ։ Եւ Ուդամի որդին [2]Բեդան էր ։ Ասոնք որդուոյն Մաքիրի որդուոյն Գաղադայի որդիքը եղան
18 էին ։ Ու անոր քոյրը Մաղքի Ծնաւ Եսու-
19 դը ։ [3]Աբիհզերը ու Մաղան ։ Եւ Ամմոդ ալ որդիքը Ազբան , Սիւքիմ , Դահէի ու Ամհամ էին ։
20 Ու [4]Փերեմի որդիքը՝ Սուսագա , (և անոր որդին Բաթագ ։ ու անոր որդին Թաաթ ։ ու անոր որդին Եղիադա ։ և անոր որդին Թա-
21 աթ , Ու անոր որդին Զաբադ ։ և անոր որդին Սուսագա ։) Նաև Եգեր ու Եղիադ էին ։ ու զանոնք ան երկրին մէջ Ծնած Գէթացիք մեռցուցին ։ քանզի անոնց անասուններըն առ-
22 նելու իշան ։ Եւ անոնց Հայրը Եփրեմ չատ օրեր սուգ բռնեց , ու անոր եղբայրները գա-
23 նիկա մխիթարելու գացին ։ Եւ անիկա իր կնկանը մուտ , ու անիկա յղանալով որդի մը Ծնաւ ։ և անոր անունը [5]Բարիա կոչեց , վասն
24 զի իր տանը վրայ չարիք եկած էր ։ Ու ա-նոր աղջիկը Սէէրա էր ։ տասիկա վարի ու
25 վերի Բեթհորոնը ու Ոզանէէրան չինեց ։ Եւ անոր որդին Հեսափ ու Հեսափ , ու անոր
26 որդին Թահէ , և անոր որդին Թաան , Անոր որդին Դաղադան , անոր որդին Ամիուդ , անոր
27 որդին Եղիսամա , Անոր որդին [6]Նասէ ։ --
28 անոր որդին Յեսու էր ։ Եւ անոնց կալուածք-ները ու բնակութիւնները տունք էին , Բեթէլ ու անոր գեղերը , ու արեւելեան կողմէն [7]Նաարան , և արեւմտեան կողմէն Գազեր ու անոր գեղերը , և Սիւքեմ ու անոր գեղերը ,
29 մինչև Գազա ու անոր գեղերը ։ Եւ [8]Մանասէի որդուոյն տասնմէկներուն փոխ Բեթսան ու անոր գեղերը , Թաանաք ու անոր գեղերը , [9]Մակեդոմ ու անոր գեղերը , Դոր ու անոր գեղերը ։ Խորակէի որդուոյն Յովսեփին որդիքը տասից մէջ կը բնակէին ։
30 [10]Աշերի որդիքը Յեմնա , Յեսուա , Յեսուի
31 ու Բարիա , և անոնց քոյրը Սարա էր ։ Ու Բարիայեն որդիքը Բաբեր ու Մելգիէլ էին ։
32 տասիկա Բաթասլիմի Հայրն էր ։ Ու Բաբեր Ծնաւ Բաթագէիրը , Սոմիերը և Քովիամը , ու
33 անոնց քոյրը Սոմգան ։ Ու Բաթագէիրին որդիքը Փասաք , Բասնիգէլ ու Ասուպ էին ։
34 Բաթագէիրի որդիքը տասը էին ։ Եւ Սոմերի որդիքը Աքի , Հոտագա , Որա ու Ամամ
35 էին ։ Ու անոր եղբօրը Հելեմին որդիքը Սոփ-
36 փա , Բատնէա , Սելէա և Ամնէ էին ։ Սոփ-
37 փային որդիքը՝ Սուա , Հարնափար , Սուագ , Բաբի , Յեմրա ,
38 Բասար , Ովգ ։ Սամմա , Սապհատ էին ։ Եւ Յեթրան և Բէէրա ։ Ու Յեթրէի որդիք-
39 քը Յեփոնէ , Փասպա և Արա էին ։ Ու Ովզային որդիքը Արահ ։ Անիէլ ու Հասափա էին ։
40 Ասոնք ամէնը Աշերի որդիքն էին , ու նոյն ազգատոհմներուն իշխաններն էին , ընտիր ու զօրաւոր կարծիներ և գլխաւոր իշխաններ էին ։ ու անոնց ազգահամարին մէջ պատերազմական զօրաց թիւը քսանեւվեց հազար մարդ էր ։

Գ Լ · Ը

[1] Բնիամինի որդիքը , ու անոր գլխաւոր մարդիկը ։ 35 Սասպէն ու Յեհոսամարին ազգաբանութիւնը ։

1 Ու Բենիամին Ծնաւ իր անդրանիկը [2]Բաղան ,
2 Աշկոզը Ապէլը , Նոքոզը Ռափան , Զոր-
3 բոզը Նէաման , ու Հիմդ Նոզոզը Ռափան ։ Եւ Բաղային որդիքը [3]Ադար , Գերա , Աբիուդ ,
4 Աբիսուա , Նէէման , Ռքաք , (5) Գերա ,
6 [4]Սուփան և Փիսամ էին ։ Ու Ռքաքի որդիքը տասնք էին ։ Ն Գաբային բնակչաց իշխաններըն տասնք էին , ու զանոնք [5]Մանահաթի
7 փոխադրելին ։ Եւ Նէէման ու Աքիա ու Գանազ փոխադրողը Գերա ։ տասիկա Ոզան ու
8 Աքիուդը Ծնաւ ։ Եւ Սահարիմ զանոնք Խոզկեղին հատը Մոաբի երկրին մէջ ---[6]Բէ Ծընաւ ։ -- անոր կիներէն Հուսիմ ու Բաաբա
9 էին ։ Եւ իր կնկէն Գոզ հանէն Յոբաբը , Սաբիան ,
10 Մեսան , Մելգոմը , Ուէսը , Աքիան ու Մարմման Ծնաւ ։ տասնք անոր որդիքը -- տասնեւու-
11 իշխաններ էին ։ Եւ Հուսիմէն Աբիտոբը ու Եղ-
12 փաղը Ծնաւ ։ Ու Եղփաղին որդիքը՝ Եբեր , Միսաամ ու [7]Սամէր , (տասիկա Ովնոզը , Ղոդը
13 ու անոր գեղերը չինեց ։) Եւ Բարիա ու Սեմման էին ։ տասնք Աիյոնի բնակող տասնեւու-իշխաններին էին ։ -- տասնք վերնեցին Գե-
14 թի բնակիչները ։ Եւ [8]Աքիով ։ Սոմսկ , Յե-
15 րեմոթ , Զաբադիա ։ Արադ ։ Եդեր ,
16 Միքայել , Յեսպա ու Յովքա Բաբիային որդիքն
17 էին ։ Եւ Զաբադիա ։ Մեսուզամ , Ազակի ,
18 Փաբեր , Յեսամսերի , Յեզղիա և Յոբաբ Եղփա-
19 ադի որդիքն էին ։ Եւ Յակիմ , Զիքրի , Զաբ-
20 դի , Եղիհնայի , Սադթի Եղիել , (21) Ադայիա , Բերեա և Սամերաթի Սեմհիի որդիքն էին ։
22 Ու Յեսպան , Եբեր , Եղիել , (23) Աբդոն ,
24 Զիքրի , Անան , Անանէա , Եղամ , Անա-
25 թովթիա , Յեփեդիա ու Փանուէլ Սոփակի
26 որդիքն էին ։ Եւ Սամսերի , Սահարիա , Գո-
27 թոլիա , Յարաօսիա , Եղիա և Զիքրի Յերո-
28 ամի որդիքն էին ։ Ասոնք իրենց տոհմերուն

[1] Բ Թագ · ժը · ու ։ [2] Ա Մնաց · իդ · ու ։ [3] Ա Մնաց · ժէ · ու ։ [4] Ա Մնաց · ժդ · ու ։ [5] Ա Մնաց · ժդ · ու ։ [6] Ա Մնաց · ժդ · ու ։ [7] Ա Մնաց · ժդ · ու ։ [8] Ա Մնաց · ժդ · ու ։

[1] Ա Մնաց · ը · ու ։ [2] Ա Մնաց · ը · ու ։ [3] Ա Մնաց · ը · ու ։ [4] Ա Մնաց · ը · ու ։ [5] Ա Մնաց · ը · ու ։ [6] Ա Մնաց · ը · ու ։ [7] Ա Մնաց · ը · ու ։ [8] Ա Մնաց · ը · ու ։

Համեմատ նահապետներ -- իշխաններ էին, ու երեսազեմի մէջ կը բնակէին։

29 Եւ [1]Գաբաւոնի մէջ Գաբաւոնի հայրը կը բնակէր. ու անոր կնկանը անունը Մաաքա

30 էր. եւ անոր անդրանիկ որդին Աբդօն էր.

31 հաքր Սուր, կիս, Բաաղ, Նադաբ, Գեդոր,

32 Աքիով ու [2]Զաքար էին. եւ Մակելոթի ծնաւ Շիմէան. ու սոքեր ալ իրենց եղբայրներուն դիմացը երեսազեմի մէջ իրենց նահապետութեան հետ բնակեցան։

33 Եւ Ներ ծնաւ կիսը, ու կիս ծնաւ Սաուղը, և Սաուղ ծնաւ Յոնաթանը, Մելքիսուէն, Աբինադաբը ու [3]Եսբաաղը։ Եւ Յոնաթանի որդին [4]Մերիբաաղ էր. ու Մերիբաաղ ծնաւ [5]Միքան։

35 Եւ Միքային որդիքը փիթօն, Մելէք, Թարէ ու Աքաղ էին։

36 Եւ Աքաղ ծնաւ Յոհադան, ու Յոհադա ծնաւ Գազեմէթը, Ազմաւէթը ու Զամբրին. և Զամբրի ծնաւ Մոսան։ Ու Մոսա ծնաւ Բանան. անոր որդին [6]Ռափա, անոր որդին

38 Եղեասա -- անոր որդին Եսել էր։ Ու Եսել ունէր վեց որդի, և անոնց անուններուն սոսկ են. Եզրիկամ, Բոքերու, Իսմայէլ, Սաարիա, Աբդիա ու Անան. սոսկ սակայն Եսելի որդիքը։

39 Դիքն էին. եւ անոր եղբօրը Եսեկի որդիքը՝ անդրանիկը Ուղամ, երկրորդը Յեուս, եր-

40 րորդը Եղիփաղէտ էր։ Եւ Ուղամի որդիքը զօրաւոր կտրիճներ -- ազեղնաձգներ էին, և անոնք շատ որդիներ ու թոռներ ունէին՝ հարիւր յիսունի չափ։ սոսկ սակայն բենիամինի որդւոցմէ էին։

ԳԼ. Թ

[1] Իսրայէլ ու Յուդայի արձանագրութիւնը։ [2] Իսրայէլացիք։ [3] քահանաները։ [4] Դաւիթի մայրաքաղաքը՝ Երուսաղէմի մէջ բնակելու։ [5] Դաւիթէն ետքի քահանայապետները։ [6] Սաուղի ու Յոնաթանին ազգաբանութիւնը։

1 Ամբողջ [7]Իսրայէլ հարկերով արձանագրուած էին, և ահա Իսրայէլի ու Յուդայի թագաւորաց գրքին մէջ գրուած էին. և իրենց անօրէնութեանը համար Բաբելոն գերի տարուեցան։

2 [8]Եւ անոնց կալուածքներուն մէջ անոնց քաղաքներուն մէջ առաջ բնակողները Իսրայէլներէն, քահանաներէն,Ղեւտացիներէն

3 և Նաթինայիմներէն՝ սոսկ են. ու [9]Երուսաղէմի մէջ Յուդայի որդւոցմէ, Բենիամինի որդւոցմէ, Եփրեմի ու Մանասէի որդւոցմէ

4 բնակեցան. Յուդայի որդւոյն Փարեսի որդիներէն՝ Բանիի որդւոյն Իմրիի որդւոյն Ամրիի

5 որդւոյն Ամիուդի որդին Ոմթայի։ Եւ [10]Սիլոնիներէն՝ անոր անդրանիկը Ասայիա ու

6 անոր որդիքը։ Եւ Զարայի որդւոցմէ՝ Յեհիէլ

ու անոնց եղբայրները՝ վեց հարիւր քսանուն

7 մարդ։ Ու Բենիամինի որդւոցմէ՝ Սաանուայի որդւոյն Ոդոմիայի որդւոյն Միսուղամի որ-

8 դին Սալլու։ Եւ Յերոհամի որդին Յերիա, ու Մաքրիի որդւոյն Ոզիի որդին Էլա, ու Յերիոհայի որդւոյն Ռագուէլի որդւոյն Սա-

9 փատիայի որդին Միսուղամ, Եւ անոնց եղբայրներուն իրենց ցեղերուն համեմատ՝ սոքա հարիւր յիսունուվեց մարդ. ամբողջ մարդիկը իրենց տոհմերուն նահապետներն էին։

10 Ու քահանաներէն՝ Յեդայիա, Յոյարիբ

11 ու Յաքին, Եւ Ասարիա որդի Հեղկիայի՝ Աքիտոբի որդւոյն Մարիովթի որդւոյն Սադոկի որդւոյն Մեսուղամի որդւոյն Փեղեհա-

12 յին որդին Ադայիա, Ու Մեզբիայի որդւոյն Փաշուրի որդւոյն Յերոհամին որդին Ադայիա, ու Եմմերի որդւոյն Մեսուղամի որդւոյն Մեսուղամի որդւոյն Եղիրայի որդւոյն Ադիէլ-

13 յին որդին Մասէ. Եւ անոնց եղբայրները իրենց տոհմերուն իշխաններըն՝ հազար եօթը հարիւր վաթսուն զօրաւոր կտրիճներ Ասարիայ տաներ գործքին ծառայութեանը մէջ էին։

14 Ու Ղեւտացիներէն՝ Սեմայիի որդւոյն Ասարիայի որդւոյն Եզրիկամի որդւոյն Ասո-

15 բին որդին Սեմայիա, Եւ Բակբակար -- Արէս և Գալալ՝ ու Ասաֆի որդւոյն Զիքրիի որ-

16 դւոյն Միքային որդին Մաթթանիա, Եւ Իդիթունի որդւոյն Գալալի որդւոյն Սեմայիային որդին Աբդիա, ու Եղկանայի որդւոյն Ասայէն որդին Բարսիա, որ Նետոփաթացւոց

17 գեղերուն մէջ կը բնակէր։ Ու դռնապաններըն՝ Սելլում, Ակկուբ, Տելմոն և Աքիման ու անոնց եղբայրները. սոսկ վերակացուն Սել-

18 լում էր. Մինչև հոս թագաւորին դուռը ելած արեւելեան կողմն է. սոսկ Ղեւիի որդւոցը բանակներուն դռնապաններն էին։

19 Եւ Կորխի որդւոյն Աբիասափի որդւոյն Կորէին որդին Սելլում, ու անոր եղբայրները՝ անոր հօրը տունէն եղող կորխացիները ծա-

ռայութեան գործքին վրայ էին, ու խորանին մուտքերուն պահապանութիւնը կ'ընէին. և անոնց հայրերը Տէրոջը բանակին մէջ դրան պահ-

20 պանութիւնը կ'ընէին։ Ու եղիազարի որդին Փենեհէս առաջ անոնց վրայ իշխան էր.

21 Տէրը անոր հետ էր։ Մասեզամիայի որդին Զաքարիա ժողովքի խորանին դրանը պահա-

22 պանն էր. Դաւիթ զանոնք [11]նշանակեցաւ հաստատութեան օրը՝ Սամուէլ տեսանողը [12]անոնց իրենց

23 պաշտօնին վրայ դրին. Եւ անոնք ու անոնց որդիքը Տէրոջը տաներ՝ այսինքն խորանի տաներ

---

[7] Դե. Բ. 35։
[8] Դե. Բ. 37 Յ'ետոյ Զաքարիա։
[9] Դե. Բ. 38 Յ'ետոյ Սամար։

[10] = Թիւ. Ժդ. 51։
[11] Բ Թագ. Ը. 3 Յ'ետոյ Ելբեսբէ։
[12] Բ Թագ. Գ. 4. Բ. 9. 19 Յ'ետոյ Սակ։

[13] փիթօնի։
[14] Բ Թագ. Բ. 12։
[15] Դե. Բ. 43 Յ'ետոյ Ռաֆայիա։

[16] = Եզր. Բ. 59։
[17] Եզր. Բ. 70. Նեհեմ. է. 73։
[18] Ճռ. Բ. 27. Եզր. Բ. 43. Ը. 20։

[19] Նեհեմ. Ժա. 1։
[20] Կամ Սիւռեացիներ։
[21] Նեհեմ. Ժա. 10. Եռ։

[1] Կամ հին։
[2] Թագ. Ը. 9։
[3] Ա Մնաց. Գ. 9։
[4] Դե. Իշ. 1. 2։

դանեթաւն քոյր փախանակաւ պահպանութիւն
24 կրնէին։ Դանապանները չորս կողմերը կը կայ-
նէին՝ արևելեան, արևմտեան, հիւսիսային
25 ու Հարաւային կողմերը։ Եւ դնելու մէջ
եղող անոնց եղբայրները ատեն ատեն կու գա-
յին, — հնօքհատական օր անոնց հետ ի կիրառ։
26 Քանզի ան Ղևտացիները՝ ան չորս դիւռաւոր
դանապանները միշտ ժողովին պաշտօնին մէջ՝ ան-
նեակներուն վրայ ու Առաւծոյ տաներ դան-
27 ձերուն վրայ էին։ Ու դիշերը Առաւծոյ տաներ
բոլորովքը կը կենային, քանզի պահպանու-
թիւնը անոնց վրայ էր։ և ամէն առաւ զա-
28 նիկա անոնք պիտի բանային։ Ու պաշտօնի
անօթներուն վերակացուները անոնցմէ էին,
քանզի զանոնք Համիւանքով ներս կը բերէին,
29 ու Համիւանքով դուրս կը հանէին։ Եւ —ին
առանձներուն ու սրբարանին բոլոր դործիքնե-
րուն, և նաչիւնին ու դինիին ու ևղին և կնդ-
դրուկին ու Համեմներուն վերակացուները
30 անոնցմէ էին։ Եւ Համեմներուն բաղադ բա-
թեամբը եղք չինողները քահանայից որդի-
31 ներէն էին։ Ու Ղևտացիներէն կորհացի Մեղ-
զեմին անդրանիկը Մատաթիա Հատագալի
32 դործքին վերակացուն էր։ Եւ Հատաթաւ որու-
թեան Հացին վերակացուները անոնց եղբայր-
ներէն՝ կահաթացաց որդիներէն էին, որ զա-
33 նիկա չաբաթէ չաբաթ պատրաստեն։ Ու ատոնք՝
այսին քն Ղևտացոց առնձերուն իշխաններըը
Երգացոյներ էին։ և անհանգիստութեան մէջ ի
—ին, և ուրիշ գործ մը չունէին, քանզի
ցորեկ ու դիշեր աս պաշտօնով զբաղած էին։
34 Աս Ղևտացոց առնձերուն իշխաններըը իրենց
ցեղերուն Հաներուն իշխաններ էին։ անոնք
Երուսաղեմի մէջ կը բնակէին։
35 Եւ Գաբաւոնի մէջ Գաբաւոնի Հայրը Յեհիէլ
կը բնակէր։ ու անոր կնկանը անունը Մաա-
36 քա էր։ Եւ անոր անդրանիկ որդին Աբդոն
էր։ Եւ ետքը Սուր, Կիս, Բաալ, Ներ, Նա-
37 դաբ, Գեդովր, Աքիով, Զաքարիա և Մա-
38 կելոթ էին։ Ու Մակելոթ Ծնաւ Սամնաամ։
ու ատոնք ալ իրենց եղբայրներուն դիմացը՝
Երուսաղեմի մէջ իրենց եղբայրներուն հետ
բնակեցան։
39 Եւ Ներ Ծնաւ Կիսը, ու Կիս Ծնաւ Սա-
ուղը, և Սաուղ Ծնաւ Յոնաթանը, Մել-
40 քիսուէն, Աբինադաբը ու Եսբաալը։ Եւ
Յոնաթանի որդին Մերիբբաալ էր։ ու Մերիբ-
41 բաալ Ծնաւ Միքան։ Եւ Միքայի որդիքը
42 Փիթօն, Մելէք, Թարէ —ա էին։ Եւ
Աքազ Ծնաւ Յոադդան, ու Յոադդա Ծնաւ
Դաղաղիմը, Ալամեթը ու Զամրին։ և Զամ-
43 բրի Ծնաւ Մոսան։ Ու Մոսա Ծնաւ Բանեան։
անոր որդին Ռափայիա, անոր որդին Եղեա-
44 սա, — անոր որդին Եսել էր։ Ու Եսել վեց
որդի ունէր, և անոնց անուններըը ասանք են։
Եզրիկամ՝ Բոքերու, Իսմայել, Սաադիա,
Աբդի Ա ու Անան։ Եսելին որդիքը ասանք էին։

Գլ. Ժ

1 Սաուղին յաղթութիւնը ու մահը։ 8 Փղշտացիք Սաուղին
գլուխ յաղթեն Գիլբոա կոհակին կը կռուածին։ 11 Գլուխը ա-
Ցորիի բնակիչներուն Սաուղին ու անոր որդոց ցուցա-
ցած սիրը։ 13 Սաուղին մեռնիլը պատճառ Հոգեւորա-
կիր ընդ ուժի վրայ ու Դաւիթին դարձը։

1 Եւ փղշտացիք Իսրայէլի հետ պատերազմ
բրին, ու Իսրայէլի մարդիկը փղշտացոց առ-
ջևէն փախան, ու Գիլբոայ լեռանը վրայ բա-
2 նանաւած ինկան։ Եւ փղշտացիք Սաուղին
ու անոր որդոցը եհտևէն հասան։ ու փղշ-
տացիք Սաուղին որդիքը՝ Յոնաթանը, Ա-
3 բինադաբը ու Մելքիսուէն զարկին։ Եւ պա-
տերազմը Սաուղին վրայ զաստակցաւ։ ու ա-
ղեղնաւորները զանիկա գտան, ու ագեղնաւոր-
4 ներէն վիրաւորեցաւ։ Եւ Սաուղ իր կա-
պարճակիրին բսաւ, Սուրդ քաշէ ու անով
զիս խոցէ, չըլլայ որ աս անթլփատները գան
ու զիս ծաղր բնեն։ բայց կապարճակիրը չու-
զեց, քանզի չատ վախցաւ։ Եւ Սաուղ սու-
5 րը առաւ ու անոր վրայ ինկաւ։ Եւ անոր
կապարճակիրը Սաուղին մեռնիլը տեսնելով՝
ան ալ իր սուրին վրայ ինկաւ ու մեռաւ։
6 Ա,յպէս մեռաւ Սաուղ ու անոր երկու որ-
դիքը։ անոր բոլոր տունն ալ միկտեղ մեռաւ։
7 Ու հովիտին մէջը եղող բոլոր Իսրայէլի մար-
դիկը՝ անոնց փախչիլը, և Սաուղին ու անոր
որդոցը մեռնիլով՝ իրենց քաղաք-
ները թողուցին փախան։ և փղշտացիք եկան
ու անոնց մէջը բնակեցան։
8 Եւ հետևեալ օրը փղշտացիք եկան որ մե-
ռելները մերկացընեն, ու Սաուղը և անոր
որդիներըը Գիլբոայ լեռանը վրայ ինկած գը-
9 տան։ Ու զանիկա մերկացուցին, և անոր գը-
լուխը ու զէնքերը առին։ ու փղշտացոց երկ-
րին չորս կողմը իրենց կուռքերուն ու ժող-
վուրդին — ի —ին առնեաթ ուղու հա-
10 մար խրկեցին։ Եւ անոր զէնքերը իրենց
աստուծոյն տաներ դրին, ու անոր գլուխը
Դագոնի տաճար մէջ դամեցին։
11 Եւ Գաղաադ ու Բաբիթի բոլոր —ին երբ-
որ լսեցին ան ամէնը՝ որ փղշտացիք Սաուղ
12 ին բրած էին, Բոլոր զօրաւոր մարդիկը ան-
կան, և Սաուղին մարմինը ու անոր որդոցը
մարմիններըը վերցուցին, և զանոնք Բաբիթ բե-
րին։ և անոնց ոսկորներըը Բաբիթի մէջ բնենիին
տակը թաղեցին, ու եօթը օր Ժամ պահեցին։
13 Ա,յպէս մեռաւ Սաուղ Ցերջը գէմ բրած
ապստամբութեան մեղքին համար։ որովհետև
Տ,երջը խօսքը չպահեց, ու նաև վհուկ փըն-

14 արանց Երան հարցընելու համար, Ու Տէրոջը չէարցուց. ուստի Տէրը զանիկա մեռուցց, ու հիմաւորութիւնը ցեասէի որդւոյն Դաւիթին գարձուց։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Դաւիթ բոլոր Ժողովրդին համաձնակը փերթի մէջ քաղաք կըլլայ. 4 Ցերթին քարութիւնը ցերա ապրին, բեն Սիոնի բերդը կառնէ. 10 Դաւիթին զորաւոր մարդոցը անունները։

1 Եւ ՚բոլոր Իսրայէլ Դաւիթին քովը փերթնէ մէջ Ժողովեցան, ու ըսին, Ահա մենք 2 քու ոսկորդ ու քու մարմինդ ենք։ Ու ապ կէ առաջ ալ երբոր Սաուղ թագաւոր էր, Իսրայէլը դուրս հանողը ու ներս բերողը դուն կիր։ ու քու Տէր Աստուածդ քեզի բաւ, Իմ Ժողովրդս Իսրայէլը դուն պիտի Հովուես, ու իմ Ժողովրդիս Իսրայէլին վրայ 3 դուն իշխան պիտի ըլլաս։ Եւ Իսրայէլի բոլոր Ծերերը փերթին եկան թագաւորին, ու Դաւիթ փերթնէն մէջ Տէրոջը առջեւը անոնց հետ դաշնակցութիւն բրաւ. ու նոքա Դաւիթը Իսրայէլի վրայ թագաւոր օծեցին, ինչպես որ Տէրը ՚Սամուէլին ձեռքովը խոսեր էր։

4 Եւ Դաւիթ բոլոր Իսրայէլի հետ ՚Երուսաղէմ այսինքն Բերուս գնաց. հոս հոն աներկրին բնակիչները՝ Բերուսացիք կ՚ըսին։ 5 Եւ Բերուսի բնակիչները Դաւիթին ըսին, Հոս պիտի չմտնես. բայց Դաւիթ առաւ Սիոնին 6 բերդը, (որ Դաւիթին քաղաքը կ՚ըսուի) Ու Դաւիթ ըսաւ, Ով որ Բերուսացիները առաջ զարնէ, անիկա իշխան ու զօրավար պիտի ըլլայ. և առաջ Շարուհեայի որդին Յովաբ ելաւ, ու անիկա զօրավար եղաւ։ 7 Եւ Դաւիթ ան բերդին մէջ բնակեցաւ. անոր համար անիկա Դաւիթին քաղաքը կոչուեցաւ։ 8 Ու Դաւիթ քաղաքը չնեց չարչարանքի՝ այսինքն Միլոնը ու անոր չրջակայ տեղատեղը. ու Յովաբ քաղաքին մնացորդը ներսոգնց։ 9 Եւ Դաւիթ երթալով կը մեծնար, ու զօրաց Տէրը անոր հետ էր։

10 Եւ ասոնք են Դաւիթին գլխաւոր զօրաւորները, որոնք անոր թագաւորութեանը համար անոր օգնութիւն բրին բոլոր Իսրայէլի հետ, որ զանիկա թագաւոր հռատատեն ՚Տէրոջը Իսրայէլի վրայով խոսքին 11 համեմատ։ Եւ Դաւիթին զօրաւոր մարդոցը թիւը սոսկա է. Յաքեմոնիի որդին Յեսբաամ՝ զօրավարներուն գլուխը, որ իր նիզակը երեք հարիւր մարդոց վրայ վերցուց, ու մէկէն զանոնք մեռուցց։

12 Եւ անկէ ետքը Աքոսքացի Դոդոյի որդին Եղիազար՝ որ երեք զօրաւորներէն էր։

13 Անիկա երբոր ՚Ափեսդամմիմի մէջ Դաւիթին հետ էր, փղշտացիք հոն ժողովեցան պատերազմելու համար, և արտի մը մէկ մասը գարիով լեցուն էր. ու ժողովուրդը փղշտացիներուն առջեւէն փախաւ։ 14 Ան ալ երեսէն փախաւ, խոկ ասոնք արտին մէջտեղը կայնեցան, և զանիկա ազատեցին ու փղշտացիները զարկին. և Տէրը մեծ փրկութիւն բրաւ։

15 Ու երեսուն զօրավարներուն երեքը ՚Ողոմի քարայրը՝ Դաւիթին քով վէմի էջան. և փղշտացւոց բանակը ՚Ռափայիմայ հովիտին մէջ բանակեր էր։ 16 Եւ անառներ Դաւիթ բերդին մէջէն էր. ու անառները փղշտացիք բնիկներ էր. 17 ու մէկ բերդ ապահ զօրք ունէին։ Եւ Դաւիթ փափաքելով բաւ, Բնիկներուն գուռը 18 եղող ջրհորէն ո՛վ ինծի ջուր կը խմցնէ։ Ան ասոնք ատ երեք մարդիկը փղշտացւոց բանակը ճեղքեցին անցան, ու բնիկներուն գուռը եղող ջրհորէն ջուր քաշեցին և առին Դաւիթին տարին. բայց Դաւիթ զանիկա խմել չուզեց, հապա զանիկա թափելով Տէրոջը 19 ՚նուիրեց, Ու բաւ, Իմ Աստուածս չցուցնէ ինծի որ ես ատ բաները բնեմ. միթէ ես ան մարդոց արիւները իրենց կեանքովը պիտի խմեմ. վասն զի իրենց կեանքին ՚նուիրեց ատ ջուրը բերին. ու անկէ խմել չուզեց։ Ասանք են ան երեք զօրաւոր մարդոց բրածները։

20 Եւ Յովաբին եղբայրը ՚Աբիսատ ան երեք մարդոց գլխաւորն էր. ու անիկա իր նիզակը երեք հարիւր մարդոց վրայ վերցընելով ազատեց ՚նոցմէ, ու անիկա երեքին մէջ 21 անուանի էր. ու ՚երեքին երկուքէն աւելի համբաւաւոր անունով անոնց գլուխ եղաւ, բայց ՚՚ի երեքին ՚՚չհասաւ։

22 Ու մեծ գործերը գործող կաբսեելացի զօրաւոր մարդու մը որդւոյն Յովիադայի որդին Բանեա ՚Մոաբին երկու զօրաւոր մարդիկ մեռուցց. նաև ձիւնի ժամանակ ի՚ջաւ ու գուբին մէջը առիւծը մեռուցց։ 23 Ու գուբին մէջը հինգ կանգուն բարձր մարդը մեռուցց. ու եգիպտացին ձեռքը ոստայնանկաց գլանին պէս նիզակ մը կար. բայց բա՚՚ցաւով մը անոր վրայ ՚՚ջաւ, ու եգիպտացին ձեռքէն նիզակը յափշտակեց, և 24 զանիկա անոր նիզակովը մեռուցց։ Յովիադայի որդին Բանեա ասոնք բրաւ, ու երեք 25 զօրաւորներուն մէջը անուանի եղաւ։ Անիկա անոնց երեսուներէն աւելի պատիւ ունէր, բայց ՚՚ի երեքին ՚՚չհասաւ։ ու Դաւիթ զանիկա իր առանձին վերակացու դրաւ։

26 Եւ զօրեղաւոր զօրաւորները ՚՚ն էին. Ասաէլ՝ Յովաբին եղբայրը՝ Եղհանան՝ Բեթղեհեմացի Դոդոյի 27 Սամմոթ՝ Յարովացի՝ Ելէս՝ Պելոնացի՝ 28 Իրա՝ Թեկոացի Իկկեսի որդին՝ Աբիեզեր՝ Անաթովթացի՝ 29 Սիբքէ՝ Քուսաթացի՝ Իղա՝ Աքոսքացի՝ 30 Մահրէ՝ Նետոփացի՝ Բանա՝ Նետոփացի Հադդայի որդին՝ 31 Իթտի՝ Բենիամինի որդիներէն Գաբաայի՝ Բենայա՝ Փիրաթոնացի՝ 32 Հուրայ՝ Գաաշի հովիտներէն՝ Աբիէլ՝ Արբաթացի՝ 33 Ազմաւէթ՝ Բարհումացի՝ Եղիաբա՝ Շաղբոնացի՝ 34 Ասեմ՝ Գիզոնացի՝ Յովնաթան Շագէի որդին՝ 35 Ահիամ՝ Սաքարի որդին՝ Եղիփաղ՝ Ուրի որդին՝ 36 Եփեր՝ Մեքերացի՝ Աքիա՝ Պելոնացի՝ 37 Եսրոն՝ Կարմելացի՝ Նաարա՝ Եզբայի որդին՝ 38 Յոել՝ Նաթանի եղբայրը՝ Միբհար՝ Հագրիի որդին՝ 39 Սելեկ՝ Ամմոնացի՝ Նահարա՝ Բերովթացի՝ Սարուհեայի որդւոյն Յովաբին զինակիրը՝ 40 Իրա՝ Յեթերացի՝ Գարէբ՝ Յեթերացի՝ 41 Ուրիա՝ Քետացի՝ Զաբադ Ահղայի որդին՝ 42 Ադինա՝ Հռուբենացի Սիզայի որդին՝ Հռուբենացիներուն իշխան՝ և անոր հետ երեսուն հոգի՝ 43 Անան՝ Մաաքայի որդին՝ Յեսափատ՝ Միթնացի՝ 44 Ուզիա՝ Աստարովթացի՝ Սամա՝ Յեիելի եղբայրները՝ Արոերացի Հոթամի որդիները՝ 45 Եդիաել՝ Սամրիի որդին՝ Յովհա՝ անոր եղբայրը՝ Թիսացի՝ 46 Եղիել՝ Մաաքայի որդին՝ Յերիբա՝ Եղնաամի որդին՝ Յեթմա՝ Մովաբացի՝ 47 Եղիել՝ Ովբեդի որդին՝ Մեսոբայացի՝ Ասիել։

28 փելշեացի Բեզդէլ, Թեկուացի Եկդեմի որ-
29 գին Իթա, Աքսաիմացի Աբիեզեր, Ոփա-
30 ցի Սոփրաք, Աբուքացի Եղի, Նեատփաիմա-
ցի Մաասեյ, Նեատփաիմացի Բաանեայի որդին
31 Աւադ, Բենեամինի որդւոցը Գաբաայէն Ռի-
բայի որդին Եթթի, Փարաթոնացի Բանեա,
32 Գաասի Հուրիէն Հուրայ, Աբաթաիացի Աբի-
33 էլ, Բաալտանացի Ազմաւթ, Յագաբիացի Ե-
34 զիաբա, Գեզոնացի Հասեմի որդի Յոնա-
35 թայի Սագէի որդին Յոնաթան, Աքաոցի
Ահեքամ որդին Ուրիա, Ոփրի որդին Եղի-
36 փազ, Մերոթաթացի Ոփեր, Փելշեացի Ա-
37 քիա, Կարմելացի Եսրէ, Նգրիայի որդին
38 Նաասայ, Նաթանի եղբայրը Յոէլ, Հագ-
39 բայի որդին Մաբար, Ամմոնացի Սելեկ, Շա-
բաղհեան Յոաբին կապարճակիրը Բնեոթիա-
40 ցի Նաասա, Յեթերացի Իթա, Յեթերացի
41 Գարեբ, Փհաատի Ուրիա, Ադլիի որդին
42 Զաբադ, Ռուբենեանց գլուխը Ռուբենեան
Սիզայի որդին Ադինա, ու անոր հետ երե-
43 սուն մարդ կար. Մաախայի որդին Ամնան,
44 Մաթմանացի Յոփափատ, Աստարովմացի Ո-
զիա, Արոերացի Քոթամի որդիքը՝ Սամա
45 ու Յեհիէլ, Սամսերիի որդին Յեդիէլ ու անոր
46 եղբայրը Թիսացի Յոփա, Մահաւացի Եղիել,
Եղեսամի որդիքը՝ Յաթրիացի և Յոսաւիա,
47 Մոաբացի Յեթեմա, Եղիել, Ովբէդ ու
Մեսոբացի Յասիէլ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Սիկղակի մէջ Դաւիթին գոք ժողովուած մարդիկը։ 23 Քեր.
բան մէջ անոր գոք եկող ըշխրէը։

1 Եւ ՚տանէր էն որ ՚Սիկղակ եկան Դաւիթին
գոքը՝ երբոր անիկա դեռ կիսեան Սաուղին
երեսէն պահուած էր, ու տանէր զօրաւորնե-
րէն ըլլալով՝ պատերազմի մէջ օգնողներէն
2 կ՚ըլլային։ Քաշէ ազեղնաւոր էին, ու քարե-
քարերը ու աղեղով նետերը նետելու՝ թէ աջ
և թէ ՚ձախ ձեռքերնին կը գործածէին. ա-
նոնք Սաուղին եղբայրներէն Բենեամինեան-
3 ներէն էին։ Առաջ գլուխը Աքիեզեր էր, ետքը
Յոաս՝ Գաբաացի Սամայեին որդիքը, և
Յեզիել ու Փալէտ՝ Ազմաթի որդիքը, և
4 Բարաքա ու Անաթոթացի Յեհու, Ու երե-
սունին մէջը զօրաւոր՝ երեսունին վրա-
կացուն Գաբաւնացի Իսմայիան, ու Երեմիա
ու Յազիել և Յոհանան ու Գադերացի Յոզ-
5 զաբադ, Եղիոզայ ու Յերիմոթի և Բաալիա
ու Սամարիա և Յարուփացի Սափատիա,
6 Եղկանա, Յեսիա, Ազարիէլ, Յոէզեր ու
7 Յեսբաամ՝ Կորհացիք, Ու Գեդոռացի Յե-
րոամին որդիքը՝ Յոէլա ու Զաբադիա։
8 Եւ Գադեաններէն ալ Դաւիթին քովը
անապատին մէջ բերդը քաշուելուն զօրաւոր,
քաջ, պատերազմական, վահան ու նիզակ
գործածող մարդիկ՝ անոնց դէմքը առիւծի
դէմքի կը նմանէր, ու լեռներու վրայի դայ-
9 լայի պէս թեթեւաշարժ էին։ Առաջի-
նը եզէր, երկրորդը Աբդիա, երրորդը Ե-
10 ղիաբ, Զորրորդը Մաասմանա, Հինգերորդը
11 Երեմիա, վեցերորդը Եթթի, Եօթներորդը
12 Եղիէլ, Ութերորդը Յոհանան, Իններորդը
13 Եղզաբադ, Տասներորդը Երեմիա, Միսասա-
14 նեներորդը Մաքբաննայ էր։ Անոնք Գադի որ-
դւոցմէ զօրքին իշխաններն էին. պզտիկնե-
րուն մէկը՝ հարիւրի վրայ, ու մեծերուն մէկը
15 հազարի վրայ էր։ Անոնք են որ առաջին ամ-
սուն մէջ Յորդանանէն անցան՝ երբոր Հուբը
իր բոլոր հեղերքներէը կռիւ էր, և դէպ ի
արեւելք ու արեւմուտք բոլոր հովիտի բնա-
կիչները փախցուցին։
16 Ու բերդը Դաւիթին քովը Բենեամինի ու
17 Յուդայի որդւոցմէ ալ եկան։ Եւ Դաւիթ
անոնց առջեւը ելաւ ու պատասխան տուաւ՝
անոնց բանալով, Թէ որ խաղաղութեամբ ինձի
օգնութիւն ընելու եկեր էք, իմ սիրտս ձեզի
հետ պիտի ըլլայ. բայց թէ որ խաբէութեամբ
դիս իմ թշնամիացս ձեռքը մատնելու հա-
մար ելեր եք, (որ իմ ձեռքերուս մէջ անօրէ-
նութիւն մը չկայ,) մեր հայրերուն Աստուա-
18 ծը տեսնէ ու յանդիմանէ։ Եւ իշխաններուն
գլուխը Ամասայի Հոգւով լեցուեցաւ, ե-
ղաւ՝

Մենք քուկդ ենք, ով Դաւիթ,
Ու քեզի հետ պիտի ըլլանք, ով Եսսէի
որդի.
Խաղաղութիւն, խաղաղութիւն քեզի,
Ու քու օգնականներուդ խաղաղութիւն ըլ-
լայ.
Քանզի քու Աստուածդ քեզի օգնական է։

Անոնք Դաւիթ գանոնք ընդունեց, ու զա-
նոնք իր գունդին իշխաններուն մէջ դրաւ։
19 Մանասէէն ալ Դաւիթին անցան, երբոր
անիկա փղշտացւոց հետ Սաուղի վրայ պա-
տերազմելու գնաց, բայց անոնց օգնելու
՚չբրին. քանզի փղշտացւոց նախարարները
խորհրդով զանիկա ետ խրկելին՝ բանալով, Ա-
նիկա մեր գլուխներուն ՚ձրովը իր տիրոջը
20 Սաուղին պիտի անցնի։ Երբոր անիկա Սի-
կղակ կ՚երթար՝ Մանասէէն Մանասէին հա-
զարապետներէը՝ Եդնա, Յոզաբադ, Եդի-
էլ, Միքայէլ, Յոզաբադ, Եղիու ու Սող-
21 թի անոր անցան. Եւ սոքա Դաւիթին օգ-
նականներ էին ՚ղունդին վրայ չար-ինամէ. քանզի ամէնքն ալ զօրաւոր
կարիճներ էին, ու զօրաց իշխաններ եղան։
22 Ինչու որ անոնք օրէ օր Դաւիթին կու գա-

= — թագ · ԼԹ · 8։ | Ր Թագ · Բ · 18։ | Ի Դատ · Ջ · 34։
Բ — թագ · ԼԹ · 6։ | Ի Եզե · Գ · 13։ | Ճ — թագ · ԻԹ · 8։
Ֆ Դատ · Ի · 16։ | Ղ Թագ · ԺՀ · 33։

· Կամ չորս։ | Կամ սակաւ գանդիմ վրայ չէ։ | Ի — թագ · Լ · 1 · 9։ 10։
Ճ — թագ · ԻԹ · 4։

մին՝ անոր օգնական ընելու համար, մինչև որ Աստուծոյ բանակին պէս մէկ մեծ բանակ մը ելլայ։

23 Եւ ասոնք են անոնք որ զօրքերուն համար հրամանքները տուին Եղերքան ելան Դաւիթին, որ Եհրոնը խօսքին համեմատ Տէրոջ զորձերուն Աստուծոյն թագաւորութիւնը

24 Բուզիի որդւոցմէ վարպետ ու նիզակ կրող մէկ հազար ութը հարիւր ռազմագիներ զօրք։

25 Շմաւոնի որդւոցմէ Յովէլ հազար հարիւր պատերազմական զօրաւոր կորիներ։ Դևիի որ-

26 Գերսոնացիներէն Եղիէլ հազար հարիւր եւ Ասաֆ

27 որդւոցմէ չորս հազար մէկ հարիւր։ Եւ Ասաֆեաններուն աւագութիւնը Զաքքուրի էր, ու ա-նոր հետ երեք հազար եօթը հարիւր մար-

28 գիկ։ Եւ զօրաւոր կորիւ Աղգովմի երիտա-սարդը, ու անոր հօրը տուներէն քառասունհինգ

29 իշխան։ Եւ Աստուծոյ Եղրայրներէն Բննիա-մինի որդւոցմէ երեք հազար մարդիկ։ քան-զի մինչև անոնց անունը չտալ Աստուծոյ

30 տաճար պահպանութիւնը կրնէին։ Ու Եհրի-մի որդւոցմէ անոնց ազգատոհմներուն անուա-նի մարդիկը քսան հազար ութը հարիւր զո-

31 րաւոր կորիւներ։ Եւ Մատաթէի կէս ցեղէն տասնուութը հազար մարդիկ, որոնք Եհով-նան անուններովը գրուածներ էին։ ու Դա-

32 ւիթը թագաւոր զնելու։ Եւ խառարի որ-դւոցմէ երկու հարիւր խնամակալներ, որոնք ժամանակութեան համեմատ գիտէին թէ իսրայէլը ինչ ընելու է։ ու անոնց բոլոր

33 եղբայրները անոնց բերանը կը նայէին։ Զա-բադիէն պատերազմի ելլող և ամէն տեսակ պատերազմական զործիքներով պատերազմող յիսուն հազար մարդիկ, որոնք Եմէկ սրտով

34 կռիւ կը չորս էին։ Ու Նեհեմիային հա-զար իշխան, և անոնց հետ երեսունեօթը հազար ռազմագիներ ու նիզակակուռ մարդիկ։

35 Ու Դանիանացիներէն քառասունը հազար վեց

36 հարիւր պատերազմական մարդիկ։ Եւ Աս-բէն քառասուն հազար պատերազմի գացող

37 զօրք։ Ու Բորգանատու անդին կողմէն՝ Ռու-բինեանացիներէն ու Գադհանացիներէն և Մանա-սէի կէս ցեղէն ամէն տեսակ պատերազմա-կան գործիքներով պատերազմող հարիւր քը-

38 սան հազար մարդիկ։ Բոլոր սա գունդով չա-րուց պատերազմական մարդիկը անկեղծ սրը-տով Քերրան եկան՝ Դաւիթը բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր զնելու համար։ ու Իսրայէ-լին բոլոր մնացորդն ալ մէկ սրտով էր՝ Դաւի-

39 թը թագաւոր ընելու։ Եւ հոն Դաւիթին հետ ուտելով ու խմելով երեք օր կեցան. քանզի անոնց եղբայրները անոնց համար պատրաս-

40 տած էին։ Եւ անոնց մօտ եղողներն ալ՝ մինչև անդամ Իսաքար, Զաբուղոն ու Նեփթաղիմ էջերով, ուղտերով, էշերով ու եզներով հաց բերին. նաև ուտելիքի համար չատ ալիւր, չոր թուզ, չամիչ, գի-նի, եղ, արջառներ ու ոչխարներ. քանզի Իսրայէլի մէջ ուրախութիւն կար։

ԳԼ. ԺԳ

1 Դաւիթ մեծ հանգիսով ապագային կարիքներուն բերելու կ'երթայ։ 9 Ոգիին ջրհեղեղէն համար ապագային նշան կը ձգէ։

1 Եւ Դաւիթ հազարապետներուն ու հարիւ-րապետներուն և բոլոր իշխաններուն հետ

2 խորհուրդ ըրաւ։ Ու Դաւիթ բոլոր Իսրայէլի ժողովքին ըսաւ, Թէ որ ձեզի հաճոյ կ'երևի-նայ, ու աս բանը մեր Տէր Աստուծմէն է, խո-րայէլի բոլոր երկիրներուն մէջը՝ մնացած մեր եղբայրներուն, ու անոնց հետ քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն՝ իրենց քաղաքները ու արուարձանները՝ որ մեր քո-

3 վը ժողվուին։ Եւ մեր Աստուծոյն տապանա-կը մեր քովը փոխադրենք։ քանզի Սաուղի ա-

4 ղին օրերը զանիկա չխնդրեցինք։ Ու բոլոր ժողովքը այսպէս ընելու հաճութիւն տուաւ. քանզի ան խօսքը բոլոր ժողովուրդին աչքին

5 բան ուղիղ երևցաւ։ Եւ Դաւիթ Եգիպտոսի Սիհովրէն մինչև Եմաթի մուտքը բոլոր Իս-րայէլը ժողվեց, Աստուծոյ տապանակը Կա-

6 րիաթարիմէն բերելու համար։ Ու Դաւիթ բոլոր Իսրայէլին հետ՝ Բահալա այսինքն Բու-դայի կարիաթարիմը եկաւ, որ անկէ Տէրը բովրևից Հեռազ նստած կոչուած Աս-

7 տուծոյն տապանակը վեր հանէ։ Եւ Աստու-ծոյ տապանակը Աբինադաբի տունէն փոխեն-ք՝ Մկի նոր սայլի մը վրայ դրին. ու Ոզա

8 ու Ախիով ան սայլը կը վարեին։ Եւ Դաւիթ ու բոլոր Իսրայէլ բոլոր ուժով Աստուծոյ առ-ջևը կը խաղային օրհնութիւններով, քնարնե-րով, տաւիղներով, թմբուկներով, ծնծղա-ներով ու փողերով։

9 Ու մինչև Քիդոնի կալը եկան. և Ոզա իր ձեռքը երկինացուց որ տապանակը բռնէ.

10 քանզի եզները ընկրկեցուցին։ Ու Տէրոջը բարկութիւնը Ոզային դէմ բորբոքեցաւ, ու ձեռքը տապանակին երկինքնելուն համար զանիկա զարկաւ. ու անիկա հոն Աստուծոյ

11 առջևը մեռաւ։ Եւ Դաւիթ տրտմեցաւ, քան-զի Տէրը հարուածով Ոզան զարկաւ. ու ան տեղին անունը մինչև այս օր Փարէս-Ոզա

12 կոչուեցաւ։ Եւ Դաւիթ ան օրը Աստուծմէ

վախցաւ , ու բաւ , Աստուծոյ տապանակը
13 ի՞նչպէս փոխ բերիմ · Ու Դաւիթ տապանակը իր փոխ՝ Դաւիթին քաղաքը չբերաւ . հապա զանիկա Գեթացի Աբդեդոմին տունը խո-
14 տորցուց · Եւ Աստուծոյ տապանակը Աբդեդոմին փոխ անոր տանը մէջ երեք ամիս ւնաց · ու Տէրը Աբդեդոմին տունը ու անոր բոլոր տացուածքը օրհնեց ·

ԳԼ · ԺԴ

1 Քիրամ՝ Դաւիթին դեսպաններ խրկեց , ու եղէներ , որմ նագիրներ ու հիւսներ , որ անոր տուն չինեն ·
2 Աստուած Դաւիթ խնացաւ որ Տէրը զինքը իսրայէլի վրայ թագաւոր հաստատեց , վասն դի իր ժողովրդին իսրայէլին համար անոր թագաւորութիւնը բարձրացաւ ·
3 Եւ Դաւիթ երուսաղէմի մէջ ուրիշ կիներ ալ առաւ , ու Դաւիթ ուրիշ տղաքներ
4 ու աղիներ ալ ծնաւ · Ու երուսաղէմի մէջ անոր ծնած տղոցը անուններըը ասոնք են · Սա-
5 մաա , Սոբաբ , Նաթան , Սողոմն , Բնհար-
6 ար , Եղիսուա , Եղիփաղէտ , Նոգա , Նա-
7 փեկ , Յաւիէ , Եղիսամա , Բեղիադա ու Եղիփաղէտ ·
8 Եւ Փղշտացիք երբոր լսեցին Դաւիթին բոլոր իսրայէլի վրայ թագաւոր օծուիլը , բոլոր Փղշտացիք սար եկան որ Դաւիթը փնտռեն · երբոր Դաւիթ — լսեց՝ անոնց դի-
9 մացը ելաւ · Ու Փղշտացիք եկան և Բաղաս-
10 նոց հովիտին մէջը տապալուեցան · Ու Դաւիթ Աստուծոյ հարցուց ու բաւ , Փղշտացւոց դէմ երթամ , ու զանոնք իմ ձեռքս պիտի մատնե՞ս · Եւ Տէրը անոր բաւ , երթա ,
11 ու զանոնք քու ձեռքդ պիտի մատնեմ · Եւ անոնք Բաղփերասին եկան , ու Դաւիթ զանոնք հոն զարկաւ · ու Դաւիթ բաւ , Աստուած իմ թշնամիներս իմ ձեռքովս պատառուեց , ինչպէս որ ջուրերը կը պատառուին · անոր համար այն տեղուն անունը Բաղ-
12 փերասին կոչեցին · Եւ իրենց հոն թողուցին իրենց աստուածները , ու Դաւիթ հրամայեց , ու զանոնք կրակով այրեցին ·
13 Նորէ Փղշտացիք նորէն մէջերնին ալ հովիտին
14 մէջը տարածուեցան · Ու Դաւիթ նորէն Աստուծոյ հարցուց · և Աստուած անոր բաւ , Անոնց հետևէն չերթաս , հապա անոնց բոլորտիքը պտտելով՝ Խեռենիներուն կողմէն անոնց վրայ
15 երթալու · Ու երբոր թեռենիներուն գլուխը քալատածքի մը ձայն լսես , անատնը պատրաստ կլլես , քանզի Աստուած քու առջևէդ պիտի երթայ Փղշտացւոց բանակը զար-
16 նելու համար · Եւ Դաւիթ այնպէս բրաւ՝ ինչպէս որ Աստուած իրեն հրամայեց , ու Գաբաւնէն մինչև Գազեր Փղշտացւոց բանակը
17 զարկին · Եւ Դաւիթին անունը ամէն երկիրները մէջ տարածուեցաւ , և Տէրը Յամէն ազգերուն վրայ անոր վախը ձգեց ·

ԳԼ · ԺԵ

1 Դաւիթ տապանակին համար անոր պատրաստելով քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն կը հրամայէ որ զանիկա Աբդեդոմին տունէն բերեն · 11 ու զանիկա բերելուն համար ձեռ ուրախութեամբ կը կատարէ · 29 Միկոլ կանդրդռէ Դաւիթը ·

1 Եւ անիկա իրեն համար Դաւիթի քաղաքին մէջ տուներ չինեց , ու Աստուծոյ տապանակին համար տեղ մը պատրաստեց , և անոր
2 համար վրան մը կանգնեց · Աստուծոյ Դաւիթ բաւ , Աստուծոյ տապանակը վերցնելը — չէ , բայց միայն Ղեւտացիները , քանզի Տէրը զանոնք ընտրեց որ Աստուծոյ տապանակը վերցնեն , ու յաւիտեան անոր ծառայութիւն բնեն ·
3 Եւ Դաւիթ Իսրայէլը երուսաղէմի մէջ ժողվեց , որ Տէրոջը տապանակը անոր
4 համար պատրաստած տեղը հանէ · Ու Դաւիթ Ահարոնի որդիները ու Ղեւտացիները
5 ժողվեց · կահաթի որդւոցմէ Ուրիէլ իշխանը ու անոր եղբայրները հարիւր քսան հոգի ·
6 Մերարիի որդւոցմէ Ասայիա իշխանը ու անոր
7 եղբայրները երկու հարիւր քսան հոգի · Գերսոնի որդւոցմէ Յոէլ իշխանը ու անոր եղ-
8 բայրները հարիւր երեսուն հոգի · Եղիսափանի որդւոցմէ Սեմայիա իշխանը ու անոր
9 եղբայրները երկու հարիւր հոգի · Խեբրոնի որդւոցմէ Եղիէլ իշխանը ու անոր եղբայրնե-
10 րը ութսուն հոգի · Ողիէլի որդւոցմէ Ամինադաբ իշխանը ու անոր եղբայրները հարիւր տասնըվեց հոգի ·
11 Եւ Դաւիթ՝ Սադոկի ու Աբիաթար քահանաները , ու Ղեւտացիներէն Ուրիէլը , Ասայիան , Յոէլը , Սեմայիան , Եղիէլը ու Ամի-
12 նադաբը կանչեց , եւ անոնց բաւ , Դուք Ղեւտացւոց տուներուն իշխաններն էք · սրբացուցէք ու ձեր եղբայրները սրբացուցէք , որ իսրայէլի Տէր Աստուծոյ տապանակը հանէք ան տեղը՝ որ ես անոր համար պատրաստեր եմ ·
13 Վասն զի դուք առջի անգամին հոն չգտնուելնուդ համար , Մեր Տէր Աստուածը մեր

ե բ Թագ · չ · 11 ·
ը Ժ · ե · 27 · Գէ · իչ · 3 ·
—
ո բ Թագ · ի · 11 · եա ·

ը Գէ · գ · 5 ·
ի բ Թագ · ի · 16 ։ Ժ · ---ի Եղիսաբա ·
ի բ Թագ · ի · 17 ·
ը Գէ · ժա · 13 ·

ը բ Թագ · ի · 23 ·
ը բ Թագ · ի · 25 ·
ի Տ՝ոռ բ Թագ · ի · 25 ·
ի Ց՝ոռ · ե · 27 · բ Մն · իչ · 8 ·

ը բ Օր · բ · 23 · ժա · 23 ·
—
= Գէ · ժչ · 1 ·
ը Թագ · գ · 3 · 13 · բ

Օբ · ժ · 8 · ե · 9 ·
ի գ Թագ · ը · 1 · Գէ · ժգ · 5 ·
ը Եէ · գ · 22 ·

ը Եէ · գ · 15 ·
ը բ Թագ · գ · 3 · Գէ · ժգ · 7 ·
ը Գէ · ժգ · 10 · 11 ·

ՀՂԸ հարուած ըլլար , քանզի զանիկա կա-
14 ծանուոր կերպով չէնդրնցինք : եւ իսրայէլի
ՏԷՐ Աստուծոյն տապանակը հանելու համար
քահանաները ուՂեւտացիները սրբուեցան :
15 Ու Ղեւտացւոց որդիքը Աստուծոյ տապանա-
կը ձողերովը իրենց ուսերուն վրայ վերցու-
ցին , ինչպէս որ Մովսէս ՏԷրոջը խօսքովը
պատուիրեր էր :
16 Եւ Դաւիթ Ղեւտացւոց իշխաններուն պա-
տուիրեց որ իրենց եղբայրներէն նուագարան-
ներով , տաւիղներով , քնարներով ու ծնծղա-
ներով երգիչները կանգնցնեն , որ ուրա-
17 խութեան ձայներ վերցնելով հնչեցնեն : Ու-
ստի Ղեւտացիները Յովելի որդին Եհեմեր , և
անոր եղբայրներէն Բարաքիայի որդին Ասա-
փը , ու անոնց եղբայրներէն Մերարիի որ-
դւոցմէ Կիսեղայեի որդին Եթեր կանգնցուցին :
18 Եւ անոնց հետ երկրորդ դասէն՝ անոնց ե-
ղբայրները դռնապաններ՝ Զաքարիան , Բէնը ,
Յազիէլը , Սեմիրամովթը , Եհիէլը , Ունին ,
Եղիաբը , Բանեան , Մաասէան , Մատաթիան ,
Եղիփալէն , Մաքինէան , Ովբեդեդոմ ու Ես-
19 իէլը : Այդ եօթեան երգե-
20 ցիները պղնձէ ծնծղաներ կը զարնէին : Եւ
Զաքարիա , Ազիէլ , Սեմիրամովթ , Եհիէլ ,
Ունին , Եղիաբ , Մաասէա ու Բանեա տաւիղ-
21 ներով Ալամոթի երաժշտութիւն վրայ էին : Եւ Մա-
տաթիա , Եղիփալէ , Մաքինէա , Ովբեդեդոմ ,
Եհիէլ ու Ազազիա քնարներով Շեմինիթի
22 երաժշտել կ'առաջնորդէին : Քանանիա Ղե-
ւտացիներուն երգեցողութեան առաջնորդը ըլ-
լալով՝ երգեցողութիւնը կը վարժէր , որովհետեւ
23 հմուտ էր : Ու Բարաքիա ու Եղկանա տա-
24 պանակին դռնապաններն էին : Եւ Սեբանիա
ու Յովսափատ և Նաթանայէլ ու Ամասայի և
Զաքարիա ու Բանեա ու Եղիեզար՝ քահա-
նաները Աստուծոյ տապանակին առջեւը կա-
ղպեր կը հնչեցնէին : և Ովբեդեդոմ ու Եհիա
տապանակին դռնապաններն էին :
25 Այսպէս Դաւիթ և Իսրայէլի ծերերը ու
հազարապետները ՏԷրոջը ուխտին տապանա-
կը Ովբեդեդոմի տունէն ուրախութեամբ հանե-
26 լու գացին : Ու երբոր Աստուած ՏԷրոջը ու-
խտին տապանակը վերցնող Ղեւտացիներուն
օգնութիւն բերաւ , եօթը զուարակ ու եօթը
27 խոյ զոհ բերին : Եւ Դաւիթ բիսեղէ պատմու-
ճան հագեր էր . նոյնպէս ալ տապանակը վեր-
ցնող բոլոր Ղեւտացիները ու երգեցողները
ու երգեցողներուն երգոց իշխանը փեսեխիա .
28 և Դաւիթին վրայ ըմպանէ եփուր կար : Ու-
րեմն բոլոր Իսրայէլ ՏԷրոջը ուխտին տապանակը
ուրախութեան աղաղակով , շեփորի ձայնով ,
փողերով ու ծնծղաներով , տաւիղներ ու քա-

29 նարներ զարնելով վեր կը հանէին : Ու երբոր
ՏԷրոջը ուխտին տապանակը մինչեւ Դաւիթին
քաղաքը եկաւ , Սաուղին աղջիկը Միքդող
պատուհանէն նայեցաւ , ու Դաւիթ Թագա-
ւորին կաքաւելը ու խրոխտալը տեսնելով՝ դա-
նիկա իր սրտին մէջ անարգեց :

ԳԼ . ԺԶ

1 Դաւիթ ուրախութեան գոչ կը մատուցանէ . 4 Երգեցողնե-
րուն կը հրամայէ որ շնորհակալութեան երգ երգեն . 7 Հնոր
հակապատկան սաղմոս : 37 Դաւիթ պաշտանակներ , գոռա-
պաններ , քահանաներ ու երգեցողներ կ'որոշէ , որ շարունակ
տապանակին քովը ծառայութիւն բնեն .

1 Եւ Աստուծոյ տապանակը տարին , ու զա-
նիկա ան վրանին մէջը դրին , որն որ Դաւիթ
անոր համար կանգներ էր . և Աստուծոյ առ-
ջեւը ողջակէզներ ու խաղաղութեան զոհեր
2 մատուցին : Եւ Դաւիթ երբոր ողջակէզները ու
խաղաղութեան զոհերը մատուցանելը լմնը-
ցուց , ՏԷրոջը անունով ժողովուրդը օրհնեց :
3 Ու իսրայէլի բոլոր մարդոց էրկ մարդէն
մինչեւ կիներ մարդ՝ ամէն մէկուն մէկ նկանակ
հաց , կաթ մը միս ու կարկանդակ մը բաշ-
խեց :
4 Եւ ՏԷրոջը տապանակին առջեւը Ղեւտա-
ցիներէն պաշտօնեաներ դրաւ՝ իսրայէլի ՏԷր
Աստուածը յիշելու , օրհնելու ու փառաւո-
5 րելու համար . Գլխաւորը Ասափ էր , ու անոր
երկրորդը Զաքարիա , Ներ Եհիէլ , Սեմիրա-
մովթ , Եհիէլ , Մատաթիա , Եղիաբ , Բա-
նեա , Ովբեդեդոմ ու Եհիէլ տաւիղներու ու
քնարներու նուագարաններ կը ղողէին . բայց
6 Ասափ ծնծղաներ կը զարնէր . և Բանեա ու
Յազիէլ քահանաները Աստուծոյ ուխտի տա-
պանակին առջեւը միշտ փողեր կը հնչեցնէին :
7 Եւ ան նոյն օրը Դաւիթ առջի անգամ
-- յեղափոխութիւն տուաւ Ասափին ու անոր
եղբայրներուն ձեռքը , որ ՏԷրոջը գոհու-
թիւն տան :

8 Գոհացէք ՏԷրոջմէ , անոր անունը կանչե-
ցէք ,
Անոր գործերը ժողովուրդներուն մէջը պատ-
մեցէք :
9 Երգեցէք անոր , սաղմոս բանէք անոր ,
Պատմեցէք անոր բոլոր հրաշքները :
10 Անոր սուրբ անունովը պարծենցէք .
ՏԷրը խնդա բոլներուն սիրտը թող ուրախ ըլլայ :
11 ՏԷրը ու անոր զօրութիւնը խնդա բնցէք ,
Անոնց ժամանակ անոր երեսը փնտռեցէք :
12 Յիշեցէք անոր բրած հրաշքները ,
Անոր նշանները ու բերնին դատաստանները :
13 Իսկ անոր ծառայն իսրայէլի սերունդը ,

Ով ցակոբին որդիքը՝ անոր ընտեւանիները ։
14 Եհովան ինքն է մեր Աստուածը ,
Անոր դատաստաններըը բոլոր երկրիս մէջն են ։
15 Անոր ուխտը յաւիտեան յիշեցէք ,
Անոր պատուիրած խօսքը մինչև հազար ազգ ։
16 Ան Աբրահամին հետ ըրաւ ,
Ու իր երդումը Իսահակին ։
17 ցակոբին ալ հաստատեց զանիկա՝ օրէնք մը
բլլալու ,
Ո- իսրայէլին՝ յաւիտենական ուխտ մը ,
18 Ըսելով , Քեզի պիտի տամ քանանու երկիրը՝
Ձեր ժառանգութեան վիճակը ։
19 երբոր դուք սակաւաթիւ էիք ,
Ես քիչուոր ու պանդուխտ անոր մէջը ։
20 Եւ անոնք մէկ ազգէ ուրիշ ազգի գացին ,
Ու մէկ թագաւորութենէ ուրիշ ժողովրդի ։
21 Անիկա մէկու մը թող չտուաւ որ զանոնք
նեղի ։
Անոնց համար ալ յանդիմանեց անոնց համար ,
22 Ըսելով , Իմ օծեալներուս մի դպչիք ,
Ու իմ մարգարէներուս չարութիւն մի ընէք ։

23 Երգեցէք Տէրոջը , ով բոլոր երկիր ։
Օրէ օր անոր փրկութիւնը քարոզեցէք ։
24 Անոր փառքը ազգերու մէջ պատմեցէք ,
Ո- անոր հրաշքները ամէն ժողովուրդներու
մէջ ։
25 Քանզի Տէրը մեծ է՝ ու խիստ գովելի ,
Անիկա ամէն աստուածներուն վրայ ահա-
ւոր է ։
26 Ինչու որ հեդանիներուն ամէն աստուածները
կուռքեր են ,
Բայց եհովան երկինքը ստեղծեց ։
27 փառք ու վայելչութիւն կայ անոր առջին ,
Զօրութիւն և ուրախութիւն անոր բնակու-
թեանը մէջ ։
28 Տէրոջը տուէք , ով ժողովրդոց տոհմերը ,
Տէրոջը տուէք փառք ու զօրութիւն ։
29 Տէրոջը տուէք իր անուանը փառքը ։
Ընծայ տուէք ու անոր առջևը եկէք ։
Սուրբ հանդէսով Տէրոջը երկրպագութիւն
բրէք ։
30 Ով բոլոր երկիր , անոր ևրևսէն վախցէք ։
Աշխարհքս ալ պիտի հաստատուի
Ու պիտի չսասանի ։
31 երկինքը թող ուրախանայ , ու երկիրը ցնծայ ,
Եւ ազգերուն մէջ բսեն թէ Տէրը կը թագա-
ւորէ ։
32 Ծովը իր լիութեամբը թող գոռայ ,
Դաշտը ու բոլոր անոր մէջը եղողները թող
ուրախանան ։
33 Անտառները անասունն ծառերը Տէրոջը առջևը
ցնծան ,
Քանզի երկրին դատաստան բնելու կու գայ ։
34 Գոհացեք Տէրոջմէն , ինչու որ բարի է ,
Ինչու որ անոր ազգութիւնը յաւիտեան է ։
35 Նաև ըսէք , Ով մեր փրկութեան Աս-
տուածը , մեզ փրկէ ,
Ու մեզ ժողվէ և մեզ ազգերէն ազատէ ,
Որ քու սուրբ անուանդ գոհութիւն մատու-
ցանենք ,
Ու քու օրհնութիւնովդ պարծենանք ։
36 Օրհնեալ բլլայ Իսրայէլին Տէր Աստուածը
Յաւիտեանս յաւիտենից ։

Ու բոլոր ժողովուրդը Ամէն ըսելով Տէրը
օրհնեցին ։
37 Եւ հոն Տէրոջը ուխտի տապանակին առ-
ջևը Ասափը ու անոր եղբայրները թողուց ,
որ շարունակ ամէն օրուան պաշտօնը կատա-
38 րեն տապանակին առջևը ։ Եւ Աբդեդօմը ու
անոր վեհատունութը եղբայրները՝ և Իդի-
թունի որդին Աբդեդօմ և Ուսան դռնա-
39 պանները ։ Եւ Սադովկ քահանան ու ա-
նոր քահանայ եղբայրները Գաբաւոնի բար-
ձրը տեղւոյն վրայ Տէրոջը խորանին առջևը
40 ։ Որ միշտ առտու ու իրիկուն ողջա-
կիզի սեղանին վրայ Տէրոջը ողջակիզներ մա-
տուցանեն , ու Տէրոջը իսրայէլին պատուի-
րած օրէնքին մէջի ամէն գրուածը ։
41 Նէ ։ Եւ անոնց հետ ։ ։ ։ եմանը ու Իդի-
թունը և ուրիշ ընտրեալներըը որոնք անուանով
յիշուեցան , որ Տէրոջը գոհութիւն մատու-
ցանեն , Քանզի անոր ողորմութիւնը յաւի-
42 տեան է ։ Եւ անոնց՝ այսինքն եմանին ու Իդի-
թունին հետ եղող նուագածուներուն փողեր
ու ծնծղաներ ։ ։ ։ ։ ։ , Նաև Աստուծոյ երգե-
րուն նուագարանները ։ ու Իդիթունի որդի-
43 քը դրանը ։ ։ ։ ։ ։

Դաւիթն ըսէ, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Իմ բը-
5 նակելու տունս դուն պիտի չշինես. Քանզի
խոպոտելը եղէդոնէն հանած օրս մինչև ա-
օր ատեն մէջ չբնակեցայ, հապա վրանէ վր-
6 բան ու խորանէ խոնարհ պտրտեցայ։ Բոլոր իս-
րայէլին հետ որչափ տեղ որ պտրտեցայ, միթէ
բան մը խօսեցայ իսրայէլի դատաւորներուն
մէկուն հետ՝ որոնց իմ ժողովրդս հովուե-
լու հրամայեր էի, ու ըսի՝ Ինչո՛ւ
համար ինծի եղէնափայտէ տուն մը չշինեցիք։
7 Եւ հիմա իմ ծառային Դաւիթին ասոնք ը-
սես, Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ես քեզ
փարախէն ոխարինողներուն ետևէն առի, որ իմ
8 իսրայէլ ժողովրդիս առաջնորդ ըլլաս։ Եւ
ուր որ կ'երթայիր՝ քու հետդ էի, և քու
առջևէդ բոլոր թշնամիներդ կտրեցի. ու քու
անունդ երկրիս վրայ եղող մեծերուն անուա-
9 նը պէս ըրի։ Եւ իմ ժողովրդիս իսրայէլին
ալ մէկ տեղ մը պիտի որոշեմ, ու զանիկա
պիտի տնկեմ. ու իր տեղը պիտի բնակի, ալ
պիտի չդարժի. և անիրաւութեան որդիները
ասկէնին պէս մէյմըն ալ պիտի չնեղեն զանի-
10 կա, ինչպէս որ իմ ժողովրդիս իսրայէլին
վրայ դատաւորներ դրած օրս՝ ի վեր եղե-
ու քու ամէն թշնամիներդ պիտի հնազան-
դեցնեմ. ու քեզի կ'ըսեմ որ Տէրը քեզի տուն
11 պիտի շինէ։ Ու երբոր քու օրերդ լեցուին
և դու հայրերուդ քնանաս, քեզմէ ետքը
քու սերունդդ՝ քու որդիներէդ մէկը պիտի
բարձրացընեմ, ու անոր թագաւորութիւնը
12 պիտի հաստատեմ։ Անիկա ինծի տուն պիտի
շինէ. ու անոր աթոռը յաւիտեան պիտի
13 կանգնեմ. Ես անոր հայր պիտի ըլլամ, ու
անիկա ինծի որդի պիտի ըլլայ. ու իմ ողոր-
մութիւնս անկէ պիտի չվերցընեմ, ինչպէս որ
14 քեզմէ առաջ եղողէն վերցուցի. Եւ զանիկա
յաւիտեան իմ տանս մէջ ու իմ թագաւորու-
թիւնս մէջ պիտի հաստատեմ, ու անոր ա-
15 թոռը յաւիտեան հաստատ պիտի ըլլայ։ Եւ
Նաթան այս բոլոր խօսքերը ու այս բոլոր տե-
սիլքը մը բան մըն ալ Դաւիթին պրռցնեց։
16 Եւ Դաւիթ թագաւորը գնաց՝ Տէրոջը առ-
ջևը նստաւ, ու ըսաւ. Ով Տէր Աստուած,
ես ո՞վ եմ, ու իմ տունս ի՞նչ է, որ դուն մինչև
17 հոս բերիր. Սակայն ասիկա քու աչքերուդ
պզտիկ երևցաւ, ով Աստուած, ու քու ծա-
ռային տանը վրայով հետաւոր ժամանակի
համար խօսեցար, ու ինծի, ով Տէր Աստուած,
18 բարձր տեսիլներէն մէկը պէս նայեցար։ Եւ
քու ծառայիդ փառքին համար Դաւիթ ալ
ան՞կէ խօսի. դուն քու ծառադ կը
19 ճանչնաս։ Ով Տէր, քու ծառայիդ սիրտ հա-
մար ու քու սրտիդ ըստ պէս ամէն բոլոր մեծ
բաները ըրիր, որ աս բոլոր մեծ բաները դա-
20 ցնես։ Ով Տէր, քեզի պէս մէկը չկայ,
ու քեզմէ զատ Աստուած չկայ՝ մեր ականջ-
21 ներովը բոլոր բաներէն համեմատ։ Եւ
երկրիս վրայ ո՞ր ազգը քու ժողովրդիդ Իս-
րայէլին պէս է, որուն համար Նո՛ր Ա-
աստուած եկաւ ընկալու փրկելու, իրեն ժողովրդ
ընելու. որ եղիսքանչ ազգասած ժողովրդիդ
առջևէն ազգեր վռնտելով՝ քեզի մեծ ու
22 երևելի անուն ստացար։ Եւ քու ժողովրդդ
Իսրայէլը յաւիտեան քեզի ժողովուրդ ըրիր,
ու դուն, ով Տէր, անոնց Աստուած եղար,
23 Եւ հիմա, ով Տէր, քու ծառային ու անոր
տանը համար բան խօսդ հաստ յաւիտեան
24 հաստատուի, ու բանիդ պէս ըրէ. Քազ
հաստատուի, ու քու անունդ յաւիտեան մեծ
ճանչցուի, ու բանն ըսէ Զօրաց Տէրը
Իսրայէլին Աստուածն է, Աստուած Իսրայէլի.
ու քու ծառային Դաւիթին տունը քու առ-
25 ջևդ հաստատ ըլլայ։ Քանզի դուն, ով Ա-
աստուած իմ, քու ծառային յայտնեցիր, որ
անոր տուն պիտի շինես. անոր համար քու
ծառադ իր սրտին հոգալու դուռ քու
26 առջևդ աս ազօթքը ընելու։ Եւ հիմա, ով
Տէր, դուն Աստուածդ դուն ես, ու քու ծա-
27 ռայիդ աս ազիկութիւնը խոստացար։ Եւ հի-
մա կամք ըրէ՛ քու ծառային տունը օրհ-
նելու, որ յաւիտեան քու առջևդ ըլլայ.
քանզի դուն օրհնելիր, ով Տէր, ու յաւի-
տեան օրհնեալ է։

ԳԼ. ԺԸ

1 Դաւիթ Փղշտացիները ու Մոաբացիները կը ծառայեցնէ։ 3 Ադ-
րազարը ու Ասորիները կը ջարդէ։ 9 Թովա Ադրազարէ կը
խրկէ ընծաներով։ Դաւիթը պղնձեղեա Տաճար։ 11 Դաւիթ
ան ընծաները իր առած ազգերովը Տիկոջ Աստուծոյ կը
նուիրէ։ 13 Եդոմի մէջ պահակապետներ կը դնէ։ 14 Դա-
ւիթին պաշտօնակիցները։

1 Անկէ ետև Դաւիթ Փղշտացիները զարկաւ ու զանոնք նուաճեց, և Գէթը ու անոր գիւ-
2 ղերը Փղշտացւոց ձեռքէն առաւ։ Եւ Մոաբը զարկաւ, ու Մոաբացիք Դաւիթին
3 հարկառու ծառաներ եղան։ Եւ Դաւիթ Սո-
բայի Ադրազար Թագաւորը Եմաթի կողմերը
զարկաւ, երբոր երթալ դնաւ վրայ իր ձեռ-
4 քանութիւնը հաստատելու։ Եւ Դաւիթ անկէ հազար կառք ու հեծեալ հազար
ձիաւոր ու քսան հազար հետևակ զօրք բռնե-
ցաւ. և Դաւիթ բոլոր ձկան ձիերուն չի-
զերը կարնչ, ու անոնցմէ միայն հարիւր ձի
5 ետին հաշխ պահեց։ Եւ Դամասկոսի Ասորիները
Սոբայի Թագաւորին Ադրազարին օգնութիւն
ընելու եկան. ու Դաւիթ Ասորիներէն քսան-
6 ուերկու հազար մարդ զարկաւ. Եւ Դաւիթ
Դամասկոսի Ասորւոց մէջ բերդակալներ ըս-
րաւ, ու Ասորիները Դաւիթին հարկառու
ծառայ եղան. ու Դաւիթ ուր որ կ'երթայր՝
7 Տէրը անոր յաջողութիւն կու տար։ Եւ Դա-

1 Նէե. Հնչդը։ | 3 Կամ կոտրելը քա- | 8 Ձիացի հոմերը
4 Տե-ր թագ. ը. 1, 10։ | կից. ու անոնք։ | կամ պահեց։

լիքի՝ Ադրազարին ծառաներուն վրայ եղող
ակիռ վահանները առաւ, ու զանոնք երու-
8 սաղէմ բերաւ։ Եւ Ադրազարին քաղաքնե-
րէն Տերաթէն ու Քունէն Դաւիթ խիստ շատ
պղինձ առաւ։ Ասանկ չինաց Սողոմոն պղինձ
ծովը ու սիւներըն ու պղնձէ գործիքները։
9 Ու Եմաթի թագաւորը Թովու լսեց
որ Դաւիթ Սոբայի Ադրազար թագաւորին
10 բոլոր զօրքերը ջարդեր է, իր որդին Ադո-
րամը Դաւիթ թագաւորին խրկեց, որ անոր
բարև ընէ ու օրհնէ, վասն որ Ադրազարին դէմ պատերազմ ըներ էր ու զանիկա զարներ էր (քանզի Ադրազար Թովուին հետ պատերազմներ կ'ընէր։) ու Ադո-
րամ ամէն տեսակ ոսկիէ, արծաթէ ու պղնձէ անօթներ
11 էր բերեր։ Դաւիթ թագաւորը զանոնք ալ Տիրոջը նուիրեց՝ ան արծաթով ու ոսկիով միկտ,
որ ամէն ազգերէն՝ Եդոմէն, Մովաբէն, Ամ-
մոնի որդիներէն, Փղշտացիներէն ու Ամաղէ-
12 կէն առեր էր։ Եւ Շարահեայի որդին Աբիսա
Աղի ձորին մէջ Եդոմեացիները հազար ե-
13 ւթնսունցի զարկաւ։ Ու եղաւ մէջ բերդապահ զօրքեր դրաւ,
և բոլոր Եդոմացիք Դաւիթին ծառայ ե-
ղան։ Ու Դաւիթ ուր որ կ'երթար՝ Տէրը անոր
յաղթութիւն կու տար։
14 Եւ Դաւիթ բոլոր Իսրայէլի վրայ թագա-
ւորութիւնը ըրաւ, ու իր բոլոր ժողովուրդին
15 իրաւունք ու արդարութիւն կ'ընէր։ Եւ Շա-
րաւհեայի որդին Յովաբ զօրքերուն վրայ էր։
ու Աբիլուդի որդին Յոսափատ յիշատակագ
16 պետ էր։ Եւ Աբիտովբի որդին Սադովկ ու
Աբիմելէքի որդին Աբիմելէք քահանաներ
17 էին։ և Սրաւա տումնադպիր էր։ Ու Յովա-
գայի որդին Բանեա քերեթհացիներուն ու փե-
լեթհացիներուն վրայ էր։ և Դաւիթին որդիքը
թագաւորին քովը նախարարներ էին։

ԳԼ. ԺԹ

1 Դաւիթ գեղացիներ կը խրկէ Նաասի որդին Անոնք մեռնիլ
բերաւ։ բայց անկէ անդադար կը վտանգ սպասէ հետ։ 6
Աբիսագիէն քով և Աբրիներէն ոգնութիւն կը գայեն։ բայց
Յովաբն ու Աբեսային կը յաղթեն։ 16 Ասորւոց զօրքերը Սովաքի հետ Հեղեռատեմին մէջ կ'ըլլան Աբեսայի
ներքեւ։ Իսրայէլ Դաւիթին կը ստրկանան։

1 Եւ անկէ ետև Աննոնի որդւոց թագաւորը
նահաս մեռաւ, ու անոր տեղը անոր որդին
2 թագաւոր եղաւ։ Եւ Դաւիթ բսաւ, Նահասի
որդւոյն Անոնին մարդ ասիրութիւն ընէմ, քան-
զի անոր հայրը ինձի մարդասիրութիւն ը-
րաւ։ ու Դաւիթ դեսպաններ խրկեց, որ զա-
նիկա իր հօրը վրայով մխիթարեն։ ու Դա-
վիթին ծառաները Աննոնի որդւոց երկիրը
Անոնին գացին՝ զանիկա մխիթարելու համար։
3 Եւ Աննոնի որդւոց իշխանները Անոնին ըսին,
Մի՛թէ Դաւիթ հայրդ քու առջեդ պա-
տուէր՝ համար քեզի մխիթարիչներ խրկեց։
մի՛թէ անոր ծառաները աս երկիրը քննելու,
ատկնատվրայ ընելու ու լրտեսելու համար չե-
4 կան քեզի։ Եւ Անոն Դաւիթին ծառաները
բռնեց, ու զանոնք ածիլեց, և անոնց հան-
դերձները ետև կէսը մինչև նստոց տեղը կրա-
5 ծել տուաւ, և զանոնք խրկեց զանոնք։ Ու գա-
ցին ան մարդոց երթալը Դաւիթին պատ-
մեցին։ ան ալ զանոնք դիմաւորելու համար խրր-
կեց, քանզի ան մարդիկը չատ անպատուաբեր
էին։ ու Թագաւորը բսաւ, Երիքովի մէջ նո-
ռանաք մինչև որ մօրուքերնիդ աճի, ու ետև դար-
ձէք։
6 Եւ Աննոնի որդիքը տեսնելով որ Դաւի-
թին հետ ատելացան, Անոն ու Աննոնի որ-
դիքը հազար տալանդ արծաթ խրկեցին, որ
Միջագետաց Աբրիներէն ու Մաասքայի Առա-
բիներէն ու Սոբայէն վարձքով կառքեր
7 ու ձիաւորներ բռնեն։ Եւ անոնք իրենց վարձ-
քով բռնեցին երեսուներկու հազար կառք,
ու Մաասքայի Թագաւորը և անոր զօրքը,
որոնք գացին Մեդաբային առջեւը բանակե-
ցան։ Աննոնի որդիքն ալ իրենց քաղաքներէն
ժողովուեցան, ու պատերազմելու գացին։
8 Ու երբոր Դաւիթ -- լսեց, Յովաբը ու բո-
9 լոր զօրաւոր զօրքերը խրկեց։ Եւ Աննոնի որ-
դիքը եկան ու քաղաքին դրանը առջեւը կազ-
մած պատերազմի չափ եկան, ու ւթնսունն
եկող Թագաւորներուն գաշտի մէջ զատ կայներ
10 էին։ Եւ Յովաբ երբոր տեսաւ որ պատերազ-
մը առջեւէն ու ետևէն իր վրայ կը հասնի,
Իսրայէլի բոլոր ընտրուած մարդոցմէ ընտ-
րեց, ու Ասորւոց դէմ պատերազմի չարեց։
11 Եւ մնացած զօրքը իր եղբօրը Աբեսային
յանձնեց, ու անոնք Աննոնի որդւոցը դիմա-
12 ցը չարաւեցան։ Եւ ըսաւ, Թէ որ Ասորինե-
րը զիս յաղթելու ըլլան, ինձի օգնութեան
հասնիս։ ու Թէ որ Աննոնի որդիքը քեզ յաղ-
թելու ըլլան, ես քեզի օգնութեան գամ
13 հասնիմ։ քաջասիրտ եղիր, ու մեր ժողովուր-
դին համար և մեր Աստուծոյ քաղաքներուն
համար քաջութիւն ցուցնենք։ և Տէրը իր
14 աչքին հաճոյ եղելացածը թող բնէ։ Ու Յովաբ
իր հետ եղող զօրքով Ասորիներուն մօտե-
ցաւ, որ անոնք իրմէ պատերազմ բնէ։ ու անոնք
15 անոր առջեէն փախան։ Եւ Աննոնի որդիքը
Ասորւոց փախչելը տեսնելով՝ իրենք ալ անոր
եղբօրը Աբեսային առջեէն փախան, ու քա-
ղաքը մտան։ Եւ Յովաբ Երուսաղէմ եկաւ։
16 Երբոր Ասորիները տեսան որ իրենք խոտա-

յեկին առչեր կառուցան, դ նապաններ խրը-
կնցին, ու Գեսրն անդի կոմը նզով Ասորի-
ները առ Հանեցին. և անոց առչէն Ադ-
17 թազարին զբաղելսը Սոփրակ Ներոնը։ Ու
երբոր Դաւիթին պատմեցին, անիկա բոլոր խո-
րհուրդը Ժողվելով՝ Յորդանանէն անցաւ, ու
անոնց վրայ գնալ, և անոնց դէմ դունդը
չարեց. ու երբոր Դաւիթ Ասորիները պատե-
րազմով դիմաւորելու Հասար դունդեր չա-
րեց, անոնք անոր հետ պատերազմ ըրին։
18 Ու Ասորիները խրտչելին առջևէն փախան.
ու Դաւիթ Ասորիներէն եօթը հազար կառ-
քի շար, ու քառասուն հազար հեծեակ զօրք
կոտրեց, ու Սոփրակ զօրագլուխն ալ մեռ-
19 ցուց։ Ու Ադրազարին ծառաները երբոր տե-
սան որ խրտչելին առջևը յաղթուեցան, Դա-
ւիթին հետ հաշտութիւն ըրին, ու անոր
ծառայ եղան. և Ասորիները անկէ ետքը Ամ-
մոնի որդւոցը օգնել չկրցին։

ԳԼ. Ի

1 Յարդ Յարքան կը պատրաստ. Դաւիթ ասոր կ'աղաչէ, ու
ան անկէ ծառայները կը ղրկէ։ 2 Փցուցած երկար անգամ
յարձրած առնոր երկար հանգիստ կը պատճառեն։

1 Ու ՚Հետևեալ տարին՝ Թագաւորներուն ՚ա-
ռնչուելի երբոր առնոր՝ Յոաբ զօրքերուն ի-
շխ ՚գունդերը Հանեց, և Ամմոնի որդւոցը
երկիրը աւերեց, ու գնաց Ռաբբան պաշարեց,
բայց Դաւիթ երուսաղէմ կը նստէր. ու Յո-
ւաբ Ռաբբան գարկաւ ու զանիկա կործանեց։
2 Եւ Դաւիթ ՚առնոց Թագաւորին Թագը անոր
գլխուն վրայէն առաւ, ու զանիկա գտաւ ՚ո-
ւազանդ մը ոսկիի ծանրութիւն ունէր, և անոր
վրայ պատուական քարեր կար. ու Դաւիթին
գլուխը գրուեցաւ. և Դ՚ոյն քաղաքէն խիստ
3 շատ աւար առաւ. Ու անոր մէջը եղած ժո-
ղովուրդը Հանեց, ու ՚ըսկաս սղոցներով, եր-
կաթէ կաճառացներով ու տապարներով կըտ-
րեց. և Դաւիթ Ամմոնի որդւոցմէ կրնա-
րեց. ու Դաւիթ բոլոր ժողովուրդով երուսաղէմ դարձաւ։
4 ՚Ետ ասկէ ետքը Գազերի մէջ փղշտացւոց
հետ պատերազմ եղաւ. անոնցմէ ՚Ոմային
Սովքաը Ռափայի որդւոցմէ եղող Սիբքիան
մեռցուց, ու անոնք նուաճեցան։
5 Եւ նորէն փղշտացւոց հետ պատերազմ
եղաւ. ու ՚Յայրէի որդին Եղհանան Գէթացի
Գողիաթին եղբայրը Ղէմմին գարկաւ, որուն
նիզակին բունը ոստայնանկաց դրանին պէս էր։
6 Եւ նորէն Գէթի մէջ պատերազմ եղաւ.
ու մէկ երկայնահասակ մարդ մը կար, որուն
մատները վեց վեց էրկայով՝ քսանչորս հա-
7 ւնէր. անիկա ալ Ռափայի որդւոցմէ էր։ Եւ

անիկա Իսրայէլը նախատեց. բայց Դաւիթին
եղբօրը Սամայային որդին Յոնաթան զանիկա
8 գարկաւ. Ասոնք Գէթի մէջ Ռափայէն ծներ
էին, և Դաւիթին ձեռքովը ու անոր ծառա-
ներուն ձեռքովը ինկան։

ԳԼ. ԻԱ

1 Դաւիթ Սաւուղին փոքրութիւ կը սիրուի Յոթերը ու ժո-
ղովուրդը Հարուի։ 2 Երբոր Յոզուրդին քիւր կը բերէն
Դաւիթի իր ըսածին Համար կը զղջայ։ 3 Գաղ Հրեշտակին
ձեռքովը ասպիսուած երկու Հարսնացուներն Դաւիթ Յոնա-
թանը կ'ընտրէ։ 14 Եփոնամասն Հազար Հոգի Յուդային
Լացը. Դաւիթ ապաշխարութիւ Երուսաղէմի կործանումը
առնէր կ'ուզէ։ 15 Դաւիթ Գաթին Յոնաթանէրուն Ուռա-
յին կոչ Յոնաթան կ'ուզէ։ ու Հոն ալ զանոնք մը կը չիրէ։ ապ
վրայ Աւետած իր Հոգւոյքներոք Նշան մը կու տայ կոչիւ։
ու Յոնաթանէ կը գոգրէցնէ։ 16 Դաւիթ Հոն ալ չիրէ կը
Հասարացնէ։ քանզի Հրեշտակին վերնաբնակ Համար չէր կրնար
միւնչ Գերաւած երթալ։

1 Եւ ՚Պատահեցաւ որ Իսրայէլին դէմ երաւ, ու
2 Դաւիթը զրգեց որ Իսրայէլը Համրէ։ Եւ Դա-
ւիթ Յոաբին ու Յոզուրդին իշխանութեան
բան. Գացէք, Իսրայէլը Համրեցէք Բերսա-
բեէէն մինչև Դան, ու Հաշիւը բնդի բերէք
3 որ գիտնամ։ Եւ Յոաբ բսաւ, Տէրը իր Ժո-
ղովուրդը աւելի որ է՝ Հարիւրապատիկ աւել
ընէ. ով տէր իմ Թագաւոր, միթէ անոնց
ամէնը իմ տիրոջս ծառաները չե՞ն. իմ տէրս
ինչո՞ւ սա բանը կը փնտռէ. ինչո՞ւ Համար սա
բանը Իսրայէլին յանցանքի ՚պատճառ ըլլայ։
4 Բայց երբոր Թագաւորին խօսքը Յոաբին
վրայ ուժգնացաւ. Յոաբ երաւ ու բոլոր Իս-
րայէլի մէջ պտտեցաւ, ու երուսաղէմ եկաւ։
5 Եւ Յոաբ Ժողովուրդին Համրանքին ցուցակը
Դաւիթին տուաւ. ու Իսրայէլին ամէնը Հա-
զար անգամ Հազար ու Հարիւր Հազար սուր
քաշող մարդ էր, և Յուդան չորս Հարիւր
եօթանասուն Հազար սուր քաշող մարդ էր։
6 Սակայն Ղեւտացիները ու Բենիամինեանները
անոնց մէջ չՀամրեց, քանզի Թագաւորին սա
Տրամանը Յոաբին զզուելի էր։
7 Եւ սա բանը Աստուծոյ աչքէն դէշ երե-
8 նցաւն Համար Իսրայէլը զարկաւ։ Ու Դա-
ւիթ Աստուծոյ բսաւ, Սա բանը ընելովս ՚մեծ
մեղք գործեցի. ՚ու հիմա կ'աղաչեմ՝ քու
ծառայիդ մեղքը ներէ, քանզի մեծ յիմա-
րութիւն ըրի։
9 Եւ Տէրը Դաւիթին տեսանողին Գադին
10 խօսեցաւ ու բսաւ, Գնա ու Դաւիթին խօսք
ըսելով, Տէրը այսպէս կ'ըսէ, Ես քեզի երեք
բան կ'առաջարկեմ. անոնցմէ մէկը ընտրէ որ
11 քեզի ընեմ։ Եւ Գադ Դաւիթին եկաւ ու
անոր բսաւ, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ընտրէ քե-
12 զի՝ կամ երեք տարուան սով, կամ երեք
ամիս քու թշնամիներուդ երեսէն փախչիս,
ու քու թշնամիներուդ սուրը հասնի, և

կամ երիք օր Տէրոջը սուրբ՝ այսինքն ժամանակս բլայ երկրիս մէջը, ու Տէրոջը հրեշտակը խոպանչի բոլոր ասհնութիւնքեանն մէջը կատարած ըլէ. և հիմա տես, գնա խրկգիրն
13 ի՞նչ պատասխան տանիմ։ Ու Դաւիթ բսաւ Գադին, խիստ մեծ նեղութեան մէջ եմ. հիմա Տէրոջը ձեռքը իյնամ, քանզի անոր գթութիւնը խիստ չատ է. ու մարդու ձեռք չիյնամ
14 Նամ։ Ու Տէրը խոպանչի վրայ ժանտախտ խրկեց, ու խոպանչէն եօթանասուն հազար
15 մարդ իննկաւ։ Ու Աստուած հրեշտակ մը խրկեց Երուսաղէմ, որ զանիկա կոխոտիցնէ. ու երբոր կը կոխոտիցնէր՝ Տէրը նայեցաւ ու աս չարիքին վրայ սիրտը իյնաւ, և կատարած ընող հրեշտակին բսաւ, Հերիք է, ալ ձեռդ քաշէ. ու Տէրոջը հրեշտակը Յեբուսացւոյն Ոռնայնին կալին քովը կայներ էր։
16 Նայեցաւ կալին քովը կայներ էր ու Դաւիթ իր աչքերը վերցուց ու Տէրոջը հրեշտակը տեսաւ, որ երկրի ու երկնից միջտեղը կայներ էր, ու ձեռքը մերկ սուր մը կար, որ Երուսաղէմի վրայ երկնցուցեր էր. անոնք Դաւիթ ու Ծերերը քովքերնին հագած՝ երեսնին
17 նետն վրայ իննկան։ Ու Դաւիթ Աստուծոյ բսաւ, Ահա ես պատուիրեցի որ ժողովուրդը համրին, ու ես եմ որ մեղանչեցի ու մեծ չարութիւն ըրի. բայց ան ոչխարները ի՞նչ ըրին. ով Տէր Աստուած իմ, քու ձեռդ իմ վրաս ու իմ հօրս տանը վրայ ըլլայ. բայց քու ժողովուրդդ վիզ վրայ չըլլայ զանիկա բնաջինջ ընելու համար։
18 Ու Տէրոջը հրեշտակը Գադին բսաւ, Դաւիթին ըսես որ ելլէ, ու Յեբուսացւոյն Ոռնայնին կալին մէջ Տէրոջը սեզան մը կանգնէ։
19 Ու Դաւիթ վեր ելաւ՝ Գադին Տէրոջը անուն
20 նովը բսած խօսքին համեմատ։ Ու Ոռնան գարձաւ ու հրեշտակը տեսաւ, և իր չորս որդիքը իր հետը պահուեցան։ (քանզի Ոռ-
21 նան ցորեն կը ծեծէր։) Ու Դաւիթ Ոռնայնին եկաւ. և Ոռնան նայեցաւ, ու Դաւիթը տեսաւ՝ կալէն ելաւ, ու երեսը վրան գետինը
22 Դաւիթին խոնարհութիւն բրաւ։ Աստուածը Դաւիթ Ոռնայնին բսաւ, Ա՛ս կալին տեղը ինծի տուր, որ հոն Տէրոջը սեզան մը շինեմ, (զանիկա ինծի՛ն գնով տուր ինծի,) ու ժո-
23 ղովուրդին վրայէն հարուածը վերցնայ։ Ու Ոռնան Դաւիթին բսաւ, Զանիկա քեզի առ, ու իմ տեսածդ բանդ ալ երևցածը ինծի ընէ. ահա եզներն ալ ողջակէզի համար, ու կառնիտապիններն փայտի համար, ու ցորենը հացի ընծայի համար կու տամ, ամէն-
24 ն ալ կու տամ։ Ու Դաւիթ Թագաւորը Ոռնայնին բսաւ, Չէ, հարկա՛ւ անյուշա ինչ-

ցուն գնով ծախու պիտի առնեմ. քանզի քու կրակ եզածդ Տէրոջը համար պիտի չառնեմ,
25 ոչ ալ ձրի ողջակէզ մատուցանեմ։ Ու Դաւիթ ան տեղուն համար կշխա քով վճռ
26 Տարիւր սիկղ ոսկի տուաւ Ոռնայնին։ Ու Դաւիթ հոն Տէրոջը սեզան չինեց, ու ողջակէզներ ու խաղաղութիւնն զոհեր մատուց, և Տէրոջը ազգակից. ու Երկինքէն կրակով ողջակէզի սեզանին վրայ անոր պա-
27 տասխան տուաւ։ Ու Տէրը հրեշտակին խօսեցաւ, ու անիկա սուրը իր պատեանը գարձուց։
28 Աստանիկ Դաւիթ տեսնելով որ Տէրը Յեբուսացի Ոռնայնին կալին մէջ իրեն պատաս-
29 խան տուաւ, ան տեղը զոհեր մատուց։ Քանզի Մովսէսին անապատին մէջ շինած Տէրոջը խորանը ու ողջակէզի սեզանը անստանիր Գա-
30 բաոնի բարձր տեղն էր։ Բայց Դաւիթ Աստուծոյ հարցնելու համար չկրցաւ անոր առջևը երթալ, քանզի Տէրոջը հրեշտակին սուրին երևնալն վախցաւ։

ԳԼ· ԻԲ

1 Դաւիթ աստղին համար պատրաստ տեղը գիտցնելով անոր շինելուն հարկաւոր եղած բաները առաջուընէ կը պատրաստէ։ 6 ու Սողոմոնին կ՚իմացնէ Աստուծոյ խոստանալը։ 11 ու նաև անոր պատուիրելով առնոյրը շինելու վրայ։ 17 իշխաններուն կը պատուիրէ, որ իր որդւոյն ձեռքն ու բլլան։

1 Ե՛ւ Դաւիթ բսաւ, Ասիկա է Տէր Աստուծոյն տունը, ու ասիկա է Իսրայէլի ողջակէ-
2 զին սեզանը։ Իւ Դաւիթ հրամայեց որ Իսրայէլի երկրին մէջ գտնուած օտարազգի բնակիչները ժողվին. ու Աստուծոյ տունը շինելու համար քարհատներ գրաւ, որ տաշած քարեր պատ-
3 րաստեն։ Իւ Դաւիթ գրան փեղկերուն բռնակներուն համար ու շրջանակներուն համար երկաթ պատրաստից, և այն-
4 չափ չատ պղինձ՝ որ կշռելուն չէր գար։ Ու ուրիշ եղևնափայտին համրանքը չկար, քանզի Սիդոնացիք և Տիւրացիք Դաւիթին չատ եղևնափայտեր կը բերէին։
5 Ու Դաւիթ բսաւ, Իմ որդիս Սողոմոն փոքրուկ տղայ մին է, ու Տէրոջը շինելու տունը մեծ, բարձր, ու ամէն երկիրներու մէջ անունի ու փառաւոր պիտի բլլայ. հիմ ինծի անոր համար պատրաստութիւն տեսնեմ. և Դաւիթ իր մեռնիլէն առաջ խիստ չատ պատ-
6 րաստութիւն տեսաւ։ Ետքը իր որդին Սողոմոնը կանչեց, ու անոր պատուիրեց որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն տուն շինէ։
7 Ու Դաւիթ Սողոմոնին բսաւ, Որդեակ իմ, հարկա՛ւ միջը ունեցայ որ իմ Տէր Աստուծոյս

ב ר Թագ · ի֗ · ։ ג ר Մն · գ · ։ ד ר Թագ · ի֗ · ։ ה Տես Դն · գ · ։ ו ר Մն · գ · ։ ז ר Մն · գ · ։ ח Նեղ · Հարուածք Համար ։

ט ר Մն · գ · ։ י ר Թագ · ի֗ · ։ כ Գ֗ե · ի֗ · ։ ל ר Մն · գ · ։ מ Գ֗ե · Ժ֗ · ։

נ ר Թագ · գ · ։ ס Գ֗ե · Ժ֗ · ։ ע ר Մն · ։

פ ר Օր · Ժ֗ · ։ ר Թագ · ի֗ · ։ ש Գ֗ե · ։ ת Գ֗ե · ի֗ · ։

א ר Թագ · ի֗ · ։ ב Գ֗ե · ։ ג ר Թագ · ի֗ · ։ ד ר Թագ · ի֗ · ։ ה ר Թագ · ի֗ · ։ ו ר Թագ · ի֗ · ։ ז ר Թագ · ի֗ · ։ ח ר Թագ · ի֗ · ։ ט ר Թագ · ի֗ · ։ י ר Թագ · ի֗ · ։ כ ר Թագ · ի֗ · ։ ל ר Թագ · ի֗ · ։ מ ר Թագ · ի֗ · ։ נ ר Թագ · ի֗ · ։ ס ר Թագ · ի֗ · ։ ע ר Թագ · ի֗ · ։ פ ר Թագ · ի֗ · ։ ר ר Թագ · ի֗ · ։ ש ר Թագ · ի֗ · ։ ת ר Թագ · ի֗ · ։

8 անուաներ տուն չինեմ. Բայց Տէրոջը խօսքը
ինձի եղաւ՝ բանով, Դուն չատ արիւն թա-
փեցիր ու մեծ պատերազմներ բրիր. դուն
իմ անունս տուն պիտի չշինես, քանդի իմ
առջեւս գետնի վրայ չատ արիւն թափեցիր.
9 Ահա քեզի որդի մը պիտի ծնանի, անիկա
հանդարտեցնող մարդ պիտի բլլայ. և զանի-
կա իր ամէն չրջակայ թշնամիներէն պիտի
հանդչցնեմ. քանդի անոր անունը Սողո-
ման պիտի բլլայ, ու անոր օրերուն մէջ ես
բաչխէին խաղաղութիւն ու հանդարտութիւն
10 պիտի տամ. Ինիկա իմ անուանս տուն պի-
տի չինէ. ու նանիկա ինձի որդի պիտի բլլայ,
ու ես անոր հայր պիտի բլլամ. և անոր թա-
գաւորութեան աթոռը Իսրայէլի վրչ յաւի-
11 տեան պիտի հաստատեմ. Ուրեմն, որդեակ
իմ, Տէրը քու հետդ բլլայ, ու յաջողու-
թիւն գտնես և քու Տէր Աստուծոյդ տունն
չինես, ինչպես որ քեզի համար խօսեցաւ.
12 Միայն թէ Տէրը քեզի խելամտութիւն ու հաս-
կացողութիւն տայ, և քեզ Իսրայէլի վրայ հաստատէ,
13 որ քու Տէր Աստուծոյդ օրէնքը պահես. Ին-
տեղը յաջողութիւն կը գտնես, երբոր զգու-
շութեամբ ի գործ դնես այն կանոնները
ու դատաստանները, որոնք որ Տէրը Մով-
սէսին պատուիրեց Իսրայէլի համար. Զօրա-
ցիր ու քաջասիրտ եղիր, մի վախնար ու մի
14 զարհուրիր. Եւ ահա ես իմ չնեղութիւնով
քու մէջ Տէրոջը տաճը համար հարիւր հա-
զար տաղանդ ոսկի ու հազար անգամ հազար
տաղանդ արծաթ պատրաստեցի. իսկ պղին-
ձը ու երկաթը չատութենէն համար կշռե-
լի չգար. փայտեր ու քարեր ալ պատրաս-
տեցի, ու անոնց վրայ դուն ալ աւելցնես.
15 Եւ դուն քու քովդ խիստ չատ արուեստա-
ւորներ, քարահատներ, գործաղիրներ, հին-
ներ ու ամէն գործի համար ամէն տեսակ
16 վարպետ մարդիկ ունես. Ոսկիին, արծաթին,
պղինձին ու երկաթին համրանքը չկայ. Ելիր
ու էս գործին ձեռք զարկի, ու Տէրը քու
հետդ բլլայ.
17 Եւ Դաւիթ իսրայէլի բոլոր իշխաններուն
պատուիրեց, որ իր որդւոյն Սողոմոնին ձե-
18 ռնտու բլլան. Ո՞ւր է, Ահա ձեր Աս-
տուածը ձեր հետն է, Ու անիկա ձեզ ամէն
կողմանէ հանդստացուց. որովհետեւ ան երկիրը
բնակիչները իմ ձեռքս տուաւ, ու երկիրը
Տէրոջը առջեւը ու անոր ժողովուրդին առջեւը
19 նուաճեցաւ. Ես հիմա Ձեր սիրտը ու ձեր
հոգին ձեր Տէր Աստուածը խնդրելու տուէք,
ու կերթք Տէր Աստուածոյն սրբարանը չինեցէք,
որ Տէրոջը ուխտին տապանակը ու Աստուծոյ
սուրբ անօթները Տէրոջը անուանը
չինուած տունը տանիք.

ԳԼ. ԻԳ

1 Դաւիթ ծերացած ու օրերը լեցուած
բլլալով, Իր որդին Սողոմոնը թագաւոր կրնկ. 2 Ու
ամբոխը ու քահանայապետները ու Գերասանց
առնները. 12 Կահաթի որդիքը. 21 Մերարիի որդիքը. 24
Ղեւտացւոց պաշտօնը.

1 Եւ Դաւիթ ծերացած ու օրերը լեցուած
բլլալով, Իր որդին Սողոմոնը Իսրայէլի վրայ
2 թագաւոր դրաւ. Եւ Իսրայէլի բոլոր իշխան-
ները նաև քահանաները ու Ղեւտացիները
3 ժողվեց. Ու Ղեւտացիները այսպէս Երեսուն
տարեկանէն վեր եղող երիկ մարդիկը մկրկ
մկրկ համրուելով, անոնց թիւը երեսուն-
4 ութը հազար էր. Ես Դ---ի շ--- Աստղմ
քսանչորս հազարը՝ Տէրոջը տաճը գործքին
վրայ, ու վեց հազարը Դատաւորներ ու
5 գատաստաններ բլլան, Ու չորս հազարը՝ դրա-
նապաններ, ու չորս հազարը՝ օրհնելու հա-
մար Երգեցած նուագարաններով Տէրոջը օրհ-
6 նութիւնը բլլան. Եւ Դաւիթ զանոնք բաժնեց,
Ղեւիի որդւոցը՝ Գերսոնին, Կահաթին ու Մե-
րարիին գատակարգութիւնները ըստ շարքի.
7 Գերսոնեաններէն Ղադան ու Սեմէի էին.
8 Ղադանին որդիքը՝ առջինը Եհիէլ, հետը
9 Զեթամ ու Յոէլ՝ երեք էին. Սեմէիին որ-
դիքը՝ Սողոմոթ, Ազիել ու Արան՝ երեք էին.
Ասոնք Ղադանի տոհմերուն իշխաններն էին.
10 Եւ Սեմէիին որդիքը՝ Ցիէթ, Զիզա, Եհեւս ու
Բերիա էին. Ասոնք Սեմէիին որդիքը չորս
11 հոգի էին. Եւ առջինը՝ Ցիէթ, ու երկրորդը
Զիզա էր. բայց Եհեւս ու Բերիա շատ որ-
դիներ չունեցաննուն համար մէկ ազգատոհմ
համրուեցան.
12 Կահաթի որդիքը՝ Ամրամ, Իսհար, Փեր-
13 րոն ու Ոզիել՝ չորս էին. Ամրամին որդիքը
Ահարոն ու Մովսէս էին. և Ահարոն ինքը ու
իր որդիքը յաւիտեան օրհնուեցան՝ ամենա-
սուրբ բաներուն նուիրուելու համար, Տէ-
րոջը առջեւը խունկ ծխելու, նանոր ծառա-
յութիւն ընելու ու նանոր անուամբ յաւի-
14 տեան օրհնելու համար. Եւ Աստուծոյ մարդ
Մովսէսին որդիքը Ղեւիի ցեղին հետ
15 համրուեցան. Մովսէսին որդիքը Գերսամ
16 ու Եղիազար էին. Գերսամին որդիքը՝ Ս-

11 Ես. 7. 9 Գ
Հմ. 16.
12 Գ. Թ. 2.
13 Գ. Թ. 2.
14 Գ. Թ. 3.
15 Ելք. 2. 22. 18. 3. 4.
16 Ելք. 4.
17 Ելք. 18. 3. 4.
18 Գ. Թ. 3. 22. 6. 4.
19 Ելք. 6. 23.

1 Հմ. 16.
2 Գ. Թ. 3. 9. 12.
Ելք. 6. 1.
3 Գ. Թ. 3. 8. 9. Գ.
Ելք. 7.
4 Ես Օր. 26. 7. 8.
Գ. Թ. 3. 8. 7. 9.
Գ. Ելք. 20.
5 Գ. Թ. 3. 8. 7. 9.
Ելք. 6. 23. Գ.
Ելք. 13. 33. Ելք. 8.
6 Ելք. 6.

1 Հմ. 3.
2 Ելք. 6. 16.
Ես. 7.
3 Ես Օր. 23. 10.
Ելք. 6. 1.
Ելք. 6. 1.
4 Ես Օր. 23. 3.
Գ. Թ. 3. 23.
5 Գ. Թ. 3. 47.
6 Ես Օր. 24. 18. Գ.
Ելք. 28. 1. Ես Օր.
3.

7 Ելս Ր Մ. 6. 1.
8. 20. Ելսվե. 6. 21.
Ելք. 6. 16. Ես.
6. 22. Գ. 6. 1.
Ես. 6. 14. Ր
Մ. 2. 14.
6. 25.
8 Գ. Ելք. 21.
9 Ելք. 6. 18.
Ելք. 6. 20.
10 Ելք. 6. 1. Ելք.

11 Ես. 7. 9 Գ
Հմ. 16.
12 Ելք. 6. 1. 7. Ես.
Ես. 40. 20. Ես
Ես. 25.
13 Ես Օր. 6. 3.
Ելք. 25.
14 Ես. 7. 25.
15 Ես. 6. 1.
16 Ես. 6. 1.
Ելք. 6. 1. Ելք.

17 Ջինը Աբրայել էր. ու եղիազարին որդիքը՝ առաջինը Հռաբիա էր. ու եղիազար ուրիշ որդիներ չունէր. բայց Հռաբիային որդիքը
18 խիստ շատացան։ Իսահարեան որդիքը՝ առջինը
19 Աազովմէթ էր. Խիելիոնեին որդիքը՝ առջինը Ցերիա, Երկրորդը Ամարիա, երրորդը Յա-
20 զիել, չորրորդը Ցեկամամ էր. Ոզիելին որդիքը՝ առջինը Միքա, երկրորդը Ցեսիա էր.
21 Մահելիի որդիքը Մոողի ու Մուսի էին.
22 Մոողիին որդիքը եղիազար ու Կիս էին. Ու եղիազար մեռաւ. ունիկա որդիներ չունէր, հապա միայն աղջիկներ ունէր. ու Ղանունք իրենց եղբայրները կիսին որդիքը առին։
23 Մուսիին որդիքը՝ Մոողի, Եդեր ու Ցերիմոթ՝ երեք էին։
24 Ասունք Ղևիի որդիքն էին իրենց ազգատոհմներուն համեմատ, ու անուններով մէկիկ մէկիկ համրուած Հբատ տարեկանէն վեր՝ Տէրոջը տանը պատասրութիւնը կատարող.
25 Ներուն տոհմապետներն էին։ Քանդի Դաւիթ ըսեր էր, Իսրայէլի Տէր Աստուածը Ղր ժողովրդը Հանգստացուց, ու յաւիտեան երու-
26 սաղէմ մէջ պիտի բնակի։ Ու Ղևացիք ալ Խորանը ու անոր պաշտօնին ամէն անօթներ.
27 ըր՝ ալ այսուհետև պիտի չկրեն։ Քանդի Դաւիթին վերջին խօսքերովը՝ Ղևիի որդւոցմէ քսան տարեկանէն վեր եղողները համրուեցան։
28 Որովհետև անոնց պաշտօնը՝ Տէրոջը տանը ծառայութեանը մէջ Ահարոնի որդւոցը օգնութիւն բնել, գաւիթներու ու սենեակներու վրայ եղող ըլլալ, բոլոր սուրբ բաները մաքրել, ու Աստուծոյ տանը ծառայութիւնը կա-
29 տարել էր. Դաև՝ առաջաւորութեան հացին, ու հոգի ընծային՝ նաչիներին, և հանթանը խառնելու, ու տապակի մէջ եփած և տապկուած բաներուն, ու բոլոր չափերուն վրայ
30 բանալու ու իրենց Տէրը օրհնելու ու գոհանալու համար
31 առտու վրայ կայնել, Ու շաբաթ օրերը և ամսագլուխներուն ու մեծ տօներու մէջ Տէրոջը բոլոր ողջակէզներն՝ իրենց թիւովը ու իրենց օրէնքովը՝ միշտ Տէրոջը առջևը մատուցանել,
32 Ու Տէրոջը տանը ծառայութիւնը հոգալ ժողովին խորանին պահպանութիւնը, և սրբարանին պահպանութիւնը, ու իրենց եղբայրներուն Ահարոնի որդւոցը պահպանութիւնը ընել էր։

ԳԼ· ԻԹ

1 Ահարոնի որդւոցը վիճակով բաներուն գործադրութիւնները. բահանայքը։ 3 Կահաթիներէն 21 ու Մերարիներէն վիճակով կը բաժնուին։

1 Ե Ահարոնի որդւոցը գործադրութիւնները սոսկ էն. Ահարոնի որդիքը՝ Նադաբ,
2 Աբիուդ, եղիազար ու Իթամար էին. Եւ Նադաբ ու Աբիուդ իրենց հօրը առջևը մեռան, ու անոնք որդիներ չունէին. ու եղի-
3 ազար ու Իթամար քահանայ եղան. Եւ Դաւիթ ու եղիազարի որդիներէն Սադոկի ու Իթամարի որդիներէն Աքիմելէք ցանկը բաժնեցին անոնց հմտութեանը անոնց պաշտօնին
4 համար. Ու եղիազարի որդւոցը մէջ գտնուած իշխաններուն Իթամարի որդւոցը մէջ ետ-
5 նուածին չատ էին. ու ցանկը բաժնեցին. եղիազարի որդւոցը համար տասնուվեց իշխան իրենց ազգատոհմներուն համեմատ, ու Իթամարի որդւոցը համար ութը
6 Ետ՝ իրենց ազգատոհմներուն համեմատ. Եւ տասնը ու տասնը վիճակով բաժնուեցան, քանզի սրբարանին իշխաններըը ու Աստուծոյ իշխաններըը եղիազարի որդիներէն ու Իթա-
7 մարի որդիներէն էին. Ու Ղևատացիներէն՝ Նախմանասկի որդին Սեմայիա գլխովը՝ Թագաւորին ու իշխաններուն և Սադոկ քահանային ու Աբիաթարի որդւոյն Աքիմելէքին և քահանայից ու Ղևատացոց նահապետութեան առջևը՝ մէկ ազգատոհմ մը եղիազարէն առնելով ու մէկ ազգատոհմ մը Իթամարէն առնելով՝ ցանկը գրեց.
7 Ե տասնէն վիճակը Յոարիբին եղաւ, երկ-
8 րորդը Յեդայիային, երրորդը Հարիմին, չոր-
9 րորդը Սեաբրիմին, Հինգերորդը Մելգիային,
10 վեցերորդը Միամինին, եօթներորդը Ակկո-
11 սին, ութերորդը Աբիային, իններորդը Ցե-
12 սուին, տասներորդը Սեքենիային, Մեհա-
սաներորդը եղիաշիբին, երկտասաներորդը
13 Քակիմին, երեքտասաներորդը Ոփիային, չո-
14 րեքտասաներորդը Ցեսբեաբին, Հինգհատա-
սներորդը Բեղգային, վեցտասաներորդը Եմմե-
15 րին, եօթնուտասներորդը եզիրին, ութ-
16 ուտասներորդը Ափսեսին, իններորդը Փեթահիային, քսաներորդը եզեկիե-
17 լին, քսանումէկերորդը Ցաքինին, քսանու-
18 երկուերորդը Դամուելին, քսանուերեքերորդը Դազազիային, քսանուչորեքերորդը Մաա-
19 զիային։ Ասոնք անոնց կարգադրութիւնը իրենց պաշտաօնեութեան համար՝ Տէրոջը տանը մտնելու համար՝ իրենց հօրը Ահարոնին ձեռքովը իրենց Տէրոջը օրէնքին համեմատ, ինչպէս որ իսրայէլին Տէր Աստուածը անոր պատուիրեր էր։
20 Ու Ղևիի որդւոցը մնացորդներըը տասնը էին. Ամրամի որդիներէն՝ Սուբայել. Սու-

1 Գէ. իդ. 22. իէ. 24.
2 Գէ. իզ. 21.
3 Գէ. իզ. 22.
4 Գէ. իզ. 23.
5 Գէ. իզ. 24.
6 Գէ. իզ. 25.
7 Գէ. իզ. 26.
8 Գէ. իզ. 27.
9 Գէ. իզ. 28.
10 Գէ. իզ. 29.
11 Գէ. իզ. 30.
12 Գէ. իզ. 31.
13 Գէ. իը. 1.
14 Գէ. իը. 2.
15 Գէ. իը. 3.
16 Գէ. իը. 4.
17 Գէ. իը. 5.
18 Գէ. իը. 6.
19 Գէ. իը. 7.
20 Գէ. իը. 8.
21 Գէ. իը. 9.
22 Գէ. իը. 10.

21 բաղկին որդիներէն՝ Բազպիա · Հռաբխային՝ Հռաբխային որդիներէն՝ Աբդիէր
22 Ջեհա · Իսահատ որդիներէն՝ Պաղտոմի ·
23 Պաղտոմի որդիներէն՝ Ելի · Ու Բերեքիա որդիներէն՝ Ելիա, Երկրորդը Ամասիա,
24 Երրորդը Բազիել, չորրորդը Ելկամամ · Ողիելի որդիներէն՝ Միքա · Միքային որդիներէն՝
25 Բէն՝ Սամիր · Միքային եղբայրը՝ Ջեհա · Ջեհա
26 սիային որդիներէն՝ Զաքարիա · Մերարիի որդիքը Մաղի ու Մուսի էին · Բազիայի որ-
27 դին Բնոյ · Մերարիի որդիքը Բազիայէն՝
28 Բնոյ, Սոհամ, Զաքքուր ու Երբի էին · Մաղիէն եղեազար, Իս ու անոնց որդիները
29 Լաւնէր · Կիսէն՝ այսինքն Կիսին որդիներէն
30 Ջերահել էր · Մուսիին որդիքը Մաղի · Եդեր ու Ջերիմոթ էին · Վերեւցւոց որդիներէն
31 բոնց տասնվերան Տաճիմատ տասնք էին · Եւ տասնց Տաճար ալ իրենց եղբարցը Ասարնի որդւոցը պէս Դաւիթ Թագաւորին ու Սադոկին ու Աբիմելեքին և քահանայից ու Ղեւտացւոց տասնապետներուն առջեւ վիճակ Ձգեցին, Թէ տասնապետներուն և Թէ անոնց պզտիկ եղբայրներուն Տամար ·

ԳԼ · ԻԸ

Երգ երգողներուն Թիւը ու պաշտօնը · ա անոնց վիճակով բաժնուած տեղերը գտածոյ ընտանիքներուն բաժնուիլը ·

1 Եւ Դաւիթ ու զօրքին իշխանները Ասաֆին, Եմանին ու Իդիթունին որդիներէն Քնարներով, տաւիղներով ու Ծնծղաներով մեղրգործութիւն ընդունողները պրպտեցին ասոնց տասնից Տամար · ու իրենց պաշտօնին Տամեմատ ասոնց ծառայութիւնը ընող մեղրգոց Տամրուքը
2 ասիկա էր · Ասաֆի որդիներէն՝ Թագաւորին քովը մեղրգործութիւն ընող Ասաֆին Ձեռքին տակը Ասաֆի որդիքը՝ Զաքքուր, Յոսէփ,
3 Եդեփ, Նաթանիա և Ասարելա էին · Իդիթունէն՝ Իդիթունի որդիքը՝ Գոդոդիա, Եդրի, Եսայի, Սուբայէլ, Ասարիա ու Մատաթիա՝ վեց էին, ու տասնք իրենց Տօրը Իդիթունին Ձեռքին տակն էին, որ քնարով Ցերեքիւն ու օրհնութիւն երգելով մեղրգործութիւն կ'ընէր · Եմանէն՝ Եմանին որդիքը՝ Բուկքիա, Մատթանիա, Ողիել, Սուբայէլ, Երիմոթ, Անանիա, Անանի, Եղիաթա, Գիդդալթի, Ռոմամթիեզեր, Եսբեկասա, Մալլոթի, Օթիր ու Մաղիոթի էին · Ասոնց ամէնը Եմանի որդիքն էին, որ Թագաւորին տեսանողն էր՝ Աստուծոյ խօսքերուն Տղ Եղջիւրը վերցնելու · ու Աստուած Եմանին տասնից
6 չորս աղջ ու երեք աղջիկ տուեր էր · Ասոնք ամէնքը Աստուծոյ տանը պաշտօնին Տամար Ծնծղաներով, տաւիղներով ու քնարներով իրենց Տօրը Ձեռքին տակը Ցերեքը տասը կը դերը կ'երեւին · Իսկ Ասաֆ, Իդիթուն ու Եման
7 Թագաւորին Ձեռքին տակն էին · Եւ անոնց Թիւը՝ Ցերեքը երգերը սորված իրենց եղբայրներուն Տետ, այսինքն բոլոր Տանճարեղներուն Ընդ երկու Տարիւր ութսունեւութ էր ·
8 Եւ իրենց յաջորդական պաշտօնին Տամար՝ պզտիկը ու մեծը, Տարպետը ու աշակերտը
9 Ազկազ վիճակ Ձգեցին · Եւ առաջին վիճակը Ասաֆ Յոսէփին եկաւ · երկրորդը Գոդոդիային, որ ինքը ու իր եղբայրները ու
10 որդիքը տասնհերկու Տոգի էին · Երրորդը Զաքքուրին, որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը տասնհերկու Տոգի էր · Չորրորդը Եզրիին, որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը
12 տասնհերկու Տոգի էր · Հինգերորդը Նաթանիային, որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը
13 տասնհերկու Տոգի էր · Վեցերորդը Բուկքիային, որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը
14 տասնհերկու Տոգի էր · Եօթներորդը Յեսարելային, որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը
15 տասնհերկու Տոգի էր · Ութներորդը Եսայիին, որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը տասնհերկու
16 Երկու Տոգի էր · Իններորդը Մատթանիային, որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը տասնհերկու
17 Երկու Տոգի էր · Տասներորդը Սեմէիին, որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը տասնհերկու
18 Երկու Տոգի էր · Մեհտասաներորդը Ազարէլին, որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը
19 տասնհերկու Տոգի էր · Երկտասաներորդը Ասաբիային, որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը
20 Տներովը տասնհերկու Տոգի էր · Երեքտասաներորդը Սուբայէլին, որ իր որդիներովը ու
21 եղբայրներովը տասնհերկու Տոգի էր · Չորեքտասաներորդը Մատաթիային, որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը տասնհերկու Տոգի
22 էր · Հինգտասաներորդը Երեմոթին, որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը տասնհերկու
23 Տոգի էր · Վեցտասաներորդը Անանիային, որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը տասնհերկու
24 Երկու Տոգի էր · Եօթնուտասներորդը Եսբեկասային, որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը
25 երկու տասնհերկու Տոգի էր · Ութնուտասներորդը Անանիին, որ իր որդիներովը ու եղ-
26 բայրներովը տասնհերկու Տոգի էր · Քսներորդը Մեղեմիին, որ իր որդիներովը
27 ու եղբայրներովը տասնհերկու Տոգի էր · Քսանեւերորդը Եղիաթային, որ իր որդիներովը
28 ու եղբայրներովը տասնհերկու Տոգի էր · Քսանեւմէկերորդը Ողոթիին, որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը տասնհերկու Տոգի էր ·
29 Քսանեւերկուերորդը Գեդալթիին, որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը տասնհերկու
30 Տոգի էր · Քսանեւերեքերորդը Մաղոթիին,

---

1 Դհ · Ես · 11 ·
2 Դհ · Ես · 11 ·
3 Դհ · Ես · 11 · Եւ
5 Ես · 11 ·
Ես · 19 · Դհ · Ես · 11 ·
6 Դհ · Ես · 11 · Ես · 11 · Ես · 11 · Ես · 11 ·
7 Դհ · Ես · 11 · Ես · 11 ·
8 Դհ · Ես · 11 · Ես · 11 · Ես · 11 · Ես · 11 ·

որ իր որդիներովը ու եղբայրներովը տասը-
31 ուերկու մնար էր։ Քանու չորեքորդը Ի-
մաքիներին, որ իր որդիներովը ու եղ-
բայրներովը տասուերկու մնար էր։

ԳԼ։ ԻԶ

1 Դանդաղներուն գաղափարքին։ 13 Դանիէլ ցաւ-
պատճառը վճռով անոնց կը յանձնէ։ 19 Ցերեքը գան-
ձերուն քրտնացու բնաւորած Ղևտացիները։ 29 Ութերկան
ներ ու գաղափարներ։

1 Դանդաղանաց գաղափարքին[a] Ե-
խոնիայեցիներուն կոր-
խանաններէն Ասափի որդիներէն կոփելին որ-
2 դին Մաասեաման էր։ Ու Մաասեամայի
որդիքը՝ անդրանիկը Զաքարիա, երկրորդը
Ցեդիել, երրորդը Զաքարիա, չորրորդը Յաթ-
3 նիէլ, հինգերորդը Եղամ, վեցերորդը Յո-
4 հանան, եօթներորդը եղկովնեայի էին։ Ու
Ովբեդեդոմի որդիքը՝ անդրանիկը Սեմեայիա,
երկրորդը Յովզաբատ, երրորդը Յովախ, չոր-
րորդը Սաքար, հինգերորդը Նաթանայէլ,
5 վեցերորդը Ամիէլ, եօթներորդը Իսաքար,
ութերորդը Փեղթիի։ քանզի Աստուած Ովբե-
6 դեդոմին օրհներ էր։ Ու անոր որդւոյն Սեմեայիա-
յին որդիներ ծնան, որոնք իրենց հօրը տանը
իշխաններ եղան, քանզի անոնք զօրաւոր
7 կարճներ էին։ Սեմեայիային որդիքը Ոթնի,
Ռափայէլ, Ովբեդ, եղզաբադ, Ելիհու, Սե-
8 մաքեայ։ եղեալ ու Սամեքիա էին։ Անոնք
ամէնը Ովբեդեդոմի որդիներէն էին, -- իրենք
ու իրենց որդիքը և իրենց եղբայրները՝ ծա-
ռայութեան համար զօրաւոր ու կարճ մար-
դիկ Ովբեդեդոմէն վերծանուելիու էին։
9 Ե։ Մաասեամա տասնուերկու զօրաւոր ար-
10 դեներ ու եղբայրներ ունէր։ Ու Մերարիի
որդւոյնմէ Հոսա որդիներ ունէր։ դլխաւորը
Սամրի էր։ քանզի թէպէտ և անդիկա ան-
դրանիկ չէր, բայց անոր հայրը զանդիկա գը-
11 լուխ բրաւ։ երկրորդը Քեղկիա, երրորդը
Տաբաղիա, չորրորդը Զաքարիա էր։ Ութոյին
բոլոր որդիները ու եղբայրները տասներկու
12 էին։ Դանդաղութեան գաղափարքին՝ Ն-
ները ասոնց պահնչան էին։ դլխաւորը մարդ ոչ,
որ իրենց եղբայրներուն հետ պահպանութիւն
13 ընելով՝ Ցերդը տանը մէջ ծառայեն։ Ե։
պզտիկը ու մեծը հաւասարապես վիճակ ձգե-
ցին իրենց տղայոցներուն համեմատ՝ ամէն
14 մէկ դրան համար։ Ե։ արեւելեան կողմին վի-
ճակը Սելեմիային եկաւ։ Եւբը անոր որդւոյն՝
խելացի ու խորհրդական Զաքարիային համար
վիճակ ձգեցին, ու անոր վիճակը հիւսիսային
15 կողմը եկաւ։ Ովբեդեդոմին համար պահեստին
16 ու անոր որդւոցը՝ Ոսիփիմին։ Սուփիմին
և Ութային՝ արեւմտեան կողմը Նը-
խիքի դրանը քով ելլող Շաղբանի վրայ։
ու մէկ պահպանութիւնը մեւս պահպանու-
17 թեանը դէմացն էր։ Արեւելեան կողմը վեց Ղե-
ւտացի, հիւսիսային կողմը օրը չորս, հարաւ-
ային կողմը օրը չորս, ու Ասափիմի կողմը
18 երկերկու էին։ Փարպարին կողմը դէպ ի
արեւմուտք վեր ելլող Շաղբան՝ չորս, -- Փար-
19 պար երկու շրանդան կար։ Կորխանաց որդի-
ներէն ու Մերարիի որդիներէն եղող դռնա-
պաններուն գաղափարքին մասը
էին։
20 Ու Ղևտացիներէն Ասաւիայ մասը գան-
ձերուն ու նուիրեալներուն վրայ Ակիա
21 էր։ Դերասեցի Ղադանին որդիներուն
իշխաններէն՝ Դերասեցի Ղադանի որդիներ-
22 ըն՝ Եհիելի էր։ Եհիելին որդիքը Զեթամ
ու անոր եղբայրը Յոէլ Ցերդը մասը գան-
23 ձերուն վրայ էին։ Ու- Ամրամեաններէն,
Իսահարեաններէն, Փերբոնեաններէն -- Ոզի-
24 ելեաններէն մասը էին։ Մովսէսի որդւոյն
Գերսոմի որդին Սուբայել գանձերուն վրայ
25 տակաւորն էր։ Ե։ անոր եղբայրները Եղիա-
զարի որդիներ։ անոր որդին Հռաբիա, անոր
որդին Եսայի, անոր որդին Յորամ, անոր
որդին Զիքրի, ու անոր որդին Սաղո-
26 միթ էր։ Ա՛ս Սաղոմիթը ու անոր եղբայր-
ները Դաւիթ թագաւորին ու առաջին իշխան-
ներուն ու հազարապետներուն և հարիւրա-
պետներուն ու զօրագ իշխաններուն նուիրած
27 ամէն առարկաներուն վրայ էին։ Ոչ- պա-
տերազմներէն ու աւարէն Ցերդը նուիրեր էին
28 նորոգելու համար նուիրեր էին։ Նաև Սա-
մուէլ տեսանողին ու Կիսեան Սաւուղին ու
Ներնեան Աբենեղին և Շարուհեան Յովա-
բին նուիրած բոլոր նուէրները՝ Սաղոմիթին
ու անոր եղբայրներուն ձեռքին տակն էին։
29 Իսահարեանէն՝ Քենոնիա ու անոր որ-
դիքը արտաքին գործերու համար՝ Իսրա-
յէլի վրայ տեսակիաներ ու գաղափարներ է-
30 էին։ Փերբոնեաններէն՝ Ասաբիա ու անոր եղ-
բայրներըն՝ հազար եօթը հարիւր զօրաւոր մար-
դիկ՝ Յորդանանեան ազդի կողմը դէպ ի արե-
մուտք՝ Ցերդը ամէն գործերուն համար ու Թա-
գաւորին ծառայութեանը համար Իսրայելի
31 վրայ վերակացու էին։ Փերբոնեաններէն Քե-
բոնեաններուն ազգաւանէին իշխանը Յերիա
էր։ Դաւիթին թագաւորելնուն քառա-
ներորդ տարին անոնք համբուեցան, ու Գա-
դաադ ու Յազերի մէջ անոնցմէ զօրաւոր կա-
32 րիներ գտնուեցան։ Ե։ անոր եղբայրները
երկու հազար եօթը հարիւր զօրաւոր մարդիկ

---

a Ա Մնաց. ԻԳ. ՅԱ։ Ե Ա Մնաց. ԻԳ. ՅԸ։

ա Ելք. Զ. ԻԱ։ Ե Ղևտ. Ժ. Ա։ Ե Ա Մնաց. ԻԳ. ՅԸ։ Ե Ա Մնաց. ԻԳ. ՅԸ։ Ե Ա Մնաց. ԻԳ. ՅԸ

-- առնվեսու իշխաններ էին. և Դաւիթ թա-
գաւորը պահէր Յովնաթանից, Պագաևանց
ու Մաւսաևանց կէս ցեղին վրայ դրաւ՝ Ա-
մուժայ և Յեհագաւորին ամէն գործքին հա-
մար։

ԳԼ. ԻԷ

1 Տաւերկու գործակալները տաւերկու ամիսներուն համար։ 16 Տաւերկու ցեղերուն տաւերկու իշխաններէր։ 23 Ա-
դամոց տղայ համրելը կը խոսուի։ 25 Դաւիթին մասնաւոր գործակալները։

1 Եւ Իսրայէլի որդւոցմէ իրենց համրանքովը
ազգապետին հետզհետէ ու հազարա-
պետներէն ու հարիւրապետներէն ու անոնց
ոստիկաններէն՝ գաղափարդ ամէն
գործքին մէջ ծառայութիւն ը-
նդունողներուն, և տարւոյն ամէն ամիսներուն մէջ
ամէն ամիս մտնողներուն ու ելլողներուն ամէն
մէկ գաղ քսանուչորս հազար մարդ էր։
2 Առաջին ամսուն համար առաջին գունդին վր-
րայ Զաբդիէլի որդին Յեսպաամին էր, ու անոր
3 գաղ քսանուչորս հազար մարդ էր։ Ա-
ջին ամսուն ամէն զօրավարներուն իշխանը
4 Փարեսին որդիներէն էր։ Ու երկրորդ ամ-
սուն գունդին վրայ Դոդան էր.
ու Մակղովթ անոր գունդին իշխան էր, ասոր
5 գաղ քսանուչորս հազար մարդ էր։ Եր-
րորդ ամսուն համար երրորդ զօրավար Ց-
ոյդաց քահանային որդին Բանէա գլխա-
ւոր էր, ու անոր գաղ քսանուչորս հազար
6 մարդ էր։ Ա՛ս Բանէան երեսուներէն Յզօրաւոր
էր ու երեսուներէն վրայ էր, և անոր որդին
7 Ամիզաբադ անոր գունդին մէջն էր։ Չորրորդ
ամսուն համար չորրորդ զօրավարն Ցոաբին եղ-
բայրը Ասայէլ, ու անկէ ետքը անոր որդին
Զաբադիան էր, և անոր գաղ քսանուչորս
8 հազար մարդ էր։ Հինգերորդ ամսուն հա-
մար Յիզրհերդի զօրավարը Ցեզրայի Սամհ-
ուէթ էր, ու անոր գաղ քսանուչորս հա-
9 զար մարդ էր։ Վեցերորդ ամսուն համար
Տկեսդերդի որդին Թեկուացի Իկղեսի որդին
Յիրա էր, ու անոր գաղ քսանուչորս հա-
10 զար մարդ էր։ Եօթներորդ ամսուն համար
Եփրեմեցի Քելոնացի Խելեսի որդին
Յեփրեմի որդւոցմէ փե-
ղոնացի Յեզրիէլ էր, ու անոր գաղ քսան-
11 ուչորս հազար մարդ էր։ Ութներորդ ամսուն
համար Զարհացի Սիբքեքդի Զաբայնացի Յովղ-
այի Պաղքաքն էր, ու անոր գաղ քսանու-
12 չորս հազար մարդ էր։ Իններորդ ամսուն
համար Բենիամինեանցի Բենհամմինեանցի
բէն Յանաթոթացի Աբիեզէր էր, և անոր
13 գաղ քսանուչորս հազար մարդ էր։ Տասնե-
րորդ ամսուն համար ասոնեցւոց Զա-
բայիանց Յնետոփաթացի Մահարա էր, ու անոր
14 գաղ քսանուչորս հազար մարդ էր։ Տասն-
ևմեկերորդ ամսուն համար Եփրեմի որդւոցմէ Փարաթոնացի Բա-
նեա էր, և անոր գաղ քսանուչորս հազար
15 մարդ էր։ Երկոտասաներորդ ամսուն համար
երկոտասաներորդ զունդին Գոթնիէլի Նե-
տոփաթացի Աղդ էր, ու անոր գա-
ղը քսանուչորս հազար մարդ էր։
16 Եւ Իսրայէլի ցեղերուն վրայ սոնք էին.
Ռուբենի ցեղը՝ իշխան՝ Զիքրիի որդին Եղիա-
զար, Շմաւոնի ցեղը՝ Մաասքայի որդին Ս-
17 փատիա, Ղևիի ցեղը՝ Կամուէլի որդին Հ-
18 ասբիա, Ահարոնի տոհմը՝ Սադոկ, Յուդա-
յի ցեղը՝ Դաւիթին եղբայրներէն՝ Եղիհու,
19 Իսաքարի ցեղը՝ Միքայէլի որդին Ամրի, Զա-
բուղոնի ցեղը՝ Աբդիայի որդին Իսմայիա, Նեփ-
թաղիմի ցեղը՝ Եզրիէլի որդին Յերիմոթի,
20 Եփրեմի որդւոցը՝ Ազազիայի որդին Ովսէէ,
Մանասէի կէս ցեղին՝ Փադայիայի որդին
21 Յոէլ, Գաղաադ եղող Մանասէի կէս ցեղը՝
Զաքարիայի որդին Յեդդով, Բենիամինի
22 ցեղը՝ Աբնէների որդին Յեսիէլ, Դանի ցեղը՝
Յերոհամի որդին Ազարիէլ։ Իսրայէլի ցեղերուն
իշխաններըը սոսնք էին։
23 Եւ Դաւիթ գոն տարեկանէն վար եղող-
ներըը չհամրեց, վասն զի Տէրը բսեր էր որ
Իսրայէլը երկնից աստղերուն չափ սիսեռ չաս-
24 ցնէ։ Յոաբ Շարուհեայի որդին Յոաբ սկսաւ համ-
րել, բայց չվերջնացուց. ու անոր համար Իսրա-
էլի վրայ բարկութիւն եկաւ. և այն համ-
րանքը Դաւիթ Թագաւորին յիշատակաց դրը-
քին մէջ չմտաւ։
25 Ու թագաւորին գանձերուն վրայ Ադիէլի
որդին Ազմաթ էր. և գաշտը -- քաղաքնե-
րը և գեղերը ու աշտարաները եղող չտնմ-
րանեներուն վրայ Ոզիայի որդին Յոնաթան
26 էր. Եւ արտը բանող երկրագործներուն վր-
27 րայ Քեղաբի որդին Եզրի էր. Ու այգինե-
րուն վրայ Արիմաթացի Սեմէին էր. ու այգի-
ներուն Տերբերուն -- գինիի չտնտեսներն-
28 րուն վրայ Սեփամացի Զաբդի էր. Եւ գաշ-
նր եղող Ձիփենիներուն ու մոլաթզենիներուն
վրայ Գադերացի Բաաղանան էր. ու ձէթ չտն-
29 նողներուն վրայ Յոաս էր. Ու Սարոնի
մէջ եղող արօտական արջառներուն վրայ Ս-
թրնայի Սհարա էր. ու Հովիտներու մէջ ե-
ղող արջառներուն վրայ Ադղիի որդին Ս-
30 փատ էր. Եւ ուղտերուն վրայ Իսմայէլացի
Ովիլ էր. ու էշերուն վրայ Մերոնոթացի Յե-
31 դայիա էր. Եւ հօտերուն վրայ Հագարացի

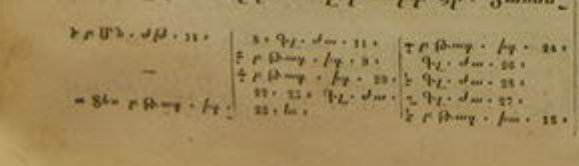

Բազիզ էր։ ասեղք ամէնը Դաւիթի թագաւորին առացուածոցը վերակացուներն էին։
32 Ու Դաւիթին հօրեղբայրը Յոնաթանն խորհրդական էր. անիկա խելացի ու °դպուն մարդ էր. և Հաքմոնիի որդին Յեքիել թագաւորին որդուցը հետ էր. Ու Աքիտոփէլ թագաւորին խորհրդականը, և Աքիտոփէլին
34 հետեւի թագաւորին բարեկամն էր. Ու Աքիտոփէլին ետքը Բանեայի որդին Յոյհադա ու Աբիաթար էին. ու թագաւորին զօրագլուխը Յովաբ էր։

ԳԼ. ԻԸ

1 Դաւիթ հանդիսաւոր ժողովի էր մէջ ժամանցած էր զբոսանքի համար ըստ Նաւատեայ ուխտին հանապազորեայ. ու էր պատրաստ Սամուէլին համար ըստ խոստմանցը. գիտէր եչոբեամ որ Նաւատեայ վախճան. 2-20 կը յոյժ որ նաև էր որդին Սամուէլի՝ որ առաջոյը չէին։ 11 ու անոր ինչ ձեռագրուած որինաց կա ասդ։

1 Եւ Դաւիթ՝ Իսրայէլին բոլոր իշխանները, °ցեղերուն իշխանները ու թագաւորին ծառայութիւն բնող °գասերուն իշխանները, և հազարապետները ու հարիւրապետները, և թագաւորին ու անոր որդուցը բոլոր սոցուածոց ու բնչից °վերակացուները, ներքինիները, °զօրաւորները ու զօրքին բոլոր
2 կարիճները Երուսաղէմի մէջ ժողվեց։ Եւ Դաւիթ թագաւորը ոտքի վրայ կայնեցաւ, ու ըսաւ, Ով իմ եղբայրնե՛ր ու իմ ժողովուրդս, լսեցէ՛ք ինծի. Իմ սրտիս մէջը ունէի որ Տէրոջը ուխտին տապանակին, ու մեր Աստուծոյն ոտքին հանգստանալու համար մէկ հանգստատեղ ու թի չէինէ, ու չէինէլու պատ-
3 րաստութիւն տեսայ. Բայց Աստուած ինծի ըսաւ, Դուն իմ անուանս տուն պիտի չշինես, քանզի դուն պատերազմի մարդ ես ու
4 †շատ արիւն թափեցիր. Եւ Իսրայէլին Տէր Աստուածը իմ հօրս բոլոր տունէն պիտ ընտրեց, որ յաւիտեան Իսրայէլին վրայ թագաւոր բլլամ. քանզի տասնորդը Յուդայինն, ու Յուդայի տունէն Իմ հօրս տունը ընտրեց. ու Իմ հօրս որդուցը մէջէն ինծի հաճեցաւ, որ չբ բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր բնէ։
5 Եւ իմ բոլոր որդիներէս (որովհետեւ Տէրը ինծի շատ որդիներ տուաւ.) Իմ որդի Սողոմոնը ընտրեց, որ Իսրայէլի վրայ Տէրոջը
6 թագաւորութեան աթոռը նստի. Ու ինծի ըսաւ, Քու որդիդ Սողոմոն՝ ինքը պիտի շինէ իմ տունս ու իմ սրահներս, քանզի զանիկա ինծի որդի ընտրեցի, ու ես անոր Հայր
7 պիտի բլլամ. Եւ անոր թագաւորութիւնը յաւիտեան պիտի հաստատեմ, մինչ որ ան օրուան պէս իմ հրամաններս ու դատաստան
8 ներս ի գործ դնելու մէջ յաբատակ։ Ու հիմա բոլոր Իսրայէլին՝ Տէրոջը ժողովքին առջեւը ու մեր Աստուծոյն լսելովը՝ Ձեր Տէր Աստուծոյն բոլոր պատուիրանքները պահեցէ՛ք ու զգուշութեամբ ասրմնցէ՛ք, որ ան բարի երկիրը ժառանգէ՛ք, ու ձեզմէ ետքը ձեր որդուցը ժառանգութիւն թողուլ յաւիտեան։
9 Եւ դուն, որդեակ իմ Սողոմո՛ն, գիտե հօրդ Աստուածը ճանչցիր, ու անոր կատարեալ սրտով ու յօժար կամքով ծառայութիւն բրէ. քանզի Տէրը ամէն սիրտերը կը քննէ, ու ամէն մտաց խորհուրդները կը ճանչնայ. Եթէ որ գանիկա փնտռես՝ Քեզի գտնուի՛, ու եթէ որ գանիկա թողուս՝ ան ալ քեզ յաւիտեան
10 տեսնի պիտի մերժէ։ Հիմա նայէ որ Տէրը քեզ ընտրեց իբր սրբատեղին հաստատ ուսն մը չինելու. զօրացիր ու — ընէ կատարէ։
11 Եւ Դաւիթ իր որդուցը Սողոմոնին՝ տա՛ հին, ու անոր սենեակներուն, և անոր գանձատուներուն, ու անոր վերնատուներուն, և անոր ներքին չտեսնուած ներքին, ու քաւու-
12 թիւնին տանը դպատփարը տուաւ. Եւ Հոգիին տպագնութիւնովը իրեն յայտնած բոլոր բաներուն՝ Տէրոջը տանը գաւիթներուն, ու բոլորտիքը եղող ամէն սենեակներուն, և Աստուծոյ տանը չտեսնուածներուն, ու նոյնպէս գանձատուներուն գանձատուներուն գպատփարը տ-
13 ---. Նաև քահանայից ու Ղեւտացւոց գասակարգութիւններուն համար, ու Տէրոջը տանը պաշտօնին ամէն գործքին համար, և Տէրոջը տանը ծառայութիւններ ամէն սեռքերուն
14 համար ---. Ու ամէն պաշտօնեայ բան ամէն տեսակ սեռքերուն կշռքը, -- ամէն արծաթեայ սեռքերուն ու ամէն պաշ-
15 տօնի սեռքերուն ալ կշռքը. Եւ ամէն ոսկեայ աշտանակներուն ու անոնց ամէն ոսկեայ ճրագներուն կշռքը, և ամէն արծաթեայ աշտանակին ու անոր ճրագներուն, ամէն մէկ աշտանակին գործածութիւնը համեմատ կը-
16 շռքը. Եւ սեղանաց սեռքեան սեղանները ամէն մէկ սեղանին համար ոսկին կշռքը, ու արծաթեայ սեղաններուն համար ար-
17 ծաթին կշռքը. Եւ մսխատ ոսկեայ մսուհանները ու կաթսաները և բաժակներուն ու ոսկեայ տաշտերուն համար՝ ամէն մէկ տաշտին կշռքը, և արծաթեայ տաշտերուն համար ամէն մէկ

ա · Եբր · գ գիր
բ Բ Թագ · ժէ · 18 ·
գ Բ Թագ · ժէ · 37 · ժգ · 16 ·
դ Գ Թագ · ա · 7 ·
ե Գ Ճռ · ա · 6 ·
— Գ Ճռ · իե · 16 ·
զ Գ Ճռ · իե · 1 · 2 ·
է Գ Ճռ · իե · 23 ·
ը Գ Ճռ · ժ · 18 ·
թ Գ Ճռ · ի · 2 · Ա Ճռ · ե · 4 · 5 · Ա Ճռ · ջԲ · 2 · Ճբր · 7 ·
ժ Բ Թագ · ի · 2 · 13 · գՔ Թագ · ի · 3 · Գ Ճռ · ժե · 4 · իբ · 8 ·
ի Եբր · սրինձներ
ձ Ճբր Թագ · ժգ · 1 — 13 ·
ղ Ճբր Թագ · ի · 9 · Գ Ճռ · իե · 9 · 10 · Ա Ճռ · ե · 9 · 11 · Գ Ճռ · իբ · 11 · Ա Ճռ · ի · 7 · Ճբր · 68 ·
ճ Ճբր Թագ · ժգ · 1 ·
յ Ճբր Թագ · ժգ · 12 · 13 ·
ն Ճբր Թագ · ի · 3 · Գ Ճռ · ժե · 4 · իբ · 8 ·
շ Եբր · ի · 1 ·
ո Գ Թագ · ի · 3 · Ա Ճռ · ժ · 1 · Ճբր · 2 ·
չ Գ Թագ · ի · 9 ·
պ Բ Թագ · ի · 13 · 14 · Գ Ճռ · իբ · 9 · 10 · Բ Մն · ա · 9 ·
ջ Գ Ճռ · իբ · 11 ·
ռ Գ Ճռ · իբ · 11 · Ա Ճռ · ի · 7 · Ճբր · 2 ·
ս Ճբր Թագ · ի · 3 · Ա Ճռ · ժ · 1 · Ճբր · 2 ·
վ Բ Մն · ժե · 1 ·
տ Եբր · ոսկեծածան քանդակ ·
ր Ճռ · ե ·
ց Ջ Ճռ · իե · 40 · Ճռ · ի · 13 ·
ւ Կամ իբ մաքրեն ամ. ըս անկատ
փ Գ Ճռ · իգ · 2 ·
ք Ճռ · ի · 13 · Ա Ճռ · ի · 3 · Գ Ճռ · ժե · 4 · իբ · 8 · Ճբր · ի · 13 ·

18 առաջին կխա քր ։։։

Հոս գտնուած ժողովրդոյ ուրախութեամբ անոյշ , որ քեզի կանուղղ ընծայ կը մատու-
18 ցանեն : Ով մեր Հայրերուն՝ Աբրահամին , Իսահակին ու Իսրայէլին Տէր Աստուածը , ասիկա յաւիտեան քու ժողովրդիդ սրտին խորհուրդներուն մէջը պահէ , ու Ա՛նոնց
19 սիրտը քեզի ուղիղ : Եւ Իմ՝ որդւոյս Սողոմոնին կատարեալ սիրտ տուր , որ քու պատուիրանքներդ , վկայութիւններդ ու կանոններդ պահէ և ամէնը ի գործ դնէ , ու
20 չինէ ան պալատ՝ որուն համար պատրաստութիւն տեսար : Եւ Դաւիթ բոլոր ժողովին ըսաւ , Լուծ ձեր Տէր Աստուածը օրհնեցէք . ու բոլոր ժո-
ղովը իրենց Հայրերուն Տէր Աստուածը օրհնեցին , և ծռելով՝ Տէրոջը ու Թագաւորին
21 երկրպագութիւն բրին : Ու հետևեալ օրը զոհեր ու ողջակէզներ մատուցին Տէրոջը , հազար զատարակ , հազար խոյ , հազար գառն՝ անոնց խմիչքներովը , ու բոլոր Իս-
22 րայէլին համար շատ զոհեր հատուցին : Եւ այն օրը Տէրոջը առջևը մեծ ուրախութեամբ կերան խմեցին , ու Դաւիթին որդին Սողոմոնը նորէն Թագաւոր բրին . Տէրոջը Հանուր Թագաւոր՝ ու Սադոկը քահանայ օծեցին :
23 Եւ Սողոմոն իր Հօրը Դաւիթին տեղը Տէրոջը աթոռին վրայ Թագաւոր նստաւ , ու յաջո-
զութիւն գտաւ . և բոլոր Իսրայէլ անոր հը-
24 նազանդեցաւ : Ու ամէն իշխանները ու զօրաւորները , և Դաւիթի Թագաւորին բոլոր որդիներն ալ Սողոմոն Թագաւորին տակ Հնազան-
25 դեցան : Ու Տէրը բոլոր Իսրայէլին առջևը Սողոմոնը խիստ մեծցուց , և անոր այնպէս Թագաւորութիւնը փառք տուաւ , որ անկէ առաջ Իսրայէլի վրայ Թագաւոր եղողի մը ա-
մենևին եղած չէր :
26 Այսպէս Յեսսէի որդին Դաւիթ բոլոր Ի-
27 սրայէլի վրայ Թագաւորութիւն բրաւ . Եւ անոր Իսրայէլի վրայ Թագաւորութիւն բրած օրերը քառասուն տարի եղաւ . Հերբոնի մէջ եօթը տարի Թագաւորութիւն բրաւ , ու երու-
սաղէմի մէջ երեսուներեք տարի Թագաւո-
28 րութիւն բրաւ : Եւ Ի՛րաւի ծերութեամբ մեռաւ , կեանքէն , մեծութենէն ու փառքէն իր բազմաւոր տարած . և անոր տեղը անոր
29 որդին Սողոմոն Թագաւոր եղաւ : Ու Դաւիթի Թագաւորին առաջին ու վերջին գործերը , ահա Սամուէլ տեսանողին գրքին մէջը՝ ու Նաթան մարգարէին գրքին մէջը՝ և Գադ տե-
30 սանողին գրքին մէջը գրուած են , Նաև անոր բոլոր Թագաւորութիւներ ու քաջութիւններ՝ ու թէ անոր՝ թէ Իսրայէլին և թէ աշխարհներուն ամէն Թագաւորութիւններուն պատահած դիպուածները :

ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔ ՄՆԱՑՈՐԴԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Դաւթի մէջ Սողոմոնին մատնած հանգիստը պ. Տ. Սողոմոն՝ իմաստութիւնը բնազրէն համար Աստուծմէ կ՚ուզէ : 13 Սողոմոնին այժմ ու հարստութիւնը :

1 Եւ Դաւիթի որդին Սողոմոն իր Թագաւորութիւնը մէջ զօրացաւ , ու Անոր Տէր Աստուածը անոր հետ էր , ու Զանիկա խիստ
2 մեծցուց : Եւ Սողոմոն բոլոր Իսրայէլին՝ այսինքն Հազարապետներուն , Հարիւրապետներուն , դատաւորներուն ու բոլոր Իսրայէլին
3 ամէն առաջնորդներուն խօսեցաւ : Եւ Սողոմոն ու բոլոր ժողովը անոր հետ Գաբաւոնի բարձր տեղը գացին . քանզի Տէրոջը Ծառային Մովսէսին անապատին մէջ շինած Ա-
4 ուետնոյ ժողովի խորանը հոն էր . Իսկայն Դաւիթ Աստուծոյ տապանակը Կարիա-

ԹՄՓԻՄՆ իր պատրաստած տեղը հաներ էր . քանզի Երուսաղէմի մէջ անոր վրան մը կանգ-
5 ներ էր . Պահայի Ովրեան Բեսելէլին որդւոյն Բնեհելիւին շինած պղնձէ սեղանը հոն Տէրոջը խորանին առջևն էր . և Սողոմոն ու ժո-
6 ղովը զանիկա փնտռեցին : Եւ Սողոմոն հոն Տէրոջը առջևը ժողովի խորանին պղնձէ սեղանին Վրայ բարձրացաւ , ու անոր վրայ Հազար ողջակէզ մատուց :
7 Ա՛ն գիշերը Աստուած Սողոմոնին երևցաւ , ու անոր ըսաւ , Խնդրէ , քեզի ի՞նչ տամ : Եւ
8 Սողոմոն Աստուծոյ ըսաւ , Դուն իմ Հօրս Դաւիթին մեծ ողորմութիւն ըրիր , ու զիս Անոր
9 տեղը Թագաւոր ըրիր : Հիմա , ով Տէր Աստուած , իմ Հօրս Դաւիթին բրած խոստումնդ Հաստատ ըլլայ . քանզի զուն զիս երկրիս Հողին չափ շատ ժողովրդի վրայ Թագաւոր

ե Սպ . ժ . 17 : | ը Եզր . ձ-ից առ Նեհ . ը . 3 : | ի Բ Թագ . ի . 4 : ա
ի Դատ . Հատասան : | Ա՛ն . Նեհ . ի . 2 : | ա Բ Թագ . ի . 4 : գ
ի Սպ . Հր . 2 : | ի . 28 . ը Մ՚ն . ի . | Թագ . ը . 11 :
ձ Հմր . ե . Գէ . ի . 14 : | ե . Նպէ . Ժ . 18 . | ը Բ Թագ . ի . 2 :
ի գ Թագ . ա . 35 . 39 : | ե գ Թագ . գ . 13 . ը | ի Նեհ . ի . 2 :
ղ Ժող . ը . 2 : | Մ՚ն . ա . 12 . Ժող . | ղ Գէ . ի գ . 1 :

ա Գաղ . ը . 21 : | — | ե գ Թագ . գ . 4 . ա | 1 . 2 :
— գ Թագ . ը . 26 : | Մ՚ն . Ժ . 39 . ի . 22 . | ը Դ . Ժ . 2 :
ը գ Թագ . գ . 3 . 17 . | ը Բ Թագ . գ . 4 :
— Մ՚ն . Ժ . 1 . | ի գ Թագ . գ . 3 . 6 :
ի Նե . ը . 8 : | — Մ՚ն . ի . 2 :
ի Նե . ի . 1 . 2 . ը . | ղ գ Թագ . գ . 7 . 8 :

10 բրիք ։ Հէնա ինձի խնամատարէն ու գնատ-
քէն տար , որ աս ժողովրդիս առջեւը Հե-
լեմ ու մնանեմ . վասն զի աս քու մեծ ժող-
11 վրդդ ո՞վ կրնայ դատել ։ Եւ Աստուած Մո-
զեսին ըսաւ , Որովհետեւ քու սրտիդ մէջը
ասիկա եղաւ , ու Հարստութիւն , առագաստք ,
փառք և քու թշնամիներուդ հագին չիմնդրե-
ցիր , ու երկար կեանք ալ չիմնդրեցիր , Նոյա
ցեղի խնամատարէն ու գնատարէն խնդրե-
ցիր , որ գաւառս իմ ժողովրդս՝ որուն վրայ
12 քեզ Թագաւոր բրի , Ո՞րեւ խնամատարէն ու
գնատարէն սրտի քեզի , և Հարստութիւն ,
առագաստք ու փառք ալ պիտի տամ քեզի .
անանկ որ՝ քեզմէ առաջ եղող Թագաւորնե-
րուն այնպէս եղած չէ , ու քեզմէ ետքը ել՝ե-
13 Նէ՝ն այնպէս պիտի չըլլայ ։ Եւ Յոզոմանն
Գաբաւանի բարձր տեղէն՝ ժողովքի խոռանին
առնելէն երեսագէմ դարձաւ , ու խրախճէլի
վրայ Թագաւորութիւն բրաւ ։
14 Եւ Յոզոման կառքեր ու ձիաւորներ ժող-
վից ։ ու անոնց հազար չորս հարիւր կառք
ու տասներկու հազար ձիաւոր ունեցաւ , և
զանոնք կառքի քաղաքներուն մէջը ու Թա-
գաւորին քովը երուսաղէմի մէջ տեղաւորեց ։
15 Ուր Թագաւորը երուսաղէմի մէջ ազատքը ու
ոսկին քաղելու պէս բրաւ , ու Հղէնատիայոր
չաստիներէն գաշտի մէջ եղող մոլախիզներ-
16 նէրուն պէս բրաւ ։ Եւ Յոզոմանին ձիերը
Եգիպտոսէն կու գային ։ ու Թագաւորին վա-
ճառականներուն կարաւանը մէկ արուեստ
դնով մը յիշը- երամներէն ծախու կ՝առնէին .
17 Ու Եգիպտոսէն մէկ կառք մը գուբս Հրկ-
լուն՝ վեց հարիւր արծաթով վեր կը Հանէին ,
ու մէկ ձին՝ հարիւր յիսուն ։ ու Փի-
տացոց բոլոր Թագաւորներուն Համար , և
Ասորւոց բոլոր Թագաւորներուն Համար ալ՝
անոնց ձեռքովը այնպէս կը Հանէին ։

ԳԼ · Բ

1 · 11 Յոզոմանին գործերուն առնարը չիմնելու Համար . 3 Յոզոման Քիրամին վարձատիր ու չիմնիմեան Համար Նէ-
կ՝ուքի . 11 Քիրամ ալ բարեկամին պատասխան կը Հրկէ ։

1 Եւ Յոզոման ՝Ո՞վ մեռաւ՝ որ Տէրոջը ա-
նատանը տուն՝ ու իր Թագաւորութիւնը տուն
2 չիմնէ ։ Ու ՝Յոզոման Եօթանասուն Հազար բեւ-
նաիր՝ ու լեռը ֆ-ով կարող ուխտուն Հազար
մարդ ֆընտրեց , և անոնց վրայ երիք Հազար
վեց Հարիւր վերակացու ֆրաւ ։
3 Ու Յոզոման ՝Տիւրոսի Թագաւորին Քիրա-
մին Հրկէ Հրկէց , ու բաւ , ՝Ինչպէս որ իմ

Հօրս Դաւիթին բրիր , ու անոր Հղէնատիայ-
տեր Հրկիցիր որ իրեն բնակելու Համար տուն
4 չիմնէ , Ահա Հես իմ Տէր Աստուծոյս անուանը
տուն կը չիմնեմ , որ անոր նուիրուի , Հանոր
առջեւը անուշահոտ խունկ ծխուի , ու Միշտ
առաջաւորութեան Հացը ֆրուի , և Առաւո-
ւու իրիկուն , շաբաթներըը և անսպ լուսիններըը
ու մեր Տէր Աստուծոյն տօներուն ֆրաւ-
ջակէտներ ֆրուին . ասիկա Իսրայէլին յա-
5 ւիտենական պատուաւորութիւն է ։ Եւ ա-
տուր որ Հես կը չիմնեմ , մեծ ըլլալու է . քան-
զի Տէրը Աստուածը ամէն աստուածներէն մեծ
6 է ։ Ու անոր տուն չիմնելու ո՞վ կարող է .
քանզի երկինքը ու երկինից երկինքը չեն կըր-
նար պարունակել զանիկա . ուրեմն Հես ո՞վ եմ ,
որ անոր տուն չիմնեմ . միայն թէ անոր առ-
ջեը խունկ ծխելու Համար ֆրաւ-ջակէտ-
7 Եւ Հիմա ինձի մէկ խնամատար մարդ մը իրը-
կէ , որ ոսկին , արծաթը , պղինձը , երկաթը ,
ծիրանեգոյնը , կապմատակը բա-
նիլ գիտնայ , ու քանդակագործութիւն ալ գիա-
նայ , որ իմ քովս Յուդայի ու երուսաղէմի
մէջ եղող ՝իմ Հօրս Դաւիթին պատրաստած
8 խնամատարներուն Հետ ըլլայ ։ Եւ ինձի Լի-
բանանէն եղինձափայտեր , մայրի փայտեր ու
Հարման փայտեր իրկէ . քանզի Հես գիտեմ
որ քու ծառաներդ Լիբանանէն փայտ կտրելը
գիտեն . և ահա իմ ծառաներս քու ծառա-
9 ներուդ Հետ ըլլան , Ու ինձի խիստ շատ
փայտեր պատրաստեն . քանզի իմ չինելու
10 տունս մեծ ու փառաւոր ըլլալու է ։ ՝Ես
ահա Հես քու ծառաներուդ՝ փայտ կտրող
բանեւորներուն քսան Հազար քոռ ձիձաւած
ցորեն , ու քսան Հազար քոռ գարի , ու քսան
Հազար միար գինի ու քսան Հազար միար Հղ
կու տամ ։
11 Եւ Տիւրոսի Քիրամ Թագաւորը Յոզոմանին
նամակ իրկէց ու բաւ , ՝Տէրը իր ժողովուր-
դը սիրելուն Համար քեզ անոնց վրայ Թագա-
12 ւոր դրաւ ։ Եւ Քիրամ բաւ , ՝Երկինքը ու
երկիրը առնդծող իսրայէլին Տէր Աստուածը
՝օրհնեակ ըլլայ , որ Դաւիթ Թագաւորին խո-
հեմութիւն ու գիտութիւն ունեցող խնամատար
որդի մը տուաւ , որ անեիկա Տէրոջը տուն ,
ու իր Թագաւորութիւնը տուն պիտի չինէ ։
13 Եւ Հիմա իմ ֆվարպետս Քիրամը կը իրկեմ ,
14 որ Հանճարեղ ու խնամատար մարդ մըն է ։ Ինչ-
կա Դանի ազգիկներէն եղող կնկան մը որդի
է , ու անոր Հայրը Տիւրացի է . անեիկա ոսկի ,
արծաթ , պղինձ , երկաթ , քարեր ու փայ-
տեր , Նաև ծիրանեգոյնի , կապուտակի , բի-

1 · 1 Թագ · գ · 8 ·
2 Թագ · ե · 17 · բՕր · բ · 2 ·
3 Թագ · գ · 11 · 13 ·
4 — Ա՞ն · ԼՔ · 35 · Գէ · Ք · 31 · ՃՀ · բ · 2 ·
5 Թագ · գ · 16 · Ժ · 28 · Եզ · Գէ · Ք · 31 · Ճ՞ղ · ԽԲ · 31 ·
6 Թագ · գ · 27 · Գէ · Ք · 31 · Ճ՞ղ · ԽԲ · 31 ·
7 Թագ · գ · 15 · Ժ · 28 · Գէ · Ք · 31 · Ճ՞ղ · ԽԲ · 31 ·
— Թագ · է · 2 · Եսր · բաս · Թագ · է · 13 · Եսր · Հաճ · Թագ · է · 1 · Ա՞ն · Ժ · 1 · Հաճ · 1 ·

1 Նէ · է · 1 ·
2 Նէ · ԼՔ · 30 · Դէ · ԽԳ · 8 ·
3 Ելս · ԼԲ · 3 · 9 · 11 · Ղեւ · Ա՞ղ · 2 ·
4 Թագ · ե · 5 · Ես · 37 · Գէ · ԿԲ · 18 · Ես · ԼԳ · 6 · Ա՞ն · Ժ · 1 ·
Թագ · է · 9 · Գէ · Ք · 31 · Ճ՞ղ · ԽԲ · 31 ·
Թագ · է · 15 · Եսր · բաս · Թագ · է · 15 · Հաճ · Եսր · Հաճ · Թագ · է · 1 · Ա՞ն · Ժ · 1 · Հաճ · 1 ·

5 Ես · ԽԲ · 15 · Թագ · է · 6 · Թագ · Ժ · 11 · Թագ · է · 11 · Թագ · Ժ · 9 · Գէ · Ք · 31 · Դն · ա · 2 · Ա՞ղ · ԼԳ · 6 · Ճր · 22 · Ճ՞ղ · 6 · Գէ · Ք · 31 · Ճ՞ղ · 6 · 7 · Եսր · Հաճ · Թագ · է · 13 · 14 ·

Հեզի և կարմիրի վրայ բանելու կոչմանէ, ու ամէն անասակ քանդակի քանդակելու կոչմանէ յաջողակ է. և քու խնամատարելուդ հետ, ու քու Հօրդ Դաւիթին իմ ծառայութեանս համար իրեն ամէն առաջարկած բաներին 15 հնարքը կը գտնէ։ Եւ Հիրա Իմ ազգականս իր բոած ցորենը ու գարին, եզը ու գիներն իր ծառայ 16 ներուն Թազ Իրիէ։ Ու մենք լիքանանէն քիչ մը հարկաւոր եղածին չափ փայտեր կը կրտրենք, և զանոնք ծովէն յոռոգելով Յոպպէ կը բերենք քեզի, ու դուն զանոնք Երուսաղէմ հանէ։

17 Ու Սողոմոն իսրայէլի երկրին մէջ եղող բոլոր օտարազգի մարդիկը հիւ Հօրը Դաւիթին համրելէն ետքը համրեց. և անոնք հարիւր յիսունհազարք հազար վեց հարիւր մարդ 18 գտնուեցան. Ու անոնցմէ եօթանասունը հազար բեռնակիր, ու լեռը հնոց կոպոց ութսունը հազար, ու զանոնք բանեցնելու համար երեք հազար վեց հարիւր վերակացու բրաւ։

Գ Լ· Գ

1 Յոռոգելն անգր ու չհասկնալի վերջաբանութիւնը։ 3 Անոր չափերը ու գործերը։ 11 Քերովբէներէն։ 14 Վարագոյրը ու սիներէն։

1 Եւ Սողոմոն սկսաւ Ցերուսաղէմ մէջ Մօրիա լեռանը վրայ՝ ուր որ Տէրէ անոր Հօրը Դաւիթին երեւցեր էր, անոր տեղը՝ որն որ Դաւիթ Եբեսացի Ոռնանի 2 յին կալին մէջը պատրաստեր էր։ Եւ իր թագաւորութեանը չորրորդ տարին՝ երկրորդ 3 ամսուն երկրորդ օրը սկսաւ շինել։ Ու Աստուծոյ տաճար շինելու համար Սողոմոնին դրած հիմը սահնակ էր։ առջի չափով վեց սուն կանգուն երկայն, ու քսան կանգուն 4 լայն էր։ Եւ դիմացը եղող սրահին երկայնութիւնը՝ տանը լայնութեանմիր քսան կանգուն, ու բարձրութիւնը հարիւր քսան էր։ ու զանիկա ներսէն մաքուր ոսկիով 5 պատեց։ Եւ մեծ տունը մայր փայտով ծածկեց, ու զանիկա մաքուր ոսկիով պատեց, ու անոր վրայ արմաւենիներ ու շղթաներ ձեւ 6 բաղեց։ Եւ շքեղութեան համար տունը պատատան բարերով զարդարեց։ ու ոսկին 7 փարաւիմի ոսկի էր։ Եւ տանը գերանները, սեմերը, պատերը ու դռները ոսկիով պատեց։ ու պատերուն վրայ քերովբէներ քանդակեց։

8 Եւ սրբութեանց սրբութիւնին տունը շինեց։ անոր երկայնութիւնը տանը լայնութեանը պէս՝ քսան կանգուն, ու լայնութիւնը քսան կանգուն էր։ և զանիկա վեց հարիւր 9 տաղանդ չափ մաքուր ոսկիով պատեց։ Ու բևեռներուն կշիռը յիսունական սիկղ ոսկի էր։ ու վերնատները ոսկիով պատեց։

10 Եւ սրբութեանց սրբութիւնին տանը մէջ երկու քանդակազործ քերովբէներ շինեց, ու 11 զանոնք ոսկիով պատեց։ Եւ քերովբէներուն թևերը քսան կանգուն երկայնութիւն ունէին. մէկ թևը հինգ կանգուն էր ու տանը պատին կը դպչէր, և միւս թևը հինգ կանգուն էր ու միւս քերովբէին թևին կը դպչէր։ 12 Ու քերովբէին ալ մէկ թևը հինգ կանգուն էր ու տանը պատին կը դպչէր, ու միւս թևը հինգ կանգուն էր ու միւս քերովբէին 13 թևին կցուած էր։ Այս քերովբէներուն տարածուած թևերուն երեսները քսան կանգուն էր։ ու անոնք իրենց տրքերուն վրայ կայնած էին, ու անոնց երեսը դէպ ի տունը կը նայէր։

14 Եւ վարագոյրը կապուտակի, ծիրանիի, կարմիրի ու բեհեզի շինեց, ու անոր վրայ քերովբէներ գործեց։

15 Եւ տանը առջևը երեսուհինգ կանգուն երկայնութեամբ երկու սիւն շինեց, ու անոնց մէկուն վրայի խոյակը հինգ կանգուն 16 էր։ Եւ դարիրին մէջի շղթաներ պէս շղթաներ շինեց, ու սիւներուն վրայ դրաւ։ և հարիւր նուռ շինեց ու շղթաներուն անցուց։

17 Եւ սիւները տաճարին առջևը կանգնեց, մէկը աջ կողմէն ու միւսը ձախ կողմէն. և աջ կողմը եղողին անունը Յաքին, ու ձախ կողմը եղողին անունը Բոազ կոչեց։

Գ Լ· Դ

1 Պղնձի սեղանը։ 2 Ջուրերը ծովը սուտերու երեքեր վերայ։ 6 Տաշտ սուրանները։ սրսկանիները ու սկուռները։ 9 Դատիները ու պղնձի գործերը։ 19 Ոսկեղէն անօթները։

1 Ա պղնձէ սեղան մը շինեց, երկայնութիւնը քսան կանգուն ու բարձրութիւնը տասը կանգուն։

2 Եւ ձուլածոյ ծովը շինեց — մէկ շրթունքէն մինչև միւս շրթունքը տասը կանգուն էր, ու բոլորաձև էր, և անոր բարձրութիւնը հինգ կանգուն էր, ու անոր շրջագծով 3 երեսուն կանգուն էր։ Եւ անոր տակը շուրջանակի ամէն կողմէն եզներու նմանութիւններ կային. ծովուն բոլորտիքը մէկ կանգունի մէջ տասնական նշանները կարգ էին, որոնք ձուլած տասնիներն էին։ 4 Ան էր նաև տասը եզներու վրայ

կը կենար, ոտից երկրը գէպ ի հիւսիս, երկրը գէպ ի արեւմուտք, երկրը գէպ ի հարաւ, ու երկրը գէպ ի արեւելք կը նայէին, ու ծովը անոնց վրայ էր, և ամէնուն նաւէն կորիր
5 գէպ ի ներս դուրս կ՚ելլէր։ Եւ անոր քանդելու թիւնը չորս մատնաչափ էր, և չրխնդերը գամասիի չրխնդի պէս էր, ու ձէտ չուչանի ծաղիկներ չբուսած կ՚էին, ու հերիք հազար մոր կ՚առնէր։

6 Եւ տասը ատաման չկային, ու հինգը ալ կորիր ու հինգն ալ ձախ կողմը դրած յատկացուած էին։ Ողջակէզները անոնց մէջը կը լուային. բայց ծովը քահանայից համար էր, որ հոն լուացուին։

7 Եւ տասը ոսկիզէն աշտանակները չկային իրենց օրինակին համեմատ, ու զանոնք տասնաբին մէջը դրած, հինգը ալ կողմը ու հինգը ձախ կողմը։

8 Եւ տասը սեղան չկային, ու զանոնք տասնաբին մէջը դրած, հինգը ալ կողմը ու հինգը ձախ կողմը. ու հարիւր ոսկիզէն կանքեր չինուած։

9 Եւ քահանայից գաւիթը ու մեծ գաւիթը և գաւիթին դուռները չկային, ու անոնց փեղկերը պղինձով պատած։ 10 Եւ ծովը ալ կողմը հարաւայ դէմ դէպ ի արեւելք դրած։

11 Ու կիրառ կաճառները, թիակները ու կանքերը չկային. և կիրառ կատարեց ան բոլոր գործերը՝ որ Աստուծոյ տանը համար Մո-
12 գամեն թագաւորին կը չինէր. Աւսիւնքին երկու սիւներն ու գունտերը որ երկու սիւներուն դիմաց էին, և սիւներուն դիմաց եղող խոյակներուն երկու գունտերը ծածկելու համար երկու ցանցակերպ զարդերը,
13 ու երկու ցանցակերպ զարդերուն չորս հարիւր նռաներն՝ սիւներուն վրայի խոյակներուն երկու գունտերը ծածկելու համար՝ ամէն մէկ ցանցակերպ զարդին վրայ երկու կու կարգ նռաներ։ Եւ տեղակիրները չինեց, ու ափերնոցները տեղակիրներուն վրայի աւազանները
15 չինեց։ Մէկ ծովը ու անոր տակի տասնեւերկու եզները։ Եւ կաճառները ու թիակները ու մանգաղները և անոնց բոլոր գործիքները՝ Հերոմը տանը համար Մոգամեն թագաւորին փայլուն պղինձէ չինեց։ Անոր վերակոյր գիրամ
17 թագաւորը զանոնք Յորդանանի դաշտին մէջ բանձր հողի մէջ վրայ ձուլել տուաւ Սոկ-
18 քովթի ու Սարեդայի միջտեղը։ Եւ Մոգամեն այս բոլոր կարասիները խիստ շատ չինեց,
19 քանզի պղինձը կշռելի չէր դար։ Ու Մոգամեն Աստուծոյ տանը բոլոր կարասիները չի-

նեց. նաև ոսկի սեղանը, ու անոնց սեղանները՝ որոնց վրայ տասնաշաբաթեան հացը
20 կը դրուէր։ Եւ մնացեալ ոսկիէ աշտանակները ու անոնց ճրագները՝ որպէսզի օրէնքին պէս վառելու
21 համար բուն սահմանութեան, Եւ ոսկի ծաղիկները, ու հրագները, և ուներները,
22 Ու մնացեալ ոսկիէ բաժակաձեւները, տասելը, խնկամանները, ու բուխրաները. և տանը դուռները՝ այսինքն սրբութեանց սրբութեան ներսի դրանը փեղկերը, և տանը՝ այսինքն տաճարին դրանը փեղկերը ոսկիէ էին։

ԳԼ. Ե

1 Դատաստան գործելը. 2 Տապանակին հանդիսաւոր կերպով դրուիլը Սիոն լերան վրայ. 11 Երբոր քահանայք կ՚երթային. ու Տիրոջ տաճարը կերպով իր տանը մէջ կու գայ։

1 Եւ Սողոմոնին Տէրոջը տանը համար շինած բոլոր գործը լմննցաւ. ու Սողոմոն իր հօրը Դաւթին նուիրած բաները, և արծաթը ու ոսկին ու բոլոր անօթները առաւ, և Աստուծոյ տանը գանձերուն մէջ դրաւ։

2 Անտառներ Սողոմոն խորտակէլ ծերերը, ու ցեղերուն բոլոր իշխաններուն, խորտակէլ որդւոց նահապետներուն երուսաղէմի մէջ ժողվեց, որ Տէրոջը ուխտին տապանակը Դաւիթին քաղաքէն՝ այսինքն Սիոնէն հանեն։
3 Եւ խորտակէլ բոլոր մարդիկը Հոբինեորդ ամսուն տօնին առնելը թագաւորին քովը ժողվուեցան։ Ու խորտակէլ բոլոր ծերերը եկան.
5 ու Ղեւտացիները տապանակը վերցուցին։ Եւ տապանակը ու ժողովքի խորանը և խորանին մէջը եղած բոլոր սուրբ անօթները հանեցին. զանոնք քահանաները -- Ղեւտացի-
6 ները հանեցին։ Եւ Սողոմոն թագաւորը ու անոր քովը ժողովուած խորտակէլ բոլոր ժողովը տապանակին առջեւը ըլլալով ոչխարներ ու արջառներ կը զոհէին, այնչափ շատ որ անհիւ ու անհամար էին։ Եւ քահանաները Տէրոջը ուխտին տապանակը անոր տեղին իր սեղը՝ տաճարը դարձիր՝ սրբութիւն սրբութեանցը, -- քերովբէներուն թեւերուն տա-
8 կը շուն։ Ու քերովբէները տապանակին տեղւոյն վրայ երեսը թեւերը կը տարածէին, և քերովբէները տապանակը ու անոր ձողերը
9 վերէն կը ծածկէին։ Եւ ձողերը երկնցուցին, և ձողերուն ծայրերը տապանակէն դարիրին առջեւը կ՚երեւնային, բայց դուրսէն չէին երե-
10 նար. ու մինչեւ աս օրս հոն է։ Տապանակին մէջը ուրիշ բան չկար, բայց միայն երկու տախտակները, որ Մովսէս Խորեբի մէջ հոն դրաւ, որոնցմով Տէրը Իսրայէլի որդւոցը

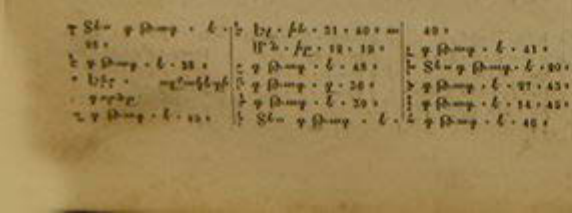

հետ ուխտ ըրաւ՝ անոնց եգիպտոսէն ելած աւուրնէն ։

11 Ու երբոր քահանաներէն ոմանք ուղին ելան, (վասն զի բոլոր հին գոմուտ քահանաներէն օրըստ ելին, չէ թէ իրենց յաջորդական կար-
12 գը պահելով ։ Ու երգեցող Ղեւտացիներուն բոլորը՝ Ասափին, Եմանին, Իդիթունին և անոնց որդիներուն ու եղբայրներուն հետ բեհեզներ հագած, ծնծղաներով, տաւիղներով ու քնարներով անդնդին արեւելեան կողմը կայնեցան ։ Ու անոնց հետ հարիւր քան-
13 քահանայ փող կը հնչեցընէին ։) Ու երբոր փող հնչեցընողներն ու երգեցողները միասին մէկ ձայնով Տէրը կ'օրհնէին ու կը գո-
վէին, և փողերով, ծնծղաներով ու երգոց նուագարաններով ձայներնին վերցնելով՝ Տէրը կ'օրհնէին, ըսելով ։

Գոհացէ՛ք Տէրոջմէ՛ն ։ [ինչու որ բարի է ։

Ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։ անոնք Տէրոջը տունը ամպով լեցուեցան ։
14 Եւ ամպին պատճառաւ քահանաները չկրնան կենալ՝ սպասելու ։ [քանզի Տէրոջը փառքը Աստուծոյ տունը լեցուցեր էր ։

ԳԼ· Զ

1 Սոլոմոն Ժողովուրդը օրհնելին համ. զԱստուած կ'օրհնէ ։ 11 Քահանաներն նուագածուց ըրը պղնձի կոպրանին վրայ Սո. զբմեհին Հաստատ ալիքը ։

1 Այնժամ Սողոմոն ըսաւ ։ Տէրը ըսաւ որ
2 ինքը [մռայլի մէջ կը բնակի ։ Բայց ես քեզի բնակութիւնոն համար տուն՝ ու յաւի-
3 տեան քու նստելու համար տեղ չունեցի ։ Եւ Թագաւորը իր երեսը դարձուց, ու Իսրայէլի բոլոր Ժողովքը օրհնեց ։ ու Իսրայէլի բոլոր
4 Ժողովքը ոտքի վրայ կայներ էին ։ Եւ անիկա ըսաւ ։ Օրհնեալ ըլլայ Իսրայէլի Տէր Աստուածը, որ իր բերնովը իմ հօրս Դաւիթին խօսաւ, ու իր ձեռքովը կատարեց ։ քանզի
5 ըսաւ ։ Իմ Ժողովուրդս եգիպտոսի երկրէն հանած օրէս ի վեր՝ Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն քնար մէկ քաղաք մը չընտրեցի տուն չունենալու համար, որ իմ անունս հոն ըլլայ, ու մարդ մը չընտրեցի, որ իմ Ժողովուրդս Իսրայէլին
6 վրայ իշխան ըլլայ ։ Հապա Երուսաղէմը ընտրեցի, որ իմ անունս հոն ըլլայ ։ ու Դաւիթը ընտրեցի, որ իմ Ժողովուրդս Իսրայէլին վրայ
7 Գլուխ ըլլայ ։ Եւ Իմ հայրս Դաւիթ մտադ
8 եղեր որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն անունը տուն մը չհնէ ։ Բայց Տէրը իմ հօրս Դաւիթին ըսաւ ։ Որովհետեւ դուն մտադ դրիր որ իմ
9 անունս տուն չհնես, ազէկ ըրիր որ սա բանը մտադ դրիր ։ Սակայն տունը դուն պիտի չշինես ։ հապա քու որդիդ՝ որ քու երանքէդ պիտի ելլէ, անիկա իմ անունս՝ տունը պիտի
10 շինէ ։ Եւ Տէրը իր ըսած խօսքը կատարեց, ու ես իմ հօրս Դաւիթին տեղը յաջորդեցի, ու Տէրոջը ըսածին պէս Իսրայէլի աթոռը նստայ, ու Իսրայէլի Տէրը Աստուծոյն ա-
11 նունը տուս տունը շինեցի ։ Եւ հոն դրի սա պատակը՝ հարսն մէջն է Տէրոջը ուխտը, որն որ Իսրայէլի որդւոցը հետ ըրաւ ։
12 Ու Տէրոջը սեղանին առջեւը՝ Իսրայէլի բոլոր ժողովքին դիմացը կայնելով, ձեռքերը
13 տարածեց ։ (Քանզի Սողոմոն պղնձէ [խարխափ մը շինելով՝ զանիկա գաւիթին մէջտեղը դրեր էր ։ անոր երկայնութիւնը հինգ կանգուն, ու լայնութիւնը հինգ կանգուն, ու բարձրութիւնը երեք կանգուն էր ։ և ինքը անոր վրայ կայնեցաւ, ու Իսրայէլի բոլոր Ժողովքին առջեւը ծունկ կրկնեց, ու ձեռքերը դէպ ի երկինքը տարածեց ։)
14 Եւ ըսաւ ։ Ով Տէր Աստուած Իսրայէլի ։ երկինքի մէջ ու երկրի վրայ քեզի պէս Աստուած չկայ ։ որ քու սուխդ իրենց բոլոր սրտովը քալող ծառաներուդ հետ ուխտ ու-
15 զողութիւն կը պահես ։ [դուն քու ծառայիդ՝ իմ հօրս Դաւիթին բրած խոստումնէդ պահեցիր, ու բերնովդ բածդ ձեռքովդ կա-
16 տարեցիր, ինչպէս որ այսօր կ'երեւայ ։ Եւ հիմա, ով Տէր Աստուած Իսրայէլի, պահէ անոր խոստումնէդ, որն որ քու ծառայիդ իմ հօրս Դաւիթին բրիր, ու բսիր ։ [իմ առջեւս Իսրայէլի աթոռին վրայ նստող մարդ քեզմէ պակսած պիտի չըլլայ ։ միայն թէ քու որդիքդ իրենց ճամբաներուն զգուշութիւն ընեն, ու իմ օրէնքիս մէջը քալեն, ինչպէս որ դուն
17 իմ առջեւս քալեցիր ։ Եւ հիմա, ով Տէր Աստուած Իսրայէլի, թող քու ծառայիդ Դաւիթին բած խօսքդ հաստատուի ։
18 Բայց միթէ Աստուած իրաւցնէ երկրիս վրայ մարդոց հետ պիտի բնակի՞ ։ Տես երկինքը ու երկինից երկինքը քեզ չեն կրնար պարունակել ։ ա՛ր որ կը շինայ սա իմ շինած տա-
19 նըս ։ Սակայն, ով Տէր Աստուած իմ, քու ծառայիդ աղօթքին ու խնդրուածքին նայէ, որ քու ծառայիդ [ոյժ քու առջեւդ բրած
20 պաղատանքը ու աղօթքը լսես ։ Որպէս զի սա տունը վրայ ցորեկ ու գիշեր քու աչքերդ բաց ըլլան, այն տեղին վրայ՝ որուն համար բսիր թէ քու անունդ հոն պիտի դնես ։ այնպէս որ սա տեղը քու ծառայիդ բրած աղօթքը լը-
21 սես ։ Ու [իմին քու ծառայիդ՝ և քու Ժողովուրդդ Իսրայէլին սա տեղը բրած աղօթքներըը լսես ։ այո՛ քու բնակութեանդ տեղէն՝

ը = Մն · խ · ։ ։
ի = Մն · ժ · ։։
ի Ս—ջ · Ն՛ղ · Տ՛ս — Մն · ժ՛ղ · ։։ · ։
ի Նշ · խ · ։։ · Գ՛ս · — գ՛ծաղ · ը · ։։ · ։։
— ։
ի · ։
ը Գ՛ձ · ժ՛զ · ։
ի Գ՛ղ · ժ՛ր · ։։ ·
ի = Մն · իր · ։ ·
ի ր՛ծաղ · ։ · ։ · = Մն · ժ՛ · ։ · իը ·
։ ։
ի · ։։ · ։ · ։
ի = Մն · իր · ։ ·
ի ր՛ծաղ · ։ · ։։ · ։։ ·
գ՛ծաղ · ր · ։ · ։ · ։։ · Գ՛ս · ։ · ։։ ·
ի Ս—ջ · Ն՛ր · ։։ ·
ս Գ՛ս · ։ · ։ · Ե՛ս · ։ · ։ · ։ · ։։ ·

երկինքքէն լսես , ու յոյժ ատենդ ներես ։
22 Թէ որ մէկը իր ընկերին դէմ մեղանչէ , ու
անկ ալ երդում ընել տալու համար անոր եր-
դումի առաջարկէ , ու երդումը ան տունը քով
23 սեղանիդ առջեւը գայ , Աստուածդ դուն եր-
կինքէն լսես ու կատարես , ու քու ծառա-
ներդ դատես , և յանցաւորը դատապարտես ,
ու անոր ըրածը անոր դլուխը բերես . և ար-
դարը արդարացնես , ու անոր արդարու-
թեանը չափովը անոր հատուցում ընես ։
24 Եւ թէ որ քու Ժողովուրդդ Իսրայէլը քե-
զի դէմ մեղանչելուն համար՝ իրենց թշնամի-
ներուն առջեւը յաղթուին , ու ետ դառնան
և քու անունդ փառք տան , ու աս տունս
մէջ քու առջեւդ աղօթք ու աղաչանք ընեն ,
25 Աստուածդ դուն երկինքէն լսես , և քու Ժո-
ղովուրդիդ Իսրայէլին մեղքը ներես . ու անոնց
և անոնց հայրերուն տուած երկիրդ դարձը-
նես դանոնք ։
26 Թէ որ անոնց քեզի դէմ մեղք դործելուն
համար երկինքը դոցուի ու անձրեւ չգայ . ու
անոնք աս տեղը քեզի աղօթք ընեն և քու
անունդ փառք տան , ու զանոնք նեղելուդ
27 համար իրենց մեղքերէն դառնան , Աստուածդ
դուն երկինքէն լսես , և քու ծառաներուդ
ու քու Ժողովուրդիդ Իսրայէլին մեղքը ներես ,
որ անոնց ուսումնցնես ան ազէկ ճամբան՝ որուն
մէջը պիտի քալեն . ու քու Ժողովուրդիդ
ժառանգութիւն տուած երկրիդ վրայ անձրեւ
տաս ։
28 Թէ որ երկրի վրայ սով , կամ մահաստախտ ,
կամ խորշակահարութիւն , կամ ցորեանի դա-
լարկ , կամ մորեխ , կամ թրթռուր ըլլայ , կամ
անոնց թշնամիները զանոնք իրենց բնակած
երկրին մէջը նեղեն , կամ որ և իցէ հարուած
29 կամ հիւանդութիւն ըլլայ , քու բոլոր Ժողո-
վուրդէդ Իսրայէլէն որ և իցէ մարդ աղօթք
մը ու խնդրուածք մը ընես քու ըլլայ , ու իւրա-
քանչիւր մարդ իր սիրտը ու ցաւը ճանչնալով՝
30 ձեռքերը դէպ ի այս տունը երկնցնէ , Աստ-
ուածդ դուն երկինքէն՝ քու բնակութեանդ տե-
դէն լսես ու ներես . և ամէն մարդու իր
բոլոր ճամբաներուն համեմատ հատուցում
ընես , անոր սիրտը դիտնալուդ համար . վասն
զի միայն դուն միայն մարդոց որդիներուն սիրտը կը դիտնաս ։
31 դիտես , որպէս զի քեզմէ վախնան ու քու
ճամբաներուդ մէջը քալեն բոլոր կեանքնին օրերուն
մէջը , որչափ ժամանակ որ մեր հայրերուն
տուած երկրիդ վրայ պիտի ապրին ։
32 Ու թէ Ժողովուրդդ Իսրայէլէն չըլլալ և
հեռուստ երկրէ մը քու մեծ անունդ համար
և զօրաւոր ձեռքիդ համար ու բարձր բազու-
կիդ համար հկող օտարականն ալ թէ որ դայ
33 ու աս տունս մէջ աղօթք ընէ , Դուն երկին-

քէն՝ քու բնակութեանդ տեղէն լսես , և օտա-
րականին քեզի բըլած ամէն խնդրուածքը կա-
տարես , որ երկրիս ամէն ժողովուրդները քու
անունդ ճանչնան , ու քու Ժողովուրդիդ Իս-
րայէլին պէս քեզմէ վախնան , և գիտնան
թէ աս իմ չինած տանս վրայ քու անունդ
կոչուած է ։
34 Երբոր քու Ժողովուրդդ իր թշնամիին դէմ
պատերազմի երթայ ան ճամբով որ դուն պի-
տի իրկես զանոնք , թէ որ անունք աս քու
ընտրած քաղաքիդ , ու քու անուանդ համա-
ար իմ չինած տանս կողմը նայելէ քեզի աղօթք
35 ընեն , երկինքէն անոնց աղօթքը ու խնդ-
րուածքը լսես , և անոնց իրաւունք ընես ։
36 Երբոր քեզի դէմ մեղք դործէն , (զանգի
մեղք չդործող մարդ չկայ ,) ու անոնց բար-
կանալով զանոնք թշնամիին ձեռքը մատնես ,
ու անոնց գերեվարները հեռու կամ մօտ եր-
37 կիր մը դերի տանին զանոնք , թէ որ ան իրենց
գերութեան երկրին մէջ զիրենք դատ ու դա-
տաստան , և իրենց դերութեան երկրին մէջ քե-
զի աղաչեն ու բսեն , Մեղք դործեցինք , ա-
38 նօրէնութիւն ու անիրաւութիւն բրինք . Եւ
քէ որ անոնք իրենց գերութեան երկրին մէջ
ուր որ գերի տարուած են , իրենց բոլոր սրբ-
տովը ու իրենց բոլոր հոդւովը քեզի դատ-
նան , ու իրենց երկրին՝ որ իրենց հայրերուն
տուիր , և քու ընտրած քաղաքիդ , ու քու
անունդ համար իմ չինած տանս կողմը նայ-
39 ելով աղօթք ընեն , Դուն երկինքէն քու բնա-
կութեանդ տեղէն անոնց աղօթքը ու խնդ-
րուածքը լսես , ու անոնց իրաւունք ընես , և
քու Ժողովուրդիդ քեզի դէմ ըրած մեղքը
40 ներես , Հիմա , ով Աստուած իմ , աս տեղը
աղօթքին թող քու աչքերդ բաց
41 ըլլան , ու քու ականջներդ մերկ ընեն , Եւ
հիմա , ով Տէր Աստուած , քու հանգստա-
րանդ տեղը երթ դուն ու քու զօրու-
թեանդ տապանակը , ով Տէր Աստուած , քու
փրկութիւն հագնին , և քու
42 սուրբերդ բարութիւնով ուրախանան , Ով
Տէր Աստուած , քու օծեալիդ երեսը մի ա-
նարգեր . հաստատ քու ծառայիդ Դաւիթին
ողորմութիւնները կ'ընես ։

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Աստուած երկինքէն կրակ իջեցուց՝ Սողոմոնին աղօթքին բա-
ւականի բլլալը կը յայտնէ , ու տաճարը փառքով կը լեցնէ .
Ժողովուրդն ալ Տէրոջ երկրպագութիւն կ'ընէ , և Սողոմոն
հանդիսաւոր զոհ , 8 Սողոմոն տասներկու տարուց ետքը ու-
րախութեան տասնօրեայ տօնը կատարելէն ետքը , Ժողովուրդը
կ'արձակէ , 12 Աստուած Սողոմոնին կ'երեւնայ , ու պայման-
ով անոր խոստումներ կ'ընէ ։

1 Ու երբոր Սողոմոն իր աղօթքը լմընցուց ,

Երկինքէն կրակ ՚ի վեր, ու ոչխարերը և
զհները սպառեց. ու Տէրոջը փառքը տուներ
2 ՚ի գուռ։ Եւ քահանաներէն չէին կրնար Տէ-
րոջը տունը մտնել, քանզի Տէրոջը փառ-
3 Տէրոջը տունը լեցուցեր էր։ Ու բոլոր Իսրա-
յէլի որդիքը կրակին իջնելը և տանը վրայ
Տէրոջը փառքին հանդիսիւ կը տեսնէին. ու ե-
րեսի վրայ գետինը իջնալով՝ քարայատակին
վրայ երկրպագութիւն ըրին, ու Տէրը օրհ-
նեցին, Ո՚ր բարի է, Ո՚ր անոր ողորմութիւնը
4 յաւիտեան է։ Ու թագաւորը ու բոլոր ժո-
ղովուրդը Տէրոջը առջեւը զոհեր կը մատուցա-
5 նէին։ Եւ Սողոմոն թագաւորը քսաներկու
հազար արջառ ու հարիւր քսան հազար ոչխար
զոհ ըրաւ. այսպէս թագաւորը ու բոլոր ժո-
ղովուրդը Աստուծոյ տունը նաւակատիք ըրին։
6 ՚Ու քահանաները իրենց պահպանութիւններ
համեմատ կը կայնէին, ու Ղեւտացիները՝ Տէ-
րոջը երգոց նուագարանները՝ որոնք Դաւիթ
թագաւորը չիներ էր Տէրը գովելու համար,
որ անոր ողորմութիւնը յաւիտան է, ՚երբոր
Դաւիթ անոնց ձեռքովը Տէրը օրհնեց. ու
Քահանաները անոնց դիմացը փողերը կը հնչե-
ցնէին, ու բոլոր Իսրայէլը ոտքի վրայ
կայներ էր։
7 Եւ Սողոմոն Տէրոջը տանը առջեւը եղող
դաւիթին մէջ սեղը սրբեց, քանզի ողջակէզ-
ները ու խաղաղութեան զոհերուն ճարպերը
հոն մատուց. որովհետեւ Սողոմոնին չինած
պղնձէ սեղանը՝ ողջակէզները ու հացի ընծա-
ները ու ճարպերը չէր կրնար պարունակել։
8 ՚Ու անառանը Սողոմոն ու անոր հետ բոլոր
Իսրայէլ՝ խիստ մեծ ժողով մը՝ Եմաթի մուտ-
քէն մինչեւ Եգիպտոսի հեղուցաձոր՝ օր
9 ուն ըրին։ Եւ ութերորդ օրը մեծ ժողով
ըրին. քանզի նոքը օր ութնեան նաւակատի-
10 քը՝ ու նոքը օր ուներ կատարեցին։ Ու Իսկի-
ներորդ ամսուն քսաներեքերորդ օրը ժո-
ղովուրդը արձակեց, որոնք իրենց վրաններուն
երթալով, գուարթ սրտով մը ուրախանալով ան
բարիքներուն համար՝ որ Տէրը Դաւիթին,
Սողոմոնին ու իր Իսրայէլ ժողովուրդին ըրեր
էր։
11 Եւ Սողոմոն Տէրոջը տունը ու թագաւո-
րական տունը լրիւցուց. ու Տէրոջը տանը
մէջ և իր տանը մէջ Սողոմոնին սիրտը ինչ
որ չինել ուզեց, ամէնն ալ յաջողցաւ։
12 Ու Տէրը գիշերով Սողոմոնին երեւցաւ, և
անոր ըսաւ, Քու աղօթքդ լսեցի, ու ես
անոր ընտրեցի, որ ինծի զոհի տուն ըլլայ։
13 ՚Թէ որ երկինքը գոցեմ որ անձրեւ չըլլայ,

և թէ որ մարախին պատուիրեմ որ երկիրը
ուտէ, կամ թէ որ իմ ժողովուրդիս մէջը ժանա-
14 ահա իրենմէ՝ Ու իմ անունովս կոչուած ժո-
ղովուրդս ՚ինէ որ խոնարհին ու աղօթք ընեն,
ու իմ երեսս խնդրեն և իրենց չար ճամ-
բաներէն դառնան, հոս ալ երկինքէն պիտի
լսեմ, ու անոնց մեղքը ներեմ, ու անոնց եր-
15 կիրը պիտի բժշկեմ։ Հիմա ՚ահա ես
աղօթքին իմ աչքերս բաց՝ ու ականջ-
16 ներս միտիկ ընող պիտի ըլլան։ Եւ հիմա ՚ահա
ընտրեցի ու սրբեցի, որ իմ անունս
յաւիտան հոն ըլլայ. ու իմ աչքերս ու սիր-
17 տս անդ հոն պիտի ըլլայ։ Եւ քէ
որ դուն իմ առջեւս քու Հօրդ Դաւիթին քա-
յածին պէս քալես, ու բոլոր ինչի պատուի-
րածներս ընես, և իմ կանոններս ու դատաս-
18 տանութիւններս պահես, Աստանիկ քու թագաւո-
րութիւնդ աիմոտ պիտի հաստատեմ, ինչ-
պէս որ քու Հօրդ Դաւիթին հետ ուխտ ըրի՝
բսելով, ՚Քեզմէ Իսրայէլի վրայ իշխող մարդ
19 պակաս պիտի չըլլայ։ Բայց թէ որ դուն դառնաք,
ու ձեր առջեւը դրած կանոններս ու պատուի-
րանութիւնները թողուք, ու երթաք ուրիշ աս-
տուածներու ծառայութիւն ընէք, և անոնց
20 երկրպագութիւն ընէք, Աստանիկ †ձեզ ար-
մատէն պիտի խլեմ ան երկրին վրայէն՝ որ
‡ձեզի տուի. և աս տունը որ իմ անուա-
նովս Համար սրբեցի, երեսէս պիտի ձգեմ, ու
պիտիկս բոլոր ազգաց մէջ առակ ու կատակ
21 պիտի ընեմ։ Եւ աս բարձր տանը Համար
ամէն թռչելու անցնողը պիտի զարհուրայ, ու
պիտի ըսէ, ՚Տէրը ինչո՞ Համար աս երկրիս
22 ու աս տանս այսպէս ըրաւ։ Եւ պիտի բսեն,
վասն զի իրենց Հայրերուն Տէր Աստուածը
թողուցին, որ զանոնք եգիպտոսի երկրէն հա-
ներ էր, և ուրիշ աստուածներու յարեցան,
և անոնց երկրպագութիւն ու ծառայութիւն
ըրին. ասոր պատճառով անոնց վրայ աս բոլոր
չարիքները բերաւ։

ԳԼ. Ը

1 Սողոմոնին չինութիւնները։ 7 Իսրայէլացւոց մէջ ոչ մի թագաւոր
հեթանոսները Սողոմոն հարկատու ծառաները կ՚ընէ։ 12 Շեղ
Իսրայէլացիները իշխանները կ՚ընէ։ 11 Փարաւոնի աղջիկը իր
տունը կը փոխադրեն։ 12 Սողոմոնին տարեկան հանդիսները
գոհերը։ 14 Սողոմոն քահանաները ու Ղեւտացիները իրենց
պաշտամունքներուն վրայ կը կարգէ։ 17 Ոսկերը Ոփիրէն տանի
կը բերէն։

1 Եւ ՚Սողոմոն Տէրոջը տունը ու իր տունը
2 քսան տարուան մէջ չինելէն ետքը, Սողոմոն
այն քաղաքները ալ չինեց, որոնք Քիրամ Սո-
զոմոնին տուեր էր, ու հոն Իսրայէլի որդի-

1 Գե. Ը. 11։ Դատ. Գ. 31։ Ա Թագ. Ը. 10։ 11։ Գե. Ը. 13։ 14։ Ե. Ա Մն. Ժ. 3։ 4։
2 Գե. Ը. 12։ Սահ. Ա Մն. Ժ. 41։ Գե. Բ. 21։
3 Ա Թագ. Ը. 63։ Բ Մն. Ժ. 16։
4 Գե. Ը. 14։ Ե. Դաւիթին օրհ-
նութիւնը իրենց ձեռքը ուներ։
5 Գե. Ը. 12։
6 Ա Թագ. Ը. 64։ Բ Մն. Ժ. 16։
7 Գե. Ը. 10։ Ա Թագ. Ը. 64։ Բ Մն. Ժ. 16։
8 Գե. Ը. 10։
9 Գե. Ը. 27։ 30։ Ա Թագ. Ը. 65։ Բ Մն. Ժ. 3։
10 Գե. Ը. 66։
11 Ա Թագ. Ը. 1։ Ա Մն. Ը. 1։ Ա Թագ. Ը. 31։ Գե. Ը. 4։ Ա Մն. Ը. 1։ Ա Թագ. Ը. 18։ Գե. Ը. 18։ Ղե. Իգ. 14։ 33։ Բ Մն. Ը. 11։ 36։
12 Ա Թագ. Ը. 64։ Բ Մն. Ը. 12։ 13։ Գե. Ժ. 14։ Ա Թագ. Ը. 65։ Բ Մն. Ը. 13։
13 Ա Թագ. Ը. 66։ Բ Մն. Ը. 14։
14 Ա Մն. Ը. 14։
15 Ա Մն. Ը. 16։
16 Ա Մն. Ը. 17։
17 Ա Մն. Ը. 18։
18 Ա Մն. Ը. 19։

3 Ները բնակեցաւ։ Եւ Սողոմոն Սուրբլի կամ-
4 ՔՐ գնաց, ու անոր սիրեց։ [1]Եւ անապատին
մէջ Թագաւորը չմնաց, ու ան բոլոր չանա-
ւանի քաղաքները՝ որոնք էմաթի Եզերքի մէջ
5 չմնաց։ Ու վերի բնիմարոնը և վարի բնիմա-
ռոնը պարիսպներով, դռներով ու նիգերով
6 ամրացած քաղաքներ չմնաց։ Նաև Բաղալ-
ՔԸ, ու Սողոմոնին բոլոր չանավանի քաղաք-
ները, ու կառքերուն բոլոր քաղաքները,
ու ձիաւորներուն քաղաքները, և ան բոլոր
[2]ՉԷՆքերը՝ որ Սողոմոն ուզեց չմնել Երուսա-
ղէմի մէջ, Լիբանանի մէջ ու իր տէրութեանը
բոլոր երկրին մէջ։
7 [1]Ան բոլոր ժողովուրդները՝ որ Փերեզացիներ-
ԸՆ, Ամորհացիներէն, Փերիզացիներէն, Եւ-
ւացիներէն ու Յերուսացիներէն մնացեր էին,
8 և իսրայէլի որդիներ չէին, Անոնցմէ ան որ
դարձողները՝ որ անոնցմէ հետը ան երկրին
մէջ մնացեր էին, ու իսրայէլի որդիները զա-
նազ բոլորովին կոտորեցուցած չէին, Սողոմոն
9 զանոնք հարկատու ըրաւ մինչև ցայսօր։ Եւ
Սողոմոն իր գործին համար իսրայէլի որ-
դիներէն ծառաներ չըրաւ։ Հապա անոնք
պատերազմիկներ մնացին, ու իր զօրավար-
ներուն իշխաններըն, և իր կառքերուն ու
10 ձիաւորներուն վրայակացներն էին։ Եւ Սո-
ղոմոն Թագաւորին դիւցազներուն հար-
կաւ հարիւր յիսուն մնացին, որոնք ժո-
ղովուրդին վրայ կ'իշխէին։
11 Ու Սողոմոն [2]փարաւոնին աղջիկը Դաւիթի
քաղաքէն անոր համար չունած տունը հա-
նեց։ Վասն զի ըսաւ, Իմ կնիկս իսրայէլի Թա-
գաւորին Դաւիթին տունը չնստի, ինչու որ
Տէրոջը տապանակին մնած տեղատանքը սուրբ
են։
12 Անոնք Սողոմոն որոնին ուղիղ չունած
Տէրոջը սեղանին վրայ ողջակէզներ մնատուց
13 Տէրոջը։ Եւ Մովսէսին պատուիրածին համե-
մատ շաբաթին օրուան որդատաժը՝ չաբաթներու,
ամսագլուխներու ու Տնող խառը տօներուն
մէջ՝ Տարին երեք անգամ այսինքն բազար-
Ջակերաց տօնին, չաբաթներու տօնին ու տա-
14 բատարաց տօնին կը մնատուցանէր։ Եւ
իր հօրը Դաւիթին կանոնովը՝ [3]քահանաներուն
դասերը իրենց պաշտամնեայր վրայ, ու Ղև-
տացիները իրենց պահպանութեանցը վրայ՝
անշէն օրուան որդատաժին պէս՝ քահանային
բան ուղիղը օրհնելու ու պատարագելուն
ընելու համար, և [4]դռնապաններն ալ իրենց
դասերուն կարգովը՝ անշէն մէկ դուռը դրան-
քանդի պատճառ էր Աստուծոյ մնդրած Դաւի-
15 թին հրամանը։ Ու քահանաներուն ու Ղև-
տացիներուն հանար, և գանձարաններուն
հանար՝ ամէն բանի մէջ Թագաւորին հրամա-
16 նէն դուրս չելան։ Ու Սողոմոնին ամէն գործ-
ը՝ Տէրոջը տանը հիմը դրուած օրէն մինչև
անոր լմընալը՝ [5]պատրաստած էր։ Այսպէս
կատարուեցաւ Տէրոջը տունը։
17 Անոնք Սողոմոն եդոմի երկրին մէջ՝
ծովեզերքը Եզով [6]Գաբեռնգաբերը ու Ելաթը
18 գնաց։ Եւ Խիրամ իր ծառաներուն ձեռ-
քովը նաւեր ու ծառա [7]ճարպիկներ հմուտ
եզով ծառաներ խրկեց անոր։ ու Սողոմոնին
ծառաներուն հետ Ոփիր գացին, և անկէ
չորս հարիւր յիսուն տաղանդ ոսկի առին, ու
Սողոմոն Թագաւորին բերին։

ԳԼ· Թ

1 Սուրբլի Թագուհին Սողոմոնին խնդասիրներով կը գայ
իր։ 13 Սողոմոնին ոսկին։ 15 անոր վահաններէն։ 17 անոր գա-
հոյս սքեմաց։ 20 անոր սանդուղքը։ 23 անոր մեծ-
նութ։ 25 անոր կառքերը ու ձիերը։ 29 անոր Թագաւո-
րութեանը սկիզբը ու վերջը։

1 Եւ [1]Սուրբլի Թագուհին Սողոմոնին համբաւը
լսեց, ու Սողոմոնը խրթին հարցմունքներով
փորձելու համար երուսաղէմ եկաւ խիստ շատ
հանդէսով, և ուղտերով ու շատ ոսկի և պա-
տուական քարեր բեռցած ուղտերով։ Ան-
դամնին քովը գնաց, ու բոլոր իր սրտին մէջը
2 եղածին վրայով անոր հետ խօսեցաւ։ Եւ Սո-
ղոմոն անոր բոլոր հարցմունքները բացատրեց։
ու թեւ անանկ մէկ խօսք մը չկար, որ Սո-
3 ղոմոն չհասկրնայ ու չբացատրէ անոր։ Եւ Սու-
բլի Թագուհին՝ Սողոմոնին իմաստութիւնը,
4 ու անոր չինած տունը, Եւ անոր սեղանին
կերակուրները, ու անոր ծառաներուն դիր-
կացութիւնները, և սպասաւորներուն կայնած-
քը, ու անոնց հագուստները, և անոր մատ-
ուռաւիներն, ու անոնց հագուստները, ու
Տէրոջը տունը երթալու ատեանները՝ տես-
5 խելքը դլխէն գնաց։ Եւ Թագաւորին ըսաւ,
Քու վիճակիդ ու իմաստութեանդ վրայով իմ
երկրիս մէջ լսած խօսքերս ճշմարիտ են եղեր։
6 Բայց ես ան խօսքերուն չհաւատացի, մինչև
որ ան[2]ձեռ եկայ ու իմ աչքերովս տեսայ։ և
ահա քու իմաստութեանդ կէսը
ինձի չպատմեցուցար։ դուն գերազանց ես ---
7 Համբաւէդ՝ որ ես լսեցի։ երանի քու մար-
դոցդ, ու երանի ան քու ծառաներուդ՝ ո-
րոնք միշտ քու առջեդ կայնելով քու իմաս-
8 տութիւնդ կը լսեն։ Քու Եհովայ Աստուածդ
օրհնեալ ըլլայ, որ քեզի հաճեցաւ, ու քեզ
իր աթոռին վրայ դրաւ, որ քու Տէր Աս-
տուծոյդ համար Թագաւոր ըլլաս։ քու Աս-

---

[1] Գ Թագ· Բ· 17· Ես· ԺԳ· 1· Եզեկ· ՀԷ· 5· Յոել· Գ· 4· Ամոս· Ա· 9· Զաք· Ժ· 11· [2] Գ Թագ· Գ· 1· Ես· ԺԸ· 7· Եզեկ· ԻԶ· 10· Դան· Ը· 2· [3] Գ Թագ· Ը· 63· [4] Գ Թագ· Ը· 11· [5] Գ Թագ· Ը· 64· [6] Գ Թագ· Ը· 27· Եզեկ· ԻԷ· 3· Ա· Մակ· Գ· 48· [7] Գ Թագ· Ը· 65· Ա Մակ· Դ· 60· Ե Օր· Ը· 3· [1] Գ Թագ· Ժ· 1· Մատ· ԺԲ· 42· Ղուկ· Ժ· 31· [2] Կամ Ժողովը։

տաւածդ՝ խրայիլը սիրելոյն Համար ու զա-
նիկա յաւիտեան հաստատելու Համար , ինչ
ասուց վրայ թագաւոր դուռ , որ կատարեր
9 ու արդարութիւն ընես ։ Եւ Թագաւորին
Հարիւր քսան տաղանդ ոսկի ու խնոտ շատ
խառնիկը և պատուական քարեր տուաւ ։ ու
Սարայի Թագաւորին՝ Սողոմոն Թագաւորին
տուած խառնիկորան պէս չկար ։
10 Եւ Քիրամին ծառաները ու Սողոմոնին ծա-
ռաները՝ Օփիրէն ոսկի կը բերէին ,
Հարմիկ փայտեր ու պատուական քարեր ալ
11 բերին ։ Եւ Թագաւորը այս փայտէն Տէ-
րոջը տանը ու Թագաւորական տանը աս-
ճաններ , ու երգիչներուն Համար քնար-
ներ ու տաւիղներ չինեց ։ և անոնց պէս ան-
կէ առաջ Երկրին մէջը չէր երևցած ։
12 Ու Սողոմոն Թագաւորը Սարայի Թագա-
հին բոլոր ուզած ու խնդրած բաները տը-
ւաւ , ան բաներէն՝ զոր անոնկա Թա-
գաւորին բերաւ ։ և անոնկա իր ծառաներուն
հետ դարձաւ իր երկիրը դնաց ։
13 Ու մէկ տարուան մէջ Սողոմոնին հասած ա-
կիին կշիռը վեց Հարիւր վեցնասունվեց
14 տաղանդ ոսկի էր , զատ տուրք բնակիներուն ,
ու վաճառականներուն , և Արաբացւոց բոլոր
Թագաւորներուն , ու երկրին Նախապարես-
րուն՝ Սողոմոնին բերած ոսկիէն ու արծաթէն
15 Եւ Սողոմոն Թագաւորը կռաճոյ ոսկիէ եր-
կու Հարիւր վահան չինեց ։ -- ամէն մէկ վա-
հանին Համար վեց Հարիւր -ին կռաճոյ ոսկի
16 գնաց ։ կռաճոյ ոսկիէ երեք Հարիւր տասար
ալ չինեց ։ -- ամէն մէկ տասարին երեք Հա-
րիւր -ին ոսկի գնաց ։ ու Թագաւորը Լիբա-
նանի անտառին տունը դրաւ զանոնք ։
17 Եւ Թագաւորը փղոսկրէ մեծ աթոռ մը չի-
նեց , ու զանիկա մաքուր ոսկիով պատեց ։
18 Եւ աթոռը վեց աստիճան ու ոսկիէ պատ-
ուանդան մը ունէր , որոնք աթոռին կից էին ։
և նստելու տեղը մէկ կողմէն ու միւս կող-
մէն չինարաններ ունէր , ու չինարաններուն
19 քովը երկու առիւծներ կը կայնէին ։ Եւ Տան
վեց աստիճաններուն վրայ՝ մէկ կողմէն ու
միւս կողմէն տասներկու առիւծներ կը կայ-
նէին ։ քնաւ մէկ Թագաւորութեան մէջ ա-
սանկ բան մը չէնուած չէր ։
20 Ու Սողոմոն Թագաւորին բոլոր խմելիքի
անոթները ոսկի էին ։ և Լիբանանի անտառին
տունը բոլոր անոթները զուտ ոսկի էին ։ ար-
ծաթէն չկար ։ [illegible] անիկա Սողոմոնին օրե-
21 րը բանի մը տեղ չէր սեպուեր ։ Քանզի Թա-
գաւորին նաւերը Քիրամին ծառաներուն հետ
Թարսիս կ'երթային ։ Թարսիսի նաւերը երեք
տարին անգամ մը ոսկիով , արծաթով , փղ-
զակրով , կապիկներով ու սիրամարգներով
բեռնաւորուած կու դային ։
22 Եւ Սողոմոն Թագաւորը Հարստութեան ու
իմաստութեան կողմանէ երկրիս բոլոր Թա-
23 գաւորներէն մեծ եղաւ ։ Ու երկրի բոլոր Թա-
գաւորները կը փափաքէին Սողոմոնին երեսը
տեսնել , և անոր իմաստութիւնը լսելու , որն
24 որ Աստուած անոր սրտին մէջ դրեր էր ։ Ու
անոնց ամէնը տարուէ տարի իրենց ընծանե-
րը կը բերէին , այսինքն արծաթէ անօթներ ,
ոսկիէ անօթներ , Հանդերձներ , զէնքեր ,
խառնիկներ , ձիեր ու նռոյներ ։
25 Եւ Սողոմոն ձիերու ու կառքերու Հա-
մար չորս Հազար ախոռ ունէր , ու տասներ-
կու Հազար ձիաւոր , ու զանոնք կառքերու
քաղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմի մէջ Թա-
26 գաւորին քովը անգաստրեց ։ Ու Եփրատ գե-
տէն մինչև փղշտացւոց երկիրը ու մինչև Ե-
գիպտոսի սահմանը՝ բոլոր Թագաւորներուն
27 վրայ կ'իշխեր ։ Եւ Թագաւորը Երուսաղէմի
մէջ արծաթը քարերու պէս հասարակ ըրաւ ,
ու եղևնափայտը չատութենէն գաշ-
տի մէջ եղող սիկամորենիներուն պէս ըրաւ ։
28 Եւ Սողոմոնին Համար Եգիպտոսէն ու ամէն
երկիրներէն ձիեր կը Հանեին ։
29 Եւ Սողոմոնին առաջին ու վերջին պատ-
մութիւնը մարգարէ Նաթան մարգարէին
գրքին մէջ ու Սիլովնացի Աքիային մարգա-
րէութիւնը մէջ , և Նզդոյ տեսանողին՝ Ե-
րոբոամին վերաբերեալ [illegible] տեսիլք-
30 Նեբատին մէջ գրուած են ։ Ու Սողոմոն բոլոր
Իսրայէլին վրայ Երուսաղէմի մէջ քառասուն
31 տարի Թագաւորութիւն ըրաւ ։ Եւ Սողոմոն
իր Հայրերուն Հետ քնացաւ , ու զանիկա իր
Հօր Դաւիթին քաղաքին մէջ Թաղեցին ։ և
անոր տեղը անոր որդին Ռոբոամ Թագաւոր
եղաւ ։

Գլ. Ժ

1 Իսրայէլացիք Ռոբոամը Թագաւոր բնելու Համար Սիւքեմ
մէջ Յաւաքուած ըլլալով՝ Երոբոամին ինչպէս առնի կը խնդրէին զոր
իրենց վրայ գրուած լուծը թեթևցնէ , ։ Ռոբոամ անկէ
քառասուն խրատ ստանալով իր անդրանիկ պատանիներուն առած
խորհուրդին Համեմատ խոստումներ կը պատասխանէ անոնց ։
16 Ցաւը չեզրէր կ'պատասխանէ ու Ռոբոամը կը մերժեն ։
ասոր վրայ Ռոբոամ կը փախչի ։

1 Եւ Ռոբոամ Սիւքեմ դնաց , վասն զի բոլոր
Իսրայէլ զանիկա Թագաւոր ընելու Համար
2 Սիւքեմ գացեր էր ։ Ու Նաբատացի Երոբո-
ամ՝ որ Սողոմոն Թագաւորին երեսէն փա-
խած՝ Եգիպտոս կը բնակէր , -- [illegible] լսելով
3 Եգիպտոսէն դարձաւ ։ Եւ մարդ խրկելով զա-
նիկա կանչեցին ։ ու Երոբոամ և բոլոր Իս-

բայել եկան, ու Ռոթոմաճին հետ խոսեցան
4 ու բսին, Քու Հայրդ մեր վրայ ծանր լուծ մը
դրաւ. ու հիմա քու հօրդ խիստ ծառայու-
թիւնը ու մեր վրայ դրած ծանր լուծը թե-
5 թևցուր, ու քեզի ծառայութիւն ընենք. Ե-
ւ անիկա բսաւ անոնց, Երեք օրէն եաբը ինծի
դարձէք. ու ժողովուրդը գնաց.
6 Ե՛ Ռոթոմաճ թագաւորը խորհուրդ հար-
ցուց այն ծերերուն՝ որ իր հօրը Սողոմոնին
առջեը կը կայնէին երբոր անիկա ողջ էր, ու
բսաւ, Դուք ինծի ի՞նչ խորհուրդ կու տաք,
7 որ աս ժողովուրդին պատասխան տամ. Ե-
ւ անոր խոսեցան ու բսին, Թէ որ աս ժողովուր-
դին հետ քաղցրութեամբ վարուիս, ու անոնց
հաճելի բլլաս, ու անոնց բարի խօսքեր գրու-
ցես, անասնոր անոնք միշտ քեզի ծառայ
8 կ՚բլլան. Բայց անիկա ծերերուն իրեն տուած
խորհուրդը մերժեց, ու իր առջեը կայնող --
իր հետ մեծցած երիտասարդներուն խոր-
9 հուրդ հարցուց. Ե՛ անոնց բսաւ, Դուք ի՞նչ
խորհուրդ կու տաք, որ աս ժողովուրդին
պատասխան տամ. քանզի անոնք ինծի խօ-
սեցան ու բսին, Քու Հօրդ մեր վրայ դրած
10 լուծը թեթևցուր. Ու անոր հետ մեծցած
երիտասարդները անոր խոսեցան ու բսին,
Քու Հայրդ մեր լուծը ծանրացուց, ու դուն
մեր վրայէն թեթևցուր՝ բսող ժողովուրդին
պատկէս խօսիս, ու անոնց պատկէս բսիս. Իմ
11 պզտիկ մատս իմ հօրս մէջքէն հաստ է. Ե-
ւհիմա իմ Հայրս ձեր վրայ ծանր լուծ դրեր է,
բայց ես ձեր լուծը աւելի պիտի ծանրացը-
նեմ. իմ Հայրս ձեզ խարազաններով խրատեր
է, բայց ես ՚ի՞ կարիճներով -ւ՚ է՞-ւ-ր՚-:
12 Ե՛ Երոբոաճամ ու բոլոր ժողովուրդը երրորդ
օրը Ռոթոմաճին եկան. ինչպէս որ թագաւո-
րը բսեր էր թէ երրորդ օրը ինծի դարձէք,
13 Ո՛ թագաւորը անոնց խոստութեամբ պատաս-
խան տուաւ, և Ռոթոմաճ թագաւորը ծերե-
14 րուն խորհուրդը մերժելով, երիտասարդնե-
րուն խորհուրդին պէս անոնց հետ խոսեցաւ
ու բսաւ, Իմ Հայրս ձեր լուծը ծանրացուցեր
է, բայց ես դանիկա աւելի պիտի ծանրացը-
նեմ. իմ Հայրս ձեզ խարազաններով խրատեր
15 է, բայց ես ՚ի՞նչ կարիճներով -ւ՚ է՞-ւ-ր՚-: Ե՛
թագաւորը ժողովուրդին խօսք մեկ չէրաւ.
՚վասն զի աս բանը Աստուծմէ եղաւ, որ Տէրը
՚Սիլոնացի Աքիային ձեռքով Նաբատեան
Երոբոաճամին բսած խօսքը հաստատէ.
16 Ո՛ երբոր բոլոր իսրայէլ տեսաւ որ թագա-
ւորը իրենց մեկ չդրաւ, ժողովուրդն ալ թա-
գաւորին պատասխան տուին ու բսին, Մենք
Դաւիթին քովը ի՞նչ բաժին ունինք. ու Յես-
սէի որդւոյն քովը ժառանգութիւն չունինք.
ով Իսրայէլ, թող ամէն մարդ իր վրաններ գ-
նայ. ով Դաւիթ, հիմա դուն քու տունդ հո-

դ՚ ու բոլոր Իսրայէլ իրենց վրանները դա-
17 գին. Բայց Յուդայի քաղաքներուն մէջ որ բը-
նակող Իսրայէլի որդւոցը վրայ Ռոթոմաճ թա-
18 գաւոր եղաւ. Ե՛ Ռոթոմաճ թագաւորը երբ-
որ Հարկահանն վրայ եղող Ադոնիրամը խրկեց,
Իսրայէլի որդիքը գանիկա քարերով քարկո-
ծեցին, ու մեռաւ. Ե՛ Ռոթոմաճ թագաւորը
արագարագով կառքը հեծաւ, որ Երուսաղէմ
19 փախչի. ՚Ա՚յսպէս Իսրայէլ Դաւիթի տունէն
ապստամբեցաւ մինչև աս օրս.

ԳԼ. ԺԱ.

1 Ռոթոմաճ զորք կը ժողվէ Իսրայէլը հնազանդեցնելու համար, բայց Աստուծմէ կ՚արգիլուի. 3 Իր թագաւորութիւնը կը զբաղցնէ պարիսպներ չինելով ու պաշարներ ժողվելով. 13 Քահանաները ու Ղեւտացիները, և անոնք որ Նեսաւնի կը վախնային Երոբոաճամէն մերժուելով, կ՚երթան Բուդային թագաւորութիւնը կը զբաղցնեն. 18 Ռոթոմաճին կիներէն ու որդիները.

1 Ե՛ ՚Ռոթոմաճ Երուսաղէմ եկաւ, ու Բու-
դային ու Բենիամինի տունէն հարիւր ութսուն
հազար ընտիր պատերազմողներ ժողվեց, որ
Իսրայէլի հետ պատերազմ ընեն, ու թագա-
2 ւորութիւնը Ռոթոմաճին դարձընեն. Բայց
՚Աստուծոյ մարդուն Սեմայիային Տէրոջը խօս-
3 քը եղաւ՝ բսելով, Սողոմոնի որդւոյն Բուդային
Ռոթոմաճ թագաւորին, ու Բուդային ու Բե-
նիամինի մէջ եղող բոլոր Իսրայէլացիներուն
4 խօսիս ու բսես, Տէրը այսպէս կ՚բսէ. Մի ել-
լէք ու ձեր եղբայրներուն հետ մի պատե-
րազմիք. ամէն մարդ թող իր տունը դար-
նայ, վասն զի աս բանը ինծմէ եղաւ. Ե՛ Տէ-
րոջը խօսքը մտիկ ըրին, ու Երոբոաճամին
վրայ երթալէն ետ կեցան.
5 Ե՛ Ռոթոմաճ Երուսաղէմ բնակեցաւ, ու
Բուդային մէջ պարսպաւոր քաղաքներ չինեց.
6 Բեթլեհեմ, Ետամ, Թեկուէ, (7) Բեթ-
8 սուրը, Սոքովը, Ադոդամ, Գեթը, Մարե-
9 ան, Զիփը, Ադորայիմը, Լաքիսը, Ազե-
10 կան, Սարաան, Աիյղոնը ու Քեբրոնը չինեց
որոնք Բուդային ու Բենիամինի մէջ պարիս-
11 պաւոր քաղաքներ էին. Ե՛ պարիսպները ամ-
րացուց, ու անոնց մէջ զօրապետներ, և կե-
րակուրի ու եղի ու գինիի չանմատաներ,
12 Ո՛ ամէն մէկ քաղաքին մէջ վահաններ ու
նիզակներ դրաւ. և զանոնք խիստ շատ ամ-
րացուց, ու Բուդա ու Բենիամին անոր հ-
-ւ էին.
13 Ե՛ բոլոր Իսրայէլի մէջ եղող քահանաները
ու Ղեւտացիները իրենց բոլոր սահմաններէն
14 անոր քովը ժողվուեցան. (Քանզի Ղեւտացիք
՚իրենց արուարձանները ու կալուածքները
Թողուցին, և Բուդայի ե՛ Երուսաղէմ
գացին. վասն զի ՚Երոբոաճամ ու անոր որդի-
քը զանոնք Տէրոջը քահանայութենէն մեր-
15 ժեցին. Ե՛ անիկա բարձր տեղերուն համար

՚ Թագ. ժգ. ։ ։ ։

ու Ագիւայ համար ու իր չինած Հարթերուն
16 համար Իրեն քուրմեր դրաւ։) Եւ անոնց
եաւէին՝ Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն Իսրայէլի
Ցէր Աստուածը °պատանց փնատոյներ՝ իրենց
Տայերուան Ցէր Աստուծոյն զոհ ընելու համար
17 Երուսաղէմ կ՚երթային։ Ու Բազդոյի թագա-
ւորութիւնը զօրացուցին, և Մազմանի որդին
Ռոբոամ երկը տարաւան մէջ ուժգնացուցին.
քանզի երկը տարի Դաւիթին ու Մազմանէին
ճամբովը քալեցին։

18 Եւ Ռոբոամ Դաւիթի որդւոյն Երիմոթ-
թի աղջիկը Մահլէթը իրեն կնիկ առաւ. Նաե
Յեսսէի որդւոյն Եղիաբին աղջիկը Աբիքէլը.
19 Ու անոնկ որդիներ ծնաւ անոր՝ Յեուսը,
20 Սամարիան ու Զաամը։ Եւ անկէ ետքը Աբի-
սազմին աղջիկը °Մաահքան առաւ, որ անոր
Ծնաւ Աբիան, Եթթին, Զիզան ու Սաղոմի-
21 թը։ Եւ Ռոբոամ Աբիսազմին աղջիկը Մաա-
քան իր բոլոր կիներէրէն ու Հարճերէրէն աւելի
կը սիրէր. (վասն զի անիկա տասնուութը կիներ
ու վաթսուն Հարճ առեր էր. և քսանուութը
22 տղայ ու վաթսուն աղջիկ ծնաւ.) Եւ Ռոբո-
ամ Մաահքայի որդին °Աբիան գլուխ դրաւ,
այսինքն իր եղբայրներուն վրայ իշխան. քանզ
23 դի զանիկա թագաւոր ընելու էր։ Ու
խելացութիւն ընելով՝ իր բոլոր տղաքները
բոլոր Բազդոյի ու Բենիամինի դաւառներուն
մէջ՝ բոլոր պարսպատ քաղաքներուն մէջ
Ֆռեզատրեց, և անոնց առատ ապրուստ կա-
տարեց. ու շատ կիներ փնտռեց։

ԳԼ. ԺԲ

1 Բոլոր Ռոբոամին թագաւորութիւնը
հաստատուեցաւ, ու ինքը զօրացաւ, °Տէրո-
ջը օրէնքը թողուց, ու անոր հետ բոլոր Իս-
րայէլ ալ։
2 °Եւ Ռոբոամ թագաւորին հինգերորդ տա-
րին եգիպտոսի Սիսակ թագաւորը երուսա-
ղէմի վրայ եկաւ. (քանզի Տէրոջը դէմ մեղա-
3 ուսիրութիւն ըրեր էին.) Ալ°ս հազար երկու
հարիւր կառքով ու վաթսուն հազար ձիա-
ւորով էր. ու անոր հետ եգիպտոսէն եկած
ժողովրդը անթիւ էր, այսինքն °Լիբիացիք,
4 ‡Սոկկիացիք ու Եթիովպացիք. Եւ Բազդոյին
պարսպատ քաղաքները առաւ, ու մինչև
5 Երուսաղէմ եկաւ. Եւ °Սեմայիա մարգարէին
եկաւ Ռոբոամին ու Բազդոյի իշխաններուն՝
որոնք Սիսակին երեսէն Երուսաղէմ ժողված
էին, ու անոնց ըսաւ, Ցէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Դուք զիս թողուցիք, ու ես ալ ձեզ Սիսա-
6 կին ձեռքը կը թողում։ Եւ Իսրայէլի իշխան-
ները ու թագաւորը խոնարհեցան ու ըսին,
7 °Ցէրը արդար է։ Ու երբոր Ցէրը անոնց խո-
նարհիլը տեսաւ, °Ցէրոջը խօսքը Սեմայիային
եղաւ՝ ըսելով, Անոնք խոնարհեցան. պիտի
չկործանցընեմ զանոնք, հապա անոնց քիչ մը
ազատութիւն պիտի տամ. ու իմ բարկութիւնս
Սիսակին ձեռքովը Երուսաղէմի վրայ պիտի
8 չթափի. Սակայն °անոր ծառաներ պիտի ըլ-
լան, որ Իմ ծառայութիւնս ու երկրի թա-
գաւորներուն ծառայութիւնը ---
9 դիտնան։ Ու եգիպտոսի Սիսակ թագաւորը
Երուսաղէմի վրայ եկաւ, և Ցէրոջը տաճ-
գանձերը ու թագաւորին տանը գանձերը
առաւ, ամէնն ալ առաւ. Սաղոմոնին °շինած
10 ոսկի ասպարներն ալ առաւ. Եւ Ռոբոամ
թագաւորը անոնց տեղը պղնձէ ասպարներ
շինեց, ու գանոնք թագաւորական տանը
դուռը պահպանութիւն ընող °սուրհանդ ակաց
11 ասիկաներուն ձեռքը յանձնեց. Ու երբոր
թագաւորը Ցէրոջը տանը կ՚երթար, սուր-
հանդակիները կու գային գանոնք կը կրէին,
ու Խուշ գանոնք սուրհանդակներուն խուց
12 կը դարձընէին. Ուստի անոր խոնարհելուն
համար Ցէրոջը բարկութիւնը անկէ դարձաւ,
ու ---- բոլորովին չկործնցուց. Նաեւ Բազ-
դոյի մէջ ազէկ բաներ կային։
13 Եւ Ռոբոամ թագաւորը Երուսաղէմի մէջ
զօրացաւ, ու թագաւորութիւն բրաւ. ու
°երբոր Ռոբոամ թագաւորեց, քառասունու-
մէկ տարեկան էր, ու տասնեւեօթը տարի
թագաւորութիւն բրաւ Երուսաղէմի մէջ, ա-
սիներէն Ցան քաղաքին մէջ որ Ցէրը ի-
րայէլի ամէն ցեղերէն ընտրեց՝ իր անունը հոն
դնելու համար. ու անոր մայրը Ամմինացի
14 էր Նաամա անունով։ Եւ անիկա չարութիւն
բրաւ, քանզի իր սիրտը չուղղեց որ Ցէրը փնտ-
15 տռէ. Ու Ռոբոամին առաջին ու վերջին
գործերը ահա Սեմայիա մարգարէին գրքին
մէջ ու Ադդոյ տեսանողին ազգաբանութեան
մէջ գրուած են։ °Եւ Ռոբոամին ու Յերո-
բոամին միջեւնին միշտ պատերազմ կար։
16 Ու Ռոբոամ իր հայրերուն հետ քնացաւ,
և Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղուեցաւ. ու

ե Գէս. ԺԸ. 7. ա Կար. Ժ. 29։ ը ¶ Թագ. Ժբ. 28։ Ժգ. 9։ Թվ. Ժգ. 8։ թ ¶ Թագ. Ժբ. 31։ Ժգ. 33։ ժ Տե՛ս գԼ. ԺԸ. 9. Լ.։ 11. 18։ ժա Կար. Ժ. 29։ ժբ Եբր. փիտոմ բառս համար ուր տասնաչորը տառերը կան։ ժգ Գէս. Ժբ. 1։ ժդ ¶ Թագ. Ժե. 9։ ժե ¶ Թագ. Ժբ. 31։ ժզ Գէս. Ժգ. 1։ ժէ ¶ Թագ. Ժբ. 31։ ժը Տե՛ս գԼ. ԺԸ. 9. Լ.։ ժթ Եբր. Ցուդա։ ի Գէս. Ժբ. 1։ ի ¶ Թագ. Ժբ. 31

անոր տեղը ՙանոր որդին Աբիա թագաւոր եղաւ։

ԳԼ· ԺԳ

1 Աբիա թագաւորին տասնուութերորդ տարին Յուդայի վրայ Աբիա թագաւորեց։
2 Երուսաղէմի մէջ երեք տարի թագաւորեցաւ։ և անոր մօրը անունը ՙՄիքայիա էր, -- Գաբաայի Ուրիէլին աղջիկն էր։ և Աբիային ու Երոբոամին միջեւ պատերազմ կար։ 3 Եւ Աբիա զօրաւոր ու պատերազմող զօրքերով՝ չորս հարիւր հազար ընտիր մարդոցմով պատերազմելու պատրաստուեցաւ։ Երոբոամ ալ անոր դիմացը °եւս ութը հարիւր հազար ընտիր, զօրաւոր ու պատերազմող մարդոցմով։
4 Եւ Աբիա եփրեմի լեռնակողմը ՙԶեմարիմ լեռանը վրայ կայնեցաւ ու ըսաւ, Ով Երոբոամ ու բոլոր Իսրայէլ, լսեցէ՛ք ինծի։ 5 Դուք գիտնալու չէ՞ք որ Իսրայէլի Տէր Աստուածը ՙԻսրայէլի վրայ թագաւորութիւնը յաւիտեան Դաւիթին ու անոր որդոցը տուած է ՙաղի ուխտով։ 6 Եւ Դաւիթի որդւոյն Սողոմոնին ծառան Նաբատեան Երոբոամ ոտք եղաւ, ու տիրի ու ապերջմէն ապստամբեցաւ։ Եւ անոր քովը դատարկակաց ու անօրէն մարդիկ ժողվուեցան, ու Սողոմոնի որդւոյն Երոբոամին դէմ կեցան։ քանզի Ռոբոամ մանկահասակ ու փափկասիրտ էր եւ իրենց չկրցաւ դիմանալ։ 7 Եւ հիմա դուք չուռաստ էք ըսելու Նաւղ Տաճար, ու Երոբոամին ՙէնկի չհետաձգուած ատուածներն՝ ան ոսկի որթերը ձեր քովը էղող Տէրոջը թագաւորութիւնը դէմ կենալ 9 կը մտածէք։ ՙԻրեք դուք Տէրոջը քահանաները՝ Ահարոնի որդիները ու Ղեւտացիները դուրս չըրի՞ք, և ուրիշ երկիրներուն ժողովրդոց պէս ձեզի քուրմեր չըրի՞ք ան բոլոր մարդիկը, ՙորոնք մէկ զատարակով ու հօթը խոյերով կու գային ՙպիրներ նուիրելու, որ 10 չաստուածներու քուրմ ըլլան։ Բայց մեր Աստուածը եհովան է, ու մենք զանիկա չմոռցինք։ և Տէրոջը ծառայութիւն բնող քահանաները Ահարոնի որդիքն են ու Ղեւտացիները գործոց վրայ են։ 11 Եւ ամէն առտու ու ամէն իրիկուն Տէրոջը ողջակէզներ կը հատուցանեն, ու անուշահոտ խունկ կը ծխեն, Եւ մաքուր սեղանին վրայ տասնհատ ոսկի մոմակալը անոր լամպարներովը կը վառեն, ինչպէս որ մեր Տէր Աստուծոյն պահպանութիւնը կը պահենք, 12 բայց դուք զանիկա մերժեցիք։ Եւ ահա Աստուած մեր հետ է՝ մեր իշխանը ըլլալու։ Նաև անոր քահանաները ազդարարութիւն փողերով, որ ձեզի դէմ հնչեցնեն։ Ո՛ Իսրայէլի որդիք, ՙձեր հայրերուն Տէր Աստուծոյն հետ մի պատերազմիք։ քանզի դուք յաջողութիւն պիտի չգտնէք։
13 Բայց Երոբոամ դարանակալները դարձուց, որ անոնց հետեւի գան։ ու Իսրայէլացիներուն առջեւն էին, ու դարանակալները անոնց հետեւի էին։ 14 Եւ Յուդայեանք դարձան նայեցան որ պատերազմի իրենց առջեւէն ու հետեւէն էր, ու Տէրոջը ազաղակեցին, և քահանաները փողերը հնչեցուցին։ Ու Յուդայի մարդիկը ազաղակ վերցուցին։ ու երբոր Յուդայի մարդիկը ազաղակեցին, Աստուած ՙԵրոբոամը ու բոլոր Իսրայէլը Աբիային ու 16 Յուդային առջեւը զարկաւ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Յուդային առջեւէն փախան։ ու Աստուած անոնց ձեռքը մատնեց զանոնք։ 17 Եւ Աբիա ու իր զօրքը մեծ կոտորած ըրին անոնց մէջէ։ ու Իսրայէլին հինգ հարիւր հազար ընտիր մարդիկ ապատնուած իյնան։ Ազատուեր Իսրայէլի որդիքը նուաճեցան, ու Յուդայի որդիքը յաղթեցին Տէր Աստուածոյն 19 ապաւինելնուն համար այժ գան։ Եւ Աբիա Երոբոամը հալածեց, ու անկէ քաղաքներ առաւ, այսինքն Բեթէլը ու անոր գեղերը, և Յեսանան ու անոր գեղերը, ու ՙԵփրոնը ու 20 անոր գեղերը։ Եւ Երոբոամ Աբիային օրերուն մէջը ուժին ալ չկրցաւ այժ գտնել։ ու Տէրը ՙզանիկա զարկաւ, ու մեռաւ։
21 Եւ Աբիա ուժովցաւ, ու իրեն տասնուչորս կնիկ առաւ, և քսանուերկու տղայ ու տասնուվեց աղջիկ ծնաւ։ Ու Աբիային մնացորդ պատմութիւնները, և անոր գործերը ու խօսքերը ՙԱդդով մարգարէին յիշատակարանին մէջը գրուած է։

ԳԼ· ԺԴ

1 Աբիա իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու զանիկա Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղեցին։ և անոր տեղը անոր որդին ՙԱսա թագաւոր

եղաւ · ասոր օրերը երկիրը տասը տարի հան-
2 գրաւութիւն գտաւ · Ու Աա իր Տէր Աս-
տուածին առջեւը բարի և ուղիղ եղածը բրաւ ·
3 Ու օտար աստուածներուն սեզանները ու Ի բարձր
տեղերը վերցուց , և Ի արձանները կոտրտնց ,
ու Աստարովթի կուռքերը կտոր կտոր բրաւ ·
4 եւ Ծուդային հրամայեց որ իրենց Հայրերուն
Տէր Աստուածը փնտռեն , ու օրէնքը ու պա-
5 տուիրանքները կատարեն · Եւ Ծուդային ա-
մէն քաղաքներէն բարձր տեղատեղը , ու
արեգական կուռքերը վերցուց · ու իր առ-
6 ջեւը թագաւորութիւնը հանդիստ էր · Եւ ա-
նիկա Ծուդային մէջ պատերազմ քաղաքներ
չունեց · քանզի ան տարիներուն մէջ երկիրը
հանգստութիւն կը վայելէր , ու անոր հետ
պատերազմ ընել չկար , վասն զի Տէրը անոր
7 հանգստութիւն տուաւ · Եւ ա Ծուդային
բաւ , Աա երկիրը քանի որ մեր Իյհանդ-
թեանը տակն է , ասա քաղաքները չունենք ,
ու զանոնք պարիսպներով , աշտարակներով ,
դռներով ու նիգերով չըկապտունք · քանզի
մենք մեր Տէր Աստուածը փնտռեցինք , --
փնտռեցինաս հանար ամէն կողմնէ մեզի
հանգստութիւն տուաւ · Եւ ընդ չունեցին
8 ու յաջողութիւն գտան · Եւ Աա Ծուդային
ունեցան ու նիզակ կրող երեք հարիւր հազար
զօրք , ու բենիամինէն՝ ասպար կրող ու ա-
զեղ քաշող երկու հարիւր ութսուն հազար
զօրք ունէր · ասոնք ամէնը զօրաւոր կոիւ-
ներ էին ·
9 Ու ԵթԷոփացի Զարա հազար անգամ հա-
զար զօրքով ու երեք հարիւր կառքով անոնց
10 վրայ եկաւ , ու մինչև Մարեսա եկաւ · Եւ
Աա անոր դիմացը ելաւ · ու Մարեսայի Սե-
փաթա ձորին մէջ պատերազմի շարուեցան ·
11 Եւ Աա Իր Տէր Աստուծոյն աղաղակից , ու
բաւ , Ով Տէր , Ի քու ամէնդ տարբերութիւն
մը չկայ թէ շատով և թէ Ի քիչով օգնութիւն
ընելու մէջ · Մեզի օգնութիւն բրէ , ով Տէր
Աստուած մեր , որովհետև քեզի ապաւինե-
ցանք , ու Ի ձա բազմութեանս վրայ քու ա-
նունովդ եկանք · ով Տէր , մեր Աստուածը
դուն ես · մի թոզուր որ մարդը քեզի դէմ
12 զօրանայ · Եւ Տէրը Ի ԵթԷոփացիները Աա-
յին ու Ծուդային առջեւը զարկաւ · ու ԵթԷ-
13 օպացիք փախան · Եւ Աա ու անոր հետ ե-
ղող ժողովուրդը զանոնք մինչև Իգէրարա հա-
լածեցին · ու ԵթԷոփացիք ինկան , և անոնց
վրայ կենդանութիւն չմնաց · քանզի Տէրովը
առջեւը ու անոր բանակին առջեւը խորտա-
14 կեցան · ու խիստ շատ աւար առին · Եւ Գե-

բարային բոլորտիքը եղող ամէն քաղաքները
զարկին , քանզի Եհովայ Տէրովը վախը
ինկաւ · ու ամէն քաղաքները կողոպտեցին ·
15 վասն զի անոնց մէջը շատ աւար կար · Եւ
Իհօտեւրան վրանները ալ զարկին , ու խիստ
շատ ոչխար և ուղտ առին , ու Երուսաղէմ
դարձան ·

ԳԼ · ԺԵ

1 Աա Ծուդային հետ ու Իսրայէլէն պանդուխտ եկողներուն
հետ Ազարիա Տոդեայէն խոսքերուն ջաշխարհով Աստու-
ծոյ հետ հանդիպեցաւ ուխտ կ'ընէ · 16 իր մորոյ Մաասան
սիթուհիներն կը հանէ՝ անոր կռապաշտութեանը համար · 19
ու Ծուդան բաները Աստուծոյ առջեւ կը տանի · ու երկար
ժամանակ խաղաղութիւն կը վայելէ ·

1 Ու Ովդեդի որդւոյն Ազարիային վրայ Աս-
2 տուծոյ Հոգին եկաւ · Եւ Ասային առջեւը ել-
լելով՝ բաւ անոր , Ով Աա ու բոլոր Ծուդա
ու Բենիամին , ինծի մտիկ ըրէք · Ի Տէրը ձե-
զի հետ կ'ըլլայ , քանի որ դուք անոր հետ
էք · ու Ի թէ որ զանիկա փնտռէք , զանիկա
կը գտնէք · բայց Ի թէ որ զանիկա թողուք ,
3 անիկա ալ ձեզ պիտի թողու · Եւ Իսրայէլ
երկար ժամանակ առանց ճշմարիտ Աստուծոյ ,
առանց Հաւատացնող քահանայի , ու առանց
4 օրէնքի մնացեր էր · Բայց Ի իրենց նեղութեանը
մէջ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն դարձան , ու
5 զանիկա փնտռելով գտան · Եւ ան առն-
ները ալլոգին ու մնողին ապահովութիւն չը-
կար · քանզի երկիրներուն բոլոր բնակչացը
6 մէջ չատ խռովութիւններ կար · Ինչ ազ-
գին հետ ու քաղաք քաղաքի հետ կը զար-
նէր · ինչու որ Աստուած ամէն նեղութիւն-
7 ներով զարհուրեցուց զանոնք · Եւ հիմա դուք
զօրացէք , ու ձեռքերնիդ չթուլնայ · վասն
զի ձեր գործքին վարձքը կայ ·
8 Եւ Աա ան խօսքերը ու Ովդեդ մար-
գարէին մարգարէութիւնը լսելով՝ զօրացաւ ,
և Ծուդայի ու Բենիամինի բոլոր երկրէն , ու
Ի եփրեմի լեռնէն իր առած քաղաքներէն պըղ-
ծութիւնները վերցուց , ու Տէրոջը սե-
բան ին առջեւը եղող Տէրոջը սեզանը նորոգեց ·
9 Եւ բոլոր Ծուդան ու Բենիամինը , ու Ի ե-
բեմէն և Մանասէէն ու Շմուսէէն անոնց մը-
վը դանուած պանդուխտները ժողվեց · քանզի
Իսրայէլէն շատ մարդիկ անոր կողմը անցան ,
տեսնելով որ անոր Տէր Աստուածը անոր
10 հետն է · Եւ անոնք Ասային թագաւորութեա-
նը տասնու հինգերորդ տարւոյն երրորդ ամի-
11 սը Երուսաղէմի մէջ ժողվուեցան · Ու ան օրը
իրենց Իրեթած ասաբէն Տէրոջը զոհ բրին ,
եօթը հարիւր արջառ ու եօթը հազար ոչ-

Տ Տ֊ ք Թագ · ժէ · 14 · Գէ · ժէ · 17 ·
Ի Եէ · էդ · 13 ·
Ղ Ղ Թագ · ժա · 7 ·
Ն Նէր · առիւն և ·
Ի Գէ · ժգ · 8 ·
Ձ Ցո · ժէ · 11 ·
Ի Եէ · ժգ · 10 · Գէ · ժգ · 14 · Սաղ · Իր · 3 ·
Ը ա Թագ · ժգ · 6 ·
Ի Եէր · ակօսով
Ի ա Թագ · ժէ · 11 · Աւակ · ժը · 19 ·
Ի Գէ · ժգ · 15 ·
Ի Ծն · ժ · 10 · Ի · 1 ·
Լ Ծն · լէ · 5 · Գէ · ժէ · 10 ·
՝ Ի՛ հովիւներուն —

ա Թա · իդ · 2 · Դաս · գ · 10 · Գէ · ի · 14 · իգ · 29 ·
Ի Ցա · գ · 8 ·
Ձ Հո · 4 · 13 · ա Թագ · իբ · 3 · Գէ · էգ · 2 · 12 · 13 · Երեմ · իմ ·
Ղ Գէ · իգ · 29 ·
Ն Ղէ · ժ · 11 ·
Ի ր Օր · գ · 29 ·
Շ Դաս · ը · 6 ·
Ո Մաս · իգ · 7 ·
Չ Ըաս Լաս · Ն Ըաս · Ի ա Եէ · Ոմգ Եգի ա ը · գ · ա Ընդ Ընդրաս ·
Ի Գէ · ժգ · 19 ·
Ի Գէ · ժա · 16 ·
Լ Գէ · ժգ · 11 ·
Խ Գէ · ժգ · 13 ·

12 խար • եւ Նաւթա ըրին որ իրենց Հայրերուն
Տէր Աստուածը բոլոր պատով ու բոլոր Հզի-
13 ով խնդրեն • Եւ ով որ խոպտկին Տէր Աս-
տուածը չփնտռէ , թէ պզտիկ և թէ մեծ ,
թէ էրիկ մարդ և թէ կին կրկին Նահատակ :
14 Ու մեծ ձայնով և ցնծութեան ազազակով
ու փողերով ու չեփորներով Տէրոջը երդում
15 ըրին • Եւ բոլոր Յուդա ան երդումին վրայ
ուրախացան • քանզի իրենց բոլոր պատովը նը-
դում ըրին , ու Նրենց բոլոր կամքովը խըն-
դրեցին զնան զանոնք • ու Տէրը ամէն կող-
մանէ Հանդստացուց զանոնք •
16 Եւ Ասա Թագաւորը իր Մայրը Մաասան
ալ սիկնութենէն Հանեց • վասն զի անիկա Աս-
տարտեղին կուռք չիներ էր • իսկ Ասա անոր
կուռքը կտրեց ու փշրեց , ու կիդրոն Հե-
17 զեղտին մէջ այրեց • Բայց Նբարձր տեղատան-
քը խոպտկէն չվերցան • սակայն Ասային սիր-
տը իր Կեդծ բոլոր օրերուն մէջ ուղիղ էր •
18 Ու իր Հօրը նուիրած ու իր նուիրած բաներ
րը արծաթը ու ոսկին ու անօթներըը Աստու-
19 ծոյ տաներ տարաւ • Ու մինչև Ասային Թա-
գաւորութենեան երեսունհինգերորդ տարին
պատերազմ չեղաւ •

ԳԼ · ԺԶ

1 Աա՛ Նասային Թագաւորութենեան երեսունհինգե-
րորդ տարին Նիսրայէլի Բաասա Թագաւորը
Յուդայի դէմ եկաւ , ու Ռաման չինեց , Նոր
Յուդայի Ասա Թագաւորին կելլող մուտով
2 մը չթողու • Եւ Ասա Տէրոջը տաներ ու Թա-
գաւորին տաներ գանձերէն արծաթ ու ոսկի
Հանեց , ու Դամասկոս բնակող Ասորոյ Թա-
3 գաւորին՝ Բինհադադին խրկեց՝ ըսելով , Իմ
ու քու մէջդ , և իմ Հօրս ու քու Հօրդ մէջը
դաշնակցութիւն կայ • ահա քեզի արծաթ ու
ոսկի կը խրկեմ • եկուր , խոպտկէ Բաասա
Թագաւորին Հետ ունեցած դաշնակցութիւնդ
4 աբէ , որ անիկա իմ վրայէս ետ քաշուի • Ու
Բինհադադ Ասա Թագաւորին Խոսկ մտիկ ըրաւ •
և իր զօրագլուխները Նիսրայէլի քաղաքներուն
վրայ խրկեց • ու Իյոն , Դանը , Աբէլմայիմը
ու Նեփթալիմի բոլոր չտնտպատնի քաղաք-
5 ները զարկին • Եւ Բաասա — ետ կը լսելով
Ռաման չինելէն ետ կեցաւ , ու գործը դադ-
6 բնցուց • Ուստի Աա Թագաւորը բոլոր Յու-
դան առաւ , ու Բաասային չինած Ռամային
քարերը ու փայտերը վերցուցին • ու անոնց
մով Գաբան ու Մասփան չինեց •
7 Եւ անառանը Նհանի անառնողը Յուդայի
Աա Թագաւորին եկաւ , ու անոր բաւ ,
Որովհետև դուն Ասորոյ Թագաւորին ապա-
ւինեցար , ու քու Տէր Աստուծոդ չապա-
ւինեցար , անոր համար Ասորոյ Թագաւորին
8 զօրքը քու ձեռքէդ ազատեցաւ • Մինէ Նե-
թէոպացիք ու Նլիբացիք խոտա շատ կառ-
քերով ու ձիաւորներով բազմամիթիւ զօրք
չէին՞ն • բայց որովհետև դուն Տէրոջը ապաւի-
9 նեցար , զանոնք քու ձեռքդ մատնեց • Նրան-
դի Տէրոջը աչքերը բոլոր երկիրը Կը դիտեն ,
որ իրեն ուղիղ սրտով յարգելները ուժովցնէ •
Դուն սա բանիս մէջ անմտութիւն ըրիր • ասկէ
10 ետքը Նպատերազմներ պիտի ունենաս • Եւ
Աա ան տեսանողին զրդռեցաւ , ու Նբանիկա
բանտը դրաւ • վասն զի սա բանիս Համար
խոտա բարկացաւ անոր • ու անառանը Աա
Ժողովրդեն մէկ քանիներըը Հարատահարեց •
11 Նայ Աասային առաջին ու վերջին պատմու-
թիւնը ահա Յուդայի ու Նսրայէլի Թագա-
12 ւորներուն գրքին մէջ գրուած է • Եւ Աա իր
Թագաւորութենեան երեսունեւիններորդ տա-
րին ոտքի շաւիղ Հիւանդացաւ • ու անոր հի-
ւանդութիւնը ծանրացաւ • և իր հիւանդու-
թենեան մէջն ալ Տէրը չփնտռեց , հապա բը-
13 ժիշկները ։ Եւ Աա իր Հայրերուն Հետ
քնացաւ , ու անիկա իր Թագաւորութենեան
14 քառասունեւմեկերորդ տարին մեռաւ • Ու
զանիկա Դաւիթի քաղաքին մէջ իրեն Համար
փորած գերեզմանը թաղեցին • և զանիկա
Նխունկերով ու խադագործի արուեստին զա-
նազան բալագրութիւններովը լեցուն անկո-
ղինի մը մէջ պառկեցուցին , ու անոր վրայ
խոտա չատ Խունկ ծխեցին •

ԳԼ · ԺԷ

1 Յովսափատ Աասային տեղը յաջորդելով՝ ոտքի կեդրոն կը կա-
ռավարէ ու յաղթութիւն կը գտնէ • 7 Դևնասիրները ու Խրատ-
չները կը խրկէ՝ որ Աստուծոյ օրէնքը Յուդայի տաքիները
10 Աստուծոյ վախը Յովսափատին թշնամիներուն վրայ բլոր-
ով անտեսի ամէնը անոր բնծաներ կը բերեն ու հարկ կա-
տան • 12 Անոր մեծութիւնը • պատրաստութիւնները ու զէնքերը

1 Եւ անոր տեղը անոր որդին Յովսափատ
Թագաւոր եղաւ , ու Նսրայէլի դէմ զօրացաւ •
2 Եւ Յուդայի ամէն պարսպաւոր քաղաքներուն
մէջ զօրքեր դրաւ • ու Յուդայի երկրին մէջ

ու Էաներ հօրը Աասյին առած եփրեմի քա-
զաքներուն մէջ բնդատաշն զօրքեր դրաւ։
3 Եւ Ցէբը Յեհոփաոսին հետն էր։ քանդի անիկ
կա իր հօրը Գաւիթին առջի ճամբաներուն
4 մէջը քալեց, ու Բահաղիմը չմեռուց, Հա-
պա իր հօրը Աասւածը փնտուց, անոր պա-
տուիրանքներուն մէջը քալելով, և չի ըն
5 Իսրայէլին ըրածին պէս ընբաղ։ Եւ Ցէբը թա-
գաւորութիւնը անոր ձեռքին մէջ հաստա-
տեց։ ու բոլոր Յուդա Յեհոփաոսին բնա-
կներ կու տար, Էև անոր հարստութիւնը ու
6 փառքը չատցուց։ Ու անոր սիրտը Ցէհոյը
ճամբաներուն մէջ բարձրացաւ։ և դեռեվին
բարձր տեղերը ու Աստարտիքի կուռքերն
ալ Յուդայէն վերցուց։
7 Եւ իր թագաւորութեանը երրորդ տարին
իր իշխաններըն՝ Բէնհայիլը, Աբդիան, Զա-
քարիան, Նաթանայէլը ու Միքիան իսկիզ,
Որ Յուդայի քաղաքներուն մէջը սորվեցընեն։
8 Եւ անոնց հետ էին Սեմիրամիթ, Նաթանիա,
Զաբադիա, Աասյէլ, Սեմիրամիթ, Յոնա-
թան, Ադոնիա, Տոբիա ու Տոբադոնիա Ղե-
ւտացիները. նաև անոնց հետ՝ եղիսաման ու
9 Յովրամ քահանաները։ Էու Յուդայի մէջ կը
սորվեցընէին, ու Ցէհոյը օրինաց դիրքը ա-
նոնց հետն էր, և Յուդայի ամէն քաղաքնե-
րը կը պտըտէին ու ժողովուրդին կը սորվե-
ցընէին։
10 Եւ Յուդայի բոլորտիքը եղող երկիրներուն
բոլոր թագաւորութիւններուն վրայ Ցէհոյը
վախը ինկաւ, ու Յեհոփաոսին հետ պատե-
11 րազմ չըրին։ Եւ փղշտացիներէն ալ Յեհոս-
փաոսին բնակներ ու Տարկին առակ կը բերէին։ և
Արաբացիներն ալ հօտերէն եօթը հազար եօթը
հարիւր խոյ, ու եօթը հազար եօթը հարիւր
12 նոխազ կը բերէին անոր։ Եւ Յեհոսփաոս կր-
թալով խիստ մեծցաւ, ու Յուդայի մէջ բեր-
13 դեր ու չտեմարանի քաղաքներ չինեց։ Եւ
անիկա Յուդայի քաղաքներուն մէջ շատ գործ-
քեր ունէր, ու Երուսաղէմի մէջ զօրաւոր
կարծներ ու պատերազմող մարդիկ ։։։
14 Եւ ասոնց էր անոնց թիւը իրենց ազգատոհմին
բան Տամեսան։ Յուդայի հազարապետներըն՝
եդնա իշխան, ու անոր հետ երեք հարիւր
15 հազար զօրաւոր կարծներ։ Եւ անկէ հետը
Յովհանան իշխան, ու անոր հետ երկու հա-
16 րիւր ութսուն հազար մարդիկ։ Եւ անկէ հե-
տը Զիքրիի որդին Ամասիան, Որ Ցէհոյը
ոնւիրատուն էր, ու անոր հետ երկու հա-
17 րիւր հազար զօրաւոր կարծներ։ Ու Բենի-
ամինէն՝ զօրաւոր կարիճ եղիսաման, և անոր
հետ երկու հարիւր հազար ազեղնաւոր ու
18 ասպարաւոր մարդիկ։ Եւ անկէ հետը Յով-

ղաբադ, ու անոր հետ հարիւր ութսուն հա-
19 զար ասպարավինեալ մարդիկ։ Ասոնք էին թա-
գաւորին ծառայութիւն ընողները, բաց ի՛ հան
մարդ զմէն՝ որոնք թագաւորը բոլոր Յուդա-
յին պարսպաւոր քաղաքներուն մէջը դրաւ։

ԳԼ։ ԺԸ

1 Յեհոփաոս Ընդարձակ հետ խնամութիւն ունենալով։ անոր
հետ Ցահաբի դստերագի վրայ պսակցաւ Երթալու կը հա-
մարեր։ 4 Ընդարձակ ամէն մարդկանէն խոստովա-
նակրկին մէջ կը պատմեր Մեխիայի բանին համար։

1 Եւ Յեհոփաոս Իսրաէլ չատ հարստութիւն
ու փառք ունեցաւ։ և Աքաաբին հետ խնա-
2 մութիւն բրաւ։ Էու մէկ քանի տարիէն ետ-
րը Սամարիա իջաւ Աքաաբին։ և Աքաաբ
անոր ու անոր հետ եղող ժողովուրդին խիստ
չատ ոչխարներ ու արջառներ մորթեց, ու
դանիկա Տամնզեց որ Բամոթ-գաղաադ ելլէ։
3 Եւ Իսրայէլի Աքաաբ թագաւորը Յուդայի
Յեհոփաոս թագաւորին բաւ, Ինձի հետ
Բամոթ-գաղաադ կ'երթա՞ս։ ու անոնիկ անոր
բաւ, Ես քեզի պէս եմ, ու իմ ժողովուրդս
քու ժողովուրդիդ պէս է։ ու քեզի հետ պա-
տերազմի կ'ելնեմ։
4 Եւ Յեհոփաոս Իսրայէլի թագաւորին բ-
5 աւ, Հիմա Ցէհոյը խնդրը փնտռէ։ Էու Իս-
րայէլի թագաւորը մարգարէները ժողվեց,
որոնք չորս հարիւր հոգի էին, ու անոնց բ-
աւ, Բամոթ-գաղաադ վրայ պատերազ-
մելու երթա՞նք, Իսկ ես կնեմ։ ու անոնք ա-
բան, Գնա՛, վասն զի Աստուած ընդ-
6 դատրին ձեռքը պիտի տայ։ Եւ Յեհոփաոս
բաւ, Այս տեղս Ցէհոյը ուրիշ մարգարէ մրն
7 ալ չկա՞յ, որ անոր Տարցընենք։ Էու Իսրայէլի
թագաւորը Յեհոփաոսին բաւ, Կայ մէկ ու-
րիշ մարդ մրն ալ, որուն միջոցով ընդ Ցէ-
հոյը Տարցընել, բայց ես զանիկա կ'ատեմ։
քանզի ինձի Տամար ապէկ մարգարէութիւն
չբներ, Տապա միշտ դէշ։ անիկա Յեհոսյի
որդին Միքիան է։ Եւ Յեհոփաոս բաւ,
Թագաւորը այդպէս չդրուցի։
8 Էու Իսրայէլի թագաւորը ներքինի մը կանչ-
եց, ու բաւ, Յեհոսյի որդին Միքիան շու-
9 տով հոս բեր։ Եւ Իսրայէլի թագաւորը ու
Յուդայի Յեհոփաոս թագաւորը՝ Սամարիա-
յի դռներու առջևի հրապարակին մէջ ամէն
մէկը ընդ գահեր Տագած՝ իր աթոռին
վրայ նստեր էր։ ու բոլոր մարգարէները ա-
10 նոնց առջևը մարգարէութիւն կ'ընէին։ Եւ
Քանաանայի որդին Սեդեկիա իրեն երկաթէ
եղջիւրներ չինեց, ու բաւ, Ցէրը այսպէս
կ'ըսէ. Ասորիները ատոնցմով պիտի զարնես,
11 մինչև որ զանոնք բնաջինջ ընես։ Բոլոր մար-

գթութիւնն ալ այնպէս կը մնայ անոնցմէ ու կ'ըսէին , Դաւիթի գաղտագողի եկիր , ու յանկարծ պիտի ուտենանք և Տէրը ընդհատ- թագաւորին ձեռքը պիտի տայ ։

12 Ու Մելքիան կանչելու գացող մարդը խօսելուն տարի՝ ըսելով , Ահա այն մարդուն երեսը մէկ բերնով թագաւորին հանար բարեբախտութեան խաչերան ։ Յոզաբադ ալ անանց մէկուն դարձաւ պէս լըլայ , ու բարեբախտութեան խօսքերուն համար ինձի ալ չխղճաց ։

13 Ու երբոր անիկա թագաւորին հետ , Դաւիթի գալուն տեղ բաւ , Ով Մելքիա , Դաւիթի գաղտագողի պատերազմելու երթալո՞ւդ , մէկ ես կ'ուզեմ՝ ես անիկա բաւ , երթալ , ու յանկարծ պիտի ուտեցնես ու ձեր ձեռքը

15 պիտի տայ ։ Ես թագաւորը անոր բաւ , Մի՛նչև քանի՞ անգամ երթալիցիկ քեզ , որ Տէրոջը անուանովը հաստատուած մարդուն խօսքը ինձի

16 Ու անիկա բաւ , Բոլոր Իսրայէլը Հովիւ չունենալու պէս լինելուս վրայ յիշեցուած անայ ։ և Տէրը բաւ , Աղէկ ասէր չունին ։ անոնց մարդ խաղաղութեամբ իրենց իր

17 տունը գացեցէ ։ Իսրայէլի թագաւորը Թոփասիոն բաւ , Գիտէ չէմ՞ որ անիկա ինձի հանար ապրելու մարդ պատերազմ չունիր , Հապա

18 դէշ ։ Ու Մելքիա բաւ , Աբեսիոն Տէրոջը խօսքը մարդկ ըրէք ։ Տէրը իր սեփականին վրայ նշանած անայ , ու երէկից բոլոր զօրքերը ա-

19 նոր աջ կողմն ու ձախ կողմն կացներ էին ։ Ես Տէրը բաւ , Իսրայէլի Աբեսալոմը թագաւորը սի կընայ խաբել , որ Դաւիթի գաղտագողի երթ , ու կորսուի ։ և մէկը այսպէս՝ ու մեսը

20 այնպէս բաւ ։ Ու մէկ հոգի մը երես և Տէրոջը առջեր կայներցաւ , ու բաւ , Զանիկա ես կը բաթլեմ ։ Ես Տէրը անոր բաւ , Ի՞նչ

21 միջոցով ։ Ու անիկա բաւ , Երթամ , ու անոր բոլոր մարդուներուն բերածները սուտ ապի ըլլամ ։ և Տէրը բաւ , Դուն պիտի խաբես ու պիտի յաղթես ։ երթալ ու այնպէս ըրէ ։

22 Ես հիմա ահա Տէրը ասա ձեզի պատերազմելու բերածը սուտ ապի դրեր է ։ բայց Տէրը քեզի հանար չարիք խօսեցաւ ։

23 Անասունը քանանացի որդին Սեդեկիա մեսցաւ , ու Մելքիային ծնօտին զարկաւ , ու բաւ , Տէրոջը Հոգին ի՞նչպէս խօսելիս եղաւ՝

24 քեզի հետ խօսելու հանար ։ Ես Մելքիա ըսաւ , Դուն ապի պիտի տեսնես այն օրը որ պատհելու հանար սենեակէ սենեակ մտնես ։

25 Ու Իսրայէլի թագաւորը բաւ , Մելքիան առէք , ու դարձուր Ամոն քաղաքապետին և

26 թագաւորի որդւոյն Յոսիային տարէք , Ու

ըսէք , Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ ։ Այսիկա բանտը դրէք ։ ու մինչև որ ես խաղաղութեամբ դառնամ , զանիկա նեղութեան հացով ու

27 ներգութեան ջրով կերակրեցէք ։ Ես Մելքիա բաւ , Եթէ երթալ խաղաղութեամբ դառնաս , Տէրը խօսած չըլլայ ։ ու բաւ , Ով ժողովուրդներ , ամէնդդ ալ լսեցէք ։

28 Ես Իսրայէլի թագաւորը ու Յուդայի Յոսափատ թագաւորը Դաւիթի գաղտագողի եկան ։

29 Ու Իսրայէլի թագաւորը Յոսափատին բաւ , կերպարանքս պիտի փոխեմ՝ ու պատերազմի պիտի մտնեմ ։ բայց դուն քու հագուստդ հագիր ։ և Իսրայէլի թագաւորը իր կերպարանքը փոխեց ։ ու պատերազմին մէջ

30 մտան ։ Ես Ասորւոց թագաւորը իր կառապետներուն պատուիրեց ու բաւ , Պզտիկի կամ մեծի հետ մի պատերազմիք , բայց միայն

31 Իսրայէլի թագաւորին հետ ։ Ու երբոր կառապետները Յոսափատը տեսան , Իսրայէլի թագաւորը ասիկա է՝ ըսելով , անոր վրայ պատերազմելու դարձան ։ և Յոսափատ աղաղակեց ։ ու Տէրը անոր օգնեցաւ ըրաւ , և

32 Պատահած ատենը անկէ դարձուց ։ Ու երբոր կառապետները տեսան որ անիկա Իսրայէլի

33 թագաւորը չէ , անկէ ետ դարձան ։ Ես մեսցաւ գտնելու մէկը Ասորւոց դիսեցաւ իր սպիտակ մեսցաւ իրմէն Ասորւոց դիսեցաւ իր կառքին մէջ կեցաւ , ու արեւուն մտած ատենը մեռաւ ։

ԳԼ · ԺԹ

1 Յոսափատ Երուսաղէմ կը յանդիմանուի ։ իր թագաւորութեան մէջ կը պարտի ու աստուածպաշտութեան կը յորդորի ժողովրդը ։ 5 դատաւորներուն ։ 8 քահանաներուն ու Դատաւորներուն պատուիրեալ կու ասի ։

1 Եւ Յուդայի Յոսափատ թագաւորը խաղաղութեամբ Երուսաղէմ իր տունը դարձաւ ։

2 Ու Անանիի որդին Յեհու՝ տեսանողը անոր դիմացը եկաւ , ու Յոսափատ թագաւորին բաւ , Պէտք էր որ մեզապարին օգնէիր , ու Տէրը ասոնցիկը սիրէիր ։ ահա ասոր համար Տէրոջ

3 Ջը երեսէն Քրտ վրադ բարկութիւն կայ ։ Բայց Քրտ վրադ բարի բաներ գտնուեցան ։ քանզի Աստարովթի կուռքերը երկրէն բնաջինջ ըրիր , ու քու սիրտդ Աստուած խնդրելու պատրաստեցիր ։

4 Ես Յոսափատ Երուսաղէմի մէջ կը բնակէր ։ ու նորէն ելաւ ժողովուրդին մէջը ։

ա Քան · իր · ու · ըս ·
ու · իմ · ու · ես ·
իմ · ու · ձ Քան ·
իր · ու ·

գ Բար · ա · ե ·
ե Բար · մր · ու · նա ·
մի · ու · Եղէկ ·
մդ · ց ·

է Երեմ · ի · ց · Մար ·
մդ · ես · Դար · իմ ·
ց ·
ը Գե · մդ · ժ ·

թ Կամ ա՛ժամ մը
ի Նիշ · յոգաբադի բան ու գերեզմանին

ժ ա Քան · բ · ց ·
ի Կաղ · Ջի · ու ·
ե Գե · ու · ես ·
է Գե · Յե · ի · ե · Տեա ·

ժգ · ու ·
ժե · Ես ·
ժզ · ի ·
ը Գե · ի · ժ · Եսթ ·
ի · ժ ·

աշխարհս բնակութեան մինչև եփրեմի լեռը, ու զանոնք իրենց հայրերուն Տէր Աստուծոյն
3 դարձուց։ Ու երկրին մէջ քաղաք քաղաք դատաւորներ դրաւ, որոնցմէ ամէն պարբերա-
6 պատ քաղաքներուն մէջը։ Եւ դատաւորը ներուն բառ։ Նայեցէք ինչ կ'ընէք։ քանզի
չէք անոնցմէ. դատաստանը մարդու չէրա-
բերիր, հապա Տէրոջմ՝ որ դատաստանին մէջ
7 ձեզի հետ է։ Ուրեմն Տէրոջը վախը ձեր վը-
րայ ըլլայ։ զգուշութեամբ բան անեցէք. քան-
զի մեր Տէր Աստուծոյն քովը անիրաւութիւն,
հայեցուածքներ ու կաշառք առնել չկայ։
8 Եւ Յեհոսափատ երուսաղէմի մէջ ալ Դևս-
տացիներէն ու քահանաներէն ու իսրայէլի
նահապետներէն դրաւ՝ Տէրոջը իրաւունքին
համար ու դատելու համար։ ու երուսա-
9 ղէմ դարձան։ Եւ անոնց պատուէր տուաւ
ու ըսաւ, Այսպէս ընէք Տէրոջը վախովը,
10 հաւատարմութեամբ և ուղիղ սրտով։ Ու-
ևրբոր իրենց քաղաքներուն մէջը բնակող ձեր
եղբայրներէն գան մէ գոյ ձեր առջևը՝ ին
արեան և արեան միջտեղը, ին օրէնքի ու
պատուիրանքի միջտեղը, և ին կանոններու ու
դատաստաններու միջտեղը, անոնց իսրա
ռաէլ, որ Տէրոջը դէմ յանցանք չդործեն.
զպակս զի Ձեր վրայ ու ձեր եղբայրներուն
վրայ բարկութիւն չգայ. այսպէս ըրէք որ
11 յանցաւոր չըլլաք։ Եւ ահա Տէրոջը ամէն
գործքին համար Ամարիա մեծ քահանան
ձեր վրայ ---ընէ, ու Թագաւորին ամէն
գործքին համար՝ Ըուգայի տունը իշխաներ իս-
մայէլի որդին Զաբադիա, ու ձեր առջևէն
ղևտացիները ոստիկաններ են. զօրացէք ու
-ընէ- ըրէք, և Տէրը բարին հետ ըլլայ։

ԳԼ· Ի

1 Ետքը եղաւ որ Մոաբին որդիները ու Ամմո-
նի որդիները, ու անոնց հետ Ամմոնացիներէն
ալ Յովսափատին վրայ պատերազմելու եկան։
2 Ուստի գացին, ու Յովսափատին պատմեցին
ու ըսին, Քու վրադ ծովուն անդիի կողմէն
Ասորւոց միջէն մեծ բազմութիւն կու գայ. և
ահա անոնք Ասասոնթամարի (այսինքն Էն-
3 գադի) մէջ են։ Ու Յովսափատ վախցաւ,
ու Տէրը փնտռելու դէմ եղաւ. և բոլոր
4 Յուդայի մէջ ծոմապահութիւն քարոզեց։ Ու
Յուդայեանք ժողովեցան որ Տէրոջմէ օգ-
նութիւն խնդրեն. ու Յուդայի բոլոր քաղաք-
5 ներէն այ Տէրը խնդրելու եկան։ Եւ Յովսափատ
Տէրոջը տան մէջ նոր դատարանին առջևը՝ Յու-
դայի ու Երուսաղէմի ժողովրդին մէջ կայնե-
6 ցաւ։ Ու ըսաւ, Ով մեր հայրերուն Տէր Ա-
ստուածը, դուն Ան Աստուածը չէ՞ն որ եր-
կինքը կը բնակիս, ու Ազգաց թագաւո-
ւրութիւններուն վրայ կը տիրես, և Քու
ձեռքիդ մէջ անունի մէկ զօրութիւն և այժ մը
կայ, որ բնաւ մեկը չկրնար քեզի դէմ դնել։
7 Չէ՞ որ դուն, Հոգի մեր Աստուածը, Էաս եր-
կիրս բնակիչներէդ քու Իսրայէլ ժողովրդիդ
առջևէն վռնտեցիր, ու զանիկա յաւիտեան
Քու սիրելի Աբրահամին սերունդին տուիր։
8 Ու անոնք հոն բնակեցան, ու հոն քու անուա-
նդ համար քեզի սրբարան մը շինեցին, ու
9 ըսին, Թէ որ մեր վրայ չարիք՝ սուր, դա-
տաստան, ժանտախտ կամ սով գայ, մենք ա-
նանա առջևը ու քու առջևդ կայնինք, (վասն
զի Էաս տանա մէջ քու անունդ կայ,) ու մեր
նեղութեան ատեն քեզի աղաղակենք, անա-
10 տներ լսես ու ձգ ազատես։ Եւ հիմա ահա
Ամմոնի ու Մոաբի որդիքը, ու Սէիր լեռանը
բնակիչները՝ որոնց միջը մտնելու Իսրայէլն չուզեր
դարձնել իրենց եգիպտացիէն ելած
ատեն, հապա Էանոնցմէ խոտորելցան, ու
11 զանոնք չկործանեցին, Ահա անոնք մեզի
հատուցանելու համար՝ կու գան մեզ վռնդ-
ելու քու ժառանգութենէդ, որն որ մեզի
12 տուիր։ Ով մեր Աստուածը, Էանոնց դատաս-
տան չե՞ս բներ. քանզի մեր վրայ եկող սա մեծ
բազմութեանը դէմ դնելու զօրութիւն չու-
նինք, ու չենք դիտեր ի՞նչ բնելու ենք. Հա-
13 պա Էեր աչքերը քու վրադ են։ Եւ բոլոր
Յուդայեանք իրենց բնտանիքներովը, կիսկ-
ներովը ու տղաքներովը Տէրոջը առջևը կայ-
ներ էին։
14 Աստուծոյ Հոգիին որդիներէն Մաթանեայի որդւոյն Բենէի որդւոյն Յահի-
էլի որդւոյն Զաքարիայի որդւոյն Բասիլեայի
վրայ Տէրոջը Հոգին եկաւ ժողովքին միջը։
15 Ու ըսին, Ով բոլոր Յուդա ու Երու-
սաղէմի բնակիչներ, ու դուն, Յովսափատ
թագաւոր, մինչ ըրէք, Տէրը ձեզի այսպէս

ա Բ Օր· ա· 17· — Գէս· ա· 17· ։ բ Ել· ի· 1· Ժ-
ա· 3· — Ել· Ժ· 18· Գէ· Ժ· 8· ։ գ Բ Օր· ի· 4· Հր-
ա· 15· Բ· 14· ։ դ Բ Օր· Ժ· 17· Յեր· ի· 7· 10· Գաղ· Ժ·
34· Հաւ· բ· 11· Գաղ· բ· 6· Եզեկ· ի· 9· Կաղ· գ· 25· ։
ե Բ Օր· ի· 18· Գէ· Ժ· 8· — Գէս· ա· 17· ։ զ Բ Օր· Ժ·
18· Գէ· Ժ· 8· ։ է Բ Օր· ի· 4· Հր· ա· 15· Բ· 14· ։
ը Բ Օր· Ժ· 17· Յեր· ի· 7· 10· Գաղ· Ժ· 34· Հաւ· բ· 11·
Գաղ· բ· 6· Եզեկ· ի· 9· Կաղ· գ· 25· ։ թ Բ Օր· Ժ· 8·
Ել· Ժ· 6· — Ել· Ժ· 8· ։ ժ Բ Օր· Ժ· 8· Ել· Ժ· 6· ։
ժա Եզեկ· գ· 16· ։ ժբ Թագ· Ժ· 46· ։ ժգ Բ Օր· ի·
4· 9· 10· Ել· Ժ· 1· ։ ժդ Ել· Ժ· 2· ։ ժե Բ Օր· ի·
9· 39· Ել· ի· 11· գ Թագ· ը· 23· Մաա· գ· 9· ։ ժզ
Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ ժէ Նե· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
ժը Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ ի Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իա Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իբ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իգ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իդ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իե Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իզ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իէ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իը Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իթ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իժ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իժա Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իժբ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իժգ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իժդ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իժե Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իժզ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իժէ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իժը Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իժթ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իի Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիա Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիբ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիգ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիդ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիե Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիզ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիէ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիը Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիթ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիժ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիժա Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիժբ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիժգ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիժդ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիժե Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիժզ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիժէ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիժը Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիժթ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իի Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիա Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիբ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիգ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիդ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիե Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիզ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիէ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիը Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիթ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիժ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիժա Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիժբ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիժգ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիժդ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիժե Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիժզ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիժէ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիժը Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիժթ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իի Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիա Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիբ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիգ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիդ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիե Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիզ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիէ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիը Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիթ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիժ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիժա Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիժբ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիժգ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիժդ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիժե Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիժզ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիժէ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիժը Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիժթ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իի Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիա Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիբ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիգ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիդ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիե Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիզ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիէ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիը Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիթ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիժ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիժա Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիժբ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիժգ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիժդ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիժե Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիժզ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիժէ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իիժը Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։
իիժթ Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։ իի Ել· Ժ· 1· Ել· ի· 8· ։

կ'բսէ , 'Դուք մի վախնաք , ու աս մեծ բազմութեանը երեսէն մի զարհուրիք . քանզի պատերազմն ձերը չէ , հապա Աստուծոյ է ։
16 վաղը անոնց վրայ իջէք . ահա անոնք Ասխոյ գառ՝ի վերը պիտի ելլեն . ու դանուիք հնգլ գաւին Յորը՝ Երուելի անապատին առջեը
17 պիտի գտնէք ։ Ձեր դուշիչը մէջ դուք պիտի չպատերազմիք . գուք երեցէք ու կայնեցէք , որ Տէրոջը ձեզի բրած փրկութիւնը տեսնէք , ով Յուդա ու Երուսաղէմ . մի վախնաք ու մի զարհուրիք . վաղը անոնց դիմացը
18 ելէք , ու Տէրը ձեզի հետ պիտի ըլլայ ։ Ետոնոնք Յոսափատ՝ երեսը գետինը ծռեց . ու բոլոր Յուդան ու Երուսաղէմի բնակիչները Տէրոջը առջեը երեսի վրայ իյնան , ու Տէրոջ
19 իր երկրպագութիւն ըրին ։ Եւ կահաթեանց որդիներէն ու կորխեանց որդիներէն Ղեւտացիները՝ Իսրայէլին Տէր Աստուածը խիստ բարձր ձայնով օրհնելու եղան ։
20 Եւ առաւօտուն կանուխ եղան , ու Թեկուէի անապատը ելան . ու անոնց երթալատեղ՝ Յոսափատ կայնեցաւ , ու բսաւ , Ով Յուդա ու Երուսաղէմի բնակիչներ , լսեցէք ինծի մէկ րոպէ . Ձեր Աստուծոյն հաւատացէք , ու ապահով պիտի ըլլաք . անոր մարգարէներուն հաւատացէք , ու յաջողութիւն
21 պիտի ունենաք ։ Եւ ժողովուրդին հետ խորհուրդ ըրաւ , ու Տէրոջը երգեցողներ որոշեց , որ զօրքին առջեէն ելլեն , ու Գոհացէք Տէրոջմէն , ինչուան որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։
22 Ու երբոր անոնք ցնծութիւան երգը ու օրհնութիւնը սկսան , Յուդայի վրայ եկող Ամմոնի — Մոաբի որդիներուն ու Սէիր լեռանը բնակիչներուն դէմ՝ Տէրը դարանակալներ հանեց .
23 և անոնք կոտորուեցան . քանզի Ամմոնի ու Մոաբի որդիքը Սէիր լեռանը բնակիչներուն վրայ ելան , որ ջնջեն ու բնաջինջ ընեն . ու երբոր Սէիրի բնակիչները հատու-
24 ցին , միմեանք կոտորելու եղան ։ Եւ Յուդա յիւանք անապատին մէջ եղոյզ դիտացողը հասնելով , ան բազմութիւանը նայեցան , և ահա անոնց դիերը գետնի վրայ փուռած էին , ու
25 ապառաժ մի չկար ։ Աստոնք Յոսափատ ու անոր ժողովուրդը անոնց առարը ժողվելու գացին . ու դիերուն մէջը շատ ապրանք ու պատուական անօթներ գտան , ու իրենց համար կողոպտեցին , մինչև որ ալ չնին կրնար տանիլ . ու առարը երեք օր ժողվեցին , վասն
26 զի խիստ շատ էր ։ Եւ չորրորդ օրը Օրհնութիւան հովիտը ժող-

ՀԱ · Ժգ · 13 · 14 · ր
Օր · — · 29 · 30 ·
ը · 8 · 9 · Գէ · ԼԲ · 1 ·
1 Նէ · Ժգ · 13 · 14 ·
2 Թագ · Ժգ · 9 · Գէ · ԺՀ · 3 · ԼԲ · 1 · 5 · Նէ · գ · 21 · Նէ · Ե · 9 · — ՄԹ · Ժգ · 29 · — ՄԹ · Ժգ · 34 · Ծագ · Ժգ · 1 ·
3 Թագ · Ժգ · 9 · Գէ · — ՄԹ · Ժգ · 41 · Գէ · Ե · 13 · Է · 3 · 6 · Դ · — Ե · 22 · — Թագ · Ժգ · 29 · — Նեհ · Ժգ · 43 · Գէ · ԺՀ · 10 ·

վեցան , քանզի հոն Տէրը օրհնեցին . անոր համար անուանը անունը Օրհնութիւան հո-
27 վիտ կոչեցին մինչև աս օրս ։ Եւ բոլոր Յուդայի ու Երուսաղէմի մարդիկը ու անոնց առաջնորդը Յոսափատ ուրախութեամբ Երուսաղէմ դարձան . քանզի Տէրը՝ անոնք
28 իրենց թշնամիներէն ուրախացուցեր էր ։ Եւ տաւիղներով , քնարներով ու փող-
29 րով Երուսաղէմ Տէրոջը տունը գացին ։ Ու ամէն երկիրներուն թագաւորութիւանը վրայ Աստուծոյ վախ եկաւ , երբոր լսեցին որ Տէրը Իսրայէլի թշնամիացը հետ պատերազ-
30 մեցաւ ։ Եւ Յոսափատին թագաւորութիւնը խաղաղ էր . ու անոր Աստուածը զանիկա ամէն կողմանէ հանգստացուց ։
31 Եւ Յոսափատ Յուդայի վրայ թագաւորութիւն ըրաւ . երեսունհինգ տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ , ու քսանհինգ տարի Երուսաղէմի մէջ թագաւորեց . և անոր մօրը անունը Ազուբա էր , ու Սալհիի աղջիկն
32 էր ։ Եւ անիկա իր հօրը Ասային ճամբան մէջ քալեց , ու անկէ չխոտորեցաւ՝ Տէրոջը առջեը
33 ուղղութիւն բնելով ։ Բայց բարձր տեղատեղը չվերցան . ու ժողովուրդը տակաւին սիրտերնին չէին չիտկած իրենց հարցը Աստուծոյն ։
34 Եւ Յոսափատին մնացորդ պատմութիւնը՝ առաջինը ու վերջինը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորներուն գրքին մէջը յիշուած Յանանիի որդւոյն Եհուի պատմութիւանը մէջ գրուած է ։
35 Եւ ասկէ յետը Յուդայի Յոսափատ թագաւորը՝ չարութիւն ընող Իսրայէլի Ախազիա
36 թագաւորին հետ միաբանեցաւ , Ու անոր հետ բնկերութիւն ըրաւ , որ Թարսիս երթալու նաւեր շինեն . ու Գասիոնգաբերի մէջ նաւեր
37 շինեցին ։ Եւ Մարեսացի Դօդիայի որդին Եղիազեր Յոսափատին վրայ մարգարէութիւն ըրաւ , ու բսաւ , Որովհետև դուն Ախազիային հետ բնկերացար , Տէրը քու գործդ աւերեց ։ Ու նաւերը խորտակեցան , ու չկրցան Թարսիս երթալ ։

ԳԼ · ԻԱ

1 Յոսափատ Յոսափատին անոր յաջորդելով՝ իր հարցերէրը կը մատչին ։ 5 Անոր յառ վարմանիքը ։ 8 Եդոմ ու Լիբնա կ՝ապստամբին ։ 12 Եղիային անոր գիր գրած մարգարեական կերը ։ 16 Փղշտացիք ու Արաբացիք կը յարձակին վրան ։ 18 Անոր անբժշկելի ախտը , անոգաթիւ մահը ու թաղումը ։

1 Եւ Յոսափատ իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու իր հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջ թաղուեցաւ . և անոր տեղը անոր
2 որդին Յոսափատ թագաւոր եղաւ ։ Ու անոր եղբայրները՝ Յոսափատի որդիքը՝ Ազարիա ,

Ա Գէ · ԺԱ · 15 · Յոբ · ԼՀ · 23 ·
2 Թագ · Իր · 41 · Ա Թագ · Ժգ · 1 · 7 · Ա Թագ · Իր · 43 · 50 ·
3 Ձեռ · գէ · ԺԱ · 6 ·
4 Գէ · Ժր · 14 · ԺԲ · 3 · Ա Թագ · Իր · 43 · Ա Թագ · Իր · 51 ·

Զեքիել, Ջաքարիա, Ազարիու, Միքայէլ ու Յոփատիա էին. ասոնք ամէնը իսրայէլի թա-
3 գաւորին Յովսափատին որդիքն էին. եւ ա-նոնց հայրը արծաթ ու ոսկի ու բանկոպղին բաներ՝ շատ պարգեւներ տուաւ անոնց, նաեւ Յուդայի մէջ պարսպաւոր քաղաքներ. բայց թագաւորութիւնը Յովսաբադին տուաւ, քան-
4 զի անդրանիկը ան էր. Ու երբոր Յովսաբադ իր հօրը թագաւորութեանը աթոռը նստաւ ու զօրացաւ, իր բոլոր եղբայրները ու իսրայէլի իշխաններէն մէկ քանիները սրով մեռցուց.
5 Յովսաբադ երեսունեւերկու տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու երուսաղէմի մէջ
6 ութը տարի թագաւորութիւն ըրաւ. եւ անիկա Աքաաբին տանը ըրածին պէս իսրայէլի թագաւորներուն ճամբուն մէջ քալեց, (քանզի Աքաաբին աղջիկը անոր կինին էր,) ու չը-
7 րաւը առջեւը չարութիւն ըրաւ. Բայց Տէրը Դաւիթին հետ ըրած ուխտին համար, և անոր ու անոր որդւոցը միշտ մէկ ճրագ մը տալու խոստանալնէրնին համար՝ Դաւիթին տունը կոր-
8 սընցնել չուզեց. Անոր օրերը եդոմեացիք Յուդային ձեռքին տակէն ապստամբեցան, ու իրենց վրայ
9 թագաւոր մը դրին. Եւ Յովսաբադ իր իշխաններովը ու բոլոր կառքերովը դնաց, ու գիշերով եղաւ, և իր չորս կողմը առնող եդոմեացիները ու կառքերու իշխանները զարկաւ.
10 Բայց եդոմեացիք Յուդային ձեռքին տակէն ապստամբեցան մինչեւ այս օրս. անոնք ալ Լիբնա ալ անոր ձեռքին տակէն ապստամբեցան, քանզի անիկա իր Տէրը Աստուածը
11 թողուցեր էր. Անիկա Յուդայի լեռներուն վրայ բարձր տեղեր ալ շինեց. ու երուսաղէմի բնակիչներուն պոռնկութիւն ընել ըսաւ, և Յուդան գլխէ հանեց.
12 Ու եղիա մարգարէէն անոր թուղթ եկաւ, որ կ'ըսէր, Քու հօրդ Դաւիթին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Որովհետեւ քու հօրդ Յովսափատին ճամբաներէն, ու Յուդայի Ասա
13 թագաւորին ճամբաներէն չընթացիր, Հապա իսրայէլի թագաւորներուն ճամբաներէն քալեցիր, և Յուդան ու երուսաղէմի բնակիչները պոռնկութիւն ընել տուիր՝ Աքաաբին տանը պոռնկութիւններուն պէս, ու նաեւ քեզմէ աղէկ եղող եղբայրներդ՝ քու հօրդ
14 տունէդ սպանեցիր, Ահա Տէրը քու ժողովուրդդ, քու որդիներդ ու կիներդ, և քու բոլոր ստացուածդ մեծ հարուածով
15 պիտի զարնէ. Ու դուն չարաչար պիտի հիւանդանաս փորի հիւանդութիւնով, մինչեւ որ փորուածդ դուրս պիտի թափի ան հիւանդութենէն պատճառաւ, ոչ օր ետքը
16 եւ Տէրը Յովսաբադին դէմ դրդռեց Փղշտացիները, ու Եթէովպացւոց մօտերը բնակող
17 Արաբացիները. Եւ անոնք Յուդայի վրայ ելան ու զանիկա հակզակուեցին. և թագաւորին տանը մէջ գտնուած բոլոր ստացուածքը, ու նաեւ որդիները ու կիներէն ալ փշացին տա-
18 րբին. ու անոր որդիներէն մէկուկ անոր պզտիկ որդին Յովաքազ մնաց.
19 Եւ ասոնց բոլորէն ետքը՝ Տէրը զանիկա անտնկ մէկ փորուածքի հիւանդութեամբ մը
20 զարկաւ, որ անբժշկելի էր. Ու շատ մը օրերէն ետքը՝ այսինքն երկու տարիի չափ ժամանակ անցնելէն ետքը իր հիւանդութենէն փորուածքը դուրս թափեցաւ, ու չարաչար հիւանդութիւնով մեռաւ. Եւ ժողովուրդը անոր վրայ խունկ չթխեցին, ինչպէս որ նախոր
20 հայրերուն վրայ թխեր էին. Անիկա թագաւոր եղած ատենը երեսունեւերկու տարեկան էր. և ութը տարի երուսաղէմի մէջ թագաւորութիւն ըրաւ. և անիկա ոչ մեռաւ՝ առանց մէկու մը անոր վրայ ցաւելուն՝ ու զանիկա Դաւիթի քաղաքին մէջ թաղեցին, բայց ոչ թէ թագաւորաց դերեզմաններուն մէջ.

ԳԼ. ԻԲ

1 Ջերուսաղէմի բնակիչները անոր տեղը անոր պզտիկ որդին Ազոքիան թագաւոր ըրին. քանզի Արաբացւոց հետ բանակը եկող գունդերը բոլոր Ահազերը մեռցուցեր էին. այսպէս Յուդայի Յովսաբադին որդին Ազոքիա
2 թագաւորեց. Ազոքիա քառասներկու տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու երուսաղէմի մէջ մէկ տարի թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Գոթողիա էր,
3 ու Ամրիին աղջիկն էր. Անիկա ալ Աքաաբին տանը ճամբաներուն մէջ քալեց. քանզի անոր մայրը չարութիւն ընելու խորհուրդ կու տար
4 անոր. Ու անիկա Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրաւ Աքաաբին տանը պէս. վասն զի իր հօրը մեռնելէն ետքը անոնք էին իր խորհրդատուները
5 ՆԵՐ՝ իր կործանմանը համար. Եւ անիկա անոնց խորհրդովը գնաց, ու Աքաաբին տան

ե գ Թագ. ը. 16.
զ գ Թագ. ը. 17. եւ ե Գ.Ա. ժէ. 1. ի. 5.
է Գ.Ա. իզ. 1.
ը բ Թագ. ի. 12. 13.
թ Գ.Ա. իզ. 36.
ժ Թագ. ը. 19.
ի Թագ. ը. 19.
ա Ես. ԼԲ. 11. եւ.

ա գ Թագ. ը. 20. եւ. ե Ղ.Ա. ժէ. 1. ի. 5.
ը Գ.Ա. իզ. 13.
թ Հմր. 11.
ժ գ Թագ. ժգ. 21—33.
ի գ Թագ. ի. 22.
ա Նե. Լ. 15. ը Օր.

գ. 16.
ե Հմր. 4.
ի Նեէմ. առանձ.
ա Հմր. 15. 19.
ը գ Թագ. ժա. 14. 33.
թ Գ.Ա. իզ. 1.
ժ Գ.Ա. իզ. 1. Ի՛շտոն Ազոքիա. Նե՛ի իր.
ի Նեէմ. առանձ. գ.
ա Ընդրկ.
ը Հմր. 15.
թ գ Թագ. ը. 26. եւ. Տէր գ.Ա. ի. 17. Հմր. 6.

ե Գ.Ա. ի. 17.
զ Ը.ա. Աստ. Ե. Ա՛ն. ըստ. Թոռն. գործ. ասելիս. առ նոսա. գ Թագ. ը. 28.
է Գ.Ա. ի. 17.
ը Գ.Ա. ի. 6.
թ գ Թագ. ը. 28. եւ.

Թափառին՝ խորացրէ թագաւորին հետ Աստուց Աղայէլ թագաւորին վրայ Յամովթ-գաւազան պատերազմելու գնաց · ու Ասորիք
6 Թափառը զարկին · Ի՛նչ անիկա գործաւ որ Եկրոնացւոց մէջ բժշկուի ան վերբերէն՝ որ Աստիներ անոր տուեր էին Յամովթի մէջ, Ասուց Աղայէլ թագաւորին հետ պատերազմ բռած ատեն · ու Յուդայի թագաւորը Յովրամի որդին Աղազիա Եկրոնացի էլաւ՝ Աքաաբի որդին Թափառի տեսնելու, վասն զի անի-
7 կա հիւանդ էր · Եւ Աղազիայէն կործանում էր Աստուծմէ եղաւ՝ Թափառին քովը երթալովը · վասն զի երբոր անիկա հոն գնաց, Յովրամին հետ Նամեսեան Եհուն դիմաւորելու ելաւ, զոր որ Տէրը օծեր էր՝ Աքաաբին տու-
8 նը բնաջինջ ընելու համար · Ու երբոր Եհու Աքաաբին տանը վրայ Աստուծոյ վճիռը ի գործ կը դնէր, Յուդայի իշխանները և Աղազիային ծառայութիւն ընող Աղազիային եղբօր-
9 որդիները գտաւ, ու զանոնք մեռցուց · Եւ Աղազիան ալ փնտռեց, որ Սամարիայի մէջ պահուած էր · ու զանիկա բռնեցին և Եհուին բերելով մեռցուցին, ու զանիկա թաղեցին, քանզի ըսին, Անիկա Տէրը բոլոր սրտով խնդրող Յովսափատին որդին է · Ու Աղազիային տունէն ոեւէ չկար՝ որ թագաւորութիւնը պահելու կարող ըլլայ ·
10 Իսկ Աղազիային մայրը Գոթողիա իր որդւոյն մեռնելով՝ եղաւ, ու Յուդայի տանը բոլոր թագաւորական սերունդը բնա-
11 ջինջ ըրաւ · Բայց Թագաւորին աղջիկը Յովսաբէէ Աղազիային որդին Յովսը առաւ, ու թագաւորին սպանուած որդւոյը մէջէն գողցաւ զանիկա, և անոր դայեակին հետ անկողինները սենեակին մէջ դրաւ զանիկա · ու այսպէս Յովրամ թագաւորին աղջիկը՝ Յովսադա քահանային կնիկը Ցոսաբէէ Աղազիային քոյրը ըլլալով՝ Գոթողիայէն երեսէն պահեց,
12 որ զանիկա չմեռցուց · Եւ Եհու անոնց հետ վեց տարի Աստուծոյ տանը մէջ պահուեցաւ · ու երկիրն վրայ Գոթողիա թագաւորութիւն կ'ընէր ·

ԳԼ · ԻԳ

1 Յովսադա տարի Յովրամ իր հետ առնելով Տարբերութիւնները, Յեբուսի որդին Աղազիան, և Ցօհանանի որդին Խանդիկը, ու Ոմրեդի որդին Աղազիան, և Աղայիայի որդին Մաա-

1 Ու Եհոյադեայի տարին Յովրամ ութ տարի Երուսաղէմ իր հետ թագաւորեց, և չորս տարի Ախազիա Երուսաղէմ իր հետ թագաւորեց, և Ցովսաբեթ Ցորամայ աղջիկը, Յովսափատ թագաւորին թոռնիկը, Յուդայի թագաւորին կնիկը եղաւ · Եւ անիկա Ախազիայի պէս չարութիւն ըրաւ Տիրոջ առջեւ, որովհետև Աքաաբայ տունը կնիկ մը ունէր իրեն · Ան ալ Աքաաբայ տանը խորհուրդներովը կը վարուէր, որովհետև մեռնելու համար Ախազիային խրատիչ եղաւ · Անոր խորհուրդովը գնաց Յովրամին հետ Ասուց Աղայէլ թագաւորին դէմ Ռամովթ-գաւազան պատերազմելու, ու Ասորիք Յովրամը զարկին · Ան ալ դարձաւ որ Եզրեայէլի մէջ բժշկուի այն վէրքերէն՝ որ Ասորիները անոր տուեր էին Ռամովթի մէջ, Ասուց Աղայէլ թագաւորին հետ պատերազմած ատեն · Ու Ախազիա Յովրամին հետ Եզրեայէլ իջաւ՝ Աքաաբի որդին Յովրամին տեսնելու, վասն զի անի-
7 կա հիւանդ էր · Եւ Աղազիայէն կործանում էր Աստուծմէ եղաւ՝ Յովրամին քովը երթալովը · վասն զի երբոր անիկա հոն գնաց, Յովրամին հետ Նամեսեան Եհուն դիմաւորելու ելաւ, զոր որ Տէրը օծեր էր՝ Աքաաբին տու-
8 նը բնաջինջ ընելու համար · Ու երբոր Եհու Աքաաբին տանը վրայ Աստուծոյ վճիռը ի գործ կը դնէր, Յուդայի իշխանները և Աղազիային ծառայութիւն ընող Աղազիային եղբօր-
9 որդիները գտաւ, ու զանոնք մեռցուց · Եւ Աղազիան ալ փնտռեց, որ Սամարիայի մէջ պահուած էր · ու զանիկա բռնեցին և Եհուին բերելով մեռցուցին, ու զանիկա թաղեցին, քանզի ըսին, Անիկա Տէրը բոլոր սրտով խնդրող Յովսափատին որդին է · Ու Աղազիային տունէն ոեւէ չկար՝ որ թագաւորութիւնը պահելու կարող ըլլայ ·
10 Իսկ Աղազիային մայրը Գոթողիա իր որդւոյն մեռնելով՝ եղաւ, ու Յուդայի տանը բոլոր թագաւորական սերունդը բնա-
11 ջինջ ըրաւ · Բայց Թագաւորին աղջիկը Յովսաբէէ Աղազիային որդին Յովսը առաւ, ու թագաւորին սպանուած որդւոյը մէջէն գողցաւ զանիկա, և անոր դայեակին հետ անկողինները սենեակին մէջ դրաւ զանիկա · ու այսպէս Յովրամ թագաւորին աղջիկը՝ Յովսադա քահանային կնիկը Ցոսաբէէ Աղազիային քոյրը ըլլալով՝ Գոթողիայէն երեսէն պահեց,
12 որ զանիկա չմեռցուց · Եւ Եհու անոնց հետ վեց տարի Աստուծոյ տանը մէջ պահուեցաւ · ու երկիրն վրայ Գոթողիա թագաւորութիւն կ'ընէր ·

2 մեան, ու Զիքրիի որդին Եղեսափառը · Եւ անոնք Յուդայի մէջ պարսկացան, ու Յուդայի ամէն քաղաքներէն Ղեւտացիները ու Իսրայէլի առաջնորդները Երուսաղէմ ժողվեցին, ու
3 երբ ատենները եկան · Եւ բոլոր ժողովը Աստուծոյ տանը մէջ թագաւորին հետ դաշնակցութիւն ըրին · ու Ցովսադա անոնց ըսաւ, Ահա թագաւորին որդին թագաւոր պիտի ըլլայ, ինչպէս որ Տէրը Դաւիթին որդւոյն համար
4 ըսաւ · Ձեր ընելու բանը սա է · Ձեր երերդուացիները՝ թէ քահանաներէն և թէ Ղեւտացիներէն պահ-
5 պանութիւնները պահեցէք · Եւ երերդուացիները՝ բոլոր ժողովուրդը Տէրոջ տան բակերուն մէջ հանգչին · Բայց բոլոր ժողովուրդը Տէրոջ
6 տանը դուռերուն մէջը հանգչի · Իսկ Տէրոջը տունը՝ քահանաներէն ու ծառայութիւն ընող Ղեւտացիներէն՝ ի գործ մտնել չմնայ · անոնք թող մտնեն, քանզի անոնք սուրբ են · և բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը պահպանու-
7 թիւնը պահեն · Ու Ղեւտացիք ամէն մարդ իր զէնքը ձեռքը բռնած՝ թագաւորին բոլորտիքը կայնին, ու ոեւէ մտնողը մեռցուի · և թագաւորին հետը բլլաք անոր մտած ա-
8 տեան · Ու Ղեւտացիք ու բոլոր Յուդա Յովհոյադա քահանային բոլոր պատուիրածին պէս ըրին · և ամէն մէկը իր մարդիկը առաւ, թէ շաբաթ եղ մտնողները և թէ շաբաթ եղ ելլողները · քանզի Յովհոյադա քահանան դասակարգութիւնները չարձակեց ·
9 Եւ Յովհոյադա քահանան Դաւիթ թագաւորին նիզակները տարփներն ու վահանները՝ որոնք Աստուծոյ տանը մէջ էին, հարիւրա-
10 պետներուն տուաւ · Եւ բոլոր ժողովուրդը ամէն մարդ իր զէնքը ձեռքը՝ տանը աջ կողմէն մինչև ձախ կողմը՝ սեղանին ու տանը քո-
11 ղը դանիկա օծելուն, ու բոլոր որդիքը դանիկա ծածկելուն, ու բոլոր, կեցցէ թագաւոր ·
12 Իսկ Գոթողիա լսելով ժողովուրդին ձայնը որ կը վազէին ու թագաւորը կ'օրհնէին,
13 Տէրոջը տունը ժողովուրդին եկաւ · Ու տեսաւ որ ահա թագաւորը իր սիւնին քովը մտած կայներ էր, և զօրապետները ու փողերը թագաւորին քովն էին, ու երկրին բոլոր ժողովուրդը ուրախանալով՝ փողեր կը հնչեցնէին ու երգեցողները երգի նուագարան-
14 ներով ու Հերաժշտականներ օրհնութիւն՝ Ներ կ'երգէին · անատնը Գոթողիա իր հանդերձները պատռեց, ու բաւ, Դաւաճանու-

2 Յովաս, ու Զիքրիի որդին Եղեսափառը · Եւ անոնք Յուդայի մէջ պարսկացան, ու Յուդայի ամէն քաղաքներէն Ղեւտացիները ու Իսրայէլի առաջնորդները Երուսաղէմ ժողվեցին, ու
3 երբ ատենները եկան · Եւ բոլոր ժողովը Աստուծոյ տանը մէջ թագաւորին հետ դաշնակցութիւն ըրին · ու Յովսադա անոնց ըսաւ, Ահա թագաւորին որդին թագաւոր պիտի ըլլայ, ինչպէս որ Տէրը Դաւիթին որդւոյն համար
4 ըսաւ · Ձեր ընելու բանը սա է · Ձեր երերդուացիները՝ թէ քահանաներէն և թէ Ղեւտացիներէն պահ-
5 պանութիւնները պահեցէք · Եւ երերդուացիները՝ բոլոր ժողովուրդը Տէրոջ տան բակերուն մէջ հանգչին · Բայց բոլոր ժողովուրդը Տէրոջ
6 տանը դուռերուն մէջը հանգչի · Իսկ Տէրոջը տունը՝ քահանաներէն ու ծառայութիւն ընող Ղեւտացիներէն՝ ի գործ մտնել չմնայ · անոնք թող մտնեն, քանզի անոնք սուրբ են · և բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը պահպանու-
7 թիւնը պահեն · Ու Ղեւտացիք ամէն մարդ իր զէնքը ձեռքը բռնած՝ թագաւորին բոլորտիքը կայնին, ու ոեւէ մտնողը մեռցուի · և թագաւորին հետը բլլաք անոր մտած ա-
8 տեան · Ու Ղեւտացիք ու բոլոր Յուդա Յովհոյադա քահանային բոլոր պատուիրածին պէս ըրին · և ամէն մէկը իր մարդիկը առաւ, թէ շաբաթ եղ մտնողները և թէ շաբաթ եղ ելլողները · քանզի Յովհոյադա քահանան դասակարգութիւնները չարձակեց ·
9 Եւ Յովհոյադա քահանան Դաւիթ թագաւորին նիզակները տարփներն ու վահանները՝ որոնք Աստուծոյ տանը մէջ էին, հարիւրա-
10 պետներուն տուաւ · Եւ բոլոր ժողովուրդը ամէն մարդ իր զէնքը ձեռքը՝ տանը աջ կողմէն մինչև ձախ կողմը՝ սեղանին ու տանը քո-
11 ղը դանիկա օծելուն, ու բոլոր որդիքը դանիկա ծածկելուն, ու բոլոր, կեցցէ թագաւոր ·
12 Իսկ Գոթողիա լսելով ժողովուրդին ձայնը որ կը վազէին ու թագաւորը կ'օրհնէին,
13 Տէրոջը տունը ժողովուրդին եկաւ · Ու տեսաւ որ ահա թագաւորը իր սիւնին քովը մտած կայներ էր, և զօրապետները ու փողերը թագաւորին քովն էին, ու երկրին բոլոր ժողովուրդը ուրախանալով՝ փողեր կը հնչեցնէին ու երգեցողները երգի նուագարաններով ու Հերաժշտականներ օրհնութիւն՝ Ներ կ'երգէին · անատնը Գոթողիա իր հանդերձները պատռեց, ու բաւ, Դաւաճանու-

14 թէ՞ն է, զաւանանութիւն։ Եւ Բովիազա
քահանան զօրքին վրայ եղող Յաբիւթացիներ
ը հանեց, ու անոնց բաւ, Աստիա կար-
գերուն մէջէն հանեցէք, ու տասը հատ էգ
գացողը տրով մեացուցէ։ (քանդի քահանան
բոլոր էր, Զանիկա Տէրոջը տանը մէջ մի մեա-
15 ցընէք։) Եւ անոր վրայ ձեռքերնին կրկնե-
ցուցին. ու կրկոր անիկա Թագաւորական տա-
նը հասնելու գալէն ետքը կը մնայէր, զանիկա
հոն մեացուցին։

16 Եւ Բովիազա իրեն ու բոլոր Ժողովուրդին
ու Թագաւորին միջնակը դաշնակցութիւն
17 ըրաւ, որ Տէրոջը Ժողովուրդը ըլլան։ Եւ
բոլոր Ժողովուրդը Բահաղին տանը գնացին,
ու զանիկա կործանեցին, և անոր սեղանները
ու կուռքերը կոտր կոտր ըրին, ու Բահաղին
քուրմը Մատթանը սեղաններուն առջեւը սպա-
18 նեցին։ Եւ Բովիազ՝ Դաւիթին Տէրոջը տանը
վրայ հաստած Տէրոջը տանը պաշտօնեաները
դրաւ, որ Մովսէսին օրինացը մէջ գրուածին
պէս՝ Տէրոջը ողջակէզները մատուցանեն ու ըս-
խուխենալու ու երգով, ինչպէս որ Դաւիթ
19 սահմաներ էր։ Եւ Դռնապաններըը Տէրոջը
տանը դռներըը կայնեցուց, որպէս պի ինչ և
իցէ կերպով անմաքուր եղող մը չմտնէ։
20 Ու անիկա հարիւրապետները ու ազնուա-
կաններըը և ժողովուրդին իշխաններըը ու
երկրին բոլոր ժողովուրդը առաւ, ու Թագա-
ւորը Տէրոջը տանէն իջեցուց։ և բարձր դրա-
նէն Թագաւորին տունը մտան։ ու Թագաւո-
րը նստեցուցին Թագաւորութեանը աթոռին
21 վրայ։ Ու երկրին բոլոր Ժողովուրդը ուրա-
խացաւ, և քաղաքը հանդարտութեան մէջ
էր։ ու Գոթողիան սրով մեացուցին։

ԳԼ։ ԻԴ

• Բովիա ազգ կերպով կը կառավարի Ժողովուրդը Բովիազ-
յին բոլոր օրերուն մէջ։ • Կը հրամայէ որ տաճարը նորոգեն։
11 Բովիազայի մահը ու պատուար Թագրէ։ 17 Բովիա
կառավարութեան իրենով Բովիազին օրերն Հազարիան
կը մեացնեն։ 23 Ասորիք կը կռուգան Բովիազ. ու անոր մա-
հաները Հազար ու Բովիազայ կը մեացնեն զանիկա։ 27
Ամասիա անոր տեղը կը յաջողի։

1 Յեհա ութ տարեկան էր երբոր Թագա-
ւոր եղաւ, ու երուսաղէմի մէջ քառասուն
տարի Թագաւորութիւն բրաւ. ու անոր մօ-
րը անունը Սարիա էր՝ Բերսաբէէ հաղէն։
2 Եւ Յեհա Բովիազա քահանային բոլոր օրե-
րուն մէջ Տէրոջը աչքերը ուղղութիւն բրաւ։
3 Ու Բովիազա անոր երկու կնիկ առնել տը-
ւաւ. ու տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ։

4 Եւ ատկէ ետքը Բովիա ուզեց որ Տէրոջը
5 տանը նորոգէ։ Ու քահանաները ու Ղեւա-
ցիները Ժողվեց, և անոնց բաւ, Ելուդայի
քաղաքները երթաք, ու ձեր Աստուծոյն տանը
նորոգելու համար Բոլոր Իսրայէլէն տարուէ
տարի տասակ Ժողվեցէք, ու սա գործը շուտով
6 բրէք. բայց Ղեւացիք չուտով չբրին։ Եւ
Թագաւորը Բովիազա իշխանը կանչեց, ու
անոր բաւ, Տէրոջը Ծառային Մովսէսին,
ու Իսրայէլի Ժողովրդին վկայութեան խոր-
հուրդը հնչուք տարբը ինչուն համար
Ղեւացիներէն չբերանէիք, որ Ելուդային
7 ու երուսաղէմին բերին։ (Քանդի Աթալիան
Դոմոզիան — անոր որդիքը Աստուծոյ տանը
աւերեր էին, ու Տէրոջը տանը բոլոր հասբր
8 բաներըը Բահաղիմին նուիրեր էին։) Եւ Թա-
գաւորը հրամայեց։ Ու մէկ սնտուկ մը շի-
նեցին, ու զանիկա Տէրոջը տանը դրանը դուր-
9 սի կողմը դրին։ Եւ Ելուդային մէջ ու երու-
սաղէմի մէջ մեծաձայն կանչել տուին, որ Աս-
տուծոյ Ծառային Մովսէսին անապատին մէջ
իսրայէլին հասբրը Տէրոջը բերեն։
10 Եւ բոլոր իշխաններըը ու բոլոր Ժողովրդը
ուրախացան, ու բերին սնտուկին մէջը ձգե-
11 ցին, մինչև որ անիկա լեցուեցաւ։ Ու երբոր
սնտուկը Ղեւացւոց ձեռքովը Թագաւորին
վերակացուներուն կը տարուէր, և տանէք
կը տեսնէին որ առակը շատցեր է, Թագա-
ւորին գրագիրը ու մեծ քահանային վերա-
կացուն կու գար, և սնտուկը կը պարպէին,
ու զանիկա վերցընելով իր տեղը կը դար-
ձընէին։ օրէ օր այսպէս կ'ընէին, ու շատ
12 առակ Ժողվեցին։ Եւ Թագաւորը ու Բովիա-
գա զանիկա Տէրոջը տանը ծառայութեան
գործը ընողներուն կու տային. ու անոնք Տէ-
րոջը տանը նորոգելու համար՝ վարձքով քա-
րահատներ ու հիւսեր կը բռնէին. ու Տէրո-
ջը տանը ամրացընելու համար՝ երկաթագործ-
ներուն ու պղնձագործներուն ալ։
13 Եւ բանուորները կ'աշխատէին. ու նորոգու-
թեան գործը անոնց ձեռքովը կատարուե-
ցաւ. ու Աստուծոյ տանը իր ձեւին բերելով
14 զանիկա ամրացուցին։ Ու երբոր Նորոգութիւնը
լմնցուցին, մնացած առակը Թագաւորին ու
Բովիազային առջեւը բերին. ու անով Տէրո-
ջը տանը համար անօթներ, պաշտօնեին ու
ողջակէզներուն համար անօթներ ու թնկա-
մներ, և ոսկի ու արծաթէ անօթ-
ներ չընեցին. ու Բովիազային բոլոր օրերը
Տէրոջը տանը մէջ միշտ ողջակէզներ կը մա-
ուցանէին։

15 Եւ Բովիազա ծերացած ու օրերը լեցուած
լլլլլով մեաւ. ու մեռած ատեն հարիւր
16 երեսուն տարեկան էր։ Եւ զանիկա Դաւիթի

ը Նեհ. գ. ՝՝։ | ե Թագ. իբ. ՝։ | ը = ե Թագ. ժա. ՝՝։
ե Որ. ժգ. ՝։ | ը = Մն. իկ. ՝։ | ժբ. ՝։
զ = Մն. իկ. ՝։ | ը = Մն. իկ. ՝։ | ի Տէր գլ. իգ. ՝։
՝՝։ իգ. ՝։ | ժ Թագ. ժա. ՝։ | ի ե Թագ. ժբ. ՝։

ը ե Թագ. ժբ. ՝։ | է. ՝՝։
ը Գէ. իա. ՝։ | ե Թագ. ժբ. ՝։
ը Եէ. ՝. ՝՝. ՝՝. ՝՝։ | ը Տէր = ե Թագ. ժբ.
՝՝։ | ՝՝։
ը Հեր. ՝։
ը ե Թագ. ժբ. ՝։
ը Տէր = ե Թագ. ժբ
՝՝։

քաղաքին մէջ Թագաւորաց հետ Թագեցին զանգի անիկա խորշելի մէջ Աստուծոյ ու անոր տանը համար ազնուութիւն ըրեր էր ։
17 Եւ Յովհոդային մեռնելէն ետքը Յուդայի իշխանները եկան , ու Թագաւորին խոնարհութիւն ըրին . անոնուն Թագաւորը ա-
18 նոնց մտիկ ըրաւ . ու իրենց հարցը Տէր Աստուծոյ տանը Թողուցին , և Աստարովթի կուռքերուն ու չաստուածներուն ծառայութիւն ըրին և Յուդայի ու Երուսաղէմի վրայ բարկութիւն եկաւ իրենց այն յանցան-
19 քին համար ։ ուան դի անոնց մէջը մարգարէներ խրկեց , որ զանոնք Տէրոջը դարձնեն . ու անոնց վկայութիւն ըրին , բայց անոնք մտիկ չըրին ։
20 Եւ Յովհոդա քահանային որդւոյն Զաքարիային վրայ Աստուծոյ Հոգին եկաւ , ու անիկա ժողովուրդին մէջը բարձր տեղ մը կայնեցաւ , ու անոնց բաւ , Աստուած այսպէս կ'ըսէ , Դուք ինչո՞ւ համար Տէրոջը պատուիրանքներէն կը խոտորիք . դուք բնաւ յաջողութիւն պիտի չգտնէք . դանգի դուք Տէրը մերժեցիք , ան ալ ձեզ պիտի մերժէ ։
21 Եւ անոնք անոր դէմ միաբանեցան , ու զանիկա Թագաւորին հրամանովը Տէրոջը տանը
22 դատին մէջ քարերով քարկոծեցին ։ Եւ Յովհա Թագաւորը անոր հօրը Յովհոդային իրեն բրած բարերարութիւնը չյիշելով անոր որդին մեռուցաւ . ու անիկա մեռած ատենը բաւ , Տէրը տեսնէ ու դատէ ։
23 Եւ հետեւեալ տարին Ասորւոց զօրքը անոր դէմ ելլելով Յուդայի ու Երուսաղէմի վրայ եկան , ու ժողովուրդին բոլոր իշխանները մեռուցին , ու անոնց բոլոր ուարը Դամասկոս
24 կոսի Թագաւորին խրկեցին ։ Ասորւոց զօրքը քիչ մարդոցմով եկաւ , բայց Տէրը խիստ շատ զօրք Անոնց ձեռքը մատնեց . քանզի անոնք իրենց հայրերուն Տէր Աստուծը Թողուցեր էին ։ Այսպէս Աստուած Յովասին
25 դատաստանը կրեց դրին Յովասին վրայ ։ Ու երբոր անոնք դացին անկէ , մեծ հիւանդութիւններու մէջ ձգելով զանիկա , անոր ծառաները անոր դէմ դաւաճանութիւն ըրին Յովհոդա քահանային որդւոյն սրեներ համար , ու զանիկա իր անկողինին մէջ սպանեցին , ու մեռաւ . ու զանիկա Դաւիթի քաղաքին մէջ Թաղեցին , բայց Թագաւորաց դերեզմանները մէջ չՅաղեցին ։ Եւ անոր դէմ դաւաճանութիւն բնողները սոներ էին . Ամմոնացի կիներէն Սամիթին որդին Զաբատ , ու Մովաբացի կիներէն Սամիրիթին որդին
27 Յովզաբատ ։ Եւ անոր որդւոյը համար , ու իր վրայ Աստուծոյ տաբերին չտուածները համար , ու Աստուծոյ տանը Էնորոգութիւնը համար՝ ահա Թագաւորաց գրքին յիշատակարանին մէջ գրուած է ։ Ու անոր տեղը անոր որդին Ամասիա Թագաւոր եղաւ ։

ԳԼ · ԻԵ

1 Ամասիա իր Թագաւորութեանը սկիզբը ութը վրմունդ կնանայ , ու քսանինը տարի Երուսաղէմի մէջ Թագաւորեց անոր մօրը անունը Յովհադան էր , ու Երուսաղէմէ էր ։ Եւ ան Տէրոջը առջեւ ուղղութիւն բրաւ , բայց ոչ կատարեալ սրտով ։
3 Ու երբոր Թագաւորութիւնը անոր վրայ հաստատուեցաւ՝ իր ծառաները մեռուցաւ , որոնք իր հայրը Թագաւորը սպաներ էին ։
4 Բայց անոնց որդիքը չմեռուցաւ , ինչպէս որ Մովսէսին օրինաց գրքին մէջ գրուած է , որ Տէրը պատուիրեց՝ ըսելով , Տղայ չպիտի Հայրերը չմեռուցուին , ու հայրերուն չպիտի Տղայ սպաներ չմեռուցուին , հապա ամէն մարդ իր յանցանքին համար պիտի մեռուցուի ։
5 Եւ Ամասիա Յուդան ժողվեց , ու անոնց տուներուն վրայ հազարապետներ ու հարիւրապետներ դրաւ բոլոր Յուդայի ու Բենիամինի մէջ , և զանոնք քսան տարեկանէն վեր համրեց , ու պատերազմի ելլող և նիզակ ու վահան կրող երեք հարիւր հազար ընտիր
6 զօր գտաւ ։ Ու անիկա հարիւր տաղանդ արծաթով Իսրայէլէն հարիւր հազար զօրաւոր
7 կարմիս վարձքով բռնեց ։ Եւ Աստուծոյ մարդ մը եկաւ անոր ու բաւ , Ով Թագաւոր , Իսրայէլի զօրքը քեզի հետ չերթայ . քանզի Տէրը Իսրայէլի հետ՝ պօռնէքի բոլոր Եփրեմի
8 որդւոյն հետ չէ . Բայց թէ որ դուն երթալ կ'ուզես՝ ամէն բրէ , -- պատերազմի համար ուժգնցիր , Քանզի Աստուած թշնամիին առջեւը պիտի կրծանէ քեզ . քանզի օգնելու ու

---

1 Ա Մասիա քսանհինգ տարեկան էր երբոր Թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ քսանինը տարի Թագաւորութիւն բրաւ . և անոր մօրը անունը Յովհադան էր , ու Երուսա-
2 ղէմացի էր ։ Եւ Տէրոջը առջեւը ուղղութիւն բրաւ , Բայց ոչ կատարեալ սրտով ։
3 Ու երբոր Թագաւորութիւնը անոր վրայ հաստատուեցաւ՝ իր ծառաները մեռուցաւ , որոնք իր հայրը Թագաւորը սպաներ էին ։
4 Բայց անոնց որդիքը չմեռուցաւ , ինչպէս որ Մովսէսին օրինաց գրքին մէջ գրուած է , որ Տէրը պատուիրեց՝ ըսելով , Տղայ չպիտի Հայրերը չմեռուցուին , ու հայրերուն չպիտի Տղայ սպաներ չմեռուցուին , հապա ամէն մարդ իր յանցանքին համար պիտի մեռուցուի ։
5 Եւ Ամասիա Յուդան ժողվեց , ու անոնց տուներուն վրայ հազարապետներ ու հարիւրապետներ դրաւ բոլոր Յուդայի ու Բենիամինի մէջ , և զանոնք քսան տարեկանէն վեր համրեց , ու պատերազմի ելլող և նիզակ ու վահան կրող երեք հարիւր հազար ընտիր
6 զօր գտաւ ։ Ու անիկա հարիւր տաղանդ արծաթով Իսրայէլէն հարիւր հազար զօրաւոր
7 կարմիս վարձքով բռնեց ։ Եւ Աստուծոյ մարդ մը եկաւ անոր ու բաւ , Ով Թագաւոր , Իսրայէլի զօրքը քեզի հետ չերթայ . քանզի Տէրը Իսրայէլի հետ՝ պօռնէքի բոլոր Եփրեմի
8 որդւոյն հետ չէ . Բայց թէ որ դուն երթալ կ'ուզես՝ ամէն բրէ , -- պատերազմի համար ուժգնցիր , Քանզի Աստուած թշնամիին առջեւը պիտի կրծանէ քեզ . քանզի օգնելու ու

ե ՚ի Քր · ժգ · ա ։
զ Դատ · է · ե · Դէ · ժգ · ա · Ա · ե · ժգ · ա · Դէ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ը Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
թ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ժ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ժա Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ժբ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ժգ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ժդ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ժե Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ժզ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ժէ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ժը Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ժթ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ի Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
իա Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
իբ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
իգ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
իդ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
իե Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
իզ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
իէ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
իը Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
իթ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
լ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
լա Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
լբ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
լգ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
լդ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
լե Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
լզ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
լէ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
լը Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
լթ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
խ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
խա Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
խբ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
խգ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
խդ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
խե Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
խզ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
խէ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
խը Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
խթ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ծ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ծա Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ծբ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ծգ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ծդ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ծե Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ծզ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ծէ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ծը Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ծթ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
կ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
կա Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
կբ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
կգ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
կդ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
կե Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
կզ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
կէ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
կը Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
կթ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
հ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
հա Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
հբ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
հգ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
հդ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
հե Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
հզ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
հէ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
հը Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
հթ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ղ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ղա Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ղբ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ղգ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ղդ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ղե Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ղզ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ղէ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ղը Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ղթ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ճ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ճա Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ճբ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ճգ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ճդ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ճե Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ճզ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ճէ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ճը Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ճթ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
մ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
մա Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
մբ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
մգ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
մդ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
մե Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
մզ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
մէ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
մը Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
մթ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
յ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
յա Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
յբ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
յգ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
յդ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
յե Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
յզ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
յէ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
յը Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
յթ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ն Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
նա Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
նբ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
նգ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
նդ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
նե Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
նզ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
նէ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
նը Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
նթ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
շ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
շա Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
շբ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
շգ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
շդ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
շե Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
շզ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
շէ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
շը Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
շթ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ո Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ոա Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ոբ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ոգ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ոդ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ոե Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ոզ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ոէ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ոը Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ոթ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
պ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
պա Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
պբ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
պգ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
պդ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
պե Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
պզ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
պէ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
պը Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
պթ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ջ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ջա Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ջբ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ջգ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ջդ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ջե Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ջզ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ջէ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ջը Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ջթ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ռ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ռա Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ռբ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ռգ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ռդ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ռե Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ռզ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ռէ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ռը Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ռթ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
ս Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
սա Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
սբ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
սգ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
սդ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
սե Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
սզ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
սէ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
սը Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
սթ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
վ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
վա Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
վբ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
վգ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
վդ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
վե Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
վզ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
վէ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
վը Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
վթ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
տ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
տա Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
տբ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
տգ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
տդ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
տե Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
տզ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
տէ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
տը Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա · ժգ · ա · ե · ժգ · ա ։
տթ Դէ · է · ժ · ժգ · ա · ժ

կոչ֊անելու զօրութիւնը Աստուծոյ ձեռքն է։
9 Եւ Ամասիա Աստուծոյ մարդուն բաւ, Հա֊
ւա՛ ի՞նչպէս ընելու է ան հարիւր տալանդը՝
որ ես իսրայէլի զօրքին տուի. ու Աստուծոյ
մարդը բաւ, Տէրը քեզի անկէ աւելին կրը֊
10 նայ տալ։ Եւ Ամասիա եփրեմէն իրեն եկող
գունդերը զատեց, որ իրենց տեղը երթան.
ու անոնք Յուդայի վրայ խիստ սրդոհցան,
ու սաստիկ բարկութեամբ իրենց տեղը դար֊
ձան։
11 Եւ Ամասիա ուժովցաւ ու իր զօրքը հա֊
նեց, ու Աղի ձորը գնաց, և Սէիրի որդւոց֊
12 ից տասը հազարը գերի տարաւ։ Ու տասը հազարն
ալ Յուդայի որդիքը ողջ գերի առին, և քա֊
շած֊ալեին գագաթը տարին, ու զանոնք քա֊
շածայեին գլխէն վար ձգեցին, ու ամէնքն
ալ կտոր կտոր եղան։
13 Եւ ան զօրքերը՝ որոնք Ամասիա հետ իրենց
կեց, որ իրեն հետ պատերազմի չերթան,
Յուդայի քաղաքներուն վրայ յարձակեցան՝
Սամարիայէն մինչև Բեթհորոն, ու անոնցմէ
երեք հազար մարդ սպանցին, և շատ աւար
առին։
14 Ու երբոր Ամասիա եդոմացիներէն դար֊
ձեալ գարձաւ, Սէիրի որդւոց աստուած֊
ները բերաւ. ու զանոնք կանգնեց, որ իրեն
աստուածներ ըլլան. և անոնց առջև երե֊
կրպագութիւն կ՚ընէր, ու անոնց խունկ կը
15 ծխէր։ Ու Տէրոջը բարկութիւնը Ամասիայի
վրայ բորբոքեցաւ, և անոր մէկ մարգարէ
մը իրկից՝ ըսելով, Դուն ինչո՞ւ փնտռեցիր
Էան ժողովուրդին աստուածները՝ որոնք չըլ֊
կրցան իրենց ժողովուրդը քու ձեռքդ ազա֊
16 տել։ Ու երբոր անոր հետ կը խօսէր, ՝ըսե֊
ցաւ անոր, Մի՞թէ քեզ թագաւորի խոր֊
հրդական դրին. լաւ կեցիր, °չըլլայ որ
քեզ զարնեն։ Եւ մարգարէն լռեց։ ու ըսաւ,
Աւա՛ դիտեմ որ Աստուած †որոշեր է քեզ կոր֊
սընցնելու, որովհետև իմ խրատս մտիկ չը֊
ներով՝ աս բանը ըրիր։
17 Եւ ՝Յուդայի Ամասիա թագաւորը խոր֊
հուրդ բռաւ, ու իսրայէլի թագաւորին Յե֊
ուի որդւոյն Յոահազայի որդւոյն Յոահասին
հետ իրկից՝ ըսելով, Եկուր, երես երեսի տես֊
18 նենք։ Եւ իսրայէլի Յոահաս թագաւորը
Յուդայի Ամասիա թագաւորին հետ իրկից
ու բաւ, Լիբանանի փուշը Լիբանանի կեդ֊
րուսին գրկից՝ ըսելով, Քու ազ֊
ջիկդ իմ տղաս կնիկ առը. բայց Լիբանանի
մէջ եղող գազանը անցաւ, ու փուշը
19 կոխկռտեց։ Դուն՝ Ահա եդոմը զարկի՛ ը֊
սիր, ու քու սիրտդ քեզ բարձրացնելով
հպարտացաց. հիմա քու տունդ նստի. քան֊
ի՞ւ որ չարը հետդ չարաբեհան խառնուիս,
20 իյնաս դուն ու փեղի հետ Յուդան ալ։ Բայց
Ամասիա մտիկ չըրաւ. քանզի Աստիա Աս֊
տուծմէ եղաւ, որ զանոնք Էդոմ ՚ձեռքը
ձեռքը մատնէ, ՚Եդոմ ամբողջ աստուածնե֊
21 րը փնտռելուն համար։ Ուստի Յուդայի Յե֊
հոաս թագաւորը եկաւ. և ինքը ու Յուդայի
Ամասիա թագաւորը Յուդայի Բեթսամիսի
22 մէջ երես երեսի անտառեցան։ Եւ Յուդա
իսրայէլին առջև յաղթուեցաւ, ու ամէն
մարդ իր վրաններ փախաւ։ Եւ իսրայէլի Յե֊
հոաս թագաւորը ՝Յոահազայի որդւոյն Յոահա֊
սին որդին Ամասիան Յուդայի թագաւորը
Բեթսամիսի մէջ բռնեց, ու զանիկա երու֊
սաղէմ տարաւ. ու Եփրեմի դռնէն մինչև
Անկեան դուռը՝ երեսունվեց արծաթէ չափ
24 հարիւր կանգներ փլցուց։ Եւ բոլոր ոսկին
ու արծաթը, և Աստուծոյ տանը մէջ գրա֊
ծուած՝ Աբեդեդոմին քովի բոլոր անօթները,
ու թագաւորին տանը դանձերը, և պա֊
տանդներ ալ ———։ ու Սամարիա դարձաւ։
25 Եւ Յուդայի թագաւորը Յոահասի որդի֊
Ամասիա՝ իսրայէլի թագաւորին Յոահազի
որդւոյն Յոահասին մահէն հետը՝ տասնե֊
26 հինգ տարի տարիացաւ։ Ու Ամասիային միւս
գործերը սկզբէն մինչև վերջը՝ արդեօք
անոնք Յուդայի ու իսրայէլի թագաւորներուն
27 գրքին մէջ գրուած չե՞ն։ Եւ Ամասիա երբոր
Տէրոջմէ հետևելէն դադրեցաւ, անոր դէմ
Երուսաղէմի մէջ դաւաճանութիւն բրին. ու
անիկա Լաքիս փախաւ. բայց անոր ետևէն
Լաքիս իրկեցին. և անիկա հոն մեռ֊
28 ցուցին։ Ու ձիերով վերցուցին, ու զանիկա
իր հայրերուն հետ †Յուդայի քաղաքին
մէջը թաղեցին։

ԳԼ֊ ԻԶ

1 Ամէն կը թագաւոր։ ու Ջ֊տարեկանէն սկսեր Տէրոջմէ հետևե֊
լուն համար յոգնած կը դառնէ։ 12 Ամէն հպարտու֊
թեամբ գահանձից պաշտօնէին ձեռք կը գարնէ։ անոր հետևող
բարեաց թեամբ կը պատժուի։ 22 Ամէն կը մեռնի։ ու Յոա֊
թամ անոր տեղը կը յաջորդէ։

1 Եւ բոլոր Յուդայի ժողովուրդը Ազիան
առին, որ տասնուվեց տարեկան էր, ու զա֊
նիկա իր հօրը Ամասիային տեղը թագաւոր
2 դրին։ Ամիկա եղաիլը չինեց, ու թագաւորը
իր հայրերուն հետ քնացաւին ետքը՝ զանիկա
3 Յուդայի Ամասիա թագաւորին տասնուվեց
տարեկան էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու
երեսունմէկ մէջ յերուսաղէմ տարի թա֊
գաւորեցաւ բրաւ. և անոր մօրը անունը
4 Յեկոլիա էր, ու երուսաղէմացի էր։ Եւ ան֊
կա Տէրոջը առջև ուղղութիւն բրաւ, իր

5 հօրը Աւնաթային բոլոր ըրածին պէս։ Ու [1]Ա-
ռաւծոյ անախրձնելուն համար նզով Զաքարիա-
յին սրերը [2]զԱռաւած կը խնդրէր։ և Տէրը
խնդրած օրերը Առաւած անոր յաջողութիւն
6 կու տար։ Ու նրա [3]փղշտացւոց հետ պատե-
րազմ ըրաւ. և Գէթին պարիսպը, Յաբնէի
պարիսպը ու Ազոտացի պարիսպը փլցուց.
և Ազոտացի [4]---ովն մէջ ու փղշտացւոց ---
7 [5]ից երկիրներուն մէջ քաղաքներ չշինեց։ Եւ Ա-
ռաւած անոր օգնութիւն ըրաւ [6]փղշտացւոց
դէմ, ու Գուր-բահազ բնակող Արաբացւոց
8 դէմ ու Մաունացւոց դէմ։ Եւ Ամմոնացիք
Ողիային չընծայներ կու տային. ու անոր անու-
նը մինչև եգիպտոսի մուտքը տարածուեցաւ։
9 Թագի ատիկա խիստ ուժգնացաւ։ Եւ Ողիա
երաւսղէմի մէջ՝ [7]Անկեան դրանը վրայ, ու
Ձորին դրանը վրայ, և [8]պուրճ գաւձաւած քին
վրայ աշտարակներ շինեց, ու զանոնք ամրա-
10 ցուց։ Եւ անապատին մէջ աշտարակներ շի-
նեց, ու շատ [9]ջրհորներ փորեց. քանզի անի-
կա գաշտի մէջ ու Տովխոի մէջ շատ անասուն-
ներ, -- [10]երեսակազմ նաև կաթսիզա [11]---ը
երկրագործներ ու այգեգործներ ունէր. քան-
11 զի երկրագործութիւնը կը սիրէր։ Եւ Ողիա՝
Յեհիէլ գրագրապետին ու Մաասիա ոստիկանին
ձեռքովը համրաւած [12]զօրին հաշիւնուն, [13]ա-
գարապետ իշխաններէն Աւնաթային ձեռքին
տակը գունդով պատերազմի ելլող զօրքեր
12 ունէր։ Բոլոր զօրաւոր կարիճներուն տաճիա-
պետներուն [14]թիւը երկու հազար վեց հարիւր
13 էր։ Եւ անոնց ձեռքին տակը երկը հարիւր
հօթը հազար հինգ հարիւր պատերազմող
մարդ կար, որոնք մեծ ուժով կը պատերազ-
մէին, ու թշնամիին դէմ թագաւորին օգնու-
14 թիւն կ'ընէին։ Եւ Ողիա ան բոլոր զօրքին
համար վահաններ, նիզակներ, սաղաւարտ-
ներ, զրահներ, աղեղներ ու քարերու համար
15 պարանոց պատրաստեց։ Ու անիկա երուսա-
ղէմի մէջ արուեստաւորներուն ճարտարու-
թիւնովը մեքենաներ շինեց, որ նետերը ու մեծ
քարեր նետելու համար՝ աշտարակներուն վրայ
և անկիւններուն վրայ կենան. ու անոր անու-
նը հետաւ տարածուեցաւ, վասն
զի անիկա զարմանալի օգնութիւններ գտաւ.
16 մինչև որ ուժգնացաւ։ Բայց [15]երբոր ուժգնաց,
անոր [16]սիրտը հպարտութեամբ [17]չարու-
թիւն ըրաւ, և իր Տէր Աստուծոյն դէմ յանցանք
գործեց. ու [18]Տէրոջը տաճարը մտաւ, որ
17 խունկի սեղանին վրայ խունկ ծխէ։ Եւ անոր
հետևէն [19]Ազարիա քահանան մտաւ, ու անոր
հետ Տէրոջը սրտին քահանաները՝ որոնք
18 զօրաւոր մարդիկ էին։ Եւ անոնք Ողիա թա-
գաւորին դէմ կեցան, ու անոր ըսին. Ով Ողիա,
հնարդ չէ իյնար որ Տէրոջը խունկ ծխես, հա-
պա [20]Ահարոնեան քահանաները՝ որոնք
խունկ ծխելու համար սրբուած են. սրբատա-
նէն դուրս ելլէ, քանզի յանցանք գործեցիր,
ու --- [21]հետ Տէր Աստուծմէ պատիւ պիտի
19 չառնես։ Եւ Ողիա բարկացաւ, ու անոր ձեռ-
քը խունկ ծխելու համար բուխրան կար. ու
երբոր քահանաներուն բարկացաւ, քահանա-
ներուն առջևը՝ Տէրոջը տանը մէջ խունկի
սեղանին քովը՝ անոր ճակատին վրայ [22]բոր-
20 տուխիան ելևացաւ։ Եւ Ազարիա քահանայա-
պետ ու բոլոր քահանաները անոր նայեցան,
և ահա անոր ճակատին վրայ բորտուխիան
կար, ու զանիկա չուտով անկէ հանեցին. ու
անիկա ալ կ'ելլելու արտօրաց, քանզի Տէրը
21 զանիկա զարկեր էր։ Եւ Ողիա թագաւորը
մինչև իր մահուան օրը բորտուած էր, ու [23]ցա-
ուած մը մէջ բորտուած կը նստէր, վասն զի
Տէրոջը տունէն արգիլուեցաւ. ու անոր որդին
Յոթամ՝ թագաւորին տանը վրայ ըլլալով՝
երկրին ժողովուրդը կը դատէր։
22 Եւ Ողիային միւսորդի պատմութիւնը՝ ա-
ռաջինը ու վերջինը՝ Ամովսի որդին Եսայի
23 մարգարէն գրեց։ Եւ Ողիա իր հայրերուն
հետ քնացաւ. ու զանիկա իր հայրերուն հետ
թագաւորաց դերեզմանատեղուն դաշտին մէջը
թաղեցին. վասն զի ըսին, Անիկա բորտուխ է։
Եւ անոր որդին Յոթամ անոր տեղը թա-
գաւորեց։

ԳԼ. ԻԼ

[1] Յոթամ քսան վեց տարեկանը սկսաւ կառավարել։ [2] Անիկա Երուսաղէմը կը կառավարեցնէր։ [3] Յոթամին թագաւորութեանը օրերը։ [4] Ընթաց անոր տեղը կը կառավարէ։

1 Յոթամ քսան հինգ տարեկան էր երբոր
թագաւորել սկսաւ, ու երեսուներկու մէկ տարի
Երուսաղէմի մէջ տանուտէրութիւն ըրաւ. և
անոր մօրը անունը Երուսա էր, ու Սա-
2 դոկին աղջիկը էր։ Եւ իր հօրը Ողիային
բոլոր ըրածին պէս Տէրոջը առջևը ուղիու-
թիւն ըրաւ. բայց Տէրոջը տաճարը չմտաւ.
ու [1]ժողովուրդը տակաւին ապականած էր։
3 Ահիկա Տէրոջը տանը առնէն բարձր դուռը
շինեց, ու [2]Ոփելի պարսպին վրայ շատ [3]---ներ
4 շինեց։ Եւ Յուդայի լեռնականներուն քաղաքներ,
ու անտառներու մէջ բերդեր ու աշտարակ-
5 ներ շինեց։ Եւ անիկա Ամմոնի որդւոյը հա-

[1] --- Ա. գ. 10։ [2] Երեմ. գ. 12։ [3] Երեմ. գ. 12։ [4] գ Թագ. Ժե. 5։ [5] Ղե. Ժգ. 16։ Թագ. ե. 9։ [6] գ Թագ. Ժե. 21։ Եսա. գ. 1։ [7] գ Թագ. Ժե. 21։ Եսա. գ. 20։ [8] Գէ. լգ. 14։ Ղե. եմ. գ. 26։

[1] Ժ. Թագ. ժգ. 1։ [2] Ա. Մնաց. ե. 1։ [3] գ Թագ. Ժե. 1։ [4] Ա. Մնաց. ե. 1։ [5] Ա. Մնաց. ե. 1։ [6] Ա. Մնաց. ե. 1։ [7] Ա. Մնաց. ե. 1։ [8] Ա. Մնաց. ե. 1։ [9] Ա. Մնաց. ե. 1։ [10] Ա. Մնաց. ե. 1։ [11] Ա. Մնաց. ե. 1։ [12] Ա. Մնաց. ե. 1։ [13] Ա. Մնաց. ե. 1։ [14] Ա. Մնաց. ե. 1։ [15] Ա. Մնաց. ե. 1։ [16] Ա. Մնաց. ե. 1։ [17] Ա. Մնաց. ե. 1։ [18] Ա. Մնաց. ե. 1։ [19] Ա. Մնաց. ե. 1։ [20] Ա. Մնաց. ե. 1։ [21] Ա. Մնաց. ե. 1։ [22] Ա. Մնաց. ե. 1։ [23] Ա. Մնաց. ե. 1։

բիւր տասանդ արծաթի , ու տասը հազար քառ. ցորեն , և տասը հազար սր գարի տասին անոր . այսպէս երկրորդ ու երրորդ
6 տարին ալ Աբիմելէք որդիքը բերին անոր : Եւ Գեդէոն՝ զօրացաւ , վասն զի իր Տաճիաններըը իր Տէր Աստուծոյն տաճարը չիսակեց :
7 Ու Յովաթամին ծնացորդ պատմութիւնը ու անոր բոլոր պատերազմներըը ու Տաճիաններըը ահա իսրայէլի ու Շեզեմի թագաւորաց
8 գրքին մէջ գրուած է : Ծիկիս թագաւոր եղած առնեը քանոնհինդ տարեկան էր , ու տասնուվեց տարի երուսաղէմի մէջ թագաւորեց : Անոր մօրը անունը Մաաքա էր :
9 Աբիմելէք ըրաւ : Եւ Յովաթամ իր հայրենական հետ քնացաւ , ու չանիկա Գաբէթի քաղաքին մէջ թագուցին . և անոր որդին Աբաղ անոր տեղը թագաւորեց :

ԳԼՈՒԽ

1 Աբաղ Շեքեմայ Աբիմելէքին խոստացաւ. 6 Շեզեմցիներն իսրայէլացիներէն գերի կը տարուին. բայց Ոմիզ մարդուն հրաման կը հասնի. 16 Աբաղ Աբիմելէքի թագաւորէն օգնութիւն կը խնդրէ . բայց անկէ օգուտ մը չգտնէր : 22 Իր դէմ ըրած տանջանքը ալ Աբիմելէք կը հետեւի : 26 Աբաղ կը մեռնի . ու Եզեկիա անոր տեղը կը յաջորդէ :

1 Աբաղ Շեքեմայ Աբիմելէքի եղբօր որդին էր , ու երուսաղէմի մէջ տասնուվեց տարի թագաւորութիւն ըրաւ . և իր հօրը
2 Շեքեմ . Հազար իսրայէլի թագաւորաց ճամբաներուն մէջ քարեց , ու Բահաղիմին Տէրը
3 Ծոյ կուռքը չունէր . Եւ անիկա Շեզեմի որ գէօղն ձորին մէջ խաչնակ կը ծխէր , ու Իր որդիները կրակով սրեց՝ անոր տգաղութիւնները Տաճիանաց , որոնք Տէրը իսրայէլի որդւոցը առջեւն վռնտեց :
4 Եւ բարձր տեղատեղը , ու բլուրները վրայ , և ամէն կանաչ ծառերու տակ զոհ կը մատուցանէր ու խունկ կը ծխէր :
5 Եւ Տանոր Տէր Աստուածը զանիկա Աբաղ թագաւորին ձեռքը մատնեց . ու զանիկա զարկին , և անկէ խիստ շատ գերիներ առին , ու Դամասկոս տարին . Նաեւ իսրայէլի թագաւորին ձեռքը մատնուեցաւ , որ զանիկա
6 մեծ հարուածով զարկաւ : Եւ Յեփթեայի որդին փակիէ մէկ օրուան մէջ Շեզեմցին հարիւր քսան հազար հոգւոց , որոնց ամէնն ալ զօրաւոր կտրիճներ էին . քանզի իրենց հայրերուն Տէր Աստուածը թողուցեր
7 էին : Ու եփրեմին Ջերդի ծոռանէ զօրաւոր մարդ մի թագաւորին օրերն Ամաղան և պատերին հազարապետը եգրիկամը ու Թա-

8 գաւորին փոխանորդը եղկանան մեռցուց : Եւ իսրայէլի որդիքը իրենց ներքոյրներէն՝ կիներ ու ազգիներ՝ երկու հարիւր հազար գերի առին , և անոնցմէ շատ աւարներ առին , ու աւարը Յամարիա տարին :
9 Եւ հան Տէրոջը մէկ մարդարէն կար որ Ովդէդ անուանուի , որ Յամարիա եկող զօրքին դիմացը երթ ու անոնց բսաւ , Ահա Տէր հայրերուն Տէր Աստուածը Շեզեմի վրայ բարկանալուն համար զանոնք ձեր ձեռքը մատնեց . ու մեռցիք զանոնք
10 կատղեալ ու Սիմէոն երկինքը հասաւ : Եւ հիմա կը մտածէք որ Շեզեմի ու երուսաղէմի որդիքը՝ ձեզի ծառաներ ու աղախիններ բնէք . չէ՞որ ձեր Տէր Աստուծոյն տաճարը միայն
11 դաբ յանցաւոր կ'ըլլաք : Ու հիմա ինծի մեկ ըրէք , ու ես դարձուցէք ան գերիները՝ որոնք ձեր եղբայրներէն առիք . Քանզի Տէ-
12 րոջը սաստիկ բարկութիւնը ձեր վրայ է : Ու եղիսեմի որդւոցը իշխանները Շեզեմի որդին Աղաբիա , Մեսեզաբեմի որդին Բարաքիա , Աեզդեմի որդին Եզեկիա ու Ազդեայի որդին Ամասայի պատերազմին եկող
13 Ներուն դէմ կեցան , Եւ անոնց բսին , Գերիները հոս մի բերէք քանզի մենք Տէրոջը առջեւը յանցաւոր ըլլալով՝ դուք կ'ուզէք մեր մէջերնուս ու մեր յանցանքներուն վրայ աւելցնել . ինչու որ մեր յանցանքը չատ է , ու իսրայէլի վրայ սաստիկ բարկութիւն կայ :
14 Անոնք զանոնք պատերազմականները իշխանները ու բոլոր ժողովրդին առջեւը թողուցին գերի-
15 Ները ու աւարը : Եւ Իբեփթայ անուններով յիշատակ մարդիկը եղան , ու գերիները առին , ու բոլոր մերկ եղողները աւարէն հագուցին . անոնց հանդերձներ ու կօշիկներ հագուցին , կանանք կերցուցին խմցուցին ու եղով օծեցին , և բոլոր տկարները էշերու վրայ հեծցնելով՝ Երմունենց քաղաքը երիքով տարին անոնց եղբայրներուն քովը , ու իրենք Յամարիա դարձան :
16 Անոնք Աբաղ թագաւորը Աստուծոյն թագաւորութեան դարձուի խրկեց , որ երթ
17 ան Նոր իրենց բնակութիւն բնեն . վասն զի եղեմիցիներ նորէն անկը եկեր էին , ու Շեզեմի պարսպով՝ զե-
18 րիները տարեր էին : Ուստի ժողովուրդը ալ գացին մէջ ու Շեզեմի հարուածին կողմն եղող քաղաքներուն վրայ յարձակելով՝ Բեթամիսը , Աեզեմը , Գաբեսիքը , Մաբսիը ու անոր գեղերը , և Թաանան ու անոր գեղերը , և Գամզոսը ու անոր գեղերը առին ու հոն բնա-
19 կեր էին : Վասն զի Տէրը իսրայէլի թագա-

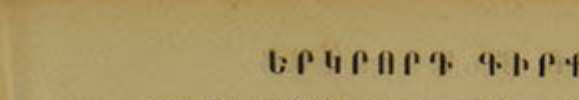

ւսրքն Ա֊քազին պատճառաւոր Թագաւոր նկուն լըր֊ա֊ ։ որովհետև անիկա Թագաւոր °դխիկ հա֊
20 Նից ,՝՝ ու Տէրոջմէ ապստամբեցաւ ։ Եւ Ա֊ա֊ բեամաի Թագաւորի Թագաւորը ա֊ Նոր եկաւ ։ ու զանիկա Նեղից ։ բայց անոր
21 օգնութիւն չըրաւ ։ Քանզի Թէպետև Ա֊քազ Տէրոջը տասնէն ու Թագաւորին և իշխան֊ Ներուն տասնեակն Թրամբիներ առաւ ։ ու Ա֊ա֊ բեամաի Թագաւորին տուաւ ։ բայց անիկա օգնութիւն չըրաւ անոր ։
22 Եւ իր Նեղութեանը մէջ ալ աւելի Տէրոջը դէմ՝ մէկդ կը դարձը ։ ասանկ հաւտ ըն էր
23 Ա֊քազ Թագաւորը ։ Ու Հանիկա զոհեր կը մա֊ տուցանէր Դամասկոսի աստուածներուն՝ ո֊ րոնք զինքը զարկեր էին ։ քանզի բաւ ։ Ա֊ա֊ ւսց Թագաւորներուն աստուածները անոնց օգնութիւն ընծրան Համար՝ անոնց զոհ մա֊ տուցանեմ, որ Ինծի օգնութիւն ընեն ։ բայց անոնք իրեն ու բոլոր Իսրայէլին աւերմունը
24 պատճառ եղան ։ Եւ Ա֊քազ Աստուծոյ տանը անօթներըը ժողվեց ։ ու զանոնք կտրատեց ։ Ու Տէրոջը տանը դուռները գոցեց ։ ու Երուսաղէ֊ մին ամէն անկիւններուն սեղաններ չինեց ։
25 Եւ Թագաւոր ամէն քաղաքներուն մէջ բարձր տեղեր չինեց ։ որ ուրիշ աստուածներու խունկ ծխէ ։ ու իր Հայրերուն Տէր Աստուածը սրտ֊ դացուց ։
26 Ուրիշ անոր միացորդ պատմութիւնը ու բո֊ լոր վարմունքը՝ առաջինը ու վերջինը՝ անա Թագաւոր ու Իսրայէլի Թագաւորներուն գրր֊
27 քին մէջ գրուած է ։ Եւ Ա֊քազ իր Հայրե֊ րուն հետ քնացաւ ։ ու զանիկա Երուսաղէմ՝ քաղաքին մէջ Թաղեցին ։ բայց Իսրայէլի Թա֊ գաւորներուն գերեզմանոցը տարին ։ և անոր տղին եզեկիա անոր տեղը Թագաւոր եղաւ ։

ԳԼ · ԻԹ

1 Եզեկիային բարի Թագաւորութիւնը ։ 3 Ւնիկա բարեպաշ֊ տութիւնը Նորեն կը հաստատէ ։ 5 Ղեւտացիները կը յորդորէ ։ 12 Անոնք ալ իրենց տեղը սրբելով՝ Տէրոջը տանը կը մաք֊ րեն ։ 20 Եզեկիա հաղթասար զոհեր կը մատուցանէ ։ ու ա֊ ռաքեալ ալ Ղեւտացիները աւելի յաճախութիւն կ՚ընեն քան քէ քահանաները ։

1 Եզեկիա թագաւորեց երբ քսան և հինգ տարեկան էր ։ Երուսաղէմի մէջ քսան և ինն տարի Թագաւորութիւն ըրաւ ։ և անոր մօր անունը Աբիա էր ։ ու Զաքարիային աղ֊
2 ջիկն էր ։ Եւ Անիկա իր Հօրը Դաւիթին բոլոր ըրածին պէս Տէրոջը առջևը ուղղութիւն ըրաւ ։
3 Անիկա իր Թագաւորութեանը առաջին տա֊ րւոյն առաջին ամիսը Տէրոջը տանը դռները
4 բացաւ ։ ու զանոնք Նորոգեց ։ Եւ քահանա֊ ներըը ու Ղեւտացիները բերել առաւ ։ ու զա֊ նոնք արեւելեան հրապարակին մէջ ժողվեց ։
5 Եւ անոնց բաւ ։ Ինծի մտիկ ըրէք ։ ով Ղե֊ ւտացիներ ։ հիմա սրբուեցէք ։ ու ձեր հարցը Տէր Աստուծոյն տուներ սրբեցէք ։ և պղծու֊
6 թիւնը սրբարանէն դուրս հանեցէք ։ Քանզի մեր Հայրերը ապստամբեցան ։ ու մեր Տէր Աստուծոյն աչքը չարութիւն ըրին ։ ու զա֊ նկա Թողուցին ։ և Երեսնց երեսը Տէրոջը խորանէն դարձուցին ։ ու Թարմացուցին
7 [illegible]։՝՝ Արահնին դուռները ալ գոցեցին ։ ճրագ֊ ները մարեցին ։ խունկ չծխեցին ու սուրբ տե֊ ղը Իսրայէլի Աստուծոյն ողջակէզ չմատուցին ։
8 Անոր համար Թագաւորին ու երուսաղէմի վրայ Տէրոջը բարկութիւնը եկաւ ։ ու զանոնք Խռովութեան ։ ապերանսի ու Թայսատակու֊ թեան մէջ ձգեց ։ ինչպէս որ հի֊ ձեր աչքե֊
9 րովը կը տեսնէք ։ Եւ ահա պատճառաւ անոնց Հայրերը սրով ինկան ։ ու մեր տղաքնե֊ րը և աղջիկները ու կիներըը գերութեան
10 մէջ են ։ Հիմա իմ՝ սրտիս մէջ ունիմ՝ որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն հետ ուխտ բնեմ՝ որպէս զի իր սաստիկ բարկութիւնը մեզմէ
11 դառնայ ։ Որդ ։ որդեակք իմ՝ անհոգութիւն մի ընէք ։ վասն զի Տէրը հիմ ընտրեց ։ որ իրեն ծառայութիւն ընելու Համար իր առջևը կայնիք ։ իրեն սպասաւորներ ըլլաք ու խունկ ծխէք ։
12 Անոնք ոտք եղան Ղեւտացիները՝ այսինքն կահաթի որդւոցմէ Ամասայիի որդին Մահաթ ։ ու Ազարիայի որդին Յոելէլ ։ և Մերարիի որդւոցմէ՝ Աբդի որդին Կիս ։ ու Յեհելելի որդին Ազարիա ։ ու Գերսենեաններէն՝ Զամ֊ մայի որդին Յոաախ ։ և Յոախի որդին Ե֊
13 դէն ։ Ու Եղիսափանի որդիներէն՝ Սամսրի ու Յեհել ։ և Ասափի որդիներէն՝ Զաքարիա ու
14 Մատթանիա ։ Ու Եմանի որդիներէն՝ Եհէքիել ու Սեմէի ։ և Իդիթմունի որդիներէն՝ Սեմայիա
15 ու Ողեհէլ ։ Եւ իրենց եղբայրները ժողվեցին ու Էսրբուեցան ։ և Թագաւորին հրամանովը ու Տէրոջը խօսքովը՝ Տէրոջը տանը մաքրելու
16 գացին ։ Եւ քահանաները մաքրելու Համար՝ Տէրոջը տանը ներսի կողմն մտան ։ ու Տէրոջը տաճարին մէջ գտնուած բոլոր ապականութիւնը Տէրոջը տանը գտիքը հանեցին ։ ու Ղեւտա֊ ցիները զանիկա վերցուցին ։ որ դուրսը հկղ֊
17 բան հեղեզատը տանին ։ Եւ առաջին ամսուն առաջին օրը սկսան սրբել ։ ու ամսուն ութ֊ բորդ օրը Տէրոջը սրահը եկան ։ ու Տէրոջը տանը ութ օրուան մէջ սրբեցին ։ և ամսուն
18 առաջին տասնմէկերորդ օրը լմընցուցին ։ Ու

ա · կամ Թագ տասա֊ ռակութիւնն ը֊ նդու · Եւ · լբ · ցր ։ ը · Գ֊ թագ · ԺԵ · ԻԸ · ԺԶ · ՚ · ՚ · ։ ե · կամ Թգ ար կար֊

զ · Տն գլ · լե · ՚ · ։ է · Երեմ · խդ · ՚՚ · ։ ը · Տն գլ · լհ · ՚ · ՚ · ։ թ · Գ֊ թագ · ԺԶ · ՚՚ · ։ ժ · Գլ · խգ · ՚ · ։ ի · Գ֊ թագ · ԺԶ · ՚ ։

ձ · Գլ · խգ · ՚ · ։ ղ · Տն գլ · խ · ՚՚ · ։ ճ · Երեմ · ԼԸ · ՚՚ · ։ Հմր · ՚ · ։ յ · — Մն · ԺԵ · ՚՚ · ։ ն · Գլ · լհ · ՚ · ։ շ · Երեմ · ր · ՚՚ · ։ ո · Գլ · ԺԵ · ՚՚ · ։ չ · Գ֊ թագ · Բ · ՚ · ։ Երեմ · ԼԸ · ՚՚ · ։ Հմր · ՚ · ։ ռ · Գլ · լե · ՚՚ · ։ ս · Գլ · լ · ՚՚ · ։ վ · — Մն · ԺԵ · ՚՚ · ։

եղեկիա թագաւորին քոյր գային ու բոյն, Տէրոջը բոլոր առնը, ու ազգակիզի ոչխարը ու անոր բոլոր գործիքները, և առաքաւորաթեան հացին սեղանը ու անոր բոլոր գործիք-
19 ները մաքրեցինք։ Ու նաև պատրաստեցինք ու սրբեցինք այն բոլոր ամանները, որոնք Աքազ թագաւորը իր թագաւորութեանը ու իր անօրէնութեանը առներ պղծեց. և ահա անոնք Տէրոջը սեղանին առջեւն են։
20 Ու եղեկիա թագաւորը կանուխ եղաւ, ու քաղաքին իշխանները ժողվեցաւ Տէրոջը առ-
21 նը գնաց։ Եւ ։ թագաւորութեանը ու սրբարանին ու Յուդայի համար՝ եօթը զուարակ, եօթը խոյ ու եօթը գառն, ու մեզքի պատարագ բլլալու համար եօթը եօթը բերին. և անոնք Ահարոնի որդւոցը՝ քահանաներուն հրամայեց որ ընծան Տէրոջը սեղանին
22 վրայ մատուցանեն։ Ու զուարակները մորթեցին, և քահանաները արիւնը առին ու սեղանին վրայ սրսկեցին. և խոյերն ալ մորթեցին, ու արիւնը սեղանին վրայ սրսկեցին. և գառներն ալ մորթեցին, ու արիւնը սեղանին
23 վրայ սրսկեցին։ Ու մեզքի պատարագի նախոտները թագաւորին ու ժողովրդին առջեւը բերին. և անոնք ձեռքերնին անոնց վրայ
24 դրին։ Ու քահանաները զանոնք մորթեցին, և անոնց արիւնը սեղանին վրայ °սրսկեցին՝ բոլոր Իսրայէլին քաւութիւն ընելու համար. վասն զի թագաւորը ըսեր էր որ ազգակիզը ու մեզքի պատարագը բոլոր Իսրայէլին հա-
25 մար բլլայ։ Ու Ղեւտացիները Դաւիթի, Գադ տեսանողին ու Նաթան մարգարէին պատուիրանովը՝ Տէրոջը առներ մէջ կայնեցուց, Հինզիկ որ Դաւիթ, ու Աստուծոյ թագաւորին տեսանողը Գադ. և Ղեւտացիները պատուիրեր էին. վասն զի Տէրը իր մարգարէներուն ձեռքովը այսպէս
26 հրամայեր էր։ Ու Ղեւտացիները Դաւիթին նուագարաններովը՝ և քահանաները °փող-
27 ով կայնեցան։ Ու եղեկիա հրամայեց որ ազգակիզը սեղանին վրայ մատուցանեն. ու ազգակիզին սկսած առներ Տէրոջը օրհնութիւնն ալ փողերով ու Իսրայէլի թագաւորին
28 Դաւիթին նուագարաններովը սկսաւ։ Ու մինչեւ ազգակիզին լրիւնալը բոլոր ժողովուրդը երկրպագութիւն կ'ընէր, երգեցողները օրհնութիւն կ'երգէին, և °փողերը կը հնչէին
29 անոնց վրայ։ Ու երբոր ազգակիզ մատուցանելը լրիւնցուցին, °թագաւորը և բոլոր անոնք որ անոր հետ գտնուեր էին, երկրպագութիւն ըրին։
30 Ու եղեկիա թագաւորը ու իշխանները Ղեւտացւոց ըսին որ Տէրոջը օրհնութիւն երգեն Դաւիթին ու Ասափ տեսանողին խօսքերովը. անոնք ալ ուրախութեամբ երգեցին, ու խոնարհելով երկրպագութիւն ըրին։
31 Ու եղեկիա պատասխան առաւ ու բսաւ, Հիմա ինքզինքնիդ Տէրոջը նուիրեցիք. մօտեցէք, ու Տէրոջը առներ ու °օրհնութեան ընծաներ բերէք։ Եւ ժողովը զոհեր ու օրհնութեան ընծաներ բերաւ. և ամէն յօժարասիրտ ուղեցողը ոչխակներ ի-
32 մաստ Ու ժողովրին բերած ազգակիզներուն թիւը առ էր. եօթանասուն արջառ, հարիւր խոյ — երկու հարիւր գառն. առնոց ամէնը Տէ-
33 րոջը ազգակիզ բլլալու համար էր։ Եւ նուիրաբաժիններն վեց հարիւր արջառ ու երեք հա-
34 զար ոչխար էին։ Բայց քահանաները քիչ որ բլլալնուն համար՝ բոլոր ազգակիզներուն մորթելու կարող չեղան. ու մինչեւ առ գործին բրինալը, ու մինչեւ °քահանաները սրբուելը, Կրնոյ Ղեւտացի եղբայրները իրենց օգնութիւն ըրին. °քանզի Ղեւտացիք քահանաներէն աւելի յօժարասիրտ
35 արբուեցան. Ու նաև ազգակիզները խաղաղութեան զոհերուն °ճարպովը և ազգակիզներուն °նուէրներովը մկսուց չատ էին։ Այսպէս Տէրոջը տանը պաշտօնը կար-
36 գի գրուեցաւ։ Ու եղեկիա և բոլոր ժողովուրդը ուրախացան որ Աստուած ժողովուրդը այսպէս պատրաստեց. քանզի առ բանը յանկարծ եղաւ։

Գլ. Լ.

1 Եղեկիա կը հրաւիրէ որ Ցուդայէնք ու Իսրայէլացիք Երուսաղէմ Զատկի տօնին համար Տիրոջ տաճարին մէջ հանդիսապէս զատիկ բնեն։ 13 Բոլոր ժողովը կատարելապէս սեղանները կը կործանեն։ ու տասն օրուան որ տօն կը պահեն։ 27 Քահանայք ու Ղեւտացիք ժողովուրդը կ'օրհնեն։

1 Ու եղեկիա բոլոր Իսրայէլին և Ցուդայնին °նամակներ գրեց, որ Երուսաղէմ Տէրոջը տանը գան, ու Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն զատիկ
2 բնեն։ Եւ թագաւորը ու անոր իշխանները ու բոլոր ժողովը Երուսաղէմի մէջ խորհուրդ բրին, որ զատիկը °երկրորդ ամսուն մէջ բնեն։
3 Վասն զի °անանունը կարող չէին զանիկա բնելու, Ինչու որ բաւական քահանաներ սրբուած չէին. ու ժողովուրդը Երուսաղէմ ժողովուած
4 չէր։ Եւ առ բանը թագաւորին աչքին ու.
5 բոլոր ժողովրին աչքին հանոյ եկաւ։ Ու այնպէս որոշեցին, որ բոլոր Իսրայէլի մէջ Բեերսաբէէն մինչեւ Դան լուր խրկեն, որ գան ու Երուսաղէմի մէջ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն զատիկ բնեն. քանզի չատ առնէն ի վեր գրուածին պէս բրած չէին։

ա Գլ. Խբ. ։ ։
բ Ղէ. ։ ։ ։ ։
գ Ղէ. ։ ։ ։ ։ ։
դ Ղէ. ։ ։ ։ ։ ։
ե Բեր. Բ. ։ ։
զ Ղէ. ։ ։ ։ ։ ։

է Եզր. Ազգի պատգարակ պէս մատչին
ը Ղէ. ։ ։ ։
թ — Մն. ։ ։ ։ ։
ժ Գլ. Բ. ։ ։
ի Բ Թագ. ։ ։ ։
ա Գլ. ։ ։
բ — Մն. ։ ։ ։ Ա.

գ Գլ. ։ ։
դ Թագ. ։ ։ ։ ։
ե — Մն. ։ ։ ։
զ Գլ. ։ ։
է Գլ. ։ ։

ը — Գլ. ։ ։
թ Ղէ. ։ ։ ։
ժ Ղէ. ։ ։ ։
ի Գլ. ։ ։
ա Ղէ. ։ ։
բ Գլ. ։ ։
գ Ղէ. ։ ։

դ Թագ. ։ ։ ։ ։
ե — Թագ. ։ ։ ։
զ Նէ. ։ ։ ։
է Գլ. ։ ։
ը Թագ. ։ ։ ։

6 Եւ սուրհանդակները թագաւորին ու իշխաններուն նամակներով բոլոր Իսրայէլին ու Յուդային գացին, ու թագաւորին հրամանին համեմատ ըսին, Ով Իսրայէլի որդիք, դարձուցէք, Տէրը Աբրահամին, Իսահակին ու Իսրայէլին Տէր Աստուծոյն դարձէք, ու ան ալ պիտի դառնայ ձեզի, որ Ազատեսանէի թագաւորներուն ձեռքէն 7 քէն ազատուիլ չունիք էք։ Եւ հիմա հայրերուն պէս ու ձեր հայրերուն պէս մի ըլլաք, որոնք իրենց հայրերուն Տէր Աստուծմէն ապստամբեցան. Ան ալ զանոնք կործանման մատնեց, ինչպէս որ կը տեսնէք։ 8 Անոնք՝ Ուրիմն ձեր հայրերուն պէս հիմա պարանոցը մի խստացնէք. Հնազանդեցէք Տէրոջը, ու եկէք անոր սրբարանը՝ որն որ ինքը յաւիտեան սրբած է. ու ձեր Տէր Աստուծոյն ծառայութիւն բրէք, Որ անոր սաստիկ բարկութիւնը ձեզմէ դառնայ։ Քանի որ դուք Տէրոջը դառնաք, ձեր եղբայրները ու ձեր որդիքը գերիներ գէրի տեղ։ նեուն երեսէն դարձութիւն պիտի գտնեն, և ան երկիրը պիտի դառնան. Քանի որ ձեր Տէր Աստուածը ողորմած ու գթած է. ու թէ որ Ետնոր դառնաք, ձեզմէ երես պիտի չդարձնէ։

10 Եւ սուրհանդակները եփրեմի ու Մանասէի երկիրը քաղաք քաղաք պտրտելով, մինչև Զաբուղոն հասան. բայց զանոնք ծաղր ու կ՚ընէին ու կ՚արհամարհէին։ Սակայն Ասերին ու Մանասէէն ու Զաբուղոնէն ոմանք խոնարհ 12 Նեցան ու երուսաղէմ գացին։ Յուդայի վրայ ալ Աստուծոյ ձեռքը կար, որ անոնց միկ սիրտ տայ, որպէս զի թագաւորին ու իշխաններուն Տէրոջը խօսքին համեմատ գործ կատարեն։

13 Ու երուսաղէմի մէջ բազմաթիւ ժողովուրդ հաւաքուեցաւ, երկրորդ ամիսն մէջ բազմահակաց ժողո կատարելու համար, ա խիտ 14 մեծ ժողով մը եղաւ։ Եւ նրան՝ երուսաղէմ մէջ եղող զգալի սեղանները ու բոլոր խունկ ի սեղանները վերցուցին, ու կեդրոն Նեղէ 15 գառը նետեցին։ Ու երկրորդ ամսուն չորեքտասաներորդ օրը զատիկը մորթեցին. և քահանաները ու Ղեւտացիները ամչցան ու սրբացուեցան, ու Տէրոջը տունը ողջակէզներ բե 16 րին։ Եւ Աստուծոյ մարդուն Մովսէսին օրէնքին համեմատ՝ իրենց սովորութիւնը պահ իրենց տեղը կայնեցան. քահանաները Ղեւտացւոց ձեռքէն արիւնը կ՚առնէին -- կը սրսկ 17 կէին։ Քանի ժողովրդին մէջ չսրբատածները չատ էին. Ուրեմն բոլոր մաքուր չեղողներուն հա

մար գատկի գառը Ղեւտացիները կը մորթէին, 18 որ շատ Տէրոջը սրբին։ Վասն զի ժողովուրդին շատերը՝ այսինքն Եփրեմէն, Մանասէն, Իսաքարէն ու Զաբուղոնէն նշանուած չափով մաքուր չէին։ Այսու ամենայնիւ գատիկը կերան՝ գրուածին համեմատ. Քանի որ Եզեկիա անոնց համար ազօթք բրաւ ու ըսաւ, Բարերար Տէրը քաւութիւն ընէ ան 19 բոլոր մարդոց՝ Որոնք սրտերնին ուղղեցին Տէր Աստուածը փնտռելուն, Թէև անոնք սրբարանին մաքրութեան 20 Նր համեմատ չըլլան։ Եւ Տէրը եզեկիայի ձայնը լսեց, ու ժողովուրդին թո զութիւն տուաւ։

21 Ու երուսաղէմի մէջ գտնուող Իսրայէլի որդիքը մեծ ուրախութեամբ եօթը օր բազմակերպ ուրախութեամբ տօնեցին. ու Ղեւտացիները և քահանաները ամէն օր բարձրաձայն նուագարանները Տէրոջը ընծայեցէք Տէրը կ՚օրհ 22 Նէին։ Ու եզեկիա Աթագրութեամբ խօսեցաւ՝ Տէրոջը բարի հանճարը ճանչցող բոլոր Ղեւտացիներուն. և ուրիշ եօթը օր խաղ զութեան զոհեր մատուցանելով՝ ու Հիրենց Հայրերուն Տէր Աստուծոյն գոհութիւն տա լով կ՚ուտէին։

23 Եւ բոլոր ժողովը խորհուրդ բրին որ ուրիշ եօթը օր ալ ուրախութեամբ պահեն, ու եօթը օր ալ։ 24 մեծ ուրախութիւն բրին. Քանզի Յուդայի եզեկիա թագաւորը ժողովքին Հազար զուարակ ու եօթը հազար ոչխար պարգեւեց. Իշխաններն ալ ժողովքին հազար զուարակ ու տասը հազար ոչխար պարգեւեցին. ու շատ 25 քահանաներ սրբացան։ Եւ բոլոր Յուդայի ժողովքը, ու քահանաները, ու Ղեւտացիները, և Իսրայէլէն եկողներուն բոլոր ժողովքը, ու Իսրայէլի երկրէն եկող և Յուդայի մէջ բնա 26 կող պանդուխտները ուրախացան։ Ու երուսաղէմի մէջ մեծ ուրախութիւն եղաւ. քանզի Իսրայէլի թագաւորին Դաւիթի որդւոյն Սողոմոնէն օրերէն Ի վեր երուսաղէմի մէջ տասնակ Հրեշտակներ Հը եղած չէր։

27 Անկէ ետքը Ղեւտացի քահանաները եղան ու ժողովուրդը Հօրհնեցին. և անոնց ձայնը լսուեցաւ, ու անոնց ազօթքը Աստուծոյ Հասաւ իր բնակարանը՝ երկինքը հասաւ։

ԳԼ. ԼԱ.

1 Ժողովուրդը չորս կողմը կապաշտութիւնը կը հրծանէ. 2 եզեկիա կարգ կը դնէ քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն գործակատարութիւններէն. ու անոնց գործը ու ապրուստը կը հոգայ. 5 ժողովուրդին չորսանասնեակները ցորեն ու տասանորդներ տալու համար։ 11 եզեկիա վեր

հաջաներ կը գնէ առաջորդներէն բաժին ընդունելու համար։ 20 Եզեկիային անկէ բարեպաշտ մեծ-

1 Ու երբոր ասոնք ամէնը բընծայուեցան, Հռ դանուազ բոլոր Իսրայէլացիք Յուդայի քաղաքները ելան, և բոլոր Յուդայի, Բենիամինի, Եփրայիմ ու Մանասէի մէջ եղող ²արձանները կոտրկոտր ըրին, Աստարոթին կուռքերը կոտրտրեցին, և բարձր տեղերը ու սեղանները փըլցուցին, անանկ որ բան մը չմնացուցին. ետքը Իսրայէլի որդիքը՝ ամէն մարդ իր ժառանգութիւնը՝ իրենց քաղաքները դարձան։

2 Ու եզեկիա ³քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն դասերը հատատուց իրենց կարգերուն համեմատ, թէ քահանաներուն և թէ Ղեւտացիներուն, ամէն մէկուն դործքին նայելով, ⁴ողջակէզներու ու խաղաղութեան զոհերու համար, ու ⁵ծառայելու ⁶պահնէրուն դրներուն մէջ պաշտելու, դովելու ու օրհնելու։ 3 Թիւն երգելու համար։ Նաև իր տասցուած քէն ողջակէզներուն համար՝ այսինքն ⁷ցերեկը օրհնեալ դրբին մէջը դրուածին պէս՝ առաւօտեան ու երեկոյեան ողջակէզներուն համար, և չաբաթներուն ու ամսագլուխներուն ու հանդիսաւոր ժողովներուն ողջակէզներուն համար՝ 4 Թագաւորին բաժինը ըսաց։ Ու երուսաղէմի մէջ բնակող ժողովրդին հրամայեց որ ⁸քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն բաժինը տան, որպէս զի անանք ⁹ցերեկը օրէնքը ըսեն։ 5 Երբ մէջ զօրաւոր։ Ու երբոր ¹⁰հրամանը հրատարակեցաւ, Իսրայէլի որդիքը ¹¹ցորենին, դինիին, եղին, մեղրին և բոլոր անդաստանաց բերքերուն երեսպրիները առատապէս բերին, ու ամէն բանին տասանորդը առատապէս բերին։ 6 Ու Յուդայի քաղաքներուն մէջը բնակող Իսրայէլի ու Յուդայի որդիքը՝ անանք ալ արջառներուն ու ոչխարներուն տասանորդները, և իրենց Տէր Աստուծոյն նուիրած սուրբ բաներուն տասանորդը 7 ները բերին ու դիզեցին։ Անանք երրորդ ամսուն մէջ սկսան դիզել, և եօթներորդ ամսուն մէջ կրնցուցին։ Ու եզեկիա ու իշխանները եկան, ու երբոր ան դիզերը տեսան՝ Տէրը ու անոր ժողովրդը օրհնեցին։ 9 Ու եզեկիա ան դիզերուն համար քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն հարցուց։ 10 Ադովիմ տունէն եղող մեծ քահանան Ազարիա անոր պատասխան տուաւ ու ըսաւ, ¹²Քանի որ ընծաները Տէրոջը տունը բերելու սկսան՝ կերանք, կշացանք ու խիստ շատ ուեղցաւ, վասն զի Տէրը իր ժողովրդը օրհնեց. 11 ու ուեղցածը ասանկ առատութիւնն է։ Ու եզեկիա հրամայեց որ Տէրոջը տունը մէջ չամեմբաններ պատրաստեն. ու պատրաստեցին։

12 Եւ ընծաները ու տասանորդները ու սուրբ բաները հաւատարմութեամբ ներս տարին։ Եւ անոնց վրա կացուցած Ղեւտացի Քանոնիան էր, ու անոր եղբայրը Սեմէի ետ փոխանորդն էր։ 13 Եր։ Եւ Յեհիէլ, Ազազիա, Նահաթ, Ասայէլ, Երիմոթ, Յովզաբադ, Եղիէլ, Ցեւսմաքիա, Մատթի ու Բանեա՝ քանանիային ու անոր եղբօրը Սեմէիին ձեռքին տակէ՝ եզեկիա թագաւորին ու Տէրոջը տանը առաջնորդին Ազարիային հրամանովը վերակացու։ 14 Ներ էին։ Եւ արեւելեան կողմին դռնապանը՝ Ղեւտացի Յեմնայի որդին Կորէ Տէրոջը բարեգործելու ընծաները ու ամէնասուրբ բաները բաժնելու համար՝ Աստուծոյ կամաւորներուն վրայ էր։ Եւ անոր հրամանին տակը ¹քահանայից քաղաքներուն մէջ՝ եդեմնին, Մինիամինին, Յեսուին, Սեմայիային, Ամարիային ու Սեքենիային յանձնուած էր, իրենց եղբայրներուն մեծին ու պզտիկին դասակարգութիւնը նայելով ընծան բաժնելը։ 16 Նաև արուներէն մէջ գրուած երեք տարեկանէ վեր եղող բոլոր արուներուն՝ անոնք օր օրէ Տէրոջը տունը կը մտնէին իրենց պահպանութիւններուն մէջ իրենց դասակարգութիւնովը համեմատ իրենց ծառայութիւնը։ 17 Ներ։ Եւ նաև ազգաւհանութիւն մէջ գրուած քահանաներուն՝ իրենց ազգաւհութիւնները համեմատ։ Ու Ղեւտացիներուն վրա եղող Ղեւտացիներուն՝ իրենց պահպանութիւնը՝ իրենց դասակարգութիւններուն մէջ։ 18 Նաև ազգաւհանութիւն մէջ գրուած անոնց ամէն բնտանիքներուն՝ կիներուն տղաքներուն ու աղջիկներուն, այսինքն Եղ։ բոլոր ժողովին։ քանզի հաւատարմութեամբ կը 19 սրբանային։ Եւ անոնց քաղաքներուն Հարուսաձանաց արտերուն մէջ եղող Ահարոնի որդոց քահանաներուն համար՝ ամէն քաղաքի մէջ Ներ։ անուններով կիւսուած մարդիկ կային, որպէսզի քահանայից բոլոր արուներուն ու Ղեւտացւոց ազգաւհանութիւն մէջ բոլոր գրբանաձներուն բաժիններ կոս տային։ Ու եզեկիա բոլոր Յուդայի մէջ այսպէս ըրաւ, և իր Տէր Աստուծոյն առջեւը ¹բարի, ուղիղ ու հրշմարիտ եղածը ըրաւ։

21 Եւ իր ամէն ձեռնարկած գործը՝ թէ Աստուծոյ տանը ծառայութեանը համար և թէ օրէնքին ու պատուիրանքին համար, իր բոլոր սրտովը իր Աստուածը փնտռելով ըրաւ ու յաջողեցաւ։

ԳԼ· ԼԲ

1 Սենեքերիմ Յուդայի վրայ կը յարձակի· իսկ Եզեկիա մեծապէս ամաչ բանալով իր ժողովուրդը կը քաջալերէ· 9 Սենեքերիմ

ա Դ Թագ· ԺԸ· 4· | ե ա Մն· իգ· 30· 31· | ղ Ղևտ· ԺԳ· 10·
Գաղ· Ը· 14· | ը Եզր· բ·ամենքին | ը Մատ· բ· 7·
բ Ա Մն· իդ· 6· իդ· | 1· | թ Ղևտ· իգ· 6 իԲ· | ժ Նե։ իր· 39։ Ղևտ·
ա Թագ· ԺԸ· 3· Ես· | ԺԳ· 12·
գ Ա Մն· իգ· 38· 39· | ի Թագ· իգ· 6 իԲ·
Ղևտ· ԺԳ· 4·
դ Ա Մն· իգ· 38· 39· | ժա Ղև· իմ· 30· բ Օր·
Ղևտ· ԺԳ· 4·
ե Ղև· իմ· 30· բ Օր· | իա Ա Մն· իգ· 31· 37·
Ղևտ· ԺԳ· 12·
զ Մատ· գ· 10· | իբ Ղև· իմ· 24· Թագ·
է Ղևտ· ԺԳ· 13· | Ը· 2·
ը Ա Մն· իգ· 31· 37· | իգ Հռ· 12· 13· 14·
15·
թ Դ Թագ· ի· 3·

ՔԻ պատճառաբանեալ ՓԻՂԱԿԻ և ՔԻ գրատեղով գրած
Հոգեկոր քահանայ ԳԼՈՒԽ կ'ընէին ու Եւսեբի պատիւ կ'ընէին։ ու
Հերետիկ Ս. Աստուածամի բանիկը բնակիչ կ'ընէին։ ու եղե-
ցիս ի հետագրութեանը առանձ պատիւով Աստուած անոր
առաքինութեան նշան մը կու տայ։ ու Նեփիա կը հպարտա-
նայ, բայց Աստուծով կը խոնարհի։ ու Անոր հպարտութենը
ու գործերը։ ու անոր յանդգնոտ ԲՈՐԻՇԻՆ գեղացիներուն
հետ առնելը։ ու Եզեկիա ՄԵՌԱԾ անոր տեղը
կ'առնէ։

1 Եւ °բան տեղին ու առ ճշմարտութենին՝ Եհո-
քը Աստեւանի Սինեքերիմ թագաւորը
եկաւ, ու Յուդայի Երկիրը մեռելով՝ պարապա-
ւոր քաղաքներուն դէմը բանակեցաւ, ու
մեռը դրած էր որ զանոնք բռնութեամբ իրմէն
2 առնէ։ Ու Եզեկիա տեսնելով որ Սինեքերիմ
եկեր է, ու Երուսաղէմի դէմ պատերազմիլ
3 կ'ուզէ, իր իշխաններուն ու զօրաւորներուն
հետ խորհուրդ բրաւ, որ քաղաքին դուռ-
ները զոցել պարիսպներուն վրան դնել։ և ա-
4 նոնք անոր օգնութիւն ըրին։ Ու չաս Ժո-
ղովուրդ Ժողովեցաւ, ու բոլոր պարիսպները
ու երկրին միջին անցնող հեղեղատը գոցելով՝
5 ըսելով, ինչո՞ համար Աստեւանի Թագա-
ւորները գան, ու առատ ջուր գտնեն։ Ու
°նեցաւ գինքը ուժովցուց, ու ամէն փուռ
պարիսպները չինել, ու աշտարակները բարձ-
րացուց, ու դուրսէն մէկ ուրիշ պարիսպ մըն
ալ չինել։ և Դաւիթի քաղաքին միջը եղող
°Միլոյնը ամրացուց։ ու չատ էնթոսիները ու
6 տպարաններ չինեց։ Եւ Ժողովուրդին վրայ
պատերազմի զօրապետներ դրաւ, ու զանոնք
քաղաքին դրան Տրտպարակին միջ իր քովը
Ժողվեց, և անոնց հետ °քաղցրաբանութեամբ խո-
7 սեցաւ՝ ըսելով, Զօրացէք ու քաջասիրտ
եղէք։ Աստեւանի Թագաւորին երեսէն,
ու անոր հետ եղող բոլոր բազմութեանը երես
°մի վախնաք ու մի զարհուրիք։ վասն զի
°մեզի հետ եղողները անոր հետ եղողներէն
8 չատաւոր են։ Անոր հետ °մարմնեղէն բազուկ
կայ, բայց °մեզի հետ եղողը մեր Տէր Ա-
ստուածն է, որ պիտի օգնէ մեզի, ու մեր
Հպատերազմութիւնները միջ առաջնորդութիւն
պիտի բնէ։ Եւ Ժողովուրդը Յուդայի Եզե-
կիա Թագաւորին Խոսքերէն մխիթարեցաւ։
9 Աւ՛ետ ետև Աստեւանի Սինեքերիմ Թա-
գաւորը, երբոր ինքը ու իր բոլոր °Լխման-
ները Լաքիսի վրայ էին, իր Ծառաները Երու-
սաղէմ խրկից Յուդայի Եզեկիա Թագաւորին
ու Երուսաղէմ եղող բոլոր Յուդայեցի ըսելով,
10 Աստեւանի Սինեքերիմ Թագաւորը այսպէս
կ'ըսէ. Դուք որո՞ն ապաւինելով՝ Երուսաղէմ
11 պաշարմանն միջ կը նստիք. Չէ՞ որ Եզեկիա

ձեզ դլխէ կը հանէ, որ ձեզ անօթութեամբ
ու ծարաւով մեռնելու մատնէ, ըսելով Թէ
Մեր Տէր Աստուածը մեզ Աստեւանի Թա-
12 գաւորին ձեռքէն պիտի ազատէ։ °Ասիկա Եզե-
կիան չէ՞, որ անոր բարձր տեղերը ու ան-
դանները վերցուց, և Յուդայի ու Երուսաղէ-
մի Բ-ին ըսաւ, Միայնակ մէկ սեղանի
առջև երկրպագութիւն ըրէք, ու անոր վրայ
13 խունկ ծխեցէք։ Չէ՞ք դիտեր Թէ երկիրնե-
րուն ամէն ժողովուրդոց Ինչ ըրի ես ու իմ
հայրերս։ միթէ ան երկիրներուն Ազգաց աս-
տուածները իրենց երկիրները կրցա՞ն իմ
14 ձեռքէս ազատել։ Իմ հայրերուս բնաջինջ
բրած ազգերուն բոլոր աստուածներուն պէս
իր ժողովուրդը իմ ձեռքէս ազատել կարող
եղաւ, որ Հոս Աստուածը ձեզ իմ ձեռքէս
15 ազատել կարող ըլլայ։ Եւ հիմա °Եզեկիա
ձեզ չխաբէ, ու ձեզ այդպէս դլխէ չհանէ,
անոր մի հաւատաք։ վասն զի ամէն մէկ
Թագաւորութենէ մը բնաւ մէկ աստուածը իր
Ժողովուրդը իմ ձեռքէս ու իմ հայրերուս
ձեռքէն չկրցաւ ազատել։ պ՞ր մնաց որ Հոր
16 Աստուածը ձեզ իմ ձեռքէս ազատէ։ Եւ անոր
ծառաները Տէր Աստուծոյ դէմ ու անոր
ծառային եզեկիայի դէմ աւելի խօսքեր ալ
17 խօսեցան։ Եւ Սենեքերիմ Իսրայէլի Տէր Աստուածը
հայհոյելով ու անոր դէմ խօսելով °նամակ
դրեց ու բաւ, °Ինչպէս որ երկիրներուն ազ-
գաց աստուածները իրենց Ժողովուրդները իմ
ձեռքէս չկրցան ազատել, այնպէս ալ եզե-
կիայուն Աստուածը իր Ժողովուրդը իմ ձեռ-
18 քէս պիտի չազատէ։ Եւ °պարսպին վրայ եղող
Երուսաղէմի Ժողովուրդին °բարձր ձայնով
Եբրայեցերէն պոռացին, զանոնք վախցնելու
ու չիմաթենան միջ ձդելու համար, որ քա-
19 ղաքը առնեն։ Ու Երուսաղէմի Աստուծոյն
դէմ խօսեցան՝ իբրև երկրի ժողովուրդոց աս-
տուածներու դէմ, որոնք չկրցան ձեռա-
դործ են։
20 °Ու եզեկիա Թագաւորը և °Ամոսի որդին
Եսայի մարգարէն սա բանիս համար դէպ °ի
21 երկինքը ազաղակելով աղօթք ըրին։ °Եւ
Տէրը Հրեշտակ մը խրկից, ու Աստեւանի
Թագաւորին բանակին միջ ամէն զօրաւոր կա-
րողներ ու իշխաններ ու զօրագլխով գարիւռ։ և
անկից ամօթով իր երկիրը դարձաւ։ ու իր
աստուծոյն տունը մտաւ, և իր երեսէն ելած
22 °որդիներ զանիկա հոն սրով մեռցուցին։ Այսպէս
Տէրը եզեկիան ու երուսաղէմի բնակիչները
Աստեւանի Սինեքերիմ Թագաւորին ձեռ-
քէն և ամէնուն ձեռքէն ազատեց, ու զա-

- ՚ Թագ. ԺԸ. 13։
- ՚ Նահ. Ա. 9։ Ա
Կր. Ը. 1։ ՚ Նահ.
ՊԱՏՄ. ԶՐԱԿ
ԳՐՔԻՆ
- ՚ Կր. ԻՔ. 9. 10։
- ՚ ԴԱ. ՄՀ. 33։
- ՚ Թագ. Ե. 9։ Ա
Թագ. Բ. 24։
- ՚ Նահ. ասրբը
- ՚ ԴԱ. Հ. 22։ Նա. Խ-
ՐԻՄ. ԶՐԱԿ
- ՚ Կր. ՕՐ. ԶՐ. 6։
- ՚ ԴԱ. Բ. 15։
- ՚ Թագ. Ա. 16։
- ՚ Եբեր. ԺԱ. 3։ ա
ՔԱՀԱՆԱ.
- ՚ ԴԱ. ԺԲ. 18։ Հը-
ոսիմ. Բ. 21։
- ՚ Եսէ. պատրաստ
ՆԵՐԸ պիտի պատա-
րաստի։
- ՚ Եսէ. խոսքերուն
ԿԱՊԱԿԱՑ։
- ՚ Թագ. ԺԸ. 17։
- ՚ Նահ. ՊԱՏՄ.
ՔԱՐԻ
- ՚ Թագ. ԺԸ. 19։
- ՚ Նահ. ՈՒՐԱՑԻ
- ՚ Թագ. ԺԸ. 20։
- ՚ Թագ. ԺԸ. 22։
Ղ. Թագ. ԺԸ. 23։
- ՚ Թագ. ԺԸ. 25։
- ՚ Թագ. ԺԹ. 1։
- ՚ Թագ. ԺԹ. 2։
- ՚ Թագ. ԺԹ. 9։
- ՚ Թագ. ԺԹ. 12։
- ՚ Թագ. ԺԸ. 26։
- ՚ Թագ. ԺԹ. 35։
Ես։

23 Նոյնք ամէն կողմանէ պաշտպանեց։ Եւ չաստերը
Տէրոջը ընծաներ կը բերէին Երուսաղէմ, ու
Յուդայի եղեկիա թագաւորին ալ հարուստ
կան բաներ. ու անկէ հետը անիկա բոլոր
ազգերուն առջեւը բարձրացաւ։
24 Ան օրերը եղեկիա մինչեւ մահուան հիւանդացաւ, ու Տէրոջը աղօթք բրաւ. և
Տէրը խօսեցաւ անոր, ու °հրաշք մը բրաւ°
25 անոր։ Ու եղեկիա °իր ընդունած բարիքին
փոխարէն ընդհանրապէս չմնաաց, վասն զի
°անոր սիրտը հպարտացաւ. Հետեւի անոր վրայ
և Յուդայի ու Երուսաղէմի վրայ բարկութիւն
26 եկաւ։ °Բայց եղեկիա իր պարծանքը հպարտու
թեամբ համար խոնարհեցաւ, թէ ինքը և թէ
երուսաղէմի բնակիչները. անոր համար Տէ
րոջը բարկութիւնը °եղեկիային օրերը անցնց
վրայ չեկաւ։
27 Ու եղեկիա խիստ չատ հարստութիւն ու
փառք ունեցաւ. և անիկա իրեն արծաթի,
ոսկիի, պատուական քարերու, խունկերու,
ասպարէներու ու ամէն տեսակ ցանկալի անօթ
28 ներու համար գանձարաններ չունեց։ Եւ ցո
րեղի ու գինիի ու եղի բերքերուն համար
չանճարաններ, և ամէն տեսակ անասուններ
րու համար ախոռներ, ու հօտերու համար
29 փարախներ չունեց։ Եւ քաղաքներ չունեց
իրեն, ու չատ ոչխարներ ու արջառներ առա
ցաւ. վասն զի °Աստուած խիստ չատ առա
30 ցուած բաւաւ անոր։ Եւ °ան եղեկիան գե
հոնին վերի ջրանցքը գոցեց, ու զանիկա
դէպ ի վար Դաւիթի քաղաքին արեւմտեան
կողմը ուղղեց. ու եղեկիա իր բոլոր գործ
քերուն մէջ յաջողութիւն գտաւ։
31 Բայց երբոր Բաբիլոնի իշխանաց դեսպան
ները °անոր խրկուեցան՝ երկրին մէջը եղած
հրաշքը հարցնելու համար, Աստուած զա
նիկա թողուց °որ փորձէ, ու բոլոր անոր
սրտին մէջ եղածը գիտնայ։
32 Ու եղեկիային մնացորդ պատմութիւնը ու
անոր բարեպաշտութիւնը՝ ահա Ամովսի որ
դւոյն Եսայի մարգարէին °մարգարէութեան
մէջ՝ Յուդայի ու Իսրայէլի թագաւորնե
33 րուն գրքին մէջ գրուած է։ °Ու եղեկիա իր
հայրերուն հետ քնացաւ. ու զանիկա Դաւի
թի որդւոյը պիտի բարձր դերեզմաններուն
մէջ թաղեցին. և բոլոր Յուդա ու Երու
սաղէմի բնակիչները °պատիւ բրին անոր իր
մահուան ատեն. ու անոր տեղը անոր որ
դին Մանասէ թագաւոր եղաւ։

ԳԼ. ԼԳ

1 Մանասէ չար վարուելիքը։ 3 Անիկա կռապաշտութիւնը կը
հաստատէ. ու իբրեւ քնացնէ չարչր։ 11 Մանասէ Բաբի
լոն կը տարուի։ 12 ու հոն Աստուծոյ ապաշխարէ,
նէ կ'աղաչէ։ ու կը դառնայ հռապաշտութիւնը կը կոր
նէ։ 18 Անոր գործերը։ 20 Մանասէ մեռնելով Ամոն անոր
տեղը կ'անցնի։ 21 Ամոնին չար վարուելիքը ու իր ծառաներէն
սպանուիլը։ 25 Ժողովուրդը ան սպանողները կը մե
ռցնէն ու Յոսիան թագաւոր կ'ընեն։

1 Մանասէ °տասներեակու տարեկան էր երբոր
թագաւոր եղաւ, ու երեսունհինգ մէջ յիսուն
2 ուհինգ տարի թագաւորութիւն բրաւ։ Եւ
անիկա Տէրոջը խորհելի որդւոյը առջեւն
վերնատան ազգերուն °դարչելի գործերուն
3 պէս Տէրոջը առջեւը չարութիւն բրաւ։ Ու
անիկա իր հօրը եղեկիային °կործանած բարձր
տեղատեղերը նորէն չինեց, ու Բահապիմին սե
պաններ կանգնեց, և °Աստարովթի կուռ
քեր չինեց. ու °երկինքոյ բոլոր զօրութիւնե
րուն երկրպագութիւն բրաւ, և անոնց ծա
4 ռայութիւն բրաւ։ Ու սեղաններ չինեց Տէ
րոջը տանը մէջ, որուն համար Տէրը բսած
էր թէ Իմ անունս յաւիտեան Երուսաղէմի
5 մէջ պիտի ըլլայ։ Ու Տէրոջը տանը °երկու
գաւիթներուն մէջ երկինքոյ բոլոր զօրութիւն
6 ներուն սեղաններ չինեց։ Եւ անիկա ընծայի
որդւոյն Ամրին մէջ °իր որդիները կրակի անց
ցուց, °ու գուշակութիւն, հմայութիւն ու գի
թութիւն կ'ընէր, և °վհուկներ ու հմուտ
գէտներ ունէր. Ե Տէրոջը առջեւը չատ չարու
7 թիւն բրաւ, ու զանիկա բարկացուց։ Եւ °իր
չինած քանդակեալ կուռքը Աստուծոյ տու
նը դրաւ, որուն համար Աստուած Դաւիթին
ու անոր որդւոյն Սողոմոնին ըսեր էր, Իմ ա
նունս տաս տանս մէջ ու Իսրայէլի բոլոր ցե
ղերէն իմ ընտրած Երուսաղէմա մէջ պիտի
8 դնեմ յաւիտեան։ °Ու Իսրայէլին ոտքը մէյ
մին ալ պիտի չչարժեմ աս երկրէն, որուն
մէջ ձեր հայրերը հաստատեցի. միայն թէ
անոնք զգուշանան ամէն ինչ որ պատուիրեցի
անոնց, կանոններուն ու դատաստաններուն
որոնք Մովսէսին ձեռքովը անոնց պատուի
9 րեցի։ Բայց Մանասէ Յուդան ու Երուսա
ղէմի բնակիչները այնպէս մոլորցուց, որ Տէ
րոջը Իսրայէլի որդւոյը առջեւէն կորսնցու
10 ցած ազգերէն աւելի չարութիւն բրին։ Եւ
Տէրը Մանասէին ու անոր ժողովուրդին խո
սեցաւ, բայց անոնք մտիկ չբրին։
11 °Ու Տէրը անոնց վրայ Ասորեստանի թա
գաւորին զօրագլուխները բերաւ. ու Մանա

աչն կարթերով բռնեցին, և զանիկա ածան-
12 կապերով կապեցին ու բաբիլոն տարին։ Ու
անիկա իր նեղութեան ատեն իր Տէր Աս-
տուծոյն երեսը խնդրեց, և իր հայրերուն Աս-
13 տուծոյն առջեւը մեծապէս խոնարհեցաւ, Ու
անոր աղօթք բրաւ. և Տէրը անոր աղօթքը
ընդունեց ու ազատանքը լսեց, ու զանիկա
երուսաղէմ իր թագաւորութեանը գարձուց։
Ասանկեր Մանասէ գիտցաւ որ Եհովան է
14 Աստուած։ Ու ասկէ ետքը Դաւիթի քաղա-
քին դուրսը՝ Գիհոնին արեւմտեան կողմը հե-
գեսացին մէջ ու մինչեւ Ձկանց դրանը բլուրը
մէկ պարիսպ մը չինեց, Ոփազին ալ մէջը առ-
նելով, ու զանիկա շատ բարձրացուց, և ցե-
դայի բոլոր պարսպաւոր քաղաքներուն մէջ
15 զօրքի իշխաններ դրաւ։ Ու հօտար ատտած-
ները ու կուռքը Տէրոջը տաճարէն վերցուց, ու
Տէրոջը սանր լեռանը վրայ՝ ու երուսաղէմի
մէջ իր չինած բոլոր սեղանները դուրս
16 քաղաքէն դուրս նետեց։ Ու Տէրոջը սեղանը
շինեց, և անոր վրայ խաղաղութեան ու գոհա-
հատութեան զոհեր մատուց, և Յուդային
պատուիրեց որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն ծա-
17 ռայութիւն բնեն։ Սակայն ժողովուրդը տա-
կաւին բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատու-
ցանէին, բայց միայն իրենց Տէր Աստուծոյն։
18 Ու Մանասէին մնացորդ պատմութիւնը,
ու իր Աստուծոյն ըրած աղօթքը, ու Իսրա-
յէլի Տէր Աստուծոյն անունովը անոր խօսող
տեսանողներուն խօսքերը անա Իսրայէլի
Թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջ։
19 Ու անոր աղօթքը և ընդունուիլը ու անոր
բոլոր մեղքը ու յանցանքը, և այն տեղերն-
քը՝ ուր որ իր դարձի դալէն առաջ բարձր
տեղեր չինեց ու Աստարովթի կուռքեր ու
քանդակած կուռքեր կանդնեց, անա Հո-
զայիի ժամանակագրութեանը մէջ գրուած է։
20 Ու Մանասէ իր հայրերուն հետ քնացաւ։
ու զանիկա իր տանը մէջ թաղեցին։ և անոր
տեղը անոր որդին Ամմոն թագաւոր եղաւ։
21 Ամմոն երկու տարեկան էր երբոր
թագաւոր եղաւ, ու երուսաղէմի մէջ երկու
22 տարի թագաւորութիւն բրաւ։ Ու Տէրոջը
առջեւը չարութիւն բրաւ իր հօրը Մանասէին
բրածին պէս. և իր հօրը Մանասէին չինած
բոլոր կուռքերուն Ամմոն զոհ մատուց, ու
23 անոնց ծառայութիւն բրաւ։ Բայց Տէրոջը
առջեւը չխոնարհեցաւ, Ինչպէս որ իր հայրը
Մանասէ խոնարհեր էր. Ամմոնս այս Ամմոն
24 ալ իր ծառաները դարձեց՝ Ու իր ծառաները
դաւաճանութիւն բրին իրեն դէմ, ու զանիկա
25 իր տանը մէջ մեռցուցին։ Ու երկրին ժողո-

վուրդը Ամմոն թագաւորին դէմ դաւաճանու-
թիւն ընողներուն ամէնը մեռցուցին։ ու երկ-
րին ժողովուրդը անոր որդին Յովսիան անոր
տեղը թագաւոր դրին։

ԳԼ· Լ Դ

1 Յովսիան բարի թագաւորութիւնը։ 3 Անիկա կառավարու-
թիւնը բնութիւնը կ'ընէ։ 8 Տաճարին նորոգութեանը վերա-
բերեալ։ 14 Գիրքին գտնուած որինաց գիրք մը կը գտնէ։ ու
Յովիա մարդ կը իրկէ Ողդային որ անոր վերաբեր Տէրոջը
հարցնէ։ 23 Ողդա կը մարգարեանայ թէ երուսաղէմ պիտի
կործանի։ բայց չի թէ Յովսիային օրերը։ 29 Յովիա ան-
գիտաց գիրքը հանգիստաւոր ժողովրդի մը կարդացանել տալով։
Աստուծոյ հետ նորէն ուխտ կ'ընէ։

1 Յովսիա ութ տարեկան էր երբոր թագա-
ւոր եղաւ, ու երուսաղէմի մէջ երեսուներ-
2 մէկ տարի թագաւորեց։ Ու անիկա Տէրոջը
առջեւը ուղղութիւն բրաւ, ու իր հօրը Դա-
ւիթին ճամբաներուն մէջ քալեց, ու աջ կամ
ձախ կողմը չխոտորեցաւ։
3 Ու իր թագաւորութեանը ութերորդ տա-
րին երբոր դեռ բնքը պատանի էր, Իր հո-
րը Դաւիթին Աստուածը խնդրել սկսաւ. ու
երկուտասներորդ տարին՝ Յուդան ու երու-
սաղէմը Դարտը տեղերէն, Աստարովթի կուռ-
քերէն և քանդակած ու ձուլածոյ կուռք-
4 րէն մաքրել սկսաւ։ Ու Բահաղիմի սեղան-
ները անոր առջեւը կործանեցին. ու անոնց
վրայի արեգական կուռքերը կտրտեց, և Աս-
տարովթի կուռքերը ու քանդակած և ձու-
լածոյ կուռքերը մանրեց ու փշրեց, Ու ա-
նոնց գոհ մատուցանողներուն դերեզմաններ
5 բուն վրայ ցանեց, Ու Իրմաիրուն ոսկորնե-
րը անոնց սեղաններուն վրայ սրեց, ու Յու-
6 դան ու երուսաղէմը մաքրեց։ Ու Մանասէի
ու Եփրեմի ու Շմաւոնի քաղաքներուն մէջը
մինչեւ Նեփթաղիմ, Հ անոնց բոլորտիքը և-
7 զած աւերակ տեղերը Նշդեշ ըսսո։ Ու սեղան-
ները և Աստարովթի կուռքերը կտրտեցին ու
քանդակած կուռքերը մանրեց ու փշրեց, և
Իսրայէլի բոլոր երկրին մէջ եղող բոլոր արե-
գական կուռքերը կտրտեց, ու երուսաղէմ
դարձաւ։
8 Ու Իր թագաւորութեանը տասնուութե-
րորդ տարին երբոր երկիրը ու Տունը մաք-
րեց, Եսալիայի որդին Սափանը ու քաղա-
քին իշխանը Մասէան ու Յովահազի որ-
դին Յովաքը՝ յիշատակաց գործերը երկից, որ
9 իր Տէր Աստուծոյն տունը նորոգեն։ Ու ա-
նոնք քահանայապետին եկան. ու
Աստուծոյ տունը բերուած սակը Հաւքն,
որ դռնապետներն դրան պահապանները
Մանասէի ու Եփրեմի ձեռքէն և իսրայէլի

ի Ս—ղ· ԺՀ· ՝ի· ԻԱ·
Հ — ՊՀ— ·Հ· ՀՀ·
Ի — ՊՀ· ·Հ· ՀՀ· ՆԵԲ·
Ղ· ՀՀ·
Ե Ս—ղ· ՊՀ· ՝ի· Դ—Հ·
ղ· ՀՀ·
Ղ ՊՀ—ղ· ·—· ՀՀ·
Ե Դ—ղ· ՊՀ· ՀՀ·
Ղ Դ—ղ· Հ· ՀՀ·
Ե Դ—ղ· ՀՀ· ՀՀ·
— ՊՀ—ղ· ՊՀ· ·Հ·
· Կ—Ե ասեռանդեն բուն
Ե Դ ՊՀ—ղ· ՊՀ· ՀՀ·
Դ Դ ՊՀ—ղ· ՊՀ· ՀՀ·
Ե Դ ՊՀ—ղ· ՊՀ· ՀՀ·
Ղ Հ—Ղ· ՀՀ·
— ՊՀ—ղ· ՊՀ· ·Հ·
Ղ Դ—Ե· ՊՀ· ՀՀ·
Ե Դ ՊՀ—ղ

բոլոր Ճաշարվէն ու բոլոր Բաղպակէն ու
Բննիամինէն ու Երաւտղիմի բնակիչներէն
10 Ժողվիր էին · Եւ Տէրոջը տանը ։։։ վրայ դրաւած բանաւորներուն ձեռքը տուին · անոնք ալ Տէրոջը տանը մէջ դործով բանաւորներուն տուին գանիկա՝ տաներ նորոգելու
11 ու չինողաց համար · Ատխէրն հիւսերուն ու չինողներուն տուին , որ Բաղպակի քարատաշներուն տարած տաներն չինելու համար տաշած քարեր , ու դերանները համար փայ-
12 տեր ծախու տաներն · Եւ ան մարդիկը դործը հաւատարմութեամբ կը բանէին · ու ։։։ յառաջ տանելու համար անոնց վրայ կեցողները Մերարիի որդիներէն Ղեւտացի Բէհ ու Աբդիա , և կահաթեանց որդիներէն Զաքարիա ու Մեսուղամ էին · նաև Ղեւտացիներէն՝ երգոց նուագարաններուն ազիկ
13 տեղեակ եղողներուն տէրը · նաև բեռնակիրներուն ու տէրն տեսակ դործը բանողներուն վերակացուներն էին , և դպիրները , տարեկաններն ու դռնապաններն Ղեւտացիներէն էին ։
14 Ու երբոր Տէրոջը տաներ բերուած տեղը կը հանէին , Փեղկիա քահանան Մովսէսին Ձեռքովը ։։։ Տէրոջը օրինաց դիրքը դը-
15 տաւ · Ու Փեղկիա պատասխան տուաւ ու Ադաման դպիրին բաւ , Տէրոջը տանը մէջ օրինաց դիրք մը դտայ · ու Փեղկիա ան դիր-
16 քը Ադամանին տուաւ · Եւ Ադաման դիրքը Թագաւորին տարաւ , ու Թագաւորին պատասխան բերաւ բանալ , Քու ծառաներդ իրենց յանձնուած բոլոր ։։։ կը կատարեն ·
17 Եւ Տէրոջը տանը մէջ գտնուած տեղը հաներնին , ու գանիկա վերակացուներուն Ձեռքը ու դործը բանողներուն Ձեռքը տուին ·
18 Եւ Ադաման դպիրը Թագաւորին պատմեց ու բաւ , Փեղկիա քահանան ինծի մէկ դիրք մը տուաւ · ու Ադաման անոր մէջէն Թագա-
19 ւորին ու Իսրայէլ կարդաց · Ու Թագաւորը օրինաց խօսքերը լսածին պէս իր Հանդերձները
20 պատռեց · Եւ Թագաւորը Փեղկիային , ու Ադաման որդւոյն Ահիկամին , ու Միքայէլ որդւոյն Աբդոնին , և Ադաման դպիրին , ու Թագաւորի ծառային՝ Ասայիային պատուիրեց ·
21 թէց ու բաւ , Գացէք ինծի համար , և ժողովուրդին ու Բաղպակ ամենուն համար աս դտնուած դիրքին խօսքերուն վրայով Տէրոջը Հարցուցէք · վասն զի մեր Հայրերը Տէրոջը խօսքը չպահեցին համար , և աս դիրքին մէջը բոլոր դրաւածներուն չկատարելու համար՝ մեր վրայ Թափուած Տէրոջը բարկու-
22 թիւնը մեծ է · Ու Փեղկիա ու Թագաւորին մարդիկը Ադաթայի որդւոյն Թեկուայի որդւոյն Սեղուամ Հանդերձապահին կնկանը՝ Ող-

դա մարդարէին դացին · և անիկա Երուսաղէմ Մասեային մէջ կը բնակէր · ու անոր հետ այնպէս խօսեցան ։
23 Եւ անիկա բաւ անոնց , Ժողովեցէք Ձեր Աստուածը պատռէս կ'ըսէ · Ձեզ ինծի խրկող
24 մարդուն քովը · Տէրը պատռէս կ'ըսէ · Ահա ես աս տեղիս ու անոր բնակիչներուն վրայ չարիք պիտի բերեմ՝ պատիժն այն բոլոր անէծքները՝ որ Բաղպակի Թագաւորին առջեւը կար-
25 դացուած դիրքին մէջ դրաւած է · Որովհետև դիս Թողացին և ուրիշ աստուածներու խունկ ծխեցին , որ իրենց ձեռքերուն բոլոր դործքերովը դիս բարկացուցին · ուստի աս տեղիս վրայ իմ բարկութիւնս պիտի Թափի
26 ու պիտի չմարի · Բայց Տէրոջը Հարցնելու համար Ձեզ խրկող Բաղպակի Թագաւորին տուեք բաւ · Իսրայէլի Տէր Աստուածը այս-
27 պէս կ'ըսէ յառած խօսքերուդ համար · Որովհետև քու սիրտդ կակղցաւ , ու Աստուծոյ առջեւը խոնարհեցար , երբոր աս տեղիս վրայ անոր բնակչացը վրայ իմ բերանէս խօսքերը լսեցիր , և իմ առջեւս խոնարհեցար , ու Հանդերձներդ պատռեցիր ու իմ առջեւս լացիր ,
28 ես ալ լսեցի կ'ըսէ Տէրը · Ահա ես քեզ քու Հայրերուդ պիտի խառնեմ , ու խաղաղութեամբ քու դերեզմանիդ մէջ պիտի ժողովուիս , և աս տեղիս վրայ ու անոր բնակչացը վրայ իմ բերած բոլոր չարիքները քու աչքերդ պիտի չտեսնեն · Ու անոնք Թագաւորին պատասխան բերին ։
29 Եւ Թագաւորը ։։։ խրկեց , ու Բաղպակի
30 ու Երուսաղէմի բոլոր ծերերը ժողվեց · Եւ Թագաւորը , ու Բաղպակի բոլոր մարդիկը , ու Երուսաղէմի բնակիչները , և քահանաները , ու Ղեւտացիները , ու բոլոր ժողովուրդը՝ մեծէն մինչև պզտիկը Տէրոջը տանը կերան · և Տէրոջը տանը մէջ գտնուած ուխտին դիրքին
31 բոլոր խօսքերը անոնց ։։։ կարդաց · Ու Թագաւորը իր տեղը սարքի վրայ կայնեցաւ , ու Տէրոջը առջեւը ուխտ բրաւ , որ ան դիրքին մէջ դրաւած ուխտին խօսքերը կատարելու համար Տէրոջը հետևէն երթայ , և անոր պատուիրանները ու վկայութիւնները ու կանոնները բոլոր սրտով ու բոլոր հոդիով պահէ ·
32 Ու Երուսաղէմի և Բենիամինի մէջ բոլոր դտնուածները կայնեցուց · ու Երուսաղէմի բնակիչները Աստուծոյ իրենց Հարցը Աստուծմէն չխոտորեցան ·

---

1 = Մն · իգ · 1 · 1 | 2 գիրք · իր · 22 | 3 գիրք · իր · 11
4 գիրք · իր · 3 · 6 | ։։։ Աբդար · | ։։։ Աբար ·
5 գիրք · իգ · 1 · 1 | 6 գիրք · Ժ · 11 | 7 գիրք · Ժ · 4 ·
· Եզր · Ահակիմ բաւ · | իգ · 3 · Դա · գ · 13 · | 2 Նեհ · գ · 10 ·

ԳԼ· ԼԸ

1 Եւ Յովաբ երեսապետն զամենայն զօրսն Իսրայէլի, եւ զամենայն դատաւորսն զամենայն ազգացն Իսրայէլի, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի ի հետ նորա։

2 Եւ յարուցեալ Դաւիթ գնաց ի տեղի կալոցն Իսրայէլի, եւ կացին անդ։

3 Եւ զամենայն զօրսն, որ էին ի Յերուսաղէմ, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի ի հետ նորա։

4 Եւ զամենայն զօրսն, որ էին ի Յերուսաղէմ, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի ի հետ նորա։

5 Եւ զամենայն զօրսն, որ էին ի Յերուսաղէմ, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի ի հետ նորա։

6 Եւ զամենայն զօրսն, որ էին ի Յերուսաղէմ, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի ի հետ նորա։

7 Եւ զամենայն զօրսն, որ էին ի Յերուսաղէմ, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի ի հետ նորա։

8 Եւ զամենայն զօրսն, որ էին ի Յերուսաղէմ, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի ի հետ նորա։

9 Եւ զամենայն զօրսն, որ էին ի Յերուսաղէմ, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի ի հետ նորա։

10 Եւ զամենայն զօրսն, որ էին ի Յերուսաղէմ, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի ի հետ նորա։

11 Եւ զամենայն զօրսն, որ էին ի Յերուսաղէմ, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի ի հետ նորա։

12 Եւ զամենայն զօրսն, որ էին ի Յերուսաղէմ, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի ի հետ նորա։

13 Եւ զամենայն զօրսն, որ էին ի Յերուսաղէմ, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի ի հետ նորա։

14 Եւ զամենայն զօրսն, որ էին ի Յերուսաղէմ, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի ի հետ նորա։

15 Եւ զամենայն զօրսն, որ էին ի Յերուսաղէմ, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի ի հետ նորա։

16 Եւ զամենայն զօրսն, որ էին ի Յերուսաղէմ, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի ի հետ նորա։

17 Եւ զամենայն զօրսն, որ էին ի Յերուսաղէմ, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի ի հետ նորա։

18 Եւ զամենայն զօրսն, որ էին ի Յերուսաղէմ, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի ի հետ նորա։

19 Եւ զամենայն զօրսն, որ էին ի Յերուսաղէմ, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի ի հետ նորա։

20 Եւ զամենայն զօրսն, որ էին ի Յերուսաղէմ, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի, եւ զամենայն զօրագլուխսն զօրացն Իսրայէլի ի հետ նորա։

Ա Թագ. ԻԶ. ԻԸ. ԻԹ. ԻԹ. ԻԹ

23 կնդդավի Հովիսը պատերազմելու դնաց, եւ
աղեղնաւորները Բովխա Թագաւորը նետով
զարկին, ու Թագաւորը իր ծառաներուն բ-
սաւ, Ձիս վերցուցէք ինէ, վասն զի սաստիկ
24 վիրաւորուեցայ։ Նէ իր ծառաները զանիկա
կառքէն Հանեցին, ու իր երկրորդ կառքը
հեծցնելով՝ Երուսաղէմ տարին. և անիկա
մեռաւ, ու իր Հարցը գերեզմաններուն մէ-
ջը Թաղուեցաւ. և Երոբոր Բուզա ու երու-
25 սաղէմ Յովսիային փայ ազգ բրին։ Ու երե-
միա Յովսիային վրայ ողբ բրաւ. ու Երգը-
նգողները արք և կանայք մինչև աս օրս
իրենց ողբերուն մէջ Յովսիան կը յիշեն, ու
զանոնք Իսրայէլի մէջ Մաղուցին. և ահա ողբերուն մէջ գրուած են։
26 Եւ Յովսիային ՀԱցորդ պատմութիւնը,
ու անոր՝ Տէրոջը օրէնքին մէջ գրուածին Հա-
27 մեմատ ըրած բարեգործութիւնը, Եւ անոր
առաջին ու վերջին պատմութիւնը ահա Իս-
րայէլի ու Յուդայի Թագաւորներուն գրքին
մէջ գրուած է։

ԳԼ. ԼԶ

1 Յովսիա իր Հորը տեղը կը յաջորդէ. իսկ Փարաւն Նէքո-
ով զանիկա տիրանէն վար առնելով՝ Եգիպտոս կը տանի ի-
Հեռ. 2 Յովհաքազ Թագաւորեց Տէրոջը առջեւ չար ը-
պատ Բաբիլոն կը տարուի. 3 Յովսիան անոր տեղը յաջոր-
դելով, չար վարմունք կ'ունենայ. ու Բաբիլոն կը տարուի.
11 Սեդեկիա անոր տեղը կ'անցնի ու չար վարմունք կ'ունե-
նայ. Երեմիա կ'անարգի. ու Նաբուգոդոնոսորին դէմ
կ'ապստամբի. 14 Երուսաղէմ քահանաներուն ու ժողովր-
դին մեղքը պատճառով բաղդաւորին կը կործանուի. 22 Կի-
րոսին հրովարտակը։

1 Ու Երկրին ժողովուրդը Յովսիային որդին
Յովհաքազը առին, և զանիկա իր Հօրը տե-
2 ղը Երուսաղէմի մէջ Թագաւոր դրին։ Յովհա-
քազ քսանհրեք տարեկան էր երբոր Թա-
գաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ երեք ա-
3 միս Թագաւորեց։ Եգիպտոսի Թագաւորը
մին Թագաւորութիւն բրաւ։ Ու եղիպտոսի
Թագաւորը զանիկա Երուսաղէմի մէջ [illegible]
վար առաւ, ու երկրին վրայ Հարիւր տա-
զանդ արծաթ ու մէկ տալանդ ոսկի Հարկ
4 դրաւ։ Ու եղիպտոսի Թագաւորը անոր եղ-
բայրը Եղիակիմը Յուդայի ու Երուսաղէմի
վրայ Թագաւոր դրաւ, և անոր անունը Յո-
վակիմի փոխեց։ ու Նէքաով անոր եղբայրը
Յովհաքազը առաւ ու Եգիպտոս տարաւ։
5 Յովակիմ քսանհինգ տարեկան էր երբ-
որ Թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ
տասնմէկ տարի Թագաւորութիւն բրաւ.
և անիկա իր Տէր Աստուծոյն առջեւը չարա-
6 Բիւն բրաւ։ Անոր վրայ Բաբիլոնի Նաբուգո-
դոնոսոր Թագաւորը եկաւ, ու Երանիկա բա-
բիլոն տանելու Համար տնտակապերով կա-
7 պեց։ Նէ Նաբուգոդոնոսոր Տէրոջը տաճը
անօթներէն առաւ, ու Բաբիլոն տարաւ, ու
զանոնք Բաբիլոն իր տաճարին մէջը դրաւ։
8 Եւ Յովակիմին մնացորդ պատմութիւնը, ու
անոր բրած գարշութիւնները, և անոր վրայ
գտնուածը ահա Իսրայէլի ու Յուդայի Թա-
գաւորներուն գրքին մէջ գրուած են. ու անոր
տեղը անոր որդին Յովաքին Թագաւոր եղաւ։
9 Յովաքին Երեսունուերկու տարեկան էր երբոր
Թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ երեք
ամիս ու տասը օր Թագաւորեց. և անիկա
10 Տէրոջը առջեւը չարութիւն բրաւ։ Ու հե-
ւանեալ տարին Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը
ղրկեց, ու զանիկա Տէրոջը տաճարին
պատուական սպասներովը Բաբիլոն բերել
տուաւ. և Յովսիայի ու Երուսաղէմի վրայ
Հանոր Հեղբայրը Սեդեկիան Թագաւոր
դրաւ։
11 Սեդեկիա քսանմէկ տարեկան էր երբոր
Թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ տասն-
12 մէկ տարի Թագաւորութիւն բրաւ։ Եւ
անիկա իր Տէր Աստուծոյն առջեւը չարութիւն
բրաւ. ու Տէրոջը բերէնէ Երեմիա մար-
13 գարէին առջեւը չխոնարհեցաւ. Ու Նաեւ ա-
պստամբեցաւ Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորէն,
որ անոր Երդումի բնել տուեր էր Աստուծոյ
անունէն, և իր պարանոցը խստացուց ու իր
սիրտը կարծրացուց՝ որ Իսրայէլի Տէր Աստու-
14 ծոյն չդառնայ։ Քահանաներուն բոլոր իշխա-
նները ու ժողովուրդն ալ ազգերուն բոլոր գար-
շութիւններուն Հետևելով՝ խիստ չատ անօ-
րէնութիւններ ըրին, ու Տէրոջը Երուսաղէմի
15 մէջ սրբած տունը պղծեցին։ Նէ անոնց Հայ-
րերուն Տէր Աստուածը՝ իր ժողովուրդին ու
իր բնակարանին խնայելուն Համար, իր պատ-
գամաւորներուն ձեռքով մեծ փութով
16 [illegible] կը խրկէր. Բայց անոնք Աս-
տուծոյ նորոգամտութիւնները կ'անարգէին,
Հանոր խօսքերը կ'արհամարհէին ու Հանոր
մարգարէները ծաղր կ'ընէին. մինչև որ Տէ-
րոջը բարկութիւնը իր ժողովուրդին վրայ
բորբոքեցաւ, անանկ որ ալ բժշկութիւն չը-
17 մնաց։ Եւ Հանոնց վրայ գնդապետ Քա-
լդեացոց Թագաւորը եկաւ, անոնց երիտա-
սարդները անոնց սրբարանին մէջը սրով մեռ-
ցուց. ու երիտասարդին ու կոյսին, ծերին
ու ալեւորին չխնայեց. ամէնն ալ Տէրը անոր

---

1 ԳՓԹԳ. իբ. 34. 2 ԳՓԹԳ. իդ. 30. 3 Ձ.Ա. ԺԶ. 11. 4 ՈչԸ. գ. 20. 5 Տ.Ա. Մ.Ա. Բ. 23. — ԳՓԹԳ. իդ. 30. Եւ. 6 ԳՓԹԳ. իբ. 34. 7 ԳՓԹԳ. իդ. 30. 8 ԳՓԹԳ. իդ. 36. 37. 9 ԳՓԹԳ. իդ. 1. 10 ՊՀԸ. գ. 20. 11 ԳՓԹԳ. իդ. 1. 12 Ա.Ա. Ա.Ա. Ա. 1. 13 ԳՓԹԳ. իդ. 1. 14 ՊՀԸ. գ. 16 ՀՀ. ՀՀՀՀ. ՁԿբԱՅա. 15 ԳՓԹԳ. իդ. 1. 16 ԳՓԹԳ. իդ. 1. 17 ԳՓԹԳ. իդ. 1. 18 ԳՓԹԳ. իդ. 1. 19 Ե.Ղ. 30. Դան. ա. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40.

18 ձեռքը մատնեց։ Եւ Աստուծոյ մարդը բոլոր
մեծ ու պզտիկ անօթները, ու գնդերը մարդ
գանձերը, և թագաւորին ու անոր իշխան-
ներուն դանձերը՝ ամէնն ալ Բաբելոն տարաւ։
19 Եւ Աստուծոյ մարդը այրեցին, ու Երուսա-
ղէմին պարիսպը փլցուցին, ու անոր ամէն
պալատները կրակով այրեցին, ու բոլոր զի-
20 ղեցիկ բաները աւերեցին։ Եւ Նաւբէն վախած
մեռցուղները Բաբելոն գերի տարաւ. ու մին-
չեւ Պարսից թագաւորութեանը հաստատուիլը՝
21 Հանար և անոր որդւոցը ծառաներ եղան, Որպէս
դի Երեմիային բերնովը ըսած գործը
կատարուի, մինչեւ որ երկիրը իր շաբաթները
վայելէ. իր աւերմանը բոլոր օրերը շաբաթ
պահեց՝ մինչեւ եօթանասուն տարին լրիւնալը։
22 Եւ Պարսից Կիւրոս թագաւորին առջի
տարին՝ Երեմիային բերնովը գործը
խօսքը կատարուելու համար՝ Տէրոջը
Պարսից կիւրոս թագաւորին հոգին արթընցուց. ու
անիկա իր բոլոր թագաւորութեանը մէջ հրա-
տարակել տուաւ, ու նաեւ գրելով՝ դրեց
բանալով,
23 Այսպէս կ'ըսէ Կիւրոս Պարսից թագաւո-
րը. երկինց Եհովայ Աստուածը երկրիս բոլոր
թագաւորութիւնները ինծի տուաւ. ու անի-
կա ինծի պատուիրեց որ Ցուդայի Երուսա-
ղէմին մէջ անոր տուն մը շինեմ. Ձեր մէջը
ով որ անոր բոլոր ժողովուրդէն է, իր Եհովայ
Աստուածը իր հետը ըլլայ, ու թող գնայ։

ԳԻՐՔ ԵԶՐԱՍԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Կիւրոսին հրամանը տաճարին շինութեանը համար. 5 մարդ-
կանց կը պատրաստուի հրեաստան գառնալու. 7 Կիւրո-
սը թագաւորը տաճարին անօթները կը յանձնէ.

1 Եւ Պարսից Կիւրոս թագաւորին առջի տա-
րին՝ Երեմիային բերնովը գործը խօսքը
կատարուելու համար, Տէրը Պարսից Կի-
րոս թագաւորին հոգին արթընցուց. Ու ա-
նիկա իր բոլոր թագաւորութեանը մէջ հրա-
տարակել տուաւ, ու նաեւ գրելով՝ դրեց
բանալով,
2 Այսպէս կ'ըսէ Կիւրոս Պարսից թագաւո-
րը՝ երկինց Եհովայ Աստուածը երկրիս բոլոր
թագաւորութիւնները ինծի տուաւ. ու անի-
կա ինծի պատուիրեց որ Ցուդայի Երուսա-
3 ղեմին մէջ անոր տուն մը շինեմ. Ձեր մէջը
ով որ անոր բոլոր ժողովուրդէն է, իր Ա-
ստուածը իր հետը ըլլայ, ու Ցուդայի Երու-
սաղէմը գնայ, և Իսրայէլի Եհովայ Աստուծոյն
տունը շինէ. (Ան է Աստուածը որ Երուսաղէմի մէջ եղող
4 Աստուծոյն տունը
շինէ.) Ու անոր քաղաքացիները՝ որուն-
տեղ բոլոր մնացողները իրենց գտնվոյթներուն
տեղէն արծաթով, ոսկիով, ապրանքով
ու անասուններով անոր օգնութիւն ընեն,
Երուսաղէմի մէջ եղող Աստուծոյն տանը հա-
մար ուրախութեամբ կամաւոր ընծաներէն։
5 Այնուհետեւ Ցուդայի ու Բենիամինի առհմե-
րուն իշխանները, և քահանաները ու Ղե-
ւտացիները ամբողջ հոգիով եղան՝ ան բոլոր հոգիով
պատրաստուելու Երուսաղէմ երթալ, որ կ'ելլեն ու Եհովայ տունը
6 շինեն. Եւ անոնց բոլորտիքը եղողները
ամէնը բոլոր կամաւոր ընծաներէն՝ ի զատ
արծաթէ անոթներով, ոսկիով, ապրանք-
քով ու անասուններով և պատուական պար-
գեւներով անոնց ձեռնտու եղան։
7 Կիւրոս թագաւորը Տէրոջը տանը ա-
նօթները հանեց, Որոնք Երուսաղէմէն
Երուսաղէմէն հանելով՝ իր աստուծոյն տունը
8 դրեր էր. Պարսից Կիւրոս թագաւորը զա-
նոնք Միթրիդատ գանձապետին ձեռքովը
հանել տուաւ, ու զանոնք համրանքով Սա-
9 սդար նախարարին յանձնեց. Եւ
սա էր անոնց թիւը. Արեւտուն ոսկեղէն կոնք,
հազար արծաթեղէն կոնք, քսանուինը դա-
10 նակ, Երեսուն ոսկեղէն տաշտ, չորս հա-
րիւր տասը արծաթէ տաշտ՝ երկրորդ կար-
11 գէն, Հազարաւոր ուրիշ անօթներ. Բոլոր
ոսկիէ ու արծաթէ անօթները հինգ հազար
չորս հարիւր էին. Ամէնը Սանբասար
Բաբելոնէն գերութենէն երուսաղէմ էլլոզնե-
րուն հետը հանեց։

ԳԼ. Բ

1 Գերութենէն դարձող ժողովուրդին. 36 քահանաներուն. 40
Ղեւտացիներուն. 43 Նաթինացիներուն. 55 և Սպասնիի ծո-
ռաներուն ազգաց. 61 Նաեւ այն քահանաներուն՝ ո-

Ե Ղ Զրա. ԺԱ. 15. Ա.
Ե Ղ Զրա. ԺԱ. 9. Նեհ. Ը. 1.
Ե Ղ Զրա. ԺԱ. 11. Նեհ. Ը. 7. ԺԲ. 10.
Դա. ԺԲ. 34. 35. 41. Դատ. Բ. 3.
Դա. ԺԲ. 4. 5.
Ե Ղ Զրա. ԺԱ. 1.
Ե Ղ Զրա. ԺԱ. 11. Ե Ղ Զրա. ԺԱ. 9. ԺԲ. 10.
Ե Ղ Զրա. ԺԲ. 12. 13. ԺԳ. 10. ԺԴ. 10. 11. 14.
Կամ կառապետներուն պէս.
Ե Ղ Զրա. Ը. 15.
Ե Ղ Զրա. Ը. 1. 2.
Ե Ղ Զրա. Ը. 3. 5.
Դա. Ը. 13. 14.
Ե Ղ Զրա. Ը. 15. 16.
Ե Ղ Զրա. Ը. 25. ԺԲ. 1.
Ե Ղ Զրա. Ը. 22. ԺԲ. 1.
Ե Ղ Զրա. Ը. 23. ԺԲ. 1.
Ե Ղ Զրա. Ը. 13.
Դատ. Գ. 28.
Ելք. Ժ. 13.
Ե Ղ Զրա. Ը. 14. Գ. 2.
Ե Ղ Զրա. Ը. 13. Ե Ղ Զրա. Ը. 1.
Ե Ղ Զրա. Ը. 14.

բանք չէին կրնար իրենց ապահովեալը գտնել, եւ Բայց Ժողովրդեան գաւառը իրենց առաջնորդներուն, 68 Անոնց բնակեալ եղան։

1 Եւ [a]Բաբելոնի Նաբուզոդոնոսոր թագաւորին Բաբիլոն տարած գերիներէն եկողները գաւառի բնակիչները սոսկ էին, որոնք Երուսաղէմ ու Յուդա դարձան, ամէն մէկը իր քաղաքը։ 2 Որ Զորաբաբելին, Յեսուի, Նեհեմիայի, [b]Սարայիայի, Հռելկայիի, Մորդքէքին, Բաղասանին, Մասփարին, Բագուէին, Հռէհումին — Բաանային հետ եկան։ Եւ — Ը 3 Իսրայէլի ժողովրդին մարդոցը թիւը. Փարոսի որդիները՝ երկու հազար հարիւր երեսուներկու։ 4 Սափատիայի որդիները՝ երեք հարիւր երեսուներկու։ 5 Արահի որդիները՝ [c]եօթը հարիւր վաթսունհինգ։ 6 [d]Փահաթ-Մովաբի որդիները՝ Յեսուի — Յովաբի որդիներէն երկու հազար ութը հարիւր տասներկու։ 7 Եղամի որդիները՝ հազար երկու հարիւր հիսունչորս։ 8 Զաթուի որդիները՝ իններ 9 հարիւր քառասունհինգ։ Զաքէյի որդիները՝ 10 եօթը հարիւր վաթսուն։ Բանիի որդիները՝ վեց 11 հարիւր քառասունհինգ։ Բեբայիի որդիները՝ 12 վեց հարիւր քսանիրեք։ Ազգադի որդիները՝ հազար երկու հարիւր քսանիրեք։ 13 Ադոնիկամի որդիները՝ վեց հարիւր վաթսունվեց։ 14 Բագուէի որդիները՝ երկու հազար հիսունվեց։ Ադինի որդիները՝ չորս հարիւր հիսունչորս։ 16 Ատերի որդիները՝ Եզեկիայինը՝ 17 իննսունութ։ Բեսայի որդիները՝ երեք հարիւր քսաներեք։ [e]Յորայի որդիները՝ հարիւր 19 տասներկու։ Հասումի որդիները՝ երկու հարիւր քսաներեք։ [f]Գաբէրի որդիները՝ իննսունհինգ։ 21 Բեթլեհեմի որդիները՝ հարիւր քսանութ։ Նետոփայի մարդիկը՝ հիսունհինգ։ 23 Անաթովթի մարդիկը՝ հարիւր քսանչորս։ Ազմաւեթի որդիները՝ քառասունհինգ։ 25 Կարիաթարիմ, Քեփիրայի ու Բեերոթի որդիները՝ եօթը հարիւր քառասուներեք։ 26 Ռամայի ու Գաբայի որդիները՝ վեց հարիւր քսանմէկ։ Մաքմասի մարդիկը՝ հարիւր քսանուերկու։ Բեթէլի ու Գայիի մարդիկը՝ երկու հարիւր քսաներեք։ Նաբաւի որդիները՝ հարիւր հիսունվեց։ Մակբիսի որդիները՝ հարիւր հիսունվեց։ Միւս [g]Եղամին որդիները՝ հազար երկու հարիւր հիսունչորս։ Հարիմի որդիները՝ երեք հարիւր քսան։ Ղոմէի, Ադիդի ու Ասիմովի որդիները՝ եօթը հարիւր քսանհինգ։ Երիքովի որդիները՝ երեք հարիւր քառասունհինգ։ Սէնայի որդիները՝ երեք հազար վեց հարիւր երեսուն։

36 Քահանաները՝ Յեսուի տունէն [h]Յեդայիան՝ 37 Իմմերի որդիները՝ հազար հիսուներկու։ 38 Փասուրի որդիները՝ հազար երկու հարիւր քառասունհինգ։ 39 Ռամունեաւթի։ [i]Հարիմի որդիները՝ հազար տասնեւեօթը։

40 Ղեւտացիները՝ Ովդուայի որդիներէն Յեսուի ու Կադմիելի որդիները՝ եօթանասունչորս։ 41 Երգ եղողները՝ Ասափի որդիները՝ հարիւր քսանուերկու։ 42 Դարնապաններուն որդիները՝ Սեղդումի որդիները, Ատերի որդիները, Յեղմոնի որդիները, Ակկուբի որդիները, Ամատպի որդիները, Մորդքայի որդիները՝ ամէնը հարիւր երեսունինն էին։ 43 [j]Նաթինացիները՝ — Սիահի որդիները, Ասուփայի որդիները, Տաբաւոթի որդիները, 44 Կերոսի որդիները, Սիահայի որդիները, Փադոնի որդիները, 45 Լեբանայի որդիները, Հագաբայի որդիները, Ակկուբի որդիները, 46 Հագաբի որդիները, Սամլայի որդիները, Անանի որդիները, 47 Գեդդելի որդիները, Գահարի որդիները, Ռեայիայի որդիները, Բասլիթի որդիները, 48 Նեփուսայի որդիները, Բաքբուկի որդիները, Հագուփայի որդիները, Բասլութի որդիները, 49 Մեհիդայի որդիները, Հարսայի որդիները, Բարկոսի որդիները, Սիսարայի որդիները, 50 Թեմայի որդիները, Նասիայի որդիները, Հատիփայի որդիները։ 51 Սողոմոնի ծառաներուն որդիները՝ Սոտայի որդիները, Սոփերեթի որդիները, Փերիդայի որդիները, 57 Յաղելայի որդիները, Դարկոնի որդիները, Գեդդելի որդիները, Սափատիայի որդիները, Հատիլի որդիները, Փոքրեթ-Ասեբայիմի որդիները, Ամիի որդիները։ 58 Բոլոր [k]Նաթինայիմները ու [l]Սողոմոնի ծառաներուն որդիները երեք հարիւր իննսունեւերկու էին։

59 Ու Թելմելայէն, Թելհարսայէն, Քերուբէն, [m]Ադդանէն — Իմմերէն եկողները սոսկ էին, և իրենց հայրերուն տունը ու իրենց սերունդը՝ որ Իսրայէլէն ըլլալնին ցոյց 60 տնելու կարող չեղան։ Դալայիայի որդիները, Տոբիայի որդիները — Նեկոդայի որդիները՝ վեց 61 հարիւր հիսուներկու։ Ու քահանաներէն՝ Քաբայիայի որդիները, Աքքոսի որդիները, Բերզելիի որդիները, որ [n]Գաղաադացի Բերզելիին աղջիկներէն կնիկ առնելով՝ անոնց անունովը կոչուեցաւ։ Սոսկ իրենց ազգաբանութեան դիրքը փնտռեցին, բայց չգրցան գտնել։ Ու անոնք որպէս ապականեալ

---

a — Նեհ. է. ց. եւ։
b — Զ Թագ. իդ. 14։ 15. 10։ իե. 11։ ր Մէն. է. 19։
c — Տես Նեհ. է. 10։
d — Նեհ. է. 11։
e — Նեհ. է. 13։ Բառնաբ։
f — Նեհ. է. 14։ Ասիբ։
g — Մէն. իդ. 7։
h — Մէն. իդ. 14։
i — Մէն. Բ. 12։
j — Նեհ. է. 43։ Գաբաւան։
k — Տես Նեհ. է. 7։
l — Նեհ. է. 57։
m — Մէն. իդ. 8։
n — Մէն. Բ. 3։
o — Թագ. Բ. 21։
p — Նեհ. է. 59։ Լիմմեր։
q — Մէն. Բ. 21։ 27։
r — Թագ. Ժէ. 27։
s — Թագ. գ. 10։ Ընդ-ծ։

63 քահանայապետէն արդիւնեցան։ Եւ ՚Ասիաքաթ անուն կին մ՚էր մինչ որ ՚Ներսիսով ու թուխիսով քահանայ մը չըլլի, անոնք դուն նաւերը բանեցնել չուտնին։

64 Կ՚ելլոր ժողովրդ մէկտեղ քաւատունը կու հազար երկու հարիւր վեցտուն հոգի

65 էր։ Բայ ՚ի անոնց ծառաներէն ու աղախիններէն, որոնք երկու հազար երկու հարիւր եօթնասունեօթն էին։ ու անոնց մէջը երկու

66 հարիւր այր և կին երգեցողներ կային։ Անոնց ձիերը եօթը հարիւր երեսունեվեց, ջորիներ,

67 որ երկու հարիւր քառասունեհինգ, ուղտերը չորս հարիւր երեսունեհինգ — էշերը վեց հազար եօթը հարիւր քսան էին։

68 Եւ տունէրուն իշխաններէն մէկ երբոր երուսաղէմ եղող Տէրոջը տունը գացին, Ասաւծոյ տունը կանգնելու բնաձներ տուին, որ

69 դանիկա իր տեղը հաստատեն։ Անոնք իրենց կարողութիւնովնուն վրայ հազար դրամ ոսկի, ու հինգ հազար մնաս արծաթ, ու հարիւր քահանայական պատմուճան տը-

70 ւին։ Դպրաւորութիւան գանձին։ Կէս քահանաներն ու Ղեւտացիները ու ժողովրդէն ոմանները, երգեցողները, դռնապաններն և Նախանայիմները իրենց քաղաքներուն մէջ, ու բոլոր Իսրայէլ իրենց քաղաքներուն մէջ բնակեցան։

Գլ. Զ

1 Սկզբնը կը կանգնուի։ 4 Զանիրը տակով կը մատուցուին։ 7 Դպրաւորները կը պատասխանեն։ 8 Ջնորհին հինգերորդ քիւնը ուրախութիւնով ու լոյսով կ՚ըլլայ։

1 Ա՚ւ երբոր եօթնեերորդ ամիսը հասաւ, իսրայէլ որդիքը իրենց քաղաքներուն մէջէն էին։ ու ժողովրդը մէկ մարդու պէս երու-

2 սաղէմի մէջ ժողվուեցան։ Եւ Յեսուհ նէկեան Զիտու ու անոր քահանայ եղբայրները, և ՚Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլ ու անոր եղբայրները եկան, ու իսրայէլի Աստուծոյն սեղանը չինեցին, որ անոր վրայ ողջակէզներ մատուցանեն, ինչպէս որ Աստուծոյ մարդուն Մով-

3 սէսին օրէնսգրքին մէջ գրուած է։ Ու ամբողջ իր տեղը չինեցին։ վասն զի ան երկիրներուն ժողովրդներէն կը վախնային։ և անոր վրայ Տէրոջը ողջակէզներ մատուցին՝ առաւօտեան ու երեկոյեան ողջակէզները։

4 Եւ տաղաւարատօնացը ամէն գրուածին պէս կատարեցին։ ու ՚ամէն օրուան ողջակէզները ըստ թուովը օրէ օր մատուցուածին պէս։

5 Ետքը։ Եւ անկէ ետքը մշտնջենաւոր ողջակէզը, ու ամսագլուխներու ու Տէրոջը ամէն սուրբ ժողովներուն ընծաները։ Նաև ան կամաւոր ընծաները որ ամէն մարդ յօժար

6 սրտով Տէրոջը կը մատուցանէր։ Եօթնեերորդ ամսուն առաջին օրէն Տէրոջը ողջակէզներ մատուցանելու սկսան։ բայց Տէրոջը տաճա-

7 րին հիմը դրուած չէր։ Եւ քարտաշներուն ու հիւսներուն տասկ, ու ՄիդոնԱ նացեաց և Տիւրացւոց ՚ուտելիք ու խմելիք ու եղ տուին, որ Լիբանանէն ծովով եկնան Յոպպէ բերեն, ինչպէս որ Գորեց կիւրոս թագաւորը անոնց արտօնութիւն տուեր էր։

8 Եւ անոնց երուսաղէմ Աստուծոյ տունը գալուն երկրորդ տարին երկրորդ ամսուն մէջ, Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլ, ու Յեսուհ և կեան ցեաւ, և անոնց միւս եղբայրները քահանաները ու Ղեւտացիները, ու գերութենէն բոլոր երուսաղէմ գարձողները սկսան, և քսան տարեկանէն վեր եղող Ղեւտացիները Տէրոջը տանը գործքին վրայ վերակացու կացուցին։

9 բահացու դրին։ Ու Յեսու և անոր որդիքը ու եղբայրները, և կադմիէլ ու անոր որդիքը, ՚Յուդայի որդիքը, — Ենադադի որդիքը — անոնց որդիքը ու եղբայրները Ղեւտացիները գործաւորներուն վրայ վերակացու եղան մէկ մարդու մը պէս։

10 Ու երբոր ՚Յաճախաշէնները Տէրոջը տաճարին հիմը դրին, քահանաները իրենց զգեստները հագած՝ փողերով, ու Ղեւտացիները Ասափի որդիքը ծնծղաներով, Տէրը օրհնելու համար կարգեցուցին ՚Իսրայէլի Դաւիթ թագաւորին կարգադրութեանը համեմատ։

11 Եւ փոխադարձ կ՚երգէին՝ Տէրոջմէ գոհանալով ու՝ Քանի հաստատ է Իսրայէլի վրայ յաւիտեան է։ ու բոլոր ժողովրդը մեծաձայն աղաղակելով Տէրը օրհնեցին Տէրոջը տանը հիմը գրուելուն համար։

12 Եւ քահանաներէն ու Ղեւտացիներէն ու նախնեաց իշխաններէն շատերը՝ որոնք ծեր էին տեսեր Տէրոջ առջի տունը տեսած էին, երբոր իրենց աչքին առջեւ սա տունը հիմը դրուեցաւ, մեծ ձայնով լացին, ու շատերը ուրախութենէն ձայներնին վերցնելով

13 աղաղակեցին։ Որ ժողովրդը ուրախութեան աղաղակին ձայնը և բազմութեանը լալուն ձայնը իրարմէ չէր կրնար զատել։ վասն զի

Տէր՝ Ղեւտ. ը · ։
Կամ՝ կառավարիչը
Եզր. իզ · ։ Թագ. ա · ։ Ղեւտ. ժ · ։
Ղեւտ. ի · ։
Կամ՝ սրահները։

Թագաւոր ամէն
— Մն · իզ · ։
Ղ Գէդ · գ · ։ Ղեւտ. ի · ։
Ղեւտ. ի · ։
—
Ընդ · ա · ։ ը · ։
Ջագ · գ · ։
Մատաթ · ։ Ղեւտ. գ · ։

Թագաւոր ամէն
Եզր. ի · ։
Կամ՝ սրահները։
Թագ. իզ · ։
Ղեւտ. ը · ։
Ջագ · ժգ · ։
Եզր. իգ · ։
Թագ. իմ · ։
Եզր. իմ · ։

Իզ · ։ Ղեւտ. ը · ։
Կամ՝ սրահները։
Թագաւոր ամէն
Ղ Գէդ · ը · ։
Ղեւտ. ի · ։
—
Ընդ · ա · ։ ը · ։
Ջագ · գ · ։
Եզր. իգ · ։
Մատաթ · ։ Ղեւտ. գ · ։

Իզ · ։ Ղեւտ. ը · ։
Կամ՝ սրահները։
Թագաւոր ամէն
Ղ Գէդ · ը · ։
Ղեւտ. ի · ։
—
Ընդ · ա · ։ ը · ։
Ջագ · գ · ։
Եզր. իգ · ։
Մատաթ · ։ Ղեւտ. գ · ։

բազմութիւնը մեծ ցնծութեան ձայնով կ'աղաղակէր , ու ձայներնին մինչև հեռու տեղեր կը լսուէր ։

ԳԼ · Գ

1 Թշնամիները՝ տեսնալին չինութեանը մէջ Հրէից հետ մասնակից ըլլալու յղծութեանն համար , կը խնդան որ տաճարին չինութիւնը խափանեն ։ 7 Արտաշէսին նամակ կը գրեն ։ 11 Ներ. տաշէսին իրենց հրամանակը ։ 23 Շինութիւնը կը խափանուի ։

1 Եւ ¹Յուդային ու Բենիամինի թշնամիները լսեցին որ ²դերութենէ եկողները³ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն տաճարը կը չինեն ,
2 Զօրաբաբէլին ու նահապետներուն մօտեցան , ու անոնց ըսին , Մենք ⁴ձեզի հետ չենք չիներ . քանզի մենք ⁴ձեզի պէս ձեր Աստուածը կը խնդրենք , ու մեզ հոս բերող ⁵Ասորեստանի Ասարդան թագաւորին օրերէն ի վեր անոր
3 զոհ կը մատուցանենք ։ Բայց Զօրաբաբէլ ու Յեսու ու Իսրայէլին միւս նահապետները անոնց ըսին , ⁶Ձեզի ու մեզի որ հետ չենք մեր Աստուծոյն տուն չենք չիներ . հապա Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն տունը մենակ մենք պիտի չենք չիներ , ինչպէս որ ⁷Պարսից թագաւորը՝ կիւրոս
4 մեզ հրամայեց ։ Եւ ⁸անոնք երկրին ժողովուրդը Յուդայի ժողովուրդին ձեռքերը կը թուլցնէին , ու զանոնք չկրնալին կը
5 խափանէին , եւ անոնց խորհուրդը խափանելու համար՝ վարձքով անոնց դէմ խորհրդականներ բռնեցին՝ Պարսից կիւրոս թագաւորին բոլոր օրերը , ու մինչև Պարսից Դարեհ թագաւորին թագաւորութեանը ⁹տեսնալուն ։
6 Եւ Ասուերոսին թագաւորութեան առեջը՝ անոր թագաւորութեանը սկիզբը՝ Յուդայի ու Երուսաղէմի բնակչացը դէմ ամբաստանութեան գիր գրեցին ։
7 Եւ Արտաշէսին օրերը՝ Բեսելամ , Միթրդատ , Տաբէէլ ու ասոնց ուրիշ ընկերները Պարսից Արտաշէս թագաւորին գրեցին . ու նամակին գիրը ¹⁰Ասորերէն գրուած էր , ու
8 մեկնութիւնը ¹⁰Ասորերէն էր ։ Հռէում հրամանատարը ու Սամսայ դպիրը Երուսաղէմի դէմ առ կէսպալ նամակ մը գրեցին Արտաշէս թագաւորին .
9 Այնուհետև Հռէում հրամանատարը ու Սամսայ դպիրը և անոնց ուրիշ ընկերները՝ Դինեացիք , Ափարսաթքացիք , Տարփազնիք , Ափերսացիք , Արքուեցիք , Բաբելացիք , Շուշանացիք , Դաւեցիք , Եղամացիք ,
10 եւ մեռցած ազգերը՝ որոնք մեծ ու պատուական Ասնապարը փոխադրեց ու Սամարիայի քաղաքներուն մէջ բնակեցուց , ու մնացեալը՝ որ Գետին ազդի կողմը կը գտնուին , և այլն ։
11 Ա՛ս է անոնց նամակին օրինակը՝ որ Արտաշէս թագաւորին խրկեցին ։
Գետին ազդի կողմը բնակող քու ծառաները՝
12 Ներդ , և այլն ։ Թագաւորիդ յայտնի ըլլայ որ ձեր կողմանէ մեզի վեր եկող Հրէաները Երուսաղէմ եկան , ու պարիսպներ կանգնելով ու հիմեր ձգելով՝ ան ապստամբ ու անիրաւ
13 քաղաքը կը չինեն ։ Հիմա թագաւորիդ յայտնի ըլլայ , որ եթէ ան քաղաքը նորէն չինուի , ու անոր պարիսպները կանգնուին , անանկ հարկ , տուրք ու մուքա պիտի տան , և ան պատճառով թագաւորներուն ճիւաս տուած
14 պիտի ըլլայ ։ Ու մեր ¹¹ռոճիկը պատառէն ըլլալուն համար՝ մեզի չվայելր որ թագաւորին ճիւաը տեսնենք . անոր համար ¹²նամակ խրր-
15 կեցինք , ու թագաւորիդ իմացուցինք . Որ քու հայրերուդ յիշատակաց գրքին մէջը փնտուուի , որ ան յիշատակաց գրքին մէջը գտնես ու իմանաս թէ ան քաղաքը ապստամբ՝ և թագաւորներուն և գաւառներուն ճիւաս կար քաղաք մը եղած է , և թէ հին տաներ անոր մէջ գաւանութեան ըրած են , ու անոր համար ան քաղաքը կործանուեր է ։
16 Մենք թագաւորիդ կ'իմացընենք որ եթէ ան քաղաքը չինուի ու անոր պարիսպները հաստատուին , ան պատճառով Գետին ազդի կողմը բաժին պիտի չունենայ ։
17 Ի¹³ թագաւոր Հռէում հրամանատարին և Սամսայ դպիրին ու Սամարիայի մէջ բնակող անոնց միացած ընկերներուն , ու Գետին ազդի կողմը եղող միացածներուն հրովարտակ խրկեց — Խօսէ ։
18 ¹⁴Ղէյին , և այլն ։ Մեզի խրկած նամակիդ
19 իմ առջևս յայտնապէս կարդացուեցաւ ։ Ու ես հրամայեր եղայ , ու փնտռուեցին և գտան որ ան քաղաքը հին ատենէն ի վեր թագաւորներու դէմ դրեր է , ու անոր մէջը ապստամբութիւն ու գաւանութիւն եղեր է ։
20 Ու Երուսաղէմի մէջ զօրաւոր թագաւորներ եղած են , որ բոլոր Պաբէն ¹⁵անդի կողմը և զղիներուն վրայ կը տիրէին ։ ու անոնց հարկ , տուրք ու մուքա կը տրուէր ։ Հիմա պատուէր տուէք որ ան մարդիկը արգիլեն ։ ու ան քաղաքը չչինուի , մինչև որ իմ կողմանէս մէկ
22 հրովարտակ մը տրուի ։ Ու զգոյշ եղէք որ ան բանիս անհոգութիւն չընէք ։ Չըլլայ որ չարութիւնը չատնայ , ու թագաւորներուն վնաս տան ։
23 Ու երբոր Արտաշէս թագաւորին նամակին օրինակը Հռէումին ու Սամսայ դպիրին և անոնց ընկերներուն առջևը կարդացուեցաւ , արագութեամբ Երուսաղէմ գացին Հրէաներուն , և զանոնք բռնութեամբ չդադրեցուցին ։

- Տես հմր . ։–։ ։
- Եզր . գ ։–։ ։
- Ուրիշ

¹ Տես հմր . ։–։ ։ ² Եզր . գ ։ ։ ³ Տես հմր . ։–։ ։ ⁴ Եզր . ։ ։ ⁵ Տես հմր . ։–։ ։ ⁶ Եզր . ։ ։ ⁷ Տես հմր . ։–։ ։ ⁸ Եզր . ։ ։ ⁹ Տես հմր . ։–։ ։ ¹⁰ Եզր . ։ ։ ¹¹ Տես հմր . ։–։ ։ ¹² Եզր . ։ ։ ¹³ Տես հմր . ։–։ ։ ¹⁴ Եզր . ։ ։ ¹⁵ Տես հմր . ։–։ ։

24 Անառնը երուսաղէմ եղող Աստուծոյ տանը գործը արդիւնացաւ, ու մինչև Պարսից Դարեհ թագաւորին թագաւորութիւնը երկրորդ տարին արդիւնաւած մնաց։

Գլ. Ե

1 Զաքարիա մարգարէն ու Ադդովի որդին Զաքարիա մարգարէն Յուդայի ու Երուսաղէմի մէջ եղող Հրէաներուն Իսրայէլի Աստուծոյն անունովը մարգարէութիւն բերին անոնց վրայ։
2 Յետոյ Սաղաթիէլեան Զորաբաբէլ ու Յոսեդեկեան Յեսուա կանգնեցան ու երուսաղէմի մէջ եղող Աստուծոյ տունը շինելու սկսան. և Աստուծոյ մարգարէները անոնց հետը ըլլալով անոնց օգնութիւն կ՚ընէին։
3 Ատենին Ենէ-դաբէն տագին կողմի իշխաններ Թաթնայի ու Սաթրաբուզնայ իրենց ընկերներովը անոնց եկան, և այսպէս ըսին. Ո՞վ ձեզի հրաման տուաւ որ սա տունը շինէք, ու սա պարիսպներըն կանգնէք։ Անոնք անոնց ըսին որ ի՞նչ անուններ են սա շինողներուն։
5 Բայց Հրէից ծերերուն վրայ Իրենց Աստուծոյն աչքը ըլլալով զանոնք չարգիլեցին, մինչև որ բանը Դարեհին հասնի, ու անկէ ետև բանիս համար հրամայական բերել տան։
6 Ա՛ւ է ան նամակին օրինակը որ Գնաբին տագին կողմի իշխաններ Թաթնայի ու Սաթրաբուզնայ, ու Գնաբին տագին կողմը եղող հանդոյն ընկերներըն Ափարաքացիք Դարեհ թագաւորին խրկեցին։
7 Թագաւորին խրկեցին։ Ու իրենց անոր խրկած նամակին մէջը այսպէս գրուած կը։
8 Դարեհ թագաւորին չատ բարև։ Թող գաւարիդ յայտնի ըլլայ որ Հրէաստանի գաւառը մեծ Աստուծոյն տունը գացինք։ ու անիկա մեծ քարերով կը շինուի, և անոր պատերուն մէջը փայտեր կը դրուին։ ու գործը չատով կը բանայ, ու անոնց ձեռքովը կը յաջողի։
9 Ատոր ատենը ծերերուն հարցուցինք, ու անոնց այսպէս ըսինք։ Ո՞վ ձեզի հրաման տուաւ որ սա տունը շինէք, ու սա պարիսպներըն կանգնէք։ Ու քեզի իմացնելու համար անոնց անուններն ալ յարցուցինք, որ անոնց առաջորդ եղող մարդոց անուններ
11 ալ գրենք։ Եւ անոնք մեզի այսպէս պատասխան տուին ու ըսին։ Մենք երկնից ու երկրի Աստուծոյն ծառաներն ենք։ ու չատ տարիներէ առաջ շինուած տունը կը շինենք,
12 որ մեծ իսրայէլին մէկ մեծ թագաւորը չինեց ու լմնցուց։ Բայց մեր հայրերը երկնից Աստուածը բարկացընելուն համար, զանոնք Բաբիլոնի թագաւորին Քաղդէացի Նաբուգոդոնոսորին ձեռքը մատնեց։ ան ալ սա տունը աւերեց, ու ժողովուրդը Բաբիլոն գերի
13 տարաւ։ Բայց Բաբիլոնի կիւրոս թագաւորին առջի տարին կիւրոս թագաւորը սա Աստուծոյ տունը չինելու հրաման տուաւ։ Եւ Աստուծոյ տունը որ ոսկիէն ու արծաթէնէն անօթները
14 ալ որոնք Նաբուգոդոնոսոր երուսաղէմի տաճարէն հանելով Բաբիլոնի տաճարը տարեր էր, կիւրոս թագաւորը Բաբիլոնի տաճարէն հանել, ու Սաթրասար անունով մէկու
15 մը յանձնեց, որն որ նախապարապետ ըրաւ, ու անոր ըսաւ. Ա՛ս անօթները առ, գնա զանոնք երուսաղէմ եղող տաճարը տար. ու Աստուծոյ տունը իր տեղը չինուի։ Անտունը Սասբասար եկաւ, ու երուսաղէմ եղող Աստուծոյ տունը հիմը ձգեց. և անկէ մինչև
17 հիմա կը չինուի, բայց չէ լմնցած։ Ու հիմա թէ որ թագաւորը կը հաճի, հոն Բաբիլոն եղող թագաւորին գանձատանը մէջ փընտռուի, թէ արդեօք կիւրոս թագաւորը հրաման տուեր է որ երուսաղէմի մէջ սա Աստուծոյ տունը չինուի։ ու թագաւորը սա բանիս վրայով իր կամքը մեզի հասկըցընէ։

Գլ. Զ

1 Դարեհ թագաւորը կիւրոսին հրամայածը գանելով նոր հրամայական մը կը խրկի չինուածին առջի տանելու համար։ 13 Թշնամիներուն օգնութիւնովը և մարգարէներուն տարեդարձ տաճարը կը լմննայ։ 16 Նուակատաց ու զատկին ատեն կը կատարի։

1 Անատնը Դարեհ թագաւորը հրաման բրաւ, ու հոն Բաբիլոնի գիւանին մէջ փընտռուեցաւ, ուր որ գանձերը կը պահուէին։ Եւ Մարաց գաւառին մէջ եղող Եկբատանայի պալատին մէջ տոմս մը գտնուեցաւ, որուն մէջ սա կերպով գրուած յիշատակարան մը կար։
3 Կիւրոս թագաւորին առջի տարին, կիւրոս թագաւորը երուսաղէմի մէջ եղող Աստուծոյ տունը հաճար հրաման տուաւ, որ անտունը չինուի, ուր որ զոհ կը մատուցանեն. և անոր հիմերը ամուր բլլան. անոր բարձրութիւնը վաթսուն կանգուն ու լայնութիւնը
4 վաթսուն կանգուն, երեք կարգ մեծ քարէ ու մէկ կարգ նոր փայտէ բլլայ. ու անոր ծախքը թագաւորին տունէն տրուի։
5 Եւ Նաբուգոդոնոսորին երուսաղէմի տաճարէն Հանած ու Բաբիլոն բերած Աստուծոյ տանը ոսկիէն ու արծաթէնէն անօթներն ալ

եւ տրուբն , ու երեսապէմ եզով տաճարը իրենց տեղը տարուբն , ու Առաւեծոյ տուները դրուբն ։

6 Եւ՝ հիմա՝ Գեսրն անդիի կողմի իշխանը Թաֆիանցի , Աթերթարաւզան , ու Գեսրն անդիի կողմը եղող անոնց ընկերները Աֆարսա-
7 քացիք , անոնք ետ քաշուեցէք ։ Ա՛ Առաւեծոյ տանը գործքը թող տուէք ։ Հրէից նահապարը ու Հրէից ծերերը սա Առաւեծոյ տունը
8 նը թող իր տեղը չիմեն , Եւ — հրամանը կու տամ՝ — ինչ որ թէ Հրէից ծերերուն ինչ պիտի ընէք սա Առաւեծոյ տանը չինուելնանը համար , այսինքն արքունի գանձէն՝ Գեսրն անդիի կողմէն ի — հարկէն սա մարդոց ծախքը չուառով տրուի , որ արգելք մը չունե-
9 նան ։ Եւ անոնց ինչ որ պէտք ըլլայ , թէ զուարակներ , թէ խոյեր և թէ գառներ՝ երկնից Առաւեծոյն ողջակիզներու համար , ցորեն , աղ , գինի ու ելց ամէն օր անոնց տրուի անպակաս՝ երուսաղեմի մէջ եղող քա-
10 հանայիցուն խօսքովը , որ երկնից Առաւեծոյն անուշահոտ զոհեր մատուցանեն , և փա-
գաւորին ու անոր որդւոցը կենացը համար
11 աղաչեք բնեն ։ Ու ես կը հրամայեմ՝ որ ով որ սա խօսքիս դէմ կենայ , անոր տունէն փայտ մը քակելով անկեն , ու սա մարդը անոր վր-
րայ դաժեն ։ Ու սա բանիս համար անոր տու-
12 նը ապրանոց ըլլայ ։ Եւ սա Առաւեծը՝ որ իր հանուններ հոն դրեր է , թող կործանէ ամէն թագաւորը ու ժողովուրդը , որ ձեռք կ՚երկնցնէ — հրամայ դէմ կենալու , — երուսաղեմի մէջ եղող Առաւեծոյ տունը աւերելու ։ Ես Դարեհս սա հրամանը ըրի ։ Թող չուառով
13 ի գործ դրուի ։ Անոնք Գեսրն տադիի կողմի իշխանը Թաֆիանցի , Աթերթարաւզան և անոնց ընկերները Դարեհ թագաւորին խրկած հրամանը
14 չուառով կատարեցին ։ Հրէից ծերերը կը-
շինեին ու կը յաջողին՝ Անգէ մարգարէին ու Ադդովի որդւոյն Զաքարիային մարգա-
րէութիւնովը ։ ու անոնք խորայէլի Առաւեծոյն հրամանովը և Գաբղոյ Կիւրոս ու Դա-
րեհ ու Առաւէրս թագաւորին հրամանովը
15 չինեցին լմնցուցին ։ Եւ սա տունը Ադար ամսուն երրորդ օրը՝ Դարեհ թագաւորին թա-
գաւորութեանը վեցերորդ տարին լմնցաւ ։
16 Ու խորայէլի որդիքը՝ քահանաները ու Ղեւտացիները ու մնաց գերութենէն եկողնե-
րը ուրախութեամբ Առաւեծոյ տանը նուա-
17 կատիքը ըրին ։ Եւ Առաւեծոյ տանը նուա-
կատիքին համար՝ հարիւր զուարակ , երկու-

հարիւր խոյ , չորս հարիւր գառն , ու բո-
լոր խորայէլին ցեղերուն թուովը այծեղէն
18 ատաւերկու նոհաղ Առաւեծոյ՝ Ի՛ Երու-
սաղէմ մէջ Առաւեծոյ սպասաւորութեանը վրայ՝ քահանաները իրենց կարգերուն մէջ ու Ղեւտացիները իրենց հատերուն մէջ կա-
նգնեցուցին , Մովսէսին գրքին մէջ գրած է ։
19 Ու գերութենէն եկողները սառաջին ամսուն
20 չորս քասաներորդ օրը զատիկը ըրին ։ Քա-
հանաները ու Ղեւտացիները՝ մէկտեղ սրբացեր , — ամէնքն ալ մաքրութեան , ու բոլոր գերութենէն եկողներուն համար , և իրենց եղբայրը քահանաներուն համար , ու
21 իրենց համար՝ զատիկը մորթեցին ։ Ու գերու-
թենէն դարձող խորայէլի որդիքը , ու իրե-
նց հետ երկրին ազգաբնակներուն հետեւելու՝ անոնց նէսքէրը , որ սան երկրին ազգերուն պղծութենէ
22 նէն զատուեր էին՝ ամէնն ալ կերան ։ Եւ ևօ-
թը օր բազարջակերոյթ ուրախութիւն ըրին ։ Վասն զի Տէրը զանոնք ուրախացուց , ու Ասորեստանի թագաւորին սիրտը անոնց դարձուց , որ Առաւեծոյ՝ խորայէլի Առաւեծոյն տանը գործին մէջ անոնց ձեռքը ուժցընէ ։

ԳԼ · Է

1 Եղբայրս երուսաղէմ կ՚երթայ ։ 11 Ներեմիա թագաւորին համբերութիւն կը ձեւանայ ։ 21 Եղբայրս ու իրեն հետ հնազանդ Տէրը կ՚երկնչին ։

1 Եւ սա բաներէն ետքը՝ Զարհոյ թագաւորին Արտաշէսին թագաւորութեանը տասներ-
եօթներորդ տարին , որ ես Ազարիային որդին՝ Հաարայիայի որդին , որ ես Ագարիայի որդին , որ ես Սեզզաւի որդին , որ ես Ադաղիի որդին , որ ես
3 Ադբիտովի որդին , Որ ես Ամարիայի որդին , որ ես Ազարիայի որդին , որ ես Մարիմոթի որ-
4 դին , Որ ես Զարիայի որդին , որ ես Ոգիի
5 որդին , որ ես Բակկիի որդին , Որ ես Աբիսաւայի որդին , որ ես Փինէհասի որդին , որ ես եղիազարի որդին , որ ես մեծ քահանա-
6 յին Ահարոնին որդին էր , Սա եղբայրս Բաբի-
լոնէն եկաւ ։ ու անիկա խորայէլի Տէր Առաւեծոյն տուած Մովսէսին հօրինացը սրտագիրը գրիչն էր , ու Տէր Տէր Առաւեծոյն ձեռքը իր վրայ բլլալուն համար՝ ամէն խնդրածը թա-
7 գաւորը անոր կատարեց ։ Եւ Առաւեծոյ թագաւորին հօմներորդ տարին՝ խորայէլի որդինե-
րէն , քահանաներէն , ու Ղեւտացիներէն , ու երգեցիկներէն , և դռնապաններէն , ու

---

1 Գէ · է · 1 ։
2 Գէ · է · 25 · Երեմ · իզ · 1 ։ Եզր · 1 ։
3 = Տիմ · բ · 1 · 8 ։
4 Դատ · բ · 1 · գ · 10 ։
5 Գէ · է · 1 ։
6 Գ Թագ · իզ · 1 ։
7 Գէ · է · 1 · 8 ։
8 Գէ · — · 1 · է · 13 · Եզր · իզ · 1 · Եզր · 1 ։
9 = Մն · իգ · 1 ։
10 Գէ · գ · 24 ։
11 Գէ · է · 1 ։
12 Գէ · ժբ · 63 · բ Մն · է · 1 ։
13 Գէ · է · 33 ։
14 = Մն · իգ · 1 ։
15 = Մն · իգ · 6 ։
16 Թագ · գ · 6 · 8 ։
17 = Մն · գ · 14 ։
18 Հեր · 11 · 18 · 21 · Գէ · 8 · 22 · 23 ։
19 Գէ · 8 · 1 ։
20 Գէ · 8 · 15 · 16 · Եա ։

1 Բ Մն · իէ · 11 ։
2 Գէ · Բ · 11 ։
3 Նէ · ժբ · 11 · ժգ · 6 · Բ Մն · է · 21 · իէ · 11 ։
4 Բ Մն · իգ · 22 ։
5 Գէ · — · 1 · Հեր · 6 · Եա ։
6 = Նահ · իա · 1 ։
7 = Մն · գ · 14 ։
8 Հեր · 11 · 18 · 21 · Գէ · 8 · 22 · 23 ։
9 Գէ · 8 · 1 ։
10 Գէ · 8 · 15 · Եա ։

8 Ի՛նքնանպիսիներէն մէն երեսապէմ ելան, եւ
անկա հինգերորդ ամսուն մէջ՝ թագաւորին
9 եօթներորդ տարին երեսապէմ եկաւ. գան-
գի առաջին ամսուն առաջին ըզբ բաբիլոնէն
կելլելու սկսաւ. ու Ասուժոյ բարի ձեռքը
անոր վրայ ըլլալով՝ հինգերորդ ամսուն առա-
10 ջին ըզբ երեսապէմ եկաւ. Վասն զի եզրաս
իր սիրտը պատրաստեց՝ որ Տ՛էրոջը օրէնքը
փնտռէ ու կատարէ, ու Իսրայէլի մէջ Տ՛օրէնք
ու դատաստան սորվեցնէ։
11 Եւ ասիկա է ան նամակին օրինակը՝ զոր
Արտաշէս թագաւորը տուաւ եզրաս քահա-
նային ու գրիչին, որ Տ՛էրոջը Իսրայէլին պա-
պատուիրանաց և օրինաց խօսքերուն դրիչն
էր։
12 Թագաւորաց թագաւորը Արտաշէս՝ եզրաս
քահանային՝ երկինց Ասուժոյն օրինացը կա-
13 տարեալ գրչին, և այլն։ Հրաման կա տամ
որ իմ թագաւորութեանս մէջ եղող Իսրայէլի
ժողովրդէն, ու անոր քահանաներէն ու
Ղեւտացիներէն՝ ամէն իրենց կամքովը երու-
սաղէմ կելլել ուզողները քեզի հետ կելլեն.
14 վասն զի դուն թագաւորին ու անոր եօթը
խորհրդականներուն կողմանէ կը խրկուիս, որ
քու ձեռքդ եղող քու Ասուժոյդ օրէնքովը
15 քննուրդան ու երեսապէմը քննես, եւ տանիս
ան արծաթը ու ոսկին, զոր ան թագաւորը
ու անոր խորհրդականները իրենց կամքովը
բնակած տուին Իսրայէլի Ասուժոյն՝ Տ՛որուն
16 բնակութիւնը երեսապէմի մէջ է. Ինչ բա-
բիլոնի բոլոր գաւառին մէջ գտած բոլոր ար-
ծաթդ ու ոսկիդ, զոր ժողովուրդը ու քա-
հանաները երեսապէմի մէջ եղող իրենց Ա-
սուժոյն տանը համար կամաւոր ընծայի պէս
17 պիտի մատուցանեն, Որ ան ոսկով անյա-
պաղ գուարակներ, խոյեր, գառներ, ու անոնց
հացի ընծաները ու թափելու նուէրները ծա-
խու առնես, ու զանոնք երեսապէմ եղող
Ձեր Ասուժոյն տանը սեղանին վրայ մատու-
18 ցանես. Եւ ձեացած արծաթով ու ոսկիով՝
քեզի ու քու եղբայրներուդ ինչ որ պատչաճ
կ՛երեւնայ ընել, Ձեր Ասուժոյն կամացը հա-
19 մեմատ ընէք. Եւ ան սեօֆիները, որ քու
Ասուժոյդ տանը պաշտօնին համար քեզի
տրուեցան, ըլլան երեսապէմի Ասուժոյն
20 առջեւը ամբ յանձնէ. Եւ ուրիշ ինչ որ քու
Ասուժոյդ տանը համար պէտք ըլլայ, որ
քեզի կը պատի տալ, զանիկա թագաւորին
21 գանձատունէն տուս. Ու ես Արտաշէս թա-
գաւոր Ցէ՛ն Գետոն անգին կողմը եղող բոլոր
գանձապետներուդ հրաման կու տամ, որ եզ-
րաս քահանան՝ երկինց Ասուժոյն օրինացը
դպիրը ինչ որ Ձեզմէ ուզէ, անմիջապէս
22 տուրս։ Մինչեւ հարիւր տաղանդ արծաթ,
մինչեւ հարիւր քոռ ցորեն, ու մինչեւ հարիւր
մար գինի ու հարիւր մար եղ, ու աղ առանց
23 †չափը որչափ։ Երկինց Ասուժոյն ինչ որ
կը հրամայէ, չուտով Ի գործ դրուի երկինց
Ասուժոյն տանը համար, որ չըլլայ թէ թա-
գաւորին ու անոր որդւոցը թագաւորութեանը
24 վրայ բարկութիւն գայ։ Եւ Ձեզի յայտնի ըլ-
լայ որ բոլոր քահանաներէն, Ղեւտացիներէն,
երգեցողներէն, դռնապաններէն, Նաթա-
նայիմներէն, և ասոր Ասուժոյ տանը պաշտա-
օրներէն հարկ, տուրք ու մնաց առնելու
25 հրաման չկայ։ Եւ դուն, ով եզրաս, քու
Ասուժոյդ իմաստութեամբը որ դուն ունիս՝
դատաւորներ ու իշխաններ դիր, որ Գետին
անդին եղող բոլոր ժողովուրդը՝ այսինքն
քու Ասուժոյդ օրէնքը ամէն գիտցողները
դատեն. ու չգիտցողներուն սորվեցուցէք։
26 Եւ ով որ քու Ասուժոյդ օրէնքին համեմատ՝
ու թագաւորին օրէնքին համեմատ չընէ,
անյապաղ անոր դատաստանը Ի գործ դրուի՝
կամ մահուամբ, կամ աքսորով, կամ տու-
գանքով և կամ բանտարկութեամբ։
27 Մեր հայրերուն Տէր Ասուժոյն օրհնեալ
ըլլայ, որ երեսապէմի մէջ եղող Տ՛էրոջը տու-
նը փառաւորելու համար՝ սա բանը թագա-
28 ւորին սրտին մէջ դրաւ, եւ Թագաւորին
ու անոր խորհրդականներուն ու թագաւո-
րին բոլոր զօրաւոր իշխաններուն առջեւը ին-
ձի շնորհք գտնել տուաւ. և ինծի Տէր Ա-
սուժոյս ձեռքը իմ վրաս ըլլալուն համար
զօրացայ, ու Իսրայէլին իշխաններ ժողվեցի,
որ ինծի հետ ելլեն։

Գլ. Ը

1 Եզրասին բնիկներուն՝ որոնք Բաբիլոնէն հետ գացած։ 15 Եզ-
րաս Ղեւտացիներ կը խրկէ. անկի տասներին համար պաշ-
տօնեաներ ալ։ 21 Ծոմ կը պահէ։ 24 գանձերը քահանա-
յից պահպանութեան կը յանձնէ։ 31 Երուսաղէմ կու գան։
32 Գանձերը տաճարին մէջ կը կշռուին։ 36 Թագաւորին հրովարտակը իշխաններուն կը յանձնուի։

1 Եւ Արտաշէս թագաւորին թագաւորութեա-
նը տասներորդ ինծի հետ Բաբիլոնէն ելլողներուն
տոհմապետներուն ու հաշիւնին տասներ են։
2 Փենհէհասի որդիներէն՝ Գերսան, Իթամարի
որդիներէն՝ Դանիէլ, Դաւիթի որդիներէն՝
3 Հեւտուս. Սենեքիայի որդիներէն՝ Փարո-
սի որդիներէն՝ Զաքարիա, ու անոր հետ հա-
շիւրը չիսուն էրիկ մարդ. Փահաթ-

աթ-մնվարի որդիներէն՝ Զարհայի որդին Եղիաքնայի , ու անոր հետ երկու հարիւր երիկ
5 մարդ . Մեքենիայի որդիներէն՝ Բանիէլի որդին , ու անոր հետ երեք հարիւր երիկ մարդ .
6 Եւ Ադինի որդիներէն՝ Յովնաթանի որդին Աբեդ , ու անոր հետ յիսուն երիկ մարդ .
7 Ու Եղամի որդիներէն՝ Դաւթոզիայի որդին Եսայի , ու անոր հետ եօթանասուն երիկ
8 մարդ . Եւ Սափատիայի որդիներէն՝ Միքա-յէլի որդին Զաբադիա , ու անոր հետ ութ-
9 սուն երիկ մարդ . Յովաբի որդիներէն՝ Ցե-քիելի որդին Աբդիա , ու անոր հետ երկու-
10 հարիւր տասնուվեց երիկ մարդ . Եւ Սաղե-միքի որդիներէն՝ Բօսեփիայի որդին , ու ա-
11 նոր հետ հարիւր վաթսուն երիկ մարդ . Եւ Բեբայիի որդիներէն՝ Բեբայիի որդին Զաքա-բիա , ու անոր հետ քառասունվեց երիկ մարդ .
12 Եւ Ազգադի որդիներէն՝ Ակատանի որդին Բօհանան , ու անոր հետ հարիւր տասը երիկ
13 մարդ . Եւ Ադոնիկամի որդիներէն վերջիննե-րը՝ որոնց անուններըը սունկ էին . Եղիփաղետ, Բեհիէլ ու Սեմայիա , և անոնց հետ վաթսուն
14 երիկ մարդ . Եւ Բագուէի որդիներէն՝ Ու-թայի ու Զաբուդ , ու անոնց հետ եօթանա-սուն երիկ մարդ .
15 Եւ ասոնք Ահավա վազող գետին եղերքը ժողվեցին , ու հոն երեք օր իջևան բռնինք . և ժողովուրդը ու քահանաները աչքի անցուցի, ու հոն Ղևտացւոց որդիներէն չգը-
16 տայ . Եւ Եղիազար , Արիէլ , Սեմայիա , Եղնաթան , Յարիբ , Եղնաթան , Նաթան , Զաքարիա ու Մեսուղամ իշխանները , ու Յո-վարիբ ու Եղնաթան խելամուտները կանչել
17 տուի . Եւ զանոնք Քասփիա շրջակայ տեղը եղող Աղդոյ իշխանին պատուէրներով խրա-կնցի , ու Քասփիա շրջակայ տեղը եղող Ադ-դոյին , ու անոր եղբայրը՝ Նաթանայիմնե-րուն գրուցելու խօսքերը տանոց բերանը դրի , որ մեր Աստուծոյ տանը համար մեզի
18 պաշտօնեաներ բերին ։ Ու մեր Աստուծոյ բարի ձեռքը մեր վրայ ըլլալուն համար՝ Ի-սրայէլեան Ղևիին որդւոյն Մողելին որդիներէն Խէկ հանճարեղ մարդ մը , այսինքն Սա-բարիան ու անոր որդիները ու եղբայրները՝
19 տասնուութը մարդ բերին մեզի . Նաև Աս-բիան , ու անոր հետ Մերարիի որդիներէն՝ Եսային ու անոր եղբայրները , ու անոնց որ-
20 դիները՝ քսան մարդ . Ու Նաթանայիմներէն, որ Դաւիթ ու իշխանները Ղևտացւոց ծա-ռայութեանը տուեր էին , ամէնը իրենց անուն-ներովը յիշուած՝ երկու հարիւր քսան Նա-թանայիմներ ։
21 Եւ հոն Ահավայի գետին քովը Խ֊ծանապա-հութիւն քարոզեցի , որ Հեթառէրնիք մեր Ցէր Աստուծոյն առջևը , ու անկէ Իյաջող ճամ-բորդութիւն խնդրենք մեզի ու մեր ընտա-նեացը և մեր բոլոր ստացուածքին համար .
22 վասն զի ճամբուն մէջ մեզ թշնամիներէն պաշտպանելու համար թագաւորէն զօրք ու ձիաւորներ ուզելու Համչցայ . որովհետև թա-գաւորին ըսեր էինք թէ Մեր Աստուծոյն ձեռքը բոլոր զանիկա փնտռողներուն վրայ է Հրաբխելամբ , ու անոր զօրութիւնը ու բար-կութիւնը Համլն անոնց վրայ՝ որ Իզանիկա
23 կը թողուն ։ Ուստի ծոմ բռնեցինք , ու աս բանիս համար մեր Աստուծմէն աղաչեցինք , ու անիկա մեր Խնդրուածքը ըն-դունեց ։
24 Եւ քահանայից իշխաններէն տասուերկու մարդ զատեցի , այսինքն Սարեբիան — Աս-բիան ու անոնց հետ իրենց եղբայրներէն տա-
25 սը մարդ , Եւ Հարծաթը ու ոսկին ու անօթ-ները , նաև թագաւորին ու անոր խորհրդա-կիներուն ու իշխաններուն , և հոն գտնուող բոլոր Իսրայէլին մեր Աստուծոյն տանը Համար առած ընծաները կշռեցի անոնց յանձնելի ։
26 Ու վից Հարիւր յիսուն տաղանդ արծաթ , և Հարիւր տաղանդ արծաթէ անօթներ , — Հա-
27 րիւր տաղանդ ոսկի , Եւ քսան ոսկի տաշտ Հազարական դրամէ , ու մանդրը ու փայլուն և ոսկիի պէս պատուական պղնձէ երկու անօթ՝
28 կշռով անոնց յանձնեցի , Ու անոնց բսի , Դուք Ցէրջէր նուիրուած էք , աս անօթներն ալ Նուիրուած են , և արծաթը ու ոսկին ձեր Հարցը Ցէր Աստուծոյն կամաւոր ընծայ մըն է .
29 Արթուն կացէք ու պահեցէք , մինչև որ Ցե-րուսաղէմ Ցէրջէր տանը անդեհաներուն մէջ՝ քահանայից ու Ղևտացւոց իշխաններուն ու Իսրայէլի տունհայրերուն առջևը կշռէք .
30 Եւ քահանաները ու Ղևտացիները արծաթը ու ոսկին ու անմնները կշռեցին , որ Երուսաղէմ մեր Աստուծոյն տունը տանին .
31 Եւ առաջին ամսուն երկուտասանեերորդ օրը Ահավայի գետէն չուեցինք Երուսաղէմ եր-թալու Համար , ու Մեր Աստուծոյն ձեռքը մեր վրայ էր , ու մեզ Համրան թշնամիին ու-
32 դարանակալին ձեռքէն ազատեց . Ու Երու-
33 սաղէմ եկանք և հոն երեք օր Նստանք . Ու չորրորդ օրը արծաթը ու ոսկին ու անօթնե-րը մեր Աստուծոյն տանը մէջ՝ Ուրիա քահա-նային որդւոյն Մերեմոթին ձեռքովը Կշռե-ուեցան , որուն հետ էր փինհէհսի որդին Եղիազար . ու անոնց հետ Ցեսուի որդին Յովզաբադ ու Բանուիի որդին Նոադիա Ղևի-

---

4 Ցես֊ գլ· է· 7· | 2 Ցես֊ գլ· ր· 43· | 3 Ցես֊ Կար· Բ· 15· | 4 Ցես֊ գլ· է· 7· | 5 Ցես֊ գլ· է· 6· 9· 23· | 6 Ցես֊ գլ· է· 7· 8· 23· | 7 Ցես֊ գլ· է· 13· 16· | 8 Գլ· է· 13· 16· | 9 Գլ· է· 6· 8· 23· | 10 Գլ· է· 6· 8· 23· | 11 Գլ· է· 6· 8· 23· | 12 Գլ· է· 6· 8· 23· | 13 Գլ· է· 6· 8· 23· | 14 Գլ· է· 6· 8· 23· | 15 Գլ· է· 6· 8· 23· | 16 Գլ· է· 6· 8· 23· | 17 Գլ· է· 6· 8· 23· | 18 Գլ· է· 6· 8· 23· | 19 Գլ· է· 6· 8· 23· | 20 Գլ· է· 6· 8· 23· | 21 Գլ· է· 6· 8· 23· | 22 Գլ· է· 6· 8· 23· | 23 Գլ· է· 6· 8· 23· | 24 Գլ· է· 6· 8· 23· | 25 Գլ· է· 6· 8· 23· | 26 Գլ· է· 6· 8· 23· | 27 Գլ· է· 6· 8· 23· | 28 Գլ· է· 6· 8· 23· | 29 Գլ· է· 6· 8· 23· | 30 Գլ· է· 6· 8· 23· | 31 Գլ· է· 6· 8· 23· | 32 Գլ· է· 6· 8· 23· | 33 Գլ· է· 6· 8· 23·

34 ասպինէրը կային։ Ամէնը թուով ու կշռով պիտի չհասնէին, ու անասունը բոլոր կշռովը գրուեցաւ։

35 Գերութեան որդիքը՝ որոնք գերութենէ դարձած էին, Իսրայէլի Աստուծոյն ողջակէզ ներ մատուցին. բոլոր Իսրայէլին համար տասներկու զուարակ, իննսունմէկ խոյ, եօթանասունեօթը գառն, — մեղքի պատարագի համար տասներկու նոխազ. ամէնը ողջակէզ Տիրոջը։ 36 Եւ անոնք թագաւորին հրամայուածը Պարսից կուսակալներուն ու իշխաններուն տուին. անոնք ալ ժողովուրդին ու Աստուծոյ տաճարը ձեռնտու եղան։

ԳԼ. Թ

1 Ձեռնարկը տարի մը վերջ հետ խնամութիւն ընելու համար Եզրասի դէմ կ՚գան. 5 ու գործած ապիրատութիւնը. 6 Եզրասի պատճառ կ՚ըլլայ։

1 Ու երբոր ան բաները կատարուեցան, իշխանները ինծի մօտեցան ու ըսին, Իսրայէլի ժողովուրդը ու քահանաները ու Ղեւտացիները չանջատուեցան Երկիրներուն ժողովուրդներէն՝ Քանանացւոց, Հեթացւոց, Փերեզացւոց, Յեբուսացւոց, Ամմոնացւոց, Մոաբացւոց, Եգիպտացւոց ու Ամորհացւոց պղծութիւններուն պէս։ 2 Որովհետեւ անոնց համար ու իրենց որդւոցը համար կանուխ ազգին երիկներուն ընծներ առին. և Տիրոջ սերունդը՝ Երկիրներուն ժողովրդոցը հետ խառնուեցաւ. ու իշխաններն ու ասպիկանները առաջին գործը 3 ծիլը մէջ առաջինները եղան։ Եւ ան բանը լսածիս պէս հագուստս ու վերարկուս պատռեցի, և գլխուս ու մօրուքիս մազերը փետռեցի ու նստեցայ մտատիս վրայ։ 4 Ու Իսրայէլի Աստուծոյն խօսքերէն բոլոր վախցողները իմ քովս ժողվուեցան. ու ես մինչեւ իրիկուան զոհին ապիրատութեանը համար նստայ։ Եւ իրիկուան զոհին ատենը ես ծառապանդէս եղայ, ու պատռած հագուստիս ու վերարկուս ծնկան վրայ եկայ, ու Տիրոջ իմ Աստուծոյս առջեւ տարածեցի, 6 ու ըսի, Ով Աստուած իմ, կ՚ամչնամ, ու իմ երեսս քեզի վերցնելու չեմ համարձակիր, ով Աստուած իմ. վասն զի մեր անօրէնութիւնները մեր գլխուն վրայ բազմացան, ու մեր յանցանքը մինչեւ երկինքը եկաւ։ 7 Մինչեւ երկինքը եկաւ։ Մեր հայրերուն օրերէն ի վեր մինչեւ այս օր։ ու մեր անօրէնութիւններուն համար մենք, մեր թագաւորները և մեր քահանաները երկիրներու թագաւորներուն ձեռքը՝ սուրի, գերութեան, յափշտակութեան ու երեսի ամօթին տրուեցանք, ինչպէս որ այսօր կ՚երեւայ։ 8 Ու հիմա քիչ մը առեն մեր Տէր Աստուծմէն ողորմութիւն եղաւ, որ մեզի փրկութիւն շնորհէ, ու իր սրբութեանը տեղին մէջ մեզ հաստատէ, որ մեր Աստուածը մեր աչքերը լուսաւորէ, ու մեր ծառայութեանը մէջ մեզի քիչ մը հանգստութիւն 9 տայ։ Վասն զի մենք ծառայ էինք, բայց մեր Աստուածը մեզ երբեք չձգեց մեր ծառայութեանը մէջ. հապա մեզի հանգստութիւն տալու, ու մեր Աստուծոյն տունը կանգնելու, և անոր աւերակները նորոգելու, ու մեզի Յուդայի մէջ ու Երուսաղէմի մէջ պարսպապատ տեղ մը տալու համար՝ Պարսից թագաւորներուն առջեւ մեզի շնորհք գտնել 10 տուաւ։ Եւ հիմա, ով Աստուած մեր, ասկէ ետքը ի՞նչ բանք քեզի քու պատուիրանք- 11 ներդ թողցինք, որ քու ծառաներուդ մարգարէներուն ձեռքովը պատուիրեցիր բանալով, Այն երկիրը՝ որ պիտի մտնէք զանիկա ժառանգելու համար, գաղջելի երկիր մըն է, Ներկիրներու ազգերուն գաղջելի պղծութիւնովը լեցուն։ որովհետեւ զանիկա ծայրէ ի ծայր 12 իրենց անմաքրութեամբը լեցուցեր են։ Ուրեմն՝ ձեր աղջիկները անոնց որդւոցը չտաք, ու անոնց աղջիկները ձեր որդւոցը համար չառնէք, և յաւիտեան անոնց խաղաղութիւնը ու երջանկութիւնը չփնտռէք, որպէս զի ուժգնաք ու ան երկրին բարիքը ուտէք, ու ձեր որդւոցը յաւիտենական ժառանգ- 13 ութիւն թողուք։ Ու մեր չար գործքերուն համար, ու մեր մեծ յանցանքին համար՝ ան բոլոր բաները մեր վրայ գալէն ետքը, (թէպէտ և դուն, ով Աստուած մեր, Ներչաստ ժեղիր մեր մեղացը չափ, հապա մեզի այս- 14 պէս փրկութիւն տուիր,) պիտի էր որ նորէն՝ քու պատուիրանքերդ զանց ընէինք, և՝ ան գաղջելի ազգերուն հետ խնամութիւն ընէինք. մինչեւ դուն մեզի պիտի չզդուզիէիր, ու մեզ պիտի չազատէիր, մինչեւ որ ետքէ մնաց- 15 ցորդ ու ազատուած մը չմնար։ Ով Տէր Աստուած իսրայէլի, Դուն արդար ես, վասն զի մենք մինչեւ այս օրս ազատուած մնացինք. ահա մենք մեր յանցանքովը քու առջեւդ

---

1 Գէ. ջ. 17։
2 Գէ. է. 21։
— Գէ. ջ. 21։ Ղեւտ. Ժ. 2։
3 Ը Օբ. ժբ. 30, 31։
4 Եր. ԼԹ. 16։ Ը Օբ. է. 3։ Ղեւտ. Ժգ. 21։
Ը Եր. ԺԹ. 6։ Իր. 31։ Ը Օբ. է. 6։ Ժգ. 8։
— Ը Եր. ջ. 14։ Ը Ցոր. — 20։
Ը Աղ. Ա. 20։
Ը Աղ. Ա. 8։ Ը Աղ. Ա. 6։ Ը Աղ. Ա. 8։

ենք ։ Թեպետև աս պատճառաւ ՝քու առ-
ջեւդ չենք կրնար կայնիլ ։

ԳԼ · Ժ

1 Սեբէոխ կը յորդորի Եզեքիա՝ որ սաստ ածէ հետ եղած
ամբաւութիւնները խափանէ ։ 6 Եզեքիա ապտ բանիւով Ա-
ղեքսանդրը կը ժողվի ։ 9 Ծաղկաւորը Եզեքիայէն կը գրկուի ։ ու կը խոստանայ որ այնհետև ան մեզքին հրա-
ժարին ։ 13 Ան բանը գլուխ կը տարուի ։ 18 Օսարպիլի կը-
նիներ անձնասպանութեան անունները ։

1 Ու երբոր եզրաս լալով, ու ՝Աստուծոյ տա-
նը առջեւը գնաներ ինկած ՝— ազօթքը ու
խոստովանութիւնը կ'ընէր, Իսպայէլէն խօսա
չատ բազմութիւն՝ էրիկ ու կնիկ մարդիկ ու
տղաքներ անոր քովը ժողվուեցան ։ և ժո-
2 ղովուրդը խօսա չատ լացաւ ։ Ու եղեմի որ-
դիներէն՝ Եւքիելի որդին Սեքենիա եզրա-
սին պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Մենք
՝մեր Աստուծոյն դէմ մեզք գործեցինք, ու
երկրին ժողովուրդներէն օսար կիներ ա-
ռինք · բայց հիմա աս բանիս մէջն — Իսրա-
3 յէլի համար յոյս կայ · եւ հիմա ՝մեր Ա-
ստուծոյն առջեւը ուխտ բնենք, որ բոլոր կը-
նիկներն ու անոնցմէ ծնածները իմ տիրոջս
ու մեր Աստուծոյն ՝հրամանին ՝վախցողնե-
րուն խրատովը հանենք, և — ՝ըստ օրէն-
4 քին համեմատ թող ըլլայ · ելիր, վասն զի
աս գործը քեզի կ'ինայ · մենք ալ քեզի
հետ կ'ըլլանք · ՝զօրացիր ու ըրէ ։
5 Ու եզրաս ելաւ, և քահանայից իշխան-
ներուն, Ղեւտացիներուն ու բոլոր Իսրայէլին
վերջում ընել տուաւ որ աս խօսքիս պէս ը-
6 նեն · և անոնք երդում ըրին ։ Ու եզրաս
Աստուծոյ տանը առջեւէն ելաւ, ու եղիասի-
բի որդւոյն Յովհանանին սենեակը գնաց · և
հոն մնալով ՝հաց չկերաւ ու ջուր չխմեց,
վասն զի վերոյիշեալ եղածներուն յանցան-
7 քին համար սուգ կը բռնէր · եւ Յուդայի
ու Երուսաղէմի մէջ մունետիկ կանչել տուին,
որ բոլոր գերութենէն եղածները Երուսաղէմ
8 ժողովին · Ու մինչև երեք օր ով որ չգար՝
իշխաններուն ու ծերերուն հրամանին հա-
մեմատ, անոր բոլոր սեպհականութիւնը ՚նզոված
պիտի ըլլար, ու ինքը գերութենէն դարձող-
9 ներուն ժողովէն պիտի զատուէր · Եւ Յու-
դայի ու Բենիամինի բոլոր մարդիկը այն է-
րեք օրուանը մէջ՝ այսինքն ինիներորդ ամսուն
քսաներորդ ՝շաբաթուան մէջ Երուսաղէմի մէջ ժողովեցան ·
և ՝բոլոր ժողովուրդը աս գործիս համար՝ ու
սաստիկ անձրեւներուն համար՝ դողդողալով նս-
10 տան Աստուծոյ տանը հրապարակին մէջ · Ու
եզրաս քահանան ելաւ ու անոնց ըսաւ, Դուք
մեզք գործեցիք, և օսար կիներ առնե-
11 լով՝ Իսրայէլին յանցանքը աւելցուցիք · Ու
հիմա ձեր Հայրերուն Տէր Աստուծոյն —Ըն-
ՙդ ՝ձեզ խոստովանեցէք, և անոր հաճոյ ե-
զածը բրէք, ու ՝երկրիս ժողովուրդներէն
ու օսար կիներէն զատուեցէք ։
12 Ամբողջ բոլոր ժողովը պատասխան տը-
ւին ու բարձր ձայնով ըսին, Մեր ՝պարտքն
է որ անանկ քու բանիդ պէս բնենք ·
13 Բայց ժողովուրդը շատ ու ժամանակը
անձրեւատ է, ու դուրս տեղ չենք կրնար կայ-
նել · և ասիկա մէկ օրուան կամ երկու օրուան
գործ չէ, քանզի չատերնիս աս բանիս մէջ
14 յանցաւոր ենք · Հիմա մեր իշխաններըը բո-
լոր ժողովին համար կայնին, ու մեր քա-
ղաքներուն մէջը բոլոր օսար կիներ առնողնե-
րը որոշուած ժամանակներու մէջ գան · և
ամէն մէկ քաղաքին ծերերը ու դատաւոր-
ները անոնց հետը ըլլան, մինչև որ աս բա-
նիս համար ՝մեր Աստուծոյն սաստիկ բար-
կութիւնը մեզմէ դառնայ ։
15 ‡Ասաէլի որդին Յովնաթան, ու
Թեկուային որդին Յազիա աս գործիս վրայ
կայնեցան, ու Մեսուլամ ու Ղեւտացի Սաբ-
16 թա անոնց օգնութիւն ըրին · Եւ գերութե-
նէ եղածները այնպէս ըրին · ու եզրաս քա-
հանան, ու քանի մը տոհմապետներ իրենց
տոհմերուն համեմատ (ամէնն ալ ՚նշանակ անուն-
ներով) ընտրուեցան · ու տասներորդ ամսուն
17 առաջին օրը աս գործը քննելու նստան · Եւ
բոլոր օսար կիներ առնող մարդոց ՚ըստ ա-
զգաց ամսուն առաջին օրը լմընցուցին ։
18 Ու քահանայից որդիներէն օսար կիներ առ-
նողներ տանք գտնուեցան · Յոսեդեկեան Յեսուէի որդիներէն ու եղբայրներէն՝ Մաա-
19 սիա, Եղիեզար, Յարիբ ու Գեդոդիա · Եւ
իրենց կիներուն արձակելու ՚խօսք տուին ·
ու ՚յանցաւոր ըլլալով՝ իրենց յանցանքին
20 համար հօտերէն մէկական խոյ —ը · Ու Եմ-
21 մերի որդիներէն՝ Անանի ու Զաբադիա · Ու
Հարիմի որդիներէն՝ Մասեիա, Եղիա, Ամ-
22 մոյիա, Սեմէիա ու Ոզիա · Եւ Փասուրի որ-
դիներէն՝ Եղիոէնայի, Մասեիա, Իսմայէլ,
23 Նաթանայէլ, Յովզաբադ ու Եղեասա · Ու
Ղեւտացիներէն՝ Յովզաբադ, Սեմէի, Կողիա՝
այսինքն Կողիտա, Փեթայիա, Յուդա ու
24 Եղիեզար · Ու երգեցողներէն՝ Եղիասիբ · ու
դռնապաններէն՝ Սելղեմ, Տելեմ և Ուրի ·
25 Ու Իսրայէլէն Փարոսի որդիներէն՝ Ռամիա,
Յեզիա, Մեղքիա, Միամին, Եղիազար, Մեղ-
26 քիա ու Բանեա · Ու եղամի որդիներէն՝ Մա-
թանիա, Զաքարիա, Եհիէլ, Աբդի, Յերի-
27 մոթ ու Եղիա · Եւ Զաթուի որդիներէն՝
Եղիոէնայի, Եղիասիբ, Մաթանիա, Յերի-

~ Ա՝ա՛ղ · ՀՂ · 3 ։
—
~ ր Մ՝ն · ի՛ · 3 ։
ի Դ՝ան · Ի՛ · 28 ։

ի Ղ՝ևտ՛ · Ժգ · 21 ։
ՀԸ Մ՝ն · ՀԳ · 21 ։
ի ր Օր · ՀՀ · 2 · 3 ։
Ղ Դ՝ղ · Ի՛ · 4 ։

ի ա Մ՝ն · ԻԸ · 10 ։
ը Ղ՝ևտ՛ · Ի՛ · 14 ։
ի ր Օր · Ի՛ · 18 ։
• Կո՛ գրաւեալ ։

ի Տ՛ա՝ա Թ՝ագ · Ժր · 18 ։
Ղ Հ՛ր · 3 ։
Ն՝ր · Փ՛ագ
ի Յ՛ա՝ա · ի՛ · 18 · Ն՝ա՝ա՛ Իշ · 13 ։
ի ր Մ՝ն · Լ · 3 ։
Կո՛ Մ՝ի՝ա՛

Ն՝ր · Ժ՝ա՛ք՛ր՝ն
ի Գ՝ա՛ · Ջ · 4 · 6 ։
—

28 Մալք, Զաբադ ու Ազիզա · Եւ Բնթայիլ որ-
դիքն՝ Ցօհանան, Ամաթիա, Զաբդայ ---
29 Աթալէ · Եւ Բանիի որդիքն՝ Մեսուզամ,
Զաբուք, Ադոնիա, Բեսուբ, Սեսէզ ու Ե-
30 Մալք · Եւ Փաղաթ-Մովաբի որդիքն՝ Եղոնա,
Քազելէ, Բանեա, Մասեիա, Մաղքիա, Բե-
31 սելէէլ, Բանուի ու Մանասէ · Ու Հարիմի
որդիքն՝ Եղիազար, Ցեսիա, Մելգիա,
32 Սեմէիա, Շիմէոն, Բենհադադ, Մալուք ---
33 Սամաղիա · Հասուպի որդիքն՝ Մաղնայ,
Մասեիա, Զաբդա, Եղիփազա, Ցեբելի,
34 Մանասէ --- Սեմէի · Բանիի որդիքն՝ Մա-
35 ադայ, Ամրամ, Ուէլ, Բանեա, Բեդայիա,
36 Քելուհայ, Ոսանիա, Մեսեղեմի, Եզիսաբէ,
37 Մաթանիա, Մաթանայ, Զաուսու · (38) Բա-
39 նի, Բանուի, Սեմէի, Սելեմիա, Նաթան,
40 Ադայիա, Մաքնադբայ, Սասայ, Սարայ,
41 Ազարէէլ, Սելեմիա, Սամաղիա, (42) Սող-
43 զամ, Ամաղիա --- Ցոսէփ · Նաթաւի որդիքն՝
Ցիվէլ, Մատաթիա, Զաբադ, Զերբիա,
44 Բեդայի, Բոսէլ --- Բանեա · Ազազ ամէնը
ասաղ կիսիներ ունէր էին · ու անոնցմէ ամէնը
զաւակ Ցնած կիսիներ ունէին ։

ԳԻՐՔ ՆԷՀԵՄԵԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Նէհեմիա Հնդիւն լսելով Եբռատլէմի դժբաղդութիւնը·
ասոր կ'ցան, ծոմ կը պահէ, ու կ'աղաչէ ։ Աստ ապրիլը·

1 Ա՛քսերքսէսի արքայի 'Նէհեմիային խօսքերը,
Ու եղաւ որ փետրուարի մէջ՝ Աքսերքսէսին քառասներորդ տարին երբոր ես Շու-
2 շան ամրոցաքաղաքին մէջն էի, Անանի՝ ա-
ղբայրներէս մէկը, ու քանի մը Յուդայի մար-
դիկ ինձի եկան · և անոնց՝ դերութենէ ազա-
տուած ու մնացած Հրէաներուն վրայով ու
3 Երուսաղէմին վրայով հարցուցի · Եւ ինծի
բսին, Գերութենէ ազատուած մնացածները
հոն գաւառին մէջ մեծ նեղութեան ու անար-
գութեան մէջ են, ու Երուսաղէմին պարիսպը
Ցփցած՝ և անոր դռները կրակով այրուած են ։
4 Ու երբոր ես ասա խօսքերը լսեցի, Նստայ
լացի · ու քանի մը օր սուգ բռնեցի, և ծոմ
պահելով երկնից Աստուծոյն առջեւը ազօթք
5 ըրի · Ու ըսի, Ով, Ցէէր Աստուած երկնից,
որ մեծ ու ահեղ Աստուած ես, Ում քով սի-
րոյներուն և քու պատուիրանքները պահող-
ներուն՝ ուխտ ու ողորմութիւն կը պահես ·
6 կ'աղաչեմ՝ քու ականջներդ բաց լլլան և քու
աչքերդ բաց լլլան, որ լսես քու ծառա-
յիդ ազօթքը, որն որ քու ծառաներուդ ես-
քով կ'ընեմ հիմա ցորեկ ու գիշեր
քեզի կը մատուցանեմ, Իսրայելի որդւոցը
քու յանցանքներուն համար հիմա ցորեկ ու գիշեր
քեզի կը մատուցանեմ, որով քեզի գէմ մե-
ղանչեցինք · քանի որ ես և իմ հօրս
7 տունը մեղք գործեցինք · Բերաբեր եմնք քու
առջեւդ ուխտողութիւններ ըրինք, ու քու
ծառայիդ Մովսէսին տուած Ցպատուիրանք-
8 ներդ, կանոններդ ու դատաստաններդ չպա-
հեցինք · Յիշէ՝ ուրեք կ'ըսէիր քու ծառայիդ Մովսէսին պատուիրելիք
բանով, Թէ ես յանցանք բնէք, ես ձեզ ազ-
9 գերու մէջ պիտի ցրուեմ · Դարձ ես ընդ-
դառնաք, ու իմ պատուիրանքներս պահէք
ու գործեք կատարէք, Հէնգամ ցրուածներդ
թէ և երկրիս ծայրը լլլան, գոնեք անկէ
պիտի ժողվեմ, ու այն տեղը պիտի տանիմ՝
որն որ ընտրեցի իմ անունս հոն դնելու հա-
10 մար · Եւ հիմա անոնք քու ծառայդ ու ժողովուրդ են, Որ
զօրաւոր ձեռքով ազատած ծառայեցիր ու
11 ժողովուրդ են · Ով, Ցէէր, հիմա քու ծա-
ռայիդ ազօթքը, ու Ցքու անունդ վախնա-
լու փափագ ունեցող ծառաներուդ ազօթքը
Ցքու ականջդ թող լսէ · և այսօր քու ծառա-
յիդ յաջողութիւն տուր, ու աս մարդուն
առջեւը ինծի շնորհք գոնել տուր · Վասն զի
ես թագաւորին Ցմատուռաւէն էի ։

ԳԼ· Բ

1 Եբռատլէս Նէհեմիային արաքնեան պատմաբ կ'իմանայ, ու նամակներ ու պատուէրներ առած՝ գնդիկա Երուսաղէմ կը
խրկէ · 9 Նէհեմիա Եբռատլէմ կու գայ · իսկ Հրէից Քշտա-
նեղը անոր գալուն վրայ կը տրտմեցնի · 12 Ընդհա պատուհաս
կ'երեսայ պարսպին փլած տեղացիները տեսնելուս · 17 Նէհեմիա
կը յորդորի Հրէաները որ պարսպին չինութիւնը սկսին · Քշտ-
նեմացոց խօսքերուն պատասխան չի տար ։

1 Ա՛ւ եղաւ որ Նիսան ամսուն մէջ՝ Արտաշէս
թագաւորին քառասներորդ տարին՝ անոր առ-
ջեւը գինի կար, և ես գինին առի ու թագա-
2 որին տուի · ու անոր առջեւը քաղ տրտում
չէի երեցած · Եւ թագաւորը ինծի ըսաւ,
Ինչո՞ւ երեսդ տրտում է, որովհետեւ հիւանդ

= Գէ· ժ· ։·
Բ Գէ· բ· ։։·
Գ Ցեզր· իէ· ։ Դ·
Դ Դան· Բ· ։·
Է Նէ· ի· ։·

Ե Ցեզր· բ· ։։ Դ· ։։·
բՍԲ· գ· ։։ Դան·
Բ· ։։ ։։·
Զ Դան· Բ· ։։·
Է Ցեզր· Ցէ· ։։ Դան·

Բ· ։·
Ը բ Օբ· իբ· ։։·
Թ Դէ· իգ· ։։ բՕբ·
գ· ։։ ։։ իբ·
ժբ բ Օբ· գ· ։·
Ժ Նէէ· երեխ

Ի Դէ· իգ· ։։ ։։·
բ Օբ· գ· ։։ ։։·
Բ· ։։·
Լ բ Օբ· Բ· ։։ Դան·
Ժգ· ։։·
Խ Հեր· ։·

Ծ Գէ· բ· ։·
—
— Նգբ· ե· ։·
Ը Դէ· — ։։·

չէս · ասիկա ուրիշ բան չէ · բայց ևիէ ՝սրբ֊ ած տղամարդիւն · ու ես խոտա չատ վախ֊
3 ցայ · Աստուծոյ թագաւորին բան · ՝թագա֊ ւորը չատխտան ալ կընայ · ի՞նչպէս իմ ևիև֊ այս տղամարդ չըլլայ · որ իմ հարցս դևիվ֊ մէնիևրուն տակը եզայ ՝թագաւորը աւերած՝ ու
4 անոր դաշները կրակով այրած են · ես թա֊ գաւորը ևիմի բռնած · Դուն ըզդ֊ ի՞նչ կը խրե֊ դրես ատ բանիս վրայով · Աստուծոյ երկիւղ
5 Աստուծոյն ապօրէ՛ք բրի՛ · ու թագաւորին բ֊ ան · թէ որ թագաւորին հաճոյ կ՚ևիևնայ · ու թէ որ քու ծառադ քու աչիդ շնորհք դր֊ ած · գիս Հրէաստան խրկես իմ հարցս գևի֊ բնդմէնիևրուն քաղաքը · որ գամիկա չիևնէմ
6 ես թագաւորը ևիմի բռնած · (ու թագաւորին անոր քովը նստած էր ·) քու ճամբորդու֊ թիւնդ ո՞րչափ տաճն պիտի գչէ · ու ե՞րբ պիտի դառնաս · և թագաւորին հաճոյ ևիև֊ ցած որ գիս խրկէ · ես ալ անոր չափաւորակ
7 որոշեցի · ու թագաւորին բան · Թէ որ թա֊ գաւորին հաճոյ կ՚ևիևնայ · ևիմի նամակներ տրամի Գեմին միւս կողմն եզող իշխանևիևրուն, որ գիս անցընեն · մինչև որ Հրէաստան ևր֊
8 ևիմ՝ · ու մէկ նամակ ալ Ասափին որ թա֊ գաւորական անտառին պահապանն է · որ֊ պէս գի ևիմի փայտ տայ · Աստուծոյ տաճար աշ֊ տարակին դաշները և թաղարին պարիսպը ու մինչևիևրս Տուներս չիևնալու համար · ես թագա֊ ւորը շնորհ ևիմի տաւար · ուտան գի իմ Աս֊ տուծոյս բարի ձեռքը իմ վրաս էր ·
9 Ու Գեմին միւս կողմն եզող իշխանևիևրուն գացի · ու թագաւորին նամակները անոնց տուի · և թագաւորը իմ հետս զօրապետներ
10 ու ձիաւորներ խրկեց · Ու երբոր Սանբա֊ զատ Որոնացին ու Ամմոնացի ծառան Տուբիա լսեցին · չատ նեղացան · որ խոպակչի որ֊ ևիք ազկայ֊թիւնը փնտռելու համար մարդ մը
11 եկաւ · Ու ՝Երուսաղէմ եկայ · և հոն երեք օր ևիևացի ·
12 Ու ես քանի մը մարդով հետս գիշերով ելայ · ու ևիչ ոք իմ Աստուածս սրտիս մէջը դրեր էր Երուսաղէմին համար բնելու · գանե֊ կա մարդ ու չկրնացի, և ևիմի հետս իմ հնձած անասունէս ՝ի զատ ուրիշ անասուն մը
13 չկար · Ես գիշերով ՝Ձորի դառնէն վիշապի աղբևիրին առջևէն Աղբիւղ դուռը ելայ · ու Երուսաղէմին ՝փլած պարիսպները ու կրակէն
14 այրած դաշները գննեցի · Ես Աղբիւրի դուռը ու թագաւորին աւազանը անցայ · ու տակը
15 եզող անասունին անցնելու տեղ չկար · Ես գիշերով ՝Հնդեզատէն վեր ելայ ու պարիսպը
16 ու գործակալները չգիտցան Ձորի դառնէն ևիտոյ · Ու ուրիշ Հրեաներուն իմ ՝քուրմե֊ րուն · ու ազատ մարդոց · ու գործակալներուն · ու ուրիշներուն որ գործ կ՚ևիևնէին · ոչինչ ևիտացի ·
17 Յետոյ անոնց բան · Դուք կը տեսնէք ու թչուառութիւնը՝ որուն մէջ կը գտնուիք · և Եիմ Երուսաղէմ աւերակ՝ ու անոր դաշները կրակով այրուած են · Եկէք Երուսա֊ գևիմի պարիսպը չիևնէք · որ այսուհետև Հոն֊
18 խայութիւն չըլլայ ք · Ես Աստուծոյս բարի ձեռքը իմ վրաս ըլլալը, ու թագաւորին ևիմի բաած խօսքերն ալ անոնց պատմեցի · ու անոնք ըսին · Եկէ՛նք չիևնէ՛նք · և Երևնց ձեռքերը ուժովցուին ատ բարի գործին Համար ·
19 Բայց Որոնացի Սանբատատ ու Ամմոնացի ծառան Տուբիա և Արաբացի Գեսամ լսելով՝ ՝մեզ ծաղր բրին · ու մեզ քամնհարևով ըսին · Ա՛ս ձեր բրած գործդ Թ՚նչ պիտի ըլլայ · Մի֊ թէ դուք թագաւորէն ապստամբել կ՚ուզէք ·
20 Ես անոնց պատասխան տուի ու ըսի · Երկ֊ նից Աստուածը ևիզի յաջողութիւն պիտ֊ ի տայ, ու մենք որ անոր ծառաներն ենք · պիտի ելլենք ու չիևնենք · ՝բայց դուք Երու֊ սաղէմի մէջ բաժին, իրաւունք ու յիշատակ չունիք ·

ԳԼ · Գ

1–32 Պարիսպը չինող մարդոց անունները ու անոնց կարգը ·

1 Ու մեծ քահանան ՝Եղիասիբ և անոր քա֊ հանայ եղբայրները ելան ՝ու Ոչխարաց դու֊ ռը չիևնեցին · անոնք գաներկ նուիրեցին և անոր փեղկերը կանգնեցին · ու գանեկա ՝մին֊ չև Մէային աշտարակը, մինչև ՝Անանեցիլի
2 աշտարակը նուիրեցին · Եւ անոր քովը ՝Երի֊ քովի մարդիկը չիևնեցին · ու անոնց քովը իմ֊
3 բրի որդին Զաքքուր չիևնէց · ՝Ի՛ր Ձիանց դու֊ ռը Ա՛ռաջի որդիքը չիևնեցին · անոնք գա֊ ներկա չիևնեցին · ու ՝անոր փեղկերը, փական֊
4 քը ու նիգերը անցուցին · Եւ անոնց քովը Ակկուսի որդւոյն Ուրիային որդին Մերամեմի նորոգեց · ու անոնց քովը Մաոկիբելի որ֊ դւոյն Բարաքիային որդին Մեսուզամ նորո֊ գեց · և անոնց քովը Բաանային որդին Սադոկ
5 նորոգեց · Ու անոնց քովը Թեկուացիք նո֊ րոգեցին · բայց անոնց մեծերը իրենց Տէրո֊
6 ՀՐ գործքին խրնդ վիզը չծռեցին · Եւ ՝Հին դուռը փառկի որդին Յովիադա ու Բեսոդեհ֊

֊ Նահ · Ժե · 13 · ՝՝ Թագ · ա · 31 · Դան · բ · 4 · և · 19 · ղ · 6 · 21 · ՝ Գէ · ա · 3 · ՝՝ Գէ · և · 14 · Ժգ · 6 ·
՝ Գէ · գ · 7 · ՝՝ Նէե · և · 3 · և · 6 · 9 · 23 · Հմ֊ · 18 · ՝՝ Նէե · բ · 28 · ՝՝ Գ Մն · իգ · 9 · Գէ · գ · 13 · ՝՝ Գէ · ա · 3 · Հմ֊ · 17 · ՝՝ Գէ · գ · 13 · ՝՝ Բ Թագ · Ժե · 22 · Երեմ · լա · 40 · ՝՝ Գէ · ա · 3 · Սապ֊ իգ · 13 · Հմ֊ · 4 · Երեմ · իգ · 9 · և · գէկ · և · 14 · 21 · ՝՝ Նէե · գ · 3 · ՝՝ Նէե · բ · 24 · ՝՝ Բ Մն · լգ · 14 · Գէ · Ժբ · 39 · Սոփ · ա · 19 · ՝՝ Տե֊ գէ · գ · 1 · և · 1 · ՝՝ Դատ · և · 23 · ՝՝ Գէ · Ժբ · 39 ·

այն որդին Մեսուզամ՝ նորոգեցին. անունք
գտնիկա չինեցին, ու անոր փեղկերը, փա-
7 կանքը ու նիգերը անցուցին։ Եւ անոնց քո-
վը Գաբաւոնացի Մելատիա ու Մերանոթա-
յի Յազոն և Գաբաւոնի ու Մասփայի մար-
դիկը չինեցին մինչև Գետոն ան կողմը նզով
8 իշխանին Հաճոսը։ Անոր քովը ոսկերիչնե-
րէն Հարհայիայի որդին Ողիել նորոգեց. ու
անոր քովը դեղագործներուն որդին Անանիա
նորոգեց. ու Երուսաղէմի մինչև Լայն պա-
9 րսպը Հռոգոյին։ Եւ անոնց քովը երուսա-
ղէմի կէս մասին իշխանը՝ Ովրի որդին Հռա-
10 փայիա նորոգեց. և անոնց քովը ու իր տա-
նը դիմացը Հազաւմաթի որդին Յեդայիա նո-
րոգեց. ու անոր քովը Ասարանիայի որդին
11 Փեդայա նորոգեց։ Միւս բաժինը՝ ու փո-
ւռնու աշտարակը Հարիմի որդին Մեղքիա
ու Փահաթ-Մոաբի որդին Ասուր նորոգեցին։
12 Եւ անոր քովը երուսաղէմի կէս մասին իշ-
խանը՝ Ղողեմի որդին Սեղղում ինքը ու իր
13 աղջիկները նորոգեցին։ Զանոի դուռը Անան
ու Զանոահի բնակիչները նորոգեցին. անունք
դնիկա չինեցին, ու անոր փեղկերը, փա-
կանքը ու նիգերը անցուցին։ ու պարիսպէն
հազար կանգուն մինչև Աղբիւ դուռը
14 ան։ Եւ Աղբիւ դուռը Բեթհաքերմայի կոզ-
մանց իշխանը՝ Ռեքաբի որդին Մեղքիա նո-
րոգեց. դնիկա ան չինեց, ու անոր փեղ-
15 կերը, փականքը ու նիգերը անցուց։ Եւ
Աղբիւրի դուռը Մասփայի կողմանց իշխանը
Քողոզէի որդին Անզրան նորոգեց. դնիկա
ան չինեց ու ծածկեց, և անոր փեղկերը,
փականքը ու նիգերը անցուց. ու Թագաւո-
րի պարտէզին մօտ Սելոյեկի աւազա-
նին պարիսպը մինչև Դաւիթի քաղաքէն իջ-
16 նող ասպարէզներուն չափ։ Անկէ ետքը Բեհ-
սուրի կէս մասին իշխանը՝ Ազբուքի որդին
Նէեմիա նորոգեց մինչև Դաւիթին գերեզ-
մաններուն դիմացը, ու մինչև չինեծու աւա-
17 զանը, ու մինչև Բեհադաբարին։ Անկէ ետ-
քը Ղեւտացիք նորոգեցին։ Բանիի որդին Հը-
ռեհում. անոր քովը Կէիլայի կէս մասին իշ-
18 խանը Աստրիա իր տեղուանքը նորոգեց։ Ան-
կէ ետքը անոնց եղբայրները՝ Կէիլայի կէս մա-
սին իշխանը՝ Ենադադի որդին Բաւայի նո-
19 րոգեց։ Եւ անոր քովը Մասփայի իշխանը՝
Յեսուի որդին Եզեր միւս բաժինը նորոգեց,
այսինքն Նզոյնէն դարձուածքը, որ զինապա-
20 նը ելլելու ճանապարհին է։ Անկէ ետքը
միւս բաժինը՝ Զաբբայի որդին Բարուք փութով նորոգեց
մինչև Եղիասիբին տանը դուռը՝
21 Եղիասիբին մեծ քահանային տունը։ Անկէ ետքը միւս բաժինը՝ Եղիասիբին տանը
դունէն մինչև Եղիասիբին տանը ծայրը՝ Ակ-
կուսի որդւոյն Ուրիային որդին Մերեմոթ
22 նորոգեց։ Եւ անկէ ետքը քահանաները՝ դաշ-
23 տի բնակիչները նորոգեցին։ Ու անկէ ետքը
Բենիամին ու Ասուբ իրենց տուներուն առ-
ջեւը նորոգեցին. անկէ ետքը Ասանիայի որ-
դւոյն Մասեսիայի որդին Ազարիա իր տանը
24 դիմացը նորոգեց։ Անկէ ետքը միւս բաժինը՝
Ազարիայի տունէն մինչև Դուռը դարձած-
քը՝ մինչև անկիւնը, Ենադադի որդին Բանուի
25 նորոգեց։ Ու՝ Ոզայի որդին Փալալ Դուռը
դարձուածքին դիմացը ու Բարեսի դաւիթ-
թին քովը եղող Թագաւորին վերի պարտիզին
դուռան աշտարակը ընդ։ — անոր ետեւէն
26 Փարոսի որդին Փադայիա ընդ։ Եւ Նեթի-
նայիները՝ Ոփել կը բնակէին, մինչև
արեւելեան կողմը եղող Ջուրի դռները դիմա-
27 ցը ու դուռան աշտարակը Դուռնէն։ Անկէ
ետքը միւս բաժինը՝ դուռան մեծ աշտարա-
կին դիմացէն մինչև Ոփելի պարիսպը՝ Թե-
28 կուացիք նորոգեցին։ Ձիերու դունէն վեր
քահանաները նորոգեցին՝ ամէն մարդ իր տա-
29 նը դիմացը։ Անկէ ետքը Եմմերի որդին Սա-
դոկ իր տանը դիմացը նորոգեց։ Ու անկէ
ետքը արեւելեան դռները պահապան՝ Սեմ-
30 նեայի որդին Սեմայիա նորոգեց։ Անկէ ետ-
քը միւս բաժինը Սելեմիայի որդին Անա-
նիա ու Սելեփի վեցերորդ որդին Անան նո-
րոգեցին։ անկէ ետքը Բարաքիայի որդին
Մեսուզամ իր սենեակին դիմացը նորոգեց։
31 Անկէ ետքը Մարքիի որդին Մեղքիա մին-
չև Նաթինայիներուն ու վաճառականաց տու-
նը Մափկադի դռանը դիմացը՝ ու մինչև Հան-
32 կիւնը ելլելու տեղը նորոգեց։ Եւ անկիւնը
ելլելու տեղէն մինչև Ոչխարաց դուռը ոս-
կերիչները ու վաճառականները նորոգեցին։

ԳԼ. Գ

1 Ա. Երբոր Սանաբաղատ լսեց որ մենք պա-
րիսպը կը չինենք, սիրտը նեղացաւ, ու չատ
2 սդռղելով Հրէաները ծաղր բրաւ։ Եւ իր
եղբարցը ու Սամարիայի զօրքին ասդիւ խօ-
սեցաւ ու ըսաւ, Ա՛ոկայ Հրէաները ի՞նչ
կը չինեն. միթէ թոյլատուքիւն կ՚ըլլայ ա-
նոնց. միթէ զոհ պիտի զոհեն, ու այսօր
լմնցնեն. միթէ այրած քարերը փոշիի դէ-

3 գերէն պիտի կենդանացնէ՞ն։ Եւ [1]Աղմինացին
Յուբիան անոր բոլոր էր, ու բսաւ, Թէ որ
ազատէս մին ալ ելլէ անոնց չհնազանդին վրայ,
անոնց քարէ պարիսպը պիտի փլցընէ։
4 [2]Ով մեր Աստուածը, լսէ, վասն զի նախա-
տակեցանք. ու [3]անոնց նախատինքը իրենց
գլխուն դարձուր, ու զանոնք գերութեան
5 երկրի մէջ տուր բլլալու մնանէ։ Եւ [4]անոնց
անօրէնութիւնը մի ծածկեր, ու քու առջեւդ
անոնց մեղքը չջնջուի. քանզի չհնազանդեցան
առջեւը [5]շէն բարկացուցին։
6 Եւ պարիսպը չհնազնինք, ու բոլոր պարիս-
պը մինչև կէսը [6]հասաւ. վասն զի ժողովուրդը
գործելու սիրտ ունէր։
7 Ու [7]Սանաբատացին ու Ցուբիան և
Արաբացիք ու Աղմինացիք ու Ազոտացիք
լսեցին, որ Երուսաղէմին պարիսպներուն նո-
րոգութիւնը յառաջ կ'երթայ, ու փոսը ան-
գամները սկսեր են չհնուիլ, չատ զրգռեցան։
8 Եւ [8]ամէնքը մէկտեղ խօսք բրին, որ գան
Երուսաղէմին դէմ պատերազմ ընեն, ու անոր
9 վնաս տան։ Բայց [9]մենք մեր Աստուծոյն ա-
ղօթք բրինք, ու [10]հսկ անոնցմէ դէմ պահապան
[11]ցարկի ու գիշեր անոնց դէմ պահապան
10 Ներ գրինք։ Եւ Յուդան բսաւ, Բնակուածքը
Նեռաւ հասաւ, ու հողը չատ է. մենք
11 պիտի չկրնանք պարիսպը չհնել։ Ու մեր թըշ-
նամիները կ'բսէին, Չգիտուան ու չտեսնեն,
մինչև որ մենք անոնց մէջը մտնենք ու զանոնք
12 սպաննենք, և [12]ասոնց գործը խափանենք։ Ու
եղաւ որ անոնց քովը բնակող Հրէաները մե-
զի եկան, և տասը անգամ մեզի բսին թէ
Ամէն կողմնէն ուր որ դառնաք, մեր վրայ
[13]դուն յարձակին։
13 Ուստի ցած տեղացանքը՝ պարսպին ետեւը,
[14]— բարձր տեղացանքը՝ ժողովուրդը իրենց
ազգատոհմներուն համեմատ [15]բանակ կացնե-
ցուցի, ու իրենց սուրերովը, նիզակներովը
14 ու աղեղներովը կացնեցուցի։ Եւ նայեցայ ու
ելայ, և իշխաններուն ու առաջնորդներուն ու
մնացած ժողովուրդին բսի, [16]Անոնց երեսէն
մի վախնաք. յիշեցէք Տէրը որ [17]մեծ ու ահեղ
է, և [18]ձեր եղբայրներուն, զաւակներուն,
աղջիկներուն, կիներուն ու տուներուն հա-
մար պատերազմ բրէք։
15 Ու երբոր մեր թշնամիները լսեցին որ մենք
իմացեր ենք, և Աստուած անոնց խորհուրդը
ցրուեց, մենք ամէնքս պարիսպը [19]դարձանք,
16 գործանք, ամէն մէկը իր գործին։ Եւ ան
օրէն [20]ի վեր իմ մարդոցս կէսը [21]գործեին,
ու կէսն ալ նիզակներ, ասպարներ, աղեղներ
ու պատշներ կը բռնէին. ու իշխաններըը Յու-
դայի բոլոր [22]ազգատոհմներուն հետը կ'եր-
17 թային։ Պարիսպը շինողները ու բեռնակիրները
— բեռցնողներըը՝ [23]մին իր մէկ ձեռքովը
կը բանէր, ու միւս [24]զէնքը կը բռնէր։
18 Եւ շինողներուն ամէն մէկը իր սուրը մէջքը
կապած՝ կը գործէր. ու փողահարը իմ քովս
19 էր։ Եւ ազնուականներուն ու առաջնորդ-
ներուն ու մնացած ժողովուրդին բսի, Ա-
գործը մեծ ու բնդարձակ է, ու մենք պարսպին վրայ
20 ցրուած ենք, [25]ի հեռու [26]... Որ-
փողին ձայնը ուր տեղ որ լսէք, հոն մեր
քովը ժողովիք. [27]մեզի համար մեր Աստուա-
21 ծը պատերազմ պիտի բնէ։ Ու մենք [28]... դործը կ'բնեինք. և [29]... կէսը՝ արշա-
լոյսին ծագած առնէն մինչև աստղերուն երե-
ցած առնը՝ նիզակներ բռնած կը կենային։
22 Եւ անոնցմէ ժողովուրդին բսի, Ամէն մարդ
իր ծառային հետ գիշերները երուսաղէմի
մէջ մնայ, որ գիշերը մեզի հանդիս պահապան
23 ևնայ, ու գործի գործէ։ Ու ես ու
իմ եղբայրներս և իմ ծառաներս ու իմ հետևէս
եկող պահապան մարդ իջը՝ ամէնքնիս մեր հան-
դերձները չէինք հաներ՝ [30]լուացուելու առ-
նէն ի զատ։

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Հրէայք իրենց պարագրան. գրաներուն ու ծառայութեանը
համար կը գանգատին։ 6 Ղեկիա վախճառուներըը կը յանդի-
մանէ. և ուխտ բնել կու տայ անոնց որ ետ գրծերնին իրենց
առած գրաներըը. 14 կը թողու իր ուտիկը ու հիւրասի-
րութիւն կ'բնէ։

1 Եւ [1]ժողովուրդը ու անոնց կիսիկները իրենց
[2]եղբարցը Հրէաներուն դէմ մեծ գանգատ
2 բրին։ Եւ անոնք կ'բսէին, Մենք մեր որ-
զաքներովը ու աղջիկներովը չատ ենք.
և ուտելիք ծախու առնենք, որ ուտենք ու
3 ապրինք։ Ոմանք ալ կ'բսէին, Մենք մեր
արտերը, այգիները ու տուները գրաւի կը
դնենք, որ սովի հասար ուտելիք ծախու
4 առնենք։ Եւ ոմանք կ'բսէին, Թագաւորին
հարկ [3]... հասար մեր արտերուն ու այգի-
5 ներուն վրայ առակ փոխ առինք։ Ու հիմա
[4]մեր մարմինը մեր եղբայրներուն մարմի-
նին պէս է, ու մեր որդիքը՝ անոնց որդւոց-
ըր պէս. և ահա մենք [5]մեր զաւակները ու
աղջիկները ծառայեցնել [6]կու ծախենք. և
որովհետև մեր աղջիկներէն զաւակներ [7]բլլալու
[8]ծառաներ կան, ու մեր ձեռքը կարո-
ղութիւն չկայ. որովհետև մեր արտերը ու
այգիները ուրիշներուն [9]... են։

1 Գծ. բ. 10. 13։
2 Ա՝՝գ. ՃԻԳ. 3. 4։
3 Ա՝՝գ. Հ՚Ի. 12։ Ա-
ռակ. գ. 24։
4 Ա՝՝գ. Ի՚Ի. 27. 28։
ՃՒ. 14. 15։ Երեմ.
Ժը. 23։
5 Ես՚ր. կապուտաչ-
ուկ։ 6 Հ՚Ր. 1։
7 Ա՝՝գ. Ճգ. 3. 4։
8 Ա՝՝գ. Ճգ. 5. 6։
9 Ա՝՝գ. Ճ. 13։
10 Ես՚ր. անոնց հրէ-
ական։
11 Կ՝՝ոյ չոր տեղատա-
րը։ 12 Ես՚ր. Ե ՝՝ոյ-
բրէն. բան առակ
13 Ես՚ր. Ժգ. 9։ ր Օր.
ա. 29։
14 Ես՚ր. Ժգ. 17։
15 ր Ես՚ր. Ժ. 18։

1 Ես՚ր. ժամբ.
2 Ես՚ր. ասածը
3 Նե. Ժգ. 14. 23։
ր Օր. ա. 30. գ.
22. ի. 4. Ես՚ր.
իգ. 10։
4 Ես՚ր. ամէն մէկը
5 Ես՚ր. Հրէաները
6 Ես՚ր. կը հպատա-
կեցնենք։
7 Ես՚ր. Հպատակած
8 Ես՚ր. Հպատակած
Ներ

6 Ու երբոր նա անոնց ապազակը ու աս խօս-
7 քերը լսեցի, խիտ դժուարեցայ։ Եւ մնքիս
մէջ խորհելէն ետեւ՝ ազնուականներըն ու ա-
րիականներըն յանդիմնեցի, ու անոնց ըսի,
Դուք ամէնդդ ալ ձեր եղբայրներէն տոկոս
կ՚առնէք։ ու անոնց դէմ մեծ ժողով մը բե-
8 րի։ Անոնց անոնց ըսի, Մենք հնարաւորու-
թեամբ մեր հրէայ եղբայրները մեր կա-
րողութեանը չափ ծախսու առինք, ու հիմա
դուք ձեր եղբայրնե՞րը կը ծախէք, կամ ա-
նոնք մեզի ծախուի՞ն։ եւ անոնք լռեցին ու
9 չկրցան պատասխան տալ։ Ու ըսի, Աս ձեր
ըրածը ազէկ բան չէ։ պէտք չէ՞ որ Աստուծոյ վախովը քալէք, որ մեզի թշնամի
10 հեթանոսներուն նախատինք չըլլանք։ Ես ալ
— իմ եղբայրներս ու ծառաներս ալ տոկոս
ու ցորեն փոխ տուած ենք անոնց, բայց հիմա
11 աս պարտքը ասոնց չներենք։ Ե՛ձեզի կ՚ա-
դաչեմ, որ այսօր անոնց ետ դարձնէք ա-
նոնց արտերը, այգիները, ձիթենիները ու
տուները. նաեւ տոկոսին, ցորենին, գինիին
ու ձէթին հարիւրին մէկը՝ որ անոնցմէ կը պա-
12 հանջէք։ Եւ անոնք ըսին, Ետ պիտի դարձը-
նենք, ու անոնցմէ բան մը պիտի չպահանջենք։
ինչպէս որ ըսիր՝ այնպէս պիտի ընենք։ Ա-
պա ես քահանաները կանչեցի, ու անոնց
13 երդում բնել տուի որ ասանկ բնեն։ Նաեւ
ծոցս թօթվեցի ու ըսի, Ով որ աս
բանը չկատարէ, իր տունէն ու իր վաստա-
կէն Աստուած այսպէս թօթվէ, ու այսպէս
թօթուած ու դատարկ ըլլայ։ Եւ բոլոր ժո-
ղովը Ամէն ըսին, ու Տէրը օրհնեցին։ Ու
ժողովուրդը աս բանը կատարեց։

14 Եւ Յուդայի երկրին մէջ անոնց իշխանը
եղած օրէն՝ Աքսայէս թագաւորին քսաներ-
րորդ տարին մինչեւ երեսունուերկուերորդ տա-
րին՝ տասներկու տարի՝ Ես ու իմ եղ-
բայրներս Իշխանութեան ռաճիկը չուտինք։
15 Բայց իմէն առաջ եղող նախորդ իշխանն-
երը ժողովուրդին բեռ կ՚ըլլային, ու անոնցմէ
հաց ու գինի կ՚առնէին՝ քառասուն սիկղ ար-
ծաթէն՝ ի զատ. անոնց ծառաներն ալ ժո-
ղովուրդին բռնութիւն կ՚ընէին. բայց ես Աս-
16 տուծմէ վախնալով այնպէս չըրի։ Ու նաեւ
աս պարսպին գործին մէջ աշխատեցայ, ու
մենք արտ ծախու չառինք. և իմ բոլոր ծա-
ռաներս հոն ժողվուած էին այն գործին հա-
17 մար։ Ու Հրէաներէն ու ատենիկաններէն հա-
րիւր հիսուն մարդ, ու չրջակայ ազգերէն
18 մեզի եկողները իմ սեղանիս կ՚ուտէին։ Եւ տասն
օրուան ծախքս աս էր. արջառ մը ու վեց
ընտիր ոչխար, և ինծի համար թռչուններ
ալ կը պատրաստուէր, ու քառասը օրը անգամ
մը առատութեամբ ամէն տեսակ գինիէն կ՚ե-
ղէր. այսու ամենայնիւ հիշխանութեան ռա-
ճիկը չպահանջեցի, վասն զի աս ժողովուր-
դին վրայ եղած ծառայութիւնը ծանր էր։
19 Ով Աստուած իմ, աս ժողովուրդին բոլոր ը-
րածներուս համեմատ դիս ի բարին յիշէ։

ԳԼ. Զ

1 Սանաբաղատ խառանացի Գեսեմ, երկիր գալէ լուրերով ու վարձով բռնած մարգարէներս ձիշդով կը ծանոթ ը՛ներ, զիս վախցնել։ 15 Ու գործը լրիւ վերջացաւ ու ինծի կը վախնան։ 17 Թզնամիներուն ու Ցուդայի ազնուական ներուն միջտը գալտակ հաղորդակցութիւն կ՚ըլայ։

1 Ու երբոր Սանաբաղատ, Գեսեմ ու Մեր-
բայի Գեսամ ու մեր միւս թշնամիները լսե-
ցին որ ես պարիսպը չշինեցի, ու հոն փլած
տեղ մը չմնաց, (բայց մինչեւ ատենը
2 դռներուն փեղկերը դրած չէի,) Սանաբա-
ղատ ու Գեսամ ինծի հրէշ խրկեցին ու ըսին,
Եկուր, Ովնովի դաշտին գեղերուն մէջ իրա-
րու հետ տեսնուինք. բայց անոնք ինծի չա-
3 րեցին։ Ես անոնց պատգամաւորներ խրկեցի ու ըսի, Ես մեծ գործով
մը զբաղած եմ, ու չեմ կրնար իջնել. ինչո՞
համար գործը դադարի, երբոր զանիկա թո-
4 ղուի ու ձեզի իջնեմ։ Եւ անոնք ինծի չորս
անգամ ասանկ խօսքեր խրկեցին, ես ալ անոնց
5 նոյն պատասխանը տուի։ Ու հինգերորդ ան-
գամին Սանաբաղատ նոյն խօսքերով իր ման-
չը ինծի խրկեց՝ ձեռքը մէկ բաց թուղթով
6 մը։ Որուն մէջը այսպէս գրուած էր. Ազգաց
մէջը լսուեցաւ, ու Գեսամ կ՚ըսէ որ դուն
ու Հրէաները ապստամբիլ կը խորհիք. դուն
անոր համար կը չինես պարիսպը, որ անոնց
7 թագաւոր ըլլաս, ինչպէս որ կ՚ըսուի։ Ու
նաեւ երբեմն մէջ մարգարէներ հաստա-
տեցիր, որ քարոզեն ու քեզի համար ըսեն,
Թէ Ներկայ Հրէաստանի թագաւոր է. ու հիմա
աս խօսքերը թագաւորին ականջը պիտի հաս-
նին. ուրեմն եկուր որ միասին խորհուրդ ը-
8 նենք։ Բայց ես անոր հրէշ խրկեցի ու ըսի,
Բաներ քու բերած խօսքերուդ պէս չէ, հապա
9 ատոնք դուն քու սրտիդ հնարեցիր։ (Վասն
զի անոնց ամէնը մեզ կը վախցնելին՝ ըսելով,
Թող անոնց ձեռքը ան գործէն թուլնայ, որ
չկատարուի։ Ու հիմա, Ով Տէր, իմ ձեռքերս
ուժցուր։)

10 Ու ես Մեհետաբէելի որդւոյն Դալոյիայի որ-
դւոյն Սեմոյիային տունը մտայ. և անիկա
ինծի դռնացած էր, ու ըսաւ, Եկուր միա-
տեղ Աստուծոյ տունը՝ տաճարին միջը կր-

Ե Նէ · խր · ԱՐ · Գ.Ա · խե · ԱԵ · Եզեկ · խր · ԱՐ ·
Ղ Գ.Ա · խե · ԱՑ ·
Ե Գ.Ա · խե · ԼԵ ·
Ը Գ.Ա · խե · ԼԸ ·
Ը Բ Թագ · Ժր · ԱԵ · Հաւ · ր · ԱԱ · —
Գ Սա · ր · ԱՅ ·
Ե Նէ · ժ · ԱՀ · Եբեմ · ԼՂ · Ա · Ց ·
Ի Նէ · Ծագ ·
Ի Մ Սաս · ժ · ԱԱ · Գագ · Ժգ · ԱՅ · Ժր · Ը ·
Ի Ը Թագ · խգ · Ե ·
Ղ Գէ · Ժգ · Ը ·
Ի Տե · ա Կար · Բ · Ա · ԱՅ ·
Ի Նէ · Հասկ ·
Ի Ը Թագ · Ե · ԱԸ ·
Ղ Հմր · ԱԴ · ԱՅ ·
Ա Բ Գէ · Ժ · Ց ·
Ե Գէ · Ժգ · ԱԸ ·
— Գէ · բ · ԱՈ · ԱԹ · Գ · Ա · Ց ·
Ի Ը Թագ · Ե · ԱԸ ·
Ի Ա · ա · Ի · Ժգ · ԱՏ · ԱՀ ·
Գ Մ Ն · բ · ԱԴ · Գէ · Ժ · ԱՏ ·
Ի Ա · ա · ԱԹ · ԱՑ ·
Ղ Գէ · բ · ԱՅ ·
Ի Նէ · Հասկ · բան Համեմատ ·

քանք , ու տաճարին դռնները դոցինք , վասն զի քեզ մեռցընելու կու գան · ու անոնք գի-
11 չերով պիտի գան քեզ մեռցընելու · Ու ես ըսի , Մի՛ինչ ինծի պէս մարդը կը փախչի՞. և ո՞վ կայ ինծի պէս՝ որ տաճարը մտնէ ապրելու
12 համար · չեմ մտներ : Ու ապիկ հասկըցայ որ զանիկա Աստուած խրկած չէր , հապա ինք վրաս ա՛ս մարգարէութիւնը Բէթէլի խօսեցաւ · վասն զի Տոբիա ու Յանապարհայ զանիկա
13 վարձքով բռներ էին : Եւ ասոր համար վարձքով բռներ էին զանիկա , որ ես վախնամ , ու ասանկ ընելով մեզանչեմ , որ զիս բամբասելու ու իմ անուանս ապերչու պատճառ մը ու-
14 նենան : Ով Աստուած իմ՛, Տոբիան ու Յանապարհայ ա՛ս խրնդ գործոցը համեմատ , ու Նովադիա Մարգարէուհին , ու զիս վախցընող միւս մարգարէները յիշէ :
15 Եւ պարիսպը լրացաւ ամսոյն քառասնհինգ-
րորդ տէր յիսունականչորս օրուան մէջ լրիցաւ :
16 Ու Ներքոյ մեր ամէն թշնամիները լսեցին , ու բոլոր ազգերը որ մեր չորս կողմանիքնին եղող ամէն ազգերը վախցան ու շատ ամչցան , ու Իմացան որ աս գործը մեր Աստուծոյն Ջ-Ե-Հ-Ո-Վ-Ա-Ն կատարուեցաւ :
17 Եւ ան օրերը Յուդայի ազնուականներէն Տոբիայի շատ նամակներ կ'երթայ , Տո-
18 բիայէն ալ անոնց կու գար · վասն զի Յուդայեան շատ մարդիկը անոր հետ երդումով միաբաներ էին · քանզի անիկա Արահեան Սեքենայեն փեսան էր , ու անոր որդին Յովհանան Բարաքիայի աղջկանէն Մեսուլամին ազ-
19 չիկը առեր էր : Նաև իմ առջեւս անոր ազնուականութիւնը կը զրուցէին , ու իմ խօսքերս անոր կը հասցընէին . և Տոբիա ինծի նամակներ կը խրկէր զիս վախցընելու համար :

ԳԼ · Է

1 Ու երբոր պարիսպը լրիցաւ , և ես դռներուն փեղկերը անցուցի , ու դռնապաններ , ևր-
2 գեցողներ ու Ղեւտացիներ գրուեցան , իմ եղբայրս Անանին , ու աշտարակին իշխանը Անանիան՝ (որ Հաւատարիմ ու չատերէն աւելի Աստուծմէ վախցող մարդ մըն էր ,) Երու-
3 սաղէմի վրայ դրի , Ու անոնց ըսի , Մինչեւ որ արեւը չտաքնայ՝ Երուսաղէմին դռնները չբացուին . և իրենց ներկայութեանմէր դռ-
ները գոցեն ու նիգերը դնեն , ու Երուսաղէմի բնակիչներէն պահապաններ կարգեն ,
ամէն մէկը իր պահպանութեանը մէջ , ու ա-
մէն մէկը իր տանը դիմացը :
4 Քաղաքը ընդարձակ ու մեծ էր , բայց մէջ-
չի ժողովուրդը քիչ էր , ու տուներ չկային
5 չէր · Ես իմ Աստուածս իմ սրտիս մէջը դրաւ , որ ազնուականները , ատենկանները ու ժողովուրդը ժողվեմ որ ազգանագրուին · ու տա-
չի անգամ Ե-Հ-Ո-Վ-Ա-Ն եղողներուն մէկ ազգա-
բանութեան գիրքը գտայ , ու անոր մէջը
Ե-Հ-Ո-Վ-Ա գրուած գտայ .
6 Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսար թագաւորին տարած գերիներէն եղող գաւառի բնակիչ-
ները տունէր էին , որոնք Երուսաղէմ ու Յու-
7 դա գարձան , ամէն մէկը իր քաղաքը · Ու Զօրաբաբելին , Յեսուին , Նեհեմիային , Ազա-
րիային , Ռաամիային , Նահմանիին , Մար-
քէին , Բաղաանային , Մասփարաթին , Բագ ու-
էին , Նաւումին -- բառերով հետ եկան . Ե-
-- ե՛ս իսրայէլի ժողովուրդին մարդոց թիւը ·
8 Փարոսի որդիքը՝ երկու հազար հարիւր հա-
9 Բանասաուէրկու · Սափատիայի որդիքը՝ ե-
10 րեք հարիւր եօթանասունհինգ երկու · Արահի
11 որդիքը վեց հարիւր յիսունհինգ երկու · Փահաթ-
մոաբի որդիքը՝ Յեսուէ ու Յովաբի որդիքն-
12 քին՝ երկու հազար ութը հարիւր տասնուու-
13 թը · Եղամի որդիքը՝ հազար երկու հարիւր
14 յիսունչորս · Զաքքուի որդիքը՝ ութը հա-
15 րիւր քառասունհինգ · Զաբբուի որդիքը՝
16 եօթը հարիւր վաթսուն · Բանուէի որդիքը՝
17 վեց հարիւր քառասունեւութը · Բեբայի որ-
18 դիքը՝ վեց հարիւր քսանեւութը · Ազգադի որդիքը՝ երկու հազար երեք հարիւր քսան-
19 ուերկու · Ադոնիկամի որդիքը՝ վեց հարիւր
20 վաթսունեօթը · Բագուէի որդիքը՝ երկու
21 հազար վաթսունեօթը · Ադինի որդիքը՝ վեց
22 հարիւր յիսունհինգ · Ատերի որդիքը եզե-
23 կիային՝ իննսունեւութը · Հասումի որդիքը՝
24 երեք հարիւր քսանեւութը · Բեսէիի որդի-
25 քը՝ երեք հարիւր քսաներչորս · Արիփի որ-
26 դիքը՝ հարիւր տասներկու · Գաբաւնի որ-
27 դիքը՝ իննսունեհինգ · Բեթլեհէմի ու Նե-
տոփայի մարդիկը՝ հարիւր ութսունեւութը ·
28 Անաթովթի մարդիկը՝ հարիւր քսանեւութը ·
29 Ազմաւթի մարդիկը՝ քառասունեւերը ·
30 կու · Կարիաթարիմի , Քեփիրայի ու Բերով-
թի մարդիկը՝ եօթը հարիւր քառասունեւ-
31 րեք · Ռամայի ու Գաբայի մարդիկը՝ վեց
32 հարիւր քսանեւերկու · Բեթելի ու Գայիի
33 մարդիկը՝ հարիւր քսանեւրեք · Միւս Նա-
34 բաւէի մարդիկը՝ յիսունեւերկու · Միւս Եղա-
մի որդիքը՝ հազար երկու հարիւր յիսուն-
35 ուչորս · Հարիմի որդիքը՝ երեք հարիւր քը-
36 սան · Երիքովի որդիքը՝ երեք հարիւր քա-

ե Եզեկ · ԺԹ · ԽԲ ։ | ը Եզեկ · ԺԹ · ՃԻ ։ | ժ · Գ · ԺԲ ։
ը Գէ · Ժգ · ԽԹ ։ | թ Գէ · բ · ՃՀ · գ · ԺԲ ։ |

ե Ծադ · ՃԿԳ · Ը ։ | ը = Գէ · գ · ԺԲ ։ | ը Եր · Ժբ · ՃԱ ։ | ե Եզբ · բ · ԺԲ · եւ ։
— | ը Եր · Ժբ · ՃԱ ։ | ը Տէ = Հմ · ՃԲ ։

37 ասաուեռնոյին · Ղովէի · Ադիդի ու Ովիովի
38 որդիքը՝ եօթը հարիւր քառասուներկու · Սենասայի որդիքը՝ երկու հազար ինը հարիւր երեսուն ։
39 Քահանաներէն՝ Յեդայիայի որդիքը՝ Յեդուայի տունէն՝ իննհարիւր եօթանասուներեք · 40 Իմմերի որդիքը՝ հազար յիսուներկու · 41 Փաշուրի որդիքը՝ հազար երկու հարիւր 42 քառասուներեօթը · Հարիմի որդիքը հազար տասնեւեօթն էին ։
43 Ղեւտացիներէն՝ Յովսուայի որդիներէն Ցեսուէ՝ Կադմիելի որդիքը եօթանասուներչորս էին ։
44 Երգեցողները՝ Ասափի որդիքը հարիւր քառասուներութ էին ։
45 Դռնապաններէն՝ Սեղղումի որդիքը, Ատէրի որդիքը, Տելմոնի որդիքը, Ակկուբի որդիքը, Ատիտայի որդիքը, Սուբայի որդիքը՝ հարիւր երեսուներութ էին ։
46 Նաթինայիներէն՝ տունք էին · Սիսայի որդիքը · Ասուփայի որդիքը · Տաբաոթին որդիքը
47 Կիրը · Կեռոսի որդիքը · Սիսայի որդիքը · Փադոնի որդիքը · Ղաբանայի որդիքը · Ագապայի
48 որդիքը · Սաղմէի որդիքը · Անանի որդիքը ·
49 Գեդդէլի որդիքը · Գահարի որդիքը · Ռէայիայի որդիքը · Ռասինի որդիքը · Նեկոդայի
50 որդիքը · Գազամի որդիքը · Ոզայի որդիքը ·
51 Փասեի որդիքը · Բասեի որդիքը · Մոսանիմի
52 որդիքը · Նեփուսիմի որդիքը · Բակբակի որդիքը · Ակուփայի որդիքը · Ասուրի որդիքը ·
53 Բասաղոթի որդիքը · Մեհիդայի որդիքը · Արսայի որդիքը · Բարկոսի որդիքը · Սիսարայի
54 որդիքը · Թամայի որդիքը · Նեսիայի որդիքը · Ատիփայի որդիքը · Սողոմնի Ծառաներուն որդիքը՝ Սոտէի որդիքը · Սոփերթէի որդիքը ·
55 քը · Փարեդայի որդիքը · Յեղայի որդիքը ·
56 Դերկոսի որդիքը · Սիսարայի որդիքը · Թամայի որդիքը ·
57 Ատէփայի որդիքը · Սողոմնի Ծառաներուն որդիքը՝ Սոտէի որդիքը · Սոփերթէի որդիքը · Փերիդայի որդիքը ·
58 քը · Փարեդայի որդիքը · Յեղայի որդիքը ·
59 Դերկոսի որդիքը · Գեդդէլի որդիքը · Սափատիայի որդիքը · Ատիլի որդիքը · Փոքարեթ-ասեբայիմի որդիքը · Ամոնի որդիքը ·
60 Բոլոր Նաթինայիներէն ու Սողոմնի Ծառաներուն որդիքը երեք հարիւր ինսնուներկու էին ։
61 Իսկ Թելմելայէն · Թելհարսայէն · Քերուբէն · Ադդոնէն ու Եմմերէն եկողները տունք էին, և իրենց հայրերուն տունը ու իրենց սերունդը՝ այսինքն Իսրայէլէն էլլայինները էին ·
62 Դելայա կարող չեղան · Դաղայիայի որդիքը · Տոբիայի որդիքը · Նեկոդայի որդիքը՝ վեց
63 հարիւր քառասուներկու մարդ · Եւ քահանաներէն՝ Ագաիայի որդիքը · Ակկոսի որդիքը · Բերզելիի որդիքը՝ որ Գաղաադացի Բերզելիին աղջիկներէն կնիկ առնելով՝ անոնց անունով կոչուեցաւ · Առնք իրենց ազգաբանութեան դիրքը փնտռեցին, բայց չկրցան գտնել · ու անոնք իբր անպատուելով՝
65 քահանայութենէ արգիլուեցան · Եւ Հաթրաաթան անոնց ըսաւ · Մինչև որ Ուրիմով ու Թումիմով քահանայ մը չելլէ · անոնք առնառուրբ բաներէն չուտեն ։
66 Բոլոր ժողովքը միկտեղ քառասուներկու հազար երեք հարիւր վաթսուն հոգի էր ·
67 բաց ի անոնց ծառաներէն ու ազախիներէն · որոնք եօթը հազար երեք հարիւր երեսունեւեօթն էին · ու անոնց մէջը երկու հարիւր քառասուներեք այր և կին երգեցողներ
68 կային · Անոնց ձիերը եօթը հարիւր երեսունեւվեց, Ջորիները երկու հարիւր քառասուն·
69 ուհինգ · Ուղտերը չորս հարիւր երեսունհինգ · -- Էշերը վեց հազար եօթը հարիւր քսան էին ·
70 Ու առնմերու իշխաններէն ոմանք գործին համար ըն- ուին · Հաթրաաթան հազար դրամ ոսկի, յիսուն սկուտառակ -- հինգ հարիւր երեսուն քահանայական պատմուճան
71 ուուս դանձին · Եւ առնմերու իշխաններէն -ին գործառութեան դանձին չքսան հազար դրամ ոսկի, ու երկու հազար երկու
72 հարիւր մնաս արծաթ ուս · Եւ մնացած ժողովուրդին ուսածները քսան հազար դրամ ոսկի, ու երկու հազար մնաս արծաթ, ու վաթսունեւեօթը քահանայական պատմուճան
73 էր · Եւ քահանաները, ու Ղեւտացիները, և դռնապանները, ու երգեցողները, և ժողովուրդէն եղողները, ու Նաթինայիները, և բոլոր Իսրայէլ իրենց քաղաքներուն մէջ · բնակեցան · Եւ երբոր եօթներորդ ամիսը հասաւ, Իսրայէլի որդիքը իրենց քաղաքներուն մէջ էին ։

Գլ · Ը

1 Իսրայելացւոց ընդհանուր թիւը գերեզմանը կարգադրուելու մասին ։ 9 Նահեմիա · Եզրաս ու Ղեւտացիք կը միխիթարեն ժողովուրդը · 13 որոնք ըսելու ուրիշու յաջողհասկութիւն · 16 Տաղաւարահարց ատեն կը պահուի ։

1 Եւ բոլոր ժողովուրդը միկ մարդու մը պէս՝ Ջուրի դրանը առջևը եղող հրապարակին մէջ ժողովեցան, ու եզրաս դպիրին ըսին, որ Մովսէսին օրինաց գիրքը բերէ, որն որ
2 Տէրը Իսրայէլին պատուիրած էր · Ու Երեքշաբթի առաւօտ առջի օրը եզրաս քահանան օրինաց ժողովքին առջևը բերաւ, ու երիկ ու կնիկ մարդ այնմ, ու ամէն լսելու հասկընալու կարողութիւն ունեցողներէ
3 -ին · Եւ զանիկա Ջուրի դրանը առջևը եղող հրապարակին մէջ առաւօտեան մինչև կէս օր էրիկ ու կնիկ մարդոց ու հաս-

կըցողնեըան առջեր կարդաց · և բոլոր ժո-
ղովուրդը իրենց ականջները օրհնաց գրքին
4 Եսրէ Նէ · Ու եղբաս գպիրը յատուկ սաղ
Համար չինուած փայտեզէն բեմին վրայ կայ-
նեցաւ · ու անոր քովը աջ կողմի՝ Մատա-
թիա , Սեմա , Անանիա , Ուրիա , Փեդիա ու
Մաասիա , և ձախ կողմը փաղայիա , Միսա-
էել , Մելգիա , Հասում , Ասբադանա , Զա-
5 քարիա -- Մեսուղամ կայնեցան · Ու եղբաս
գիրքը բացաւ բոլոր ժողովուրդին աչքերուն
առջեր · վասն զի ինքը բոլոր ժողովուրդէն
բարձր էր · ու զանիկա բացածին պէս բոլոր
6 ժողովուրդը Տառքի վրայ եցաւ · Անասներ
եղբաս եՀովայ մեծ Աստուածը օրհնեց · ու
բոլոր ժողովուրդը Ձեռքերնին վերցուցին ,
Հաւ Ամէն Ամէն՝ ըսին · և Իրենց երեսին
վրայ գետինը ծռելով Տէրոջը երկրպագու-
7 թիւն ըրին · Ու Յեսու , Բանի , Սարաբիա ,
Յամին , Ակկուբ , Սաբեթա , Ովդիա , Մաա-
սէա , Կովդիտա , Ազարիա , Յովզաբադ , Անան ,
փաղայիա ու Ղեւացիք Օրէնքը ժողովուրդ-
դին կը Հասկցընէին · և ժողովուրդը իրենց
8 կարգովը կայներ էին · Անոնք Աստուծոյ օրի-
նաց գիրքը յատակ կերպով կարդացին , ու
միտքերնիը տալով կարդացածնին Հասկը-
ցուցին ·
9 Ու Նէեմիա Աթարաթեան , ու եզրաս քա-
Հանան -- գպիրը , ևս ժողովուրդին Հասկը-
ցընող Ղեւացիները բոլոր ժողովուրդին ըսին ,
Այս օրս ձեր Տէր Աստուծոյն սուրբ ըլ է ·
Տաղ մի բնէք ու մի լաք · վասն զի բոլոր
ժողովուրդը կու լային՝ երբոր օրէնքին խօս-
10 քերը կը լսէին · Եւ անոնց ըսաւ , Գացէք ա-
րարա բաներ կերէք ու անոյշ բաներ խմե-
ցէք , ու պատառաստութիւն չունեցողներուն
բաժիններ խրկեցէք , քանզի աս օրս մեր
Տէրոջը սուրբ ըլ է , ու մի տրտմիք · վասն
զի Տէրոջը ուրախութիւնը ձեր զօրութիւնն
11 է · Անասները Ղեւացիք բոլոր ժողովուրդը
լռեցուցին՝ ըսելով , Լուռ կեցէք , քանզի
12 ասիկա սուրբ օր է , ու մի տրտմիք · Եւ բո-
լոր ժողովուրդը ուտելու ու խմելու , ու Հրա-
ժիրներ խրկելու , և մեծ ուրախութիւն ընե-
լու գացին · վասն զի իրենց բացատրուած
խօսքերը Հասկցան ·
13 Ու երկրորդ օրը՝ բոլոր ժողովուրդին տոհ-
մապետները , քահանաները ու Ղեւացիները
եղբաս գպիրին քովը ժողովեցան , որ օրէնք
14 քին խօսքերը Հասկրնան · Եւ օրինաց գիրքի
մէջ գրուած գտան որ Տէրը Մովսէսին ձեռ-
քովը Հրամայեր է , որ եօթներորդ ամսուն
տոնին տաներ խորանին մէջը տօնագատար-
15 նեըու մէջ բնակին , Նաև իրենց ամէն քա-
ղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմի մէջ Հրա-
տարակեն ու քարոզեն ըսելով , Լեռը երթ-
ուս ձիթենիի ոստեր , իւղի ծառի ոստեր , ու
մրտնիների ոստեր , և արմաւենիի ոստեր , ու ան-
բեւեփար ծառերու ոստեր բերէք , որ տա-
16 գաւիներ չինէք , ինչպէս որ գրուած է · Եւ
ժողովուրդը երթ ու բերաւ · ու ամէն մարդ
իր տանեցիին վրայ , ու իր գաւիթին մէջ ,
և Աստուծոյ տանը գաւիթներուն մէջ , ու
Ջուրի դռանը Հրապարակին մէջ , ու Եփրե-
մի դռանը Հրապարակին մէջ՝ իրենց տագա-
17 ւաներ չինեցին · Ու գերեվարէն դարձողնե-
րուն բոլոր ժողովը տագաւաներ չինեցին ,
ու տագաւաներու մէջ նստան · վասն զի Ի-
սրայէլի որդիքը՝ Նաւեան Յեսուին օրերէն մին-
չև ան օրը՝ այնպէս բրած չէին · ու խիստ մեծ
18 ուրախութիւն եղաւ · Եւ Առաջին օրէն մինչև
վերջին օրը ամէն օր Աստուծոյ օրինաց գիրքը
կարդացուեցաւ · ու եօթը օր տօն բրին , և
ութերորդ օրը Հանդիսաւոր ժողով եղաւ ,
Վերպէս որ Հրամայուած էր ·

ԳԼ · Թ

1 Ժողովուրդին Հանդիսաւոր Տոնագործութիւնը ու ապաշխա-
րութիւնը · 4 Ղեւացիք բարեպաշտութեամբ կը խոստով-
նին քի Աստուծոյ բարութիւնը և քի իրենց չարութիւնը ·

1 Եւ Հատ ամսուն քսանուչորսերորդ օրը Իս-
րայէլի որդիքը Ժամով , փարթենով Հա վրա-
2 նին Տակ եղած մկհակ Ժողովեցան · Եւ Իս-
րայէլի որդիքը բոլոր օտարազգիներէն գա-
տուեցան , ու Ադոնայ առջեւ կայնելով՝ իրենց
մեղքերը ու իրենց Հայրերուն անօրէնութիւն-
3 ները խոստովանեցան · Եւ իրենց տեղը կայ-
նելով՝ օրուան չորերորդ մասը Տիրոջ Տէր
Աստուծոյն օրինաց գրքէն կարդացին , ու
չորերորդ մասը իրենց Տէր Աստուծոյն խոստո-
վանութիւն ու երկրպագութիւն բրին ·
4 Եւ Յեսու , Բանի , կադմիէլ , Սարաբիա ,
Բանի , Սարաբիա , Բանի -- Քէնանի Ղեւաց-
ցիները Բեմին վրայ եցան , ու իրենց Տէր
5 Աստուծոյն բարձր ձայնով ազաղակեցին · Եւ
Յեսու , կադմիէլ , Բանի , Ասաբանիա , Ա-
բարիա , Ովդիա , Սարանիա -- Քեմթայիա
Ղեւացիները բսին , Ելէք , ձեր Տէր Աստուա-
ծը յաւիտեան յաւիտենից օրհնեցէք ·
Օրհնեալ ըլլայ Ի քու փառաւորեալ անու-

նրգ, ու ամէն օրհնութիւնէ ու գոհութիւնէ
6 բարձր ըլլայ։ Ա՛ստ՝ միայն դուն ՏԷր ես. երկինքը, Երկինից երկինքը և հանար բոլոր զօրքերը, երկիրը ու բոլոր անոր վրայ եղածը, ծովերը ու բոլոր անոնց մէջ եղածը Դուն ամէնքդիկը, և Ամենուն դուն կենդանութիւն կու տաս. ու երկինից զօրքերը քեզի
7 երկրպագութիւն կ՚ընեն։ Դուն ես ան Տէր Աստուածը՝ որ Աբրամի ընտրեցիր, և զանիկա գերդաստանց ՈւրԷմէն հանեցիր, ու
8 անոր անունը Աբրահամ դրիր։ Եւ անոր սիրտը քու առջեդ Հաւատարիմ գտար, ու անոր հետ Հսկան ըրիր որ քանանացւոց, փերեզացւոց, Ամորհացւոց, փերիզացւոց, Եբուսացւոց ու Գերգեսացւոց երկիրը անոր սերունդին տաս. ու քու խօսքդ հաստատեցիր, վասն զի արդար ես.
9 Ու եգիպտոսի մէջ Հայրերուն նեղութիւնը տեսար, ու կարմիր ծովուն վրայ
10 հանունց ազազակը լսեցիր։ Եւ Փարաւոնին ու անոր բոլոր ծառաներուն, ու անոր երկրին բոլոր ժողովուրդին նշաններ ու հրաշքներ ցուցուցիր, վասն զի գիտցար որ անոնց վրայ Հպարտացան. ու սա օրուան պէս քեզի ա-
11 նուն վաստկեցար. Եւ ծովը անոնց առջևը պատուեցիր, անոնք որ ծովուն մէջէն ցամաքով անցան, և զանոնք Հալածողները խորունկ ջուրերու մէջ Նետ քարի պէս անդունդը
12 նետեցիր։ Եւ ցորեկը ամպի սիւնով, ու գիշեր անոնց գացած ճամբան լուսաւորելու Համար՝ կրակի սիւնով առաջնորդեցիր անոնց,
13 Նաև Սինայ լեռանը վրայ իջար, ու անոնց հետ երկինքէն խօսեցար. և անոնց Ուղիղ դատաստաններ, Ճշմարիտ օրէնքներ ու բա-
14 րի կանոններ ու պատուիրանքներ տուիր. Եւ քու Սուրբ Շաբաթդ անոնց գիտցուցիր, ու քու Ծառայիդ Մովսէսին ձեռքովը՝ անոնց պատուիրանքներ, կանոններ ու օրէնքներ
15 Տրամադրեցիր. Ու երբոր անօթեցան՝ անոնց Երկինքէն Հաց տուիր, ու երբոր Ծարաւեցան՝ անոնց ապառաժէն Ջուր հանեցիր. և անոնց բսիր որ մտնեն ու ժառանգեն այն երկիրը՝ որուն որ անոնց տալու Համար Ձեռքդ վերցուցիր։
16 Բայց անոնք՝ այսպէս մեր Հայրերը Հպարտացան, ու իրենց պարանոցը խստա-

ցուցին, և քու պատուիրանքներուդ Հնա-
17 զանդութիւն չըրին, Ու չուզեցին մտիկ ընել, և անոնց մէջը երած հրաշքներդ չյիշեցին. Հապա իրենց պարանոցը խստացուցին, ու իրենց ապստամբութեամբը իրենց Ծառայութեանը դառնալու Դլուխ դրին. բայց դուն Ներող, Ողորմած, Դիտած, Երկայնամիտ և բազմամեղմով Աստուած ըլլալովդ՝ զանոնք
18 երբեք չձգեցիր. Մանաւանդ Երբոր անոնք իրենց Ձուլածոյ որթ չունեցին, ու Քեզ եգիպտացւոյն Հանող Աստուածդ ասիկա է՝ ըսելով՝
19 Ահ մեծապէս անարգեցին, Դուն քու մեծ ողորմութեամբդ զանոնք անապատին մէջ երբեք չձգեցիր. Ճամբան անոնց առաջնորդութիւն ընելու Համար՝ ցորկը ամպի սիւնը, ու գիշերը անոնց գացած ճամբան լուսաւորելու Համար կրակի սիւնը անոնց վրայէն
20 չվերցուցիր. Նաև զանոնք խնամատուն ընելու Համար քու Բարի Հոգիդ տուիր, ու անոնց բերնէն քու Մանանադ չպակսեցուցիր, ու
21 Ծարաւ առնելնին անոնց Ջուր տուիր. Եւ զանոնք քառասուն տարի անապատին մէջը կերակրեցիր. անոնց բան մը չպակսեցաւ, անոնց Հանդերձները չմաշեցան ու անոնց
22 ոտքերը չուռեցան. Եւ անոնց Թագաւորութիւններ ու Ժողովուրդներ տուիր, ու անոնց սահմաններ որոշեցիր. ու Սիհոնին երկիրը՝ այսինքն Եսեբոնի Թագաւորին երկիրը, ու Բասանի Ովգ Թագաւորին երկիրը
23 Ժառանգեցին. Նաև անոնց որդիները երկինից ասղերնուն չափ չատցուցիր. ու տարիր զանոնք ան երկիրը՝ որն որ անոնց Հայրերուն խոստացեր էիր, Թէ անոնք Հոն պիտի մտնեն
24 ու Ժառանգեն. Եւ Քանանացւոց որդիները մտան ու ան երկիրը Ժառանգեցին. և Հոն երկրին մէջ բնակող Քանանացիները անոնց առջևը նուաճեցուցիր, ու զանոնք ու անոնց Թագաւորները ու երկրին Ժողովուրդը անոնց Ձեռքը տուիր, որ ուզածնուն պէս վարուին անոնց
25 Հետ. Եւ պարսպաւոր քաղաքներ ու պարարտ երկիր մը առին. ու Համէն բարիքով լեցուն առներ, փորուած Ջրհորներ, այգիներ, Ձիթենիներ ու պտղաբեր ծառեր առատօրէն ժառանգեցին. ու կերան, կշտացան ու Ճարպկցան, և քու մեծամեծ Տարիքներովդ զուարճացան։

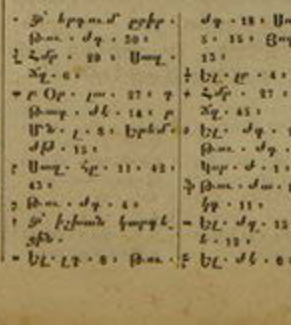

26 Սակայն քեզի Աստուածդ ներում ա-
պրատարութիւն ըրին, և քու օրէնքդ չե-
ւունին ձգեցին, ու քու մարգարէներդ ալ
մեռցուցին, որ դառնան քեզի դարձնելու
համար ինծի անոնց վկայութիւն կու տային. և
27 ես մեծապես անարգեցին։ Եւ դուն անոնք իրենց
թշնամիներուն ձեռքը մատնեցիր, որ դառնան
նեղեցին. ու երբոր իրենց նեղութեան ատենը
քեզի ազաղակեցին, դուն երկինքէն լսեցիր,
և քու ողորմութեանդ համեմատ դա-
28 նանք ազատիչներ տուիր. ու ազատեցին զա-
նանք իրենց թշնամիներուն ձեռքէն։ Բայց
երբոր հանգստութիւն գտան, նորէն քու
առջեւդ չարութիւն ըրին. ու դառնանք իրենց
թշնամիներուն ձեռքը թողուցիր, որ անոնց
վրայ տիրեցին. ու երբոր նորէն քեզի ազա-
ղակեցին, դուն երկինքէն լսեցիր, և քու
ողորմութեանդ համեմատ շատ անգամ զա-
29 նանք ազատեցիր. Ու քու օրէնքիդ դարձը-
նելու համար անոնց վկայութիւն ըրիր. բայց
անոնք հպարտացան, ու քու հրամաններուդ
հնազանդութիւն չըրին, և քու պատուիրանք-
ներուդ դէմ մեղք գործեցին, (որ դառնանք
պահող մարդը անոնցմով կ'ապրի,) ու իրենց
ուսերը չխոնարհեցուցին, հապա իրենց պա-
րանոցը խոստացուցին ու հնազանդութիւն չը-
30 րին։ Եւ շատ տարիներ անոնց երկայնմուա-
թիւն ըրիր, ու քու Հոգիովդ քու մարգա-
րէներուդ ձեռքովը դառնոց վկայութիւն ըրիր.
բայց անոնք մտիկ չըրին. ուստի զանոնք
երկիրներուն ժողովրդոցը ձեռքը մատնեցիր.
31 Սակայն քու առատ ողորմութեամդ չգա-
նանք բոլորովին չկորսընցուցիր ու չմերժեցիր,
վասն զի դուն Աստուած ողորմած ես։

32 Եւ հիմա, ով Աստուած մեր, որ մեծ ու
զօրաւոր ու սքանչելի Աստուած ես, որ ուխտ
ու ողորմութիւն պահող, մի՛ զզուանար ու
աննշան համարիր այս ամբողջ նեղութիւնը,
որ եկաւ մեր վրայ, մեր թագաւորներուն, մեր
իշխաններուն, մեր քահանաներուն, մեր մարգարէներուն, մեր
հայրերուն և քու բոլոր ժողովրդիդ վրայ
ասորեստանի թագաւորներուն օրերէն մինչև այս օրս մեզի,
33 մեր վրայ եկած ամէն արդար բաներուն մէջ դուն արդար ես. քանզի
դուն ճշմարտութեամբ ըրիր, բայց մենք
34 անօրէնութիւն ըրինք։ Ու մեր թագաւոր-
ները, իշխանները, քահանաները ու հայրե-
րը քու օրէնքդ չպահեցին, ու քու պատուի-
րանքներդ ու անոնց ըրած վկայութիւններդ
35 մտիկ չըրին։ Եւ անոնք իրենց թագաւորու-
թեան ատենը, ու անոնց շատ բարիքներ
տուած ատենդ, և այն բնաւրէնակ ու ըն-
բաստ երկրին մէջ որ անոնց տուիր, քեզի
ծառայութիւն չըրին, ու իրենց չար գործ-
36 քերէն չդարձան։ Ահա մենք այսօր ծառայ
ենք. մեր հայրերուն տուիր, որ անոր պտուղները ու
բարիքները ուտեն, ահա մենք հոն ծառայ
37 ենք։ Եւ անոր եղածը շատ պտուղ կու տայ այն
թագաւորներուն, որոնք մեր մեղացը համար
մեր վրայ դրիր, ու անոնք մեր մարմիններն
վրայ ու մեր անասուններուն վրայ իրենց
ուզածին պէս կը տիրեն. ու մենք մեծ նե-
38 ղութեան մէջ ենք։ Եւ ասոր ամենուն համար
մենք հաստատ ուխտ մը կ'ընենք ու կը գր-
րենք, ու մեր իշխաններն, մեր Ղեւտացիները
և մեր քահանաները զանոնք կը կնքեն։

ԳԼ. Ժ

1 Բոլոր կերպարանքներուն անուններէն յետոյ Բոլորն բաժնուածքը.

1 Եւ հինգհարիւրները ասոնք էին. Աքաղիայի որ-
դին Նէեմիա Աթարաթիան, Սեդեկիա,
2 Սարայիա, Ազարիա, Երեմիա, (3) Փաշուր,
4 Ամարիա, Մելքիա, Քէտտուս, Սաբանիա,
5 Մալուք, Հարիմ, Մերեմոթ, Աբդիա,
6 Դանիէլ, Կինաթովն, Բարուք, (7) Մեսուլամ,
8 Աբիա, Միամին, Մաազիա, Բելգա ու Սե-
9 մայիա. ասոնք քահանաներն էին։ Ու Ղե-
ւտացիները՝ Ազանիայի որդին Յեսուա, Բանու-
10 ենադադի որդիներէն Կադմիէլ։ Եւ անոնց
եղբայրները՝ Սաբանիա, Ովդիա, Կողիտիա,
11 Փալայիա, Ուհան, Միքա, Բոռը, Ասարիա,
12 Զաքուր, Սարաբիա, Սաբանիա, (13) Ով-
14 դիա, Բանի — Բանիներ — Քադմոնիէլին իշ-
խաններն՝ Փարոս, Փահաթ-Մոաբ, Եղամ,
15 Զաթթու, Բանի, Բունի, Ազգադ, Բեբայի,
16 Ադոնիա, Բագուէ, Ադին, (17) Ատեր, Եզե-
18 կիա, Ազգուր, Ոդիա, Հասում, Բեսէի, (19) Ա-
20 րիփ, Անաթովթի, Նոբէայ, Մագպիաս, Մե-
21 սուլամ, Եզիր, Մասիզեբէլ, Սադոկ, Ցադ-
22 դուա, Փալատիա, Հանան, Անայիա, (23) Ով-
24 սէի, Հանանիա, Ասոր, Ալուհս, Պիլա, Սոբէկ,
25 Հաւհսա, Ասարանա, Մաասիա, (26) Ահիա,

¹ Դաս· բ· 11· 18· Եզեկ· ի· 21·	¹ Դաս· բ· 14· գ· 8· Ես· 41· 42·	¹ Ղէ· ժբ· 3· Եզեկ· ի· 11· Հբ. —ովմ· ժ· 5·	4·
² Թեսք· ժգ· 9· Սալ· ծ· 17·	³ Սալ· Ազ· 44·	Գաղ· գ· 13·	² Նե· 6· 3· Իբ· 22·
³ Թեսք· ժբ· 4· ԺՀ· 10· բ Մն· Իբ· 20· 21· Մաա· Իբ· 37· Գաղ· 6· 33·	⁴ Դաս· բ· 18· գ· 9·	² Ջաբ· 6· 11· = Ցն· Գաղ· 6· 31· = Գնա· ա· 11· բ գ· 13·	3·
	⁵ Դաս· գ· 11· 12· 30· գ· 3· 6· 31·		⁴ բ Օր· Իբ· 47·
• Կամ՝ դառնանք կը յանդիմանեն.	⁶ Սալ· Ազ· 43·	³ Թեսք· ժե· 13· բ Մն· ԼԳ· 15· 6· բԱՀ· 6· 23· ԺԱ·	⁵ բ Օր· Իբ· 33· 51·
	⁷ Հբ· 16·		⁶ բ Օր· Իբ· 43·
			⁷ թ Թեսք· Իե· 3· բ Մն· ԼԳ· 10· ԼԳ· 51· Գէ· ժ· 39·
			Եզր· ժ· 3·
			⁸ Գէ· ժ· 1·
			—
			= Գէ· թ· 38·
			¹ Գէ· ա· 1·
			² Գէ· ը· 9·
			³ Տե՛ս գէ· ժբ· 1—31·
			⁴ Տե՛ս Եզր· բ· 3· Եա· Գէ· 6· 8· Եա·

27 Ինան , Զնան , Մաղուբ , Հաբիմ -- բաա-
նա ։
28 Եւ ձեացած ժողովուրդը՝ քահանաները ,
Ղեւատիները , դռնապանները , երգեցողնե-
րը , նախանատինները , ու երկիրներու ժող-
վուրդներէն Աստուծոյ օրէնացը հետևո-
մար ինչոր գաւազուները , իրենց կիներնե՛ր ,
ազգքները ու աղջիկները՝ ոյսինքն ամէն անոնք
29 որ կրնային հասկընալ , իրենց երեխէի եղբայր-
ներուն հետ միաբանելուն , ու անէծքով եր-
դում ըրին , որ Աստուծոյ ծառային Մովսէ-
սին ձեռքովը տրուած Աստուծոյ օրէնքին
մէջը քալեն , ու մեր Եհովայ Տէրոջը բոլոր
պատուիրանքները ու դատաստաններն ու կա-
30 նոնները պահեն ու կատարեն ։ Եւ հետ
ը մեր աղջիկները երկրին ժողովուրդներուն
չտանք , և անոնց աղջիկները մեր տղոցը չառ-
31 նենք ։ Ու երկրին ժողովուրդներուն չպատ-
րաստ օր ծախելու համար բերած ապրանքները և
ամէն տեսակ ուտելիքը՝ շաբաթ ը կամ տօրը
օրերը՝ անոնցմէ չառնենք . ու եօթներորդ
տարին ու ամէն պարտքի պահանջմունքը
32 թողունք ։ Ու մեզի կանոն դրինք , որ մեր
Աստուծոյ տանը ծառայութեանը համար ամէն
33 տարի մէկ սիկղին երրորդ մասը տանք , հա-
ւաքուրթեան հացին համար , մշտնջենա-
ւոր հացի ընծային համար , մշտնջենաւոր ող-
ջակէզին համար , շաբաթներուն համար , ամ-
սոյ նորութիւններուն համար , տօներու համար ,
տուրք բաներու համար , ու Իսրայէլին քա-
ւութիւն ընելու մեղքի պատարագներուն
համար , ու մեր Աստուծոյ տանը ամէն գործ
34 քին համար ։ (Եւ փոխ ընծային համար՝
քահանաներուն , Ղեւատիներուն ու ժող-
վուրդին վիճակ ձգեցինք , որ ը մեր Տէր
Աստուծոյ սեղանին վրայ վառելու համար ,
տարեկ տարի՝ որոշուած ատիներուն քով ազ-
գաոհէն մեր Աստուծոյ տունը բերենք ,
35 ինչպէս որ օրէնքին մէջ գրուած է ։) Ու տալ
երկրին առաջին պտուղները , և ամէն ծառին
ամէն պտուղները տարեկ տարի Տէ-
36 րոջը տունը տանինք ։ Ու մեր որդիներուն ու
մեր անասուններուն առջինները՝ ինչպէս որ
օրէնքին մէջ գրուած է , ու մեր արջառ-
ներուն ու ոչխարներուն առջինները մեր
Աստուծոյ տունը տանինք՝ մեր Աստուծոյ
տանը մէջ պաշտօն կատարող քահանաներուն ։
37 Ու մեր խմորներուն երախայրիները , և մեր
ընծաները՝ ոյսինքն ամէն ծառի պտուղը ,
դինի ու ձէթ տանինք քահանաներուն՝ մեր

Աստուծոյ տանը անոնակներըը , ու մեր հերկ-
րին տասանորդը Ղեւատիներուն ։ ու
Ղեւատիները մեր բոլոր երկրագործութեան
քաղաքներուն մէջ տասանորդները առնեն ։
38 Ու Ահարոնի որդին քահանան՝ Ղեւատիոց
տասանորդին մէջը՝ Ղեւատիոց մատակից
ըլլայ , ու Ղեւատիք տասանորդին տասա-
նորդը մեր Աստուծոյ տունը՝ գանձատանը
39 հանենանները տանին ։ Վասն զի Իսրայէլի որ-
դիքը ու Ղեւիի որդիքը ցորենին ու դինիին
ու ձէթին բնծան այն անոնակները պիտի տանեն ,
ուր որ սրբարանին անօթները ու պաշտօն կա-
տարող քահանաները ու դռնապանները ու
երգեցողները կը կենան ։ Ու մեր Աստուծոյ
տանը վրայով անհոգ պիտի չըլլանք ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Իշխանները ; ժողովուրդն ալ վիճակով , ու ժողովուրդն ալ տասը հոգիէն մէկը սուրբ քաղաքը՝ Երուսաղէմ կը բնակին , և ինը մասնութիւնն ալ գիւղերու մէջ կը բնակին ։ 2 Եւ ժողովուրդը օրհնեց այն ամէն մարդիկը՝ որոնք յօժար կամքը իրենց անձը բնծայեցին
3 Երուսաղէմի մէջ բնակելու ։ Ու Երուսաղէմի մէջ բնակող գաւառին իշխանները սոյնք էին ։ (սակայն Յուդայի քաղաքներուն մէջ իսրայէլը , քահանաները , Ղեւատիները , Նաթինիները ու Սողոմոնին ծառաներուն որդիքը՝ ամէն մարդ իրենց կալուածքին մէջ
4 իրենց քաղաքներուն մէջը բնակեցան ։) Ու Երուսաղէմի մէջ Յուդայի որդիներէն ու Բենիամինի որդիներէն բնակեցան ։

Յուդայի որդիներէն՝ Մաղալիելի որդւոյն Ամարիայի որդւոյն Ամարիայի որդւոյն Զաքարիայի որդւոյն Ողզիայի որդին Ափայիա ,
5 որ Փարեսի որդիներէն էր , Եւ Սիկսնիի որդւոյն Զաքարիայի որդւոյն Յովարիբի որդւոյն Ադայիայի որդւոյն Ազոյիայի որդւոյն Քողզեի որդւոյն Բարուքին որդին Մասիա ։
6 Երուսաղէմի մէջ բնակող Փարեսի որդիներուն ամէնը չորս հարիւր վեցասնուն զօրաւոր մարդիկ էին ։
7 Ու Բենիամինի որդիքը՝ սոյնք էին ։ Եսայիի որդւոյն Իսիելի որդւոյն Մասիայի որդւոյն Կոզիայի որդւոյն Փագայիայի որդւոյն

Յոաս · ԺԸ · ը
Օր · իչ · գ ·
Նէ · ԺԳ · ի · ԺԱ · ԺԳ · ԺԴ · ի · Ղէ · ԺԴ · Ա · ը Օր · իթ · ԺԵ · ի · ԺԶ · ԺԷ · Ղէ · ԺԸ · ի · ԺԹ · Ա · ը Օր · իթ · ԺԵ · ԺԶ · ԺԷ · Ղէ · ԺԸ · ի · ԺԹ · Ա · ը Ա · ի · Եզր · ի · ԺԴ · ի · ԺԵ · Ղէ · ի · ԺԶ · ի · ը Օր · ի · ԺԷ · ի · ԺԸ · Ղէ

Բոժագի որդւոյն Մեսուզամին որդին Սալլու։
8 Եւ անկէ ետքը Գեբէի, Սենէի, Ն…ին, [illegible]
9 Հարիւր քսանուերկու հոգի։ Ու անոնց վրայ իշխան՝ Զիքրիի որդին Բոժէլ էր։ Ու Սենուայի որդին Բուզա քաղաքին վրայ տեղակալ էր։
10 Ահարոնեանները՝ Բոժարիի որդին Յեդայա,
11 Յոյա։ Յաքին։ Ասուծոյ մարդը Սերայեայ՝ Աքիտովբի որդւոյն Մարիոթի որդւոյն Սադոկի որդւոյն Մեսուզամի որդւոյն Բելկիա-
12 յին որդին Սարայիա։ Եւ անոնց եղբայրները՝ որ [illegible] մարդ գործը կը բանէին, ութը հարիւր քսանուերկու էին։ Ու Մեղքիայի որդւոյն Փասուրի որդւոյն Յարոբիայի որդւոյն Ամասիի որդւոյն Փազայելայի որդւոյն
13 Յերոամին որդին Ադայիա։ Ու անոր եղբայրները՝ տունին մարդիկները երկու հարիւր քսանուերկու էին։ Ու Եմմերի որդւոյն Մեզամոթի որդւոյն Ահզայի որդւոյն Ադարէլ
14 Ներին որդին Ամասսի։ Եւ անոնց եղբայրները՝ հարիւր քսանուութը զօրաւոր կարիճներ էին։ Ու անոնց վրայ իշխան Ադեդոդիմի որդին Զաբդիել էր։
15 Ու Ղեւտացիներէն՝ Բունիի որդւոյն Ասաբիայի որդւոյն Եզրիկամի որդւոյն Ասուբին
16 որդին Սեմայիա։ Նաև Սաբեթա ու Յոզաբադ՝ որոնք Ղեւտացւոց իշխաններէն էին՝ Ասուծոյ տան արտաքին գործին վրայ
17 էին։ Եւ Ասափ որդւոյն Զաբդիի որդւոյն Միքայէն որդին Մաթանիա երգեցողութեան դպրութեան էր, ու աղօթքներուն օրհնութիւնները նախ անիկա կը սկսէր։ ԵՒ անոր եղբայրներէն Բակբուկիա երկրորդն էր, ու անկէ ետքը Իդդիւնի որդւոյն Գալալի որ-
18 դւոյն Սամուայեի որդին Արդա էր։ Դուռնապետներ քաղաքին մէջ [illegible] բոլոր Ղեւտացիները երկու հարիւր ութսունհատ էին։
19 Եւ դռնապաններ՝ Ակկուբ — Տելմոնի, ու անոնց եղբայրները՝ դռնեպանները հարիւր հոգիանոց էին։
20 Եւ Իսրայէլին, քահանաներուն — Ղեւտացիներուն մնացորդը՝ Բոզդայի բոլոր քաղաքներուն մէջ՝ ամէն մարդ իր ժառանգութեան
21 մէջ էր։ Բայց Նաթինայիմները Ոփլայի մէջ կը բնակէին։ ԵՒ Սիհա ու Գիսպա Նաթինայիմներուն
22 դիմաց վրայ էին։ Ու Երուսաղէմի մէջ Ղեւտացւոց վերակացուն՝ Միքայէլ որդւոյն Մաթանիայի որդւոյն Ասաբիայի որդւոյն Բանիի որդին Ազի էր։ Ասափի որդիներէն էր-
23 գեցողներէն, որոնք Ասուծոյ տան գործքին վրայ էին։ Վասն զի հանուց հաստատ թագաւորը հրաման տուեր էր, որ երգեցողներ
24 ըստ օրէ օր առնէկ տրուի։ Եւ Բեզայեան Զարայէլ որդիներէն Մասեզեելի որդին Փեթայիա Ժողովուրդին ամէն գործքին մէջը թագաւորին գործակալն էր։
25 Ու Բուդայի որդիներէն գեղերու ու արտերու մէջ բնակեցան, այսպէս՝ Կարբաքարային ու անոր գեղերուն մէջ, Դերոնին ու անոր գեղերուն մէջ, Կաբսեելին ու անոր
26 գեղերուն մէջ, Ու Յեսուային, ու Մոլադա-
27 յին, ու Բեթփաղեթին, Եւ Ասը-սուալին ու Բերսաբէէին ու անոր գեղերուն մէջ,
28 Եւ Սիկեղակին, ու Մեքոնային և անոր գե-
29 ղերուն մէջ, Ու Ենմութին, Սարայիա, Զե-
30 րիմոթին, Զանոավին, Ադոդամին ու անոնց գեղերուն մէջ, Լաքիսին ու անոր արտերուն մէջ, Ազեկային ու անոր գեղերուն մէջ, ու Բերսաբէէն մինչև Ենոմի ձորը բնակեցան։
31 Ու Բենիամինի որդիքը՝ Գաբայէն մինչև Մաքմաս, Աիա, ու Բեթէլ ու անոր գե-
32 ղերուն մէջ, Անաթոթի, Նոբ, Անանիա,
33 Հասոր, Ռամա, Գեթթայիմ, (34) Հադիդ, Սե-
35 բոյիմ, Նեբալատ, Ղոդ, Ովնով — Գեհարասիմ։
36 Ու Ղեւտացիներէն Յուդայի ու Բենիամինի մէջ բաժնուած էին։

ԳԼ· ԺԲ

1 Զորաբաբելին հետ եկող քահանաները, ու Ղեւտացիները։ 10 Քահանապետական շարքը մինչեւ Յոյադա։ 22 Քանի մը երէցներէ Ղեւտացիներ։ 27 Պարիսպները նուագականաց հանդիսով։ 44 Ցանարին մէջ քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն համար որոշուած պաշտօնները։

1 Եւ Սաղաթիէլեան Զօրաբաբելին ու Յեսուայէն հետ ելլող քահանաները ու Ղեւտացիներըասոնք են։ Սարայիա, Երեմիա, Եզ-
2 րա, Ամարիա, Մալուք, Փետուս, (3) Սե-
4 քենիա, Հոհադ, Մերամոթ, Ադդով,
5 Կանաթոն, Պբէնա, Միամին, Մաադիա,
6 Բիլգա, Սեմայիա, Յոյարիբ, Յեդայիա,
7 Սալլու, Ամոկ, Փեղիկա, Յեդայիա։ Զե-
սաւին օրերըասոնք էին քահանաներուն իշխաններ՝ իրենց եղբայրներովը։
8 Ու Ղեւտացիք՝ Յեսու, Բանուի, Կադմիէլ, Սարաբիա, Յուդա — Մաթանիա։ Ասիկա իր եղբայրներուն հետ օրհնութիւնոց վը-
9 րայ էր։ Եւ անոնց եղբայրներ՝ Բակբակիա և Ունին անոնց դիմացը իրենց կարգին մէջ կը կայնէին։
10 Ու Յեսու Յոյադա Յոյակիմը, և Յոյակիմ Եղիասիբը, ու Եղիասիբ Յոյադա Յոյա-
11 դան, Եւ Յոյադա Յոնաթան Յադդուային։
12 Եւ Յոյակիմին օրերը տունհայրեր քահանաները՝ հայրերուն համար էին։ Սարայիային՝ Մարայիա,

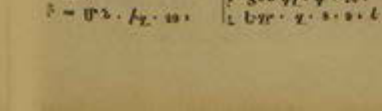
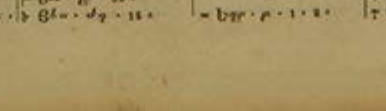
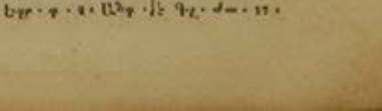

13 երեմիային՝ Անանիա, եղբաւրն՝ Մեսուլամ,
14 Ազդիային՝ Յովհանան, Մաասիային՝ Բաղխա-
15 իան, Սարաթիային՝ Բաղելփ, Հարիմին՝ եղ-
16 նա, Մարիովթին՝ Քեղկեա, Ադդովին՝ Զա-
17 քարիա, Կանաթոնին՝ Մեսուլամ, Արիային՝
Զինքրի, Մինիամինին՝ Մոադիային՝ փոգոի,
18 Բնդղային՝ Սամուա, Սեմեիային՝ Յոզիա-
19 իան, Բաղաթիրին՝ Մաթանայ, Բեզայիային՝
20 Ոզի, Յալլուին՝ Կալլայ, Ամոկին՝ Եբեր,
21 Քեզկիային՝ Ասաբիա, Բեզայիային՝ Նաթա-
նայել։

22 Եղիասիբին, Յոյարեզային, Բօհանանին
ու Բազդասային օրերը Ղևատիք՝ պատիճքն
ունէ ստանձնականները գրուելոյն. նաև քա-
հանաներք՝ մինչև Գաբրիէլ Դաբերնին իշադա-
23 ւորութիւնը։ Ղևիի որդւոցը ստանձնականները
մինչև եղիասիբեան Բօհանանին օրերը ժամա-
24 նակագրութեան գրքին մէջ գրուելոյն։ Ու
Ղևատացւոց իշխաններքը Ասաբիա, Սարաբիա,
ու կազմիելի որդին Բեսու էին. և անոնց
եղբայրներքը անոնց առջևը կ՚երթեին դէպ ա-
նի դէմ, որ Աստուծոյ մարդուն Դաւիթին
հրամայածին պէս օրհնութիւն ու գոհութիւն
25 մատուցանեն։ Մաթանիա, Բակբակիա, Ար-
դիա, Մեսուլամ, Տեղմոն -- Ակկուբ դրան
չամնարանութեան մէջ պահպանութիւն ընող
26 դռնապաններ էին։ Յովսեդեկեան Յեսուին
որդւոյն Յովակիմին օրերը՝ ու Նեեմիա հա-
ւատարիչին ու եղբայր քահանային -- Եզդի-
բին օրերը ատենք էին։

27 Ու երուսաղէմի պարսպին Նուանկատուց
առնեը Ղևատացիները փնտռեցին իրենց բոլոր
տեղերէն, որ զանոնք երուսաղէմ բերեն, ու
նուանկատքը ուրախութեամբ, Ցղոհու-
թեամբ, օրհնութիւններով, Ծնծղաներով,
28 տաւիղներով ու քնարներով կատարեն։ Ու
երգեցողներուն որդիքը երուսաղէմին շրջա-
կայ տեղերէն, ու Նետոփաթացւոց գեղերէն,
29 եւ Գաղգաղայի տունէն ու Գաբայի ու
Ազմաւթի գաշտերէն ժողվուեցան. վասն զի
երգեցողները երուսաղէմին բոլորտիքը իրենց
30 գեղերը շիներ էին։ Եւ քահանաները ու Ղե-
ւտացիները սրբուեցան, ու ժողովուրդը ու
դռնները ու պարիսպը սրբեցին։
31 Եւ Յուդայի իշխանները պարսպին վրայ
հանեցի, ու գոհութիւն երգող երկու մեծ
դաս կարգեցի. Նէնչ պարսպին վրայ աջ կող-
32 մի Ոգեղ ի Աղրից դուռը կ՚երթար. Եւ անոր
ետևէն Ոմխիա ու Յուդայի իշխաններուն
33 կէսը գացին. Նաև Ազարիա, եզրաս, Մե-
34 սուլամ, Յուդա, Բենիամին, Սեմայիա ու
35 երեմիա. Եւ Քհողերով քահանայից որդիներ-

ը Նեբ · գ · ։ ։
բ — Մն · իգ · իե · ։
և իգ ։
ը Գե · ը · ։
Ի Նբ · է · ։ ։
թ ը Օբ · ի · ։ Ս — ։

ժ Քրիստիքը ։
ի — Մն · իե · ։ ը
Մն · է · ։ ։ է ·
· Կ — Ի Ս ի թ գ ա ք ա —
ղ ։
ղ Տե — հր · ։ ։

ի Գե · ը · ։ ։ գ · ։ ։
ե Ցե — ։ ։ ։ ։ ։
ը — Մն · իգ · ։ ։
ը Գե · գ · ։ ։
թ Ցե — ։ ։ ։ ։ ։
ժ Գե · ը · ։ ։ գ · ։ ։
ի — Մն · իգ · ։ ։
հ Գե · ը · ։ ։ գ · ։ ։
ղ Գե · գ · ։ ։
ճ Գե · գ · ։ ։ ը ։

ա · ։ ։
բ Տե — հր · ։ ։
գ Գե · գ · ։ ։
դ Գե · գ · ։ ։
ե Գե · գ · ։ ։
զ Գե · գ · ։ ։
է Գե · գ · ։ ։
ը Ցե — ։ ։ ։ ։ ։
Գե · ը · ։ ։

ժ Գե · ժգ · ։ ։
։ ։
· — Մն · իե · և իգ ։
է — Մն · իե · ։ · ։
բ Մն · իի · ։ ։

բէն՝ Ասափի որդւոյն Զաքարի որդւոյն Մի-
քայի որդւոյն Մաթանիայի որդւոյն Սեմա-
յիայի որդւոյն Յուդիթանին որդին Զաքա-
36 րիա. ու անոր եղբայրները՝ Սեմայիա, Ազա-
րիել, Միլալայ, Գիլալայ, Մայ, Նաթա-
նայել, Յուդա -- Անանի Աստուծոյ մար-
դուն Դաւիթին երգոց նուագարաններովը
Ի՚ներքև, ու անոնց առջևէն եզրաս գացին.
37 Եւ իրենց առջևը եղող Աղբիւրի դուռը նէ-
ւ Դաւիթի քաղաքին աստիճաններէն պարս-
պին աստիճաներ ելան, Դաւիթի տանը վրայէն
գէպ ի արևելք մինչև Ջուրի դուռը։
38 Եւ գոհութիւն երգողներուն միւս դասը
դիմացէն կ՚երթային. ու ես՝ ժողովուրդին
կէսին հետ պարսպին վրայ Փուռներուն այ-
39 սրակէն մինչև Լայն պարիսպը, Ու Եփրա-
մի դրանը վրայէն, և Հինն դրանը վրայ,
ու Ձկանց դրանը, և Անանեելի աշտարա-
կին ու Մէայի աշտարակին վրայ, մինչև
Ոչխարաց դուռը անոնց եաևէն Ի՚ներքև։ ու
40 Հաստատ դուռը կայնեցան. Եւ գոհութիւն
երգողներուն երկու դասը Աստուծոյ տանը
մէջ կայնեցան. Նաև ես ու ատենակներէ
41 մուն կէսը՝ որոնք իմ հետս էին. Նաև քա-
հանաները եղիակիմ, Մաասիա, Մինիա-
մին, Միքիա, եղիովէնայի, Զաքարիա --
42 Անանիա փողերով. Ու Մաասիա, Սեմայիա,
եղիազար, Ոզի, Յոհանան, Մելգիա, եզեմ
ու եզեր. Աստուներ երգեցողները իրենց վե-
րակացուին Յեզրիայեին հետ ձայներնին վեր-
43 ցուցին. Եւ ան օրը մեծ զոհեր մատուցին և
ուրախութիւն ըրին, վասն զի Աստուած մեծ
ուրախութիւնով ուրախացուց զանոնք. ու
կիներքները ու տղաքնեըն ալ ուրախութիւն ը-
րին, ու երուսաղէմին ուրախութիւնը մինչև
հեռու տեղացաւ լսուեցաւ։
44 Ու ան օրը անոնք ատենակներուն վրայ գանձ-
րան համար, ընծաներուն համար, երախայրի
պատուղներուն համար ու տասանորդներուն
համար մարդիկ որոշուեցան, որ քաղաքնե-
րուն ագարակներէն քահանայից ու Ղևատ-
ացւոց օրինաւոր բաժիններքը հոն ժողվեն. վասն
զի Յուդան կայնող քահանայից ու Ղևատ-
45 ացւոց վրայ ուրախացաւ. Ինչու որ անոնք Ի-
րենց Աստուծոյն հրամանը ու սրբութեան
հրամանը կը պահէին, Նաև երգեցողները
և դռնապաններքը՝ Դաւիթին -- անոր որդւոյն
46 Սողոմոնին պատուիրածին համեմատ. վասն
զի առաջ Դաւիթին ու Ասափին օրերը եր-
գեցողներու գլխաւորներ կար, և գԱստուած
47 օրհնելու ու գովելու երգեր. Ու բոլոր Իս-
րայէլ Զօրաբաբելին օրերը ու Նեեմիային

ա · ։ ։
բ Տե — հր · ։ ։
գ Գե · գ · ։ ։
դ Գե · գ · ։ ։
ե Գե · գ · ։ ։
զ Գե · գ · ։ ։
է Ի ր ե մ · ը · ։ ։
ը — Մն · իե · ։ ։

Գե · ժգ · ։ ։
։ ։
· — Մն · իե · և իգ ։
է — Մն · իե · ։ · ։
բ Մն · իի · ։ ։

օրերը երգեցողներուն ու դռնապաններուն օրէ օր ուռճիկ կու տային. ու ուրիշ բաները Ղեւտացւոց կու տային, ու Ղեւտացիք ալ Ահարոնի որդւոցը կու տային։

ԳԼ. ԺԳ.

1 Օրհնեցէք Տէրոջ, որովհետեւ բարի է. որովհետեւ անոր ողորմութիւնը յաւիտենական է։ 2 Ո՞վ կրնայ պատմել Տէրոջ զօրութիւնները, կամ հրապարակի վրայ լսելի ընել անոր բոլոր գովասանութիւնները։ 3 Երանի անոնց որ կը պահեն դատաստանը, որ կ՚ընեն արդարութիւն ամէն ատեն։ 4 Յիշէ զիս, Տէր, ժողովուրդիդ հանդէպ ունեցած բարեհաճութեամբդ. այցելէ ինծի քու փրկութիւնովդ։ 5 Որպէսզի տեսնեմ քու ընտրեալներուդ բարիքը, ուրախանամ քու ազգիդ ուրախութեան մէջ, որպէսզի պարծենամ քու ժառանգութեանդ հետ։ 6 Մենք մեղանչեցինք մեր հայրերուն հետ, անօրէնութիւն գործեցինք, ամբարշտութիւն ըրինք։ 7 Մեր հայրերը Եգիպտոսի մէջ քու հրաշալի գործերդ չհասկցան, չյիշեցին քու բազում ողորմութիւնդ, այլ Կարմիր ծովուն քով զայրացուցին զքեզ։ 8 Սակայն զանոնք փրկեց իր անունին համար, որպէսզի յայտնի ընէ իր զօրութիւնը։ 9 Սաստեց Կարմիր ծովուն, ու չորցաւ, ու անդնդոց միջէն քալելու պէս անցուց զանոնք։ 10 Ատելութեան ձեռքէն ազատեց զանոնք, ու թշնամիին ձեռքէն փրկեց զանոնք։ 11 Ջուրերը ծածկեցին անոնց հակառակորդները, անոնցմէ մէկ հատ անգամ մը չմնաց։ 12 Ուստի հաւատացին անոր խօսքերուն, ու երգեցին անոր գովասանութիւնը։ 13 Բայց շուտով մոռցան անոր գործերը, չսպասեցին անոր խորհուրդին։ 14 Անապատին մէջ ագահութեամբ գայթագղեցան, ու փորձեցին Աստուած անջրդի տեղերու մէջ։ 15 Ուստի անոնց տուաւ ինչ որ կը խնդրէին, բայց նիհարութիւն ղրկեց անոնց հոգիներուն մէջ։ 16 Նախանձեցան Մովսէսի վրայ ալ, որ ճամբարին մէջ էր, ու Ահարոնի վրայ, որ Տէրոջ սուրբը կ՚օծուէր։ 17 Երկիրը բացուեցաւ ու կլանեց Դաթանը, ու ծածկեց Աբիրոնի ժողովուրդին խումբը։ 18 Կրակ բռնկեցաւ անոնց խումբին մէջ, ու բոցը այրեց ամբարիշտները։ 19 Հորեբի մէջ հորթ շինեցին, ու երկրպագեցին ձուլածոյ պատկերի։ 20 Այսպէսով փոխանակ իրենց փառքը փոխեցին խոտ ուտող եզան պատկերի։ 21 Մոռցան զիրենք ազատող Աստուածը, որ մեծ գործեր ըրած էր Եգիպտոսի մէջ, 22 հրաշալի գործեր Քամի երկրին մէջ, սարսափելի բաներ Կարմիր ծովուն քով։ 23 Ուստի ըսաւ որ զիրենք պիտի կորսնցնէ, եթէ Մովսէս, իր ընտրեալը, չկենար անոր առջեւ՝ անապատին մէջ, որպէսզի դարձնէ իր բարկութիւնը, որ չկործանէ զանոնք։ 24 Անարգեցին ցանկալի երկիրը, չհաւատացին անոր խոստումին։ 25 Տրտնջեցին իրենց վրաններուն մէջ, չլսեցին Տէրոջ ձայնին։ 26 Ուստի երդում ըրաւ անոնց դէմ, որ պիտի ջախջախէ զանոնք անապատին մէջ, 27 ազգերուն մէջ ցրուի անոնց սերունդը, ու զանոնք տարածէ երկիրներուն մէջ։ 28 Պէեղփորի հետ ալ միացան, ու կերան մեռելներուն զոհերը։ 29 Իրենց գործերով բարկացուցին զանիկա, ու հարուածը սաստկացաւ անոնց վրայ։ 30 Բայց Փենեհէս ելաւ ու դատաստան ըրաւ, ու հարուածը դադրեցաւ։ 31 Ասիկա արդարութիւն համարուեցաւ անոր, յաւիտենական ժամանակներէն մինչեւ յաւիտեան։ 32 Նաեւ Մարիբայի ջուրերուն քով բարկացուցին զանիկա, ու Մովսէսի համար վատ եղաւ անոնց պատճառով։ 33 Որովհետեւ դէմ եղան անոր հոգիին, ու անխոհեմութեամբ խօսեցան իր շրթունքներով։ 34 Չկործանեցին ազգերը, զորս Տէր պատուիրած էր անոնց, 35 հապա խառնուեցան հեթանոսներուն հետ, ու սորվեցան անոնց գործերուն։ 36 Պաշտեցին անոնց կուռքերը, որոնք անոնց համար որոգայթ եղան։ 37 Իրենց տղաքն ու աղջիկները զոհ մատուցին դեւերուն։ 38 Անմեղ արիւն թափեցին, իրենց տղաքուն ու աղջիկներուն արիւնը, զորս զոհ մատուցին Քանանի կուռքերուն, ու երկիրը պղծուեցաւ արիւնով։ 39 Այսպէսով պղծուեցան իրենց գործերով, ու պոռնկացան իրենց ստեղծագործութիւններով։ 40 Ուստի Տէրոջ բարկութիւնը բորբոքեցաւ ժողովուրդին դէմ, ու իր ժառանգութիւնը գարշելի համարեց։ 41 Ազգերուն ձեռքը մատնեց զանոնք, ու անոնց ատողները տիրեցին անոնց։ 42 Թշնամիները նեղեցին զանոնք, ու անոնք հնազանդեցուցին անոնց ձեռքին տակ։ 43 Շատ անգամ ազատեց զանոնք, բայց անոնք խռովեցուցին զանիկա իրենց խորհուրդներով, ու խոնարհեցուցին անոնց անօրէնութեան համար։ 44 Սակայն նայեցաւ անոնց նեղութեան, երբ լսեց անոնց աղաչանքը։ 45 Յիշեց անոնց համար իր ուխտը, ու զղջացաւ իր ողորմութեան բազմութեան համեմատ։ 46 Ողորմութիւն ընել տուաւ անոնց բոլոր գերեվարողներուն։ 47 Փրկէ զմեզ, Տէր, Աստուած մեր, ու հաւաքէ զմեզ ազգերէն, որպէսզի գոհանանք քու սուրբ անունիդ, յաղթականութեամբ պարծենանք քու գովասանութեանդ մէջ։ 48 Օրհնեալ ըլլայ Տէր Աստուած Իսրայէլի յաւիտենութենէ մինչեւ յաւիտենութիւն, ու ամբողջ ժողովուրդը ըսէ, Ամէն։ Հալէլուհ-Եահ։

ԳԼ. ԺԴ.

1 Օրհնեցէք Տէրոջ, որովհետեւ բարի է. որովհետեւ անոր ողորմութիւնը յաւիտենական է։ 2 Ասիկա ըսեն Տէրոջ փրկածները, որոնք նեղութենէ ազատեց։ 3 Ժողովուրդներէն հաւաքեց զանոնք, արեւելքէն ու արեւմուտքէն, հիւսիսէն ու ծովեզերքէն։ 4 Անապատին մէջ, անջուր տեղ մը, թափառեցան, քաղաք մը չգտան, որ բնակէին։ 5 Քաղցած ու ծարաւ էին, անոնց հոգին նուաղեցաւ անոնց մէջ։ 6 Նեղութեան մէջ աղաղակեցին Տէրոջ, ու ազատեց զանոնք անոնց նեղութիւններէն։ 7 Ուղիղ ճամբայ մը տարաւ զանոնք, որպէսզի երթան քաղաք մը բնակելու։ 8 Թող գոհանան Տէրոջ անոր ողորմութեան համար, ու անոր մարդկանց զաւակներուն հանդէպ ըրած հրաշալի գործերուն համար։ 9 Որովհետեւ կշտացուց ծարաւ հոգին, ու քաղցած հոգին բարիքով լեցուց։ 10 Խաւարին ու մահուան ստուերին մէջ նստողներ, որ կապուած էին նեղութեան ու երկաթի մէջ, 11 որովհետեւ դէմ եղան Աստուծոյ խօսքերուն, ու արհամարհեցին Բարձրեալին խորհուրդը, 12 ուստի խոնարհեցուց անոնց սիրտը նեղութեամբ. ինկան, ու չկար օգնող։ 13 Նեղութեան մէջ աղաղակեցին Տէրոջ, ու ազատեց զանոնք անոնց նեղութիւններէն։ 14 Հանեց զանոնք խաւարէն ու մահուան ստուերէն, ու անոնց կապերը կտրեց։ 15 Թող գոհանան Տէրոջ անոր ողորմութեան համար, ու անոր մարդկանց զաւակներուն հանդէպ ըրած հրաշալի գործերուն համար։ 16 Որովհետեւ պղնձէ դռները փշրեց, ու երկաթէ նիգերը կտրեց։ 17 Անմտութեան ճամբան բռնողներ, անօրէնութեան համար ու իրենց մեղքերուն համար նեղութեան մէջ ինկան։ 18 Ամէն կերակուրէ զզուեցան, ու մահուան դռները հասան։ 19 Նեղութեան մէջ աղաղակեցին Տէրոջ, ու ազատեց զանոնք անոնց նեղութիւններէն։ 20 Խօսք ղրկեց ու բժշկեց զանոնք, ու ազատեց զանոնք անոնց կորուստներէն։ 21 Թող գոհանան Տէրոջ անոր ողորմութեան համար, ու անոր մարդկանց զաւակներուն հանդէպ ըրած հրաշալի գործերուն համար։ 22 Թող գոհութեան զոհեր մատուցանեն, ու ուրախութեամբ պատմեն անոր գործերը։ 23 Նաւերով ծովը իջնողներ, որ կ՚առեւտրեն մեծ ջուրերու վրայ, 24 անոնք տեսան Տէրոջ գործերը, ու անոր հրաշալի գործերը խորը։ 25 Ինքը խօսեցաւ, ու փոթորիկ հանեց, որ ալիքները բարձրացուց։ 26 Երկինք կ՚ելլէին, խորխորատ կ՚իջնէին, անոնց հոգին նեղութենէ կը հալէր։ 27 Կը տատանէին ու կը թաւալգլորէին հարբեցողի պէս, ու իրենց ամբողջ իմաստութիւնը կորսուեցաւ։ 28 Նեղութեան մէջ աղաղակեցին Տէրոջ, ու հանեց զանոնք անոնց նեղութիւններէն։ 29 Փոթորիկը դադրեցուց, ու ալիքները հանդարտեցան։ 30 Ուրախացան, որովհետեւ հանդարտեցան, ու առաջնորդեց զանոնք իրենց ցանկալի նաւահանգիստը։ 31 Թող գոհանան Տէրոջ անոր ողորմութեան համար, ու անոր մարդկանց զաւակներուն հանդէպ ըրած հրաշալի գործերուն համար։ 32 Ժողովուրդին ժողովին մէջ բարձրացնեն զանիկա, ու երէցներուն ատեանին մէջ գովեն զանիկա։ 33 Գետերը անապատ կը դարձնէ, ու ջրերուն աղբիւրները՝ ծարաւ հող, 34 պտղաբեր երկիրը՝ աղի անապատ, անոնց չարութեան համար որոնք կը բնակէին անոր մէջ։ 35 Անապատը ջրհեղեղ կը դարձնէ, ու ծարաւ հողը՝ ջրերու աղբիւրներ։ 36 Հոն կը բնակեցնէ քաղցածները, ու կը հաստատեն քաղաք մը բնակելու համար։ 37 Արտեր կը ցանեն, ու այգիներ կը տնկեն, որ պտուղ տան։ 38 Կ՚օրհնէ զանոնք, ու շատ կը բազմանան, ու անոնց անասուններուն թիւը չի նուազեցներ։ 39 Նուազեցան ու խոնարհեցան ճնշումէ, չարչարանքէ ու տրտմութենէ։ 40 Իշխանները անարգանքի վրայ կը թափէ, ու անապատին մէջ կը թափառեցնէ, ուր ճամբայ չկայ։ 41 Բայց աղքատը կը բարձրացնէ նեղութենէ, ու ընտանիքները հօտերու պէս կը շատցնէ։ 42 Ուղիղները կը տեսնեն ու կ՚ուրախանան, ու ամբարշտութիւնը կը գոցէ իր բերանը։ 43 Ո՞վ որ իմաստուն է, թող ուշադրութիւն ընէ այս բաներուն, ու թող հասկնան Տէրոջ ողորմութիւնները։

ԳԼ. ԺԵ.

1 Երգ, պատրաստ է իմ սիրտս, Աստուած, երգ պատրաստ է իմ սիրտս, ու կ՚երգեմ ու կը նուագեմ։ 2 Արթնցիր, հոգի՛ս, արթնցէք, քնար ու չալմա, ես ալ կանուխ պիտի արթնցնեմ զարշալոյսը։ 3 Գոհութիւն պիտի մատուցանեմ քեզի, Տէր, ազգերուն մէջ, ու պիտի նուագեմ քեզի ժողովուրդներուն մէջ։ 4 Որովհետեւ մեծ է քու ողորմութիւնդ երկինքէն վեր, ու քու ճշմարտութիւնդ՝ ամպերուն հասնող։ 5 Բարձրացիր երկինքներուն վրայ, Աստուած, ու քու փառքդ ամբողջ երկրին վրայ։ 6 Որպէսզի ազատուին քու սիրելիներդ, փրկէ աջովդ ու լսէ զիս։ 7 Աստուած խօսեցաւ իր սրբութեամբ. կ՚ուրախանամ, կը բաժնեմ Սիւքեմը, ու կը չափեմ Սուքովթի հովիտը։ 8 Իմ է Գաղաադ, իմ է Մանասէ, Եփրայիմ ալ իմ գլխուս պաշտպանութիւնն է, Յուդա՝ իմ հրամանագիրս։ 9 Մովաբ՝ իմ լուացարանս, Եդոմի վրայ պիտի նետեմ իմ կօշիկս, Փղշտացիի երկրին վրայ պիտի յաղթականանամ։ 10 Ո՞վ պիտի տանի զիս ամրացուած քաղաքը, ո՞վ պիտի առաջնորդէ զիս մինչեւ Եդոմ։ 11 Չէ՞ որ դուն, Աստուած, մերժեցիր զմեզ, ու չես ելլեր, Աստուած, մեր զօրքերուն հետ։ 12 Օգնէ մեզի նեղութենէն, որովհետեւ մարդուն փրկութիւնը ունայն է։ 13 Աստուծմով զօրութիւն պիտի գործենք, ու ինք պիտի կոխկրտէ մեր թշնամիները։

ԳԼ. ԺԶ.

1 Լսէ, Աստուած, աղաղակս, ուշադրութիւն ըրէ իմ աղօթքիս։ 2 Երկրի ծայրերէն պիտի աղաղակեմ քեզի, երբ սիրտս նուաղի. ինծի բարձրացուր այն վէմը, որ ինծմէ բարձր է։ 3 Որովհետեւ դուն եղած ես ինծի ապաստան, ամրոց՝ թշնամիին դէմ։ 4 Յաւիտեան պիտի բնակիմ քու վրանիդ մէջ, ու պիտի ապաստանիմ քու թեւերուդ պատսպարանին տակ։ 5 Որովհետեւ դուն, Աստուած, լսեցիր իմ ուխտերս, ինծի տուիր անոնց ժառանգութիւնը, որոնք կը վախնան քու անունէդ։ 6 Թագաւորին օրերուն վրայ օրեր պիտի յաւելուս, անոր տարիները՝ սերունդ սերունդի։ 7 Յաւիտեան պիտի գահակալէ Աստուծոյ առջեւ, ողորմութիւնն ու ճշմարտութիւնը պատրաստէ, որ պահեն զանիկա։ 8 Այսպէս պիտի նուագեմ անվախճան քու անունիդ, որպէսզի ամէն օր կատարեմ իմ ուխտերս։

ԳԼ. ԺԷ.

1 Լսէ, Տէր, արդարութիւնը, ուշադրութիւն ըրէ իմ աղաղակիս, ականջ դիր իմ աղօթքիս, որ շրթունքներէ չէ եկած նենգութեամբ։ 2 Իմ դատաստանս քու երեսէդ թող ելլէ, աչքերդ թող տեսնեն ուղղութիւնը։ 3 Քննեցիր սիրտս, գիշերը այցելեցիր զիս, զիս փորձեցիր, ու ոչինչ գտար. մտքիս մէջ չանցաւ, որ բերանս մեղանչէ։ 4 Մարդոց գործերուն համար, քու շրթանցդ խօսքով ես զգուշացայ բռնաւորներու ճամբաներէն։ 5 Քայլերս հաստատ մնացին քու շաւիղներուդ մէջ, ոտքերս չսայթաքեցան։ 6 Կանչեցի քեզի, որովհետեւ դուն, Աստուած, պիտի լսես զիս. ականջ դիր ինծի, լսէ խօսքերս։ 7 Ցոյց տուր քու ողորմութիւններդ հրաշալի կերպով, դուն որ կ՚ազատես ապաստանողները իրենց հակառակորդներուն ձեռքէն՝ աջովդ։ 8 Պահէ զիս որպէս աչքիդ բիբը, պատսպարէ զիս քու թեւերուդ ստուերին տակ 9 ամբարիշտներէն, որոնք կը կողոպտեն զիս, թշնամիներէս, որոնք կը շրջապատեն զիս մահացու։ 10 Իրենց ճարպին մէջ փակուեցան, իրենց բերանով կը խօսին հպարտութեամբ։ 11 Հիմա շրջապատեցին մեր քայլերը, աչքերնին դրին մեզ վար ձգելու համար։ 12 Առիւծի պէս կը ցանկայ իր որսը, ու կորիւնի պէս կը դարանակալէ ծածուկ տեղերու մէջ։ 13 Ելիր, Տէր, դէմ դիմացաւ, վար ձգեց զանիկա, ազատէ զհոգիս ամբարիշտէն՝ սուրովդ, 14 մարդոց ձեռքէն, Տէր, աշխարհի մարդոց ձեռքէն, որոնց բաժինը կեանքի մէջ է, որոնց որովայնը կը լեցնես քու պահեստներուդ մէջ եղածով. կշտանան որդիներով, ու իրենց մանուկներուն կը թողուն իրենց ունեցածը։ 15 Ես ալ արդարութեան մէջ պիտի տեսնեմ քու երեսդ, կշտանամ, երբ արթննամ, քու պատկերովդ։

ԳԼ. ԺԸ.

1 Սիրեցի զքեզ, Տէր, զօրութիւնս։ 2 Տէր՝ իմ վէմս, ամրոցս ու փրկիչս, Աստուած՝ իմ վէմս, որուն կը հաւատամ, վահանս ու փրկութեանս եղջիւրը, բերդս։ 3 Կանչեցի Տէրոջ, որ գովասանելի է, ու ազատեցայ իմ թշնամիներէս։ 4 Մահուան պարաններ զիս պատեցին, ու անօրէնութեան հեղեղները զիս ահաբեկեցին։ 5 Դժոխքի պարաններ զիս շրջապատեցին, մահուան որոգայթներ ինծի հանդիպեցան։ 6 Նեղութեան մէջ կանչեցի Տէրոջ, ու Աստուծոյ աղաղակեցի. իր տաճարէն լսեց իմ ձայնս, ու աղաղակս անոր առջեւ եկաւ, ականջները մտաւ։ 7 Ու երկիրը սասանեցաւ ու դողդողաց, ու լերանց հիմերը սարսափեցան ու սասանեցան, որովհետեւ բարկացաւ։ 8 Ծուխ ելաւ անոր քթէն, ու կրակ՝ բերնէն, որ կլլեց. ածուխներ վառեցան անկէ։ 9 Երկինքները խոնարհեցուց ու իջաւ, ու մէգ մը տակ էր անոր ոտքերուն։ 10 Հրեշտակի մը վրայ հեծաւ ու թռաւ, ու երեւցաւ հովերուն թեւերուն վրայ։ 11 Խաւարը ծածկոց ըրաւ իր շուրջը, ջուրերուն խաւարը ու հաստ ամպերը վրանի պէս։ 12 Անոր առջեւէն ելած փայլակէն կարկուտ ու կրակի ածուխներ ինկան։ 13 Որոտաց երկինքներուն մէջ Տէր, ու Բարձրեալը իր ձայնը տուաւ, կարկուտ ու կրակի ածուխներ։ 14 Նետերը արձակեց ու ցրուեց զանոնք, շատ կայծակներ ու զարհուրեցուց զանոնք։ 15 Ջուրերուն հունը երեւցաւ, ու աշխարհի հիմերը յայտնուեցան՝ քու սաստիդ, Տէր, քու քթիդ շնչին հովէն։ 16 Ձեռքը երկնից ղրկեց, ու զիս առաւ, ջուրերէն հանեց զիս։ 17 Զիս ազատեց զօրաւոր թշնամիէս, ատողներէս, որոնք ինծմէ զօրաւոր էին։ 18 Նեղութեան օրը զիս յարձակեցան, բայց Տէր ինծի հենարան եղաւ։ 19 Ինծի ընդարձակ տեղ մը հանեց, զիս ազատեց, որովհետեւ ինծի հաճեցաւ։ 20 Տէր ինծի հատուցեց ըստ իմ արդարութեանս, ըստ իմ ձեռքերուս մաքրութեան հատուցեց ինծի։ 21 Որովհետեւ Տէրոջ ճամբաները պահեցի, ու չանհնազանդեցայ իմ Աստուածս թողլով։ 22 Որովհետեւ անոր բոլոր դատաստանները իմ առջեւս էին, ու անոր հրամանները չհեռացուցի ինձմէ։ 23 Անարատ եղայ անոր առջեւ, ու զգուշացայ իմ անօրէնութենէս։ 24 Ուստի Տէր հատուցեց ինծի ըստ իմ արդարութեանս, ըստ իմ ձեռքերուս մաքրութեան անոր աչքերուն առջեւ։ 25 Ողորմածի հետ ողորմած կ՚ըլլաս, անարատ մարդուն հետ անարատ կ՚ըլլաս, 26 մաքուրի հետ մաքուր կ՚ըլլաս, ու ծուռի հետ խորամանկ կ՚ըլլաս։ 27 Որովհետեւ դուն կը փրկես նեղեալ ժողովուրդը, բայց աչքերդ վեր կը բարձրացնես հպարտներուն վրայ, որպէսզի խոնարհեցնես զանոնք։ 28 Որովհետեւ դուն կը վառես իմ լապտերս, Տէր Աստուած իմ կը լուսաւորէ իմ խաւարս։ 29 Որովհետեւ քեզմով զօրաւոր զօրքի մը դէմ կը վազեմ, ու Աստուածովս պարիսպ մը կը ցատկեմ։ 30 Աստուծոյ ճամբան անարատ է, Տէրոջ խօսքը՝ փորձուած. վահան է ան բոլոր անոնց որ կը յուսան իրեն։ 31 Որովհետեւ Աստուած մը կայ Տէրէն զատ, ու վէմ մը կայ մեր Աստուածէն զատ։ 32 Զօրութեամբ զգեցուցած է զիս, ու ճամբաս կատարեալ ըրած է։ 33 Եղնիի ոտքերու պէս ըրած է ոտքերս, ու զիս կանգնած է իմ բարձր տեղերուս վրայ։ 34 Ձեռքերս կը սորվեցնէ պատերազմի, որ պղնձէ աղեղ մը կրնայ ծռել իմ բազուկներուս։ 35 Տուած ես ինծի քու փրկութեանդ վահանը, ու աջդ զիս հաստատեց, ու քու հեզութիւնդ զիս մեծցուց։ 36 Ընդարձակ տեղ մը տուիր իմ քայլերուս տակ, ու չսայթաքեցան ոտքերս։ 37 Հալածեցի իմ թշնամիներս, ու զանոնք հասայ, ու չդարձայ մինչեւ որ վերջացուցի զանոնք։ 38 Ջախջախեցի զանոնք, ու չկրցան ելլել, ինկան իմ ոտքերուս տակ։ 39 Զօրութեամբ զգեցուցած ես զիս պատերազմի համար, ինկեցուցած ես իմ առջեւս իմ հակառակորդներս։ 40 Դարձուցած ես ինծի իմ թշնամիներուս թիկունքը, ու իմ ատողներս կորսնցուցած եմ։ 41 Աղաղակեցին, բայց չկար ազատող, Տէրոջ, բայց պատասխան չտուաւ անոնց։ 42 Ու մանրեցի զանոնք հողի փոշիի պէս, հովին առջեւ ցրուեցի զանոնք, հեղեղատի ցեխի պէս թափեցի զանոնք։ 43 Ազատեցիր զիս ժողովուրդին հակառակութիւններէն, ազգերուն գլուխ դրիր զիս, ժողովուրդ մը որ չէի ճանչնար՝ ծառայեց ինծի։ 44 Ականջիս լսելուն պէս հնազանդեցան ինծի, օտարները խոնարհեցան ինծի։ 45 Օտարները թուլցան, ու դողդողալով ելան իրենց ամրոցներէն։ 46 Կեցցէ Տէր, ու օրհնեալ ըլլայ իմ վէմս, ու բարձրացուի իմ փրկութեան Աստուածը։ 47 Աստուած՝ որ ինծի վրէժ կը լուծէ, ու ժողովուրդները կ՚ենթարկէ ինծի, 48 որ կ՚ազատէ զիս իմ թշնամիներէս։ Ու զիս կը բարձրացնէ իմ հակառակորդներուս վրայ, ինձ կ՚ազատէ բռնաւոր մարդէն։ 49 Ասոր համար քեզ պիտի գոհանամ, Տէր, հեթանոսներուն մէջ, ու քու անունիդ պիտի նուագեմ։ 50 Մեծ փրկութիւն կու տայ իր թագաւորին, ու ողորմութիւն կ՚ընէ իր օծեալին, Դաւիթին ու անոր սերունդին յաւիտեան։

ԳԼ. ԺԹ.

1 Երկինքները կը պատմեն Աստուծոյ փառքը, ու երկնակամարը կը ցուցնէ անոր ձեռքերուն գործը։ 2 Օր օրուան կը յայտնէ խօսքը, ու գիշեր գիշերուան կը հաղորդէ գիտութիւն։ 3 Խօսք չկայ, ոչ ալ բառեր, որոնց ձայնը չլսուի։ 4 Անոնց ձայնը ելաւ բոլոր երկրին, ու անոնց խօսքերը՝ աշխարհի ծայրերը։ Արեւուն համար վրան շինեց անոնց մէջ, 5 ու ան ելլելու պէս է իր ննջարանէն, կ՚ուրախանայ իբրեւ հզօր մարդ՝ վազելու իր ճամբան։ 6 Ելլելը երկնքի ծայրէն է, ու անոր շրջանը՝ մինչեւ երկնքի ծայրերը, ու անոր ջերմութենէն ոչ ոք կը պահուի։ 7 Տէրոջ օրէնքը կատարեալ է, հոգին կը զուարթացնէ. Տէրոջ վկայութիւնը հաստատ է, տգէտը իմաստուն կ՚ընէ։ 8 Տէրոջ հրամանները ուղիղ են, սիրտը կ՚ուրախացնեն. Տէրոջ պատուիրանը պայծառ է, աչքերը կը լուսաւորէ։ 9 Տէրոջ երկիւղը մաքուր է, յաւիտեան կը կենայ. Տէրոջ դատաստանները ճշմարիտ են, ամէնքն ալ արդար են։ 10 Աւելի ցանկալի են քան զոսկի, քան զանթիւ ոսկի, ու քաղցր են քան զմեղր ու զանկեղեցի մեղրախորիսխ։ 11 Ասոնցմով կը զգուշանայ քու ծառադ, ասոնց պահելուն մէջ մեծ վարձք կայ։ 12 Ո՞վ կրնայ հասկնալ իր յանցանքները. զիս մաքրէ գաղտնի յանցանքներէն։ 13 Նաեւ քու ծառադ զսպէ ամբարտաւանութիւններէ, որ չտիրանան ինծի, այն ատեն անարատ պիտի ըլլամ, ու մեծ յանցանքէ պիտի մաքրուիմ։ 14 Ինծի հաճելի ըլլան իմ բերանիս խօսքերը ու իմ սրտիս խորհուրդները քու առջեւդ, Տէր, իմ վէմս ու իմ փրկիչս։

ԳԼ. Ի.

1 Տէր քեզ լսէ նեղութեան օրը, Յակոբի Աստուծոյ անունը պաշտպանէ քեզ։ 2 Սրբարանէն օգնութիւն ղրկէ քեզի, ու Սիոնէն զօրացնէ զքեզ։ 3 Յիշէ քու բոլոր ընծաները, ու քու ողջակէզդ թող հաճելի ըլլայ։ Սէլա։ 4 Քու սրտիդ ցանկութիւնը թող տայ քեզի, ու քու բոլոր խորհուրդները թող կատարէ։ 5 Քու փրկութեանդ համար պիտի ուրախանանք, ու մեր Աստուծոյ անունով պիտի պարծենանք. Տէր թող կատարէ քու բոլոր խնդրանքներդ։ 6 Հիմա գիտցայ, որ Տէր իր օծեալը կ՚ազատէ. իր սուրբ երկինքէն պիտի լսէ զանիկա, իր աջին զօրութեան փրկարար գործերով։ 7 Ոմանք կառքերու վրայ կը վստահին, ոմանք ձիերու վրայ, բայց մենք մեր Տէր Աստուծոյ անունին վրայ պիտի յիշենք։ 8 Անոնք ծռեցան ու ինկան, բայց մենք ոտքի ելանք ու կեցանք։ 9 Տէր, ազատէ, թագաւորը թող լսէ մեզ մեր կանչած օրը։

ԳԼ. ԻԱ.

1 Տէր, քու զօրութեանդ համար թագաւորը պիտի ուրախանայ, ու քու փրկութեանդ համար որքա՜ն պիտի ցնծայ։ 2 Սրտին ցանկութիւնը տուիր անոր, ու շրթանցդ խնդրանքը չարգիլեցիր։ Սէլա։ 3 Որովհետեւ օրհնութեան օրհնութիւններով կանխեցիր զանիկա, ոսկի պսակ դրիր անոր գլխուն։ 4 Կեանք խնդրեց քեզմէ, ու տուիր անոր, երկար օրեր՝ յաւիտեան յաւիտենից։ 5 Մեծ է անոր փառքը քու փրկութեանդ համար, պատիւ ու փառք դրիր անոր վրայ։ 6 Որովհետեւ յաւիտենական օրհնութիւններ տուիր անոր, ուրախութեամբ լեցուցիր զանիկա քու երեսիդ առջեւ։ 7 Որովհետեւ թագաւորը կը յուսայ Տէրոջ, ու Բարձրեալին ողորմութեան համար չի սասանիր։ 8 Քու ձեռքդ պիտի գտնէ բոլոր թշնամիներդ, քու աջդ պիտի գտնէ քու ատողներդ։ 9 Պիտի դնես զանոնք կրակի հնոցի պէս քու երեսիդ առջեւ, երբ երեւնաս։ Տէր իր բարկութեամբ պիտի կլլէ զանոնք, ու կրակը պիտի ուտէ զանոնք։ 10 Անոնց պտուղը պիտի կորսնցնես երկրէն, ու անոնց սերունդը՝ մարդոց զաւակներէն։ 11 Որովհետեւ չարիք մտածեցին քեզի դէմ, դաւադրեցան, որ չկարենան գործադրել։ 12 Որովհետեւ պիտի դարձնես զանոնք թիկունք, երբ քու նետերդ պատրաստես անոնց երեսներուն դէմ։ 13 Բարձրացիր, Տէր, քու զօրութեանդ մէջ, պիտի երգենք ու նուագենք քու զօրութիւնդ։

ԳԼ. ԻԲ.

1 Աստուած իմ, Աստուած իմ, ինչո՞ւ զիս լքեցիր, ինչո՞ւ հեռու կը մնաս իմ ազատութենէս, իմ հառաչանքներուս խօսքերէն։ 2 Աստուած իմ, ցերեկը կանչեցի, բայց չլսեցիր, գիշերն ալ, ու հանգստութիւն չգտայ։ 3 Բայց դուն սուրբ ես, որ կը բնակիս Իսրայէլի գովասանութիւններուն մէջ։ 4 Մեր հայրերը քեզի յուսացին, յուսացին, ու ազատեցիր զանոնք։ 5 Քեզի աղաղակեցին, ու ազատեցան, քեզի յուսացին, ու չամչցուցին։ 6 Բայց ես որդ եմ ու ոչ թէ մարդ, մարդոց նախատինքը ու ժողովուրդին արհամարհանքը։ 7 Զիս տեսնողները ծաղրեցին զիս, շրթունքները բացին, գլուխը շարժեցին։ 8 Յոյս դրաւ Տէրոջ, թող ազատէ զանիկա, թող փրկէ զանիկա, որովհետեւ կը հաճի անոր։ 9 Որովհետեւ դուն հանեցիր զիս արգանդէն, յոյս դրիր զիս մօրս կուրծքերուն վրայ։ 10 Քեզի ձգուեցայ արգանդէն, մօրս որովայնէն դուն եղած ես իմ Աստուածս։ 11 Մի՛ հեռանար ինձմէ, որովհետեւ նեղութիւնը մօտ է, որովհետեւ չկայ օգնող։ 12 Շատ ցուլեր շրջապատեցին զիս, Բասանի զօրաւոր ցուլերը պատեցին զիս։ 13 Իրենց բերանը բացին իմ վրաս, կատղած առիւծի պէս որ կը պատռէ ու կը մռնչէ։ 14 Ջրի պէս թափեցայ, ու իմ բոլոր ոսկորներս հոդերէս դուրս ելան, սիրտս մոմի պէս եղաւ, հալեցաւ իմ ներսիդիս մէջ։ 15 Կաւեղէն չերեպի պէս չորցաւ ուժս, ու լեզուս ծնօտիս կպաւ, ու մահուան հողին մէջ դրիր զիս։ 16 Որովհետեւ շուներ շրջապատեցին զիս, չարագործներու ժողով մը պատեց զիս, ձեռքերս ու ոտքերս ծակեցին։ 17 Կրնամ համրել իմ բոլոր ոսկորներս, անոնք ինծի կը նային ու կը դիտեն։ 18 Իմ հագուստներս իրենց մէջ բաժնեցին, ու իմ պատմուճանիս վրայ վիճակ նետեցին։ 19 Բայց դուն, Տէր, մի՛ հեռանար, զօրութիւնս, շուտ եկուր օգնելու ինծի։ 20 Ազատէ զհոգիս սրէն, զմիակիս շունի զօրութենէն։ 21 Փրկէ զիս առիւծի բերնէն, ու վայրի ցուլերու եղջիւրներէն ազատէ զիս։ 22 Պատմեմ քու անունդ իմ եղբայրներուս, ժողովին մէջ գովեմ զքեզ։ 23 Տէրոջ երկիւղ ունեցողներ, գովեցէք զանիկա, Յակոբի բոլոր զաւակներ, փառաւորեցէք զանիկա, ու Իսրայէլի բոլոր զաւակներ, երկիւղ ունեցէք անկէ։ 24 Որովհետեւ չարհամարհեց ու չանարգեց նեղեալին նեղութիւնը, ու իր երեսը անկէ չծածկեց, հապա լսեց անոր աղաղակը, երբ անոր կանչեց։ 25 Քու գովասանութիւնդ իմ մեծ ժողովիս մէջ է, քու ուխտերս պիտի կատարեմ անոնց առջեւ որ կը վախնան քեզմէ։ 26 Խեղճերը պիտի ուտեն ու պիտի կշտանան, Տէրը պիտի գովեն անոնք որ կը փնտռեն զանիկա, ձեր սիրտերը յաւիտեան թող ապրին։ 27 Երկրի բոլոր ծագերը պիտի յիշեն ու դառնան Տէրոջ, ազգերուն բոլոր ցեղերը պիտի երկրպագեն քու առջեւդ։ 28 Որովհետեւ Տէրոջ է թագաւորութիւնը, ու ազգերուն տէրը ինք է։ 29 Երկրի բոլոր հարուստները պիտի ուտեն ու երկրպագեն, անոնք որ կը վար իջնեն հողին մէջ, իրենց հոգին պիտի չկենդանացնեն։ 30 Սերունդ մը պիտի ծառայէ անոր, Տէրոջ համար պիտի պատմուի գալիքին։ 31 Պիտի գան ու պատմեն անոր արդարութիւնը, որ պիտի ծնի ժողովուրդ մը, թէ ինք ըրաւ։

ԳԼ. ԻԳ.

1 Տէրը իմ հովիւս է, պակսած չեմ ունենար։ 2 Խոտաւէտ արօտներու մէջ կը պառկեցնէ զիս, հանդարտ ջուրերու քով կը տանի զիս։ 3 Կ՚ուղղէ զհոգիս, իր անունին համար արդարութեան ճամբաներուն մէջ կը տանի զիս։ 4 Թէեւ մահուան ստուերին ձորին մէջէն երթամ, չեմ վախնար չարիքէ, որովհետեւ դուն ինծի հետ ես, գաւազանդ ու գաւազանդ զիս կը մխիթարեն։ 5 Սեղան մը կը պատրաստես իմ առջեւս իմ թշնամիներուս դէմ, իւղով կ՚օծես գլուխս, բաժակս կը լեցուի։ 6 Անշուշտ բարութիւն ու ողորմութիւն պիտի հետեւին ինծի կեանքիս բոլոր օրերը, ու Տէրոջ տունը պիտի բնակիմ երկար օրեր։

ԳԼ. ԻԴ.

1 Տէրոջ է երկիրը ու անոր լիութիւնը, աշխարհն ու անոր բնակիչները։ 2 Որովհետեւ ինք հաստատեց զանիկա ծովերու վրայ, ու գետերու վրայ պատրաստեց զանիկա։ 3 Ո՞վ պ

ալ գիս յիշէ , ու քու մեծ ազդումիեանդ համեմատ ինձի ազդակ ։

23 Եւ ան օրերը Հրէաներ տեսայ , ՚որ Ազովացի , Ամմոնացի -- Մովաբացի կիներ
24 առեր էին · Ու անոնց ազգէն Հրէաերէն խօսիլը ամէկ չգիտնալով՝ կէս մը Ազովացւոց լեզուն կը խօսէին , նմանապէս ուրիշ ազգե-
25 րուն լեզուներէն ։ Ես պատճառաւ ՚անոնց հետ վէճ բրի ու զանոնք նզովեցի , և անոնցմէ մէկ քանին ծեծեցի ու մազերնին փետռեցի , և Աստուծով ՚երդնել զանոնք երդուցուցի , ըսելով ։ Ձեր աղջիկները անոնց ազգէն չառնք , ու անոնց աղջիկներէն ձեր ազգէն կամ ձեզի
26 ինչ չառնէք ։ ՚Աստոց պատճառաւը չէ՞ր , որ Իսրայէլի Սողոմոն թագաւորը մեզմէն գեղ թէպէտև ՚շատ ազգերու մէջ անոր պէս թագաւոր չկար , ու իր Աստուծոյն սիրելի էր , ու Աստուած զանիկա բոլոր Իսրայէլի վրայ
թագաւոր դրաւ , ՚ուրկէ օտարազգի կիւկ-
27 ները անոր ալ մեղանչել տուին ։ Ես ձեզ քեզնէնք , որ ու բոլոր մեծ չարութիւնը բնէք , ու ՚օտարազգի կիներ առնելով մեր
28 Աստուծոյն դէմ մեզ դարձէք ։ Ես մեծ քահանային ՚Եղիասիբին որդւոյն Յոյիադային որդիներէն հինգ Որմոնցի Սանաբատատին փեսան էր · անոր համար զանիկա քովիս վռնդ-
29 տեցի ։ ՚Ով Աստուած իմ՝ , զանոնք յիշէ՝ քահանայութիւնը և Քրհանայից ու Ղեւտացւոց
30 ուխտը պղծելուն համար ։ ՚Ամէն զանոնք բոլոր օտարազգիներէն մաքրեցի , ու քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն դասերը հաստատեցի , մէկ մէկ իր պաշտօնին վը-
31 րայ ։ Նաև որոշած ժամանակներուն ՚փայտի ընծային համար՝ ու երկրայրի պատղներուն համար հետ ։ ՚Ով Աստուած իմ՝ , դիս ՚ի բարին յիշէ ։

ԳԻՐՔ ԵՍԹԵՐԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Աստերա թագատիկան կոչումները կ՚ընդ · 10 Վաշթի թագուհին կ՚անարգ կու տայ · բոլոր տեղիք լինելով · 13 Աստերա Մեհմանին առած խորհուրդին համեմատ կը հրամայէ որ երկիրները իրենց ինքնիշխան վրայ խօսեցնեն ։

1 Ա. եղաւ որ ՚Աստերային օրերը՝ (այսինքն ան Աստերային՝ որ ՚Հնդկաստանէն մինչև Եթովպիա ՚հարիւր քսանեւեօթը գաւառի
2 վրայ թագաւորութիւն կ՚ընէր ,) Ան օրերը , երբոր Աստերա թագաւորը ՚Շուշան մայրաքաղաքին մէջ ՚իր թագաւորութեանը աթո-
3 ռին վրայ կը նստէր , իր թագաւորութեանը երրորդ տարին իր բոլոր իշխաններուն ու ծառաներուն ՀԻՆՈՒՆ ըրաւ · Ի գործիս ու Մարդ ՚Մեծերը , նախարարները ու գաւառաց
4 իշխանները անոր առջեւն էին · Անանկը չատ օրեր՝ այսինքն հարիւր ութսուն օր իր թագաւորութեանը փառաւոր հարստութիւնը ու իր մեծութեանը պատուական չքեղութիւնը ցուցուց ։
5 Ու երբոր ան օրերը լմննցան , թագաւորը Շուշան մայրաքաղաքին մէջ գտնուող բոլոր ժողովուրդին՝ մեծէն մինչև պզտիկին՝ թագաւորական պալատին պարտէզին գաւթին
թագաւորը դրաւ , ՚ուրկէ օտարազգի կիւկ-
27 ները անոր ալ մեղանչել տուին ։ Ես ձեզ քեզնէնք , որ ու բոլոր մեծ չարութիւնը բնէք , ու ՚օտարազգի կիներ առնելով մեր
28 Աստուծոյն դէմ մեզ դարձէք ։ Ես մեծ քահանային ՚Եղիասիբին որդւոյն Յոյիադային որդիներէն հինգ Որմոնցի Սանաբատատին փեսան էր · անոր համար զանիկա քովիս վռնդ-
29 տեցի ։ ՚Ով Աստուած իմ՝ , զանոնք յիշէ՝ քահանայութիւնը և Քրհանայից ու Ղեւտացւոց
30 ուխտը պղծելուն համար ։ ՚Ամէն զանոնք բոլոր օտարազգիներէն մաքրեցի , ու քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն դասերը հաստատեցի , մէկ մէկ իր պաշտօնին վը-
31 րայ ։ Նաև որոշած ժամանակներուն ՚փայտի ընծային համար՝ ու երկրայրի պատղներուն համար հետ ։ ՚Ով Աստուած իմ՝ , դիս ՚ի բարին յիշէ ։

6 Ես եօթը օր կոչունք բրաւ · Ձերմակ բեհեզ , կեռպասէ ու կապուտակի էշխէնիներ բարակ քիմանէ և ծիրանեդոյնէ լուանելով ու արծաթէ օղակներով՝ մարմարիոնե սիւներէ վար կախուած էին , և պորփիւրէ , ձերմակ մարմարիոնէ , ադամանդէ ու սև մարմարիոնէ յատակի վրայ ՚ասկիէ ու արծաթէ նստարան-
7 ներ էին · Ես խմիլքները ոսկիէ ամանեներով ու տեսակ տեսակ ամանեներով կու տային · ու թագաւորական գինին առատ էր ,
8 ՚ինչպէս որ թագաւորին կը վայլէր ։ Ու խմիլքը կանոնաւոր էր , բռնադատող չկար · Ասանկ որ թագաւորը այսպէս հրամայեր էր իր մատը բոլոր վերակացուներուն , որ ամէն մէկ
9 կուն ուզածին պէս ընեն · Եւ Վաշթի թագուհին ալ Աստերա թագաւորին պալատին մէջ կիներուն կոչունք բրաւ ։
10 Եօթներորդ օրը՝ երբոր ՚թագաւորին սիրտը գինիէն զուարթացեր էր , էր առջեւը ծառայութիւն բնող եօթը ներքինիներուն՝ Մհ-
Հումանին , Բիզթային , ՚Աբդոնային , Բիգ-
Թային , Աբագթային , Զեթարին ու Քարքա-
11 սին բաու , Որ Վաշթի թագուհին իր արքայական թագովը թագաւորին առջեւը բերեն , որ ժողովուրդները ու իշխանները անոր գե-

---

- Եզր · Բ · 1 ·
- Հիր · 11 · Աստի · իբ · 1 ·
Ն Եզր · Ժ · 3 · Գէ · Ժ · 23 · 30 ·
- Գ Թագ · Ժա · 1 · Ն ·
- Գ Թագ · գ · 13 · ր Մ · ա · 13 ՚
- ր Թագ · Ժր · 21 ·
- գ Թագ · Ժա · 4 · Ն ·
- Գէ · Ժ · 10 · 22 ·
- Գէ · գ · 14 ·
՚ Մ · ա · 13 ՚
- Մ · բ · 4 · 11 · 12 ·
- Գէ · Ժ · 30 ·
՚ Գէ · Ժ · 31 ·
՚ Հիր · 14 · 22 · —
- Եզր · գ · 6 · Դան · Բ · 1 ·
՚ Գէ · ը · 9 ·
՚ Դան · ը · 1 ·
՚ Նէհ · ա · 1 ·
՚ գ Թագ · ա · 45 ·
՚ Դան · Ի · 26 · Գէ · ր · 18 · Մա · գ · 21 ·
՚ Եսթ · զգեստներ ·
՚ Տն · գէ · է · 8 · Ե. գէ · Ի · 41 · Ն · Մա · գ · 4 ·
՚ Եսթ · Թագաւորին հանճար ·
՚ ր Թագ · Ժգ · 23 ·
՚ Եսթ · Աստերա Թագաւորին
՚ Գէ · է · 9 ·

զեցիկութիւնը տեսնեն. վասն զի անիկա տես-
12 քով դեղեցիկ էր. բայց վաշթի թագուհին
ներքինիներուն ձեռքովը եղած թագաւորին
հրամանին համեմատ երթալ չուզեց, ու թա-
գաւորը խիստ սրտմղեցաւ ու իր բարկու-
թիւնը բորբոքեցաւ։
13 Անոնք որ թագաւորը ժամանակները գի-
տցող իմաստուններուն ըսաւ, (վասն զի թա-
գաւորը ամէն օրէնք ու իրաւունք գիտցող
14 ներուն այսպես խորհուրդ կը հարցնէր. ես
Պարսից ու Մարաց Հօմը իշխաններէն կար-
ծնա, Սեթար, Ադմաթա, Թարսիս, Մե-
րես, Մարսենա — Միտքերնէն՝ որ անոր ծոան
էին, ու Թագաւորին երեսը կը տեսնէին,
Թագաւորութեան առաջին °խորհրդական-
15 ներն էին.) Օրէնքին համեմատ ի՞նչ պէտք
է ընել վաշթի Թագուհիին. որովհետև Ա-
սուերոս Թագաւորին՝ ներքինիներուն ձեռ-
քովը էսթեր հրամանը չկատարեց։
16 Անոնք Մեմուքան՝ Թագաւորին ու իշ-
խաններուն առջևը բան, վաշթի Թագու-
հին ոչ միայն Թագաւորին գէմ, հապա բոլոր
իշխաններուն գէմ, ու Ասուերոս Թագաւորին
բոլոր գաւառներուն մէջ եղող բոլոր ժող-
17 ովուրդներուն գէմ յանցանք բրաւ. վասն զի
Թագուհիին ըրածը բոլոր կանանց մէջը տա-
րածուելով, անոնք ի՛րենց էրիկները պիտի
անարգեն, բանալով թէ Ասուերոս Թագաւորը
հրամայեց որ վաշթի Թագուհին իր առջևը
18 բերեն, բայց անիկա չեկաւ. ես ասօրուան
օրը՝ Թագուհիին ըրածը լսող Պարսից ու Մա-
րաց տիկինները Թագաւորին բոլոր իշխան-
ներուն այսպէս պիտի խօսին. ու խիստ շատ
անարգանք ու հակառակութիւն պիտի ըլ-
19 լայ։ Ան թէ որ Թագաւորին հաճոյ կ'ելլե-
նայ, իր կողմանէ հրովարտակ տարածուի,
և Պարսից ու Մարաց օրէնքներուն մէջ գր-
բուի՝ որպէս զի ետ չդառնայ, որ վաշթին
Ասուերոս Թագաւորին առջևը չդայ.
ու Թագաւորը անոր տիրութիւնը անկէ ազկ
20 եղող մէկ ուրիշ կնկան մը տայ. ու երբոր
Թագաւորին բրած հրամանը լսուի իր բոլոր
Թագաւորութեանը մէջ որ շատ ընդարձակ է,
բոլոր կիներուն՝ մեծէն մինչև պզտիկը՝ էրիկնոց
էրիկներուն պիտի պատուեն։
21 Եւ ասիկ խօսքը Թագաւորին ու իշխաննե-
րուն հաճոյ եղեցաւ, ու Թագաւորը Մեմու-
22 քանին բանածին պէս բրաւ։ Եւ Թագաւորին
բոլոր գաւառներուն՝ ամէն մէկ գաւառին
իր գրովը, ու ամէն մէկ ժողովուրդին իր
լեզուովը նամակներ խրկեց, որ ամէն մարդ
իր տանը մէջ տէր ըլլայ, ու իր ժողովուր-
դին լեզուովը խօսի։

ԳԼ. Բ

1 Ընծառած կոչ ապրիներուն մէջն Թագաւորի մը պիտի բնա-
բանէ։ 5 Մարդկէ Եմինէին անուշիկ հայրը։ 8 Եսթեր
ինս ապրիներուն աւելի ընծրով կը գանէ Հեգկին առջևը։
12 Պարտաւոր։ 16 Թագաւորին տանեցու կանանը։ 15 Ես-
թեր բոլոր ապրիներուն աւելի հաճոյ Թուելով Թագաւորին
անոր Թագուհի կ'ընտրէ։ 21 Մարդկէ Թագաւորին դէմ ըլ-
լալու դաւադրութիւնը յայտնուելով անոր անունը Տաճեան
կողմնակներուն մէջ կը գրուի։

1 Ասոր բաներէն ետքը՝ երբոր Ասուերոս Թա-
գաւորին բարկութիւնը լիցաւ, վաշթին ու
անոր բրածը ու ՚անոր դէմ եղած վճիռը յի-
2 շեց։ Եւ Թագաւորին ծառայութիւն բնող
պատանւորները ըսին, Թագաւորին համար
3 դեղեցիկ կոյս աղջիկներ փնտռեն. Ու Թա-
գաւորը իր Թագաւորութեանը բոլոր գաւառ-
ներուն մէջ վերակացուներ դնէ, որ ամէն
դեղեցիկ կոյս աղջիկը Շուշան
մայրաքաղաքը կանանց տունը՝ Թագաւորին
ներքինիին՝ կանանց պահապան եղող Հեգկէին
ձեռքին տակը ժողվին, ու անոնց մաքրու-
թիւնը համար պէտք եղած բաները տրուին։
4 Եւ Թագաւորին աչքին հաճոյ երևցած աղ-
ջիկը վաշթիին տեղը Թագուհի ըլլայ։ Ու
սա խօսքը Թագաւորին առջևը հաճելի եղաւ,
ու այնպէս բրաւ։
5 Շուշան մայրաքաղաքին մէջ Հրէայ մարդ-
մի կար, որուն անունը Մարթքէ էր, ու Բե-
նհամինեան կիսի որդւոյն Կիսէիի որդւոյն Յա-
6 յիրին որդին էր։ ՚Անիկա Երուսաղէմէն գե-
րի տարուած էր այն գերիներուն հետ՝ որոնք
Բաբիլոնի Նաբուզոդոնոսոր Թագաւորին գե-
րի տարած Յեքոնիա Թագաւորին
7 հետ տարուեցան։ Եւ անիկա իր հօրեղբօ-
րը աղջիկը Ադասան՝ այսինքն Եսթերը կը
մեծցնէր. վասն զի անիկա հայր ու մայր
չունէր. ու աս աղջիկը դեղեցիկ դէմքով ու վա-
յելուչ կերպարանքով մէր ուներ, և անոր հօրը
ու մօրը մեռնելէն ետքը՝ Մարթքէ զանիկա
իրեն աղջիկ ուներ էրեն։
8 Ու երբոր Թագաւորին հրամանը ու հրո-
վարտակը լսուեցաւ, և Շուշան մայրաքաղա-
քին մէջ Հեգկէին ձեռքին տակը շատ աղջիկ-
ներ ժողվուեցան, Եսթերն ալ Թագաւորին
պալատը՝ կանանց պահապան եղող Հեգկէին
9 պահպանութեանը յանձնուեցաւ. Եւ աղջիկը
անոր հաճելի եղաւ ու անոր առջևը շնորհք
գտաւ, և շուտով ՚անոր մաքրութեան հա-
մար պէտք եղած բաները ու անոր ուռճիկը,

ե = Մն · ժբ · ղե ·
ի Եբեմ· ժ · ղ · Դան·
ր · ղե · Մասա · բ · ի ·
լ Եզբ · ե · ղե ·
խ ղ Թագ · խե · ղե ·

ա · Եչբ · Նաաշներն
ի Եբեմ · ե · ղե ·
յ Գլ · բ · ե ·
ղ · ե · ղե · ղե ·
կ Եբեմ· ե · ղե · կազ·

գ · ղե · ա Գեա · գ · ի ·
ն Գլ · ա · ղ · ղ ·
ջ ղ Թագ · խդ · ի ։ ·
ղ · ղ Թագ · խդ · ղե ·
ղ · ր Մն · լգ · ի ·
ղ · Եբեմ· խդ · ե ·

ղ ղ Թագ · խդ · ի ։ ·
Յուդ Թագ ·
ի Հմր · ե ·

ե Եբեմ · ջ · ե ·
ջ Հմր · ե ·
ի Հմր · ե · ղե ·

ու Թագաւորին պատասխան անոր տալու համար պատրաստուած եօթը պախիւնները առաւ անոր , և զանիկա իր պախիւնեներուն հետ կանանց տանը ՚ԱՀԱ ազիկ տեղը փոխադրեց ։
10 ՚Եսթեր իր ազգը ու ծնունդը չյայտնեց , վասն զի Մուրթքէ անոր պատուիրեր էր որ
11 չյայտնէ ։ Եւ Մուրթքէ ամէն օր կանանց տան դաւիթին առջեւը կը պտըտէր , որ Եսթերին առողջութիւնը ու անոր ինչ ըլլալիքը իմանայ ։
12 Ու երբոր ամէն մէկ աղջկան կարգը կու գար Ասուերոս Թագաւորին քովը երթալու՝ կանանց սովորութեանը պէս տասներկու ամիսը լրացնալէն ետքը , (որովհետեւ անանց մաքրութեան օրերը ասանկ կ՚անցնէին վեց ամիս զմուռսի եղով , ու վեց ամիս անուշահոտ խունկերով , ու կանանց մաքրութեանը
13 վերաբերեալ բաներովը կը լրացնար ։) Անոնից աղջիկը Թագաւորին քովը այսպէս կու գար ։ ամէնիկ ինչ որ ուզէր՝ անոր կը տրուէր , որ իր հետը կանանց տունէն Թագաւորին պա-
14 լատը երթայ ։ Առիկա իրիկունը կ՚երթար , ու առաւօտուն կանանց միւս տունը՝ Շաբաղազին ձեռքին տակը կը դառնար ։ անիկա ալ Թագաւորին քովը չէր երթար , բայց միայն՝ թէ որ Թագաւորը անոր հաւնէր , ու անիկա անունով կանչուէր ։
15 Եւ Թագաւորին քովը երթալու կարգը Մուրթքէին ՚Հօրեղբօրը Աբիհէլին աղջկանը՝ Եսթերին գալով , (որն որ Մ՚ոբ՚ե իրեն աղջիկ բռներ էր ։) անիկա կանանց պահապանը եղող Թագաւորին Հեգէ ներքինիին բան մէ չի ուրիշ բան չխնդրեց ։ ու եսթեր բոլոր դիմքը տեսնողներուն առջեւը շնորհք գտաւ ։
16 Ու եսթեր Ասուերոս Թագաւորին քովը՝ անոր Թագաւորական պալատը առնուելուն տասներորդ ամիսը՝ այսինքն Թեղեթի ամսուն մէջ , անոր Թագաւորութեանը եօթներորդ
17 տարին ։ Եւ Թագաւորը եսթերը ամէն կիներէն աւելի սիրեց , ու անիկա անոր առջեւը ամէն աղջիկներէն աւելի սէր ու շնորհք գտաւ ։ և Թագաւորական թագը անոր գլխուն դրաւ , ու զանիկա վաշթիին տեղը Թագուհի ըրաւ ։
18 Եւ Թագաւորը իր բոլոր իշխաններուն ու ծառաներուն ՚մեծ կոչունք ըրաւ , այսինքն եսթերի կոչունքը ։ ու գաւառներուն հանգստութիւն շնորհեց , և Թագաւորի վայելուչ պարգեւներ տուաւ ։
19 Ու երբոր երկրորդ անգամ աղջիկներ ժողվեցին , Մուրթքէ ՚Թագաւորին դուռը կը
20 նստէր ։ եսթեր իր ծնունդը ու իր ազգը չյայտնած չէր , ինչպէս որ Մուրթքէ անոր պատուիրեր էր ։ Վասն զի եսթեր Մուրթքէին խօսքը կ՚ընէր՝ անոր քովը մեծցած ատենին պէս ։
21 Ան օրերը՝ երբոր Մուրթքէ Թագաւորին դուռը կը նստէր , դրան պահապաններէն ՚Բիգթան ու Թարէս ՚ներէ՝ Թագաւորին երկու ներքինիները սրդոզելով , Ասուերոս Թագաւորին վրայ ձեռք երկընցընել ®խորհե-
22 ցան ։ Եւ Մուրթքէ ասոր բանը իմանալով՝ ՚եսթեր Թագուհիին յայտնեց ։ ու եսթեր Մուրթքէին անունովը Թագաւորին պատմեց ։
23 Եւ ասոր բանը քննուելով ճշմարիտ գտնուեցաւ ։ ու անոնց երկուքն ալ ծառի վրայ կախուեցան ։ ու Թագաւորին առջեւը ՚Ժամանակագրութեան գրքին մէջ գրուեցաւ ։

Գլ. Գ

1 Հետեւ Թագաւորէն պատիւ կը տանայ ։ ու Մուրթքէին աղաչելուն համար՝ բոլոր Հրէաներէն վրէժ առնել կ՚ուզէ ։ 7 Վիճակ կը ձգէ ։ 8 Համան զրպարտութեան խօսքերով Թագաւորին հրաման կը տանայ Հրէաները ջարդելու ։

1 Եւ ասոր բաներէն ետքը՝ Ասուերոս Թագաւորը ՚Ագագացի Ամմադաթային որդին Համանը մեծցուց ու զանիկա բարձրացուց , ու անոր աթոռը իր հետ եղող բոլոր իշխաննե-
2 րուն վրայէն դրաւ ։ Եւ ՚Թագաւորին դուռը եղող Թագաւորին բոլոր ծառաները ծնրադրութեամբ երկրպագութիւն կ՚ընէին Համանին ։ վասն զի Թագաւորը անոր հասար այսպէս հրամայեր էր ։ բայց Մուրթքէ ՚ծընդրադրութիւն ու երկրպագութիւն չընար ։
3 Եւ Թագաւորին դուռը եղող Թագաւորին ծառաները Մուրթքէին ըսին , ինչո՞ւ հասար դուն ՚Թագաւորին հրամանէն դուրս կ՚ելլես ։
4 Ու անոնք ամէն օր անոր կը զրուցէին ։ ու երբոր անոնց մտիկ չընար , անասները Համանին իմացուցին , որ տեսնեն թէ ՚Մուրթքէին բանը ուր պիտի կայանայ ։ վասն զի անիկ-
5 կա իր Հրէայ ըլլալը անոնց զրուցեր էր ։ Ու երբոր Համան տեսաւ որ Մուրթքէ իրեն ՚ծընդրադրութիւն ու երկրպագութիւն չըներ ,
6 Համան խիստ զարկացաւ ։ Ու մինակ Մուրթքէին ձեռք գարնելը անոր աչքին ցած բան մը երեւցաւ ։ և որովհետեւ Մուրթքէին ազգը անոր իմացուցեր էին , Համան Մուրթքէին ազգը՝ այսինքն Ասուերոսին բոլոր Թագաւորութեանը մէջ եղող ՚բոլոր Հրէաները կոր-
7 սընցնել խորհեցաւ ։ Առաջին ամսուն՝ այսինքն Նիսան ամսուն մէջ , Ասուերոս Թագաւորին երկուտասաներորդ տարին մինչեւ երկուտասաներորդ ՚ը՝ այսինքն Ադար ամիսը , օրէ օր ու ամսէ ամիս Համանին առջեւը ՚փուր՝ այսինքն վիճակ ձգեցին ։

ե Հմր · ։։ ։ Գ։ · ։ ։ Եսթ · փոխանցեն ։ Թագ · իե · ։ ։ Գ։ · ։ ։ Գ։ · ։ ։ Գ։

8 Եւ Համան Ազաւերտա թագաւորին բսաւ, զու թագաւորանիանդ բոլոր գաւառներուն մէջ՝ ժողովրդներուն մէջը ցրուած ու տարածուած ազգ մը կայ. ու Հանոնց օրէնքներ ամէն ժողովրդներուն օրէնքներէն տարբեր են, ու թագաւորին օրէնքները չեն կատարեր. ուստի չվայելեր որ թագաւորը անոնց թողուցանիւն ընէ. 9 թէ որ թագաւորին հաճոյ կ'երեւնայ, Հրամայեն որ զանոնք կորսընցրնեն, ու ես պատուհասարերներուն ձեռքը՝ թագաւորին գանձը բերելու համար՝ տասը հազար տաղանդ արծաթ կը կշռեմ ի ձեռս։
10 Ազատեցը թագաւորը իր ձեռքէն իր մատանին Հանեց, ու զանիկա Հրէից Ամադաթացիին Ազագացի Ամադաթայի որդւոյն Համանին 11 տուաւ. եւ թագաւորը Համանին բսաւ, Ան արծաթը քեզի եկաւ տաւ, ու ան ազգն ալ, որ զու աչքերուդ հաճոյ երեւցածը ընես անոնց։
12 Եւ առաջին ամսուն երեքտասաներորդ օրը՝ թագաւորին գրագիրները կանչուեցան, ու թագաւորին նախատարներուն, ու ամէն գաւառներուն վրայ եղող կառավարներուն, և ամէն գաւառին ամէն ազգ ժողովրդին իշխաններուն իրենց գրովը, ու ամէն ժողովրդին իր լեզուովը Համանին բոլոր հրամայածին պէս գրուեցաւ. Ազատեցը թագաւորին անունովը գրուեցաւ, ու թագաւորին 13 մատանիովը կնքուեցաւ. եւ Հասրհանդակներ ձեռքով թագաւորին ամէն գաւառները հրովարտակներ խրկուեցան, որ Ամէն օրուան մէջ երկոտասաներորդ ամսուն՝ այսինքն Ադար ամսուն երեքտասաներորդ ուշ՝ բոլոր Հրէաները երիտասարդներէն մինչև ծերերը դաւ ազգիները ու կիներները կատրին, մեռցընեն ու կորսնցրնեն. և Համանց աւարը յափշտակեն։ 14 Հրովարտակին էպատուէրը աս էր՝ որ հրամանը ամէն ազգ գաւառին մէջ հրատարակուի, ու ամէն ժողովրդներուն բացատրուի, որ ան օրուան Համար 15 պատրաստ գտնուին։ Ազրհանդակները թագաւորին հրամանէն ատիպտուելով՝ ճամբայ ելան, ու հրովարտակը Շուշան մայրաքաղաքին մէջ ալ հրատարակուեցաւ. և թագաւորը ու Համան խմելու նստան, սակայն Շուշան քաղաքը չփոթութեան մէջ էր։

ԳԼՈՒԽ Դ

1 Մուրդէքի ու Հրէաները ամէն ինչ գիտցան ինչ որ եղեր էր, Մուրդէքի մորթը կը պատռէ, ու մազաւոր շորեր հագած՝ մեծ ու դառն ձայնով կ'աղաղակէ։ 2 Մինչև դրան առջեւը եկաւ, որովհետեւ մազաւոր շորեր հագած ներս չէր կրնար մտնել։ 3 Ամէն գաւառներուն մէջ՝ ուր որ թագաւորին հրամանը ու հրովարտակը կը հասնէր, Հրէաները մեծ սուգ կ'ունենային, ծոմ կը կենային, կու լային ու կ'ողբային. և շատերը մոխիր ու մոխիրի վրայ կը պառկէին։
4 Ազատեցին աղախիններն ու ներքինիները եկան անոր պատմեցին. և թագուհին մեծապէս խռովեցաւ, ու հագուստ ղրկեց որ Մուրդէքին հագցընեն, ու անոր վրայէն մազաւորը առնեն. բայց անիկա չընդունեց։ 5 Ատեն Համան կանչեց, որ թագաւորին ներքինիներուն մէկն էր, (որն որ Հատաք անոր պատասխան տուեր էր.) ու անոր հրամայեց որ Մուրդէքին հասկընայ թէ ան ի՞նչ պիտի 6 ըլլայ ու ինչո՞ համար է։ Եւ Համան Մուրդէքին գնաց, որ թագաւորին դրանը առջեւն 7 եղող քաղաքի հրապարակին մէջ էր. ու Մուրդէքի բոլոր իրեն պատահած բաները անոր յայտնեց, նաև Համանին Հակաբերելիքը՝ որով թագաւորին գանձին արծաթ տալ խոստացեր էր Հրէաներուն համար, որ 8 զանոնք կորսընցրնէ. եւ զանոնք կորսընցրնելու համար՝ Շուշանի մէջ Հրատարակուած հրովարտակին օրինակը անոր տուաւ, որ Եսթերին ցուցրնէ ու հասկըցրնէ, և անոր պատուիրէ որ թագաւորին քովը երթայ, և անոր աղաչէ, ու անոր առջեւը իր ազգին 9 համար աղաչանք խնդրէ։ Եւ Համաք գնաց ու Մուրդէքին խօսքերը Եսթերին պատմեց։
10 Ու Եսթեր Համաքին հետ խօսեցաւ, ու հրամայեց որ Մուրդէքին ըսէ. 11 թագաւորին բոլոր ծառաները, ու թագաւորին գաւառներուն ժողովրդները գիտեն, որ մէկ երիկ կամ կինի մարդ մը թէ որ կանչուած՝ թագաւորին ներքին գաւիթը մտնէ, զանիկա մեռցընելու համար մէկ օրէնք մը կայ. ու անիկա միայն կ'ապրի՝ Հօրուն որ թագաւորը էր ոսկի գաւազանը կ'երկընցրնէ. և հետեւ երեսուն օր է որ ես թագաւորին 12 քովը մտնելու կանչուած չեմ։ Ու Եսթերին 13 խօսքերը Մուրդէքին պատմեցին։ Եւ Մուրդ-

---

1 Մուրդէքի ու Հրէաները ամէն ինչ գիտցան ինչ որ եղեր էր, Մուրդէքի մորթը կը պատռէ, ու մազաւոր շորեր հագած՝ մեծ ու դառն ձայնով կ'աղաղակէ։ 2 Մինչև դրան առջեւը եկաւ, որովհետեւ մազաւոր շորեր հագած ներս չէր կրնար մտնել։ 3 Ամէն գաւառներուն մէջ՝ ուր որ թագաւորին հրամանը ու հրովարտակը կը հասնէր, Հրէաները մեծ սուգ կ'ունենային, ծոմ կը կենային, կու լային ու կ'ողբային. և շատերը մոխիր ու մոխիրի վրայ կը պառկէին։
4 Ազատեցին աղախիններն ու ներքինիները եկան անոր պատմեցին. և թագուհին մեծապէս խռովեցաւ, ու հագուստ ղրկեց որ Մուրդէքին հագցընեն, ու անոր վրայէն մազաւորը առնեն. բայց անիկա չընդունեց։ 5 Ատեն Համան կանչեց, որ թագաւորին ներքինիներուն մէկն էր, (որն որ Հատաք անոր պատասխան տուեր էր.) ու անոր հրամայեց որ Մուրդէքին հասկընայ թէ ան ի՞նչ պիտի 6 ըլլայ ու ինչո՞ համար է։ Եւ Համաք Մուրդէքին գնաց, որ թագաւորին դրանը առջեւն 7 եղող քաղաքի հրապարակին մէջ էր. ու Մուրդէքի բոլոր իրեն պատահած բաները անոր յայտնեց, նաև Համանին Հակաբերելիքը՝ որով թագաւորին գանձին արծաթ տալ խոստացեր էր Հրէաներուն համար, որ 8 զանոնք կորսընցրնէ. եւ զանոնք կորսընցրնելու համար՝ Շուշանի մէջ Հրատարակուած հրովարտակին օրինակը անոր տուաւ, որ Եսթերին ցուցրնէ ու հասկըցրնէ, և անոր պատուիրէ որ թագաւորին քովը երթայ, և անոր աղաչէ, ու անոր առջեւը իր ազգին 9 համար աղաչանք խնդրէ։ Եւ Համաք գնաց ու Մուրդէքին խօսքերը Եսթերին պատմեց։
10 Ու Եսթեր Համաքին հետ խօսեցաւ, ու հրամայեց որ Մուրդէքին ըսէ. 11 թագաւորին բոլոր ծառաները, ու թագաւորին գաւառներուն ժողովրդները գիտեն, որ մէկ երիկ կամ կինի մարդ մը թէ որ կանչուած՝ թագաւորին ներքին գաւիթը մտնէ, զանիկա մեռցընելու համար մէկ օրէնք մը կայ. ու անիկա միայն կ'ապրի՝ Հօրուն որ թագաւորը էր ոսկի գաւազանը կ'երկընցրնէ. և հետեւ երեսուն օր է որ ես թագաւորին 12 քովը մտնելու կանչուած չեմ։ Ու Եսթերին 13 խօսքերը Մուրդէքին պատմեցին։ Եւ Մուրդ-

---

1 Եսթ. գ. 13. Գործ. ժ. 30, 31. 2 Եսթ. գ. 2. 3 Եսթ. գ. 8. 4 Դան. իա. 42. 5 Գլ. ե. 9. 6 Եսթ. գ. 9. 7 Գլ. ը. 9. 8 Գլ. ա. 22, ը. 9. 9 գ Թագ. իա. 5. Գլ. ը. 8, 10. 10 Գլ. ը. 10. 11 Գլ. ը. 11. 12 Գլ. ը. 12, 14. 13 Եսթ. գ. 13. Ես. ղ. 2. 14 Եսթ. գ. 15. Ես. ղ. 2. 15 Եսթ. գ. 15. Ես. ղ. 2. 16 Գլ. ը. 16, 18. 17 Գլ. թ. 1. 18 Գլ. թ. 2. 19 Գլ. թ. 3. 20 Գլ. թ. 4. 21 Գլ. թ. 5. 22 Գլ. թ. 6. 23 Գլ. թ. 7. 24 Գլ. թ. 8. 25 Գլ. թ. 9. 26 Գլ. թ. 10.

քէ բաւ որ Եսթերին պատասխան տա-
նին։ Դուն մի կարծեր որ թագաւորին տունը
ըլլալովդ՝ բոլոր Հրէաներէն դուն միայն պի-
14 տի ազատիս։ Վասն զի ասոր ժամանակիս մէջ
թէ որ դուն լռես, Հրէաներուն մէկ ուրիշ
տեղէն օգնութիւն ու ազատութիւն կու գայ.
բայց դուն ու քու հօրդ տունը կը կորսուիք.
և ո՞վ գիտէ, դուն այսպէս մէկ ատ-
նի մը համար թագուհի եղար։
15 Ու Եսթեր բաւ որ Մուրթքէին պա-
16 պատասխան տանին. Գնա դուն Շուշանի մէջ
եղող բոլոր Հրէաները ժողվէ, ու ինծի հա-
մար ծոմ պահեցէք, գիշեր ցորեկ երեք օր
մի ուտէք ու մի խմէք. նոյնպէս ալ ես իմ
ազախիններուս ծոմ կը պահեմ, ու այնպէս
թագաւորին առջեւ կ՚երթամ, թէպէտև օրէն-
քի դէմ է. ու թէ որ մեռնեմ՝ մեռնեմ։
17 Անոնք Մուրթքէ գնաց, ու բոլոր ան ա-
մենուն Հանմանա՝ որ Եսթեր իրեն պատուի-
րեր էր։

ԳԼ. Ե

1 Եսթեր իր զգեստը վրանդի մէջ դնելով՝ թագաւորին առջեւ
շորեց կը գտնէ. և թագաւորը ու Համանը կուտայի կը
հրամբէ։ 2 Թագաւորը կը քաջալերի Եսթերը որ իր ա-
ղաչանքը պատի. բայց անկից հետանալ պատան ուրիշ կողմն
քի մը կը հրամբէ գանձը։ 3 Համան իր յաջողութեան
վրայ կը հպարտանայ. բայց երբոր Մուրթքէ գանկիս չպա-
տուիր. խիստ կը գժանայի։ 14 Զկիսերին սուած խրատին
համեմատ Մուրթքէին համար կախաղան մը շինել կու տայ։

1 Ու եղաւ որ՝ երրորդ օրը Եսթեր իր թա-
գաւորական զգեստները հագաւ, ու թագա-
ւորին տանը ներքին գաւիթին մէջը՝ թա-
գաւորին տանը դիմացը կայնեցաւ. և թա-
գաւորը թագաւորական պալատին մէջը՝ պա-
տին դրանը դիմացը իր թագաւորական
2 աթոռին վրայ նստեր էր։ Ու երբոր թագա-
ւորը Եսթեր թագուհին տեսաւ որ գաւիթին
մէջը կը կայնէր, Ներշէ շնորհք գտաւ անոր
աչքին, և թագաւորը իր ձեռքը եղած ո-
կի գաւազանը Եսթերին երկընցուց. ու Ես-
թեր մտնելա ու գաւազանին ծայրին դպաւ։
3 Եւ թագաւորը անոր բաւ, Ով Եսթեր թա-
գուհի, քեզի ի՞նչ եղաւ, և ուզածդ ի՞նչ
է. մինչև թագաւորութեանը կէսը քեզի
4 տրուի։ Ու Եսթեր բաւ, Թէ որ թագաւորը
կը հաճի, այսօր թագաւորը Համանին հետ
5 իրեն երած կուտունքիս գայ։ Եւ թագաւորը
բաւ, Շուտով Համանը կանչեցէք, որ Ես-
թերին բանը կատարէ. ու թագաւորը Հա-
մանին հետ Եսթերին երած կուտունքին գնաց։
6 Ու երբոր գինի կը խմէին թագաւորը Ես-
թերին բաւ, Ի՞նչ է քու խնդիրդ. ու-
ր քեզի պիտի տրուի. և ի՞նչ է քու ազա-

քըդ. մինչև թագաւորութեանը կէսը՝ պիտի
7 կատարուի։ Ու Եսթեր պատասխան տուաւ
ու բաւ, Իմ ազաչանքս ու խնդիրքս ա-
8 յս է. Թէ որ թագաւորին աչքին շնորհք գտայ,
ու թէ որ թագաւորը կը հաճի իմ խնդիրքս
տալու ու իմ ազաչանքս կատարելու, Թող
թագաւորը ու Համանը ներշէ իրենց համար
ընելու կոչունքիս գան, ու վաղը թագա-
ւորին խօսքին պէս կ՚ընեմ։
9 Եւ Համան այն օրը զուարթ և ուրախ սրբ-
տով դուրս եկաւ. բայց երբոր Համան թա-
գաւորին դրանը մէջ Մուրթքէն տեսաւ, որ
իրեն ոտք չէր կենար ու իր տեղէն չէր շարժեր,
Համանին սիրտը չատ նեղացաւ Մուրթքէին
10 վրայ։ Բայց Համան ինքզինքը զսպելով իր
տունը գնաց. ու մարդ խրկեց՝ իր բարեկամ-
ները ու իր կնիկը Զերէսը կանչել տուաւ.
11 Եւ Համան պատմեց անոնց իր հարստութեանը
փառքը ու իր որդւոցը շատութիւնը, և ան
ամէն բաները՝ որովհետև թագաւորը զինքը
մեծցուցեր էր, և թէ ինչպէս իշխաններէն
ու թագաւորին ծառաներէն աւելի ՝բարձ-
12 րացուցեր էր։ Ու Համան բաւ, Նաև Ես-
թեր թագուհին թագաւորին հետ ինծմէ զատ
մէկը °չհրաւիրեց իր ըրած կոչունքին. ու
վաղուան համար ալ դիս թագաւորին հետ
13 հրաւիրեց։ Բայց ասոնք ամենէն բնաւ գոհ չեմ,
քանի որ Հրէայ Մուրթքէն թագաւորին դու-
14 ռը նստած կը տեսնեմ։ Եւ անոր կնիկը Զե-
րէս ու անոր բոլոր բարեկամները անոր բսին,
Քիառն կանգուն բարձրութեամբ փայտ մը
թող շինեսի, ու Հետ առուտու ՝թագաւորին
ըսէ, որ Մուրթքէն անոր վրայ կախուի. և
դուն թագաւորին հետ ուրախ սրտով կոչուն-
քը գնա։ Ու այս խօսքը Համանին հաճոյ ե-
ղաւ, ու փայտը պատրաստեց։

ԳԼ. Զ

1 Աստուածային յիշատակաց դրքին մէջ Մուրթքէին հաւատարիմ
ծառայութիւնը կարդացուիլ կը մտածի որ անոր վարձքին մէ
ջն է։ 4 Համան կ՚երթայ Մուրթքէն կախելու համար թագա-
ւորին հրամանի խնդրելու. ամէնուն անդիտութեամբ թագա-
ւորին իրա կամ որ անոր պատիւ բան է։ 11 Համան իր
անարգութեանը համար կը գանգատի. իսկ անոր բարեկամ-
ները անոր փորձին կարաւոր կը գտնեն։

1 Այն գիշերը թագաւորին քունը փախաւ, ու
հրամայեց որ ՝գիտութեանները պատմող յիշա-
տակաց գիրքը բերեն. ու թագաւորին առ-
2 ջեւը կարդացուեցաւ։ Ու գրուած գտնուե-
ցաւ որ Մուրթքէ՝ դրանը պահապանութիւն
բնող՝ թագաւորին երկու ներքինիներուն
՝Բիգթանային ու Թարեսին համար խնացուցեր
էր, թէ անոնք Ասուերոս թագաւորին վրայ
3 ձեռք երկընցընել ուզեր էին։ Եւ թագաւորը

բաւ . Ասոր փոխարէն ի՞նչ պատիւ կամ մե-
ծութիւն տուեցար Մուրբքէին ու թագա-
ւորին ծառայութիւն ընազ պատանիներդը ըսին ,
4 Ասոր բան մը չեզաւ : Եւ թագաւորը ըսաւ ,
Դաւիթը ո՞վ կայ · (ու Համան թագաւորին
պատասխն դուրսի դաւիթը եկեր էր ՝ծա-
գաւորին խօսելու , որ Մուրբքէին կախէ ան
փայտին վրայ , որ ինքը անոր համար պատ-
5 րաստեր էր ·) Եւ թագաւորին պատանիներդը
անոր ըսին , Ահա Համան դաւիթը կը սպասէ ·
ու թագաւորը բաւ , Թող ներս գայ ·
6 Ու երբոր Համան ներս մտաւ , թագաւո-
րը անոր բաւ , Ի՞նչ ընել պէտք է այն մար-
գուն , որուն որ թագաւորը պատիւ ընել
կ՚ուզէ · Եւ Համան իր սրտին մէջ բաւ ,
Թագաւորը ինծմէ աւելի որո՞ն պատիւ ընել
7 պիտի ուզէ · Ու Համան բաւ թագաւորին ,
Ան մարգուն համար՝ որուն որ թագաւորը
8 պատիւ ընել կ՚ուզէ , թագաւորին հագած
թագաւորական զգեստը , ու ՝թագաւորին
հեծած ձին , ու անոր գլուխը դրուած թա-
9 գաւորական թագը բերեն · Եւ զգեստը ու
ձին թագաւորին խոստ պատուաւոր իշխան-
ներէն մէկուն ձեռքը տան · ու հագցնեն
այն մարգուն՝ որուն որ թագաւորը պատիւ
ընել կ՚ուզէ · ու ձիուն վրայ հեծցնեն և քա-
ղաքին փողոցին մէջէն տանին , ու աւետէն
կանչեն -- ըսեն , Այսպէս պիտի ըլլայ այն մար-
գուն , որուն որ թագաւորը պատիւ տալ
10 կ՚ուզէ · Անասնոր թագաւորը Համանին բաւ ,
Շուտով բառնիդ ահա զգեստը ու ձին առ ,
ու թագաւորին դուռը նստող Հրէայ Մուրբ-
քէին այնպէս ըրէ · քու բառնիդ բնաւ մէկ
բան մը պակաս չըլլայ ·
11 Եւ Համան զգեստը ու ձին առաւ , ու
ՙՀնոյ Մուրբքէին հագցնելով՝ զանիկա ՚Հ-
էոյ հեծցուց , և քաղաքին փողոցն ՚ՀՀ-
ու աւետէն ՙկը կանչէր , Այսպէս պիտի ըլլայ
այն մարգուն , որուն որ թագաւորը պատիւ
12 տալ կ՚ուզէ · Եւ Մուրբքէ թագաւորին դուռ-
ը դարձաւ · բայց Համան արտասՙու ՚դլու-
խը ծածկած՝ ՚շուտով իր տունը փախուցաւ ·
13 Եւ Համան իր կնկանը Զերեսին ու բոլոր բա-
րեկամներուն պատմեց ամէն ինչ որ իր գլու-
խը եկած էր · և անոր խնամականները ու անոր
կնիկը Զերեսն անոր ըսին , Թէ որ Մուրբքէն՝
(որուն առջեւը դուն իյնալու սկսար ,) Հրէից
ազգէն է , դուն անոր պիտի չյաղթես , հա-
14 պա անոր առջեւը անշուշտ պիտի իյնաս · Երբ-
որ անոնք տակաւին անոր հետ կը խօսէին ,
թագաւորին ներքինիները հասան , որ Հա-
մանը շուտով ՚Եսթերին պատրաստած կոչն-
քին տանին ·

ԳԼ · Է

1 Եսթեր՝ թագաւորն ու Համանին հրաւիրած բոլոր տաճիկը իր
կնոջը ու իր ազգին կեանքը շնորհել կը խնդրէ · 3 Համա-
նին համար կը դատապարտ · 7 Թագաւորը իր բարկութեանը
մէջ լսելով որ Համան կախարան մը ընէր է Մուրբքէին
համար , կը հրամայէ որ զանիկա անոր վրայ կախեն ·

1 Եւ թագաւորը Համանին հետ Եսթեր թա-
2 գուհիին քովը ՙհրաւէրքի գնաց · Ու թա-
գաւորը երկրորդ օրն ալ ՙդինի խմելու առե-
նր Եսթերին բաւ , Ով Եսթեր թագուհի ,
ի՞նչ է քու խնդրդ · ՚ըսէ , ու քեզի պի-
տի տրուի · և ի՞նչ է քու ազաւանդդ · մինչև
թագաւորութեանը կէսը՝ պիտի կատարուի ·
3 Ու Եսթեր թագուհին պատասխան տուաւ
ու բաւ , Թէ որ քու աչքդ շնորհք գտայ ,
ով թագաւոր , ու թէ որ թագաւորին հաճոյ
կ՚ելնէնայ , խնդրքովս իմ հոգիս ու ազա-
4 չանքովս իմ ազգս ինծի տրուի · վասն զի թէ
ես և թէ իմ ազգս կոտրուելու , մեռնելու
ու բնաջինջ ըլլալու ՙծախուեցանք · ու թէ
որ ծառայ ու աղախին ըլլալու ծախուէինք ,
բան մը չէի խօսեր · Թէպէտ և թշնամին թա-
գաւորին ՙՀՀ-ը վնասը չէր կրնար հատուցա-
նել ·
5 Եւ Ասուերոս թագաւորը խօսեցաւ , ու
Եսթեր թագուհիին բաւ , Ո՞վ է անիկա ,
և ո՞ր է անիկա , որ սա բանը բնելու հա-
6 մարձակեցաւ · Ու Եսթեր բաւ , Հակառա-
կորդ ու թշնամին սա չար Համանն է · ու
Համան թագաւորին ու թագուհիին երեսէն
խոտան վախցաւ ·
7 Եւ թագաւորը գինի խմելէն բարկութեամբ
ելաւ , պալատին պարտէզը ՚ՀՀ-ը բայց Հա-
մանն հոն մնաց , որ իր անձին համար Եսթեր
թագուհիին աղաչէ · վասն զի տեսաւ որ իր
վրայ չարիքը հատած է թագաւորէն ·
8 Ու թագաւորը երբոր պալատին պարտէզէն
կուշտքին տներուն դարձաւ , Համան ես-
թերին եզած ՙթոռոցին վրայ ինկած էր · ու
թագաւորը բաւ , Միթէ իմ տանս մէջ իմ
քովս թագուհիին ալ պիտի բռնադատէ · սա
խօսքը թագաւորին բերնէն ելածին պէս ՙՀա-
9 մանին երեսը ծածկեցին · Անասնոր ՚Աբդոնա
անուշով ներքինիներուն մէկը թագաւորին
առջեւը բաւ , Ահա Համանի կանգուն բար-
ձրը փայտը , որ Համան՝ թագաւորին բարե-
բարութիւն ՙՀրեղ Մուրբքէին համար պատ-
րաստեց , Համանին տանը մէջ կը կենայ · Ու
թագաւորը բաւ , Զանիկա անոր վրայ կա-
10 խեցէք · Եւ ՙՀամանը Մուրբքէին համար
պատրաստած փայտին վրայ կախեցին · Ան-
ատեն թագաւորին բարկութիւնը իջաւ ·

---

1 Եսթ · բ · 4 ·
2 Գէ · է · 11 ·
3 Ը Թագ · ա · 33 ·
4 Ծն · իա · 12 ·
5 Կո՛ մեկը կը կոտ-
չէր ·
6 Բ Թագ · ժէ · 30 ·
Երեմ · ծգ · 2 · 4 ·
7 Բ Մն · իգ · 20 ·
8 Գէ · է · 8 ·
—
1 Եսէր · խոտոր ·

---

1 Գէ · է · 8 ·
2 Գէ · գ · 2 · գ · 7 ·
3 Գէ · ա · 6 ·
4 Ըսղ · ե · 8 ·
5 Գէ · ա · 10 ·
6 Գէ · է · 11 · Սպա-
ղ · 10 · Ընտ · ժա ·
ւ · 6 ·
7 Եսէր · խոտոր ·
8 Դատ · գ · 24 · Սպա-
ղ · 31 · 36 ·
—

ԳԼ· Ը

1 Մուրթքէ կը յաջողանայ։ 3 Եսթեր կը խնդրէ որ Համանին դրած նամակները խափանուին։ 7 Աստուա Թզաստաքիւն կը չնորհի Հրէաներուն որ իրենց անձերը պաշտպանեն։ 15 Մուրթքէին պատիւը։ ու Հրէից ուրախութիւնը։

1 Ա՛ն օրը Ասուերոս Թագաւորը Հրէից Բռնաւորին Համանին տունը Եսթեր Թագուհիին պարգեւեց. ու Մուրթքէ Թագաւորին առջեւը եկաւ, վասն զի Եսթեր ի՛նչ էր իրեն ըսած։
2 Ներ էր թէ՝ անիկա իրեն ինչ ազգական էր։ Եւ Թագաւորը առաւ իր մատանին՝ որ Համանէն հաներ էր, ու զանիկա Մուրթքէին տըւաւ, ու Եսթեր Համանին տունը վրայ դրաւ Մուրթքէն։
3 Ու Եսթեր նորէն Թագաւորին առջեւը խօսեցաւ, ու անոր ոտքերը բռնկաւ, և լալով անոր ազաչեց որ Ագագացի Համանին չարութիւնը՝ ու Հրէից դէմ անոր հնարած հնարքը խափանէ։ Եւ Թագաւորը ոսկի գաւազանը Եսթերին երկնցուց։ ու Եսթեր եղաւ
5 ու Թագաւորին առջեւը կայնեցաւ։ Ու բսաւ, թէ որ Թագաւորին հաճոյ կ'երեւնայ, ու ես քու առջեւդ հնարքը գտայ, ու թէ որ ասբաներ Թագաւորին առջեւը ուղիղ կ'երեւնայ, ու ես քու աչքերուդ հաճոյ եմ, թող գրուի որ Ագագացի Ամադաթային որդւոյն Համանին հնարքը՝ այսինքն Թագաւորին բոլոր գաւառներուն մէջը եղող Հրէաները կորսնցնելու համար անոր գրած հրովարտակները
6 խափանուին։ վասն զի ինչ՞ ժողովուրդիս վրայ գալու չարիքը ի՛նչպէս կրնամ տեսնել։ իմ ազգականներուս կորստեան ի՛նչպէս կրնամ տեսնել։
7 Եւ Ասուերոս Թագաւորը Եսթեր Թագուհիին ու Հրէայ Մուրթքէին բսաւ, Ահա Համանին տունը Եսթերին պարգեւեցի. ու զանիկա փայտի վրայ կախեցին՝ Հրէից վրայ
8 ձեռք երկնցընելուն համար։ Եւ դուք Հրէից համար ձեզի հաճոյ երեւցածը Թագաւորին անունովը գրեցէք, ու Թագաւորին մատանովը կնքեցէք. վասն զի Թագաւորին անունովը գրուած՝ ու Թագաւորին մատանովը կնքուած հրովարտակը չխափանուիր։
9 Եւ անատիներ երրորդ ամսուն՝ այսինքն Սիւան ամսուն քսանուերկուերորդ օրը Թագաւորին գրագիրները կանչուեցան, ու Հրէաներուն, ու Հնդկաստանէն մինչեւ Եթէոպիա եղող գաւառներուն՝ հարիւր քսանուեօթը գաւառաց նախարարներուն և կուսակալներուն ու իշխաններուն, Համէն գաւառին իր գրովը, ու ամէն ազգին իր լեզուովը, ու Հրէաներուն իրենց գրովը ու լեզուովը գրուեցաւ՝ Մուրթքէին բոլոր հրամայածին պէս։
10 Ան Ասուերոս Թագաւորին անունովը գրեց ու Թագաւորին մատանիովը կնքեց, և ձիերու, նժոյգներու, ու մատակ ձիերու քուռակ չընիներու վրայ հեծած սուրհանդակներով հրո-
11 վարտակներ խրկեց, որոնցմով Թագաւորը ամէն քաղաքներու Հրէաներուն հրաման տուաւ որ ժողովին, ու իրենց կեանքը պաշտպանեն, և իրենց վրայ յարձակող ազգին ու գաւառին բոլոր մարդիկը, տղաքները ու կիներն ալ կոտորեն, սպաննեն ու կորսնցընեն,
12 և Համանց ունեցածը յափշտակեն՝ Մէկ օրուան մէջ՝ Ասուերոս Թագաւորին բոլոր գաւառներուն մէջը, երկոտասաներորդ ամսուն՝ այսինքն Ադար ամսուն երեքտասաներորդ օրը։
13 Հրովարտակին պատուէրը սա էր՝ որ հրատարակուի, ու ամէն ժողովուրդներուն բացատրուի, որ Հրէաները նոյն օրը իրենց թշնամիներէն վրէժ առնելու պատրաստ ըլլան։
14 Սուրհանդակները նժոյգներու՝ ընրինեալ վրայ հեծան, ու Թագաւորին հրամանէն սաստկացած՝ արտագրեցին ճամբայ ելլելու. ու հրովարտակը Շուշան մայրաքաղաքին մէջը հրատարակուեցաւ։
15 Եւ Մուրթքէ ելաւ Թագաւորին առջեւէն՝ կապուտակի ու ճերմակ բեհեզի թագաւորական զգեստով և ակիկ մեծ թագով, ու բեհեզէն ու ծիրանի պատմուճանով. և Շուշան քաղաքը ուրախացաւ ու ցնծութիւն
16 ըրաւ։ Հրէաները լոյս, ուրախութիւն, ցնծութիւն ու պատիւ ունեցան։ Եւ ամէն գաւառներու մէջ ու ամէն քաղաքներու մէջ՝ ուր որ Թագաւորին հրամանը ու հրովարտակը կը հասնէր, Հրէաները ուրախութիւն ու ցնծութիւն ունեցան, և կոչնականի հաւ ուրախութեան օր ընէին։ ու երկրին ժողովուրդներէն շատերը Հրէայ եղան, վասն զի Հրէաներուն վախը ինկաւ։

ԳԼ· Թ

1 Կատարմունքները Մուրթքէին վախճանած համար։ Հրէաներուն ձեռնասէր կ'ըլլան։ անձեր ալ իրենց թշնամիները։ Նաև Համանին տասը տղաքները կը սպաննեն։ 12 Ասուերոս Եսթերին պատասխանով հրաման կը շնորհէ որ մէկ օր մըն ալ կատարած ընեն։ ու Համանին տղաքները կախեն։ 20 Փուրիմ երկու օրերը սուրբ կը սահմանուին։

1 Ու՝ երկոտասաներորդ ամսուն՝ այսինքն Ադար ամսուն երեքտասաներորդ օրը Թագաւորին խօսքը ու հրամանը կատարուելու ժամանակը հասնելով՝ ան օրը որ Հրէից Թշնամի-

ները կը յուսային անոնց վրայ սիրել, ները-
հակը պատահելու. վասն զի Հրէաներէն ի-
2 րենց թշնամիներուն վրայ սիրելին. Աստե-
ծոյ թագաւորին բոլոր գաւառներուն մէջ
Հրէաները իրենց քաղաքներուն մէջը Ժո-
ղովեցան, որ իրենց չարիք ուզողներուն
վրայ ձեռք երկնցընեն, ու ամենեին մէկը
չկրցաւ անոնց դէմ կենալ, վասն զի անոնց
վախը ամէն ժողովրդներուն վրայ իյնկեր
3 էր. Եւ գաւառներուն բոլոր իշխանները ու
նախապարներն ու կուսակալներն ու թագա-
ւորին գործակալները Հրէաներուն ձեռնտու
էին. ընչու որ անոնց վրայ Մուրթքէին վա-
4 խը իյնկեր էր. Քանզի Մուրթքէ թագաւո-
րին պալատին մէջը մեծ էր, ու անոր համ-
բաւը բոլոր գաւառները տարածուեր էր.
5 վասն զի Մուրթքէ Երթալով կը մեծնար. Եւ
Հրէաները իրենց բոլոր թշնամիները զար-
մնցուցին, ու խիստ մեծ կոտորած ըրին,
ու զիրենք ատոնցներուն իրենց ուզածին պէս
6 ըրին. Եւ Հրէաները Շուշան մայրաքաղաքին
մէջ հինգ հարիւր մարդ մեռցնելով կոտո-
7 ցուցին. Նաև Փարսանդաթան, Դալփոնը,
8 Ասփաթան, Փորաթան, Ադալիան, Արիդա-
9 թան, Փարմաշթան, Արիսայիւն, Արիզա-
10 ու վայեզաթան, Հրէից թշնամին Ամանա-
թայի որդւոյն Համանին տասը տղաքները
մեռցուցին. Բայց աւարին ձեռք չերկնցու-
11 ցին. Ան օրը Շուշան մայրաքաղաքին մէջ
մեռցուածներուն հաշիւը թագաւորին առջեւը
եկաւ.

12 Եւ թագաւորը եսթեր թագուհիին ըսաւ,
Հրէաները Շուշան մայրաքաղաքին մէջ հինգ
հարիւր մարդ, ու Համանին տասը տղաքը
մեռցընելով կորսնցուցին. թագաւորին միւս
գաւառներուն մէջը ինչ եր ըրած պիտի ըլլան.
հիմա ի՞նչ է խնդիրդ. պիտի տրուի քեզի.
ալ ի՞նչ ազաչանք ունիս. պիտի կատարուի.
13 Ու եսթեր ըսաւ, թէ որ թագաւորը կը հա-
ճի, Շուշանի մէջ եղող Հրէաներուն հրա-
մուի, որ վաղն ալ այս օրուան հրովարտա-
կին համեմատ ընեն, ու Համանին տասը տղա-
14 քը փայտի վրայ կախուին. Եւ թագաւորը
ըսաւ որ այնպէս ըլլայ. ու Շուշանի մէջ
հրամանը հրատարակուեցաւ, ու Համանին
15 տասը տղաքը կախուեցան. Եւ Շուշանի մէջ
եղող Հրէաները Ադար ամսուն չորեքտասա-
ներորդ օրն ալ ժողովեցան, ու Շուշանի
մէջ երեք հարիւր մարդ մեռցուցին. Բայց
16 աւարին ձեռք չերկնցուցին. Եւ թագաւո-
րին գաւառներուն մէջը եղող միւս Հրէանե-

րը ժողովեցան, ու իրենց կեանքը պաշտ-
պանելին, և իրենց թշնամիներէն հանգստա-
ցան, ու գիրենք ատոցներէն եօթանասունհին-
գ հազար մարդ մեռցուցին. Բայց աւարին
17 ձեռք չերկնցուցին. Ադար ամսուն երեքտասաներորդ օրը էր, և անոր չորեք-
տասաներորդ օրը հանգստացան, ու զանիկա
18 կոչունքի և ուրախութեան օր ըրին. Իսկ Շու-
շանի մէջ եղող Հրէաները ան ամսուն երեք-
տասաներորդ ու չորեքտասաներորդ օրը
ժողովեցան. ու անոր տասնհինգերորդ օրը
հանգստացան, և զանիկա կոչունքի և ու-
19 րախութեան օր ըրին. Ան պատճառով գիւ-
ղացի Հրէաները՝ անպարսպ գիւղաքաղաք-
ներու մէջ բնակողները Ադար ամսուն չորեք-
տասաներորդ օրը ուրախութեան, կոչունքի
ու մսախմբութեան օր կ՚ընեն, ու ա՛ռ
ՙամէն մարդ իր բարեկամին ընծաներ կը իրկէ.

20 Եւ Մուրթքէ ասա բաները գրեց, ու Աստե-
ծոյ թագաւորին ամէն գաւառներուն մէջը մօտ ու հեռու եղող բոլոր Հրէաներուն թուղ-
21 թեր իրկեց, գաւառիւրեղով անոնց՝ որ ամէն
տարի Ադար ամսուն չորեքտասաներորդ օրը
ու անոր հնգետասաներորդ օրը ՙի կատա-
22 րին, (Ան օրերուն հանգիստ որ Հրէաները
իրենց թշնամիներէն հանգստացան, և ան
ամսուն հանգիստ որ ՙանոնց տրտմութիւնը
ուրախութեան՝ ու անոնց սուգը բարի օրուան
գործաւ,) զանոնք կոչունքի և ուրախու-
թեան օրեր բնեն, որոնց մէջ ՙամէն մարդ
իր բարեկամին ընծաներ՝ ու ազքատներուն
23 պարգեւներ իրկեն. Եւ Հրէաները խօսք որ-
պէս որ իրենց սկսածին պէս ու Մուրթքէին
24 իրենց գրածին պէս բնեն. վասն զի բոլոր
Հրէաներուն թշնամին Ագագացի Ամադաթայի
որդին Համան ՙՀրէաները կորսնցընել խոր-
հեցաւ, ու զանոնք բնաջինջ ընելու ու կոր-
սնցընելու համար փուր՝ այսինքն վիճակ ձը-
25 գեց. Բայց ՙերբոր Եսթեր թագաւորին առ-
ջեւը գնաց, նոյնպէս հրովարտակով հրամայեց՝
որ Հրէից դէմ ՙհնարած չար մտածքը
ՙանոր գլխոյը գառնայ, և զանիկա ու անոր
26 տղաքը փայտի վրայ կախեն. Ասոր համար
սա օրերը ՙփուրի անունէն փուրիմ կոչեցան.
Ե սա պատճառաւ՝ սա թուղթին խօսքերուն
համար՝ ու անոնց տեսած ու անոնց պատա-
27 հած բաներուն համար՝ Հրէաները որոշեցին,
ու իրենց և իրենց սերունդին ու բոլոր ՙՀրէից
հետ միացածներուն կանոն դրին, որ ամէն
տարի ան երկու օրը իրենց գրուածին ու
տուներին համեմատ անպատճառ ՙի պահեն.

ֆ Բ Թ-ա · Խբ · 41 ·
ז Գէ · ը · 11 · Հմր · 16 ·
ח Ա-ա · հ- · 13 · 14 ·
ט Գէ · ը · 17 ·
י Բ Թ-ա · ֆ · 1 · — Մ՚ն · ֆ— · 9 · Ա-
ա-ակ · ֆ · 18 ·
כ Գէ · է · 11 · Ճ-ր · Ժը · 19 · Իէ · 13 · 14 · 15 · Ա-ա · ֆ- · 10 ·
ל Գէ · ը · 11 ·
מ Բ Թ-ա · Իբ · ը · 9 · Հմր · 2 · Գէ · ը · 11 ·
נ Հմր · 10 ·
ס Հմր · 2 · Գէ · ը · 11 ·
ע Ցէ֊ գէ · ը · 11 ·
פ Հմր · 11 · 15 ·
צ Օր · Ժէ · 11 · 14 ·
ק Գէ · ը · 17 ·
ר Հմր · 22 · Ղէ֊ր · ը · 10 · 18 ·
ש Ա-ա · ֆ- · 10 · Ա-ա · Ժ- · 1 ·
ת Ա-ա · է · 11 ·
Ղէ֊ր · 19 · Ղէ֊ր · ը · 10 ·
Գէ · ֆ · 6 · 7 ·
Հմր · 13 · 14 · Գէ · է · 2 · 3 · ը · 2 · 3 · ը · 10 · 18 ·
Գէ · է · 10 · Ա-ա · է · 16 ·
Ք֊ վիճակ ·
Հմր · 22 ·
Գէ · ը · 17 · Ե-ս · Նէ · 2 · 6 · Զ-ք · ը · 11 ·

28 Եւ ասա օրերը ամէն դաբերու մէջ, ամէն ազգաձիի մէջ, ամէն գաւառի մէջ ու ամէն քաղաքի մէջ յիշուին ու պահուին. և ասա փուրիմի օրերը չերթան ու անոնց յիշատակը իրենց սերունդէն չվերնայ։

29 Եւ Աբիքայիլին աղջիկը Եսթեր թագուհին ու Հրէայ Մուրթքէն փուրիմը հաստատեցին համար ասա երկրորդ նամակը կատարելով իշ-
30 խանութեամբ գրեցին։ Եւ Ասուերոսին թագաւորութեանը հարիւր քսանուհինգ գաւառներուն մէջ եղող բոլոր Հրէաներուն խաղաղութեան ու հաւատարմութեան խօսքեր,
31 բայ թագուհիը իրեցին, որ ասա փուրիմի օրերը իրենց ատչ ժամնամակին մէջ հաստատեն, ինչպէս որ Մուրթքէ Հրէան ու Եսթեր թագուհին անոնց պատուիրեցին, ու ինչպէս որ Հրէաները ու հաւատարմութեան խօսքեր իրենց համար ու իրենց սերունդին համար ժամնագահութեան ու իրենց ազազա-
32 կին վերաբերեալ բաները հաստատեցին։ Եւ-

սէս Եսթերին հրամանը ասա փուրիմին պահպանութիւնը հաստատեց, ու գրքի մէջ գրուեցաւ։

ԳԼ· Ժ

1 Ասուերոսն ծովուներուն։ 2 Մուրթքէին յաջողածը։

1 Եւ Ասուերոս թագաւորը ցամաք երկիրն ու վրայ ու ծովու կղզիներուն վրայ հարկ
2 դնեց։ Եւ անոր քաջութեանը բոլոր գործերը ու զօրութիւնը, և Մուրթքէին մեծութեանը ասոր՝ թագաւորը զանիկա մեծցուց, անոնք Մարայ ու Պարսից թագաւորներուն ժամնամակաղրութեանը գրքին մէջ
3 գրուած է։ Վասն զի Մուրթքէ Հրէան Ասուերոս թագաւորին երկրորդն էր, ու Հրէաներուն մէջը մեծ՝ ու իր եղբայրներուն բազմութեանը հաճոյ էր։ Որ ազգին ազէկութիւնը կը փնտռէր, և իր բոլոր սերունդին խաղաղութեանը ցուցնելոյ կը խօսէր։

ԳԻՐՔ ՅՈՒԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Ցոբի բարեպաշտութիւնը, հարստութիւնը ու իր որդոց համար ունեցած հոգը։ 6 Սատանան Աստուծոյ առիթը կը ձերիացնայ։ ու Ցոբին համար չարաչարութիւն բնկնալ։ Նէից փոքրիկ հրամանի կ'ասէ։ 13 Որ իր սաստիկ ծոյլը ու իր որդոց կոտորած լսելով իր պատուրաբանը մէջ Տէրը կ'օրհնէ։

1 Հաս երկրին մէջ Ցոբ անուանուած մարդ մը կար։ ու ան մարդը Կատարեալ ու արդար և Աստուածավախ էր, ու չարութենէ հեռ կը
2 քաշուէր։ Եւ անոր եօթը որդի ու երեք աղ-
3 ջիկ ծնաւ։ Ու անոր սեպհականքը՝ եօթը հազար ոչխար, ու երեք հազար ուղտ, և հինգ հարիւր զոյգ եզ, ու հինգ հարիւր մատակ էշ էր, ու խիստ չատ ծառաներ ունէր։ և ան մարդը բոլոր արեւելցիներէն մեծ էր։
4 Ու անոր որդիքը կ'երթային, ու ամէն մէկը իր օրը տուներնին հացկերոյթ կ'ընէին, և ղրկելով երեք քոյրերնին կը հրաւիրէին
5 բերնին, որ իրենց հետ ուտեն ու խմեն։ Ու երբոր հացկերոյթին օրերը կը բլլնային, Ցոբ կ'կանչել կու տար՝ զանոնք ու կը սրբէր և

առաւօնուց կ'ելլէր՝ անոնց ամենուն թուովը ողջակէզներ կը մատուցանէր. որովհետև կ'ըսէր Ցոբ, Գուցէ իմ որդիքս մեղք գործեցին, ու սրտերնուն մէջ Աստուծոյ հայհոյեցին. միտ այսպէս կ'ընէր Ցոբ։

6 Այլ Համ օր մը Աստուծոյ որդիքը գացին Տէրոջը առջեւը կայնելու, ու Սատանան
7 ալ դնաց անոնց մէջէը։ Եւ Տէրը բսաւ Սատանային, Ուրկից կու գաս։ ու Սատանան պատասխան տուաւ Տէրոջը ու բսաւ, Երկրի
8 վրայ չրջելէն ու անոր մէջէը պտրտելէն։ Եւ Տէրը բսաւ Սատանային, Իմ Ցոբ ծառայիս ուշադրութիւն ըրիր, որ երկրի վրայ անոր պէս կատարեալ և արդար, աստուածավախ ու չարութենէ հեռ քաշուող մարդ
9 չկայ։ Ու Սատանան պատասխան տուաւ Տէրոջը ու բսաւ, Միթէ Ցոբ Աստուած կը պաշտէ
10 զնաստած։ Չէ՞ որ դուն անոր ու անոր տանը և անոր ամէն ունեցածներուն բոլորտիքը ցանկով պատեցիր, Անոր ձեռացը գործքերը օրհնեցիր, ու անոր սուացուածքը երկրի վրայ

– Գէ· բ· ։ ։ Տիս· գէ· բ· ։ ։ Հմ· ։ ։ Ղ Գէ· ։ ։ ։ Գէ· գ· ։ ։ Նէր· բսաներ – Ծն· ։ ։ Ա՜ղ· Հր· ։ ։ Ա՜ս· ։ ։ Գէ· բ· ։ ։ Ծն· ։ ։ Ա՜ս· ։ ։ Նէր· ։ ։ Ա՜ղ· Ծն· ։ ։ Ա՜ս· ։ ։ Գէ· բ· ։ ։ Ծն· ։ ։ Նէր· ։ ։ Ա՜ղ· Գէ· բ· ։ ։ Ա՜ս

անոր առիւն ունենալուն դէմ, — ըսաւ Փեթ-
12 րոս։ Քանի մը տարի առաջ հոս հայհոյե։ Ես
Տէրը բառ Սաուանային, Ահա անոր առիւն
ունենալը քու Հոգոյդ համար։ միայն քանի
մը տարի ձեռք չերկարցնես։ Ան ժամանա-
կը Սաուանան Տէրոջը առջեւէն գնաց։
13 Ու երբ որ օր մը Նոյոր ազգքը ու ազ-
գիներուն իրենց մեծ եղբօրը տանը մէջ կ'ո-
14 տեղն ու դիմի կը խոնարհին։ Ու մէկ պատա-
ղանք մը եկաւ Յորնի ու բառ, երբոր եղ-
ներն կը հերկէին ու մատակ էշերը անոնց քո-
15 վը կ'արածուէին, Սաբայեցիք յարձակեցան
ու զանոնք առին, ու ծառաներն սուրի բեր-
նէ անցուցին։ Ես միայն ես ազատեցայ — ին-
16 որ քեզի պատմեմ։ Երբոր անոնք տակաւին
կը խօսէր, — ուրիշ մէկն ալ եկաւ ու բառ, եր-
կինքէն Աստուծոյ կրակը իջաւ, ու հօտերը
ու ծառաները այրեց ու զանոնք ազատեց։
Ես միայն ես ազատեցայ — ինչ որ քեզի պատ-
17 մեմ։ Երբոր անոնք տակաւին կը խօսէր, — ուրիշ
մէկն ալ եկաւ ու բառ, Քաղդէացիք երեք
դունդի բաժնուած ուղտերուն վրայ յարձա-
կեցան ու զանոնք առին, ու ծառաները սուրի
բերնէ անցուցին։ Ես միայն ես ազատեցայ —
18 ինչ որ քեզի պատմեմ։ Երբոր անոնք տա-
կաւին կը խօսէր, — ուրիշ մէկն ալ եկաւ ու բառ,
Որ տունն տղոցդ ու աղջիկներդ իրենց մեծ
եղբօրը տանը մէջ կ'ուտէին ու գինի կը խը-
19 մէին, Ահա անապատէն անգին կողմէն մեծ
հով մը եկաւ, ու տունը չորս կողմը զարնե-
ցաւ, որ տղոցը վրան փլաւ, ու անոնք
մեռան։ Ես միայն ես ազատեցայ — ինչ որ
քեզի պատմեմ։
20 Աստուածը Յոբ եղաւ, Իր պատմուճանը
պատռեց ու գլխուն մազերը կտրեց, ու գետ-
21 նիքը խոնարհելով երկրպագութիւն բրաւ, Ու
բառ, Մօրս արգանդէն մերկ եկայ, ու հոն
մերկ պիտի դառնամ։ Տէրը տուաւ ու Տէ-
րը առաւ, Օրհնեալ ըլլայ Տէրոջը անունը։
22 Ասի ամենուն մէջ Յոբ չմեղանչեց, ու Աստու-
ծոյ անզգամութիւն չտուաւ։

ԳԼ. Բ

1 Աստուած նորէն Նաւածոյ առջեւը ներկայանալով՝ երկրորդ անգամ հրաման կ'առնէ որ Յոբը փորձեն։ 7 Չարագոյ պատրուակով գանիկա կը դարնէ։ 9 Յոբ իր կինէ կը յանդիմանուի, երբոր կը տեսնէ որ անիկա եկեր է դիմիր գրգռելու որ գնաւառած անիծէ։ 11 Յոբին երեք բարեկամները ըսալիքով յուսահատ կ'ընեն անոր։

1 Եւ ուրիշ օր մը Աստուծոյ որդիքը գացին
Տէրոջը առջեւը կայնելու, ու Սատանան ալ
2 նոցմէ անոնց մէջը Տէրոջը առջեւը կայնելու։
Ու Տէրը բառ Սատանային, Ուսկից կու
գաս։ Ու Սատանան պատասխան տուաւ Տէ-
րոջը ու բառ, Երկրի վրայ շրջելէն ու անոր
3 մէջը պտտելէն։ Ու Տէրը Սատանային բառ,
Իմ Յոբ ծառայիս ուշիկ ուշադրութիւն բրի՞ր,
որ երկրի վրայ անոր պէս կատարեալ և ար-
դար, աստուածավախ ու չարութենէ հեռ
քաշուող մարդ չկայ, ու անիկա տակաւին
իր կատարելութեանը մէջ հաստատ է, թէ
և զուն ուղեցիր զինք ջանիկա
4 զրկ տեղը կորսնցնելնէ։ Ու Սատանան պա-
տասխան տուաւ ու Տէրոջը բառ, Մորթի
տեղ մորթ՝ նաև մարդս իր բոլոր առացուած-
5 քը իր կեանքին տեղը կու տայ։ Քանցը հի-
մա ձեռքդ երկնցուր, ու անոր ոսկորներն
ու մարմինին դպչէ, — ըսաւ Փեթ-
6 րոս թէ չնչ։ Ես Տէրը
բառ Սատանային, Ահա անիկա քու ձեռքդ
է՛ — միայն թէ անոր կեանքը պահէ։
7 Ու Սատանան եղաւ Տէրոջը առջեւէն, ու
Յոբը ոտքին թաթիէն մինչև գագաթը դէշ
8 պալարներով զարկաւ։ Ու անիկա խեցիի մը
կտոր առաւ, որ անով քերտի, ու մոխիրի
մէջ նստաւ։
9 Ու անոր կինիկը բառ անոր, Դուն ատ-
կաբին կրաս կատարելութեանդ մէջ հաստատ
կը կենա՞ս։ Աստուծոյ դէմ հայհոյէ ու մեռի։
10 Ու Ան բառ անոր, Դուն անզգամ կինկան
մը պէս կը խօսիս։ Աստուծոյ ձեռքէն միայն
բարիքը ընդունինք, ու չարիքը չընդունի՞նք։
Ասի ամենուն մէջ Յոբ իր շրթունքներով
չմեղանչեց։
11 Ու Յոբին երեք բարեկամները՝ եղիփազ
Թեմանացին, Բաղդաս Սուհացին ու Սոփար
Նաամացին երբոր լսեցին անոր դէմ բոլոր եկած
ատ բոլոր փորձանքները, ամէն մէկը իր
տեղէն նշանակեցին ու միասին մոտենալ ու
երթան նշանակեցին անոր ցաւակից ըլլան ու մխի-
12 կա մխիթարեն։ Ու հեռուէն աչքերնին վեր-
ցնելով չճանչցան զանիկա և ձայ-
ներնին վերցուցին ու լացին, ու ամէն մէկը
իր պատմուճանը պատռելով՝ գետ ի երկինք
13 գրկեցին հազ ցանեցին։ Ու անոր հետ հեռ-
քը օր ու գիշեր գետնի վրայ նստան։
ու մէկը անոր խօսք մը չդրուցեց, քանզի
տեսան որ մեծ ցաւը խիստ սաստիկ էր։

ԳԼ. Գ

1 Յոբ իր ծննդեան օրը կ'անիծէ։ 13 Մահուան հանգստու-

1 Ես · ը · ԽԱ · Մաղ · 2 · 13 · 14 ·	5 Սաղ · ԽՊ · 17 · Ժող · Ա · 15 · — ՏԻՄ · 7 ·	11 ԳԼ · ը · 10 · —
4 Ծն · Ժգ · 6 ·	6 Ժող · Ա · 19 · Յով · 7 ·	= ԳԼ · — · 6 ·
5 Ժող · ՊՀ · 18 ·	7 Ժող · Ա · 19 · Յով · — · 17 ·	12 ԳԼ · — · 7 ·
7 Հգ · Ա · 13 ·	8 Մաս · ԻՀ · 15 ·	13 ԳԼ · — · 1 · Ա ·
8 Ծն · ԼԹ · 29 · Եզր · ՊՀ · 3 ·	9 Եփես · Ա · 20 ·	ԳԼ · ԻԼ · 3 · 6 ·
9 = ԳԼս · Ա · 6 ·	Թվս · Ա · 18 ·	ԳԼ · ՊՀ · 17 ·
		ԳԼ · — · 11 ·

1 ԳԼ · ԺՊ · 20 ·	4 ԳԼ · — · 11 · Հբ · — ՄԶ · Ժգ · 18 ·	6 Կամ Սաքցին · առ · Ծն · ԻԱ · 4 ·
2 ԳԼ · — · 18 ·	Ցաւ · Ա · 10 · 11 ·	7 ԳԼ · Իր · 11 · Հբ · — ՄԶ · Ժգ · 13 ·
3 Նա · — · 6 ·	5 ԳԼ · — · 21 ·	8 Նվիմ · ՊՀ · 1 · Պղծ · 10 · Եզկ · ԻԼ · 20 ·
4 Ր Թագ · Ժգ · 13 · ԳԼ · Իր · 6 · Եզկ · ԻԼ · 20 · Մաս · — · 21 ·	Սաղ · ՀՊ · 1 ·	9 Ծն · Ծ · 19 · —
	Ես · ԼՀ · 11 · Ե · Ղեւ · Ժ · 17 ·	
	Ծն · ԼՀ · 11 · Ե · Ղեւ · Իր · 7 ·	

քիւնը։ ու Որ իր նեղութիւնը պատճառով իր կնոջէն կը բաժնուի։

1 Ա՚նկէ ետև Յոր իր բերանը բացաւ ու իր
2 օրը անիծեց։ Եւ Յոր ՚խօսելով ու ըսաւ,
3 ՚Կորսուի՚ այն օրը որ ես ծնայ,
Ու այն գիշերը՝ որ ըսին Թէ Արու զաւակ մը †ծնաւ։
4 Այն օրը խաւար ըլլայ,
Ու Աստուած չհետաքրքրուի զանիկա վերէն,
Ու երբեք լոյս չծագի անոր վրայ։
5 Խաւարը ու ՚մահուան չուքը ֆիրենց սեպհական՚ կանուն՚ զանիկա.
Ամպը ծածկի զանիկա.
Օրուան մթութիները վախցընեն զանիկա։
6 Այն գիշերը մնաս խաւարը պաշարէ.
Անիկա տարուան օրերուն ||հետ չմիաւորուի,
Ու ամիսներուն մէջ չհամրուի։
7 Ահա այն գիշերը թող ամլոյի ըլլայ,
Ու անոր մէջ ուրախութեան ձայն չմտնէ։
8 Թող անիծեն զանիկա ՚օրը անիծողները
Որոնք պատրաստ են ՚վիշապը արթնցընելու։
9 Անոր գիշերուան աստղերը ապօտանան.
Լոյսին սպասէ ու չունենայ.
Ու ՚առաւոտուան ՚ճառագայթները չտեսնէ.
10 վասն զի իմ ՚ծոց արգանդին դուռները չգոցեց,
Ու տառապանքը աչքերէս չծածկեց։
11 ՚Ինչո՞ւ համար ՚ես արգանդէն չմեռայ,
Ու որովայնէն ելածիս պէս չհոգաւ նայ։
12 ՚Ինչո՞ւ ծունկերը ընդունեցին զիս,
Ու ինչո՞ւ ծոխք ՚՚ըմպէ որ ես ծծեմ։
13 ինչու որ հիմա պառկած կը հանգչէի ու կը քնանայի.
Ան ժամանակը հանգստացած կ՚ըլլայի՚
14 Իրենց համար ՚աւերակները չինող
Երկրի թագաւորներուն ու խորհրդականներուն հետ,
15 կամ ոսկի ունեցող իշխաններուն հետ՝
Որոնք տուներնին արծաթով կը լեցընեն։
16 կամ թէ ՚գաղտուկ վիժածի մը պէս կ՚ոչնչանայի
Ան երեսներուն պէս՝ որոնք երբեք լոյս չտեսան։
17 Հոն չարերը դադրեցուցած տանջելէն կը դադարին,
Եւ հոն ուժէ բնկածները կը հանգստանան։
18 Դատապարտեալները հոն կը հանգչին,
Ո՚ւ չեն լսեր ՚հարկապահանջին ձայնը։
19 Գոմերը ու մեծը հոն են.
Ծառան ալ իր տիրոջմէն ազատ է։
20 ՚Ինչո՞ւ համար թշուառութեան մէջ եղողին լոյս՝

Ու ՚դառնահոգիներուն կեանք տրուի,
21 Որոնք մահուան կը սպասեն, ու անիկա չգայ,
Ու ՚պահուած գանձերէն աւելի զանիկա կը փնտռեն.
22 Գերեզմանը գտած ժամանակնին
Խիստ ուրախ կ՚ըլլան ու կը ցնծան.
23 Ա՚նանկ մարդու մը՝ որուն ճամբան գոցուած է,
՚Ու Աստուած արգիլեր է զանիկա ամէն կողմէն.
24 Որովհետև կերակուր ուտելէս առաջ իմ հեծծումբերս կուգայ,
Ու իմ ազազակներս չորրերու պէս կը հոսին։
25 վասն զի ի՚նչ բանէ որ շատ կը վախնայի, ան ինծի հանդիպեցաւ,
Եւ ի՚նչ բանէ որ երկիւղ ունէի, ան ինծի հասաւ։
26 Ոչ խաղաղութիւն ունիմ, ոչ հանգստութիւն
Եւ ոչ հանդարտութիւն. բայց թշուառութիւնը ՚ի վրաս կու գայ։

ԳԼ. Գ

1 Եղիփազ կը յանդիմանէ Յորը իբրև մեղսգործ մէկ մը. 7 Ինքնարնի թէ Աստուծոյ գատաստաններէն պարգեւներուն հաճար չէ. հոգա չտրուած հաճար։ 12 Կը պատմէ իր գտնուելիք տեսիլը. որով ատելութեան հպարտութիւնը կը յանդիմանուի։

1 Ա՚նատևնը եղիփազ Թեմանացին պատասխան տուաւ ու ըսաւ.
2 Գիտե՞ս դժուարին արդեօք՝ թէ որ սկսինք քեզի խօսիլ.
Բայց ո՚վ կրնայ զինքը զսպել որ չխօսի։
3 Ահա դուն շատերուն խրատ տուիր,
Ու ՚տկար ձեռքերը զօրացուցիր։
4 Քու խօսքերդ սահելու վրայ եղողը հաստատեցին,
Ու դուն ՚տկարացած ծունկերը կազդուրեցիր.
5 Բայց հիմա ՚՚ի՚ջաւ քեզի պատահեցաւ ու դժուարեցար.
Քեզի դպաւ ու բողոքովին չփոթեցար։
6 Միթէ †աստուածապաշտութիւնդ քու ՚յոյսդ չէ՞,
Ու ճամբաներուդ ուղղութիւնը՝ քու ակնկալութիւնդ։
7 Աղէ, մտքդ բեր, ՚ո՞վ անմեղը կորսուեցաւ,
Եւ ո՞ւր տեղ արդարները բնաջինջ եղան։
8 ինչպէս որ տեսայ, ՚անօրէնութիւն հերկողները

• ԵՒԲ· պատասխան տուաւ։
– Գլ· ժ· 18· 19· Ես· քեզ· ժե· 10· ք· 14·
† ԵՒԲ· արդանդէն ՚ինչ ելայ։
՚ Գլ· ժ· 21· 22·
ժգ· 16· իբ· 3·
Ա՚ռ· իգ· 4· իդ·
10· ՚ՏՀ· 10· 14·
ԵՒԲ՚· ժգ· 10· Ա՚ռ· մա՚ք· ե· 8·
՚՚ Կամ պղծեն զերկիրը
՚՚՚ Կամ ՚ինչը չտրախտեցնեն։
՚՚՚՚ Տես· ԵՒԲ՚· ք· 17· 18·
՚՚՚՚՚ ԵՒԲ· Լ՚ևխթանքը
† Գլ· խա· 18·
՚ ԵՒԲ՚· Թաբթիքնե՚ր
ԵՒԲ՚· ք· 18·
Գլ· ժ· 18·
Ա՚ռ· իգ· 4· իդ·
Ա՚ռ· ՚ՏՀ· 10· 14·
ԵՒԲ՚· ժգ· 10· Ա՚ռ· մա՚ք· ե· 8·
՚՚՚՚՚՚ Տես· գլ՚ուխ· ե·
Գլ· ժ· 18·
Ա՚ռ· իգ· 4· իդ·
Ա՚ռ· ՚ՏՀ· 10· 14·
ԵՒԲ՚· ժգ· 10· Ա՚ռ· մա՚ք· ե· 8·
՚՚՚՚՚՚՚ Տես· ԵՒԲ՚· ք· 17·
Գլ· ժ· 18·
Ա՚ռ· իգ· 4· իդ·
Ա՚ռ· ՚ՏՀ· 10· 14·
ԵՒԲ՚· ժգ· 10· Ա՚ռ· մա՚ք· ե· 8·
՚՚՚՚՚՚՚՚ Տես· ԵՒԲ՚· ք· 17·
Գլ· ժ· 18·
Ա՚ռ· իգ· 4· իդ·
Ա՚ռ· ՚ՏՀ· 10· 14·
ԵՒԲ՚· ժգ· 10· Ա՚ռ· մա՚ք· ե· 8·
՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Տես· ԵՒԲ՚· ք· 17·
Գլ· ժ· 18·
Ա՚ռ· իգ· 4· իդ·
Ա՚ռ· ՚ՏՀ· 10· 14·
ԵՒԲ՚· ժգ· 10· Ա՚ռ· մա՚ք· ե· 8·
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Տես· ԵՒԲ՚· ք· 17·
Գլ· ժ· 18·
Ա՚ռ· իգ· 4· իդ·
Ա՚ռ· ՚ՏՀ· 10· 14·
ԵՒԲ՚· ժգ· 10· Ա՚ռ· մա՚ք· ե· 8·
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Տես· ԵՒԲ՚· ք· 17·
Գլ· ժ· 18·
Ա՚ռ· իգ· 4· իդ·
Ա՚ռ· ՚ՏՀ· 10· 14·
ԵՒԲ՚· ժգ· 10· Ա՚ռ· մա՚ք· ե· 8·
՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚՚ Տես· ԵՒԲ՚· ք· 17·
Գլ· ժ· 18·
Ա՚ռ· իգ· 4· իդ·
Ա՚ռ· ՚ՏՀ· 10· 14·
ԵՒԲ՚· ժգ· 10· Ա՚ռ· մա՚ք· ե· 8·

և· անիրաւութիւն ցանողները նոյնը կը հնձեն.
9 Աստուծոյ շունչէն կը կորսուին.
Ու անոր [a]բնդացը հովէն բնաջինջ կ'ըլլան.
10 Առիւ- [b]ծը խրճան առիւծին մնչիւնը և մնչող առիւծին ձայնը.
Ու կորիւնները ակռաները կը կոտրտուին.
11 [c]Առիւծը առանց որսի կը կորսուի,
Ու մեռած առիւծին կորիւնները կը ցրուին.
12 Ի՛ր ինծի գաղտուկ կերպով խօսք մը բաւեցաւ,
Ու անոր չշունչը ականջս հասաւ.
13 [d]Գիշերուան տեսիլքներուն դէմ- խորհուրդներուն առնչը՝
երբոր խոր քուն մը մարդոց վրայ կ'իջնէ,
14 վրաս ահ վախ մը ու [e]դող մը եկաւ,
Որ բոլոր ոսկորներս ցնցեց.
15 Առջևէս մէկ ոգի մը անցաւ,
Ո- մազերուս մազերը փուշ փուշ եղան.
16 Անիկա կայնեցաւ, բայց ես չկրցայ զանազանել անոր կերպարանքը.
Աչքերուս առջին երևոյթ մը կար.
Լռութիւն եղաւ, ու ձայն մը լսեցի, ը՝ ն՛ըսէր,
17 [f]Մի՞թէ մարդը Աստուծմէ արդար կ'ըլլայ.
Մարդը իր Արարիչէն մաքուր կ'ըլլայ.
18 Ահա Անիկա [g]իր ծառաներուն չհաւատար,
Ու իր հրեշտակներուն վրայ ալ պակասութիւն կը դնէ.
19 [h]Ա՛ռ ո՞ր կը մնան անոնք՝ որ կաւերէն տուներու մէջ կը բնակին,
Որոնց հիմը փոշիին մէջն է, և որոնք ցեցէն առաջ կը ճզմուին.
20 [i]Անոնք առտուընէ մինչև իրիկուն կը ճնշուին,
Ո- առանց մէկու մը խնամալուն կը կորսուին յաւիտեան.
21 [j]Ահա անոնց վրայ եղած փառաւորութիւնը կը վիրցուի.
[k]Անոնք կը մեռնին առանց իմաստուն ըլլալու.

ԳԼ· Ե

1 Ձայնի՛ ազազակէ· քեզի պատասխան տուող մը կայ արդեօք,
Ու սուրբերէն որո՞ն պիտի դարձընես քու երեսդ.
2 Որովհետև է որ բարկութիւնը յիմարը կը սպաննէ,
Ու նախանձը անմիտը կը մեռցնէ.
3 [a]Ես յիմարին արմատանալը տեսայ,
Բայց յանկարծ մը անոր բնակութիւնը անիծեցի.
4 [b]Անոր որդիները ապահովութենէ հեռու են.
Անոնք դռանը մէջ կը կռնկրտաուին,
[c]Ու ազատող մը չկայ անոնց.
5 Անոնի հունդը կ'ուտէ անոր հունձքը,
Ու փանիկա փուշերու [d]միջէն կը յափշտակէ.
Ու անոնց ստացուածքը [e]ծարաւ- ուածներ կը կլլէ.
6 Որովհետև չարիքը հողէն չի ելլեր,
Ու թշուառութիւնը գետնէն չբուսներ.
7 Թէպէտ մարդը [f]թշուառութենէ հանուիլ կը ծնանի,
Ինչպէս որ [g]կրակի կայծերը՝ վեր կը թռչին.
8 Իսկ ես Աստուծոյ պիտի դիմէի,
Ու իմ դարձս Աստուծոյ պիտի յանձնէի,
9 [h]Որ մեծ մեծ բաներ կ'ընէ, որ հետը չկարենար քննել,
Ու մեծ սքանչելիքներ [i]ընէ, որ հնար չէ համրել զանոնք.
10 [j]Անիկա երկիրս վրայ անձրև կու տայ,
Ու դաշտերուն վրայ ջուրեր կը խրկէ.
11 [k]Նաև ցածերը կը բարձրացնէ,
Ու սգաւորները ապահովութեան կ'ելլեն.
12 [l]Անիկա խորամանկներուն խորհուրդները կը ցրուէ,
Որ ձեռքերնին կարող չըլլայ իրենց գործքերը գլուխ առնելու.
13 [m]Իմաստուններն իրենց խորամանկութեանը մէջ կը բռնէ,
Ու նենգաւորներուն խորհուրդը չուտով կը խափանէ.
14 [n]Ցորեկը մութի կը բախտին,
Ու կէս օրին գիշերուան պէս խարխափելով [o]կ՚երթան.
15 Բայց չազատար աւրէն, անոնց բերնէն
Ու հզօրին ձեռքէն կ'ազատէ.
16 [p]Աչքակս ազատար յոյս կ'ունենայ,
Իսկ անօրէնութիւնը իր բերանը կը գոցէ.
17 [q]Ահա երանելի է այն մարդը՝ զոր Աստուած կը խրատէ.
Ուրեմն Ամենակարողին յանդիմանութիւնը մի անարգեր.
18 Ինչու որ ինքը կը վիրաւորէ ու կը փաթթէ.
Կը զարնէ ու իր ձեռքերը կը բժշկէն.
19 [r]Վեց նեղութիւններէն քեզ պիտի ազատէ,

---

a Յե· ա· 33· ՁԱ· Եզ· Ժե· 8· Գե· ա· 19· Ժե· 30· Ես· ժա· 4· բՍԱ· ը· 8·
b Սղ· ԺԸ· 6· Սղ· ԼԲ· 10· Գե· ԼԲ· 15· Ամ· գ· 16· Գե· Բ· 8·
c Գե· Ժե· 16· Գե· Ժե· 16· Սղ· գ· 5· ե· Սղ· ԼԲ· 11· ԽՍ· 14·
d Գե· ԼԷ· 12·
e Սղ· ԼԷ· 36· 38·
f Յե· ԺԵ· 4· Ղե· Ը· 3· Յե· ԺԵ· 9·
g Գե· ԺԵ· 5· Սղ· ԽԲ· 12· Գե· ԺԸ· 9· ԿՈՐ· ԺԸ· 17· 18· 19· ԿԲ· Ժ· 13· ԿՈՐ· Ժ· 13·
h Ամ· գ· 16· Ես· ԽԲ· 11·
i Ամ· Ը· 5· Ես· ԽԲ· 11· Ամ· Ը· 5· Ես· ԽԲ· 11· Ամ· Ը· 5· Ես· ԽԲ· 11·

Ու եօթներորդին՝ Քեզի չարիք պիտի չդպչի։
20 Սովի ժամանակ քեզ մահուանէ պիտի ազատէ,
Ու պատերազմի մէջ սուրին ձեռքէն։
21 Լեզուի խարազանէ ապահով պիտի ըլլաս,
Ու կործանման գալու ատենը անկէ չվախնաս։
22 Կործանման ու սովի վրայ պիտի ծիծաղիս,
Ու երկրի գազաններէն պիտի չվախնաս։
23 Քանզի գաշտի քարերուն հետ գաշինք պիտի ունենաս,
Ու գաշտի գազանները քու հետդ խաղաղ֊
Թիւն պիտի վարուին։
24 Ու պիտի գիտնաս որ վրանիդ մէջ յաջողու֊
Թիւն կայ.
Եւ քու բնակարանիդ այցելութիւն պիտի ը֊
նես ու °բան մը պակաս պիտի չգտնես։
25 Եւ պիտի գիտնաս որ Քու զաւակներդ շա֊
ատ ալ,
Ու քու սերունդդ երկրի խոտերուն պէս
պիտի ըլլան։
26 Ողկի մը ծերացած՝ գերեզմանը պիտի մտնես,
Ցորենի խուրձերուն դէպին պէս՝ որ իր ժա֊
մանակին կը դիզուի։

27 Ահա մենք հաս բանը քննեցինք, ատանկ է.
Մարիկ ըրէ անոր ու Քու օգուտ համար գիտ֊
ցիր զանիկա։

ԳԼ. Զ

1 Որ իր գործառնէիցը իրաւացի ըլլալ կը ցուցնէ. 3 Մեռնե֊
լու կը յանձնէ. յաւերժով որ իր միխիթարութիւնը հոն պիտի
գտնէ. 11 Կը յանձնարանէ իր բարեկամները իրեն անգուրկ
մնալիկ։

1 Եւ Յոբ պատասխան տուաւ ու ըսաւ,
2 Երանի թէ իմ տրտմութիւնս ազնիւ կշռուէր,
Ու իմ թշուառութիւնս միանգամ կշռուի միշ
դրուէր.
3 Քանզի հիմա անիկա ²ծովուն աւազէն ծանր
կ'ըլլար.
Անոր համար ³իմ խօսքերս †կը հառաչին։
4 ⁴Որովհետեւ Ամենակարողին նետերը իմ նե֊
րսիդս են,
Որոնց թոյնը իմ հոգիս կը ծծէ.
⁵Աստուծոյ արհաւիրքները ինծի դէմ դասա֊
շարուած են։
5 Մի՞թէ վայրենի էշը խոտին փոխ կը գոչէ՞.
Կամ եզը իր մսուրին փոխ կը բառաչէ՞.
6 Անհամ բանը առանց աղի կ'ուտուի՞.
Հաւկիթի ճերմակուցին միջը համ կայ արդ֊
եօք.
7 Ան բաները՝ որոնց սիրտս չէր ուզեր դպչիլ,

ե Ամբ. ը֊ 19։
զ Ամբ. ԼԹ֊ 19։ ԼԸ֊ 19։
է Ամբ. ր֊ 19։
ը Ամբ. Ժ֊ 8։ ԼԸ֊ 19։ ԼԹ֊ 21։
թ Ամբ. գ֊ 19։ Ամս. Ը֊ 11։ Եզեկ. ԼԲ֊ 21։
ժ Ամբ. գ֊ 19։ Ամս. Ը֊ 11։ Ծն֊ ՄԻ֊ 1։
ի Ամբ. ԽԶ֊ 2։
լ Ամբ. Ը֊ 16։
խ Ամբ. Ի֊ 4։
ծ Ամբ. Ի֊ 11։ Ժ֊ 21։
կ Ամբ. Ի֊ 11։ Ժ֊ 21։
հ Ամբ. ԽԶ֊ 2։
ձ Ամբ. ԽԶ֊ 2։
ղ Ամբ. Ի֊ 4։
ճ Ամբ. Ի֊ 11։
մ Ամբ. ԽԶ֊ 2։
յ Ամբ. ը֊ 9։
ն Ամբ. ԼԸ֊ 19։
շ Ամբ. ԽԶ֊ 2։
ո Ամբ. ԽԶ֊ 2։
չ Ամբ. ԽԶ֊ 2։
պ Ամբ. ԽԶ֊ 2։
ջ Ամբ. ԽԶ֊ 2։
ռ Ամբ. ԽԶ֊ 2։
ս Ամբ. ԽԶ֊ 2։
վ Ամբ. ԽԶ֊ 2։
տ Ամբ. ը֊ 9։
ր Ամբ. ը֊ 11։ Խ֊ 21։
ց Ամբ. ԽԶ֊ 2։
ւ Ամբ. ԽԶ֊ 2։
փ Ամբ. Ժ֊ 1։
ք Ամբ. Ժ֊ 3։
և Ամբ. Ժ֊ 4։
օ Ամբ. Ժ֊ 11։
ֆ Ամբ. Ժ֊ 11։

Իմ զգայարկ կերակուրս եղան։
8 Երանի թէ ուզածս կատարուէր,
Ու տար Աստուած ան բանը՝ որուն կը սպա֊
սեմ.
9 Ըսինքն թէ Աստուած գիս ճնշելու հաւա֊
նէր,
Ու ձեռքը երկինքցընելով գիս կործանէր։
10 Բայց տակաւին ան միխիթարութիւնը պիտի
ունենամ,
Եւ անողոք ցաւին մէջը պիտի ուրախանամ,
Որ ես Անուրբին խօսքերը չուրացայ։
11 Ուժս ի՞նչ է՝ որ դիմանամ,
Ու վախճանս ի՞նչ է՝ որ կեանքս երկինցընեմ։
12 Միթէ իմ ոյժս քարերո՞ւ ոյժ է,
Կամ թէ մարմինս պղնձէ՞ն է.
13 Չէ՞ որ օգնութիւնէ զուրկ եմ,
Ու ձեռնտուութիւնը հեռացած է ինծմէ։
14 Թշուառութեան մէջ եղողին իր բարեկամին
կարեկցութիւնը հոգ է.
Բայց անիկա Ամենակարողին վախը մէկդի
թողուց։
15 Իմ եղբայրներս հեղեղներու պէս խաբէու֊
թիւն ըրին,
Հեղեղատներու պէս՝ որ կ'անցնին.
16 Որոնք տաէն պղտորած են,
Եւ ձանոյց մէջ ձիւնը կը ծածկուի։
17 Տարբը տեսածնուն պէս կը ցամքին,
Խիստ տաք ատենը իրենց տեղէն անհետ կ'ըլլան։
18 Կարաւանները իրենց ճամբան կը դարձընեն,
Բայց ||գատարկ երթալով կը կորսուին.
19 Թեմայի կարաւանները նայեցան,
Սաբայի ճամբորդները անոնց յուսացան։
20 Թուաշնան համար ամչցան,
Հոն գացած ատեննին կարմրեցան։
21 Ձիրաւ ըսիր ²անօգուտ եղար,
Թշուառութիւնդ տեսար ու ³սոսկացիր։
22 Ես ձեզի բա՞ր որ ինծի բերէք,
Ու ձեր առագաստքէն բնծայ տուէք ինծի.
23 Կամ թէ գիս թշնամիին ձեռքէն ազատեցէք,
Ու բռնաւորներուն ձեռքէն գիս փրկեցէք.
24 Սորվեցուցէք ինծի՝ ու լուռ պիտի կենամ.
Ու հասկցուցէք ինծի՝ թէ ինչ բանի մէջ սը֊
խալեր եմ։
25 Ուղիղ խօսքերը օրշափ զօրաւոր են.
Բայց ձեր յանդիմանութիւնը ի՞նչ կը նշա֊
նակէ.
26 Արդեօք խօսքե՞ր յանդիմանել կը մտածէք.
Թուաշնոտին խօսքերը հով են։
27 Մանաւանդ որբին համար վիճակ կը լարէք,
Ու ձեր բարեկամին համար հոր կը փորէք։

ա Ամբ. Ի֊ 4։
բ Ամբ. ԽԶ֊ 2։
գ Ամբ. Ի֊ 11։ Խ֊ 21։
դ Ամբ. Ժ֊ 1։
ե Ամբ. Ժ֊ 3։
զ Ամբ. Ժ֊ 4։
է Ամբ. Ժ֊ 11։
ը Ամբ. ԽԶ֊ 2։
թ Ամբ. Ժ֊ 3։
ժ Ամբ. Ժ֊ 4։
ի Ամբ. ը֊ 11։
լ Ամբ. ԽԶ֊ 2։
խ Ամբ. ԽԶ֊ 2։
ծ Ամբ. ԽԶ֊ 2։
կ Ամբ. ԽԶ֊ 2։
հ Ամբ. ԽԶ֊ 2։
ձ Ամբ. ԽԶ֊ 2։
ղ Ամբ. ԽԶ֊ 2։
ճ Ամբ. ԽԶ֊ 2։
մ Ամբ. ԽԶ֊ 2։
յ Ամբ. ԽԶ֊ 2։
ն Ամբ. ԽԶ֊ 2։
շ Ամբ. ԽԶ֊ 2։
ո Ամբ. ԽԶ֊ 2։
չ Ամբ. ԽԶ֊ 2։
պ Ամբ. ԽԶ֊ 2։
ջ Ամբ. ԽԶ֊ 2։
ռ Ամբ. ԽԶ֊ 2։
ս Ամբ. ԽԶ֊ 2։
վ Ամբ. ԽԶ֊ 2։
տ Ամբ. ԽԶ֊ 2։
ր Ամբ. ԽԶ֊ 2։
ց Ամբ. ԽԶ֊ 2։
ւ Ամբ. ԽԶ֊ 2։
փ Ամբ. ԽԶ֊ 2։
ք Ամբ. ԽԶ֊ 2։
և Ամբ. ԽԶ֊ 2։
օ Ամբ. ԽԶ֊ 2։
ֆ Ամբ. ԽԶ֊ 2։

28 Հիմա հաճեցէք ինձի նայելու.
թէ որ սուտ կը խօսիմ, յայտնի է ձեզի.
29 դարձէք՝ կ'ազաչեմ, ու անիրաւութիւն չըլլայ.
Այո՝ դարձէք. քանզի ասով իմ արդարութիւնս կը յայտնուի.
30 Միթէ իմ լեզուիս վրայ անիրաւութիւն կայ.
Միթէ չիմ քիմքս չար բաները չը կրնար զանազանել.

ԳԼ. Է

1 Ծօր իր ձեռնելու փափաքը կ'արդարացնէ. 12 Իր անհատ. գթառատութեանը համար. 17 ու Աստուծոյ քննութեանը համար գոհացած կ'ըլլայ.

1 Միթէ մարդս երկրի վրայ պատերազմի ասպարիզ մը չունի՞.
Եւ անոր օրերը վարձկանի մը օրերուն պէս չե՞ն.
2 Ինչպէս որ ծառան ետին-ետ չուքին կը փափաքի,
Ու վարձկանը իր վարձքին կը սպասէ,
3 Անանկ ալ ունայնութեան տարիները ինծի բաժին տրուած են,
Ու թշուառութեան գիշերները ինծի համար որոշուած են.
4 Երբ պառկած ատենս կ'ըսեմ, Երբ պիտի ելլեմ,
Ու գիշերը երբ պիտի անցնի.
Ու մինչև արշալոյսը անհանգստութեամբ լեցուած եմ.
5 Մարմինս որդերով ու հողի կոշտերով ծածկուած է.
Մորթս կը ճեղքուի ու կը հալի.
6 Օրերս ոստայնանկին կկոչնն արագ կ'անցնին,
Ու կը սպառին առանց յոյս մը ճարելու.
7 Յիշէ որ կեանքս հովի պէս է.
Աչս այսու հետև բարիք պիտի չտեսնէ.
8 Զիս տեսնողին աչքերը ետին զիս պիտի չտեսնեն.
Քու աչքերդ իմ վրաս կը նային, ու ես բնաւ չեմնչ կ'ըլլամ.
9 Ինչպէս ամպը կը ցրուի կ'երթայ,
Անանկ ալ գերեզմանը իջնողը պիտի չելլէ.
10 Ալ անիկա իր տունը պիտի չդառնայ,
Ու իր բնակարանը ալ զանիկա պիտի չճանչնայ.
11 Ուստի ես իմ բերանս պիտի չզսպեմ.
Հոգիիս նեղութեամբը պիտի խօսիմ,
Սրտիս դառնութեամբը պիտի դանգատիմ.
12 Միթէ ես ծո՞վ եմ, կամ կէտ,
Որ իմ վրաս պահապաններ կը դնես.
13 Երբոր ես կ'ըսեմ թէ անկողինս զիս պիտի մխիթարէ,
Մահիճս իմ դանդատներս պիտի պակսեցընէ,
14 Զիս երազներով կը վախցընես,
Ու ցնորքներով կը զարհուրեցնես.
15 Վասն որոյ աւելի կ'ընտրեմ խեղդուիլ ու մեռնիլ,
Քան թէ իմ ոսկորներուս պահուիլ.
16 Ես ձանձրացած եմ, ու չեմ ուզեր որ յաւիտեան ապրիմ.
Ինծմէ ետ կեցիր, ինչու որ իմ օրերս ունայնութիւն է.
17 Մարդը ո՞վ է՝ որ զուն անոնք մեծ բան մը համարիս,
Ու անոր համար հոգ տանիս,
18 Եւ առ ի առաւօտ զանոնք դիտես,
Ու ամէն վայրկեանի մէջ փորձես.
19 Մինչև ե՞րբ ինծմէ ետ չես կենար.
Թուքս կլլելո՛ չափ ալ թող չես տար.
20 Մեղանչեցի. քեզի ի՞նչ ընեմ, օվ մարդիկը ջնեող.
Ինչո՞ համար զիս քեզի նշան առիր, ու ես ինծի բեռ եղայ.
21 Եւ ինչո՞ իմ մեղքս չես ներեր,
Ու իմ անօրէնութիւնս չես վերցներ.
Որովհետև հիմա հողին մէջ պիտի պառկիմ,
Ու առաւօտուն թէ որ զիս փնտռես՝ պիտի չգտնուիմ.

ԳԼ. Ը

1 Բաղդատ կը ցուցնէ Աստուծոյ արդարութիւնը՝ որով կը վարուի մարդոց հետ իրենց գործերուն համեմատ. 8 Անի. ես ուժի գործերն ապագային առարկ բնչլով կ'ըսեն. բեն անհարկիւլի կարծառանգ կը համառայ. 10 Աստուծոյ արդար գործերը չհիւլեն ատեն. զանազ Ծօրն վրայ կը յայտնուի.

1 Անատեներ Բաղդատ Սօփեցին պատասխան տուաւ ու բսաւ.
2 Մինչև ե՞րբ այդպէս պիտի խօսիս.
Ու բերնիդ խօսքերը սաստիկ հովի պէս պիտի բլլան.
3 Միթէ Աստուած դատաստանը կը խափանէ՞,
Կամ Ամենակարողը իրաւունքը կը խափանէ՞.
4 Եթէ քու որդիդ անոր դէմ մեղանչեր են,
Եւ ան ալ իրենց յանցանքին մատնած է զանոնք,
5 Եթէ դուն առտուընդր կանուխ զԱստուած փնտռես,
Ու Ամենակարողէն ներում խնդրես,

1 Գէ. ժէ. 10.
2 Իւ. ժբ. 11. Լէ. 3.
— 7 Գէ. ժդ. 5. 16. Սողմ. լԲ. 4.
8 Տե-գէ. ԻԲ. 21.
9 Ք Օբ. իբ. 9. Գէ. ժէ. 12.
10 Ես. ժդ. 11.
11 Գէ. Բ. 25. ժդ. 23. ժէ. 11. Սողմ. զ. 6. Ես. 11. Ժդ. 13. Ժես. 4. Ես. Լբ. 12. 18. Ք. 6. 8.
Ծաւ. դ. 14.
2 Սողմ. Կբ. 30. 2Բ. 47.
3 Գէ. Ք. 25. ժդ. 23. ժէ. 11. Սողմ. զ. 6. Ես. 11. Ժդ. 13. Ժես. 4. Ես. Լբ. 12. 18. Ք. 6. 8.
4 Գէ. ք. 9.
5 Ք Ժես. ժբ. 23. 6 Գէ. Ը. 18. ք. 8. Սողմ. Ժդ. 10. Սողմ. լՔ. 1. 9.

Ք. 9.
2 Ես. ժ. 10. Գէ. ժ. 1.
3 Գէ. Ք. 27.
4 Գէ. ժ. 1.
5 Գէ. ժ. 20. ժդ. 6 Սողմ. լՔ. 13.
7 Սողմ. ճբ. 9.
4 Սողմ. ը. 4. Ժդ. 3 Գէ. ժբ. 18. Սողմ. Ք. 18. Ռէբ. 9. 18.
— Ծաւ. ժբ. 23. ԲՕբ. ը. 4. Բ Մ. ժբ. 7. Գէ. լդ. 18. 22. Դան. Ք. 14. Հբ. 20. ժբ. 5. Գէ. ա. 2. 13. Գէ. Ք. 3. ժա. 23. Ք. 23. Ես.

6 Եթէ դուն մեզբուր ու չխոտակ ըլլաս ,
Հիմա անչուշտ անիկա քեզի համար պիտի
աղաչընայ ,
Ու քու արդարութեանդ բնակարանին յա-
ջողութիւն պիտի տայ ·
7 Թէ և քու սկիզբդ փոքր ըլլայ ,
Բայց քու վերջդ խիստ պիտի մեծնայ ·

8 Հիմա հարցուր առջի ազգերուն ,
Ու անոնց հայրերը քննելու ուշադրութիւն
ըրէ ·
9 (Ինչու որ մենք երէկուանները ենք , ու ըն-
չչենք գիտեր ·
Քանզի մեր կեանքը երկրի վրայ սուտոր
մըն է ·)
10 Ա՛հա անոնք քեզի պիտի սորվեցընեն , քեզի
պիտի խօսին ,
Ու իրենց սրտէն խօսքեր պիտի հանեն ·
11 Մէրէճ պրաւն առանց տիղմի կը բուսանի՞ ·
Կնիւնը առանց ջուրի կ'աճի՞ ·
12 Անիկա դեռ իր գալարութիւնները մէջ — չը-
կտրած՝
Աչքն խոտէն առաջ կը չորնայ ·
13 Ասանկ պիտի ըլլայ ամէն անոնց ճամբաները՝
որ զԱստուած կը մոռնան ·
Ու՝ կեղծաւորին յոյսը պիտի կտրուի ·
14 Ինչու որ անոր յոյսը պիտի կտրուի ,
Ու անոր վստահութիւնը նմանի է թոռայինին
պէս պիտի ըլլայ ·
15 Անիկա իր տունը պիտի կռթնի ,
Բայց ան չդաստատութիւն պիտի չունենայ ·
Ու ջուրէ զանիկա պիտի բռնէ ,
Բայց ան կանգնած պիտի չմնայ ·
16 Արևը չծագած զարտ է ,
Ու անոր ճիւղերը իր եզած պարտէզին վրը
կ'երկնին ·
17 Անոր արմատները քարակոյտին կը փաթ-
թուին ,
Ո— քարերուն տեղը կը տեսնէ ·
18 Թէ որ մէկը զանիկա իր տեղէն խլէ ,
Յետը պիտի ուրանայ զանիկա՝ ըսելով Թէ ես
քեզ չտեսայ ·
19 Ա՛հա անոր ճամբուն ուրախութիւնը աս է ,
Ու հողէն ուրիշներ պիտի երկնին ·
20 Ա՛հա Աստուած արդար մարդը չմերժեր ,
Ոչ ալ չարերուն ձեռնտու կ'ըլլայ ,
21 Մինչև որ քու բերանդ ծիծաղով լեցընէ ,
Ու շրթունքներդ ուրախութեան ձայնով ·
22 Քեզ ատողները ամօթով պիտի ըլլան ·
Ու ամբարիշտներուն վրանը բնաջինջ պիտի
ըլլայ ·

ԳԼ · Թ

1 Ցոր Աստուծոյ արդարութիւնը խոստովանելով կը յայտնէ
Թէ արշաւ անկարելի բան է անոր հետ վիճաբանիլը : 11 Կը
հաստատէ Թէ անհուն մարդէ դիտաստարակ իր կը
բան նէզութիւններուն համար :

1 Ես ցոր պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
2 Իրաւցընէ անանկ ըլլալը գիտեմ ·
Ու՝ մարդը ի՞նչպէս պիտի արդարանայ Ա-
ստուծոյ առջեւը ·
3 Եթէ անոր հետ վիճաբանիլ ուզէ ,
Հազարէն մէկուն չկրնար անոր պատասխան
տալ ·
4 Անիկա սրտով խելաւոր՝ և ուժով կարող է ·
Ո՞վ անոր դէմ ինքզինքը խստացուցեր՝ ու յա-
ջողութիւն գտեր է ·
5 Անիկա լեռները կը տեղափոխէ , ու անոնք չեն
գիտեր ·
Իր բարկութեամբը զանոնք կը տապալէ ·
6 Երկիրը իր տեղէն կը շարժէ ,
Ու սիւները միասին կը դողան ·
7 Արեւին հրաման կ'ընէ , ու անիկա չծագիր ·
Ու աստղերը կը կնքէ ·
8 Ինքը միայնակ երկինքը կը տարածէ ,
Ու ծովուն ալիքներուն վրայ կը քալէ ·
9 Անիկա ըրաւ Արջը , Հայկը ու Բազմաստեղը
Ու հարաւին չուժմարանները ·
10 Անիկա անքննելի մեծագործութիւններ
Ու անթիւ սքանչելիքներ կ'ընէ ·
11 Ահա անիկա քովէս կ'անցնի , ու ես չեմ
տեսներ ·
Առաջ կ'անցնի , ու չեմ իմանար ·
12 Թէ որ յափշտակէ , ո՞վ կրնայ զանիկա ար-
գիլել ·
Ո՞վ կարող է ըսել անոր Թէ ի՞նչ կ'ընես ·
13 Աստուած իր բարկութիւնը ետ չդարձներ ·
Ո— ներքեւ օգնականները անոր տակը կը խո-
նարհին ·
14 Ո՞ր մնաց որ ես անոր պատասխան տամ ,
Ո— անոր դէմ խօսքերս ընտրեմ ·
15 Որովհետեւ արդար ալ ըլլամ , պատասխան
պիտի չտամ ·
Իմ դատաւորիս չնորհք պիտի խնդրեմ ·
16 Թէ որ ես զանիկա կանչէի , ու ինծի պա-
տասխան ալ տար ,
Պիտի չհաւատայի Թէ անիկա իմ ձայնս լսած է ·
17 Որովհետեւ փոթորիկով զիս ճնշեց ,

Ու հառանց պատճառի իմ վիրքերս աւելցուց։
18 Զիս չխոզուր որ չտնչ առնեմ,
Հապա դառնութեամբ զիս կը լեցնէ։
19 Թէ որ զօրութիւն ըսուի, ահա անիկա զօրաւոր է,
Իսկ թէ որ դատաստան՝ ո՞վ զիս առեանը պիտի կանչէ։
20 Թէ որ անձս արդարացընեմ, իմ բերանս զիս կը դատապարտէ.
Թէ ես զիս կատարեալ եղնցնեմ, զիս յանցաւոր կը հանէ։
21 Թէ ես զիս կատարեալ եղնցնեմ, իմ անձս չեմ ճանչնար,
Իմ կեանքս կ'արհամարհեմ։
22 Ա՛ռնէ մէկ է. անոր համար ըսի թէ
Անիկա արդարը ու ամբարիշտը դէպ ի բը-
նաջինջ կ'ընէ։
23 Թէ որ հարուածը յանկարծ մեռցընէ,
Անիկա անմեղին պատուհասը փորձութեանը վրայ կը ծիծաղի։
24 երկիրը ամբարշտին ձեռքը տրուեցաւ.
Դատաւորներուն երեսը կը ծածկէ.
եթէ ոչ՝ ո՞վ է անիկա։
25 Աղդ. Իմ օրերս աւրհնագակէն արագ են,
Փախան ու բարութիւն չտեսան։
26 Արագագնաց նաւերու պէս՝
Որսի վրայ յարձակող արծիւի պէս կ'անցնին։
27 Թէ որ ըսեմ, Դանդաղ մնամ,
Տրտմութիւնս ձգեմ ու զուարթ բլլամ,
28 Բոլոր թշուառութիւններէս կը վախնամ.
Գիտեմ որ զիս անմեղ պիտի չհամարիս։
29 Ամբարիշտ պիտի սեպուիմ.
Ինչո՞ւ համար զուր տեղը աչխատիմ։
30 Թէ որ ձիւնի ջրով լուացուիմ,
Ու ձեռքերս ճմայրութիւնով սրբեմ,
31 Ան ժամնակը զիս փոսը կ'ընկղմես,
Ու հանդերձս պիտի զզուի ինծմէ։
32 Ինչու որ ինծի պէս մարդ չէ որ անոր պա-
տասխան տամ,
Ո՛ր կուգեմ դատաստանի երթանք։
33 Միջնորդ դատաւոր մը չկայ մեր մէջը,
Որ կարենայ իր ձեռքը մեր երկուքին վրայ դնել։
34 Թող իր գաւազանը վրայէս վերցընէ,
Ու անոր երկիւղը ալ զիս չսարսռցընէ,
35 Ա՛ռնէնը պիտի խօսիմ, ու անկէ պիտի չվախ-
նամ.
Բայց եղած վիճակիս մէջ ես իմ անձիս օդուտ չեմ։

ԳԼ. Ժ

1 Ցաւ գանգատելու համարձակութիւն՝ Աստուծոյ կը բռնէ իր նեղութեանը համար։ 18 Իր կենդրն համար կը գանգատի. ու կը խնդրէ որ իր մահուընէն առաջ ժիւ մը հանգստութիւն ունենայ։

1 Հոգիս կեանքէս ձանձրացաւ.
Համաքաձակ պիտի գանգատիմ,
Հոգիս դառնութեամբը պիտի խօսիմ.
2 Պիտի ըսեմ Աստուծոյ, Մի դատապարտեր զիս,
Յայտնէ ինծի թէ ի՛նչ բանի համար հետս կը վիճիս։
3 Քեզի ազէկ կ'երեւնայ որ ջ- հարստահարես,
Ու քու ձեռացդ գործը արհամարհես,
Եւ ամբարիշտներուն խորհուրդին լոյս տաս։
4 Միթէ դուն մարմնաւոր աչքեր ունիս.
Մարդուն տեսածի՞ն պէս կը տեսնես։
5 Միթէ քու օրերդ մարդոնէն օրերուն պէս են.
Քու տարիներդ մարդոնէն օրերուն պէս են,
6 Որ դուն իմ յանցանքս փնտռես,
Ու մեղքս քննես։
7 Գիտես որ յանցաւոր չեմ,
Բայց չկայ մէկը որ քու ձեռքէդ ազատէ զ-։

8 Քու ձեռքերդ զիս ստեղծեցին,
Ու իմ բոլոր անդամներս կազմեցին,
Ու զիս բնաջինջ կ'ընես։
9 Կ'աղաչեմ յիշէ որ զիս կաւի պէս շինեցիր,
Ու զիս հողի պիտի դարձընես։
10 Չէ՞ որ զիս կաթի պէս թափեցիր,
Ու պանիրի պէս թանձրացուցիր.
11 Ջիս մորթով ու մսով հագուեցուցիր,
Ու զիս ոսկորներով ու ջիղերով հիւսեցիր.
12 Ինծի կեանք ու ողորմութիւն շնորհեցիր,
Եւ քու խնամքդ իմ հոգիս պահեց։
13 Ու ասոնք սրտիդ մէջը պահեցիր.
Գիտեմ որ ասոնք ձմիտդ էին։
14 Եթէ մեղք գործեմ, գուն զիս կը դիտես,
Ու իմ անօրէնութենէս անմեղ չես համարիր զիս։
15 Եթէ ամբարշտութիւն ընեմ, վա՜յ է ինծի,
Ու արդար ալ բլլամ՝ գլուխս չեմ կրնար վերցընել.
Անարգանօք լցուած եմ.
Հիմա՛ իմ թշուառութեանս նայէ,
16 Որ աւելնայու վրայ է.
Առիւծի պէս զիս կ'օրսաս,
Եւ զարձեալ իմ վրաս ††յայտնի կ'ըլլաս։
17 Ինծի դէմ վկաներդ կը նորոգես,
Ու քու բարկութիւնդ իմ վրաս կը շատցընես.

1 Գլ. բ · 3· լգ· 6։
2 Կամ ինծի համար։ Գլ. վկայութիւն պիտի ասյ։
3 Ժգ· 4։
4 Գլ. է· 6, 7։
5 Կամ ցանկալի. Կամ Աստուածի։ Ա Կր. ս· 8։
6 Գլ. է· 13։
7 Սաղ. ճմԹ· 189։
8 Գլ. ժգ· 10—11։
9 Կամ սհմռով։
10 Ժգ· 4։
11 Գլ. է· 6, 7։
12 Կամ ցանկալի. Կամ Աստուածի։ Գլ. է· 13։
13 Գլ. է· 11։
14 Սաղ. ճմԹ· 8· Եսա· ԷԿ· խս· 3։
15 Գլ. ժգ· 4։
16 Սաղ. ճմԹ· 189։
17 Գլ. ժգ· 10—11։
18 Գլ. ժգ· 10։
19 Գլ. է· 6։ Ցաւ· Գլ. է· 16։ Ցաւ· գ· 3· 8։
20 Գլ. է· 11։
21 Սաղ. ճյ· 8։ Եսա· կդ· 8։
22 Սաղ. ճմԹ· 1· 2։
23 Սաղ. ճմԹ· 1· 2։ Եսա· կդ· 8։
24 Սաղ. ճմԹ· 14—16։
25 Սաղ. ճմԹ· 1։
26 Եբր· գ· 1· գ· 19։ Եսա· կդ· 8։
27 Սաղ. ճմԹ· 1· 2։
28 Սաղ. ճմԹ· 1։
29 Եբր· գ· 11։
30 Սաղ. ճմԹ· 1· 2։
31 Եսա· գ· 11։
32 Գլ. ժգ· 13· 15· Ցաւ· ա· 12· 13։ Եբր· գ· 13։
33 Ա Տմ· բ· 5։
34 Գլ. է· 16։ Ցաւ· գ· 3· 8։
35 Գլ. է· 11։
36 Սաղ. ճմԹ· 1· 2։
37 Սաղ. ճմԹ· 1· 2։
38 Սաղ. ճմԹ· 1։
39 Եբր· գ· 11։
40 Գլ. ժգ· 13· 15· Ցաւ· Ժ· 21։
41 Սաղ. իե· 15։
42 Կամ Իսկ ինչ որ գերեզմանին վերաբերի։
43 Եսա· վ· 13· Ցաւ· գ· 10։
44 Գլ. Ք· 18· 19։

փոխոխութիւններ ու պատերազմ ունիմ։
18 Արդ ի՞նչո՞ւ համար զիս արգանդէն հանեցիր։
Երանի թէ հոն մեռնէի, ու աչք չտեսներ զիս,
19 Որ չեղած պէս ըլլայի,
Ու ուղղ արգանդէն գերեզմանը տարուէի։
20 Ի՞մ օրերս սակաւաթիւ չե՞ն։
Ետ կեցիր ինծմէ, ու թոզ տուր որ քիչ մը հանգչիմ
21 Ա՛ռ առէջ երթալուս առաջ, ուսկից որ ետ պիտի չդառնամ,
Մութի երկիրը ու ստինուան շուքը,
22 Ան ⁰խոնա մութի երկիրը, մնհուան շուքին խառարը,
Ուր սեղ կարգ չկայ, ու լոյսը խաւարի պէս է։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Ս֊իտր կը յանդիմանէ Բզոը իր անձը արդարացընելուն համար։ 4 Աստուծոյ խնամատարութեամբ անցնելիք բաները։ 13 Ա. պալատքին համար օրհնուած օրհնութիւնը։

1 Ա՛նտանէը Սոփար Նեեմացին պատասխան տուաւ ու ըսաւ,
2 Շատ խօսքերուն պատասխան պիտի չտրուի՞,
Ու լեզուանի մարդը կրնա՞յ արդարացնալ։
3 Քու պարապ խօսքերդ մարդիկը պիտի լռեցընե՞ն,
Ու երբոր դուն ծաղր կ'ընես, պիտի չըլլա՞յ մէկը որ ամչցընէ։
4 Ինչու որ ըսիր թէ իմ խօսքս մաքուր է։
Ու քու աչքդ առջևը անարատ եմ։
5 Մակայն երանի թէ Աստուած խօսէր,
Ու քեզի դէմ իր շրթունքը բանար,
6 Ու քեզի յայտնէր խնամատարութեան գաղտնիքը,
Որ հազարապատիկ կրկինն է։
Հիմա գիտցիր որ ⁰Աստուած
Քու անօրէնութենդ հետը ⁰անտես կ'ընէ։"
7 "Աստուծոյ գաղտնիքը կրնա՞ գտնել,
Ամենակարող կատարելապէս կրնա՞ իմանալ։
8 Անիկա երկինքէ պէս բարձր է. ի՞նչ կրնաս ընել։
Դժոխքէն խորունկ է. ի՞նչ կրնաս գիտնալ։
9 Անոր չափը երկրէն երկա՛յն
Ու ծովէն լայն է։
10 ⁷Եթէ անկա յարձակի ու զոցէ կամ ժողվէ,
Ո՞վ դառնը արգելք պիտի ըլլայ։
11 Քանզի չինքը ունայն մարդիկը կը ճանչնայ.
Անօրէնութիւնը տեսնելով ուշադրութիւն պիտի չընէ՞։
12 Բայց ⁴անմիտ մարդը կը հպարտանայ,
Ու մարդը վայրենի իշու ձագի դէմ կը ծնանի։
13 ⁵Թէ որ դուն ⁶սիրտդ պատրաստես,
Ու ⁷ձեռքերդ անոր երկինցընես.
14 Թէ որ քու ձեռքդ անօրէնութիւն կայ, ա֊նիկա փուչէ հեռացուր,
Ու ⁸մի թողուր որ վրաններուդ մէջ անզգամութիւն բնակի։
15 Անատնեը անշուշտ կրնաս պարզերես ձուլ.
Հաստատ կ'ըլլաս ու երբեք չես վախնար։
16 ⁹Որ թշուառութիւնդ պիտի մոռնաս.
Անցած չուրերու պէս պիտի յիշես զանի֊։
17 Ու կեանքդ ¹⁰էկէս օրուան լոյսէն պայծառ պիտի ըլլայ։"
Թէ և խաւարի մէջ ես, առաւօտան պէս պիտի ըլլաս.
18 Եւ ապահով պիտի ըլլաս, ինչու որ յոյս կայ փուչէ։
Պիտի փորես ու ապահովութեամբ քնանաս,
19 Եւ պիտի պառկիս, ու վախցընող պիտի չըլլայ.
Ու շատերը ⁷քու երեսդ պիտի փնտռեն։
20 Բայց ⁴ամբարիշտներուն աչքերը պիտի նուաղին,
Ու անոնց ապաստանարան պիտի կորսուի,
Ու յոյսերնին հոգեվարութիւն պիտի ըլլայ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Բզոը իր անձին քաղաքավարութիւն կ'ընէ իր բարեկամներուն դէմ։ 7 Աստուծոյ ամենակարողութիւնը կը խոսվանի։

1 Եւ Բզոը պատասխան տուաւ ու ըսաւ,
2 Արդարև ժողովուրդը դուք էք,
Ու իմաստութիւնը ձեզի հետ պիտի մեռնի։
3 Ե՞ս ալ ձեզի պէս խելք ունիմ՝ ես ձեզմէ նուազ չեմ.
Ու ասանկ բաներ ո՞ւչ չդիտեր։"
4 "Իր բարեկամին ծաղր եղող հոգիս ես եմ ես.
Բայց ով որ ⁴Աստուծոյ ազազակէ,
Աստուած պատասխան կու տայ անոր.
Արդար ու կատարեալ մարդը ծաղր կ'ըլլայ։
5 Ոտքը սահելու վրայ եղողը հանգիստ կեանք կ'ուզուին կարծեացը համեմատ
Անպատան չահ մըն է։
6 ⁷Գողերուն վրանները յաջողութեան մէջ են,
Ու զԱստուած բարկացնողները ապահով են,
Որոնց Աստուած իրենց բազուկին մէջ կը բերէ։
7 Բայց հարցուր անասուններէն, ու քեզի պիտի սորվեցընեն,
Ու երկնքի թռչունները քեզի պիտի յայտնեն։
8 Կամ երկրի հետ խօսէ, ու քեզի պիտի սորվեցընէ,
Ու ծովու ձուկերը քեզի պիտի պատմեն։
9 Ո՞վ չգիտնար այս բոլորէն
Որ Եհովայի ձեռքը զայս ըրաւ։
10 Որուն ձեռքին մէջ է ամէն կենդանի հոգիին կեանքը,
Ու ամէն մարդկան մարմնոյն շունչը։
11 Ականջը խօսքերը չի՞ քններ,
Ինչպէս որ համը կերակուրը կը համտեսէ։
12 Ծերերուն մէջ իմաստութիւն կայ,
Ու երկար կեանքի մէջ հասկացողութիւն։
13 Անոր հետ իմաստութիւն ու զօրութիւն կայ,
Անոր խորհուրդ ու հասկացողութիւն կայ։
14 Ահա քակածը չի՞ կրնար նորէն շինել,
Մարդուն բանտարկածը չի՞ կրնար բանալ։
15 Ահա ջուրերը չի՞ կրնար ցամքեցընել,
Ու երկիրը չի՞ կրնար կործանել։
16 Անոր հետ զօրութիւն ու իմաստութիւն կայ,
Ու խաբեալն ու խաբողը անոր են։
17 Խորհրդականները մերկ կը տանի,
Ու դատաւորները յիմարցընէ։
18 Թագաւորներուն կապը կը քակէ,
Ու գօտի կը կապէ անոնց մէջքերուն։
19 Քահանաները մերկ կը տանի,
Ու հաստատունները կը տապալէ։
20 Հաւատարիմ խրատուները կը փոխէ,
Ու ծերերուն դատողութիւնը կ'առնու։
21 Իշխանները անարգանքի վրայ կը թափէ,
Ու զորաւորներուն գօտին կը քակէ։
22 Խորունկ բաները խաւարէն կը յայտնէ,
Ու մահուան ստուերը լուսաւոր կ'ընէ։
23 Ազգերը կը շատցընէ ու կը կորսնցընէ,
Ազգերը կ'ընդարձակէ ու կը գերէ։
24 Երկրի ազգերուն իշխանները կ'առնու,
Ու անապատի մէջ ճամբայ չկայ անոնց համար։
25 Լոյս չունին, ու խաւարի մէջ կը շրջին,
Ու գինովցողի պէս կը տատանին։

ԳԼ. ԺԳ

1 Ս֊իտր կը յանդիմանէ Բզոը իր անձը արդարացընելուն համար։ 4 Աստուծոյ խնամատարութեամբ անցնելիք բաները։ 13 Ա. պալատքին համար օրհնուած օրհնութիւնը։

1 Ա՛նտանէը Սոփար Նեեմացին պատասխան տուաւ ու ըսաւ,
2 Շատ խօսքերուն պատասխան պիտի չտրուի՞,
Ու լեզուանի մարդը կրնա՞յ արդարացնալ։
3 Քու պարապ խօսքերդ մարդիկը պիտի լռեցընե՞ն,
Ու երբոր դուն ծաղր կ'ընես, պիտի չըլլա՞յ մէկը որ ամչցընէ։
4 Ինչու որ ըսիր թէ իմ խօսքս մաքուր է։
Ու քու աչքդ առջևը անարատ եմ։
5 Մակայն երանի թէ Աստուած խօսէր,
Ու քեզի դէմ իր շրթունքը բանար,
6 Ու քեզի յայտնէր խնամատարութեան գաղտնիքը,
Որ հազարապատիկ կրկինն է։
Հիմա գիտցիր որ ⁰Աստուած
Քու անօրէնութենդ հետը ⁰անտես կ'ընէ։"
7 "Աստուծոյ գաղտնիքը կրնա՞ գտնել,
Ամենակարող կատարելապէս կրնա՞ իմանալ։
8 Անիկա երկինքէ պէս բարձր է. ի՞նչ կրնաս ընել։
Դժոխքէն խորունկ է. ի՞նչ կրնաս գիտնալ։
9 Անոր չափը երկրէն երկա՛յն
Ու ծովէն լայն է։
10 ⁷Եթէ անկա յարձակի ու զոցէ կամ ժողվէ,
Ո՞վ դառնը արգելք պիտի ըլլայ։
11 Քանզի չինքը ունայն մարդիկը կը ճանչնայ.
Անօրէնութիւնը տեսնելով ուշադրութիւն պիտի չընէ՞։
12 Բայց ⁴անմիտ մարդը կը հպարտանայ,
Ու մարդը վայրենի իշու ձագի դէմ կը ծնանի։
13 ⁵Թէ որ դուն ⁶սիրտդ պատրաստես,
Ու ⁷ձեռքերդ անոր երկինցընես.
14 Թէ որ քու ձեռքդ անօրէնութիւն կայ, ա֊նիկա փուչէ հեռացուր,
Ու ⁸մի թողուր որ վրաններուդ մէջ անզգամութիւն բնակի։
15 Անատնեը անշուշտ կրնաս պարզերես ձուլ.
Հաստատ կ'ըլլաս ու երբեք չես վախնար։
16 ⁹Որ թշուառութիւնդ պիտի մոռնաս.
Անցած չուրերու պէս պիտի յիշես զանի֊։
17 Ու կեանքդ ¹⁰էկէս օրուան լոյսէն պայծառ պիտի ըլլայ։"
Թէ և խաւարի մէջ ես, առաւօտան պէս պիտի ըլլաս.
18 Եւ ապահով պիտի ըլլաս, ինչու որ յոյս կայ փուչէ։
Պիտի փորես ու ապահովութեամբ քնանաս,
19 Եւ պիտի պառկիս, ու վախցընող պիտի չըլլայ.
Ու շատերը ⁷քու երեսդ պիտի փնտռեն։
20 Բայց ⁴ամբարիշտներուն աչքերը պիտի նուաղին,
Ու անոնց ապաստանարան պիտի կորսուի,
Ու յոյսերնին հոգեվարութիւն պիտի ըլլայ։

ԳԼ. ԺԴ

1 Բզոը իր անձին քաղաքավարութիւն կ'ընէ իր բարեկամներուն դէմ։ 7 Աստուծոյ ամենակարողութիւնը կը խոսվանի։

1 Եւ Բզոը պատասխան տուաւ ու ըսաւ,
2 Արդարև ժողովուրդը դուք էք,
Ու իմաստութիւնը ձեզի հետ պիտի մեռնի։
3 Ե՞ս ալ ձեզի պէս խելք ունիմ՝ ես ձեզմէ նուազ չեմ.
Ու ասանկ բաներ ո՞ւչ չդիտեր։"
4 "Իր բարեկամին ծաղր եղող հոգիս ես եմ ես.
Բայց ով որ ⁴Աստուծոյ ազազակէ,
Աստուած պատասխան կու տայ անոր.
Արդար ու կատարեալ մարդը ծաղր կ'ըլլայ։
5 Ոտքը սահելու վրայ եղողը հանգիստ կեանք կ'ուզուին կարծեացը համեմատ
Անպատան չահ մըն է։
6 ⁷Գողերուն վրանները յաջողութեան մէջ են,
Ու զԱստուած բարկացնողները ապահով են,
Որոնց Աստուած իրենց բազուկին մէջ կը բերէ։
7 Բայց հարցուր անասուններէն, ու քեզի պիտի սորվեցընեն,
Ու երկնքի թռչունները քեզի պիտի յայտնեն։
8 Կամ երկրի հետ խօսէ, ու քեզի պիտի սորվեցընէ,
Ու ծովու ձուկերը քեզի պիտի պատմեն։
9 Ո՞վ չգիտնար այս բոլորէն
Որ Եհովայի ձեռքը զայս ըրաւ։
10 Որուն ձեռքին մէջ է ամէն կենդանի հոգիին կեանքը,
Ու ամէն մարդկան մարմնոյն շունչը։
11 Ականջը խօսքերը չի՞ քններ,
Ինչպէս որ համը կերակուրը կը համտեսէ։
12 Ծերերուն մէջ իմաստութիւն կայ,
Ու երկար կեանքի մէջ հասկացողութիւն։
13 Անոր հետ իմաստութիւն ու զօրութիւն կայ,
Անոր խորհուրդ ու հասկացողութիւն կայ։
14 Ահա քակածը չի՞ կրնար նորէն շինել,
Մարդուն բանտարկածը չի՞ կրնար բանալ։
15 Ահա ջուրերը չի՞ կրնար ցամքեցընել,
Ու երկիրը չի՞ կրնար կործանել։
16 Անոր հետ զօրութիւն ու իմաստութիւն կայ,
Ու խաբեալն ու խաբողը անոր են։
17 Խորհրդականները մերկ կը տանի,
Ու դատաւորները յիմարցընէ։
18 Թագաւորներուն կապը կը քակէ,
Ու գօտի կը կապէ անոնց մէջքերուն։
19 Քահանաները մերկ կը տանի,
Ու հաստատունները կը տապալէ։
20 Հաւատարիմ խրատուները կը փոխէ,
Ու ծերերուն դատողութիւնը կ'առնու։
21 Իշխանները անարգանքի վրայ կը թափէ,
Ու զորաւորներուն գօտին կը քակէ։
22 Խորունկ բաները խաւարէն կը յայտնէ,
Ու մահուան ստուերը լուսաւոր կ'ընէ։
23 Ազգերը կը շատցընէ ու կը կորսնցընէ,
Ազգերը կ'ընդարձակէ ու կը գերէ։
24 Երկրի ազգերուն իշխանները կ'առնու,
Ու անապատի մէջ ճամբայ չկայ անոնց համար։
25 Լոյս չունին, ու խաւարի մէջ կը շրջին,
Ու գինովցողի պէս կը տատանին։

Որոնց ձեռքը Աստուած [illegible] կը լցընէ։
7 Բայց ապ, անասուններուն հարցուր՝ որ քեզի սորվեցընեն,
Ու երկինքի թռչուններուն՝ որ քեզի խնայցընեն։
8 կամ թէ երկրին զրուցէ, ու անիկա քեզի պիտի սորվեցընէ.
Ծովուն ձուկերը անդամ քեզի պիտի պատմեն։
9 Ա՛ս ամէն բաներով ո՞վ չգիտեր
Թէ ասիկա ընդը Տէրոջը ձեռքն է.
10 Որ ամէն ապրողին անձը՝
Ու բոլոր մարդկային մարմնոյ հոգին անոր ձեռքն է։
11 Միթէ ականջը խօսքերը չ՚ընդունի,
Ինչպէս որ քիմքը կերակուրին համը կ՚առնէ։
12 Խնամութիւնը ծերերուն քովն է,
Ու հանճարը՝ օրերուն շատութեանը մէջ։
13 Անոր քովն է խնամութիւնը ու զօրութիւնը.
Հանճարը ու խնամութիւնը Անոնն է։
14 Ահա Ան կը փլցընէ, ու չշինուիր.
Մէկուն վրայ գոցէ, ալ չբացուիր։
15 Ահա Անիկա ջուրերը կ՚արգիլէ, ու կը չորնան,
Ու զանոնք Նա կու տայ, ու երկիրը տակնուվրայ կ՚ընէին։
16 Զօրութիւնը ու հանճարը անոր հետն են.
Խաբուողը ու խաբուողը անոնն են։
17 Խորհրդականները կողոպտուած կը պարպուին,
Ու գատաւորները կը յիմարցընէ։
18 Թագաւորներուն խրխնթութիւնը կը քակէ,
Ու մէջքերնին չուան կը կապէ։
19 Նախարարները կողոպտուած կը պարպուին,
Ու զօրաւորները կը կործանէ։
20 Հաւատարիմներուն շրմունքը կը պապանձեցընէ,
Ու ծերերուն խելքը կ՚առնէ։
21 Ազնուականներուն վրայ անարգութիւն կը թափէ,
Ու հզօրներուն գօտին կը թուլցընէ։
22 Խորունկ բաները խաւարէն հանելով կը յայտնէ,
Ու մահուան սուերը լոյս կը հանէ։
23 Ազգերը կը շատցընէ, ու զանոնք կը կորսընցընէ.
Ազգերը [illegible] կը տարածէ, ու զանոնք նո՛ կը գաղթեցնէ։
24 Երկրի ժողովրդոց առաջնորդներուն խելքը կ՚առնէ,

Ու ճամբայ չունեցող անապատներու մէջ կը մոլորեցընէ զանոնք։
25 Անոնք առանց լոյսի մութին մէջ խաբխբելով կ՚երթան.
Ու գինովներու պէս կը մոլորեցընէ զանոնք։

ԳԼ. ԺԹ

1 Ահա աս ամէնը իմ աչքս տեսաւ.
Ականջս լսեց զանիկա ու խնացաւ։
2 Ձեր գիտցածը ես ալ գիտեմ.
Ես ձեզմէ նուազ չեմ։
3 Բայց ես Ամենակարողին խօսելու՝
Ու իմ իրաւունքներս Աստուծոյ ներկայացընելու կը փափագիմ։
4 Սակայն դուք սուտ խօսիլ կը հնարէք.
Ամէնդդ ալ ունայնութեան բժիշկներ էք։
5 Երանի թէ բոլորովին լուռ կենայիք.
Եւ ո՞ւ ըլլար ձեզի խնամութիւն պիտի սեպուէր։
6 Հիմա իմ վիճաբանութիւնս մտիկ ըրէք,
Ու շրմունքներուս փաստերուն ականջ դրէք։
7 Աստուծոյ համար անիրաւութիւն կը զրուցէք,
Ու անոր համար նենգութիւն կը խօսիք։
8 Միթէ աչառութիւն կ՚ընէք անոր,
կամ Աստուծոյ փաստը կը պաշտպանէք։
9 Աղէկ է որ անիկա ձեզ քննէ.
Պիտի խաբէ՞ք զանիկա մարդ խաբելու պէս։
10 Եթէ ծածուկ աչառութիւն ալ ընէք,
Անշուշտ անիկա պիտի յանդիմանէ ձեզ։
11 Միթէ անոր փառքը ձեզ չ՚վախցըներ.
Ու անոր ահը ձեր վրայ չ՚իյնար։
12 Ձեր յիշատակութիւնները մոխիրի առակներ են,
Ձեր պատնէշներդ կաւէ պատնէշներու պէս են։
13 Լռեցէք իմ առջեւս, ու ես խօսիմ.
Եւ ինչ որ ըլլայ թող պատահի ինծի։
14 Ինչու համար մարմինս ակռաներուս մէջը կ՚առնեմ,
Ու հոգիս ափիս մէջը կը դնեմ։
15 Թէ և անիկա զիս սպաննէ, ես անոր պիտի յուսամ.
Միանայն իմ ճամբաներս անոր առջեւը պիտի պաշտպանեմ։
16 Նաև իմ փրկութիւնս անիկա է.
Բայց կեղծաւորը բնաւ անոր առջեւը պիտի չգայ։

Ա Ա Ա

17 Ազիկ մնիկ բրէք իմ խօսքս ,
Ու իմ բանիցս ձեր ականջներուն հասէ ։
18 Ահա հիմա Ի՛ դատս կարգի դրած եմ.
Գիտեմ որ պիտի արդարանամ ։
19 ¹Ո՞վ ինծի հետ պիտի վիճի ։
Քանզի թէ որ հիմա լռելու ըլլամ, պիտի մեռնիմ ։
20 ¹Միայն թէ աս երկու բանը մի ըներ ինծի ,
Ո՝ անառանը քու երեսէդ պիտի չպահուըմ ։
21 ¹Ձեռքդ վրայէս վերցուր ,
Ու քու երկիւդդ ալ չզարհուրեցընէ ։
22 Եւ թէ դուն կանչէ , ու ես պատասխան տամ ։
Կամ թէ ես խօսիմ, ու դուն ինծի պատասխան տուր ։
23 Ո՞շափ են իմ անօրէնութիւններս ու մեղքերս ։
Իմ յանցանքս ու մեղքս ինծի իմացուր ։
24 ¹Ինչո՞ւ համար երեսդ կը պահես ,
Ու ¹զիս քեզի թշնամի կը սեպես ։
25 ¹Հո՞ւր քշուած տերեւի՞ մը դէմ ահաւոր պիտի ըլլաս ,
Կամ թէ չոր մնդկի մը պիտի հալածես ։
26 Որովհետեւ °դառնութեան վճիռ կու տաս՞ ինծի ,
Ու ինծի ժառանգեցընես ։
27 ¹Ոտքերս կոճղի մէջ կը դնես ,
Ու բոլոր ճամբաներս կը զննես ,
Ե՛ս իմ ոտքերուս չափերուն նայն կը դնես ։
28 Ու աս հրչուած փտած բանի պէս՝
Ու ցեցին կերուած լաթի պէս կը մաշի ։

ԳԼ· ԺԴ

1 Ե՛ր ընտրեալ կը խնդրէ Աստուծմէ՝ կենաց կարճութիւնը ու հանգուցեալ մարդուն տալի բերկրութիւնը ։ 7 Կը խոստովանի թէ մարդս հոգին անդամ մը նկելով՝ ալ ետ չդառնար ։ ապրելի իրը իր փոխելու թէ ապահ կը սպասէ ։ 16 Մարդս միշտ չի գտնար ապահովութեան ներելիկ ։

1 Կենիկ ծնած մարդը կարճ կեանք ունի ։
Ու ¹շրչուելութիւնով լեցուն է ։
2 ¹Ծագիկի պէս կ՚ելլէ ու կը կտրուի ,
Ու շուքի պէս կը փախչի ու չկենար ։
3 Բայց ¹աներ վրայ ալ աչքերդ կը բանաս ,
Ու ²զիս քու հետդ դատաստանի՞ կը բերես ։
4 ¹Անմաքուրին ո՞վ կրնայ մաքուր հանել ։
Բնաւ մէկը չէ՛նար ։
5 ¹Որովհետեւ անոր օրերը որոշուած են ։
Անոր ամիսներուն թիւը քու քովդ է ։
Դուն անոր սահման դրիր ,
Ու անիկա չկրնար անդին անցնիլ ։
6 ¹Երեսդ մէկդի դարձուր անկէ , որ անիկա հանգչի ,
²Մինչեւ որ վարձկանի պէս իր օրը լմնցընէ ։
7 Վասն զի թէ որ ծառը կտրուի , դեռ յոյս կայ
¹Որ վերստին ծլի ու շառաւիղը պակաս չլլայ ։
8 Թէ և անոր արմատը երկրին մէջը ծերացած ըլլայ ,
Ու անոր բունը հողին մէջը մեռած ,
9 Անիկա ջուրին հառիչ կը ծագկի ,
Ու նոր սնկուած ճիւղ պէս ճիւղեր կ՚արձակէ ։
10 Բայց մարդը կը մեռնի ու ¹կ՚երթայ ։
Մարդը իր հոգին կ՚աւանդէ , ու ¹ո՞ւր տեղ է ։
11 Ինչպէս ոչ ջուրերը ծովէն կը պակսին ,
Ու գետը կը չորնայ ու կը ցամքի ,
12 Այնպէս ալ մարդը էջնէջ կը պառկի ու չելլեր ։
²Մինչեւ որ ալ երկինք չըլլայ՝ պիտի չելլեն ,
Ու իրենց քունէն պիտի չարթընան ։
13 Երանի թէ մինչեւ քու բարկութեանդ անցնիլը՝
Դերեզմանին մէջը ծածկէիր ու պահէիր զիս ։
Ինծի ժամանակ մը որոշէիր , ու ետոյ զիս միտդ բերէիր ։
14 Թէ որ մարդը մեռնի , պիտի կենդանանայ արդեօք ։
Պատերազմիս բոլոր օրերը ¹պիտի սպասէմ ,
²Մինչեւ որ իմ փոխուելու ¹ըլլամ գայ ։
15 ¹Պիտի կանչես , ու ես քեզի պատասխան պիտի տամ ։
Քու ձեռքերուդ գործքին պիտի փափաքիս ։
16 ¹Որովհետեւ հիմա քայլերս կը համրես ,
Մեղքս չե՞ն զններ ։
17 ¹Իմ յանցանքս քսակի մէջ կնքուած է ,
Ու իմ անօրէնութեանս վրայ ²կարեցիր ։
18 Իրաւ որ լեռը խլնալով կը կործանի ,
Ու ապառաժը իր տեղէն կը փոխադրուի ։
19 Ջուրերը կը մաշեցընեն քարերը ։
Յորդած ժամանակներն գետնին հողերը կը քշեն կը տանին ։
Դուն ալ մարդուն յոյսը հանգի կը կորսնցընես ։
20 Դուն բոլորովին յաղթող կ՚ըլլաս անոր վրայ , ու անիկա կ՚երթայ ։
Անոր դէմքը փոխելով՝ զանիկա կը վռնտես ։
21 Անոր տղաքը պատիւ կ՚առնենան , ու ¹ինքը չգիտնար ։
Անոնք անարգ կ՚ըլլան , ու ինքը անոնց վիճակը չմնանար ։

¹ Գլ· ւԹ· 8· Նա· 9· 5· ² Գլ· Ք· 34· ւԹ· 7· ³ Ա՛ղ· ւԹ· 10· ⁴ Որ· լբ· 10· Ա՛ղ· 1· Խղ· 24· ⁵ Ը՛ղ· 14· Նա· ը· 17· ⁶ Որ· լբ· 48· Ա՛ղ· ՟Ք· 31· Գլ· ⁷ Ա՛ղ· 9· ՟Ք· 11· ւԹ· 10· Ոչ· ը· 5· ⁸ Նա· Խբ· 3· ⁹ Նէ՛ղ· գառնաս· ¹⁰ Ք՛ններ կը գրես· Գլ· ի· 11· Ա՛ղ· ի՛· 5· ¹¹ Գլ· ւԹ· 11· ¹² Գլ· Ժ· 7· Ժ՛ղ· 10· 11· Ա՛ղ· ՟Ք· 13· ¹³ Գլ· ի· 1· ¹⁴ Գլ· ի· 10· 19· Ժ· 20· Ա՛ղ· ւբ՟· 15· ¹⁵ Գլ· ի· 3· ¹⁶ Հ՛ղ· 14· ¹⁷ Ա՛ղ· 7· ¹⁸ Գլ· Ժ· 7· 10· 11· Ք՛ննեն կը տեսնեն· Ա՛ղ· ը· 11· Խա·ի· 6· Ը՛ղ· ի· 11· Ա՛ղ· ՟Ք· 14· ա Պնա· ա· 24· ¹⁹ Ա՛ղ· Ոխ· 3· ²⁰ Ա՛ղ· Ոխ· 8·

¹ Ծն· ե· 3· Ա՛ղ· Ք՛ննեն կը տեսնեն· ² Ա՛ղ· Ոբ· 26· Նա· ը· 6· Հառմ· ե· 12· Ե՛ննա· բ· 3· ³ Գլ· ե· 1· ⁴ Գլ· ե· 10· Ժ· 20· Ա՛ղ· ւբ՟· 13· ⁵ Գլ· ե· 1· ⁶ Հ՛ղ· 14· ⁷ Կա՛ տպահանա· ⁸ Ծն· ե· 14· Ժգ· 27· լբ· 4· ւԹ· 21· Ա՛ղ· Ժգ· 8· ՟Ք՛ղ· 1· 8· 3· Աստ· ե· 2· Հառմ· ե· 21· Ե՛ղ· 1· Ա՛ղ· ՟Ք· 19· ⁹ Որ· լբ· 34· Ռէ՛ղ· Ժգ· 12· ¹⁰ Գլ· Ժ· 8· 14· Ժգ· 17· լբ· 4· ւԹ· 21· Ա՛ղ· Ժգ· 8· ՟Ք՛ղ· 1· 8· 3· Աստ· ե· 2· Հառմ· ե· 21· Ե՛ղ· 1· Ա՛ղ· ՟Ք· 19· ¹¹ Որ· լբ· 34· Ռէ՛ղ· Ժգ· 12· ¹² Կա՛ աստիճաններ· ¹³ Ա՛ղ· Ոխ· 5· Ք՛ղ· Ժ· 8· Ե՛ղ· ի՛· 18·

22 Մինչեւ թէ իր վրայի մեղքերը ցաւ պիտի կրէ,
Ու իր հոգին պիտի տրտմի իր նեղութեան դէմ։

ԳԼ· ԺԹ

Եղիփազ կը յանդիմանէ Յոբը· անոր իր անձը արդարացնելը անարդարութիւն ուղիղ։ 17 Աստուածային կ'ապացուցանէ չար մարդոց անհանգստութիւնը։

1 Ա Նաամանը եղիփազ Թեմանացին պատասխան տուաւ ու ըսաւ,
2 Մինչեւ խնամուն մարդը հովի պէս ՈՒրսքերով պատասխան պիտի տայ,
Ու իր փորը արեւելեան հովով պիտի լեցընէ՞.
3 Պարապ խօսքերով պիտի վիճաբանի՞,
Ու անանկ դրոյցներով՝ որոնք օգուտ մը չունին։
4 Մանաւանդ դուն երկիւղը կը խափանես,
Ու Աստուծոյ մխամտութեան ազօթքը կ'պակսեցնես։
5 Որովհետեւ բերանդ քու անօրէնութիւնդ կը ցուցընէ,
Ու նենգաւորաց լեզուն ընտրեցիր։
6 Քու բերանդ քեզի պիտի դատապարտէ, ու չէ թէ ես,
Եւ քու շրթունքներդ քեզի դէմ պիտի վկայեն։
7 Աչքի ծնած մարդը դուն ես.
Կամ բլուրներէն առաջ առեղծուածդ։
8 Աստուծոյ դատաստանը անկից էզար.
Եւ խնամութիւնը դէպ քեզի պահեցիր։
9 Ի՞նչ գիտես դուն որ մենք չենք գիտեր.
Ի՞նչ իմանալ տեղեկութիւն ունես, որ մենք չունենք։
10 Մէզի հետ ճերմակ մազերով
Ու խոտ ծեր մարդիկ ալ կան,
Որոնք տարիքով քու հօրմէդ շատ մեծ են։
11 Մխիթարութիւնները,
Եւ քեզի հետ մեղմ խօսքերը՝
12 Քու սիրտդ ո՞ր կը տանի քեզ,
Ու աչքերդ ի՞նչ բանի կ'ակնարկեն,
13 Որ հոգիդ Աստուծոյ դէմ դարձընելով
Բերնէդ խօսքեր կը հանես։
14 Մարդը ի՞նչ է որ մաքուր ըլլայ,
Ու կնիկէ ծնածը՝ որ արդարանայ։
15 Ահա Աստուծոյ իր սուրբերուն չի հաւատար,
Ու երկինքը անոր աչքերուն առջեւ մաքուր չէ.
16 Որչափ կը մնայ գարշելի ու պիղծ մարդը՝
Որ անօրէնութիւնը ջուրի պէս կը խմէ։
17 Քեզի խնացընեմ, մտիկ ըրէ ինծի,
Ու տեսածս պատմեմ քեզի.
18 Ինչ որ իմաստունները յայտնեցին,
Ու բնաւ չծածկեցին իրենց հայրերէն.
19 (Երկիրը անոնց միայն տրուեցաւ,
Ու անոնց մէջէն օտարական մը չանցաւ։)
20 Ջարդը իր բոլոր օրերուն մէջ տանջանք կը կրէ,
Ու բռնաւորին քիչ տարիներ պահուած են.
21 Վախերու ձայնը անոր ականջն է.
Խաղաղութեան մէջ անոր վրայ կոթածները պիտի գայ.
22 Չհաւատար որ մութէն պիտի ելլէ,
Ու անիկա սուրի պահուած է.
23 Հացը ո՞ր է շրջէ թափառական կը պտրտի.
Գիտէ որ մութի օրը պատրաստ է ի իր ձեռքն է.
24 Նեղութիւնը ու տառապանքը զանիկա կը վախցընեն,
Ու պատերազմի պատրաստուած թագաւորի պէս անոր վրայ յարձակ կ'ըլլան.
25 Ինչու որ Աստուծոյ դէմ ձեռք վերցուց,
Ու Ամենակարողին դէմ հպարտացաւ.
26 Անոր վրայ կը յարձակի էգուռզութեամբ,
Ու իր ասպարներուն թանձր գմբեթներովը.
27 Որովհետեւ իր երեսը ճարպով ծածկեց,
Ու երիկամունքները պարարտութիւնով գոցեց.
28 Ու անիկա աւերակ քաղաքներու մէջ բնակեցաւ,
Ու կործանելու մտածած անչէն տուներու մէջ.
29 Անիկա պիտի չհարստանայ,
Անոր առածները հաստատ պիտի չըլլան,
Ու անոնց չաւութիւնը երկրիս վրայ պիտի տարածուի.
30 Մութէն պիտի չդառնայ.
Բոցը պիտի չորցընէ անոր ճիւղերը,
Ու Աստուծոյ բերնին շունչովը պիտի աչքնչանայ.
31 Թարեւելով ունայնութեան չվստահի,
Վասն զի անոր փոխարէնը ունայնութիւն պիտի ըլլայ.
32 Օրերը չլմնցած պիտի կատարի,
Ու ճիւղերը նորէն պիտի չհնանդէին.
33 Որթի պէս իր ազիսը պիտի թափէ,
Ու ձիթենիի պէս իր ծաղիկները պիտի թօթափէ.
34 Ինչու որ կեղծաւորներուն ժողովը ամլի պիտի ըլլայ,
Ու կաշառք առնողներուն վրանները կրակը պիտի այրէ.
35 Անանկ նեղութիւն կը յղանան, անօրէնութիւն կը ծնանին,
Ու սրտերնին խաբէութիւն կը պատրաստէ.

62

ԳԼ· ԺԶ

1 Յոբ իբ բարեկամները կը յանդիմանէ զանձը անգութ ա-
նառնելով. ։ իբ վհատին քաջառողջութիւնը կը յուշէ. ։ իբ
անձնասիրութիւնը կը հանգանակ.

1 Եւ Յոբ պատասխան առաւ ու բաւ ,
2 Իս ասոնց պէս շատ բաներ լսած եմ.
Ձմխիթարիչ անուղղ մխիթարիչներ էք .
3 Դատարկ խօսքերը ծայր ունի՞ն.
Եթէ ոչ ի՞նչ բանէ դրդուած պատասխան կու տաս .
4 Իս ալ ձեզի պէս կրնայի խօսիլ.
Թէ որ ձեր անձը իմ անձիս տեղը ըլլար ,
կրնայի ձեզի դէմ խօսքեր դիզել ,
Ու Ձեզի դէմ գլուխ երերցընել .
5 Ա-ւ-ր իմ բերնովս ձեզ կը զօրացընէի ,
Ու շրթունքներուս շարժումը ձեր ցաւագին-ը կը փարատէր .

6 Թէ որ խօսիմ տրտմութիւնս չփարատիր ,
Ու թէ որ լռեմ՝ ի՞նչ կը պակսի ինծմէ .
7 Բայց հիմա զիս յոգնեցուց .
Բոլոր տունս ամայի ըրիր .
8 Նաև զիս Ճրնեցիր , ու ա-ւ-ր ինչ վկայութիւն մըն է .
Ու իմ նիհարութիւնս ինծի դէմ կելլով՝ ևս բնաւ վրայ վկայութիւն կ'ընէ .
9 Անոր բարկութիւնը զիս պատառեց , ու ինծի թշնամի եղաւ .
Ակռաները իմ վրաս կրճտեց .
Թշնամիս աչքերով ինծի նայեցաւ .
10 Բերանները վրաս բացին ,
Ու զիս նախատելու համար ծնօտներուս ապտակ զարկին .
Մէկտեղ վրաս ժողվուեցան .
11 Աստուած զիս ամբաւշտին յանձնեց ,
Ու անօրէններուն ձեռքը ձգեց .
12 Հանգիստ էի , ու զիս ճնշեց ,
Ոտքովս բռնելով՝ զիս չախչախեց ,
Ու Ճիս իրեն նշան դրաւ .
13 Անոր ախտզատներուն իմ բոլորտիքս առին .
Երիկամունքներս կը խոցէ , ու ինծի չխնայեր .
Լեղիս գետինը կը թափէ .
14 Կատաղածի վրայ կատաղած ընելով զիս կատղեց ,
Իմ վրաս զօրաւորի մը պէս յարձակեցաւ .
15 Մորքիս վրայ քուրձ կարկեցի ,
Ու Ճղկիւրս Ֆնդով ապառաժեցի .
16 Երեսս լալէն ||աւունցաւ ,
Ու աչքիս թարթիչներուն վրայ մահուան շուք կայ .

17 Թէ և ձեռքերուս մէջը անօրէնութիւն չկայ ,
Ու աղօթքս մաքուր է .
18 Ով երկիր , իմ արիւնս մի ծածկեր ,
Ու Ճաղաղակիս տեղ չըլլայ .
19 Հիմա ալ ահա վիմ վկան երկինքի մէջ է ,
Ու փառաբանս բարձր տեղւոյն քն է .
20 Ջիս ծաղր ընողները իմ բարեկամներս են .
Աչքերս Աստուծոյ առջեւը արցունք կը թա-
փեն .
21 Երանի թէ մարդս կարենար Աստուծոյ հետ վիճաբանիլ ,
Ինչպէս մարդ իր ընկերին հետ .
22 Ինչու որ քիչ տարիներ անցնելէն ետքը՝
Անանկ ճամբայ մը պիտի երթամ , ուսկից որ ալ պիտի չդառնամ .

ԳԼ· ԺԷ

1 Ցաւ մարդոյ ձեռքէն Աստուծոյ կը բղխի . ։ Մարդոյ տա-
ռապեալութեան հետ անգթութիւնը վարուիր Քն և ապա-
րէն կ'ապէնդրվի , բայց չյաւատացողներ . ։ Յոբ կ'ըսէ նահ-
Քն իր յոյսը կտնքի վրայ չէ . հոգու մասնաւ վրայ .

1 Հոգիս կը նուաղի , օրերս կը մարին ,
Գերեզմանը ինծի կը սպասէ .
2 Չէ՞ որ ծաղր ընողներ կան իմ քովս ,
Ու աչքս անոնց վիճամարտքովը դիշերը կ'անցընէ .
3 Աղէ՛ քու քովդ ինծի երաշխաւոր մը դիր .
Ո՞վ կայ որ իմ ձեռքս բռնէ .
4 Ինչու որ դուն խմաստութիւնը անոնց սրտէն ծածկեցիր ,
Անոր համար պիտի չբարձրացընես զանոնք .
5 Ով որ ընկերակիցները կոզոպտելու կը մատնէ ,
Անոր ոտքերը աչքերը պիտի նուաղին .
6 Ջիս ժողովրդներուն առակ ըրաւ .
Անոնց առջեւը զգուելի եղայ .
7 Նաև աչքերս սրտմութենէն չկտցան ,
Ու անդամներս բոլոր անդամները շուքի պէս եղան .
8 Ուղիղները սա բանիս վրայ պիտի զարմանան ,
Ու անմեղները պիտի արթընան կեղծաւորին դէմ .
9 Ու արդարը հաստատ պիտի կենայ իր ճամբուն մէջ ,
Ու մաքուր ձեռք ունեցողը երթալով պիտի զօրանայ .
10 Բայց դուք ամէնդդ ալ դարձէք ու եկէք ,
Ինչու որ ձեր մէջը իմաստուն չեմ դտներ .
11 Իմ օրերս անցան ,
Իմ գիտաւորութիւններս — սրտիս խորհուրդները խափանեցան .
12 Գիշերը ցորեկի փոխուեցաւ ,

= Գլ· ժգ· 4· ։ ֆ Սպ·ին· 1· ։ ձՔ· ։ ձձ· Ծզ· ը· 12· ։ • Նիզ· ժ·ոչ· ։ Կամ խոչտանքին, նեղուիլ ծատկին.
ֆ Գլ· ժ· 26· 27· ։ ը Գլ· ժգ· 24· ։ ի Սպ·իր· 13· ։ ձ Ծզ· գ· 30· Մին· ի· 1· ։ ե Սպ·լե· 15·
ը Գլ· ա· 15· 17· ։ ի Գլ· ի· 20· ։ ձ Գլ·լ·19· Սպ·ի·11· ։ Կամ հագի մէջ ։ Կամ խոցտելու. ։ Գլ· իհ· 9· Սպ·

կէ· 13· 19· ։ = Սպ·ձը· 3· 4· ։ Քհան կ'ըսէ· ։ ը Գլ· լ· 9· ։ ֆ Ա-ահ·ը· ա· 9· ։ = ֆ-ոգ· ա· 6· 7· ։ ձ Գլ· լա· 35· ժամ· գ· 19· ։ Ա-ահ·ը· 1· ժե· 18· ։ Ա-ահ·բ· 20· ։ Ֆ Կամ բարեկամներ, բան շշտպտելու. ։ Սպ·ձգ· 7· ։ լա· 9· ։ ձ Սպ·խգ· 4· ։ Գլ· ջ· 29· ։ ը Գլ· ե· 31· բ· 35·

Ո՞ լույսը [c]խաւարին մտնեցաւ։
13 Մինչեւ գերեզմանին կը ազատի՞, որ իմ տունս պիտի ըլլայ։
Անկողինս մթութեան մէջ փռեցի։
14 Ազականութեանը ազգակիցի՝ ըսի՝ Դուն իմ հայրս ես,
եւ որդեակն՝ Դուն իմ մայրս ու քոյրս ես։
15 Ո՞ հիմա ո՛ր է իմ յոյսս։
իմ յոյսս ո՞վ պիտի տեսնէ։
16 [b]Գերեզմանին առանձնութեանը մէջ պիտի իջնէ,
երբոր [b]միկտղ հողին մէջը հանդստանինք։

ԳԼ· ԺԸ

1 Բարձրա՛ կը յանդիմանի Յոբ՝ զանիկա ինքնահաւան ու ան. հարեր անուանելով։ 5 Աստուծոյ իշխանութիւնները։

1 Ա՛նտաներ Բազդատ Սօփացին պատասխան տուաւ ու ըսաւ,
2 Ե՞րբ սա խօսքերը պիտի հատցընէ՛ք։
Հասկըցէ՛ք, ու անկէ ետքը խօսի՛ք։
3 Ինչո՞ւ համար [c]անասնոց պէս համարուինք,
Ո՞ւ աչքիդնուզ առջին անմաքուր տեսնուինք։
4 (Իր բարկութիւնովը զինքը կը պատառէ։)
Միթէ երկիրը քեզի համար երեսի վրայ պիտի ձգուի՞,
Ո՞ւ ապառաժը իր տեղէն պիտի փոխադրուի՞։

5 Անշուշտ չամբարշտին լոյսը պիտի մարի,
Ո՞ւ անոր կրակին բոցը լոյս պիտի չտայ։
6 Անոր վրանին մէջ լոյսը պիտի խաւարի,
[c]Ո՞ւ անոր ճրագը անոր վրայ պիտի մարի։[c]
7 Անոր զօրութեանը քայլերը նեղութիւն պիտի կրեն,
Ո՞ւ [b]անոր խորհուրդը զանիկա դեամբը պիտի գարնէ։
8 Ինչու որ ինքն ոտքերովը ուռկանի մէջ պիտի բռնուի,
Ո՞ւ ցանցի վրայ պիտի քալէ։
9 Վարսին [d]ռունդ դարչապարը պիտի բռնէ,
Ո՞ւ [b]ահաբառուն անոր պիտի յաղթէ։
10 Անոր համար գետնին մէջը թակարդ պատրաստուած է,
Ո՞ւ [d]ճամբուն վրայ որոգայթ։
11 [c]Արհաւիրքը զանիկա ամէն կողմէն պիտի պատրէ,
Ո՞ւ ձանիկա իր ոտքերովը ագին անդին պիտի վազցընէ։
12 Անոր զօրութիւնը պիտի անօթենայ,
Ո՞ւ [b]կորուստը անոր քովը պատրաստ է,

13 Ո՞ր անոր մարմինին ցաւը պիտի ուտէ։
Մահուան առաջնեկը պիտի ուտէ անոր ցաւը։
14 [b]Անոր վստահութիւնը իր վրանէն պիտի կըտրուի։
Ո՞ւ անիկա զինք՝ ի զարհուրանաց թագաւորը պիտի քշուի։
15 Անոր վրանին մէջը ըն[d]նդրուած պիտի բնակի, որ [d]չունի՝ իրը պիտի չըլլայ։
Ո՞ր անոր բնակարանին վրայ ծծումբ պիտի ցանուի։
16 [b]Անոր արմատները տակէն պիտի չորնան,
Ո՞ւ վերէն ճիւղերը պիտի կտրուին։
17 [c]Անոր յիշատակը երկրէն պիտի կորսուի,
Ո՞ւ անոր անունը հրապարակներուն մէջը պիտի չդրուցուի։
18 Անիկա լոյսէն խաւարը պիտի քշուի,
Ո՞ւ անկից աշխարհէն պիտի վռնտուի։
19 Իր ժողովուրդին մէջ ոչ զաւակ պիտի ունենայ եւ ոչ թոռ,
Ո՞ւ անոր բնակութիւններուն մէջ մէկը պիտի չմնայ։
20 †Եղբայրները [b]անոր օրուանը վրայ պիտի զարմնան,
Ո՞ւ [d]առաջիններըը պիտի սոսկան։
21 Արդարև ամբարշտին բնակարանները տանկ պիտի ըլլան,
Ո՞ւ [c]զԱստուած չճանչցողին տեղը տանկ է։

ԳԼ· ԺԹ

1 Յոբ իր բարկամներուն ամբաստնութիւնն կը գանգատի։ 21։ 22 կը խնդրէ որ իր վրայ գութ ունենան։ 23 Մեռելից յուշարձան առնելը կը խորհրդանշի։

1 Ե՛ւ Յոբ պատասխան տուաւ ու ըսաւ,
2 Մինչեւ ե՞րբ հոգիս պիտի վշտացընէ՛ք,
Ո՞ւ զիս խօսքերով պիտի ճնշէ՛ք։
3 Արդէն [d]տասը անգամ էր որ զիս կը մեզադրէ՛ք։
Չէ՛ք ամչնար՝ որ զիս կ'ապշեցնէ՛ք։
4 Եւ թէ որ յիրաւի ես սխալեր եմ,
իմ սխալմունքս իմ քովս կը մնայ։
5 Թէ որ անպատճառ [b]ամբարտաւանութեամբ խօսիլ կ'ուզէ՛ք ինծի դէմ,
Ո՞ւ ամօթս երեսս գարնել,
6 Գիտցէ՛ք ուրեմն որ զիս Աստուած կործանեց,
Ո՞ւ իր ցանցը իմ վրաս դարձուց։
7 Ահա [b]ձեզի նէշ անիրաւութեանը համար կ'աղաղակեմ, ու պատասխան տուող չկայ։
Կը բողոքեմ, բայց դատաստան չկայ։
8 [b]Անիկա իմ ճամբաս գոցեց, անանկ որ չեմ կրնար անցնիլ։

1 Ես խաւարին ատ. [c]կեն կարծ եղաւ։ 2 Գլ· ԺԸ· 13։ 3 Գլ· գ· 13։ 18։ 19։ 4 Ես· Ժ· 9։ 5 Ես· ԽԲ· 19։ 20։ իգ· 20։ 6 Առակ· Ժգ· 9։ իգ· 9։ 7 Գլ· իս· 17։ Ես· ԺԸ· 28։ 8 Գլ· է· 13։ 9 Գլ· իբ· 10։ Ես· ԼԱ· 8։ 10 Գլ· է· 3։ 11 Ես· Ժգ· 21։ 12 Ես· Ժ· 22։ Ժգ· 23։ 13 Գլ· ԺԲ· 19։ Ես· Ա· 16։ Ե· 24։ Ամո· գ· 1։ 14 Ես· Ժգ· 22։ Ե. բլես. իբ· 20։ 15 Ես· Ա· 16։ Ամո· գ· 1։ 16 Ես· Ե· 24։ Ամո· է· 16։ ՍՂ· 13։ Առակ· բ· 22։ Ժ· 7։ 17 Ես· Ժգ· 22։ Ե. բլես. իբ· 20։ 18 Ես· ԺԸ· 19։ Ես· Ա· 16։ Ամո· գ· 1։ 19 Ես· Ա· 16։ 20 Ես· ԼԵ· 7։ Ղէ. իգ· 22։ 21 Ես· Ա· 16։ Ես· ԼԵ· 10։ Ես· ԽԲ· 3։ Ժ· 22։ Ես· ԽԲ· 3։ Ժ· 22։ Ես· ԼԵ· 10։ Գլ· գ· 22։ Ես· ԽԲ· 3։ Ժ· 22։ Ես· ԼԵ· 10։ Գլ· գ· 22։ Ես· ԽԲ· 3։ Ժ· 22։

իմ չարիքներուս վրայ խաւար դրաւ։
9 Զիս իմ փառքէս մերկացուց,
Ու դլխէս թագը վերցուց։
10 Զիս ամէն կողմէն աւրնչ, ու ես գացի,
Ու իմ յոյս ծառի մը պէս արմատէն խլեց։
11 Անոր բարկութիւնը իմ վրաս բորբոքեցաւ,
Ու ՙզիս իր թշնամիներուն կարգը դրաւ։
12 Անոր դունդերը միկտեղ եկան,
Ու ճամբաներն բնդի դէմ պատրաստեցին,
Ու վրանիս բոլորտիքը բանակեցան։
13 ՙԱնիկա իմ եղբայրներս բնդմէ հեռացուց,
Ու ծիրանի ծանօթներս օտարացան բնդմէ։
14 Աղդականներս չն՝ թողուցին,
Ու իմ ճանչուածներս զիս մոռցան։
15 իմ տունս բնակողները ու աղախիններս զիս
անծանօթ մէկ մը սեպեցին,
Ո՚ անոնց աչքին աւրիորդ օտարական եղայ։
16 Ծառաս կանչեցի, ու անիկա պատասխան
չտուաւ,
Թէև բերանս անոր աղաչեցի։
17 իմ չունչս ՙաւելի եղաւ կնոջս,
Ու իմ աղաչանքներս՝ իմ հո՚ր որովայնին որ-
դւոցը։
18 ՙփոքր ազաքն ալ զիս կ՚անարգեն,
Ու երբոր կ՚ելլեմ, բնդի դէմ կը խօսին։
19 ՙԲոլոր մտերիմ բարեկամներս բնդմէ զզուեցան,
Ու իմ սիրականներս բնդի դէմ դարձան։
20 ՙՈսկորներս մորթիս ու մսիս միացաւ փսիան.
Մ՚ը՝ ակռաներուս կաշիով ազատեցայ։
21 Ով իմ բարեկամներս, դուք ողորմեցէք բնդի,
Ողորմեցէք բնդի. ՙքանզի Աստուծոյ ձեռքը
բնդի դպաւ։
22 Ինչո՞ Աստուծոյ պէս զիս կը հալածէք,
Ու մարմինէս չէք կշտանար։

23 Երանի թէ հիմա խօսքերս դրուէին.
Երանի թէ դիրքի մը մէջ քանդակուէին.
24 երկաթէ դրիչով կապարի վրայ
Ո՚ քարի վրայ յաւիտեան փորագրուէին։
25 Վասն զի դիտեմ որ իմ ՙփրկիչս ողջ է.
Ու անիկա վերջին ժամանակը պիտի կանգնի
ՙերկրի վրայ։
26 Ու թէ և մարմինս եատքը աս ալ փճանայ,
Բայց ՙիմ մարմնովս զԱստուած պիտի տես-
նեմ,
27 Որն որ ես բնդի համար պիտի տեսնեմ,
Ու իմ աչքերս պիտի դիտեն զանիկա, և ոչ
թէ ուրիշինը.
Երիկամունքներս իմ ներսի դիս կը հալին։
28 Գէաք էր ըսէիք, ՙինչո՞ կը հալածենք զա-
նիկա.
Որովհետև բանին արմատը իմ վրաս դտնուե-
ցաւ։
29 Սուրէն վախցէք. ինչու որ բարկութեան պա-
տիժը սուրն է,
ՙՈր դիտնաք թէ դատաստան կայ։

ԳԼ. Ի

1—20 Սոփար չարերուն վիճակը ու բաժինը կը յայտնէ։

1 Ա՚նտաոնը Սոփար Նաամացին պատասխան
տուաւ ու բսաւ,
2 Ասոր համար իմ խորհուրդներս բնդի պա-
տասխանել կու տան,
Ու ասոր համար կ՚արտորամ։
3 Զիս խայտառակող յանդիմանութիւնը լը-
սեցի,
Բայց իմ հոգիս ՙհնչ՚ն՝ իմաստութենէս պա-
տասխան տալ կը տրտիպ զիս։
4 Դուն տիկա գիտե՞ որ ՙի յաւիտենից
Մարդս երկրի վրայ դրուելէն ՙի վեր,
5 ՙԱղդամին յաղթանակը քիչ ժամանակ կը
տեւէ,
Ու կեդծաւորին ուրախութիւնը մէկ վայր-
կեանի համար է։
6 ՙԹէև անոր փառաւորութիւնը մինչև ե՛ր-
կինքը ելլէ,
Ու գլուխը ամպերուն հասնի,
7 ՙԻր աղբին պէս յաւիտեան պիտի ոչնչանայ,
Ու զինքը տեսնողները պիտի բսեն, Ո՚ր է
անիկա։
8 ՙԵրազի պէս պիտի թռչի ու պիտի չգտնուի.
Ու գիշերուան ցնորքի պէս պիտի փախչի։
9 ՙԶանիկա տեսնող աչքը ալ պիտի չտեսնէ.
Ու անոր ՙն՝՚ն՝ տեղը ալ պիտի չնայի անոր։
10 Անոր զաւակները ՙաղքատներէն չնորհք պի-
տի խնդրեն,
Ու անոր ձեռքերը իր ՙյափշտակածը վե՛ր
պիտի տան։
11 Անոր ոսկորները Նէր ՙերիտասարդութեան
զ՚ուրբ՚ն՝ զ՚ուրբ՚ն՝ լցուն է.
ՙՈւ անոր հետ հողին մէջ պիտի պառկի։

12 Թէ որ անդամութիւնը անոր բերնին մէջ քա-
ղցր է,
Ու թէ որ իր լեզուին տակը կը պահէ զա-
նիկա,
13 Թէ որ զանիկա խնայէ ու չձգէ,
Ու իր քմային մէջ պահէ զանիկա,
14 Կերակուրը անոր աղիքներուն մէջ պիտի փո-
խուի,

ր Ա՚մ. ՀՕ. 44։
ս Գէն. ՃԳ. 21. Ռութ. Ա. 21. Ա՚մ. ԺԸ. 8. ՀԱ. 8. ՃԸ. 8. 18։
տ Գէն. ե. 18։
ր Ա՚մ. ԺԴ. 11. Ա՚մ. ԺԸ. 11. ՀԱ. 8. ՃԸ. 8. 18։
ց Գէն. Ի. 20. Ա՚մ. ՃԸ. 8. Ռութ. գ. 8։
ւ Գէն. ս. 11. Ա՚մ. ՃԸ. 8. ՃԹ. 8. 18։
ք Ա՚մ. ՀՕ. 44։
ո Գէն. ՃԸ. 8. ՃԹ. 8. Ա՚մ. ՃԸ. 8. ՃԹ. 8. 18։
ռ Ա՚մ. ՀՕ. 44։
ս Գէն. ՃԸ. 8. ՃԹ. 8. Ա՚մ. ՃԸ. 8. ՃԹ. 8. 18։
տ Գէն. ՃԸ. 8. ՃԹ. 8. Ա՚մ. ՃԸ. 8. ՃԹ. 8. 18։
ր Ա՚մ. ՀՕ. 44։
ց Գէն. ՃԸ. 8. ՃԹ. 8. Ա՚մ. ՃԸ. 8. ՃԹ. 8. 18։
ւ Գէն. ՃԸ. 8. ՃԹ. 8

Անոր ներսի դին քարերի լեզի պիտի ըլլայ ։
15 Անիկա հարստութիւններ կուլ տուաւ , բայց պիտի փսխէ զանոնք ։
Ո՛- Աստուած անոր փորէն դուրս պիտի հա- նէ զանոնք ։
16 Անիկա քարերուն թոյներ պիտի ծծէ ,
Ո՛- զանիկա իժի լեզուն պիտի մեռցընէ ։
17 Անիկա պիտի չտեսնէ վտակները ,
Մեղրի ու կոգիի հեղեղներուն գետերը ։
18 Իր աշխատանքով վաստկածը հետ պիտի տայ ու պիտի չկլլէ ։
Ո՛ւ հետ տուածէն նէ հարստութեանը չափ պի- տի ըլլայ ,
Ո՛- ուրախ պիտի չըլլայ ։
19 Որովհետև աղքատները ճնշեց ու երեսի վր- բայ թողուց ,
Ո՛ւ իր չշինած տունը յափշտակեց ։
20 Անշուշտ իր ներսի դին խաղաղութիւն պիտի չգիտայ ,
Ո՛ւ ցանկացածը պիտի չկրնայ ազատել ։
21 Անոր ուտելու բան մը պիտի չմնայ ,
Անոր համան անոր յաջողութիւնը հաստատ պիտի չըլլայ ։
22 Առատութեամբ լեցուն եղած ժամանակն ալ նեղութեան մէջ պիտի ըլլայ ։
Թշուառութեան մէջ եղողներուն ամէն ոհա- րուածը անոր վրայ պիտի գայ ։
23 Երբոր փորը կշտացընելու վրայ կ'ըլլայ ,
Աստուած իր սաստիկ բարկութիւնը անոր վրայ պիտի խրկէ ,
Ո՛ւ անձրևի պէս անոր վրայ պիտի թափէ՝ կերակուր ուտելու ատեններ ։
24 Երկաթէ զէնքերն առչևէն փախած ատեններ՝ պղնձէ աղեղը զանիկա պիտի խոցէ ։
25 Աստ նիզակուածը մեջտեղը պիտի թա- փանցէ ,
Ո՛ւ փայլուն սէգը անոր մեղքէն ելլէ ։
Անոր վրայ արհաւիրք պիտի գայ ։
26 Բոլոր խաւարը անոր գաղտուկ տեղերուն պիտի պահուի ։
Չփչուած կրակը զանիկա պիտի լափէ ։
Անոր վրանը մնացորդը էապերջանիկ պիտի ըլլայ ։
27 Երկինքը անոր յանցանքը պիտի յայտնէ ,
Երկիրն ալ անոր դէմ պիտի ելլէ ։
28 Անոր տանը եկամուտը պիտի յափշտակուի ,
Անոնք պիտի անցնի Աստուծոյ բարկութեանօրը
29 Անիկա է ամբարիշտ մարդուն բաժինը՝ ոհ Աստուծմէ ստացած անոր հասոյթը է ։

ԳԼ· ԻԱ.

1 Բոր կը հաստատի թէ իջեր իբրև ունի տրամքան ։ ։
Երբեմն չուրը տիպար չորեքտեան մէջ կ'ըլլայ ։ Քիչն ու գնաստան կ'արծարծուին ։ 10 Երբեմն անոնց կարծանուր յատնի կերպով կ'ըլլայ ։ 11 Երկնիքը ու ապերջանիկը մ- ատ առնին հաստատ են ։ 12 Ձարերուն գաստատը գո- ը- ուշարին մէջ պիտի անհան ։

1 Ե՛ Բոր պատահան տուաւ ու բաւ ,
2 Խօսքս ազնիկ մտիկ ըրէք ,
Ո՛ւ աս ըլլայ ձեր միխիթարութիւնը ։
3 Ինձի համբերեցէք ու ես խօսիմ ,
Ո՛ւ խօսելէս ետքը ոծաղր ըրէք ։
4 Միթէ ես մարդո՞ւ հետ կը վիճիմ ։
Եւ ինչո՞ համար հոգիս չտրտմի ։
5 Ինձի նայեցէք ու ապշեցէք ,
Ո՛ւ բերաննուդ վրայ ձեռք դրէք ։

6 Ա՛- ես մտածելով կը զարհուրիմ ,
Ո՛ւ մարմինս կը սկսի դողալ ։
7 Ամբարիշտները ինչո՞ կ'ապրին ։
Կը ծերանան ու խիստ կ'ուժեղանան ։
8 Անոնց սերունդը հետերնին կը հաստատուի իրենց առջևը ,
Եւ անոնց զաւակները աչքերնուն առջին ։
9 Ցուներնին խաղաղութեան մէջ է՝ ոչ վախէն ոչը ,
Եւ Աստուծոյ գաւազանը անոնց վրայ չէ ։
10 Անոնց ցուլը կը զուգաւորուի ու դաստակը չվրիպեր ։
Կովը կ'ոչիզ կը ծնանի ու չվիժեր ։
11 Իրենց պզտիկները ոչխարի հօտի պէս կրհանեն ։
Ո՛ւ անոնց տղաքը ոչոխնիներ կը ցատկեն ։
12 Թմբուկով ու քնարով ձոն կը վերցընեն ,
Ո՛ւ սրինգին ձայնովը ուրախ կ'ըլլան ։
13 Անոնք օրերնին գուարճութիւնով կ'անցընեն ,
Ո՛ւ մէկ վայրկեանի մէջ դերեզմանը կ'իջնեն ։
14 Եւ Աստուծոյ կ'ըսեն ,
Քաշուէ մեզմէ ,
Ինչու որ քու ճամբաներդ գիտնալ չենք ուզեր ։
15 Ամենակարողը ո՞վ է՝ որ անոր ծառայենք ։
Ո՛ւ թէ որ անոր աղօթք բնենք՝ ի՞նչ օ- գուտ պիտի ունենանք ։
16 Ահա անոնց բարիքը ձեռքերնին չէ ։
Ամբարիշտին խորհուրդը ինծմէ հեռու ըլլայ ։
17 Ամբարիշտներուն ճրագը քանի՞ անգամ կը մարի ,
Ո՛ւ տառապանքը անոնց վրայ կու գայ ։
Աստուած վիր բարկութեամբը ոնոց ցաւեր կը բաժնէ ։
18 Երովին առչևը եղած չարդին պէս՝

1 Սամ· ԼԳ· 9· Երեմ· ԺԶ· 6·
2 Հմր· 10· 15·
3 ծագ· Ե· 33· 14·
4 Եբե· Հեսդր· ոան· ՊԼ· Խգ· 9·
5 Քոռ· Ժա· 33· Սաղ· ԿԶ· 30· 31·
6 Ե՛- Խ· 15· Ե- բիմ· Խբ· 43· 44·
Ամաթ· Ե· 19·
7 Գլ· Ժգ· 13·
Գլ· Որ· 11·
8 Սաղ· Խ· 3·
9 Գոռ· Որ· 19·
10 Գլ· ԼԳ· 9· Ե՛- Ա· 4·
Սաղ· ԼՔ· 9·
11 Գլ· Որ· 6· Սաղ· ԺԶ· 10· 14· Նգ· 3· 10· Երեմ· Որ· 1· Ամթ· ո· 18·
12 Գլ· Ժգ· 13·
Գլ· Որ· 11·
13 Սաղ· Խ· 3·
14 Գլ· ԼԹ· 9· Ե՛- Խ· 15·
Գլ· ԼԹ· 11·
15 Գլ· Որ· 13·
Ելմ· Ե· 2·
16 Գլ· Որ· 13· Սաղ· Նգ· 3·
17 Գլ· ԼԹ· 9· Ե՛- Խ· 16·
Գլ· Որ· 17·
18 Ելմ· Ե· 9· Գլ· ԼԳ· 9· Ե՛- Ա· 3· Մաղ· Գ· 14·
Գլ· Որ· 18· Սաղ· Ա· 4· Ե՛- Ժ· 13· ԼՔ· 5· Ոհ- Ժ· 3·

Ու մերկին չափչտակած չիւղին պէս կ'ըլլան։
19 Աստուած անոր անիրաւութիւնը յանոր որ
դատը կը պահէ.
Անոր փոխարէն պիտի հատուցանէ, ու ան
ալ պիտի դիանայ։
20 Անոր աչքերը իր կորուստը պիտի տեսնեն,
Ու Ամենակարողին բարկութենէն պիտի խմէ։
21 Անիկա ի՞նչ գործութիւն պիտի ունենայ
իրմէ ետքը ծնացած տունին,
Որուհետեւ իր ամիսներուն թիւը կիսատած է։

22 Մի՞թէ Աստուծոյ դիտութիւն սորվեցընել
հնարք է,
Անոր՝ որ բարձրերը կը դատէ։
23 Մէկը կը մեռնի իր առողջութեանը մէջ
Բոլորովին հանգարտ և հանգիստ.
24 Անոր °թաղերը ճարպով լեցուն են,
Ու ոսկրներուն ծուծը թարմ է.
25 Ու մէկ ուրիշը կը մեռնի հոգիի ցաւով
Ու առանց բարիքով կշտանալու.
26 Ս՚ուր եղեռնը մէկտեղ յհողին մէջը կը պառկին,
Ու որդերը կը ծածկեն զանոնք։

27 Ահա գիտեմ ձեր խորհուրդները,
Ու ինծի դէմ հնարած անիրաւութիւնները։
28 Ինչու որ կ'ըսէք, Ո՞ւր է նախարարին տունը,
Եւ ո՞ւր է ամբարիշտներուն բնակած վրանը։
29 Ճամբորդներուն չհարցուցիք,
Ու անոնց նշաններուն չէ՞ք հակընդդէմ։
30 °Ինչու որ չարը կորստեան օրուան կը պահուի,
Ու բարկութեան օրուան կը տարուի։
31 Անոր երեսին դէմ ո՞վ պիտի յանդիմանէ ա-
նոր ճամբան.
Եւ անոր ըրածին փոխարէնը ո՞վ անոր պիտի
հատուցանէ։
32 Բայց ան ալ դերեզմանը պիտի տարուի,
Ու տապանին մէջը պիտի մնայ։
33 Ձորին հողի կոշտերը անոր անոյշ պիտի գան,
Ու յառջէն մարդ ալոր ետեւէն պիտի երթայ.
Իսկ անոր առջեւէն թուելիք չկայ,
34 Ո՚րպէսզի ի՞նչպէս փուճ մխիթարութիւններ
կու տաք ինծի.
Որովհետեւ ձեր պատասխաններուն մէջ ա-
տութիւն կայ։

ԳԼ· ԻԲ

1 Եղիփազ կը յարձակի Քի մարդուն ապիկութիւնը Աստուծոյ
գործ մը ըլլալի։ 6 Զանազան ձեւերու համար Ցոբը կը

յանդիմանէ։ 21 զանիկա կը յորդորէ որ դիմէ։ ու Աստուծոյ
զօրութիւնը անոր կը խոստանայ։

1 Ա՚նատունը եղիփազ Թեմանացին պատաս-
խան տալով բսաւ,
2 °Մի՞թէ մարդը կրնայ Աստուծոյ օգտակար
ըլլալ.
Թէպայն մարդը միայն իրեն օգուտ կ'ընէ։
3 Ամենակարողին հաճութիւն մը կ'ըլլայ՞ թէ որ
արդար ըլլաս,
Կամ մէկ չահ մը՞ թէ որ քու ճամբաներդ
շիտակես։
4 Մի՞թէ քեզմէ վախնալով քեզի հետ վիճա-
բանութիւն կ'ընէ՞.
Քեզի հետ դատաստանի կը մտնէ՞։
5 Չէ՞ որ քու անզգամութիւնդ մեծ է,
Ու անօրէնութիւններդ անհամար են։
6 Որովհետեւ եղբայրներէդ առանց պատճառի
գրաւ առիր,
Ու մերկերուն հանդերձները յափշտակեցիր.
7 Ծարաւածին ջուր չխմցուցիր,
Ու °հացը անօթիէն թնացուցիր.
8 Բայց երկիրը զօրաւորին էր.
Ու անոր մէջ պատուաւորը կը բնակէր.
9 Որբևարի կիներուն դատարկ խրկեցիր,
Ու °որբերուն թևերը կատրեցան։
10 Անոր համար քու բոլորտիքդ °որոգայթներ
ըլլան են,
Ու յանկարծահաս վախը քեզ կը զարհուրե-
ցընէ.
11 կամ °մութ խաւար մը չես որ չես կըր-
նար տեսնել.
Ու °ջուրերուն չառումիւնը քեզ կը ծածկէ։

12 Աստուած երկինէ խիստ բարձր տեղը չէ՞.
Հիմա աստղերուն †բարձրութեանը նայէ, որ-
չափ բարձր են։
13 Ու դուն ըսիր,
°Ի՞նչ գիտէ Աստուած.
Մառախուղին միջէն դատաստա՞ն պիտի
բնէ.
14 °Ամպերը անոր առջեւը ծածկոյթ են, ու չտեսնեն.
Եւ անիկա երկինէ կամարին վրայ կը պը-
տըտի։
15 ‡Ուշադրութիւն ըրի՞ր ան ||հին ճամբային,
Որ անօրէնն մարդիկը պտրտեցան.
16 Որոնք չժամկոծակի յափշտակուեցան,
Որ անոնց հիմերը հեղեղը ընկրկեց։
17 °Անոնք կ'ըսէին Աստուծոյ, Հեռացիր մեզմէ.

* Եր· ի· ։ ։ Ա՚ստ· հն· ։ Ես· ։ Ես· ։ Եր՚մ· ի՚ն· ։ Ե՚ր՚մ· ի՚ն· ։ Ե՚ր՚մ· ի՚ն· ։ Ե՚

Ու Աննակարողը մեզի [1]ինչ պիտի ընէ.
18 թէ և անոնց տուները բարութիւնով լեցուցեր էր.
Անզգամներուն խորհուրդը [2]հեռու ըլլայ.
19 Արդարները պիտի տեսնեն և ուրախ ըլլան,
և անմեղները զանոնք ծաղր պիտի ընեն,
ըսելով,
20 Մեր թշնամիները կորսուած չե՞ն,
Ու անոնց մնացորդը կրակը չկերա՞ւ.
21 Աղէ՛ Անոր հետ բարեկամ եղիր, ու խաղաղութիւն ունեցիր.
Ու ասկէ քեզի օգուտ կ'ըլլայ.
22 Անոր բերնէն օրէնքը ընդունէ,
Ու [3]անոր խօսքերը սիրտդ դիր.
23 [4]Թէ որ Աննակարողին դառնաս, դուն պիտի †հաստատուիս.
Անօրէնութիւնը քու վրաննէրէդ հեռացուր.
24 Ու [5]ոսկին հողին [6]վրայ պիտի դնես,
Ու Ոփիրի ոսկին՝ հնդկաձաներու քարերուն [7]վրայ.
25 Եւ Աննակարողը քու ոսկիդ ըլլալով՝
քու զօրութիւնդ արծաթի պիտի ըլլայ.
26 Ինչու որ անառանիր Աննակարողին ուրախութիւն պիտի ունենաս,
Ու [8]երեսդ դէպ ի Աստուած պիտի վերցընես.
27 [9]Անոր պիտի ազաչես, ու քեզի պիտի լսէ.
Եւ քու ուխտերդ պիտի կատարես.
28 Թէ որ դիտաւորութիւն մը ունենաս՝ քեզի պիտի յաջողի,
Ու ճամբաներուդ վրայ լոյս պիտի ճառագայթէ.
29 Երբոր [10]ինչ ցածնայ, ու դուն ըսես, [11]Թող բարձրանայ,
Անառանը [12]պիտի ազատէ զանիկա՝ որ աչքերով խոնարհած է.
30 [13]Անմեղ չեղողն [14]ալ պիտի ազատէ,
Ու քու ձեռքերուդ մաքրութիւնովը պիտի ազատուի.

ԳԼ· ԻԳ

1 Ճար կը փափաքի Աստուծոյ ամլիկը երեսները, և անոր ազգատոհմերուն ապահովով. և Աստուած թէև անտանելի է, սակայն մեր ամբարիշտները կը դիտէ. 11 Ըստ ինծի անմեղութիւնը, 13 Աստուծոյ վճիռը անփոխանցելի է.

1 Եւ ճար պատասխան տուաւ ու բսաւ,
2 Ալաղ ալ իմ դանդատս դառն է,
Հարուածս հառաչանքէս ծանր է.
3 Երանի թէ կարող ըլլայի գտնել զԱնիկա,
Մինչև անոր աթոռը կ'երթայի.
4 Իմ դատս անոր առջեր կը տարածէի,
Ու բերանս փաստերով կը լեցնէի.
5 Կը դիտնայի թէ ինծի [1]ինչ պատասխան կուտար,
Ու կը լսէի ինչ որ ինծի կ'ըսէր.
6 Միթէ [2]ուժին չափովը ինծի հետ պիտի վիճէր. ոչ.
Հապա ինքը զիս պիտի զօրացընէր.
7 Ուղիղ մարդը հոն կրնայ վիճաբանիլ անոր հետ.
Ու ես յաւիտեան իմ Դատաւորէս կ'ազատէի.
8 Բայց [3]տես դէպ ի արեւելք կ'երթամ, ու անիկա չերևնար,
Եւ դէպ ի արեւմուտք, ու զանիկա չեմ նշմարեր.
9 Դէպ ի հիւսիս [4]երես՝ ուր որ ինքը կը դործէ,
Բայց զանիկա չեմ կրնար դիտել.
Հարաւային կողմն կը պահուի,
Ու չեմ կրնար տեսնել զանիկա.
10 Իսկ անիկա [5]դիտէ իմ ճամբան.
Երբոր [6]զիս փորձէ, ոսկիի պէս պիտի ելլեմ.
11 [7]Ոտքս անոր քայլերուն վրայ հաստատուեցաւ,
Անոր ճամբան պահելով՝ չմոլորեցայ.
12 Անոր շրթունքներուն պատուիրանքներէն չդադրեցայ.
[8]Անոր բերնին խօսքերը իմ պարտքէս աւելի պահեցի.
13 Բայց անիկա մէկ [9]միտ վրայ է,
Եւ [10]ո՞վ կրնայ զանիկա դարձընել.
Ու [11]հոգին ուզածը կ'ընէ.
14 Ուրեմն [12]ինծի համար սահմանուածը պիտի կատարէ.
Ու ասոր պէս շատ բաներ կան անոր քովը.
15 Անոր համար անոր ներկայութենէն կը շփոթիմ,
Ու երբոր կը մտածեմ՝ անկէ կը վախնամ.
16 [13]Ինչու որ Աստուած [14]սիրտս կը կակուղցնէ,
Ու Ամենակարողը զիս կը շփոթէ.
17 Որովհետև ես [15]խաւարէն առաջ չմեռայ,
Ու մութը առջևէս չծածկեց.

ԳԼ· ԻԴ

1 Ժամանակները Աստուծմէ անպահ չեն մնար. 11 Ժողովուրդն հանոր դատի դառնան մը կայ.

1 [1]Քանի որ Աննակարողէն պահուած չեն ժամանակները,
Ի՞նչպէս զանիկա ճանչցողները անոր օրերը չեն տեսներ.

1 Ս·Ղ· գ· 6·
2 Նէզ· անանց
3 Գէ· խ· 16·
4 Ս·Ղ· ծբ· 10· ՀՃ· 11·
5 Ե· ի· 6· 7·
6 Ս·Ղ· ՀՀՔ· 11·
7 Գէ· ը· 3· 6· ծա·
13 · 14·
8 Նէզ· ՀԻ·
9 Գէ· ծա· 11·
10 Ս·Ղ· ծ· 14· 15·
Ե· ծը· 3·
11 Նէզ· Բարբրա-Քիւն·
12 ը Մ՚ն· ա· 15·
13 Ես· պա·
14 Գէ· իխ· 10· Ե· ծը· 14·
15 Գէ· ծա· 11·
16 Գէ· ը· 3· 4· ծա·

2 Ս·Ղ· ծբ· 3·
3 Նէզ· Հ՚ղ· 3· ծգ·
11·
4 Ե· իխ· 4· 6· ծե· 16·
5 Գէ· Ք· 11·
6 Ս·Ղ· ՀԼՔ· 1· 2· 3·
7 Ս·Ղ· ԻԺ· 3· ԿԲ· 13· Յա· ա· 18·
8 Ս·Ղ· խգ· 13·
9 Յա· ի· 3· 4· 5· 6· 7· 8· 9· 10· 11· 12· 13· 14· 15· 16· 17· 18· 19·
10 Գէ· Ք· 18· 19· ծբ· 14· Հաւմ· Ք· 19·
11 Ս·Ղ· ԻԺ· 3·
12 ա Քհ· գ· 3·
13 Ս·Ղ· իբ· 14·
—
14 Գ·ծ· ա· 7·

2 Զ-ւրէը [1]սահմաններ կը փոխեն ,
Հօտեր կը յափշտակեն ու ընդ- կ'արածէն .
3 Որբերուն էշերը [2]կ'առեն կը տանին ,
[3]Որբևարիւն եզը գրաւ կ'առնեն .
4 Աղքատները ճամբայէն կը մղտրցընեն ,
Ո- [4]երկրին տառապեալները միասին կը պահուին .
5 Ահա անապատի վայրենի էշերուն պէս
Իրենց գործքին կ'ելլեն ,
Կանուխ որս փնտռելու կ'երթան .
Անապատ անոնց ապրուստ հաց [5]տ-ւալ .
6 Իրենցը չհզած արտը կը հնձեն ,
Ու անիրաւութեամբ պղտի կ'ուրեն .
7 Դիշերը [6]առանց հանգերձի կը պառկեցընեն
Մերկը ,
Ու ցուրտ ժամանակին առանց ծածկոցի [7]է-ւ
[8]դ-ւրէ .
8 Անոնք լեռներուն առատիկ անձրեւներէն կը
թրջուին ,
Ու ապաստանարան մը չունենալուն համար
Ժայռերը կը գրկեն .
9 Որդը ծիծէն կը վրցընեն ,
Ու աղքատէն գրաւ կ'առնեն .
10 Մերկերը առանց հանգերձի կը պտրացընեն ,
Ու անօթիները ցորեն [9]դ-ւրէն կը կրեն .
11 Իրենց պատերուն միջը եղ հանդիսները
Ու հնձաններուն միջ [10]ծ-ւխ կոխտնելերը ծարաւ
կը մնան .
12 Քաղաքին միջէն մարդիկ կը հեծեծեն ,
Ու վիրաւորեալներուն հոգին կ'ազազակէ ,
Բայց Աստուած [11]ընդ ըս-ւնչ անզգամութիւն
չհամարիր .
13 Անոնք լոյսին դէմ կեցողներէն են ,
Անոր ճամբաները չեն գիտեր ,
Ու անոր շաւիղներուն միջը չեն կենար .
14 [12]Մարդասպանը լուսանալուն պէս կ'ելլէ ,
Աղքատը ու անանկը կը սպաննէ ,
Ու գիշերը գողի պէս կ'ըլլայ .
15 [13]Շնացողին աչքն ալ իրիկուան [14]ս-ւնդ կը սպա-
սէ՝ [15]բանելով ,
Ձեւ աչք չառնեմ . ու երեսին ծածկոց կը դնէ .
16 Մութ առնն կը ծակէն ան տուներըդ՝
Որոնց վրայ ցորեկուընէ նշան դրած են .
[16]Անոնք լոյսը չեն ճանչնար .
17 Ինչու որ առաւուան շուք միասուան չուքին պէս
է անոնց ,
Որովհետեւ միասուան չուքին երկիւղներուն
ծանօթ են .
18 Անիկա չուքին երեսին վրայ թիթեռ է .
Անոնց բաժինը երկրի վրայ անիծեալ է .
Ու այգիներուն ճամբան չդառնար .
19 Ձորութիւնը ու տաքութիւնը ձիւնին չուքը
կը հալացընեն ,
Ը- գերեզմանը՝ մեղք գործողները .

20 Որովայնը զանիկա պիտի մոռնայ .
Որդերը պիտի ուտեն զանիկա անոյշ բանի
պէս .
[17]Ալ անիկա պիտի չյիշուի .
Անմաքրութիւնը ծառի մը պէս պիտի կոտ-
րուի .
21 Անիկա զաւակ չծնանող ամուլը կը չարչարէ ,
Ու որբևարիւն ազգականներ չընէր .
22 Անիկա իր ուժովը զօրաւորներն ալ [18]դ-ւր կը
քաշէ .
Ի-ւ կրթող կելլէ , մէկուն կեանքը ապահով չէ .
23 Ա-ստ-ւած անոր ապահովութիւն կու տայ , որ
անոր վստահի ,
Բայց իր աչքերը անոնց ճամբաներուն վրայ
են .
24 Քիչ մը բարձրացան ու ոչինչ եղան ,
Ամէնուն պէս կորսուելով ընկզմեցան ,
Ու հասկի գլխու պէս կտրուեցան .
25 Թէ որ ասանկ չէ՝ ո՞վ գիս սուտ կը հանէ ,
Եւ իմ խօսքս ոչինչ ըլլալ կը ցուցնէ .

ԳԼ· ԻԵ

[1]-ւ Բազդատ կը հաստատէ Թէ մարդս չէրծուր Աստուծոյ առ-
ջեւը արդարանալ .

1 Եւ Բազդատ Սօփեցին պատասխան տուաւ
ու բսաւ ,
2 Իշխանութիւնը ու վախը Անոր քովն են ,
Իր բարձր տեղերուն միջը խաղաղութիւն կ'ընէ .
3 Անոր գունդերուն համրանքը կա՞յ արդեօք ,
Ու [2]անոր լոյսը որուն վրայ չծագիր .
4 [3]Որեմն մարդը ի՞նչպէս պիտի արդարանայ
Աստուծոյ առջեւը ,
Ու կնոջէ ծնածը ի՞նչպէս կրնայ մաքուր ըլ-
լալ .
5 Ահա լուսինն ալ լոյս չտար ,
Ու Անոր աչքերուն առջեւն աստղերն ալ մա-
քուր չեն .
6 Ալ ո՞ր կը մնայ մարդը՝ որ [4]մէկ որդ մըն է ,
Ու մարդու որդին՝ որ մէկ ճճի մըն է .

ԳԼ· ԻԶ

[1] Ցոր Բազդատին անգամ ոչին չանդիմանելով՝ Աստուծոյ
կատարելութենէն անհատ ու անբծնելի ըլլալ կը հաստատէ .

1 Ա՛նասունը Ցոր պատասխան տուաւ ու բսաւ ,
2 Տկարին ի՞նչ շատ օգնութիւն բրիր ,
Եւ ոյժ չունեցող բազուկը ի՞նչ- զօրացու-
ցիր .
3 Անխելքին ի՞նչ խրատ տուիր ,
Ու [1]ի՞նչ շատ իմաստութիւն ցուցուցիր .
4 Դուն որո՞ւն խոր — խօսքերը ,
Ու որո՞ւն շունչը ելաւ քովէդ .

[1] ր Օր · ոյժ · 11 ·
ի՛ · 17 · Աստ-
իր · 18 · իմ · 38 ·
Ձե՛ · է · 20 ·
[2] Գէ · իր · 6 · ր Օր ·
իմ · 6 · 10 · 12 · 17 ·
Աստ-իր · 23 ·
[3] Ելի · իր · 24 · 27 ·
ր Օր · իմ · 12 · 13 ·
Գէ · իր · 6 ·
[4] Ձոբ · գ · 5 ·
[5] Սաղ · ժ · 8 ·

[1] Աստ-ւած · է · 9 ·
[2] Սաղ · ժ · 11 ·
[3] Ճոխ · գ · 20 ·
[4] Աստ-ւած · ժ · 7 ·
[5] Սաղ · ժ · 4 · Աստ-
ած · ժէ · 3 ·
—
[6] Ճոխ · ա · 17 ·
[7] Գէ · գ · 17 · եւ ·
ժէ · 14 · եւ · Սաղ ·
ղէ · 2 · Ճխդ · 2 ·
[8] Սաղ · իր · 6 ·

5 Ոդինները վարէն կը դազան ,
Նո՛ւ Յուրերը ու անոնց բնակիչները ։
6 Դժոխքը բաց է Անոր առջեւն ,
Ու կորուստը անծածկելի է ։
7 Անիկա հիւսիսը պարապ տեղն վրայ կը տա-
բածէ ,
Ու երկիրը ոչնչին վրայ կը կախէ ։
8 Ջուրերը իր մուխի ամպերուն մէջը կը ծրարէ ։
Ու անոնց տակէն ամպը չպատռիր ։
9 Իր աթոռին երեսը կը պահէ ,
Անոր վրայ իր ամպը կը տարածէ ։
10 Ջուրերուն երեսին վրայ ամէն կողմէն սահ-
մաններ դրաւ՝
Մինչեւ լոյսին ու խաւարին ծայրը ։
11 Երկնից սիւները կը սարսին ,
Ու անոր յանդիմանութենէն կ'ապշին ։
12 Իր զօրութեամբը ծովը կը խաղաղեցնէ ,
Ու իր դատաստանը հպարտութիւնը կը զար-
նէ ։
13 Իր Հոգիովը երկինքը զարդարեց ։
Անոր ձեռքը փախչող վիշապը առեղծեց ։

14 Ահա սոսկալի են անոր ճամբաներուն ծայ-
րերը ,
Բայց անոր վրայով լսածնիս որչափ քիչ է ։
Եւ ո՞վ կրնայ իմանալ անոր զօրութեանը ո-
րոտումը ։

ԳԼ ։ ԻԷ

1 Ցոր իր ականջներիւնը կը հատատակ ։ ս ու կիզծաւորին
առանձնական բերան կը յարձակի ։ 11 Հարբուած ունեցած բա-
րեկիրեր չարիներու կը դառնան ։

1 Ես ըսի դարձեալ իր առակը սկսելով՝ ըսաւ ,
2 «Իմ իրաւունքս մեկնի դնող Աստուածը՝
Ու Հոգիս դառնութեամբ լեցնող Ամենա-
կարողը կենդանի է ։
3 Քանի որ շունչս վրաս է ,
Ու ռնգուցս մէջ Աստուծոյ հոգին կայ ,
4 Շրթունքներս անիրաւ բան մը պիտի չխօս-
ցնեն ,
Ու լեզուս նենգութիւն պիտի չհասցնէ ։
5 Քաւ լիցի ինձ՝ որ ձեզ արդարացնեմ ։
Մինչեւ մեռնիմ՝ չեմ ուզուիլներ ձեռքէ պի-
տի չձգեմ ։
6 Իմ արդարութիւնս հաստատ բռներ եմ , ու
զանիկա պիտի չթողում ։
Ո՞ր կեանքս իմ մէջ հարիւր բնաւ պիտի չյան-
դիմանէ ։
7 Իմ թշնամիս ամբարիշտի պէս ըլլայ ,
Ու հնձի դէմ եղողը անզգամի պէս ։
8 Հանգի կեղծաւորին յոյսը ի՞նչ է , (Հիւթ և
հարստութիւնն ալ դիզած ըլլայ ,)
Երբոր Աստուած անոր հոգին առնէ ։
9 Միթէ Աստուած անոր ազաղակը պիտի լսէ ,
Երբոր անոր վրայ փորձանք գայ ։
10 Անիկա Ամենակարողին վրայ պիտի ուրախա-
նայ ։
Ամէն ժամանակ Աստուծոյ պիտի ազաղակէ ։
11 Աստուծոյ ձեռքին մէջ եղածը ձեզի պիտի
սորվեցնեմ ։
Ամենակարողին գաղը եղածը պիտի չծածկեմ ։
12 Ահա դուք ամէնքդ ալ տեսաք ։
Ու ինչո՞ւ այդ պէս բոլորովին ունայնացեր էք ։
13 Ասիկա է ամբարիշտ մարդուն բաժինը Ա-
ստուծոյ առջեւն ,
Ու բռնաւորներուն Ամենակարողէն առնելու
ժառանգութիւնը ։
14 Եթէ անոր ազգքը շատնան , սուր համար է ։
Ու անոր սերունդը հացով պիտի չկշտանայ ։
15 Անոր մնացորդները մահուամբ պիտի թաղուին ,
Բայց հանոր այրեւարիներ պիտի չլան ։
16 Թէ և հողի պէս արծաթ դիզէ ,
Ու սերմի պէս հանդերձներ պատրաստէ ,
17 Անիկա պիտի պատրաստէ , բայց հարդարը
պիտի հագնի ,
Ու անմեղը արծաթը պիտի բաժնէ ։
18 Իրեն տուն մը կը շինէ ցեցի պէս ,
Ու պահապանին շինած խրճիթին պէս ։
19 Հարուստը կը պառկի ու չամփոփուիր ,
Աչքերը կը բանայ ու՝ ոչինչ կ'ըլլայ ։
20 Ահ նուիրքը կը յարձակուի պէս անոր պիտի հասնի ։
Գիշերով փոթորիկը պիտի յափշտակէ զանիկա ։
21 Արեւելեան հովը պիտի քշէ զանիկա , ու ան
պիտի երթայ ։
Ու փոթորիկն պէս զանիկա իր տեղէն պիտի
վիրաստէ ։
22 Աստուած ի՛ նետիչ անոր դէմ պիտի նետէ ,
ու պիտի չխնայէ ։
Ան՝ ի անոր ձեռքէն փախչելու պիտի ջանայ ։
23 Անոր համար ծոմ պիտի պարնան ,
Ու անոր եղած տեղէն անոր դէմ պիտի սու-
լեն ։

ԳԼ ։ ԻԸ

1 Ցոր կը յայտնէ թէ մարդիկ բնական բաներուն վրայով գի-
տութիւն ունին ։ 12 բայց իմաստութիւնը Աստուծոյ մէկ
գիրքային պարգեւն է ։

1 Արդարեւ արծաթը իր երակը ունի ,
Ու ոսկին իր զտուելու տեղը ։

2 Երկաթը հողէն կ՚առնուի,
Հանքը կը հալի ու պղինձ կ՚ելլէ։
3 Մ՚ուր խաւարին վախճան կը դնէ,
Ու ամէն բան կատարելապէս կը քննէ,
Գիւտ ծածուկ պահուած բարիքը՝ որ մնհուան
առուերին մէջն են։
4 Իր բնակած տեղին քովէն փոս կը բանայ.
Ոտք չհպուած կը կախուին,
Ու մարդոցմէ հե՚ռու կ՚երթան։
5 Երկրէն հաց կ՚ելլէ,
Ու անոր տակը կրակի նման գ՚ուր կը դառ՚նայ։
6 Անոր քարերը շափիւրանները տեղ են,
Ու հո՚ն ոսկիի աւազ կայ։
7 Յափշտակիչ թռչունը ճա՚ր չունի չճանչցաւ,
Ու անդղին աչքը զանիկա չտեսաւ։
8 °Վայրենի գազաններ՝ հո՚ն ոտք կոխած չեն.
Առիւծը անկէ անցած չէ։
9 Մ՚ուր իր ձեռքը կ՚երկընցնէ ապառաժներ
բաւն,
Ու լեռները հիմէն կը տապալէ.
10 Ապառաժներէն ձեղքերով՝ ջո՚ւր վտակներ կ՚անցընէ.
Ու ամէն թանկագին բաները անոր աչքը կը տեսնէ։
11 Գետերը վազելէն կ՚արգիլէ,
Ու գաղտուկ եղածը երեան կը հանէ։
12 ՚Բայց իմաստութիւնը ո՚ւր կը գտնուի,
Ու հանճարին տեղը ո՚ւր է։
13 Մարդը անոր ՚չափը չգիտեր.
Ու կենդանեաց երկրին մէջ չգտնուիր։
14 ՚Անդունդը կ՚ըսէ, Անիկա իմ մէջս չէ.
Ու ծովը կ՚ըսէ, Իմ քովս չէ։
15 ՚Ոսկւոյ տակիով ծախու չտրուիր,
Ու անոր արժէքին համար արծաթ չկշռուիր։
16 Ո՚ Ոփերի տակիով կը փոխուի,
Ու ՚ը պատուական եղինձով ու շափիւզայով։
17 Ոսկին ու ակնեղէնին չեն կրնար անոր հաւասարիլ.
Ու զուտ ոսկիէ առաձներ անոր փոխանակ չեն ըլլար։
18 Բաւանն ու բիւրեղը ա՚ռջ ելլէ չեն ներկուիր,
Ու իմաստութեան դիրը ՚չակիւռիներու գ՚ըն՚
առնելի բարձր է։
19 ՚Եթովպիայի տզտզիտեղին դիրը անոր հաւասար չդրուի,
Ու զուտ ոսկիով չփոխուիր։
20 ՚Ուրեմն իմաստութիւնը ուսկի՞ կու գայ,
Ու հանճարին տեղը ո՚ւր է։
21 Որովհետև բոլոր ապրողներուն աչքերէն ծած՚
կուած՝

Ու երկնից թռչուններէն պահուած է։
22 Կորուստը ու մահը կ՚ըսեն,
Մենք անոր համբաւը մեր ականջներովը լսեր ենք։
23 Անոր ճամբան Աստուած կը հասկընայ,
Ու անոր տեղը ինքը գիտէ.
24 Քանի մինչև երկրիս ծայրերը կը նայի,
Ու ՚բոլոր երկինքց տակը եղածը կը տեսնէ.
25 ՚Երբոր հովին կշիռ կը դնէր
Ու ջուրերը չափով կը չափէր,
26 Երբոր ՚անձրեւին օրէնք՝
Ու որոտաձիներուն փայլակին ճամբայ կ՚որոշէր,
27 Անոնք տեսաւ զանիկա ու յայտնեց,
Պատրաստեց զանիկա ու նաեւ քննեց.
28 Ու մարդուն ըսաւ, Ա՚հա ՚Տէրոջը վախն է իմաստութիւնը,
Ու չարութենէ հեռ քաշուիլը հանճարն է։

ԳԼ. ԻԹ

1—11 Ցոբ իր սիրելեաց ու պատուոյ վրայ կ՚ողբայ։

1 Ե՚ւ Ցոբ նորէն իր առակը սկսելով ըսաւ,
2 Երանի թէ ՚առջի ամիսներուն պէս՝
Աստուծոյ ինձ պահած օրերուն պէս ըլլայի.
3 ՚Երբոր անոր ճրագը իմ գլխուս վրայ լոյս
կու տար,
Ու ես խաւարի մէջ անոր լուսովը կը քալէի.
4 Երիտասարդութեանս օրերը եղածիս պէս՝
Երբոր ՚Աստուծոյ մտերմութիւնը իմ վրանիս
մէջն էր.
5 Երբոր Ամենակարողը տակաւին ինծի հետ էր,
Ու տղաքս իմ բոլորտիքս էին.
6 Երբոր իմ ճամբաներս ՚կաթովը կը թրջէի,
Ու ՚ապառաժէն ինծի համար ձէթի հեղեղներ կը վազէին.
7 Երբոր դռնէն քաղաքը կ՚ելլէի,
Ու ա՚ռտուա հրապարակին մէջ կը դնէի,
8 Երիտասարդները զիս տեսնելով կը պահուէին,
Ու ծերերը ոտք կ՚ելլէին կը կայնէին.
9 Իշխանները խօսելէն կը դադրէին,
Ու ձեռքերնին իրենց բերնին վրայ կը դնէին.
10 Ազնուականները ձայներնին կը կտրէին,
՚Անոնց լեզուն իրենց քմուքը կը փակէր.
11 Ինչ մտիկ ընող ականջը երանի կ՚ըսէր ինծի,
Ու զիս տեսնող աչքը վկայութիւն կու տար
ինծի.
12 Ինչու որ ես հաւատացեալ ազքատը
Եւ որբը ու օգնականի չունցողը կ՚ազատէի.
13 Կորստեանէ վրայ եղողին օրհնութիւնը վրաս
կու գար,

Ու որքևաբիին սիրալ կ'ուրախացնէի։
14 [f]Արդարութիւն կը հագնէի, անիկա էր իմ
Հանդերձս։
Ու դատաստանը ինծի պատմուճանի ու խոյրի պէս էր։
15 կոյրին [g]աչքեր էի
Ու կաղին ոտքեր։
16 Աղքատին հայր էի,
Ու [h]չգիտցած դատաստանս կը քննէի։
17 Անիրաւին ժանիքը կը կոտրէի,
Ու անոր ակռաներէն որսը կը խլէի։
18 Ու կ'ըսէի, Բոյնիս մէջը պիտի մեռնիմ,
Եւ օրերս աւազի պէս պիտի շատցնեմ։
19 [i]Արմատս դէպ ի ջուրերը կը տարածուէր,
Ու ցօղը բոլոր գիշերը ճոպերուս վրայ էր։
20 Փառքս իմ վրաս կը նորոգուէր,
Ու հաղպս ձեռքիս մէջը կ'ուժգնացար։
21 Մարդիկ ինծի մտիկ կ'ընէին ու կը սպասէին,
Ու երբոր իմ խորհուրդս կ'ըսէի լուռ կը կեցնային։
22 Իմ գրուցելէս ետքը անոնք չէին կրկներ,
Ու իմ խօսքս անոնց վրայ կը կաթէր։
23 Անդրեւի պէս ինծի կը սպասէին,
Ու [j]նաքի անձրեւին [k]պէս բերաննին կը բանային։
24 Թէ որ անոնց վրայ ինդայլի՝ չէին հաւատար,
Ու երեսիս լոյսը չէին կրնար արհամարհել։
25 Անոնց ճամբաները ընտրելով՝ իշխան կը նստէի,
Եւ [l]ը զօրքին մէջը եղող թագաւորի մը պէս՝
Ու սգաւորներուն միխիթարիչն էի պէս կը բնակէի։

ԳԼ. Լ

1 Ըստ կը գտնգտի թէ իր առջի պատիրը չեմն առաքեալի անարգութեան փոխարէն է։ 15 ու իր յաղագութեանը թը չատաւութեան։

1 Բայց հիմա տարիքով ինծմէ պզտիկ եղողները դիս ծաղր կ'ընեն,
Որոնց հայրերը հօտերուս շուներուն հետ դնելու չէի համներ։
2 Նաեւ անոնց ձեռքերուն ոյժը ինծի [m]ինչ օգտակար ունէր։
Անոնց առուգութիւնը կորսուած էր։
3 Չքաւորութենէ ու սովութենէն նիհարացեր էին,
Ու անապատը՝ միշտ, աւերակ ու վայրի սեզերը կը փախչէին։
4 Իրենց կերակուրին համար մացառներուն բոլորը [n]մոլորները կը քաղէին,
Ու գիհիի արմատ կը [o]ծծէին։
5 Մարդոց մէջէն կը վռնտուէին.

Ու անոնց հետէն գոռի նման [p]ոռնալը պիտ կը պատային։
6 Սոսկալի ձորերու մէջ կը բնակէին,
Հողի ու ապառաժներու ծակերուն մէջը։
7 Մացառներուն մէջ կը կանչուրտային,
Եղինճներուն տակը կը ժողվուէին։
8 Յիմար ու անունէն [q]զրկուած զաւակներ երկրէն կը վռնտուէին։
9 [r]Ու հիմա ես անոնց խաղը՝
Նաեւ անոնց առակը եղեր եմ։
10 Ինծմէ գարշելով կը հեռանան ինծմէ,
Ու երեսիս թուքը չեն խնայեր։
11 Որովհետեւ իմ կապս թուլցնելով դիս նեղեց,
Անոնք իմ առջեւս եղաւանակը [s]ոգ առին։
12 Ի կողմս յարուցներ կ'ելլեն,
Անոնք ոտքերս կը հրեն,
Ու ինծի դէմ իրենց կոչտաման ճամբաները կը պատրաստեն։
13 Անոնք չուխթերս կ'ապրեն, վիշտս կ'աւելցընեն,
[t]Ու անոնց դէմ [u]ձեռնհասներ [v]կ'ըլլան։
14 Լայն խրամատէ մը [w]պէս կը յարձակին,
Ու երանելեան տակէն [x]կը դիմեն։
15 Արհաւիրքները իմ վրաս դարձան,
Ու հովի պէս իմ պատիւս կը հալածեն.
Ու ազատութիւնս ամպի պէս անցաւ։
16 [y]Ես հիմա հոգիս իմ ներսի գիս կը հալի.
Տրտմութիւնն օրերը դիս պաշարեցին։
17 Իմ [z]ոսկորներս ցաւերէս ծակուեցան,
Ու չկրցան հանգստութիւն չունեցան։
18 Իր մեծ զօրութեամբը իմ հանդերձս փոխեց,
Ու իմ պատմուճանիս օձիքին պէս պատեց զիս։
19 Զիս ցեխին մէջը նետեց,
Ու ես հողի ու մոխիրի նմանեցայ։
20 Ես քեզի կ'ազազակեմ, ու ինծի պատասխան չես տար.
Կը կայնիմ, ու դուն ինծի ուշադրութիւն չես բներ։
21 Դուն ինծի անգութ [aa]եղար,
Զեռքիդ զօրութեամբը թշնամիի պէս կը վրտուս ինծի հետ։
22 Զիս վերցնելով հովին վրայ կը հեծցընես,
Ու զիս բոլորովին կը հալեցընես։
23 Մոռցի դիտեմ որ զիս մահուան պիտի տանիս,
Ու հաստ ապրանքներուն համար տանհնեւտած տունը։
24 [bb]Բայց Անիկա աւերմանդրին վրայ ձեռք պիտի չերկարցընէ,
Թէ որ կորստեան առներ անոնք ազատէն։
25 Դժբաղդութեան մէջ եղողին համար չէի՞ լար.

---

[f] ը Օր · իդ · 13 · Սաղ · Ա · 2 · Սաղ · ծը · 9 · Ա · Ղ · 3 · Ա · Ղ · 3 · Ա · Ղ · 3

Ազգաստին համար հոդիս չէ՛ն նեղանար ։
26 [b]Բայց երբոր ես բարիք կը յուսայի՝ չարիքը
հասաւ ։
Ու երբոր լոյսին կը սպասէի՝ խաւարը եկաւ ։
27 փորտիկս եռաց ու չհանգարտեցաւ ։
Թշուառութեան օրերը ինծի հասան ։
28 [c]Ելայ ա՛ծ ժողովքին մէջը ողբակեցի ։
29 [d]Ջագալներուն եղբայր՝
Ու ջայլամներուն ընկեր եղայ ։
30 [e]Մորթս վրաս սեւցաւ ,
Ու ոսկորներս տաքութենէն այրեցան ։
31 վասն որոյ իմ քնարս սուգի փոխուեցաւ ,
Ու իմ արփոգս՝ լալականներու ձայնի ։

ԳԼ· Լ.Ա

1—10 Յոբ հանդիսաւոր կերպով կը հաստատէ իր անարատ վարքը Աստծոյ առջեւ բոլոր պարագաներու մէջ ։

1 [f]Ա՛ չքերուս հետ ուխտ ըրի ։
Ուրեմն ի՞նչպէս կրնայի վրայ մտածեմ ։
2 Քանզի վերէն [g]Աստուծմէ ի՞նչ բաժին կ՚ըլ-
լայ ինձ ,
Ու բարձր տեղութենէն Ամենակարողէն ի՞նչ
ժառանգութիւն ։
3 կորստարար ամբարշտին համար չէ՞ ,
Ու սոսկալի գործ անօրէնութիւն գործող-
ներուն համար ։
4 [h]Միթէ Անիկա իմ ճամբաներս չը՞տեսներ ,
Ու ամէն քայլերս չը՞համրեր ։
5 Թէ որ սուտութեան մէջ քալեցի ,
կամ իմ ոտքս նենգութեան արագացաւ ,
6 Թող կշռէ զիս արդարութեան կշիռով ,
Ու Աստուած իմ անմեղութիւնս գիտնայ ։
7 Թէ որ ոտքս ճամբայէն խոտորեցաւ ,
Ու տրիտուր աչքերուս ետեւէն գնաց ,
Ու ձեռքերուս պատս մը փակաւ ,
8 [i]Թող ես ուրիշը ուտէ ,
Ու բուսուցածս արմատէն փրցուի ։
9 Թէ որ սիրտս կնկան մը ետեւէ մտրթնցաւ ,
կամ Թէ դրացիիս դուռը դարանամուտ եղայ ,
10 իմ կինս ուրիշի մը համար աղօրիքի քար
դարձնէ ,
Եւ ուրիշները անոր վրայ ծռին ։
11 Ինչու որ ան պղծագործութիւն է ,
Ու [j]դատաւորներէն չտուգանելու անօրէնութիւն ։
12 Որովհետեւ մինչեւ [k]կորստեան ներսը կրծ-
քակ մինչ է ,
Ու բոլոր արդիւնքս արմատէն կը խլէ ։
13 Թէ որ ծառայիս կամ ազախինիս իրաւունք
ընդէ չուզեցի ,

[a] Ա՝ ... ե · 15 ։
[b] Ա՝ ... լը · 6 · Խր · 9 · իմ · 2 ։
[c] Ա՝ ... Ձր · 6 · Մխ ... 8 ։
[d] Ա՝ ... ՀԱՔ · 23 · Ոջ · 8 · ե · 10 ։
[e] Ա՝ ... Ձր · 3 ։
[f] Ա՝ ... ե · 25 ։
[g] Գլ · բ · 23 · ԽՀ · 13 · ՀԲ · 4 · 14 ։
[h] Ա՝ ... Ժգ · 9 · Գլ · 16 · 21 · Աւտ · ե · 21 · ԺՀ · 3 · Երեմ · բը · 19 ։
[i] Տե՛ս Քոռ · ԺՀ · 39 · Ամգ · Ժա · 9 · Եզեկ · ԺԸ · 6 · Մաա · ե · 29 ։
[j] ԳՆ · իգ · 10 · բ Օր · իբ · 30 · 28 · Ես ։
[k] Բ Թագ · Ժբ · 11 · Երեմ · բ · 10 ։
[l] Ա՝ ... Ես · ԺԸ · 3 · Ամգ · Ժա · 9 · Եզեկ · իգ · 10 · բ Օր · իբ · 33 · Տե՛ս Հմր · 35 ։
[m] Ա՝ ... Ժգ · 9 · Մաա · ե · 29 · ԳՆ · իգ · 10 · բ Օր · իբ · 30 · 28 · Ես ։
[n] Ա՝ ... Ժգ · 9 · Գլ · 16 · 21 · Աւտ · ե · 21 · ԺՀ · 3 · Երեմ · բ · 10 ։
[o] Տե՛ս Քոռ · ԺՀ · 39 · Ամգ · Ժա · 9 · Եզեկ · ԺԸ · 6 · Մաա · ե · 29 · ԳՆ · իգ · 10 · բ Օր · իբ · 30 · 28 · Ես ։
[p] Ա՝ ... Ձր · 3 ։
[q] Ա՝ ... Ժգ · 9 · Գլ · 16 · 21 · Աւտ · ե · 21 · ԺՀ · 3 · Երեմ · բ · 10 ։
[r] Ա՝ ... Ես · ԺԸ · 3 · Ամգ · Ժա · 9 · Եզեկ · ԺԸ · 6 · Մաա · ե · 29 · Հբ · 2 · Ամգ · Ժա · 9 · Եզեկ · ԺԸ · 6 · Մաա · ե · 29 · ԳՆ · իգ · 10 · բ Օր · իբ · 30 · 28 · Ես ։
[s] Ա՝ ... Ժգ · 9 · Գլ · 16 · 21 · Աւտ · ե · 21 · ԺՀ · 3 · Երեմ · բ · 10 ։
[t] Ա՝ ... Ես · ԺԸ · 3 · Ամգ · Ժա · 9 · Եզեկ · ԺԸ · 6 · Մաա · ե · 29 · Հբ · 2 · Ամգ · Ժա · 9 · Եզեկ · ԺԸ · 6 · Մաա · ե · 29 · ԳՆ · իգ · 10 · բ Օր · իբ · 30 · 28 · Ես ։

երբոր ինծի հետ վէճ ունեցան ։
14 Ես ի՞նչ պիտի ընեմ , երբոր [l]Աստուած կանգ-
նի ։
Ու երբոր քննէ , ի՞նչ պատասխան պիտի տամ
անոր ։
15 [m]Զի՞ որ զիս որովայնի մէջ առեղծողը զանիկ
ալ առեղծեց ։
Ու մեզ [n]արգանդին մէջ ձեւակերպո-
ղը մէկ չէ՞ ։
16 Թէ որ ազքատին ցանկացածը չտուի ,
Ու որբևարիին աչքերը մարեցուցի ։
17 Թէ որ պատառս միայնակ կերայ ,
Ու անկէ որբն ալ չկերաւ ։
18 (Ինչու որ երիտասարդութենէս ի վեր հօր
պէս մեծցուցի [o]զանիկա ,
Ու մօրս արգանդէն [p]առոր խնամք տարի ։)
19 Թէ որ հանդերձ չունեցող մը կորսուելու վը-
րայ ,
կամ ծածկոց չունեցող չքաւոր մը տեսայ ,
20 Ո՞ր թէ որ անոր երիկամունքը [q]չօրհնեցին
զիս ,
Ու իմ ոչխարներուս բուրդէն չտաքցաւ ։
21 Թէ որ ձեռքս [r]որբին դէմ վերցուցի ,
երբոր տեսայ որ դրացիք մէջ ինծի օգնական-
ներ կան ,
22 Թող իմ թեւս ուսէն իյնայ ,
Ու բազուկս արմունկէն կոտրուի ։
23 Ինչու որ [s]Աստուծոյ էդ ատաստանէն կը վախ-
նայի ,
Ու անոր մեծախտութեանը առջեւը չեմ կըր-
նար կե՞նալ ։
24 [t]Թէ որ յոյսս ոսկիի վրայ դնելով ,
Ջուտ ոսկիին ըսի Թէ իմ վստահութիւնս ես
ե՛ս ։
25 [u]Թէ որ առատութիւնս չատ բլլալէն՝
Ու ձեռքս չատ գտնելէն ուրախացայ ։
26 [v]Թէ որ արեւին նայեցայ՝ անոր խիտ փայլուն
եղած ատենը ,
կամ պայծառութեամբ քալող լուսինին ,
27 Ու սիրտս գաղտնի խաբուելով՝
բնբանեց ձեռքս պագաւ ,
28 (Որ ասոնք ալ դատաւորու անօրէնութիւն մըն է ,
Որովհետեւ վերը բնակող Աստուածը ուրա-
ցած կ՚ըլլայի ։)
29 [w]Թէ որ զիսատողին Թշուառութեանը վրայ
ուրախացայ ,
կամ անոր փորձանքի հանդիպելուն համար
խնդացի ։
30 (Ա՛հ չտվա ալ մեղք գործելու Թող չտուի ,
Անէծքով անոր մեռնիլը ուզելով ։)
31 Թէ որ վրանիս մարդիկը չըսին ,
[x]Ո՞վ որ անոր միսէն չէ՛նք կշտացար ։

[u] Ա՝ ... Խգ · 31 · Իբ · 2 · Մաթ · բ · 10 · Յհ · որբկ · Յհ · 31 · Իբ · 2 · Մաթ · ե · 22 · Տիմ · գ · 17 · Յակ · կր · 10 · Ա ... ահ · Ժա · 28 · բ Օր · գ · 18 · Ժա ... Ես · ԺԸ · 3 · Եզեկ · բ · 18 · Ժէ · 3 · Եզեկ · ԺԸ · 6 · Մաա · ե · 22 · Հբ · ահմ · Ժբ · 14 · Եզեկ · Ժմացա · Եզեկ · Երեմ Թէ ։
[v] Ա՝ ... Խգ · 31 · Իբ · 2 · Մաթ · բ · 10 · Յհ · որբկ · Յհ · 31 · Իբ · 2 · Մաթ · ե · 22 · Տիմ · գ · 17 · Յակ · կր · 10 · Ա ... ահ · Ժա · 28 · բ Օր · գ · 18 · Ժա ... Ես · ԺԸ · 3 · Եզեկ · բ · 18 · Ժէ · 3 · Եզեկ · ԺԸ · 6 · Մաա · ե · 22 · Հբ · ահմ · Ժբ · 14 · Եզեկ · Ժմացա · Եզեկ · Երեմ Թէ ։
[w] Ա՝ ... Ես · ԺԸ · 3 · Եզեկ · բ · 18 · Ժէ · 3 · Եզեկ · ԺԸ · 6 · Մաա · ե · 22 · Հբ · ահմ · Ժբ · 14 · Եզեկ · Ժմացա · Եզեկ · Երեմ Թէ ։
[x] Ա՝ ... Ես · ԺԸ · 3 · Եզեկ · բ · 18 · Ժէ · 3 · Եզեկ · ԺԸ · 6 · Մաա · ե · 22 · Հբ · ահմ · Ժբ · 14 · Եզեկ · Ժմացա · Եզեկ · Երեմ Թէ ։

32 (Էֆիւրը երբէք գիշերը գուրսը չէր մնար,
ճանապարհորդին դուռը կը բանար.)
33 Թէ որ յանցանքներս Ադամին պէս ծած-
կեցի,
Ու անօրէնութիւնս ծոցիս մէջ պահեցի,
34 Շատ բազմութենէ վախնալով,
Ու ազգերուն անարգութիւնը դիս վախցը-
նելով,
Ալ չհօսիմ ու դռնէն չելլեմ։
35 Երանի թէ ինծի ականջ դնող մը ըլլար,
(Ահա ատ է իմ փափաքս՝ որ Ամենակարողը
ինծի պատասխան տայ.)
Ու իմ գատախտս գրատածք մը գրէր.
36 Անշուշտ զանիկա իմ ուսիս վրայ պիտի կրէի,
Ու պսակի պէս ինծի պիտի կապէի.
37 Քայլերուս համրանքը անոր պիտի զրուցէի,
Իշխանի պէս պիտի մօտենայի անոր։
38 Թէ որ իմ երկիրս ինծի դէմ կը բողոքէ,
Ու անոր ակօսները կու լան,
39 Թէ որ ՚անոր արդիւնքը առանց տակի կերայ,
կամ ՚անոր տէրերուն հոգին հանեցի,
40 Ցորենին տեղը ՚փուշ՝
Ու գարիին տեղը պղտմ բուսցընէ.
Յոբին խօսքերը լմընցան։

ԳԼ. ԼԲ

1 Եղիսա Յոբին ու անոր երէք բարեկամներուն կը բարկանայ.
6 իր երիտասարդական հասերձակա մեծութենէ կ'ուղղարդանայ.
բայց իմ թէ խոհեմութիւնը տարիքին չհամար։ 11 ու ցոյնանք
կը տանի՝ որ չիգան Յոբը հանգչէ. 16 Եղիսա փա-
փաքը իսկը հասար։

1 Ասոնները ատ երէք մարդիկը Յոբին պա-
տասխան տալէն դադրեցան, ինչու որ անի-
կա ՚իր աչքերուն առջեւը արդար կ'երեւար։
2 Եւ Բառաքիէլին որդւոյն Եղիսային բարկու-
թիւնը բորբոքեցաւ. անոր բարկութիւնը Յոբին դէմ
բորբոքեցաւ, ինչու որ Աստուծմէ աւելի ինքը
3 դներքը կ'արդարացընէր։ Նաև իր բարկու-
թիւնը բորբոքեցաւ անոր երէք բարեկամնե-
րուն դէմ, որովհետև պատասխան չգտան,
4 ու Յոբը յանցաւոր հանեցին։ Ու Ե-
զիսա Յոբին խօսքերուն լմընցուն սպասեր
5 էր, որովհետև անոնք իրմէ ծեր էին։ Բայց
երբոր Եղիսա տեսաւ որ այն երէք մարդոց
բերանը՝ ալ պատասխան չհնաց, իր բարկու-
6 թիւնը բորբոքեցաւ։ Անատնը Բուզացի Բա-
քաքիէլի որդին Եղիսա պատասխան տալով
ըսաւ,
Ես տարիքով փոքր եմ, Ասւ դուք շատ ծեր
էք.

Անոր համար ես կեցայ, ու դիտցածս ձեզի
յայտնելու վախցայ.
7 Ըսի թէ ‡Երկար կեանքը՝ թող խօսի,
Ու տարիներուն շատութիւնը թող իմաստու-
թիւնը դասցնէ.
8 Բայց մարդուն ներսի դին հոգի կայ,
Ու ՚Ամենակարողին շունչը անոնց հանճար
կու տայ.
9 Երէցները միշտ իմաստուն չեն,
Ու ծերերը գատաստան չեն հասկընար.
10 Անոր համար ըսի, ինծի մտիկ ըրէք,
Որ ես ալ իմ դիտցածս զրուցեմ.
11 Ահա ես ձեր խօսքերուն սպասեցի,
Ձեր փաստերուն ականջ դրի,
Մինչև որ դուք խօսքերը քննեցիք.
12 Ես ձեզի ալկ ուշագրութիւն ըրի,
Եւ ահա ձեզմէ մէկը չկայ, որ Յոբը յանդի-
մանէ,
Ու անոր խօսքերուն պատասխան տայ.
13 ՚Զըլլայ որ ըսէք թէ իմաստութիւն գտանք.
Աստուած է որ զանիկա կը յաղթէ, և չէ թէ
մարդ.
14 Անիկա իր խօսքերը ինծի դէմ չպատրաս-
տեց,
Ես ալ ձեր խօսքերուն համեմատ անոր պա-
տասխան պիտի չտամ։
15 Անոնք ապշեցան, ալ պատասխան չտուին,
Անոնց խօսքերը հատաւ.
16 Ու ես սպասեցի, մինչև որ ալ բան մը չըսին,
Որ ՚ետ կեցան ու ալ չկրնացին.
17 Ես ալ իմ կարգիս պատասխան տամ,
Ես ալ իմ դիտցածս զրուցեմ.
18 Ինչու որ խօսքերով լեցուն եմ,
Իմ ՚ներսի դիս ետած հոգին զիս կը սեղմէ.
19 Ահա արտայայտ չբացուած գինիի պէս է.
Նոր սրկիրներ պէս պատռելու վրայ է.
20 Ջրուցեմ որ շունչ առնեմ,
Շրթունքներս բանամ ու պատասխան տամ.
21 Ազէ՝ ՚մէկու մը աչառութիւն չընեմ,
Ու մարդու մը չոգոբրթութիւն չընեմ.
22 Քանզի չեմ գիտեր չոգոբրթութիւն ընել.
Ջիս Ստեղծողը շուտով զիս պիտի վերցընէր։

ԳԼ. ԼԳ

1 Եղիսա հեգութեամբ իր անձը Աստուծոյ առջեւ կը գնէ. Ե-
լիհու հնա միջնորդելու համար. 8 Աստուած կ'ուղղարդանէ.
բայց իմ թէ Աստիա ամէն բանէ իր գործերը մարդուն խնա-
յելու պատասխանատուութիւն չունի. 11 կը հասարակ թէ Աս-
տուած ապստամբելու կը կանչէ մարդը տեսիլքներով. 19 նո-
գութիւններով. 23 և իր պատգամաւորներով. 31 Եղիսա կը
յորդորի Յոբը որ ականջ գնէ.

1 Բայց ազէ, ով Յոբ, իմ խօսքս մտիկ ըրէ,

Ե Դան · յԲ · գ · 5 ·
Դաս · յԲ · 20 ·
21 · Հաւմ. յԲ ·
13 · Երբ · Ժգ · 2 ·
= Գնա · գ · 9 ·
Ե Դան · գ · 8 · 12 · Ա-
ռակ · իբ · 13 · Ոիբ ·
գ · 7 ·
· Կամ Մարդա-
· Եւ · իգ · 8 ·
Ե Գւ · լգ · 8 ·
Ե Գւ · Ժգ · 22 ·
= Ըակ · և · 4 ·
Ե գ Թագ · իա · 19 ·
գ Դան · գ · 18 ·
—
= Գւ · լգ · 9 ·
† Եսր · Ռ-ամի

Ք Դան · իբ · 21 ·
Գւ · Ժե · 10 ·
Ե Եսր · Օրերը
Ք գ Թագ · գ · 12 · գ ·
23 · Գւ · լե · 11 · լբ ·
26 · Առակ · բ · 6 ·
Ժող · բ · 26 · Դատ ·
ա · 17 · բ · 21 ·
Ա-ռաս · Ժա · 23 ·
Ըակ · ա · 5 ·
= Կար · ա · 26 ·
Ե Երեմ. Ք · 23 · ա
Կար · ա · 29 ·
Ե Ղե · Ժգ · 15 · բ
Օր · ա · 17 · Ժգ ·
19 · Առակ · իգ ·
23 · Ա-ռաս · իբ · 16 ·
—

Ու ամէն բաժնելուս ականջ դիր ։
2 Ահա հինա բերանս կը բանամ,
Ու լեզուս քովս հետ կը խօսի ։
3 Խօսքերս արտիս ուղղութեանը պիտի բլլան,
Ու չըխնդքերս զուտ խնամութիւն պիտի խօսին ։
4 Ձիս Աստուծոյ Հոգին ստեղծեց,
Ու Ամենակարողին շունչը ինծի կեանք տուաւ ։
5 Թէ որ կրնաս պատասխան տուր ինծի,
Պատրաստուելով դիմացս կայնէ ։
6 Ահա ես քու բաժիդ համեմատ Աստուծոյ հասար ես ։
Ես ալ հողէն ստեղծուեցայ ։
7 Ահա իմ երկիւղս քեզ պիտի չզարհուրեցընէ,
Ու իմ ձեռքս քու վրադ պիտի չծանրանայ ։
8 Արդարև ականջիս լսիր,
Ու խօսքերուդ ձայնը լսեցի, ըսիր
9 Ես մաքուր եմ առանց յանցանքի ։
Ես անարատ եմ, ու իմ վրաս անօրէնութիւն չկայ ։
10 Ահա Անիկա վրաս պատճառներ կը դտնէ,
Ինձ իրեն թշնամի կը սեպէ ։
11 Ոտքերս կոճղերու մէջ կը դնէ,
Իմ բոլոր շաւիղներս կը դիտէ ։
12 Ահա քեզի պատասխան կու տամ որ ասդ բանիս մէջ իրաւունք չունիս,
Ինչու որ Աստուած մարդէն մեծ է ։
13 Անոր հետ ինչո՞ւ կռիւ վիճես ։
Որովհետև անիկա բնաւ իր բրածներուն համար պատասխան չտար ։
14 Միւրաւ Աստուած մէկ անգամ կամ երկու անգամ կը խօսի,
(Թէև ուշադրութիւն չըներ,)
15 Երազի մէջ դիշերուան տեսիլքի մէջ՝
երբոր խորունկ քուն մը կ'իյնայ մարդոց վրայ,
Ու անանձ նիդդ անկողիններուն մէջ կը քնանան ։
16 Անառնիր մարդոց ականջները կը բանայ,
Ու անոնց խրատը կը կնքէ,
17 Որ մարդը իրմէ դործքին դարձնէ,
Ու մարդէն հպարտութիւնը թարգիլէ ։
18 Անոր հոգին դերեզմանէն կը պահէ,
Ու կեանքը որ սրով չմեռնի ։
19 Նաև ուղղութ իր անկողինին մէջ ցաւով կը պատժուի,
Եւ իր բոլոր ոսկորները տատիկ ցաւէ ։
20 Անառնիր անոր անձր հացէն կը զզուի,
Եւ անոր հոգին՝ փափագելի կերակուրէն ։
21 Անոր մարմինը այնպէս կը հալի որ ալ չերևնար,
Ու անոր չերևցած ոսկորները դուրս կ'ելլեն ։
22 Անոր անձը դերեզմանին կը մօտենայ,
Ու անոր կեանքը կորստեան ։
23 Եթէ անոր քովը Թարգման պատգամաւոր մը ըլլայ,
Հազարէն մէկը,
Որ անոր ուղղութիւնը մարդուն իմացընէ,
24 Անառնիր անոր ողորմելով պիտի ըսէ,
Ազատէ զանիկա՝ որ դերեզմանը չիյնէ ։
Ես քաւութիւն մը գտայ ։
25 Անոր մարմինը աղու դարձած աւելի փափուկ պիտի ըլլայ,
Ու անիկա իր մանկութեան օրերուն պիտի դառնայ ։
26 Աստուծոյ պիտի ազաչէ, ու Անոր զանիկա պիտի ընդունի,
Ու անոր երեսը ուրախութեամբ պիտի տեսնէ ։
Քանզի Անիկա պիտի հասուցանէ մարդուն՝ անոր արդարութիւնը համեմատ ։
27 Անիկա մարդոց վրայ կը նայի ։
Ու ըսէ՝ Եղբ ըրած, Սկզբ դործեցի ու իրաւունքը աւրեցի,
Ու ասիկա ինծի օգտակար չեղաւ ։
28 Անոր հոգին կ'ազատէ, որ դերեզմանը չիյնէ ։
Ու անոր կեանքը լոյսը կը տեսնէ ։
29 Ահա Աստուած աս ամէն բաները
Երկու երեք անդամ մարդուն կ'ընէ,
30 Որ անոր հոգին դերեզմանէն դարձնէ,
Որ ապրողներուն լուսովը լուսաւորուի ։
31 Ականջ դիր ։ ով Յոբ, ինծի մտիկ ըրէ,
Լուռ կեցիր որ ես խօսիմ ։
32 Թէ որ բանիլք ունիս՝ ինծի պատասխան տուր ։
Ըսուցէ, ինչու որ քեզ արդարացընելս կը փափագիմ ։
33 Եթէ ոչ՝ ինծի մտիկ ըրէ,
Լուռ կեցիր, որ ես քեզի իմաստութիւն սորվեցընեմ ։

ԳԼ ՒԽ

1 Եղիհու կը յառաջանայ Յոբը քաջի Աստուծոյ վրայ անիրաւութիւն կը դնէր ։ 10 Կը հասուցած իր Աստուած Անձնական կարգը չկնար անիրաւ բլլալ ։ 31 Մարդը պարտի խոնարհիլ Աստուծոյ առջեւ ։ 34 Եղիհու Յոբը կը յանդիմանէ ։

1 Այնուհետև Եղիհու իր խօսքը չարունակելով ըսաւ,
2 Ով իմաստուններ, իմ խօսքերս մտիկ ըրէք,
Եւ դուք, ով գիտուններ, ինծի ականջ դրէք ։
3 Քանզի ականջը խօսքերը կ'որոշէ,
Ինչպէս որ քիմքը կերակուրին համը կ'առնէ ։

- Նե · ր · ։ · ։
1 Դէ · Ք · 34 · 35 · Ժգ · 30 · 31 · ըս · 33 ·
4 Դէ · Ք · 34 · Ժգ · 31 ·
· Կա՞ ըլաս
2 Դէ · Ք · 17 · Ժ · 7 · Ժ · 4 · Ժգ · 17 · Խգ · 10 · 11 · Ք՞ · 2 · Ք · 14 · ըս · 1 · 5 · ՔՔ · 14 · ըս · 1 · 6 Դէ · Ժգ · 24 · Ժգ ·
9 · ԺՔ · 11 ·
7 Դէ · Ժգ · 27 · Ժգ · 10 · ըս · 4 · 8 Ես · Ք՞ · 9 · 10 Ես · Ք՞ · 8 · Ես · Ք՞ · 9 · 12 Ես · Ք՞ · 8 · Ես · Ք՞ · 9 · 13 Դէ · Ք՞ · 8 · Ես · Ք՞ · 9 · Ես

4 իրաւունքը մեզի ընտրենք,
Մէջերնիս դիտանք թէ որ բանը ապիկ է.
5 Որովհետեւ Ցոր ըսաւ,
Ես արդար եմ,
Բայց Աստուած իմ իրաւունքս մէկդի ձգեց,
6 Միթէ իմ իրաւունքս պիտի առնէ՞.
Իմ վէրքս մնայածը է, թէ և յանցանք չունիմ։
7 Ցոբին պէս մարդ ալ կայ,
Որ հայհոյութիւնը ջուրի պէս կը խմէ.
8 Որ անօրէնութիւն գործողներուն հետ ընկերութեամբ կը պտրտի,
Ու ամբարիշտ մարդոց հետ կը քալէ.
9 Ինչու որ ըսաւ,
Աստուծոյ հաճոյ ըլլալէն մարդուս օգուտ մը չկայ։
10 Ասոր համար ինծի մնիկ ըրէք, ով խելամտանեներ,
Քաւ լիցի որ Աստուծոյ գործ չարութիւն,
Ու Ամենակարողին գործ անօրէնութիւն ըլլայ։
11 Որովհետեւ Անիկա մարդուն ըրածին համեմատ կը հատուցանէ,
Ու ամէն մարդուն իր ճամբուն համեմատ դրսեւնել կու տայ։
12 Արդարև Աստուած անօրէնութիւն չընէր,
Ու Ամենակարողը դատաստան չծռեցներ։
13 Երկիրը ո՞վ յանձնեց անոր,
Ու բոլոր աշխարհքը ո՞վ կարգի դրաւ։
14 Թէ որ իր միտքը դասնէր ուզելու ըլլայ,
Իր հոգին ու շունչը իրեն կը ժողվէ։
15 Ամէն մարմին միասին կը մեռնի,
Ու մարդը հող կը դառնայ։
16 Հիմա թէ որ բնտրողութիւն ունիս՝ ասիկա մտիկ ըրէ.
Խօսքերուս ձայնին ականջ դիր։
17 Միթէ արդարութիւնը ատող կրնայ իշխել,
Կամ արդար Հզօրը յանցաւոր կրնաս հանել,
18 Ան որ թագաւորին կ'ըսէ՝ Թէ նեղտնաւոր եւ,
Ու ազնուականներուն՝ Թէ Զար ես։
19 Ան որ իշխաններուն երեսառութիւն չընէր,
Ու հարուստը աղքատէն աւելի չգնահատեր,
Որովհետեւ անոնք ամէնն ալ իր ձեռացը գործն են։
20 Մէկ վայրկեանի միջ պիտի մեռնին,
Ու կէս գիշերուան ատեն ժողովուրդը խռովութեան միջ կ'իյնայով՝ պիտի անցնին.
Ու զօրեղները պիտի վերցուին՝ առանց ձեռք ձեռքը տնտ դրնլու։
21 Ինչու որ Աստ աչքերը մարդուն ճամբաներուն վրայ են,
Ու անոր ամէն քայլերը կը տեսնէ։
22 Ոչ խաւար կայ և ոչ մահուան չուք՝
Որ անօրէնութիւն գործողները հոն պահուին։
23 Ինչու որ մարդուս վրայ երկար քննութիւն չըներ,
Երբոր անիկա Աստուծոյ առջեւը դատաստանի կ'երթայ։
24 Անհնարին կտրէ զօրաւորները կը կտրէ,
Ու անոնց տեղը ուրիշներ կը հաստատէ։
25 Քանզի անոնց գործերը գիտէ,
Ու ընծռ գիշերով տակնուվրայ կ'ընէ, ու կը խորտակուին։
26 Անոնց ամբարիշտ ըլլալուն համար
Ամէնուն տեսնելը պահած կը գտնէ.
27 Որովհետեւ անոր հետեւելէն մէկդի քաշուեցան,
Ու անոր ճամբաներէն բնաւ չհաճեցան.
28 Անոնք որ աղքատին աղաղակը անոր հասցուցին,
Ու անիկա նգրկեալներուն աղաղակը լսեց։
29 Թէ որ անիկա հանգստութիւն տայ,
Ո՞վ կրնայ նեղութիւն տալ.
Ու թէ որ անիկա երեսը պահէ,
Ո՞վ կրնայ զանիկա տեսնել.
Ո- ---ն ե՛ թէ ազգի մը և թէ մէկ մարդու մը.
30 Որպէս զի կեղծաւոր մարդը չիշխագործել,
Ու ժողովուրդին որոգայթ չըլլայ։

31 Արդարև պէտք է Աստուծոյ բսել,
Պ---ն կրնցի, ալ չարութիւն չեմ ըներ.
32 Զտեսածս դուն ինծի սորվեցուր,
Եթէ անօրէնութիւն գործեցի՝ ալ չեմ գործեր։
33 Արդեօք ըստ ուզածիդ պէս՝ պիտի հատուցանէ՞, որ հակառակ կը կենաս.
Քանզի դուն ընտրեցար ես ու չէ թէ ես.
Ուրեմն ինչ որ գիտես՝ խօսէ։

34 Խելամտականները պիտի բան ինծի հետ,
(Ու գիտուն մարդը որ ինծի մտիկ կ'ընէ.)
35 Ցոբ խելացութիւնով չխրատցնց,
Ու անոր խօսքերը խելամտութեամբ չեն։
36 Իմ փափաքս ան է, որ Ցոբ փնտռէ վերջը
Փորձուի.

ինչու որ ամբարիշտ մարդոց ⁰պէս պատաս-
խանները տուաւ ։
37 Քանզի իր մեղքին վրայ ապստամբութիւն
կ'աւելցընէ ։
Մէյնիներնիս ծափ կը զարնէ ,
Ու Աստուծոյ դէմ իր խօսքերը կը շատցընէ ։

ԳԼ · Լ Ե

1 Եղիհու կը յառաջէ թէ պէտք չէ որ մարդը Աստուծոյ հետ
բողոքուի։ արդիւնան մը պէտքիմը ու գէշութիւնը
չիրար անոր հանիլ։ 3 Մարդիկ իրենց նեղութեանը մէջ
շատ անգամ կ'աղաղակեն։ բայց անոնց հեծութիւններէը չը-
լսուիր քանզի Աստուծոյ է ։

1 Դարձեալ Եղիհու իր խօսքերը շարունակե-
լով բաւ ,
2 Արդեօք իրաւունքո՞վ ըլլալ կը կարծես ա-
սիկա ,
Որ ըսիր թէ կա Աստուծմէ աւելի արդար եմ։
3 Քանզի ՙդուն ըսիր , քեզի ի՞նչ օգուտ կ'ըլ-
լայ ։
Մեղքէս աւելի ի՞նչ կը վաստկիմ։
4 Ա՛ն կա քեզի պատասխան կու տամ ,
Նաև ⁱքեզի հետ քու բարեկամներուդ ։
5 ʲԵրկինքը նայէ ու տես ։
Ամպերը դիտէ , որ անոնք քեզմէ աւելի
բարձր են ։
6 Թէ որ գուն մեղք գործես , ᵏԱնոր դէմ ի՞նչ
ըրած կ'ըլլաս ։
Ու երբոր քու անօրէնութիւններդ չատնան ,
Անոր ի՞նչ կ'ընես ։
7 ˡԹէ որ արդար ես , Անոր ի՞նչ կու տաս ,
Կամ անկա քու ձեռքէդ ի՞նչ կ'առնէ ։
8 Քու ամբարշտութիւնդ քեզի պէս մարդուն՝
Ու արդարութիւնդ մարդու որդիին կը վերաբերի ։
9 ᵐԱնիրաւութիւններուն չատութենէն կը բո-
զոքին ,
Բռնաւորներուն բազուկին համար կ'աղաղա-
կեն ։
10 Բայց ո՛չ ոք չըսեր որ ⁿՁիս ստեղծող Աստուածը
ո՞ր է ,
ᵒԱն որ գիշերուան մէջ երգեր կու տայ ,
11 Ան որ մեզ երկրի անասուններէն աւելի ᵖգի-
տուն ,
Ու երկնից թռչուններէն աւելի խելացուն
կ'ընէ ։
12 ‡Հոն չարերուն հպարտութեանը համար ʳկ'ա-
զաղակեն ,
Բայց Ա՛ստուած պատասխան չտար ։
13 ˢԱրդարև Աստուած ունայնութիւն մտիկ
չընէր ,
Ու Ամենակարողը անոր չնայիր ։
14 ᵗՈւ թէև կ'ըսես թէ Չտեսնես տեսներ ,
Բայց դատաստան կայ անոր առջեւը , ու ᵘա-
նոր յուսա ։
15 Եւ հիմա ᵛիր բարկութիւնը ըրածը բան մը չէ ,
Ու անօրէնութիւնը աստիճ գիտած չէ ։
16 ʷԱսոր Յոբ իր բերանը զուր տեղը բանալով՝
Անգիտութեամբ խօսքեր կը շատցընէ ։

ԳԼ · Լ Զ

1 Եղիհու կը յառաջէ թէ Աստուած արդար և իր Ստեղծի
գործին մէջ։ 16 և թէ Յոբին մեղքերը Աստուծոյ արհա-
մարհութեան արդիւնք կրնան։ 24 Աստուծոյ գործերը մե-
ծարելի են ։

1 Ու եղիհու շարունակելով բաւ ,
2 Քիչ մը համբերի՛ , ու ես քեզի յայտ-
նեմ ,
Որ Աստուծոյ համար ուրիշ խօսելիք ալ ունիմ ։
3 Գիտութիւնս հեռուէն պիտի առնեմ ,
Ու արդարութիւնը Ստեղծողիս ընծայեմ ։
4 Իրաւցնէ իմ խօսքերս սուտ չեն ։
Գիտութեամբ կատարեալ մէկ մը քու քովդ է ։
5 Ահա Աստուած հզօր է , բայց ոչնչ չարհամար-
հեր ,
ՙԱնեկա հզօր է նաև սրտին զօրութեամբը ։
6 Անեկա ամբարիշտը չապրեցըներ ,
Ու նեղեալներուն իրաւունք կ'ընէ ։
7 ʸԱրդարներուն վրայէն աչքերը չվերցըներ ,
Ու ընտա՛ ʰթագաւորներուն հետ աթոռին վը-
րայ կը դնէ ։
Զանոնք յաւիտեան կը նստուցընէ , ու կը
բարձրանան ։
8 Ու անոնք ᶠթէ որ չղթաներով կապուած՝
Թշուառութեան կապերուն մէջ բռնուին ,
9 Անտոնոր անոնց կը յայտնէ իրենց գործքերը ,
Ու իրենց յանցանքներուն չատնալը ։
10 Նաև ʲանոնց ականջը կը բանայ , որ խրատ
ընդունին ,
Եւ ըսոնց կը պատուիրէ որ անօրէնութենէ
դառնան ։
11 Թէ որ անոնք հնազանդելով ըսոնց ծառայու-
թիւն ընեն ,
ᵏՕրերնին բարութիւնով , ու տարիներնին ա-
բեթութիւնով կ'անցընեն ։
12 Բայց թէ որ անոնք հնազանդութիւն չընեն ,
սուրէ պիտի անցնին ,
Ու առանց գիտութեան պիտի մեռնին ։
13 Եւ անոնք որ սրտով կեղծաւոր են , չըլլան ըսոց
ˡբարկութիւն կը դիզեն ։
Երբոր զանոնք կապէ , ըսոնք չեն աղաղակեր ։

ա Կամ կոչնչ — բ Գլ. ի՛ա. 13, լէ. 9։ գ Գլ. լէ. 8։ դ Գլ. լէ. 12։ ե Աստ. ը. 36։ Եւ բեր. է. 19։ զ Գլ. իբ. 2, 3։ է Սաղ. ժգ. 8։ Ա՛ստ. ժ. 8։ ը Աստ. ժ. 22։ թ Գլ. բ. 23։ Գլ. լէ. 23։ ժ Ես. ծա. 13։ ի Ստղ. իբ. 8։ Հմ. ե. 19։ Ա՛ստ. իբ. 3։ Գաղ. գ. 8։ ժգ. 23։ լ Ստղ. գգ. 18։ խ Կամ Հան կ'աղաչէ. կ'ուզէ. բայց Աստ. ասոնք պատասխան չտար՝ չարերուն հպարտութենէն համար։ ծ Աստ. ա. 22։ կ Գլ. իգ. 33, 37։ լբ. 2։ — ձ Գլ. բ. 4։ ժբ. 13, 16։ լէ. 23։ Ստղ. գի. 4։ ղ Ստղ. ժբ. 18։ լգ. 13։ մ Ստղ. ՀԺգ. 8։ յ Ստղ. Հե. 18։ ն Գլ. իա. 13։ ծա. — 18։ ծբ։ շ Հռոմ. բ. 5։

14 ¶Անոնց անձը երխտասարդութեան մէջ պիտի մեռնի,
ու անոնց կեանքը պիղծերուն մէջը ջնջուի։
15 Աղքատը կ՚ազատէ իր թշուառութեան ատենը,
ու նեղութեան մէջ անոր ականջը կը բանայ։
16 Քեզ ալ նեղութենէ պիտի ազատէր,
ու ընդարձակութեան բերէր, ուր որ նեղութիւն չկայ.
ու քու սեղանդ գրասածը պարարտութեամբ լեցուն պիտի ըլլար։
17 Բայց ես զուն չարին փաստը պաշտպանեցիր,
իրաւունքն ու դատաստանը քեզ պիտի բռնեն։
18 Որովհետեւ բարկութիւն կայ, չըլլայ որ հարուածով մը քեզ վերցնէ,
Ազնաանները մեծ փրկանքը քեզ չկրնար ազատել։
19 ¶Միթէ անիկա քու հարստութիւնդ բանի տեղ կը դնէ՞
Ոչ ոսկին ու ոչ մեծ գանձերը քեզ չեն հանեցնէ։
20 Մի փափաքիր այն գիշերին՝
Որուն մէջ ժողովուրդները իրենց տեղէն բանեցուին կ՚ըլլան։
21 Զգուշացիր ¶անօրէնութեան դառնալէն.
Ինչու որ զուն ասիկա թշուառութենէն աւելի ընտրեցիր։
22 Ահա Աստուած իր զօրութիւնովը բարձրացած է։
¶Ով կրնայ անոր պէս սորվեցընել։
23 ¶Անոր ճամբան ով որոշեց անոր,
եւ ով ըսաւ. Ես թէ գուն անիրաւութիւն գործեցիր։
24 Մխրճիլ պահէ որ մեծարես անոր գործերը՝
Որոն որ մարդիկ կը տեսանեն։
25 Ամէն մարդ կը տեսնէ զանոնք,
իւրաքանչիւր ոք հեռուէն կը դիտէ։
26 Ահա Աստուած մեծ է, ու մենք չենք գիտեր.
Եւ ¶անոր տարիներուն համրանքը անքննելի է։
27 Ինչու որ չուրերուն կաթիլները կը քաշէ.
Անոնք իր գոլորշիէն անձրեւ կը թափին,
28 ¶Որն որ ամպերը վար ցցընելով՝
Մարդոց վրայ առատօրէն կը կաթեցընեն։
29 Բայց ով կրնայ հասկնալ ամպերուն տարածումը՝
Ու անոր վրանին գոռգոռումը կրնայ հասկնալ։
30 Ահա ¶անոր վրայ իր լոյսը կը տարածէ,
Ու ծովուն խորութիւնը կը ծածկէ։
31 ¶Ժողովուրդները սա բաներով ¶կը դատէ,
Ու ¶առատօրէն կերակուր կու տայ։
32 Ափերը հոյժակը կը ծածկէ,
Ու անոր հրամանն կու տայ, թէ ուր պիտի զարնէ։
33 †††Անոր կը ցուցընէ իր բարկամը.
Անօրէնութեան դէմ բարկութիւն կը դիմէ։

ԳԼ· ԼԵ

1 Եղեռնը իր խորը չարաճճիութիւն կը հաստատէ քէ պէտք է Աստուծմէ վախնալ անոր մեծ գործերուն համար։ 15 և քէ անոր խնամութիւնը անգնահատելի է իր գործերուն մէջ։

1 Ասոր համար ալ սիրտս կը դողայ,
ու իր տեղէն կ՚երերայ։
2 Անոր ձայնին որոտումը
ու անոր բերնէն ելած շառաչիւնը մտիկ ըրէք։
3 Բոլոր երկնից տակը կը խրկէ զանիկա,
ու անոր լոյսը մինչեւ երկրին ծայրերը։
4 Անոր ետեւէն ¶մէկ մեծ ձայն մը կ՚ելլէ,
իր վեհափառութեան ձայնովը կ՚որոտայ,
ու իր ձայնը լսուելէն ետեւ չեւշացըներ զանոնք։
5 Աստուած իր ձայնովը սքանչելի կերպով կ՚որոտայ,
Ան¶անակ մեծ բաներ կ՚ընէ՝ որ մենք չենք կրնար հասկնալ։
6 Ինչու որ ¶անիկա կ՚ըսէ ձիւնին, երկրի վրայ եղիր,
Նաեւ սաստիկ անձրեւին ու իր զօրութեանը սաստիկ անձրեւներուն։
7 Անիկա ամէն մարդուն ձեռքը կը կնքէ,
¶Որ իր ստեղծած բոլոր մարդիկը հասկընան։
8 Գազանները ¶որջերնին կը մտնեն,
ու պտրեներուն մէջ կը բնակին։
9 Հարաւէն փոթորիկ կու գայ,
ու հիւսիսէն ցուրտ։
10 ¶Աստուծոյ չունչէն առնեմանիք կը տրուի,
ու չուրերուն լայնութիւնը կը նեղնայ։
11 Նաեւ պարզութիւնը ամպը կը փարատէ.
Անոր լոյսը ամպը կը ցրուէ։
12 Անոր խորհրդովը անոնք տեղ տեղ կը փոխադրուին,
Որ ամբարձիչին երեսը՝ երկրի վրայ անոր բոլոր հրամանն ըրածը կատարեն։
13 ¶Ցաւանք կը բերէ՝ թէ խրատի համար,
¶Թէ իր երկրին համար և ¶թէ ընարհչի համար։
14 Ով ծոր, սա ըսածս մտիկ ըրէ.

---

1 Գլ· ԺԱ· 32· իր· 10· Սաղ· ԽԱ· 23· 2 Սաղ· ԺԸ· 10· լը· 8· ՀՀԸ· 5· 3 Սաղ· իգ· 3· 4 Սաղ· ԼԳ· 8· 5 Եսթ· կատարելիք· 6 Սաղ· ԽԹ· 7· 7 Առակ· Ժա· 4· 8 Եսթ· կը քերեան· 9 Սաղ· կգ· 18· 10 Ջեր ԵրբԻ· Ժա· 25· 11 Կած ՀԼ բարձրաց. 26· 12 Սաղ· զ· 2· Ամր· 24· 13 Ղեւ· խ· 15· 14 Հաւմ· Ժա· 34· ա Կոր· բ· 16· 15 Գլ· ԼԳ· 13· 16 Գլ· ԼԳ· 10· 17 Սաղ· զգ· 5· Ցաւ· ԺԱ· 5· 18 Կած կ՚երգեն· 19 Սաղ· կգ· 12· 20 Սաղ· զ· 2· Ամր· 24· 21 Ելից· ա· 18· 22 Սաղ· ՀԽԱ· 8· 23 Առակ· գ· 30· 24 Գլ· ԼԵ· 3· 25 Գլ· ԼԵ· 15· լը· 23·

---

26 Կած կը խնամէ· 27 Սաղ· ՀՀ· 25· Գագ· Ժգ· 10· 28 Սաղ· ՀԽԵ· 35· 29 Եսթ· լսուի· 30 Գած· Ժը· 43· 31 Կած Անոր չսասանիլը անոր Համար լսուի կու տայ· խնդրի ալ ելլալ ո՛չ· 32 Սաղ· ՀՀԱ· 17· 13· 33 Սաղ· ՀԽԱ· 8· 34 Նէ· Բ· 18· 35· ա Ծած· Ժը· 18· 19· Եսթ· Ժ· 9· Գէ· ԼԳ· 31· 35 Գլ· լը· 28· 37· 36 ր Ծած· խա· 10· գ Ծած· Ժը· 43·

կայնէ ու Աստուծոյ պատուիրանքներուն վրայ
յոյժ մտածէ։
15 Գիտեմ թէ Աստուած ինձմէս կը կարգաւորէ
զանոնք,
Եւ իր ամէն յոյս կը փայլեցընէ։
16 Գիտեմ ամպրոպն հաւատարմութիւնը,
Ու Իմաստութեամբ կատարեալ եղողին բա-
զանդիւրները։
17 Երկիրը հարատային համն հանդստացուցած
մտանիկը։
Գէթ թէ ինձու համար քու հանդերձներդ
կը տապնան։
18 Ինչո՞ւ մէկուն Տատրածելիր երկինքը,
Որ ամուր է Թափծու հայելիի պէս։
19 Սորվեցուր մեզի թէ ինչ պիտի ըսենք անոր.
Խաւ ոչ մեր խաւութեան պատճառովը չենք կրնար
դէ խօսիլ կարգաւորել։
20 Թէ որ ես խօսէլու ըլլամ, պիտի պատմուի՞
Անոր,
Եթէ մէկը զրուցէ, անշուշտ պիտի կլլուի։
21 Ու հիմա ալ չեն կրնար նայիլ, երբոր երկին-
քը կը փայլատակէ,
Բայց հովը կանցնի, ու զանոնք կը սրբէ։
22 Ա՛ւ հիւսիսէն ոսկիի գեղ կու գայ։
Աստուծոյ քովը ահաւոր փառաւորութիւն
կայ։
23 Անկիա Ամենակարող է, Կրնաք կրնար հաս-
կընալ զանոնք։
Արուեստ է զօրութեամբ, զատաստանով ու շատ
արդարութեամբ,
Ու ճշկանք չըներ։
24 Անոր համար մարդիկ կը վախնան անկէ։
Արուեստ խնամատուներուն դիմաց չնայիր։

ԳԼ. ԼԸ

1 Ընտրած կը կանչէ Յովը որ իր հարցասիրութիւնը պատաս-
խան ստայ, 4 Ընտրած իր մեծութեան գործերը յիշելով կը
յանդիմանէ Յոբին ապերախտութիւնը ու ակաքանութիւնը։

1 Ա՛նաստին Եհովայ ՚փոթորիկին միջէն պա-
տասխան տալով Յոբին՝ բսաւ,
2 ՚Ո՞վ է ատիկա՝ որ ՚անխմաստ խօսքերով
խորհուրդը կը ՚ծանծաղցնէ։
3 ՚Հիմա կապճէ պէս մէջդ պնգէ։
Քեզի հարցընեմ՝ և քու գիտցածդ ինծի ի-
մացընես։
4 ՚Ո՞ւր էիր դուն՝ երբոր ես երկրին հիմերը կը
դնէի։
Ըսէ ինծի՝ թէ որ խմաստութեան տեղեկու-
թիւն ունիս։
5 Թէ որ գիտես՝ ըսէ, ո՞վ դրաւ անոր չափերը,

ա Սպ. Ամա. ը։
բ Գլ. լէ. ։։
գ Գլ. լէ. ։
դ Ծն. ։. ը. Ես-
իդ. ։։
ե ՚Ամ. ը. ։։
զ Մատ. ժ. ։։
է Մատ. ժա. ։։ ա-
գր. ։. ։։
ը Կո՛ մէկը բնաւ չը-
գիտար անանկ ըս-
նելու։

ժ Մատ. ժ. ։։
ի Մատ. ժա. ։։ ա-
գր. ։. ։։
ժա Կո՛ մէկը բնաւ չը-
գիտար անանկ ըս-
նելու։
ժբ Գլ. լ. ։։ խոս. ։։
ժգ ՚Ամ. ։. ։։
ժդ Գլ. իզ. ։։
ժե Սպ. ։։ ։։
ժզ Գլ. իզ. ։։
ժէ Սպ. ։։ ։։
ժը Գլ. ։. ։։
ժթ Սպ. ։։ ։։
ի Գլ. ։. ։։
իա Սպ. ։։ ։։
իբ Գլ. ։. ։։
իգ Սպ. ։։ ։։
իդ Գլ. ։. ։։
իե Սպ. ։։ ։։
իզ Գլ. ։. ։։
իէ Սպ. ։։ ։։
իը Գլ. ։. ։։
իթ Սպ. ։։ ։։
իժ Գլ. ։. ։։
իի Սպ. ։։ ։։
իիա Գլ. ։. ։։
իիբ Սպ. ։։ ։։
իիգ Գլ. ։. ։։
իիդ Սպ. ։։ ։։
իիե Գլ. ։. ։։
իիզ Սպ. ։։ ։։
իիէ Գլ. ։. ։։
իիը Սպ. ։։ ։։
իիթ Գլ. ։. ։։
իիժ Սպ. ։։ ։։
իի Գլ. ։. ։։
իիա Սպ. ։։ ։։
իիբ Գլ. ։. ։։
իիգ Սպ. ։։ ։։
իիդ Գլ. ։. ։։
իիե Սպ. ։։ ։։
իիզ Գլ. ։. ։։
իիէ Սպ. ։։ ։։
իիը Գլ. ։. ։։
իիթ Սպ. ։։ ։։
իի

25 ՚Հեղեղներուն համար անգո՛ր
Ու որոտաւմներուն փայլակին համար ճամբայ
ո՛վ բացաւ,
26 Որ անձրեւ տայ այն երկրին վրայ՝ ուր որ մարդ
չկայ,
Անապատին վրայ՝ ուր տեղ մ՚կը չբնակիր,
27 ⁴Որ անապատները ու անչէն տեղերը կշտաց-
ցընէ,
Ու կանանչ խոտին բնձիւղը բուսցընէ։

28 ՚Անձրեւը հայր ունի՞,
Կամ թէ ցօղին կաթիլները ո՞վ ծնաւ։
29 Սառը որո՞ւն արգանդէն կ՚ելլէ,
Ու երկինց հեղամէն ո՞վ ծնաւ։
30 Ջուրերը քարի պէս կ՚ըլլան կը պահտին,
Ու անդունդին երեսը ⁵կը սառի։

31 ՚Բազմաստեղին †կապերը կրնա՞ կապել,
Կամ թէ Հայկին կապերը կրնա՞ քակել։
32 ‡Մազաղօթը ժամանակին կրնա՞ հանել,
Ու Արջին և իր զաւակացը առաջնորդ ել։
33 ՚Երկինց կանոնները գիտե՞ս,
Անոր իշխանութիւնը երկրի վրայ կրնա՞ դնել։
34 Ձայնդ ամպերուն կրնա՞ վերցընել,
Որ ջուրերուն շատութիւնը քեզ ծածկէ։
35 կայծակները կրնա՞ խրկել որ երթան,
Ու քեզի՝ Ահա պատրաստ ենք՝ բսեն։
36 ՚Երիկամունքներուն մէջ ո՞վ իմաստութիւն
դրաւ,
Կամ սրտին ո՞վ հանճար տուաւ։
37 Ո՞վ կրնայ իմաստութիւնով ամպերը համրել,
Ու երկինց տիկերը ‖պառկեցընել։
38 Երբոր փոշին Բէշ-ԹԷԼ զանգուած մը կ՚ըլլայ,
Ու հողին կոշտերը իրարու կը փակչին։

39 ՚Առիւծին համար որս կրնա՞ որսալ,
Ու կորիւններուն ախորժակը կրնա՞ կշտաց-
ցընել,
40 Երբոր անոնք իրենց այրերուն մէջ կը կծկտին,
Ո՛ր դարանի համար որջերուն մէջ կը կենան։
41 ՚Ո՞վ կը պատրաստէ ագռաւին իր որսը,
Երբոր անոր ձագերը Աստուծոյ կ՚ազաղակեն,
Ե՛ ուտելիք չունենալուն համար կը թափա-
ռին։

ԳԼ· ԼԹ

1 Ա յծոյն այծեամներուն ծնանելու ժամանակը
դիտե՞ս.
՚Եղնիկներուն ծնանիլը դիտցի՞ր։

2 Անոնց կատարելու ամիսները կրնա՞ համրել,
Ու ծնանելու ժամանակին գիտե՞ս։
3 Անոնք ծունկով ձագերնին կը ծնանին,
Ո՛ր ցաւերնին կ՚անցընեն։
4 Անոնց ձագերը կը զօրանան, դաշտի մէջ կը
մեծնան.
Կ՚երթան ու նորէն անոնց չեն դառնար։

5 Ցիւռ ո՞վ համարձակ թող տուաւ,
Ու վայրենի էշուն կապերը ո՞վ քակեց,
6 ⁵Որուն՝ դաշտը տուի տունի համար,
Ու անապատը անոր բնակութեանը համար։
7 Անիկա քաղաքին ազդակը ծաղր կ՚ընէ,
Ու բանեցընողին պոռալը չլսեր։
8 Ըռ՚ պտրտած լեռները իր արօտն է,
Ու ամէն տեսակ խոտերը կը փնտռէ։

9 ⁶Միեղջերուն քեզի ծառայելու կը հաճի՞,
Կամ թէ մսուրիդ քովը դիշերը կը ձկա՞։
10 ⁸Արտ վարելու համար միեղջերուն կրնա՞
չուանով կապել,
Կամ թէ քու ետեւդ հովիտները կը տափանէ՞։
11 Անոր ոյժը շատ ըլլալուն համար անոր կը վս-
տահի՞ս,
Ու գործդ անոր կը յանձնե՞ս։
12 Կը հաւատա՞ս անոր թէ քու արմտիքդ պիտի
բերէ,
Եւ քու կալդ ժողվէ։

13 Ջայլամին թեւը ցնծալիօրէն կը շարժի.
Արդ եօթ արագիլին թեւերուն ու փետուրնե-
րուն կ՚նմանի՞։
14 Անիկա իր հաւկիթները գետինը կը ձգէ,
Ու զանոնք հողին վրայ կը տաքցընէ,
15 Ու մոռցը չգար որ ոտքը զ ստքը կը կոտրէ
զանոնք,
Կամ դաշտի գազանները ոտնակոխ կ՚ընեն։
16 Անիկա դանդաղած է իր ձագերուն՝ իրենը չե-
զամնելու պէս.
Իր աշխատութիւնը դատարկ ելլելուն վախ
չունի։
17 Ինչու որ Աստուած իմաստութենէն զուրկ ը-
րաւ զանիկա,
Ու ւհանճարէն անոր բաժին չտուաւ։
18 Անիկա բարձրը երած ժամանակը՝
Ձին ու անոր վրայ հեծնողը ծաղր կ՚ընէ։

19 Ձիուն զո՞ն դուժ տուիր,
Անոր պարանոցին դրաչը դո՞ն հագցուցիր։
20 Զանիկա մորեխի պէս կրնա՞ ցաթկեցընել.
Անոր վրնջելուն †† փառաւոր ձայնը ահաւոր է։
21 Հովիտի մէջ գետինը կը փորէ, ու իր զօ-
րութեամբը կը զուարճանայ.
Զինեալներն դիմաւորելու կ՚ելլէ։

---

1 Ա. Թագ. ԺԴ. 52. 2 Ա. Թագ. ԺԶ. 18. Ա. Մնաց. ԺԱ. 10. 3 Ա. Թագ. ԺԶ. 12. 4 Ա. Թագ. ԺԶ. 18. Ա. Մնաց. ԺԱ. 10. 5 Ա. Թագ. ԺԶ. 13. 6 Ա. Թագ. ԺԶ. 12. 7 Ա. Թագ. ԺԶ. 11. 8 Ա. Թագ. ԺԶ. 13. 9 Ա. Թագ. ԺԶ. 14. 10 Ա. Թագ. ԺԶ. 15. 11 Ա. Թագ. ԺԶ. 16. 12 Ա. Թագ. ԺԶ. 17. 13 Ա. Թագ. ԺԶ. 18. 14 Ա. Թագ. ԺԶ. 19. 15 Ա. Թագ. ԺԶ. 20.

22 երկիւղը Տեառն կ՚ընէ, իմաստութեան եւ յանդիմանութեան
Ու առաքինութեան ետեւէն կ՚առնուի։
23 °Նեաները անոր վրայ կը սուրնան,՝՝
Նոյն փայլուն նիզակը ու գեղարդը։
24 կառավարչութեամբ ու բարկութեամբ գետինը
կը կալէ,
Ու փողին ձայնը չկրնար ընդդիմանալ։՝՝
25 Քանի որ փողը կը հնչուի, Ագէ՛ կ՚ըսէ։
Հեռուէն կ՚առնէ պատերազմին հոտը,
Զօրագլուխներուն որոտումը ու ազդարարութիւնը։
26 Բազէն քո՞ւ իմաստութիւնով կը թռչի,
Ո՞ր թեւերը դէպ՚ի հարաւ կը բանայ։
27 Արծիւը քո՞ւ հրամանով կը բարձրանայ,
Ու իր բոյնը բարձրը կը հաստատէ։
28 Անիկա ժայռի վրայ՝ ժայռի զագաթներու
վրայ՝
Ու ապառաժներու մէջ բնակելով կը կենայ։
29 Կերակուրը անկէ կը փնտռէ։
Անոր աչքերը հեռուէն կը տեսնեն։
30 Անոր ձագերն ալ արիւն կը ծծեն։
Եւ հոն որ դիեր ըլլան, անիկա հոն է։

ԳԼ։ Խ

1 Որ Աստծոյ ապիհը կը խոնարհի։ 6 Աստուած գանիկա կը հրամիրէ որ իր արդարութիւնը, կարողութիւնը եւ իմաստութիւնը խոսի։ 15 Բեհեմովթին վրայով։

1 Եւ Տէրը Յոբին խօսելով բռաւ,
2 Ո՞վ ընդդիմակաշտողին հետ վիճողը բան մը պիտի սորվեցնէ՞։
Աստուծոյ հետ վիճաբանողը թող պատասխան տայ։
3 Անատանը Յոբ Տէրոջը պատասխան տալով բռաւ,
4 †Ահա ես նուաստ եմ. քեզի ի՞նչ պատասխան տամ։
†Ձեռքս բերնիս վրայ կը դնեմ։
5 Մէկ անգամ խօսեցայ, ալ պատասխան պիտի չտամ։
Երկու անգամ ալ, բայց պիտի չկրկնեմ։
6 °Ան ժամանակը Տէրը մրրիկէն Յոբին պատասխան տալով բռաւ,
7 †Հիմա կարիճի պէս մէջդ պնդէ,
Քեզի հարցընեմ, ու դուն ինծի ընծայ ընծայեցուր։
8 †Իմ դատաստանս պիտի խափանե՞ն,
Քեզ արդարացընելու համար զիս յանցաւոր պիտի հանե՞ս։
9 Աստուծոյ պէս բազուկունի՞ս,
Եւ ձայնդ կրնա՞ս անոր պէս որոտալ։
10 †Հիմա փառաւորութիւնով ու մեծութիւնով զարդարուէ,
Եւ պատիւով ու փառքով հագուէ։
11 Բարկութեանդ եռանդը տարածէ,
Եւ ամէն հպարտին նայէ ու զանիկա խոնարհեցուր։
12 Ամէն †հպարտին նայէ ու զանիկա նուաճէ,
Ու անօրէնները իրենց տեղը կոխկրտուէ։
13 Անոնց ամէնն ալ հողին մէջը անէրեւոյթ բրէ,
Երեսնին գաղտուկ տեղ պահէ։
14 Անսանոնք ես ալ քեզի կը խոստովանիմ,
Որ աջ ձեռքդ քեզ կրնայ ազատել։
15 Ահա †Բեհեմովթը որ քեզի հետ առիւծներ,
Անիկա արջառի պէս խոտ կ՚ուտէ։
16 Ահա հիմա անոր զօրութիւնը իր մէջքն է,
Եւ ոյժը փորին ||մկաններուն մէջ։
17 Պոչը կ՚երերցնէ եղեւնի պէս.
Աղդրերուն ջիղերը հիւսուած են։
18 Անոր ոսկորները †պղինձէ խողովակներ են,
Անոր ոսկորները երկաթէ նիդերու պէս են։
19 Աստուծոյ ճարտար գործը անիկա է.
Ջանիկա առնգծողը ինք սուրը կրնայ մօտեցընել։՝՝
20 Լերդ արեւ անոր դարաւար կը բերեն լեռները,
Ուր որ գազան բոլոր գազանները կը խաղան։
21 Անիկա հոմանաստը ծառերուն տակը,
Եղէգնեղուն շուքը ու ճահիճներուն մէջը կը պահկ։
22 Հոմանաստ ծառերը իրենց շուքովը կը ծածկեն զանիկա,
Հեղեղատներուն ուռիները անոր բոլորտիքն են։
23 Թէ որ գետը աւազանայ, անիկա չվախնար.
Թէև Յորդանանը անոր բերանին վրայ դիմելու բլլայ, հանգարտ կը կենայ։
24 Մէկէ անիկա յոյսովն կը բռնե՞ս.
††Որոգայթի մէջ անոր քիթը ո՞վ կրնայ ծակել։՝՝

ԳԼ։ ԽԱ

1—34 Լևիաթանէն վայ հրեշտակ Աստուծոյ մեծ զրոյցները։

1 ՝‡‡Լևիաթանը կարթով կրնա՞ս վերցընել,
Ու անոր լեզուէն թոկով կրնա՞ս քաշել։
2 †Անոր քիթին չուան անցընելով՝
Ծնօտը կրնա՞ս փշրով ծակել։
3 Մէկէ անիկա քեզի շատ ազաչանքներ կ՚ընէ՞,

• Եբր. կապարճը ա. Նոր վրայ կը սուրէ։ † Կ՝ես չհաւատար։ ‡ Եբր. Բն. ԺԵ. Ուրբ. 4։ ՚՚ Ա՚՚՚. Խդ. ԺԸ. Դատ. Ժէ. 31։ = Գէ. ԼՁ. 13։ ‡ Եբր. Բ. 6։ Գէ. Խր. 6։ Ասպ. Ծա. 4։ ‡ Գէ. ԼԲ. 9։ Ասպ. ԼԲ. 9։ ‡ Գէ. ԼԸ. 1։ † Գէ. ԼԲ. 2։ ‡ Գէ. Խր. 4։ ‡ Ասպ. Ծա. 4։ Հբ. ասմ. գ. 4։ ‡ Գէ. լե. 4։ Ասպ. ԼԲ. 3. 4։ ‡ Ասպ. ԳՁ. 1։ Ա՚՚. Ա՚՚. 1։ ‡ Ասպ. Ծա. 4։ Հբ. ասմ. գ. 4։ ‡

քեզի մեղմ խօսքեր կ'ըսէ՞։
4 Անիկա քեզի հետ ուխտ կ'ընէ՞,
Զանիկա մշտնջենաւոր ծառայի պէս կրնաս առնել։
5 Թռչունի հետ խաղաց պէս՝ անոր հետ կրնաս խաղալ,
կամ թէ քու աղախիններուդ համար զանիկա կրնաս կապել։
6 Ընկերներդ անոր հետը հացկերոյթի կրնա՞ն բերել.
Անիկա վաճառականներուն մէջը կը բաժնեւի։
7 Անոր մարմինը ոսկեքնարով՝
Ու անոր գլուխը ձկնորսի տէգերով կրնաս լեցընել։
8 Ձեռքդ անոր վրայ դիր, պատերազմէն յիշէ.
Ո՛ր նորէն պիտի չունենաս ընդհ։
9 Ահա անոր ցնծութեան յոյսը պարապ է.
Զանիկա տեսնելով ալ հոգիդ չի՞զարհուրիր։
10 Չկայ քաշասիրտ մէկը որ զանիկա արթընցընէ.
Հապա ի՞նչ կրնայ կայնիլ։
11 Ո՞վ ինծի առաջուց տուաւ, որ ես հատուցանեմ.
Երկնքի տակը եղածը իմն է։

12 Անոր անդամներուն ու զօրութեանը,
Նաև գեղեցիկ կարգաւորութեանը վրայով խօսելու պիտի չդադրիմ։
13 Անոր հանդերձին երեսը ո՞վ կրնայ բանալ.
Անոր երկու կզակներուն մէջը ո՞վ կրնայ մտնել։
14 Անոր երեսին դռները ո՞վ կրնայ բանալ.
Ահը անոր ակռաներուն բոլորտիքն է։
15 Ուռի ամուր վահաններէն կը հպարտութիւնն են,
Գինով կնքուածի պէս զոյ են։
16 Իւրաքանչիւրը իրարու կպած են,
Որ անոնց մէջը քամի չկրնար մտնել։
17 Իրարու կցուած են,
Միմեանց կը բռնեն ու բնաւ չեն զատուիր։
18 Անոր փռնգոցէն լոյս կը փայլի.
Ու աչքերը արշալոյսին արտեւանունքներուն կը նմանին։
19 Անոր բերնէն վառած ջահեր կ'ելլեն,
Ո՛ր կրակի կայծեր կը ցայտեն։
20 Քիթին ծակերէն շոգի կ'ելլէ՝
Եռացող ամանի կամ կաթսայի պէս։
21 Անոր շունչն կրակի կայծեր կը բորբոքի,
Ու բերնէն բոց կ'ելլէ։
22 Անոր պարանոցին վրայ ոյժ կը բնակի.
Ու երկիւղը անոր առջեւն կը խաղայ։
23 Անոր մսին ծալուածքները փակած են,
Անոր վրան հաստատուելով չեն երերար։
24 Անոր սիրտը քարի պէս պինդ է,
Ու աղօրիքին վարի քարին պէս ամուր է։
25 Անոր ելած ժամանակը զօրաւորները կը վախնան,
Ո՛ր երկիւղէն կը չփոթին։
26 Անոր վրայ յարձակողին սուրը չդիմանար,
Ո՛չ նիզակը, գեղարդը ու վահանը։
27 Երկաթը յարդի պէս է անոր առջեւը,
Ո՛ր պղինձը փտած փայտի պէս է։
28 Աղեղին նետը դանիկա չփախցըներ,
Գարաս քարերը անոր դէմ դիղդի կը դառնան։
29 Մահակները չի՛ւղեցու տեղ կը սեպէ,
Ցեղերն ճօճալը ծաղր կ'ընէ։
30 Անոր տակը սրածայր խեցիի կտորտանք կան,
Ցեխին վրայ սուր բաներ կը տարածէ։
31 Ընդունդը ծովի մը պէս կ'եռացընէ,
Ո՛ր ծովը ապերանիի կաթսային նման կ'ընէ։
32 Իր ետեւէն ճամբան պայծառ կ'երեւցընէ,
Անդունդը ճերմկած մազերու կը նմանի։
33 Երկրի վրայ անոր նմանը չկայ,
Որ առանց անվախ առնզուած բլլայ։
34 Ամէն բարձր բաներու վրայ կը նայի,
Բոլոր ◦հպարտութեան որդւոցը թագաւորն է։

ԳԼ· ԽԲ

1 Ցոր Նաամացի կը հարցանիի։ 7 Նաամած Ցոբը կ'արդարացնէ։ անոր բարկանալը կը խարազանէ։ 11 Ցոբին ու գլխուը կ'իջնան։ 16 Նաամած կը ճնշէ ու կ'ուրճէ Ցոբը։ 18 Ցոբն ապրելը ու մեռնիլը։

1 Ա՛նաամներ Ցոբ ՅԷրոջը պատասխան տալով ըսաւ,
2 Դիտե՞մ որ համէն բանի կարող ես,
Ու քու գիտաւորութիւնդ բնաւ չարգիլուիր։
3 ՚Ո՞վ է ասիկա որ ազիտաւորութեամբ խօսուածդը կը նսեմցընէ։
Ծիրանի կը զուգեի՛ր, բայց չի՛ր հասկընար։
4 ՚Ինծի աջանալի բաներ բլլալով՝ չի՛ր իմանար։
Կ'ազաչեմ մտիկ ըրէ որ ես զրուցեմ,
Քեզի հարցընեմ ու ինծի սորվեցուր։
5 Ես քու վրայդով ականջի լուսկ լսեր եմ,
Բայց հիմա աչքս կը տեսնէ քեզ։
6 Անոր համար ՚ինքզինքս կ'արհամարհեմ,
Հողի ու մոխիրի վրայ կը զղջամ։

7 Ա՛րդ ՅԷրը ասս խօսքերը Ցոբին զրուցելէն ետքը՝ ՅԷրը եղիփազ Թեմանացիին ըսաւ, Քու վրադ ու երկու բնկերներուդ վրայ իմ բարկութիւնս բորբոքեցաւ, ինչու որ ինծի հաստատ իմ Ցոբ ծառայիս պէս չխոսեցաք։
8 Ուստի հիմա եղէ՛ւ եօթը զուարակ ու եօթը խոյ առէք, ու Ցոբ ծառայիս երթալով՝ ձեզի համար ողջակէզ մատուցէ՛ք, և իմ Ցոբ ծառաս ՚ձեզի համար ազօթք ընէ, որ ես

ֆ Հռոմ. ժ — 35։
ր Եր. ԽԹ. 1։ ր Օր. ժ. 14։ Ես. խ. 1։ ա Կոր. 1։ դ. 12։ ա Կոր. ժ. 20։
• Կամ փայտէնի գամ. — Դան. ԺԸ. 14։ Մատ. ԺԹ. 16։ Մար. ժ. 27։ Ժգ. 36։ Ղուկ. ԺԸ. 27։
ք Գէն. ԺԸ. 8։
ֆ Ես. խ. 3։ Ղեր. 1։ Ես. խ. 6։
ր Եր. ԽԹ. 6։
ր Եր. ԽԹ. 3։ խ. 1։ Եր. խ. 1։ Ես. խ. 6։ Եր. խ. 1։ Ես. խ. 6։
ր Եր. ԽԹ. 6։
ր Եր. խ. 1։
ր Մատ. ժ. 14։
ր Մատ. ժ. 14։ Ես. խ. 17։ Ես. ԽԵ. 15։ 16։ ա Ես. ԽԵ. 16։

–ի անոր °ազօթքը ընդունելով՝ չէ անմնաս թէևանը դէ չընեմ ձեզի. ինչու որ իմ առջևս Բար ծառայիս պէս չիտակ չխոսեցաք։
9 Աստուածը եգիպտոյ թեմնացիին ու բազդատ Մօբացին և Մոխաթ նաամացիին երթալով՝ Տէրոջը իրենց բաժին պէս բրին. և Տէրը Բարին °ազօթքը ընդունեց։
10 Եւ Տէրը գերասիմնէ ազատուց Բորը՝ իր բարեկամներուն համար ազօթք բրած ատենը. նաև Տէրը Բարին բոլոր առաջուածոյը †կրկնա–
11 պատկը տուաւ։ Եւ անոր †բոլոր եղբայրնե–րը ու բոլոր քոյրերը և զանիկա առաջուց ճանչցողներուն բոլորն ալ անոր գալով՝ անոր տանը մէջ հաց կերան անոր հետ, ու անոր համար ցաւելով՝ Տէրոջը անոր իրկած բոլոր փորձանքին համար անոր մխիթարութիւն տա–
12 ւին. և ամէն մէկերնին մէկ յիսկ կտոր ատակ ու մէկ ոսկի օղ տուին անոր։ Եւ Տէրը Բորին վերջը առջինէն աւելի օրհնեց. անոնք որ †տասնեւչորս հազար ոչխար, ու վեց հազար ուղտ, և հազար զոյգ եզ ու հազար մատակ
13 էշ ունեցաւ։ Նաև անոր եօթը տղայ ու երկ
14 աղջիկ եղաւ։ Ու մէկ աղջկան անունը †Եմի–մա՝ ու երկրորդին անունը Կասիա՝ ու երրոր–
15 դին անունը ‡Կերնէն-Հապուք դրաւ։ Եւ բո–լոր երկրին վրայ Բորին աղջիկներուն պէս գե–ղեցիկ կիներ չէր գտնուեր. ու Հայրերնին անոնց ժառանգութիւն տուաւ իրենց եղբայր–
16 ներուն մէջը։ Եւ ասկէ ետքը Բոր հարիւր քառասուն տարիապրելով՝ տեսաւ իր որդիները ու իր որդուոյը որդիները քսան չորրորդ ազգը։
17 Ու Բոր ծերացած ու †օրերը լեցուած մե–ռաւ։

ԳԻՐՔ ՍԱՂՄՈՍԱՑ

ՍԱՂՄՈՍ Ա.

1 Բարեգործ մարդուն երջանկութիւնը։ 4 ամբարշտին ապերջանկութիւնը։

1 Երանելի է †այն մարդը՝
Որ ամբարիշտներուն խորհուրդին մէջ չքալեր,
Ու մեղաւորներուն ճամբուն մէջ չկենար,
Եւ †ծաղր ընողներուն նստած տեղը չնստիր.
2 Հապա †անոր հաճութիւնը Աստուծոյ օրէնքին մէջ է,
Եւ °ցորեկ ու գիշեր անոր օրէնքին վրայ կը մտածէ։
3 Եւ անիկա †ջուրի ճամբաներուն տնկուած ծա–ռի պէս պիտի բլլայ,
Որ իր ժամանակին իր պտուղը կուտայ.
Ու անոր տերեւը պիտի չթափի.
Եւ ինչ բան որ բնէ՝ †պիտի յաջողի։
4 Ամբարիշտները՝ ոչ,
Հապա †մղեղի պէս որ հովը կը ցրուէ։
5 Ասոր համար ամբարիշտները դատաստանին մէջ պիտի չկրնան կենալ,
Ոչ ալ մեղաւորները արդարոց ժողովքին մէջ։
6 Վասն զի †Տէրը կը ճանչնայ արդարներուն ճամբան.
Բայց ամբարիշտներուն ճամբան պիտի կորսուի։

ՍԱՂՄ· Բ

1 Փրկուածի բազաւորութիւնը։ 10 Բազաւորներուն յորդո–րանք չը որ անոր հնազանդին։

1 Ինչո՞ւ †հեթանոսները խռովութիւն կ'ընեն,
Ու ժողովուրդները պարապ բան կը մտա–ծեն։
2 Երկրի բազաւորները ինքզինքին կը հաս–տատեն,
Ու իշխանները միկտեղ խորհուրդ կ'ընեն
Տէրոջը դէմ ու անոր †Օծեալին դէմ.
3 Ըսելով. Կտրտինք անոնց կապերը,
Ու մեզմէ ձգենք անոնց †լուծը։
4 °Երկինքը բնակողը պիտի ծի–ծաղի,
Տէրը ծաղր պիտի բնէ զանոնք։
5 Անոնց իր բարկութիւնովը պիտի խօսի ա–նոնց,
Եւ իր պատուհասովը պիտի խռովեցնէ զանոնք. ըսելով.
6 Ես օծեցի իմ բազաւորս
Իմ սուրբ լեռանս՝ †Սիոնին վրայ։
7 Հրամանը պիտի պատմեմ.
Տէրը ինծի ըսաւ.

Ա
1 Ղ–ա–ֆ·բ·44· Գ–որ·ծ·39·
2 Կ·ա–ղ·ա·14·15·
3 Ա–ա–ղ·բ·4· Ե–բ–ր·ա·17·
4 Ա–պ·ա·25·
5 Ա–պ·ա·27·
6 Ա–պ·ա·28·
7 Ա–պ·ա·29·
8 Ա–պ·ա·30·
9 Ա–պ·ա·31·
10 Ա–պ·ա·32·
11 Ա–պ·ա·33·
12 Ա–պ·ա·34·
13 Ա–պ·ա·35·
14 Ա–պ·ա·36·
15 Ա–պ·ա·37·
16 Ա–պ·ա·38·
17 Ա–պ·ա·39·
18 Ա–պ·ա·40·
19 Ա–պ·ա·41·
20 Ա–պ·ա·42·
21 Ա–պ·ա·43·
22 Ա–պ·ա·44·
23 Ա–պ·ա·45·
24 Ա–պ·ա·46·
25 Ա–պ·ա·47·
26 Ա–պ·ա·48·
27 Ա–պ·ա·49·
28 Ա–պ·ա·50·
29 Ա–պ·ա·51·
30 Ա–պ·ա·52·
31 Ա–պ·ա·53·
32 Ա–պ·ա·54·
33 Ա–պ·ա·55·
34 Ա–պ·ա·56·
35 Ա–պ·ա·57·
36 Ա–պ·ա·58·
37 Ա–պ·ա·59·
38 Ա–պ·ա·60·
39 Ա–պ·ա·61·
40 Ա–պ·ա·62·
41 Ա–պ·ա·63·
42 Ա–պ·ա·64·
43 Ա–պ·ա·65·
44 Ա–պ·ա·66·
45 Ա–պ·ա·67·
46 Ա–պ·ա·68·
47 Ա–պ·ա·69·
48 Ա–պ·ա·70·
49 Ա–պ·ա·71·
50 Ա–պ·ա·72·
51 Ա–պ·ա·73·
52 Ա–պ·ա·74·
53 Ա–պ·ա·75·
54 Ա–պ·ա·76·
55 Ա–պ·ա·77·
56 Ա–պ·ա·78·
57 Ա–պ·ա·79·
58 Ա–պ·ա·80·
59 Ա–պ·ա·81·
60 Ա–պ·ա·82·
61 Ա–պ·ա·83·
62 Ա–պ·ա·84·
63 Ա–պ·ա·85·
64 Ա–պ·ա·86·
65 Ա–պ·ա·87·
66 Ա–պ·ա·88·
67 Ա–պ·ա·89·
68 Ա–պ·ա·90·
69 Ա–պ·ա·91·
70 Ա–պ·ա·92·
71 Ա–պ·ա·93·
72 Ա–պ·ա·94·
73 Ա–պ·ա·95·
74 Ա–պ·ա·96·
75 Ա–պ·ա·97·
76 Ա–պ·ա·98·
77 Ա–պ·ա·99·
78 Ա–պ·ա·100·
79 Ա–պ·ա·101·
80 Ա–պ·ա·102·
81 Ա–պ·ա·103·
82 Ա–պ·ա·104·
83 Ա–պ·ա·105·
84 Ա–պ·ա·106·
85 Ա–պ·ա·107·
86 Ա–պ·ա·108·
87 Ա–պ·ա·109·
88 Ա–պ·ա·110·
89 Ա–պ·ա·111·
90 Ա–պ·ա·112·
91 Ա–պ·ա·113·
92 Ա–պ·ա·114·
93 Ա–պ·ա·115·
94 Ա–պ·ա·116·
95 Ա–պ·ա·117·
96 Ա–պ·ա·118·
97 Ա–պ·ա·119·
98 Ա–պ·ա·120·
99 Ա–պ·ա·121·
100 Ա–պ·ա·122·
101 Ա–պ·ա·123·
102 Ա–պ·ա·124·
103 Ա–պ·ա·125·
104 Ա–պ·ա·126·
105 Ա–պ·ա·127·
106 Ա–պ·ա·128·
107 Ա–պ·ա·129·
108 Ա–պ·ա·130·
109 Ա–պ·ա·131·
110 Ա–պ·ա·132·
111 Ա–պ·ա·133·
112 Ա–պ·ա·134·
113 Ա–պ·ա·135·
114 Ա–պ·ա·136·
115 Ա–պ·ա·137·
116 Ա–պ·ա·138·
117 Ա–պ·ա·139·
118 Ա–պ·ա·140·
119 Ա–պ·ա·141·
120 Ա–պ·ա·142·
121 Ա–պ·ա·143·
122 Ա–պ·ա·144·
123 Ա–պ·ա·145·
124 Ա–պ·ա·146·
125 Ա–պ·ա·147·
126 Ա–պ·ա·148·
127 Ա–պ·ա·149·
128 Ա–պ·ա·150·
129 Ա–պ·ա·151·
130 Ա–պ·ա·152·
131 Ա–պ·ա·153·
132 Ա–պ·ա·154·
133 Ա–պ·ա·155·
134 Ա–պ·ա·156·
135 Ա–պ·ա·157·
136 Ա–պ·ա·158·
137 Ա–պ·ա·159·
138 Ա–պ·ա·160·
139 Ա–պ·ա·161·
140 Ա–պ·ա·162·
141 Ա–պ·ա·163·
142 Ա–պ·ա·164·
143 Ա–պ·ա·165·
144 Ա–պ·ա·166·
145 Ա–պ·ա·167·
146 Ա–պ·ա·168·
147 Ա–պ·ա·169·
148 Ա–պ·ա·170·
149 Ա–պ·ա·171·
150 Ա–պ·ա·172·

Դուն իմ Որդիս ես,
Ես այսօր քեզ ծնայ.
8 Խնդրէ ինծմէ, ու Հեթանոսները քեզի ժառանգութիւն պիտի տամ,
Ու երկրին ծայրերը՝ քեզի տնազուածք.
9 Զանոնք երկաթի գաւազանով պիտի կոտրես
Բրուտի անօթի պէս պիտի փշրես զանոնք։

10 Ուստի հիմա, ով թագաւորներ, միտքերնիդ գլխի առէք,
Երկրի դատաւորներ, խրատուեցէք։
11 Երկիւղով Տէրոջը ծառայեցէք,
Ու դողալով Թ՚ուխ վախցէք։
12 Որդիին համբուրեցէք՝ որ չբարկանայ,
Ու ճամրան մէջ չկորսուիք,
Երբոր նոյնիսկ բարկութիւնը քիչ մը բորբոքի։
Երանի անոնց որ անոր կը յուսան։

ՍԱՂՄ· Գ

1–8 Աստուծոյ պաշտպանութիւնը ապահովութիւնը։

Սաղմոս Դաւիթի, երբ որդին անիրաւումին երեսէն փախած ժամանակը։

1 Ով Տէր, իմ թշնամիներս որքա՜ն շատցան.
Իմ վրաս հարձակողները շատ են։
2 Շատերը իմ անձիս համար կ՚ըսեն թէ
Աստ վրկութիւն չկայ Աստուծմէն։ (Սէլայ։)

3 Բայց, ով Տէր, դուն ես իմ ասպարս.
Իմ փառքս ու իմ գլուխս բարձրացնողը։
4 Իմ ձայնովս Տէրոջը կանչեցի.
Ու ինք սուրբ լեռնէն ինծի պատասխանեց։ (Սէլայ։)
5 Ես պառկեցայ ու քնացայ.
Զարթնեցայ, վասն զի Տէրը կիս պաշտպանեց։
6 Ես պիտի չվախնամ բիւրաւոր ժողովուրդներէն
Որոնք իմ չորս կողմս պատեցին։
7 Ելիր, ով Տէր, կիս փրկէ, ով իմ Աստուածս,
Վասն զի դուն զարկիր իմ բոլոր թշնամիներս ծնօտին վրայ.
Ամբարիշտներուն ակռաները փշրեցիր։
8 Փրկութիւնը Տէրոջմէն է.
Քու օրհնութիւնդ քու ժողովուրդիդ վրայ ըլլէ։ (Սէլայ։)

ՍԱՂՄ· Դ

1 Դաւիթ կ՚ապրէր որ Աստուած իրեն ախորժ դիտէ։ Իր քաջ նամիներէն կը յանդիմանէ։ ու անոնց յոյժ պարգեւներ կ՚ընէ։ 4 Մարգոն երջանկութիւնը Աստուծոյ ընտրեալ է։

Դիմաւոր երաժշտին, Նկինոթի վրայ։ Սաղմոս Դաւիթի։

1 Կանչելու ատենս ինծի պատասխան տուր,
Ով իմ արդարութեանս Աստուածը.
Նեղութեան մէջ միս բնդարձակեցիր.
Ողորմի ինծի ու լսէ իմ աղօթքս։

2 Մարդոց որդիներ, մինչև ե՞րբ իմ փառքս անարգանքի պիտի դարձնէք.
Ե՞րբ ունայնութիւնն պիտի սիրէք ու սուտութիւնն փնտռէք։ (Սէլայ։)
3 Բայց գիտցէք որ Տէրը իրեն նուիրած հաւատարիմ մարդը.
Տէրը պիտի լսէ երբ կանչելու ատենս։
4 Դողացէք ու մեղք մի գործէք.
Խօսեցէք պատենդ հետ անկողիններնուդ վրայ ու լռեցէք։ (Սէլայ։)
5 Արդարութեան զոհեր մատուցէք,
Ու Տէրոջը յուսացէք։
6 Շատերը կ՚ըսեն թէ Ո՞վ մեզի բարութիւն պիտի ցուցնէ.
Ով Տէր, քու երեսիդ լոյսը մեր վրայ ծագէ։
7 Իմ սրտիս ուրախութիւն տուիր
Անոնց ցորեներն ու գինիին առատութեան ժամանակէն աւելի։
8 Խաղաղութեամբ պիտի պառկիմ ու քնանամ,
Վասն զի դուն միայն, ով Տէր, զիս ապահովութեամբ կը բնակեցընես։

ՍԱՂՄ· Ե

1 Դաւիթ աղերս բնդունի իր լիարժանդութիւնը կը յայտնէ։ 4 Աստուած չաթերան չհանիր։ 7 Դաւիթ իր հաւատքը յայտնելով Աստուծոյ կ՚աղերսի որ իրեն առաջնորդէ։ 10 Իր քաջ նամիները կ՚ըսածին։ 11 ու արդարը պահպանէ։

Գլխաւոր երաժշտին, Նկինոթի վրայ։ Սաղմոս Դաւիթի։

1 Ով Տէր, ականջ դիր իմ խօսքերուս,
Մխածքս առ իմ ապաղաս։
2 Իմ կանչելուս ձայնիս մտիկ բրէ, ով իմ Թա-

դաւթա ու Աստուածս ,
վասն դի ՚նա քեզի կ'աղաչեմ։
3 Ով Տէր , ՚առաւտուընց պիտի լսես իմ ձայնս .
Առաւտուընց ՈպատրաստԱ պիտի ըլլամ՚՚ քեզի
ու սպասեմ։
4 վասն դի դուն անօրէնութիւն ուզող Աստուած
չես .
Զարը քու քովդ պիտի չբնակի ։
5 ՚Հպարտները քու աչքերուդ առջին պիտի
չկենան .
Բոլոր անօրէնութիւն գործողները կ'ատես .
6 ՚Սուտ խօսողները կը կորսընցնես .
՚՚Տէրը արիւնահեղ ու նենգաւոր մարդէն կը
զզուի ։
7 Բայց ես քու ողորմութեանդ չատութիւնովը
քու տունդ պիտի մտնեմ .
Քու վախովդ երկրպագութիւն պիտի ընեմ
՚քու սուրբ սրահիդ մէջը ։

8 ՚՚Ով Տէր , քու արդարութեանդ համար ի-
ջոխորդ եղիր թշնամիներուս համար .
՚Քու ճամբադ չիսկի իմ առջիս .
9 վասն դի անոնց բերնին մէջ ճշմարտութիւն
չկայ ,
Անոնց ներսիդին չարութիւն է .
՚Անոնց կոկորդը բաց գերեզման է .
՚Իրենց լեզուովը նենգաւոր եղան ։
10 Ով Աստուած , յանցաւոր հանէ զանոնք .
՚Իրենց խորհուրդներովը թող իյնան .
Անոնց չատ ամբարշտութիւններուն համար
հալածէ զանոնք .
վասն դի քեզի դէմ ապստամբեցան ։

11 Բայց ամէն քեզի յուսացողները ՚թող ու-
րախ ըլլան .
Յաւիտեան թող ցնծան , ընչու որ դուն զա-
նոնք կը պաշտպանես .
Եւ քու անունդ սիրողները թող քեզմով
գոհանան ։
12 վասն դի դուն ՚պիտի օրհնես արդարը , ով Տէր ,
Բարի կամեցողութիւնով անոր չորս կողմը պի-
տի պատես՝ որպէս թէ վահանով մը ։

ՍԱՂՄ· Զ

1 Դաւիթն գանգատները իր հիւանդութեանը առնը։ 8 Ա-
նիկա հաստատ իր թշնամիներուն վրայ յաղթող ըլլալու կը
յուսայ ։

Գլխաւոր երաժշտին , Նկինոթի վրայ , ՚՚Շե-
մինիթի վրայ · Սաղմոս Դաւիթի ։

1 Ով ՚Տէր , քու սրտմտութեանդ պիտի յան-
դիմանիս ,

ք Սաղ· կե· 3։
ֆ Սաղ·ւ· Հբ·13· Ամբ·
· գա· ա·ղ·ա պիտի
Նկինոթովը
ֆ Ամո· ա· 13։
ր Ծամ· թ· 24։ 30։
35։ 38։ Սաղ· խբ·
3։ Ամո· 7։ Ամո· 8։
ֆ Սաղ· խե· 3։
ֆ Սաղ· խե· 4։ խե· 11·
Դ ուհ· ժա· 44։
Հաբա· գ· 13։
ֆ Սաղ· կբ· 4։
ր Թագ· ժե· 31։
ժե· 14· 23։
ֆ Ես· կե· 13։
ֆ Սաղ· ծմե· 13։
Ջ
= Տեռա Պ՚ն· ժե· 21։
Սաղ·ժբ·վերնագիրը
՚՚ Ա՚ն Բերդէի ։
ֆ Սաղ·կբ· 1· Երեմ·

Եւ քու բարկութեանդ վրայ մի խրատեր ։
2 ՚Ով Տէր , ողորմի ինձի , վասն զի տկար եմ ես .
՚՚Ջուխ բժշկէ , ով Տէր , վասն զի ոսկորներս
կը սարսափին ։
3 Իմ անձս ալ խիստ սարսափեցաւ .
Եւ դուն , ով Տէր , ՚մինչև ե՞րբ ։
4 Դարձիր , ով Տէր , փրկէ իմ անձս ,
Քու ողորմութեանդ համար զիս ազատէ ։
5 ՚Վասն զի մահուան մէջ քեզ յիշատակել չը-
կայ .
Գերեզմանին մէջ ո՞վ քեզի շնորհակալութիւն
պիտի բռնէ ։
6 Հառաչանք բնկճեն յոգնեցայ .
Ամէն գիշեր առատութեամբ կը լուսամ իմ ան-
կոզինս ,
Արցունքներովս կը թրջեմ իմ մահիճս ։
7 ՚Իմ աչքս մաչեցաւ սրտմտութենէն ,
Իմ ամէն թշնամիներուս համար հիւծեցաւ ։

8 ՚Ինծմէ հեռ կեցէք ամէնքդ ալ որ անօրէ-
նութիւն կը գործէք .
Վասն դի Տէրը իմ լալուս ձայնը ՚լսեց .
9 Տէրը իմ աղօթքս լսեց .
Տէրը իմ խնդրուածքս պիտի ընդունի ։
10 Թող ամէնան ու խիստ զարհուրին իմ ամէն
թշնամիները ,
Եւ դառնան -- չատով թող ամչնան ։

ՍԱՂՄ· Է

1 Դաւիթ իր անմեղութեանը յայտնելով՝ իր թշնամիներուն
չարութիւնը դէմ կ'ուշէ։ 10 Անիկա հաստատ կը տեսնէ
իր պաշտպանութիւնը ։ ու իր թշնամիներուն կործանումը ։

‡ Շիկկայոն Դաւթի , որ երգեց Տէրոջը ՚՚Բե-
նիամինեան Քուշին խօսքերուն համար ։

1 Ով իմ Տէր Աստուածս , քեզի կը յուսամ ,
՚փրկէ զիս իմ ամէն հալածիչներէս ու ազա-
տէ զիս .
2 ՚Չըլլայ որ առիւծի պէս իմ անձս դիշատէ ,
Ու ՚՚պատառէ և ազատող մը չըլլայ ։
3 Ով իմ Տէր Աստուածս , ՚թէ որ սա բանը
ըրի ,
կամ թէ ՚իմ ձեռքերուս մէջը անօրէնութիւն
կայ ,
4 թէ որ բարեկամիս չարութիւն ըրի ,
Ու ՚յափշտակեցի ՚՚ինձ՝ որ առանց պատճա-
ռի իմ թշնամիս էր ,
5 Թող թշնամին հալածէ իմ անձս ու հասնի
՚՚ինձ ,
Ու երկրի վրայ կոխկրտէ իմ կեանքս ,
Եւ իմ փառքս հողի վրայ բնակեցնէ ։ (Սէլայ ։)

ժ· 24· խդ· 28·
ֆ Սաղ· խա· 4·
Ծմ· գ· 1·
Սաղ· ղ· 13·
Սաղ· լ· 9· ժբ·
11· Ամե· 17· Ամբ·
17· Ես· լը· 18·
Ը
Դա՚ Մ՚ելզ՚բ· ա՚ե·
Լա· 9· լը· 10· ժբ·
9· Ծագ· է· 17·
Սաղ· ՃԺԹ· 113·
Մ՚սա· է· 23· խե·
41· Դ ուհ· ժգ· 27·
Սաղ· գ· 4·
Ա՚ն
Ա՚ն Մ՚ելզ՚բ· ա՚ե·
Ա՚ն Բ՚թագ· ժգ· 7· 8·
՚՚ Ա՚ն Բ՚թագ· իդ· 11·
= Ա՚ն Բ՚թագ· իդ· 7· իգ·
ֆ Սաղ· ե· 2·
ֆ Սաղ· ծ· 22·
Ա՚ն Բ՚թագ· ժգ· 7· 8·
՚՚ Ա՚ն Բ՚թագ· իդ· 11·
= Ա՚ն Բ՚թագ· իդ· 7· իգ·

6 եկիր, ով Տէր, քու բարկութեամբդ,
Իմ թշնամեացս կատաղութիւններուն դէմ
բարձր եղիր,
Եւ քու հրամայած դատաստանիդ ինձի հա-
մար արթնցիր.
7 եւ ժողովուրդներուն ժողովը քու չորս կողմդ
պիտի պատէն.
Անոնց վրայ դէպ ի բարձրը դարձիր.
8 Տէրը պիտի դատէ ժողովուրդները.
Ով Տէր, իմ դատաստանս տես՝
Իմ ունեցած արդարութեանս ու անմեղու-
թեանս նայելով.
9 Ամբարիշտներուն չարութիւնը թող հասնի,
Բայց դուն արդարը հաստատէ.
Վասն զի դուն, ով արդար Աստուած, կը
քննես սիրտերը ու երիկամունքները.
10 Իմ պաշտպանութիւնս Աստուծմէ է,
Ան որ կ՚ապրեցնէ ուղիղսիրտները.
11 Աստուած արդար դատաւոր է,
Ու Աստուած դէմ-առ-դէմ ամէն օր բարկացած է.
12 Թէ որ անիկա չդառնայ, Իր սուրը պիտի
սրէ.
Աղեղը լարեր ու պատրաստեր է,
13 Ու մահու գործիքները անոր համար պատ-
րաստեր է,
Իր նետերը «հալածիչներուն համար» չիներ է.
14 Ահա անօրէնութեան երկունքը բռնեց զա-
նիկա.
Ջարութիւն յղացաւ ու սուտիւն ծնաւ.
15 Հոր փորեց ու խորունկցուց,
Բայց իր չինած փոսին մէջը ինքը պիտի ին-
նայ.
16 Անոր չարութիւնը իր գլուխը պիտի դառնայ,
Ու անոր բռնութիւնը իր գագաթին վրայ
պիտի իջնէ.
17 Գոհութիւն պիտի մատուցանեմ Տէրոջը իր
արդարութեանը համար,
Ու սաղմոս պիտի երգեմ Բարձրեալ Տէրոջը
անուանը.

ՍԱՂՄ. Ը

1 Ով Աստուածդ փառքը յաւերի կ՚ընայ իր գործերուն ու մար-
դոց վրայ իր ունեցած սէրն.
Դասատու երաժշտին, Գիթեթիթի վրայ.
Սաղմոս Դաւիթի.

1 Ով Տէր՝ մեր Տէրը,
Ի՜նչ փառաւոր է քու անունդ բոլոր երկրի
վրայ,

2 Որ քու փառքդ երկինքներէն վեր դրիր.
Մանկանց ու կաթնակեր տղայոց բերնէն
Զօրութիւն կատարեցիր՝ քու թշնամիներուդ
համար,
Որ թշնամին ու վրէժխնդիրը լռեցնես.
3 Երբոր տեսանեմ երկինքդ՝ քու մատներուդ
գործքը,
Լուսինը ու աստղերը՝ որոնք դուն հաստա-
տեցիր,
4 Մարդը ի՜նչ է՝ որ զանիկա կը յիշես,
Կամ մարդու որդին, որ անոր այցելութիւն
կ՚ընես.
5 Քիչ մը վար բերիր զանիկա հրեշտակներէն,
Փառքով ու պատուով պսակեցիր զանիկա.
6 Քու ձեռացդ գործքերուն վրայ իշխան դը-
րիր զանիկա.
Ամէն բան անոր ոտքին տակը դրիր.
7 Բոլոր ոչխարները ու արջառները,
Նաև վայրենի անասուններուն,
8 Երկնից թռչուններուն ու ծովուն ձուկերը
Ե՛ ինչ որ ծովու ճամբաներուն մէջը կը պը-
տրտի.
9 Ով Տէր՝ մեր Տէրը,
Ի՜նչ փառաւոր է քու անունդ բոլոր երկրի
վրայ.

ՍԱՂՄ. Թ

1 Դաւիթ գնաստած կը գովաբանէ անոր գործառնութեանց
համար. 11 Ուրիշներն ալ կը յորդոր որ զանիկա գովաբա-
նեն. 13 Ընդհակառակ կը խնդրէ որ զանիկա գովաբանելու տա-
նի անենայ.
Դասատու երաժշտին, Մութլապէնի վրայ.
Սաղմոս Դաւիթի.

1 Գոհութիւն պիտի մատուցանեմ Տէրոջը իմ
բոլոր սրտովս.
Քու ամէն սքանչելիքներդ պիտի պատմեմ.
2 Քեզմով ուրախ պիտի ըլլամ ու ցնծամ.
Քու անուանդ սաղմոս պիտի երգեմ, ով
Բարձրեալ.
3 Թշնամիներս ետ դառնալու առնենին
Քու երեսդ պիտի կրնան ու կորսուին.
4 Վասն զի դատաստանս և իրաւունքս դուն
տեսար.
Աթոռին վրայ նստար Իբր արդարութեան
դատաւոր.
5 Հեթանոսները յանդիմանեցիր,
Ամբարիշտը կորսնցուցիր,
Անոնց անունները ընդհանուր յաւիտանին յա-
ւիտենից.

6 Թշնամին աւերմանքները բոլորովին վերջացան.
քաղաքները աւերեցիր.
Անոնց յիշատակը իրենց հետ կորսուեցաւ.
7 Բայց Տէրը յաւիտեան կը մնայ.
Անիկա իր աթոռը պատրաստեց դատաստանի համար.
8 Ինքը պիտի դատէ աշխարհը արդարութեամբ,
Ժողովուրդները դատաստան պիտի ընէ ուղղութեամբ.
9 Տէրն ալ ապաւէն պիտի ըլլայ Տէրը,
Ապաւէն նեղութեան ժամանակները.
10 Եւ անոնք որ կ'ճանչնան քու անունդ քեզի պիտի յուսան.
Վասն զի քեզ փնտռողները, ով Տէր, երբեք չձգեցիր.

11 Սաղմոս երգեցէք Տէրոջը որ Սիոն կը բնակի,
Ժողովուրդոց մէջ պատմեցէք անոր բրածները.
12 Վասն զի արիւնն վրէժխնդիրը յիշեց զանոնք,
Չմոռցաւ նեղեալներուն ապաղաքը.

13 Ով Տէր, ողորմէ ինծի,
Տես իմ թշնամիներէս նեղութիւնս,
Դուն որ զիս ձեռնամուխ դուռներէն կը վերցնես.
14 Որպէս զի քու ամէն գովութիւններդ պատմեմ
Սիոնի ապրկանը դուռներուն մէջ.
Պիտի ցնծամ քու փրկութիւնովդ.

15 Հեթանոսները իրենց չհնած փոսին մէջ ընկղմեցան.
Իրենց գաղտուկ լարած որոգայթին մէջը իրենց ոտքը բռնուեցաւ.
16 Տէրը ճանչցուած է, Քո- ը դատաստան բրաւ.
Անբարիշտը իր ձեռքին գործքերովը որոգայթը կ'ինկաւ. (Հիգգայոն. Սելա.)
17 Անբարիշտները դժոխքը պիտի դառնան,
Եւ ամէն ազգերը որ զԱստուած կը մոռնան.
18 Քանզի աղքատը պիտի չմոռցուի մինչև վերջը.
Նեղեալներուն յոյսը յաւիտեան պիտի չկորսուի.
19 Ելիր, ով Տէր, մարդը չզօրանայ.
Թող հեթանոսները դատուին քու առջիդ.
20 Ով Տէր, դանոնք վախցուր.
Թող հեթանոսները ճանչնան թէ իրենք մարդ են. (Սելա.)

ՍԱՂՄ. Ժ

1 Ով Տէր, ինչո՞ւ հեռու կը կենաս.
Նեղութեան ժամանակները անտես կ'ընես.
2 Անիրաւին ամբարտաւանութեամբ պատճառով աղքատը կը տառապի.
Իրենց խորհած հնարքներուն մէջը թող բռնուին.
3 Վասն զի անիրաւը իր անձին ցանկութեամբը կը պարծենայ,
Եւ ագահը նզովէ, Տէրը կ'անարգէ.
4 Անիրաւը իր երեսին ամբարտաւանութեանը համար Աստուած չփնտռեր.
Բոլորովին անոր մտքին մէջը Աստուած չկայ.
5 Անոր ժամանակ անոր ճամբաները պինա են,
Քու դատաստանները անոր առջեւէն բարձր են.
Անիկա իր բոլոր թշնամիներուն վրայ կը փչէ.
6 Իր սրտին մէջ կ'ըսէ, Չեմ սասանիր.
Վասն զի ազգէ մինչև ազգ նեղութեան մէջ պիտի չըլլամ.
7 Անոր բերանը անէծքով ու նենգութիւններով ու հարստահարութիւնով լեցուն է.
Նեղութիւնը ու անօրէնութիւնը անոր լեզուին տակն են.
8 Գիւղերուն դարանի տեղը անդր կը նստի,
Գաղտուկ տեղերու մէջ անմեղը կը սպաննէ.
Անոր աչքերը ծածկաբար անանկներուն կը նային.
9 Գաղտուկ տեղը դարանամուտ կ'ըլլայ, իւր- պէս որ առիւծը իր որջին մէջ.
Դարանակալ կ'նստի՝ աղքատը յափշտակելու համար.
Աղքատը կը յափշտակէ՝ իր որոգայթը ձգելով զանիկա.
10 Ու կծկուած կը պառկի,
Եւ անանկներէն անոր ճանկերուն տակը կ'իյնան.
11 Իր սրտին մէջ կ'ըսէ, Աստուած մոռցեր է,
Ան- իր երեսը ծածկեր է որ բնաւ չտեսնէ.

12 Եվիր, ով Տէր. ով Աստուած, [1]Հնոգդվիր վրէ վրացուր.
Մի մուռնար նեղութիւնքդ.
13 Ինչո՞ւ համար ամբարիշտը կ'անարգէ զԱստուած.
Իր սրտին մէջ խոսի թէ գիտի չքննես.
14 Դուն տեսար, [2]ինչու որ ցաւին ու նեղութիւնը կը նայիս՝
Քու ձեռքդդ [3]-ի-ին հատուցանելու համար.
[4]Աղքատը քեզդինքդ կիզի կը յանձնէ.
[5]Որբին օգնականը դուն ես.
15 [6]Ամբարիշտին բազուկը կոտրէ.
Ու չարին անօրէնութիւնը փնտռէ՝ [7]-ը -ւ չգտնես.
16 [8]Տէրը յաւիտեան յաւիտենից թագաւոր է.
Հեթանոսները կորսուած են անոր երկրէն.
17 Տնազանդութեան ցանկութիւնը լսեցիր, ով Տէր.
[9]Անոնց սիրտերը պիտի հաստատես, -- քու ականջդ պիտի ասա՝
18 [10]Որբին ու անանկին դատաստանը տեսնելու,
Որ երկրին մարդը՝ ալ [11]-ի- չվախցնէ.

ՍԱՂՄ· ԺԱ.

1 Դաւիթ Աստուծով կը վստահի իր թշնամիներուն դէմ. ։ Աստուծոյ նախախնամութիւնը ու արդարութիւնը.

Դիխաւոր երաժշտին. Ա--ը- Դաւիթ.

1 [1]Տէրոջը ապաւինեցայ,
[2]Ի՞նչպէս իմ անձիս կ'ըսէք թէ
Թռչունի [3]-ը դէպ ի ձեր լեռը թռչէ.
2 Վասն զի ահա մեղապարտները ազեղ լարեցին,
[4]Իրենց նետերը լարին վրայ պատրաստեցին,
Որ մութ [5]-ին մէջտը չիտակ եղողներուն նետեն.
3 [6]Թէ որ հիմերը կործանին,
Արդարը ի՞նչ պիտի ընէ.
4 [7]Տէրը իր սուրբ տաճարին մէջն է.
Տէրոջը [8]աթոռը երկինքն է.
[9]Անոր աչքերը կը տեսնեն,
Անոր թարթիչները կը քննեն մարդոց որդիները.
5 Տէրը [10]կը քննէ արդարը.
Բայց անոր անձը կ'ատէ, ամբարիշտը ու բռնութիւնը սիրողը.
6 [11]Ամբարիշտներուն վրայ պիտի տեղայ [12]որոգայթներ,
Հուր և ծծումբ ու խորշակ.

[1]Ա- -ւ- ըսէք անոնց թաժակին բաժինը.
7 Քանզի արդար Տէրը սիրող արդարութիւնը կը սիրէ,
[2]Անոր երեսը ուղիղին կը նայի.

ՍԱՂՄ· ԺԲ.

1 Դաւիթ մարդկային միխիթարութիւնէ զրկի ձայով կ'աղաչէ որ Աստուած զինքը չմոռնայ. ։ Աստուծոյ չարերուն դատաստանը. ։ Աստուծոյ հաստատուն խոստումները.

Դիխաւոր երաժշտին, [1]-Շէմինիթի վրայ. Սաղմոս Դաւիթի.

1 Ով Տէր, փրկէ, վասն զի սուրբը չմնաց.
Վասն զի [2]հաւատարիմները մարդոց որդիներէն պակսեցան.
2 [3]Ամէն մարդ սուտ կը խօսի իր ընկերին հետ.
[4]Շողոքորթով շրթունքներով -- կրկին պատով կը խօսին.
3 Տէրը պիտի կտրէ ամէն շողոքորթով շրթունքները
Ա- [5]մեծախօս լեզուն,
4 Որ ըսին [6]թէ Լեզուներովնիս պիտի յաղթենք.
Շրթունքնիսնիս մեր է, ո՞վ վայ տիրոջ մեզ պիտի ըլլայ.
5 Աղքատներուն զրկանքին -- անանկներուն հեծծութիւնը համար
[7]Հիմա պիտի կանգնիմ՝ կ'ըսէ Տէրը,
Ազատութեան մէջ պիտի դնեմ [8]-ը- որ [9]կը փչուի.
6 Տէրոջը խօսքերը մաքուր խօսքեր են.
Հոգի բովիի մէջ զատած՝
Ա- եօթը անգամ մաքրուած արծաթի [10]-ին- են.
7 Ով Տէր, դուն պիտի պահես անոնք,
Ա- պիտի պահպանես սա ազգէն միշտ յաւիտեան.
8 Ամբարիշտները կամ կողմ կը պտրտին,
Երբոր մարդոց որդիներուն մէջը անարգներըը բարձրանան.

ՍԱՂՄ· ԺԳ.

1 Դաւիթ տժուարութեանը ատենները Տէրոջմէ կը գանգատի. ։ Կոնդակ Տէրոջ Տեսքով ապրիլ կ'ըսէ. ։ Աստուածային պաշտպանութեամբ կը պարծի.

Դիխաւոր երաժշտին. Սաղմոս Դաւիթի.

1 Ով Տէր, մինչև ե՞րբ բոլորովին զիս պիտի մոռնաս,

-Մինչև ե՞րբ քու երեսդ ինձմէ պիտի ծածկես։
2 Մինչև ե՞րբ մտքիս մէջը հոգսեր պիտի դնեմ,
Ամէն օր սրտիս մէջը տրտմութիւն ունենալ։
Մինչև ե՞րբ թշնամիս իմ վրաս պիտի բարձրանայ։
3 Նայէ, ավ իմ Տէր Աստուածս, -- պատասխան տուր ինծի։
Լուսաւորէ իմ աչքերս,
Որ մահուան քունը չքնանամ։
4 Զի չըլլայ որ թշնամիս ըսէ թէ Յաղթեցի անոր։
Ան՝ որ ինծի դէմ կնցղտիները խնդան իմ սասանելու առնէն։

5 Իս քու ողորմութեանդ ապաւացայ,
Իմ սիրտս քու փրկութիւնովդ պիտի ցնծայ։
6 Պիտի երգեմ Տէրոջը,
Ինչու որ ինծի չարութիւն ըրաւ։

ՍԱՂՄ· ԺԳ

1 Դաւիթ մտքիտաբ մարգարէ ապականութիւնը կը տեսնէ, և չարերը կը յանդիմանէ անոնց խղճմտանքին առջև։ 2 Աստուծոյ փրկութիւնը կը պարծի։

Դիմաստար երաժշտին։ Ս--- Դաւիթ։

1 Անզգամը իր սրտին մէջ ըսաւ թէ Աստուած չկայ։
Ապականեցան -- պիղծ գործերը ըրին։
Մէկ մը չկայ որ ափերկութիւն ընէ։
2 Տէրը երկինքէն նայեցաւ մարդոց որդիներուն վրայ,
Որ տեսնէ թէ կայ արդեօք խնամասէր մէկը
Որ դԱստուած փնտռէ։
3 Ամէնքը խոտորեցան, մէկտեղ անպիտան եղան։
Ադեկութիւն ընող մը չկայ, մէկ մին ալ չկայ։
4 Միթէ չե՞ն ճանչնար ամէն անօրէնութիւն ընողները,
Որոնք հաց ուտելու պէս Իմ ժողովուրդս կ'ուտեն,
Ու Տէրոջը չեն կանչեր։
5 Անտուներ Իշատ վախցան։
Քանզի Աստուած արդարներուն ազգին մէջն է։
6 Աղքատին խորհուրդը ամօթով բրիք,
Վասկայն անոր Յոյսը Տէրն է։
7 Երանի թէ Սիոնէն գար Իսրայէլին փրկութիւնը։
Տէրը իր ժողովուրդը գերութենէն դարձուցած ատենը՝

Յակոբ պիտի ցնծայ, -- Իսրայէլ ուրախ պիտի ըլլայ։

ՍԱՂՄ· ԺԵ

1--3 Դաւիթ Սիոնի բնակիչ մը կը սահմանէ։

Սաղմոս Դաւիթի։

1 Տէր, -ո՞վ պիտի կենայ քու վրանիդ մէջը,
Ո՞վ պիտի բնակի քու սուրբ լեռանդ վրայ։
2 Ան որ անմեղութեամբ կը քալէ, ու արդարութիւն կը գործէ,
Եւ ճշմարտութիւն կը խօսի իր սրտին մէջը։
3 Ան որ լեզուովը չգրպարտեր,
Ընկերին չարութիւն չըներ,
Ու իր դրացիին վրայ նախատինք չդներ։
4 Որուն աչքին անարգուած է չարագործը,
Բայց աստուածավախները կը պատուէ։
Երդում կ'ընէ իր հիասին ու չդառնար։
5 Իր արծաթը վարձքով չտար,
Ու անմեղին դէմ կաշառք չառներ։
Ով որ ասանք կ'ընէ՝ յաւիտեան պիտի չսասանի։

ՍԱՂՄ· ԺԶ

1 Դաւիթ իր բարի գործերուն վրայ չվստահելով՝ ու կամ պարտութիւնը առաջ՝ Աստուծոյ կը դիմէ պաշտպանութեան համար։ 5 Իր կեանքը յարութեան ու յաւիտենական կեանքի յոյսը կը յայտնէ։

Երգ Դաւիթի։

1 Ով Աստուած, պիտ պահէ,
-Ինչու որ քեզի յուսացայ։
2 Տէրոջը ըսի, իմ Տէրս դուն ես,
Աստուց քեզի բարիք մը չունիմ։
3 Երկրիս մէջ եղող սուրբերուն ու պատուական անձերուն
Անոնց վրայ է իմ բոլոր հաճութիւնս։
4 Անոնց ցաւերը պիտի շատնան, որոնք որ ուրիշի մը կ'արագարան.
Անոնց արիւնի նուէրները պիտի չհաւիրեմ,
Ու անոնց անուններուն չիմանդքնեբաս վրայ պիտի չառնեմ։
5 Տէրն է իմ ժառանգութեանս ու բաժակիս բաժինը.
Իմ վիճակս դուն պիտի պահես։
6 Վիճակներս ելան ինծի գուարճալի տեղերու մէջ։
Իրաւ Իմ ժառանգութիւնս ինծի գեղեցիկ եղաւ։

ԺԳ
- Ս--ղ· ի· ԿՀ· ։
ԿՀՓ· ։
ԺԴ
- Ս--ղ· Ժ· ։· Ժգ·
։· Ա։
Դ- ։· ։։· ։։· Ա-
ռ-մ-· գ· ։Ո· Ա։
Ս--ղ· ԼԳ· ։։Ժ-։Ո·
Հ-ռ-մ-· գ· ։Ո-։։-։Ո·
Ե-ր-մ-· Ժ· ։Տ· Ա·
Ֆ-գ· ։· ։
Ժ-գ· ։
Ս--ղ· ԿՀ· ։· ։
ԿՀՓ· ։։
ԺԴ
- Ս--ղ· Ժ· ։· Ժգ·
։· Ա։
Դ- ։· ։։· ։։· Ա-
ռ-մ-· գ· ։Ո· Ա։
Ս--ղ· ԼԳ· ։։Ժ-։Ո·
Հ-ռ-մ-· Ժ· ։Տ· Ա·
Ե-ր-մ-· Ժ· ։Տ· Ա·
Ֆ-գ· ։· ։
Ժ-գ· ։
Ս--ղ· ի· ։· ։
Ս--ղ· ր· ։Ո· ։։·
Ժգ· ։։
Ս--ղ· ԼԳ· ։։Ժ-։Ո·
Ե-ր-մ-· Ժ· ։Տ· Ա·
Ֆ-գ· ։· ։
Ժ-գ· ։
Ս--ղ· ի· ։· ։
Ս--ղ· ր· ։Ո· ։։·
Ժգ· ։։
Ս--ղ· ԼԳ· ։։Ժ-։Ո·
Ե-ր-մ-· Ժ· ։Տ· Ա·
Ֆ-գ· ։· ։
Ժ-գ· ։
Ս--ղ· ի· ։· ։
Ս--ղ· ր· ։Ո· ։։·
Ժգ· ։։
Ս--ղ· ԼԳ· ։։Ժ-։Ո·
Ե-ր-մ-· Ժ· ։Տ· Ա·
Ֆ-գ· ։· ։
Ժ-գ· ։
Ս--ղ· ի· ։· ։
Ս--ղ· ր· ։Ո· ։։·
Ժգ· ։։
Ս--ղ· ԼԳ· ։։Ժ-։Ո·
Ե-ր-մ-· Ժ· ։Տ· Ա·
Ֆ-գ· ։· ։
Ժ-գ· ։
Ս--ղ· ի· ։· ։
Ս--ղ· ր· ։Ո· ։։·
Ժգ· ։։
Ս--ղ· ԼԳ· ։։Ժ-։Ո·
Ե-ր-մ-· Ժ· ։Տ· Ա·
Ֆ-գ· ։· ։
Ժ-գ· ։
Ս--ղ· ի· ։· ։
Ս--ղ· ր· ։Ո· ։։·
Ժգ· ։։
Ս--ղ· ԼԳ· ։։Ժ-։Ո·
Ե-ր-մ-· Ժ· ։Տ· Ա·
Ֆ-գ· ։· ։
Ժ-գ· ։

7 Գիտէի օրհնեմ Տէրը որ զիս խրատեց ·
Նաև Իմ երիկամունքներս դիշերաւան մէջ
ինծի կը սորվեցընեն ։
8 Միշտ առնն Տէրը իմ առջեւս դրի ·
Որովհետև Իմ աջ կողմն է , չպիտի շասա-
նիմ ։
9 Ասոր համար սիրտս ուրախ եղաւ եւ փառ-
քիս բերկրեցաւ ,
Ո՛ մարմինս ալ յուսով պիտի հանգստանայ ։
10 Վասն զի իմ անձս դերեզմանին մէջը պիտի
չթողուս ,
Ու քու սուրբիդ ալ ապականութիւն տեսնել
պիտի չտաս ։
11 Կենաց ճամբան ինծի պիտի ցուցընես ·
Երեսիդ առջին լիցուն ուրախութիւն կայ ,
Ի քու աջ կողմդ միշտ հաճութիւններ կան ։

ՍԱՂՄ · ԺԷ

1 Դաւիթ իր անկեղծութիւնը վկայ վտահելով՝ կ՚աղաչէ
պաշտպանութիւն կը խնդրէ իր թշնամիներուն դէմ։ 10 Ու-
նայ ամբարտաւանութիւնը , խարտանգութիւնը ու բռնա-
բութիւնը կը ցուցնէ ։ 13 Իր անհնազանդ չարին վտանգութիւնով
անդդ գիտ պըշիք կ՚ընէ ։

Աղօթք Դաւիթ ։

1 Ով Տէր , լսէ արդարութիւնը ,
Մտիկ ըրէ իմ ազաղակս ,
Ականջ դիր ազօթքիս ,
Որ խաբեբայ շրթունքներով չէ ։
2 Իմ դատաստանս քու երեսիդ թող ելլէ ·
Քու աչքերդ ուղղութիւնը թող տեսնեն ։
3 Իմ սիրտս փորձեցիր , գիշեր տուն քննեցիր ,
Զիս նորէն փորձեցիր ու բան մը չգտար ·
Միտքս դրի որ բերանս պատուիրանազանց
չըլլայ ։
4 Մարդոց գործերուն նայելով՝
Քու շրթունքներուդ խօսքերովը ես բռնա-
ւորին ճամբաներէն զգուշացայ ։
5 Իմ քայլերս քու ճամբաներուդ մէջը պահէ ,
Որ իմ գնացքներս չսասանին ։
6 Ես քեզի կանչեցի , ինչու որ ինծի պատաս-
խան պիտի տաս , ով Աստուած ·
Խնամարհեցուր ինծի քու ականջդ , լսէ իմ
խօսքս ։
7 Աքանչելի կերպով քու ողորմութիւններդ
ցուցուր ,
Դուն որ ձեռ յուսացողները աջ ձեռքովդ կ՚ա-
զատես
Հակառակ կեցողներէն ։
8 Աչքի բիբի պէս զիս պահէ ,
Թեւերուդ հովանաւորութեանը տակը զիս
ծածկէ
9 Ինծի տառապանք տուող ամբարիշտներուն
երեսէն ։
Իմ անձիս թշնամիները զիս պաշարեցին ։
10 Իրենց պարարտութիւնովը ծածկուեցան ·
Իրենց բերնովը համբարտաւանութեամբ խօ-
սեցան ։
11 Հիմա քայլերնուս չորս կողմը պատելով՝
Աչքերնին դէպ երկրին գետինը զարնել-
լու համար ։
12 Առիւծի պէս ոչ կը փափաքի դիշատելու ,
Առիւծի կորիւնի պէս որ դարանակալ կ՚ըլլայ ։
13 Ելիր , ով Տէր , անոր առջեւը բռնէ ցած-
հասիր ,
Ջանիկա դետինը զարկ ·
Քու սրովդ փրկէ իմ անձս ամբարիշտներէն ,
14 Քու ձեռքովդ մարդոցմէն , ով Տէր ,
Աշխարհի մարդոցմէն՝ որոնց բաժինը սա կեան-
քիս մէջն է ,
Ու անոնց փորերը շռեմարանովդ կը լե-
ցընես ·
Անոնց որդիքն ալ կը կշտանան ,
Ու իրենցմէ աւելցածը իրենց ազգը կը թո-
ղուն ։
15 Իսկ ես արդարութեամբ պիտի տեսնեմ քու
երեսդ ·
Երբոր արթննամ քու դէմքիդ պիտի կըշ-
տանամ ։

ՍԱՂՄ · ԺԸ

1—50 Դաւիթ կը գովաբանէ Աստուած իր բազմապատիկ և
զարմանալի բարիքներուն համար ։

Դիմաւոր երաժշտին · Տէրոջը ծառային Դա-
ւիթին Աստուծոյ , որ ըսաւ Տէրոջը խօսքերը
այն օրը որ Տէրը ազատեց զանիկա
իր ամէն թշնամիներուն ձեռքէն , և Սաւու-
ղին ձեռքէն · ու ըսաւ ,

1 Ով Տէր՝ իմ զօրութիւնս , քեզ պիտի սի-
րեմ ։
2 Տէրը իմ վէմս , ամրութիւնս ու փրկիչս է ·
Իմ Աստուածս իմ պաշտպան է , ուստ անոր կը
յուսամ ,
Անիկա իմ վահանս ու իմ փրկութեանս եղ-
ջիւրը
Ո՛ իմ բարձր աշտարակս է ·

ա Սալ · ժե · 3 ·
գ Գոր · բ · 25 · եւ ·
դ Սալ · կդ · 23 · Ամ ·
ե · Ամա · 2 ·
զ Սալ · ժե · 5 ·
է Սալ · ղ · 12 · ձե · 8 ·
ը Սալ · ղ · 12 · ձե · 8 ·
թ Ամ · ժգ · 12 ·
ժգ · 35 ·
ի Կա · գ ժամերէն
լա · 2 · կդ · 10 · Ամ ·
ա · Ջ ամ · ժգ · 9 ·
լ Սալ · ժե · 15 · խա ·
ե · Մաա · ե · 8 · ա
Կար · ժգ · 12 · ա
Ըսել · գ · 2 ·
խ Սալ · ղգ · 8 ·
Ձե
ծ Սալ · խԲ · 15 ·
Գոր · բ · 27 · 31 ·

ա Սալ · ղ · 21 ·
գ Ամ · ղ · 10 ·
Ջամ · բ · 8 ·
դ Հաւաք · բ · 12 ·
Սալ · ղգ · 7 · ձե ·
ե · կա · 4 · կդ · 7 ·
զ · 1 · 4 · Մաա ·
խգ · 37 ·
է Ամ · ՃՄԲ · 133 ·
ը Սալ · ՃՄգ · 8 ·
ա · ՃՄԲ · 70 ·
գ — Ըսել · բ · 3 ·
Սալ · ը · 18 ·
դ — Ըսել · խգ · 86 ·
ե — Ըսել · ժ · 8 · 9 · 10 ·
զ Ը · ժ · 5 ·
է Սալ · հգ · 18 ·
Ղ · կ · ժգ · 85 ·
Ըսել · ե · 3 ·
ը Կա՝ Անձիդ սրով ·
Ձերով
թ — Ըսել · գ · 9 ·
ի Սալ · գ · 6 · 7 · ժգ ·
11 · կե · 4 ·
Ժ.Ը
լ — Սալ · ԼՂ · փիլա-
գիրէ ·
խ — Ըսել · խբ ·
ծ Սալ · ՃԽգ · 1 ·
կ Նեբ · բ · 35 ·

3 Որ հնչեալ ձէրը կը կանչեմ,
Ու իմ թշնամիներէս կ'ազատիմ։
4 Մահուան լարերը իմ բոլորտիքս առին,
Ու անօրէնութեան հեղեղներ զիս վախցուցին։
5 Դերեզմանին լարերը զիս պատրաստին,
Ու մահուան որոգայթները իմ առջեւս առին։
6 Իմ նեղութեանս մէջ Տէրոջը կանչեցի,
Ու իմ Աստուծոյս աղաղակեցի,
Անկից իր տաճարէն իմ ձայնս լսեց,
Ու իմ ազազակս անոր առջեւը՝ անոր ականջը հասաւ։
7 Անասունը երկիրը սասանեցաւ ու դողաց,
Ու լեռներուն հիմերը շարժեցան ու սասանեցան,
Քանզի Անիկա բարկացաւ։
8 Անոր քիթէն ծուխ ելաւ,
Ու բերնէն մաշող կրակ.
Անկէ կայծակներ բռնկեցան։
9 Երկինքը խոնարհեցուց ու իջաւ,
Եւ անոր ոտքերուն տակը մնաստուղ կար։
10 Ու քերովբէի մը վրայ նստաւ ու թռաւ,
Ու հովին թեւերուն վրայ սլացաւ։
11 Խաւարը իրեն ծածկոյթ դրաւ,
Ու իր բոլորտիքը իրեն բնակարան
Քանձր ջուրերը ու երկնից ամպերը էր։
12 Անոր առջեւը եղող պայծառութենէն անոր
ամպերը անցան
կարկտաւոր ու կրակի կայծակներով։
13 Ու Տէրը երկնից մէջ որոտաց,
Եւ Բարձրեալը իր ձայնը ետ առաւ
կարկտաւոր ու կրակի կայծակներով։
14 Եւ իր նետերը խրկեց ու զանոնք ցրուեց,
Եւ շատ կայծակներ խրկեց ու զանոնք խառնիճաղջուկ։
15 Եւ քու յանդիմանութենովդ, ով Տէր,
Քու բարկութենիդ հովին փչելովը
Ջուրերուն յատակները երեցան,
Ու աշխարհիս հիմերը յայտնուեցան։
16 Բարձրէն խրկեց ու զիս բռնեց,
Եւ շատ ջուրերէն զիս հանեց։
17 Իմ զօրեղ թշնամիէս ու զիս ատողներէն ազատեց զիս.
Վասն զի ինծմէ զօրաւոր էին։
18 Իմ նեղութեանս օրը իմ առջեւս առին,
Բայց Տէրը ինծի հովանի եղաւ։
19 Եւ զիս լայնարձակ տեղ մը հանեց,
Ու զիս ազատեց, ինչու որ ինծի հաճեցաւ։
20 Տէրը իմ արդարութեանս պէս ինծի փոխարէն կատարեց,

իմ ձեռացս մաքրութեանը համեմատ հատուցում կ'ընէ ինծի։
21 Վասն զի Տէրոջը ճամբաները պահեցի,
Ու իմ Աստուծոյս դէմ ամբարշտութիւն չըրի,
22 Քանզի անոր ամէն դատաստաններն իմ առջեւս էին,
Ու անոր օրէնքները ինծմէ չհեռացուցի։
23 Նաեւ անոր առջեւը կատարեալ եղայ,
Ու իմ անօրէնութենէս զգուշացայ։
24 Եւ Տէրը ինծի հատուցում ըրաւ իմ արդարութեանս համեմատ,
Իմ ձեռացս մաքրութիւնը համեմատ՝ որ անոր աչքերուն առջեւն է։

25 Ողորմածին հետ ողորմած կ'ըլլաս,
կատարեալ մարդուն հետ կատարեալ կ'ըլլաս.
26 Մաքուրին հետ մաքուր կ'ըլլաս,
Ու ծուռին հետ կը ծռիս։
27 Վասն զի դուն վշտացած ժողովուրդը կ'ապահովես,
Ու ամբարտաւան աչքերը կը ցածցնես։
28 Քանզի դուն իմ ճրագս կը վառես.
Իմ Տէր Աստուածս իմ խաւարս կը լուսաւորէ։
29 Վասն զի քեզմով դունդի մը վրայ կը վազեմ,
Ու իմ Աստուծովս պարիսպ կ'անցնեմ։
30 Աստուծոյ ճամբան կատարեալ է.
Տէրոջը խօսքերը փորձուած են.
Անիկա ամէն հոն յուսացողներուն ապահով է։
31 Քանզի Տէրոջմէն զատ ո՞վ է Աստուած,
կամ մեր Աստուծմէն զատ ո՞վ է վէմ։

32 Աստուած է որ ինծի զօրութիւն կը հագցընէ,
Ու իմ ճամբաս կատարեալ կ'ընէ։
33 Իմ ոտքերս եղջերուի պէս կ'ընէ,
Ու վեր բարձր տեղերուս վրայ զիս կը կայնեցընէ,
34 Զեռքերս պատերազմի կը վարժէ,
Ու իմ բազուկներս պղնձէ աղեղ կը լարեն։
35 Ինծի նաեւ քու փրկութենիդ ասպարը տուիր.
Եւ քու աջ ձեռքդ զիս զօրացուց,
Ու քու քաղցրութիւնդ զիս մեծցուց։
36 Իմ քայլերս ճամբան նեղութիւն չտեսան,
Ու իմ ոտքս չսայտռտեցաւ։
37 Իմ թշնամիներս հալածեցի ու անոնց հասայ,
Ու նահանջ չառի՝ մինչեւ որ զանոնք հատուցի։
38 Զանոնք գետինը զարկի, ու կանդնելու կարող չեղան։
Անոնք իմ ոտքերուս տակը ինկան։

ա Ամպ. հդ. 4։
բ Ամպ. ճիգ. 3։
գ Ամպ. ճիգ. 3։
դ Ամպ. ճիգ. 4։
ե Ամպ. գլխ. 1։
զ Ամպ. ճիգ. 1։
է Ամպ. ճիգ. 3։
ը Ամպ. գլխ. 3։
թ Ամպ. ճիգ. 3։

ժ Ամպ. ճիգ. 3։
ի Ելից. ժե. 8։ Ամպ. ճիգ. 6։ Ես. լ. 33։
լ Ամպ. ճիգ. 7։
խ Ամպ. ճիգ. 8։
ծ Ամպ. ճիգ. 9։
կ Ամպ. ճիգ. 10։
հ Ամպ. ճիգ. 11։
ձ Ամպ. ճիգ. 12։

ղ Ամպ. ճիգ. 13։
ճ Ամպ. ճիգ. 14։
մ Ամպ. ճիգ. 15։
յ Ամպ. ճիգ. 16։
ն Ամպ. ճիգ. 17։
շ Ամպ. ճիգ. 18։
ո Ամպ. ճիգ. 19։
չ Ամպ. ճիգ. 20։
պ Ամպ. ճիգ. 21։

ջ Ամպ. ճիգ. 22։
ռ Ամպ. ճիգ. 23։
ս Ամպ. ճիգ. 24։
վ Ամպ. ճիգ. 25։
տ Ամպ. ճիգ. 26։
ր Ամպ. ճիգ. 27։
ց Ամպ. ճիգ. 28։
ւ Ամպ. ճիգ. 29։
փ Ամպ. ճիգ. 30։

ք Ամպ. ճիգ. 31։
օ Ամպ. ճիգ. 32։
ֆ Ամպ. ճիգ. 33։
և Ամպ. ճիգ. 34։
ա Ելից. ժե. 8։ Ամպ. ճիգ. 35։
բ Ելից. ժե. 8։ Դատ. յ. 37։ Ամպ. ճիգ. 36։
գ Ամպ. ճիգ. 37։
դ Ամպ. ճիգ. 38։
ե Ամպ. ճիգ. 39։ Ամպ. ճիգ. 40։ Ամպ. ճիգ. 41։
զ Ամպ. ճիգ. 42։
է Ամպ. ճիգ. 43։ Ամպ. ճիգ. 44։
ը Ամպ. ճիգ. 45։
թ Ամպ. ճիգ. 46։
ժ Ամպ. ճիգ. 47։
ի Ամպ. ճիգ. 48։
լ Ամպ. ճիգ. 49։
խ Ամպ. ճիգ. 50։
ծ Ամպ. ճիգ. 51։
կ Ամպ. ճիգ. 52։
հ Ամպ. ճիգ. 53։
ձ Ամպ. ճիգ. 54։
ղ Ամպ. ճիգ. 55։
ճ Ամպ. ճիգ. 56։
մ Ամպ. ճիգ. 57։
յ Ամպ. ճիգ. 58։
ն Ամպ. ճիգ. 59։
շ Ամպ. ճիգ. 60։
ո Ամպ. ճիգ. 61։
չ Ամպ. ճիգ. 62։
պ Ամպ. ճիգ. 63։
ջ Ամպ. ճիգ. 64։
ռ Ամպ. ճիգ. 65։
ս Ամպ. ճիգ. 66։
վ Ամպ. ճիգ. 67։
տ Ամպ. ճիգ. 68։
ր Ամպ. ճիգ. 69։
ց Ամպ. ճիգ. 70։
ւ Ամպ. ճիգ. 71։
փ Ամպ. ճիգ. 72։
ք Ամպ. ճիգ. 73։
օ Ամպ. ճիգ. 74։
ֆ Ամպ. ճիգ. 75։
և Ամպ. ճիգ. 76։

39 Ո՛ պատերազմի համար ինձի զօրութիւն հագ-
ցուցիր,
իմ վրաս եղողներդ տակս ձգեցիր։
40 Ո՛ իմ թշնամիներուս կռնակը ինձի դար-
նել տուիր,
Որ զիս ատողներդ չարդեմ։
41 Աղաղակեցին, բայց ազատող չկար.
Տէրոջը՝ եւ նէ չլսեց, բայց անոնց պատասխան
չտուաւ։
42 Ո՛ զանոնք հովին առջեւէն հո՜ղ փոշիի պէս
մանրեցի,
եւ փողոցներուն ցեխին պէս՝ միկղի ձգեցի
զանոնք։
43 Ժողովուրդին կռիւներէն զիս ազատեցիր,
Ո՛ զիս ազգերու գլուխ կրկիր.
Իմ չգիացած ժողովուրդս ինձի ծառայեց։
44 Իրենց ականջներովը լսածնուն պէս՝ ինձի հը-
նազանդ եղան.
Օտարներդ ինձի խաբեպատիւ կրկին։
45 Օտարներդ ուժասպան,
եւ իրենց պահպարսպած տեղերէն դողացին։
46 Տէրը կենդանի է, ու իմ վէմս օրհնեալ
Ըլլայ,
եւ իմ փրկութեանս Աստուածը բարձր ըլլայ։
47 Աստուած է որ իմ վրէժս կը խնդրէ,
Ու ժողովուրդները ինձի կը հնազանդեցնէ,
48 իմ թշնամիներէս զիս կը փրկէ.
Նաեւ զիս իմ վրաս եղողներէն աւելի բար-
ձրացուցիր,
Ո՛ բռնաւոր մարդէն զիս ազատեցիր։
49 Ասոր համար, ով Տէր, ազգերուն մէջը քեզ
պիտի գովեմ,
եւ քու անուանդ սաղմոս պիտի երգեմ։
50 Իր թագաւորին փրկութիւնները մեծցնողը,
Ու իր օծեալին՝ Դաւիթին ու անոր սերունդին
Յաւիտեան ողորմութիւն ընողը Ա՛ստ է։

ՍԱՂՄ· ԺԸ

1 Երկինքը Աստուծոյ փառքը կը պատմէ,
Ու էջերը հաստատութիւնը անոր ձեռացը
դործքերը կը ցուցընէ։
2 Օրը օրին կը յայտնէ խօսքը,
Ու գիշերը գիշերին կը ցուցընէ դատութիւնը։
3 Ձկոյ ըրացը ու չկան խօսքեր,
Անոնց ձայները չլսուիր։
4 Բայց համին երկիրը երթ անոնց հնչիւնը
Ու մինչեւ աշխարհի ծայրը՝ անոնց խօսքը։
Անոնց մէջը արեւին հաստատ մը կանգնեց.
5 Ու ինքիկա իր առագաստէն ելած փեսայի
պէս է,
Հզօր մարդու պէս ճամբան վազելով կ'ու-
րախանայ։
6 Անոր ելքը երկինքի ծայրէն է,
Ու անոր չրջանը մինչեւ անոնց ծայրերը,
Եւ անոր տաքութենէն բան մը չծածկուիր։
7 Տէրոջը օրէնքը կատարեալ է, հոգին կը
նորոգէ.
Տէրոջը վկայութիւնը ճշմարիտ է, տգէտը ի-
մաստուն կ'ընէ։
8 Տէրոջը կանոնները շիտակ են, սիրտը կ'ու-
րախացնեն.
Տէրոջը պատուիրանները պայծառ են, աչ-
քերուն լոյս կու տան։
9 Տէրոջը վախը սուրբ է, յաւիտեան կը մնայ.
Տէրոջը դատաստանները ճշմարիտ եւ բոլորովին
արդար են։
10 Ցանկալի են անոնք ոսկիէն ու շատ փոր-
ձուած ոսկիէն.
Մեղրէն անոյշ են, ու խորխորատ կաթած
մեղրէն։
11 Նաեւ քու ծառադ անոնցմով կը խրատուի,
Ու զանոնք պահելուն վարձքը շատ է։
12 Ո՞վ կրնայ միտք առնել իր յանցանքները.
Ինծի ծածուկ եղողներէն զիս մաքրէ։
13 Ամբարտաւան եղողներէն ալ պահէ քու ծա-
ռադ.
Թող անոնք ինձի չտիրեն.
Անատնոր անմեղ կ'ըլլամ,
Ու կը մնամ իմ մեծ անօրէնութենէն։
14 Բերնիս խօսքերը ու սրտիս խորհուրդը
Քու առջեդ ընդունելի ըլլան,
Ով Տէր՝ իմ վէմս ու փրկիչս։

ՍԱՂՄ· Ի

1 Նեղութեան օրը Տէրը պատասխանէ քեզի,
Յակոբին Աստուծոյն անունը քեզ պաշտ-
պանէ.

2 Օդնեմ քեզի իմ ուժովս ասելով,
Ու մի՛ հանիր զօրացրեալ քեզ.
3 Քանզի ամէն ընծայեցեալ յիւրմէ,
Եւ քու ազգակիցներդ ընդ ունի. (Սէլայ.)
4 Տուր սրտիդ համեմատ քեզի ասդ,
Եւ քու ամէն խորհուրդներդ կատարէ.
5 Քու փրկութիւնովդ պիտի ուրախանանք,
Ու Տէրը Աստուծոյն անունովը դրօշակ վերցընենք.
Տէրը կատարէ քու ամէն խնդրուածքներդ.
6 Հիմա գիտցայ որ Տէրը կը պահէ իր Օծեալը,
Անոր պատասխան կու տայ իր սուրբ երկինքէն՝
իր աջ ձեռքին փրկութեան ուժովը.
7 Ոմանք կառքերու, և ոմանք ալ ձիերու՝
Բայց մենք մեր Տէր Աստուծոյն անունը պիտի յիշենք.
8 Անոնք կորացան ու ինկան,
Բայց մենք ելանք ու չիտակ կայնեցանք.
9 Ով Տէր, փրկէ թագաւորը.
Պատասխան տուր մեզի մեր կանչելու օրը.

ՍԱՂՄ· ԻԱ.

Ցաջորդութեան համար ընտրեալութիւն. Որբէ յիշողութիւններու յաղ.

Դիմաւոր երաժշտին. Յաղմոս Դաւիթի.

1 Ով Տէր, քու զօրութիւնովդ թագաւորը ուրախ պիտի ըլլայ,
Ու քու փրկութիւնովդ ո՛րչափ չատ պիտի ցնծայ.
2 Անոր սրտին փափաքը իրեն տուիր.
Ու անոր շրթունքներուն խնդիրքը չերդիկեցիր. (Սէլայ.)
3 Վասն զի բարութեան օրհնութիւններով անոր հասար.
Անոր գլուխը մաքուր ոսկիէ պսակ դրիր.
4 Կեանք կեանքը խնդրեց,
Ու անոր երկայն օրեր տուիր յաւիտեան յաւիտենից.
5 Անոր փառքը մեծ է քու փրկութիւնովդ.
Փառք ու վայելչութիւն դրիր անոր վրայ.
6 Վասն զի օրհնութիւններ անոր վրայ հասատուկիր յաւիտեան.
Ուրախութեամբ ուրախ ըրիր զանիկա քու երեսիդ առջին.

7 Ինչու որ թագաւորը Տէրոջը կը յուսայ,
Ու Բարձրելոյն ողորմութեամբը սպիտի չսասանի.
8 Ձեռդ պիտի գտնէ քու ամէն թշնամիներդ.
Քու աջ ձեռդ պիտի գտնէ քեզ ատողները.
9 Ջանանք կրակի հնոցի պես պիտի ընես քու բարկութեանդ ժամանակը.
Տէրը իր բարկութիւնովը կլլոցովին պիտի կործանցընէ՝ զանոնք.
Ու կրակը պիտի ուտէ զանոնք.
10 Անոնց պտուղը երկրէն պիտի կորսնցընես,
Ու անոնց սերունդը մարդոց որդիներէն.
11 Ինչու որ քեզի դէմ չարութիւն պատրաստեցին.
Խնդիրք մը խորհուրդ ըրին, որ կարող չեղան կատարելու.
12 Վասն զի դուն անոնց կռնակը նայ պիտի դարձնես.
Քու նետերդ անոնց երեսին դէմ լարերուդ վրայ պիտի պատրաստես.

13 Ով Տէր, քու ուժովդ բարձր եղիր.
Պիտի երգենք ու սաղմոս ըսենք քու զօրութեանդ.

ՍԱՂՄ· ԻԲ

Դաւիթի իր տպաւորութեան առնդ կը գտնուի. Ձի առաւոտուն կը քարոզուի ուրիշ ըստ ոչնոյ կրնայ նաև առարկ.

Դիմաւոր երաժշտին, Այելէդ Շահարի վրայ. Յաղմոս Դաւիթի.

1 Աստուած իմ՝ Աստուած իմ, գիս ինչու թողուցիր.
Ձիս փրկելէն ու Պատասխոսս խօսքերէն հեռու եղար.
2 Ով իմ Աստուածս, ցորեկը ձայն կը կանչեմ, ու չես պատասխաներ.
Եւ գիշերը կը լռեմ ու չեմ դադարիր.
3 Բայց դուն սուրբ ես,
Ով Իսրայելի գովաբանութեանց մէջ բնակող.
4 Մեր հայրերը քեզի յուսացան.
Յուսացան, ու փրկեցիր անոնք.
5 Քեզի աղաղակեցին ու ազատեցան.
Քեզի յուսացան ու չամչցան.

6 Բայց ես Որդ եմ ու մարդ չեմ.
Մարդոց մէջը թափահրուած, ու ժողովըրդոց մէջը անարդուած.

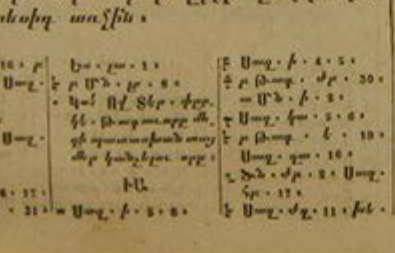

7 ¹Ամէն գիս տեսնողները գիս ծաղր կ՚ընեն.
Շրթունք կը բանան, ²գլուխ կ՚ներբերգընեն,
8 Ըսելո՝. ³Տէրոջը յուսացար, -- թող փրկէ
զանիկա.
⁴Թող ազատէ զանիկա, ինչու որ անոր հաւ-
նեցար։
9 ⁵Բայց գիս ծո- արգանդէն հանողը դուն ես.
Մօրս ծիծը եղած ատենս դուն ինծի յոյս
տուիր։
10 Արգանդէն ես քեզի յանձնուեցայ.
⁶Իմ մօրս որովայնէն դուն ես իմ Աստուածս։
11 Մի հեռանար ինծմէ, գիտես որ նեղութիւնը
մեծ է,
գիտես որ օգնող մը չկայ։
12 ⁷Ցոփ զուարակներ չորս կողմս առին,
Բասանի ցուլերը գիս պաշարեցին.
13 ⁸Իրենց բերանը իմ վրաս բացին
Յափշտակող ու մնչոց առիւծի պէս։
14 Ջուրի պէս թափուեցայ,
Ու- ամէն ոսկորներս բաժնուեցան.
Սիրտս մոմի պէս եղաւ,
Հալեցաւ փորիս մէջը։
15 ⁹Զօրացաւ իմ ոյժս հողի առնուի մը պէս,
Ու- լեզուս քմիցս փակաւ.
Եւ գիս մահուան հողը դրիր։
16 ¹⁰Գիտես որ չուները չորս կողմս առին,
Չարերուն ժողովրդը գիս պատեցին.
¹¹Ձեռքերս ու ոտքերս ծակեցին։
17 Իմ ամէն ոսկորներս կրնամ համրել.
¹²Անոնք կը նային, կը տեսնեն գիս։
18 ¹³Իմ հանդերձներս իրենց մէջը կը բաժնեն,
Ու պատմուճանիս վրայ վիճակ կը ձգեն։
19 Բայց դուն, ով Տէր, մի հեռանար ինծմէ.
Ով իմ զօրութիւնս, շուտով ինծի օգնութեան
հասիր։
20 Իմ անձս սուրէն ազատէ,
Ու- ¹⁴կեանքս չունը ձեռքէն։
21 ¹⁵Գիրկէ գիս առիւծին բերնէն,
Ու ինծի պատասխան տուր ¹⁶մեղջերուներուն
եղջիւրներէն։
22 ¹⁷Քու անունդ ¹⁸եղբայրներուս պիտի պատ-
միմ,
Ժողովրդին մէջ քեզ պիտի գովեմ։
23 ¹⁹Ով Տէրոջմէ վախցողներ, գովեցէք զանիկա.
Ով Յակոբին բոլոր զաւակները, փառաւորե-
ցէք անիկա,
Ու վախցէք անկէ, Իսրայէլին բոլոր զաւակ-
ները։
24 Վասն զի չանարգեց ու չդժուարհրճ տառա-
պեալին ²⁰տառապանքը.
Ու երեսը անկէ չդարձուց.
Հապա ²¹իրեն կանչած ատենը լսեց։
25 ²²Քեզմով պիտի բլլայ իմ գովեստիս մեծ ժո-
ղովքին մէջ.
²³Իմ ուխտերս անկէ վախցողներուն առջեւ պի-
տի կատարեմ։
26 ²⁴Չքաւորները պիտի ուտեն ու կշտանան.
Տէրը պիտի գովեն զանիկա փնտռողները.
Ձեր սիրտը յաւիտեան պիտի ապրի։
27 Պիտի յիշեն ու Տէրոջը դառնան երկրի ամէն
ծայրերը,
Ու քու առջեւդ երկրպագութիւն պիտի ընեն
ազգերուն ամէն տոհմերը։
28 ²⁵Վասն զի թագաւորութիւնը Տէրոջն է,
Ու ան կը տիրէ ազգերուն վրայ։
29 ²⁶Երկրի ամէն պարարտները պիտի ուտեն ու
երկրպագութիւն պիտի ընեն.
²⁷Իմ հողի լիշողները ծունկի պիտի կրկնեն
անոր առջեւն,
Ու ան -- իր անձը չապրեցընեներ։
30 Զաւակը պիտի ծառայէ անոր.
Ու- Տէրոջը վրայով պիտի պատմեսի ²⁸-- գա-
րուն մէջ։
31 ²⁹Պիտի գան ու անոր արդարութիւնը պիտի
պատմեն
Ան ժողովուրդին, որ պիտի ծնանի.
Վասն զի -- ³⁰ըրաւ ան կատարեց։

ՍԱՂՄՈՍ ԻԹ

¹-² Դաւիթին վստահութիւնը Աստուծոյ ձեռքին վրայ։

Սաղմոս Դաւիթի։

1 Տէրը իմ ¹Հովիւս է.
²Ես ³-ի չեմ կարօտանար պիտի չունենամ։
2 ⁴Զիս խոտաւէտ արօտներու մէջ կը պառկե-
ցընէ.
⁵Հանգստաւէտ ջուրերուն քովը ինծի կ՚առաջ-
նորդէ.
3 Հոգիս կը նորոգէ.
Իր անուան համար ⁶արդարութեան ճամբա-
ներուն մէջը կ՚առաջնորդէ ինծի։

4 Թէ և մնայուն չուքի ձորին մէջ ալ պըտտիմ,
Չարչէն պիտի չվախենամ.
Վասն զի դուն իմ հետս ես.
Քու ցուպդ ու գաւազանդ՝ անոնք իս պիտի մխիթարեն։
5 Սեղան կը պատրաստես իմ առջեւս իմ թշնամիներուս դիմացը.
Իմ գլուխս իւղով կ'օծես,
Իմ բաժակս խիստ լեցուն է։
6 Յիրաւի բարերարութիւնը ու ողորմութիւնը իմ հետս պիտի գան
Կեանքս բոլոր օրերուն մէջը,
Ու շատ օրեր Տէրոջը տունը պիտի բնակիմ։

ՍԱՂՄ· ԻԴ

1 Առաւօտու աւետիքը երկրին վրայ։ 3 Անոր հոգեւոր քաղաքացիները։ 7 Հանդիսական երգ մը։

Սաղմոս Դաւիթի։

1 Տէրոջն է երկիրը ու անոր լիութիւնը,
Աշխարհը ու անոր բնակիչները։
2 Ինչու որ ինքը անոր հիմերը ծովերուն վրայ ձգեց,
Ու գանիկա գետերուն վրայ հաստատեց։
3 Ո՞վ պիտի ելլէ Տէրոջը լեռը,
Կամ ո՞վ պիտի կենայ անոր սուրբ տեղը։
4 Ձեռքերով սուրբը ու սրտով մաքուրը,
Որ սուտին անձնատուր չեղաւ,
Ու նենգութեամբ երդում չըրաւ.
5 Անիկա Տէրոջմէն օրհնութիւն պիտի առնայ,
Ու իր փրկութեան Աստուծմէն՝ արդարութիւն։
6 Ձանիկա փնտռողներուն ցեղը աս է.
Քու երեսդ խնդրողները (Յակոբն է։) (Սէլա։)
7 Ով դուռներ, գլուխնիդ վեր վերցուցէք.
Ու վերցուեցէք, ով յաւիտենական դուռներ,
Որ փառաց Թագաւորը մտնէ։
8 Ո՞վ է աս փառաց Թագաւորը.
Կարող ու հզօր Տէրը,
Պատերազմի մէջ հզօր Տէրը։
9 Ով դուռներ, գլուխնիդ վեր վերցուցէք.
Ու վերցուեցէք, ով յաւիտենական դուռներ,
Որ փառաց Թագաւորը մտնէ։
10 Ո՞վ է աս փառաց Թագաւորը.
Զօրքերուն Տէրը,
Ինքն է փառաց Թագաւորը։ (Սէլա։)

ՍԱՂՄ· ԻԵ

1 Դասիքին վտահութիւնը ապրելի մէջ։ 7 Աղերսագիրը կ'ազատուի հակառակորդներէն։ 16 ու նեղութիւնէ ազատուելու համար ալ կ'ըսէ։

Ա–ից Դաւիթի։

1 Ով Տէր, իմ անձս քեզի վերցուցի։
2 Ով իմ Աստուածս, Քեզի յուսացայ. թող չամչնամ,
Ու թշնամիներս իմ վրաս չցնծան։
3 Նաեւ ամէն քեզի սպասողները թող չամչնան.
Անօրէնութեամբ անօրէնութիւն ընողները թող ամչնան։
4 Ով Տէր, քու ճամբաներդ ցուցուր ինծի,
Քու շաւիղներդ սորվեցուր ինծի։
5 Քու ճշմարտութեանդ մէջ ինծի առաջնորդէ ու սորվեցուր ինծի,
Քանզի դուն ես իմ փրկութեանս Աստուածը.
Ես քեզի կը սպասեմ ամէն օր։
6 Ով Տէր, քու գթութիւններդ ու ողորմութիւններդ յիշէ,
Ինչու որ յաւիտենական են։
7 Մանկութեան մեղքերս ու յանցանքներս մի յիշեր,
Հապա քու ողորմութիւնովդ իս յիշէ՝
Քու բարութեանդ համար, ով Տէր։
8 Տէրը բարի և ուղիղ է.
Անոր համար մեղաւորներուն կը սորվեցնէ ճամբան։
9 Դատաստանի մէջ պիտի առաջնորդէ հեզերուն,
Ու իր ճամբան հեզերուն պիտի սորվեցնէ։
10 Տէրոջը բոլոր ճամբաները ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն են
Իր ուխտը ու վկայութիւնները պահողներուն։
11 Ով Տէր, քու անունդ համար
Ներէ իմ անօրէնութիւնս, քանի որ մեծ է։
12 Ո՞վ է այն մարդը որ Տէրոջմէն կը վախնայ.
Անոր պիտի սորվեցնէ իր ընտրած ճամբան։
13 Անոր անձը բարութեան մէջ պիտի բնակի,
Ու անոր սերունդը երկիրը պիտի ժառանգէ։
14 Տէրոջը ընտանութիւնը իրմէ վախցողներուն հետն է,
Ու իր ուխտը անոնց կը սորվեցնէ։

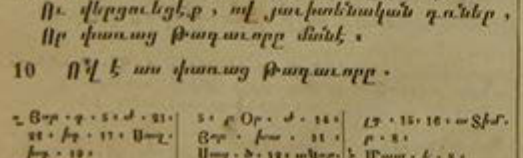

15 Իմ աչքերս ամէն ատեն Տէրոջը կը նային,
Ինչու որ իմ ոտքերս պարագիծէն ան պիտի հանէ։
16 Դարձիր ու ողորմէ ինծի,
Վասն զի մինակ ու վշտացած եմ։
17 Սրտիս նեղութիւնները չատցան.
Իմ վիշտերէս ես հանէ։
18 Իմ նեղութեանս ու տառապանքս նայէ,
Ու բոլոր մեղքերս ներէ։
19 Տես իմ թշնամիներս, ինչու որ չատցան,
Ու անիրաւ ատելութիւնով դիս ատեցին։
20 Պահէ իմ անձս ու փրկէ զիս.
Թող չամչնամ, վասն զի քեզի յուսացայ։
21 Կատարելութիւնը և ուղղութիւնը ես ինծի պահեմ,
Ինչու որ քեզի սպասեցի։
22 Ով Աստուած, փրկէ Իսրայէլը
Իր ամէն նեղութիւններէն։

ՍԱՂՄ· ԻԶ

1–11 Դաւիթ Աստուծոյ կը դիմէ իր անարատութեանը վրայ վճռաճանաչով։

Ս–ւմ Դաւթի։

1 Ով Տէր, ինծի գատէ,
Վասն զի ես իմ անարատութիւնովս քալեցի.
Տէրոջը յուսացայ, պիտի չսասանիմ։
2 Ով Տէր, զիս փորձէ ու քննէ,
Փորձէ իմ երիկամունքներս ու սիրտս։
3 Վասն զի քու ողորմութիւնդ իմ աչքերուս առջեւն է,
Ու քու ճշմարտութեանդ մէջ քալեցի։
4 Ունայն մարդոց հետ չնստայ,
Ու կեղծաւորներուն հետը պիտի չխառնուիմ։
5 Չարերուն ժողովը ատեցի,
Ու ամբարիշտներուն հետ պիտի չնստիմ։
6 Անմեղութեամբ ձեռքերս պիտի լուամ,
Ես քու սեղանիդ չորս կողմը պիտի պտտիմ,
ով Տէր,
7 Որ չնորհակալութեան ձայներ լսել տամ,
Ու քու ամէն սքանչելիքներդ պատմեմ։
8 Ով Տէր, սիրեցի քու տանդ բնակութիւնը,
Ես քու փառքիդ կեցած տեղը։
9 Մի կորնչցներ իմ անձս մեղաւորներուն հետ,
Ու իմ կեանքս արիւնահեղ մարդոց հետ,
10 Որ անոնց ձեռքերուն մէջը անօրէնութիւն կայ,
Ու անոնց աջ ձեռքը կաշառքով լեցուն է։
11 Բայց ես իմ անարատութեանովս պիտի քալեմ։
Ազատ փրկէ ու ինծի ողորմէ։
12 Իմ ոտքս նշտակութեան մէջ կը կենայ։
Ժողովներուն մէջ Տէրը պիտի օրհնեմ։

ՍԱՂՄ· ԻԷ

1 Դաւիթ Աստուծոյ կորպութիւնը։ 4 և Աստուծոյ Խոստումները հաստատ ունենալը։ 9 ու ապրելով իր հաստատը կը պահպանէ։

Ս–ւմ Դաւթի։

1 Տէրը իմ լոյսս ու իմ փրկութիւնս է,
Ես ուրկից պիտի վախնամ։
Տէրը իմ կեանքիս ապաւէնն է,
Ես ուրկից պիտի դողամ։
2 Չարերը իմ մարմինս ուտելու համար ինծի մօտեցան ատենին,
Իմ նեղիչներս ու թշնամիներս սահեցան ու ինկան։
3 Թէև որ վրաս զօրքի բանակ ելլէ,
Սիրտս պիտի չվախնայ.
Թէ որ վրաս պատերազմի պարտաստութիւն ըլլայ,
Ասով ես վստահ պիտի ըլլամ։
4 Բան մը կը խնդրեմ Տէրոջմէն,
Ան- ասիկա կ'ապաշխեմ,
Որ կեանքիս բոլոր օրերը
Տէրոջը տանը մէջ բնակիմ
Տէրոջը վսեմութիւնը տեսնելու,
Ու անոր տաճարին մէջ ընդ խնդրելու համար։
5 Վասն զի չար օրուան մէջ
Իր բնակարանին մէջ զիս պիտի պահէ,
Իր վրանին ծածկութեամբ զիս պիտի ծածկէ.
Վէմի վրայ պիտի վերցնէ զիս։
6 Ու հիմա իմ գլուխս պիտի բարձրանայ
Իմ բոլորտիքս եղող թշնամիներուս վրայ.
Ու անոր վրանին մէջ ուրախութեան ձայնով զոհեր պիտի մատուցանեմ.
Գիտի երգեմ ու ապին պիտի բանամ Տէրոջը։
7 Ով Տէր, ձայնս լսէ կանչելու առնես,
Ու ողորմէ և պատասխան տուր ինծի։
8 Իմ սրտս քեզմէ՝ ըսե ըսիր,
Իմ երեսս փնտռեցէք՝ ըսե ըսիր,
Ով Տէր,
9 Քու երեսդ ինծմէ մի ծածկեր,
Բարկութիւնով ծառադ մէկդի մի ձգեր.

ինձի օդնական եղար , դիս մի մերժեր ,
եւ դիս մի թողուր , ով իմ փրկութեանս Աս-
տուածը ։
10 *Թէև հայրս ու մայրս դիս թողուն ,*
Բայց Տէրը իս պիտի ընդունի ։
11 *Ով Տէր , ցոյց ձամբադ ինձի ասլիեցուր ,*
Ու հիւսակ ճամբուն մէջ ինձի առաջնորդ
Թշնամիներուս համար ։
12 *Զիս իմ թշնամիներուս կամացը մի մատներ ,*
Ինչու որ հիմ վրաս սուտ վկաներ
Ու անիրաւութիւն փչողներ եղան ։
13 *Հաւատացի Տէրոջը բարութիւնը տեսնելու*
Կենդանիներուն երկրին մէջ ։
14 *Տէրոջը սպասէ ։*
Զօրացիր ու սիրտդ թող զօրանայ ։
Ա՛ Տէրոջը սպասէ ։

ՍԱՂՄ · ԻԸ

1 Դաւիթ ընծաւոգութեամբ ապրիլ կ'ընէ իր թշնամիներուն դէմ. ե յաւուրն կ'երգեն. 9 Յոզվածոյին համար ապրիլ կ'ընէ.

Ս--ոյ Դաւիթ ։

1 *Ով Տէր , քեզի կը կանչեմ .*
Ով իմ վէմս , մի լռեր ինձի .
Զըլլայ որ ինձի լռելով
Գերեզմանիս իջնողներուն նմանիմ ։
2 *Լսէ իմ ինդրուատ քիս ձայնը*
Երբոր քեզի կ'աղաչեմ ,
Երբոր իմ ձեռքերս կը վերցընեմ
Դէպ ի քու սուրբ տաճարդ ։
3 *Զիս մի կորսնցըներ ամբարիշտներուն հետ ,*
Ու անօրէնութիւն գործողներուն հետ ,
Որոնք իրենց ընկերներուն հետ խաղաղ-
Թիւն կը խօսին ,
Բայց սրտերնուն մէջը չարութիւն կայ ։
4 *Տուր անոնց իրենց գործերուն պէս ,*
Ու իրենց ընթացքներուն չարութիւնը պէս ։
Իրենց ձեռացը գործերուն պէս տուր անոնց ,
Հատուցում ըրէ անոնց ։
5 *Որովհետև չանազնեք Տէրոջը ըրածներուն*
Ու անոր ձեռացը գործերուն մտագ բաներին
չեն բներ ,
Պիտի կործանի զանազնք , ու չ պիտի չշինի ։
6 *Օրհնեալ ըլլայ Տէրը ,*
Որ լսեց իմ ազօթքիս ձայնը ։
7 *Տէրը իմ զօրութիւնս ու իմ սպառս է ։*
Իմ սիրտս անոր յուսացաւ , ու ես օգնու-
թիւն գտայ ։
Ուստի սիրտս ուրախացաւ ,
Եւ ես իմ երգովս զանիկա պիտի գովեմ ։
8 *Տէրը անոնց ոյժն է ,*
Ու իր օծեալին փրկութեանը պարիսպն է ,
9 *Փրկէ քու ժողովուրդդ ,*
Ու օրհնէ քու ժառանգութիւնդ ։
Նաև հովուէ զանոնք ու յաւիտեան բարձ-
րացուր ։

ՍԱՂՄ · ԻԹ

1 Աստուծոյ փառաբանութիւն կը ճշդէ 3 իր կարողութեանը համար ։ 11 ու իր ժողովուրդը պաշտպանելուն համար ։

Պաղտոս Դաւիթ ։

1 *Տէրոջը տուէք , ով Հզօրաց որդիք ,*
Տէրոջը տուէք փառք ու զօրութիւն ։
2 *Տէրոջը տուէք իր անուանը փառքը ,*
Տէրոջը երկրպագութիւն ըրէք սրբութեան
գարդարանքով ։
3 *Տէրոջը ձայնը ջուրերուն վրայ է ։*
Փառաց Աստուածը կ'որոտայ ։
Տէրը շատ ջուրերուն վրայ է ։
4 *Տէրոջը ձայնը ուժով է ,*
Տէրոջը ձայնը վեհափառութիւնով է ։
5 *Տէրոջը ձայնը եղևինները կը կոտրէ ,*
Ու Տէրը կը կոտրտէ Լիբանանի եղևիններըը ։
6 *Զանոնք կը ցատկեցընէ որթու պէս ,*
Լիբանանը ու Սարիսները միեղջերուներուն ձա-
գին պէս ։
7 *Տէրոջը ձայնը կրակին բոցերը կը ճեղքէ ։*
8 *Տէրոջը ձայնը կը դողացընէ անապատը ,*
Տէրը Կադեսի անապատը կը դողացընէ ։
9 *Տէրոջը ձայնը եղնիկները կը ծնեցընէ ,*
Ու անտառները կը մերկացընէ ։
Ամէն տաճարին մէջը ամէնքն ալ կը խօսին
Անոր փառքը ։
10 *Տէրը ջրհեղեղին վրայ կը նստի ,*
Տէրը յաւիտեան թագաւոր կը նստի ։
11 *Տէրը իր ժողովուրդին զօրութիւն պիտի տայ ,*
Տէրը իր ժողովուրդը խաղաղութիւնով պիտի
օրհնէ ։

ՍԱՂՄ · Լ

1 Դաւիթ իր փրկութեանը համար գԱստուած կը գովաբանէ . 4 կը յորդորի ուրիշներն ալ որ գնոյնը գովաբանեն . յիշեցը. Նեղվի անանց իր Աստուած ինչպես վարուեցաւ իրեն հետ ։

Պաղտոս Դաւիթ . Տաճարը նուաիականաց Երգը ։

1 *Ով Տէր , կը բարձրացընեմ քեզ , վասն զի ես*
ազատեցիր ,
Ու իմ թշնամիներուս չուրախացուցիր զիս ։
2 *Տէր Աստուած իմ ,*
Քեզի աղաղակեցի ու դուն բժշկեցիր զիս ։
3 *Տէր , հանեցիր հոգիս գերեզմանէն ,*
Կենդանի պահեցիր զիս , որ չիջնամ գերեզ-
մանը ։
4 *Սաղմոսերգեցէք Տէրոջ սուրբերը ,*
Ու գովեցէք անոր սրբութեան յիշատակը ։
5 *Վասն զի անոր բարկութիւնը մէկ վայրկեան*
կը տեւէ ,
Իսկ անոր կամքը կեանքի համար է ։
Գիշերը լացով կրնայ մտնել ,
Բայց առտուն ցնծութիւն կ'ըլլայ ։
6 *Ես իմ յաջողութեանս մէջ ըսի ,*
Երբեք պիտի չսասանիմ ։
7 *Տէր , քու կամքովդ*
Հաստատեցիր զիս իբրև զօրաւոր լեռ ։
Դէմքդ դարձուցիր ինձմէ ,
Ես ալ խռովեցայ ։
8 *Քեզի աղաղակեցի , Տէր ,*
Ու Տէրոջը աղաչեցի ։
9 *Ի՞նչ օգուտ կայ իմ արիւնիս մէջ ,*
Երբ իջնամ փոսը ։
Մի՞թէ հող քեզ պիտի գովէ ,
Կամ ճշմարտութիւնդ պիտի պատմէ ։
10 *Լսէ Տէր , ողորմէ ինծի ,*
Տէր , եղիր օգնական ինծի ։
11 *Դարձուցիր իմ սուգս ուրախութեան ,*
Քուրազս հանեցիր ու զիս ուրախութեամբ
պատեցիր ։
12 *Որպէսզի փառքս քեզի երգէ ու չդադրի ,*
Տէր Աստուած իմ , յաւիտեան քեզ գովեմ ։

ե · Ս--ոյ խթ · 11 ·
Ս--ոյ իւ · 4 · Հզ· 11 · Ա՛ոյ ·
4 Ս--ոյ իզ· 18 ·
ե Ս--ոյ լ· 25 ·
ղ Ս--ոյ իբ· 9 · բ
Ի--ոյ · իր · 3 · ր
Ս--ոյ · Ա՛զ · 7 · ե
Ս--ոյ · լ· 11 ·
ճ Ս--ոյ · Ն՛զ· 13· Ա՛ձզ·
9 · Ա՛իր · 2 · Ե՛բ՛Ա՛· Ա՛ա · 19 · Ե՛զ՛Ի· իզ· 20 ·
Ս--ոյ · լ· 24 · կր · 1 · 5 · Ն՛ր · 5 · Ե՛ա · իւ · 3 · Ա՛ր · բ · 24 ·
ԻԼ
= Ս--ոյ · Ա՛զ · 1 ·
Ս--ոյ · Ա՛ը · 4 · Ա՛իզ·
7 ·
ե Ե՛ր · Գ՛ա՛ր
Գ՛ա՛ · Ա՛ր · 1 · 2 · 3 ·
Ե՛ր · 17 · Ե՛ա՛ · 8 · 25 ·
Ս--ոյ · Ա՛ր · 9 ·
Ա՛ա · 16 ·
Ս--ոյ · իր · 9 ·
Լ
= բՕր · ի · 5 · բԳ՛ա՛ · 6 · 11 · գ · 20 ·
Գ՛ա՛ · Ա՛ր · 1 · 2 · 3 · 4 · 5 · 6 · 7 · 8 · 9 ·
Ս--ոյ · Ա՛ր · 11 · 12 · 13 · 14 · 15 · 16 · 17 · 18 · 19 · 20 · 21 · 22 · 23 · 24 · 25 · 26 · 27 · 28 · 29 · 30 · 31 · 32 · 33 · 34 · 35 · 36 · 37 · 38 · 39 · 40 · 41 · 42 · 43 · 44 · 45 · 46 · 47 · 48 · 49 · 50 · 51 · 52 · 53 ·
Ի՛Գ
= ա՛Ն · Ա՛զ · 28 · 29 ·
Ս--ոյ · գ · 7 · 8 · 9 ·
Կ՛ա՛ Աստուած
Գ՛ա՛ · լ՛ · 4 · 5 ·
Ե՛ա · ր · 13 ·
Ս--ոյ · Ն՛ձգ · 4 ·
ե բ Օր · գ · 9 ·
բ Տ՛բ՛ · գ · 18 ·
Գ՛ա՛ · Ա՛ր · 1 · 2 · 3 · 4 · 5 · 6 · 7 · 8 · 9 · 10 · 11 · 12 · 13 · 14 · 15 · 16 · 17 · 18 · 19 · 20 · 21 · 22 · 23 · 24 · 25 · 26 · 27 · 28 · 29 · 30 · 31 · 32 · 33 · 34 · 35 · 36 · 37 · 38 · 39 · 40 · 41 · 42 · 43 · 44 · 45 · 46 · 47 · 48 · 49 · 50 · 51 · 52 · 53 · 54 · 55 · 56 · 57 · 58 · 59 · 60 · 61 · 62 · 63 · 64 · 65 · 66 · 67 · 68 · 69 · 70 · 71 · 72 · 73 · 74 · 75 · 76 · 77 · 78 · 79 · 80 · 81 · 82 · 83 · 84 · 85 · 86 · 87 · 88 · 89 · 90 · 91 · 92 · 93 · 94 · 95 · 96 · 97 · 98 · 99 · 100 · 101 · 102 · 103 · 104 · 105 · 106 · 107 · 108 · 109 · 110 · 111 · 112 · 113 · 114 · 115 · 116 · 117 · 118 · 119 · 120 · 121 · 122 · 123 · 124 · 125 · 126 · 127 · 128 · 129 · 130 · 131 · 132 · 133 · 134 · 135 · 136 · 137 · 138 · 139 · 140 · 141 · 142 · 143 · 144 · 145 · 146 · 147 · 148 · 149 · 150 ·

Ու ինձմէ՛ն հեռու չեղիր ,
2 Ով իմ Տէր Աստուածս , քեզի կանչեցի ,
Ու ինձ բժշկեցիր ։
3 Ով Տէր , հիմ անձս դուրս հանեցիր ,
Դուրը կենդանութեան միջէն ինձ ապրեցուցիր ։
4 Սաղմնա երգեցէք Տէրոջը , ով անոր սուրբերը ,
Ու անոր սրբութիւնը յիշելով շնորհակալ եղէք ։
5 Վասն զի միակ րոպէ մը իր բարկութեանը մէջ է ,
Բայց հոր հաճութեանը մէջ է ծոյլ կեանցը տանը .
Իրիկուանը լաց կայ ,
Բայց առաւօն ուրախութիւն ։
6 Ես իմ յաջողութեանս մէջ ըսի թէ
Յաւիտեան պիտի չսասանիմ ։
7 Ով Տէր , քու հաճութեանդով իմ լեռս հաստատուն ըրիր .
Երեսդ ծածկեցիր , ու ես խռովեցայ ։
8 Ով Տէր , քեզի կը կանչեմ ,
Ու Տէրոջը ազաչանք կ՚ընեմ ։
9 Իմ արիւնիս ի՞նչ օգուտ կ՚ըլլայ ,
Թէ որ ես գուրը իջնեմ .
Մի՛թէ հողը քեզ պիտի գովէ՞ ,
Կամ անիկա պիտի պատմէ՞ քու ճշմարտութիւնդ ։
10 Լսէ , ով Տէր , ու ողորմէ ինծի .
Ով Տէր , ինծի օգնական եղիր ։
11 Իմ սուգս պարի փոխեցիր ,
Քուրձս ինծմէ հանեցիր ,
Ու ինծի ուրախութիւն հագցուցիր .
12 Որպէս զի ինչ փառք սաղմոս երգէ քեզի ու ալ չլռէ .
Ով իմ Տէր Աստուածս , յաւիտեան քեզ պիտի գովեմ ։

ՍԱՂՄՈՍ ԼԱ

1 Դաւիթ Աստուծոյ վրայ իր ունեցած վստահութիւնը յայտնելով անկէ ազատութիւն կը խնդրէ , 7 Աստ ապրումներէն նեղուելը կ՚արտահայտէ , 9 Իր նեղութեանը մէջ կ՚ապրի , 10 Աստուծոյ բարութիւնները յիշելով գոհութիւն կ՚ընծայէ .

Գլխաւոր երաժշտին . Սաղմոս Դաւիթի .

1 Ով Տէր , քեզի յուսացայ ,
Յաւիտեան չամչեմ .
Քու արդարութեանդով զիս ազատէ ,
2 Քու ականջդ ինծի խոնարհեցուր ,
Շուտով զիս ազատէ .
Ինծի ամրոցի մը նման եղիր ,
Ու զիս ապրեցնելու համար ապահովութեան տուն մը .
3 Վասն զի իմ վէմս ու բերդս դուն ես .
Ու քու անուանդ համար ինծի առաջնորդէ ու զիս կատարէ .
4 Որոգայթէն զիս հանէ , որ ինծի համար գազանակ լարեր են ,
Ինչու որ իմ զօրութիւնս դուն ես ։
5 Հիմ հոգիս քու ձեռքդ կը յանձնեմ .
Ով ճշմարիտ Աստուած ազնութեան , դուն զիս փրկեցիր ։
6 Սնոտի ունայնութիւններ պահողները ատեցիր .
Բայց ես Տէրոջը յուսացայ ։
7 Քու ողորմութիւնովդ պիտի ցնծամ և ուրախ ըլլամ .
Ինչու որ իմ թշուառութիւնս տեսար ,
Ու հիմ անձս տառապանքներուն մէջ պահեցար .
8 Ու զիս թշնամիին ձեռքը չմատնեցիր ,
Հապա՛ իմ ոտքերս լայնարձակ տեղ մը կանգնեցուցիր ։
9 Ով Տէր , ողորմէ ինծի , վասն զի նեղութեան մէջ եմ .
Սրտնեղութենէն մնաչեցաւ իմ աչքս , իմ անձս ու իմ փորս ։
10 Վասն զի իմ կեանքս տրտմութենէն
Ու տարիներս հառաչանք բնելէն սպառեցան .
Իմ ոյժս թշուառութենէս սպրթացաւ ,
Ոսկորներս ալ մնաչեցան ։
11 Իմ բոլոր թշնամիներուս համար նախատինք դարձեր եմ ,
Մանաւանդ դրացիներուս աղիվ նախատինք եղայ ,
Ու իմ ծանօթներուս երկիւղ եղայ .
Ինծի դուրսը տեսնողները ինծմէ կը փախչէին ։
12 Մոռացած մէս սիրտէ մեռցուած եղայ ,
Կոտրած անօթի նմանեցայ ։
13 Վասն զի շատերուն բամբասանքը լսեցի .
Զաւթս կողմն ալ կար .
Երբոր անոնք ինծի համար միասին խորհուրդ ըրին ,
Հոգիս առնելու մտադրեցան ։
14 Բայց ես քեզի յուսացայ , ով Տէր .
Քեզ ըսի թէ Դուն ես իմ Աստուածս .
15 Իմ ժամանակներս քու ձեռքդ են .
Փրկէ զիս թշնամիներուս ձեռքէն ու հալածողներէն ։
16 Քու ծառայիդ վրայ երեսդ փայլեցուր .
Քու ողորմութեամբդ զիս փրկէ ։

17 Ով Տէր, հաճեսցիս,
վասն զի քեզի կանչեցի.
Ամաչիցին անիրաւքն ի մէջ ի դժոխս,
Ո՛ւ գերեզմանին մէջ ի մոլ լուռ կենան։
18 Թող պատանձին առասիս շրթունքներդ,
Որոնք հպարտութեամբ և նախատանօք
Անիրաւութեան կը խօսին արդարին դէմ։

19 Ո՛րչափ մեծ է քու բարութիւնդ՝
Որ քեզմէ վախցողներուն համար պահեցիր,
Ո՛ւ քեզի յուսացողներուն համար ըրիր
Մարդոց որդիներուն առջեւ։
20 Զանոնք քու երեսիդ ծածկոյթովը պիտի
ծածկես
Մարդոց դաւաճանութիւններէն.
Խորանի մէջ պիտի ծածկես զանոնք
Լեզուներուն հակառակութենէն։

21 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը,
վասն զի ՚ինծ սքանչելի ընծայեց
զթութիւնը զարմանալի ըրաւ ինծի
՚Գաթսպատր քաղաքի մէջ։
22 Հմ չփոթութեան մէջ ըսի ես
՚Կտրեալ եմ քու աչքերուդ առջեւէն.
Սակայն դուն իմ ազօթքիս ձայնը լսեցիր՝
երբոր քեզի աղաղակեցի։
23 ՚Տէրը սիրեցէք, ով անոր բոլոր սուրբերը,
վասն զի Տէրը հաւատացեալներդը կը պահէ,
Ո՛ւ ամբարտաւանութիւն ընողներուն առատ
ապրէն հատուցում կ՚ընէ։
24 ՚Կարիճ եղէք ու ձեր սիրտը թող զօրանայ,
Դուք ամէնդ որ Տէրոջը կը յուսաք։

ՍԱՂՄ· ԼԸ

1 Երգ՝ Դաւթին։ Երբ Աբիմելէք զինք ի փախուստ դրաւ, և նա գնաց։

Օրհնեմ զՏէր ամէն ատեն,
անոր գովեստը միշտ բերանիս մէջ կ՚ըլլայ։
2 Անձս պարծանք պիտի ընէ Տիրոջմով,
Խոնարհները պիտի լսեն ու ուրախանան։
3 Մեծցուցէք Տէրը ինծի հետ,
Եւ միասին բարձրացնենք անոր անունը։
4 Փնտռեցի զՏէր ու ինծի լսեց,
Եւ զիս ազատեց ամէն վախերէս։
5 Անոր նայեցան ու լուսաւորուեցան,
Եւ անոնց երեսները չխայտառակուեցան։
6 Այս աղքատը կանչեց ու Տէրը լսեց,
Եւ զինք ազատեց իր բոլոր նեղութիւններէն։
7 Տիրոջ հրեշտակը կը բանակի
Անոնց շուրջ որ զինք կը վախնան, և զանոնք կ՚ազատէ։
8 Համտեսեցէք ու տեսէք որ քաղցր է Տէրը,
Երանի՚ անոր որ անոր կը յուսայ։
9 Վախցէք Տէրոջմէ դուք անոր սուրբերը,
Որովհետեւ անոր վախցողներուն պակասութիւն չկայ։
10 Առիւծներ կարիքի մէջ կ՚իյնան ու կ՚անօթենան,
Բայց Տէրոջը փնտռողներուն բարիքէն պակսութիւն չկայ։
11 Եկէք որդիներ, ինծի լսեցէք,
Տիրոջմով վախնալը ես ձեզի պիտի սորվեցնեմ։
12 Ո՞վ է այն մարդը որ կեանք կ՚ուզէ,
Եւ երկար օրեր կ՚ուզէ որ բարիք տեսնէ։
13 Պահէ քու լեզուդ չարէն,
Ու շրթունքներդ նենգութիւն չխօսին։
14 Խոյս տուր չարէն ու բարիք ըրէ,
Խաղաղութիւն փնտռէ ու զայն հետապնդէ։
15 Տիրոջ աչքերը արդարներուն վրայ են,
Ու անոր ականջները անոնց աղաղակին կ՚ունկնդրեն։
16 Տիրոջ երեսը չարագործներուն դէմ է,
Որպէսզի երկրէն անոնց յիշատակը ջնջէ։
17 Արդարները աղաղակեցին ու Տէրը լսեց,
Եւ զանոնք ազատեց իրենց բոլոր նեղութիւններէն։
18 Տէրը մօտ է սրտով խոնարհներուն,
Եւ հոգիով խոնարհները կ՚ազատէ։
19 Արդարին չարչարանքները շատ են,
Բայց Տէրը զանոնք բոլորէն կ՚ազատէ։
20 Անոր բոլոր ոսկորները կը պահէ,
Ոչ մէկ մէկը անկէ պիտի կոտրի։
21 Չարը չարութիւնը պիտի սպաննէ,
Եւ արդարին թշնամիները պիտի պատժուին։
22 Տէրը կ՚ազատէ անոր ծառաներուն հոգին,
Եւ անոր վրայ յուսացողներէն ոչ մէկը պիտի պատժուի։

ՍԱՂՄ· ԼԹ

1 Երգարանութիւնք սիգերուն Խոտութեանը մէջ կը կոչանոչ։
3 Մէկզի խոտորումներդը իրենցմէդը կը հանդարտեցնեն։
5 Աստուծոյ խոստումները ուրախութիւն կը պատճառեն։

Դաւթին ՚երգը։

1 Երանի՚ անոր՝ որուն ՚յանցանացը Թողութիւն եղաւ,
Ո՛ւ անոր մեղքերը ծածկուեցան։
2 Երանի՚ այն մարդուն՝ որ Տէրը ՚անօրէնութիւն չհաշիւ անոր,
Ու ՚անոր հոգիին մէջը նենգութիւն չկայ։

3 Երբոր լուռ կեցայ՝ ոսկորներս մնչեցան
Իմ ամէն օր աղաղակելովս։
4 Վասն զի ցորեկ ու գիշեր ՚քու ձեռքդ իմ վրաս ծանրացաւ.
Իմ Թացութիւնս ամառուան չորութեան դարձաւ։ (Սէլա։)
5 Իմ մեղքս քեզի յայտնեցի,
Ու իմ անօրէնութիւնս չծածկեցի.
՚Ըսի Թէ Տէրոջը պիտի խոստովանիմ յանցանքներս.
Ու դուն Թողուցիր իմ մեղքիս անօրէնութիւնը։ (Սէլա։)
6 Ասոր համար ամէն սուրբ քեզի պիտի ընէ գոհաբանութեան ժամանակդ.
Բիւրաւի չար ջրերուն հեղեղներուն առեղը Անոր պիտի չմօտենան։
7 ՚Դուն ես իմ ապաստանարանս.
Դիւրութենէն պիտի պահես.
Դուն իս պիտի պատես ՚ազատութեան երգերով։ (Սէլա։)
8 Քեզի պիտի սորվեցնեմ, ու երթալու ճամբադ պիտի ցուցնեմ քեզի։
†Քեզ՝ պիտի խրատեմ,՚ իմ աչքս քու վրադ պիտի ըլլայ։
9 Ձիու պէս՝ — Ջորիի պէս մի ըլլաք, — ՚որ հասկ չունին,
Ո՛ւ երանոց սանձին ու պախրոցին զարդովը կապելու է, որ քեզի չմօտենան։
10 Անհաւատներուն տանջանքները շատ պիտի ըլլան,
Սակայն ՚Տէրոջը յուսացողին չորս կողմը ողորմութիւնը պիտի պատէ։
11 Ով արդարներ, Տէրոջմով ուրախ եղէք ու ցնծացէք,
Ո՛ւ բոլոր սրտով ուղիղներդ գոհանալ եղէք։

ՍԱՂՄ· ԼԳ

1 Աստուած գովաբանութեան արժանի է իր բարութեանը համար. ՝ իր կարողութեանը համար. 12 և իր նախախնամութեանը համար. 20 Գնաց և ոչ մէկ վատահութիւնը Աստուծոյ վրայ գնեց.

1 ՚Ով արդարներ, Տէրոջմով ցնծացէք.
Ուղիղներուն կը վայլէ ՚օրհնութիւն երգել։
2 Գոհանցէք Տէրը քնարով,
՚Տասը լար ունեցող սաղմոս երգեցէք անոր։

ԼԸ
• Կամ խոստովանութեան սաղմոս։

3 ՞Նոր երգ մը երգեցէք անոր ,
վարպետութեամբ նուագեցէք զարկեք ցընծութեան ձայնով ։
4 վասն զի Տէրոջը խօսքը չիմակ է ,
ու անոր բոլոր գործերը ճշմարտութեամբ են ։
5 ՚Ան կը սիրէ արդարութիւնը ու իրաւունքը կը սիրէ ։
Տէրոջը ողորմութիւնովը երկիրը լեցուն է ։
6 ՚Տէրոջը խօսքովը երկինքը ստեղծուեցաւ ,
ու իր բերնին հոգիովը անոր բոլոր զօրքը ։
7 ՚Ովկեանն ՙդէզի մը պէս՚ կը ժողվէ ,
Անդունդները շտեմարաններուն մէջը կը դնէ ։
8 Բոլոր երկիրը թող Տէրոջմէն վախնայ ,
ու անկէ դադար աշխարհի բոլոր բնակիչները ։
9 վասն զի ՚անիկա բաւ , ու եղաւ .
ինքը հրամայեց , ու հաստատուեցաւ ։

10 ՚Տէրը կը ցրուէ հեթանոսաց խորհուրդները ,
փուճը կ՚անէ ժողովուրդց դիտաւորութիւնները ։
11 ՚Տէրոջը խորհուրդը յաւիտեան կը մնայ ,
ու անոր սրտին դիտաւորութիւնները՝ ազգէ ազգ ։

12 ՚Երանի՜ ան ազգին՝ որուն Աստուածը Տէրն է ,
ան ժողովուրդին՝ ՚ի ՚կրնն ժառանգութեան համար ընտրեց ։
13 ՚Տէրը երկինքէն կը նայի ,
բոլոր մարդոց որդիները կը տեսնէ ։
14 իր բնակութեան տեղէն
Աշխարհի բոլոր բնակիչները կը դիտէ ։
15 Անոնց սիրտերը հաւասարապէս ինքը ստեղծեց ,
՚Անոնց բոլոր գործերը կ՚իմանայ ։
16 ՚Թագաւոր մը զօրքի շատութիւնով չազատուիր ։
Ոչ ՚ի զօրաւոր մարդ մը ուժի շատութիւնով կը փրկուի ։
17 ՚Ձին ազատութեան համար պարապ բան է ,
ու իր ուժին շատութիւնովը չկրնար ազատել ։

18 ՚Ահա Տէրոջը աչքը ՙիրմէ վախցողներուն
ու իր ողորմութեանը յուսացողներուն վրայ է ,
19 Անոնց անձը մահուանէ փրկելու ,
ու ՚սովի ժամանակ զանոնք ապրեցնելու համար ։
20 ՚Մեր անձը Տէրոջը կը սպասէ .
՚Մեր օգնութիւնը ու մեր վահանը անիկա է ։
21 վասն զի ՚ան մեր սիրտերը անով կ՚ուրախանայ ,
ինչու որ անոր սուրբ անունը յուսացանք ։
22 Ով Տէր , քու ողորմութիւնդ մեր վրայ ըլլայ ,
ինչպէս որ քեզի կը յուսանք ։

ՍԱՂՄ · Լ Դ

1 Դաւիթ գԱնատան կը դիմադրէ , ու իր փրկութիւնովը ուրիշներն ալ կը յորդորէ նոյն բանը ընելու ։ 3 Աստուծոյ խրկութիւնը ։ 11 Աստուծմէ վախնալու յորդորը մը ։ 15 Աչք տրուածոց պատասխանները ։

Ո՜վ՝՝՝ Դաւիթի անաստներ որ ՚Աբիմելեքին առջեւն յիմար ձեւացաւ , ան ալ զանոնք բրաւ զանիկա որ գնաց ։

1 ՞Ամէն ժամանակ Տէրը պիտի գովեմ .
Անոր գովութիւնը միշտ իմ բերանս պիտի ըլլայ ։
2 Իմ անձս ՚Տէրոջմով պիտի պարծի .
՚Խոնարհները պիտի լսեն և ուրախ ըլլան ։
3 ՚Ինծի հետ Տէրը մեծցուցէք ,
ու միասին բարձրացնենք անոր անունը ։

4 ՚Տէրը լսեց զիս , ու ինծի պատասխան տուաւ ,
Եւ իմ ամէն երկիւղներէս զիս փրկեց ։
5 Անոր նայեցան ու լոյս առին ,
Եւ անոնց երեսները չամչցան ։
6 Ես աղքատը ազատեց , ու Տէրը լսեց զիս ,
Եւ ՚ցանկիս իր բոլոր նեղութիւններէն փրկեց ։
7 ՚Տէրոջը հրեշտակը ՚իր բանակը անկէ վախցողներուն չորս կողմը կը դնէ ,
ու զանոնք կ՚ազատէ ։
8 ՚Դաշակեցէք ու տեսէք որ Տէրը բարի է ։
՚Երանի՜ ան մարդուն որ անոր կը յուսայ ։
9 ՚Տէրոջմէ վախցէք , ով անոր սուրբերը ,
վասն զի անկէ վախցողներուն բան մը պակաս չըլլար ։
10 ՚Առիւծի կորիւնները չքաւորութիւն ու սովամահութիւն կը կրեն ։
՚Սակայն Տէրը փնտռողներուն բարութիւն մը պակաս պիտի չըլլայ ։

11 Եկէք , որդիք , մտիկ ըրէք ինծի ,
՚Տէրոջը վախը ձեզի սորվեցընեմ ։
12 ՚Ո՞վ է ան մարդը որ ապրիլ կ՚ուզէ ,
ու շատ օրեր կը սիրէ՝ բարութիւն տեսնելու համար ։

1 Սաղ. գգ. 1 · գր. 1 · Ամպ · գ · Ամբ. 1 · Հբ · իբ · 10 · Ցպտ · ե · 9 ·
2 Սաղ. ժա · 7 · իմ · 7 ·
3 Սաղ. ՀՓԲ · ԺԱ ·
4 Սաղ. ՀՀ · 5 · ՀՀ · 5 · Ես · ա · 3 · Սաղ. ՀՀ · 5 ·
5 Ես · ը · 10 · ՀԲ · 3 · Ես · ա · 6 · 7 · Երբ · ԺԱ · 3 · ը Գաղ · գ · 5 ·
6 Սաղ. ՀՀ · 5 · Ես · ա · 6 · 7 · Երբ · ԺԱ · 3 · ը Գաղ · գ · 5 ·
7 Ես · ա · 9 · Գաղ · գ · 5 · Ես · ա · 6 · 7 · Երբ · ԺԱ · 3 · ը Գաղ · գ · 5 ·
8 Ես · ա · 9 · Գաղ · գ · 5 · Ես · ա · 6 · 7 · Երբ · ԺԱ · 3 · ը Գաղ · գ · 5 ·
9 Ես · ա · 9 · Գաղ · գ · 5 · Ես · ա · 6 · 7 · Երբ · ԺԱ · 3 · ը Գաղ · գ · 5 ·
10 Ես · ա · 9 · Գաղ · գ · 5 · Ես · ա · 6 · 7 · Երբ · ԺԱ · 3 · ը Գաղ · գ · 5 ·
11 Ես · ա · 9 · Գաղ · գ · 5 · Ես · ա · 6 · 7 · Երբ · ԺԱ · 3 · ը Գաղ · գ · 5 ·
12 Ես · ա · 9 · Գաղ · գ · 5 · Ես · ա · 6 · 7 · Երբ · ԺԱ · 3 · ը Գաղ · գ · 5 ·

13 Քա՛ւ լինցուք չարութենէ պահէ ,
Ո՛ չերհասնիցուք ՚ի նենգութիւն խօսելէն ։
14 Չարութենէ հեռացիր ու բարութիւն բրէ ,
՚Խաղաղութիւն փնտռէ ու անոր ետևէն դնաս ։
15 ՚Ի՛մ երեսը աչքերը արդարներուն վրայ են ,
Ու անոր ականջները անոնց ՚աղաչակին ։
16 ՚Ի՛մ երեսը երեսը չարագործներուն դէմ է՝
՚Որ անոնց յիշատակը երկրէն բնաջինջ ընելու
համար ։
17 Արդարները կ՚աղաղակեն , ու ՚Ի՛մ երը կը լսէ ,
Ու իրենց բոլոր նեղութիւններէն կը փրկէ
զանոնք ։
18 ՚Ի՛մ երը մեռ է անոնց՝ որոնց սիրտը կատրած է ,
Ու հոգիով խոնարհածները կ՚ապրեցընէ ։
19 Արդարին նեղութիւնները շատ են ,
Բայց ՚Ի՛մ երը ամէնէն կը փրկէ զանոնք ։
20 Անոր բոլոր ոսկորները կը պահէ ,
՚Անոնցմէ մէկը չկոտրուիր ։
21 Չարութիւնը ամբարիշտը պիտի մեռցընէ ,
Ու արդարը ատոնցմէ պիտի գատապարտուի ։
22 ՚Ի՛մ երը ՚իր ծառաներուն անձը կը փրկէ ,
Եւ իրեն յուսացողներէն բնաւ մէկը պիտի
չգատապարտուի ։

ՍԱՂՄՈՍ ԼԵ

1 Դաւիթ իր անձին ազատութեանը համար , ու իր թշնամիներ
ը ջնջուելու համար կ՚աղաչէ ։ 11 անոնց անիրաւութեանը
համար կը դատուի ։ 22 ու կ՚ենթադրուած անոնց դէմ կը զրգռէ ։

Ի՛մ Դաւիթ ։

1 Ով ՚Ի՛մ երը , ինծի հետ հակառակողներուն հետ
հակառակէ ։
՚Ինծի հետ պատերազմողներուն հետը պատե-
րազմ ։
2 Վահանը ու վահանը առ ,
Ու եկիր ինծի օգնութիւն բնելու ։
3 Նաև նիզակը քաշէ , ու հանդէ գոցէ իս հա-
լածողներուն դէմ .
Քսկ անձիս թէ փրկութիւնդ ես եմ ։
4 Իմ անձս փնտռողները ամչնան ու խայտա-
ռակ ըլլան ։
՚Իս դառնան ու ամչնան
Անոնք որ ինծի համար չարութիւն կը խորհին ։
5 Հովին առջեւը եղած մէկղէն պէս ըլլան ա-
նոնք ,
Եւ ՚Ի՛մ երը հրեշտակը փախցընէ զանոնք ։
6 Անոնց ճամբան խաւար ու սկրդնդկող ըլլայ ,
Եւ ՚Ի՛մ երը հրեշտակը հալածէ զանոնք ։
7 Վասն զի զուր տեղը ՚իրենց որոգայթը փոս
մէջ ինծի համար ծածկեցին ,
Ո՛ր զուր տեղը ՚ի՛ս փորեցին անձիս համար ։
8 Թող անոր վրայ ՚յանկարծ աւերում գայ ,
Եւ ՚իր ծածկած որոգայթը զինքը բռնէ .
Նոյն աւերման մէջը իյնայ ։
9 Սակայն իմ անձս ՚Ի՛մ երոջմով պիտի ցնծայ ,
՚Անոր փրկութենովը ուրախ պիտի ըլլայ ։
10 Իմ բոլոր ոսկորներս պիտի բան ,
՚Ի՛մ երը , ՚ով քեզի նման է ,
Որ աղքատը կ՚ազատես անկէ որ կը զօրաւոր
անոր վրայ ,
Ու աղքատը և անատկը՝ իր յափշտակողէն ։
11 ՚Ատ վկաներ էյան ,
Զոր իսցած ներս կը հարցընէին ինծի ։
12 Չարկութիւնս փոխարէն ինծի գէշութիւն ը-
րին՝
Կողոպտելով իմ անձս ։
13 Բայց ես հանուց հիւանդութեան առներ զուրձ
կը հագնէի ,
Իմ անձս ծոմով կը չարչարէի ,
Ու իմ աղօթքս իմ ծոցս ՚պիտի դառնայ ։
14 Ինչպէս իմ բնկերիս կամ եղբօրս հետ ՚ընդ-
ունեցած հին կը վարուէի ,
Իր մերը համար սուգ ունեցողի մը պէս աղբա-
ղձութեամբ կը ցածնայի ։
15 Բայց անոնք իմ կոպտութեանս առներ խըն-
դացին ու ժողվուեցան .
՚Զարնողները իմ վրաս ժողվուեցան , ու ես
քաշ չէի գիտեր .
՚Կը ճեղքեին ու չէին դադրեր ։
16 Խնճոյքի կերպարանքներուն հետ
՚Ակռաներնին իմ վրաս կը կրճտէին ։
17 Ով ՚Ի՛մ երը , մինչև ե՞րբ ՚պիտի նայիս .
Ազատէ իմ անձս անոնց աւերումներէն ,
Իմ †կեանքս առիւծի ներքիններէն ։
18 ՚Մեծ ժողովրդի մէջ քեզ պիտի դովեմ ,
Շատ ժողովրդի մէջ քեզ պիտի օրհնեմ ։
19 Զուր տեղը չինծի թշնամի եղողները թող իմ
վրաս չխնդան ,
՚Ատանց պատճառի դես աւուղները աչքով
նշան թող չտան ։
20 Ինչու որ խաղաղութիւն չեն խօսիր ,

Հապա երկրի մէջ հանդարտաներուն գէմ նեն-
գութիւն կը խորհին ,
21 Ու ՝իրենց բերանը ինծի դէմ կը լայնցընեն՝
ըսելով ,
՝Վաշ վաշ , մեր աչքերը տեսան ։
22 Ով Տէր , դուն հասար , ՝լուռ մի կենար .
Ով Տէր , ՝ինծմէ մի հեռանար ։
23 ՝Արթնցիր , ով իմ Աստուածս ու Տէրս ,
Ու իմ դատաստանիս — դատիս երթը ։
24 ՝Քու արդարութեանդ համեմատ ՝զրաւունք
ըրէ ինծի , ով իմ Տէր Աստուածս ,
Եւ ՝իմ վրաս թող չխնդան ։
25 ՝Իրենց սրտին մէջը թող չըսեն թէ Ահա մեր
կամքը եղաւ ,
Ո- թող չըսեն թէ ՝կլլեցինք անիկա ։
26 ՝Թող ամչնան ու միկտին խայտառակ ըլլան
Անոնք որ իմ չարիքիս վրայ կը խնդան ։
՝Իմ վրաս հպարտացողները
՝Ամօթ ու խայտառակութիւն հագնին ։
27 ՝Թող ցնծան և ուրախանան
Անոնք որ իմ արդարութիւնս կ'ուզեն ,
Ու ՝միշտ թող ըսեն թէ Աստուած մեծցնայ ,
Որ իր ծառային խաղաղութիւնը կ'ուզէ ։
28 ՝Ու իմ լեզուս քու արդարութիւնդ պիտի
խօսի ,
Ո- ամէն օր քու գովութիւնդ ։

ՍԱՂՄ· Լ.

1 Ջաքերան գէշ վիճակը ։ 5 Աստուծոյ պզտիկութիւնը գէշ-
գանգութիւնը ։ 10 Դաւիթ Աստուծոյ օգուտը համար չծառնչ
կը խնդրէ ։

Գլխաւոր երաժշտին · Ս—ւմ Դաւիթի՝ Տէրո-
ջը ծառային ։

1 Ա՛մբարշտին չարութիւնը վրայով սրտիս մէ-
ջի խօսքը — է ·
՝Աստուծոյ վախը չկայ անոր աչքերուն առջին ։
2 Ինչու որ ՝ինքզինքը կը շողոքորթէ իր աչքե-
րուն առջին՝
Իր անօրէնութիւնը գտնուելուն ու ատելի
ըլլալուն վրայով ։
3 Անոր բերնին խօսքերը անօրէնութիւն ու ՝նեն-
գութիւն են ·
Բարին ընելու համար ՝ժամտաւ ըլլալը մէկ-
դի ձգեց ։
4 ՝Իր անկողնին մէջը անօրէնութիւն կը մտածէ ,
Ո- կը կենայ դանդաղ ճամբու մէջ որ ապիկ չէ ,
Ե- չարէն չզզուիր ։
5 Ով Տէր , ՝քու ողորմութիւնդ մինչև երկինքը
է հասնի ,
Ո- քու ճշմարտութիւնդ՝ մինչև ամպերը ։
6 Քու արդարութիւնդ հզօր լեռներու պէս է ,
Քու ՝վրաւունդդ մեծ անդունդ մըն է ·
՝Մարդիկը ու անասուններըդուն կ'ապրեցը-
նես , ով Տէր ։
7 Ով Աստուած , ՝ի՜նչ դերազանց է քու գո-
թութիւնդ ,
Որ մարդոց որդիքը ՝քու թեւերուդ հով-
հարութիւնը կ'ապաւինին ։
8 ՝Անոնք քու տանդ պարարտութենէն պիտի
կշտանան ,
Ու ՝քու հաճութիւններուդ ՝գետէն պիտի
խմցընես անոնց ։
9 ՝Ինչու որ կենաց ադբիւրը քու քովդ է ·
՝Քու լուսովդ լոյս պիտի տեսնենք ։
10 Քու գթութիւնդ ՝քեզ ճանչցողներուն շա-
րունակէ ,
Ու քու արդարութիւնդ ՝սրտով ուղիներուն ։
11 Ամբարտաւանութեան ոտքը թող իմ վրաս
չգայ ,
Ու չարերուն ձեռքը զիս չտարժէ ։
12 Հոն ինկան անօրէնութիւն գործողները ·
Գետինը զարնուեցան ու ՝չկրցան վեր կենալ ։

ՍԱՂՄ· ԼԱ

1—49 Դաւիթ բարեպաշտ ու չար մարդոց սորվեր վճռելերը
սորպգրելով՝ համբերելու ու Աստուծոյ սպասելու կը հա-
մոզէ մարդիկ ։

Ս—ւմ Դաւիթի ։

1 -Զ՛արերուն համար մի նեղանար ,
Անօրէնութիւն գործողներուն մի նախանձիր ·
2 Վասն զի անոնք ՝խոտի պէս շուտով պիտի
կտրուին ,
Ու կանանչ խոտի պէս պիտի չթրթնան ։
3 Տէրոջը յուսա ու բարութիւն ըրէ ,
Երկրին վրայ բնակէ ու ճշմարտութեան մէջ
արածուէ ,
4 Ու ՝Տէրոջմով ուրախացիր ·
Եւ անիկա կու տայ քեզի քու սրտիդ խըն-
դրուածքները ։
5 ՝Տէրոջը յանձնէ քու ճամբադ ,
Ու անոր յուսա , և անիկա պիտի կատարէ ·
6 ՝Ու զարթա պիտի Հանէ քու արդարութիւնդ
լոյսի պէս ,

Ու քու խրատունդդ կէս օրուան պէս ։
7 Հեղորդիդ համրերէ Տուն անոր ապառէ ,
Ե- մի նեղանար իր ճամբան յաջողութեամբ
գացողին համար ,
Ո- խարէութիւն ընող մարդուն համար ։
8 Դադարէ բարկութենէն ու զզդալիդ վերջ բրէ .
Մի նեղանար , որ չարութիւն ընես ։
9 Վասն զի չարագործները պիտի կորսուին ,
Սակայն Տէրոջը համրերողները երկիրը պիտի
ժառանգեն ։
10 վասն զի քիչ ժամանակէետև ամբարիշտը
պիտի չըլլայ ,
Եւ անոր տեղը պիտի փնտռես , ու ինքը պիտի
չգտնուի ։
11 Սակայն հեզերը պիտի ժառանգեն երկիրը ,
Ու խաղաղութեան առատութիւնովը ուրախ
պիտի ըլլան ։
12 Մեղաւորը արդարին դէմ չար կը խորհի ,
Ու անոր վրայ ակռաները կը կրճտէ ։
13 Տէրը ծաղր պիտի բնի անոնիկա ,
վասն զի նայող օրը հատնելու վրայ կը տեսնէ ։
14 Մեղաւորները թաւր քաշեցին ,
Ու- աղեղնին լարեցին՝
Աղքատ ու անանկը վար ձգելու համար ,
Ճիտակ համբու մէջ քալողները ապսներելու
համար ։
15 Անոնց թաւրը իրենց սիրտը պիտի մտնէ ,
Ու անոնց աղեղները պիտի կոտրուին ։

16 Արդարին քիչ բանը
Շատ ամբարիշտներու առատ ստացուածքէն
աղէկ է ։
17 Ինչու որ ամբարիշտներուն բազուկները պիտի
կոտրուին ,
Բայց արդարներուն ապաւէնը Տէրն է ։
18 Արդարներուն օրերը գիտէ Տէրը ,
Եւ անոնց ժառանգութիւնը յաւիտենական
պիտի ըլլայ ։
19 Փորձանքի ժամանակ պիտի չամչնան ,
Ու սովի օրերը պիտի կշտանան ։
20 Բայց ամբարիշտները պիտի կորսուին ,
Ու Տէրոջը թշնամիները Հզատնութեան ճար-
պին պէս պիտի ապառնին ,
Մուխի պէս պիտի ապառնին ։
21 Ամբարիշտը փոխ կ'առնէ ու չվճարեր ,
Սակայն արդարը կ'ողորմի ու կու տայ ։
22 Ինչու որ անոր օրհնածները պիտի ժառան-
գեն երկիրը ,
Բայց անկէ անիծուածները պիտի կորսուին ,
23 Քայլ մարդուն քայլերը Տէրոջմէ կը հաստա-
տուին ,
Ու Անոր անոր ճամբուն կը հաճնի ։
24 Թէև իյնայ , պիտի չկործանի .
վասն զի Տէրը անոր ձեռքը կը բռնէ ։
25 Տղայ էի ու ծերացայ ,
Բայց արդարը անտես եղած չտեսայ ,
կամ անոր զաւակը հաց մուրացող ։
26 Միշտ օր կ'ողորմի ու փոխ կու տայ .
Եւ անոր սերունդը օրհնուած է ։
27 Զարութենէ նո կեցիր ու բարութիւն ըրէ ,
Եւ յաւիտեան պիտի յիշես .
28 Ինչու որ Տէրը իրը սիրէ իրաւունքը ,
Եւ իր սուրբերը երեսէ չձգեր .
Յաւիտեան կը պահուին անոնք .
Բայց ամբարիշտներուն սերունդը պիտի կոր-
սուի ։
29 Արդարները պիտի ժառանգեն երկիրը ,
Ու յաւիտեան անոր վրայ պիտի բնակին ։

30 Արդարին բերանը իմաստութիւն կը խօսի ,
Ու անոր լեզուն իրաւունք կը դատէ ։
31 Իր Աստուծոյն օրէնքը իր սրտին մէջ է .
Ե- անոր քայլերը պիտի չսահին ։
32 Մեղաւորը արդարը կը դիտէ ,
Եւ զանիկա մեռցնելու եռանդ կ'իյնայ ։
33 Տէրը անոր ձեռքը պիտի չձգէ զանիկա ,
Եւ անոր դատաստանին տեսնուած ատենը
պիտի չդատապարտէ զանիկա ։
34 Տէրոջը համրեր ու անոր ճամբան պահէ ,
Եւ անիկա քեզ կը բարձրացնէ որ երկիրը
ժառանգես .
Ամբարիշտներուն ատակումը պիտի տեսնես ։

35 Ամբարիշտը զօրացած տեսայ ,
Ու իր տեղը կեցող կանանչ ծառի մը պէս
տարածուած .
36 Բայց հան անցաւ , ու ահա չկար .
Եւ զանիկա փնտռեցի , բայց չգտնուեցաւ ։
37 Արդարը նկատէ և ուղիղին նայէ .
վասն զի խաղաղարար մարդը ետ-
ձան պիտի ունենայ ։
38 Իսկ անօրէնները միկտեղ պիտի կորսուին .
Ամբարիշտներուն վախճանը կորսուած պիտի
ըլլայ ։
39 Բայց արդարներուն փրկութիւնը Տէրոջմէն է ,

Հնչուքեան ժամանակ ինքը անոնց ապա-
ւէնն է ։
40 Ու Տէրը պիտի օգնէ անոնց և պիտի ազատէ
զանոնք ։
Անմաքրութիւններէն պիտի ազատէ,
Ու պիտի փրկէ զանոնք, վասն զի անոր կը
յուսան ։

ՍԱՂՄՈՍ ԼԸ

1—11 Դաւիթ իր ազատութիւնը հարց կու տայ Աստուծմէ ։

Սաղմոս Դաւիթի, յիշատակի համար ։

1 Ով Տէր, քու արդարութեանդ պես մի
յանդիմանիր,
Ու բարկութեանդ պես մի խրատեր ։
2 Վասն զի քու նետերդ իմ ներսիդս պես մխուե-
ցան,
Եւ քու ձեռդդ իմ վրաս կ'իջնէ ։
3 Իմ մարմնոյս մէջ առողջութիւն չկայ քու բար-
կութենդդ համար,
Ո՛ր ոսկորներուս մէջ հանգստութիւն չկայ
իմ մեղքս համար ։
4 Ինչու որ անօրէնութիւններս գլխուս վեր բարձ-
րացան ։
Ծանր բեռի պես իմ վրաս ծանրացած են ։
5 Վէրքերս հառնցան ու փտեցան
Իմ յիմարութեանս պատճառովը ։
6 Նաւաստացայ ու խիստ ցածցայ ։
Ամէն օր սգաւոր կը պտրտիմ ։
7 Վասն զի ազիքներս Տէրնմութեամբ լեցուե-
ցաւ ։
Ու մարմնոյս մէջ առողջութիւն չկայ ։
8 Ցկարացայ ու խիստ ճնշուեցայ ։
Սրտիս հեծութենէն մռնչեցի ։
9 Ով Տէր, իմ ամէն բաղձանքս քու առ-
ջեւդ է ։
Ու իմ հեծութիւնս քեզմէ չծածկուեցաւ ։
10 Սիրտս կը բաբախէ, ոյժս զիս թող ձգաւ,
Ու իմ աչքերուս լոյսը՝ ան ալ իմ հետս չէ ։
11 Սիրականներս ու բեկերներս իմ չարչարան-
քս հետս կը կենան,
Ազգականներս ալ հետս կը կենան ։
12 Ու անձս փնտռողները ինծի որոգայթ կը լա-
րեն,
Ու ինծի չարիք ուզողները անօրէնութիւն
կը խօսին,
Եւ ամէն օր նենգութիւն կը մտածեն ։
13 Սակայն ես խուլի պէս չեմ լսեր,
Ու բերանը չբացող համրի մը պէս եմ ։
14 Եւ ես ականջ ծռած մը պէս եմ որ չլսեր,
Ու հակառակ խօսք չկայ իր բերանը ։
15 Վասն զի, ով Տէր, ես քեզի կը յուսամ,
Դուն պիտի պատասխանես, ով իմ Տէր Աս-
տուածս ։
16 Ինչու որ ըսի, Թող չխնդան իմ վրաս ։
Որոնց ահաւադ ժամանակը ինծի դէմ ձգձգե-
լու կը մեծցնեն ։
17 Վասն զի ես կաց ըլլալու պատրաստ եմ,
Ու իմ ցաւս ամէն առնէս առջեւս է ։
18 Ինչու որ անօրէնութիւնս պիտի պատմեմ,
Ու մեղքս համար հոգ պիտի տանիմ ։
19 Բայց թշնամիներս ողջ են, ամրացան ։
Զիս զուր տեղը ատողներդ չատցան ։
20 Ու ոսկեայ փոխարէն գէշութիւն ընող-
ներդ
Ինծի դէմ կը կենան, վասն զի ես ազիկու-
թեան ետեւէ կ'երթամ ։
21 Իս Տէր, ով Տէր,
Մի իմ ետեւէս, ինծի մի հեռանար ։
22 Ինծի օգնութիւն բերու արագութիւդ,
Ով Տէր իմ փրկութեանս ։

ՍԱՂՄՈՍ ԼԹ

1 Դաւիթի դպրութիւնը իր խորհրդակրան վերաբ ։ 4 Կենաց կարճութիւնը և անցաւորութիւնը վաղ եղած խորհր. դածութիւնը ։ 7 Աստուծոյ դատաստանները երկիւղը 10 ու ապրիլը անհամբերութեան առնելը են ։

Վերատար երաժշտին՝ Իդիթուներն ։ Սաղմոս Դաւիթի ։

1 Ըսի թէ Ճամբաներուս պզտութիւն ընեմ,
Որ լեզուս մեղք չգործէ՛
Բերանս սանձով պահեմ՝
Մինչեւ որ իմ առջեւս եղած ատենը ։
2 Մատնջ եղայ լռութեամբ,
Աղիկութեան վրայով՝ լռեցի,
Ու ցաւս չարժեցաւ ։
3 Սիրտս բորբոքեցաւ ներսիդս բս,
Իմ մտածութեանս մէջ հրկայ վառեցաւ ։
Ասոնցմէ լեզուս խօսեցաւ ։
4 Ճանցուր ինծի, ով Տէր, իմ վերջս,
Ու օրերուս չափը ո՞րչափ է,
Որ գիտնամ թէ ինչպէս անցաւոր եմ ։
5 Ահա իմ օրերս մէկրնու չափ դրիր,
Ու իմ կեանքս ոչինչի պէս է քու առջեւդ ։
Իրաւ ամէն մարդ ինչ հաստատուած ըլլ,

1 Սալ ԼԲ · 7 ·
2 Սալ · Ժգ · 4 ·
3 Ը Օր · լբ · 35 ·
4 Սալ · լէ · 20 ·
5 Սալ · լբ · 5 · Ե-
սայ · իգ · 13 ·
6 Բ կգր · ճ · 9 · 10 ·
7 Սալ · լէ · 10 ·
8 Սալ · լէ · 13 ·
9 Տէս Պետ · գ · 13 ·
10 Ճոէլ · գ · 13 ·

11 Սալ · լբ · 22 ·
12 Սալ · Մ · 1 · կր · 2 · 6 · Ե- Ժր · 2 ·

ԼԹ

13 Սալ · ժ · 22 · 23 ·
14 Ղ-ան · ժ · 31 · 32 ·
15 Ղ-ան · իգ · 49 ·
16 Բ Թագ · ժճ · 1 · 2 · 3 ·
17 Բ Թագ · ժգ · 7 · 8 ·
18 Սալ · լբ · 29 ·
19 Տէս Բ Թագ · ժգ · 10 ·
20 Սալ · լէ · 8 · 9 ·
21 Բ Թագ · ժգ · 18 ·

22 Սալ · լբ · 11 ·
23 Սալ · ժ · 1 · Ես- ՅՔ · 11 ·
24 Սալ · ժ · 1 · 2 ·
25 Սալ · ժ · 1 · 2 ·
26 Ճոբ · լ · 28 · Սալ · իգ · 9 · իգ · 2 ·
27 Ճոբ · ճ · 5 ·
28 Ճոբ · գ · 24 · Սալ · իգ · 1 · Ես- ՅՔ · 11 ·
29 Սալ · ժգ · 2 ·
30 Սալ · ժգ · 1 · 2 ·
31 Եզր · ՔՔ · 6 · Սալ · ճ · 12 ·
32 Սալ · ժ · 1 · ՅՔ · 9 ·

Ա Սալ · ՔՔ · 9 ·
Բ Ես- ՀՀ · 3 ·
Գ Ա-Պե · Ե · 29 · Դան · գ · 17 · 23 · ը · 23 ·

ԼԸ

Ա Սալ · ը · 1 ·
Բ Ճոբ · ը · 4 ·
Գ Սալ · ը · 4 ·
Դ Սալ · գ · 2 ·
Ե Եզր · ՔՔ · 6 · Սալ · իգ · 12 ·
Զ Մատ · ժ · 28 ·
Է Եզր · ԻՀ · 26 ·
Ը Սալ · լէ · 14 ·
Թ Ճոբ · լ · 28 · Սալ · իգ · 9 · իգ · 2 ·
Ժ Ճոբ · ճ · 5 ·
ԺԱ Ճոբ · ճ · 5 ·
ԺԲ Հմր · 3 ·
ԺԳ Ճոբ · գ · 24 · Սալ · իգ · 1 · Ես- ՅՔ · 11 ·
ԺԴ Սալ · ը · 1 · ՅՔ · 11 ·
ԺԵ Սալ · ը · 1 · ՅՔ · 11 ·

Բ–ոյ բոլորովին ունայնութիւն է։ (Սէլայ։)
6 Միրաւ մարդը Ի–ստուերի մի պէս կը պտրտի։
Ազգաւին փառ տուղը անհանգիստ կ'ըլլայ։
Ի–կը դիզէ, բայց չգիտեր թէ ով պիտի առնէ զանոնք։

7 Ու հիմա ի՞նչ բանի ապաւէն՝ ով Տէր։
Իմ յոյս քեզի է։
8 Փրկէ զիս իմ բոլոր յանցանքներէս,
Իս Ի–յիմնայներուն նախատինք ըլլալու մի դներ։
9 Ի–ամէնչ Լռայ ու բերանս չբացի,
Վասն զի դուն ըրիր։
10 Ի–րմէ հարուածդ հեռացուր ինձմէ։
Ձեռքիդ զարնելովը ես կորսուեցայ։
11 Անօրէնութեան համար յանդիմանութիւններով կը խրատես մարդը,
Ցեցի մի պէս կը հալեցնես անոր ցանկալի բաները։
Իրաւ ամէն մարդ ունայնութիւն է։ (Սէլայ։)
12 Ով Տէր, լսէ իմ ազօթքս, ու ականջ դիր աղաղակիս։
Արցունքներուս մի լռեր։
Ի–նչպէս որ քու առջեւդ պանդուխտ մինն եմ ես,
Հիւր մի՝ իմ բոլոր նախնիքներուս պէս։
13 Ի–թողուր ինձմէ որ զուարթանամ,
Քանի որ չեմ գացեր ու ի–ւր պիտի չգտնեմ։

ՍԱՂՄ· Խ

1 Ընտրեալ ապահովութեան օգտակար։ 6 Հնազանդութիւնը խիստ բնդունելի կ'ըլլայ։ 11 Դաւիթ իր նեղութիւններուն գոյատեւումէ աւելի ներմուծումը կ'ուզէ։

Գլխաւոր երաժշտին։ Ասպնա Դաւիթ։

1 Ապաւէնով ապահովի Տէրոջը,
Ու ծնգացար ինձի ու լսեց իմ ազաղակս։
2 Եւ զիս կորսուեան փոսէն՝ ո–տքիս ելից կաւէն
Հանեց,
Ու ո–տքերս վէմի վրայ անուրցուց — ո–քա–
լուածքս հաստատեց։
3 Ու բերանս դրաւ Ի–մ նոր երգ մը՝
Մեր Աստուծոյն գովեստները։
Շատերը պիտի տեսնեն ու պիտի վախնան,
Ու Տէրոջը պիտի յուսան։
4 Երանի՜ այն մարդուն՝ որ իր յոյսը Տէրոջը
վրայ կը դնէ,
Ու հպարտներուն ու սուտին դարձողներուն։

5 Շատ են սքանչելիքներդ որ դուն ըրիր եա,
Ով իմ Տէր Աստուածս,
Ի–ր մեր վրայ ունեցած խորհուրդներդ.
Մէկը չկրնար կարգաւ պատմել քու առջիդ։
Պիտի պատմէի ու խօսէի,
Բայց համրանքէն աւելի շատ են։
6 Ի–ծանի ու ընծայի չհաճեցար,
Շո– իմ ականջներս բացիր։
Ողջակէզ ու մեղքի պատարագ չպահանջեցիր։
7 Ես ժամանակը բսի Թէ Ահա կու գամ եա.
Գրքի տումի մէջ գրնծի համար գրուած է,
8 Ով իմ Աստուածս, Ը–նդ կամքդ կատարելու
փափաքեցայ,
Ու քու օրէնքդ Ի–մ ներսի դիս է։
9 Արդարութիւն քարոզեցի չատուր ժողովքի
մէջ.
Ահա շրթունքներս չդոցեցի։
Ով Տէր, Դուն գիտես։
10 Սրտիս մէջը գազտուկ չպահեցի քու արդարութիւնդ,
Հաւատարմութիւնդ ու փրկութիւնդ պատմեցի.
Քու ողորմութիւնդ ու ճշմարտութիւնդ չծածկեցի
մեծ ժողովքէն չծածկեցի։
11 Դուն, ով Տէր, քու գթութիւնդ ետ մի պահեր ինձմէ.
Քու ողորմութիւնդ ու ճշմարտութիւնդ ամէն ժամանակ պահպանեն զիս։
12 Վասն զի անթիւ չարիքներ իս պատեցին.
Անօրէնութիւններս ինձի հասան, ու ես չեմ կրնար տեսնել։
Գլխուս մազէն շատ են, ու սիրտս իս թողուց։
13 Ով Տէր, Ի–նս փրկելու կամք ըրէ.
Ով Տէր, ինձի օգնելու արագրիլ։
14 Թող ամչնան ու միասին խայտառակ ըլլան
իմ անձս փնտռողները՝ անիկա կորսընցնելու համար.
Ետ դառնան ու ամօթով ըլլան
Ինձի չարութիւն ուզողները։
15 Թող ամչնալով կոծծանին
Անոնք որ ինձի վայ վայ կ'ըսեն։
16 Ամէն քեզ փնտռողները
Քեզմով թող ցնծան և ուրախանան.

ա Ակր· ե· 31· Ամի· գ· 14·
բ Ամր· իե· 17· Ա–ստ· բ· 19· 21· 22· ե· 18· Ղ–ահ· Ժր· 20· 21·
գ Ա–ստ· լբ· 15·
դ Ա–ստ· խդ· 13· Հր· 4·
ե Ղ–ե· Ժ· 3· Ամր· Ե· 4· 13·
զ Ամր· բ· 10·
է Ամր· բ· 24· Ժգ· 21·
ը Ամր· գ· 10· Ժգ· 23· Ես· ծ· 3· Ին· ե· 12·
թ Հմր· 5·
ժ Ղ–ե· իե· 23· — Ա–ստ· իթ· 15· Ա–ստ· Ա–ժ· 19· բ Կոր· ե· 6· Երբ· Ժ– 15· Գ–ես· — 17· բ· 11·
ի Ես· իե· 9·
ժա Ամր· ի· 24· Ժգ· 10· 21· Ժգ· 5· 6·
ժբ Ամր· ժգ· 10· 11· 12·
ժգ Ամր· իե· 14· լե· 1·
ժդ Ամր· կթ· 3· 14·
ժե Ամր· իվ· 5·
ժզ Ամր· լե· 25·
ժէ Ամր· լդ· 3·
ժը Ամր· Ծր· 6·
ի Ա–ստ· լդ· 6· Ե– բա՛· ժե· 7·
իա Ա–ստ· Ա–ժ· 22· Ամ– 10· Ես– ա· 11· Կդ· 21· Ով– գ· 6· Ա–ստ– բ· 12· Ժր· 7·
իբ Ա–ստ· Ա–ժ· 5·
իգ Ղ–ահ· Իդ· 11·
իդ Ա–ստ· Ա–ժ· 16· 24· 27· 28· Ամ– գ· 34· Հռ– ա· 22·
իե Ա–ստ· լե· 31· Ե– բա՛· ըա· 33· բ Կոր· գ· 3·
իզ Ա–ստ· Իր· 22· 25· լե· 18·
իէ Ա–ստ· Ա–ժ· 13·
իը Ա–ստ· Ա–ժ· 8·
իթ Երբ· Ժ· 5·
ի Ղ–ահ· Իդ· 11·
իա Ա–ստ· Ա–ժ· 16· 24· 27· 28· Ամ– գ· 34· Հռ– ա· 22·
իբ Ա–ստ· լե· 31· Ե– բա՛· ըա· 33· բ Կոր· գ· 3·
իգ Ա–ստ· Իր· 22· 25· լե· 18·
իդ Ա–ստ· Ա–ժ· 13·
իե Ա–ստ· Ա–ժ· 8·
իզ Գոր· Ի· 29· 37·
իէ Ա–ստ· Իգ· 3· 36· 3· Ես· 7·
իը Ա–ստ· լբ· 4·
իթ Ա–ստ· Նգ· 4·
լ Ա–ստ· Լ· 1· Ես·
լա Ա–ստ· լե· 4· 16· Հ· 2· 3· Հա– 15·
լբ Ա–ստ· Հ· 3·
լգ Կո՛ իբէնց ամբի պատմութ–
լդ Ա–ստ· 18·
լե Գոր· Ի· 29· 37·

Քու փրկութիւնդ ախորժելը
Ազին ժամանակ թագ բանն, Տէրը մեծցաց։
17 Քայց ես աղքատ ու անանկ եմ,
Մոռնար Տէրը հոգ կը տանի ինծի.
Իմ օդնականս ու փրկիչս դուն ես,
Ով իմ Աստուածս, մի ուշանար։

ՍԱՂՄ· ԽԱ.

1 Աստուած ազգասէր հոգ կը տանի։ 4 Դաւիթ իր թշնամիներուն համար Աստուծոյ կը դիմէ։ 10 Օգնութեան համար Աստուծոյ կը դիմէ։

Գլխաւոր երաժշտին։ Սաղմոս Դաւթի։

1 Երանի անոր որ ազգասէրն հոգ կը տանի.
Նեղութեան օրը Տէրը պիտի փրկէ զանիկա։
2 Տէրը պիտի պահէ ու ապրեցնէ զանիկա,
Երանելի պիտի կոչուի երկրի վրայ.
Ու թշնամիներուն կամացը պիտի չմատնես զանիկա։
3 Տէրը անոր այժ պիտի տայ ակաղութեան անկողնին մէջը.
Անոր ամէն անկողիններ պիտի դարձընես անոր հիւանդութեան առներ։

4 Ես ըսի, Ով Տէր, ողորմի ինծի,
Բժշկէ իմ անձս, ինչու որ ես քեզի դէմ մեղանչեցի։
5 Թշնամիներս դէշ կը խօսին իմ վրայս.
Ընչա՞ր պիտի մեռնի ու անունը կորսուի։
6 Թէ որ ինձ գալու լինին տեսնելու հաստատ, դատապատիւն կը խօսի.
Իր սիրտը անօրէնութիւն կը ժողվէ իրեն համար,
Ու դուրս կելլելով զրուցէ։
7 Ինծի դէմ միասին կը փսփսան ամէն ատողներս,
Իմ վրայս չարութիւն կը խորհին.
8 Կ՚ըսեն Քէ Զարհուրանք բան մը անոր վրայ թափեցաւ.
Ու հիմա որ պառկած է, ալ պիտի չկրկի։
9 Այնինչ անգամ իմ բարեկամն օրուն ապաւիներ էի,
Հիմ հացս ուտողը ինծի դէմ կրունկ վերցուց։

10 Սակայն, ով Տէր, դուն ողորմի ինծի ու կանգնեցուր զիս,
Ու ես փոխարէնը տամ անոնց։
11 Ասկէ գիտեմ որ ինծի կը հաճիս,
Որ թշնամիս իմ վրաս չպարծենար։
12 Ու զիս իմ անմեղութեանս մէջ կը պահես,

Ու յաւիտեան հա քու առջիդ կը կանգնեցնես։
13 Օրհնեալ ըլլայ Իսրայէլին Տէր Աստուածը
Յաւիտեան յաւիտենից։ Ամէն ու ամէն։

ՍԱՂՄ· ԽԲ

1 Դաւիթ կը փափագի Աստուծոյ ծառայութեան մէջ։ 3 Իր անձը կը քաջալերէ ու Աստուծոյ ապաւինի։

Գլխաւոր երաժշտին։ Կորխի որդւոցը երգը։

1 Ինչպէս որ եղնիկն ջուրի վտակներուն կը փափաքի,
Անանկ ալ իմ անձս քեզի կը փափաքի, ով Աստուած։
2 Հոգիս ծարաւի է Աստուծոյ՝ կենդանի Աստուծոյն.
Երբ պիտի գամ ու երեւնամ Աստուծոյ առջեւն։
3 Ցօրեկ ու գիշեր արցունքներս ինծի հաց եղան.
Որովհետեւ ամէն օր ինծի կ՚ըսեն թէ Ո՞ր է քու Աստուածդ։
4 Ա՛ս բաները միտքս կը բերեմ,
Ու հոգիս կը թափեմ իմ ներսիս դիս,
Քանի որ բազմութեան հետ երթայի,
Անոնց հետ հանդէսով Աստուծոյ տունը մտնելի
Ուրախութեան ու օրհնութեան ձայնով,
Տօնախմբող բազմութեան հետ։

5 Ինչո՞ւ կը ցաւնաս, ով իմ հոգիս,
Ու ինչո՞ւ իմ ներսիս դիս անհանգիստ ես.
Աստուծոյ յուսա. ինչու որ անդամ մըն ալ գանիկա պիտի գովեմ
Իր երեսին փրկութեանը համար։

6 Ով իմ Աստուածս, հոգիս իմ ներսիս դիս կը ցաւնայ.
Անոր համար քեզ կը յիշեմ Յորդանանու երկրէն
Ու Հերմոնիներէն — Փոքր լեռնէն։
7 Ինկադունդը անդունդին կը կանչէ քու յարձանդրներուդ ձայնովը.
Քու ամէն կոհակներդ ու ալիքներդ իմ վրայս անցան։
8 Ցօրեկը Տէրը պիտի հրամայէ իր ողորմութիւնը,
Ու գիշերը իր երգը ինծի հետ պիտի ըլլայ,
Ու աղօթքս իմ կենդանի Աստուծոյն ըլլայ։
9 Պիտի ըսեմ Աստուծոյ՝ իմ վէմիս,
Ինչո՞ւ ինծի մոռցար ես,
Ինչո՞ւ տրտում պտրտիմ
Թշնամիին հարստահարութենէն։

Ե Սաղ· լե· 27։
Ը Սաղ· հ· 5։
Թ ա Պետ· է· 7։

ԽԱ.

Ա Առակ· ժգ· 21։
Բ Սաղ· ի· 18։
Գ Սաղ· գ· 8· Ղեւտ·

ե· 3։
Զ Սաղ· ժբ· 9· Առակ· իգ· 24· 25· 26։
Է ր Թագ· ժէ· 18· Ցօր· ժԲ· 19։ Սաղ· ծէ· 12· 13· 14· Երեմ· ի· 10։
Ը Ներգ· 7· Ցօհ· ժգ· 18։
Թ Ցօր· լգ· 7· Սաղ· լգ· 15։
Ժ Սաղ· ճգ· 48։

ԽԲ

Ա Ցօհ· է· 37։
Բ ա Թես· ա· 9։
Գ Սաղ· ձ· 5· Ամբ· 9։
Դ Հռ· 10· Սաղ· հԲ· 10· Ղեւտ· է· 11։
Ե Ցօր· լ· 16· Սաղ· հբ· 8։
Զ Նա· լ· 23։
Է Ցօր· 17· 7· Ցօհ· ժգ· 18։
Ը Հռ· 11· Սաղ· իգ· 5։
Թ Ներգ· գ· 24։
Ժ Երբ· գ· 20· Ե· 10· Ղեւտ· է· 11։
Ի Երէց· Մխ·եր գլխ· է· 24։
Ժա Սաղ· ձբ· 7· Ցօհ· բ· 3։
Ժբ Գ Թագ· իե· 6· Հոբ· իբ· 21· բՕր· իբ· 8։
Ժգ Ցօր· լե· 10· Սաղ· ի· 7· Հգ· 6· Հեբ· 3։
Ժդ Սաղ· լբ· 6· Խոց· 2։

10 Որպէսզի ես կատարեմ չափ Ինձամիներս պիս
կը նախատանն՝
Ինձի օր ինծի ըսելով թէ ո՞ր է քու Աստուածդ։
11 Ինչո՞ւ կը ցածնաս, ով իմ Հոգիս,
Եւ ինչո՞ւ իմ ներսիս դիս անհանգիստ ես.
Առաւծդ յուսա. ինչու որ անդամ մըն ալ
գանիկա պիտի գովեմ՝
Ան է իմ երեսիս փրկութիւնը ու իմ Աստուածս։

ՍԱՂՄ· ԽԳ

1 Դաւիթ աղերս կ'ընէ Աստուծոյ որ ყնկէր խորհուրդ գործելու. ու կը խոստանայ ուրախութեամբ անոր ծառայել։ 8 Իր անձը կը փոխարկէ որ Աստուծոյ ապաւէն։

1 Ինծի դատաստան բրէ, ով Աստուած, ու
Իրաւունքս պաշտպանէ
Ողորմ չեզող ազգէն.
Նենգաւոր ու անօրէն մարդէն խա ազատէ։
2 Քանզի դուն ես իմ ամրութիւնս Աստուածը.
Ինչո՞ւ խա կը մերժես,
Ինչո՞ւ տրտում պղտոիմ
Թշնամիին հարստահարութիւնէն։
3 Ղրկու լոյսդ ու ճշմարտութիւնդ խրկէ.
Անոնք առաջնորդեն ինծի, ու խա հանեն
Ղրկու սուրբ լեռդ ու քու բնակարաններդ.
4 Ու Աստուծոյ սեղանին գովը պիտի երթամ,
իմ ուրախութիւնս ու ցնծութիւնս Աստուծոյն առջին.
Ու քեզ քնարով պիտի գովեմ,
Ով Աստուած իմ Աստուածս։

5 Ինչո՞ւ կը ցածնաս, ով իմ Հոգիս,
Եւ ինչո՞ւ իմ ներսիդ դիս անհանգիստ ես.
Առաւծդ յուսա. ինչու որ անդամ մըն ալ
գանիկա պիտի գովեմ՝
Ան է իմ երեսիս փրկութիւնը ու իմ Աստուածս։

ՍԱՂՄ· ԽԹ

1 Եկեղեցին իր ազգի ըմբոստութիւնը յիշելով՝ ներկայ ժամանակի չարիքներուն համար կը դառնայ։ 11 Իր անիծողները խոստովանելով՝ 24 լիութեամբ կ'ապրիլ ուզելու համար։

Դիւանաւոր երաժշտին. Կորխի որդւոցը երգը։

1 Ով Աստուած, մեր ականջներովը լսեցինք,
Հայրերնիս մեզի պատմեցին
Ան գործը՝ որ անոնց օրերը գործեցիր
Առջի ժամանակը։
2 Դուն քու ձեռքովդ հեթանոսները քշեցիր,
Ու զանոնք տնկեցիր.

Զարչարեցիր ժողովուրդները,
Ու տարածեցիր զանոնք։
3 Քանզի չէ թէ իրենց սրովը ժառանգ եցին երկիրը,
Ու չէ թէ իրենց բազուկը զիրենք փրկեց,
Հապա քու աջ ձեռքդ ու քու բազուկդ և
քու երեսիդ լոյսը.
Վասն զի անոնց հաճեցար։
4 Դուն ինքդ ես իմ թագաւորս, ով Աստուած.
Հրամայ տուր Յակոբին փրկութիւններուն
համար։
5 Քեզմով Ինձամիներնիս գետինը պիտի զարնենք.
Մեր վրայ հարձակողները քու անունովդ ոտքի
տակ պիտի առնենք։
6 Վասն զի Ղադեմս չեմ յուսար,
Ու թուրս խա չիմնար ազատել։
7 Հապա դուն մեզ կը փրկես մեր Ինձամիներնէն,
Ու ամէն առգիները ամօթով կ'ընես։
8 Աստուծով կը պարծենանք,
Ու յաւիտեան քու անունդ պիտի գովենք։ (Սէլա։)
9 Սակայն մեզ մերժեցիր ու խայտառակ ըրիր,
Ու մեր զօրքերուն հետ չելար։
10 Թշնամիէն մեզ ետ դարձուցիր,
Ու մեզ առգիները հե կողոպտեցին իրենց
համար։
11 Մեզ ոչխարի պէս ուտելու տուիր,
Ու Հեթանոսներուն մէջը մեզ ցրուեցիր։
12 Ժողովուրդդ ոչինչ գնով ծախեցիր,
Ու չաւելցուցիր քու հարստութենդ անոնց գներովը։
13 Դրացիներնուս առջեւը մեզ խայտառակ ըրիր,
Մեր բոլորտիքը եղողներուն ծաղր ու կատակ։
14 Մեզ Հեթանոսներուն մէջը առակ ըրիր,
Ու ժողովուրդներուն մէջը գլուխնին երերցնելու պատճառ։
15 Աստուծոյ առջեւս է,
Ու երեսիս ամօթը զիս կը ծածկէ՝
16 Նախատողին ու հայհոյողին ձայնէն,
Թշնամիին ու վրէժխնդրին երեսէն։
17 Ասիկա մեր վրայ եկաւ.
Սակայն մենք քեզ չմոռցանք և քու ուխտդ սուտ չեղանք։
18 Սիրտերնիս ետ չդարձան,
Ու քայլերնիս քու ճամբայէդ դուրս չեկան։

ա Հեր· ֊ Ցասիլ· բ· 17· Մեր· ֊ 10·
գ Հեր· ֊ Սաղ· խգ· 3·
ԽԳ
ե Սաղ· խգ· 1· ֊ 25·
զ Սաղ· ֊ 25·
է Սաղ· լե· 1·
ը Սաղ· խբ· 9·
թ Սաղ· խ· 11· ֊ 24· 3·
ժ Սաղ· գ· 4·
ի Սաղ· խբ· 5· 11·
ԽԴ
լ Սաղ· ֊ Եզե· մբ· 26· 27·
Սաղ· նբ· 3·
խ Նե· ֊ Ժե· 17· ը Օր·
կ Սաղ· խբ· 9·
հ Սաղ· խ· 11· ֊ 24· 3·
ձ Ա Օր· ը· 17· Ցհա· ֊ 12·
ղ Ա Օր· գ· 31· է· 7· 8·
ճ Սաղ· նգ· 3·
մ Նե· ֊ Ժե· 17· ը Օր·
յ Սաղ· ֊ Սաղ· նբ· 11·
ն Սաղ· լգ· 10· Ոճ· ֊ 7·
շ Սաղ· խ· 14·
ո Սաղ· լգ· 2· Ե· ֊ Ժե· մ· 44· Հբ· ֊ 17·
պ Սաղ· ֊ 1· 10· Հգ· 1· ֊ Հբ· 14· Հբ· 38· Նբ· 31·
ջ Դ· Թգ· 17· ը Օր· Խբ· 23· Ցհա· է· ֊ 8· 12·
ռ Հառաջ· ը· 36·
վ Ա Օր· գ· 27· Խբ· ֊ Ժե· մ· 44· Սաղ· է· 1·
տ Ես· ֊ Ժե· 3· 4· Ե· ֊ Ժե· մ· 13·
ր Օր· Խբ· 27· Սաղ· ֊ Ա Օր· ը· 4·
ց Հբ· 4· Հ· 6·
ւ Երեմ· Խգ· 9·
փ Գ Թագ· ֊ Ժբ· 21· Ցար· ֊ Ժգ· 4· Սաղ· Խբ· 1·
ք Ա Սաղ· ը· 8·
օ Ղատ· Բ· 13·
ֆ Ցար· Խգ· 11· Սաղ· ֊ Ժբ· 21· 127·

19 Թէպէտ չհաղաղներուն եղած տեղը մեզ ծըզ-
մըզիր ,
Ու ներհուան տառեբաղը մեզ ծածկեցիր ։

20 Թէ որ մեր Աստուծոյն անունը մոռցեր ենք ,
կամ օտար աստուծոյ ձեռ քերնիս երկինցու-
ցեր ենք ,

21 Մի՞թէ Աստուած ասը բանը պիտի չգիտնար* ,
Որովհետև իրեն սրտին գաղտնիքները գիտէ ։
22 Բայց ամէն օր քեզի համար կը սպանուինք ,
Մորթուելու ոչխարի պէս կը սեպուինք ։

23 Վերթընցիր , ով Տէր , ինչո՞ւ կը քնանաս ,
Ելիր , մի մերժեր ժեզ յաւիտեան ։
24 Ինչո՞ւ երեսդ կը ծածկես ,
Մեր տառապանքիններս ու տառապանքը կը մո-
ռնաս ։
25 Ինչու որ մեր անձը մինչև հողը ծռեցաւ ,
Մեր փորը գետինը փակաւ ։
26 Ելիր մեր օգնութեանը ,
Ու ազատէ մեզ քու ողորմութեանդ համար ։

ՍԱՂՄ · ԽԵ

1 Քրմապետ Թագաւորութեանը վերաբերութիւնը ու շնորհ-
քը։ 10 Եկեղեցիին պարտաւորութիւնները ու արտաքին
նեղը ։

Գլխաւոր երաժշտին , Շօշաննիմի վրայ · Կորա-
խի որդւոցը քերթուածը · Երգ սիրոյ ։

1 Իմ սրտիս բարի խօսք կը բղխի ·
Շարադրածս Թագաւորին համար կը խօսիմ ·
իմ լեզուս արագագիր դպիրին գրչին պէս է ։
2 Դուն մարդոց որդիներէն աւելի գեղեցիկ ես ·
Քու շրթունքդ վրայ շնորհք թափուած է ·
Անոր համար Աստուած քեզ օրհնեց յաւի-
տեան ։

3 Ովի՛ հզօր , զինուդ մէջդ կապէ
Քու փառքովդ ու վայելչութիւնովդ ։
4 Ու քու վայելչութիւնովդ յաջողուէ ·
Ճշմարտութեան ու հեզութեան և արդարու-
թեան համար հեծիր ·
Ու քու աջ ձեռքդ քեզի ահաւոր բաներ պի-
տի սորվեցնէ ։
5 Քու նետերդ սրուած են ,
Ո՛ր Թագաւորին թշնամիներուն սրտին մէջը
հոսած են ·
Ժողովուրդները քու տակդ պիտի իյնան ։

6 Ով Աստուած , քու աթոռդ յաւիտեան
յաւիտենից է ·
Քու Թագաւորութեանդ գաւազանը ուղղու-
թեան գաւազան է ·
7 Արդարութիւնը կը սիրես ու անօրէնութիւնը
կ'ատես ·
Անոր համար , ով Աստուած , քու Աստուածդ
Ուրախութեան եղով քեզ օծեց քու ընկեր-
ներէդ աւելի ։
8 Քու բոլոր հանդերձներդ զմուռս ու հալուէ
և կասիա կը հոտին ·
Փղոսկրէ պալատներէն նուագածուները քեզ
կը ուրախացուցին ։
9 Թագաւորներուն աղջիկները քու պատուա-
կաններուդ մէջն են ·
Թագուհին քու աջ կողմդ կը կանգնի Ոփի-
րի ոսկիով զարդարած ։
10 Ով աղջիկ , լսէ ու տես , և քու ականջդ ծռէ ·
Մոռցիր քու ժողովուրդդ ու քու հօրդ տու-
նը ։
11 Ախտաւնը Թագաւորը պիտի ցանկայ քու գե-
ղեցկութեանդ ,
Ինչու որ ան է քու տէրդ , ու անոր երկրը-
պագութիւն բրէ ։
12 Եւ Տիւրոսին աղջիկը — ժողովուրդին հա-
րուստները
Ընծայով պիտի խնդրեն քու երեսդ ։

13 Թագաւորին աղջիկը բոլորովին փառաւոր է
ներսը ,
Ոսկի թելով հիւսուած է իր հանդերձը ։
14 Նկարակերպած հանդերձով պիտի բերուի
Թագաւորին ·
Անոր ետևէն նկող աղջիկ ընկերները քեզի
պիտի բերուին ։
15 Ցնծութիւնով և ուրախութիւնով պիտի բե-
րուին ,
Թագաւորին պալատը պիտի մտնեն ։
16 Քու հայրերուդ տեղը որդիդ պիտի բլլան ·
Բոլոր երկրին մէջ իշխաններ պիտի բնես ա-
նոնք ։
17 Քու անունդ հռչակել պիտի տամ ազգէ մին-
չև ազգ ·
Անոր համար ժողովուրդները քեզ պիտի գո-
վեն յաւիտեան յաւիտենից ։

ՍԱՂՄ · ԽԶ

1 Եկեղեցիին Աստուծոյ վրայ ունեցած վստահութիւնը։ 4 Շա-
րիկ դիտելը համար յոյժ ուժգնը ։

Գլխաւոր երաժշտին · Կորխի որդւոցը երգը
Աղամթի վրայ ։

1 Աստուած մեր ապաւէնը ու զօրութիւնն է ·

[1]Նեղութիւնները միջը խիստ օդնական կը գտանի ։
2 Ընդ հանուր պիտի չվախնանք , թէև երկիրը փոխուի ,
Ու լեռները ծովուն սիրտը ձգուին .
3 [2]թէև անոր ջուրերը գոռան եւ պղտորին ,
Լեռները դողան անոր ուռնալովը ։ (Սէլա ։)
4 [3]Գետի վտակները պիտի ուրախացնեն Աստուծոյ քաղաքը՝
Բարձրելոյն սուրբ բնակարանները ։
5 Աստուած [4]անոր միջն է , անիկա պիտի չսասանի .
Աստուած անոր պիտի օգնէ առտուանց կանուխ ։
6 [5]Հեթանոսները կը խռովին , թագաւորութիւնները կը շարժին .
Ան [6]իր ձայնը կու տայ , [7]երկիրը կը հալի ։
7 [8]Զօրաց Տէրը մեզի հետ է .
Յակոբին Աստուածը մեզի ապաւէն է ։ (Սէլա ։)
8 [9]Եկէք — ահեակ Տէրոջը գործերը ,
Որ աւերումներ բրաւ երկրի միջ ։
9 [10]Պատերազմները կը դադրեցնէ մինչեւ երկրի ծայրը .
[11]Աղեղը կը կոտրատէ ու նիզակը կը չարգէ ,
[12]կառքերը կրակով կ'այրէ ։
10 Հանդարտա կեցէք ու ճանչցէք որ ես եմ Աստուած .
Հեթանոսներուն միջը պիտի բարձրանամ ,
Երկրի վրայ պիտի բարձրանամ ։
11 [13]Զօրաց Տէրը մեզի հետ է ,
Յակոբին Աստուածը մեզի ապաւէն է ։ (Սէլա ։)

ՍԱՂՄ · ԽԷ

1–3 Ընդհերձն յորդորանք մը որ ուրախութեամբ երթեւեկի քաղաքական ։

Դիմաւոր երաժշտին . կորխի որդւոցը Սաղմոս ։

1 [1]Ծափ զարկէք , ամէն ժողովուրդներ ,
Ցնծութեան ձայնով Աստուծոյ ազատակեցէք ։
2 վասն զի Տէրը բարձրեալ [2]է Ահարու է .
Բոլոր երկրի վրայ [3]մեծ թագաւոր է ։
3 [4]Ժողովուրդները մեզի կը հնազանդեցնէ ,
Ու ազգերը մեր ոտքերուն տակը ։
4 Ընտրեց մեզի [5]մեր ժառանգութիւնը ,
Յակոբին փառաւորութիւնը՝ որ [6]ինքը սիրեց ։ (Սէլա ։)
5 [7]Ամառած ցնծութիւնով վեր ելաւ ,
Տէրը փողի ձայնով ։
6 Սաղմոս երգեցէք Աստուծոյ , սաղմոս երգեցէք .
Սաղմոս երգեցէք մեր Թագաւորին , սաղմոս երգեցէք .
7 [8]վասն զի բոլոր երկրի վրայ Թագաւոր Աստուած է .
[9]Երգ երգեցէք ։
8 [10]Աստուած ազգերուն վրայ կը թագաւորէ ,
Աստուած կը նստի իր սուրբ աթոռին վրայ ։
9 Ժողովրդոց իշխանները ժողվուեցան
[11]Աբրահամի Աստուծոյն ժողովուրդին հետ .
[12]վասն զի երկրի ասպարները Աստուծոյն են .
Ինքը խիստ բարձրացած է ։

ՍԱՂՄ · ԽԸ

1–14 Եկեղեցիին վստահութիւնը ու պատանքները ։

Կորխի որդւոցը երգը — Սաղմոս ։

1 Տէրը մեծ է ու խիստ օրհնեալ է
[1]Մեր Աստուծոյն քաղաքին մէջ՝
[2]Իր սուրբ լեռանը վրայ ։
2 [3]Գեղեցիկ բարձրութիւնով ,
[4]Բոլոր երկրի ուրախութիւնը՝
[5]Հիւսիսային կողմերը եղող Սիօն լեռն է ,
[6]Մեծ Թագաւորին քաղաքը ։
3 Աստուած անոր պալատներուն մէջ
Ապաւէն դիտցուած է ։
4 վասն զի [7]ահա թագաւորները ժողվուեցան ,
Ան- միկտիզ անցան ։
5 Անոնք տեսածնուն պէս զարմացան .
Զարհուրեցան — չուտով փախան ։
6 Հոն դողդողմի բռնեց զանոնք ,
[8]Ան- ցաւը՝ գաւակ ծնանողի չուի պէս ։
7 [9]Արեւելեան հովով
[10]Թարշիշի նաւերը կը խորտակես ։
8 Ինչպէս որ լսեցինք , անանկ ալ տեսանք
[11]Զօրաց Տէրոջ Տէրջը քաղաքին մէջ ,
Մեր Աստուծոյն քաղաքին մէջը .
Աստուած [12]անիկա պիտի հաստատէ յաւիտեան ։ (Սէլա ։)
9 Ով Աստուած , [13]քու ողորմութեանդ վրայ կը մտածենք
Քու տաճարիդ մէջ ։
10 Քու գովութիւնդ , ով Աստուած ,

Կրա՛ւ անուանդ պէս մինչև երկրին ծայրերն է ։
Արդարութիւնով լեցուն է քա՛ջ աջ ձեռքդ ։
11 Սիօն լսեաց եւ ուրախացաւ ,
Ո՛- Ցուդայի աղջիկները եղաւ ցնծան
Քա՛ւ դատաստաններուդ համար ։
12 Սիօնին չորս կողմը պտտեցէ՛ք ,
Ու անոր բոլորտիքը չարուճեցէ՛ք
Ո՛- աշտարակները համրեցէ՛ք ։
13 Ուշադրութեամբ դիտեցէ՛ք անոր պարիսպները ։
Անոր պալատները դիտեցէ՛ք ,
Որ գալու ազգին պատմէ՛ք ։
14 Վասն զի ա՛ս Աստուածը մեր Աստուածն է յաւիտեանս յաւիտենից ։
Ան՛իկա՛ պիտի առաջնորդէ մեզ մինչև ի մահ ։

ՍԱՂՄ · ԽԹ

1 Ցուդայեցիք մի՛ որ ճոխութիւն կրնայ Աստուծոյ վրայ հասնել ։ Ան չի թո՛ղ ուրիշներուն մեծութիւնն վրայ ։ 10 Ընչաքաղցութեան չարութիւնն վրայ զգուշանալ պէտք չէ ։

Դիմաւորը երաժշտին ։ Կորխի որդւոցը Սաղմոսը ։

1 Լսեցէ՛ք ասիկա , ով բոլոր ազգեր ,
Ականջ դրէ՛ք , աշխարհի բոլոր բնակիչներ ,
2 Թ՛ամիկներ ու ազնուականներ ,
Հարուստներ ու ազքատներ միասին ։
3 Բերանս իմաստութիւն պիտի խօսի ,
Ու սրտիս խորհուրդները՝ հանճար ։
4 Իմ ականջս առակի պիտի ծռնեմ ,
Երգնագարեաներուն վրայ պիտի բանամ ։
5 Ինչո՛ւ վախնամ չար օրերուն մէջը ,
Երբոր ¤զրպարտակիներուն անօրէնութիւնը չորս կողմս կը պատէ ։
6 Իրենց զօրութեանը յուսացողներուն
Ու իրենց հարստութեանը չառաջիւնովը պարծանքներուն
7 Մէկը բնա՛ւ չի՛նար փրկել իր եղբայրը ,
Ո՛չ ¤տանը փրկանքը Աստուծոյ հասուցանել ։
8 (Քանզի ¤առ՛ւ է անոնց անձին փրկութեան գինը ,
Ու յաւիտեան պիտի դադարի ։)
9 Որ ալ ապրի յաւիտեան ,
Ո՛- հապականութիւն չտեսնէ ։
10 Ինչո՛ւ որ կը տեսնէ թէ իմաստուններն կը մեռնին ,
Ցիմարը ու անխելքը միասին կը կորսուին ,
¤Ու իրենց ստացուածքները ուրիշներուն կը թողուն ։

11 Անոնց խորհուրդը ¤է՝ իրենց տուներըն յաւիտեան ազգ է ,
Ո՛- իրենց բնակարաններն ազգ մինչև ազգ ։
¤Երկիրներըն իրենց անուններով կը կոչեն ։
12 Բայց ¤մարդը պատուոյ մէջ չմնաց ,
Անասուններուն նման է ։ կը կորսուին ։
13 Անոնց ա՛ս ճամբան իրենց յիմարութիւն է ,
Սակայն անոնց ետեւէն եկողներն անոնց խօսքին հաճութիւն պիտի տան ։ (Սէլա ։)
14 Անո՛ր ոչխարներու պէս դերեզմանը կը դրուին ։
Մահը պիտի հովուէ զանո՛ր ։
Եւ ուղիղներըն անոնց վրայ պիտի տիրեն առտուան ։
¤Ու անոնց գեղջը դերեզմանը պիտի մնայ նէ իրենց բնակարանէն ։
15 Սակայն Աստուած ¤դերեզմանէն ձեռքէն պիտի փրկէ իմ անձս ,
Ինչու որ ես պիտի ընդունի ։ (Սէլա ։)
16 Մի վախնար երբոր մարդ մը հարստանայ ,
Ու անոր տանը փառքը չաճի՛նայ ։
17 Վասն զի մեռնելու առնիր ամենևին բան մը իր հետը պիտի չառնէ ,
Ո՛- իր փառքը իր ետեւէն պիտի չիջնէ ։
18 Թէպետև իր անձը օրհնեց իր կենդանութեան առնիր ,
(Ու քեզ կը գովին երբոր գուն քա՛ւ անձիդ ապրելութիւն կ՛ընես ։)
19 Ո՛-¤ի՛ր նախնիքներուն ազգին պիտի երթայ ։
Մինչև յաւիտեան Լոյս պիտի չտեսնեն ։
20 ¤Մարդը որ պատուոյ մէջ է ու խմաստութիւն չունի ,
¤Անասուններուն կը նմանի ։ կը կորսուին ։

ՍԱՂՄ · Ծ

1 Աստուծոյ վճռաբանութիւնը իր ժողովուրդին մէջ ։ 8 Անոր հրամանը ստրկերը ժողվելու համար ։ 7 Աստուած արարչագործութիւնն չհամիր ։ 14 Հոգւոյ անվիզի հնազանդութիւն ։

Ասափայ Աստուած ։

1 Աստուածներուն Աստուածը՝ Տէրը խօսեցաւ ։
Ու երկիրը կանչեց արեւելքէն մինչև արեւմուտք ։
2 Սիօնէն ¤գեղեցկութեան կատարելութենէն ¤Աստուած փայլեցաւ ։
3 Մեր Աստուածը պիտի գայ ու պիտի չլռէ ։
¤Անոր առջեն մեծ հուր կուգայ ,
Ու բոլորտիքը սաստիկ փոթորիկ պիտի բռնայ ։

4 Երկինքը պիտի կանչէ վերէն,
Ու երկիրը՝ իր ժողովուրդը դատելու համար։
5 Ինծի ժողվեցէք իմ սուրբերս,
Որ ուխտով զոհով ուխտ ընողները։
6 Ու երկինքները անոր արդարութիւնը պիտի պատմեն,
Վասն զի Աստուած ինքը դատաւոր է։ (Սէլա)
7 Լսէ, ով իմ ժողովուրդս, ու խօսիմ.
Ով Իսրայէլ, ու քեզի վկայութիւն ընեմ,
Որ Ես եմ Աստուած՝ քու Աստուածդ։
8 Զէ թէ քու զոհերուդ համար քեզ կը յանդիմանեմ,
Ու քու ողջակէզներուդ համար՝ որոնք միշտ իմ առջեւս են։
9 Քու տունէդ զուարակ չեմ առներ,
Ոչ ալ քու գոմերէդ նոխազներ։
10 Ինչու որ իմն են անտառին բոլոր գազանները,
Հազարաւոր լեռներուն անասունները։
11 Ես գիտեմ լեռներուն բոլոր թռչունները,
Ու գաշտի գազանները իմ քովս են։
12 Թէ որ անօթենամ՝ քեզի պիտի չըսեմ.
Վասն զի աշխարհը ու անոր լիութիւնը իմն է։
13 Միթէ ես ցուլերու միս կ'ուտեմ,
Կամ նոխազներու արիւն կը խմեմ։
14 Շնորհակալութիւն զոհէ Աստուծոյ,
Ու Քու ուխտերդ կատարէ Բարձրեալին։
15 Ու նեղութեան օրը ինծի կանչէ.
Ես քեզ պիտի ազատեմ, ու դուն ինծ պիտի փառաւորես։

16 Սակայն Աստուած ամբարշտին կ'ըսէ,
Քեզի ի՞նչ՝ որ դուն իմ օրէնքներս կը պատմես,
Ու իմ ուխտս բերանդ կ'առնես։
17 Վասն զի դուն խրատը ատեցիր,
Ու իմ խօսքերս ետիդ ձգեցիր։
18 Գողը տեսնելով՝ անոր հետ միաբանեցար,
Ու շնացողներուն հետ բաժին ունեցար։
19 Քու բերանդ չարութեան տուիր,
Ու քու լեզուդ նենգութիւն կը հնարէ։
20 Կը նստիս եղբօրդ դէմ կը խօսիս,
Մօրդ որդւոյն դէմ չարախօսութիւն կ'ընես։
21 Ա՛ս բաները ըրիր՝ ու ես լռեցի.
Կարծեցիր թէ ես բոլորովին քեզի կը նմանիմ.
Բայց քեզ պիտի յանդիմանեմ,
Ու աչքերուդ առջեւը պիտի չարեմ զանոնք։
22 Արդ խնայեցէք ասիկա, դուք Աստուած մոռցողներ,
Զըլլայ որ ես պատառեմ, և ազատող մը ալ չգտնուի։
23 Շնորհակալութիւն մատուցանողը ինծ կը փառաւորէ.
Ու ճամբուն դնողին
Պիտի ցուցընեմ Աստուծոյ փրկութիւնը։

ՍԱՂՄՈՍ ԾԱ.

1 Դաւիթ խանարհութեամբ իր մեղքերը խոստովանելով՝ անոնց համար թաղութիւն կը խնդրէ. 6 որքան կեանքն համար աչքի կ'ընկնի։ 10 Աստուած զինքը չհանիր. հոգա անկեղծութեան։ 18 Դաւիթ եկեղեցին համար կ'աղօթէ։

Գլխաւոր երաժշտին. Աղաղակ Դաւիթ, անոր բերթասէրին գալը մնացեալին ետքը, երբոր Բաթսեբէն անոր եկած ժամանակը։

1 Ողորմէ ինծի, ով Աստուած, քու ողորմութեանդ համեմատ,
Քու առատ գթութեանդ համեմատ ջնջէ իմ յանցանքներս։
2 Իմ անօրէնութենէս բոլորովին լուա զիս,
Ու իմ մեղքէս սրբէ։
3 Վասն զի ես կը ճանչնամ իմ յանցանքներս,
Ու իմ մեղքս միշտ իմ առջեւս է։
4 Քեզի՛ միայն քեզի դէմ մեղանչեցի,
Ու քու տեսքերուդ առջեւ չարութիւն ըրի.
Որ արդար ըլլաս խօսքերուդ մէջ,
Ու անթասս ըլլաս դատաստանիդ մէջ։
5 Ահա ես անօրէնութեամբ ծնայ,
Ու իմ մայրս մեղքով յղացաւ զիս։
6 Ահա դուն ճշմարտութիւն կ'ուզես ներքին կանուքներուս մէջ.
Ու ծածուկ տեղը իմաստութիւն պիտի գիտցընես ինծի։
7 Զոպայի մշակով մաքրէ զիս, ու մաքուր ըլլամ.
Զիս լուա, ու ձիւնէն աւելի ճերմակ ըլլամ։
8 Ցնծութիւն և ուրախութիւն լսել տուր ինծի.
Թող ցնծան ան ոսկորները որ կոտրեցիր։
9 Իմ մեղքերս երեսդ ծածկէ,
Ու իմ անօրէնութիւններս ջնջէ։
10 Ով Աստուած, իմ մէջս մաքուր սիրտ ստեղծէ,
Ու իմ ներսս նոր ու ուղիղ հոգի նորոգէ։

11 Իս Տերեսէդ մի ձգեր ,
Ու քու Սուրբ Հոգիդ ինձմէ մի հաներ ։
12 Քու փրկութեանդ ցնծութիւնը ինծի նա դարձուր ,
Ու կամաւոր Հոգի մը Թող հաստատէ զիս ։
13 Ամբարիշտներուն պիտի սորվեցընեմ քու ճամբաներդ ,
Ու մեղաւորները քեզի պիտի դառնան ։
14 Ով Աստուած՝ իմ փրկութեանս Աստուածը ,
Փրկէ զիս արիւններէ մեղքէն .
Լեզուս ցնծութեամբ պիտի խօսի քու արդարութեանդ վրայով ։
15 Ով Տէր , իմ շրթունքներս բաց ,
Ու բերանս պիտի պատմէ քու գովութիւնդ ։
16 Վասն զի զոհի չես հաճիր որ ես տայի ամառցանէ.
Ողջակէզի չես հաներ ։
17 Աստուծոյ զոհը կոտրած հոգին է .
կոտրած ու խոնարհ սիրտը , ով Աստուած , դուն չես անարգեր ։
18 Քու բարեհաճութեամդ Սիովնին բարիք ըրէ ,
Երուսաղէմին պարիսպները չինէ ։
19 Այսուհետեւ պիտի հաճիս արդարութեան զոհերուն՝
Ողջակէզներուն ու բոլորովին այրուած զոհերուն .
Ա՛ռաջիդ քու սեզանիդ վրայ զուարակներ պիտի մատուցանեն ։

ՍԱՂՄ · ԾԱ

1 Դաւիթ Դաւիթին չարաբաստիկ՝ անար կը ծանանէ կը գուշակէ ։ 6 պատն վրայ արդարը պիտի ուրախանայ ։ 8 Դաւիթ Աստուծոյ վրայ ունեցած վստահութիւնը յիշեցնելով կը մաղթանքն կը մատուցանէ ։

Գլխաւոր երաժշտին . Դաւիթին երգը , երբ որ Դոէկ եդոմացին կնաւ ու Սաուղին , ու անոր բան Թէ Դաւիթ Աբիմելեքին տունը մտեր է ։

1 Ինչո՞ւ անօրէնութիւնով կը պարծիս , ով բռնաւոր .
Աստուծոյ գթութիւնը ամէն օր կայ ։
2 Լեզուդ չարութիւններ կը հնարէ ,
Սուր ածելիի պէս նենգութիւն կը դործէ ։
3 Չարութիւնը բարութենէն աւելի կը սիրես ,
Ու սուտ Թիւրը արդարութիւն խօսելէն աւելի ։ (Սէլա ։)
4 Ամէն կործանման խօսքերը
Ու նենգաւոր լեզուն կը սիրես ։
5 Աստուած ալ յաւիտան քեզ պիտի կործանէ ,
քեզ պիտի բռնէ ու քեզ հանէ ի բնակարանէդ ,
Ու կենդանեաց երկրէն ։ (Սէլա ։)
6 Արդարները պիտի տեսնեն ու վախնան ,
Ու անոր վրայ պիտի ծիծաղին ըսելով ,
7 Ահա այն մարդը որ զԱստուած իրեն ամրութիւն չըրաւ ,
Հապա իր շատ հարստութեանը վստահացաւ ,
Ու իր անօրէնութիւնովը զօրացաւ ։
8 Բայց ես Աստուծոյ տանը մէջ կանանչ ձիթենիի պէս եմ .
Աստուծոյ ողորմութեանը կը յուսամ յաւիտեան յաւիտենից ։
9 Քեզ պիտի գովեմ յաւիտան ,
Որ ես ըրածը կատարեցիր .
Ու քու անունդ պիտի յուսամ ,
Վասն զի բարի է սուրբերուդ առջեւ ։

ՍԱՂՄ · ԾԳ

1 Դաւիթ մարդասէր մարդուն ապստամբութիւնը կը տեսնէ ։ 4 չարերը կը յանդիմանէ անոնց խորհուրդին ըստ ։ 6 Աստուծոյ փրկութիւնը կը պարծի ։

Գլխաւոր երաժշտին , Մահաղաթին վրայ . Դաւիթին երգը ։

1 Անզգամը իր սրտին մէջ ըսաւ Թէ Աստուած չկայ .
Ապականեցան ու պիղծ անօրէնութիւն ըրին .
Չարիկ մը չկայ որ ապէկութիւն ընէ ։
2 Աստուած երկինքէն նայեցաւ մարդոց որդիներուն վրայ ,
Որ տեսնէ Թէ կայ արդեօք խնամուն մէկը որ զԱստուած փնտռէ ։
3 Ամէնքը խոտորեցան , միկտեղ անպիտան եղան .
Ապէկութիւն ընող մը չկայ , մէկ մըն ալ չկայ ։
4 Մեծ չե՞ն ճանչցար անօրէնութիւն ընողները ,
Որոնք հաց ուտելու պէս իմ ժողովուրդս կ՚ուտեն ,
Ու Աստուծոյ չեն կանչեր ։
5 Անոնք ան տեղը շատ վախցան՝ ուր վախ չկար .
Ինչու որ քեզ պաշարողներուն ոսկորները ցրուեց Աստուած .
Ամչցուցիր զանոնք , վասն զի Աստուած անարգեց զանոնք ։
6 Երանի Թէ Սիովնէն դար խրախճէնին փրկութիւնը .

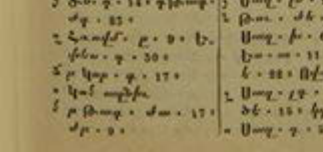

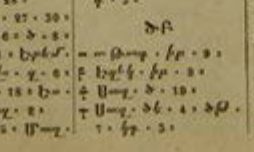

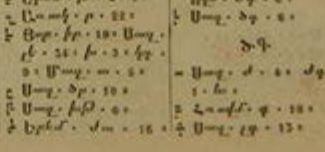

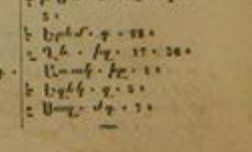

Աստուած իւր ժողովրդը դերութենէն դարձուցած ատենը՝
Թակոյ պիտի ցնծայ -- Իսրայէլ ուրախ պիտի ըլլայ։

ՍԱՂՄ· ԾԴ

Դաւիթ չիխայենէրէն գանգատելով իր փրկութեանը համար աղօթք կընէ։ 4 Նաեւ ցանկանալենուը վրայ վճռանալով պիտի կերգեր մեծարանք կը խոստանայ։

Դիմաւոր երաժշտին, Նկինօթի վրայ· Դաւիթին երգը, անատանը որ ՚Զիփացիք եկան ու ըսին Սաուղին, Ահա Դաւիթ մեր քովը պահուած է։

1 Ով Աստուած, քու անունովդ զիս ազատէ,
Ու քու զօրութենովդ իրաւունքը ըրէ ինծի։
2 Ով Աստուած, լսէ իմ աղօթքս,
Բներնես խօսքերուն ականջ դիր։
3 Վասն զի ՚օտարները իմ վրաս եղան,
Ու բռնաւորները կը փնտռեն իմ անձս,
Ու՝ զԱստուած իրենց առջեւը չդրին։ (Սէլա·)
4 Ահա Աստուած ինծի օգնական է։
՚Տէրը իմ հոգիս պահպանողներուն հետն է։
5 Չարութիւնը թշնամիներուս վրայ պիտի դարձնէ։
՚Քու ճշմարտութեամբդ կորսնցուր զանոնք։
6 Ես իմ կամքովս քեզի զոհ պիտի մատուցանեմ։
Ով Տէր, քու անունդ պիտի գովեմ, ՚ինչու որ բարի է։
7 Վասն զի ամէն նեղութենէ իս փրկեց,
Ու՝ իմ աչքս թշնամիներուս ՚ուզածը տեսաւ։

ՍԱՂՄ· ԾԵ

Դաւիթ իր ապրիքին մէջ իր երկիւղի վհատին համար կը գանգատի։ 9 Իր թշնամիներուն դէմ կաղաչէ, ու անոնց չարութենէն ազատութենէնը համար կը գոհանայ։ 10 Ինք. գիտը կը փափաքէ յաստատել որ Աստուած չիջը պիտի պահպանէ։ ու իր թշնամիները անիրաւ պիտի բնէ։

Դիմաւոր երաժշտին, Նկինօթի վրայ· Դաւիթին երգը։

1 Ով Աստուած, ականջ դիր իմ աղօթքիս,
Ու իմ խնդրուածքս քու ներքեւ մի ծածկեր։
2 Մտիկ ըրէ ու պատասխանէ ինծի.
՚Իմ դանգատովս ՚կը մրմռիմ ու կը խռովիմ,
3 Թշնամիին ձայնէն -- ամբարշտին ներքեւութենէն
տալէն.
՚Ինչու որ իմ վրաս անիրաւութիւն կը բերեն,
Ու բարկութենով զիս կը հալածեն։

4 ՚Սիրտս գոզաց իմ ներսի դիս,

Ու մահուան արհաւիրքները իմ վրաս ինկան։
5 Վախ ու դող եկաւ իմ վրաս,
Ու սոսկումը իս ծածկեց։
6 Ու ըսի, Երանի թէ աղաւնիի նման թեւեր ունենայի,
Որ թռչէի ու հանգիստ ըլլայի։
7 Ահա հեռուն կը փախչէի,
Անապատին մէջ կը բնակէի։ (Սէլա·)
8 Յաստիկ հովին -- փոթորիկին
իմ փախչիս կ'արտորցնեմ։
9 Ով Տէր, կորսընցուր, անոնց լեզուները բաժնէ,
Վասն զի քաղաքին մէջը ՚բռնութիւն ու կռիւ տեսայ։
10 Ցորեկ ու գիշեր անոր չորս կողմը՝ անոր պարիսպներուն վրայ կը պտրտին.
Անօրէնութիւն ու չարիք կայ անոր մէջը։
11 Անոր մէջը եղեռնագործութիւն կայ.
Ու բռնութիւնը ու նենգութիւնը անոր հրապարակներէն չեն զատուիր։
12 ՚Ինչու որ թշնամին չէր իս նախատողը, որ համբերեի.
Կամ սառղը չէր ինծի վրաս հպարտացողը, որ անկէ պահուէի.
13 Հապա դուն, ով մարդ, իմ հաւասարս,
՚Իմ բնկերս ու ճանչցուածս,
14 Որ իրարու հետ անոյշ խօսակցութիւն կ'ընէինք,
Ու ՚բազմութեան հետ Աստուծոյ տունը կ'երթայինք։
15 Մահը յանկարծ անոնց վրայ պիտի հասնի,
Ու՝ ՚ողջ ողջ գերեզմանը պիտի իջնեն,
Վասն զի իրենց բնակարաններուն -- իրենց մէջը չարութիւն կայ։
16 Իս ես Աստուծոյ պիտի կանչեմ,
Ու Տէրը իս պիտի փրկէ։
17 ՚Իրիկուները, առաւոտն ու կէս օրը պիտի բողբոջեմ ու հառաչեմ,
Եւ անիկա պիտի լսէ իմ ձայնս։
18 Խաղաղութիւնով կը փրկէ իմ անձս ինծի դէմ եղած պատերազմէն,
Ինչու որ ՚շատերը կան իմ դէմս։
19 Աստուած պիտի լսէ,
Ու ՚յաւիտենականութենէն մէջ բնակողը պիտի ցածցնէ զանոնք։ (Սէլա·)
Որովհետեւ չեն փոխուիր անոնք,
Ու Աստուծմէ չեն վախնար։
20 ՚Ձեռքը ՚իրեն հետ հաշտուածներուն վրայ երկնցուց,
Իր ուխտը աւրեց։
21 ՚Անոր բերնին ՚խոխէն կոգիէն կակուղ են,

Ծդ
= = Թագ· խգ· 10· խգ· 1·
ք Սաղ· ժգ· 14·
փ Սաղ· ՃՁ· 7·
ֆ Սաղ· ՃՁ· 13· զբ· 11·
Ծե
= Եբ· լբ· 14·
ա Սաղ· ԺԲ· 13·
բ Սաղ· ծբ· 9·
գ Սաղ· ՃԲ· 13· զբ·
դ Սաղ· ՃՁ· 3·
ե Երեմ· գ· 7·
զ Սաղ· խա· 9·
է Սաղ· լ· 20· լբ·
ը Սաղ· ՃԲ· 13·
թ Թագ· ժգ· 7· 8·
ժգ· 23· Սաղ· խա· 9· Երեմ· ԻԲ· 4·
ի Սաղ· խբ· 4·
լ Թագ· ժգ· 30·
խ Դան· գ· 10· Դան· ժբ· 1· Գար· գ· 1· 2· 3· 9· 30· = Թագ· ե· 17·
ծ Ր Մկ· լբ· 7· 8·
կ Ր Օբ· լգ· 27·
հ Գար· ժբ· 1·
ձ Սաղ· է· 4·
ղ Սաղ· Ճբ· 5· Եսա· ե· 3· 4· 4· ԽԲ· 4· ԿԲ· 3· Ես· ե· 3· 4· ժբ· 18·

Բայց անոր արմին միջը պատրաստ կայ ·
Անոր խօսքերը ձէթէն կակուղ են ,
Բայց մերկ սուրեր են ։

22 Դուն հոգդ Տէրոջը վրայ ձգէ ,
Ու ան քեզ պիտի խնամէ ·
Անիկա յաւիտեան սասանութիւն չտար արդարին ։

23 Բայց դուն , ով Աստուած , անոնք ապականեալ հեղինակ գուբին մէջը պիտի իջեցնես ·
Արիւնահեղ ու նենգաւոր մարդիկ կէսին պիտի չհասնին ,
Մակայն ես քեզի պիտի յուսամ ։

ՍԱՂՄ · ԾԲ

1 Դաւիթ Աստուծոյ խորին վրայ վստահանալով՝ իր ապրելին վրայ իր թշնամիներուն համար կը գոռգոռայ ։ 3 Կը խօսայ վախի մէջ իր յոյսը Աստուծոյ խորին վրայ է ։ ու կը խօսայ նոյ ոչ ջնջիլ գալն ։

Գլխաւոր երաժշտին , Հաղթանակ մի կորսնցներ , Դաւիթին երգը , Երբոր փղշտացիք Գեթի մէջ բռնեցին զանիկա ։

1 Ով Աստուած , ողորմէ ինծի , վասն զի մարդ կ՚ուզէ ինծի կլլել ·
Ամէն օր պատերազմ ընելով ինծի կը նեղէ ։
2 Թշնամիներս ամէն օր կ՚ուզեն ինծի կլլել ,
Վասն զի շատ մարդիկ ամբարտաւանութեամբ նոյ ինծի հետ կը մարտնչին ։

3 Վախցած օրս քեզի պիտի յուսամ ։
4 Աստուծով պիտի գովեմ իր խօսքը ·
Աստուծոյ կը յուսամ , պիտի չվախնամ ·
Մարմինը ինծի ի՞նչ կրնայ ընել ։
5 Ամէն օր իմ բաներուս իմաստ կուտան ·
Իմ վրայով անոնց բոլոր խորհուրդները չարիքի համար են ։
6 Կը ժողովուին ու կը պահուին ,
Իմ հետքերուս կը դիտեն ,
Վասն զի ինծի անձիս կը սպասեն ։
7 Մեղքէ անօրէնութեամբ անոնց փրկութիւն կ՚ըլլայ ·
Բարկութեամբ ժողովուրդները վար ձգէ , ով Աստուած ։
8 Իմ թափառականի պտոյտիս համրելիքը ·
Արցունքներս քու տոպրակդ մէջը դիր ·
Մի՞թէ ան քու գրքիդ մէջը չէ՞ ։
9 Քանի կանչած օրս ետ պիտի դառնան իմ թշնամիներս ·
Ահա գիտեմ , ինչու որ Աստուած ինծի հետ է ։

10 Աստուծով պիտի գովեմ Ի խօսքը ·
Տէրոջմով պիտի գովեմ Ի խօսքը ։
11 Աստուծոյ կը յուսամ , պիտի չվախնամ ·
Մարդը ինծի ի՞նչ կրնայ ընել ։

12 Ով Աստուած , քու ուխտերդ իմ վրաս են ·
Քեզի շնորհակալութիւններ պիտի հատուցանեմ ։
13 Որովհետեւ իմ անձս մահուանէ ազատեցիր ,
Ոտքերս ալ գայթակղելէն չէ՞ ազատեր ,
Որ Աստուծոյ առջեւը քալեմ կենդանիներուն լոյսին մէջ ։

ՍԱՂՄ · ԾԼ

1 Դաւիթ ապրելի մէջ Աստուծոյ գիմելով՝ իր վստահութիւնը կը յայտնէ ։ 7 Խորհուրդ կը տեսնէ որ չվստահի գոռի ։

Գլխաւոր երաժշտին , Ալ-Թաշնէխի , Դաւիթին երգը , Աստուծոյ երեսէն դէպ ի քարայրը փախած ատենը ։

1 Ողորմէ ինծի , ով Աստուած , ողորմէ ինծի ,
Վասն զի իմ անձս քեզի կը յուսայ ·
Ու՝ քու թեւերուդ հովանաւորութեանը պիտի ապաւինիմ ,
Մինչեւ որ չարաւարութիւնները անցնին ։
2 Բարձրեալ Աստուծոյն պիտի ապաւինիմ ,
Ինծի համար դործող Աստուծոյն ։
3 Երկինքէն պիտի խրկէ ու փրկէ զիս ,
Թէև ինծ կլլել ուզողը նախատէ · (Սէլա ·)
Աստուած պիտի խրկէ իր ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը ։
4 Իմ անձս առիւծներու մէջ է ·
Բոց փչող մարդոց որդիներուն մէջ կը պառկիմ ,
Որոնց ակռաները նիզակներ ու նետեր են ,
Եւ անոնց լեզուները պատռ թուրեր են ։

5 Ով Աստուած , երկինքէ վրայ բարձրացիր ·
Քու փառքդ բոլոր երկրի վրայ բլլայ ։
6 Իմ քայլերուս պատրաստեցին ,
Անձս վար ծռեցաւ ·
Փոս փորեցին առջեւս ,
Ու՝ իրենք ինկան անոր մէջը ։ (Սէլա ·)

7 Սիրտս պատրաստ է , ով Աստուած , սիրտս պատրաստ է ·
Պիտի երգեմ ու ազնիւս պիտի բանամ ·
8 Արթնցիր , իմ փառքս ·
Արթնցիր , ով տաւիղ ու քնար ·
Ես կանուխ պիտի արթննամ ։

---

4 Սաղ · լե · 5 · Պատ · 21 · Գաղ · Յր · 22 · ա Պետ · ե · 7 ։ 5 Սաղ · լե · 24 ։ 7 Սաղ · ե · 6 ։ 8 Յոբ · Ժե · 32 · Եսայ · ժ · 27 · Յեզ · ե · 17 ։

ԾԲ

ա — ա Թագ · իթ · 11 ։ 5 Սաղ · ծե · 1 ։ 6 Սաղ · ծե · 5 ։ • Կամ՝ բարբրէն ։ Կամ՝ ով իմաստակ ։ 7 Հռովմ · 10 · 11 ։ 8 Սաղ · ծէր · 6 · Եսայ · 5 · Երեմ · Ժգ · 2 Հռովմ · 6 ։

6 ։ 7 Կամ՝ խօսքերս կը ծանէն ։ 8 Սաղ · ծԹ · 3 · Հբ · 2 ։ 9 Սաղ · հո · 10 ։ 10 Սաղ · գ · 16 ։ 11 Ասոմ · ը · 31 ։ 12 Ասոմ · ե · 21 ։

1 Սաղ · ծժգ · 8 ։ 2 Յոբ · լգ · 20 ։

ԾԼ

1 Կամ՝ կարծրաքարեր ։ — ա Թագ · իթ · 1 ։ Իմ · 3 · Սաղ · ծԹ · վիրաւորէ ։ 2 Սաղ · ծԹ · 1 ։ 3 Սաղ · ծԹ · 1 ։ 4 Սաղ · ծԹ · 1 ։ 5 Սաղ · ծԹ · 3 · Հբ · 2 ։ 6 Սաղ · ծԹ · 1 ։ 7 Իմ · իգ · 20 ։ 8 Սաղ · ծԹ · 1 ։ 9 Սաղ · խ · 11 · Իմ · 3 · Հռ · 7 ։ 10 Սաղ · ծԹ · 1 ։ 11 Սաղ · ծԹ · 1 ։ 12 Սաղ · ե · 11 · 16 · ի · 11 ։ 13 Սաղ · ծէր · 1 · Հռ · 9 · Հբ · 11 · Սաղ · ծէր · 1 · 8 ։

9 Ով ՏԸՐ, Ժողովրդոց միջը քեզ պիտի գովեմ.
Սազմա պիտի երգեմ քեզի ազգերուն մէջ.
10 Վասն զի մեծ է քու ողորմութիւնդ մինչև երկինքը,
Ու քու ճշմարտութիւնդ մինչև ամպերը.
11 Երկնից վրայ բարձրացիր, ով Աստուած,
Քու փառքդ բոլոր երկրի վրայ ըլլայ։

ՍԱՂՄ· ԾԸ

1 Դաւիթ կը յանդիմանէ անբարս գաւազանները. 3 չարութեան բռնութիւնը կը տարտղնէ. 6 գանգատ Աստուծոյ գաւազանին կը յանձնէ. 10 արտն վրայ արդարը պիտի ուրախանայ։

Դիմաւոր երաժշտին. Ալ-թաշհէթ, Դաւթին երգը։

1 Խրատցնէ անթարթառ արդարութիւնն կը խօսիք,
Ու զգուշութեամբ գաւազանն կը տեսնէք, ով մարդոց որդիներ։
2 Ձեր սրտով անօրէնութիւններ կը գործէք.
Երկրի վրայ ձեռնթափութիւնը կը կշռէք։
3 Ամբարիշտները նէ՛տ արգանդէն խոտորեցան.
Որովայնէն կը մոլորին սուտ խօսելով։
4 Անոնց թոյնը օձի թոյնի պէս է,
Խուլ իժի պէս որ կը գոցէ իր ականջները,
5 Որ չլսեր թովիչներուն ձայնը,
Թէև վարպետութեամբ կախարդութիւն կ'ընեն։
6 Ով Աստուած, ատամնոց ակռաները իրենց բերաններուն մէջը փշրէ.
Ով ՏԸՐ, առիւծի կորիւններուն ժանիքները կոտրտէ։
7 Թող անոնք հալին ջուրերու պէս՝ որ կը վազեն.
Երբ իրենց ազեղները կը լարեն, թող կոտրտին.
8 Խեղդնի պէս՝ որ քայած ատոնը կը հալի,
Կնկան մը վիժած զաւակին պէս արևը չտեսնեն։
9 Ձեր կաթսաները փուշերուն չհասած՝ զգալէն առաջ,
Թէ թարմ և թէ այրուող տարտղնէ փոթորիկով պիտի ցրուէ։
10 Արդարը պիտի ուրախանայ, երբոր վրէժխնդրութիւնը տեսնէ.
Իր ոտքերը ամբարշտին արնանը մէջ պիտի լուայ։
11 Ու մարդը պիտի բսէ թէ Իրաւցընէ արդարին համար վարձք կայ.
Իրաւցընէ Աստուած կայ, որ Երկրի վրայ դատաստան է։

ՍԱՂՄ· ԾԹ

1 Դաւիթ իր թշնամիներէն ապահովութիւն համար աղերս կ'ընէ. 6 անոնց անգթութեանը համար կը գանգատի. 8 Աստուծոյ կ'ապաւինի. 11 անոնց դէմ կ'աղերսէ. 16 Աստուած կը գովաբանէ։

Դիմաւոր երաժշտին. Ալ-թաշհէթ, Դաւթին երգը, «անասունները որ Աստուծոյ հետքին խրկեց, ու սուրը պաչարելցին որ մեռցընեն զանիկա»։

1 Թշնամիներէս իմ փրկէ, ով իմ Աստուածս.
Իմ վրաս եղողներէն իմ վեր վերցուր։
2 Անօրէնութիւն գործողներէն իմ ազատէ,
Ու արիւնահեղ մարդոցմէն իմ փրկէ։
3 Ինչու որ ահա իմ անձիս համար դարանը մտան.
Զօրաւորը մարդիկ իմ վրաս ժողովեցան,
Ոչ թէ մեղքիս ու յանցանքիս համար, ով ՏԸՐ,
4 Մեղք չունեցած առենս վազելցին ու պատրաստուեցան.
Արթնցիր դիս դիմաւորելու ու նայէ։
5 Ով ՏԸՐ Աստուած զօրութեանց՝ Աստուած Իսրայէլի,
Արթնցիր բոլոր հեթանոսները ջնջելու.
Զար անօրէններուն բնաւ մի ողորմիր։ (Սէլա)
6 Անոնք իրիկուան ետ կը դառնան,
Շան պէս կ'ոռնան,
Ու քաղաքին չորս կողմը կը պտրտին։
7 Ահա իրենց բերնէն չար-բան դուրս կը թափին.
Անոնց շրթունքներուն վրայ սուրեր կան.
Ինչու որ կ'ըսեն թէ Ո՞վ պիտի լսէ։
8 Բայց դուն, ով ՏԸՐ, անոնց վրայ պիտի ծիծաղիս.
Բոլոր հեթանոսները ծաղր պիտի ընես։
9 Ով Իմ զօրութիւնս, քեզի պիտի սպասեմ.
Վասն զի Աստուած է իմ ապաւէնս։
10 Ողորմութեամբ Աստուածը ինծի պիտի հասնի.
Աստուած պիտի ցուցընէ ինծի թշնամիներուս կորուստը։
11 Մի՛ մեռցընեներ անոնք, որ ժողովուրդս չմոռնայ.
Զանոնք ցիրուցան բրէ քու զօրութեամբդ,

1 Սաղ· Ծբ· 2· 2 Սաղ· լէ· 5· Հա· 19· Ծգ· 11· Ծբ· 4· 3 Հռ· 5·
ԾԸ
= Սաղ· ծկ· քեզնէ գիրը· • Կամ՝ արդեօք
4 Սաղ· կշ· 20· Ես· ժ· 1· 5 Սաղ· ծ· 3· Ես· իբ· 8· 6 Սաղ· Ծբ· 3· Ժող· ժ· 11· 7 Սաղ· ծր· 6· Երեմ· ը· 17· Ես· գ· 10· Սաղ· գ· 7· 8 Սաղ· ծ· 5· Ես· ծ· 3· Ես· իբ· 8· 9 Ես· ծ· 16· Ժող· գ· 3· Ղևտ· ժ· 25· Սաղ· ծր· 6· կգ· 10· ՃՀ· 12· Սաղ· կբ· 25· Սաղ· գբ· 15·
1 Սաղ· ծբ· 4· ՀԱ· ա· 4· գչ· 13· գբ· 9· 2 Սաղ· լե· 25· խգ· 25· Հռ· 14· Ծ ԾԹ 3 Սաղ· ծէ· 4· Ես· ա· ժ· 18· 4 Հռ· 17· Սաղ· կբ· 2· = ա Թագ· ԺԲ· 11· 5 Սաղ· ժ· 11· 25· կգ· 5· Հգ· 11· 6 Սաղ· ծբ· 15· Հգ· 7· ՃՂ· 7· 7 Սաղ· խ· 5· 8 Սաղ· ծգ· 7· ՁԲ· 11· ՃԺբ· 8· 9 Ծե· գ· 18· 10 = Թագ· ԺԲ· 16·

Ու վար ձգէ զանոնք, ով Տէր՝ մեր վահանը։
12 Ազնիւ [1]իրենց բերանները մեզքին -- չէր-
թուն քներուն խօսքին համար՝
իրենց ամբարտաւանութեանը մէջ թող բռնա-
նուին,
Նաև անէծքին ու սուտին համար՝ ու կը խօ-
սին։
13 [2]Կորսընցուր բարկութիւնով, կորսընցուր ը-
նդ՝ որ այնչանան,
Ու [3]դիտան թէ Աստուած կը տիրէ Յակոբին
վրայ
Մինչև երկրի ծայրերը։ (Սէլայ։)
14 [4]Ազնիւ իրիկուան դառ պիտի դառնան,
Շան պէս պիտի ոռնան,
Ու քաղաքին չորս կողմը պտրտին։
15 [5]Ուտելիքի համար պիտի թափառին,
Թէ որ չկշտանան՝ դիշերը մնան անկընդնին։

16 Բայց ես քու զօրութիւնդ պիտի երգեմ,
Ու առտուընց քու ազգմսիթիւնովդ պիտի
ցնծամ.
Վասն զի դուն ինծի պահապան եղար,
Ու ապաւէն՝ իմ նեղութեանս օրը։
17 [6]Ով իմ զօրութիւնս, քեզի ասդին պիտի երգեմ,
[7]Ընչու որ իմ պաշտպանս Աստուած է՝
Իմ ազգմսիթեանս Աստուածը։

ՍԱՂՄ· Կ

1 Դաւիթ ատի պահիմները կը յիշտակէ· ե երբոր բոլ-
ով մը ազատութեան համար կ'ազօթէ· ը Աստուծոյ խոս-
քը հանդիսաւոր դիրքով անկն օգնութիւն կը խնդրէ։

Գլխաւոր երաժշտին, [8]Շուշան-Էւտութի վը-
րայ· Դաւիթին երգը՝ սորվեցընելու համար,
[9]անոնք որ պատերազմեցան Միջագետի
Ասորւոց ու Սուբայի Ասորւոց հետ, ու
Յովաբ ետ դարձաւ՝ եդոմնցիները տա-
սնուերկու հազար հոգի զարկաւ Աղի ձորին
մէջ։

1 Ով Աստուած, [10]մեզ երեսէ ձգեցիր,
Մեզ ցրուեցիր -- բարկացար· մեզի դար-
ձիր։
2 Երկիրը գազացուցիր, անիկա պատռեցիր·
[11]Անոր փլած տեղերանքը նորոգէ, ընչու որ
կ'երերայ։
3 [12]Քու ժողովուրդիդ խստութիւն ցուցուցիր,
[13]Մեզի Թմրութեան գինի խմցուցիր։
4 [14]Քեզմէ վախցողներուն դրօշակ տուիր,

[1] Ասպ· ժբ· 13·
ժը· 7·
[2] Սաղ· է· 9·
[3] Սաղ· ձգ· 18·
[4] Հմր· ե·
[5] Բեր· ժէ· 23· Սաղ· ճԶ· ...
[6] Ս... ... 1·
[7] Հմր· 9· 10·
Կ
= Տէ= Սաղ· 2· փը-
նագիրը·
[8] ր Բ=ոգ· ր· 3· 13·
= Մ՚ն· ժը· 3· 18·
[9] Սաղ· խգ· 9·
[10] ր Մ՚ն· է· 14·
[11] Սաղ· հե· 20·
[12] Ես· ծա· 17· 22·
Երեմ· իե· 15·
[13] Սաղ· ի· 3·
[14] Կ=ի Ը՚ր փոխրէն ա-
վելցնեն երեսէն·
[15] Սաղ· ճԶ· ե· եև·
[16] Սաղ· ճԶ· 35·

[1] Կ=ի իր ուրտանէն
մէջ
[2] Ծն· ժը· ե·
[3] Տէ= Սաղ· ժգ· 27·
[4] Տէ= ր Օր· ւգ· 17·
[5] Ծն· իբ· 10·
[6] ր Բ=ոգ· ը· 1·
[7] Սաղ· Զէ· 3· ր Բ=ոգ·
[8] Սաղ· Զէ· 3· ր Բ=ոգ·
ը· 14·
[9] ր Բ=ոգ· ը· 1·
[10] Հմր· 1· Սաղ· իա·
9· Զէ· 11·
[11] Ես· է· 10·
[12] Սաղ· Զէ· 3· Զ=ոգ·
3·
[13] Բա· իգ· 15· =
Մ՚ն· ժբ· 13·
[14] Ես· կդ· 4·
կԱ
= Ես= Սաղ· ժը· 10·
[15] Սաղ· իե· 4·
[16] Սաղ· ժէ· 3· եև
1· գա· 4·
[17] Սաղ· իա· 4·

[1] Ընծ· ժը· 13·
[2] Ես· կդ· 3·
կԱ
= Ես= Սաղ· ժը· 10·
[3] Սաղ· իե· 4·
[4] Սաղ· ժէ· 3· եև
1· գա· 4·
[5] Սաղ· իա· 4·

[1] Ընծ· ժը· 13·
[2] Ես· կդ· 3·
կԱ
= Ես= Սաղ· ժը· 10·
[3] Սաղ· իե· 4·
[4] Սաղ· ժէ· 3· եև
1· գա· 4·
[5] Սաղ· իա· 4·

Ընդ ասբիներըդ իբրև ագռէ մինչև ազդ պիտի ըլլան։
7 Ընկիա յաբեխեան Աստուծոյ առջին պիտի նաեմ։
Ղազմութիւն ու ճշմարտութիւն պատրաստէ, որ զանիկա պահպանեն։
8 Ընդմիշտ ազգիս պիտի երգեմ քու անուանդ յաբեխեան,
Որ ամէն օր ուխտերս կատարեմ։

ՍԱՂՄ· ԿԲ

1 Դաւիթ իր յղոր Աստուծոյ վրայ գնելով իր ընծաները տատանուր կ'ընէ։ 3 Ընդ յատուկ բարեպաշտներ կը քարոզէ։ 9 Կը հառաչէ թէ աշխարհի բաներուն վհատիլ պէտք չէ։ 11 Ե թէ կապուտութիւնը ու աչքսութիւնը Աստուծոյ կը ճըոպերէ։

Գլխաւոր երաժշտին, Իդիթունեին վրայ։ Սաղմոս Դաւթի։

1 Յերաւ Իմ անձս լռիկ կը սպասէ Աստուծոյ։
Անկէ է իմ փրկութիւնս։
2 Ցերաւ Ան է իմ վէմն ու փրկութիւնս։
Իմ ապաւէնս է, Շատ պիտի չտատանիմ։
3 Մինչև ե՞րբ մարդու վրայ կը յարձակիք։
Դուք ամէնդդ պիտի կոտրուիք ընդ-
Դուռած պատի -- խախտած ցանկի պէս։
4 Ազգալու իր պատիւէն ձգելու խորհուրդ կ'ընեն։
Աստութիւն կը սիրեն։
Իրենց բերնով կ'օրհնեն,
Բայց իրենց սրտովը կ'անիծեն։ (Սէլա)
5 Ով Իմ անձս, միայն Աստուծոյ սպասէ,
Վասն զի անկէ է իմ յոյսս։
6 Ցերաւ Ան է իմ վէմն ու փրկութիւնս։
Իմ ապաւէնս է, պիտի չտատանիմ։
7 Աստուծմէ է իմ փրկութիւնս ու փառքս։
Իմ զօրութեանս վէմը -- իմ ապաւէնս Աստուած է։
8 Ամէն ժամանակ անոր յուսացէք, ով ժողովուրդ։
Ընդ առջին սիրտերնիդ թափեցէք։
Աստուած ապաւէն է մեզի։ (Սէլա)
9 Ազգալու ոամիկ մարդիկը փուճ են,
Ազնուական մարդիկը սուտ են։
Թէ որ կշիռքի մէջ դրուելու ըլլան,
Ամէնքն ալ ունայնութենէն ընդ- են։
10 Հարստահարութեան մի յուսաք,
Ու յափշտակութեան վրայ փուճ յոյս մի դնէք։
Հարստութիւնը թէ որ չատնայ,
Անոր սիրտ մի դնէք։
11 Մէկ անգամ խօսեցաւ Աստուած,
Երկու անգամ լսեցի ասիկա,
Թէ զօրութիւնը Աստուծոյ է։
12 Ողորմութիւնն ալ քուկդ է, ով Տէր,
Ընչու որ Համն ին կնոջ իր գործքին համեմատ հատուցանես կ'ընես։

ՍԱՂՄ· ԿԳ

1 Դաւիթին փախչը Աստուծոյ համար։ 4 անոր Աստուած օրհնելուն կերգը։ 9 իր ընծաները կոչանդանդը ու իր ապահովութիւնը վայելէ իր վատահութիւնը։

Սաղմոս Դաւթի, Երբոր ինքը Բեդայիի անապատին մէջ էր։

1 Ով Աստուած, դուն ես իմ Աստուածս,
Իս առտուանց քեզ կը փնտռեմ.
Հոգիս կը ծարաւի քեզի, ու մարմինս քեզի կը փափաքի
Ջոր ու ծարաւ տեղը, ուր որ ջուր չկայ,
2 Քու զօրութիւնդ ու փառքդ տեսնելու համար,
Ինչպէս որ քեզ տեսած եմ սրբարանին մէջ։
3 Որովհետև քու ողորմութիւնդ կեանքէն աղէկ է,
Իմ շրթունքներս քեզ պիտի գովեն։
4 Ասանկ պիտի օրհնեմ քեզ Իմ կենացս մէջ.
Քու անունովդ ձեռքերս վեր պիտի վերցնեմ։
5 Իբր թէ ճարպով ու պարարտութիւնով պիտի կշռանայ իմ անձս,
Ու ցնծալութեան շրթունքներով պիտի գովէ քեզ իմ բերանս,
6 Երբոր Անկողինիս վրայ քեզ կը յիշեմ,
Գիշերուան պահերուն մէջ քու վրայով կը մտածեմ.
7 Վասն զի ինծի օգնական եղար.
Ու Քու թևերուդ հովանաւորութեանը տակ կը պիտի ցնծամ։
8 Իմ անձս քեզի հետևելով կը յարի.
Քու աջ ձեռքդ իս կը պահէ։
9 Բայց անոնք որ իմ անձս կը փնտռեն ընդ- կորսունցնելու համար,
Գետնին խորտնկ տեղերը պիտի մտնեն։
10 Սուրի պիտի մատնուին.
Աղուէսներուն բաժին պիտի ըլլան։
11 Բայց Թագաւորը Աստուծով պիտի ուրախանայ,

[a]Ամով երդում ընդունելուն բոլորը պիտի պարծին.
[b]եւ առասպանելուն բնաւին պիտի պագանձին։

ՍԱՂՄ· ԿԴ

1 Դաւիթ իր քաջամիտներն գործադրելով՝ փրկութեան հնարս կ՚ազդի. 2 կը մարգարեանայ թէ իր քշնամիներուն յաղթանակ կտրծանելու իջէք պիտի տեսնէ. անանկ որ արդարը անոր վայ ուրախանայ։

Դէմառաջ երաժշտին. Սազմոս Դաւիթի.

1 Ով Աստուած, լսէ իմ ձայնս իմ դանդաղութեան առնես.
Քշնամիին վախէն իմ կեանքս պահպանէ.
2 Ինծի՛ գիս չարերուն ժողովքէն,
Անօրէնութիւն գործողներուն բազմութենէն,
3 Որոնք իրենց լեզուները նետի պէս կը սրեն,
[a]Իրենց նետերը կը քաշեն, որ լկտի խօսքեր են,
4 Գաղտուկ տեղէն անմեղին նետելու համար.
Յանկարծակի անոր կը նետեն ու չեն վախնար։
5 [a]Իրենց մէջը չար խօսքեր կը հաստատեն.
Գաղտնի որոգայթներ դնելու համար կը խօսին,
[b]Կ՚ըսեն թէ Աստված ո՛վ պիտի տեսնէ։
6 Անօրէնութիւն կը փնտռեն,
[c]Կ՚ըսեն. Ճե՛ կատարելցինք մեր խորհած խորհուրդը.
Մարդուն ներքին և սիրտը խորունկ է։

7 [a]Բայց Աստուած անոնք պիտի զարնէ նետով,
Անոնք յանկարծ պիտի վիրաւորին։
8 Ու [b]վրնոց լեզուն իրենց վրայ պիտի հանդըգցնեն.
[c]Ամէն զանոնք տեսնողներ պիտի փախչին։
9 [c]Ու բոլոր մարդիկ պիտի վախնան,
Ու [b]Աստուծոյ գործքը պատմեն,
Ու անոր ըրածին ուշագրութեամբ պիտի նային։
10 [a]Արդարը Տէրոջմով պիտի ուրախանայ, և անոր պիտի յուսայ.
Եւ ամէն ուղիղ սրտով եղողները պիտի պարծին։

ՍԱՂՄ· ԿԵ

1 Դաւիթ գԱստուած կը գովաբանէ անոր շնորհաց համար. 4 Աստուծոյ շնորհալիութիւնը ու անոնց վայելած բարիքները։

Դէմառաջ երաժշտին. Դաւիթին Սազմոսը — Երգը։

1 Քեզի [a]կը սպասէ օրհնութիւնը, ով Աստուած, Սիոնի մէջ,
Ու քեզի ուխտը պիտի կատարուի։
2 Ով աղօթքիս լսող,
[a]Քեզի պիտի գայ ամէն մարմին։
3 [a]Անօրէնութիւնները իմ վրաս զօրացան.
[b]Մեր մեղքերը դուն պիտի քաւես։

4 [a]Երանի անոր որ [b]կ՚ընտրես ու քեզի կը մօտեցնես,
Որ բնակի քու սրահներուդ մէջ.
Պիտի յագենք քու տանդ
Քու սուրբ տաճարիդ բարութենէն։

5 Արդարութեամբ պիտի պատասխանես մեզի,
Ով մեր փրկութեանը Աստուածը,
Որ երկրի ամէն ծայրերուն ու ծովուն մէջը
Հեռուն եղողներուն յոյսն ես.
6 Որ քու զօրութիւնովդ լեռները հաստատեցիր,
[c]Կարողութիւնով գօտի կապուեցար.
7 [a]Որ կը ցածցնես ծովուն ձայնը
Անոր ալիքներուն ձայնը,
[b]Ու ազգերուն խռովութիւնը։
8 Ու երէէ ծայրերը բնակողները պիտի վախնան քու նշաններէդ.
Առաւօտն ու իրիկուան ելքը դուն կ՚ուրախացնես։

9 [b]Երկրին այցելութիւն կ՚ընես ու ջանիկա կը ջրես,
Շատ կը հարստացնես անիկա.
[b]Աստուծոյ գետը ջրով լեցուն է.
Անոնց ցորեն կը պատրաստես,
Վասն զի սանկ պատրաստեցիր անիկա։
10 Անոր ակօսները կը խմցնես,
Ու անոր փսիքը կը չիսկես.
Անձրեւներով կը կակուղցնես անիկա,
Կ՚օրհնես անոր բոյսը։
11 Կը պսակես տարին քու բարութենովդ,
Ու քու շաւիղներդ պարարտութիւն կը կաթեցընեն,
12 Անապատի արօտներուն ջուր կը կաթեցընեն.
Ու բլուրները ուրախութիւնով պատած են։
13 Արօտները հօտերով հագուած են,
Ու [b]հովիտները ցորենով ծածկուած են.
Ցնծութեամբ կ՚ազազակեն ու կ՚երգեն։

ՍԱՂՄ· ԿԶ

1 Դատի կը յորդորէ մարդիկ որ չվատաբանեն զոմն, 3 անոր ըմբ գործերը չդատելուն չնմին, 5 և զանիկա օրհնեն իր բարեմիտութեանն համար· 12 իսկ ինքը ամբարիշտ որ վատաբանէ հոգեւոր դատաւորին մատուցանէ· 16 և Աստուծոյ իրեն ըրած մեծամեծ բարեմիտութիւնը կը պատմէ·

Դիմառաջ երաժշտին· Ասափայ -- երգ·

1 Ով բոլոր երկիր, ցնծութիւնով Աստուծոյ
ազազակեցէք·
2 Սաղմոս երգեցէք անոր անուանը փառքին,
փառաւոր բրէք անոր օրհնութիւնը·
3 Աստուծոյ բսէք Ի՛նչպէս †ահաւոր են քու
գործերդ·
†Քու մեծ զօրութենանդ համար
թշնամիներդ քեզի ՈՒխոնարհութիւն պիտի
բնեն·
4 †Բոլոր երկիրը երկրպագութիւն պիտի բնեն
քեզի·
Սաղմոս պիտի երգեն քեզի,
Սաղմոս պիտի երգեն քու անուանդ· (Սէլայ·)
5 Եկէք ու տեսէք Աստուծոյ ըրածները·
Անիկա իր գործքովը մարդոց †որդիներուն
վրայ ահաւոր է·
6 Ծովը ցամաքի դարձուց,
գետէն ոտքով անցան·
Անոր տեղը խրճով ուրախացանք·
7 Իր ուժովը յաւիտեան կը տիրէ·
Անոր աչքերը ազգերը կը դիտեն·
Ապստամբները թող չբարձրանան· (Սէլայ·)
8 Ով ժողովուրդներ, օրհնեցէք մեր Աստուածը,
ու լսել տուէք անոր գովաբանութեան ձայները·
9 Անիկա մեր հոգին կենդանի կը պահէ,
ու †ոտքերնուս սասանիլ չտար·
10 Ինչու որ Դուն քննեցիր մեզ, ով Աստուած·
Փորձեցիր մեզ, ինչպէս որ արծաթը կը փորձուի·
11 †Մեզ որոգայթի մէջ մտցուցիր,
Դրանք բեռ դրիր մեր †կռնակին վրայ·
12 †Մեր գլուխներուն վրայ մարդիկ հեծցուցիր·
Կրակի ու ջուրը մտանք,
Սակայն մեզ առատութեան տեղը հանեցիր·
13 †Ողջակէզներով պիտի մտնեմ քու տունդ,
†Քեզի պիտի հատուցանեմ իմ ուխտերս,
14 Որ շրթունքներս խոստացան,
ու ներսիիանս մէջ բերանս խօսեցաւ·
15 Գարարա ողջակէզներ պիտի մատուցանեմ քեզի խոյերու խունկով·
Զուարակներ պիտի զոհեմ նոխազներու հետ· (Սէլայ·)
16 Եկէք լսեցէք դուք ամէնդդ որ Աստուծմէ կը վախնաք,
ու պատմեմ ինչ որ ըրաւ իմ անձիս·
17 Բերնովս անոր ազազակեցի,
ու լեզուս անիկա †բարձրացուցի·
18 †Թէ որ սրտիս մէջը անօրէնութիւն տեսնէի,
Տէրը պիտի չլսէր·
19 Սակայն Աստուած լսեց,
իմ ազօթքիս ձայնը մտիկ ըրաւ·
20 Օրհնեալ ըլլայ Աստուած, որ իմ ազօթքս չդարձուց,
ու իր ողորմութիւնը ինծմէ ետ չդարձուց·

ՍԱՂՄ· ԿԷ

1 Սաղմոսերգուն ազգը կ'ըսէ Աստուծոյ ուրախութեանը համար· 3 որ ժողովուրդը ուրախացնէ· 6 ու Աստուծոյ բարերարութիւնները պատմէ·

Դիմառաջ երաժշտին, Նկինոթի վրայ· Սաղմոս -- երգ·

1 Աստուած ազգովի մեզի ու օրհնէ մեզ,
Երեսը փայլեցնէ մեր վրայ, (Սէլայ·)
2 Որ †երկրի վրայ քու ճամբադ ճանչցուի,
Ո- †ամէն ազգաց մէջ քու փրկութիւնդ·
3 †Թող ժողովուրդները քեզ գովեն, ով Աստուած,
Բոլոր ժողովուրդները քեզ գովեն·
4 Ազգերը թող ուրախանան ու ցնծան,
Վասն զի †ժողովուրդները ուղղութիւնով պիտի դատես,
Ու երկրի ազգերուն գուն պիտի առաջնորդես· (Սէլայ·)
5 Թող ժողովուրդները քեզ գովեն, ով Աստուած,
Բոլոր ժողովուրդները քեզ գովեն·
6 Երկիրը իր պտուղը պիտի տայ·
Ո- Աստուած՝ մեր Աստուածը մեզ պիտի օրհնէ,
7 Աստուած մեզ պիտի օրհնէ,
Ու երկրի ամէն ծայրերը անկէ պիտի վախնան·

ՍԱՂՄ· ԿԸ

1 Աստուծոյ ողորմութիւններուն համար· 7 իր եկեղեցիին հոգ տանելուն համար· 19 ու իր մեծ գործքերուն համար զինքը գովաբանելու յորդորանք մը·

14· 17· 18· 19·
} Ամէ· ճ· 4·
2 Սաղ· ղէ· 11·
Ես· բարձրացու·
3 Ցար· իմ· 9· Աստի· մէ· 29· իր·
9· Իր· ա· 15·
Ցան· Թ· 21· Ցակ· գ· 3·
4 Սաղ· գգ· 1· 2·
5 Սաղ· իգ· 8·
6 Կամ· ուրիմներէն ա·
հեղի
Ես· ժգ· 21·
Ցիս· գ· 14· 16·
Սաղ· ժա· 4·
Սաղ· Ամա· 3·
Սաղ· ժճ· 3· Ես·
իր· 10·
Ջատ· ժգ· 9· —
գիտ· ա· 6· 7·
Ոգէ· ա· 13·
Ես· Երբիմաններ
Նէրան
Իր· Ձա· 23·
Իր· իգ· 2·
Իր· ա· 4· Ամգ·
Սաղ· Ամ· 1· 2·
Ես· իգ· 11·
Ես· բարձրացու·
գ· 6· լա· 16· Ձ·
3· 7· 19· Ամթ· 133·
Գար· ժբ· 23·
Ղամ· բ· 30· 31·
Ցիս· թ· 11·
կե
Թա· գ· 23· Սաղ·
Ձե· 18· Եզեկ· 13·
23·
Սաղ· կգ· 4·
Սաղ· գգ· 10· 13·
գբ· 9·
Ղե· իգ· 4· Սաղ·
Ես· 18· Եզեկ· 13·
23·
Սաղ· իր· 23·
—

Գլխաւոր երաժշտին. Դաւիթին Սաղմոսը --
երգը։

1 [a]Ով կայէ Աստուած, անոր [b]հնամիներըը
թող ցրուին,
Ու զանիկա ատողները իր երեսէն թող փախչին։
2 [c]Մարխին ցրուելուն պէս ցրուէ զանոնք.
[d]Ինչպէս որ մոմը կրակին առջին կը հալի,
Անդր- թող կորսուին ամբարիշտները Աստուծոյ երեսէն։
3 Բայց [e]արդարները թող ուրախանան,
Աստուծոյ առջին թող ցնծան,
Եւ ուրախութիւնով զուարճանան։

4 [f]Երգեցէք Աստուծոյ, սաղմոս երգեցէք անոր անուանը.
Ճամբայ պատրաստեցէք անապատներուն մէջէն հեծնողին,
[g]Որուն անունը [h]Եհո՛վ է,
Ու ցնծացէք անոր առջին։
5 [i]Որբերուն հայրը ու այրեւարիներուն դատաւորը
Աստուած իր սուրբ բնակարանին մէջ։
6 [k]Աստուած մինակ եղողները տան մէջ կը բնակեցնէ,
[l]Կապուած՝ներըը յաջողութեան կը հանէ.
Բայց [m]ապստամբներըը չոր տեղ կը բնակին։

7 Ով Աստուած, [n]քու ժողովուրդիդ առջեւէն
դացած ատենդ,
Անապատէն անցած ատենդ, (Սէլա)
8 [o]Երկիրը չարժեցաւ, երկինքն ալ ետ կաթեցաւ Աստուծոյ երեսէն.
Սինայ ետ ետ՝ Աստուծոյ՝ Իսրայէլի Աստուծոյն առջեւէն։
9 Ով Աստուած, [p]քու ժառանգութեանդ առատաւորէն անձրեւ տարար,
Երբոր յոգնած էր՝ դուն հաստատեցիր անիկա։
10 Քու ժողովուրդդ անոր մէջը բնակեցաւ.
[q]Քու քաղցրութեամբդ աղքատին համար պատրաստեցիր, ով Աստուած։

11 Տէրը պատգամ տուաւ.
Ուեւտիս տուողները մեծ բազմութիւն են։
12 [r]Զօրքերուն թագաւորները կը փախչին.
կը փախչին, ու տան մէջ բնակող կիները աւարը կը բաժնէ։
13 Թէեւ գոմերուն մէջտեղը պառկած ըլլաք,
[s]Աղաւնիի թեւերուն [t]պէտի ըլլաք արծաթով պատած,
Ու անոր փետուրները դեղին ականով։
14 Ամենակարողը ան երկրի վրայ թագաւորները ցրուած ատենը՝
Երէսիոն Սելմոնին մէջի ձիւնին պէս ճերմկցաւ։
15 Աստուծոյ լեռը Բասան լեռն է,
Բազմագագաթ լեռը Բասան լեռն է։
16 [u]Ով բազմագագաթ լեռներ, [v]ինչո՞ նախանձով կը նայիք.
[w]Ան լեռն է՝ որ Աստուած հաճեցաւ անոր մէջը բնակիլու.
Ճիրաւոր Տէրը հո՛ պէտի բնակի յաւիտեան։
17 [x]Աստուծոյ կառքերը երկու անգամ տասը հազար են, [y]հազար հազարաց.
Տէրը անոնց մէջն է, [z]ու սուրբ տեղն է [aa]Սինայի մէջ։
18 [bb]Բարձր տեղը ելար, [cc]գերութիւնը գերի ըրիր,
[dd]Պարգեւներ առիր մարդոց համար,
Ու [ee]ապստամբներուն համար ալ,
[ff]Որ Տէր Աստուած հո՛ բնակի։
19 Տէրը օրհնեալ ըլլայ [gg]օրէ օր.
Թէ որ [hh]մեզ բեռ մը դնէ մեր վրայ, [ii]
Աստուած է մեր փրկիչը։ (Սէլա)
20 Աստուած մեզի փրկութեան Աստուած է,
Ու [jj]ինքնուստեք ազատութիւը Տէր Եհովային է։
21 Սակայն Աստուած պիտի փշրէ իր թշնամիներուն գլուխը,
Նաեւ [kk]իր անօրէնութիւններուն մէջը պարապողին գլխաւոր գազաթը։
22 Տէրը ըսաւ, [ll]Զաւա՛ Բասանէն եմ դարձը՝ նեմ.
[mm]Ծովուն անդունդներէն եմ դարձընեմ.
23 [nn]Անոնք որ ատրդ արեան մէջ թաթխուի,
[oo]Շուներուդ լեզուն թշնամիներէն իր բաժինը ունի։
24 Քու քալուածդ տեսան, ով Աստուած,
Իմ Աստուծոյս՝ իմ թագաւորիս քալուածքները սուրբ տեղին մէջը։
25 Առջեւէն [pp]երգողները դացին,
Նաեւ նուագածուները՝
Թմբուկ զարնող կոյսերուն մէջտեղը։
26 Ժողովուրդներուն մէջը օրհնեցէք զԱստուած,
Տէրը, ով [qq]Իսրայէլի ազբիւրէն եղողներ։
27 Ան տեղն է [rr]փոքր Բենիամինը անոնց տիրապետողը,

կը։
- [a] Թուոց. ժ. 35. Եսա. ւգ. 3։
[b] Եսա. ք. 18. Ովս. ժգ. 3։
[c] Սաղ. ծ. 16. Միք. ը. 4։
[d] Սաղ. ծ. 2։
[e] Աստ. ղէ. 3. Միք. ը. 4։
[f] Աստ. ւր. 11. Ժբ. 10. կդ. 10։
[g] Աստ. կդ. 4։
[h] Ելս. գ. 3։
[i] Կամ՝ Երեփեր. ք՝ ՈՐ։

Ե՛ն։
[k] Աստ. ժ. 11. 13. Ղեւտ. ժ. 9։
[l] Աստ. ծ. 5։
[m] Յոբ. ժ. 21։
[n] Աստ. ծ. 9։
[o] Աստ. ծգ. 8։
[p] Աստ. ղէ. 10. 14։ Ղեւտ. ժ. 4։
[q] Աստ. ղէ. 3. Ղեւտ. ժբ. 6. եւ։
[r] Աստ. ղէ. 34. 40։
[s] Ելս. ժգ. 21. Դատ. գ. 14. Ռութ. գ. 15։

[t] Ելս. ժբ. 16. 18. Դատ. է. 4. Եսա. կդ. 1. 5։
[u] Բ Օր. ժ. 11. 12. Եզեկ. ւգ. 28։
[v] Բ Օր. իդ. 5. 9. Աստ. կդ. 10։
[w] Թուոց. լ. 8. եւ։ Յեսու. ժ. 16. ժբ. 8։
[x] Աստ. ղէ. 17։
[y] Աստ. ղէ. 37։
[z] Թուոց. իա. 3. Յեսու. ժ. 10. ժբ. 1. եւ։

[aa] Գոր. ժ. 1. եւ իմն։
[bb] Դատ. է. 12։
[cc] Գոր. բ. 4. 33։
[dd] Ես. ծ. 13։
[ee] Ելս. կը. 10։
[ff] Կամ՝ որ տէր որ մնայ [gg] Կամ՝ [hh] Կամ՝ [ii] Կամ՝ [jj] Կամ՝ [kk] Կամ՝ [ll] Կամ՝ [mm] Կամ՝ [nn] Կամ՝ [oo] Կամ՝ [pp] Կամ՝ [qq] Կամ՝ [rr] Կամ՝

Ցուցմունքները իրենց բազմութիւնքը,
Զարուզմանի իշխանները — Նեփթալիմի իշխանները։

28 Քու Աստուածդ քու զօրութիւնդ հաստատեց.
Զօրացուր, ով Աստուած, ան բանը որ մեզի համար ըրիր։
29 Երուսաղէմ եղող տաճարիդ համար
Թագաւորները քեզի ընծաներ պիտի բերեն։
30 եղէգներու մէջ գազանները, ու ցլերուն ժողովը
Ժողովրդոց զառաներուն հետը տասէ,
Որ ծառայեն արծաթի կտորուանք բերելով։
Պատերազմի սիրող ժողովուրդները ցրուէ։
31 Եգիպտոսէն ազնուականներ պիտի գան.
Եթովպիա իր ձեռքերը շուտով Աստուծոյ պիտի երկնցընէ։

32 Ով երկրի թագաւորութիւններ, երգեցէք Աստուծոյ,
Սաղմոս բերէք Տէրոջը, (Սելա)
33 Անոր՝ որ ի յաւիտենից երկինքներուն երկնից վրայ կը նստի.
Ահա անիկա իր ձայնովը զօրաւոր ձայն կ'ունենայ։
34 Զօրութիւն տուէք Աստուծոյ.
Անոր մեծվայելչութիւնը Իսրայէլին վրայ է,
Ու անոր զօրութիւնը ամպերուն մէջն է։
35 Հռաւոր ես դու, ով Աստուած, քու սուրբ տեղերուդ մէջ.
Իսրայէլին Աստուածը
Ինքը կու տայ ժողովուրդին այժ ու կարողութիւն.
Աստուած օրհնեալ ըլլայ։

ՍԱՂՄ ԿԹ

1 Դաւիթ իր նուագութեանը համար կը գանգատի. 13 ապրիլը կ'ըսէ իր պատուհասին համար. 21 ու իր թշնամիներուն կորստեանը համար. 29 գնաստած կը փառաւորէ Աստուածը։

Դիմաւոր երաժշտին, Շոշանիմի վրայ. Սաղմոս Դաւիթի։

1 Ապրեցուր զիս, ով Աստուած,
Վասն զի ջուրերը մինչև անձիս հասան։
2 Խորտնակ ցեխի մէջ կ'ընկղմիմ,
Ուր որ կայնելու տեղ չկայ.
Ջուրերուն խորտնակ տեղերը մտայ,
Ու յորձանքները իս ընկղմեցին։
3 Յոգնեցայ ես կանչելէս, կոկորդս ցամքեցաւ,
Աչքերս նուաղեցան իմ Աստուծոյս սպասելէն։

4 Առանց պատճառի իս ատողները գլխուս մազերէն շատ են.
Իս փուճ տեղը կորսընցնող թշնամիներս զօրացան.
Ան բանը՝ որ չէի յափշտակեր, անատնը վճարեցի։

5 Ով Աստուած, իմ յիմարութիւնս դուն գիտես,
Ու յանցանքներս քեզմէ ծածկուած չեն։
6 Քեզի հաւատացողները իմ պատճառովս չամչնան,
Ով Տէր՝ զօրաց Տէրը.
Քեզ փնտռողները իմ պատճառովս անհմով չըլլան,
Ով Իսրայէլին Աստուածը։
7 Վասն զի քեզի համար նախատինքին համբերեցի,
Ամօթը ծածկեց իմ երեսս.
8 Եղբայրներուս օտար՝
Ու մօրս որդւոցը անծանօթ եղայ։
9 Վասն զի քու տանդ նախանձը իս կերաւ,
Ու քեզ նախատողներուն նախատինքները իմ վրաս ինկան։
10 Իմ անձիս ծոմ պահելովը լացի,
Ու սա ինծի նախատինք սեպուեցաւ։
11 Իբ իմ հանդերձս քուրձ ըրի,
Ու անոնց առակ եղայ։
12 Դուռը նստողները իմ վրայովս կը խօսին,
Ու արբեցողներուն խաղը եղայ։

13 Բայց ես իմ աղօթքս կ'ընեմ քեզի,
Ով Տէր, ընդունելի ժամանակին.
Ով Աստուած, քու մեծ ողորմութիւնովդ,
Քու փրկութեանդ ճշմարտութիւնովը ինծի պատասխան տուր։
14 Հանէ զիս ցեխէն, ու չընկղմիմ.
Ազա ատողներէն ու խորունկ ջուրերէն ազատիմ։
15 Ջուրերուն յորձանքը թող իս չընկղմի,
Ու անդունդը իս չկլլէ,
Ու երկրորդը իր բերանը վրաս չգոցէ։
16 Գնաստական տուր ինծի, ով Տէր,
Վասն զի քու ողորմութիւնդ քաղցր է.
Քու առատ գթութեանդ համեմատ նայէ ինծի։
17 Ու երեսդ մի ծածկեր քու ծառայէդ,
Վասն զի ես նեղութեան մէջ եմ.
Շուտով պատասխան տուր ինծի։
18 Իմ անձիս մտածիր — ազնիկա փրկէ.
Իմ թշնամիներուս համար իս ազատէ։

19 Դուն գիտես իմ նախատինքս

* գ Թագ. ժ. 10. ԺԱ. ԻԲ. ԻԳ. ԻԵ. Մաղ. կը. 17. † Մաղ. խգ. 20. ‡ Մաղ. ժը. 10. Հռ. 10. Հգ. 11. Ես. ը. 16. 17. § Մաղ. իբ. 14. ¶ Ես. ԽԲ. 1. ** Մաղ. ը. 3. 6. †† Ես. ԽԲ. 10. 21. ‡‡ Մաղ. հր. 9. Ես. խե. 11. Մատ. գ. 10. Ես. ԽԲ. 1. §§ Մաղ. խե. 4. կե. 5. հգ. 18. ¶¶ Մաղ. խ. 4. Ես. ԽԲ. 1. Մաղ. խե. 4. Ես. ԽԲ. 1. Մաղ. ը. 3

եւ իմ ամենից ու իմ խայտառակութիւնս ։
Քու առջիւդ են բոլոր իմ նեղողները ։
20 Նախատինքը սիրտս կոտրեց ու հիւանդ եղայ ։
Ես սպասեցի եղողի մը նայելուն , բայց չկար ,
ու մխիթարութիւն առաւոտներուն բայց չգտայ ։
21 Հապա կերակուրի տեղ թոյն տուին ինծի ,
ու ծարաւած առնիս քացախ խմցուցին ինծի ։

22 Անոնց սեղանը իրենց առջին որոգայթ ,
ու յաջողութեան տեղ վարդ ըլլայ ։
23 Անոնց աչքերը մթնանան որ չտեսնեն ,
ու անոնց մէջքերը միշտ դողացուր ։
24 Քու սրտմտութիւնդ անոնց վրայ թափէ ,
ու սաստիկ բարկութիւնդ անոնց վրայ հասնի ։
25 Անոնց բնակարանը աւերակ ըլլայ ,
ու անոնց վրաններուն մէջը բնակող չգտնուի ։
26 Վասն զի նոյն որ դուն զարկիր , անոնք կը հալածեն ,
եւ քու վիրաւորածիդ ցաւին վրայով կը խօսին ։
27 Անոնց անօրէնութիւնը վրայ անօրէնութիւն դիր ,
ու քու արդարութիւնդ չհասնին ։
28 Կենաց գրքէն թող չնքնաբին ,
ու արդարներուն հետ չգրուին ։

29 Բայց ես ազքատ ու վշտացած եմ .
ով Աստուած , քու փրկութիւնդ թող իս պաշտպանէ ։
30 Աստուծոյ անունը պիտի գովեմ երգով ,
ու պիտի բարձրացնեմ անիկա գոհութիւնով ։
31 Ու ասիկա եղջերաւոր -- կճղակաւոր եղէն -- զատ արակէն
աւելի բեղուն պիտի ըլլայ Տէրոջը ։
32 Հեզերը պիտի տեսնեն և ուրախանան .
ով Աստուած փնտռողներ , ձեր սիրտն ալ պիտի ապրի ։
33 Վասն զի Տէրը անտեսներուն կը լսէ ,
ու իր կապտածները չանարգեր ։

34 Թող գովեն զանիկա երկինքը ու երկիրը ,
ծովը ու բոլոր անոր մէջը շարժողները ։
35 Քանզի Աստուած Սիոնը պիտի փրկէ ,
ու Յուդայի քաղաքները պիտի շինէ .
եւ հոն պիտի բնակին ու ժառանգեն անիկա ։
36 Եւ իր ծառաներուն սերունդը պիտի ժառանգէ անիկա ,
ու իր անունը սիրողները անոր մէջը պիտի բնակին ։

ՍԱՂՄ · Հ

1 Դաւիթի կը հիշեցնէ Աստուծմէ որ շուտով չսիրէը կոչուելէ ։ ու բարեկամները պահպանէ ։

Դիմաւոր երաժշտին . Մահ-ղաղէթ Դաւթի Հիշատակի համար ։

1 Ով Աստուած , իս փրկելու համար ,
Ով Տէր , ինծի օգնելու արագրիր ։
2 Թող ամչնան ու խայտառակ ըլլան
իմ անձս փնտռողները .
Ետ դառնան ու ամօթով ըլլան
ինծի չարիք ուզողները ։
3 Թող ամչնալով ետ դառնան
Անոնք որ ինծի վայ վայ կ'ըսեն ։
4 Անոնք որ քեզ փնտռողները
ցնծութիւնով թող ցնծան և ուրախանան .
եւ քու փրկութիւնդ սիրողները
Անոնք ժամանակ թող բսեն , Աստուած մեծացնայ ։
5 Բայց ես ազքատ ու անանուկ եմ .
Ով Աստուած , չուտուով հասիր ինծի .
Իմ օգնականս ու փրկիչս դուն ես ,
Ով Տէր , մի ուշանար ։

ՍԱՂՄ · ՀԱ

1 Դաւթի հաւատքի վճռակամութեամբ ու Աստուծոյ ընծայած փրկութեամբը ապրած կ'ըսէ իրեն համար . և իր ամէն թշնամիներուն դէմ . 14 հաւատարմութիւն կը խոստանայ . 19 գԱստուած կը փառաւորէ . ու կը խոստանայ յաջող պատառանդ ընել ։

1 Ով Տէր , ուրկէ յուսացայ ,
Զամենամ յաղթական ։
2 Քու արդարութեանդ վրա ապրեցար ու ազատուէ դուս ։
Ականջդ ծռէ ինծի ու փրկէ դուս ։
3 Ինծի ապաւինութեան վէմ եղիր ,
Որ միշտ հոն երթամ .
Դուն հրամայեր ազատիր իս փրկելու ,
Ինչու որ իմ վէմս ու բերդս դուն ես ։
4 Ով իմ Աստուածս , ամբարշտին ձեռքէն ,
Անօրէնին ու բռնաւորին ձեռքէն իս փրկէ ։
5 Վասն զի իմ ակնկալութիւնս դուն ես , ով Տէր Եհովայ .
Մանկութենէս ի վեր իմ յոյս դուն ես ։
6 Քեզ վրայ հաստատուեցայ արգանդէն .
Մօրս որովայնէն իմ պաշտպանս դուն ես .
Իմ գովեստիս միշտ քու վրադ է ։

---

1 Սաղ. ձիր. 1 · Նա-
կո. 1 ։
2 Ցոր · Ժգ. 2 ։
3 Մաս · Խե · 34 · 48 ։
Մաբ · Ա՛ե · 25 ։
Ցաղ · Ա՛Ր · 22 ։
4 Հռովմ · Ժա · 9 · 10 ։
5 Նա· գ · 9 · 10 · Ցաղ·
Ա՛ր · 22 · 23 · Հբ.
ռովմ · Ժա · 10 · բ
Կոր · գ · 14 ։
6 ա Թես · բ · 16 ։
7 Մատ · Խգ · 28 ։
Գոր · ա · 20 ։
8 Նա· Ժգ · 2 ։
Գաղ · Ժգ · 8 ։
— Ցե· բ Մն · Խբ · 9 ։
Ղոբ · ա · 12 ։
Հռովմ · ա · 28 ։
Հե· Ժ · 13 · 14 · 15 ։
9 Սաղ. Ա՛ե · 13 · 14 ։
Ես. Խ · 10 · Հբ.
ռովմ · Ժ · 21 ։
Ես · Խգ · 7 ։
Ա՛ր · Ժ · 20 · Եբր·
Ժբ · 23 ։
Սաղ. Խբ · 7 ։
Սաղ. Ա՛ե · 3 · 4 ։
Ես. Խգ · 8 ։
Սաղ. Խբ · 20 ։

2 Եփես · գ · 1 ։
Ֆ Սաղ. գ · 11 · Ձիր·
ա · Նա· Խգ · 23 · Խ·
— Նա· Ա՛ե · 12 ։
3 Սաղ. Խ · 15 · Նա·
Խգ · 20 ։
4 Սաղ. Ձբ · 18 ։
5 Սաղ. Ա՛ր · 22 ։
Հ
— Սաղ. Լբ · Փ·բ·ռովմ·
բբ ։
6 Սաղ. Խ · 15 · Նա·
հա · 12 ։
Նա · 13 ։
7 Սաղ. Լե · 4 · 20 ։
Նա · 12 ։
8 Սաղ. Խ · 15 ։
9 Սաղ. Խ · 17 ։
10 Սաղ. Ձիս · 1 ։
—
Հ.Ա.
— Սաղ. Ժե · 3 · Լա · 1 ։
Սաղ. Լա · 1 ։
Սաղ. Ա՛ե · 6 ։
Սաղ. Լա · 2 · 3 ։
Սաղ. Խգ · 4 ։
Սաղ. Ձիս · 1 · 4 ։
Եբր. Ա՛ե · 1 · 17 ։
Սաղ. Խբ · 9 · 10 ·
Նա· Խգ · 3 ։

7 [7]Զարմանալի բանի մը պէս եղայ չատերուն,
Բայց իմ զօրաւոր ապաւէնս դուն ես։
8 [8]Թերացաս քու զոհարանութիւնովդ լցուի,
Ամէն օր քու փառաբանութիւնովդ։
9 [9]Կերակրեցեր առնես իս մի ձգեր.
Ո՛չ իմ պակասած առներ իս մի թողուր։
10 Ինչու որ թշնամիներս ինծի համար կը խօսին,
Ու իմ անձս պահպանողները միմեանց խորհուրդ կ՚ընեն,
11 Ըսելով, Աստուած թողուց անիկա.
Հալածեցէք ու բռնեցէք անիկա,
Վասն զի ազատող մը չկայ։
12 [10]Ով Աստուած, ինծմէ մի հեռանար.
Ով իմ Աստուածս, [11]ինծի օգնելու արագրցիր։
13 [12]Թող ամչնան ու կորսուին իմ անձիս հակառակորդները.
Նախատինքով ու անէծքով թող ծածկուին
ինծի չարութիւն ուզողները։

14 Բայց ես ամէն ատեն պիտի յուսամ,
Ու քու ամէն գովաբանութիւններուդ վրայ պիտի աւելցնեմ։
15 [13]Բերանս պիտի պատմէ քու արդարութիւնդ,
Ամէն օր քու փրկութիւնդ.
Ինչու որ ես [14]Անոնց համրանքը չեմ գիտեր։
16 Գիտի գամ Տէր Եհովային զօրութիւնովը.
Ու արդարութիւնդ՝ միայն քուկինդ պիտի յիշեմ։
17 Ով Աստուած, մանկութենէս ի վեր սորվեցուցիր ինծի.
Ու մինչև հիմա քու հրաշալի գործքերդ պատմեցի։
18 [15]Ու հիմա մինչև ծերութիւն ու ալեւորութիւն առնես
իս մի ձգեր, ով Աստուած,
Մինչև որ պատմեմ քու [16]կարողութիւնդ ի՛նչ ազգին,
Եւ քու զօրութիւնդ ան ամենուն որ պիտի գան
19 [17]Քու արդարութիւնդ ալ չատ բարձր է, ով Աստուած,
Որ գործ մեծամեծ բաներ լրիր.
[18]Քեզի պէս ո՛վ կայ, ով Աստուած։

20 [19]Դուն որ չատ ու ծանր նեղութիւններ ցուցուցիր ինծի,
Կ՚ուզէի իս պիտի կենդանացնես,
Ու երկրին անդունդներէն նորէն իս պիտի հանես։
21 Իմ մեծութիւնս պիտի չատցնես,
Ու դառնալով իս պիտի մխիթարես։
22 Ուստի ես ալ պիտի գովեմ քեզ տաւիղով
քու ճշմարտութիւնդ հասնիմ, ով իմ Աստուածս.
Սազմոս պիտի երգեմ քեզի քնարով,
Ով Իսրայէլին Սուրբը։
23 Քեզի սազմոս երգած ատենս իմ շրթունքներս
ըրա պիտի ցնծան,
Ու հոգիս որ դուն փրկեցիր։
24 Իմ լեզուս ալ ամէն օր քու արդարութիւնդ պիտի խօսի,
Ինչու որ ինծի չարիք ուզողները ամչցան ու խայտառակ եղան։

ՍԱՂՄՈՍ ՀԸ

1 Սազմոսիս սկիզբը բերելով Սազմոնին համար, անոր քաղցրութենէն տրիւակոյթ երեսուած Բազատարքենը բառերը ու փոխը կը յայտնէ։ 18 ու գնասած կ՚երգեն։

—[1]Սազմոնին համար։

1 Ով Աստուած, քու գատաստաններդ Թագաւորին տուր,
Ու արդարութիւնդ՝ Թագաւորին որդւոյն։
2 [2]Ազնիկա արդարութիւնով պիտի դատէ քու ժողովուրդդ,
Ու ազքատներդ իրաւունքով։
3 [3]Լեռներըը խաղաղութիւն պիտի բուսցընեն ժողովուրդին,
Ու բլուրներն ալ՝ արդարութիւնով։
4 [4]Ժողովուրդին ազքատներուն իրաւունք պիտի բնէ,
Ցեռանկին զաւակներըը պիտի ազատէ,
Ու բռնաւորը պիտի չարդէ։
5 Քեզմէ պիտի վախնան [5]քանի որ արեգակը ու լուսինը կը մնան՝
Ազգէ մինչև ազգ։
6 [6]Չեճաւած խոտի վրայ կ՚իջնայ անձրեւի պէս պիտի իջնէ,
Տարափներու պէս ոռոգիչը կը թրջէն։
7 Անոր օրերուն միջ արդարը պիտի ծաղկի.
[7]Ու չատ խաղաղութիւն պիտի ըլլայ,
Մինչև որ ալ լուսին չըլլայ։
8 Ու [8]ծովէն մինչև ծով պիտի տիրէ անիկա,
Ու գետէն մինչև երկրի ծայրերը։
9 [9]Անոր առջեւն անապատին բնակիչները ծունկ պիտի կրկնեն,
[10]Ու անոր թշնամիները փոշի պիտի լզեն։
10 [11]Թարսիսի ու կղզիներուն թագաւորները ընծայ պիտի մատուցանեն։

Հր

— Սազ. ՃԻԼ. վերնագիրը։ 1 Տ. Ժա. 4։ Սազ. բ. 8։ Ա. 11։ 2 Տ. Ե. 7. 17։ Սազ. ՀՊ. 36. 37։ 10։
† Ես. ԺԱ. 4։ 2 Ր Գ. թագ. իգ. 4։ 3 Սազ. Հղ. 14։
Սազ. ՃԻԲ. 3։ Ես. ԽՊ. 12. Մաղ. Դ. 2։
Ա. Ես. ԽԲ. 1։ 4 Ես. Բ. 4։ Դան. Ը. 44։ Ղուկ. Ա. 33։ 5 Ր Սամ. Բ. 21։ Սազ. ԽԱ. 18։ ՀԸ. 29։ Ես. ԽՊ. 2։ 6 Ես. ԺԸ. 4։ Սազ. Ղ. 6։ 7 Ես. ԺԸ. 4։ Սազ. Ղ. 8։ Ա. 11։ 8 Սազ. Ղ. 8։ Ա. 11։ 10։ Ես. ԽՊ. 2։ Ա. 11։ 9 Սազ. ՀՂ. 14։ 10 Ես. ԽՊ. 23։ Մաղ. Ա. 11։ Ա. 14։ ՀԸ. 29։ Ես. ԽՊ. 2։ Ա. 11։ 9։

Շաբաթի ու Սաբաթի Թագաւորները պարգև պիտի բերեն։
11 Ու բոլոր Թագաւորները անոր երկրպագու-
Թիւն պիտի ընեն.
Բոլոր ազգերը անոր պիտի ծառայեն։
12 Վասն զի [a]ազքատը պիտի փրկէ ազազակելու
առնէր,
Թշուառն ալ ու անիկա ալ որ օգնական չունի։
13 Գիտի խղճայ ազքատին ու անանկին,
Եւ անանկներուն անձերը պիտի ազատէ։
14 Հարստահարութենէ ու բռնութենէ պիտի
փրկէ անոնց անձը,
Եւ [b]անոնց արիւնը պատուական պիտի ըլլայ
անոր առջեւին։
15 Ու պիտի ապրի, և Շաբայի ոսկիէն անոր պի-
տի տրուի.
Ու ամէնատեն աղօթք պիտի մատուցուի անոր
համար.
Ամէն օր պիտի օրհնեն զանիկա։
16 Ցորենի առատութիւն պիտի ըլլայ երկրին մէջ
Լեռներուն գլուխը.
Անոր պտուղը Լիբանանին պէս պիտի չարժի.
Ու [c]գեղեցիկ խոտին պէս պիտի ծաղկին [d]քա-
ղաքացիները։
17 [e]Անոր անունը յաւիտեան պիտի մնայ.
Քանի որ արեգակը կը տաղ, անոր անունն ալ
պիտի մնայ.
Ու [f]մարդիկ անով պիտի օրհնուին.
Ամէն ազգերը երանութիւն պիտի տան անոր։
18 [g]Օրհնեալ ըլլայ Տէր Աստուած՝ Իսրայէլին
Աստուածը.
[h]Միայն ինքն է հրաշքները ընողը։
19 Ու [i]օրհնեալ ըլլայ յաւիտեան անոր փառա-
ւոր անունը,
[k]Ու բոլոր երկիրը թող լցուի անոր փառքովը։
Ամէն ու ամէն։
20 Յեսսէի որդւոյն Դաւիթին աղօթքները լմնե-
ցան։

ՍԱՂՄ· Հ Գ

1 Մարգարէն փոքր-Ասիան մէջ մէջ յայտնի դառնալէն առաջ՝ ի
կը ցուցնէ ան փոքր-Թագը պատմութ երբերան
յաջողութիւնը. 12 անոր աստուած ճշմարիտ ուխտին Թեր-
աստութիւնը. 15 ու անոր վերջ յայտնի լինելը երկրի ուխտին
խնամողով Աստուծոյ խորհուրդը Թէ անիկա չորս պիտի
կործանի ու ազգերը պիտի պատժուին։

Սաղմոս [1]Ասափայ։

1 Յիրաւի Աստուած բարի է Իսրայէլին,
Ա՛յսինքն սրտով մաքուր եղողներուն։
2 Բայց քիչ մնաց որ իմ ոտքերս պիտի ծռէին,
Ու քիչ մնաց որ իմ քայլերս գլխիվայր երթային։
3 Վասն զի նախանձեցայ հպարտներուն,
Երբ ամբարիշտներուն յաջողութիւնը տեսայ։
4 Ինչու որ իրենց մահուան ժամանակին ալ ցա-
ւեր չունին.
Մարմիններն ալ պարարտ է։
5 [a]Անոնք մարդոց նեղութիւնները մէջ չեն,
Եւ [b]մարդոց հետ չեն տանջուիր։
6 Անոր համար վզնոցի պէս ամբարտաւանու-
Թիւնը անոնք կը շրջապատէ.
Բռնութիւնը [c]հանդերձի պէս անոնք կը ծած-
կէ։
7 [d]Անոնց աչքերը պարարտութենէն դուրս կ'ել-
լեն.
Անոնք սրտի խորհուրդներէն անդին կ'անցնին։
8 Ծաղր կ'ընեն ու չարաչար կը խօսին բըռ-
նութեան համար.
[e]Հպարտութեամբ կը խօսին։
9 Բնդանէնին երկինքը դէմ կը դնեն,
Ու իրենց լեզուն երկրին մէջը կը պտրտի։
10 (Անոր համար իր ժողովուրդը հոս պիտի դառ-
նայ,
[f]Ու առատութեամբ ջուր պիտի քամեն ա-
նոնց։)
11 Ու կ'ըսեն, [g]Աստուած ինտո՞ր գիտէ.
Ու Բարձրելոյն գոյը գիտութիւն կա՞յ։
12 Ահա սոսկալի են ամբարիշտները
Որ միշտ հանգստութիւն ունին, -- հարստա-
Թիւն կ'աւելցնեն։
13 [h]Ճիշտ գուր տեղը իմ սիրտս մաքրեցի,
Ու [i]իմ ձեռքերս անմեղութեամբ լուացի.
14 Որովհետև ամէն օր կը տանջուիմ,
Ու ամէն առտու կը խրատուիմ։
15 Թէ որ ըսէի Թէ ես առանկ խօսիմ,
Ահա քու որդւոցդ ազգին նենգութիւն ըրած
պիտի ըլլայի։
16 [k]Երբոր խորհելով ասիկա իմանալու,
Դժուար եկաւ իմ աչքերուս.
17 Մինչև որ Աստուծոյ սրբարանը մտայ,
Ու նայեցի վերջը իմացայ։
18 Իրաւ որ [l]դուն անոնք սահելու տեղերը դը-
րեր ես.
Կործանման մէջ իջեցուցիր անոնք։
19 Ի՜նչպէս յանկարծակի ահեղութեան մէջ կ'ինկան.
Հատան ու վախերով կատարեցան։
20 [m]Ինչպէս երազ մը հաստատ արթննալէն ետքը,
Ով Տէր, [n]քաղաքին մէջը՝ անոնց պատկերը
չնչին պիտի անարգես։
21 Բայց իմ սիրտս դառնացաւ,
Ու իմ երիկամունքներս խոցուեցան։

[a] Սաղ. ԽԹ. 11. 23.
[b] Ցոր. ԽԹ. 14.
[c] Սաղ. ՀԺ. 15.
[d] Տես գիտող. գ. 30.
[e] Եբէր. քաղաքին.
[f] Սաղ. ՀԹ. 36.
[g] Ծն. Ժը. 3. Խր. 13. Երեմ. գ. 8.
[h] Գաղ. ա. 15.
[i] ա Մհ. ԽԹ. 10. Սաղ. Խա. 15. Ռվ. 45.
[k] Ելլ. ԺԶ. 11. Սաղ. ՀՆ. 14. Ղևեմ. Բ. 5.
[l] Ես. Ժգ. 21.
[m] Ցոր. Ժգ. 9. Հգ
[n] Սաղ. Ծ. վիճակ կերը.

[a] Սաղ. ՀԺ. 18.
[b] Ցոր. ԺԶ. 21. Սաղ. ԺԶ. 10. ՀԺԲ. 10. Երեմ. Ե. 28.
[c] Ներ. 3.
[d] Ես. ԺԶ. 10.
[e] Ցոր. Խ. 15. Սաղ. Ժ. 11. ՂՅ. 7.
[f] Ես. 3.
[g] Ցոր. Խա. 15. ՂՅ. 3. Խ. 1. Մաղ. 14.
[h] Սաղ. Խգ. 6.
[i] Սաղ. ՀՆ. 8.
[k] Ես. Բ. 17.
[l] Սաղ. Լ. 38.
[m] Սաղ. Լ. 6.
[n] Ցոր. Ի. 8. Սաղ. Գ. 2. Ես. ԽԹ. 7. 8.
[1] Կամ արթնացող. Սաղ. ՀԸ. 46.
[2] Տես. 3.

22 Որ ես յիմար էի ու չէի խնամար ,
քու առջիդ անասունների պէս էի ։
23 Սակայն ես միշտ քեզի հետ եմ՝
Դուն իմ աջ ձեռքս կը բռնես ։
24 Դուն պիտի առաջնորդես ինծի քու խորհրդովդ ,
Ու վերջը փառքով իս պիտի ընդունես ։
25 Ո՞վ ունիմ ես երկնից մէջ ։
Երկրի վրայ ալ քեզմէ բերիչը չեմ ուզեր ։
26 Իմ մարմինս ու սիրտս կը մաշին ,
Բայց Աստուած իմ սրտիս զօրութիւնը ու իմ բաժինս է յաւիտեան ։
27 Վասն զի ահա անոնք որ քեզմէ կը հեռանան՝ կը կորսուին ։
Դուն կը սանկեցընես ամէնը՝ որ չնութիւն կ՚ընեն քեզմէ հեռանալ ։
28 Բայց Աստուծոյ մտնելս բարի է ինծի ։
Քեզի դիր եմ ՏԷր Եհովային վրայ ,
Որ կրնամ բոլոր գործերդ պատմեմ ։

ՍԱՂՄ· ՀԳ

1 Սրբազանին ուխտակ գտնալուն համար մարգարէն կը գոհանայ· 10 գլխաւոր պետութիւնն կը կանչէ չչէզոքի անոր կործանութիւնը· 18 գանիկա նախապէս ներշնչուածները· անոր ժողովրդէը· ու ըրած ուխտը ։

Երգ Ասափայ ։

1 Ով Աստուած , ինչո՞ւ բոլորովին մերժեցիր ,
Ո՞ր բարկութիւնդ կը մխայ քու արօտիդ ոչխարներուն վրայ ։
2 Յիշէ քու ժողովուրդդ ո՞ր սկիզբէն առացիր ես ,
Քու ժառանգութեանդ փիճակը ո՞ր փրկեր ես ,
Ու սա Սիօն լեռը ուր որ բնակեր ես ։
3 Բարձրացուր քու քայլերդ դէպ՚ի բոլորովին ասուածներուն ,
Ո՞ր տուր թշնամին մէջ Թշնամիին ըրած բոլոր դէշ գործերուն ։
4 Քու Թշնամիներդ կը պոռան քու ժողովքիդ մէջը ·
Իրենց նշանները նշաններ դնելու կը դնեն ։
5 Անիկա անասուն ծառերուն վրայ
կացիններ վերցնողի մը պէս դիտցուեցաւ ·
6 Ու հիմա տանոր քանդակադործ գործերը՝
Ամէնը մէկէն կացիններով ու մուրճերով կը կտրուին ։
7 Հրակով այրեցին քու սրբարանդ ·
Մինչև գետինը կործանեցին քու անուանդ բնակարանը ։
8 Իրենց սրտերուն մէջ ըսին թէ կոպըշցընենք ամէնը ամէնը մէկտեղ ·
Երկրին մէջ Աստուծոյ բոլոր ժողովարանները այրեցին ։
9 Մեր նշաններըը չենք տեսներ ·
Ալ մարգարէ չկայ ·
Ու քովերնիս մէկին ալ չկայ ,
Որ գիտնայ թէ մինչև ե՞րբ պիտի ըլլայ ։
10 Ով Աստուած , մինչև ե՞րբ նախատինք պիտի ընէ նեղիչը ·
Թշնամին միշտ յաւիտեան քու անունդ պիտի անարգէ ։
11 Ինչո՞ւ ետ կը քաշես քու ձեռքդ՝ ու աջ ձեռքդ ·
Ծոցէդ հան ու կորսընցուր զանիկա ։
12 Բայց սկիզբէն իմ թագաւորս Աստուած է ,
Որ փրկութիւններ կ՚ընէ երկրին մէջ ։
13 Դուն քու զօրութեամբդ ծովը պատառեցիր ,
Վիշապներուն գլուխները ջուրերուն մէջ փշրեցիր ։
14 Դուն ջարդեցիր Լեւիաթանին գլուխները ·
Անիկա կերակուր ըլլալու տուիր հանապատին մէջի ժողովուրդին ։
15 Դուն ճեղքեցիր աղբիւրը ու վտակը ·
Դուն չորցուցիր միանձնեաց գետերը ։
16 Քուկդ է ցորեկը , և քուկդ է գիշերը ·
Լոյսը ու արեւը դուն պատրաստեցիր ։
17 Դուն հաստատեցիր երկրին ամէն սահմանները ·
Ամառը ու ձմեռը դուն ստեղծեցիր ։
18 Յիշէ սակայն՝ որ թշնամին նախատինք արաւ Տէրոջը ,
Ու չիմար ժողովուրդը քու անունդ անարգեց ։
19 Մի մատներ գազանին քու տատրակիդ անձը ·
Մի մոռնար յաւիտեան քու ազգաւանեցուդ կեանքը ։
20 Ուխտիդ նայէ ·· ապիրատ , ինչու որ երկրին խաւար անկիւնները բռնութեան բնակարաններով լցուած են ։
21 Թող խեղճը նա չդառնայ ամօթով ·
Թող աղքատը ու անանկը օրհնեն քու անունդ ։
22 Երէր , ով Աստուած , քու դատդ պաշտպանէ ·
Յիշէ ան նախատինքը՝ որ անդադ ամէն օր քեզմէ կ՚ընէ ։

1 Ես Աստուած մօտ եմ , Ո՛վ Աստուած մօտ եմ ·
քու անունդ անասանելու մօտ եմ ։
2 Ատեանը ես միշտ քեզի հետ եմ ·
Դուն իմ աջ ձեռքս կը բռնես ։
3 Դուն պիտի առաջնորդես ինծի քու խորհրդովդ ,
Ու վերջը փառքով իս պիտի ընդունես ։
4 Ո՞վ ունիմ ես երկնից մէջ ·
Երկրի վրայ ալ քեզմէ ուրիշը չեմ ուզեր ։
5 Իմ մարմինս ու սիրտս կը մաշին ,
Բայց Աստուած իմ սրտիս զօրութիւնը ու իմ բաժինս է յաւիտեան ։
6 Վասն զի ահա անոնք որ քեզմէ կը հեռանան՝ կը կորսուին ·
Դուն կը սանկեցընես ամէնը՝ որ չնութիւն կ՚ընեն քեզմէ հեռանալ ։
7 Բայց Աստուծոյ մտնելս բարի է ինծի ·
Քեզի դիր եմ ՏԷր Եհովային վրայ ,
Որ կրնամ բոլոր գործերդ պատմեմ ։

ՍԱՂՄՈՍ· ՀԳ

1 Սրբազանին ուխտակ գտնալուն համար մարգարէն կը գոհանայ· 10 գլխաւոր պետութիւնն կը կանչէ չչէզոքի անոր կործանութիւնը· 18 գանիկա նախապէս ներշնչուածները· անոր ժողովուրդը· ու ըրած ուխտը ։

Երգ Ասափայ ։

1 Ով Աստուած , ինչո՞ւ բոլորովին մերժեցիր ,
Ո՞ր բարկութիւնդ կը մխայ քու արօտիդ ոչխարներուն վրայ ։
2 Յիշէ քու ժողովուրդդ ո՞ր սկիզբէն առացիր ես ,
Քու ժառանգութեանդ փիճակը ո՞ր փրկեր ես ,
Ու սա Սիօն լեռը ուր որ բնակեր ես ։
3 Բարձրացուր քու քայլերդ դէպ՚ի բոլորովին ասուածներուն ,
Ո՞ր տուր թշնամին մէջ Թշնամիին ըրած բոլոր դէշ գործերուն ։
4 Քու Թշնամիներդ կը պոռան քու ժողովքիդ մէջը ·
Իրենց նշաններըը նշաններ դնելու կը դնեն ։
5 Անիկա անասուն ծառերուն վրայ
կացիններ վերցնողի մը պէս դիտցուեցաւ ·
6 Ու հիմա տանոր քանդակադործ գործերը՝
Ամէնը մէկէն կացիններով ու մուրճերով կը կտրուին ։
7 Հրակով այրեցին քու սրբարանդ ·

ա Սաղ · ը · 6 · Աս-աֆ · ՀԱ · 8 ·
բ Սաղ · իբ · 8 · Նբ · 8 ·
գ Ֆիլ · գ · 8 ·
դ Սաղ · Ձգ · 2 · ՀԺՊ · 81 · 82 ·
ե Սաղ · Ժգ · 5 · ՀԺՊ · 37 ·
զ Սաղ · ՀԺՊ · 105 ·
է Նէհ · ԼԳ · 11 · Թես · Ժե · 30 · Ճ-ից · գ · 4 ·
ը Սաղ · Ժ · 22 ·
թ Սաղ · ՀՀ · 23 · ՀԺՊ · 17 ·
ՀԴ
ա Սաղ · Խգ · 3 · 25 ·
ի · 3 · 10 · ՀԻ · 7 · Երեմ · Լ · 37 · ԼԳ · 24 ·
բ Ր Օր · ԼԲ · 20 ·
գ Սաղ · գԻ · 7 · Ե · 33 · 35 ·
դ Թագ · գ · 18 · 20 ·
ե Թագ · ԼԻ · 8 ·
զ Սաղ · ՀԲ · 20 ·
է Նէ · Ժ · 3 · 6 · Թես · Ի · 11 · Սաղ · ՀՀ · 41 · Նբ · Խգ · 21 ·
ը Ցած · գ · 15 · Ես · 3 · Դ-ն · ա · 14 · Ես · 3 · Գաղ · ԺԼ · 16 ·
թ Դ-ն · ը · 22 · Հեր · 22 · Ցօյս · Ժգ · 19 ·
ժ Սաղ · ԼԲ · 8 ·
ի Երգ · ը · 14 ·
լ Սաղ · ԼԸ · 10 · Ես · Ժողվ · ա · Դ-ն · Ժ · 7 · 8 · Դ-ն · Խգ · 44 · 45 · Սաղ · ՀԳ · 45 · Երեմ · ԼԳ · 21 ·
խ Հեր · 18 · Սաղ · ՀԲ · 21 ·

23 Մի մտնար քու ծշտամբեներուդ դաչնը ·
քնելի դէմ ատ ելլողներուն խոսովթիւնը
ամէն ժամուընակ կը բարձրանայ ։

ՍԱՂՄ · ՀԵ

1 Մարգարէն չԱստուած կը դովասանի · ։ կը խոստանայ որ
գերութեամբ գաստատած անձնէ · ։ հոգեպէս կը յանդիմանի
նոր Աստուծոյ նախախնամութիւնը յիշցնելով · ։ գԱստուած
կը գոթէ · ու կը խոստանայ որ սրտպատիժն ի դադր գնէ ։

Գլխաւոր երաժշտին · ՚Ալ-թաշխէթ , Ասափին
Սաղմոս — երգը ։

1 Կը գովենք քեզ , ով Աստուած ,
կը գովենք , և քու անունդ մօտ է ·
Քու հրաշքներդ կը պատմուին ։
2 Երբոր որոշեալ ժամանակ ուզեմ
Ո՛ղիղ դատաստան պիտի տեսնեմ ։
3 Երկիրը ու անոր բոլոր բնակիչները մաշեցան ·
Անոր սիւները ես կը հաստատեմ ։ (Սէլայ ·)
4 Ըսի հպարտներուն թէ Հպարտութիւն մի
ընէք ·
Ու ամբարիշտներուն թէ ՚եղջիւր մի վերցնէք ։
5 Ձեր եղջիւրները վեր մի վերցնէք ·
Ամբարտաւան պարանոցով մի խօսիք ։
6 Ինչու որ բարձրանալը ոչ արեւելքէն է
Եւ ոչ արեւմուտքէն՝ ոչ ալ անապատէն ,
7 Հապա ՚դատաւորը Աստուած է ·
՚Մէկը կը ցածցընէ , ու մէսը կը բարձրացընէ ։
8 Ինչու որ ՚Տէրոջը ձեռքը բաժակ կայ , ու
դինին կարմիր է ·
Անիկա խառնուած քով լեցուն է , ու անկէ
կը թափէ ·
Եւ իրաւ երկրին բոլոր ամբարիշտները
՚Անոր մրուընները քամելով պիտի խմեն ։
9 Բայց ես յաւիտեան պիտի պատմեմ ·
Յակոբին Աստուծոյն սաղմոս պիտի երգեմ ։
10 Ու ամբարիշտներուն բոլոր եղջիւրները պիտի
փչրեմ ·
՚Ազդարին եղջիւրները պիտի բարձրանան ։

ՍԱՂՄ · ՀԶ

1 Աստուծոյ ճանաչութիւնը հին ժամանակ ։ ։ Անոր յոյժ
գանձ ծառայելու համար յորդորուած ըլլալը ։

Գլխաւոր երաժշտին , Նկինոթի վրայ · Ասափին Սաղմոս — երգը ։

1 ՚Աստուած Յուդայի մէջ ճանչցուած է ·
Անոր անունը Իսրայէլի մէջ մեծ է ,
2 Ու անոր խորանը Սալէմի մէջ է ,
Եւ անոր բնակարանը Սիոնի մէջ է ։
3 ՚Ան ոեղը Ջարդեց ոպատին նետերը ,
վահանը , սուրը ու պատերազմը ։ (Սէլայ ·)
4 Դուն լուսաւոր ես ,
՚Քաջսրտակութեան լեռներէն աւելի գերազանց ես ։
5 Սրտով զօրաւորները յափշտակուեցան ,
՚Քուներնին քնացան ·
Ու բոլոր զօրեղ մարդիկը ձեռքերնին չգտան ։
6 Ով Յակոբին Աստուածը , ՚քու յանդիմանելդ
կառքը ու ձին անզգայ պառկեցան ։
7 Դուն , -ի Տէր , դուն ահաւոր ես ·
Եւ ՚ով կրնայ կայնիլ քու առջիդ՝ քու բարկութեանդ ատեն ։
8 ՚Դուն երկինքէն լսել տուիր դատաստանը ·
՚Երկիրը վախցաւ ու լռեց ,
9 Երբոր Աստուած ՚դատաստան բնելու եղաւ՝
Որ երկրին բոլոր ՚՚հեզերը փրկէ ։ (Սէլայ ·)
10 ՚Իրաւ ցրնէ մարդուն բարկութիւնը քեզ պիտի դովէ ·
Ո՛ւ ՚՚ցասած բարկութիւնը դուն պիտի զսպես ։
11 ՚Ուխտ բրէք ու կատարեցէք ՚՚ձեր Տէր Աստուծոյն ·
՚՚Անոր բոլորովքը երկրպագութիւն ընծայեցէք ·
Ան որ երկիւղ կը ներշնչէ իշխաններուն ։
12 Ինքը իշխաններուն հոգին պիտի կտրէ ·
՚Ահաւոր է երկրի թագաւորներուն ։

ՍԱՂՄ · ՀԷ

1 Սաղմոսերգուն կը յայտնէ իր սրտի տարակոյսը ան-
ձնական փորձառութեան գէմ · ։ և իր Աստուծոյ մեծ
ու շնորհալի գործերուն վրայ մտածելով՝ ինքզինք
գոհացնէ ։

Գլխաւոր երաժշտին , ՚Իդութունին վրայ · Ասափին Սաղմոս ։

1 ՚Իմ ձայնս Աստուծոյ է , ու ես կ՚աղաղակեմ ·
Իմ ձայնս Աստուծոյ է , ու ան ինծի պիտի
լսէ ։
2 ՚Իմ նեղութեանս օրը ՚՚Տէրը փնտռեցի ·
Գիշերը տարածուած էր իմ ձեռքս ու չէր
մսուընար ·
Իմ անձս մխիթարուիլ չէր ուզեր ։
3 Աստուած յիշեցի ու անհանգիստ եղայ ·
Խորհեցայ ու ՚իմ հոգիս մնաքցաւ ։ (Սէլայ ·)
4 Իմ աչքերս արթուն պահեցիր ·
Խռովեցայ ու չկրցայ խօսիլ ։
5 ՚Մխածս բերի առջի օրերը ,

Հղ
- Ս-ղ· ծ· վերնագիրը ·
2 Ջար · ա · 21 ·
3 Ս-ղ· ծ · 6 · ծբ · 11 ·
4 Ծ-ար · բ · 1 · Դ-ան · բ · 21 ·
5 Ց-ր· իս · 20 · Ս-ղ· ծ · 10 · 11 · Ծ-ար · բ · 1 · Դ-ան · բ · 21 ·
6 Ց-ր· իս · 20 · Ս-ղ· ծ · 10 · 11 · Ծ-ար · բ · 1 · Դ-ան · բ · 21 ·
7 Ց-ր· իս · 20 · Ս-ղ· ծ · 10 · 11 · Ծ-ար · բ · 1 · Դ-ան · բ · 21 ·
8 Ց-ր· իս · 20 · Ս-ղ· ծ · 10 · 11 · Ծ-ար · բ · 1 · Դ-ան · բ · 21 ·
9 Ց-ր· իս · 20 · Ս-ղ· ծ · 10 · 11 · Ծ-ար · բ · 1 · Դ-ան · բ · 21 ·
10 Ց-ր· իս · 20 · Ս-ղ· ծ · 10 · 11 · Ծ-ար · բ · 1 · Դ-ան · բ · 21 ·
11 Ց-ր· իս · 20 · Ս-ղ· ծ · 10 · 11 · Ծ-ար · բ · 1 · Դ-ան · բ · 21 ·
12 Ց-ր· իս · 20 · Ս-ղ· ծ · 10 · 11 · Ծ-ար · բ · 1 · Դ-ան · բ · 21 ·

Հզ
- Ս-ղ· ծ · վերնագիրը ·
1 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես ·
2 Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·
3 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·
4 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·
5 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·
6 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·
7 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·
8 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·
9 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·
10 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·
11 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·
12 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·

Հէ
- Ս-ղ· ծ · վերնագիրը ·
1 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·
2 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·
3 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·
4 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·
5 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·
6 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·
7 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·
8 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·
9 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·
10 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·
11 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·
12 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·

Հէ
- Ս-ղ· ծ · վերնագիրը ·
1 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·
2 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·
3 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·
4 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·
5 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·
6 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·
7 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·
8 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·
9 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·
10 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·
11 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·
12 Ս-ղ· ծ · 1 · Ես · Ս-ղ· իգ · 9 · Ե-ղ· ի · 8 ·

Հին ժամանակներուն տարբերը։
6 Գիշերուան մէջ կը յիշեմ իմ երգս ։
Իմ սրտս հետ կը խօսիմ,
Ու իմ հոգիս ալ քննութիւն կ՚ընէ ։
7 Արդեօք Տէրը յաւիտեան պիտի մերժէ՞,
Ու ալ բնաւ պիտի չհամբո՞ ։
8 Միթէ անոր ողորմութիւնը բոլորովին պակսեցա՞ ։
Ու՞ խոստումները վերջացա՞ ազգէ մինչև ազգ ։
9 Միթէ Աստուած գթութիւն մնացա՞ ։
Միթէ բարկութիւնով արդիւնի իր ողորմութիւնը ։ (Սէլա)
10 Ու ասի թէ ։ Ա՛խ է իմ տկարութիւնս ։
Բարձրեալին աջ ձեռքին փոփոխութիւնը ։"
11 Տէրոջը գործերը պիտի յիշեմ.
Միւսա՛ւ քու առջի հրաշքներդ պիտի յիշեմ։
12 Բոլոր գործերուդ վրայ պիտի խորհիմ,
Ու քու բրածներուդ վրայ պիտի մտածեմ։

13 Ով Աստուած, քու ճամբագ սրբութեան մէջ է ։
Աստուծոյ պէս մեծ Աստուած ո՞վ կայ ։
14 Հրաշքներ բնող Աստուածը դուն ես ։
Քու զօրութիւնդ ժողովուրդներուն մէջը ցուցուցիր ։
15 Քու բազուկով փրկեցիր քու ժողովուրդդ՝
Յակոբին ու Յովսեփին որդիները ։ (Սէլա)
16 Ջուրերը քեզ տեսան, ով Աստուած ,
Ջուրերը քեզ տեսան — ո՛ղացին ։
Անդունդներն ալ սոսկափեցան ։
17 Ամպերը չուր թափեցին ։
Երկինքները ձայն հանեցին ։
Նետերդ ալ գացին ։
18 Քու որոտնիդ ձայնը երկինքն էր ։
Փայլակներըդ բոլ աշխարհը լուսաւորեցին ։
Երկիրը սասանեցաւ ու դողաց ։
19 Քու ճանապարհդ ծովուն մէջ է,
Ու քու ճամբագ մեծ ջուրերուն մէջ է ։
Ոտ քու չտեսնուիդ չին դիտցուիր ։
20 Հօտի պէս քու ժողովուրդդ առաջնորդեցիր՝
Մովսէսին ու Ահարոնին ձեռքովը։

ՍԱՂՄ· ՀԵ

Աստուծոյ արհեստ ու փառաբանութեան երգ։ Աստուծոյ բարեգործութիւնը անհնազանդ ներուն դէմ։ ԾԱստուած խոստովանելու ու անհնազանդ իսրայէլացիներուն մերժելուն կ՚ընծայուած։ Սիոնը ու Դաւիթը։

Երգ Ասափայ։

1 Ով իմ ժողովուրդս, մտիկ ըրէք իմ օրէնքս,
Խոնարհեցուցէք ձեր ականջը իմ բերնիս խօսքերուն ։
2 Առակով պիտի բանամ իմ բերանս,
Ու հին ժամանակի խրթնաբանութիւնները պիտի խօսիմ,
3 Որոնք լսեցինք ու գիտցանք ,
Եւ մեր հայրերը մեզի պատմեցին ։
4 Մենք պիտի չպահենք անոնց որդիներէն.
Հետքի նկող ազգին պիտի պատմենք
Տէրոջը գովութիւնները ու անոր զօրութիւնը
Եւ անոր բրած հրաշքները ։

5 Վասն զի վկայութիւն հաստատեց Յակոբին մէջ,
Ու օրէնք դրաւ Իսրայէլին մէջ,
Որոնք պատուիրեց մեր հայրերուն,
Որ տղաքնին իրենց որդւոցը ։
6 Որպէս զի գալու ազգը՝ ծնելու տղաքը յանդիման,
Ու՝ նոյնն իրենց որդւոցը պատմեն ։
7 Անոնք ալ իրենց յոյսը Աստուծոյ վրայ դնեն,
Չմոռնան Աստուծոյ գործերը,
Հապա անոր պատուիրանքները պահեն ։
8 Ու իրենց հայրերուն պէս
Կամակոր ու ապստամբ ազգ մը չըլլան ,
Ազգ մը՝ որ իրենց սիրտը չնե չհաստատ,
Ու իրենց հոգին հաւատարիմ չէ Աստուծոյ ։

9 Եփրեմի որդիքը՝ զօրաւոր նետաձիգներ էին,
Պատերազմին օրը նահ դարձան ։
10 Աստուծոյ ուխտը չպահեցին,
Ու անոր օրէնքին համեմատ չուզեցին քալել ։
11 Ու իմացան անոր գործերը,
Եւ անոր հրաշքները որ իրենց ցուցուցեր էր ։
12 Անոնց հայրերուն առջին հրաշքներ բրաւ ,
Եգիպտոսի երկրին՝ Տանեայի դաշտին մէջ ։

13 Ծովը պատռեց ու անոնք անցուց ,
Եւ ջուրերն ալ դէզի պէս կանգնեցուց ։
14 Ու ցորեկը ամպով առաջնորդեց անոնց ,
Եւ բոլոր գիշերը կրակի լուսով ։
15 Վէմերը պատռեց անապատին մէջ ,

Ու խնդուց Դաւիթ իրր թէ մեծ անդունդէ մը ։
16 Եւ Յաւուրներ Հանուց վեմէն ,
Ու Չարերը գետերու պէս բղխեցուց ։
17 Բայց անոնք նոքին մեղքերնին աւելցուցին
անոր դէմ ,
Ու՝ Խարկացուցին Բարձրեալը անապատին մէջ .
18 Եւ Սրերնց սրտերուն մէջ զԱստուած փորձեցին ,
Կերակուր ուզելով իրենց անձերուն համար .
19 Եւ Աստուծոյ դէմ խօսեցան — ըսին ,
Միթէ կարող է Աստուած
Անապատին մէջ սեղան պատրաստել .
20 Ահա վէմին զարկաւ , ու Չարերը դուրս
բղխեցին ,
Ու առուներ վազեցին .
Արդեօք հաց ալ կրնայ տալ .
Արդեօք մի՞ պատրաստէ իր ժողովուրդին համար ։
21 Ուստի Տէրը լսեց ու Ցասկացաւ .
Եւ կրակ բորբոքեցաւ Յակոբին մէջ ,
Ու նաեւ բարկութիւն ելաւ Իսրայէլին վրայ .
22 Վասն զի Աստուծոյ չհաւատացին ,
Ու յոյսերնին անոր փրկութեանը վրայ չդրին .
23 Թէպէտ ինքը վերէն հրաման ըրեր էր ամպերուն ,
Ու երկնից դուռները բացեր էր ,
24 Եւ կերակուրի համար անոնց վրայ մանանայ տեղացեր էր ,
Ու երկնից ցորենը տուեր էր անոնց ,
25 Մարդիկ հրեշտակներուն հացը կերան .
կշտանալու չափ պաշար իրկից անոնց ։
26 Կերկնից մէջ արեւելեան հովը հանեց ,
Եւ իր զօրութեամբը հարաւային հովը բերաւ .
27 Եւ անոնց վրայ փոշիի պէս մսեղացի ,
Ու ծովու աւազին չափ թռչուններ ,
28 Եւ անոնց բանակին մէջը՝
Անոնց վրաններուն չորս կողմը իջեցուց .
29 Ու՝ կերան և ամէկ կշտացան .
Ու իրենց ցանկութիւնը իրենց տուաւ .
30 Իրենց ցանկութենէն զուրկ չմնացին .
Եւ՝ չթանի որ իրենց կերակուրը իրենց բերանն էր ,
31 Աստուծոյ բարկութիւնը անոնց վրայ բորբոքեցաւ ,
Ու սպաննուց անոնց պարարտներէն ,
Ու զեռնիը զարկաւ Իսրայէլին ընտիրներուը ։
32 Ա՛ս բոլոր բաներուն վրայ՝ նորէն մեղանչեցին ,
Ու՝ չհաւատացին անոր հրաշքներուն ։
33 Եւ անյաջողեցան մէջ սպառուց անոնց օրերը ,
Եւ ամի մէջ՝ անոնց տարիները ։
34 Երբոր կը սպաննէր անոնք , ինքը կը խնդրեին
Ու նա կը դառնային , և զԱստուած կանուխ կը փնտռէին ։
35 Ու կը յիշէին որ Աստուած իրենց վէմն էր ,
Եւ Բարձրեալ Աստուածն իրենց փրկիչն էր ։
36 Սակայն՝ իրենց բերնովը կեղծաւորութիւն կ՚ընէին անոր ,
Ու իրենց լեզուովը սուտ կը խօսէին անոր .
37 Եւ իրենց սիրտը ուղիղ չէր անոր առջեւ ,
Ու հաւատարիմ չէին անոր ուխտին մէջ ։
38 Բայց ինքը ողորմած էլլալով՝ Դաւ անօրէնութիւնը կը ջնջէր ,
Ու չէր կորսընցներ զանոնք .
Եւ շատ անգամ՝ կը դարձնէր իր բարկութիւնը ,
Ու չէր բորբոքցներ իր բոլոր սրտմտութիւնը ։
39 Ինչու որ Կին յիշէր՝ թէ անոնք մարմին են ,
Հովի մի՛ որ կ՚երթայ ու նա չդառնար ։
40 Քանի անգամ՝ անիկա սրդոզացուց անապատին մէջ ,
Ու բարկացուց անիկա անջուր տեղին մէջ ,
41 Եւ դարձան Աստուած փորձելին ,
Ու Իսրայէլին Սուրբը ներգացուցին ։
42 Չյիշեցին անոր ձեռքը ,
Ո՛ր օրը որ զերծուց զանոնք թշնամիէն փրկեց .
43 Եւ թէ ինչպէս իր նշանները ըրաւ Եգիպտոսի մէջ ,
Ու իր հրաշքները Տոյանեան դաշտին մէջ .
44 Ու արիւն դարձուց անոնց գետերը ,
Եւ անոնց առուներուն , որ չկրցան խմել .
45 Շանճառներ իրկից անոնց վրայ , որ կերան զանոնք ,
Ու գորտեր՝ որ ապականեցին զանոնք .
46 Ու հանոնց բերքը դրաւեցին տուաւ ,
Եւ անոնց վաստակը մարախին .
47 Անոնց արմկերը կարկտով ,
Ու անոնց Ժանեաթիկներնին խոշոր կարկտով .
48 Եւ հանոնց անասուններնին կարկտին մատնեց ,
Ու անոնց հօտերը կայծակին ։
49 Իր սաստիկ բարկութիւնը իրկից անոնց վրայ ,
Զայրոյթն ու բարկութիւնն ու նեղութիւնն ,
Չար հրեշտակներ իրկելով ։

50 իր բարկութեանը ճամբայ բացաւ ·
Անոնց անձը մահուանէ չխնայեց ,
Հապա անոնց °կեանքը ժանտախտի մատնեց ·
51 ¹Ու ամէն անդրանիկը սպաննեց եղիպտոսի
մէջ ,
Եւ †առաջինները ²զօրի վրաններուն մէջ ·
52 Ու ³իր ժողովուրդը ոչխարներու պէս հանեց ,
Ու զանոնք հօտի պէս վարեց անապատին
մէջը ·
53 Եւ ⁴անոնց ապահովութեամբ առաջնորդեց ,
ու չվախցան ·
Իսկ ⁵անոնց թշնամիները ծովը ծածկեց ·
54 Ու զանոնք տարաւ իր °սրբութեան սահմանը ,
Ան լեռը որն որ իր աջ ձեռքը ստացեր էր ·
55 Ու ⁶անոնց առջեւէն ազգեր վռնտեց ,
Եւ Նշոփով ժառանգութիւն բաժնեց անոնց ,
Ու իսրայէլին ցեղերը անոնց վրաններուն մէջ
բնակեցուց ·

56 °Բայց անոնք փորձեցին ու սրդոդցուցին
բարձրեալ Աստուածը ,
Ու չպահեցին անոր վկայութիւնները ·
57 Եւ ³իրենց հայրերուն պէս նո դարձան ու
նենգութիւն ըրին ·
Խաբեպայ աղեղի պէս խոտորեցան ·
58 °Ինչու որ զանիկա սրդոդցուցին իրենց ²բարձր
տեղերովը ,
Ու նախանձի չարժեցին զանիկա իրենց կուռ-
քերովը ·
59 Աստուած լսեց ու բարկացաւ ,
Եւ չատ անարգեց Իսրայէլը ·
60 Ու ³Սեղովի խորանը մերժեց ,
Ան վրանը որ մարդոց մէջը կանգներ էր ·
61 °Եւ †իր զօրութիւնը դերութեան մատնեց ,
Ու իր փառքը թշնամիներուն ձեռքը ·
62 Եւ ³իր ժողովուրդը սուրի մատնեց ,
Ու իր ժառանգութեանը վրայ բարկացաւ ·
63 Անոր երիտասարդները կրակը կերաւ ·
Ու անոր ||աղիկները սուգ չըրին ·\
64 ¹Անոր քահանաները սրով ինկան ,
Ու ²անոր որբևայրիները չլացին ·
65 Բայց Տէրը ³արթնցաւ որպէս թէ քունէն՝
°Գինիէն սթափած զօրաւոր մարդու մը պէս ,
66 Ու ³իր թշնամիները ետնետն զարկաւ ·
Յաւիտենական նախատինք տուաւ անոնց ·

67 Եւ Յովսեփին վրանը մերժեց ,
Ու Եփրեմին ցեղը չընտրեց ·

68 Հապա Յուդայի ցեղը ընտրեց ,
Ո- Սիօն լեռը °որն որ սիրեց ·
69 Եւ ³իր սրբարանը չինեց բարձր ¦ըն-ինչ պէս ,
Երկրին պէս որ յաւիտեան հաստատեց ·
70 ³Ու իր Դաւիթ ծառան ընտրեց ,
Եւ զանիկա ոչխարի փարախներէն առաւ ·
71 °Ետեւ տուազ ¦ն-ինչ եաեւէն բերաւ զա-
նիկա ,
³Որ իր ցակոբ ժողովուրդը
Ու իր իսրայէլ ժառանգութիւնը հովուէ ·
72 Անիկա ալ հովուեց զանոնք ³իր սրտին անմե-
ղութեամբը ,
Ու իր ձեռքերուն յաջողակութեամբը առաջ-
նորդեց անոնց ·

ՍԱՂՄՈՍ · ՀԹ

1 Սաղմոս երաժշտին աւետմամբ վերաբ կը գանգատի · 8 ապաստութեան համար աղերս կ'ընէ · 13 ու կը խոստանայ գոհութիւն մատուցանել ·

Առաջնոյ Ասափայ ·

1 Ով Աստուած , հեթանոսները °քու ժառան-
գութիւնդ մէջը մտան ,
²Քու սուրբ տաճարդ պղծեցին ,
³Երուսաղէմը աւերակներու դարձուցին ·
2 °Քու ծառաներուդ դիերը
Երկինքը թռչուններուն կերակուր տուին ·
Քու սուրբերուդ մարմինը՝ երկրի գազանե-
րուն ·
3 Անոնց արիւնը ջուրի պէս թափեցին երուսա-
ղէմին բոլորտիքը ,
³Ու մէկը չկար որ ընդ- թաղէր ·
4 Մենք դրացիներուն նախատինքը եղանք ,
Ծաղր ու կատակ՝ մեր բոլորտիքը եղողներուն ·
5 ³Մինչե՞ր , ով Տէր· միշտ պիտի բարկանա-
ս·Քու նախանձդ կրակի պէս պիտի բորբոքի՞ ·
6 °Թափէ քու բարկութիւնդ ան ազգերուն
վրայ՝
Որ °քեզ չեն ճանչնար ,
Ու ան թագաւորութիւններուն վրայ՝
Որ ³քու անունդ չեն կանչեր ·
7 Ինչու որ Յակոբը կերան ,
Ու անոր բնակութիւնը աւերակ դարձուցին ·
8 °Մի յիշեր մեզի դէմ առջի անօրէնութիւն-
ները ·
Թող չուտով հասնի մեզի քու ողորմութիւն-
ները ,

• Կ=Ա անաստուածները · Եր· Բ · 3 · 6 ·
5 Եր· Ժր · 29 · Սպ· 32 · 36 · Ծկ· 10 ·
† Նէհ· գլուխներ =ին·ին· 7 Սպ· Հն · 22 ·
8 Սպ· Ծկ · 22 · 9 Սպ· Հն · 20 · Ն Եր· Ժգ · 19 · 99 · Ն Եր· Ժգ · 27 · 28 · Ժե · 10 · • Եր· Ժե · 11 · ։ Սպ· խգ · 3 · ։ Սպ· խգ · 3 · Ն Ծն· Ժր · 9 · Սպ· 31 · Ծկ· Ժ · 21 · 22 · Սպ· Ծկ· 21 · 22 · = Դատ· բ · 11 · 12 · • Հռ· 21 · Եզկ· ի · 27 · 28 · Ն Ռմ· է · 18 · • բ Օր · լբ · 16 · 21 · Դատ· բ · 12 · 20 · Եզկ· ի · 28 · ։ բ Օր · Ժբ · 2 · 4 · ։ գ Թագ · Ժա · 7 · Ժբ · 31 · ։ = Թագ · գ · 11 · Երեմ· է · 12 · 14 · իգ · 6 · 9 · = Դատ· Ժբ · 30 · ։ Ա=Ն անար ։ = Թագ · գ · 10 · ։ Ա=Ն ապրիներուն համար տուգ ընալ չկար · • Թագ · Ժա · 11 · 12 · բ Թագ · է · 8 · Ն Ծն· Ժգ · 11 · բ Թագ · է · 8 · Ն Ծն· է · 13 · Եր· ի · 11 · Ն բ Թագ · է · 2 · = Ա Թագ · Ժ · 2 · ։ գ Թագ · Բ · 4 · Հմ· 2 · = Եր· Ժե · 17 · Սպ· Հդ · 2 · Ն Սպ· Հդ · 7 · Ն գ Թագ · իե · 9 · 10 · բ Մն · է · 10 · Մէ · գ · 12 · Ն Երեմ· Ժ · 25 · Ծկ· Ժ · 1 · Ն Եր· իե · 4 · 5 · բ Թես · ա · 9 · Ն Սպ· Ծգ · 4 · Ն Ես· Հդ · 9 ·

Ինչու՞ որ Էիմա Թշնամացանք։
9 Քու անուանդ փառքին համար
Օգնէ մեզի, ով մեր փրկութեան Աստուածը.
Եւ քու անուանդ համար փրկէ մեզ,
Ու մեր մեղքերը քաւէ,
13 Ինչո՞ր ըսին հեթանոսները թէ Ո՞ր է անոնց Աստուածը.
Թող յայտնուի հեթանոսաց մէջ մեր աչքերուն առջեւը
Քու ծառաներուդ թափուած արիւնին վրէժը։
11 Կազատածին հառաչանքը քու առջեւդ թող հգլի.
Քու զօրութիւնդ մեծութիւնովը
Մահուան մատնուածներն ապրեցուր.
12 Ու հեթանոսական հառուցած բրէ մեր դրացիներուն իրենց ծոցին մէջ
Անոնց նախատինքին համար, որով քեզ անարգեցին, ով Տէր։
13 Բայց մենք քու ժողովուրդդ ու քու արօտիդ ոչխարները
Յաւիտեան քեզ պիտի գովենք.
Ո՞ր փառք պիտի պատմենք ազգէ մինչեւ ազգ։

ՍԱՂՄ· Չ

1 Ս՚ղեկապետին իր ոգեշունչ մէջ՝ երկպեղին գործադրութիւն նկատած վրայով։ 6 Ի նստատեղ աստիճանները փոխուելուն վրայով կը գոհանայ։ 14 ապաստանի համար աղերս կ՚ընէ։

Դիմաստար երաժշտին, Շօշանիմեդաւթին վրայ։ Առաքին Սաղմոսը։

1 Ա՛կանջ դիր, ով Իսրայելին Հովիւը,
Որ Յովսեփին նման կ՚առաջնորդես.
Դուն որ քերովբէից վրայ կը նստիս, երեւցիր։
2 Եփրեմին ու Բենիամինին և Մանասէին առջեւ
Զօրութիւնդ քու զօրութիւնդ.
Ու եկուր մեզ փրկելու։
3 Ով Աստուած, դարձիր մեզի,
Եւ քու երեսդ փայլեցուր, ու պիտի փրկուինք։

4 Ով Տէր՝ զօրաց Աստուած,
Մինչեւ ե՞րբ կը բարկանայ քու ժողովուրդիդ աղօթքին դէմ։
5 Արտասուքի հաց կը կերցնես անոնց,
Ու մեծ չափով արտասուք կը խմցնես անոնց։
6 Մեզ կռիւի պատճառ կ՚ընես մեր դրացիներուն,
Ու մեր թշնամիները կը ծաղր կ՚ընեն իրենց մէջը։

7 Ով զօրաց Աստուած, դարձիր մեզի,
Եւ քու երեսդ փայլեցուր, ու պիտի փրկուինք։

8 Եգիպտացւոյ մէկ սրի մը փոխադրեցիր,
Հեթանոսները վռնտելով ու ցանիկա տնկեցիր։
9 Անոր առջեւէն հոն պատրաստեցիր,
Ու անոր արմատները հաստատեցիր.
Եւ աներկա երկիրը լեցուց։
10 Լեռները ծածկուեցան անոր հովանիովը,
Ու անոր ճիւղերը Աստուծոյ եղեւիներուն հոյակեցան։
11 Իր ճիւղերը երկինքնաց մինչեւ ծովը,
Ու իր բողբոջները մինչեւ Գետը։
12 Ինչո՞ր փլցուցիր անոր ցանկերը.
Որ ճամբայէն բոլոր անցնողները անիկա փերցրնեն։
13 Անտառին խոզը ապականեց զանիկա,
Ու դաշտի գազանները կերան զանիկա։

14 Ով զօրաց Աստուած, կ՚ազաչեմ դարձիր.
Նայէ երկինքէն ու տես,
Ու այցելու եղիր սա որթին,
15 Եւ սա աունկին՝ որ քու աջ ձեռքդ տնկեցիր,
Ու որդիին՝ որ քեզի համար հաստատեցիր։
16 Կրակով այրուած ու կտրուած է.
Քու երեսդ սատկելէն կը կորնչին։
17 Թող քու ձեռքդ քու աջ ձեռքիդ մարդուն վրայ ըլլայ,
Ու մարդու որդիին վրայ՝ որն որ քեզի համար հաստատեցիր։
18 Մենք ալ նահ պիտի չդառնանք քեզմէ.
Կենդանացուր մեզ, ու քու անունդ պիտի կանչենք։
19 Ով Տէր՝ զօրաց Աստուած, դարձիր մեզ,
Եւ քու երեսդ փայլեցուր, ու պիտի փրկուինք։

ՍԱՂՄ· ՁԱ.

1 Հանդիսաւոր կերգով կ՚նստած գովերգներու յորդորիչ մը։ 4 Ի նստատեղ կը պահանջէ ու պատասխանութիւնը իր ընդ բարեբերութեան համար։ 8 Ի նստատեղ հնազանդութեան յորդորելով ժողովրդէ։ կը գանգատի անոնց անհնազանդութեանն որ իրենց փնտրեն պատճառ կ՚ըլլայ։

Դիմաստար երաժշտին, Կիթթիթի վրայ։ Ասաբին Ասեղոյ։

1 Ցնծացէք Աստուծոյ առջեւ, որ մեր զօրութիւնն է,

Ուրախութեամբ ազատակեցէք զակորին Աստուծոյն։
2 Յաղթա առէք ու թմբուկը բերէք,
Նո՛ւա անոյշ քնարը տատիպին հետ։
3 Փող հնչեցուցէք ամսու գլխուն,
Նո՛ւա լուսնի լրման առնը՝ մեր տօնին օրը։
4 Վասն զի *ասիկա Իսրայէլին կանոն մըն է,
Զակորին Աստուծոյն հրամանն է։
5 Ինքը վկայութիւն դրաւ ասիկա Յովսեփին մէջ,
Եդիպտոսի երկրին վրայ ելած ատեն։
Որ *ոչ լեզու մը լսեցի որ չէի գիտեր։
6 *Ուսեր թիկունքը հեռացուցի բեռէն,
Անոր ձեռքերը հանգչեցան *կողովէն։
7 Նեղութեան մէջ կանչեցիր, ու քեզ փրկեցի։
*Գաւառախառն տուի քեզի օրհասման ծածկոցին մէջէն։
*Փորձեցի քեզ Մերիպայի ջուրին քովը։ (Սէլա՛)
8 *Լո՛ւր, ով իմ ժողովուրդս, ու վկայեմ քեզի։
Ով Իսրայէլ, թէ որ ինծի մտիկ ընես,
9 Օտար աստուած չրլլայ քու մէջդ։
Ու օտար աստուծոյ երկրպագութիւն չընես։
10 Նէ՛ս եմ քու Տէր Աստուածդ,
Որ հանեցի քեզ եդիպտոսի երկրէն։
Վայն բաց քու բերանդ,
Ու զանիկա ես պիտի լեցնեմ։
11 Բայց իմ ժողովուրդս մտիկ չըրաւ իմ ձայնս,
Ու Իսրայէլ *ինձ չուզեց։
12 *Ուստի զանոնք իրենց սրտին կամակորութեանը թողուցի,
Ու իրենց խորհուրդներուն համեմատ քալեն։
13 Նէ՛րանի թէ իմ ժողովուրդս ինծի մտիկ ընէր,
Ու Իսրայէլը իմ ճամբաներուս մէջ քալէր։
14 Շուտով պիտի խոնարհեցնէի անոնց թշնամիները,
Ու ձեռքս պիտի դարձնէի անոնց նեղիչներուն վրայ։
15 *Տէրը ատոնները *խոնարհութիւն պիտի բնէ՝ ին՝ իրեն,
Ու անոնց ժամանակը յաւիտեան պիտի ըլլար։
16 Ան *պիտի կերակրէր զանոնք պարարտ ցորենով։
Ու վէմէն *ելլող մեղրով քեզ պիտի կշտացընէի։

ՍԱՂՄ· ՁԲ

1 Աստուած կեցաւ ժողովին մէջը,
Աստուածներուն մէջը դատաստան կ'ընէ։
2 Մինչև ե՞րբ անիրաւութեամբ պիտի դատէք,
Ու ամբարիշտներուն *երեսառութիւն պիտի ընէք։ (Սէլա՛)
3 Դատաստան բերէք աղքատին ու որբին.
*Խեղճին ու չքաւորին իրաւունք բերէք։
4 *Փրկեցէք աղքատը ու անտնկը,
Ամբարիշտներուն ձեռքէն ազատեցէք զանոնք։
5 *Չգի՛ն խնամեր ու միտք չի՛ն առներ,
Խաւարի մէջ կը պտրտին.
Երկրին բոլոր սիւներըը չտրժեցան։
6 *Ես ըսի թէ Դուք աստուածներ էք,
Ու դուք ամէնդդ Բարձրեալին որդիներն էք.
7 Բայց *մարդոց պէս պիտի մեռնիք,
Ու իշխաններէն մէկուն պէս պիտի իյնաք։
8 Ելիր, ով Աստուած, դատէ երկիրը,
*Ինչու որ բոլոր ազգերը դուն պիտի ժառանգես։

ՍԱՂՄ· ՁԳ

1 Թշնամիներուն դատաստանին համար դանդաղ մի՛ ըլլար, ո՛ երկնչելիդ Աստուած, դէմ ազգի մը։

Ասափին երգը -- Սաղմոս։

1 Ով Աստուած, *լուռ մի կենար.
Ականջ մի բլլար, ու հանդարտ մի կենար, ով Աստուած։
2 Ինչու որ ահա *քու թշնամիներդ կը գոռան,
Ու *քեզ ատողները գլուխ կը վերցընեն։
3 Խորամանկութեան հնարք կը դանեն քու ժողովուրդիդ դէմ,
Ու խորհուրդ կ'ընեն *քու պահապանածներուդ դէմ։
4 Կ'ըսեն թէ եկէք, կտրեցընենք անոնք որ ազգ չըլլան,
Ու ալ չյիշուի Իսրայէլին անունը։
5 Ինչու որ միաբան սրտով խորհուրդ բրին,
Ու քեզի դէմ դաշնակցութիւն բրին
6 Եդոմի վրաններըը ու Իսմայէլացիք,
Մովաբ ու Հագարացիք,
7 Գեբալ ու Ամմոն և Ամաղէկ,
Փղշտացիք՝ Տիւրոսի բնակիչները հետ։

ՁԲ
- ըՄՆ· ժ/ր· ե· փ·ա·
ե· ։
2 Կո՛ Դ·աստուածդ
ըս·ն· Եչ· բա· ։
Իր· ։
3 ը Օ,· ա· ։ ը
ՄՆ· ժՔ· ։ Ա
ա·ա՛· ժ/ր· ։
4 Եբ՛ա՛· իր· ։
5 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա·ա՛· ժ/ր· ։
6 Ես· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
7 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
8 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
9 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
10 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
11 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
12 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
13 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
14 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
15 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
16 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
17 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
18 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
19 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
20 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
21 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
22 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
23 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
24 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
25 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
26 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
27 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
28 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
29 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
30 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
31 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
32 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
33 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
34 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
35 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
36 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
37 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
38 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
39 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
40 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
41 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
42 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
43 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
44 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
45 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
46 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
47 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
48 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
49 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
50 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
51 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
52 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
53 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
54 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
55 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
56 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
57 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
58 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
59 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
60 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
61 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
62 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
63 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
64 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
65 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
66 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
67 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
68 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
69 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
70 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
71 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
72 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
73 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
74 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
75 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
76 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
77 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
78 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
79 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
80 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
81 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
82 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
83 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
84 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
85 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
86 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
87 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
88 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
89 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
90 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
91 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
92 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
93 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
94 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
95 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
96 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
97 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
98 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
99 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
100 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
101 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
102 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
103 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
104 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
105 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
106 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
107 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
108 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
109 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
110 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
111 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
112 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
113 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
114 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
115 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
116 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
117 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
118 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
119 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
120 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
121 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
122 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
123 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
124 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
125 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
126 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
127 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
128 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
129 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
130 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
131 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
132 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
133 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
134 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
135 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
136 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
137 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
138 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
139 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
140 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
141 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
142 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
143 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
144 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
145 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
146 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
147 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
148 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
149 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։
150 Ե՛ր· ։ ը Օր·
ա՛ր· ։ ։

8 Նաև Աստուծ անձնդ հետ մխաբանեցաւ .
Դուխին որդւոցը ձեռնտու եղան . (Սելայ .)
9 Ըրկի անձնդ ինչպէս Մադիամին ,
ինչպէս Սիսարային ու Յաբինին գետ կիսան .
Հեղեզատին քովը .
10 Անոնք Ենդովրի մէջ սատակեցան ,
Աղբի դուռ եղան երկրի վրայ .
11 Անոնց իշխանները Օրեբին ու Զեբին պէս ,
Ու անոնց բոլոր երևելիները Զեբեէին ու Սալմունային պէս բրէ .
12 Որովք բսին թէ Աստուծոյ բնակարանները
Մենք ժառանգենք մեզի համար .
13 Ով իմ Աստուածս , անոնք մրրկի պէս ,
Հովի առջև եղող չիւղի պէս բրէ .
14 Ինչպէս որ կրակը անտառը կ'այրէ ,
Ու բոցը լեռները կը բռնկցընէ ,
15 Անանկ ալ հալածէ զանոնք քու մրրիկովդ ,
Ու խռովութեան մէջ ձգէ զանոնք քու փոթորիկովդ .
16 Լեցուր անոնց երեսները անարգանքով ,
Որ քու անունդ խնդրեն , ով Տէր .
17 Թող ամհան ու խռովին յաւիտան ,
Եւ ամչնալով բլլան ու կորսուին .
18 Որ դիտնան թէ միայն դուն՝ որ քու անունդ եհովա է ,
Բարձրեալ ես բոլոր երկրի վրայ .

ՍԱՂՄ· ՀԴ

1 Մարդապետն որդւոցն Կորհացւոց սաղմոսը փոխադրելով ։ կը յուշքն թէ որքան երանելի են անոր մէջը բնակողները · ։ Եւ հոն դառնալուն համար ապաչի կ'ընեն ։

Դվխաւոր երաժշտին , Կիթթիթի վրայ .
Կորհի որդւոցը Սաղմոսը .

1 Ինչպէս սիրելի են քու բնակարաններդ ,
Ով զօրաց Տէր .
2 Իմ անձս կը փափաքի ու նաև կը մաշի
Տէրոջը սրահներուն համար .
Իմ սիրտս ու մարմինս ցնծութեամբ կ'աղաղակեն
Կենդանի Աստուծոյն .
3 Ճնճղուկն ալ տուն դտաւ ,
Ու ծիծեռնիկը իրեն բոյն՝ իր ձագերը դնելու համար ,
Քու սեղաններուդ քովը , ով զօրաց Տէր ,
Իմ Թագաւորս ու Աստուածս .
4 Երանի անոնց որ քու տանդ մէջ կը բնակին .
Անոնք անդադար քեզ պիտի օրհնեն . (Սելայ .)
5 Երանի այն մարդուդ որուն զօրութիւնը քեզ մէ է ,
Ու իրենց սրտին մէջ ճամբաներըդ կան .
6 Աղաւաղաց հովիտէն անցնելով աղբիւրի կ'ընեն անիկա .
Առջի անձրևն ալ օրհնութիւնով պիտի ծածկէ զանիկա .
7 Անոնք զօրութենէ զօրութիւն կ'երթան ,
Մինչ Սիոնի մէջ Աստուծոյ առջին երևնան .
8 Ով Տէր՝ զօրաց Աստուած , լսէ իմ աղօթքս .
Ականջ դիր , ով Յակոբին Աստուածը . (Սելայ .)
9 Ով մեր վահանը Աստուած , տես ,
Ու քու օծեալիդ երեսը նայէ .
10 Ինչու որ քու սրահներուդ մէջը
Մէկ օրը հազարէն աղէկ է .
Աւելի ընտրելի իմ Աստուծոյս տանը շեմին վրայ կենալ ,
Քան թէ ամբարշտաց վրաններուն մէջը բնակիլ .
11 Քանզի Տէր Աստուած արև ու վահան է .
Տէրը շնորհք ու փառք պիտի տայ .
Ուղղութեամբ մէ պիտի չպակսեցընէ
Ուղղամիտներէն .
12 Ով զօրաց Տէր ,
Երանելի է քեզի յուսացող մարդը .

ՍԱՂՄ· ՀԵ

1 Սաղմոսերգուն Աստուծոյ ազգի շնորհքները յիշելով՝ կը բծդրծ որ ան շնորհքները շարունակին ։ Եւ կը խոստովանի անոնց տալու· Աստուծոյ բարի կամքը յուսալով ։

Դվխաւոր երաժշտին · Կարխի որդւոցը Սաղմոսը .

1 Ով Տէր , դուն հաճեցար քու երկիրդ ,
Յակոբին դերութիւնը դարձուցիր .
2 Քու ժողովուրդիդ անօրէնութիւնը ներեցիր ,
Անոնց բոլոր մեղքերը ծածկեցիր . (Սելայ .)
3 Հեռացուցիր քու բոլոր սրտմտութիւնդ ,
Դարձար քու սաստիկ բարկութենէդ .
4 Մեզ դարձուր , ով մեր փրկութեան Աստուածը ,
Ու քու բարկութիւնդ որ մեր վրայ է՝ դադրեցուր .
5 Միթէ յաւիտան պիտի բարկանաս մեզի .
Քու բարկութիւնդ ազգէ մինչև ազգ պիտի երկընցընե՞ս .
6 Միթէ նո պիտի չդառնաս ու մեզ կենդանացընես ,

Ա Թաւ. բ. 1. Դաւ. է. 22.
Բ Դաւ. գ. 12. 24. է. 21.
Գ Թագ. ը. 35. Ա՜ֆ. ս. 17.
Դ Դաւ. է. 25.
Ե Դաւ. ը. 12. 21. Ա Ես. ԺԶ. 13. 14.
Զ Կամ անձրև
Է Սաղ. լէ. 3.
Ը Սաղ. ԽՀ. 4.
Թ Ր Օր. իբ. 32.
Ժ Սաղ. Խբ. 1. 2. ԿԹ. 1. Կդ. 26. ՃՀԹ. 29.
ԺԱ Սաղ. կե. 4.
ԺԲ Ելից. ը. 2.
ԺԳ Սաղ. ղբ. 8.
ՁԳ
ա Սաղ.ըՔ բնագիրը
բ Սաղ. ԽՀ. 4.
գ Ր Օր. իբ. 32.
դ Սաղ. Խբ. 1. 2. ԿԹ. 1. Կդ. 26. ՃՀԹ. 29.
ե Սաղ. կե. 4.
զ Ելից. ը. 2.
է Ր Թագ. ՀԲ. 23.
ը Կամ ասպանները
Կը լսէ՞նէ.
ա Նահ. գ. 18. բ Կար. գ. 13.
գ Ր Օր. իբ. 32. Ջագ. ԻԹ. 26.
դ Ելից. ՀԲ. 3. Ա Սամ. ԺԶ. 7.
ե Ես. ՀԲ. 1. Հաբ. 11.
զ Ես. ԽԱ. 13.
է Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ը Ես. ՀԲ. 1. Հաբ. 11. Ա Սամ. ԺԶ. 7.
10 · 11 · ՃՀԹ · 114 ·
Նահ · գ · 18 · բ
Սաղ · բ · 12 ·
Ջագ · ԻԹ · 26 ·
ՁԲ
Սաղ · Խբ · ՀԲ · Թրծ · գ · 11 ·
Սաղ · բ · 12 ·
Ելից · ս · 11 · բ · 1 ·
Սաղ · Ժգ · 7 · Ե ·
Թ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ժ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ժա Սաղ. կե. 4.
ԺԲ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ԺԳ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ԺԴ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ԺԵ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ԺԶ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ԺԷ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ԺԸ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ԺԹ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ԻԱ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ԻԲ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ԻԳ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ԻԴ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ԻԵ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ԻԶ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ԻԷ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ԻԸ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ԻԹ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ԼԱ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ԼԲ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ԼԳ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ԼԴ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ԼԵ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ԼԶ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ԼԷ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ԼԸ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ԼԹ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՄԱ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՄԲ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՄԳ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՄԴ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՄԵ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՄԶ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՄԷ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՄԸ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՄԹ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՆԱ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՆԲ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՆԳ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՆԴ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՆԵ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՆԶ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՆԷ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՆԸ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՆԹ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՇԱ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՇԲ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՇԳ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՇԴ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՇԵ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՇԶ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՇԷ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՇԸ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՇԹ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՊԱ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՊԲ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՊԳ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՊԴ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՊԵ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՊԶ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՊԷ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՊԸ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՊԹ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՌԱ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՌԲ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՌԳ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՌԴ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՌԵ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՌԶ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՌԷ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՌԸ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՌԹ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՍԱ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՍԲ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՍԳ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՍԴ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՍԵ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՍԶ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՍԷ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՍԸ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՍԹ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՏԱ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՏԲ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՏԳ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՏԴ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՏԵ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՏԶ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՏԷ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՏԸ Սաղ. ՃՀԹ. 9.
ՏԹ Սաղ. ՃՀԹ. 9.

Որ քու ժողովրդդ քեզմով ուրախ լլլայ։
7 Ցուցար մեզի, ով Տէր, քու ողորմութիւնդ,
եւ քու փրկութիւնդ մեզի տուր։

8 Պիտի լսեմ ինչ որ կը խօսի Տէր Աստուած.
ինչու որ խաղաղութիւն պիտի խօսի իր ժողովրդին ու իր սուրբերուն.
Ու չյիմարութեան չդառնան անոնք։
9 Արդարեւ իր փրկութիւնը մօտ է իրմէն վախցողներուն,
որ մեր երկրին մէջը փառք բնակի։
10 Ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը իրարու պատահեցան,
Արդարութիւնը ու խաղաղութիւնը էրար համբուրեցին։
11 Ճշմարտութիւնը երկրէն պիտի բուսնի,
Ու արդարութիւնը երկինքէն վար պիտի նայի։
12 Նաեւ Տէրը բարութիւն պիտի տայ,
Ու մեր երկիրը իր պտուղը պիտի տայ։
13 Արդարութիւնը անոր առջեւէն պիտի երթայ,
Ու իր գնացքները ճամբու պիտի դնէ։

ՍԱՂՄ· ՁԲ

1 Դաւիթ իր հաստատին վասնզութիւնէն։ 5 և Աստուծոյ բարերարութիւնը ու կարողութիւնը յիշելով, իր ապրիլը կը գրաստատէ։ 11 ապագային շնորհքին շարունակութիւնը կը ցանկայ։ 14 Գոհաբանութեան համար գանգատ ընելով Աստուծոյ բարերարութեանը ճակ նշանը կը խնդրէ։

Աղօթք Դաւթի։

1 Ով Տէր, խոնարհեցար քու ականջդ.
գոհասխան տուր ինծի, ինչու որ աղքատ ու անանկ եմ։
2 Գահէ իմ անձս, ինչու որ ես սուրբ եմ.
Ով իմ Աստուածս, քեզի յուսացող ծառադ դուն փրկէ։
3 Ողորմի ինծի, ով Տէր,
ինչու որ քեզի կը կանչեմ ամէն օր։
4 Ուրախացուր քու ծառայիդ անձը,
ինչու որ դէպ ի քեզի կը վերցնեմ իմ անձս, ով Տէր։
5 Վասն զի դուն, ով Տէր, բարի ու ներող ես.
եւ խիստ ողորմած ան ամենուն որ քեզի կը կանչեն։
6 Ականջ դիր իմ աղօթքիս, ով Տէր,
Ու մտիկ բրէ իմ ազաչանքներուս ձայնը։
7 Նեղութեանս օրը քեզի կ'աղաղակեմ,
ինչու որ դուն ինծի կը պատասխանես։

8 Աստուածներուն մէջը քեզի նման մի կը չկայ, ով Տէր,
եւ քու գործքերուդ պէս չկայ։
9 Բոլոր ազգերը որ դուն ստեղծեցիր՝ պիտի գան
Ու երկրպագութիւն բնեն քու առջեւդ, ով Տէր,
եւ քու անուանդ փառք պիտի տան։
10 Վասն զի դուն մեծ ու հրաշքներ գործող ես,
Աստուած մենակ դուն ես։
11 Ով Տէր, ուղիացար ինծի քու ճամբադ,
Ու քու ճշմարտութեանդ մէջ քալեմ.
Միացուր իմ սիրտս, որ քու անուանդ վախնայ։
12 Իմ բոլոր սրտովս քեզ պիտի գովեմ, ով Տէր՝ իմ Աստուածս,
Ու յաւիտեան պիտի փառաւորեմ քու անունդ։
13 Ինչու որ քու ողորմութիւնդ մեծ եղաւ իմ վրաս.
Ու դուն փրկեցիր իմ անձս խորունկ դժոխքէն։
14 Ով Աստուած, հպարտասանները ինծի դէմ եղան,
Ու բռնաւորներուն ժողովը իմ անձս փընտռեցին,
եւ քեզ իրենց առջեւ չդրին։
15 Բայց դուն, ով Տէր, դթած ու ողորմած Աստուած ես,
երկայնամիտ ու ողորմութիւնով և ճշմարտութիւնով առատ ես։
16 Դարձի ինծի ու ողորմի ինծի,
քու զօրութիւնդ տուր քու ծառայիդ,
Ու քու աղախնիդ որդին փրկէ։
17 Բարութեան նշան մը բրէ ինծի,
Որ իմ տեսնողները տեսնեն ու ամչնան.
ինչու որ դուն, ով Տէր, ինծի օգնեցիր ու իս մխիթարեցիր։

ՍԱՂՄ· ՁԱ

1 Երկվչցիին բնութիւնը ու փառքը։ 4 անոր անգամներուն ու հնութիւնը պատրաստ ու միխիթարութիւնը։

Կորխի որդւոցը Յաղմաը — երգը։

1 Ամեն հմայքը ծովու լեռներուն վրայ են։
2 Տէրը Սիոնին դուռները
Յակոբին բոլոր բնակարաններէն աւելի կը սիրէ։
3 Փառաւոր բաներ կը պատմուին քեզի համար,
Ով Աստուծոյ քաղաքը։ (Սէլա)

ա Ես· բ· ։
բ Հ·ա· Թ · ։
գ Ո՞ւ· բ · ։ ։ ։
դ Ե· խ· ։
ե Հ·ա· Ժ · ։
զ Հ·ա· բ · ։
է Հ·ա· ։
ը Հ·ա· ։
թ Ա·ա· ։
ժ Հ·ա· ։
ի Ա·ա· ։
լ Ա·ա· ։
խ Ա·ա· ։
ծ Ա·ա· ։
կ Ա·ա· ։
հ Ա·ա· ։
ձ Ա·ա· ։
ղ Ա·ա· ։
ճ Ա·ա· ։
մ Ա·ա· ։
յ Ա·ա· ։
ն Ա·ա· ։
շ Ա·ա· ։
ո Ա·ա· ։
չ Ա·ա· ։
պ Ա·ա· ։
ջ Ա·ա· ։
ռ Ա·ա· ։
ս Ա·ա· ։
վ Ա·ա· ։
տ Ա·ա· ։
ր Ա·ա· ։
ց Ա·ա· ։
ւ Ա·ա· ։
փ Ա·ա· ։
ք Ա·ա· ։
օ Ա·ա· ։
ֆ Ա·ա· ։

4 ᵛ⁰Ռահաբը ու Բարիլոնը պիտի յիշեմ իս
†Ճանչցողներուն մէջ.
Ահա Փղշտացւոց երկիրը ու Տիւրոսը Քուշին
հետ.
Ասոնք՝ Հոն ծնան։
5 Ու Սիօնին համար պիտի բսուի թէ
Ա՛ս մարդը ու ան մարդը Հոն ծնաւ.
Եւ Բարձրեալը ինքը պիտի հաստատէ զանի-
կա։
6 Տէրը ազգերը ՝գրած ժամանակը պիտի ըսէ՝
Թէ ասիկա Հոն ծնաւ։ (Սէլայ։)
7 Ու երգեցողները, նոյնպէս՝ ‡սրինգահարները
ըսեն՝
Իմ բոլոր աղբիւրներս քեզմէ են։

ՍԱՂՄ· ՁԸ

1—8 Ղեմր գանգատ պրսանեալ աղբիջ Էր։

Կորխի որդւոց երգը — Յազմաբ. Գլխա-
ւոր երաժշտին, Մահալաթ-Լէաննոթի վրայ.
՝Եզրան եզրահայեցին երգը։

1 Ով Տէր՝ ՝իմ փրկութեանս Աստուածը,
՝Ցորեկը կ՝աղաղակեմ — գիշերը քու առջիդ
եմ։
2 Իմ ազօթքս քու առջիդ թող հլլէ.
Խոնարհեցուր քու ականջդ իմ աղաղակիս։
3 Ինչու որ իմ անձս չարիքներով լեցուեցաւ,
Ու իմ կեանքս գերեզմանին մօտեցաւ։
4 ՝Գուբը ինծմէ հետ անցուցին.
՝Ոյժ չունեցող մարդու մը պէս եղայ։
5 Մեռելներուն մէջը ինկած եմ՝
Գերեզմանի մէջ զառկող մեռածներուն
պէս,
Որոնք ալ չես յիշեր,
Ու քու ձեռքէդ ՝մերժուած են։
6 Դուն զիս ամէնէն խորունկ գուբին մէջը դրիր՝
Խաւարային անդունդներուն մէջ։
7 Քու սրտմտութիւնդ ծանրացաւ իմ վրաս,
Եւ ՙբոլոր ալիքներովդ ‡ չարչարեցիր։
(Սէլայ։)
8 ՝Իմ ճանչուածներս ինծմէ հեռացուցիր,
Իս գարշելի ըրիր անոնց առջեւ.
՝Գոցուեցայ ու դուրս չեմ ելլեր։
9 ՝Ցաւագանքէն աչքերս վատցան.
՝Ամէն օր քեզի աղաղակեցի, ով Տէր,
՝Ձեւերս քեզի երկնցուցի։
10 ՝Մի՞թէ մեռածներո՞ւն հրաշք պիտի ընես.

† Սալ· ՀՁ· 10· Ես·
Նա· 9։
· Ջ՝ Եւկաւոր։
՝ Կամ՝ Ճանչցողներս
պես.
‡ Եզեկ· ԺԳ· 9։
՝ Կամ՝ պար քառեցողներ
ՁԸ
= գ քնար· գ· 31· =
Մն· ր· 6։
ՀԱ· Ա· 1։
Սալ· ԽԲ· 9· Ծա·
ՀԱ։
Դաւ· Ժը· 7։
Սալ· ՀՀ· 18։
Ի՛ն· Խգ· 1։
Սալ· Լը· 13։
Ես· Ծգ· 8։
Սալ· Խը· 7։
Ցար· ՅԹ· 13· 19։
Սալ· Լ· 11· Ղեր·
4։
Ցար· գ· 7։
Սալ· Լը· 10։
Սալ· Ձգ· 3։
Ցար· Ժ· 13· Սալ·
Ղեգ· 6։
Սալ· Ա· 1։
Սալ· Ա· 5· Լ· 9·
ՀԱԺ· 17· ՀԱԸ· 17·
Ես· ԼԸ· 18։
Ցար· Ժ· 21· Սալ·
Ղեգ· 3։
Սալ· Լ· 11· Ղեր·
4։

Մի՞թէ մեռածները պիտի հլլին ու քեզ դո-
վին։ (Սէլայ։)
11 Մի՞թէ կը պատմուի՞ քու ողորմութիւնդ գե-
րեզմանին մէջ,
Ո՞ր քու ճշմարտութիւնդ՝ կորստեան մէջ։
12 ՝Մի՞թէ կը ճանչցուի՞ն քու հրաշքներդ խա-
ւարին մէջ,
՝Ո՞ր քու արդարութիւնդ՝ մոռացման երկրին
մէջ։
13 Բայց ես, ով Տէր, քեզի աղաղակեցի,
Ու ՝իմ ազօթքս առտուանց քու առջիդ պի-
տի հլլէ։
14 Ով Տէր, ՝ինչո՞ւ իմ անձս կը մերժես,
Ո՞ր քու երեսդ կը ծածկես ինծմէ։
15 Ես խեղճ եմ ու մահկանացուներէս ՝ի վեր մեռնե-
լու վրայ եմ.
՝Քու ահերդ քաշեցի — խռովեցայ։
16 Քու սրտմտութիւնդ իմ վրաս ինկաւ,
Ե՛ր քու զարհուրանքներդ իս կորընչացուցին։
17 Ամէն օր ջուրի պէս իս պատեցին,
՝Միասին չորս կողմս առին։
18 ՝Հեռացուցիր ինծմէ սիրելին ու բարեկամը,
Իմ ճանչուածներս խաւարի մէջ են։

ՍԱՂՄ· ՁԹ

1 Ս՚պասեցողութեան ցնծագան կը դպչի իր սեռին համար։ ՚ Իր հրաշքի կատարելութեանը համար։ 19 Իր հիւանդին հոգ տա-նելուն համար։ 19 ու Դաւիթին թագաւորութեանը շնորհքին համար։ 38 Երբոր նոյնպէս դիտաւորեալ վրդո-վեցաւ։ 46 կը բողոքի։ Ի՛սրայէլ ու գլուսաւոր Ի՛սրայէլ։

՝Եզրան եզրահայեցին երգը։

1 ՝Տէրոջը ողորմութիւնները յաւիտեան պիտի
երգեմ.
Քու հաւատարմութիւնդ իմ բերնովս ՚ազգէ
ազգ պիտի պատմեմ։
2 Վասն զի ըսի թէ Ողորմութիւնը յաւիտեան
պիտի չինուի.
՚Երկինքը մէջ պիտի հաստատես քու հաւա-
տարմութիւնդ։
3 ՝Ես իմ ընտրեալիս հետ ուխտ ըրի,
՝Իմ Դաւիթ ծառայիս երդում ըրի, ըսելով.
4 ՝Քու սերունդդ յաւիտեան պիտի հաստատեմ,
Եւ հազգէ ազգ պիտի չինեմ քու աթոռդ։
(Սէլայ։)
5 ՝Երկինքն ալ կը փառաւորէ քու հրաշքներդ,
ով Տէր,
Եւ քու հաւատարմութիւնդ ՚սուրբերուն ժո-
ղովքին մէջ։

5· ծագ· Ը· 10· Քր·
5։
Սալ· 6· 3· ՀԺՔ·
147։
Սալ· Խգ· 2։
Ցար· ժգ· 24· Սալ·
ժգ· 1։
Ցար· գ· 4։
Սալ· Խը· 16։
Ցար· ԺՔ· 13։
ՁԹ
= գ քնար· գ· 31· =
Մն· ր· 6։
Սալ· Ամ· 1։
Հմր· 4· Սալ·
ՀԱՔ· 22։
Սալ· ՀՀՔ· 23։
գ քնար· Ը· 16։
Ես· Խր· 1։
ՀԱ· Ա· 1։
Սալ· Ժ· 1· Ես·
6· Ցաք· 6· 10·
11· 13։
Հմր· 7։

6 վասն զի նովիկ կոչ երկինից միջէ Տէրոջը հուսա-
ասար։
Ո- °հզօրաց որդիներուն միջ -ն կը նմանի
Տէրոջը։
7 Աստուած խիստ զարհուրելի է սուրբերուն
ժողովքին միջ,
եւ ահաւոր է ամէն իր բոլորտիքը եղողներուն։
8 Ով Տէր՝ զօրաց Աստուած, ո՞վ է քեզի
պէս հզօր Տէր։
Որ քու հաւատարմութիւնդ քու բոլորտիքդ
է։
9 ²Դուն կը տիրես ծովուն հպարտութեանը վր-
րայ։
երբոր անոր ալիքները կը բարձրանան, դուն
կը հանդարտեցնես անոնք։
10 ³Դուն ճնշեցիր Ռահաբը խոցոտածի պէս։
քու զօրութեանդ բազուկովը ցրուեցիր քու
թշնամիներդ։
11 ⁴քուկդ է երկինքը ու քուկդ է երկիրը։
Դուն հիմնեցիր աշխարհը ու անոր լիու-
թիւնը։
12 ⁵Հիւսիսը ու Հարաւը դուն ստեղծեցիր։
Թաբոր ու ⁶Հերմոն քու անունովդ կը ցնծան։
13 Դուն զօրաւոր բազուկ ունես։
քու ձեռքդ ուժով է, քու աջ ձեռքդ բարձ-
րացած է։
14 ⁷Ուղղամտութիւնը ու իրաւունքը քու աթոռիդ
հիմն է,
⁸ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը քու երե-
սիդ առջեւն կ'երթան։

15 Երանի այն ժողովուրդին որ գիտէն ⁹տաղ-
ադարաւութեան °ձայնը։
Ով Տէր, անոնք քու երեսիդ լուսովը պիտի
քալեն։
16 քու անունովդ ամէն օր պիտի ցնծան,
Ու քու արդարութիւնովդ պիտի բարձրանան։
17 վասն զի դուն ես անոնց զօրութեանը փառքը,
եւ քու հաճութեամբդ պիտի բարձրանայ մեր
եղջիւրը։
18 ¹⁰Ինչու որ մեր վահանը Տէրոջն է,
Ու մեր թագաւորը Իսրայէլին Սուրբինն է։

19 Ան ժամանակը տեսիլքով խօսեցար քու
սուրբիդ հետ,
Ու ըսիր, Օգնութիւն դրի զօրաւորին վրայ,
ժողովուրդէն ընտրուածը բարձրացուցի։
20 ¹¹Իմ ծառայ Դաւիթը գտայ,
իմ սուրբ եղովս օծեցի անոր։
21 ¹²Որուն հետ իմ ձեռքս պիտի հաստատուի,
Ու իմ բազուկս պիտի զօրացնէ զանիկա։
22 ¹³Թշնամին պիտի չհարստահարէ զանիկա,
Ու անօրէնութեան որդին պիտի չյաղթէ
զանիկա։
23 ¹⁴Եւ անոր թշնամիները իր առջեւէն պիտի կա-
րեմ,
Ու զանիկա ատողները պիտի զարնեմ։
24 Եւ իմ հաւատարմութիւնս ու ողորմութիւնս
անոր հետ պիտի ըլլայ։
Ու ¹⁵անոր եղջիւրը իմ անունովս պիտի բարձ-
րանայ։
25 ¹⁶Անոր ձեռքը ծովուն մէջ պիտի դնեմ,
Ու անոր աջ ձեռքը գետերուն մէջ։
26 Անիկա ինծի պիտի կանչէ թէ Դուն ես իմ
Հայրս,
իմ Աստուածս ու ¹⁷իմ փրկութեանս վէմը։
27 Ու ես զանիկա ¹⁸անդրանիկ պիտի ընեմ՝
¹⁹երկրի թագաւորներէն աւելի բարձր։
28 ²⁰Իմ ողորմութիւնս յաւիտեան պիտի պահեմ
անոր համար,
Ու ²¹իմ ուխտս անոր հետ հաւատարիմ պիտի
ըլլայ։
29 ²²Եւ անոր սերունդը յաւիտեան,
²³Ու անոր աթոռը երկինից օրերուն չափ պի-
տի ընեմ։

30 ²⁴Թէ որ անոր որդիքը ²⁵իմ օրէնքս թողուն,
Ու իմ իրաւունքներուս չքալեն,
31 Թէ որ իմ կանոններս անարգեն,
Ու իմ պատուիրանքներս չպահեն,
32 ²⁶Ես ալ գաւազանով պիտի պատժեմ անոնց
յանցանքը,
Ու հարուածներով անոնց անօրէնութիւնը։
33 ²⁷Բայց իմ ողորմութիւնս պիտի չկտրեմ անկէ,
Ու իմ հաւատարմութիւնս սուտ պիտի չհա-
նեմ։
34 Իմ ուխտս պիտի չանարգեմ,
Ու շրթունքներուս ելածը պիտի չփոխեմ։
35 Անգամ մը երդուայ իմ սրբութիւնովս,
Որ սուտ պիտի չխօսիմ Դաւիթին։
36 ²⁸Անոր սերունդը յաւիտեան պիտի ըլայ,
Ու անոր աթոռը իմ առջեւս ²⁹արեգակին չափ։
37 Լուսնին պէս յաւիտեան պիտի հաստատուի,
Ու երկինից մէջ հաւատարիմ վկայի ³⁰։ (Սէ-
լայ։)
38 Բայց դուն մերժեցիր ու հանարգեցիր,
քու օծեալիդ բարկացար,

---

1 Սաղ. 6. 3. 5. Հա. 19. Ժբ. 8. Ամգ. 3.
2 Կամ ամբարձրաց
3 Սաղ. Հգ. 7. 11.
4 Նէ. Ժե. 11. Աթագ. 8. 8. Սաղ. լի. 10. Հա. 19.
5 Սաղ. կի. 7. ղգ. 3. 4. Ամ. 89.
6 Նէ. Ժգ. 98. 97. 98. Սաղ. Հե. 4.
7 Կամ. Ա. 1. 2. Սաղ. Ե. 7. Ե. 2. 3. Ամ. 89. 14.
8 Ես. Ա. 11. Սաղ. Լ. 1. 2. 3. 18.
9 Ես. Ա. 11. Սաղ. Լ. 1. 2. 3. 18.
10 Ես. Ա. 11. Սաղ. Լ. 1. 2. 3. 18.
11 Ես. Ա. 11. Սաղ. Լ. 1. 2. 3. 18.
12 Ես. Ա. 11. Սաղ. Լ. 1. 2. 3. 18.
13 Ես. Ա. 11. Սաղ. Լ. 1. 2. 3. 18.
14 Ես. Ա. 11. Սաղ. Լ. 1. 2. 3. 18.
15 Ես. Ա. 11. Սաղ. Լ. 1. 2. 3. 18.
16 Ես. Ա. 11. Սաղ. Լ. 1. 2. 3. 18.
17 Ես. Ա. 11. Սաղ. Լ. 1. 2. 3. 18.
18 Ես. Ա. 11. Սաղ. Լ. 1. 2. 3. 18.
19 Ես. Ա. 11. Սաղ. Լ. 1. 2. 3. 18.
20 Ես. Ա. 11. Սաղ. Լ. 1. 2. 3. 18.
21 Ես. Ա. 11. Սաղ. Լ. 1. 2. 3. 18.
22 Ես. Ա. 11. Սաղ. Լ. 1. 2. 3. 18.
23 Ես. Ա. 11. Սաղ. Լ. 1. 2. 3. 18.
24 Ես. Ա. 11. Սաղ. Լ. 1. 2. 3. 18.
25 Ես. Ա. 11. Սաղ. Լ. 1. 2. 3. 18.
26 Ես. Ա. 11. Սաղ. Լ. 1. 2. 3. 18.
27 Ես. Ա. 11. Սաղ. Լ. 1. 2. 3. 18.
28 Ես. Ա. 11. Սաղ. Լ. 1. 2. 3. 18.
29 Ես. Ա. 11. Սաղ. Լ. 1. 2. 3. 18.
30 Ես. Ա. 11. Սաղ. Լ. 1. 2. 3. 18.
31 Ես. Ա. 11. Սաղ. Լ. 1. 2. 3. 18.
32 Ես. Ա. 11. Սաղ. Լ. 1. 2. 3. 18.
33 Ես. Ա. 11. Սաղ. Լ. 1. 2. 3. 18.
34 Ես. Ա. 11. Սաղ. Լ. 1. 2. 3. 18.
35 Ես. Ա. 11. Սաղ. Լ. 1. 2. 3. 18.
36 Ես. Ա. 11. Սաղ. Լ. 1. 2. 3. 18.
37 Ես. Ա. 11. Սաղ. Լ. 1. 2. 3. 18.
38 Ես. Ա. 11. Սաղ. Լ. 1. 2. 3. 18.

39 Քու ծառային ուխտը մերժեցիր,
Անոր թագը գետնին հասցուցիր պղծեցիր,
40 Անոր բոլոր պարիսպները փլցուցիր,
Անոր բերդերը աւերակ ըրիր։
41 Բոլոր ճամբայէն անցնողները կողոպտեցին զանի՛կ։
Նախատինք եղաւ իր դրացիներուն։
42 Անոր նեղիչներուն աջ ձեռքը բարձրացուցիր,
Անոր բոլոր թշնամիները ուրախացուցիր։
43 Անոր սուրին բերանն ալ դարձուցիր,
Ու զինքը պատերազմին մէջ չկայնեցուցիր։
44 Անոր փառքը դադրեցուցիր,
Ու Հանոր աթոռը գետինը գարկիր։
45 Անոր երիտասարդութեան օրերը կարճեցուցիր։
Ջանիկա ամօթով ծածկեցիր։ (Սելա՛)

46 Մինչև՞ երբ, ով Տէր, քու անձդ միշտ պահե՞ս.
Քու սրտմտութիւնդ կրակի պէս պիտի բորբոքի՞։
47 Յիշէ՛ իմ կեանքիս ինչ ըլլալը։
Ինչ ունայնութեան համար ստեղծեցիր մարդոց բոլոր որդիները։
48 Ո՞վ է այն մարդը որ ապրի ու մահ չտեսնէ,
Եւ իր անձը գերեզմանէն ձեռքէն փրկէ։ (Սելա՛)
49 Ո՞վ Տէր, ո՞ր են քու առջի ողորմութիւններդ,
Որ երդուար Դաւիթին քու հաւատարմութիւնովդ։
50 Ով Տէր, յիշէ քու ծառաներուդ նախատինքը,
Որ իմ ծոցիս մէջը կը կրեմ բոլոր մեծ ազգերէն։
51 Որ անով քու թշնամիներդ անարգեցին, ով Տէր,
Որ անով քու օծեալիդ քայլերը անարգեցին։

52 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը յաւիտեան։
Ամէն ու ամէն։

ՍԱՂՄ· Գ

1 Մոսէս Աստուծոյ նախախնամութիւնը խոստովանելով՝ 3 մարդոց անցաւորութեանը համար։ 7 Աստուծոյ պատիժներուն։ 12 Եւ մարդկային կեանց կարճութեանը համար կը դառնայ։ 13 Անիկա Աստուծոյ բարի նախախնամութեան դիմութեանը ու յոյսի երեսնալուն համար կ'աղերսէ։

Աստուծոյ մարդուն Մոսէսին աղօթքը։

1 Ո՛վ Տէր, դուն մեզի ապաւէն եղար ազգ ազգ մինչև ազգ։
2 Լեռներուն ծնանելէն առաջ

ու երկրի և աշխարհի ստեղծուելէն առաջ՝
Յաւիտենից մինչև յաւիտեան դուն Աստուած։

3 Դուն մարդը փոշի կը դարձընես,
Ու կ'ըսես, Եկա՛ դարձէք, մարդոց որդիներ։
4 Վասն զի հազար տարին քու առջիդ երէկուան օրին պէս է որ անցաւ,
Կամ գիշերուան պահու մը պէս։
5 Կ'ընկղմես անոնք, Հերձած ես կ'ըլլան.
Առտուանց կանանչացած խոտի պէս կ'ըլլան.
6 Առտուանց կը ծաղկի ու կը կանանչանայ,
Իրիկուանը կը կտրուի ու կը չորնայ։
7 Ինչու որ քու բարկութենովդ կը հալինք,
Եւ քու սրտմտութենովդ կը խռովինք։
8 Մեր անօրէնութիւնները քու առջիդ,
Ո՛ Մեր Ծածուկ Հեղեղ քու երեսիդ լուսին մէջը դրիր։
9 Ինչու որ մեր բոլոր օրերը քու բարկութենովդ կ'անցնին։
Մեր տարիները ցնորքի մը պէս կ'անցընենք։
10 Մեր տարիներուն օրերը եօթանասուն տարի են.
Ու թէ որ զօրութիւնով ութսուն տարի ըլլան,
Տակաւին անոնց փառքը աչխատանք ու ցաւ է.
Ինչու որ անոնք շուտով կ'անցնին, ու մենք կը թռչինք։
11 Ո՞վ գիտէ քու բարկութեանդ զօրութիւնը,
Եւ քու սրտմտութիւնդ՝ քու վախիդ համեմատ։
12 Անոնկ տրվեցուր մեզի մեր օրերը համրել,
Որ սրտի իմաստութիւն առանանք։

13 Դարձիր, ով Տէր, մինչև ե՞րբ։
Ու գթութիւն բրէ քու ծառաներուդ։
14 Կշտացուր մեզ կանուխ քու ողորմութիւնովդ,
Որ ցնծանք և ուրախ ըլլանք մեր բոլոր օրերուն մէջ։
15 Ուրախացուր մեզ ան օրերուն չափովը որ տառապեցուցիր։
Ան տարիներուն չարիք տեսանք։
16 Թող երևնայ քու գործդ քու ծառաներուդ,
Եւ քու փառդ անոնց որդիներուն։
17 Ու մեր Տէր Աստուծոյն վայելչութիւնը մեր վրայ ըլլայ։
Եւ ձեռքերուս գործը հաստատակ մեր վրայ։
Մեր ձեռքերուն գործը հաստատակ։

ՍԱՂՄ· ՂԱ

1 Բարեպաշտ մարդոց վիճակը։ 3 անոնց ապահովութիւնը։ 9 անոնց ապաստանարանը։

1 ¯Բարձրելոյն ծածկոցին տակը բնակողը
ՙԱմենակալողին հովանաւորութեանը տակը
պիտի հանգչի։
2 ՙՏէրոջը համար պիտի ըսեմ թէ իմ ապաւէնս
ու իմ ամրոցս է։
Իմ Աստուածս՝ որուն կը յուսամ։
3 Արդարև ան պիտի փրկէ քեզ զարտրդիւն որս-
դացիչէն,
Ապականիչ ժանտամահէն։
4 Քեզ ՙիր փետուրներովը պիտի ծածկէ,
Ու իր թևերուն տակը պիտի ապաստանիս։
Անոր ճշմարտութիւնը վահան մը ու ասպար
մը պիտի ըլլայ քեզ։
5 ՙԳիշեր չվախնաս գիշերուան զարհուրանքէն,
Ո՝ ցորեկը թռչող նետէն,
6 Ո՛չ ՙմըթի ատեղը պտրտող ժանտամահէն,
Ո՝ կէս օրուան ատենը աւասակեցնող հա-
րուածէն։
7 Հազար հոգի՝ քու կողիդ պիտի իյնան,
Բո՛ւր քեզի հա՛սնիր ըլ պիտի չմոտենայ։
8 Միայն ՙքու աչքերովդ պիտի նայիս,
Ու ամբարիշտներուն հատուցումը պիտի տես-
նես։
9 Որովհետև դուն Տէրը՝ ՙիմ Ապաւէնս՝
Բարձրեալը ՙքեզի ապաստանարան ըրիր,
10 ՙՉարդ չպիտի պիտի չհասնի,
Եւ քու բնակարանիդ հարուած մը պիտի չմո-
տենայ։
11 ՙԻնչու որ իր հրեշտակներուն պիտի ապաքէն
քեզի համար,
Որ քու բոլոր ճամբաներուդ մէջը քեզ պա-
հեն։
12 Անոնք ձեռքերնուն վրայ պիտի վերցընեն
քեզ,
ՙՈր չըլլայ թէ ոտդ քարի զարնես։
13 Առիւծի ու իժի վրայ պիտի քալես.
Առիւծի կորիւնը ու վիշապը պիտի կոխկռտես։
14 Որովհետեւ ինծի կը ցանկայ,
Անոր համար ես պիտի փրկեմ անիկա.
Անոր ամբարձիմն պիտի ըլլամ,
Ինչու որ անիկա ՙիմ անունս գիտցաւ։
15 ՙԻնծի պիտի կանչէ, ու ես անոր պատասխան
պիտի տամ.
Նեղութեան մէջ անոր հետ պիտի ըլլամ.
Գիտի ապրեցընեմ ու փառաւորեմ անիկա։
16 ՙԵրկայն օրերով պիտի կշտացընեմ անիկա,
Ու իմ փրկութիւնս անոր պիտի ցուցընեմ։

ՍԱՂՄ. ՂԲ

1 Մարգարէն կը յորդորէ հաւատացեալները, և
նոր մեծ գործերուն համար, և նաեւ անոր գոհաբանելին
համար, որ չարերուն կ'ընէ. 10 ու անոր բարութեանը հա
մար որ բարեպաշտներուն կ'ընէ։

Շաբաթ օրուան համար Սաղմոս — երգ։

1 ¯Բարի է գոհանալ Տէրոջմէն,
Ու սաղմոս ըսել քու անուանդ, ով Բարձ-
րեալ,
2 Առտուանց ՙքու ողորմութիւնդ,
Ու գիշերները քու հաւատարմութիւնդ պատ-
մել՝
3 ՙՏասը լար ունեցող նուագարանով ու տաւիղով
Ե՛ւ քնարի ձայնով։
4 Վասն զի դուն, ով Տէր, քու գործքովդ ի-
ւրախացուցիր.
Քու ձեռքերուդ գործքերովը պիտի ցնծամ։
5 ՙՈվ Տէր, ի՜նչ մեծ են քու գործքերդ.
ՙՇատ խորունկ են քու խորհուրդներդ։
6 ՙԱնմիտ մարդը ասիկա չգիտնար,
Ու յիմարը չհասկընար։
7 ՙԱմբարիշտներուն խոտի պէս բուսնիլը՝
Ու բոլոր անօրէնութիւն գործողներուն ծաղ-
կիլը
Իրենց յաւիտենական կորստեանը կ՚եղ-
նի։
8 ՙԲայց դուն, ով Տէր, յաւիտեան բարձր ես,
9 Վասն զի ահա քու թշնամիներդ, ով Տէր,
Վասն զի ահա քու թշնամիներդ պիտի կոր-
սուին.
Բոլոր անօրէնութիւն գործողները ՙպիտի ցր-
ուին։
10 Բայց ՙիմ եղջիւրս միեղջերուինին պէս պիտի
բարձրացընես.
Ես նոր իւղով օծուեցայ։
11 ՙԵւ իմ աչքերս թշնամիներուս կ՚ուրախ-
նան պիտի տեսնեն.
Իմ ականջներս ինծի դէմ ելլող չարագործ-
ներուն կ՚ուրախ պիտի լսեն։
12 ՙԱրդարը արմաւենիի պէս պիտի ծաղկի,
Լիբանանի եղեւնիի պէս պիտի մեծնայ։
13 Տէրոջը տանը մէջ տնկուածները
ՙԱնը Աստուծոյն սրահներուն մէջը պիտի ծաղ-
կին.
14 Երկութեան ատենն ալ պտուղ պիտի տան,
Գալարտ ու կանանչ պիտի ըլլան,
15 Որ պատմեն թէ Տէրը ուղիղ է։
Անիկա Վէմս է, ու ՙանիրաւութիւն չկայ
անոր քովը։

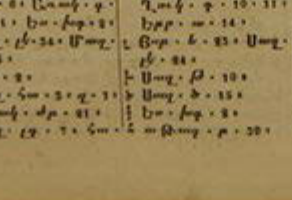

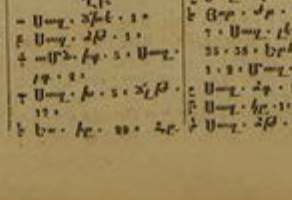

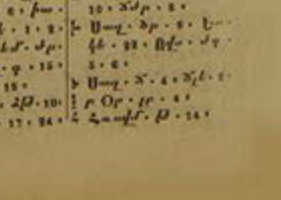

ՍԱՂՄ· Ղ·Գ

1–5 Քրիստոսի թագաւորութիւնը վերափառութիւնը. զորութիւնը ու արքայութիւնը.

1 Տ֊ԵՐԸ կը թագաւորէ , ՚մեծափառութիւն հագած է .
Տէրը զօրութիւն հագած — ՚զօրացեալ է .
Նաև աշխարհը ալ հաստատուած է որ չսասանի .
2 ՚Քու աթոռդ հին ժամանակէն հաստատ է .
Ի յաւիտենից ես դուն .
3 Ով Տէր , գետերը բարձրացուցին ,
Գետերը բարձրացուցին իրենց ձայները .
Գետերը կը բարձրացընեն իրենց հառաչիւնը .
4 Շատ ջուրերուն ձայնէն — ծովուն զօրաւոր ալիքներէն
Աւելի զօրաւոր է Տէրը բարձրութեան մէջ .
5 Քու վկայութիւններդ շատ հաւատարիմ են .
Ով Տէր , սրբութիւնը քու տանդ կը վայլէ ՚յաւիտեան .

ՍԱՂՄ· Ղ·Դ

1 Մարդուն արդարութիւն խնդրելով՝ բանաւորութեան ու ամբարշտութեան համար կը դատուի . 8 Աստուծոյ դատաստանին կ՚ենթացնէ . 12 վարդած մարդուն երջանկութիւնը կը յայտնէ . 16 կը հառաչէ իր Աստուած ներելով կը պարզգնէ .

1 Ով Տէր , ՚վրէժխնդրութեանց Աստուած ,
Ով վրէժխնդրութեանց Աստուած , յայտնուէ .
2 ՚Երկրի , ով ՚երկրին դատաւորը ,
Ամբարտաւաններուն հատուցում բրէ .
3 Ով Տէր , ՚մինչև ե՞րբ ամբարիշտները ,
Մինչև ե՞րբ ամբարիշտները պարծենան .
4 ՚Դառնութեամբ բարբառելով խօսին ,
Ու բոլոր անօրէնութիւն գործողները պարծենան .
5 Ով Տէր , անոնք քու ժողովուրդդ կը հարցատանարին ,
Ու քու ժառանգութիւնդ կը չարչարեն .
6 Այրեւարին ու պանդուխտը կը սպաննեն ,
Եւ որբերը կը մեռցընեն .
7 ՚Ու կ՚ըսեն , Տէրը չտեսնէր ,
Եւ Յակոբին Աստուածը չխնամար .
8 ՚Իմացէք , ով ժողովուրդին անմտութիւնը ,
Ու դուք , ով յիմարներ , ե՞րբ միտք պիտի առնէք .
9 ՚Մխիթ ականջը անկոզը չընտեր ,
կամ թէ աչքը առնդողը չըՙտեսնէր .
10 Մխիթ ազգերը խրատողը չըՙյանդիմանէր .

Մխիթ ՚մարդու գիտութիւն սորվեցընողը ՚ըՙ֊ներէ .
11 ՚Տէրը մարդոց խորհուրդները գիտէ՝
Որ ունայնութիւն են .
12 ՚Երանի՛ այն մարդուն որն որ դուն կը խրատես , ով Տէր ,
Եւ քու օրէնքէդ անոր կը սորվեցնես ,
13 Որ չարութեան օրերուն մէջը անդիկա հանգչեցընես ,
Մինչև որ ամբարշտին համար հոր փորուի .
14 ՚Վասն զի Տէրը իր ժողովուրդը երեսէ պիտի չձգէ ,
Ու իր ժառանգութիւնը պիտի չմերժէ .
15 Հապա դատաստանը իրաւունքի պիտի դառնայ ,
Ու ամէն սրտով ուղիղները անոր հետևէն պիտի երթան .
16 Ո՞վ ինձի համար չարերուն դէմ պիտի ելլէ ,
Ո՞վ ինձի համար անօրէնութիւն գործողներուն դէմ պիտի կայնի .
17 ՚Թէ որ Տէրը ինձի օգնական չըլլար ,
Քիչ պիտի մնար որ իմ անձս լռութեան տեղը բնակէր .
18 Երբոր կ՚ըսէի թէ ՚իմ ոտքս կը սասանի ,
Ով Տէր , քու ողորմութիւնդ իս կը հաստատէր .
19 Իմ ներքի դիս հոգերս չատցած ատեներ՝
Քու մխիթարութիւններդ իմ անձս կ՚ուրախացընէին .
20 Մխիթ քեզի հետ հաղորդակցութիւն ունի՞ անօրէնութեան աթոռը ,
Որ ՚օրէնքին դէմ՝ չարիք կը պատրաստէ .
21 ՚Արդարին անձին դէմ կը ժողովուին ,
Ու անմեղ արիւնը կը դատապարտեն .
22 Բայց Տէրը ՚իմ ամրութիւնս է ,
Ու իմ Աստուածս՝ իմ ապաւինութեանս վէմը .
23 Եւ ՚անոնց անօրէնութիւնը իրենց վրայ պիտի դարձնէ ,
Ու զանոնք իրենց չարութիւնովը պիտի ջնջէ .
Մեր Տէր Աստուածը պիտի ջնջէ զանոնք .

ՍԱՂՄ· Ղ·Ե

1 Աստուած գովաբանելու յորդորանք է . 3 իր մեծութեանը . 6 ու իր բարութեանը համար . 8 Աստուած չգոհանալու յորդորանք է .

Ղ·Գ
ա֊ի· բ· ՚ԺԸ· և· ՚ Ս֊ա֊ղ· ե֊ ·
= Ս֊ա֊ղ· ղ·ղ· ՚ժ· ՚ջ· ՚ ՚ Ս֊ա֊ղ· կ֊ե· ՚ ՚ Նա· ՚ժբ· ՚ԺԵ· ՚ ՚ ՚ Ե֊ր֊ե· ՚ ՚ Ե֊ր֊ե· ՚ ՚ Ե֊ր֊ե·

1 Եկէք ցնծութիւն ընենք Տէրոջը առջեւը,
Աղաղակենք Աստուծոյ մեր փրկութեան վէմին։
2 Գոհութիւնով անոր երեսին առջեւը դանք,
Սաղմոսներով ազաղակենք անոր։
3 Ինչու որ Տէրը մեծ Աստուած է,
Ու բոլոր աստուածներուն վրայ մեծ թագաւոր է։
4 Անոր ձեռքին մէջ են երկրի խորունկ տեղերը,
Ու լեռներուն բարձրութիւնները անոն են։
5 Իրն է ծովը, ու ինքը չինեց զանիկա.
Եւ իր ձեռքերը ամեդնցին ցամաքը։
6 Եկէք երկրպագութիւն ընենք ու ծռինք.
Ծունկ կրկնենք մեզ ստեղծող Տէրոջը առջեւը.
7 Ինչու որ ան է մեր Աստուածը,
Ու մենք անոր արօտին ժողովուրդը և անոր ձեռքին ոչխարներն ենք.

Ո՛րքան թէ որ անոր ձայնին պիտի լսէք,
8 Զեր սիրտերը մի խստացնէք հինգպէս Մերիպային մէջ՝
Անապատին մէջ փորձութեան օրուանը պէս,
9 Ուր որ հայրերը դիս փորձեցին,
Քննեցին դիս ու իմ դործերս տեսան։
10 Քառասուն տարի զղուեցայ ա ազդէն,
Ու ըսի, Անոնք սրտով մոլորած ժողովուրդ մըն են,
Իմ ճամբաներս չճանչցան։
11 Ուստի իմ բարկութեանս մէջ վերջում երի,
Թէ անոնք իմ հանդիստս պիտի չմտնեն։

ՍԱՂՄ· Զ

1 Աստուած գովելու յորդորանք մը։ 8 Իր մեծութեանը։ 9 Իր բազմազութեանը։ 11 Եւ իր սիրելիներուն գոհացումին համար։

1 Նոր երգ երգեցէք Տէրոջը.
Ով բոլոր երկիր, երգեցէք Տէրոջը։
2 Երգեցէք Տէրոջը, օրհնեցէք անոր անունը.
Օրէ օր անոր փրկութիւնը քարոզեցէք։
3 Անոր փառքը ազգերուն մէջ պատմեցէք,
Ու անոր հրաշքները բոլոր ժողովուրդներուն մէջ։
4 Քանզի մեծ է Տէրը ու խիստ գովելի.
Ան իկա բոլոր աստուածներուն վրայ ահաւոր է։
5 Ինչու որ ազգերուն բոլոր աստուածները կուռքեր են.
Բայց Եհովան երկինքը ստեղծեց։
6 Փառք ու վեհութիւն կայ անոր առջեւն,
Զօրութիւն ու գեղեցկութիւն անոր սրբարանին մէջ։
7 Տէրոջը տուէք, ով ժողովրդոց տոհմերը,
Տէրոջը տուէք փառք ու զօրութիւն։
8 Տէրոջը տուէք իր անուանը փառքը.
Ընծայ տուէք ու անոր սրահներուն մէջը մտէք։
9 Սուրբ հանդէսով Տէրոջը երկրպագութիւն ըրէք.
Վախցէք անոր երեսէն, ով բոլոր երկիր։
10 Հեթանոսներուն մէջ ըսէք թէ Տէրը կը թագաւորէ.
Աշխարհն ալ հաստատուած է որ չսասանի.
Անիկա պիտի դատէ ժողովուրդները ուղղութիւնով։
11 Երկինքը թող ուրախանայ ու երկիրը ցնծայ.
Ծովը իր լիութեամբը թող գոռայ.
12 Դաշտը ու բոլոր անոր մէջը եղողները թող ուրախանան.
Անտառները անտառին բոլոր ծառերը թող ցնծան
13 Տէրոջը առջեւը, ինչու որ կու գայ,
Ինչու որ կու գայ երկիրը դատելու.
Ճիւտ դատէ աշխարհը արդարութիւնով,
Ու ժողովուրդները իր ճշմարտութիւնով։

ՍԱՂՄ· Ղ

1 Աստուծոյ թագաւորութիւնը փափաքութիւն։ 7 Եհովէն ձեռ կատարածներուն վրայ Աստուծոյ բերած դատաստանին համար կ'ուրախանայ։ 10 Բարեպաշտութեան և ուրախութեան յորդորանք մը։

1 Տէրը կը թագաւորէ, երկիրը թող ցնծայ.
Շատ կղզիներ թող ուրախանան։
2 Անոր բոլորտիքը ամպ ու մութ կայ.
Արդարութիւնը ու իրաւունքը անոր աթոռին հիմերն են։
3 Անոր առջեւն կրակ կ'երթայ,
Ու անոր բոլորտիքը եղած թշնամիները կ'այրէ։
4 Անոր փայլակները աշխարհը կը լուսաւորեն.
Երկիրը կը տեսնէ ու կը դողայ։
5 Լեռները մոմի պէս կը հալին Եհովային երեսէն՝
Բոլոր երկրին Տէրոջը երեսէն։
6 Երկինքը կը պատմէ անոր արդարութիւնը,
Ու բոլոր ժողովուրդները կը տեսնեն անոր փառքը։

Ղ.Ե
= Սաղ. Ա· 1։
ք Բ Օր· լբ· 15· բ Թագ· իբ· 17·
ֆ Սաղ· գգ· 4· գլ· 9· Ա՛ղ· 1։
• Կամ զբօսութեանդ։ ՀԳ
ղ Ծն· ա· 9· 10։
ի ա Կար· գ· 20·
ղ Սաղ· հի· 15· 2·
1· Ա՛· 3։
ի Երբ· գ· 1· 11։
գ· 1։
ղ Եր· ժե· ի· 7· Թագ· ի· 15· բ Օր· լբ· 15· բ Թագ· իբ· 17·
ֆ Սաղ· գգ· 4· գլ· 9· Ա՛ղ· 1։
• Կամ զբօսութեանդ։ ՀԳ
ղ Ծն· ա· 9· 10։
ի ա Կար· գ· 20·
ղ Սաղ· հր· 18· 40·
28· ա Կար· ժ· 9·
ի Թագ· ժգ· 22·
ի Երբ գ· 10· 11·
ղ Թագ· ի· 8· 25· 28·
10· Երբ· գ· 11·
18· գ· 3· 5·

Ղ.Զ
= = Ա՛ն· ժգ· 25—33·
Սաղ· ղգ· 3·
ի Սաղ· ձիե· 3·
ֆ Սաղ· ժբ· 3·
ղ Սաղ· գի· 3·
ի Տե՛ս Երեմ· ժ· 11·
12·
1· Կամ ուրախութիւն

Նէր
= Սաղ· Ա՛ժ· 15· Նահ· 1·
ի Սաղ· ի՛ժ· 5·
ի Սաղ· ի՛ժ· 34·
ղ Սաղ· գբ· 7· Ես·
ֆ Սաղ· ի՛ժ· 1· 2·
ղ Սաղ· ի՛ժ· 2· Ա՛ժ· 3·
1· Կամ Սրբութեան զարդարանքով
ի Սաղ· գգ· 1· գլ· 1· Ցայսմ ժի· 6·
ի Էր· 13· Սաղ· կե· 4· գբ· 9·
Ցայսմ ժի· 11·

Ղ.Է
= Սաղ· գգ· 10·
ի Բ՛ա· կ· 9·
ֆ Թագ· ի· 12·
Սաղ· ժբ· 11·
ի Սաղ· ձի· 14·
ի Սաղ· ժբ· 8· Ծ· 3· Դան· է· 10· Ա՛ր· գ· 3·
ղ Եզ· ժի· 18· Սաղ· հե· 18· Ա՛գ· 21·
ի Դատ· ի· 5· Միք· ա· 4· Նա· ա· 5·
ի Սաղ· ժի· 1· Ծ· 6·

7 [a]Թող ամէնան ան ամէնը որ կուռքերուն կը
ծառայեն,
Որ ունայնութիւններով կը պարծենան.
Ով բոլոր աստուածներ, [b]անոր երկրպագու-
թիւն ըրէք։
8 Սիօնը լսեց և ուրախացաւ,
Եւ Ցուդայի աղջիկները ցնծացին
Քու իրաւունքներուդ համար, ով Տէր։
9 Վասն զի դուն, ով Տէր, [a]Բարձրեալ ես բո-
լոր երկրի վրայ.
[b]Շատ բարձրացար բոլոր աստուածներուն վրայ։
10 Ով Տէրը սիրողներ, [a]չարութիւնը ատեցէք.
[b]Անիկա իր սուրբերուն անձերը կը պահէ,
[c]Զանոնք չարիքէն ձեռքէն կը փրկէ զանոնք։
11 [a]Ճրագարին համար լոյս ցանուեցաւ,
Ու սրտով ուղիղներուն համար ուրախութիւն։
12 [a]Տէրոջմով ուրախացէք, ով արդարներ,
[b]Ու անոր սրբութիւնը յիշելով շնորհակալ ե-
ղէք։

ՍԱՂՄ· ՂԵ

1 Սաղմոսերգուն կը յորդորէ հրեաները, և հեթանոսները, և
ու բոլոր տեղատուածները որ կ'ապրին գրքին։

Սաղմոս։

1 [a]Նոր երգ երգեցէք Տէրոջը,
Քանզի որ [b]հրաշքներ ըրաւ.
[c]Իր աջ ձեռքը ու իր սուրբ բազուկը
Իրեն [d]փրկութիւն տուաւ։
2 [a]Տէրը ցուցուց իր փրկութիւնը,
Ազգերուն առջեւ [b]յայտնեց իր արդարութիւնը։
3 [a]Յիշեց իր ողորմութիւնը ու իր հաւատար-
մութիւնը
Իսրայէլին տանը համար.
[b]Երկրին ամէն ծայրերը
Մեր Աստուծոյն փրկութիւնը տեսան։
4 [a]Ցնծացէք Տէրոջը առջեւը, ով բոլոր երկիր.
Ուրախութեան ձայնով ազազակեցէք ու ասղ-
մոս ըսէք։
5 Սաղմոս երգեցէք Տէրոջը քնարով
Քնարով ու սաղմոսի ձայնով.
6 [a]Փողերով ու չէփորի ձայնով
Ազազակեցէք Տէր Թագաւորին առջեւը։
7 [a]Թող գոռայ ծովը ու անոր լիութիւնը,
Աշխարհը ու անոր բնակիչները։
8 Գետերը [a]թող ծափ զարնեն,

ա-ա· բ· 9։
ա Ա՛ղ· լ՛· 39· 40·
Դան· գ· 25· 7՛·
22· 27։
ա Ըզբ· ա· 6։
բ Ա՛ղ· 2գ· 18։
գ Եր· ԺԸ· 11· Ա՛ղ·
ղ՛· 3· ղ՛ղ· 4։
դ Ա՛ղ· ւգ· 14· լ՛·
27· Նա՛· 3· Ա՛ղմ·
ե· 12· Հաբ՛մ· ժբ·
9։
ե Ա՛ղ· լ՛· 23· լ՛·
28· Ա՛ղե· 20· Ա·

հ՛· 14· 2գ· 10·
Ա՛ղ· 5· Ա՛ղ ղ՛· 4·
Ա՛ղ β· 14։
զ Եր· ԺԸ· 6· Ես·
ԽԲ· 10· կգ· 5։
է Կա՛յսրութիւն
բ· 30· 31։
ը Ես· կբ· 2· Հբ·
ա՛ղ՛· գ· 22· 23։
թ Ղ՛ա՛· ա· 24· 25·
29։
ժ Եր· ԽԲ· 6· Ծբ·

10· Ղա՛· բ· 20·
31· գ· 6· Գա՛ր·
Ժգ· 47· Իբ· 28·
ի Ա՛ղ՛· գբ· 1· Ա՛·
ա Ես· Ժ· 10· ա·
Ես· Ա՛· 28· բ Ես·
ԽԲ· 22։
բ Ա՛ղ· ղ՛ղ· 11· Ես·
գ Ես· Ծբ· 1։
դ Ա՛ղ· ղ՛ղ· 10· 13·
Ղ.Ե
ե Ա՛ղ· ղ՛ղ· 1։
զ Եր· Ժբ· 4· Ա՛ղ·
ղ՛· 3։

Ժբ· 10· Հ· 1·
ը Ա՛ղ· գ՛· 9·
թ Ր Օր· Իբ· 38·
Ցա՛ր· Ժբ· 4·
ժ Եր· ւգ· 5—7·
ի Կա՛յսրութիւն
բաւական զբաղուց
Թագաւոր.
ա Հմր· 9·
ա՛ Ա՛ղ· Իբ· 9· Ա՛ղ·
Ղ՛ղ· 1·
բ Ղ.Ե· Ժբ· 1·
գ Եր՛մ· Ժբ· 1·

ը Եր· Ժգ· 12· Ժբ·
23· ա Թագ· Ե· 9·
Ժբ· 18·
թ Եր· ւգ· 9·
ժ Թա՛գ· Ժգ· 9·
Ա՛ղ՛· Իբ· 12· Ա՛ղ·
գ· 7·
ի Ցն՛ա Եր· ԼԸ· 8· Ես·
Թա՛գ· Ի· 12· 36· բ
Օր· Ի· 10·
ա Հմր· 5· Եր· Ժբ·
9· Ա՛ղ՛· ւգ· 5·
Ա՛ղբ· 22·

Թող ծովը ու անոր լիութիւնը,
Աշխարհը ու անոր բնակիչները։
8 Գետերը [a]թող ծափ զարնեն,
9 Տէրոջը առջեւը, [a]վասն զի կու գայ երկիրը
դատելու.
Անիկա պիտի դատէ աշխարհը արդարու-
թիւնով,
Ու ժողովուրդները՝ ուղղութիւնով։

ՍԱՂՄ· ՂԹ

1 Մարգարէն Սիոնի մէջ երգել Աստուծոյ թագաւորութիւնը կը տարածուի. և ու նախանշուրեան տրիճակով կը յորդորի ամէն ազ որ Աստուծոյ երկրպագութիւն ընէ իր սուրբ լեռանը վրայ։

1 [a]Տէրը կը թագաւորէ, ժողովուրդները թող
սարսափին.
[b]Ինքը քերովբէից վրայ կը նստի, երկիրը թող
չարժի։
2 Տէրը մեծ է Սիոնի մէջ,
Ու [a]բարձրացած է բոլոր ժողովուրդներուն
վրայ։
3 Թող գովեն [a]քու մեծ ու ահաւոր անունդ.
Անիկա սուրբ է։
4 [a]Եւ [b]թագաւորին զօրութիւնը իրաւունք կը
սիրէ.
Ուղղութիւն հաստատեցիր,
Իրաւունք ու արդարութիւն ըրիր Յակոբին
մէջ։
5 [a]Բարձրացուցէք Տէրը՝ մեր Աստուածը,
Ու երկրպագութիւն ըրէք [b]անոր սաքերուն
պատուանդան։
[c]Անիկա սուրբ է։
6 [a]Մովսէս ու Ահարոն անոր քահանաներուն մէջ
Եւ Սամուէլ անոր անունը կանչողներուն մէջ
[b]Տէրոջը կ'ազդակիին,
Ու անիկա պատասխան կու տար անոնց։
7 [a]Ամպի սիւնին մէջէն կը խօսէր անոնց հետ.
Անոնք կը պահէին անոր վկայութիւնները,
Ու այն հրամանը՝ [b]որ իրենց տուաւ։
8 Ով Տէր՝ մեր Աստուած, դուն կը լսէիր անոնց.
[a]Դուն անոնց ներող Աստուած էիր,
Թէպէտ [b]վրէժխնդիր եղար անոնց գործե-
րուն։
9 [a]Բարձրացուցէք Տէրը՝ մեր Աստուածը,
Ու երկրպագութիւն ըրէք անոր սուրբ լեռա-
նը վրայ։
Քանզի որ Տէրը՝ մեր Աստուածը սուրբ է։

ՍԱՂՄ · Ճ

1 Ի բախտիմեմ չԱռաուած գովելու յորդորանք մը՝ 3 անոր Ճշմարիտը, 4 ու կարողութիւնը համար։

Գոհութեան Սաղմոս։

1 ¹Աղաղակեցէք Տէրոջը, ամ բոլոր երկիր,
2 Ուրախացէք Տէրոջը ուրախութեամբ.
Անոր առջեւն եկէք ցնծութեամբ։
3 Գիտցէք որ Եհովան է Աստուած.
²Անիկա ստեղծեց մեզ, ու °չէ թէ մենք.՝
²Մենք անոր ժողովուրդը ու անոր արօտին
ոչխարներն ենք։
4 ²Մտէք անոր դռնները գոհութեամբ,
Ո– անոր սրահները՝ օրհնութեամբ.
Գոհացէք անկէ — օրհնեցէք անոր անունը։
5 Վասն զի Տէրը բարի է.
³Անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է,
Ու անոր հաւատարմութիւնը ազգէ մինչեւ ազգ։

ՍԱՂՄ · ՃԱ

1–8 Դաւիթ բարեպաշտութեան ուխտ ու խոստումնե կ՚ընէ։

Սաղմոս Դաւիթի։

1 ¯Ողորմութիւն ու իրաւունք պիտի երգեմ.
Ո՛վ Տէր, քեզի սաղմոս պիտի բանամ։
2 ³Իմաստութիւնով պիտի քալեմ կատարեալ
Թեան ճամբուն մէջ.
երբո՞ւ ինծի պիտի գաս.
³Իմ տան մէջ սրտիս կատարելութիւնովը պի
տի վարուիմ։
3 Աչքերուս առջեւն չեմ բան մը պիտի չդնեմ.
²Մոլորածներուն գործը կ՚ատեմ՝
Թող անիկա ինծի չկպչի։
4 Ծուռ սիրտը Թող զատուի ինծմէ.
Չարը պիտի չճանչնամ։
5 Ան որ ծածուկ կը խօսի իր ընկերին դէմ, պի
տի ջնջեմ.
³Ան որ աչքերով բարձր է ու սրտով ամբար
տաւան,
Անոր պիտի չհամբերեմ։
6 Իմ աչքերս երկրի հաւատարիմներուն վրայ
պիտի ըլլան,
Որ ինծի հետ բնակին.
²Կատարելութեան ճամբուն մէջ քալողը
ինծի ծառայութիւն պիտի բնէ։
7 Ներսդաւորը պիտի չբնակի իմ տանս մէջ.
Սուտ խօսողը աչքերուս առջեւն պիտի չհաս
տատուի։
8 Առտուանց ³կանուխ պիտի ջնջեմ երկրին բո
լոր ամբարիշտները,
Որ ³Տէրոջը քաղաքէն բոլոր անօրէնութիւն
գործողները կտրծոցնեմ։

ՍԱՂՄ · ՃԲ

1 Մարգարէն իր ապրիլի մէջ ծանր դադար մը կ՚ընէ։ 11 բոլոր Աստուծոյ յաւիտենականութիւնը ու ապրումներ մի չնջել կը միմիայն։ 18 չմոռնալը որ Աստուծոյ ապրումին ներբ աշխատասիրութիւնը կը պարզուի Աստուծոյ անփոփոխ բնաւորութեան վրայ։

Վշտալիին աղօթքը՝ երբոր ուժը կը մարի ու իր գանգատը Տէրոջը առջեւն կը թափէ։

1 Ո՛վ Տէր, լսէ իմ աղօթքս.
²Ու իմ աղաղակս թող քեզի հասնի։
2 ³Իւր երեսդ ինծմէ իմ նեղութեանս
օրը.
²Խոնարհեցուր ինծի քու ականջդ.
Շուտով պատասխան տուր ինծի այն օրը որ
Ես կանչեմ։
3 ³Ինչու որ իմ օրերս մուխի պէս փճացան,
Ես ալ ոսկորներս խոխի պէս այրեցան։
4 Սիրտս զարնուեցաւ ու ³խոտի պէս չորցաւ,
Այնպէս որ իմ հացս ուտելս մոռցայ։
5 Հառաչանքիս ձայնէն
²Ոսկորներս մսերիներս փական։
6 Անապատին մէջի ³հաւասպուսին նմանեցայ,
Աւերակներուն բուին պէս եղայ։
7 ³Ակնդուն հսկայի, ու նման եղայ
Տանիքին վրայ մինակ եղող ճնճղուկին։
8 Ամէն օր իմ թշնամիներս ինծի կը նախատեն,
³Իմ վրաս սաստիկ բարկացողները ³ինծի դէմ
երդում կ՚ընեն։
9 Ինչու որ մոխիրը հացի պէս կերայ,
Ու խմելիքս արցունքով խառնեցի՝
10 Քու բարկութեանդ ու սրտմտութեանդ հա
մար,
Ինչու որ իս վերցուցիր ու նետեցիր։
11 ²Իմ օրերս երկննցած սաւերի պէս եղան,
Ու ես խոտի պէս չորցայ։
12 Բայց Դուն, ով Տէր, յաւիտեան կը կենաս
Եւ Քու յիշատակդ ազգէ մինչեւ ազգ։
13 Դուն պիտի ելլես — ³Սիոնին ողորմիս.
Ինչու որ ժամանակ է անոր ողորմելու,

Ճ

= Սաղ· ղե· 1· զը· 4·
է Սաղ· ԽԺԲ· 33·
Ղէբ· 13· Եա· ՀԽԲ·
8· Ելից· բ· 18·
• Կամ՝ ձեռք անոր
ենք.
է Սաղ· ղե· 7· Ե.
Ղեվ· 17· 28· 31·
ը Սաղ· ԽԲ· 15· ՀԽԲ·
17· 18· 19·

ՃԱ

= Սաղ· ՀՔ· 1·
ե ա ԹՀ· ՀԸ· 14·
զ ԳՔ· ԹՀ· 4· Ժա·
ղ·
է Ճե· ԽԲ· 6· ա
ԹՀ· ՀԸ· 4· ՀՔ·
8·

ը Սաղ· ղե· 10·
ա Մ՚ասե· 23· ԹՏԻՄ·
ր· 19·
ի Սաղ· ՀԸ· 27· Ա.
ա Ե· 17·
ա Սաղ· ՀՀՔ· 1·
ի Սաղ· Կե· 10· Ե.
ԹՀՄ· ԽԱ· 12·
ի Սաղ· ԽԸ· 8· 8·

ՃԲ

= Սաղ· Կա· 1· ՀԽԳ·
1·
ե Եչ· ր· 23· ՈՒԳ·
ԹՔ· 16· Սաղ· ՀԸ·
6·
զ Սաղ· ԽԿ· 3· ԹՀ·
17·
է Սաղ· Հա· 2· ՀԸ·
2·
ը Սաղ· ՀՀՔ· 23·
Ճահ· ջ· 15·
ա Ճահ· ԽԸ· 20· Սաղ·
ԸՐ· 10· ՈՒԳ· ա·
13·
ի Սաղ· չե· 2· Հա՛ր·
11·
ա Ճգր· ԺՔ· 20· ՈՒԳ·
գ· 2·
ի Եզ· ՀՁ· 11· Սահ·
ր· 14·
ի Ճգր· ր· 23·
ի Սաղ· Հե· 4·
ա Սաղ· ԸՐ· 11·
ի Գոր· ԽԳ· 11·
ի Գոր· ԽԳ· 18·

ի Սաղ· ԽՐ· 3· Հ·
3·
ի Ճգր· ԺԳ· 2· Սաղ·
ՀՀՔ· 23· ՀԽԳ· 4·
Ժ·գ· 12·
ի Հա՛ր· 4· Եա· Ի· 8·
7· 8· Ճահ· ա· 10·
ա Հա՛ր· 26· Սաղ·
ի· 7· ՈՒԳ· Ե· 18·
ի Սաղ· ՀՁե· 13·
ի Եզ· կ· 10· Ջաղ·
ա· 12·

ինչու որ ժամանակը հասաւ։
14 Վասն զի քու ծառաներդ անոր քարերուն
կը հաւնին,
ու անոր հողին կը գթան։
15 Եւ հեթանոսները պիտի վախնան Տէրոջէ ա-
նունէն,
ու երկրի բոլոր թագաւորները քու փառքէդ։
16 Ինչու որ Տէրը պիտի շինէ Սիօնը.
Իր փառքովը պիտի երեւնայ։
17 Աջնաներուն աղօթքը մերկ պիտի ընէ,
ու անոնց աղօթքը պիտի չանարգէ։
18 Ա՛ս պիտի գրուի գալու ազգին համար.
Ու հաւիտենական ժողովուրդը Տէրոջը գո-
հութիւն պիտի տայ։
19 Վասն զի ՚իր սրբութեանը բարձրութենէն
հայեցաւ.
Տէրը երկինքէն երկրի վրայ նայեցաւ.
20 Որ ՚կապաւածին հառաչանքը լսէ,
ու մահու որդիները արձակէ,
21 Որ Սիօնի մէջ Տէրոջը անունը պատմեն,
ու անոր գովութիւնը Երուսաղէմի մէջ,
22 երբոր ժողովուրդները միկտեղ ժողովին,
ու թագաւորութիւնները՝ Տէրոջը ծառայե-
լու համար։

23 Ճամբուն ՚նեղացուց ճամբուն մէջ.
ու ՚իմ օրերս կարճցուց։
24 ՚Ես ըսի, Ով իմ Աստուածս,
իմ օրերուս կէսին մէջը իս մի վերցներ.
՚քու տարիներդ ազգէ մինչեւ ազգ են։
25 ՚Սկիզբէն երկրին հիմերը դրիր,
ու երկինքը քու ձեռքերուդ գործքն է։
26 ՚Անոնք պիտի կորսուին, ՚բայց դուն պիտի
կենաս.
ու անոնց ամէնը լաթի պէս պիտի մաշին.
Հանդերձի պէս պիտի փոխես անոնք,
ու պիտի փոխուին։
27 Բայց ՚դուն նոյն ինքն ես,
եւ քու տարիներդ պիտի չվերջանան։
28 ՚Քու ծառաներուդ որդիքը պիտի բնակին,
ու անոնց սերունդը հաստատ պիտի մնայ քու
առջեւդ։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԳ

1 Աստուած օրհնելու յորդորանք մը անոր ողորմութեանը հա-
մար։ 15 ու անոր գթութեանը ակնարկած բլուրէն համար։

Ը—ՃԴ Դաւթի։

1 Ով իմ անձս, ՚օրհնէ Տէրը,
ու ամէնը որ իմ ներսիս կ՚անոր սուրբ
անունը։
2 Ով իմ անձս, օրհնէ Տէրը,
եւ անոր բոլոր բարերարութիւնները մի մո-
ռնար.
3 ՚Որ կը քաւէ բոլոր անօրէնութիւններդ,
ու ՚կը բժշկէ քու բոլոր հիւանդութիւններդ.
4 Որ ՚կը փրկէ քու կեանքդ ապականութենէն,
եւ ՚կը պսակէ քեզ ողորմութիւնով ու գո-
թութիւնով.
5 Որ կը լեցնէ քու ծերութիւնդ բարութիւնով.
ու ՚քու մանկութիւնդ արծիւին պէս կը նո-
րոգուի։

6 ՚Տէրը արդարութիւններ ու իրաւունքներ
կ՚ընէ
Բոլոր զրկուածներուն։
7 ՚Անիկա իր ճամբաները Մովսէսին ճանչցուց,
ու իր գործքերը՝ Իսրայէլի որդիներուն։
8 ՚Բարեգութ ու ողորմած է Տէրը,
երկայնամիտ ու առատ ողորմութիւնով։
9 ՚Անիկա միշտ վիրջը չհակառակիր,
եւ յաւիտեան սիրտ չպահեր։
10 ՚Անիկա մեր մեղքերուն համեմատ չրաւ մեզի,
ու մեր անօրէնութիւններուն համեմատ հա-
տուցում չրաւ մեզի։
11 ՚Հապա որչափ որ երկինքը երկրէս բարձր է.
Այնչափ իր ողորմութիւնը իրմէն վախցողնե-
րուն վրայ զօրաւոր է։
12 Որչափ որ արեւելքը արեւմուտքէն հեռու է.
Այնչափ ՚հեռացուց մեզմէ մեր յանցանքները։
13 ՚Ինչպէս որ հայր մը կը գթայ իր որդւոցը վրայ,
Այնպէս Տէրը կը գթայ իրմէն վախցողներուն
վրայ։
14 Վասն զի ան գիտէ մեր կազմուածքը,
՚կը յիշէ որ մենք ՚հող ենք։
15 ՚Մարդուն օրերը խոտի պէս են.
Ինչպէս գաշտի ծաղիկը, անանկ կը ծաղկի։
16 Վասն զի հովը անոր վրայէն կ՚անցնի ու ան
կ՚ոչնչանայ,
Եւ ՚տէղ անոր ան՛ալ չճանչնար զանիկա։
17 Բայց Տէրոջը ողորմութիւնը յաւիտենից յա-
ւիտեան իրմէն վախցողներուն վրայ է,
ու անոր արդարութիւնը ՚որդւոց որդիներուն
վրայ.
18 ՚Անոնց՝ որ կը պահեն անոր ուխտը,
եւ կը յիշեն անոր պատուիրանքները ու կը
կատարեն։

19 Տէրը իր ՙաթոռը երկինց մէջ հաստատեց.
Ու ՙանոր թագաւորութիւնը ամենուն վրայ
կը տիրէ։
20 ՙՕրհնեցէք Տէրը, ով անոր հրեշտակներդ, որ
ուժով զօրաւոր էք,
Որ անոր խօսքին ձայնը լսելով՝ ՙիր հրամանը
կը կատարէք։
21 Օրհնեցէք Տէրը, ով ՙանոր բոլոր զօրքերը՝
ՙԱնոր կամքը կատարող պաշտօնեաներդ։
22 ՙՕրհնեցէք Տէրը, ով անոր բոլոր գործերը,
Անոր տէրութեանը ամէն տեղերուն մէջ.
ՙՕրհնէ Տէրը, ով իմ անձս։

ՍԱՂՄ· ՃԳ

1 Առաջնոյ մեծ զրպարտանք ։ և պատնէշի նախախնամութեանը վրայով խորհրդածութիւն մը։ 31 Աստուածային փառաւոր յայտնակատարութիւնը։ 33 Մարգարէն ոխերիմ կ՚ընծայ որ ինչ ալ ընուած ըլլի։

1 ՙՕրհնէ Տէրը, ով իմ անձս.
Ով Տէր՝ իմ Աստուածս, դուն խիստ մեծ ես.
ՙՓառք ու վեհապանծութիւն հագած ես.
2 Լոյսը հանդերձի պէս կը հագնես,
ՙԵրկինքը վարագոյրի պէս կը տարածես։
3 ՙԱնիկա իր վերնատուներուն ջուրերուն վրայ
կը շինէ,
ՙՄմկերը իրեն կառք կ՚ընէ,
ՙՀովին թևերուն վրայ կը պտրտի։
4 ՙԻր հրեշտակները հոգիներ կ՚ընէ,
Ու ՙիր պաշտօնեաները՝ կրակի բոց։
5 ՙԱնիկա հաստատեց երկիրը իր հիմերուն վրայ,
Որ յաւիտեան յաւիտենից չխախտի։
6 ՙՋանիկա անդունդով ծածկեցիր իբր թէ հան-
դերձով.
Ջուրերը լեռներուն վրայ կայնեցան։
7 ՙԴու սաստկիդ փախան.
Դու որոտմանդիդ ձայնէն արագրալով փա-
խան։
8 ՙԼեռներուն վրայ ելան — հովիտներուն մէջ
իջան,
ՙԱն տեղը որ դուն հաստատեցիր անոնց հա-
մար։
9 ՙԱահմանն դրիր որ չանցնին,
ՙՈւ նորէն երկիրը չծածկեն։
10 Ջրերուն մէջը աղբիւրներ կը խրկէ.
Ջուրերը լեռներուն մէջէն կ՚երթան։
11 Անոնք բոլոր դաշտի գազաններուն կը խմցընեն.
Ո՛ վայրի էշերը իրենց ծարաւութիւնը կ՚անց-
ցընեն։
12 Անոնց քովը երկնից թռչունները կը բնակին,
Ոստերուն մէջէն ձայն կու տան։
13 ՙԱնիկա իր վերնատուներէն լեռները կը ջրէ.
Քու գործերուդ պտուղէն ՙերկիրը կը կըշ-
տանայ։
14 ՙԱնիկա անասուններուն համար խոտ կը բու-
ցընէ,
Ու մարդուն ծառայութեան համար բոյս.
Որ հկերակուր հանէ երկրէն։
15 Ու ՙգինի՝ որ կ՚ուրախացընէ մարդուն սիրտը,
Ե՛ւ ՙիւղ՝ որ անոր երեսը կը փայլեցընէ,
Ու հաց՝ որ կը հաստատէ մարդուն սիրտը։
16 Տէրոջը ծառերը կուշտ են,
Լիբանանի եղեւիններդ՝ որ ինքը տնկեց։
17 Հոն թռչունները բոյներնին կը շինեն,
Ո՛ սրագիրին բնակարանը մայրերուն վրայ է։
18 Բարձր լեռները այծեամներուն ապաւէն են,
Ո՛ վէմերը՝ ՙշաղարնեղուն։
19 ՙԺամանակներու համար լուսինը տուիր ձեզ.
Արեգակը ՙիր մայրը մտնելը կը ճանչնայ։
20 ՙԽաւարը կը դնես ու գիշեր կ՚ըլլայ,
Որուն մէջ անտառին բոլոր գազանները կը
պտրտին։
21 ՙԱռիւծներուն կորիւնները կը մռնչեն յափշ-
տակութեան համար,
Ու Աստուծմէ իրենց կերակուրը կը խնդրեն։
22 Արեգակը ծագելուն պէս կը ժողովին,
Եւ իրենց որջերուն մէջը կը պառկին։
23 Մարդը մինչև իրիկուն ՙիր գործքին
Ու իր ծառայութեանը կ՚ելլայ։
24 ՙՈվ Տէր, ո՜րչափ շատ են քու գործերդ։
Անոնց բոլորը իմաստութեամբ ըրիր.
Երկիրը լցուած է քու ՙտուիցդ ծածկածներովդ։
25 Ա՛ս ծովը մեծ ու խոտ լայն է,
Հոն անթիւ սողացողներ՝
Պզտիկ ու մեծ կենդանիներ կան։
26 Հոն նաւերը կը քալեն,
Ո՛ ՙԼևիաթանը՝ որ անոր մէջը խաղալու հա-
մար ստեղծեցիր։
27 ՙԱռնոց ամէնը քեզի կը սպասեն,
Որ իրենց կերակուրը ժամանակին տաս։
28 Դուն անոնց կու տաս — անոնք կը ժողվեն.
Ձեռքդ կը բանաս — բարութիւնով կը կըշ-
տանան։
29 Երբ ՙդու քու երեսդ կը ծածկես՝ կը խռովին.

1 Ծն· իբ· 10· Սպ· ւդ· 7· Երեմ· ծ· 22։
2 Դն· բ· 11· 15։
3 Սպ· ՃԽե· 8։
4 Երեմ· ժ· 13· Ժգ· 22։
5 Սպ· կե· 9· 10։
6 Դն· է· 9· 10։
7 Դն· ը· 22· 30· գ· 18· բ· 3· Սպ· ՃԽե· 3։
8 Դն· ա· 29։
9 Ծն· իգ· 10· Սպ· ւդ· 7· Երեմ· ե· 22։
10 Սպ· ՃԽե· 10։
11 Ելբ· ա· 7։
12 Դն· գ· 11· գ· 17։
13 Ծն· իգ· 7· ը· 4· 6· Սպ· իգ· 3· ՃՀգ· 6· ժ· ա· 4։
14 Դն· է· 19։
15 Դն· ը· 3։
16 Դն· բ· 3։
17 Ծն· ը· 10։
18 Ծն· ը· 12։
19 Սպ· ՃՀգ· 25· ՃԽե· 9· Ծն· իը· 5։
20 Դն· ա· 14։
21 Սպ· ՃՀգ· 9· Ծն· իը· 6։
22 Ծն· ը· 30։
23 Սպ· ՃԽե· 3։
24 Սղ· ՃՀգ· 25։
25 Ծն· ը· 30։
26 Դն· գ· 19։
27 Ես· խե· 7։
28 Սպ· ՃՀգ· 15։
29 Ելբ· ա· 7։

Եւ ես՝ անոնց հազին կ՚առնեմ՝ կը մեռնին
Եւ իրենց հագը կը դառնան։
30 Հոգիդ կը խրկես — անոնք կը ստեղծուին,
Ու երկրիս երեսը կը նորոգես։

31 Տէրոջը փառքը յաւիտեան ըլլայ.
Տէրը իր գործերուն վրայ ուրախանայ։
32 Երկիրս վրայ կը նայի ու ան կը դողայ.
Լեռներուն կը դպչի և անոնք կ՚ելլան։
33 Տէրոջը պիտի երգեմ իմ կենացս մէջ.
Սաղմոս պիտի ըսեմ իմ Աստուծոյս՝ քանի որ ես եմ։
34 Անոր վրայով իմ մտածութիւնս քաղցր պիտի ըլլայ.
Ես Տէրոջմով պիտի ուրախանամ։
35 Մեղաւորները աշխարհէն թող պակսին,
Ու ամբարիշտները այնպէս։
Օրհնէ Տէրը, ով իմ անձս։ Ալէլուիա։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԵ

1 Աստուած գովաբանելու ու անոր գործերը քննելու յորդորանք մը։ 7 Աստուծոյ նախախնամական գործը որ յաջողութիւն կը պարգեւէ։ 16 Ճգնութիւն։ 23 Եգիպտոսի մէջ Ճգնութիւն։ 26 Խորհուրդները ապստամբութիւն։ 37 ու Խոստումնային արդիւնքը Եգիպտոսէն դուրս հանելէ։ անապատին մէջ կերակրելէ ու փառաւոր մէջ բնակեցուցած։

1 Գոհացէք Տէրոջմէն, անոր անունը կանչեցէք,
Ազգերուն մէջ անոր գործերը ժողովուրդներուն մէջը պատմեցէք։
2 Երգեցէք անոր, սաղմոս բանք անոր,
Պատմեցէք անոր բոլոր հրաշքները։
3 Անոր սուրբ անունովը պարծենցէք.
Տէրը թնդ բոլոր երեսը թող ուրախ ըլլայ։
4 Տէրը ու անոր զօրութիւնը խնդրեցէք,
Անձին ժամանակ անոր երեսը փնտռեցէք։
5 Յիշեցէք անոր ըրած հրաշքները,
Անոր նշանները ու բերնին դատաստանները,
6 Ով անոր ծառային Աբրահամին սերունդը,
Ով Յակոբին որդիքը՝ անոր ընտրեալները։
7 Եհովան ինքն է մեր Աստուածը.
Անոր դատաստանները բոլոր երկրի մէջ են։

8 Անիկա իր ուխտը յաւիտեան կը յիշէ.
Ան՝ իր պատուիրած խօսքը մինչև հազար ազգ։
9 Ան՝ որ Աբրահամին հետ ըրաւ,
Ու իր երդումը՝ Իսահակին։
10 Յակոբին ալ հաստատեց զանիկա՝ օրէնք մը ընելու,
Ան՝ իսրայէլին՝ յաւիտենական ուխտ մը,
11 Ըսելով, Ես կեղի պիտի տամ Քանանացւոց երկիրը՝
Ձեր ժառանգութեան վիճակը։
12 Երբոր անոնք սակաւաթիւ էին,
Փիլտաւոր ու պանդուխտ անոր մէջը,
13 Ու ազգէ ազգի, թագաւորութենէ ուրիշ ժողովուրդի։
14 Անիկա մէկու մը թող չտուաւ որ զանոնք նեղէ.
Թագաւորներ ալ յանդիմանեց անոնց համար,
15 Ըսելով, Իմ օծեալներուս մի դպիք,
Ու իմ մարգարէներուս չարութիւն մի ընէք։

16 Ու սով կանչեց երկրին վրայ.
Հացին բոլոր զօրութիւնը կտրեց։
17 Անոնց առջևէն մարդ խրկեց,
Յովսէփը՝ ուր ծառայութեան ծախուեցաւ։
18 Անոր ոտքերը կապանքով նեղեցին.
Անոր անձը երկաթի մէջ դրաւեցաւ՝
19 Մինչև ան ժամանակը որ անոր խօսքը եկաւ,
Տէրոջը խօսքը փորձեց զանիկա։
20 Թագաւորը խրկեց ու արձակեց անիկա.
Ժողովուրդներուն իշխանը ազատեց անիկա։
21 Իր տանը վրայ տէր կեցուց զանիկա,
Եւ իր բոլոր ունեցածին վրայ իշխող։
22 Որ անոր իշխաններուը իր ուզածին պէս կապէ,
Ու անոր ծերերը խելամուտ ընէ։

23 Նաև իսրայէլ եգիպտոս եկաւ.
Ու Յակոբ պանդուխտ եղաւ Քամի երկրին մէջ։
24 Եւ Տէրը իր ժողովուրդը խիստ չատցուց,
Ու զանոնք իրենց թշնամիներէն աւելի զօրաւոր բրաւ։
25 Անոնց սիրտը դարձուց որ իր ժողովուրդը ատեն,
Ու իր ծառաներուն նենգութիւն ընեն։
26 Իր ծառան Մովսէսը խրկեց,
Եւ Ահրոնը Ա՛ստրածը։
27 Անոնց մէջը իր նշանները ըրին,
Ու հրաշքներ՝ Քամի երկրին մէջ։

28 Խաւար խրկեց ու խաւարեցուց.
Եւ անոր խօսքին դէմ չհնազանդեցան։
29 Անոնց ջուրերը արիւնի դարձուց,
Ու անոնց ձուկերը սպաննեց։
30 Անոնց երկիրը առատօրէն գորտեր դուրս բերաւ
Մինչև անոնց թագաւորներուն ննջարանին մէջը։

2 Ծագ · լդ · 14 · 15 · Ա՛ած · ոչ · 4 · Ծագ · ոդ · 7 ·
3 Ես · լը · 13 · Եզեկ · ի՛ · 9 ·
4 Ծն · ա · 31 ·
5 Ա՛ած · գ · 10 ·
6 Ա՛ած · ոչ · 3 ·
7 Ա՛ած · կե · 4 · 1 Ա՛ած · ի՛ · 8 ·
8 Ա՛ած · ի՛ · 38 · Ա՛ած · ոչ · 4 · 5 · 1 Ա՛ած · ի՛ · 8 · 9 · 1 Ա՛ած · ի՛ · 8 · 9 · 1 Ա՛ած · ի՛ · 8 · 9

31 ¶Բաւ , ու չանեաճանեաք Ե մնեներք
Անոնց բոլոր սահմանեներուն միջը եկան ։
32 ¶Անդրեի անդ կարկառա առաւ անոնց ,
Ո- կրակի բոցեր անոնց երկրին միջ ։
33 ¶Անոնց որթերը ու թզենիները զարկաւ ,
Ու անոնց սահմանեներուն ծառերը կոտրանց ։
34 ¶Բաւ , ու եկաւ մնթոխը ,
Ու Ջաբեակը՝ առանց համրանքի ։
35 Ո- անոնց երկրին միջի բոլոր խոտը կերան ,
Ու անոնց արտերուն պտուղը կերան ։
36 ¶Անոնց երկրին միջի բոլոր անդրանիկները ,
Ո- անոնց բոլոր զօրութեանը սկիզբը զարկաւ ։
37 Ու ¶զանոնք արծաթով ու ոսկիով հանեց ։
Ո- անոնց ցեղերուն միջ տկար մնոդ չկար ։
38 ¶Եգիպտոս ուրախացաւ անոնց գալուն վրայ ,
Ինչու որ անոնց ահը իրենց վրայ ինկած էր ։

39 ¶Ցո-ւին համար ամպը ,
Ու գիշերը լոյս տալու համար կրակը տա-
րածեց ։
40 ¶Խնդրեցին , ու լորամարգիներ բերաւ ,
Ու երկինքէ հացով կշտացուց զանոնք ։
41 ¶Վէմը պատռեց , ու ջուրերը վազեցին ,
Գնան գ- գալեցին չոր տեղերուն միջ ։
42 Ինչու որ իր սուրբ խոստքը յիշեց ,
Ու- ը իր Աբրահամ ծառային հետ ըէէ ։
43 Ո- իր ժողովուրդը ցնծութիւնով հանեց ,
Ե- իր ընտրածները՝ ուրախութիւնով ։
44 ¶Ու- հեթանոսաց երկիրներըը անոնց տուաւ ,
Ու ժողովրդոց վաստակները ժառանգեցին
անոնք ։
45 ¶Որպէս զի անոր պատուիրանքները պահեն ,
Ու անոր օրէնքները կատարեն ։ Ալէլուիա ։

ՍԱՂՄ · ՃՉ

1 Ս-ստոհերգուած կը յայտարի Տէրոջմէ գԱստուած գովքեան
բա- ։ Մէկզի թողուենան համար ապրիլ կ'ըսեն , յիշելով
թէ իրենց Աստուած իրենց հայրերուն մեղքերը նեղեց ։ Դ
ժամերը բերն ապաշխարութիւնը ու Աստուծոյ ողորմու-
նը կը գտանեն ։ Ա Աչքերով գովութիւնով կը փորձուեն
ապրիլ ։

1 Ա.լէլուիա ։ -Գոհացէք Տէրոջմէն , ինչու որ
բարի է ,
Ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։
2 ¶Ո՞վ պիտի պատմէ Տէրոջը մեծ գործերը ։
Ո՞ պիտի լսեցնէ անոր ամէն գովութիւնը ։
3 Երանի անոնց որ իրաւունքը կը պահեն ,
Ո- ամէն ժամանակ արդարութիւն կ'ընեն ։
4 ¶Յիշէ զիս , ով Տէր , քու ժողովուրդիդ հա-
մար հաճութիւնդ համբերատար ,
Ինձի այցելութիւն բրէ քու փրկութիւնովդ ։
5 Որ քու ընտրեալներուդ բարութիւնը տեսնեմ ,
Քու ազգիդ ուրախութիւնովը ուրախանամ ,
Քու ժառանգութիւնովդ պարծենամ ։
6 ¶Մենք մեր հայրերուն հետ մեզանեցանք ,
Անօրէնութիւն բրինք , ամբարշտութիւն գոր-
ծեցինք ։
7 Մեր հայրերը եգիպտոսի մէջ չխնացան քու
հրաշքներդ ,
Չյիշեցին քու ողորմութեանդ շատութիւնը ։
¶Հապա ապստամբեցան ծովուն քովը՝
կարմիր ծովուն քովը ։
8 Բայց զանոնք չէր անուանր համար փրկեց ,
¶Որ իր մեծ զօրութիւնը ճանչցնէ ։
9 ¶Եւ կարմիր ծովուն սաստեց , ու ցամքեցաւ ։
Ու տանդանդներուն միջէն քալել տուաւ ա-
նոնց իբր թէ անապատին միջէն ։
10 Եւ զանոնք փրկեց ատոնցմէ ձեռքէն ,
Ու ազատեց զանոնք թշնամիին ձեռքէն ։
11 ¶Եւ ջուրերը անոնց թշնամիները ծածկեցին ։
Անոնցմէ մէկը չմնաց ։
12 ¶Ասոնցմէ հաւատացին անոր խոսքին ,
Եւ անոր օրհնութիւն երգեցին ։
13 Շուտով մոռցան անոր գործերը ,
Ո- անոր խրատին չսպասեցին ։
14 Եւ անապատին միջ խիստ ցանկացան ,
Ու գԱստուած փորձեցին անկոյս տեղին միջ ։
15 Եւ անոնց տուաւ իրենց ուզածը ,
Թէպետև չհաւատացութիւն իրենց անոնց ան-
ձերուն վրայ ։
16 ¶Եւ Մովսէսին նախանձեցան բանակին միջ ,
Ո- Տէրոջը սուրբին՝ Ահարոնին ։
17 Երկիրը բացուեցաւ ու կլլեց Դաթանը ,
Ու Աբիրոնին ժողովքը ծածկեց ։
18 Եւ կրակ բորբոքեցաւ անոնց ժողովքին միջ ,
Բոցը այրեց ամբարիշտները ։
19 ¶Որեբ չինեցին գոռերի միջ ,
Ու երկրպագութիւն բրին ձուլածոյ պատկե-
րին ։
20 Եւ փոխեցին փառքը
Խոտակեր արջառի նմանութեանը փոխելուին ։
21 ¶Մոռցան իրենց փրկիչ Աստուածը՝
Որ մեծամեծ գործեր բրաւ եգիպտոսի մէջ ,
22 Ո- հրաշքներ՝ Քամի երկրին մէջ ,

եւ ահաւոր բաներ՝ կատարիր ծովուն մէջ։
23 Որ ամէն բաս ալ զանոնք կոպտեցընէ,
թէ ալ անոր բնարեալը Մովսէս
Մէկեանցը անոր առջին կոչնած չըլլար,
Անոր բարկութիւնը եւ դարձընելու համար՝
ալ չսասկընցնէ։
24 Նաեւ Էն ցանկալի երկիրը անարդեցին,
որ՝ անոր խոստումն չհաւատացին։
25 Եւ իրենց վրանները մէջ տրանթկեցին,
Տէրոջը ձայնը չլսեցին։
26 Որ ամէն անոնց համար Էլդատ բրաւ
որ զանոնք անապատին մէջ ձգէ,
27 Եւ անոնց սերունդը ազգերու մէջ ձգէ,
եւ զանոնք երկիրներու մէջ ցրուէ։

28 Եւ անոնք Բէթփէդովրին յարեցան,
եւ մեռածներուն զոհերը կերան։
29 Եւ իրենց գործերովը Տէրը բարկացուցին.
եւ անոնց վրայ ժանտահար հասաւ։
30 Եւ բան մը փնեհէս եկաւ ու դատաստան բրաւ,
եւ ժանտահարը դադրեցաւ։
31 Եւ սա բանը անոր արդարութիւն անգամեցաւ՝
Ազգէ մինչեւ ազգ յաւիտեան։

32 Նաեւ բարկացուցին Մռիպային ջուրերուն վրայ,
եւ անոնց համար Մովսէսին դէշ եղաւ։
33 Ինչու որ դառնացուցին անոր հոգին,
Ան ալ անխորհրդաբար խօսեցաւ իր շրթունքներովը։
34 Չկոտրցուցին ան ազգերը
Որ Տէրը բանր էր անոնց։
35 Հապա հեթանոսներուն հետ խառնուեցան,
եւ անոնց գործերը սորվեցան։
36 Եւ անոնց կուռքերուն ծառայեցին,
եւ անոնք իրենց որոգայթ եղան։
37 Եւ իրենց աղջիկները ու ազջիկները
Դեւերուն զոհեցին։
38 Եւ անմեղ արիւն թափեցին,
իրենց աղջիկներուն ու ազջիկներուն արիւնը,
Որոնք որ զոհեցին քանանա կուռքերուն։
Եւ երկիրը պղծուեցաւ արիւնով։
39 Եւ իրենց գործերովը պղծուեցան,
եւ իրենց բրածներովը պոռնկութիւն բրին։

40 Եւ ասոր համար Տէրոջը բարկութիւնը բորբոքեցաւ
իր ժողովուրդին վրայ,

եւ զզուեցաւ իր ժառանգութենէն։
41 Եւ զանոնք հեթանոսներուն ձեռքը մատնեց,
եւ զանոնք ատողները տիրեցին անոնց վրայ։
42 Եւ անոնց թշնամիները նեղեցին զանոնք.
եւ անոնց ձեռքին տակը խոնարհեցան։
43 Շատ անգամ փրկեց զանոնք.
Բայց անոնք իրենց խորհուրդներովը դառնացուցին Աստուած,
եւ նուաստացան իրենց անօրէնութիւններուն համար։

44 Սակայն անիկա նայեցաւ անոնց նեղութիւնը,
երբոր անոնց ազաղակը լսեց։
45 Եւ անոնց համար իր ուխտը յիշեց,
եւ իր մեծ ողորմութիւնը համեմատ զղջացաւ։
46 Ու տանողց բոլոր գերեվարներուն առջին
Դիմաբերել գտնել տուաւ անոնց։

47 Փրկէ մեզ, ով Տէր՝ մեր Աստուածը,
եւ ժողվէ մեզ հեթանոսներուն մէջէն,
Որ քու սուրբ անուանդ գոհութիւն մատուցանենք,
եւ քու օրհնութիւնովդ պարծենանք։
48 Օրհնեալ բլլայ Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը
Յաւիտեանս յաւիտենից։
Եւ բոլոր ժողովուրդը թող ըսէ, Ամէն։ Ալէլուիա։

ՍԱՂՄ· ՃԺ

1 Սաղմոսերգուն կը յորդորէ փրկուածները որ գնահատեն գթութեան մէջ դարձյութիւնը գինեն անոր բարեսիրութիւնը, 10 գերիներուն, 17 հիւանդներուն, 23 նաւորդներուն, 33 ու ամէն ապրեցնողի մասին։

1 Գոհացէք Տէրոջմէն, ինչու որ բարի է,
ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։
2 Թող ասեն բանն Տէրոջը փրկածները,
Որոնք փրկեց թշնամիին ձեռքէն,
3 Ու ժողվեց անոնք երկիրներէն,
Արեւելքէն ու արեւմուտքէն, հիւսիսէն ու ծովէն։

4 Անոնք մոլորեցան անապատին մէջ անջուր
Ճամբու մէջ,
Բնակեալ քաղաք չգտան։
5 Անօթի ու ծարաւ ըլլալով՝

Ա Սաղմոս Ասաֆայ։

1 Ո՞վ կրնայ պատմել Իսրայէլի զօրութիւնները,
Կամ լսելի ընել անոր բոլոր գովասանութիւնները։
2 Ով որ կը պահէ վկայութիւնները եւ կը կատարէ պատուիրանները,
Անոնց հայրերուն որ պատուիրեց,
Որ զանոնք իրենց որդիներուն ծանուցանեն,
3 Որպէս զի յաջորդ ազգը գիտնայ զանոնք,
Որդիները որ պիտի ծնանին,
Որ ելլան եւ պատմեն իրենց որդիներուն,
4 Որ իրենց յոյսը Աստուծոյ դնեն,
Եւ չմոռնան Աստուծոյ գործերը,
Հապա պահեն անոր պատուիրանները,
5 Եւ չըլլան իրենց հայրերուն պէս
Ազգ մը ապստամբ եւ դառնացուցիչ,
Ազգ մը որ իր սիրտը ուղիղ չպատրաստեց,
Եւ որուն հոգին Աստուծոյ հանդէպ հաւատարիմ չեղաւ։
6 Եփրեմի որդիները զինուած աղեղնաւորներ էին,
Բայց դարձին օրը թիկունք դարձուցին։
7 Աստուծոյ ուխտը չպահեցին,
Եւ չուզեցին անոր օրէնքով գնալ,
8 Հապա մոռցան անոր գործերը
Եւ անոր ցուցուցած հրաշքները։
9 Հայրերուն առջեւ հրաշքներ գործեց,
Եգիպտոսի երկրին մէջ, Սոանի դաշտին մէջ։
10 Ծովը պատռեց եւ զանոնք անցուց,
Ջուրերը կոյտի պէս կանգնեցուց։
11 Ամպով առաջնորդեց զանոնք ցորեկը,
Եւ գիշերը ամբողջ լուսով հուրի։
12 Անապատին մէջ ժայռերը պատռեց,
Եւ անդունդներուն պէս առատ ջուր խմցուց։
13 Ժայռէն հոսեցուց առուներ,
Եւ ջուրերը գետերու պէս վազեցուցին։
14 Բայց դեռ անոր դէմ մեղանչեցին,
Անապատին մէջ Բարձրեալին դէմ ապստամբեցան։
15 Իրենց սրտին մէջ Աստուած փորձեցին,
Իրենց ախորժակին համար կերակուր խնդրելով։
16 Աստուծոյ դէմ խօսեցան,
Ըսելով, Կրնա՞յ Աստուած անապատին մէջ սեղան պատրաստել։
17 Ահա ժայռը հարուածեց, ջուրեր հոսեցան,
Եւ առուներ ողողեցին,
Բայց հացը կրնա՞յ տալ,
Կամ իր ժողովուրդին համար միս պատրաստել։
18 Ասոր համար Տէրը լսեց եւ բարկացաւ,
Եւ Յակոբի դէմ կրակ բորբոքեցաւ,
Եւ Իսրայէլի դէմ բարկութիւն ելաւ,
19 Որովհետեւ Աստուծոյ չհաւատացին,
Եւ անոր փրկութեան չվստահեցան։
20 Թէեւ ամպերուն վերեւէն հրամայեց,
Եւ երկնից դռները բացաւ,
21 Եւ անոնց վրայ մանանայ տեղացուց որ ուտեն,
Եւ երկնքէն հաց տուաւ անոնց։
22 Մարդիկ հրեշտակների հաց կերան,
Կշտացան ուտելիքով։
23 Արեւելեան հով մը հանեց երկնքին մէջ,
Եւ իր զօրութեամբ հարաւային հով մը բերաւ,
24 Եւ անոնց վրայ անձրեւի պէս մսեր տեղացուց,
Եւ թռչուններ ծովու աւազի պէս,
25 Որոնք իջան անոնց բանակին մէջ,
Անոնց վրանին չորս կողմը։
26 Կերան եւ կշտացան մինչեւ անդամ անոնց ախորժակը,
Եւ անոնց ուզածը տուաւ անոնց։
27 Բայց անոնց ախորժակը չյագեցաւ,
Անոնց կերակուրը դեռ բերաննին էր,
28 Երբ Աստուծոյ բարկութիւնը անոնց վրայ եկաւ,
Եւ անոնց ամենէն զօրաւորները սպաննեց,
Եւ Իսրայէլի ընտիրները գետին տապալեց։
29 Այս ամենէն յետոյ դեռ մեղանչեցին,
Եւ անոր հրաշքներուն չհաւատացին։
30 Ուստի անոնց օրերը ունայնութեան մէջ վատնեց,
Եւ անոնց տարիները սարսափով։
31 Երբ անոնց կոտորեց, անոր կը դիմէին,
Եւ դարձի կուգային եւ Աստուած կը փնտռէին,
32 Եւ կը յիշէին թէ Աստուած անոնց ապաւէնն է,
Եւ Բարձրեալ Աստուած անոնց փրկիչը։
33 Բայց անոր բերանովը կը խաբէին զանիկա,
Եւ անոր լեզուովը կը սուտ խօսէին անոր,
34 Որովհետեւ անոր սիրտը անոր հետ ուղիղ չէր,
Եւ անոր ուխտին հաւատարիմ չմնացին։
35 Բայց ինք գթած էր, անոնց անօրէնութիւնը կը ներէր,
Եւ չէր կորսնցներ զանոնք,
Հապա շատ անգամ իր բարկութիւնը դարձուց,
Եւ իր ամբողջ զայրոյթը չհանեց։
36 Յիշեց որ անոնք մարմին են,
Հով մը որ կ՚երթայ եւ չի դառնար։
37 Քանի անգամ անապատին մէջ զայրացուցին զանիկա,
Եւ տխրեցուցին անոր անդորրութեան մէջ։
38 Դարձեալ սկսան Աստուած փորձել,
Եւ Իսրայէլի Սուրբը վշտացուցին։
39 Չյիշեցին անոր ձեռքը,
Այն օրը որ զանոնք թշնամիին ձեռքէն ազատեց,
40 Երբ իր նշանները Եգիպտոսի մէջ,
Եւ իր հրաշքները Սոանի դաշտին մէջ ցոյց տուաւ,
41 Եւ անոնց գետերը եւ առուները արիւն դարձուց,
Որպէս զի չկարենան խմել։
42 Անոնց մէջ մորեխներ ղրկեց որ զանոնք ուտեն,
Եւ գորտեր որ զանոնք կորսնցնեն։
43 Եւ անոնց բերքը մորեխին տուաւ,
Եւ անոնց աշխատանքը մարախին։
44 Եւ անոնց խաղողի այգիները կարկտով,
Եւ անոնց թզենիները սառնամանիքով ոչնչացուց։
45 Եւ անոնց անասունները կարկտին մատնեց,
Եւ անոնց հօտերը կայծակներուն։
46 Եւ անոնց վրայ բորբոքեցուց իր բարկութեան սաստկութիւնը,
Զայրոյթ, ցասում եւ նեղութիւն,
Չար հրեշտակներու պատգամաւորութիւն։
47 Ճամբայ մը պատրաստեց իր բարկութեան համար,
Անոնց հոգին մահէն չազատեց,
Հապա անոնց կեանքը համաճարակին մատնեց։
48 Եւ անոնց բոլոր անդրանիկները Եգիպտոսի մէջ զարկաւ,
Եւ անոնց զօրութեան սկիզբները Քամայի վրաններուն մէջ։
49 Իր ժողովուրդը հովիւի պէս առաջնորդեց,
Եւ անոնց հօտը անապատին մէջ տարաւ։
50 Եւ զանոնք ապահով տարաւ, որ չվախնան,
Եւ անոնց թշնամիները ծովը ծածկեց։
51 Եւ իր սրբութեան սահմանին,
Այս լեռը որ իր աջը ձեռք բերաւ,
52 Եւ անոնց առջեւէն հեթանոսները վռնտեց,
Եւ անոնց ժառանգութիւնը չափանիշով բաժնեց,
Եւ Իսրայէլի ցեղերը իրենց վրանները բնակեցուց։
53 Բայց Աստուծոյ փորձեցին եւ անոր դէմ ապստամբեցան,
Եւ անոր վկայութիւնները չպահեցին,
54 Հապա դարձան եւ իրենց հայրերուն պէս անհաւատարիմ եղան,
Եւ խարդախ աղեղի պէս շեղեցան։
55 Եւ իրենց բլուրներուն պատճառով զայրացուցին զանիկա,
Եւ իրենց կուռքերով նախանձ շարժեցին։
56 Աստուած լսեց եւ բարկացաւ,
Եւ Իսրայէլի բոլորովին անարգեց,
57 Եւ Սելովի խորանը,
Այն վրանը որ մարդկանց մէջ բնակեցուց,
58 Եւ Եփրեմի ցեղին ընտրեալ տեղը չհաւնեցաւ,
59 Հապա Յուդայի ցեղը ընտրեց,
Սիոն լեռը որ սիրեց,
60 Եւ իր սրբարանը հոն շինեց,
Երկրի պէս որ հաստատեց զայն յաւիտեան։
61 Եւ Դաւիթ իր ծառան ընտրեց,
Եւ զանիկա ոչխարանոցներէն առաւ,
62 Ոչխարներուն հետեւէն գալէն,
Որպէս զի իր ժողովուրդը Յակոբ հովուէ,
Եւ իր ժառանգութիւնը Իսրայէլ,
63 Եւ անոնց հովուեց անարատ սրտի համաձայն իր,
Եւ իմաստութեամբ անոնց առաջնորդեց իր ձեռքերուն ճարտարութեամբ։

ՃԺ

1 Ամէն։ Հալելուիա։

Հոգիեն իրենց ներսի դին կը մարկը ։
6 Ու Տէրոջը ազազակեցին իրենց նեղութեանը մէջ,
Ե՛ անկից փրկեց զանոնք իրենց տառապանք-
ներէն ։
7 Ու անոնց ուղիղ ճամբու մէջ առաջնորդեց,
Որ բնակելու քաղաք երթան ։
8 Թող գոհանան Տէրոջմէն իր ողորմութեա-
նը համար,
Ու մարդոց որդիներուն իր գործ հրաշքնե-
րուն համար ։
9 Ինչու որ անկիա ծարաւած հոգին կը յագե-
ցնէ,
Ու անօթեցածը բարութիւնով կը լեցնէ ։

10 Անոնք խաւարի ու մահուան չուքի մէջ
կը նստէին,
Տառապանքով ու երկաթով կապուած էին ։
11 Ինչու որ Աստուծոյ խօսքերուն հակառակ
կեցան,
Ու Բարձրելոյն խորհուրդը անարգեցին ։
12 Ու ամի անկիա ՝ նեղութիւնով խոնարհեցուց
անոնց սիրտը ։
Ինկան ու օգնական մը չկար ։
13 Ե՛ Տէրոջը ազազակեցին իրենց նեղութեանը
մէջ,
Ե՛ զանոնք փրկեց իրենց տառապանքներէն ։
14 Զանոնք խաւարէն ու մահուան չուքէն հանեց,
Ու անոնց կապանքները կոտրտեց ։

15 Թող գոհանան Տէրոջմէն իր ողորմութեանը
համար,
Ու մարդոց որդիներուն իր գործ հրաշքնե-
րուն համար ։
16 Ինչու որ պղնձէ դռները փշրեց,
Ու երկաթէ նիգերը կոտրեց ։

17 Յիմարները իրենց չար ճամբուն համար
Ու իրենց անօրէնութիւններուն համար նե-
ղութիւն կը կրեն ։
18 Անոնց անձր ամէն կերակուրէ կը գզուի,
Ու մինչև մահուան դռները կը մօտենան ։
19 Ե՛ Տէրոջը կ՚ազազակեն իրենց նեղութեանը
մէջ,
Ե՛ կը փրկէ զանոնք իրենց տառապանքներէն ։
20 Իր խօսքը կը խրկէ ու կը բժշկէ զանոնք,
Ու կ՚ազատէ ընդ իրենց կործանումէն ։
21 Թող գոհանան Տէրոջմէն իր ողորմութեանը
համար,
Ու մարդոց որդիներուն իր գործ հրաշքնե-
րուն համար ։
22 Եւ գոհութեան պատարագներ մատուցանեն,
Ու ՚անոր գործերը ցնծութեամբ պատմեն ։
23 Նաւերով ծովը կ՚երթևեկեն
Ե՛ մեծ ջուրերու մէջ գործ գործողները ։
24 Անոնք Տէրոջը գործերը
Ու անոր հրաշքները կը տեսնեն անդունդին մէջ ։
25 Վասնզի ան կ՚ըսէ ու մրրիկով հով կը հանէ,
Որ անոր ալիքները կը բարձրացնէ ։
26 Երկինքը կ՚երթեն, — անդունդը կ՚իջնեն ։
՚Անոնց անձերը նեղութենէ կը հալին ։
27 Գինով մարդու պէս կը դողդողան ու կ՚երթան,
Եւ անոնց բոլոր խելամտութիւնը կը հատնի ։
28 Ե՛ Աստուծոյ Տէրոջը կ՚ազազակեն իրենց նեղու-
թեանը մէջ,
Ու կը փրկէ զանոնք իրենց տառապանքներէն ։
29 Մրրիկը հանդարտեցնել կը դարձնէ,
Ու ալիքները կը դադրին ։
30 Իրենք ալ կ՚ուրախանան որ դադրեցան ։
Եւ կ՚առաջնորդէ անոնց իրենց ուզած նաւա-
հանգիստը ։
31 Թող գոհանան Տէրոջմէն իր ողորմութեա-
նը համար,
Ու մարդոց որդիներուն իր գործ հրաշքնե-
րուն համար ։
32 Եւ թող բարձրացնեն զանիկա ժողովուրդին
ժողովքին մէջը,
Ու ծերոց առեւանին մէջը գովեն զանիկա ։

33 Գետերը անապատ կը դարձնէ,
Ու ջուրերուն գնացքները չոր երկրի,
34 Ու պտղաբեր երկիրը ապի երկրի՝
Անոր բնակիչներուն չարութեանը համար ։
35 Անապատը ջուրերու լիճի կը փոխէ,
Ու չոր երկիրը ջուրերու գնացքի ։
36 Եւ անօթիները հոն կը բնակեցնէ,
Որ բնակելու քաղաք հաստատեն,
37 Ու արտեր ցանեն և այգիներ տնկեն,
Որ արմտիքի պտուղ բերեն ։
38 Զանոնք կ՚օրհնէ, և անոնք խիստ կը բազ-
մանան,
Ու անոնց անասուններուն չպակսեցընէ ։
39 Նորէն կը պակսին ու կը ցածնան
Բռնութենէ, նեղութենէ ու տրտմութենէ,
40 Անարգանք կը թափէ իշխաններուն վրայ,
Ու զանոնք ճամբայ չունեցող անապատի մէջ
կը մոլորցնէ ։
41 Բայց աղքատը խնդութենէն կը բարձրացընէ,

ա Հմր · 13 · 19 · 28 ·
Սպ · ծ · 13 · Ցէ-
ն · 15 ·
բ Նպտ · ը · 21 ·
գ Հմր · 13 · 21 · 31 ·
դ Սպ · ԼԳ · 10 · Դան-
ա · 15 ·
ե Դան · ա · 19 ·
զ Ցոր · ԼԳ · 8 ·
է Ցէր · գ · 11 ·
ը Սպ · Հգ · 21 · ՀՅԲ·
21 · Դան · ի · 30 ·
Գար · ի · 27 ·
թ Սպ · իր · 11 · Ես-
Հգ · 5 ·
ժ Հմր · 6 · 19 · 28 ·
ի Սպ · կը · 6 · Ինգ ·
7 · Գար · Յը · 7 ·
ա · Յգ · 26 · ա ·
լ Հմր · 8 · 21 · 31 ·
խ Ես · ի · 2 ·
ծ Ցէր · գ · 29 ·
կ Ցոր · ԼԳ · 20 ·
հ Սպ · իր · 22 · Ցէ-
ր · 26 ·
ձ Հմր · 8 · 15 · 21 ·
ղ Սպ · Յգ · 22 · Սպ-
Բ · 13 · Յը · 3 ·
ճ Հմր · 6 · 15 · 28 ·
մ Ցոր · Յգ · 22 · Սպ-
Ցէ · 13 · Յը · 3 ·
յ Հմր · 6 · 15 · 28 ·
ն Ցոր · Յգ · 22 · Սպ-
Բ · 13 · Յը · 3 ·
շ Հմր · 6 · 15 · 28 ·
ո Ցոր · Յգ · 22 · Սպ-
Բ · 13 · Յը · 3 ·
չ Ես · իր · 2 ·
պ Ցէր · գ · 29 ·
ջ Ցոր · ԼԳ · 20 ·
ռ Սպ · իր · 22 · Սպ-
Ցէ · 13 · Յը · 3 ·
ս Հմր · 6 · 15 · 28 ·
վ Սպ · իր · 14 · ՀՅԲ·
23 · Դան · ր · 10 ·
տ Հմր · 6 · 15 · 19 ·
ր Սպ · ՀԲ · 9 · Մա-
ր · 26 ·
ց Հմր · 8 · 15 · 21 ·
ւ Սպ · իր · 22 · 25 ·
ՀՅ · 1 ·
փ Ցոր · Յգ · 10 · Յը ·
ք Ցոր · Յը · 21 · 24 ·
օ Դան · Յգ · 10 · Յը ·
ֆ Սպ · ՀՅԲ · 8 · Ես-
իր · 18 ·
Սպ · ՀՅգ · 7 · 8 ·

եւ հաւք տոհմերը ոչխարներու հօտի պէս կ'ընէ։
42 ¹Ո՛ւղիները պիտի տեսնեն եւ ուրախանան.
Ու ամէն հանօքէնութիւն իր բերանը պիտի
գոցէ։
43 ¹Ո՞վ է իմաստուն՝ որ սա բաները պահէ.
Անիկա Տէրոջը ողորմութիւնները պիտի հաս-
կընայ։

ՍԱՂՄ· ՃԸ

1 Դաւիթ խրատները կը քաջալերէ որ չնախանձի չարչարողի մը վրայ, չ. զրկում ոգեմիտին կը խրատէ Աստուծմէ մեծ խոստմունքը համառօտ։ 11 Իր վստահութիւնը Աստուծոյ օգնականութեան վրայ։

Դաւիթին երգը — Սաղմոս։

1 ¹Իմ՝ սիրտս պատրաստ է, ով Աստուած.
Պիտի երգեմ ու սաղմոս պիտի ըսեմ իմ փառ-
քովս ալ։
2 ¹Արթընցիր, ով տաւիղ ու քնար.
Ես կանուխ պիտի արթըննամ։
3 Ով Տէր, ժողովրդոց մէջը քեզ պիտի դոփեմ,
Ու սաղմոս պիտի երգեմ քեզի ազգերուն մէջը.
4 Վասն զի քու ողորմութիւնդ մեծ է — երկ-
նիքէն վեր,
Եւ քու ճշմարտութիւնդ մինչեւ ամպերը։
5 ¹Երկինքէ վրայ բարձրացիր, ով Աստուած,
Ու քու փառդ բոլոր երկրի վրայ ըլլայ։
6 ²Որ քու սիրելիներդ փրկուին՝
Աջ ձեռքովդ ապրեցուր ու պատասխան տուր
ինծի։

7 Աստուած ³իր սրբութիւնովը՝ խօսեցաւ,
Ես պիտի յաղթեմ, Սիւքէմը պիտի բաժնեմ,
Ու Սոկքովթի հովիտը պիտի չափեմ։
8 Իմն է Գաղաադը — իմն է Մանասէն.
Եւ Եփրեմը գլխուս զօրութիւնն է.
¹Յուդան իմ օրէնադիրս է։
9 Մոաբը իմ լուացարանս է.
Եդոմի վրայ պիտի ձգեմ իմ մաճակս.
Փղշտացիներուն վրայ ձայնով պիտի յաղթեմ։

10 ²Ո՞վ պիտի տանի զիս պատսպարուր քաղաքը.
Ո՞վ պիտի առաջնորդէ ինծի մինչեւ Եդոմ։
11 Չէ՞ որ դուն, ով Աստուած, ոչ երեսէ ձգե-
ցիր մեզ,
Ու մեր զօրքերուն հետը չելար, ով Աստուած։
12 Նեղութենէն մէջէն մեզի օգնութիւն տուր,
Վասն զի փուճ է մարդուն փրկութիւնը։
13 ¹Աստուծով քաջութիւն պիտի ընենք.
Ու ան պիտի կոխէ մեր թշնամիները։

ՍԱՂՄ· ՃԹ

1 Դաւիթ իր չարախօս թշնամիներուն համար գանգատելով՝ գանձը կ'աղերսէ։ 16 անձից յանդիմանը կը պատմէ։ 21 իր Քրիստոսական համար գանգատելով՝ օգնութիւն կը խնդրէ։ 29 և Աստուծոյ ընդհանուր նպաստին կը խոստանայ։

Գլխաւոր երաժշտին։ Սաղմոս Դաւիթի։

1 Ով իմ օրհնութեանս Աստուածը, ¯լուռ մի
կենար։
2 Ինչու որ ամբարշտին բերանը
Ու նենգաւորին բերանը բացուեցաւ իմ վրաս.
Ինծի դէմ սուտ լեզուով խօսեցան։
3 Ատելութեան խօսքերով իս պատեցին,
Եւ ինծի հետ չանիրաւ տեղը կռուեցան։
4 Իմ սիրոյս փոխարէն հակառակութիւն ըրին
ինծի,
Բայց ես ազօթք կ'ընէի։
5 Նաեւ չարութիւն տեղը չար հատուցին,
Ու իմ սիրոյս տեղը՝ ատելութիւն։

6 Անոր վրայ ամբարիշտ մը վերակացու դիր,
Եւ †Սատանան թող կայնի անոր աջ կողքը։
7 Երբոր դատուի՝ յանցաւոր ելլէ,
Ու ¹անոր ազօթքը մեղք ըլլայ։
8 Անոր օրերը պակսին,
Եւ ²անոր պաշտօնը ուրիշը առնէ։
9 ¹Անոր որդիները որբ ըլլան,
Ու անոր կինիկը՝ որբևսէր։
10 Եւ անոր որդիները թափառական ըլլան ու
մուրան,
Եւ իրենց աւերակներէն հեռու փնտռեն։
11 ²Փոխ առողը առնէ անոր բոլոր ունեցածը,
Ու օտարները յափշտակեն անոր վաստկածը։
12 Բնաւ մէկը դիմութիւն չընէ անոր,
Ու մէկը չողորմի անոր որբերուն։
13 ¹Անոր գաւակները կորսուհան մնասուքին.
Անոնց ²անուններ գալու ազգին մէջ ջնջուի։
14 ¹Անոր հայրերուն անօրէնութիւնը Տէրոջը առ-
ջեւն յիշուի,
Եւ անոր մօր մեղքը չջնջուի։
15 Անոնք ամէն ժամանակ Տէրոջը առջեւն ըլլան,
Որ ²անոնց յիշատակը երկրէն վերցնէ։
16 Ինչու որ անիկա ողորմութիւն ընելը չյիշեց,
Հապա խեղճը ու աղքատը հալածեց,
Որ ²սիրտը կոտրածը սպաննէ։
17 Նաեւ ¹անէծքը սիրեց, ու թող անոր վրայ գայ,
Եւ օրհնութիւնը չուզեց, ու թող անկէ հե-
ռու ըլլայ։
18 Անէծքը իր հանդերձին պէս հագաւ,
Եւ անիկա ջուրի պէս անոր փորին մէջը մտնէ,
Ու ձէթի պէս՝ անոր ոսկորներուն մէջ։
19 Հագնելու հանդերձի պէս
Ու միշտ մէջքը կապելու գօտիի պէս ըլլայ
անոր։

ա Սաղ· հը· ։ բ։ | բ։մ· թ· ։ ։ ։ Ամ· | ։ Պահ իր սրբոցներն
բ Ցոր· իր· ։ Սաղ· | ժգ· ։ | մէջ
ծր· ։ ։ ։ ։ ։ | ՃՀ | ։ Ծն· իթ· ։ ։
գ Ցոր· ։ ։ ։ Սաղ· | = Սաղ· ծվ· ։ | ։ Սաղ· կ· ։
կը· ։ ։ Աահակ· ժ· | ։ Սաղ· ծվ· ։ ։ | ։ Սաղ· կ· ։
։ ։ Հահակ· գ· ։ | ։ Սաղ· ծվ· ։ ։ | ՃԹ
։ Սաղ· կը· ։ ։ | ։ Սաղ· կ· ։ ։ | = Սաղ· ժգ· ։ ։

ա Սաղ· ։ ։ ։ կթ· ։ | ։ Եւ· իր· ։ ։ | բ։մ· ժը· ։ ։
։ ։ Ցոր· ։ ։ ։ ժը· ։ | ։ Ցոր· ։ ։ ։ | ։ Ցոր· ։ ժը· ։ ։
։ Սաղ· ։ ։ ։ ։ ։ | ։ Ցոր· ժը· ։ ։ Սաղ· | Սաղ· ։ ։ ։
։ Ջ·ար· ։ ։ ։ | ։ ։ ։ | ։ Սաղ· ։ ։ ։
։ Կամ հակառակորդը | ։ Աահակ· ժ· ։ ։ | ։ Աահակ· ժգ· ։ ։
։ Աահակ· իը· ։ ։ | ։ Եւ· ։ ։ ։ | ։ Աահակ· ժգ· ։ ։
։ Գոր· ։ ։ ։ ։ | ։ Նեհեմ· ։ ։ ։ Ե· | ։ Ցոր· ։ ։ ։

20 ինձի հակառակ կեցողներուն
Ու իմ անձիս համար չար խօսողներուն վարձը
քո աս ըլլայ Տէրոջմէն։
21 Բայց դուն, ով Տէր Եհովայ, ՙօգնէ ինձի՚
քու անուանդ համար.
փրկէ զիս քու ողորմութեանդ բարի ըլլալուն
համար։
22 Ինչու որ ես խեղճ ու ազքատ եմ,
Ու իմ սիրտս ներսիդ դիս խոցուած է։
23 Ես ՝ներկնցող ստուերի պէս անցայ.
Մարախի պէս թօթուեցայ։
24 Ծունկերս ծոմապահութենէն տկարացան,
Ու մարմինս իւղ պարարտութենէն մնաչեցաւ։
25 Ու ես ՝անոնց նախատինք եղայ.
Երբոր զիս կը տեսնէին ՙգլուխնին կը շարժէին։
26 Օգնէ ինձի, ով Տէր՝ իմ Աստուածս.
Փրկէ զիս քու ողորմութեանդ համեմատ.
27 Ու գիտնան թէ քու ձեռքդ ատ է,
Ե՝ դուն զրկիր տսիկա, ով Տէր։
28 ՙԹող անոնք անիծեն, բայց դուն օրհնէ.
Երբոր ՚ելլեն՝ թող ամչնան,
Բայց ՝քու ծառադ թող ուրախ ըլլայ։
29 Իմ թշնամիներս թող նախատինք հագնին,
Ու իրենց անիծը պատմուճանի պէս վրանին
առնեն։
30 Շատ պիտի գոհանամ Տէրոջմէն իմ բերնովս,
Ու ՚շատերուն մէջը պիտի օրհնեմ անիկա։
31 Ինչու որ ինքը ազքատին աջ կողմը կը կայնի,
Որ անոր անձը դատապարտողներէն փրկէ։

ՍԱՂՄ· ՃԺ

1 ՙԵրգահապետ թագաւորութենը, ՚քահանայութենը ՝ու յաջորդութիւնը։

Սաղմոս Դաւթի։

1 ՙՏէրը իմ Տէրոջս ըսաւ, ՚Նստէ իմ աջ կողմս,
Մինչև որ քու թշնամիներդ ստորերուդ պատուանդան ընեմ։
2 Տէրը քու զօրութեանդ գաւազանը Սիոնէն
պիտի խրկէ.
Քու թշնամիներուդ մէջտեղը դուն տիրէ։
3 ՝Ժողովուրդդ քու զօրութեանդ օրը
Ծոժռաթափ՝ պիտի ըլլայ ՚սրբութեան զարդարանքներով.
Քու ՚երիտասարդներդ արշալուսին արդան
դի ցօղին՝
Ասիկ պիտի ըլլան քեզի։

3 Տէրը երդում բրաւ ու չպիտի չղջայ.
՝Դուն յաւիտեան Մելքիսեդեկի կարգին պէս
քահանայ ես։
5 Տէրը ՝քու աջ կողմդ է,
Անիկա ՚իր բարկութեան օրը թագաւորներ
պիտի ջարդէ։
6 Անիկա հեթանոսներուն մէջ դատաստան պիտի բնէ,
Մեռելներով պիտի լեցնէ,
Շատ երկիրներու վրայ ՚գլուխ ԷՀԷՒԷ պիտի
ջարդէ։
7 ՝Ճամբուն մէջ գետէն պիտի խմէ.
՝Անոր համար գլուխ պիտի վերցնէ։

ՍԱՂՄ· ՃԺԱ

1 Սաղմոսերգուն իր սրտանց շնորհակալութիւնը կը յայտնէ գործած գործերուն՝ անոր փառաւոր գործերուն ՝ու ընծային համար։ 10 Աստուծոյ երկիւղը ՃՇմարիտ իմաստութիւն կը պատմուհ է։

1 Ալէլուիա։ Բոլոր սրտով ՙՏէրը պիտի գովեմ
Ուղիղներուն ժողովքին ու ժողովուրդին մէջը։
2 ՝Տէրոջը գործքերը մեծ են,
Անոնք սիրողներուն բոլորին ՝կը քննուին։
3 Անոր գործքը ՚փառաւոր ու վայելուչ է,
Եւ անոր արդարութիւնը յաւիտեան կը մնայ։
4 Յիշել տուաւ իր հրաշքները։
՝Տէրը ազորմած ու գթած է։
5 Կերակուր տուաւ իրմէն վախցողներուն.
Իր ուխտը յաւիտեան կը յիշէ։
6 Իր գործքերուն զօրութիւնը ցուցուց իր ժողովուրդին,
Անոնց տալով ազգերուն ժառանգութիւնը։
7 Անոր ձեռքերուն գործքերը ՝ճշմարտութիւն
ու իրաւունք են։
՚Անոր բոլոր պատուիրանքները հաստատուած
են։
8 ՝Յաւիտեան յաւիտենից հաստատուած են
՝ճշմարտութեամբ և ուղղութեամբ եղած են։
9 ՝Փրկութիւն խրկեց իր ժողովուրդին,
Իր ուխտը յաւիտեան պատուիրեց։
՚Սուրբ ու ահաւոր է անոր անունը։
10 ՝Իմաստութեան սկիզբը Տէրոջմէ վախն է։
Բարի խոհեմութիւն ունին անոնք որ ա՝
նանք կ՚ընեն։
Անոր օրհնութիւնը յաւիտեան կը մնայ։

ՍԱՂՄ· ՃԺԲ

1 Առաւածպաշտութիւնը քէ սա կ'անցնի ։ և քէ հանդի՛ր
Հնութեան խոստովանողները ունի։ 10 Իւրաքանչիւր մարդուն յանձ-
նութիւնը չարերուն տրամադրութեան պիտի պատճառէ ։

1 Ա՛ելլուիա ։ Երանի՛ այն մարդուն որ Տէրոջ-
մէն կը վախնայ ,
Ո- Հանուր պատուիրանքներուն չատ կը հաճի։
2 Անոր սերունդը զօրաւոր պիտի ըլլայ երկրի
վրայ ·
Ուղիղներուն ցեղը պիտի օրհնուի ։
3 Առատութիւն ու հարստութիւն պիտի ըլլայ
անոր տանը մէջ ,
Ու անոր արդարութիւնը յաւիտեան պիտի
մնայ ։
4 Խաւարի մէջ լոյս կը ծագի ուղիղներուն ·
Ողորմած ու գթած և արդար է ։
5 Բարի մարդը կ'ողորմի ու փոխ կու տայ ·
Իր բաները Խրատուն քով կը կառաւրէ ։
6 Յիրաւի չի՛տնկուի յաւիտեան պիտի չսասանի ·
Հոգւոյն յիշատակը յաւիտեան պիտի մնայ ։
7 Անկէ գէշ լուրին չի՛վախնար ·
Անոր սիրտը հաստատուն է , — Տէրոջը կը յուսայ ։
8 Անոր սիրտը հաստատուած է , չի՛վախնար ,
Մինչև որ Իր թշնամիներուն կ'երեսը տեսնի ։
9 Ցանած՛ է , ապրանքներուն տուաւ ·
Անոր արդարութիւնը յաւիտեան կը մնայ ։
Անոր եղջիւրը փառքով պիտի բարձրանայ ։
10 Ամբարիշտը պիտի տեսնի ու բարկանայ ,
Իր ակռաները պիտի կրճատէ ու պիտի հալի ։
Ամբարիշտներուն ցանկութիւնը պիտի կոր-
սուի ։

ՍԱՂՄ· ՃԺԳ

1 Առաւած գովելու յորդորանք մը իր գերազանցութեանը ։
ու իր ազգութեանը համար ։

1 Ա՛ելլուիա ։ Օրհնեցէ՛ք , ով Տէրոջը ծառա-
ները ,
Օրհնեցէ՛ք Տէրոջը անունը ։
2 Օրհնեալ ըլլայ Տէրոջը անունը
Ա՛կէ հետև միշտև յաւիտեան ։
3 Արևելքէն մինչև արեւմուտք
Օրհնեալ ըլլայ Տէրոջը անունը ։
4 Տէրը բարձր է բոլոր ազգերուն վրայ ·
Անոր փառքը երկինքէն վեր է ։
5 Մեր Տէր Աստուծոյն պէս ո՞վ կայ ,

Որ բարձրութեան մէջ կը բնակի ·
6 Որ երկինքը ու երկրի մէջ եղած բաները
Ցնծութիւն համար կը խոնարհի ։
7 Որ աղքատը փոշիէն վեր կը վերցնէ ,
Ո- անանկը ապրանքէն կը բարձրացնէ ,
8 Որ նստցնէ նատկցնէ իշխանութիւն հետ՝
Իր ժողովուրդին իշխանութիւն հետ ։
9 Որ ամուլ կնիկը տունը կը բնակեցնէ ,
Ո- որդիներու ուրախ մայր ։ Ա՛ելլուիա ։

ՍԱՂՄ· ՃԺԴ

1-8 Ընթերցուածքներուն օրինակով Աստուծմէ վախնալու յոր-
դորանք մը ։

1 Երբոր Իսրայէլ եգիպտացւոյն դուռը ելաւ ,
Ո- Յակոբին տունը՝ օտարալեզու ժողովուրդին
միջէն ,
2 Հուդա անոր սրբարանը՝
Ո- Իսրայէլ անոր իշխանութիւնը եղաւ ։
3 Ծովը անանկ ու փախաւ ·
Յորդանան ետ դարձաւ ։
4 Լեռները խոյերու պէս ցատկռտեցին ,
Ո- բլուրները գառնուկներու պէս ։
5 Ի՞նչ եղաւ , ով ծով , որ փախար ,
Եւ դուն , Յորդանան , որ ետ դարձար ։
6 Ով լեռներ , Իշո՞ Խոյերու պէս ցատկռտե-
ցիք ,
Ո- դուք , բլուրներ , գառնուկներու պէս ։
7 Սարսափէ , ով երկիր , Տէրոջը երեսէն՝
Յակոբին Աստուծոյն երեսէն ,
8 Որ վէմը ջուրերու լիճի դարձուց ,
Ո- ապառաժը՝ ջուրերու աղբիւրի ։

ՍԱՂՄ· ՃԺԵ

1 Սպասուելիքին Աստուծոյ չնորհքս փառքը ։ և ու կատա-
րած ուժգնութիւնը յայտնելով ։ 9 կը յորդորի Ան ուժով
փառաւորու ։ 12 և անոր գովութիւն մատուցանելու՝ իր բարե-
բարութիւններուն համար ։

1 Զէ՛ քէ մեզի , ով Տէր , չէ՛ քէ մեզի ,
Հապա քու անուանդ փառք տուր՝
Քու ողորմութեանդ — ճշմարտութեանդ հա-
մար ։
2 Ինչո՞ համար հեթանոսները բսին թէ
Ո՞ւր է հիմա անոնց Աստուածը ։
3 Բայց մեր Աստուածը երկինքն է ·
Ամեկա իր բոլոր ուզածը բրաւ ։
4 Անոնց կուռքերը արծաթ ու ոսկի են ,

Մարգու ձեռքի գործքեր են,
5 Բերան ունին՝ բայց չեն խօսիր.
Աչքեր ունին՝ բայց չեն տեսներ.
6 Ականջներ ունին՝ բայց չեն լսեր.
Քիթ ունին՝ բայց հոտ չեն առներ.
7 Ձեռքեր ունին՝ բայց չեն շօշափեր.
Ոտքեր ունին՝ բայց չեն քալեր,
Ո՛ր երկնից կոկորդովը ձայն չեն հաներ.
8 [b]Անոնց նման կ՚ըլլան անոնք չինողները
Ո՛ր բոլոր անոնց յուսացողները.

9 [c]Ով Իսրայէլ, Տէրոջը յուսա.
[d]Ան է անոնց օգնութիւնը ու ասպարը.
10 [e]Ով Ահարոնի տունը, Տէրոջը յուսացէք.
Ան է անոնց օգնութիւնը ու ասպարը.
11 [f]Ով Տէրոջմէ վախցողներ, Տէրոջը յուսացէք.
Ան է անոնց օգնութիւնը ու ասպարը.

12 Տէրը մեզ կը յիշէ — պիտի օրհնէ,
Իսրայէլի տունը պիտի օրհնէ,
Ահարոնի տունը պիտի օրհնէ.
13 [g]Տէրոջմէ վախցողները պիտի օրհնէ՝
Գոտեկներուն մեծերուն հետ.
14 Տէրը ձեզի քաջալերանք պիտի աւելցնէ,
Ձեզի ու ձեր որդիներուն.
15 [h]Օրհնեալ էք դուք Տէրոջմէն,
[i]Ան որ երկինքն ու երկիրը ստեղծեց.

16 Երկինքը երկինքը Տէրոջն է,
Բայց երկիրը մարդոց որդիներուն տուաւ.
17 [j]Մեռելները Տէրը չեն օրհներ,
Ո՛չ ալ անոնք որ ||դերեզմանը կ՚իջնեն.
18 [k]Բայց մենք Տէրը պիտի օրհնենք
Ահա հետ մինչև յաւիտեան. Ալէլուիա.

ՍԱՂՄ· ՃԺԹ

1 Սաքեհարեցւոյն կը խոստովանի իր սէրը ու իր պարտաւորութիւնը առ Աստուած՝ անոր փրկութեանը համար։ 19 Ուխտ կ՚ընէ որ ընդհակառակ թիւն մնաւցանել Աստուծոյ։

1 [l]Ուրախ եմ ես, [m]ինչու որ Տէրը
իմ ձայնս — ազաչանքս լսեց.
2 Ինչու որ անիկա իր ականջը ինծի խոնարհեցուց,
Ու իմ օրերուս մէջ պիտի կանչեմ.
3 [n]Մահուան լարերը իս պատեցին,
Ու գերեզմանին վիշտերը իս գտան.
Նեղութիւն ու սգութիւն գտայ.
4 Բայց կոչ Տէրոջը անունը կանչեցի,
Կ՚ազաչեմ, ով Տէր, փրկէ իմ անձս։
5 [o]Ողորմած ու [p]արդար է Տէրը,
Եւ մեր Աստուածը գթած է.
6 Տէրը միամիտները կը պահէ.
Ես խեղճ եղայ, ու անիկա ինծ ազատեց.
7 Ով իմ անձս, դարձիր քու [q]հանգստութեանդ,
Ինչու որ [r]Տէրը քեզի բարիք բրաւ.
8 [s]Վասն զի դուն իմ անձս մահուանէ փրկեցիր,
Իմ աչքերս արցունքէն, — իմ ոտքերս գայթակղէն.
9 Տէրոջը առջևը պիտի քալեմ
[t]Կենդանութեան երկրին մէջը.
10 [u]Հաւատացի անոր համար խօսեցայ.
Ես խիստ թշուառացայ.
11 [v]Իմ չփոթութեանս մէջ ըսի թէ
[w]Ամէն մարդ սուտ է.

12 [x]Ինչ հատուցանեմ Տէրոջը
Անոր բոլոր ինծի ըրած բարութիւններ փոխարէն.
13 Փրկութեան բաժակը պիտի առնեմ,
Ու Տէրոջը անունը պիտի կանչեմ.
14 [y]Իմ ուխտերս Տէրոջը պիտի հատուցանեմ
Իր բոլոր ժողովուրդին առջեւ.
15 [z]Պատուական է Տէրոջը աչքին
Իր սուրբերուն մահը.
16 Կ՚ազաչեմ, ով Տէր, [a]ինչու որ ես քու ծառադ եմ,
Ես քու ծառադ եմ ու [b]քու ազախնիդ որդին.
Դուն իմ կապերս արձակեցիր.
17 [c]Գոհութեան պատարագ պիտի մատուցանեմ քեզի,
Ու Տէրոջը անունը պիտի կանչեմ.
18 [d]Իմ ուխտերս Տէրոջը պիտի հատուցանեմ
Իր բոլոր ժողովուրդին առջեւ,
19 [e]Տէրոջը տանը գաւիթներուն մէջը,
Քու մէջդ, ով Երուսաղէմ. Ալէլուիա.

ՍԱՂՄ· ՃԺԱ

1-2 Աստուած փառաւորելու յորդորանք մը իր ազգին թիւրը ու ճշմարտութեանը համար։

1 [f]Օրհնեցէք Տէրը, ով բոլոր ազգեր,
Գովեցէք անիկա, ով բոլոր ժողովուրդներ.
2 Վասն զի անոր ողորմութիւնը մեր վրայ մեծ է,
Ու [g]Տէրոջը ճշմարտութիւնը յաւիտեան է.
Ալէլուիա.

ՍԱՂՄ· ՃԺԲ

1 Աստուծոյ ազգութիւնը համար գինքը փառաւորելու յորդորանք մը։ 3 Սաքեհարեցւոյն իր փրկութեանը կը ցուցնէ իրեն սրտանց ապաւինած բոլոր Աստուծոյ ազգութիւնը։ 19 Սուրբ

[a] Սաղ· ճիժ· 18· Եսա· խզ· 8· 10· 11· Ճառնբ· բ· 8· Ամբ· բ· 18· 19·
[b] Սեռ· Սաղ· ճիբ· 8· 9· 10· 20·
[c] Կամ Իսրայէլ Տէր յաւետ.
[d] Սաղ· ճիզ· 1· 2·
[e] Ծն· ժզ· 19·
[f] Ծն· ա· 1· Սաղ· ղզ· 1·
[g] Կամ Ահարոնի տուր Տէրոջը կը յառաջ·
[h] Կամ Տէրոջմէ վախցողները Տէրոջը կը յառաջ·
[i] Սաղ· ճիզ· 1· 2·
[j] Սաղ· ղ· 5· ժբ· 10· 11· 12· Եսա· լբ· 18·
[k] Եսր· լ·առաքինեաց
Սաղ· ճիզ· 1· Դատ· բ· 20·

[l] Սաղ· ճիդ· 1· 2·
[m] Երեմ· ջ· 16· Մատ· ժա· 29·
[n] Սաղ· ճիդ· 6· ճիթ· 13·
[o] Սաղ· ճիե· 15· Ղեւ· իթ· 8· Սաղ· ճիթ· 133· ճիեւ· 17·
[p] Սաղ· ճիե· 8· Երեմ· ջ· 16·
[q] Սաղ· ճիե· 7·
[r] Սաղ· ճիթ· 1· 2·
[s] Սաղ· ճիթ· 8·
[t] Սաղ· ճիդ· 9· ճիթ· 13·
[u] Սաղ· ճիե· 10·
[v] Սաղ· ճիե· 11·
[w] Սաղ· ճիե· 2·
[x] Սաղ· ճիե· 12·
[y] Սաղ· ճիե· 14·
[z] Սաղ· ճիթ· 15·
[a] Սաղ· ճիե· 16·
[b] Սեռ· Սաղ· ճիթ· 133· ճիեւ· 12·
[c] Սաղ· ճիե· 17·
[d] Սաղ· ճիե· 18·
[e] Սաղ· ճիե· 19·
[f] Ղեւ· ի· 19· Սաղ· ծ· 14· ճէ· 22·
[g] Հռ· 14·
[h] Սաղ· ղղ· 8· ճ· 4· ճիե· 8·

ՃԺԲ

[i] Հռոմ· ժի· 11·
[j] Սաղ· ճ· 1·

Տաղերգութիւն օրհնութեան Երկրաւոր իր Թագաւորութեանը գալոյ կը յայտնէ։

1 Գոհացէք Տէրոջմէն, ինչու որ բարի է.
ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։
2 Իսրայէլը թող ըսէ հիմ
Անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։
3 Ահարոնին տունը թող ըսէ հիմ
Անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։
4 Տէրոջմէ վախցողները թող ըսեն հիմ
Անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։
5 Ես նեղութեան մէջ Տէրոջը կանչեցի,
Եւ Տէրը պատասխան տուաւ ինծի, ընդարձակ տեղ մը հանելով։
6 Տէրը իմ կողմս է, չեմ վախնար.
Մարդը ինծի ի՞նչ կրնայ ընել։
7 Տէրը իմ օգնականներուս հետ ինծի համար է,
Ուես իմ թշնամիներուս վրայ պիտի տեսնեմ։
8 Լաւ է Տէրոջը յուսալ,
քան թէ մարդուն ապաւինիլ։
9 Լաւ է Տէրոջը յուսալ,
քան թէ իշխաններուն ապաւինիլ։
10 Բոլոր ազգերը զիս պաշարեցին.
Բայց Տէրոջը անունովը պիտի ջարդեմ անոնք։
11 Զիս պաշարեցին, եւ զիս պաշարեցին.
Բայց Տէրոջը անունովը պիտի ջարդեմ անոնք։
12 Մեղուներու պէս իմ բոլորտիքս ատեն,
Փուշերու կրակի պէս մարեցան.
Քանի Տէրոջը անունովը պիտի ջարդեմ անոնք։
13 Սաստիկ հրելով զիս՝ որ վար իյնամ.
Բայց Տէրը օգնեց ինծի։
14 Տէրը իմ զօրութիւնս ու սաղմոս է,
Ու իմ փրկութիւնս եղաւ։
15 Արդարներուն բնակարաններուն մէջը ցնծութեան ու փրկութեան ձայն կայ.
Տէրոջը աջ ձեռքը զօրութիւն կը գործէ։
16 Տէրոջը աջ ձեռքը բարձր է.
Տէրոջը աջ ձեռքը զօրութիւն կը գործէ։
17 Պիտի չմեռնիմ, հապա պիտի ապրիմ,
Ու Տէրոջը գործքերը պատմեմ։
18 Տէրը զիս շատ խրատեց,
Բայց մահուան չմատնեց զիս։

19 Բացէք ինծի արդարութեան դռնները.
Անոնց մէջը պիտի մտնեմ, եւ Տէրոջը գոհութիւն մատուցանեմ։
20 Ասիկա է Տէրոջը դուռը,
Արդարները անկէ պիտի մտնեն։
21 Կը գոհանամ քեզմէ որ ինծի պատասխան տուիր,
Ու ինծի փրկութիւն եղար։
22 Այն քարը որ չինողները անարգեցին,
Անկիւնին գլուխը եղաւ։
23 Ասիկա Տէրոջմէն եղաւ.
Զարմանալի է ասիկա մեր աչքերուն։
24 Ասիկա օրն է որ Տէրը առնդեց.
Ցնծանք եւ ուրախ բլլանք անոր մէջը։
25 Հիմա կ՚ազատեմ, ով Տէր, փրկէ,
Հիմա կ՚ազատեմ, ով Տէր, յաջողէ։
26 Օրհնեալ բլլայ ան որ Տէրոջը անունովը կու գայ.
Օրհնեցինք ձեզ Տէրոջը տունէն։
27 Տէրը Աստուած է, եւ լոյս կը ցուցընէ մեզի.
Զոհի ասոնցները չատանիներով կապեցէք,
Ո՛ւ սեղանին եղջիւրներուն հասուցէք։
28 Դուն ես իմ Աստուածս, ու քեզի գոհութիւն պիտի մատուցանեմ։
Դուն իմ Աստուածս, քեզ պիտի բարձրացընեմ։
29 Գոհացէք Տէրոջմէն, ինչու որ բարի է.
ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԹ

1—176 Ջանազան ուղղութիւններ։ գովաբանութիւններ։ ու հնազանդութեան խրատներ։

ԸԼԵՓ

1 Եթանէ ճամբով ամբիծներուն՝
Որ Տէրոջը օրէնքին մէջ կը քալեն։
2 Երանի անոնց՝ որ անոր վկայութիւնները կը պահեն,
Ո՛ր բոլոր սրտով զինքը կը խնդրեն,
3 Ու անօրէնութիւն չեն ըներ,
Հապա անոր ճամբաներուն մէջը կը քալեն։
4 Դուն պատուիրեցիր որ շատ զգուշութեամբ քու հրամաններդ պահենք։
5 Երանի թէ իմ ճամբաներս յաջողին,
Որ քու կանոններդ պահեմ։
6 Ատեն պիտի չամչնամ,
Երբոր քու բոլոր պատուիրանքներուդ զգուշութիւն բնեմ։
7 Գիտի զովիմ քեզ ուղիղ սրտով,
Երբոր քու արդար դատաստաններդ սորվիմ։
8 Քու կանոններդ պիտի պահեմ.
Ես բոլորովին մի թողուր։

ԳԻՄ

9 Երիտասարդը ինչով մաքրէ իր ճամբան.
Քու խօսքիդ համեմատ ընդ զգուշութիւն ընելով։
10 Իմ բոլոր սրտով փնդրեցի քեզ։

ՃԻԹ

Ա. 11 · Ամէն · 5 · Եւս · 34 · 6 ·
Ը. 12 · Երբ · Ժգ · 6 ·
Ը. Ամէն · Ծգ · 4 ·
Ը. Ամէն · Ծի · 10 ·
Ը. Ամէն · Ի · 4 · կր · 8 · 9 · Երեմ · Ժէ · 5 · 17 ·
Ը. Ամէն · Ամ · 19 ·
Ը. Ամէն · Ամբ · 17 ·
Ը. Ամէն · Ամը · 17 ·
Ը. Օր · ա · 44 ·
Ի. Ծամ · է · 6 · Նա · ա · 10 ·
Ի. Եզ · Ժէ · 9 · Ես · Ժր · 9 ·
Ի. Եզ · Ժէ · 9 ·
Ի. Ամէն · գ · 5 · Ընդ · ա · 12 ·
Ի. Ամէն · Հգ · 48 ·

Ի. Ր Կր · գ · 9 ·
Ի. Ես · Իգ · 8 ·
Ի. Ամէն · Իդ · 7 ·
Ի. Ես · ի · 6 · Ցայս · Իմ · 27 · Իր · 14 · 15 ·
Ի. Հմր · 14 ·
Ի. Ամա · Իմ · 44 · Ամբ · Ժր · 10 ·
Ի. Ամա · Ժր · 10 ·
Ի. Ամա · Իէ · 1 · Ծգ ·
Ի. Ամա · Իը · 17 ·
Ի. Ամա · գ · 11 · Եփես · ր · 20 · Գաղ · ր · 1 · 17 · Գաղ · ր · 3 · 14 ·
Ի. Ամա · Իմ · 9 · Իգ · 9 · Գաղ · ր · 3 · 17 ·
Ի. Ամա

Մի թողուր զիս որ [1]քու պատուիրանքներէդ մոլորիմ։
11 Ի սիրտս մէջը պահեցի քու խօսքերդ,
Որ չմեղանչեմ քեզի դէմ։
12 Օրհնեալ ես դուն, ով Տէր.
[2]Ուսուիցուր ինծի քու կանոններդ.
13 իմ շրթունքներովս պատմեցի
Քու բերնիդ բոլոր դատաստանները.
14 Քու վկայութիւններուդ ճամբովը ուրախացայ,
Որպէս թէ ամէն կերպ հարստութիւնով։
15 [3]Քու հրամաններուդ վրայով պիտի մտածեմ,
Եւ քու ճամբաներդ պիտի դիտեմ։
16 [4]Քու կանոններովդ պիտի ուրախանամ,
Ո՛ր քու խօսքդ պիտի չմոռնամ։

ԿԻՄԷԼ

17 [5]Բարութիւն ըրէ քու ծառայիդ,
Որ ապրիմ ու քու խօսքդ պահեմ։
18 Բաց իմ աչքերս,
Որ քու օրէնքիդ հրաշքներ տեսնեմ։
19 [6]Ձանգուխս եմ ես երկրի վրայ.
Մի ծածկեր ինծմէ քու պատուիրաններդ։
20 [7]Իմ անձս կը նեղուի
Ամէն ժամանակ քու դատաստաններուդ ցան-կանալէն։
21 Դուն սաստկիր անիծած ամբարտաւաններըդ,
[8]Որ քու պատուիրանքներէդ մոլորողները.
22 [9]Նախատինքը ու անարգանքը վերցուր ինծմէ,
Ինչու որ քու վկայութիւններդ պահեցի։
23 Իշխաններ ալ կը նստին ու ինծի դէմ կը խօսին,
Բայց քու ծառադ [10]քու կանոններուդ վրայով կը մտածէ։
24 [11]Քու վկայութիւններդ ալ իմ ուրախութիւնս
Ո՛ր իմ խորհրդականներս են։

ՏԱԼԵԹ

25 Իմ անձս հողին կը փակչի.
[12]Կենդանացուր զիս քու խօսքիդ համեմատ։
26 Իմ ճամբաներս պատմեցի, ու դուն ինծի պատասխան տուիր.
[13]Ուսուիցուր ինծի քու կանոններդ.
27 Քու հրամաններուդ ճամբան ինծի իմացուր,
Եւ քու սքանչելիքներուդ վրայով պիտի [14]մտածեմ։
28 Իմ անձս արտմութենէն կը հալի.
Հաստատէ զիս քու խօսքիդ համեմատ։
29 Սուտութեան ճամբան հեռացուր ինծմէ,
Ո՛ւ քու օրէնքդ չնորհէ ինծի։
30 Ճշմարտութեան ճամբան ընտրեցի,

Ե՛ քու դատաստաններդ իմ առջեւդ դրի։
31 Քու վկայութիւններուդ յարեցայ,
Ով Տէր, իս մի ամչցներ։
32 Քու պատուիրանքներուդ ճամբան մէջ պիտի վազեմ,
Ինչու որ դուն իմ սիրտս պիտի լայնցնես։

Հ Ե

33 Ով Տէր, ուսուիցուր ինծի քու կանոններուդ ճամբան,
Ու միշեւ վերջը պիտի պահեմ զայն։
34 Իմաստուն բրէ զիս, որ քու օրէնքդ պահեմ,
Ու բոլոր սրտով անոնք իրագործեմ։
35 Առաջնորդէ ինծի քու պատուիրանքներուդ շաւիղին մէջ,
Ինչու որ անոր հաճնցայ։
36 Իմ սիրտս քու վկայութիւններուդ յօժարեցուր,
Ու չէ թէ շահադիտութեան։
37 Աչքերս դարձուր իմ աչքերս, որ ունայն բան չտեսնեն,
Եւ ողջ քու ճամբուդ մէջ կենդանացուր զիս։
38 [15]Հաստատէ քու խօսքդ
Քեզմէ վախցող ծառայիդ վրայ։
39 Նախատինքս զոր վախցայ իմ նախատինքս, ուսկից որ կը վախնամ,
Ինչու որ քու դատաստաններդ բարի են։
40 Ահա ցանկացայ քու հրամաններուդ.
Քու արդարութեանդ մէջ կենդանացուր զիս։

Վ Ա Վ

41 Ով Տէր, [16]թող իմ վրաս գայ քու ողորմութիւնդ,
Եւ քու փրկութիւնդ քու խօսքիդ համեմատ։
42 Ու ես խօսքով պատասխան պիտի տամ նախատողին,
Վասն զի քու խօսքիդ յուսացած եմ։
43 Եւ ճշմարտութեան խօսքը բնաւ մի հեռացներ իմ բերնէս,
Ինչու որ քու դատաստաններուդ յուսացած եմ։
44 Ու քու օրէնքդ միշտ պիտի պահեմ
Յաւիտեան յաւիտենից։
45 Եւ լայնաթաղանի մէջ պիտի քալեմ,
Քանզի քու հրամաններդ խնդրեցի։
46 Ու [17]քու վկայութիւններդ թագաւորներուն առջեւ պիտի խօսիմ,
Եւ պիտի չամչնամ։
47 Ու [18]պիտի ուրախանամ քու պատուիրանքներդ՝

Որանք սիրելի։
50 Եւ ձեռքերս դէպ՚ի քո պատուիրանքներդ
որանք սիրեցի,
Ու՝ քու կանոններուդ վրայով պիտի մտածեմ։

ՋԱԳԻՆ

51 Դիւրդ քու ծառայիդ եղած խօսքը,
Որուն վրայ ինծի՝ յուսալ տուիր։
52 Իմ նեղութեանս մէջ՝ մխիթարութիւնս սա է,
Զանի որ քու խօսքդ զիս կենդանացուց։
53 Լիրաստաւանները խիստ չատ ծաղր ըրին զիս,
Բա՝ ես քու օրէնքէդ չխոտորեցայ։
54 Իմ ՚ղէմ՝ քու տուիչ գատաստաններդ յիշեցի,
Ու մխիթարուեցայ։
55 Ի՚ սկզբան քու անունդ յիշեցի,
Ու քու օրէնքդ պահեցի։
56 Սա եղաւ ինծի,
Ինչու որ քու հրամաններդ կը պահեմ։

ԽԵԹ

57 Դո՛ւն իմ բաժինս ես, ով Տէր։
Քեզի որ քու խօսքերդ պահեմ։
58 Բոլոր սրտով քու երեսդ խնդրեցի։
Ողորմէ ինծի՝ ըստ խօսքիդ Համեմատ։
59 Իմ ճամբաներուս վրայով մտածեցի,
Եւ իմ ոտքերս քու վկայութիւններուդ դարձուցի։
60 Քու պատուիրանքներդ պահելու
Պատրաստ ու չուշացայ։
61 Ամբարիշտներուն ՚խումբերը իս պատեցին,
Բա՝ ես քու օրէնքդ չմոռցայ։
62 Ի՚կէս գիշերին կ՚ելլեմ քեզի գոհութիւն մատուցանելու
Քու արդար գատաստաններուդ Համար։
63 Ես ընկեր եղայ ան ամէնուն որ քեզմէ կը վախնան,
Ու քու հրամաններդ կը պահեն։
64 Ով Տէր, Երկիրը լեցուն է քու ողորմութեամբդ։
Սորվեցուր ինծի քու կանոններդ։

ԴԵԹ

65 Բարութիւն ըրիր քու ծառայիդ, ով Տէր,
Քու խօսքիդ Համեմատ։
66 Բարի խնամութիւն ու դիտութիւն սորվեցուր ինծի,
Ինչու որ քու պատուիրանքներուդ Հաւատացի։
67 Ի՚ռանի որ վշտացած չէի՝ կը սխալէի,
Բայց հիմա քու խօսքդ կը պահեմ։
68 Բարի ես դուն ու բարերար։
Սորվեցուր ինծի քու կանոններդ։
69 Ամբարտաւանները ՚սուտութիւն հնարեցին ինծի դէմ,
Բա՝ ես բոլոր սրտով քու հրամաններդ պիտի պահեմ։
70 Ի՚ անոնց սիրտը ճարպի պէս պարարտացաւ,
Բա՝ ես քու օրէնքովդ ուրախացայ։
71 Ո՚ղիկ եղաւ ինծի որ վշտացայ,
Որպէս զի քու կանոններդ սորվիմ։
72 Ի՚նծի Համար բերանէդ ածիլ ու արծաթէ
Աւելի ազիկ է քու բերնիդ օրէնքը։

ԵՕՏ

73 Ո՚ձիս քու ձեռքերդ ըրին ու առիւծկեցին.
Խելամուտ ըրէ զիս, որ քու պատուիրանքներդ սորվիմ։
74 Ո՚րեզմէ վախցողները իս պիտի տեսնեն և ուրախանան,
Զի՝ ես քու խօսքիդ յուսացայ։
75 Գիտեմ, ով Տէր, որ քու գատաստաններդ արդարութեամբ են,
Ու Վրաս ունեցած զիս վշտացուցիր։
76 Հիմա թող քու ողորմութիւնդ ինծի մխիթարութիւն ըլլայ
Քու ծառայիդ ՚ի՚ խօսքիդ Համեմատ։
77 Ո՚թող քու գիտութիւնները իմ վրաս գան որ ապրիմ,
Զանի որ քու օրէնքդ իմ ուրախութիւնս է։
78 Ամբարտաւանները ՚պիտի ամչնան,
Ինչու որ ՚սուտով պատճառ անիրաւութիւն ըրին ինծի դէմ։
Բա՝ ես Հրամաններուդ վրայ պիտի մտածեմ։
79 Թող ինծի դառնան քեզմէ վախցողները
Եւ քու վկայութիւններդ ճանչցողները։
80 Թող իմ սիրտս կատարեալ ըլլայ քու կանոններուդ մէջը,
Անանկ որ չամչնամ։

ՓԱՓ

81 Ի՚մ անձս քու փրկութեանդ ՚կը կարօտի,
Ո՚ւս քու խօսքիդ կը յուսամ։
82 Իմ աչքերս քու խօսքիդ Համար կ՚նուաղին,
Ըսելով թէ ե՞րբ պիտի մխիթարես զիս։
83 Ինչու որ ՚ես ծուխի մէջ ՚ըստ՚ակի պէս եղայ,

Բաշխ քու կանոններդ չմոռացայ ։
84 [1]Ո՞րչափ են քու ծառայիդ օրերը ։
[2]Ի՞նչ ատենաց մէջ պիտի ընես ։
85 [3]Ամբարտաւանները փոսեր փորեցին ինծի համար ,
Որ քու օրէնքիդ պէս չեն ։
86 Քու բոլոր պատուիրանքներդ ճշմարիտ են ։
[4]Զուր տեղը [5]զիս կը հալածեն , օգնէ ինծի ։
87 Քիչ մնաց որ զիս կորսնցնէին երկրին մէջ ,
Բայց ես քու հրամաններդ չթողուցի ։
88 [6]Քու ողորմութեանդ համեմատ կենդանացուր զիս ,
Եւ քու բերնիդ վկայութիւնը պիտի պահեմ։

ԼԱՄԵՑ

89 Ով Տէր , [7]քու խօսքդ
Յաւիտեան հաստատ է երկինքը մէջ ։
90 Քու հաստատութիւնդ ազգէ ազգ կը մնայ ։
Դուն հաստատեցիր երկիրը ու կը կենայ ։
91 [8]Քու հրամաններուդ պէս կը կենան մինչ այս օր ,
Ինչու որ բոլորը քու ծառաներդ են ։
92 Թէ որ [9]քու օրէնքդ իմ ուրախութիւնս չըլլար ,
Անառնը կորսուած պիտի ըլլայի իմ տրտմութեանս մէջ ։
93 Յաւիտեան պիտի չմոռնամ քու հրամաններդ ,
Քանզի անոնցմով կենդանացուցիր զիս ։
94 Ես քուկդ եմ , փրկէ զիս ։
Ինչու որ քու հրամաններդ փնտռեցի ։
95 Ամբարիշտները ինծի սպասեցին , որ խս կորսընցնեն ,
Բայց ես քու վկայութիւններդ միտքս պիտի բերեմ։
96 Ամէն կատարելութեան վերջը տեսայ ։
Քու պատուիրանքդ շատ ընդարձակ է ։

ՄԵՄ

97 Ո՜րչափ կը սիրեմ քու օրէնքդ ։
Ամէն է ամէն օր իմ մտածութիւնս ։
98 Քու պատուիրանքներդ զիս իմ թշնամիներէս խելօսատ ըրին ,
Քանզի անոնք միշտ իմ քովս են ։
99 Իմ բոլոր ուսուցիչներէս աւելի հանճարեղ եղայ ,
Ինչու որ քու վկայութիւններդ իմ մտածութիւնս են ։
100 [10]Ծերերէն աւելի խելօսատն եղայ ,
Վասն զի քու հրամաններդ պահեցի ։
101 [11]Ամէն դէշ ճամբայէն իմ ոտքերս հետ քաշեցի ,
Որ քու խօսքդ պահեմ։
102 Քու դատաստաններէդ չխոտորեցայ ,
Ինչու որ դուն ուղղութիւնդ ինծի ։
103 Ո՜րչափ քաղցր է քու խօսքդ իմ քմիացս .
Մեղրէն աւելի անոյշ է իմ բերնիս ։
104 Քու հրամաններուդ խնամատուն եղայ ,
Ատոր համար [12]ատելութեան ամէն ճամբան ատեցի ։

ՆՈՒՆ

105 [13]Քու խօսքդ իմ ոտքերուս ճրագ է ,
Ու իմ շաւիղներուս լոյս ։
106 [14]Երդում ըրի ու պիտի կատարեմ ,
Որ քու արդար դատաստաններդ պահեմ։
107 Շատ նեղացայ ։
Ով Տէր , [15]կենդանացուր զիս քու խօսքիդ համեմատ ։
108 Հաճես իմ բերնիս կամաւոր գոհերը ընդունել , ով Տէր ,
Ու քու դատաստաններդ սորվեցուր ինծի ։
109 [16]Իմ հոգիս ամէն ժամանակ ափիս մէջն է ,
Բայց քու օրէնքդ չեմ մոռնար ։
110 [17]Ամբարիշտները որոգայթ լարեցին ինծի համար ,
Բայց ես [18]քու հրամաններէդ չմոլորեցայ ։
111 [19]Քու վկայութիւններդ յաւիտեան ինծի ժառանգութիւն առի ,
Ինչու որ սրտիս ցնծութիւնն են ։
112 Խոնարհեցուցի իմ սիրտս , որ քու կանոններդ կատարեմ
Յաւիտեան մինչև վերջը ։

ՍԱՄԵԽ

113 Երկմիտ [20]մտքեր ատեցի ,
Բայց քու օրէնքդ սիրեցի ։
114 [21]Իմ ապաւէնս ու ասպարս դուն ես .
[22]Քու խօսքիդ յուսացայ ։
115 Կեա քաշուեցէք ինծմէ , ով չարագործներ ,
Ինչու որ ես իմ Աստուծոյս պատուիրանքները պիտի պահեմ։
116 Գահալանէ զիս քու խօսքիդ համեմատ , որ ապրիմ .
Եւ զիս [23]իմ յոյսէս մի ամչցներ ։
117 Զօրացուր զիս որ ապրիմ ,
Ու միշտ քու կանոններուդ ուշադրութիւն ընեմ ։
118 Ամբարիշտներ ան ամէնը որ [24]քու կանոններէդ խոտորեցան ,
Քանզի անոնց նենգութիւնը սուտ է ։
119 Դուն [25]երկրի կղկղանք կը համարիս՝ երկրի բոլոր ամբարիշտները ։

---

1 Սաղ. ՀԲ. 4։
2 Յոբ. գ. 19։
3 Սաղ. ՀԵ. 21։ Առակ. Ա. 32։
4 Սաղ. ԼԸ. 19։ [illegible] 13։
5 Հեր. ԼԸ. 28։
6 Սաղ. ՃԹ. 88։ Մատթ. Ժ. 18։ Յով. ԺԵ. 22։
7 Երեմ. ԼԳ. 25։
8 Հեր. ԼԸ.
9 Մատթ. Ե. 18։ Յով. ԺԵ. 22։
10 Սաղ. ՃԺԹ. 100։
11 Սաղ. ՃԺԹ. 101։
12 Յով. Ա. 9։ Ա Յով. Գ. 8։
13 Սաղ. ՃԺԹ. 105։
14 Սաղ. ՃԺԹ. 106։
15 Սաղ. ՃԺԹ. 107։
16 Դատ. Ժ. 3։ Սաղ. ՃԺԹ. 109։
17 Սաղ. ՃԺԹ. 110։
18 Հեր. ԼԸ. 28։
19 Սաղ. ՃԺԹ. 111։
20 Ղևտ. Ժ. 20։
21 Հեր. ԼԸ.
22 Սաղ. ՃԺԹ. 114։
23 Սաղ. ՃԺԹ. 116։
24 Հեր. ԼԸ. 28։
25 Հեր. ԼԸ. 21։
26 Սաղ. ՃԺԹ. 119։
27 Հեր. ԼԸ. 21։
28 Սաղ. ՃԺԹ. 120։
29 Հեր. ԼԸ. 21։
30 Սաղ. ՃԺԹ. 121։
31 Հեր. ԼԸ. 21։
32 Սաղ. ՃԺԹ. 122։
33 Հեր. ԼԸ. 21։
34 Սաղ. ՃԺԹ. 123։
35 Սաղ. ՃԺԹ. 124։
36 Սաղ. ՃԺԹ. 125։
37 Սաղ. ՃԺԹ. 126։
38 Սաղ. ՃԺԹ. 127։
39 Սաղ. ՃԺԹ. 128։
40 Սաղ. ՃԺԹ. 129։
41 Սաղ. ՃԺԹ. 130։
42 Սաղ. ՃԺԹ. 131։
43 Սաղ. ՃԺԹ. 132։
44 Սաղ. ՃԺԹ. 133։
45 Սաղ. ՃԺԹ. 134։
46 Սաղ. ՃԺԹ. 135։
47 Սաղ. ՃԺԹ. 136։
48 Սաղ. ՃԺԹ. 137։
49 Սաղ. ՃԺԹ. 138։
50 Սաղ. ՃԺԹ. 139։
51 Սաղ. ՃԺԹ. 140։
52 Սաղ. ՃԺԹ. 141։
53 Սաղ. ՃԺԹ. 142։
54 Սաղ. ՃԺԹ. 143։
55 Սաղ. ՃԺԹ. 144։
56 Սաղ. ՃԺԹ. 145։
57 Սաղ. ՃԺԹ. 146։
58 Սաղ. ՃԺԹ. 147։
59 Սաղ. ՃԺԹ. 148։
60 Սաղ. ՃԺԹ. 149։
61 Սաղ. ՃԺԹ. 150։
62 Սաղ. ՃԺԹ. 151։
63 Սաղ. ՃԺԹ. 152։
64 Սաղ. ՃԺԹ. 153։
65 Սաղ. ՃԺԹ. 154։
66 Սաղ. ՃԺԹ. 155։
67 Սաղ. ՃԺԹ. 156։
68 Սաղ. ՃԺԹ. 157։
69 Սաղ. ՃԺԹ. 158։
70 Սաղ. ՃԺԹ. 159։
71 Սաղ. ՃԺԹ. 160։
72 Սաղ. ՃԺԹ. 161։
73 Սաղ. ՃԺԹ. 162։
74 Սաղ. ՃԺԹ. 163։
75 Սաղ. ՃԺԹ. 164։
76 Սաղ. ՃԺԹ. 165։
77 Սաղ. ՃԺԹ. 166։
78 Սաղ. ՃԺԹ. 167։
79 Սաղ. ՃԺԹ. 168։
80 Սաղ. ՃԺԹ. 169։
81 Սաղ. ՃԺԹ. 170։
82 Սաղ. ՃԺԹ. 171։
83 Սաղ. ՃԺԹ. 172։
84 Սաղ. ՃԺԹ. 173։
85 Սաղ. ՃԺԹ. 174։
86 Սաղ. ՃԺԹ. 175։
87 Սաղ. ՃԺԹ. 176։
88 Սաղ. ՃԺԹ. 177։
89 Սաղ. ՃԺԹ. 178։
90 Սաղ. ՃԺԹ. 179։
91 Սաղ. ՃԺԹ. 180։
92 Սաղ. ՃԺԹ. 181։
93 Սաղ. ՃԺԹ. 182։
94 Սաղ. ՃԺԹ. 183։
95 Սաղ. ՃԺԹ. 184։
96 Սաղ. ՃԺԹ. 185։
97 Սաղ. ՃԺԹ. 186։
98 Սաղ. ՃԺԹ. 187։
99 Սաղ. ՃԺԹ. 188։
100 Սաղ. ՃԺԹ. 189։
101 Սաղ. ՃԺԹ. 190։
102 Սաղ. ՃԺԹ. 191։
103 Սաղ. ՃԺԹ. 192։
104 Սաղ. ՃԺԹ. 193։
105 Սաղ. ՃԺԹ. 194։
106 Սաղ. ՃԺԹ. 195։
107 Սաղ. ՃԺԹ. 196։
108 Սաղ. ՃԺԹ. 197։
109 Սաղ. ՃԺԹ. 198։
110 Սաղ. ՃԺԹ. 199։
111 Սաղ. ՃԺԹ. 200։
112 Սաղ. ՃԺԹ. 201։
113 Սաղ. ՃԺԹ. 202։
114 Սաղ. ՃԺԹ. 203։
115 Սաղ. ՃԺԹ. 204։
116 Սաղ. ՃԺԹ. 205։
117 Սաղ. ՃԺԹ. 206։
118 Սաղ. ՃԺԹ. 207։
119 Սաղ. ՃԺԹ. 208։

Ամեն համար ես քու վկայութիւններդ կը սիրեմ։
120 Իմ մարմինս քու ահէդ դողայ,
Ու ես քու դատաստաններէդ վախցայ։

ԱՑԻՆ

121 Իրաւունք ու արդարութիւն ըրի.
Զիս իմ ննդիչներուս մի մնաներ։
122 Քու ծառայիդ բարութիւնան համար երաշխաւոր եղիր.
Ամբարտաւաններդ չհարստահարեն զիս։
123 Իմ աչքերս նուաղեցան քու փրկութեանդ համար
Ու քու արդարութեանդ խօսքին համար։
124 Ըրէ քու ծառայիդ քու ողորմութեանդ համեմատ,
Եւ քու կանոններդ ուսուցանէ ինծի։
125 Ես քու ծառադ եմ, խնամատան ըրէ զիս,
Որ քու վկայութիւններդ ճանչնամ։
126 Ժամանակն է Տէրոջը բան ունենալու.
Քու օրէնքդ խափանեցին։
127 Ամեն համար քու պատուիրանքներդ
Ոսկիէն ու ազնիւ ոսկիէն աւելի սիրեցի։
128 Ուստի ամէն բանի վրայով ուղիղ կը համարիմ
Քու բոլոր հրամաններդ ու ատեմ եմ ամէն ճամբան կ'առնեմ։

Փ

129 Քու վկայութիւններդ զարմանալի են.
Ամեն համար իմ անձս անոնք կը պահէ։
130 Քու խօսքերուդ յայտնութիւնը լոյս կու տայ,
Ու միամիտները խելամուտ կ'ընէ։
131 Իմ բերանս բացի ու հևացի,
Վասն զի քու պատուիրանքներուդ ցանկացայ։
132 Ինծի նայէ ու ողորմէ ինծի,
Ինչպէս որ սովորաբար կ'ընես քու անուանդ սիրողներուն։
133 Իմ դնացքներս հաստատէ քու խօսքիդ մէջ,
Ու ոեւէ անօրէնութիւն մի տիրէ ինծի։
134 Փրկէ զիս մարդոց բռնութենէն,
Եւ քու հրամաններդ պիտի պահեմ։
135 Երեսդ փայլեցուր քու ծառայիդ վրայ,
Ու ուսուցանէ ինծի քու կանոններդ։
136 Ջուրերու առուներ կ'իջնեն իմ աչքերէս,
Ինչու որ չեն քու օրէնքդ չպահեցին։

ՑԱՏԵ

137 Արդար ես դուն, ով Տէր,
Եւ քու դատաստաններդ ուղիղ են։
138 Քու պատուիրած վկայութիւնդ
Արդար ու խիստ ճշմարիտ են։
139 Իմ նախանձս կերաւ զիս,
Ինչու որ իմ թշնամիներս քու խօսքերդ մոռցան։
140 Քու խօսքդ խիստ մաքուր է,
Ամեն համար քու ծառադ անկից կը սիրէ։
141 Ես ցած ու անարգուած եմ,
Բայց քու հրամանքերդ չմոռցայ։
142 Քու արդարութիւնդ յաւիտենական արդարութիւն է,
Ու քու օրէնքդ ճշմարտութիւն է։
143 Նեղութիւն ու վիշտ իս գտան,
Բայց քու պատուիրանքներդ իմ ուրախութիւնս են։
144 Քու վկայութիւններուդ արդարութիւնը յաւիտեան է.
Խնամատան ըրէ զիս, ու պիտի ապրիմ։

Գ

145 Բոլոր սրտով աղաղակեցի.
Ով Տէր, պատասխան տուր ինծի, -- քու կանոններդ պիտի պահեմ։
146 Քեզի աղաղակեցի, փրկէ զիս,
Եւ քու վկայութիւններդ պիտի պահեմ։
147 Կանուխ երգ արշալոյսին ու աղաղակեցի.
Քու խօսքիդ յուսացայ։
148 Գիշերները պահերէն առաջ բացուեցան իմ աչքերս
Քու խօսքերուդ վրայ մտածելու համար։
149 Իմ ձայնս լսէ քու ողորմութեանդ համեմատ.
Ով Տէր, քու դատաստաններուդ համեմատ կենդանացուր զիս։
150 Անօրէնութեան հետապնդողները մօտեցան.
Անոնք քու օրէնքդ հեռացան։
151 Ով Տէր, դուն մօտ ես,
Ու քու բոլոր պատուիրանքներդ ճշմարտութիւն են։
152 Առաջուց իմացած եմ քու վկայութիւններդ,
Որ անոնք յաւիտեան հաստատեցիր։

Ր Ե Շ

153 Տես իմ նեղութիւնս ու խլա փրկէ,
Ինչու որ քու օրէնքդ չմոռցայ։
154 Իմ իրաւունքս պաշտպանէ ու փրկէ զիս.
Քու խօսքիդ համեմատ կենդանացուր զիս։
155 Փրկութիւնը հեռու է ամբարիշտներէն,
Վասն զի քու կանոններդ չեն փնտռեցին։
156 Ով Տէր, քու գթութիւններդ շատ են.
Քու դատաստաններուդ համեմատ կենդանացուր զիս։
157 Շատ են իմ հալածիչներս ու թշնամիներս,

ա Ամբ. գ. 16։
բ Եբր. ե. 22։
գ Համ. ե. 22։
դ Համ. 12։
ե Ամպ. Ամգ. 16։
զ Համ. 78։ Ամպ. Ամթ. 10։ Ամահ. ը. 21։
է Համ. 181։
ը Ամպ. Ամթ. 1։ Ամահ. ա. 4։
թ Համ. 80։
ժ Ամպ. Ամգ. 2։
ի Ամպ. Ամթ. 13։ Հբ. ա. 2։
ամմ. գ. 18։
լ Գամահ. ա. 24։
խ Ամպ. գ. 6։
ծ Համ. 18։ 90։
կ Երեմ. ի. 1։ Ժգ. 17։ Տես Եզեկ. ի. 4։
հ Եզր. ի. 15։ Նէհ. ե. 33։ Երեմ. Ամր. 1։ Դանե. ի. 1։
ձ Ամպ. գ. 6։
ղ Համ. 181։
ճ Ամպ. Ամթ. 1։ Ամահ. ը. 21։
մ Համ. 77։
յ Ամպ. Ամթ. 1։ Ամահ. ը. 21։
ն Համ. 24։ 75։ 169։
շ Ամպ. Ամթ. 3։ Ամբ. 13։ Ամ. 6։
ո Համ. 74։
չ Ամպ. Ամգ. 4։
պ Համ. 40։ 124։
ջ Ամպ. Ամահ. 18։
ռ Համ. 148։
ս Գամահ. Ամ. 23։
վ Ամբ. Ամ. 1։
տ Ամահ. Ամգ. 18։ Ամպ. Ամբ. 1։ Մամ. Ամ. 8։
ր Համ. 49։
ց Ամբ. Ամ. 4։
ւ Համ. 148։

Բաշխ ես քու վկայութիւններդ ՝յիսառելացոյ ։
158 Աչօքները տեսայ ու կզզուեցայ ,
Ինչու որ անոնք քու խօսքդ չէին պահեր ։
159 Նայէ որ քու հրամաններդ կը սիրեմ .
Ով Տէր , քու ողորմութեանդ համեմատ ՝կենդանացուր զիս ։
160 Քու խօսքիդ °սկիզբը ճշմարտութիւն է ,
Ու քու բոլոր արդար դատաստաններդ յաւիտեան են ։

ՀԻՆ

161 ՛Իշխանները զուր տեղը իս հալածեցին ,
Բայց իմ սիրտս քու խօսքէդ վախցաւ ։
162 Ես կը ցնծամ քու խօսքերովդ
Շատ աւար գտնողի պէս ։
163 Սուտին ատեցի ու անարդեցի ,
Բայց քու օրէնքդ սիրեցի ։
164 Օրը եօթը անգամ կ՚օրհնեմ քեզ՝
Քու արդար դատաստաններուդ համար ։
165 ՛Քու օրէնքդ սիրողներուն շատ խաղաղութիւն կայ ,
Ու անոնց դժբախտութիւն չըլլար ։
166 ՀՈվ Տէր , քու փրկութեանդ սպասեցի ,
Ես քու պատուիրանքներդ կատարեցի ։
167 Իմ անձս քու վկայութիւններդ պահեց ,
Ու ես անոնք շատ կը սիրեմ ։
168 Քու հրամաններդ և քու վկայութիւններդ պահեցի ,
Քանզի որ իմ բոլոր ճամբաներս քու առջեւդ են ։

ԹԱՒ

169 Ով Տէր , թող իմ ազաղակս քու առջեւդ մատուցուի .
Քու խօսքիդ համեմատ ՛խելաւորէն զիս ։
170 Թող իմ աղաչանքս քու առջեւդ հասնի .
Քու խօսքիդ համեմատ փրկէ զիս ։
171 Իմ շրթունքներս օրհնութիւն պիտի բղխեն ,
Վասն զի դու կանոններդ ուսուցանեցիր ինծի ։
172 Իմ լեզուս քու խօսքդ պիտի պատմէ ,
Ինչու որ քու բոլոր պատուիրանքներդ արդար են ։
173 Թող քու ձեռքդ ինծի օգնական ըլլայ ,
Ինչու որ ՛քու հրամաններդ ընտրեցի ։
174 ՛Ով Տէր , քու փրկութեանդ ցանկացայ ,
Ու ՛քու օրէնքդ իմ ուրախութիւնս է ։
175 Թող իմ անձս ապրի ու քեզ օրհնէ ,
Եւ քու դատաստաններդ օգնեն ինծի ։
176 ՛Կորսուած ոչխարի պէս մոլորեցայ .
Փնտռէ քու ծառադ , ինչու որ քու պատուիրանքներդ չմոռցայ ։

ՍԱՂՄ · ՃԻ

1 Դատիր ազգիդ կ՚ընէ նեղութիւնս գէմ . ։ Իջէր չարէրուն հետ կռուողներէն ընէրս սոխակուշս համար գանգատ կ՚ընեմ ։

Ասոնցմանէրուն երգը ։

1 Ի՛մ °նեղութեանս մէջ Տէրոջը ազազակեցի ,
Ու անիկա ինծի պատասխան տուաւ ։
2 Ով Տէր , փրկէ իմ անձս սուտ շրթունքներէն
Ու նենգաւոր լեզուէն ։
3 †Ով նենգաւոր լեզու , քեզի ի՞նչ տալ ,
Եւ քեզի ի՞նչ աւելցնել .՝
4 Զօրաւոր մարդուն սուր նետերը
Ու դիհիին կայծերը ։
5 Վա՛յ ինծի որ ՛Մոսքի մէջ պանդխտեցայ ,
Ու ՛կեդ արի վրաններուն քովերը բնակեցայ ։
6 Շատ ժամանակ իմ անձս բնակեցաւ
Թշնամութիւնը ատողներուն հետ ։
7 Ես խաղաղասէր էի .
Բայց երբոր կը խօսէի , անոնք կռիւ կ՚ընէին ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԱ

1–8 Բարեպաշտ մարդոյ ապահովութիւնը . որմէ Աստուծոյ պաշտպանութեամբ վայ կը գտնէ իրենց յոյսը ։

Ասոնցմանէրուն երգը ։

1 Աչքերս դէպ՚ի լեռները պիտի վերցնեմ ,
Ուրկից որ իմ օգնութիւնս պիտի գայ ։
2 ՛Իմ օգնութիւնս Տէրոջմէն է ,
Ան որ երկինքը ու երկիրը ստեղծեց ։
3 ՛Ձեռիկս քու ատգդ չդողայնէ ,
Ու ՛քու պահապանդ չքնանայ ։
4 Ահա Իսրայէլի պահապանը
Պիտի չմրափէ ու պիտի չքնանայ ։
5 Տէրը քու պահապանդ է .
Տէրը ՛քու աջ ձեռքիդ քովը ՛քու հովանիդ է ։
6 ՛Ցորկիկը արեգակը քեզի պիտի չպարնէ ,
Ոչ ալ գիշերը լուսինը ։
7 Տէրը քեզ ամէն չարէն պիտի պահպանէ ,
Քու անձդ պիտի պահպանէ ։
8 Տէրը ՛քու երկիդդ ու մնալիդդ պիտի պահպանէ
Ասկէ ետև մինչև յաւիտեան ։

ՍԱՂՄ · ՃԻԲ

1 Դատիր եկեղեցիին համար իր ունեցած ուրախութիւնը կը յայտնէ . ։ անոր խաղաղութեանը համար կ՚ազօթէ ։

Դատիթի ասոնցմանէրուն երգը ։

1 Կ՚ուրախանայի երբոր ինծի կ՚ըսէին ,
՝Տէրոջը տունը երթանք ։

2 Մեր ատքերը քու դաներուդ մէջը կայնեցան ,
Ով երուսաղէմ .
3 երուսաղէմ ըսուէ քաղաքի մը պէս չնուսած է ,
Որ իրենիրեն միատուսած է .
4 Որ ցեղերը՝ Տէրոջը ցեղերը հոն կ'երթեն
Իսրայէլին պատուիրուածին պէս ,
Տէրոջը անուանը դոհութիւն մատուցանելու
Համար .
5 Ինչու որ հոն գրուած են դատաստանի աթոռները .
Դաւիթին տանը աթոռները .
6 Երուսաղէմի խաղաղութիւնը իմդրեցէք .
Թող յաջողուին անոնք որ քեզ կը սիրեն .
7 Խաղաղութիւն թող ըլլայ քու պարիսպներուդ մէջը ,
Ո՛ յաջողութիւն քու պալատներուդ մէջը .
8 Իմ հարազատներուս ու բնկերներուս համար
Հիմա պիտի ըսեմ , խաղաղութիւն ըլլայ քու մէջդ .
9 Մեր Տէր Աստուծոյն տանը համար՝
Բարի բարութիւն պիտի ուզեմ .

ՍԱՂՄ · ՃԻԹ

1 Բարեպաշտները իրենց վաստակութիւնը Աստուծմէ վոյ կը գտնեն . 3 ու կ'ազդեն որ մարդոց նախանձներուն ազատ ըլան .

Առիմանութեան երգը .

1 Քեզի՞ կը բարձրացնեմ իմ աչքերս ,
Ով երկինքը մէջ բնակող .
2 Ահա ինչպէս որ ծառաներուն աչքերը իրենց տիրոջը ձեռքին կը նային ,
Ո՛ ինչպէս որ ազախնին աչքերը իր տիկնոջը ձեռքին ,
Անանկ ալ մեր աչքերը Տէրոջը մեր Աստուծոյն կը նային ,
Մինչև որ մեզի ողորմի .
3 Ողորմէ մեզի , ով Տէր , ողորմէ մեզի ,
Ինչու որ խիստ լեցուցանք անարգանքով .
4 Խիստ լեցուած է մեր անձը հանդիսաւորներուն նախատինքովը
Ո՛ ամբարտաւաններուն անարգանքովը .

ՍԱՂՄ · ՃԻԹ

1 Եկէք գնանք Աստուած կ'երգենք հրաշալի գործերուն համար .

Դաւիթի առիմանութեան երգը .

1 Թէ որ Տէրը մեր հետ չըլլար ,
Հիմա իսրայէլ թող ըսէ ,
2 Թէ որ Տէրը մեր հետ չըլլար ,
երբոր մարդիկ մեր վրայ ելան ,
3 Անտանը՝ ողջ ողջ պիտի կլլէին մեզ ,
երբոր անոնց բարկութիւնը մեր վրայ բորբոքած էր .
4 Անտանը չուրերը մեզ պիտի ընկղմէին ,
Հեղեղը մեր անձերուն վրայէն պիտի անցնէր .
5 Անտանը հպարտացած չուրերը
Մեր անձերուն վրայէն պիտի անցնէին .
6 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը ,
Որ մեզ անոնց ակտանելուն որս չտուաւ .
7 Մեր անձերը ծնեցուկի պէս որսորդներուն որոգայթէն ազատեցան .
Որոգայթը կտրտեցաւ ու մենք ազատեցանք .
8 Մեր օգնութիւնը Տէրոջը անունովն է ,
Ան որ երկինքն ու երկիրը ստեղծեց .

ՍԱՂՄ · ՃԻԵ

1 Խրենց յոյսը Աստուծոյ վրայ դնողներուն ապահովութիւնը . 4 Բարեպաշտ մարդոց համար ու չարերուն դէմ ալ .

Առիմանութեան երգը .

1 Տէրոջը յաւատացողները Սիոն լեռանը պէս են ,
Որ չսասանիր , հաստ յաւիտեան կը մնայ .
2 Ինչպէս որ երուսաղէմ լեռներով պատած է ,
Անանկ ալ Տէրը իր ժողովուրդին չորս կողմն է
Ակի հոմ մինչև յաւիտեան .
3 Ինչու որ ամբարշտին գաւազանը արդարներուն վիճակին վրայ պիտի չմնայ ,
Որ արդարները ձեռքերնին անօրէնութեան չերկրնցընեն .
4 Ով Տէր , բարիք ըրէ բարիներուն
Ու սրտով ուղիղներուն .
5 Սակայն անոնք որ իրենց ծռութեան ճամբաներուն մէջը կը մոլորին ,
Տէրը պիտի կորսընցնէ անօրէնութիւն գործողներուն հետ .
Իսրայէլին վրայ խաղաղութիւն ըլլայ .

ՍԱՂՄ · ՃԻԶ

1 Եկեղեցին իր անհանգիստ գերդաստանութիւնը հրատարակէ . 3 ապրիլ կ'ըսէ . ու անոր բարի յաջողութեանը վոյ կը մտածուի .

Առիմանութեան երգը .

1 Երբոր Տէրը Սիոնին գերութիւնը դարձուց ,
Երազ տեսնողներու պէս եղանք .
2 Այն ժամանակը Մեր բերանը խնդութիւնով լեցուեցաւ ,
Ու մեր լեզուն գնդութիւնով .
Այն ժամանակը հեթանոսաց մէջ ըսին թէ
Տէրը մեծ համար մեծ բաներ ըրաւ .
3 Տէրը մեզի համար մեծ բաներ ըրաւ ,
Ո՛ մենք ուրախացանք .
4 Ով Տէր , դարձուր մեր գերութիւնը

Հարաւին առատներուն պէս։
5 Ա՛նոնք որ արցունքով կը ցանեն
Ցնծութիւնով կը հնձեն։
6 Ան որ լալով կ՚երթայ՝
Ցանելու սերմը տանելով,
Անշուշտ ցնծութեամբ եւս պիտի գառնայ՝
Իր ցուցին խուրձերը բերելով։

ՍԱՂՄ· ՃԻԷ

1 Առաւօտу արհեստակեր գոբեքիւրը։ 3 Բարի ալեզը տեղը գործածն են։

Ազգանէի առաքմանութեան երգը։

1 Թէ որ Տէրը չշինէ տունը,
Զուր տեղը կ՚աշխատին անոր շինողները։
Թէ որ Տէրը չպահպանէ քաղաքը,
Զուր տեղը կը հսկեն պահապանները։
2 Գարագ բան է ձեզի հանար կանուխ կանգնիլը
Եւ ուշ հանգչիլը
Ո՛- ցաւագ հաց ուտելը։
Ճերեւ Անոնք իր սիրելիին քուն կու տայ։
3 Ահա ազգքը Տէրոջը ժառանգութիւնն են։
Որովայնի պտուղը՝ պարգեւն է։
4 Ինչպէս են նետերը զօրաւորին ձեռքին մէջը,
Այնպէս են երիտասարդներուն տղաքը։
5 Երանի ան մարդուն
Որ իր կապարճը անոնցմով լեցուց։
Երբոր դրանը մէջ խիղճմտուց հետ խօսելու
Ելլան՝
Պիտի չամչնան։

ՍԱՂՄ· ՃԻՔ

1—8 Ջանգազան արհեստակեր՝ օրհնութեան եւ անէծքի վրայ։

Առաքմանութեան երգը։

1 Երանի ան ամէնուն՝ որ Տէրոջմէն կը վախնան,
Ո՛- անոր ճամբաներուն մէջը կը քալեն։
2 Վասն զի քու ձեռքիդ աշխատութիւնը պիտի ուտես։
Երանի է քեզի, ու քեզի բարի պիտի ըլլայ։
3 Քու կնիկդ պտղաբեր որթի մը պէս պիտի ըլլայ
Քու տանդ ներսի դիերը,
Ո՛- քու որդիներդ ձիթենիի տունկերու պէս
Քու սեղանիդ շորս կողմը։
4 Ահա Տէրոջմէն վախցող մարդը
Ասանկ պիտի օրհնուի։
5 Տէրը քեզ Սիոնէն օրհնէ,
Ու երուսաղէմին բարութիւնը տեսնես
Քու կենացդ բոլոր օրերուն մէջ։
6 Եւ տեսնես որդւոցդ որդիները տեսնես։
Խաղաղութիւն ըլլայ Իսրայէլին վրայ։

ՍԱՂՄ· ՃԻԹ

1 Ընտրած գովքու յորդորանք մը Իսրայէլը իր ամէն նեղութիւններուն մէջ հսկելուն համար։ 3 Եհովային տաքնելուն գոյութիւնը։

Ազատմանութեան երգը։

1 Հլմնա ՝Իսրայէլ թող ըսէ,
Իմ մանկութենէս ի վեր շատ անգամ խնդրեցին։
2 Իմ մանկութենէս ի վեր շատ անգամ խնդրեցին,
Բայց ինծի չյաղթեցին։
3 Հերկողները իմ կռնակիս վրայ հերկեցին,
Ո՛- իրենց ակօսները երկարցուցին։
4 Տէրը արդար է։
Անիկա ամբարիշտներուն չուանները կտրեց։
5 Սիոնը ատողներուն ամէնը
Պիտի ամչնան ու ետ դառնան։
6 Տանիքի վրայի խոտին պէս պիտի ըլլան,
Որ դեռ չերցուած կը չորնայ։
7 Որ հնձողը չիրնար անով իր ձեռքը լեցնել,
Ո՛չ ալ խուրձ կապողը իր գոգը։
8 Եւ անցորդները չեն ըսեր թէ
՝Տէրոջը օրհնութիւնը ձեր վրայ ըլլայ,
Ո՛- ձեզ Տէրոջը անունովը կ՚օրհնենք։

ՍԱՂՄ· ՃԼ

1 Սաղմոսերգուն ապերջի մէջ իր ունկնդրչայրը։ 5 Եւ իր յուսոյն յարատեւութիւնը կը ցուցնէ։ 7 Կը յորդորէ Իսրայէլացիները որ իրենց յոյսը Աստուծոյ վրայ դնեն։

Ազատմանութեան երգը։

1 ՝Խորունկ տեղերէն քեզի կանչեցի, ով Տէր։
2 Ով Տէր, իմ ձայնս լսէ։
Քու ականջներդ թող միտք բնեն իմ ազօթքիս ձայնը։
3 Ով Տէր, ՝թէ որ անօրէնութիւնները յիշելու ըլլաս,
Տէր, ո՞վ կրնայ կենալ։
4 Բայց ՝քու քովդ է թողութիւնը,
Որ ՝քեզմով վախնան։
5 ՝Ես Տէրոջը կը սպասեմ, իմ անձս կը սպասէ,
Ու անոր խօսքին կը յուսամ։
6 ՝Աստուծոյ սպասողներէն՝ առաւօտեան սպասողներէն աւելի
Իմ անձս Տէրոջը կ՚սպասէ։
7 ՝Իսրայէլ թող Տէրոջը յուսայ,

Ինչու՞ որ [b]Տէրոջը քովը ողորմութիւն կայ ·
Ու անոր քովը շատ փրկութիւն կայ ·
8 Եւ [c]անիկա պիտի փրկէ Իսրայէլը
Իր բոլոր անօրէնութիւններէն ։

ՍԱՂՄ· ՃԼԱ

1 Դաւիթի իր խնդրուածքը յղացքով ։ Կը յորդորէ Իսրայէլը որ Աստծոյ յուսայ ։

Դաւիթի աստիճաններուն երգը ·

1 Ով Տէր , իմ սիրտս չդողացաւ ,
Եւ իմ աչքերս չդաժդաժան ·
Ու ես մեծամեծ բաներու մէջ՝
Եւ ինծի բարձր բաներու մէջ չքալեցի ։
2 Ցնորած իմ անձս հանդարտեցուցի ու հանդրտացուցի
[a]Իր մօրը կաթին կորսուած տղու մը պէս ·
Իմ անձս կաթին կորսուած տղու մը պէս է ։
3 [b]Իսրայէլ թող Տէրոջը յուսայ
Ակիկ եւեւ մինչեւ յաւիտեան ։

ՍԱՂՄ· ՃԼԲ

1 Դաւիթի իր աչքին մէջ՝ տապանակին համար իր ունեցած հոգը կը յիշէ Աստուծոյ առջեւ։ 8 Իր աչքին տապանակը փոքրացած տանը։ 11 Աստծոյ խոստումներուն յիշատակութիւնը։

Աստիճաններուն երգը ·

1 Դաւիթին համար յիշէ , ով Տէր ,
Անոր բոլոր նեղութիւնը ·
2 Որ ան երդում ըրաւ Տէրոջը ,
[a]Ու ուխտ դրաւ [b]Յակոբին Զօրաւորին ,
3 Ըսելով թէ իմ տանս բնակարանը չմտնեմ ,
Ու իմ մահճակալիս վրայ չպառկիմ ,
4 Թէ իմ աչքերուս քուն՝
Եւ արտեւանունքներուս նիրհում չտամ ,
5 Մինչեւ որ [c]Տէրոջը համար տեղ մը գտնեմ ,
Ու Յակոբին Զօրաւորին համար բնակարան ։
6 Ահա անոր վրայով լսեցինք [d]Եփրաթայի մէջ ,
Եւ գտանիկա [e]անտառի դաշտերուն մէջը ։
7 Մտնենք անոր բնակարանները ,
Ու երկրպագութիւն ընենք անոր պատուանդանին քովը ։
8 [f]Ելո՛ւ հանդստութեանդ տեղը , ով Տէր ,
Դուն ու [g]քու զօրութեանդ տապանակը ։
9 Քահանաներդ [h]Թող արդարութիւն հագնին ,
Եւ քու սուրբերդ ցնծան ։
10 Ի՛ւր Դաւիթի ծառային համար
Անդին մի դարձներ քու օծեալիդ երեսը ։
11 [i]Տէրը երդում ըրաւ Դաւիթին ճշմարտութեամբ ,
Ու ետ չդառնար անկէ ·
Թէ [j]Քու արգանդիդ պտուղէն
Քու աթոռիդ վրայ պիտի նստեցընեմ ։
12 Թէ որ քու որդիներդ պահեն իմ ուխտս ու վկայութիւններս
Որ անոնց պիտի սորվեցընեմ ,
Անոնց որդիներն ալ
Քու աթոռիդ վրայ պիտի նստին յաւիտեան ։
13 [k]Ինչու որ Տէրը Սիոնը ընտրեց ,
Եւ զանիկա իրեն բնակութեան համար ուզեց ,
14 Ըսելով , Ա՛յս է յաւիտեան իմ հանգիստս ·
Ասոր մէջը պիտի բնակիմ , ինչու որ ասիկա ուզեցի ։
15 [l]Անոր պաշարը առատապէս պիտի օրհնեմ ,
Ու անոր ազքատները հացով պիտի կշտացընեմ ։
16 [m]Եւ անոր քահանաներուն փրկութիւն պիտի հագցնեմ ·
Ու անոր սուրբերը ուրախութեամբ պիտի ցնծան ։
17 [n]Ան տեղը Դաւիթին եղջիւր պիտի բուսցնեմ ,
Ու [o]ճրագ պիտի պատրաստեմ իմ օծեալիս համար ։
18 [p]Անոր թշնամիներուն ամօթ պիտի հագցնեմ ,
Բայց անոր վրայ իր թագը պիտի ծագկի ։

ՍԱՂՄ· ՃԼԳ

1–3 Սուրբերուն միաբանութեանը օգուտը ·

Դաւիթի աստիճաններուն երգը ·

1 Ա՛հա որչափ բարի ու որչափ վայելուչ է
Որ [a]եղբայրները նոյնիսկ միաբանութեամբ բնակին ։
2 Ան [b]ազնիւ իւղին պէս է ,
Որ գլուխն վրայէն մօրուքին վրայ՝
Ա՛հարոնին մօրուքին վրայ վազեց ,
Ու մինչեւ անոր զգեստներուն ծայրը իջաւ ։
3 Սիոնի լեռներուն վրայ իջած
[c]Հերմոնին չազին պէս է ·
Ինչու որ Տէրը հոն հրամայեց օրհնութիւնը
Ու կեանքը մինչեւ յաւիտեան ։

ՍԱՂՄ· ՃԼԴ

1–3 Աստծոյ օրհնելու յորդորանք մը ։

Աստիճաններուն երգը ·

1 Ա՛հա օրհնեցէք Տէրը , [a]ով Տէրոջը բոլոր ծառաներդ ,

---

[b] Ա–է· Ժգ· 1· 11· Ես· Ծէ· 7·
[c] Ա–է· Ա՛ր· 3· 4· Մ–ա· ա· 21·
ՃԼԱ
= Հ–ովմ· Ժբ· 16·
[f] Մ–ա· Ժբ· 3· ա Կոր· Ժգ· 20·
[g] Ա–է· Ամ· 1· 2· Ես· Ծ· 1· 2·
[h] Ա–է· Ա՛ր· 3· 4·
Մ–ա· ա· 21·
ՃԼԱ
= Հ–ովմ· Ժբ· 16·
[i] Մ–ա· Ա՛ր· 7·
ՃԼԲ
= Ա–է· Ա՛ր· 1·
[j] Ծն· Ի՛Ր· 24·
[k] Գ–ա· ը· 4·
[l] Ռ–ա՛ւ· ը· 4·
[m] Գ–ա· Ի· 46·
[n] ա Թագ· Ժ· 12·
[o] ա Թագ· Ի· 1·
[p] ա Թագ· Ի· 1·
[q] = Մ՚Ն· Ժգ· 3·
[r] Մ–ա· Ա՛ր· 7·
[s] Մ–ա· Ի· 1· ՀՄՆ·
Ժգ· 1· ՐՄՆ·
Ժգ· 41· 43·
[t] Մ–ա· Հբ· 61·
[u] Ցոր· ԻՒ· 14· Հ–ովմ· 16· Ես· Կ– ա· 10·
[v] Մ–ա· Հ՚Ե· 3· 4· 35·
[w] Ա–է· Ժ· 4·
[x] Ա–է· Ա՛ր· 3· 4·
[y] Ր Մ՚Ն· ը· 41· Հ–ովմ· 9· Մ–ա· Ա՛Ի· 4·
[z] Ա՛ն· Ժբ· 1·
[a] Ես՚Ի· ԻՒ· 21· Գ–ա· ա· 69·
[b] Տ՚Ե· ը Թագ· Ժա· 36· Ժե· 4· Ր Մ՚Ն· Ես· 7·
[c] Ա–է· Ժբ· 1· 2·
[d] Ա–է· Ա՛ր· 10·
[e] Ա–է· Ա՛Ի· 14·
[f] Ա–է· Ա՛ր· 3· 4· 35·
ՃԼԳ
= Ծն· Ժգ· 3· Ելք· Ես· Ծ· 1·
[g] Ես· Լ· 25· 30·
[h] Ր Օբ· ը· 48·
ՃԼԴ
= Մ–ա· Ա՛ր· 3· 4·

---

[1]Որ Տէրոջը տունը կը կենաք դիշերները ։
2 [1]Ասոր տեղը ձեռքերնիդ վերցուցէք ,
Ու օրհնեցէք Տէրը ։
3 [2]Երկինքը ու երկիրը ստեղծող Տէրը
[1]Քաղ օրհնէ քեզ Սիօնէն ։

ՍԱՂՄ · ՃԼԵ

1 Ասելութիւն ։ Օրհնեցէք Տէրոջը անունը ,
[2]Օրհնեցէք , ով Տէրոջը ծառաները ,
2 [1]Որ Տէրոջը տունը կը կենաք ,
[1]Մեր Աստուծոյն տանը սրահներուն մէջ ։
3 Օրհնեցէք Տէրը , ինչու որ [2]Տէրը բարի է ·
Սազմա ըսէք անոր անուանը , ինչու որ քաղցր է ։
4 Վասն զի [3]Տէրը իրեն համար ընտրեց Յակոբը ,
Ու իսրայէլը իրեն սեպհական ժողովուրդ Ըլլալու ։
5 Վասն զի ես գիտցայ , որ [1]Եհովան մեծ է ,
Ու մեր Տէրը բոլոր աստուածներէն ։
6 [2]Տէրը ամէն ինչ որ ուզեց՝ ըրաւ ,
Երկինց ու երկրի մէջ ,
Ովկիանոսն ու բոլոր անդունդներուն մէջ ։
7 [3]Երկրի ծայրերէն շոգիներ կը հանէ ,
[1]Անձրեւի համար փայլակներ կը շինէ ,
Ու հով կը հանէ իր [1]չանդիպաններէն ։
8 [1]Եգիպտոսին առջինեկները զարկաւ
Մարդէ մինչեւ անասուն ։
9 [1]Նշաններ ու հրաշքներ իրկնց քու մէջդ , ով եգիպտոս ,
[1]Փարաւոնին ու անոր բոլոր ծառաներուն վրայ ։
10 [1]Շատ ազգեր զարկաւ ,
Ու զօրեղ թագաւորներ սպաննեց ,
11 Ամորհացւոց Սիհոն թագաւորը ,
Բասանի Ովգ թագաւորը ,
Եւ [1]Քանանու բոլոր թագաւորութիւնները ։
12 [1]Ու անոնց երկիրը ժառանգութիւն տուաւ ,
Իր իսրայէլ ժողովուրդին ժառանգութիւն ։
13 Ով Տէր , [1]քու անուդ մինչեւ յաւիտեան կը մնայ ·
Ով Տէր , քու յիշատակդ ազգէ մինչեւ ազգ ։
14 [1]Ինչու որ Տէրը իր ժողովուրդը կը դատէ ,
Եւ իր ծառաներուն կ'ողորմի ։
15 [1]Հեթանոսաց կուռքերը արծաթ ու ոսկի են ,
Մարդու ձեռքի գործքեր են ։
16 Բերան ունին , բայց չեն խօսիր ·
Աչքեր ունին , բայց չեն տեսներ ։
17 Ականջներ ունին , բայց չեն լսեր ,
Ու չունի շունչ անոնց բերնին մէջ ։
18 Անոնց նման կ'ըլլան անոնք չինողները
Ու բոլոր անոնց յուսացողները ։
19 [1]Ով Իսրայէլի տունը , օրհնեցէք Տէրը ·
Ով Ահարոնի տունը , օրհնեցէք Տէրը ·
20 Ով Ղեւիի տունը , օրհնեցէք Տէրը ·
Ով Տէրոջմէն վախցողներ , օրհնեցէք Տէրը ։
21 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը [1]Սիօնէն ,
Ան որ Երուսաղէմի մէջ կը բնակի ։ Ալելուիա ։

ՍԱՂՄ · ՃԼԶ

1—26 Աստուծոյ հաստատ ողորմութիւնին համար՝ իրեն ընծայակատարութիւն մատուցանելու յորդորանք ։

1 [1]Գոհացէք Տէրոջմէն , ինչու որ բարի է ·
[1]Ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։
2 Գոհացէք [2]աստուածներուն Աստուծմէն ,
Ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։
3 Գոհացէք տէրերուն Տէրոջմէն ,
Ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։
4 [3]Մրնակ մեծ հրաշքներ ընողին ,
Ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։
5 [3]Երկինքը խելամտութեամբ ստեղծողին ,
Ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։
6 [3]Երկիրը ջուրերուն վրայ տարածողին ,
Ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։
7 [1]Մեծամեծ լուսաւորներ ստեղծողին ,
Ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։
8 [2]Արեգակը՝ որ ցորեկին իշխէ ,
Ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։
9 Լուսինը ու աստղերը՝ որ գիշերին իշխեն ,
Ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։
10 [1][2]Եգիպտացւոց անդրանիկները՝ զարնողին ,
Ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։
11 [1]Ու իսրայէլը անոնց մէջէն հանողին ,
Ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։
12 [1]Հզօր ձեռքով ու տարածուած բազուկով ,
Ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։
13 [1]Կարմիր ծովը երկու բաժնողին ,
Ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։
14 Ու իսրայէլը անոր միջէն անցընողին ,
Ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է ։

ք = Մն · Բ · 35 ·
փ = Տիմ · բ · 8 ·
ր Սալ · Ղիղ · 8 ·
ե Սալ · Ղիղ · 5 · Ճլե · 21 ·

ՃԼԵ

= Սալ · Ղմգ · 11 · Ճլգ · 1 ·
[1] Գաղ · բ · 37 ·
[2] Սալ · Ղբ · 23 · գէզ · 8 · Ղմգ · 19 ·
[3] Սալ · Ղմբ · 88 ·
[4] Սալ · Ղհե · 3 ·
[5] Եր · ժբ · 3 · բ Օր · է · 6 · 7 · ժ · 15 ·
[6] Սալ · գէ · 3 · գէ · 8 ·
[7] Սալ · Ղմե · 3 ·
[8] Երեմ · ժ · 15 · Ծա · 16 ·
[9] Ծոր · իբ · 22 · 26 · իբ · 33 · Եա · Ջ.սբ · ժ · 1 ·
[10] Ծոր · լբ · 22 ·
[11] Եր · ժբ · 12 · 22 · Սալ · Հբ · 21 · Ճլգ · 21 · 22 ·
[12] Եր · գ · 18 · Սալ · Ղբ · 18 ·
ճ բ Օր · լբ · 36 ·
[13] Սալ · Ղմե · 4 · 5 · 6 · 7 · 8 ·
[14] Սալ · Ղմե · 9 · Եա ·
[15] Սալ · Ղլգ · 3 ·

ՃԼԶ

= Սալ · Ղգ · 1 · Ղե · 1 · Ղբ · 1 · Ղգ · 1 · Ղե · 1 · Ղբ · 1 · Ղգ · 1 · Ղե · 1 · Ղբ · 1

15 [1]Եւ փառաւանդ ու անդր զօրքը կարմիր ծո-
վուն մէջը թօթվռէին ,
Ինչու որ անդր ազգմունքիւնը չաւխտան է .
16 [2]Իր ժողովուրդը անապատին մէջը պտըտցընո-
ղին ,
Ինչու որ անդր ազգմունքիւնը չաւխտան է .
17 [3]Մեծ թագաւորներ գարնոզին ,
Ինչու որ անդր ազգմունքիւնը չաւխտան է .
18 [4]Ու զօրեղ թագաւորներ ազանոզին ,
Ինչու որ անդր ազգմունքիւնը չաւխտան է .
19 [5]Ամորհացւոց Սիհոն թագաւորը ,
Ինչու որ անդր ազգմունքիւնը չաւխտան է .
20 [6]Ու Բասանի Ովգ թագաւորը ,
Ինչու որ անդր ազգմունքիւնը չաւխտան է .
21 [7]Եւ անոնց երկիրը ժառանգութիւն առուզին ,
Ինչու որ անդր ազգմունքիւնը չաւխտան է .
22 Իր խոպոլել ժառանգութիւն ,
Ինչու որ անդր ազգմունքիւնը չաւխտան է .
23 [8]Մեր խոնարհութեանդը մէջ մեզ յիշոզին ,
Ինչու որ անդր ազգմունքիւնը չաւխտան է .
24 Ու մեր թշնամիներէն մեզ փրկոզին ,
Ինչու որ անդր ազգմունքիւնը չաւխտան է .
25 [9]Բոլոր մարմինի հաց առուզին ,
Ինչու որ անդր ազգմունքիւնը չաւխտան է .
26 Գոհացէք երկնից Աստուծմէն ,
Ինչու որ անդր ազգմունքիւնը չաւխտան է .

ՍԱՂՄ· ՃԼԷ

1 Կրկին կուզէ հրէից անդրանկներն դէպքիւնը
մէջ , ու Մարդարէն կ'անխոնջ եղածը ու բնութիւնը .

1 Բարիքներէ գեղեցուն քաղցր՝ հոն կը նուագենք ,
Ու Սիօնը միաբերնիս բերելով կու լսցնենք .
2 Անդր մէջը ուռիներուն վրայ
կախեցինք մեր քնարները .
3 Ինչու որ մեզ գերի բերողները
Հոն մեզմէ երգ մը թնդրեցին ,
Ու մեր [10]կոզոպոխները ուրախութիւն ,
Ըսելով , երգեցէք մեզի Սիօնի երգերէն .
4 Տէրոջը երգ ը [11]նչոզիս երգենք
Օտար երկրի մէջ .
5 Ով երուսաղէմ , թէ որ քեզ մոռնամ ,
Թող իմ աջ ձեռքս [12]չ դաշնամ մոռնոզ .
6 [13]Թող իմ լեզուս իմ քմնցս փակչի ,
Թէ որ քեզ չյիշեմ ,
Թէ որ երուսաղէմը իմ գլխաւոր ուրախու-
թիւնիս
Աւելի մեծ չհամարիմ :
7 Յիշէ , ով Տէր , [14]եդոմի որդիները
Երուսաղէմի օրուանը մէջ ,
Որ կ'ըսէին , փլցուցէք փլցուցէք
Մինչև անդր հիմը :

8 Ով բաբիլոնի [15]աւերող աղջիկը ,
Երանի անոր՝ որ քեզի կը հատուցանէ
[16]Մեզի բրած գործդ քեզի գ փոխարէնը .
9 Երանի անոր՝ որ [17]քու գառնիկներդ կը բռնէ
Ու քարի կը զարնէ .

ՍԱՂՄ· ՃԼԸ

1 Դաւիթ կը գովաբանէ զԱստուած անդր խոչին չխոտաութիւնը
համար . 4 կը մարգարեանայ թէ երկրի թագաւորները
զԱստուած պիտի գովանեն . 7 իր վճռութիւնը Աստու-
ծոյ վերայ ըլալու կը տեսնէ .

Ա-ոյ- Դաւիթ .

1 Բնդի գոհութիւն պիտի մատուցանեմ իմ բո-
լոր սրտով .
-‡Աստուածներուն առջին քեզի ոտգնա պի-
տի երգեմ .
2 [1]Երկրպագութիւն պիտի բնեմ [2]դէպ ի քու
սուրբ տաճարդ ,
Եւ քու անուանդ գոհութիւն պիտի մատու-
ցանեմ
Քու ողորմութեանդ ու ճշմարտութեանդ հա-
մար .
Ինչու որ քու բոլոր անուանէդ վեր [3]մեծցու-
ցիր քու խօսքդ .
3 Կանչած օրս պատասխան տուիր ինծի ,
Իմ անձիս մէջ զօրութիւնով գիս ուժովցուցիր .
4 Ով Տէր , [4]երկրին բոլոր թագաւորները քեզի
գոհութիւն պիտի մատուցանեն ,
Երբոր քու բերնիդ խօսքերը լսեն .
5 Ու Տէրոջը ճանփաներուն մէջը պիտի երգեն .
Ինչու որ Տէրոջը փառքը մեծ է .
6 [5]Թէպէտ Տէրը բարձր է , բայց [6]ցածը նզովը
կը տեսնէ ,
Ու բարձրամիտը հեռուէն կը ճանչնայ .
7 [7]Թէ որ նեղութեան մէջ ալ քալեմ ,
Դուն զիս պիտի կենդանացնես .
Իմ թշնամիներուս բարկութեանը դէմ
Քու ձեռքդ պիտի երկրնցընես ,
Եւ քու աջ ձեռքդ իս պիտի փրկէ .
8 [8]Տէրը պիտի գործէ ինծի համար .
Ով Տէր , քու ողորմութիւնդ յաւիտեան է .
[9]Քու ձեռացդ գործքերը երեսէ մի ձգեր .

ՍԱՂՄ· ՃԼԹ

1 Դաւիթ կը գովաբանէ զԱստուած իր ամենատես նախախնա-
մութեանը . 17 ու իր անշուշտ ազգմունքիւնները համար .

1 [1]Ամ· Ժգ· 27· Ամ·
Ա[2]ղէ· 9·
2 Եր· Ժգ· 13· Ժէ·
22· բ Օր· բ· 15·
3 Ամ· Ա[3]ղ· 10· 11·
4 բ Օր· իթ· 7·
5 Թագ· իթ· 21·
6 Թագ· իթ· 33·
7 Ցեղ· Ժբ· 1· եւ·
Ամ· Ա[4]ղ· 12·
8 Դ[5]ա· բ· 1· բ Օր·
բ· 36· Ամ· Ա[6]ղ·
7·
9 Ամ· Ա[7]ղ· 27· Ա[8]ղէ·
12· Ա[9]ղէ· 9·

ՃԼԸ

10 Ամ· Ա[10]ղ· 12·
11 [11]Կա[12]ղ գերի վարձերը
12 Եզեկ· գ· 28·
13 Երեմ· իթ· 7· եւ·
Ոզբ· գ· 22· Եզեկ·
իե· 12· Ա[13]րդ· 10·
եւ·
14 Կա[14]ատարելը·
Ես· Ժգ· 1· 6· եւ·
իե· 1· Երեմ· իե·
15 Ամ· Ա[15]ղէ· 1·
16 Կա[16]ղ Հրէից վարձա-
րան· [17]Դատա-

ւորներուն· եւ [18]Ա-
ռաջնոյն
19 Ամ· Ժբ· 1·
Ամ· Ժբ· 8·
20 Ամ· Ա[19]ղ· 5·
21 Ամ· Ա[20]ղ· 13· 22·
22 Ամ· Ա[21]ղ· 3· 6·
Ես· իե· 11·
23 [22]Ամ[23]ակ· գ· 24·
Յար· գ· 6· ՃԼԱ-
Լ· 5·
24 Ամ· իգ· 3· 4·
25 Ամ· իե· 2· Փիլ·
ա· 8·
26 [24]Ցնո Ցար· Ժ· 3·
8· Ժգ· 15·

ու չարչրէք կը նախատէ։ 42 Իր հատատութիւն ըլլալուն համար կ՚ըլլայ։

Դէմատար երաժշտին։ Սաղմոս Դաւթի։

1 Ով Տէր, ե՛ս քեզի ապաստանեցայ։
Ինծի չամչես ու ազատէ զիս քու արդարութեանդ համար։
2 Ականջ դիր ինծի, շուտ ազատէ զիս։
Ըլլա ինծի ապաստանի վէմ, ամրոց՝ զիս ապրեցնելու համար։
3 Վասն զի դու ես իմ վէմս ու ամրոցս,
Ուստի անունիդ համար առաջնորդէ ու կերակրէ զիս։
4 Հանէ զիս ծածուկ որոգայթէն, զոր գաղտնի լարեցին ինծի համար,
Վասն զի դու ես իմ զօրութիւնս։
5 Քու ձեռքդ կը յանձնեմ հոգիս,
Դուն ինծի պիտի փրկես, Տէր Աստուած ճշմարիտ։
6 Կ՚ատեմ անոնք՝ որ ունայն սնոտիքներու կը հետեւին,
Բայց ես քու վրադ կը յուսամ։
7 Պիտի ցնծամ ու ուրախանամ քու ողորմութեանդ համար,
Վասն զի տեսար զիս նեղութեանս մէջ,
Ճանչցար հոգիիս նեղութիւնները։
8 Ու զիս չփակեցիր թշնամիին ձեռքը,
Ոտքերս լայն տեղ դրիր։
9 Ողորմէ ինծի, Տէր, վասն զի նեղութեան մէջ եմ,
Աչքս, հոգիս ու փորս տրտմութենէ հալեցան։
10 Վասն զի կեանքս վշտով մաշեցաւ,
Ու տարիներս հառաչանքով,
Զօրութիւնս տկարացաւ անօրէնութեանս համար,
Ու ոսկորներս հալեցան։
11 Իմ բոլոր հակառակորդներուս համար նախատինքի եղայ,
Ու մանաւանդ՝ դրացիներուս,
Ու վախի պատճառ եղայ ծանօթներուս,
Ինծի տեսնողները փողոցին մէջ կը փախչէին ինծմէ։
12 Մոռցուեցայ սրտէ իբրեւ մեռած մարդու։
Եղայ իբրեւ կոտրած անօթ։
13 Վասն զի լսեցի շատերու զրպարտութիւնը,
Որ ամէն կողմէ կը սարսափեցնէին զիս,
Երբ միասին խորհուրդ կ՚ընէին ինծի դէմ,
Հոգիս առնելու կը մտածէին։
14 Բայց ես քեզի վստահեցայ, Տէր,
Ըսի՝ դո՛ւ ես իմ Աստուածս։
15 Ժամերս քու ձեռքդ են,
Ազատէ զիս թշնամիներուս ձեռքէն ու հալածողներէս։
16 Երեսդ լուսաւորէ ծառադ վրայ,
Փրկէ զիս քու ողորմութեանդ համար։
17 Տէր, թող չամչուիմ, վասն զի քեզի աղաղակեցի,
Թող ամչնան ամբարիշտները,
Թող իջնան գերեզմանը լուռ։
18 Թող համր դառնան շրթունքները,
Որոնք անիրաւութիւն կը խօսին արդարին դէմ,
Հպարտութեամբ ու արհամարհանքով։
19 Որքա՜ն մեծ է քու բարութիւնդ,
Զոր պահած ես քեզմէ վախցողներուդ համար,
Զոր գործեցիր քեզի յուսացողներուդ համար,
Մարդոց որդիներուն առջեւ։
20 Պիտի պահես զանոնք քու երեսիդ ծածկոյթին տակ
Մարդոց ամբարտաւանութենէն,
Պիտի պահես զանոնք վրանիդ մէջ
Լեզուներու հակառակութենէն։
21 Օրհնեալ ըլլայ Տէր,
Վասն զի հրաշալի ողորմութիւն ցուցուց ինծի
Ամրացած քաղաքի մէջ։
22 Ես ալ ըսի իմ շուարումիս մէջ՝
Թէ ես քու աչքերուդ առջեւէն վտարուեցայ։
Ուրեմն դուն լսեցիր աղաչանքիս ձայնը,
Երբ աղաղակեցի քեզի։
23 Սիրեցէ՛ք Տէրը, դուք անոր սուրբերը,
Վասն զի Տէրը կը պահպանէ հաւատարիմները,
Ու կը հատուցանէ առատապէս
Անոր համար գործողներուն՝ որ հպարտութեամբ կը վարուին։
24 Զօրացէ՛ք ու քաջալերուեցէք բոլոր
Որ Տէրը կը յուսաք։

ՍԱՂՄ. ԻԶ

1 Դաւիթի իր թշնամիներուն ձեռքէն ազատուելուն կը խնդրէ։ 8 անանց գէմ կ՚աղաչէ։ 12 Նոսաուծոյ վերջ իր ուրախութեամբը զինքը կը յորդորէ։

Դէմատար երաժշտին։ Սաղմոս Դաւթի։

1 Ով Տէր, չար մարդէն իմ փրկէ,
Ե՛ս բռնաւոր մարդէն իմ պահէ,
2 Որ անոնք պատերազմ մէջ չար բաներ կը մտածեն,
Ե՛ս համէն օր կռիւներու համար կը ժողովեն։
3 Իրենց լեզուները օձի պէս սրեցին.
Իժի թոյն կայ անոնց շրթունքներուն տակը։ (Սէլա)
4 Ով Տէր, զիս ամբարշտին ձեռքէն պահէ.
Ինձի բռնաւոր մարդէն պահպանէ,
Որոնք իմ դէմս քայլերս խափանելու խորհուրդ բռնեն։
5 Ամբարտաւանները ինծի համար գաղանի որոգայթ ու ցանցեր լարեցին.
Ճամբան մը փռեցին, իմ համրաւս վրայ.
Վարմներ դրին ինծի համար։ (Սէլա)
6 Ըսի Տէրոջը, Դուն ես իմ Աստուածս.
Ով Տէր, լսէ՛ իմ ազաչանքիս ձայնը։
7 Ով Տէր Եհովա, իմ փրկութեանս զօրութիւնը,

Դուն իմ դէխուս հանիւր եղար պատերազմին
օրը։
8 Ով Տէր, ամենաշուրթ ցանկութիւնները մի տար.
Ասոր չար խորհուրդը մի յաջողիր,
Որ ւսւսր ին բարձրանան։ (Սելայ։)
9 Իս պարարտներուն գլուխը
Իրենց չրթունքներուն աշխատութիւնը պիտի ծածկէ.
10 Վառած ածուխներ պիտի իյնան անոնց վրայ.
Կրակի մէջ պիտի ձգէ զանոնք,
Ո՛ խորունկ չուրերու մէջ, որ բնաւ վեր չելլեն։
11 Զարահօս մարդը երկրի վրայ պիտի չհաստատուի.
Թշուառութիւնը պիտի որսայ բռնաւոր մարդը,
Որ ընկնի կործանի։
12 Գիտեմ որ Տէրը Իզատատան պիտի ընէ խնդրին,
Ո՛ իրաւունք՝ աղքատներուն։
13 Ցիրաւի արդարները քու անունդ պիտի գովեն.
Ուղիները քու առջեւդ պիտի բնակին։

ՍԱՂՄ· ՃԽԱ

1 Դաւիթ կ'ողբայ որ իր ազգքը ընդանէք ըլլայ։ 3 Իր խոշտանգները հարցը։ 7 ու իր կանչը արդարներուն ապա։

Յաղթա Դաւիթ։

1 Ով Տէր, քեզի կը կանչեմ, չուտով հասիր ինծի.
Ականջ դիր իմ ձայնիս՝ երբոր քեզի կը կանչեմ։
2 Թող իմ ազօթքս խունկին պէս քեզի չխոկան,
Ես՝ իմ ձեռքերուս վեր վերցնելը երեկոյեան պատարագին պէս։
3 Ով Տէր, պահապան դիր իմ բերնիս,
Ո՛ր չրթունքներուս դուռը պահպանէ։
4 Իմ սիրտս չար բանի կամ խոտորելու մի թողուր,
Որ անօրէնութիւն գործող մարդոց հետ գէշ գործքեր չընեմ,
Ու անոնց համով ամ կերակուրներէն չուտեմ։
5 Արդարը թող զիս զարնէ, ան ազատութիւն է.
Եւ զիս յանդիմանէ, ան գլուխ իւղ է,
Իմ գլուխս չմերժէ ընդդիմանալ.
Ինչու որ անոնց նեղութիւններուն մէջն ալ պիտի ազօթեմ։
6 Երբ անոնց դատաւորները ապառաժներու մէջ ձգուին,
Անոնք իմ խօսքերս պիտի լսեն, ինչու որ քաղցր են։
7 Ինչպէս որ Հերկողը ու ճեղքողը երկրի վրայ,

Ա՛ռնէ՝ մեր ոսկորները Դերեզմանին բերանը ցիրուցան եղան։
8 Սակայն, ով Տէր Եհովայ, իմ աչքերս դէպ ի քեզի են.
Քեզի յուսացայ, իմ հոգիս մի մերկացըներ։
9 Ինծի համար լարուած որոգայթէն,
Ու անօրէնութիւն գործողներուն վարմանէն
Իս պահէ։
10 Անկարծելիները իրենց ցանցերուն մէջը պիտի իյնան,
Երբոր ես բոլորովին անցնիմ։

ՍԱՂՄ· ՃԽԲ

1—7 Դաւիթ կը յայտնէ թէ իր նեղութեանը մէջ իր բուռը Ը. Խիմաքութիւնը Աստուծոյ ապաւինէն է։

Դաւիթին երգը -- ազօթքը՝ երբոր ինքը ապրին մէջն էր։

1 Իմ ձայնովս Տէրոջը կ'ազազակեմ.
Իմ ձայնովս Տէրոջը կ'ազաչեմ։
2 Իմ դանդաղ անոր առջեւն կը թափեմ.
Իմ նեղութիւնս անոր առջեւն կը պատմեմ։
3 Երբոր հոգիս իմ մէջս կը մաքրէր,
Դուն իմ շաւիղս գիտցար.
Իմ թակած ճամբուս մէջ
Ինծի համար գաղտնի որոգայթ լարեցին։
4 Նայէ աջ կողմն ու տես
Որ չկայ ինծի ճանչցող մը չկայ.
Ապաստան ինծմէ կորսուեցաւ.
Հոգիս չկայ որ իմ անձիս համար հոգ ընէ։
5 Ով Տէր, քեզի ազազակեցի,
Ո՛ր ըսի, Դուն ես իմ ապաւէնս,
Ես՝ իմ կենդանեաց երկրին մէջ։
6 Ականջ դիր իմ ազազակիս,
Ինչու որ չատ նուաստացայ.
Ազատէ զիս իմ հալածիչներէս,
Ինչու որ ինծմէ զօրաւոր են։
7 Իմ անձս բանտէն հանէ,
Որ քու անունդ գոհութիւն տնաւ ըլլանիմ.
Արդարները իմ չորս կողմս պիտի պատեն,
Երբոր ինծի բարութիւն ընես։

ՍԱՂՄ· ՃԽԳ

1 Դաւիթ ազգքը կ'ընծայէ գատաստանի մէջ ընդդէմ գանգրա հարձ։ 3 իր արդարութեանը համար կը գանգատի։ 8 իր հաւատքը կը զօրացնէ հառաչութեամբ ու ազգքով։ 7 ընդհանուր համար։ 9 ապաստանելու համար։ 10 արդարութեան համար 12 ու իր թշնամիներուն կործանումը համար կ'ազգէ։

Յաղթա Դաւիթ։

1 Ով Տէր, լսէ իմ ազօթքս.

ե բ Օր· լբ· ղ։
ը Սաղ· է· 16· զդ· 23· Նահ· Ժբ· 13· Ժբ· ղ։
թ Սաղ· ժա· ը·
ի գ Թագ· բ· 45· Սաղ· ի· ե·

ՃԽՒ

— Սաղ· հ· 5·
ձ Ցաք· է· 8· բ· 5· 4·
ղ Սաղ· ռկգ· 9· — Տիմ· բ· 8·
ղ Եզ· իզ· 29·
ի Նահ· իդ· ը·

ռ Տէս Նահ· ի· 5· ժի· 25· իե· 12· Դտ· գ· 1·
• Կոռ ֆոյտ կողքը
ր բ կոր· ա· 9·
ս բ Պն· ի· 12· Սաղ· իե· 15· ռիգ· 1· 2·
ֆ Սաղ· ռմի· 110·

ռի· 5· ռիգ· 5·
բ Սաղ· իե· 8·
գ Սաղ· ռիգ· 8·
դ Սաղ· ռիե· 5·
ե Սաղ· րա· 11· ռբ· 8· 15·
զ Սաղ· իզ· 1· գա· 8·
է Սաղ· ռբ· վերնագիրը·

ը Սաղ· ռիգ· 8·
թ Սաղ· ռիե· 5·
ի Սաղ· րա· 11· ռբ· 8·
լ Սաղ· իզ· 1· գա· 8·
խ Սաղ· ժգ· 5· հգ· 28· ռմիի· 27· Ռոբ·

գ· 26·
ծ Սաղ· իե· 13·
կ Սաղ· ռմգ· 6·
հ Սաղ· ի գ· 2·
ձ Սաղ· ժգ· 6· ռմիի· 17·
—

Ականջ դիր իմ աղաչանքիս ·
-Զաւասեան տուր ինծի քու ճշմարտութիւնդ
Ո- քու արդարութիւնդով ·
2 Եւ [ե]քու ծառայիդ հետ դատաստանի մի մըտներ ,
Ինչու որ [ե]րեսդ կենդանի մը պիտի չարդարանայ քու առջիդ ·
3 Վասն զի թշնամին իմ անձս հալածեց ,
Իմ կեանքս գետինը զարկաւ ,
Զիս չառանցուրենէ մեռածներուն պէս
Մութը նստեցուց ·
4 [ե]Ւ իմ հոգիս ներսի դիս մնրնեցաւ ,
Իմ սիրտս ներսի դիս խռովեցաւ ·
5 [ե]Ազնի օրերը կը յիշեմ ·
Քու բոլոր գործերուդ վրայ կը մտածեմ ·
Քու ձեռացդ բրածներուն վրայ կը խորհիմ ·
6 [ե]Զիս քիս դէպ ի քեզի կ'երկնցընեմ ·
[ե]Իմ անձս չոր երկրի պէս քեզի [ե]ՀՀ ·
(Սելայ ·)
7 Շուտով պատասխան տուր ինծի , ով Տէր ·
Իմ հոգիս մնրնեցաւ ·
Քու երեսդ ինծմէ մի ծածկեր ինծմէ ,
[ե]Որ գուբը [ե]ՀՀոզներուն պէս չըլլամ ·
8 [ե]Առտուանց քու ողորմութիւնդ ինծի լսել տուր ,
Ինչու որ քեզի յուսացայ ·
[ե]Իմ երթալու ճամբան ինծի ցուցուր ,
Վասն զի [ե]Իմ անձս դէպ ի քեզի վերցուցի ·
9 Ով Տէր , փրկէ զիս իմ թշնամիներէս ,
Ինչ- -ս քեզ իմ ապաւէնս ըրի ·
10 [ե]Ովրինցուր ինծի որ քու կամքդ ընեմ ,
Քանզի դուն ես իմ Աստուածս ·
Թող [ե]քու բարի Հոգիդ զիս [ե]ուղիով երկիրը առաջնորդէ ·
11 Ով Տէր , քու անուանդ համար կենդանացուր զիս ·
Քու արդարութենանդ համար իմ անձս նեղութենէ հանէ ·
12 Եւ քու ողորմութեանդով [ե]ոտկնցուր իմ թշնամիներս ,
Ու կորսընցուր բոլոր իմ անձս վշտացընողները ,
Ինչու որ ես քու ծառադ եմ ·

ՍԱՂՄ · ՃԾԴ

1 Դաւիթ թէ իրեն և թէ մարդոց եղած ազգութեանը համար չկասուած կ'երգեր · 3 կը խնդրէ Աստուծմէ որ նշմարուր կերպով ուշադիր երթայ իր թշնամիներէն · 9 կը խոստանայ չկնաստած գործել · 11 իր թագաւորութեանը երջանիկ վիճակին համար կ'աղօթէ ·

ՃԾԴ

- Ս-ալ · լ- · 1 ·
բ Ճ-բ · ժգ · 3 ·
գ Նշ · ւդ · 7 · Ճ-բ · գ · 17 · Բ · 3 · Ա-ե · 14 · իե · 4 · Ս-ալ · Ջշ · 5 · Ժ-գ · ե · 30 · Հ-ոմ · գ · 30 · Գ-ալ · բ · 16 ·
դ Ս-ալ · հվ · 3 · Ջ-բ · 3 ·
ե Ս-ալ · հվ · 8 · 11 ·
զ Ս-ալ · Ջբ · 9 ·
է Ս-ալ · կդ · 1 ·
ը Ս-ալ · իբ · 1 ·
թ Ս-ալ · ե · 8 ·
ժ Ս-ալ · իե · 1 ·
ի Ս-ալ · իե · 4 · 5 ·
լ Ս-ալ · Ջ · 2 · 31 ·
խ Բ · 31 ·
ծ Ղեհ· Բ · 30 ·
կ Ե- · իգ · 10 ·
հ Ս-ալ · ՀՓԲ · 35 · 37 · 40 · Եւ ·
ձ Ս-ալ · Ծգ · 3 ·
ղ Ս-ալ · ՀՀգ · 16 ·

ՃԾԴ

- Ս-ալ · Ժբ · 2 · 31 ·

Ս-ՀՀ- Դաւթի ·

1 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը՝ [ե]իմ վէմս ,
[ե]Որ իմ ձեռքերս մարտնչելու կը վարժէ ,
Ո- իմ մատներս պատերազմելու ·
2 [ե]Ազնիկա է իմ ողորմութիւնս ու պարիսպս ,
Իմ ապաւէնս ու իմ փրկիչս ,
Իմ վահանս , և ես անոր կը յուսամ ,
Որ իմ ժողովուրդս ինծի կը հնազանդեցնէ ·
3 [ե]Ով Տէր , մարդը [ե]՞նչ է որ զանիկա կը ճանչնաս ,
Ո- մարդու որդին՝ որ զանիկա կը յարգես ·
4 [ե]Մարդը ունայնութեան պէս է ,
[ե]Անոր օրերը անցնող չուքի պէս են ·
5 [ե]Ով Տէր , խոնարհեցուր քու երկինքդ ու վար իջիր ·
[ե]Լեռներուն դպչէ ու պիտի մխան ·
6 [ե]Փայլակը նետէ ու ցրուէ զանոնք ·
Քու նետերդ խրկէ ու զանոնք խռովեցուր ·
7 [ե]Քու ձեռքդ վերէն խրկէ և ազատէ զիս ·
Փրկէ զիս մեծ ջուրերէն -- օտարներուն ձեռքէն ,
8 [ե]Որոնց բերանը ունայնութիւն կը խօսի ,
Եւ անոնց աջ ձեռքը սուտին աջ ձեռք է ·
9 Ով Աստուած , [ե]քեզի նոր երգ պիտի երգեմ ,
Տասը լար ունեցող տուխտով սազմս պիտի քաշեմ քեզի ·
10 [ե]Թագաւորներուն փրկութիւն տուողը ,
Ո- իր Դաւիթ ծառան չար սուրէն ազատողը ան է ·
11 [ե]Ոյ ազատէ ու օտարներուն ձեռքէն փրկէ ,
Որոնց բերանը ունայնութիւն կը խօսի ,
Եւ անոնց աջ ձեռքը սուտին աջ ձեռք է ·
12 Որ մեր որդիքը իրենց երիտասարդութեանը մէջ [ե]ոտնկոթու պէս մեծնան ,
Ո- մեր ապխիկները պատուի չէնքին համար փորագրուած անկիւնէ քարերու պէս ըլլան ·
13 Որ մեր ամբարները լեցուին ,
Եւ- ամէն տեսակ կեր-ւ-ներէ բղխեն ·
Ո- մեր ոչխարները հազարաւոր Ե բիւրաւոր Տնաներն մեր արտերուն մէջը ·
14 Որ մեր արջառները [ե]բազմանան ըլլան ,
Ու ամենևին բռնութեամբ մտնել ու ելլել չըլլայ ,
Ոչ ալ ազատակ՝ մեր հրապարակներուն մէջ ·
15 Երանի ասանկ վիճակի մէջ եղող ժողովուրդին ·
Երանի ան ժողովուրդին՝ որուն Աստուածը [ե]Հովան է ·

բ Բ-ագ · իր · 33 · Ս-ալ · Ժբ · 34 ·
գ Բ-ագ · իբ · 2 · 3 · 43 · 48 ·
դ Ճ-բ · ե · 17 · Ս-ալ · բ · 4 · Ե-բբ · բ · 6 ·
ե Ճ-բ · գ · 19 · Ժգ · 2 · Ս-ալ · ՀՓ · 5 · Ղբ · 2 ·
զ Ս-ալ · Ջբ · 11 ·
է Ս-ալ · Ժբ · 9 · Ե-կդ · 1 · 5 · 11 ·
ը Ս-ալ · Ժբ · 13 · 14 · Ղբ · 1 · 5 · 14 ·
թ Ս-ալ · Ծգ · 5 · Մ-ալ · բ · 11 ·
ժ Ս-ալ · Ժբ · 8 ·
ի Ս-ալ · Ժբ · 16 ·
լ Հ-բ · 11 · Ս-ալ · ԿՓ · 1 · 5 · 14 ·
խ Ս-ալ · Ծգ · 5 · Մ-ալ · բ · 11 ·
ծ Ս-ալ · Ժբ · 8 ·
կ Ս-ալ · ԼԳ · 2 · 3 · Բ · 3 ·
հ Ս-ալ · Ժբ · 30 ·
ձ Հ-բ · 2 · 3 ·
ղ Ս-ալ · ՀՀբ · 5 ·
ճ Կ-ե պարբեր
ն Բ Օբ · ԼԳ · 29 · Ս-ալ · ԼԳ · 18 · ԿՓ · 4 · Ջշ · 5 ·

ՍԱՂՄ· ճԽԵ

1 Դաւիթ չԱստուած կը գովաբանէ յիշելով անոր հարցաւք·
2 անոր բարեբիւնը· 12 անոր թագաւորիւնը· 14 անոր
նախախնամութիւնը 17 ու փրկարար ազգութիւնը·

Օրհնութիւն Դաւթի·

1 ՔԵզ պիտի բարձրացնեմ, ով իմ Աստուածս,
որ թագաւոր ես·
Ու քու անունդ յաւիտեան յաւիտենից պի-
տի օրհնեմ·
2 Ամէն օր քեզ պիտի օրհնեմ,
Եւ քու անունդ յաւիտեան յաւիտենից պի-
տի գովեմ·
3 ՄԱծ ու խիստ գովելի է Տէրը,
Ու ՚անոր մեծութիւնը անքննելի է·
4 ՚Ազգ ազգի պիտի գովէ քու գործերդ,
Եւ քու զօրութիւններդ պիտի պատմէ·
5 Քու փառացդ մեծութեանը վայելչութիւնը
Ու քու հրաշալի գործերդ պիտի պրպտեմ·
6 Եւ քու ահաւոր գործերդ պիտի խօսին,
Ու ես քու մեծութիւնդ պիտի պատմեմ·
7 Քու մեծ բարերարութեանդ յիշատակը պի-
տի հրատարակեն,
Եւ քու արդարութեանդ պիտի ցնծան·
8 ՚Ողորմած ու գթած է Տէրը,
Երկայնամիտ և բազումողորմ է·
9 ՚Տէրը ամենուն բարի է,
Ու անոր ողորմութիւնները իր բոլոր գործ-
երուն վրայ է·
10 Ով Տէր, Քու բոլոր գործերդ քեզ պիտի
գովեն,
Եւ քու սուրբերդ քեզ պիտի օրհնեն·
11 Քու թագաւորութիւնդ փառքը պիտի խօսին,
Ու քու զօրութիւնդ պիտի պատմեն·
12 Որ անոր զօրաւոր գործերը ու անոր թագա-
ւորութեանը փառաւոր մեծութիւնը
Մարդոց որդիներուն գիտցնեն·
13 ՚Քու թագաւորութիւնդ յաւիտենական թա-
գաւորութիւն է,
Ու քու տէրութիւնդ ազգ ի մինչև ազգ·
14 Տէրը կը հաստատէ բոլոր իյնալու վրայ և-
ղողները,
Եւ ՚բոլոր վար ծռածները կը կանգնեցնէ·
15 ՚Ամենուն աչքերը քեզի կը սպասեն,
Ու ժամանակին ՚անոնց կերակուրը դուն ա-
նոնց կու տաս·
16 Քու ձեռքդ կը բանաս,
՚Ու ամէն կենդանիին փափաքը կը լեցընես·
17 Տէրը արդար է իր բոլոր ճամբաներուն մէջ,
Ու ողորմած է իր բոլոր գործերուն մէջ·
18 ՚Տէրը մօտ է ան ամենուն որ զինքը կը
կանչեն,
Ան ամենուն որ ՚ճշմարտութեամբ զինքը կը
կանչեն·
19 Անիկա իրմէն վախցողներուն փափաքը կը լե-
ցընէ,
Եւ անոնց աղաղակը կը լսէ ու կը փրկէ զա-
նոնք·
20 ՚Տէրը բոլոր զինքը սիրողները կը պահէ,
Սակայն բոլոր ամբարիշտները կը կորսընցընէ·
21 Իմ բերանս Տէրոջը գովութիւնը պիտի խօսի,
Ու ամէն մարմին անոր սուրբ անունը օրհնէ
յաւիտեան յաւիտենից·

ՍԱՂՄ· ճԽԶ

1 Սաքարիոյի Աստուծոյ յիշողութեամբ գովութիւններ մա-
տուցանելու տեսիլ կ'ընէ· 3 Մարդոց յաւուրը կ'սպրիսի· 5 ու
Աստուծոյ կատարութիւնը· արդարութիւնը· պարծանքները
ու թագաւորութիւնը յիշելով· Գալ անոր ապահովութիւնը ու
ժամանակը ըսելով կը հաստատէ·

1 Ալէլուիա· ՚Օրհնէ Տէրը, ով իմ անձս·
2 ՚Տէրը պիտի օրհնեմ իմ կենացս մէջ,
Քանի որ ունիմ իմ Աստուծոյս սաղմոս պի-
տի ըսեմ·
3 ՚Մի յուսաք իշխաններուն,
Մարդու որդիին՝ որուն քովը փրկութիւն չկայ·
4 ՚Անոր հոգին կ'ելլէ, անիկա իր հողը կը դառ-
նայ·
Նոյն օրը ՚անոր խորհուրդները կը կորսուին·
5 Երանի անոր՝ օրուն օգնականը Յակոբին
Աստուածն է,
Ու անոր յոյսը իր Տէր Աստուծոյն վրայ է·
6 ՚Ան որ երկինքը ու երկիրը,
Ծովը ու բոլոր անոնց մէջ եղածը ստեղծեց,
Ճշմարտութիւն կը պահէ յաւիտեան,
7 ՚Իրաւունք կ'ընէ դրկատածներուն,
Ու ՚Հաց կու տայ անօթիներուն·
՚Տէրը կ'արձակէ կապուածները·
8 ՚Տէրը կը բանայ կոյրերուն աչքերը·
՚Տէրը կը կանգնեցընէ վար ծռածները·
Տէրը կը սիրէ արդարները·
9 ՚Տէրը կը պահէ պանդուխտները,
Կը հաստատէ որբը ու այրեալին,
՚Բայց ամբարիշտներուն ճամբան կը ծռէ·
10 ՚Տէրը պիտի թագաւորէ յաւիտեան,
Քու Աստուածդ, ով Սիօն, ազգ ի մինչև ազգ·
Ալէլուիա·

ճԽԵ
= Ս֊ԼՀ·ՂԶ· ֊ ՀԽՀ· ֊ ֆ· ֊ Ք֊ԳՀ· Ե· ֊ Ջ· ֊ ՔՀ· ֊ ՀՃՄՐ· ԺՀ· ֊ ՔՀ· ֊ ՔՀ· ֊ Ք

ՍԱՂՄ· ՃԽԸ

1 Մաքսաւորն կը յայտարէ մարդիկ չկասած գալիլս իր խը-
նամքին համար· որ անոնք եկեղեցիին վրայ· 4 իր կարգա-
նը համար· 6 իր ազատութեանը համար· 7 իր նախախնամու-
թեանը համար· 12 խոստումի խոտատութեանը վրայ իր բո-
րած բարիքներուն համար· 15 Քահանայապետին վրայ իր ան-
հնազանդութեանը համար· 19 ու եկեղեցւոյ Ջէ իր տրած կար-
գադրութիւններուն համար·

1 Գովեցէք Տէրը, ինչու որ բարի է մեր Ա-
տուածոյն սաղմոս ըսէլը·
Ինչու որ քաղցր — վայելուչ է օրհնութիւնը·
2 Տէրը շինէ երուսաղէմը,
Իսրայէլին ցրուածները կը ժողվէ·
3 Սրտով կատրածներն կը բժշկէ,
Ու անոնց խոցերը կը փաթթէ·
4 Աստղերուն թիւը կը հաստիչ,
Անոնց ամէնն ալ կոչ անուններովը կը կանչէ·
5 Մեծ է մեր Տէրը, ու մեր զօրութիւնը շատ է·
Անոր խելամտութիւնը անհուն է·
6 Տէրը կը հաստատէ խեղճերը,
Ու ամբարիշտները մինչև հողը կը խոնարհեցնէ·
7 Երգեցէք Տէրոջը գոհութիւնով·
Մեր Աստուածոյն սաղմոս ըսէք քնարով·
8 Ան որ երկինքը ամպերով կը ծածկէ,
Անձրև կը պատրաստէ երկրի համար,
Խոտ կը բուսցնէ լեռներուն վրայ·
9 Ան անասուններուն իրենց կերակուրը կու տայ,
Ու հազուարին ձագերուն որ կ'աղաղակեն·
10 Անոնց ձիուն զօրութեանը չհաճիր,
Մարդուն սրունքներուն չհաներ·
11 Տէրը կը հաճի իրմէն վախցողներուն
Ու իր ողորմութեանը յուսացողներուն·

12 Ով երուսաղէմ, գովէ Տէրը·
Օրհնէ քու Աստուածդ, ով Սիոն·
13 Ինչու որ անիկա քու դռներուդ նիգերը ա-
մրացուց,
Ու քու որդիներդ քու մէջդ օրհնեց·
14 Անիկա քու սահմաններուդ խաղաղութիւն
կու տայ,
Ու ցորեամով կը կշտացնէ·
15 Անիկա իր խօսքը երկրին մէջ կը խրկէ·
Իր խօսքը շուտով կը վազէ·
16 Բուրդի պէս ձիւն կու տայ,
Ու մոխրի պէս կը ցանէ·
17 Իր սառը պատառներու պէս կը նետէ·
Անոր ցուրտին դէմ ով կրնայ կենալ·
18 Անիկա իր խօսքը կը խրկէ ու կը հալեցնէ
զանոնք·
Իր հովը փչել կու տայ, — ջուրեր կը վազեն·
19 Անիկա իր խօսքը կը պատմէ Յակոբին,
Ու իր կանոնները ու դատաստաններըն Իս-
րայէլին·
20 Բնաւ ալ ազգի մը ասանկ չըրաւ·
Ու անոնք ալ դատաստաններըն չճանչցան·
Ալէլուիա·

ՍԱՂՄ· ՃԽԸ

1 Սաքսաւորդան գնաւատած գովքը կը յայտարարէ երկնա-
րը· 7 երկրաւորները· 11 ու բանական ստեղծածները·

1 Ալէլուիա· Օրհնեցէք Տէրը երկինքէն·
Օրհնեցէք անիկա բարձր տեղերուն մէջ·
2 Օրհնեցէք անիկա, ով անոր բոլոր հրեշտակ-
ները·
Օրհնեցէք անիկա, ով անոր բոլոր զօրքերը·
3 Օրհնեցէք անիկա, ով արեգակ ու լուսին·
Օրհնեցէք անիկա, ով բոլոր փայլուն աստղե-
րը·
4 Օրհնեցէք անիկա, ով երկինից երկինքը
Ու երկինքէն վեր եղող ջուրեր·
5 Թող Տէրոջը անուներ օրհնեն·
Ինչու որ ինքը հրամայեց, ու անոնք ստեղ-
ծուեցան·
6 Ու զանոնք յաւիտեանս յաւիտենից հաս-
տատեց·
Կանոն դրաւ որ չխախտուի·
7 Օրհնեցէք Տէրը երկրէն,
Ով վիշապներ ու բոլոր անդունդներ·
8 կրակ և կարկուտ, ձիւն ու շոգի,
Ու անոր խօսքը կատարող մրրկայից հով·
9 Լեռներ ու բոլոր բլուրներ,
Պտղատու ծառեր ու եղեւիններ·
10 Գազաններ ու բոլոր անասուններ,
Սողացողներ ու թեւաւոր թռչուններ,
11 Երկրի թագաւորներ և բոլոր ազգեր,
Իշխաններ ու երկրի բոլոր դատաւորներ,
12 Երիտասարդներ և կոյս աղջիկներ,
Ծերեր ու տղաքներ·
13 Թող Տէրոջը անուներ օրհնեն,
Ինչու որ միմիայն անոնը բարձր է,
Անոր փառքը երկրէն ու երկինքէն վեր է·
14 Անիկա բարձրացուց իր ժողովուրդին եղջիւրը·
Իր բոլոր սուրբերուն,
Իրեն մօտ եղող ժողովուրդին,
Իսրայէլի որդւոցը օրհնութիւնը· Ալէլուիա·

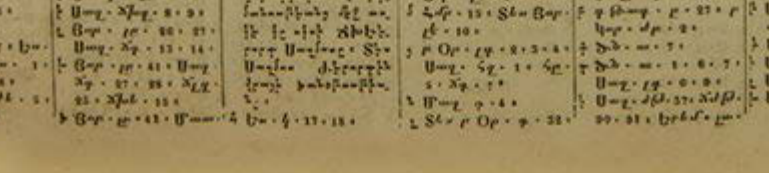

ՍԱՂՄ· ՃԽԹ

1 Պատգարեն կը յորդորի Հոգեւին որ չվնասած գոհին՝ եկեղեցին վրայ իր ունեցած սիրոյն համար· 2 և ան խնդրանքը համար որ Թագը եկեղեցին տուաւ·

1 Ա՛լէլուիա· ՚Ցերեկը նոր երգ երգեցէք,
Ո՚- անոր օրհնութիւնը աւրերուն ժողովքին մէջը·
2 Իսրայէլ Թող ուրախանայ ՚իր Ստեղծողին վրայ·
Սիոնի որդիքը Թող ցնծան իրենց ՚Թագաւորին վրայ·
3 ՚Թող անոր անունը պարով օրհնեն,
Թմբուկով ու քնարով սաղմոս Թող բան անոր·
4 Ինչու որ ՚Տէրը իր ժողովուրդին կը հաւնի,
Խոնարհները փրկութիւնով պիտի փառաւորէ·
5 Թող սուրբերը ուրախանան փառքով,
Ո՚- Ինչնց անկողիններուն մէջը ցնծան·
6 Աստուծոյ գովութիւնները անոնց բերնին մէջը Թող ըլլայ,
Ու երկու բերնով սուր՝ անոնց ձեռքին մէջը,
7 Որ հեթանոսներէն վրէժ առնեն,
Ո՚- ժողովուրդները պատժեն,
8 Որ անոնց Թագաւորները չղթաներով կապեն,
Ու անոնց ազնուականները երկաթէ կապանքներով,
9 ՚Որ գրուած դատաստանը անոնց վրայ կատարեն·
՚Ա՛յս ամբոխ բոլոր սուրբերուն փառքն է· Ա՛լէլուիա·

ՍԱՂՄ· ՃՂ

1 Թագաւորի չնասած գոհելու համար անոր անունով նուագարան նուիրուած·

1 Ա՛լէլուիա· Օրհնեցէք զԱստուած իր սրբութեանին մէջ·
Օրհնեցէք անոր իր զօրութեանը հաստատութեանը մէջ,
2 ՚Օրհնեցէք անոր իր զօրաւոր գործերուն համար·
Օրհնեցէք անոր իր ՚մեծափառութեանը համեմատ·
3 Օրհնեցէք անոր փողի ձայնով·
՚Օրհնեցէք անոր տաւիղով ու քնարով·
4 Օրհնեցէք անոր ՚թմբուկով ու պարով·
Օրհնեցէք անոր ՚լար ունեցող նուագարանով ու սրինգով·
5 Օրհնեցէք անոր ՚մեծաձայն ծնծաղներով·
Օրհնեցէք անոր ցնծութեան ծնծաղներով·
6 Ամէն շունչ ունեցողը Թող Տէրը օրհնէ·
Ա՛լէլուիա·

ԳԻՐՔ ԱՌԱԿԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Առաջաց պատմէ· ՚ Աստուծմէ վխտնալու և իր խօսքին հաւատալու համար յորդորանք մը· 10 Մէկտարիներուն հրաժարականին համար կը պատմուի· 20 Իմաստութիւնը իր քաջահրաշութեան համար կը գանգատի· 24 Գիտէր քաջահրաշքներ կ՚ընէ·

1 Ի սրայէլի Թագաւորին Դաւիթի որդւոյն ՚Սողոմոնին առակները·
2 Իմաստութիւնը ու խրատը գիտնալու համար,
Հանճարին խօսքերը հակրնալու համար·
3 ՚Իմաստութեան կրթութիւնը ընդունելու համար,
Արդարութիւնը, դատաստանը և ուղղութիւնը·
4 ՚Միամիտներուն պատուհութիւն տալու համար,
Ո՚- երիտասարդներուն գիտութիւն և հանճար·
5 ՚Իմաստունը Թող լսէ ու յ՚իմաստութիւնը աւելցնէ,
Ու հանճարեղ մարդը խորհուրդներ առնելով·
6 Առակը ու ՚ոնութիւնը հասկնալու համար,
Նաև իմաստուններուն խօսքերը ու անոնց ՚խրթնաբանութիւնները·
7 ՚Իմաստութեան սկիզբը Տէրոջը վախն է,
Բայց յիմարները իմաստութիւնը ու կրթութիւնը կ՚անարգեն·
8 Որդեակ իմ, ՚քու հօրդ խրատը մտիկ ըրէ,
Ու քու մօրդ ՚օրէնքը մի մոռնար·
9 Քանզի հանոյք քու գլխոյդ ՚շողշող պսակ,
Եւ քու պարանոցդ մանեակներ պիտի ըլլան·
10 Որդեակ իմ, Թէ որ մեղաւորները քեզ գրգռեն իմ հանելու ուզեն,
Դուն ՚անոնց հաւանութիւն մի տար·

ՃԽԹ
= Ա՚ալ· լգ · 3· Եմ· խբ · 10·
ք Տէս Յար · լէ · 10·
Ա՚ալ· Ա· 3· Եմ· Ձդ · 3·
զ Զալ· Յ· 1· Պատ· 4·

ՃԽԹ
ք Ա՚ալ· Ձա · 2· Ձե· 4·
ի Ա՚ալ· լէ · 27·
ղ Ա՚ալ· Ճր · 16·
ճ Յար · լէ · 10·
ղ Ցբր · գ · 12· Յալա· ա · 16·
ի Ր Օր · ե · 1 · 2·
ք Ա՚ալ· Ճբ · 14·

ՃԴ
= Ա՚ալ· Ճե · 3 · 2·
ի Ր Օր · գ · 24·
ք Ա՚ալ· Ձա · 2· Ճբր· 3·
ե Եշ · ԺԱ · 10·

ք Ա՚ալ· լգ · 2· զր · 3· Ճբ· 9· Եմ· խբ · 10·
ղ Ա՚ալ· Ա· 3· Եմ· Ձդ · 3·
զ Զալ· Յ· 1· Պատ· 4·

Գէ · Ժ · 1 · իե · 1·
Ժա· Ժր · 9·
ի Գէ · ր · 1 · 9·
ք Գէ · Յ · 4·
ղ Գէ · Յ · 9·
Ա՚ալ· Ա· 3· Եմ· Ձդ · 3·
զ Զալ· Յ· 1· Պատ· 4·

ՃԽԹ
= Ա՚ալ· Ճե · 3 · 2·
ի Ր Օր · գ · 24·
ք Ա՚ալ· Ձա · 2· Ճբր· 3·
ե Եշ · ԺԱ · 10·

ՃԽԹ
ք Ա՚ալ· Ձա · 2· Ձե· 4·
ի Ա՚ալ· լէ · 27·
ղ Ա՚ալ· Ճր · 16·
ճ Յար · լէ · 10·
ղ Ցբր · գ · 12· Յալա· ա · 16·
ի Ր Օր · ե · 1 · 2·
ք Ա՚ալ· Ճբ · 14·

ՃԽԹ
= Ա՚ալ· Ճե · 3 · 2·
ի Ր Օր · գ · 24·
ք Ա՚ալ· Ձա · 2· Ճբր· 3·
ե Եշ · ԺԱ · 10·

ՃԽԹ
ք Ա՚ալ· Ձա · 2· Ձե· 4·
ի Ա՚ալ· լէ · 27·
ղ Ա՚ալ· Ճր · 16·
ճ Յար · լէ · 10·
ղ Ցբր · գ · 12· Յալա· ա · 16·
ի Ր Օր · ե · 1 · 2·
ք Ա՚ալ· Ճբ · 14·

ՃԽԹ
= Ա՚ալ· Ճե · 3 · 2·
ի Ր Օր · գ · 24·
ք Ա՚ալ· Ձա · 2· Ճբր· 3·
ե Եշ · ԺԱ · 10·

11 Թէ որ ըսէն , Մեզի հետ եկօք ,
Որ մենք դաւանանա բլլանք ,
Անմեղ մարդուն համար առանց պատճա-
ռի ծածուկ տեղ սպասենք .
12 Զանոնք դերեզմանի պէս ողջ ողջ՝
եւ գերբը իջնողներուն պէս ամբողջ կլլենք .
13 Ամէն տեսակ պատուական առարուածք գըտ-
նենք ,
Ու մեր տուներըը աւարով լեցընենք .
14 Քու վիճակդ մեր մէջը ձգէ ,
Ամենքս մէկ քսակ ունենանք .
15 Որդեակ իմ, անոնց հետ ճամբայ մի երթար ,
Անոնց շաւիղէն քու ոտքերդ եւս պահէ .
16 Որովհետեւ անոնց ոտքերը չարութեան կը վազեն ,
եւ արիւն թափելու կ'արագանան .
17 Որովհետեւ ամէն թռչունին աչքերուն առջեւը
Զարդարուած տեղը վարմեր կը լարուի .
18 Բայց անոնք իրենց արեանը համար դաւան
կը գործեն ,
Ու իրենց կենացը համար ծածուկ տեղ կը
սպասեն .
19 Ամէն ագահին ճամբաներըը սոսկալի են .
Անիկա իրեն անձնատուր եղողներըը կը
մեռցընէ .
20 Իմաստութիւնը դուրսը կ'աղաղակէ ,
Ու հրապարակներու մէջ իր ձայնը կու տայ .
21 Աղիկա բազմութիւն եղած տեղերուն գլուխը՝
ը- գրանց մուտքերուն մէջ կ'աղաղակէ ,
Ու քաղաքին մէջ իր խօսքերը կը խօսի --
22 Ով անմիտներ , մինչեւ ե՞րբ անմտութիւնը պի-
տի սիրէք .
Ու ե՞րբ ծաղր ընողներըը ծաղր ընելով պիտի
զուարճանան ,
Ու յիմարներըը գիտութիւնը ատեն .
23 Իմ յանդիմանութեանս դարձէք .
Ահա Իմ Հոգիս ձեր վրայ պիտի թափեմ ,
Իմ խօսքերս ձեզի պիտի հասկըցընեմ .
24 Որովհետեւ ես կանչեցի , ու դուք չուզեցիք
ընել .
Ձեռքս երկրնցուցի , ու մեկ ըսող չեղաւ .
25 Հապա Իմ բոլոր խրատներս մերժեցիք ,
եւ իմ յանդիմանութիւնս չուզեցիք .
26 Ես ալ ձեր թշուառութեանը վրայ պիտի ծի-
ծաղեմ ,
Ու ձեր վախը հասնելուն ծաղր պիտի ընեմ .
27 Երբոր ձեր վախը հեղեղի պէս հասնի ,
Ձեր թշուառութիւնը մրրիկի պէս պատահի ,
ը- ձեր վրայ նեղութիւն ու տառապանք գայ ,
28 Անոնք ինծի պիտի աղաղակեն , ու պա-
տասխան պիտի չտամ .
Զիս պիտի փնտռեն ու պիտի չգտնեն .
29 Որովհետեւ գիտութիւնըատեցին ,
Ու Տէրոջը վախը չընտրեցին .
30 Իմ խրատներս չուզեցին ,
Ու բոլոր յանդիմանութիւնս անարգեցին .
31 Որպէսզի անոնք իրենց ճամբուն պտուղէն պի-
տի ուտեն ,
Ու իրենց խորհուրդներէն պիտի կշտանան .
32 Վասն զի անմիտներուն խոտորիլը զիրենք պի-
տի մեռցընէ ,
եւ յիմարներուն անհոգութիւնը զիրենք
պիտի կորսընցընէ .
33 Բայց ինծի մտիկ ընողը ապահովութեամբ պի-
տի բնակի ,
Ու չարիքներու վախէն հանգարտ պիտի ըլլայ .

ԳԼ . Բ

1 Իմաստութիւնը կը խօսացնէ իր որդւոյն բարեպաշտութիւն ,
10 և գէշ ընկերներէ ազատութիւն , 20 ու յիսուսի ճամբա-
ներու մէջ առաջադրութիւն .

1 Որդեակ իմ, թէ որ իմ խօսքերս ընդունիս ,
Ու իմ պատուիրանքներս քովդ պահես ,
2 Ականջդ որ ականջդ իմաստութեան տաս ,
Ու սիրտդ հանճարին բանաս ,
3 Թէ որ դուն իմաստութիւնը ձայն կանչես ,
եւ քու ձայնդ հանճարին ուղղես ,
4 Թէ որ զանիկա արծաթի պէս փնտռես ,
Ու ծածուկ գանձերու պէս բնդրես ,
5 Անատեն Տէրոջը վախը պիտի հասկրնաս ,
եւ Աստուծոյ գիտութիւնը պիտի գտնես .
6 Վասն զի իմաստութիւնը Տէրը կու տայ .
Գիտութիւնը ու հանճարը անոր բերնէն է .
7 Անիկա ուղիներուն համար փրկութիւն կը
պահէ .
Անիկա ուղղութեամբ գալողներուն վահանն է ,
8 Որ արդարութեան ճամբաներըը պահպանէ ,
Ու իր սուրբներուն ճամբան պահէ .
9 Անատեն արդարութիւնը , դատաստանը և
ուղղութիւնը ,
Ամէն տիւկ ճամբան պիտի հասկրնաս .
10 Երբոր իմաստութիւնը քու սրտիդ մէջը
մտնէ ,
եւ գիտութիւնը քու հոգւոյդ ախորժելի ըլ-
լայ ,
11 Խոհեմութիւնը քեզ պիտի պահէ ,
Ու հանճարը քեզ պիտի պահպանէ ,
12 Որ քեզ չար մարդուն ճամբայէն ,

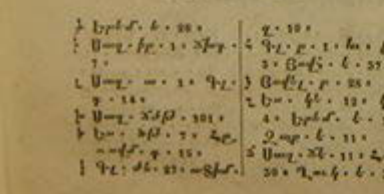

նվենգ ուխտիւններ խօսող մարդկէն ազատ.
13 Անոնք որ ուղիղ ճամբան թողուցեր են,
որ խաւար ճամբաներու մէջ քալեն.
14 Զարմանք ընելով կ՚ուրախանան,
եւ չարին նենգութիւններով կը ցնծան.
15 Որոնց ճամբաները ծուռ են,
ու անոնց ընթացքը խոտորնակ է.
16 Որ ձեզ ազատէ օտար կնիկէն,
Շողոքորթութիւն խօսող օտար կնիկէն.
17 Ան որ իր երիտասարդութեան բարեկամը կը թողու,
եւ իր Աստուծոյն ուխտը կը մոռնայ.
18 Քանզի անոր տունը մահուան կը տանի,
ու անոր շաւիղները վհուներուն.
19 Անոր գացողները դարձ չեն գտներ,
եւ կենաց ճամբաներուն չեն հասներ.
20 Որպէսզի քալէ բարի մարդոց ճամբան երթնաս,
ու արդարներուն շաւիղները պահես.
21 Քանզի ուղիղները երկրի վրայ պիտի բնակին,
եւ կատարեալները անոր մէջը պիտի մնան.
22 Բայց ամբարիշտները երկրէն պիտի կտրատուին,
ու անօրէնները անկէ պիտի փրցուին.

ԳԼ. Գ

1 Հոգածութիւն. 5 հաւատք. 7 խոնարհութիւն. 9 բարեպաշտութիւն 11 և համբերութիւն յոյժ պարծանք մը. 15 խոստութիւն երջանիկ ապագայ. 19 խնամատարութիւն գործերը 21 ու չափը. 27 Ողջմտութ. 30 խոպաղարար 31 և գոհ ըլլալու յոյժ պարծանք մը. 33 Հարբուած անիծեալ վիճակը.

1 Որդեակ իմ, մի մոռնար իմ օրէնքս,
Հապա քու սիրտդ թող իմ պատուիրանքներս պահէ.
2 Ինչու որ քեզի երկայն օրեր ու կենդանութիւն տարիներ
եւ խաղաղութիւն պիտի աւելցընեն.
3 Ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը քեզ չթողուն.
Զանոնք քու պարանոցիդ վրայ կապէ,
Քու սրտիդ տախտակին վրայ գրէ զանոնք.
4 Այսպէս Աստուծոյ և մարդոց առջեւ
Շնորհք ու բարի համբաւ պիտի գտնես.
5 Քու բոլոր սրտովդ Տէրոջը ապաւինէ,
Եւ քու խնամատարութեանդ մի վստահիր.
6 Քու ամէն ճամբաներուդ մէջ զանիկա ճանչցիր,
Ու անիկա քու շաւիղներդ պիտի ուղղէ.
7 Դուն քու աչքիդ առջեւ իմաստուն մի ըլլար.

Տէրոջմէ վախցիր ու չարութենէ հեռ քաշուէ.
8 Անիկա քու *ջիղերուդ առողջութիւն
եւ քու ոսկորներուդ պարարտութիւն կ՚ըլլայ.
9 Տէրոջը պատիւ բրէ քու ստացուածքէդ
եւ քու բոլոր բերքերուդ երախայրիքներէն.
10 Ու քու չտեմպանիներդ առատութեամբ պիտի լեցուին,
Ու հնձաններէդ նոր գինին դուրս պիտի թափին.

11 Որդեակ իմ, Տէրոջը խրատը մի անարգեր,
Ու անոր յանդիմանութենէն մի յոգնիր.
12 Վասն զի Տէրը իր սիրածը կը խրատէ,
Հինցած որ հայր մը իր սիրական զաւակին ընդունի.
13 Երանի՚ն անոր մարդուն որ իմաստութիւն կը գտնէ,
Ու ան մարդուն՝ որ հանճար կը առնայ.
14 Վասն զի անոր շահը արծաթի շահէն ալեկ է,
Ու անոր արդիւնքը ոսկիէն.
15 Անիկա †գոհարներէն պատուական է.
Եւ քու բոլոր ցանկալի բաներդ չեն կրնար անոր հաւասարիլ.
16 Աջոր աջ ձեռքին մէջ օրերու երկայնութիւն.
Եւ ձախ ձեռքին մէջ հարստութիւն ու փառք կայ.
17 Անոր ճամբաները հաճոյական ճամբաներ են,
Եւ անոր բոլոր շաւիղները խաղաղութիւն են.
18 Անիկա իրեն յարմնիքներուն կենաց ծառ է.
Ու զինքը բռնողները երջանիկ կ՚ըլլան.

19 Տէրը իմաստութեամբ հիմնեց երկիրը,
Եւ հանճարով հաստատեց երկինքը.
20 Անոր գիտութեամբը անդունդները կը պատռուին,
Ու ամպերը ցօղ կը կաթիլցընեն.
21 Որդեակ իմ, ասոնք քու աչքերուդ առջեւէն չերթան.
Իմաստութիւնը ու խոհեմութիւնը *ետ պահէ.
22 Եւ քու հոգւոյդ կեանք
Ու *քու պարանոցիդ †գարդ ըլլան.
23 Անոնք ճամբադ ապահովութեամբ պիտի քալես,
Եւ քու ոտքդ պիտի չսայթի.
24 Քնէ որ պառկիս պիտի չվախնաս,
Ու քնէ որ քնանաս քունդ անուշ պիտի ըլլայ.
25 Պիտի չվախնաս յանկարծահաս վախէն,
Ոչ ալ ամբարիշտներուն ||կորուստէն երբոր գայ.
26 Վասն զի քու յոյսդ Տէրը պիտի ըլլայ,

Ա Ցաւ · գ · 19 · 20 ·
Բ Գէ · ժ · 23 · Երեմ. ժա · 15 ·
Գ Հագ. ա · 31 ·
Դ Ելաւ · ե · 3 · Գէ · ե · 20 ·
Ե Գէ · ե · 3 · գ · 24 · է · 5 ·
Զ Ցօ · Ա ած · բ · 14 · 15 ·
Է Գէ · է · 27 ·
Ը Ած · ի · 20 ·
Թ Ցաւ · ժբ · 17 · Ած · լե · 28 · Ամ · 2 · 25 ·
Ժ — բ Օր · բ · 1 · է · 16 · 20 ·
ԺԱ Ած · Ամբ · 103 · 8 ·
ԺԲ Ել · ժգ · 9 · բ Օր · գ · 8 · Գէ · գ · 21 · է · 3 ·
ԺԳ Երեմ. ժէ · 1 · բ Ժգ · 6 ·
ԺԴ Կող · գ · 3 ·
ԺԵ — Ցած · բ · 26 ·
ԺԶ Ցաւ · ժբ · 17 · Ած · լե · 28 · Ամ · 2 · 25 ·
ԺԷ — բ Օր · բ · 1 · է · 16 · 20 ·
ԺԸ Ած · Ամբ · 103 · 8 ·
ԺԹ Ել · ժգ · 9 · բ Օր · գ · 8 · Գէ · գ · 21 · է · 3 ·
Ի Երեմ. ժէ · 1 · բ Ժգ · 6 ·
ԻԱ Կող · գ · 3 ·
ԻԲ — Ցած · բ · 26 ·
ԻԳ Դատ · բ · 52 · Գաղ · բ · 17 · Հագ. ժգ · 13 ·
ԻԴ Ած · լե · 3 · 5 ·
ԻԵ Երեմ. ի · 23 ·
ԻԶ Երեմ. ժ · 23 ·
ԻԷ Հագ. ժբ · 16 ·
ԻԸ Ցած · ա · 1 · Գէ · ժգ · 6 ·
ԻԹ Կող պարտիզ ·
Լ Ցած · խա · 24 ·
Լա Ած · ժբ · 10 · Գէ · բ · 4 · ը · 11 · 19 · ժգ · 10 ·
Լբ Կող բարեաւէտն ·
Լգ Ամա · ժգ · 44 ·
Լդ Գէ · ը · 18 · — Տէր. գ · 8 ·
Լե Ամա · ժա · 29 · 30 ·
Լզ Ծն · բ · 9 · գ · 22 ·
Լէ Ած · Ամբ · 24 · Ձէ · 5 · 8 · Ցաւ · ա · 19 ·
Լը Ած · Ամբ · 24 · Ձէ · 5 · Գէ · ը · 37 · Եր. բէ · ժ · 14 · Դա · 10 · 12 · Գէ · ժ · 9 · 11 · 12 · Գէ · ժ · 9 · գ · 5 · գ · 8 ·
Լթ Ղէ · իգ · 6 · Ած · Ամբ · 24 · գը · 11 · 12 · Գէ · ժ · 9 · գ · 5 · գ · 8 ·
Մ Ած · լե · 24 · գը · 11 · 12 · Գէ · ժ · 9 · գ · 5 · գ · 8 ·
ՄԱ — Ած · գը · 5 · Ամբ · գ · 5 · գ · 8 ·
ՄԲ Կող արշաւանքն ·

եւ քու ոտքդ պիտի պահէ, որ չբռնուի։
27 Երթայ ձեռքիդ ազէկութիւն ընել կու գայ,
«կարօտ եղողէն» մի այդիկիր զանիկա։
28 Քու դրացիիդ բնաւ մի բանը, գնա ու դարձեալ եկուր,
կամ վաղը կու տամ, երբոր քու քովդ կայ։
29 Քու դրացիիդ դէմ չարութիւն մի մտածեր,
քանի որ անիկա վստահութեամբ քեզի հետ կը բնակի։
30 Ոեւէ մարդու հետ մի վիճիր,
երբոր անիկա քեզի չարութիւն մը ըրած չէ։
31 Բռնաւոր մարդուն մի նախանձիր,
ու անոր ճամբաներէը բնաւ մի ընտրեր։
32 Վասն զի Յուս. մարդը Տէրոջը աւելը պիղծ է.
Բայց Անոր ընտանութիւնը արդարոց հետ է։
33 Անմաքուր մարդուն տանը մէջ Տէրոջը անէծքը կայ.
Բայց արդարներուն բնակարանը Անիկա կ'օրհնէ։
34 Ծիրաւի Անիկա Յաղր ընողներըը Յաղր կ'ընէ,
Բայց խոնարհներուն չնորհք կու տայ։
35 Իմաստուններըը փառք պիտի ժառանգեն,
Բայց յիմարներուն բարձրանալը անարգանք պիտի ըլլայ։

ԳԼ. Դ

1 Ասդէն մարդիկ հնազանդութեան համար՝ 3 կը յորդորէ քէ ինչ կրթութիւն առեր է ինչը իր ծնողքին. 5 խոհեմութեան օրինաց համար. 14 ու չարութեան ճամբայէն փախչելու համար։ 23 Հաւատքի եւ սրբութեան յարդ պարտք մը։

1 Որդիք, Ձէ՛ հօրը խրատը լսեցէք,
Ու մտիկ ըրէք որ խնամութիւնը ճանչնաք։
2 վասն զի ձեզի ազէկ կրթութիւն կու տամ.
Իմ օրէնքս մի թողուք։
3 Քանի որ ես իմ հօրս սգան էի,
Փափուկ ու սիրելի՝ իմ մօրս առջեւ։
4 Անիկա ինծի կը սորվեցնէր ու կ'ըսէր,
Քու սիրտդ իմ խօսքերս ինդ բռնէ.
Իմ պատուիրանքներս պահէ ու ապրէ։
5 Խնամութիւն ստացիր, խոհեմութիւն ստացիր.
Մի մոռնար, ու իմ բերնիս խօսքերէն մի խոտորիր։
6 Զանիկա մի թողուր, ու անիկա քեզ պիտի պահէ.
Զանիկա սիրէ, ու անիկա քեզ պիտի պաշտպանէ։
7 Ամէն իմաստութենէն գլուխը խնամութիւնն է, խնամութիւն ստացիր.
Ու ամէն ստացած բաներուդ հետ խոհեմութիւն ստացիր։

8 Զանիկա մեծցուր, ու անիկա քեզ պիտի բարձրացնէ.
Թէ որ զանիկա գրկես՝ քեզ պիտի պատուէ,
9 Անիկա քու գլխուդ չնորհաց զարդ պիտի տայ.
Քեզի փառաց պսակ պիտի պարգեւէ։
10 Մտիկ ըրէ, որդեակ իմ, ու իմ խօսքերս ընդունէ.
Եւ քու կենացդ տարիները պիտի շատնան։
11 Քեզի խնամութեան ճամբան մէջ ուղղեցի զքեզ.
Քեզ ուղղութեան շաւիղներուն մէջ պարատցուցի։
12 Ու քալելու ատենդ նեղիդ քայլերը չնեղուին,
Ու վազելու ատենդ չսայթիս։
13 Ամուր բռնէ խրատը՝ չթողուր զայն.
Զանիկա պահէ, վասն զի քու կեանքդ անիկա է։

14 Ամբարիշտներուն ճամբան մի երթար,
Ու չարերուն ճամբուն մէջ մի քալեր։
15 Անկէ դարձիր, անոր քովէն մի անցնիր,
Անկէ խոտորէ ու անցիր։
16 Վասն զի անոնք մինչեւ որ չարութիւն չընեն՝ չեն քնանար.
Ու թէ որ հոգ չկործանեն՝ քուներնին կը փախչի։
17 Քանզի անոնք ամբարշտութեան հացը կ'ուտեն,
Ու անիրաւութեան գինին կը խմեն։
18 Բայց արդարներուն ճամբան ծագող լոյսին պէս է,
Որ երթալով կը լուսաւորուի, մինչեւ որ կատարեալ օր ըլլայ։
19 Ամբարիշտներուն ճամբան խաւարի պէս է,
Ու չեն գիտեր թէ ինչ բանով իրենց ոտքը պիտի սայի։

20 Որդեակ իմ, մտիկ ըրէ իմ խօսքերս,
Քու ականջներդ իմ խօսքերուս տուր։
21 Անոնք քու աչքերուդ առջեւէն չերթան,
Զանոնք քու սրտիդ մէջը պահէ։
22 վասն զի զանոնք գտնողներուն՝ անոնք կեանք են,
Եւ անոնց բոլոր մարմնոյն բժշկութիւն։
23 Ամէն զգուշութենով քու սիրտդ պահէ,
Քանզի կենաց ելքերը անկէ են։
24 Դուս բերանը քեզմէ մի հեռի ըրէ,
Ու անիրաւ շրթունքները քեզմէ հեռացուր։
25 Քու աչքերդ ուղիղ նային,
Ու ապուռանոցքերդ չեսակ դէպ ի առջեւդ ըլլան։
26 Ոտքերուդ շաւիղները չեսակէ,

---

* Հմմտ. Ժգ. 7։ Գաղ. գ. 10։
* Եբր. Անոր սէրը բան
Ղ. Դ. Ժթ. 33։ Բ Օր. իդ. 15։
* Հմմտ. Ժգ. 18։
Բ Մակ. լ. 1։ Հդ.
3։ Գաղ. իդ. 1։
Մակ. իե. 14։
Մակ. լ. 22։ Ջոզ. ե. 4։ Մակ. բ. 8։
Մակ. ս. 5։
Ճահ. գ. 6։ Ռոմ. ե. 1։
= Մակ. լգ. 11։ Գաղ. ս. 8։
Մակ. իե. 1։
Մկն. իթ. 1։
Մկն. իթ. 9։ Ե. Մկն. իե. 4։
Մկն. գ. 4։
Գաղ. ե. 8։
Գաղ. բ. 8։ 3։
Բ Թես. բ. 10։

Մաս. Ժգ. 44։
Դատ. ժ. 42։
Ռոմ. բ. 20։
Գաղ. գ. 22։
Գաղ. գ. 8։
Մակ. Ժբ. 36։
Մակ. գբ. 11։ 18։
Մակ. ս. 1։ Գաղ. ս. 10։
ս. 10։ 15։
Մակ. ժ. 4։ Եփ. 4։ 10։
Մաս. ե. 14։ 45։
Փիլ. բ. 15։
Բ Թես. իգ. 4։
Ռոմ. ե. 6։ Եբր. Ժբ. 3։ 9։ 10։ Եբր. իգ. 12։ Յուն. Ժբ. 35։
Գաղ. գ. 3։ 21։
Գաղ. բ. 3։
Գաղ. գ. 8։ Ժբ. 18։
Եբր. Հւռբ.

եւ քու բոլոր ճամբաներդ հաստատուին։
27 Ալ կամ ձախ կողմը մի խոտորիր.
Դարձուր չարութենէ զանձուր։

ԳԼ. Ե

1 Աղաչմունք կը յորդորէ մարդիկ իմաստութիւն ստանալու։ 3 պատուիրէ հաւատիւն ու ճշմարտութեան վերայ կը յուշէ։ 18 կը պատուիրէ գոհ։ առատանալ ու պարկեշտ ըլլալ։ 22 կ'իմանայ Ծէն չէրը իր մեղքերուն պիտի բռնուի։

1 Որդեակ իմ, մտիկ ըրէ իմ իմաստութեանս,
եւ քու ականջդ իմ հանճարիս տուր,
2 Որ խոհեմութիւն պահես,
Ու քու շրթունքներդ գիտութիւն պահեն։
3 Վասն զի օտար կնոջ շրթունքներէն խորխորատ մեղր կը կաթի,
եւ անոր բիմբը ձէթէն կակուղ է.
4 Բայց անոր վախճանը դառնութիւնա պէս դառն է,
Սրոց պէս սուր է։
5 Անոր ոտքերը մահուան կ'իջնեն,
Ու անոր քայլերը դժոխքը կը հասնին։
6 Անոր ճամբաները փոփոխական են, ու չես կրնար ըմբռնել գիտնալ,
Որ չըլլայ թէ կեանց ճամբան մոռնայ։
7 Եւ հիմա, ով որդիք, լսեցէ մտիկ ըրէք,
Ու իմ բերնիս խօսքերէն մի խոտորիք։
8 Անկէ կեղեքէ ճամբադ հեռացուր,
Ու անոր տանը դրանը մի մօտենար.
9 Զըլլայ որ քու փառդ ուրիշներու՝
եւ տարիներդ անողորմ մարդու տան.
10 Զըլլայ որ օտարները քու զօրութենէդ կշտանան,
Ու քու վաստակդ օտարներուն տունը ըլլայ.
11 եւ քու վերջին ատենդ չհասնիս,
երբոր քու մարմինդ ու անդամներդ մնաչին,
12 Ու չսանաս, եւ ի՛նչպէս խրատը ատեցի,
Ու իմ սրբատ ցանդ խմանալ թիւրեր անարգեցի.
13 եւ իմ ուսուցիչներուս խօսքը մտիկ չըրի,
Ու իմ ականջս վրս վարժապետներուն չսուի.
14 Ժողովքի ու ժողովարդի մէջ
Գրեթէ ամէն չարութենէ հանդիպեցայ։
15 Դուն քու ջրակցակէ ջուր խմէ,
եւ քու ջրհորիդ մէջը վազող ջուրէն։
16 Քու աղբիւրներդ դուրս տարածուին,
Ինչպէս ջուրերու վտակները հրապարակներուն մէջ։
17 Անոնք մինակ քուկդ ըլլան,
Ու չի թէ քուկդ և օտարներուն։
18 Քու աղբիւրդ օրհնեալ ըլլայ.
եւ Քու երիտասարդութենդ կնկանը հետ ուրախ եղիր։
19 Անկիկա ահեղ սիրելի եղնիկի պէս,
եւ շնորհալի այծեմման պէս ըլլայ.
Անկէ ատեն անոր ծոցերը քեզ կշտացընեն,
Ու միշտ անոր սիրովը գմայլիս։
20 եւ ինչո՞ւ, որդեակ իմ, դուն օտար կնկան մի գրգռիս գմայլիս,
Ու օտար կնկան ծոցը գրկես։
21 Վասն զի մարդուն ճամբաները Տէրոջը աչքերուն առջեւն են,
Ու անոր ամէն քայլերը նէշ կը կշռէ։
22 Զարագործը իր անօրէնութիւնները պիտի բռնեն.
Ու անիկա իր մեղքին չուանովը պիտի բռնուի։
23 Անկիկա առանց խրատի պիտի մեռնի,
Ու իր մեծ յիմարութեամբը պիտի մոլորի։

ԳԼ. Զ

1 Երաշխաւորութեան, ե ծուլութեան 12 և անպատճառ գործ պատահիրներ։ 16 Վատութեան տասը նշան նկար բռներ։ 20 Հնազանդութեան օրհնութիւններէ։ 23 Հնութեան հետ նեղը։

1 Որդեակ իմ, եթէ որ քու բարեկամդ հաստատ երաշխաւոր եղար,
կամ օտար մարդու համար քու ձեռդ տուիր,
2 Քու բերնիդ խօսքերովը որոգայթը ինկար,
Բերնիդ խօսքերովը բռնուեցար։
3 Որդեակ իմ, չուանով ատանկ բրէ որ ազատիս.
Որովհետեւ դուն քու բարեկամդ ձեռքը մըտար,
Գնա քու բարեկամդ խնամարէն
Ու զանիկա թախանձէ։
4 Աչքերուդ քունը՝
Ու արտեւանունքներուդ ներհուում մի տար.
5 Ինչպէս որ այծեմամբ ազատիս ձեռքէն,
կամ թռչունը հաւորսին ձեռքէն ։
6 Ով ծոյլ, մրջիւնին դնա,
Անոր ճամբաները տես ու խելօքցուն եղիր.
7 Վասն զի անիկա չունի իշխան,
Ոստիկան կամ տիրող չունի,
8 Իր կերակուրը ամառուընէ կը պատրաստէ,
Իր ուտելիքը հունձքի ատեն կը ժողվէ.
9 Ով ծոյլ, մինչեւ ե՞րբ կը պառկիս.
Քունէդ ե՞րբ պիտի արթննաս։
10 Փիչ մը քնանաս, փիչ մը նիրհես,
Ու փիչ մը ձեռք ձեռքի վրայ դնես հնչելու համար.
11 Անատնէր քու ապրուստիդ ճամբորդի պէս պիտի գայ,

Ու կարօտութիւնդ՝ ապառազինեալ մարդու պէս։

12 Անօրէն ու չար մարդը
Դուռ բերնով կը չարժի։
13 Անիկա իր աչքերովը ակնարկութիւն կ՚ընէ,
Ոտքերովը կը խօսի,
Ու մատերովը բան կը սորվեցընէ։
14 Անոր սրտին մէջը ծուռութիւն կայ,
Միշտ չարութիւն կը հնարէ — հակիւներ կը հանէ։
15 Ասոր համար անոր կորուստը յանկարծ պիտի գայ։
Անիկա յանկարծ պիտի կործանի, ու ա՛լ դարման պիտի չգտնուի։

16 Ցերը աս վեց բանէն կը զզուի,
Ու անոր հոգւոյն առջեւը եօթը բան պիղծ է։
17 Ամբարտաւան աչքեր, ստամօօ լեզու
Եւ անմեղ արիւն թափող ձեռքեր,
18 Չար խորհուրդներ հնարող սիրտ,
Չարութիւն ընելու համար շուտ վազող ոտքեր,
19 Սուտ խօսող անիրաւ վկայ,
Ու հերարդ մէջ կռիւներ ցանող մարդ։
20 Որդեակ իմ, քու հօրդ պատուիրանքը պահէ,
Եւ քու մօրդ օրէնքը մի մերժեր։
21 Զանոնք միշտ քու սրտիդ վրայ կապէ,
Զանոնք քու պարանոցդ կախէ։
22 Քալածատենդ անոնք քեզի առաջնորդութիւն ընեն,
Քնացածատենդ քեզի պահպանեն,
Ու արթընցածատենդ քեզի հետ խօսակցին։
23 Քանզի պատուիրանքը ճրագ՝ ու օրէնքը լոյս է,
Եւ խրատին յանդիմանութիւնները կենաց ճամբայ են։
24 Որ քեզ դէշ կինիկէն՝
Օտար կնկան չոզբորթոզ լեզուէն պահէ։
25 Սրտիդ մէջ անոր գեղեցկութեանը մի ցանկար։
Եւ քեզ իր արուեստներովը չբռնէ։
26 Վասն զի պոռնիկ կնկան պատճառաւ
Մարդ մինչև պատառ մը հացի կ՚իջնայ։
Եւ ընտրեալ առնակինը պատուական հոգին կ՚որսայ։
27 Հնա՞ր է որ մկկը իր ծոցը կրակ դնէ,
Ու հանդերձները չայրին։
28 Հնա՞ր է որ մկկը կրակի կայծերու վրայ քալէ,
Ու անոր ոտքերը չայրին։
29 Ասոր պէս է իր դրացին կնկանը քով գացողն ալ։

Որ որ անոր դպչի՝ անմեղ չըլլար։
30 Գողը թէ որ անօթութեան համար ու իր փորը կշտացընելու համար գողութիւն ընէ,
Զեն քամահրեր ընտիր։
31 Սակայն թէ որ գտնուի՝ եօթնապատիկ կը հատուցանէ,
Իր տանը բոլոր ինչքը կու տայ։
32 Կնկան հետ չնութիւն ընողին խելքը պակաս է։
Ան բանը ընողը իր հոգին կը կորսընցընէ։
33 Անիկա վէրք ու անարգանք կը գտնէ,
Եւ անոր նախատինքը անջնջելի է։
34 Քանզի նախանձը էրկանը կատաղութիւնն է,
Ու անիկա վրէժխնդրութեան օրը չխնայեր։
35 Անիկա բնաւ ոչ փրկանքի մը չնայիր,
Կաշառք ալ չատցընելու բլլաս անիկա չհանիր։

ԳԼ· Է

1 Սաղմոն կը յորդորէ մարդիկ որ խոստութեան հետ հաստատուի ու քաջը բնաւորութիւն ունենան. 6 օրինակով մը կը ցուցնէ 10 պատուիրին խոստանալութիւնը. 22 և անպարկեշտ երեսաստրկին անհաւատութիւնը. 24 Ես անոնք չորս տեսակ մարդիկ կը դասաւորէ մարդիկ։

1 Որդեակ իմ, պահէ իմ խօսքերս,
Ու իմ պատուիրանքներս քու մէջդ ծածկէ։
2 Իմ պատուիրանքներս պահէ որ ապրիս,
Ու իմ օրէնքիս քու աչքերուդ բիբին պէս նայէ։
3 Զանոնք մատերուդ վրայ կապէ,
Զանոնք սրտիդ տախտակին վրայ գրէ։
4 Իմաստութեան ըսէ, Դուն իմ քոյրս ես.
Ու խոհեմութեան ընտանիք կանչէ,
5 Որ քեզ օտար կնիկէն
Շողոքորթութեամբ խօսող օտար կնիկէն պահեն։
6 Վասն զի իմ տանս պատուհանէն՝
Իմ վանդակէս նայեցայ։
7 Եւ անմիտներուն մէջը տեսայ,
Երիտասարդներուն մէջը հպակատամիտ պատանի մը գտայ,
8 Որ փողոցին մէջ ան կնոջը դռնէ անկիւնին քովէն կ՚անցնէր,
Ու անոր տանը ճամբան բռնեց,
9 Երբոր իրիկուն եղաւ, օրը տարաժամեցաւ
Ու գիշերուան մութը սիրեց։
10 Եւ ահա անոր առջեւը կնիկ մը ելաւ,
Անիկա պոռնիկի կերպարանք ու նենգաւոր սիրտ մը ունէր։
11 Անիկա ազազակող ու անզգամ էր,
Որ տանը ոտքերը իր տանը մէջ չէր կենար։
12 Երբեմն դուրսը, երբեմն հրապարակները,

Ց Ցոր· ժե· ու· Սաչ· ի· ու· Սաչ· ձ· ու· Ցոր· ժե· ու· Սաչ· ձ· ու· Ցոր· ժե· ու· Սաչ· ձ· ու· Ցոր· ժե

և ամէն անկիւնի քով դարանամուտ կ'ըլլար։
13 Զանիկա բռնեց համբուրեց,
ու լիրբ երեսով անոր բաւ,
14 Իմ քովս խաղաղութեան զոհեր կան.
Ես այսօր իմ ուխտերս կատարեցի.
15 Անոր համար ելայ քեզ դիմաւորելու,
քու երեսդ փնտռելու, ու քեզ գտայ։
16 Իմ անկողինս ծածկոյթներով զարդարեր եմ՝
Եգիպտոսի ծաղկանկար բեհեզով.
17 Անկողինիս վրայ գինուս,
Հալուկ ու կինամոն ցաներ եմ.
18 Եկօր մինչև առաւօտ սիրով զուարճանանք,
ու ցանկութիւններով զրօսնունք.
19 Վասն զի էրիկս տունը չէ,
Անիկա հեռու ճամբայ գնաց.
20 Ոսկիին քսակը իր հետը առաւ,
Ես *լուսնի լրման՝ օրը իր տունը պիտի դառնայ։
21 Այսպէս ՚ի շատ խօսքերովը զանիկա հրապուրեց,
ու ՚ի իր շրթունքներուն չաղոքրթութիւնովը զանիկա առիւծը։
22 Ան ՚ի չիտակ կ'երթար նոյնիսկ՝
Պարանդանոցը գացող արջառի պէս՝
Գառժուռելու ՚ի կապուած լծոցի մը պէս
Կ'երթայ,
23 Մինչև որ նետը անոր լեարդը ծակէ.
Ինչպէս որ թռչուն մը արագութով դէպ ՚ի ծուղակը կ'երթայ,
ու չգիտեր որ անիկա իր հոգւոյն համար ՚ի է։
24 Եւ հիմա, ով որդիք, լսեցէք ինծի մտիկ ըրէք,
ու իմ բերնիս խօսքերուն ականջ դրէք։
25 Քու սիրտդ անոր ճամբաներուն չխոտորի,
Ես անոր շաւիղներուն մէջը չմոլորիս.
26 Վասն զի անիկա շատերը խոցոտեց ու կործանեց,
ու ՚անոր բոլոր մեռցուցած մարդիկը զօրաւոր էին։
27 Անոր տունը դժոխքին ճամբաներն է,
Անոնք մահուան չափմաքանիները կ'իջնեն։

ԳԼ. Ը

1 Խոհմտութեան համբաւը, 6 բացայայտ խրատը, 10 գիտութեան սկիզբը, 12 բնութիւնը, 13 զգայութիւնը, 18 անմխիթարութիւնը, 22 ու յաւիտենականութեան խորհուրդի բան մըն է, զանիկա անոր հետ ունենալը երջանկութիւն է։

1 Ա.հա ՚իմաստութիւնը կը կանչէ,
ու խոհեմութիւնը իր ձայնը կու տայ։
2 Անիկա բարձր տեղերու գլուխ, ճամբու վրայ

ե՝ չափելու մէջ կը կայնի։
3 Անիկա դռներուն քովը՝ քաղաքներուն բերանը
ո՞ դռներուն մուտքը աղաղակելով կ'ըսէ,
4 Ով մարդիկ, ձեզի կը կանչեմ.
Ես իմ ձայնս մարդոց որդիներուն է։
5 Ով տգէտներ, խելամտութիւն սորվեցէք.
Ով անմիտներ, խելացող սիրտ ունեցէք։
6 Լսեցէք, վասն զի ազնիւ բաներ պիտի խօսիմ.
Ու իմ շրթունքներս պիտի բանամ ուղիղ բաներ խրատելու համար։
7 Քանզի իմ բերանս ճշմարտութիւն պիտի խօսի,
Բայց իմ շրթունքս ամբարշտութենէ կը զզուի։
8 Բերնիս բոլոր խօսքերը արդարութեամբ են,
Ես անոնց մէջը խոտորնակ ու ծուռ բան չկայ։
9 Անոնք ալ հասկցողին ուղիղ են,
Ու գիտութիւն գտնողներուն չափակ են։
10 Իմ խրատս առէք, և ոչ թէ արծաթի.
Ու բնաւոր ոսկիէն աւելի գիտութիւնը ընտրեցէք։
11 ՚Վասն զի իմաստութիւնը գոհարներէն ազնիւ է.
Ես բոլոր ցանկալի բաները չեն կրնար անոր հաւասարիլ։
12 Ես իմաստութիւնս զգաստութեան հետ կը բնակիմ,
Ես ճարտարութեամբ գիտութիւնը կը գտնեմ.
13 ՚Տէրոջը վախը չարութիւնը ատելն է.
Ես ՚հպարտութիւնը, ամբարտաւանութիւնը, չար ճամբան
Ու չնորհաւոր բերանը կ'ատեմ.
14 Խորհուրդը և իմաստութիւնը իմն է.
Ես եմ հանճարը, ու ՚զօրութիւնը իմն է։
15 ՚Թագաւորներով ինծմով կը թագաւորեն,
Ու նախանձողները ընդհատ արդարութեան կանոններ կը դնեն։
16 Ինծմով կ'իշխեն իշխանները,
Ազնւականները — երկրիս բոլոր դատաւորները։
17 ՚Ես կը սիրեմ զիս սիրողները,
Ես ՚զիս կանուխ փնտռողները զիս կը գտնեն։
18 Իմ քովս ՚հարստութիւն ու փառք,
Բնաւոր տասցաւած և արդարութիւն կայ։
19 ՚Իմ պտուղս ոսկիէն ու մաքուր ոսկիէն,
Ես իմ արդիւնքս բնաւոր արծաթէն ազնիւ է։
20 Ես արդարութեան ճամբուն մէջ
Իրաւանց չափերուն մէջ կը քալեմ,
21 †Որ զիս սիրողներուս տասցաւած ժառանգ կացնեմ.՝
ու անոնց գանձերը պիտի լեցնեմ։
22 ՚Տէրը իր ճամբուն սկիզբը՝
Իր ժամեմի գործերէն առաջ զիս տասցաւ էր։
23 ՚Ես յաւիտենից՝

ե Ես. ԽԲ. 8։
զ Գաղ. ԱՀ. 20։
է Գաղ. բ. 18։ ե. 5։ Բ. 18։
— Գաղ. ա. 20։ Բ. 5։
ը Ես. ԽԵ. 12։
թ Ես. ԽԲ. 21։
ժ Ես. ԽԲ. 8։
ի Ես. ԽԲ. 8։
ա Ես. ԽԲ. 13։ Եա։ Ա՝ղ. ԽԲ. 10։ Ա՝ղ. ԽԲ. 127։ Գաղ. գ. 14։ 15։ գ. 3։ 7։ Ա՝ղ. 16։
ե Գաղ. ը. 17։
զ Գաղ. գ. 24։
է Ա՝ղ. է. 18։
ը Ես. Դ՝ա. ր. 21։ Հա՝ղ. ԽԲ. 1։
թ Ա՝ղ. գ. 18։ Ա՝ղ. ԽԲ. 21։ Ես. ԽԲ. 1։
ժ Գաղ. գ. 19։ Գաղ. ը. 22։ Ես. ԽԲ. 7։
ի Գաղ. գ. 14։ Հա՝ղ. ԽԲ. 10։
ա Ա՝ղ. գ. 9։ Ա՝ղ. ԽԲ. 2։ Ես. ԽԲ. 12։
բ Ա՝ղ. ը. 22։
գ Ա՝ղ. ը. 4։

երկրիս սկիզբէն առաջ ՚օծուեցայ։
24 Ջեզուններըդ չեզած՝
Առաս չարեսուն ապրեւրներըդ չեզած ես ծը-
նած էիր։
25 Լեռներըդ չահեզաբարած՝
Բլուրներէն առաջ ես ծնած էիր։
26 Տակաւին երկիրը ու բաց տեղատարը
Եւ աշխարհիս հողերուն †առջինը չստեղծած,
27 Երբոր երկինքները կը պատրաստէր,
Ու անդնդոց երեսին վրայ կամար կը ձգէր,
ես հոն էի։
28 Երբոր վերի ամպերը կ'ուժգոյցներ,
Եւ անդնդոց ապրիւրները կը հաստատէր,
29 ՚Երբոր ծովուն կանոն կը դնէր,
Որ ջուրերը իր հրամանէն դուրս չելլեն,
Ո՞ր երբոր երկրիս հիմերը կը ձգէր։
30 Անոտանը ես անոր քովը ճարտարապետ էի,
՚Եւ ամէն օր անոր զուարճութիւնն էի,
Ո՞ միշտ անոր առջեւը կ'ուրախանայի։
31 Ես աշխարհիս մէջ — անոր երկրին վրայ կ'ու-
րախանայի,
Ու իմ զուարճութիւնս մարդոց որդիներուն
հետ էր։
32 Եւ հիմա, ով որդիք, լսեցէ՛ մեզի, երջ.
Ուրախ ղի իմ ճամբաներս պահողները երջա-
նիկ կ'ըլլան։
33 Խրատս մեզի երջ. ու խոհեմ ե՛ղէք,
Ու ընդ՚ո՞ւ մի մերժէք։
34 Երանի՛ այն մարդուն՝ որ լսեմ մեզի կ'ընէ
Ամէն օր իմ դուռներուս քովը կը հսկէ,
Եւ իմ դռանդ բջիներս կը դիտէ։
35 Ինչու որ ով զիս գտնողը կեանք կը գտնէ,
Ու ՚Տէրոջմէ շնորհք կը ստանայ։
36 Բայց ինծի դէմ մեղանչողը ՚իր հոգւոյն անէ-
բաւութիւն կ'ընէ։
Բոլոր զիս ատողները մահը կը սիրեն։

ԳԼ։ Թ

1 Խոհեմութեան դասախոսութիւնը։ 4 ու վարդապետութիւ-
նը։ 13 Յիմարութեան արբանեակները։ 18 ու մեղքերնին։

1 Խոհեմութիւնը ՚իր տուները չինեց,
Ո՞ր իր եօթը սիւները ‡կանգնեց։
2 ՚Իր անասունները մորթեց, ՚իր գինին ||խառնեց
Ու իր սեղանը պատրաստեց։
3 Աղիկա ՚իր աղախիններուն խրկեց,
Ո՞ր ՚քաղաքին բարձր տեղերուն վրայ ՚կը
կանչէ։
4 ՚Ով որ պարզամիտ է՝ թող հոս գայ։
Ու պակասամիտ հոգւոյն կ'ըսէ,
5 ՚Եկէք իմ հացէս կերէք,
Ու ՚խառնած գինիէս խմեցէք։
6 Յիմարութիւնը թողուցէք՝ որ ապրիք,
Ու խոհեմութեան ճամբան մէջ քալեցէք։
7 Ծաղր ընողը յանդիմանողը իրեն անար-
դանք՝
Ու ամբարիշտը խրատողը իրեն պատ կը վա-
սըկի։
8 ՚Ծաղր ընողը մի՛ յանդիմաներ, որ չըլլայ թէ
քեզի թշնամի ըլլայ։
՚Իմաստունը յանդիմանէ, ու քեզ պիտի սիրէ։
9 Իմաստունին նէ՛ս տուր, և աւելի իմաստուն
պիտի ըլլայ։
Արդար մարդուն սորվեցուր, ՚ու ‡ի իմաստու-
թիւնը պիտի աւելցընէ։
10 ՚Իմաստութեան սկիզբը Տէրոջը վախն է,
Ու ՚Նմինասրբին գիտութիւնը հանճար է։
11 ՚Վասն զի քու օրերդ բնաժամ պիտի չաւարտի,
Եւ քեզի կեանդ տարիներ պիտի աւելնան։
12 ՚Թէ որ իմաստուն ես, քեզի իմաստուն ես,
Ու թէ որ ծաղր ընող ես, ՚ուրո՞ւ մինակ
դուն պիտի կրես։
13 ՚Անզգամ կիներ ազապակով կ'ըլլայ։
Անիկա անմիտ է ու բան մը չգիտեր։
14 Եւ ՚գաղաքին բարձր տեղատանքը՝
Իր տանը դուռը սեմոսի վրայ կը նստի,
15 Որ իրենց ճամբան չիտակ գացող
Անցատրներըը կանչէ,
16 ՚Ով որ պարզամիտ է՝ թող հոս գայ։
Ու պակասամիտ հոգւոյն կ'ըսէ,
17 ՚Գողցուած ջուրերը անոյշ են,
Եւ գաղտուկ հացը հաճոյ կ'ըլլայ։
18 Բայց անիկա չգիտեր որ ՚անո տեղը մեռելներ
կան,
Ո՞ր անոր հրաւիրած մարդիկը գժոխքին ան-
դունդներուն մէջն են։

ԳԼ։ Ժ

Սա գլուխս մինչև գասաս հինգերորդ գլուխը կը պարունակէ գանազան ատրիպներ, ու անանց հակադիր հոգեկան վիճակներուն վրայով ծանօթութիւններ։

Սողոմոնին առակները։

1 Իմաստուն տղան իր հայրը կ'ուրախացընէ.
Բայց անմիտ տղան իր մօրը տրտմութիւն է։
2 ՚Անօրէնութեան գանձերը օգուտ չեն ըներ.

ա Կամ՝ հասասաւէ
ցոյ։
բ Բար. ժե. ղ. ե։
գ Կամ բարձր տեղերը։
դ Նահ. ա. ը. 10։
Բար. լբ. 10. 11։
Ապդ. լգ. ղ. ձդ.
ը. Երեմ. ե. 22։
ե Բար. ա. 4։
զ Բար. ա. 1. ը. 13։

է Առած. գ. 17. Կոչ.
ա. 13։
ը Ապդ. ժգ. 3։
թ Ապդ. ձմ. ա. 1. ը։
ժ Էս. ա. 2։
ի ԳԼ. գ. 13. 15։
ժա ԳԼ. ժբ. ե։
ժբ ԳԼ. բ. ե։

ժգ Առած. ժգ. 16. Ե.
կնս. բ. 20. 21.
22. ասՒնա. բ. ե։
ժդ Եբէր. ասաչ.
ժե Առած. իբ. 4։
ժզ Հաղ. ե. 9. ԳԼ.
բ. 20. 21։
ժէ Առած. ժա. 31։
ժը ԳԼ. ժ. 1։
ի Կամ սրբոց.
իա ԳԼ. գ. 2. 16. ժ.
27։
իբ Բար. լե. ե. 7։
իգ ԳԼ. ե. 11։
իդ Հաղ. 3։

իե Առած. ժգ. 16։
իզ Բար. իբ. 20. Սապ.
ձմ. 10. ԳԼ. ա.
7։
իէ Կամ սրբոց
իը ԳԼ. ա. 18. ե. 27։
—
= ԳԼ. ժե. 20. ժե.
21. 23. ժբ. 13.
ԿՒ. 3. 15։
ֆ Սապ. իԿՒ. ե. ևս.
ԳԼ. ժա. 4. Ղա. կ.
ժբ. 19. 20։

[4]Բայց արդարութիւնը մահուանէ կ'ազատէ ։
3 [5]Տէրը արդարին հոգին անօթի չթողուր ,
Բայց ամբարիշտներուն ցանկութիւնը կը խա-
փանէ ։
4 [6]Ծոյլ ձեռքով բանողը աղքատ կ'ըլլայ ։
Բայց ՝ժիր մարդոց ձեռքը հարստութիւն կը
բերէ ։
5 Ան որ ամառը կը ժողվէ՝ խոհեմ տղայ է ։
Հունձքի ատեն քնացողը ՝ամօթով պատճառ
եղող տղայ է ։
6 Արդարին գլուխը վրայ օրհնութիւններ կան.
Բայց [7]բռնութիւնը ամբարիշտներուն բերանը
կը գոցէ ։
7 [8]Արդարուն յիշատակը օրհնեալ կ'ըլլայ ։
Բայց ամբարիշտներուն անունը կը փտի ։
8 Իմաստուն սիրտ ունեցողը պատուիրանքները
կը բառնէ ։
[9]Բայց յիմար շրթունք ունեցողը կը կործանի ։
9 [10]Կատարելութեամբ քալողը ապահովութեամբ
կը քալէ ։
Բայց իր ճամբաները ծռողը պիտի ճանչցուի ։
10 [11]Աչքով ակնարկութիւն բնողը նեղութիւն կա-
տայ ։
[12]Ու յիմար շրթունք ունեցողը կը կործանի ։
11 [13]Արդարին բերանը կենաց աղբիւր է ։
Բայց [14]բռնութիւնը ամբարիշտներուն բերանը
կը գոցէ ։
12 Ատելութիւնը կռիւներ կը հանէ ։
Բայց ՝սէրը ամէն յանցանքներըը կը ծածկէ ։
13 Իմաստունին շրթանցը վրայ իմաստութիւն կը
գտնուի ։
Բայց [15]պակասամիտ եղողին կռնակին հասնիր
գաւազան մը ։
14 Իմաստունները գիտութիւն կը գանձեն ։
Բայց ՝յիմարին բերանը կործանումն մօտ է ։
15 [16]Հարստացին ճոխութիւնը իր ամուր քաղաքն է.
Բայց անտանկներուն աղքատութիւնը իրենց
կործանումն է ։
16 Արդարին գործը կենաց համար է ։
Իսկ ամբարիշտին արդիւնքը մեղաց համար է ։
17 Խրատ պահողը կենաց ճամբուն մէջ է ։
Բայց յանդիմանութիւնը մերժողը կը մոլորի ։
18 Ատելութիւնը ծածկողը առասպել շրթունք ու-
նի ։
Ու [17]բամբասանք հանողը անմիտ է ։
19 [18]Շատ խօսքերու մէջ յանցանք պակաս չէ ։
Բայց ՝ինք շրթունքները զգաստ խելացի է ։
20 Արդարին լեզուն բնաւոր արծաթ է ։
Ամբարիշտներուն սիրտը քիչ արժէք ունի ։
21 Արդարին շրթունքները շատերուն առաջնոր-
դութիւն կ'ընեն ,
Բայց յիմարները խելքի պակասութենէն կը
մեռնին ։
22 [19]Տէրոջը օրհնութիւնն է որ հարստութիւն կու-
տայ ,
Ու անոր հետ տրտմութիւն չխառներ ։
23 [20]Զարմութիւն բնելը յիմարին զուարճանքն է ։
Բայց խոհեմ մարդուն՝ իմաստութիւնը ։
24 [21]Չար մարդուն վախցած բանը իր վրայ կու գայ ։
Բայց ՝արդարներուն փափաքը կը լեցուի ։
25 Մրրիկը անցնելուն պէս ամբարիշտը բնաջինջ
կ'ըլլայ ։
Բայց ՝արդարը յաւիտենական հիմ մէ ։
26 Ինչպէս է քացախը ակռաներուն , և ծուխը
աչքերուն ,
Այնպէս ալ ծուլերը իրենց պատուիրողներուն ։
27 [22]Տէրոջը վախը օրեր կ'աւելցնէ ։
Բայց ամբարիշտներուն տարիները պիտի կար-
ճնան ։
28 Արդարներուն յոյսը ուրախութիւն է ։
Բայց ՝ամբարիշտներուն ակնկալութիւնը պի-
տի կորսուի ։
29 Տէրոջը ճամբան արդարին զօրութիւն է ։
[23]Բայց անօրէնութիւն գործողներուն կործա-
նում է ։
30 [24]Արդարը պիտի չսասանի յաւիտեան ։
Բայց ամբարիշտները երկրի վրայ պիտի չբնա-
կին ։
31 ՝Արդարին բերանը իմաստութիւն կը բղխի ։
Բայց նենգաւոր լեզուն պիտի կտրուի ։
32 Արդարին շրթունքները հաճոյ բանը գիտեն ,
Բայց ամբարիշտներուն բերանը՝ դէշ նենգա-
թիւն ։

ԳԼ· ԺԱ.

1 [25]Նենգութեան կշիռը Տէրոջը առջևը
պիղծ է ։
Բայց ուղիղ կշռոյ քարը անոր հաճոյ է ։
2 [26]Երբոր հպարտութիւնը գայ , անարգութիւնն
ալ կու գայ ։
Բայց խոնարհներուն իմաստութիւն հետ է ։
3 [27]Ուղիներուն չիտակութիւնը անոնց առաջ-
նորդութիւն կ'ընէ ։
Բայց անօրէններուն ծռութիւնը զանոնք բը-
նաջինջ կ'ընէ ։
4 [28]Բարկութեան օրը հարստութիւնը օգուտ մը
չընեներ ։
Բայց արդարութիւնը մահուանէ կ'ազատէ ։
5 Անարատ մարդուն արդարութիւնը անոր ճամ-
բան կ'ուղղէ ։
Բայց անիրաւին իր անիրաւութեան մէջ կը
գայ ։
6 Ուղղամիտներուն արդարութիւնը զանոնք կը
ազատէ ։
Բայց անհաւատներ իրենց ցանկութեանց մէջ
կը բռնուին ։
7 Երբ չար մարդ մեռնի , անոր յոյսը կը կորսուի ։
Ու անիրաւներուն ակնկալութիւնը կը կորսուի ։
8 Արդարը նեղութենէ կ'ազատի ,
Ու չարը անոր տեղը կ'իյնայ ։
9 Ագահ մարդ իր ընկերը բերնով կը կորսնցնէ ։
Բայց արդարները գիտութեամբ կ'ազատին ։
10 Արդարներուն յաջողութեան համար քաղաքը
կ'ուրախանայ ։
Ու ամբարիշտներ կորսուելուն համար ցնծու-
թիւն կ'ըլլայ ։
11 Ուղիղներուն օրհնութեամբ քաղաքը կը բարձ-
րանայ ։
Բայց ամբարիշտներուն բերնով կը կործանի ։
12 Ընկերը արհամարհող մարդը անմիտ է ։
Բայց խելացի մարդը լռութիւն կը պահէ ։
13 Զրպարտիչ մարդը գաղտնիքներ կը յայտնէ ։
Բայց հաւատարիմ հոգին գաղտնիքը կը ծած-
կէ ։
14 Խորհուրդ չունեցող ազգը կ'իյնայ ։
Բայց խորհրդականներու բազմութեան մէջ
ապահովութիւն կայ ։
15 Օտարականին համար շատ վնասակար է ան
որ երաշխաւորութիւն կ'ընէ ։
Բայց ատելութենէ ազատ եղողը ապահով է ։
16 Շնորհալի կինը պատիւ կը գտնէ ։
Բայց անողորմները միայն հարստութիւն կը
գտնեն ։
17 Ողորմած մարդը իր անձին բարիք կ'ընէ ։
Բայց դաժան մարդը իր մարմինը կը տանջէ ։
18 Չար մարդուն վարձքը խաբէութիւն է ։
Բայց արդարութիւն սերմանողին վարձքը
հաստատ է ։
19 Արդարութեան մէջ հաստատուն մարդը կեան-
քի կը հասնի ։
Բայց չարութեան հետամուտ եղողը իր մահը
կը գտնէ ։
20 Սրտով ծուռ եղողները Տէրոջը գարշելի են ։
Բայց անարատ ճամբան երթալով հաճոյ են ։
21 Ձեռք ձեռքի տուած չարը անպատիժ չի մնար ։
Բայց արդարին սերունդը կ'ազատի ։
22 Ինչպէս ոսկի մատանի խոզին քթին ,
Այնպէս է գեղեցիկ կին խելքէ զուրկ ։
23 Արդարներուն ցանկութիւնը միայն բարիք է ։
Բայց չարերուն յոյսը բարկութիւն է ։
24 Ոմանք կը ցրուեն , և աւելի կ'առատանայ ։
Ոմանք կը խնայեն , և միայն կորուստի կը հա-
սնին ։
25 Առատաձեռն մարդը պիտի հարստանայ ։
Ջրող մարդն ալ ինքն ջրուելու է ։
26 Ցորենը պահողին անէծք կու գայ ։
Բայց ծախողին օրհնութիւն կու գայ ։
27 Բարին փնտռողը բարեհաճութիւն կը գտնէ ։
Բայց չարը փնտռողին չարը կու գայ ։
28 Իր հարստութեան վրայ յուսացողը պիտի իյնայ ։
Բայց արդարները կանաչի պէս պիտի ծաղկին ։
29 Իր տունը վրդովողը քամի պիտի ժառանգէ ։
Ու յիմարը իմաստուն սրտին ծառայ պիտի ըլլայ ։
30 Արդարին պտուղը կեանքի ծառ է ։
Ու հոգիներ շահողը իմաստուն է ։
31 Ահա արդարը երկրի վրայ պիտի հատուցում
առնէ ։
Որչափ աւելի՝ ամբարիշտն ու մեղաւորը ։
32 Ով որ խրատը կը սիրէ , գիտութիւնը կը սիրէ ,
Բայց խրատը ատողը անասուն պէս յիմար է ։
33 Բարին Տէրոջմէ պիտի հաճոյանայ ,
Բայց չար խորհուրդներ ընողը դատապարտե-
լու է ։
34 Մարդ չի կրնար հաստատուն կենալ չարու-
թեամբ ,
Բայց արդարներուն արմատը չի շարժիր ։
35 Իմաստուն կինը իր ամուսնոյն պսակն է ,
Բայց ամօթալի կինը ոսկորներուն մէջ փտու-
թիւն է ։
36 Արդարներուն ցանկութիւնը միայն բարիք է ,
Բայց ամբարիշտներուն յոյսը բարկութիւն է ։
37 Ոմանք կը ցրուեն , և աւելի կ'առատանայ ։
Ոմանք կը խնայեն , և միայն կորուստի կը հա-
սնին ։
38 Առատաձեռն մարդը պիտի հարստանայ ։
Ջրող մարդն ալ ինքն ջրուելու է ։
39 Ցորենը պահողին անէծք կու գայ ։
Բայց ծախողին օրհնութիւն կու գայ ։
40 Բարին փնտռողը բարեհաճութիւն կը գտնէ ։
Բայց չարը փնտռողին չարը կու գայ ։
41 Իր հարստութեան վրայ յուսացողը պիտի իյնայ ։
Բայց արդարները կանաչի պէս պիտի ծաղկին ։
42 Իր տունը վրդովողը քամի պիտի ժառանգէ ։
Ու յիմարը իմաստուն սրտին ծառայ պիտի ըլլայ ։
43 Արդարին պտուղը կեանքի ծառ է ։
Ու հոգիներ շահողը իմաստուն է ։
44 Ով որ խրատը կը սիրէ , գիտութիւնը կը սիրէ ,
Բայց խրատը ատողը անասուն պէս յիմար է ։
45 Բարին Տէրոջմէ պիտի հաճոյանայ ,
Բայց չար խորհուրդներ ընողը դատապարտե-
լու է ։
46 Մարդ չի կրնար հաստատուն կենալ չարու-
թեամբ ,
Բայց արդարներուն արմատը չի շարժիր ։
47 Իմաստուն կինը իր ամուսնոյն պսակն է ,
Բայց ամօթալի կինը ոսկորներուն մէջ փտու-
թիւն է ։
48 Արդարներուն ցանկութիւնը միայն բարիք է ,
Բայց ամբարիշտներուն յոյսը բարկութիւն է ։
49 Ոմանք կը ցրուեն , և աւելի կ'առատանայ ։
Ոմանք կը խնայեն , և միայն կորուստի կը հա-
սնին ։
50 Առատաձեռն մարդը պիտի հարստանայ ։
Ջրող մարդն ալ ինքն ջրուելու է ։
51 Ցորենը պահողին անէծք կու գայ ։
Բայց ծախողին օրհնութիւն կու գայ ։
52 Բարին փնտռողը բարեհաճութիւն կը գտնէ ։
Բայց չարը փնտռողին չարը կու գայ ։
53 Իր հարստութեան վրայ յուսացողը պիտի իյնայ ։
Բայց արդարները կանաչի պէս պիտի ծաղկին ։
54 Իր տունը վրդովողը քամի պիտի ժառանգէ ։
Ու յիմարը իմաստուն սրտին ծառայ պիտի ըլլայ ։
55 Արդարին պտուղը կեանքի ծառ է ։
Ու հոգիներ շահողը իմաստուն է ։
56 Ով որ խրատը կը սիրէ , գիտութիւնը կը սիրէ ,
Բայց խրատը ատողը անասուն պէս յիմար է ։
57 Բարին Տէրոջմէ պիտի հաճոյանայ ,
Բայց չար խորհուրդներ ընողը դատապարտե-
լու է ։
58 Մարդ չի կրնար հաստատուն կենալ չարու-
թեամբ ,
Բայց արդարներուն արմատը չի շարժիր ։
59 Իմաստուն կինը իր ամուսնոյն պսակն է ,
Բայց ամօթալի կինը ոսկորներուն մէջ փտու-
թիւն է ։
60 Արդարներուն ցանկութիւնը միայն բարիք է ,
Բայց ամբարիշտներուն յոյսը բարկութիւն է ։

Բայց [1]արդարութիւնը մահուանէ կ'ազատէ ։
5 կատարեալներուն արդարութիւնը անոնց ճամ-
բան կը չիղակ ։
Բայց անիրաւը իր անիրաւութեամբը կ'իյնայ ։
Հ արդիներուն արդարութիւնը զանոնք կ'ա-
զատէ ։
Բայց [2]անօրէնները իրենց [3]չարութիւնը մէջ
կը բռնուին ։
7 [4]Երբոր չար մարդը մեռնի , յոյսը ակնկալու-
թիւնը կը կորսուի ։
Եւ անօրէններուն յոյսը կը կորսուի ։
8 [5]Արդարը նեղութենէ կ'ազատի ,
Ու անոր տեղը ամբարիշտը կ'երթայ ։
9 [6]Կեղծաւորը բերնովը իր դրացին կը կորնչցնէ ։
Բայց արդարները գիտութեամբ կ'ազատուին ։
10 [7]Արդարներուն յաջողութեանը վրայ քաղաքը
կ'ուրախանայ ։
Ու երբոր չարերը կորսուին , ցնծութեան ձայն
կ'ըլլայ ։
11 [8]Ուղիղներուն օրհնութիւնովը քաղաքը կը
բարձրանայ ։
Բայց ամբարիշտներուն բերնովը կը կործանի ։
12 Գակասամիտ եղբայր իր դրացին կ'արհամարհէ ։
Բայց խոհեմ մարդը կը լռէ ։
13 [9]Բանսարկութեան պտտողը գաղտնիքը կը
յայտնէ ։
Բայց հաւատարիմ հոգի ունեցողը բանը կը
ծածկէ ։
14 Ժողովուրդը [10]առանց [11]խոհականութեան կը
կործանի ։
Բայց խորհրդականներու բազմութեամբ փըր-
կութիւն կ'ըլլայ ։
15 [12]Օտարականին երաշխաւոր եղողը անշուշտ չա-
րիքի կը հանդիպի ։
Բայց երաշխաւորութիւնը ատողը ապահով է ։
16 [13]Շնորհալի կինիկը պատիւ կը առնայ ։
Եւ [14]զօրաւոր մարդ իկ հարստութիւն կը առ-
նան ։
17 [15]Ողորմած մարդը իր անձին ագնկութիւն կ'ընէ ։
Բայց անողորմ մարդը իր մերձաւոր նեղու-
թիւն կու տայ ։
18 Զար մարդը մեռած գործ կը գործէ ։
Բայց [16]արդարութիւն ցանողը ապահով վարձք
կ'ունենայ ։
19 Ինչպէս որ արդարութիւնը կենաց [17]—ը-ը-ը-է ,
Նոյնպէս ալ չարութեան հետեւողը իր մա-
հուանը [18]երթայ ։
20 Մեռած սիրտ ունեցողները Տէրոջը առջեւը պիղծ
են ։
Բայց ուղիղ ճամբայ քալողները անոր հաճոյ են ։
21 [19]Անօրէնները [20]ձեռք ձեռքի տ-ը-է դի-
նէ , անպատիժ պիտի չմնան ։
Բայց [21]արդարներուն սերունդը պիտի ազատի ։
22 Գեղեցիկ կնիկը՝ որ խոհեմութիւն չունի ,
Խոզին քիթը ոսկի օղակին նմանէ ։
23 Արդարներուն ցանկութիւնը միայն բարու-
թիւն է ։
Բայց անօրէններուն ակնկալութիւնը բար-
կութիւն պիտի ըլլայ ։
24 Մ-որ կայ որ ի- տ-ը-ծ-է ցրուելով կ'ա-
ւելցնէ ,
Ու ի-ր չափէ դուրս կը խնայէ , բայց
կաթսաութեան կ'հասնի ։
25 [22]Բարեբար անձը պիտի գիրնայ ։
[23]Ով որ կ'ոռոգէ՝ ինքն ալ պիտի ոռոգուի ։
26 [24]Յարներ պահողին՝ ժողովուրդը անէծք կու
տայ ։
Բայց [25]գնութիւնը գլխուն վրայ օրհ-
նութիւն կ'ըլլայ ։
27 Աղկութեան համար փոյթ ունեցողը շնորհք
կը առնայ ։
[26]Բայց ով որ գէշութիւն կը փնտռէ , անիկա
իրեն պիտի հանդիպի ։
28 Իր հարստութեանը վրայ յոյսը դնողը պիտի
իյնայ ։
Բայց արդարները [27]կանանչ տերեւի պէս պի-
տի ծաղկին ։
29 Իր տանը նեղութիւն տուողը [28]հով պիտի ժա-
ռանգէ ։
Ու յիմարը խնամուն սիրտ ունեցողին ծա-
ռայ պիտի ըլլայ ։
30 Արդարին պտուղը կենաց ծառ է ։
Եւ [29]հոգիներ վաստկողը խնամուն է ։
31 [30]Ահա արդարը երկրի վրայ պատիժ կը կրէ ։
Ո՛ր մնաց ամբարիշտը ու մեղաւորը ։

ԳԼ ։ ԺԲ

1 Ով որ սիրողը գիտութիւնը կը սիրէ ։
Ու յանդիմանութիւնը ատողը անմիտ է ։
2 [31]Բարի մարդը Տէրոջմէ շնորհք կը առնայ ։
Բայց [32]—————ը նենգաւոր մարդը պիտի դա-
տապարտէ ։
3 Մարդը անիրաւութեամբ հաստատութիւն
չունենար ։
Բայց [33]արդարներուն արմատը չսարժիր ։
4 [34]Առաքինի կինիկը իր երկանքը պսակ է ։
Բայց նախատինք բերողը ոսկորներուն
մէջի փտութեան պէս է ։

1 [1] Առ · ի · 1 ։
2 [1] Գլ · ի · 11 · Առ · ի · 1 ։
3 [1] Առ · ի · 7 ։
4 [1] Գլ · խի · 1 ։
5 [1] Գլ · ի · 11 · Առ · խի · 19 ։
6 [1] Գլ · խի · 12 · Առ · ի · 11 · Գլ · ժ · 11 · Առ · ի · 7 ։
7 [1] Գլ · ժ · 28 · Առ · ի · 12 ։
8 [1] Գլ · խ · 11 ։
9 [1] Առ · ը · 11 ։
10 [1] Գլ · խի · 11 · Առ · ի · 10 ։
11 [1] Գլ · ը · 34 ։
12 [1] Առ · ժ · 1 · Առ · ի · 30 ։
13 [1] Գլ · ի · 9 · Առ · ի · 28 ։
14 [1] Գլ · ի · 22 · Առ · ի · 18 ։
15 [1] Գլ · ի · 13 · Առ · ի · 26 ։
16 [1] Գլ · ի · 17 · Առ · ի · 25 ։
17 [1] Գլ · ի · 18 · Առ · ի · 24 ։
18 [1] Գլ · ի · 19 · Առ · ի · 23 ։
19 [1] Գլ · ի · 20 · Առ · ի · 22 ։
20 [1] Գլ · ի · 21 · Առ · ի · 21 ։
21 [1] Գլ · ի · 22 · Առ · ի · 20 ։
22 [1] Գլ · ի · 23 · Առ · ի · 19 ։
23 [1] Գլ · ի · 24 · Առ · ի · 18 ։
24 [1] Գլ · ի · 25 · Առ · ի · 17 ։
25 [1] Գլ · ի · 26 · Առ · ի · 16 ։
26 [1] Գլ · ի · 27 · Առ · ի · 15 ։
27 [1] Գլ · ի · 28 · Առ · ի · 14 ։
28 [1] Գլ · ի · 29 · Առ · ի · 13 ։
29 [1] Գլ · ի · 30 · Առ · ի · 12 ։
30 [1] Գլ · ի · 31 · Առ · ի · 11 ։
31 [1] Գլ · ի · 32 · Առ · ի · 10 ։
1 [2] Առ · ժ · 9 ։
2 [2] Գլ · ի · 5 · Առ · ի · 9 ։
3 [2] Գլ · ի · 6 · Առ · ի · 8 ։
4 [2] Գլ · ի · 7 · Առ · ի · 7 ։
5 [2] Գլ · ի · 8 · Առ · ի · 6 ։
6 [2] Գլ · ի · 9 · Առ · ի · 5 ։
7 [2] Գլ · ի · 10 · Առ · ի · 4 ։
8 [2] Գլ · ի · 11 · Առ · ի · 3 ։
9 [2] Գլ · ի · 12 · Առ · ի · 2 ։
10 [2] Գլ · ի · 13 · Առ · ի · 1 ։
11 [2] Գլ · ի · 14 · Առ · ի · 0 ։
12 [2] Գլ · ի · 15 · Առ · ի · 9 ։
13 [2] Գլ · ի · 16 · Առ · ի · 8 ։
14 [2] Գլ · ի · 17 · Առ · ի · 7 ։
15 [2] Գլ · ի · 18 · Առ · ի · 6 ։
16 [2] Գլ · ի · 19 · Առ · ի · 5 ։
17 [2] Գլ · ի · 20 · Առ · ի · 4 ։
18 [2] Գլ · ի · 21 · Առ · ի · 3 ։
19 [2] Գլ · ի · 22 · Առ · ի · 2 ։
20 [2] Գլ · ի · 23 · Առ · ի · 1 ։
21 [2] Գլ · ի · 24 · Առ · ի · 0 ։
22 [2] Գլ · ի · 25 · Առ · ի · 9 ։
23 [2] Գլ · ի · 26 · Առ · ի · 8 ։
24 [2] Գլ · ի · 27 · Առ · ի · 7 ։
25 [2] Գլ · ի · 28 · Առ · ի · 6 ։
26 [2] Գլ · ի · 29 · Առ · ի · 5 ։
27 [2] Գլ · ի · 30 · Առ · ի · 4 ։
28 [2] Գլ · ի · 31 · Առ · ի · 3 ։
29 [2] Գլ · ի · 32 · Առ · ի · 2 ։
30 [2] Գլ · ի · 33 · Առ · ի · 1 ։
31 [2] Գլ · ի · 34 · Առ · ի · 0 ։
32 [2] Գլ · ի · 35 · Առ · ի · 9 ։
33 [2] Գլ · ի · 36 · Առ · ի · 8 ։
34 [2] Գլ · ի · 37 · Առ · ի · 7 ։

5 Աղտարձներուն մտածութիւնները իրաւունք են.
Բայց ամբարիշտներուն խորհուրդները նենգութիւն են։
6 Ամբարիշտներուն խօսքերը արիւնի համար դարան են.
Բայց ուղիղներուն բերանը զիրենք կ'ազատէ։
7 Ամբարիշտները կը կործանին ու բնաջինջ կ'ըլլան.
Բայց արդարներուն տունը կը հաստատուի։
8 Մարդը իր խոհեմութեանը չափ կը գովուի.
Բայց ծուռ սիրտ ունեցողը կ'անարգուի։
9 Անշնչող մարդը՝ որ ծառայ ունի,
Ինքը մեծցնող ու հացի կարօտ եղողէն աղէկ է։
10 Արդարը իր անասուններուն կենացը համար հոգ կը տանի.
Բայց ամբարիշտներուն ալիքները անողորմ են։
11 Իր երկիրը գործզոր հացով կը կշտանայ.
Բայց գառարկ մարդուց հետևողը պակասութիւն է։
12 Ամբարիշտը չարերուն աւարին կը փափաքի.
Բայց արդարներուն արմատը պտուղ կու տայ։
13 Չարը իր շրթունքներուն յանցանքովը որոգայթին կ'իյնայ.
Բայց արդարը նեղութենէն կ'ելլէ։
14 Մարդը իր բերնին պատուղէն բարիքներով կը լեցուի.
Ու մարդուն ձեռաց հատուցումը իրեն պիտի գառնայ։
15 Յիմարին ճամբան իր աչքերուն չիսկակ է.
Բայց խրատ մեկ բնազդ խնամուն է։
16 Յիմարը նոյն օրը կը յայտնէ իր բարկութիւնը.
Բայց անարգանքը ծածկողը խելացի է։
17 Ճշմարտութիւն խօսողը արդարութիւն կը յայտնէ.
Իսկ սուտ վկան՝ նենգութիւն։
18 Մտածկան կան որ իրենց չտասխօսութեամբը սուրի պէս կը խոցոտեն.
Բայց իմաստուններուն լեզուն բժշկութիւն է։
19 Ճշմարտախօս շրթունքը միշտ հաստատ կը մնայ.
Բայց սուխօս լեզուն վայրկենական է։
20 Չարութիւն մտածողին սրտին մէջը նենգութիւն կ'ըլլայ.
Բայց խաղաղութեան համար խորհուրդ բնազնները ուրախութիւն կ'ունենան։
21 Աղտարին բնաւ չարիք չհասներ.
Բայց ամբարիշտները իշտասութիւններով կը լեցուին։
22 Սուտ շրթունքը Տէրոջը գզուելի է.
Բայց հաւատարմութիւն ընողները անոր հաճոյ են։
23 Խոհեմ մարդը իր գիտցածը կը ծածկէ.
Բայց յիմարներուն սիրտ յիմարութիւն կը հրատարակէ։
24 Ժիր մարդոց ձեռքը կ'իշխէ.
Ու ծոյլը հարկատու կ'ըլլայ։
25 Մարդուն սրտին մէջ եղող վիշտը գանիկա կը ճնշէ.
Բայց բաղկ խօսքը կ'ուրախացնէ զանիկա։
26 Աղտարը ընկերին ճամբայ կը ցուցնէ.
Բայց ամբարիշտներուն ճամբան զիրենք կը մոլորցնէ։
27 Ծոյլը իր որսը չխփեր.
Բայց ժիր մարդուն առացուածքը պատուական է։
28 Արդարութեան ճամբուն մէջ կեանք կայ.
Ու անոր չտխրելութեան ճամբուն մէջ մահ չկայ։

ԳԼ. ԺԳ

1 Իմաստուն տղան իր հօրը խրատը հպէ՛ընդունի.
Բայց ծաղր ընողը յանդիմանութիւնը մտիկ չընէր։
2 Մարդը իր բերնին պատուղէն բարութիւն կ'ուտէ.
Բայց անօրէններուն հոգին բռնութիւն։
3 Իր բերանը զգուշացնողը իր անձը կը պահէ.
Բայց շրթունքները լայն բացողը պիտի կորսուի։
4 Ծոյլին հոգին կը ցանկայ ու բան մը չունի.
Բայց ժրաջան մարդուց հոգին կը գիրնայ։
5 Սուտ խօսքը արդարին ատելի է.
Բայց ամբարիշտը անմտալից ու խայտառակ վարք ունի։
6 Արդարութիւնը կատարելութեամբ փայտնեղը կը պահպանէ.
Բայց չարութիւնը մեղաւորները կը կործանէ։
7 Կան որ զիրենք հարուստ կը ցուցնեն ու բան մը չունին,
Ե՛ն զիրենք աղքատ կը ցուցնեն ու չատ հարստութիւն ունին։
8 Մարդուն կենացը փրկանքը իր հարստութիւնն է.
Բայց աղքատը յանդիմանութիւն չլսեր։
9 Աղտարին լոյսը զուարթ պիտի ըլլայ.
Բայց ամբարիշտներուն ճրագը պիտի մարի։
10 Յիրաւի հպարտութենէ կռիւ կը ծագի.
Բայց խրատ ընդունողներուն քովը իմաստութիւն կայ։

---

1 Գլ. ա. 11. 18.
2 Գլ. ժգ. 3.
3 Սաղ. ιβ. 36. 37. Գլ. ա. 31. Մատ. ե. 21—37.
4 = Թագ. իե. 17.
5 Գլ. ժգ. 7.
6 Ես. գ. 10. Գլ. իբ. 13.
7 Գլ. գ. 33.
8 Գլ. ժբ. 7.
9 Գլ. ժգ. 9. ժբ. 10.
10 Ես. գ. 10. 11.
11 Գլ. գ. 7. Ղուկ. ժբ. 11.
12 Գլ. իβ. 11.
13 Գլ. ժգ. 9.
14 Սաղ. ծէ. 4. ծԹ. 7. ծգ. 3.
15 Սաղ. ծբ. 3. Գլ. ժԹ. 2.
16 Գլ. գ. 17. ժա. 29. Բայց. իբ. 13.
17 Գլ. ժգ. 19. ժե. 4.
18 = Թագ. բ. 32.
19 Գլ. ժբ. 18.
20 Սաղ. ճԹ. 1. Գլ. իա. 33. Ես. ե. 20. 21.
21 Գլ. ժբ. 26.
22 = Թագ. ժ. 4.
23 Գլ. ժգ. 16. ժե. 2.
24 Գլ. ժգ. 4.
25 Գլ. ժե. 13.
26 Ես. ծ. 4.
27 = Թագ. բ. 32.
28 Գլ. ժբ. 14.

բարեացեալ է.
1 Կ= Բայց չարչրուած հոգուած մարդուն Հանգուցեալ Հոգին։
2 Գլ. ժ. 4.
3 Գլ. ժ. 3. 5. 6.
4 Գլ. ժբ. 9.
5 Ես. ե. 20.
6 Ես. ծ. 3. Գլ. իա. 33. Ես. ե. 20. Գլ. իգ. 4.
7 Գլ. ժբ. 9.
8 Ես. ե. 20. Գլ. իա. 33. Ես. ե. 20. Գլ. իգ. 4.

11 ᵉԱնիրաւութեամբ խաղաղ հարստութիւնը պիտի պակսի.
Բայց ով աշխատութեամբը ժողվողը պիտի շատցընէ.
12 Ուշացած յոյսը սիրտը կը հիւանդացընէ.
Բայց ᵇփափագին հանդիպիլը կենաց ծառ մըն է.
13 ᶜԽօսքը արհամարհողը պիտի կորսուի.
Բայց պատուիրանքին վախցողը վարձք պիտի առնէ.
14 ᵈԽնամտութեան օրէնքը կենաց ապրիւր է՝
ᵉՄահուան որոգայթներէն ազատ ընելու համար.
15 Բարի խոհեմութիւնը շնորհք կու տայ.
Բայց անօրէններուն ճամբան դժուարին է.
16 ᶠԱմէն խելացի խնամութեամբ կը գործէ.
Բայց անմիտը յիմարութիւն կը տարածէ.
17 Զար պատգամաւորը թշուառութեան մէջ կ'ինկնայ.
Բայց ᵍհաւատարիմ դեղապանը բժշկութիւն է.
18 Խրատ անարգողը աղքատութիւն ու անարգութիւն կը կրէ.
Բայց ʰյանդիմանութիւն մտիկ ընողը պատիւ կը գտնէ.
19 ⁱփափագին կատարուիլը հոգիին անոյշ է.
Ու չարագործութենէ հեռ կենալը յիմարներուն զզուելի է.
20 Խնամատուներուն հետ քալողը խնամատու կ'ըլլայ.
Բայց անմիտներուն հետ ընկերացողը †չար կ'ըլլայ.
21 ʲՄեղադրութիւնները հետևէն ձախորդութիւն կ'երթայ.
Բայց արդարներուն բարիք կը հատուցանի.
22 Բարի մարդը իր որդւոցը որդիներուն ժառանգութիւն կը թողու.
Բայց չհետացուրին սասցուածքը արդարին համար կը պահուի.
23 ᵏՂքրատներուն մշակած երկրին մէջը շատ ուտելիք կայ.
Բայց չ՚ար կայ որ անիրաւութենէ կը կորսուի.
24 ˡԳաւազանին խնայողը իր որդին կ'ատէ.
Բայց զանիկա սիրողը կանուխհետ կը խրատէ.
25 ᵐԱրդարը մինչև իր անձին կշտանալը կ'ուտէ.
Բայց ամբարիշտներուն փորը կարօտութիւն պիտի քաշէ.

ԳԼ. ԺԹ

1 ⁻Ի տնատուն կիներուն երկնց տունը կը շինեն.
Բայց յիմար կիներ զանիկա իր ձեռքովը կը փլցընէ.
2 Իր ուղղութեանը մէջ քալողը Տէրոջմէ կը վախնայ.
ᵗԲայց ծուռ ճամբայ ունեցողը զանիկա կ'անարգէ.
3 Ցիմարին բերանը հպարտութեան գաւազան կայ.
ᵘԲայց խնամատուներուն շրթունքները զիրենք կը պահեն.
4 Ուր որ արջառ չկայ, մսուրը միգուր կը մնայ.
Հակ արդիւնքին առատութիւնը եզին զօրութենէն առաջ կու գայ.
5 ᵛՁշմարտութեան վկան սուտ չխօսիր.
Բայց անիրաւ վկան սուտութիւններ ‡կը թափէ բերնէն.
6 Ծպտող ընողը խնամատութիւն կը փնտռէ ու ||չգտնէր.
Բայց հմնամատներուն համար դիտութիւնը դիւրին է.
7 Զիմար մարդէն հեռացիր,
Երբոր ի'նմանա որ խնամատուն շրթունքներ չունի.
8 Խելացին մարդուն խնամատութիւնը իր ճամբան հսկելութեան է.
Բայց յիմարներուն անմտութիւնը նենգութիւն է.
9 ʷԶիմարներուն յանցանքը ծաղր կ'ընեն.
Բայց ուղիղներուն մէջը ներողամտութիւն կայ.
10 Մարդուն սիրտը իր հոգիին ցաւը կը ճանչնայ.
Ու անոր ուրախութեանը ուրիշը մանակից չըլլար.
11 ˣԱրիարիշտներուն տունը պիտի կործանի.
Բայց ուղիղներուն վրանը պիտի ծաղկի.
12 ʸՃամբայ կայ որ մարդուն չիտակ կ'երևնայ,
Բայց ᶻանոր վախճանը մահուան ճամբաներն է.
13 Ծիծաղելու առնին ալ †սիրտը սրբտութիւն կը զգայ,
Եւ ուրախութեան վախճանը սուգ կ'ըլլայ.
14 Ապականած սիրտը իր ճամբաներէն
Ու բարի մարդը իրենիցմէն պիտի կշտանայ.
15 Միամիտ մարդը ամէն խօսքի կը հաւատայ.
Բայց խելացին իր քայլերը կը քննէ.
16 ᵃխնամատուն կը վախնայ ու չարութենէ կը փախչի.
Բայց անմիտը կը հպարտանայ ու յանձնապատան կ'ըլլայ.
17 Շուտ բարկացողը յիմարութիւն կ'ընէ.
Ու նենգամիտ մարդը ատելի է.
18 Ամխաներուն բաժինը անմտութիւն կը ժառանգէն.
Բայց խելացիները գիտութեամբ կը պսակուին.
19 Չարները բարիներուն առջևը կը խոնարհին,

ᵉ Գլ. ժ. 8. ի. 21. ᵇ Նեղ. Ա. Յովհ. ԺԶ. ᶜ Հմր. 18. ᵈ ը Կամ. ԼԲ. 18. ᵉ Գլ. ժ. 21. ժգ. 21. ժզ. 22. ᶠ ԼՀ Թագ. իգ. 6. ᵍ Հմր. 13. ʰ Գլ. իե. 32. ⁱ Գլ. ժ. 2. ᵏ Հմր. 13. ˡ Կ՚ատելէ կը հանդիսի. ᵐ Առակ. ը. 10. ⁿ Գլ. ժը. 23. ժե. 6. ժզ. 22. ᵒ Ը Թագ. իե. 6.

ᵖ Գլ. ժ. 23. ժե. 8. ᵠ Գլ. իե. 13. ʳ Գլ. ժե. 2. 31. ˢ Հմր. 13. ᵗ Կ՚ատելէ կը հանդիսի. ᵘ Առակ. ը. 10. ᵛ Առակ. ժը. 28. ‡ Կամ. ՃՀ. 10. ||Կամ. ՃՀ. 10. ˣ Գլ. ժը. 11. ʸ Գլ. ժը. 18. իը. 15. իը. 15. իթ. 15. ի. 15. ի. 17. ᶻ Առակ. ժդ. 12. ժե. 10. ᵃ Գլ. ժե. 24. ᵇ Գլ. ժ. 23. ᶜ Գլ. ը. 9. ժե. 24. ᵈ Գլ. ժ. 23. ᵉ Գլ. ժգ. 32. ᶠ Հռոմ. ը. 21. ᵍ Գլ. ե. 4. ժգ. 8. ʰ Գլ. ժ. 31. ժը. 14. ⁱ Գլ. իը. 3.

ᵏ Գլ. ժ. 4. ˡ Ըստ Ա. Յովհ. Գ. 17. ᵐ Գլ. ժ. 19. ժը. 17. ⁿ Հմր. 22. ᵒ Նեղ. Ա. Յովհ. Գ. ᵖ Գլ. ժ. 19. ժը. 17. ᵠ Հմր. 22. ʳ Նեղ. ձեռ. ˢ Նեղ. ձեռ. ᵗ Գլ. ժգ. 32. ᵘ Հռոմ. ը. 21. ᵛ Գլ. ե. 4. ժգ. 8. ‡ Կամ. ՃՀ. 10. ||Կամ. ՃՀ. 10. ˣ Գլ. ժը. 11. ʸ Գլ. ժը. 18. իը. 15. իը. 15. իթ. 15. ի. 15. ի. 17. ᶻ Առակ. ժդ. 12. ժե. 10. ᵃ Գլ. ժե. 24. ᵇ Գլ. ժ. 23. ᶜ Գլ. ը. 9. ժե. 24. ᵈ Գլ. ժ. 23. ᵉ Գլ. ժգ. 32. ᶠ Հռոմ. ը. 21. ᵍ Գլ. ե. 4. ժգ. 8. ʰ Գլ. ժ. 31. ժը. 14. ⁱ Գլ. իը. 3.

և ամբարիշտներըՙ արդարներուն դրանը քո-
վը։
20 ՚Աղքատը մինչև անդամ իր ընկերին ատելի է։
Բայց հարուստին բարեկամները շատ են։
21 Իր ընկերը անարդողը մեղք կը գործէ։
Բայց աղքատին ողորմութիւն ընողը երանելի
կ՚ըլլայ։
22 Անոնք չարութիւն մտածողները կը մոլորին։
Բայց բարութիւն մտածողներուն ողորմութիւն
ու ճշմարտութիւն կ՚ըլլայ։
23 Ամէն աշխատանքի մէջ օգուտ մը կայ։
Բայց °գառարկաբանութիւնըՙ միայն կարօ-
տութեան կ՚առ֊ջ֊ջ։
24 Իմաստուններուն հարստութիւնը իրենց պը-
ատակն է։
Բայց անմիտներուն †բարձրութիւնը յիմա-
րութիւն է։
25 ՚Հաւատարիմ վկան հոգիներ կ՚ազատէ։
Բայց խորտակող առութիւններ գուբս կու տայ։
26 Տէրոջը վախին մէջ հաստատ վստահութիւն կայ։
Ու անոր որդիքը ապաւէն պիտի ունենան։
27 ՚Տէրոջը վախը կենդանի աղբիւր է՝
Մահուան որոգայթներէն ազատ ընելու համար։
28 Ժողովուրդին բազմութիւնը թագաւորին պա-
տիւն է։
Բայց ժողովուրդին նուազութիւնը իշխանին
կործանումն է։
29 ՚Երկայնամիտ մարդը շատ խոհեմ է։
Իսկ կարճամիտը շատ յիմարութիւն կ՚ընէ։
30 ‡Հանգարտ սիրտը մարմնոյն կեանք է։
Բայց ՚նախանձը ոսկորներուն փտութիւն է։
31 ՚Աղքատին զրկանք ընողը ՚անոր Ստեղծիչը
կ՚անարգէ։
Բայց անասնկին ողորմութիւն ընողը զԱնիկա
կը պատուէ։
32 Ամբարիշտը իր չարութեանը համար կը վռըն-
տուի։
Բայց ՚արդարը իր մահուան ատեն ապաւէն
կ՚ունենայ։
33 Խելացի մարդուն սրտին մէջ իմաստութիւն
կը հանգչի։
Իսկ ՚յիմարներուն ներսը եղածը կը ճանչցուի։
34 Արդարութիւնը ազգը կը բարձրացնէ։
Բայց մեղքը ժողովուրդներուն անարգանք է։
35 ՚Թագաւորի ծառային՝ խելացի որը կը հաճի։
Բայց նախատինք բերող ծառան կը բարկանայ։

ԳԼ֊ ԺԵ

1 ՚Մեղմ պատասխանը սրտմտութիւնը կ՚իջե-
ցնէ։
Բայց ՚խիստ խօսքը բարկութիւնը կը դրդռէ։
2 Իմաստուններուն լեզուն դատութիւնը հաճոյ
կ՚երեցնէ։
Բայց ՚անմիտներուն բերանը յիմարութիւն
կը բղխէ։
3 ՚Տէրոջը աչքերը ամէն տեղ
Չարերը ու բարիները կը դիտեն։
4 ‖Խաղաղասէր լեզուն կենաց ծառ է։
Բայց խռովարար խօսքն սիրտ կը կարէ։
5 ՚Յիմարը իր հօրը խրատը կ՚անարգէ։
՚Բայց յանդիմանութեան հնազանդողը խե-
լացի կ՚ըլլայ։
6 Արդարին տունը մեծ գանձ կայ։
Բայց ամբարշտին եկամուտներուն մէջը խռո-
վութիւն կայ։
7 Իմաստուններուն շրթունքները դատութիւն կը
տարածեն։
Բայց յիմարներուն սիրտը ՚պինդ չէ։
8 ՚Ամբարիշտներուն զոհը Տէրոջը ատելի պիղծ է։
Բայց ուղիղներուն ազօթքը անոր ընդունելի է։
9 Տէրը ամբարշտին ճամբային կը գըտե։
Բայց ՚արդարութեան հետևողը կը սիրէ։
10 ՚Ո֊չ֊չ ճամբան մեծ պատիժ ՚ունէ պատիժ ՚ունէ՝
Ո֊ ՚յանդիմանութիւնը ատողը պիտի մեռնի։
11 ՚Դժոխքը ու կորուստը Տէրոջը առջևն է։
Որչափ աւելի տնտղող սրտերնուն սիրտերը։
12 ՚Ծաղր ընողը իր յանդիմանիչը չսիրեր։
Ու իմաստուններուն քովը չերթար։
13 ՚Ուրախ սիրտը երեսը կը զուարճացնէ։
Բայց ՚տրտում տրտմութենէն հոգին կը ճնշուի։
14 Հանճարեղ սիրտը գիտութիւն կը փնտռէ։
Բայց անմիտներուն բերանը յիմարութեամբ
կը սնանի։
15 Վշտալից մարդուն ամէն օրերը գէշ են։
՚Բայց ուրախ սիրտը միշտնկնաւոր կուսութիւն
մէջ է։
16 ՚Աւելի աղէկ է քիչ բանը Տէրոջը վախովը
քան թէ մեծ գանձը՝ խռովութիւնով։
17 ՚Աւելի աղէկ է տէր եղած տեղը խոտակերը
բակուրը
քան թէ գէր զուարակը՝ ատելութիւնով։
18 ՚Բարկասիրտ մարդը վէճ կը հանէ։
Բայց երկայնամիտը կռիւը կը դադրեցնէ։

ե Գլ· ԺԲ· 7։
զ Մաղ· խո· 1· ՆՀԲ·
9։
է Եչէ· չբԹաՆԶՈՒ·
բուն խօսքը
ը Կամ յիմարութիւնը
ի Հմր· 5։
ժ Գլ· ԺԲ· 14։
ի Գլ· ԺԲ· 38· ԹՈՒ·
ա· 13։
լ Կամ ԹՂՐ
խ Մաղ· ՀՈՎ· 10·
ծ Գլ· ԺԲ· 1։
կ Գլ· ԺԲ· 5· Մաա·
խե· 45· 43· 46։
հ ՏՀա ԹՈՐ· յա· 15·
16· Գլ· իր· 2։
ձ ԹՈՐ· ԺԳ· 13· ԺԲ·
20· Մաղ· իգ· 4։
ղ Հմր· 5։
ճ Գլ· ԺԲ· 14։
մ Գլ· ԺԲ· 36· ԹՈՒ·
ա· 13։
յ Կամ ԹՂՐ
ն Մաղ· ԽՈ· 1· ՆՀԲ·
9։
շ Եչէ· չբԹաՆԶՈՒ·
բուն խօսքը
ո Կամ յիմարութիւնը
չ Հմր· 5։
պ Գլ· ԺԲ· 14։
ջ Գլ· ԺԲ· 36· ԹՈՒ·
ա· 13։
ռ Կամ ԹՂՐ
ս Մաղ· ԽՈ· 10·
վ Մաա· իգ· 45· 47։
—
տ Դատա· ը· 1· 2· 3·
Գլ· խե· 15։
ր ա ԹՈՒ· խե· 10·
ևս· գ ԹՈՒ· ԺԲ·
13· 14· 16։
ց Հմր· 33· Գլ· ԺԲ·
23· ԺԳ· 16։
ւ ԹՈՒ· ԼԳ· 21· Գլ·
ե· 21· ԵՐԵՄ· ԺԳ·
17· ԼԲ· 13· ԵՐԲ·
ք· 13։
ա Կամ ԹՀԺԱՐԻՏ
ասուած
բ Գլ· ՃՐ· 1։
գ Գլ· ԺԳ· 18· Հմր·
31· 32։
դ Կամ Հասասա
ե Գլ· խա· 27· ԽԸ·
8· Նա· ա· 11· Կա·
8· կղ· 3· ԵՐԵՄ·
գ· 26· ե· 28· ԱՌ·
մաթ· ե· 22։
զ Գլ· խա· 21· ՆՀԲ·
գ· 11։
է Գ ԹՈՒ· ԻՐ· 8·
ը Կամ իբաղ գԼՀ·
իզ ԲՈՒՒ·
թ Գլ· ե· 18· ԺԳ· 17·
ժ Գ ԹՈՒ· ԻԲ· 9·
ի ԹՈՒ· իգ· 6· Մաղ·
ՀՈՎ· 8։
լ բՄԲ· գ· 30· Մաղ·
ե· 8· իգ· 21·
ՓԻԼ· բ· 21· 25·
իա· 17· Գաղ· ա·
21։
խ Ընթա· ե· 18· բ
ՏԻՄ· գ· 3·
ծ Գլ· ԺԲ· 22։
կ Գլ· ԺԲ· 22։
հ Գլ· ԺԲ· 22։
ձ Մաղ· լե· 16· Գլ·
ԺԲ· 8· ա ՏԻՄ· գ·
8։
ղ Գլ· ԺԲ· 1։
ճ Գլ· իգ· 21· ԼՔ·
22։

19 Երկրին ճամբան փշեղէն ցանկի պէս է ։
Բայց ուղիղներուն ճամբան բանուկ է ։
20 Խնամատուն ազան իր հայրը կ՚ուրախացնէ ։
Բայց անմիտ մարդը իր մայրը կ՚անարգէ ։
21 Գիակատամիտ մարդուն՝ յիմարութիւնը զբօսանք է ։
Բայց խնամատուն մարդը կ՚ուղղէ իր ընթացքը ։
22 Առանց խորհուրդի՝ դիտաւորութիւնները կը ցրուին ։
Բայց խորհրդականներուն շատութիւնովը կը հաստատուին ։
23 Մարդ իր բերնին պատասխանովը կ՚ուրախանայ ։
Ու ատենովը բուսած խօսքը որչափ գեղեցիկ է ։
24 Կեանց ճամբան խոհեմ մարդը դէպ՚ի վեր կ՚երթայ ։
Որ վարի դժոխքէն հեռանայ ։
25 Երը հպարտներուն տունը կը կործանէ ,
Բայց այրեւմտին սահմանը կը հաստատէ ։
26 Չար մարդուն խորհուրդները Տէրոջը գարշելի են ։
Բայց պարկեշտներուն խօսքերը հաճելի են ։
27 Ագահութեան անձնասէր եղողը իր տունը խռովութեան մէջ կը ձգէ ։
Բայց կաշառքներէ ղզուողը պիտի ապրի ։
28 Արդարին սիրտը տպատ պատասխանը կը մտածէ ։
Բայց ամբարիշտներուն բերանը չարիք կը բղխէ ։
29 Տէրը ամբարիշտներէն հեռու է ,
Բայց արդարներուն ազօթքը կը լսէ ։
30 Աչաց լոյսը սիրտը կ՚ուրախացնէ ։
Բարի լուրը ոսկորները կը գիրցնէ ։
31 Կենաց յանդիմանութիւնը լաւ ականջը իմաստուներուն մէջը կը բնակի ։
32 Թրատ մերժողը իր հոգին կ՚անարգէ ։
Բայց յանդիմանութիւն մտիկ բնողը խելք կը վաստկի ։
33 Երկրջը վախը իմաստութեան խրատն է ,
Ու փառաց առջևէն խոնարհութիւնը կ՚երթայ ։

ԳԼ ԺԲ

1 Սրտին պատրաստութիւնները մարդուն է ,
Բայց լեզուին պատասխանը Տէրոջմէն է ։
2 Մարդուն ամէն ճամբաները իրեն մաքուր կ՚երևնան ։
Բայց Տէրը հոգիները կը կշռէ ։
3 Իւր գործերդ Տէրոջը յանձնէ ,
Եւ քու խորհուրդներդ պիտի հաստատուին ,
4 Տէրը ամէն բան ըստ նպատակին համար առած է ,
Ու ամբարիշտն ալ՝ ձախորդ օրուան համար ։
5 Ամէն սրտով հպարտները Տէրոջը առջևը պիղծ են ,
Ու իրենց ձեռք ձեռքի տան , ան պատիժ պիտի չմնան ։
6 Ողորմութեամբ և ճշմարտութեամբ անօրէնութիւնը կը քաւուի ,
Ու Տէրոջը վախովը չարութենէ կը հեռանայ ։
7 Երբոր Տէրը մարդուն ճամբաներուն կը հաճի ,
Թշնամիները ալ անոր հետ հաշտ կ՚ընէ անոր հետ ։
8 Աղէկ է քիչ բան արդարութեամբ ,
Քան թէ մեծ եկամուտներ անիրաւութեամբ ։
9 Մարդուն սիրտը իր ճամբան կը հնարէ ,
Բայց անոր քայլերը Տէրը կ՚ուղղէ ։
10 Թագաւորին շրթունքներուն վրայ աստուածային ազդեցութիւն կայ ։
Անոր բերանը դատաստանի մէջ չխաբէր ։
11 Ուղիղ կշռարդը և կշիռքը Տէրոջն է ։
Մախաղին ամէն կշռաքարերը անոր գործքն են ։
12 Չարագործութիւնը թագաւորներուն զզուելի է ,
Վասն զի գահը արդարութեամբ կը հաստատուի ։
13 Արդար շրթունքները թագաւորներուն հաճելի են ,
Ու շիտակ խօսողը կը սիրեն ։
14 Թագաւորին բարկութիւնը մահաւան դեսպաններու պէս է ,
Բայց խնամատուն մարդը զանիկա կ՚իջեցնէ ։
15 Թագաւորին երեսին լոյսը կեանք է ,
Ու անոր հաճութիւնը վերջի անձրևին ամպին պէս է ։
16 Իմաստութիւն առնելդ ոսկիէն որչափ աղէկ է ,
Եւ հանճար վաստկիլը արծաթէն աւելի ընտիր է ։
17 Ուղիղներուն մեծ ճամբան չարութենէ հրաժարիլն է ,
Իր ճամբան զգուշութիւն բնողը իր հոգին կը պահէ ։
18 Կատաղածին առջևէն՝ հպարտութիւն ,

Ու կործանման առջևէն ամբարտաւանութեան ոգին կ՚ընդոյ։
19 Խոնարհներուն հետ խոնարհ ըլլալը
Հպարտներուն հետ աւար բաժնելէն ալեկէ է։
20 Գործքի մէջ խելացութեամբ վարուողը բարիք կը գտնէ.
Ու ՙՅէրովը ապաւինողը երանելի է։
21 Իմաստուն սիրտ ունեցողը խոհեմ կ՚ըսուի.
Եւ շրթանց քաղցրութիւնը դիտութիւն կ՚աւելցնէ։
22 ՙԽոհեմութիւնը՝ ունեցողին կենաց աղբիւր է.
Բայց յիմարներուն խրատը յիմարութիւն է։
23 Իմաստունին սիրտը իր բերնին իմաստութիւն կու տայ,
Ու իր շրթունքներուն դիտութիւն կ՚աւելցնէ.
24 Վայելուչ խօսքերը մեղրի խորիսխին պէս է.
Հոգիին քաղցր ու ախորժելութեան բժշկութիւն է։
25 ՙՃամբայ կայ որ մարդուն շիտակ կ՚երեւայ,
Բայց անոր վախճանը մահուան ճամբաներն է։
26 Աշխատող անձը իրեն համար կ՚աշխատի.
Քանզի իր բերանը կը պահանջէ իրմէ։
27 Անօրէն մարդը չարութիւն կը փորէ,
Ու անոր շրթունքներուն վրայ իբր թէ սյրոզ կրակ մը կայ։
28 ՙԴրուտ մարդը կռիւ կը հանէ,
Եւ ՙբամբասիմնեքիմ բարեկամները կը զատէ։
29 Անօրէն մարդը ՙկիր բնիկերը կը խարէ,
Ու զանոնիկ դէշ ճամբաներէ կը տանի.
30 Նենգութիւններ մտածելու համար աչքերը կը գոցէ,
Եւ շրթունքները խածնելով չարութիւնը կը կատարէ։
31 ՙՄազի ճերմկութիւնը փառաց պսակ է,
Թէ ՙ՚ն անիկա արդարութեան ճամբուն մէջ գտնուի։
32 ՙԵրկայնամիտ մարդը հզօր մարդէն ալեկէ է,
Ու իր ոգին զսպողը քաղաք առնողէն։
33 Վիճակը ծոցը կը ձգուի,
Բայց անոր ամէն կարգադրութիւնը Տէրոջմէ է։

ԳԼ· ԺԹ

1 Աղեկ է ՙպատառ մը չոր հաց խաղաղութեամբով,
Քան թէ տուն մը լեցուն զոհեր՝ կռիւով։
2 Խոհեմ ծառան ՙնախատինք բերող որդիին
կ՚իշխէ,
Ու եղբարց մէջ ժառանգութեան բաժին
կ՚առնէ։
3 ՙԱրծաթի համար հալոց՝ և ոսկիի համար
փորայ կայ.

Բայց սիրտերը փորձողը Տէրն է։
4 Զար մարդը անիրաւին շրթանցը մտիկ կ՚ընէ.
Ու սուտասոյն վնասակար լեզուին ականջ կը դնէ։
5 ՙԱղքատը ծաղր ընողը անոր Յատցնիչը կ՚անարգէ,
Եւ ՙձախորդութեան վրայ ուրախացողը անպատիժ պիտի չմնայ։
6 ՙԱրդուց որդիները ծերերուն պսակն է,
Եւ որդուց պարծանքը իրենց հայրերն են։
7 Ընտիր °խօսքը անդգամին չվայլիր.
Որչափ աւելի սահմոս շրթունքը՝ ազնուականին։
8 ՙՊարդևը՝ †դործատուին առջևը պատուական դոհարի պէս է.
Ուր որ դառնայ՝ յաջողութիւն կը գտնէ։
9 ՙՅանցանքը ծածկողը բարեկամութիւն կը փընտռէ.
Բայց ՙգանիկա պատմողը մտերիմ բարեկամները կը զատէ։
10 Խոհեմ մարդուն աւելի կ՚ազդէ ՙՅանդիմանութիւնը,
Քան թէ հարիւր ՙհարուած՝ յիմարին։
11 Զար մարդը միշտ ապստամբութիւն կը փընտռէ,
Ու անոր խիստ պատգամաւոր կը խրկուի։
12 Ալ ՙարիւկ է ձագերը զրկուած արջուն առջևը կլլել,
Քան թէ յիմարի մը՝ անոր յիմարութեան առնիր։
13 Ով որ ՙանիկութեան փոխարէն չարիք կը հատուցանէ,
Չարիքը անոր տունէն պակաս պիտի չըլլայ։
14 Կռիւին սկզբնաւորութիւնը ՙջուրին արձակմանը կը նմանի.
Ուրեմն վիճը չըբնկած՝ ետ քաշուէ։
15 ՙԱմբարիշտը արդարացնողը և արդարը մատնիչը Տէրոջ՝
Երկուքն ալ Տէրոջը առջևը պիղծ են։
16 Իմաստութիւնը ծախու առնելու դինը ի՞նչ օգուտ ունի յիմարին ձեռքը,
Որովհետև Ճխելք չունի։
17 ՙԲարեկամը ամէն առեն կը սիրէ,
Ու եղբայրը նեղութեան ՙհամար ծնած է։
18 ՙՊակասամիտ մարդը ձեռքը կու տայ,
Ու իր բարեկամին ||համար երաշխաւոր կ՚ըլլայ։
19 Կռիւ սիրողը յանցանք կը սիրէ.
ՙԻր դուռը բարձրացնողը ՙկործանումը կը փնտռէ։

ա Առակ· բ· 13· լէ·
գ· Ճխ· ա· ե· ա·
13· Երեմ· ժե· 7·
դ· Գլ· ժգ· 14· ժգ· 27·
ե Առակ· լե· 20· Տի·
Մ՚սա· ժբ· 24·
զ Գլ· ժգ· 13·
է Տի· գլ· բ· 12·

Ճառ· գ· 7·
ը Գլ· գ· 14· 13· ժե·
13· խգ· 21· իթ· 22·
թ Առակ· բ· 9·
ժ Գլ· ժե· 9·
ժա Գլ· ա· 20· նա·
ժբ Գլ· բ· 29·
ժգ Գլ· ժթ· 11·

ա Առակ· ղխ· 3· ղբ·
3·
բ Եսթ· յբ Ճառ·
գ Գլ· ժ· 12·
դ Գլ· ժգ· 28·

ե Ծխ· ժգ· 9·
զ Առակ· ղթ· ա· 3·
Երեմ· ժբ· 20· Ցխ·
է Կամ՝ բնդունելին
Եսթ· իբ տիրոջը
ը Գլ· բ· 3· ա Թագ·
գ· 11·

թ Եղ· խգ· 7· Գլ·
խգ· 22· ե՚՚՚· 6· 23·
ժ Կամ՝ վախով
ժա Հառաջ· ա· 14·
Գլ· ժբ· 24·
ժբ Գլ· գ· 1· ժա· 13·
ժգ Եսթ· առջևը
ժդ Գլ· ժգ· 18·

20 Որուն սիրտ ունեցողը ազնկութիւն չգտնէր ,
Ու [illegible]ենդաւոր լեզուով մարդը չարիքի մէջ կ'ինկնայ ։
21 Չիմաստը ծնանողը տրտմութիւն կը կրէ ,
Եւ անզգամին Հայրը չուրախանար ։
22 Ցաւագին սիրտը դեղի պէս օգտակար է .
Բայց կոտրած սիրտը ոսկորները կը չորցընէ ։
23 Անօրէնն մարդը [illegible] ծոցէն կաշառք կ'առնէ ,
Որ արդարութեան ճամբաները ծռէ ։
24 Խնամասութիւնը խոհեմ մարդուն առջևն է .
Բայց յիմարին աչքերը երկրին ծայրերն են ։
25 Չիմար տղան իր հօրը տրտմութիւն
Ու գինքը ծնանողին դառնութիւն կ'բերէ ։
26 Ազէկ չէ արդարէն տուգանք առնելը ,
Ո[illegible] իշխանները ծեծելը՝ իրաւունք ընդդէմ համան ։
27 Իր խօսքերը զսպողը խնամասուն է ,
Ու երկայնամիտ մարդը հանճարեղ է ։
28 Չիմարը անգամ մը որ լուռ կենայ , խնամասուն՝
Ո[illegible] իր շրթունքները գոցողը հանճարեղ կը սեպուի ։

ԳԼ · ԺԸ

1 Ինքնահաճոյ մարդը իր ցանկութիւնը կը փնտռէ
Եւ [illegible]ամէն խորհուրդի դէմ կը կենայ ։
2 Չիմարը խոհեմութենէ չհաճիր ,
Հապա իր սրտին մէջ ելածը յայտնել կ'[illegible] ։
3 Երբոր ամբարիշտը գայ , անարգութիւն ալ կու գայ ,
Ու նախատինքի հետ խայտառակութիւն ։
4 Մարդուն բերնին խօսքերը խորունկ ջուրեր են .
Իմաստութեան աղբիւրը առատաբուղս գետ է ։
5 Դատաստանի մէջ արդարը սուտ հանելու համար՝
Անիրաւին աչառութիւն բնելը ազէկ չէ ։
6 Անմիտ մարդուն շրթունքները կռիւ մէջ կը մտնեն ,
Ու անոր բերանը ծեծր կը կանչէ ։
7 Անմիտ մարդուն բերանը իրեն կործանում է ,
Եւ անոր շրթունքները իր անձին որոգայթ է ։
8 Խրատ մարդուն խօսքերը քաղցր պատառներու պէս են ,
Ու անոնք միտքի փորին [illegible]ները կ'իջնեն ։
9 Ան որ իր գործքին մէջ թոյլ է ,

1 Ճշ · ֆ · 3 ·
2 Գլ · ժ · 1 · ԺԲ · 13 · Հմր · 23 ·
3 Գլ · ԺԲ · 23 · ԺԵ · 13 · 15 · 16 ·
4 Ա[illegible] · իբ · 15 ·
5 Ելբ · ի · 7 · Գլ · ի[illegible] · ԺԳ · 5 ·
6 Գլ · ի · 1 · ԺԵ · 10 · ԺԲ · 13 · Հմր · 21 · Հմր · 15 · Գլ · ԺԸ · 3 ·
7 Գլ · ԺԲ · 13 · Հմ[illegible] Ա[illegible] [illegible]ենը պոռնկին հետ ։ Ա[illegible]ենդ իրաւունքէն ան[illegible] ։
8 Ճշ · ո · 19 ·
9 Ճշ · ԺԳ · 3 ·
10 Եսբ · Ջ[illegible] · Գ[illegible] · Ա[illegible] · Ա[illegible] · Ա

Ու առքերովը արտարացողը կը սահի ։
3 Մարդուն յիմարութիւնը անոր ճամբան կ'աւերէ ,
եւ անոր սիրտը Տէրոջը դէմ արտունջ կ'ընէ ։
4 Հարստութիւնը շատ բարեկամներ կ'աւելցնէ.
Բայց ադքատը իր բարեկամէն կը զատուի ։
5 Սուտ վկան անպարտ պիտի չմնայ ,
Ու ստութիւններ խօսողը պիտի չազատի ։
6 Շատերը առատաձեռն մարդուն երեսը կը փնտռեն ,
Ու ամէն մէկը պարգեւատու մարդուն բարեկամ կ'ըլլայ ։
7 Ադքատին բոլոր եղբայրները անկէ կը զզուին.
Անոր բարեկամները ալ աւելի հանկէ կը հեռանան .
Անիկա էսկին խօսքերու հետէ կ'ելլայ ։
8 Խելք վաստկողը իր հոգին կը սիրէ .
Խնամատարութիւն պահողը բարիք պիտի գտնէ ։
9 Սուտ վկան անպարտ պիտի չմնայ ,
Ու ստութիւններ խօսողը պիտի կորսուի ։
10 Ցնծութիւն փափկութիւն չվայելէ .
Որչափ աւելի ծառայի մը իշխաններու վրայ իշխել ։
11 Մարդուն խոհեմութիւնը անոր բարկութիւնը կը զսպէ ,
Եւ յանցանք ներելը անոր պարծանք է ։
12 Թագաւորին բարկութիւնը առտպ առիւծի մռնչիւնին կը նմանի ,
Իսկ անոր հաճութիւնը խոտի վրայի ցօղին պէս է ։
13 Ծնեալ տգան իր հօրը թշուառութիւնն է ,
Ու կնկան կռիւները շարունակ կաթիլներու նման են ։
14 Տունը ու առագաստը հայրերէն ժառանգութիւն են .
Բայց խոհեմ կինը Տէրոջմէ է ։
15 Ծուլութիւնը խորունկ քուն կը բերէ ,
Եւ թոյլ մարդը սովօրի կը մնայ ։
16 Պատուիրանքը պահողը իր հոգին կը պահէ .
Իր ճամբաները անարգողը պիտի մեռնի ։
17 Ադքատին ողորմութիւն ընողը Տէրոջը փոխ կու տայ ,
Ու Ընկիկա անոր հատուցում պիտի ընէ ։
18 Դաստի որ յոյս կայ՝ տղադ խրատէ ,
Եւ անոր մահուանը կամակից մի ըլլար ։
19 Խիստ բարկացող մարդը ջնաս կը կրէ .
Վասն զի թէ որ ազատես՝ նորէն ընելու ես ։
20 Խրատը լսէ և կրթութիւնը ընդունէ ,
Որ վերջը նորեն ատենդ խնամատար ըլլաս ։
21 Մարդուն սրտին միջը շատ դատաւորութիւններ կան ,
Բայց Տէրոջը խորհուրդը հաստատուն պիտի մնայ ։
22 Մարդուն ողորմածութիւնը իր փառքն է .
Ու ադքատ առանձնէն ազնիւ է ։
23 Տէրոջը երկիւղը կենաց պատճառ է ,
Եւ ընդունողը կուշտ կը պառկի , — ձախորդութենէն չունայ խոփը ։
24 Ծոյլը իր ձեռքը ամանին միջը կը խոթէ ,
Ու գանիկա իր բերանը անգամ չդարձներ ։
25 Ծաղր ընողը ծեծէ , ու միամիտը վախցի կ'ըլլայ ,
Եւ թէ որ խնամատարը յանդիմանես՝ հանճարը կը հասկընայ ։
26 Իր հայրը կոծանողը — և մայրը վռնտողը
Ամեհի ու նախատինք բերող տղայ մըն է ։
27 Որդեակ իմ, եթէ կեցցէր ան խրատը մտիկ ընելէն,
Որ գէշ խնամատարեան խօսքերէն կը խոտորցնէ ։
28 Զար վկան արդարութիւնը ծաղր կ'ընէ ,
Ու ամբարիշտներուն բերանը անիրաւութիւն կը կլլէ ։
29 Ծաղր ընողներուն համար դատաստաններ՝
Եւ անմիտներուն կռնակին համար ծեծեր պատրաստուած են ։

ԳԼ · Ի

1 Գինին ծաղր ընող է , — ցգին կռիւ հանող ,
Եւ ով որ անոնց անձնատուր կ'ըլլայ՝ խնամատար չըլլար ։
2 Թագաւորին ահը առտպ առիւծի մռնչիւնին պէս է ,
Ու գանիկա բարկացնողը իր անձին վնաս կ'ընէ ։
3 Կռիւէն նա կենալը մարդուն փառք է .
Բայց ամէն յիմար կռտաւաք է ։
4 Ծոյլը Ձմեռ է ընդել , եւ ինչէ չկերկեր .
Հնձառի հունձքի ատենը պիտի մտայ , ու բան մը պիտի չունենայ ։
5 Մարդու մը սրտին միջի խորհուրդը խորունկ ջուրերու պէս է ։

1 Սաղ. լե · 7 ։
2 Գլ · Ժգ · 29 ։
3 Եսա. ը · 9 · Եր. խգ · 1 · ը Օբ · ՀԲ · 10 · 19 · Գլ · ջ · 19 · խա · 28 ։
4 Գլ · ԼԲ · 26 ։
· Կ՚ի խնդիրն ։
5 Եսա. լ · 8 · Ժը · 10 · խա · 14 ։
6 Գլ · ԺԵ · 8 · Ժը · 10 · խա · 14 ։
7 Գլ · Ժգ · 20 ։
8 Սաղ. ջը · 31 ։
1 Կ՚ի անձն եանն կենդանի
Կ'ընծայ խոչերով ։
Քոյց անձեր չենն ։
2 Գլ · Ժգ · 20 ։
3 Հմր · 3 ։
4 Գլ · լ · 22 · Ժաղ · Ժ · 6 · 7 ։
5 Գլ · Ժգ · 29 · Ցահ · ա · 19 ։
6 Գլ · Ժգ · 14 · 15 · Ք · 8 · խը · 15 ։
7 Գլ · Ժգ · 28 ։
8 Գլ · Ժգ · 14 · 15 · Ք · 8 · խը · 15 ։
9 Գլ · խը · 27 · Ժաղ · Ժ · 3 ։
10 Գլ · Ժ · 1 · Ժե · 20 · Ժե · 21 · 25 ։
11 Գլ · խա · 9 · 10 · խե · 15 ։
12 Գլ · Ժգ · 24 · խգ · 13 · ԼՔ · 17 ։
13 Ծաղ · ժթ · 13 · խա · 11 ։
14 Գլ · Ք · 8 ։
15 Գլ · Ժե · 9 ։
16 Գլ · Ժ · 4 · Ք · 15 · խգ · 21 ։
17 Ծաղ · խ · 28 · Ժա · 28 ։
18 Գլ · խը · 27 · Ժաղ · Ժ · 3 · Ժե · 20 · Ժե · 21 · 25 ։
19 Գլ · խա · 9 · 10 · խե · 15 ։
20 Գլ · Ժգ · 24 · խգ · 13 · ԼՔ · 17 ։
21 Սիմ. գ · 8 ։
· Գլ · Ժե · 19 · խգ · 13 · 15 ։
· Գլ · խա · 11 ։
22 Ծաղ · խ · 29 · Եր · ը · 17 ։
23 Ծաղ · Ժ · 27 ։
· Գլ · Ժ · 19 · Ժե · 9 ։
24 Գլ · Ք · 8 ։
25 Գլ · Ժե · 9 ։
26 Ծաղ · Ժ · 13 · Ծ · խ · 13 · 15 · խգ · 21 ։
27 Ծաղ · խ · 28 · Ժա · 28 ։
28 Ծաղ · Ժ · 14 · ԺԲ · 22 ։
29 Ծաղ · Ժ · 4 · ԺԲ · 22 ։
· Գլ · Ժ · 4 · ԺԲ · 22 ։
· Գլ · Ժե · 19 · խգ · 13 · 15 ։
· Գլ · Ժե · 19 · խգ · 13 · 15 ։
· Գլ · խա · 11 ։
· Գլ · Ք · 8 ։
· Գլ · Ժե · 9 ։
· Գլ · Ժ · 4 · Ք · 15 · խգ · 21 ։
· Գլ · Ժ · 13 · խգ · 3 · Ժ · 1 · 9 · Ծ · Ժ · 26 · 27 · խգ · 10 ։
· Գլ · Ժ · 13 · խգ · 3 · Ժ · 1 · 9 · Ծ · Ժ · 26 · 27 · խգ · 10 ։
— Ժե · Ք · 21 · Գլ · խգ · 28 · 30 · Ե · խը · 7 · Ոէ · գ · 11 ։
Գլ · Ժգ · 14 · ԺՔ · 15 ։
Գլ · Ը · 26 ։
Գլ · Ժե · 14 ։
Գլ · Ժ · 4 · ԺՔ · 24 ։
Գլ · ԺՔ · 15 ։
Գլ · Ժը · 4 ։

Բայց խելացի մարդը զանիկա կը հանէ ։
6 ՚Մարդոցմէ չատերը իրենց բարեբարութիւնը
կը հրատարակեն ։
Բայց ՚հաւատարիմ մարդ մը գո՞վ կրնայ գտնել։
7 ՚Իր անարատութեանը մէջ քալողը արդար է ։
՚Անոր որդիները իր ետևէն երջանիկ պիտի
ըլլան ։
8 ՚Դատաստանի աթոռը նստող թագաւորը
իր աչքերովը ամէն չարիքը կը ցրուէ ։
9 ՚Ո՞վ կրնայ ըսել թէ իմ սիրտս սրբեցի ,
իմ մեղքէս մաքրուեցայ ։
10 ՚Երկու տեսակ նշոյ քար , երկու տեսակ
°չափ
Հաւասարապէս Ցէհովը առջևը պիղծ են ։
11 Մինչև անդամ տղան իր վարքին մաքրութիւնը
և ուղղութիւնը
Կ՚անոր գործերէն կը հասկըցուի ։
12 ՚Լսող ականջը ու տեսնող աչքը՝
Երկուքն ալ Ցէհովը առեղծեր է ։
13 ՚Քունը մի սիրեր որ չըլլայ թէ ապքաստանաս ։
Աչքերդ բաց որ հացով կշտանաս ։
14 Ջհախու առնողը Գէշ է , գէշ է՝ կ՚ըսէ ։
Բայց երբոր երթայ՝ անառոնը կը պարծենայ ։
15 Ոսկի ու շատ գոհար կը գտնուի ։
Բայց հմտութեան շրթունքները սեծագին
զարդեր են ։
16 ՚Օտարականի մը երաշխաւոր եղողին զգեստը
առ ,
Եւ օտար կնոջ համար երաշխաւոր եղողին գրաւ
առ ։
17 ՚Յաւութեան հացը մարդուն ախորժելի է ,
Բայց ետքը անոր բերանը խիճով պիտի լեցուի ։
18 ՚Դիտաւորութիւնը խորհրդով կը հաստատուի ։
՚Ուսում իմաստութեամբ պատերազմ ըրէ ։
19 ՚Բանսարկութեան պարտազը գաղտնիքը կը
յայտնէ ։
Ուրեմն՝ շրթունքներովը չորթաբերութիւն ը-
նդգէն հետ հաղորդակցութիւն մի ընէր ։
20 ՚Ով որ իր հայրը ու մայրը կ՚անիծէ ,
՚Անոր ճրագը մուքի խաւարի մէջ պիտի մարի ։
21 Կայ ժառանգութիւն՝ որ սկիզբը արագընօք
կ՚առնուի ,
՚Բայց անոր վերջը պիտի չօրհնուի ։
22 ՚Չարութեան փոխարէնը հատուցանե՞մ մի ը-
սեր ։
Ցէհովը սպասէ , ու անիկա քեզ պիտի ազատէ ։
23 ՚Երկու տեսակ կշռոյ քարը Ցէհովը առջևը
պիղծ է ,
Ու նենգաւոր կշռոյը ազէկ չէ ։
24 ՚Մարդուն քայլերը Ցէհովմէն է ։
Ուստի մարդը իր ճամբան ի՞նչպէս հասկընայ ։
25 †Անխորհրդաբար բան մը նուիրելը , և ՚ուխտ
ընելէն ետքը քննութիւն ընելը
Մարդուն որոգայթ մըն է ։
26 ՚Իմաստուն թագաւորը ամբարիշտները կը ցը-
րուէ ,
Ու անիւը անոնց վրայ կը դարձնէ ։
27 †Մարդուն հոգին Ցէհովը լոյսն է ,
Որուն բոլոր ջանմարանները կը քննէ ։
28 ՚Ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը թագաւո-
րը կը պահեն ։
Անիկա ալ իր աթոռը ողորմութեամբ կը հաս-
տատէ ։
29 Երիտասարդներուն գարդը անոնց ոյժն է ,
Ու ՚ծերոց փառքը ալեւորութիւնն է ։
30 Վէրքի նշանները ու փորի չտնմարանները
Հանծող հարուածները
‡Չար մարդուն՝ մաքրոզական դեղ են ։

ԳԼ · ԻԱ

1 Թագաւորին սիրտը Յուրի վտակներու նման է Ցէհովը ձեռքին մէջ ,
Ջանիկա ո՛ր կողմը ուզէ կը դարձնէ ։
2 ՚Մարդուն ամէն ճամբան իրեն ուղիղ կ՚ե-
րևնայ ,
՚Բայց Ցէհովը սիրտերը կը կշռէ ։
3 ՚Արդարութիւն և իրաւունք գործելը
Ջոհէն աւելի ընդունելի է Ցէհովը ։
4 ՚Աչաց ամբարտաւանութիւնը և սրտի հպարտ-
ութիւնը
Եւ ամբարշտաց ||լոյսը մեղք է ։
5 ՚Աշխատասէր մարդուն խորհուրդները՝ միայն
առատութիւն կ՚ըերեն ։
Բայց ամէն արտաքացող՝ միայն կարօտութիւն
կ՚ըերէ ։
6 ՚Սուտ լեզուով գանձեր վաստկիլը
Մահը փնտռողներուն հալածած ունայնու-
թիւնն է ։
7 Ամբարիշտներուն բռնութիւնը զանոնք պիտի
կորսընցնէ ,
Վասն զի իրաւունք ընել չեն ուզեր ։

8 Երես մարդուն համբան ծուռ է, կը խառնրի.
բայց մաքուր եղջին գործքը ուղիղ է։
9 Ոգեկ է տանիքի մը անկիւնը բնակիլ՝
քան թէ կռուասէր կնկան հետ ընդ տան մէջ։
10 Ամբարիշտ մարդուն հոգին չարութեան կը ցանկայ,
ո՛ր աչեր բնկերը անոր աչքին չնորհք չգտներ։
11 Երբ որ ծագը բնազդ տուգանքի հանգիսկի,
միամիտը խմաստուն կ'ըլլայ.
եւ թէ որ խմաստունը խրատուի, գիտութիւն
կը ստանայ։
12 Ազդարը խոհեմութեամբ ամբարշտին տունը
կը դիտէ,
Երես ամբարիշտները չարութեան համար կը
կործանին։
13 Որ ազքատին ազաղակը չլսելու համար
իր ականջը կը գոցէ,
ինքն ալ պիտի ազաղակէ, ու իրեն լսող պիտի
չըլլայ։
14 Գաղտնի պարգեւը բարկութիւնը կ'իջնցընէ,
եւ ծոցը շռայլ ընծան սաստիկ կատաղութիւնը կ'ոչնչացնէ։
15 Իրաւունք բնելը արդարին ուրախութիւն է,
Բայց անիրաւութիւն բնողներուն ապականք է։
16 Խոհեմութեան ճամբայէն մոլորող մարդը
Մեռեալներուն ժողովքին մէջը կ'իջնէ։
17 Ուրախութիւն սիրողը կարօտութեան մէջ
կ'ելլայ.
Գինին ու եղը սիրողը չհարստանար։
18 Ամբարիշտը արդարին համար,
ու անօրէնը ուղիղներուն համար փրկանք
կ'ըլլայ։
19 Ոգեկ է անապատ տեղ մը բնակիլ՝
քան թէ կռուասէր ու բարկացող կնկան հետ։
20 Իմաստունին բնակարանին մէջ ցանկալի գանձ
ու եղ կը գտնուի.
Բայց անմիտ մարդը ինր ունեցածը՝ կը կլլէ։
21 Ազդարութեան ու ողջմտութեան հետևողը
կեանք, արդարութիւն և փառք պիտի գտնէ։
22 Իմաստունը զօրաւորներուն քաղաքը կ'ելլէ,
եւ ապաւինած ամրութիւնը կը փըլ-
ցընէ։
23 Ինր բերանը ու լեզուն պահողը
իր հոգին նեղութիւններէն կը պահէ։
24 Հպարտութեամբ և բարկութեամբ վարուող
մարդուն անունը
Հպարտ և յանդուգն ծագր բնող է։
25 Ծոյլին ցանկութիւնը զանիկա կը մեռցընէ,
վասն զի անոր ձեռքերը աշխատիլ չեն ուզեր։
26 Անիկա ամէն օր ատամիկ կը ցանկայ.
իսկ արդարը կու տայ ու չխնայեր։
27 Ամբարիշտներուն գոհը պիղծ է,
Մանաւանդ երբոր գիտիկա չար դիտաւորութեամբ կը մատուցանեն։
28 Սուտ վկան պիտի կորսուի.
Բայց լսող մարդը հաստատութեամբ պիտի խօսի։
29 Ամբարիշտ մարդը իր երեսը կը պինդացընէ.
Բայց ուղիղը իր ճամբաները կը չխակէ։
30 Իմաստութիւն, հանճար կամ խորհուրդ մը
չկայ.
Որ Տէրոջը դէմ կեր։
31 Գաւեթացքի օրուան համար ձին կը պատրաստուի,
Բայց փրկութիւնը Տէրոջմէ է։

ԳԼ. ԻԲ

1 Բուն անուանը չատ հարստութենէն աւելի
ընտիր է.
Ու շնորհքը արծաթէն ու ոսկիէն ազնկ է։
2 Հարուստ ու ազքատ իրարու կը հանդիպին.
Ամենուց ամէնը ստեղծողը Տէրն է։
3 Խորագէտը չարիքը կը տեսնէ ու կը զգուշանայ.
Բայց միամիտները յառաջ կ'անցնին ու ջնաս
կը կրեն։
4 Խոնարհութեան և Տէրոջը երկիւղին վարձառը
Հարստութիւն, փառք ու կեանք է։
5 Չարաւ մարդուն ճամբուն մէջ փուշեր ու որոգայթներ կան.
Իր հոգին պահողը անոնցմէ հեռու կ'ըլլայ։
6 Կրթիչ մանուկը ինր ճամբան սկսած տանը,
Որ իր ծերութեան տեսնն ալ անկէ չխոտորի։
7 Հարուստը ազքատներուն վրայ կը տիրէ,
Ու փոխ առնողը փոխ տուողին ծառայ կ'ըլլայ։
8 Զարութիւն ցանողը ունայնութիւն կը հնձէ,
եւ անոր բարկութեանը գաւազանը պիտի
կորսուի։
9 Ոգեկ աչք ունեցողը օրհնուած կ'ըլլայ,
վասն զի իր հացէն ազքատին կու տայ։
10 Ծաղր բնողը թէ որ վռնտուի, կռիւը կ'անցնի,
Ու վէճը և անարգանքը կը դադարի։
11 Սրտի մաքրութիւն սիրողին չրթունքներուն
վրայ շնորհք կայ,
Ու թագաւորը անոր բարեկամ կ'ըլլայ։

1 Հր. 19. Գլ. ԺԹ. 13. Ել. 34. Ել. 15.	1 Գլ. Ժա. 8. Ես. Ես. 3. 4.	3. Ժբ. 21. Ցաւ. գ. 9.	
2 Ես. Ես. Ես. Ես.	2 Հր. 9.	3 Գլ. Ժգ. 4.	
3 Տի. Ցաւ. գ. 8.	3 Սաղ. Ամբ. 3. Մատ. Ես. 3. 4.	4 Սաղ. լե. 10. Ամբ. 9.	
4 Գլ. Ժբ. 22.	4 Ես. գանիկա	5 Սաղ. Ծ. 9. Գլ. Ժե. 8. Ես. կդ.	
5 Մատ. Ե. 8. Ժբ. 26. Եւ. Ցաւ. բ. 13.	5 Գլ. Ժե. 9. Մատ. Ե. 8.	6 Սաղ. գ. 8.	
6 Գլ. Ժե. 8. 22.	6 Ես. Ես. Ես. Ես.	7 Գլ. Ժգ. 4.	
	7 Սաղ. Ամբ. 3. Մատ. Ես. 3. 4.	8 Գլ. Ժգ. 8. Ես. Ես. Ես. Ես.	
	8 Ես. գանիկա	9 Սաղ. Ծ. 9. Գլ. Ժե. 8. Ես. կդ.	
	9 Գլ. Ժե. 9. Մատ. Ե. 8.	10 Սաղ. Ես. Ես. Ես. Ես.	
	10 Ամբ. Ես. Ես. Ես. Ես.	11 Ես. Ես. Ես. Ես.	
	11 Սաղ. Ես. Ես. Ես. Ես.		
	12 Գլ. Ժբ. 11. Ժգ. Ես.		

1 Կո՛յս բաներ.	— Կոր. Ժբ. 21.	1 Կո՛յս իր Աստուած հանգստանա.	
2 Ես. բ. 9. 10. Ես. բանիմ. իմ. 22. Գործ. Ե. 39.	4 Ցոր. ը. 13. Գլ. Ժգ. 21.	2 Ցաւ. գ. 6.	
3 Սաղ. ի. 7. Ես. 17.	5 Գլ. Ժգ. 16. իմ. 13. Ես. Ես. 1.	3 Ցոր. գ. 3. Ձեր. Ժ. 13.	
4 Սաղ. Ծ. 3. Մատ. գ. 33.	6 Գլ. Ժե. 25.	4 Ր Կոր. Ի. 8.	
5 Սաղ. գ. 8.	7 Ցաւ. Ժե. 19.	5 Ես. իս. 9. 10. Սաղ. Ամ. 3.	
—	8 Ցաւ. Ե. 18.	6 Ցոր. գ. 3. Ձեր. Ժ. 13.	
= Ժող. Ե. 1.	9 Եփես. գ. 4. Ր Տիմ. գ. 15.	7 Սաղ. Ամ. 9. Գլ. Ժգ. 13.	

12 Տէրոջը աչքերը դիտաւթիւնը կը պահպանեն,
Եւ ինքը անօրէնին խօսքերը կ'ուրէ։
13 [a]Մեղը կ'ըսէ, Դուրսը առիւծ կայ,
Հրապարակին մէջը պիտի մեռցուիմ։
14 [b]Օտար կնիկներուն բերանը խորունկ փոս է,
[c]Տէրոջը առեալ եղողը հոն կ'ինկնայ։
15 Մանուկին սրտին մէջ յիմարութիւնը կապուած է.
[d]Զանիկա խրատի գաւազանը կը հեռացընէ անկէ։
16 Իր [illegible] չաւցընելու համար աղքատին զրկանք ընողը
Ու հարուստին տուողը անշուշտ կաթօտութեան կը հասնի։

17 Ականջդ ծռէ ու իմաստուններուն խօսքերը մտիկ ըրէ,
Եւ քու սիրտդ իմ դիտութիւնս տուր.
18 վասն զի թէ որ անոնք քու սրտիդ մէջը պահես, հաճելի [illegible] է.
Անոնք քու շրթունքներուդ վրայ ալ պիտի հաստատուին։
19 Ահա քեզի [illegible] այսօր իմացուցի,
Որպէս զի քու ապաւինութիւնդ Տէրոջը վրայ ըլլայ։
20 Մի՞թէ ես քեզի [illegible]չատ անգամ[illegible] խրատներով
Ու դիտութիւնով չգրեցի՞,
21 Որ քեզի ճշմարիտ խօսքերուն հաստատութիւնը սորվեցընեմ,
[e]Որ քեզի †հարցընողներուն ճշմարիտ խօսքեր պատասխան տաս։

22 [f]Աղքատ մի կողոպտեր իր ազգականութիւնը համար,
[g]Ու տնանկը դատաստանի մէջ մի կոխեր.
23 [h]Վասն զի Տէրը անոնց իրաւունքը պիտի պաշտպանէ,
Եւ զանոնք կողոպտողներուն հոգին պիտի կողոպտէ։

24 Բարկացող մարդուն հետ ընկերութիւն մի ըներ,
Ու ցասկոտ մարդուն հետ մի երթար.
25 Որ չըլլայ թէ անոր ճամբաները սորվիս,
Եւ քու հոգւոյդ որոգայթ վաստրկիս։

26 [i]Զեռք առողներէն մի ըլլար,
Ա՛ր պարտքի համար երաշխաւոր եղողներէն.
27 Թէ որ վճարելու կարողութիւն չունիս,
Ինչո՞ւ համար [illegible]ականդ քու անկողինդ առնեն։
28 [j]Զըլլայ որ սահմանը վերցընես այն վաղեմի սահմանին նշանը,
Որ քու հայրերդ դրեր են։

29 Իր գործքին մէջ ժիր մարդ մը կը տեսնէս,
Անոնք թագաւորներուն առջեւը պիտի կայնի.
Աննշան մարդոց առջեւը պիտի չկայնի։

ԳԼ. ԻԳ

1 Երբոր իշխանի հետ սեղան նստիս,
Առջեւդ դրուածը ադեկ նայէ.
2 Ու թէ որ դուն ախորժակի տէր [illegible] ես,
կսկծով իմ վրայ դանակ դիր։
3 Անոր ապրելու կերակուրներուն մի ցանկար.
վասն զի անոնք խաբէութեան հաց են։

4 [k]Հարուստ ըլլալու մի աշխատիր.
[l]Քու [illegible]խորհուրդդ եա կեցիր։
5 Աչք պիտի անկնի ան բանին որ ոչինչ է.
Անիկա անշուշտ իրեն թեւեր կը շինէ,
Ու արծիւի պէս օդը կը թռչի։
6 [m]Չար աչք ունեցողին [illegible]հացը մի ուտեր,
Եւ անոր ապրելու կերակուրներուն մի ցանկար.
7 վասն զի անիկա իր սրտին մէջը [illegible]ինչպէս որ կը մտածէ, այնպէս է.
Կեր ու խմէ՝ [illegible]ի՛ըսէ քեզի,
Բայց անոր սիրտը քեզի հետ չէ։
8 Կերած պատառդ պիտի փսխես,
Ու հաճելի խօսքերդ պիտի կորսընցընես։

9 [n]Յիմարին ականջներուն մի խօսիր,
Քանզի քու խօսքերուդ իմաստութիւնը կ'անարդէ։
10 [o]Վաղեմի սահմանին նշանը տեղէն մի վերցըներ,
Ու որբերուն արտերը մի մտներ։
11 [p]Քանզի անոնց վրէժխնդիրը զօրաւոր է,
Ե՛ք քեզի դէմ անոնց իրաւունքը անիկա պիտի պաշտպանէ։

12 [q]Քու սիրտդ խրատի տուր,
Ու ականջներդդ գիտութեան խօսքերուն։

13 Տղային խրատը մի կտրեր,
վասն զի թէ որ գանիկա գաւազանով ծեծես, չմեռնիր։
14 Դուն անիկա գաւազանով կը ծեծես,
Բայց [illegible]անոր հոգին գժոխքէն կ'ազատես։

15 Որդեակ իմ, [illegible]թէ որ քու սիրտդ իմաստուն ըլլայ,
Իմ սիրտս ալ պիտի ուրախանայ։
16 Ու երբոր քու շրթունքներդ ուղիղ բաներ խօսին,
Իմ երիկամունքներս պիտի ցնծան։

---

a ՌՕր. ԺԲ. 14. ԼՀ. 13. ԳԼ. Խ. 10.
b ԳԼ. Բ. 16. Ե. 3. Զ. 3. Խ. 27.
c Ա֊Ե. Ի. 20.
d ԳԼ. Ժգ. 24. ԺԲ. 15. Իգ. 14. ԼԲ. 15. 17.
e Գ֊Ե. Ի. 7.
f ԳԼ. Բ. 8.
g Դ֊Ե. ա. 3. 4.
h Ել֊ՈՒԱ. գ. 15.
i Եբէր. Իսկաբերան. Ծի. Իգ. 8. Ցար. 1՝. 10. 21.
j Ջ֊ՈՒ. Ե. 10. Մ֊Ե. գ. 8.
k Գ֊Ե. ա. 1. Ժա. 15.
l ԳԼ. Ի. 10.
m ՌՕր. ԺԲ. 14. ԼՀ. 13. ԳԼ. Իգ. 10.
n Գ֊Ե. Իգ. 9. ՈՒԱ֊Ե. գ. 9. 10.
o ԳԼ. գ. 21. Հ֊ՈՒՀ. Ժր. 16.
p Կ֊Ե Ի֊ՈՒ. Ե. 8.
q Ես. Ի. 17.
r ՌՕր. ԺԲ. 9.
s Ա֊Ե. Ժր. 2.
t ԳԼ. Բ. 8. Մ֊Ե. Ե. 6.
u ՌՕր. ԺԲ. 14. ԼՀ. 17. ԳԼ. Իգ. 22.
v Ցար. Լ֊Ե. 21. Ե. ԳԼ. Խ. 23.
w ԳԼ. ԺԳ. 24. ԺԲ. 13. Իգ. 13. ԼԲ. 15. 17.
x Ա֊Կոր. Ե. 5.
y Ես. Զ. 24. 25. ԳԼ. ԼԲ. 5.

17 Արու սիրտդ մեղաւորներուն չնախանձի,
Հապա Տէրն օր ցերեկը վախին մէջ եղիր.
18 Վասն զի իրաւցնէ վախճան մը կայ,
Ու քու յոյսդ պիտի չկորի.

19 Որդեակ իմ, լսէ ու խնաստուն եղիր,
Եւ քու սիրտդ ուղիղ ճամբուն մէջ շիտակէ.
20 Մի ընկերանար գինեմոլներուն հետ,
Ու իրենց մսոմիները մսուղներուն հետ.
21 Վասն զի գինեմոլը ու շռայլը ագռաւ կ'ըլլան.
Եւ նոյն քունը պատռտած հանդերձներ կը հագցնէ.

22 Լսէ հայրդ որ քեզ ծներ է,
Ու մի անարգեր քու մայրդ՝ երբոր կը պառաւի.
23 Ճշմարտութիւնը ծախու առ ու ծախել մի ծա-
խեր.
Նմանապէս խնաստութիւնը, խրատը ու հան-
ճարը.
24 Արդարին հայրը շատ պիտի ցնծայ,
Եւ խնաստուն զաւակ ծնանողը անոր վրայ
պիտի ուրախանայ.
25 Թող քու հայրդ ու մայրդ ուրա-
խանան,
Ու քեզ ծնանողը թող ցնծայ.

26 Որդեակ իմ, քու սիրտդ ինծի տուր,
Եւ քու աչքերդ իմ ճամբաներս գիտեն.
27 Վասն զի պոռնիկը խորունկ փոս է,
Ու օտար կնիկը նեղ ջրհոր է.
28 Նա ալ՝ աներկիւղ գողի պէս դարանը կը մտնէ,
Ու մարդոց մէջ անհաւատարիմները կ'աւելցնէ.

29 Արդեն է վայ. արդեն է ոհ.
Արդեն են կռիւները. արդեն են տրտունջ-
ները.
Արդեն են առանց պատճառի վէրքերը.
Արդեն է աչաց կարմրութիւնը.
30 Գինիին համար մեացողներուն,
Խառնած գինին փնտռելու գացողներուն.
31 Մի՛ նայիր գինիին կարմրութեանը,
Գաւաթին մէջ իր գոյնը ցուցընելուն ու շի-
տակ վազելուն.
32 Ականջ առքը օձի պէս կը խածնէ,
Ու թարբի պէս կը խայթէ.
33 Աչք նոյն քու աչքերդ օտար կիներու պի-
տի նային,
Եւ քու սիրտդ ծուռ բաներ պիտի խօսի.
34 Եւ ծովուն մէջը պառկողի պէս՝
Ու կայմի վրայ պառկողի պէս պիտի ըլլաս.

35 Ու ըսէիր.
Զիս ծեծեցին, ու ես ցաւ մը չզգացի,
Ինծի զարկին, ու չիմացայ.
Ե՞րբ պիտի արթննամ,
Որ զանիկա նորէն փնտռեմ.

ԳԼ. ԻԹ

1 Զար մարդոց մի նախանձիր,
Ու անոնց հետ կենալու մի ցանկար.
2 Վասն զի անոնց սիրտը բռնութիւն կը խորհի,
Եւ անոնց շրթունքները վնասներու վրայով
կը խօսին.
3 Տունը խնաստութեամբ կը շինուի,
Ու հանճարով կը հաստատուի.
4 Եւ շտեմարաններըդ գիտութեամբ
Ամէն պատուական ու ախորժելի գան-
ձերով կը լեցուին.
5 Խնաստուն մարդը զօրաւոր կ'ըլլայ,
Ու գիտութիւն ունեցողը զօրը կ'աւելցնէ.
6 Վասն զի պատերազմի խորհուրդներուն կ'ընես-
Եւ հազարութիւնը խորհրդականներու շա-
տութիւնով կ'ըլլայ.
7 Խնաստութիւնը յիմարին համար շատ բար-
ձրը է.
Անիկա դրանը մէջ իր բերանը չբանար.
8 Ով որ չարութիւն ընել կը մտածէ,
Անիկա նենգամիտ պիտի բսուի.
9 Յիմարութեան խորհուրդը մեղք է,
Եւ ծաղր բնողը մարդոց գզուելի է.
10 Թէ նեղութեան օրը թուլնաս,
Ոյժդ քիչ է.

11 Ազատէ զանոնք որ մեռցուելու կը տա-
րուին,
Ու սպանուելու վրայ եղողները ազատ
մի կենար.
12 Թէ որ բանս թէ Մենք ասիկա չգիացանք,
Ահա Տէրերուը կշռողը ինքը կը հասկնայ.
Ու քու հոգիդ պաշտպանողը ինքը գիտէ,
Եւ մարդուն իր գործքին չափովը պի-
տի հատուցանէ.

13 Որդեակ իմ, մեղր կեր, որ ազնիւ է,
Եւ մեղրախորիսխ՝ որ քու համդ քաղցր է.
14 Խնաստութեան ճանաչումն ալ քու հոգիդ
այնպէս ըլլայ.
Թէ որ գտնիկա գտնես.
Եւ վախճան մը կայ,
Ու քու յոյսդ պիտի չկորի.

1 Ա-ՀԱ. ՀԵ. 1. ՀՔ. 3. ԳԼ. Ք. 31. ԽՔ. 1. 2 ԳԼ. ԽԸ. 14. 4 Ա-ՀԱ. ՀԵ. 37. ԳԼ. ԽՔ. 14. ՂԱ. ՀՔ. ԺՔ. 23. 5 ԳԼ. Ք. 23. 6 ԵՐ. Ա. 11. ՄԱ-ԽՔ. 49. ՂԱ. ԽԱ. 34. ՀԱ-ՀՄ. ԺՔ. 13. ԵՓԵ. Ե. 13. 7 ԿՈՀ ԳԵՒԽԱՔԱՆՔ ՄԸ ԱՒԱՆԱՔԱՆ 8 ԳԼ. ԺՔ. 23. 9 ԳԼ. Ա. Ը. 17. ԵՓԵ. Ք. 1. 10 ԳԼ. Ք. 1. 2. ՄԱ-ՔԱ. ԺՔ. 44. 11 ԳԼ. Ժ. 1. ԺԵ. 23. ՀՄ. 13. 12 ԳԼ. ԽՐ. 14. 13. ԵՓԵ. Ե. 13. 14 ԿՈՀ ԳԵՒԽԱՔԱՆՔ ՄԸ ԱՒԱՆԱՔԱՆՔ 15 ԳԼ. ԺՔ. 23. 16 ԳԼ. Ա. Ը. Ը. 17. ԵՓԵ. Ք. 1. 2. 17 ԳԼ. Ք. 2. 3. Ը. 18 ՄԱ-ՔԱ. ՀԵ. Ը. ԳԼ. Ք. Ը. 19 ԵՐ. Ե. 18. ՀՄ. 13. 20 ԳԼ. ԺՔ. 1. ԺԵ. 23. 21 ԳԼ. Ք. 22 ՀՄ. 13. 23 ԳԼ. ԽՐ. 14. 24 ԳԼ. Ե. 18. ՃՈՒ. Ե. 25. ՄԱ-ՔԱ. ՀԵ. 1. ԳԼ. Ք. 31. ԽՔ. 26 ՂԱ. ՀՔ. ԺՔ. 23. 27 ԳԼ. ԺՔ. 1. ՀՄ. 19. 28 ՂԱ. ՀՔ. ԺՔ. 29 ԳԼ. Ք. 23. 30 ԿՈՀ ՀԱՄԱՐ ՄԸ ԱՒԱՆԱՔԱՆՔ 31 ԳԼ. Ք. 31. 32 ՄԱ-ՔԱ. ՀԵ. Ը. ԳԼ. Ք. Ը. 33 ԵՐ. Ե. 18. ՃՈՒ. Ե. 25. 34 ԵՓԵ. Ք. 1. ՄԱ-ՔԱ. ՀԵ. Ը. 35 ԳԼ. ԽՔ. 22. ՃՈՒ. Ք. 10. 36 ՂԱ. ՀՔ. ԺՔ. 13. ՂԱ. ՀՔ. ԺՔ. 14. ԺԵ. 23. ՀՄ. 19. 37 ՂԱ. ՀՔ. ԺՔ. 38 ԳԼ. ԺՔ. 20. 39 ՄԱ-ՔԱ. ԺԵ. 4. ԵՍ. ԺԵ. 7. ՄԱՀ. 40 ԳԼ. Ք. 18.

15 Ով չար, [a]արդարին տանը դարանակալ մի
ըլլար,
Ընդ [b]բնակարանը մի աւերիր.
16 [c]Վասն զի արդարը թէև եօթը անգամ՝ ալ
իյնայ՝ պիտի կանգնի.
[d]Բայց չարերը ձախորդութեան մէջ պիտի
իյնան.
17 [e]Երբոր քու թշնամիդ իյնայ՝ մի ուրախանար,
Ու երբոր անոր ոտքը սահի՝ քու սիրտդ թող
չցնծայ.
18 Զի[f]այ որ Տէրը տեսնէ ու իրեն անհաճոյ ե-
րեւնայ,
Եւ իր բարկութիւնը անոր վրայէն դարձընէ.
19 Չարագործներուն համար մի սրտմտիր,
Ո՛ւ ամբարիշտներուն մի նախանձիր.
20 Վասն զի [g]չար մարդը ետ վախնան չունենար.
[h]Ամբարիշտներուն ճրագը պիտի մարի.
21 Որդեակ իմ, [i]Տէրոջմէ ու թագաւորէն
վախցիր.
Ե՛ւ [k]խռովարար մարդոց հետ մի խառնուիր.
22 Քանի անոնց կործանումը յանկարծ կ'ըլլայ,
Ու երկուքին ալ պատուհասը ո՞վ դիտէ.
23 Ա՛ս բաներն ալ իմաստուններուն [l]են.
[m]Դատաստանի մէջ աչառութիւն ընելը աղէկ
չէ.
24 [n]Ով որ ամբարշտին կ'ըսէ թէ Դուն արդար ես,
Ազգերը անոր անէծք պիտի տան,
Ո՛ւ ժողովուրդները զանիկա պիտի անարգեն.
25 Բայց յանդիմանութիւն տուողներուն [o]նորհք
կ'ըլլայ,
Եւ անոնց վրայ բարի օրհնութիւն կու գայ.
26 Շիտակ պատասխան տուողը
Շրթունքներ կը համբուրէ.
27 [p]Դուրսի գործդ կանոնաւորէ,
Եւ զանիկա [q]քու արտիդ մէջ՝ կարգի դիր,
Ու տունդ ետքը չինէ.
28 Առանց [r]պատճառի դէմ զուր տեղը վկայու-
թիւն մի ըներ,
Եւ քու շրթունքներովդ մի խաբեր.
29 [s]Մի ըսեր թէ Ինծի ինչպէս որ ըրաւ,
Ես ալ անոր այնպէս պիտի ընեմ,
Ան մարդուն իր գործքին համեմատ հատու-
ցում պիտի ընեմ.
30 Ծոյլ մարդուն արտին քովէն՝
Ու պակասամիտ մարդուն այգիին քովէն ան-
ցայ.
31 Եւ ահա համբոյն մէջը փուշեր բուսեր էին,
Ու անոնց երեսը եղինճներ ծածկեր էին,
Եւ անոր քարէ պատը փլած էր.
32 Ու երբոր [t]ետեւս՝ տեսայ՝ միտքս մէջը պա-
հեցի,
Աչք նայեցայ — [u]խրատ առի.
33 [v]Թէ՛ փիչ մը քնանաս, փիչ մը նիրհես,
Ու փիչ մը ձեռք ձեռքի վրայ դնես ննջելու
համար,
34 Քու աղքատութիւնդ ճամբորդի պէս պիտի
գայ,
Եւ քու կարօտութիւնդ՝ սպառազինեալ մար-
դու պէս.

ԳԼ· ԻԵ

[1] Թագաւորներու վարուց. [2] Վէմերուն ու անոնց գանազան
պատահարներուն վրայ շատ վարդ.

1 [3]Ա՛ս անոնք ալ Սողոմոնին առակներն են, որ
Եզեկիա Թագաւորին մարդիկը օրի-
նակեցին.
2 [4]Բանը ծածկելը Աստուծոյ փառքն է.
Բայց թագաւորներուն փառքը [5]բանը ու-
սումնասիրելն է.
3 Երկնից բարձրութիւնը ու երկրիս խորու-
թիւնը
Եւ թագաւորներուն սիրտը չքննուիր.
4 [6]Վերցուր արծաթէն կիզիչքը,
Ու օսկերիչին համար [7]անօթ կ'ելլէ.
5 [8]Վերցուր թագաւորին առջևէն ամբարիշտը,
Ու [9]անոր աթոռը արդարութեամբ կը հաս-
տատուի.
6 Թագաւորին առջևը մի պարծիր,
Եւ մեծերուն տեղը մի կենար.
7 [10]Վասն զի աղէկ է որ քեզի ըսեն թէ Հոս ե-
լիր,
Քան թէ քու աչքերուդ տեսած իշխանին առ-
ջևը վար իջեցընեն քեզ.
8 [11]Կռիւի համար չտեսով դուրս մի ելլեր.
Զի՛ւսյ թէ երբոր ընկերդ քեզ ամչցընէ,
Դուն վերջը ինչ ընելիդդ չգիտնաս.
9 [12]Ընկերիդ հետ քու դատդ վարէ,
Բայց դաղանիքը ուրիշին մի յայտներ.
10 Զի՛ւսյ որ լսողը քեզ անարգէ,
Ու դէշ անունդ անջնջելի մնայ.
11 [13]Յարմարութեամբ բսուած խոսքը՝
Արծաթէ զարդերու մէջ ոսկեայ խնձո-
ձորներու կը նմանի.
12 Իմաստունին յանդիմանութիւնը՝ մտիկ ընդ-
ունջին

ա Առ· ժ· 3· 10· • Կ· Հանդարտու-
թեան տեղը
ե Ճար· ե· 19· Առ· ի· 17· 19· ի՛ե· 21·
Միք· է· 8·
է Ես՝ Ե· 19· Ա՛ռ· ի՛ե· 29·
ը Ճար· ի՛ե· 1· Առ· ի՛ե· 1· Հդ·
3· Գե· ի՛ե· 17·
Հր· 1·
Առ· ժ· 6·
Ճար· ժ՛ը· 8· 6·
ի՛ա· 17· Գե· ժ՛ը·
թ· ի· 20·
ժ՛ը· 21·
ի՛ա· 22·
ի՛ե· 21· Ճ՛ե· է· 6·
ի՛ե· 31·
ժ՛ը· 17· 19·
ժ՛ը· 9· 6· 10·
ժ՛ը· 7· 8·
Գե· ժ՛ը· 9· 10·
Գե· ժ՛ը· 14· Ա՛ռ·
է· 22·
Ես՝ Գ· 13·
Գե· ը· 9· Եւ·
Ա՛ռ· ի՛ե· 12·
Հաւմ· ժ՛ը· 33·
Ես՝ Գ· ի՛ե· 10·
Ա՛ռ· ի՛ե· 16

Ոսկիէ օղ ու մանրուք ոսկիէ մանեակ է։
13 Հաւատարիմ դեսպանը՝ զինքը իրկունները
Հանձքի ատնեի ձիւնին զովութիւնու պէս է,
Եւ իր տիրոջը հոգին կը զուարճացնէ։
14 Պատրաստութեան վրայ պարծենողը
Ինձնաձրև ամպերու ու հովի պէս է։
15 Համբերութեամբ իշխանին սիրտը կը չինուի,
Եւ անոյշ լեզուն ոսկորները կը կոտրէ։
16 Թէ որ մեղր գտանես՝ քեզի բաւական եղածին
չափ կեր,
Զըլլայ որ անով կշտանաս ու զանիկա փսխես։
17 Քու ոտքդ դրացիիդ տունը յաճախ չկոխէ,
Զըլլայ որ քեզմէ ձանձրանայ ու քեզ ատէ։
18 Իր դրացիին դէմ նենգ վկայութիւն ընողը
Ռունդ, սուրի և սրած նետի պէս է։
19 Նեղութեան օրը անհաստատութիւնի մէջ պատկելը
Փչրուազ ակռայի և դիւրագլոր ոտքի նման է։
20 Ջրասէր մարդուն առջևը երգեր երգողը
Ցուրտ օրը իր զգեստը հանողին,
Կամ բորակի վրայ քացախին նման է։
21 Թէ որ թշնամիդ անօթի է, անոր հաց կերցուր,
Ու թէ որ ծարաւ է, անոր ջուր խմցուր։
22 Քանզի ածուխ վրան կրակի կայծեր կը դիզես,
Եւ Տէրը քեզի հատուցում պիտի բնէ։
23 Հիւսիսային հովը անձրևը կը ցրուէ,
Ու խոժոռ դէմքը՝ ջարախօս լեզուն։
24 Ընդհէկ է տանիքի մը անկիւնը բնակիլ,
Քան թէ կռռացող կնկան հետ մեծ տան մէջ։
25 Ինչպէս է պաղ ջուրը ծարաւած մարդուն,
Նոյնպէս է հեռու երկրէ նորութիւն բարի լուրը։
26 Ջար մարդուն առջևը խմուող արդարը
Գլխուրաւած աղբիւրի ու ապականած ակի նման է։
27 Շատ մեղր ուտելը աղէկ չէ,
Եւ մարդուն իր փառքը փնտռելը փառք չէ։
28 Իր ոգին չզսպող մարդը
Քանդած ու անպարիսպ քաղաքի պէս է։

ԳԼ. ԻԶ

1 Ինչպէս որ ամառուան մէջ ձիւն, ու հունձքի ատեն անձրև,
Նոյնպէս ալ յիմարին պատիւ չվայելեր։
2 Ինչպէս որ ճնճղուկը կը պարտի, ու ծիծեռնիկը կը թռչի,

1 Գլ. ժգ. 17։
2 Գլ. ի. 6։
3 Եսր. պարգևէ
4 Ցուդ. 13։
5 Ած. լը. 4. Ես. ա
Ցուդ. իե. 24. Ես.
Գլ. ԺԸ. 3. Ժգ.
14։
6 Հմր. 37։
7 Սաղ. ԺԸ. 4. ԽՂ.
3. 4. Գլ. Ժը. 18։
8 Դատ. գ. 18. Հը.
ասմմ. Ժը. 13։
9 Եզ. իգ. 4. 5։
Մատ. ի. 44. Հը.
ասմմ. Ժը. 20։
10 Գլ. ժգ. 17։
11 Գլ. ի. 6։
12 Սաղ. ԺԸ. 4. ԽՂ.
3. 4. Գլ. Ժը. 18։
13 Դատ. գ. 18. Հը.
ասմմ. Ժը. 13։
14 Գլ. ԺԲ. 13։ Ես.
9. 15։
15 Հմր. 16։
16 Գլ. իե. 2։

Ասինպէս ալ հատանց պատճառէ անիծքը չգայ։
3 Զիւն խաթագան՝ ու իյնուն ամէն՝
Եւ յիմարներուն կռնակին գաւազան մը է։
4 Յիմարին իր յիմարութեանը համեմատ պատասխան մի տար,
Զըլլայ որ դուն ալ անոր նման բլլաս։
5 Յիմարին իր յիմարութեանը համեմատ պատասխան տուր,
Զըլլայ որ անիկա գինքը իմաստուն կարծէ։
6 Յիմարին ձեռքովը խօսք իրկողը
Իր ոտքերը կը կոտրէ — վնաս էկը քաշէ։
7 Ինչպէս որ կաղին ոտքերէն կ'երթայ,
Ասինպէս ալ յիմարին բերնին մէջ առակը։
8 Յիմարին պատիւ տուողը
Քարակոյտի մը մէջ գոհարներ քարկոծելու
ծրար կը նմանի։
9 Առակը յիմարին բերնին մէջ
Գինովին ձեռքը մտնող փուշին պէս է։
10 Մեծ է ամէն բան ստեղծողը,
Որ յիմարին վարձք կու տայ, և յանցաւորներուն վարձք կու տայ։
11 Ինչպէս որ շունը իր փսխածին կը դառնայ,
Ասինպէս ալ յիմարը իր յիմարութեանը կը դառնայ։
12 Գինքը խմաստուն կարծող մարդ մը տեսար։
Անկէ յոյս կայ յիմարէն քան թէ անկէ։
13 Ճամբէ կ'ըսէ թէ գազանուն մէջ առիւծ կայ,
Հրապարակներուն մէջ առիւծ։
14 Ինչպէս որ դուռը իր ծղրիներուն վրայ կը դառնայ,
Ասինպէս ալ ծոյլը իր անկողնին վրայ։
15 Ծոյլը իր ձեռքը ամանին մէջը կը խրէ,
Ու բերանը դէպ ի տանելու դժուարութիւն կը զգայ։
16 Ծոյլը իր աչքերուն՝
Խելացի պատասխան տուող եօթը մարդէն աւելի խմաստուն կ'երեւնայ։
17 Իրենը չեզած դատին հանար բարկացող անցաւորը
Շունը ականջներէն բռնողին պէս է։
18 Ինչպէս կատազած մարդը՝ որ կրակի կայծեր,
Նետեր ու մահ կը ցանէ,
19 Ասինպէս է այն մարդը՝ որ իր բարեկամին նենգութիւն կ'ընէ,
Ու ետոյ կ'ըսէ, Ծանհա կատակ ըրի։
20 Առանց փայտի կրակը կը մարի,
Եւ ծէկ որ քսու չըլլայ, կռիւը կը դադրի։
21 Ինչպէս ածուխը կայծերուն, ու փայտը կրակին,

16 Գլ. ժգ. 17։
17 —
18 Ցուդ. ժը. 17։
19 Ցուդ. իե. 24։
20 Սաղ. ԺԸ. 4. ԽՂ.
3. 4. Գլ. Ժը. 18։
21 Գլ. ԺԲ. 13։ Ես.
9. 15։

Խա. 11—17։
1 Եզր. կը խոն.
Կամ Գործակից
Ազ. քար կապոյտ
Ը Ը գնա. ը. 22։
2 Եզ. իգ. 9։
3 Մատ. ի. 44։
4 Գլ. ԺԸ. 10. Գլ.
ԽՐ. 22. Գլ. ԺԱ.
11. Հռոմ.
Ժը. 16. Ցայտ. գ.
17։
5 Գլ. ԽՐ. 13։
6 Գլ. ԺԲ. 22։
7 Գլ. ԺԸ. 10։
8 Գլ. ԺԱ. 13. ԽՐ.
22։

Ա֊ինպէս է կառաւաբ մարդը վէճ բաբնկոյ֊
նելու ։
22 Խրատ մարդուն խօսքերը քաղցր պատառներ֊
րու պէս են ,
Ու անոնք միտքն փորին չափաբաններըը կ'իջ֊
նեն ։
23 Կառնդուն յրիտնքներըը և չար սիրաը
Աշխարհի կղկղանքով ապիկած հոգէ ամանի
նը նման ։
24 Առեցողը իր շրիտնքներովը կը կեզծէ ,
Ու սրտին մէջը նենգութիւն կը պահէ ։
25 Որ դեղեցիկ խօսուածքին չհաւատաց ։
վասն զի անոր սրտին մէջը նօթը զգուելի
բան կայ ։
26 Ան որ իր առելութիւնը նենգութեամբ կը
ծածկէ ,
Անոր չարութիւնը ժողովրի մէջ պիտի յայտ֊
նուի ։
27 Փոս փորողը ինքը մէջը պիտի իյնայ ,
Եւ ան որ քար կը դլորի՝ իրեն պիտի դառնայ ։
28 Սուտախօս լեզուն ՚իր տեսածներըը՝ կ'ատէ ։
Ու չողքորթող բերանը կորուստ կ'ընէ ։

ԳԼ · ԻԷ

1 Ընդհարութիւն ։ 2 Ջրմբիա տիրոջ ։ 11 զանազան չանգուր֊
ների դէմ ։ 22 և բնական խնամքի վերայ խրատներ ։

1 Վաղուան համար մի պարծիր ,
վասն զի չես դիտեր թէ օրը ինչ պիտի ծնանի ։
2 Քեզ ուրիշը դովէ և չէ թէ քու բերանդ ,
Օտարը՝ և չէ թէ քու շրիտնքներդ ։
3 Քարը ծանրութիւն՝ ու աւազը բեռ ։
Բայց յիմարին բարկութիւնը երկուքէն ալ
ծանր է ։
4 Բարկութիւնը անողորմ է , ու սրտմտութիւնը
խիստ է ։
Բայց նախանձին առջևը ո՞վ կրնայ կենալ ։
5 Բացայտի յանդիմանութիւնը
Ծածուկ սէրէն աղէկ է ։
6 Բարեկամին վէրքերը հաւատարիմ են ։
Բայց թշնամիին համբոյրները առատ են ։
7 Կուշտ մարդը խորիսով կ'արհամարհէ ։
Բայց հանօթի մարդուն ամէն լեղի բան անոյշ
կու գայ ։
8 Իր տեղէն թափառական եղող մարդը՝
Իր բոյնէն թափառական եղող թռչունին
պէս է ։
9 Եղը ու խունկը սիրտը կը զուարճացունեն ։
Ընտնապէս բարեկամին քաղցրութիւնը՝ մտե֊
րիմ խորհրդով ։
10 Քու բարեկամդ ու քու հօրդ բարեկամը մի
թողուր ,
Եւ քու նեղութեանդ աատնը քու եղբօրդ
տունը մի երթար ։
Մօտ դրացին հեռու եղող եղբօրմէ աղէկ է ։
11 Որդեակ իմ՝ իմաստուն եղիր ու սիրտս ու֊
րախացուր ,
Որ դիս անարդողին պատասխան տամ ։
12 Խորագէտը չարիքը կը տեսնէ — կը զգու֊
շանայ ։
Բայց միամիտները առաջ կ'անցնին — վնաս կը
կրեն ։
13 Օտարականի մը երաշխաւոր եղողին զգեստը
առ ,
Եւ օտար կնոջ համար երաշխաւոր եղիր ։
14 Թէ որ մէկը առաւօտուն կանուխ կելլէ , ու
իր դրացին բարձր ձայնով օրհնէ ,
Անիկա անոր անէծք կը սեպուի ։
15 Անձրեւոտ օրուան չարաչահակ կաթիլը
Ու կռուասէր կնիկը իրարու կը նմանին ։
16 Զանիկա ծածուկ պահողը հովը կը պահէ ,
Եւ աջ ձեռքին դէմ եղը կը կոչէ կը յայտնէ ։
17 Երկաթը երկաթով կը սրուի ,
Ու մարդը իր բարեկամին երեսը կը սրէ ։
18 Թզենիին հոգ տանողը անոր պտուղը կ'ուտէ ,
Եւ իր տէրը պահպանողը պատիւ կը գտնէ ։
19 Ինչպէս ջուրը՝ երեսը երեսին ,
Նոյնպէս՝ սիրտը մարդը մարդուն կը ցուցնէ ։
20 Դժոխքը ու կորուստը չեն կշտանար ։
Մարդուն աչքերն ալ չեն կշտանար ։
21 Ճուխտ հալոցը արծաթը՝ և քուրան ոսկին կը
ջնջէ ,
Ա֊ինպէս ալ մարդը գինքը գովող բերանը ։
22 Ցիմարը ցորենի հետ անկանի մէջ տանդ խոս֊
ուով ծեծես ալ ,
Անոր յիմարութիւնը անկէ չերթար ։
23 Քու ոչխարներուդ վիճակը ազէկ գիտցիր ,
Եւ հօտերուդ ազէկ նայէ ։
24 Վասն զի հարստութիւնը միշտ չենար ,
Ու թագը գարձ ի գար չտևեր ։
25 Կանանչը կը բուսնի , խոտը կ'երևնայ ,
Եւ լեռներուն խոտերը կը ժողովուին ։
26 Գառները քու հագուստիդ համար են ,
Ու նոխազները գաշտերուն գինն են ։
27 Քու կերակուրիդ համար և քու տանդ կե֊
րակուրին համար
Ու քու աղախիններուդ ապրուստին համար
Բաւական այծի կաթ պիտի ըլլայ ։

ԳԼ · ԻԸ

1—28 Ամբարշտութեան և հոգեւոր անկեղծութեան վերայ ընդ֊
հանուր ծանօթութիւններ ։

Ա Գլ · ժբ · 8 ։
Բ Ս—լ · իբ · 3 · երեմ. թ · 8 ։
Գ Ս—լ · է · 25 · թ · 10 ։
Դ Ս—լ · ժ · 15 · 16 ։
Ե Ս—լ · ժ · 2 · 24 ։
Զ · Գլ · իբ · 19 ։
Է Գլ · իբ · 27 ։
Ը Գլ · իբ · 27 ։
Թ Գլ · իբ · 27 ։
Ժ Գլ · իբ · 27 ։
ԺԱ Գլ · ժ · 8 ։
ԺԲ · Կ֊ի գիրքը ծեծող Նեղը
ԺԳ Գլ · իբ · 27 ։
ԺԴ — Ե֊ին · գ · 18 ։
ԺԵ Գլ · իբ · 23 · Գաղ · բ · 14 ։
ԺԶ Ս—լ · ֆաս · 3 ։
ԺԷ Ս—լ · է · 7 ։
ԺԸ Գլ · իբ · 27 ։
ԺԹ Ցե֊ն · Իլ · իբ · 26 · Գլ · ի · 18 ։
Ի Գլ · ժ · 1 · իգ · 15 · 26 ։
ԻԱ — Կար · բ · 7 · 13 ։
ԻԲ Գլ · ժբ · 13 ։
ԻԳ Գլ · լ · 10 · Ամբ · բ · 3 ։
ԻԴ Ս—լ · ֆիլ · 3 ։
ԻԵ Գլ · իբ · 3 ։
ԻԶ Ցե֊ն · Իլ · իբ · 26 ։
ԻԷ Ցե֊ն գլ · ժբ · 7 ։
ԻԸ Գլ · ժբ · 13 ։
ԻԹ Գլ · ժ · 1 · իգ · 15 · 26 ։
ԼԱ Գլ · ժ · 1 · իգ · 15 · 26 ։
ԼԲ Գլ · ժ · 1 · իգ · 15 · 26 ։
ԼԳ Գլ · ժ · 1 · իգ · 15 · 26 ։
ԼԴ Գլ · ժ · 1 · իգ · 15 · 26 ։
ԼԵ Գլ · ժ · 1 · իգ · 15 · 26 ։
ԼԶ Գլ · ժ · 1 · իգ · 15 · 26 ։
ԼԷ Գլ · ժ · 1 · իգ · 15 · 26 ։
ԼԸ Գլ · ժ · 1 · իգ · 15 · 26 ։
ԼԹ Գլ · ժ · 1 · իգ · 15 · 26 ։

1 Ա՛մբարիշտը առանց մէկու մը հալածելուն
կը փախչի.
Բայց արդարները առիւծի պէս քա-
ջասիրտ կ՚ըլլան։
2 Երկրին յանցանքովը անոր իշխաններըն շատ
կ՚ըլլան.
Բայց անոր վիճակը խնամուն՝ դիտուն
մարդուն ձեռքովը շուտ-շուտ կը դիմանայ։
3 Աղքատները զրկող չքաւոր մարդը
Հացի կարօտութիւն բերող յորդահոս անձ-
րեւի նման է։
4 Օրէնքը մերժողները ամբարիշտները կը գո-
վեն.
Բայց օրէնքը պահողները անոնց դէմ կը կռ-
նան։
5 Չար մարդիկ իրաւունքը չեն հասկընար.
Բայց Տէրը փնտռողները ամէն բան կը հաս-
կընան։
6 Իր կատարելութեանը մէջ քալող ազքա-
տը
Շուռ ճամբաներու մէջ քալող հարուստ մար-
դէն աղէկ է։
7 Օրէնքը պահողը խնամուն տղայ է.
Բայց շռայլներուն բարեկամ եղողը իր հայրը
կ՚ամչցնէ։
8 Իր ստացուածքը տոկոսիքով և վաշխով ա-
ւելցնողը
Ջանիկա ազքատին ողորմութիւն ընդոլին հա-
մար կը ժողվէ։
9 Ան որ օրէնքը մտիկ ընելէն նահ կը դարձընէ
իր ականջը,
Անոր աղօթքը անդամ պիղծ է։
10 Ուղիղները չար ճամբու մէջ մոլորցնողը իր
փոսին մէջը պիտի իյնայ.
Բայց ականջ արդարները բարիք պիտի ժառան-
գեն։
11 Հարուստ մարդը իր աչքերուն խնամուն կ՚ե-
րեւնայ.
Բայց հանճարեղ ազքատը զանիկա կը քննէ։
12 Երբոր արդարները ուրախանան, մեծ փառք
կ՚ըլլայ.
Բայց երբոր ամբարիշտները բարձրանան, մարդ-
կը փնտռուի։
13 Իր յանցանքները ծածկողը յաջողութիւն չը-
գտնէր,
Բայց ընծան խոստովանողը ու մէկդի ձգողը
ողորմութիւն կը գտնէ։
14 Միշտ վախցող մարդը երանելի է.
Բայց իր սիրտը խստացընողը չարիքի մէջ պի-
տի իյնայ։
15 Աղքատ ժողովուրդի վրայ իշխող ամբարիշտը
Մռնչող առիւծի ու անցագ արջու նմանի։
16 Խոհեմութիւն չունեցող իշխանը շատ զրկո-
ղութիւններ կ՚ընէ.
Բայց ագահութենէ զզուողը իր կեանքը կ՚ա-
ւելցընէ։
17 Արիւնապարտ մարդը մինչև գուբը կը փախ-
չի.
Թող մէկը չպահպանէ զանիկա։
18 Կատարելութեամբ քալողը փրկութիւն կը
գտնէ.
Բայց ծուռ մարդը ո՛ր երկու ճամբով կ՚ոտքի
անդ մէկուն մէջը կ՚իյնայ։
19 Իր երկիրը գործող հացով պիտի կշտանայ,
Ու գաւառիկ մարդոց հետևողը աղքատու-
թեամբ պիտի լեցուի։
20 Հաւատարիմ մարդը շատ օրհնութիւններ կ՚ու-
նենայ.
Բայց հարստանալու արագացողը պիտի
չարդ արանայ։
21 Կանաւութիւն ընելը աղէկ չէ.
Վասն զի հացի համար մարդ
յանցանք կը գործէ։
22 Չար աչք ունեցող մարդը հարստանալու
կ՚արագացնայ,
Ու չգիտեր որ իր վրան աղքատութիւն պի-
տի գայ։
23 Մարդ յանդիմանողը վերջապէս շնորհք կը
գտնէ
Լեզուով չորթորթութիւն ընդոլին առնելի։
24 Ան որ իր հայրը կամ իր մայրը կը կողոպտէ,
բսելով թէ ցանցանք չէ,
Անիկա սպանակատարար մարդ ուն ընկերն է։
25 Հպարտ սիրտ ունեցող մարդը կռիւ կը հանէ.
Բայց Տէրոջը ապաւինողը պիտի գրնայ։
26 Իր սրտին ապաւինողը անմիտ է.
Բայց իմաստութեամբ քալողը պիտի ազատի։
27 Աղքատին տուողը կարօտ չըլլար.
Բայց անէծք ներս դարձընողը շատ անէծքներ
կ՚ունենայ։
28 Երբ որ ամբարիշտները բարձրանան, մարդ-
կերնիկ կը պահտնուին.
Բայց երբ որ անոնք կորսուին, արդարները
կը շատնան։

ԳԼՈՒԽ

1 ԸՆդհանուր 15 և մանաւորապես կռապաշտութեան վերաբեր-

- Գլխ. իգ. 17. 36.
Սաղ. ծգ. 3.
2 Մատ. ժբ. 28.
4 Սաղ. ժ. 3. իժ. 18. Հռովմ. ա. 32.
7 ի Թագ. ժբ. 18.
8 Յով. իգ. 10. Մատ. գ. 7.
9 Գործ. իա. 4. Եփես. ե. 11.
10 Սաղ. գբ. 6.
11 Ա Կոր. ա. 19. Յայտ. ժբ. 17.
12 Գործ. ժա. 18. Գործ. իե. 5.
13 Սաղ. կբ. 18. ԻԲ. 7. Գործ. ժե. 8.
14 Գործ. իգ. 17.
15 Մատ. գ. 23. Գործ. ժե. 10. իթ. 9. Տիտ. ա. 12.
16 Գործ. ժթ. 1. Հռոմ. 18.
17 Գործ. իթ. 5.
18 Բար. իե. 10. 17. Գործ. ժգ. 28. Յով. բ. 28.
19 Սաղ. կբ. 18. ԻԲ. 7. Գործ. ժե. 8.
20 Գործ. իգ. 17.
21 Հռովմ. բ. 5. Յակ. ե. 1.
22 Ա Կոր. ե. 10. Մատ. բ. 16.
23 Ա Կոր. ե. 9. Եբր. ժա. 25.
24 Սաղ. ժգ. 8. Գործ. իգ. 17.
25 Գործ. ժ. 9. 23.
26 Հռոմ. 6.
27 Գործ. ժգ. 11.
28 Գործ. ժգ. 11. իգ. 4. Հռոմ. 23. Ա Յով. բ. 17.
Ա Կոր. ժգ. 33.
Հռոմ. 23. Գործ. ժ. 10. իթ. 2. Տիտ. գ. 5.
Ա Կոր. ե. 5.
Յով. ժ. 6.
Կամ կը պահտնուին.
Սաղ. կբ. 3. 5. ա Ճոխ. ա. 9. 9. 10.
բրիւնքը Ա Հռոմ.
Գործ. ժ. 9. 23.
Հռոմ. 6.
Գործ. ժբ. 11.
Գործ. ժգ. 11. իգ. 4. Հռոմ. 23. Ա Յով. բ. 17.
Ա Կոր. ժբ. 5. իգ. 25.
Եկեղ. ժգ. 19.
Հռոմ. 20.
- Գործ. իե. 5. 6.
Գործ. ժբ. 9.
Գործ. ժգ. 19.
Յով. գ. 6.
ը Ա Օր. ժե. 7. Եփես. գ. 17. իգ. 16.
Հռոմ. 18. Գործ. իթ. 3.
- Ճոխ. իգ. 4.

քանէր, ու Բարթիմէան, ամպաստանութիւն, գող-
թիւն, երկրաւորութիւն և երեսպաշտութիւն վերաւ։

1 -°Շատ անգամ յանդիմանուած՝ մարդը՝ որ
իր պարանոցը կը խստացընէ,
Յանկարծ պիտի կոտրուի ու բժշկութիւն պի-
տի չգտնէ։
2 ²Թէ որ արդարները զօրանան, ժողովուրդը
կ'ուրախանայ.
Բայց երբոր ամբարիշտը իշխանութիւն կ'ու-
նենայ, ³ժողովուրդը կը հեծէ։
3 ⁴Իմաստութիւն սիրող մարդը իր հայրը կ'ու-
րախացընէ.
⁵Բայց պոռնիկներուն բնակեր եղողը ստացուած-
քը կը ցրուէ։
4 Թագաւորը արդարութեամբ կը հաստատէ երկիրը.
Բայց կաշառք առնողը զանիկա կը կործանէ։
5 Իր ընկերին շողոքորթութիւն ընող մարդը
Անոր քայլերուն որոգայթ կը լարէ։
6 Չար մարդուն ամբարշտութեանը մէջ որո-
գայթ կայ.
Բայց արդարը ցնծութեան և ուրախութեան
մէջ պիտի ըլլայ։
7 ⁶Արդարը ազգատներուն դատը դիտէ.
Բայց չար մարդը տեղեակ չըլլար։
8 ⁷Դառը բնող մարդիկ քաղաքը կը բռնկցընեն.
Բայց իմաստունները բարկութիւնը կը դադ-
րեցընեն։
9 Իմաստուն մարդը երբոր յիմարին հետ վիճա-
բանութիւն կ'ընէ,
⁸Թէ բարկանի և թէ ծիծաղի՝ հանգիստ չըլլար։
10 ⁹Արիւնահեղ մարդիկ արդարը կ'ատեն.
Բայց ուղիղները անոր որոնութիւնը կը հար-
ցընեն։
11 ¹⁰Յիմարը իր միտքը բոլորովին կը յայտնէ.
Բայց իմաստունը զանիկա ուրիշ ատենի կը
պահէ։
12 Սուտ խօսքերու ականջ դնող իշխանին
Բոլոր ծառաները չար կ'ըլլան։
13 Աղքատը ու բռնաւորը կիրարու հանդիպեցան,
¹¹Երկուքին ալ աչքերուն լոյս տուողը Տէրն է։
14 ¹²Աղբատները ճշմարտութեամբ դատող թա-
գաւորին աթոռը
Յաւիտեան հաստատ կ'ըլլայ։
15 Գաւազանը ու յանդիմանութիւնը իմաստու-
թիւն կու տայ.
Բայց ¹³ինքնաչէն ձգուած տղան իր մայրը կ'ա-
մչցընէ։
16 Երբոր ամբարիշտները շատնան, յանցանքը կը
շատնայ.
¹⁴Բայց արդարները անոնց իյնալը պիտի տես-
նեն։
17 ¹⁵Խրատէ քու որդիդ, որ քեզ հանգստացընէ,
Եւ քու հոգիդ զուարճացընէ։
18 ¹⁶Աստնց մարգարէութեան ժողովուրդը կը
խոտորի,
Բայց ¹⁷օրէնքը պահողը երջանիկ կ'ըլլայ։
19 Հաակլցող ու պատասխան չտուող ծառան
խօսքերով չխրատուիր։
20 Իր խօսքերուն մէջ արտօրացող մարդ մը տես-
նես.
¹⁸Աւելի յոյս կայ յիմարէն քան թէ անկէ։
21 Թէ որ մէկը իր ծառան տղայութենէն փափ-
կութեամբ կը մեծցընէ,
Վերջապէս անիկա իր տգան կ'ըլլայ։
22 ¹⁹Բարկասիրտ մարդը կռիւ կը հանէ,
Եւ ցասկոտ մարդը շատ յանցանքներ կը գործէ։
23 ²⁰Մարդուն հպարտութիւնը զինքը կը կործա-
նէ.
Բայց հեզահոգի մարդը փառք կը վաստկի։
24 Գողին բնակեր եղողը իր հոգին կ'ատէ,
²¹Անիկա երդումը կը լսէ, ու երբեք չյայտներ։
25 ²²Մարդու վախը որոգայթի մէջ կը ձգէ.
Բայց Տէրոջմէ ապահովողը ամէն ապաստա-
նարան կ'ունենայ։
26 ²³Շատերը իշխանին երեսը կը փնտռեն.
Բայց մարդուն իրաւունքը Տէրոջմէն է։
27 Անօրէն մարդը արդարներուն զզուելի է,
Եւ ուղղութեամբ քալողը ամբարշտին զզուե-
լի է։

ԳԼ. Լ

1 Ագուրին հատաոյ խօսողութիւնը. ²ամբ երկու իրի-
գիրը։ ¹⁰ Դատ մը անիրաւութիւն չընելու վերաբ։ ¹¹
Չար չար ցնծութ։ ¹⁵ Չար անասկ չկրասցող բաներ։ ¹⁷ Ծը-
նողը չանարգելու վերաբ։ ¹⁸ Չար բան գիտալու գծուա-
ր։ ²¹ Չար անասնելի բան։ ²² Չար անասկ խլացի կենդանի
ներ։ ²³ Չար կարգ գնելիսկ գործաւոր անելգործներ։ ²⁴ Բար-
կութիւնը պիտի ե տրտնել։

1 Յակեանն Ագուրին խօսքերը՝
Աստենին՝ պատգամը՝ որ անիկա Իթիելին խօ-
սեցաւ,
Իթիելին և Ուքալին։
2 ¹Ցիրաւի ես եմ մարդկէ բանդրամիա եմ,
Ու ես մարդկային խոհմութիւն չունիմ.
3 Եւ իմաստութիւն չսորվեցայ,

= = Քաղ · բ · ՚ · ը
Մն · ԼՀ · ՚ · Գլ ·
= · ՚՚ — ՚՚ ·
· Կո՛ Կատարեր
ը Ը·Ո · ը · ՚ · Գլ ·
Ժ = · ՚ · Իբ · ՚ · ՚՚
գ Ը·Ո · գ · ՚ ·
Գլ · Ժ · ՚ · Ժբ · ՚
Իե · ՚ ·
Ը Գլ · Ժ · ՚ · Ը · ՚
Ժբ · ՚ · Ը · ՚ · Գլ ·
Ը · ՚ · ՚ · Ը · ՚ · Գլ ·
Ժբ · ՚ · Ժգ · ՚
Ժբ · ՚ · Ժ · ՚
Գլ · Իբ · ՚
Մ = = · Ե · ՚
Ը = Ը · Ո · ՚ · Ա ·
Ը = Ը · Ո · ՚ · Ա ·
Ժ = Ը · Ո · ՚ · Ա ·
Ժ = Ը · Ո · ՚ · Ա ·
Ժ

Ո։ °Ամենասրբին դիտութիւնը չեմ գիտեր։
4 Երկինքը ոչ կրաւ ու լծաւ։
Հովը իր ձեռքերուն մէջը ոչ ժողվեց։
Ջուրերը իր հանդերձին մէջ ոչ ամփոփեց։
Երկրին բոլոր ծայրերը ոչ հաստատեց։
Անոր անունը ի՞նչ է, ու անոր որդւոյն անունը ի՞նչ է.
Թէ որ գիտես՝ ըսէ։
5 Աստուծոյ ամէն խօսքերը մաքուր են։
Անիկա իրեն ապաւինողներուն ասպար է։
6 Դուն անոր խօսքերուն վրայ քո՛ մի աւելցներ,
Որ չըլլայ թէ քեզ յանդիմանէ, ու դուն սուտ հաս֊ խօս երևնաս։

7 Քեզմէ երկու բան կը խնդրեմ,
Մեռնելէս առաջ չըլլաս ինծմէ մի արգիլեր.
8 Ունայնութիւնը և սուտ խօսքը ինծմէ հե֊ ռացուր.
Ինծի ազքատութիւն կամ հարստութիւն մի տար.
Իմ սովորական հացովս զիս կերակրէ.
9 Զըլլայ որ կշտանամ և ուրանամ,
Ու ՏԷրը ոչ է, բանս.
Ու չըլլայ որ աղքատանամ ու գողութիւն ընեմ,
Ու իմ Աստուծոյս անունը պարապ տեղը քո֊ չաս առնեմ։

10 Ծառայի մը համար իր տիրոջը ամբաստա֊ նութիւն մի ըներ,
Զըլլայ որ քեզի անէծք տայ, ու դուն յան֊ ցաւոր գտնուիս։

11 Ցնդ կայ որ իր հայրը կ'անիծէ,
Ու իր մայրը չօրհներ։
12 Ցնդ կայ որ *իր աչքին առջևը մաքուր է,
Սակայն իր աղտոտութենէն լուացուած չէ։
13 Ցնդ կայ որ *անոր աչքերը խիստ ամբարտա֊ ւան են,
Ու անոր արտեւանունքները բարձրացած են։
14 Ցնդ կայ որ անոր ակռաները սուրերու պէս են,
Ու անոր ժանիքները դանակներու պէս են,
*Աղբատները երկրին վրայէն
Ու անանկներըը մարդոց մէջէն ուտելու համար։

15 Տզրուկը երկու աղջիկ ունի.
Տուր, տուր՝ կ'ըսեն։
Ան երեքը չեն կշտանար,
Ո՛ չորս բան կայ որ չեն ըսեր Ը՝ չեն բաւր.
16 *Գերեզմանը, ամուլ արգանդը,
Երկիրը որ չկրամ չկշտանար
Ու կրակը որ Հերիք Ը՝ չըսեր։

17 *Ան աչքը որ իր հայրը ծաղր կ'ընէ,
Ու իր մօրը հնազանդիլը կ'անարգէ,
Զոքերուն ագռաւները պիտի փորեն,
Ու զանիկա արծիւներուն ձագերը պիտի ու֊ տեն։

18 Ան երեք բաներ ինծի զարմանալի կ'երևնայ,
Ու չորս բան կայ որ չեմ գիտեր.
19 Օգին մէջը արծիւին ճամբան,
Ապառաժի վրայ օձին ճամբան,
Ծովուն մէջը նաւուն ճամբան
Ու աղջկան քով երիկ մարդուն ճամբան։
20 Շնացող կնկան ճամբան ալ այնպէս է.
Կ'ուտէ ու բերանը կը սրբէ,
Ու Զարտուխիւն չըրի՝ կ'ըսէ։

21 Երեք բանի համար երկիրը կը դողայ,
Ու չորս բան կայ, որոնք չկրնար տանիլ.
22 Դառան երբոր թագաւորէ,
Ցիմարը երբոր հացով կշտանայ,
23 Առելի կնիկը երբոր կարգուի
Ու աղախինը երբոր իր տիկնոջը ժառանգ ըլլայ։

24 Երկրիս վրայ չորս բան կայ որ պզտիկ են,
Բայց անոնք չատ խելացի են.
25 *Մրջիւնները զօրաւոր ժողովուրդ մը չեն,
Բայց իրենց կերակուրը ամառուընէ կը պատ֊ րաստեն.
26 Ճագարները տկար ժողովուրդ մըն են,
Բայց իրենց տուները վիմերու մէջ կը շինեն.
27 Մարախները թագաւոր չունին,
Սակայն ամէնը գունդ գունդ դուրս կ'ելլեն.
28 †Մողէսը իր ձեռքերով դռներուն կը փակչի,
Ու թագաւորաց պալատներուն մէջ կը գըտ֊ նուի։

29 Ազէկ քալող երեք բան կայ.
Ու չորս բան կայ որ գեղեցիկ քալուածք ունի.
30 Առիւծը՝ որ ամէն անասուններէն զօրաւոր է,
Ու բնաւ մէկուն երեսէն նահ չդառնար.
31 ‡Մէյքը կապած նիս՝ ու նոխազը,
Ու թագաւորը՝ որուն ժողովուրդը իր հետն է։

32 Թէ որ բարձրանալով յիմարութիւն ըրիր,
Կամ մէկ չարութիւն մը մտածեցիր,
*Ձեռքդ բերանիդ վրայ դիր։
33 Վանդի թէ որ կաթը ձեծես՝ կագ կ'ելլէ,
Թէ որ քիթը ճմլես՝ արիւն կ'ելլէ.
Նոյնպէս թէ որ բարկութիւնը դրդռես՝ կռիւ կ'ելլէ։

- Կամ՝ արբոյ
4 Ցնդ. գ. 13։
7 Ցնդ. լը. 4. Եր. Սաղ. Ղ. 3. Ե֊ ր. 18. Եր.
8 Սաղ. Ղ. 3. Ե֊ ր. 18. Եր.
9 Ա Թագ. ԺԷ. 28. Յեր. Ե. 7. Ա Մնաց. ԻԹ. 10։
10 Ա Թագ. Ժր. 9։ Ա Մնաց. Ժր. 9։ Յոբ. ԻԹ. 16։ Սաղ. ՃԻԹ. 5։ ՃԻԹ. 140։
11 Ա Թագ. Ժր. 30։ Առակ. Ի. 17։ Ա Թագ. Ժր. 6։ Ա Մնաց. Ժր. 6։

ԳԼ· Լ.Ա

1 Գործեալքեան ու բարեխառնեալքեան վերայով Լեմուէլին թագաւորէն· ե Վերացան մարգը Իրիմարեայ ու պատգամ. Ձեր վերայ։ 12 Առաքինի կնոջ գովեստիւնը ու պատճառ. խրատներէ։

1 Լեմուէլ թագաւորին խօսքերը՝
Ալթինքն պատգամը՝ որ անոր մայրը անոր սորվեցուց։

2 Ի՞նչ ըսեմ, ով որդեակ իմ,
Ի՞նչ ըսեմ, ով իմ պատասխիս որդին,
Ի՞նչ ըսեմ, ով իմ ուխտադրաւ որդին։
3 Քու զօրութիւնդ կիներուն մի տար,
Ոչ ալ քու ճամբաներդ թագաւորներ բնաջինջ ընողներուն։

4 Ով Լեմուէլ, թագաւորներուն չվայելեր,
Գինի խմելը թագաւորներուն չվայելեր,
Եւ օղի խմելը իշխաններուն չվայելեր։
5 Զըլլայ որ խմեն ու օրէնքը մոռնան,
Եւ տառապեալներէն մէկուն գատաստանը ծռեն։
6 Օղին կորսուելու վրայ եղողին,
Ու գինին դառնահոգիներուն տուէք,
7 Որ անոնք խմեն ու իրենց աղքատութիւնը մոռնան,
Եւ իրենց նեղութիւնը մէլմին ալ չյիշեն։
8 Բաց քու բերանդ համր մարդուն համար,
Ո՛ր բոլոր անիծեամ ծեացածներուն գատին համար։
9 Բաց քու բերանդ, արդարութեամբ գատէ,
Եւ աղքատին ու անանկին գատաստանը տես։

10 Առաքինի կնիկը ո՞վ կրնայ գտնել.
Անոր գինը գոհարներէն շատ աւելի է։
11 Անոր էրիկը սիրտը անոր վրայ վստահ է,
Ու աւարի կարօտ չըլլար։
12 Անիկա իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ
Անոր բարիք կը բերէ և ոչ թէ չարիք։
13 Բուրդ ու քէտան կը փնտռէ,
Եւ ուզածը ձեռքովը կը գործէ։
14 Անիկա վաճառականի նաւերուն կը նմանի.
Իր հացը հեռու տեղէն կը բերէ։
15 Եւ Իանիկա գիշերով կ'ելլէ, ու Իտանը ուրիշ կերակուր
Եւ իր աղախիններուն բաժին կու տայ։
16 Արտ մը վրայ կը խորհի ու զանիկա ձեռք կ'առնէ,
Եւ իր ձեռքերուն պտուղէն այգի կը տնկէ։
17 Իր մէջքը զօրութեամբ կը պնդէ,
Ու իր բազուկները կը զօրացնէ։
18 Իր վաստակին աղէկ բլլալը կը հասկընայ.
Անոր ճրագը գիշերը չմարիր։
19 Իր ձեռքերը իլիկին կ'երկընցընէ,
Ու ափովը բոքը կը բռնէ։
20 Ձեռքը աղքատին կը բանայ,
Ու ձեռքերը կարօտներուն կ'երկընցընէ։
21 Իր տանը ուրուշ համար ձիւնէն չվախնար.
Քանզի բոլոր ընտանիքը կրկին հանդերձ հագած են։
22 Իրեն ծածկոցներ կը շինէ.
Իր հանդերձը բեհեզ ու ծիրանի է։
23 Անոր էրիկը կը ճանչցուի դռներուն մէջ
Երբոր երկրին ծերերուն հետ կը նստի։
24 Կտաւ կը գործէ ու կը ծախէ,
Եւ վաճառականներուն գօտիներ կու տայ։
25 Զօրութիւն ու փառք կը հագնի.
Ու եաթի օրերը պիտի ուրախանայ։
26 Իր բերանը իմաստութեամբ կը բանայ,
Եւ իր լեզուին վրայ Քաղցրութեան օրէնք կայ։
27 Իր տանը ճամբաները կը քննէ,
Եւ ծուլութեան հացը չուտեր։
28 Անոր տղաքը կ'ելլեն ու զանիկա երանելի կ'անուանեն.
Անոր էրիկն ալ զանիկա կը գովէ, ըսելէ,
29 Շատ աղջիկներ առաքինի եղան,
Բայց դուն ամենէն գերազանց եղար։
30 Վայելչութիւնը սուտ է, ու գեղեցկութիւնը ունայն է.
Այլ Տէրոջմէ վախցող կինիկը պիտի գովուի։
31 Տուէք անոր իր ձեռքին պտուղէն.
Ու անոր գործքերը դռներու մէջ գովեն զանիկա։

= Դէ· է· 1·
ք Ես· խթ· 15·
ֆ Դէ· ե· 2·
ր Օր· ժե· 17· Նէ. ե՛. ժգ· 26· Գէ·
ե Ես· Ցոր· խթ· 15·
ը Ես· ժ· 17·
ղ Ոխ· գ· 11·
ի Ես· Ցոր· խթ· 15·
ձ Ոխ· գ· 11·
ճ Ես· Ցոր· խթ· 15·
ղ Ես· ժ· 17·
ն Ոխ· գ· 11·
շ Ես· Ցոր· խթ· 15·
ո Ես· ժ· 17·
չ Ոխ· գ· 11·
պ Ես· Ցոր· խթ· 15·
ջ Ոխ· գ· 11·
ռ Ես· Ցոր· խթ· 15·
ս Ոխ· գ· 11·
վ Ես· Ցոր· խթ· 15·
տ Ոխ· գ· 11·
ր Ես· Ցոր· խթ· 15·
ց Ոխ· գ· 11·
ւ Ես· Ցոր· խթ· 15·
փ Ոխ· գ· 11·
ք Ես· Ցոր· խթ· 15·
օ Ոխ· գ· 11·
ֆ Ես· Ցոր· խթ· 15·
ա Ոխ· գ· 11·
բ Ես· Ցոր· խթ· 15·
գ Ոխ· գ· 11·
դ Ես· Ցոր· խթ· 15·
ե Ոխ· գ· 11·
զ Ես· Ցոր· խթ· 15·
է Ոխ· գ· 11·
ը Ես· Ցոր· խթ· 15·
թ Ոխ· գ· 11·
ժ Ես· Ցոր· խթ· 15·
ի Ոխ· գ· 11·
լ Ես· Ցոր· խթ· 15·
խ Ոխ· գ· 11·
կ Ես· Ցոր· խթ· 15·
հ Ոխ· գ· 11·
ձ Ես· Ցոր· խթ· 15·
ղ Ոխ· գ· 11·
ճ Ես· Ցոր· խթ· 15·
մ Ոխ· գ· 11·
յ Ես· Ցոր· խթ· 15·
ն Ոխ· գ· 11·
շ Ես· Ցոր· խթ· 15·
ո Ոխ· գ· 11·
չ Ես· Ցոր· խթ· 15·
պ Ոխ· գ· 11·
ջ Ես· Ցոր· խթ· 15·
ռ Ոխ· գ· 11·
ս Ես· Ցոր· խթ· 15·
վ Ոխ· գ· 11·
տ Ես· Ցոր· խթ· 15·
ր Ոխ· գ· 11·
ց Ես· Ցոր· խթ· 15·
ւ Ոխ· գ· 11·
փ Ես· Ցոր· խթ· 15·
ք Ոխ· գ· 11·
օ Ես· Ցոր· խթ· 15·
ֆ Ոխ· գ· 11·
ա Ես· Ցոր· խթ· 15·
բ Ոխ· գ· 11·
գ Ես· Ցոր· խթ· 15·
դ Ոխ· գ· 11·
ե Ես· Ցոր· խթ· 15·
զ Ոխ· գ· 11·
է Ես· Ցոր· խթ· 15·
ը Ոխ· գ· 11·
թ Ես· Ցոր· խթ· 15·
ժ Ոխ· գ· 11·
ի Ես· Ցոր· խթ· 15·
լ Ոխ· գ· 11·
խ Ես· Ցոր· խթ· 15·
կ Ոխ· գ· 11·
հ Ես· Ցոր· խթ· 15·
ձ Ոխ· գ· 11·
ղ Ես· Ցոր· խթ· 15·
ճ Ոխ· գ· 11·
մ Ես· Ցոր· խթ· 15·
յ Ոխ· գ· 11·
ն Ես· Ցոր· խթ· 15·
շ Ոխ· գ· 11·
ո Ես· Ցոր· խթ· 15·
չ Ոխ· գ· 11·
պ Ես· Ցոր· խթ· 15·
ջ Ոխ· գ· 11·
ռ Ես· Ցոր· խթ· 15·
ս Ոխ· գ· 11·
վ Ես· Ցոր· խթ· 15·
տ Ոխ· գ· 11·
ր Ես· Ցոր· խթ· 15·
ց Ոխ· գ· 11·
ւ Ես· Ցոր· խթ· 15·
փ Ոխ· գ· 11·
ք Ես· Ցոր· խթ· 15·
օ Ոխ· գ· 11·
ֆ Ես· Ցոր· խթ· 15·

ԳԻՐՔ ԺՈՂՈՎՈՂԻ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Ժողովողը կը յայտնէ թէ բոլոր մարդկային բաները ունայն են, և պրպտման ամէն պարագաներէն անգամ կ'ապահաւէ, 9 բայց նոր բան մը չտեսած չէն բերէր, ու ամէն հին բաներն ալ կը մոռնան. 12 և թէ ինչը պիտի գտած և խնամութեան քննութիւններով։

1 Երուսաղէմի մէջ թագաւորող Դաւիթի որդւոյն՝ Ժողովողին խօսքերը։

2 Ունայնութիւն ունայնութեանց, ըսաւ Ժողովողը,
Ունայնութիւն ունայնութեանց, ամէն բան ունայնութիւն է։
3 Ի՞նչ օգուտ կ'ունենայ մարդ
Արեւուն տակը քրտնած բոլոր աշխատանքին։
4 Ազգ կ'երթայ և ազգ կու գայ,
Բայց երկիրը միշտ կը կենայ։
5 Նաև արեւը կը ծագի ու արեւը կը մտնէ,
Եւ իր ծագած տեղը արտորալով կը դառնայ։
6 Հովը դէպ ի հարաւ կ'երթայ,
Ու դէպ ի հիւսիս կը պտտի.
Ե՛ւ հովը աս դին ան դին պտտելով
Կ'երթայ, իր շրջաններուն համեմատ կը դառնայ։
7 Ամէն գետերը ծովը կ'երթան,
Բայց ծովը չի լեցուիր.
Ան տեղը որ գետերը կ'երթային,
Նորէն հոն կ'երթան։
8 Ամէն խօսքերը կը հաւնին.
Մարդս խօսելու կարող չէ.
Աչքը տեսնելով չկշտանար,
Ու ականջը լսելով չի լեցուիր։
9 Ինչ որ եղած է, նոյնը պիտի ըլլայ,
Ու ինչ որ գործուած է, նոյնը պիտի գործուի.
Եւ արեւուն տակը բնաւ նոր բան մը չկայ։
10 Կայ արդեօք անանկ բան մը
Որուն համար կրնայ ըսուիլ, Ահա ասիկա նոր է.
Ան՝ մեզմէ առաջ եղած դարերուն մէջ
Անիկա արդէն եղած էր։
11 Առջի բաներուն յիշատակը չկայ,
Ու ետքը ըլլալու բաներուն ալ՝
Ետքը եկողներուն մէջ յիշատակը պիտի չըլլայ։

12 Ես Ժողովողս Երուսաղէմի մէջ
Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղայ,
13 Եւ իմ սիրտս երկնից տակը բոլոր եղածները
Իմաստութեամբ փնտռելու ու քննելու տուի.
Աստուած աս չար գրաղմունքը մարդոց որ-
դիներուն տուաւ,
Որ անով գրաղին։
14 Արեւուն տակը բոլոր գործուած գործքերը
տեսայ,
Եւ ահա ամէնն ալ ունայնութիւն ու †հոգիի
տանջանք է։
15 Ան որ ծուռ է՝ չկրնար շիտակել,
Ու ան որ պակաս է՝ չկրնար համրել։
16 Ես իմ սրտիս մէջ խօսեցայ ու ըսի,
Ահա ես մեծցայ, ու իմաստութիւն առայի
Երուսաղէմի մէջ ինծմէ առաջ եղողներուն
ամէնէն աւելի.
Եւ իմ սրտս շատ իմաստութիւն ու գիտու-
թիւն տեսաւ։
17 Ես իմ սրտով՝ իմաստութիւնը ճանչնալու,
Ու խենթութիւնը և յիմարութիւնը գիտնա-
լու տուի.
Հասկըցայ որ ասիկա ալ հոգիի տանջանք է։
18 Վասն զի շատ իմաստութեան մէջ շատ տըրտ-
մութիւն կայ.
Ու ով գիտութիւնը աւելցնողը ՝ վիշտը կ'ա-
ւելցնէ։

ԳԼ. Բ

1 Մարդկային հնարաց անօգտութիւնը զրուցատրի մէջ։ 11 Թէ
իմաստութիւնը ապիկ է. սակայն երկոքին միջը մեկ
է։ 18 Մարդկային աշխատութիւններուն անօգտութիւնը. որ
երբոր կը թողուն. չեն գիտեր թէ ուրուն համար է։ 24 Մեր
աշխատանքին պատը ի վերևէն պիտ ապիկ բան չկայ. բայց
ան ալ Աստուծմէ պիտ պարգեւն է։

1 Ես՝ իմ սրտիս մէջը ըսի, եկաւ հիմա ու-
րախութեան միջոցով քեզ փորձեմ.
Ուստի բարիքներ վայելէ.
Եւ ահա †ասիկա ալ ունայնութիւն է։
2 Ուրիծապէս հաճար ըսի թէ ծիծաղ է,
Եւ ուրախութեան համար՝ թէ Ասոր ըրածը
ի՞նչ է։

3 Սրտիս մէջ խորհեցայ որ մարմինս գինիով
զուարճացնեմ,
Եւ իմաստութեան առաջնորդութեամբը ան-
միտութիւնը ճանչնամ,

ա Ելք. ժ. 19. Գաղ. ե. 17. գ Ելք. ժ. 19. գ. 10. դ Կամ հոգի հոմար աշխատութիւն ե Գաղ. ե. 13. զ Գաղ. ժ. 13. է Գաղ. ե. 13. թ գ Թագ. գ. 12. ի Գաղ. ե. 13. ժ Ելք. ժ. 19. գ. 10. ժա Գաղ. ե. 13. ժբ Գաղ. ժ. 13. ժգ Գաղ. ե. 13. ժդ Գաղ. ժ. 13. ժե Գաղ. ե. 13. ժզ Գաղ. ժ. 13. ժէ Գաղ. ե. 13. ժը Գաղ. ժ. 13. ժթ Գաղ. ե. 13. ի Գաղ. ժ. 13. իա Գաղ. ե. 13. իբ Գաղ. ժ. 13. իգ Գաղ. ե. 13. իդ Գաղ. ժ. 13. իե Գաղ. ե. 13. իզ Գաղ. ժ. 13. իէ Գաղ. ե. 13. իը Գաղ. ժ. 13. իթ Գաղ. ե. 13. լ Գաղ. ժ. 13. լա Գաղ. ե. 13. լբ Գաղ. ժ. 13. լգ Գաղ. ե. 13. լդ Գաղ. ժ. 13. լե Գաղ. ե. 13. լզ Գաղ. ժ. 13. լէ Գաղ. ե. 13. լը Գաղ. ժ. 13. լթ Գաղ. ե. 13. խ Գաղ. ժ. 13. խա Գաղ. ե. 13. խբ Գաղ. ժ. 13. խգ Գաղ. ե. 13. խդ Գաղ. ժ. 13. խե Գաղ. ե. 13. խզ Գաղ. ժ. 13. խէ Գաղ. ե. 13. խը Գաղ. ժ. 13. խթ Գաղ. ե. 13. ծ Գաղ. ժ. 13. ծա Գաղ. ե. 13. ծբ Գաղ. ժ. 13. ծգ Գաղ. ե. 13. ծդ Գաղ. ժ. 13. ծե Գաղ. ե. 13. ծզ Գաղ. ժ. 13. ծէ Գաղ. ե. 13. ծը Գաղ. ժ. 13. ծթ Գաղ. ե. 13. կ Գաղ. ժ. 13. կա Գաղ. ե. 13. կբ Գաղ. ժ. 13. կգ Գաղ. ե. 13. կդ Գաղ. ժ. 13. կե Գաղ. ե. 13. կզ Գաղ. ժ. 13. կէ Գաղ. ե. 13. կը Գաղ. ժ. 13. կթ Գաղ. ե. 13. հ Գաղ. ժ. 13. հա Գաղ. ե. 13. հբ Գաղ. ժ. 13. հգ Գաղ. ե. 13. հդ Գաղ. ժ. 13. հե Գաղ. ե. 13. հզ Գաղ. ժ. 13. հէ Գաղ. ե. 13. հը Գաղ. ժ. 13. հթ Գաղ. ե. 13. ղ Գաղ. ժ. 13. ղա Գաղ. ե. 13. ղբ Գաղ. ժ. 13. ղգ Գաղ. ե. 13. ղդ Գաղ. ժ. 13. ղե Գաղ. ե. 13. ղզ Գաղ. ժ. 13. ղէ Գաղ. ե. 13. ղը Գաղ. ժ. 13. ղթ Գաղ. ե. 13. ճ Գաղ. ժ. 13. ճա Գաղ. ե. 13. ճբ Գաղ. ժ. 13. ճգ Գաղ. ե. 13. ճդ Գաղ. ժ. 13. ճե Գաղ. ե. 13. ճզ Գաղ. ժ. 13. ճէ Գաղ. ե. 13. ճը Գաղ. ժ. 13. ճթ Գաղ. ե. 13. մ Գաղ. ժ. 13. մա Գաղ. ե. 13. մբ Գաղ. ժ. 13. մգ Գաղ. ե. 13. մդ Գաղ. ժ. 13. մե Գաղ. ե. 13. մզ Գաղ. ժ. 13. մէ Գաղ. ե. 13. մը Գաղ. ժ. 13. մթ Գաղ. ե. 13. յ Գաղ. ժ. 13. յա Գաղ. ե. 13. յբ Գաղ. ժ. 13. յգ Գաղ. ե. 13. յդ Գաղ. ժ. 13. յե Գաղ. ե. 13. յզ Գաղ. ժ. 13. յէ Գաղ. ե. 13. յը Գաղ. ժ. 13. յթ Գաղ. ե. 13. ն Գաղ. ժ. 13. նա Գաղ. ե. 13. նբ Գաղ. ժ. 13. նգ Գաղ. ե. 13. նդ Գաղ. ժ. 13. նե Գաղ. ե. 13. նզ Գաղ. ժ. 13. նէ Գաղ. ե. 13. նը Գաղ. ժ. 13. նթ Գաղ. ե. 13. շ Գաղ. ժ. 13. շա Գաղ. ե. 13. շբ Գաղ. ժ. 13. շգ Գաղ. ե. 13. շդ Գաղ. ժ. 13. շե Գաղ. ե. 13. շզ Գաղ. ժ. 13. շէ Գաղ. ե. 13. շը Գաղ. ժ. 13. շթ Գաղ. ե. 13. ո Գաղ. ժ. 13. ոա Գաղ. ե. 13. ոբ Գաղ. ժ. 13. ոգ Գաղ. ե. 13. ոդ Գաղ. ժ. 13. ոե Գաղ. ե. 13. ոզ Գաղ. ժ. 13. ոէ Գաղ. ե. 13. ոը Գաղ. ժ. 13. ոթ Գաղ. ե. 13. պ Գաղ. ժ. 13. պա Գաղ. ե. 13. պբ Գաղ. ժ. 13. պգ Գաղ. ե. 13. պդ Գաղ. ժ. 13. պե Գաղ. ե. 13. պզ Գաղ. ժ. 13. պէ Գաղ. ե. 13. պը Գաղ. ժ. 13. պթ Գաղ. ե. 13. ջ Գաղ. ժ. 13. ջա Գաղ. ե. 13. ջբ Գաղ. ժ. 13. ջգ Գաղ. ե. 13. ջդ Գաղ. ժ. 13. ջե Գաղ. ե. 13. ջզ Գաղ. ժ. 13. ջէ Գաղ. ե. 13. ջը Գաղ. ժ. 13. ջթ Գաղ. ե. 13. ռ Գաղ. ժ. 13. ռա Գաղ. ե. 13. ռբ Գաղ. ժ. 13. ռգ Գաղ. ե. 13. ռդ Գաղ. ժ. 13. ռե Գաղ. ե. 13. ռզ Գաղ. ժ. 13. ռէ Գաղ. ե. 13. ռը Գաղ. ժ. 13. ռթ Գաղ. ե. 13. ս Գաղ. ժ. 13. սա Գաղ. ե. 13. սբ Գաղ. ժ. 13. սգ Գաղ. ե. 13. սդ Գաղ. ժ. 13. սե Գաղ. ե. 13. սզ Գաղ. ժ. 13. սէ Գաղ. ե. 13. սը Գաղ. ժ. 13. սթ Գաղ. ե. 13. տ Գաղ. ժ. 13. տա Գաղ. ե. 13. տբ Գաղ. ժ. 13. տգ Գաղ. ե. 13. տդ Գաղ. ժ. 13. տե Գաղ. ե. 13. տզ Գաղ. ժ. 13. տէ Գաղ. ե. 13. տը Գաղ. ժ. 13. տթ Գաղ. ե. 13. ր Գաղ. ժ. 13. րա Գաղ. ե. 13. րբ Գաղ. ժ. 13. րգ Գաղ. ե. 13. րդ Գաղ. ժ. 13. րե Գաղ. ե. 13. րզ Գաղ. ժ. 13. րէ Գաղ. ե. 13. րը Գաղ. ժ. 13. րթ Գաղ. ե. 13. ց Գաղ. ժ. 13. ցա Գաղ. ե. 13. ցբ Գաղ. ժ. 13. ցգ Գաղ. ե. 13. ցդ Գաղ. ժ. 13. ցե Գաղ. ե. 13. ցզ Գաղ. ժ. 13. ցէ Գաղ. ե. 13. ցը Գաղ. ժ. 13. ցթ Գաղ. ե. 13. փ Գաղ. ժ. 13. փա Գաղ. ե. 13. փբ Գաղ. ժ. 13. փգ Գաղ. ե. 13. փդ Գաղ. ժ. 13. փե Գաղ. ե. 13. փզ Գաղ. ժ. 13. փէ Գաղ. ե. 13. փը Գաղ. ժ. 13. փթ Գաղ. ե. 13. ք Գաղ. ժ. 13. քա Գաղ. ե. 13. քբ Գաղ. ժ. 13. քգ Գաղ. ե. 13. քդ Գաղ. ժ. 13. քե Գաղ. ե. 13. քզ Գաղ. ժ. 13. քէ Գաղ. ե. 13. քը Գաղ. ժ. 13. քթ Գաղ. ե. 13. օ Գաղ. ժ. 13. օա Գաղ. ե. 13. օբ Գաղ. ժ. 13. օգ Գաղ. ե. 13. օդ Գաղ. ժ. 13. օե Գաղ. ե. 13. օզ Գաղ. ժ. 13. օէ Գաղ. ե. 13. օը Գաղ. ժ. 13. օթ Գաղ. ե. 13. ֆ Գաղ. ժ. 13. ֆա Գաղ. ե. 13. ֆբ Գաղ. ժ. 13. ֆգ Գաղ. ե. 13. ֆդ Գաղ. ժ. 13. ֆե Գաղ. ե. 13. ֆզ Գաղ. ժ. 13. ֆէ Գաղ. ե. 13. ֆը Գաղ. ժ. 13. ֆթ Գաղ. ե. 13.

Որ տեսնեմ թէ ինչ է մարդոց որդիներուն բաբին՝
Որ կրնան ընել երկինէ տակը
իրենց կենացը բոլոր օրերուն մէջ։
4 Մեծ գործքեր ըրի.
ինծի տուներ չշինեցի, — ինծի այգիներ չտնկեցի.
5 ինծի պարտէզներ և դրախտներ չշինեցի,
Ու անոնց մէջը ամէն տեսակ պտուղ բերող ծառեր տնկեցի.
6 ինծի ջրերի աւազաններ չհնեցի,
Որ անոնցմէ ծառ բուսցընող անտառը ոռոգուի.
7 Ծառաներ ու աղախիններ առացայ,
Եւ իմ տանս մէջ ծնած ծառաներ ունեցայ.
Ու շատ արջառներ և հօտեր ունեցայ՝
ինծմէ առաջ Երուսաղէմի մէջ եղողներուն ամէնէն աւելի.
8 Ինչո՛ւ ինծի արծաթ ու ոսկի
Եւ թագաւորներու ու գաւառներու գանձեր դիզեցի.
ինծի այր և կին երգեցողներ առացայ,
Ու մարդոց որդիներուն զուարճութիւնները ըլ ամէն տեսակ չքեցութիւն։
9 Եւ ինծմէ առաջ Երուսաղէմի մէջ եղողներուն
Ամէնէն մեծ եղայ ու բարգաւաճեցայ.
իմաստութիւնս ալ իմ քովս կը կենար.
10 Եւ իմ աչքերուս ամէն ցանկութիւնը անոնցմէ չպղիտեցի,
Ո՛ր իմ սիրտս ամէն ուրախութենէ զուրկ չթողուցի.
Հապա իմ սիրտս իմ բոլոր աշխատութիւններէս ուրախացաւ.
Եւ ինծի բոլոր աշխատութիւններէս բաժինս ասիկա էր։
11 Ու ես՝ իմ ձեռքերուս ըրած ամէն գործքերուն,
Ու ընելու համար իմ քրտնած ամէն աշխատանքիս նայեցայ,
Եւ ահա ամէնը ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք էր,
Ու արեւուն տակը օգուտ չկար։
12 Եւ ես դարձայ խոհեմութիւնը տեսնելու,
Ինչո՛ւ յիմարութիւնը ու անմտութիւնը.
վասն զի թագաւորին հետևէն հիմա մարդը ի՞նչ կընայ ընել.
ինչ որ արդէն ըրած են։
13 Ու տեսայ որ խոհեմութիւնը անմտութենէն աւելի օգտակար է,
ինչպէս որ լոյսը խաւարէն օգտակար է։
14 Խոհեմասունին աչքերը իր գլխուն վրայ են,
իսկ անմիտը խաւարի մէջ կը քալէ.
Բայց ես գիտակցայ որ
Ինծմէ ամենուն պատահած դիպուածը մի կ է։
15 Անատնը իմ պարոս մէջ բսի,
Որովհետև անմիտին պատահածը ինծի ալ պիտի պատահի,
Ուրեմն ես ինչո՞ւ համար աւելի խմնատուն եղայ.
Ա՛ս պատճառաւ իմ պարոս մէջ բսի որ սա ալ ունայնութիւն է։
16 Վասն զի ինչպէս անմիտին՝ նմանապէս խոհեմներուն ալ
Յաւիտեան յիշատակը չկայ.
ինչու որ հիմա եղած բաներուն ամէնը
Ապագայ ժամանակին մէջ պիտի մոռցուի.
Ու խոհեմները ի՞նչպէս կը մեռնին.
Անմիտին պէս։
17 Անոր համար սա կեանքս ղզուեցայ,
վասն զի արեւուն տակը եղած գործքերը ինծի դէշ երեցան,
Քանզի ամէնը ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է։
18 Եւ ես արեւուն տակը քաշած բոլոր աշխատութիւնս ղզուեցայ,
Քանզի ինծմէ ետքը գալու մարդուն պիտի թողում պտիկս.
19 Եւ ո՞վ գիտէ թէ անիկա խոհեմասուն պիտի ըլլայ թէ անմիտ.
Բայց պիտի տիրէ իմ բոլոր աշխատութիւններուս վրայ,
Որ արեւուն տակը աշխատեցայ,
Ու անոնց մէջը խոհեմութիւն ցուցուցի.
Ասիկա ալ ունայնութիւն է։
20 Եւ ես դարձայ, որ արեւուն տակը քաշած բոլոր աշխատանքիս վրայով
իմ սրտէս յոյս կտրեմ։
21 Վասն զի մարդ կայ որուն աշխատութիւնը խոհեմութեամբ, գիտութեամբ և յաջողութեամբ կ'ըլլայ,
Բայց անոր մէջ չաշխատող մարդուն [illegible] բաժին կու տայ.
Ասիկա ալ ունայնութիւն ու մեծ չարիք մըն է։
22 Վասն զի մարդը՝ արեւուն տակը քաշած իր բոլոր աշխատանքին
Ու սրտին տանջանքին ի՞նչ օգուտ կ'ունենայ։
23 Քանզի անոր բոլոր օրերը վիշտերով՝
Ու գործքը սրտմտութեամբ լեցուն են.
Անոր սիրտը գիշերը անգամ հանգստութիւն չգտներ.
Ասիկա ալ ունայնութիւն է։
24 Մարդս ուտելէն ու խմելէն
Եւ իր աշխատանքովը իր հոգին զուարճացընելէն [illegible] աղէկութիւն մը չունի.
Ես ասիկա ալ տեսայ որ Աստուծոյ ձեռքովը կ'ըլլայ։

[illegible]

25 Վասն զի *ինձմէ զատ՝ ոչ կրնայ ուտել,
եւ ոչ կրնայ զուարճանալ։
26 Քանզի Աստուած՝ իր առջեւը հաճելի եղող մարդուն
իմաստութիւն, գիտութիւն եւ ուրախութիւն
կու տայ։
Բայց մեղաւորին գրաստունք կու տայ,
Որ անիկա Աստուծոյ ժողվէ ու դիզէ,
Որ Աստուծոյ առջեւը հաճելի եղողին տայ։
Ասիկա ալ ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է։

ԳԼ. Գ

1 Ժամանակին փոփոխութիւններովը մարդոց աշխատութեանը վրայ ունայնութիւն կ՚ուսուցանէ։ 11 Աստուծոյ գործերուն մէջ գերազանցութիւն մը կայ։ 16 Ասկէ վերջին տրտունջը Աստուած պիտի դատէ մարդոց գործերը։ Քանի հին անգիր անասնի պէս են։

1 Ամէն բանին ատենը կայ,
Ու երկինքի տակը եղող ամէն †գործին ժամանակը։
2 Ծնանելու ժամանակ և *մեռնելու ժամանակ,
Տնկելու ժամանակ ու անկուածը խլելու ժամանակ,
3 Սպաննելու ժամանակ և բժշկելու ժամանակ,
Քանդելու ժամանակ ու չինելու ժամանակ,
4 Լալու ժամանակ և ծիծաղելու ժամանակ,
Սուգ բնելու ժամանակ ու կաքաւելու ժամանակ,
5 Քարեր գետնատելու ժամանակ և քարեր
ժողվելու ժամանակ,
Գրկելու ժամանակ ու †գրկելէն հեռանալու
ժամանակ,
6 Փնտռելու ժամանակ և կորսընցընելու ժամանակ,
Պահելու ժամանակ ու գետնատելու ժամանակ,
7 Պատռելու ժամանակ և կարելու ժամանակ,
Լռելու ժամանակ ու խօսելու ժամանակ,
8 Սիրելու ժամանակ և *ատելու ժամանակ,
Պատերազմի ժամանակ ու խաղաղութեան
ժամանակ։

9 Աշխատողին իր քաշած աշխատանքէն
*ի՞նչ օգուտ կ՚ըլլայ։
10 *Տեսայ ան զրաղմունքը որ Աստուած մարդոց որդիներուն տուաւ,
Որ անով զբաղին։
11 Ամէնքա ամէն բան իր ժամանակին վայելուչ
ըրաւ,
եւ աշխարհս ալ անոնց սրտին մէջը դրաւ։
Բայց *Աստուծոյ ըրած գործը
Սկզբէն մինչեւ վերջը դանել
12 Ա- *դիտեմ որ ուրախ ըլլալէն
Ու կենդանութեան ատենը ազնութիւն ընելէն *ի զատ՝
Ուրիշ ազնի բան մը չկայ անոնց մէջ։
13 Ու նաեւ *ամէն մարդուն ուտելը ու խմելը,
եւ իր բոլոր աշխատութիւնէն բարիք վայելելը
Աստուծոյ պարգեւն է։
14 Գիտեմ որ Աստուծոյ ամէն ըրածը յաւիտեան
պիտի մնայ։
*Անոր վրայ բան մը աւելցնել, կամ անկէ պակսեցընել կարելի չէ։
Եւ Աստուած †անկէ ըրաւ, որ իր երեսէն վախնան։
15 *Ինչ որ եղած է՝ հիմա ալ կայ։
Ու ինչ որ պիտի ըլլայ՝ արդէն եղած է։
Եւ Աստուած անցածը կը փնտռէ։

16 Ու նաեւ արեւուն տակը տեսայ որ †դատաստանի տեղ՝ անիրաւութիւն,
Եւ արդարութեան տեղ անօրէնութիւն կար։
17 Ես իմ սրտիս մէջ ըսի թէ *Աստուած պիտի դատէ արդարը ու անիրաւիչը։
Վասն զի *ամէն դիտաւորութիւն ու ամէն գործ ժամանակ մը ունի հոն։

18 Ես իմ սրտիս մէջ ըսի
Մարդոց որդիներուն վիճակին վրայով,
Թէ Աստուած զանոնք պիտի փորձէ,
Ու պիտի տեսնէն որ իրենք անասուններ են։
19 *Վասն զի մարդոց որդիներուն պատահածը
Ու անասուններուն պատահածը մէկ է։
Մէկը ինչպէս կը մեռնի, միւսն ալ այնպէս կը մեռնի։
Ու ամէնուն չունչը մէկ է։
Եւ մարդը անասունէն աւելի բան մը չունի,
Վասն զի ամէնը ունայնութիւն է։
20 Ամէնը մէկ տեղ կ՚երթայ։
*Ամէնը հողէն եղաւ, ու ամէնը հող կը դառնայ։
21 *Ո՞վ գիտէ թէ մարդոց որդիներուն հոգին՝ վեր կ՚ելլէն,
Եւ անասուոց ոգիները վար գետինը կ՚իջնէն։
22 *Ու տեսայ որ մարդս իր գործերովը ուրախ ըլլալէն *ի զատ
Ուրիշ ազնիկութիւն մը չունի,
Քանզի անոր բաժինը ան է։
Վասն զի ո՞վ պիտի տանի զանիկա որ տեսնէ
Թէ իրմէ հետքը ի՞նչ պիտի ըլլայ։

ԳԼ. Դ

1 Մարդոն ունայնութիւնը կ՚ուսուցանուի հարստահարութիւնով։

* Գա՛ւ առանց Անոր
† Ցոր. իմ. 16. 17։ Ամոս. իշ. 8։
= Ելս. 17։ Գլ. ը. 6։
* Գա՛ւ գիտատուր.
Բնան
† Երբ. Բ. 27։
‡ Ցամքել. բ. 10։ — Կոր. Ա. 3։
Ա Մաքս. Ա. 13։
† Գա՛ւ ուրիշ
† Գլ. ա. 3։
† Գլ. ա. 13։
† Գլ. ը. 17։ Հռոմ. Ժ. 33։
† Ելս. 22։
† Գլ. բ. 24։
† Գա՛ւ ուրիշ
† Ցոհ. ա. 17։
† Գլ. ա. 9։
† Գլ. Ա. 8։
† Հռոմ. բ. 6. 7։
† Ես. բ Կոր. Ա. 10։ բ Թես. ա. 6։
† Գա՛ւ ուրիշ
† Հռ. ա. 1։
‡ Ցաղ. խԲ. 11. 20։ Հգ. 28։ Գլ. բ. 16։
§ Ծն. գ. 19։
† Գլ. Ժբ. 7։
† Ելս. 18։ Գլ. բ. 21։ Ա. 8։ 18։ Ժա. 9։
† Գլ. բ. 10։
† Գլ. ջ. 13։ Ը. 7։ Ժ. 14։

1 Ես էս դարձայ ու տեսայ
Արեւուն տակը եղած բոլոր ²գրկանքները.
Եւ ահա գրկուածներուն ³–ը արցունք կար,
Բայց անոնք մխիթարող չունէին.
Ու անոնց գրկանք բնաղներուն ձեռքը ոյժ կար,
Բայց անոնց մխիթարութիւն տուող չկար։
2 ⁴Ես էս մեռածները՝ արդէն մեռածները
Միւնդ հիմա ապրող կենդանիներէն աւելի
գովեցի։
3 ⁵Բայց ան որ մինչեւ հիմա եղած չէ՝ երկուքէն
ալ աղէկ է,
Վասն զի անիկա արեւուն տակը եղած չա-
րութիւնը չտեսաւ։
4 Ու ես տեսայ աշխատութիւնը
Եւ տեսայ յաջող գործերը տեսայ,
Որ անոնց համար մարդ իր ընկերին կը նա-
խանձի.
Անիկա ալ ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է։
5 ⁶Ծոմիսը իր ձեռքերը կը ծալէ,
Ու իր միսը կ'ուտէ։
6 ⁷Աւելի ապէկ է մէկ լեցուն ձեռքը հանգըս-
տութեամբ,
Քան թէ երկու լեցուն ձեռքը՝ որ աշխատան-
քով ու հոգիի տանջանքով է։

7 Ես էս դարձայ ու արեւուն տակը ունայ-
նութիւն տեսայ։
8 Մէկ մարդ մը կայ որ երկրորդ չունի,
Ոչ որդի ունի և ոչ եղբայր.
Բայց անոր տանջ աշխատութիւնը վախճան
չունի,
Ու անոր ⁸աչքերը հարստութեամբ չեն կշտա-
նար,
⁹Եւ չըսէ Ե՛ս ես որոշն համար կ'աշխատիմ,
Ու իմ հոգիս բարիքէ կը զրկեմ.
Անիկա ալ ունայնութիւն ու չար զբաղմունք է։
9 Երկուքը մէկէն աղէկ է,
Վասն զի անոնց աշխատանքը աղէկ վարձք
ունի։
10 Քանզի թէ որ իյնան՝ մէկզմէկ կը վերցընեն.
Բայց վա՛յ իյնող մէկուն՝
Որ չունը վերցընող երկրորդ մը չունի։
11 Ու երկու մարդ ¹⁰միասին պառկելով կը տաքնան.
Բայց մինակը ի՞նչպէս կրնայ տաքնալ։
12 Եւ թէ որ մէկը անոնց բռնութիւն ընէ,
Երկուքը կրնան անոր դէմ դնել.
Ու երեքպատիկ դերձանը դիւրաւ չկոտրուիր։

13 Աղէկ է աղքատ ու խելառուն տղան,

---

1 Նախաձեռ. 2 Ծանրութեամբ. 3 պատահութեամբ 4 առանձ. նախդրութեամբ. 15 համեմատութեամբ.

Քան թէ ծեր ու անմիտ թագաւորը՝
Որ ալ չդիտեր խրատուիլ։
14 Քանզի դէպ բանտէն կ'ելլէ՝ որ թագաւորէ,
Բայց ¹¹ինչ մը որ ¹²թագաւոր ծնած է, աղքատ
կ'ըլլայ։
15 Տեսայ արեւուն տակը քալող ամէն կենդանի-
ները
Որ ազգն էնա՝ որ ¹³–ը երկրորդն էր,
Ու անոր տեղը պիտի անցնէր։
16 †Անոնց առջեւը կեցող՝ բոլոր ժողովուրդը ան-
թիւ էր.
Սակայն ետքը եկողները անկէ պիտի չուրա-
խանան.
Անիկա ալ ունայնութիւն ու հոգիի տան-
ջանք է։

ԳԼ. Ե

1 Աստուածային պաշտօնը կատարելուն մէջ. 2 հարստահարու-
թեան դէմ պատճէրը. 3 եւ հարստութեան մէջ անոյ-
նութիւնը. 18 հարստութեան մէջ երջանկութիւնը Աստու-
ծոյ պարգեւն է։

1 Երբոր Աստուծոյ տունը կ'երթաս, ²տաքիդ
դուշութիւն բրէ.
Եւ աւելի մոտիկ բնելու մտածելիք,
³Քան թէ անմիտներու զոհ մատուցանելու.
Վասն զի անոնք չեն դիտեր թէ չարութիւն
կ'ընեն։
2 Բնչնոգ մի աճապարիր,
Եւ քու սիրտդ Աստուծոյ առջեւը խօսք հա-
նելու չարտօրայ.
Քանզի Աստուած երկինքն է, ու դուն երկ-
րի վրայ ես,
Անոր համար ⁴քու խօսքերդ քիչ ըլլան։
3 Վասն զի երազը շատ զբաղմունքէն յառաջ կու
գայ,
Ու ⁵յիմարին ձայնը՝ շատ խօսքերէն։
4 ⁶Երբոր Աստուծոյ ուխտ կ'ընես,
Զանիկա կատարելը մի ուշացըներ.
Քանզի Աստուած անմիտներուն չհաճիր.
Ինչ որ ուխտդ կատարէ։
5 ⁷Աղէկ է որ ուխտ չընես,
Քան թէ ուխտ ընես ու չկատարես։
6 Թող մի տար որ քու բերանդ մարմնիդ մեղք
գործել տայ,
⁸Եւ հրեշտակին առջեւը մի ըսեր թէ Սխալ-
անք եղաւ.
Ինչո՞ւ Աստուած քու խօսքիդ համար բար-
կանայ,
Ու ձեռքերուդ գործը աւրէ։
7 Վասն զի երազներուն շատութեանը մէջ
Եւ խօսքերուն շատութեանը մէջ
Ունայնութիւններ ալ կայ.

– Գլ. գ. 10. ե. 8. † Ծն. գ. 17. ե. 1. ‡ Ծն. գ. 11. 16. 21. Գլ. գ. 3. ¶ Ննոք. գ. 10. իդ. 35.

† Ննոք. ժե. 18. 17. ժգ. 6. ‡ Ննոք. իե. 29. — Ծն. ը. 10. Ննոք. ը. 8. Սաղ. չի. 6. ¶ Կամ Ննեղեմ. ասել կ'ըլլայ.

– Ցնծ. եչ. գ. 3. եր. ա. 18. ե. 1. ‡ Ննոք. ժ. 19. Մտթ. չ. 7. ‡ Ննոք. ժ. 10. ¶ Ննոք. ժ. 21. Սաղ. ծ. 3. Ննոք. ժե. 8. իդ. 3. իե. 21. Ովս. չ. 6. ¶ Ննոք. ժ. 19. 11. ‡ Սաղ. կչ. 13. 14. ¶ Ննոք. ի. 33. ‡ Գոր. ի. 4. ‡ Կոր. ժա. 10.

Քայց Տէրունն Աստուծմէ վախցիր։
8 Քէ որ գալաւթի մէջ Տապքաթին եզած զբրքանքը
Ու իրաւանց և արդարութեան Ծառիլը տեսնելս,
Աս բանիս վրայ մի զարմանար.
Վասն զի Տարձրերուն վրայ Քարձր Եզողը կը դիտէ.
Եւ ասոնցմէ Քարձրը կայ։
9 Երկիրը ամէնուն ալ օգտակար է.
Թագաւորին Ընդ արտէն Ծառայութիւն կ'ըլլայ։

10 Արծաթի սիրողը արծաթէն չկշտանար,
Ոչ ալ հարստութիւն սիրողը՝ Եղելքն բերքէն.
Ասիկա ալ ունայնութիւն է։
11 Երբոր բարիքը կը շատնայ,
Ուտողներն ալ կը շատնան.
Աւրեմն գանիկա ունեցողներուն՝
Աչքով տեսնելէն Ի զատ Ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ։
12 Քաղցր է աշխատող մարդուն քունը՝
Քէ շատ և Քէ քիչ ուտէ.
Քայց հարստացին Կուշտ ըլլալը՝
Զքնդալը որ անիկա Հանգիստ գրանայ։
13 Արեւուն տակը տեսայ որ մէկ գէշ ցաւ մը կայ,
Ասկինքն ան հարստութիւնը որ իր տիրոջը
Ձախորդութիւնները համար պահուած է.
14 Եւ ան հարստութիւնը մէկ Ձախորդ Գործողութեամբ մը կը կորսուի.
Ու ինքը տղայ կը Ծնանի, և անոր Ձեռքը բան մը չկայ։
15 Ինչպէս որ իր մօրը որովայնէն ելաւ,
Ալնպէս մերկ կը գառնայ.
Ինչպէս որ եկաւ, նպէս կ'երթայ,
Ու իր աշխատութենէն բան մը չառնելը որ իր Հետը տանի։
16 Աս ալ գէշ ցաւ մըն է,
Որ ինչպէս եկաւ, ճիշդ այնպէս կ'երթայ.
Եւ Ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ անոր՝
Որ Հովի համար կ'աշխատի։
17 Անիկա իր բոլոր օրերը Խաւարի մէջ կ'ուտէ
Մեծ տրտմութեամբ, Հիւանդութեամբ և տրտունութեամբ։

18 Ահա ան ազկութիւնը տեսայ,
Որ վայելուչ է ուտել ու խմել,
Եւ Աստուծոյ մկու մը տուած կենացը բոլոր օրերուն մէջ՝
Արեւուն տակը իր քաշած բոլոր աշխատանքին բարիքը վայելել,
Վասն զի անոր բաժինը ասիկա է։
19 Եւ Որ մարդուն որ Աստուած Հարստութիւն ու ստացուածք կու տայ,
Ու անկէ ուտելու և բաժինը առնելու
Ու իր աշխատանքէն ուրախանալու Իշխանութիւն կու տայ,
Ասիկա Աստուծոյ պարգեւն է։
20 Քանզի անիկա իր կենացը օրերը շատ չյիշեր.
Վասն զի Աստուած անոր սրտին ուրախութիւնովը Պատասխան կու տայ։

ԳԼ. Զ

1 Ունայնածուած Հարստութեան, 3 ստացուածքի Հարստութեան գանձեր ունենալու, 6 և Հարստութենէ գրկուած Ձերբինան անդամներ, 9 Փոխոխած բազմութիւններուն անդամութիւնը։

1 Արեւուն տակը տեսայ որ չարիք մը կայ,
Ու անիկա մարդոց մէջը շատ Ընդհանուր։
2 Մարդ մը՝ որուն Աստուած Հարստութիւն ու ստացուածք և փառք կու տայ,
Ալնպէս որ իր Հոգիին ցանկացած բանէրէն պակասութիւն մը չունենար.
Քայց Աստուած անոր իշխանութիւն չտար անկէ ուտելու,
Հապա գանիկա օտար մարդ կ'ուտէ.
Ան ունայնութիւն ու գէշ ցաւ մըն է։
3 Քէ որ մարդ Հարիւր Ծնանի,
Ու շատ տարիներ ապրի,
Եւ անոր տարիներուն օրերը շատ ըլլայ,
Ու անոր Հոգին բարութենէ չկշտանայ,
Եւ թանիկա Քաղում ալ չունենայ,
Ի'քանի՞ որ Վիժածը անկէ ազկէ է.
4 Վասն զի ասիկա ունայնութեամբ կու գայ, ու խաւարով կ'երթայ,
Եւ անունը խաւարի մէջ կը ծածկուի.
5 Արեւն ալ չտեսաւ ու ըստ Հը չգիտցաւ.
Ասիկա միւսէն աւելի Հանգիստ է։
6 Իսկ անիկա Քէև երկու Հազար տարի ապրի,
Ու ազկութիւն չտեսնէ,
Մէկէ ամէնքը մէկ տեղ չե՞ն երթար։

7 Մարդուն բոլոր աշխատութիւնը իր բերնին Համար է,
Սակայն Հոգին չկշտանար։
8 Քանզի խնամատարը անմիաէն աւելի Ի՞նչ բան ունի.
կենդանութեան մէջը գալել գիտցող ազգատար Ի՞նչ օգուտ կ'ունենայ։
9 Աչքերով տեսնելը Հոգիով Փոփոխելէն աղկ է.
Ասիկա ալ ունայնութիւն ու Հոգիի տանջանք է։

10 Ինչ որ եղաւ, արդէն անոր անուն դրուած է,
Եւ գիտցեր է Քէ մարդն է.

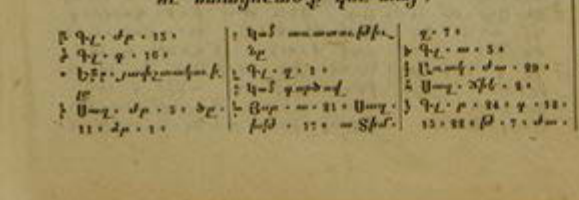

Ա. անիկա իրմէ Զօրաւորին հետ վիճելու կարող չէ ։
11 Որովհետև ունայնութիւն չատցընող շատ բաներ կան ,
Մարդուն ի՞նչ կը ծնայ ։
12 Քանզի ո՞վ գիտէ թէ ո՛ր բանը ազէկ է կեանքին համար
Ունայնի պէս անցուցած իր ունայն կեանքը բոլոր օրերուն մէջ ։
Վասն զի ո՞վ ծնողուն ո՞վ պիտի յայտնէ ,
Թէ իրմէ ետքը արեւուն տակը ի՞նչ պիտի ըլլայ ։

ԳԼ · Լ

1 Բարի անունը՝ հոտաւէտ ևղէնի ,
Ա. մահուան օրը ծննդեան օրէն ազէկ է ։

2 Սգոյի տունն երթալը
կոչնականի տունն երթալէն ազէկ է ·
վասն զի ամէն մարդուն վախճանը ան է ,
Ա. կենդանի եղողը ընդ- իր սրտին մէջ կը դնէ ։
3 Տրտմութիւնը ծիծաղելէն ազէկ է ,
վասն զի երեսին տրտմութեամբը սիրտը կը զուարճանայ ։
4 Իմաստուններուն սիրտը՝ սգոյի տունը ,
Իսկ յիմարներուն սիրտը ուրախութեան տունը կ'ըլլայ ։
5 Իմաստունին յանդիմանութիւնը լսելը
Յիմարներուն երգը լսելէն ազէկ է ։
6 Վասն զի ինչպէս է փուշերուն ձայնը կաթսային տակը ,
Յիմարներուն ծիծաղն ալ այնպէս է ·
Ասիկա ալ ունայնութիւն է ։
7 Իրաւ որ բռնութիւնը իմաստունը յիմար կ'ընէ ,
Ա. պարգեւը հոգին սիրտը կ'ապականէ ։
8 Մէկ բանին վախճանը սկիզբէն ազէկ է ·
Ա- Երկայնամիտ ոգին հպարտ ոգիէն ազէկ է ։
9 Մի արագար հոգիովդ բարկանալու ·
Քանզի բարկութիւնը յիմարներուն ծոցին մէջ կը հանգչի ։
10 Մի ըսար թէ ինչո՞ւ համար առջի օրերը աս օրերէն ազէկ էին ,
վասն զի աս բանիս համար ըրած հարցմունքդ իմաստութեամբ չէ ։
11 Իմաստութիւնը ժառանգութեան պէս ազէկ է ·
Ա. արիւը տեսնողներուն օգտակար է ։
12 Վասն զի իմաստութիւնը հովանաւորութիւն կ'ընէ ,
Եւ արծաթը հովանաւորութիւն կ'ընէ ·
Բայց գիտութեան օգուտը — է
Ա. իմաստութիւնը կենդանի առնողները կ'ապրեցնէ ։
13 Աստուծոյ գործքին նայէ ,
վասն զի ո՞անոր ծռածը ան կրնայ ուղիղ ընել ։
14 Ազէկ օրը ազէկութեամբ անցուր ,
Ա. գէշ օրը դոգութիւն ըրէ ·
Եւ Աստուած իրարու դիմացը դրաւ ասանք ,
Որ մարդ իրմէ ետքը բան մը չգտնէ ։
15 Իմ ունայնութեան օրերուս մէջ ամէնը տեսայ ·
Արդար կայ որ իր արդարութեանը մէջ կը կորսուի ,
Եւ ամբարիշտ կայ որ իր ամբարշտութեանը մէջ երկարակեցնէ ։
16 Չափա չատ արդար մի ըլլար ,
Ա. ինքզինքդ չափէ դուրս իմաստուն մի կարծեր ·
ինչո՞ւ համար քեզ կորստեցընես ։
17 Չափա ամբարիշտ մի ըլլար ու յիմար մի ըլլար ·
Ինչո՞ւ համար առանց ժամուն մեռնիս ։
18 Ազէկ է որ մէկը բռնես , ու միւսէն ալ ձեռքդ չքաշես ·
վասն զի Աստուծմէ վախցողը ամէնէն դուրս կ'ելլէ ։
19 Իմաստութիւնը աւելի զօր կու տայ իմաստունին ,
քան թէ քաղաքի մէջ եղող տասը իշխանները՝ ան ըսածէն ։
20 Իրաւ որ երկրի վրայ արդար մարդ չկայ
Որ ազէկութիւն ընէ , ու մեղք չգործէ ։
21 Արդ քու սիրտդ ամէն խօսուած խօսքերուն մի տար ,
Որ քու ծառայիդ քեզի անէծք տալը չլսես ·
22 Վասն զի քու սիրտդ դիտէ
Որ դուն ալ շատ անգամ ուրիշներուն անէծք տուած ես ։
23 Ասոնց ամէնը իմաստութեամբ փորձեցի ·
Ըսի թէ ես իմաստուն ըլլամ ·
Բայց անիկա ինծմէ հեռու էր ։
24 Ինչո՞ւ ինչ ըլլալը ,
Ա. խիտ խորունկ եղածը ո՞վ կը գտնէ ։
25 Ես իմ սրտովս պտտեցայ՝ որ գիտնամ և քննեմ
Ա. փնտռեմ իմաստութիւնը ու հանճարը ·

ե Ըստ · բ · 32 · Եւ · իմ · 9 · Երեմ · իմ · 19 ·
զ Ա-ակ · իր · 1 · Կամ Սրամտութիւնը ։
է Ա-ակ · ձէ · 11 · ձԹ · 33 · ձԽ · 4 · Ըստ · 7 · 14 · 15 ·
ը Ա-ակ · ԼԲ · 6 · Գլ · Ը · 7 ·
թ Ա-ակ · ԽԲ · 1 · Կամ Սրամտութիւնը ։
ժ Կամ Սրամտութիւնը ։
ի Բ կամ · է · 10 ·
լ Կամ բարի կ'ըլլայ ։
խ Ա-ակ · Ժգ · 33 ·
ծ Ա-ակ · Ժգ · 17 · Ժգ · 32 · Ըստ · — · 19 ·
կ Ա-ակ · Ժգ · 17 · Ժգ · ը · 2 ·
հ Ա-ակ · Ժ · 29 · Ժգ · 9 ·
ձ Ա-ակ · Ժգ · 23 · Ա-ակ · Ժ · 27 ·
ղ Գլ · գ · 1 · բ Օր · իբ · 47 ·
ճ Գլ · ը · 13 ·
մ Ա-ակ · ԼՀ · 10 · Գլ · ժ · 1 · Ա-ակ · Ժ · 27 ·
յ Ա-ակ · Ժ · 29 ·
ն Գլ · ժ · 1 · բ Օր · Ժգ · 19 ·
շ Ա-ակ · Ժգ · 23 ·
ո Ա-ակ · Ժգ · 17 · Ժգ · 32 · Ըստ · — · 19 ·
չ Գլ · ժ · 1 ·
պ Ըստ · Ժգ · 14 · Գլ · ա · 15 · Եւ · Ժգ · 37 ·
ջ Ա-ակ · Ժ · 27 ·
ռ Ա-ակ · իա · 22 · Իգ · 5 · Գլ · Թ · 16 ·
ս Ա-ակ · Ժ · 27 ·
վ Ը Թագ · ը · 46 · բ Մն · գ · 36 · Ա-ակ · ի · 9 · Համ · գ · 23 · — Ըստ · ա · 8 ·
տ Համ · ա · 32 ·
ր Ըստ · իբ · 18 · 20 · — Ծիմ · գ · 16 ·
ց Համ · ժա · 35 ·
ւ Գլ · ա · 17 · ը · 18 ·

եւ յիմարութիւնն չարութիւնը
Ու անմտութիւնը է խենթութիւնը դիտեմ։
26 Ու ես մտնահատ գտայ մահն զայն ան կինկը՝
Որուն սրտին մէջ ցանցերը եւ ուռկաններ
Ու ձեռքերուն մէջ կապանքներ կան։
Առաջեւ առջեւը հաճելի եղողը անկէ կ'ազատի,
Բայց մեղաւորը անկէ կը բռնուի։
27 Ահա ասիկա գտայ, կ'ըսէ Ժողովողը,
Մէկիկ մէկիկ հաշիւը գտնելու համար.
28 (Որ հոգիս տակաւին կը փնտռէ,
Բայց չեմ կրնար գտնել։)
Մէկը մարդ՝ հազարէն մէկ գտայ,
Բայց բոլոր տղոց մէջը մէկ կնիկ մը չգտայ։
29 Ահա միայն ասիկա գտայ՝
Որ Աստուած մարդը ուղիղ ստեղծեց,
Բայց հնարքը շատ հնարքներ փնտռեցին։

ԳԼ. Ը

1 Թագաւորները Եդոմին պատուիրակ է։ 6 Գնով է գիտել Աստուծոյ նախախնամութիւնը։ 18 Անկէ ալ է բարեպաշտ մարդոց հետ չբարեբաղձութեան մէջ բլլալը։ քան թէ չարերուն հետ յաջողութեան մէջ։ 16 Աստուծոյ գործը ուշացնել է։

1 Իմաստունին պէս ո՞վ կայ։
Ու խօսքի մեկնութիւնը ո՞վ դիտէ։
Մարդուն իմաստութիւնը անոր երեսը կը փայլեցնէ,
Ու երեսին պնդութիւնը կը փոխուի։
2 Ես կ'ըսեմ։ Թագաւորին հրամանը պահէ։
Մանաւանդ Աստուծոյ երդումին պատճառով։
3 Անոր առջեւէն երթալու մի արագրար.
Չար գործի մէջ մի կենար,
Վասն զի անիկա ինչ որ ուզէ՝ կ'ընէ։
4 Ուր որ թագաւորին խօսքը կայ, հոն իշխանութիւն կայ.
Ու ո՞վ կրնայ անոր բան թէ ի՞նչ կ'ընես։
5 Պատուիրանը պահողը չարիքի չհանդիպիր.
Եւ իմաստունին սիրտը ժամանակն ու յարմարութիւնը կը ճանչնայ։
6 Վասն զի հազէն դիտաւորութիւն կ'ելլայ ժամանակն ու յարմարութիւնը ունի,
Քանզի մարդուն վրայ շատ նեղութիւն կու գայ։
7 Վասն զի անիկա բլլալու բանը չդիտեր.
Եւ ո՞վ ալիսի յայտնէ անոր թէ ինչպէս պիտի բլլայ։
8 Հոգիին վրայ իշխող մարդ չկայ, որ հոգին արգիլի,
Ու մահուան օրուանը վրայ տիրող չկայ.
Եւ ան պատերազմին մէջ արձակուրդ չկայ.
Ու ամբարշտութիւնը իրեն հետեւողները չազատեր։
9 Ասոնց ամէնը տեսայ,
Ու սրտիս տակը եղող ամէն գործերին համ սիրտս տուի.
Ատեն կայ որ մէկ մարդ մը ուրիշ մարդու վրայ կ'իշխէ
Իրեն չարութիւնը համար։
10 Եւ ասոր հետ տեսայ ամբարիշտները
Որ թաղուեցան գացին ու սուրբ տեղէն եկան,
Եւ մոռցուեցան այն քաղաքին մէջը՝ ուր որ ասանկ ըրին։
Ա՛ս ալ ունայնութիւն է։

11 Որովհետեւ գէշ գործին վրայ վճիռը շուտով չկատարիր,
Ա՛ս պատճառաւ մարդոց որդիներուն սիրտը
Չարութիւն ընելու ի՛նի՛ւ լեցուած է։
12 Թէ և մեղաւորը հարիւր անգամ չարութիւն ընէ,
Ու անոր կեանքը երկընցնայ ալ,
Այսու ամենայնիւ տեսայ դիտեմ որ Աստուածմէ վախցողներուն, անոր երեսէն վախցողներուն պիտի բլլայ։
13 Բայց ամբարիշտին բարութիւն պիտի չբլլայ.
Ու անիկա իր օրերը պիտի չերկընցնէ, հապառաւելի պէս պիտի բլլայ.
Վասն զի Աստուծոյ երեսէն չվախնար։
14 Ունայնութիւն մը կայ, որ աշխարհիս վրայ կ'ըլլայ.
Այսինքն արդարներ կան, որոնց հասրարիշտներուն գործին պէս կը պատահի.
Ու ամբարիշտներ ալ կան, որոնց արդարներուն գործին պէս կը պատահի.
Ըսի որ Ա՛ս ալ ունայնութիւն է։
15 Ու ես ուրախութիւնը գովեցի,
Վասն զի մարդը արեւուն տակը
Ուտելէն, խմելէն և ուրախութիւն ընելէն
Ի զատ
Աղեկ բան մը չունի.
Վասն զի արեւուն տակը Աստուծոյ անոր տուած կենացը օրերուն մէջ՝
Իր աշխատանքին ատիկա կը մնայ անոր։
16 Երբոր ես իմ սիրտս տուի խնդատութիւնը գիտնալու,
Ու երկրի վրայ եղած գործունէութիւնը տեսնելու,
(Վասն զի թէ ցորեկ և թէ գիշեր
Իր աչքը քուն չառնող հոգի կայ,)

1 Առակ. ե. 3. ե. իբ. 14.
2 Գաղ. ա. 3. 8.
3 Ցոր. լգ. 33. Ա՛ռ. ժբ. 8.
4 Դան. ա. 37.
5 Դան. գ. 6. 7.
6 Առակ. գ. 8. 9. ժե. 24. Տես Գաղ. գ. 15.
8 ր Օր. իբ. 10.
9 Եզեկ. ժե. 18. Տես՝ Ա՛ն. իթ. 24. Հբ. ռաք. ժգ. 3.
10 Գաղ. ժ. 4.
11 Ցոր. լգ. 18.
12 Գաղ. գ. 1.
13 Առակ. իգ. 32. Գաղ. գ. 12. թ. 18. ժ. 14.
14 Ցոր. ժգ. 5. Ա՛ռ. ե. 3. Ցոր. ժգ. 3. Ա՛ռ. ե. 3. Գաղ. ա. 2.
15 Ա՛ռ. իգ. 11. 18. 19. Առակ. ա. 24. 33. ե. 9. 10. 11. Մատ. իե. 34. 41.
16 Ա՛ռ. ին. 14. Գաղ. բ. 14. է. 15. թ. 3. 8. 9.

17 Ա՛նառներ Աստուծոյ բոլոր գործքերէն հաս-
կըցայ,
Որ մարդ չկրնար գտնել ան գործը՝ որ ա-
րևուն տակը կ՚ըլլայ.
վասն զի մարդը կ՚աշխատի փնտռելու, բայց
չգտնէր,
Ու թէև իմաստունն ալ գիտնամ ըսէ՝ կրնա-
նելու կարող չըլլար։

ԳԼ. Թ

1 Մի՛ և նոյն բաները կը պատահին բարիներուն ու չարերուն,
4 Մարդու անպատահ պիտի մնանի. 7 անոր բաժինը աս կեան-
քին մէջ հանդիստ ապրիլն է։ 11 Աստուծոյ նախախնամու-
թիւնը ամէն բան կը կատարէ։ 13 Իմաստութիւնը ուժէն
աւելի է։

1 Վասն զի աս ամէնը իմ սրտիս մէջ դրի,
Որ աս ամէնը քննեմ,
Որ արդարները և իմաստունները ու անոնց
գործքերը
Աստուծոյ ձեռքին մէջ են.
Մարդ չգիտեր թէ սէրը և թէ ատելութիւնը.
Ամէն բան անոնց առջևն է։
2 Ամէն բան ամենուն հաւասարապէս կը պա-
տահի.
Արդարին ու ամբարշտին,
Բարի՝ մաքուրին, ու անմաքուրին,
Զոհ բնագին ու զոհ չբնագին
Գոյնուն գիտցածը մէկ է.
Ինչպէս է բարի մարդը, մեղաւորն ալ այնպէս է.
Երդումէ բնագը երդումէն վախցողին պէս է։
3 Արևուն տակը եղած բոլոր գործքերուն մէջ
գէշ բանը աս է,
Որ ամենուն գոյնուածը մէկ է.
Ու նաև մարդոց սրտերուն սիրտը
Չարութեամբ լեցուած ըլլալով
Իրենց կենդանութեան առնը իրենց սրտին
մէջ խելահութիւն կայ,
Ու ետքը մեռելներուն կ՚երթան։
4 Քանզի բոլոր կենդանիներուն ընկերացած
մարդէն յոյս կայ.
Վասն զի ողջ շունը մեռած առիւծէն աղէկ է։
5 Որովհետև կենդանիները գիտեն որ պիտի
մեռնին.
Բայց մեռելները բան մը չեն գիտեր,
Ու ալ վարձք մը չեն առներ.
Վասն զի յանուն յիշատակը մոռցուեցաւ.
6 Թէ անոնց սէրը, թէ ատելութիւնը
Ու թէ նախանձը արդէն կորսուեցաւ.
Ու անոնք արևուն տակը եղող բաներուն մէջ
Ալ յաւիտան բաժին մը չունին։

7 Գնա՝ հացդ ուրախութեամբ կեր,
Ու գինիդ ուրախ սրտով խմէ,
Վասն զի արդէն Աստուած քու գործքերուդ
հաւնեցաւ։
8 Հանդերձներդ ամէն առեն ճերմակ ըլլան,
Ու գլխուդ վրայէն եղը պակաս չըլլայ։
9 Քու սիրած կնկանդ հետ կեանք վայելէ
Քու ունայնութեան կենացդ բոլոր օրերուն
մէջ,
Որ Աստուած քեզի տուաւ արևուն տակը
Քու ունայնութեանդ բոլոր օրերուն մէջ.
Վասն զի աս կեանքիս մէջ քու բաժինդ ա-
նիկա է՝
Արևուն տակը քրաշած աշխատանքիդ։
10 Ձեռքդ ինչ որ գտնէ ընելու,
Բազդ ուժովդ ըրէ.
Քանզի ան քու երթալու գերեզմանիդ մէջ
Գործք, խորհուրդ, գիտութիւն ու իմաս-
տութիւն չկայ։

11 Դարձայ ու արևուն տակը տեսայ,
Որ ճարպանց վազողներուն չէ,
Ու պատերազմի զօրաւորներուն չէ.
Ու նաև հացը իմաստուններուն չէ,
Ու հարստութիւնն ալ հանճարեղներուն չէ,
Ու նաև շնորհքը գիտուններուն չէ.
Հապա ժամանակ ու դիպուած կը պատահի
ամենուն։
12 Վասն զի մարդ իր առնը անդամ չգիտեր.
Ինչպէս որ ձուկերը չար ուռկանով կը բռը-
նուին,
Ու թռչունները ծուղակի մէջ կը բռնուին,
Նոյնպէս մարդոց որդիներն ալ չարաղայթի
մէջ կ՚ինկնան,
Երբոր չար ժամանակը յանկարծ անոնց վրայ
կու գայ։

13 Արևուն տակը աս իմաստութիւնն ալ տեսայ,
Ու անիկա ինծի մեծ երևցաւ.
14 Մէկ պզտիկ քաղաք մը ու մէջն ալ քիչ
մարդ կար,
Ու անոր վրայ մէկ մեծ թագաւոր մը եկաւ
ու պանդիկ պաշարեց,
Ու անոր դէմ մեծ պատնէշներ շինեց.
15 Ու անոր մէջը մէկ ազքատ իմաստուն մը գըտ-
նուեցաւ,
Ու անիկա իր իմաստութեամբը քաղաքը ա-
զատեց.
Բայց աս ազքատ մարդը բնաւ յիշող մը չեղաւ.
16 Ասոնկոր ըսի թէ
Իմաստութիւնը ուժէն աղէկ է,
Թէև հազատին իմաստութիւնը կ՚անարգեն,
Ու անոր խօսքերը մարդկ չեն ըներ։

17 Իմաստուններուն մեղմ խօսքերը՝

---

1 Ա Եսդ. է. 9. Գէդ. գ. 11. Հռոմ. ժ. 33.
2 Ա՛մ. հգ. 16.
3 Ա՛մ. հգ. 16. — 4 Գէդ. բ. 14. Ա Եսդ. է. 9. Ա՛մ. հգ. 5. 13. Մ՚ամ. գ. 15. Գ Եսդ. ժգ. 21. — 5 Կամ չար 7 Ա Եսդ. է. 8. 9. 10. Ես. ԽԴ. 14. Ա՛մ. ԽԴ. 5. Գէդ. ը. 15. Գէդ. բ. 10. 24. գ. 13. 23. է. 18. Ա Եսդ. բ. 14. 15. Երեմ. Բ. 23. Ա Եսդ. բ. 7. Ա՛մ. է. 2. 10—28. Ա Եսդ. ժբ. 20. 29. Ժէ. 26. Ես. ա՚Ա. է. 3. Ա Եսդ. իս. 28. ԽԴ. 5. Գէդ. է. 10. Հռ. 13. Մ՚ամ. ը. 8. 5.

Ցիմարնեըան մէջ իշխան եղողին ազգակէն
ազէկ կը լսուին ։
18 Իմաստութիւնը պատերազմական զէնքերէն
աղէկ է ։
Բայց մէկ մեղաւորը շատ բարութիւններու
կորստեանը պատճառ կ'ըլլայ ։

ԳԼ · Ժ

1 Խոստութեան և յիմարութեան վրայով · 16 զգուշութեան ·
18 Ձեռքերուն 19 ու սակի վրայով · 20 և Թագաւորին
վախնալը պատուի վրայով խրատը ։

1 Մեռած ճանճերը իւղագործին եղը գարշա-
հոտ կ'ընեն ։
Փիլ մը անմտութիւնն ալ ° իմաստութեամբ և
պատուով եղելի վրայ ծանրը կ'ընէ ։
2 Իմաստունին սիրտը իր աջ կողմն է ,
Ու անմիտին սիրտը իր ձախ կողմն է ։
3 Եւ անմիտ մարդը ճամբան քալելուատենն ալ՝
խելքը պակաս ըլլալուն համար՝ իր յիմար
ըլլալը ամէնուն կը յայտնէ ։
4 Թէ որ իշխանին բարկութիւնը քեզի դէմ ելլէ ,
Դուն տեղդ մի ձգեր ։
Վասն զի հաղորդութիւնը մեծ յանցանքները
կը դադրեցնէ ։
5 Աչուան տակը մէկ չարութիւն մըն է ան-
ասդ ,
Որ իշխանին երեսէն ելած անխոհեմութիւն
մը ըլլալ կ'երեւնայ ։
6 Անմտութիւնը խիստ բարձր տեղերու վրայ
կը դրուի ·
Ու հարուստները ցած տեղ մը կը նստին ։
7 Ձեւայ ծառաներ տես ձիերու վրայ հեծնիլ էին ,
Եւ իշխաններ՝ որ երկրի վրայ ծառաներու
պէս կը քալէին ։
8 Փոս փորողը ինքը մէջը կ'իյնայ ,
Ու ցանկ քակողը օձը կը խածնէ ։
9 Քարեր կտրողը անոնցմէ կը ցաւնուի ,
Եւ փայտ ճեղքողը անկէ վտանգի մէջ կ'ըլլայ ։
10 Թէ որ երկաթը բթացած է , ու նորէն բնաւ
չսրէ ,
Անոնոնը ուժը կը գործադրելու է ·
Բայց իմաստութիւնը յաջողելու օգուտը ունի ։
11 Թէ որ օձը կոխելէն առաջ խածնէ ,
Անոնոնը կոխիչին օգուտ մը չունար ։
12 Իմաստունին բերնին խօսքերը շնորհք է ·
Բայց անմիտին շրթունքները զինքը կը կլլեն ։
13 Անոր բերնին խօսքերուն սկզբնաւորութիւնը
անմտութիւն է ,

Ու անոր խօսքին վերջը դէշ խենթութիւն է ։
14 Եւ յիմարը չէ խօսքերը կը շատցնէ ։
Մարդս ինչ ըլլալիքը չդիտեր ,
Ու անոր ետեւ պիտի յայտնէ
Թէ անկէ ետքը ինչ պիտի ըլլայ ։
15 Ցիմարնեըուն աչխատանքը զինքնք կը ձանձ-
րացընէ
Քաղաքը երթալը չդիտցողին պէս ։
16 Վա՛յ քեզի , երկիր , երբոր քու թագաւորդ
աղայ է ,
Ու իշխաններդ առտուանց կերակուր կ'ուտեն ։
17 Երանի քեզի , երկիր , երբոր քու թագաւորդ
ազնուազարմ է ,
Եւ քու իշխաններդ առնով կ'ուտեն
Ուժի համար և ոչ թէ զինովութեան համար ։
18 Շատ ծուլութիւնով չինքը կը փլչի ,
Եւ ձեռաց թուլութիւնով տունը կը կաթի ։
19 Կոչնականը ծիծաղելու համար կ'ընեն ,
Ու գինին կեանքը կ'ուրախացնէ ·
Իսկ արծաթը ամէն բանէ բաւական կ'ըլլայ ։
20 Մտքիդ մէջ անգամ Թագաւորին անէծք
մի տար ,
Եւ քու պառկելու սենեակներուդ մէջ մեծա-
բան անէծք մի տար ·
Վասն զի երկնից թռչուները ան ձայնը կը տանի ,
Ու թեւաւորը խօսքը կը պատմէ ։

ԳԼ · ԺԱ

1 Ողորմած ըլլալու պատուիրանը · 2 Կենաց մէջ մտիր · 3 ու
մտածութեան առնը գտատեղի տալը քեզի խրատ է ։

1 Քու հացդ ջուրերու երեսին վրայ ձգէ ,
Վասն զի շատ օրերէն ետքը զանիկա պիտի
գտնես ։
2 Եօթնին և ութին ալ բաժին տուր ,
Վասն զի չես գիտեր թէ երկրիս վրայ ինչ
պատուհաս պիտի ըլլայ ։
3 Թէ որ ամպերը լիցուն ըլլան ,
Երկրիս վրայ անձրեւ կը թափեն ·
Ու երբոր ծառ մը դէպ ի հարաւ կամ դէպ ի
հիւսիս իյնայ ,
Ան ծառը ինկած տեղը կը մնայ ։
4 Հովը դիտողը չկրնար ցանել ,
Եւ ամպերուն նայողը չկրնար հնձել ։
5 Ինչպէս որ դուն հովին համբան որն ըլլալը ,
Ու յղիին որովայնին մէջ ոսկորներուն ինչպէս
կազմուիլը չես գիտեր ,
Ալնպէս ալ ամէնատեղց Աստուծոյն գործը
չես գիտեր ։

1 Ա֊ Ա֊ Ա֊

6 Ուռուանց քու սերմդ ցանէ,
եւ իրիկունը քու ձեռքդ պարապ մի թողուր.
վասն զի չես գիտեր թէ որը օգտակար ըլլայ, առ թէ ան,
կամ թէ երկուքը հաւասարապէս աղէկ պիտի ըլլան։
7 Իրաւ որ լոյսը քաղցր է,
ու հարիւր տեսնելը աչքերու ախորժելի է.
8 Բայց թէև մարդ մը շատ տարի ապրի,
ո՞ւ անոնց ամենուն մէջ ուրախանայ,
խաւարի օրերն ալ յիշելու է,
վասն զի անոնք շատ պիտի ըլլան.
Բոլոր գալիքը ունայնութիւն է։

9 Ով երիտասարդ, քու մանկութեանդ մէջ
ուրախ եղիր,
ու երիտասարդութեանդ օրերուն մէջ սիրտդ
ինչ ցուարճացընէ.
Եւ քու սրտիդ ճամբաներովը
ու աչքերուդ նայուածքովը քալէ.
Բայց գիտցիր որ ասոնց ամենուն համար
Աստուած քեզ դատաստանի պիտի բերէ։
10 Եւ քու սրտէդ տրտմութիւնը վերցուր,
ու մարմնէդ չարութիւնը հեռացուր,
վասն զի մանկութիւնը ու երիտասարդութիւնը ունայնութիւն է։

ԳԼ· ԺԲ

1 Սահմանիչը կանխաւկէ յիշելու վրայով պատուէր. 8 Ծագմանն հոգ տարվիճակելու համար. 13 Աստուծոյ երկիւղը ու նորա պատուիրանք գլխաւոր դէպքն է մեզ համար։

1 Եւ քու Արարիչդ երիտասարդութեանդ
օրերուն մէջ յիշէ
Դեռ չշաւասութեան օրերը չհասած,
ու ան տարիները չհասած,
որոնց մէջ պիտի ըսես թէ Անոնց չեմ հաւնիր.
2 Արեգը, լոյսը, լուսինը ու աստղերը չխաւարած,
ու անձրեւին ետեւէն ամպերը չդարձած.
3 Ան օրը որ տներ պահապաններդ պիտի դողան,
ու զօրաւոր մարդիկը պիտի ծռին,
եւ աղացողներդ քիչ ժամանակ համար պիտի դադարին,
ու պատուհաններէն նայողները պիտի մթըն֊նան.
4 Ու երբոր աղօրիքին ձայնը տկարանայ,
փողոցներուն մէջ դունները պիտի գոցուին.
եւ թռչունի ձայնով պիտի հլլին,
ու բոլոր երգեցող աղջիկները նուաղ պիտի ըլլան.
5 Եւ բարձրէն պիտի վախնան,
ու ճամբուն մէջ վախկոտ պիտի ըլլան.
եւ նշենին պիտի ծաղիկ,
ու մորեխը ծանրութիւն պիտի սեպուի,
եւ ախորժակը պիտի դադարի.
վասն զի մարդ իր յաւիտենական տունը կ'երթայ,
ու լացողները փողոցներուն մէջ պիտի շրջին.
6 Դեռ արծաթի թելը չփրթած,
ու ոսկի բաժակը չկոտրած,
եւ ամպրը աղբիւրին քովը չփշրած,
ու ջրհորին վրայի անիւը չկոտրած.
7 Աճառները հողը երկիրը պիտի դառնայ՝ որչափ հողածին պէս.
ու հոգին Աստուծոյ պիտի դառնայ՝ որ զանիկա առաւ։
8 Ունայնութիւն ունայնութեանց, ըսաւ Ժողովողը,
Ամէն բան ունայնութիւն է։
9 Եւ որչափ որ Ժողովողը խնամառու էր,
Ա֊ալ ժողովրդին դասութիւն սորվեցուց.
եւ խորհելով ու քննելով
շատ առակներ չարադրեց։
10 Ժողովողը փնտռեց որ ախորժելի խօսքեր գտնէ.
ու գրուածը ուղիղ ճշմարիտ խօսքեր են.
11 Իմաստուններուն խօսքերը խթաններու պէս են,
ու ժողովներու տէրերուն դամուած բևեռներու պէս՝ մէկ հովիւէ արուած։
12 վերջապէս, որդեակ իմ, անոնցմէ խրատ առ.
Շատ գիրք շինելը ծայր չունի,
ու շատ կարդալը մարմինը կը յոգնեցընէ։
13 Ահա բոլոր խօսքին վախճանը լսենք.
Աստուծմէ վախցիր ու անոր պատուիրանքները պահէ,
վասն զի մարդուս բոլոր [illegible] սա է։
14 Քանզի Աստուած ամէն գործքը
Ամէն ծածուկ բաներու հետ՝
թէ բարին և թէ չարը դատաստանի պիտի բերէ։

ը Գլ· ե· 11։ բ Ռա· ԺԵ· 39։ գ Գլ· Ժբ· 14։ Հբ· ովմ· բ· 6—11։ դ Բկր· ե· 1։ բ Ցխմ· բ· 22։ ե Սաղ· լթ· 8։ զ Ռահ· իբ· 6։ Ցհն· գ· 33։ է Ցհն· բ· 33։ ը Գծ· գ· 18։ Ցհ· ա· 7։ թ Կամ հպարտները՝ խոտոռելէ ցրիցներն։ ժ Ցհ· ԺԱ· 13։ ի Երեմ· բ· 17։ լ Գծ· գ· 19։ Ցհ· ա· 15։ Սաղ· գ· 3։ խ Գլ· գ· 21։ ծ Ռա· ԺԹ· 22։ իե· 16։ Ցհ· լդ· 14։ իա· 36։ Ժբ· 1։ կ Սաղ· կբ· 9։ Գլ· Ա Ա֊ալ՝ կշռելով։ բ Գ Ռագ· գ· 38։ գ Գլ· ա· 15։ դ Ը Ոբ· գ· 8։ Ժ· 13։ ե Գլ· ա· 8։ զ Ժբ· 38։ Գագ· Ժե· 28։ 31։ Հովմ· բ· 16։ Ժգ· 10։ 12։ — Կոր· գ· 5։ բ Կոր· ե· 10։ —

ԵՐԳ ԵՐԳՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Եկեղեցին Քրիստոսի վրայ իր ունեցած սէրը կը յայտնէ. 5 կը խոստովանի իր տգեղութիւնը. 7 ու կ'ապրի ոչ միայն հովիւին ապահովութենէ. 9 Քրիստոս հովիւներուն վրայութիւնը կը խրճի ջնջիկ. 12 ու իր սէրը անոր յայտնելով 15 հաճոյս, կան խոստումներ կ'ընէ անոր. 16 Եկեղեցին ու Քրիստոս իրարու կը յայտնեն իրենց խնդակցութիւնը։

1 Երգ երգոց Սողոմոնի։

2 Իր բերանին համբոյրներովը թող համբուրէ զիս.
Վասն զի քու սէրդ գինիէն ազնիւ է։
3 Քու եղերուդ հոտը անոյժ եղի է,
Քու անունդ թափուած եղի է.
Անոր համար օրիորդները քեզ կը սիրեն։
4 Զիս քաշէ, քու հետդ պիտի վազենք.
Թագաւորը ներքին սենեակները տարաւ զիս.
Քեզի հետ ցնծանք և ուրախանանք,
Քու սէրդ գինիէն աւելի յիշենք.
Քեզ ուղղութեամբ կը սիրեն։

5 Ով երուսաղէմի աղջիկներ,
Ես սեւ եմ բայց գեղեցիկ,
Կեդարու վրաններուն պէս,
Սողոմոնին վարագոյրներուն պէս։
6 Իմ սեւցած երեսուս մի նայիք,
Վասն զի արեւը զիս տեսաւ.
Իմ մայր որդիքը բնաւ սրդողեցան,
Զիս այգիներու պահապան րրին.
Բայց իմ այգիս պահապանութիւն չըրի։

7 Գաղտ ինծի, ով հոգիս սիրածը,
Քու հօտդ ո՞ր կ'արածես.
Կէս օրին ո՞ր կը պառկեցընես.
Գանգի քու ընկերներուդ հօտերուն քովը
Ինչու՞ ինծի ծածուկաբար պէս ըլլամ։

8 Թէ որ գուն չես գիտեր, ով կիներուն գեղեցիկը,
Հօտերուն չաւելցներէն դուրս,
Ու հովիւներուն վրաններուն քովը քու ուղերդ արածէ։
9 Փարաւոնի կառքերուն ձիուդ ձիերուս
Նմանցուցի քեզ, ով իմ սիրուհիս.
10 Քու այտերդ գարդերով գեղեցիկ է,
Ու քու պարանոցդ քառանիւնականերով։
11 Քեզի ոսկեզէն գարդեր պիտի շինենք
Արծաթէ կիսաւածներով։

12 Երբոր թագաւորը սեղանն էր,
Իմ նարդոսս իր հոտը բուրեց։
13 Իմ սիրականս ինծի ատաչեխ ծրարին պէս է,
Գիչերը իմ տուընկերուս մէջը պիտի հանգչի։
14 Իմ սիրականս Հինոմի ձորակին մէջ
Ենգադդիի այգիներուն մէջ։

15 Ահա գեղեցիկ ես, ով իմ սիրուհիս,
Ահա գեղեցիկ ես. քու աչքերդ աղաւնիներ
քու ծածկոցդ կ'ընծան։

16 Ով իմ սիրականս, ահա գեղեցիկ ես ու վայելուչ.
Եւ մեր անկողինը կանանչ է։
17 Մեր տուներուն գերանները եղևնափայտ են,
Ու մեր առիթները մայր փայտ են։

ԳԼ. Բ

1 Քրիստոսի ու իր եկեղեցին փոխադարձ սէրը. 8 Եկեղեցին յորդոր 10 ու կոչուիլ. 14 Քրիստոսի խնդակը իր եկեղեցին վրայ. 16 Եկեղեցին խոստովանութիւնը. անոր հաստատ ու յոյսը։

1 Ես Սարոնի ծաղիկն եմ,
Ու հովիտներուն շուշանը։

2 Ինչպէս շուշանը փուշերուն մէջ
Անանկ է իմ սիրուհիս աղջիկներուն մէջ։

3 Ինչպէս խնձորենին անտառի ծառերուն մէջ
Անանկ է իմ սիրականս երիտասարդաց մէջ.
Անոր հովանիին տակը ախորժելով նստայ.
Ու անոր պտուղը իմ քմացս քաղցր է։

4 Զիս խնճոյքին տուներ բերաւ,
Եւ անոր դրօշը իմ վրաս սէր էր.
5 Զիս կարկանդակներով զօրացուցէք,
Զիս խնձորներով ուժովցուցէք,
Վասն զի ես սիրով կը նեղուիմ։
6 Անոր ձախ ձեռքը իմ գլխուս տակ ըլլայ,
Ու աջ ձեռքը գիս գրկի։

7 Ով երուսաղէմի աղջիկներ,
Ձեզ այծեամներով կամ դաշտի եղեւիներով
Կ'երդուցնեմ,
Որ սիրուհին չվերցընէք ու չարթընցընէք,
Մինչեւ որ ինքը չուզէ։

8 Իմ սիրականիս ձայնն է.
Ահա անիկա լեռներուն վրայէն ցատկելով՝
Ու բլուրներուն վրայէն ցատկռտելով կու գայ։
9 Իմ սիրականս այծեամի կամ եղեւիի ձագի
կը նմանի.
Ահա հիմա մեր պատին հետեւը կայներ է,

ա Գեղ. ը. 8. 10. 13. | բ Գեղ. գ. 13. | գ Եբր. գ. 5. 6.
գ. 1. 7. 8. 9. գ. 4. | Ծագ. իբ. 1. 8. | դ Եբր. գ. 5. 6.
Ծագ. իե. 14. 15. | — | Ծագ. իբ. 1. 8. | ե Գեղ. գ. 1. 2.
ե Եբր. ժգ. 11. 18-13. | Ծագ. իբ. 1. 8. | զ Գեղ. ը. 3.
է Գեղ. բ. 3. | ը Գեղ. գ. 5. | թ Գեղ. գ. 1. 2. 5. 4.
ժ Գեղ. գ. 11. | ի Գեղ. ը. 6.

Գառաւ հաններէն կը նայի ,
վանդակներէն կ'երևնայ ։
10 իմ սիրակաս պատասխան տալով՝ ինծի ը-
սաւ ,
Ելիր , ով սիրուհիս , ով գեղեցիկս , ու
եկուր ։
11 Քանզի ահա ձմեռը անցաւ ,
Անձրևները անցան գացին ։
12 Գետնի վրայ ծաղիկները կ'երևնան ,
Բառնալու ժամանակը հասաւ ,
Ու մեր երկրին վրայ տատրակին ձայնը կը
լսուի ։
13 Ան թզենին իր թուզերը կը հասցընէ ,
Ու որթերը ծաղկեցան և նէնց հոտը կու
տան ։
Ելիր , ով սիրուհիս , ով գեղեցիկս , ու ե-
կուր ։
14 Ով իմ ազաւնիս , վէմին խոռոչներուն մէջը՝
Ապառաժին հովանիին տակը եղող ։
ինծի երեսդ ցուցը , ձայնդ ինծի լսել տուր ։
Քանզի ձայնդ քաղցր՝ ու դէմքդ գեղեցիկ է ։
15 Բռնեցէք մեզի հազուագիները ,
Աղտիները աւերող պզտիկ ազուէսները ։
վասն զի մեր այգիները ծաղկեր են ։
16 Իմ սիրակաս իմ է , ու ես անոր եմ ։
Ան հաց կ'արածէ շուշաններու մէջ ։
17 Օրուան հոգի չփչած՝ ու տուներները չհե-
ռացած՝
Դարձիր , ով իմ սիրակաս ,
Ու բնեռներ լեռներուն վրայի հայծնման դէ-
կամ եղնիկներու ձագին պէս եղիր ։

ԳԼ ։ Գ

1 Եկեղեցին պատերազմը ու յաղթութիւնը փրկութեան մէջ ։
2 Եկեղեցին Քրիստոսով կը պարծի ։

1 Իմ հոգւոյս սիրածը
Գիշերը անկողինիս մէջ փնտռեցի ։
Զանիկա փնտռեցի , բայց չգտայ ։
2 Ելլեմ հիմա պտրտիմ քաղաքին մէջը ,
փողոցներուն ու հրապարակներուն մէջ ։
իմ հոգիս սիրածը փնտռեմ ։
Զանիկա փնտռեցի , բայց չգտայ ։
3 Քաղաքին մէջ պտրտող պահապանները գիս
գտան ։
Որոնց հարցուր իմ հոգիս սիրածը տեսա՞ք ըսի ։
4 Անոնցմէ քիչ մը առաջ անցնելով՝
իմ հոգիս սիրածը գտայ ։
Զանիկա բռնեցի ու չթողուցի ,
Մինչև որ իմ մօրս տունը՝
Ու գիս ծնանողին սենեակը տարի ։
5 Ով երուսաղէմի աղիկներ ,
Ձեզ այծեամներով կամ դաշտին եղնիկներով
կ'երդմնցընեմ ,
Որ սիրուհին չվերցընէք ու չարթընցընէք՝
Մինչև որ ինքը չուզէ ։
6 Ո՞վ է ասիկա՝ որ զմուռսով և կնդրուկով
Ու փերզամկներուն ամէն փոշիով բուր-
կուած՝
Անապատէն կ'ելլէ ծուխի սիւներու պէս ։
7 Ահա Սողոմոնին գահոյքը ,
Որուն բոլորտիքը Իսրայէլի զօրաւորներէն
վաթսուն զօրաւոր կայ ։
8 Ամէնքն ալ սուսերաւոր են ,
Ու պատերազմի վարժուած են ։
Գիշերուան վախին համար՝
Ամէն մէկուն սուրը իր ազդրին վրայ է ։
9 Սողոմոն թագաւորը Լիբանանի ծառերէն
Մէկ գահաւորակ մը շինեց իրեն համար ։
10 Սիւները արծաթէ՝ յենարանները ոսկի՝
Բազմոցը ծիրանի շինեց ։
Ու մէջը երուսաղէմի աղջիկներէն
† Խիստ գեղեցիկ՝ նկարագործուած էր ։
11 Ով Սիոնի աղջիկներ , ելէք ,
Եւ Սողոմոն թագաւորը տեսէք
Ան թագովը , որով իր մայրը անոր փեսացու-
թեան օրը
Ու սրտին ուրախութեան օրը պսակեց զա-
նիկա ։

ԳԼ ։ Դ

1 Քրիստոս կը հրաժարակէ եկեղեցիին ընդհանրը ։ 8 անոր վը-
րայ իր ունեցած սէրը կը յայտնէ ։ 16 Եկեղեցին կը խնդրէ ու
անոր ներկայութեանը համար պատասխանին ունենայ ։

1 Ահա գուն գեղեցիկ ես , ով իմ սիրուհիս ,
Ահա գուն գեղեցիկ ես ։
Լաչակիդ մէջէն քու աչքերդ աղաւնիներու
ընդերքն են նմանին ։
Քու մազերդ Գաղաադ էլեռը պառկող հա-
ճերուն հօտին պէս են ։
2 Ականաւոր լուացարանէն ելլող խուզած հօ-
տի պէս են ,
Որոնց ամէնը երկուորեակ կը ծնանին ,
Ու անոնց մէջը ամուլ չկայ ։
3 Քու շրթունքներդ կարմիր դերձանի պէս են ,
Ու խօսուածդը գեղեցիկ է ։
Ականաւոր լուացարանէն մէջէն՝
Նռնոտի կտորներու կը նմանին ։
4 Քու պարանոցդ՝ հրվնաբանի համար շինուած
Դաւիթի աշտարակին պէս է ,
Որ հազար ասպար կախուած են ։
Ամէնն ալ զօրաւորներուն վահաններն են ։
5 Քու երկու ծիներդ նման է երկու ուլերու՝
Ու այծեամի մը երկուորեակ ձագերուն ։

1 Սէր · Սիրով
—
2 Կամ լեռներէն երկ-
ցած
3 Գլ · գ · 3 ·
4 Գլ · գ · 6 ·
5 Գլ · գ · 7 ·
6 Գլ · գ · 9 ·
7 Գլ · գ · 11 ·
8 Գլ · դ · 1 ·
9 Ղևտ · գ · 10 ·
10 Գլ · դ · 3 · Տես Ա-
մոս · 6 · 10 ·

1 Գլ · 6 · 4 ·
2 Ղևտ · գ · 10 ·
3 Գլ · 6 · 3 · Տես Ա-
մոս · 6 · 10 ·

38 ·
3 Գլ · գ · 3 · 6 · 10 ·
4 Գլ · գ · 6 ·
5 Հմր · 6 · Գլ · 6 · 14 ·

= Ելս · խգ · 6 ·
5 Գլ · 6 · 7 ·
4 Գլ · 6 · 7 · 6 · 4 ·
7 Գլ · 6 · 5 ·
· Կամ անկողինը ·

1 Հմր · 13 ·
2 Հմր · 36 ·
3 Գլ · 6 · 13 ·
4 Սաղ · 6 · 13 · Եզեկ ·
Ժգ · 4 · Դան · Ժգ ·

եւ չուչաններու մէջ կ'արածուին։
6 [1]Օրուան հուր չիչաձ՝ ու սաւեւրները չհեռացած՝
ես գնուսի լեռը ու կնդրուկի բլուրը պիտի երթամ։
7 [2]Բոլորովին գեղեցիկ ես, ով իմ սիրուհիս,
եւ քու վրադ արատ չկայ։

8 Ով Լիբանան, [3]ինծի հետ Լիբանանէն եկուր,
ինծի հետ Լիբանանէն եկուր։
Ամանային գագաթէն՝ Սանիրին ու [4]Հերմոնին գագաթէն,
Առիւծներուն մտրիներէն -- ինձերուն լեռներէն նայէ։
9 Սիրտս առիր, ով իմ [5]հարս քոյրս,
Սիրտս առիր քու մէկ աչքովդ
եւ պարանոցիդ մէկ քառամանեակովը։
10 Քու սէրդ [6]ինչ գեղեցիկ է, ով հարս քոյրս։
[7]Քու սէրդ գինիէն ալ է,
Ու քու եղերուդ անուշահոտութիւնը՝
Ամէն խունկերէն։
11 Շրթունքներուդ խորիսխէ մեղր կը կաթի, ով հարսն,
Վէզուիդ տակը մեղր ու կաթ կայ։
եւ քու զգեստներուդ անուշահոտութիւնը
[8]Լիբանանի հոտին պէս է։
12 Իմ հարս քոյրս փակեալ պարտէզ մըն է,
Փակեալ աղբիւր -- կնքուած աղբերակ մըն է։
13 Քու տունկերդ քաղցրահամ պտուղներով,
[9]Հինաներով ու նարդոսներով՝ նռնենիներով ընթացած է։
14 Նարդոս և քրքում, եղէգն և կինամոն,
Ամէն կնդրուկի ծառով, զմուռսով ու հալուէով
եւ բոլոր գլխաւոր խունկերով։
15 Պարտէզներու աղբիւր,
Կենդանի ջուրի ջրհոր
Ու Լիբանանէն [10]հեղեղներ։

16 Արթնցիր, ով հիւսիս, եկուր, ով հարաւ,
իմ պարտէզիս վրէն փչէ, որ անոր խունկերը բուրեն։
[11]Իմ սիրականս թող իր պարտէզը գայ,
Ու իրեն ախորժելի եղած պտուղները ուտէ։

Գլ. Ե

1 Քրիստոս իր հաղնութիւն եկեղեցին կ'ուրախացնէ։ 2 Եկեղեցին Քրիստոսի սիրոյն համար առնելով կը նուաստ։ 9 Քրիստոսի ընդունելութեան սարսափելի թիւնը։

1 [1]Իմ պարտէզս եկայ, ով հարս քոյրս,
Իմ գմուռսս խունկերուս հետ ժողվեցի,
[2]Իմ խորիսխս մեղրիս հետ կերայ,
Իմ գինիս կաթովս խմեցի։

կերէք, [3]ով բարեկամներ,
Խմեցէք ու գինովցէք, ով սիրելիներ։

2 Ես կը քնանամ, բայց իմ սիրտս արթուն է։
Ահա իմ սիրականիս ձայնն է, [4]դուռը կը զարնէ. -- [5]Բա՛ց
Ով իմ քոյրս, իմ սիրուհիս,
Իմ աղաւնիս, իմ կատարեալս, բաց ինծի։
Քանզի իմ գլուխս ցօղով լեցուեցաւ,
Ու վարսերս գիշերուան շաղերով։
3 Իմ պատմուճանս հաներ եմ,
Զանիկա ի՞նչպէս հագնիմ։
Ոտքերս լուացեր եմ,
Զանոնք ի՞նչպէս ապտակեմ։

4 Իմ սիրականս իր ձեռքը ծակէն երկնցուց,
Ու անոր հասայ իմ ապիրս գալարեցաւ։
5 Ես եղայ որ իմ սիրականիս բանամ,
Ու ձեռքերէս գմուռս ու իմ մատներէս ընտիր գմուռս կաթեց
Փականակին բռնելու տեղին վրայ։
6 Ես իմ սիրականիս բացի,
Բայց իմ սիրականս քաշուեր գացեր էր.
Երբոր անիկա կը խօսէր՝ իմ հոգիս նուաղեցաւ.
[6]Զանիկա փնտռեցի, բայց չգտայ.
Զանիկա կանչեցի, բայց ինծի պատասխան չտուաւ։
7 [7]Քաղաքին մէջ պտրտող պահապաններդ զիս գտան,
Զարկին վիրաւորեցին զիս.
Պարսպին պահապաններդ քօղս վրայէս վերցուցին։
8 Ով Երուսաղէմի աղջիկներ, ձեզ կ'երդմընցնեմ,
Թէ որ իմ սիրականս գտնէք,
Անոր պատմէք որ ես սիրով կը նուաղիմ։

9 [8]Ով կնիկներուն գեղեցիկը,
Քու սիրականդ [9]սիրականէ ի՞նչ տարբերութիւն ունի.
Քու սիրականդ [10]սիրականէ ի՞նչ տարբերութիւն ունի,
Որ մեզ այդպէս կ'երդմընցնես։
10 Իմ սիրականս ապխակ ու կարմիր է,
Տասը հազարի մէջ երեւելի է։
11 Անոր գլուխը զուտ ոսկի է,
վարսերը ցրուած՝ -- ագռաւի պէս սեւ են.
12 [11]Աչքերը վտղոց չուրերուն քովը
կաթով լուացուած աղաւնիներու [12]նըստած կը նմանին,
Գանուած գոհարներու պէս են։
13 Անոր այտերը խնկալից ուռկներու ածուին
եւ անուշահոտ ծաղիկներու թաղարներուն պէս են.

ա Գլ. բ. 17.
բ Եփես. ե. 27.
գ ՐԱ. գ. 8.
դ Գլ. ա. 8.

ե Ելեւմ. ե. 23.
Գլ. ե. 1.
զ Դան. իթ. 13, 14.
Ժգ. ե. 7.

է Գլ. ա. 14.
ը Ըմբ. գ. 10, ե. 38.
թ Գլ. ե. 1.
—

ա = Գլ. գ. 16.
բ Գլ. գ. 11.
գ Ղ.սի. իե. 7, 10.
Ըմբ. գ. 23, իե.

11.
դ Ըմբ. գ. 20.
ե Գլ. գ. 1.
զ Գլ. գ. 3.

է Գլ. ա. 8.
ը Գլ. ա. 15, գ. 1.
—

Շրթունքներդ ընտիր զմուռս կաթող շուշան-
ներ են ։
14 Ձեռքերդ ոսկի մատնիներ են՝
Թարխան քարերով լեցուած ։
Որովայնդ բանուած փղոսկր է՝
Շափիւզանեղով ծածկուած ։
15 Սրունքներդ մարմարիոն սիւներ են՝
Ընտիր ոսկի խարխիններու վրայ հաստատուած.
Կերպարանքդ Լիբանանին պէս՝
Եղեւիններուն պէս ընտիր է ։
16 Անոր քիմքը քաղցր՝
Ու ինքը բոլորովին ցանկալի է ։
Ա՛յս այսպէս է իմ սիրականս, այսպէս է իմ
բարեկամս,
Ով Երուսաղէմի աղջիկներ ։

ԳԼ· Զ

1 Եկեղեցին իր հաւատքը Քրիստոսի վրայ բլուր կը խոստովանի ։
4 Քրիստոս կը ցաւցընէ եկեղեցիին ընդհակառակը, 10 ու իր ա-
րէ՛ր ու ուժ տալը վրայ ։

1 Ո՞ւր սիրականդ գնաց ,
Ով կիներուն դեղեցիկը ։
Ո՞ւր սիրականդ դարձաւ ,
Որ զանիկա քեզի հետ փնտռենք ։

2 Իմ սիրականս իր պարտէզը՝
Խնկավաճառ տունկերուն ածուները իջաւ ,
Որ պարտէզներու մէջ արածէ ,
Ու շուշաններ ժողվէ ։
3 Ես իմ սիրականիս եմ ,
Եւ իմ սիրականս իս եմ ։
Ան իկա շուշաններու մէջ կ՚արածէ ։

4 Թէրսայի պէս դեղեցիկ ես , ով իմ սիրուհիս.
Երուսաղէմի պէս հաճելի ես ,
Ո՛ր դրօշակիր ջուխջուխ պէս ահարկու ես ։
5 Աչքերդ ինծմէ դարձուր ,
Վասն զի անոնք ինծի յաղթեցին ։
Մազերդ՝ °Գաղաադը պատկառ ոչխարներուն
հօտին պէս են ։
6 Ակռաններդ լուացարանէն ելած մաքրիներուն
հօտին կը նմանին ,
Որոնց ամէնը երկուորեակ կը ծնանին ,
Ու անոնց մէջը ամուլ չկայ ։
7 Աչքերդ լուչակիդ մէջէն՝
Նռան կտորներու կը նմանին ։

8 Թագուհիները վաթսուն՝ ու հարճերը ութ-
սուն՝
Եւ օրիորդները անթիւ են ։
9 Իմ ազաւնիս՝ իմ կատարեալս միակ է ,
Իր մօրը միակ հատիկը ,
Ջինքը ծնանողին ընտրեալն է ։
Զանիկա աղջիկները տեսան ,
Ու անոր երանի ըսին ։

Թագուհիները ու հարճերն ալ ,
Եւ զանիկա գովեցին ։
10 Ո՞վ է ասիկա՝ որ արշալոյսի պէս կը նայի ,
Որ լուսնի պէս դեղեցիկ , արեւու պէս մա-
քուր ,
Ո՛ր °դրօշակիր ջուխջուխ պէս ահարկու է ։

11 Ընկոյզներու պարտէզը իջայ ,
Որ ձորին †կանանչութիւնը տեսնեմ ,
Եւ տեսայի թէ արդեօք որթը ծլեցա՛ւ ,
Ու նռնենիները ծաղկեցա՛ն ։
12 Ես չգիտցած՝ իմ հոգիս Ամինադաբին կառ-
քերուն պէս բերաւ զիս ։

13 Դարձիր , դարձիր , ով Սողոմացիդ ,
Դարձիր , դարձիր , որ քեզ տեսնենք ։
Ի՞նչ պիտի տեսնէք Սողոմացիին վրայ ։
Իբրեւ երկու բանակներու դունդը ։

ԳԼ· Է

1 Եկեղեցիին չնորհքներուն վրայով ուրիշ առարկութիւն մը,
10 Եկեղեցին կը խոստովանի իր հաւատքը ու բաժանուիլը ։

1 Ի՞նչ դեղեցիկ են քու քայլերդ կօշիկներով ,
Ով իշխանի աղջիկ ։
Քու բարձերուդ կազմուածքը
Երեւելի արուեստաւորի մը ձեռքով չինուած
Մանեակներու կը նմանի ։
2 Քու պորտդ բանկելիքով լեցուն բոլորակ թա-
սի մը կը նմանի ։
Քու փորդ շուշանով պատած ցորենի չեղջիւր
է ։
3 †Քու երկու ծունկդ նման են երկու ուլերու ,
Որ այծեամի մը երկուորեակ ձագեր են ։
4 †Պարանոցդ փղոսկրէ աշտարակի պէս է ։
Աչքերդ Եսբոն՝ Բաթրաբբիմի դրանը քովը
եղող ամպանիներուն կը նմանին ։
Ունդդ դէպ ի Դամասկոս նայող Լիբանանին
աշտարակին պէս է ։
5 Գլուխդ քու վրադ կարմզոսի պէս ,
Եւ գլխադ հնաոճ ծիրանիի պէս է ։
Թագաւորը †† խոտոտիքներուդ կապուած է ։
6 Ո՜րչափ դեղեցիկ և ո՜րչափ քաղցր ես ,
Իմ փափկակից սիրուհի ։
7 Քու հասակդ արմաւենիի՝
Ու ծոիներդ ողկոյզներուն կը նմանին ։
8 Ըսի , Արմաւենիին վրայ կելլեմ ,
Անոր ճաղերուն փակիլեմ ։
Եւ քու ծոիքներդ՝ խաղողի ողկոյզներու պէս,
Ու հոգւոյդ հառը խնձորներու հոտի պէս ըլ-
լայ ։
9 Եւ քու քիմքդ ազնիւ գինիի պէս է ,
Որ շիտակ կը վազէ իմ սիրականիս ,
Ու քնացողներուն ‡շրթունքները կը խօսե-
ցընէ ։

= Գլ· ա· ։ ։ Կամ Գաղաադին ։ ։ Գլ· գ· ։
։ Գլ· բ· ։ ։ ։ Գլ· դ· ։ ։ Գլ· դ· ։
։ Հմր· ։ ։ Գլ· դ· ։ ։ Հմր· ։

։ Կամ պատուհանը ։ = Սաղ· խե· ։ ։ Կամ շրթունքին.
։ Գլ· է· ։ ։ Գլ· դ· ։ բառն վերջ կը կո-
— ։ Գլ· դ· ։ թի ։

10 ՙԵս իմ սիրականիս եմ,
եւ ՚անոր բաղձանքը ինծի է.
11 եկո՛ւր, իմ սիրականս, դաշտը ելլենք,
Գիւղերը գիշերու մէջ անցընենք.
12 Առտուանց կանուխ այգիները երթանք,
Ու տեսնենք թէ որթը ծլե՛ր է, ծաղիկը
բացուե՛ր է,
եւ նռնենիները ծաղկե՛ր են.
Հոն իմ սէրս քեզի տամ.
13 ՚Մանդրագորները չէին հոտը կու տան.
Ու մեր դռներուն մէջը՝
ՙԱմէն ընտիր պտուղներէն՝ թէ նոր և թէ հին,
Քեզի համար պահեր եմ, ով իմ սիրականս.

ԳԼ. Ը

1 Եկեղեցին սէրը ջերմօրէն վկայ. 6 Սիրոյ ուժգնութիւնը. 8 Հեթանոսներուն կոչումը. 11 Եկեղեցին ջերմօրէն գովուն համար կ՚աղօթէ.

1 Երանի թէ իմ մօրս ծոցին ծծած եղբօրս պէս ըլլայիր.
Երբ որ քեզ գտնէի՝ պիտի համբուրէի,
եւ դիս պիտի չանարգէին.
2 Քեզ առաջնորդելով իմ մօրս տունը կը տանէի,
Որ ինծի ՚սորվեցընես.
Քեզի ՙհոտաւէտ գինիէն՝ իմ նռնենիիս օշարակէն կը խմցընէի.
3 ՚Ձախ ձեռքը գլխուս տակը,
Ու աջ ձեռքը զիս կը գրկէր.
4 ՚Ով երուսաղէմի աղջիկներ, ձեզ կ՚երդմնցընեմ,
Որ չարթնցընէք ու չվրդովէք,
Մինչեւ որ ինքը չուզէ.
5 ՚Ո՞վ է ասիկա որ իր սիրականին կռթնած՝
Անապատէն կ՚ելլէ.
Քեզ խնձորենիին տակը արթնցուցի.
Հոն մայրդ քեզ հոն ծնաւ,
Հոն ծնողդ քեզ հոն ծնաւ.
6 ՚Զիս քու սրտիդ վրայ կնիքի պէս՝
Քու բազուկիդ վրայ կնիքի պէս դիր.
Վասն զի սէրը մահուան պէս զօրաւոր՝
Ո՛ նախանձը դերեզմանի պէս խիստ է.
Անոր կայծերը սաստիկ բոցավառ կրակի կայծեր են.
7 Շատ ջուրերը չեն կրնար սէրը մարել,
Ու գետերը զանիկա չեն կրնար ընկղմել.
ՙԹէ որ մէկ մարդ մը սիրոյ փոխարէն իր տունը բոլոր առատութիւնքը տայ,
Զանիկա բոլորովին կ՚անարգեն.
8 Մէկ պզտիկ քոյր մը ունինք,
Ու անիկա տունք չունի.
Մեր քրոջը ի՞նչ ընենք
Անոր համար խօսուած օրը.
9 Թէ որ անիկա պարիսպ է,
Վրան մէկ արծաթէ աշտարակ մը չինենք.
Եւ թէ որ դուռ է,
Զանիկա եղևնափայտի տախտակներով պատենք.
10 Ես պարիսպ եմ,
Ու իմ տունքներս աշտարակներու պէս են.
Ա՛ս պատճառով անոր առջեւը
Խաղաղութիւն գտածի պէս եղայ.
11 Սողոմոն Բաալհամոնի մէջ այգի ունէր,
ՙԱնիկա այգին պահապաններու տուաւ,
Ամէն մէկը անոր պտուղին համար հազար կտոր արծաթ կը բերէր.
12 Իմ այգիս իմ առջեւս է.
Ով Սողոմո՛ն, հազարը քուկդ ըլլայ,
Ու երկու հարիւրը անոր պտուղը պահպանողներուն.
13 Ով պարտէզներու մէջ նստող,
Ընկերները քու ձայնդ կը լսեն.
ՙԻնծի՛ ալ լսել տուր.
14 ՚Շուտ գալ, ով իմ սիրականս,
Ու խնկաբեր լեռներուն վրայ
ՙԱյծեմոյն կամ եղջերուներու ձագի նման եղիր.

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԵԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Եսայի կը գանգատի Յուդայի որդւոցը ապստամբութեանը համար. 5 անոնց վրայ գոյա. դատաստաններուն համար կ՚աղաչէ. 10 անոնց բոլոր երկրպագութիւնը կը մերժէ. 16 խոստանալով զանոնք պատասխանները կը մերժէ. 16 խոստանալով զանոնք պատասխանները կը մերժէ. 21 անոնց չարութիւնը վրայ առնելով՝ Աստծոյ դատաստանները կը ծանրանայ. 25 յետոյ կը խոստանայ Սիոնին. 28 ու չարութիւն կործանումը կը գուշակէ.

1 Ամմոսի որդւոյն Եսայիին ՚տեսիլքը որ Յուդայի ու Երուսաղէմի վրայ տեսաւ Յուդայի

ՙ Գէ. ր. 16. է. 3.
՚ Մաղ. խ. 11.
ՙ Գէ. է. 11.
ՙ Ծն. է. 14.

ՙ Մատ. ժգ. 38.
—
ՙ Կամ արքայքներ.

ՙ Ընտ. թ. 8.
ՙ Գէ. ր. 6.
ՙ Գէ. ր. 7. գ. 8.
ՙ Գէ. է. 6.

ՙ Մատ. խ. 33.
ՙ Գէ. ր. 14.
ՙ Տե՛ս Յուդ. խր. 17. 23.

ՙ Գէ. ր. 17.
—
ՙ Թագ. ժր. 8.

Թագաւորներուն՝ Ողիային, Յովաթամին, Ա-
քազին -- եզեկիային օրերը։

2 Լա՛ռ, ով երկինք, և ականջ դիր, ով երկիր,
վասն զի Տէրը կը խօսի.
Զաւակները մեծցուցի ու բարձրացուցի,
եւ անոնք ինծի դէմ ապստամբեցան։
3 Եզը իր տէրը կը ճանչնայ,
Ու էշը իր տիրոջը մսուրը,
Բայց Իսրայէլ չճանչնար,
Իմ ժողովուրդս չխմաստնար։

4 Վա՛յ մեղաւոր ազգին,
Անօրէնութիւնով ծանրացած ժողովուրդ,
Չարագործներու սերունդ, ապականիչ զա-
ւակներ.
Անոնք Տէրը թողուցին,
Իսրայէլին Սուրբը անարգեցին
Ու՝ նո՛ր քաշուեցան։
5 Ո՞ր տեղը վրայ կրնաք զարնուիլ,
Երբոր ալ աւելի ապստամբիք։
Բոլոր գլուխը հիւանդ՝
Եւ բոլոր սիրտը մորմած է։
6 Ոտքին թաթէն մինչև գլուխը
Բան մը անոր վրայ ողջ տեղ չմնաց.
Հարուածներ, վէրքեր ու շարաւարից խոցեր
կան.
Անոնք չդոցուեցան, չկապուեցան
Ու եղով ալ չկակզացան։
7 Ձեր երկիրը աւերակ դարձեր է,
Ձեր քաղաքները կրակով այրուած են.
Ձեր արտերը աչքերնուդ առջեւը օտարները
կ՚ուտեն,
Ու անոնք օտարներուն շրջ աւերակներուն
պէս խոպանացած են։
8 Եւ Սիօնին աղջիկը այգիի մէջ եղած խրճի-
թի պէս,
Վարունդի արտի մէջ եղած հիւղի պէս,
Պաշարուած քաղաքի պէս թողուած հանիւ է։
9 Թէ որ զօրաց Տէրը մեզի քիչ մը մնացորդ
թողուցած չըլլար,
Մենք Սողոմի պէս պիտի ըլլայինք,
Ու Գոմորին պիտի նմանէինք։

10 Լսեցէ՛ք Տէրոջը խօսքը, ով Սողոմի իշխան-
ներ,
Ականջ դրէ՛ք մեր Աստուծոյն օրէնքին, ով
Գոմորի ժողովուրդ.
11 Ինչ պէտք է ինծի ձեր զոհերուն շատու-
թիւնը, կ՚ըսէ Տէրը,

Ձեր խոյերուն ողջակէզներէն
Ու պարարտ անասուններուն ճարպէն կշտա-
ցած եմ,
Եւ զատիկներուն ու գառներուն
Եւ նոխազներուն արիւններէն չեմ հաճիր։
12 Երբոր կու գաք իմ առջեւս երեւնալու՝
Ո՞վ պահանջեց ձեզմէ, որ սաստկ իմ սրա-
հներս կոխէք։
13 Ալ ընդհունայն ընծաներ մի բերէք.
Ձեր խունկը ինծի պիղծ է.
Ամսագլուխներուն ու շաբաթներուն
Ե՛ժողովներու գումարուելուն չեմ կրնար
տանիլ։
Ձեր տօնախմբութիւնը անգամ անօրէնութիւն
է։
14 Ձեր ամսագլուխներէն ու տօներէն կը զզուի
իմ հոգիս.
Անոնք իմ վրաս ծանր բեռ եղան,
Տկարցնելէն յոգնեցայ։
15 Ու սակս Երբոր ձեռքերնիդ կը տարածէք՝
Աչքերս ձեզմէ պիտի ծածկեմ.
Նաեւ երբոր աղօթքնիդ կը շատցնէք՝ պիտի
չլսեմ.
Ձեր ձեռքերնիդ արիւնով լեցուն են։

16 Լուացուեցէ՛ք, մաքրուեցէ՛ք,
Իմ աչքերուս առջեւէն ձեր չար գործքերը
վերկէ՛ք դրէ՛ք,
Չարութիւն գործելէն դադար արեցէ՛ք.
17 Բարութիւն ընել սորվեցէ՛ք.
Իրաւունքը փնտռեցէ՛ք, զրկուածին ուղղու-
թիւն ըրէ՛ք,
Որբին գատաստանը տեսէ՛ք ու որբևայրին
գատը պաշտպանեցէ՛ք։

18 Հիմա եկէ՛ք վիճաբանինք, կ՚ըսէ Տէրը.
Թէ որ ձեր մեղքերը կրկնակի կարմիրի պէս են՝
Ձիւնի պէս պիտի սպիտկնան,
Եւ թէ որ արդարեն կարմիրի նման են՝
Ասրի պէս ճերմկնան։
19 Թէ որ դուք յօժարիք ու հնազանդիք՝
Երկրին բարիքը պիտի ուտէք.
20 Բայց թէ որ չկ՚ուզէք ու մերժելով ապստամբիք՝
Սուրը պիտի ուտէ ձեզ,
Վասն զի Տէրոջը բերանը խօսեցաւ այսպէս։

21 Ո՞ւր եղաւ պատկեցաւ ատ հաւատարիմ քա-
ղաքը.
Անիկա իրաւունքով լեցուն էր,
Ու անոր մէջը արդարութիւն կը բնակէր.

Բայց հիմա մարդասպաններու քաղաք է։
22 Քու ՙարծաթդ կղկղանք դարձաւ,
Գինիդ ջրով խառնուած է։
23 Քու ՙիշխաններդ ապստամբ՝ ու ՙգողերու ընկեր եղան։
Ամէնքն ալ ՙկաշառք սիրելով՝ պարգեւներ կը փնտռեն։
Անոնք ՙորբին դատաստանը չեն տեսներ,
Եւ այրեւարին դատը անոնց առջեւը չգար։
24 Անոր համար զօրաց Եհովայ Տէրը՝
Իսրայէլին Հզօրը ըսէ՛ կ՚ըսէ.
ՙԱւաղ, իմ հակառակորդներուս հատուցում պիտի ընեմ,
Ու թշնամիներէս վրէժ պիտի առնեմ։
25 Եւ իմ ձեռքս քու վրադ պիտի դարձընեմ,
Եւ ՚քու կղկղանդդ իբր թէ ՙբորակով պիտի մաքրեմ,
Ու բոլոր անագդ մէկդի պիտի զատեմ։
26 Եւ քու դատաւորներդ ՙառաջուընէս պէս՝
Ու խորհրդականներդ սկիզբէն եղածին պէս նորէն պիտի հաստատեմ.
Անկէ ետքը դուն պիտի կոչուես
ՙԱրդարութեան քաղաք Ե հաւատարիմ ա՛ւան։
27 Սիօնը դատաստանով պիտի փրկուի,
Եւ հոն դարձողները՝ արդարութեամբ։
28 Բայց ՙանօրէնները ու մեղաւորները միասին պիտի ջարդուին,
Եւ անոնք որ Տէրը կը թողուն՝ բնաջինջ պիտի ըլլան։
29 Քանդի ձեր ցանկացած ՙբլուկներէն պիտի ամչնան,
Եւ ան ձէր ընտրած ՚պարտէզներուն համար ամօթով պիտի մնաք։
30 Վասն զի տերեւները թառմած բլուկի պէս՝
Եւ ջուր չունեցող պարտէզի պէս պիտի ըլլաք։
31 Ու զօրութիւն ունեցողը խծուծի պէս,
Եւ անոր գործը կայծի նման պիտի ըլլայ,
Ու երկուքն ալ միասին պիտի այրին,
Եւ մարող պիտի չգտնուի։

ԳԼ. Բ

1 Մարգարէն Իրեմիա թագաւորութեանը հատատուիքը կը գուշակէ. ե կը յանդիմնի Իր ժողովուրդին չարութիւնն ի պատճառ որ Նաւատ գանիկ կը մերժէ. 10 Նաւատայ վհկաթաւութեանը գերազ գործերը յիշելով կը յորդորի մարդիկ որ անկէ վախնան։

1 Ա՛մէնէն որդւոյն Իսայիին՝ Ցուդայի ու Երուսաղէմի վրայ տեսած տեսիլքին խօսքը։

2 Երեմ. գ. 19. 20. Եզկ. իբ. 18. 19. - Ովս. բ. 15. ‡ Առակ. իթ. 24. ◆ Երեմ. իբ. 17. Եզկ. իբ. 18. Ովս. գ. 19. Մէկ. գ. 11. 8. Ովս. ե. 3. ● Երեմ. ե. 28. Զաք. ե. 10.

Ֆ ը Օր. իբ. 63. Եր. գկէ. ե. 15. - Երեմ. գ. 29. բ. 7. ՚Մաղ. գ. 3. - ԿՈ՛ՒՐԹԻՆԹՈՍ. Երեմ. իբ. 19. Ովս. գ. 4. ‡ Երեմ. իգ. 7. ◆ Զաք. ը. 3. ● Ես. ը. 3. Եր. ե. 6. Եզկ. ԼԷ. 27. գը. 9. Ամ. 35.

Ե Գէ. ծէ. 5. ՚Գէ. կճ. 3. կգ. 17. - Մէկ. գ. 1. նա. Մաղ. կը. 13. 18. ‡ Մաղ. հը. 8. Գէ. իե. 13. ◆ Երեմ. լա. ե. ծ. ● Զաք. ը. 21. 23.

Ե Սաղ. իգ. 9. Ովս. բ. 19. Զաք. ը. 10. ՚Հր. 19. 21. Ցոյս. գ. 13. - Հր. 17. Գէ. ե. 15. 16. Ժգ. 11. ‡ Հր. գ. 1. Ժա. 10. 11. Ժբ. 3. ե. 4. ◆ Գէ. իբ. 21. իե. 9. իգ. 1. իե. 13. ● Հր. 19. 21. Ցոյս. գ. 13. - Հր. 17. Գէ. ե. 15. 16. Ժգ. 11. ‡ Հր. գ. 1. Ժա. 10. 11. Ժբ. 3. ե. 4. ◆ Գէ. իբ. 21. իե. 9. իգ. 1. իե. 13. ● Ես. ը. 3. Եր. ե. 6. Եզկ. ԼԷ. 27. գը. 9. Ամ. 35.

Ե Սաղ. իգ. 9. Ովս. բ. 19. Զաք. ը. 10. ՚Հր. 19. 21. Ցոյս. գ. 13. - Հր. 17. Գէ. ե. 15. 16. Ժգ. 11. ‡ Հր. գ. 1. Ժա. 10. 11. Ժբ. 3. ե. 4. ◆ Գէ. իբ. 21. իե. 9. իգ. 1. իե. 13. ● Ես. ը. 3. Եր. ե. 6. Եզկ. ԼԷ. 27. գը. 9. Ամ. 35.

Ե Սաղ. իգ. 9. Ովս. բ. 19. Զաք. ը. 10. ՚Հր. 19. 21. Ցոյս. գ. 13. - Հր. 17. Գէ. ե. 15. 16. Ժգ. 11. ‡ Հր. գ. 1. Ժա. 10. 11. Ժբ. 3. ե. 4. ◆ Գէ. իբ. 21. իե. 9. իգ. 1. իե. 13. ● Ես. ը. 3. Եր. ե. 6. Եզկ. ԼԷ. 27. գը. 9. Ամ. 35.

2 ՙԻսկի օրերը պիտի ըլլայ որ Տէրոջը տաճարը ՚լեռը
Լեռներուն գլուխն վրայ պիտի հաստատուի,
Եւ բլուրներէն վեր պիտի բարձրանայ,
Ու ՚բոլոր հեթանոսները հեղեղի պէս պիտի դիմեն անոր։
3 Եւ շատ ժողովուրդներ պիտի երթան ու ըսեն,
ՙԵկէք, եկողին լեռը՝
Յակոբին Աստուծոյն տունը երթանք,
Որ մեզի իր ճամբաները սորվեցնէ,
Ու անոր շաւիղներուն մէջը քալենք.
ՙՔանզի որ օրէնքը Սիօնէն՝
Ու Տէրոջը խօսքը Երուսաղէմէն պիտի ելլէ.
4 Եւ անիկա հեթանոսներուն մէջ դատաստան պիտի տեսնէ,
Եւ շատ ժողովուրդներ պիտի յանդիմանէ.
Ու հանեն իրենց սուրերը խոփեր՝
Եւ իրենց նիզակները գեղցիներ պիտի չընեն.
Ազգ ազգի վրայ սուր պիտի չվերցնէ,
Եւ ՚նոյ պատերազմ պիտի չսորվին։
5 Ով Յակոբին տունը,
Եկէք ՚Տէրոջը լուսով քալենք։
6 Քանզի որ դուն քու ժողովուրդդ Յակոբին տունը թողուցիր,
Վասն զի ՚արեւելքին նախապաշարմունքներէ լեցուեցան.
Եւ ՙփղշտացւոց պէս հմայութիւն կ՚ընեն,
Ու ՚օտարներու որդւոց հետ դաշնակից եղան։
7 Եւ հանոնց երկիրը արծաթով ու ոսկիով լեցուեցաւ,
Ու անոնց գանձերը անթիւ եղան.
Անոնց երկիրը ձիերով լեցուեցաւ,
Եւ անոնց կառքերը անթիւ են։
8 ՚Կուռքերով ալ լեցուն է անոնց երկիրը.
Իրենց ձեռացը գործքերուն երկրպագութիւն կ՚ընեն,
Անոնց՝ որ իրենց մատները շինեցին.
9 Եւ ամէնուն մարդը ծռեցաւ,
Ու ամէնուականներ խոնարհեցաւ,
Եւ անոնց պիտի չներես։
10 ՚Տէրոջը վախին երեսէն
Եւ անոր վեհափառութեանը փառքին համար ժայռի մէջը մտիր, ու հողին մէջը պահուռ։
11 ՚Մարդուն ամբարտաւան աչքերը պիտի խոնարհին,
Եւ մարդոց հպարտութիւնը պիտի ցածնայ.
Ու Տէր օրը միայնակ Տէրը պիտի բարձրանայ։
12 Քանզի որ զօրաց Տէրոջը օրը
Ամէն ամբարտաւանութեան ու բարձրամտութեան վրայ

Ե Սաղ. իգ. 9. Ովս. բ. 19. Զաք. ը. 10. ՚Հր. 19. 21. Ցոյս. գ. 13. - Հր. 17. Գէ. ե. 15. 16. Ժգ. 11. ‡ Հր. գ. 1. Ժա. 10. 11. Ժբ. 3. ե. 4. ◆ Գէ. իբ. 21. իե. 9. իգ. 1. իե. 13. ● Ես. ը. 3. Եր. ե. 6. Եզկ. ԼԷ. 27. գը. 9. Ամ. 35.

Ե Սաղ. իգ. 9. Ովս. բ. 19. Զաք. ը. 10. ՚Հր. 19. 21. Ցոյս. գ. 13. - Հր. 17. Գէ. ե. 15. 16. Ժգ. 11. ‡ Հր. գ. 1. Ժա. 10. 11. Ժբ. 3. ե. 4. ◆ Գէ. իբ. 21. իե. 9. իգ. 1. իե. 13. ● Ես. ը. 3. Եր. ե. 6. Եզկ. ԼԷ. 27. գը. 9. Ամ. 35.

Ե Սաղ. իգ. 9. Ովս. բ. 19. Զաք. ը. 10. ՚Հր. 19. 21. Ցոյս. գ. 13. - Հր. 17. Գէ. ե. 15. 16. Ժգ. 11. ‡ Հր. գ. 1. Ժա. 10. 11. Ժբ. 3. ե. 4. ◆ Գէ. իբ. 21. իե. 9. իգ. 1. իե. 13. ● Ես. ը. 3. Եր. ե. 6. Եզկ. ԼԷ. 27. գը. 9. Ամ. 35.

եւ ամէն հպարտացածներուն վրայ պիտի
բլլայ,
Ու անոնք պիտի խոնարհին։
13 եւ Լիբանանու ամէն բարձրացած ու վեր-
ցած եղեւիններուն վրայ,
Ու Բասանի ամէն կաղնիներուն վրայ,
14 եւ ամէն բարձր լեռներուն վրայ,
Ու ամէն բարձրացած բլուրներուն վրայ,
15 եւ ամէն բարձր աշտարակներուն վրայ,
Ու ամէն ամուր պարիսպներուն վրայ,
16 եւ Թարսիսի ամէն նաւերուն վրայ,
Ու ամէն հաճելի երեւցած բաներուն վրայ
պիտի բլլայ։
17 եւ Մարդուն ամբարտաւանութիւնը պիտի
ցածնայ,
Ու մարդոց հպարտութիւնը պիտի խոնարհի,
եւ ան օրը միայն Տէրը պիտի բարձրանայ։
18 Ու կուռքերը բնաջինջ պիտի բլլան։
19 եւ Քարայրներու մէջ
Ու երկրին խառնուածները պիտի մտնեն
Տէրոջը վախին երեսէն
եւ անոր վեհափառութեանը մեծութենէն,
Երբոր ինքը երկիրը սարսեցնու գայ։

20 Ան օրը մարդ խլուրդներուն ու չղլիկնե-
րուն պիտի նետէ
իր արծաթեայ կուռքերը ու իր ոսկեայ
կուռքերը,
Որոնք իրեն չիներ են երկրպագութիւն ըն-
նու համար։
21 Եւ Տէրոջը վախին երեսէն
Ու անոր վեհափառութեանը մեծութենէն՝
Ապառաժներուն ծակերը
Ու վէմերուն ծերպերը մտնէ,
Երբոր Անիկա երկիրը սարսեցնու գայ։
22 Դուք կեցէք մարդէն, որուն շունչը իր ռնգ-
ներուն մէջն է,
Վասն զի ինչ բանի մէջ համարուի կրնայ համա-
րուիլ ան։

ԳԼ. Գ

1 Մեղքի յառաջ եկած չքաւորութիւնը։ 9 Ժողովուրդին անպատ-
ուութիւնը։ 12 Իշխանները բանադատութիւնը ու արծաթ-
սիրութիւնը։ 16 Կիներուն ամբարտաւանութեան պատճա-
ռով գալիք դառնութիւնները։

1 Քանզի որ ահա զօրաց Եհովայ Տէրը
Երուսաղէմէն ու Յուդայէն զպիտի վերցընէ
գաւազանը և հցուպը,
Հացին բոլոր զօրութիւնը ու ջուրին բոլոր զօ-
րութիւնը,
2 Հզօրները ու պատերազմիկ մարդը,

1 Գլ. ժգ. 8. լխ. 34. եզեկ. լ. 3. Զաք. ժ. 11. 3 Գլ. լ. 22. 4 Գ Թագ. ժ. 22. 5 Հեր. 11. 9 Հեր. 16. Ողբ. ժ. 6. Գ. Ղեւհ. իգ. 20. Ցայտ. գ. 16. Թ. 6. 10 Բ Թես. ա. 9. 11 Գլ. լ. 32. Ագգ. Բ. 8. 21. Երբ. ԺԶ. 20.

3 Զինուորական ու պատուաւոր մարդը,
Խորհրդականը ու խնամուն ճարտարապետը
և Հանճարեղ կախարդը։
4 Եւ Տանից վրայ մանուկները իշխաններ պի-
տի կարգեմ,
Ու անոնց վրայ տղաքը պիտի իշխեն։
5 Եւ ժողովուրդը իրարմէ՝
Ու ընկերը իր ընկերէն հարստահարութիւն
պիտի կրեն։
Մանուկները ծերերուն դէմ ոգուղութիւն պիտի
ընեն,
Եւ անարդները՝ պատուականներուն։
6 Այսուհետեւ պիտի բռնէ մարդ իր հօրը տու-
նէն եղբայր իր եղբայրը, — ըսէ,
Դուն հանդերձ ունիս,
Մեր վրայ իշխան եղիր,
Ու աս աւերակը քու ձեռքիդ տակը բլլայ։
7 Ան օրը անիկա պատասխան պիտի տայ ու
ըսէ,
Ես թառաչեցնող չեմ բլլար,
Ինչու որ իմ տանս մէջ ոչ հաց կայ և ոչ հանդերձ.
Զիս ժողովուրդին վրայ իշխան մի կարգէք։
8 Ինչու որ Երուսաղէմ սասանեցաւ և Յուդա
ինկաւ.
Վասն զի անոնց լեզուները ու գործքերը Տէ-
րոջը դէմ են,
Որ բարկացընեն անոր փառաւոր աչքերը։
9 Անոնց երեսներուն ակնդը իրենց դէմ կը
վկայէ,
Եւ իրենց մեղքերը Սոդոմի պէս կը յայտնեն,
չեն ծածկեր.
Վա՛յ անոնց անձին, ինչու որ իրենց վրայ չա-
րիք բերին։
10 Արդարին ըսէք Որ նէ՛ղ ազէկ ո՛ւղի ըլլայ.
Ինչու որ անոնք պիտի ուտեն
Իրենց գործքերուն պտուղը։
11 Վա՛յ անօրէնին, Ոգէշ ո՛ւղի ըլլայ ա՛նոր,
Ինչու որ անոր ձեռացը հատուցումը
իրեն պիտի տրուի։
12 Ո՛վ իմ ժողովուրդիս վրայ Մանչուկ բռնա-
ւորութիւն կ'ընեն,
Ու անոր վրայ կիներ կը տիրեն.
Ով իմ ժողովուրդս, Քու առաջնորդներդ մո-
ւլեխ կը հանեն,
Եւ քու շաւիղներուդ ճամբան կը խանգարեն։

13 Տէրը կը կանգնի տեղեկու համար է,
Ու ժողովուրդներուն դատելու կայներ է։

2 Երեմ. լեմ. 21. լբ. 3. 3 Գ. Ղեւհ. իգ. 20. 4 Հեր. ժ. 19. 5 Միք. ջ. 13. 6 Դ. Թագ. ժգ. 32. Ժբ. 4. 7 Գ. Թագ. ժ. 22. 8 Գլ. ժգ. 1. ԺԶ. 5. 9 Ես. գ. 9. 10 Սաղ. ԺԶ. 3. Ե. 12 Հեր. ժ. 23. 11 Գլ. ժգ. 1. Ես. ժ. 1. 12 Ես. գ. 4. 13 Գլ. ժգ. 1. Ես. ժ. 1. Ժբ. 4. Ես. ժ. 1. Սաղ. ԻԳ. 1. Ես. ժ. 8. Ժբ. 13. 2 Հեր. 4. 3 Գլ. Բ. 16. 4 Միք. գ. 3.

14 Ցերը ինքը գառասան ընելու պիտի գայ
իր ժողովուրդին ծերբերան ու իշխաններուն հետ.
Ինչու որ դուք Խայտին այրեցիք,
Ո՞ր ազգասէն յափշտակուածը ձեր տունն է.
15 Ձեզի ի՞նչ եղաւ որ Իմ ժողովուրդս կը ջրկէք,
Ու ազգասներուն երեսը կը մնչէք,
Կ'ըսէ Եհովայ զօրաց Տէրը.

16 Եւ Տէրը պատե ըսաւ.
Որովհետև Սիոնի աղջիկները հպարտացան,
Եւ բարձրապարանոց կը քալեն,
Անհամեստ ակնարկութիւններ կ'ընեն,
Մանրաքայլ կ'երթան
Ու ոտքերով չափիւն կը հանեն,
17 Ցերն ալ Սիոնի աղջիկներուն գագաթը պիտի կեռացնէ,
Եւ Տէրը անոնց ամթոյքը պիտի մերկացնէ.
18 Եւ ան օրը Տէրը պիտի վերցնէ
Անոնց ոտքի մեհենադներուն փառքը
Ու ցանցակերպ ծամակալները և լմահիները,
19 Դինեները, ապարանջանները ու շղարշաոներները,
20 Ալարօչները, ոտքի շղթաները ու գօտիները,
Անուշահոտ ոդիները ու փերը, հմայեակները,
21 Մատանիները և քիթիքնուն օղերը,
22 Գաւմնճանները, վերարկուները,
Ծածկոցները ու քսակները,
23 Հայելիները ու բևեհզները,
Թորերը ու քօղերը.
24 Եւ պիտի ըլլայ որ անուշահոտութեան տեղ՝
փտութիւն,
Ու գօտիի տեղ՝ չուան,
Եւ գանգուր մազերու տեղ՝ ինկոտութիւն,
Եւ լանջազեղ կամարի տեղ՝ խորգհզէն գօտի,
Ո՞ր գեղեցկութեան տեղ խարան պիտի ըլլայ.
25 Քու մարդիկդ սրով պիտի իյնան,
Ու կորիճներդ ալ պատերազմի մէջ.
26 Եւ Տանոր դռները պիտի ողբան ու սուգ ըրնեն,
Եւ անիկա ամայի ըլլալով՝ գետինը պիտի նստի.

ԳԼ. Դ

1–6 Երբոր չորեքներորդ խիստ չտանան, Քրիստոսի Թագաւորութիւնը ապաստանարան մը պիտի ըլլայ.

1 Եւ ան օրը եօթը կիներ մէկ երիկ մարդը պիտի բռնեն ու ըսեն,
Մեր հացը ուտենք ու մեր հանգերձը հագնինք,
Բայց միայն քու անունդ կանչուի մեր վրայ՝
Մեր նախատինքը վերցնելու համար.

2 Ան օրը Տէրոջը շառաւիղը
փառաւոր ու պատուական պիտի ըլլայ,
Եւ խոյակի վրկուածներուն՝
երկրին պտուղը պարծանաց և պատուոյ համար պիտի ըլլայ.
3 Եւ պիտի ըլլայ որ Սիոնի մէջ մնացածը
Ու երուսաղէմի մնացորդը՝
Անոնցմէ երուսաղէմի մէջ բոլոր ողջ կեցողները
Սուրբ պիտի բսուին,
4 Երբոր Տէրը Սիոնի աղջիկներուն ազտը լուայ,
Ու դատաստանի հոգիով և այրող հոգիով
Երուսաղէմի արիւնները անոր միջէն սրբէ.
5 Եւ Տէրը Սիոն լեռանը ամէն տեղերուն վրայ
Ու անոր ժողովքներուն վրայ՝
Ցորեկը ամպ և մէգ՝
Ու գիշերը ծխացող կրակի բոց պիտի առեղծէ,
Ինչու որ բոլոր փառքին վրայ հովանի պիտի ըլլայ.
6 Եւ ցորեկը վրան պիտի ըլլայ
Տարտափնան համար հովանի՝
Եւ մրրկի ու անձրեւի համար
Ապաստանարան և ծածկոց ըլլալու.

ԳԼ. Ե

1 Մէկ ոգիի մը առակով Աստած իր անչափ գառասանը կ'արդարացնէ. 8 Ագահութեան, 11 անառակութեան, 13 ամբարշտութեան 20 և անիրաւութեան վրայով Աստծոյ բոլոր գառասանները. 26 Անոր գառասանները ի գործ դնողները.

1 Հիմա իմ սիրականիս երգը
Իմ սիրելիիս երգն է՝ իր այգիին վրայով.
Իմ սիրելիս այգի մը ունէր
Խիստ պտղաբեր բլուրի մը վրայ.
2 Ջանիկա ցանկով պատեց, քարերը հանեց
Միջէն,
Եւ ընտիր որթեր տնկեց,
Ու անոր միջտղը աշտարակ շինեց
Եւ հոն հնձան մըն ալ փորեց.
Ու ինկը ապասէր որ խաղող տար,
Բայց անիկա ազտ տուաւ.

3 Ուստի հիմա դուք, ով երուսաղէմի բնակիչներ ու Յուդայի մարդիկ,
Իմ ու այգիիս միջտղը դատաստան բրէք.
4 Իմ այգիիս ալ ի՞նչ պէտք էր ընել,
Որ ես անոր չըրի.
Ինչո՞ւ համար՝ երբոր ես խաղող տալուն կը սպասէի
Անիկա ազտ տուաւ.
5 Եւ հիմա ես ձեզի պատմեմ
Թէ ինչ պիտի ընեմ իմ այգիիս.
Անոր ցանկը պիտի քակեմ, որ ուտուի համար,

Ահա պատերը պիտի փլցընեմ, որ ոռնակոխ ըլլայ։
6 Խոպանացած պիտի թողուի։
Անիկա պիտի չհատուի ու չբրուի,
Հապա ցախ ու փուշ պիտի բուսցընէ.
Եւ ամպերուն պիտի պատուիրեմ
Որ անոր վրայ անձրեւ չտեղան։
7 Քանզի որ զօրաց Տէրոջը այգին Իսրայէլի տունն է,
Ու Յուդայի մարդիկը՝ անոր ախորժելի տունկը.
Եւ անիկա իրաւունքի կը սպասէր, և ահա արիւնհեղութիւն,
Արդարութեան՝ և ահա աղաղակ։
8 Վա՛յ անոնց՝ որոնք տունը տան կը յարեն,
Ագարակը ագարակի վրայ կ'աւելցընեն,
Մինչեւ որ տեղ մը չմնայ,
Ու դուք միայնակ բնակիք երկրին մէջ։
9 Զօրաց Տէրը ինծի ականջիս խնդաց՝ ըսելէն,
Բերան շատ տուներ աւերակ պիտի ըլլան,
Մեծ ու գեղեցիկ առանց, ու անոնց մէջը բնակող պիտի չմնայ։
10 Վասն զի տասը լծավար այգին մէկ մատ պիտի տայ,
Ու մէկ գառ սերմը մէկ արդու պիտի տայ։
11 Վա՛յ անոնց՝ որ առաւօտուն կանուխ կ'երթան,
Ու ցրի խնդալ հետեւ կ'ըլլան,
Եւ իրիկունն ալ կ'ուշանան,
Մինչեւ որ գինին իրենց բորբոքէ տարցընէ։
12 Եւ անոնց խնջոյքներուն մէջ քնար ու տաւիղ,
Թմբուկ ու սրինգ և գինի կը գտնուի.
Բայց Տէրոջը ըրածներուն ուշադրութիւն չեն ըներ,
Եւ անոր ձեռացը գործերուն չեն նայիր։
13 Անոր համար իմ ժողովուրդս գերի կ'իյնայ,
Ու անոր մեծամեծ մարդիկը սով կը կրեն,
Եւ բազմութիւնը ծարաւէն կը ցամքին։
14 Անոր համար գերեզմանը ինքզինքը կը լայնցընէ,
Ու բերանը չափէ դուրս կը բանայ.
Եւ անոր պարծանքը ու բազմութիւնը
Եւ աղաղակը ու զուարճութիւնը անդ ինէ պիտի իջնէ։
15 Եւ հասարակ մարդը պիտի խոնարհի,
Ու ազնուականը պիտի խոնարհի,
Ամբարտաւանութիւնն ալ պիտի խոնարհին։
16 Եւ զօրաց Տէրը իրաւունքով պիտի բարձրանայ,
Ու Սուրբն Աստուած արդարութիւնով պիտի փառաւորի։
17 Եւ գառնուկները իրենց սովորութեանը պէս պիտի արածին,
Ու հարուստներուն աւերակները օտարները պիտի ուտեն։
18 Վա՛յ անոնց՝ որ անօրէնութիւնը ունայնութեան չափանիշով կը քաշեն,
Ու մեղքը սայլի փակերով։
19 Որոնք կ'ըսեն, Թող արագացնէ,
Իր գործը չհատուցանէ, որ տեսնենք.
Եւ Իսրայէլի Սուրբին խորհուրդը թող մօտենայ՝ գայ, որ տեսնենք։
20 Վա՛յ անոնց՝ որ չարին բարի կ'ըսեն, ու բարիին՝ չար,
Որ խաւարը լոյսի տեղ՝ ու լոյսը խաւարի տեղ կը դնեն,
Որ դառնը քաղցրի տեղ՝ ու քաղցրը դառնի տեղ կը դնեն։
21 Վա՛յ անոնց՝ որ իրենց աչքին իմաստուն՝
Եւ իրենց առջեւին խոհական են։
22 Վա՛յ անոնց՝ որ գինի խմելու զօրաւոր՝
Ու ցրի խառնելու կարիճ են.
23 Որոնք կաշառքի համար ամբարիշտը կ'արդարացընեն,
Եւ արդարը իր իրաւունքէն կը զրկեն։
24 Անոր համար ինչպէս որ կրակին բոցը չարդը կ'ուտէ,
Ու չոր խոտը բոցին մէջը կը հատնի,
Անոնց արմատը փտութեան պէս պիտի ըլլայ,
Ու անոնց ծաղիկը փոշիի պէս վեր պիտի ելլէ.
Քանզի որ զօրաց Տէրոջը օրէնքը մերժեցին,
Եւ Իսրայէլի Սուրբին խօսքը անարդեցին։
25 Անոր համար Տէրոջը բարկութիւնը իր ժողովուրդին դէմ բորբոքեցաւ,
Ու անոնց վրայ ձեռքը երկնցուց ու զարկաւ անոնք,
Անանկ որ լեռները դողացին,
Ու անոնց դիերը ճամբաներուն վրայ աղբի պէս մնացին.
Ասյատ ամենայնին անոր բարկութիւնը չդիտաւ,
Հապա անոր ձեռքը տակաւին երկնցած է։
26 Եւ հեռաւոր ազգայ դրօշակ պիտի վերցընէ,
Ու զանոնք երկրիս ծայրէն սուլելով պիտի կանչէ,
Եւ ահա անոնք արագութեամբ պիտի գան։

ա Միք. բ. ։ ։ գ Գէն. իբ. ։ ։ դ Երկ. խե. ։ ։ ե Առած. իգ. ։ ։ զ Գէն. ա. ։ ։ է Ելմ. իգ. ։ ։ ը Ելմ. իգ. ։ ։ թ Գէն. ա. ։ ։ ժ Ելմ. իգ. ։ ։ ի Գէն. բ. ։ ։ ժ Ելմ. իգ. ։ ։ ժա Գէն. բ. ։ ։ ժբ Ելմ. իգ. ։ ։ ժգ Ելմ. իգ. ։ ։ ժդ Ելմ. իգ. ։ ։ ժե Ելմ. իգ. ։ ։ ժզ Ելմ. իգ. ։ ։ ժէ Ելմ. իգ. ։ ։ ժը Ելմ. իգ. ։ ։ ժթ Ելմ. իգ. ։ ։ ի Ելմ. իգ. ։ ։ իա Ելմ. իգ. ։ ։ իբ Ելմ. իգ. ։ ։ իգ Ելմ. իգ. ։ ։ իդ Ելմ. իգ. ։ ։ իե Ելմ. իգ. ։ ։ իզ Ելմ. իգ. ։ ։ իէ Ելմ. իգ. ։ ։ իը Ելմ. իգ. ։ ։ իթ Ելմ. իգ. ։ ։ իժ Ելմ. իգ. ։ ։ լ Ելմ. իգ. ։ ։ լա Ելմ. իգ. ։ ։ լբ Ելմ. իգ. ։ ։ լգ Ելմ. իգ. ։ ։ լդ Ելմ. իգ. ։ ։ լե Ելմ. իգ. ։ ։ լզ Ելմ. իգ. ։ ։ լէ Ելմ. իգ. ։ ։ լը Ելմ. իգ. ։ ։ լթ Ելմ. իգ. ։ ։ լժ Ելմ. իգ. ։ ։ խ Ելմ. իգ. ։ ։ խա Ելմ. իգ. ։ ։ խբ Ելմ. իգ. ։ ։ խգ Ելմ. իգ. ։ ։ խդ Ելմ. իգ. ։ ։ խե Ելմ. իգ. ։ ։ խզ Ելմ. իգ. ։ ։ խէ Ելմ. իգ. ։ ։ խը Ելմ. իգ. ։ ։ խթ Ելմ. իգ. ։ ։ խժ Ելմ. իգ. ։ ։ ծ Ելմ. իգ. ։ ։ ծա Ելմ. իգ. ։ ։ ծբ Ելմ. իգ. ։ ։ ծգ Ելմ. իգ. ։ ։ ծդ Ելմ. իգ. ։ ։ ծե Ելմ. իգ. ։ ։ ծզ Ելմ. իգ. ։ ։ ծէ Ելմ. իգ. ։ ։ ծը Ելմ. իգ. ։ ։ ծթ Ելմ. իգ. ։ ։ ծժ Ելմ. իգ. ։ ։ կ Ելմ. իգ. ։ ։ կա Ելմ. իգ. ։ ։ կբ Ելմ. իգ. ։ ։ կգ Ելմ. իգ. ։ ։ կդ Ելմ. իգ. ։ ։ կե Ելմ. իգ. ։ ։ կզ Ելմ. իգ. ։ ։ կէ Ելմ. իգ. ։ ։ կը Ելմ. իգ. ։ ։ կթ Ելմ. իգ. ։ ։ կժ Ելմ. իգ. ։ ։ հ Ելմ. իգ. ։ ։ հա Ելմ. իգ. ։ ։ հբ Ելմ. իգ. ։ ։ հգ Ելմ. իգ. ։ ։ հդ Ելմ. իգ. ։ ։ հե Ելմ. իգ. ։ ։ հզ Ելմ. իգ. ։ ։ հէ Ելմ. իգ. ։ ։ հը Ելմ. իգ. ։ ։ հթ Ելմ. իգ. ։ ։ հժ Ելմ. իգ. ։ ։ ձ Ելմ. իգ. ։ ։ ձա Ելմ. իգ. ։ ։ ձբ Ելմ. իգ. ։ ։ ձգ Ելմ. իգ. ։ ։ ձդ Ելմ. իգ. ։ ։ ձե Ելմ. իգ. ։ ։ ձզ Ելմ. իգ. ։ ։ ձէ Ելմ. իգ. ։ ։ ձը Ելմ. իգ. ։ ։ ձթ Ելմ. իգ. ։ ։ ձժ Ելմ. իգ. ։ ։ ղ Ելմ. իգ. ։ ։ ղա Ելմ. իգ. ։ ։ ղբ Ելմ. իգ. ։ ։ ղգ Ելմ. իգ. ։ ։ ղդ Ելմ. իգ. ։ ։ ղե Ելմ. իգ. ։ ։ ղզ Ելմ. իգ. ։ ։ ղէ Ելմ. իգ. ։ ։ ղը Ելմ. իգ. ։ ։ ղթ Ելմ. իգ. ։ ։ ղժ Ելմ. իգ. ։ ։ ճ Ելմ. իգ. ։ ։ ճա Ելմ. իգ. ։ ։ ճբ Ելմ. իգ. ։ ։ ճգ Ելմ. իգ. ։ ։ ճդ Ելմ. իգ. ։ ։ ճե Ելմ. իգ. ։ ։ ճզ Ելմ. իգ. ։ ։ ճէ Ելմ. իգ. ։ ։ ճը Ելմ. իգ. ։ ։ ճթ Ելմ. իգ. ։ ։ ճժ Ելմ. իգ. ։ ։ մ Ելմ. իգ. ։ ։ մա Ելմ. իգ. ։ ։ մբ Ելմ. իգ. ։ ։ մգ Ելմ. իգ. ։ ։ մդ Ելմ. իգ. ։ ։ մե Ելմ. իգ. ։ ։ մզ Ելմ. իգ. ։ ։ մէ Ելմ. իգ. ։ ։ մը Ելմ. իգ. ։ ։ մթ Ելմ. իգ. ։ ։ մժ Ելմ. իգ. ։ ։ յ Ելմ. իգ. ։ ։ յա Ելմ. իգ. ։ ։ յբ Ելմ. իգ. ։ ։ յգ Ելմ. իգ. ։ ։ յդ Ելմ. իգ. ։ ։ յե Ելմ. իգ. ։ ։ յզ Ելմ. իգ. ։ ։ յէ Ելմ. իգ. ։ ։ յը Ելմ. իգ. ։ ։ յթ Ելմ. իգ. ։ ։ յժ Ելմ. իգ. ։ ։ ն Ելմ. իգ. ։ ։ նա Ելմ. իգ. ։ ։ նբ Ելմ. իգ. ։ ։ նգ Ելմ. իգ. ։ ։ նդ Ելմ. իգ. ։ ։ նե Ելմ. իգ. ։ ։ նզ Ելմ. իգ. ։ ։ նէ Ելմ. իգ. ։ ։ նը Ելմ. իգ. ։ ։ նթ Ելմ. իգ. ։ ։ նժ Ելմ. իգ. ։ ։ շ Ելմ. իգ. ։ ։ շա Ելմ. իգ. ։ ։ շբ Ելմ. իգ. ։ ։ շգ Ելմ. իգ. ։ ։ շդ Ելմ. իգ. ։ ։ շե Ելմ. իգ. ։ ։ շզ Ելմ. իգ. ։ ։ շէ Ելմ. իգ. ։ ։ շը Ելմ. իգ. ։ ։ շթ Ելմ. իգ. ։ ։ շժ Ելմ. իգ. ։ ։ ո Ելմ. իգ. ։ ։ ոա Ելմ. իգ. ։ ։ ոբ Ելմ. իգ. ։ ։ ոգ Ելմ. իգ. ։ ։ ոդ Ելմ. իգ. ։ ։ ոե Ելմ. իգ. ։ ։ ոզ Ելմ. իգ. ։ ։ ոէ Ելմ. իգ. ։ ։ ոը Ելմ. իգ. ։ ։ ոթ Ելմ. իգ. ։ ։ ոժ Ելմ. իգ. ։ ։ պ Ելմ. իգ. ։ ։ պա Ելմ. իգ. ։ ։ պբ Ելմ. իգ. ։ ։ պգ Ելմ. իգ. ։ ։ պդ Ելմ. իգ. ։ ։ պե Ելմ. իգ. ։ ։ պզ Ելմ. իգ. ։ ։ պէ Ելմ. իգ. ։ ։ պը Ելմ. իգ. ։ ։ պթ Ելմ. իգ. ։ ։ պժ Ելմ. իգ. ։ ։ ջ Ելմ. իգ. ։ ։ ջա Ելմ. իգ. ։ ։ ջբ Ելմ. իգ. ։ ։ ջգ Ելմ. իգ. ։ ։ ջդ Ելմ. իգ. ։ ։ ջե Ելմ. իգ. ։ ։ ջզ Ելմ. իգ. ։ ։ ջէ Ելմ. իգ. ։ ։ ջը Ելմ. իգ. ։ ։ ջթ Ելմ. իգ. ։ ։ ջժ Ելմ. իգ. ։ ։ ռ Ելմ. իգ. ։ ։ ռա Ելմ. իգ. ։ ։ ռբ Ելմ. իգ. ։ ։ ռգ Ելմ. իգ. ։ ։ ռդ Ելմ. իգ. ։ ։ ռե Ելմ. իգ. ։ ։ ռզ Ելմ. իգ. ։ ։ ռէ Ելմ. իգ. ։ ։ ռը Ելմ. իգ. ։ ։ ռթ Ելմ. իգ. ։ ։ ռժ Ելմ. իգ. ։ ։ ս Ելմ. իգ. ։ ։ սա Ելմ. իգ. ։ ։ սբ Ելմ. իգ. ։ ։ սգ Ելմ. իգ. ։ ։ սդ Ելմ. իգ. ։ ։ սե Ելմ. իգ. ։ ։ սզ Ելմ. իգ. ։ ։ սէ Ելմ. իգ. ։ ։ սը Ելմ. իգ. ։ ։ սթ Ելմ. իգ. ։ ։ սժ Ելմ. իգ. ։ ։ տ Ելմ. իգ. ։ ։ տա Ելմ. իգ. ։ ։ տբ Ելմ. իգ. ։ ։ տգ Ելմ. իգ. ։ ։ տդ Ելմ. իգ. ։ ։ տե Ելմ. իգ. ։ ։ տզ Ելմ. իգ. ։ ։ տէ Ելմ. իգ. ։ ։ տը Ելմ. իգ. ։ ։ տթ Ելմ. իգ. ։ ։ տժ Ելմ. իգ. ։ ։ ր Ելմ. իգ. ։ ։ րա Ելմ. իգ. ։ ։ րբ Ելմ. իգ. ։ ։ րգ Ելմ. իգ. ։ ։ րդ Ելմ. իգ. ։ ։ րե Ելմ. իգ. ։ ։ րզ Ելմ. իգ. ։ ։ րէ Ելմ. իգ. ։ ։ րը Ելմ. իգ. ։ ։ րթ Ելմ. իգ. ։ ։ րժ Ելմ. իգ. ։ ։ ց Ելմ. իգ. ։ ։ ցա Ելմ. իգ. ։ ։ ցբ Ելմ. իգ. ։ ։ ցգ Ելմ. իգ. ։ ։ ցդ Ելմ. իգ. ։ ։ ցե Ելմ. իգ. ։ ։ ցզ Ելմ. իգ. ։ ։ ցէ Ելմ. իգ. ։ ։ ցը Ելմ. իգ. ։ ։ ցթ Ելմ. իգ. ։ ։ ցժ Ելմ. իգ. ։ ։ փ Ելմ. իգ. ։ ։ փա Ելմ. իգ. ։ ։ փբ Ելմ. իգ. ։ ։ փգ Ելմ. իգ. ։ ։ փդ Ելմ. իգ. ։ ։ փե Ելմ. իգ. ։ ։ փզ Ելմ. իգ. ։ ։ փէ Ելմ. իգ. ։ ։ փը Ելմ. իգ. ։ ։ փթ Ելմ. իգ. ։ ։ փժ Ելմ. իգ. ։ ։ ք Ելմ. իգ. ։ ։ քա Ելմ. իգ. ։ ։ քբ Ելմ. իգ. ։ ։ քգ Ելմ. իգ. ։ ։ քդ Ելմ. իգ. ։ ։ քե Ելմ. իգ. ։ ։ քզ Ելմ. իգ. ։ ։ քէ Ելմ. իգ. ։ ։ քը Ելմ. իգ. ։ ։ քթ Ելմ. իգ. ։ ։ քժ Ելմ. իգ. ։ ։ օ Ելմ. իգ. ։ ։ օա Ելմ. իգ. ։ ։ օբ Ելմ. իգ. ։ ։ օգ Ելմ. իգ. ։ ։ օդ Ելմ. իգ. ։ ։ օե Ելմ. իգ. ։ ։ օզ Ելմ. իգ. ։ ։ օէ Ելմ. իգ. ։ ։ օը Ելմ. իգ. ։ ։ օթ Ելմ. իգ. ։ ։ օժ Ելմ. իգ. ։ ։ ֆ Ելմ. իգ. ։ ։ ֆա Ելմ. իգ. ։ ։ ֆբ Ելմ. իգ. ։ ։ ֆգ Ելմ. իգ. ։ ։ ֆդ Ելմ. իգ. ։ ։ ֆե Ելմ. իգ. ։ ։ ֆզ Ելմ. իգ. ։ ։ ֆէ Ելմ. իգ. ։ ։ ֆը Ելմ. իգ. ։ ։ ֆթ Ելմ. իգ. ։ ։ ֆժ Ելմ. իգ. ։

27 Անոնց միջը մէկը յոգնած պիտի չըլլայ, ու
մէկը պիտի չսայի.
Մէկը պիտի չմրափէ ու չքնանայ.
Մէկուն մէջքին գօտին պիտի չքակուի,
Ոչ ալ կօշիկին կապը պիտի կտրուի.
28 Անոնց նետերը սուր են,
Ու բոլոր աղեղները լարուած.
Անոնց ձիերուն սմբակները գայլախազի կը
նմանին,
Եւ իւրեանց անիւները մրրիկի պէս են.
29 Անոնց մնչիւնը առիւծին պէս է.
Կորիւններուն պէս կը մնչեն,
Կը գոչեն ու կառպասուը կը յափշտակեն,
Եւ ազատ կը փախցընեն, ու ապատող մը չկայ.
30 Եւ ան օրը անոնց վրայ պիտի գոչեն ծովուն
գոչելուն պէս.
Ու երրոր մէկը երկրին նայի, ահա խաւար
ու տագնապ ևւ ամպերուն մէջ պիտի խաւարի.

ԳԼ. Զ

1 Եւսի անիւթի մը մէջ Տէրը իր փառքովը տեսնելով՝ ու կը
գոչուրէ. բոլոր Աստուած իր պատգամները առնելու կը
խրկի գոհիս։ 9 Կը յայտնէ ժողովուրդին կամակորութիւնը
որուն պատճառով իրենց երկիրը ամայի պիտի մնայ. 15 ու
կը մարգարեանայ թէ միայն մէկ Եսայեայ մը պիտի ազատի.

1 Ոգիա Թագաւորին մեռած տարին Տէրը
տեսայ որ բարձր ու վերացած աթոռի վրայ
նստած էր, ու անոր քղանցքը տաճարը կը
2 լեցնէր։ Վերի կողմն սերովբէները կը կայ-
նէին անոր առջևը. որոնց ամէն մէկը վեց
վեց թևեր ունէին. երկու-քով երեսին կը
ծածկէին, երկու-քով ոտքերնին կը ծածկէին,
3 ու երկու-քով կը թռչէին։ Եւ փոխոխակի կ'ա-
զաղակէին ու կ'ըսէին,
Սուրբ՝ Սուրբ՝ Սուրբ է զօրաց Տէրը,
Երկրի երկիրը անոր փառքովը լեցուն է.
4 Եւ ազազակողին ձայնէն սեմերուն հիմերը
շարժեցան, ու տաւնը ծխով լեցուեցաւ։
5 Ես ըսի,
Վայ ինծի, ահա կը կտրտուիմ.
Վասն զի ես պիտի չբծնունք ունեցող մարդ-
մին եմ,
Ու պղծաշրթին ժողովուրդի մէջ կը բնակիմ,
Եւ իմ աչքերս զօրաց Տէրը Թագաւորը տես-
ան։
6 Բայց սերովբէներուն մէկը դէպ ի ինծի թռաւ,
ու ձեռքը կրակի կայծ մը կար՝ որ սանգամէն
7 առնելիքով առած էր, ու բերնիս դպցընե-
լով՝ ըսաւ,

Ահա ասիկա քու շրթունքներուդ դպաւ,
Ու քու անօրէնութիւնդ վերցաւ,
Եւ մեղքիդ քաւութիւն եղաւ։
8 Լսեցի Տէրոջը ձայնը, որ ըսաւ.
Ո՞վ խրկեմ, և ո՞ւմեղի համար ո՞վ պիտի երթայ.
Ու ես ըսի, Ահաւասիկ ես, զիս խրկէ։
9 Անասնոնը ըսաւ, Գնա, ըսէ աս ժողովուրդին,
Լսելով պիտի լսէք, բայց պիտի չհասնիք.
Ու տեսնելով պիտի տեսնէք, բայց պիտի
չգիտնաք.
10 Աս ժողովուրդին սիրտը թանձրացուր,
Եւ ականջները ծանրացուր, ու անոր աչքերը
գոցէ,
Որ չլսելոց թէ աչքերովը տեսնէ, ու ականջ-
ներովը լսէ,
Եւ սրտովը խելամուտ ըլլայ, և դարձի գայ ու բժ-
շկուի։
11 Եւ ես ըսի, Մինչև ե՞րբ, օ՛ Տէր իմ. ու ըսաւ,
Մինչև որ քաղաքները բնակիչ չմնան ալով՝
Եւ առուները մարդ չդնան ալով ամայի ձեան,
Ու երկիրը բոլորովին աւերակ ըլլայ.
12 Ու Մինչև որ Տէրը հեռու պտնի մարդիկը,
Ու երկրին միջտեղը մեծ ամայութիւն ըլլայ.
13 Բայց անոր մէջը դեռ տասնեորդ մնալ պի-
տի դառնայ,
Եւ ան ալ դարձեալ պիտի ապաւի.
Ինչպէս բեւեկնին ու կաղնին կտրուելով՝ ա-
նոնց բունը կը մնայ,
Ասոնց՝ հասուրբ սերունդը ան բունը պիտի ըլլայ։

ԳԼ. Է

1 Աքազ Թագաւորն ու Փականէն վախնալով կը կարկտէր, ու
նրան նշան կը մխիթարէ գոհիս։ 10 Աքազին հրաման կը
տայ նշան մը ընտրելու. բայց երբոր կը մերժէ ու հրա-
նը. իրեն նշան կը տայ խոստացած Մեսիան։ 17 Սու-
րին կը գուշակէ թէ անոր գաղտնաւորը Ասորեստանն ի-
ջոցով պիտի կատարի.

1 Եւ եղաւ որ Ուզիայի թագաւորին՝ Ոզիայի
որդւոյն Յովաթամի որդւոյն Աքազին օրերը՝
Ասորւոց Ռասին թագաւորը ու Իսրայէլի
Թագաւորը Ռեմմելոյի որդին փակէ երու-
սաղէմի վրայ պատերազմելու եկան, բայց չկրա-
2 ցան անոր հետ պատերազմ ընել։ Ու տան երրոր
Դաւթին ըսուեցաւ՝ Թէ Ասորիք
Եփրեմին հետ միաբանեցան, անոր սիրտը և
անոր ժողովուրդին սիրտը շարժեցաւ, ինչպէս
3 որ անտառին ծառերը հովին կը շարժին։ Բայց
Տէրը Եսայեայ ըսաւ, Հիմա դուն ու քու
որդիդ Սէար-յասուբ՝ Թափիչի ագարակին
ճամբուն վրայ՝ վերի աւազանին ջրմուղին ե-

4 զերքը նլիր Աքազը դիմաւորելու · եւ ըսէ
անոր ,
Զգոյշ եղիր որ հանդարտ ըլլաս ,
Մի վախնար ու սիրտդ չմնայ
Ա՛ս ծուխ հանող երկու կիսայրեաց փայտի
ծայրերէն ,
Ասորեստանի Ռասինի ու Ասորոց
եւ Ռեմալիայի որդւոյն սաստիկ բարկութենէն ։
5 Որովհետեւ Ասորի , Եփրեմ ու Ռեմալիայի
որդին
Քու վրայդդ չար խորհուրդ ըրին ու ըսին ,
6 Յուդայի վրայ երթանք , ու զանիկա ըրա-
նագատենք
եւ մեզի հնազանդացնենք ,
եւ անոր մէջ Տաբէելի որդին թագա-
ւոր դնենք ։
7 Եհովայ Տէրը սասկ կ՚ըսէ ·
Ա՛ն չ՚ըլլար պիտի չհաստատուի ու չկայա-
նայ ։
8 վասն զի Ասորւոց հնչէ գլուխը՝ Դամասկոս ,
եւ Դամասկոսի գլուխը Ռասին է ·
Ու վեց տարուան մէջ Եփրեմ
ժողովուրդ ըլլալէն պիտի ջնջուի ։
9 Ու Եփրեմին գլուխը՝ Սամարիա ,
եւ Սամարիայի գլուխը Ռեմալիայի որդին է ·
Թէ որ չհաւատաք՝ հաստատուն պիտի չըլլաք ։
10 Դարձեալ Տէրը խօսեցաւ Աքազին ու ըսաւ ,
11 Քու Տէր Աստծմէդ քեզի համար նշան
խնդրէ ,
Խորութեան մէջ կամ բարձրութեան մէջ
խնդրէ ։
12 Բայց Աքազ ըսաւ , Չեմ խնդրեր և Տէրը
չեմ փորձեր ։
13 Անասնէր անիկա ըսաւ ,
Լսեցէք հիմա , ով Դաւիթի տունը ·
Գոնի՞ ձեզ բան կ՚երեւնայ ձեզի մարդիկ ուխտա-
ցընելնիդ՝
Որ իմ Աստուածս ալ պիտի ուխտացընէք ։
14 Անոր համար Տէրը ինքը նշան պիտի տայ
ձեզի ·
Ահա կոյսը պիտի յղանայ ու հորդի պիտի
ծնանի ,
եւ Էմանուէլ պիտի կոչէ ։
15 Անիկա կաղի ու մեղր պիտի ուտէ ,
Մինչեւ որ գիտնայ չարը մերժել ու բարին
ընտրել ։
16 վասն զի տղան չարը մերժելը ու բարին ընտ-
րելը դիտնալէն առաջ՝
Պիտի թողուի այն երկիրը՝
Որուն երկու թագաւորներէն դուն կը վախ-
նաս ։
17 Տէրը քու վրադ , ու քու ժողովուրդիդ վրայ ,
եւ քու հօրդ տունը վրայ պիտի
բերէ ,
Որ Եփրեմ Յուդայէն զատուած օրէն ի վեր
չեկան ,
Ասորեստանի թագաւորը ։
18 Եւ պիտի ըլլայ այն օրը՝ որ Տէրը պիտի էսուլ
Եգիպտոսի գետերուն ծայրը եղած ճանճե-
րուն ,
Ու Ասորեստանի երկրին մէջ եղած մեղուն-
ներուն ։
19 Եւ ամէնը պիտի գան ու պիտի հանգչին
Անկի ձորերուն մէջ ու ժայռերուն խոռոչնե-
րուն մէջ ,
եւ ամէն թուփերուն ու ամէն արօտներուն մէջ ։
20 Ան օրը Տէրը՝ վարձքով առնուած ածելիով՝
Այսինքն գետին անդիի կողմը եղող Ասորես-
տանի թագաւորով
Գլուխը ու ոտքերուն մազը պիտի ածիլէ
եւ մօրուքն ալ ետ-ետէն պիտի սափրէ ։
21 Ու պիտի ըլլայ այն օրը՝ որ մարդ մը
Մէկ երինջ ու երկու ոչխար պահելով ,
22 Անոնց տուած կաթին առատութենէն կաղի
պիտի ուտէ ·
վասն զի երկրին մէջ բոլոր մնացողները
կաղի ու մեղր պիտի ուտեն ։
23 Եւ պիտի ըլլայ այն օրը՝
Ուր որ հազար արմի տունկ է հազար արծա-
թեայ՝
Ճաճանչով ու փուշերով պիտի լեցուի ։
24 Նետերով ու աղեղներով հոն պիտի գան ,
Ինչու որ բոլոր երկիրը ցաճանչով ու փուշերով
պիտի լեցուի ։
25 Եւ ան ամէն լեռները՝ որ բրիւով կը փորուէին ,
Ցաճի ու փուշի երկիւղին պատճառաւը հոն
պիտի չերթաք ·
Այլ անոնք արօտ ու խաշինքներուն կո-
խան պիտի ըլլան ։

ԳԼՈՒԽ Ը

1 Ետքը Տէրը ինծի ըսաւ , Դուն քեզի մեծ տոմս
մը առ , և անոր վրայ մարդու գրիչով գրէ
2 Մահէր-շալալ-հաշ-պազին վրայով ։ Եւ ինծի
հաւատարիմ վկաներ բռնեցի Ուրիա քահա-

---

1 ա Ես. 7. 14. Մտթ. 1. 23. Ղուկ. 1. 31. 34. բ Ես. 9. 8. գ Ես. 9. 1. 11. դ Ես. 11. 1. ե Ես. 9. 6. զ Ես. 28. 16. Մտթ. 21. 42. Ղուկ. 20. 17. Գործ 4. 11. Հռոմ. 9. 33. Եփես. 2. 20. 1 Պետ. 2. 6. է Ես. 8. 14. Մտթ. 21. 44. Ղուկ. 20. 18. Հռոմ. 9. 32. 1 Պետ. 2. 8. ը Ես. 29. 10. Հռոմ. 11. 8. ի Ես. 6. 9. Մտթ. 13. 14. Մրկ. 4. 12. Ղուկ. 8. 10. Գործ 28. 26. Հռոմ. 11. 8. ժ Ես. 5. 30. Ղուկ. 21. 25. Յայտ. 6. 12. ժա Ես. 5. 26. Եր. 4. 6. 5. 15. 6. 22. Յեր. 50. 41. 51. 27. Ամբ. 1. 6. ժբ Ես. 7. 18. ժգ Ես. 7. 21. ժդ Ես. 7. 23. ժե Ես. 7. 25. ժզ Ես. 5. 6. ժէ Ես. 5. 24. ժը Ես. 9. 19. ժթ Ես. 9. 21. Ե. 25. 10. Եր. 5. 6. 15. 14. 21. 12. 22. 7. 50. 17. Եզեկ. 5. 15. 16. 17. Ամբ. 1. 6. 8. 9. Սոփ. 2. 5. 6. Զաք. 11. 6. 9. 16. 14. 2. Մաղ. 3. 5. 4. 1. 6. Ես. 9. 1. 2. Մտթ. 4. 15. 16. Ղուկ. 1. 79. Եբրա. 2. 14. 15. Ես. 6. 9. 10. Մտթ. 13. 14. Մրկ. 4. 12. Ղուկ. 8. 10. Գործ 28. 26. Հռոմ. 11. 8. Ես. 6. 6. — Գլ. ե. 8. Ամբ. 2. 8. Ես. 10. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. Ես. 11. 1. Ես. 9. 7. Ես. 11. 10. Ես. 11. 1. Ես. 6. 6. Գլ. բ. 19. Երեմ. 17. 9. Ես. 10. 10. Ես. 9. 7. Ես. 10. 10. Ես. 9. 7. Ես. 10. 10. Ես. 9. 7. Գլ. ե. 8. Ամբ. 2. 8. Ես. 10. 12. Գլ. ե. 8. Ամբ. 2. 8. Ես. 10. 12. Գլ. ե. 8. Ամբ. 2. 8. Ես. 10. 12.

3 Նման ու. Բարաքիայի որդին Զաքարիան, եւ
մերձենցայ մարգարէհիին, ու անոնք յղացաւ
ու արդի մը ծնաւ. և Տէրը ինծի ըսաւ, Ա-
նոր անունը °Մահէր-շալալ-հաշ-պազ դիր.
4 ինչու որ դեռ տղան †Հայրս և մայրս կանչելը
չսորված՝ †Դամասկոսին հարստութիւնները ու
Սամարիայուն աւարը Ասորեստանի թագաւո-
րին առջեւը պիտի տարուի.

5 եւ դաշինքով Տէրը ինծի խօսեցաւ ու ըսաւ,
6 Որովհետեւ աս ժողովուրդը †Սիլոամի հան-
դարտ վազող ջուրերը կ'արհամարհէ, և †Ռա-
սինին ու Remaliայի որդւոյն կը հաճին,
7 Անոր համար ահա Տէրը անոնց վրայ Գետին
զօրաւոր ու առատ ջուրերը՝
Ասիրիոյ †Ասորեստանի թագաւորը ու անոր
բոլոր †զօրութիւնը պիտի հանէ.
եւ անիկա իր ամէն յառաջիներէն վեր պիտի
ելլէ,
ու իր բոլոր եզերքներուն վրայէն պիտի քալէ.
8 եւ Յուդայի մէջ յորդելով՝ պիտի անցնի ու ը-
թայ,
ու մինչեւ Հոգւոյ պարանոցը պիտի հասնի,
եւ անոր թեւերուն տարածութիւնը
քու երկրիդ լայնութիւնը պիտի լեցընէ, ով
Էմմանուէլ.

9 †Ով ժողովուրդներ, էդաշնակից եղէք,՝ բայց պիտի խորտակուիք.
Ով երկրին հեռաւոր տեղերը, ականջ դրէք.
‖Զօրաստատեցէք, բայց պիտի խորտակուիք.
‖Զօրաստատեցէք, բայց պիտի խորտակուիք.
10 †Խորհուրդ բրէք, բայց պիտի խափանուի.
Խօսք խօսեցէք, բայց պիտի չհաստատուի.
Քանզի †Աստուած մեզի հետ է.
11 Քանզի Տէրը հզօր ձեռքով այսպէս խօսեցաւ
ինծի,
ու խրատեց զիս՝ թէ պէտք չէ աս ժողովուր-
դին ճամբուն մէջը քալել, ըսելով,
12 †Դաշնակցութիւն մի ըսէք,
Ինչ բանին որ աս ժողովուրդը դաշնակցութիւն
կ'ըսէ.
եւ անոր վախովը մի վախնաք ու մի զարհու-
րիք.
13 Միայն զօրաց Տէրը °զխառաւորեցէք,
†Ան ձեզի բլլայ ձեր վախը և ձեր զարհուրանքը.
14 եւ հանիկա Ինձ սրբարան պիտի բլլայ,
Բայց խոչընդէմ երկու տուներուն
†Գայթակղութեան քար և դէզերելու վէմ,
Ո՛ Երուսաղէմի բնակիչներուն թակարդ ու
որոգայթ պիտի բլլայ.
15 եւ անոնցմէ շատերը †պիտի գլորին,
Ու խշնալով պիտի խորտակուին,
Ու որոգայթի մէջ խշնալով պիտի բռնուին.
16 Վկայութիւնը կապէ,
Աշակերտներուս մէջ օրէնքը կնքէ.

17 Ու Տէրոջմէ կը պիտի սպասեմ Տէրոջը՝
Որ Յակոբին տունէն իր երեսը ծածկեր է,
Ու Նմանոր պիտի յուսամ.
18 †Ահաւասիկ ես ու այն զաւակները որ Տէրը
ինծի տուաւ,
°Նշաններ ու սքանչելիքներ Իսրայէլի մէջ՝
Սիոն լեռը բնակող զօրաց Տէրոջը կողմանէ.

19 Ու երբոր ձեզի բսեն թէ
°Հմնոզ ու քրիմաձող °հմուներուն
եւ նշանագէտներուն հարցուցէք,
Ա՞ժողովուրդը իր Աստուծոյն պիտի չհարցընէ՞,
կենդանիներուն համար մեռածներուն՝
†հարցնէ՞.
20 °Օրէնքին ու վկայութեանը †հարցէք.
Թէ որ ան խօսքիս համեմատ չըրաւցին,
°Անոնք առաւօտեան լոյս չունին.
21 եւ †Երուսաղէմ վիշտ ու սով կրելով պիտի անց-
նի անկէ.
Ու երբոր անօթենայ՝ պիտի բարկանայ,
Ու իր թագաւորին և իր Աստուծոյն պիտի
հայհոյէ, ու վեր նայի,
22 եւ °դէպ ի երկիրը պիտի նայի,
եւ ահա վիշտ ու †խաւար, նեղութեան մէջ.
Ու դէպ ի մեռելոց պիտի քշուին.

ԳԼ. Թ

1 Նեղութեան առիւծները իրենց ուրախութիւն պիտի պատճառէ
քրիստոսի թագաւորութիւնը ու Աստուծոյ. 8 Իսրայէլացոց
վրայ գալու դատաստանները. Իրենց անհաւատութեանը
համար. 13 Իրենց կեղծաւորութեանը համար. 18 ու Իրենց
անպէտ Ճարտուն համար.

1 Բայց ան °խաւար պիտի չլլայ՝ ինչպէս
Նեղութեան ժամանակը,
Երբոր †առջի առիթը անարգեց Զաբուղոնի
երկիրը ու Նեփթաղիմի երկիրը.
Հապա վերջին առիթը պիտի պատուէ ծովուն
ճամբան,
Յորդանանու անդի կողմը՝ Հեթանոսաց Գա-
լիլեան.

ա՝ պատրաստուած առ պատերազմ ու շատ մեծ կռուողներ ժողովի: ֆ Տես գլ. ե. 16. ֆ Գլ. ժ. 33. ֆ Յովել. ժ. 33. ֆ Գլ. ե. 16. ֆ Յովել. գ. 9. 11. ֆ Ամոս. ժ. 33. ֆ Գլ. ժ. 33. ֆ Նշան. գ. 11. Յովել. գ. 7. ֆ Գլ. ե. 1. 3. 6. ֆ Գլ. ժ. 12. ֆ Գլ. ե. 7. ֆ Գլ. ե. 14. Գոր. ե. 28. 29. Հառմ. բ. 31. ֆ Գլ. ե. 14. ֆ Յովել. գ. 9. 11. ֆ Կամ շանթահարիչ բրիչը. ֆ Եսէր. գոտի կամ գեօտը. ֆ Եսէր. Գոտի կամ գեօտը. ֆ Եսէր. Գոտի կամ գեօտը. ֆ Եսէր. որբևտիչը. ֆ Սաղ. հգ. 7. Դատ. ե. 18. ֆ Գլ. ե. 18. ֆ Գլ. ե. 7. ֆ Գլ. ե. 14. Գոր. ե. 28. 29. Հառմ. բ. 31. ֆ Գլ. ե. 9. ֆ Գլ. ե. 9. ֆ Գլ. ե. 4. ֆ Ելթկ. ժա. 16. ֆ Գլ. իբ. 16. Դատ. բ. 34. Հառմ. իբ. 33. ա Գեն. ը. 8. ֆ Սաս. խա. 45. Դատ. ե. 18. Հբ. ասմ. իբ. 33. ֆ Ամոս. 33. ֆ Ելթկ. ժա. 16. ֆ Գլ. իբ. 16. Դատ. բ. 34. Հառմ. իբ. 33. ա Գեն. ը. 8. ֆ Սաս. խա. 45. Դատ. ե. 18. Հբ. ասմ. իբ. 33. ֆ Գլ. ժբ. 3. ֆ Ելթկ. ժա. 16. ֆ Գլ. իբ. 16. Դատ. բ. 34. Հառմ. իբ. 33. ա Գեն. ը. 8. ֆ Սաս. խա. 45. Դատ. ե. 18. Հբ. ասմ. իբ. 33. ֆ Ամոս. 33. ֆ Ելթկ. ժա. 16. ֆ Գլ. իբ. 16. Դատ. բ. 34. Հառմ. իբ. 33. ա Գեն. ը. 8. ֆ Սաս. խա. 45. Դատ. ե. 18. Հբ. ասմ. իբ. 33. ֆ Գլ. ժբ. 3

2 Խաւարի մէջ պտըտող ժողովուրդը մեծ լոյս տեսաւ,
Մահուան սուսերին երկիրը բնակողներուն լոյս ծագեցաւ։
3 Ազգը չատցուցիր, անոր ուրախութիւնը մեծցուցիր։
Անոնք քու առջիդ կ'ուրախանան՝ հունձքի աւուրնի ուրախութեան պէս,
Ինչպէս կը ցնծան անոնք որ տաւար կը բաժնեն։
4 Ինչու որ Մադիամին օրհասնը պէս՝
Անոր ծանր լուծը ու կռնակին հզաւազանը,
Եւ անոր վրայ բռնաւթիւն ընողին ցուպը կոտրեցիր։
5 Քանզի չառաչիւնով պատերազմիղներուն ամէն զէնքերը
Եւ արիւնախաթախ հանդերձները
Պիտի այրին և հրոյ ճարակ ըլլան։

6 Վասն զի Մեզի մանուկ մը ծնաւ,
Մեզի տղայ մը տրուեցաւ,
Եւ Իշխանութիւնը անոր ուսին վրայ պիտի ըլլայ,
Ու անոր անունը պիտի կոչուի
Սքանչելի, Խորհրդակից, Հզօր Աստուած,
Յաւիտենականութեան Հայր, Խաղաղութեան Իշխան։
7 Դաւիթին աթոռին վրայ ու անոր թագաւորութեանը վրայ
Անոր իշխանութեանը մեծնալուն ու խաղաղութեանը վախճան չիլայ,
Որ հիմնակուռ միտքն յաւիտեան
Իրաւունքով ու արդարութիւնով հաստատէ և զօրացնէ զանիկա։
Զօրաց Տէրոջը նախանձը պիտի ընէ ասիկա։

8 Տէրը յակոբին պատգամ խրկեց,
Ու անիկա Իսրայէլին վրայ իջաւ։
9 Եւ բոլոր ժողովուրդը պիտի իմանայ,
Եփրեմ ու Սամարիայի բնակիչները,
Որոնք ամբարտաւանութեամբ և սրտի հպարտութեամբ կ'ըսեն,
10 Թէև աղիւսները ինկան,
Բայց մենք տաշտած քարերով պիտի շինենք.
Մոլախոտները կտրուեցան,
Բայց մենք անոնց տեղը եղևնափայտեր պիտի դնենք։
11 Ռահոյն Տէրը անոր վրայ Ռասինին հակառակորդները պիտի յարուցանէ,
Ու անոր թշնամիները պիտի դրդռէ։
12 Ասորիները Հարևելքէն, Փղշտացիները Արևմուտքէն.
Ու անոնք լծցուն բերանով Իսրայէլը պիտի ուտեն։
Ասոնց ամենայնիւ անոր բարկութիւնը չիջաւ,
Հապա անոր ձեռքը տակաւին երկընցած է։

13 Քանզի ժողովուրդը զինքը զարնողին չդարձաւ,
Ու զօրաց Տէրը չփնտռեր։
14 Եւ Տէրը Իսրայէլէն գլուխ ու պոչը,
Արմաւենիին ճիւղ ու կնիւնը
Մէկ օրուան մէջ պիտի կտրէ։
15 (Մէրը ու պատուաւոր մարդը գլուխն է.
Եւ սուտ քարոզ սորվեցնող մարդ պոչն է։)
16 Ու ան ժողովուրդին առաջնորդները կը մոլորեցնեն զանոնք,
Եւ անոնցմէ առաջնորդուածները պիտի կորչին։
17 Ան պատճառաւ Տէրը անոր երիտասարդներուն պիտի չհանճարի,
Եւ անոր որբերուն ու որբևարիներուն պիտի չողորմի.
Վասն զի ամէնքն ալ կեղծաւոր ու չարագործ եղան,
Եւ ամէն բերան անզգամութիւն կը խօսի։
Ասոնց ամենայնիւ անոր բարկութիւնը չիջաւ,
Հապա անոր ձեռքը տակաւին երկընցած է։

18 Քանզի անօրէնութիւնը կրակի պէս կ'այրէ,
Ճախարը ու փուշերը կը ուտէ,
Անտառին խանձարախտ ծառերը կ'այրէ.
Ու անոնք կը ցնդին վեր ելլող ծուխի պէս։
19 Զօրաց Տէրոջը բարկութենէն երկիրը պիտի խաւարի,
Ու ժողովուրդը հրոյ ճարակ եղածի պէս պիտի ըլլայ.
Մարդ իր եղբօրը պիտի չխնայէ։
20 Եւ աջ կողմը եղածը պիտի յափշտակէ ու անօթի պիտի մնայ,
Եւ ձախ կողմինն ալ պիտի ուտէ ու չկշտանայ.
Ամէն մարդ իր բազուկներուն միսը պիտի ուտէ։
21 Մանասէ Եփրեմը ու Եփրեմ Մանասէն,
Եւ անոնք միասին Յուդայի վրայ ։։։

Գլ. ԺԹ

1 Մարգարէն բանաւորութեան համար վէս կը կարդայ. ։ Առաքեալներուն գործադրութեան ըսելով. իր ամբարտաւանութեանը համար պիտի կոտրուի. 20 Իսրայէլին մնացորդը պիտի ազատուի. 22 Իսրայէլ կը պիտիպատուի Աստուծոյ ազատութեամբ։

1 Վա՛յ անոնց՝ որ անօրէնութեան կանոններ
կը սահմանեն,
Եւ ան դպիրներուն՝ որ անիրաւութիւն կը
գրեն,
2 Որ աղքատներուն դատաստանը խոտորեն,
Ու իմ ժողովուրդիս անմեղներուն իրաւունքը յափշտակեն.
Որ այրեւարիները իրենց աւար ըլլան,
Ու որբերը կողոպտեն։
3 Ուրեմն ի՞նչ պիտի ընէք տալունութեան օրը,
Եւ հեռաւոր գալու կործանման առեղը.
Օգնութեան համար որո՞ն պիտի դիմէք,
Ու ձեր փառքը ո՞ւր պիտի թողուք.
4 Որպէս թէ գերիներուն մէջ պիտի ծռին,
Ու սպաննուածներուն մէջ պիտի իյնան։
Դ Այս ամէնայնիւ անոր բարկութիւնը չդիտաւ,
Հապա անոր ձեռքը տակաւին երկննցած է։

5 Վա՛յ Ասորեստանի [illegible]՝ ։ Իմ բարկութեանս գաւազանը նա՛։
Որուն ձեռքի ցասքը իմ սրտմտութիւնս է.
6 Ազնիկա չկեղծաւոր ազգի մը վրայ պիտի
խրկեմ,
Ու իմ սրդոգած ժողովուրդիս դէմ հրամայեմ
պիտի տամ անոր,
Որ աւար ժողովի ու յափշտակութիւն ընէ,
Եւ զանոնք փողոցներուն ցեխին պէս կոխկրտուտէ։
7 Բայց նախկա այնպէս չմտածեր,
Ու սրտովը այնպէս չխորհիր.
Հապա իր միտքը դրեր է որ կորսընցնէ,
Եւ շատ ազգեր բնաջինջ ընէ։
8 Ինչո՞ւ կ՚ըսէ,
Միթէ իմ իշխաններս ամէնքն ալ թագաւորներ չե՞ն.
9 Քաղանէ Քարքամիսի պէս չէ՞.
Եմաթ Արփադի պէս չէ՞.
Սամարիա Դամասկոսի պէս չէ՞.
10 Ինչպէս որ իմ ձեռքս էսթրնց կռապաշտ
թագաւորութիւններուն,
Որոնց կուռքերը երուսաղէմի ու Սամարիայի կուռքերէն շատ էին։
11 Միթէ Սամարիոյին ու անոր կուռքերուն
ըրածիս պէս՝
Երուսաղէմին ու անոր կուռքերուն ալ այնպէս պիտի չընե՞մ։

12 Ու երբոր Տէրը Սիոն լեռանը վրայ
Ու Երուսաղէմի մէջ իր ամէն գործքը կատարէ,
Ասորեստանի թագաւորին հպարտացած սրտին պատուղը՝
Եւ անոր ամբարտաւան աչքերուն փառքը պիտի բնեմ։
13 Քանզի ան ինքնա կ՚ըսէ,
Ես իմ ձեռքիս ուժովը
Ու իմ խելացութեանս բերի զայն,
Որովհետեւ ես խելացի եմ.
Եւ ազգերուն սահմանները վերցուցի,
Ու անոնց գանձերը յափշտակեցի.
Եւ զօրաւոր պէս բնակիչները նետեցի.
14 Ու իմ ձեռքս ժողովուրդոց ստացուածքը բոյնի պէս գտաւ.
Եւ երկիրը ժողվեցի,
Ինչպէս որ մէկը կը ժողվէ թողուած հաւկիթները.
Ու ինչ չթռչող կամ բերան բացող
կամ ճիկ հանող մը չեղաւ։
15 Միթէ տապարը իրմով կտրող [illegible] դէմ
կը գոռոզանա՞յ.
կամ սղոցը գինքը գործածողին դէմ կը հպարտանա՞յ.
Ասիկա [illegible] է որպէս թէ գաւազանը գինքը վերցնողը չգործէր,
Եւ ցուպը բարձրացնէր [illegible] փայտ չէ։
16 Անոր համար Տէրը՝ զօրաց Տէրը
Անոր գէր [illegible] նիհարութիւն պիտի խրկէ,
Ու անոր փառքին տակը հրդեհ մը պիտի վառէ
Բոցավառ հրդեհի պէս։
17 Եւ Իսրայէլին Լոյսը կրակ՝
Ու անոր Սուրբը բոց պիտի ըլլայ.
Եւ մէկ օրուան մէջ հանոր փուշերը ու տատասկները
Ալրեցնով պիտի ոսպառէ.
18 Եւ անոր անտառին ու բարեբեր պատրակին փառքը
Հոգին ու մարմինը պիտի հատցընէ.
Եւ [illegible] հիւանդի պէս պիտի ըլլայ.
19 Ու անոր անտառին մնացած ծառերը քիչ
պիտի ըլլան,
Այնպէս որ մէկ ազգ մը կարենայ գանձեք գրել։

20 Եւ պիտի ըլլայ այն օրը՝ որ Իսրայէլին մնացորդը
Ու Յակոբին տունը ազատուածները
Մէկտին ալ պիտի [illegible] դիրենք զարնողին,
Հապա ճշմարտութեամբ Տէրոջը՝ Իսրայէլի

ա Ա։ ։ Ե։ ։ ՀԴ · ։ ՀՂ · ։ ՀՁ · ։ ՀԸ · ։ ՀԹ · ։ Ճ · ։ Ճ · ։ ՃԱ · ։ ՃԲ · ։ ՃԳ · ։ ՃԴ · ։ ՃԵ · ։ ՃԶ · ։ ՃԷ · ։ ՃԸ · ։ ՃԹ · ։ ՄՌ · ։ ՄՍ · ։ ՄՏ · ։ ՄՐ · ։ ՄՑ · ։ ՄՒ · ։ ՄՓ · ։ ՄՔ · ։ ՄՕ · ։ ՄՖ · ։ ՆՌ · ։ ՆՍ · ։ ՆՏ · ։ ՆՐ · ։ ՆՑ · ։ ՆՒ · ։ ՆՓ · ։ ՆՔ · ։ ՆՕ · ։ ՆՖ · ։ ՇՌ · ։ ՇՍ · ։ ՇՏ · ։ ՇՐ · ։ ՇՑ · ։ ՇՒ · ։ ՇՓ · ։ ՇՔ · ։ ՇՕ · ։ ՇՖ · ։ ՈՌ · ։ ՈՍ · ։ ՈՏ · ։ ՈՐ · ։ ՈՑ · ։ ՈՒ · ։ ՈՓ · ։ ՈՔ · ։ ՈՕ · ։ ՈՖ · ։ ՊՌ · ։ ՊՍ · ։ ՊՏ · ։ ՊՐ · ։ ՊՑ · ։ ՊՒ · ։ ՊՓ · ։ ՊՔ · ։ ՊՕ · ։ ՊՖ · ։ ՋՌ · ։ ՋՍ · ։ ՋՏ · ։ ՋՐ · ։ ՋՑ · ։ ՋՒ · ։ ՋՓ · ։ ՋՔ · ։ ՋՕ · ։ ՋՖ · ։ ՌՌ · ։ ՌՍ · ։ ՌՏ · ։ ՌՐ · ։ ՌՑ · ։ ՌՒ · ։ ՌՓ · ։ ՌՔ · ։ ՌՕ · ։ ՌՖ · ։ ՍՌ · ։ ՍՍ · ։ ՍՏ · ։ ՍՐ · ։ ՍՑ · ։ ՍՒ · ։ ՍՓ · ։ ՍՔ · ։ ՍՕ · ։ ՍՖ · ։ ՏՌ · ։ ՏՍ · ։ ՏՏ · ։ ՏՐ · ։ ՏՑ · ։ ՏՒ · ։ ՏՓ · ։ ՏՔ · ։ ՏՕ · ։ ՏՖ · ։ ՐՌ · ։ ՐՍ · ։ ՐՏ · ։ ՐՐ · ։ ՐՑ · ։ ՐՒ · ։ ՐՓ · ։ ՐՔ · ։ ՐՕ · ։ ՐՖ · ։ ՑՌ · ։ ՑՍ · ։ ՑՏ · ։ ՑՐ · ։ ՑՑ · ։ ՑՒ · ։ ՑՓ · ։ ՑՔ · ։ ՑՕ · ։ ՑՖ · ։ ՒՌ · ։ ՒՍ · ։ ՒՏ · ։ ՒՐ · ։ ՒՑ · ։ ՒՒ · ։ ՒՓ · ։ ՒՔ · ։ ՒՕ · ։ ՒՖ · ։ ՓՌ · ։ ՓՍ · ։ ՓՏ · ։ ՓՐ · ։ ՓՑ · ։ ՓՒ · ։ ՓՓ · ։ ՓՔ · ։ ՓՕ · ։ ՓՖ · ։ ՔՌ · ։ ՔՍ · ։ ՔՏ · ։ ՔՐ · ։ ՔՑ · ։ ՔՒ · ։ ՔՓ · ։ ՔՔ · ։ ՔՕ · ։ ՔՖ · ։ ՕՌ · ։ ՕՍ · ։ ՕՏ · ։ ՕՐ · ։ ՕՑ · ։ ՕՒ · ։ ՕՓ · ։ ՕՔ · ։ ՕՕ · ։ ՕՖ · ։ ՖՌ · ։ ՖՍ · ։ ՖՏ · ։ ՖՐ · ։ ՖՑ · ։ ՖՒ · ։ ՖՓ · ։ ՖՔ · ։ ՖՕ · ։ ՖՖ ·

ա Գլ. ԺԹ · ։ Ա · ։ Գ · ։ Դ · ։ Ե · ։ Զ · ։ Է · ։ Ը · ։ Թ · ։ Ժ · ։ ԺԱ · ։ ԺԲ · ։ ԺԳ · ։ ԺԴ · ։ ԺԵ · ։ ԺԶ · ։ ԺԷ · ։ ԺԸ · ։ ԺԹ · ։ Κ · ։ ΚԱ · ։ ΚԲ · ։ ΚԳ · ։ ΚԴ · ։ ΚԵ · ։ ΚԶ · ։ ΚԷ · ։ ΚԸ · ։ ΚԹ · ։ Λ · ։ ΛԱ · ։ ΛԲ · ։ ΛԳ · ։ ΛԴ · ։ ΛԵ · ։ ΛԶ · ։ ΛԷ · ։ ΛԸ · ։ ΛԹ · ։ Μ · ։ ΜԱ · ։ ΜԲ · ։ ΜԳ · ։ ΜԴ · ։ ΜԵ · ։ ΜԶ · ։ ΜԷ · ։ ΜԸ · ։ ΜԹ · ։ Ν · ։ ΝԱ · ։ ΝԲ · ։ ΝԳ · ։ ΝԴ · ։ ΝԵ · ։ ΝԶ · ։ ΝԷ · ։ ΝԸ · ։ ΝԹ · ։ Ξ · ։ ΞԱ · ։ ΞԲ · ։ ΞԳ · ։ ΞԴ · ։ ΞԵ · ։ ΞԶ · ։ ΞԷ · ։ ΞԸ · ։ ΞԹ · ։ Ο · ։ ΟԱ · ։ ΟԲ · ։ ΟԳ · ։ ΟԴ · ։ ΟԵ · ։ ΟԶ · ։ ΟԷ · ։ ΟԸ · ։ ΟԹ · ։ Π · ։ ΠԱ · ։ ΠԲ · ։ ΠԳ · ։ ΠԴ · ։ ΠԵ · ։ ΠԶ · ։ ΠԷ · ։ ΠԸ · ։ ΠԹ · ։ Ρ · ։ ΡԱ · ։ ΡԲ · ։ ΡԳ · ։ ΡԴ · ։ ΡԵ · ։ ΡԶ · ։ ΡԷ · ։ ΡԸ · ։ ΡԹ · ։ Σ · ։ ΣԱ · ։ ΣԲ · ։ ΣԳ · ։ ΣԴ · ։ ΣԵ · ։ ΣԶ · ։ ΣԷ · ։ ΣԸ · ։ ΣԹ · ։ Τ · ։ ΤԱ · ։ ΤԲ · ։ ΤԳ · ։ ΤԴ · ։ ΤԵ · ։ ΤԶ · ։ ΤԷ · ։ ΤԸ · ։ ΤԹ · ։ Υ · ։ ΥԱ · ։ ΥԲ · ։ ΥԳ · ։ ΥԴ · ։ ΥԵ · ։ ΥԶ · ։ ΥԷ · ։ ΥԸ · ։ ΥԹ · ։ Φ · ։ ΦԱ · ։ ΦԲ · ։ ΦԳ · ։ ΦԴ · ։ ΦԵ · ։ ΦԶ · ։ ΦԷ · ։ ΦԸ · ։ ΦԹ · ։ Χ · ։ ΧԱ · ։ ΧԲ · ։ ΧԳ · ։ ΧԴ · ։ ΧԵ · ։ ΧԶ · ։ ΧԷ · ։ ΧԸ · ։ ΧԹ · ։ Ψ · ։ ΨԱ · ։ ΨԲ · ։ ΨԳ · ։ ΨԴ · ։ ΨԵ · ։ ΨԶ · ։ ΨԷ · ։ ΨԸ · ։ ΨԹ · ։ Ω · ։ ΩԱ · ։ ΩԲ · ։ ΩԳ · ։ ΩԴ · ։ ΩԵ · ։ ΩԶ · ։ ΩԷ · ։ ΩԸ · ։ ΩԹ · ։ ՀՀ · ։ ՀՂ · ։ ՀՃ · ։ ՀՄ · ։ ՀՅ · ։ ՀՆ · ։ ՀՇ · ։ ՀՈ · ։ ՀՉ · ։ ՀՊ · ։ ՀՋ · ։ ՀՌ · ։ ՀՍ · ։ ՀՏ · ։ ՀՐ · ։ ՀՑ · ։ ՀՒ · ։ ՀՓ · ։ ՀՔ · ։ ՀՕ · ։ ՀՖ · ։ ՂՌ · ։ ՂՍ · ։ ՂՏ · ։ ՂՐ · ։ ՂՑ · ։ ՂՒ · ։ ՂՓ · ։ ՂՔ · ։ ՂՕ · ։ ՂՖ · ։ ՃՌ · ։ ՃՍ · ։ ՃՏ · ։ ՃՐ · ։ ՃՑ · ։ ՃՒ · ։ ՃՓ · ։ ՃՔ · ։ ՃՕ · ։ ՃՖ · ։ ՄՌ · ։ ՄՍ · ։ ՄՏ · ։ ՄՐ · ։ ՄՑ · ։ ՄՒ · ։ ՄՓ · ։ ՄՔ · ։ ՄՕ · ։ ՄՖ · ։ ՅՌ · ։ ՅՍ · ։ ՅՏ · ։ ՅՐ · ։ ՅՑ · ։ ՅՒ · ։ ՅՓ · ։ ՅՔ · ։ ՅՕ · ։ ՅՖ · ։ ՆՌ · ։ ՆՍ · ։ ՆՏ · ։ ՆՐ · ։ ՆՑ · ։ ՆՒ · ։ ՆՓ · ։ ՆՔ · ։ ՆՕ · ։ ՆՖ · ։ ՇՌ · ։ ՇՍ · ։ ՇՏ · ։ ՇՐ · ։ ՇՑ · ։ ՇՒ · ։ ՇՓ · ։ ՇՔ · ։ ՇՕ · ։ ՇՖ · ։ ՈՌ · ։ ՈՍ · ։ ՈՏ · ։ ՈՐ · ։ ՈՑ · ։ ՈՒ · ։ ՈՓ · ։ ՈՔ · ։ ՈՕ · ։ ՈՖ · ։ ՉՌ · ։ ՉՍ · ։ ՉՏ · ։ ՉՐ · ։ ՉՑ · ։ ՉՒ · ։ ՉՓ · ։ ՉՔ · ։ ՉՕ · ։ ՉՖ · ։ ՊՌ · ։ ՊՍ · ։ ՊՏ · ։ ՊՐ · ։ ՊՑ · ։ ՊՒ · ։ ՊՓ · ։ ՊՔ · ։ ՊՕ · ։ ՊՖ · ։ ՋՌ · ։ ՋՍ · ։ ՋՏ · ։ ՋՐ · ։ ՋՑ · ։ ՋՒ · ։ ՋՓ · ։ ՋՔ · ։ ՋՕ · ։ ՋՖ · ։ ՌՌ · ։ ՌՍ · ։ ՌՏ · ։ ՌՐ · ։ ՌՑ · ։ ՌՒ · ։ ՌՓ · ։ ՌՔ · ։ ՌՕ · ։ ՌՖ · ։ ՍՌ · ։ ՍՍ · ։ ՍՏ · ։ ՍՐ · ։ ՍՑ · ։ ՍՒ · ։ ՍՓ · ։ ՍՔ · ։ ՍՕ · ։ ՍՖ · ։ ՏՌ · ։ ՏՍ · ։ ՏՏ · ։ ՏՐ · ։ ՏՑ · ։ ՏՒ · ։ ՏՓ · ։ ՏՔ · ։ ՏՕ · ։ ՏՖ · ։ ՐՌ · ։ ՐՍ · ։ ՐՏ · ։ ՐՐ · ։ ՐՑ · ։ ՐՒ · ։ ՐՓ · ։ ՐՔ · ։ ՐՕ · ։ ՐՖ · ։ ՑՌ · ։ ՑՍ · ։ ՑՏ · ։ ՑՐ · ։ ՑՑ · ։ ՑՒ · ։ ՑՓ · ։ ՑՔ · ։ ՑՕ · ։ ՑՖ · ։ ՒՌ · ։ ՒՍ · ։ ՒՏ · ։ ՒՐ · ։ ՒՑ · ։ ՒՒ · ։ ՒՓ · ։ ՒՔ · ։ ՒՕ · ։ ՒՖ · ։ ՓՌ · ։ ՓՍ · ։ ՓՏ · ։ ՓՐ · ։ ՓՑ · ։ ՓՒ · ։ ՓՓ · ։ ՓՔ · ։ ՓՕ · ։ ՓՖ · ։ ՔՌ · ։ ՔՍ · ։ ՔՏ · ։ ՔՐ · ։ ՔՑ · ։ ՔՒ · ։ ՔՓ · ։ ՔՔ · ։ ՔՕ · ։ ՔՖ · ։ ՕՌ · ։ ՕՍ · ։ ՕՏ · ։ ՕՐ · ։ ՕՑ · ։ ՕՒ · ։ ՕՓ · ։ ՕՔ · ։ ՕՕ · ։ ՕՖ · ։ ՖՌ · ։ ՖՍ · ։ ՖՏ · ։ ՖՐ · ։ ՖՑ · ։ ՖՒ · ։ ՖՓ · ։ ՖՔ · ։ ՖՕ · ։ ՖՖ ·

Սուրբին պիտի ազատիներ։
21 Մնացորդը՝ Յակոբին մնացորդը
Հզօր Աստուծոյն պիտի դառնայ։
22 Վասն զի՝ ըստ ժողովուրդդ, ով Իսրայէլ,
Թէև ծովու աւազին չափ ըլլայ,
Անոնցմէ մնացորդ մը դարձ պիտի դառնայ։
Նախասահմանեալ աւերումը արդարութեամբ
պիտի յորձակի։
23 Որովհետև զօրաց Եհովայ Տէրը բոլոր երկրին մէջ
Նախասահմանեալ աւերումը ի գործ պիտի
դնէ։
24 Անոր համար զօրաց Եհովայ Տէրը այսպէս
կ՚ըսէ.
Ով Սիօնի մէջ բնակող ժողովուրդս,
Ասորեստանցիէն մի վախնար.
Անիկա քեզ գաւազանով պիտի զարնէ,
Եւ իր ցուպը քու վրադ պիտի վերցնէ՝ Եգիպտացւոց կերպովը։
25 Բայց շատ քիչ ժամանակի մէջ բարկութիւնս
պիտի դադրի,
Ու իմ սրամտութիւնս անոնց կորստեանը պիտի
ըլլայ։
26 Եւ զօրաց Տէրը հանոր վրայ մէկ խարազան
մը պիտի վերցնէ՝
Օրէրի վէմին քովը Մադիամու հարուածին
պէս.
Ու իր գաւազանը ծովուն վրայ պիտի վերցնէ,
Ինչպէս որ Եգիպտոսի մէջ։
27 Եւ պիտի ըլլայ այն օրը որ անոր բեռը քու
կռնակէդ՝
Ու անոր լուծը քու պարանոցէդ պիտի վերնայ.
Եւ լուծը ճարպութենէն պատճառով պիտի
կտրի։
28 Անգէ հասեր է, Մագրոն անցաւ.
Ան իր կառ կարասիքը Մաքմասի մէջ տեղաւորեց։
29 Անցքէն անցան, Գաբայի մէջ ննջեցին երին.
Ռամա վախցաւ, Սաւուղի Գաբաան փախաւ։
30 Ով Գաղղիմի աղջիկը, ձայնդ վերցուր.
Լայիսին լսել տուր, Ով խեղճ Անաթովթ։
31 Մադմենա հեռացաւ,
Գեբիմի բնակիչները փախան։
32 Յակաբին այսօր Նոբի մէջ պիտի կենայ,
Դէպ ի Սիօնի աղջկանը լեռը՝ Երուսաղէմի
բլուրը
Ձեռքը պիտի շարժէ։
33 Ահա զօրաց Տէր Եհովան
Ահաւոր զօրութեամբ գնդակիկ ասեղը պիտի
կոթէ.

Եւ երկարահասակները պիտի կորսուին,
Ու բարձրերը պիտի ցածնան։
34 Եւ Անիկա անտառին խիտ ծառերը երկաթով
պիտի կտրէ.
Ու Լիբանան Հզօրին ձեռքովը պիտի իյնայ։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Ելեւէջ արմատէն ելած ընձիւղի նման պիտի
ծլի, ու Յեսսէի արմատէն ճիւղ մը պիտի
բուսնի։
2 Ու անոր վրայ պիտի հանգչի Տէրոջը Հոգին,
Իմաստութեան ու հանճարի Հոգին,
Խորհուրդի ու զօրութեան Հոգին,
Գիտութեան և Աստուծոյ վախին Հոգին։
3 Ու անիկա Տէրոջը վախովը պիտի շնչուի.
Եւ իր աչքերուն տեսածին համեմատ պիտի
չդատի,
Ու իր ականջներուն լսածին համեմատ պիտի
չյանդիմանի.
4 Հապա աղքատին դատը արդարութեամբ
պիտի տեսնի,
Ու երկրին զրկատածներուն համար իրաւամբ
պիտի յանդիմանի.
Եւ իր բերնին գաւազանովը երկիրը պիտի
զարնի,
Ու իր շրթունքներուն հոգիովը ամբարիշտը
պիտի մեռցնի։
5 Եւ իր մէջքի գօտին արդարութիւն՝
Ու իր երկամասքներուն գօտին հաւատարմութիւն պիտի ըլլայ։
6 Եւ գայլը գառին հետ պիտի բնակի,
Ու ընձը ուլին հետ պիտի պառկի,
Եւ որթը ու առյագ առիւծը և պարարտ ցուլ
մէկտեղ պիտի ըլլան,
Ու պանդ մէկ պզտիկ տղայ մը պիտի քշէ։
7 Եւ կովը արջին հետ պիտի ճարակի,
Անոնց ձագերը մէկտեղ պիտի պառկին,
Եւ առիւծը արջառի պէս յարդ պիտի ուտէ։
8 Ու կաթնկիր տղան իժին ծակին վրայ պիտի
խաղայ,
Եւ կաթէն կտրուածը ձեռքը թաքրին բոյնին
վրայ պիտի դնէ։
9 Անոնք չպիտի չվնասեն ու չապականեն իմ բոլոր սուրբ լեռանս վրայ.
Քանզի երկիրը Տէրոջը գիտութեամբը պիտի
լեցուի,
Ինչպէս որ ջուրերը ծովը կը ծածկեն։

ա Տես գլ. ե. 3։
բ Հռոմ. ը. 27։
գ Գլ. ջ. 13։
դ Գլ. իբ. 22։
ե Գլ. իբ. 22։ Դատ. ը. 27։ Հռոմ. ը. 27։
զ Գլ. ջ. 26։
է Գլ. ժը. 33։
ը Դատ. է. 25։ Գլ. ը. 4։
թ Նե. ժգ. 26։ 27։
ժ Գլ. ժգ. 25։
ի Կամ՝ օձնան
ժա Գլ. ժգ. 33։
ժբ Գլ. ժգ. 34։
ժգ Կամ՝ պատառիկ առ. ով Ամոս. ը. 12։
ժդ Ես. խ. 18։
ժե Գլ. ը. 18։
ժզ Գլ. ը. 1։
ժէ Գլ. ժ. 22։
ժը Գլ. ժգ. 2։
ժթ Տես Ամոս. բ. 9։
ի Գլ. կա. 1։ Մատ. գ. 16։ Յովհ. ա. 32։ 33։ գ. 34։
ի Կամ՝ ուրախանայ։
իա Բէր. հա. ասնի։
իբ Ած. հը. 8։ 4։
իգ Յայտ. ժբ. 11։
իդ Յայտ. գ. 8։ Մատ. ը. 12։
իե Գլ. կ. 22։ Եբ. ժա. 15։
իզ Ես. ե. 8։ Յայտ. ա. 16։ բ. 16։ ժբ. 15։
իէ Տես Եփես. գ. 14։
իը Գլ. կե. 22։ Եբ. ժա. 15։ իգ. 22։ Յեր. իգ. 3։ Ես. ժգ. 6։ Յայտ. ե. 22։ Գլ. բ. 4։ իէ. 2։
իթ Ես. բ. 14։

10 Եւ [1]յան օրը [2]Յեսսէին մկ արմատը պիտի
ըլլայ,
Որ պիտի կայնի ժողովրդոց դրօշակ ըլլալու
համար.
[3]Զանիկա ազգերը պիտի փնտռեն,
Ու [4]հանոր հանգիստը փառաւոր պիտի ըլլայ.
11 Եւ ան օրը պիտի ըլլայ որ
Տէրը նորէն իր ձեռքը պիտի երկընցընէ,
Որ [5]Աստրեատանէն, եգիպտոսէն, Պաթու-
բեսէն, [6]Եթէովպիայէն,
Եղամէն, Սինաարէն, Եմաթէն
Ու ծովու կղզիներէն իրեն առնէ
Իր ժողովուրդին մնացած մնացորդը.
12 Եւ ազգերուն դրօշակ պիտի վերցընէ,
Ու Իսրայէլին աքսորուածները պիտի ժողվէ.
Ու երկրին չորս անկիւններէն
Յուդային [7]ցրուածները պիտի ժողվէ.
13 Ու [8]Եփրեմին նախանձը պիտի վերնայ,
Եւ Յուդայի [9]Հակառնեղինները պիտի կորսուին.
Եփրեմ պիտի չնախանձի Յուդային,
Ու Յուդա պիտի չնեղէ Եփրեմը.
14 Հապա անոնք դէպ ի արեւմուտք փղշտացւոց
[10]ուսերուն վրայ պիտի թռչին,
Ո՛ր միասին արեւելքի բնակիչները պիտի կո-
զոպտեն.
[11]Եդովմի և Մոաբի վրայ ձեռքերնին պիտի
երկընցընեն,
Ու Ամմոնի որդիքը անոնց հպատակ պիտի հնազանդին.
15 Եւ Տէրը եգիպտոսի [12]ծովին լեզուն պիտի
[13]կործանէ.
Ու իր հովին սաստիկ զօրութեամբը ձեռքը
գետին վրայ պիտի երերցընէ,
Ու զանիկա եօթը ձորի [14]բաժնել պիտի զարնէ,
[15]Ինչպէս որ մարդ կօխիներով քալուի.
16 Եւ իր ժողովուրդին մնացած մնացորդին հա-
մար
[16]Բանուկ ճամբայ մը պիտի ըլլայ Աստրեատանէն,
[17]Ինչպէս որ եղաւ Իսրայէլին
Ան օրը՝ որ եգիպտոսի երկրէն ելան։

ԳԼ. ԺԲ

1–6 Հաւատացեալներուն ուրախութեան շնորհակալութիւնը Աստծոյ պշրմութիւններուն համար։

1 Եւ [1]ան օրը պիտի ըսես,
Ով Տէր, քեզ պիտի օրհնեմ,
Որ [2]Ինծի բարկացած եիր,
Սակայն բարկութիւնդ [3]Ինծմէ դարձաւ,
Եւ զիս մխիթարեցիր։
2 Ահա իմ փրկութիւնս Աստուած է.

[1] Գլ. բ. 11։ [2] Հմմ. Ա Թագ. ժբ. 13։ [3] Հմմ. ժբ. 10։ [4] Հմմ. ժբ. 10։ [5] Իսա. բ. 1։ Հմմ. Ա Մնաց. ա. 11։ [6] Դան. ժ. 41։ [7] Գլ. կ. 14։ [8] Զաք. ժ. 10։ [9] Ծննդ. կ. 35։ Ծննդ. ժ. 1։ [10] Գլ. իբ. 16, 17։ [11] Գլ. ժբ. 23։ [12] Եր. ժբ. 22։ Գլ. նա. 10։ կդ. 12, 13։ [13] Կամ՝ կոչնեցնելու։ [14] Գլ. բ. 11։ [15] Եզ. ժ. 1։ Սոպ. ժբ. 14։ [16] Գլ. ժ. 29։ Գլ. ի. 27։ [17] Ելք. ժդ. 29։

3 Եւ ուրախութեամբ պիտի քաշէք
Փրկութեան աղբիւրներէն։
4 Ու ան օրը պիտի ըսէք,
[1]Գոհացէք Տէրոջմէ, անոր անունը կանչե-
ցէք,
[2]Անոր գործքերը ազգերուն մէջ պատմեցէք,
Ծիլեցէք որ [3]անոր անունը բարձր է։
5 [4]Տէրոջը սազմանք,
Վասն զի անիկա մեծամեծ բաներ բրաւ.
Ասիկա բոլոր երկրի մէջ դիտցուած է։
6 Ով [5]Սիոնի բնակիչներ, աղաղակեցէք ու
ցնծացէք,
Քանզի ձեր մէջը [6]Իսրայէլին Սուրբը մեծ է։

ԳԼ. ԺԳ

1 Ասուրի իր բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ կը յայտնէ։ 6 Մարդ ինքզինքը Բաբիլոնը կործանելու կը տրամադրէ։ 19 Բաբիլոնի ահռելութիւնը։

1 [1]Բաբիլոնի պատգամը որ Ամովսի որդւոյն
Եսայիային յայտնուեցաւ։
2 Մերկ [2]լեռանը վրայ դրօշակ անկեցէք,
Անոնց ձայն վերցուցէք,
[3]Ձեռքով նշան բրէք, որ իշխաններուն դռ-
ները դան։
3 Իմ [4]օրհնածներուս հրամայեր եմ.
Իմ [5]զօրաւորներս՝ իմ փառքիս համար ու-
րախացողները
Իմ բարկութիւնս [6]ի գործ դնելու կանչեցի։
4 Լեռներուն վրայ բազմութեան մը ձայն կայ
Մեծ ժողովուրդի մը նման պէս.
Միասին ժողովուած ազգերուն թագաւոր-
թեանցը ամբոխին ձայնը կայ.
Զօրաց Տէրը պատերազմի հաւաքը զօրքերը
աչքի կ'անցընէ։
5 Հեռաւոր երկրէ՝ երկնից ծայրէն
Տէրը ու անոր բարկութեանը գործիքները
Բոլոր երկիրը աւերելու կու գան։
6 Ողբացէք, վասն զի [7]Տէրոջը օրը մօտ է.
[8]Անկա Ամենակարողէն նման աւերման պէս
կու գայ։
7 Անոր համար ամէն ձեռքերը պիտի թուլնան.
Ու ամէն մարդուն սիրտը պիտի հալի.
8 Եւ անոնք պիտի սոսկան.
Նեղութիւն ու անձկութիւն պիտի տիրէ անոնց.
[9]Ծննդական կնոջ պէս ցաւ պիտի քաշեն.

[1] Սոփ. ժ. 9։ Սոպ. ժբ. 14։ [2] Գլ. խ. 1։ Եր. ա. 15։ [3] Գլ. խ. 1։ Եր. ա. 15։ [4] Սոպ. ժբ. 14։ [5] Սոպ. կ. 28։ գբ. 1։ Գլ. ծդ. 1։ Սոպ. ժ. 14։ [6] Սոպ. հա. 22։ ձԲ. [7] Գլ. ժԲ. 23։ [8] Գլ. ժ. 28։ [9] Եր. ա. 15։ Գլ. խ. 1։ Եր. ա. 15։ Գլ. խ. 1։ Եր. ա. 15։ Գլ. խ. 1։

Աչքն մարդ իր ընկերին վրայ պիտի նայի --
ապչի ։
Անոնց երեսները բոցագոյն պիտի ըլլան ։

9 [1]Ահա Տէրոջը օրը կու գայ
Անգթութեամբ , սրտմտութեամբ և սաստիկ
բարկութեամբ ,
Որ երկիրը աւերակ դարձընէ ,
Ու անոր [2]մեղաւորները անկէ բնաջինջ ընէ ։
10 Վասն զի երկնից աստղերը ու անոնց համան-
տեղութիւնները
Իրենց լոյսը պիտի չտան ։
[3]Արեգը իր ելած պահուն պիտի խաւարի ,
Եւ լուսինը իր լոյսը պիտի չտայ ։
11 Ու ես պիտի պատժեմ աշխարհը ի չարու-
թեանը համար ,
Եւ ամբարիշտները՝ իրենց անօրէնութեանը
համար ։
Ու [4]հպարտներուն ամբարտաւանութիւնը պի-
տի դադրեցնեմ ,
Եւ բռնաւորներուն դոռոզութիւնը պիտի
ցածցընեմ ։
12 Մարդը զուտ ոսկիէն՝
Ու ոփիրի ոսկիէն պատուական պիտի ընեմ ։
13 [5]Ուստի պիտի սարսեմ երկինքը ,
Ու երկիրը իր տեղէն պիտի սասանի
Զօրաց Տէրոջը սրտմտութեամբը՝
[6]Անոր սաստիկ բարկութեանը օրը ։
14 Եւ [7]Բ-ԲԻԼԷ-ԻՆ հալածուած այծեմման
պէս պիտի ըլլան ,
Ու [8]ոչխարներու պէս՝ որ ոչ-ոք ժողվող
մը չկայ ։
[9]Անոնց ամէն մէկը իր ժողովուրդին պիտի
դառնայ ,
Եւ ամէն մարդ իր երկիրը պիտի փախչի ։
15 Ով որ գտնուի՝ պիտի խոցուի ,
Եւ ով որ բռնուի՝ սրով պիտի իյնայ ։
16 [10]Եւ անոնց տղաքը աչքերնուն առջին գետինը
պիտի զարնուին ,
Անոնց տուները պիտի կողոպտուին ,
Եւ անոնց կիներուն պիտի պղծուին ։

17 [11]Ահա անոնց վրայ Մարաց -ներ պիտի յա-
րուցանեմ ,
Որ անոնք արծաթը բանի տեղ չունենալ դնեն ,
Ու ոսկիէն չեն ախորժիր ։
18 Ա-նոց աղեղները երիտասարդները պիտի խոցեն ,
Ու անոնք որովայնի պատուին գթութիւն պի-
տի չունեն ,
Եւ անոնց աչքը պիտի չխնայէ տղաքներուն ։
19 Ու [12]թագաւորութիւններուն փառքը
Եւ [13]քաղդէացւոց փառաւորութեանը պար-
ծանքը եղող [14]Բաբիլոնը
Ս-ԴՈ-ՒՀՈ-Յ պիտի ըլլայ ,
Ինչպէս որ Աստուած [15]Սոդոմը ու Գոմորը կոր-
ծանեց ։
20 [16]Հոն յաւիտեան բնակութիւն պիտի չըլլայ ,
Եւ ազգէ ազգ մարդ պիտի չբնակի ։
Ու հոն Արաբացին վրան պիտի չկանգնէ ,
Եւ հովիւները հոնտեղ հօտ հոն պիտի չպառկե-
ցընեն ։
21 [17]Հապա հոն [18]վայրենի կատուներ պիտի պառ-
կին ,
Ու անոնց տուները ոռնացող անասուններով
պիտի լեցուին ։
Եւ հոն ջայլամներ պիտի բնակին ,
Ու հոն այծամորդներ պիտի կաքաւեն ։
22 Եւ անոր պալատներուն մէջ բորենիներ՝
Ու զբօսանաց տուներուն մէջ ճագարներ պի-
տի կանչուրտան ։
Եւ անոր [19]ժամանակը հասնելու վրայ է ,
Ու անոր օրերը ալ պիտի չերկրնան ։

ԳԼ · ԺԴ

1 Ընտրեալներուն պզտրմեամբ Իսրայէլին գերեզմանքին-
նը ։ 4 անդց Բաբիլոնի վրայ երգելու յաղթութեան երգը ։
24 Աստուծոյ խորհուրդը Եսայեասի դէմ ։ 28 և անոր տա-
րեթիւը Փղշտացւոց դէմ ։

1 Վասն զի Տէրը [1]պիտի ողորմի Յակոբին ,
Եւ Իսրայէլը նորէն [2]պիտի ընտրէ ,
Ու զանոնք իրենց երկրին վրայ պիտի հան-
դգստացընէ ։
Եւ [3]օտարազգիներ պիտի միանան անոնց ,
Ու Յակոբին տանը յարին ։
2 Եւ ժողովուրդները զանոնք պիտի առնեն ու
[4]իրենց տեղը պիտի տանին ։
Ու Իսրայէլի տուները պիտի ժառանգ զանոնք
Տէրոջը երկրին վրայ՝
Իբրև ծառաներ ու աղախիններ ։
Եւ անոնք իրենց գերիվարները դերի պիտի
առնեն ,
[5]Ու իրենց բռնաւիրան ընեղնելուն վրայ պի-
տի տիրեն ։

3 Եւ պիտի ըլլայ որ երբոր Տէրը քեզ հան-
դստացընէ քու ալխատանքէդ , տանջան-
քէդ ու քու վրադ դրուած ծանր ծառայու-
[6]թենէն , Բաբիլոնի թագաւորին համար ա-
ռածակը դրուցես ու ըսես ,
Ի՞նչպէս դադրեցաւ բռնաւիրն ընդդէմ ։
Ի՞նչպէս դադրեցաւ հարկապահանջ [7]ըլլալ ։

[1] Մ-ղ · գ · 1 ։
[2] Մ-ղ · ձգ · 33 · Ա-
ռակ · բ · 33 ։
[3] Գլ · խգ · 31 · 33 ։
Երեմ · լբ · 7 · Ե-
զեկ · լբ · 7 · Ե-
զեկ · բ · 31 · գ · 15 ·
Մատ · խգ · 29 ·
Մարկ · ժգ · 24 ·
Ղուկ · խա · 21 ·
[4] Գլ · բ · 17 ։
[5] Անգ · բ · 6 ։
[6] Մ-ղ · ձգ · 5 · Ցեփ ·
ա · 18 ։
[7] Երեմ · ծ · 16 · ծա ·
· 9 ։
[8] Մ-ղ · ձգ · 9 · Նաա-
ղ · 10 · Զաք · ժգ ·
8 ։
[9] Գլ · խա · 5 · Երեմ ·
ծա · 16 · 28 · Դան ·
ը · 28 · 31 ։
[10] Գլ · ժգ · 6 · 22 ։
[11] Դան · ժբ · 24 · 25 ։
[12] Օր · խթ · 23 · Ե-
րեմ · խթ · 18 · ծ ·
40 ։
[13] Երեմ · ծ · 3 · 29 ։
[14] Գլ · ιգ · 11—13 ։
[15] Ցաւ · ժբ · 8 ։
[16] Ես · ժբ · 24 · 25 ։
[17] Ծն · ժբ · 24 · 25 ։
[18] Կ-ի անապատի գա-
զաններ
[19] Երեմ · ծա · 33 ։
—
[1] Մ-ղ · ձբ · 13 ։
[2] Զաք · ա · 17 · բ ·
12 ։
[3] Գլ · կ · 4 · 5 · 10 ·
Եփես · բ · 12 · 13 ·
Ես ։
[4] Գլ · խթ · 22 · կ ·
8 · կգ · 20 ։
[5] Գլ · կ · 14 ։
[6] Գլ · ժգ · 19 · Եր-
բ · 6 · Ցաւ · ժբ ·
16 ։

5 Ցերը Խամբարիշտներուն գաւազանը
ու իշխողներուն ցուպը կտրեց ։
6 Սրտմտութեամբ և անդադար հարուածով
ազգերը զարնողը՝
եւ բարկութեամբ ժողովրդներուն վրայ
իշխողը
Հնձ կը հալածուի , ու արգիլող մը չկայ ։
7 Բոլոր երկիրը հանգստացաւ — հանգստա-
ցաւ ,
եւ ցնծութեան ձայներ կը հանեն ։
8 Նաև Եղեմայրերը — Լիբանանի եղևիններըդ
Քեզի համար կ'ուրախանան — կ'ըսեն ,
քանի որ դուն պառկեր ես՝
Մեր վրայ ելլող չեղաւ ։
9 Դժոխքը վարէն քեզի համար գրգռեցաւ ,
ու քա գալուստդ դիմաւորէ ։
Քեզի համար արթնցուց մեռելները՝
երկրիս բոլոր իշխանները ,
Բոլոր ազգերուն թագաւորները
իրենց աթոռներէն վերցուց ։
10 Անոնք ամէնը պատասխան կու տան ու
քեզի կ'ըսեն ,
Մի՛թէ դուն ալ մեզի պէս տկարացար
ո՞- մեզի նմանեցար ։
11 Քա փառքդ և սաղմոսներուդ ձայները գե-
րեզմանը իջան ։
Քա տակդ զեռուններ տարածուեցան ,
ու որդերը քեզ կը ծածկեն ։
12 Ով առաւուտուն ծագող Աղուսեակ ,
Ի՞նչպէս երկինքէն ինկար
ո՞- մինչև գետինը կոծանեցար ,
Դուն որ ազգերը նկուն կ'ընէիր ։
13 Դուն սրտիդ մէջ ըսած էիր ,
Երկինքը ելլեմ
Ո՞- իմ աթոռս Աստուծոյ աստղերէն վեր
բարձրացընեմ ։
եւ ժողովքի լեռը՝ Հիւսիսի ծովերը բե-
նակեմ ։
14 Ամպերու բարձրութիւններուն վրայ ել-
լեմ ,
Բարձրելոյն նմանիմ ։
15 Բայց — ո՞- ժոխքը կ'իջնես՝ գուբին խո-
րունկ տեղերուքը ։
16 Քեզ տեսնողները քա վրադ պիտի զար-
մանան ,
ու քեզի նայելով ըսեն ,
Ա՛ն ան մարդն է որ երկիրը կը սարսէր ,
Թագաւորութիւնները կը դողացընէր ։
17 Աշխարհս անապատ կը դարձընէր ,
եւ անոր քաղաքները աւերակ կ'ընէր ,
ո՞- իր գերիները տուներնին չէր խրկեր ։
18 Ազգերուն բոլոր թագաւորները

Ամէն մէկը պատուով իր տանը մէջ կը պառկի ։
19 Բայց դուն գարշելի ընձիւղի մը պէս ,
Դուրս քարերուն մէջը իյնող
Սրով խոցոտած մեռելներուն հանդերձին պէս ,
Ոտքի տակ կոխուած դիակի պէս
Քու գերեզմանէդ դուրս նետուեցար ։
20 Դուն թաղումով անոնց հետ չես միանար ,
Քանզի քա երկիրդ ապականեցիր ։
ո՞- ժողովրդդ սպաննեցիր ։
Չարերուն սերունդը յաւիտեան պիտի
չյիշուի ։
21 Պատրաստեցէք անոր որ-
զոցը՝
Իրենց հայրերուն անօրէնութեանը հա-
մար ,
Որ չելլեն ու երկիրը չժառանգեն ,
եւ աշխարհս երեսը Թշնամիներով չլ-
ցընեն ։
22 Քանզի զօրաց Տէրը կ'ըսէ որ
Անոնց վրայ պիտի ելլեմ ,
եւ Բաբիլոնի հանուր ու Յաջորդը
եւ Զաւակը ու սերունդը պիտի կտրեմ՝
կ'ըսէ Տէրը ։
23 եւ Զանիկա ոզնիներուն ժառանգութիւն
ու Ջուրի լճակներ պիտի ընեմ ։
եւ կորստեան աւելով պիտի աւլեմ զանիկա՝
կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։
24 Զօրաց Տէրը երդում ըրաւ ու ըսաւ ,
Ինչպէս որ խորհեցայ՝ անշուշտ անանկ պիտի
ըլլայ ,
ու ինչ որ որոշեցի՝ ան պիտի կատարուի ։
25 Որ Ասորեստանցին իմ երկրիս մէջ պիտի կոտ-
րեմ ,
ու զանիկա լեռներուս վրայ պիտի կոխկռտ-
ամ ։
Նէ անոր լուծը անոնց վրայէն պիտի վերնայ ,
ու անոր բեռը անոնց ուսէն պիտի վերնայ ։
26 Բոլոր երկրիս համար որոշուած նախատա-
ճնութիւնը ասիկա է ։
ու ամէն ազգերուն վրայ երկրնցած ձեռքը
ասիկա է ։
27 Վասն զի զօրաց Տէրը նախատաճնեց ,
եւ ո՞վ կրնայ ետին խոտանել ։
ու անոր ձեռքը երկրնցած է ,
եւ ո՞վ կրնայ զանիկա ետ դարձընել ։
28 Ա՛քսակ թագաւորին մեռած տարին ասա
պատգամը եղաւ ։
29 Ով բոլոր փղշտացւոց երկիր ,

Վրէզ զարնողին գաւազանը կոտրելուն համար մի ուրախանար ,
քանզի օձին արմատէն քարը պիտի ելլէ ,
ու անոր պտուղը կիզող թևաւոր օձ պիտի ըլլայ ։
30 Եւ աղքատներուն անդրանիկները պիտի կերակրին ,
ու չքաւորները ապահովութեամբ պիտի պառկին ։
Եւ քու արմատդ սովով պիտի կորսնցընեմ ,
ու անիկա քու մնացորդդ պիտի մեռցընէ ։
31 Ողբա , ով դուռն , ազազակէ , ով քաղաք ։
Դուն , ով բոլոր փղշտացւոց երկիր , տակնուվրայ պիտի ըլլաս ։
Քանզի հիւսիսէն մէկ ծուխ մը կու գայ ,
ու անոր զօրքերէն ասպանդական մը պիտի չըլլայ ։
32 Եւ ազգաց դեսպաններուն ի՞նչ պատասխան պիտի տրուի ։
Թէ Տէրը Սիօնին հիմնադրեց ,
ու անոր ժողովրդին աղքատները հոն պիտի ապաստանին ։

ԳԼ · ԺԵ

1–9 Մոաբին ողջոյն վիճակը ։

1 Մոաբի պատգամը ։
Ցիրաւ Մոաբին Ար ւոչնչ գիշերով կոխուեցաւ — կործանեցաւ ։
Ցիրաւ Մոաբին Կիր ւոչնչ գիշերով կոխուեցաւ — կործանեցաւ ։
2 Աննիկա տաճարը ու Դիբոն
եւ բարձր տեղերը ելան լալու համար ։
Նաբաւի ու Մեդաբայի վրայ Մոաբ պիտի ողբայ ։
Անոր ամէն գլուխները կնոտակ պիտի ըլլայ ,
ամէն մօրուք պիտի կտրուի ։
3 Անոր փողոցներուն մէջ քուրձ պիտի հագնին ,
անոր տանիքներուն վրայ ու հրապարակներուն մէջ
ամէնքը պիտի ողբան ու լան ։
4 Հեշբոն ու Եղէալէ պիտի ազազակեն ,
անոնց ձայնը մինչև Յահաս պիտի լսուի ։
Անոր հետեւ Մոաբին ապառազէնները պիտի կանչուրտանին ,
իրենց հոգին պիտի ձանձրանան ։
5 Իմ սիրտս Մոաբի համար պիտի ազազակէ ,
անոր փախստականները Սողէր տարեկան երինէի պէս պիտի լինին ։
Քանզի Լուհիթի զառիվերը լալով պիտի ելլեն ,
վասն զի Որոնայիմի ճամբան կոտրածի ազազակ պիտի հանեն ։
6 Քանզի Նեմրիմի ջուրերը կ'աւերուին ,
քանզի խոտը կը չորնայ , կանանչ խոտը կը հատնի ,
ոչ-կանանչէն չմնաց ։
7 Անոր հետեւ իրենց ստացած հարստութիւնը ,
ու բոլոր պահածնին ուռիներուն ձորը պիտի տանին ։
8 Քանզի Մոաբին սահմանը ազազակ չրջապատեց ։
Անոր ողբը մինչև Եգլայիմ ,
անոր ողբը մինչև Բերելիմ հասաւ ։
9 Քանզի Դիմոնի ջուրերը արիւնով պիտի լեցուին ։
Քանզի Դիմոնի վրայ աւելի չուէ՝
ոչ-Մոաբէն ազատուածներուն վրայ
ու երկրին մնացորդին վրայ առիւծներ պիտի խրկեմ ։

ԳԼ · ԺԶ

1 Մոտքարին կը յորդորէ Մոաբացիները որ Սիոնի թագուհուն հնազանդին · 6 անոնց ամբարտաւանութեանը համար · 9 անոնց վրայ կ'ողբայ · 12 անոնց վրայ հառաչել գաղտնաբար կ'իմացնէ ։

1 Ուղարկեցէք գառը երկրի տիրոջին ,
Սելէմէն անապատի ճամբայով Սիոնի աղջկան լեռը ։
2 Ու Մոաբին աղջիկները Առնոնի անցքերուն քովը՝
Բոյնէն վռնդուած թափառական թռչունի պէս պիտի ըլլան ։
3 Խորհուրդ տուր , գաղտնաստան ըրէ ·
քու հովանիդ կէս օրուան տակը գիշերի պէս դիր ,
Ազատուածները պահէ — փախստականները ձեռք մի տար ։
4 Իմ ազատուածներս թող քու քովդ պանդուխի պէս բնակին , ով Մոաբ ·
Դուն անոնց ծածկոյթ եղիր կործանողին երեսէն ։
Քանզի բռնաւոր չմնաց , աւերը պակսեցաւ ,
եւ կոխոտիչները երկրին վրայէն վերցան ։
5 Ու Թախտը ողորմութեամբ պիտի հաստատուի ։
Եւ անոր վրայ՝ Դաւիթի խորանին մէջ
Դատաւոր մը պիտի նստի՝ հնչմնասիրութեամբ ,
Որ իրաւունքը պիտի փնտռէ ,
ու արդարութիւնը շուտով՝ի գործ պիտի դնէ ։
6 Մոաբին ամբարտաւանութիւնը լսեցինք ,
Անիկա խիստ ամբարտաւան է ·

Անոր գոռոզութիւնը , ամբարտաւանութիւնը
ու սրտմտութիւնը ընչաց ,
Անոր ստոյգ խօսքերը պարապ են ։
7 Ա՛ւ պատճառով Մովաբ Մովաբին համար
պիտի ողբայ ,
Ամէն մէկը պիտի ողբայ ։
Կիր-Հարէսեթին հիմնացը համար պիտի հե-
ծէք ։
Անոնք յիրաւի կործանուած են ։
8 Հեշբոնի եսերնին դաշտերը նուազեցան ։
Ազգաց իշխանները Սիբմայի որթին պինա
պատուական ճիւղերը կոտրեցին ,
Որոնք մինչև Յազեր հասեր էին , անապատը
չրջապատեր էին ։
Անոր շառաւիղները երկննալով՝ ծովէն ան-
ցեր էին ։
9 Ասոր համար Սիբմայի որթին վրայ Յազե-
րի յացովը պիտի լամ ։
Քեզ աչքիս արցունքովս պիտի ոռոգեմ , Հես-
բոն եւ Եղեալէ ։
Վասն զի ամառնային պտուղիդ և հունձքիդ
համար եղած աղաղակը դադրեցաւ ։
10 Եւ պտղաբեր արտերէն ցնծութիւնը ու
ցնծութիւնը պիտի վերնայ ։
Ու այգիներու մէջ երգով և ցնծութեամբ ձայն
պիտի չլսուի ։
Հնձանի մէջ՝ ալ գինի պիտի չկոխեն ։
Ասոնց աղաղակը վերջացուցի ։
11 Ա՛ւ պատճառաւ կամ աղիքս Մովաբի համար ,
Ու փորս Կիր-Հարէսեթի համար քնարի պէս
ձայն պիտի ասյ ։
12 Անտաներ պիտի երեւնայ՝
Թէ ինչպէս Մովաբ իր բարձր տեղը նեղուէ
պիտի յոգնի ,
Ու իր սրբարանը պիտի մտնէ ազօթք ընելու
համար ,
Բայց օգուտ մը պիտի չըլլայ ։
13 Ա՛ւ է այն խօսքը որ Տէրը Հշաւոնցւոյ Մո-
14 վաբին համար խօսեր է ։ Բայց հիմա Տէրը
խօսեցաւ ու ըսաւ ,
Երեք տարուան մէջ՝ Հվարձկանի տարիներուն
պէս
Մովաբին փառքը պիտի անարգուի
Ան բոլոր մեծ բազմութիւնովը ,
Ու մնացորդը խիստ քիչուոր — տկար պիտի
ըլլայ ։

ԳԼ · ԺԵ

1 Դամասկոսի պատգամը ։
Ահա Դամասկոս քաղաք ըլլալէն պիտի վեր-
նայ ,
Ու աւերակի չեղջ մը պիտի ըլլայ ։
2 Արոերի քաղաքները պիտի թողուին ,
Հօտերու ֆոխնէ պիտի ըլլան ,
Որ անոնք պառկին , ու Հվախցընող չըլլայ ։
3 ՀՈւ Եփրեմէն պարիսպը պիտի վերնայ ,
Եւ Դամասկոսէն ու Ասորւոց մնացորդէն՝
Թագաւորութիւնը ։
Անոնք Իսրայէլի որդւոցը փառքին պէս պի-
տի ըլլան՝
Կ'ըսէ զօրաց Տէրը ։
4 Եւ ան օրը Յակոբին փառքը պիտի պակսի ,
Ու անոր մսրմնջուն Հպիրութիւնը պիտի նի-
հարանայ ։
5 ՀԵւ այնպէս պիտի ըլլայ , ինչպէս որ հնձողը
երբոր ցորեն կը հնձէ ,
Թևին վրայ հասկերը կը ժողվէ ։
Ու Ռափայիմոյ հովիտը հասկեր քաղցրին պէս
պիտի ըլլայ ։
6 ՀՈւ ինչպէս որ ձիթհնձին կը թօթվեն ,
Ո՞ր բարձր ոստին ծայրը երկու երեք հատ՝
Եւ խիտ պտղաբեր ոստին վրայ չորս հինգ
հատ կը մնայ ,
Անոր վրայ ալ դէպ ճիւղը պիտի մնան՝
Կ'ըսէ Իսրայէլին Տէր Աստուածը ։
7 Ան օրը մարդ Հիր Արարիչին պիտի նայի ,
Ու իր աչքերը Իսրայէլի Սուրբը պիտի դիտեն ։
8 Եւ իր ձեռքերուն գործը եղող սեպհականներուն
պիտի չնայի ,
Ու իր մատներուն չհնածը ,
Թէ Աստարովթի կուռքերը
Եւ թէ արեգական կուռքերը պիտի չդիտէ ։
9 Ան օրը անոր ամուր քաղաքները՝
Իսրայէլի որդւոցը երեսէն ձգուած
Անպիտան Թուփերու և բարձր ոստերու պի-
տի նմանին ,
Ու աւերակ պիտի ըլլան ։
10 Որովհետև դուն քու Փրկութեանդ Աստուա-
ծը մոռցար ,
Եւ քու զօրութեանդ վէմը չյիշեցիր ,
Անոր համար հաճելի տունկեր պիտի տնկես ,
Եւ օտար Հբոյս բոյսեր տունկեր պիտի տնկես ։
11 Տնկածդ ցորկը պիտի աճեցընես ,
Ու ցանածդ առաւօտուն պիտի բուսցընես ,
Բայց բերքին օրը հունձքը պիտի պակսի ,
Եւ առաջիկ տրտմութիւն պիտի ըլլայ ։
12 Վա՛յ չատ ժողովրդոց բազմութեանը՝
Որ Հծովու ձայնին պէս կը գոռան ,
Ու ժողովուրդներուն ազմուկին՝

1 Ա՛ւրուց և Իսրայէլի ազատնակք Հ'ըլլայ · 6 Միայն մէկ մնացորդը կատարելութիւնը պիտի ձգի · 9 Իսկ մնացեալները ամբարտաւանութեանը համար · 12 Իսրայէլի թշնամիներուն թշուառութիւնը ։

ե Գէ · իբ · 15 ·
Երեմ · իբ · 38 ·
թ Թագ · գ · 23 ·
ժ Կամ վազացած
ի Գէ · իդ · 7 ·
ա Գէ · իդ · 8 · Երեմ · իբ · 35 ·
բ Գէ · իդ · 9 ·
գ Գէ · իդ · 38 · Երեմ · իբ · 38 ·
դ Գէ · ժե · 4 ·
զ Գէ · իդ · 8 · Երեմ · իբ · 35 ·
է Գէ · ժե · 4 ·
ը Եզր · ան տանձն
թ Գէ · խ · 10 ·
—
ժ Երեմ · խթ · 23 · Ամբ · ա · 3 · Զաք
ի Գէ · ժ · 1 · Ես · գ · Ցնծութիւն ժէ · 9 ·
ա Երեմ · ծա · 33 ·
բ Գէ · իդ · 6 · 10 · ը · 8 ·
գ Գէ · ժ · 16 ·
դ Երեմ · ծա · 33 ·
ե Գէ · իդ · 13 ·
զ Մաղ · կը · 10 ·
է Սոփ · կը · 10 ·
ը Երեմ · ց · 23 ·

Որ սասակ չարերու ձայնին պէս կը գոչեն։
13 Ժողովրդները շատ չարերու ձայնին պէս
կը գոչեն.
Բայց Ա----ծ զանոնք պիտի յանդիմանէ,
Եւ հեռու պիտի փախչին.
Ու լեռներուն վրայի մշեղին պէս հովին ևբևլէն՝
Եւ մրրիկին առջևէն գլորուած ։-ի պէս պիտի հալածուին։
14 Ու իրիկուան ատեն ահա խռովութիւն պիտի ։-։
Եւ առաւօտ չեղած բնաջինջ պիտի ըլլան.
Մեր յափշտակիչներուն բաժինը
Ու մեր գողապուհներուն վիճակըասիկա է։

ԳԼ. ԺՐ

1 Մարգարէն կը յայտնէ Բն Ա----ած իր ժողովուրդին ինամք տանելով՝ Եգիպտոսցիները պիտի կործանէ։ 7 և Բն ա պատճառով եկեղեցին պիտի ուժի։

1 Ով եգիպտացւոց գետերուն անդին կողմը եղող
թևերով ։ողանաւոր երկիր,
2 Որ ծովէն պատուիրակներով
Ջուրի երեսին վրայէն գնապաններ կը խրկէ,
Ով արագընթաց գնապաններ, գացէք
Երկայնահասակ ու լերկ ազգին,
Սկիզբէն մինչև հիմա ահեղ ժողովուրդին,
Խիստ զօրաւոր ու ոչնչ կոխկրտուող ազգին,
Որուն երկիրը գետերը կը կտրեն։
3 Ով աշխարհիս բոլոր բնակիչներդ,
Ու երկրի վրայ բնակողներ,
Երբոր լեռները դրօշակ կանգնուի՝ նայեցէք,
Ու երբոր փող հնչուի՝ լսեցէք։
4 Քանզի Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ.
Ես հանգիստ պիտի ըլլամ, ու իմ բնակարանէս պիտի նայիմ՝
Խոտի վրայի պայծառ տաքութեանը պէս,
Ու հնձոց տաքութեանը մէջ ցօղագին ամպի պէս։
5 Քանզի հունձքի ժամանակէն առաջ
Երբոր բնձիւղը կը մեծնայ,
Ու ծաղիկը ազօս ըլլալով հասնելու վրայ է,
Անիկա ճիւղերը յօսացով պիտի կտրէ,
Եւ ատերը պիտի փրցնէ նետէ։
6 Անոնք մէկտեղ լեռնոց թռչուններուն
Ու երկրի գազաններուն պիտի թողուին.
Եւ թռչունները ամառը անոնց վրայ պիտի անցընեն,
Ու երկրի ամէն գազանները ձմեռը անոնց վրայ պիտի անցընեն։
7 Ան ժամանակը զօրաց Տէրոջը՝
Երկայնահասակ ու լերկ ժողովուրդէն
Եւ սկիզբէն մինչև հիմա ահեղ ժողովուրդէն՝
Խիստ զօրաւոր ու ոչնչ կոխկրտուող ազգէն՝
Որուն երկիրը գետերը կը կտրեն,
Զօրաց Տէրոջը անուանը տեղը՝
Սիօն լեռը ընծայ պիտի բերուի։

ԳԼ. ԺԹ

1 Եգիպտոսին խռովութիւնը. 11 մեծ իշխաններուն յիմարութիւնը։ 18 Եգիպտոս կը կանչուի Սեդեկիայի շրջանը։ 23 Եգիպտոսի, Ասորեստանի և Իսրայելի միաբանութիւնը։

1 Եգիպտոսին պատգամը։
Ահա Տէրը թևիևընթաց ամպի վրայ հեծեր է,
Ու եգիպտոս պիտի մտնէ.
Եւ անոր երեսէն Եգիպտոսի կուռքերը պիտի շարժին,
Ու եգիպտոսի սիրտը իր ներսի դին պիտի հալի։
2 Ես եգիպտացիները պիտի ||դրգռեմ եգիպտացիներուն վրայ.
Ու ամէն մէկը իր եղբօրը հետ՝ և ամէն մէկը իր ընկերին հետ՝
Քաղաք քաղաքի հետ՝ -- թագաւորութիւն թագաւորութեան հետ
Գաւեթագմ պիտի ընէ։
3 Ու եգիպտոսի ոգին իր ներսի դին պիտի պակսի,
Եւ անոր խորհուրդը պիտի ցրուեմ.
Ու անոնք կուռքերուն, կախարդներուն,
Վհուկներուն ու նշանագէտներուն պիտի հարցընեն։
4 Ու եգիպտացիները չխաուսփրտ տիրոջ մը ձեռքը պիտի մատնեմ,
Եւ անոնց վրայ մէկ անգութ թագաւոր մը պիտի տիրէ՝
Ամբակ զօրաց Եհովայ Տէրը։
5 Եւ ջուրերը ծովէն պիտի պակսին,
Ու գետը պիտի ցամքի ու չորնայ։
6 Եւ գետերուն հեռուէն պիտի քաշուին,
Ու ուղարսպատը ուռենիէն գետերը պիտի պարպուին ու չորնան.
Եղէգը ու պրտուն պիտի թառամի։
7 Գետին քովը ու գետին եղերքին վրայ եղող մարգագետիններդ
Եւ գետին բոլոր վարուցանը
Պիտի չորնայ, ցիրուցան ըլլայ ու կորսուի։
8 Ձկնորսներն ալ պիտի հեծծեն,
Ու գետին բոլոր կարթընկէցները պիտի ողբան,

ա Ա----. Բ. 1։
բ Ա----. Հգ. 13։ Ամբ. Ժգ. 3։
—
գ Եր. ի. 4։ 1։ Եզեկ.
դ Ա----. Ամբ. 10։ Ամբ. Ա. 6։ 12։ գ. 10։ Կամ՝ շատ ազգեր հասնելու։
ե Հբ. 1։
զ Կամ՝ Տէրոջ ձայնը։
է Ա----. Բ. 1։ 2։ 3։ 9։ Ամբ. Ա. 6։ Ամբ. 10։ Ամբ. 13։ Ամբ. Ժգ. 3։
թ Գէ. ի. 22։
ժ Կամ՝ Սէտեկիա հասնելու։
ի Ամբ. Կը. 31։ Կր. 10։ Գէ. Ժգ. 1։
ժա Ամբ. գ. 10։ Ամբ. ա. 11։
ժբ Եր. ծ. 26։ Ե. գլխ. իթ. 1։ 12։
ժգ Կամ՝ գետերը պիտի հառին։
ժդ Ամբ. Ժբ. 22։
ժե Կամ՝ Եգիպտոսի
իթ. 12։
— Երեմ. իգ. 13։ Ե. գլխ. իթ. 1։
իա Ամբ. Ժգ. 10։ 20։ Ր Ամբ. ի. 25։
իբ Կամ՝ ապառաքինամ
իգ Գէ. ը. 18։ իի. 12։
իդ Գէ. ի. 4։ Երեմ. իգ. 20։ Ամբ. 22։ Եզեկ. իթ. 12։
իե Երեմ. ծա. 26։ Ե. գլխ. ի. 12։
իզ Կամ՝ գետերը պիտի հառին։
իէ Ամբ. Ժթ. 22։
իը Կամ՝ Եգիպտոսի

և Չաւրին վրայ ցանց նետաձիները պիտի տըրա-
մին ։
9 Ու [b]բարակ քիան գործածները
Ու ճերմակ կտաւ հիւսուածները պիտի ամչնան ։
10 Անոր [c]սիւները պիտի կոտրին ,
Ո՛ ամէն վարձք առնողներուն հոգին պիտի
տրտմի ։
11 Իւաւ որ [d]Յայանիսի իշխանները յիմարներ են .
փարաւոնի խելառուն խորհրդականներուն
խորհուրդը անասնական է .
Ի՞նչպէս փարաւոնին կրնաք ըսել ,
Թէ ես իմաստուններու որդի եմ ,
և հին թագաւորներու որդի եմ ։
12 Ուր [e]ո՛ւր են քու իմաստուններդ ,
Որ հիմա քեզի պատմեն ու [f]իմացընեն
Թէ զօրաց Տէրը ինչ վճռեր է եգիպտոսի
հասնիլը ։
13 Յայանիսի իշխանները յիմարեցան .
Մեմփիսի իշխանները խաբուեցան .
Ու եգիպտոսը իր ցեղերուն գլխաւորները մո-
լորցուցին ։
14 Տէրը անոր մէջը [g]մոլորութեան ոգի խառնեց .
Ու անոնք եգիպտոսը իր ամէն գործքին մէջ
մոլորցուցին ,
Ինչպէս որ փսխող գինովը կը մոլորի ։
15 Ու եգիպտոսի մէջ գործք պիտի չըլլայ ,
Որ [h]գլուխ կամ պոչ նզոյր
Արմաւենիի ճառ կամ կնիւն գործէ ։
16 Ան օրը եգիպտոս կիներուն պէս պիտի ըլ-
լայ ,
Ու պիտի դողայ և զարհուրի
Զօրաց Տէրոջը ձեռքին չարժմունքէն ,
Որ պիտի շարժէ անոր վրայ ։
17 Եւ Յուդայի երկիրը եգիպտացւոց արհա-
[i]րիք պիտի ըլլայ .
Ով որ զանիկա յիշէ՝ պիտի վախնայ
Զօրաց Տէրոջը խորհուրդին պատճառովը՝
Որ անոր դէմ առնիներ է ։
18 Ան օրը եգիպտոսի երկրին մէջ
[j]Քանանու լեզուն խօսող՝
Եւ զօրաց Տէրոջը անուամբը երդում ընող
Հինգ քաղաք պիտի ըլլայ .
Մէկը [k]Աւերակ քաղաք պիտի կոչուի ։
19 Ան օրը եգիպտոսի երկրին մէջ [l]Տէրոջը հա-
մար սեղան՝
Ու անոր սահմանին քովը Տէրոջը հասնիր կո-
թող մը պիտի ըլլայ .
20 Եւ [m]անիկա եգիպտացւոց երկրին մէջ
Զօրաց Տէրոջը համար նշան ու վկայութիւն
պիտի ըլլայ .
Ուստի որ բռնաւորներուն պատճառով
Տէրոջը պիտի աղաղակեն .
Ու անիկա մէկ ազատիչ ու մեծ [n]հոգի մը խըր-
կելով անոնց՝ պիտի ազատէ զանոնք ։
21 Եւ Տէրը եգիպտոսի մէջ պիտի յայտնուի ,
Ու ան օրը եգիպտացիք Տէրը պիտի ճանչնան ,
Եւ [o]զոհներ ու պատարագներ պիտի մատու-
ցանեն ,
Եւ Տէրոջը ուխտ պիտի ընեն ու կատարեն ։
22 Եւ Տէրը եգիպտացիները պիտի զարնէ .
Պիտի զարնէ , ու պիտի բժշկէ .
Եւ անոնք Տէրոջը պիտի դառնան ,
Ու անոնց պիտի ընդունի զանոնք ու պիտի
բժշկէ ։
23 Ան օրը եգիպտոսէն դէպ ի Ասորեստան [p]րա-
նուղ ճամբայ պիտի ըլլայ ,
Ու Ասորեստանցիք եգիպտոս ու եգիպտա-
ցիք Ասորեստան պիտի երթան .
Ու եգիպտացիք ||Ասորեստանցւոց հետ Ա-
[q]ստուծոյ պիտի ծառայեն ։
24 Ան օրը Իսրայէլ երրորդ պիտի ըլլայ
եգիպտոսի ու Ասորեստանի հետ .
Ո՛ երկրին մէջ օրհնութիւն պիտի ըլլայ ։
25 Զանոնք զօրաց Տէրը զանոնց պիտի օրհնէ ,
Ու պիտի ըսէ , Օրհնեալ ըլլայ իմ ժողովուր-
դս՝ եգիպտոս ,
Ու [r]իմ ձեռքերուս գործը՝ Ասորեստան ,
Եւ իմ ժառանգութիւնս՝ Իսրայէլ ։

ԳԼ · Ի

1—6 Եգիպտոսի ու Եթովպիոյ մարդոյն գերութիւնը նշանա-
կող տրիտակ մը ։

1 Այն տարին որ [s]Յարթանան Ասորեստանի Սար-
գոն թագաւորէն խրկուելով՝ Ազոտոս գը-
նաց , ու Ազոտոսի հետ պատերազմ բրաւ ,
2 ու զանիկա առաւ , Ան ժամանակը Տէրը Ա-
մոսի որդւոյն Եսայիին ձեռքովը խօսեցաւ՝ ը-
սելով , Գնա [t]մէջքդ քրձդ հանէ , ու ոտ-
քեդ կօշիկները հանէ . ու անոնք այնպէս ը-
3 րաւ , և [u]մերկ ու բոկոտն կը չըլլէր . Եւ Տէրը
ըսաւ , Ինչպէս որ իմ ծառաս Եսայի երեք
տարի մերկ ու բոկոտն չըլլնցաւ , որ եգիպտա-
ցի Հասիոր ու Եթիովպիայի համար [v]նշան ու
4 ցոյց մըն է , Ասնպէս ալ Ասորեստանի թագա-
ւորը եգիպտացիները գերի ու Եթիովպացի-
ները աքսոր պիտի տանի , երիտասարդները
ու ծերերը՝ մերկ , բոկոտն ու իրենց ամբողջ
բաց , եգիպտոսի նախատինք ըլլալու համար ։
5 Ու անոնք պիտի տեսան ու ամչնան երկիւղ-
պիտիէն՝ որ իրենց պատէնին էր , ու եգիպտ-
6 տացին՝ որ իրենց փառքն էր ։ Եւ ան օրը ան

---

[a] Ա՛ռաք · ե · 16 ։
[b] Գէ · ԽԲ · 10 ։
[c] Ա՛ռաք · Ժգ · 23 ։
[d] Ես · Ա՛ռաք · ո · 20 ։
[e] Ա՛ռաք · Ժգ · 23 ։
[f] Ես · Ա՛ռաք · ո · 20 ։
[g] Ա՛ռաք · Ժգ · 23 ։
[h] Գէ · ԽԲ · 10 ։
[i] Ա՛ռաք · Ժգ · 23 ։
[j] Ես · Ա՛ռաք · ո · 20 ։
[k] Ա՛ռաք · Ժգ · 23 ։
[l] Ես · Ա՛ռաք · ո · 20 ։
[m] Ա՛ռաք · Ժգ · 23 ։
[n] Ես · Ա՛ռաք · ո · 20 ։
[o] Ա՛ռաք · Ժգ · 23 ։
[p] Ես · Ա՛ռաք · ո · 20 ։
[q] Ա՛ռաք · Ժգ · 23 ։
[r] Ես · Ա՛ռաք · ո · 20 ։
[s] Ես · Ա՛ռաք · ո · 20 ։
[t] Ա՛ռաք · Ժգ · 23 ։
[u] Ես · Ա՛ռաք · ո · 20 ։
[v] Ա՛ռաք · Ժգ · 23 ։
Ես · Ա՛ռաք · ո · 20 ։
Գէ · ԽԲ · 10 ։
Ես · Ա՛ռաք · ո · 20 ։
Գէ · Ժ · 14 ։
Ես · Ա՛ռաք · ո · 20

Ծովեզերեայ երկրին բնակիչները պիտի ըսեն, Ահա այսպէս եղաւ մեր ապաստանեալը՝ որ մենք Ասորեստանի թագաւորին երեսէն ազատուելու համար, ու օգնութիւն գտնելու համար հոն փախանք. ուրեմն մենք ի՞նչպէս պիտի ազատուինք։

ԳԼ. ԻԱ

1 Մարգարէին անխրտում կը յայտնուի Բաբիլոն Մարաց և Պարսից ձեռքովը պիտի ջնջուի։ 11 Եդոմէի վրայ պատգամ մը։ 13 Արաբացւոց քաղաքութեանը որոշուած ժամանակը։

1 Ծովու անապատին պատգամը։

Հարաւէն յարձակող մրրիկներուն պէս
Ահեկա անապատէն՝ սոսկալի երկրէն կու գայ։
2 Ինծի մէկ վշտալի տեսիլք մը յայտնուեցաւ.
Բռիչսակողը կը յարիչսակէ ու կողոպտողը կը կողոպտէ։
Ովե՛ղեամցիք, վե՛ր ելէք. ովե՛ Մարք, պաշարեցէք։
Անոր դո՛ղ բոլոր հառաչանքը գադարեցուցի։
3 Ասոր համար երիկամունքս ցաւով լեցուեցաւ,
Ու ծննդական կնոջ ցաւերուն պէս ցաւեր բռնեց զիս։
Ես Ականկ կծկուած եմ որ չեմ կրնար լսել,
Ականկ խռոված եմ որ չեմ կրնար տեսնել։
4 Սիրտս շփոթեցաւ, արհաւիրքը զիս դողացուց։
Իմ ուրախութեանս գիշերը ինծի սոսկոցի էրաւ բերաւ։

5 Սեղանը կը պատրաստեն, գետինը կը դնեն, կ'ուտեն կը խմեն։
Ելէք, ով իշխաններ, վահաններդ օծեցէք։
6 Քանզի Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ.
Գնա մէկ դէտ մը դիր, որ տեսածը զրուցէ։
7 Ես ունիկա հեծելազներ տեսաւ. երկու ձիաւոր,
Ո՛ն էշերու վրայ հեծածներ և ուղտերու վրայ հեծածներ,
Ես ուշադրութեամբ՝ մեծ ուշադրութեամբ մտիկ ըրաւ։
8 Ու ազազակեց առիւծի պէս,
Ով տէր, ես ցորկը միշտ իմ դիտանոցիս մէջը կը կայնիմ,
Ու բոլոր գիշերը իմ պահպանութեանս տեղը կը կենամ։
9 Ես ահա հեծնոզ մարդիկ՝
Երկու ձիաւոր կու գան։
Նաև պատասխան առաւ ու ըսաւ,
Ինկաւ Բաբիլոն, ինկաւ,
Ու հանոր աստուածներուն բոլոր արձանները

կատրեցան ա՛ռ գետինը նետուեցան։
10 Ովե՛ իմ կոխուածներս ու իմ կալիս ցորենը,
Ես Ձեզի պատմեցի ինչ որ լսած եմ
Զօրաց Տէրոջմէն՝ Իսրայէլի Աստուծմէն։

11 Եդոմի պատգամը։

Սէիրէն ձայն մը կու գայ ինծի,
Ով պահապան, գիշերուան համար ի՞նչ,
Ով պահապան, գիշերուան համար ի՞նչ ըլլայ։
12 Պահապանը կ'ըսէ,
Առաւօտ կու գայ ու նաև գիշերը.
Թէ որ կ'ուզէք հարցընել՝ հարցուցէք.
Դարձէք ու եկէք։

13 Արաբիայի պատգամը։

Արաբիայի անտառին մէջ գիշերը պիտի անցընէք,
Ով Դեդանացւոց կարաւաններ.
14 Ով Թեմայի երկրին բնակիչները,
Ծարաւին առջեւը ջրով ելէք,
Փախստականին առջեւը հացով եկէք։
15 Վասն զի անոնք կը փախչին սուրերուն առջեւէն,
Քաշուած սուրին առջեւէն
Ու լարուած աղեղին առջեւէն
Ես սաստիկ պատերազմին առջեւէն։
16 Քանզի Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ.
Մէկ տարուան մէջ՝ վարձկանի տարիներուն պէս
Կեդարի բոլոր փառքը պիտի վերջանայ.
17 Ու աղեղնաւորներուն մնացած թիւը՝
Կեդարի որդւոց զօրաւորները պիտի քիչնան,
Քանզի Իսրայէլի Տէր Աստուածը խօսեցաւ։

ԳԼ. ԻԲ

1 Գոթից Հրէաստանի վրայ յարձակուած համար՝ մարգարէն կ'ազդայ. 8 իր հայրենակիցներուն մարդկային խնամքին և ապերախտին ապերախտութիւնը կը յանդիմանէ. 15 կը մարգարեանայ Բնի Սիրնա իր պաշտօնեն պիտի փրկուի. 19 ու եղեռնքի որ Երուսաղէմ թագաւորութիւնը պիտի հիմնայ։

1 Տեսիլքի ձորին պատգամը։

Հիմա քեզի ի՞նչ եղաւ,
Որ ամէնքդ տանեփներու վրայ ելաք։
2 Ով խռովութեամբ լեցուած
Աղմկաի քաղաք՝ պղօսաակը քաղաք,
Քու սպաննուածներդ սրով սպաննուած չեն,
Ու պատերազմի մէջ չմեռան։
3 Բոլոր իշխաններդ միկէն փախան,
Աղեղնաւորներէն կապուեցան.
Քու ներկայացիդ հեռու փախչողներէն
Բոլորը գտնուածներդ մէկտեղ կապուեցան։
4 Անոր համար ըսի,

= Զաք. բ. 11։
ե Գէն. ժգ. 1։
փ Գէն. ժգ. 17։ Ե. բեմ. խթ. 34։
ք Գէ. ժե. 1։ ժգ. 11։
ր Գէ. ժգ. 8։
ս Կո՛ Լաքէն կթե. կնան եմ. ասանկ կեն խռոված եմ։
տ Ար Ար. կե. 67։
ւ Դէ. ժգ. 8։
ո Կո՛ Լաքէն կթե. կնան եմ. ասանկ կեն խռոված եմ։
չ Ամո. բ. 1։
պ Երեմ. ծա. 8։
ջ Դան. է. 9։
ռ Հմր. 9։
ս Ամո. բ. 1։
վ Երեմ. ծա. 8։
տ Երեմ. խթ. 1։ 8։
Ես Օբ. ե. 13։
ր Գէ. խգ. 1։ Երեմ. ծ. 9։ ծա. 44։
ց Եսթ. Դ. ա. 30։
Ես Ե. ա. 30։
ու Ես Ե. ա. 9։ 32։
փ Գէ. ժգ. 16։
ք Սաղ. ղգ. 5։ Գէ. ղ. 7։
—
օ Գէ. կբ. 13։

Թող առէք գիս , ու ի գառնապէս բամ·
իմ ժողովուրդիս աղքկանը կոծանումին հա-
մար
Զիս մխիթարելու մի աչխատիք ·
5 Քանզի տեսիլքի ձորին մէջ՝ ի զօրաց ԵՀովայ
Տէրոջմէն
Խռովութեան, կոխանան ու չփոթութեան օր է ·
Գարխապը կը փլցընեն , և ազազակը մինչև
լեռը կ՚հասնի ·
6 Ի՛ւ եղամ իւր ձիաւոր մարդոցմովը կապարճը
վերցուց ,
Ու հիւր վահաններ բացաւ ·
7 Եւ քու ընտիր հովիտներդ կառքերով լե-
ցուեցան ,
Ու ձիաւորները գունդ կազմեցին գոներուն
քովը ·
8 Եւ Յուդային ծածկոցը բացուեցաւ ,
Ու ան օրը Նաւտաւի տներ զէնքերուն նա-
յեցաք ·
9 Եւ Դաւիթի քաղաքին փլած տեղերուն չատ
բլլալը տեսաք ,
Ու վարի աւազանին ջուրերը ժողվեցիք ·
10 Ու երուսաղէմի տուները համրեցիք ,
Եւ պարիսպը ամրացընելու համար տուները
փլցուցիք ·
11 Ի՛ւ հին աւազանին ջուրերուն համար
երկու պարսպին միջտեղը ջրակոյս մը շինեցիք ,
Բայց ի զանիկա շինողին չնայեցաք ,
Ու չատեցիմ զանիկա կազմողին ուշադրու-
թիւն չըրիք ·
12 Եւ ան օրը զօրաց ԵՀովայ Տէրը Նո՛ւ կանչեց
լալու ու ողալու ,
Գլուխ կնատցընելու և քուրձ հագնելու ·
13 Եւ ահա ցնծութիւն ու ուրախութիւն ըլլի ,
Ա՛ղջատներ կը սպաննելիք և ոչխարներ կը մոր-
թելիք ,
Մխա կ՚ուտելիք ու գինի կը խմելիք՝ ըսելով ,
Ի՛ւտեանք ու խմենք ,
Քանզի վաղը պիտի մեռնինք ·
14 Ի զօրաց Տէրոջը կողմանէ իմ ականջներս
բաւս յայտնուեցաւ որ
Ա՛նշուշտ ասոնց անօրէնութիւնը Ա՛ենչի պիտի
չթողուի ,
Մինչև որ դուք մեռնիք ,
Ա՛յսպէս կ՚ըսէ զօրաց ԵՀովայ Տէրը ·
15 Զօրաց ԵՀովայ Տէրը այսպէս բաւս ·
Գնա , ու ոպատասխան Հրամանատարին՝
Ա՛կնայս ի զանձապետին քովը մտիր , ըսե ·
16 Դուն հոս ի՞նչ ունիս և հոս ո՞վ ունիս ,
Որ հոս քեզի գերեզման փորեցիր ,
Ով գիտէ , հոր քու գերեզմանդ բարձր տեղ
կը փորես ,
Ու քեզի վեմի մէջ բնակարան ի՛կը չինես ·
17 Ա՛ահա Տէրը քեզ պիտի նետէ մէկ զօրաւոր նե-
տուած քովմը ,
Ա՛ն քեզ բռլորովին պիտի ծածկէ ·
18 Ա՛նուշտ գնտակի պէս
Մէկ լայնատարած երկիր մը պիտի դլորէ քեզ·
Դուն հոն պիտի մեռնիս ,
Եւ քու փառաց կառքերը հոն պիտի մնան ,
‡Ո՛վ քու տիրոջդ տանը անպատուութիւն·
19 Ու քու պաշտօնէդ քեզ պիտի վռնտեմ ,
Եւ քու տեղիդմէն քեզ պիտի գլխիմ·
20 Ու ան օրը պիտի կանչեմ իմ ծառա՝
Քզկիայի որդին Ե՛ղիակիմը ,
21 Եւ քու պատմուճանդ անոր պիտի հագցընեմ ,
Ու քու գօտիդ անոր պիտի գօտեպնդեմ ,
Եւ քու իշխանութիւնդ անոր ձեռքը պիտի
տամ·
Ու անոնք երուսաղէմի բնակիչներուն
Ու Յուդայի տանը հոր պէս պիտի բլլայ ·
22 Եւ Դաւիթի տանը բանալին
Ա՛նոր ուսին վրայ պիտի դնեմ ,
Որ անոնք բանայ և գոցող չբլլայ ,
Ու գոցէ և բացող չբլլայ ·
23 Ու զանիկա մէկ հաստատ տեղ մը
Ի՛րեւեռի պիտի դամեմ·
Եւ անիկա իր հօրը տանը
փառաւոր աթոռ պէս պիտի բլլայ ·
24 Ու անոր հօրը տանը բոլոր փառքը անոր վը-
րայ պիտի կախուի ,
Ա՛նոր սերունդէն եղող պատուականները ու
անպատդները ,
Ա՛մէն պզտիկ ամաններէն՝ սեամակ սեամակ թա-
սերէն
Մինչև ամէն տեսակ Ա՛ուիկները ·
25 Ա՛ն օրը , կ՚ըսէ զօրաց Տէրը ,
Ա՛ս հաստատ տեղը գամուած բլլալը պիտի
վերցուի ,
Եւ պիտի կտրուի ու իյնայ ,
Ու վրան եղած բեռը պիտի կտրատի ,
Քանզի Տէրը խօսեցաւ ·

ԳԼ· ԻԳ

1 Տիւրոսին պատգամը մըն է · Ո՛ղբացէք , ով Թարսիսի նաւեր ,
Քանզի անիկա բնաջինջ եղաւ , հոն տուն կամ
նաւահանգիստ չմնաց ·

Ա՛յս բանը Կիտացիներու երկրէն անոնց յայտնուեցաւ ·

2 Ա՛ռուծոյ պատգամ ·

Ողբացէք , ով թարսիսի նաւեր ,
Քանզի անիկա բնաջինջ եղաւ , հոն տուն կամ
նաւահանգիստ չմնաց ·

Ա՛յս բանը Կիտացիներու երկրէն անոնց յայտնուեցաւ ·

3 Ծովուն վրայէն եղած Սիհորի հունտերը ,
Ազգերուն հունձքը հասցուցած հունտերը ,
Հունձ կ՚առնուին ·

4 Ո՛վ Սիդոն , ամօթահար եղիր ,
Քանզի ծովը , ծովուն ամրութիւնը խօսեցաւ ,
Ու ըսաւ , Ես ցաւ չքաշեցի ,
Ես չծնայ ,
Ես երիտասարդներ չմեծցուցի ,
Ես կոյսեր չսնուցի ·

5 Ա՛յս լուր Եգիպտոս հասնելու ատեն
Տիւրոսի համար մեծ ցաւ պիտի ըլլայ ·

6 Ա՛նցէք Թարսիս ,
Ողբացէք , ով ծովեզերքի բնակիչներ ·

7 Ա՛յս է ձեր ուրախալի քաղաքը ,
Որուն հնութիւնը հին օրերէ կ՚ըսուի ,
Որուն ոտքերը հեռուները պանդխտութեան կը
տանին ·

8 Ո՛վ Տիւրոսի դէմ այս խորհուրդը խորհեցաւ ,
Որ թագեր կը շնորհէր ,
Որուն վաճառականները իշխաններ էին ,
Որուն առևտրականները երկրի պատուաւորնե-
րէն էին ·

9 Զօրաց ԵՀովայ այս խորհուրդը խորհեցաւ ,
Որպէսզի ամէն գեղեցկութեան պարծանքը
պղտորէ ,
Ու երկրի բոլոր պատուաւորները անարգէ ·

10 Ո՛վ դուստր Թարսիսի , քու երկիրդ գետի պէս
հոսէ ,
Ա՛ևս զօր չկայ ·

11 Ա՛ծովուն վրայ ձեռքը երկնցուց ,
Թագաւորութիւնները դողացուց ,
Քանանի ամրոցները աւերելու հրաման տուաւ ·

12 Ու ըսաւ , Ա՛ևս պիտի չուրախանաս ,
Ով ճնշուած կոյս դուստր Սիդոն ,
Ոտքդ պիտի չելլէ Կիտացիներուն երկիրը ,
Հոն ալ հանգիստ չպիտի գտնես ·

13 Ա՛ռուծոյ ձեռքը Քաղդէացիներուն երկրին
վրայ պիտի երկնցուի ,
Ա՛նոնք որ անապատի գազաններուն պէս էին ,
Պաշարման աշտարակներ պիտի կանգնեցնեն ,
Ու պալատները պիտի քանդեն ,
Ու զանոնք աւերակ պիտի դարձընեն ·

14 Ո՛վ Թարսիսի նաւեր , ողբացէք ,
Քանզի ձեր ամրոցը աւերակ եղաւ ·

15 Ա՛յն օրը , կ՚ըսէ զօրաց Տէրը ,
Ա՛ս Տիւրոսը եօթանասուն տարի մոռցուած
բլլալը պիտի վերցուի ,
Եւ պիտի կտրուի ու իյնայ ,
Ու վրան եղած բեռը պիտի կտրատի ,
Քանզի Տէրը խօսեցաւ ·

ԳԼ· ԻԹ

1 Տիւրոսին պատգամը կրծանումը · ո՛վ նաւեր բնակարանը գերեզմա-
նութիւնը ·

1 Տիւրոսի պատգամը ·

Ողբացէք , ով Թարսիսի նաւեր ,
Քանզի անիկա բնաջինջ եղաւ , հոն տուն կամ
նաւահանգիստ չմնաց ·

Ա՛յս բանը Կիտացիներու երկրէն անոնց յայտնուեցաւ ·

2 Ա՛ռուծոյ պատգամ ·

Ողբացէք , ով Թարսիսի նաւեր ,
Քանզի անիկա բնաջինջ եղաւ , հոն տուն կամ
նաւահանգիստ չմնաց ·

Ա՛յս բանը Կիտացիներու երկրէն անոնց յայտնուեցաւ ·

3 Ծովուն վրայէն եղած Սիհորի հունտերը ,
Ազգերուն հունձքը հասցուցած հունտերը ,
Հունձ կ՚առնուին ·

4 Ո՛վ Սիդոն , ամօթահար եղիր ,
Քանզի ծովը , ծովուն ամրութիւնը խօսեցաւ ,
Ու ըսաւ , Ես ցաւ չքաշեցի ,
Ես չծնայ ,
Ես երիտասարդներ չմեծցուցի ,
Ես կոյսեր չսնուցի ·

5 Ա՛յս լուր Եգիպտոս հասնելու ատեն
Տիւրոսի համար մեծ ցաւ պիտի ըլլայ ·

6 Ա՛նցէք Թարսիս ,
Ողբացէք , ով ծովեզերքի բնակիչներ ·

7 Ա՛յս է ձեր ուրախալի քաղաքը ,
Որուն հնութիւնը հին օրերէ կ՚ըսուի ,
Որուն ոտքերը հեռուները պանդխտութեան կը
տանին ·

8 Ո՛վ Տիւրոսի դէմ այս խորհուրդը խորհեցաւ ,
Որ թագեր կը շնորհէր ,
Որուն առևտրականները իշխաններ էին ,
Որուն առևտրականները երկրի պատուաւորնե-
րէն էին ·

9 Զօրաց ԵՀովայ այս խորհուրդը խորհեցաւ ,
Որպէսզի ամէն գեղեցկութեան պարծանքը
պղտորէ ,
Ու երկրի բոլոր պատուաւորները անարգէ ·

10 Ո՛վ դուստր Թարսիսի , քու երկիրդ գետի պէս
հոսէ ,
Ա՛ևս զօր չկայ ·

11 Ա՛ծովուն վրայ ձեռքը երկնցուց ,
Թագաւորութիւնները դողացուց ,
Քանանի ամրոցները աւերելու հրաման տուաւ ·

12 Ու ըսաւ , Ա՛ևս պիտի չուրախանաս ,
Ով ճնշուած կոյս դուստր Սիդոն ,
Ոտքդ պիտի չելլէ Կիտացիներուն երկիրը ,
Հոն ալ հանգիստ չպիտի գտնես ·

13 Ա՛ռուծոյ ձեռքը երկնցուի ,
Ա՛նոնք որ անապատի գազաններուն պէս էին ,
Պաշարման աշտարակներ պիտի կանգնեցնեն ,
Ու պալատները պիտի քանդեն ,
Ու զանոնք աւերակ պիտի դարձընեն ·

14 Ո՛վ Թարսիսի նաւեր , ողբացէք ,
Քանզի ձեր ամրոցը աւերակ եղաւ ·

15 Ա՛յն օրը , կ՚ըսէ զօրաց Տէրը ,
Ա՛ս Տիւրոսը եօթանասուն տարի մոռցուած
բլլալը պիտի վերցուի ,
Եւ պիտի կտրուի ու իյնայ ,
Ու վրան եղած բեռը պիտի կտրատի ,
Քանզի Տէրը խօսեցաւ ·

Ասիկա [a]կ՚իմացուց երկրէն յայտնուեցաւ ա-
նոնց։
2 Ով կղզիի բնակիչներ, լռեցէք։
Նոսէն անցնող Սիդոնացւոց վաճառականները
լեցուցեր էին քեզ։
3 Եւ շատ [b]ջուրերու մէջ էր °Սիհորի հունա-
տերը՝
Գետին հունձքը անոր եկամուտն էր,
Ու [c]ազգերուն վաճառանոցն էր։
4 Ով Սիդո՛ն, ամչցիր, քանզի ծովը կը խօսի։
Նոսէն զօրութիւնը կ՚ըսէ ու կ՚ըսէ,
Ես ծննդական ցաւ չեմ քաշեր ու չեմ ծը-
նանիր։
Երիտասարդներ չեմ մեծցուցեր և կոյս աղ-
ջիկներ չեմ մեծցուցեր։
5 [d]Երբոր ա՛յդ եգիպտացւոց ականջը հասնի,
Տիւրոսի լուրին համար պիտի տագնապին։
6 Թարսիս անցէ՛ք,
Ով [e]ծովի կերբի բնակիչներ, ողբացէ՛ք։
7 Չէր [f]ուրախութիւնն եղած ասիկա՞ է,
Որուն հնութիւնը չատանցմէ է։
Անոր ոտքերը հեռու տեղ պանդուխտ ըլլա-
լու պիտի տանին զանիկա։
8 Ո՞վ աս խորհուրդը ըրաւ Տիւրոսի դէմ,
Որ [g]թագաւորացող կ՚ըլլար։
Անոր վաճառականները իշխաններ էին,
Ո՞ւ առուտուր ընողները՝ երկրիս պատուաւորը
[h]էին։
9 Զօրաց Տէրը աս խորհուրդը ըրաւ,
Որ ամէն փառքին սրտպարտանութիւնը խայ-
տառակէ,
Ո՞ւ երկրիս բոլոր պատուաւորները անարգէ։
10 Ով Թարսիսի աղջիկ,
Գո՛ւ տեղդ գետի պէս անցիր,
Ա՛ևկէ ետքը [i]գօտի չկայ։
11 Իր ձեռքը ծովուն վրայ երկընցուց,
Թագաւորութիւնները տատնց։
Տէրը քանանացւոց համար հրամայեց,
Որ անոր բերդերը աւերեն։
12 Ու ըսաւ, Դուն ա՛լ պիտի չուրախա-
նա՛ս,
Ով Սիդոնի անարգուած կոյս աղջիկը։
Ելիր, [k]կիտիմ անցիր,
Բայց հո՛ն ալ հանգստութիւն պիտի չունենա՛ս։
13 Ահա՛ քաղդէացւոց երկիրը՝
Որ [l]այն ժողովուրդ չէր,
Ջանիկա Ասորեաստանցիք հիմնեցին [m]անապա-
տի բնակիչներուն համար։
Անոր աշտարակները կանգնեցին, անոր պա-
լատները չինեցին,
Բայց անիկա ի՛նչ աւերակ ըրաւ ասիկա։
14 [n]Ողբացէ՛ք, ով Թարսիսի նաւեր,
Վասն զի ձեր զօրութիւնը կորսուեցաւ։
15 Եւ ան օրը Տիւրոս մոռցուած պիտի մնայ
եօթանասուն տարի՝
Մէկ թագաւորի օրերուն չափ.
Ի՛նչ եօթանասուն տարիէն ետքը
Եւէ [o]նմանը Տիւրոսին՝ պոռնիկի երգին
պէս։
16 Ով մոռցուած պոռնիկ, քնարը առ
Ու քաղաքին մէջը պտըտէ.
Աղէկ զարկ, շատ խաղ կանչէ,
Որ քեզ յիշեն։
17 Ու եօթանասուն տարիէն ետքը
Տէրը այցելութիւն պիտի բնէ Տիւրոսին,
Եւ անիկա իր չահին պիտի դառնայ,
Ու աշխարհիս երեսը եղող բոլոր երկրիս թա-
գաւորութիւններուն հետ
[p]Պոռնկութիւն պիտի բնէ։
18 Եւ անոր [q]վաճառականութեան չահը՝
[r]Ձէ-
րը պիտի նուիրուի.
Անիկա գանձատուներ պիտի չդրուի,
Կամ չտեմպարանի մէջ պիտի չպահուի.
Հապա անոր վաճառականութեան չա՛հը
Տէրոջը առջեւը բնակողներուն պիտի ըլլայ,
Որ մինչև կշտանալնին ուտեն
Ու պատուական զգեստներ հագնին։

ԳԼ· ԻԹ

1 Երկրի վրայ Նաամածոյ բերած չարագին գաղտնաւոնները,
13 Խորհրդին Ահկ Ասորեստ ու բախտութեամբ պիտի գալն ալ.
Հին։ 16 Նաամած իր գաղտնաւոնները պիտի բարձրացնէ
իր թագաւորութիւնը։

1 Ա՛հա Տէրը երկիրը [a]ը պարապ ու զանիկա կը
գաղարկացնէ,
Եւ տակնուվրայ ընելով անոր բնակիչները կը
ցրուէ։
2 Ու [b]ինչպէս է ժողովուրդը՝ քահանան ալ այն-
պէս,
Ինչպէս է ծառան՝ իր տէրն ալ այնպէս,
Ինչպէս է աղախինը՝ իր տիկինն ալ այնպէս,
Ինչպէս է [c]ծախող առնողը՝ ծախողն ալ այն-
պէս,
Ինչպէս է փոխ տուողը՝ փոխ առնողն ալ այն-
պէս,
Ինչպէս է տոկոսիք առնողը՝ տոկոսիք տուողն
ալ այնպէս պիտի ըլլայ։
3 Երկիրը բոլորովին պիտի պարպուի,
Ու բոլորովին պիտի կողոպտուի,
Քանզի ա՛ս խօսքը Տէրը խօսեցաւ։
4 Երկիրը սուգ կը բռնէ ու կը մաըի,
Աշխարհս կը նուաղի ու կը մաըի,
Երկրիս ժողովուրդին մեծերը կը նուաղին։
5 Ու [d]երկիրը իր բնակիչներուն տակը պղծուե-
ցաւ,
Քանզի անոնք օրէնքները զանց ըրին,

---

[a] Հմր· 13։
[b] Կամ կղզիի
[c] Գլ· իբ· 3։
[d] Եզեկ· իե· 1։
[e] Գլ· ԻԹ· 16։
[f] Կամ արգելք
[g] Ցայտ· ԻԹ· 22։
[h] Հմր· 1։
[i] Ելք· վաճառակ·
22։
[k] Եզեկ· իե· 1։
[l] Ցայտ· ԻԶ· 2։
[m] Ծն· ԽԲ· 2։
[n] Ելք· իե· 3։
[o] Գլ· ԻԹ· 16։
[p] Ելք· վաճառակ·
[q] Ձախ· ԻԹ· 21։
[r] Ծն· Խ· 8։
[a] Ելք· ի· 18։ 13։
[b] Ելք· և· 17։ Թա·
ղե· 33։

Պատուիրանքը փոխեցին, յաւիտենական ուխտը խափանեցին։
6 Ա՛ պատճառաւ ՚երդմունքը կերաւ երկիրը,
Ու անապ մէջը բնակիչները իրենց յանցանքին պատիժը կրեցին։
Ա՛ պատճառաւ երկրին բնակիչները այրեցան,
Ու քիչ մարդիկ մնացին։
7 ՚Նոր գինին սուգ կը բռնէ, որթը կը նուաղի,
Ե՛ւ ամէն ուրախասիրտ եղողները կը հառաչեն։
8 ՚Թմբուկներուն ցնծութիւնը կը դադրի,
Ուրախութիւն ընդունելուն ազաղակը կը կտրի,
Քնարին ցնծութիւնը կը դադրի։
9 Երգով գինի պիտի չխմեն.
Ցրիւ՝ խմողներուն գառն պիտի ըլլայ։
10 Դատարկ քաղաքը կործանեցաւ,
Ամէն տուն գոցուեցաւ, որ մտը չ՚մնայ։
11 Փողոցներուն մէջ գինիի համար ազաղակ կայ.
Ամէն ուրախութիւն մթնցաւ,
Երկրին ցնծութիւնը վերցաւ։
12 Քաղաքին մէջը ամայութիւն ձգաց.
Ու դուռը գարնուեցաւ — աւերակ եղաւ։
13 Քանդի երկրին մէջ ժողովրդոց մէջը՝
՚Թօքմուած ձիթենիի պէս,
Ու այգեկութէն ետքը ճառադային պէս պիտի ըլլայ։
14 Անոնք ձայներնին վերցընելով ցնծութեամբ պիտի երգեն,
Ծովու կողմէն Տէրոջը փառքին համար բարձրաձայն պիտի ազաղակեն։
15 Անոր համար °արեւելեան կողմը՝ փառաւորեցէք Տէրը.
Ծովու կղզիներուն մէջ ՚Իսրայէլի Տէր Անուանեցէք անունը։
16 Երկրի ծայրերէն օրհնութիւններ լսեցինք,
Ազդարին փառք։
Բայց ես ըսի, Նիհար եմ, Նիհար եմ, վա՛յ ինձ։
Ծածկաւակողները կը յափշտակեն.
Ծածկաւակողները բռնի կը յափշտակեն։
17 Ով երկրին բնակիչը,
՚Վախ, գուբ և որոգայթ պիտի ըլլայ քու վրադ։
18 Ու վախին ձայնէն փախչողը գուբը պիտի իյնայ,
Եւ գուբին միջէն ելլողը որոգայթին մէջ պիտի բռնուի։
Քանզի ՚բարձրէն †պատուհանները բաց են,
Ու ՚երկրին հիմերը կը չարժին։
19 ՚Երկիրը բոլորովին կը ճեղուի.
Երկիրը բոլորովին կը պատռի.
Երկիրը բոլորովին կը սասի.
20 Երկիրը ՚գինովի պէս անդադար պիտի երթայ,
Ու հիւղի պէս պիտի չարժի.
Եւ անոր մեղքը պիտի ծանրանայ անոր վրայ,
Ու անիկա պիտի իյնայ ու մ՚յլէն ալ պիտի չկենայ։
21 Եւ ան օր Տէրը բարձրէն զօրութիւն պիտի բնէ հպարտներուն զօրքին,
՚Ու երկրիս վրայ՝ երկրիս թագաւորներուն։
22 Եւ անոնք պիտի ժողովուին,
Ինչպէս որ բանտարկեալները գուբին մէջ կը ժողովուին,
Ու բանտի մէջ պիտի գոցուին.
Եւ շատ աւուրէն ետքը անոնց պատիժ պիտի ըլլայ։
23 Եւ կամարը պիտի ամչնայ, ու արեւը պիտի պատկառի,
Երբոր զօրաց Տէրը ՚Սիոն լեռանը վրայ
Ու Երուսաղէմի մէջ †Մագաւորի,
Ու իր ծերերուն առջեւը փառաւորուի։

ԳԼ· ԻԵ

1 Մարգարէն գնահատած կը գովաբանէ իր գառասանութեան համար։ 6 իր փրկութեան համար։ 8 և յաղթող ժողովուրդը համար։

1 Ով Տէր, իմ Աստուածս դուն ես.
՚Քեզ պիտի բարձրացընեմ, քու անուանդ փառք պիտի տամ.
՚Քանզի սքանչելի բաներ ըրիր,
՚Քու վաղեմի խորհուրդներդ հաւատարիմ և ճշմարիտ են։
2 Քանզի ՚քաղաքը հողակոյտ՝
Ու պարսպաւոր քաղաքը աւերակ դարձուցիր,
Որ պատկառ քաղաք չըլլայով՝
Օտարականներուն պալատը յաւիտեան չշինուի։
3 Անոր համար զօրաւոր ժողովուրդը ՚քեզ պիտի պատուէ,
Եւ սարսափու ազգաց քաղաքը քեզմէ պիտի վախնայ։
4 Վասն զի դուն ապաւէն եղար ազքատին,
Ապաւէն՝ չքաւորին իր նեղութեան ատեանը,
՚Ապաստանարան՝ փոթորիկէն, հովանի՝ տապութենէն,
Երբոր անօրէնին մրրիկը պատ †նշանակ փոթորիկի պէս ՚ի՛ջ։
5 Օտարականներուն ազաղակը
Չոր տեղւոյն տապութեանը պէս պիտի խոնարհեցնես.
Ինչպէս որ տապութիւնը ամպի հովանիով ՚կ՚իջնէ,

---

1 Մ՝ Ա՛ · ղ · ե · | 11 · Ցայտ · մը · ըլ · | 44 · Ընտ · ե · 19 ·
2 Գլ· մղ · ա · ը · Ե՛ · | 2 Գլ· մե · ա · ե · | 2 Ձա· է · 11 ·
քե· ա · 10 · 12 · | · Եբէր · լսուեր ան մէջ | 4 կամ սահմանները
3 Երեմ· է · 24 · մղ · | 3 Մալ· ա · 11 · | 5 Պալ· մը · ղ ·
9 · քե · 10 · Եզէկ · | 5 Տե՛ ղ Ե՛ա՛ղ · մի · | 6 Երեմ· ղ · 23 ·
իգ · 13 · Ամո՛ · ը · | 17 · Երեմ· իշ · 43 · | 7 Գլ· մի · 14 ·

3 Ցայտ · մի · ա · ե · | 3 Սալ· զը · 1 ·
4 Ես· · իգ · 19 ·
— | 7 Գլ· իս · ե · իգ ·
13 · Երեմ· ծա · 23 ·
— Եզ· մե · ե · Պալ· | 8 Ցայտ · մ · 13 ·
ՀՁը · 18 · | 9 Գլ· ղ · ե ·

Աղախ ու բռնաւորներուն ցնծութեան ձայնը պիտի ցածնայ։

6 Եւ զօրաց Տէրը հաս լեռանս վրայ
[a]բոլոր ազգերուն կռուընք մը պիտի բնէ,
Գաւառաս բանակու և հին գինեներու,
Յուժով լեցուած պարարտ բանակու,
Ո՛ զուտած հին գինիներու կռուընք։
7 Եւ աս լեռանս վրայ
Ամէն ժողովուրդներուն վրայ տարածուած ծածկոցը
Ու [b]ամէն ազգերուն վրայ փռուած վարագոյրը բնաջինջ պիտի բնէ։
8 [c]Մահը [d]յաւիտեան բնաջինջ պիտի բնէ,
Ու Տէր Եհովան սրբոյնքը պիտի սրբէ,
Եւ բոլոր երկրիս երեսէն իր ժողովուրդին նախատինքը պիտի վերցնէ.
վասն զի Տէրը խօսեցաւ։
9 Ու ան օրը պիտի բսնէ,
Ահա մեր Աստուածը ասիկա է.
[e]Անոր յուսացանք ու անիկա մեզ ազատեց.
Տէրը ասիկա է. անոր յուսացանք.
[f]Անոր փրկութիւնովը պիտի ցնծանք և ուրախանանք։
10 Քանզի Տէրոջը ձեռքը աս լեռանս վրայ պիտի հանգչի,
Ու Մովաբ անոր տակը պիտի կոխուի,
ինչպէս որ յարդը կը կոխուի աղբանոցին մէջը։
11 Եւ իր ձեռքերը պիտի տարածէ անոր մէջը,
ինչպէս որ լողացողը կը տարածէ լողալու համար.
Ու անոր հպարտութիւնը անոր ձեռացը հետ պիտի կործանէ։
12 Եւ [g]քու բարձր պարիսպներուդ ամրութիւնը պիտի խոնարհեցընէ,
Ո՛ գետնի հետ հաւասարելով՝ փոչիի մէջ պիտի ձգէ։

ԳԼ· ԻԶ

1 Աստուծոյ վճռաւորը յարդարուելէն հետո Երգ կը։ 2 Իր գաղտնաւորութեան համար 12 և 14 և իր ժողովրդին իր ըրած շնորհքին համար։ 20 Աստուծոյ պատիժը յարգարուելէն հետո կը։

1 Այն օրը Յուդայի երկրին մէջ աս երգը պիտի երգեն.

Մենք զօրաւոր քաղաք ունինք.
[a]փրկութիւնը պարիսպներու ու պատնէշներու տեղ կը դնուի։
2 [b]Դռները բացէք,
Որ ճշմարտութիւն պահող արդար ազգը ներս մտնէ։
3 Հաստատ միտքը կատարեալ խաղաղութեան մէջ կը պահես,
[c]ինչու որ քեզի կը յուսայ։
4 Յաւիտեան Տէրոջը յուսացէք,
[d]Քանզի Տէր Եհովան յաւիտենական վէմ է,
5 Քանզի անիկա բարձր տեղուանք բնակողները կը խոնարհեցընէ,
[e]Բարձր քաղաքը կը ցածցընէ,
Մինչև գետինը կը ցածցընէ,
Զանիկա հողի հետ հաւասար կ'ընէ։
6 Ոտքը զանիկա պիտի կոխէ՝
Աղքատին ոտքը ու չքաւորներուն գաբշապարը։
7 Արդարին ճամբան շիտակ է.
Ով Ուղիղ, արդարին ճամբան դուն կ'ուղղես։
8 Եւ [f]քու դատաստաններուդ ճամբուն մէջը քեզի կը սպասենք, ով Տէր,
Մեր հոգիին փափաքը քու անունդ և քու յիշատակիդ վրայ է։
9 [g]Գիշերը փափաքեցայ քեզի հոգւովս,
Ու առաւօտուն քեզ կը փնտռեմ Հրեղէն սրբոյնքս.
Քանզի երբոր քու դատաստաններդ երկրիս վրայ ըլլան,
Աշխարհի բնակիչները արդարութիւն պիտի սորվին։
10 [h]Ամբարշտին ողորմութիւն ալ ըլլայ՝ արդարութիւն չսորվիր.
Անիկա [i]ուղղութեան երկրին մէջ անօրէնութիւն կը գործէ,
Ու Տէրոջը մեծափառութիւնը չտեսներ։
11 Ով Տէր, [k]քու ձեռքիդ բարձրանալը [l]չին տեսնեն,
Բայց ժողովուրդին վրայ [m]նախանձերդ պիտի տեսնեն ու ամչնան.
Եւ քու թշնամիներդ կրակը պիտի ոսոռէ։
12 Ով Տէր, մեզի խաղաղութիւն պիտի տաս,
վասն զի մեր ամէն գործերն ալ դուն մեզի համար գործեցիր։
13 Ով Տէր Աստուած մեր, [n]քեզմէ ուրիշ տէրեր մեր վրայ տիրեցին,
Բայց քու անունդ՝ միայն քուկդ կը յիշենք։
14 Անոնք մեռած են, պիտի չապրին.
Ուրուականներ են, չեն կրնար ելլել.
վասն զի դուն այցելութիւն ընելով՝ զանոնք բնաջինջ երթիր,
Ու անոնց բոլոր յիշատակը կորսընցուցիր։
15 Դուն աս ազգը աւելցուցիր, ով Տէր,
Աս ազգը աւելցնելով՝ փառաւորեցար,
Երկրին ամէն ծայրերը ընդարձակեցիր։
16 Ով Տէր, [o]նեղութեան մէջ քեզ փնտռեցին,

a Աստ· Բ · ՟ Մաս· իբ· ՟ ։ c Գլ· բ · ՟ ։ d Դան· է · ՟ Մաս· ը · ՟ ։ e Գլ· ը · ՟ ։ f Գլ· ի · ՟ ։ g Գլ· ի · ՟ ։ h Ամ· ը · ՟ ։ i Գլ· իգ · ՟ ։ k Գլ· իդ · ՟ ։ l Ել· ժ · ՟ ։ m Սղ· ղ · ՟ ։ n Գլ· ը · ՟ ։ o Գլ· կդ · ՟ ։ p Սղ· կգ · ՟ ։ q · ՟ ։ r Ես· խ · ՟ ։ s Ամ· ը · ՟ ։ t Սղ· ՀԺ · ՟ ։ u Ցաւ· ԼԷ · ՟ Սղ· իբ · ՟ ։ v Գլ· ը · ՟ ։ w Մաս· ՀԲ · ՟ ։ x Ես· ՀԳ · ՟ ։ y Ես· ՀԸ · ՟ ։ z Ամ· Ժ · ՟ ։ a Ամ· Ը · ՟ ։ b Ովս· ՀԱ · ՟ ։ c Ցաւ· ՀԲ · ՟ ։ d Ցաւ· ՀԳ · ՟ ։ e Ցաւ· ՀԴ · ՟ ։ f Ցաւ· ՀԵ · ՟ ։ g Ցաւ· ՀԶ · ՟ ։ h Ցաւ· ՀԷ · ՟ ։ i Ցաւ· ՀԸ · ՟ ։ k Ցաւ· ՀԹ · ՟ ։ l Ցաւ· Ի · ՟ ։ m Ցաւ· Իա · ՟ ։ n Ցաւ· Իբ · ՟ ։ o Ցաւ· Իգ · ՟ ։

փու պատիժդ անոնց վրայ եղած սուներ °ա-
զատանք ըրին։"
17 Ինչպէս որ ²Ծնանելու մօտ եղող յղի կնիկը
իր երկանցը մէջ ատչքուելով կ'ազատակէ,
Մենք ալ փու առջեդ այնպէս եղանք, ով Տէր·
18 Ցաւացանք, ցաւեր քաշեցինք,
Հով Ծնանողի պէս եղանք,
Ու երկիրը չկրցանք ազատել,
Եւ ³աշխարհիս բնակիչները չինկան։
19 ²Քու մեռելներդ պիտի ողջենան,
Իմ մեռելներուս մարմինները յարութիւն պի-
տի առնեն.
³Ըլթիընցէք ու ցնծութեամբ երգեցէք, ով հո-
ղի մէջ բնակողներ.
Քանզի քու ցօղդ խոտերու ցօղ է,
Ու երկիրը ½ մեռելները ²ետ· պիտի ղեռէ։
20 Գնա, ով իմ ժողովուրդս, ²քու անձնակ-
ներուդ մէջը մտիր,
Ու քու վրադ դռներդ գոցէ.
Գահուէ ²քիչ մը՝ մէկ վայրկեան մը,
Մինչև որ բարկութիւնը անցնի։
21 Քանզի ահա Տէրը ²իր տեղէն կ'ելլէ,
Որ երկրի բնակիչներուն այցելութիւնն ընէ ի-
րենց անօրէնութեանը համար.
Ու երկիրը իր արիւնները պիտի յայտնէ,
Եւ սպանուածները՝ ալ պիտի չծածկէ։

ԳԼ· ԻԷ

1 Աստուծոյ ուժեղ խնամքը իր ժողովին վրայ։ 7 Անոր իրա-
ւունքը կը տարբերէ գառաստանեցիներէն։ 11 Հրեաներէն ու հե-
թանոսներէն բազմացող հնազանդներ։

1 Ան օրը Տէրը իր ամրակուռ, մեծ ու զօ-
րաւոր սրովը
Գիլոի պատժէ փախչող Լևիաթան օձը,
²Այսինքն ան ծռամտուած Լևիաթան օձը,
Ու ³ծովուն մէջ եղող վիշապը պիտի մեռցընէ։
2 Ան օրը ²գինիի ³այգիին վրայ ²երգեցէք,
3 ²Ես Տէրս կը պահեմ զանիկա,
Ամէն վայրկեանի մէջ պիտի ոռոգեմ զանիկա,
Գիշեր ու ցորեկ անոր պահպանութիւն պի-
տի ընեմ,
Որ չըլլայ թէ անոր վրայ ²ոե ½ յարձակի։
4 Ես բարկութիւն չունիմ.
Երանի թէ ²ցախերը -- փուշերը ինծի դէմ
պատերազմէին.
Ես անոնց վրայ պիտի քալէի,
Ու զանոնք միկէն պիտի այրէի։
5 Եթէ ոչ թող ²իմ զօրութեանս ապաւինին,
Թող ²հաշտ հետ խաղաղութիւն ընեն.

• Կամ հասուածք	5 Սալ· լ· 2· Գէ·	6 Գէ· ծա· 9· Եզեկ·
թաթխէին·	ծգ· 7· 8· բ Կոր·	ԼՄ· 3· լբ· 2·
4 Գէ· ժգ· 8· Ըում·	9· 17·	7 Կամ յանկուխ
ժգ· 21·	6 Մէա· ա· 3· Ըուգ·	8 Սալ· ժ· 8· Երեմ·
1 Սալ· ԺԼ· 11·	14·	բ· 31·
2 Եզեկ· լե· 1· Եա·	—	9 Գէ· ծ· 1·
3 Դատ· ծբ· 2·		10 Սալ· ռԽա· 4· 5·
7 Նէ· ԺԲ· 22· 23·	— Սալ· Կգ· 12· 14·	11 բ Թագ· իգ· 6·

ինծի հետ խաղաղութիւն ընեն։
6 Ապագայ ժամանակին Ջակոբ ²պիտի
արմատանայ,
Խթայէլ պիտի ծաղկի ու պիտի բնձիւղի,
Եւ պտղով աշխարհիս երեսը պիտի լեցընէն։
7 Մէթվ զանիկա զարնողին հարուածի՞ պէս
զարկաւ զանիկա,
Կամ անոնք սպանուածներուն սպանմա՞նը պէս
սպանուեցաւ։
8 ²Զափաւորութեամբ վիճեցար անոր հետ,
Երբոր զանիկա խրկեցիր,
Թէև ³արևելեան հովին օրը սաստիկ հովով
տարիր։
9 Ուստի Ջակոբին անօրէնութեանը տալ քա-
ւութիւն պիտի ըլլայ.
Եւ բոլոր ²զիսաւորութիւնը սա է որ անոր
մեղքը վերցընէ,
Երբոր զոհասաններուն բոլոր քարերը կրոց
փչրուած քարերու պէս ընէ,
Աստարովթի կուռքերը ու արեգական ար-
ձանները՝ -ը պիտի չկանգնին։
10 Քանզի պարսպաւոր քաղաքը ամայի՝
Ո- չէն տեղը անապատի պէս թողուած ու
մերժուած պիտի ըլլայ.
²Հոն զուարակ պիտի արածի և հոն պիտի
պառկի,
Ու անոր ճիւղերը պիտի հատցընէ։
11 Անոր ոստերը չորնալով պիտի կոտրին,
Կնիկները պիտի գան ու զանոնք պիտի ըը-
ռընկցընեն,
Քանզի ²անիկա խելառ ժողովուրդ չէ.
Ուստի զանիկա ստեղծողը անոր վրայ պիտի
չդթայ,
Ու ³զանիկա կազմողը անոր պիտի չողորմի։
12 Եւ պիտի ըլլայ այն օրը՝
Որ Տէրը Գետին յորձանքէն մինչև Եգիպ-
տոսի հեղեղատը պիտի թօթվէ.
Եւ դուք, ով խթայէլի որդիք,
Մէկիկ մէկիկ պիտի ժողովիք։
13 ²Ու այն օրը ²մեծ փողը պիտի հնչուի,
Եւ Ասորեստանի երկրին մէջ թափառական
եղողները,
Ու Եգիպտոսի երկրին մէջ աքսորուածները
պիտի գան,
Ու երուսաղէմ սուրբ լեռանը վրայ
Տէրոջը երկրպագութիւն պիտի ընեն։

ԳԼ· ԻԸ

1 Մարգարէն ապառնիներ կ'ըսէ Եփրեմի մարդոցը իրենց
ամբարտաւանութեանը ու գինեմոլութեանը համար· 5 կը

Գէ· Բ· 18·	— Կոր· ժ· 13·	Խգ· 1· 7· Խգ· 9·
3 Գէ· Ին· 4·	3 Սալ· Կբ· 28·	21· 24·
4 Ըուգ· իբ· 21·	4 Նէե· գառ·	5 Գէ· բ· 11·
5 Նէե· գառ·	լբ· 14·	6 Մառ· Խգ· 21·
ժգ· 5· 6·	5 Տես գէ· ժե· 8·	Ըուգ· ժա· 18·
6 Ըուգ· իգ· 6· Սալ·	լբ· 14·	
գ· 1· Երեմ· ժ·	6 բ Օր· լբ· 28· Գէ·	—
21· լ· 31· Խէ· 28·	— 3· Երեմ· բ· 7·	
	7 բ Օր· լբ· 28· Գէ·	

յաւքին թէ ծառայդը պիտի գրգռանայ. երբոր Գիքոսեան թագաւորքիններ գայ. 7 կը յանգիմանեմ անձդ մեղքերուն համար. ։ անձդ բժշտութիւնը 14 ։ անձդ անհագութիւնը. 15 Գիքոսը կը խոստանայ իրեն հաստատուն հիմ. 18 Աստծոյ անհագութիւնը պիտի փորձուի. 23 Մարգարէն կը յորդորէ գանձել. որ Աստուծոյ նախախնամութիւնը վերջով մտածէն։

1 Վայ ՚եփրեմի դիւռվիներուն հպարտութեան պսակին
Որուն ՚փառաց գարդը թառամեալ ծաղիկ մըն է,
Որ դիւռվով թմրածներուն պարարտ հովիտին գլուխը կ՚ինայ։
2 Ահա Տէրոջը կողմանէ մէկ քաջ ու զօրաւոր ՚ը՚ն՚ի՛ւ՛ է՝
՚Կարկուտի փոթորիկի պէս, աւերիչ մրրիկի պէս
Ու աստիկ ջուրերուն յորդահոս հեղեղին պէս՝
Ձեռքով գետինը պիտի զարնէ ըստ։
3 ՚Եփրեմի դիւռվիներուն հպարտութեան պսակը ոտքերով պիտի կոխուի։
4 Եւ պարարտ հովիտին գլուխը եղող անոր ՚փառաց գարդը՝
Որ թառամեալ ծաղիկ մըն է,
Հունձքէն առաջ վաղահասուկ թուզի պէս պիտի ըլլայ,
Որ զանիկա տեսնողը ձեռքը առածին պէս կը կլլէ։
5 Ան օրը զօրաց Տէրը իր ժողովրդեանը մնաց ցորդին
փառաց պսակ ու չքեղ թագ պիտի ըլլայ։
6 Եւ դատաստանի նստողին դատաստանի ոգի՝
Ու պատերազմը դէպ ի դուռը դարձընողին զօրութիւն պիտի ըլլայ։
7 Բայցասոնք ալ դիւռվով կը մոլորին,
Ու ցքիով կը դանդաղին.
՚Քահանան ու մարգարէն ցքիով կը մոլորին.
Ջնոնք դիւռվէն կ՚ընկղմին, ցքիէն կը դանդաղին,
Տեսիլքի մէջ կը մոլորին -- դատաստանի մէջ կը սխալին։
8 վասն զի ամէն սեղանները փսխուքի պղծութիւնով լեցուած են,
Այնպէս որ հոս տեղ մը չկայ։
9 ՚Որո՞ն գիտութիւն սորվեցընէ,
Որո՞ն կրթութիւն հասկցընէ.
Կաթէն կտրուածներո՞ն,
Ծոնէն քաշուածներո՞ն։
10 Քանզի խատ խատի վրայ՝ խատ խատի վրայ,
Հրաման հրամանի վրայ՝ հրաման հրամանի վրայ,
Քիչ մը հոս՝ քիչ մը հոն։
11 Ծիրաւի աս ժողովուրդին հետ
՚Ջ՚նախօսելու շրթունքով և օտար լեզուով պիտի խօսի։
12 Քանզի անոնց ըսաւ,
Ծոգնածը հանգստացընելու հանգիստը՝ ասիկա է,
Ու մխիթարութիւնը ասիկա է.
Բայց անոնք մտիկ ընել չուզեցին։
13 Ուստի Տէրոջը խօսքը պիտի ըլլայ անոնց՝
Խատ խատի վրայ՝ խատ խատի վրայ,
Հրաման հրամանի վրայ՝ հրաման հրամանի վրայ,
Քիչ մը հոս՝ քիչ մը հոն.
Որպէս զի երթան, կռնակի վրայ իյնան ու կոտրտին,
Եւ որոգայթի մէջ իյնալով բռնուին։
14 Ուրեմն Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք,
Ով ծաղր ընող մարդիկ,
Որ երուսաղէմի մէջ իշխող աս ժողովուրդին վրայ կը տիրէք։
15 Որովհետև ըսիք,
Մենք մահուան հետ ուխտ ըրինք,
Ու դերեզմանին հետ գաշնակից եղանք,
Որ երբ յորդահոս ՚հեղեղը -ին անցնի՝ մեր վրայ պիտի չգայ.
՚Վասն զի սուտութիւնը մեզի պատսպարան ըրինք,
Եւ ունայնութեան մէջ պահուեցանք.
16 Ասոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ.
Ահա ես Սիովնի մէջ ՚վէմ մը կը դնեմ իբրև հիմ,
՚Լ՚ուծիր վէմ, պատուական անկիւն, հաստատուն հիմ.
Ով որ հաւատայ -ը՝ պիտի չարատրայ փախչելու.
17 Եւ դատաստանը լարին՝
Ու արդարութիւնը կշիռին համեմատ պիտի գնեմ.
Եւ ՚տառութեան պատսպարանը կարկուտը պիտի տանի,
Ու պահուելու տեղը ջուրերը պիտի կոխեն։
18 Եւ մահուան հետ ըրած ուխտերնիդ պիտի ապրուի,
Ու դերեզմանին հետ ըրած գաշնակցութիւնը պիտի չհաստատուի.
Երբոր յորդահոս հեղեղը -ին անցնի,
Դուք անկէ պիտի կոխուիք։
19 Անցնելու ատեներ ձեզ պիտի առնէ,
Քանզի ամէն առտու, ցորեկ ու գիշեր պիտի անցնի.
Ու -ը լուրը առնելը անդամ սոսկալի պիտի ըլլայ։
20 Քանզի անկողինը երկրնցնելու համար կարճ է,
Ու ծածկոցը ծածկուելու համար նեղ է։
21 Քանզի Տէրը պիտի ելլէ՝ ինչպէս որ ՚փարասեան լեռանը վրայ եղաւ,

---

ա Հմր. 3։ բ Հմր. 4։ գ ԴԿ. Ը. 20։ Եզեկ. Ժգ. 11։ դ Հմր. 1։ ե Հմր. 1։ զ Ա Կոր. Ի. 1։ Յհ. Ա. 1։ է ԴԿ. Ժգ. 10. 18։ ը Երէմ. գ. 10։ թ ա Կոր. Ժգ. 21։ ժ Եսր. Թ. 6։ ի Եսր. Ժ. 1։ ձ Ծն. Իմ. 22։ Ա Կոր. Ժգ. 21։ ղ Եսր. Ը. 23։ ճ Ա Կոր. Ժգ. 21։ մ Եսր. Ա. 2։ յ Ա Կոր. Ժգ. 21։ ն Եսր. Թ. 6։ շ Եսր. Փ. 15։ ո Ա Կոր. Ժգ. 21։

Ու պիտի բարկանայ՝ ինչպէս որ ¹Գաբաւոնի
Ձորին մէջ ըլլալու համար ,
Որ իր գործը՝ ²իր օտար գործը գործէ ,
Ու իր պաշտօնը՝ իր օտար պաշտօնը կատարէ ։
22 Եւ հիմա ծագը ընդհարներ մի ըլլաք ,
Որ չըլլայ թէ ձեր կապանքները ³ուժգ ու
ժողնան ։
Քանզի զօրաց Տէր Եհովային կողմանէ
Բոլոր երկրին վրայ ⁴նախասահմանուած աւե-
րում մը լսեցի ։

23 Ականջ տուէք ու իմ ձայնս լսեցէք ։
Մտիկ բրէք ու իմ խօսքս լսեցէք ։
24 Միթէ հերկողը ցանելու համար միշտ կը հերկէ՞
Միշտ իր երկիրը կը բանայ ու անոր կոշտերը
կը տափանէ՞ ։
25 Անոր երեսը չհարկլէն ետքը՝
Միթէ արջնդեղը ու չամանը չը՞ցաներ ,
Եւ ցորենը կարգով՝ ու գարին օրաշուած
տեղը՝
Եւ հաճարը իր սահմանին մէջը չը՞դներ ։
26 Վասն զի իր Աստուածը կրթութիւնն կու տայ
անոր ,
Ո՞ կը սորվեցնէ թէ ինչ պէտք է ընել ։
27 Քանզի արջնդեղը կամճասայլով չեն ծռիր ,
Ու չամանին վրայ սայլին անիւը չդառնար ։
Հապա արջնդեղը դաւազանով՝
Ու չամանը ցուպով կը թօթուի ։
28 Հացին շորենը կը կոխուի ։
Բայց զանիկա միշտ չեն ծռեր ,
Ու սայլին անիւը զանիկա չկտրտեր ,
Եւ ձիերը զանիկա չեն փշրեր ։
29 Ասիկա ալ Զօրաց Տէրոջմէն կ'ելլէ ,
⁵Որուն խորհուրդը սքանչելի է ,
Ու անոր խմաստութիւնը գերազանց է ։

ԳԼ · ԻԹ

1 Աստուծոյ ծառը գաւազանները երեսովին վրայ ։ 7 անոր քաշաճիներուն անդաստիները ։ 9 Հերկից պահասամութիւն ։ 13 և խորհ կերգատրութիւնը ։ 18 Բարեպաշտ մարդոց օրհնութեան խոստումը ։

1 Վա՛յ ⁻⁰Արիելին՝
¹Դաւիթին բնակած Արիել քաղաքին ։
Տարի տարիի վրայ աւելցուցէք ։
Թող տուներն ուրախութեան ։
2 Բայց ես Արիելը նեղը պիտի ձգեմ ,
Ու անիկա սգաւոր ու տխուր պիտի ըլլայ ։
Եւ ինծի †Արիելի պէս պիտի ըլլայ ։
3 Ու քեզի դէմ չուրջանակի բանակ պիտի դը-
նեմ ,
Եւ քեզ պահակներով պիտի պաշարեմ ,
Ու քեզի դէմ հողաբլուրներ պիտի կանգնեմ ։
4 Եւ պիտի ցածնաս — դեհանէն խօսիս ,
Եւ քու խօսքերդ հողին տակէն պիտի ելլեն ,
Ու քու ձայնդ ²վհուկի ոյնէն պէս դեհանէն պի-
տի ըլլայ ,
Եւ քու խօսքդ հողէն պիտի փսփսայ ։
5 Ու քու ³օտարականներուդ բազմութիւնը
մանր փոշիի պէս՝
Եւ քու բռնաւարներուդ բազմութիւնը ⁴անց-
նող մկնդի պէս պիտի ըլլայ ։
Ու յանկարծ մէկ վայրկեանի մէջ պի-
տի ըլլայ ։
6 ⁵Զօրաց Տէրոջը կողմանէ՝
Որոտումով , դետնաշարժով , մեծ ձայնով ,
Մրրիկով , փոթորիկով ու միշտ կրակի բոցով
Ալեքայքայութիւն պիտի ըլլայ ։
7 ⁶Ու Արիելի վրայ պատերազմի եկող բոլոր
ազգերուն բազմութիւնը ,
Եւ աս ⁷-ը- վրայ ու անոր պարիսպներուն
վրայ բոլոր յարձակողները
Ու զանիկա պաշարողները՝
⁸Գիշերը տեսնուած երազի պէս պիտի ըլլան ։
8 ⁹Եւ ինչպէս որ անօթի եղողը երազին մէջ կը
տեսնէ թէ կերակուր կ'ուտէ ,
Ու արթննալէն ետքը փորը անօթի կը մնայ ,
Եւ ինչպէս որ ծարաւ մարդը երազին մէջ կը
տեսնէ թէ ջուր կը խմէ ,
Ու արթննալէն ետքը կը մնայ ու հոգին կը
պապակի ,
Ալնպէս պիտի ըլլայ բոլոր ազգերուն բազմու-
թիւնը՝
Որ Սիօն լեռանը դէմ պատերազմի կու գան ։
9 Ապշեցէք ու զարմացէք ,
Շլացէք ու խմրեցէք ։
¹⁰Անոնք արբած են , բայց գինիէն չէ ։
Անոնք կը դանդալեն , բայց ցբիվէն չէ ։
10 Քանզի ¹¹Տէրը ձեր վրայ խմրութեան ոգի թա-
փեց ,
Ու ¹²ձեր աչքերը գոցեց ։
Մարգարէները ու ձեր դլխաւորները՝
Որոնք տեսիլք կը տեսնէին , կուրցուց ։
11 Եւ ամէնուն տեսիլքները ¹³կնքուած գրքի
մը խօսքերուն պէս պիտի ըլլան ձեզի ,
Որ կարդալ գիտցողին կու տան
Ու կ'ըսեն , Կ'ազաչենք՝ տիկա կարդա ։
¹⁴Ու անիկա կ'ըսէ , Չեմ կրնար , վասն զի կնքը-
քուած է ։
12 Եւ ան գիրքը կարդալ չգիտցողին կու տան
Ու կ'ըսեն , Կ'ազաչենք՝ տիկա կարդա ։
Ու անիկա կ'ըսէ , Կարդալ չեմ գիտեր ։
13 Անոր համար Տէրը կ'ըսէ ։
¹⁵Որովհետև աս ժողովուրդը բերնով կը
մօտենայ ,

¹ Ես · ժ · 10 · 11 · բ
Թագ · ե · 25 · ա Մն ·
ժգ · 16 ·
² Ղեր · գ · 33 ·
³ Գէ · ժ · 22 · 23 ·
Դան · Բ · 27 ·
⁴ Սալ · զբ · 2 · Երեմ ·
լբ · 19 ·
— Տես Եզեկ · 15 · 16 ·
⁵ Ջ Աստուծոյ կող-
մանէն · ¹⁻² Ես ·
⁶ Ես · ժ · 5 · Երեմ ·
ծ բ Թագ · ե · 9 ·
⁷ Կամ գրհանցի ·
⁸ Գէ · ը · 15 ·
⁹ Գէ · ե · 26 ·
¹⁰ Ես · ի · 7 · ը · 30 ·
¹¹ Գէ · ը · 19 ·
¹² Գէ · իե · 5 ·
¹³ Ես · ի · 15 · Եզեկ ·
ժե · 11 ·
¹⁴ Գէ · է · 13 ·
¹⁵ Գէ · իե · 9 · ը · 30 ·
Հաւմ · ժա · 5 ·
¹⁶ Սալ · կթ · 23 · Գէ ·
ը · 19 ·
¹⁷ Գէ · ը · 16 ·
¹⁸ Դան · ժբ · 4 · 8 ·
Ես · ժ · 1 — 5 · 8 ·
ը · 1 ·
¹⁹ Եզեկ · 19 · 31 ·
Մատ · ժե · 8 · 9 ·
Մտթ · է · 8 · 7 ·

եւ զիա չբժուն քներովը կը պատուէ,
Բայց անոնց սիրտը ինծմէ հեռու է,
Ու ինծմէ վախերնին
Մարդոց սովրեցուցած պատուիրանք մըն է.
14 Անոր համար ահա ես աս ժողովուրդին մէջը
Զարմանալի գործքեր ու հրաշքներ պիտի ընեմ.
Եւ անոնց իմաստուններուն իմաստութիւնը պիտի կորսուի,
Ու հանճարեղներուն հանճարը բնաջինջ պիտի ըլլայ։
15 Վա՜յ անոնց որ խորհուրդը ՅԷրոջմէ պահելու համար
Իրենց խորհուրդը ծածուկ պահելու համար.
Ու իրենց գործքը մութի մէջ կ՚ընեն,
Ու կ՚ըսեն, Մեզ ո՞վ կը տեսնէ ու մեզ ո՞վ գիտէ։
16 Ո՜ր ձեր կանխակռութիւնը.
Միթէ բրուտը կաւին տակը կը դրուի՞.
Քանդի կարելի՞ է որ գործը գործողին համար ըսէ
Թէ Անիկա զիս չգործեց.
Ու տեղուածը՝ գինքը տեղծողին համար,
Թէ Անիկա չհասկընար։
17 Ահա շատ քիչ ժամանակէն եղբը
Լիբանան պտղաբեր պիտի դառնայ,
Ու պտղաբեր արտը անտառ պիտի սեպուի։
18 Ու նոյն օրը խուլերը գրքին խօսքերը պիտի լսեն,
Եւ կուրաց աչքերը մէգէն ու խաւարէն ազատ՝ պիտի տեսնեն։
19 Եւ Խեղճերը ՅԷրոջմով իրենց ուրախութիւնը պիտի աւելցնեն,
Ու Նքաւոր մարդիկ Իսրայէլին Սուրբովը պիտի ցնծան։
20 Վասն զի բռնաւորը պիտի վերնայ,
Եւ Ծաղր բնողը պիտի չմնայ.
Ու ամէն անոնք որ անօրէնութեան համար կը հսկին՝ պիտի կորսուին.
21 Անոնք որ մարդը դատապարտելի մէջ յանցաւոր կը հանեն,
Ու Դատին մէջ Չատագովութիւն ընդդէմ համար որոգայթ կը լարեն,
Եւ արդարին իրաւունքը կը խափանեն։
22 Անոր համար Աբրահամը փրկող ՅԷրը
Յակոբին տունը համար այսպէս կ՚ըսէ.
Յակոբ ալ պիտի չամչնայ,
Ու անոր երեսը ալ պիտի չդեղնի.
23 վասն զի երբոր Տեսնէ իր ազգը՝ իմ ձեռացս գործը իր մէջը,
Անոնք իմ անունս պիտի Փառաւորեն.
Յակոբին Սուրբը պիտի Փառաւորեն,
Ու Իսրայէլի Աստուծմէն պիտի վախնան։
24 Եւ Հոգիով մոլորածները խոհեմութիւնը պիտի ճանչնան,
Ու տրտնջողները խնամաութիւն պիտի սորվին։

ԳԼ. Լ

1 Մարգարէն ապստամբները կ՚ենթ Ժողովուրդին իրենց քայլը եգիպտոսի վրայ գնելուն համար. 8 ու Ներսեսին խորհուրդը անարգելուն համար. 18 կը նախատանքի Ներսեսի պատիժները որ իր հեղինակին պիտի բեր. 23 Նաև անոր բարեկամութիւնը ու Ժողովուրդին ուրախութիւնը Ներսեսին կործանման առնէը.

1 Վա՜յ ապստամբ տղաքներուն, կ՚ըսէ ՅԷրը,
Որ Ինձմէ մեկնելու համար խորհուրդ կ՚ընեն, բայց ինծմով չէ.
Ու զ՚աշտապատութիւն կ՚ընեն, բայց իմ Հոգովս չէ.
2 Որ առանց իմ բերնէս հարցընելու
Կ՚երթան եգիպտոս կ՚իջնեն՝
Փարաւոնի պաշտպանութեանը տակը ապաստանալու,
Ու եգիպտոսի հովանիին ապաւինելու համար։
3 Բայց փարաւոնին պաշտպանութիւնը ձեզի ամօթ՝
Ու եգիպտոսի հովանիին ապաւինիլը նախատինք պիտի ըլլայ։
4 Քանզի անոր իշխանները Տոյանէս գացին,
Ու դեսպանները Հանէս հասան։
5 Ամէնքը ամչցան ան ժողովուրդին պատճառով՝
Որ իրենց օգուտ մը ընելու կարողութիւն չունի.
Անիկա չկրնար օդնութիւն մը կամ օգուտ մը բնել,
Հապա նզովք ամօթ ու նախատինք պիտի ըլլայ։
6 Անասնոց կրող անասուններուն դէմ Ի հարաւ՝
Նեղութեան ու վշտաց,
Առաւակ առիւծի և առյպ առիւծի,
Իժի ու կրկող թևաւոր օձի երկիրը Ինչեան.
Իրենց առագաստը էշերու կռնակին վրայ,
Ու իրենց գանձերը ուղտի ապաստին վրայ կը տանին
Անանկ ժողովուրդի մը՝ որ նոյն օգուտ չունի։
7 Վասն զի եգիպտացիք պարապ ու զուր տեղը օդնութիւն կ՚ընեն.
Անոր համար անոր Գոչեցի նստող պարծենկոտ կանչեցի։
8 Ուրեմն գնա, անոնց առջևը Տախտակ տասատակի վրայ գրէ,
Եւ գրքի մէջ գրոշմէ,
Որ գալու ժամանակին Յետոյ

---

1 Կոչ. բ. 11.
2 Ելք. մ. 1.
3 Երեմ. խթ. 7. Ածդ. ի. 30. Գլ. լբ. 15. Գլ. լե. 5. Գլ. կա. 1. Ես. ը. 1. Ա Պտ. գ. 7.
4 Գլ. խե. 9. Հբ. ա. 15. Գլ. լբ. 15. Գլ. լե. 5. Գլ. կա. 1. Ես. ը. 1. Գլ. խե. 14. 23.
5 Միք. բ. 1. Ես. ի. 10. 13. Երեմ. խ. 2. Ես. ի. 10. Գլ. լե. 5. Ես. ի. 10. Գլ. ի. 1. Ես. ի. 10. Գլ. լե. 5. Գլ. կա. 1

Յաւիտենական վկայութեան համար ։
9 Քանզի ՝ահաւիկ ապստամբ ժողովուրդ մըն է ։
Սուտաւոր տղաքներ են ,
Ու անոնք տղաքներ են՝ որ Տէրոջը օրէնքը լսել չեն ուզեր ։
10 Որոնք տեսանողներուն կ՚ըսեն , Մի տեսնէք ,
Ու մարգարէներուն՝ Մեզի համար ուղիղ բաներ մի մարգարէանաք ։
Խմեզի չոգբերթութիւններ խօսեցէք ,
Խաբէութիւններ մարգարէացէք ։
11 Ձամբայէն ետ քաշուեցէք ,
Շաւիղէն խոտորեցէք ,
Իսրայէլին Սուրբը մեր առջեւէն վերցուցէք ։
12 Ուստի Իսրայէլին Սուրբը այսպէս կ՚ըսէ ։
Որովհետեւ դուք սա խօսքը անարգեցիք ,
Եւ բռնութեան ու ծռութեան ապաւինեցաք ,
Ու անոնց վրայ կռթնեցաք ։
13 Անոր համար սա անօրէնութիւնը՝
Բարձր պարսպի մը ՝ինկնալու վրայ եղող
Ուռեցած ճեղքուածքին պէս պիտի ըլլայ ձեզի ,
Որուն կործանումը կանկարծակի մէկ վայրկեանի մէջ կու գայ ։
14 Եւ ՝զանիկա բրուտներու սափորին կոտրուածքին պէս պիտի կոտրէ ։
Պիտի փշրէ ու պիտի չխնայէ ։
Եւ անոր կոտրտանքներուն մէջը՝
Կրակարանէն կրակ առնելու
Կամ փոսէն ջուր հանելու կտոր մը պիտի չգտնուի ։
15 Վասն զի Եհովայ Տէրը՝ Իսրայէլին Սուրբը այսպէս կ՚ըսէ ։
Դուք դառնալով ու հանգստանալով փրկուելի կը դառնէք ,
Զօր զօրութիւնը հանդարտութեամբ ու ապահութեամբ կ՚ըլլայ ։
Բայց դուք չուզեցիք ,
16 Հապա ըսիք , Ոչ , ձի հեծնենք փախչինք ։
Անոր համար պիտի փախչիք ։
Արագընթաց ՝ձիու վրայ հեծնենք ըսիք ,
Անոր համար ձեզ հալածողներն ալ արագընթաց պիտի ըլլան ։
17 Մէկուն սպառնալիքովը հազարներդ՝
Հինգին սպառնալիքովը ՝ձիու պիտի փախչիք ։
Մինչեւ որ լեռան գլուխը սեան պէս՝
Ու բլուրի վրայ դրօշակի պէս թողուիք ։
18 Բայց Տէրը պիտի սպասէ որ ձեզի ողորմի ։
Քանզի Տէրը արդար Աստուած մըն է ։
՝Երանի անոնուն՝ որ անոր կը սպասեն ։

19 Քանզի ժողովուրդը ՝Սիոնի վրայ՝ Երուսաղեմի մէջ պիտի բնակի ։
Ալ բնաւ պիտի չլայ ։
Ու ազազակիդ ձայնը լսելէն ետ չուտով քեզի պիտի ողորմի ,
Ջանիկա լսածին պէս քեզի պատասխան պիտի տայ ։
20 Թէեւ Տէրը ձեզի ՝նեղութեան հաց և տառապանաց ջուր տայ ,
Սակայն ուսուցիչներդ մէյմըն ալ պիտի չհեռանան ,
Հապա քու աչքերդ քու ուսուցիչներդ պիտի տեսնեն ։
21 Ու երբոր ՝աջ կողմը կամ ձախ կողմը խոտորելու ըլլաս ,
Քու ականջներդ ետեւդ մէկ խօսք մը պիտի լսեն , որ կ՚ըսէ ,
Ասիկա է ճամբան , ասոր մէջը քալեցէք ։
22 Ու ՝կռտոնները քու քանդակած արծաթի կուռքերուդ ծածկոցները՝
Ու ձուլածոյ ոսկի կուռքերուդ զարդերը պիտի պղծես ,
Զանոնք դաշտանի ՝ջրի պէս պիտի նետես ,
՝Անոնց ամէն մէկուն պիտի բանս , Դուրսելիր ։
23 Եւ Տէրը քու սերմանած երկրիդ հունտերուն վրայ անձրեւ ,
Ու երկրին արդիւնքէն հաց պիտի տայ ,
Եւ առատ ու պարարտ պիտի ըլլայ ։
Ան օրը քու խաշինքդ ընդարձակ արօտի մէջ պիտի ճարակին ։
24 Ու երկիրը գործող եզները ու էշերը
Թիով ու հնձանացով հռասած
Մաքուր ՝կերակուր պիտի ուտեն ։
25 Եւ մեծ կոտորածին օրը
Ո՝ աշտարակներուն կործանման ատենը՝
՝Ամէն բարձր լեռան վրայ
Եւ ամէն բարձրացած բլուրի վրայ
Գետեր ՝՝ Ջուրի առուներ պիտի ըլլան ։
26 Եւ ան օրը որ Տէրը իր ժողովուրդին վէրքը պիտի պատէ ,
Ու անոնց հարուածքին խոցը պիտի բժշկէ ,
՝Լուսնին լոյսը արեւին լոյսին պէս ,
Ու արեւին լոյսը եօթնապատիկ աւելի ,
Ու եօթը օրուան լոյսին չափ պիտի ըլլայ ։

27 Ահա Տէրոջը անունը հեռուէն կու գայ ,
Անոր բարկութիւնը կը վառի ու բոցը ասոր ծուխ է ։
Շրթունքները սրտմտութեամբ լեցուած է ,
Ու լեզուն ծայրող կրակի պէս է ։
28 Եւ հանոր հոգին յորդահոս գետի պէս
՝Մինչև պարանոցը պիտի հասնի ,

Որ ազգերը ունայնութեան մեզով մեզէ ,
Եւ ժողովուրդները կզակը սանձ դնելով դա-
նոնք խաղացընէ ։
29 Զի ահա տէրը ասէն մը դիմերեսան պէս երգ
պիտի ունենաք ,
Ու խորհելի վէմին՝ Ցերջը լեռը երթալու
համար՝
Սրինգով գացողի պէս սրտի ուրախութիւն
պիտի ունենաք ։
30 Եւ Ցէրը իր փառաւոր ձայնը լսել պիտի տայ ,
Ու ։ սաստիկ բարկութեամբը և մեղմող կրա-
կին բոցովը ,
Հեղեղով , փոթորիկով ու կարկուտի քարե-
րով
Իր ©երկընցած բազուկը պիտի ցուցընէ ։
31 Վասն զի Ցաւազանով զարնող Ասորեստանցին
Ցէրոջը ձայնէն պիտի ճեղուի ։
32 Ու որուշած գաւազանին ամէն †հարուածը՝
Որ Ցէրը անոր վրայ պիտի դնէ ,
Թմբուկներով ու քնարներով պիտի ըլլայ ։
Եւ անոր հետ պատերազմներով
պիտի պատերազմի ։
33 Քանզի Տօфեթ չատոնցմէ պատրաստուած է ,
Ա՛նկիա ալ թագաւորին համար պատրաստուե-
ցաւ ,
Զանիկա խորունկցուց եւ լայնցուց ։
Անոր դիզը կակղ ու շատ փայտ է ,
Ցանիկա Ցէրոջը շունչը ծծումբի հեղեղի պէս
պիտի բռնկցընէ ։

ԳԼ · ԼՍ

1 Մարգարէն կ՚ուխտէ ան յիմարութիւնը՝ որով եգիպտոսին կ՚ա-
պաւինին , և գլուասան կը մերժէին ։ 6 կը յորդորի ժողո-
վուրդը որ դարձի գան ։ 8 կը յայտնէ Ասորեստանի կործա-
նումը ։

1 Վա՛յ անոնց որ օգնութեան համար եգիպ-
տոս կ՚իջնեն ,
Ու †ձիերու կը վստահին և կառքերու կ՚ա-
պաւինին , որովհետև շատ են ,
Ու ձիաւորներուն , որովհետև խիստ ‡զօրա-
ւոր են ·
Եւ Իսրայէլի Սուրբին չեն նայիր ,
Ու Ցէրը չեն փնտռեր ։
2 Բայց անիկա ալ իմաստուն է , ու չարիք կը
բերէ ,
Եւ *իր խօսքերը ետ չդարձըներ ·
Ու չարերուն տունը դիմի՛
Եւ անօրէնութեան գործակիցներուն օգնութեա-
նը դիմ կ՚ելլէ ։
3 Արդ եգիպտացիք †մարդ են և չէ թէ Աս-
տուած ,

Ու անոնց ձիերը մարմին են և չէ թէ հոգի ·
Ու երբոր Ցէրը իր ձեռքը երկընցընէ ,
Թէ օգնութիւն ընողը պիտի սահի ,
Եւ թէ օգնութիւն գտնողը պիտի իյնայ ·
Ու ամէնը միասին պիտի կորսուին ։
4 Քանզի Ցէրը ինծի այսպէս բսաւ ·
Զօրաւորինակ առիւծը կամ կօրիւնը իր որսին
համար կը գոչէ ,
Ու երբոր հովիւներուն գունդը անոր վրայ
կը ժողովուին ,
Անոնց ձայնէն չվախնար ,
Ու անոնց ազաղակէն չվհատիր ,
Նմանպէս ալ զօրաց Ցէրը Սիօն լեռանը համար
Ու անոր բլուրին համար պատերազմելու պի-
տի իջնէ ։
5 Ինչպէս որ թռչունները նետ ձգելէ կը ծած-
կեն ,
Նմանպէս ալ զօրաց Ցէրը Երուսաղէմին պաշտ-
պանութիւն պիտի ընէ ·
Պիտի պաշտպանէ ու փրկէ անցնի ,
Պիտի խնայէ ու պիտի ազատէ ։
6 Դուք ան Ա-----ն դարձէք ,
Ուսկից որ խորհելի որդիքը շատացած ապըս-
տամբեցան ։
7 Քանզի ան օրը՝ ամէն մարդ մէկդի պիտի
նետէ
Իր արծաթէ կուռքերը ու ոսկիէ կուռքերը ·
Որոնք ձեռքերնիդ շինեցին ձեզի մեղքի հա-
մար ։
8 Եւ Ասորեստանցին †սրով պիտի իյնայ , բայց
չէ թէ մարդու ցաւ ·
Հապա զանիկա ճաշ մէկ սուր մը պիտի ու-
տէ , որ մարդու ցաւ չէ ·
Ու անիկա սուրին երեսէն պիտի փախչի ,
Եւ անոր երիտասարդները հարկատու պիտի
ըլլան ։
9 Ու †անիկա ի վախին պատճառաւը իր §բեր-
դը պիտի անցնի ·
Եւ անոր իշխանները դրօշակին պիտի զար-
հուրին ,
Կ՚ըսէ Տէրը , որուն կրակը Սիօնի մէջ է ,
Ու փուռը՝ Երուսաղէմի մէջ ։

ԳԼ · ԼԲ

1 Երիտասարդ թագաւորը բարկներէ ։ 3 Մարգարէն երկ-
րին անցաւութիւնը կը դասատարձի ։ 15 ու կը խոստանայ ժո-
ղովուրդին դարձը ու բարերարութիւնը ։

1 Ահա թագաւոր մը արդարութեամբ պիտի
թագաւորէ ,
Ու իշխանները իրաւունքով պիտի իշխեն ։

ր Գլ · լե · 29 ։
ս Ա---ր · խը · 4 ։
տ Գլ · ը · 3 ։
ւ Գլ · իԲ · 8 ։
փ Գլ · խը · 2 · լբ · 19 ։
ք Նէե · թագաւորին
հիւնը

ա Գլ · ժ · 3 · 24 ։
բ Գլ · լե · 26 ։
գ Նէե · անդորը
— Գլ · ժ---12 · ԺԲ · 16 ։
դ Նբեմ · ե · 31 · ԺԲ · 8 · եա ։

— Գլ · լ · 2 · լԳ · 6 ։
Նբեկ · ԺԼ · 15 ։
ե Ա---ր · ի · 7 · Գլ · լԳ · 9 ։
զ Կ---ի բազմաթիւ
է Դան · ԲՐ · 13 · Ա---ր · 4 ։

թ Ա---ր · խգ · 19 ։
ը Ա---ր · Ղ---գ · 3 · 5 ։
ժ Ա---ր · ժ---ա · 10 · Ա---մբա · գ · 8 ։
ի Գլ · խը · 13 ։
լ ԲՕր · լբ · 11 · Ա---ր · ա · 4 ։

խ Ա---ր · լե · 10 ։
ծ Կ---ի խնդրել
կ Գլ · բ · 22 · լ · 22 ։
հ Ա---ր · ԲՐ · 20 ։
ձ Տէս գ Գ---գ · ԺԲ · 35 · 36 · Գլ · լե · 36 ։

ղ Գլ · լե · 37 ։
ճ Կ---ի բերդեն
— Տէս Ա---ր · խե · 17 · եւ · Նբեմ · իգ · 5 · Ա---մբա · գ · 5 · Զա---ր · Ը · 9 ։

2 եւ *աս մարդը՝ հովիւ իւր ընտրեց պատապարա-
նի պէս
Ու †փոխարինի իւր ծածկոյի պէս ,
Զոր տեղը եղող չարի վտակներու պէս
Եւ ծարաւուտ երկրի մէջ
Մեծ ապառաժի մը հովանիին պէս պիտի ըլ-
լայ ։
3 Ու ‡աչեղոնիներուն աչքերը պիտի չլլանան ,
եւ լսողներուն ականջները մտիկ պիտի ընեն ։
4 Ու արտրացողներուն սիրտը գիտութիւն պի-
տի հասկնայ ,
եւ թոթովախօսներուն լեզուն
Յստակ խօսելու պատրաստ պիտի ըլլայ ։
5 Անզգամին մէյ մըն ալ ազնուաբարոյ պիտի
չըսուի ,
Ու ագահին մէյ մըն ալ առատաձեռն պիտի
չըսուի ։
6 Վասն զի անզգամը անզգամութիւն կը խօսի ,
Եւ անոր սիրտը անօրէնութիւն կը դործէ ։
Կեղծաւորութիւն կ՚ընէ , ու ցնծալը վրայով
ամբարշտութիւն կը խօսի ։
Անօթիին հոգին դատարկ կը ձգէ ,
Ու ծարաւածին խմելիքը կը դադրեցնէ ։
7 Եւ ագահին †հնարքները չար են ։
Անիկա սուտ խօսքերով ազքատները կորսըն-
ցընելու համար
Նենգութիւններ կը խորհի ,
թէև անանկը արդարութեամբ խօսի ։
8 Բայց ազնուաբարոյ մարդը ազնիւ բաներ կը
խորհի ,
Ու ազնիւ բաներու վրայ հաստատ կը մնայ ։

9 Ով ‡հանգիստ կնիկներ , ելէք ,
Իմ ձայնս մտիկ ըրէք ։
Ով անհոգ աղջիկներ ,
Իմ խօսքիս ականջ տուէք ։
10 Օրերով ու տարիներով խռովութեան մէջ
պիտի ըլլաք ,
Ով անհոգ կնիկներ ,
Քանդի պղտկութիւը կտրատեցաւ ,
Հունձքի ժամանակ պիտի չգայ ։
11 Ով հանգիստ կնիկներ , դողացէք ։
Ով անհոգ կնիկներ , խռովութեան մէջ ըն-
կէք ։
Հանուեցէք ու մերկ եղէք ,
Ու մէջքերնիդ ուռկի կապեցէք ։
12 Ճանկալի արտերուն — պտղաբեր որթին հա-
մար
‡կուրծքերնիին պիտի ծեծեն ։
13 Իմ ժողովուրդիս երկրին վրայ
փուշ և ցօղ պիտի բուսնի ,
Նաև ամէն ուրախութեան տուներուն վրայ՝
Հրնկրկալի քաղաքին մէջ ։
14 †Քանդի պալատները կթնակ պիտի ձգուին ,
Աղմկայոյզ քաղաքը պիտի թողուի ,
Բլուրները ու պահպանները յաւիտեան քա-
րայրներ պիտի ըլլան՝
Ցիտերու զուարճութեան համար — խաչինք-
ներու արօտ ըլլալու համար ,
15 Մինչև որ †վերէն մեր վրայ Հոգի թափուի ,
Ու ‡անապատը պտղաբեր արտի դառնայ ,
եւ պտղաբեր արտը անտառ համարուի ։
16 Անապատը անապատին մէջը իրաւունք պիտի
բնակի ,
Ու պտղաբեր արտին մէջը արդարութիւն
պիտի հանգչի ։
17 †Եւ արդարութեան դործը խաղաղութիւն՝
Ու արդարութեան արդիւնքը հանդիստ ու
ապահովութիւն պիտի ըլլայ յաւիտեան ։
18 եւ իմ ժողովուրդս խաղաղական բնակութեան
մէջ՝
Ու ապահով վրաններուէ մէջ՝
եւ հանդարտ հանգստութեան մէջ պիտի
բնակի ։
19 Բայց †կարկուտ պիտի իջնէ անտառին վրայ ,
Ու քաղաքը բոլորովին պիտի խոնարհի ։
20 Երանի ձեզի՝ որ ամէն չուքերու քով կը ցանէք ,
Ու էշգան և իլուն ոտքը հոն ‖կոխել կու տաք ։

ԳԼ · ԼԴ

1 Եգիպտիին քաղաքներուն դէմ Աստուծոյ կատարելիք դա-
տաստանները։ 13 Բաբելացիներուն պատահելիքները։

1 Վա՛յ քեզի , *ով կործանող , որ դուն չկոր-
ծանուեցար .
Ու ձո՛յ ինէ , ով յափշտակող , որ քեզ չյա-
փշտակեցին .
†Երբոր դուն կործանելը լմնցընես՝ քեզ պի-
տի կործանեն .
Երբոր յափշտակելէն դադարիս՝ քեզ պիտի
յափշտակեն ։
2 Ով Տէր , մեզի ողորմէ , †քեզի կը յուսանք .
Ամէն առտու անոնց զօրութիւն եղիր ,
Ու նեղութեան ժամանակը մեզի փրկութիւն
եղիր ։
3 Աղմուկին ձայնէն ժողովուրդները կը փախչին ,
Քու բարձրանալդ ազգերը կը ցրուին ։
4 Եւ ձեր աւարը՝ թրթուրին ժողվելուն պէս
պիտի ժողվին .
Անոր վրայ՝ մարախներուն ցաթկելուն պէս
պիտի ցաթկին ։
5 †Տէրը բարձրացած է , վասն զի բարձրը կը
բնակի .
Սիոնը իրաւունքով ու արդարութիւնով լե-
ցուց ։

* Կամ՝ Ամէն մէկը
† Գլ · ց · ի · Եբր · Աստիճանէդ
‡ Գլ · ց · ի · Եբր · Նաև վասն պիտի
ըլլայ ։
§ Գլ · ի · 13 · Եբր · գործքերնիդ
‖ Գլ · լգ · 13 · Եբր · Ամէն
¶ Ուրիշ · ը · 1 ·
Եբր · ասիկընէդ
Բ · 6 ·
ա Գլ · իբ · 8 ·
բ Գլ · իե · 10 ·
գ Ա՛ղբ · Ամ · 1 ·
դ Գլ · լ · 18 ·
ե Գլ · իբ · 11 · լե · 5 · 6 ·
զ Եբր · կը խրխնջէ ·
է Գլ · խ · 8 · Ամբ ·
ը Գլ · իբ · 17 · լե · 9 ·
թ Ճահ · գ · 18 ·
ժ Գլ · լ · 20 ·
ի Ջար · Ամ · 1 ·
լ Գլ · լ · 21 ·
խ Գլ · ի · 9 ·
ծ Ա՛ղբ · Ամ · 10 ·
կ Ա՛ղբ · ջե · 9 ·
հ Ճար · Ժգ · 10 ·
ձ Գլ · իե · 9 ·
ղ Ա՛ղբ · ջե · 9 ·

6 Եւ զու ժամանակներուդ հաստատութիւնը,
Ո՛ փրկութեանդ զօրութիւնը խնամատարութիւն
ու գիտութիւն պիտի ըլլայ.
Տէրոջը վախը անոր գանձն է։

7 Ահա անոնց զօրաւորները դուրսը կ՚աղաղակեն.
Խաղաղութեան դեսպանները դառնապէս կուլան։
8 Ճանապարհները ամլեալ եղան,
Ճամբայէն անցնող չմնաց.
Անիկա ուխտը աւրեց, քաղաքները կ՚անարգէ,
Մարդը բանի տեղ չսեպէր։
9 Երկիրը սուգ կը բռնէ ու կը նուաղի,
Լիբանան ամչցաւ ու թառամեցաւ,
Սարօն անապատի պէս եղաւ,
Եւ Բասան ու Կարմեղոս կը թօթվուին։
10 Հիմա պիտի ելլեմ, կ՚ըսէ Տէրը,
Հիմա պիտի փառաւորուիմ,
Հիմա պիտի բարձրանամ։
11 Դուք յղիդով պիտի յղանաք ու մեղ պիտի ծնանիք.
Ու ձեր շունչը կրակի պէս ձեզ պիտի ուտէ։
12 Եւ ժողովուրդները կիրի պրուելուն պիտի ըլլան.
Անոնք կրակի մէջ կոտրատած փուշերու պիտի պրին։
13 Ով հեռու եղողներ, իմ ըրածս լսեցէք.
Ու դուք եղողներ, իմ զօրութիւնս գիտցէք։
14 Սիոնի մէջ մեղաւորները կը վախնան,
Սգոժաւորները դող կը բռնէ.
Մեզմէ ո՞վ պիտի բնակի մաշող կրակին մէջ.
Մեզմէ ո՞վ պիտի բնակի յաւիտենական բոցերուն մէջ։
15 Արդարութեամբ քալողը ու ուղղութիւն խօսողը,
Անիրաւութեան շահը մերժողը,
Կաշառք առնելէն ձեռքերը թօթվողը,
Արիւնահեղութենան խորհուրդ չլսելու համար ականջները գոցողը,
Ու չարութիւնը չտեսնելու համար աչքերը գոցողը,
16 Անիկա բարձրերը պիտի բնակի,
Անոր բերդը ամուր վէմերու վրայ պիտի ըլլայ.
Անոր հաց պիտի տրուի,
Ո՛ր անոր ջուրը անպակաս պիտի ըլլայ։
17 Քու աչքերդ թագաւորը իր վայելչութեամբը պիտի տեսնեն,
Անոնք հեռաւոր երկիր պիտի նային։
18 Քու սիրտդ վախերը պիտի մտածէ.
Որ է գրիչը, ո՞ր է կշռողը,
Ո՞ր է աշտարակներուը գրողը։
19 Դուն պիտի չտեսնես ան խիստ ժողովուրդը,
Ժուժ արիմաց ու անծանօթ լեզու ունեցող
ժողովուրդը,
Թոթովախօս ու անիմանալի լեզուով խօսողները։
20 Մեր ասնախմբութեանց քաղաքին Սիոնին
նայէ.
Քու աչքերդ Երուսաղէմը պիտի տեսնեն՝
Իջեւանի հանդիստ բնակարան մը — չխախտուելու վրան մը,
Որուն ցիցերը յաւիտեան պիտի չհարժին,
Ու չուանները բնաւ պիտի չկտրին։
21 Հապա հոն փառաւորեալ Տէրը պիտի մեզի
Լայնատարած գետերու — վտակներու տեղ,
Ուր որ թիակաբաշ նաւ պիտի չմտնէ,
Եւ անկէ մեծ նաւ պիտի չանցնի։
22 Քանզի մեր դատաւորը Տէրն է,
Մեր օրէնսդիրը Տէրն է,
Մեր թագաւորը Տէրն է,
Անիկա մեզ պիտի ազատէ։

23 Քու չուաններդ թուլցան,
Իրենց կայմին խարիսխը չկրցան հաստատ բռնել,
Առագաստը չկրցան բանալ.
Անաւներ մեծ աւար բաժնուեցաւ,
Մինչեւ անգամ կաղերը աւար առին։
24 Ու հոն բնակողը պիտի չըսէ թէ Հիւանդ եմ.
Հոն բնակող ժողովուրդին անօրէնութիւնը պիտի թողուի։

ԳԼ. ԼԴ

1 Ան գաւառականները՝ որոնցմով Աստուած իր ահեղութիւն հաստատ վրէժխնդրութիւն պիտի բնէր։ 11 Եհուդացւոց քաջ մեռնիլ կոչնականը։ 16 Ան մարգարէութիւններուն ստոյգ գործադրիչը։

1 Ով ազգեր, մօտեցէք որ լսէք,
Ով ժողովուրդներ, ականջ տուէք.
Երկիրը ու անոր լիութիւնը,
Աշխարհը ու անոր բոլոր բնակիչները թող մտիկ ընեն։
2 Վասն զի Տէրոջը բարկութիւնը ամէն ազգերուն վրայ՝
Ու սրտմտութիւնը անոնց բոլոր զօրքերուն վրայ է.
Անիկա զանոնք նզովեց, զանոնք սպանդին մատնեց։
3 Եւ անոնց սպանուածները պիտի նետուին,
Ու տանոնց դիակներէն գէշ հոտ պիտի ելլէ,
Եւ անոնց արիւնէն լեռները պիտի հալին։
4 Ու երկինքի բոլոր զօրքերը պիտի հալին,
Ու երկինքը մագաղաթի պէս պիտի գալարի,

Վե՛ւ անոր բոլոր զօրքերը վար պիտի թափին,
ինչպէս որ տերեւը արմէն կը թափի,
Ու ինչպէս որ Խնձորենի կը թափի.
5 Քանզի երմ սուրս երկինց մէջ արբեցած է.
Ահա անիկա Եդոմին վրայ ու իմ նզոված ժողովրդիս վրայ
Դատաստան ընե՛ պիտի իջնէ.
6 Տէրոջը սուրը արիւնով լեցուած է
Ու ճարպով եղջուած է.
Գառներուն և նոխազներուն արիւնովը
Ու խոյերուն երիկամնոց ճարպովը.
Քանզի Տէրը Բոսորայի մէջ զոհ ունի,
Ու եղեմի երկրին մէջ մեծ սպանդ.
7 Եւ անոնց հետ պիտի իյնան միեղջիւրները,
Ու զուարակները՝ ցուլերուն հետ.
Եւ անոնց երկիրը արիւնով պիտի դինովցուի,
Ու անոնց հողը ճարպով պիտի պարարտանայ.
8 Քանզի Տէրոջը վրէժխնդրութեան օրը՝
Ու Սիոնի վէճին համար հատուցման տարին է.
9 Ու անոր գետերը ձիւթի՝
Ու հողը ծծումբի պիտի դառնայ.
Եւ անոր երկիրը վառած ձիւթ պիտի ըլլայ,
10 Գիշեր ու ցորեկ պիտի չմարի.
Անոր ծուխը յաւիտեան պիտի ելլէ,
Եւ ազգ ի գազ աւերակ պիտի մնայ.
Յաւիտեան յաւիտենից անկէ անցնող պիտի չըլլայ.
11 Հապա գայիկա հաւալունները ու ոզնիները պիտի ժառանգեն.
Եւ հոն գոհաւաւը ու ագռաւը պիտի բնակին.
Ու անոր վրայ դատաստիկութեան լարը
Եւ ունայնութեան կշիռը պիտի քաշուի.
12 Անոր ազնուականները թագաւորութեան պիտի կանչեն,
Բայց հոն Ոչ ոք պիտի չգտնուի.
Ու անոր բոլոր իշխանները պիտի ոչնչանան.
13 Եւ անոր պալատներուն մէջը փուշեր՝
Ո՛ անոր պարիսպներուն վրայ եղինճ ու եկ-
դան պիտի բուսնի.
Եւ շնագայներու բնակարան՝
Ո՛ ջայլամներու գաւիթ պիտի ըլլայ.
14 Եւ վայրենի կատուները բոլներներուն պիտի հանդիպին,
Ու այծամարդները իրարու ձայն պիտի տան,
Եւ յուշկապարիկները հոն պիտի հանգչին,
Ու հոն իրենց հանգիստ տեղ պիտի գտնեն.
15 Հոն նետ օձը իր բոյնը պիտի շինէ ու հաւկ
պիտի ածէ,
Եւ իր ձագերը պիտի հանէ ու իր հովանիին
տակը հաւաքէ պիտի խնամէ.
Եւ ուրուականները հոն պիտի ժողովուին՝ ամէն
մէկը իր ընկերին հետ.
16 Տէրոջը գրքին մէջը փնտռեցէք ու կարդա-
ցէք.
Ասոնց մէկը պիտի չպակսի.
Մէկուն ընկերը պակաս պիտի չըլլայ.
Վասն զի իր բերանը հրամայեր է,
Ու իր Հոգին պիտի ժողվէ զանոնք.
17 Եւ ինքը անոնց համար վիճակ ձգեր է,
Ու իր ձեռքը զանոնք լարով բաժներ է ա-
նոնց.
Յաւիտեան պիտի ժառանգեն,
Գալէ ի գալ անոր մէջը պիտի բնակին.

ԳԼ. ԼԵ

1 Քրիստոսի Թագաւորութեանը ուրախալի կերպով նկարը. 3 Տկարները կը քաջալերուին ապառնի բարեբեր.

1 Անապատը ու չոր երկիրը պիտի ուրախա-
նայ.
Եւ անապատը պիտի ցնծայ ու շուշանի պէս պիտի ծաղկի.
2 Անիկա բոլորովին պիտի ծաղկի,
Եւ ցնծութեամբ ու երգերով պիտի ուրա-
խանայ.
Անոր պիտի տրուի Լիբանանին փառքը,
Կարմելոսին ու Սարոնին վայելչութիւնը.
Անոնք Տէրոջը փառքը՝
Մեր Աստուծոյն վայելչութիւնը պիտի տեսնեն.
3 Թուլցած ձեռքերը ուժովցուցէք,
Ու դողդոջուն ծունկերը զօրացուցէք.
4 Թուլասիրտներուն խօսք,
Ուժովցէք, մի վախնաք.
Ահա ձեր Աստուածը վրէժխնդրութիւնով
Ո՛ Աստուծոյ հատուցումովը կու գայ.
Անիկա պիտի գայ ու ձեզ ազատէ.
5 Այնտեղ տկարներուն աչքերը պիտի բացուին,
Ու խուլերուն ականջները պիտի բացուին.
6 Այնտեղ կաղը եղջերուի պէս պիտի ցաթ-
կըտէ,
Ու համրին լեզուն օրհնութիւն պիտի երգէ.
Քանզի անապատի մէջ ջուրեր՝
Ու անբնակ երկրի մէջ հեղգզներ պիտի բղխին.
7 Եւ խարշակահար երկիրը լիճի պիտի դառնայ,
Ու ծարաւուտ երկիրը ջուրի աղբիւրներ պի-
տի բղխէ.
Ե՛ղ շնագայներուն պառկած բնակարանը
եղէգի ու կնճռնի գաւիթ պիտի ըլլայ.
8 Եւ հոն պզտոյտ ու ճամբայ պիտի ըլլայ,
Որ անիկա սուրբ ճամբայ պիտի կոչուի.

1 Գլ. ԺԴ. 18. 2 Ցաւ. Դ. 13. 3 Երեմ. խզ. 10. 5 Երեմ. խԹ. 7. Եւ. Ա. 4. 6 Գլ. կգ. 1. Երեմ. խԹ. 13. Ծննդ. 1. 8 Կամ վրիժին ցաւ. 9 Ղեւտ. Ժ. 12. 10 Ցաւ. Դ. 13. 11 Գլ. կգ. 4. 12 Տես ԺԴ. խԹ. 21. 13 Ցաւ. Ժգ. 11. Ժը. 18. ԺԹ. 3. 14 Մաղ. ա. 4. 15 Գլ. Ժգ. 23. Ծննդ. ը. 14. Ցաւ. Ժը. 8. 16 Գլ. Ժգ. 11. 18 Գ Թագ. խա. 15. Ծղբ. բ. 8. 19 Գլ. կը. 13. Ծննդ. Ժ. 6. 20 Գլ. Ժգ. 21. Եւ. 21 Մաղ. գ. 16. 22 Գլ. Ժգ. 11. Եւ. 23 Կամ անոնց հետ պիտի. 24 Գլ. կը. 15. 25 Ցաւ. գ. 3. 4. Երը. Ժը. 18. 26 Գլ. խԹ. 18. կը. 3. 4. խա. 7. Մաղ. Ժ. 14. Ծննդ. Ժը. 23. խ. 14. Ցաւ. Ժը. 23. խ. 30. Եւ. 3. 4. Մաղ. Ժ. 3. 6. 7. Մաղ. Ժ. 38. Եւ. Մաղ. Ժ. 3. Ժե. 3. Ժը. 23. խ. 30. Եւ. 14. Ցաւ. Ժը. 23. Ե. 9. Գաղ. գ. 1. Ժգ. 2. Ե. Եւ. ը. 7. Ժգ. Ե. 4. Մաղ. Ժ. 38. 33. Ժը. 23. 28. Ժգ. 11. Ժե. 30. Ժե. 30. Գլ. խա. 15. խգ. 15. Ցաւ. Ե. 26. 30. Գլ. ԺԹ. 15.

Անկէ պիտի մկրը պիտի չանցնի,
Հապա անոնց համար պիտի բլլայ·
Ան ճամբան մէջ քալողը՝ ու յիմարները ոչ-
պիտի չմոլորին։
9 Հոն առիւծ պիտի չըլլայ,
Ու անոր վրայ գազան պիտի չելլէ,
Ոչ- հոն պիտի չգտնուի,
Հապա փրկուածները հոն պիտի քալեն·
10 Ու Տէրոջը փրկածները պիտի դառնան,
Ու երգելով Սիօն պիտի գան,
Ու անոնց գլխուն վրայ յաւիտենական ու-
րախութիւն պիտի բլլայ·
Ցնծութիւն և ուրախութիւն պիտի
առնեն,
Ու տարտմութիւնը ու հեծութիւնը պիտի
հեռանայ։

ԳԼ· ԼԶ

1 Սենեքերիմ թագաւորը Ցուդայի վրայ կը յարձակի· և Եզեկիա-
ին Սենեքերիմէն խրատ· Տէրոջմէն յորդորելով
Ժողովուրդը ապստամբութեան կը դրդուի· 22 Անոր խօսքե-
րը Եզեկիային կը դառնան։

1 Ո՞վ- եղաւ որ Եզեկիա թագաւորին չօրհնաբա-
նեցրած տարին Ասորեստանի Սենեքերիմ
թագաւորը Ցուդայի բոլոր պարսպաւոր քա-
2 ղաքներուն վրայ եկաւ, ու զանոնք առաւ· Ու
Ասորեստանի թագաւորը Րաբսաքէն Լաքիսէն
Երուսաղէմ խրկեց Եզեկիա
թագաւորին· ու անիկա մեծաւոր ազգաւորներէն
ճամբան եղող վերի աւազանին ջրմուղին վրայ
3 կայնեցաւ· Եւ Բեզկիայի որդին Եղիակիմ՝
պալատին հազարապետը ու Սերնայ տեսնող
դպիրը ու յիշատակաց դպիր Ասափի որդին
Յովաք անոր ելան·
4 Եւ Րաբսաք անոնց բսաւ, Եզեկիային բսէք,
Մեծ թագաւորը՝ Ասորեստանի թագաւորը
այսպէս կ'բսէ· Ի՞նչ է այս յոյսը՝ որուն դուն
5 կ'ապաւինիս· Դուն բսիր, Պատերազմի համար
խորհուրդ ու զօրութիւն ունիմ· բայց չըր-
թունքի խօսքեր են· Հիմա որո՞ւն ապաւինիս,
6 յո՞ր ինծմէ ապստամբեցար· Ահա դուն քան
Ջիպհոսած եղեգ ցուպին՝ Եգիպտոսին ապա-
ւինեցար, որ եթէ անոր մէկ մարդ մը կռթնի՝
ձեռքը պիտի մտնէ ու զանիկա պիտի ծակէ·
Եգիպտոսի փարաւոն թագաւորը բոլոր իրեն
7 ապաւինողներուն այնպէս է· Բայց թէ որ ինծի
բսես թէ Մենք մեր Եհովայ Աստուծոյն կ'ա-
պաւինինք, ասիկա ան չէ՞ որուն բարձ
տեղատեղը ու սեղանները Եզեկիա վերցուց,
և Ցուդային ու Երուսաղէմին բսաւ, Պէ՞տք ա
սեղանիս առջեւը երկրպագութիւն ընէք·
8 Ու հիմա իմ՝ տիրոջս Ասորեստանի թագաւորին
°հետ հաշուուէ,՚ ու քեզի երկու հազար ձի
տամ, թէ որ դուն քու կողմանէդ անոնց վրայ
9 հեծնողներ դնելու կարող ես· Եւ իմ տիրոջս
պիտա պզտիկ ծառաներէն մէկ կուսակալին
ի՞նչպէս կրնաս դէմ դնել, որ դուն կառքերու
ու ձիերու համար Եգիպտոսին կ'ապաւինիս,
10 Եւ հիմա ան երկիրս վրայ արդեօք առանց
Եհովայի հրամանի ելեր եմ՞ զանիկա աւերելու
համար· Ինծի Եհովան բսաւ, Ան երկրին վրայ
ելիր ու զանիկա աւիր·
11 Ու Եղիակիմ և Սերնա ու Յովաք Րաբ-
սաքին բսին, Ծնորհք բրէ՝ քու ծառաներուդ
հետ Ասորերէն խօսէ, քանզի մենք կը հաս-
կնանք, ու մեզի հետ Երբայեցերէն մի խօսիր
որ պարսպին վրայ եղող ժողովուրդը լսէ,
12 Բայց Րաբսաք բսաւ, Միթէ աս խօսքերը
խօսելու համար իմ տէրս քիս քու տիրոջդ ու
քեզի՞ դրկեց· չէ՞ որ աս մարդոց՝ որոնք
պարսպին վրայ կը նստին ձեզի հետ իրենց
ապրը ուտելու ու իրենց միզը խմելու·
13 Եւ Րաբսաք սաք եկաւ, ու մեծ ձայնով
Երբայերէն ազազակից ու բսաւ, Մեծ
թագաւորին՝ Ասորեստանի թագաւորին խօս-
14 քերը մտիկ բրէք· Թագաւորը այսպէս կ'բսէ,
Եզեկիա ձեզ չխաբէ, քանզի անիկա չկրնար
15 ձեզ ազատել· Ու Եզեկիա ձեզ Եհովային
չյուսացնէ՝ բսելով, Եհովան մեզ անշուշտ
պիտի ազատէ, -- աս քաղաքը Ասորեստանի
16 թագաւորին ձեռքը պիտի չտրուի· Եզեկիային
մտիկ մի ընէք, քանզի Ասորեստանի թագաւո-
րը այսպէս կ'բսէ· Խնդի հետ հաշտութիւն
բրէք ու ինծի ելէք· Ես ամէն մարդ իր որթին՝
ու ամէն մարդ իր թզենիին ուտէ, և ամէն
17 մարդ իր ջրհորին ջուրէն խմէ, Մինչև որ ես
գամ, ու ձեզ ձեր երկրին պէս մի երկիր մը՝
ցորենի ու գինիի երկիր մը՝ հացի ու այգիներու
18 երկիր մը առնեմ· Զբսէ՝ որ Եզեկիա ձեզ
դիւրի հանէ՝ բսելով, Եհովան մեզ պիտի ազա-
տէ· Միթէ ազգաց աստուածներէն Ասորես-
տանի թագաւորին ձեռքէն ամէն մէկը իր երկիրը
19 ազատե՞ց· Էմաթի ու Արփադի աստուածները
ո՞ր են· Սեփարուայիմի աստուածները ո՞ր են·
Միթէ անոնք Սամարիան իմ ձեռքս ազատե-
20 ցի՞ն· Ա՛ս երկիրներուն ամէն աստուածներէն
ո՞րը իր երկիրը իմ ձեռքս ազատեց, որ
Եհովան Երուսաղէմը իմ ձեռքս ազատէ·
21 Ու անոնք լուռ կեցան և անոր ամենևին պա-
տասխան մը չտուին· քանզի թագաւորը հրա-
մայեր էր՝ բսելով, Անոր պատասխան մի տաք·
22 Ու Բեզկիայի որդին Եղիակիմ՝ պալատին
հազարապետը և Սերնա տեսնդապիրը ու
յիշատակաց դպիր Ասափի որդին Յովաք
հանդերձներն պատռած՝ Եզեկիային դացին, ու
Րաբսաքին խօսքերը անոր պատմեցին։

---

1 Գէ· Նբ· 1· Ցաքէ· 2· 11· Ցայտ· խա· 21·
3 Գէ· խգ· 8· Գէ· ժա· 8· Եզեկ· լգ· 11·
4 Գէ· խե· 8· 46· 18· Ցայտ· 6· 17· խա·
5 Գէ· Նա· 11·
7 Գ Թագ· ժգ· 13· 4 Եզեկ· ԼԲ· 6· 7·
8 Գ Թագ· ժգ· 13· Եսա· 11· 6 Մն· լգ· 1·
9 Գ Թագ· ժգ· 13· Եսա· 8· 7· Ա Մն· լգ· 1·
10 Գէ· Նբ· 1· Ցաքէ· 2· 11· Ցայտ· խա· 21·
11 Գէ· խգ· 8· Գէ· ժա· 8· Եզեկ· լգ· 11·
12 Գէ· խե· 8· 46· 18· Ցայտ· 6· 17· խա·
13 Գէ· Նա· 11·
14 Գ Թագ· ժգ· 13· Եսա· 11· 6 Մն· լգ· 1·
15 Գ Թագ· ժգ· 13· Եսա· 8· 7· Ա Մն· լգ· 1·
16 Գէ· Նբ· 1· Ցաքէ· 2· 11· Ցայտ· խա· 21·
17 Գէ· խգ· 8· Գէ· ժա· 8· Եզեկ· լգ· 11·
18 Գէ· խե· 8· 46· 18· Ցայտ· 6· 17· խա·
19 Գէ· Նա· 11·
20 Գ Թագ· ժգ· 13· Եսա· 11· 6 Մն· լգ· 1·
21 Գ Թագ· ժգ· 13· Եսա· 8· 7· Ա Մն· լգ· 1·
22 Գէ· Նբ· 1· Ցաքէ· 2· 11· Ցայտ· խա· 21·

ԳԼ· ԼԷ

1 Եկեկիա սաց բնակավ Եսայիին մարգ կը խրկի որ իրենց հա-
մար աղօթք բնէ։ 2 Եսայի գանգատ կը հիմնադրէ։ 3 Սենեքե-
րիմ Թագաւորին դէմ պատերազմելու գացած ա-
ռանց Նախասացէց Նամակ չը կը խրկի Եզեկիային։ 14 Եզե-
կիային աղօթքը։ 21 Եսայիին մարգարեութիւնը Սենեքերիմին
հպարտութեանը ու կործանմանը։ և Սենեքերիմ բարեպա-
շիկին վրայով։ 36 Հրէշտակ մը Ասորեստանի զօրքերը կը խոր-
ցնէ։ 37 Սենեքերիմ իր տղոցմանն կը սպանուի Նինուէի մէջ։

1 Ո՚ւ ՚ի՚ն աւրերը եզեկիա Թագաւորը լսեց՝ իր Հան-
դերձները պատուեց ու քուրձ հագաւ, և
2 Տէրոջը տաճարը մտաւ։ Ու եղիակիմ՝ պալա-
տին հազարապետը և Սերնա տանեցագ պիրը
ու քահանաներուն Ծերերը քուրձեր հագած՝
Ամովսի որդւոյն Եսայի մարգարէին խրկից։
3 Ես անոր բսին, եզեկիա այսպէս կ՚ըսէ· Ա՚յս
օր Նեղութեան, կշտամբանաց ու նախատա-
նաց օր է· քանզի տղաքը մինչև Ծնանելու
վայրկեանը հասան, բայց Ծնանելու ոյժ չկայ։
4 կարելի է որ քու Տէր Աստուածդ Թախա-
կին խօսքերը լսէ, որն որ իր տէրը Ասորես-
տանի Թագաւորը խրկից՝ կնդգանի Աստուածը
նախատելու համար, ու քու Տէր Աստուածդ
ան իր լսած խօսքերուն համար յանդ խնամա-
Թիւն տայ· ուրեմն դուն գտնուց մնացորդիւն
5 համար աղօթք բրէ։ Ու եզեկիա Թագաւորին
6 Ծառաները Եսայիին գացին։ Ու Եսայի անոնց
բսաւ, Ձեր տիրոջը տասնի լսէք· Տէրը այս-
պէս կ՚ըսէ· Մի վախնար ան լսած խօսքերէդ,
որոնցմով Ասորեստանի Թագաւորին Ծառաները
7 զիս հայհոյեցին։ Ա՚ն՚ա կս անոր վրայ մէկ
ոգի մը կը խրկեմ, ու մէկ լուր մը լսելով իր
երկիրը պիտի դառնայ, ու զանիկա իր երկրին
մէջ սրով պիտի կործանեմ։
8 Ես Ռաբսակէ դարձաւ, ու Ասորեստանի
Թագաւորը գտաւ որ Լիբնային դէմ կը պա-
տերազմէր, վասն զի լսած էր որ Լաքիսէն
9 գնար է։ Ու Սենեքերիմ եթէոփազայ Թագա-
կան Թագաւորին համար լսեց որ կ՚ըսէին, Ա՚-
ւանիկա քեզի դէմ պատերազմելու ելեր է։
Ու երբոր ա՚յ՚ն լսեց՝ եզեկիային դեսպաններ
10 խրկից՝ բսելով, Թագաւոյն եզեկիա Թագաւորին
այսպէս խօսիք ու բսէք· Ա՚ն քու Աստուածդ՝
որուն դուն ապաւինիր ես, Թող քեզ չխաբէ՝
բսելով, Երուսաղէմ Ասորեստանի Թագաւորին
11 ձեռքը պիտի չյանայ։ Ա՚ն՚ա դուն լսեցիր ինչ
որ Ասորեստանի Թագաւորները բոլոր երկիր-
ներուն բրին, ու ինչպէս զանոնք բոլորովին
կործանեցին, ու դուն պիտի ազատիս։
12 Միթէ իմ հայրերուս կործանած ազգերուն՝
այսինքն Գոզանի, Խառանի, Ռեսեփի ու
Թելասարի մէջ եղող եդեմի որդւոյդ աս-
13 տուածները զանոնք ազատեցի՞ն։ Ո՚՞ր է
՚Եմաթի Թագաւորը ու Արփադի Թագաւորը,
ու Սեփարեմի քաղաքին Անային և Աւային
Թագաւորը։

14 Ու եզեկիա նամակը դեսպաններուն ձեռ-
քէն առաւ ու զանիկա կարդաց, և Տէրոջը
տաճարը ելաւ, ու եզեկիա Տէրոջը առջևը
15 °բացաւ անիկա։ Ու եզեկիա Տէրոջը աղօթք
16 ըրաւ, ու բսաւ, Ով Տէր զօրու-
Թեանց՝ Աստուած Իսրայէլի, որ քերովբէնե-
րուն վրայ կը նստիս, երկրիս ամէն Թագաւոր-
Թիւններուն միայ Աստուած մինակ դուն ես·
17 երկինքը ու երկիրը դուն ստեղծեցիր։ ՚Ով
Տէր, ականջդ խոնարհեցուր ու լսէ· ով Տէր,
աչքերդ բաց ու նայէ, և լսէ Սենեքերիմին
բոլոր խօսքերը, որ խրկից կնդգանի Աստուա-
18 ծը նախատելու համար։ Ով Տէր, իրաւցնէ
Ասորեստանի Թագաւորները բոլոր †ազգերը
19 ու անոնց երկիրը աւերեցին, և անոնց աս-
տուածները կրակի տուին· վասն զի անոնք
Աստուած չէին, հապա մարդու ձեռագործ՝
փայտ ու քար էին· անոր համար զանոնք
20 կորսընցուցին։ Ես հիմա դուն, ով Տէր Ա-
ստուած մեր, ազատ մեզ անոր ձեռքէն, որ-
պէս զի երկրիս բոլոր Թագաւորութիւնները
դիտնան որ Տէրը միայն դուն ես։
21 Ու Ամովսի որդին Եսայիին ՚ղ՚ր
խրկից՝ բսելով, Իսրայէլին Տէր Աստուածը
այսպէս կ՚ըսէ· Որովհետև Ասորեստանի Սենե-
քերիմ Թագաւորին համար աղօթք բրիր ին-
ձի, Անոր վրայով Տէրոջը բսած խօսքը ա՚ն՚կ·
22 Սիօնի կոյս ազջիկը քեզ անարգեց, քեզ
ծաղր բրաւ,
Երուսաղէմի ազջիկը քու ետևէդ գլուխ շար-
ժեց։
23 Դուն ո՚վ նախատեցիր ու հայհոյեցիր,
Ու որո՞ն վրայ ձայնդ վերցուցիր,
Ես աչքերդ Իսրայէլի Սուրբին դէմ վեր վեր-
ցուցիր։
24 Քու ծառաներուդ ձեռքովը Տէրը նախա-
տեցիր՝ ըսիր,
Իմ կառքերուս չաւատիճանովը լեռներուն
բարձրատիները՝
Լիբանանու ծոցերը եկայ,
Ու անոր բարձր եղևիններուը
Ես՝ բնաւոր մայրիները Հոլմոի կտրեմ՚՚
Ու անոր խոտ բարձր ծայրը՝
Անոր պտղաբեր անտառը ՚պիտի մնեմ՚՚
25 Ես փորեցի ու Ջուր խմեցի,
Ու օտարատած անկողնուն բոլոր գետերը
Ոտքերուս Թաթովը ցամքեցուցի։
26 ՚՚Միթէ լսած չե՞ս որ ասկից չատոնցմէ ես
չխնեցի,
Ու առջի օրերէն ի վեր ձեւակերպեցի·
Հիմա հասուցի,
Որ դուն պարսպատոր քաղաքները աւերակի
հապկոյտներու դարձնես։
27 Ու ատոր անոնց բնակիչներուն ձեռքը կարճ
ըլլալուն համար

= ՚ Թագ· ԺԹ· ՚· և· | ՚ Երեմ· ԽԹ· ՚՚· | ՚ Դան· Բ· ՚՚· ՚՚ Եչ· ՚ երկիներէրը
· կամ սարածեց
‡ կամ կոխեցի· | ՚՚ կամ Տնայ· | †՚ Թագ· ԺԹ· ՚՚·

Զարհուրելացան ու ամչցան.
Անդք գաշտի խոտի և կանանչ բանջարուց՝
Ո՞ տանիքի խոտի՝
Եւ գիւղ չհասած ու խոշտակէն ցամքուած
Հունձքի՞ նման եղան։
28 Բայց ես քու բնակութիւնդ, կոչելդ ու մըտնելդ,
Եւ ինծի ունեցած սրտմտութիւնդ գիտեմ։
29 Որովհետեւ ինծի ունեցած սրտմտութիւնդ
Ու քու անթարտաւանութիւնդ իմ ականջներս
բուռ եկաւ,
Ես ալ իմ կարթս քու քիթդ՝ և իմ սանձս
քու բերանդ պիտի դնեմ,
Ու քու եկած ճամբայդդ քեզ նոր պիտի դարձընեմ։

30 Եւ ասիկա քեզի նշան ըլլայ.
Այս տարի ինքիմէ բուսածը՝
Ու երկրորդ տարին ինկած հասկերէն բուսածը
պիտի ուտէք.
Ու երրորդ տարին ցանեցէք ու հնձեցէք,
Եւ այգիներ տնկեցէք ու անոնց պտուղը կերէք։
31 Եւ Յուդայի տանը ազատուած մնացորդը
վարէն արմատ պիտի արձակէ,
Ու վերէն պտուղ պիտի տայ։
32 Քանզի երուսաղէմէն մնացորդ՝
Ու Սիօն լեռնէն ազատուած պիտի ելլէ.
Ահիկա Տէրոջը նախանձը պիտի ընէ։

33 Ասոր համար Ասորեստանի թագաւորին վրայով Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Անիկա ան քաղաքը պիտի չմտնէ,
Ու անոր նետ պիտի չձգէ,
Եւ անոր առջեւը վահանով պիտի չգայ,
Ու անոր դէմ պատնէշ պիտի չշինէ։
34 Իր եկած ճամբայէն ետ պիտի դառնայ,
Ու ան քաղաքը պիտի չմտնէ, կ'ըսէ Տէրը։
35 Եւ Ես քաղաքը պիտի պաշտպանեմ ու զանիկա ազատեմ՝
Ինծի համար ու իմ ծառայիս Դաւիթին համար։

36 Ու Տէրոջը հրեշտակը ելաւ, և Ասորեստանի բանակին մէջը հարիւր ութսունհինգ հազար մարդ զարկաւ. ու երբոր առաւօտուն կանուխ ելան, ահա անոնց մէջերը մեռած մարմիններ էին։ Եւ Ասորեստանի Սենեքերիմ թագաւորը չունչ դնաց, ու դարձաւ Նինուէի
38 մէջ նստաւ։ Ու երբոր անիկա իր աստուծոյն Նեսրաքին տանը մէջ երկրպագութիւն կ'ընէր, անոր որդիքը Ադրամելէք ու Սարասար զանիկա սրով զարկին, ու Արարատի երկիրը փախան. և անոր տեղը անոր որդին Ասորդան թագաւոր եղաւ։

ԳԼՈՒԽ ԼՐ

1 Եզեկիա երբոր կը լսի թէ պիտի մեռնի, ապրիլ կ'ընէ. ու իր կեանքը կ'երկննայ։ 3 Նա խոստանալին նշան մը կ'ըսուի համար որ մարդ ասոնցմէ ետ կ'երթայ։ 9 Իր ընծան. կաթնեան երգը։

1 Անոր օրերը եզեկիա մահուան ատիճան հիւանդացաւ։ Ու Ամոսի որդին Եսայի մարգարէն անոր եկաւ, ու անոր ըսաւ, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Տան համար պատուէր տուր, քանզի դուն պիտի մեռնիս ես ու պիտի չապրիս։
2 Ու եզեկիա իր երեսը պատին դարձուց, ու
3 Տէրոջը աղօթք ըրաւ, Ու ըսաւ, Ով Տէր, կ'աղաչեմ՝ քու առջեւդ ճշմարտութեամբ ու կատարեալ սրտով քալելս՝ և քու աչքիդ առջեւը բարի եղածը ընելս յիշէ. ու եզեկիա մեծ լացով մը լացաւ։
4 Ու Տէրոջը խօսքը եղաւ Եսայիին՝ ըսելով,
5 Գնա եզեկիային ըսէ, Քու հօրդ Դաւիթին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Քու աղօթքդ լսեցի, քու արցունքը տեսայ. ահա ես քու օրերուդ վրայ տասնհինգ տարի պիտի
6 աւելցնեմ. Եւ քեզ ու ասա քաղաքը Ասորեստանի թագաւորին ձեռքէն պիտի ազատեմ, և ասա քաղաքին պաշտպանութիւն պիտի
7 ընեմ։ Եւ Եսայիա քեզի Տէրոջմէն նշան ըլլայ, թէ Տէրը ան իր ըսած խօսքը պիտի
8 կատարէ. Ահա աստիճանը Աքազին արեւու ժամացոյցին վրայ իջած աստիճաններէն տասը աստիճան ետ պիտի դարձընեմ. ու արեւը իջած աստիճաններէն տասը աստիճան ետ դարձաւ։

9 Ա՛ Յուդայի եզեկիա թագաւորին գրածը, երբ իր հիւանդութենէն ու հիւանդութենէ ելլելուն առնը։

10 Ես ըսի, Իմ օրերուս Հանգիստ ժամանակին՝ մէջ
Գերեզմանին դուռները պիտի երթամ.
Մնացած տարիներէս զրկուեցայ։
11 Ըսի թէ Տէրը պիտի չտեսնեմ,
Տէրը Տէրը կենդանւոց երկրին մէջ.
Եւ մէւս աշխարհին բնակիչը հետ ըլլալով,
Ալ մարդու պիտի չնայիմ։
12 Իմ հովիւներուն տաղաւարին պէս ինծմէ կը փոխադրուի,
Իմ կեանքս կտրեցի ոստայնանկի պէս.
Ուռչէն գլխս կը կտրէ.
Ցորեկուընէ մինչև գիշեր գլխս պիտի լմընցնես։
13 Մինչև առաւօտ ապառնի.
Առիւծի պէս բոլոր ոսկորներս կը կոտրէ.
Ցորեկուընէ մինչև գիշեր գլխս պիտի լմընցնես։
14 Կռունկի պէս՝ ծիծեռնիկի պէս կը ճռէի,

Ե Գէդ. ԽԶ. ԺԲ. ԼՀ. Գէդ. Ե. ԺԲ. Ա Թագ. Ժ. Ա. Գէդ. Ի. Ա. | Ե Թագ. Ի. Ա. Գէդ. ԽԶ. ԺԲ. ԼՀ. Ը. Ը Թագ. Ժ. ԺԲ. ԼՀ. | Ա Թագ. Ի. Ա. Ը Թագ. Ի. Ա. Ա Մակ. Ե. ԼԸ. Ը Թագ. ԺԸ. ԼԵ. | Ե Թագ. Ի. Ա. Ը Թագ. Ժ. ԺԲ. ԼՀ. Ա Մակ. Ե. ԼԸ. Ը Թագ. ԺԸ. ԼԵ.

Զ Գէդ. Ի. Ա. Ը Թագ. Ժ. ԺԲ. ԼՀ. Ա Մակ. Ե. ԼԸ. Ը Թագ. ԺԸ. ԼԵ. | Է Գէդ. Ի. Ա. Ը Թագ. Ժ. ԺԲ. ԼՀ. Ա Մակ. Ե. ԼԸ. Ը Թագ. ԺԸ. ԼԵ. | Ը Գէդ. ԽԶ. ԺԲ. Գէդ. Ե. ԺԲ. Ը Թագ. Ի. Ա. | Թ Գէդ. Ի. Ա. Ը Թագ. Ի. Ա. Ա Մակ. Ե. ԼԸ. Ը Թագ. ԺԸ. ԼԵ.

Ժ Գէդ. Ի. Ա. Ը Թագ. Ի. Ա. Ա Մակ. Ե. ԼԸ. Ը Թագ. ԺԸ. ԼԵ. | ԺԱ Գէդ. Ի. Ա. Ը Թագ. Ի. Ա. Ա Մակ. Ե. ԼԸ. Ը Թագ. ԺԸ. ԼԵ. | ԺԲ Գէդ. Ի. Ա. Ը Թագ. Ի. Ա. Ա Մակ. Ե. ԼԸ. Ը Թագ. ԺԸ. ԼԵ. | ԺԳ Գէդ. Ի. Ա. Ը Թագ. Ի. Ա. Ա Մակ. Ե. ԼԸ. Ը Թագ. ԺԸ. ԼԵ.

ՙՂազանիի պէս կը մռնչէ .
վէր Նոյնի աչքերս սեւցան .
Ով Տէր , տապնոպի մէջ եմ , ինծի ձեռնտու
եղիր .
15 Ի՞նչ ըսեմ . ինքը ինծի խօսեցաւ ու ինքը
կատարեց .
Իմ բոլոր տարիներուս մէջ
ՙՀոգւոյս ամ ցաւին համար կամաց պիտի քա-
լեմ .
16 Ով Տէր , ՚ուրկէ ապրեցնով կ՚ապրին ,
Ու իմ հոգւոյս կեանքը ասոնց ամենէն է .
Եւ դուն բժշկեցիր ու ապրեցուցիր .
17 Ահա խաղաղութեան տեղ մեծ դառնութիւն
եղաւ ինծի .
Բայց դուն իմ հոգիս սիրեցիր , — ապակա-
նեցիր զանիկա ,
վասն զի բոլոր մեղքերս կռնակիդ ետեւը նե-
տեցիր .
18 Քանզի ՙգերեզմանը քեզ չկրնար օրհնել ,
Մահը քեզի փառք չկրնար տալ .
Գուբը իջնողները քու ճշմարտութեանդ չեն
կրնար յուսալ .
19 Ողջողը՝ ապրողը քեզ պիտի օրհնէ ,
Ինչպէս որ ես այսօր կ՚ընեմ .
Հայր ճշմարտութիւնդ հոգւոյը պի-
տի գիացընէ .
20 Տէրը իմ փրկութիւնս եղաւ .
Անոր համար մեր կենացը բոլոր օրերուն մէջ՝
Իմ օրհնութիւններս Տէրոջը տանը մէջ
Լար ունենցող նուագարաններով պիտի երգենք .
21 Վասն զի Եսայի ըսեր էր , Զոր Թուզը
առնեն , մանրեն ու վէրքին վրայ դնեն , և
22 պիտի առողջանայ ; ՚Ու եզեկիա ըսեր էր ,
Տէրոջը տունը երթալուս նշանը ի՞նչ ըլլայ .

ԳԼ · ԼԹ

1 Մարգարէ բազադան եղած հրաշքին համար եզեկիային պա-
տասխանելը իրկլով անոր հարստութիւնները վոյով տես-
նելին կը տանայ . 3 Ան լսելով նոյն կը նախատէ նաեւ
Բաբելացիները գերելիքը .

1 ՙԱյնաժամներ Բաբիլոնի Թագաւորը՝ Բաղադա-
նի որդին Մարովդաք-բազադան նամակներ
ու ընծաներ խրկեց եզեկիային , քանզի անոր
2 հիւանդ անալը և առողջանալը լսեր էր . ՚Ու
եզեկիա անոնց վրայ ուրախացաւ , և իր Թան-
կագին բաներուն տունը , արծաթը ու ոսկին ,
ու խառնկերը և պատուական ևղը , ու իր
զէնքերուն բոլոր տունը և իր գանձերուն
մէջ բոլոր գտնուածը ցուցուց . ու իր տուներ
մէջ և իր բոլոր տէրութիւններ մէջ բան մը
չկար , որ եզեկիա անոնց չցուցընէ .
3 Ու Եսայի մարգարէն եզեկիա Թագաւորին
եկաւ , ու անոր բաւ , Ասոնք մարդիկ ի՞նչ
բսին , և ուսկի՞ եկան քեզի . ու եզեկիա բաւ ,
4 Ինծի հեռու տեղէ Բաբիլոնէն եկան . Ես
անոնց բաւ , Քու տունդ մէջ ի՞նչ տեսան .
ու եզեկիա բաւ , Տանս մէջ ինչ որ կայ՝
տեսան , ու գանձերուս մէջ անոնց չցուցուցած
5 բան չկայ . Աստուածը Եսայի եզեկիային
6 բաւ , Զօրաց Տէրոջը խօսքը մտիկ բրէ . Ահա
օրեր կու գան՝ որ քու տունդ մէջ ինչ որ
կայ , ու քու հայրերդ մինչև ասօր ինչ որ
ժողվեցին , Բաբիլոն պիտի տարուի , մէկ բան
7 մը պիտի չմնայ՝ կ՚ըսէ Տէրը . Ու քու ծնանելու որդիներէդ պիտի առնեն , և
ռանոնք Բաբիլոնի Թագաւորին պալատին մէջը
8 ներքինիներ պիտի ըլլան . Ու եզեկիա Եսայիին
բաւ , ՚Տէրոջը խօսքը որ դուն բսիր՝ բարի
է . Նաեւ բաւ , Որովհետեւ իմ օրերուս մէջ
խաղաղութիւն ու ապահովութիւն պիտի ըլ-
լայ .

ԳԼ · Խ

1 Ընճաղանին հրաշագործութեան վրայով . 3 և Ցահնեան
Մկրտչին ու առաքելոց քարոզութեանը վրայով մարգա-
րէութիւն մը . 11 Մարգարէն Աստուծոյ ամենակարողու-
թեան ու անզուգականութեանը վրայ կը փիլիսոփայէ .

1 Մխիթարեցէք , մխիթարեցէք իմ ժողո-
վուրդս ,
Կ՚ըսէ ձեր Աստուածը .
2 Երուսաղէմին քաղցրութեամբ խօսեցէք ,
Ու անոր կանչեցէք՝ որ անոր պատերազմելու
ժամանակը լրացաւ ,
Եւ անոր անօրէնութիւնը թողուեցաւ .
ՙքանզի իր բոլոր մեղքերուն համար
Տէրոջը ձեռքէն կրկին հարուածներ առաւ .
3 ՚Աղաղակի մէջ կանչող ձայնը ,
ՙՏէրոջը ճամբան պատրաստեցէք ,
Ու տանջութեան մէջ մեր Աստուծոյն համար
շաւիղ շինեցէք .
4 Ամէն ձոր պիտի բարձրանայ ,
Եւ ամէն լեռ ու բլուր պիտի ցածնայ ,
ՙՈւ ծռուզ պիտի շիտակուի ,
Եւ խոպոտ բարտ տեղերը հաւասար պիտի
ըլլան .
5 Ու Տէրոջը փառքը պիտի յայտնուի ,
Եւ ամէն մարմին միասին պիտի տես-
նէ .
քանզի Տէրոջը բերանը խօսեցաւ .
6 Մէկ ձայն մը բաւ , կանչէ .
Ու ըսինի բաւ , ՚Ի՞նչ կանչեմ .
ՙԱմէն մարմին խոտ է ,

ե Գլ · ծԲ · 11 ·
ը Ցոպ · ի · 21 · ժ · 1 ·
թ Ցոպ · ղ · 2 · լ · 9 ·
Ժը · 11 · Ծմի · 15 ·
Ժ · Ցոպ · Բ · 10 ·
ի Ր Օր · գ · 9 · ղ · 7 ·
Ա · Ցոպ · Կը · 3 · 4 ·
ղ Ր Թագ · ի · 7 ·
ճ Ցոպ · ի · 3 ·
խ Ր Թագ · ի · 8 ·
—
գ Ր Թագ · ի · 13 · Ես ·
ձ Ր Մն · կ · 31 ·
ֆ Երեմ · ի · 5 ·
ղ Դան · ա · գ · 3 · 7 ·
ե — Թագ · գ · 14 ·
—
— Տի · Ցոպ · ի · 10 ·
Գլ · կա · 7 ·
ի Մատ · գ · 3 · Մար · ա · 3 · Դ · ա · գ · 4 · Ցոպ · ա · 23 ·
ժ Կամ Զնդի մը կը հնչէ · Հմմտ · Ա Կորնթ · ժդ · 8 ·
Ա Ր Թագ · ի · 11 ·
ֆ Ա · կ · 7 ·
ղ Ա · կ · 7 ·
Ա · Ցոպ · Կ · 3 ·
Ա · Ցոպ · ի · 11 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 3 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 8 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 11 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 13 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 15 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 16 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 17 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 18 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 19 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 20 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 21 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 22 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 23 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 24 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 25 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 26 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 27 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 28 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 29 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 30 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 31 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 32 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 33 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 34 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 35 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 36 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 37 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 38 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 39 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 40 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 41 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 42 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 43 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 44 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 45 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 46 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 47 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 48 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 49 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 50 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 51 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 52 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 53 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 54 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 55 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 56 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 57 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 58 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 59 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 60 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 61 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 62 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 63 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 64 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 65 ·
Ա · Ցոպ · Ի · 66 ·

Ու անոր բոլոր վայելչութիւնը գաշտի ծա-
ղիկին պէս է.
7 թառը կը չորնայ, ծաղիկը կը թառամի՝
երբոր անոր վրայ Տէրոջը հովը կը փչէ.
իրաւցնէ ժողովուրդը խոտ է.
8 թառը կը չորնայ, ծաղիկը կը թառամի,
Բայց Աստուծոյն խօսքը յաւիտեան
պիտի մնայ.

9 Ելէք բարձր լեռան վրայ,
Ով դուն, որ Սիոնին աւետիս կը բերես,
Քու ձայնդ ուժով բարձրացուր,
Ով դուն՝ որ Երուսաղէմին աւետիս կը բերես,
Բարձրացուր, մի վախնար.
Ցուդային քաղաքներուն ըսէ, Ահա ձեր Ա-
ստուածը.
10 Ահա Տէր Եհովան զօրութեամբ պիտի գայ,
Ու բազուկը իրեն համար պիտի իշխէ.
Ահա իր վարձքը իր հետն է,
Ու գործոյ հատուցումը իր առջեւն է.
11 Անիկա հովիւի պէս իր հօտը պիտի հովուէ.
Գառնուկները իր բազուկովը պիտի ժողվէ,
Ու գիրկը իր դրկացը մէջ պիտի կրէ,
Ու ծիծ տուողները կամաց պիտի քշէ.

12 Ո՞վ իր ափովը ջուրերը չափեց,
Ու թիակով երկինքը ծռայրեց,
Ու երկրիս հողը չափի մէջ ամփոփեց,
Եւ լեռները կշռադրոյի՝
Ու բլուրները կշիռքով կշռեց.
13 Ո՞վ հինեց Տէրոջը Հոգին,
Ու անոր խորհրդակից ըլլալով՝ խելամուտ
ըրաւ զանիկա.
14 Անիկա որո՞ն խորհուրդ հարցուց,
Եւ ո՞վ անոր խնամատարութիւն տուաւ,
Ու գատաստանի ճամբան ցուցուց,
Ո՞վ անոր գիտութիւն սորվեցուց,
Ու խնամատարութեան ճամբան գիացուց.
15 Ահա ազգերը դոյլէն կաթիլի պէս են,
Ու կշիռքի մէջի մանր փոշիին պէս կը սեպուին.
Ահա կղզիները ըսրաւած փոշիի պէս են.
16 Ու Լիբանան կրակի համար բաւական չէ,
Ու անոր անասուններըը ողջակէզի համար բա-
ւական չեն.
17 Անկէ ազգերը անոր առջեւը ոչինչի պէս՝
Ո՛չինչէն պակաս և ունայնութենէ կը սե-
պուին.

18 Ուստի զո՞ւք կրնաս ըսել Աստուծոյ
ըլլիք,
Ու զանիկա ի՞նչ նմանութեան հետ կը հա-
ւասարցնէք.

19 Արուեստաւորը կը ձուլէ կուռքը,
Ու ոսկերիչը զանիկա ոսկիով կը պատէ,
Ու արծաթի շղթաներ կը շինէ.
20 Ան ազքատը՝ որ չկրնար դրօշ նուէրներ ընել,
Անփուտ փայտ կ'ընտրէ,
Իրեն վարպետ արուեստաւոր մը կը փնտռէ,
Որ անշարժ կուռք մը շինէ.
21 Միթէ չդիտցա՞ք, չլսեցի՞ք,
Ձեզի առաջուց չըսուցուեցա՞ւ,
Երկրիս հիմնադրութենէն չհասկըցա՞ք.
22 Ան է երկրիս շրջանին վրայ նստողը,
Ու անոր բնակիչները մարախներու պէս են.
Ան է երկինքը վարագուրի պէս տարածողը,
Ու նստելու համար վրանի պէս կանգ-
նողը.
23 Ան է իշխանները բնաջինջ ընողը,
Ու երկրիս դատաւորները ունչչացընողը.
24 Անոնք դեռ չսնկուած, չցանուած,
Եւ անոնց բունը հողի մէջ չարմատացած,
Անիկա անոնց վրայ կը փչէ, ու անոնք կը
չորնան.
Եւ փոթորիկը զանոնք մղեղի պէս կը տանի.
25 Ո՞ւր պիտի նմանցընէք զիս,
Որ ես անոր հաւասար ըլլամ՝ կ'ըսէ Սուրբը.
26 Աչքերնիդ վեր վերցուցէք ու նայեցէք,
Ասանք ո՞վ ստեղծեց.
Անիկա անոնց զօրքը համրանքով կը հանէ,
Ամենց ամէնը իրենց անունովը կը կանչէ.
Իր մեծ իշխանութեանմէրը ու առատիկ զօրու-
թեանմէրը
Մէկը բնաւ մէկը կամ չմնար.
27 Ով Յակոբ, ինչո՞ւ կ'ըսես,
Ու, ով Իսրայէլ, Ես՝ կը զրուցես թէ
Իմ ճամբաս Տէրոջմէ ծածկուեցաւ,
Եւ իմ իրաւունքս իմ Աստուծմէս զանց եղաւ.
28 Միթէ չդիտցա՞ր կամ չլսեցի՞ր
Որ յաւիտենական Աստուածը Եհովան՝
Երկրիս ծայրերուն Ստեղծիչը
Ջսոյնիր ու չիմնար.
Անոր խնամատարութիւնը չքննուիր.
29 Անիկա է յոգնածին ոյժ առողը,
Ու կարողութիւն չունեցողին շատ զօրութիւն
հասցնողը.
30 Երիտասարդները անգամ պիտի յոգնին ու
յիմնան,
Եւ ընտիր կարճնները բոլորովին պիտի իյնան.
31 Բայց Տէրոջը սպասեցնողները ոյժը պիտի
նորոգուի.
Ան անոնք արծիւներու պէս թեւերով վեր
պիտի բարձրանան.

ե Ա՚ղ. ՀՔ. 16։ | Երբ. ԺԹ. 23. ա | փոխ. պես։
ը — Գաղ. ա. 21։ | Գաղ. բ. 25։ ե. | թ Դատ. գ. 25։
թ Գղ. ՃԲ. 16։ | 4. Ցայս. է. 17։ | ի Ա՚ղ. կր. 9։
ժ Գղ. կր. 11։ Ցայս. | ի Ա՚ռ. չ. 4։ | ի Հեր. 23։ Գղ. խզ.
կր. 14։ | Ի Ցար. իս. 22։ յզ. | 2. Գար. ԺՀ. 29։
ի Գղ. ԽԲ. 30։ Ե. | 22. 23։ Հռ. ՃՀ. 3ա։ | ի Գղ. իս. 9. 7։ խգ.
գԺԿ. 12. 25։ ԼԶ. | 34. ա Կար. բ. 16։ | 12։ Ես. Երեմ. Ժ.
31։ Ցաք. Ժ. 11։ | Կամ՝ կը փրկէ։ | 3. Ես.

ե Գղ. խա. 7. Երեմ. | 13. Երեմ. Ժ. 12։ | ա Ա՚ղ. ՀՀ. 5։
Ժ. 4։ | ի Ցար. Ժր. 21. Ա՚ղ. | Ես. 40։
ե Ա՚ղ. ԺԹ. 1. Գաղ. | Ես. 40։ | ի Ա՚ղ. Ա. 5։
Ժգ. 10. Հռ. ՃՀ. | ե Հեր. 18. բ Օր. գ. | ի Կամ՝ Նորոգեսցէ
ա. 19. 20։ | 11. Ես։ | պիտի զօրա-
ի Ցար. Բ. 3. Ա՚ղ. | ե Ա՚ղ. ՀԽԵ. 4։ | բանէ։
Ես. 2. Գղ. խոր. | Ա՚ղ. ՀԽԵ. 8. Հէ. | —
5. խգ. 24. Ծա.։

Պիտի վազեն ու չվազնան ,
Պիտի քալեն ու չյոգնին ։

ԳԼ · ԽԱ

1 Աստուած իր ժողովուրդին հետ կը վիճի յառաջ բերելով իր ապրած բիւնդերը որ եկեղեցին ըներ է ։ 10 Իր խոստումները ։ 11 ու կատարման ուղղութիւնը ։

1 Ով կղզիներ , ինծի առէք լաւ կեցէք ,
Ու ժողովուրդները նէնց ոյժ նորոգեն ։
Մօտենան — անուանենք իսկոյն ։
Մէկտեղ դատաստանի մօտենանք ։
2 Ո՞վ սար հանեց արդարը արեւելքէն ,
Ու զանիկա իր շաւիղներուն կանչեց ,
Ազգերը անոր առջեւը դրաւ ,
Ու թագաւորներու վրայ տէր սիրել տուաւ ։
Զանոնք փոշիի պէս դրաւ անոր սուրին առջեւը ,
Ու հողմաթափ տիզերի պէս անոր աղեղին առջեւը ։
3 Զանոնք հալածեց ու խաղաղութեամբ անցաւ
Անոնկ ճամբայէ մի՛ ոտ որ բնաւ իր ատրը կոխած չէր ։
4 Ո՞վ է — ին- գործողը ու ընողը ,
Ո- չրջաններէն սկիզբէն կանչողը ։
Ես Տէրս — Առաջինն եմ ,
Ու եաքիններուն հետ եմ ։
5 կղզիները տեսան ու վախցան ,
Երկրին ծայրերը դողացին ,
Անոնք մօտեցան ու եկան ։
6 Անոնց ամէն մէկը իր ընկերին օգնութիւն ըրաւ ,
Ու — ին ըսաւ իր եղբօրը Զօրացիր՝ ըսաւ ։
7 Նէ արուեստաւորը ոսկերիչին ,
Ուռով ծնծաղը սալի վրայ զարնողին սիրտ կաւ տայ ,
Ու կ՚ըսէ , Աւիկա կպցնելու համար աղեկ է ։
Ու զանիկա գամերով կը գամէ , չար չյաջմի ։
8 Բայց դուն , ով իմ ծառաս Իսրայէլ ,
Իմ ընտրեալս Յակոբ ,
Իմ սիրելոյս Աբրահամին սերունդը ,
9 Որ քեզ երկրին ծայրերէն առի ,
Ու քեզ անոր եզերքներէն կանչեցի ,
Եւ քեզի ըսի , Դուն իմ ծառաս ես ,
Քեզ ընտրեցի ու քեզ չմերժեցի ։
10 Մի վախնար , զանոնք ես քեզի հետ եմ ։
Մի զարհուրիր , վասն զի ես քու Աստուածդ եմ ։
Քեզ պիտի զօրացնեմ և քեզի օգնութիւն պիտի բնեմ ,
Ու իմ արդարութեանս աջովը քեզ պիտի բռնեմ ։
11 Ահա քեզի դէմ ամէն բարկացողները

- Զ-ա · բ · 13 ·
ե Գլ · խ · 11 ·
զ Տ-ս Ծ-ն · ժ · 14 ·
ես · Հ-ր · 25 · Գլ · խե · 1 ·
է Հ-ր · 26 · Գլ · խգ ·
ը Գլ · խգ · 10 ·
թ Գլ · խգ · 10 · խգ ·
ի Տ-ս · խե · 18 · Ծ-յա · ս · 17 · խբ · 15 ·
ժ Գլ · խ · 10 · խգ · 13 ·
ի Գլ · խ · 10 ·
ին Գլ · խ · 20 ·
իա Ր Օր · ե · 6 · ժ · 15 · ժգ · 2 · Սաղ · ճե · 4 · Գլ · խգ · 1 · խգ · 1 ·
Պիտի ամչնան ու պիտի պատկառին ։
Ու քեզի հետ վիճող մարդիկը
Չեզածի պէս պիտի բլլան ու պիտի կորսուին ։
12 Քեզի հետ կռուող մարդիկը
Պիտի փնտռես ու պիտի չգտնես ։
Քեզի հետ պատերազմ ընող մարդիկը
Չեզածի պէս ու ոչինչի պէս պիտի բլլան ։
13 Քանզի ես քու Տէր Աստուածդ եմ ,
Որ քու աջ ձեռքդ կը բռնեմ , — քեզի կ՚ըսեմ ,
Մի վախնար , ես քեզի օգնութիւն կ՚ընեմ ։
14 Ով Յակոբին որդը , մի վախնար ,
Ով Իսրայէլին մահկանացուները ,
Քեզի պիտի օգնեմ , կ՚ըսէ Տէրը
Ու Իսրայէլին Սուրբը քու Փրկիչդ ։
15 Ահա ես քեզ նոր , սուր և սասանեալ կամ-
նասայլի ձեւ պիտի բնեմ ։
Լեռները պիտի մանրես ու փշրես ,
Ու բլուրները հողի պիտի դարձնես ։
16 Զանոնք պիտի հասես , ու հովը զանոնք պի-
տի տանի ,
Ու փոթորիկը զանոնք պիտի ցրուէ ։
Ու դուն Տէրոջմով պիտի ցնծաս ,
Իսրայէլին Սուրբովը պիտի պարծենաս ։
17 Ազգասաները ու անառակները չար կը փըն-
տռեն , բայց չկայ ։
Անոնց լեզուն ծարաւէն չորցեր է ։
Ես Տէրս անոնց ինձ-ձ-ն պիտի լսեմ ,
Ես Իսրայէլին Աստուածը զանոնք երեսէ պիտի
չձգեմ ։
18 Բարձր տեղերու վրայ գետեր ,
Ու հովիտներու մէջ աղբիւրներ պիտի բանամ ։
Անապատը լուրի լիճի
Ու չոր երկիրը լուրի աղբիւրներու պիտի
դարձնեմ ։
19 Անապատին մէջ եղեւին ,
Սասիմ , միւռեղի և իւղի ծառ պիտի անկեմ ։
Անջուր երկրին մէջ մայր ,
Սօսի ու տոսոմ միասին պիտի դնեմ ։
20 Որպէս զի տեսնեն ու գիտնան ,
Ու միասին մտածեն ու հասկնան ,
Որ ասիկա Տէրոջը ձեռքը բրաւ ,
Ու Իսրայէլին Սուրբը ստեղծեց ։
21 Ձեր գաղբ յառաջ բերէք , կ՚ըսէ Տէրը ։
Ձեր զօրաւոր փաստերը մօտեցուցէք , կ՚ըսէ
Յակոբին Թագաւորը ։
22 Թող մօտեցընեն ու ինչ բլլալիքը մեզի պատ-
մեն ։
Առջիններէն մեզի յայտնեն թէ անոնք ինչ էին ,
Որպէս զի մտածելու պահենք ու անոնց
վախճաներ գիտնանք ։

ե բ Մն · ի · 1 · Ծ-ի · ի · 25 ·
ի Հ-ր · 13 · 14 · Գլ · խգ · 3 ·
ժ Հ-ր · 10 ·
ի Մ-ր · 9 · 13 · բ Կոր · ե · 17 · խ · 2 ·
ի Ես · 21 · ի · 13 · Յ-ր · 2 · 3 · Ես · 21 · ի · 13 · Յ-ր · 2 · 3 · Հ-ր · 10 · Մ-ր · 9 · 13 · բ Կոր · ե · 17 · խ · 2 ·
ի Գլ · խե · 22 ·
ի Գլ · խ · 6 · 7 · խգ · 19 · խգ · 3 ·
ի Ես · խգ · 22 · Գլ · խ · 21 ·
ի Ես · խգ · 22 · Գլ · խ · 21 ·

համ ապագայ բաներէն մեզի դիացընեն։
23 Ահեկ նայէք ըլլալիքներէն պատմեցէք,
Որ ձեր ասուած ըլլալը գիտնանք.
Կամ ապիկ կամ գէշ բան մը ըրէք,
Որ զարմանանք ու միասին տեսնենք։
24 Ահա դուք ոչինչ էք, ու ձեր գործքն ալ ոչինչ է.
Ձեզ ընտրողը պղծութիւն է։
25 Հիւսիսէն կազմեր եմ արթնցուցի,
Ու պիտի գայ — արեւելքէն իմ անունս պիտի կանչէ.
Ու իշխանները սրովմի պէս պիտի կոխէ,
Ինչպէս որ բրուտը կաւը կը կոխէ։
26 Ո՞վ պատմեց սկիզբէն՝ որ գիտնանք.
Ու առջի գարերէն՝ որ ձշմարիտ է՝ ըսենք.
Ոչ յայտնող մը կայ, ոչ գիտցնող մը
Ու ոչ ձեր խօսքերը մտիկ ընող մը։
27 Առաջ Սիօնին, Ահա՛ ահա անոնք.
Ու երուսաղէմին աւետիս բերող տուի։
28 Ու նայեցայ ու մարդ մը չկար,
Ու առնցմէ բնաւ մէկ խորհրդական մը չկար,
Որուն հարցընեմ ու պատասխան տայ։
29 Ահա ամէնքը անտի են, գործ քերնին ոչինչ է.
Անոնց ձուլածոյ կուռքերը հով ու ունայնութիւն են։

ԳԼ. ԽԲ

1 Ահա իմ ծառաս՝ որուն ձեռնտու պիտի ըլլամ,
Ու իմ ընտրածս՝ որուն իմ սիրտս հաւնեցաւ.
Իմ Հոգիս անոր վրայ դրի.
Անիկա ազգերուն իրաւունք պիտի հանէ։
2 Անիկա պիտի չգոռայ ու պիտի չազազակէ,
Ու իր ձայնը դուրսը լսել պիտի չտայ։
3 Ջախջախած եղէգը պիտի չփշրէ,
Ու պղպեղած պատրոյգը պիտի չմարէ,
Իրաւունքը ճշմարտութեան պիտի հանէ։
4 Անիկա պիտի չհոգնանայ ու պիտի չհուսկրտի,
Մինչեւ որ իրաւունքը երկրի վրայ հաստատէ.
Ու կղզիները անոր օրէնքին պիտի սպասեն։

5 Երկինքը ստեղծող ու զանիկա կազմող,
Երկիրը ու անոր միջ բուսածը տարածող,
Անոր վրայ եղող ժողովրդեան շունչ
Ու անոր միջը քալողներուն ոգի տուող
Ցեր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ.
6 Ես Ցեր քեզ արդարութեամբ կանչեցի,
Ու ձեռքդ պիտի բռնեմ ու քեզ պիտի պահպանեմ,
Ու քեզ ժողովուրդին ուխտ
Ու հեթանոսներուն լոյս պիտի տամ.
7 Որ կոյրերուն աչքերը բանամ,
Բանտարկեալները բանտէն հանեմ.
Ու խաւարի միջ նստողները՝ կապանքի տունէն։
8 Ես Եհովայ եմ. իմ անունս սա է.
Ու իմ փառքս ուրիշի մը չեմ տար,
Ոչ ալ իմ պատիւս կուռքերուն։
9 Առջի բաները ահա եղան,
Ու նորերը ես կը յայտնեմ.
Անոնք դեռ չեղած ձեզի կ՚իմացընեմ։

10 Նոր երգ երգեցէք Ցերոջը,
Ու անոր գովեստը երկրիս ծայրերէն,
Ովք ծովը իջնողներ ու անկից լեցուողներ,
Կղզիներ և անոնց բնակիչները։
11 Աւազակաւոր ու անոր քաղաքները՝
Կեդարու բնակած գիւղերը յարձ վրցընեն.
Վէմի բնակիչները յաղթանակի երգով
Լեռներուն գլխէն ձայն տան։
12 Ցերոջը փառք տան,
Ու անոր գովեստը կղզիներուն մէջ պատմեն։
13 Ցերը հզօրի պէս պիտի ելլի,
Պատերազմող մարդու պէս նէ նախանձը պիտի արթնցնէ.
Պիտի ազազակէ ու գոռայ, պիտի գոչէ,
Ու իր թշնամիներուն վրայ յաղթող պիտի ըլլայ։

14 Ես չսասնցայ երկար կեցայ,
Ծոյլս կտրեցի ու միս զսպեցի.
Ինչպէս ծնանող կնկան պէս պիտի գոռամ,
Միասին ուրեմ ու միկնի պիտի կլլեմ։
15 Լեռներն ու բլուրները անապատ պիտի բնեմ,
Ու անոնց բոլոր խոտը պիտի չորցընեմ,
Ու գետերը կղզիներ պիտի դարձընեմ,
Ու լիճերը պիտի ցամքեցընեմ։
16 Ու կոյրերը իրենց չգիտցած ճամբան մէջ պիտի պատրոյգնեմ,
Ծանօթ իրենց չգիտցած շաւիղներուն մէջ պիտի քալեցընեմ.
Անոնց առջեւը խաւարը լոյս, ու խորտուբորտ տեղերը հաւասար պիտի ընեմ.
Անոնց ասոնք պիտի ընեմ, ու զանոնք երեսէ պիտի չձգեմ։
17 Քանդակած կուռքերու ապաւինողները,

---

1 Գլ. խբ. 3. խդ. 1 ։ 3. խե. 2 ։ Ես. ժբ. 19։ 2 Երեմ. ժ. 2։ 4 Ես. ծ. 8 ։ Գլ. խ. 7։ 5 Ես. խ. 1։ 6 Ես. խդ. 8։ 7 Ես. խդ. 18։ 8 Ես. խբ. 12։ 9 Գլ. խգ. 9։ 10 Ես. խբ. 1։ 11 Ես. խդ. 22։ 12 Ես. խդ. 7։ 13 Ես. ծբ. 15։ 14 Ես. ծգ. 1։ 15 Ես. խդ. 24։ 16 Գլ. խդ. 8։ 17 Գլ. խդ. 6։ Ես. խբ. 21։ Գլ. խ. 5։ 1 Գլ. խդ. 24։ Ես. ժբ. 1։ 2 Ես. ծ. 6։ Գլ. խ. 4։ 3 Գլ. խդ. 20։ Ես. խբ. 7։ 4 Գլ. խդ. 4։ 5 Ես. խբ. 1։ 6 Գլ. խ. 1։ Գլ. հա. 1։ 7 Ես. խբ. 18։ 8 Ես. խբ. 12։ 9 Ես. խբ. 9։ 10 Ես. խբ. 1։ 11 Ես. խբ. 11։ 12 Ես. խբ. 12։ 13 Ես. խբ. 15։ 14 Ես. խբ. 16։ 15 Ես. խբ. 15։ 16 Ես. խբ. 16։ 17 Ես. խբ. 17։

եւ ձուլածոյ կուռքերուն՝ Դուք մեր աստուածներն էք՝ բառնիերը
վեր պիտի դառնան ու ամօթալից ըլլան։
18 Ով խաւիր, լսեցէք,
Ու ով կորիր, նայեցէք որ տեսնէք։
19 Ո՞վ է կոյր բայ՝ ի իմ ծառայէս,
կամ խուլ՝ իմ իրկած դեսպանիս պէս։
Ո՞վ է կոյր՝ Ամենեցուն նուիրեալին պէս,
Եւ կոյր՝ Տէրոջը ծառային պէս։
20 Շատ բաներ կը տեսնես, բայց դուշադիր չես ըլներ։
Ականջներդ բաց են, բայց չես լսեր։
21 Տէրը իր արդարութեանը համար ուզեց հանել
զայն,
Իր օրէնքը մեծցուց ու փառաւորեց։
22 Բայց անիկա յափշտակուած և կողոպտուած
ժողովուրդ է։
Ամէնքը թակարդներու մէջ որոգայթի բռնուեցան,
Ու բանտերու մէջ պահուեցան։
Անոնք յափշտակութեան մնացուեցան, և ազատող մը չկայ։
Կողոպուտ եղան, ու մէկը չդտնուիր որ ետ տուր՝ բսէ։
23 Ձեր մէջը ո՞վ կայ որ ասոր ականջ դնէ,
Ե՛ւ մնրկ ընէ ու լսէ գալու ժամանակին համար։
24 Ո՞վ մատնեց Յակոբը յափշտակութեան,
Ու Իսրայէլը կողոպտիչներուն։
Չէ՞ որ Տէրը՝ որուն դէմ մեզք գործեցինք։
Վասն զի անոր ճամբաներուն մէջը քալել չուզեցին,
Եւ անոր օրէնքին հնազանդութիւն չըրին։
25 Ուստի իր սաստիկ բարկութիւնը
Ու պատերազմի ուժգնութիւնը անոր վրայ թափեց,
Եւ զայն կոզմէն գանիկա բռընկցուց, բայց անիկա չդնացաւ։
Ջանիկա այրեց, բայց անիկա իր պատին մէջ չդրաւ։

ԳԼ· ԽԹ

1 Տէրը իր խառնակեցեալին ևմիջնէին կը միխայէլ։ 3 ժողովուրդը կը կանչէ որ իր ամենախորագոյնութիւնը վկայութիւն տայ։ 14 կը նախատինի անոնց՝ Բաբիլոնի կործանումը։ 19 եւ իր ժողովուրդին հաստատուն կերպով փրկութիւնը։ 22 ժողովուրդը կը յանդիմանէ՝ ցասցնելով Իր կատարելիք ինդութիւնին առ դարաշրջնել։

1 Եւ հիմա, ով Յակոբ, ըստ քեզ ստեղծողը,
Ու ով Իսրայէլ, ըստ քեզ ձևակերպող Տէրը այս-
պէս կ'ըսէ։

ա Սաղ· գի· 1· Գաղ·
ա· 33· խոշ· 11·
խե· 16·
ե Գաղ· խոշ· 3· Նեղեմ·
ժր· 2· Ցես Ցաղ·
ի· 39· 41·
ի Ցես Հասմ· բ· 21·
ղ Ցես Թագ· խե· 21·

ը Ցաղ· 6· 9·
—
— Հոր· 1·
թ Հոր· 31· Գաղ· խոշ·
1· 21· 24·
ժ Գաղ· խոշ· 6·
ի Գաղ· խոշ· 6· խե· 41·
ժա Սաղ· կդ· 12· զա·

ժբ· Եւ·
ժգ Օր· լ·· 6· 8·
ժդ Գուռ· գ· 23· 27·
ժե Նահ· ժ· 8·
խա· 18·
ժզ Գաղ· խոշ· 10· 14·
խոշ· 1· Երեմ· լ·
10· 11· խոշ· 27· 28·

Մի վախնար, Վասն զի ես քեզ փրկեցի,
Քեզ քու անուանով կանչեցի. դուն իմն ես։
2 Երբոր ջուրերէն անցնես՝ ես քեզի հետ պիտի ըլլամ,
Ու երբոր գետերէն ալեծփես՝ քեզ պիտի չխեղեն.
Երբոր կրակի միջէն քալես՝ պիտի չայրես,
Եւ բոցը քեզ պիտի չդըսպիկցնէ։
3 Քանզի ես քու Տէր Աստուածդ՝
Իսրայէլին Սուրբը՝ քու Փրկիչդ եմ.
Եգիպտոսը քեզի հանդէս փրկանք՝
Եթովպիան ու Սաբան քեզի հանդէս փոխարէն տուի։
4 Որովհետև իմ առջեւս պատուական եղար,
Գնահատուած դուար, ու ես քեզ սիրեցի.
Անոր համար քու անձիդ փոխարէն մարդ,
Ու քու հոգւոյդ փոխարէն ժողովուրդներ պիտի տամ։
5 Մի վախնար, քանզի ես քեզի հետ եմ.
Քու սերունդդ արեւելքէն պիտի բերեմ,
Եւ քեզ արեւմուտքէն պիտի ժողվեմ։
6 Հիւսիսին պիտի բսեմ թէ Տուր,
Ու հարաւին՝ թէ Մի արգիլեր.
Իմ որդիքներս հեռուէն
Ու աղջիկներս երկրի ծայրէն բեր,
7 Ամէն մէկը որուն իմ անունովս կոչուածներդ.
Վասն զի անոնք իմ փառացս համար ստեղծեցի,
Ջանակերպեցի ու կազմեցի։
8 Հանէ ունեցող կոյր ժողովուրդը,
Ու ականջ ունեցող խուլերը հանեցէք։
9 Բոլոր ազգերը միկտեղ ժողովին,
Եւ ժողովուրդները հաւաքուին.
Անոնցմէ ո՞վ կրնայ ասիկա պատմել.
Ու առջի բաներուն մեզի դիպցընել.
Իրենց վկաները թող բերեն որ արդարանան,
Եւ հարկին լսեն ու բան թէ Ասիկա ճշմարիտ է։
10 Իմ վկաներս դուք էք՝ կ'ըսէ Տէրը.
Հետ իմ ընտրած ծառաս.
Որպէս զի գիտնաք ու հնծի հաւատաք,
Եւ հասկրնաք որ ես եմ.
Յինծմէ առաջ Աստուած չեղաւ,
Ու ինծմէ ետքն ալ պիտի չըլլայ։
11 Տէրը ես եմ ես եմ,
Եւ ինծմէ ուրիշ փրկիչ չկայ։
12 Ես զրուցեցի ու փրկեցի եւ դիտցուցի,
Երբոր ձեր մէջը օտար աստուած չկար։
Ու իմ վկաներս դուք էք՝ կ'ըսէ Տէրը, որ ես եմ Աստուած։
13 Սկիզբէն ի վեր ես նոյն եմ,

ե Գաղ· կդ· 19· Ցես·
բ· 1·
ը Ցաղ· ծ· 1· Գաղ·
ԿՊ· 23· բ Կոր· ե·
17· Եփես· բ· 13·
ժ Հոր· 1·
ժա Նէե· Հասկածառ·
ցու·
ժբ Գաղ· խե· 21· Ցէզ·

ժգ· 4·
ժդ Ելք Օր· լբ· 19· Ցաղ·
ժե· 3·
ժզ Գաղ· խոշ· 1· Հոր·
19·
ժէ Ցաղ· գ· 3· Ցաղ·
բ· 38·
ժը Նէե· Օրէն

Ու չկայ մէկը որ իմ ձեռքէս ազատէ.
Երբոր ես բան մը կ'ընեմ, ո՛վ կրնայ զանիկա
դարձնել։

14 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը՝
Ձեր փրկիչը՝ Իսրայէլին Սուրբը.
Ձեր ետեւէն համար բարիքն կը խրկեմ,
Եւ անոնց ամէն փախստականները
Ու նաւերու մէջ ազազակող գաղդէացիները
կ'իջեցնեմ։
15 Ես եմ Եհովան՝ ձեր Սուրբը,
Իսրայէլին Ստեղծիչը՝ ձեր Թագաւորը։
16 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը՝ որ ծովու մէջ ճամբայ՝
Ու զօրաւոր ջուրերու մէջ շաւիղ կը դնէ,
17 Որ կառքը ու ձին, զօրքը և զօրութիւնը
կը հանէ.
Անոնք միասին կը պառկին ու չեն կրնար.
Անոնք պատրոյգի պէս կը մարին և կ'անցնին.
18 Առաջիններէն մի յիշէք,
Ու հին բաներէն միտքերնիդ մի բերէք։
19 Ահա ես նոր բան պիտի ընեմ, որ հիմա պի-
տի յայտնուի.
Միթէ զանիկա պիտի չգիտնա՞ք.
Ես անապատի մէջ ալ ճամբայ
Ու անջրդի երկրի մէջ գետեր պիտի դնեմ։
20 Ինծի գայտի գազաններն, ջ
Ջազաններն ու չայլամներն պիտի փառաւո-
րեն.
Վասն զի իմ ժողովրդիս՝ իմ ընտրեալներուս
խմցնելու համար՝
Անապատի մէջ ջուրեր
Ու անջրդի երկրի մէջ գետեր պիտի տամ։
21 Այս ժողովուրդը ես ինծի համար ստեղծեցի,
Անոնք իմ գովութիւնս պիտի պատմեն։

22 Բայց դուն ինծի չկանչեցիր, ով Յակոբ.
Հապա ինծի ձանձրացար, ով Իսրայէլ։
23 Ինծի ոչխարներուդ ողթաբներէն չբերիր,
Ես քու զոհերովդ զիս չփառաւորեցիր.
Ընծայի համար քեզ չաշխատցուցի,
Ու կնդրուկի համար քեզ չյոգնեցուցի։
24 Ինծի համար տատիկով խունկդ չգնեցիր,
Ես քու զոհերուդ ճարպովը զիս չկշտացուցիր.
Հապա քու մեղքերովդ զիս աշխատցուցիր,
Ու քու անօրէնութիւններովդ զիս յոգնե-
ցուցիր։
25 Ես եմ, ես եմ, որ քու յանցանքներդ ինծի
համար կը ջնջեմ,
Ու քու մեղքերդ՝ ալ պիտի չյիշեմ։
26 Մխաքս ձգէ. միկռիզ դատի ելլենք.
Դուն պատրաստէ, որպէս զի արդարանաս։
27 Քու նախահայրդ մեղք գործեց,
Ես քու ուսուցիչներդ ինծի ապստամբեցան,
28 Ուստի ես սրբարանին իշխաններդը պղծեցի,
Ես Յակոբը նզովքի՝
Ու Իսրայէլը նախատինքի մատնեցի։

ԳԼ. ԽԴ

1 Ասասած իր խոստմնդրեալովը կը մխիթարէ հին ժողովուրդին. 2 կը ցուցնէ հոգեւոր անդամութիւնը. 3 և կատարելագործութիւնը. 21 Ասասած գովելու յորդորանք մը իր փրկագործութիւնովը ու ամենակարողութիւնը համար.

1 Եւ հիմա մնիկ բրէ, ով իմ ծառաս Յակոբ,
Ու դուն, ով իմ ընտրած Իսրայէլս։
2 Քեզ ստեղծող և արգանդէդ մէջ ձևակերպող,
Որ քեզի օգնութիւնս ընող Տէրը այսպէս
կ'ըսէ.
Ով իմ ծառաս Յակոբ,
Եւ դուն, ով իմ ընտրած Իսրայէլս, մի
վախնար.
3 Քանզի ծարաւին վրայ ջուր պիտի թափեմ,
Ու անջուր երկրին վրայ հեղեղներ.
Քու սերունդիդ վրայ իմ Հոգիս պիտի թա-
փեմ,
Ես քու արգասդդ վրայ իմ օրհնութիւնս։
4 Ու անոնք խոտի խառնուրդ մէջ,
Ջուրի վտակներու քով եղող ուռիներու պէս
պիտի բուսանին։
5 Մէկը պիտի ըսէ Թէ ես Տէրոջն եմ.
Մէկն ալ Յակոբին անունովը պիտի կանչուի,
Ես մեսն ալ իր ձեռքովը պիտի գրէ Թէ ես
Տէրոջն եմ,
Ու Իսրայէլին անունովը պիտի մականուանի։

6 Տէրը՝ Իսրայէլին Թագաւորը
Եւ Քաղցր Տէրը՝ անոր փրկիչը այսպէս կ'ըսէ.
Ես եմ առաջինը ու ես եմ վերջինը,
Ու ինծմէ ուրիշ Աստուած չկայ։
7 Եւ հին ժողովուրդը հաստատելէս ի վեր՝
Ո՞վ կրցաւ ինծի պէս ձայն տալ ու պատմել,
Եւ ասիկա ինծի համար կարգի դնել.
Թող գուցեն գալու և ըլլալու բաները
8 Մի վախնաք ու մի զարհուրիք.
Միթէ ես ձեզի ան առենէն չդիտցուցի՞ ու
չզրուցեցի՞.
Իմ վկաներս դուք էք.
Ինծմէ ուրիշ Աստուած կա՞յ.

Յակ · Բ · 18 · Գէ · ժգ · 27 ·
Գաղ · ա · 10 ·
Ես անոնց ամէն փախստականները կ'իջեցնեմ. ա
Գաղդէացիները գալիս նաւերով ա
Ես Նաւերուն Գաղդէացիներ
Ամէն ծովու մէջ ճամբայ
Ես ծովու մէջ շաւիղ
Ես անապատի մէջ ճամբայ
Ես անջրդի երկրի մէջ գետեր
Ես ինծի համար ստեղծեցի
Ես իմ գովութիւնս
Ես քու նախահայրդ մեղք
Ես քու ուսուցիչներդ
Ես քու անօրէնութիւններդ
Ես եմ, ես եմ, որ քու յանցանքներդ
Ես քու մեղքերդ
Գէ · ժգ · 4 · 9 · 23 ·
Ես · ժգ · 14 · խգ · 7 ·
Ես Կոր · ե · 17 ·
Ես Յակոբ · խ · 5 ·
Ես · ժե · 6 · Յակ · ե · 11 ·
Ես · բ Օր · ը · 15 · Ես · ժ · 14 · Մտ · ը · 17 ·
Գէ · լե · 6 · խա · 18 ·
Գէ · խը · 21 ·
Սաղ · Ղ · 19 ·
Ես Սաղ · Ղ · 18 · Հմր · 1 · 7 · Դան · ա · 28 · 73 · Եփես · ա · 5 · 6 ·
Մտ · ա · 13 ·
Ես Ամո · ե · 25 ·
Գէ · խե · 6 · Ապ · ը · 2 · 6 · 7 ·
Ես Սաղ · հԲ · 4 · Ես · բևմ · խգ · 9 · Դան · Բ · 11 · Զաք · ը · 12 ·
Ես Հմր · 21 · Գէ · խա · 8 · խգ · 1 · Երեմ · ը · 10 · խգ · 27 · 28 · բ · 24 ·
Գէ · խգ · 1 · 7 ·
Ես Օր · ը · 18 · Ես · Երեմ · խգ · 9 · Դան · Ես Գէ · լե · 7 · Յովէլ · ե · 28 · Ես Գէ · խա · 1 · Երեմ · ե · 14 ·
Գէ · խա · 1 · խը · Երեմ · ը · 10 · Յոբ · ա · 5 · 17 · խը · 13 ·
Գէ · խա · 1 · 22 ·
Գէ · խա · 21 ·
Գէ · խա · 1 · 14 ·
Գէ · խա · 1 · խը · Երեմ · ը · 10 · Յոբ · ա · 5 · 17 · խը · 13 ·
Գէ · խա · 1 · 22 ·
Գէ · խա · 21 ·
Գէ · խա · 23 ·
Գէ · խգ · 10 · 18 ·

ՙՁերաւթ ---ին վէմ չկայ . ---ին հր չեմ գիտեր ։
9 Ինկուզ չլինողներուն ամէնն ալ ունայնութիւն
են,
եւ անոնց ընտրեալ ---ները օգուտ մը չեն ըներ,
ու իրենք իրենց ---ի վկաներ են.
Չեն տեսներ ու չեն իմանար որ ամչնան ։
10 Ո՞վ է անիկա որ աստուած կը չինէ,
եւ կուռք կը ձուլէ, Որ օգուտ մը չունենայ ։
11 Ահա անոր բոլոր ընկերները ՙպիտի ամչնան,
Վասն զի արուեստաւորներըն անդամ մարդ են.
Թող անոնք ամէնը ժողովուին -- կայնին,
Պիտի վախնան -- միասին պիտի ամչնան ։
12 ՙԵրկաթագործը սաւառով կը չինէ տապարը,
եւ կառաններով անոր ձեւ կու տայ,
Ու զանիկա իր զօրաւոր բազուկովը կը չինէ.
Երբոր անօթնայ՝ ուժէ կը կորի.
Երբոր չուր չխմէ՝ կը մարի ։
13 Հիւսը լար կը քաշէ ե մատիտով ---ը կը
գծագրէ,
Զանիկա քանդակագործի գրիչով կը բանի,
Ու անոր վրայ կարկինով կը գծէ.
Զանիկա մարդու կերպարանքով
եւ մարդկային գեղեցկութիւնով կը չինէ,
Որ տան միջ դնուի ։
14 Անիկա իրեն եղեւիններ կը կտրէ,
եւ թեղոյ ու կաղնի կ'առնէ,
Որոնք իրեն անտառի ծառերէն կ'ընտրէ.
Սոճի կը տնկէ և ջրէ- անձրեր կը մեծցնէ.
15 Ու անոնք մարդուն վառելիք կ'ըլլան.
եւ անոնցմէ կ'առնէ, որ ջե- ---տաքնայ.
Անոր հրն հոռ կ'այրէ ու հաց կ'եփէ,
Նաև աստուած մը կը չինէ և անոր երկրա-
պագութիւն կ'ընէ.
Զանիկա կուռք կը ձեւացընէ ու կը պաշտէ ։
16 Անոր կէսովը կրակ կը վառէ,
կէսովը միս կ'ուտէ,
Խորոված կ'ուտէ ու կը կշտանայ,
եւ կը տաքնայ ու կ'ըսէ,
Ահա տաքցայ, կրակը տեսայ ։
17 Եւ անոր մնացածը աստուած՝ այսինքն կուռք
կը չինէ իրեն,
Զանիկա կը պաշտէ ու անոր երկրպագութիւն
կ'ընէ,
եւ անոր աղօթք կ'ընէ ու կ'ըսէ,
Ինծ ազատէ, քանզի իմ աստուածս դուն ես ։
18 Չգին գիտեր ու չեն հակրնար.
Քանզի նոցանց աչքերը տեսնելէն,
Ե- անոնց միտքերը հասկընալէն ծեփուեցան ։
19 Ու միկը մտածը չմերձեր,
եւ գիտութիւն ու հանճար չունի՝ որ ըսէ,
Անոր կէսովը կրակ վառեցի
եւ անոր կայծերուն վրայ հաց ալ եփեցի,
Միս խորովեցի ու կերայ.
եւ մնացածը պղծութիւն չընեմ.
Ծառի կո՞ճղ պաշտեմ ։
20 Անիկա մոխիրով կը սնանի.
Անոր սխալեցուցած սիրտը զինքը կը մոլորցնէ.
եւ իր հոգին չկրնար փրկել, ու չըսեր թէ
Իմ աջ ձեռքիս միջը սուտ չկայ ։
21 Յակոբ միտդ բեր, ով Իսկոր,
եւ դուն, ով Իսրայէլ, քանզի իմ ծառան ես.
Ես ստեղծեցի քեզ, դուն իմ ծառան ես.
Ով Իսրայէլ, ՙինծմէ պիտի չմոռցուիս ։
22 ՙՓու յանցանքներդ միգի պէս՝
Ու քու մեղքերդ ամպի պէս ջնջեցի.
Ինծի դարձիր, քանզի ՙքեզ փրկեցի ։
23 ՙՈւրախ եղէք, ով երկինք, քանզի Տէրը
ըրաւ ---ին ։
Ով երկրիս վարի կողմերը, ցնծութեամբ ազա-
զակեցէք.
Լեռներ, անտառ ու անոր միջը եղող բոլոր
ծառեր,
Ուրախութեան ձայներ հանեցէք.
Քանզի Տէրը փրկեց Յակոբը,
եւ Իսրայէլի միջ փառաւորուեցաւ ։
24 Ազատիչ կ'ըսէ Տէրը ՙքու փրկիդ,
Ու ՙքեզ արգանդի միջ Յաւելածդը.
Ես եմ Տէրը որ ամէն բաներ ըրի.
ՙԵրկինքը միեւնակ ես տարածեցի,
Ո- երկիրը իմ կարողութեամբս հաստատեցի.
25 Սուտ մարգարէներուն նշաններըը ՙպարապը կը հա-
նեմ,
եւ գուշակողները կը յիմարցընեմ.
Իմաստուններըը ետ կը դարձընեմ,
ՙՈւ անոնց գիտութիւնը յիմարութեան կը
հանեմ.
26 Կիմ ծառայիս խօսքը կը հաստատեմ,
եւ իմ դեսպաններուս խորհուրդը կը կա-
տարեմ.
Ե- Ես՝ որ Երուսաղէմին համար կ'ըսեմ Թէ գի-
տի բնակուի,
Ու Յուդայի քաղաքներուն համար՝ Թէ գի-
տի չշինուին.
Ու անոր աւերակները պիտի կանգնեմ.
27 ՙԵւ անդունդին կ'ըսեմ Թէ Զորցիր,
Ու քու գետերդ պիտի ցամքեցընեմ.
28 Եւ կիւրոսին համար կ'ըսեմ, Իմ հովիւս է,
Ու իմ ամէն կամքս պիտի կատարէ.
Ու Երուսաղէմին կ'ըսեմ Թէ ՙպիտի չշինուիս ։

ձ բ Օր · գ · 35 · 30 ·
ը · 39 · ա Քաղ ·
բ · 8 · բ Քաղ · իր ·
38 · Գէ · իմ · 5 ·
ի Գէ · իա · 24 · 29 ·
լ Սաղ · ճժե · 2 · եա ·
խ Երեմ. ժ · 3 · Ա՛ր ·
բ · 18 ·

ա Սաղ · ղե · 7 · Գէ ·
ա · 29 · իր · 17 ·
իմ · 16 ·
ե Գէ · իր · 10 · իա ·
ը Երեմ. ժ · 3 · եա ·
է Գէ · իմ · 20 ·
թ բ Քնա · բ · 10 ·
ժ Գէ · իգ · 8 ·

գ Ծն · գ · 18 · Հբ.
---ա՛ր · ա · 21 · բ
Քնա · բ · 10 ·
ի Հե · 1 · 2 ·
ժ Կո՛ղ գիս մի մոռ-
նար ·
ի Գէ · իգ · 25 ·
ն Գէ · իգ · 1 · իբ ·

30 · ա Կոր · գ · 20 ·
---Գիա · ա · 18 · 19 ·
ե Սաղ · կթ · 34 · գէ ·
11 · 12 · Գէ · իր ·
10 · իթ. 13 · Երեմ.
իա · 48 · Ցաղ ·
ժբ · 20 ·
ի Գէ · իգ · 14 · Հա ·

6 ·
ե Գէ · իգ · 1 ·
ը Ցաղ · բ · 8 · Սաղ ·
Ա՛գ · 2 · Գէ · բ · 23 ·
իր · 2 · իմ · 22 ·
իա · 13 ·
ի Երեմ. ժ · 25 ·
ի Գէ · իմ · 13 ·

ա Կոր · ա · 28 ·
ե Ջաղ · ա · 8 ·
ը Ցե՛ս Երեմ. ժ · 25 ·
իա · 28 · 38 ·
ի բ Մն · ձբ · 28 · 23 ·
Երբ · ա · 1 · եա ·
Գէ · իմ · 23 ·

եւ տաճարին՝ թէ գու հիմերդ պիտի ձգուին։

ԳԼ. ԽԵ

1 Աստուած իր ընտրեալին Կիւրոսի համար կը խօսի. 2 իր ամենակարողութեամբ խոստանալով Գերագոյնին կը պահպանէ մոգովքդին. 20 իր փրկարար զօրութիւնը յիշեցնելով կը յորդորէ ամենքը դառնալ անոր։

1 Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը իր օծեալ Կիւրոսին,
Որուն՝ աջ ձեռքը բռնեցի,
Որ ազգերը անոր առջեւը հնազանդեցընեմ,
Ու թագաւորներուն մէջքը թուլցընեմ,
Եւ անոր առջեւը դռներուն փակուելը բացուին,
Ու դռները ետ՝ չդոցուին.
2 Ես գու առջեւդ պիտի երթամ,
Եւ խորտուբորտ տեղացածդ պիտի շիտկեմ.
Պղնձէ դռները պիտի փշրեմ,
Ու երկաթէ նիգերը պիտի կտրատեմ.
3 Եւ քեզի խաւարի մէջ գտնուած գանձերը,
Ու պահուած հարստութիւնները պիտի տամ,
Որպէս զի գիտնաս թէ ես եմ Տէրը՝
Իսրայէլին Աստուածը, որ քեզ անունովդ կը կանչեմ։
4 Իմ ծառայ Յակոբի համար
Եւ իմ ընտրած Իսրայէլիս համար՝
Քեզ գու անունովդ կանչեցի,
Ու՝ քեզի մականուն դրի՝ թէև չգիտ ճանչնար։
5 Ես եմ Տէրը, և ուրիշ մը չկայ,
Ինծմէ զատ Աստուած չկայ.
Թէև քեզի զօրի կապեցի՝ թէև դիտ չգիտ ճանչնար.
6 Որպէս զի արեւելքէն ու արեւմուտքէն գիտնան՝
Որ ինծմէ զատ մէկը չկայ.
Ես եմ Տէրը, և ուրիշ մը չկայ։
7 Լոյսը հաստատողը և խաւարը ստեղծողը,
Խաղաղութիւնը ընդունողը ու չարիքը ստեղծողը,
Ես ամէն բաները ընդունող եմ Տէրս եմ։

8 Ովվ երկինքներ, վերէն ցօղ կաթեցուցէք,
Եւ ամպերը արդարութիւն տեղան.
Երկիրը բացուի ու փրկութիւնն պտուղ տայ,
Ու միասին արդարութիւն բուսնի.
Ասոնք ստեղծողը ես Տէրս եմ։

9 Վայ անոր որ Իր Արարչին հետ կը վիճի,
Ո՛ր-ըեւ երկրիս թեղինիներուն պէս թեղի մըն է։"
Միթէ կաւը գինքը ձեւացնողին կրնայ ըսել
Թէ ի՞նչ կը շինես,
Կամ գու գործդ՝ «Ձե՛ռ չունի» թէ ձեւդ չունիս։
10 Վայ անոր որ իր հօրը կ՚ըսէ, ի՞նչ կը ծնանիս,
Ու իր մօրը՝ ի՞նչ ըսո՛ւ կը բերես։

11 Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը՝
Իսրայէլին Սուրբը ու անոր Արարիչը,
Գալու բաներուն վրայով ինծի հարցուցէք,
Իմ որդուցս համար ու իմ ձեռացս գործքերուն համար
Ինծի պատուէր տուէք։
12 Երկիրը ես շինեցի,
Ու անոր վրայ մարդը ստեղծեցի.
Երկինքը իմ ձեռքերս տարածեցին,
Ու անոր բոլոր զօրքին ես պատուէր տուի։
13 Ես զանիկա արդարութեամբ արթնցուցի,
Ու անոր ամէն ճամբաները պիտի շիտկեմ.
Անիկա իմ քաղաքս պիտի շինէ,
Եւ իմ աքսորուածներս ես պիտի դարձընէ
Առանց գնոյ ու տուանց կաշառքի՝
Ի՛նք զօրոց Տէրը։

14 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Եգիպտոսին վաստակը,
Ու Եթովպացւոց և երկայնահասակ Սաբացւոց վաճառականութիւնը
Քեզի պիտի անցնի, ու քուկդ պիտի ըլլայ.
Անոնք գու ետեւդ պիտի գային,
Եւ շղթաներով պիտի գային,
Ու քեզի երկրպագութիւն ընելով՝
Քեզի պիտի ազաչեն ըսելով՝
Միայն գու մէջդ Աստուած կայ,
Ու ուրիշ Աստուած մը չկայ։

15 Ճիրաւի գուն քեզ ծածկող Աստուած մըն ես,
Ով Իսրայէլին փրկիչ Աստուածը։
16 Անոնք ամէնը պիտի ամչնան ու պատկառին.
Կուռքեր չինողները միասին ամօթով պիտի երթան։
17 Իսրայէլ յաւիտենական փրկութիւնով Տէրոջմէ պիտի փրկուի.
Դուք յաւիտեան յաւիտենից պիտի չամչնաք ու չպատկառիք։

18 Քանզի այսպէս կ՚ըսէ Երկինքը ստեղծող Տէրը՝
Ան Աստուածը որ երկիրը կազմեց,
Զանիկա չինեց և հաստատեց,
Զանիկա պարապ տեղը չստեղծեց,
Հոգ բնակութեան համար կազմեց.
Տէրը ես եմ, ու ինձմէ ուրիշը չկայ։
19 Ես ծածկաբար երկրիս մութ տեղը խօսեցայ.

ա Գլ. խ. 13։ բ Գլ. խ. 8։ Դան. ը. 20։ գ Գլ. խ. 6։ դ Գլ. խ. 4։ ե Սաղ. ճէ. 16։ զ Գլ. խ. 23։ է Ել. լգ. 18. 17։ Գլ. խդ. 1. իմ. 11։ ը Գլ. խդ. 1։ թ Ա Մակ. գ. 3։ ժ Ա Մակ. հր. 3. 26։ ի Ը Օր. գ. 33. 39։ ժա Գլ. խդ. 9։ ժբ Յով. 9։ ժգ Հռ. 14. 18. 21. 22։ ժդ Ա Մակ. ժը. 22. 28։ ժե Ա Մակ. ձր. 13։ Գլ. խ. 20։ Մակ. ա. 11։ ժզ Ա Մակ. գ. 8։ ժէ Ա Մակ. հր. 3. 26։ ժը Գլ. խդ. 1։ ի Ը Օր. գ. 33. 39։ Ա Մակ. ժ. 11։ իա Եբէս. ասած։ իբ Գլ. կդ. 3։ իգ Կ՝խօսինք Երկրիս խաւարեալ տեղ։ Բազ. ՁԽՀ։ իդ Գլ. ԼԲ. 16։ Երեմ. ժը. 8։ Հբ. ուամ. Բ. 10։ իե Եբեմ. լա. 9։ իզ Ես. ԽԵ. 23։ իէ Գլ. խդ. 1. Ես. ուամ. Գ. 3։ իը Գլ. խդ. 1. Ես. ուամ. Գ. 3։ իթ Գլ. խդ. 1. Ես. ուամ. Գ. 3։ Ա Մակ. խդ. 21. Գլ. Բ. 17. Ե. 17։ Գլ. խդ. 11։ Գլ. խդ. 4. Հռ. 25. Հռոմ. ժ. 16։ Գլ. խդ. 5։ Հռ. 3։ Ը Օր. ը. 11. Գլ. խը. 16։

Յակոբին սերունդին չըսի թէ
Զուր տեղը վիս փնտռեցէք .
Ես Տէրս արդարութիւն կը խօսիմ
Ու՝ ճշմարիտ բաներ կը յայտնեմ ։
20 Հաղուռեցէք ու եկէք ,
Մէկտեղ մտեցէք դուք , ով ազգերէն ազատուածներ .
Անոնք գիտութիւն չունին , որ իրենց կառափին փայտը կը կանգնեն ,
Ու փրկելու կարողութիւն չունեցող աստուծոյ աղօթք կ՚ընեն ։
21 Բարզեցէք ու ընծայ մտեցուցէք ,
Իրարու հետ խորհուրդ բնեն .
Ասկից ի սկզբանէ ո՞վ գուշակեց ,
Ան ժամանակէն ի վեր ո՞վ պատմեց .
Չէ՞ որ ես Տէրս , որ ինծմէ զատ ուրիշ Աստուած չկայ ,
Ու ինծմէ ուրիշ ճշմարիտ Աստուած ու փրկիչ չկայ ։
22 Ով երկրիս բոլոր ծայրերը , ինծի նայեցէք որ փրկուիք .
Քանզի ես եմ Աստուած , և ընդհ ուրիշը չկայ ։
23 Իմ անձիս վրայ երդում ըրի ,
Իմ բերնէս արդարութեան խօսք ելաւ ու ետ չդառնար ,
Որ ամէն ծունկ ինծի պիտի կրկնուի ,
Ու՝ ամէն լեզու երդում պիտի ընէ ։
24 Մինչ պիտի ըսէ ,
Միայն Տէրոջմով արդարութիւն ու զօրութիւն ունիմ .
Անոր դէմ անոր պիտի գայ .
Եւ՝ բոլոր անոր դէմ բարկացողները պիտի ամչնան ։
25 Իսրայէլին բոլոր սերունդը
Տէրոջմով պիտի արդարանայ ու՝ պիտի պարծենայ ։

ԳԼ · ԽԶ

1 Բաբիլոնի կառքերը չեն կրնար փրկիչ ազատել , ու Բաբելացիք միչև վերջը կը երթան իր ժողովրդը ։ 3 Գիտէ չէ զԱստուած կառքերու հետ բոլորտել իր կարողութեանը 12 ու փրկութեանը կոչումն ։

1 Բէլ՝ խոնարհեցաւ , Նաբաս ծռեցաւ ,
Անոնց կուռքերը կենդանիներու ու անասուններու վրայ էին .
Ձեր բեռցուած բեռները
Յոգնած անասունն ծանրութիւն եղան ։
2 Անոնք ծռեցան ու միասին խոնարհեցան ,
Բնաբ ազատելու կարող չեղան ,
Ու իրենք ալ գերութեան գացին ։
3 Ինծի մտիկ ըրէք , ով Յակոբին տունը ,
Ու Իսրայէլի տանը բոլոր մնացորդը ,
Որ ձեզ որովայնի կը կրեմ և արգանդէ կը վերցնեմ .
4 Մինչև ձեր ծերութիւնը անգամ ես նոյն եմ ,
Ու մինչև ձեր ալեւորութիւնը ես ձեզ պիտի կրեմ .
Ես ստեղծեցի ու ես պիտի վերցընեմ ,
Ես պիտի կրեմ ու պիտի ազատեմ ։
5 Ումի որո՞ն կը նմանցընէք և զիս հաւասար կը սեպէք ,
Ինծի նման նմանութիւն կը չունէք , որ նման ըլլանք ։
6 Քսակէն ոսկի կը թափեն ու կշռադով արծաթի կը կշռեն ,
Վարձքով ոսկերիչ կը բանեն , որ անով աստուած կը շինէ .
Ետքը կը պաշտեն և անոր երկրպագութիւն կ՚ընեն ։
7 Զանիկա ուսերու վրայ կը վերցընեն կը տանեն ,
Իր տեղը կը հաստատեն ու կը կայնի ,
Անիկա իր տեղէն չշարժիր .
Եւ՝ թէ որ մէկը անոր ազաղակէ՝ պատասխան չտար ,
Զանիկա իր նեղութենէն չազատեր ։
8 Ասիկա յիշեցէք ու մարդ եղէք ,
Իմաքներնիդ բերէք , ով յանցաւորներ ։
9 Ի յաւիտենից հնած առջի բաները յիշեցէք .
Քանզի ես եմ Աստուած , և ընդհ ուրիշը չկայ .
Ես՝ եմ Աստուած , և ինծի պէս մէկը չկայ ,
10 Որ վերջինը սկիզբէն
Ու՝ դեռ չեղածը առաջուընէ պատմեցի .
Ու կ՚ըսեմ թէ Իմ խորհուրդս պիտի հաստատուի ,
Եւ իմ ամէն կամքս պիտի կատարեմ ։
11 Ես՝ որ արեւելքէն գիշատիչ թռչունը կը կանչեմ ,
Ու հեռու երկրէ Իմ խորհուրդս ընդհ ընծայողը .
Ես խօսեցայ ու ես պիտի կատարեմ ,
Ես խորհեցայ ու ես ի դործ պիտի դնեմ ։
12 Ով արդարութենէն հեռացած խստասիրտներ ,
Ինծի մտիկ ըրէք ։
13 Իմ արդարութիւնս մտեցուցի ,
Անիկա պիտի չհեռանայ ,
Ու իմ փրկութիւնս պիտի չուշանայ ։

1 Սալ · ԺԲ · ը · ԺԲ · 137 · 138 ։
2 Գլ · խա · 17 · 18 · 19 · խգ · 7 · խը · 14 ։
3 Գլ · խա · 21 · խգ · 9 · խգ · 10 · խը · 14 ։
4 Հեր · ա · 33 · 35 ։
5 Գլ · խա · 21 · խգ · 9 · խգ · 10 · խը · 14 ։
6 Հեր · ե · 14 · 15 ։ Գլ · խգ · 8 · խգ · 9 · խը · 3 · ևս ։
7 Սալ · խր · 27 · կե · 5 ։
8 Դն · լը · 16 · երբ · ը · 15 · 14 ։
9 Հեռմ · ժգ · 11 ։
10 Փիլ · բ · 10 ։
11 Դն · լը · 35 · բՕր · ը · 15 · Սալ · կգ · 11 · Գլ · կե · 16 ։
12 Երեմ · խգ · 2 · ։ Կող · ա · 20 ։
13 Գլ · խա · 21 · խգ · 9 · խգ · 10 · խը · 14 · ևս ։
14 Գլ · խա · 21 · խգ · 9 · խգ · 10 · խը · 14 · ևս ։
15 Սալ · խր · 27 · կե · 5 ։
16 Հեր · ե · 14 · 15 ։
17 Գլ · խա · 21 · խգ · 9 · խգ · 10 · խը · 14 · ևս ։
18 Գլ · խա · 21 · խգ · 9 · խգ · 10 · խը · 14 · ևս ։
19 Սալ · ԺԲ · ը · ԺԲ · 137 · 138 ։
20 Գլ · խա · 21 · խգ · 9 · խգ · 10 · խը · 14 · ևս ։
21 Գլ · խա · 21 · խգ · 9 · խգ · 10 · խը · 14 · ևս ։
22 Գլ · խա · 21 · խգ · 9 · խգ · 10 · խը · 14 · ևս ։
23 Գլ · խա · 21 · խգ · 9 · խգ · 10 · խը · 14 · ևս ։
24 Գլ · խա · 21 · խգ · 9 · խգ · 10 · խը · 14 · ևս ։
25 Գլ · խա · 21 · խգ · 9 · խգ · 10 · խը · 14 · ևս ։

Ու իմ վառքս եղող Իսրայէլին Հանուր
Ոմիներ մէջ փրկութիւն պիտի դնեմ։

ԳԼ· ԽԸ

1 Լսեցէք ասիկա, ով Յակոբի տուներ,
Որ Իսրայէլին անունովը կանչուած էք,
Ու Յուդայեն աղբիւրէն ելեր էք,
Ես Տէրոջը անունովը երդում կ'ընէք,
Ու Իսրայէլին Աստուածը կը յիշէք,
Բայց ճշմարտութեամբ չէ, ու արդարութեամբ չէ։

2 Վասն զի սուրբ քաղաքէն կոչուած են,
Ու Իսրայէլին Աստուածը կը յենուին,
Զորմէ Տէրը Զաբաւովթ անունն է։

3 Առաջուանէ յայտնեցի զայս,
Ու բերանէս ելաւ, ու զանոնք լսել տուի,
Յանկարծ գործեցի, ու կատարուեցան։

4 Որովհետեւ գիտէի թէ դուն կարծրացած ես,
Ու քու պարանոցդ երկաթի ջիլ է,
Ու քու ճակատդ պղինձ է,

5 Ուստի քեզի առաջուանէ յայտնեցի,
Նախքան որ գործուէր՝ լսել տուի քեզի,
Որպէս զի չըսես թէ՝ Իմ կուռքս ըրաւ զայս,
Ու իմ փորագրեալ եւ ձուլածոյ պատկերս հրամայեց զայս։

6 Լսեցիր, տե՛ս զայս ամենայն,
Ու դուք չե՞ք խոստովանիր։
Նորերէն քեզի լսել տուի նոր բաներ,
Ու քու չգիտցած գաղտնի բաներ։

7 Հիմա ստեղծուեցան, ոչ թէ առաջուանէ,
Ու նախքան զայս օրը չլսեցիր զանոնք,
Որպէս զի չըսես թէ՝ Ահա գիտէի զանոնք։

8 Ո՛չ լսեցիր, ո՛չ գիտցար,
Ո՛չ ալ ականջդ առաջուանէ բացուեցաւ,
Վասն զի գիտէի թէ դուն շատ անհաւատ պիտի ըլլաս,
Ու յղութենէդ յանցաւոր անուանուեցար։

9 Իմ անունիս համար երկայնմտութիւն պիտի ընեմ,
Ու իմ գովեստիս համար քեզի համբերութիւն պիտի ընեմ,
Որ չկորսնցնեմ զքեզ։

10 Ահա զքեզ զտայ, բայց ոչ արծաթի պէս,
Քեզ փորձեցի տառապութեան հնոցին մէջ։

11 Վասն ինձմէ, վասն ինձմէ պիտի ընեմ զայս,
Վասն զի ինչպէ՞ս պղծուի անունս,
Ու իմ փառքս ուրիշին չեմ տար։

12 Ինծի լսէ, Յակոբ,
Ու Իսրայէլ, զոր կանչեցի,
Ես եմ նո՛յն, Ես եմ առաջինն ալ,
Ես ալ յաւիտենից հիմերուն վրայ եմ։

13 Իմ ձեռքս հաստատեց երկրին հիմերը,
Ու իմ աջ ձեռքս տարածեց երկինքը,
Երբ զանոնք կանչեմ,
Միասին պիտի կենան։

14 Բոլորդ ժողվեցէք ու լսեցէք,
Ո՞ր մէկը անոնց մէջ ասոնք պատմեց։
Զոր Տէրը սիրեց, անիկա պիտի կատարէ իր հաճոյքը Բաբելոնի վրայ,
Ու իր բազուկը Քաղդէացիներուն վրայ։

15 Ես, ես խօսեցայ, այո՛, զայն կանչեցի,
Զայն բերի, ու իր ճամբան յաջողցուց։

16 Մօտեցէք ինծի, լսեցէք զայս,
Սկիզբէն գաղտնի չխօսեցայ,
Երբ եղաւ՝ հոն էի։
Ու հիմա Տէր Աստուած զիս ու իր Հոգին զրկեց։

17 Այսպէս կ'ըսէ Տէր Աստուածդ՝ Փրկիչդ, Իսրայէլին Սուրբը։
Ես եմ Տէր Աստուածդ, որ քեզ կը սորվեցնեմ օգտակարութիւնը,
Որ քեզ կը վարեմ ճամբուն մէջ որով պիտի երթաս։

18 Երանի՜ թէ ուշադրութիւն ընէիր իմ պատուիրաններուս,
Խաղաղութիւնդ գետի պէս պիտի ըլլար,
Ու արդարութիւնդ ծովու ալիքներուն պէս։

19 Նաեւ քու սերունդդ աւազի պէս պիտի ըլլար,
Ու քու որովայնիդ պտուղը աւազակի պէս,
Անոր անունը չպիտի կտրուէր,
Ու չպիտի ջնջուէր իմ առջեւէս։

20 Ելէ՛ք Բաբելոնէն, փախչո՛ք Քաղդէացիներէն,
Ուրախութեան ձայնով պատմեցէ՛ք, լսել տուէ՛ք զայս,
Հասցուցէ՛ք մինչեւ երկրին ծայրերը,
Ըսէ՛ք, Տէրը իր ծառան Յակոբ փրկեց։

21 Ու անապատներէն անցուցած ատեննին ծարաւ չքաշեցին,
Ան ջուր հոսեցուց անոնց համար,
Ժայռը պատռեց, ու ջուրերը բղխեցին։

22 Չարերուն համար խաղաղութիւն չկայ, կ'ըսէ Տէրը։

ԳԼ· ԽԹ

1 Լսեցէ՛ք ինծի, կղզիներ,
Ու ականջ դրէ՛ք, հեռաւոր ազգեր,
Տէրը կանչեց զիս արգանդէս ի վեր,
Մօրս փորէն ի վեր անունս յիշեց։

2 Ու բերանս սուր նետի պէս ըրաւ,
Զիս իր ձեռքին ստուերին մէջ ծածկեց,
Ու զիս սրատես նետ ըրաւ,
Իր կապարճին մէջ պահեց զիս։

3 Ու ինծի ըսաւ, Դուն իմ ծառաս ես, Իսրայէլ,
Որուն մէջ պիտի փառաւորուիմ։

4 Ես ալ ըսի, Ես զուր աշխատեցայ,
Ունայնի եւ իզուր զօրութիւնս վատնեցի,
Բայց իրաւունքս Տէրոջ քով է,
Ու վարձքս իմ Աստուածս կը գիտնայ։

5 Հիմա ըսաւ Տէրը, որ արգանդէն ի վեր զիս ծառայ ըրաւ,
Որ Յակոբը իր քովը դարձնէ, ու Իսրայէլը իրեն ժողվէ,
Վասն զի Տէրոջ աչքին մէջ փառաւոր էի,
Ու Աստուածս իմ զօրութիւնս եղաւ։

6 Ան ալ ըսաւ, Քիչ բան է որ ծառաս ըլլաս ինծի,
Յակոբի ցեղերը հաստատելու,
Ու Իսրայէլի պահուածները դարձնելու,
Հապա զքեզ հեթանոսներուն լոյս ընելու,
Որպէս զի փրկութիւնս երկրի ծայրերը հասնի։

7 Այսպէս կ'ըսէ Տէր Աստուած՝ Իսրայէլին Սուրբը,
Անոր որ հոգիին արհամարհուած է,
Ազգերուն գարշելի եղած,
Իշխաններուն ծառայի,
Թագաւորները պիտի տեսնեն ու պիտի ոտքի կենան,
Իշխանները պիտի երկրպագեն,
Տէրոջ համար որ հաւատարիմ է,
Իսրայէլին Սուրբը որ քեզ ընտրեց։

8 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը,
Ընդունելութեան ժամանակիդ քեզ լսեցի,
Ու փրկութեան օրը քեզ օգնեցի,
Ես քեզ պահեցի ու ուխտի համար ժողովուրդի տուի զքեզ,
Որ երկիրը հաստատես,
Ու աւերակ եղած ժառանգութիւնները բաժնես,

9 Որ գերիներուն ըսես, Ելէ՛ք,
Խաւարի մէջ եղողներուն, Յայտնուեցէ՛ք։
Ճամբաներուն երկայնքին պիտի արածին,
Ու ամէն բլուրի վրայ արօտներ պիտի ունենան։

10 Պիտի չքաղցնեն ու պիտի չծարաւնան,
Ոչ տօթ ու ոչ արեւ պիտի զարնէ զանոնք,
Վասն զի զանոնք գթացողը պիտի առաջնորդէ,
Ու ջուրերու աղբիւրներուն քով պիտի տանի զանոնք։

11 Ու բոլոր լերանս ճամբայ պիտի դարձնեմ,
Ու իմ բարձր ճամբաներս պիտի բարձրանան։

12 Ահա հեռուներէն պիտի գան,
Ահա հիւսիսէն ու արեւմուտքէն,
Ու Սինիմի երկրէն։

13 Երգեցէ՛ք, երկինքներ, ցնծացէ՛ք, երկիր,
Լեռնե՛ր, ձայնակցեցէ՛ք երգով,
Վասն զի Տէրը իր ժողովուրդը մխիթարեց,
Ու իր տառապելիները գթաց։

14 Բայց Սիոն ըսաւ, Տէրը զիս թողուց,
Ու Տէրը զիս մոռցաւ։

15 Կրնա՞յ կինը իր ծծկեր մանուկը մոռնալ,
Որ չգթայ իր որովայնին զաւկին վրայ,
Թէեւ անոնք մոռնան,
Բայց ես քեզ չեմ մոռնար։

16 Ահա ափերուս վրայ գրեցի զքեզ,
Պարիսպներդ միշտ առջեւս են։

17 Քու շինողներդ շուտ պիտի գան,
Ու քեզ աւերողներդ ու քեզ կործանողներդ քեզմէ պիտի ելլեն։

18 Շուրջդ նայէ՛ ու տե՛ս,
Ամէնքը ժողվուեցան, քեզի պիտի գան։
Ես կեանքո՛վ եմ, կ'ըսէ Տէրը,
Որ ամէնքը զարդի պէս պիտի հագնիս,
Ու զանոնք քեզի պիտի կապես հարսի պէս։

19 Վասն զի քու աւերակներդ ու քու անապատներդ,
Ու քու աւերուած երկիրդ հիմա պիտի նեղուի բնակիչներէդ,
Ու քեզ կլլողները պիտի հեռանան։

20 Որդեկորոյս ատենդ ականջներդ պիտի ըսեն,
Ինծի համար այս տեղը նեղ է,
Տեղ տուր ինծի որ բնակիմ։

21 Ու դուն պիտի ըսես սրտիդ մէջ,
Ո՞վ ասոնք ինծի ծնաւ,
Ես որդեկորոյս ու ամուլ էի,
Գերի տարուած ու թափառական,
Ասոնք ո՞վ սնուցին,
Ես միայնակ մնացած էի,
Ասոնք ո՞ւր էին։

22 Տէր Աստուած այսպէս կ'ըսէ,
Ահա ազգերուն պիտի նշան տամ իմ ձեռքս,
Ու ժողովուրդներուն պիտի բարձրացնեմ իմ դրօշակս,
Ու քու որդիներդ գրկի պիտի բերեն,
Ու քու դուստրերդ ուսի պիտի առնուին։

23 Ու թագաւորներ քու խնամակալներդ պիտի ըլլան,
Ու անոնց իշխանուհիները քու դայեակներդ պիտի ըլլան,
Երեսի վրայ խոնարհած պիտի երկրպագեն քեզի,
Ու քու ոտքերուդ հողը պիտի լզեն,
Ու պիտի գիտնաս թէ ես եմ Տէրը,
Որուն վրայ յոյս դնողները չեն ամչնար։

24 Կրնա՞յ զօրաւորէն որս առնուլ,
Կամ գերին ազատել՝ որ արդարութեամբ գերի տարուած է։

25 Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ,
Գերին զօրաւորէն պիտի առնուի,
Ու որսը դաժանէն պիտի ազատի,
Ու քեզի հակառակողին հակառակ պիտի դատեմ,
Ու քու որդիներդ պիտի ազատեմ։

26 Ու քեզ ճնշողները իրենց միսը պիտի ուտեմ,
Ու նոր գինիի պէս իրենց արիւնով պիտի արբենան,
Ու ամէն մարդ պիտի գիտնայ թէ ես եմ Տէրը քու Փրկիչդ,
Ու քու Փրկագնողդ Յակոբին Հզօրը։

ԳԼ· Ծ

1 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը,
Ո՞ւր է ձեր մօրը ամուսնալուծման թուղթը,
Որով զանիկա արձակեցի։
Կամ ձեզի՝ իմ պարտքատուներուս ո՞ւմ վաճառեցի զձեզ,
Ահա ձեր անօրէնութեանց համար ծախուեցաք,
Ու ձեր յանցանքներուն համար ձեր մայրը արձակուեցաւ։

2 Ինչո՞ւ եկայ ու մարդ չկար,
Կանչեցի ու պատասխանող չեղաւ,
Թէ իմ ձեռքս կարճցա՞ւ որ չկրնայ փրկել,
Կամ զօրութիւն չունի՞մ որ ազատեմ։
Ահա սպառնալիքովս ծովը կը չորցնեմ,
Գետերը անապատ կ'ընեմ,
Անոնց ձուկերը ջուրերուն պակսելուն համար կը գարշին,
Ու կը մեռնին ծարաւէն։

3 Երկինքը սեւութեան կը հագուցանեմ,
Ու անոնց պատմոյճ կը դնեմ։

4 Տէր Աստուած ինծի սորվեցուց սորվելոցը,
Որ գիտնամ ժամանակին խօսքով յոգնեցուցածը զօրացնել։
Առաւօտ կանուխ կ'արթնցնէ,
Կ'արթնցնէ ականջս որ սորվելոցի պէս լսեմ։

5 Տէր Աստուած ականջս բացաւ,
Ու ես չհակառակեցայ,
Ետ չդարձայ։

6 Մեղքերուս համար ետ չդարձուցի մէջքս,
Ու մազերս պոկողներուն,
Ու երեսս ամչցնողներուն,
Ու թքնելէ չխնայեցի։

7 Վասն զի Տէր Աստուած պիտի օգնէ ինծի,
Ուստի չամչցայ,
Ուստի երեսս քարի պէս դրի,
Ու գիտցայ թէ չպիտի ամչնամ։

8 Ինծի արդարացնողը մօտ է,
Ո՞վ պիտի վիճի ինծի հետ,
Միասին կենանք,
Ո՞վ է իմ դատաւորս,
Թող մօտենայ ինծի։

9 Ահա Տէր Աստուած ինծի պիտի օգնէ,
Ո՞վ է որ զիս պիտի դատապարտէ,
Ահա ամէնքը հագուստի պէս պիտի մաշին,
Ու ցեցը պիտի ուտէ զանոնք։

10 Ձեզմէ ո՞վ է որ Տէրոջմէ կը վախնայ,
Ու անոր ծառային ձայնը կը լսէ,
Որ խաւարի մէջ կ'երթայ ու լոյս չունի,
Թող Տէրոջ անունին վստահի,
Ու իր Աստուածին վրայ յենի։

11 Ահա դուք ամէնքդ որ կրակ կը վառէք,
Ու ջահերով կը զինուիք,
Ձեր կրակին լոյսին մէջ գացէ՛ք,
Ու ձեր վառած ջահերուն մէջ,
Ձեզի ձեռքէս այս պիտի պատահի,
Տանջանքի մէջ պիտի պառկիք։

ԳԼ· ԾԱ

1 Ինծի լսեցէ՛ք, որ արդարութիւնը կը հետապնդէք,
Որ Տէրը կը փնտռէք,
Նայեցէ՛ք ձեր հանուած քարին,
Ու ձեր փորուած ժայռին փոսին։

2 Նայեցէ՛ք ձեր հայր Աբրահամին,
Ու ձեզ ծնանող Սառային,
Վասն զի միայնակ մէկը կանչեցի զանիկա,
Ու օրհնեցի զանիկա ու շատցուցի։

3 Վասն զի Տէրը Սիոնը պիտի մխիթարէ,
Անոր բոլոր աւերակները պիտի մխիթարէ,
Ու անապատը Եդեմի պէս պիտի ընէ,
Ու անմշակ տեղը Տէրոջ պարտէզի պէս,
Ուրախութիւն ու հոգիի ցնծութիւն պիտի գտնուի անոր մէջ,
Գոհութեան ձայն ու երգի ձայն։

4 Ինծի ուշադրութիւն ընէ՛ք, ո՛վ իմ ժողովուրդս,
Ու ինծի ականջ դրէ՛ք, ազգս,
Վասն զի օրէնք պիտի ելլէ ինձմէ,
Ու իմ դատաստանս պիտի հաստատեմ ազգերուն լոյսի համար։

5 Իմ արդարութիւնս մօտ է,
Իմ փրկութիւնս պիտի ելլէ,
Ու իմ բազուկներս պիտի դատեն ազգերը,
Կղզիները ինծի պիտի սպասեն,
Ու իմ բազուկիս վրայ պիտի յուսան։

6 Աչքերնիդ երկինքը վերցուցէ՛ք,
Ու վար նայեցէ՛ք երկրին,
Վասն զի երկինքները ծուխի պէս պիտի հալին,
Ու երկիրը հագուստի պէս պիտի մաշի,
Անոր բնակիչները նոյնպէս պիտի մեռնին,
Բայց իմ փրկութիւնս յաւիտեան պիտի կենայ,
Ու իմ արդարութիւնս պիտի չջնջուի։

7 Ինծի լսեցէ՛ք, որ արդարութիւնը գիտէք,
Ժողովուրդ, որ իմ օրէնքս սրտերնիդ ունիք,
Մարդոց նախատինքէն մի՛ վախնաք,
Ու անոնց հայհոյութիւններէն մի՛ զարհուրիք։

8 Վասն զի ցեցը զանոնք հագուստի պէս պիտի ուտէ,
Ու որդը զանոնք բուրդի պէս պիտի ուտէ,
Բայց իմ արդարութիւնս յաւիտեան պիտի կենայ,
Ու իմ փրկութիւնս ազգէ ազգ։

9 Արթնցի՛ր, արթնցի՛ր, զօրացի՛ր, ո՛վ Տէրոջ բազուկ,
Արթնցի՛ր ինչպէս հին օրերը,
Ինչպէս անցեալ ազգերուն մէջ,
Ռահաբը կտրատող դո՞ւն չէիր,
Վիշապը խոցոտող դո՞ւն չէիր։

10 Ծովը չորցնող դո՞ւն չէիր,
Անդունդին մեծ ջուրերը,
Որ ծովուն խորութիւնը ճամբայ ընես,
Ու փրկագնեալները անցնին։

11 Ու Տէրոջմէ ազատուածները պիտի դառնան,
Ու Սիոն ցնծութեամբ պիտի գան,
Ու յաւիտենական ուրախութիւն անոնց գլխուն վրայ պիտի ըլլայ,
Ուրախութիւն ու ցնծութիւն պիտի գտնեն,
Ու տրտունջ ու հառաչանք պիտի փախչի։

12 Ես, ես եմ որ ձեզ կը մխիթարեմ,
Ուրկէ՞ վախցար մահկանացու մարդէն որ պիտի մեռնի,
Ու մարդու որդիէն որ խոտի պէս պիտի ըլլայ,

13 Ու Տէրը՝ որ քեզ ստեղծեց,
Որ երկինքները տարածեց,
Ու երկրին հիմերը դրաւ,
Ու դուն ամէն օր շարունակ կը վախնաս
Ճնշողին սաստիկ բարկութենէն,
Երբ որ կը պատրաստուի կորսնցնելու,
Ճնշողին սաստիկ բարկութենէն ո՞ւր է։

14 Գերին շուտով պիտի արձակուի,
Որ չմեռնի խոր փոսին մէջ,
Ու հացը չպակսի անոր։

15 Վասն զի ես եմ Տէր Աստուածդ,
Որ ծովը կը խռովեցնեմ ու անոր ալիքները կը գոռան,
Զորաց Տէր է անունս։

16 Ու իմ բերանիս խօսքերը քու բերանդ դրի,
Ու իմ ձեռքիս ստուերին մէջ ծածկեցի զքեզ,
Որ երկինքները տարածեմ,
Ու երկրին հիմերը դնեմ,
Ու Սիոնին ըսեմ, Դուն իմ ժողովուրդս ես։

17 Արթնցի՛ր, արթնցի՛ր, ելի՛ր, Երուսաղէմ,
Որ Տէրոջմէ բարկութեան բաժակը խմեցիր,
Սրահի գինին խմեցիր,
Ու ծռմռեցուցիր զանիկա։

18 Ամէն որդիներուն մէջ որ ծնաւ,
Ոչ մէկը կար որ առաջնորդէ զանիկա,
Ամէն որդիներուն մէջ որ սնուցին,
Ոչ մէկը կար որ ձեռքէ բռնէ զանիկա։

19 Այս երկուքը պատահեցան քեզի,
Ո՞վ քեզի համար պիտի տրտնջայ,
Աւերածութիւն ու կործանում,
Սով ու սուր,
Ո՞վ քեզ պիտի մխիթարէ։

20 Որդիներդ ուշաթափ եղան,
Ամէն փողոցներու գլուխներուն պառկեցան,
Ինչպէս վայրի եղնիկ ցանցի մէջ,
Տէրոջ բարկութենէն,
Քու Աստուածիդ սպառնալիքէն լեցուն։

21 Ուստի լսէ՛ այս,
Դուն որ տառապեալ ես ու գինիէն չես գինովցած,

22 Տէր Աստուածդ որ իր ժողովուրդին պաշտպան է կ'ըսէ,
Ահա քու ձեռքէդ գինովցուցիչ բաժակը,
Սրահի գինին խմելու բաժակը պիտի առնուի,
Ու ալ պիտի չխմես զանիկա։

23 Ու զանիկա քեզ նեղողներուն ձեռքը պիտի դնեմ,
Որոնք քեզի ըսին, Կքծուէ՛ որ անցնինք,
Ու դուն մէջքդ գետնի պէս ըրիր,
Ու անցնողներուն համար ճամբայ։

ԳԼ· ԾԱ

1 Զարթնցի՛ր, զարթնցի՛ր, զօրացի՛ր, ո՛վ Սիոն,
Զգեցի՛ր քու գեղեցիկ հանդերձներդ, ո՛վ Երուսաղէմ,
Սուրբ քաղաք,
Վասն զի անթլփատ ու պղծուած մարդ ալ պիտի չանցնի քու մէջդ։

2 Հողին փոշիէն թօթուէ՛ զքեզ,
Ելի՛ր, նստէ՛ ո՛վ Երուսաղէմ,
Ազատէ՛ քու պարանոցիդ կապանքները,
Գերեալ դուստր Սիոնի։

3 Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ,
Դուք ծախուեցաք առանց դրամի,
Ու առանց դրամի պիտի փրկագնուիք։

4 Վասն զի Տէր Աստուած այսպէս կ'ըսէ,
Իմ ժողովուրդս առաջուանէ Եգիպտոս իջաւ,
Որ հոն պանդխտանայ,
Ու Ասորին զանոնք առանց պատճառի ճնշեց։

5 Հիմա ինչ ունիմ հոս,
Տէրը կ'ըսէ,
Որ իմ ժողովուրդս առանց պատճառի տարուեցաւ,
Անոր տիրապետները կը գոռան,
Տէրը կ'ըսէ,
Ու իմ անունս ամէն օր կը հայհոյուի։

6 Ուստի իմ ժողովուրդս պիտի գիտնայ իմ անունս,
Ուստի պիտի գիտնայ այդ օր,
Որ ես եմ որ կը խօսիմ,
Ահա ես եմ։

7 Որքա՜ն գեղեցիկ են լերանց վրայ
Աւետարանչին ոտքերը,
Որ խաղաղութիւն կը լսել տայ,
Որ բարի լուր կը բերէ,
Որ փրկութիւն կը լսել տայ,
Որ Սիոնին կ'ըսէ, Քու Աստուածդ կը թագաւորէ։

8 Քու պահակներուդ ձայնը,
Ահա իրենց ձայնը պիտի բարձրացնեն,
Միասին պիտի գոռան,
Վասն զի աչքով աչքի պիտի տեսնեն,
Երբ որ Տէրը Սիոնը դարձնէ։

9 Ուրախութեան ձայնով գոռացէ՛ք,
Միասին գոռացէ՛ք, աւերակներ Երուսաղէմի,
Վասն զի Տէրը իր ժողովուրդը մխիթարեց,
Ան Երուսաղէմը փրկագնեց։

10 Տէրը իր սուրբ բազուկը բացաւ,
Ազգերուն աչքին առջեւ,
Ու երկրին ծայրերը բոլորը պիտի տեսնեն
Մեր Աստուածին փրկութիւնը։

11 Հեռացէ՛ք, հեռացէ՛ք, ելէ՛ք անկէ,
Պղծուածին մի՛ դպիք,
Անոր միջէն ելէ՛ք,
Ձեզ մաքրեցէ՛ք, որ Տէրոջ սպասները կրողներ էք։

12 Վասն զի շտապով պիտի չելլէք,
Ու փախուստով պիտի չերթաք,
Վասն զի Տէրը ձեր առջեւէն պիտի երթայ,
Ու Իսրայէլին Աստուածը ձեր ետեւէն պիտի գայ։

13 Ահա իմ ծառաս պիտի յաջողցնէ,
Պիտի բարձրանայ ու պիտի վերանայ,
Ու շատ պիտի բարձրանայ։

14 Որպէս զի շատեր քեզմով զարհուրեցան,
Անոր երեսը այլանդակուած էր մարդէ աւելի,
Ու անոր կերպարանքը մարդոց որդիներէ աւելի,

15 Այնպէս շատ ազգեր պիտի զարհուրեցնէ,
Թագաւորներ անոր առջեւ պիտի բերանները գոցեն,
Վասն զի անոնք պիտի տեսնեն զոր չէր պատմուած անոնց,
Ու պիտի հասկնան զոր չէին լսած։

ԳԼ· ԾԳ

1 Ո՞վ հաւատաց մեր լսածին,
Ու Տէրոջ բազուկը ո՞ւմ յայտնուեցաւ։

2 Վասն զի իր առջեւ ծիլի պէս պիտի բուսնի,
Ու չորցած հողէ արմատի պէս,
Ոչ գեղեցկութիւն ունի ու ոչ փառք,
Որ զանիկա տեսնենք,
Ու ոչ տեսք որ զանիկա ցանկանանք։

3 Մարդոց արհամարհուած ու անարգուած,
Ցաւերու մարդ ու ցաւ ճանչցած,
Ու որմէ երեսները կը ծածկեն,
Արհամարհուած էր ու չէինք գնահատեր զանիկա։

4 Անշուշտ մեր ցաւերը ինք առաւ,
Ու մեր ցաւերը կրեց,
Բայց մենք զանիկա պատուհասուած կարծեցինք,
Աստուծմէ զարնուած ու նեղուած։

5 Բայց ան մեր յանցանքներուն համար վիրաւորուեցաւ,
Մեր անօրէնութեանց համար ճմլուեցաւ,
Մեր խաղաղութեան պատիժը անոր վրայ էր,
Ու անոր վէրքերովը մենք բժշկուեցանք։

6 Բոլորս ոչխարի պէս մոլորեցանք,
Ամէնքս մեր ճամբան դարձանք,
Ու Տէրը մեր բոլորին անօրէնութիւնը անոր վրայ դրաւ։

7 Ան հարկադրուեցաւ ու տառապեցաւ,
Բայց բերանը չբացաւ,
Ինչպէս գառնուկ մորթելու տարուեցաւ,
Ու ինչպէս ոչխար որ իր բրդատուներուն առջեւ համր է,
Այնպէս բերանը չբացաւ։

8 Նեղութենէ ու դատաստանէ առնուեցաւ,
Ու անոր ազգին մասին ո՞վ պիտի խօսի,
Վասն զի ան կենդանեաց երկրէն կտրուեցաւ,
Ժողովուրդիս յանցանքներուն համար հարուածուեցաւ։

9 Ու անոր գերեզմանը ամբարիշտներուն հետ տրուեցաւ,
Ու մահուան ատեն հարուստին հետ եղաւ,
Թէեւ անիրաւութիւն չգործեց,
Ու բերանը նենգութիւն չխօսեցաւ։

10 Բայց Տէրը կամեցաւ զանիկա ճմլել,
Զանիկա հիւանդութեան մատնեց,
Երբ որ անոր հոգին յանցանքի պատարագ դնէ,
Երկար կեանք պիտի տեսնէ,
Ու Տէրոջ հաճոյքը անոր ձեռքով պիտի յաջողի։

11 Իր հոգիին տառապանքէն պիտի տեսնէ ու պիտի յագենայ,
Իր գիտութեամբ արդար ծառաս՝ շատերը պիտի արդարացնէ,
Ու անոնց անօրէնութիւնները ինք պիտի կրէ։

12 Ուստի շատերու հետ բաժին պիտի տամ անոր,
Ու զօրաւորներու հետ աւար պիտի բաժնէ,
Վասն զի իր հոգին մահուան մատնեց,
Ու յանցաւորներուն հետ համարուեցաւ,
Ու շատերուն մեղքը ինք առաւ,
Ու յանցաւորներուն համար բարեխօսեց։

ԳԼ· ԾԴ

1 Ցնծա՛, ո՛վ ամուլ, որ չծնար,
Ցնծութեան ձայն հանէ՛ ու գոռա՛, որ չէիր ծնանիր,
Վասն զի ամայիին որդիները ամուսնացեալին որդիներէն աւելի շատ պիտի ըլլան,
Կ'ըսէ Տէրը։

2 Քու վրանիդ տեղը լայնցո՛ւր,
Ու քու բնակարաններուդ վարագոյրները տարածեցէ՛ք,
Մի՛ խնայէք,
Քու պարաններդ երկարցուցէ՛ք,
Ու քու ցիցերդ ամրացուցէ՛ք,

3 Վասն զի աջ ու ձախ պիտի տարածուիս,
Ու քու սերունդդ ազգերը պիտի ժառանգէ,
Ու աւերակ եղած քաղաքները պիտի բնակեցնէ։

4 Մի՛ վախնար, վասն զի պիտի չամչնաս,
Ու մի՛ ամչնար, վասն զի պիտի չխայտառակուիս,
Վասն զի պիտի մոռնաս քու պատանեկութեանդ ամօթը,
Ու քու այրիութեանդ նախատինքը պիտի չյիշես ալ։

5 Վասն զի քու ստեղծիչդ քու ամուսինդ է,
Անոր անունը Զաբաւովթ Տէր է,
Ու քու փրկագնողդ Իսրայէլին Սուրբն է,
Ան ամբողջ երկրին Աստուածը պիտի կոչուի։

6 Վասն զի Տէրը քեզ կանչեց,
Ինչպէս լքեալ ու հոգիով տրտում կնոջ մը,
Ու երիտասարդութեան կնոջ մը որ ատելի եղաւ,
Կ'ըսէ քու Աստուածդ։

7 Փոքրիկ պահ մը քեզ թողի,
Բայց մեծ ողորմութիւններով պիտի հաւաքեմ զքեզ,

8 Ցասումիս մէջ պահ մը երեսս քեզմէ ծածկեցի,
Բայց յաւիտենական բարութեամբ պիտի ողորմիմ քեզի,
Կ'ըսէ քու փրկագնողդ Տէրը։

9 Վասն զի ինծի համար այս Նոյի ջուրերուն պէս է,
Որ երդում ըրի թէ Նոյի ջուրերը ալ պիտի չանցնին երկրին վրայ,
Այնպէս երդում ըրի որ քեզմէ ալ պիտի չբարկանամ,
Ու քեզ պիտի չսաստեմ։

10 Վասն զի լերանները պիտի շարժին,
Ու բլուրները պիտի տեղահանուին,
Բայց իմ ողորմութիւնս քեզմէ պիտի չհեռանայ,
Ու իմ խաղաղութեան ուխտս պիտի չտեղահանուի,
Կ'ըսէ Տէրը որ քեզի ողորմի։

11 Ո՛վ տառապեալ, փոթորկուած ու մխիթարութենէ զուրկ,
Ահա քարերդ ազուրներով պիտի շինեմ,
Ու հիմերդ շափիւղայով պիտի դնեմ,

12 Ու պատուհաններդ պատուական քարերով պիտի շինեմ,
Ու դռներդ ակնեղէնով,
Ու բոլոր սահմանդ ընտիր քարերով։

13 Ու քու բոլոր որդիներդ Տէրոջմէ պիտի սորվեցուին,
Ու քու որդիներուդ խաղաղութիւնը մեծ պիտի ըլլայ։

14 Արդարութեան մէջ պիտի հաստատուիս,
Ճնշումէ հեռու պիտի ըլլաս,
Վասն զի պիտի չվախնաս,
Ու սարսափէ՛ հեռու պիտի ըլլաս,
Վասն զի չպիտի մօտենայ քեզի։

15 Ահա պիտի գոռան,
Բայց ինծմէ չէ,
Ո՞վ որ քեզի հետ պիտի գոռայ,
Քեզի համար պիտի իյնայ։

16 Ահա զարկիչ դարբինը ածուխի վրայ փչելով
Գործի համար զէնք կը հանէ,
Ես ստեղծեցի զաւերիչը որ կործանէ։

17 Քեզի դէմ շինուած ոչ մէկ զէնք պիտի յաջողի,
Ու դատաստանի մէջ քեզի դէմ ելլող ամէն լեզու պիտի դատապարտես։
Տէրոջ ծառաներուն ժառանգութիւնը այս է,
Ու անոնց արդարութիւնը ինծմէ է,
Կ'ըսէ Տէրը։

ԳԼ· ԾԵ

1 Ո՛վ որ ծարաւ ես, եկո՛ւր ջուրերուն,
Ու որ արծաթ չունիս, եկէ՛ք, գնեցէ՛ք ու կերէ՛ք,
Եկէ՛ք, գնեցէ՛ք գինի ու կաթ,
Առանց արծաթի ու առանց գնի։

2 Ինչո՞ւ արծաթ կը կշռէք հացին համար որ չէ,
Ու վաստակ ձեր կշտանալուն համար որ չէ,
Ինծի լսեցէ՛ք ուշադրութեամբ,
Ու բարիքը կերէ՛ք,
Ու ձեր հոգին ճարպերով պիտի զուարճանայ։

3 Ականջ դրէ՛ք ու ինծի եկէ՛ք,
Լսեցէ՛ք ու հոգիներդ պիտի կենդանանան,
Ու ես ձեզի հետ յաւիտենական ուխտ պիտի հաստատեմ,
Դաւիթին հաստատուն ողորմութիւնները։

4 Ահա զայն ազգերուն վկայ դրի,
Ազգերուն առաջնորդ ու հրամանատար։

5 Ահա ազգ մը որ չգիտցար պիտի կանչես,
Ու ազգ մը որ քեզ չճանչցաւ պիտի վազէ քեզի,
Տէրոջ քու Աստուածիդ համար,
Ու Իսրայէլին Սուրբին համար,
Վասն զի քեզ փառաւորեց։

6 Փնտռեցէ՛ք Տէրը մինչ որ կրնայ գտնուիլ,
Կանչեցէ՛ք զանիկա մինչ որ մօտ է,

7 Ամբարիշտը թող իր ճամբան թողու,
Ու անիրաւը իր խորհուրդները,
Ու Տէրոջ դառնայ որ ողորմի անոր,
Ու մեր Աստուածին որ առատապէս պիտի ներէ։

8 Վասն զի իմ խորհուրդներս ձեր խորհուրդները չեն,
Ու ձեր ճամբաներդ իմ ճամբաներս չեն,
Կ'ըսէ Տէրը։

9 Վասն զի ինչպէս որ երկինքները երկրէն բարձր են,
Այնպէս իմ ճամբաներս ձեր ճամբաներէն,
Ու իմ խորհուրդներս ձեր խորհուրդներէն բարձր են։

10 Վասն զի ինչպէս անձրեւ ու ձիւն երկինքէն կ'իջնէ,
Ու հոն չի դառնար,
Հապա երկիրը կ'ոռոգէ,
Ու զանիկա կը բերէ ու կը ծլեցնէ,
Որ սերմնացանին սերմ տայ,
Ու ուտողին հաց,

11 Այնպէս իմ բերանէս ելլող խօսքս պիտի ըլլայ,
Ինծի դատարկ չպիտի դառնայ,
Հապա ինչ որ կամեցայ պիտի կատարէ,
Ու զոր ղրկեցի պիտի յաջողի։

12 Վասն զի ուրախութեամբ պիտի ելլէք,
Ու խաղաղութեամբ պիտի տարուիք,
Լերներն ու բլուրները ձեր առջեւ պիտի երգեն,
Ու դաշտին բոլոր ծառերը պիտի ծափ զարնեն։

13 Փշոտիին տեղ նոճի պիտի բուսնի,
Ու մորենիին տեղ մրտենի պիտի բուսնի,
Ու Տէրոջ համար անուն պիտի ըլլայ,
Ու յաւիտենական նշան մը որ պիտի չկորսուի։

ԳԼ· ԾԶ

1 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը,
Պահեցէ՛ք դատաստանը ու ըրէ՛ք արդարութիւն,
Վասն զի իմ փրկութիւնս մօտ է որ գայ,
Ու իմ արդարութիւնս որ յայտնուի։

2 Երանի՜ այն մարդուն որ այս կ'ընէ,
Ու մարդու որդիին որ զայն կը բռնէ,
Որ շաբաթը կը պահէ որ չպղծէ զանիկա,
Ու իր ձեռքը կը պահէ որ ամէն չար գործ ընէ։

3 Ու թող օտարական մը որ Տէրոջ միացած է չխօսի ու չըսէ,
Տէրը զիս իր ժողովուրդէն բոլորովին պիտի զատէ,
Ու թող ներսիդ չըսէ ներքինին,
Ահա ես չոր ծառ եմ։

4 Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ,
Ներքինիներուն որ իմ շաբաթներս կը պահեն,
Ու ինծի հաճելի եղածները կ'ընտրեն,
Ու իմ ուխտս կը բռնեն,

5 Իմ տանս մէջ ու իմ պարիսպներուս մէջ
Անոնց տեղ ու անուն պիտի տամ որդիներէ ու դուստրերէ

2 (Քանզի անունք ՚Սուրբ քաղաքին անուանովը
կը յիշուին,
Եւ Իսրայէլի Աստուծոյն կը կոթքնին,
Որուն անունը Եհովայ Սաբաւովթ է։)
3 ՚Աձիի բանները հին ժամանակէն ի վեր պատ-
մեցի,
Ու անոնք իմ բերնէս ելան, և զանոնք լսա-
ցուցի.
Զայս յանկարծ բրի ՚առ եկան։
4 Որովհետև գիտէի որ դուն խիստ ես,
Եւ ՚ջրա պարանոցդ երկաթէ ջիլեր ունի,
Ու պղնձէ ճակատ մը ունիս,
5 ՚Ուստի քեզի հին ժամանակէն ի վեր պատ-
մեցի,
Ու գոն չեզած քեզի խնացուցի,
Որ չըլլայ թէ ըսես, Զանոնք իմ արձանս ը-
րաւ,
Եւ իմ քանդակած ու ձուլածոյ կուռքս հրա-
մայեց։
6 Դուն ՚առ լսեցիր, նայէ՝ անոնց ամէնը կա-
տարուած։
Ու գուք ընդդիմ պիտի չհրաժարակէք.
Ես քեզի ասկէ ետքը նոր ու ծածուկ բաներ
պիտի գիտցընեմ,
Որ դուն անոնք չգիտցար։
7 Անոնք հիմա առնչուեցան և չէ թէ առաջուց
Ու ասոր օրէն առաջ զանոնք չլսեցիր,
Որ չըլլայ թէ ըսես, Ահա զանոնք գիտցայ։
8 Դուն ոչ լսեցիր, ոչ ալ գիտցար,
Եւ ականջդ չբացուեցաւ.
Վասն զի գիտցայ որ դուն խիստ նենգաւոր ես,
Ու գուն ՚ծագմանէ սպացուեցար։
9 Ես իմ անուանս համար ՚երկարամիտ պիտի
ուշացընեմ,
Եւ իմ փառացս համար համբերող պիտի ըլ-
լամ քեզի,
Որ քեզ չկորսընցնեմ։
10 ՚Ահա քեզ մաքրեցի, բայց չէ թէ ՚ոսկեծա-
թէն պէս։
Ես քեզ նեղութեան հալոցին մէջը փորձեցի։
11 ՚Ա՛ն-ի՛ն հնձի համար՝ հնձի համար պիտի ընեմ.
Քանզի ի՞նչ ՚ընդ հնչուի պղծուի.
Ու ՚ես իմ փառս ուրիշին չեմ տար։
12 Ով ՚Յակոբ ու իմ կանչած Իսրայէլս, հնձի
մնիկ բրէ.
՚Ես նոյն եմ, ՚առաջինը ես եմ, վերջինն ալ
ես եմ։
13 ՚Նաև երկիրը իմ ձեռքս հիմնեց,
Ու երկինքը իմ ալ ձեռքս տարածեց.

1 Գլ. ծբ. 1։
2 Միք. գ. 11. Հբ. ա. 17։
3 Գլ. խա. 26. խը. 9. խդ. 9. խգ. 7. 21. խե. 21. խզ. 9. ե. 10։
4 Ընս. խ. 45։
5 Նե. լբ. 9. բ Օր. լ. 27։
6 Հմր. 3։
7 Ա՚ոգ. ծբ. 3։
8 Ա՚ոգ. հթ. 9. Ղբ. 8. Գլ. խգ. 8. Հմր. 11. Եզեկ. խ. 9. 14. 22. 44։
9 Գլ. խգ. 4. խգ. 6. Յ՚ոել. բ. 13։
10 Ա՚ոգ. կգ. 10։
11 Տ՚ես Եզեկ. իբ. 20. 21. 22։
12 Ա՚ոգ. ծբ. 3։
13 Հմր. 9։
14 Տ՚ես բ Օր. լբ. 26. 27. Գլ. խգ. 25. Հմր. 11. Եզեկ. խ. 9. 14. 22. 44։
15 Գլ. իբ. 5։
16 Ա՚ոգ. ծբ. 3։
17 Տ՚ես Եզեկ. իբ. 20։
21. 22։
18 Գլ. ծբ. 3։

եբրայ ՚ես անունք կանչեմ,
Անոնք ինձ կանգնած կը կայնին։
14 ՚Ամէնդդ ժողովեցէք ու մնիկ բրէք.
Անոնցմէ ո՞վ պատմեց սա բաները.
՚Ձերջէր սիրածը ՚Բաբիլոնի մէջ անոր կամքը
ի գործ պիտի դնէ,
Ես իր բազուկը ՚քաղդէացւոց վրայ ՚ե՛ւ հր-
կըտնէ։
15 Ես՝ ես խօսեցայ ու ՚զանիկա կանչեցի,
Անիկա բերի, և անոր ճամբան յաջող պիտի
ըլլայ։
16 Ինծի մօտեցէք, ասիկա լսեցէք.
՚Աստուծոյ ծածուկ չխօսեցայ,
Ես բաներէն եղած ժամանակէն ի վեր ես հոն եմ։
Ու հիմա պա ՚Տէրը Եհովան ու անոր Հոգին
խրկեց։
17 Ա՚յսպէս կ՚ըսէ Տէրը՝
՚Քու փրկիչդ՝ Իսրայէլին Սուրբը.
Ես եմ քու Տէր Աստուածդ,
Որ քեզի օգտակար եղածը կը սորվեցընեմ,
Ու ՚գնելու ճամբուդ մէջ քեզ կ՚առաջնոր-
դեմ։
18 Երանի թէ իմ պատուիրանքս մնիկ ընէիր.
՚Ատեներ քու խաղաղութիւնդ գետի պէս՝
Ու արդարութիւնդ ծովուն ալիքներուն պէս
պիտի ըլլար։
19 ՚Ես քու սերունդդ աւազի չափ՝
Ու որովայնիդ ծնունդը անոր ՚խիճին չափ
պիտի ըլլար,
Անոր անունը իմ առջևէս պիտի չկտրուէր ու
չկորսուէր։
20 ՚Բաբիլոնէն ելէք, քաղդէացիներէն փախէք.
Ասիկա յայտնութեան երգով պատմեցէք ---
հրատարակեցէք.
Ասիկա մինչև երկրին ծայրը տարածեցէք,
Ըսէք՝ ՏԷրը ՚ի՛ր ծառան փրկեց։
21 Ու երբոր ցամաք անապատներու մէջ պարա-
ցուց ՚չ՚ծարատեցան.
՚Անոնց համար վիմէն ջուրեր վազցուց,
վէմը պատռեց ու անկէ ջուրեր բղխեցան։
22 ՚Անիրաւներուն խաղաղութիւն պիտի չտան-
նան՝ կ՚ըսէ Տէրը։

ԳԼ. ԽԹ

1 Քրիստոս Հրեաներուն խրկուած ըլլալով՝ անոնցմէ կը գան-
գատի. 5 Հեթանոսներուն կը խրկուի իր ընդհանուր խոսա-
նեցնելով. 13 Աստուծոյ մշակներուն վերջ իր ևկեցեցին
վրայ. 18 Նկիւզեցին գերեզմանէներ և ծաղկանոցը.

1 ՚Ով կղզիներ, ինծի մնիկ բրէք.

1 Գլ. խա. 22. խգ. 3. խդ. 1. խե. 20. 21։
2 Գլ. խե. 1։
3 Գլ. խդ. 26։
4 Գլ. խե. 1. 2. եւ։
5 Գլ. խե. 10։
6 Գլ. կո. 1. Ձ՚ոգ. բ. 8. 9. 21։
7 Գլ. խդ. 14. խդ. 6. 24. Հմր. 29։
8 Ա՚ոգ. լբ. 8։
9 Ես Օր. լբ. 29։
Ա՚ոգ. ձա. 13։
10 Ա՚ոգ. ՀՓ. 103։
11 Ես Օր. լբ. 29։
ա. 10։
12 Դ՚ն. իբ. 17. Ովբ. ա. 15։
13 Գլ. ծբ. 11. Երեմ. ծ. 6. 9. ծա. 6. 45։
14 Ա՚ոգ. լբ. 8։
15 Ես Օր. լբ. 29։
16 Ա՚ոգ. ՀՓ. 103։
17 Ա՚ոգ. ՀՓ. 103։
18 Գլ. խե. 1։
19 Գլ. ծբ. 11. Երեմ. ծ. 6. 9. ծա. 6. 45։
Ձ՚ոբ. բ. 6. 7։
Յայտ. ժբ. 4. 5։
Նե. ՀՓ. 4. 5. 6։
Գլ. խդ. 22. 23։
Տ՚ես գլ. խա. 17. 18։
Նե. ՀՀ. 6. Քաղ. ի. 11. Ա՚ոգ. ՀՀ. 43։
Գլ. ծՀ. 21։
—
Գլ. խա. 1։

Ու ,ով ժողովուրդներ , հետեւէն ականջ ու-
ւէք .
Տէրը զիս արգանդէն կանչեց ,
իմ անունս մօրս որովայնէն յիշեց .
2 Եւ իմ բերանս պատ թուրի պէս ըրաւ ,
Ձիս իր ձեռքին հովանիին տակը ծածկեց ,
եւ զիս նետաղուն նետի պէս ըրաւ .
իր կապարճին մէջը պահեց զիս .
3 Եւ ինծի ըսաւ , Դուն իմ ծառան ես ,
Ով Իսրայէլ , որ քեզմով պիտի փառաւորուիմ :
4 Ես ես ըսի , Զարմով տեղը աշխատեցայ ,
եւ իմ զօրութիւնս ոչինչ ու դատարկ տեղը
գործածեցի .
Բայց իմ իրաւունքս Տէրոջը առջեւն է ,
եւ իմ գործս իմ Աստուծոյս քովն է .
5 Ու հիմա Յա-հո-վէ կ'ըսէ Տէրը՝
Որ զիս որովայնէ իրեն ծառայ ըլլալու հա-
մար ստեղծեց ,
Որ Յակոբը անոր դարձընեմ ,
եւ Իսրայէլը անոր ժողովի ,
Որ Տէրոջը առջեւը փառաւորուիմ ,
եւ իմ Աստուածս ինծի զօրութիւն ըլլայ .
6 Այո՛ կ'ըսէ Յա-հո-վէ . Յակոբին ցեղերը ներէն հաստա-
տելու համար ,
Ու Իսրայէլին ազատուածները դարձընելու
համար ,
իմ ծառա ըլլալդ քեզի քիչ է .
Ահա քեզ հեթանոսներուն լոյս պիտի դնեմ ,
Որ մինչեւ երկրին ծայրը իմ փրկութիւնս ըլ-
լայ .

7 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը՝ Իսրայէլին Փրկիչը՝
անոր Սուրբը
Անարգուած անձին՝ ազգով ատելի եղողին՝
իշխանաց ծառային .
Թագաւորները պիտի տեսնեն ու ոտք պիտի
ելլեն .
Իշխաններն ալ երկրպագութիւն պիտի ընեն
Տէրոջը համար՝ որ հաւատարիմ է ,
Իսրայէլի Սուրբին համար՝ որ քեզ ընտրեր է .
8 Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
Ընդունելի ժամանակի մը մէջ քեզի լսեցի ,
եւ փրկութեան օրը քեզի օգնութիւն ըրի ,
Ու քեզ պահեցի ու ժողովուրդին ուխտ ըլ-
լալու տուի ,
Որ երկիրը հաստատես ,
Ու աւերուած ժառանգութիւնները ժառան-
գեցընես .
9 Եւ կապուածներուն ըսես , ելէք ,
Ո՛ խաւարի մէջ եղողներուն՝ յայտնուեցէք .
Անոնք ճամբաներու վրայ պիտի արածին ,
եւ անոնց արօտը ամէն բլուրներու վրայ պի-
տի ըլլայ .
10 Անոնք չպիտի չանօթենան ու չծարաւին ,
եւ ղաւնոնք խորշակը կամ արեւը պիտի չզարնէ .
Քանզի անոնց ողորմութիւն ընողը պիտի
առաջնորդէ անոնց ,
Ու չուրի աղբերակներուն քովը պիտի տանի
զանոնք .
11 Եւ ամէն լեռներս ճամբաներ պիտի ընեմ ,
Ու իմ պողոտաներս պիտի բարձրանան .
12 Ահա հոնկէն հեռուէն ,
եւ ահա հոնկէն հիւսիսէն ու արեւմուտքէն ,
եւ հոնկէն Սինեացւոց երկրէն պիտի գան .
13 Ով երկինք , ուրախ եղիր , ու ով երկիր ,
ցնծութիւն ըրէ ,
եւ ով լեռներ , ուրախութեան ձայնով աղա-
ղակեցէք .
Քանզի Տէրը իր ժողովուրդին մխիթարութիւն
տուաւ ,
Ու իր տառապեալներուն ողորմեցաւ .

14 Բայց Սիօն ըսաւ , Եհովան զիս թողուց ,
Ու Տէրը զիս մոռցաւ .
15 Միթէ կինիկը իր կաթնկերը մոռնալու կրնայ
մոռնալ ,
Անոնք որ իր որովայնին ծնունդեանը վրայ
չդթայ .
Թէև անոնք մոռնան ,
Բայց ես քեզ պիտի չմոռնամ .
16 Ահա դես քեզ իմ ձեռացս մէջ նկարագրեցի ,
Քու պարիսպներդ միշտ իմ առջեւս են .
17 Քու շինողներդ պիտի արագանան ,
Ու քեզ վերացնողները և աւերողները քեզմէ
պիտի ելլեն .
18 Աչքերդ վերցուր ու բոլորտիքդ նայէ .
Ամէնքը կը ժողովուին ու քեզի կու գան .
Տէրը կ'ըսէ որ ես կենդանի եմ ,
Անշուշտ անոնց ամէնը զարդերու պէս պիտի
հագնիս ,
եւ անոնցմով հարսի պէս պիտի զարդարուիս .
19 Քանզի քու աւերակներդ՝ անապատներդ ,
Ու քու կործանմանդ երկիրը
Հիմա չ'բնակիչներուն նեղ պիտի գայ ,
եւ քեզ կլլողները պիտի հեռանան .
20 Քու անպտուղութենէդ ետեւ ծնանելու որ-
դիքդ
Քու ականջներուդ պիտի ըսեն ,
Այս տեղը ինծի նեղ է ,
Տեղ տուր ինծի որ բնակիմ .

ք Հմր · ւ · Երեմ · ա · ։ Մաս · ա · ։ 20 · ։ 21 · Դ–ա · ։ 13 · ։ 31 · Ե–վէ · ժ · 26 · ։ Գ–ղ · ։ 13 ·
ր Գէ · ժա · 16 · ։ Սղ · խե · 5 · ։ Գէ · Երբ · 1 · Զաք · գ · 8 · ։ Գէ · խդ · 23 · Ե–վէ · ժգ · 21 · ժէ · 3 · ։ Երե–ա · ։ 6 · ։ Եզեկ · փ · 19 · ։ Հմր · 1 ·
ս Մաս · խգ · 27 · ։ Գէ · Երբ · 6 · կ · 3 · ։ Գէ · Երբ · 7 · Զաք · թ · 13 · ։ Ես · Սղ · Ն–ղ · 13 · ։ Մղ · գ · 17 · Մաս · ե · 11 · ։ Հաւմ · ժա · 29 · ։ Ես · Եէ · ժգ · 9 · ։ Երգ · ե · 6 · ։ Հմր · 19 ·
տ Գէ · ե · 4 · ։ Ես · գէ · Բ · 27 · ։ Ես · Սղ · Ն–ղ · 13 · ։ Մղ · գ · 17 · Մաս · ե · 11 · ։ Հաւմ · ժա · 29 · ։ Ես · Եէ · ժգ · 9 · ։ Երգ · ե · 6 · ։ Հմր · 19 ·
ո Գէ · կ · 4 · ։ Ղաւկ · ժէ · 6 · ։ Ես · գէ · ծգ · 1 · 2 · Զաք · բ · 8 · ։ Մաս · գ · 8 · Հբ–ռաւմ · ժա · 11 · 15 · ։ Գէ · կ · 4 ·

21 Ու գուն քու սրտիդ մէջը պիտի ըսես,
Ասոնք ինծի ո՞վ ծնաւ.
Ես անզաւակ ու ամուլ էի.
Ես գերի ու աքսորուած էի,
Ասոնք ո՞վ մեծցուց.
Ահա ես մինակ մնացեր էի,
Ասոնք ո՞ւր էին։

22 Այսպէս կ'ըսէ Տէր Եհովան,
Ահա իմ ձեռքս ազգերու վրայ պիտի վերցնեմ,
Ու իմ դրօշակս ժողովուրդներու մէջ պիտի կանգնեմ.
Եւ անոնք քու տղաքներդ գրկին մէջը պիտի բերեն,
Ու քու աղջիկներդ ուսերուն վրայ պիտի վերցուին։
23 Եւ թագաւորները քու մնուցիչներդ պիտի ըլլան,
Ու անոնց թագուհիները քու դայեակներդ.
Երեսին գետինը խոնարհ՝ քեզի երկրպագութիւն պիտի բնեն,
Ու հողքերուդ փոշին պիտի լզեն,
Եւ պիտի գիտնաս որ ես եմ Տէրը.
Վասն զի հնձի ապաւինողները պիտի չամչուին։

24 Միթէ հզօրէն առաջը կ'առնուի՞,
Կամ գերարկու մարդուն գերի առածը կ'ազատի՞։
25 Բայց Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Հզօրին գերի առածը անդամ պիտի առնուի,
Ու բռնաւոր մարդուն առաջը պիտի ազատուի.
Ու քեզի հետ վիճողներուն դէմ ես պիտի վիճիմ,
Եւ քու տղաքներդ ես պիտի ազատեմ։
26 Ու քեզ հարստահարողներուն իրենց մարմինները պիտի կերցնեմ,
Եւ իրենց արիւնը նոր գինիի պէս խմելով պիտի գինովնան.
Եւ ամէն մարմին պիտի գիտնայ
Թէ ես եմ Տէրը՝ որ քեզ ազատեցի,
Ու քու Փրկիչդ՝ Յակոբին Հզօրը։

ԳԼ. Ծ

1 Ո՞ւր է ձեր մօրը ապահարզանի թուղթը,
Որով ես զանիկա արձակեցի.
Կամ ո՞վ է այն պարտատէրը՝
Որուն ես ձեզ ծախեցի.
Ահա դուք ձեր անօրէնութիւնքը համար ծախուեցաք,
Ու ձեր մեղքը ձեր յանցանացը համար արձակուեցաւ։
2 Ինչո՞ւ համար իմ ներկած ատենս մարդ մը չկար,
Ո՞ր կանչած ատենս պատասխան տուող մը չկար.
Միթէ իմ ձեռքս բնաւ կարճցա՞ւ որ փրկել կարող չըլլամ,
Կամ թէ ազատելու զօրութիւն չունիմ.
Ահա հիմ սաստկութիւնս ծովը կը ցամքեցընեմ,
Գետերը անապատի կը դարձընեմ.
Անոնց ձուկերը ջուր չըլլալուն համար կը հասին
Ու ծարաւէն կը մեռնին։
3 Երկինքները խաւար կը հագցնեմ,
Ու ծածկոցի համար անոնց վրայ քուրձ կը գնեմ։

4 Տէր Եհովան ինծի խնամառներու լեզու տուաւ,
Որ յոգնածին խօսքով օգնել գիտնամ.
Առիւն առտու չե՛ր կ'արթընցընէ,
Անիկա իմ ականջս կ'արթընցընէ,
Որ աշակերտներու պէս լսեմ։
5 Տէր Եհովան իմ ականջս բացաւ,
Ու ես անհնազանդ չեղայ, ետ չդարձայ։
6 Իմ կռնակս զարնողներուն,
Եւ մազերս փետռողներուն տուի.
Իմ երեսս նախատինքէն ու թուքէն չծածկեցի։
7 Բայց Տէր Եհովան ինծի կ'օգնէ,
Անոր համար ամենևին պիտի չըլլամ.
Անոր համար իմ երեսս դայլայլագի պէս դրի,
Ու գիտեմ որ պիտի չամչուիմ։
8 Ինձ արդարացնողը մօտ է.
Ո՞վ ինծի հետ պիտի վիճի. միասին կայնինք.
Իմ դատախազս ո՞վ է. թող ինծի մօտենայ։
9 Ահա Տէր Եհովան ինծի պիտի օգնէ.
Ո՞վ է անիկա որ զիս յանցաւոր պիտի հանէ.
Ահա ամէնքը հանդերձի պէս պիտի մաշին,
Ցիցը պիտի ուտէ զանոնք։

10 Ձեր մէջը Տէրոջմէ վախցող,
Անոր ծառային ձայնը մտիկ ընող ո՞վ կայ,
Որ խաւարի մէջ կը քալէ ու բնաւ լոյս չունի.

1 Տէրը այսպէս կ'ըսէ.

2 Գա. ֆ · 4 · ֆգ · 20 ·
– Սաղ. ֆր · 11 · Հռիւ. 7 · Գա. ծր · 13 · ֆ · 16 ·
3 Սաղ. ֆր · 9 · Միք. ե · 17 ·
4 Սաղ. ԼՀ · 22 · Հբ. ռ · 37 · ե · 5 · Բ · 33 · ժ · 11 ·
5 Մտա · ԺԲ · 28 ·
Գաղ. ժ · 21 · 22 ·
· Կո՛ իբաւունք ու հնչում.
6 Գա. Բ · 20 ·
– Ցաղ · ԺԲ · 20 ·
ԺԲ · 6 ·
7 Սաղ. Բ · 16 · Գա. ֆ · 16 ·
– Ր Օր · ԻԳ · 1 · Եբ. բ · 8 · Ցե. բ · 2 ·
8 Տես գԹագ · գ · 1 · Մտա · ԺԲ · 22 ·
9 Գա. ծր · 3 ·
10 Առակ · ա · 24 · Գա. ֆե · 14 · ֆգ · 4 · Ե. բ · 6 · 13 · ի · 13 ·

1 Բա · ԺԱ · 23 · Գա. ծԲ · 1 ·
2 Սաղ. ՃԷ · 9 · Նա · ա · 4 ·
3 Գա. ԺԲ · 21 ·
4 Գա. ֆ · 16 ·
5 Գա. ֆ · 18 · 21 ·
6 Գա. ժ · 21 ·
7 Գա · ֆ · 12 ·
8 Գա · ԺԱ · 23 · Գա. ֆ · 8 · Ցե. բ · 2 ·
9 Գա. ֆ · 18 ·
10 Գա. գ · 11 ·
11 Մտա · ԺԱ · 23 ·
12 Մտա · Ժ · 6 · 7 · 8 ·
13 Մտա · ԻԷ · 38 · Ցաղ. ԺԲ · 21 · Փիլ. բ · 8 · Եբր. ժ · 5 · Ես ·
14 Մտա · ԻԷ · 67 · ԻԱ · 22 · Ցաղ. ԺԲ · 22 ·
15 Ցաղ. գ · 20 ·
16 Նգե՛ղ · գ · 5 · 8 ·
17 Հռովմ. ը · 33 · 34 ·
18 Ցաղ. ԺԲ · 22 · Սաղ. ՃՐ · 22 · Գա. ծա · 8 ·
19 Գա. ծա · 8 ·
20 Սաղ. ԻԳ · 4 ·

Թագ անիկա Ցէրոյը անուանը ապաւինի ,
Ու իր Աստուծոյն կեթերնի ։

11 Ահա դուք ամէնքդ՝ որ կրակ կը վառէք
Ու կայծերով կը շրջապատիք ,
Ձեր կրակին յուսովը
Ու ձեր վառած կայծերուն մէջը քալեցէք ։
Ասիկա ձեզի իմ ձեռքէս պիտի ըլլայ ,
Դուք տրտմութեամբ պիտի պառկիք ։

ԳԼ · ԾԱ.

1 Աստուծոյ ապաւինելու յորդորանք մը՝ 3 իր միխթարական խոստումներուն համար , 4 և իր արդարութեանը ու փրկութեանը 7 և մարդոց մատնամտութեանը համար , 9 երբոր իր արդարացան բարեկամը խիստ պատասխան մարդոց կ'ընէ . 12 և երանութենի միաբանութեանը վրայ կ'ըսէ , 21 ու փրկութիւն կը խոստանայ ։

1 Ով դուք՝ արդարութեան հետեւողներ
Ու Ցէրը փնտռողներ , ինծի մտիկ ըրէք ։
Դուք ան վէմին նայեցէք՝ ուսկից որ կըտրուեցաք ,
Եւ ան գուբին փոսին՝ ուսկից որ փորուեցաք ։
2 Ձեր հօրը Աբրահամին
Ու ձեզ ծնանող Սարրային նայեցէք ։
Քանզի անիկա կանչեցի՝ ու մէկ հոգի էր ես ,
Եւ զանիկա օրհնեցի ու բազմացուցի ։
3 Վասն զի Ցէրը Սիոնը պիտի մխիթարէ ,
Անոր բոլոր աւերակները պիտի միխիթարէ ։
Եւ անոր անապատը Եդեմի պէս՝
Ու անոր ամայութիւնը Ցէրոյը դրախտին պէս պիտի ընէ ։
Անոր մէջը ցնծութիւն և ուրախութիւն ,
Գոհութիւն և օրհնութեան ձայն պիտի գըտնուի ։
4 Ով իմ ժողովուրդս , ինծի մտիկ ըրէ ,
Ով իմ ազգս , ինծի ականջ տուր ։
Քանզի ինծմէ օրէնք պիտի ելլէ ,
Եւ իմ իրաւունքս ժողովուրդներուն լոյս ըլլալու համար պիտի հաստատեմ ։
5 Իմ արդարութիւնս մօտ է , իմ փրկութիւնս ելած է ,
Ու իմ բազուկներս ժողովուրդները պիտի դատեն ։
Կղզիները ինծի պիտի յուսան
Եւ իմ բազուկիս պիտի ապաւինին ։
6 Աչքերնիդ վեր վերցուցէք դէպ ի երկինքը ,
Ու վար նայեցէք դէպ ի երկիրը ։
Քանզի երկինքը ծուխի պէս պիտի անցնի ,
Ու երկիրը հանդերձի պէս պիտի մաշի ,
Ու անոր բնակիչներն ալ պիտի մեռնին ։
Բայց իմ փրկութիւնս յաւիտենական պիտի ըլլայ ,
Ու իմ արդարութիւնս չպակսի ։
7 Ինծի մտիկ ըրէք , ո՛վ արդարութիւն ճանչցողներ ,
Եւ իմ օրէնքս ձեր սրտին մէջը դրած ժողովուրդ ։
Մարդոց նախատինքէն մի վախնաք ,
Ու անոնց բամբասանքէն մի զարհուրիք ։
8 Վասն զի ցեցը պիտի ուտէ զանոնք հանդերձի պէս ,
Եւ մկրը պիտի ուտէ զանոնք բուրդի պէս ։
Բայց իմ արդարութիւնս յաւիտեան՝
Ու իմ փրկութիւնս ամէն գարերու մէջ պիտի ըլլայ ։

9 Արթնցիր , արթնցիր , հոգ Ցէրոջը բազուկը , զօրութիւն հագիր ։
Արթնցիր առաջի օրերուն պէս՝
Շատոնցմէ անցած գարերուն պէս ։
Դուն անիկա չէ՞ որ Ռահաբը կարդեցիր
Ու վիշապը վիրաւորեցիր ։
10 Դուն անիկա չէ՞ ս որ ծովը՝
Մեծ անդունդին ջուրերը ցամքեցուցիր ,
Եւ ծովուն խորտնկի տեղը անցք ճամբայ ըրիր ,
Որ փրկուածները անցնին ։
11 Ու Ցէրոջը փրկածները պիտի դառնան ,
Ու երգելով Սիոն պիտի գան ,
Եւ անոնց գլխուն վրայ յաւիտենական ուրախութիւն պիտի ըլլայ ։
Անոնք ցնծութիւն և ուրախութիւն պիտի առնուն ,
Տրտմութիւնը ու հեծութիւնը պիտի հեռանայ ։

12 Ես եմ , ես եմ որ ձեզ կը մխիթարեմ ։
Դուն ով ես , որ վախկոտացար մարդէն
Ու խոտի նմանելու մարդու զաւակէն կը վախնաս ։
13 Եւ քեզ առնղծող , երկինքները տարածող
Ու երկրին հիմերը դնող Ցէրը կը մոռնաս ։
Ու բռնաւորին սրտմտութենէն միշտ ամէն օր կը վախնաս ,
Իբր թէ ան կորստեցնելու պատրաստուած է ։
Բայց հիմա ո՞ր է բռնաւորին սրտմտութիւնը ։
14 Կապուածը չուտով պիտի արձակուի ,
Ու գուբին մէջը պիտի չմեռնի ,

ե բՊՆ · ի · ձ · Ս֊ա֊ · ի · ։ ը Ծ֊ն · ժ֊ր · ։ · ։ թ Ծ֊ն · իգ · ։ · ։ ։ ժ Ս֊ա֊ · Ո֊ր · ։ · Գ֊լ · ի · ։ · Ծ֊ր · ։ · ։ ։ ի Գ֊լ · կ · ։ ։ լ Հ֊ա֊ժ֊ · ա · ։ ։ խ Գ֊լ · ի · ։ ։ ծ Ս֊ա֊ · իգ · ։ ։ կ Գ֊լ · ր · ։ ։ Ա֊ա֊ · ի֊գ · ։ ։ ։

Եւ իր հացը պիտի չպակսի ։
15 Քանզի քու Տէր Աստուածդ ես եմ,
Որ ծովը կը յանդիմնեմ՝ երբոր անոր ալիք-
ները կը գոռան ։
Իմ անունս Եհովայ Սաբաւովթ է ։
16 Ու իմ խօսքերս քու բերանդ դրի,
Եւ քեզ ձեռքիս հովանիովը ծածկեցի ։
Որ երկինքը հաստատեմ ու երկրին հիմերը
դնեմ,
Եւ Սիօնին ըսեմ, Դուն իմ ժողովուրդս ես ։
17 Արթնցիր, արթնցիր — կանգնէ, ով երու-
սաղէմ,
Որ Տէրոջը ձեռքէն անոր բարկութեանը բա-
ժակը խմեցիր ։
Թմրութեան բաժակին հիմերը քամելով խը-
մեցիր ։
18 Անոր բոլոր ծնած որդիներէն՝ իրեն առաջնոր-
դող չկայ ։
Ու բոլոր մեծցուցած որդիներէն՝ իրեն ձեռն-
տու չկայ ։
19 Այս երկու բաներըը քեզի պատահեցան ։
Ո՞վ քեզի պիտի ցաւի ։
Կործանումդ ու կատաղած , սով ու սուր ։
Քեզ ինչո՞վ մխիթարեմ ։
20 Քու տղաքդ մնացած՝
Ամէն փողոցներուն գլխուը կը պառկին՝
Որոգայթի մէջ բռնուած յանկերի պէս ։
Անոնք Տէրոջը բարկութեամբը
Քու Աստուծոյդ յանդիմնութեամբը լեցուած
են ։
21 Ուրեմն ասիկա մտիկ ըրէ, ով ազքատկի ,
Որ արբած ես , բայց դինիէն չէ ։
22 Այսպէս կ՚ըսէ քու Եհովայ Տէրդ ։
Եւ քու Աստուածդ՝ որ իր ժողովուրդին դա-
տը կը պաշտպանէ ։
Ահա քու ձեռքդ թմրութեան բաժակը՝
Իմ բարկութեանս բաժակին մնացը չես ։
Զանիկա ալ պիտի չխմես ։
23 Եւ զանիկա քեզ հարատահարողներուն ձեռ-
քը պիտի դնեմ,
Որոնք քու անձիդ կ՚ըսէին , Երէխ որ անց-
նինք ։
Ու դուն կռնակդ՝ անցնողներուն համար
Գետնի պէս ու փողոցի պէս դրիր ։

ԳԼ · ԾԲ

1 Տէրը կը յորդորէ հնազանդիլ որ իր ձեռքը փրկութեանը հասա-
նայ ։ 3 և անոր պատճառները բնդունի ։ 9 անոր մեծա-
թեանը ուրախանայ ։ 11 և ինքզինքը ծառայութենէն ազա-
ատ ։ 13 բարեհաճած թագաւորութեանը փառքը ։

1 Արթնցիր , արթնցիր , քու զօրութիւնդ
հագիր , ով Սիօն ։
Քու փառաւոր հանդերձներդ հագիր , ով
երուսաղէմ՝ սուրբ քաղաք ։
Քանզի անկիրթն ու անիծուած ալ ա՛լեայ մէկը
քու մէջդ պիտի չմնայ ։
2 Փոշին քեզմէ թօթափէ ,
Ելլա՛ նստէ , ով երուսաղէմ ։
Քու պարանոցիդ կապերը քակէ ,
Ով Սիօնի դերի աղջիկը ։
3 Վասն զի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ ։
Զրի ծախուեցաք ,
Եւ առանց առակի պիտի փրկուիք ։
4 Քանզի Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ ։
Իմ ժողովուրդս առաջ Եգիպտոս իջաւ ,
Որ հոն պանդխտութիւն ընէ ։
Ու Ասորեստանցիք առանց պատճառի անոր
բռնութիւն ըրին ։
5 Եւ հիմա հոս ի՞նչ ունիմ, կ՚ըսէ Տէրը ,
Որ իմ ժողովուրդս պարապ տեղը քշուեցաւ ։
Անոր վրայ իշխողները ճչուիլ կը պատացընեն ,
կ՚ըսէ Տէրը ,
Ու միշտ ամէն օր իմ անունս կը հայհոյուի ։
6 Ասոր համար իմ ժողովուրդս պիտի գիտնայ
իմ անունս ։
Ասոր համար ան օրուան մէջ ճանչնայ ,
Թէ ես ան եմ որ կը խօսէի ։ ահա ես եմ ։
7 Ի՜նչ գեղեցիկ են լեռներուն վրայ անոր
ոտքերը՝
Որ աւետիս կը բերէ , խաղաղութիւն կը քա-
րոզէ ,
Բարութեան աւետիս կը բերէ , փրկութիւն
կը քարոզէ ,
Ու Սիօնին կ՚ըսէ , Քու Աստուածդ կը թա-
գաւորէ ։
8 Քու պահապաններդ ձայն պիտի վերցընեն ,
Ճնճուղութեան ձայնով միասին պիտի երգեն ։
Քանզի երբոր Տէրը Սիօնը նորէն դարձընէ ,
Անոնք յայտնապէս պիտի տեսնեն ։
9 Ով երուսաղէմի աւերակներ ,
Ճնճուղութեան ձայնով միասին պիտի երգեն ։
Քանզի Տէրը իր ժողովուրդը մխիթարեց ,
Ու երուսաղէմը փրկեց ։
10 Տէրը իր սուրբ բազուկը մերկացուց
Բոլոր ազգաց աչքերուն առջեւ ,
Ու երկրիս ամէն ծայրերը
Մեր Աստուծոյն փրկութիւնը պիտի տես-
նեն ։

ա Ծոր · խգ · 18 · Սաղ · հդ · 13 · Երեմ · լա · 35 ։
բ Օր · ժբ · 18 · Գլ · ծԹ · 31 · Ծաղ · գ · 24 ։
գ Գլ · խԹ · 2 ։
դ Գլ · կե · 17 · կգ · 22 ։
ե Գլ · իբ · 1 ։
Ծոր · խա · 20 · Ե · բեմ · իե · 18 · 19 ։
զ Տես Ր Օր · իբ · 18 ։
է Սաղ · կ · 3 ։
հե · 8 · Եզեկ · իգ · 22 · 23 · 24 · Զաք · ժր · 8 · 10 ։
ը Գլ · իե · 9 ։
թ Ամաս · է · 2 ։
ժ Սաղ · իգ · 12 · Գլ · իբ · 8 · Մաղ · գ · 5 · Ծաղ · իա · 2 ։
ի Տես Հր · 17 · Ոբդ · գ · 12 ։
լ Երեմ · ծ · 24 ։
խ Երեմ · իե · 17 · 20 · 22 · Զաք · ժր · 8 ։
ծ Սաղ · կգ · 11 · 18 · —
կ Գլ · ծա · 3 · 17 ։
հ Սաղ · խդ · 12 · Գլ · իե · 13 · Երեմ · յե · 13 ։
ձ Դան · իգ · 8 · Գաղ · է · 14 ։
ղ Եզեկ · լէ · 20 · 23 · Հաւակ · բ · 21 ։
ճ Նաւ · ա · 13 · Հաբ · ահմ · ժ · 13 ։
մ Սաղ · չդ · 1 · չէ · 10 · գե · 1 ·
Կամ գեհենականներ
Եբէր · ոչ ընդ ազգիս
ոչ ընդ ազգիս
յ Գլ · ծա · 3 ։
ն Տես գլ · խը · 20 ։
շ Տես Սաղ · գը · 8 · 3 ։
ո Գաղ · է · 6 ։

11 Կ՚ըսուեցէք, ըսուեցէք, անկէ ելէք,
Գիշ բանի մի դպչիք,
Անոր մէջէն ելէք.
Մաքուր եղէք, ով Տէրոջը սպասները վերցընողներ.
12 Քանզի դէ թէ արտորալով պիտի ելլէք,
Եւ չէ թէ փախչելով պիտի երթաք.
Հասյ Տէրը ձեր առջեւէն պիտի երթայ,
Ու Իսրայէլին Աստուածը ձեզի թիկնապահ պիտի ըլլայ.

13 Ահա իմ ծառաս յաջողութիւն պիտի գտնէ,
Ը- պիտի մեծնայ ու պիտի բարձրանայ ու խիստ պիտի փառաւորի.
14 ինչպէս որ շատերը անոր վրայ սաստկացան,
(Անոր երեսը մարդու էլ՝ խեղճ
Ու կերպարանքը մարդու որդուոյմէն աւելի ուրած ըլլալուն համար,)
15 Ա՚յնպէս ը- շատ ազգեր պիտի զարմացընէ,
Թագաւորները անոր առջեւը իրենց բերանը պիտի գոցեն.
Վասն զի իրենց չպատմուածը պիտի տեսնեն,
Եւ իրենց չլսածը պիտի խմտան.

ԳԼ. ԾԳ

1 Մարգարէն անհաւատութեան համար գանգատելով՝ խօսի գալիքը իմանալը կ՚ուզուրացնէ. 4 յիշելով Քրիստոսի շար. չարաչարքն ալ մահը 10 եւ բարի յաջողութիւնը.

1 Ո՞վ հաւատաց մեր լուրին,
Ու Տէրոջը բազուկը որո՞ւ յայտնուեցաւ.
2 Քանզի նախիկ անոր առջեւը մատղաշաւուն կի պէս՝
Եւ ծարաւուտ երկրի ելաւ արմատի պէս բուսաւ.
Անիկա կերպարանք կամ վայելչութիւն չունէր՝ որ անոր նայինք,
Ոչ ալ անտեսի երեսպի մը՝ որ անկէ ախորժէինք.
3 Անիկա մարդոցմէ անարգուեցաւ ու երեսէ ձգուեցաւ,
Վշտաց տէր ու ցաւոց ծեծակ եղաւ.
Եւ անկէ երես դարձընելու մարդ պէս եղաւ,
Անարգուեցաւ ու չանիկա չյարգեցինք.
4 Իրաւցընէ նախիկա մեր ցաւերը վերցուց,
Ու մեր վիշտերը իր վրան առաւ.
Եւ մենք զանիկա վիրաւորուած, Աստուծմէ զարնուած
Ու չարիքի հանգիպած տեսեցինք.
5 Բայց անիկա Ի մեր մեղքերուն համար վիրաւորուեցաւ,
Ը- մեր անօրէնութիւններուն համար ծեծուեցաւ.
Մեր խաղաղութեան պատիժը անոր վրայ եղաւ,
Եւ անոր Ի վէրքերովը մենք բժշկուեցանք.
6 Ամէնքս ոչխարներու պէս մոլորեցանք.
Ամէն մէկս իր ճամբուն դարձաւ,
Եւ Տէրը մեր ամէնուն անօրէնութիւնը անոր վրայ դրաւ.
7 Անիկա անիրաւութիւն կրեց ու չարչարուեցաւ,
Բայց Ի բերանը չբացաւ.
Ի Մորթուելու տարուած ոչխարի պէս,
Ու իր խուզողներուն առջեւը մնացած մաքիի պէս՝
Անանկ իր բերանը չբացաւ.
8 ‡Նեղութեամբ և դատապարտութեամբ՝ վերցաւ.
Ու անոր ազգատոհմը ո՞վ կրնայ պատմել.
Քանզի Ի անիկա կենդանեաց երկրէն կտրուեցաւ,
Անիկա իմ ժողովուրդիս յանցանքին համար զարնուեցաւ.
9 Եւ անոր գերեզմանը ամբարիշտներու հետ դրուեցաւ.
Բայց երբոր մեռաւ՝ հարուստին հետ եղաւ.
Քանզի անիկա անօրէնութիւն մը չգործեց,
Ու անոր բերնին մէջ նենգութիւն մը չգտնուեցաւ.
10 Բայց Տէրը հաճեցաւ որ զանիկա ծեծելով ցաւերու մատնէ.
Անոր անձը Ի մեղայ համար զոհ Ի դնելէդ ետքը՝
Անիկա սերունդ պիտի տեսնէ, Ի իր օրերը պիտի երկրնցընէ,
Ու Տէրոջը կամքը անոր ձեռքովը պիտի յաջողի.
11 Իր անձին աշխատութեանը պտուղը տեսնելով՝ պիտի կշտանայ.
Իմ արդար ծառաս Ի նոր գիտութեամբը Ի շատերը պիտի արդարացընէ,
Քանզի անոնց անօրէնութիւնները ինքը պիտի կրէ.
12 Անոր համար մեծերուն հետ բաժին պիտի տամ անոր,
Ը- Հզօրներուն հետ աւարէն բաժին պիտի առնէ.

1 Գլ. խը. 10։ Ե. բեմ. ծ. 1։ ծա. 6. 45։ Յոբ. բ. 6. 7. բ կոր. գ. 17։ Յայտ. ժբ. 4. 2 Ա. Կա. խբ. 9. Ես. 53. 8։ Ես. նե. ժբ. 35. 39. 3 Մխ. բ. 13։ 4 Գլ. ծբ. 8. Ես. նե. ժ. 19. Մա. 8. 17. 5 Գլ. խբ. 1։ 6 Փիլ. բ. 8։ Եբ. գ. 12։ Յով. վ. 7 Սաղ. խբ. 6. 7. Գլ. ծգ. 3. 8։ 1 Պետ. բ. 24։ 8 Գլ. խթ. 7. 25։ Գլ. ծե. 5. Հբ. ռոմ. ժ. 25. ժա. 11. ժգ. 25. 26. Եփես. գ. 5. 9։ 9 Գլ. խբ. 1։ 10 Մա. ը. 17. Երբ. թ. 24։ Գլ. ծա. 8. Հբ. ռոմ. ժ. 16։ ա Կոր. ժե. 3. Գլ. գ. 15։ 11 Մա. ժբ. 57. 58. 60։ Կ՚ելլէ։ 12 Մա. խբ. 38. Հռոմ. ժ. 16։ ռոմ. ա. 16։ Կոր. ա. 18։ Գլ. ա. 4։ Գլ. ժ. 1։ Գլ. ծր. 14. Մարկ. թ. 11։ Սաղ. խբ. 6. Գլ. խթ. 7։ Ը Մա. խգ. 63. թե. 18. 19. Մարկ. ժգ. 61. ժե. 5։ Ղ. 23։ Գործ. բ. 32։ Ա Կոր. ժե. 3։ Գործ. ը. 32։ Ե Գործ. ը

քանզի իր անձը մահուան մատնեց,
Ու [1]յանցաւորներու հետ անպատուեցաւ.
Եւ չատերուն մեղքը վերցուց,
Ու [2]յանցաւորներուն համար միջնորդութիւն ըրաւ։

ԳԼ. ԾԴ

1 Մարգարէն՝ հնդամանութեան միմոսութիւն ըլլալու համար՝ կը նախատինի անդց հեթանոսներին ընդհանրապէս։ 4 ա. Նոյնպէս պատմութիւնը։ 6 Նոյնպէս հայրը։ 11 յառաջ. Չարչարութիւնը։ 12 և անդց պատմութիւնը պատմութիւնը։

1 [1]Ով չհաւատաց մեր լուրին,
Ու [2]Տէրոջ բազուկը ո՞ւմ յայտնուեցաւ։
2 [1]Անոր առջեւ իբրեւ մանուկ մը բուսաւ,
Ու իբրեւ արմատ՝ անջրդի հողէ մը.
Անոր մէջ ո՛չ տեսք ունէր եւ ո՛չ գեղեցկութիւն,
Որ զայն նայինք,
Ու ո՛չ տեսքը՝ որ զայն ցանկալի ընենք։
3 Արհամարհուած էր եւ մարդոց կողմէ լքուած,
Ցաւագար մարդ մը եւ ցաւերը գիտցող,
Ու իր երեսը կարծես մեզմէ ծածկուած էր,
Արհամարհուած էր ու մենք զայն չյարգեցինք։
4 Անշուշտ մեր ցաւերը ինք առաւ,
Ու մեր տառապանքը կրեց,
Մինչդեռ մենք զայն պատուհասուած կարծեցինք,
[1]Հարուածուած Աստուծմէ եւ նեղուած։
5 Բայց ինք մեր յանցանքներուն համար խոցուեցաւ,
Մեր անօրէնութիւններուն համար մաղկուեցաւ.
Մեր խաղաղութեան պատիժը անոր վրայ էր,
Եւ անոր վէրքերովը մենք բժշկուեցանք։
6 Բոլորս ոչխարի պէս մոլորեցանք,
Ամէն մէկս իր ճամբան դարձուցինք,
Ու Տէրը մեր բոլորին անօրէնութիւնը
Անոր վրայ դրաւ։
7 [1]Ինք հարկադրուեցաւ, եւ ինք նեղուեցաւ,
Բայց բերանը չբացաւ.
Ինչպէս գառ մը որ կը տարուի մորթուելու,
Եւ ինչպէս ոչխար մը որ իր բրդատուներուն առջեւ համր է,
Այսպէս բերանը չբացաւ։
8 [1]Նեղութենէ եւ դատաստանէ առնուեցաւ.
Ու անոր ազգին մասին ո՞վ պիտի խօսի.
Որովհետեւ ան կենդանեաց երկրէն կտրուեցաւ,
Ու [2]ժողովուրդիս յանցանքներուն համար հարուածուեցաւ։
9 Անոր գերեզմանը ամբարիշտներուն հետ տրուեցաւ,
Ու մահուանը մէջ հարուստին հետ եղաւ.
Թէպէտ եւ բնաւ անիրաւութիւն չգործեց,
Ու բերանը նենգութիւն չկար։
10 Բայց Տէրը կամեցաւ զայն տկարացնել,
Զայն հիւանդութեան մատնեց.
Երբ անոր անձը մեղքի պատարագ դնէ,
Իր սերունդը պիտի տեսնէ, երկար օրեր պիտի ապրի,
Ու Տէրոջ հաճութիւնը անոր ձեռքով պիտի յաջողի։
11 Անձին տառապանքէն պիտի տեսնէ եւ յագենայ,
Իմ արդար ծառաս իր գիտութեամբ շատերը պիտի արդարացնէ,
Ու անոնց անօրէնութիւնները ինք պիտի կրէ։
12 Ուստի շատերու բաժին պիտի տամ զայն,
Ու հզօրներու հետ աւարը պիտի բաժնէ,
Որովհետեւ անձը մահուան մատնեց,
Ու [1]յանցաւորներու հետ անպատուեցաւ.
Եւ շատերուն մեղքը վերցուց,
Ու [2]յանցաւորներուն համար միջնորդութիւն ըրաւ։

ԳԼ. ԾԶ

1 Մարգարէն հրեաստի խաղաղութեամբ հաւատալ և ա. պատերազմութեան կը յորդորէ։ 2 հաւատացեալներուն բարի յոյսը տալով։

1 Ով [1]բոլոր ծարաւածներ, գացէք ջուրերուն եկէք.
Եւ արծաթ չունեցողներ, [2]եկէք, ծախու առէք ու կերէք.
Եկէք, գինի եւ կաթ առանց արծաթի ու առանց գնի։
2 Ինչո՞ւ արծաթը կը տաք հացին համար որ չէ,
Ու ձեր վաստակը՝ յագեցնող չեղած բանին համար։
Ինծի լսեցէք ուշադրութեամբ, եւ բարին կերէք,
Ու ձեր հոգին ճարպերով պիտի զուարճանայ։
3 Ականջ դրէք ու եկէք ինծի մօտ,
Լսեցէք ու ձեր հոգին պիտի ապրի.
Ու ես հաստատուն ուխտ մը պիտի կապեմ ձեզի հետ,
Դաւիթին հաստատուն ողորմութիւնները։
4 Ահա զայն ազգերուն վկայ դրի,
Ազգերուն առաջնորդ եւ հրամանատար։
5 Ահա կանչելիք ազգ մը պիտի կանչես,
Եւ քեզ չճանչցող ազգեր քեզի պիտի վազեն,
Քու Տէր Աստուածիդ համար,
Ու Իսրայէլի Սուրբին համար,
Որովհետեւ քեզ փառաւորեց։
6 Փնտռեցէք Տէրը մինչ կրնայ գտնուիլ,
Կանչեցէք զայն մինչ մօտ է։
7 Ամբարիշտը թող իր ճամբան թողու,
Եւ անիրաւ մարդը իր խորհուրդները,
Ու դառնայ Տէրոջ, որ գթայ անոր վրայ,
Եւ մեր Աստուծոյ, որովհետեւ առատապէս պիտի ներէ։
8 Որովհետեւ իմ մտածութիւններս ձեր մտածութիւնները չեն,
Ու ձեր ճամբաները իմ ճամբաներս չեն,
Տէրը կ՚ըսէ։
9 Որովհետեւ ինչպէս որ երկնքը երկրէն բարձր է,
Այնպէս ալ իմ ճամբաներս ձեր ճամբաներէն,
Ու մտածութիւններս ձեր մտածութիւններէն բարձր են։
10 Որովհետեւ ինչպէս անձրեւը եւ ձիւնը կ՚իջնեն երկնքէն,
Ու հոն չեն դառնար,
Հապա երկիրը կը ջրցնեն,
Զայն կը բերրիացնեն ու կը ծլեցնեն,
Որպէսզի սերմնացանին սերմ տայ,
Ու ուտողին հաց տայ,
11 Այնպէս ալ իմ խօսքս որ բերնէս կ՚ելլէ,
Պիտի չդառնայ ինծի պարապ,
Հապա պիտի կատարէ այն որ կամեցայ,
Ու պիտի յաջողի այն բանին համար որ զայն ղրկեցի։
12 Որովհետեւ ուրախութեամբ պիտի ելլէք,
Ու խաղաղութեամբ պիտի տարուիք.
Լեռները եւ բլուրները պիտի երգեն ձեր առջեւ,
Ու դաշտին բոլոր ծառերը պիտի ծափ զարնեն։
13 Փշոտիին տեղ նոճի պիտի բուսնի,
Ու տատասկին տեղ մուրտ պիտի բուսնի,
Ու Տէրոջ համար անուն պիտի ըլլայ,
Եւ յաւիտենական նշան մը որ պիտի չկտրուի։

ԳԼ. ԾԷ

1 Մարգարէն Քրիստոսի խաչելութենէն հաւատալ և ա. պատերազմութեան կը յորդորէ։ 2 հաւատացեալներուն բարի յոյսը տալով։

1 Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը,
Պահեցէք դատաստանը ու ըրէք արդարութիւն,
Որովհետեւ իմ փրկութիւնս մօտ է որ գայ,
Ու իմ արդարութիւնս որ յայտնուի։
2 Երանի այն մարդուն որ այսպէս կ՚ընէ,
Ու այն մարդուն որ կը հաստատէ զայն,
Որ շաբաթը կը պահէ զայն պղծելէ,
Ու իր ձեռքը կը պահէ ամէն չար գործ ընելէ։
3 Եւ թող օտարականը որ Տէրոջ միացած է չխօսի ու չըսէ,
Թէ Տէրը զիս իր ժողովուրդէն բոլորովին պիտի զատէ,
Ու թող ներսիդին չըսէ թէ ես չոր ծառ մըն եմ։
4 Որովհետեւ Տէրը կ՚ըսէ,
Այն ներսիդինները որ իմ շաբաթներս կը պահեն,
Ու ինծի հաճելի բաները կ՚ընտրեն,
Ու իմ ուխտիս կը հաստատուին,
5 Անոնց տունիս մէջ ու պարիսպներուս մէջ
Որդիներէն ու աղջիկներէն աւելի յիշատակ ու անուն պիտի տամ,
Անոնց յաւիտենական անուն մը պիտի տամ որ պիտի չկտրուի։
6 Նաեւ օտարականները որ Տէրոջ միացած են,
Որ զայն պաշտեն ու Տէրոջ անունը սիրեն,
Որ անոր ծառաները ըլլան,
Ամէն անոնք որ շաբաթը կը պահեն զայն պղծելէ,
Ու իմ ուխտիս կը հաստատուին,
7 Զանոնք իմ սուրբ լերանս պիտի տանիմ,
Ու իմ աղօթքի տունիս մէջ պիտի ուրախացնեմ.
Անոնց ողջակէզներն ու զոհերը իմ սեղանիս վրայ հաճելի պիտի ըլլան,
Որովհետեւ իմ տունս բոլոր ազգերուն աղօթքի տուն պիտի կոչուի։
8 Տէր Աստուածը որ Իսրայէլի ցրուածները կը ժողվէ կ՚ըսէ,
Ես դեռ ուրիշներ ալ պիտի ժողվեմ անոր վրայ,
Անոնց որ արդէն ժողվուած են։
9 Ամէն դաշտի գազաններ,
Եկէք կերէք,
Ամէն անտառի գազաններ։
10 Անոր պահապանները կոյր են ամէնքն ալ,
Ոչինչ գիտեն,
Ամէնքն ալ համր շներ են որ չեն կրնար հաչել,
Տեսիլք կը տեսնեն, պառկած կը մնան,
Կը սիրեն քնանալ։
11 Ու շուներ ալ ագահ են,
Կշտանալ չգիտցող շուներ են,
Ու անոնք հովիւներ են որ չեն կրնար հասկնալ,
Բոլորն ալ իրենց ճամբան դարձուցին,
Ամէն մէկը իր շահուն,
Ամէն մէկը մինչեւ վերջին կողմը։
12 Կու գան, գինի կ՚առնեմ,
Ու գինով հարբինք,
Ու վաղը այսօրուան պէս եւ աւելի շատ պիտի ըլլայ։

եկէք՝ առանց առակի և առանց դնոց
գինի ու կաթ ծախու առէք։
2 Ընդէ՞ն ձեր առակը կը վատնէք՝ չէ թէ հացի
համար։
Եւ ձեր վաստակը՝ անանկ բանի համար որ
չկշտացներ։
Ուշադրութեամբ լսեցէք ինծի մտիկ ըրէք, որ բա-
րիքներ ուտէք։
Ու ձեր հոգին պարարտութեամբ զուարճանայ։
3 Ձեր ականջը խոնարհեցուցէք ու ինծի եկէք։
Մտիկ ըրէք, ու ձեր հոգին պիտի ապրի։
Եւ ձեզի հետ յաւիտենական ուխտ մը պի-
տի ընեմ,
Դաւիթին հնացած ողորմութիւնները ձե-
զի։
4 Ահա զանիկա ժողովուրդներուն վկայ
Ազգերուն առաջնորդ ու հրամանատար դրի։
5 Ահա չգիացած ազգ պիտի կանչես,
Եւ քեզ չճանչցող ազգերը քեզի պիտի ընթանան
Քու Տէր Աստուծոյդ համար
Ու Իսրայէլի Սուրբին համար
Քանզի անոնք քեզ փառաւորեց։
6 Տէրը փնտռեցէք՝ քանի որ անիկա կը գըտ-
նուի։
Զանիկա կանչեցէք՝ քանի որ անիկա մօտ է։
7 Թող չարմարիւրը իր ճամբայնէն
Ու անօրէնը մարդը իր խորհուրդներէն հրա-
ժարի,
Եւ Տէրոջը դառնայ, ու անիկա պիտի ողոր-
մի անոր,
Ու մեր Աստուծոյն, ինչու որ անիկա առա-
տապէս կը ներէ։
8 Քանզի իմ խորհուրդներս ձեր խորհուրդնե-
րը չեն,
Ու ձեր ճամբաները իմ ճամբաներս չեն, կ'ըսէ
Տէրը։
9 Հապա որչափ որ երկինքը երկրէս բարձր է,
Այնչափ ալ իմ ճամբաներս ձեր ճամբաներէն
բարձր են,
Եւ իմ խորհուրդներս ձեր խորհուրդներէն։
10 Վասն զի ինչպէս որ անձրեւը ու ձիւնը եր-
կինքէն կ'իջնէ և հոն չդառնար,
Հապա երկիրը կ'ոռոգէ ու զանիկա պտղա-
բեր և արգասաւոր կ'ընէ,
Ու ցանողին հունար և ուտողին հաց կու տայ,
11 Ինծի պարապ պիտի չդառնայ։
Հապա իմ կամքս պիտի կատարէ,
Ու յաջողութեամբ ի գործ դնէ ես զրկածս
համար զանիկա խրկեցի։
12 Քանզի ուրախութեամբ պիտի ելլէք,
Ու խաղաղութեամբ պիտի առաջնորդուիք։
Լեռներդ ու բլուրները ձեր առջեւէն ցնծու-
թեամբ պիտի ազաղակեն,
Եւ դաշտերուն բոլոր ծառերը ծափ պիտի
զարնեն։
13 Թուփին տեղը մայր
Ու գիծեղիին տեղը մխտիւնի պիտի բուսնի։
Եւ սիրկա Տէրոջը համար
Անջինջ ու յաւիտենական նշան մը պիտի ըլլայ։

ԳԼ. ԾԶ

1 Մարգարէն կը յորդորէ ժողովուրդը արդարութիւն գործել։ 3 կը խոստանայ թէ Աստուծոյ ընտրեալ հաւատարմացած պիտի արժանանան աստուածային շնորհներուն։ 9 նոյն պատիժները կը յանդիմանէ։

1 Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Իրաւունքը պահեցէք ու արդարութիւն ը-
ընէք,
Քանզի իմ փրկութիւնս դայու՝
Ու արդարութիւնս յայտնուելու մօտ է։
2 Երանի՛ այն մարդուն՝ որ սոսկայ կ'ընէ,
Ու մարդ որդին՝ որ սորան ամուր կը բռնէ,
Ո՛յ հանգիստ շաբաթը կը պահէ ու զանիկա չբ-
պղծեր,
Եւ ամէն անիրաւութիւն ընելէն իր ձեռքը
նա կը պահէ։
3 Ու Տէրոջը յարող օտարականի որդին թող
չդրուցէ՝ ըսելով,
Տէրը զիս իր ժողովուրդէն բոլորովին զատեց։
Ու ներքինին՝ ես թող չըսէ,
Ահա ես չոր ծառ մըն եմ։
4 Քանզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ այն ներքինին-
րուն,
Որոնք իմ շաբաթներս կը պահեն,
Եւ ինծի հաճոյ եղածը կ'ընտրեն,
Ու իմ ուխտիս մէջ հաստատ կը կենան։
5 Անոնց՝ իմ տանս մէջ և պարիսպներուս մէջ
Տղաքներէ ու աղջիկներէ աւելի ազնիւ տեղ
ու անուն պիտի տամ։
Անոնց յաւիտենական անուն պիտի տամ,
Որ պիտի չկտրուի։
6 Եւ այն օտարականի որդիքը որ Տէրոջը յա-
րեր են՝
Անոր ծառայութիւն ընելու,
Տէրոջը անունը սիրելու,
Ու անոր ծառաներ ըլլալու համար,

Աչքինքն ամէն անունք որ չարաթը կը պահէն
ու չեն պղծեր ,
եւ իմ ուխտիս մէջ հաստատ կը կենան ,
7 Ձանոնք ալ տիմ տունը լեռս պիտի բերեմ ,
եւ իմ աղօթքի տանս մէջ զանոնք պիտի ու-
րախացնեմ .
Անոնց ողջակէզները ու զոհերը իմ սեզանիս
վրայ ընդունելի պիտի ըլլան ,
Քանզի տիմ տունս բոլոր ազգերուն համար
աղօթքի տուն պիտի կոչուի .
8 Այտոնց կ'ըսէ Տէր Եհովան ,
Որ խրայելին աքսորուածները կը ժողվէ .
Անոր ժողվուածներուն վրայ ուրիշներ ալ պի-
տի ժողվեմ անոր .

9 Ովի գաշտի բոլոր գազաններ ,
Ովի անտառի բոլոր գազաններ , ուտելու եկէք .
10 Անոր բոլոր պահապանները կոյր են , բան չ-
չեն գիտեր ,
Անոնք ալ համր շուներ են , հաչելու կա-
րող չեն .
Անոնք °կը ցնորին , կը պառկին , քունը կը սի-
րեն .
11 Այո՝ շատակեր ու անյագ շուներ են ,
Ու անոնք խնամողութենէ զուրկ հովիւներ են .
Ամէնքը իրենց ճամբաներուն դարձան՝
Ամէն մէկը իր կողմէն իր անիրաւ վաստակը
ընդունելէ . -- ըսե ,
12 եկէք , գինի բերեմ ,
Ու ցբիով արբենանք .
Վաղն ալ առ օրուան պէս՝
Ու՝ ալ աւելի առատ պիտի ըլլայ ։

ԳԼ . ԾԷ

1 Ընդարձն բարի մարդը . 5 Աստուած կը չանդիմանէ հրեաները, որ իրենց կառավարման պատճառութենէն համար . 13 ապագայ խաղաղութեան խոստումներուն կու սայ .

1 Արդարը կը կորսուի , եւ ուշադրութենէն
բնաւ մարդ չկայ .
Ու՞րարի մարդիկը հաւաքուելու կը վերցուին՝
Առանց մէկու մը խնամելուն թէ արդարը
չարիքին երեսէն կը վերցուի .
2 Անիկա խաղաղութեան մէջ կը մտնէ .
Ուղղութեամբ քալողները
Իրենց անկողիններուն վրայ հանգստութիւն
կը գտնեն ։
3 Բայց դուք , ով գհմուկի որդիք ,
Շնացողի ու պոռնիկի սերունդ , հոս մօտեցէք .
4 Դուք ումի՞ կ'ընէք ,
Ձեր բերանը որո՞ւ վրայ կը լայնցնէք ,

Ձ· Դէ· բ· 2·
Ը Հոպհ· ժբ· 1·
Երբ· ժգ· 12· ա
Գեռ· բ· 3·
Ը Մ՚սա· խ· 13·
Մ՚սբ· ժա· 17·
Գ՚սէ· ժբ· 46·
Թ Մ՚սչ· ա· 11·
Ի Սպ· Յհէ· 2· Գէ·
ժա· 12·
Ժ Ցոփ· ժ· 16· Ե·
փետ· ա· 10· բ·
14· 15· 16·
Լ Երեմ· ժբ· 9·
Ի Մ՚սա· ժէ· 14· խգ·
16·
Խ Փիլ· գ· 2·
Ծ Կո՚ղ կը նիրհեն ։

Մ Մխբ· գ· 11·
Հ Եզէկ· լէ· 2· 3·
Յ Սպ· ժ· 6· Աստ·
խգ· 13· Գէ· խբ·
15· Գ՚սէ· ժբ· 19·
ա Կդ· ժէ· 28·
—
Ո՚ա· ժբ· 1· Մխբ·
ն· 2·
Ղ Թ՚սգ· ժգ· 13·
Տ՚ս Թ՚սգ· խբ·
29·
Փ Ո՚ն· ժգ· 14·
Ք Մ՚սա· ժգ· 21·
Թ Թ՚սգ· ժգ· 4·
ժէ· 10· Երեմ· բ·
10·
Ո՚ Կո՚ղ Հիմնարկ՚սած Ը Եզէկ· ժգ· 22· 23·
ժբ· Գէ· ա· 29· խգ· 2· 29·
Ղ Դ՚ն· ժբ· 21· բ· Թ Գէ· լ· 8· Եզէկ·
2· Թ՚սգ· ժգ· 3· ժգ· 23· խգ· 16·
խգ· 10· Երեմ· ն· Ի՚ս· ժ· 11· ժբ· 1·
31· Եզէկ· ժգ· 20· Ի Երեմ· բ· 25·
բ· 22· Լ Գէ· ծ՚սա· 12· 13·
Ի Եզէկ· խգ· 41· Խ Ամ՚ս· ծ· 21·
Ծ Եզէկ· ժգ· 16· 25· Ի Գէ· խ· 2· կբ· 10·

Ո՞ լեզուներդ կ'երկչոտցնէք .
Զէ՞ որ դուք անօրէնութեան զաւակներ —
սուտութեան սերունդ է .
5 Դուք ամէն կանուխ ծառերու տակ
Դիմդ ի կուռ քերուն՝ չանչոնչոդ կը տաք-
նաք .
Ձգաքներդ ձորերու մէջ՝
Վէմերու խառնուրդներուն մէջը կը մորթէք .
6 Գետ բաժինդ ձորին տափակ մասին մէջն է .
Գետ վիճակդ անոնք են անոնք .
Անոնց անդամ նուէր խմիչքիր , ընծայ մա-
տուցեր .
Միթէ ես սոսկ կրնամ հանգիստ առնել ։
7 Դուն քու անկողնդ բարձր ու վերացած
լեռան վրայ դրեր .
Հոն ալ զոհ բնելու ելար ։
8 Եւ գանգուն ու գծանդխնելուն նաեւ քու
յիշատակդ դրեր .
Քանզի ինծմէ բոլորեր քու անձդ մերկացուցեր .
Ու վեր ելլելով անկողնդ լայնցուցեր .
Եւ անոնց հետ դաշնագրութիւն բրեր ,
Անոնց անկողինը սիրեցեր , -- ձեռ հոգ տանդ
պատրաստեցեր ։
9 Եւ խմացաւորին քովը հասար ձեռով գացեր ,
Ու անուշահոտութիւններդ չատցուցեր ,
Եւ դեսպաններդ հեռուտ ուղարկած խրկե-
ցեր ,
Ու ինքզինդդ մինչեւ գժոխքը խլեցուցեր ։
10 Քու ճամբադ երկայնութենէն յոգնեցար ,
Բայց չկայ՝ չըսեր ·
Քու ձեռքիդ կեանքը գտար ,
Անոր համար չմռայլեցար ։
11 Եւ գուն տրամէ զարհուրելցար ու վախցար ,
որ սուտ խօսեր ես ,
Եւ զիս չյիշեցեր ու սիրտդ չդրեր ·
Զէ՞ որ իմ չատանեցայ յաւ կենդանւոյս համար է
Որ ինծմէ չես վախնար ։
12 Ես քու արդարութիւնդ ու գործքերդ պի-
տի հրապարակեմ ,
Որ անոնք քեզի օգուտ պիտի չընեն ։
13 երբոր գուն ազազակես , թող քու ժողված-
ներդ քեզ փրկեն ·
Բայց ամէնը հովը պիտի տանի ,
Մէկ չունչ մը զանոնք պիտի առնէ ·
Սակայն ինծի յուսացողները երկիրը իրեւ կա-
յուած պիտի առնեան ,
Ու իմ սուրբ լեռս պիտի ժառանգեն ։
14 Եւ պիտի բսեն ,
Բարձրացուցէք , բարձրացուցէք ·
Ճամբայ պատրաստեցէք ,

թոյլ իմ Ժողովուրդիս ճամբայքն վերցու-
ցեք։
15 Քանզի այսպէս կ'ըսէ Բարձրը ու Բարձրեալը՝
Որ յաւիտենականութեան մէջ կը բնակի ու
անոր անունը Սուրբ է.
Ես բարձր ու սուրբ տեղը կը բնակիմ,
Բայց կտրած ու խոնարհ հոգի ունեցողին
հետ եմ,
Որ խոնարհներուն հոգին կենդանացընեմ,
Եւ կտրած սիրտերը ապրեցընեմ։
16 Քանզի յաւիտեան պիտի չվիճեմ,
Ու միշտ պիտի չբարկանամ.
Վասն զի իմ առջեւս հոգիները պիտի մաքէին.
Եւ ան կեանքերը՝ որ ես ստեղծեցի։
17 Անոր ագահութեանը անօրէնութեանը համար
բարկացայ
Ու զանիկա զարկի, Ի՛ նէ՛ծ ծածկեցի ու
սրդողեցայ.
Եւ ապստամբը իր կամացը ճամբուն հետեւե-
ցաւ։
18 Անոր ճամբաները տեսայ, ու զանիկա պիտի
բժշկեմ,
Եւ անոր առաջնորդութիւն պիտի ընեմ,
Ու զանիկա ու Նանոր սգաւորները պիտի մխի-
թարեմ.
19 Շրթունքներուն պտուղը ես կը ստեղծեմ.
Խաղաղութիւն՝ խաղաղութիւն ըլլայ հեռուն
եղողին
Եւ մօտը եղողին, կ'ըսէ Տէրը,
Ու ես զանիկա պիտի բժշկեմ։
20 Բայց ամբարիշտները ալեծուփ ծովու պէս
են, որ չկրնար հանդարտիլ,
Որ անոր ջուրերը տիղմ ու ցեխ դուրս կը նե-
տեն։
21 Ամբարիշտներուն խաղաղութիւն պիտի չունե-
նան՝ կ'ըսէ իմ Աստուածս։

ԳԼ· ԾԸ

1 Մարգարէն հեգնաբանութեամբ յանդիմանելու խրկուած ըլ-
լալով, 3 հեգնելով ու ծչմարիտ ծոմապահութիւն մը կը նկա-
տի առնէ, 8 կը յուսադրէ թէ իր խոնարհները կը տեսնի ան-
ասաձապատճառները։ 13 և շաբաթը պահպանելուն։

1 Բարձրաձայն կանչէ՛ և մի խնայեր,
Ձայնդ փողի պէս բարձրացուր.
Եւ իմ Ժողովուրդիս՝ իրենց յանցանքը,
Ու Յակոբին տունը իրենց մեղքերը պատմէ։
2 Բայց անոնք զիս օր ըստ օրէ կը փնտռեն.
Եւ իմ ճամբաներս գիտնալու կը փափաքին,
Անոնք ազգի մը պէս՝ որ արդարութիւն կ'ընէ,
Ու իր Աստուծոյն իրաւունքը զանց չընէր.
Ինծի արդարութեան կանոնները կը հարցընեն,
Աստուծոյ մօտենալու կը փափաքին.
3 Ո՞ւ՛ր՛ե՛ն,
Մենք ընչո՞ւ ծոմ պահեցինք, և դուն չը-
տեսար,
Մեր անձերը չարչարեցինք, ու դուն չը-
դիտցար.
Ահա ձեր ծոմապահութեան օրը ձեր բազ-
ձանքը կը հատուցէք,
Եւ ձեր ամէն պահանջմունքները խստու-
թեամբ կը պահանջէք։
4 Ահա կռիւի ու վէճի համար
Եւ չարութեան բռունցքով զարնելու համար
ծոմ կը պահէք.
Ձեր օրուան պէս ծոմ մի պահէք,
Որ ձեր ձայնը բարձրերը լսել տաք։
5 Իմ ընտրած ծոմապահութի՞ւնս՝
Ո՞ր մարդու մը իր անձը խոնարհեցընելու օրը
այսպէ՞ս կըլլայ.
Իր գլուխը կնիւթի պէս ծռելով,
Եւ տակ քուրձ ու մոխիր տարածելով
Ա՞ռ՛ւ՛ս։
Արդեօք ծոմապահութի՞ւն ու Տէրոջը ընդու-
նելի՞ օր պիտի անուանես։
6 Ահա սա է իմ ընտրած ծոմապահութի՞ւնս,
Որ անիրաւութեան կապերը քակես,
Եւ լուծին կապերը թուլցընես,
Ու հարատահարութիւն կրողները ազատ թո-
ղուս,
Եւ ամէն լուծ կոտրես,
7 Քու հացդ անօթիին բաժնես,
Եւ թափառական անանձինները տունդ ընդու-
նես,
Երբոր մերկ մը տեսնես՝ զանիկա հագուե-
ցընես,
Ու քու մարմինդ քեզ չպահես։
8 Առաւօտը քու լոյսդ առաւօտի պէս պիտի
ծագի,
Ու բժշկութիւնդ չուտով պիտի ծայտնուի,
Եւ քու արդարութիւնդ քու առջեւդ պիտի
երթայ,
Ո՞ւ՛ր՛ Տէրոջը փառքը քու հետեւդ քեզ պիտի
պաշտպանէ։
9 Առաւօտը պիտի կանչես, և Տէրը պատաս-
խան պիտի տայ.
Գիտի ապազակես, ու անիկա պիտի ըսէ, Ահա
ես։
Թէ որ քու մէջդէդ լուծը,

1 Բար· ը· 10· Դատ· ա· 49·
2 Յակ· բ· 13·
3 Սաղ· լդ· 18· Ծա· 17· Ջեր· 6· Գէ· հգ· 8·
4 Սաղ· Ճխ· 3· Գէ· հա· 1·
5 Սաղ· Ձե· 5· Ճգ· 9· Մխ· ե· 16·
6 Եսա· Ժգ· 22· Բար· լդ· 14· Երբ· Ժբ· 9·
7 Երեմ· գ· 23·
8 Գէ· բ· 17· խե· 15·
9 Գէ· բ· 13·
10 Երեմ· գ· 22·
11 Գէ· կա· 2·
12 Եբր· Ժգ· 15·
13 Գաղ· բ· 30· Ե-
զեկ· բ· 17·
14 Բար· Ժբ· 20· Եւ·
Ղեւտ· գ· 16·
15 Գէ· խը· 22·

16 Եբր· Կախարդ·
17 Սաղ· գ· 14·
18 Ղե· Ժգ· 29· 31·
իգ· 17·
19 Ես Ծառաներդ կը
հարատահարէք·
20 գ Թագ· իա· 9·
22· 23·
21 Ջակ· ե· 3·
1 Ղե· Ժգ· 29·
2 Եսթ· գ· 3· Ջեր·
բ· 8· Դատ· թ·
3· Ջաքա· գ· 6·
3 Ղե՛ւ՛տ՛· ե· 10· 11·
12·
4 Երեմ· լէ· 9·
5 Եզեկ· Ժբ· 9· 10·
Մատ· իե· 35·
6 Ջեր· լը· 19·
7 Ծն· իթ· 14· Ղե·
ևդ· ե· 5·
8 Ջեր· Ժա· 17·
9 Եբր· բատեր·
10 Գէ· Ժգ· 19· Գէ·
ծբ· 12·

Մաստով յուզընկլը ՚ու չար խօսքերը վերացընես ,
10 թէ որ °անօրէնին յօժարութեամբ կերակրես ,
եւ կարօտին հոգին կշտացընես ,
Անառնը քու լոյսդ խաւարի մէջ պիտի ծագի ,
ու քու խաւարդ կէս օրուան պէս պիտի ըլլայ ·
11 եւ Տէրը միշտ քեզի առաջնորդութիւն պիտի ընէ ,
ու քու հոգիդ՝ †ներաշխութեան աւետը՞ պիտի կշտացընէ ,
եւ ոսկորներդ պիտի զօրացընէ ·
ու դուն ջրարբի պարտէզի պէս
եւ ջուրը չպակսող ազբիւրակի պէս պիտի ըլլաս ·
12 ու քեզմէ ՚ՀՀՀՀ հին աւերակները պիտի շինեն ·
ԱՀՀ դարերուն հիմերը պիտի վերականգնես ,
եւ դուն փլածներ նորոգող
ՀՀ բնակութեան համար ճամբաներ շինող պիտի կոչուիս ·
13 Թէ որ ՚շաբաթէ՛ իմ սուրբ օրս
քու ցանկութիւնդ կատարելէն ազգդ զարձընես ,
ու շաբաթը ՚՚՚ զուարճութիւնդ՝
եւ Տէրոջը նուիրուած ՚՚՚ պատուական անուանես ,
ու զանիկա պատուես՝ քու ճամբաներուդ չհետեւելով ,
քու ցանկութիւնդ չկատարելով ու ՚՚՚՚ խօսք չխօսելով ,
14 ՚Անառնը Տէրոջմով պիտի ուրախանաս ·
եւ քեզ ՚երկրիս բարձր տեղուանքը պիտի հաներ՛ ,
ու քու հօրդ Յակոբին ժառանգութիւնը քեզի պիտի կերցընեմ՛ ·
՚քանզի Տէրոջը բերանը խօսեցաւ ·

ԳԼ · ԾԹ

՚ Մեկդը դատապարտութեան պատճառ կ'ըլլայ · ՚ Հրեից ազգը քրիստոնեութիւնը ազգին հետեւողն է · 16 Փրկութիւնը միայն Աստուծմէ է · 20 Փրկչին ուխտը ·

1 Ա՛ն, հա Տէրոջը ձեռքը ՚փրկելէն չկարծրացաւ ,
ու անոր ականջը լսելէն չծանրացաւ ·
2 Հապա ձեր ու ձեր Աստուծոյն միջեւզը բաժանում ձգողը
Ձեր անօրէնութիւններն եղան ,
եւ ձեր մեղքերը ՚՚՚ երեսը ձեզմէ ծածկեցին , որ չլսէ ·
3 Քանզի ՚ձեր ձեռքերը արիւնով՝
ու ձեր մատները անօրէնութիւնով պղծուեցան.
ձ Ա՛ղ · ժբ · ։
ե Եր՛ · քու հոգիդ անթիւին ըմծա. լես.
՚ Կամ անջուր տեղէ քու մէջ
։ Գէ · կա · ։
։ Գէ · ծգ · ։
։ Ես · իբ · ։
։ ը Օբ · բ · ։։ · ԼԹ · ։։ ·
։ Գէ · ա · ։։ · խ · ։ ·
Մեք · գ · ։
—
= Քա. · ժա · ։։ · Գէ · ձ · ։

Զեր շրթունքը սուտ խօսեցան ,
եւ ձեր լեզուները անիրաւութիւն արտաբերեցին ·
4 Չկայ մէկը որ արդարութեան համար բողոքէ ,
ու չկայ մէկը որ ճշմարտութեամբ դատ վարէ ·
Անոնք ունայնի բաներու կը յուսան և ունայնութիւն կը խօսին ·
՚Թշուառութիւն կը յղանան ու անօրէնութիւն կը ծնանին ·
5 Քարերի հաւկիթներ կը տաքցընեն ,
ու սարդի ոստայն կը դարձնեն ·
Անոնց հաւկիթները ուտողը կը մեռնի ,
ու բացուածէն իժ կ'ելլի ·
6 ՚Անոնց ոստայններէն հանդերձ չ'ըլլար ,
եւ իրենց գործքերովը չեն կրնար զիրենք ծածկել ·
Անոնց գործքերը անօրէնութեան գործքեր են,
ու անոնց ձեռացը մէջ բռնութեան գործ կայ ·
7 ՚Անոնց ոտքերը չարութեան կը վազեն ,
ու անմեղ արիւն թափելու կ'արագարան ·
Անոնց խորհուրդները անօրէնութեան խորհուրդներ են ,
Անոնց ճամբաներուն մէջը կործանում ու կոտորած կայ ·
8 Խաղաղութեան ճամբան չեն գիտեր ,
եւ անոնց ընթացքին մէջ արդարութիւն չկայ ·
Իրենց շաւիղները խոտորցուցին ·
Անոնց մէջ քալողներուն ամէնը խաղաղութիւն չեն գիտեր ·
9 Անոր համար իրաւունքը մեզմէ հեռացաւ ,
ու արդարութիւնը մեզի չհասնիր ·
Լոյսի կը սպասենք , և ահա խաւար կայ ·
Պայծառութեան կ'ակնկալենք , և մութ մնաստղի մէջ կը շրջինք ·
10 ՚Կոյրերուն պէս պատերը կը չօշափենք ,
ու աչք չունեցողներուն պէս կը խոբխոբինք ·
կէս օրին դիւրաւ պէս կը գլորինք ,
՚՚ պատարեր մէջ մեռելներու պէս ենք ·
11 Ամէնքս արջերու պէս կը մռնչենք ,
ու ՚տատնիներու պէս անդադար կը ճչինք ·
Դատաստանի կը սպասենք , բայց չկայ ·
փրկութեան համար կ'ակնկալենք , բայց անիկա մեզմէ հեռացած է ·
12 Քանզի մեր յանցանքները քու առջեւդ չատցան,
ու մեր մեղքերը մեզի դէմ վկայութիւն կուտան ·
Ինչու որ մեր յանցանքները մեր քովն են ,
ու մեր անօրէնութիւնները դիտենք ·
13 Յանցանք ըրինք , Տէրը ուրացանք
եւ մեր Աստուծոյն հետեւելէն խոտորցանք ·
Անիրաւութիւն ու ապստամբութիւն խօսեցանք ,
ե Գէ · ա · ։։ ·
զ Յոբ · ժէ · ։։ ·
Սաղ · ե · ։։ ·
ը Եր՛ · ը · ։։ ·
թ Ը Օբ · իբ · ։։ · Յոբ · ե · ։։ · Ամաթ · գ · ։։ ·
ժ Սաղ · ճզ · ։ Ա. · ամաթ · բ · ։։ ·
ի Բ՛ · ը · ։։ ·
ժ Ը Օբ · իբ · ։։ · Յոբ · ե · ։։ · Ամաթ · ը · ։։ ·
ժա Կամ Գործարանէ քուն մէջը · և ։ի Ցանձր խաւարին մէջ
։ Գէ · ը · ։։ · Եզէկ · ե · ։։ ·

[1]Մի՛ երբեք մէջ առէք խօսքեր մեռածներէն
ու զրուցեցէ՛ք
14 եւ դատաստանը նո՛ւ գործեցէ՛ք ,
ու արդարութիւնը հեռուն կայնեցէ՛ք .
քանզի ճշմարտութիւնը հրապարակին մէջը
ինկաւ ,
եւ ուղղութիւնը կրնար ներս մտնել .
15 ու ճշմարտութիւնը կը պակսի ,
եւ չարութենէ զգուշացողը կը կողոպտուի .
ու Տէրը տեսաւ , և աչքի անոր առջեւը դէշ
երեցաւ .
քանզի իրաւունք չմնաց .
16 [1]ու տեսաւ որ մարդ մը չկար ,
եւ զարմացաւ որ միջնորդ մը չէր գտնուեր .
[2]Ուստի իր բազուկը իրեն օգնեց ,
ու իր արդարութիւնը իրեն ձեռնտու եղաւ .
17 [1]Եւ արդարութիւնը զրահի պէս՝
ու փրկութիւնը իր գլուխը սաղաւարտի պէս
հագաւ ,
եւ վրէժխնդրութեան զգեստը պատմուճանի
պէս հագաւ ,
ու նախանձը վերարկուի պէս իր վրան առաւ .
18 Ինչպէս վարձատրելին համեմատ գործեցէ՛ք պի-
տի բնէ ,
բարկութիւն իր հակառակորդներուն ,
հատուցո՛ւմ իր թշնամիներուն .
[3]Ղզղզիներուն հատուցո՛ւմ պիտի բնէ .
19 [1]ու արեւմուտքը՝ Տէրոջը անունէն ,
եւ արեւելքը անոր փառքէն պիտի վախնան .
երբոր թշնամին դէմ գրոհի պիտի
կանգնի ,"
20 ու [1]փրկիչ պիտի գայ Սիովնի ,
ու Յակոբի մէջ չարութենէ դարձողներուն ,
կ'ըսէ Տէրը .
21 Եւ անոնց հետ ընծա՛ ուխտս ասիկա է՝ կ'ը-
սէ Տէրը .
իմ Հոգիս՝ որ քու վրադ է ,
ու իմ խօսքերս՝ որ քու բերանդ դրած եմ ,
քու բերնէդ ու քու զաւակներուդ բերնէն
եւ քու զաւակացդ զաւակներուն բերնէն
չհեռանար միւնչեւ յաւիտեան պիտի չպակ-
սին , կ'ըսէ Տէրը .

ԳԼ . Կ

[1] Եփեսացիին փառքը՝ հեթանոսներուն գործի գլուխը . 35 և
ամէն արհեստներէ՝ առևտուրէն դեղերէն մը ծառը .

1 Ելէ՛ , լուսաւորուէ՛ . քանզի քու լոյսդ եկաւ ,
ու [1]Տէրոջը փառքը քու վրադ ծագեցաւ .
2 Վասն զի ահա երկիրը խաւար՝
ու ազգերը մանաւանդ պիտի ծածկէ .
Բայց քու վրադ Տէրը պիտի ծագի ,
եւ անոր փառքը քու վրադ պիտի երեւնայ ,
3 ու [1]քու լոյսիդ ազգեր պիտի գան ,
եւ քու վրադ ծագած պայծառութեանդ՝
թագաւորներ .
4 [2]Աչքերդ վերցուր ու բոլորտիքդ նայէ .
Ամէնքը կը ժողովուին — [1]քեզի կու գան .
Քու որդիներդ հեռուէն պիտի գան ,
եւ քու աղջիկներդ գիրկի մէջ պիտի վեր-
ցուին .
5 Աչառներն պիտի տեսնես և ուրախանաս ,
ու սիրտդ պիտի չարժի ու բացուի .
Քանզի ծովուն առատութիւնը քեզի պիտի
դառնայ ,
Ազգաց հարստութիւնը քեզի պիտի գայ .
6 Քեզ ուղտերուն երամներէ՝
Մադիամու ու Գեփային տաճիկ ուղտերը պի-
տի ծածկեն .
Ամէնը [1]Պաբայէն պիտի գան ,
[2]Ոսկի ու կնդրուկ պիտի բերեն ,
եւ Տէրոջը գովութիւնները պիտի աւետեն .
7 [1]Կեդարին բոլոր հօտերը քու քովդ պիտի
ժողովուին ,
ու Նաբայեթին խոյերը քեզի պիտի ծառայեն .
Անոնք իմ սեզանիս վրայ պիտի ելլեն՝ ընդու-
նելի [illegible] ,
եւ [1]իմ փառացս տունը պիտի փառաւորեմ .
8 Ո՞վ են տունը՝ որ կը թռչին ամպի պէս ,
ու գէա՛ի իրենց վանդակը [illegible] աղաւնիներ-
րու պէս .
9 [1]Քանզի կղզիները ու նախ Թարսիսի նաւերը
ինծի համար պատրաստ պիտի ըլլան ,
Որ հեռուէն քու ազգերդ՝
եւ [1]անոնց հետ անոնց արծաթը ու ոսկին
բերեն ,
[1]Քու Տէր Աստուծոյդ անուանը համար՝
ու Իսրայէլի Սուրբին համար , [1]քանզի անի-
կա քեզ կը փառաւորէ .
10 եւ [1]օտարաց որդիները քու պարիսպներդ պի-
տի չինեն ,
[1]Ու անոնց թագաւորները քեզի ծառայութիւն
պիտի բնեն .
Քանզի իմ բարկութեանս մէջ զարկի ,
[2]Բայց բարեհաճութեանս քեզի պիտի ողոր-
միմ .
11 եւ քու դուռներդ [1]միշտ բաց պիտի ըլլան ,
Գիշեր ու ցերեկ պիտի չգոցուին ,
Որ քեզի ազգերուն ստացուածքը կրնան ,

[1] Մ ... ժր . 34 .
[2] Նէմ . իր . 30 .
[3] Մ ... ը . 6 .
[4] Ս ... ը . 3 . Գլ . կգ . 8 .
[5] Եփես . գ . 16 . 17 .
= Քոլ . ե . 2 .
[6] Կ՚ենայ Հեռուէ եր .

Կիներուն 18 .
[1] Ս ... Ամփ . 3 .
Մ ... ա . 11 .
[2] Ց ... ժր . 15 .
[1] Կ՚ենայ զանկիա պիտի
հատնի .
[2] Հառաջ . ժա . 26 .
[3] Երե . ը . 10 . ժ .

= Եփես . ե . 14 .
[4] Մ ... գ . 2 .
[5] Գլ . խթ . 6 . 23 .
Ց ... խ . 24 .

[1] Գլ . խթ . 18 .
[2] Գլ . խթ . 20 . 21 . 22 . կգ . 12 .
[3] Դն . թե . 4 .
[4] Ս ... նր . 10 .
[5] Գլ . կո . 6 . Մ ... ր . 11 .
[6] Հառաջ . ժա . 26 .
[7] Երե . ը . 10 . ժ .

[1] Ընդ . ը . 7 . 8 .
[2] Ս ... նր . 10 . Գլ . խր . 4 . Դա . 2 .
[3] Գ ... գ . 26 .
[4] Ս ... կը . 30 . Զաք . ժգ . 14 .
[5] Երեմ . գ . 17 .

[1] Գլ . ծե . 6 .
[2] Զաք . գ . 13 .
[3] Գլ . խթ . 23 . Ց ... խ . 24 .
[4] Գլ . ծե . 17 .
[5] Գլ . ծգ . 7 . 8 .
[6] Ց ... խ . 25 .

եւ անոնց թագաւորները °բերուին ։
12 Քանզի °ինչի ծառայութիւն չընող ազգը ու
թագաւորութիւնը պիտի կորսուի ,
Ու ազգերը բոլորովին պիտի կործանին ։
13 Լիբանանին փառքը քեզի պիտի գայ ,
Մայրը , սոսին ու տօսմոր միասին՝
Իմ սրբարանիս տեղը գեղեցկելու համար ,
Եւ ինծ ոտքերուս տեղը պիտի փառաւորեմ ։
14 Ու քեզի նեղութիւն տուողներուն ազգքերը
Երթալով քեզի պիտի գան ,
Եւ քեզ անարգողներուն ամէնը
°Քու ոտքերուդ գարշապարներուն երկրպա-
գութիւն պիտի ընեն .
Ու քեզ Տէրոջը քաղաքը՝
Իսրայէլի Սուրբին Սիոնը պիտի անուանեն ։
15 Դուն որ երեսկ ձգուած ու ատելի եղար ,
Եւ ձեզի անցնող չկար ,
Քեզ յաւիտենական փառք՝
Ու ազգ ազգ °ուրախութիւն պիտի ըլ-
նեմ ։
16 Եւ ազգերուն կաթը պիտի ծծես ,
°Ու թագաւորներուն տիւրը պիտի ծծես .
Եւ պիտի դիտես որ Ես Տէրս եմ քու Ազա-
տիչդ ,
Ու քու փրկիչդ՝ Յակոբին Հզօրը ։
17 Պղինձի տեղ ոսկի պիտի բերեմ ,
Ու երկաթի տեղ՝ արծաթ ,
Եւ փայտերու տեղ՝ պղինձ ,
Ու քարերու տեղ երկաթ պիտի բերեմ .
Եւ քու վերակացուներդ խաղաղութիւն ։
Ու քու իշխաններդ արդարութիւն ։ պի-
տի ընեմ ։
18 Մէկտեղ ալ քու երկրիդ մէջը բռնութիւն՝
Եւ քու սահմաններուդ մէջը յափշտակութիւն
ու կոտորած պիտի չլսուի .
Հապա °քու պարիսպներդ փրկութիւն՝
Ու դռներդ Գովութիւն պիտի անուանես ։
19 °Մէկտեղ ալ ցորեկը քու լոյս արեւը պիտի
չըլլայ ,
Ու ։։։ լուսինը իր պայծառութեամբը քեզի
լոյս պիտի չտայ .
Հապա Եհովան քեզի յաւիտենական լոյս՝
Եւ Աստուածդ քու փառքդ պիտի ըլլայ ։
20 °Քու արեգ մէկտեղ ալ պիտի չմտնէ ,
Ու քու լուսինդ պիտի չնուազի .
Հապա Եհովան քեզի յաւիտենական լոյս պի-
տի ըլլայ ,
Եւ սուգի օրերդ պիտի վերջանան ։
21 Ու °քու ժողովուրդիդ ամէնը արդար պիտի
ըլլան ,
Ու °երկիրը յաւիտեան պիտի ժառանգեն .
°Իմ տնկած տունկս՝ Իմ ձեռքերուս գործքը
Իմ փառքիս համար պիտի ըլլայ ։
22 °Գզուիկը հազարաւոր՝
Ու փիւռաւորը մեծ ազգ պիտի ըլլայ .
Ես Տէրս չուտով պիտի կատարեմ ասիկա իր
ժամանակին ։

ԳԼ· ԿԱ

1 °Քրմապետ պաշտօնը , ։ Հաւատացեալներուն յաժառքիւնը ,
2 եւ օրհնութիւնները .

1 °Տէր Եհովային Հոգին իմ վրաս է .
Վասն զի Տէրը °զիս օծեց ,
Ու զիս խրկեց ազգասիրներուն աւետիս տալու ,
°Կոտրած սիրտ ունեցողները բժշկելու ,
°Գերիներուն ազատութիւն՝
Եւ բանտարկեալով՝ բանտին բացուիլը հրատա-
րակելու .
2 °Տէրոջը ընդունելի տարին
Ու °մեր Աստուծոյն վրէժխնդրութեան օրը
հրատարակելու ,
°Ողջ սգաւորները մխիթարելու ,
3 Սիոնի սգաւորներուն որոշելու ,
Ու՝ տանուց մխիթարի տեղ՝ փառք ,
Սուգի տեղ՝ ուրախութիւնան խնդ ,
կատարած հոգիի տեղ գովութիւնան պատմու-
ճան տալու .
Եւ պիտի անուանեն զանոնք Արդարութեան
բեւեռիները ,
Որ °Տէրը տնկեր է Իր փառքին համար ։
4 Եւ °հին աւերակները պիտի շինեն ,
Ու՝ առջի կործանուածները պիտի կանգնեն ,
Եւ աւրուած քաղաքները
Ու շատ գարերէն ի վեր աւերակ մնացած-
ները պիտի նորոգեն ։
5 Եւ օտարականները պիտի կայնին ու ձեր հօ-
տերը պիտի հսկեն ,
Ու օտարաց որդիքը ձեր երկրագործները եւ
այգեգործները պիտի ըլլան ։
6 °Բայց դուք Տէրոջը քահանաները պիտի կո-
չուիք ,
Մեր Աստուծոյն պաշտօնեաները պիտի բսուիք .
°Ազգաց հարստութիւնը պիտի ուտէք ,
Ու անոնց փառքովը պիտի փառաւորուիք ։
7 °Ձեր ամօթին տեղը կրկին ։։։ ,

ա· կա· հանգեալ գան ։
բ Ջաք· ժգ· 17· 19· Մատ· խա· 44·
գ Գլ· լե· 8· խա· 10·
դ Տես՝ Մն· իզ· 8·
ե Սաղ· ճզ· 7·
զ Գլ· իզ· 23· Ցայտ· գ· 9·
է Երե· ժբ· 22·
ը Ցայտ· ժգ· 1·
թ Գլ· իզ· 23· կա· 6· կդ· 11· 12·
ժ Գլ· իգ· 3·
ի Գլ· իգ· 1·
լ Ցայտ· խա· 23·
խ Գլ· իզ· 23· խա· 11· Եփես· բ· 10·
ծ Մատ· ժգ· 21· 22·
կ Գլ· ես· 1· Ցայտ·
կա· 27·
կբ Սաղ· լե· 11· 22· Մատ· ե· 5·
կգ Գլ· կա· 3· Մատ· ժե· 13· Ցոփ· ժե· 8·
կդ Գլ· իզ· 23· խե· 11· Եփես· բ· 10·
կե Մատ· ժգ· 21· 22·
կզ Գլ· ես· 1· Ցայտ· խ· 54·
կէ Սաղ· խե· 7·
կը Սաղ· ծխ· 3· Գլ· նե· 15·
կթ Գլ· իզ· 7· Տես՝ Երեմ· լգ· 8·
կժ Տես՝ Գլ· ես· խե· 8·
կի Գլ· լգ· 8· կթ· 4·
կլ Գլ· ժա· 3· Գաւհ· գ· 18· Ցոփ· ա· 38· գ· 54·
կխ Գլ· նե· 18· Մատ· ե· 4·
կծ Գլ· ես· 1· Ցայտ· ե· 11·
կկ Գլ· ի· 21·
կհ Ցոփ· ժե· 8·
կձ Գլ· իզ· 8· Ծր· ժե· 22· Եփես· լէ· 33·
կղ Գլ· ժա· 14· Մատ· գ· 1· 3· բ Թես· ա· 7· 8· 9·
ղ Գլ· նե· 18· Մատ· ե· 4·
ճ Ցայտ· լ· 11·
մ Գլ· ի· 21·
յ Գլ· խե· 8· Ծր· ժե· 22· Եփես· լէ· 33·
նշ Ես· ժբ· 6· 12·
շ Ծփ· ժբ· 6· Գլ· կզ· 21· Գաւհ· բ· 3· 8· Ցայտ· ա· 6· ե· 10·
ո Գլ· ի· 3· 22· 26·
չ Գլ· խ· 3· Ձաք· ժգ· 8·
պ Ես· խգ· 22·
ջ Գլ· խ· 3· կա· 6· կդ· 11· Մատ· ե· 5·
ռ Գլ· ի· 21· Ցայտ· ժե· 8·
ս Գլ· ի· 21· Ցայտ· ժե· 8·
վ Գլ· ի· 21· Ցայտ· ժե· 8·
տ Գլ· ի· 21· Ցայտ· ժե· 8·
ր Գլ· ի· 21· Ցայտ· ժե· 8·
ց Գլ· ի· 21· Ցայտ· ժե· 8·
ւ Գլ· ի· 21· Ցայտ· ժե· 8·
փ Գլ· ի· 21· Ցայտ· ժե· 8·
ք Գլ· ի· 21· Ցայտ· ժե· 8·
օ Գլ· ի· 21· Ցայտ· ժե· 8·
ֆ Գլ· ի· 21· Ցայտ· ժե· 8·

եւ անարգանաց ֆէչ իրենց ժառանգութեա-
նը մէջ պիտի ցնծան.
Ուստի իրենց երկրին մէջը կրկին ժառան-
գութիւն պիտի առնեն.
Անոնք յաւիտենական ուրախութիւն պիտի
ունենան։
8 Քանզի ես Տէրս արդարութիւնը կը սիրեմ.
Անիրաւութիւնը ու յափշտակութիւնը կ'ա-
տեմ.
Իրաւունքնիս անոնց գործքերուն վարձքը պիտի
տամ,
Ու անոնց հետ յաւիտենական ուխտ պիտի
ընեմ։
9 Եւ անոնց սերունդը ազգերուն մէջ՝
Ու անոնց տոգմերը ժողովուրդներուն մէջ
պիտի դիտցուին.
Ձանոնք ամէն տեսնողները պիտի ճանչնան
Թէ անոնք Տէրոջը օրհնած սերունդն են։
10 Ես Տէրոջմով մեծապէս պիտի ցնծամ,
Ո՛ իմ հոգիս իմ Աստուծոմս պիտի ուրախա-
նայ.
Քանզի զինծի փրկութեան հանդերձներ հագ-
ցուց,
Ձիս արդարութեան պատմուճանով ծածկեց,
Փեսայի պէս՝ որ իրեն փառաւոր խոյր կը դնէ,
Ու հարսի պէս՝ որ իր զարդերովը կը զար-
դարուի։
11 Քանզի ինչպէս որ երկիրը իր տունկը կ'աճե-
ցընէ,
Ու պարտէզը իր մէջը ցանուածները կը բուա-
ցընէ,
Ալնպէս ալ Տէր Եհովան բոլոր ազգերուն առ-
ջեւը
Արդարութիւն ու գովութիւն պիտի բուա-
ցընէ։

ԳԼ. ԿԲ

1 Մարգարէին հառաչած փոփոխ՝ եկեղեցին Աստուծոյ խոստ. մանքներուն մէջ հաստատելու համար։ 3 Պաշտամնականութեան գործը ուսմասնի քարոզութեանը համար։ 10 ու ժողովուրդը անոր պատրաստելու համար։

1 Սիոնի սիրոյն համար պիտի չլռեմ,
Ու Երուսաղէմի սիրոյն համար պիտի չհան-
գստանամ,
Մինչեւ որ անոր արդարութիւնը լուսոյ պէս՝
Եւ անոր փրկութիւնը բոցավառ Ջահի պէս
ճառագայթէ։
2 Ու ազգերը քու արդարութիւնդ՝
Եւ բոլոր թագաւորները քու փառքդ պիտի
տեսնեն.
Ու դուն նոր անունով պիտի կոչուիս,
Որուն որ Տէրոջը բերանը պիտի անուանէ։
3 Եւ Տէրոջը ձեռքին մէջ վայելչութեան պը-
սակ՝
Ու քու Աստուծոյդ ձեռքին մէջ արքայական
թագ պիտի ըլլաս։
4 Դուն ալ այլեւս թողուած պիտի չկոչուիս,
Ու քու երկիրդ ալ Աւերակ պիտի
չըսուի.
Հապա դուն՝ Իմ Հաճոյանս,
Ու քու երկիրդ Ամուսնացեալ պիտի ըսուի.
Քանզի Տէրը քեզի պիտի հաճի,
Ու քու երկիրդ պիտի ամուսնանայ։
5 Վասն զի Երիտասարդ մը կոյսի հետ
կ'ամուսնանայ,
Այնպէս քու տղաքներդ քեզի հետ պիտի
ամուսնանան.
Եւ Փեսան հարսին վրայ կ'ուրախանայ,
Այնպէս քու Աստուածդ քու վրադ պիտի
ուրախանայ։
6 Քու պարիսպներուդ վրայ, ով Երուսաղէմ,
պահապաններ դրի.
Անոնք բոլոր օրը ու բոլոր գիշերը բնաւ պի-
տի չլռեն.
Դուք, ով Տէրը յիշողներ, լուռ մի կենաք,
7 Ու անոր հանգստութիւն մի տաք,
Մինչեւ որ անիկա հաստատէ,
Ու մինչեւ որ երկրի վրայ երեսաղէմը գո-
վելի բնէ։
8 Տէրը իր աջ ձեռքին վրայ ու իր զօրաւոր բա-
զուկին վրայ երդում ըրաւ,
Թէ քու ցորենդ ալեւոր այլեւս քու թշնամինե-
րուդ կերակուր պիտի չտամ.
Եւ օտարազգի որդիքը պիտի չխմեն քու գինիդ,
Որուն համար դուն աշխատեցար.
9 Հապա ժանիկա հնձողները պիտի ուտեն,
Ու Տէրոջը փառք պիտի տան.
Եւ ժանիկա քաղողները իմ սուրբ սրահնե-
րուս մէջ պիտի խմեն։
10 Անցէք, անցէք դուռներէն,
Ժողովուրդին ճամբայ պատրաստեցէք.
Շինեցէք, շինեցէք շաւիղները,
Քարերը հանեցէք ժողվեցէք.
Ժողովուրդներուն դրօշակ վերցուցէք։
11 Ահա Տէրը մինչեւ երկրին ծայրը լսել տուաւ.
Սիոնի աղջիկանը բսէք,
Ահա քու Փրկիչդ կու գայ.
Ահա Հատուցումը իր հետն է,
Ու գործոց Հատուցումը իր առջեւն է։
12 Եւ անոնք Սուրբ ժողովուրդ՝ Տէրոջը փրկած-
ները պիտի ըսուին.

ա Պտ. ժա. 7։
բ Գլ. ա. 11։ 13։
գ Գլ. ծէ. 3։
դ Գլ. կե. 23։
ե Ամբ. գ. 18։
զ Պտ. ԺԹ. 16։ — Եր. ԻԵ. 9։
է Գլ. ծէ. 19։ — Եզէկ. ԻԶ. 14։
ը Գլ. կե. 19։
թ Եզէկ. գ. 17։ ԼԳ. 7։
ժ Գլ. ծգ. 1։
ի Եզէկ. Է. 2։ քմ հատուածին մէջ։
լ Գլ. կա. 11։ Սոփ. գ. 20։
խ Ը Օր. իբ. 31։ Եբրա. Ժ. 17։
ծ Տես ը Օր. ժբ. 12։ ժգ. 23։ 26։ ԺԶ. 11։ 14։
կ Գլ. խ. 2։ ծէ. 14։
հ Գլ. ժա. 12։
ձ Ջոփ. Բ. 3։ Մատ. ի. 5։ Ցաղմ. ԺԶ. 15։
ղ Գլ. խ. 10։ Ցաղմ. իբ. 12։

Ու դուն՝ փնտռուած -- Զիոզուած քաղաք պիտի կոչուիս ։

ԳԼ · ԿԳ

1 Քրիստոս կը ցուցնէ Քէ Իջը ալ է · ու Քէ Իշ է իր յոգեծնութիւնը իր Քրիստիկներուն վրայ · 7 և Քէ Իշ է իր աղբիւրը Քիւնը ու պիտի բնի իր ևիկ գիւղին · 10 իր արդար բարեկիւնութեանը մէջ իր ծրի աղբիւրութիւնը կը յիւրէ · 15 Եկեղեցին իր ապրիքին 17 ու իր գանգատանքն մէջ իր հատուցը կը խոստանի ։

1 Ով է ասիկա որ կու գայ Եդովմէն ,
կարմրագոյն զգեստով՝ Բսրայէն ,
Որ փառաւոր Հանդերձով պարծանած է ,
Ու իր չատ զօրութեամբը պանծալով կը քալէ ։
Ես եմ՝ որ արդարութիւն կը խօսիմ՝
Ու՝ փրկելու կարողութիւն ունիմ ։
2 Ինչո՞ւ համար՝ քու հանդերձդ կարմիր է ,
Ու քու զգեստներդ հնձանի մէջ կոխողին պէս է ։
3 Հնձանին մէջ միմակ ես կոխեցի ,
Ու ժողովուրդներէն ինծի հետ մարդ մը չկար ։
Ու զանոնք իմ բարկութեամբս կոխեցի ,
Ու իմ սրտմտութեամբս զանոնք ճմլեցի ։
Ու անոնց արիւնը իմ զգեստներուս վրայ ցայտ֊
կեց ,
Ու բոլոր Հանդերձներս ներկեցի ։
4 Քանի որ իմ սրտիս մէջ վրէժխնդրութեան օր
կար ։
Ու իմ փրկածներուս տարին հասած էր ։
5 Ու նայեցայ , բայց օգնող չկար ,
Ու զարմացայ որ ձեռնտու եղող մը չկար ։
Ուստի իմ բազուկս ինծի համար փրկութիւն
բրաւ ,
Ու իմ բարկութիւնս ինծի ձեռնտու եղաւ ։
6 Ու իմ բարկութեամբս ժողովուրդները կոխեցի ,
Ու զանոնք իմ սրտմտութեամբս գինովցուցի ,
Ու անոնց արիւնը գետինը իջեցուցի ։

7 Տէրոջը ողորմութիւնները , Տէրոջը գովեստ֊
ները պիտի յիշեմ՝
Տէրոջը բոլոր մեզի բրածներուն համեմատ
Ու ան չատ բարիքներուն համեմատ ,
Որ իր գթութեամբը և առատ ողորմութեամբը
Իսրայէլի տունը բրած է ։
8 Քանի բսաւ , Իրաւցընէ անոնք իմ ժողովուրդս
գրա ևն ,
Սուտ չիլլալու որդիները ևն ։
Ու անոնց ամէն ներողութիւնն առնելը Նեղու֊
թիւն քաշեց ,
9 Ու իր երեսին հրեշտակը զանոնք ազատեց ։
Իր սիրովը ու գթութիւնովը զանոնք փրկեց ,
Ու զանոնք վերցուց ու հին ժամանակին բո֊
լոր օրերուն մէջ զանոնք կրեց ։
10 Բայց անոնք տապստամբեցան ու Նեղը Սուրբ
Հոգին բարկացուցին ։
Անոնց ալ դարձաւ անոնց թշնամի եղաւ ,
Ու ինքը անոնց հետ պատերազմ բրաւ ։
11 Անոնցներ առջի օրերը -- Մովսէսը և անոր
ժողովուրդը Հիւեցին ։
Ո՞ր է անոնք՝ որ Իր հօտին հովիւովը
զանոնք ծովէն հանեց ։
Ո՞ր է անոնք՝ որ անոնց մէջը իր Սուրբ
Հոգին դրաւ ։
12 Իր փառաւոր բազուկը Մովսէսին աջ ձեռ֊
քին հետ պարացուց ։
Իրմէն յաւիտենական անուն Հմատրկելու
համար՝
Անոնց առջևէն ջուրերը պատռեց ։
13 Ու՝ զանոնք անդունդներէն առանց սահե֊
լու անցուց ,
Ինչպէս որ ձի մը անապատէն Հ՝ընդ ։
14 Տէրոջը Հոգին զանոնք հանդարտացուց՝
Հովիտի մէջ իջնող անասուններու պէս
Դուն քու ժողովուրդդ այնպէս առաջնոր֊
դեցիր ,
Որ քեզի փառաւոր անուն վաստրկես ։

15 Երկինքէն նայէ ,
Ու քու սուրբ ու փառաւոր բնակութենէդ
տես ։
Ո՞ր է քու նախանձդ ու զօրութիւնդ ։
Քու ողորմութիւններդ զարթնելը և ինծի
ողորմութիւններդ սրտիդ ետեցան ։
16 Քանի մեր Հայրը դուն ես ,
Թէև Աբրահամ մեզ չդիտեր ,
Ու Իսրայէլ մեզ չճանչնար ։
Դուն , ով Տէր , մեր Հայրն ես ,
Ու՝ քու անունդ Ի սկզբանէ մեր փրկիչն է ։
17 Ով Տէր , ինչո՞ւ համար մեզ քու ճամբանե֊
րէդ կը մոլորցնես ,
Ինչո՞ւ մեր սիրտը կը խստացընես , որ քեզմէ
չսարսռանք ։
Քու ծառաներուդ համար՝
Քու ժառանգութեանդ ցեղերուն համար
դարձիր ։

1 Կամ՝ Հիւեց ։ 3 Ուղ՝ գբ · 1 · Գլ · ՃԲ · 16 · 4 Ըստ · ՀԲ · 4 · ը Օր · Հ · 7 · 8 · 6 Ըստ · ՀԲ · 4 · ը Օր · — · 31 · լբ · 33 · 19 · Գլ · խգ · 3 · 4 · 7 Ըստ · Ժ · 16 · Ջ ուղ · ը · 8 · Գ ուղ · ՔՒ · 4 · 8 Ըստ · Ժգ · 11 · Ուղ · Հբ · 16 · գէ · 9 · 10 Ուղ · Հբ · 40 · Գ ուղ · Ա ուղ · Ղ · 1 · Գ ուղ · Ժբ · 11 · Հ · 21 · Ելք · 15 · 1 Կամ՝ Ներկեց · 2 Ըստ · Ժ · 20 · լբ · 11 · 12 · Թ ուղ · Ժգ · 13 · 14 · Ես · Երեմ · ը · 6 · 3 Ուղ · Ղէմ · Ի · 20 · 4 Ուղ · Ժ · 17 · 23 · Ղէմ · Ի · 20 · Գ ուղ · Ժ · 8 · Ես · Ղ · 16 · 5 Ուղ · Ղէ · 9 · Ուղ · Հ · 14 · 6 Ուղ · Ղէ · 31 · Ես · Ղ · 16 · 7 Ուղ · Ղէ · 9 · Ը Օր · Խգ · 12 · Ուղ · Հ · 14 · 9 Ուղ · Ղէ · 14 · Երեմ · ը · 20 · Ես · Ղ · 16 · Ը Օր · լբ · 6 · Մ՚Ն · ՀԲ · 10 · Գլ · Կգ · 12 · Ես · Ժգ · 31 · Ժուղ · Ի · 2 · Ուղ · ՃՒԲ · 10 · Ես · գլ · ը · 10 · Ճ՚Ն · Ժբ · 40 · Հուվ · Ի · 18 · Թ ուղ · Ժ · 36 · Ուղ · ը · 13 ·

18 Քա՛ւ սուրբ Աստվածդ իրենց ժառանգու-
թիւնը քիչ ատեն վայելեցին.
Մեր թշնամիները քա՛ւ սրբատեղդ տոնակոխ
ըրին։
19 Մենք ի սկզբանէ եղանք.
Դուն անոնց վրայ չիշխեցիր,
ո՛ր քա՛ւ անունդ անոնց վրայ չկանչուեցաւ։

ԳԼ· ԿԴ

1 Եկեղեցին ապերջ կ՚ընէ Աստուծոյ կարգաւորիչներ չտեսնելուն համար։ 2 Աստուծոյ զգուշութիւնը հրաշագործելով իր քնահան ազգախնամութիւնը կը խոստանայ։ 3 Իր նեղութիւնը համար կը դառնայ։

1 Երանի քէ՛ երկինքը ճեղքելով վար իջնէիր,
Որ քու ներկայութենէդ լեռները հալէին՝
2 Թուխները բռնկեցնող կրակի պէս,
Ջուրերը եռացնող կրակի պէս,
Որ քու անունդ թշնամիներուդ յայտնէիր,
ո՛ր ազգերը քու երեսէդ դողային։
3 Երբոր նայն սոսկալի բաները ըրիր, որոնց չէինք
յուսար,
Իջար, քա՛ւ երեսէդ լեռները հալեցան։
4 Քանդի ո՛ր կողմէն ի վեր չլսուեցաւ ու ականջ
չդրեց,
Եւ աչք չտեսաւ քեզմէ զատ Աստուած մը,
Որ իրեն յուսացողներուն համար բան ընէ։
5 Ուրախ եղողին ու արդարութիւն գործողին
Եւ քու ճամբաներուդ մէջը քեզ յիշողին
Դուն հանդիպեցար։ Ահա բարկացար, վասն զի մեզք գործեցինք.
Անոնց մէջ տեղացիութիւն կայ, ու պիտի փրկուինք։
6 Բայց ամէնքս պիղծ բանի պէս եղանք,
Ու մեր բոլոր արդարութիւնները գաշտանի
լաթին պէս է.
Եւ ամէնքս տերեւի պէս կը թառամինք,
Ու մեր անօրէնութիւնները հովի պէս մեզ կը
վերցնեն։
7 Եւ քու անունդ կանչող չկայ,
Որ արթննայ ու քեզմով զօր դառնէ.
Քանզի քա՛ւ երեսդ մեզմէ ծածկեցիր,
Ու մեր անօրէնութիւններուն պատճառով
մեզ մաշեցիր։
8 Բայց հիմա, ով Տէր, դուն մեր Հայրն ես.
Մենք կաւ ենք, դու դուն մեր Բրուտն ես,
Եւ ամէնքս քա՛ւ ձեռագործ գործքն ենք։
9 Շատ մի բարկանար, ով Տէր,
Ու դէ՛ւ անօրէնութիւնը յաւիտեան մի յիշեր.
Ահա նայէ, կ՚աղաչենք, ամէնքս քու ժողովուրդդ ենք։
10 Սուրբ քաղաքներդ անապատ եղան.
Սիօն անապատ եղաւ.
Երուսաղէմ աւերակ եղաւ։
11 Մեր սուրբ ու փառաւոր տունը՝
Որուն մէջ մեր հայրերը քեզ կ՚օրհնէին,
Հրոյ ճարակ եղաւ,
Եւ մեր ամէն ցանկալի տեղերը ամայի եղան։
12 Ասոնց վրայ ինքզինքդ պիտի զսպե՞ս, ով Տէր.
Յո՞ւմէ պիտի լռե՞ս ու մեզ խիստ չտա՞ պիտի
նեղե՞ս։

ԳԼ· ԿԵ

1 Հեթանոսաց կոչումը։ 2 Հրեայք կը մերժուին իրենց անհաւատութենէն. կ՚ապաշխարեն ու կ՚ընդունուին հեթանոսները։ 3 Մեկ Աստուած մը պիտի փրկուի։ 11 Հրեայք հոգեւոր գաղտնիքները. ու աստուածապաշտութեան սրտի բարիքները։ 17 Նոր Երուսաղէմն երջանիկ վիճակը։

1 Ձե՛ ինձ հարցնողներուն փնտռուեցայ,
Ձեզ չիմացողներուն գտնուեցայ.
Իմ անունս չկանչող ազգին
Ահա ես, ահա ես՝ ըսի։
2 Ամէն օր իմ ձեռքերս երկինացուցի ապստամբ
ժողովուրդի մը՝
Որոնք անանկ ճամբու մէջ կը քալեն որ աղէկ
չէ,
Ե՛ւ իրենց խորհուրդներուն կը հետեւին.
3 Անանկ ժողովուրդ մը՝ որ միշտ երեսիս դէմ
պիտի կը զրգռըլնին.
Պարտէզներու մէջ կը զոհեն,
Ու աղիւսներու վրայ խունկ կը ծխեն.
4 Գերեզմաններու մէջ կը նստին,
Եւ գիշերը առանձին տեղատեղ կ՚անցընեն.
Խոզի միս կ՚ուտեն,
Ու իրենց անոթներուն մէջը գարշելի բաներ
քու արգանակ կայ.
5 Որոնք կ՚ըսեն,
Մէկդի կեցիր, ինծի մի դպիր,
Քանզի ես քեզմէ սուրբ եմ։
Ասոնք իմ ռնգոցս մէջ ծուխ են,
Ու ամէն օր բորբոքած կրակ են։
6 Ահա իմ առջեւս գրուած է.
Պիտի չլռեմ, հնազոյս պիտի հատուցանեմ.
Այո, անոնց ծոցին մէջը պիտի հատուցանեմ
7 Ձեր անօրէնութիւնները հնազոյս հայրերուն անօ-
րէնութեանցը հետ միասին,
Որոնք լեռներուն վրայ խունկ ծխեցին,

ա Ը Օր· ե· ե· իդ· 19· Գէ· կր· 12· Դան· ը· 24։
բ Ա՛մ· հդ· 7։
գ Կո՛ Մենք այնքա-
նցուն· ուրիշ ինչ
դուն մեր վրայ ըր-
նաս չենք տեսած մեր
ձեզ չհրեշտակներ
—
դ Ա՛մ· ղխդ· 5։
ե Դատ· ե· 5· Մկիր·
ա· 4։
զ Կո՛ աստուձին՝
է Եր· լգ· 10· Դատ·
ե· 4· 5· Ա՛մ· կը·
8· Ըսիր· գ· 5· 6։
ը Կո՛ աստուձդ։
թ Ա՛մ· ը· 19· ա
Կար· բ· 9։
ժ Գատ· ժ· 35։
ի Ա՛մ· ղխդ· 5։
ժա Մա՛ղ· գ· 6։
ժբ Փիլ· գ· 3։
ժգ Ա՛մ· գ· 5· 6։
ժդ Եր· լգ· 10· Դատ·
ե· 4· 5· Ա՛մ· կը·
8· Ըսիր· գ· 5· 6։
ժե Կո՛ աստուձդ։
ժզ Ա՛մ· ը· 19· ա
Կար· բ· 9։
ժէ Գատ· ժ· 35։
ժը Գէ· իդ· 5։
ի Մա՛ղ· գ· 6։
ժ Փիլ· գ· 3։
ժա Ա՛մ· գ· 5· 6։
ժբ Եր· լգ· 10· Դատ·
ե· 4· 5· Ա՛մ· կը·
8· Ըսիր· գ· 5· 6։
ժգ Գէ· իդ· 5։
ժդ Եր· իդ· 16։
ժե Գէ· իդ· 10· իե·
9· Երեմ· ժը· 6։
ժզ Հաւամ· ի· 20· 21։
ժէ Երեմ· բ· 10։
ժը Ա՛մ· հդ· 1· 2։
ի Ա՛մ· հդ· 15։
ի Ա՛մ· հդ· 1։
ի Գ Թագ· իե· 9· բ
Մն· լգ· 19· Ա՛մ·
հդ· 7։
ի Ը Օր· ե· 21։
ի Գէ· ժ· 14։
ի Ա՛մ· ձդ· 1։
—
ի Հաւամ· ի· 24· 25։
ի Ա՛մ· հդ· 1· 2։
ի Կո՛ աստուձդ չկան-
չեցաւ· Գէ· իդ· 19·
ի Հաւամ· ժ· 21։
ի Ը Օր· ե· 21։
ի Գէ· ժ· 20· իե·
ֆիս· բ· 12· 13։
ի Կո՛ աստուձդ չկան-
չեցաւ· Գէ· իդ· 19·
ի Հաւամ· ժ· 21։
ի Ը Օր· ե· 21։
ի Գէ· ժ· 20· իե·
ֆիս· բ· 12· 13։
ի Ա՛մ· ը· 19· ա
Կար· բ· 9։
ի Գէ· ժ· 35։
ի Ա՛մ· ղխդ· 5։
ի Ա՛մ· հդ· 15։
ի Ա՛մ· հդ· 1։
ի Գ Թագ· իե· 9· բ
Մն· լգ· 19· Ա՛մ·
հդ· 7։
ի Ը Օր· ե· 21։
ի Գէ· իդ· 5։
ի Մա՛ղ· գ· 6։
ի Փիլ· գ· 3։
ի Ա՛մ· գ· 5· 6։
ի Եր· լգ· 10· Դատ·
ե· 4· 5· Ա՛մ· կը·
8· Ըսիր· գ· 5· 6։
ի Գէ· իդ· 5։
ի Մա՛ղ· գ· 6։
ի Փիլ· գ· 3։
ի Ա՛մ· գ· 5· 6։
ի Եր· լգ· 10· Դատ·
ե· 4· 5· Ա՛մ· կը·
8· Ըսիր· գ· 5· 6։
ի Գէ· իդ· 5։
ի Ա՛մ· հդ· 15։
ի Ա՛մ· հդ· 1։
ի Գ Թագ· իե· 9· բ
Մն· լգ· 19· Ա՛մ·
հդ· 7։
ի Ը Օր· ե· 21։
ի Գէ· ժ· 20· իե·
ֆիս· բ· 12· 13։
ի Կո՛ աստուձդ չկան-
չեցաւ· Գէ· իդ· 19·
ի Հաւամ· ժ· 21

Ե՛ւ բլուրներուն վրայ դէպ անարգեցին, կ՚ըսէ Տէրը։
Ուսո՛ւմ անոնց առջի գործքերը իրենց ծոցերուն մէջ պիտի լեցնեմ։
8 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Ջոր օրինակ երբոր ողկոյզի մը վրայ գտցու գանուի, կ՚ըսեն թէ
Աւերիա մի կորսնցընէր,
Քանզի ասոր վրայ օրհնութիւն կայ.
Ես ալ իմ ծառաներուս համար այնպէս պիտի ընեմ,
Որպէս զի ամէնը չկորսնցընեմ։
9 Ու Յակոբէն սերունդ՝
Ու Յուդայէն իմ լեռներուս ժառանգորդ մը պիտի հանեմ.
Ու իմ ընտրեալներս անոր երկիրը պիտի ժառանգեն,
Ու իմ ծառաներս հոն պիտի բնակին։
10 Ու դիս փնտրող ժողովուրդիս համար Սարօն հօտերու փարախ՝
Ու Աքովրի ձորը արջառներու մնակատեղ պիտի ըլլայ։
11 Բայց դուք Տէրը թողուցիք
Ու իմ սուրբ լեռս մոռցաք.
Գադ [1] սեղան պատրաստեցիք,
Ու Մինհին [2] թմբափլու նուէր լեցուցիք։
12 Ես ալ ձեզ սուրի պիտի մատնեմ,
Ու ամէնդդ պիտի ծռիք մորթուելու համար.
Քանզի կանչեցի ու պատասխան չտուիք,
Խօսեցայ ու մոխիկ չըրիք.
Հապա իմ աչքիս չարութիւնը ըրիք,
Ու ինձի հաճելի չեղածը ընտրեցիք։
13 Ասոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ.
Ահա իմ ծառաներս պիտի ուտեն,
Բայց դուք անօթի պիտի մնաք.
Ահա իմ ծառաներս պիտի խմեն,
Բայց դուք ծարաւ պիտի մնաք.
Ահա իմ ծառաներս պիտի ուրախանան,
Բայց դուք ամօթալից պիտի ըլլաք։
14 Ահա իմ ծառաներս սրտի ուրախութեամբ պիտի ցնծան,
Բայց դուք սրտի ցաւէն պիտի ազաղակէք,
Ու հոգիի ճնշումէն պիտի ոռնաք։
15 Ու ձեր անունը՝ իմ ընտրածներուս համբերքի համար պիտի թողուք.
Ու Տէր Եհովան քեզ պիտի մեռցնէ,
Ու՝ իր ծառաները ուրիշ անունով պիտի կանչէ.
16 Նոր երկրի վրայ օրհնուողը
Ճշմարտութեամբ Աստուծոյ օրհնուի,
Ու երկրի վրայ երդում ընողը
Ճշմարտութեամբ Աստուծոյ երդում թնէ.
Քանզի առջի նեղութիւնները մոռցուեցան,
Ու անոնք իմ աչքերէս ծածկուեցան։
17 Քանզի ահա ես նոր երկինք ու նոր երկիր կը ստեղծեմ.
Ու առջիններէն պիտի չյիշուին, ու հոգիս պիտի չդան։
18 Բայց դուք իմ ստեղծագործութեանս
Յաւիտեան յաւիտենից ուրախացէք ու ցնծացէք.
Վասն զի ահա ես Երուսաղէմը ցնծութիւնս համար՝
Ու անոր ժողովուրդը ուրախութիւնս համար կը ստեղծեմ։
19 Ու Երուսաղէմի վրայ պիտի ցնծամ,
Ու իմ ժողովուրդիս վրայ պիտի ուրախանամ.
Ու հոն ալ լացի ձայն ու ողբի ձայն պիտի չլսուի։
20 Հոն ալ փոչ օր ապրող տղայ,
Կամ օրերը չլեցուած ծեր պիտի չըլլայ.
Քանզի երիտասարդը հարիւր տարեկան պիտի մեռնի,
Ու հարիւր տարեկան մեղապարտը անէծքի պիտի հանդիպի։
21 Ու տուներ պիտի շինեն ու պիտի բնակին,
Ու այգիներ պիտի տնկեն ու անոնց պտուղը պիտի ուտեն։
22 Չեն՛ պիտի շինեն՝ որ ուրիշները բնակին,
Չեն՛ պիտի տնկեն՝ որ ուրիշները ուտեն.
Վասն զի իմ ժողովուրդիս օրերը ծառի օրերու չափ պիտի ըլլան,
Ու իմ ընտրածներս իրենց ձեռացը գործերը պիտի հինցընեն։
23 Չեն՛ պարապ տեղը պիտի չաշխատին,
Ու դժբաղդութեան համար զաւակ պիտի չծնանին.
Քանզի Տէրոջ օրհնածներուն սերունդն են,
Ու անոնց հետ անոնց զաւակներն ալ։
24 Ու պիտի ըլլայ որ առանց ես չկանչած՝ պատասխան պիտի տամ,
Ու քանի որ դեռ կը խօսին՝ պիտի լսեմ։
25 Գայլը ու գառը միասին պիտի արածին,
Ու առիւծը արջառի պէս յարդ պիտի ուտէ.
Ե՛ւ օձին հերակուրը հող պիտի ըլլայ.

---

[1] Գադ · Բաղդի · [2] Մինհին · Նշանակութիւնը անյայտ է։

ա Եզեկ · ի · 27 · 28 ·
բ Յովէլ · բ · 14 ·
գ Հմր · 13 · 22 · Մատ · իդ · 22 · Հռոմ. · ժ · 5 · 7 ·
դ Գաղ · ւգ · 9 · լե · 2 ·
ե Յես · ե · 24 · 26 · Յովէ · բ · 15 ·
զ Գաղ · ծգ · 7 · ծե · 13 · Հմր · 25 ·
է · Կամ Բագդին
ը Եզեկ · իգ · 41 · = Կար · ժ · 21 ·
թ Կամ Յակոբացիներն
ժ Եչէ · խոստանալ
ժա Եչէ · Հակառակ գրեր.
ժբ Մատ · ի · 24 · Ղուկ · ժգ · 25 ·
ժգ Հմր · 9 · 22 ·
ժդ Տես Եզեկ. իթ · 23 · Ջար · ը · 13 ·
ժե Գաղ · իր · 2 · Գար · ժա · 26 ·
ժզ · Ձշմարիտ Աստուծոյ օրհնուի,
Ու երկրի վրայ երդում ընողը
Ճշմարիտ Աստուծոյ երդում թնէ.
Քանզի առջի նեղութիւնները մոռցուեցան,
Ու անոնք իմ աչքերէս ծածկուեցան։
17 Քանզի ահա ես նոր երկինք ու նոր երկիր կը ստեղծեմ.
Ու առջիններէն պիտի չյիշուին, ու հոգիս պիտի չդան։
18 Բայց դուք իմ ստեղծագործութեանս
Յաւիտեան յաւիտենից ուրախացէք ու ցնծացէք.
Վասն զի ահա ես Երուսաղէմը ցնծութիւնս համար՝
Ու անոր ժողովուրդը ուրախութիւնս համար կը ստեղծեմ։
19 Ու Երուսաղէմի վրայ պիտի ցնծամ,
Ու իմ ժողովուրդիս վրայ պիտի ուրախանամ.
Ու հոն ալ լացի ձայն ու ողբի ձայն պիտի չլսուի։
20 Հոն ալ փոչ օր ապրող տղայ,
Կամ օրերը չլեցուած ծեր պիտի չըլլայ.
Քանզի երիտասարդը հարիւր տարեկան պիտի մեռնի,
Ու հարիւր տարեկան մեղապարտը անէծքի պիտի հանդիպի։
21 Ու տուներ պիտի շինեն ու պիտի բնակին,
Ու այգիներ պիտի տնկեն ու անոնց պտուղը պիտի ուտեն։
22 Չեն՛ պիտի շինեն՝ որ ուրիշները բնակին,
Չեն՛ պիտի տնկեն՝ որ ուրիշները ուտեն.
Վասն զի իմ ժողովուրդիս օրերը ծառի օրերու չափ պիտի ըլլան,
Ու իմ ընտրածներս իրենց ձեռացը գործերը պիտի հինցընեն։
23 Չեն՛ պարապ տեղը պիտի չաշխատին,
Ու դժբաղդութեան համար զաւակ պիտի չծնանին.
Քանզի Տէրոջ օրհնածներուն սերունդն են,
Ու անոնց հետ անոնց զաւակներն ալ։
24 Ու պիտի ըլլայ որ առանց ես չկանչած՝ պատասխան պիտի տամ,
Ու քանի որ դեռ կը խօսին՝ պիտի լսեմ։
25 Գայլը ու գառը միասին պիտի արածին,
Ու առիւծը արջառի պէս յարդ պիտի ուտէ.
Ե՛ւ օձին հերակուրը հող պիտի ըլլայ.

ա Սոփ · հր · 17 · Ե. բիմ · գ · 2 ·
բ Օր · է · 13 · Սոփ · ես · 11 · Յով · բ · 28 · Գաղ · իթ · 15 · Մատ · ի · 5 ·
գ Գաղ · իթ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 ·
դ Ծաղ · ը · 12 ·
ե Տես Ղև · իգ · 10 · Ր Օր · իգ · 35 · Գաղ · կր · 8 · Ելեմ · իմ · 14 ·
զ Սոփ · զը · 12 ·
է Տես Ելեմ · իմ · 14 · Ր Օր · իգ · 22 · Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 · Ղև · ի · 5 ·
ը Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 ·
թ Ելեմ · իմ · 14 ·
ժ Սոփ · զը · 12 ·
ժա Տես Ելեմ · իմ · 14 · Ր Օր · իգ · 22 · Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 · Ղև · ի · 5 ·
ժբ Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 ·
ժգ Սոփ · զը · 12 ·
ժդ Հմր · 9 · 15 ·
ժե Տես Ելեմ · իմ · 14 · Ր Օր · իգ · 22 · Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 · Ղև · ի · 5 ·
ժզ Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 ·
ժէ Սոփ · զը · 12 ·
ժը Հմր · 9 · 15 ·
ժթ Տես Ելեմ · իմ · 14 · Ր Օր · իգ · 22 · Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 · Ղև · ի · 5 ·
ի Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 ·
իա Սոփ · զը · 12 ·
իբ Հմր · 9 · 15 ·
իգ Տես Ելեմ · իմ · 14 · Ր Օր · իգ · 22 · Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 · Ղև · ի · 5 ·
իդ Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 ·
իե Սոփ · զը · 12 ·
իզ Հմր · 9 · 15 ·
իէ Տես Ելեմ · իմ · 14 · Ր Օր · իգ · 22 · Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 · Ղև · ի · 5 ·
իը Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 ·
իթ Սոփ · զը · 12 ·
իժ Հմր · 9 · 15 ·
կ Տես Ելեմ · իմ · 14 · Ր Օր · իգ · 22 · Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 · Ղև · ի · 5 ·
կա Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 ·
կբ Սոփ · զը · 12 ·
կգ Հմր · 9 · 15 ·
կդ Տես Ելեմ · իմ · 14 · Ր Օր · իգ · 22 · Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 · Ղև · ի · 5 ·
կե Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 ·
կզ Սոփ · զը · 12 ·
կէ Հմր · 9 · 15 ·
կը Տես Ելեմ · իմ · 14 · Ր Օր · իգ · 22 · Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 · Ղև · ի · 5 ·
կթ Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 ·
կժ Սոփ · զը · 12 ·
կի Հմր · 9 · 15 ·
կիա Տես Ելեմ · իմ · 14 · Ր Օր · իգ · 22 · Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 · Ղև · ի · 5 ·
կիբ Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 ·
կիգ Սոփ · զը · 12 ·
կիդ Հմր · 9 · 15 ·
կիե Տես Ելեմ · իմ · 14 · Ր Օր · իգ · 22 · Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 · Ղև · ի · 5 ·
կիզ Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 ·
կիէ Սոփ · զը · 12 ·
կիը Հմր · 9 · 15 ·
կիթ Տես Ելեմ · իմ · 14 · Ր Օր · իգ · 22 · Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 · Ղև · ի · 5 ·
կիժ Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 ·
կի Սոփ · զը · 12 ·
կիա Հմր · 9 · 15 ·
կիբ Տես Ելեմ · իմ · 14 · Ր Օր · իգ · 22 · Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 · Ղև · ի · 5 ·
կիգ Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 ·
կիդ Սոփ · զը · 12 ·
կիե Հմր · 9 · 15 ·
կիզ Տես Ելեմ · իմ · 14 · Ր Օր · իգ · 22 · Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 · Ղև · ի · 5 ·
կիէ Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 ·
կիը Սոփ · զը · 12 ·
կիթ Հմր · 9 · 15 ·
կիժ Տես Ելեմ · իմ · 14 · Ր Օր · իգ · 22 · Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 · Ղև · ի · 5 ·
կի Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 ·
կիա Սոփ · զը · 12 ·
կիբ Հմր · 9 · 15 ·
կիգ Տես Ելեմ · իմ · 14 · Ր Օր · իգ · 22 · Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 · Ղև · ի · 5 ·
կիդ Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 ·
կիե Սոփ · զը · 12 ·
կիզ Հմր · 9 · 15 ·
կիէ Տես Ելեմ · իմ · 14 · Ր Օր · իգ · 22 · Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 · Ղև · ի · 5 ·
կիը Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 ·
կիթ Սոփ · զը · 12 ·
կիժ Հմր · 9 · 15 ·
կի Տես Ելեմ · իմ · 14 · Ր Օր · իգ · 22 · Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 · Ղև · ի · 5 ·
կիա Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 ·
կիբ Սոփ · զը · 12 ·
կիգ Հմր · 9 · 15 ·
կիդ Տես Ելեմ · իմ · 14 · Ր Օր · իգ · 22 · Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 · Ղև · ի · 5 ·
կիե Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 ·
կիզ Սոփ · զը · 12 ·
կիէ Հմր · 9 · 15 ·
կիը Տես Ելեմ · իմ · 14 · Ր Օր · իգ · 22 · Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 · Ղև · ի · 5 ·
կիթ Գաղ · իգ · 10 · Ծա · 11 · Յով · բ · 4 ·
կիժ Սոփ · զը · 12 ·
կի Հմր · 9 · 15 ·

Անձնք իմ բոլոր սուրբ լեառնս մէջ պատ-
ուի չտան
Ու պիտի չազատանէն , կ'ըսէ Տէրը ։

ԳԼ· ԿԶ

1 Փառաւոր Աստուծոյ ծառայութիւնը պէտք է որ ըլլայ խո-
նարհութեամբ և անկիզծութեամբ ։ 5 Աստուած կը միխա-
էլ խօսարձներէն յիշելով, կ'ելլէ դիմումի գործատէր։
10 ու անոր վախերը բարիներէ ։ 15 Աստուծոյ անարդա-
պատասխաններէն չարերուն դէմ ։ 19 Հնդիմանութիւնը սուրբ
կիզիչի մը պիտի ունենան ։ 24 ու չարերուն պատասխանը
Քրիստոս պիտի ունենան ։

1 Տէրը այսպէս կ'ըսէ ·
–Երկինքը իմ աթոռս է ,
Ու երկիրը իմ ոտքերուս պատուանդանն է ·
Ա՛ր ի՞նչ տուն է որ ինծի համար կը շինէք ,
Եւ ա՛ս ի՞նչ տեղ է իմ հանգստութեանս հա-
մար ·
2 Քանի ասոնց ամէնը իմ ձեռքս չինեց ,
Ու ասոնց ամէնը եղան , կ'ըսէ Տէրը ·
Բայց ես ասոր պիտի նայիմ ,
Ա՛յսինքն խոնարհին և կարած հոգի ունե-
ցողին
Ու իմ խօսքէս դողացողին ։

3 Ա՛նիւսա մորթողը մարդ սպանողի չափ է ,
Գառնուկ զոհողը շուն մորթողի չափ ,
Նուէր մատուցանողը խոզի արիւն ըլլա-
լուն չափ ,
Կնդրուկ ծխողը ՚կուռք պաշտողի՚ չափ ·
Իրաւցնէ անոնք իրենց ճամբաները ընտրե-
ցին ,
Ու անոնց հոգիները իրենց գարշելիներէն
կ'ախորժին ։
4 Ես ալ անոնց թշուառութիւնները պիտի ընտ-
րեմ ,
Եւ իրենց վախցած բաները իրենց վրայ պի-
տի բերեմ ·
Ա՛ւան որ կանչեցի ու պատասխան ոուող
չեղաւ ,
Խօսեցայ ու մինակ չըրին ·
Հապա իմ աչքս չարութիւն ըրին ,
Եւ իմ չհաւնած ընտրեցին ։

5 Տէրոջը խօսքը մինակ բրէք ,
Ա՛ով անոր խօսքէն դողացողնե ·
Իմ անուանս համար ձեզ ատող ,
Ու ձեզ անարդող ձեր եղբայրները ըսին ,
Թող Տէրը փառաւորուի ,
Ու ձեր ուրախութիւնը տեսնենք ·
Բայց անոնք պիտի ամչնան ։

6 Քաղաքէն աղաղակի ձայն՝ տաճարէն մէկ
ձայն մը ։— ։ ,

Տէրոջը ձայնը՝ որ իր թշնամիներուն պատիժ
կը հատուցանէ ։
7 Յառ չծաչած ծնաւ ,
Յառը չհասած արու զաւակ ծնաւ ,
8 Ա՛ռանկ բան մը ո՞վ լսեց , առանկ բաներ ո՞վ
տեսաւ ·
Մէ՞ր երկիրը մէկ օրուա՞ն մէջ կը ծնանի ,
կամ մէկ ազգ մը մէկ անգամի՞ն ծնաւ ·
Քանի Սիօն ցաւ քաշածին պէս իր զաւակ-
ները ծնաւ ։
9 Ես որ ծնանելու վայրկեանը կը բերեմ ,
Չծնանիլ պիտի չտամ՚, կ'ըսէ Տէրը ·
Ես որ ծնանիլ կու տամ ,
Աստուածդ պիտի դադրի՚, կ'ըսէ քու Աստուածդ ։
10 Երուսաղէմին հետ ուրախացէք ու անոր հետ
ցնծացէք
Դուք ամէնդդ որ զանիկա կը սիրէք ·
Միւծակէս ուրախացէք անոր հետ
Դուք ամէնդդ որ անոր համար սուգ կը
բռնէք ·
11 Ա՛ւան դի անոր մխիթարութեան տունքներէն
պիտի ծծէք ու կշտանաք ·
Ա՛ւան դի դուք պիտի դիէք ,
Եւ անոր փառքին առատութիւնովը զուար-
ճանաք ։

12 Քանդի Տէրը այսպէս կ'ըսէ ·
Ահա ես ՚անոր վրայ խաղաղութիւնը դետի
պէս՚
Ու ազգերուն փառքը յորդահոս հեղեղի պէս
պիտի տարածեմ՚.
Եւ ՚պիտի դիէք , դիրկի վրայ պիտի վեր-
ցուիք ,
Ու ծունկերու վրայ պիտի դգուիք ։
13 Ինչպէս որ մէկ մայր մը ՚իր տղան՚ կը մխի-
թարէ ,
Ա՛յնպէս ալ ես ձեզ պիտի մխիթարեմ ·
Ու Երուսաղէմին մխիթարութիւն պիտի գըտ-
նէք ։
14 Եւ պիտի տեսնէք ու սրտերնիդ պիտի ու-
րախանայ ,
Եւ ՚ձեր ոսկորները կանանչ խոտի պէս պիտի
ծագին՚ ·
Ու Տէրոջը ձեռքը իր ծառաներուն վրայ՝
Եւ անոր բարկութիւնը թշնամիներուն վրայ
պիտի յայտնուի ։
15 Ա՛նոնի ահա Տէրը կրակով կու գայ ,
Ու անոր կառքերը մրրիկի պէս են ,
Որ իր բարկութիւնը սրտմտութիւնով՝
Եւ իր սպառնալիքը կրակի բոցով՝ ի գործ
դնէ ։
16 Քանդի Տէրը կրակով ու իր սրովը պիտի դա-
տէ ամէն մարմինը ·

– գ·ծ·ղ· ը· ղ· ր	1 ·	Հմր · 5 ·
Մ՚ն · գ· 18 · Մաա ·	ֆ Ա՛ա·լ·ղ · 18 · ծա ·	Ի Գլ· ա · 11 ·
ճ · 24 · 25 · Գաբ · ճ·	17 ·	· Եչէ · ուռնդաա·
23 · 29 · ժճ · 24 ·	Ե Եզր · Բ · 4 · ժ · 5 ·	Թիւն օրհնազք
Ք Գլ· ծճ · 13 · կ·	Նաակ · իչ · 14 ·	Նաակ · ա· 24 · Գլ·

կճ · 18 · Երեմ·	Տիա · բ · 13 ·	Տիա Եզեկ · ը · 1 ·
ճ · 13 ·	Ի Գլ· Խբ · 18 · կ · 5 ·	Ա·
Ի Հմր · 8 ·	Ի Գլ· կ· 16 ·	Ի Գլ· Բ · 8 · բԹիա·
Գլ· ճ · 19 ·	Գլ· Խբ · 22 · կ · 4 ·	ա · 8 ·
Ք բԹիա · ա · 10 ·	Եչէ · Ազգ	Ի Գլ· Խ · 1 ·

Ու Տէրոջմէ ապաննաւածները չսա պիտի բլլան։

17 Զիրենք սրբողները, և պատուհասներու մէջ
տեղը իրարմէ եւս մնացողները,
Ե՞ խոզի միս ու պիղծ բաներ և մուկ ու
առիւծները
Մէկտեղ բնաջինջ պիտի բլլան, կ'ըսէ Տէրը։
18 Բայց ես անոնց գործքերը ու խորհուրդները
գիտեմ։
Ե՞ պիտի բլլայ որ բոլոր ազգերը ու լեզու
ները պիտի ժողվեմ,
Եւ անոնք պիտի գան ու իմ փառքս տեսնեն։
19 Եւ անոնց մէջը նշան պիտի դնեմ,
Ու անոնցմէ ազատածները ազգերուն պի
տի խրկեմ,
Աֆրիկէ դէպ՝ ի Թարսիս, դէպ՝ ի փուղ և
Ղուդ՝ (ազեղնաւորները,)
Դէպ՝ ի Թոբէլ ու Յաւան,
Այն հեռու կղզիները՝ որ իմ համբաւս չլսեցին
Եւ իմ փառքս չտեսան։
Ու իմ փառքս ազգերու մէջ պիտի պատմեն։
20 Եւ անոնք՝ ձիերով ու կառքերով,
Գահաւորակներով, ջորիներով ու տաճիկ ուղ
տերով՝
Զկեր բոլոր եղբայրները ամէն ազգերէն
իմ սուրբ լեռս երուսաղէմ
Տէրոջը բնծայ պիտի բերեն, կ'ըսէ Տէրը,
Ինչպէս որ Իսրայէլի որդիքը
Մաքուր անօթով Տէրոջը տունը բնծայ կը
բերեն։
21 Եւ անոնցմէ ալ պիտի առնեմ
Քահանաներ ու Ղեւտացիներ բլլալու համար,
կ'ըսէ Տէրը։
22 Քանզի ինչպէս որ իմ առիջեւս նոր երկինքս
Ու նոր երկիրս իմ առջեւս պիտի կենայ, կ'ըսէ
Տէրը,
Ա՛յնպէս ալ ձեր սերունդը ու ձեր անունը
պիտի կենայ։
23 Եւ պիտի բլլայ որ նոր ամիսէ նոր ամիս
Ու շաբաթէ շաբաթ
Ամէն մարմին իմ առջեւս երկրպագութիւն
ընելու պիտի գայ, կ'ըսէ Տէրը։
24 Եւ անոնք պիտի ելլեն
Ու ինծի ապստամբ եղող մարդոց դիերը պի
տի տեսնեն։
Քանզի անոնց որդը պիտի չմեռնի,
Եւ անոնց կրակը պիտի չմարի,
Ու անոնք ամէն մարմնոյ զզուանք պիտի բլլան։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՐԵՄԻԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Երեմիային ժամանակը, յ ու կոչումը։ 11 իր մարգարէական տեսիլքները՝ որոնց մէջ նշանի մը ու եռացող կոթ. սոյ մը կը տեսնէ։ 15 իր ծանր պատգամը Յուդայի դէմ։ 17 Աստուած կը քաջալերէ զանիկա՝ խոստանալով որ անոր պահան պիտի ըլլայ։

1 Բենիամինի երկիրը՝ Անաթոթի մէջ եղող
քահանաներէն Քեղկիայի որդւոյն Երեմիային
2 խօսքերը. Որ անոր՝ Տէրոջը խօսքը եղաւ,
Յուդայի Յոսիա որդւոյն Ամոնի որդւոյն Յոսիա
յին օրերը՝ հնգա տասներորդ տարի
3 ու իրեն քերծող տարին. Նաև Յուդայի Յո
գաւորին Յոսիայի որդւոյն Յոյակիմին օրերը՝
մինչև Յուդայի Յոգաւորին Յոսիայի որդւոյն
Սեդեկիային վեցտասներորդ տարուն վերջը՝
մինչև երուսաղէմի գերութիւնը՝ հինգե
րորդ ամսուն մէջ եղաւ։
4 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,

5 Քեզ որովայնի մէջ չստեղծած՝ քեզ գիտցայ,
Ու դուն ես արգանդէն չելած՝ քեզ
պրեցի.
Քեզ ազգերուն մարգարէ ըրի։
6 Անատնեցի ես ըսի,
Ահա՛ Տէր Եհովայ, ահա ես խօսիլ չեմ գիտեր,
Վասն զի ես մանուկ եմ.
7 Բայց Տէրը ինծի ըսաւ,
Մի ըսեր թէ ես մանուկ եմ.
Վասն զի ամէն որ քեզ խրկեմ՝ պիտի երթաս,
Ու ինչ որ քեզի պատուիրեմ՝ պիտի խօսիս։
8 Անոնց երեսէն մի վախնար.
Քանզի ես քեզի հետ եմ
Քեզ ազատելու համար, կ'ըսէ Տէրը։
9 Եւ Տէրը իր ձեռքը երկնցուց ու իմ բեր
նիս դպաւ.
Եւ Տէրը ինծի ըսաւ,
Ահա իմ խօսքերս քու բերանդ դրի։

10 Նայէ՛ ես այսօր քեզ ազգերուն վրայ
եւ թագաւորութիւններուն վրայ կայնեցուցի,
որ խլես ու փլցընես ես կորսընցընես ու աւերես,
նաեւ չինես ու անկես։

11 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
12 Ո՛վ երեմիա, ի՞նչ կը տեսնես։
Ու ես ըսի, Նշենիի գաւազան մը կը տեսնեմ։
Ուստի Տէրը ինծի ըսաւ, Ազեկ տեսար.
վասն զի ես իմ խօսքիս համար զգուշիկ կաց
առաջքը պիտի արագարեմ։

13 Եւ երկրորդ անգամ Տէրոջը խօսքը ինծի
եղաւ՝ ըսելով, Ի՞նչ կը տեսնես։
Ու ես ըսի, Եռացող կաթսայ մը կը տեսնեմ
որ անոր երեսը դէպ ի հիւսիս է։

14 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ,
Չարիքը հիւսիսէն պիտի բորբոքի
երկրին բոլոր բնակիչը վրայ։
15 Քանզի ահա ես հիւսիսի թագաւորութիւն-
ներուն
բոլոր ազգատոհմները պիտի կանչեմ, կ'ըսէ
Տէրը,
Ու պիտի գան, և իւրաքանչիւրը իր աթոռը
երուսաղէմի դռներուն առջեւը
եւ անոր չորսկողմ պարիսպներուն վրայ
Ու Յուդայի բոլոր քաղաքներուն վրայ պիտի
դնեն։
16 Եւ պիտի խօսիմ անոնց իմ դատաստաններս,
Անոնց բոլոր չարութիւններուն համար.
Վասն զի անոնք զիս թողուցին,
եւ ուրիշ աստուածներու խունկ ծխեցին,
Ու իրենց ձեռացը գործքերուն երկրպագու-
թիւն ըրին։

17 Ուրեմն գուն գօտի մէջդ պնդէ ու ելլէ,
եւ քեզի բոլոր հրամայածս անոնց ըսէ,
Անոնց երեսէն մի վախնար,
Զըլլայ որ քեզ անոնց առջեւը ահիմով ընեմ։
18 Եւ ես ահա այսօր քեզ բոլոր երկրին դէմ՝
Այսինքն Յուդայի թագաւորներուն, անոր
իշխաններուն,
Անոր քահանաներուն և երկրին ժողովրդին՝
Ամուր քաղաքի պէս ու երկաթէ սիւնի պէս
Ու պղնձէ պարիսպներու պէս դրի։
19 Եւ անոնք քեզի հետ պիտի պատերազմին,
Բայց պիտի չկրնան քեզ յաղթել.
Վասն զի ես քեզի հետ եմ
Քեզ ազատելու համար, կ'ըսէ Տէրը։

ԳԼ. Բ

1 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
2 Գնա ու Երուսաղէմին ականջներուն կանչ ու
ըսէ,
Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Անապատին մէջ ան չցանուած երկիրը
իմ հանէս հետս տանիմ՝
Քու ջանկութիւնդ քաղցրութիւնը,
Քու հարսնութիւնդ սէրը քեզի հասնիլը յիշեցի
3 Իսրայէլ Տէրոջը սուրբ էր,
Անոր արմտեացը երախայրին էր.
Ամէն անոնք որ զանիկա կ'ուտէին յանցաւոր
կ'ըլլային.
Անոնց վրայ չարիք կը հասնէր, կ'ըսէ Տէրը,
4 Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք, ով Յակոբի տունը,
Ու Իսրայէլի տանը բոլոր ազգատոհմները.
5 Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Ձեր հայրերը ի՞նչ անիրաւութիւն գտան իմ
վրաս,
Որ ինծմէ հեռացան,
Եւ ունայնութեան ետեւէ երթալով՝ ունայն
եղան.
6 Ու չըսին թէ Ո՞ր է Տէրը՝
Որ մեզ եգիպտոսի երկրէն հանեց.
Որ մեզ անապատին պատցուց,
Անկայութեան և փոսերու երկրէն,
Ցամաքութեան և մահուան սոսկալի երկրէն,
Անտակ երկրէ մը՝ ուսկից ոչ մարդ չէր անց-
ներ,
Ու հոն մարդ չէր բնակեր.
7 Եւ ձեզ բարեբեր երկիր մը բերի,
Որ անոր պտուղը ու բարիքը ուտէք.
Եւ դուք մտաք ու իմ երկիրս անմաքուր
ըրիք,
Եւ իմ ժառանգութիւնս պղծեցիք.
8 Քահանաները չըսին թէ Տէրը ո՞ր է,
Ու օրինաց վարդապետները զիս չճանչցան,
Եւ հովիւները ինծմէ ապստամբեցան,
Ու մարգարէները Բահաղով մարգարէու-
թիւն ըրին,
Եւ դանդաղութեան ետեւէ գացին.
9 Անոր համար ձեզի հետ տակաւին պիտի վէ-
ճիմ, կ'ըսէ Տէրը,
Ու ձեր որդւոցը որդիներուն հետ պիտի վէ-
ճիմ։
10 Վասն զի կիտացէք կղզիները անցէք ու նա-
յեցէք,

Հարկից հետ իրենց անառակ ապստամբութիւնը համար, ո-
րուն նմանը չկար։ 11 Կը ցուցնէ թէ իրենք են իրենց քե-
շտասութիւնները պատճառը։ 20 Ցուցնի ապերախտու-
Ամբ յորդոր պարապ կ'ելլէ։

1 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
2 Գնա ու Երուսաղէմին ականջներուն կանչ ու
ըսէ,
Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Անապատին մէջ ան չցանուած երկիրը
իմ հանէս հետս տանիմ՝
Քու ջանկութիւնդ քաղցրութիւնը,
Քու հարսնութիւնդ սէրը քեզի հասնիլը յիշեցի
3 Իսրայէլ Տէրոջը սուրբ էր,
Անոր արմտեացը երախայրին էր.
Ամէն անոնք որ զանիկա կ'ուտէին յանցաւոր
կ'ըլլային.
Անոնց վրայ չարիք կը հասնէր, կ'ըսէ Տէրը,
4 Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք, ով Յակոբի տունը,
Ու Իսրայէլի տանը բոլոր ազգատոհմները.
5 Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Ձեր հայրերը ի՞նչ անիրաւութիւն գտան իմ
վրաս,
Որ ինծմէ հեռացան,
Եւ ունայնութեան ետեւէ երթալով՝ ունայն
եղան.
6 Ու չըսին թէ Ո՞ր է Տէրը՝
Որ մեզ եգիպտոսի երկրէն հանեց.
Որ մեզ անապատին պատցուց,
Անկայութեան և փոսերու երկրէն,
Ցամաքութեան և մահուան սոսկալի երկրէն,
Անտակ երկրէ մը՝ ուսկից ոչ մարդ չէր անց-
ներ,
Ու հոն մարդ չէր բնակեր.
7 Եւ ձեզ բարեբեր երկիր մը բերի,
Որ անոր պտուղը ու բարիքը ուտէք.
Եւ դուք մտաք ու իմ երկիրս անմաքուր
ըրիք,
Եւ իմ ժառանգութիւնս պղծեցիք.
8 Քահանաները չըսին թէ Տէրը ո՞ր է,
Ու օրինաց վարդապետները զիս չճանչցան,
Եւ հովիւները ինծմէ ապստամբեցան,
Ու մարգարէները Բահաղով մարգարէու-
թիւն ըրին,
Եւ դանդաղութեան ետեւէ գացին.
9 Անոր համար ձեզի հետ տակաւին պիտի վէ-
ճիմ, կ'ըսէ Տէրը,
Ու ձեր որդւոցը որդիներուն հետ պիտի վէ-
ճիմ։
10 Վասն զի կիտացէք կղզիները անցէք ու նա-
յեցէք,

եւ կեդտաբ հուշ խրկեցէք ու ազիկ հասկրցէք ,
եւ տեսէք թէ այսպէս բան մը եղե՞ր է .
11 Միթէ մի ազգ մը իր աստուածները փոխե՞ր ,
թէեւ անոնք Աստուած չէն .
Բայց իմ ժողովուրդս իր փառքը
Անօգուտ բանի հետ փոխեց .
12 Ով երկինք , սոսկ վրայ զարմացէք .
Ազիեցէք ու խիստ սոսկացէք , կ'ըսէ Տէրը .
13 Վասն զի իմ ժողովուրդս երկու չարութիւն
գործեց ,
Զիս կենդանի Յորմն աղբիւրը թողուցին ,
եւ իրենց գործը փորեցին ,
Դատոտ գուբեր որ չէն կրնար ջուր պահել .
14 Միթէ Իսրայէլ ծառայ է ,
կամ ծառայէ ազատ է .
Անիկա ինչո՞ համար յափշտակութեան մատնուեցաւ .
15 Անոր վրայ առիւծի կորիւնները գոչեցին
ու ձայներնին հանեցին ,
եւ անոր երկիրը աւերակ ըրին .
Անոր քաղաքները այրեցան , անբնակ եղան .
16 Մեմփացւոց ու Տափնացւոց ազաքները անգամ
քու գլխուդ գագաթը կոտրեցին .
17 Չէ՞ որ ասիկա գուն քու վրադ բերիր
քու Տէր Աստուածդ ձգելով ,
երբոր Հանիկա ճամբան մէջ քեզի առաջնորդ
գնելիուն կ'ընէր .
18 եւ հիմա գուն եգիպտացւոց ճամբան ի՞նչ
բան ունիս ,
որ Սիհորի ջուրը խմելու կ'երթաս .
կամ Ասորեստանի ճամբան ի՞նչ բան ունիս ,
որ Գետին ջուրը խմելու կ'երթաս .
19 քու Հարուածիդ քեզ պիտի խրատէ ,
ու քու անհաւատարմութիւններդ քեզ պիտի
յանդիմանեն .
Արդ դիտցիր ու տես թէ դէշ ու դառն բան
մըն է ,
որ քու Տէր Աստուածդ կը թողուս ,
եւ քու վրադ իմ վախս չկայ ,
կ'ըսէ զօրաց Եհովայ Տէրը .
20 Վասն զի քու լուծդ շատոնցմէ կոտրեցի ,
քու կապանքներդ փրցուցի ,
ու գուն ըսիր , Օրինազանց չեմ ըլլար .
Սակայն ամէն բարձր բլուրի վրայ
եւ ամէն կանանչ ծառի տակ
Նգնեցար պոռնկութիւն ըրիր .
21 Ու ես քեզ ընտիր որթ
ի- բոլորովին հաւատացած սերմ անկեր էի ,
եւ դուն ի՞նչպէս վայրենի որթի անպիտան
ճիւղերու պէս եղար ինծի .
22 Թէ որ Նատրակով լուացուիս
ու շատ օճառ ալ գործածես ,
քու անօրէնութիւնդ առջեւս բիծի պէս կը
մնայ ,
կ'ըսէ Տէր Եհովան .
23 Ի՞նչպէս կրնաս ըսել ,
Ես չպղծուեցայ ,
Բահաղիմ հետէն չգացի .
Հովիտին մէջ քու ճամբադ նայէ ,
ինչ գործած գիտցիր ,
Ով խոյտրնակ ճամբաներ պտըտող արագընթաց մատիկ ուղտ .
24 Անապատը սորված վայրենի էշը
Որ իր հոգւոյն ցանկութեամբ օդը կը ծծէ ,
Իր ցանկութենէն ո՛վ կրնայ նա դարձընել .
Ցանիկա ամէն փնտռողները չեն յոգնիր ,
Ցանիկա իր ամսուն մէջ կը գտնեն .
25 Ոտդ մերկութենէ՝ ու կոկորդդ ծարաւէն
նա պահէ .
Բայց դուն ըսիր , Անկարելի է , չըլլար .
Վասն զի օտարները սիրեր եմ ,
Ու անոնց հետէն պիտի երթամ .
26 Ինչպէս որ գողը բռնուած ատեներ կ'ամչնայ ,
Անանկ ալ պիտի ամչնան Իսրայէլի տունը՝
Իրենք , իրենց թագաւորները — իշխանները
եւ քահանաները ու մեղդ արձները .
27 Որոնք փայտին կ'ըսեն , Դուն իմ հայրս ես ,
ու քարին՝ Դուն զիս ծնար .
Քանզի ինծի կռնակ դարձուցին և չէ թէ երես .
Բայց երբոր նեղութիւն ժամանակը կ'գան ,
ելիր ու մեզ ազատէ .
28 եւ Նո՞ր են քու աստուածներդ՝ որոնք քեզի
չինեցիր .
Թէ որ քու Նախորդութեան ժամանակը
Նքեզ կրնան ազատել՝ Յուդա ելլեն .
Վասն զի Նքու աստուածներդ , ով Քաղա ,
քու քաղաքներուդ Թուեն չափ եղան .
29 Ինչո՞ւ համար ինծի հետ կը վիճիք ,
Դուք ամէնդդ ինծմէ ապստամբեցաք , կ'ըսէ Տէրը .
30 Գարապ տեղը ձեր տղաքը ծեծեցի .
Անոնք խրատ չառին .
Զեր սուրը ապականարար առիւծի պէս

1 Մխ· գ· 1·
2 Ա՚գ· ՀՀՀ· 4· Նա՚· ի՚· 19· Գէ· Ժգ· 22·
3 Ա՚գ· Ղէ· 20· Հբ· ահմ՚· ա՚· 23·
5 Հմ՚· 8·
6 Նա՚· ա՚· 2· Գէ· գ· 19·
7 Ա՚գ· Լգ· 9· Գէ· Ժէ· 15· Ժբ· 14· Ցէ՚· գ· 14·
8 Տե՚· Նէ· գ· 23·
9 Նէ՚· Ըդ՚· 5· Նա՚· ա՚· 7· Գէ· գ· 7·
10 Գէ· խգ· 7· 8· 9·
13 Գէ· գ· 18·
14 Ը Օբ· Ժբ· 10·
Նա՚· ի՚· 3·
Ցե՚· Ժգ· 3·
15 Նէ՚· գ· 9· Ցէ՚· Ժ՚· 3·
16 Նա՚· ա՚· 2· Գէ· Ժ՚· 15·
17 Ա՚գ· Ժ՚· 9·
18 Եր՚· Ցգ· 18·
19 Ը Օբ· Ժբ· 12·
Նա՚· ի՚· 4·
20 Ը Օբ· Ժբ· 20·
21 Ը Օբ· Ժբ· 24· Ցգ· Ժգ· 17· Ցէ՚· Ժգ· 18·
Ես՚· Ժ՚· 1·
22 Գէ· ի՚· 31·
Ցգ· ի՚· 6·
Գէ· Ժգ· 18·
Նէ՚· Ցգ՚· Ժ՚· 15·
Ը Օբ· Ժբ· 16· Գէ· գ· 15·
Դ՚· Ժ՚· 18·
Ա՚գ· Նբ· 34· Նա՚· խգ· 16·
Ը Օբ· Ժբ· 37· Դ՚· Ժ՚· 14·
Հ՚· Ա՚· 25·
Նա՚· խ՚· 25·
Գէ· Ժ՚· 13·
Հմ՚· 33· 35·
Նա՚· ա՚· 5· Ք՚· 13·
Գէ· ի՚· 3·
Ը Ա՚· ԼԳ՚· 16· Նէ՚· ՀՀ՚· Ք՚· 25· Ա՚՚· խգ՚· 23· Նա՚· ի՚· 33·

Ձեր մարգարէները կերաւ ։
31 Ով ազգ , Տէրոջը խօսքին նայեցէք ։
Միթէ ես անապատ եղայ Իսրայէլին ,
կամ մութ երկիր մը ։
Իմ ժողովուրդս ինչո՞ւ կ'ըսէն ,
Մենք ինքնագլուխ կը պտրտինք ,
Մէկ մըին ալ քեզի չենք գար ։
32 Միթէ կոյսը իր զարդերը՝
կամ հարսը իր գօտին կը մոռնայ ։
Բայց իմ ժողովուրդս անթիւ օրեր իս մոռցաւ ։
33 Սէր փնտռելու համար՝ ինչո՞ւ քու ճամբադ
ազէկ կը ցուցընես ,
Անոնք որ քու ճամբաներդ չար կիներուն ալ սորվեցուցիր ։
34 Նաև քու թզանգիներուդ վրայ
Անմեղ ազքատաց հոգիներուն արիւնները գտնուեցաւ ։
Ջանդելը գաղտուկ տեղւանքը չգտայ ,
Հապա ատ ամէն բաներուն վրայ ։
35 Բայց դուն կ'ըսես թէ Անմեղ ըլլալուս համար՝
Անոր բարկութիւնը անշուշտ ինձմէ պիտի դառնայ ։
Ահա ես քեզի հետ դատ պիտի վարեմ՝
Երբ մեղք չգործեցի՝ ըսելուդ համար ։
36 Ինչո՞ւ ճամբադ փոխելով այսչափ կը թափառիս ։
Դուն Եգիպտոսէն ալ պիտի ամչնաս ,
Ինչպէս որ Ասորեստանէն ամչցար ։
37 Դուն ասկէ ալ պիտի ելլես՝
Ձեռքերդ գլխուդ վրայ դրած ։
Քանզի Տէրը քու յոյսերդ մերժեց ,
Ու անոնցմով յաջողութիւն պիտի չունենաս ։

Գլ. Գ.

1 Ասածայ ՄԻՆ պարմանութիւնը՝ Թուդային դարձիր պատճառ. թիւնները եանկ եղած ատենը ։ 6 Թուդան Իսրայէլին ան. ե չար կ'ընայ ։ 11 Անհաւատարին խօսքերը դեպ ի ա. պաշխարհութիւնը ։ 20 Իսրայէլ յանդիմանելով ու Աստուծ. ին կանչելով՝ իր մեղքերը կը խոստովանի ։

1 Կ'ըսեն թէ Մէկ մարդ մը թէ որ իր կնիկը արձակէ ,
Եւ անիկա անոր քովէն երթայ ու մէկ ուրիշ երիկ մը առնէ ,
Անիկա ալ յետին ալ ան կնիկանը կը դառնայ՝ ։
Ան երկիրը բոլորովին չի՞պղծուիր ։
Բայց դուն ինձմէ շատ հոմանիներու հետ չի. նուիթիւն ըրիր ,
Դարձիր ինձի դարձիր , կ'ըսէ Տէրը ։
2 Աչքերդ բլուրներուն վերցուր ու նայէ ,

Ո՞ր պառկուիթիւն չըրիր ։
Դուն անոնց համար ճամբաներուն վրայ նըս. տար
Անապատի Արաբացիին պէս ,
Եւ քու պոռնկութիւններովդ ու չարութիւ. նովդ երկիրը պղծեցիր ։
3 Ուստի տանձրևները խափանեցան ,
Ու վերջի անձրեւը չեղաւ ։
Սակայն քու ճակատդ պոռնիկի հանդէպ պէս եղաւ ,
Ամօթը մէկդի ձգեցիր ։
4 Միթէ ասկէ ետքը ինձի պիտի չաղաղակես՝
Ով Հայր իմ , դուն ես իմ մանկութեանս առաջնորդը ։
5 Միթէ յաւիտեան պիտի բարկանաչ ,
կամ ի տարի միշտ պիտի պահէ՞ ։
Ահա դուն ասել խօսեցար ,
Եւ քու կարողութեանդ չափ չարութիւն դրծեցիր ։
6 Ու Յովսիա Թագաւորին օրերը Տէրը ինձի ըսաւ ,
Ետպատմէ Իսրայէլին ըրածը տեսա՞ր ։
Անիկա բամէն բարձր լեռան վրայ
Ու ամէն կանաչ ծառի տակ գնաց ,
Եւ հոն չնութիւն ըրաւ ։
7 Ու անիկա սա ամէն բաները բնելէն ետքը՝
Ըսի , ինձի դարձիր , բայց անիկա չդարձաւ ։
Եւ անոր ուխտադրուժ Քոյրը Յուդա տեսաւ ։
8 Ու երբոր հաստատեմ Իսրայէլին չնութիւն բնելուն պատճառաւ՝
Ձանիկա արձակելուն և արձակման թուղթը անոր տուի ,
Տեսայ որ ուխտադրուժ քոյրը Յուդա չվախցաւ ,
Հապա դնաց ինքն ալ չնութիւն ըրաւ ։
9 Ու եղաւ որ անիկա իր չնութեան լրութիւ. նովը երկիրը պղծեց ,
Քանզի քարի ու փայտի հետ չնութիւն ըրաւ ։
10 Այսու ամենայնիւ անոր ուխտադրուժ քոյրը Յուդան ալ
Բոլոր սրտովը ինձի չդարձաւ ,
Հապա ստութեամբ , կ'ըսէ Տէրը ։
11 Եւ Տէրը ինձի ըսաւ ,
Ետպատմէ Իսրայէլը ուխտադրուժ Յուդայէն աւելի գինքը արդարացուց ։
12 Գնա սա խօսքերը դէպ ի հիւսիս կանչելով ըսէ ,

1 Հեր. 3 ։
2 Սամ. Ժր. 4 ։
3 ր Օր. իգ. 13 ։
4 Սամ. Ձգ. 21 ։ Գէդ. Ժգ. 25 ։ Ոճբ. ը. 14 ։
5 Սամ. Ձգ. 28 ։ Գէդ. Ժթ. 4 ։
6 Հեր. 23 ։ 29 ։
7 Հեր. 5 ։
8 Ետ. իը. 15 ։ — Յովհ. ա. 8. 10 ։
9 Հեր. 13 ։ Գէդ. լա. 23 ։ Ոճբ. է. 13 ։ Ժր. 1. 2 ։
10 Ետ. լը. 21 ։ Գէդ. լի. 7 ։
11 ր Մն. իը. 16 ։ 20 ։
12 ր Թագ. Ժգ. 13 ։
— ր Օր. իգ. 8 ։
13 Գէդ. ր. 7 ։
14 Գէդ. ր. 20 ։ Եզեկ. Ժգ. 26. 28. 29 ։
15 Գէդ. գ. 1 ։ Զաք. ա. 3 ։
16 Տես ր Օր. Ժր. 8 ։ Գէդ. ր. 20 ։
17 Դան. ը. 14 ։ Ետ. իե. Եզեկ. Ժգ. 24. 25 ։
18 Գէդ. ր. 7 ։ Հեր. 3 ։
19 ր Օր. իգ. 23. 24 ։ Գէդ. Ժ. 13 ։ Ժգ. 4 ։
20 Գէդ. ե. 3 ։ գ. 25 ։ ը. 13 ։ Եզեկ. գ. 7 ։ Սոփ. գ. 3 ։
21 Գէդ. ր. 2 ։ Ոճբ. ր. 15 ։
Ժգ. 24. 25 ։
22 Սապ. հե. 7 ։ Ես. Ձգ. 19 ։ Եր. ե. 6 ։ Հեր. 12 ։
23 Հեր. 14. Գէդ. ե. 24 ։
24 Գէդ. ր. 20 ։
25 Գէդ. ր. 3 ։ Եզեկ. իգ. 13 ։ Ամո. գ. 2 ։
26 Գէդ. Ժե. 13 ։
27 Գէդ. ր. 27 ։
28 ր Մն. լգ. 35. Ոճբ. ե. 14 ։
29 Եզեկ. Ժգ. 51 ։ իգ. 11 ։
30 Թագ. Ժե. 6 ։

Դարձիր, ով ապստամբ Իսրայէլ, կ՚ըսէ Տէրը,
Իմ բարկութիւնս ձեր վրայ չեմ թափիր.
Քանզի ես ողորմած եմ, կ՚ըսէ Տէրը,
Յաւիտեան ոխ չեմ պահեր.
13 Միայն թէ քու անօրէնութիւնդ ճանչցիր,
Որ քու Տէր Աստուծմէդ ապստամբեցար,
Եւ ամէն կանանչ ծառի տակ
Կիւս ճամբաներդ օտարներուն տարածեցիր.
Ու իմ ձայնիս հնազանդութիւն չըրիք, կ՚ըսէ
Տէրը.
14 Դարձէք, ով ապստամբ որդիք, կ՚ըսէ Տէրը,
Քանզի ընձեռ ձեզ միջնէն,
Բայց՝ ձեզ պիտի առնեմ՝ մէկ քաղաքէ մէկ
հոգի,
Ու մէկ ազգատոհմէ երկու հոգի,
Ու ձեզ Սիօն պիտի բերեմ.
15 Եւ ձեզի իմ սրտիս յարմար հովիւներ պիտի
տամ,
Ու ձեզ գիտութեամբ և հանճարով պիտի
հովուեն.
16 Ու երբոր դուք ան օրերը երկրի վրայ շատ
նաք ու աճիք, կ՚ըսէ Տէրը,
Մէլքին ալ Տէրոջը ուխտին տապանակը պի
տի չըսեն.
Եւ անիկա միտքը պիտի չգայ,
Ու զանիկա պիտի չյիշեն,
Եւ նոյն այցելութիւն պիտի չընեն.
Ու նոյնիսկ ան պիտի չըլլայ.
17 Անոնք երուսաղէմը Տէրոջը աթոռը պիտի
անուանեն,
Եւ ամէն ազգերը հոն՝ Տէրոջը անունը հա
մար երուսաղէմ պիտի ժողովին.
Եւ մէլքին ալ իրենց չար սրտին կամակորու
թիւնը ետեւէն պիտի չերթան.
18 Ան օրերը Յուդայի տունը
Իսրայէլի տունը հետ պիտի երթայ,
Ու իրենք միասին հիւսիսի երկրէն
Անոնց հայրերուն ժառանգութիւն տուած
երկիրը պիտի գան.
19 Բայց ես ըսի, քեզ ի՞նչպէս որդւոց մէջ դնեմ,
Եւ քեզ ան ցանկալի երկիրը
Ազգաց խոստ գեղեցիկ ժառանգութիւնը տամ:
Ու ըսի, ինծի՝ Հայր իմ՝ պիտի ազատակես,
Եւ ինծմէ հետեւելէն ետ պիտի չդառնաս.
20 Իրաւցնէ, ով Իսրայէլի տունը,
Ինչպէս որ մէկ կինիկ մը իր էրկանը անհաւա
տարիմ կ՚ըլլայ,
Այնպէս ալ դուք ինծի անհաւատարիմ ե
ղաք, կ՚ըսէ Տէրը.

21 Բլուրներուն վրայ ձայն մը լսուեցաւ,
Իսրայէլի որդւոց ազաչանքն — լացի յոդնե
վասն զի անոնք իրենց ճամբան խոտորցուցին,
Իրենց Տէր Աստուածը մոռցան.
22 Ով ապստամբ որդիք, դարձէք,
Ես ձեր ապստամբութիւնները կը բժշկեմ.
Ահա մենք քեզի կու գանք,
Քանզի դուն մեր Տէր Աստուածն ես.
23 Բիրաւի բլուրներուն
Ե- լեռնից բազմութիւնները յոյսը պարապ
բան է.
Հարկա Իսրայէլի փրկութիւնը մեր Տէր
Աստուծմէն է.
24 Վասն զի մեր մանկութենէն ի վեր մեր հայ
րերուն վաստակը՝
Անոնց հօտերը և արջառները,
Անոնց ազաչքները ու աղջիկները ծամբիր
կերաւ.
25 Մեր ամօթով կը պառկինք,
Ու մեր անարգանքը մեզ կը ծածկէ.
Վասն զի մեր մանկութենէն մինչև այս օր
Թէ մենք և թէ մեր հայրերը
Մեր Տէր Աստուծոյն դէմ մեզ զրպտեցինք,
Ու մեր Տէր Աստուծոյն ձայնին հնազան
դութիւն չըրինք.

ԳԼ. Գ

1 Ասաւած իր խօսքովը կը հասկնայ Իսրայէլը. 3 կը յորդո
րի Յուդան որ ապաշխարէ. յիշեցնել իր երկիւղալի գործա
ռութիւնը. 19 Յուդայի թշուառութիւնները վասն յանցա
գործութեան.

1 Թէ որ դառնաս, ով Իսրայէլ, կ՚ըսէ Տէրը,
Ինծի պիտի դառնաս.
Ու թէ որ քու պղծութիւններդ իմ առջեւս
վերցնես,
Ալ թափառական պիտի չըլլաս.
2 Եւ ճշմարտութեամբ, իրաւամբ ու արդա
թութեամբ
Կերդնուս պիտի ընես թէ Տէրը կենդանի է.
Ու ազգերը անով պիտի օրհնուին,
Ու անով պիտի պարծին.
3 Վասն զի Տէրը Յուդայի ու երուսաղէմի մար
դոց այսպէս կ՚ըսէ.
Ձմրնկատած երկիրնիդ հերկեցէք ձեզի,
Ու փուշերու մէջ մի ցանէք.
4 Ով Յուդայի մարդիկ ու երուսաղէմի բնա
կիչներ,
Ծէրոջը թլփատուեցէք,

Հր · 11 ·
7 Ես · ժէ · 2 ·
8 Հրն · 14 · Ամ · ժգ ·
1 ·
9 Ամ · գ · 1 · ժգ · 4 ·
10 Մտ · ղ · 1 ·
11 Գէ · ժ · 13 · Ամ · ի · 10 ·
12 Երէմ · ի · 16—22 ·
Ամ · ո · 11 ·
13 Հմր · 18 · Գէ · ըս · 5 ·
14 Ես · իե · 9 · Ամ · ի · 15 ·
15 Գէ · ի · 22 · Երէմ · գ ·
11 ·
16 Գ · ի · 28 ·
17 Ես · իե · 17 ·
18 Ես · կ · 9 ·
19 Գէ · ժա · 8 ·
20 Ես · կգ · 16 ·
21 Ես · իբ · 9 · Գէ ·
22 Ես · իգ · 1 · 22 · Ես ·
ի · 11 ·
23 Գէ · գ · 1 · 22 · Ես ·
ի · 5 ·
24 Ես · իբ · 9 · Ես · իե ·
25 Ես · իգ · 1 · 25 ·
26 Ես · իբ · 21 ·
27 Գ · 17 · Գ · գ · 9 ·
28 Ես · իե · 22 · Ամ · ո · 21 ·
29 Ես · իե · 18 ·
30 Մ · ժգ · 7 · 22 ·
31 Ես · ի · 16 · իզ · 6 · Գէ · ի · 26 · Հր · ո · ժ · 25 · 29 ·
Կղ · ր · 22 ·

Եւ ձեր սրտին անթլփատութիւնը վերցուցէք,
Որ չըլլայ թէ իմ բարկութիւնս ձեր չար
գործքերուն համար
կրակի պէս ᵒբորբոքի ու այրէ, և մարող մը
չըլլայ։
5 Յուդայի մէջ պատմեցէք,
Ու Երուսաղէմի մէջ քարոզեցէք ու ըսէք,
Երկրի վրայ փող հնչեցուցէք,
Բարձրաձայն աղաղակեցէք ու ըսէք,
ᵖՀաւաքուեցէք ու պարսպաւոր քաղաքները
մտնենք։
6 Դէպ ի Սիւն դրօշ վերցուցէք,
Քաշուեցէք, մի կայնիք.
Վասն զի ես չարիք ու մեծ կոտորած պիտի
բերեմ ᵍհիւսիսէն։
7 ʰԱրիւծը իր †որջէն ելաւ,
Եւ հեդեղը Ջարդարը իր տեղէն ելաւ՝ ճամ-
բայ բնկաւ,
ᵗՈր քու երկիրդ աւերակ ընէ.
Քաղաքներդ պիտի փլչին,
Ու ᵃձեզ բնակիչ պիտի չդնաւէ։
8 Ասոր համար ᵇքուրձեր հագէք
Եւ սուգ բնելով ողբացէք,
Վասն զի Տէրոջը սաստիկ բարկութիւնը մեզ-
մէ չդարձաւ։
9 Ու պիտի ըլլայ ան օրը, կ'ըսէ Տէրը,
Որ թագաւորին սիրտը ու իշխաններուն սիր-
տը պիտի հատնի.
Եւ քահանաները պիտի ապշին,
Ու մարգարէները պիտի հիանան։
10 Ան ատենը ըսի,
Ա՜հ, ով Տէր Եհովայ,
ʲԲիբաւի դուն սա ժողովուրդը ու Երուսա-
ղէմը խաբելով խաբեցիր՝ ʲըսելով,
Ձեզի խաղաղութիւն պիտի ըլլայ.
Եւ սուրը մինչև ᵃձեզ հոգին հասաւ։
11 Ատենը սա ժողովուրդին ու Երուսաղէ-
մին պիտի ըսուի,
ʲԱյրոց հով մը անապատին բլուրներէն կը փչի
իմ ժողովուրդիս աղջկանը ճամբուն մէջ՝
Զէ թէ հռսկնալու համար, ոչ ալ մաքրելու համար։
12 Աւելի սաստիկ հով մը պիտի գայ ինծի.
Հիմա ես ալ անոնց հետ դատաստաններով
պիտի խօսիմ։
13 Ահա անիկա ամպերու պէս պիտի ելլէ,
Եւ ʲանոր կառքերը մրրիկի պէս.
ʲԱնոր ձիերը արծիւներէն արագընթաց են.
Վա՜յ մեզի՝ որ կ'աւրուինք։
14 Ով Երուսաղէմ, ʲսիրտդ չարութենէ լուա,

Որպէս զի փրկութիւն գտնես.
Քու չար խորհուրդներդ մինչև ե՞րբ սրտիդ
մէջը պիտի մնան։
15 Վասն զի ձայն մը ʲԴանէն լուր կը բերէ,
Ու եփրեմի լեռնէն թշուառութիւն լսել կու
տայ։
16 Ազգերուն յիշեցէք,
Ահա Երուսաղէմի վրայով պատմեցէք,
Որ հեռաւոր երկրէ պահապաններ կու գան,
Եւ Յուդայի քաղաքներուն վրայ իրենց ձայ-
նը կ'արձակեն։
17 ʲԱնոր չորս կողմը ագարակի պահապաններու
պէս պիտի պահարեն,
Վասն զի անիկա ինծմէ ապստամբեցաւ, կ'ըսէ
Տէրը։
18 ʲԱս բաները քու ճամբաներդ ու գործքերդ
բերին քու վրադ.
Ասիկա քու չարութիւնդ է, վասն զի դառն է.
Որովհետև մինչև քու սիրտդ հասաւ։
19 ʲՕ՜ֆ ինծի, ափսո՜ս մինչև սրտիս էշտեւիսրան-
ները ցաւ կը զգամ.
Սիրտս իմ ներսիս դիս կը խռովէ, չեմ կրնար
լռել,
Քանզի դուն, ով իմ անձս, փողին ձայնը,
Պատերազմին աղաղակը լսեցիր։
20 ʲԿոտորած կոտորածի վրայ կը կանչուի,
Վասն զի բոլոր երկիրը կործանեցաւ.
ʲՎրաններս յանկարծակի՝
Ու խորաններս մէկէն կործանեցան։
21 Մինչև ե՞րբ դրօշը պիտի տեսնեմ,
Եւ փողին ձայները պիտի լսեմ։
22 Քանզի իմ ժողովուրդս յիմար է, զիս չճանչ-
ցան.
Անոնք անմիտ զաւակներ են,
Ու անոնց քովը հանճար չկայ.
ʲԱնոնք չարութիւն ընելու խնամուն են,
Բայց ապէկութիւն ընել չեն գիտեր։
23 Երկրի վրայ նայեցայ, և ահա ʲանձև ու
պարապ էր.
Երկինքը՝ նոյնպէս, ու լոյս չունէր։
24 ʲԼեռներուն նայեցայ, և ահա կը դողային,
Ու ամէն բլուրները կը սասկէին։
25 Նայեցայ, և ահա մարդ մը չկար,
Ու երկինքէ բոլոր թռչուները փախած էին։
26 Նայեցայ, և ահա պտղաբեր երկիրը անապատ
եղած էր,
Ու ամէն քաղաքները Տէրոջը երեսէն՝
Անոր սաստիկ բարկութեանը երեսէն փլած
էին։

ա Եբր. կեղ
բ Գլ. ը. 14.
գ Գլ. ա. 15. 16. 15.
դ. 1. 22.
ե † Թագ. իդ. 1.
Գլ. է. 6. Դան.
է. 8.
զ Եբր. հացաւէն

է Գլ. իե. 9.
ը Յես. ա. 7. Գլ. բ.
15.
թ Ես. իբ. 12. Գլ.
գ. 26.
ժ Եզեկ. ժգ. 9. բ
Թես. բ. 11.
ի Գլ. է. 12. ժգ. 13.

ժա Գլ. Եե. 1. Եզեկ.
ժէ. 10. Ովբ. ժգ.
13.
ժբ Գլ. ա. 16.
ժգ Ես. է. 25.
ժդ Ես. ա. 29. Ովբ.
գ. 19. Ովբ. ը. 1.
Ամբ. ա. 6.

ժե Ես. ա. 16. Ճահ.
գ. 8.
ժզ Գլ. ը. 16.
է. 15.
ժէ Գլ. ե. 21.
ժը Ովբ. իե. 1. 4.
ի Ումց. ձէ. 17. Ես.
ծ. 1. Գլ. ը. 17.
19.

ի Ես. ա. 16. Ժէ.
11. իա. 3. իբ. 4.
Գլ. Բ. 1. 10. Ցե-
ղաբ. ժԲ. 42.
ի Եբր. գոտերը
ի Ումց. իբ. 7. Ես.
ջէկ. ե. 26.

ի Գլ. ժ. 20.
ա Հռովմ. ժգ. 18.
ի Ես. իգ. 19.
ի Ծն. ա. 2.
ի Ես. ե. 25. Եզեկ.
լբ. 20.
ի Ումց. ա. 3.

27 Վասն դի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ ·
Բոլոր երկիրը պիտի աւերուի ,
Բայց բոլորովին չվերջացնեմ ։
28 Ասոր վրայ երկիրը սուգ պիտի բռնէ ,
Ու վերէն երկինքը պիտի խաւարի ·
Վասն դի խօսեցայ , որոշեցի ,
Ես պիտի չզղջամ ու անկէ ետ պիտի չդառնամ ։
29 Ձիաւորներուն և աղեղնաւորներուն ձայնէն
Բոլոր քաղաքը պիտի փախչի ·
Անոնք թանձրախիտ անտառներու մէջ պիտի մտնեն ,
Ու ապառաժներու վրայ պիտի ելլեն ·
Ամէն քաղաքները պիտի թողուին ,
Ես անոնց մէջ մարդ պիտի չթնակի ։
30 Ու դուն , ով աւերուած , ի՞նչ պիտի ընես ·
Թէև կարմիրներ հագնիս ,
Թէև ոսկի զարդերով զարդարուիս ,
Ու ներկաչաչ վրայ չատ ծարպիր ալ դնես ,
Գարշապղծուկը կը զզուի ըսես ·
Քու հմայիներդ քեզ մերժելին է քու հոգիդ կը փնտռեն ։
31 Քանզի ձայն մը լսեցի ծննդական կինոջ ձայնէն պէս՝
Ու իր անդամներուն ծնանողին երկունքը պէս ·
Սիօնի աղջկանը ձայնը՝ որ կը հառաչէ , ու
Ձեռքերը բանալով՝ կ՚ըսէ ,
Հիմա վայ ինծի ,
Քանզի սպաննողներուն պատճառաւ հոգիս մոլորեցաւ ։

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Ընտրեալ գառնասիրտներդ՝ որ Երուսաղէմ փողոց պիտի գաք երթնաք համախոհութեանը համար , և իրենց հնութեանը համար , 10 իրենց ամբարշտութեանը համար , 19 գնառատ անարգել ընելնաք համար , 25 և իրենց ապականութեանը համար՝ քեզ քաշուիան բաներու մէջ ձգած և քեզ երեսցնելնաք ։

1 Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ պտըտեցէք ,
Ու հիմա նայեցէք և դիտեցէք ,
Ու անոր հրապարակներուն մէջ փնտռեցէք .
Թէ որ մարդ մը կրնաք գտնել ,
Թէ որ իրաւունք ընող , ճշմարտութիւն փընտռող մը կայ ,
Ես ան ներեցի Երուսաղէմին քնեմ ։
2 Ու թէև Տէրը կենդանի է՝ կ՚ըսեն ,
Բայց սուտերնուն երդում կ՚ընեն ։
3 Ով Տէր , միթէ աչքերդ ճշմարտութեան չեն նա՞յիր ·
Զանոնք ծեծեցիր , բայց ցաւ մը չզգացին ·
Զանոնք հատցուցիր , բայց խրատ ընդունիլ չուզեցին ·
Իրենց երեսը ապառաժէն աւելի կարծրացուցին ,
Ես դառնալ չուզեցին ։
4 Ու ես ըսի , Իրաւցնէ անոնք ազգատ են ,
Անոնք անմիտ են , Քանզի Տէրոջը ճամբան
Իրենց Աստուծոյն դատաստանը չեն գիտեր ։
5 Ես մեծերուն երթամ
Ես անոնց հետ խօսիմ ,
Վասն դի անոնք Տէրոջը ճամբան
Իրենց Աստուծոյն դատաստանը գիտեն ·
Բայց անոնք ալ լուծը կոտրեցին ,
Կապերը փրցուցին ։
6 Անոր համար անտառին առիւծը պիտի մեռցնէ ,
Զանոնք աւազանեբուն գայլը պիտի սատկեցնէ ,
Անոնց քաղաքներուն վրայ ինձը պիտի հսկէ ,
Անոնցմէ ամէն դուրս ելլողը պիտի գիշատուի .
Վասն դի անոնց յանցանքները չատցան ,
Ու անոնց ապստամբութիւնները բազմացան ։
7 Ես բանիս համար քեզի ի՞նչպէս ներեմ .
Քու որդիներդ իս թողուցին
Ես նահատակներով երդում բրին ,
Ու ներբող զանոնք կշտացուցի անոնք չնաթիւն բրին ,
Ես բազմութեամբ բազանոցը դացին ։
8 Առտուանց դիրցած ձիերու պէս են ,
Ամէն մարդ իր դրացիին կնկանը կը վրնջէ ։
9 Միթէ ասոր բաներուն համար այցելութիւն պիտի չընեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը ,
Կամ ասանկ ազգէ մը իմ հոգիս վրէժ պիտի չառնէ՞ ։
10 Անոր պարիսպներուն վրայ ելէք ու կործանեցէք ,
Բայց չէ թէ բոլորովին .
Անոր մատակոյսները վերցուցէք ,
Վասն դի անոնք Տէրոջը չեն ։
11 Քանզի Իսրայէլի տունը և Յուդայի տունը
Ինծի խիստ անհաւատարիմ եղան , կ՚ըսէ Տէրը ·
12 Անոնք Տէրը ուրացան ու ըսին , Անիկա չէ ,
Ու մեր վրայ չարիք պիտի չգայ ,
Սուր ու սով պիտի չտեսնենք ·
13 Ես մարգարէները հովի պէս են ,
Ու անոնց խօսքը չկայ ·
Անոնց այնպէս ըլլայ ։

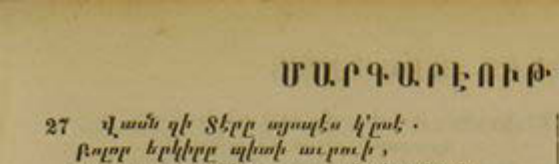

14 Ա՛նոր համար զօրաց Տէր Ասուածը այս-
պէս կ՚ըսէ ։
Դուք ասիկա խօսքը խօսելուդ համար՝
Ահա ես իմ խօսքերս քու բերնիդ մէջը կրակ՝
եւ ա՛ս ժողովուրդը փայտ պիտի ընեմ՝
ու զանոնք պիտի ապաւէ ։
15 Ահա ես ձեր վրայ հեռուէն մէկ ազգ մը
կը բերեմ՝,
Ով Իսրայէլի տուներ, կ՚ըսէ Տէրը ։
Անիկա զօրաւոր ազգ է ,
Անիկա հին ազգ է ,
եւ անոնկ ազգ մըն է՝ որ դուն անոր լեզուն
չես գիտեր
ու խօսածը չես հասկըներ ։
16 Անոնց կապարճներըը բաց դերեզմանի պէս են.
Անոնք ալ զօրաւոր մարդիկ են ։
17 եւ անիկա պիտի ուտէ քու հունձդ ,
ու քու ազգքներուդ ու աղխիներուդ ու-
տելու հացը ։
Քու հօտերդ և արջառներդ պիտի ուտէ ,
Քու այգիներդ ու թզենիներդ պիտի ուտէ ,
Քու ապաւինած պարսպաւոր քաղաքներդ
Սրով պիտի աւրէ ։
18 Բայց ան օրերն ալ, կ՚ըսէ Տէրը ,
Զձեզ պիտի չկատարցնեմ՝։
19 եւ թէ որ ըսէք ,
Ինչո՞ւ պատճառով մեր Տէր Աստուածը ա-
մէնը մեզի ըրաւ ։
Դուն անոնց ըսես ,
Ինչպէս որ դուք ինծի թողուցիք ,
Ու ձեր երկրին մէջ օտար աստուածներու
ծառայութիւն ըրիք ,
Ա՛յնպէս ալ դուք ձերը չեղած երկրին մէջ
Օտարներու ծառայութիւն պիտի ընէք ։

20 Ա՛սիկա Յակոբին տունը մէջ պատմեցէք ,
Ու Յուդայի մէջ հրատարակելով ըսէք ,
21 Հիմա մտիկ ըրէք ասիկա ,
Ով յիմար ու անմիտ ժողովուրդ ,
Որ աչքեր ունիք , բայց չէք տեսներ ։
Ականջներ ունիք , բայց չէք լսեր ։
22 Ինծմէ պիտի չվախնա՞ք , կ՚ըսէ Տէրը ,
Իմ երեսէս պիտի չդողա՞ք ,
Որ յաւիտենական հրամանով մը աւազը ծո-
վուն սահման դրի ,
Եւ անկէ չանցնիր ։
Թէև անոր ալիքները կը ծփին , բայց չեն կըր-
նար յաղթել ,
Թէև անոնք կը գոչեն , բայց անկէ չեն կրնար
անցնիլ ։

23 Սակայն ա՛ս ժողովուրդը անհնազանդ ու ա-
պստամբ սիրտ մը ունի ։
Անոնք երթալով իրենց ճամբան ծռեցին ,
24 եւ իրենց սրտին մէջ չըսին ,
Մեր Տէր Աստուածմէն վախնանք ,
Ա՛ն որ անձրեւ , Ստաջի ու վերջի անձրեւը ,
իր ատենին կու տայ ,
եւ՝ հունձքի համար որոշուած շաբաթներըը
մեզի կը պահէ ։
25 Ձեր անօրէնութիւնները ասոնք հեռացուցին.
Ձեր մեղքերը բարիքը ձեզմէ արգիլեցին ։
26 Վասն զի իմ ժողովուրդս մէջը ամբարիշտներ
գտուեցան ։
Անոնք հրատրողներուն կծկտելուն պէս դա-
բանամուտ կ՚ըլլան ,
Որոգայթ կը լարեն , մարդիկ կը բռնեն ։
27 Ինչպէս որ վանդակը թռչուններով լեցուն է ,
Ա՛յնպէս ալ անոնց տուները նենգութեամբ
լեցուն են ։
Անոր համար անոնք մեծցան ու հարստացան ։
28 Դիրեցան , պարարտացան ,
եւ չարերուն գործերէն ալ դերազանցեցին ։
Անոնք չդատապատաս չեն ըներ ,
Որբին իրաւունքը չեն դատեր ,
(Ա՛յսու ամենայնիւ յաջողութիւն կը գտնեն ,)
եւ աղքատին դատը չեն տեսներ ։
29 Մի՞թէ ա՛ս բաներուն համար այցելութիւն
պիտի չընեմ՝, կ՚ըսէ Տէրը ,
կամ ասանկ ազգէ մը իմ հոգիս վրէժ պիտի
չառնէ՞։
30 Երկրի վրայ զարմանալի ու հռոսկալի գործ
կ՚ըլլայ ։
31 Մարգարէները սուտ կը մարգարէութիւն
կ՚ընեն ,
եւ քահանաները անոնց ձեռքովը կ՚իշխեն ,
Ու իմ ժողովուրդս այսպէս կ՚ախորժի ։
Բայց ի՞նչ պիտի ընէք , երբոր ասոնց վախճանը
հասնի ։

ԳԼ · Զ

1 Բենիամինի որդիք , երուսաղէմի մէջէն
քաշուեցէք ,
Ու Թեկուէի մէջ փող հնչեցուցէք ,
եւ՝ Բեթաքարմայի վրայ նշան վերցուցէք ·

= Գլ · ա · 9 ։
• Ե՛ · լԲ · 3 · Գլ · ղ · 16 ։
‡ Ր Օր · ԽԲ · 14 · Ես · Ա՛Ե · 2 · Գլ · ԺԹ · 10 ։
= Գլ · ե · 13 ։
‡ Ր Օր · ԽԲ · 45 ։
• Ե՛ · ջ · 9 · Եզէկ · ԺԲ · 9 · Գլ · ԺԹ · 14 · Յովէլ · Ա՛ · 6 ։
Գ Ր Օր · ԽԲ · 24 · Եա · գ Թագ · Բ · 8 · 9 · Գլ · ԺԹ · 22 · ԺԷ · 10 ։
= Գլ · ե · 13 ։
‡ Ր Օր · ԽԲ · 45 ։
• Ե՛ · ջ · 9 · Եզէկ · ԺԲ · 9 · Գլ · ԺԹ · 14 · Յովէլ · Ա՛ · 6 ։
Գ Գոր · ԽԲ · 26 · Հբ. ասմ. · Ժա · 5 ։
Գ Գ՚ա՚ա · Ա՛Ե · 4 ։
= Գոր · ԽԲ · 10 · ԼԸ · 10 · 11 · Ա՛ա՚ա · Ա՛Ի · 9 · Ա՛ա՚ա · ԸԲ · 29 ։
Գ Ա՛ա՚ա · Ա՛Ի · 9 · Գլ · ԺԹ · 22 · Մատ · Ժա · 45 · Գոր · Ժ · 16 ։
‡ Ր Օր · Ժա · 14 · Ես · ՁԼ · Ր · 23 ։
Դ Ե՛ · Ը · 22 ։
Ե Գլ · գ · 3 ։
Զ Ա՛ա՚ա · ա · 11 · 17 · 18 · Ա՛Ր · ա · 15 ։
‡ Ր Օր · ԼԸ · 15 ։
• Եզէկ · ժ՚ա · 1 · Ա՛Ե · 2 · Ա՛ա՚ա · Ա՛Ի · 9 · Ա՛ա՚ա · ԸԲ · 29 ։
Է Ա՛ա՚ա · ա · 11 · Ա՛ա՚ա · Ա՛Ի · 9 · Ա՛ա՚ա · ԸԲ · 29 ։
Ը Ա՛ա՚ա · ԺՀԼ · 8 · Գլ · ԺԹ · 22 · Մատ · Ժ · 45 · Գոր · Ժ · 16 ։
Թ Ա՛ա՚ա · ա · 11 · Ջ՚ա՚ա · Ե · 10 ։
Ժ Ե՛ · ա · 23 · Ջ՚ա՚ա · Ե · 10 ։
Ի

[f] Վասն դի հիւսիսէն չարիք ու մեծ կոտորած կ'երևնայ ։
2 Սիօնի ազջիկը դեղեցիկ ու փափուկ կենան մը նմանցուցի ։
3 Հովիւները և անոնց հօտերը անոր պիտի երթան ,
[g] Անոր գէմ չորջանակի վրաններ պիտի կանգնեն ,
Անձն ձկը իր տահմանին մէջը պիտի հոթուէ ։
4 [h] Անոր վրայ պատերազմ պատրաստեցէք ·
ելէք , ու [i] կէս օրին ելլենք ·
վայ մեզի , վասն դի օրը կ'անցնի ,
ես իրիկուան սուսերները կ'երկրննան ։
5 ելէք , ու գիշերով ելլենք
ես անոր [j] բերդերը կործանենք ։
6 Վասն դի զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ ·
Ծառեր կտրեցէք ու երուսաղէմի գէմ պատնէշ կանգնեցէք ·
Ասիկա այցելութիւն ընելու քաղաք մին է ,
Բոլորովին հարստահարութեամբ լեցուած է ։
7 [k] Ինչպէս որ ջրհորը իր չարութիւնը կը բղխէ ,
Անոնք ալ իր չարութիւնը այնպէս կը բղխէ ·
[l] Անոր մէջը զրկանք ու յափշտակութիւն կը լսուի ,
Իմ առջևս միշտ ցաւեր ու հարուածներ կան ։
8 Ով երուսաղէմ , խրատուէ ,
Ըլլայ որ հոգիս քեզմէ զատուի ,
Ըլլայ որ քեզ աւերակ և անբնակ երկրի մը դարձընեմ ։

9 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ ·
Իսրայէլի մնացորդները այդիի պէս
Բոլորովին ճաղատաղ պիտի ընեն ·
Քու ձեռքդ՝ կիժոզի պէս կողմնակուն դարձուր ։

10 Որո՞ն խօսիմ ու վկայութիւն ընեմ՝ որ լսեն ·
Ահա անոնց [m] ականջները անթլփատ են ,
Ու չեն կրնար մտիկ ընել ·
Ահա [n] Տէրոջը խօսքը անոնց առջևը անարգանք եղաւ ,
Անկէ չեն ախորժեր ։
11 Սակայն ես Տէրոջը բարկութեամբը լեցուած եմ ,
[o] Ինքզինքս զսպելէն յոգնեցայ ·
Զանիկ դուրսը պիտի թափեմ տղաքներուն վրայ ,
Ու նաև երիտասարդաց ժողովին վրայ ·
Քանզի երիկ ու կնիկ միասին ,
Ծերը ու տարիքը առածը պիտի բռնուին ։

12 Ես [p] անոնց տուները , ագարակները ու կիներն ալ միասին
Օտարաց ձեռքը պիտի անցնին ·
Վասն դի երկրին բնակչացը վրայ
իմ ձեռքս պիտի երկրնցընեմ , կ'ըսէ Տէրը ։
13 Ինչու որ անոնց պզտիկէն մինչև մեծը
Ամէնքը [q] շահատակեան եանէ եղան ,
Ու մարգարէէն մինչև քահանան
Ամէնքը սուտ բան կը վարուին ։
14 Ես [r] իմ ժողովրդիս ազկանքը վէրքը հապճեպով
Հրաժարութիւն , հաղորդութիւն չէ՝ կ'ըսեն ,
Երբոր հաղորդութիւն չկայ ։
15 Մի՞թէ [s] պղծութիւն ըրած ատեննին կ'ամչնա՞ն ·
Բնաւ չեն ամչնար ,
Ու պատկառիլ չեն գիտեր ·
Անոր համար իյնողներուն մէջը պիտի իյնան ,
Անոնց այցելութիւն ըրած ատենս պիտի գլորին , կ'ըսէ Տէրը ։

16 Տէրը այսպէս կ'ըսէ ·
Ճամբաներու վրայ կայնեցէք ու նայեցէք ,
Ես հին շաւիղներուն համար հարցուցէք ,
Թէ ո՛րն է բարի ճամբան ·
Ու անոր մէջը քալեցէք ,
Որ [t] ձեր հոգիներուն հանգիստ գտնէք ·
Բայց անոնք ըսին , Ո՛չ չենք քալեր ։
17 Ես [u] ձեր վրայ դէտեր դրի , ըսելէ ,
Փողին ձայնը մտիկ ըրէք ·
Բայց անոնք ըսին , Մտիկ չենք ըներ ։
18 Ուրեմն , ով ազգեր , լսեցէք ·
Ով ժողովք , անոնց մէջը եղած բաները գիտցիր ։
19 [v] Լսէ , ով երկիր ,
Ահա ես սա ժողովուրդին վրայ չարիք՝
[w] Անոնց խորհուրդներուն պտուղը պիտի բերեմ ։
վասն զի իմ խօսքերս մտիկ չըրին ,
Ես իմ օրէնքս ալ մերժեցին ։
20 Ինչո՞ւ [x] Սաբայէն կեղ բուկ գայ ,
Ու հեռաւոր երկրէ՝ անուշ հոտ եղեգնէն ·
[y] Ձեր ողջակէզները բնաւ ընդունելի չեն ,
Ես ձեր զոհերը հեծի հաճելի չեն ։
21 Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ ·
Ահա ես սա ժողովուրդին առջևը խոչընդոտներ կը դնեմ ,
Ու հայրերը որդւոցը հետ միասին անոնց զարնուելով պիտի գլորին ·
Դրացին ու բարեկամը պիտի կորսուին ։

22 Տէրը այսպէս կ'ըսէ ·
Ահա [z] հիւսիսի երկրէն ժողովուրդ մը կու գայ ,
Ու երկրէս [a] մեծ ազգ մը կ'ելլէ ·

[f] Գլ· ա· 14· գ· 6·
[g] Գ Թագ· իե· 1· 4·
Գլ· գ· 17·
[h] Գլ· ծա· 27· Ես·
ՓԼ· գ· 9·
[i] Գլ· ԺԱ· 8·
[j] Ես· ՅԱ· 20·
[k] Ես· ե· 7·
[l] Ես· ԺԱ· 20·
[m] Գլ· զ· 10·
[n] Գլ· ԻԸ· 8·
[o] Ես· ԽԲ· 12·
[p] Գլ· ԻԸ· 8· Ես·
ԳՀԿ· Է· 11· ՁԻ·
[q] Ես· ԽԲ· 13· ՈՒԻ·
Բ· 12·
[r] Գլ· Է· 26· Գաբ·
Է· 21· ՁԻ· ես· Լ·
12·
[s] Գլ· Ը· 11· Եզեկ·
ԺԶ· 10·
[t] Գլ· զ· 16·
[u] Գլ· Ը· 8·
[v] Գլ· Ը· 9·
[w] Գլ· Ի· 11·
[x] Ը Օր· Լբ· 20· Գլ·
ը· 10·
[y] Ես· ՆԶ· 11· Գլ·
ը· 10· ԺԶ· 18· իզ·
11· ՄԻՔ· զ· 5· 11·
[z] Ա՞ա· ԺԱ· 22·
Կգ· 3· Ներ· է·
21· ՄԻՔ· զ· 6· Ես·
Ես· Է· 6·
[a] Գլ· ե· 11·
ԺԱ· 3· Ներ· է·
ԺԱ· 22· Ծ· 41· 42·
43·

23 Անոնք առիղ և նիզակ կը կրեն ,
Անոնք անգութ ու անողորմ են .
Անոնց ձայնը ծովու պէս կը գոռայ ,
Եւ անոնք ձիերու վրայ կը հեծնեն ,
Ու պատերազմիդ մարդու պէս
Քեզի դէմ կը շարուին , ով դուստր Սիոնի :

24 Անոր լուրը լսեցինք .
Ձեռքերնիս թուլցան ;
Եւ ցաւերը մեզ պաշարեցին՝
Ծննդական կնոջ երկանցը պէս :
25 Դաշտը մի երթէք ու ճամբաները մի պարսիք .
Վասն դի չորս կողմը թշնամիին սուրը — վախ կայ :
26 Ով իմ ժողովուրդ իս ագիկը , զգեցիր հագիր
Եւ մոխրի մէջ թաւալի ,
Ու զխնամ դառն ողբով լաց ,
Ինչպէս որ միհատիկ տղու վրայ կու լան .
Վասն դի կործանողը յանկարծ մեր վրայ պիտի գայ :

27 Քեզ իմ ժողովրդեանս մէջ փորձիչ — երբոր դրի ,
Որ անոնց ճամբան գիտնաս և փորձես :
28 Ամէնքը կամակոր ապստամբներ են ,
Բանսարկութեան կը պարսին , պղինձ ու երկաթ են .
Ամէնքը ապականած գործ են :
29 Փուքը այրեցաւ ,
Կապարը կրակէն հատաւ .
Արծաթագործը զարնալ տեղը կ'աշխատի ,
Վասն դի չարերը չորոշուեցան :
30 Անոնց Անպիտան արծաթ պիտի կանչեն ,
Վասն դի Տէրը զանոնք մերժեց :

ԳԼ · Է

1 Երեմիա կը խրատէ չշմարիտ ապաշխարութիւն քարոզելու , ու հրէից գիրքերնուը ատկին առնելու . 8 անոնց պարապ յոյսը կը յիշեցնէ 12 Սեդեկիա օրինաւորելու . 17 անոնց ապականած վիճակը կ'ըսէ՝ իրենց հպատակութեանը համար . 21 կը ցուցնէ թէ անհնազանդ մարդոց գոհերը Աստուծոյ ընդունելի չեն . 23 կը յորդորի Երուսաղէմը որ Տաճկաց միջ եղած գար . Հին գործերնուն . 24 ու անոնց պատճառած իրենց վրայ եկած գառասականներուն համար սուգ բնեն .

1 Տէրոջը կողմանէ երեմիայեան եղած խօսքն է , որ ըսաւ ,
2 Տէրոջը տանը գուռը կայնէ ,
Ու հոն սա խօսքը կանչէ ու ըսէ ,
Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք , ով բոլոր Յուդա ,
Որ սա դուռներէն կը մտնէք՝
Տէրոջը երկրպագութիւն ընելու համար :
3 Զորաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ .

2 Եր · ե · 20 ·	20 ·	13 ·
= Գէ · գ · 31 · Ժգ ·	5 Գէ · ե · 23 ·	4 Մխ · գ · 11 ·
21 · Խե · 22 · ե · 43 ·	= Գէ · Ը · 4 ·	7 Գէ · Խբ · 3 ·
· Գէ · գ · 8 ·	8 Եզեկ · Խբ · 18 ·	9 բ Օբ · գ · 14 · 15 ·
4 Գէ · Իե · 34 · Մխ ·	9 Եր — · — · 22 ·	բ · 19 · Ժա · 28 ·
— · 10 ·	—	Գէ · Ժգ · 10 ·
= Զ · ար · Ժբ · 18 ·	= Գէ · Խէ · 8 ·	10 բ Օբ · գ · 40 ·
7 Գէ · — · 18 · Ժէ ·	5 Գէ · Ժբ · 11 · Խէ ·	12 Գէ · գ · 18 ·

4 Զի ճամբաներդ ու գործերդ ուղղեցէք ,
Եւ ձեզ պիտի Թագաւ սա տեղը բնակիք ,
4 Դուք մի ապաւինիք սուտ խօսքերուն՝ որ կ'ըսեն ,
Տէրոջը տաճարը , Տէրոջը տաճարը ,
Տէրոջը տաճարը սոսկ են :
5 Քանզի թէ որ ձեր ճամբաները ու գործքերը բարեփոխեն ուղղէք ,
Եւ թէ որ մարդուն ու անոր բնակիրին միջտեղը Իրաւունքը զգուշութեամբ իրագործ դնէք ,
6 Պանդուխտին , որբին ու որբևարիին զրկանք չընէք ,
Ու սա տեղս անմեղ արիւն չթափէք ,
Եւ օտար աստուածներու ետեւէ չերթաք ,
Որ ձեզի չարիքի պատճառ կ'ըլլայ ,
7 Անատեղը սա տեղս՝ ձեր հայրերուն տուած երկրիս մէջը
Պիտի բնակեցնեմ ձեզ յաւիտեան յաւիտենից :

8 Ահա դուք սուտ խօսքերու ապաւինիք ,
Որոնք չեն կրնար օգուտ մը բնել :
9 Գողնալ , գողութիւն , մարդասպանութիւն և շնութիւն ընելով ,
Ու սուտ երդում ընելով , և բահաղին խունկ ծխելով ,
Ու ձեր չգիտցած օտար աստուածներուն ետեւէն երթալով՝
10 Կու գաք գալ ու իմ առջեւս կայնիլ սա տանս մէջ՝
Որուն վրայ իմ անունս կոչուած է ,
Եւ ըսել թէ Ազատեցանք որ սա ամէն պղծութիւնները ընենք :
11 Այս տունը՝ որուն վրայ իմ անունս կոչուած է ,
Միթէ ձեր աչքերուն առջեւ աւազակներու քարանձը եղաւ .
Ահա ես ալ տեսայ , կ'ըսէ Տէրը :
12 Բայց հիմա գուք Սիլովի մէջ եղող իմ տեղս գացէք ,
Որ որ առաջ իմ անունս հաստատեցի ,
Եւ տեսէք ինչ որ անոր ըրեր եմ
Իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին չարութեանը համար :
13 Ու հիմա որովհետև սա բոլոր գործքերը ըրիք , կ'ըսէ Տէրը ,
Ու թէպէտ ձեզի խօսեցայ կանուխ կանչելով ու խօսելով , բայց դուք մտիկ չըրիք ,
Զձեզ կանչեցի , բայց դուք պատասխան չտուիք ,
14 Ես ալ սա ձեր ապաւինած տանը՝
Որուն վրայ իմ անունս կոչուած է ,
Եւ ձեզի ու ձեր հայրերուն տուած տեղուդ՝

2 Գէ · ե · 31 · Ժգ ·	4 Հր · 11 · 14 · 20 ·	3 բ Օբ · Ժբ · 11 ·
13 · 14 ·	Գէ · ԺԸ · 14 · ԼԳ · 15 ·	2 = Թ · գ · 10 · 11 ·
5 Հր · 4 ·	6 Եր · Ժգ · 7 ·	Ես · Նգ · 60 · Գէ ·
6 բ Թ · Ժբ · 21 ·	7 Ա — · խ — · 15 ·	Խգ · 6 ·
Ես · գ · 1 · 2 · Սոփ ·	Ա — · Ժ — · 17 ·	5 բ Ա · ԼԳ · 13 · Հր ·
— · 3 ·	Դ · Ժ · 46 ·	25 · Գէ · Ժ — · 7 ·
8 Եր · ե · 3 · Հր · 6 ·	8 Ես · Ժբ · 1 · Դ — ·	6 Ա · — · 24 · Եր ·
9 Եզեկ · Խգ · 30 ·	Ժբ · 31 ·	Խե · 13 · Խգ · 4 ·

Վեղմին բրածիս պէս պիտի ընեմ.
15 Եւ ինձ պէս որ ձեր բոլոր եղբայրները՝
Եփրեմի բոլոր սերունդը վերնատեղի,
Անդր ձեզ իմ առջեւս պիտի վերնատեմ։
16 Ուստի դուն ամ ժողովուրդին համար ա-
զօթք մի ըներ,
Եւ անոնց համար աղաչակ ու ազաչանք մի
մատուցաներ,
Ու ինծի բարեխօսութիւն մի ըներ,
Քանզի քեզի մտիկ չեմ ըներ։
17 Դուն չե՞ն անոնք իրենք անոնք ինչ կը գործեն
Յուդայի քաղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմի
փողոցներուն մէջ։
18 Զաւակները փայտ կը ժողվեն,
Եւ հայրերը կրակ կը վառեն,
Ու կիներները խմոր կը շաղեն՝
Երկինքի թագուհիին բլիթներ չինելու համար,
Եւ օտար աստուածներուն վերնատեղի
ներ կը մատուցանեն,
Որ զիս բարկացնեն։
19 Միթէ անոնք զի՞ն կը բարկացընեն, կ'ըսէ
Տէրը,
Չէ՞ որ իրենց անձը ի նախանձ իրենց երեսին
ամօթին համար։
20 Ասոր համար այսպէս կ'ըսէ Տէր Եհովան.
Ահա իմ բարկութիւնս ու սրտմտութիւնս
Ա՛ս տեղացս վրայ պիտի թափի՝
Մարդու վրայ և անասունի վրայ
Ու դաշտի ծառերուն վրայ
Ու երկրի պտուղներուն վրայ,
Եւ պիտի բռնկի ու պիտի չմարի։
21 Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այս-
պէս կ'ըսէ.
Ձեր ողջակէզները ձեր զոհերուն վրայ աւել-
ցուցէք և միս կերէք։
22 Վասն զի ձեր հայրերը եգիպտացի երկրէն
հանած օրս՝
Անոնց հետ չխօսեցայ ողջակէզի ու զոհի
վրայով,
Ոչ ալ անոնց հրամայեցի։
23 Հապա անոնց ա՛ս բանը հրամայեցի ու ըսի,
Իմ ձայնս մտիկ ըրէք,
Եւ ես ձեզի Աստուած ըլլամ,
Ու դուք ինծի ժողովուրդ ըլլաք.
Եւ ձեզի ամէն հրամայած ճամբաներուս մէջը
քալեցէք,
Որ ձեզի պէկ ըլլայ։

24 Բայց անոնք մտիկ չըրին ու ականջնին չդե-
ցին,
Հապա իրենց չար սրտին կամակորութեամբը
Իրենց խորհուրդներուն հետևեցան,
Ու ետ գացին և չ՚երեսցաչ։
25 Ձեր հայրերը եգիպտացի երկրէն ելած օրէն
մինչև ա՛ս օրս՝
Իմ բոլոր ծառաներս մարգարէները ձեզի խրբ-
կեցի.
Ամէն օր կանուխ կելլելով կը խրկէի.
26 Ու ինծի մտիկ չըրին և ականջնին չդնեցին,
Հապա իրենց պարանոցը խստացուցին,
Իրենց հայրերէն աւելի չար եղան։

27 Եւ դուն ասա բոլոր խօսքերը անոնց պիտի
գրատցես,
Բայց քեզի մտիկ պիտի չընեն.
Զանոնք պիտի կանչես,
Բայց քեզի պատասխան պիտի չտան։
28 Անոնց անոնց րսես.
Իր Տէր Աստուծոյն ձայնը մտիկ չընող
Ու խրատ չընդունող ազգը ասիկա է.
Ճշմարտութիւնը կորսուեցաւ ու անոնց բեր-
նէն կտրուեցաւ։

29 Մազերդ կոխ ու նետ, ձգէ՛,
Եւ բլուրներուն վրայ ողբա.
Քանզի Տէրը մերժեց ու երեսէ ձգեց ան ազգը՝
Որուն դէմ չաս որդ եր։
30 Վասն զի Յուդայի որդիքը իմ աչքիս չարու-
թիւն գործեցին, կ'ըսէ Տէրը,
Իրենց գարշելի բաները իմ անունով կո-
չուած տանը մէջ դրին
Որ զանիկա պղծեն։
31 Ու Ենոմին որդւոյն ձորին մէջը եղող Տոփե-
թի բարձր տեղերը շինեցին
Իրենց տղաքը ու աղջիկները կրակով ա-
րելու համար.
Որ ես չհրամայեցի ու միտքս ալ անցած
չէր։
32 Ուստի ահա օրեր կու գան, կ'ըսէ Տէրը,
Որ ալ Տոփեթի կամ Ենոմին որդւոյն ձորը
պիտի չըսուի,
Հապա Սպանութեան ձոր.
Ու Տոփեթի մէջ դնելէ պիտի թաղեն մինչև
որ ալ տեղ չմնայ։
33 Ու ասա Տէրը ժողովուրդին դիերը
Երկնից թռչուններուն ու երկրի գազաննե-
րուն կերակուր պիտի ըլլան,

ג = קטף · ק · 10 · יא · שֻׁמַּר · לֵב · 60 · קל · לֵב · 6 ·
ב ק קטף · מֵל · 22 · ב שֻׁמַּר · לֵב · 67 · 68 ·
ב בֵּית · י · 10 · קל · מֵל · 11 ·
ג קל · לֵב · 1 ·
ד קל · לֵב · 17 · 19 ·
ה קל · מֵל · 13 ·
ו ר Oר · ר · 16 · 21 ·
ז ב= · = · 21 · קל ·
ח ק · 20 · לִמֵּד · ל · 21 · שֻׁבַּע · לֵב · 60 · 13 ·
ט Տ֫ה מֵל · ר · 13 ·
י = קטף · מֵל · 22 · שֻׁבַּע · ב = 18 · 17 · מֵל · ק · 6 ·
יא = נֵל · מֵל · 20 · ר Oר · ק · 2 · קל · מֵל · 4 · 7 ·
יב נֵל · מֵל · 5 · קֵא · 13 · שֻׁבַּע · מֵל · 11 · קל ·
יג ב= · ב · 11 · קל · 15 · 16 · 17 · 18 · 19 · 20 · 21 · 22 · 23 · 24 · 25 · 26 · 27 · 28 · 29 · 30 · 31 · 32 · 33 · 34 · נֵל · מֵל · 1 · 2 · 3 · 4 · 5 · 6 · 7 · 8 · 9 · 10 · 11 · 12 · 13 · 14

և ընդ՝ վերնոյդ մի պիտի չըլլայ ։
34 Ու ցուդայի թագաւորին ու երուսաղէմի
իշխաններէն
Զնծութեան ձայնը և ուրախութեան ձայնը,
փեսային ձայնը ու հարսին ձայնը պիտի դա-
դարեցընեմ,
վասն զի երկիրը ամայի պիտի ըլլայ ։

ԳԼ· Ը

1 Թէ ձեռամբ և թէ ազէ ձեռքով հերանելուն ըշխատութիւ-
նը։ 4 Մարդկին կը յանդիմանի անոնց յիմարական և ան-
խոհեմ անգործութիւնը։ 13 կը ցուցընի անոնց վրայ հասնե-
լու ծանր դատաստանը։ 18 ու անոնց յուսահատական վիճակին
վրայ կ՚ողբայ ։

1 Ան ժամանակը, կ՚ըսէ Տէրը,
ցուդայի թագաւորներուն ոսկորները,
Ու անոր իշխաններուն ոսկորները,
Եւ քահանաներուն ոսկորները,
Ու մարգարէներուն ոսկորները,
Ու երուսաղէմի բնակացոր ոսկորները՝
իրենց գերեզմաններէն պիտի հանեն,
2 Եւ պիտի տարածեն զանոնք արեւուն առջեւը
ու լուսնին առջեւը,
եւ երկնից բոլոր զօրքին առջեւը,
Որ զանոնք սիրեցին, ու անոնց ծառայեցին,
Եւ անոնց ետեւէն գացին,
Ու զանոնք փնտռեցին, և՝ անոնց երկրպա-
գութիւն ըրին ։
Անոնք պիտի չժողովուին ու պիտի չթաղուին,
երկրի երեսին վրայ գոյ պիտի ըլլան ։
3 Եւ մնացեր կեանքէն աւելի ցանկալի պիտի
ըլլայ
Ա՛ս չար ազգին բոլոր մնացորդներուն՝
Որոնք մնացեր են ան ամէն տեղատարբը,
Ուր որ զանոնք վռնտեր եմ, կ՚ըսէ զօրաց
Տէրը ։
4 Ու անոնց բանս, Տէրը այսպէս կ՚ըսէ ։
Մէկը անոնք պիտի իյնան ու պիտի չկրնա՞ն.
Կամ դէմ դարձեալ կը խոտորի ու ետ չը՞դառնար.
5 Ինչո՞ւ ան երուսաղէմի ժողովուրդը դէմ դարձաւ
խոտորումով մը խոտորեցաւ.
Անոնք նենգութիւնն յարեցան, դառնալ
չուզեցին ։
6 Ականջ դրի ու մտիկ ըրի,
Անոնք չխոսակ չեն խօսիր.
Մարդ մը չկայ որ իր չարութիւնէն զղջայ,
Ու ըսէ թէ Ա՛ս ի՞նչ գործեցի.
Ամէնքը իրենց ընթացքին դարձան՝
Պատերազմի վազող ձիու պէս ։
7 Արագիլը անգամ օդին մէջ իր որոշ ժամա-
նակը կը դիտէ,
Ու դատաստակը և կառնակը ու ծիծեռնիկը
իրենց գալուստան ժամնակը կը դիտեն,
Բայց իմ ժողովուրդս Տէրոջը դատաստանը
չդիտեր ։
8 Ինչպէս կ՚ըսէք թէ Մենք իմաստուն ենք,
Ու Տէրոջը օրէնքը մեր քովն է.
Իրաւցնէ ահա գրչի պիրինարուն սուտ գրիչը
սուտութիւն կը գործէ ։
9 Իմաստունները ամչցան,
Անոնք զարհուրեցան ու բռնուեցան,
Ահա Տէրոջը խօսքը անարգեցին,
Ա՛ւ անոնց քովը ի՞նչ իմաստութիւն կը մնայ ։
10 Ուստի անոնց կիներները օտարներուն՝
Անոնց ագարակները ժառանգութեան պիտի
տամ,
Ինչու որ պզտիկէն մինչև մեծը՝ ամէնքը շահա-
գութեան տուէ եղան.
Մարգարէէն մինչև քահանան՝ ամէնքը սուտ
գործ կը վարուին ։
11 Եւ իմ ժողովուրդս ազկանը վէրքը հա-
րեւանցի բժշկելով՝
Խաղաղութիւն, խաղաղութիւն է՝ կ՚ըսեն,
երբոր խաղաղութիւն չկայ ։
12 Մթին պղծութիւն բրած ատենին կ՚ամչնա՞ն.
Բնաւ չեն ամչնար,
Ու պատկառիլ չեն գիտեր ։
Անոր համար իյնողներուն մէջը պիտի իյնան,
Անոնց այցելութիւն եղած ատենը պիտի գլո-
րին, կ՚ըսէ Տէրը ։
13 Զանոնք բոլորովին բնաջինջ պիտի ընեմ, կ՚ը-
սէ Տէրը ։
Որթին վրայ խաղող պիտի չըլլայ,
Եւ թզենիին վրայ թուզ պիտի չըլլայ ։
Ա՛ւ տերեւն ալ պիտի թառամի,
Ու անոնց տուածս անոնցմէ պիտի անցնի ։
14 Մենք ինչո՞ւ կը նստինք ։
Ժողովուեցէք, ու պարսպաւոր քաղաքնե-
րու մէջ մտնենք
Եւ հոն լուռ կենանք ։
Վասն զի մեր Տէր Աստուածը մեզ լռեցուց,
Ու մեզի դառնութեան ջուր խմցուց,
Քանզի Տէրոջը դէմ մեղք գործեցինք ։
15 Խաղաղութեան ապասեցինք, բայց բարե-
բախտութիւն չկար ։
Բժշկութեան ժամանակին սոսկութիւն, բայց
ահա խռովութիւն եկաւ ։
16 Անոր ձիերուն փնչիւնը Դանէն լսուեցաւ ։
Անոր հզօրներուն խրխնջմանը ձայնէն
Բոլոր երկիրը շարժեցաւ ։
Վասն զի գան, ու երկիրը և անոր լի-
ութիւնը,

քաղաքը ու անոր բնակիչները պիտի ուտեն ։
17 Քանդի ահա ես ձեր մէջը օձեր՝
Քարբեր որ կը խրկեմ, որ հանոնց թովչութիւն
չազդեր,
եւ ձեզ պիտի խածնեն, կ'ըսէ Տէրը ։

18 Իմ զաւրութիւնս ապամնութեան [illegible]
չ[illegible],
իմ սիրտս նեղուի դիս կը մորմի ։
19 Ահա ձ[illegible]ուր երկրէ եկողներուն պատմա-
ուածը՝
Իմ ժողովուրդիս աղջկանը ողջոյ ձայնը ։
Միթէ Տէրը Սիոնի մէջ չէ՞,
Անոր թագաւորը հոն չէ՞ ։
Ինչո՞ւ իրենց փորագրած կուռքերովը
ու օտարոց ունայնութիւններովը զիս բարկա-
ցուցին ։

20 Հունձքի առնը անցաւ, ամառը վերջացաւ,
Բայց մենք չփրկուեցանք ։

21 Իմ ժողովուրդիս աղջկանը վէրքին համար
վիրաւորուեցայ,
խաւարեցայ -- ապշութիւնը իս պատեցաւ ։
22 Միթէ ձ[illegible]գաղաց ու մէջ բալասան չկայ ։
Հոն բժիշկ չկայ ։
Հապա ինչո՞ւ համար իմ ժողովրդեանս աղ-
ջիկը բժշկութիւն չգտաւ ։

ԳԼ ։ Թ

1 Երէմիա կ'ըսէ Հրէից վրայ իրենց գործոցն մեղքերուն
համար ։ 9 ու անոնց պատիժին համար ։ 13 անհնազանդ ու-
թիւնը պատճառ կը դնէ իրենց անասանելի թշուառութեանը ։
17 կը յորդորէ ժողովուրդը որ իրենց կործանմանը համար
ապաշխարեն ։ 23 և իրենց անձերուն չվստահին ։ Հապա միայն
Տէրոջմէ ։ 25 Հրէաստանի և հեթանոսներուն
պատահելիքները կ'ըսէ ։

1 Երանի թէ ձ[illegible]գլուխս ջուր՝
ու աչքերս արցունքի ազբիւր ըլլային,
Որ ցոյնկ ու գիշեր լայի
իմ ժողովրդիս աղջկանը սպանուածներուն
համար ։
2 Երանի թէ անապատի մէջ ճամրորդներու հ-
ջևան մը ունենայի ։
Որ իմ ժողովրդս թողուի ու անոնցմէ ևր-
թայի ։
վասն զի [illegible]ամէնքը շնացողներ են,
ո- նենգաւորներու ժողով են ։
3 Եւ [illegible]իրենց լեզուները իրենց ազեղներուն պէս
կը լարեն սուտին համար ։
Բայց ճշմարտութեան համար երկրի վրայ քա-
ջութիւն չունին ։
վասն զի չարութենէ՝ ի չարութիւն կ'երթան,
ու զիս չեն ճանչնար, կ'ըսէ Տէրը ։
4 Ա[illegible]մէն մարդ թող իր ընկերէն զգուշանայ,
ու բնաւ մէկ եղբայր մի ապահներ ։
վասն զի ամէն եղբայր խաբեութիւն կը հնարէ,
եւ ամէն բնկեր [illegible]րանաարկու կեանք պտըտի ։
5 Ու ամէն մարդ իր ընկերը կը խաբէ,
եւ ճշմարտութիւն չեն խօսիր ։
Անոնք իրենց լեզուները սուտ խօսելու սոր-
վեցուցած են ։
Անօրէնութիւն ընելով կը յոգնին ։

6 Քու բնակարանդ նենգութեան մէջ է ։
Նենգութեան պատճառաւ զիս ճանչնալ չեն
ուզեր, կ'ըսէ Տէրը ։
7 Անոր համար զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ ։
Ահա [illegible]զանոնք պիտի հալեցնեմ ու պիտի
փորձեմ,
[illegible]վասն զի իմ ժողովրդիս աղջկանը համար
[illegible]նչպէս ընեմ։
8 Անոնց լեզուն մահացու նետ է,
[illegible]նենգութիւն կը խօսի ։
[illegible]բերնովը իր ընկերին հետ խաղաղութիւն կը
խօսի,
բայց սրտովը անոր դարան կը պատրաստէ ։
9 [illegible]Միթէ սա բաներուն համար անոնց այցելու-
թիւն պիտի չընեմ՞, կ'ըսէ Տէրը ։
կամ ասանկ ազգ մը իմ հոգիս վրէժ պիտի
չառնէ՞ ։

10 Լեռներուն համար լաց ու ողբ՝
եւ հանապատի արօտներուն համար կած պե-
ղիս ընեմ ։
վասն զի այրեցան, [illegible]նէ մարդ չանցնիր,
ու խաչնարներուն ձայն չլսուիր ։
[illegible]Օդին թռչուններէն մինչև անասունները փա-
խան՝ գացին ։
11 Ու Երուսաղէմը [illegible]դ կդկիր
եւ [illegible]աղաւնիներու բնակարան պիտի ընեմ,
ու Յուդայի քաղաքները աւերակ ամայու-
թիւն պիտի գարձնեմ ։
12 [illegible]Ո՞վ է այն խելաւոր մարդը, որ ասիկա հաս-
կընայ ։
եւ անոր՝ Ա[illegible]ուծոյ բերանը խօսած ըլլայ,
որ ասիկա պատմէ,
թէ երկիրը կնչո՞ւ համար աւերակացաւ
ու այրած անապատի պէս եղաւ,
[illegible]ոևէիցն որ մարդ չանցնիր ։
13 Եւ Տէրը բսաւ ։
վասն զի անոնք իմ օրէնքս ձգեցին,
Որն որ իրենց առջեւը դրեր էի ։
ու իմ ձայնիս մանկ չլնելով՝ անոր համեմատ
չքալեցին ։

14 Հապա Տիրոջ պատին կամակորութիւնը՝
Եւ հպարտութեան իրենց ապրելացած բանա-
դիմին նամէն գալին։

15 Աճեր համար զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Ա-
ստուածը այսպէս կ'ըսէ.
Ահա ես ձեզ ժողովուրդին ծոչինդը պիտի
կերցընեմ,
Ու անոնց գառնութեան չար պիտի խմցընեմ,
16 եւ գանոնք պիտի ցրուեմ այն ազգերուն մէջը,
Որոնք ոչ իրենք գիտցան՝ ոչ ալ իրենց հայ-
րերը՝
Ու անոնց վրայ սուր պիտի իրկեմ,
Մինչեւ որ զանոնք ջնջած ըլլամ։

17 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Մտածեցէք, ու ողիան կիներ կանչեցէք՝
որ գան,
Եւ հանճարեղ կիներուն ղրկեցէք՝ որ
գան,
18 Ու մեզի համար չուտով ողբ ձայն վերցընեն,
Որ մեր աչքերը արցունքներ իջեցընեն,
Եւ մեր արտեւանունքը ջուրեր վազցընեն.
19 Քանզի Սիոնէն ողբի ձայն լսուեցաւ,
Ի՜նչպէս կործանեցանք, խիստ ամչցանք,
Վասն զի երկիրը թողուցինք,
Վասն զի Տէրը հիմնայատակ ըրին մեր
բնակարանները։
20 Ուրեմն, ով կիներ, Տէրոջը խօսքը մտիկ
ըրէք,
Եւ ձեր ականջները անոր բերնին խօսքը թող
ընդունին.
Ու ձեր աղջիկներուն ողբ սորվեցուցէք,
Եւ ամէն կնիկ իր դրացին եղերերգութիւն
սորվեցնէ։
21 Վասն զի մահը մտնէ մեր պատուհաններէն
եկաւ,
Մեր պալատները մտաւ,
Որ մանուկները արտքինէն,
Ու երիտասարդները հրապարակներէն բնա-
ջինջ ընէ։

22 Ըսէ որ Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Մարդոց դիակունքը պիտի իյնան՝
Հարուրու երեսին վրայ եղող ապրին պէս,
Եւ հնձողներուն հետը հաւքէն պէս.
Ու պիտի չըլլայ մէկը որ ժողվէ։

23 Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Իմաստունը իր իմաստութեամբը չպարծի,
Ու զօրաւորը իր զօրութեամբը չպարծի,
Հարուստը իր հարստութեամբը չպարծի.
24 Հապա նա՛ւն որ կը պարծի՝ թող ասով պարծի,

Որ կը հասկընայ ու զիս կը ճանչնայ,
Ե՛ն ես Տէրը՝
Որ երկրի վրայ ողորմութիւն, իրաւունք ու
արդարութիւն կ'ընեմ.
Քանզի ես ասոնց կը հաճիմ, կ'ըսէ Տէրը։
25 Ահա օրերը պիտի գան, կ'ըսէ Տէրը,
Որ Համլէն թլփատուածներուն ու անթլփա-
տներուն,
26 Եգիպտոսին ու Յուդային ու Եդոմին
Ու Ամմոնի որդւոցը ու Մոաբին
Ու ո՛ր եղբեւ հեռու ծայրերը կտրոզ անապատի
բոլոր բնակիչներուն
Այցելութիւն պիտի ընեմ.
Վասն զի ամէն ազգերը անթլփատ են,
Ու բոլոր Իսրայէլի տունը սրտով անթլփատ է։

ԳԼ. Ժ

1 Ա-ստուածդ ձեզ կատարած անձնանուէրները, 17 Մարգարէն գալու բարկութենէն փախչելու կը յորդորէ Երուսաղէմը։ 19 անծիտ հաւատացողներուն չար գործերուն համար կ'սպառնայ։ 23 ու խանարհ ապաշխարել մը կ'ընէ։

1 Ով Իսրայէլի տունը,
Տէրոջը ձեզի համար բսած խօսքը մտիկ ըրէք.
2 Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Հեթանոսներուն ճամբաները մի սորվիք,
Ու երկինքը նշաններէն մի զարհուրիք,
Վասն զի անոնցմէ հեթանոսները կը զարհու-
րին։
3 Ինչու որ ժողովրդոց սովորութիւնները ունայ-
նութիւն են.
Քանզի անտառէն փայտ կը կտրեն,
Արհեստաւորին ձեռացը գործն է՝ տապարով։
4 Զանիկա արծաթով և ոսկիով կը զարդարեն,
Ու գամերով և ուռելերով կը գամեն զանիկա
ու չշարժիր։
5 Անոնք արմաւենիի պէս չիտակ են, ու չեն
խօսիր.
Անոնք՝ ի հարկէ Տիտոի վերցուին, վասն զի
չեն կրնար քալել.
Անոնցմէ մի վախնաք, վասն զի չեն կրնար
հասցընել,
Ոչ ալ բարիք ընելու կարող են։
6 Ով Տէր, Քեզի նման մէկը չկայ.
Դուն մեծ ես, ու քու անունդ զօրութեամբ
մեծ է։
7 Քեզմէ ո՞վ պիտի չվախնայ, ով ազգաց թա-
գաւոր,
Քանզի քեզի կը վայլէ.
Վասն զի հազգաց բոլոր իմաստուններուն մէջը

---

3 Գէ. գ. 17. է. 24.
4 Գաղ. ա. 14.
5 Գէ. Ը. 16. իգ. 33. Ցոբ. գ. 8. ի. 15. 18.
6 Ա-ագ. Հ. 3.
7 Գէ. իգ. 33. բՕր. իգ. 64.
9 Գէ. իգ. 35. Գէ. իգ. 37. Եզեկ. է. 2. 9. 18.
10 բՊՏ. էլ. 33. Ցոբ. գ. 8. ժ. 8. Ժող. Ժ. 1.
11 Ե-ագ. ա. 5. Ե-սայ. է. 16. ՊՀաբ. Բ. 13.
12 Գէ. ժգ. 17.
13 Գէ. Ը. 22. Եզեկ. է. 2. 9. 18.
14 Գէ. ա. 21. Ե-սայ. Ժ. 1. Ցոբ. ժ. 8. Ժող. Ժ. 1.
15 Գէ. Ը. 16. ՊՀաբ. Բ. 13.
16 Գէ. ժգ. 17.
17 Գէ. ա. 11.
18 Գէ. իգ. 37. Եզեկ. է. 2. 9. 18.
19 Գէ. ա. 21. Ե-սայ. Ժ. 1. Ցոբ. ժ. 8. Ժող. Ժ. 1.
20 Գէ. ժգ. 17.
21 Գէ. Ը. 22. Ժ. 18.
22 Գէ. ա. 21. Ե-սայ. Ժ. 1. Ցոբ. ժ. 8. Ժող. Ժ. 1.
23 Գէ. Ը. 22. Ժ. 18.
24 Գէ. ա. 21. Ե-սայ. Ժ. 1. Ցոբ. ժ. 8. Ժող. Ժ. 1.
25 Գէ. ժգ. 17.
26 Գէ. ա. 21. Ե-սայ. Ժ. 1. Ցոբ. ժ. 8. Ժող. Ժ. 1.

---

1 Կ-ոչ էդ-էլ-ծայրերը հզգէ.
2 Գաղ. իգ. 41. Եր. գլխ. իգ. 7. Հբ. ոտքմ. բ. 28. 29.
3 Ե-ագ. իգ. 3. Եր. ա. 10. Եւ իգ. 9. 10. Եւ իգ. 20.
4 Եր. իգ. 7. իգ. 7.
5 Եր. իգ. 7.
6 Գէ. իգ. 3. 7. Եր. ա. 10. Եւ իգ. 9. 10. Եւ իգ. 20.
7 Ե-ագ. Ամ. 5. Հբ. ա. 19. Ե-սայ. Ժ. 1. Ցոբ. ժ. 8. Ժող. Ժ. 1.
8 Կար. Ժբ. 9.
9 Ե-ագ. Ամ. 7. Եր. իգ. 9. 10. Եւ իգ. 20.
10 Եր. իգ. 7.
11 Ե-ագ. Ամ. 5. Հբ. ա. 19. Ե-սայ. Ժ. 1. Ցոբ. ժ. 8. Ժող. Ժ. 1.
12 Կար. Ժբ. 9.
13 Ե-ագ. Ամ. 7. Եր. իգ. 9. 10. Եւ իգ. 20.
14 Եր. իգ. 7.
15 Ե-ագ. Ամ. 5. Հբ. ա. 19. Ե-սայ. Ժ. 1. Ցոբ. ժ. 8. Ժող. Ժ. 1.
16 Կար. Ժբ. 9.
17 Ե-ագ. Ամ. 7. Եր. իգ. 9. 10. Եւ իգ. 20.
18 Եր. իգ. 7.
19 Ե-ագ. Ամ. 5. Հբ. ա. 19. Ե-սայ. Ժ. 1. Ցոբ. ժ. 8. Ժող. Ժ. 1.
20 Կար. Ժբ. 9.
21 Ե-ագ. Ամ. 7. Եր. իգ. 9. 10. Եւ իգ. 20.
22 Եր. իգ. 7.
23 Ե-ագ. Ամ. 5. Հբ. ա. 19. Ե-սայ. Ժ. 1. Ցոբ. ժ. 8. Ժող. Ժ. 1.
24 Կար. Ժբ. 9.
25 Ե-ագ. Ամ. 7. Եր. իգ. 9. 10. Եւ իգ. 20.
26 Եր. իգ. 7.

եւ անոնց բոլոր թագաւորութիւններուն մէջը
գեղի նման մէկը չկայ ։
8 Բայց անոնք բոլորովին [1]անբան ու անմիտ են ։
Անոնց կրթութիւնը ունայնութիւնից վարդապետութիւն է , փայտ է ։
9 Թարսիսէն ճեղուած արծաթ՝
եւ [2]Փազէն ոսկի կը բերուի ,
Անոնք վարպետի ու ոսկերիչի ձեռացը գործքն են .
Անոնց զգեստը կապուտակ ու ծիրանի է .
Ամէնը [3]հանճարեղներու գործքեր են ։
10 Մակայն ճշմարիտ Աստուածը ,
Անիկա է [4]կենդանի Աստուած և [5]յաւիտենական թագաւոր .
Անոր բարկութենէն երկիրը կը դողայ ,
Ու ազգերը անոր սպանումներուն չեն դիմանար ։
11 [[6]Անոնց այսպէս բսիր .
Այն աստուածները՝ որոնք երկինքը ու երկիրը չշինեցին ,
[7]Երկրէ ու այս երկինքներուն ոսկէն պիտի կորսուին ։]
12 [8]Երկիրը իր զօրութեամբը շինեց .
Աշխարհը իր իմաստութեամբը հաստատեց ,
Ու [9]երկինքը իր խոհեմութեամբ տարածեց ։
13 [10]Երբոր իր ձայնը կու տայ՝ երկինքի մէջ ջուրերու բազմութիւն կ'ըլլայ ,
եւ [11]երկրի ծայրերէն շոգիներ կը հանէ .
Անձրեւի համար փայլակներ կը շինէ ,
Ու հով կը հանէ իր չտեսութիւններէն ։
14 [12]Ամէն մարդ դիւրաւ[13]---՝ անասուն գտնէու .
[14]Ամէն ոսկերիչ իր քանդակած կուռքին պատճառաւ ամօթով եղաւ .
[15]Վասն զի ձուլած կուռքը սուտ է ,
Ու անոնք հոգի չունին ։
15 Անոնք ունայնութեան և խաբէութեան գործքեր են ,
Անոնց պատկառելի ատենը [16]անոնք պիտի կորսուին ։
16 [17]Յակոբին բաժինը անոնց պէս չէ ,
Վասն զի անիկա ամէն բանը [18]ստեղծող է ,
Ու [19]Իսրայէլ անոր ժառանգութեան վիճակն է .
Եւ անոր անունը [20]Եհովայ Զաբաւովթ է ։
17 Ով բնակիչ մէջ բնակող ,
Կիրառ վաճառներդ երկրէն ժողվէ ։
18 Քանզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ .

[1] Տես Սաղ . ղդ . 5 ։ [2] Հմր . 15 ։ Ես . ր . 19 ։ Զաք . ժ . 2 ։ Հազ . ա . 21 . 22 ։ [3] Դան . ժ . 5 ։ [4] Սաղ . ԺԸ . 4 ։ [5] = Տիմ . գ . 17 ։ [6] Սաղ . ժ . 16 ։ [7] Ես . Հոր . ԻԶ . 6 ։ [8] Տես Սաղ . գդ . 5 ։ [9] Հմր . 15 ։ Ես . ր . 19 ։ Զաք . ժ . 1 ։ [10] Յոբ . ա . 1 . 6 . 2 ։ Սաղ . ՃԼԳ . 5 . 6 ։ Գլ . Ծա . 15 . Եզ . ։ [11] Սաղ . գդ . 7 ։ [12] Ես . ԽԴ . 20 ։ [13] = Ես . ԽԴ . 9 ։ [14] Ես . ԽԴ . 11 ։ [15] Սաղ . ՃԺ . 15 ։ [16] Ես . ԽԴ . 9 ։ [17] Ես . ԽԳ . 10 ։ [18] Գլ . Ծա . 17 . 18 ։ [19] Ես . ԽԳ . 1 ։ [20] Ելս . ա . 2 ։ Գլ . Ծա . 17 ։ Ես . ԽԴ . 11 ։ Ես . ր . 18 ։ Հմր . 11 ։ [21] Սաղ . ԺԸ . 2 . Հգ . 9 ։ [22] Ես . ԽԴ . 4 . Ծա . 15 . Գլ . Ծա . 17 . Խ . 11 . Խն . 16 ։ [23] Ես . ԽԴ . 9 . Գլ . Ծա . 17 . 18 ։ [24] Ես . ԽԴ . 11 ։ [25] Սաղ . ՃԺ . 2 . Հգ . 9 ։ [26] Ես . ԽԴ . 11 ։ [27] Գլ . Ծա . 17 . 18 ։ [28] Ես . ԽԴ . 9 ։ [29] Գլ . Ծա . 17 . 18 ։ [30] Ես . ԽԴ . 11 ։ [31] Սաղ . ՃԺ . 2 . Հգ . 9 ։ [32] Գլ . Ծա . 17 . 18 ։ [33] Սաղ . ՃԺ . 2 . Հգ . 9 ։ [34] Գլ . Ծա . 17 . 18 ։ [35] = Ես . ԽԴ . 9 ։ [36] Սաղ . ՃԺ . 2 . Հգ . 9 ։ [37] Գլ . Ծա . 17 . 18 ։ [38] Ես . ԽԴ . 11 ։ [39] Սաղ . ՃԺ . 2 . Հգ . 9 ։ [40] Գլ . Ծա . 17 . 18 ։ [41] Ես . ԽԴ . 11 ։ [42] Սաղ . ՃԺ . 2 . Հգ . 9 ։ [43] Գլ . Ծա . 17 . 18 ։ [44] Ես . ԽԴ . 11 ։

Նիժելայ բլլայ ան մարդը՝ որ մարդկ չընկեր առ
4 ուխտին խօսքերը , որ որ ես ձեր Հայրերուն պատուիրեցի երկրէն Եգիպտոսի երկրէն՝ հան երկաթի հնոցէն զանոնք հանած օրս՝ ու բսի , Լսեցէք ձայնս մարդկ բրէք , ու ձեզի բոլոր հրամայածիս համեմատ՝ ի գործ դրէք , որ դուք իմ ժողովուրդս բլլաք , ու ես ձեր Աստուածը բլլամ .
5 որպէս զի հաստատեմ ան երդումը որ ձեր Հայրերուն երկրի , անոնկ երկիր մը տալու անոնց՝ որ կաթ ու մեղր կը բղխէ , ինչպէս որ այսօր կ՚երեսայ : Ես ես պատասխան տուի ու բսի , Ամէն , ով Տէր :
6 Ես Տէրը ինծի բսաւ , Ա՛ս բոլոր խօսքերը Յուդայի քաղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ կանչելով բսէ , Ա՛ս ուխտին խօսքերը մարդկ բրէք , ու կատնոք ի գործ
7 դրէք . վասն զի ձեր Հայրերը փութալով խրատեցի , զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հանած օրէս մինչև առ օրս , կանուխ կելլելով ու խրատելով բսի , իմ ձայնս մարդկ բրէք ,
8 Բայց անոնք մարդկ չբրին ու իրենց ականջը չխոնարհեցուցին , հապա ամէն մարդ իր չար սրտին կամակորութիւնոր համեմատ քալեց . ուստի ես անոնց վրայ կը բերեմ առ ուխտիս բոլոր խօսքերը , զոր ես անոնց պատուիրեցի որ ընեն , ու անոնք չբրին :
9 Եւ Տէրը ինծի բսաւ , Յուդայի մարդոցը մէջ ու Երուսաղէմի բնակչացը մէջ գտաւ անհնազանդութիւն դարձան ,
10 նուազեցաւ . Անոնք իմ խօսքերս մարդկ բնել չուզեցին՝ իրենց նախահարցը անօրէնութիւններուն դարձան , և օտար աստուածներու ետեւէ գացին , որ անոնց ծառայութիւն բնեն . Իսրայէլի տունը ու Յուդայի տունը իրենց հայրերուն հետ բրած ուխտս ատրեցին :
11 Անոր համար Տէրը այսպէս կ՚բսէ . Ահա ես անոնկ չարիք կը բերեմ անոնց վրայ , Որ անկէ ելլելու կարող պիտի չըլլան . Եւ ինծի պիտի ազազակին , ու անոնց մարդկ պիտի չընեմ :
12 Եւ Յուդայի քաղաքները ու Երուսաղէմի բնակիչները պիտի երթան , Ու կպիտի ազազակին ան աստուածներուն՝ որոնց խունկ ծխեր էին . Բայց անոնց ձախորդութեան ժամանակը բնաւ պիտի չազատեն զանոնք :
13 Քանզի քու աստուածներդ , ով Յուդա , Քու քաղաքներուդ թուոյն չափ եղան . Ու Երուսաղէմի փողոցներուն թուոյն չափ՝ Ամօթալից կռոցը՝ Բահաղին խունկ ծխելու համար սեղաններ կանդնեցիք :
14 Ուստի դուն ան ժողովուրդին համար ազօթք մի բներ , Ու անոնց համար խնդրուածքով ու պաղատանքով մի ազազիր . Քանզի երբոր իրենց նեղ հասած չարիքին համար ինծի ազազակին , Ես մարդկ պիտի չընեմ :
15 Իմ սիրելիս ի՞նչ բան ունի իմ տանս մէջ , Որովհետև շատերուն հետ անօրէնութիւն գործեր է .
Պատրր միսն ալ քեզմէ անցաւ , Քանզի դուն քու չարութիւնովդ կ՚ուրախանաս :
16 Տէրը քու անունդ կանանչ , գեղեցիկ -- բարեպտուղ ձիթենի կոչեց , Բայց անոր վրայ մեծ ազմուկի ձայնով կրակ բռնկեցուց , Ու անոր ոստերը կոտրեցան .
17 Ու զքեզ անկոց զօրաց Տէրը Քու վրայդդ չարիք խօսեցաւ , Իսրայէլի տանը ու Յուդայի տանը չարութիւնոր համար՝ Որ անոնք գործեցին , Ու բահաղին խունկ ծխելով՝ զիս բարկացուցին
18 Եւ Տէրը ինծի գիտցուց , ու ես գիտեմ . Ապա անոնք ինծի անոնց գործքերը ցուցուցիր ,
19 Բայց ես մարթուելու տարտղ ընտանեցած գառի մի պէս էի , Ու չէի գիտեր որ անոնք ինծի համար նենգութիւններ կը հնարեին՝ ըսելէ , Ջնաւը իր պտղովը կործանենք , Ու զանունիս կենդանեաց երկրէն բնաջինջ բնենք , Որ անոր անունը ետքին ալ չյիշուի :
20 Սակայն , ով Տէր զօրութիւնոց , արդար Դատաւոր , Որ երիկամունքը ու սիրտը կը քննես , Անոնցմէ վրէժդ տեսնեմ . Քանզի իմ դատս քեզի յայտնեցի :
21 Ուստի Տէրը այսպէս կ՚բսէ Անաթովթի մարդոցը համար՝ Որոնք քու հոգիդ կը փնտռեն ու կ՚բսեն , Տէրոջը անունովը մարդ արեւութիւնս մի ըներ , Որ մեր ձեռքերովը չմեռնիս :
22 Անոր համար զօրաց Տէրը այսպէս կ՚բսէ .

Ահա ես անոնց այցելութիւն պիտի ընեմ.
կարիճները պիտի մեռնին,
Անոնց տաքրնները ու աղչիկները սովամահ պիտի ըլլան.
23 եւ անոնք մնացորդ պիտի չունենան.
վասն զի ես կը նախաբերեմ մարդացը վրայ՝
Անոնց այցելութեան տարին չարիք պիտի բերեմ։

ԳԼ. ԻԲ

1 Երեմիա կը գանգատի չարեաց յաջողութեանը համար • բայց հաւատքով անոնց կարձանագրէ կը անուն • 3 Տէրոջմէ կը յայտնէ իրեն իր եղբայրներուն նենգութիւնը ու իրէն գեմ կը հնարեն • 7 Աստուած իր ժառանգութենէն կ'ուլայ • 14 ապշխարհաբերուն գերեզմանութիւն կը խոստանայ •

1 Ով Տէր, երբոր քեզի հետ վիճիմ՝ դուն արդար ես.
Սակայն քեզի իրաւունքի վրայով պիտի խօսիմ.
Ինչո՞ւ ամբարիշտներուն ճամբան յաջող է,
Ո՞ր բոլոր նենգութիւն ընողները հանգստութիւն կը վայելեն •
2 Դուն զանոնք տնկեցիր, և անոնք արմատացան •
Անոնք կ'աճին ու պտուղ կու տան •
Դուն անոնց բերնին մօտ ես,
Բայց անոնց երիկամունքէն հեռու ես •
3 Եւ դուն, ով Տէր, զիս գիտես,
Զիս տեսար ու իմ սիրտս քու առջեդ քննեցիր •
Զատէ անոնք մորթուելու ոչխարներու պէս,
Եւ սպանդին օրուան համար պատրաստէ •
4 Մինչև ե՞րբ երկիրը սուգ պիտի բռնէ՝
Իր բնակչաց չարութիւնը համար,
Ու բոլոր դաշտին խոտը պիտի չոչնայ •
Անասուններն ու թռչուները կորստացան,
վասն զի ըսին, Անոնք մեր վախճանը պիտի չտեսնէ •
5 Թէ որ դուն հետեւակներուն հետ վազելիր,
ու քեզ յոգնեցուցին,
Հապա ձիաւորներուն հետ ի՞նչպէս մրցակից պիտի ըլլայիր •
Եւ դուն որ խաղաղութեան երկրին մէջ ապահով ես,
Ի՞նչ պիտի ընես Երբոր Յորդանան ելեւէջ բարձրանայ •
6 Քանզի նաեւ եղբայրներդ ու քու հօրդ տունն ալ
Անոնք անգամ քեզի դէմ նենգութիւն ըրին,
Եւ քու ետեւդ բարձրաձայն ազաղակեցին •
Թէ և անոնք քեզի ազնիւ բաներ ալ խօսին,
Դուն անոնց մի հաւատար •
7 Իմ տունս թողուցի, իմ ժառանգութիւնս ձգեցի,
Հոգիս սիրածը իր թշնամիներուն ձեռքը տուի •
8 Իմ ժառանգութիւնս անտառի առիւծին պէս եղաւ ինծի,
Անիկա իր ձայնովը իմ վրաս պոռաց •
Ան պատճառով գանիկաատեցի •
9 Իմ ժառանգութիւնս էգ գիշատիչ թռչունի մը պէս եղաւ ինծի,
Թռչուններըը անոր չորս կողմն են •
Եկէք՝ անապատին բոլոր գազաններըը ժողվեցէք,
Որպէսզի ուտեն •
10 Շատ հովիւներ իմ այգիս ապականեցին,
Իմ բաժինս ոտնակոխ ըրին,
Իմ ցանկալի վիճակս անապատի անմայութեան դարձուցին •
11 Զանիկա անմայութեան դարձուցին,
Ու անմայ ըլլալով իմ առջեւս սուգ բռնեց •
Բոլոր երկիրը անմայութեան դարձաւ,
Քանզի հնարող մը չկայ որ սիրտ դնէ •
12 Անապատին ամէն բլուրներուն վրայ աւերածներ եկան •
Վասն զի երկրին մէկ ծայրէն մինչև միւս ծայրը
Տէրոջը սուրը կ'ուտէ,
Ու ամէն մարմնոյ խաղաղութիւն չկայ •
13 Ցորեն ցանեցին, բայց փուշեր պիտի հնձեն •
Աշխատանք քաշեցին, բայց օգուտ պիտի չըտեսնեն •
Ու Տէրոջը սաստիկ բարկութեանը համար
Ձեր արդիւնքներէն պիտի ամչնաք •
14 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը իմ չար դրացիներուս համար,
Որոնք իմ ժողովրդիս խորհրդէին տուած ժառանգութեանս կը դպչին •
Ահա ես զանոնք իրենց երկրին երեւէն պիտի խլեմ,
Ցուզայն տունն ալ անոնց մէջէն պիտի խլեմ •
15 Ու պիտի ըլլայ որ զանոնք խլելէս ետքը՝
Գիտի դառնամ անոնց ողորմիմ,
Եւ ամէն մէկը իր ժառանգութենէն՝
Ու ամէն մէկը իր երկիրը պիտի դարձնեմ •
16 Եւ թէ որ անոնք իմ ժողովրդեանս ճամբաները սորվին,
Ու իմ անուանով երդում ընեն ըսելով, կեն-
դանի է Տէր,

(Ինչպէս որ անոնք իմ ժողովուրդիս՝ բահապին անուանովը երդում ընել սորվեցուցին,)
Անոնք՝ իմ ժողովուրդիս մէջը պիտի ՚հաստատուին։
17 Բայց թէ որ մտիկ չընեն,
Ես այդ ազգը արմատապէս պիտի խլեմ
Ու պիտի կորսնցնեմ, կ՚ըսէ Տէրը։

ԳԼ· ԺԹ

1 Եփրատ գետին քովը պահած հաւատարիմ գօտիի մը օրինակով՝ Հաստատ իր ժողովուրդին կործանումը կը յայտնէ։ 12 Գէշ ձեռքէ ազատելու օրինակով՝ կը նախազգուշանայ վերջ գալու դաժանութիւնը։ 15 Կը յորդորէ գոնէջ ու գալու դաւաճաններուն առջեւ առնէն։ 22 Կը յայտնէ թէ Երուսաղէմ պիտի աւերակ դառնայ։

1 Տէրը ինծի այսպէս բաւ. Գնա՝ քեզի մէկ քիմակ գօտի մը ծախու առ, և զանիկա մէջքդ կապէ, ու զանիկա ջուրը մի խոթեր։
2 Ուստի Տէրոջը խօսքին համեմատ գօտին ծա-
3 խու առի ու մէջքս կապեցի։ Եւ երկրորդ անգամ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
4 Առ ծախու առած գօտիդ՝ որ քու մէջքիդ վրայ է, ան ու ելիր՝ Եփրատ գնա, և հոն
5 վէմին ծակին մէջը պահէ զանիկա։ Ու ես գացի և զանիկա Եփրատի ՚ծքէը պահեցի,
6 ինչպէս որ Տէրը ինծի պատուիրեց։ Եւ շատ օրերէն եղաւ Տէրը ինծի բաւ. Ելիր՝ Եփրատ գնա, ու անկէ առ ան գօտին, որ քեզի հրա-
7 մայեցի որ հոն պահես։ Ես ալ Եփրատ գացի, ու փորելով՝ գօտին ան պահած տեղէս առի. և ահա գօտին փտեր էր, ու բնաւ մէկ բանի մը չէր դար։
8 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
9 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Յուդային հպարտութիւնը
Ու Երուսաղէմին մեծ հպարտութիւնը այդ-
պէս պիտի աւրեմ։
10 Ան չար ժողովուրդը՝
Որ իմ խօսքերս լսել չեն ուզեր,
Ու ՚իրենց սրտին կամակորութեամբը կը քա-
լեն,
Եւ օտար աստուածներու ետեւէ կ՚երթան՝
Անոնց ծառայութիւն ընելու և անոնց երկրպագութիւն ընելու համար,
Ան անպիտան գօտիին պէս պիտի ըլլան։
11 Վասն զի ինչպէս որ գօտին մարդուն մէջքը կը փակչի,
Բոլոր Իսրայէլի տունը ու բոլոր Յուդային տունը
Ինծի այնպէս փակցուցեր էի, կ՚ըսէ Տէրը,
՚Որ ինծի ժողովուրդ ըլլան,
՚Վասն անուն և փառք ու պարծանք.
Բայց անոնք մտիկ չըրին։

12 Նաև ան խօսքը բսես անոնց,
Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ.
Ամէն սափ գինիով պիտի լեցուի.
Բայց անոնք քեզի պիտի բսեն,
Մի՛թէ մենք չե՞նք գիտեր որ ամէն սափ գի-
նիով պիտի լեցուի։
13 Իսկ դուն անոնց բսես,
Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Ահա ես ան երկրին բոլոր բնակիչները,
Ու Դաւիթի ազգէն վրայ նստող թագա-
ւորները,
Եւ քահանաները ու մարգարէները,
Ու Երուսաղէմի բոլոր բնակիչները ՚արբեցու-
թեամբ պիտի լեցընեմ.
14 Եւ զանոնք իրարու ջախջախել պիտի կատեամ,
Հայրերը զաւակ հետ միասին, կ՚ըսէ Տէրը,
Եւ ոչնչ պիտի չդթամ ու պիտի չխնայեմ,
Եւ աւասիկ զանոնք բնաջինջ պիտի
բնեմ։
15 Մտիկ րրէք, ականջ տուէք, մի հպար-
տանաք,
Վասն զի Տէրը խօսեցաւ.
16 ՚Ձեր Տէր Աստուծոյն փառք տուէք՝
Գէթ ՚վատը չհասած,
Ու ձեր ոտքերը մութ լեռներու վրայ չգտած,
Եւ ձեր ՚լոյսի տեղատած ատեն՝
Ան ՚՚՚

22 Ու թէ որ պատիգ մէջը բանս ,
Ահա բաներդ ինձո՛ւ հանգիստեան ինծի .
Քու անօրէնութեանդ չատութենէն՝ քու քրքանչելի պատուհասդ ,
Եւ գարշապարներդ բռնութեամբ մերկացան .
23 Միթէ կարելի՞ է որ եթէոպացին իր մորթը՝
Կամ ինձը իր խայտուցիները փոխէ ,
Որ դուք ալ չարութիւն ընելու սորված ըլլալով՝
Կարենաք ազնիւութիւն ընել .
24 Ուսոի անապատի հովէն վերցուած նմիզի պէս
Գիտի ցրուեմ զանոնք .
25 Ահա է քու վիճակդ Ե քու բաժինդ՝
Որն որ ես քեզի որոշեցի , կ՚ըսէ Տէրը ,
Քանզի իս մոռցար ու ստութեան ապաւինեցար .
26 Ուսոի ես ալ քու քղանցքներդ քու երեսիդ վրայ վերցուցի ,
Ու քու անարգանքդ երեւցաւ .
27 Ես քու շնութիւններդ , ու ուինչխնիներդ ,
Ե՛ քու լիրբ պոռնկութիւնդ .
Ո՛ր բլուրներու վրայ Ե գաշտի վրայ քու գարհամարհութիւններդ տեսայ .
Վա՛յ քեզի , ով երուսաղէմ .
Գիտի չմաքրուի՞ս . ալ մինչև ե՞րբ .

ԳԼ· ԺԹ

1 Մէն ասկի համար ։ 3 Երեսիս կ՚ապրի ։ 10 Տէրը չուզեր մարդ բնել ու ապրիլը Յոզափատի համար ։ 13 կը յանդիմի քի իրենց միջը ուու մարգարէներ բլլալովը իրենք չեն կրնար արդարանալ ։ 17 Երեսիս անոնց վրայ կ՚ապրիս

1 Տէրոջը խօսքը որ երեմիային եղաւ երբոր ասութեան վրայով ,
2 Յառաջ ասաց կը բռնէ ,
Ե՛ւ ետքը գալները կը նշանագրէ .
Անոնք գետնի վրայ տրաւմ կը նետուին ,
Ու երեսաղեմի ազգակիր վեր եկաւ .
3 Ե՛ւ անոնց ազնուականները իրենց մանկունքը
Ջուրի կը իրկեն .
Աւազանները գացին , ջուր չգտան ,
Ե՛ւ գարձան իրենց անօթները պարապ բերելով .
Ամչցան ու պատկառեցան ու գլուխնին ծածկեցին .
4 Երկրին վրայ անձրեւ չըլլալուն պատճառովը
Գետինը ճաքելուն համար
Երկրագործները ամչցան և գլուխնին ծածկեցին .
5 Քանզի նաև եղնիկը գաշտի մէջ ծնաւ ,
Ու խոտ չըլլալուն համար իր ձագը թողուց .
6 Ու վայրենի էշերը բլուրներու վրայ կայնեցան ,
Ե՛ւ չագալներու պէս օգը ծծեցին ,
Ու աչքերնին տկարացաւ , վասն զի խոտ չկար .
7 Թէև մեր անօրէնութիւնները մեզի դէմ վկայ են ,
Ո՛ւխ , ով Տէր , քու անուանդ համար բրէ .
Քանզի մեր յետնացքները շատ են .
Քեզի դէմ մեղք գործեցինք .
8 Յո՛վ Իսրայէլին ցոյսը ,
Դժուարութեան ատեր անոր փրկիչը ,
Ինչո՞ւ համար երկրի վրայ հիւրի պէս ,
Ու դիշերը իջնան բնելու դարձող ճամրորդի պէս բլլաս .
9 Ինչո՞ւ համար ապշած մարդու պէս ,
Կամ հզօրական կարողութիւն չունեցող հզօրի պէս բլլաս .
Ե՛ւ դուն , ով Տէր , մեր մէջն ես ,
Ու քու անունդ մեր վրայ կոչուած է .
Մեզ մի թողուր .
10 Ես այսպէս կ՚ըսէ Տէրը ասոր ժողովուրդին համար .
Անոնք սիրեցին այսպէս սերկեցին
Ե՛ւ իրենց ոտքերը չզսպեցին ,
Ուսոի Տէրը անոնց չհաճեցաւ .
Հիմա անոնց անօրէնութիւնը պիտի յիշէ ,
Ու անոնց մեղքերուն պիտի բնէ .
11 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ .
Ահա ժողովուրդին բարիք ըլլալու համար
ազօթք մի բներ .
12 Թէ որ անոնք ծոմ պահեն ,
Անոնց ազաղակը մտիկ պիտի չընեմ .
Ու Թէ որ ողջակէզ կամ գոհ մատուցանեն ,
Զանոնք պիտի չընդունիմ .
Հապա սրով , սովով և ժանտախտով
Գիտի ոտնեմ զանոնք .
13 Ու ես ըսի , Ա՜հ , ով Տէր Եհովայ ,
Ահա մարգարէները անոնց կ՚ըսեն ,
Սուր պիտի չտեսնէք
Ու ձեր մէջը սով պիտի չբլլայ ,
Հապա ձեզի ես տեղս ճշմարիտ խաղաղութիւն պիտի տամ .
14 Անատներ Տէրը ինծի ըսաւ .
Մարգարէները իմ անունովս սուտ մարգարեւթիւն կ՚ընեն .
Զանոնք ես չխրկեցի և անոնց չհրամայեցի
Ու անոնց չխօսեցայ .
Անոնք ձեզի սուտ տեսիլքներ , անտի գուշակութիւններ
Եւ իրենց սրտին խարէութիւնները կը քարոզեն .

անոնք
2 Ա՜ա՛խ . 4 . 19 .
3 Գէ . 8 . 19 .
4 Ես . 9 . 17 . Խէ . 3 .
5 Հր . 26 . Եզէկ .
Ժգ . 27 . 38 . 39 .
Նա . 4 . 2 .
6 Ա՜ա՛խ . 5 . 6 . Ովս .
Ժգ . 3 .
7 Ճ՜ր . 6 . 29 . Ա՜ա՛խ .
Ժ . 6 .
8 Գէ . 3 . 14 .
9 Հր . 22 . Ովս . 4 .
10 Եզէկ . 37 .
Խգ . 22 . Ովս . 10 .
11 Գէ . 6 . 8 .
12 Ես . 16 . 12 . Գէ . 7 .
30 . 4 . 8 . 6 . Ես .
ջէկ . 4 . 13 .
—
= Ես . 9 . 26 .
= Ցէ . = Թագ . 6 . 13 .
Ա՜ա՛խ . 14 .
Ես . 6 . 14 .
Ա՜ա՛խ . 4 . 10 .
Ես . 9 . 15 .
Ա՜ա՛խ . 4 . 10 .
Ես . 9 . 15 .
Գէ . 14 . 15 .
Ես . 9 . 15 .
Գէ . 23 . 16 .
Գէ . 29 . 8 .
Գէ . 5 . 31 .
Գէ . 6 . 14 .
Գէ . 8 . 11 .
Գէ . 23 . 17 .
Գէ . 27 . 9 .
Գէ . 29 . 21 .
Գէ . 37 . 19 .
Գէ . 38 . 4 .
Գէ . 14 . 14 .
Գէ . 23 . 25 .
Գէ . 29 . 8 .
Գէ . 23 . 21 .
Գէ . 27 . 15 .
Գէ . 29 . 9 .
Գէ . 14 . 18 .
Գէ . 23 . 32 .
Գէ . 29 . 31 .
Գէ . 14 . 14 .
Գէ . 23 . 26 .
Գէ . 29 . 23 .
Գէ . 14 . 15 .
Գէ . 23 . 30 .
Գէ . 29 . 9 .
Գէ . 14 . 16 .
Գէ . 23 . 21 .
Գէ . 29 . 15 .
Գէ . 14 . 14 .
Գէ . 23 . 16 .
Գէ . 29 . 8 .
Գէ . 14 . 13 .
Գէ . 23 . 17 .
Գէ . 29 . 9 .
Գէ . 14 . 15 .
Գէ . 23 . 18 .
Գէ . 29 . 21 . Խգ .
13 . Խգ . 3 . 9 .

15 Ուստի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Ահ մարգարէներուն համար, որոնք իմ անուանովս մարգարէութիւն կ՚ընեն,
(թէպէտև զանոնք ես չղրկեցի,)
՚Ու կ՚ըսեն թէ Ա՛ս երկրիս մէջը սուր ու սով պիտի չըլլայ.
Ան մարգարէները սրով ու սովով պիտի կորսուին.
16 եւ այն ժողովուրդը՝ որոնց անոնք մարգարէութիւն կ՚ընեն,
Սուրին ու սովին պատճառովը
Երուսաղէմի փողոցներուն պիտի ձգուին.
Եւ զանոնք, անոնց կիներուն, տղաքներուն ու աղջիկներուն
՚Թաղող պիտի չգտնուի.
Ու անոնց վրայ իրենց չարութիւնը պիտի թափեմ։

17 Ուստի անոնց սա խօսքը զրուցես.
՚Դիշեր ու ցորեկ աչքերս արցունք պիտի թափին
Ու բնաւ պիտի չդադարին,
՚Վասն զի իմ ժողովուրդիս կոյս աղջիկը մեծ կատաղածով,
Խիստ սաստիկ հարուածով կոտրեցաւ.
18 Թէ որ ՚դաշտը կ՚ելլեմ՝
Ահա սրով մեռցուածներ,
Եւ թէ որ քաղաքը մտնեմ՝
Ահա սովով սկարացածներ կան.
Վասն զի թէ մարգարէն և թէ քահանան իրենց չգիտցած երկիրը կը պտըտին։

19 ՚Մի՞թէ ԲԱՒԱՆ բոլորովին մերժեցիր.
Քու Հոգիդ Սիոնէն զզուեցաւ.
Մեզի ինչո՞ւ այնպէս զարկիր ՚որ մեզի բժշկութիւն չկայ.
՚Մենք խաղաղութեան ապաւոյնք, բայց բարութիւն չկար.
Բժշկութեան ժամանակին ՚ահ՝ բայց ահա խռովութիւն։
20 Մենք, ով Տէր, մեր ամբարշտութիւնը
Ո՛ մեր հայրերուն անօրէնութիւնը գիտենք,
Վասն զի ՚քեզի դէմ մեզ գործեցինք։
21 Քու անուանդ համար ՚ինծի մի զզուիր,
Քու փառացդ աթոռը մի անարգեր.
՚Մեզի հետ ըրած ուխտդ յիշէ և անիկա մի աւրեր։
22 Մի՞թէ հեթանոսաց ունայնութիւններուն մէջ ՚անձրեւ տուող կայ,
Կամ թէ անձրեւը երկինքներէն կու տան.
՚Չէ՞ որ ՚ինքն ըսաւ դուն ես, ով մեր Տէր Աստուածը.
Ուստի քեզի կը յուսանք,
Վասն զի ասոնց ամէնը դուն ըրիր։

ԳԼ. ԺԵ

1 Հրեաներուն բռլորովին մերժուիլը ու անոնց վրայ դալը. նոյնպէս գառասաանները. 10 Երեմիա անոնց սաստկութեանը համար գանգատ ընելով՝ իրեն համար խռսափանք կ՚ընէ. դարձ. 12 ու անոնց համար ապառնալիք մը։ 15 Ինքը ազատ կ՚ընէ։ 19 ու բարի խոստանալ մը ձեռք կը բերէ։

1 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ.
՚Թէև Մովսէս ու Սամուէլ իմ առջեւս կայնելու բլլային,
Ա՛ս ժողովուրդին վրայ հաճութիւն պիտի չունենայի.
Զանոնք առջեւէս վռընտէ, ու թող ելլեն.
2 Եւ թէ որ քեզի՝ Ո՞ր ելլենք ըսեն,
Անոնց ըսես, Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
՚Մահուան համար՝ ՚մահուան՝ մնացողը,
Ու սուրի համար՝ ՚սուրի՝ սուրի,
Եւ սովի համար՝ ՚սովի՝ սովի,
Ու գերութեան համար՝ ՚գերութեան գերութեան երթայ։
3 Եւ ՚չանոնց վրայ չորս տեսակ ՚պիտի խրկեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը.
Սպանելու համար՝ սուրը,
Ու պատառելու համար՝ շուները,
Եւ ուտելու ու ոչնչանալու համար՝
՚Երկինքի թռչուններն ու երկրի գազանները։
4 Եւ ՚զանոնք՝ Եզեկիա թագաւորին կրնայ համար
Երկրիս բոլոր թագաւորութիւններուն ձեւը պիտի մնանեմ,
Յուդայի թագաւորին Եզեկիայի որդւոյն ՚Մանասէին պատճառաւ՝
Անոր Երուսաղէմի մէջ գրած բաներուն համար։
5 Վասն զի ՚ո՞վ քեզի պիտի խնայէ, ով Երուսաղէմ,
Ու ո՞վ քեզի ցաւակից պիտի ըլլայ,
Եւ քու ողջոյնիդ հարցնելու համար ո՞վ պիտի դառնայ։
6 ՚Դուն իս Տէրը, կ՚ըսէ Տէրը, ՚ետ դացիր.
Ես ալ իմ ձեռքս քու վրադ պիտի երկնցընեմ և քեզ պիտի կորսնցընեմ.
՚Գթութիւն ընելէն ձանձրացայ։
7 Ու զանոնք երկրին դուռներուն մէջ պիտի հողեմ՝ ՚ետ ՚ըն հնձանացով.
Իմ ժողովուրդս անգաւակ պիտի թողում և պիտի կորսնցնեմ,
՚Վասն զի ՚ետ ՚ընին ճամբաներէն չդարձան,
8 Անոնց որբևարիները ծովուն աւազէն աւելի չատցան իմ առջեւս.

ա Գլ. ե. 12. 13.
բ Ա՛ղ. կթ. 3.
գ Գլ. թ. 1. Ժգ. 17. Ցոր. ա. 16. ը. 18.
դ Գլ. ը. 21.
ե Եզեկ. ե. 12.
զ Ցոր. ե. 22. Գլ. ԻԵ. 18. Ա՛ղ. ԺԱ. 6. Դատ. թ. 8.
է Ա՛ղ. Կդ. 2. 20. Ես. 42.
ը Ցոր. Օբ. լբ. 21.
թ Ա՛ղ. Ժ. 1. 2.
ժ Գլ. ե. 12. Ա՛ղ. Ձլէ. 7. Հեսկ. 5. Ե՛ս. ը. 22. Գլ. ե. 24. Ժ. 15.
ի Եզեկ. Ժգ. 14. Եւ

ա Եր. լբ. 11. 12. Ա՛ղ. գթ. 6.
բ ա Թագ. ե. 9.
գ Գլ. իգ. 11. Ե. գլխ. ե. 2. 12. Ջար. Ժա. 9.
դ Տէ՛ր Ղե. իբ. 16. Եւ
ե Ցոր. իբ. 26. Գլ. ե. 33.
զ Ցոր. իբ. 25. Գլ. իգ. 9. Եզեկ. իգ. 40.
է Դ Թագ. իա. 11. Եւ. իգ. 26. իգ. 3. 4.
ը Եր. Ե. 8. Գլ. ԻԵ. 15. Ա՛ղ. Ժգ. 14.
թ Ե՛ս. Ժա. 19.
ժ Գլ. բ. 13.
ի Գլ. ե. 24.
լ Ա՛ղ. Ժգ. 14.
խ Ե՛ս. թ. 13. Գլ. ե. 3. Ա՛մբ. 9. 10. 11.

°Ա՛նոնց վրայ — երիտասարդին՝ մորը վրայ
կէս օրուան առնեմ աւերած բերի .
Անոր վրայ յանկարծ արհաւիրք ու սոսկում
ձգեցի ,
9 Հօրքը ըլլայ ծնանողը նուազեցած ,
իր հոգին աւանդեց ,
Հարեւանն առնեմ անոր աթոռը մնաւ .
Անիկա ամչցաւ ու պատկառեցաւ ,
եւ անոնց միացորդը իրենց թշնամիացը առջեւ
Մսրի պիտի մնասնեմ, կ'ըսէ Տէրը :

10 Վա՛յ ինծի , ով մայրս ,
Որ զիս բոլոր երկրին համար
կռիւի մարդ ու վէճի մարդ ծնար .
Ոչ ես չահով առակ առի ,
Ոչ ալ ինծի չահով առակ առին ,
Ա՛մէն ոք ինծի անէծք կու տան :
11 Տէրը կ'ըսէ որ Անշուշտ քեզ պիտի ազատեմ,
Ու երջանիկ պիտի ըլլաս .
եւ անշուշտ նեղութեան ու տառապանաց ժա-
մանակը՝
Թշնամիդ քեզի ապաւել պիտի տամ :
12 Միթէ երկաթը հիւսիսի երկաթը ու պղինձը
կը կոտրէ՞ :
13 Քու բոլոր մեղքերուդ համար՝ բոլոր սահ-
մաններուդ մէջ
Քու առագաստդ ու գանձերդ ՚ձրիապէս
յափշտակութեան պիտի մատնեմ :
14 եւ †՚ի՛նչ քու թշնամիներուդ հետ ՚քու չգի-
տցած երկիրդ պիտի փոխադրեմ :
Վասն զի ՚իմ բարկութենէս կրակ վառեցաւ ,
Ո՛ր ձեր վրայ պիտի բորբոքի :

15 Ո՛վ Տէր , դուն կ՚ընդունիս զիտես .
Զիս յիշէ և ինծի այցելութիւն բրէ ,
Ու ՚ի՛մ հալածիչներէս իմ վրէժս առ .
Քու երկայնմտութեանդ համար զիս մի վեր-
ցներ .
Գիտցիր որ ՚քեզի համար նախատինք կրեցի :
16 Ես քու խօսքերդ †գտայինս պէս՝ ՚զանոնք
կերայ ,
եւ ՚քու խօսքդ իմ սրտիս ցնծութիւնն և ու-
րախութիւնն եղաւ .
Վասն զի քու անունդ իմ վրաս կոչուած է ,
Ով զօրաց Տէր Աստուած :
17 ՚Չծագր ընկերներուն ժողովքին մէջ չնստայ ու
չզուարճացայ .
Քու ձեռքիդ պատճառովը առանձին նստայ ,
Վասն զի զայրոյթովդ զիս լեցուցիր :
18 Ինչո՞ւ իմ ցաւս հնանդիստ՝
եւ իմ վէրքս անդարմանելի է .
Անիկա բժշկուիլ չուզեր .

19 Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
՚Թէ որ դառնաս՝ ես քեզ ետ պիտի բերեմ,
Ո՛ր Վա՛ռ առջեւս պիտի կայնիս .
եւ թէ որ ՚պատուականը անպիտանէն զատչիս ,
իմ բերնիս պէս պիտի ըլլաս .
Անոնք քեզի դառնան ,
Բայց դուն անոնց մի դառնար :
20 Ու քեզ առ ժողովուրդիս՝ պղնձէ ամուր ՚պա-
րիսպի պէս պիտի դնեմ .
եւ քեզի հետ պիտի պատերազմին ,
Բայց ՚պիտի չկրնան քեզ յաղթել .
Վասն զի ես քեզի հետ եմ՝
Քեզ փրկելու ու ազատելու համար , կ'ըսէ
Տէրը :
21 եւ քեզ չարերուն ձեռքէն պիտի ազատեմ ,
Ու բռնաւորներուն ձեռքէն պիտի փրկեմ :

ԳԼ· ԺԶ

1 Մարգարէն իր առաքելութեան հրաժարելուն և առջի ու կո-
չունքի առնելը չերթալուն արհեստով Երեխայ կերտանալու մը կը
նախանշանի· 10 իրենց հայրերն առնչ չառաքելութեան բնեռնան
համար· 14 Աստուծոյ գերկոչումներէն իրենց նգիտցածնին ա-
գաւաւելին առնչ գարձնալի գործ մը պիտի ըլլար· 16 Աս-
տուած կրկին հաստատ պիտի ընէր իրենց կատարեալ
քնութեան համար :

1 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով .
2 Քեզի կին մի առներ ,
Ու աս տեղը տղաքներ ու աղջիկներ չունենաս .
3 Քանզի աս տեղս ծնած տղաքներուն ու աղ-
ջիկներուն համար ,
եւ աս երկրիս մէջ զանոնք ծնանող մայրերուն
համար ,
Ու զանոնք ծնանող հայրերուն համար՝
Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
4 Անոնք ՚մահաբեր հիւանդութիւններով պի-
տի մեռնին .
Անոնց համար ՚սուգ պիտի չբռնուի , ու ա-
նոնք պիտի չթաղուին .
՚Երկրի երեսին վրայ ապրի պէս պիտի ըլլան ,
եւ սրով ու սովով պիտի հատնին .
եւ անոնց ՚դիերը երկինքի թռչուններուն
Ու երկրի գազաններուն կերակուր պիտի ըլ-
լան :
5 Քանզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
՚Յուղի տուն մի մտներ ու լալու մի երթար ,
եւ անոնց համար մի ողբար .
Վասն զի իմ խաղաղութիւնս աս ժողովուրդէն
վերցուցի , կ'ըսէ Տէրը ,
Ողորմութիւնը ու գթութիւնը :

1 Ծար· իգ· 12· Ա՛ռ· ԺԹ· 11· Ա՛ռ· իգ· 12· Ա՛ռ· իգ· 12· Ա՛ռ· իգ· 12· Գէ· իբ· 18· 19· Գէ· իբ· 18· 19·
Ա՛ռ· իգ· 12· Ա՛ռ· իգ· 12· Ա՛ռ· իգ· 12· Ա՛ռ· իգ· 12· Գէ· իբ· 33·
2 Ա՛ռ· ԺԹ· 9· Գէ· իգ· 16· Գէ· իգ· 16· Գէ· իգ· 16· Գէ· իգ· 16·
3 Գէ· իգ· 16· Գէ· իգ· 16· Գէ· իգ· 16· Գէ· իգ· 16· Գէ· իգ· 16·
4 Գէ· ե· 16· Գէ· ե· 16· Գէ· ե· 16· Գէ· ե· 16· Գէ· ե· 16·
5 Գէ· ե· 16· Գէ· ե· 16· Գէ· ե· 16· Գէ· ե· 16· Գէ· ե· 16·
6 Գէ· ե· 16· Գէ· ե· 16· Գէ· ե· 16· Գէ· ե· 16· Գէ· ե· 16·
7 Գէ· ե· 16· Գէ· ե· 16· Գէ· ե· 16· Գէ· ե· 16· Գէ· ե· 16·

6 Ու առ երկրիս մէջ մեծերը ու պզտիկները
գիտեն մեռնիլն ի պիտի չթաղուին .
Ու հանուց հասար սուգ պիտի չընեն ,
եւ ինքնց մարմնիներուն վրայ կտրածներ
պիտի չընեն ,
Ու անուց հասար իրենց մազերը պիտի չը-
փետռեն .
7 Եւ մեռելի մը վրայով մխիթարութիւն տա-
լու հասար
[1]Սուգի հաց պիտի չրամնեն ,
Ու անուց հայրերուն ու մայրերուն հասար
[2]Մխիթարութեան բաժակ անուց պիտի չը-
խմցնեն .
8 Նաեւ կռչուածի տան մի մտներ ,
Որ անուց հետը նստիս ուտելու ու խմելու
հասար .
9 Վասն զի Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը
այսպէս կ'ըսէ .
Ահա ինձ առջեւն ձեր աչքին առջեւէն ու
ձեր օրերուն միջը
Ցնծութեան ձայնը եւ ուրախութեան ձայնը ,
փեսային ձայնը ու հարսին ձայնը պիտի դա-
դրեցընեմ .
10 Ու երբոր առ բոլոր խօսքերը առ ժողովուրդին
գրուցես , եւ անոնք քեզի բսեն ,
Ինչո՞ւ հասար Տէրը բոլոր առ մեծ չարիքը
մեր վրայ խօսեցաւ ,
Ու ի՞նչ է մեր անօրէնութիները ու մեր մեղքը՝
Որ մեր Տէր Աստուծոյն դէմ գործեր ենք ,
11 Անտոնոր անուց բսես ,
[3]Վասն զի ձեր հայրերը զիս թողուցին , կ'ըսէ
Տէրը ,
եւ ուրիշ աստուածներու հետէ գացին ,
Ու անուց ծառայութիւն ըրին եւ անուց ին-
կրպագութիւն ըրին .
Զիս թողուցին ու իմ օրէնքս չպահեցին .
12 Եւ գուք [4]ձեր հայրերէն աւելի չարութիւն
ըրիք .
Եւ ահա ինձի մտիկ չընելով
[5]Ձեզմէ ամէն մէկը իր չար սրտին կամակորու-
թիւնը հետէն գնաց .
13 [6]Ուստի ալ առ երկրիս երեսէն ձեզ պիտի նետեմ
[7]Անտի երկիր մը , որ չէք ճանչնար
Ո՛չ դուք՝ ոչ ալ ձեր հայրերը .
Ու հոն ցորեկ ու գիշեր օտար աստուածնե-
րու ծառայութիւն պիտի ընէք ,
Ինչու որ ձեզի ողորմութիւն պիտի չընեմ .
14 Ահոր հասար ահա օրերը կուգան , կ'ըսէ
Տէրը ,
Որ ալ պիտի չըսուի թէ կենդանի է Տէրը՝

Իր · 11 ·
[1] Գէ · իր · 18 ·
[2] Ղէ · ԺԲ · 28 · ր
Օր · Ժգ · 1 · Գէ ·
իա · 3 · իէ · 3 ·
[3] Նո · իր · 18 · Գէ ·
է · 22 ·
[4] Ըմ · իր · 18 · Գէ ·
է · 22 ·
[5] Ըմ · իգ · 12 · Ե ·
[6] Ղէ · ԺԲ · 28 · ր
Օր · Ժգ · 1 · Գէ ·
իա · 3 · իէ · 3 ·
[7] Ըմ · իգ · 12 · Ե ·
Իր · 8 ·
[1] Բ Օր · ԻԲ · 23 · Գէ ·
իր · 2 ·
[2] Գէ · է · 26 ·
[3] Գէ · Ժգ · 10 ·
[4] Գ Օր · գ · 26 · 27 ·
28 · իէ · 36 · 63 · 64 ·
63 ·

Որ Իսրայէլի որդիքը եգիպտոսի երկրէն հա-
նեց .
15 Հապա՝ կենդանի է Տէրը՝
Որ Իսրայէլի որդիքը հանեց հիւսիսի երկրէն
եւ ան բոլոր երկիրներէն՝ ուր որ զանոնք քշե-
ցիր էր .
Ու [1]զանոնք պիտի դարձընեմ իրենց երկիրը՝
Որն որ իրենց հայրերուն տուի .
16 Ահա ես շատ [2]ձկնորսներ բերել պիտի տամ,
կ'ըսէ Տէրը ,
Ու զանոնք պիտի որսան .
Եւ անկէ ետքը շատ որսորդներ բերել պիտի
տամ ,
Ու զանոնք ամէն լեռան վրայէն
եւ ամէն բլուրի վրայէն
Ու վէմերուն ծակերէն պիտի որսան .
17 Վասն զի իմ [3]աչքերս անուց ամէն ճամբանե-
րուն վրայ են .
Իմ երեսէս ծածկուած չեն ,
Ու անուց անօրէնութիները իմ աչքերուս առ-
ջեւէն պահուած չէ .
18 Եւ նախ անուց անօրէնութիանը ու մեղքին
[4]կրկնապատիկ հատուցում պիտի բնեմ ,
Որովհետեւ իմ երկիրս պղծեցին ,
Ե՛ր երկնց գարշելութիներուն ու պղծութիանց
ներսուն դիերովը
Իմ ժառանգութիւնս լեցուցին .
19 Ով Տէր՝ իմ զօրութիւնս եւ իմ բերդս
Ու իմ ապաստանարանս նեղութեան օրը ,
Երկրին ծայրերէն ազգերը քեզի պիտի գան
Ու պիտի բսեն ,
Իրաւցնէ մեր հայրերը սուտ թիւն ,
Ունայնութիւն ու չանօգուտ բաներ ժա-
ռանգեցին .
20 Միթէ մարդ իրեն աստուածներ պիտի շնի .
Ու հանուց աստուածներ չեն .
21 Ասոր համար ահա ես անուց աս անգամ պի-
տի գիտցնեմ ,
Իմ ձեռքս ու իմ զօրութիւնս պիտի գիտցը-
նեմ անուց .
Եւ պիտի գիտնան որ [5]իմ անունս Եհովա է .

ԳԼ · ԺԷ

1 Յուդային մեղքը [1]երկաթի գրչով ,
Ու [2]ադամանդի ծայրով գրուած է
Անոնց սրտերուն տախտակին վրայ ,
Ու ձեր զոհասեղաններուն եղջիւրներուն վրայ ,
2 Երբոր իրենց որդիքը կ'յիշեն իրենց զոհասեղան-
ները ,
Ու [3]Աստարտի սրուակները կ'յիշեն
Ծառերուն վրայ , բլուրներուն վրայ ,
3 Դաշտին վրայ գտնուած իմ լերանս վրայ ,
Քու ստացուածդ ու բոլոր գանձերդ
Ու բարձր տեղերդ մեղքին համար
Քու բոլոր սահմաններուդ մէջ տուի յափշտակել .
4 Ու քեզմէ ես ինքզինքս պիտի զրկեմ
Որ տուի քեզի ,
Ու քեզ պիտի ծառայեցնեմ քու թշնամիներուդ
Որ չգիտցած երկրի մը մէջ ,
Վասն զի իմ բարկութեանս հուրը վառեցիք ,
Որ յաւիտեան պիտի այրի .

[1] Գէ · Ժե · 14 ·
[2] Ըմ · իգ · 18 · Գէ ·
իգ · 7 · 8 ·
[3] Գէ · իգ · 6 · է · 3 ·
ը · 31 ·
[4] Տեր Աստ · գ · 2 ·
Աստ · ա · 13 ·
[5] Ըմ · իգ · 21 · Ա ·
[1] Ա Թագ · ա · 21 · Ժե ·
3 · Գէ · ը · 10 ·
[2] Ըմ · ի · 2 · Գէ ·
Ժե · 18 ·
[3] Դատ · իգ · 7 · 9 ·
Ա Թագ · իգ · 23 ·
[4] Ելից · գ · 2 ·
Գէ · Ժե · 17 ·
[5] Ըմ · իգ · 10 · Գէ ·
ր · 11 · ժ · 3 ·
[1] Ըմ · ի · 2 · Գէ ·
ր · 11 · Գ Թագ · գ · 3 ·
[2] Ըմ · ի · 10 · Գէ ·
Ժգ · 19 · Գէ · ի ·
3 · Աստ · ե · 8 ·
—
[3] Ելից · Ժե · 3 · Ել ·
Ժգ · 19 · Գէ · ի ·
3 · Աստ · ե · 8 ·
—
[4] Ելից · Ժե · 24 ·
[5] Ելից · Ժ · 2 ·
—

5 Ու քու բոլոր սահմաններուդ մէջ
Քու մեղքերդ ես քեզմէ պիտի ձգեմ ,
Ու քեզ պիտի ծառայեցնեմ քու թշնամիներուդ
Որ չգիտցած երկրի մը մէջ ,
Վասն զի իմ բարկութեանս հուրը վառեցիք ,
Որ յաւիտեան պիտի այրի .
6 Տէրը կ'ըսէ .
Անիծեալ է մարդը որ մարդու կը յուսայ
Ու մարմինը իր զօրութիւնը կ'ընէ ,
Ու որուն սիրտը Տէրոջմէ կը հեռանայ .
7 Օրհնեալ է մարդը որ Տէրոջ կը յուսայ
Ու որուն յոյսը Տէրն է .
8 Վասն զի ջուրերուն քով տնկուած ծառի պէս
պիտի ըլլայ ,
Որ իր արմատները առուակին քով կը տա-
րածէ ,
Ու երբ տօթ գայ չի վախնար ,
Հապա անոր տերեւը կանաչ կը մնայ ,
Ու անձրեւի տարուան մէջ հոգ չունի ,
Հապա անոր պտուղը չի դադրիր .
9 Սիրտը ամէն բանէ խորտուբորտ է
Ու շատ չարացած է ,
Ո՞վ կրնայ գիտնալ զայն .
10 Ես Տէրս սիրտը կը քննեմ ,
Երիկամունքը կը փորձեմ ,
Ամէն մարդու իր ճամբաներուն համեմատ ,
Ու իր գործերուն պտուղներուն համեմատ
տալու համար .
11 Ինչպէս որ կաքաւը ձագեր կը հաւաքէ
Որ չծնած է ,
Այնպէս է անիրաւութեամբ հարստութիւն
հաւաքողը .
Իր օրերուն կէսին պիտի թողու զայն ,
Ու իր վախճանին անզգամ պիտի ըլլայ .
12 Փառաւոր գահ բարձր տեղ
Մեր սրբարանին տեղն է .
13 Տէր Իսրայէլի յոյս ,
Որ զքեզ կը թողուն՝ ամօթի պիտի մնան ,
Ու քեզմէ հեռացողները հողի մէջ պիտի գրուին ,
Վասն զի կենդանի ջուրերուն աղբիւրը՝ Տէրը
թողուցին .
14 Բժշկէ զիս Տէր , ու բժշկուած պիտի ըլլամ ,
Փրկէ զիս ու փրկուած պիտի ըլլամ ,
Վասն զի դուն իմ գովեստս ես .
15 Ահա անոնք ինծի կ'ըսեն ,
Ո՞ւր է Տէրոջ խօսքը ,
Թող գայ հիմա .
16 Ես քեզմէ հովիւ ըլլալու չշտապեցայ ,
Ու աղէտալի օրը չուզեցի ,
Դուն գիտես ,
Ինծի ելած շրթունքներուս ուղղութիւնը
քու առջեւդ է .
17 Ինծի սարսափ մի ըներ ,
Դուն չարի օրը իմ յոյսս ես .
18 Ամօթի մատնուին հալածողներս ,
Բայց ես ամօթի մի մատնուիմ ,
Զանոնք սարսափի մատնուին ,
Բայց ես սարսափի մի մատնուիմ ,
Չարի օր բեր անոնց վրայ ,
Ու կրկնապատիկ խորտակումով խորտակէ
զանոնք .
19 Տէրը ինծի ըսաւ այսպէս .
Գնա ու կանգնէ ժողովուրդին դրան մէջ ,
Որով Յուդայի թագաւորները մտնեն ու դուրս
ելլեն ,
Ու Երուսաղէմի բոլոր դռներուն մէջ ,
20 Ու անոնց ըսէ .
Լսեցէք Տէրոջ խօսքը ,
Դուք Յուդայի թագաւորներ ,
Ու բոլոր Յուդա ,
Ու Երուսաղէմի բոլոր բնակիչներ ,
Որ այս դռներէն կը մտնէք ,
21 Տէրը կ'ըսէ .
Ձեր անձերուն համար զգուշացէք ,
Ու շաբաթ օրը բեռ մի տանիք ,
Ու Երուսաղէմի դռներէն մի մտցնէք ,
22 Ու շաբաթ օրը ձեր տուներէն բեռ մի հանէք ,
Ու ոչ մէկ գործ ընէք ,
Հապա շաբաթ օրը սրբացուցէք ,
Ինչպէս որ ձեր հայրերուն պատուիրեցի .
23 Բայց անոնք չլսեցին ,
Ու ականջնին չդրին ,
Հապա իրենց ծունկը կարծրացուցին ,
Որպէս զի չլսեն ու խրատ չառնուն .
24 Ու եղաւ որ եթէ ինծի ուշադրութեամբ լսէք ,
Տէրը կ'ըսէ ,
Ու շաբաթ օրը բեռ մի մտցնէք այս քաղաքին
դռներէն ,
Ու շաբաթ օրը սրբացնէք ,
Ոչ մէկ գործ ընելով անոր մէջ ,
25 Այն ատեն այս քաղաքին դռներէն պիտի մտնեն
թագաւորներ ու իշխաններ ,
Որ Դաւիթի գահուն վրայ պիտի նստին ,
Կառքերով ու ձիերով պիտի գան ,
Իրենք ու իրենց իշխանները ,
Յուդայի մարդիկը ու Երուսաղէմի բնակիչները ,
Ու այս քաղաքը յաւիտեան պիտի բնակուի .
26 Ու Յուդայի քաղաքներէն ու Երուսաղէմի
շրջակայքէն ,
Բենիամինի երկրէն ու հարթաւայրէն ,
Լերանց վրայէն ու հարաւային կողմերէն
Պիտի գան ողջակէզներ ու զոհեր ,
Ընծայ ու խունկ ,
Ու գոհութեան զոհեր Տէրոջ տունը բերելու .
27 Բայց եթէ ինծի ուշադրութեամբ չլսէք
Որ շաբաթ օրը սրբացնէք ,
Ու շաբաթ օրը Երուսաղէմի դռներէն բեռ մտցնէք ,
Այն ատեն անոր դռներուն մէջ կրակ պիտի
վառեցնեմ ,
Որ Երուսաղէմի պալատները պիտի ուտէ ,
Ու պիտի չշիջի .

ԳԼ · ԺԸ

1 Տէրոջմէ խօսքը եղաւ ինծի ըսելով ,
2 Ելիր ու կերթաս կաւագործին տունը ,
Ու հոն իմ խօսքերս պիտի լսցնեմ քեզի .
3 Ես ալ կերթայի կաւագործին տունը ,
Ու ահա անիկա անիւներուն վրայ գործ կ'ընէր .
4 Ու կաւագործին ձեռքը եղած անօթը
Որ կաւագործը կը շինէր ,
Ինչպէս որ կաւագործին աչքին ուղիղ կերեւ-
նար ,
Ետ կը դարձնէր ,
Ու ուրիշ անօթ մը կը շինէր .
5 Տէրոջմէ խօսքը եղաւ ինծի ըսելով ,
6 Ո՛վ Իսրայէլի տուն ,
Չկրնամ ես ձեզի այս կաւագործին պէս ընել ,
Տէրը կ'ըսէ .
Ահա ինչպէս որ կաւը կաւագործին ձեռքին մէջ
է ,
Այնպէս ալ դուք ինծի ձեռքիս մէջ էք ,
Ո՛վ Իսրայէլի տուն .
7 Ակնթարթի մը մէջ կը խօսիմ ազգի մը ու
թագաւորութեան մը համար ,
Որ արմատախիլ ընեմ ու քակտեմ ու կորսնցնեմ
զանոնք ,
8 Եթէ այն ազգը որուն համար խօսեցայ ,
Իր չարութենէն դառնայ ,
Ես ալ անոր համար չարիքը որ մտածեր էի
անոր ընելու համար ետ կը դառնամ .
9 Ու ակնթարթի մը մէջ կը խօսիմ ազգի մը ու
թագաւորութեան մը համար ,
Որ շինեմ ու տնկեմ ,
10 Եթէ անիկա իմ աչքիս առջեւ չարութիւն ընէ ,
Ու իմ ձայնիս չլսէ ,
Ես ալ անոր համար բարիքը որ խոստացեր էի
անոր ընելու համար ետ կը դառնամ .
11 Ուստի հիմա ըսէ Յուդայի մարդուն ու Երու-
սաղէմի բնակիչներուն համար ,
Տէրը կ'ըսէ .
Ահա ես ձեզի դէմ չարիք կը կազմեմ ,
Ու ձեզի դէմ մտածում կ'ընեմ .
Դարձէք ամէնքդ ձեր չար ճամբայէն ,
Ու ձեր ընթացքները ու գործերը բարւոքեցէք .
12 Բայց անոնք պիտի ըսեն ,
Յոյս չկայ ,
Հապա մեր մտածումներուն պիտի երթանք ,
Ու ամէնքս ալ մեր չար սրտին կամակորու-
թիւնը պիտի ընենք .
13 Ուստի Տէրը կ'ըսէ .
Հարցուցէք հիմա հեթանոսներուն մէջ ,
Ո՞վ լսեր է այսպիսի բաներ ,
Որ Իսրայէլի աղջիկը շատ ահագին բան մը
ըրեր է .
14 Մարդ կրնա՞յ Լիբանանի ձիւնը ժայռի մը
վրայէն պակսեցնել ,
Կամ հեռուներէն հոսող սառնորակ ջուրերը
չորցնել .
15 Վասն զի իմ ժողովուրդս զիս մոռցաւ ,
Ունայնութեան կը խունկ կ'ընծայէ ,
Ու իրենց ճամբաներուն մէջ ,
Հին ճամբաներուն մէջ կը գայթագղեցնէ զիրենք ,
Որ կողմնակի ճամբաներով ,
Շինած ճամբայով երթան ,
16 Որ անոնց երկիրը աւերակ ընէ ,
Ու յաւիտեան ծաղրանք ըլլայ ,
Ամէն մարդ որ անկէ անցնի զարհուրի ,
Ու գլուխը շարժէ .
17 Արեւելեան հովուն պէս զանոնք պիտի ցրուեմ
Թշնամիներուն առջեւէն ,
Ետեւէս չնայիմ ,
Ու ոչ երեսս անոնց ցուցնեմ
Իրենց կորստեան օրը .
18 Ու ըսին ,
Եկէք մտածում ընենք Երեմիայի դէմ ,
Վասն զի քահանային օրէնքը պիտի չկորսուի ,
Ոչ խորհուրդը իմաստունին ,
Ոչ ալ խօսքը մարգարէին .
Եկէք զանիկա լեզուով զարնենք ,
Ու անոր խօսքերուն ուշադրութիւն չընենք .
19 Ինծի ուշադրութիւն ըրէ , Տէր ,
Ու լսէ իմ դատաւորներուս ձայնը .
20 Չարութեան համար պիտի հատուցուի՞ բարիքին ,
Վասն զի անոնք փոս մը փորեցին անձիս հա-
մար .
Յիշէ որ քու առջեւդ կեցայ
Որ անոնց բարին խօսիմ ,
Ու քու բարկութիւնդ անոնցմէ դարձնեմ .
21 Ուստի անոնց զաւակները սովի մատնէ ,
Ու զանոնք սուրի ձեռքը տուր ,
Ու անոնց կիները անզաւակ ու այրի ըլլան ,
Ու անոնց այրերը մահուան մատնուին ,
Ու անոնց երիտասարդները պատերազմին մէջ
սուրէն սպաննուին .
22 Ողբի ձայն գտնուի անոնց տուներէն ,
Երբ յանկարծ զօրք մը բերես անոնց վրայ ,
Վասն զի փոս մը փորեցին զիս բռնելու համար ,
Ու ծուղակներ գետնատարածեցին ոտքերուս
համար .
23 Բայց դուն , Տէր ,
Գիտես անոնց բոլոր մահուան խորհուրդները
Որ իմ դէմս կ'ընեն ,
Անոնց անօրէնութիւնը մի ներեր ,
Ու անոնց մեղքը մի ջնջեր քու առջեւէդ ,
Հապա թող գետնին վրայ գայթագղին անոնք ,
Քու բարկութեանդ ժամանակ զանոնք տապլկէ .

ԳԼ · ԺԹ

1 Տէրը կ'ըսէ այսպէս .
Գնա ու կաւագործին կարասը գնէ ,
Ու ժողովուրդին ծերերէն ու քահանայապետնե-
րէն ոմանք ,
2 Ու Բնոնի որդւոյն Յոյդայի ձորին քով ելիր
Որ Խեցեղէն դրան քով է ,
Ու հոն կարդա անոնց ականջին
Որ այս դռներէն կը մտնեն ,
3 Ու ըսէ .
Լսեցէք Տէրոջ խօսքը ,
Դուք Յուդայի թագաւորներ ,
Ու Երուսաղէմի բնակիչներ ,
Տէրը կ'ըսէ .
Ահա ես չարիք կը բերեմ այս տեղին վրայ ,
Որ ականջները պիտի հնչեցնէ ամէն մարդու
որ անոր վրայէն անցնի .
4 Վասն զի զիս թողուցին ,
Ու այս տեղը օտարացուցին ,
Ու հոն ծխեցին ուրիշ աստուածներու ,
Որ չգիտցած էին իրենք ու իրենց հայրերը ,
Ու Յուդայի թագաւորները ,
Ու այս տեղը անմեղ արիւնով լեցուցին ,
5 Ու Բահաղի համար բարձր տեղեր շինեցին
Որ իրենց որդիները Բահաղի համար ողջակէզ
ընեն ,
Որ բան մը որ չպատուիրեցի ,
Ու չխօսեցայ ,
Ու որ միտքս չելաւ ,
6 Ուստի ահա օրերը կուգան ,
Տէրը կ'ըսէ ,
Որ այս տեղը ալ պիտի չըսուի Թոփեթ ,
Կամ Բնոնի որդւոյն Յոյդայի ձոր ,
Հապա Սպանդի ձոր ,
7 Ու Յուդայի ու Երուսաղէմի խորհուրդը հոս
պիտի պարպեմ ,
Ու զանոնք սուրի առջեւ պիտի ձգեմ
Անոնց թշնամիներուն առջեւ ,
Ու անոնց կեանքը փնտռողներուն ձեռքը ,
Ու անոնց դիակները երկնքի թռչուններուն ու
երկրի գազաններուն կերակուր պիտի տամ .
8 Ու այս քաղաքը պիտի աւերեմ ,
Ու զայն ծաղրանք պիտի ընեմ ,
Ամէն մարդ որ անկէ անցնի զարհուրի ,
Ու անոր բոլոր հարուածներուն համար ծիծաղի
ու սուլէ .
9 Ու անոնց որդիները ու աղջիկները պիտի ուտեն ,
Ու իրենք իրենց ընկերներուն միսը պիտի ուտեն
Պաշարումին ու նեղութեան մէջ
Որ թշնամիները ու անոնց կեանքը փնտռողները
պիտի նեղեն զանոնք .
10 Ու կաւագործին կարասը պիտի կոտրտես
Անոնց աչքին առջեւ որ քեզի հետ կերթան ,
11 Ու անոնց ըսէ .
Զօրաց Տէրը կ'ըսէ այսպէս .
Ինչպէս որ կաւագործին կարասը կը կոտրտուի
Որ ետքը չի կրնար նորոգուիլ ,
Այնպէս ալ ես այս ժողովուրդը ու այս քաղաքը
պիտի կոտրտեմ ,
Ու Թոփեթի մէջ պիտի թաղեն ,
Մինչեւ որ տեղ չմնայ թաղելու համար .
12 Այսպէս պիտի ընեմ այս տեղին ու անոր բնա-
կիչներուն համար ,
Տէրը կ'ըսէ ,
Որ այս քաղաքը Թոփեթի պէս ընեմ ,
13 Ու Երուսաղէմի տուները ու Յուդայի թագա-
ւորներուն պալատները
Որ պղծուած են ինչպէս Թոփեթի տեղը ,
Ամէն տուներ որոնց տանիքներուն վրայ
Երկնքի բոլոր զօրութեանց ծխեցին ,
Ու ուրիշ աստուածներու ընծաներ թափեցին .
14 Ու Տէրը Թոփեթէն ուր որ զինքը մարգարէ
ընելու համար զրկեր էր եկաւ ,
Ու Տէրոջ տան գաւիթը կեցաւ ,
Ու ամբողջ ժողովուրդին ըսաւ ,
15 Զօրաց Տէրը ՝ Իսրայէլի Աստուածը կ'ըսէ այս-
պէս .
Ահա ես այս քաղաքին ու անոր բոլոր գիւղերուն
վրայ
Ամէն չարիքը պիտի բերեմ որ անոր համար
խօսեցայ ,
Վասն զի իրենց ծունկը կարծրացուցին
Որ իմ խօսքերուս ուշադրութիւն չընեն .

ԳԼ · Ի

1 Ու Իմմերի որդի քահանայապետ Փաշհուր ,
Որ Տէրոջ տանը մէջ առաջնորդ էր ,
Երեմիայի այս խօսքերը լսեց
Որ մարգարէացաւ ,
2 Ու Փաշհուր Երեմիա մարգարէն զարկաւ ,
Ու Տէրոջ տանը մէջ Բենիամինի վերին դռնին
մէջ ձգեց զանիկա .
3 Ու եղաւ որ հետագային Փաշհուր Երեմիան
հանեց ,
Ու Երեմիա անոր ըսաւ ,
Տէրը քու անունդ Փաշհուր չկոչեց ,
Հապա Մագորմիսաբիբ .
4 Վասն զի Տէրը կ'ըսէ այսպէս .
Ահա ես քեզ սարսափի պիտի մատնեմ ,
Ու քու բոլոր բարեկամներուդ ,
Որ իրենց թշնամիներուն սրէն պիտի իյնան ,
Ու քու աչքերդ պիտի տեսնեն ,
Ու բոլոր Յուդան Բաբելոնի թագաւորին ձեռքը
պիտի տանիմ ,
Ու զանոնք Բաբելոն պիտի գերեզմանեն ,
Ու սրով պիտի սպաննէ .
5 Ու այս քաղաքին բոլոր հարստութիւնը ,
Անոր բոլոր վաստակը ,
Ու անոր բոլոր թանկագին իրերը ,
Ու Յուդայի թագաւորներուն բոլոր գանձերը
Թշնամիներուն ձեռքը պիտի տամ ,
Որ զանոնք կողոպտեն ու առնեն ու Բաբելոն
տանին .
6 Ու դուն , Փաշհուր ,
Ու քու տանդ բոլոր բնակիչները գերութեան
պիտի երթաք ,
Ու Բաբելոն պիտի գաս ,
Ու հոն պիտի մեռնիս ,
Ու հոն պիտի թաղուիս ,
Դուն ու քու բոլոր բարեկամներդ ,
Որոնց սուտ բաներ մարգարէացար .
7 Տէր , դուն զիս համոզեցիր ,
Ու համոզուեցայ ,
Զօրաւոր էիր ինծի համար ,
Ու յաղթեցիր ,
Ամէն օր ծաղրանք եղայ ,
Ամէնքն ալ ինծի կը ծաղրեն .
8 Վասն զի ես խօսած ատենս կը գոռամ ,
Կը գոչեմ ապականութեան ու աւերակի համար ,
Վասն զի Տէրոջ խօսքը ինծի համար
Ամէն օր նախատինքի ու ծաղրանքի պատճառ
եղաւ .
9 Ու եթէ ըսեմ ,
Անոր անունը պիտի չյիշեմ ,
Ու ալ անոր անունով պիտի չխօսիմ ,
Հապա իմ սրտիս մէջ կրակ կայ ,
Որ ոսկորներուս մէջ փակուած է ,
Ու կը յոգնիմ զսպելէ ,
Ու չեմ կրնար .
10 Վասն զի շատերուն չարախօսութիւնը լսեցի ,
Ամէն կողմէ սարսափ ,
Ըսելով ,
Գեղեցկացուցէք ,
Ու գեղեցկացուցինք զանիկա ,
Իմ բարեկամներս ալ ,
Որ իմ սայթաքելուս կը սպասէին ,
Ըսելով ,
Գուցէ խաբուի ,
Ու յաղթենք անոր ,
Ու անկէ վրէժ առնենք .
11 Բայց Տէրը ինծի հետ է
Իբրեւ զօրաւոր սարսափելի ,
Ուստի հալածողներս պիտի իյնան ,
Ու չեն յաղթեր ,
Շատ պիտի ամչնան ,
Վասն զի չյաջողեցան ,
Յաւիտենական անմոռանալի ամօթ պիտի ըլլայ .
12 Բայց դուն , Զօրաց Տէր ,
Որ արդարը կը քննես ,
Երիկամունքն ու սիրտը կը տեսնես ,
Թող տեսնեմ քու վրէժխնդրութիւնդ անոնցմէ ,
Վասն զի իմ դատս քեզի յանձնեցի .
13 Երգեցէք Տէրոջ ,
Գովեցէք Տէրոջ ,
Վասն զի աղքատին անձը
Չարագործներու ձեռքէն ազատեց .
14 Անիծեալ է այն օրը
Որ ծնայ ես ,
Ան օրը որ մայրս զիս ծնաւ
Թող օրհնեալ չըլլայ .
15 Անիծեալ է այն մարդը
Որ հօրս լուր տուաւ ,
Ըսելով ,
Քեզի արու զաւակ մը ծնաւ ,
Ու զայն մեծապէս ուրախացուց .
16 Ան մարդը Տէրը կործանեց ,
Ու չզղջացաւ ,
Ու առտուընէ կանուխ աղաղակ ու կռիւ լսցնէ
17 Վասն զի զիս չսպաննեց արգանդէն ,
Որ մայրս իմ գերեզմանս ըլլար ,
Ու արգանդը յաւիտեան յղի մնար .
18 Ինչո՞ւ ելայ արգանդէն տեսնելու
Նեղութիւն ու տրտմութիւն ,
Ու իմ օրերս ամչնալով վախճանին .

ԳԼ · Ի

1 Տէրոջմէ խօսքը եղաւ Երեմիայի ըսելով ,
Երբ Սեդեկիա թագաւորը Մելքիա որդւոյն Պաշ-
հուրը ու Մաասիա քահանային որդւոյն Սոփո-
նիան անոր զրկեցին ըսելու համար ,
2 Հարցուր հիմա մեզի համար Տէրոջմէ ,
Վասն զի Բաբելոնի թագաւորը Նաբուգոդոնոսոր
մեզի դէմ կռիւ կընէ ,
Գուցէ Տէրը իր բոլոր հրաշքներուն համեմա-
տութեամբ մեզի համար ընէ ,
Որ անկէ ելլէ ինծի դէմ .
3 Ու Երեմիա անոնց ըսաւ ,
Ձեր Սեդեկիա տիրոջը ըսէք այսպէս ,
4 Ահա ես ետ կը դարձնեմ ձեր ձեռքին մէջ եղած
պատերազմի զէնքերը
Որոնցմով դուք Բաբելոնի թագաւորին ու
Քաղդէացիներուն դէմ կռիւ կընէք
Որ պարսպին դրսի կողմը պաշարած են ձեզ ,
Ու ես զանոնք այս քաղաքին մէջտեղը պիտի
ժողվեմ ,
5 Ու ես ինքս ձեզի դէմ պիտի կռուիմ
Երկարած ձեռքով ու զօրաւոր բազուկով ,
Բարկութեամբ ու սաստիկ զայրոյթով ու մեծ
ցասումով ,
6 Ու այս քաղաքի բնակիչները պիտի զարնեմ ,
Մարդ ու անասուն ,
Մեծ համաճարակով պիտի մեռնին .
7 Ու ետքը ,
Տէրը կ'ըսէ ,
Յուդայի թագաւոր Սեդեկիան ու անոր ծառան-
երն ու ժողովուրդը ,
Որ համաճարակէն ու սրէն ու սովէն պիտի
ազատին այս քաղաքին մէջ ,
Բաբելոնի թագաւոր Նաբուգոդոնոսորին ձեռքը
պիտի տամ ,
Ու անոնց թշնամիներուն ձեռքը ,
Ու անոնց կեանքը փնտռողներուն ձեռքը ,
Ու զանոնք սրով պիտի զարնէ ,
Ու չի խնայեր ,
Ոչ ալ կը գթայ ,
Ոչ ալ կը ողորմի .
8 Ու այս ժողովուրդին պիտի ըսես ,
Տէրը կ'ըսէ այսպէս .
Ահա ես ձեր առջեւ կեանքի ճամբան ու մահուան
ճամբան կը դնեմ ,
9 Ան որ այս քաղաքին մէջ կը մնայ
Սրէն ու սովէն ու համաճարակէն պիտի մեռնի ,
Բայց ան որ ելլելով կերթայ ու Բաբելոնի թա-
գաւորին կիյնայ որ զձեզ պաշարած է ,
Պիտի ապրի ,
Ու իր անձը իրեն աւար պիտի ըլլայ .
10 Վասն զի երեսս այս քաղաքին դէմ դրի
Չարիքի համար ,
Ու ոչ բարիքի համար ,
Տէրը կ'ըսէ ,
Ու Բաբելոնի թագաւորին ձեռքը պիտի տրուի ,
Ու զայն պիտի այրէ հրով .
11 Ու Յուդայի թագաւորին տունը ,
Տէրոջ խօսքը լսեցէք ,
12 Դաւթի տուն ,
Տէրը կ'ըսէ այսպէս .
Առտուընէ կանուխ դատաստան ըրէք ,
Ու յափշտակուածը անիրաւի ձեռքէն ազատեցէք ,
Որ իմ բարկութիւնս չելլէ հուրի պէս ,
Ու չվառի ոչ ոք մարող ,
Ձեր չար ընթացքներուն համար .
13 Ահա ես քեզի դէմ եմ ,
Ով հովիտին բնակիչ ,
Ով դաշտի վէմ ,
Տէրը կ'ըսէ ,
Որ կ'ըսէք ,
Ո՞վ պիտի իջնայ մեզի դէմ ,
Կամ ո՞վ պիտի մտնայ մեր բնակարանները .
14 Ձեր գործերուն պտուղներուն համեմատ
պատիժ պիտի տամ ձեզի ,
Տէրը կ'ըսէ ,
Անոր անտառին մէջ կրակ պիտի վառեցնեմ ,
Որ անոր շուրջը եղած ամէն բան պիտի ուտէ .

ԳԼ · Իա

1 Տէրը կ'ըսէ այսպէս .
Իջիր Յուդայի թագաւորին տունը ,
Ու հոն այս խօսքը խօսէ ,
2 Ու ըսէ ,
Լսէ Տէրոջ խօսքը ,
Դուն Դաւիթի գահուն վրայ նստող Յուդայի
թագաւոր ,
Դուն ու քու ծառաներդ ,
Ու քու ժողովուրդդ որ այս դռներէն կը մտնէք ,
3 Տէրը կ'ըսէ այսպէս .
Արդարութիւն ու ճշմարտութիւն ըրէք ,
Ու յափշտակուածը անիրաւի ձեռքէն ազատեցէք ,
Ու պանդուխտին ու որբին ու այրիին բռնու-
թիւն մի ընէք ,
Ու զրկանք մի տանիք ,
Ու անմեղ արիւն մի թափեցնէք այս տեղին մէջ .
4 Վասն զի եթէ այս խօսքը ուշադրութեամբ
կատարէք ,
Այն ատեն Դաւիթի գահուն վրայ նստող թա-
գաւորներ ,
Կառքերով ու ձիերով ,
Իրենք ու իրենց ծառաները ու ժողովուրդը ,
Այս տան դռներէն պիտի մտնեն .
5 Բայց եթէ այս խօսքերը չլսէք ,
Ինքզինքիս երդում ըրի ,
Տէրը կ'ըսէ ,
Որ այս տունը աւերակ պիտի ըլլայ .
6 Վասն զի Յուդայի թագաւորին տան համար
Տէրը կ'ըսէ այսպէս .
Գաղաադի պէս ինծի համար ես ,
Ու Լիբանանի գագաթի պէս ,
Բայց անշուշտ անապատ պիտի ընեմ զքեզ ,
Ու անբնակ քաղաքներու պէս .
7 Ու քեզի դէմ կործանիչներ պիտի սրբագործեմ ,
Ամէն մարդ իր զէնքերով ,
Որ քու ընտիր մայրի ծառերդ պիտի կտրեն ,
Ու կրակին մէջ պիտի ձգեն .
8 Ու շատ ազգեր այս քաղաքին քով պիտի անց-
նին ,
Ու իրարու պիտի ըսեն ,
Ինչո՞ւ Տէրը այս մեծ քաղաքին այսպէս ըրաւ .
9 Ու պատասխան պիտի տան ,
Վասն զի իրենց Տէր Աստուծոյ ուխտը լքեցին ,
Ու ուրիշ աստուածներու երկրպագեցին ,
Ու անոնց ծառայեցին .
10 Մեռելին համար մի լաք ,
Ու անոր համար մի սգաք ,
Հապա լացէք անոր համար որ կերթայ ,
Վասն զի ետ պիտի չդառնայ ,
Ու իր ծննդավայրի երկիրը պիտի չտեսնէ .
11 Վասն զի Յուդայի թագաւոր Յովսիայի որդւոյն
Սելլումի համար որ իր հօրը Յովսիայի տեղը
թագաւորեց ,
Ու այս տեղէն ելաւ ,
Տէրը կ'ըսէ այսպէս .
Ետ պիտի չդառնայ հոս ,
12 Հապա ուր որ զանիկա գերի տարին ,
Հոն պիտի մեռնի ,
Ու այս երկիրը պիտի չտեսնէ .
13 Վա՛յ անոր որ իր տունը անիրաւութեամբ կը
շինէ ,
Ու իր վերնայարկները անիրաւութեամբ ,
Որ իր ընկերին ծառայութիւնը անվարձ կ'ա-
ռնու ,
Ու անոր վարձքը չի տար ,
14 Որ կ'ըսէ ,
Ես ինծի մեծ տուն մը պիտի շինեմ ,
Ու ընդարձակ վերնայարկներ ,
Ու

Ու անդամանդի ծայրով գրուած է.
Անոնց սրտին տախտակին վրայ
եւ անոնց սեպհականութեան եղջիւրներուն վրայ փորուած է.
2 Որպէս զի անոնց տղաքը միտքերնին բերեն
Անոնց սեպհականները ու անոնց Աստարովթի կուռքերը,
Ուռենի կանաչ ծառերուն քովը բարձր լեռներուն վրայ զետեղեալ են։
3 Ով իմ լեռնային դաշտի մէջ եմ,
Քու ստացուածքդ, քու բոլոր գանձերդ,
Ու բոլոր սահմաններուդ մէջ մեղքի համար զետեղած բարձր տեղերդ
Ձափչատակի համար պիտի մատնեմ։
4 Եւ դուն ալ պիտի դիկտես քու ժառանգութենէդ՝ որ քեզի տուի.
Եւ չքոյ չդիտցած երկրին մէջ
Քու թշնամիներուդ ծառայ պիտի ընեմ քեզ.
Վասն զի իմ բարկութեանս մէջ կրակ վառեցիք.
Ու յաւիտեան պիտի բորբոքի։
5 Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Անիծեալ ըլլայ այն մարդը՝ որ մարդու կ'ապաւինի,
Ու մսացմունքը իրեն բազուկ կ'ընէ,
Եւ իր սիրտը Տէրոջմէ կը խոտորի։
6 Անիկա անապատի մէջ մնչոյկ պէս պիտի ըլլայ.
Ու երբոր ազկութիւն գայ՝ պիտի չտեսնէ,
Եւ անապատին այրատաք տեղերը՝
Ազի ու անբնակ երկրի մէջ պիտի բնակի։
7 Օրհնեալ ըլլայ այն մարդը՝ որ Տէրոջը կ'ապաւինի,
Ու անոր յոյսը Տէրն է։
8 Անիկա Ջուրերու քով տնկուած ծառի պէս պիտի ըլլայ,
Որ իր արմատները գետի քով երկնցնելով՝
Տաքութեան գալը չտեսնէ.
Հապա անոր տերեւը կանաչ կ'ըլլայ,
Ու երաշտութեան տարին նեղութիւն չքաշէր,
Ու պտուղ տալէն ետ չմնար։
9 Սիրտը ամէն բանէն աւելի խարեպատ ու խիստ չար է.
Ջանիկա ո՞վ կրնայ գիտնալ։
10 Ես Տէրս՝ սիրտը կը քննեմ,
Երիկամունքները կը փորձեմ,
Որ մարդուն՝ իր ճամբաներուն համեմատ
Ու՝ իր գործերուն պատուին համեմատ հատուցանեմ։
11 Անիրաւութեամբ հարստութիւն դիզողը՝
Իր չածած հաւկիթները թռչուն նստած կը քալէ։
Ջանիկա հիր օրերուն կէսին պիտի թողու,
Ու վերջը՝ նզովեալ պիտի ըլլայ։
12 Մեր սրբարանին տեղը
Ի սկզբանէ փառաւոր բարձր աթոռ է.
13 Ով Տէր՝ Իսրայէլին յոյսը,
Ամէն անոնք որ քեզ կը թողուն՝ պիտի ամչնան,
Քեզմէ հեռացողները երկրի վրայ պիտի գրուին,
Վասն զի Տէրը՝ կենաց Ջուրին աղբիւրը թողուցին։
14 Ով Տէր, զիս բժշկէ ու պիտի բժշկուիմ,
Զիս փրկէ ու պիտի փրկուիմ.
Վասն զի իմ պարծանքս դուն ես։
15 Ահա անոնք ինծի կ'ըսեն,
Տէրոջը խօսքը ո՞ւր է. հիմա թող գայ։
16 Բայց ես քու հետդ՝ հովիւ ըլլալէն չխոյս տուի,
Ու չարիքի օրուան չցանկացայ, քեզի դուն գիտես.
Իմ շրթունքներս ելածը քու առջեդ էր։
17 Ինծի սարսուռ իրք մի ըլլար.
Դիզմանիան օր իմ ապաւէնս դուն ես։
18 Ջիս հալածողները թող ամչնան, ու ես չամչնամ.
Թող անոնք զարհուրին, ու ես չզարհուրիմ.
Անոնց վրայ չարաչարութեան օրը բեր,
Ու զանոնք կրկին կոտրածով կործան։
19 Տէրը այսպէս քաւ ինծի. Գնա, ու ժողովրդին որդւոցը դուռը՝ ուսկից որ Յուդայի թագաւորները կը մտնեն ու կ'ելլեն, ու
20 երուսաղէմի ամէն դուռները կայնէ. Ու անոնց քալ, Ով Յուդայի թագաւորներ, ու բոլոր Յուդա, ու երուսաղէմի բոլոր բնակիչներ որ այս դուռներէն կը մտնէք, Տէրոջը խօսքը մտիկ
21 բրէք. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ձգեր անձերնուն զգուշութիւն բրէք, և շաբաթ օրը բեռ մի վերցնէք, ու երուսաղէմի դուռներէն ներս մի
22 բերէք. Ու շաբաթ օրը ձեր տուներէն դուրս բեռ մի հանէք, ու բնաւ գործ մը չընէք. Հապա շաբաթ օրը սուրբ պահեցէք. ինչպէս
23 որ ձեր հայրերուն պատուիրեցի. Բայց անոնք մտիկ չբրին ու ականջնին չդնելին, հապա իրենց պարանոցը խստացուցին որ մտիկ չընեն

24 ու թոյլ չընդունէին , խակ թէ որ ուշագրու-
թեամբ ինձի մտիկ ընէք , կ'ըսէ Տէրը , որ
չաբաթի օրը աս քաղաքին դուռներէն ներս բե-
րելէք , ու չաբաթի օրը սուրբ պահէք՝ ինոր
25 անոր մէջ գործ մը չընելով , 'Անոնքը դա-
ւիթի աթոռին վրայ նստող թագաւորներ ու
իշխաններ՝ կառքերու ու ձիերու վրայ հեծած՝
աս քաղաքին դուռներէն պիտի մտնեն , իրենք
և իրենց իշխանները , Յուդայի մարդիկը ու
երուսաղէմի բնակիչները . ու աս քաղաքը
26 յաւիտեան պիտի ՚նստուի : Եւ Յուդայի քա-
ղաքներէն ու 'երուսաղէմի շրջակայ տեղե-
րէն , ու Բենիամինի երկրէն և դաշտերէն
ու լեռներէն ու հարաւէն պիտի գան , և ող-
ջակէզ ու զոհ և հացի ընծայ ու կնդրուկ
պիտի բերեն , և Տէրոջը տունը 'չնորհակա-
27 լութեան ընծաներ պիտի բերեն : Բայց թէ որ
ինձի մտիկ չընէք , որ չաբաթի օրը սուրբ պա-
հէք ու չաբաթի օրը բեռ չիբցընէք ու երու-
սաղէմի դուռներէն ներս չմտնէք , 'նա ալ անոր
դուռներուն մէջ կրակ պիտի բռնկցընեմ . 'ու
երուսաղէմին պալատները պիտի ուտէ , ու
պիտի չմարի :

ԳԼ· ԺԸ

1 Բրտաի մը երթեկով մարգարէին կը յայտնէ Աստուծոյ բա-
ցարձակ իշխանութիւնը ազգերը կառավարելու մէջ։ 11 Յու-
դայի գառաստանեցիները պատուիրէք կ'ընայ իր սաթրերնուն
ապաշխարութեամբ համար։ 18 Երեմիա իրեն գառանուա-
քին քանչերուն դէմ կ'աղաչէ ։

1 Տէրոջը կողմանէ երեմիայեան ևգած խօսքն է՝
2 որ թառ , ելիր ու բրուտին տունը իջիր , և
3 հոն քեզի իմ խօսքերս լսել տամ : Ու ես բը-
րուտին տունը իջայ , և ահա անիկա ճախա-
4 րակով կը գործէր : Ու կաւէ չիմած անօթը
բրուտին ձեռքին մէջը աւրուելա . և դար-
կա նորէն ուրիշ անօթ մը չինեց՝ ինչպէս որ
5 բրուտին հաճոյ եղաւ՝ ընելով ,

6 Մի՞թէ ձեզի՝ 'աս բրուտին ըներէն պէս ընել
լու կարող չե՞մ,
Ով Իսրայէլի տունը , կ'ըսէ Տէրը .
Ահա Իսրայէլ կաւը բրուտին ձեռքին մէջ՝
Դուք իմ ձեռքիս մէջը այնպէս էք , ով Իս-
րայէլի տունը :
7 Երբոր մէկ ազգի մը կամ թագաւորութեան
մը համար ըսելու բլլամ
Թէ 'պիտի քակեմ , պիտի փլցընեմ ու պիտի
կորսնցընեմ ,
8 'Թէ որ այն ազգը՝ որուն վրայով խօսեցայ ,
իր չարութենէն դառնայ ,

10 · 18 · բ · 3 · 5 ·
Գլ· ծբ · 13 ·
—
= Ես · խե · 9 · Հը-
ռոմ · Բ · 20 · 21 ·

ը Ես · կդ · 8 ·
թ Գլ· ա · 10 ·
ժ Եզէկ · Ժը · 21 ·
լգ · 11 ·
ի Գլ· կ · 3 · Ցաք-
գ · 10 ·
ծ Գ Թագ · Ի · 13 ·
Գլ· է · 3 · իե · 2 ·

Ինչ ալ պիտի զղջամ՝ ան չարիքին համար՝ որ
անոր ընելու մտածեր էի .
9 իսկ երբոր մէկ ազգի մը կամ թագաւորու-
թեան մը համար ըսելու բլլամ
Թէ պիտի չինեմ ու պիտի անկնեմ ,
10 Թէ որ անիկա իմ խօսքս մտիկ չընելով՝ իմ
առջևս չարութիւն ընէ ,
Ես ալ պիտի զղջամ՝ այն բարիքին համար՝ որ
ըսեր էի թէ անոր պիտի ընեմ .

11 Եւ հիմա Յուդայի մարդոցը
Ու երուսաղէմի բնակիչներուն խօսէ ու ըսէ ,
Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
Ահա ես ձեզի համար չարիք կը պատրաստեմ ,
Ու ձեզի համար խորհուրդ մը կը խորհիմ .
Դարձէք ,
Ես ձեր ճամբաներէն
և ձեր գործերը ուղ-
դեցէք .
12 Բայց անոնք կ'ըսեն , Ոչ յոյս չկայ .
Մեան պի մենք մեր խորհուրդներուն ետևէն
պիտի երթանք ,
Ու ամէն մէկնիսկ մեր չար սրտին կամա-
կորութիւնը պիտի ընենք .
13 Ասոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
Հիմա ազգերուն մէջ հարցուցէք ,
Ասանկ բան մը ո՞վ լսեր է .
Իսրայէլին կոյսը 'խիստ սոսկալի բան բրաւ .
14 Մի՞թէ Լիբանանի ձիւնը 'արտին վէմէն՝ կը
պակսի ,
կամ հեռուէն վազող ցուրտ ջուրերը կը ցամ-
քի՞ն .
15 Բայց իմ ժողովուրդս 'պիտ մոռցաւ ,
'Ընդհատեալ իւնեներու խունկ ծխեցին .
Ու զանոնք իրենց քայած 'հին ճամբաներուն
մէջը սահեցուցին ,
Որ --:ն չաւխերներու մէջ չշինուած ճամբա-
յի մէջ քալեն ,
16 Որ իրենց երկիրը 'աւերակ ,
Ու յաւիտեան 'սուլուք ընելու բնեն .
Անկէ ամէն անցնողը պիտի հիանայ
Ու գլուխը պիտի շարժէ .
17 'Ջանանք թշնամիին առջևը պիտի ցրուիմ
'Իրը թէ արևելեան հովով ,
Անոնց թշուառութեան օրը
'Անոնց կռնակ պիտի ցուցընեմ և ոչ թէ երես :
18 Ու ըսին ,
'Եկէք՝ երեմիայեն դէմ հնարքներ խորհինք .
'Վասն զի քահանային օրէնք՝
Ու խնամաւորէն խորհուրդ՝
Եւ մարգարէէն խօսք պիտի չկորսուի .

խգ · 13 · լե · 15 ·
13 ·
Գլ· ժ · 15 · ժգ ·
19 ·
Գլ· գ · 16 ·
Գլ· ե · 30 ·
Գլ· ժբ · 8 · խբ ·
13 · ծ · 15 ·
Գ Թագ · Բ · 8 ·
Ընծ · բ · 15 · Մաթ ·

գ · 16 ·
Գլ· ժգ · 24 ·
Ասպ · խբ · 7 ·
Տես գլ· բ · 27 ·
Գլ· ժ · 13 ·
Գլ· ժ · 11 · Մաթ ·
բ · 7 · Ցաք · ե ·
48 · 49 ·

Եկէք՝ զանիկա լեզուով զգունէնք ,
Ու անոր ամէն խօքերուն ականջ չտանք ։
19 Ով Տէր , ինծի ականջ տուր ,
Ու ինծի հետ վիճ ընդդիմեալներուն ձայնը լսէ ։
20 Մինչ՞ ապիկարութեան փոխարէն չարիք կը հատուցուի՝
Վասն զի նանձք իմ անձիս համար փոս փո-
րեցին ։
Ցիչէ որ քու առջեդ կայնեցայ ,
Որ անոնց համար բարեխօսութիւն ընեմ ,
Ու քու բարկութիւնդ անոնցմէ դարձնեմ ։
21 Անոր համար նանոնց տղաքները սովի մատնէ ,
Ու զանոնք սուրին ձեռքը յանձնէ ,
Անոնց կիներները անզաւակ ու որբևարի ըլլան ,
Եւ էրիկները մահուամբ կոտորուին ,
Ո՞ երիտասարդները պատերազմի մէջ սրով
զարնուին ։
22 Երբոր անոնց վրայ յանկարծակի ասպատակ
գունդեր բերես ,
Անոնց տուներէն ազազակ լսուի ։
Ինչու որ գիս բռնելու համար փոս փորեցին ,
Եւ իմ ոտքերուս համար ծածուկ որոգայթներ լարեցին ։
23 Ու դուն , ով Տէր , դիտես անոնց բոլոր խորհուրդը
Ինծի դէմ՝ ի մեռցնելու համար ։
Անոնց անօրէնութիւնը մի քաւեր ,
Եւ անոնց մեղքը քու առջեդ մի ջնջեր ։
Հապա անոնք քու առջեդ կործանին ։
Քու բարկութեանդ ատենը անոնց հետ ըրէ ։

ԳԼ · ԺԹ

1–13 Բրուտի սրճանի մը կոտրուելուն օրինակով կը յայտնի Երեմիա կործանումը իրենց մեղքերուն համար ։

1 Տէրը այսպէս ըսաւ ։ Գնա՝ բրուտի շիշ հոդէ կուժ մը ծախու առ , ու ժողովուրդին ծերերէն և քահանաներուն ծերերէն հետ
2 ու խեցիներու դրանը դիմացը Հնոմ ի որդւոյն Ձորը ելիր , ու հոն քարոզէ այն
3 խօսքերը որ ըսելի պիտի ըլլայ ։ Ու ըսէ , Ով Յուդայի թագաւորներ ու Երուսաղէմի բնակիչներ , Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք ։ Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ ։ Ահա ես աս տեղացս վրայ անոնկ չարիք պիտի բերեմ , որ զանիկա ամէն լսողին դանդին
4 ները պիտի խօսին ։ Վասն զի նանոնք զիս թողացին , ու աս տեղս ինծմէ օտարացուցին , և հոս խունկ ծխեցին ուրիշ աստուածներու՝ որ ոչ իրենք և ոչ իրենց հայրերը , ոչ ալ Յու-

դայի թագաւորները ծանեցեր էին ։ ու աս
5 տեղս նանոնկ արիւնով լեցուցին ։ Եւ Բաալհազին բարձր տեղատեղը չինեցին , որ իրենց տղաքները կրակով այրեն , Բաալհազին ողջակէզ բնեն , նորս որ ես չհրամայեցի , չխօսեցայ
6 ու միտքս ալ չանցաւ ։ Ուստի ահա օրեր կու գան , կ՚ըսէ Տէրը , որ ալ այս տեղս Տոփեթ՝ ու Հինոմի որդւոյն Ձորը պիտի
7 չըսուի , հապա Սպանութեան Ձոր ։ Եւ աս տեղս Յուդայն ու Երուսաղէմին խորհուրդը պիտի խափանեմ ։ Ու զանոնք իրենց թշնամիներուն առջեւը սրով՝ և իրենց հոգին փնտռողներուն ձեռքովը պիտի կործանեմ ։ ու անոնց դիւերը երկնից թռչուններուն ու երկրի գա-
8 զաններուն կերակուր պիտի տամ ։ Եւ աս քաղաքը նաւերակ ու նախատինք պիտի ընեմ ։ անկէ ամէն անցնողը անոր բոլոր հարուածներուն պատճառաւ պիտի հիանայ ու պիտի
9 սուլէ ։ Եւ պաշարման ատենը ան նեղութեանը մէջ՝ որով անոնց թշնամիները և անոնց հոգին փնտռողները զանոնք պիտի նեղեն , իրենց տղոյը միսը ու իրենց աղջիկներուն միսը պիտի կերցընեմ անոնց ։ ու իրարու միսը պիտի ուտեն ։
10 Ինչքը ան կուժը քեզի հետ եկող մարդոց
11 աչքին առջեւը կոտրէ ։ Ու անոնց ըսէ , Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ ։ Այս ժողովուրդը ու աս քաղաքը այնպէս պիտի կոտրեմ , ինչպէս որ մէկը բրուտի անօնք կը կոտրէ , որ ալ չկրնայ նորոգուիլ ։ ու Տոփեթի մէջ պիտի թաղեն՝ մինչև որ ալ թաղելու տեղ չմնայ ։
12 Այս տեղացս ու անոր բնակիչներուն այսպէս պիտի ընեմ , կ՚ըսէ Տէրը , և աս քաղաքը Տոփեթի
13 պէս պիտի ընեմ ։ Ու Երուսաղէմի տուները և Յուդայի թագաւորներուն տուները Տոփեթի տեղին պէս պիղծ պիտի ըլլան , հոն բոլոր տուներուն պատշգամներուն որոնց նրկիրներուն վրայ երկնից բոլոր զօրքերուն խունկ ծխեցին , և օտար աստուածներուն նրվասիրաբար նուէրներ մատուցին ։
14 Ու Երեմիա Տոփեթէն եկաւ , ուր որ Տէրը զանիկա խրկեր էր մարգարէութիւն ընելու համար ։ և Տէրոջը տանը գաւիթը կայնեցաւ
15 ու բոլոր ժողովուրդին ըսաւ , Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ ։ Ահա աս քաղաքիս վրայ ու անոր բոլոր գիւղաքաղաքներուն վրայ պիտի բերեմ՝ ան բոլոր չարիքները՝ որ անոր դէմ խօսեցայ ։ վասն զի իրենց պարանոցը խստացուցին , որ իմ խօսքերս մտիկ չընեն ։

1 Ցուզ · ԿՊ · ա · Գւ · ե · 2 Ցուզ · ր · ե · Եր · ե · 33 · ԺԶ · ե · ԼԶ · 20 ։ 3 գ Քգ · խգ · 12 · Գւ · լբ · 33 · Սփ · — · 5 ։ 4 Գւ · ե · 31 ։ 5 գ Քգ · խա · 16 · Գւ · ր · 34 ։ 6 Գւ · ե · 31 · 32 · լբ · 35 ։ 7 Ղե · ԺԶ · 21 ։ 8 Ելս · ԺԵ · 5 ։ 9 Ղե · խգ · 17 · ԲՕր · խբ · 53 ։ Ա Գւ · Ծ · 43 · 44 · Ցուզ · ՀՊ · ե · Գւ · ե · 33 · ԺԶ · ե · ԼԶ · 20 ։ Բ Ցուզ · ր · ե · Եր · ե · 14 · Ցզբ · գ · 2 ։ Գ Գւ · ե · 31 ։ Դ Գւ · ԺԶ · 16 · ԽՊ · 13 · Ծ · 13 ։ Ե Գւ · ե · 31 · 32 · լբ · 35 ։ Զ Ղե · խգ · 29 · ԲՕր · խբ · 53 · Ը · Ք · 10 · Ցզբ · գ · 10 ։ Է Գւ · ե · 31 ։ Ը Գւ · ե · 32 · ԺԵ · 13 · Ղե · ԺԶ · 21 ։ Թ Գւ · ե · 32 · ԺԵ · 13 ։ Ժ Գւ · ե · 32 · ԺԶ · 21 ։ ԺԱ Գւ · ե · 32 · ԺԷ · 13 ։ ԺԲ Գւ · ե · 32 · ԺԸ · 13 ։ ԺԳ Գւ · ե · 32 · ԺԹ · 13 ։ ԺԴ Գւ · ե · 32 · Ի · 13 ։ ԺԵ Գւ · ե · 32 · ԻԱ · 13 ։ ԺԶ Գւ · ե · 32 · ԻԲ · 13 ։ ԺԷ Գւ · ե · 32 · ԻԳ · 13 ։ ԺԸ Գւ · ե · 32 · ԻԴ · 13 ։ ԺԹ Գւ · ե · 32 · ԻԵ · 13 ։ Ի Գւ · ե · 32 · ԻԶ · 13 ։ ԻԱ Գւ · ե · 32 · ԻԷ · 13 ։ ԻԲ Գւ · ե · 32 · ԻԸ · 13 ։ ԻԳ Գւ · ե · 32 · ԻԹ · 13 ։ ԻԴ Գւ · ե · 32 · Լ · 13 ։ ԻԵ Գւ · ե · 32 · ԼԱ · 13 ։ ԻԶ Գւ · ե · 32 · ԼԲ · 13 ։ ԻԷ Գւ · ե · 32 · ԼԳ · 13 ։ ԻԸ Գւ · ե · 32 · ԼԴ · 13 ։ ԻԹ Գւ · ե · 32 · ԼԵ · 13 ։ Լ Գւ · ե · 32 · ԼԶ · 13 ։ ԼԱ Գւ · ե · 32 · ԼԷ · 13 ։ ԼԲ Գւ · ե · 32 · ԼԸ · 13 ։ ԼԳ Գւ · ե · 32 · ԼԹ · 13 ։ ԼԴ Գւ · ե · 32 · ԽԱ · 13 ։ ԼԵ Գւ · ե · 32 · ԽԲ · 13 ։ ԼԶ Գւ · ե · 32 · ԽԳ · 13 ։ ԼԷ Գւ · ե · 32 · ԽԴ · 13 ։ ԼԸ Գւ · ե · 32 · ԽԵ · 13 ։ ԼԹ Գւ · ե · 32 · ԽԶ · 13 ։ Խ Գւ · ե · 32 · ԽԷ · 13 ։ ԽԱ Գւ · ե · 32 · ԽԸ · 13 ։ ԽԲ Գւ · ե · 32 · ԽԹ · 13 ։ ԽԳ Գւ · ե · 32 · Ծ · 13 ։ ԽԴ Գւ · ե · 32 · ԾԱ · 13 ։ ԽԵ Գւ · ե · 32 · ԾԲ · 13 ։ ԽԶ Գւ · ե · 32 · ԾԳ · 13 ։ ԽԷ Գւ · ե · 32 · ԾԴ · 13 ։ ԽԸ Գւ · ե · 32 · ԾԵ · 13 ։ ԽԹ Գւ · ե · 32 · ԾԶ · 13 ։ Ծ Գւ · ե · 32 · ԾԷ · 13 ։ ԾԱ Գւ · ե · 32 · ԾԸ · 13 ։ ԾԲ Գւ · ե · 32 · ԾԹ · 13 ։ ԾԳ Գւ · ե · 32 · Կ · 13 ։ ԾԴ Գւ · ե · 32 · ԿԱ · 13 ։ ԾԵ Գւ · ե · 32 · ԿԲ · 13 ։ ԾԶ Գւ · ե · 32 · ԿԳ · 13 ։ ԾԷ Գւ · ե · 32 · ԿԴ · 13 ։ ԾԸ Գւ · ե · 32 · ԿԵ · 13 ։ ԾԹ Գւ · ե · 32 · ԿԶ · 13 ։ Կ Գւ · ե · 32 · ԿԷ · 13 ։ ԿԱ Գւ · ե · 32 · ԿԸ · 13 ։ ԿԲ Գւ · ե · 32 · ԿԹ · 13 ։ ԿԳ Գւ · ե · 32 · Հ · 13 ։ ԿԴ Գւ · ե · 32 · ՀԱ · 13 ։ ԿԵ Գւ · ե · 32 · ՀԲ · 13 ։ ԿԶ Գւ · ե · 32 · ՀԳ · 13 ։ ԿԷ Գւ · ե · 32 · ՀԴ · 13 ։ ԿԸ Գւ · ե · 32 · ՀԵ · 13 ։ ԿԹ Գւ · ե · 32 · ՀԶ · 13 ։ Հ Գւ · ե · 32 · ՀԷ · 13 ։ ՀԱ Գւ · ե · 32 · ՀԸ · 13 ։ ՀԲ Գւ · ե · 32 · ՀԹ · 13 ։ ՀԳ Գւ · ե · 32 · Ձ · 13 ։ ՀԴ Գւ · ե · 32 · ՁԱ · 13 ։ ՀԵ Գւ · ե · 32 · ՁԲ · 13 ։ ՀԶ Գւ · ե · 32 · ՁԳ · 13 ։ ՀԷ Գւ · ե · 32 · ՁԴ · 13 ։ ՀԸ Գւ · ե · 32 · ՁԵ · 13 ։ ՀԹ Գւ · ե · 32 · ՁԶ · 13 ։ Ձ Գւ · ե · 32 · ՁԷ · 13 ։ ՁԱ Գւ · ե · 32 · ՁԸ · 13 ։ ՁԲ Գւ · ե · 32 · ՁԹ · 13 ։ ՁԳ Գւ · ե · 32 · Ղ · 13 ։ ՁԴ Գւ · ե · 32 · ՂԱ · 13 ։ ՁԵ Գւ · ե · 32 · ՂԲ · 13 ։ ՁԶ Գւ · ե · 32 · ՂԳ · 13 ։ ՁԷ Գւ · ե · 32 · ՂԴ · 13 ։ ՁԸ Գւ · ե · 32 · ՂԵ · 13 ։ ՁԹ Գւ · ե · 32 · ՂԶ · 13 ։ Ղ Գւ · ե · 32 · ՂԷ · 13 ։ ՂԱ Գւ · ե · 32 · ՂԸ · 13 ։ ՂԲ Գւ · ե · 32 · ՂԹ · 13 ։ ՂԳ Գւ · ե · 32 · Մ · 13 ։ ՂԴ Գւ · ե · 32 · ՄԱ · 13 ։ ՂԵ Գւ · ե · 32 · ՄԲ · 13 ։ ՂԶ Գւ · ե · 32 · ՄԳ · 13 ։ ՂԷ Գւ · ե · 32 · ՄԴ · 13 ։ ՂԸ Գւ · ե · 32 · ՄԵ · 13 ։ ՂԹ Գւ · ե · 32 · ՄԶ · 13 ։ Մ Գւ · ե · 32 · ՄԷ · 13 ։ ՄԱ Գւ · ե · 32 · ՄԸ · 13 ։ ՄԲ Գւ · ե · 32 · ՄԹ · 13 ։ ՄԳ Գւ · ե · 32 · Յ · 13 ։ ՄԴ Գւ · ե · 32 · ՅԱ · 13 ։ ՄԵ Գւ · ե · 32 · ՅԲ · 13 ։ ՄԶ Գւ · ե · 32 · ՅԳ · 13 ։ ՄԷ Գւ · ե · 32 · ՅԴ · 13 ։ ՄԸ Գւ · ե · 32 · ՅԵ · 13 ։ ՄԹ Գւ · ե · 32 · ՅԶ · 13 ։ Յ Գւ · ե · 32 · ՅԷ · 13 ։ ՅԱ Գւ · ե · 32 · ՅԸ · 13 ։ ՅԲ Գւ · ե · 32 · ՅԹ · 13 ։ ՅԳ Գւ · ե · 32 · Ն · 13 ։ ՅԴ Գւ · ե · 32 · ՆԱ · 13 ։ ՅԵ Գւ · ե · 32 · ՆԲ · 13 ։ ՅԶ Գւ · ե · 32 · ՆԳ · 13 ։ ՅԷ Գւ · ե · 32 · ՆԴ · 13 ։ ՅԸ Գւ · ե · 32 · ՆԵ · 13 ։ ՅԹ Գւ · ե · 32 · ՆԶ · 13 ։ Ն Գւ · ե · 32 · ՆԷ · 13 ։ ՆԱ Գւ · ե · 32 · ՆԸ · 13 ։ ՆԲ Գւ · ե · 32 · ՆԹ · 13 ։ ՆԳ Գւ · ե · 32 · Շ · 13 ։ ՆԴ Գւ · ե · 32 · ՇԱ · 13 ։ ՆԵ Գւ · ե · 32 · ՇԲ · 13 ։ ՆԶ Գւ · ե · 32 · ՇԳ · 13 ։ ՆԷ Գւ · ե · 32 · ՇԴ · 13 ։ ՆԸ Գւ · ե · 32 · ՇԵ · 13 ։ ՆԹ Գւ · ե · 32 · ՇԶ · 13 ։ Շ Գւ · ե · 32 · ՇԷ · 13 ։ ՇԱ Գւ · ե · 32 · ՇԸ · 13 ։ ՇԲ Գւ · ե · 32 · ՇԹ · 13 ։ ՇԳ Գւ · ե · 32 · Ո · 13 ։ ՇԴ Գւ · ե · 32 · ՈԱ · 13 ։ ՇԵ Գւ · ե · 32 · ՈԲ · 13 ։ ՇԶ Գւ · ե · 32 · ՈԳ · 13 ։ ՇԷ Գւ · ե · 32 · ՈԴ · 13 ։ ՇԸ Գւ · ե · 32 · ՈԵ · 13 ։ ՇԹ Գւ · ե · 32 · ՈԶ · 13 ։ Ո Գւ · ե · 32 · ՈԷ · 13 ։ ՈԱ Գւ · ե · 32 · ՈԸ · 13 ։ ՈԲ Գւ · ե · 32 · ՈԹ · 13 ։ ՈԳ Գւ · ե · 32 · Չ · 13 ։ ՈԴ Գւ · ե · 32 · ՉԱ · 13 ։ ՈԵ Գւ · ե · 32 · ՉԲ · 13 ։ ՈԶ Գւ · ե · 32 · ՉԳ · 13 ։ ՈԷ Գւ · ե · 32 · ՉԴ · 13 ։ ՈԸ Գւ · ե · 32 · ՉԵ · 13 ։ ՈԹ Գւ · ե · 32 · ՉԶ · 13 ։ Չ Գւ · ե · 32 · ՉԷ · 13 ։ ՉԱ Գւ · ե · 32 · ՉԸ · 13 ։ ՉԲ Գւ · ե · 32 · ՉԹ · 13 ։ ՉԳ Գւ · ե · 32 · Պ · 13 ։ ՉԴ Գւ · ե · 32 · ՊԱ · 13 ։ ՉԵ Գւ · ե · 32 · ՊԲ · 13 ։ ՉԶ Գւ · ե · 32 · ՊԳ · 13 ։ ՉԷ Գւ · ե · 32 · ՊԴ · 13 ։ ՉԸ Գւ · ե · 32 · ՊԵ · 13 ։ ՉԹ Գւ · ե · 32 · ՊԶ · 13 ։ Պ Գւ · ե · 32 · ՊԷ · 13 ։ ՊԱ Գւ · ե · 32 · ՊԸ · 13 ։ ՊԲ Գւ · ե · 32 · ՊԹ · 13 ։ ՊԳ Գւ · ե · 32 · Ջ · 13 ։ ՊԴ Գւ · ե · 32 · ՋԱ · 13 ։ ՊԵ Գւ · ե · 32 · ՋԲ · 13 ։ ՊԶ Գւ · ե · 32 · ՋԳ · 13 ։ ՊԷ Գւ · ե · 32 · ՋԴ · 13 ։ ՊԸ Գւ · ե · 32 · ՋԵ · 13 ։ ՊԹ Գւ · ե · 32 · ՋԶ · 13 ։ Ջ Գւ · ե · 32 · ՋԷ · 13 ։ ՋԱ Գւ · ե · 32 · ՋԸ · 13 ։ ՋԲ Գւ · ե · 32 · ՋԹ · 13 ։ ՋԳ Գւ · ե · 32 · Ռ · 13 ։ ՋԴ Գւ · ե · 32 · ՌԱ · 13 ։ ՋԵ Գւ · ե · 32 · ՌԲ · 13 ։ ՋԶ Գւ · ե · 32 · ՌԳ · 13 ։ ՋԷ Գւ · ե · 32 · ՌԴ · 13 ։ ՋԸ Գւ · ե · 32 · ՌԵ · 13 ։ ՋԹ Գւ · ե · 32 · ՌԶ · 13 ։ Ռ Գւ · ե · 32 · ՌԷ · 13 ։ ՌԱ Գւ · ե · 32 · ՌԸ · 13 ։ ՌԲ Գւ · ե · 32 · ՌԹ · 13 ։ ՌԳ Գւ · ե · 32 · Ս · 13 ։ ՌԴ Գւ · ե · 32 · ՍԱ · 13 ։ ՌԵ Գւ · ե · 32 · ՍԲ · 13 ։ ՌԶ Գւ · ե · 32 · ՍԳ · 13 ։ ՌԷ Գւ · ե · 32 · ՍԴ · 13 ։ ՌԸ Գւ · ե · 32 · ՍԵ · 13 ։ ՌԹ Գւ · ե · 32 · ՍԶ · 13 ։ Ս Գւ · ե · 32 · ՍԷ · 13 ։ ՍԱ Գւ · ե · 32 · ՍԸ · 13 ։ ՍԲ Գւ · ե · 32 · ՍԹ · 13 ։ ՍԳ Գւ · ե · 32 · Վ · 13 ։ ՍԴ Գւ · ե · 32 · ՎԱ · 13 ։ ՍԵ Գւ · ե · 32 · ՎԲ · 13 ։ ՍԶ Գւ · ե · 32 · ՎԳ · 13 ։ ՍԷ Գւ · ե · 32 · ՎԴ · 13 ։ ՍԸ Գւ · ե · 32 · ՎԵ · 13 ։ ՍԹ Գւ · ե · 32 · ՎԶ · 13 ։ Վ Գւ · ե · 32 · ՎԷ · 13 ։ ՎԱ Գւ · ե · 32 · ՎԸ · 13 ։ ՎԲ Գւ · ե · 32 · ՎԹ · 13 ։ ՎԳ Գւ · ե · 32 · Տ · 13 ։ ՎԴ Գւ · ե · 32 · ՏԱ · 13 ։ ՎԵ Գւ · ե · 32 · ՏԲ · 13 ։ ՎԶ Գւ · ե · 32 · ՏԳ · 13 ։ ՎԷ Գւ · ե · 32 · ՏԴ · 13 ։ ՎԸ Գւ · ե · 32 · ՏԵ · 13 ։ ՎԹ Գւ · ե · 32 · ՏԶ · 13 ։ Տ Գւ · ե · 32 · ՏԷ · 13 ։ ՏԱ Գւ · ե · 32 · ՏԸ · 13 ։ ՏԲ Գւ · ե · 32 · ՏԹ · 13 ։ ՏԳ Գւ · ե · 32 · Ր · 13 ։ ՏԴ Գւ · ե · 32 · ՐԱ · 13 ։ ՏԵ Գւ · ե · 32 · ՐԲ · 13 ։ ՏԶ Գւ · ե · 32 · ՐԳ · 13 ։ ՏԷ Գւ · ե · 32 · ՐԴ · 13 ։ ՏԸ Գւ · ե · 32 · ՐԵ · 13 ։ ՏԹ Գւ · ե · 32 · ՐԶ · 13 ։ Ր Գւ · ե · 32 · ՐԷ · 13 ։ ՐԱ Գւ · ե · 32 · ՐԸ · 13 ։ ՐԲ Գւ · ե · 32 · ՐԹ · 13 ։ ՐԳ Գւ · ե · 32 · Ց · 13 ։ ՐԴ Գւ · ե · 32 · ՑԱ · 13 ։ ՐԵ Գւ · ե · 32 · ՑԲ · 13 ։ ՐԶ Գւ · ե · 32 · ՑԳ · 13 ։ ՐԷ Գւ · ե · 32 · ՑԴ · 13 ։ ՐԸ Գւ · ե · 32 · ՑԵ · 13 ։ ՐԹ Գւ · ե · 32 · ՑԶ · 13 ։ Ց Գւ · ե · 32 · ՑԷ · 13 ։ ՑԱ Գւ · ե · 32 · ՑԸ · 13 ։ ՑԲ Գւ · ե · 32 · ՑԹ · 13 ։ ՑԳ Գւ · ե · 32 · Փ · 13 ։ ՑԴ Գւ · ե · 32 · ՓԱ · 13 ։ ՑԵ Գւ · ե · 32 · ՓԲ · 13 ։ ՑԶ Գւ · ե · 32 · ՓԳ · 13 ։ ՑԷ Գւ · ե · 32 · ՓԴ · 13 ։ ՑԸ Գւ · ե · 32 · ՓԵ · 13 ։ ՑԹ Գւ · ե · 32 · ՓԶ · 13 ։ Փ Գւ · ե · 32 · ՓԷ · 13 ։ ՓԱ Գւ · ե · 32 · ՓԸ · 13 ։ ՓԲ Գւ · ե · 32 · ՓԹ · 13 ։ ՓԳ Գւ · ե · 32 · Ք · 13 ։ ՓԴ Գւ · ե · 32 · ՔԱ · 13 ։ ՓԵ Գւ · ե · 32 · ՔԲ · 13 ։ ՓԶ Գւ · ե · 32 · ՔԳ · 13 ։ ՓԷ Գւ · ե · 32 · ՔԴ · 13 ։ ՓԸ Գւ · ե · 32 · ՔԵ · 13 ։ ՓԹ Գւ · ե · 32 · ՔԶ · 13 ։ Ք Գւ · ե · 32 · ՔԷ · 13 ։ ՔԱ Գւ · ե · 32 · ՔԸ · 13 ։ ՔԲ Գւ · ե · 32 · ՔԹ · 13 ։ ՔԳ Գւ · ե · 32 · Օ · 13 ։ ՔԴ Գւ · ե · 32 · ՕԱ · 13 ։ ՔԵ Գւ · ե · 32 · ՕԲ · 13 ։ ՔԶ Գւ · ե · 32 · ՕԳ · 13 ։ ՔԷ Գւ · ե · 32 · ՕԴ · 13 ։ ՔԸ Գւ · ե · 32 · ՕԵ · 13 ։ ՔԹ Գւ · ե · 32 · ՕԶ · 13 ։ Օ Գւ · ե · 32 · ՕԷ · 13 ։ ՕԱ Գւ · ե · 32 · ՕԸ · 13 ։ ՕԲ Գւ · ե · 32 · ՕԹ · 13 ։ ՕԳ Գւ · ե · 32 · Ֆ · 13 ։ ՕԴ Գւ · ե · 32 · ՖԱ · 13 ։ ՕԵ Գւ · ե · 32 · ՖԲ · 13 ։ ՕԶ Գւ · ե · 32 · ՖԳ · 13 ։ ՕԷ Գւ · ե · 32 · ՖԴ · 13 ։ ՕԸ Գւ · ե · 32 · ՖԵ · 13 ։ ՕԹ Գւ · ե · 32 · ՖԶ · 13 ։ Ֆ Գւ · ե · 32 · ՖԷ · 13 ։ ՖԱ Գւ · ե · 32 · ՖԸ · 13 ։ ՖԲ Գւ · ե · 32 · ՖԹ · 13 ։ ՖԳ Գւ · ե · 32 · Ֆ · 13 ։ ՖԴ Գւ · ե · 32 · ՖԱ · 13 ։ ՖԵ Գւ · ե · 32 · ՖԲ · 13 ։ ՖԶ Գւ · ե · 32 · ՖԳ · 13 ։ ՖԷ Գւ · ե · 32 · ՖԴ · 13 ։ ՖԸ Գւ · ե · 32 · ՖԵ · 13 ։ Ֆ

ԳԼ· Ի

1 Փառաբ Երեքիցն կը գալին և նոր անուն մը կ'ընդունին· ա
առաքի դասապետութիւնն մը· 2 Երեքիս կը գանգատի իր
անարգանքուն համար· 10 իրեն գեմ ելած ձեռնարկները հա-
մար 14 և իր ծննդեանը համար·

1 Ես Տէրոջը տանը դէմառաջ վերակացուն՝ եմ
մերի որդին Փաշուր քահանան լսեց զա խօս-
2 քերը՝ որ Երեմիա կը մարգարէանար· Ու Փա-
շուր Երեմիա մարգարէին զարկաւ, և զանի-
կա Տէրոջը տանը մէջ եղոյ՝ Բենիամինի վերի
3 դրանը կաղդը դրաւ· Ու հետեւեալ օրը Փա-
շուր Երեմիան կոճղէն հանեց· ու Երեմիա
անոր ըսաւ· Տէրը քու անունդ Փաշուր չէ-
4 կոչեց, հապա Մակոր-Միսապիբ· Վասն զի
Տէրը այսպէս կ'ըսէ· Ահա ես քեզ արհաւիրքը
պիտի բնեմ քու անձիդ ու քու բոլոր բարե-
կամներուդ· և անոնք իրենց թշնամիներուն
սրովը պիտի իյնան, ու քու աչքերդ պիտի
տեսնեն· և բոլոր Յուդան Բաբիլոնի թագա-
ւորին ձեռքը պիտի մատնեմ· ու զանոնք Բա-
բիլոն դերի պիտի տանի, ու զանոնք սրով
5 պիտի զարնէ· Եւ Իսա բազաքին բոլոր հարս-
տութիւնը ու անոր բոլոր վաստակը ու անոր
բոլոր պատուական բաները պիտի տամ· և
Յուդայի թագաւորներուն բոլոր գանձերը
իրենց թշնամիներուն ձեռքը պիտի տամ· և
զանոնք պիտի յափշտակեն ու առնեն և Բա-
6 բիլոն տանին· Եւ դուն, ով Փաշուր, ու քու
տանդ բոլոր բնակիչները դերութեան պիտի
երթաք· և Բաբիլոն պիտի երթաս, ու հոն
պիտի մեռնիս, և հոն պիտի թաղուիս քէ
դուն և քէ քու բոլոր բարեկամներդ, որոնց
Իսաս մարգարէութիւն ըրիր·

7 Ջիս հանդիղեցիր, ով Տէր, ու ես հանդ-
զուեցայ·
Դուն ինծմէ զօրաւոր ես ու յաղթեցիր·
Ամէն օր խաղք եղայ,
Ամէնը կիս ծաղր կ'ընեն·
8 Քանի քանի որ կը խօսիմ կ'աղաղակեմ
Եւ հրոեութեան ու կործանաց համար կը քա-
զաքեմ·
Վասն զի Տէրոջը խօսքը ամէն օր նախատինք
ու անարգանք եղաւ ինծի·
9 Ու ես ըսի, Չյանիկա չյիշեմ,
Եւ ան էլ անոր անունովը չխօսիմ·
Բայց սրտիս մէջը Հաւատած կրակի պէս եղաւ՝
ոսկրներուս մէջ դողացած·
Եւ յոգնեցայ չդիմելէ ու չկրնար·
10 Վասն զի շատերէն չարախօսութիւն լսեցի,
Ամէն կողմանէ վախ եղաւ·

13 Եւ· Գլ· գ· 24·
ե Գլ· ժդ· 13· 14·
Իր· 15· իբ· 21·
է Գլ· ա· 6· 7·
ը Ելք· գ· 14·
Գլ· ը· 7·
թ Ելք· ա· 15· 19·
Ես· լ· 3·
ժ Գլ· ժդ· 8· 9·
ժա Գլ· ժդ· 13·
ժբ Ես· լբ· 3·
ժգ Ես· ծ· 1·
ժդ Ես· ծ· 1·
ժե Ես· ծ· 1·
ժզ Ես· ծ· 1·
ժէ Ես· ծ· 1·
ժը Ես· ծ· 1·
ժթ Ես· ծ· 1·
Ես· ծ· 1·
Ես· ծ· 1·

ւորը մեզի հետ պատերազմ կ'ընէ · զուցէ
Տէրը մեզի համար իր բոլոր սքանչելիքներուն
համեմատ ընէ · և անիկա °մեզմէ դառնայ ,՝
3 Ու երեմիա անոնց ըսաւ , Սեդեկիային
4 այսպէս ըսէք · Իսրայէլին Տէր Աստուածը
այսպէս կ'ըսէ · Ահա ես ձեր ձեռքերուն մէջ
եղող պատերազմական զէնքերը պիտի դար-
ձընեմ , որոնցմով դուք պարսպին դուրսէն
ձեզ պաշարող Բաբիլոնի թագաւորին ու Քաղ-
դէացիներուն հետ կը պատերազմիք · և °զա-
5 նոնք աս քաղաքիս մէջ պիտի ժողվեմ · Ու ես
ալ Երկինքցած ձեռքով և զօրաւոր բազուկով ,
սրտմտութեամբ , բարկութեամբ ու մեծ ցա-
6 սումով ձեզի հետ պիտի պատերազմիմ · Ու
աս քաղաքիս բնակիչները՝ թէ մարդ և թէ
անասուն պիտի զարնեմ · անոնք մեծ ժանտա-
7 խտով պիտի մեռնին · Ու անկէ ետքը ,
կ'ըսէ Տէրը , Յուդայի թագաւորը Սեդեկիան ,
և անոր ծառաները ու ժողովուրդը , և աս
քաղաքիս մէջ ժանտախտէն , սուրէն ու սո-
վէն մնացածները՝ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորին ձեռքը , և անոնց թշնամիներուն
ձեռքը , ու անոնց հոգիներուն փնտռտուքներուն
ձեռքը պիտի մատնեմ · և զանոնք սուրի
բերնէն պիտի անցընէ , Խնայելու պիտի չյանէ ,
պիտի չգթայ ու ողորմութիւն պիտի չընէ ։
8 Ես աս ժողովուրդին ըսէս , Տէրը այսպէս
կ'ըսէ · Ահա ձեր առջեւը կը դնեմ կենաց
9 ճամբան ու մահուան ճամբան · °Ան քաղաքիս
մէջ կեցողը սրով , սովով ու ժանտախտով
պիտի մեռնի · խակ ելլողը ու ձեզ պաշարող
Քաղդէացիներուն իյնողը ողջ պիտի մնայ ,
ու Խնոր կեանքը իրեն աւարի մը պէս պիտի
10 ըլլայ · Քանզի ՚իմ երեսս աս քաղաքիս վրայ
հասատատեցի չարիք ընելու համար և ոչ թէ
բարիք , կ'ըսէ Տէրը · Անիկա Բաբիլոնի թա-
գաւորին ձեռքը պիտի տրուի , ու °զանիկա
կրակով պիտի այրէ ։
11 Ես Յուդայի թագաւորին տանը տնե-
12 րոջը խօսքը լսեցէք · Ով Դաւիթի տունը ,
Տէրը այսպէս կ'ըսէ · Դատաստանը Կրաւուն-
քով դատաստան տեսէք , ու զրկուածը հա-
րստահարողին ձեռքէն ազատեցէք · չըլլայ
որ ձեր չար գործերուն համար իմ բարկու-
թիւնս կրակի պէս ելլելով բռնկի , ու մա-
13 րող չըլլայ ։ Ահա ես ձեզի դէմ եմ , ով
հովիտին դաշտական վէմին բնակիչները , որ
կ'ըսէք թէ Մեզի դէմ ո՞վ պիտի իջնէ , կամ
մեր բնակարաններուն մէջ ո՞վ պիտի մտնէ ·
14 Բայց ես ձեզի ՚ձեր գործերուն պտուղին
համեմատ այցելութիւն պիտի ընեմ , կ'ըսէ

Տէրը , ու անոր անտառին մէջ կրակ պիտի
բռնկցընեմ , որ °անոր ամէն բոլորտիքը ճա-
ծը պիտի ուտէ ։

ԳԼ · ԻԹ

· Երեմիա խոստանդներով ու օգտակարներով կը յորդորէ Յուդայի ազգը որ ապաշխարէ · 10 Անոնց մէն · 11 Շալկիային ու Անդրիային վրայ համարձակ ։

1 Տէրը այսպէս կ'ըսէ ·
Ցուդայի թագաւորին տանը իջիր ,
Ու հոն աս խօսքը խօսէ , Ու ըսէ ,
՚Ով Դաւիթի աթոռին վրայ նստող Ցուդայի
թագաւոր ,
Դուքջը խօսքը մտիկ ըրէ ,
Թէ դուն և քու ծառաներդ ու ժողո-
վուրդդ՝
Որ աս դուռներէն կը մտնէք ։
3 Տէրը այսպէս կ'ըսէ ·
՚Իրաւունք ու արդարութիւն ըրէք ,
Ու զրկուածը հարստահարողին ձեռքէն ազա-
տեցէք ,
Ես օտարականին , որբին ու այրեւարիին
՚Անիրաւութիւն -- բռնութիւն մի ընէք ,
Ես աս տեղս անմեղ արիւն մի թափէք ։
4 Վասն զի թէ որ ամէն կերպով աս խօսքը ՚ի
գործ դնէք ,
՚Անոնք Դաւիթի աթոռին վրայ նստող
թագաւորներ
Կառքերու ու ձիերու վրայ հեծած՝
Ես ու ծառաները ու ժողովուրդը ,
Իրենք և իրենց ծառաները ու ժողովուրդը ,
5 Բայց թէ որ աս խօսքերը մտիկ չընէք ,
՚Իմ անձիս վրայ երդում կ'ընեմ , կ'ըսէ Տէրը ,
Որ աս տունը աւերակ պիտի ըլլայ ։
6 Քանզի Ցուդայի թագաւորին տանը վրայով
Տէրը այսպէս կ'ըսէ ·
Դուն ինծի Գաղաադ ու ...
Ու Լիբանանու գագաթին ... ես ,
Ես ... անշուշտ քեզ անապատ ...
Ու անբնակ քաղաքներու ... պիտի բնեմ ·
7 Ես քու վրադ կործանողներ պիտի ՚հանեմ ·
Անոնք մէկը իր զէնքովը ...
Ու քու ՚ընտիր եղեւինեներդ պիտի կտրեն
՚Ես կրակը ձգեն ։
8 Ու աս քաղաքէն շատ ազգեր պիտի անցնին ,
Ես իրարու պիտի ըսեն ,
՚Ինչո՞ւ համար Տէրը աս մեծ քաղաքին այս-
պէս ըրաւ ։
9 Ես պիտի ըսեն , °Վասն զի իրենց Տէր Ա-
ստուծոյն ուխտը ետքոզին ,

· Եբր · մեր վեցին ետքն · 2 Մն · ւշ · 17 · 3 Բ Որ · ւ · 10 · 4 Նե · ժգ · 4 · 5 Նե · գ · 6 · 6 Գե · ւե · 17 · ւԲ · 21 · Ծբ · 8 · 7 Բ Որ · խշ · 10 · Բ Մն · ւշ · 17 · 8 Բ Որ · ւ · 10 · 9 Գե · ը · 3 · 10 Գե · ւշ · 2 · 22 · ւե · 10 · ը · 18 · 25 · Ծբ · 13 · 11 Գե · ւԲ · 13 · խե · 3 · 12 Ղե · ժե · 10 · Գե · խգ · 11 · Ամ · ե · Բ · 4 · 13 Սգ · Ջա · 8 · 14 Գե · խբ · 3 · Զ · ա · 9 · 15 Գե · ժե · 10 · 16 Գե · ժե · 21 · 17 Նե · ւե · 21 · 18 Գե · խԲ · 4 · 19 Ես · ժգ · 4 · 20 Նահ · ա · 21 · Նե · գ · 10 · 11 · 21 Մն · ւշ · 19 · Գե · Ծբ · 25 · 22 Գե · ժե · 21 · 23 Գե · խ · 20 · 24 Գե · ժե · 25 · 25 Երբ · գ · 25 · 14 · 26 Գե · խբ · 24 · 25 · 27 Բ Որ · ւԲ · 24 · 28 Բ Թագ · Բ · 8 · 9 · 29 Բ Թագ · իբ · 17 · Բ Մն · ւշ · 25 ·

եւ ուրիշ ասուածներու երկրպագութիւն ը-
րին ու անոնց ծառայեցին։

10 Աստուածոյին համար մի լաք,
Ու անոր համար մի ողբաք.
Հա՛ռ Աղաղոյին համար դառնապէս լացէք,
Որովհետեւ մէյմըն ալ պիտի չդառնայ,
Ու իր հայրենիքը պիտի չտեսնէ։
11 Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ
Ցուդայի թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Սեդ-
զուկիի համար,
Որ իր հօրը Յովսիային տեղը թագաւորեցաւ,
Աստ ան տեղէն եկաւ.
Անիկա մէյմըն ալ հոս պիտի չդառնայ.
12 Հապա անիկա իր գերի քշուած տեղը պիտի
մեռնի,
Ու մէյմըն ալ աս երկիրը պիտի չտեսնէ։
13 Աշա անոր՝ որ իր տունը զրկանքով՝
Ու իր վերնասուններըը անիրաւութեամբ կը
չինի.
Իր դրացին ձրի կը բանեցընէ,
Եւ անոր աշխատութեանը վարձքը չվճարեր.
14 Ինծի ընդարձակ տուն
Ու հոսասուն վերնասուններ չինեմ՝ ըսելով,
Իրեն պատուհաններ կը բանայ,
Ու ամէնէն եղեւնափայտով կը պատէ,
Ու նօթով կը ներկէ.
15 Միթէ դուն Աքաաբ եղեւնափայտեր ժողվելով
Թագաւոր պիտի ըլլաս.
Քո՛ր որ քու հայրդ կերաւ ու խմեց,
Նաեւ իրաւունք ու արդարութիւն ըրաւ,
Անատոնը անոր ապէկ եղաւ.
16 Աղքատին ու անոնկին դատը տեսաւ,
Անատոնը ա՛յդ ապէկ եղաւ.
Միթէ ինծի ճանալը ասիկա չէ՞, կ'ըսէ Տէրը։
17 Սակայն քու աչքերդ ու սիրտդ ուրիշ բա-
նի վրայ չէ,
Բայց միայն քու ագահութեանդ
Եւ անմեղ արիւն թափելու
Եւ անիրաւութեան ու բռնաւորութեան վրայ
է, որ ընես։

18 Անոր համար Ցուդայի թագաւորին
Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին վրայով
Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Անոր վրայ պիտի չողբան՝ ըսելով,
Ա՛յ եղբայրս, կամ՝ ա՛յ քոյրս.
Անոր վրայ պիտի չողբան՝ ըսելով,
Ա՛յ տէրը իմ, կամ՝ ա՛յ փառաւորը։
19 Անիկա իշու թաղումով պիտի թաղուի,
Ու քաշելով պիտի տարուի,

Ո՛ եռսաղէմի դռներէն դուրս պիտի նե-
տուի։
20 Լիբանան ելիր ու աղաղակէ,
Եւ Բասանի վրայ ձայդ ձգէ
Ու Աբարիմէն աղաղակէ.
Վասն զի քու բոլոր Յանմնիներդ կտրուեցան.
21 Երբոր դուն քովդ ունէիր՝ քեզի
զրուցեցի,
Ո՛ դուն ըսիր, Մտիկ չեմ ըներ.
Քու սանկութիւնդ ի վեր ճամրադ աս է՝
Որ իմ խօսքս մտիկ չընես.
22 Քու բոլոր հովիւներդ հովը պիտի կոթծանէ,
Ու Յանմնիներդ գերութեան պիտի երթան.
Ճիրաւ անասունները բոլոր չարութեանդ համար
Պիտի ամչնաս ու պիտի պատկառես։
23 Ով Լիբանանի մէջ բնակող,
Ու եղեւիններու մէջ բոյն ունեցող,
Երբոր քեզի ծնողական կնէջ երկանցը պես
ցաւեր գան,
Ո՛չ ալ ողջմէլի պիտի ըլլաս։
24 Ես կենդանի եմ, կ'ըսէ Տէրը,
Ով Ցուդայի թագաւոր՝ Յովակիմի որդին
Յեքոնիա,
Թէև իմ աջ ձեռքիս վրայ կնիք ալ ըլլաս,
Անկէ ալ քեզ պիտի փրցընեմ.
25 Եւ քեզ՝ քու հոգիդ փնտռողներուն ձեռքը
Ու ան մարդոց ձեռքը՝ որոնց երեսէն դուն
կը վախնաս,
Եւ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին
ձեռքը
Ու Քասդէացոց ձեռքը պիտի մատնեմ.
26 Եւ քեզ ու քու մայրդ որ քեզ ծնաւ,
Օտար երկիր պիտի նետեմ՝
Ուր որ ծնած չէք,
Եւ հոն պիտի մեռնիք։
27 Ու պիտի չդառնան ան երկիրը,
Ուր որ դառնալու էկը յուսան։
28 Միթէ աս Յեքոնիա շուռ մարդը անպատուած
կոտրած սափո՞ր մըն է,
Կամ թէ հանանկ ամա՞ն մըն է՝ որուն մէկը
չհաճիր.
Ինչո՞ւ համար ինքը ու իր սերունդը նետուե-
ցան,
Ու իրենց չգիտցած երկիրը քշուեցան։
29 Ո՛վ երկիր, երկիր, երկիր,
Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէ.
30 Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Աս մարդը տանազակ գրեցէք,
Աս մարդը իր օրերուն մէջը յաջողութիւն մի-
ամի չգտնէ.

Ա Գէ. գ. 22. է. 22.
Բ Եզէ. ՀԱ. 2.
Գ Գէ. իգ. 1.
Դ Հեր. 20.
Ե Գէ. զ. 24.
Զ Տ՚ս գ Թագ. իգ. 6. 8. ա Մն. գ. 10. Գէ. լէ. 1.
Է Ա՚մ. ը. 11. Գէ. իբ. 28. Ամբ. 2. 8.
Ը Օր. լբ. 1. Ես. ա. 2. լդ. 1. Միք. ա. 2.
Թ Տ՚ս գ Թագ. իգ. 21. Գէ. իգ. 23. Ես. ԽԲ. 1. Եզէ. ԻԹ. 6. Ամբ. գ. 10.
Ժ Գէ. ԻԹ. 6.
ԺԱ Գէ. ԻԹ. 6.
ԺԲ Տ՚ս գ Թագ. ԻԹ. 30.
ԺԳ Ր Մն. լդ. 30.
ԺԴ Եզէ. ՀԱ. 15. Սոփ. 2. Եր. գ. 10.
ԺԵ Եզէ. ԻԹ. 6.
ԺԶ Գէ. ԻԹ. 6.
ԺԷ Տ՚ս գ Թագ. ԻԹ. 30.
ԺԸ Եզէ. ՀԱ. 15. Ղև. ԻԹ. 13. Ր Օր. իգ. 14. 15. Միք. գ. 10. Ամբ. Ր. 9. Ցաք. ե. 4.
ԺԹ Եզէ. Հեռանալ մի՛ հետեւիր նոցա։
Ի Տ՚ս գ Թագ. իգ. 36.
Ի Տ՚ս գ Թագ. իգ. 35.

Քանզի անոր սերունդէն բնաւ մէկը յաջողա-
թիւն պիտի չգտնէ,
ՈՐ Դաւիթի աթոռին վրայ նստի,
եւ այսուհետեւ Յուդայի վրայ թագաւորու-
թիւն ընէ։

ԳԼ· ԻԹ

Երգողին կը հրամայուի քէն ցուցած հոգը հոգին պիտի
յոգնեցնէ։ 3 Գիշերուան գանգը պիտի կատարուի ու ցերեկ։
9 Սուտ մարգարէներուն դէմ։ 33 ու Ղէմարիա մարգարէու-
թիւնները հոգը ընդունելուն դէմ խօսք։

1 ԱՀ՝ աւա՜ն հովիւներուն՝
Որ իմ արօտիս ոչխարները կը կորսընցընեն ու
կը ցրուեն, կ՚ըսէ Տէրը։
2 Ասոր համար այսպէս կ՚ըսէ իսրայէլին Տէր
Աստուածը
Ան հովիւներուն վրայով որ իմ ժողովուրդս
կը հովուեն։
Դուք իմ ոչխարներս ցրուեցիք ու զանոնք
վռնտեցիք,
եւ անոնց այցելութիւն չըրիք։
ԻՀա ես ձեր գործոց չարութիւնովը համար՝
Ձեզի այցելութիւն պիտի ընեմ, կ՚ըսէ Տէրը։
3 Ու ես իմ ոչխարներուս մնացորդը պիտի
ժողվեմ՝
Ան բոլոր երկիրներէն ուր որ զանոնք քշեր եմ,
եւ զանոնք իրենց փարախները պիտի դար-
ձընեմ,
եւ պիտի աճին ու շատնան։
4 Ու անոնց վրայ հովիւներ պիտի դնեմ, որ
զանոնք հովուեն։
եւ անոնք ալ պիտի չվախնան ու պի-
տի չզարհուրին
Ու պիտի չպակսին, կ՚ըսէ Տէրը։
5 ԱՀա օրեր կու գան, կ՚ըսէ Տէրը,
Որ Դաւիթին սրգ արուեստի Ճառագայ մը
պիտի հանեմ,
Որ թագաւորի պէս թագաւորութիւն պիտի ընէ,
իմաստութեամբ պիտի վարուի,
Ու երկրի վրայ իրաւունք ու արդարութիւն
պիտի ընէ։
6 ՍՈր օրերը Յուդա պիտի ազատի,
եւ Իսրայէլ հանգիստութեամբ պիտի բնակի։
Ու հաս է անոր անունը՝ որով պիտի կոչուի,
ՏԻՐՈՋ ՄԵՐ ԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆԸ։
7 Անոր համար ահա օրեր կու գան, կ՚ըսէ Տէրը,
Որ ալ պիտի չըսուի ԹԷ կենդանի է Տէրը՝
Որ Իսրայէլի որդիքը եգիպտոսի երկրէն հանեց,
8 Հապա՝ կենդանի է Տէրը՝
Որ Իսրայէլի տանը սերունդը հանեց ու բե-
րաւ հիւսիսի երկրէն,
եւ հան բոլոր երկիրներէն՝ ուր որ զանոնք
քշեր էի։
Ու անոնք իրենց երկրին մէջ պիտի բնակին։
9 Մարգարէներուն համար սիրտս ներսի դիս
կը կսկծի,
Բոլոր ոսկորներս կը դողան։
Տէրոջը երեսէն ու անոր սուրբ խօսքերուն
երեսէն
Գինով մարդու պէս՝
եւ գինեն գրաւած մարդու պէս եղայ։
10 Քանզի երկիրը շնացողներով լեցուած է։
Քանզի նահնջի պատճառով երկիրը սուգ կը
բռնէ։
Անապատին արօտանները չորցան,
Որովհետեւ անոնց ճամբան չար եղաւ,
եւ անոնց ոյժը ուղղութեան համար չէ։
11 Վասն զի ՆԻՒ մարգարէն և ԹԻ քահանան
պղծուեցան,
ՍԱնոնց չարութիւնը իմ տանս մէջն ալ գտայ,
կ՚ըսէ Տէրը։
12 ՍԱնոր համար անոնց ճամբաները
խաւարի մէջ սահելու պէս պի-
տի ըլլան անոնց,
Անոնք պիտի մղուին ու հոն պիտի իյնան։
վասն զի ես անոնց այցելութեան տարին
ՍԱնոնց վրայ չարիք պիտի բերեմ, կ՚ըսէ Տէրը։
13 Եւ Սամարիայի մարգարէներուն մէջը
Անզգամութիւն տեսայ։
ՀԲահաղին մեծութիւն մարգարէութիւն կ՚ընեն,
եւ ՀԻՄ ժողովուրդս Իսրայէլը կը մոլորցընեն։
14 Ու երուսաղէմի մարգարէներուն մէջը սոս-
կալի բան տեսայ։
ՍԱնոնք շնութիւն կ՚ընեն, ու հաւատութեան մէջ
կը թուին,
եւ չարագործներուն ձեռքերը կ՚ամրացընեն,
Որ չդառնան ամէն մէկը իր չարութենէն։
Անոնց ամէնը ինծի ՍՈդոմի պէս՝
Ու անոր բնակիչները Գոմորի պէս եղան։
15 Ասոր համար զօրաց Տէրը մարգարէներուն
վրայով այսպէս կ՚ըսէ։
Ահա ես անոնց դաշինքը պիտի կերցընեմ,
եւ անոնց դառնութեան ջուր պիտի խմցընեմ։
Վասն զի երուսաղէմի մարգարէներէն ամբա-
րըշտութիւն ելաւ։
Ո՞Ր ԲՈԼՈՐ ԵՐԿՐԻՆ ՄԷՋ [illegible]։
16 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ։
Ձեզի մարգարէութիւն բնող մարգարէից խօս-
քերուն մի՛ւնկ մի՛ բնէք։
Անոնք ունայնութեան կը տանին ձեզ,
Իրենց սրտին տեսիլքը կը խօսին,

1 Գէ· ԼԳ· 30։
2 —
3 Գէ· Ժ· 21։ Իր· 22։ Եզէկ· ԼԳ· 8։
4 Նէ· Ը· 34։
5 Գէ· Ը· 37։ Եզէկ· ԼԳ· 13· ևս։
6 Կամ՝ ապահովը
7 Գէ· գ· 22։ Եզէկ· ԼԳ· 23· ևս։
8 Նե· գ· 8։ Ժա· 1· Ի· 10· 11· Գէ· ԼԳ· 14· 15· 16։ Դան· Բ· 24։ Զաք· գ· 8։ Ը· 12։ Ցաքէ· ա· 43։
9 Ամ· հր· 9։ Նա· Բ· 1։ Ը· 1։ 18։
10 Ը Օր· ԼԳ· 28։ Զաք· Ժգ· 11։
11 Գէ· Ը· 37։
12 Գէ· ԼԳ· 16· ակսեր· ա· 20։
13 Գէ· Ժչ· 14· 15։
14 Նե· Խգ· 5· 6։ Հմր· 3։
15 Տճ· Ընդ· գ· 18։
16 Գէ· ճ· 7· 8· Բ· 8։
17 Ամ· Ը· 4։
18 Գէ· Բ· 10· Ժբ· 4։
19 Գէ· գ· 23· Ը· 10։ Ութ· գ· 4։
20 Գէ· ճ· 30· Ժա· 18· Ը· 24· Եզէկ· Բ· 11· Խգ· 30։
21 Ամ· Ըմր· 6· Ընտ· Գ· 9· 10· Գէ· Ժգ· 18։
22 Գէ· ԼԲ· 33։ Հմր· 18։
23 Եզէկ· Ժգ· 23։
24 Ը Օր· ԼԲ· 38· Ես· ա· 9· 10։
25 Գէ· Ը· 14· Բ· 15։
26 Գէ· Ժգ· 14· Հմր· 21։

Ո՞ չէ թէ Տէրոջը բերնէն ։
37 Անոնք ինչ անարդոնքներուն կը խօսին ու կ՚ըսեն,
Տէրը ըսաւ , ՚Ձեզի խաղաղութիւն պիտի ըլ-
լայ ։
Եւ իրենց սրտին կամակորութեանը մէջ բոլոր
քալողներուն կ՚ըսեն ,
՚Ձեր վրայ չարիք պիտի չգայ ։
18 Վասն զի Տէրոջը խորհուրդին մէջ ո՞վ կայ-
նեցաւ ։
Ո՛չ տեսաւ ու անոր խօսքը լսեց ։
Անոր խօսքին ո՛վ ականջ տուաւ ու մխիկ
բրաւ ։
19 Ահա ՚Տէրոջը մրրիկը սրտմտութեամբ ելաւ ։
Մեխակ տատիկ մրրիկ է ,
Անիաբրիտներուն գլխուն վրայ պիտի յար-
ձակի ։
20 ՚Տէրոջը բարկութիւնը նա պիտի չդադրեայ ,
Մինչև որ իր սրտին խորհուրդները չկատա-
րէ ու չհաստատէ ։
՚Նաբի օրերը ամէնս ալ պիտի հասկընաք ։
21 ՚Ես մարգարէները չեմ չխրկեցի , բայց անոնք
կը վազեն ։
Ես անոնց չխոսեցայ , բայց անոնք կը մար-
գարէանան ։
22 Իսկ ՚թէ որ անոնք իմ խորհուրդիս մէջ կե-
ցած ըլլային ,
Անտոնը իմ խօսքս իմ ժողովուրդիս լսել
պիտի տային ։
Եւ զանոնք ՚իրենց չար ճամբաներէն
Ու իրենց չար գործքերէն պիտի դարձնէին ։
23 Մեխակ ես մօտաւոր Աստուած եմ ,
Ու հեռուանց Աստուած չե՞մ , կ՚ըսէ Տէրը ։
24 Կամ թէ մէկը ՚ծածուկ տեղուանք կրնայ
պահուիլ ,
Որ ես զանիկա չտեսնեմ , կ՚ըսէ Տէրը ։
՚Մեխակ երկինքը ու երկիրը լեցնողը ես չե՞մ ,
կ՚ըսէ Տէրը ։
25 Իմ անունովս սուտ մարգարէութիւն ընող
մարգարէներուն ըսածները լսեցի ,
Որ կ՚ըսեն , Երազ տեսայ , երազ տեսայ ։
26 Մինչև ե՞րբ տակաւին սուտ մարգարէութիւն
ընող մարգարէներուն սրտին մէջ պիտի
ըլլայ ,
Որ իրենց սրտին նենգութիւնները կը մար-
գարէանան ։
27 Անոնք իրենց երազներովը՝ որ իրարու կը
պատմեն ,
Իմ անունս իմ ժողովուրդիս մոռցընել կը խոր-
հին ։
՚Ինչպէս որ անոնց հայրերը Բահաղին պատ-
ճառովը իմ անունս մոռցան ։
28 Երազ ունեցող մարգարէն թող երազ պատմէ ,
Իսկ իմ խօսքս ունեցողը ճշմարտութեամբ
թող իմ խօսքս խօսի ։
Քարդը ցորենին փոխ ի՞նչ է , կ՚ըսէ Տէրը ։
29 Միթէ իմ խօսքս կրակի պէս չէ՞ , կ՚ըսէ Տէ-
րը ,
Ու ապառաժը կոտրտող մուրճի պէս չէ՞ ։
30 Անոր համար ահա ՚ես ան մարգարէներուն
դէմ եմ , կ՚ըսէ Տէրը ,
Որոնք ամէն մէկը իր ընկերէն իմ խօսքերս
կը գողնան ։
31 Ահա ես ան մարգարէներուն դէմ եմ , կ՚ըսէ
Տէրը ,
Որ իրենց լեզուները կը գործածեն ու կ՚ըսեն ,
Անիկա ըսաւ ։
32 Ահա ես ան սուտ երազներ մարգարէացողնե-
րուն դէմ եմ , կ՚ըսէ Տէրը ,
Որ զանոնք պատմելով՝ իմ ժողովուրդս կը
մոլորցընեն
Իրենց սուտերնիներովը ՚ու անպարծութիւ-
նովը ։
Ու ես զանոնք չխրկեցի և անոնց չպատուի-
րեցի ։
Ու անոնք աս ժողովուրդին ամենևին օգուտ
մը պիտի չընեն , կ՚ըսէ Տէրը ։

33 Ուստի երբոր աս ժողովուրդը
կամ մարգարէ մը կամ քահանայ մը
քեզի հարցընէ ու ըսէ թէ Տէրոջը °բեռը ի՞նչ
է ,
Անտոնը անոնց բանս , Ի՞նչպէս բեռ ։
՚Ես ձեզ անուշա պիտի թողում , կ՚ըսէ Տէրը ։
34 Եւ ան մարգարէն կամ քահանան կամ ժո-
ղովուրդը՝
Որ Տէրոջը բեռը կ՚ըսէ ,
Ան մարդուն ու անոր տանը այցելութիւն պի-
տի ընեմ ։
35 Ամէն մարդ իր ընկերին՝
Ու ամէն մարդ իր եղբօրը այսպէս ըսէք ։
Տէրը ի՞նչ պատասխան տուաւ ,
Եւ Տէրը ի՞նչ խօսեցաւ ։
36 Ու ան չյիշէք ։
Վասն զի ամէն մարդուն բեռը իր խօսքը պի-
տի ըլլայ ։
Բայց դուք կ՚ենդանի Աստուծոյն՝
Զօրաց Տէրոջը՝ մեր Աստուծոյն խօսքը փո-
խեցիք ։
37 Մարգարէին այսպէս ըսես ։
Տէրը քեզի ի՞նչ պատասխան տուաւ ,
Եւ Տէրը ի՞նչ խօսեցաւ ։
38 Բայց որովհետև Տէրոջը բեռը կ՚ըսէք ,
Անոր համար Տէրը այսպէս կ՚ըսէ ։
Որովհետև աս խօսքը՝ այսինքն Տէրոջը բեռը
կ՚ըսէք ,

= Գէ · չ · 11 · ը · 11 · | ՚ Ցօ · Ժե · 8 · ա Կր · Եզէկ · Ժգ · 10 · | բ · 10 · | ; Դն · խԲ · 1 · = Գէ · Ժգ · 14 · խե · Զաք · ժ · 2 · | = Գէ · խե · 28 · է · 33 · | 33 · խԲ · 3 · • Մխ · գ · 11 · | ; Գէ · է · 24 · | ֊ Հմ · 18 ·

• Գէ · խե · 5 · • Սաղ · ՀԼԲ · 7 · ևս · ԵՒսէ · խԲ · 2 · 3 · Ծգ Ցօ · գ · 21 · | Սպ · ՀԼԲ · 7 · = Դատ · գ · 7 · ը · 33 · 34 · | ՚ ըՕր · Ժը · 30 · Գէ · | Ժգ · 14 · 15 · ֊ Սոփ · գ · 4 · • ՚ պատգամը ։ ; Հմ · 38 ·

թէև ես ձեզի չար խրկեցի, ու Տէրոջը բնաւ
մի բանէ չբան,
39 Ասոր համար ահա ես Հնձէ բոլորովին պիտի
մնանեմ,
Ու Հերհէս պիտի ձգեմ ձեզ
Եւ ան քաղաքը՝ որ ձեզի ու ձեր Հայրերուն
տուի.
40 եւ ձեր վրայ Դիւթնական նախատինք
Ու յաւիտենական անարգանք պիտի դնեմ,
Որ պիտի չմոռցուի։

ԳԼ· ԻԹ

1 Ահէկ ու գնաց Բաւերուն սրճանոցը ու Մարգարէն կը ծանա-
ցանի գլուխնան մէջ եղածները գտանելը։ 3 եւ Սեդեկիա-
յին ու ուրիշներուն կոչնանալը։

1 Բարիոնի Նաբատդոզոնոսոր Բազաւորը՝
Բուզայի Բազաւորը Բովակիմի որդին Բե-
քոնեան եւ Բուզայի իշխանները եւ Հիւսները
ու զաթրիններըը երուսաղէմէն գերի տանեց
լէն ու Բարիոն տանելէն ետքը Տէրը ինծի
Հետը ցուցուց, որ ահա Տէրոջը տաճարին
2 առջեր զրուած երկու կողով Թուզ կար։ Մէկ
կողովին մէջ խիստ ազէկ Թուզեր կային՝ կան-
խահաս Թուզերու պէս, ու միւս կողովին մէջ
խիստ գէշ Թուզեր կային, այնպէս որ գէշերը
3 Բնէն անոնց ուտուիլը անկարելի էր։ Եւ
Տէրը ինծի ըսաւ, Ով Երեմիա, ի՞նչ կը տես-
նես։ ու ես ըսի, Թուզեր. ազէկ Թուզերը
խիստ ազէկ են, ու գէշերը չատ գէշ են, այն-
պէս որ գէշութենէն անոնց ուտուիլը անկա-
րելի է։
4 Ասոնց Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե-
5 լով, Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ը-
սէ. Ես ազէկ Թուզերուն պէս պիտի բաներ
Բուզայէն գերի գրուածներըը՝ որոնք ես տե-
ղէն Քաղդեացոց երկիրը խրկեցի ազէկ
6 բանալու Համար։ Եւ իմ աչքերս անոնց վրայ
պիտի Հաստատեմ բարութեան Համար, ու
Տզանոնք ես երկիրը պիտի գործքնեմ, և Կա-
նոնք պիտի չքնեմ ու պիտի չփլցնեմ, և զա-
7 նոնք պիտի տնկեմ ու պիտի չխլեմ։ Եւ անոնց
Սանոնի սիրտ մը պիտի տամ, որ գիս ճանչնան
Քի ես եմ Տէրը. ու անոնք Իմ ժողովուրդս
պիտի ըլլան, ու ես անոնց Աստուածը պիտի
ըլլամ. վասն զի Իրենց բոլոր սրտովը ինծի
8 պիտի դառնան։ Եւ ինչպէս են ես Գէշ Թու-
զերը որ գէշութենէն չեն ուտուիր, Տէրը այս-
պէս կ'ըսէ. Բուզայի Թագաւորը Սեդեկիան
ու անոր իշխանները ու Երուսաղէմի մնացորդը՝
որ աս երկրիս մէջ մնացեր են, նաեւ Եգիպտա-
տոսի երկրին մէջ բնակողները այնպէս պիտի
9 բնեմ. Եւ զանոնք Երկրիս բոլոր Թագաւո-
րութիւններուն մէջ չարութեան ու Խչուա-
ստութեան պիտի մատնեմ, որպէս զի անոնք
Նախատինք, առակ, անարգանք ու Խանձանք
ըլլան ան բոլոր տեղատներըը՝ ուր որ զանոնք
10 պիտի քշեմ. Եւ անոնց վրայ սուրը, սովը
ու Ժանտախտը պիտի խրկեմ, մինչեւ որ Հատ-
նին ան երկրին վրայէն՝ որն որ իրենց ու իրենց
Հայրերուն տուի։

ԳԼ· ԼԵ

1 Երեմիա կը յանդիմանէ Հրեաները՝ Եգիպտացիներուն չվեր-
գանգիտուն Համար. 8 ու կը նախատգրէ Եսթանասին ան-
բաւան գերութիւնը. 15 և ոմանց Հետ Բարիոնի կործանու-
մը. 18 գերիի գաւառի մը սրճանով շատ ոգեկոչ կործան-
նուելը կը յայտնէ. 24 Հաբիներուն ապստամբը։

1 Յուդայի Բագաւորին Յոսիայի որդւոյն
Յովակիմի չորրորդ տարին՝ որ Բարիոնի Նա-
բուզոդոնոսոր Բագաւորին առաջին տարին
էր, բոլոր Յուդայի Ժողովուրդին վրայով Երե-
2 միային եղած խօսքն է, Որն որ Երեմիա մար-
գարէն բոլոր Յուդայի Ժողովուրդին ու բոլոր
Երուսաղէմի բնակիչներուն խօսեցաւ ու բաւ,
3 Թուզայի Բագաւորին Ամմոնի որդւոյն Յով-
սիային տասներեքերորդ տարին մինչեւ աս
օրս՝ որ քսանեւերեք տարի է, Տէրոջը խօսքը
ինծի եղաւ, ու ես ձեզի խօսեցայ կանուխ
4 կանուխ ու խօսելով, Բայց մինչ չլրիք։ Եւ
Տէրը ձեզի իր բոլոր ծառաները՝ մար-
գարէները Կանուխ կանուխ ու խրկելով, բայց
մինչ չլրիք, ու մինչ ընելու Համար ականջ
5 Նիզ չդնեցիք, Որոնք կ'ըսէին, Ամէն մէկը
Նիզ ձեր չար ճամբայէն ու ձեր չար գործ-
քերէն դարձէք, որ բնակիք յաւիտեան յա-
ւիտենից ան երկրին մէջ՝ որ Տէրը ձեզի ու
6 ձեր Հայրերուն տուաւ։ Եւ օտար աստուած-
ներուն եւ ուէն մի երթաք՝ անոնց ծառայելու
ու երկրպագութիւն ընելու Համար։ և գիս
ձեր ձեռացը գործքերովը մի բարկացնէք,
7 որ ձեզի չարիք չընեմ։ Բայց գուք ինծի մի-
տիկ չլրիք, կ'ըսէ Տէրը, որ Հիս ձեր ձե-
ռացը գործքերովը բարկացնէք, ու ձեզի
գէշ ըլլայ։
8 Ասոր Համար զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
9 Որովհետեւ իմ խօսքերս մինչ չլրիք, Ահա ես
պիտի խրկեմ, Ու բոլոր Հիւսիսի ազգատոհմ-
ները եւ Իմ ծառաս Բարիոնի Նաբուզոդո-
նոսոր Բագաւորը պիտի առնեմ, կ'ըսէ Տէրը,
ու զանոնք աս երկրիս վրայ և անոր բնակչաց
վրայ ու բոլոր աս շրջակայ ազգերուն վրայ

ե Ոմ· գ· ե·	ֆ Ամ· ե· ւ· ե·	ե Գլ· լ· 22· լա· 33·	ժե· ե· իթ· 18·
զ Հմ· 33·	ը· 1·	իը· 38·	լգ· 17·
ը Գլ· ի· 11·	է Գլ· ժբ· 15· իթ· 10·	է Գլ· իթ· 13·	ը Ես· իգ· 12· 14·
—	թ Գլ· ը· 41· լգ·	թ Գլ· իթ· 17·	թ Գլ· իթ· 18· 22·
գ Ես· իգ· 18·	ւ· իբ· 10·	ժ Գլ· իգ· 18·	—
ես· բ Մն· լգ· 10·	ւզ Օբ· լ· 6· Գլ·	ի բ Օբ· իբ· 21· 37·	է Գլ· ե· 13· 25· իգ·
թ Ես· գլ· իբ· 24·	լբ· 39· Նգէկ· ժա·	գ Ես· իգ· ի· բ	ժ Գլ· ի· 10·
ես· իթ· 2·	19· լգ· 26· 27·	Մն· ե· 40· Գլ·	—
			է Գլ· ե· 13· ժա·

ժե· ե· իթ· 18·	ւ· ե· 10· ժգ· 10·	15· Ես· գ· ե·
լգ· 17·	11· ժգ· 18· ժե·	ւ բ Օբ· լբ· 21· Գլ·
է Ես· իգ· 12· 14·	25· ժբ· 18· ժթ·	ե· 19· լբ· 20·
թ Գլ· իթ· 18· 22·	15· իբ· 21·	ի Գլ· ես· 15·
—	է Գլ· ե· 13· 25· իգ·	ւ Գլ· իե· ե· իգ·
= Գլ· լգ· 1·	ե· իթ· 10·	10· Ես· ես· իգ·
է Գլ· ես· 2·	ի գ Ես· ժե· 13·	25· իե· ե· Գլ·
ֆ Գլ· ե· 15· ժա·	Գլ· ժբ· 31· լբ·	ի· ե·

պիտի բերեմ, ու զանազ նզովածի պէս բնա-
ջինջ պիտի բնեմ, և զանազ զարմանքի ու
սուլելու ընդ-ել-ոյ ե-ի, ու յաւիտենական
10 աւերակի պիտի դարձընեմ։ Եւ անոնցմէ
ցնծութեան ձայնը և ուրախութեան ձայնը,
փեսային ձայնը ու հարսին ձայնը, երազորիքին
ձայնը ու ճրագին լոյսը պիտի կորսընցընեմ։
11 Եւ աս բոլոր երկիրը անապատ ու ամլութիւն
պիտի ըլլայ, և աս ազգերը Բաբիլոնի թագա-
ւորին պիտի ծառայեն։

12 Ու երբոր եօթանասուն տարին լմընայ
Բաբիլոնի թագաւորին ու ան ազգին այցելու-
թիւն պիտի բնեմ իրենց անօրէնութեանը հա-
մար։ Նաև Քազդէացւոց երկրին ընդ-ել-ոյ
ե-ի, կ'ըսէ Տէրը, Ես զանիկա յաւիտե-
13 նական ամլութեան պիտի դարձընեմ։ Ու ան
երկրին վրայ պիտի բերեմ ան բոլոր խօսքերը
որ ես անոր դէմ խօսեցայ, այսինքն երե-
միայեան բոլոր ազգերուն վրայով բրած մար-
գարէութեանը ու գրքին մէջ գրուած բոլոր
14 բաները։ Քանզի զանազ ալ շատ ազգեր ու
մեծ թագաւորներ իրենց ծառայ պիտի բնեն.
ու ես անոնց հատուցում պիտի բնեմ իրենց
բրածներուն ու իրենց ձեռացը գործքերուն
համեմատ։

15 Քանզի Իսրայէլին Տէր Աստուածը ինծի
այսպէս բսաւ. Ահա բարկութեան գինիին գա-
ւաթը ձեռքէս առ, ու զանիկա խմցուր ան
բոլոր ազգերուն որոնց որ ես քեզ կը խրկեմ.
16 Եւ խմեն ու խառնին ու անոնց մէջը խրկած
17 սուրին երեսէն յիմնրին։ Ու ես Տէրոջը ձեռ-
քէն գաւաթը առի ու խմցուցի ան բոլոր ազ-
18 գերուն, որոնց որ Տէրը զիս խրկեց. Երուսա-
զեմին ու Յուդայի քաղաքներուն և անոր
թագաւորներուն անոր իշխաններուն՝ որ
զանազ անապատ, ամլութիւն, անարգանք
ու նախնձք բնէ, ինչպէս որ այսօր կ'երեւայ.
19 Եգիպտոսի փարաւոն թագաւորին, և անոր
ծառաներուն ու իշխաններուն, ու անոր բոլոր
20 ժողովրդին. Եւ բոլոր խառնիճաղանճ ժո-
ղովրդներուն, ու Հուս երկրին բոլոր թա-
գաւորներուն, ու փղշտացւոց երկրին բոլոր
թագաւորներուն, այսինքն Աշկաղոնի, Գա-
զայի, ու Ակկարոնի, և Ազոտոսի մնացորդ-
21 ք են. Եդոմին, ու Մոաբին, ու Ամմոնի որ-
22 դւոցը. Եւ Տիւրոսի բոլոր թագաւորներուն,
ու Սիդոնի բոլոր թագաւորներուն, և ծովուն
անդի կողմը եղող կղզիներու թագաւորնե-

23 րուն. Դեդանին, ու Թեմայիին, և Բուզին, ու
ամէն ետին մօրուքին ծայրերը կտրողներուն.
24 Եւ Արաբացւոց բոլոր թագաւորներուն, ու
անապատը բնակող խառնիճաղանճ ժողո-
25 վուրդին բոլոր թագաւորներուն. Եւ Զամ-
բրիի բոլոր թագաւորներուն, ու Եղամի բո-
լոր թագաւորներուն, ու Մարաց բոլոր թա-
26 գաւորներուն. Եւ իրարու մօտ կամ հեռու
եղող հիւսիսի բոլոր թագաւորներուն, ու
երկրի երեսին վրայ եղող երկրիս բոլոր թա-
գաւորութիւններուն իւրեանց. Ու անոնցմէ ետ-
27 քը Սիսակի թագաւորը պիտի խմի։ Ու անոնց
բսես, Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը
այսպէս կ'ըսէ. Խմեցէք, ու գինովցէք ու
փսխեցէք, և ձեր վրէը իրկելու սուրէն երէ-
28 ցէք։ Ու թէ որ գաւաթը քու ձեռքէդ առնել չուզեն խմելու համար,
անոնց բսես, Զօրաց Տէրը այսպէս
29 կ'ըսէ. Ահաւասիկ պիտի խմէք. Քանզի ահա
ես իմ անունովս կոչուած քաղաքին վրայ
չարիք բերելու սկսայ. միթէ դուք ան-
պատիժ պիտի մընաք, անպատիժ պիտի չմը-
նաք, քանզի երկրիս բոլոր բնակիչներուն
վրայ սուր պիտի կանչեմ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը։
30 Ասոնք դուն ան բոլոր խօսքերը անոնց
մարգարէանալով՝ անոնց բսես,
Տէրը իարձակին պիտի գոռայ,
Ու իր սուրբ բնակութենէն իր ձայնը պիտի
տայ.
Իր բնակարանին վրայ հաւարիւ ձայնով պի-
տի գոռայ,
Թ-ը կոխաններուն պէս՝
Երկրիս բոլոր բնակիչներուն պատասխան պի-
տի տայ։
31 Աւ-ր բարձր ձայնը մինչև երկրիս ծայրերը պի-
տի հասնի,
Վասն զի Տէրը ազգերուն հետ դատաստան
ունի.
Անիկա ամէն մարմինով հետ դատ պիտի վարէ,
Ու ամբարիշտները սուրի պիտի տայ, կ'ըսէ
Տէրը։
32 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Ահա չարիք պիտի ելլէ, մէկ ազգէ ուրիշ ազ-
գի հասնի,
Ու երկրիս ծայրերէն մեծ փրթիկ պիտի ելլէ։
33 Եւ ան օրը Տէրոջմէ սպանուածները
Երկրիս մէկ ծայրէն մինչև երկրիս միւս ծայ-
րը պիտի ըլլան.

ք Գէ. ժբ. 16։
ր Ը-ս. իգ. 7։ Գէ. ճ. 31։ ժգ. 9։ Ե. գ՚կ. իգ. 13։ Ոսե. ը. 11։ Յայտ. ժբ. 23։
տ Ի-ա. ի. 4։
ւ բ Ա՚ն. հգ. 21։ 22։ Ի-գ. ս. 1։ Գէ. ի՚կ. 30։ Դան. ը. 2։
փ 1։ Գէ. ծ. 3։ 13։ 23։ 28։ 40։ 45։ Ծա. 28։ 36։
ք Գէ. իգ. 8։
ր Գէ. ծ. 9։ Ծա. 37։
ս Գէ. ծ. 41։ Ծա. 37։
տ Գէ. ի՚կ. 7։
ւ Գէ. ծ. 22։ Ծա. ը. 24։
փ Ցէս. ի-ա. ը. 1։ Գէ. ի՚կ. 7։ Եա.
Հա. 9։ Ը-ս. Ծա.
11։ Յայտ. ժ. 10։
ք Գէ. Ծա. 7։ Ելգի՚կ.
ֆ Գէ. իթ. 23։
և Ա՚ն. Ծաքէ՚ն. Ա-ղ. 11։
ա Հ՚ր. ը. 11։
բ Գէ. իգ. 8։
գ Գէ. իգ. 9. 25։
դ Գէ. իգ. 12։ Ե-ի. իգ. 21։
ե Ցէս. Հ՚ր. 20։ Գէ. իգ. 1. 3. 7։
զ Գէ. իգ. 1. 3։
է Գէ. իգ. 7. Եա.
ը Գէ. իգ. 1։
թ Ցէս. ի-ա. ի. 1։
ժ Գէ. իգ. 7. Եա.
ի Գէ. իգ. 1։
լ Գէ. իգ. 4։
խ Գէ. իգ. 34։
ծ Գէ. ծ. 9։
կ Գէ. Ծա. 41։
հ Ելգի՚կ. ը. 16։
ձ Ելգի՚կ. ը. 21։
ղ Ը-ս. իգ. 6։
ճ Դան. ի. 18. 19։
մ Ելգի՚կ. ժա. 21։ Գէ. իգ. 12։ Ե-ի. գ՚կ. ի. 6։ Ելգի՚կ. 16։ Գ-ա՚կ. իգ. 21։ ա Գ-ա. գ. 12։
յ Ելգի՚կ. ը. 21։
ն Ը-ս. իգ. 21։ իգ. 6։
շ Ելգի՚կ. ի. 21։
ո Գ-ա՚կ. ի. 10։ Ելգի՚կ. ա. 2։
չ Ա-գ. ժա. 4։ Գէ. ժ՚կ. 12։
պ Գ-ա. ի. 5։ Ա-գ. Ե՚ր. 14։
ջ Ը-ս. ժ՚ը. 9։ Գէ. իգ. 33։
ռ Ոսե. գ. 1։ Մ՚ի-գ. 1։
ս Ը-ս. կ՚ը. 16։ Ցէ. ժ՚կ. 12։ ը. 9։
վ Գէ. իգ. 18։ ը. 23։
տ Ը-ս. կ՚ը. 16։

ՙԱնոնց համար աւգ պիտի չբռնուի ։
ՙԱնոնք պիտի չծոպռուին ու պիտի չթաղուին ,
երկրի երեսին վրայ պարի պէս պիտի ըլլան ։
34 Ողջացէք , ով հալիւներ , ու ազազակեցէք ,
եւ հեկեկա՛ծ եղէք , ով հօտին ընտիր-
ներ ։
Վասն զի ձեր մորթուելու եւ ցիրուցան ըլլա-
լու օրերը լրացած է ,
ու պատուական անօթի պէս պիտի խշտաք ։
35 Եւ հալիւներուն փախչելու ճամբան՝
ու հօտին ընտրելուն ազատուելու միջոց
պիտի կորսուի ։
36 Հովիւներուն ազազակին ձայնը
եւ հօտին ընտրելուներուն ողբալուն ձայնը կայ ,
վասն զի Տէրը անոնց արօտները կորնչեցուց ։
37 Ու Տէրոջը սաստիկ բարկութեանը երեսէն
խաղաղութեան բնակարանները ամայացած
գտնուին ։
38 Առիւծի պէս ՚իր բնակարանը թողուց ,
ֆանոր ՚բռնաւորին բարկութեանը երեսէն
ու անոր սաստիկ սրտմտութեանը երեսէն
Անոնց երկիրը ամայի եղաւ ։

ԳԼ · ԻԶ

1 Երեմիա խօսած է Յովսիայի որդւոյն Յոակիմին թագաւորութեանը սկիզբը Տէրոջը կողմանէ ան խօսքը եղաւ՝ թէ՝ 2 Տէրոջը տունը գնա՛ եւ Տէրոջը տունը մէջը կայնէ , ու Տէրոջը տունը երկրը պագնելու բնակ Յուդայի բոլոր քաղաքներուն խօսէ ՚ան ամէն խօսքերը՝ որ քեզի պատուիրեմ անոնց խօսելու համար . ՚մէկ 3 խօսք մը եւ մի՛ ձգեր . ՚գուցէ մարդ ընեն , ու ամէն մարդ իր չար ճամբայէն դառնայ . եւ ես ՚զղջամ՝ անոնց չարիքին համար՝ որ անոնց չար գործերուն պատճառով իրենց վրայ
4 բերելու կը խորհիմ՝ եւ անոնց ըսա , Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . ՚Թէ որ ինծի մարդ չընես՝
5 ձեր աչքերը գրած օրէնքիս մէջ չքալէք , ու ձեզի խրկած ծառաներուս՝ մարգարէներուն խօսքերը մարդ չընէք , որ ՚կանուխ կ՚ելլելով
6 ղրկե՛ կը խրկէի , ու դուք մարդ չըրիք . Անոնց ըսա՝ Տէրոջմէ այս պիտի ընես՝ ,
և ես քաղաքը երկրիս բոլոր ազգերուն ՚անէծք պիտի ընեմ՝ ։
7 Ու քահանաները եւ մարգարէները ու բոլոր ժողովուրդը լսեցին , երբոր Երեմիա Տէ-
8 րոջը տունը մէջ ան խօսքերը կը խօսէր ։ Ու երբոր Երեմիա բոլոր այն բոլոր Տէրոջը ըրածները՝ որ Տէրը հրամայեր էր բոլոր ժողովուրդին խօսելու , քահանաները ու մարգարէները ու բոլոր ժողովուրդը զանիկա բռնեցին ու ըսին , Դուն անպատճառ պիտի մեռնիս՝
9 ինչո՞ւ համար Տէրոջը անունովը մարգարէութիւն ըրիր՝ ըսելով , Այս տունը Սիլովի պէս պիտի ըլլայ , ու սա քաղաքը աւերակ պիտի ըլլայ եւ հոն բնակիչ պիտի չըլլայ ։ ու բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը տունը մէջ Երեմիային վրայ ժողվուեցան ։
10 Ու երբոր Յուդայի իշխանները սա բաները լսեցին , թագաւորին տունէն Տէրոջը տունը եկան , և Տէրոջը դռնէն նոր դրանը մուտքը
11 նստան ։ Ու քահանաները և մարգարէները իշխաններուն ու բոլոր ժողովուրդին խօսեցան ու ըսին , Այս մարդը մեռնելու արժանի է , քանզի ՚սա քաղաքիս դէմ մարգարէութիւն ըրաւ , ինչպէս որ դուք ձեր ականջներովը լսեցիք ։
12 Ու Երեմիա բոլոր իշխաններուն ու բոլոր ժողովուրդին խօսեցաւ ու ըսաւ , Տէրը զիս խրկեց որ սա տունը ու սա քաղաքիս վրայով ձեր լսած բոլոր խօսքերը գուշակէ՝ մարգա-
13 րէութիւն ընեմ՝ եւ հիմա ՚ձեր ճամբաներդ ու գործերդ ուղղեցէք , ու ձեր Տէր Աստուծոյ ձայնը մտիկ ըրէք , և ՚Տէրը ձեր վրայով բաած
14 չարիքին համար զղջայ ։ Բայց ես ՚ահա ձեր ձեռքն եմ՝ ձեր աչքին ազէկ ու չիտակ
15 երեւցածը ըրէք ինծի ։ Սակայն ազէկ գիտցէք որ եթէ դուք զիս մեռցնէք , ձեր վրայ ու սա քաղաքիս վրայ և անոր բնակիչներուն վրայ անշուշտ անմեղ արիւն դնողներ պիտի բերէք ։ Վասն զի ճշմարտապէս Տէրը զիս ձեզի խրկեց , որ սա բոլոր խօսքերը ձեր ականջներուն զգուցեմ՝ ։
16 Ինաեւ՝ իշխանները ու բոլոր ժողովուրդը քահանաներուն ու մարգարէներուն ըսին , Այս մարդը մեռնելու արժանի չէ , վասն զի մեր
17 Տէր Աստուծոյն անունովը մեզի խօսեր է ։ Ու երկրին ծերերէն քանի մի մարդիկ եղան , և ժողովուրդին բոլոր ժողովրդին խօսեցան՝ ըսե-
18 լով , Ժուդայի եզեկիա թագաւորին օրերը ՚Մօրաշացի Միքիա մարգարէութիւն բրաւ ։ և բոլոր Ժուդայի ժողովուրդին խօսեցաւ ու ըսաւ , Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ ։ ՚Սիոն ագարակի պէս պիտի հերկուի , ու Երուսաղէմ աւերակներու դիզուի՝ ու Տունին սարը լեռը անտառի
19 բարձր տեղերու պէս պիտի ըլլայ ։ Միթէ Ժուդայի եզեկիա թագաւորը ու բոլոր Ժուդա զանիկա մեռցուցի՞ն ։ չէ՞ որ անկից ՚Տէրոջմէ

ր Որ · իբ · 10 ·
ե Գլ · ժգ · 1 · 6 ·
ի Ամ · ին · 3 · Գլ · ը · 8 · Ցեփ · ժ · 9 ·
ձ Գլ · գ · 8 · ջ · 26 ·
ղ Ամ · նգ · 2 ·
ճ · Կամ բառաց ... ընդ — Գլ · ժի · 14 ·
ն Եզկ · գ · 10 ·
շ Մաս · իբ · 20 ·
պ Գոբ · ի · 27 ·
ռ Գլ · լգ · 3 ·
ս Գլ · ժբ · 8 · Ցեփ · գ · 8 · 9 ·
վ Ես · կե · 10 · 11 · Ամ · նը · 68 · Գլ · է · 12 · 14 ·
տ Նա · կե · 12 · Գլ · իդ · 3 · Գլ · ը · 5 · Գոբ · ի · 34 · կա ·
ր Օբ · իբ · 10 ·
ց Գլ · է · 13 · 23 · ժա · 2 · իե · 3 · 4 ·
ւ Թագ · գ · 10 · 11 · Ամ · նը · 68 · Գլ · է · 12 · 14 ·
փ Նա · կե · 12 · Գլ · իդ · 3 ·
ք Գլ · է · 3 ·
օ Հր · 3 · 10 ·
ֆ Միք · ո · 1 ·
և Մ/ր · գ · 12 ·
ֆ ր Մ · ը · 26 ·

վախնալով՝ Տէրոջը առջեւը ապօրէք բրաւ , և Տէրը անոնց վրայով բաւած չարիքին համար զղջաց · ուրեմն հիմա մեր չարիք մը բրած կ՚ըլլանք մեր անձերուն ։
20 Ու նաև կարիաթարիմէն Սեմայիայի որդի Ուրիա մարգարէ մը կար , որ Տէրոջը անուանվը մարգարէութիւն կ՚ընէր · և անոր ամբաստանեցին զանոնք ամբողջ զօրաց եւ ամբողջ ժողովուրդին հետ , ըսելով՝
21 յիւն բոլոր խօսքերուն պէս մարգարեացաւ ։ Ու երբոր Յովակիմ թագաւորը ու անոր բոլոր զօրաւոր մարդիկը ու բոլոր իշխանները անոր խօսքերը լսեցին , թագաւորը ուզեց որ զանիկա մեռցնէ · բայց Ուրիա զայն լսելով՝
22 վախցաւ ու փախաւ եգիպտոս դնաց · և Յովակիմ թագաւորը մարդիկ խրկեց եգիպտոս · Ելնաթարի որդին Եղնաթանը ու անոր
23 հետ քանի մը մարդիկ Եգիպտոս · և անոնք Ուրիան եգիպտոսէն հանեցին , ու զանիկա Յովակիմ թագաւորին բերին · ան ալ զանիկա սրով զարկաւ , ու անոր մարմինը ժողովուրդին որդւոցը գերեզմաններուն նետեց ։
24 Բայց Սափանի որդւոյն Ահիկամի ձեռքը երեմիային հետն էր · որ չըլլայ թէ անոնք ժողովուրդին ձեռքը մատնեն լով՝ մեռցնեն ։

ԳԼ · ԻԷ

1 Երեմիա կոպրեա և լուծերա օրինակով կը մարգարէանայ թէ Բաբելոնի թագաւորները նորատգնուորին պիտի յաղթեն · 8 կը յորդորէ զանոնք որ անոր հնազանդին և աստ մարգարէներուն չհաւատան · 14 Նմանապէս ալ Սեդեկիան կը յորդորէ · 19 կը նախատէ թէ Ասպած անօթները Բաբելոն պիտի տարուին · ու հոն պիտի մնան մինչև աշխարհամեծ տէր ։

1 Յուդայի թագաւորին Յովսիայի որդւոյն *Սեդեկիայի թագաւորութեանը սկիզբը՝ Տէրոջը կոգմանէ Երեմիային ասա խօսքը եղաւ՝ բսելով ,
2 յսէ , Տէրը ինծի այսպէս բսաւ · Քեզի կապեր ու լուծեր չընէ , ու ՚զանոնք պարանոցիդ
3 վրայ դիր · և զանոնք Եդոմացւոց Յուդայի Սեդեկիա թագաւորին ակող դեսպաններուն ձեռքովը եղ ովմի թագաւորին , ու Մովաբի թագաւորին , ու Ամմոնի որդւոցը թագաւորին , և Տիւրոսի թագաւորին ու Սիդոնի թագաւորին երկիւղ · և անոնց պատուէր տուս իրենց տէրերուն համար ու բսես , Զօրաց Տէրը Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚բսէ · Ձեր տէրերուն բսէք ասանկ բսէք ,
5 Ես իմ մեծ զօրութեամբս ու երկինքնուած բազուկովս երկիրը , մարդը ու երկրի երեսին վրայ եղող անասուններդ ստեղծեցի , և ուզածիս կաւ տամ զայն որ իմ աչքերիս առջեւ ուղիղ կ՚երեւնայ ։
6 Հիմա ասոնք բոլոր երկիրներդ ես իմ ծառայիս՝ Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ձեռքը կաւ տամ , ու դազանի գաղանները ալ անոր
7 կաւ տամ , որ անոր ծառայութիւն բնեն · և Իրոջը ազգերը ծառայութիւն պիտի բնեն անոր ու անոր որդւոյն ու անոր որդիին որդւոյն , մինչև որ անոր երկրին ժամանակն ալ հասնի , ու ՚զանիկա ալ շատ ազգեր ու մեծ
8 թագաւորներ իրենց ծառայ բնեն · և ան ազգը կամ թագաւորութիւնը որ Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ծառայութիւն չընէր , ու իր պարանոցը Բաբելոնի թագաւորին լուծին տակը չդնէր , ան ազգին սրով , սովով ու ժանտախտով այցելութիւն պիտի բնեմ՝ կ՚բսէ Տէրը , մինչև որ զանոնք անոր ձեռքովը հատցընեմ՝
9 և դուք մի՛կ մի բնէք ձեր մարգարէներուն , բաղդ նայողներուն , երազատեսներուն , դուշակողներուն ու կախարդներուն՝ որոնք ձեզի կը խօսին՝ բսելով , Բաբելոնի թագաւորին ծառայ պիտի չըլլաք · քանզի
10 սուտ մարգարէութիւն կ՚ընեն ձեզի , որպէս զի ձեր երկրին վրայէն ձեզ հեռացընեն , ու հա ձեզ վռնտեմ ու կորսուիք · Բայց իր պարանոցը Բաբելոնի թագաւորին լուծին տակը դնող և անոր ծառայութիւն բնող ազգը անշուշտ իր երկրին վրայ հանգիստ պիտի թողում՝ կ՚բսէ Տէրը , ու պիտի մշակէ զանիկա , ու անոր մէջը պիտի բնակի ։
12 Յուդայի Սեդեկիա թագաւորին ալ ասա բոլոր խօսքերուն համեմատ զրուցեցի ու բսի , Ձեր պարանոցը Բաբելոնի թագաւորին լուծին տակը դրէք , և անոր ու անոր ժողովուրդին
13 ծառայութիւն բրէք , որ ապրիք · Ինչո՞ւ համար դուն ու քու ժողովուրդդ սրով , սովով ու ժանտախտով մեռնիք , ինչպէս որ Տէրը Բաբելոնի թագաւորին ծառայութիւն չընող
14 ազգին համար խօսեցաւ · և դուք մի՛կ մի բնէք ան մարգարէներուն խօսքերը , որոնք ձեզի կը խօսին՝ բսելով , Բաբելոնի թագաւորին ծառայ պիտի չըլլաք , վասն զի անոնք ձեզի
15 Տասա մարգարէութիւն կ՚ընեն · Քանզի ես զանոնք չխրկեցի , կ՚բսէ Տէրը , հապա անոնք իմ անունովս սուտ մարգարէութիւն կ՚ընեն , որպէս զի ես ձեզ վռնտեմ՝ և դուք ու ձեզի մարգարէութիւն բնող մարգարէները կորսուիք ։
16 Ու ես քահանաներուն և ասա բոլոր ժողովուրդին պատուէր տուի ու բսի , Տէրը այսպէս կ՚բսէ · Ձեր մարգարէներուն խօսքերը մի՛կ մի բնէք՝ որոնք ձեզի մարգարէութիւն կ՚ընեն՝ բսելով , Ահա Տիրոջը տաճարին մեծ

---

1 Եր · լբ · 14 · բԹագ · իչ · 18 ։
2 Գաբ · ե · 30 ։
3 գ Թագ · իչ · 18 · 14 · Գլ · լԲ · 14 ։
4 Եբրայեցիին չլինալն · Սեպտ. Գեր Հաբ ու ուրիշ Բայբ գիր. Հմր · 3 · 12 · 19 · 20 · Գլ · իչ · 1 ։
= Գլ · իչ · 10 · 11 ։
Տիս · Եզեկ · գ · 3 · Ժր · 3 · իչ · 3 · Ես · Սեպտ. Ամբ · 15 · Ակդ · ե · Ես · իչ · 14 ։
ե Գլ · իչ · 14 · Դան · գ · 17 · 21 · 38 ։
է Գլ · իչ · 14 ։
ը Գլ · իչ · ե · իչ · 10 · Եզեկ · իԲ · 15 · 20 ։
թ Գլ · իչ · 14 ։
ժ Հմր · 14 ։
ի Գլ · իչ · 1 · լբ · 17 · Դան · բ · 38 ։
ի բ ՄՆ · լգ · 20 · Եր · իչ · 31 ։
լ Եր · Ժր · 14 · իչ · 21 · իԲ · ե · 9 ։
խ բ ՄՆ · լգ · 7 · 10 · Գլ · իչ · 3 · Դան · ա · 2 ։

ասէրա Բաբիլոնէն նա պիտի բերուին, քանզի անոնք առա մարգարէութիւն կ'ընեն ձեզի։
17 Անոնց մեկ մի ընէք. Բաբիլոնի թագաւորին ծառայեցէք, որ ապրիք. ինչո՞ւ առ քաղաքը
18 աւերակ ըլլայ։ Բայց թէ որ անոնք մարգարէները ըլլան ու թէ որ անոնց քովը Տէրոջը խօսքը կայ, թող հիմա զօրաց Տէրոջը ազօթք ընեն, որ Տէրոջը տանը մէջ և Յուդայի թագաւորին տանը մէջ ու Երուսաղէմի մէջ մնացած
19 անօթները Բաբիլոն չերթան։ Վասն զի զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ Սիւնեղերուն ու Ծովին և Ճրագանոցներուն ու առ քաղաքիս մէջ մնացածներուն վրայով,
20 զոր Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը չառաւ, երբոր Յեքոնիան, Յովակիմի որդին Յուդայի թագաւորը Երուսաղէմէն Բաբիլոն գերի
21 տարաւ. Զիրաւի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ Տէրոջը տանը մէջ և Յուդայի թագաւորին տանը մէջ ու Երուսաղէմի
22 գերի մէջ մնացած անօթներուն համար. Անոնք Բաբիլոն պիտի տարուին, և հոն պիտի մնան մինչեւ այն օրը՝ որ անոնց այցելութիւնը ընեմ, կ'ըսէ Տէրը, նաքը զանոնք պիտի հանեմ ու առ անոր պիտի դարձընեմ։

ԳԼ. ԻԸ

1 Անանիա առաք մարգարէութիւնով կ'խօսքնէ թէ առաջին անօթները ու Յեքոնիա պիտի դառնան։ 5 Երեմիա բացատրէ որ այն մարգարէները չէին խօսեր Աստուծմէ թէ դիտաւորութիւն պիտի չունենայ անոնց պիտի դառնան թէ չէ։ 10 Անանիա կը խորհի Երեմիային դէմ։ 12 Երեմիա երթալով կը խօսի։ 13 ու կը նախատինքն Անանիայի մասին։

1 Ու եղաւ որ Հազանիա որդի Ազուրի մարգարէն որ Գաբաւոնէն էր՝ տանը մէջ քահանաներուն ու բոլոր ժողովուրդին առջեւ խօսեցաւ ու
2 ըսաւ, Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կը խօսի ու կ'ըսէ, Բաբիլոնի թագաւորին
3 ուծը կոտրեցի։ Մինչեւ երկու տարի՝ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ատենէն առած ու Բաբիլոն տարած Տէրոջը տանը բոլոր անօթները ես ատոր պիտի դարձընեմ. կ'ըսէ Տէրը։ Եւ Գեդալիայի որդի Յոսիա Յուդայի թագաւորին համար՝ որ Յովակիմի որդին Յեքոնիան, ու Բաբիլոնի թագաւորին գացած բոլոր գերիները ես ատոր պիտի դարձընեմ, կ'ըսէ Տէրը, վասն զի Բաբիլոնի թագաւորին լուծը պիտի կոտրեմ։
5 Ու երեմիա մարգարէն՝ Տէրոջը տանը մէջ կայնող քահանաներուն ու բոլոր ժողովուրդին աչքին առջեւ Անանիա մարգարէին խօսեցաւ։
6 Ու Երեմիա մարգարէն ըսաւ, Ամէն։ Տէրը այնպէս ընէ. Տէրը քու մարգարեացած խօսքերդ հաստատէ, ու Տէրոջը տանը անօթները ու բոլոր գերիները Բաբիլոնէն ես ատոր
7 դարձընէ։ Բայց հիմա քու ականջներուդ և բոլոր ժողովուրդին ականջներուն ես խօսքս
8 խօսք մանրակրկիտ։ Ինծմէ առաջ ու քեզմէ առաջ ակիզբէն՝ ի վեր եղող մարգարէները՝ շատ երկիրներու դէմ ու մեծ թագաւորութիւններու դէմ՝ պատերազմի, չարիքի ու ժանտախտի
9 վրայով մարգարէացան։ Երբոր մէկ մարգարէ մը խաղաղութիւն կը մարգարէանայ, ան մարգարէին խօսքը կը կատարուի, անատներ կը հասկըցուի որ անիկա Ճշմարտապէս Տէրոջմէ խրկուած մարգարէ մըն է։
10 Անանիա Անանիա մարգարէն երեմիա մարգարէին պարանոցէն լուծը առաւ, ու զա-
11 նիկա կոտրեց։ Ու Անանիա բոլոր ժողովուրդին աչքին առջեւ խօսեցաւ ու ըսաւ, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Մինչեւ երկու տարի՝ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին լուծը համլէն ազգերուն պարանոցէն վրայէն այսպէս պիտի կոտրեմ. ու երեմիա մարգարէն իր ճամբան գնաց։
12 Ես Անանիա մարգարէն երեմիա մարգարէին պարանոցէն վրայէն լուծը կոտրելէն ետքը՝ Տէրոջը խօսքը երեմիային եկաւ՝ ըսելով,
13 Գնա Անանիային խօսէ ու ըսէ, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Դուն փայտէ լուծերը կոտրեցիր, ասոնց անոնց տեղը երկաթէ լուծեր պիտի շի-
14 նես։ Քանզի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Այս բոլոր ազգերուն պարանոցին վրայ երկաթէ լուծ դրի, որ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ծառայեն. և անոր պիտի ծառայեն. դաշտի գազանները ալ անոր տուի։
15 Ու երեմիա մարգարէն Անանիա մարգարէին ըսաւ, Լսիր իմ, ով Անանիա, Տէրը քեզ խրկած չէ, ու դուն ան ժողովուրդը
16 ստութեան յուսացուցիր։ Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես քեզ երկրի երեսէն վրայէն պիտի վռնտեմ. դուն ան տարի պիտի մեռնիս, վասն զի Տէրոջը դէմ ապստամբութիւն խօսեցար։ 17 Եւ Անանիա մարգարէն ան տարուան եօթներորդ ամսուն մէջ մեռաւ։

ԳԼ. ԻԹ

1 Երեմիա Բաբելի մէջ եղող գերիներուն նամակ կը խրկի՝ յորդորելով զանոնք որ հանգարտ բլլան։ 8 և խրնդց մարգարէներուն հերքութիւն չունենալուն։ 10 և կ'խոստանայ թէ նորէն

1 ի Թագ. ԺԱ. 33։ Ես. ԽԲ. 17։ Ես. ԽՐ. 17։ 20։ 21։
2 ի Թագ. ԺԱ. 33։ Բ Մն. ԼԶ. 18։ Ը Մն. ԼԶ. 21։ ԳԼ. ԼԹ. 10։ ԼԲ. 5։
3 ի Թագ. ԺԴ. 14։ 15։ ԳԼ. ԽԴ. 1։
5 Ելք. Ա. 7։ Ե. 19։ = ԳԼ. ԽԱ. 1։
6 ԳԼ. ԽԱ. 18։
8 ԳԼ. ԽԱ. 18։
9 ի Թագ. Ա. 36։ Ը Օր. ՃԶ. 22։ ԳԼ. ԻԶ. 8։
10 ԳԼ. ԽԱ. 7։ Բ Օր. ԽԸ. 48։ ԳԼ. ԽԱ. 2։ Յ ԳԼ. ԽԱ. 6։
11 ԳԼ. ԽԸ. 31։ Ե.
12 ԳԼ. ԽԸ. 22։ Ը Օր. ԺԶ. 5։ ԳԼ. ԼԹ. 32։ —

Նաւուն տարին նահ Աստուծոյ խնամքով պիտի գտնուի. 11 կը նախատեմ նաեւ գարնան հոգեւոր անհնազանդութեանդ համար. 12 կը տանջեմ երբոր սուտ մարգարէներ քու Աստուածդ ես Սիդկիային երկիրը վախճանը. 13 Սիմէոնա Նահակ մը կը գրէ Երեմիային գէմ. 20 Երեմիա անոր ապագայ վախճանը կը տեսնայ։

1 Ա՛մէն ի՛ն այն նամակին խօսքերը, որ Երեմիա մարգարէն Երուսաղէմի խրկեց գերիներուն մնացած մեծերուն, քահանաներուն և մարգարէներուն ու բոլոր ժողովուրդին, որոնք 2 Նաբուգոդոնոսոր Երուսաղէմէն Բաբիլոն գերի տարած էր, ՝Երբոր թագաւորը և թագուհին ու պալատականները, Յուդայի ու Երուսաղէմի իշխանները ու հիւսները և դարբիններն Երու- 3 սաղէմէն ելլելէն ետքը, Սափանի որդւոյն Եղեասային ու Քէղկիայի որդւոյն Գամարիա- յին ձեռքով, (որ գաներ Յուդայի թագաւորը Սեդեկիա Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին Բաբիլոն խրկեր էր.) ըսելով,

4 Ա՛յսպէս կ՚ըսէ զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը բոլոր գերիներուդ՝ որոնք Երուսաղէ- 5 մէն Բաբիլոն գերի առեր եմ. ՝Տուներ շինեցէք ու բնակեցէք, պարտէզներ անկեցէք ու 6 անոնց պտուղը կերէք, կիներներ առէք և զաւակներ ու աղջիկներ ունեցէք, ու ձեր զաւակներուն կիներներ առէք, և ձեր աղջիկները էրիներու տուէք՝ որ զաւակներ ու աղջիկներ ծնանին, և հոն բազմացէք ու չքչիանաք։ 7 Ու ան քաղաքին խաղաղութիւնը փնտռեցէք, ու որ ձեզ գերի տարեր եմ, և Տէրոջ հանար Տէրոջը աղօթք ըրէք, վասն զի անոր խաղա- ղութիւնովը ձեզի խաղաղութիւն կ՚ըլլայ։ 8 Քանզի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Ձեր մէջը եղող ձեր մարգա- րէները ու ձեր բազդ նայողները ՚Ձեզ չխաբեն, և ձեր տեսնել տուած երազներուն մի՛ 9 ընէք։ ՝Վասն զի անոնք իմ անունովս սուտ մարգարէութիւններ կ՚ընեն ձեզի. գաներ ես 10 չխրկեցի՝ կ՚ըսէ Տէրը։ Քանզի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Երբոր Բաբիլոնին հնգեհարիւր տա- րին լմնայ՝ ձեզի այցելութիւն պիտի ընեմ, և ձեզ աս տեղս դարձնելով՝ իմ բարի խոս- 11 տովանութիւնս պիտի կատարեմ՝ Քանզի ես ձեր վրայով խորհած խորհուրդները գիտեմ, կ՚ըսէ Տէրը՝ ՚Խաղաղութեան խորհուրդ- 12 ներ և ոչ թէ չարիքի՝ Ու դուք ինծի պիտի կանչէք, և պիտի երթաք ու ինծի աղօթք 13 պիտի ընէք, և ձեզի պիտի լսեմ։ Ու զիս պիտի փնտռէք և պիտի գտնէք, վասն զի ՚ձեր 14 բոլոր սրտովը պիտի խնդրէք զիս։ Ու ՚ես ձեզի

պիտի գտնուիմ՝ կ՚ըսէ Տէրը, և ձեր գերու- թիւնը նոր պիտի դարձընեմ. ու ՚ձեզ պիտի ժողովեմ բոլոր ազգերէն ու այն բոլոր տե- ղէն՝ ուր որ ձեզ քշեր էի, կ՚ըսէ Տէրը, և ձեզ պիտի դարձընեմ այն տեղը՝ ուրկից որ ձեզ 15 գերութեան քշել տուի։ (Վասն զի դուք ըսիք թէ Տէրը մեզի Բաբիլոնի մէջ մարգա- րէներ հանեց։)

16 Քանզի Դաւթի աթոռին վրայ նստող թա- գաւորին համար, ու ամբողջ ժողովուրդին համար՝ որ այս քաղաքիս մէջ բնա- կող բոլոր ժողովուրդին հետ՝ ձեզի հետ գերութեան չգացող եղբայրներնուդ համար՝ 17 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ը- սէ. Ահա ես անոնց մէջ պիտի խրկեմ սուբր, սով ու ժանտախտ, և զանոնք ՚խեթ դէշ թուզերուն պէս պիտի ընեմ, որոնք դէշու- 18 թենէն չեն ուտուիր։ Ու զանոնք սրով, սովով ու ժանտախտով պիտի հալածեմ, և ՚զանոնք նեղութիւն կրելու պիտի մատնեմ երկրի բո- լոր թագաւորութիւններուն մէջ. — ՚Նախա- տինք, զարմանքի, սուլելու ու նախատինքի ԵՒ ՚ԵՒ ՚ՇԻ ան բոլոր ազգերուն մէջ՝ ուր 19 որ զանոնք պիտի քշեմ։ Որովհետև իմ խօս- քերս մտիկ չըրին՝ կ՚ըսէ Տէրը, երբոր իմ ծառաներս մարգարէները անոնց խրկեցի՝ կա- նուխ ելլելով ու խրկելով. ու դուք մտիկ 20 չըրիք՝ կ՚ըսէ Տէրը։ Ուրեմն Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք, ով դուք բոլոր գերիներդ՝ որ 21 ՚Ես Երուսաղէմէն Բաբիլոն խրկեցի. իմ անու- նովս ձեզի սուտ մարգարէութիւն բնող Կո- ղիայի որդւոյն Աքաաբին վրայով, ու Մաա- սէյի որդւոյն Սեդեկիային վրայով՝ զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես զանոնք Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ձեռքը պիտի տամ, ու զանոնք 22 ձեր աչքերուն առջեւը պիտի գարնէ. Եւ Բա- բիլոն եղող Յուդայի բոլոր գերիներուն մէջ՝ ՚անոնց անէծք պիտի առնուի՝ ը- սելով, Տէրը քեզ ՚Բաբիլոնի թագաւորին կրակի մէջ խորոված Սեդեկիային ու Աքաա- 23 բին պէս ընէ, վասն զի Իսրայէլի մէջ ՚ա- նզգամութիւն գործեցին, և իրենց ընկերնե- րուն կանանցը հետ շնութիւն ըրին, ու իմ անունովս սուտ խօսքեր խօսեցան՝ որ ես ա- նոնց չհրամայեցի. բայց ես գիտեմ ու վկայ եմ՝ կ՚ըսէ Տէրը։

24 Ու Նեհեղամացի Սեմայիային խօսա ու ըսէս՝ 25 Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կը խօսի ու կ՚ըսէ, Որովհետև դուն Երուսա- ղէմ եղող բոլոր ժողովուրդին, և Մաասիայի որդւոյն ՚Սոփոնիա քահանային ու բոլոր քա-

---

– 7 Թագ. խդ. 12։ Եւ. Գէ. իր. 32։ իշ. 1։
ե Հեր. 23։
զ Նեղ. գ. 10. – Տեսիլ. 2։
է Գէ. ՚գ. 14. խդ.
21. իմ. 14. 15. Ե. փետ. 6. 8։
ը Հեր. 21։
թ Ըշ Ա՛ն. լէ. 21. 22։ Նեղ. ա. 1. Գէ. իմ. 12. իմ. 22։
ժ Գէ. խդ. 7։
Դան. Բ. 2։
ի Եսէ. վերջ. Յոբ.
ա Թագ. խդ. 20։
Ե. Գէ. իր. 32։
բ Դան. Բ. 3. Եւ.
գ Գէ. ՚գ. 39. 40. Եւ. ր Օր. լ. 1. Եւ.
դ Գէ. խդ. 9։
Ե Գէ. խդ. 8։
ե Գէ. խդ. 10։
զ Գէ. խդ. 8։
է Գէ. խդ. 9. 8. լ. 3. 2։
ը Գէ. խդ. 10։
թ Գէ. խդ. 8։
ժ Գէ. խդ. 8։
ի Գէ. խդ. 8։
ր Օր. իշ. 33։ Ե. Եսէ. 6։
ա Գէ. խդ. 9. 8։
Ա՛ն. Բ. 2։
գ Գէ. խդ. 8։
դ Գէ. խդ. 6. իշ. 18։
ե Գէ. իմ. 4. լէ. 33։
զ Ցե. Ջե. իշ. 29։
Ե. Գէ. 15։
է Դան. գ. 6։
ը Գէ. խդ. 14։
թ Գէ. խդ. 14։
Գէ. իմ. 1։

Հանանեերուն քու անունովդ Թուղթեր խրր-
26 կեցիր՝ ըսելով, Տէրը քեզ Բովիդաց քահա-
նային տեղը քահանայ դրաւ, որ Տէրոջը
տանը վերակացու ըլլաս, ու ամէն խելացնոր
մարդը՝ որ դինքը մարգարէ կը ձեւացնէ, կամ-
27 դր ու երկաթը դնես։ Եւ հիմա ինչո՞ւ հա-
մար ձեզի Անդրադարձութիւն չըռ՝ Անաթով-
28 թացի երեմիան չյանդիմանեցիր. վասն զի
անիկա մեզի այսպէս նամակ խրկեց Բաբիլոն ու
բաւ, Ա՛ն երկարինջ պիտի երկնենայ. տուներ
չշինեցէք ու բնակեցէք, պարտէզներ տնկե-
29 ցէք և անոնց պտուղը կերէք։ Ու Սոփոնիա
քահանան աս Թուղթը երեմիա մարգարէին
30 ականջներուն կարդաց։ Եւ Տէրոջը խօսքը
31 երեմիային եղաւ՝ ըսելով, Բոլոր գերիներուն
ըղ խրկ ու ըսէ, Նեհեղամացի Սեմայիային
համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Որովհետև Սեմա-
յիա ձեզի մարգարեութիւն բրաւ, մինչդեռ
ես զինիկա ես չխրկեցի, ու ձեզ առաջեան
32 յուսացուց, Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Ահա ես Նեհեղամացի Սեմայիային ու անոր
սերունդին այցելութիւն պիտի բնեմ. աս ժո-
ղովուրդին մէջը բնակող անոր մէկ մարդը պի-
տի չլինայ, և իմ ժողովուրդիս բնելու բարիքս
անիկա պիտի չտեսնէ, կ'ըսէ Տէրը, Որովհան
Տէրոջը դէմ ապստամբութիւն խօսեցաւ։

ԳԼ. Լ.

1 Աստուած կը յայտնէ երեմիային թէ Հրէայք պիտի դա-
նան, 4 և թէ իրենց քաւութիւնն ետև պիտի ազատին։
10 Յերեմիա կը միխթարէ։ 12 Անոնց ուրախութէ դերեզմա-
նիներ։ 23 Չարչարուած վայ հասնելու բարկութիւնը։

1 Տէրոջը կոզմանէ երեմիային եղած խօսքն է՝
2 որ բաւ, Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս
կը խօսի ու կ'ըսէ, Բոլոր քեզի բաւած խօս-
3 քերս դիրքի մը մէջ դրէ. քանզի ահա օրեր
կու գան, կ'ըսէ Տէրը, որ՝ ես ժողովուրդիս
Իսրայէլին և Յուդային դերութիւնը պիտի
դարձընեմ, կ'ըսէ Տէրը, ու զանոնք իրենց
հայրերուն տուած երկիրս պիտի դարձընեմ,
ու զանիկա պիտի ժառանգեն։
4 Եւ Իսրայէլին համար ու Յուդային համար
Տէրոջը բաւած խօսքերը ասոնք են.
5 Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Սոսկալի ձայն լսեցինք,
վախ կայ ու խաղաղութիւն չկայ.
6 Հիմա հարցուցէք ու տեսէք,
թէ արդեօք երիկ մարդը զաւակ կը ծնանի՞.
ինչո՞ւ համար ամէն կարճեր
Ոչինդ ական կիսով պէս ձեռքերը մէջքը դրած,
Ու բոլոր երեսները դեղնած կը տեսնեմ։
7 Վա՜յ, քանզի անիկա մեծ օր է, Ասոր պէս
չկայ.
Ու անիկա Յակոբին նեղութեան ժամանակ
պիտի ըլլայ,
Բայց անկէ պիտի ազատի.
8 Զաւթ զի այն օրը, կ'ըսէ զօրաց Տէրը,
Անոր լուծը քու պարանոցդէդ պիտի կոտրեմ,
Ես քու կապերդ պիտի փրցընեմ,
Ու զանիկա ալ՝ օտարները պիտի չծա-
ռայեցընեն.
9 Հապա անոնք իրենց Տէր Աստուծոյն
Ու իրենց Դաւիթ Թագաւորին ծառայութիւն
պիտի բնեն,
Որն որ ես պիտի հանեմ անոնց։
10 Բայց դուն, ով իմ ծառաս Յակոբ, մի վախ-
նար, կ'ըսէ Տէրը,
Ու, ով Իսրայէլ, մի զարհուրիր.
Քանզի ահա ես քեզ կեդանի
Ես քու սերունդդ երկրին դերութեանը երկ-
րէն պիտի ազատեմ.
Ու Յակոբ պիտի դառնայ և հանդարտ ու
հանգիստ պիտի ըլլայ,
Եւ ոչինչ վախցընող պիտի չլլայ։
11 Վասն զի ես քեզ ազատելու համար քեզի
հետ եմ, կ'ըսէ Տէրը.
Քանզի պիտի ազատեմ ան բոլոր ազգերը՝
Որոնց մէջը քեզ ցրուեցի.
Բայց քեզ պիտի չազատեմ,
Հապա քեզ չափաւորապէս պիտի խրա-
տեմ,
Ու քեզ բոլորովին անմեղ պիտի չհանեմ.
12 Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Քու հարուածդդ անբժշկելի է ու վէրքդ
անդ արմնելի է.
13 Ջանիդ պատելու համար քու դատաստանդդ
անեղող մը չկայ.
Քեզի համար դեղ ու ապիկարի չկայ։
14 Քու բոլոր համբիներդդ քեզ մոռցան.
Քեզ չեն փնտռեր.
Վասն զի քեզ Թշնամիի հարուածով՝
Անգութ մէկու մը պատիժով զարկի
Քու անօրէնութիւններուդ չատութեանը հա-
մար,
Քանզի քու մեղքերդ չատցան։
15 Քու բեկմանդ համար ինչո՞ւ կ'աղաղակես.
Քու ցաւդ անբժշկելի է.
Ան բաներդ քու անօրէնութիւններուդ չա-
տութեանը համար քեզի ըրի,
Քանզի քու մեղքերդ չատցան։
16 Անոր համար ամէն անոնք որ քեզ կը կլլեն՝
պիտի կլլուին,

1 Գէ. ի. 1։
2 գ Քր. բ. 31։ Գէ. իգ. 24։
3 Գէ. ի. 9։
4 Կո՛ղ գիրքը Հոգեա-
րէ ձեռքով։
5 Եր. ը. 15։
6 Եր. իգ. 15։
7 Գէ. իգ. 10։
—
8 Եր. ը. 18։ Գէ. լբ. 44։ Նեհէ. լ. 20։ 22։ Մաղ. բ. 14։ 15։
9 Եր. ժգ. 15։
10 Գէ. գ. 31։ գ. 24։
11 Ելք. բ. 31։ 31։ Մաղ. ի. 18։ Մատ. ա. 11։ Եռ։
12 Գէ. ի. 27։ Եր. բ. 30։ ժգ. 23։ Մաղ. ը. 1։ Եր. ժ. 19։ Գէ. ժ. 24։
13 Եր. խա. 13։ խգ. 3։ Գէ. խգ. 27։ խգ. 17։ 25։
14 Գէ. գ. 19։ Մաղ. բ. 8։
15 Գէ. ը. 22։
16 Մաղ. ա. 8։
17 Գէ. ի. 6։
18 Եր. ի. 11։ Եռ. ի. 1։ խա. 11։ Գէ. ժ. 25։

Եւ քու բոլոր թշնամիներդ գերութեան պիտի երթան ,
Ու քեզ յափշտակողները պիտի յափշտակուին.
Ու քեզ կողոպտողներուն ամէնը կողոպտուել պիտի մնանեմ.
17 Վասն զի քու վէրդ պիտի պատեմ,
Եւ քեզ քու վէրքերդ պիտի բժշկեմ, կ'ըսէ Տէրը .
Քանզի քեզի Աքսորուած կանչեցին ,
Ա՛ն Սիոնն է , որ զանիկա փնտռող չկայ՝ ըսե՛ .

18 Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
Ահա ես Յակոբին վրանները գերութիւնը պիտի դարձընեմ,
Եւ անոր բնակարաններուն ողորմութիւն պիտի ընեմ.
Ու քաղաքը իր աւերակներուն վրայ պիտի չինուի ,
Եւ պալատը առջինին պէս պիտի կանգնուի .
19 Ու անոնցմէ պիտի ելլէ գոհութիւն
Եւ ուրախութիւն ընողներու ձայն .
Ու զանոնք պիտի չատցընեմ ու պիտի չքչնանան ,
Եւ զանոնք պիտի փառաւորեմ, ու պզտիկ պիտի չլինան .
20 Եւ անոնց ազգքնները հաստատուն պէս պիտի ըլլան ,
Անոնց ժողովքը իմ առջեւս պիտի հաստատուի ,
Ու բոլոր անոնց նեղութիւն տուողներուն այցելութիւն պիտի ընեմ .
21 Եւ անոնց իշխանը իրենցմէ պիտի ըլլայ ,
Ու անոնց վրայ տիրողը իրենց միջէն պիտի ելլէ ,
Եւ զանիկա պիտի մտերցընեմ, ու ինծի մօտ պիտի ըլլայ .
Վասն զի ո՞վ է անիկա որ իր սիրտը պատրաստուց ինծի մտնելու , կ'ըսէ Տէրը .
22 Եւ դուք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլաք ,
Ես ալ ձեզի Աստուած պիտի ըլլամ՝ .

23 Ահա Տէրոջը մրրիկը սրտմտութեամբ ելաւ .
Անիկա ատոր մրրիկ է ,
Անօրէնութեան գլխուն վրայ պիտի յարձակի .
24 Տէրոջը սաստիկ բարկութիւնը ետ պիտի չդառնայ ,
Մինչեւ որ իր սրտին խորհուրդները չկատարէ ու չի դնէ չդնէ .
Յետքի օրերը ասիկա պիտի հասկընաք .

ԳԼ. ԼԱ.

1 Խորայելին գերեզմանթիւնը . 10 անոր հրատարակութիւնը . 15 Ռաղէլ որ ուզ կ'ընէր . կը մխիթարուի . 18 Եփրեմ ապաշխարելով . Աստուծոյ կը դառնայ . 22 Երիտասարդ կուսով խաւսելու մը . 27 Իր ծնունդը եկեղեցիին վրայ . 31 Իր նոր ուխտը . 35 Եկեղեցիին հաստատութիւնը 38 և ընդարձակութիւնը .

1 Ա՛նսաւնը , կ'ըսէ Տէրը ,
Խորայելին բոլոր ազգատոհմներուն Աստուած պիտի ըլլամ՝ ,
Ու անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան .
2 Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
Սուրէն փախած ժողովուրդը անապատին մէջ շնորհք գտաւ ,
Երբոր Խորայել հանգստութիւն գտնելու .
3 Տէրը չառաջմէ ինծի երեցաւ , ըսելով ,
Քեզ յաւիտենական սիրով սիրեցի .
Անոր համար ձգողութեամբ քեզ քաշեցի .
4 Քեզ նորէն պիտի շինեմ, ու պիտի շինուիս ,
Ով Խորայելի կոյսը ,
Նորէն զարդ թմբուկներովդ պիտի զարդարուիս ,
Եւ ցնծութեամբ պար բռնողներուն խումբին հետ պիտի ելլես .
5 Նորէն Սամարիայի լեռներուն վրայ այգիներ պիտի տնկես .
Տնկողները պիտի տնկեն ու անոնց պտուղը պիտի ուտեն .
6 Վասն զի օր պիտի գայ որ
Եփրեմի լեռանը վրայ պահապաններ պիտի կանչեն ,
Ելէք՝ ու մեր Տէր Աստուծոյն դիմ՝ի Սիոն ելլենք .

7 Քանզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
Յակոբին համար ուրախութեամբ երգեցէք ,
Եւ ազգաց գլուխին համար ցնծացէք .
Լսոյն տուէք , օրհնեցէք ու ըսէք ,
Ով Տէր , քու ժողովուրդդ՝
Խորայելին մնացորդը փրկէ .
8 Ահա ես զանոնք հիւսիսի երկրէն պիտի բերեմ.
Եւ զանոնք երկրի ծայրերէն՝
Ու աւանդ հետ կոյրը ու կաղը ,
Յղին ու ծնած կնիկը միասին պիտի ժողվեմ.
Մեծ ժողով մը հոս պիտի դառնայ .
9 Լալով պիտի գան , ու ազաչանքներով զանոնք պիտի բերեմ.
Զանոնք ջուրերու վտակներուն քովէն պիտի պարտցընեմ,

1 Ես. ԼԴ. 6 .
2 Հմր . 3 . Գէ . ԼԴ . 7 . 11 .
3 Ես. Ղ. 13 .
4 Երէ . իբ տաղաս . Թ հատը պիտ .
5 Ես . ԼԷ . 10 . Յռ . 11 . Գէ . ԸՀ . 4 . 18 .
6 Ես . Ղ . 8 .
7 Եր . ԼԴ . 8 .
8 Ես . ԽԹ . 10 .
9 Ես . ԽԹ . 2 .
Գէ . ԼԴ . 7 . ԸՀ . 1 .
Գէ . ԽԲ . 38 . Եզէկ . 33 . ԼԲ . 38 . Յոէլ . Ա . 10 . Յռ . 11 . Գէ . ԸՀ . 4 . 18 . 33 . ԼԲ . 10 . 11 .
Յոէլ . Գ . 18 .
Ես . ԽԲ . 27 .
Գէ . ԼԷ . 10 . 20 .
Ես . ԽԲ . 32 .
Յռ . ԽԹ . 3 .
Գէ . Լ . 34 .
Գէ . Լ . 33 .
Ես . Ա . 25 . ԲՕր . 55 . Ես . ԿԲ . 11 . Ես . ԿԲ . 14 .
Գէ . ԼԴ . 7 .
Եր . ԺԱ . 20 . Դատ . Ժ . 34 . Ես . ՃԽԹ . 3 .
Ես . ԿԲ . 21 . Աբդ . Թ . 14 .
Ես . Բ . 3 . Մտթ . 7 . 8 .
Ես . Ժբ . 5 . 6 .
Ես . ԼԹ . 8 . Խե . 19 . ԽԹ . 10 . 11 .
Ես . ԺԵ . 8 . Գէ . Գ . 18 . 19 . Խե . 8 .
Եզէկ . Ք . 34 . 41 . ԼԴ . 13 .
Ես . ԿԲ . 5 . 6 . Գէ . Ծ . 4 .
Ես . ԼԹ . 8 . Խե . 19 . ԽԹ . 10 . 11 .

Ճիտակ ճամբայէն՝ որ անոր մէջը չդայթակղին.
վասն զի խոպոչէին Հայր եղայ.
Ու եվփեմ՝ իմ անդրանիկ է.

10 Ով ազգեր, Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք,
Ու հեռաւոր կղզիներուն պատմեցէք ու ըսէք,
Իսրայէլը ցրուողը զանիկա պիտի ժողվէ,
Եւ զանիկա պիտի պահպանէ, ինչպէս որ
հովիւը իր հօտը կ՚ընդունի.
11 Քանզի Տէրը փրկեց Յակոբը,
Ու զանիկա ան՚նկ զօրաւորին ձեռքէն ազա՚
տեց.
12 եւ պիտի գան, ու Սիոնին բարձրութեանը
վրայ ուրախութեան ձայն պիտի վերցընեն,
Եւ պիտի դիմեն Տէրոջը բարիքներուն՝
Ա՚խրինձի ցորենին ու գինիին ու ձէթին
Եւ հօտերուն ու արջառներուն.
Եւ անոնց անձերը Ջրուած պարտէզի պէս
պիտի ըլլան.
Ու ա՚լ չպիտի ալ պիտի չնուաղին.
13 Աղաւնիներ կոյսը պար բռնելով պիտի ուրա՚
խանայ,
Նաեւ երիտասարդները և ծերերը միասին.
Վասն զի անոնց սուգը ուրախութեան պիտի
դարձընեմ,
Եւ անոնց սրտմտութենէն դանդաղ մխիթարե՚
լով՝ պիտի ուրախացընեմ.
14 Ու քահանաներուն հոգիները պարարտու՚
թիւնով պիտի լեցընեմ,
Եւ իմ ժողովուրդս իմ բարիքներովս պիտի
կշտանայ, կ՚ըսէ Տէրը.
15 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Ո՚ռամայի մէջ ձայն մը լսուեցաւ՝
Ողբի -- դառնագին լացի ձայն.
Ռաքել իր ազգը համար կու լար,
Ու՝ իր ազգը համար մխիթարուիլ չէր ուզեր,
Վասն զի չանոնք չկային.
16 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Քու ձայնդ լալէն
Եւ աչքերդ արցունքէն զադրեցուր,
Վասն զի քու գործիդ համար վարձք կայ,
կ՚ըսէ Տէրը,
Ու Սիրելիին երկրէն պիտի դառնան.
17 Եւ քու ապագայ ժամանակիդ համար յոյս
կայ, կ՚ըսէ Տէրը,
Որ ո՚ռ ազգերէդ իրենց սահմանը դառնան.
18 Ճիրաւ եփրեմին ո՚ռ ողբալը լսեցի.
Զիս խրատեցիր, ու խրատուեցայ
Լո՚ռ չորսված զուարակի պէս.
Ո՚զիս դարձուր որ դառնամ,
Վասն զի իմ Տէր Աստուածս դուն ես.
19 Իրաւցընէ ո՚դառնալս ետքը զղջացի,

Ու կրծաուեցա ետքը իմ ազդրիս զարկի.
Ամչցայ ու պատկառեցայ,
Վասն զի իմ մանկութեանս անարգանքը
կրեցի.
20 Մինչ եփրեմ իմ պատուական զաւակս է,
Կամ սիրական զաւա՚կ մին է.
Վասն զի քանի որ ես անոր վրայով կը խօսիմ,
Շատնակ զանիկա կը յիշեմ.
Ձա պատճառով իմ ա՚ղիքս կը զալարի անոր
համար,
Ո՚ընչուչտ անոր ողորմութիւն պիտի ընեմ,
կ՚ըսէ Տէրը.
21 Քեզի կոթողներ կանգնէ, քեզի սիւներ
անկէ,
Ո՚ւշադիր մնայ ճամբուն քու գացած շաւիղիդ
դիր.
Դարձիր, ով Իսրայէլի կոյսը,
Ա՚ռ քու քաղաքներդ դարձիր.
22 Ով ո՚ապաստամբ աղջիկ,
Մինչև ե՚րբ ո՚ապաշնորհ պիտի չըլլես.
Քանզի Տէրը երկրի վրայ նոր բան ստեղծեց,
Կնիկ մարդը պիտի չըլլապատէ երիկ մարդը.
23 Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս
կ՚ըսէ.
Ա՚յսու հետև Յուդայի երկրին մէջ
Ու անոր քաղաքներուն մէջ ա՚ս խօսքը պիտի
բսեն՝
Երբոր անոնց գերութիւնը դարձընեմ,
Տէրը քեզ օրհնէ,
Ով արդարութեան բնակարան՝ սուրբ լեռ.
24 Եւ Հայր Յուդայի մէջ ու միանգամայն անոր
բոլոր քաղաքներուն մէջ
Երկրագործները ու հօտերու հետ շաւիղներ
պիտի բնակին.
25 Քանզի յոգնած հոգին պիտի զովացընեմ,
Ու ամէն մաշած հոգին պիտի կշտացընեմ.
26 Ասոր վրայ արթնցայ ու նայեցայ,
Եւ իմ քունս ինծի անոյշ էր.
27 Ա՚հա օրեր կու գան, կ՚ըսէ Տէրը,
Որ Իսրայէլի տունը եւ Յուդայի տունը
Մարդու սերմ ու անասունի սերմ պիտի յա՚
նեմ.
28 Ինչպէս որ ո՚խրելու, փլցընելու ու ուրելու,
Եւ կորսնցընելու ու չարիք հասցընելու հա՚
մար՝
Ա՚նոնց վրայ հսկեցի,
Նոյնպէս ա՚ռ չխնելու ու անկելու համար՝
Անոնց վրայ պիտի հսկեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը.
29 Ա՚ն օրերը մէկմէկու պիտի չըսեն,
Հայրերը ազոխ կերան,
Ու որդւոց ակռանները առին.

ա Նէ · գ · ։։ ։
յ Նա՚ · խ · ։։ · Նեմկ · ։
լգ · ։։ · ։։ · ։։ ։
ե Նա՚ · խգ · ։։ · խը · ։։ ։
զ Նա՚ · խբ · ։։ · Նա՚ · խգ · ։։ ։
է Նա՚ · խբ · ։։ ։
ը Նէ՚կ · ժէ · ։։ · ի · ։։ ։
թ Նա՚ · ը · ։։ ։
ժ Նա՚ · ը · ։։ · կէ · ։։ · Գ՚ջա՚ · խա · ։ ։
ի Գ՚ա՚ · խա · ։։ ։
ա Մ՚ա՚ · բ · ։։ · ։։ ։
գ Ն՚ն՚ · խբ · ։։ ։
ե Հ՚ր · ։ · ։ · Նգբ · ։։ · ։։ ։
զ Նա՚ · ։։ · Ոմբ · ։։ · ։։ ։
է Նգբ · է · ։։ ։
ը Բ՚ր · է · ։։ ։
թ Ր Օր · է · ։։ ։
ժ Նէ Օր · ը · ։։ · Նա՚ · ։։ · Ոմկ · ժ · ։։ ։
ի Նա՚ · ձէ · ։։ · Ոմբ · ։։ · ։։ ։
ա Ն՚ն՚ · ։։ · ։։ · ։։ ։
գ Գ՚ա՚ · ։։ · ։։ · ։։ · ։։ ։
ե Ն՚ն՚ · ։։ · ։։ · ։։ ։
զ Ն՚ն՚ · ։։ · ։։ · ։։ · ։։ ։
է Ն՚ն՚ · ։։ · ։։ · ։։ · ։։ ։
ը Գ՚ա՚ · ։։ · ։։ · ։։ · ։։ ։
թ Գ՚ա՚ · ։։ · ։։ · ։։ · ։։ ։
ժ Գ՚ա՚ · ։։ · ։։ · ։։ · ։։ ։
ի Գ՚ա՚ · ։։ · ։։ · ։։ · ։։ ։

30 Հապա ամէն մարդ իր անօրէնութեանը հա-
մար պիտի մեռնի.
Ամէն մարդ որ ազոխ կ'ուտէ,
Անոր ակռանները պիտի առնեն։
31 Ահա օրեր կու գան, կ'ըսէ Տէրը,
Որ խթայելի տանը հետ ու Յուդայի տանը
հետ
Նոր ուխտ պիտի բնեմ,
32 Ո՛չ թէ այն ուխտին պէս՝ որ անոնց հայրերուն
հետ բրի
Այն օրը որ անոնց ձեռքէն բռնեցի՝
Զանոնք եգիպտոսի երկրէն հանելու համար.
Ինչու որ անոնք իմ ուխտս զանց ըրին,
Ես ալ անոնք մերժեցի, կ'ըսէ Տէրը.
33 Հապա այն օրերէն ետքը
Իսթայելի տանը հետ բնելու ուխտս սա՛կս
է, կ'ըսէ Տէրը.
Իմ օրէնքս անոնց ներսը դնելով պիտի դնեմ,
Ու զանիկա անոնց սրտին վրայ պիտի գրեմ,
Ու ես անոնց Աստուած պիտի ըլլամ,
Եւ անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան։
34 Ու անկէ ետքը մէկ մարդ մը իր ընկերին
Ու մէկ մարդ մը իր եղբօրը պիտի չսորվեցնէ՝
Ըսելով թէ Տէրը ճանչցէք.
Հապա անոնց պզտիկէն մինչև մեծը
Ինծի պիտի ճանչնան, կ'ըսէ Տէրը.
Վասն զի անոնց անօրէնութիւնը պիտի ներեմ,
Ու անոնց մեղքը մէլմէն ալ պիտի չյիշեմ։
35 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը՝
Որ արեւը հասատատեց օրուան լոյսին համար,
Եւ գիշերատան լոյսին համար լուսինին ու
աստղերուն կանոնները դրաւ,
Որ ծովը կը յանդիմանէ՝ երբոր անոր ալիք-
ները կը գոռան.
Անոր անունը Եհովայ Սաբաւովթ է.
36 Թէ որ սա կանոնները իմ առջեւս դադրին,
կ'ըսէ Տէրը,
Իսթայելին սերունդն ալ իմ առջեւս միշտ ազգ
ըլլալէն պիտի դադրի։
37 Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Թէ որ երկինքները կրնան վերէն չափուիլ,
Ու երկրին հիմերը վարէն քննուիլ,
Ես ալ բոլոր Իսթայելին սերունդը
Իրենց բոլոր բրածներուն համար պիտի մեր-
ժեմ, կ'ըսէ Տէրը։
38 Ահա օրեր կու գան, կ'ըսէ Տէրը,
Որ Հնանեէլի աշտարակէն մինչև Անկեան
դուռը
Քաղաքը Տէրոջը համար պիտի չինուի.
39 Եւ անոր դիմացէն չափին լարը
Մինչև Գարեբի բլուրը պիտի ելլէ,
Ու դէպ ի Գոաթ պիտի դառնայ։
40 Եւ դիակներուն ու մոխրոց բոլոր ձորը,
Ու բոլոր արտերը մինչև կիդրոն հեղեղատը,
Մինչև Հերոսներուն դրանը անկիւնը դէպ ի ա-
րեւելք՝
Տէրոջը պիտի ըլլայ սրբոջը.
Ան յետին ալ պիտի չքակուի ու չկործ-
տուի։

ԳԼ. ԼԲ

1 Երեմիա իր մարգարէութեանը համար Անգհիայէն բանասը-
կուած՝ 6 Անամայէլի արտը ծախու կ'առնէ. 13 ու անոր
մուրհակները Բարուքին յանձնելով՝ կը պատուիրէ որ գոնէ
պահէ իրեն նշան Յովսեփներն դառնալուն։ 16 Երեմիա իր
ապրելին մէջ Աստուծոյ գործած կ'ըսէ։ 26 Աստուած դէ-
րեհնան ապահովութիւն կը նորոգէ ժողովուրդին մեղքերուն
համար։ 36 Ան կը խոստանայ բերկրալի գերդաստանին հե-

1 Յուդայի Սեդեկիա թագաւորին տասներորդ
տարին՝ այսինքն Նաբուգոդոնոսորայ
տասնուութերորդ տարին՝ Տէրոջը կողմանէ երեմի-
2 ային եղած խօսքն է, եւ անատներ բաբի-
լոնի թագաւորին զօրքը երուսաղէմի կը պա-
շարէր, ու երեմիա մարգարէն՝ Յուդայի թա-
գաւորին տունը եղող բանտին դաւիթին մէ-
3 ջը արդիլուած էր. վասն զի Յուդայի Սե-
դեկիա թագաւորը զանիկա արգիլից՝ ըսելով,
Դուն ինչու համար մարգարէութիւն ըրիր
ու ըսիր թէ Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես
քաղաքը Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը պիտի
4 տամ, ու զանիկա պիտի առնէ. եւ Յուդայի
Սեդեկիա թագաւորը Քաղդէացւոց ձեռքէն
պիտի չազատի. հապա անշուշտ Բաբիլոնի
թագաւորին ձեռքը պիտի տրուի, ու անոր
հետ բերան առ բերան պիտի խօսի, և անոր
5 հետ աչք աչքի պիտի տեսնուի. Ու անիկա
Սեդեկիան Բաբիլոն պիտի տանի. ու անիկա
հոն պիտի մնայ՝ մինչև որ ես անոր այցելու-
թիւն բնեմ, կ'ըսէ Տէրը. Թէ որ Քաղդէացւոց
հետ պատերազմ բնէք, յաջողութիւն պիտի
չունէք։
6 Աստուծոյ երեմիա բաւ, Տէրոջը խօսքը
7 ինծի եղաւ՝ ըսելով, Ահա քու հօրեղբօրդ
Սեդղումին որդին Անամայէլ քեզի պիտի գայ
ու պիտի ըսէ, Անաթոթի մէջ եղող ագարակս
քեզի ծախու առ, վասն զի Յազգականութեան
իրաւունքով քեզի կ'ի՛յնայ որ ծախու առնես։
8 Եւ Տէրոջը խօսքին համեմատ իմ հօրեղբօրս
որդին Անամայէլ ինծի բանտին դաւիթը ե-

1 Գաղ. գ. 8. 9.
2 Գաղ. լբ. 40. լդ. 14. Եզեկ. լ. 20. Երբ. ը. 8—12. Ժ. 16. 17.
3 Սաղ. խ. 8. Եզեկ. Ժա. 19. 20. լդ. 26. 27. բ Կոր. գ.
3.
4 Գաղ. խդ. 7. լ. 28.
5 Երբ. ը. 24.
6 Երբ. ա. 31.
7 Գաղ. խդ. 13. Ցաղ. գ. 45. ա Կոր. բ. 10. Ցաղ. բ. 10.
8 Սաղ. խ. 8. Եզեկ. Ժա. 19. 20. լդ. 26. 27. բ Կոր. գ.
3.
9 Գաղ. խդ. 7. լ. 28.
10 Երբ. ա. 31.
11 Գաղ. լդ. 8. Ծ. 29. Մաթ. ե. 18. Գործ. ժ. 43. Ժգ. 39. Հռոմ. Ժա. 27.
12 Ծն. ա. 10. Սաղ. հը. 5. 17. ՀԲ. 8. 26. 27. Ամբ. 19.
13 Ես. Ծգ. 13. Ցաղ. գ. 45. ա Կոր. բ. 10. Ցաղ. բ. 10.
14 Գաղ. Ժ. 10.
15 Գաղ. լդ. 8. Ծ. 29. Մաթ. ե. 18. Գործ. ժ. 43. Ժգ. 39. Հռոմ. Ժա. 27.
16 Ծն. ա. 10. Սաղ. հը. 5. 17. ՀԲ. 8. 26. 27. Ամբ. 19.
17 Ցաղ. գ. 17.
18 Գաղ. լդ. 8. Ծ. 29. Մաթ. ե. 18. Գործ. ժ. 43. Ժգ. 39. Հռոմ. Ժա. 27.
19 Գաղ. խդ. 7. լ. 28.
20 Գաղ. խդ. 13. Ցաղ. գ. 45. ա Կոր. բ. 10. Ցաղ. բ. 10.
21 Գաղ. Ժ. 10.
22 Գաղ. խդ. 13. Ցաղ. գ. 45. ա Կոր. բ. 10. Ցաղ. բ. 10.
23 Գաղ. լդ. 8. Ծ. 29. Մաթ. ե. 18. Գործ. ժ. 43. Ժգ. 39. Հռոմ. Ժա. 27.
24 Գաղ. խդ. 7. լ. 28.
25 Գաղ. խդ. 13. Ցաղ. գ. 45. ա Կոր. բ. 10. Ցաղ. բ. 10.
26 Գաղ. Ժ. 10.
27 Գաղ. խդ. 13. Ցաղ. գ. 45. ա Կոր. բ. 10. Ցաղ. բ. 10.
28 Գաղ. լդ. 8. Ծ. 29. Մաթ. ե. 18. Գործ. ժ. 43. Ժգ. 39. Հռոմ. Ժա. 27.
29 Գաղ. խդ. 7. լ. 28.
30 Գաղ. խդ. 13. Ցաղ. գ. 45. ա Կոր. բ. 10. Ցաղ. բ. 10.
31 Գաղ. Ժ. 10.
32 Գաղ. լդ. 8. Ծ. 29. Մաթ. ե. 18. Գործ. ժ. 43. Ժգ. 39. Հռոմ. Ժա. 27.
33 Գաղ. խդ. 7. լ. 28.
34 Գաղ. խդ. 13. Ցաղ. գ. 45. ա Կոր. բ. 10. Ցաղ. բ. 10.
35 Գաղ. Ժ. 10.
36 Գաղ. լդ. 8. Ծ. 29. Մաթ. ե. 18. Գործ. ժ. 43. Ժգ. 39. Հռոմ. Ժա. 27.
37 Գաղ. խդ. 7. լ. 28.
38 Գաղ. խդ. 13. Ցաղ. գ. 45. ա Կոր. բ. 10. Ցաղ. բ. 10.
39 Գաղ. Ժ. 10.
40 Գաղ. լդ. 8. Ծ. 29. Մաթ. ե. 18. Գործ. ժ. 43. Ժգ. 39. Հռոմ. Ժա. 27.

կաւ , ու ինձի ըսաւ , Շնորհք ըրէ՛ բննիա-
մինի երկիրը Աթթովիի մէջ ունեցած ագա-
րակս ծախու առ , վասն զի ժառանգութիւն
իրաւունքը քուկդ է ու քեզի կ՚ինայ որ վեր-
կնա , քեզի ծախու առ . անասունը դնացայ
9 որ ասիկա Տէրոջը խօսքն էր . Եւ Հօրեղբօրս
որդիէն Անամէելէն Անաթովիի մէջ եղող
ագարակը ծախու առի , ու հասակը տասնու-
10 եօթը սիկղ արծաթ կշռեցի անոր . Եւ մուր-
հակ մը գրեցի ու կնքեցի ու վկաներ բռնե-
11 ցի և արծաթը կշռելով կշռեցի . Ու առա-
ցածքի մուրհակը՝ թէ հրամանին ու կա-
նոններուն համեմատ կնքածը , և թէ բաց
12 եղածը առի . Ու առացուածքի մուրհակը՝
հօրեղբօրս որդւոյն Անամէելին աչքերուն առ-
ջեւը ու առացուածքի մուրհակին մէջը գրուող
Վկայից աչքերուն առջեւը՝ բանակի գունդին
մէջը նստող բոլոր Հրէից աչքերուն առջեւը՝
Մաասէային որդւոյն Նէրիայի որդւոյն Բարու-
13 քին տուի . Եւ անոնց աչքերուն առջեւը յա-
14 րուքին պատուիրեցի ու ըսի , Զօրաց Տէրը՝
Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Առ մուր-
հակները՝ առ կնքուած առացուածքի մուր-
հակը ու առ բաց մուրհակը առ , և զանոնք
հողի ամանի մը մէջ դիր , որ շատ օրեր մնան .
15 Քանզի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը
այսպէս կ՚ըսէ . Առ երկրիս մէջ նորէն տուներ
ու ագարակներ և այգիներ ծախու պիտի
առնուին .
16 Ու առացուածքի մուրհակը նէրիայի որ-
դւոյն Բարուքին տալէն ետքը՝ Տէրոջը աղօթք
17 ըրի ու ըսի , Ա՛հ , Տէր Եհովայ , ահա դուն
քու մեծ զօրութեամդով ու երկրնցած բազու-
կովդ երկինքը ու երկիրը առեղծեցիր . Իրենէ
18 մէկ բան մը քեզի դժուարին չէ . Դուն հա-
զարներուն ողորմութիւն կ՚ընես , ու հայրե-
րուն անօրէնութիւնը պատիժը անոնցմէ ետ-
քը անոնց որդիներուն ծոցը կու տաս . զուն
մեծ ու հզօր Աստուած ես , Ե՛րկու անունդ
19 Զօրաց Տէր է . Դուն հաւորդով մեծ՝ ու
գործքով զօրաւոր ես , այնպէս որ Տամէն մէ-
կուն իր ճամբաներուն համեմատ ու անոր
գործքերուն պատուին համեմատ հատուցում
ընելու համար՝ քու աչքերդ մարդոց որդինե-
20 րուն բոլոր ճամբաներուն վրայ բաց են . Դուն
որ մինչև աս օրս՝ եգիպտոսի երկրին մէջ ու
Իսրայէլի մէջ և ընդ մարդոց մէջ նշաններ
ու հրաշքներ ընելով՝ քեզի անուն վաստակե-
21 ցար , ինչպէս որ այսօր կ՚երեւի . Եւ քու ժո-
ղովուրդդ Իսրայէլը՝ նշաններով ու հրաշք-

նելով և զօրաւոր ձեռքով ու երկրնցած բա-
զուկով և մեծ ահարկութեամբ եգիպտոսի
22 երկրէն հանեցիր , Ու անոնց տուիր աս երկիրը՝
որուն որ իրենց հայրերուն երդում ըրիր՝
իրենց տալու , Հոսող երկիր մը որ կաթ ու
23 մեղր կը բղխի . Ու մտան զանիկա ժառան-
գելին , բայց Ձքու ձայնիդ ականջ չսուին և
քու օրէնքիդ հաւատացած չգտնուեցին . անոնք
չըրին ինչ որ անոնց պատուիրեցիր որ բնեն .
ուստի աս բոլոր չարիքը անոնց վրայ բերիր .
24 Ահա քաղաքին դէմ պատնէշներ կանգնուե-
ցաւ որ զանիկա առնեն . և քաղաքը՝ սու-
րին , սովին ու մահաբերին պատճառուե-
անոր դէմ պատերազմ բնող Քաղդէացւոց
ձեռքը տրուեցաւ . և քու բածդ կատա-
25 րուեցաւ , ու ահա կը տեսնես . Բայց դուն ,
ով Տէր Եհովայ , ինձի ըսիր որ Ագարակը
առակով քեզի ծախու առ ու վկաներ բռնէ .
և ա՛ն Քաղաքը Քաղդէացւոց ձեռքը կը
մատնուի .
26 Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիայեն եղաւ՝ ըսե-
27 լով , Ահա ես եմ Եհովայ Ամէնից մարմնոյ Աս-
տուածը . Միթէ ինձի դժուարին բան մը կայ ;
28 Անոր համար Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես
աս քաղաքը Քաղդէացւոց ձեռքը ու Բաբիլո-
նի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորին ձեռքը պի-
29 տի տամ , ու զանիկա պիտի առնէ . Եւ աս
քաղաքիս դէմ պատերազմ բնող Քաղդէա-
ցիները պիտի գան , ու ա՛ս քաղաքը կրակի
պիտի տան ու այրեն . նաև ա՛նոնց տները՝
որոնց տանիքներուն վրայ Բահաղին
խունկ կը ծխէին , և օտար աստուածներուն
Թափելու նուէրներ կը մատուցանէին դիս
30 բարկացնելու համար . Քանզի Իսրայէլի որ-
դիքը ու Յուդայի որդիքը Իրենց մանկու-
թենէն ի վեր իմ առջեւս միայն չարութիւն կը
գործեն . որովհետեւ Իսրայէլի որդիքը Իրենց
ձեռացը գործքերովը անդադար զիս կը բար-
31 կացնեն , կ՚ըսէ Տէրը . Քանզի աս քաղաքը
իր չինուած օրէն մինչև աս օրս իմ բարկու-
թեանս ու սրտմտութեանս համար եղաւ , ա՛ր-
32 զանիկա երեսիս առջեւէն վերցնեմ՝ Իսրայէլի
որդւոցը ու Յուդայի որդւոցը՝ Թէ Իրենց և
Թէ Իրենց Թագաւորներուն , իշխաններուն ,
քահանաներուն ու մարգարէներուն և Յուդայի
մարդոցը ու Երուսաղէմի բնակիչը բոլոր չա-
րութիւնը պատճառաւ՝ որ Իրենք զիս բարկա-
33 ցընելու համար . Եւ ինձի կռնակ դարձուցին
և չէ Թէ երես . ու Թէև անոնց ատենցուցի՝
կանուխ կանխելով ու ատենցընելով , բայց ա-

ב Դձ · իգ · 10 · Զաբ-
ժա · 11 ·
ג Տե՛ս Ես · ը · 8 ·
ד Գլ · լէ · 6 ·
ה Հր · 37 · 43 ·
ו Ծաղ · ԺԹ · 15 ·
ז Դձ · ԺԸ · 14 · Հր ·
37 · Դան · ը · 37 ·
ח Եր · ի · 6 · լգ · 7 ·
ր Օր · ի · 9 · 10 ·
ט Ես · Ք · 6 ·
י Գլ · ժ · 16 ·
כ Ես · իը · 29 ·
ל Գլ · Ժէ · 10 ·
מ Ցոր · լգ · 21 · Ամ-
լգ · 13 · Աս-ի · ի ·
21 · Գլ · Ժգ · 17 ·
ס Եր · Ք · 16 · ա Մն ·
Ժէ · 21 · Ես · կգ ·
12 · Դան · Ք · 15 ·
ע Եր · գ · 6 · բ Ծաղ ·
ի · 23 · ա Մն · Ժէ ·
21 · Ամ · ՃԼԳ · 11 ·
32 ·
פ Եր · գ · 8 · 17 · Գլ ·
ժա · 3 ·
צ Գնէմ · Ք · 26 · Գլ ·
ժա · 8 · Դան · Ք ·
10—14 ·
ק Գլ · լգ · 4 ·
ר Գլ · Ժգ · 12 ·
ש Հր · 23 · 26 ·
ת Հր · 24 ·
ա Ծա · Ժգ · 22 ·
բ Հր · 17 ·
գ Հր · 3 ·
դ Գլ · իս · 10 · լի ·
8 · 10 · Ծր · 13 ·
ե Գլ · Ժք · 13 ·
զ Գլ · ր · 7 · գ · 23 ·
է · 22—26 · իր · 21 ·
Նէկ · ի · 23 ·
ը Ծա · գ · 6 · Գլ ·
իգ · 4 · 6 · Դան ·
Ք · 8 ·
թ Գլ · ր · 27 · ի · 44 ·
ի Գլ · ի · 13 ·

34 Նանիք մարիկ չըբերն, որ խրատս ընդունին. Հապա Իմ անուանս կոչուած մասնը մէջ իրենց պղծութիւններըը դրին՝ զանիկա պղծելու համար։ 35 Ու՛ եկուզմի որդւոյն Հնոմի մէջ եղող Բառհադին բարձր տեղերը շինեցին՝ իրենց տղաքները ու աղջիկները Մողոքին համար կրակի անցընելու, որն որ ես անոնց հրամայած չէի ու միտքս ալ անցած չէր, որ անոնք այս պղծութիւնը ընեն՝ Յուդային մեղանչել տալու համար։

36 Ասոր հետեւ Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Ես քաղաքիս համար՝ որ դուք կ՚ըսէք թէ սրով, սովով ու ժանտախտով Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը կը մատնուի։ Ահա ես զանոնք պիտի ժողվեմ ան բոլոր երկիրներէն, ուր որ զանոնք իմ բարկութեանիս, սրտմտութեանիս ու մեծ ցասումիս վռնտեցի, և զանոնք աս տեղս պիտի դարձընեմ ու 38 հաստատութեամբ պիտի բնակեցընեմ։ Եւ անոնք Ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան, ես 39 ալ անոնց Աստուած պիտի ըլլամ։ Ու՛ Հանոնց մէկ սիրտ ու մէկ ճամբայ պիտի տամ, որ միշտ ինծմէ վախնան, և իրենց ու իրենցմէ 40 ետքը իրենց զաւակներուն աղէկ ըլլայ։ Եւ Հանոնց հետ յաւիտենական ուխտ մը պիտի ընեմ, որ անոնց բարիք ընելէն անդադար ետ չդառնամ. ու Իմ վախս անոնց սրտին մէջ 41 պիտի դնեմ, որ Ինծմէ չհեռանան։ Եւ Հանոնց բարիք ընելով՝ անոնց վրայ պիտի ուրախանամ, ու Հզանոնք բոլոր սրտովս ու բոլոր հոգիովս՝ ճշմարտութեամբ աս երկրիս մէջը պիտի անկնեմ։ Քանզի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ինչպէս որ աս ժողովուրդին վրայ աս բոլոր մեծ չարիքը բերի, այնպէս ալ անոնց վրայ պիտի բերեմ ան բոլոր բարիքը՝ որ անոնց համար խօսեցայ։ Ու՛ Հնոյն ագարակներ ծախու պիտի առնուին աս երկրին մէջ, որուն համար դուք կ՚ըսէք թէ Ամայացած է, ու մարդ ու անասուն զերկ է, — Քաղդէացւոց ձեռքը 44 կը տրուած է։ Բենիամինի երկրին մէջ, ու Երուսաղէմին չրջակայ տեղւանքը, և Յուդայի քաղաքներուն մէջ, ու լեռնային քաղաքներուն մէջ, և դաշտային քաղաքներուն մէջ, ու Հարաւային քաղաքներուն մէջ տասկով ագարակներ ծախու պիտի առնեն, և մատեաններ պիտի գրեն ու պիտի կնքեն ու վկաներ պիտի բռնեն, վասն զի Հանոնց գերութիւնը հետ պիտի դարձընեմ, կ՚ըսէ Տէրը։

ԳԼ. ԼԳ

1 Ընտասած կը խօսացաւ գերեզմանութեան մէջ։ 9 ուրախացի վիճակ մը։ 12 և հաստատուն կառավարութեան մէջ։ 15 Քրիստոս արդարութեան Հատուածը։ 17 Թագաւորական և քահանայական անարատութիւնը։ 20 և հաստատուն ուղղութեամբ մէջ։

1 Ես Տէրոջը խօսքը երկրորդ անգամ երեմիայի եղաւ՝ երբոր անիկա տակաւին բանտին դատխին մէջը արգիլուած էր՝ ըսելով, 2 Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը Որ աս հոգը շինեց, Տէրը՝ որ զանիկա հաստատելու համար զանիկա 3 առնիծնեց, Որուն անունը Եհովայ է. Հինձի կանչէ, ու քեզի պատասխան տամ, և քեզի մեծ ու խորին բաներ պատմեմ, որ դուն չես 4 գիտեր։ Վասն զի աս քաղաքին առներուն համար, ու Յուդայի թագաւորներուն առներուն համար՝ որոնք Հպատնէշներէն ու սրէն փած են, Իսրայէլին Տէր Աստուածը 5 այսպէս կ՚ըսէ. Հ՝Քաղդէացւոց դէմ պատերազմ ընելու կու գան. և անոնք զանոնց մեռած մարդոց դիերովը պիտի լեցուին, որոնք իմ բարկութեանիս ու սրտմտութեանիս պիտի զարնեմ. վասն զի ես աս քաղաքէն իմ երեսս ծածկեցի՝ անոնց բոլոր չարութիւնը համար, 6 Ահա Հանոր առողջութիւն ու բժշկութիւն պիտի բերեմ ու զանոնք պիտի բժշկեմ, և խաղաղութեան ու ճշմարտութեան առատութիւն 7 Նոր անոնց պիտի յայտնեմ։ Եւ Հգերութիւնը ու Իսրայէլին գերութիւնը պիտի դարձընեմ, ու զանոնք Հառջինին պէս պիտի 8 †հաստատեմ։ Եւ անոնց ինձի դէմ դրժած բոլոր անօրէնութիւնէն Հզանոնք պիտի սրբեմ, ու անոնց ինձի դէմ բրած Հբոլոր անօրէնութիւնները ու յանցանքները պիտի ներեմ։ Ու՛ ասիկա ինծի ուրախութիւն անուն, փառք ու պարծանք պիտի ըլլայ երկրիս բոլոր ազգերուն մէջը՝ որոնք պիտի լսեն ան ամէն բարիքը՝ որ ես անոնց պիտի ընեմ. և Հպիտի վախնան ու դողան ան ամէն բարիքին ու ամէն յաջողութիւնը համար՝ որ ես աս Իսրայէլի պիտի ընեմ։

10 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ձա տեղս մէջ՝ Հորուան համար դուք կ՚ըսէք թէ Ամայ է ու անասուն զերկ բլլալով՝ անապատ դարձած է, և Յուդայի քաղաքներուն մէջ ու երուսաղէմի փողոցներուն մէջ, որոնք անմարդ ու անբնակ ու անասուն զերկ բլլալով՝ ամայացած են, 11 ցան են, նորէն պիտի լսուի ցնծութեան ձայն, և ուրախութեան ձայն, փեսայի ձայն, ու

Ֆ Գլ. է. 30. 31. իգ. 11. եզեկ. բ. 3. 4. = Գլ. է. 31. իզ. 3. ք Գ՚Կ. ՀԶ. 21. գ ՔՀ. ՀՀ. 33. † Գլ. է. 31. ՀՀ. Հ՚Ես. 44. ր Ր Օր. է. 3. Գլ. իգ. 3. իզ. 14. է. 10. եզեկ. լե. 1. 21. 3 Գլ. իգ. 7. է. 22. է. 33. ՀՀ. Հ՚Ես. 44. ՀՀ. 3. Գլ. է. 33. Ր Գլ. է. 33. Ս Գլ. իգ. 7. եզեկ. ՀՀ. 19. 20. ՀՀ. 3. Գլ. է. 31. Ր Գլ. է. 33. Ր Օր. է. 9. Ս՚ֆ. գ. 17. Ա Գլ. իգ. 6. է. 28. Ա՚ֆ. ք. 13. Ր Գլ. է. 28. Ա Հ՚Ես. 13. Ր Գլ. է. 10. Ա Գլ. լգ. 10. Ա Գլ. ՀՀ. 20. Ա Գլ. լգ. 7. 11. 26. — = Գլ. լբ. 9. 3. Ա Ես. լե. 26. Ա Եր. ՀՀ. 5. Ա՚ֆ. ք. 6. Ա Գլ. ՀՀ. 5. Ա՚ֆ. ք. 8. Ա Ես. ք. 6. Ա Ա՚ֆ. Ա՚ֆ. ք. 15. Ա Ա՚ֆ. Ա՚ֆ. ք. 15. Ա Գլ. է. 28. Ա Հ՚Ես. 13. Ա Գլ. է. 10. Ա Գլ. է. 24. Ա Գլ. է. 3. Ա Գլ. է. 17. Ա Գլ. է. 3. է. 44. Ա Հ՚Ես. 11. Ա Ես. ՀՀ. 26. Գլ. իգ. 6. է. 20. է. 4. 28. Ա՚ֆ. ք. 10. Ա Եզեկ. լգ. 25. Ա՚ֆ. ՀՀ. 3. Գլ. ք. 45. Ա Գլ. է. 34. Ա՚ֆ. ք. 18. Ա Ես. կբ. 7. Գլ. ՀՀ. 11. Ա Տ՚ես Ես. ք. 8. Ա Գլ. է. 43. Ա Գլ. ք. 34. Ա՚ֆ. ք. 10. Ես. ՀՀ. 23.

Հարսի ձայն, նաև անոնց ձայնը՝ որոնք Տէրոջը տունը *գոհութեան ընծաներ բերելով՝ կ՚ըսեն, Գոհացէք զօրաց Տէրոջմէն, քանզի որ Տէրը բարի է, քանզի որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է. Երանդի աս երկրիս դերեվները նորէն առջի վիճակին պիտի դարձընեմ, կ՚ըսէ Տէրը։
12 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ալ տեղս մէջ՝ որ մնդիկ ու անասուն զուրկ բլլալով՝ անապատ դարձած է, և անոր ամէն քաղաքներուն մէջ՝ նորէն հօտեր գառներ հանգչեցնող հովիւ։
13 Ներու բնակարաններ պիտի բլլան. *լեռնային քաղաքներուն մէջ, դաշտային քաղաքներուն մէջ ու հարաւային քաղաքներուն մէջ և Բենիամինի երկրին մէջ, ու երուսաղէմի չրջակայ տեղուանքը և Յուդայի քաղաքներուն մէջ հօտերը դարձեալ ընդնէ համրողին ձեռքէն պիտի անցնին, կ՚ըսէ Տէրը։
14 Ահա օրեր կու գան՝ կ՚ըսէ Տէրը, որ խոստկելի տանը համար և Յուդայի տանը համար բան մը հաստատեմ։ 15 Այն օրերը ու այն ժամանակը Դաւիթին *արդարութիւնան չառաւիղ մը պիտի բուսցնեմ. և անիկա երկրի վրայ իրաւունք ու արդարութիւն պիտի ընէ. 16 Այն օրերը Յուդա պիտի ազատի, ու Երուսաղէմ ապահովութեամբ պիտի բնակի. և սա է անոր անունը որով պիտի կոչուի, Տէրը մեր արդարութիւնն է։ 17 Վասն զի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Դաւիթին *նստողկէն մարդ պիտի չպակսի Իսրայէլի տան աթոռին վրայ նստող մարդ պակաս պիտի չըլլայ. 18 Ու Ղեւտացի քահանաներէն ալ մարդ պակաս պիտի չըլլայ իմ առջեւս՝ որ ողջակէզ մատուցանող մարդ յաւիտեան պակաս պիտի չըլլայ իմ առջեւս։
19 Ու Տէրոջը խօսքը երեմիային եկաւ՝ ըսելով՝ 20 Այսպէս կ՚ըսէ. *Թէ որ ցորեկուան ուխտս ու գիշերուան ուխտս կրնաք ապրել, որ ցորեկը ու գիշերը իրենց ժամանակովը չըլլան, 21 Յուդայի Դաւիթին հետ ունեցած ուխտս ալ պիտի ապրուի, որ իր աթոռին վրայ թագաւորութիւն ընելու որդի չունենայ. անանկ ալ ինծի ծառայութիւն ընող Ղեւտացի քահանաներուն հետ ունեցած ուխտս։ 22 Ինչպէս որ երկինքը չեն համրուիր ու ծովուն աւազը չչափուիր, իմ ծառայս Դաւիթին սերունդը և ինծի ծառայութիւն ընող Ղեւտացիները այնպէս պիտի չատցընեմ։
23 Ու Տէրոջը խօսքը երեմիային եկաւ՝ ըսելով՝ 24 Չէ՞ն տեսներ որ ասոնք ժողովուրդը ինչ կը խօսի ու կ՚ըսէ, Տէրը իր ընտրած *երկու ազգատոհմերը երեսէ ձգեց. ու անոնք իմ ժողովուրդս կ՚անարգեն, մինչև զանիկա իրենց առջեւը ազգ չեն պիտի։ 25 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Թէ որ *ցորեկուան ու գիշերուան հետս ըրած չեմ, և երկինքին ու երկրիս կանոնները 26 Ներ դրած չեմ՝ Յակոբին ու իմ ծառայս Դաւիթին սերունդն ալ երեսէ պիտի ձգեմ, որ ինչ*ին ալ անոր սերունդէն Աբրահամին, Իսահակին ու Յակոբին սերունդին վրայ իշխանները չդնեմ. վասն զի անոնց գերութիւնը պիտի դարձընեմ ու անոնց պիտի ողորմիմ։

ԳԼ· Լ Գ

1 Երեմիա կը նախատական Սեդեկիային ու Երուսաղէմի գերութիւնը։ 3 Իշխաններէն ու ժողովուրդէ իրենց ծառաները արձակելէն ետև՝ նորէն ետիւնդ անոնցմով բնակեցնել կը ծրագրեն։ 12 Երեմիա Հրէից անձնազոհութիւնէ համար կը մրգարեանայ թէ անոնք ու Սեդեկիա իրենց թշնամիներուն ձեռքը պիտի մատնուին։

1 Երբոր *Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը իր բոլոր զօրքովը, ու իր իշխանութեան տակը եղող *երկրին բոլոր թագաւորութիւնները, և բոլոր ժողովուրդները Երուսաղէմի վրայ ու անոր բոլոր քաղաքներուն վրայ պատերազմ կ՚ընէր, Տէրոջը կողմանէ երեմիային սա խօսքը եղաւ՝ ըսելով,
2 Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Գնա՝ Յուդայի Սեդեկիա թագաւորին խօսէ ու անոր ըսէ, Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա Ես քաղաքը Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը պիտի տամ, ու *զանիկա կրակով պիտի այրէ. 3 Դուն անոր ձեռքէն պիտի չազատիս, հապա անշուշտ պիտի բռնուիս ու անոր ձեռքը պիտի մատուիս. և քու աչքերդ Բաբիլոնի թագաւորին աչքերը պիտի տեսնեն, ու անոր բերանը քու բերնիդ հետ պիտի խօսակցի, ու 4 Բաբիլոն պիտի երթաս. Բայց Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէ, ով Սեդեկիա Յուդայի թագաւոր, Տէրը քեզի համար այսպէս կ՚ըսէ. Դուն սրով պիտի չմեռնիս. 5 Դուն խաղաղութեամբ պիտի մեռնիս. և ինչպէս որ *թզկիզ առաջ եղող քու հայրերուդ՝ առջի թագաւորներուն համար խունկ ծխեցին, Ներդնպէս ալ քեզի համար պիտի ծխեն, ու վայ՜, տէր իմ, ըսելով՝ *քեզ վրայ պիտի ողբան, վասն զի Ես խօսքը ես խօսեցայ, կ՚ըսէ Տէրը։
6 Ու երեմիա մարգարէն սա բոլոր խօսքերը Յուդայի Սեդեկիա թագաւորին խօսեցաւ ե 7 Երուսաղէմի մէջ։ Եւ Բաբիլոնի թագաւորին զօրքը Երուսաղէմի դէմ ու Յուդայի մնացած

2 Գէ· է· 18· Մաղ· Ա՛ն· 22· Ա՛մգ· 17· 3 — Մ՚ն· Ժգ· 8· 34· Բ Մ՚ն· ե· 13· է· 3· Եզբ· գ· 11· Մաղ· Ա՛լ· 1· Նա· Ժբ· 4· 5 Հեր· 7· 6 Նա· կե· 10· Գէ· 12 Ել· ի· 18· Մաղ· Ա՛լ· 1· Նա· Ժբ· 4· 5 Հեր· 7· 6 Նա· կե· 10· Գէ· 13 Ել· ի· 24· Ղ· 1· 2· Մաղ· Ա՛լ· 1· Նա· Ժբ· 4· 5 Հեր· 7· 6 Նա· կե· 10· Գէ· 14 Ել· ի· 24· Ղ· 1· 2· Մաղ· Ա՛լ· 1· Նա· Ժբ· 4· 5 Հեր· 7· 6 Նա· կե· 10· Գէ· 15 Ել· ի· 24· Ղ· 1· 2· Մաղ· Ա՛լ· 1· Նա· Ժբ· 4· 5 Հեր· 7· 6 Նա· կե· 10· Գէ· 16 Բ Թագ· է· 16· Բ Թագ· բ· 4· Մաղ· Ա՛լ· 29· 36· Ղեւտ· 31· 31· 33· 17 Գէ· Ժէ· 20· Ել· 41· 18 Ղեւ· իե· 32· 19 Գէ· իգ· 5· Ել· 37· 20 Գէ· ի· 10· Ա Գիւ· 1· 2· 3· Ես· Ժբ· 1· 21 Գէ· իգ· 5· 22 Հատ· Ժբ· 1· Ժե· 18· ա Գիւ· բ· 1· 3· Ես· Ժբ· 1· 23 Գէ· իգ· 6· 24 Գէ· իգ· 6· 25 Գէ· ե· 22· Թագ· է· 16· Բ Թագ· բ· 4· Մաղ· Ա՛լ· 29· 36· Ղեւտ· 31· 31· 33· 26 Գէ· Ժէ· 20· Ել· 41· 27 Գէ· իգ· 5· Ել· 37· 29 Գէ· ի· 10· Ա Գիւ· 1· 2· 3· Ես· Ժբ· 1· 30 Գէ· իգ· 5· Ել· 37· 31 Գէ· իգ· 6· 32 Գէ· իգ· 6· 33 Մաղ· Ա՛լ· 29· 36· Ղեւտ· 31· 31· 33· 34 Գէ· իգ· 6· Ել· 37· 35 Գէ· իգ· 6· Ել· 37· 36 Գէ· իգ· 6· Ել· 37· 37 Գէ· իգ· 6· Ել· 37· 38 Գէ· իգ· 6· Ել· 37· 39 Գէ· իգ· 6· Ել· 37·

բոլոր քաղաքներուն դէմ՝ Լաքիսին ու Ազեկային դէմ պատերազմ կ՚ընէր, վասն զի Յուդայի քաղաքներէն պարսպազուրկ քաղաքներ մնացեր էին։

8 Տէրոջը կողմանէ երեմիայեան եղած խօսքն էր՝ երբոր Սեդեկիա թագաւորը երուսաղէմի մէջ եղող բոլոր ժողովուրդին հետ ուխտ բրաւ
9 որ Հազատութիւն քարոզեն՝ Իր ամէն մարդ իր ծառան ու ամէն մարդ իր աղախինը՝ եբրայեցի մարդը ու եբրայեցի կնիկը ազատ արձակէ, ու մէկը մարդ մը իր
10 Հրէայ եղբայրը չծառայցնէ։ Ու հնազանդեցան բոլոր իշխանները ու բոլոր ժողովուրդը՝ որուն այն ուխտին մէջ մտան, որ ամէն մարդ իր ծառան ու ամէն մարդ իր աղախինը ազատ արձակէ, և ալ զանոնք չծառայեցնէ. հնազանդեցան և ազատ արձակեցին։
11 Բայց Հանկէ ետքը դարձան, ու իրենց ազատ Թող տուած ծառաները ու աղախինները ետ դարձուցին, և զանոնք բռնադատեցին որ ծառաներ ու աղախիններ ըլլան։
12 Ու Տէրոջը խօսքը երեմիային եղաւ Տէրոջ
13 մէն՝ ըսելով, Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Ես ձեր հայրերուն հետ ուխտ բրի՝ զանոնք եգիպտոսի երկրէն ծառայու
14 թեան տունէն հանած օրս, ու ըսի, Եօթը տարին ատրիէն եղբ ձեզմէ ամէն մէկը ազատ պիտի արձակէ իր եբրայեցի եղբայրը՝ որ քեզի ծախուած է, ու վեց տարի քեզի ծառայեր է, զանիկա թողլով ազատ արձակես. բայց ձեր հայրերը լսեցի մտիկ չբրին ու ականջնին չդրին
15 ծռեցնին։ Ես դուք այսօր դարձաք, ու ամէն մարդ իր ընկերին ազատութիւն քարոզելով՝ իմ առջեւս ուղիղ եղածը բրիք, և իմ անունս ուխտ բրիք անոր մէջ՝ որուն վրայ իմ
16 անունս կոչուած է. բայց նորէ դառնալով Իմ անունս պղծեցիք. ու ամէնքդ ալ ձեր ազատ արձակած՝ իրենց կամացը նորէ ծառաները ու աղախինները ետ դարձուցիք, ու զանոնք բռնադատեցիք որ ձեզի ծառաներ ու աղախիններ ըլլան։
17 Անոր համար Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Դուք լսեցի մտիկ չբրիք, որ ձեզմէ ամէն մէկը իր եղբօրը համար ու ամէն մէկը իր ընկերին համար ազատութիւն քարոզէ. ահա ես ձեզի համար, կ՚ըսէ Տէրը, Սուրին, Ժանտախտին ու սովին ազատութիւն կը քարոզեմ. ու ձեզ երկրիս բոլոր թագաւորութիւններուն մէջ
18 Նետուելիութեան պիտի մատնեմ։ Եւ զարարողները երկուքի կտրելով ու անոր կտրուելուն մէջտեղէն անցնելով՝ իմ առջեւս բրած ուխտերուն՝ որ խօսքերը չկատարող, և իմ ուխտս զանց
19 ընող մարդիկը պիտի մատնեմ, Ազխինքն Յուդայեան իշխանները ու Երուսաղէմին իշխանները, պալատականները և քահանաները ու երկրին բոլոր ժողովուրդը՝ որոնք զուարակին
20 կտրելուն միջտեղէն անցան, Զանոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքը ու իրենց հոգին փնտռողներուն ձեռքը պիտի մատնեմ, և անոնց դիները երկնքի թռչուններուն ու երկրի գա
21 զաններուն կերակուր պիտի ըլլան։ Ես Յուդայի Սեդեկիա թագաւորը ու անոր իշխաններն՝ իրենց թշնամիներուն ձեռքը ու իրենց հոգին փնտռողներուն ձեռքը և Հեղմ զօրաց բաբելոնի թագաւորին զօրքերուն ձեռքը պիտի մատնեմ՝ Ահա ես հրամայեցի, կ՚ըսէ Տէրը, ու զանոնք ետ քաղաքը կը պիտի բերեմ, և անոր դէմ պատերազմ պիտի բնեն՝ ու զանիկա պիտի առնեն ու կրակով այրեն. և Յուդայի քաղաքները աւերակ անմարդ թնան պիտի դարձընեմ։

ԳԼՈՒԽ

1 Երեմիա Ռեքաբեանց հետ ուխտ կ՚ընէ։ 12 Կը գովաբանէ Հրէից անհնազանդութիւնը։ 18 Աստուած կ՚ըսէ նաեւ Ռեքաբեանները իրենց հնազանդութեամբ համար։

1 Յուդայի թագաւորին Յովսիային որդւոյն Յովակիմին օրերը Տէրոջը կողմանէ երեմիային
2 եղած խօսքն է, որ ըսաւ, Ռեքաբեանց տունը գնա ու անոնց հետ խօսէ, և զանոնք Տէրոջը տունը մէկ Հանկամ մը տար, ու անոնց
3 գինի խմցուր։ Եւ Քասաքնիայի որդւոյն Երեմիայի որդին Եզոնիան ու անոր եղբայրները և բոլոր որդիները ու Ռեքաբեանց բո
4 լոր տունը տարի։ Եւ զանոնք Տէրոջը տունը տարի Կեդոմոնի որդւոյն Մաասիա Հդանադանին սենեակին մօտ՝ Աստուծոյ մարդուն Եզդոդոիայի
5 որդւոյն Աքաոի որդւոյը սենեակը։ Ու Ռեքաբեանց տանը որդւոյը առջեւը գինով լեցուն ամաններ ու գաւաթներ դրի, և անոնց ըսի,
6 Գինի խմեցէք։ Ու անոնք ըսին, Գինի չենք խմեր. քանզի մեր հայրը՝ Ռեքաբի որդին Եովնադաբ մեզի պատուիրեց ու ըսաւ, Դուք
7 ու ձեր որդիքը յաւիտեան գինի չխմեք. ես տուն չշինեք ու սերմ չցանեք և այդի չտնկեք ու չտառնաք, հապա ձեր բոլոր օրերը վրաններու մէջ բնակիք. Որպէս զի ձեր պանդխտեան եղած երկրին վրայ շատ օրեր ապրիք։
8 Ու մեր հօրը Ռեքաբի որդւոյն Եովնադաբին բոլոր մեզի հրամայածին պէս անոր խօսքը մտիկ ընելով՝ մեր բոլոր օրերուն մէջ՝ մենք,

մեր կինիկները, մեր ապաքները ու մեր ագ-
9 ՚ի՛նները դիմի չենք խաբեր. եւ բնակելու հա-
մար տուներ չենք չիներ, ու այգի և ագա-
10 րակ ու սերմ չենք սաանար. Հապա վրան-
ներու մէջ կը բնակինք, ու հնազանդութիւն
ընելով՝ մեր հօրը Յովնադաբին բոլոր մեզի
11 հրամայածը ՚ի գործ կը դնենք. Բայց երբոր
Բաբիլոնի նաբուգոդոնոսոր թագաւորը ան երբ-
կիրը եկաւ, ըսինք, եկէք՝ Երուսաղէմացոց զօր-
քին երեսէն ու Ասորւոց զօրքին երեսէն երու-
սաղէմ երթանք. այսպէս Երուսաղէմի մէջ
կը բնակինք։
12 Եւ Տէրոջը խօսքը երեմիայեան եղաւ՝ ըսելով,
13 Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս
կ՚ըսէ. Գնա, Յուդայի մարդոց ու Երուսաղէ-
մի բնակիչներուն ըսէ, Իմ խօսքերս մտիկ
ընելու համար չերթաս ընդունիք, կ՚ըսէ
14 Տէրը։ Ուէքարի որդւոյն Յովնադաբին՝ իր
որդոցը դիմի չխմելու համար պատուիրած
խօսքերը հաստատ պահուեցան. Հապա ես ի-
րենց հօրը հրամայեին հնազանդութիւն ընելով՝
մինչև այս օրս չին խմեր. ՚Բայց ինչ և ես ձեզի
խօսեցայ՝ կանուխ կելլելով ու խօսելով, սա-
15 կայն ինծի մտիկ չըրիք, ՚ես իմ բոլոր ծառա-
ներս մարգարէները ձեզի խրկեցի՝ կանուխ
կելլելով ու խրկելով, ու ըսի, ՚Ամէն մարդ իր
չար ճամբայէն դառնայ, և բարի գործերը
ըրէք, ու օտար աստուածներու եամէ մի եր-
թաք՝ որ անոնց ծառայութիւն ընէք, որպէս
զի ձեզի ու ձեր հայրերուն տուած երկրիս
մէջը բնակիք. բայց ձեր ականջը չդնեցիք ու
16 ինծի մտիկ չըրիք, եւ Ուէքարի որդւոյն
Յովնադաբին որդիքը՝ իրենց հօրը պատուի-
րած հրամանը հաստատ պահեցին, բայց սա
17 ժողովուրդը ինծի մտիկ չըրաւ. Ասոր համար
զօրաց Տէր Աստուածը՝ Իսրայէլին Աստուածը
այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես Յուդայի ու Երու-
սաղէմի բոլոր բնակիչներուն վրայ պիտի բե-
րեմ ան բոլոր չարիքը՝ որ անոնց համար խո-
սեր էի. ՚Վասն զի անոնց խօսեցայ, բայց մտիկ
չըրին, ու անոնց կանչեցի, բայց պատասխան
չտուին։
18 Ու Երեմիա Ռէքաբեանց տանը բաւ, Զօ-
րաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ը-
սէ. Որովհետև ձեր հօրը Յովնադաբին պա-
տուէրը մտիկ ըրիք, ու անոր բոլոր հրաման-
ները պահեցիք, և ձեզի ամէն պատուիրածին
19 պէս ըրիք, Ասոր համար զօրաց Տէրը՝ Իսրա-
յէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Ռէքաբեան
Յովնադաբէն միշտ Իմ առջեւս կայնող մարդ
պակաս պիտի չըլլայ։

ԳԼ. ԼԶ

1 Երեմիա իր մարգարէութիւնը դրել կու տայ Բարուքին. 5 և
հրազարակաւ կարդալ կու տայ։ 11 Իյեհուդիները Մեթոխային
միջոցաւ կ՚խնդամն առ բառը. և Յուդին կը իրենն որ բերէ
ան գրածը. ու գանիկա կը կարդան. 19 կ՚ուզեն որ Բա-
րուք և Երեմիա պահուին. 20 Յեհոյաքիմ թագաւորը ան մար-
գարէութիւնը մէկ մասը մասի կ՚ընէ. ու ատոր տյրել կու
տայ. 27 Երեմիա անոր գուշակութիւնը կը ծանուցանէ. 28 Բա-
րուք ալ նոր օրինակ մը կը գրէ։

1 Ու եղաւ որ Յուդայի թագաւորին Յովսիա-
յի որդւոյն Յովակիմին չորրորդ տարին Տէրոջը
կողմանէ ան խօսքը եղաւ Երեմիային՝ ըսելով,
2 Քեզի համար մատեան մը առ, ու Իսրայէլ
և Յուդայ և բոլոր ազգերուն վրայ քեզի հետ
խօսած օրէս՝ Յովսիայի օրերէն մինչև
այս օրս խօսած ամէն բաներս անոր վրա-
յով գրէ։
3 Կարելի է որ Յուդայի տունը լսէ ան բոլոր
չարիքը՝ որ ես կը մտածեմ անոնց ընելու, որ-
պէս զի դառնայ մարդ իր չար ճամբայէն դառ-
նայ, և ես անոնց անօրէնութիւնը ու մեղքը
ներեմ։
4 Ու Երեմիա Ներիայի որդին Բարուքը կան-
չեց. և Բարուք Երեմիային բերնէն Տէրոջը
անոր բոլոր խօսքերը ան գիրքի մէջ
5 գրեց վրայ դրեց։ Ու Երեմիա Բարուքին պա-
տուիրեց ու ըսաւ, Ես ... արգելած
6 եմ, Տէրոջը տունը երթալու կարող չեմ. Ուս-
տի դուն երթաս, ու Յոմնապահութեան օրը
Տէրոջը տանը մէջ ժողովուրդին ականջներուն
իմ բերնէս գրած տոմսէդ Տէրոջը խօսքերը
կարդաս, ու նաև իրենց քաղաքներէն ելող
բոլոր Յուդայի ականջներուն զանոնք կար-
7 դաս։ Գուցէ Տէրոջը առջեւը իյնալով աղօթք
ընեն, և ամէն մարդ իր չար ճամբայէն դառ-
նայ. քանզի մեծ է ան բարկութիւնը ու սրբա-
տուութիւնը որ Տէրը սա ժողովուրդին համար
8 խօսեցաւ։ Ու Ներիայի որդին Բարուք երե-
միա մարգարէին բոլոր իրեն հրամայածին պէս
ըրաւ, և ան գիրքին Տէրոջը խօսքերը կար-
դաց Տէրոջը տանը մէջ։
9 Ու եղաւ որ Յուդայի թագաւորին Յովսի-
այի որդւոյն Յովակիմին հինգերորդ տարին՝
իննսերորդ ամիսը՝ բոլոր Երուսաղէմի ժողո-
վուրդին, ու Յուդայի քաղաքներէն Երուսա-
ղէմ եկող բոլոր ժողովուրդին Տէրոջը առջեւը
10 Յոմնապահութիւն քարոզեցին։ Եւ Բարուք
Սափան գրիչին որդւոյն Գամարիային անեան
կը՝ Տէրոջը տանը Նոր դռանը մտածքը՝ վերի
գաւիթին մէջ բոլոր ժողովուրդին ականջնե-
րուն ան գիրքէն Երեմիային խօսքերը կար-
դաց։
11 Եւ Սափանի որդւոյն Գամարիային որդին

Մի՛քա՛ երդը դերքէն Տէրոջը բոլոր խօսքե-
12 րը լսեց, Թագաւորին առնը դպիրին անունա-
կը ի՛ւա. և ահա բոլոր իշխանները՝ եղիսա-
մա դպիրը, ու Ելնաթանի որդին Դազայիա,
ու Ագբորի որդին Եղնաթան, և Սափանի
որդին Գամարիա, ու Անանիայի որդին Սե-
դեկիա, և բոլոր իշխանները հան նատեր էին։
13 Ու Մի՛քա անոնց պատմեց ան բոլոր խօս-
քերը որ լսեր էր երբոր Բարուք ժողովուր-
դին ականջներուն ան դիրքէն կը կարդար։
14 Եւ բոլոր իշխանները Քուսիի որդւոյն Սելե-
միայի որդւոյն Նաթանիային որդին Յուդի
Բարուքին խրկեցին՝ ըսելով, Ժողովուրդին
ականջներուն կարդացած առնդ ձեռքդ առ
ու հո՛ն եկուր։ ա՛ստի Ներիայի որդին Բարուք
15 առնը ձեռքը առաւ ու անոնց դնաց։ Եւ
անոնք բոլո՛ր անոր, կ՚ըսէին՝ Նստի՛ ու մեր
ականջներուն՝ կարդա՛ զանիկա։ Եւ Բարուք
16 անոնց ականջներուն կարդաց։ Ու երբոր ան
բոլոր խօսքերը լսեցին՝ վախով իրարու կը նա-
յէին։ ու Բարուքին ըսին, Անշո՛ւշտ առ բո-
լոր խօսքերը Թագաւորին պիտի պատմենք։
17 Եւ Բարուքին հարցուցին ու ըսին, Շնորհ
ըրէ՝ պատմէ մեզի թէ ինչպէս դրիցիր առ
18 խօսքերը անոր բերնէն։ Եւ Բարուք անոնց
ըսաւ, Ա՛ն խօսքերուն ամէնը անիկա ինծի
բերնով արտասանեց, ու ես գանոնք մելանով
19 առ գրքին մէջ դրի՛ցի։ Ա՛ռաջնոր իշխանները
Բարուքին ըսին, Գնա՛ պահուըտի՛՝ թէ դուն
և թէ Երեմիան, և ուր ըլլա՛նիք մեզի չը-
դո՛ւռնայ։
20 Ու անոնք պահը Թագաւորին մնան, բայց
առնը եղիսամա դպիրին ա՛նհակին մէջ պա-
հեր էին, և առ բոլոր խօսքերը Թագաւորին
21 ականջներուն պատմեցին։ Եւ Թագաւորը խրբ-
կից Յուդին որ ան առնը առնէ, ու զանի-
կա եղիսամա դպիրին ա՛նհակէն առաւ։ և
Յուդի զանիկա Թագաւորին ականջներուն ու
Թագաւորին քովը կայնող բոլոր իշխաններուն
22 ականջներուն կարդաց։ Եւ բնակութ ամիսը
բլլալով Թագաւորը ձմերառանը մէջ նստած
23 էր, ու առջևը վառած կրակարան կար։ Ու
երբոր Յուդի երեք կամ չորս երես կարդաց,
դանիկա դանակով կտրեց ու կրակարանի կրա-
կին մէջ նետեց, մինչև որ բոլոր առնը կրակա-
24 րանի կրակին մէջը հատաւ։ Եւ Թագաւորը ու
անոր բոլոր ծառաները՝ որոնք առ բոլոր խօս-
քերը կը լսէին, չվախցան, ո՛չ ալ իրենց զգե-
25 նին պատառեցին։ Թէպէտև Եղնաթան, Դա-
զայիա ու Գամարիա Թագաւորին ազաչեցին
որ առնը չայրէ, բայց անոնց մի՛տք չըրաւ։
26 Եւ Թագաւորը՝ Թագաւորի որդւոյն Յերա-
մէլին ու Եզրիելի որդւոյն Սարայիային ու
Աբդիելի որդւոյն Սելեմիային հրամայեց, որ

Բարուք դպիրը ու Երեմիա մարգարէն բըռ-
նե՛ն։ բայց Տէրը զանոնք պահեց։
27 Եւ Թագաւորը առ առնը ու Երեմիայի
բերնէն Բարուքին դրած խօսքերը այրելէն
ետքը՝ Տէրոջը խօսքը եղաւ Երեմիային՝ ըսե-
28 լով, Նորէն դո՛ւռնայ, քեզի մէկ ուրիշ առն մը
առ, ու անոր վրայ դրէ՛ ան բոլոր առջի խօս-
քերը՝ որ Յուդայի Յովակիմ Թագաւորին ա-
29 րած առջի առնին մէջը կային։ Եւ Յուդայի
Յովակիմ Թագաւորին ըսէ՛ս, Տէրը այսպէս
կ՚ըսէ, Դուն առ առնը այրեցիր, ըսելով թէ
ինչո՛ւ համար անոր վրայ դրեցիր թէ Բաբէ-
լոնի Թագաւորը անպատճա՛ռ պիտի գայ, ու
առ երկիրը պիտի աւրէ, և անկէ մարդը ու
անասունը պիտի վերցնէ։
30 Ա՛նոր համար Տէրը Յուդայի Յովակիմ Թա-
գաւորին վրայով այսպէս կ՚ըսէ։ Ո՛չ իւր Դա-
ւիթի աթոռին վրայ նստող մարդ պիտի չու-
նենայ, և անոր մեռելը ցորկը ամբո՛ղջ
31 ու դիշերը ցուրտի մէջ պիտի ձգուի։ Ու անոր
և անոր սերունդին ու անոր ծառաներուն ան-
ցեալ Թէ՛ն պիտի բնեմ երնոց անօրէնութեանը
համար, և անոնց վրայ ու Երուսաղէմի բնակ-
չացը վրայ ու Յուդայի մարդոց վրայ պիտի
բերեմ՝ ան ամէն չարիքը որ ըսեցի անոնց խօսեցայ,
և անոնք մտիկ չըրին։
32 Ու Երեմիա մէկ ուրիշ առն մը առաւ, ու
զանիկա Ներիայի որդւոյն Բարուք դպիրին
տուաւ, և անիկա անոր վրայ Երեմիային բեր-
նէն Յուդայի Յովակիմ Թագաւորին կրակով
այրած դիրքին բոլոր խօսքերը գրեց։ ու ա-
նոնց վրայ անոնց պէս ուրիշ շատ խօսքեր
աւելցաւ։

ԳԼՒԽ

1 Երբոր Քաղդեացիք Եգիպտացւոց պատճառով Երուսաղէմ
պաշարելէն ետ կը քաշուին։ Սեդեկիա Թագաւորը լուր կը
խրկէ Երեմիային՝ որ Աստուծոյ համար ազօթք ընէ։ 6 Ե-
րեմիա կը յայտնէ թէ Քաղդեացիք անշուշտ պիտի
դառնան և յաղթութիւն ընեն։ 11 Իրէ իրեն փախտական
կը բռնեն։ կը ձեռնէ ու բանտը կը դնեն։ 16 կը հաստատէ
թէ Սեդեկիա գերի պիտի տարուի։ 18 Իր պատրաստանը
համար ազաչանք կ՚ընէ։ ու ժէշ մը հանգստութիւն կը շնոր-
հուի իրեն։

1 Եւ Յովսիայի որդին Սեդեկիա Թագաւորը
Յովակիմի որդւոյն Քեքոնիային տեղը Թա-
գաւորեց, այն որ Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր
Թագաւորը Յուդայի վրայ Թագաւոր դրաւ։
2 Բայց անիկա ու անոր ծառաները ու երկրին
ժողովուրդը Տէրոջը Երեմիա մարգարէին ձեռ-
քովը խօսած խօսքերը մտիկ չըրին։
3 Ու Սեդեկիա Թագաւորը Սելեմիայի որդին
Յուքաղը ու Մաասիայի որդին Սոփոնիա
քահանան Երեմիա մարգարէին խրկից ըսե-
լով, Շնորհք ըրէ՝ մեզի համար մեր Տէր Աս-
4 ուածոյն ազօթք ըրէ։ Ա՛ն ժամանակը Երեմիա

ե Տե՛ս Նահե. գ. ու. | ի Գլ. իբ. ու. | ա. գ՚ետ անոնց համար —
իա Յոզ. ա. ի. | ի Գլ. իբ. ու. |
ե՛ս. լէ. ու. | ի Գլ. իգ. ու. |

գ Թագ. իգ. ու. | իբ. ու. ե. |
բ Մ՚ն. լէ. ու. Գլ. | է բ Մ՚ն. լէ. ու. ու. |

ֆ Գլ. իա. ա. ի. ֆՓ.
ու. ծբ. ու. |

ժողովուրդին մէջ կը մնանք կ'ըլլէր · ու զանի-
5 կա [illegible] բանար գրած չէին · Ու եգիպտացին
փարաւոնին զօրքը ելաւ · ու երուսաղէմը
պաշարող Քաղդէացիները լսեցին լուրը
լսելին , երուսաղէմէն վրայէն քաշուեցան ·
6 Եւ Տէրոջը խօսքը եղաւ Երեմիա մարգարէին և
7 ըսաւ՝ բսելով , Իսրայէլին Տէր Աստուածը այս-
պէս կ'ըսէ · Ինծի հարցնելու համար չեզ
ինծի խրկող Յուդայի թագաւորին այսպէս
բսէք · Ահա ձեզի օգնութեան համար ելլող
փարաւոնի զօրքը իր երկիրը Եգիպտոս պիտի
8 դառնայ · Ու Քաղդէացիք պիտի դառնան և
սա քաղաքիս դէմ պատերազմ պիտի բնեն ,
ու զանիկա պիտի առնեն և զանիկա կրակով
9 այրեն · Տէրը այսպէս կ'ըսէ · Մի խաբէք ձեր
անձերը՝ բսելով թէ Քաղդէացիք անշուշտ
մեզմէ պիտի երթան , վասն զի պիտի չերթան ·
10 Քանզի թէև ձեզի հետ պատերազմ բնող
Քաղդէացւոց բոլոր զօրքը զարնէք , ու անոնց-
մէ դուն մէկ քանի վիրաւորած մարդիկ մը-
նան , անոնց ամէն մէկը իր վրանէն ելլելով՝
սա քաղաքը կրակով պիտի այրեն ·
11 Ու երբոր Քաղդէացւոց զօրքը փարաւոնի
զօրքին պատճառաւը երուսաղէմէն վրայէն
12 քաշուեցան , երեմիա երուսաղէմէն ելաւ որ
բնիամինի երկիրը երթայ , ու անկէ ժո-
13 ղովուրդին մէջը իր բաժինը առնէ · Ու երբոր
անիկա բնիամինի դուռնէն էր , հոն Անանեայի
որդւոյն Սեդեմիայի որդին՝ Երիա անուամբ
սարիան մը կար · և անիկա երեմիա մար-
գարէին բռնեց ու բսաւ , Դուն Քաղդէացւոց
14 կողմը կ'անցնիս · Ու երեմիա բսաւ , Սուտ է ,
ես Քաղդէացւոց կողմը չեմ անցներ · բայց անի-
կա անոր մտիկ չըրաւ · ու Երիա բռնեց ե-
րեմիան ու զանիկա իշխաններուն տարաւ ·
15 Եւ իշխանները երեմիային որդոցեցան ու զա-
նիկա ծեծելէն ետև բանտարկեցին Յոնաթանի
գրիչին տանը մէջ · վասն զի անոնք բանտ
բրեր էին ·
16 Երբոր երեմիա բանտը ու խուցերուն մէջ
17 չը մնաւ , ու հոն շատ տարի նստաւ , Սեդե-
կիա թագաւորը հրեշտ խրկեց՝ զանիկա առաւ ,
և թագաւորը իր տանը մէջ գաղտուկ անոր
հարցուց ու բսաւ , Արդեօք Տէրոջմէ մեզ
խօսք մը կայ · Ու երեմիա բսաւ , կայ · Նաև
բսաւ , Դուն Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը
18 պիտի տրուիս · Ու երեմիա բսաւ Սեդեկիա
թագաւորին , Քեզի կամ ծառաներուդ կամ
սա ժողովուրդին զէմ ի՞նչ մեղք գործեցի որ
19 դուք բանտը դրիք · Եւ որ՞ն են ձեր մարգա-
բէները՝ որ ձեզի մարգարէութիւն բրին ու
բսին , Բաբիլոնի թագաւորը ձեր վրայ ու սա
20 երկրիս վրայ պիտի չգայ · Եւ հիմա կ'ազա-

չեմ , ով ասր իմ թագաւոր , մտիկ բրէ՝ թող
իմ ազաչանքս քու առջեւդ ընդունելի բլլայ ·
ու զիս Յոնաթանի գրիչին տունը նստ մի
21 իրկեր , որ հոն չմեռնիմ · Եւ Սեդեկիա թա-
գաւորը հրամայեց , ու երեմիան բանտին
գաւիթը դրին , ու ամէն օր հացագործնե-
րուն փողոցէն մի կլլ կ'նկատակ հաց կտ տային
անոր , մինչև որ քաղաքին հացը բոլորովին
հատաւ · ու երեմիա բանտին գաւիթին մէջ
կը նստէր ·

ԳԼ · ԼԸ

1 Երեմիա մէկ սուտ բարբառագով մը Մեզբելին գործը կը
ծգտի · 7 Աբդեմելէք պատգամով մը սպասելին կը սատ-
նայ անոր համար · 11 Երեմիա գաղտի խոսակցութիւն բնե-
լով Բաղդասարին հետ կը յորդորէ զանիկա որ հնազանդի Քա-
լդեացւոց · ու իր կեանքը պահած կ'ըլլայ · 14 Բաղդասարին պատա-
րին հանելուա իշխանները կը պահեն Երեմիան բանտի
խոսակցութենէն ·

1 Եւ Մատանեան որդին Սափատիա ու Փա-
սուրի որդին Գադոդիա և Սեդեմիայի որդին
Գուքալ ու Մեզբելայի որդին Փասուր Երե-
միայեն բոլոր ժողովուրդին հետ խոսած խօս-
2 քերը լսեցին , որ բսաւ , Տէրը այսպէս կ'ըսէ ·
Ով քաղաքիս մէջ կնստի սովով , սուրով ու
ժանտախտով պիտի մեռնի · իսկ Քաղդէա-
ցւոց ելլողը ողջ պիտի մնայ , և անոր կեանքը
իրեն աւարի մը պէս պիտի բլլայ ու պիտի
3 ապրի · Տէրը այսպէս կ'ըսէ · Ով քաղաքը
անպատճառ Բաբիլոնի թագաւորին զօրքին
ձեռքը պիտի տրուի , ու զանիկա պիտի առ-
4 նէ · Եւ իշխանները թագաւորին բսին , Կ'ա-
ղաչենք՝ մեռ սա մարդը մեռցուի , ինչու որ
սա քաղաքիս մէջ մնացած պատերազմիսան
մարդոց ձեռքերը ու բոլոր ժողովուրդին
ձեռքերը կը թուլցնէ՝ անոնց ասանկ խօսքեր
խօսելով · վասն զի սա մարդը սա ժողովուր-
դին խաղաղութիւնը չփնտռեր , հապա անոր
5 չարիքը · Եւ Սեդեկիա թագաւորը բսաւ ,
Ահա անիկա ձեր ձեռքն է · որովհետև թա-
գաւորը ձեր դէմ կարողութիւն մը չունի ·
6 Ու երեմիան առին , և զանիկա թագաւորի
որդւոյն Մեզբելային գուբը նետեցին , որ բան-
տին գաւիթին մէջ էր , ու երեմիան չուան-
ներով իջեցուցին · և ան գուբին մէջ ջուր
չկար , հապա մնծակ տիղմ · ու երեմիա տիղ-
մին մէջը կ'ընկղմէր ·
7 Այն թագաւորին տունը եղող Եբեդմելէք
Նեբրենին Աբդեմելէք լսեց որ երեմիան գուբը
ձգեցին · ու թագաւորը բնիամինի դուռը կը
8 նստէր · Եւ Աբդեմելէք թագաւորին տունէն
9 ելաւ , ու թագաւորին խօսեցաւ ու բսաւ , Ով
ասր իմ թագաւոր , սա մարդիկ գէշ բրին՝
ամէն ինչ որ երեմիա մարգարէին բրին՝ զա-

---

7 Տէր · ը Գադ · խ · 2 · Գէ · խ · 3 · Գէ · լ · 4 · Գէ · խ · 5 · Գէ · լ · 6 · Գէ · լը · 8 · Գէ · լը · 9 · Գէ · լը · 10 · Գէ · լը · 11 · Գէ · լը · 12 · Գէ · լը · 13 · Գէ · լը · 14 · Գէ · խ · 15 · Գէ · խ · 16 · Գէ · լ · 17 · Գէ · խ · 18 · Գէ · խ · 19 · Գէ · խ · 20 · Գէ · խ · 21 · Գէ · խ · 22 · Գէ · խ ·

Դիկա գուբը նետելով՝ քանզի քաղաքիս մէջ ալ հաց չգտանեն համար՝ անկիսա իր տե-
10 ղը անօթութենէն °պիտի մեռնի՛։ Եւ թա-
գաւորը եմէլոմացի Աբդ եմելեքին հրամայեց
ու ըսաւ, Առիր քեզի հետ երեսուն մարդ
առ, ու երեմիա մարգարէն գուբէն հանէ՝
11 քանի որ մեռած չէ։ Եւ Աբդ եմելեք իր հե-
տը առաւ մարդիկը, ու թագաւորին առանը
տանտիպանին տակը դնաց, և անկէ պատառած
լաթեր ու հին լաթեր առաւ, և պռոնտք չը-
12 ուաներով գուբը երեմիային իջեցուց։ Ու Ե-
թէոմացի Աբդ եմելեք երեմիային ըսաւ,
Ա՛ պատառած ու հին լաթերը թևերուդ տակը
չուաններուն տակէն դիր։ ու երեմիա այնպէս
13 ըրաւ։ °Ու երեմիան չուաններով քաշեցին,
և զանկիա գուբէն գուբա հանեցին։ ու երե-
միա †բանտին գաւիթին մէջ նստաւ։
14 Եւ Սեդեկիա թագաւորը հղաւ խրկեց՝ ու
երեմիա մարգարէն իր քովը առաւ Տէրոջը
առանը եղող երրորդ մուտքը. և թագաւորը
երեմիային ըսաւ, Քեզի մէկ բան մը պիտի
15 հարցընեմ, ինծմէ բան մի պահեր։ Ու երե-
միա ըսաւ Սեդեկիային, Թէ որ քեզի պատ-
միմ, չէ՞ որ դիա անշուշտ պիտի մեռցընես.
և թէ որ քեզի խրատ տամ, ինծի մտիկ պիտի
16 չընես։ Բայց Սեդեկիա թագաւորը երեմիա-
յին գաղտուկ երդում ըրաւ ու ըսաւ, °Մէ-
ղի աս հոգին առեղծող Տէրը կենդանի է՝ որ
մեզ պիտի չմեռցընէ, և քեզ պիտի չմատ-
նեմ աս մարդոց ձեռքը՝ որոնք քու հոգիդ
17 կը փնտռեն։ Ուստիներ երեմիա Սեդեկիային
ըսաւ, Զօրաց Տէր Աստուածը՝ Իսրայէլին Ա-
ստուածը այսպէս կ'ըսէ. Թէ որ Բաբիլոնի թա-
գաւորին իշխաններուն ելլես, քու հոգիդ
ազատ պիտի մնայ, և աս քաղաքը կրակով պի-
տի չայրի. Տապա դուն ու քու տունդ ազատ
18 պիտի մնաք. Բայց թէ որ Բաբիլոնի թագա-
ւորին իշխաններուն չելլես, անտունները աս
քաղաքը Քաղդէացւոց ձեռքը պիտի տրուի,
ու զանոնք կրակով պիտի այրեն. և դուն
19 անոնց ձեռքէն պիտի չազատիս։ Ու Սեդե-
կիա թագաւորը երեմիային ըսաւ, Քաղդէա-
ցւոց կողմը անցած Հրէաներէն կը վախնամ.
չըլլայ որ գիս անոնց ձեռքը տան, ու խնդի
20 հետ անարգանօք վարուին։ Ու երեմիա ըսաւ,
Պիտի չտան. ի՛նազանեա՛ Տէրոջը խօսքը մտիկ
ըրէ որ քեզի պիտի բանայ, որպէս զի քեզի
21 աղէկ ըլլայ ու քու անձդ ապրի։ Բայց թէ
որ ելլել չուզես, Տէրոջը ինծի ցուցուցած
22 բանը աս է. Ահա Յուդայի թագաւորին տու-
նը մնացած բոլոր կիներուն Բաբիլոնի թագա-
ւորին իշխաններուն պիտի տարուին. ու ան
ինքնիրէն պիտի ըսեն, Քու բարեկամներդ քեզ

Հրապուրելին ու քեզ յաղթելին. ոտքերդ
ատկի մէջ ընկղմելուն պէս՝ անոնք ետ քա-
23 շուեցան։ Եւ քու բոլոր կիներդ ու տղաք-
ներդ Քաղդէացիներուն պիտի հանեն. Դուն
ալ անոնց ձեռքէն պիտի չազատիս, Տապա
Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքովը պիտի բռը-
նուիս. և դուն †պատճառ պիտի բլլաս որ
24 աս քաղաքը կրակով այրի՛։ Ու Սեդեկիա
ըսաւ երեմիային, Ա՛ խօսքերը մարդ մի չի-
25 մանայ, ու դուն պիտի չմեռնիս։ Եւ թէ որ
իշխանները քեզի հետ խօսիլ գան ու քեզի
ըսեն ու քեզի բան, Հիմա թագաւորին հետ
ի՞նչ խօսեցար՝ մեզի պատմի. մեզմէ մի պա-
հեր, ու քեզ չենք մեռցըներ. և թագաւո-
26 րը քեզի հետ ի՞նչ խօսեցաւ. Ըսատնոր ա-
նոնց բանս, Կը մատուցանէի թագաւորին ա-
չանք ըրի, որ դիս °Յոնաթանեին տունը կա
27 չխրկէ, որ հոն մեռնիմ։ Եւ բոլոր իշխանն-
երը երեմիային եկան ու անոր հարցուցին. և
անոնց պատմեց ան ամէն խօսքերուն համե-
մատ որ թագաւորը պատուիրեր էր. ու ա-
նոր խօսելէն դադրեցան. վասն զի բանը
28 չլսուեցաւ. Ու °երեմիա բանտին գաւի-
թին մէջ կը նստէր՝ մինչև երուսաղէմին առ-
նուած օրը. ու հոնտեղ երուսաղէմ առնուե-
ցաւ՝ անոնք հոն էր։

ԳԼ· ԼԹ

1 երուսաղէմ կ'առնուի. 4 Սեդեկիային ոչխարը կը կուրցը-
նեն. 8 Բաբիլան կը տանին. 9 Գերացը կը կոխանի. 9 ժո-
ղովուրդը գերի կը տարուի. 11 Երեմիա գովաբար պահուի
հոն ալ որ երեմիային ազգի խնամը ընեն. 15 Աստուծոյ
խոստումները Եբեդմելեքին։

1 °Յուդայի Սեդեկիա թագաւորին իններ-
որդ տարին տասներորդ ամիսը՝ Բաբիլոնի Նաբու-
գոդոնոսոր թագաւորը իր բոլոր զօրքովը ե-
2 րուսաղէմի վրայ եկաւ, ու զանիկա պաշարեցին. Սե-
դեկիային վեցտասներորդ տարին չորրորդ
ամիսը՝ տասնուն բնեն քաղաքին դիմաց ճեղ-
3 քուեցաւ. Եւ Բաբիլոնի թագաւորին բոլոր
իշխանները՝ այսինքն Ներգեղսարասար, Սա-
մեգարնաբու, ‡Սարսեքիմ՝ Ներգեղսարասար մոգ պետը, °ու Բաբիլոնի
թագաւորին բոլոր մնացած իշխանները եկան
միջին դուռը նստան։
4 °Ու երբոր Յուդայի Սեդեկիա թագաւորը
ու բոլոր պատերազմական մարդիկը զանոնք
տեսան՝ փախան ու քաղաքէն դիշերով թա-
գաւորի պարտէզին ճամբայովը երկու պարս-
պին մէջէն դանդն ելան. ու ինքը գաշտի
5 ճամբան եկաւ. Եւ բազդէացւոց զօրքը անոնց
հետևէն հնացան, ու երիքովի դաշտերուն մէջ
°Սեդեկիային հասան և զանիկա բռնեցին, ու

ա Գե· լբ· 3։ | ե Գե· լբ· 6։ Եր· 10։
բ Ե Թագ· իդ· 18։ | զ Եր· 18։
գ Գե· լբ· 4։ լգ· 3։ | է Գե· լբ· 21։ լք· 14։
Եր· 23։ | ը Երէ· ասս քաղդէա-
դ Գե· լե· 21։ | կրակով պիտի ոչ
ե Ես· ոե· 16։ | բնա։

ա Գե· լբ· 10։ | ե Գե· ծր· 4—7։
բ Գե· լբ· 15։ | զ Գե· լբ· 17։
գ Գե· լբ· 21։ լք· 14։ | է Կամ Ներգեղսարասար, Նէր-
— | գեղսարասար։
ա Թագ· իե· 1—4։

ը Թագ· իե· 4։ | թ Գե· լե· 4։ լգ· 18։
Եր· 23։

եմաթի երկիրը Ռաբղայի մէջ՝ Բաբիլոնի նա-
բուզազբանաղ թագաւորին առջեւը հանեցին,
6 որ անոր դատաստանը տեսաւ։ Եւ Բաբիլոնի
թագաւորը Ռեբղայի մէջ՝ Սեդեկիային սպա-
նեց անոր աչքերուն առջեւը մորթեց։ Ու Բա-
բիլոնի թագաւորը Յուդայի բոլոր ազնուա-
7 կանները մորթեց։ Եւ Սեդեկիային աչքերը
կուրցուց, ու զանիկա շղթաներով կապեց
8 որ Բաբիլոն տանի։ Եւ քաղդէացիք Կրակով
այրեցին թագաւորին տունը ու ժողովուրդին
տուները, ու երուսաղէմին պարիսպները փըլ-
9 ցուցին։ Ու Նաբուզարզան Դահճապետը
քաղաքին մէջ մնացած ժողովուրդին մնացոր-
դը, ու իրեն ինկած փախստականները, և ժո-
ղովուրդին ուրիշ մնացորդները Բաբիլոն գերի
10 տարաւ։ Ու Նաբուզարզան դահճապետը Յու-
դայի երկրին մէջ խղճուց ժողովուրդին աղ-
քատներէն որոնք բան մը չունէին, և նոյն
օրը անոնց տզիներ ու արտեր տուաւ։

11 Ու Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը
Երեմիային համար Նաբուզարզան դահճապե-
12 տին պատուիրեց ու ըսաւ, Զանիկա առ և
աչքդ անոր վրայ բլլայ, ու անոր ամենեւին
չարիք մի հասցըներ, հապա ինչ որ քեզի ըսէ՝
13 անոր այնպէս ըրէ։ Եւ Նաբուզարզան դահ-
ճապետը ու Նաբուսազաբան Ներքինապետը
ու Ներգեզազարասար մեզպետը և Բաբիլոնի
թագաւորին բոլոր նախարարները դրկեր
14 տգին, Ու Երեմիան բանտին գաւիթէն առին,
ու զանիկա Սափանի որդւոյն Աքիկամի որ-
դւոյն Գոդոդիային տուին, որ զանիկա տունը
տանի։ Ու անիկա ժողովուրդին մէջը բնակե-
ցաւ։

15 Եւ Տէրոջը խօսքը եղաւ Երեմիային, երբոր
անիկա բանտին գաւիթին մէջը արգիլուած
16 էր, ըսելով, Գնա Եբեդմելեքին
Խօսէ ու ըսէ, Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Ա-
ստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես սա քաղաքիս
վրայով չարիք պիտի դնեմ
չարիքի և չէ թէ բարիքի համար. ու անն օրը
17 քու աչքը պիտի կատարուին։ Եւ
անն օրը քեզ պիտի ազատեմ, կ'ըսէ Տէրը. ու
պիտի չտրուիս անոնց ձեռքը որոնց երե-
18 սէն դուն կը վախնաս։ Վասն զի քեզ անպատճառ
պիտի ազատեմ, ու սրով պիտի չկրնաս. և
քու կեանքդ քեզի աւարի մը պէս պիտի բլլայ, քանզի հինդի ապաւինեցար, կ'ըսէ Տէրը։

Գլ. Խ

1 Ան խօսքը որ Տէրոջը կողմանէ Երեմիային
եղաւ, Նաբուզարզան դահճապետը զանիկա
Ռամաթէն արձակելէն ետքը. (Երբոր Բաբի-
լոն տարուող Երուսաղէմի ու Յուդայի բոլոր
գերիներուն մէջ զանիկա չղթաներով կա-
պած առեր էր։)
2 Եւ դահճապետը Երեմիան առնելով՝ անոր
ըսաւ, Քու Տէր Աստուածդ ասոր անդ այս վայր
3 ասա չարիքը խօսած է. Ու Տէրը ըրեր
ու իր խօսքին պէս բրաւ, քանզի Տէրոջը
դէմ մեղք գործեցիք և անոր ձայնին մնիկ
4 չըրիք. ու սա բանը ձեզի եղաւ. Եւ հիմա
ահա այսօր քու ձեռքերուդ չղթաները քա-
կեցի. տես որ ինծի հետ Բաբիլոն երթալը
քու աչքիդ առջեւը ազէկ է՝ ելէք, ու իմ աչ-
քերս քու վրադ պիտի բլլայ. բայց թէ որ ինծի
հետ Բաբիլոն երթալը քու աչքիդ դէշ կ'ե-
րեւնայ՝ դանդ ըրէ. ահա երկրը քու
առջեդ է, ուր որ քեզի ազէկ ու հաճոյ կ'ե-
5 րեւնայ երթալու՝ հոն դնա։ Իսկ երբ
չերթար՝ Գեդոդիան դեռ ետ չդարձած՝ անոր դնա
ու անոր հետ ժողովուրդին մէջը բնակէ, և
կամ ուր որ քեզի ազէկ կ'երեւնայ երթալու՝ հոն
դնա. ու դահճապետը անոր պաշարներ ու
6 պարգեւ տուաւ և զանիկա արձակեց։ Ու Ե-
րեմիա Մասփա գնաց Աքիկամի որդւոյն Գո-
դոդիային, և անոր հետ երկրին մէջ մնա-
ցած ժողովուրդին մէջտեղ բնակեցաւ։
7 Ու զօրաց եղող բոլոր զօրավարներըն ի-
րենք ու իրենց մարդիկը երբոր լսեցին թէ
Բաբիլոնի թագաւորը Աքիկամի որդին Գոդո-
դիան երկրին վրայ դրաւ, և Բաբիլոն չգրաւած
մարդիկը ու կիներն ու տղաքներն ու երկ-
8 րին ազգաւորներէն անոր չտանէնց, Մասփա
եկան Գոդոդիային. այսինքն Նաթանիայի որ-
դին Իսմայէլ, ու կարէի որդիքը Յոհանան
ու Յոնաթան, և Թանհումեթի որդին Սա-
րայիա, ու Եփոփացի Եփային որդիքը ու
Մաքաթիի որդին Յեզոնիա՝ թէ իրենք և թէ
9 իրենց մարդիկը։ Եւ Սափանի որդւոյն Աքի-
կամին որդին Գոդոդիա անոնց ու անոնց մար-
դոցը երդում բրաւ ու բսաւ, Քաղդէացւոց
ծառայութիւնն ընելէն մի վախնաք. ապա եր-
կրիս մէջ բնակեցէք և Բաբիլոնի թագաւորին
ծառայութիւնն բրէք, ու ձեզի ազէկ պիտի
10 բլլայ։ Եւ ես ահա Մասփայի մէջ կը բնակիմ,
որ մեզի եկող քաղդէացիներուն պատաս-
խան եղ ժողվեցէք, ու ձեր ամանեղէնուն մէջը
դրէք, և ձեռքերնուդ տակը եղած քաղաք-

1 Երեմիա Նաբուզարզանէն ազատ թող արձակուի։ Գեդոդիային
քովը կ'երթայ։ 2 Յրուսա Հրեաներէն ազատ քովը կը մնայ։
13 Յոհանան խմայելին գաւառամարիները կը յաղ-
նէ։ բայց Գեդոդիա անոր չհաւատար։

ի · թագ · խ · 33 ·
ը Նիկէ · մը · 13
բազ· գլ· լբ · 4 խ
հնաւ։
ի · թագ · խմ · 9 ·
Գլ· լբ · 18 · ծր ·15։
ը · թագ · խ · 11 ·
եւ · Գլ· ծր · 15 ·
եւ ·
ի Հմր · 10 · 11 · եւ ·
Տեւ Ցմ · լխ · 26 ·
ի Գլ· լբ · 23 ·
ի · Գլ· խչ· 21 ·
լ Գլ· խ · 2 ·
ի Գլ· լբ · 7 · 12 ·
ի Դառ · բ · 12 ·
ի Գլ· խ · 9 · խմ · 5 ·
Գլ· ի · 7 ·
Ա ամ · ի · 20 · Սազ·

ժ · 40 ·
—
ի Գլ· լբ · 12 ·
ի Ցմ · ի · 15 ·
ը · թագ · խմ · 23 ·
եւ ·
ի Գլ· լբ · 14 ·

Դառ · բ · 11 ·
ի Գլ· լբ · 12 ·
ի · թագ · խմ · 23 ·
եւ ·
ի Գլ· լբ · 14 ·

ը Դառ · ի · 1 ·
ի · թագ · խմ · 23 ·
եւ ·
ի Գլ· լբ · 10 ·
ի Գլ· խ · 1 ·

11 Նեբոն մէջ բնակեցէք ։ Ու Մոաբի մէջ և Ամմոնի որդւոցը մէջ ու Եդոմի մէջ և ամէն երկիրներու մէջ եղող բոլոր Հրէաներէն ալ երբոր լսեցին, որ Բաբիլոնի թագաւորը Հրէաստանի մէջ մնացորդ թողացեր է, ու անոնց վրայ Սափանի որդւոյն Աքիկամի որդին Գոդոլիան դրեր է, Բոլոր Հրէաները ամէն իրենց
12 դոզիան դրեր է, Բոլոր Հրէաները ամէն իրենց ցրուած տեղերէն դարձան, ու Յուդայի երկիրը՝ Մասփա Գոդոլիային եկան, և խոտ շատ գինի ու ամառնային պտուղներ ժողվեցին ։
13 Եւ կարէի որդին Յովհանան ու դաշտը եղող բոլոր զօրավարները Մասփա եկան Գո-
14 դոլիային ։ Ու անոր ըսին ։ Գիտե՞ս որ Ամմոնի որդւոցը թագաւորը Բաալիս՝ Նաթանիա մի որդին խնդկելէ խրկեց քեզ մեռցնելու համար ։ բայց Աքիկամի որդին Գոդոլիա ա-
15 նոնց չհաւատաց ։ Եւ կարէի որդին Յովհանան Մասփայի մէջ Գոդոլիային հետ գաղտուկ խօսեցաւ ու ըսաւ ։ Չխնա երթամ ու Նաթանիայի որդին խնդկելէ քեզ մեռցնեմ, ու մարդ չիմանայ ։ ինչո՞ւ անիկա քեզ մեռցնէ, ու քովդ ժողված բոլոր Հրէաները ցրուին, և
16 Յուդայի մնացորդը կորսուի ։ Ու Աքիկամի որդին Գոդոլիա կարէի որդւոյն Յովհանանին ըսաւ, Ասոր բանը մի ըներ, վասն զի դուն խնդկելին վրայով սուտ կը խօսիս ։

ԳԼ· ԽԱ

1 Խնդկել Նէթանէլեան Գոդոլիան և ազնիւները պատճառով կը խրտչի մնացորդին հետ Եգիպտոս երթալէ։ 11 Յովհանան գերեվարը կ'ազատէ ու Գազը կը դնէ ու Եգիպտոս փախչի ։

1 Ու եղաւ որ եօթներորդ ամսուն մէջ թագաւորական սերունդէն եղող Եղիսամային որդւոյն Նաթանիային որդին խնդկել թագաւորին նախարարներովը ու իր հետը տասը մարդով Մասփա եկաւ Աքիկամի որդւոյն Գոդոլիային, ու հոն միկտեղ հաց կերան
2 Մասփայի մէջ ։ Եւ Նաթանիայի որդին խնդկել ու իր հետը եղող տասը մարդը երան, և Սափանի որդւոյն Աքիկամին որդին Գոդոդիան սրով զարկին, ու մեռցուցին զանիկա՝ որն որ Բաբիլոնի թագաւորը երկրին վրայ
3 դրեր էր ։ Նաեւ Գոդոլիային հետ Մասփայի մէջ եղող բոլոր Հրէաները և հոն գտնուած քաղդէացի պատերազմականները խնդկել կոտրեց ։
4 Ու եղաւ որ Գոդոլիան մեռցնելէն հետը՝
5 հետեւեալ օրը գէթ մարդ չիմացած, Սիւքեմէն, Սիլոմէն ու Յամարիայէն՝ ութսուն հոգի մօխրած և հանգերձները պատռած ու իրենց մարմինը վրայ կտրածներ բրած ու ընծաներ ու խունկ բերած էին, և անոնց ձեռքը ընծաներ ու խունկ բերած էին, և անոնց ձեռքը ընծաներ ու խունկ բերած էին, և անոնց ձեռքը

Խրամատի պատուհին մէջ նետան, որ երթան
18 եղիսաստս մնանեն բազդէացւոց երեսէն, վասն
զի անոնցմէ վախցան. քանզի Նաբաթեայի
որդին Իսմայէլ Բաբելոնի թագաւորին՝ Երկ-
րին վրայ դրած Աքիկամի որդին Գադոլիան
մեռցուցեր էր։

ԳԼ. ԽԲ

1 Յովհաննէս կը բնդրկի երբեմնին, որ Տէրոջը հարցնէ. ու կը
խոստանայ թէ պիտի հնազանդի անոր կամացը։ 7 Երեմիա
կ'իմացնէ անոր որ իրէ հրամանի մէջ չէ. ապահով
պիտի ըլլան։ 13 խոկ թէ որ եգիպտոս երթան. պիտի կոր-
ուին։ 19 կը յանդիմանէ անոնց կեղծաւորութիւնը. որ Տէ-
րոջը բան կը հարցնեն ու փոյթ չունին կատարելու։

1 Եւ բոլոր զօրավարները՝ ու կարէի որդին
Յովհանան և Ովսէիայի որդին Յազոնիա ու բո-
լոր ժողովուրդը պզտիկէն մինչև մեծ մօտե-
2 ցան։ Ու երեմիա մարգարէին ըսին, Մեր խընդ-
րանքը քու առջեւդ ընդունելի ըլլայ, ու
Ձեզի համար՝ այսօրէն աս բոլոր մնացորդնե-
րուն համար քու Տէր Աստուծդ աղօթք
ըրէ. վասն զի դուն կը տեսնես, թէ մենք
3 որ այսքերդ մեզ կը տեսնեն։ Եւ քու Տէր Աս-
տուածդ ցոյց երթալու ճամբան ու մեր բնե-
4 րը բանը մեզի իմացընէ. Ու երեմիա մար-
գարէն անոնց ըսաւ, Լսեցի. ահա Ձեր Տէր
Աստուածդուն ազօթք կ'ընեմ Ձեր խօսքերուն
համեմատ, և Տէրը Ձեզի համար ինչ պա-
տասխան որ տայու ըլլայ՝ Ձեզի կ'իմացընեմ.
5 չձեզմէ բան մը չեմ պահեր. Ու անոնք երե-
միային ըսին, Տէրը մեր մէջը ճշմարիտ ու
հաւատարիմ վկայ ըլլայ՝ թէ որ չընենք ան
ամէն բաներուն համեմատ՝ որոնց համար քու
6 Տէր Աստուածդ քեզ մեզի պիտի խրկի, թէ
բարի և թէ չար՝ մեր Տէր Աստուածդուն Ձայնին
պիտի հնազանդինք, որուն որ քեզ կը խրկենք,
որպէս զի մեր Տէր Աստուածդուն Ձայնին հնա-
զանդելով՝ մեզի ապրելի ըլլայ։
7 Եւ տասը օրէն ետքը Տէրոջը խօսքը եղաւ
8 երեմիային. Ու կարէի որդին Յովհանան և
անոր հետ եղող բոլոր զօրավարները ու պզտ-
ուիկէն մինչև մեծ՝ բոլոր ժողովուրդը կան-
9 չեց։ Ու անոնց ըսաւ, Իսրայէլին Տէր Աս-
տուածը՝ որուն որ դուք զիս խրկեցիք Ձեր
աղաչանքը մեր առջեւը ընդունելու համար, այսպէս
10 կ'ըսէ. Թէ որ չարաչնակիք աս երկրին մէջ բը-
նակիլու, Ես ալ Ձեզ պիտի չշինեմ ու պիտի
չփլցընեմ, և Ձեզ պիտի տնկեմ ու պիտի չը-
խլեմ. վասն զի Ձեզի բրած չարիքիս վրայով
11 զղջացի։ Մի վախնաք Բաբելոնի թագաւորին
երեսէն՝ ուստի որ կը վախնաք. անկե մի վախ-
նաք, կ'ըսէ Տէրը, վասն զի Ձեզ հետ եմ
քեզ ապրեցընելու
12 համար՝ ես Ձեզի հետ եմ. Ու Ձեզի ողոր-
մութիւններ ընծայէ պիտի տամ, և անիկա Ձե-
զի պիտի ողորմի, ու Ձեզ Ձեր երկիրը դար-
13 ձնէ։ Բայց թէ որ ըսէք, Ա՛ս երկրիս
մէջ չենք բնակիր. ու Ձեր Տէր Աստուծոյն
14 խօսքը մտիկ չընելով՝ ըսէք, Չէ, հապա
եգիպտոսի երկիրը մնանենք, որ հոն պատե-
րազմ պիտի չտեսանենք ու փողի Ձայն պիտի
չլսենք, և հացի համար սովածի պիտի չմը-
15 նանք, ու հոն պիտի բնակինք. Ուրեմն հի-
մա Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք, ով Յուդայի
մնացորդը. Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուա-
ծը այսպէս կ'ըսէ. Թէ որ դուք Ձեր երես-
ները չտակէք եգիպտոս մտնելու, ու հոն
16 պատերազմաւ երթաք, Ձեռաներէն ան սուրը՝
հասկից որ կը վախնաք, հոն եգիպտացւոց
երկրին մէջ Ձեր վրայ պիտի գայ, և ան սովը՝
ուստիկից որ դուք կը զարհուրիք, հոն եգիպ-
տացւոց երկրին մէջ Ձեր ետեւէն պիտի պա-
17 տուհի. Այո, ու հոն պիտի մեռնիք. Եւ ան ամէն
մարդիկը՝ որոնք իրենց երեսները կը չտակեն
եգիպտոս երթալու՝ հոն պատերազմաւ հա-
սիր, սովով, ժանտախտով պիտի
մեռնին. ու Իմ անոնց վրայ բերելու չարի-
քիս երեսէն անոնցմէ մնացորդ ու ազատուած
պիտի չլինայ։
18 Վասն զի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուա-
ծը այսպէս կ'ըսէ. Ինչպէս որ իմ բարկութիւնս
ու սրտմտութիւնս Երուսաղէմի բնակչաց
վրայ թափեցաւ, այնպէս Ձեր վրայ պիտի
թափի իմ սրտմտութիւնս, երբոր եգիպտոս
մտնէք. և Ա՛նէծք, զարմանք, նզովք ու
նախատինք Ընդհանուր պիտի ըլլաք, ու Ձեզի
19 ալ աս տեղը պիտի չտեսնէք. Ով Յուդայի
մնացորդներ, Տէրը Ձեզի համար՝ եգիպտոս
մի մտնէք բան. ----- ապրկ գիտցէք որ
20 այսօր Ձեզի վկայութիւն կ'ընեմ. Վասն զի
դուք Ձեր հոգիին դէմ նենգութիւն ըրիք,
երբոր դուք Ձեր Տէր Աստուծոյն խրկեցիք՝
ըսելով, Մեզի համար մեր Տէր Աստուծոյն
աղօթք ըրէ, ու մեր Տէր Աստուծոյն ամէն
բան խօսքը մեզի պատմէ, ու պիտի ընենք.
21 Եւ ես այսօր Ձեզի պատմեցի, ու դուք մը-
տիկ չըրիք Ձեր Տէր Աստուծոյն Ձայնը, ու
ան ամէն խօսքերը որոնց համար զիս Ձեզի խրր-

ի բ Թագ. ԺԹ. 37. 38։
լ ԳԼ. Խ. 3։
—
ա ԳԼ. Խ. 8. 13. Յես. 11։
բ ասիագ. ե. 8. Ժբ. 19. Ես. 3։
գ Ա՛ն. Ա. 1։
դ Բ Օր. Ժ. 3։ ԳԼ. ե. 23։
ե Գ Թագ. Ը. 16։
զ Ղե. Ի. 22։
է Եզր. բ. 21։
ը ԳԼ. Խդ. 6. Լ՚. 23. ԼԶ. Է։
թ Գ Թագ. Իբ. 14։
ժ Թագ. գ. 18։
ի Բ Օր. ԻԲ. 36. ԳԼ. ԺԸ. 8։
լ Ես. Խդ. 3։ Եր.

ա Ա՛մ. Բ. 31։
բ Ասգ. Ձ. 41. 46։
գ ԳԼ. Խդ. 16։
դ Բ Օր. ԺԵ. 16. ԳԼ. Խդ. 12. 13. 14։
ե Ղ՚ե. Ի. 21։
զ Եզկ. Ժա. 8։
է ԳԼ. Խդ. 10. Հմր. 33։
ը Ես. գԼ. Խդ. 14. 23։
թ Բ Օր. ԺԵ. 16. ԳԼ. Խդ. 6։
ժ ԳԼ. Ե. 20։
ի ԳԼ. ԺԸ. 16. Խդ. 3. Խգ. 6. ԻԹ. 18։
լ ԳԼ. Խդ. 10. Հմր. 33։
խ ԳԼ. ԺԸ. 11. Ջաբ. Ը. 13։
ծ Բ Օր. ԺԵ. 16։
կ Հմր. 8։
հ Հմր. 17. Եզկ. Ը. 11։
—

ԳԼ· ԽԹ

1 Յոհանան նախատեսով Երեմիային մարգարէութիւնը Եգիպտոս կը տանի գաղիկա և տրիքները։ 8 Երեմիա Ս. օրինաւ կով մը կը նախանշէ Եգիպտոսի Նաւասիւը Բաբելացւոց ձեռքով։

1 Եբրայ Երեմիա բոլոր Հրէաստանի՝ անոնց Տէր Աստուածին բոլոր խօսքերը խօսիլը լսելուց, որոնց համար անոնց Տէր Աստուածը զանիկա անոնց խրկեր էր, այսինքն ամբողջ
2 խօսքերը, ²Ասանկ Ովսեհայի որդին Ագաբիա ու կարէի որդին Յոհանան և բոլոր ամբարտաւան մարդիկը Երեմիային խօսելացան ու ըսին, Դուն սուտ կը խօսիս. մեր Տէր Աստուածը քեզ չխրկեց որ ²ըսես թէ եգիպտոս մի մտնէք հոն պանդխտանալու համար.
3 Հապա Նէրիայի որդին Բարուք քեզ մեզի դէմ ասդ կը հանէ, որպէս զի մեզ Քազդէացւոց ձեռքը տայ, որ մեզ սպաննեն ու մեզ
4 Բաբիլոն գերի տանին։ Եւ կարէի որդին Յոհանան ու բոլոր զօրավարները և բոլոր ժողովուրդը Տէրոջ ձայնը մտիկ չըրին, որ Յու-
5 դայի երկրին մէջ բնակին. Հապա կարէի որդին Յոհանան ու բոլոր զօրավարները ²Յուդայի բոլոր ժառանգներէն առին, որոնք Յուդայի երկրին մէջ բնակելու համար կու դարձեր էին ան բոլոր ազգերէն՝ ուր որ ցրուած
6 էին. Այսինքն էրկի մարդիկ ու կիներները, և տղաքները, ու թագաւորին աղիկներն, ու Նաբուզարգան գահնապետին Ափանին որ Գեդալիայի որդւոյն Դողողիային քովը թողուցած բոլոր մարդիկը, ու Երեմիա մար-
7 գարէն, և Նէրիայի որդին Բարուքը. Ու եգիպտոսի երկիրը գացին. վասն զի Տէրոջը ձայնը մտիկ չըրին. ու մինչև ²Տափնաս եկան։
8 Եւ Տափնասի մէջ Տէրոջը խօսքը եղաւ ե-
9 րեմիային՝ ըսելով, Քեզ քո մեծ քարեր առ, ու զանոնք Բուգայի մարգոցը աչքերուն առ-
10 ջեր Տափնաս եղող՝ փարաւոնի տան գրանը աղիւսի աղիւսատուներ կասին մէջը թազէ, եւ անոնց ըսէ, Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես պիտի խրկեմ, ու հիմ ծառս Բաբիլոնի Նաբուզոդոնոսոր թագաւորը պիտի առնեմ, և անոր աթոռը աս իմ թազած քարերուս վրայ պիտի դնեմ. ու ա-
11 նիկա իր արքայական խորանը անոնց վրայ պիտի տարածէ. ²Ես պիտի գայ՝ եգիպտոսի երկիրը պիտի զարնէ. ³մնացածներ նզովելները՝ մնացածներ, գերութեան համար նզովելները՝ գերութեան, և սուրի համար նզովելները՝ սուրի համար։
12 Ու ²եգիպտոսի աստուածներուն տաճարները կրակով պիտի բռնկեցնեմ. և անոնք զանոնք պիտի այրէ ու զանոնք գերի պիտի տանի. և անիկա եգիպտոսի երկիրը պիտի հագնի, ինչպէս որ հովիւը իր հանդերձը կը հագնի. ու անկէ խա-
13 զաղութամբ պիտի ելլէ։ Ու եգիպտոսի երկրին մէջ եղող արեւու տաճարը արձաններըը պիտի կոտրէ, ու եգիպտոսի աստուածներուն տաճարները կրակով պիտի այրէ։

ԳԼ· ԽԹ

1 Երեմիա կը նկարագրէ Յուդայի տարածքին իրենց կատարած մեղքերուն համար։ 11 Եգիպտոսի մէջ կատարուելիք մեղքը գործածելուն կը նախատէ։ 15 Հրէից կռմնակրութիւնը։ 29 որուն համար Երեմիա ապառնագիր կ'ըլլայ անոնց։ 30 և ան ապառնագիրին կատարելուն նշան եգիպտոսի կործանումը կ'ըլլայ։

1 Եգիպտոսի երկրին մէջ բնակող բոլոր Հրէաներուն համար, այսինքն՝ Մագդոլ, ²Տափնաս, ²Մեմփիս ու Փաթուրեսի երկրին մէջ բնակողներուն համար Երեմիային եղած խօսքը է, որ բսաւ,
2 Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Դուք տեսաք ան ամէն չարիքը որ երուսաղէմի վրայ ու բոլոր Յուդայի քաղաքներուն վրայ բերի. և ահա անոնք այսօր ²աւերակ են, ու անոնց մէջը բնակող չկայ,
3 Իրենց գործելնուն համար զոր ըրած չարութիւնները պատճառուսը, որ զիս, ²Իմանկ ծխելնին ու ծառայութիւն ուրիշ աստուածներու, որոնք ոչ իրենք ճանչցեր էին՝ ²ոչ դուք՝ ²ոչալ ձեր հայրերը։
4 Եւ ²ես ձեզի խրկեցի իմ բոլոր ծառաներս մարգարէները՝ կանուխ ելլելով ու խրկելով, և ըսի, Ա պիղծ գործը մի ընէք, որն որ ես կ'ատեմ.
5 Բայց մտիկ չըրին ու ականջնին չդներ՝ որ իրենց չարութիւններէն դառնան, և ուրիշ
6 աստուածներու խունկ չծխեն. Ուստի իմ սրատեսութիւնս ու բարկութիւնս թափեցաւ, և Յուդայի քաղաքներուն մէջ ու երուսաղէմի փողոցներուն մէջ բորբոքեցաւ. ու ա-
7 նոնք աս օրուան նըման պէս պէս անապատ ու
7 ամլոյի եղան։ Եւ հիմա զօրաց Տէր Աստուածը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ինչո՞ համար դուք ²ձեր հոգւոյն դէմ աս մեծ չարութիւնը կը գործէք, որ Յուդայի մէջէն էրկի մարդը ու կինիկը, տղան ու կաթնակը մնանուկը կոտրտիցընէք, այնպէս որ ձեզի մնաց
8 ցորդ մը չմնայ. ²Ձեր ձեռացը գործերովը զիս զրգռելնով, և ուրիշ աստուածներու խունկ ծխելով եգիպտոսի երկրին մէջ, ուր որ դուք մտաք հոն պանդխտանալու համար, որպէս զի ձեր անձը կոտրտիցընէք, ու երկրիս բոլոր ազգերուն մէջը ²անէծք ու նախատինք

= ԳԼ· ԽԲ· 1·
ֆ ԳԼ· Խ· 11· 18·
փ ԳԼ· Խ՝· 10·
ք ԳԼ· ԼՓ· 10· Խ· 7·
և ԳԼ· Ը· 16· ԽԲ· 1· Խ՝ն Նա· Լ՝ն ՝շուխ

Հաղ՝ա՝
ՀԳԼ· ԽՀ· 9· ԽՀ· 6·
Տ՝ն Նբ՝կ՝ ԽՓ· 16· 20·
ծ ԳԼ· ԽՁ· 13· ԽԼ· 13·

ը ԳԼ· ԺՀ· 9· Զաք· Ժա· 9·
ի ԳԼ· ԽԼ· 33·

ա ԳԼ· Ժգ· 9· ԳԼ· ԽԼ· 14·
բ ԳԼ· ԽՁ· 7·
գ Նա՝ ՀՓ· 13·
դ ԳԼ· Փ· 11· ԼՅ· 28·

ե ԳԼ· ԺՓ· 1·
զ Ը՝ Ոբ· Ժգ· 6· ԼԸ· 17·
է Մ՝ն· Լ՝ղ· 15· ԳԼ· Լ· 35· ԽԼ· 4· ՀԼ՝ 5· ՀՓ· 19·

ը ԳԼ· ԽԲ· 15·
թ Նա՝ Ժգ· 38· ԳԼ՝ Լ· 19·
ժ ԳԼ· ՀԼ· 6· 7·
ի ԳԼ· Խբ· 18· Հփ· 18·

9 ըլլաք։ Միթէ Բաղդայի երկրին մէջ ու Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ ձեր հայրերուն
ըրած չարութիւնները և Յուդայի թագաւորներուն չարութիւնները, ու անոնց կնիկներուն չարութիւնները, և ձեր չարութիւնները ու ձեր կնիկներուն չարութիւնները
10 մեզացա՞ք։ Անոնք մինչև այս օրս իրենց անձերը չխոնարհեցուցին ու չվախցան, և ձեր առջեւը ու ձեր հայրերուն առջեւը դրած օրէնքիս ու
11 պատուիրանքներուս մէջ չգացին։ Ասոր համար զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես ձեր վրայ կը հասցնեմ իմ երեսս չարիքի համար, ու բոլոր Յու-
12 դան կորսընցնելու համար։ Եւ պիտի առնեմ Յուդայի մնացորդը՝ որոնք երեսնին հաստատեցին եգիպտոսի երկիրը մտնելու՝ հոն պանդխտելու համար. ու Համէնքը եգիպտոսի երկրին մէջ պիտի հատնին. սրով, սովով պիտի լինան — հատնին. պզտիկէն մինչև մեծը սրով ու սովով պիտի մեռնին, և անէծքի,
13 զարմանքի, նզովքի ու նախատինքի ենթադրուին։ պիտի ըլլան։ Ու եգիպտոսի երկիրը կը պատժեմ այնպէս՝ ինչպէս որ Երուսաղէմին՝ սրով, սովով ու ժանտախ-
14 տով պատժեցի երկիրը։ Եւ Յուդայի մնացորդէն՝ որոնք եգիպտոսի երկիրը պանդխտելու գացողներէն մնացորդ ու ազատած պիտի չմնայ, որ Յուդայի երկիրը դառնան, ուր որ անոնք կը յուսան դառնալու. և հոն բնակելու. վասն զի Ինքնաբուխները միայն պիտի դառնան։
15 Եւ ան բոլոր մարդիկը՝ որ գիտէին թէ իրենց կնիկները օտար աստուածներու խունկ կը ծխէին, և բոլոր ներկայ եղող կիներըմեծ ժողով մը, ու եգիպտոսի երկիրը՝ Պաթրոսի մէջ բնակող բոլոր ժողովուրդը երի-
16 միայն պատասխան տուին Երեմիայի՝ ըսելով. Տէրոջը անունովը մեզի խօսած խօսքիդ վրայով մենք
17 քեզի մնիկ չենք բներ. Հապա անշուշտ մեր բերնէն ելած ամէն խօսքը պիտի բնենք, Երկնից Թագուհիին խունկ ծխելով և անոր թափելու նուէրներ մատուցանելով, ինչպէս որ
բրինք մենք ու մեր հայրերը, մեր թագաւորները ու մեր իշխանները՝ Յուդայի քաղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմի փողոցներուն
18 մէջ, ու որ հացով կշտացանք և հոնդխտացանք ու չարիք մը չտեսանք։ Սակայն ան ատենէն՝ ի վեր՝ որ երկնից Թագուհիին խունկ ծխելէն ու անոր թափելու նուէրներ մատուցանելէն ետ կեցանք, ամէն բանի կարօտ ե-
19 ղանք, և սրով ու սովով հատանք։ Ու երբոր երկնից Թագուհիին խունկ կը ծխէինք և անոր թափելու նուէրներ կը մատուցանէինք,
միթէ առանց մեր երիկնեղուն՝ հրեշտէ՞ն՝ զանիկա պաշտելու համար բլիթներ չենցինք, ու անոր թափելու նուէրներ մատուցինք։
20 Ու երեմիա բոլոր ժողովուրդին՝ երիկնեղուն և կնիկներուն, ու իրեն ատ պատասխաներ տուող բոլոր ժողովուրդին խօսեցաւ
21 ու բաւ. Միթէ ան խունկը՝ որ Յուդայի քաղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ կը ծխէիք դուք ու ձեր հայրերը, ձեր թագաւորները ու ձեր իշխանները ու երկրին ժողովուրդը, Տէրը չյիշե՞ց ու անոր
22 միտքը չբնկա՞։ Եւ Տէրը ձեր չար գործքերուն — ձեր ըրած գարշելիութիւններուն՝ ալ չկրցաւ համբերել. ուստի ձեր երկիրը՝ անապատ, ամայի ու նզոված և անբնակ եղաւ,
23 մինչպէս որ այսօր կ՚երեւայ։ Որովհետեւ դուք խունկ ծխեցիք, ու Տէրոջը դէմ մեզք գործեցիք, և Տէրոջը ձայնին հնազանդութիւն չըրիք, ու անոր օրէնքին, պատուիրանքներուն ու վկայութիւններուն մէջ չգացիք, ասոր համար աս չարիքը ձեզի եկաւ, ինչպէս որ այսօր կ՚երեւայ։
24 Ու երեմիա բոլոր ժողովուրդին ու բոլոր կիներուն բաւ. Տէրոջը խօսքը մինակ ըրէք, դուք եգիպտոսի երկրին մէջ եղող բոլոր Յու-
25 դա. Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կը խօսի ու կ՚ըսէ. Դուք ու ձեր կնիկները ձեր բերնովը խօսեցաք, ու ձեր ձեռքովը ի գործ գրիք, ու ըսիք. Անշուշտ բրած ուխտերնիս պիտի կատարենք, այսինքն երկնից Թագուհիին խունկ պիտի ծխենք, ու անոր թափելու նուէրներ պիտի մատուցանենք. այո՛ դուք ձեր ուխտերուն վրայ հաստատ պիտի կենաք, և ձեր ուխտերը պիտի
26 կատարէք. Ասոր համար Տէրոջը խօսքը մինակ ըրէք, դուք բոլոր Յուդա, որ եգիպտոսի երկրին մէջ կը բնակիք. Ահա ես իմ մեծ անունովս երդուայ ըրի, կ՚ըսէ Տէրը, որ եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ ինչորեւ ալ բնաւ Յուդայի մարդու բերնէն՝ իմ անունս պիտի չկանչուի՝ ըսելով, Կենդանի Տէրը կենդանի է։
27 Ահա ես անոնց վրայ կը հսկեմ չարիքի համար և ոչ թէ բարիքի համար. ու եգիպտոսի երկրին մէջ եղող Յուդայի բոլոր մարդիկը սրով ու սովով պիտի կատրուին մինչև որ
28 հատնին։ Եւ թխած քիչ մարդիկ պիտի ըլլան որ սուրէն ազատուելով՝ եգիպտոսի երկրէն Յուդայի երկիրը պիտի դառնան, ու եգիպտոսի երկիրը պանդխտելու գացող Յուդայի բոլոր մնացորդները պիտի գիտնան թէ որուն խօսքը պիտի հաստատուի, իմ
29 թէ իրենցը։ Եւ ասիկա ձեզի նշան ըլլայ, կ՚ըսէ Տէրը, որ աս տեղս ձեզի այցելութիւն

ե Առակ. իբ. 14. | ԺԷ. 23.
ի Դն. իգ. 19. թ. | ե Դբ. իբ. 18.
ա. ե. Գբ. թ. 10. | է Գբ. իգ. 11.
Առակ. Բ. 6. | ը Հր. 23.
թ Դբ. իբ. 15. 16. | ի Դբ. ը. 16.

ժ Թագ. բ. 23. բ Օր. իգ. 23. Դատ. ժա. 26. Ելեմ. Հր. 23.
ի Գբ. ե. 15.
ի Գբ. ե. 18.

ե Գբ. ի. 11. 13. 25.
ը Հր. 6.
թ Դատ. Բ. 11. 13.
ժ Գբ. իգ. 7. Հր. 13.

ղ Հր. 15. ևս.
ի Դն. իբ. 10.
ա Եզեկ. ի. 29.
բ Գբ. ա. 10. ըս. 23. Եզեկ. ե. 6.

ե Հր. 23.
ի Հր. 6.
ա Հր. 23. Ես. ի. 13.
բ Հր. 17. 23. 26.

պիտի ընեմ, որպէս զի գիտնաք որ իմ խօսքս
ձեր վրայ *անչուշտ պիտի հաստատուի չարի-
30 քի համար, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ե՛ս
եգիպտոսի փարաւոն Ափրան Թագաւորը
իր թշնամիներուն ձեռքը՝ ու իր հոգին փնտ-
տողներուն ձեռքը պիտի մատնեմ. ինչպէս
որ *Ցեդեկիա Միզկիա Թագաւորը՝ իր թշ-
նամիին ու իր հոգին փնտռող Բաբիլոնի Նա-
բուգոդոնոսոր Թագաւորին ձեռքը մատնեցի։

ԳԼ. ԽԵ

1 Բարուք իմա արտասանէ բլլալով. ։ Երեմիա խօսա ու մեռ. Թագաւորին կատարեալ անոյշ։

1 Երեմիա մարգարէին ե՛րկօքը, որ Ներիա-
յի որդւոյն Բարուքին խօսեցաւ, երբոր անի-
կա աս խօսքերը էրեմիային բերնէն գիրքի
մէջ գրեց՝ Յուդայի Թագաւորին Յովակիմի
որդւոյն Յովակիմին չորրորդ տարին։ ու ըսաւ,
2 Ով Բարուք, Իսրայէլի Տէր Աստուածը քե-
3 զի համար այսպէս կ'ըսէ. Դուն ըսիր, Հի-
մա վա՛յ ինծի, վասն զի Տէրը իմ ցաւիս վր-
դոյ տրամախիւն աւելցուց. իմ հեծեծմունէս
յոգնեցայ ու հանգստութիւն չեմ գտներ։
4 Անոր համար ըսա, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա
*ես իմ շինածս պիտի փլցնեմ, ու իմ տը-
կածս պիտի խլեմ՝ այսինքն ամ բոլոր երկիրը։
5 Եւ դուն քեզի մեծ բաներ կը փնտռես. մի
փնտռեր, քանզի ահա ես ամէն մարմնոց վրայ
չարիք պիտի բերեմ, կ'ըսէ Տէրը, բայց քու-
կեանդ քեզի *աւարի մը պէս պիտի տամ
քու ամէն երթալու տեղերուդ։

ԳԼ. ԽԶ

1 Երեմիա կը մարգարեանայ թէ փարաւոնին գերքը եփրատին
քովը պիտի կոտրի. 13 և թէ Նաբուգոդոնոսոր եգիպտա-
ցին պիտի տերէ. 27 Իսրայէլացիները կը մխիթարէ երկնչ վեր
հանելու պատահանին վրայով։

1 Տէրոջը խօսքը որ եղաւ Երեմիա մարգարէին
*ազգերուն վրայով։
2 Եգիպտոսի համար, եգիպտացւոց Թագաւո-
րին *փարաւոն Նեքաոյին գաբգամիսի մէջ
եփրատ գետին քովը եղող զօրքին վրայ, որն
որ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը
զարկաւ Յուդայի Թագաւորին Յովակիմին որ-
դւոյն Յովակիմին չորրորդ տարին։
3 *Պատրաստ ու վահան պատրաստեցէք
եւ պատերազմի մօտեցէք։
4 Ձիերը լծեցէք, ու դուք, ով ձիաւորներ,
հեծէք.
Սաղաւարտներով կայնեցէք,
Նիզակները փայլեցուցէք, զրահները հագէք։
5 Ջանամբ *ինչո՞ւ համար զարհուրած — եւ
դարձած կը տեսնեմ.
Անոնց զօրաւորները անդամ զարնուեցան,
Ու արտաքոյ փախչելով եամներին չհայեցան.
*Ամէն կողմէն վախ կայ՝ կ'ըսէ Տէրը։
6 Շատ վազողը թող չփախչի,
Ու զօրաւորը չազատի.
Անոնք հիւսիսային կողմը՝ եփրատ գետին քովը
*Դժբախտով պիտի իյնան։
7 Ո՞վ է ասիկա՝ որ *ելած պէս վեր կ'ելլէ,
Որուն ջուրերը գետերուն պէս կը ծփին։
8 Եգիպտոս գետի պէս վեր կ'ելլէ,
Եւ անոր ջուրերը գետերուն պէս կը ծփին.
Ու կ'ըսէ, վեր ելլեմ, երկիրը ծածկեմ,
Քաղաքը ու անոր բնակիչները բնաջինջ ընեմ.
9 Ով ձիեր, ելէք, և ով կառքեր, կատղեցէք.
Եւ զօրաւորները թող ելլեն,
Վահան բռնող եթէոպացիք ու փութացիք,
Ու *հաղել բռնող — լարող Ղուդացիք.
10 Վասն զի *տյսօր զօրաց Տէր Եհովային վրէժ-
խնդրութեան օրն է,
Որ իր թշնամիներէն վրէժ առնէ.
*Եւ սուրը պիտի ուտէ ու կշտանայ,
Եւ անոնց արիւնովը պիտի գինովնայ,
Վասն զի հիւսիսի երկրին մէջ եփրատ գե-
տին քովը
Զօրաց Տէր Եհովան *զոհ ունի։
11 *Դաղաադ ելիր ու բալասան առ.
*Ով եգիպտոսի կոյս ազջիկը.
Դեղերը պարապ տեղը կը շատցնես,
Բժեշկութիւն չկայ։
12 Ազգերը քու անարգանքդ լսեցին,
Ու քու ազաղակդ երկիրը լեցուց.
Վասն զի զօրաւորը զօրաւորին վրայ գլորե-
ցաւ,
Երկուքը միասին ինկան։
13 Ա-*ին- *ե ան խօսքը՝ որ Տէրը Երեմիա մար-
գարէին խօսեցաւ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր
Թագաւորին գալուն — *Եգիպտոսի երկիրը
զարնելուն վրայով։
14 Եգիպտոսի մէջ պատմեցէք, Մագդոլի մէջ
հրատարակեցէք,
Եւ Մեմփեսի ու Տափնասի մէջ հրատարակեցէք,
Ու–ըսէք, *Կայնէ ու պատրաստ եղիր,
Վասն զի *քու բոլորտիքդ սուրը պիտի ուտէ։
15 Քու զօրաւորներդ ինչո՞ւ կործանեցան.
Անոնք չկրցան կենալ, վասն զի Տէրը զանոնք
վար ձգեց։
16 Գերթաւածները շատցուց, ու *միրթու վրայ
իրենք.

---

2 Ա-ղ· ւգ· 11։
– Գե· խգ· 33· 26· Եզեկ· իթ· 3· եւ· ւ· 31· եւ։
3 Գե· ւգ· 1· 4· 32։
4 Ես· ե· 5։
5 Գե· իե· 22։
6 Գե· իա· 9· իը· 8։ ւթ· 15։
– Գե· իե· 12· եւ։
7 Գ Թագ· իգ· 18· 8 Մ Ե· իե· 20։
8 Գե· իե· 8· Դան· ժա· 22։
9 Ես· ե· 28։
10 Գե· ե· 29։ Ա-ղ· ե· 14։
11 Գե· ղ· 22· իմ· 20։
12 Գե· իե· 12։
13 Գե· իե· 1։
14 Դան· ժա· 19։
15 Ելե· ե· 21։
16 Ես· ժթ· 1· Գե· իգ· 9· Դան· ժա· 22։
Ը Ը Օբ· ւթ· 42· Ես· ւգ· 6։
Ա Ես· ւգ· 6· Ա-ղ· ա· 1· Ելե· ե· 21։ իթ· 15։
Բ Գե· ը· 22· ժա· 3։
Գ Ես· ժթ· 1· Գե· իգ· 9· Եզեկ· իթ· 12· 11· Եզեկ· իթ· ե· ե։
Դ Հմր· 3· 4։
Ե Հմր· 10։
Զ Ղե· իգ· 37։

Ու քահն, ելիր, ու բանաւոր սուրին երեսին
Մեր Ժողովուրդին ու մեր Ծնած երկիրը դա-
նեցէք։
17 Հան կը կանչէին,
Եղիսաման փարաւոն Թագաւորը դուռ ա-
զդազակ է.
Անիկա չ՚օգուտած ժամանակը անցուց։
18 Ես կ՚ենդանի եմ, կ՚ըսէ այն Թագաւորը՝
Որուն անունը Զօրաց Տէր է,
Ինչպէս որ Թաբոր լեռներու մէջ է,
Ու ինչպէս որ Կարմէղոսը մէնէն ծովը կ՚ելլէ,
Անոնք պիտի գան։
19 Ով եղիսաման բնակող աղջիկ,
Գերութեան կարասիներ պատրաստէ քեզի.
Վասն զի Մեմփիս ամլոյ պիտի ըլլայ,
Ու աւերակ՝ առանց բնակիչի։

20 Եղիսաման խիստ գեղեցիկ Հերիւնի մին է,
Բայց կատարած կու գայ. Հիւսիսէն կու գայ։
21 Ու անոր մէջը վարձքով բռնուած զուռնը գիր-
ցած զաւարակներու պէս են.
Քանզի անոնք ալ դարձան, միասին փախան,
չկայնեցան.
Վասն զի անոնց վրայ՝ անոնց կորսուան օրը
ու անոնց այցելութեան ժամանակը հասաւ։
22 Անոր ձայնը օձի ֆշֆշն պէս պիտի ըլլայ,
Վասն զի զօրքով պիտի հառնին,
Ու անոր վրայ փայտահարներու պէս տա-
պարներով պիտի գան։
23 Անոր անտառը պիտի կտրեն, կ՚ըսէ Տէրը,
Թէպէտև ան չափելի են.
Քանզի անոնք մարախէն չատ են,
Անթիւ որ չեն հաշուուիր։
24 Եղիսաման աղջիկը ամօթով պիտի ըլլայ,
Հիւսիսային Ժողովուրդին ձեռքը պիտի մատ-
նուի։
25 Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը կ՚ըսէ,
Ահա ես Նոյեան Ամոնին և փարաւոնին
Ու եղիսաման ու անոր աստուածներուն ու
Թագաւորներուն,
Այսինքն փարաւոնին ու անոր ապաւինող-
ներուն այցելութիւն պիտի բնեմ։
26 Ու զանոնք անոնց հոգին փնտռողներուն
ձեռքը,
Ու Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորին
ձեռքը,
Ու անոր ծառաներուն ձեռքը պիտի մատ-
նեմ.
Ետքը անոնք առջի օրերուն պէս պիտի
բնակուի՝ կ՚ըսէ Տէրը։

27 Բայց դուն, ով իմ ծառաս Յակոբ, մի վախ-
նար,
Ու, ով Իսրայէլ, մի զարհուրիր.
Քանզի ահա ես քեզ հեռուէն
Ու քու սերունդդ գերութեան երկրէն պիտի ազատեմ.
Ու Յակոբ պիտի դառնայ, և հանգստութեան ու հանգիստ պիտի ըլլայ,
Ու ընդդիմադրող պիտի չըլլայ։
28 Դուն մի վախնար, ով իմ ծառաս Յակոբ, կ՚ըսէ Տէրը.
Վասն զի ես քեզի հետ եմ.
Քանզի պիտի ազատեմ այն բոլոր ազգերը՝
Որոնց մէջը քեզ ցրուեցի,
Բայց քեզ պիտի չազատեմ,
Հապա քեզ չափաւորութեամբ պիտի խրատեմ,
Ու քեզ բոլորովին անմեղ պիտի չհանեմ։

ԳԼ. ԽԼ

1—7 Փղշտացւոց կործանումը։

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ երեմիա մարգարէին եղաւ
Փղշտացւոց վրայով՝ դեռ փարաւոն Գա-
զան չզարկած։
2 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Ահա հիւսիսէն շրջրեր կ՚ելլեն,
Որ յորդած հեղգի պէս պիտի ըլլան,
Ու երկիրը և անոր լիութիւնը,
Քաղաքը ու անոր բնակիչները պիտի կոխեն.
Եւ մարդիկ պիտի աղաղակեն,
Ու երկրին բոլոր բնակիչները պիտի ուռնան։
3 Անոր հերիւնահարութեան ամբոխներուն ձայնէն,
Անոր կառքերուն չռխչռխէն
Ու անիւներուն չառաչիւնէն
Հայրերը նայող պիտի չնային
Իրենց ձեռքերը թմրելուն համար,
4 Բոլոր փղշտացիները կորսնցնելու,
Ու հիւրասին ու Սիդոնին
Բոլոր մնացած օգնականները կտրելու եհաղ
օրհասը պատճառաւ.
Քանզի Տէրը փղշտացիները՝
Կափիմոր կղզիին մնացորդները պիտի կոր-
սնցնէ։
5 Գազային վրայ կնաւելիւն եկաւ,
Ասկաղոն իր հովիտին մնացորդովը աւերակ
եղաւ.
Մինչև ե՞րբ կտրածներ պիտի բնես։

1 Ես. խ. 4. խգ. 8 Գլ. խգ. 13։ 5 Տես Գլ. խգ. 38։ 6 Ես. գլ. 8։ 7 Ես. ժ. 11։ 8 Գլ. ա. 14. խե. 8։ Հր. 6. 10։ 9 Սալ. լե. 13։ Գլ. ծ. 27։ 10 Տես Ես. խե. 4։ 11 Ես. ժ. 24։ 12 Դատ. գ. 3։ 13 Գլ. ա. 15։ 14 Տես Եզեկ. լ. 14։ 15, 16 Նաա. գ. 8։ 17 Ես. խե. 4։ 18 Գլ. ա. 15։ 19 Ես. խե. 13։ Գլ. խգ. 30։ Եզեկ. լբ. 11։ 20 Գլ. խգ. 31։ Եզեկ. խե. 11, 13, 14։ 21 Ես. խա. 13, 14։ խգ. 5։ խգ. 21։ Գլ. լ. 10, 11։ 22 Գլ. ժ. 14։ Եզեկ. խե. 13, 16։ Յոել. գ. 9։ 23 Գլ. խգ. 22։ Եզեկ. լ. 27։ 24 Գլ. խգ. 30։ Եզեկ. լբ. 11։ 25 Գլ. խգ. 31։ 26 Գլ. խգ. 30։ Եզեկ. խե. 11։ 27 Գլ. խգ. 10։ 28 Գլ. ժ. 11։ Եզեկ. խե. 10։ Ամոս. ա. 8։ 29 Գլ. ա. 14։ խգ. 20։ 30 Ամոս. ա. 2։ Միք. ա. 16։ Սոփ. բ. 4։ 31 Յոել. գ. 4։ 32 Գլ. խե. 10։ Նաա. գ. 3։ 33 Գլ. խե. 30։ 34 Ամոս. ա. 6։ 35 Գլ. ժգ. 6։ խա. 5։ խգ. 32։ 36 Դան. ժ. 14։ Ամոս. բ. 2։

6 Ով Տէրոջը սուրը,
Մինչև ե՞րբ հանդարտ չես կենար.
դու պատանդ դարձիր,
Հանդչէ ու լռէ։
7 Ի՞նչպէս կրնայ հանդարտ կենալ.
վասն զի Տէրը հաւոր հրամայեց սուրը է
Ասկաղոնի ու ծովեզերքի դէմ,
Հոն խրկելը է զանիկա։

ԳԼ. ԽԸ

1 Մոաբին գասաւորեալ՝ ՚իր հպարտութեանը համար. 11 իր անհոգութեանը համար. 14 իր մարտիկաց վստահութեանը համար. 26 և գլխաւորած ու անոր ժողովուրդը արհամարհել լուն համար. 47 Մոաբին գերդաստանութիւնը։

1 ՚Մոաբի վրայով զօրաց Տէրը՝
Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ.
Վա՜յ ՚ Նաբաւին, վասն զի աւերուեցաւ.
Կարիաթհէմ ամչցաւ ու առնուեցաւ.
Մատղաշ ամչցաւ ու զարհուրեցաւ։
2 ՚Մոաբը ալ պիտի չպարծի Հեսբոնի մէջ.
Անոր վրայ չարիք խորհեցան՝ ըսելով,
Եկէք ու զանիկա ազգ ըլլալէն կորնչի։
Դուն ալ, ով Մադմէն, պիտի կարուիս.
Քու հետեդ սուր կու գայ։
3 ՚Որոնայիմէն ազազակի ձայն կու գայ.
Աւերում ու մեծ կոտորած կայ։
4 Մոաբը կործանեցաւ.
Անոր պզտիկ ազազքները ազազակ վերցուցին։
5 Կ՚բանդի Ղուխիթի վառ՝ի վերին վրայ
Մեծ լացով պիտի ելլեն.
Քանդի Որոնայիմի վառ՝ի վայրին վրայ
Թշնամիները կոտորածի ազազակ լսեցին։
6 Փախէք, ձեր անձը ազատեցէք,
Եւ Հանապատի մէջի մերկային պէս եղէք։
7 Քանդի քու գործերուդ ու գանձերուդ ա-
պաւինելուդ համա՛ր՝
Դուն ալ պիտի առնուիս.
Եւ Քամոս գերեզմանի պիտի երթայ
Իր Քուրմերովը ու իր իշխաններովը միասին։
8 Եւ Հաճի քաղաքի վրայ կործանողը պիտի գայ,
Ու քաղաք մի պիտի չազատի.
Հովիտը պիտի կորսուի ու դաշտը պիտի ա-
բուի,
Ինչպէս որ Տէրը բսաւ։
9 ՚Մոաբին թեւեր տուէք որ թռչելով փախչի.
Ու անոր քաղաքները ամայի պիտի ըլլան՝
բնակիչ չունենալով։
10 ՚Տէրոջը գործը ՚ընդոծութեամբ կատարողը
անիծեալ ըլլայ,
Ու իր սուրը արիւնէն խնայողը անիծեալ ըլլայ։
11 Մոաբ իր ազատութենէն՝ ի վեր հանգըս-
տութեան մէջ էր,
Ու նկուղի պէս իր մրուրին վրայ կը նստէր,
Եւ տանէ տան չէ փոխուեցաւ,
Ու գերութեան չգնաց.
Անոր համար իր համը իր մէջը մնաց
Ու հոտը չփոխուեցաւ։
12 Ուստի ահա օրեր կու գան, կ՚ըսէ Տէրը,
Որ անոր փոխադրողներ պիտի խրկեմ,
Ու զանիկա պիտի փոխադրեն.
Եւ անոր տանիներըը պիտի պարպեն,
Ու տիկերը կոտոր կոտոր պիտի ընեն։
13 Եւ Մոաբ Քամոսէն պիտի ամչնայ,
Ինչպէս որ Իսրայէլի տունը իր ապաւինած
Բեթելէն ամչցաւ։
14 Ի՞նչպէս կ՚ըսէք թէ Մենք կարիճներ ենք,
Ու պատերազմի համար զօրաւոր մարդիկ ենք.
15 Մոաբ աւերուեցաւ և անոր քաղաքները
Թալանեցան,
Ու անոր ընտիր երիտասարդները մորթուելու
Իջան՝
Կ՚ըսէ Նան թագաւորը՝ որուն անունը Զօրաց
Տէրը է։
16 Մոաբին կորուստը դալու մօտ է,
Եւ անոր պատուհասը խիստ կ՚արագայ։
17 Ով անոր բոլորտիքը եղողներ, ամէնքդ զա-
նիկա ողբացէք,
Ու բոլոր դուք ամէնքդ որ անոր անունը
գիտէք,
Զօրութեան դաւազանը՝ պարծանաց ցուպը
Ի՞նչպէս կոտրեցաւ։
18 Ով Դիբոնի մէջ բնակող աղջիկ,
Փառքէն իջիր ու ծարաւութեան մէջ նստիր.
Վասն զի Մոաբը կործանողը քու վրադ
պիտի ելլէ,
Ու քու պարիսպներդ պիտի աւրէ։
19 Ճամբու վրայ կայնէ ու դիտէ,
Ով Արոերի բնակիչ,
Փախչողին ու ազատողին հարցուր
Ու՝ բսէ թէ Ի՞նչ եղաւ։
20 Մոաբ ամչցաւ, վասն զի կորուեցաւ.
Հեծէծ ու ազազակ.
Մոաբին աւերուիլը Առնոնի մէջ պատմեցէք։
21 Եւ հովտային երկրին վրայ՝
Հոլոնի, Բասայի ու Մեփաաթի վրայ դա-
տաստան եկաւ,
22 Նաև Դիբոնի վրայ, Նաբաւի վրայ, Բեթդի-
բղաթեմի վրայ,

1 Ամո. ը. 41. Ե. գնէ. խա. 3. 4. 5. 2 Եսկ. ժգ. 17. — 3 Ես. ժե. և ժզ. Գլ. խե. 31. խի. 3. Ե. գնէ. խե. 9. Ամո. բ. 1. 8. 4 Ես. ժե. 37. 5 Ես. ժե. 38. խգ. 47. Ես. ժե. 31. 6 Ես. ժե. 37. 7 Ես. ժգ. 14. 8 Ես. ժե. 4. 9 Հեր. 5. 10 Գլ. ժ. 26. Հեր. 48. 11 Ես. խա. 29. Դատ. ժա. 24. Ես. ժա. 1. 12 Ես. ժե. 38. խգ. 1. 13 Գլ. խի. 2. 14 Գլ. խգ. 18. 15 Գլ. խգ. 21. Ես. ժե. 6. 16 Գլ. ժե. 6. 17 Ես. Դատ. ե. 25. 18 Ես. ժգ. 7. 19 Գլ. ժ. 6. 20 Ես. ժգ. 8. 21 Ես. ժգ. 9. 22 Ես. ժգ. 2. Թուա. խա. 30. Ես. ժե. 2. Ես. ժ. 1. Գլ. խգ. 19. 23 Ես. ժգ. 9. 24 Ես. ժգ. 2. Ես. ժ. 1. 25 Ես. ժգ. 15.

23 Ու կարխեմիի վրայ, և Բնիգամոզի վրայ,
ու Բնիմմաոնի վրայ,
24 եւ Կարիօթի վրայ, ու Բօսրայի վրայ,
Ու Մոաբի երկրին բոլոր քաղաքներուն վրայ՝
թէ հեռաւոր և թէ մօտաւոր։
25 Մոաբին եղջիւրը կտրուեցաւ,
Ու թդուկը կոտրեցաւ՝ կ'ըսէ Տէրը։
26 Զանիկա գինովցուցէք,
վասն զի Տէրոջը դէմ հպարտացաւ,
Ու Մոաբ թող իր փսխուքին մէջը թաւալի,
եւ ինքն ալ ծաղր ըլլայ։
27 Մի՛թէ Իսրայէլ քեզի ծաղր չեղաւ.
Անիկա գողերո՞ւ մէջ գտնուեցաւ,
Որ գուն քանի որ անոր վրայով կը խօսէիր՝
գլուխ կը շարժէիր։
28 Ով Մոաբի բնակիչներ,
Քաղաքները թողուցէք, ու վէմերու մէջ բնակեցէք,
Ու փսխ բներին քովերը իր բոյնը շինող աղաւնիին պէս եղէք։
29 Մոաբին ամբարտաւանութիւնը լսեցինք.
Անիկա խիստ ամբարտաւան է.
Անոր հպարտութիւնը, ամբարտաւանութիւնը,
գոռոզութիւնը
Ու սրտին բարձրութիւնը ըսուի։
30 Ես անոր սրամտութիւնը գիտեմ, կ'ըսէ Տէրը,
Բայց պարապ է.
Անոր մեծպարծ խօսքերը պարապ պիտի ելլեն։
31 Ուստի Մոաբին համար պիտի ողբամ,
Ու բոլոր Մոաբին համար պիտի ազաղակեմ.
Կիր Հարեսի մարդոցը համար սուգ պիտի բռնեմ։
32 Ով Սիբմայի որթ, քու վրադ ցաղերի լացովը պիտի լամ.
Քու չաւաւիղներդ ծովէն անցնելով՝
Մինչև Յազերի ծովը հասեր էին.
Քու ամառնային պտուղիդ վրայ և այգեկութիդ վրայ աւազակ ինկաւ։
33 Ու պտղաբեր արտերէն և Մոաբի երկրէն
Ուրախութիւնը ու ցնծութիւնը պիտի վերցնեմ.
Ու հնձաններէն գինին դադրեցուցի.
Ցնծութեամբ խաղ պիտի չկոտրուի,
Ո՛ցնծութեան ձայն պիտի չլսուի։
34 Եսբոնին ազազակէն մինչև Եղէալէ,
Մինչև Յասա լբինց ձայներ տուին,
Երկաթ տարեկան երինջի պէս՝ Ոռնգոդրէնի մինչև Որոնայիմ.

Ես Ամբ · ը · ջ ·
ը Մաշ · հե · 10 ·
ը Տէս Եզեկ · լ · 21 ·
ը Գէ · իե · 15 · 27 ·
ֆ Սոփ · բ · 3 ·
ը Տէս գէ · բ · 26 ·
ը Մաշ · Ծե · ը · 7 ·
Հմր · 9 ·

ֆ Ես · Ժզ · ը · Լա ·
ը Ես · Ժզ · ը · Գէ · Ծ · 36 ·
ը Ես · Ժե · 3 · Ժզ · 7 · 11 ·
ֆ Ես · Ժե · 3 · Ժզ · 10 · Ես · Ժէ · ա · 18 ·

ֆ Ես · Ժե · 4 · 5 · ը ·
ը Ես · Ժե · 5 · ը · Հմր · 5 ·
ը Ես · Ժե · 9 · Ժզ · 12 ·
ը Ես · Ժե · 5 · Ժզ · 11 ·
ֆ Ես · Ժե · 7 ·

Քանզի Նեմերիմի ջուրերը անդամ կ'աւերուին։
35 Եւ Մոաբէն՝ բարձր տեղը ողջակէզ մատուցանողը,
Ու իր աստուածներուն խունկ ծխողը
Պիտի վերցնեմ՝ կ'ըսէ Տէրը։
36 Ա՛ս պատճառաւ իմ սիրտս Մոաբի համար
սրինգներու պէս պիտի հնչէ,
Ու Կիր Հարեսի մարդոցը համար իմ սիրտս
սրինգներու պէս պիտի հնչէ.
վասն զի հանուց առացած հարստութիւնը
կորսուեցաւ։
37 Քանզի համէն գլուխ կնատակ պիտի ըլլայ,
եւ ամէն մօրուք պիտի կտրուի.
Ու ամէն ձեռքերու վրայ կտրածներ պիտի ըլլայ,
եւ իրեն մէջքերու վրայ քուրձ պիտի ըլլայ։
38 Մոաբին բոլոր տանիքներուն վրայ
Ու անոր փողոցներուն մէջը բոլորովին կոծ պիտի ըլլայ,
վասն զի Մոաբը կոտրեցի անանկ ամանի մը պէս
Որուն մէկը չհաճիր՝ կ'ըսէ Տէրը։
39 Ի՜նչպէս կոտրեցաւ Մոաբ.
Ու ի՜նչպէս ամօթով կռնակ դարձուց՝ ըսուի պիտի ոգրան.
Ու Մոաբ ամէն իր բոլորտիքը ելդզնեցաւ՝
Խայտառակութեան ու սակուսի պիտի ըլլայ։
40 Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Ահա իբրեւ արծիւ պէս պիտի թռչի,
Ու իր թեւերը Մոաբի վրայ պիտի տարածէ։
41 Քաղաքները կ'առնուին
եւ բերդերը կը նուաճին,
Ու այն օրը Մոաբի զօրաւորներուն սիրտը
իր երկանցը մէջ եղող կնկան սրտին պէս պիտի ըլլայ։
42 Եւ Մոաբ ժողովուրդ ըլլալէն պիտի կորսուի,
վասն զի Տէրոջը դէմ հպարտացաւ։
43 Ով Մոաբի բնակիչ,
Քու վրադ վախ, գուբ ու որոգայթ պիտի ըլլայ՝ կ'ըսէ Տէրը։
44 Վախէն փախչողը գուբը պիտի իյնայ,
եւ գուբէն ելլողը որոգայթի մէջ պիտի բռնուի.
Քանզի հասնոր վրայ՝ Մոաբին վրայ
Անոնց այցելութեան տարին պիտի բերեմ՝ կ'ըսէ Տէրը։
45 Հեշբոնի հովանիին տակը կայնեցան.

Ես · Ժե · ը · 3 ·
Գէ · իե · 3 ·
Ես · բ · 8 ·
Կ՝ուզուի՝ Մոաբէ կ'ուռ. Նաե · Հմր · 24 ·
Ես Ժզ · 3 · իա · 3 · Գէ · է · 6 · իզ · 22 · Դան · է · 4 · Ամո · բ · 1 · Ովբ ·
ա · 8 ·
Ես · բ · 8 ·
Կ՝ուզուի՝ Մոաբէ կ'ուռ. Նաե · Հմր · 24 ·
Ես · Ժզ · 3 · իա · 3 · Գէ · է · 6 · իզ · 22 · 24 · Ես · 45 · Նա.

10 · Միք · ը · 3 ·
Մաշ · Հզ · 4 · Ես · 6 · 3 ·
Ես · իգ · 17 · 18 ·
Տէս գէ · Ժա · 23 ·
Կ՝ուզուի՝ Փսխուքները ուժգնի ինկան՝

Բայց Եհովան կրակ՝
Ու Նահեին մէջէն բոց ելաւ,
Եւ Մովաբին ծայրը
Ու ազատկողնեբուն գագաթը կերաւ։
46 Վա՛յ քեզ, Մովաբ,
Քամոսի ժողովուրդը կորաւեցաւ.
Քանզի քու տղաքներդ գերի առնուեցան
Ու աղջիկներդ գերութեան գնացին։
47 Բայց ետքի օրերը
Մովաբին գերութիւնը պիտի դարձընեմ, կ՚ըսէ Տէրը։

Մովաբին դատաստանը մինչև հոս է։

ԳԼ. ԽԹ

1 Ամմոնացւոց դատաստանը. 6 անոնց գերեդարձութիւնը. 7 Եդովմի. 23 Դամասկոսի. 28 Կեդարի. 30 Հասորի. 34 ու Եղամի դատաստանները. 39 Եղամի գերեդարձութիւնը.

1 Ամմոնի որդւոցը վրայով Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Միթէ Իսրայէլ տղաքներ չունի՞.
Միթէ անոնց ժառանգ չունի՞.
Ինչո՞ւ Մելքոմ Գադին ժառանգ եղաւ,
Ու իր ժողովուրդը անոր քաղաքներուն մէջ բնակեցաւ։
2 Ասոր համար ահա օրեր կու գան, կ՚ըսէ Տէրը,
Որ Ամմոնի որդւոցը Ռաբբային մէջ
Պատերազմի աղաղակ լսել պիտի տամ.
Ու անիկա աւերակներու դէզ պիտի ըլլայ,
Եւ անոր գեղերը կրակով պիտի այրեն.
Ու Իսրայէլ իրեն տիրացողներուն վրայ պիտի տիրէ՝ կ՚ըսէ Տէրը։

3 Ողբա, ով Եսբոն, վասն զի Գայի կորաւեցաւ.
Աղաղակեցէք, ով Ռաբբային աղջիկներ,
Պուրձեր հագէք, լացէք
Ու ցանդ ցանդ վազեցէք.
վասն զի Մելքոմ գերութեան կ՚երթայ
Իր Քրմերովը ու իշխաններովը միասին։
4 Ինչո՞ւ քու հովիտներդդ կը պարծիս.
Քու հովիտդ աւրեցաւ, ով ապստամբ աղջիկ,
Որ քու գանձերուդ ապաւիներ էիր,
Ըսելով՝ Ո՞վ իմ վրաս պիտի գայ։
5 Ահա ես, կ՚ըսէ զօրաց Տէր Եհովան,
Քու վրադ վախ պիտի բերեմ
Ամէն բոլորտիդդ եղողներէն,
Եւ ամէն մէկը իր առջեւի ճամբան ելլելով՝ պիտի ցրուիք,
Ու փախստականները ժողվող պիտի չըլլայ։
6 Եւ յետոյ Ամմոնի որդւոցը գերութիւնը պիտի դարձընեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը։

7 Եդովմի վրայով զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Ողջմտութիւն մնացած չէ՞ Թեմանի մէջ ալ խնամատարութիւն չըլլա՞ծ.
Հանճարեղներէն խորհուրդը կորաւեցա՞ծ.
Անոնց իմաստութիւնը հատա՞ծ։
8 Փախէք, դարձէք, խորունկ տեղ նստանք բնակեցէք,
Ով Դեդանի բնակիչներ,
վասն զի Եսաւին կորուստը՝
Անոր տգեղութիւն բրած ժամանակս անոր վրայ կը բերեմ։
9 Թէ որ կրկղի կթողներ գային՝
Միթէ ճիւնը պիտի չթողուի՞ն.
Թէ որ գիշերով գողեր գային՝
Իրենց բաւական եղածին չափ պիտի յափշտակեին։
10 Բայց ես Եսաւը մերկացուցի,
Անոր ծածուկ տեղերը բացի,
Ու անիկա պահպանելու կարող չէ.
Անոր զաւակները, անոր եղբայրները ու անոր դրացիները կորաւեցան,
Եւ ինքը չկայ։
11 Որբերդ թող ապրի, ես զանոնք ողջ կը պահեմ.
Ու քու այրեւմիներդ թող ինծի ապաւինին։
12 Վասն զի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Ահա հանուն որ բաժակը խմելու պարտաւոր չէին, անոնք ալ պիտի խմեն.
Իսկ դուն բոլորովին անպատիժ պիտի ձգուս.
Անպատիժ պիտի չմնաս,
Հապա անպատճառ պիտի խմես։
13 Վասն զի ես ինծմէս վրայ երդում կ՚ընեմ, կ՚ըսէ Տէրը.
Որ Բոսրա ամայութիւն, նախատինք, աւերակ ու անէծք պիտի ըլլայ.
Եւ անոր ամէն քաղաքները յաւիտենական աւերակներ պիտի ըլլան։

14 Տէրոջը կողմանէ լուր լսեցի,
Ու ազգերուն դեսպան խրկուած է՝ ըսելով՝
Ժողովեցէք և անոր վրայ դացէք
Ու պատերազմի ելէք։
15 Քանզի ահա քեզ ազգերու մէջ պզտիկ՝
Ո՛ մարդոց մէջ անարգ ըրի։
16 Քու ահաւորութիւնդ՝ քու սրտիդ հպարտութիւնը քեզ խաբեցին,
Ով վէմին խոռոչներուն մէջը բնակող
Ու բարձր բլուրներուն փակչող.
Թէև քու բոյնդ արծիւի պէս բարձրերը շինես,
Քեզ անկէ պիտի իջեցնեմ, կ՚ըսէ Տէրը։

17 Ու եղովմ առնայի պիտի բլլայ ·
Ականկ ամէն անցնողը պիտի հիանայ ,
եւ անոր բոլոր հարուածներուն համար պիտի սուլէ ։
18 Յեղովմի ու Գամարի և անոր չրջակայ ւրնե-
նելուն կործանմանը պէս , կ'ըսէ Տէրը ,
Հոն ոչ մարդ մը պիտի չնստի ,
Ու անոր մէջ մարդ ու զաւակ պիտի չբնակի ։
19 Ահա անիկա առիւծի պէս առուր բնակարա-
նին վրայ պիտի ելլէ՝
Յորդանանու չոչորտ յորդելէն ·
Բայց անոր վրայէն չուտով պիտի փախցընեմ
զանիկա ·
եւ ո՞վ է ան ընտրեալը՝ որ անոր վրայ դնեմ ·
Վասն զի ինծի նման ո՞վ կայ ·
Ու ո՞ւնծի հետ ո՞վ պիտի վիճաբանի ։՝
եւ ո՞վ է ան հովիւը որ իմ առջեւս պիտի
կենայ ։
20 Անոր համար եղովմի վրայով Տէրոջը խոր-
հած խորհուրդը՝
Ու Թեմանի բնակչացը վրայով մտածած մը-
տածմունքը մտիկ ըրէք ·
Հօտին պիտի պզտիկը անպատճառ պիտի քշէ
զանոնք ,
Անշուշտ անոնց բնակարանները անոնց հետ
պիտի աւրէ ։
21 Անոնց ինկնալուն ձայնէն երկիրը կը շարժի ·
Անոնց ազաղակին ձայնը մինչեւ Կարմիր ծովը
կը լսուի ։
22 Ահա ինծի արծիւի պէս բարձրանալով պի-
տի թռչի ,
Ու իր թեւերը Բոսորայի վրայ պիտի տարածէ ·
եւ ան օրը եղովմի զօրաւորներուն սիրտը
իր երկանցը մէջ եղող կնոջան պէս պի-
տի բլլայ ։

23 Դամասկոսի վրայով ·
Եմաթ ու Արփադ ամչցան ,
Քանզի դէշ լուր լսեցին — մաղեցան ·
Ուրախանալ մէջը տառապանք կայ ,
Ո՛ն անիկա չկրնար հանդարտիլ ։
24 Դամասկոս տկարացաւ ,
փախչելու դարձաւ ,
Երհատիրը անոր վրայ հասաւ ·
Զանիկա ծնողական կնոջ պէս ցնդութիւն
ու ցաւեր բռնեցին ։
25 Ի՜նչպէս չթողուցաք երեւելի քաղաքը՝
Իմ ուրախութեանս քաղաքը ։
26 Անոր առուր կարիճները իր հրապարակնե-
րուն մէջ պիտի լչնան ,
եւ բոլոր պատերազմական մարդիկը
Ան օրը բնաջինջ պիտի ըլլան , կ'ըսէ զօրաց
Տէրը ։
27 Ու Դամասկոսի պարսպին մէջ հրակ պիտի
բռնկցընեմ ,
Ու Բենադադին պալատները պիտի ուտէ ։

28 Կեդարու վրայով ու Հասորի թագաւո-
րութիւններուն վրայով , որոնք Բաբելոնի Նաբու-
զոդոնոսր թագաւորը զարկաւ , Տէրը այս-
պէս կ'ըսէ ·
Ելէք , կեդարու վրայ դացէք ,
եւ Արեւելքի բնակիչները կործդացէք ։
29 Անոնց վրանները ու հօտերը պիտի առնեն ,
Անոնց վարագոյրները ու բոլոր կարասիները
եւ ուղտերը իրենց համար պիտի տանին ·
Ու անոնց ձայն պիտի տուն թէ
Ամէն կողմնակ վախ կայ ։

30 Փախէք , չուտով հեռացէք , խորունկ տե-
ղուտներ բնակեցէք ,
Ով Հասորի բնակիչներ , կ'ըսէ Տէրը ,
Վասն զի Բաբելոնի Նաբուզոդոնոսր թա-
գաւորը
Ձեզի դէմ խորհուրդ մը խորհեցաւ ,
Ու ձեզի դէմ դիտաւորութիւն մը մտածեց ։

31 Ելէք ու հանդուգն ազգի մը ապահով-
ութեան մէջ բնակող ազգին գացէք ,
կ'ըսէ Տէրը ,
Որ անիկա դռներ ու նիգեր չունի ու առան-
ձին կը բնակի ։
32 Անոնց ուղտերը աւար պիտի ըլլայ ,
Ու անոնց խաչինկներուն բազմութիւնը պիտի
յափշտակուի ·
եւ ես մօրուքին ծայրը կտրողները ամէն
հովի պիտի ցրուեմ ,
Ու անոնց կործանումը ամէն կողմէն պիտի
բերեմ , կ'ըսէ Տէրը ·
33 եւ Հասոր շագալներու բնակարան՝
Յաւիտենական ամայութիւն պիտի ըլլայ ·
Հոն մարդ պիտի չնստի ,
Ու հոն մարդու զաւակ պիտի չբնակի ։

34 Յուդայի թագաւորին Սեդեկիայի թագա-
ւորութեանը սկիզբը Եղովմի վրայով երեմիա
մարգարէին եղած Տէրոջը խօսքն է , որ ըսաւ ,
35 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ ·
Ահա ես Եղովմի ազեղը՝
Անոնց զինուորի զօրութիւնը պիտի կտրեմ ·
36 Ու եղովմի վրայ երկնից չորս հո-
վերը պիտի բերեմ ,

ե Գէ · ԺԸ · 16 · Ծ · 13 ·
ը Ծն · ԺԲ · 33 · ր Օբ · ԻԲ · 15 · Գէ · Ծ · 40 · Ամվ · գ · 11 ·
թ Գէ · Ծ · 44 · Եա · Գէ · ԺԸ · Ե ·
ժ Եէ · ԺԵ · 11 · ի · Կա՛ն ո՛վ ինձի ԺՈ. մանուկ պիտի պրս. Հբ · ԺԲ · 15 · Ամվ · գ · 8 · Ա Ցոր · Խա · 10 · Գէ · Ծ · 45 · Գէ · Ծ · 46 · Գէ · գ · 13 · Խը · 40 · 41 ·
լ Եէ · ԺԸ · 1 · լե · 13 · Ամվ · ա · 3 · Ջ · Բ · 1 · 2 · Եա · Ծէ · 10 · Եա · ԺԳ · 9 · Գէ · 31 · չ · 24 · է · 6 · Խը · 41 · Հմր · 22 ·
խ Գէ · լգ · 9 · Ծա · 41 · Գէ · Ծ · 30 · Ծա · 4 · Ամվ · ա · 4 · Եա · Խա · 13 · Դ ա · չ · 3 · Ցոր · ա · 3 ·
ծ Ասչ · ՃԻ · 5 · Գէ · չ · 31 · Խչ · 3 · Հմր · Գէ · Ծ · 11 · Եզէկ · լը · 11 · Եա · Խ · 9 · ր Օբ · լգ · 33 · Մ Ի Ք · Ե · 14 ·
կ Գէ · Բ · 16 · ԽԵ · 23 · Եզէկ · Ե · 10 · Հմր · 36 ·
հ Գէ · Բ · 11 · Ժ · 22 · Հմր · 18 · Գէ · ԽԵ · 23 · Տ Ե՛ս Ե՛ս · Խր · Ե ·

եւ զանոնք առ բոլոր հովիւսն պիտի ցրուեմ.
Ո՛ պիտի չըլլայ մէկ ազգ մը, որուն եզամի փախստականները չերթան։
37 Ո՛ եզամացիք իրենց թշնամիներուն առջեւը
եւ իրենց հոգին փնտռողներուն առջեւը պիտի վախցընեմ,
Ո՛ անոնց վրայ պատուհաս պիտի բերեմ,
Ա՛խին քն իմ սաստիկ բարկութիւնս, կ՚ըսէ Տէրը,
Եւ անոնց ետեւէն սուր պիտի խրկեմ,
Մինչեւ որ զանոնք հատցընեմ։
38 Ո՛ Իմ աթոռս եզամի մէջ պիտի դնեմ,
եւ անկէ թագաւոր ու իշխաններ պիտի կորսընցընեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը։
39 Բայց վերջի օրերը
եզամի գերութիւնը պիտի դարձընեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը։

ԳԼ. Ծ

1։ 9։ 21։ 25 Բաբիլոնի դաշտաստանը։ 4։ 17։ 33 Խորհրդ. փոր. կոխիր։

1 Բաբիլոնի վրայով՝ Քաղդէացւոց երկրին վրայով Երեմիա մարգարէին ձեռքովը Տէրը խօսած խօսքը։
2 Ազգերուն մէջ պատմեցէք.
Հրատարակեցէք ու դրօշ վերցուցէք.
Հրատարակեցէք -- մի ծածկէք, -- ըսէք,
Բաբիլոն առնուեցաւ, Բէլ ամչցաւ,
Մարդուկ կոտրեցաւ,
Անոր արձանները ամչցան,
Անոր կուռքերը կոտրտուեցան.
3 Վասն զի անոր վրայ հիւսիսէն ազգ մը ելաւ,
Անիկա անոր երկիրը աւերակ պիտի ընէ,
Ո՛ հոն բնակիչ պիտի չմնայ.
Մարդ է մինչեւ անասուն պիտի փախչին երթան։
4 Ա՛ն օրերը ու ա՛ն ժամանակը, կ՚ըսէ Տէրը,
Իսրայէլի որդիքը՝ Ինքնիք ու Յուդայի որդիքը միասին պիտի գան,
Կ՚լալով ու լալով պիտի երթան,
Եւ իրենց Տէր Աստուածը պիտի փնտռեն։
5 Սիոնի համար պիտի հարցընեն՝
իրենց երեսը դէպ ի հոն դարձընելով.
Եկէք ու Տէրոջը յարինք
Յաւիտենական -- անմոռաց ուխտով մը։
6 Իմ ժողովուրդս կորսուած ոչխարներու նման եղաւ,
Զանոնք իրենց հովիւները մոլորցուցին,
Զանոնք լեռներու վրայ պալատցուցին.
Լեռէ ի լեռ գնացին,
Իրենց մանկասանդը մոռցան։
7 Ամէն գտնողները զանոնք կերան.
Ու Թանոց թշնամիները ըսին,
Մենք յանցանք չունինք,
վասն զի անոնք արդ արութեան բնակարան եղող Տէրոջը դէմ՝
Ու իրենց հայրերուն յոյսը եղող Տէրոջը դէմ մեղք գործեցին։
8 Բաբիլոնի միջէն փախէք,
Ու քաղդէացւոց երկրէն ելէք,
Եւ հօտերուն առջեւէն գնացէք նոխազներուն պէս եղէք։
9 Քանզի ահա ես Բաբիլոնի վրայ
Հիւսիսի երկրէն մեծ ազգերու ժողովք
Պիտի արթընցնեմ ու հանեմ,
Եւ անոր առջեւը դառնդ նետով պիտի շարուին.
Անկէ պիտի առնուի.
Անոնց նետերը՝ յաջողակ պատերազմողի նման պէս
Պարապ պիտի չդառնան։
10 Եւ քաղդէացւոց երկիրը աւար պիտի ըլլայ.
Ո՛ զանիկա բոլոր թալանողները պիտի կշտանան՝ կ՚ըսէ Տէրը։
11 Ո՛րովհետեւ դուք ուրախացաք ու ինդացիք,
Ով իմ ժառանգութիւնս կողոպտիչները,
Կանանչ խոտերու մէջ արածուազ Երինէի պէս ցոփկեցիք,
Ու երիվարներու պէս վրնջեցիք.
12 Ձեր մայրը խիստ ամչցաւ.
Ձեզ ծնանողը ամօթով եղաւ.
Ահա անիկա ազգերուն յետինը,
Անապատ, անջուր ու ամլոյն պիտի ըլլայ։
13 Տէրոջը բարկութիւնովը պատճառաւ հոն մարդ պիտի չբնակի,
Հապա բոլորովին ամլոյն պիտի ըլլայ.
Բաբիլոնէն ամէն անցնողը
Անոր բոլոր հարուածներուն վրայ
Պիտի հիանայ ու պիտի սուլէ։
14 Բաբիլոնին դէմ չուրջանակի շարուեցէք,
Ով բոլոր նետաձգներ,
Անոր նետեցէք, նետին մի խնայէք,
Քանզի անիկա Տէրոջը դէմ մեղք գործեց։
15 Անոր դէմ չուրջանակի ազազակ վերցուցէք.
Անիկա ձեռքը տուաւ.
Անոր հիմերը կործանեցան,
Անոր պարիսպները աւերեցան,
Վասն զի հասիկա Տէրոջը վրէժխնդրութիւնն է.
Անկէ վրէժ առէք,

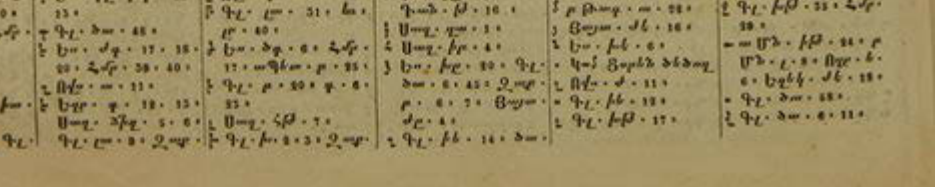

ՙԱՆոր իր ըրածին համեմատ ըրէք ։
16 Բաբիլոնէն սերմնացողը ու հնձող ժամանակը
մոռնայ բռնողը կտրեցէք ։
Բռնաւոր սուրին երեսէն
ՙԱմէն մարդ իր ժողովուրդին պիտի դառնայ ,
Ու ամէն մարդ իր երկիրը պիտի փախչի ։
17 Իսրայէլ ՙմոլորեալ ոչխար մըն է ։
ՙԱրիւծները ըսկսան հալածեցին ։
Ջանիկա նախ ՙԱսորեստանի թագաւորը կը-
բաւ ,
Ու ետքը ան ՙԲաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորը անոր ոսկորները կրծեց ։
18 Ասոր համար զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Ա-
ստուածը այսպէս կ՚ըսէ ։
Ահա ես Բաբիլոնի թագաւորին ու անոր երկ-
րին այցելութիւն պիտի ընեմ ,
Ինչպէս որ Ասորեստանի թագաւորին այցելու-
թիւն ըրի ։
19 ՙԵւ Իսրայէլը իր բնակարանը պիտի դարձընեմ ,
Ու Կարմէղոսի և Բասանի մէջ պիտի արածի ,
Ու անոր հոգին Եփրեմի լեռանը վրայ
Ու Գաղաադ ու վրայ պիտի կշտանայ ։
20 Ան օրերը ու ան ժամանակը , կ՚ըսէ Տէրը ,
ՙԻսրայէլին անօրէնութիւնը պիտի փնտռուի ,
Բայց անիկա ՙչի՜՜ պիտի չունենայ ։
Եւ Յուդային մեղքերը ՙչի՜՜ գտնո՜՜ր ,
Բայց պիտի չգտնուին ։
Վասն զի ՙիմ պահած մնացորդներուս դէմ
պիտի ներեմ ։
21 ՙՄերաթայիմի երկրին վրայ
Եւ ՙՙփակուդի բնակիչներուն վրայ ելիր ։
Անոնց հետևէն սուր ,
Ու նզովածի պէս բնաջինջ ըրէ , կ՚ըսէ Տէրը ։
Եւ ՙըրեղ ամէն պատուիրածիս պէս ըրէ ։
22 ՙԵրկրին մէջը պատերազմի ձայն
Ու մեծ կոտորած կայ ։
23 Բոլոր ՙերկրին մուրճը ի՜նչպէս կտրեցաւ ու
մանրեցաւ ։
Բաբիլոն ազգերուն մէջ ի՜նչպէս աւերակ ե-
ղաւ ։
24 Քեզի որոգայթ լարեցի ու բռնուեցար , ով
Բաբիլոն ,
ՙԲայց դուն չգիտցար ։
Գտնուեցար ու ձեռք անցար ,
Վասն զի Տէրոջը դէմ հակառակեցար ։
25 Տէրը իր զինաթանը բացաւ
Ու ՙիր բարկութեան զէնքերը հանեց ,
Քանզի Քաղդէացւոց երկրին մէջ
Զօրաց Տէրը եհոսան գործ ունի ։
26 Եւ՚՚ն ծայրէն անոր վրայ եկէք ,
Անոր չուխմպահներըը բացէք ,
Զանիկա չիզխերու պէս դիզեցէք ,
Ու նզովածի պէս զանիկա բնաջինջ ըրէք ։
Անոր մնացորդ մը չմնայ ։
27 Անոր բոլոր ՙզուարակներըը կոտորեցուցէք ,
Թող անոնք սպանդանոցը իջնեն ։
Վա՜յ անոնց , քանզի անոնց օրը՝
ՙԱնոնց այցելութեան ժամանակը հասած է ։
28 Բաբիլոնի երկրէն փախչողներուն ու ազա-
տուածներուն ձայնը՝՚՚ն է ,
Որ մեր Տէր Աստուծոյն վրէժխնդրութիւն՝
Անոր տաճարին վրէժխնդրութիւնը ՙՍիոնի
մէջ պատմէ ։
29 Բաբիլոնի վրայ նետաձիգները կանչեցէք ։
ՙՈվ բոլոր ձգող լարողներ ,
Անոր բոլորտիքը անոր դէմ բանակեցէք ։
Ձրլոյ որ մարդ մը ազատի ։
ՙԱնոր իր գործոյը համեմատ հատուցէք ան-
րէք ,
Անոր իր ամէն ըրածին համեմատ ըրէք ։
ՙՎասն զի անիկա Տէրոջը դէմ՝
Իսրայէլի Սուրբին դէմ հպարտութիւն ըրաւ ։
30 ՙՈւստի անոր կոյսերները իր հրապարակնե-
րուն մէջը պիտի իյնան ,
Եւ անոր բոլոր պատերազմական մարդիկը
Ան օրը բնաջինջ պիտի ըլլան , կ՚ըսէ Տէրը ։
31 Ահա ես քեզի դէմ եմ , ով հպարտ ,
Կ՚ըսէ զօրաց Տէր եհոսան ։
Քանզի ՙքու օրդ՝ քեզի այցելութիւն ընելու
ժամանակս հասած է ։
32 Եւ հպարտը դլորելով պիտի իյնայ ,
Ու մէկը պիտի չբարձրացնէ զանիկա վերցնէ ,
Եւ ՙանոր քաղաքներուն մէջը կրակ պիտի
բռնկեցընեմ ,
Որ անոր բոլոր շրջակայ տեղատանքը պիտի
ուտէ ։
33 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ ,
Իսրայէլի որդիքը ու Յուդայի որդիքը միա-
տեղ զրկանք կրեցին ։
Ու անոնց բոլոր գերեվարներըը զանոնք բռնա-
նեցին ,
Ո՚՚չ ուզեր զանոնք արձակել ։
34 ՙԱնոնց փրկիչը զօրաւոր է ,
ՙԱնոր անունը Զօրաց Տէր է ։
Անիկա անշուշտ անոնց դատին կատարած պի-
տի ըլլայ ,
Որպէս զի երկրին հանգստութիւն տայ ,
Ու Բաբիլոնի բնակիչները խռովեցնէ ։
35 Տէրը կ՚ըսէ որ Քաղդէացւոց վրայ
Ու Բաբիլոնի բնակիչներուն վրայ

ա Ասպ. Ձեր. 3 : Հմր. 14 :
29 : Ցեղա. Ժր. 6 :
բ Եր. Ա. 14 : Գէ. 13 : Եզեկ. 17 :
Դա. 9 :
3 Հմր. 6 :
դ Գէ. Լ. 34 :
ե Եր. Ը. 13 :
զ Ղ Թագ. Ար. 6 :
է Ղ Թագ. Իդ. 10 :
ը Եզեկ. Իգ. 23 :
թ Ա՚՚ղ. Ա՚՚ղ. Ա՚՚ղ.

եւ ՙանոր իշխանութեանն ու ՙխնամատարութեան վրայ տուր ։֊֊։ ։

36 ՙԱտաքսանութեան վրայ տուր ։֊֊։, ու պիտի խնդրեմ ։

Անոր կարիճներուն վրայ տուր ։֊֊։, ու պիտի զարհուրին ։

37 Անոր ձիերուն ու կառքերուն վրայ

եւ անոր մէջը եղող ՙբոլոր խառնիճաղանճ բազմութիւնները վրայ տուր ։֊֊։,

ու վհետները պէս պիտի ըլլան ։

Անոր գանձերուն վրայ տուր ։֊֊։, ու պիտի յափշտակուին ։

38 ՙԱնոր Ջուրերուն վրայ չորութիւն ։֊֊։, ու պիտի ցամքին ։

Քանզի անիկա գրաբոշխներու երկիր է ,

ու ԷՒԺ կուռքերովը կը յիմնարին ։

39 ՙԱնոր հառնոտ հէ վայրենի կատուներ ու բուներ պիտի բնակին ,

ու հոն Ջայլամներ պիտի բնակին ։

ՙԵւ անիկա մէկ մը մնայուն պիտի չըլլայ ,

ու ազգ ազգ հոն բնակիլ պիտի չըլլայ ։

40 ՙԱստուծոյ կործանած Սոդոմին ու Գոմորին

եւ անոր շրջակայ ՚ընկերներուն պէս , կ՚ըսէ Տէրը ,

Հոն ալ մարդ մը պիտի չնստի ,

եւ անոր մէջ մարդու զաւակ պիտի չբնակի ։

41 ՙԱհա հիւսիսէն ժողովուրդ կու գայ ,

ու մեծ ազգ և շատ թագաւորներ

երկրիս ծայրերէն պիտի արթընան ։

42 ՀԱնոնք ազեղ ու նիզակ կը կրեն ,

ՙԱնոնք անգութ ու անողորմ են ։

ՙԱնոնց ձայնը ծովու պէս կը գոռայ ,

եւ անոնք ձիերու վրայ կը հեծնեն ,

Ու պատերազմիլ մարդու պէս

Քեզի դէմ կը շարուին , ով Բաբիլոնի աղջիկ ։

43 Երբոր Բաբիլոնի թագաւորը անոնց լուրը լսեց ,

Անոր ձեռքերը թուլցան ։

ՙԳնզութիւնը չբշտապատեց զանիկա

Ցնդոգեան կնոջ երկանցը պէս ։

44 ՙԱհա անիկա առիւծի պէս ամուր բնակարանէն վրայ պիտի ելլէ

Յորդանանու ՚ընթերան յորդելէն ։

Բայց անոր վրայէն չտատալ պիտի փախցնենմ զանոնք ։

Եւ ո՞վ է ան ընտրեալը՝ որ անոր վրայ դնեմ։

Վասն զի ինծի նման ո՞վ կայ ,

Ու ինծի հետ ո՞վ պիտի վիճաբանի ։

եւ ՙո՞վ է ան հովիւը որ իմ առջեւս պիտի կենայ ։

45 Անոր համար ՙԲաբիլոնի վրայով Տէրոջը խորհած խորհուրդը՝

Ու Քաղդէացւոց երկրին վրայ մտածած մտածմունքը մտիկ ըրէք ։

Հօտին պիտի պզտիկը անպատճառ պիտի քշէ զանոնք ։

Անշուշտ անոնց բնակարանները անոնց հետ պիտի աւրէ ։

46 ՙԲաբիլոնին առնուելուն ձայնէն երկիրը կը շարժի ,

Ու ազգերուն մէջ ազազակ կը լսուի ։

ԳԼ · ԾԱ.

1 Առաւծոյ անաչառ գառասանը Բաբիլոնի դէմ։ եւ երկիրա ան մարդոց վրայ Սարսխոյին կու ասը որ եր բաս գեաը նեաւ ՙի նշան Բաբիլոնի յաւիտենական կործան մանը ։

1 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ ·

Ահա ես Բաբիլոնի վրայ

Ու իմ թշնամիներուս մէջտեղը բնակողներուն վրայ

ՙԱպականիչ հով մը պիտի հանեմ ։

2 Եւ Բաբիլոնի վրայ ՙհողմներ պիտի խրկեմ ,

Ու զանիկա պիտի հառնեն և անոր երկիրը պիտի պարպեն ։

ՙվասն զի պատուհասին օրը՝ անոր վրայ ամէն կողմէն պիտի գան ։

3 ՙՂղնդաւորը պիտի լարէ իր աղեղը պղնձաւորին դէմ՝

Ու իր զրահովը հպարտացողին դէմ ·

Եւ անոր երիտասարդներուն մի խնայէք ,

ՙԱնոր բոլոր զօրքը նզովածի պէս բնաջինջ ըրէք ։

4 Ու Քաղդէացւոց երկրին մէջ սպաննուածներ՝

Եւ Հանոր հրապարակներուն մէջը խոցոտուածներ պիտի իյնան ։

5 Քանզի Իսրայէլ ու Յուդա իր Աստուծմէն՝

Զօրաց Տէրոջմէն չէ մխրճուեցաւ ,

Թէպէտև անոնց երկիրը Իսրայէլի Սրբոյն դէմ Յանցանքով լեցուեցաւ ։

6 ՙԲաբիլոնի մէջէն փախէք ,

Ու ամէն մարդ իր անձը ազատէ ,

Որ անոր անօրէնութեանը չկործանիք ·

Քանզի հասիկա Տէրոջը վրէժխնդրութեան ժամանակն է ,

ՙինքը անոր հատուցում պիտի տայ ։

7 ՙԲաբիլոն Տէրոջը ձեռքին մէջ

Բոլոր երկիրը գինովցնող ոսկի գաւաթ եղաւ ·

ՙԱնոր գինիէն ազգերը խմեցին ;

1 Դան · ֆ · 20 ·
2 Ես · խդ · 13 ·
3 Ես · խդ · 23 · Գլ · խբ · 30 ·
4 Գլ · ի֊ · 20 · 24 · Եզեկ · լ · 3 ·
5 Գլ · Դա · 30 · Դատ · գ · 13 ·
6 Ես · խդ · 27 · Գլ · Դա · 22 · 26 · Յուդ · ժգ · 18 ·
7 Ես · ժգ · 21 · 22 · լդ · 14 · Գլ · Դա · 27 · Յուդ · ժգ · 8 ·
8 Ես · ժգ · 20 · Գլ · խբ · 18 ·
9 Դան · ժբ · 22 · Ես · ժգ · 19 · Գլ · խբ · 19 · 20 · 22 · 23 ·
10 Հեր · 8 · Գլ · Դա · 11 · 17 · 22 ·
11 Ես · ժգ · 21 · Գլ · Դա · 11 · Յուդ · ժգ · 8 ·
12 Ես · ժգ · 20 · Գլ · խբ · 18 · Դա · 11 · Յուդ · ժգ · 8 ·
13 Ես · ժգ · 18 ·
14 Ես · ֆ · 30 ·
15 Գլ · խբ · 24 ·
16 Գլ · խբ · 19 · Ես · ժգ · 19 · Գլ · խբ · 19 · 20 · Յուդ · խբ · 10 · Գլ · խբ · 19 ·
17 Գլ · ժգ · 21 · Գլ · Դա · 11 · Յուդ · ժգ · 8 ·
18 Ես · ժգ · 21 · Գլ · Դա · 11 ·
19 Յուդ · ժգ · 9 ·
20 —
21 Գլ · գ · 11 ·
22 Գլ · ժե · 7 ·
23 Գլ · դ · 14 ·
24 Գլ · դ · 14 ·
25 Գլ · դ · 21 ·
26 Գլ · խբ · 26 · դ · 30 · 37 ·
27 Գլ · դ · 8 · Յուդ · ժբ · 4 ·
28 Գլ · դ · 13 · 25 ·
29 Գլ · ֆ · 14 ·
30 Յուդ · ժե · 4 ·
31 Յուդ · ժգ · 8 ·

Ամէն հաճար ազգերը նչիմարեցան ։
8 Բաբիլոն յանկարծ ի՛նկաւ կործեցաւ ։
Աշխատեցարուք վրան ողբացէք ։
Ամէն վէրքին համար բալասան առէք ։
Գուցէ բժշկութիւն գտնէ ։

9 Բաբիլոնին դեղ ըրինք , բայց բժշկութիւն
չգտաւ ։
Զանիկա թողէք , ու համէն մէկզնիս իր եր-
կիրը երթայ ։
Վասն զի անոր գատաստանը մինչև երկինքը
հասաւ ։
Ու մինչև ամպերը եկաւ ։

10 Տէրը մեր արդարութիւնը ելեաւ հանեց ։
Եկէք՝ ու Սիոնի մէջ
Մեր Տէր Աստուծոյն գործը պատմենք ։

11 Նետերը փայլեցուցէք ։ վահաններն առէք ։
Տէրը Մարդոյ Թագաւորներուն հոգին ար-
թընցուց ։
Բանզի Բաբիլոնի վրայով խորհեցաւ որ զա-
նիկա բնաջինջ ընէ ։
Վասն զի սիկա Տէրոջը վրէժխնդրութիւնը՝
իր տաճարին վրէժխնդրութիւնն է ։
12 Բաբիլոնի պարիսպներուն դէմ դրօշ վերցու-
ցէք ։
Պահապան զօրքը ուժգնցուցէք ։
Դէտեր կարգեցէք ։ դարանները պատրաստե-
ցէք ։
Բանզի Տէրը որոշեց ։
Ու Բաբիլոնի բնակիչոցը վրայով ըսած խօսքը
ի գործ դրաւ ։
13 Նովի չատ ջուրերու քով բնակող — չատ գան-
ձեր ունեցող ,
Քու վախճանդ — քու ագահութեանդ չափը
եկաւ ։
14 Զօրաց Տէրը իր անձին վրայ երդում ըրաւ՝
ըսելէ ։
Անշուշտ քեզ մարախի բազմութեամբ չափ մար-
դոցմով պիտի լեցընեմ .
Ու քու վրադ բարձր ձայնով պիտի պոռան ։

15 Երկիրը իր զօրութեամբը շինեց ,
Աշխարհքը իր իմաստութեամբը հաստատեց ,
Ու Երկինքը իր խորհրդովը տարածեց ։
16 Երբոր իր ձայնը կու տայ՝ երկնից մէջ ջուր
բերու բազմութիւն կ'ըլլայ ,
Եւ երկրի ծայրերէն շոգիներ կը հանէ .
Անձրեւի համար փայլակներ կը շինէ ,
Ու հով կը հանէ իր շտեմարաններէն ։
17 Ամէն մարդ գիտութենէ զուրկ՝ անասուն
դարձաւ ։
Ամէն ոսկերիչ իր քանդակած կուռքին պատ-
ճառաւ ամօթով եղաւ .
Վասն զի իր ձուլածոյ կուռքը սուտ է ,
Ու անոնք հոգի չունին ։
18 Անոնք ունայնութեան և խաբէութեան գործ
քեր են .
Անոնց պատկերութիւն եղած ատենը անոնք պի-
տի կորսուին ։
19 Յակոբին բաժինը անոնց պէս չէ ,
Վասն զի անիկա ամէն բաներ Յաւիժոյն է ,
Ու Իսրայէլ անոր ժառանգութեանը վիճակն է .
Եւ անոր անունը Եհովայ Սաբաւովթ է ։

20 Դուն իմ կռանս՝ պատերազմական գործիքս
ես .
Եւ քեզմով ազգեր պիտի կտրեմ ,
Ու քեզմով թագաւորութիւններ պիտի ա-
ւերեմ ,
21 Եւ ձին ու անոր հեծեալը քեզմով պիտի կո-
րեմ ,
Ու կառքը և անոր վրայ հեծնողը քեզմով
պիտի կտրեմ ,
22 Ու քեզմով մարդը ու կինը պիտի կտրեմ ,
Եւ քեզմով ծերը ու երիտասարդը պիտի
կտրեմ ,
Ու կարիճը և կոյսը քեզմով պիտի կտրեմ ,
23 Ու հովիւը և անոր հօտը քեզմով պիտի կո-
րեմ ,
Երկրագործը ու անոր եզնէ-զոյգը քեզմով
պիտի կտրեմ ,
Եւ կուսակալներն ու նախանարները քեզմով
պիտի կտրեմ ։
24 Եւ Բաբիլոնին՝ ու Քաղդէացւոց երկրին բո-
լոր բնակիչներուն
Պիտի հատուցանեմ իրենց բոլոր չարութիւնը ,
Որ ձեր աչքերուն առջեւ Սիոնին լրին , կ'ըսէ
Տէրը ։
25 Ով բոլոր երկիրը աւերող լեռ ,
Ահա ես քեզի դէմ եմ , կ'ըսէ Տէրը ,
Եւ իմ ձեռքս քու վրադ պիտի երկընցընեմ ,
Ու քեզ վիմերէն վար պիտի գլորցընեմ ,
Եւ քեզ այրած լեռ պիտի ընեմ ։
26 Ու քեզմէ անկիւն քար և հիմն քար պի-
տի չառնեն ,
Քանզի յաւիտենական աւերակ պիտի ըլլաս՝
կ'ըսէ Տէրը ։
27 Երկրին մէջ դրօշ վերցուցէք ,
Ազգերուն մէջ փող հնչեցուցէք ,
Անոր վրայ Բաբելացի , Մինիի ու Աշքանա-
զի թագաւորութիւնները կանչեցէք ,

ե Գէ · իե · 10 ·
իր Եռ · իռ · 9 · Ցայտ · իգ · 8 · իը · 9 ·
ը Գէ · իե · 20 · Ցայտ · իը · 9 · 11 · 19 ·
ի Գէ · իե · 11 ·
կ Եռ · իգ · 14 · Գէ · ը · 16 ·
ձ Ցայտ · իը · 5 ·
ղ Ցայտ · իե · 6 ·
ճ Գէ · ը · 28 ·
ն Գէ · իե · 4 ·
շ Եռ · իգ · 17 · Հմր · 28 ·
ո Գէ · ը · 43 ·
չ Գէ · ը · 28 ·
պ Նա · ր · 1 · գ · 14 ·
ջ Ցայտ · իե · 1 · 15 ·
ռ Գէ · իե · 13 · Ա՛մբ · գ · 8 ·
ս Ղա · գ · 15 ·
վ Գէ · ը · 15 ·

տ Ցը · ա · 1 · 6 · Գէ · ը · 18 · Եռ ·
ր Գէ · ը · 1 · գ · 15 ·
ց Գէ · ը · 16 ·
ւ Եռ · ը · 1 · 33 · Գէ · ը · 23 ·
փ Գէ · ը · 13 ·
ք Ես · իգ · 1 · Զաք · գ · 7 ·
օ Ցայտ · ը · 8 ·
ֆ Գէ · ը · 40 ·
ա Եռ · իգ · 3 ·
բ Գէ · իե · 14 ·
գ Գէ · ը · 41 ·

Անոր վրայ զօրապետներ դրէք ,
Մագոգ մնացեալներուն պէս հիներ հանեցէք .
28 Անոր վրայ ազգերը՝ Մարաց թագաւորները ,
Անոնց կուսակալներն ու բոլոր նահապարները
Եւ անոնց իշխանութեանը բոլոր երկիրը պատրաստեցէք .
29 Ու երկիրը պիտի դողայ ու նեղութիւն կրէ ,
Վասն զի Բաբիլոնի վրայով Տէրոջը մտածած խորհուրդները պիտի հաստատուին՝
Բաբիլոնի երկիրը անբնակ ամայութիւն ընելու համար .
30 Բաբիլոնի զօրաւոր մարդիկը պատերազմելէն դադրեցան ,
Բերդերու մէջ բնակեցան .
Ուժերնին կտրեցաւ , հինիններու պէս եղան .
Անոր բնակարանները այրեցին , հանոր նիգերը կոտրեցան .
31 Մարդնդակը մարդնդակի հանդիպելու՝
Ու լուրերը լուրերի հանդիպելու պիտի վազէ՝
Բաբիլոնի թագաւորին պատմելու համար
Թէ անոր քաղաքը մէկ ծայրէն առնուեցաւ ,
32 Եւ թէ հանգիները բռնուեցան ,
Ու եղէգները կրակով այրեցան ,
Եւ պատերազմական մարդիկը զարհուրեցան .
33 Քանզի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ .
Բաբիլոնի ազջիկը հնձել պէս է ,
Անոր ծեծուելու ատենն է .
Քիչ ատենէն հոն անոր հունձքին ժամանակը պիտի գայ .

34 Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը
Զիս կերաւ , զիս բնաջինջ ըրաւ ,
Զիս պարապ անոթի պէս ըրաւ ,
Վիշապի պէս զիս կլլեց ,
Իմ փափկութիւններէս իր փորը կշտացուց ,
Զիս դուրս նետեց .
35 Սիոնի բնակիչը պիտի ըսէ ,
Ինծի ու իմ մարմնոյս եղած զրկանքը Բաբիլոնին վրայ ըլլայ .
Ու Երուսաղէմ պիտի ըսէ ,
Իմ արիւնս Քաղդէացւոց երկրին բնակիչացը վրայ ըլլայ .
36 Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ .
Ահա դէս քու դատիդ պաշտպան պիտի կայնիմ ,
Ու քեզի համար վրէժխնդիր պիտի ըլլամ ,
Եւ անոր ծովը ցամաք պիտի ընեմ ,
Ու անոր աղբիւրը պիտի չորցնեմ ։
37 Եւ Բաբիլոն՝ ակռաներ դիզերը ,
Զագալներու բնակարան ,
Ոռնալանքի և սուլելու խրթին պիտի ըլլայ ,
Ու հոն մարդ պիտի չբնակի .
38 Անոնք առիւծի պէս միասին պիտի մռնչեն ,
Եւ կորիւններու պէս պիտի կանչուրտան .
39 Երբոր անոնք ջերմացած ատենին՝ անոնց կուտամ պիտի ընեմ ,
Ու զանոնք պիտի գինովցնեմ , որպէս զի զուարճանան ,
Եւ յաւիտենական քունով քնանան
Ու չարթննան , կ'ըսէ Տէրը .
40 Զանոնք սպանդ անոջը պիտի իջեցնեմ գառներու պէս
Կամ խոյերու պէս՝ նոխազներու հետ .
41 Ի՜նչպէս առնուեցաւ Սիսակ .
Ու գոլոր երկրին պարծանքը բռնուեցաւ .
Բաբիլոն ի՜նչպէս աւերակ եղաւ ազգերուն մէջ .
42 Ովկեանը Բաբիլոնին վրայ եկաւ ,
Անոր ալիքներուն չատութենէն ծածկուեցաւ .
43 Անոր քաղաքները աւերակ՝
Անջուր երկիր ու անապատ եղաւ .
Եւ անանկ երկիր մը եղաւ որ հոն մարդ մը չբնակիր ,
Ու անկէ մարդու զաւակ չանցներ .
44 Հեւ Բաբիլոնի մէջ Բէլին այցելութիւն պիտի ընեմ ,
Ու անոր բերնէն անոր կլլածը պիտի հանեմ .
Ու ազգերը անոր պիտի չդիմեն .
Բաբիլոնի պարիսպն ալ պիտի փլչի .
45 Անոր մէջէն ելէք , ով իմ ժողովուրդս ,
Եւ ամէն մարդ իր անձը ազատէ
Տէրոջը սաստիկ բարկութենէն .
46 Ու չըլլայ որ Երկրին մէջ լսուելու ըրէն
Զեր սիրտը թուլնայ ու վախնաք ,
Երբոր մէկ տարւոյն մէջ մէկ լուր մը
Եւ հետևեալ տարւոյն մէջ մէկ ուրիշ լուր մը գայ ,
Ու երկրին մէջ բռնութիւն ըլլայ ,
Եւ իշխան իշխանի դէմ ելլէ .
47 Անոր համար ահա օրեր կու գան
Որ Բաբիլոնի կուռքերուն այցելութիւն պիտի ընեմ .
Ու անոր բոլոր երկիրը ամօթով պիտի ըլլայ ,
Եւ անոր բոլոր սպանուածները անոր մէջը պիտի իյնան .
48 Եւ Երկինքը ու երկիրը և բոլոր անոնց մէջը եղածը
Բաբիլոնին վրայ պիտի ցնծան ,

ը Ամր · ու ·
բ Գլ · ծ · ու · ղա · ի · ամ · ե · ամ · ի · ամ · ե · ամ · ի · ամ · ե · ամ

ՙվասն դի աւրոյներըն հիւսիսէն պիտի գան
ասէ՝ կ՚ըսէ Տէրը ։
49 Ինչպէս որ Բաբիլոն խրոխտացին ապտնուաժ-
նելը վար ձգեց ,
Ա՚յնպէս ալ Բաբիլոնի մէջ բոլոր երկրին ըս-
պանուածներըն պիտի իյնան ։
50 ՚Ով սուրէ ազատուածներ , գացէք , մի կայնիք .
Հեռուէն Տէրը յիշեցէք ,
Ու Երուսաղէմ ձեր միտքը թող դայ ։
51 ՚Նախատինք լսելնուս համար ամչցանք .
Ամօթը մեր երեսը ծածկեց ,
Քանզի Տէրոջ տանը սրբարաններուն մէջ
օտարազգիներ մտան ։
52 Ա՚նոր համար ահա օրեր կու գան , կ՚ըսէ Տէրը ,
ՙՈր անոր կուռքերուն այցելութիւն պիտի
ընեմ ,
Եւ անոր բոլոր երկրին մէջ վիրաւորներ պիտի
հեծծեն ։
53 ՙԹէև Բաբիլոն մինչև երկինքը ելլէ ,
Ու իր ՚զօրութիւնը բարձրութեան մէջ հաս-
տատէ ,
Իմ կողմանէս աւերողներ պիտի գան անոր՝ կ՚ը-
սէ Տէրը ։
54 ՚Բաբիլոնէն ազազակի ձայն՝
Ու ՚գաղդէացւոց երկրէն մեծ կոտորածի ձայ-
նը ։
55 Քանզի Տէրը Բաբիլոնը կ՚աւերէ ,
Ու անոր մէջէն մեծ ձայները կը խափանէ .
Որովհետև անոնց ալիքները չաո՛ Ջուրերու
պէս կը գոչեն ,
Եւ անոնց ձայները ազմկալից կ՚ելլէ ։
56 Քանզի անոր վրայ՝ Բաբիլոնին վրայ աւերող
մը եկաւ ,
Ու անոր զօրաւորները առնուեցան ,
Անոնց աղեղները կոտրեցան .
՚Քանզի Տէրը Հատուցիչ Աստուած է .
Անշուշտ Հատուցում պիտի ընէ ։
57 ՚Ես անոր իշխանները ու իմաստուններըն ,
Կառավարներըն ու նախարարներըն
Եւ զօրաւոր մարդիկը պիտի դինովցնեմ .
Ու անոնք յաւիտենական քունով պիտի քնա-
նանան ,
Ու պիտի չարթննան , կ՚ըսէ Ա՚ն թագաւորը՝
Որուն անունը Զօրաց Տէր է ։
58 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ .
՚Բաբիլոնին բոյն պարիսպները բոլորովին պի-
տի փլչին ,
Ու անոր բարձր դռները կրակով պիտի այրին .
Եւ ՚ժողովուրդները պարապ տեղը՝
Ու ազգերը կրակի համար պիտի աշխատին
ու յոգնին ։
59 Ա՚ս խօսքն է որ Երեմիա մարգարէն պա-

տուիրեց Մաասեայի որդւոյն Ներիայի որ-
դւոյն Սարայիային , երբոր անիկա Յուդայի
Սեդեկիա թագաւորին ՚կողմանէ անոր Բա-
զաւորութենէն չորրորդ տարին՝ Բաբիլոն գը-
նաց . ու Սարայիա զբաւար անուանեալ էր ։
60 ՚վասն դի Երեմիա Բաբիլոնի վրայ գալու ա-
մէն չարիքները մէկ գրքի մը մէջ գրեց , այս-
ինքն այս բոլոր խօսքերը որ Բաբիլոնի դէմ
61 գրուած են ։ Ու Երեմիա Սարայիային ըսաւ ,
Երբոր Բաբիլոն երթաս , ՚նայէ որ կարդաս
62 այս բոլոր խօսքերը , Ու ըսես , Ով Տէր , դուն
այս տեղւոյս համար բսիր որ անիկա պիտի
աւերես , ու հմարդ մինչև անասուն անոր մէջ
բնակիչ պիտի չըլլայ , հապա յաւիտենական
63 ամայութիւն պիտի ըլլայ ։ Ու երբոր այս գիր-
քը կարդալը լմննցընես , ՚անոր վրայ քար մը
64 կապես ու զանիկա Եփրատայ մէջ նետես . Ու
ըսես , Այսպէս պիտի ընկղմի Բաբիլոն , ու
Ա՚ղէտէ ՚ս պիտի չկանգնի իմ՚ անոր վրայ բերե-
լու չարիքներուս պատճառաւ , ևւ անոնք
պիտի յոգնին ։

Երեմիային խօսքերը մինչև հոս են ։

ԳԼ· ԾԲ

1 Սեդեկիային պատմագրութիւնը ։ 4 Երուսաղէմ կը պաշարուի
ու կ՚առնուի ։ 8 Սեդեկիային ապտրը կը մոռցուի ։ և իր ու-
զերը կը փորուին ։ 12 Նորատարտն քաղաքը կ՚այրէ ու ա-
ւարը կ՚առնէ ։ 24 գերիները հնոց կ՚առնէ կը տանի ։ 28 Եգե-
րովք կը բազմացնէ Ա՚ստուծոյ ։

1 Սեդեկիա ՚քսանուվեց տարեկան էր երբոր
թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղէմի մէջ տասա-
ւերկու տարի թագաւորութիւն բրաւ . և անոր
մօրը անունը Ամիտաղ էր ՝՝ Լիբնացի երէ-
2 միային աղջիկն էր ։ Եւ անիկա Յովակիմին
բոլոր բրածին պէս Տէրոջը առջևը չարութիւն
3 բրաւ ։ Քանզի Տէրոջը բարկութիւնը Երու-
սաղէմի ու Յուդայի վրայ էր , մինչև որ զա-
նոնք իր երեսէն ձգէ . անոր համար Սեդեկիա
Բաբիլոնի թագաւորին ապստամբեցաւ ։
4 Ու եղաւ որ ՚տասներորդ թուականին տասներորդ ամսոյ՝ ամսուն
տասներորդ ՚՚ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորը իր բոլոր զօրքովը Երուսաղէմի
վրայ եկաւ , ու անոր դիմացը բանակեցաւ ,
և անոր դէմ շուրջանակի պատնէշներ չինեցին ։
5 Ու մինչև Սեդեկիա թագաւորին տասներո-
րդ տարին քաղաքը պաշարման մէջ էր ։
6 Եւ չորրորդ ամսուն մէջ՝ ամսուն իննին քաղա-
քին մէջ սաստիկ սով կար , ու երկրին ժողո-
7 վուրդը հաց չունէր ։ Եւ քաղաքին ՚՚՚՚՚՚
ճեղքուեցաւ , ու բոլոր պատերազմողները
փախան , և գիշերով թագաւորի պարտէզին

ա Գլ· ե· ա· 41 ։ — Գլ· խդ· 22 ։ դ Ա՚ղ· խդ· 15· 16· Հր· ե ։ ե Հր· 47 ։ զ Գլ· խթ· 16· և· մեռ· թ· ե· և Ներգ· 4 ։ է Եզր· զօրութեանէ բաղձալի ։ ը Գլ· ե· ա· 41 ։ թ Գլ· ե· 22 ։ ժ Ա՚ղ· զդ· 1· Գլ· ե· 29· Հր· 24 ։ ի Հր· 29 ։ ձ Գլ· խթ· 15· Հր· 11 ։ ղ Հր· 44 ։ ծ Ներ· բ· 13 ։ կ Կ՚ել հնոց ։ հ Կ՚ել ահս և կարգս ։ ճ Գլ· ե· ա· 29· Հր· 22 ։ մ Տե՛ս Ծագման Ժը· 21 ։ յ Հր· 28 ։ ն Գ Թագ· խդ· 18 ։ շ Գ Թագ· խե· 1—21 ։ Գլ· լթ· 1 ։ ո Ջաղ· ը· 19 ։

քովը եղող երկու պարապին մէջի գրաներ ճամբայով քաղաքէն կան. ու գաղդէացիք քաղաքին բոլորտիքը կեցեր էին. ու անոնք գաշ-
8 տի ճամբային գացին. եւ գաղդէացւոց զօրքը Թագաւորին նետէն բնկան ու Երիքովի դաշտերուն մէջը Սեդեկիային հասան, և ա-
9 նոր բոլոր զօրքը անոր քովէն ցրուեցաւ. ՚Որ Թագաւորը բռնեցին, ու զանիկա Բաբիլոնի Թագաւորին՝ Ռիբղա տարին եմաթի երկրին
10 մէջ, և անոր դատաստանը տեսաւ. ՚Ու Բաբիլոնի Թագաւորը Սեդեկիային տարաքները անոր աչքերուն առջեւ մորթեց. Ցուդայի բո-
11 լոր իշխաններն ալ Ռիբղայի մէջ մորթեց. եւ Սեդեկիային աչքերը կուրցուց ու զանիկա շղթաներով կապեց, և Բաբիլոնի Թագաւորը զանիկա Բաբիլոն տարաւ, ու զանիկա մինչև իր մահուան օրը բանտի մէջ պահեց.
12 Եւ Բաբիլոնի Թագաւորին ՚Նաբուզոդոնոսոր Թագաւորին տասնեւիններորդ տարին Հինգերորդ ամիսը՝ ամսուն տասնին Բաբիլոնի Թագաւորին առջեւը կայնող ՚Նաբուզարդան դահճապետը երուսաղէմի մէջ մտաւ.
13 Ու Տէրոջը տունը և Թագաւորին տունը այրեց, ու երուսաղէմին բոլոր տուները ու ամէն
14 մեծ տուները կրակով այրեց. եւ դահճապետին հետ եղող գաղդէացւոց բոլոր զօրքերը երուսաղէմին բոլոր չրջակայ պարիսպները
15 փլցուցին. Ու ժողովրդին ազգասանեաքէն, և քաղաքին մէջը մնացած ժողովրդին մնացորդը, ու Բաբիլոնի Թագաւորին իյնող փախստականները, ու մնացած բանուքիները՝ ՚Նաբուզարդան դահճապետը գերի տարաւ.
16 եւ ՚Նաբուզարդան դահճապետը երկրին աղքատներէն Թզուց այգեգործներ ու երկրագործներ ըլլալու համար.
17 ՚Եւ գաղդէացիք Տէրոջը տանը մէջ եղող պղինձէ սիւները ու սեկնեմքենները՝ ու Տէրոջը տանը մէջ եղող պղինձէ ծովը կոտոր կոտոր ըրին, ու անոնց բոլոր պղինձը Բաբիլոն տա-
18 րին. եւ Թագարները ու քիսկիները և բազմակաթները ու կոնքերը և խնկամաններն ու պաշտօնի Համար գործածուած բոլոր պղինձ
19 անօթները առին. եւ դաւաթները ու բուրվառները և կոնքերը ու Թագարները ու աշտանակները և խնկամաններն ու բաժակները առաւ. դահճապետը, ինչ որ ոսկիէ էր՝ ՚Ի՞նչ ոսկի, ու ինչ որ արծաթէ էր՝ ՚Ի՞նչ արծաթ.
20 Նե՛ Սողոմոն Թագաւորին Տէրոջը տանը Համար չինած երկու սիւնները, մէկ ծովը ու ՚Սեկնեմքենրու տակ եղած տասներկու պղինձէ եզները.՝ Բոլոր սա գործիքներուն
21 պղինձը կշռելի չէր գար. եւ ՚Սիւներուն

՚Գ Թագ. ը. ԼԱ.	՚Գ Թագ. իե. ԺԹ. Եա.	զան տասներկու
՚Ե Նէե. Ժբ. ԺԳ.	՚Տե՛ս գ Թագ. է. ՃԵ.	հիմերը ՚՚ մէջէ.
՚Տե՛ս Հբ. ՃԹ.	ՃՏ. ՃԸ. ՀՈ.	նայեցողը՝
՚Ջ Պար. է. ՃԵ. բ. ՃԹ.	՚Գ Թագ. իե. ԺԸ. գ Թագ.	՚Գ Թագ. է. ԽԷ.
՚Գ Եր. ԼԲ. Ը.	իե. ԺԸ. ԺԹ. ՀԱ. ԺԹ.	՚Գ Թագ. է. ԽԷ.
՚Գ Եր. ԼԲ. Ը. Ը.	՚Գ Թագ. է. ԽԷ.	՚Գ Թագ. է. ԽԷ.
	՚Գ Թագ. է. ԽԷ.	՚Գ Թագ. է. ԽԷ.

Մ՚Ն. գ. ՃԵ.
՚Տե՛ս գ Թագ. է. ՀՈ.
՚Գ Թագ. իե. ԺԸ. ԺԹ. ՀԱ. ԺԹ.
՚Գ Թագ. է. ԽԷ.
՚Գ Թագ. է. ԽԷ.
՚Գ Թագ. է. ԽԷ

ՈՂԲՔ ԵՐԵՄԻԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Երուսաղէմի Քաղաքի վհատիլը իր մեղքին պատճառով։ 11 Ան իր տառապանաց համար կը գանգատի։ 18 Ու կը խոստովանի թէ Աստուծոյ դատաստանը արդար է։

1 Ի՞նչպէս առանձին կը նստի բազմամարդ քաղաքը.
Ազգերուն մէջ մեծ եղողը՝ այրեւսրիի պէս է՛ղաւ.
Գաւառներուն մէջ իշխանուհի եղողը հարկատու եղաւ։
2 Գիշերը անդադար կու լայ, ու իր արցունքները իր այտերուն վրայ են.
Անոր բոլոր սիրելիներէն անոր մխիթարութիւն առողջ չկայ.
Անոր բոլոր բարեկամները անոր նենգութիւն ըրին, անոր թշնամի եղան։
3 Յուդա տառապանաց և խիստ ծառայութիւն համար գերի գնաց.
Հեթանոսներուն մէջը կը բնակի, հանգստութիւն չգտներ.
Անոր բոլոր հալածիչները նեղութիւններուն մէջ անոր վրայ հասան։
4 Սիովնի ճամբաները սուգ կը բռնեն՝ տօներուն եկողներ չըլլալուն համար.
Անոր բոլոր դռները ամայացած են, անոր քահանաները կը հեծեծեն.
Անոր կոյսերը կը տրտմին, ու ինքը դառնութիւն մէջ է։
5 Անոր հակառակները իշխան եղան, անոր թշնամիները յաջողութիւն գտան.
Վասն զի Տէրը զանիկա տրտմեցուցած է անոր շատ յանցանքներուն համար.
Անոր պզտիկ ազգը թշնամիին առջեւէն գերի գացին։
6 Եւ Սիովնի աղջիկէն իր բոլոր վայելչութիւնը գնաց.
Անոր իշխանները ճարակ չգտնող եղջերուներու պէս եղան,
Ու հալածողին առջեւէն առանց ուժի կ'երթան։
7 Երուսաղէմ իր տառապանաց ու թշուառութեան օրերը՝
Իր առաջուց ունեցած բոլոր ցանկալի բաները յիշեց.
Երբոր իր ժողովուրդը թշնամիին ձեռքը իյնաւ, ու իրեն օգնութիւն ընող չեղաւ.
Թշնամիները զանիկա տեսան — անոր կործանմանը վրայ խնդացին։
8 Երուսաղէմ մեծ մեղք գործեց, անոր համար պիղծ սեպուեցաւ.
Զանիկա ամէն պատուողները զանիկա անարգեցին, վասն զի հանոր մերկութիւնը տեսան.
Ան ինք ալ հառաչեց ու ետ դարձաւ։
9 Անոր պղծութիւնը իր փղանցքներուն վրայ է.
անիկա իր վախճանը չմտածեց.
Ու զարմանալի կերպով մը նուաստացաւ. ան ինք մխիթարիչ չունի.
Ով Տէր, իմ տառապանքս նայէ, վասն զի թշնամին հպարտացաւ։
10 Անոր բոլոր ցանկալի բաներուն՝ թշնամին ձեռք երկնցուց.
Քանզի հեթանոսները տեսան որ իր սրբարանին մէջը մտան,
Որոնց համար դուն պատուիրեր էիր՝ որ ազնիք քու ժողովրդիդ մէջը չմտնեն։
11 Անոր բոլոր ժողովուրդը հաց փնտռելէն հառաչեց.
Իրենց հոգին ուժասպնելու համար իրենց ցանկալի բաները կերակուրի փոխարէն տուին.
Տես, ով Տէր, ու նայէ, վասն զի անարգուեցայ։
12 Ամէնօք հոդ չէք ըներ, ով բոլոր ճամբայէ անցնողներ.
Նայեցէք ու տեսէք, թէ արդեօք իմ ցաւիս պէս ցաւ կայ՝ որ իմ վրաս եկաւ.
Վասն զի Տէրը զանիկա տրտմեցուց իր սաստիկ բարկութեան օրը.
13 Բարձրէն իմ ոսկորներուս կրակ խրկեց՝ որ անոնց տիրեց.
Ոտքերուս ցանց տարածեց և զիս ետ դարձուց.
Զիս ամայի րրաւ — բոլոր օրը չքաղցած հեծեծեցուց։
14 Իմ յանցանքներուս լուծը անոր ձեռքովը կապուեցաւ.
Անոնք իմացան ու իմ պարանոցիս վրայ եկան. իմ ոյժս կտրեց,
Տէրը զիս անոնց ձեռքերուս մատնեց՝ որ անդիմադրելի չեմ կրնար ելլատիլ։

– Եբ. խե. 7. 8։
ք Եր. գ. 20։
գ Ցոր. ե. 3։ Ովս. զ. 6։
դ Երեմ. ժգ. 17։
ե Հմր. 19։
զ Հմր. 9. 16. 17. 21։
է Երեմ. ծբ. 27։
ը Ես. խբ. 64. 65։ Գէ. բ. 9։
թ Ա Օր. խբ. 33. 44։
ժ Երեմ. լ. 14. 15։
ի Դան. թ. 7. 16։
լ Հմր. 10։
խ Ա Թագ. բ. 18։ Նհմ. Քահանան։
ծ Եբ. ժգ. 37. խգ։
կ Երեմ. ծա. 21։
հ Ա Օր. խգ. 3։ Նէ. ե. 10։
ձ Ա Օր. լբ. 33։ Ես. խե. 7։
ղ Հմր. 9. 17. 21։
ճ Հմր. 7։
մ Գէ. բ. 13։ գ։
յ Եբ. ժգ. 13. ժե. 20։
ն Ա Օր. խբ. 43։
շ Եբ. հիւանդացան։
ո Եբ. սար եղեր։

15 Տէրը իմ միջնի իմ բոլոր զօրաւորներս անարգեց.
իմ երիտասարդներս կոտրելու համար իմ վրայ ժողովք կանչեց.
Տէրը ճզմած կոյս ազջիկը Յհնձանի մէջ կոխեց։
16 Ասոնց համար կու լամ, աչքերս աչքերս արցունք կ'իջնցընեն.
վասն զի ինծմէ հեռացաւ մխիթարիչը՝ որ իմ հոգիս պիտի ոգեւորէր.
իմ տղաքս ապառաժեցան, վասն զի թշնամին զօրացաւ։
17 Սիոն իր ձեռքերը տարածեց, Կանոր մխիթարութիւն տուող չկայ.
Տէրը Յակոբին համար հրամայեց՝ որ անոր թշնամիները դարձեալ չրջապատեն.
երուսաղէմ անոնց միջ դաշտանաւոր կնկան պէս եղաւ։
18 Տէրը արդար է, վասն զի անոր հրամանին ապստամբ եղայ.
Լսեցէք, ով բոլոր ժողովուրդներ, մտիկ ըրէք ու իմ ցաւս տեսէք.
իմ կոյսերս ու երիտասարդներս գերութեան գացին։
19 իմ սիրականներս կանչեցի, Կանանք զիս խաբեցին.
իմ քահանաներս ու ծերերս քաղաքին միջ հոգին աւանդ եցին,
երբոր իրենց համար կերակուր կը փնտռէին՝ հոգին ուժովցնելու համար։
20 Ով Տէր, նայէ, վասն զի նեղեցայ, Ցաղիքներս խառնվեցան,
Սիրտս ներսի դիս ամենավրայ է, վասն զի խիստ շատ ապստամբեցայ.
Դուրսէն սուրը զրկէ զիս — ներսը մահ կայ։
21 իմ հառաչանքս լսեցին, Ցոչ ինծի Մխիթարութիւն տուող չկայ.
իմ բոլոր թշնամիներս իմ չարաւարութիւնս լսելով ուրախացան, վասն զի դուն ըրիր զայն.
Կանչած օրդ պիտի բերես, ու անոնք ինծի պէս պիտի ըլլան։
22 Անոնց բոլոր չարութիւնը Քեզ քու առջեւդ հասնի.
Եւ անոնց այնպէս ըրէ, ինչպէս որ ինծի ըրիր իմ բոլոր յանցանքներուս համար.
վասն զի իմ հեծութիւններս շատ են ու իմ սիրտս նուաղած է։

ԳԼ. Բ

1 Երեմիա կ'ողբայ երուսաղէմի թշնամութեանը վրայ։ 20 ու Աստուծմէ գթութիւն կ'ընէ անոր համար։

1 Ինչպէս Տէրը իր բարկութեամբը խաւարով ծածկեց Սիօնին աղջիկը.
Իսրայէլին փառքը երկինքէն վար նետեց,
Ու իր բարկութեան օրը իր պատերուն պատուանդանը չյիշեց։
2 Տէրը առանց խնայելու Յակոբին բոլոր բնակարանները կլլեց,
Յուդայի աղջկանը ամրոցները իր բարկութեամբը փլցուց — հիմնայատակ բրաւ,
Թագաւորութիւնը ու անոր իշխանները պղծեց։
3 Սաստիկ բարկութեամբ Իսրայէլին բոլոր եղջիւրը փշրեց.
Անոր աջ ձեռքը թշնամիին երեսէնետ դարձուց,
Եւ Յակոբին մէջ կրակի բոցի պէս բռնկեցաւ, որ շուրջը բոլորտիքը կերաւ։
4 Իր ազեղը թշնամիի պէս լարեց, իր աջ ձեռքով հակառակորդի պէս կեցաւ,
Եւ բոլոր աչքի հաճոյ եղողները մեռցուց,
Իր բարկութիւնը կրակի պէս թափեց Սիօնի աղջկանը խորանին մէջ։
5 Տէրը թշնամիի պէս եղաւ, Իսրայէլը կլլեց,
Անոր բոլոր պալատները կլլեց. անոր ամրոցները կործանեց,
Եւ Յուդայի աղջկանը մէջ ողբը ու կածը շատցուց։
6 Անոր հիւղը պարտէզի պէս բռնութեամբ կործանեց, անոր ժողովատեղին աւերեց.
Տէրը Սիօնի մէջ տօնը ու շաբաթը մոռցուց,
Եւ իր սաստիկ բարկութեամբը թագաւորը ու քահանան անարգեց։
7 Տէրը իր սեղանը մերժեց — իր սրբարանէն զզուեցաւ,
Անոր պալատներուն պարիսպները թշնամիին ձեռքը մատնեց.
Անոնք Տէրոջը տանը մէջ հնչեցուցին տօնի օրուան պէս ձայն տուին։
8 Տէրը խորհեցաւ Սիօնի աղջկանը պարիսպը աւերել.
Լարը քաշեց, իր ձեռքը կործանելէնետ չդարձուց.
Պատնէշին ու պարսպին սուգ բռնել տուաւ, անոնք միասին տրտմութեան մէջ են։
9 Անոր դռները գետինը սպուցան, անոր ղեկերը աւրեց ու կոտրեց.

ե Ես. կդ. 3. Յակոբ. Ժգ. 19. 20. Յեր. 15.
ա Եսթ. Բ. 22. Դան. Բ. 2. 14.
ա Ես. Ժգ. 17.
ե Եսթ. Ժգ. 17.
ե Եսթ. Ջ. 1.
ե Հար. 8. 9.
ը Երեմ. գ. 21.
ը Հար. 2. 9.
ի Ես. Ջ. 11. Երեմ. Ժգ. 11

Ամոր Թագաւորը ու իշխանները ադդայ մէջն են . օրէնք չկայ ,
Ամոր մարգարէներն ալ Տէրոջմէ տեսիլք չեն գաներ ։
10 Սիօնի ազգկանը ծերերը Դեամի վրայ նստած՝ լուռ կը կենան .
Իրենց գլխուն վրայ հող դրին , Քրտներ հագան ,
Երուսաղէմի կոյսերը գլուխնին գետնիը իջեցուցին ։
11 Իմ ժողովրդիս ազգկանը բնկճանը համար հաչեքս արցունք բաբելէն ասրնցան ,
Ազիքներս խռովեցան , Լիարդս գետնիը թափեցաւ ,
վասն զի Հազարները ու կաթնկերները քաղաքին հրապարակներուն մէջ կը մարին ։
12 Անոնք իրենց մայրերուն կ'ըսեն , Որ է ցորն ու գինի ,
երբոր վիրաւորուածներու պէս կը մարին քաղաքին հրապարակներուն մէջ ,
Որ երբոր իրենց հոգին կ'աւանդեն իրենց մայրերուն գրկացը մէջ ։
13 Քեզի ի՞նչ բան վկայութիւն բերեմ . Քեզի ի՞նչ օրինակ բերեմ , ով Երուսաղէմի ազջիկ .
Քեզ մխիթարելու համար քեզի ի՞նչ նմանեցնեմ բերեմ , ով Սիօնի կոյս ազջիկ .
Քանզի քու խորտուռութիւնդ ծովու չափ մեծ է . ո՞վ կրնայ քեզ բժշկել ։
14 Քու մարգարէներդ քեզի համար սնոտի ու յիմարական տեսիլքներ տեսան .
Ու քու անօրէնութիւնդ ետնէ չյայտնեցնին , որ քու գերութիւնդ նոր դարձներնին .
Հապա քեզի համար սնոտի տեսիլքներ ու մոլորեցիչներ տեսան ։
15 Բոլոր Ճամբայէ անցնողները քեզի համար Ծափ զարկին ,
Ու սուլելով Գլուխնին շարժեցին երուսաղէմին ազջկանը համար .
Ո՞ ըսին , Ան է այն քաղաքը որ Գեղեցկութեան կատարելութիւն -- Բոլոր երկրին ուրախութիւնը կ'ըսուէր ։
16 Քու բոլոր թշնամիներդ Իրենց բերանը քու վրադ բացին .
Ու սուլելով ակռայ կրճատեցին ու ըսին , Ջնջեցինք .
Ահա ասկէ մեր ապասած օրը , գտանք , տեսանք ։
17 Տէրը Իր խորհածը կատարեց , ասկէ օրերէն պատուիրած խօսքը Ի գործ դրաւ .
Փլցուց ու չխնայեց , և թշնամին քու վրադ ուրախացուց ,
Քու թշնամիներուդ եղջիւրը բարձրացուց ։
18 Անոնց սիրտը Տէրոջը ազաղակեց .
Ով Սիօնի ազջկանը պարիսպը , ցորեկ ու գիշեր հեղգի պէս արցունք թափէ .
Քեզի հանգիստ մի տար , աչքիդ բիրը չդադրի ։
19 Ելիր , Գիշերով ազաղակէ սկիզբը պահերուն սկիզբը .
Սիրտդ ջուրի պէս թափէ Տէրոջը երեսին առջեւը .
Ձեռքերդ դէպ Ի անոր վերցուր քու ազգդ հոգիներուն համար ,
Որոնք Համի փողոցներուն գլուխ տանօթութենէ կը մարին ։
20 Տես , ով Տէր , ու նայէ , որո՞ն այսպէս բրիր . Միթէ Կանայք իրենց պտուղը Երես դրած ազաքները ուտե՞ն .
Քահանան ու մարգարէն Տէրոջը սրբարանին մէջը սպանուի՞ն ։
21 Տգան ու ծերը փողոցներու մէջ գետնի վրայ պառկեցան ,
Իմ կոյսերս ու երիտասարդներս սուրէն ինկան .
Քու բարկութեանդ օրը ըսպանդ մեռցուցիր ,
Մորթեցիր ու չխնայեցիր ։
22 Համն կոչեցիր իմ վախերս Հանդիսաւոր ժողի օրուան պէս կանչեցիր ,
Ու Տէրոջը բարկութեան օրը մնացորդ կամ ազատուած չմնաց .
Իմ գրկածներս ու մեծցուցածներս իմ թշնամիս հատցուց ։

ԳԼ . Գ

1 Ընդարձակ ազը իրենց թշուառութիւններուն համար . ցոյց կու տայ Երեմիա պարմութիւններով կ'ուխտ . 37 անոնք Երեմիա պարգարութիւնը կը ծանչնան . 55 պատուէրներ Երեմիա համար եւ ու իրենց թշնամիներուն հատցուցած բանալ կ'աղերսեն .

1 Ես ան մարդն եմ , որ տառապանք տեսայ անոր բարկութեանը գաւազանովը ։
2 Զիս առաւ խաւարի մէջ պտրացուց՝ և ոչ թէ լոյսի մէջ ։
3 Այո , ինծի դէմ գարձաւ , ամէն օր իր ձեռքը նո՛ւ դարձուց ։
4 Իմ մարմինս ու մորթս մաշեց , ոսկորներս կոտրտեց ։

---

3 ր Օր · խր · 36 · գ
Քաղ · խգ · 15 · խե ·
7 · Գլ · ա · 3 · գ · 20 ·
4 ր Մն · ժե · 3 ·
5 Ա՛ղ · հգ · 9 · Ե.
գ՛ե՛կ · է · 26 ·
6 Ցար · ր · 13 · Երե ·
գ · 20 · Գլ · գ · 28 ·
7 Ցար · ր · 18 ·
8 Երե՛մ · ժգ · 3 · բգ ·
է · 18 · խե · 31 ·
9 Ա՛ղ · գ · 7 · Գլ ·
գ · 43 · ևս ·
Գլ · ա · 40 ·
10 Ցար · ժգ · 13 · Ա՛ղ · խր · 14 ·
դ Ահր · 13 · Գլ · գ · 41 ·
11 Գլ · ա · 18 · Դան · ի · 18 ·
— Երե՛մ · ր · 8 · է · 51 · ժգ · 14 · խգ · 16 · խ՛ · 14 · խՓ ·
12 Ա՛ղ · գ · 1 · Եզե՛կ · ժգ · 8 ·
ա · Երե՛մ · ծգ · 1 ·
Երե՛մ · ա՛ղ · գ · 46 ·
13 Ա՛ղ · ծգ · 9 ·
14 Ա՛ղ · ե՛ · 21 ·
Ես · ծա · 22 · Գլ · գ · 1 · Նաե · գ · 19 ·
15 Ա՛ղ · խգ · 10 · ևս · ր Օր · խը · 15 · ևս ·
— Ահր · 8 ·
16 Ա՛ղ · լը · 16 · ԼՓ · 44 ·
17 Ահր · 8 ·
18 Ցար · ժգ · 9 · 10 · Ա՛ղ · խր · 15 · Գլ · գ · 46 ·
19 Ա՛ղ · ծգ · 9 ·
Ա՛ղ · ե՛ · 21 ·
Ղե՛ · խգ · 10 · ևս · ր Օր · խը · 15 · ևս ·
20 Ահր · 8 ·
21 Ա՛ղ · լը · 16 · ԼՓ · 44 ·
22 Ահր · 8 ·
ե Ցար · ժգ · 9 · 10 · Երե՛մ · ժգ · 17 · Գլ · — 16 ·
Ա՛ղ · ՀՓ · 147 ·
Ա՛ղ · կր · 8 ·
Ես · ծա · 22 · Գլ · գ · 1 · Նաե · գ · 10 ·
Ահր · 11 ·
զ Ղե՛ · խգ · 23 · ր Օր · խը · 33 · Երե՛մ · ԺԼ · 9 · Գլ · գ · 10 · Ե. գ՛ե՛կ · է · 20 ·
է Գլ · գ · 33 · 10 ·
ր Մ՛ն · ւգ · 17 ·
Ա՛ղ · գ · 43 ·
Ա՛ղ · լա · 13 · Ե. երե՛մ · գ · 25 · խգ · 5 ·
Ցար · Բ · 12 · 13 ·
—
Ցար · ժգ · 8 ·
Ա՛ղ · ծա · 2 · Ես · լը · 13 · Երե՛մ · ծ · 17 ·

5 [1]Ինձի գէմ դուռնէնիդ չինեց, և զիս գառնու-
թեամբ ու նեղութեամբ չրջապատեց։
6 [2]Զիս մեռի տեղւանք նստուցաւ չատոնցմէ
մեռածներուն պէս։
7 [3]Իմ բոլորտիքս ցանգ քաշեց, ու չեմ կրնար
դուրս ելլել. իմ չղթաներս ծանրացուց։
8 [4]Մինչև անգամ ազաղակած ու կանչած ատե-
նըս՝ անիկա իմ աղօթքս [5]մերժեց։
9 Իմ ճամբաներս տաշաւած քարերով չրջապա-
տեց, իմ շաւիղներս ծռեց։
10 [6]Անիկա ինձի դարանակալ արջու [7]՝ -- ծա-
ծուկ տեղւանք դուռնտոհ առիւծի [8]՝ -- եղաւ։
11 Իմ ճամբաներս խոտորցուց և զիս [9]պատառեց,
զիս ամայի բրաւ։
12 Իր աղեղը լարեց ու զիս [10]նետի նպատակի
պէս կայնեցուց։
13 [11]Իր նետերը երիկամնէրնէրուս մէջը խոթեց։
14 Իմ բոլոր ժողովուրդիս [12]ծաղր եղայ՝ ու բոլոր
օրը [13]անոնց երգը։
15 Զիս [14]դառնութիւններով կշտացուց, զիս օ-
շինգրով գինովցուց։
16 Նաև ակռաներս [15]խիճերով կոտրտեց, զիս
մոխիրով ծածկեց։
17 Աչագէս իմ հոգիս խաղաղութենէ հեռացու-
ցիր, բարիքը մոռցայ։
18 [16]Ու ըսի, կտրուեցաւ իմ զօրութիւնս և իմ
ակնկալութիւնս Տէրոջմէ։
19 Ցիշէ իմ տառապանքս ու թշուառութիւնս,
[17]օշինգրը ու դառնութիւնը։
20 Իմ հոգիս միշտ կը յիշէ ընդ ու իմ նեղութ
դիս կը նստուտանայ։
21 Ասիկա միտքս կը բերեմ, անոր համար յոյս
կ'ունենամ.
22 [18]Տէրոջը ողորմութիւններէն է որ չհատանք,
վասն զի անոր գթութիւնը չպակսեցաւ։
23 [19]Անոնք առ առ կը նորոգուին. քու ճըշ-
մարտութիւնդ մեծ է։
24 Իմ հոգիս ըսաւ, Տէրը իմ [20]բաժինս է, ասո
պատճառով անոր պիտի յուսամ։
25 Տէրը բարի է [21]իրեն ապաւինողներուն -- զին-
քը փնտռող հոգիին։
26 Տէրոջը փրկութիւնը [22]սպասելը ու լռութեամբ
յուսալը ազնիւ է։
27 [23]Ազնիւ է մարդուս որ իր երիտասարդութեան
առնէր լուծը կրէ։
28 [24]Առանձին կը նստի ու լուռ կը կենայ, քանի
որ ընծը վրան դրուեցաւ։
29 [25]Իր բերանը հողին կռւտայ՝ ըսելով թե գուցէ
յոյս կայ։
30 [26]Իր ծնօտը զանիկա զարնողին կռւտայ, --
նախատինքով կը կշտանայ։
31 Բայց [27]Տէրը յաւիտեան չմերժեր։
32 Վասն զի թէև տաւ կռւտայ, իր ողորմութեանը
չափաւ թիւնովը գթութիւն ալ կ'ընէ։
33 Քանզի [28]իր կամքովը նեղութիւն չտար, ու
մարդու որդիները չորտանցներ։
34 Երկրիս բոլոր բանտարկեալները ոտից տակ
ճզմելը,
35 Բարձրելոյն առջևը մարդու մը իրաւունքը
ծռելը,
36 Մարդու մը իր դատին մէջ անիրաւութիւն
բնելը [29]Տէրոջը հաճելի չէ։
37 Ո՞վ է անիկա որ [30]կը խօսի ու ընդ խոչ կը
կատարուի, ընդ ոչ Տէրը հրամայած չէ։
38 Մինչ [31]բարիքը ու չարիքը Բարձրելոյն բե-
րանէն չելլեր։
39 Ապրազ մարդը ինչո՞ւ կռտրտունջ ընէ [32]մարդը
[33]իր մեղքերուն դէմ։
40 Մեր ճամբաները քննենք ու փորձենք և Տէ-
րոջը դառնանք։
41 [34]Մեր սիրտերը ձեռքերուն հետ երկինքը
եղող Աստուծոյն վերցնենք։
42 [35]Մենք յանցանք ըրինք ու ապստամբեցանք,
դուն թողութիւն չտուիր։
43 Բարկութեամբ ծածկեցիր զմեզ հալածեցիր, [36]մեռցուցիր -- չխնայե-
ցիր։
44 Քեզ ամպով ծածկեցիր, [37]որ աղօթքը
չանցնի։
45 [38]Մեզ ժողովուրդներուն մէջտեղը խառան ու
անարգ ըրիր։
46 Մեր բոլոր թշնամիները մեզի դէմ [39]բերաննին
բացեր են։
47 Մեր վրայ [40]վախ ու գուբ, [41]աւերում ու կո-
տորած եկաւ։
48 Իմ ժողովուրդիս աղջկանը բնկմանը համար
[42]աչքս ջուրի հեղեղներ կ'իջնեն։
49 [43]Իմ աչքս անդադար [44]լայ կը թափէ, ու բը-
նաւ հանգստանիլն պիտի չունենայ,
50 Մինչև որ Տէրը [45]երկինքէն նայի ու տեսնէ,
51 Իմ քաղաքիս բոլոր աղջիկներուն համար աչքս
հոգւոյս նեղութիւն կռւտայ։
52 Իմ թշնամիներս [46]զուր տեղը անդադար զիս
ճնճղուկի պէս կ'որսան։

---

1 Սաղ. ձբ. 9. 6.
Ղեւ. 3.
2 Ցոր. գ. 33. Ժբ. 8. Ոձբ. բ. 8.
3 Ցոր. ղ. 20. Սաղ. իբ. 2.
4 Երեմ. ի. 7.
5 Ցոր. ծ. 9. Սաղ. կթ. 18. Եսթ. գ. 6.
6 Սաղ. ի. 1.
7 Ցոր. ի. 22. Ժբ. 8. Ոձբ. բ. 8.
8 Ցոր. ղ. 20. Սաղ. իբ. 2.
9 Եսթ. գ. 9. Սաղ. կթ. 18. Հեր. 65.
10 Երեմ. բ. 15.
11 Ընտ. ի. 17.
12 Սաղ. ղս. 22.
13 Երեմ. բ. 15.
14 Ոխ. գ. 1.
15 Ցոր. ի. 22. Ժբ. 8. Սաղ. կբ. 2.
16 Ցոր. գ. 44.
17 Երեմ. ի. 7.
18 Ցոր. ի. 9. Սաղ. կթ. 18. Հեր. 65.
19 Երեմ. բ. 15.
20 Ընտ. ի. 17.
21 Սաղ. ղս. 22.
22 Երեմ. բ. 15.
23 Սաղ. ղդ. 18. Ամբ. 7.
24 Սաղ. ի. 1.
25 Սաղ. ղդ. 18. Ամբ. 11.
26 Մաղ. գ. 6.
27 Ես. լդ. 2.
28 Սաղ. ղդ. 18. Ամբ. 11.
29 Ցոր. բ. 10.
30 Ցոր. խբ. 6.
31 Ես. ծ. 6. Մատ. ե. 39.
32 Սաղ. գղ. 14.
33 Երեմ. լդ. 11. Երբ. ժբ. 10.
34 Ղեւ. ա. 13.
35 Սաղ. լդ. 9.
36 Ցոր. բ. 10. Ես. խե. 7. Ընտ. ի. 17.
37 Մաղ. գ. 6.
38 Ընտ. ի. 17. Եւ. ռմ. 9. 14.
39 Եսթ. բ. 13.
40 Ցոր. խբ. 6.
41 Մատ. ե. 39.
42 Սաղ. գղ. 14.
43 Երեմ. լդ. 11. Երբ. ժբ. 10.
44 Ղեւ. ա. 13.
45 Սաղ. լդ. 9.
46 Ցոր. բ. 10. Ես. խե. 7. Ընտ. ի. 17.
47 Սաղ. գ. 6.
48 Ընտ. ի. 17. Եւ. ռմ. 9. 14.
49 Մաղ. ե. 9.
50 Սաղ. ղդ. 13.
51 Գէ. բ. 16.
52 Ես. խդ. 17. Եւ. ռմ. խբ. 43.
53 Ես. ծ. 19.
54 Երեմ. գ. 19. Ք. 1. ժդ. 17. Գէ. բ. 11.
55 Սաղ. հէ. 8. Գէ. ա. 16.
56 Ես. կդ. 15.
57 Սաղ. լե. 7. 19. կթ. 4. ՃՔ. 3. ՃՔ. 101.

53 Իմ կեանքս Հզուբի մէջ կորնչին , Վրան քար նետեցին ։
54 Ջուրերը գլխս վրայ բարձրացան . Ըսի թէ կը կորնչայ ։
55 Խորունկ գուբէն քու անունդ կանչեցի , ով Տէր ։
56 Իմ ձայնս լսեցիր . իմ հառաչանքիս — ազատակիս քու ականջդ մի գոցեր ։
57 Քեզի կանչած օրս մօտեցար , ըսիր թէ Մի վախնար ։
58 Իմ հոգւոյս գաղր վարեցիր , ով Տէր , Իմ կեանքս ազատեցիր ։
59 Ով Տէր , տեսիլ եղած գրկանքը տեսար . Իմ իրաւունքս պաշտպանէ ։
60 Անոնց բոլոր վրէժխնդրութիւնը , Անոնց տեսիլ դէմ ընդդէմ բոլոր դիտաւորութիւնները տեսար ։
61 Անոնց նախատինքը լսեցիր , ով Տէր , անոնց տեսիլ դէմ ընդդէմ բոլոր դիտաւորութիւնները ,
62 Իմ վրաս եղողներուն շրմունքներըը ու ամէն օր տեսիլ դէմ անոնց խորհրդները ։
63 Անոնց նստելնուն ու կենալնուն նայէ . Ես անոնց երգն եմ ։
64 Ով Տէր , տուր անոնց համաձայն պիտի բնես իրենց գործերուն համաձայն ։
65 Անոնց սրտի թմրութիւն պիտի տաս , քու անէծքդ անոնց ։
66 Բարկութեամբ պիտի հալածես զանոնք , ու Տէրոջը երկինքներուն տակէն բնաջինջ պիտի բնես ։

ԳԼ · Դ

Ոսկի իր տարբեր վիճակին վրայ կ'ակնարկ . 11 իր միտքերը կը բացատրէ . 21 Եդոմին ապառնագիր կ'ըլլայ . 22 Սիոն կը գերեզմանի .

1 Ոսկին ինչպէս իր գոյնը կորսնցուց , — մաքուր ոսկին փոխուեցաւ ։
Սրբատաներու քարերը ամէն փողոցներուն գլխուն թափուեցան ։
2 Սիոնի պատուական տղաքները՝ որոնք բնաիր ոսկիի հաւասար էին ,
Ինչպէս բրուտի ձեռքով չինուած խեցեղէն անօթներու պէս սեպուեցան ։
3 † Վիշապները անգամ ծիծերնին կը հանեն — իրենց լակոտներուն կաթ կու տան ։
Իմ ժողովուրդս ազգիկը անապատի Ջայլամնոց պէս անգութ եղաւ ։
4 Կաթնակերին լեզուն ծարաւութենէն վեր քմաղը փակաւ ։
Տղաքները հաց ուզեցին , Բայց անոնց Չարգազ չկար ։
5 Ադնիս կերակուրներ ուտողները փողոցներուն մէջը յուսահատ մնացին ։
Կարմիր հագուածներով մեծցողները աղբանոցներ գրկեցին ։
6 Եւ իմ ժողովուրդս ազգիկներ անօրէնութիւնը Սոդոմին մեղքէն մեծ եղաւ ։
Որ ան մէկ վայրկեանի մէջ տակնուվրայ եղաւ առանց ձեռք բերը անոր դպչելու ։
7 Անոր ազնուականները Ձիւնէն մաքուր , կաթնէն ճերմակ էին ։
Անոնց մարմինը Յակինթներէն կարմիր էր , անոնց կերպարանքը շափիւզայի նման ։
8 Անոնց դէմքը ածուխէն աւելի սեւ եղաւ , ու փողոցներուն մէջը չեն ճանչցուիր ։
Անոնց մորթը իրենց ոսկորներուն փակաւ , չորցաւ — փայտի պէս եղաւ ։
9 Սուրէ մեռածները անօթութենէ մեռածներէն երջանիկ էին ,
Վասն զի սոսկ ազարակի արդիւնքը պակսութենէն մնայնան ու մեռան ։
10 Ողորմած կիներուն ձեռքերը իրենց տղաքը եփեցին ,
Իմ ժողովուրդս ազգիկներ կոտրածին առնը տանուց կերակուր եղան ։
11 Տէրը իր բարկութիւնը կատարեց , Իր սաստիկ բարկութիւնը թափեց .
Եւ Սիոնի մէջ հրկէզ բռնկեցուց , որ անոր հիմերը կերաւ ։
12 Երկրի թագաւորները ու աշխարհի բոլոր բնակիչները չհաւատացին
Թէ հակառակորդը ու թշնամին Երուսաղէմի դռներէն պիտի մտնէ ։
13 Անոր մարգարէներուն մեղքերէն , անոր քահանաներուն անօրէնութիւններէն՝
Որոնք անոր մէջտեղը արդարներուն արիւնը թափեցին ,
14 Փողոցներուն մէջը կոյրերու պէս սասանեցան պատեցան , Արիւնով պղծուեցան .
Այնպէս որ մարդ մը կարող չէր անոնց զգեստներուն դպչելու ։
15 Անոնց կը կանչեին , Հոս քաշուեցէք , ով պղծիչ , հոս քաշուեցէք , հոս քաշուեցէք , մի դպչիք ։

ա Երեմ. լե · 10 · լբ · 6 · 9 · 10 ·
բ Դան · գ · 27 ·
գ Սաղ · կթ · 2 · Ամբ · 4 · 3 ·
դ Սաղ · լո · 22 · Ես · լբ · 19 · 11 · Հմր · 15 ·
ե Սաղ · Ա · 1 · Ցածխ · բ · 2 ·
զ Սաղ · գ · 4 · ը · 8 ·
է Ժբ · 6 · կէ · 19 · Ամգ · 1 ·
ը Ցած · գ · 8 ·
թ Սաղ · լե · 1 · Երեմ. Դա · 36 ·
ժ Սաղ · Հա · 22 ·
ի Սաղ · Բ · 4 · լե · 25 ·
լ Երեմ. Ժա · 19 ·
խ Սաղ · Ղ · 2 ·
ծ Հմր · 14 ·
կ Սաղ · Ե · 4 · Ցած · Երեմ. Ա · 1 ·
հ Սաղ · Խբ · 5 ·
ձ Ցած · Խ · 3 ·
ղ Սաղ · Ղ · 3 ·
ճ Ո Օբ · Խե · 19 · Եր. Բ · 11 ·
մ Գլ · բ · 19 ·
յ Ես · Լ · 14 · Երեմ. ԺԲ · 11 · բԿգ · գ · 7 ·
ն Դա · Ձագարեղը
շ Ցած · լԲ · 14 · 16 ·
ո Սաղ · Խբ · 15 ·
չ Գլ · բ · 11 · 18 ·
պ Ցած · Խգ · 8 ·
ջ Դա · ԺԲ · 25 ·
ռ Կա · բառակրէն
ս Գլ · ե · 10 · Ցած · բ · 6 · Նա · բ · 10 ·
վ Սաղ · Ղբ · 3 ·
տ Ես · Խբ · 11 ·
ր Գլ · բ · 20 ·
ց Ո Օբ · Խբ · 27 · գ
փ Երեմ. Խ · 23 ·
ք Ո Օբ · լբ · 22 · Եր. Խբ · 11 ·
օ Կա · բառակրէն
ֆ Երեմ. Ե · 31 · գ · 15 · Ժգ · 14 · Խգ · 11 · 12 · Ամգ · գ · 4 ·
ա Սաղ · Ղ · 5 ·
բ Ես · Խբ · 11 ·
գ Ա Օբ · Խբ · 7 · գ
դ Ես · Ա · 15 ·
ե Ա Օբ · Խբ · 27 · գ
զ Ա Օբ · Խբ · 29 ·
է Ա Օբ · Խբ · 29 · Ես · Խբ · 11 ·
ը Ա Օբ · Խբ · 29 · Ես · Խբ · 11 · Երեմ. Ե · 31 · գ · 15 · Ժգ · 14 · Խգ · 11 · 12 · Ամգ · գ · 4 ·
թ Ա Օբ · Խբ · 29 · Ես · Խբ · 11 · Երեմ. Ե · 31 · գ · 15 · Ժգ · 14 · Խգ · 11 · 12 · Ամգ · գ · 4 ·
ժ Եզեկ · Խբ · 22 · 26 · 28 · Ամգ · գ · 4 ·
ի Ա Օբ · Խբ · 29 · Ես · Խբ · 11 · Երեմ. Ե · 31 · գ · 15 · Ժգ · 14 · Խգ · 11 · 12 · Ամգ · գ · 4 ·
լ Երեմ. բ · 34 ·
խ Թագ · Ա Թագ · 16 ·
ծ Կա Անձդ հետամուտ կը կանչեին . Իսա քաշուեցէք . պիղծ են .
կ Գլ · Ե · 43 ·

Անոնք փախան ու սպրդին անդին պատեցան.
ազգերուն մէջ բանեցաւ, Անոնք մէյ-
մին ալ հոն չբնակին։
16 Տէրոջը բարկութիւնը ցրուեց զանոնք, անոնց
մէյմին ալ չնայիր.
քահանայից երեսին պատիւ չըրին, ծերե-
րուն գթութիւն չըրին։
17 Մեզի ըլլալու օգնութեանը համար պարապ
տեղը մինչև հիմա աչքերնիս մնաչեցան.
Դիտելով ապահոցինք ճանչ ազգի մը՝ որ չէր
կրնար ձեզ ազատել։
18 Մեր քայլերը կ'որսան, որ մեր փողոցներուն
մէջը չպտրտինք.
Մեր վախճանը մօտեցաւ, մեր օրերը լեցուե-
ցան, յիրաւի մեր վախճանը հասաւ։
19 Մեզ հալածողները երկնից արծիւներէն արա-
գընթաց եղան,
Մեզ լեռներու վրայ սաստիկ հալածեցին, ա-
նապատի մէջ մեզի համար դարանա-
մուտ եղան։
20 Մեր հոգիացը չունչը՝ Տէրոջը օծեալը՝ անոնց
որոգայթներուն մէջը բռնուեցաւ,
Որուն համար մենք կ'ըսէինք, Ազգերուն մէջ
անոր հովանիին տակը պիտի ապրինք։
21 Ցնծա և ուրախ եղիր, ով եդոմի ազջիկ,
որ Հուս երկրին մէջ կը բնակիս.
Քեզի ալ պիտի անցնի բաժակը. պիտի գի-
նովցնաս ու ինքզինքդ պիտի մերկա-
ցընես։
22 Կրու անօրէնութիւնդ վերջացաւ, ով Սիօնի
ազջիկ, քեզ ժէյմին ալ դերի պիտի
չբռնէ.
Քրու անօրէնութեանդ այցելութիւն պիտի ը-
նէ, ով եդոմի ազջիկ, քու մեղքերդ
պիտի յայտնէ։

ԳԼ. Ե

1–11 Ակրոթի մէջ Սիօնին տառապանքը ու Աստուած։

1 Ա հզի եղածը՝ յիշէ, ով Տէր,
Նայէ ու տես մեր նախատինքը տես։
2 Մեր ժառանգութիւնը օտարներուն անցաւ,
Մեր տուները՝ օտարազգիներուն։
3 Հայր չունեցող որբեր եղանք,
Մեր մայրերը որբևարիներու պէս են։
4 Մեր չուրը տապակով խմեցինք,
Մեր փայտը դնով կու գայ։
5 Վիզերնիս մեր պարանոցին վրայ ըլլալով հալա-
ծուեցանք,
Կ'աշխատինք ու հանգստութիւն չունինք։
6 Հացով կշտանալու համար
Դէպ ի Եգիպտոս — Ասորեստան ձեռք տուինք,
կընծայեցինք։
7 Մեր հայրերը մեզք գործեցին և չկան,
Ու անոնց անօրէնութիւններուն պատիժը մենք
կը կրենք։
8 Ծառաներ տիրեցին մեր վրայ,
Անոնց ձեռքէն ձեզ ազատող չկայ։
9 Անապատի սուրին երեսէն
Մեր հացը մեր կեանքին վտանգովը ձեռք
բերինք։
10 Սովին սաստկութենանը պատճառաւ
Մեր մորթը փուռի պէս սեացաւ։
11 Կիներները Սիօնի մէջ խոպտացուցին,
Ու կոյսերը՝ Յուդայի քաղաքներուն մէջ։
12 Իշխանները ձեռքով կախուեցան.
Ծերերուց երեսին պատիւ չըրին։
13 Երիտասարդները երկնադարձ վերցուցին,
Ու տղաքը փայտի տակ ինկան։
14 Ծերերը դադրեցան դուռը նստիլ,
Ու երիտասարդները իրենց երաժշտութե-
նէն։
15 Մեր սրտին ուրախութիւնը դադրեցաւ,
Մեր կաքաւելը սուգի փոխուեցաւ։
16 Մեր գլուխէն պսակը ինկաւ.
Հմա վա՛յ մեզի, վասն զի մեզք գործե-
ցինք։
17 Ասոր համար սիրտ նուաղած է,
Ասոնց պատճառաւ աչքերնիս խաւարե-
ցան։
18 Սիօն լեռանը պատճառաւ՝ որ ամլացի եղաւ.
Անոր վրայ աղուէսներ կը պտրտին։
19 Դուն, ով Տէր, յաւիտեան կը մնաս.
Քու աթոռդ գալ ի գալ կը տեւէ։
20 Մինչո՞ւ համար յաւիտեան մեզ կը մոռնաս,
Ու երկար ժամանակ մեզ կը թողուս։
21 Դարձի գարձուր մեզ, ով Տէր, ու դառնանք.
Մեր օրերը առջիներին պէս նորոգէ։
22 Սակայն դուն բոլորովին մեզ մերժեցիր,
Մեր վրայ խիստ շատ բարկացար։

1 Գլ. ե. 18։
2 ղ Թագ. իգ. 7։ Ես. ի. 5։ ես. 6։ 7։ Երեմ. իե. 7։ Ե-
զեկ. իե. 8։
3 ղ Թագ. իգ. 16։
4 Ես. ի. 22։
5 Ես. լա. 2։ Երեմ. ե. 6։
6 Ես. ի. 25։ Ես. ի. 7։ Երեմ. ե. 19։ Ե-
զեկ. իե. 26։ իզ. 29։
7 Երեմ. իե. 11։ իէ. 29։ Ե-
զեկ. ժէ. 15։ իե. 52։
8 Ես. ի. 22։ Երեմ. ե. 1։
9 Երեմ. խա. 4։ Ողբ. դ. 9։
10 Յոբ. լ. 30։ Ողբ. դ. 8։ Յայտ. զ. 8։
11 Ես. ժգ. 9։ Երեմ. խ. 15։ իգ. 22։ խա. 4։
12 Ղեւտ. իթ. 32։ Ես. խդ. 23։ Ողբ. ե. 14։
13 Դատ. ժգ. 21։
14 Յոբ. իթ. 9։ Սաղ. ճզ. 12։ Ես. իդ. 7։ Ողբ. ե. 3։
15 Ես. իդ. 8։ Ամովս. զ. 5։ Ողբ. ե. 12։
16 Յոբ. ժ. 9։ Սաղ. ճզ. 5։ Ողբ. ե. 7։
17 Ես. ի. 15։ Ողբ. դ. 17։
18 Ես. խդ. 14։ Ողբ. ե. 18։
19 Սաղ. ճ. 12։ Ողբ. ե. 7։ Յայտ. դ. 9։ ե. 13։
20 Սաղ. խդ. 14։ Ողբ. ե. 20։
21 Ողբ. ե. 1։ Սաղ. ճզ. 5։ Ես. խդ. 15։
22 Ես. ժգ. 7։ Ողբ. դ. 22։ Ես. խդ. 1։ Ողբ. դ. 6։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵԶԵԿԻԵԼԻ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Եզեկիէլին մարգարէութեան ժամանակը. քոյրը գետին քա-
զե. 4 անոր անիւները. պատկերը. 15 չորս
անիւներ 26 ու Աստուծոյ փառքը անոնց։

1 Ու եղաւ որ երեսուներորդ տարին չորրորդ ամսուն, ամսուն հինգին երբոր ես գերիներուն մէջը
Քեբար գետին քովն էի, երկինքը բացուե-
2 ցաւ, ու Աստուծոյ տեսիլքները տեսայ։ Այս
սուն հինգերորդ օրը՝ այսինքն Յոյակինին
թագաւորին գերութեանը հինգերորդ տարին,
3 Քաղդէացւոց երկրին մէջ՝ Քեբար գետին
քովը Բուզիի որդւոյն եզեկիէլ քահանային
յայտնապէս Տէրոջը խօսքը եղաւ, ու հոն անոր
վրայ Տէրոջը ձեռքը եղաւ։
4 Ու տեսայ որ ահա հիւսիսային կողմէն
մրրկալից հով, մեծ ամպ ու բռնկած կրակ
կաւ գար, որուն բոլորտիքը պայծառութիւն
կար, ու մէջտեղէն՝ կրակին մէջէն ականպղինի
5 նմանութիւն մը երեւեցաւ։ Եւ անոր մէջը չորս
կենդանիի կերպարանք կար, ու անոնց երե-
ւոյթը այս էր. Մարդու կերպարանք
6 ունէին։ Եւ չորսին մէկը չորս երես ունէր, ու
7 անոնց ամէն մէկը չորս թեւ ունէր։ Եւ անոնց
ոտքերը շիտակ ոտքեր էին, ու անոնց ոտքե-
րուն թաթը զատարակի ոտքին թաթին պէս էր,
8 ու փայլուն պղինձի պէս կը փայլէին։ Եւ Ա-
նոնց չորս կողմերը անոնց թեւերուն տակը մարդ-
ու ձեռքեր կար, ու չորսն ալ երեսներ ու
9 թեւեր ունէին, Անոնց թեւերը իրարու կպած
էին. Անոնք երթալու ատեննին չէին դառ-
նար, ամէն մէկը չիտակ յառաջ կ'երթար։
10 Եւ անոնց երեսներուն ձեւը՝ Ադամ էր. չորսն ալ
մարդու երես ունէին՝ ու աջ կողմէն առիւծի
երես. Նաև չորսն ալ ձախ կողմէն եզի երես՝
11 ու չորսն ալ արծիւի երես ունէին։ Ու անոնց
երեսները այսպէս էին. և անոնց թեւերը վերէն
կը տարածուէին, երկուքը իրարու կպած
էին, Ադու երկուքը անոնց մարմինը կը ծածկէին։
12 Եւ ամէն մէկը Ադիտակ յառաջ կ'երթար. Ո-
Ադին ուր որ երթալու Բլլար՝ անոնք Հոն
կ'երթային, Ադարձած առնէնին չէին դառնար։
13 Եւ կենդանիներուն կերպարանքը՝ անոնց երե-
ւոյթը՝ կրակի վառած կայծերու պէս՝ Ջահերու

= Գէ · գ · 15 · 23 · ժ · 15 · 20 · 22 · ԽԳ · 3 ·
բ Մատ · գ · 16 · Գաղ · է · 33 · ժ · 11 ·
Յայտ · ԺԲ · 11 ·
գ Գէ · ը · 3 ·
դ Թագ · Խդ · 18 · 15 ·
ե Թագ · գ · 13 · Գէ · գ · 14 · 22 · ը · 1 · Ե · 1 ·
զ Երեմ · ա · 14 · գ · 6 · է · 1 ·
է Երեմ · Խդ · 10 · ԽԵ · 32 ·
ը Յայտ · գ · 6 · Եա ·
թ Գէ · ժ · 8 · Եա ·
ժ Թագ · գ · 13 ·
ի Գէ · գ · 14 · 22 · ը · 1 · Ե · 1 ·
լ Դան · ժ · 6 · Յայտ · ա · 15 ·
խ Գէ · ժ · 8 · 21 ·
ծ Հմր · 11 ·
կ Հմր · 12 · Գէ · ժ · 11 ·
հ Գէ · ժ · 17 ·

ձ Ես · գ · 8 ·
ղ Հմր · 9 · Գէ · ժ · 22 ·
ճ Հմր · 20 ·
մ Հմր · 9 · 17 ·
յ Յայտ · գ · 5 ·
ն Մատ · Խդ · 27 ·
շ Ես · Ջար · գ · 10 · Գէ · ժ · 9 ·
ո Գէ · ժ · 9 · 10 · Դան · ժ · 6 · 28 ·
չ Հմր · 13 ·
պ Գէ · ժ · 16 · Ջար · գ · 10 ·
ջ Գէ · ժ · 17 ·
ռ Գէ · ժ · 16 · 17 ·
ս Հմր · 18 ·
վ Գէ · ժ · 17 ·
տ Հմր · 19 · 20 · Գէ · ժ · 17 ·
ր Գէ · ժ · 1 ·
ց Գէ · ժ · 1 · Ես · ա · 15 · Ամ · Խդ · 3 · Յայտ · ժ · 1 ·
ւ Գէ · ժ · 1 · Ես · ա · 15 · Ամ · Խդ · 3 · Յայտ · ժ · 1 · Եսդ · ա · 2 · Մատ · գ · 17 · Մարկ · ա · 10 · Ղուկ · գ · 21 · Յհ · ե · 39 · Գոր · ժե · 28 · Յայտ · ա · 7 ·
փ Գէ · ժ · 1 · Ես · ա · 15 · Ամ · Խդ · 3 · Յայտ · ժ · 1 · Եսդ · ա · 2 · Մատ · գ · 17 · Մարկ · ա · 10 · Ղուկ · գ · 21 · Գոր · ժե · 28 · Յայտ · ա · 7 · Գէ · ժ · 1 · Ես · ա · 15 · Ամ · Խդ · 3 · Յայտ · ժ · 1 · Եսդ · ա · 2 · Մատ · գ · 17 · Մարկ · ա · 10 · Ղուկ · գ · 21 · Գոր · ժե · 28 · Յայտ · ա · 7 ·
ք Գէ · ժ · 1 · Ես · ա · 15 · Ամ · Խդ · 3 · Յայտ · ժ · 1 · Եսդ · ա · 2 · Մատ · գ · 17 · Մարկ · ա · 10 · Ղուկ · գ · 21 · Գոր · ժե · 28 · Յայտ · ա · 7 · Գէ · ժ · 1 · Ես · ա · 15 · Ամ · Խդ · 3 · Յայտ · ժ · 1 · Եսդ · ա · 2 · Մատ · գ · 17 · Մարկ · ա · 10 · Ղուկ · գ · 21 · Գոր · ժե · 28 · Յայտ · ա · 7 ·

երեւութին պէս էր, որ կենդանիներուն մէջ-
տեղը կը պտրտէր. ու ան կրակը լուսափայլ
14 էր, ու կրակէն փայլակներ կ'ելլէին։ Եւ կեն-
դանիները փայլակի երեւութին պէս վա-
զելին ու կը դառնային։
15 Ու կենդանիներուն նայեցայ, և ահա գետ-
նի վրայ՝ կենդանիներուն մօտ մէկ քարի
16 չորս երեսով մարդ կար։ Անիւներուն երե-
ւոյթը ու անոնց շինուածքը Տարկիսի կը
նմանէր, և չորսին ձեւը մէկ էր. ու անոնց
երեւոյթը ու շինուածքը այնպէս էր, որպէս թէ
17 անիւ անիւի մէջ եղած ըլլար։ Գացած ա-
տեննին իրենց չորս կողմերուն վրայ կ'երթա-
յին. Գացած ատեննին չէին դառնար։
18 Հոն դառնար։ Եւ անոնց շրջանակները բարձր
ու ահեղ էին, և չորսին ալ շրջանակները ա-
19 չերի էին, և չորսին ալ շրջանակները ա-
չերով լեցուն էին։ Ու երբ
որ կենդանիները կ'երթային, անիւները
անոնց քովէն կ'երթային. ու երբոր կենդա-
նիները երկրի երեսէն կը վերանային, անիւ-
20 ները ալ կը վերանային։ Ուր ոտ որ երթա-
լու ըլլար, անոնք հոն՝ ոգիին գացած տեղը
կ'երթային. անիւներն ալ անոնց հետ մէկտեղ
կը վերանային. Քանզի անիւներուն մէջը
21 կենդանիներուն ոգին կար։ Երբոր անոնք
կ'երթային, Ադու կ'երթային, ու երբոր
անոնք կը կայնէին, Ադու կը կայնէին. ու
երբոր անոնք երկրի երեսէն կը վերանային,
անիւներըն անոնց հետ կը վերանային. Քանզի
անիւներուն մէջը կենդանիներուն ոգին կար։
22 Եւ կենդանիներուն գլխուն վրայ՝ էջքին նմա-
նութեամբ տեսանելիութիւն վրէն անոնց
գլուխներուն վրայ տարածած էր Քուա-
23 ղայ ակիւեանի նման։ Եւ ան հաստատութեա-
նը տակը՝ անոնց թեւերը իրարու կը չիտկուէին.
ամէն մէկը մէկ կողմէն էջ Ադուքը ծածկող եր-
կու Ադ ունէր, և ամէն մէկը միւս կողմէն
24 իր մարմինը ծածկող երկու Ադ ունէր։ Ու
երբոր կ'երթային, անոնց թեւերուն ձայնը լը-
սեցի Ջաւրերու ձայնին պէս՝ Ամենա-
կարողին ձայնին պէս, ոտմանկի ձայնի պա-
նակի ձայնի պէս. երբոր կը կայնէին՝ իրենց
25 թեւերը կ'իջեցնէին։ Ու երբոր անոնք կը
կայնէին թեւերնին կ'իջեցնէին, անոնց

գլխուն վրայ եղող հասատատութիւնէն ձայն մը կ'ելլէր ։
26 Եւ անոնց գլխուն վրայ եղող հասատատութիւնէն վեր՝ հաւաքուագայ քարի երեւոյթով աթոռի նմանութիւն մը կար, ու ան աթոռին նմանութեանը վրայ մարդու կերպարանքով
27 նմանութիւն մը կար վերէն ։ Եւ անոր երիկամնոցը երեւութէն վեր ոսկեզօծինի նման՝ բոլորտիքը ներսը կրակի նմանութեան պէս տեսայ ։ ու երիկամնոցը երեւութէն վար կրակի նմանութեան պէս տեսայ ։ ու պայծառութիւն
28 շրջապատած էր ։ Ինչպէս է անձրեւի օրը ամպի մէջ եղող ծիածանին երեւոյթը, այնպէս էր ան շրջապատած պայծառութիւնը երեւոյթը ։ Այսիկա Տէրոջը փառացը նմանութեանը երեւոյթն էր ։ ու երբոր տեսայ՝ երեսովս վրայ ինկայ, ու մէկ խօսողի մը ձայնը լսեցի ։

ԳԼ ։ Բ

1 Եզեկիէլին յանձնուած պատուէրը ։ Իրեն արուած պատուէրը ։ Իր ծանր մեղքերուն համը ։

1 Եւ ինծի ըսաւ , Որդի մարդոյ , ոտքերուդ
2 վրայ կայնէ ու քեզի հետ խօսիմ ։ Ու ինծի հետ խօսածին պէս Հոգին իմ վրաս եկաւ , և զիս ոտքերուս վրայ վերցուց ։ ու ինծի
3 հետ խօսողին լսեցի ։ Եւ ինծի ըսաւ , Որդի մարդոյ , ես քեզ իսրայէլի որդւոցը՝ ինծի դէմ ապստամբող ապստամբներու ազգին կը խրկեմ , որ Ինք իրենք և Ինք իրենց հայրերը մինչև այս օրս ինծի դէմ յանցաւոր
4 գտնուեցան ։ Որ անոնք պինտերնս և խրատտարտ որդիներ են ։ ես քեզ անոնց կը խրկեմ ։ ու անոնց ըսես , Տէր Եհովան այսպէս
5 կ'ըսէ ։ Եւ անոնք Ինք լսեն և Ինք զանց ընեն , (քանզի անոնք ապստամբներու տուն են ,) սակայն գիտեն գիտնան Ինք մէջերնին մարգարէ կայ ։
6 Ու դուն , որդի մարդոյ , անոնցմէ մի վախնար , և անոնց խօսքերէն մի վախնար ։ Թէև քու քովդ ը֊կամակոր ու ծուռ մարդիկ կան , և կարճներու քով կը բնակիս ։ Անոնց խօսքերէն մի վախնար և անոնց երեսէն մի զարհուրիր , թէև անոնք ապստամբներու տուն
7 են ։ Եւ անոնց իմ խօսքերս խօսես , Ինք լսեն և Ինք զանց ընեն ։ քանզի անոնք ապըստամբ են ։
8 Ու դուն , որդի մարդոյ , քեզի ըսածս մի՛կ լսէ , ան ապստամբ տուն պէս ապստամբ մի ըլլար ։ բերանդ բաց ու ինչի ուսածս
9 կեր ։ Ու նայեցայ , և ահա ինծի երկրնցած ձեռք մը , և ահա անոր մէջը դիրքի տոմս
10 մի կար ։ Ու զանիկա իմ առջեւս բացաւ ։ և անիկա ներսէն ու դուրսէն գրուած էր ։ ու անոր վրայ ողբեր , հառաչանք ու վայ գըրուած կար ։

ԳԼ ։ Գ

1 Եզեկիէլ ան տումը կ'ուտէ ։ Ուտած կը քաղցրէն գտնէ ։ 15 կը տարվիշնէն անդ՝ Տարգարեութեան կանգնը ։ 22 կը յայտնի Թէ Իրէ կը դայ ու կը բռնայ Տարգարէին բերանը ։

1 Եւ ինծի ըսաւ , Որդի մարդոյ , ան գտածդ կեր ։ Ան տումը կեր ու գնա խրայէլի տա-
2 նը խօսէ ։ Եւ իմ բերանս բացի , ու ան տմ-
3 սր ինծի կերցուց ։ Եւ ինծի ըսաւ , Որդի մարդոյ , ան իմ քեզի տուած տումս փորիդ կերցուր ու ապիրներդ լեցուր ։ ու ես Ուխտկերայ , ու բերնիս մէջը Մեղրի պէս անոյշ
4 եղաւ ։ Ու ըսաւ ինծի ըսաւ , Որդի մարդոյ , գնէ խրայէլի տանը գնա ու իմ խօսքերովս
5 անոնց խօսէ ։ Վասն զի դուն դժուարիմաց խօսք և ծանր լեզու ունեցող ազգի մը չէիր ը-
6 կուգար , հապա խրայէլի տանը ։ Դժուարիմաց խօսք ու ծանր լեզու ունեցող շատ ազգերուն չէ , որոնց խօսքերը դուն չես հասկընար ։ Իրաւի Ինք քեզ անոնց խրկէի ,
7 անոնք քեզի մտիկ պիտի ընէին ։ Բայց խրայէլի տունը քեզի մտիկ ընել պիտի չուզեն , Վասն զի չեն ուզեր ինծի մտիկ ընել ։ Որովհետեւ բոլոր խրայէլի տունը պինտերնս ու
8 խստասիրտ է ։ Ահա անոնց երեսին դէմ քու երեսդ պինտ , ու անոնց ճակատին դէմ քու
9 ճակատդ պինտ ըրի ։ Որ ու ճակատդ ինծի պէս ըրի ։ Ադամանդի պէս քարի ։ Անոնցմէ չվախնաս ու անոնց երեսէն չզարհուրիս , թէև անոնք ապստամբներու տուն են ։
10 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ , Որդի մարդոյ , իմ բոլոր խօսքերս որ քեզի պիտի խօսիմ , զրպիդ
11 մէջը ընդունէ ու ականջներովդ լսէ ։ Եւ գնա դերեվերուն մէջը տնէր՝ քու ժողովրդիդ որդւոցը մէջ , ու անոնց խօսէ և անոնց ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ ։ Թէ մտիկ ընեն և Ինք զանց ընեն ։
12 Այնուհետեւ Հոգին զիս վերցուց , ու հեռէս ետեւ չարժումի ձայն մը լսեցի ։ Ցնծութ Տէրոջը
13 փառքը օրհնեալ ըլլայ իր տեղէն ։ Եւ կենդանիներուն թեւերը իրարու կպնելուն ձայնը , ու անոնց քովի անիւներուն ձայնը , ու մեծ
14 չարժումի ձայն ընդ ։ Եւ Հոգին զիս վերցուց

տաքաս, ու ես իմ հոգիս տաքտքնեմ գառնութեամբ գացի. ու Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս
15 եղաւ զօրութեամբ. ու զիս հրաւիրեց քովը բնակող թէլասպիի գերիներուն հետ, ու ես անոնց նստած տեղը նստայ, և հոն եօթը օր անոնց մէջը ապշած նստայ։

16 Ու եօթը օրէն ետքը Տէրոջը խօսքը ինծի
17 եղաւ՝ ըսելով, Մարդի մարդոց, քեզ Իսրայէլի տանը դիտող դրի. ու իմ բերնէս խօսք լսես,
18 ու իմ կողմանէս զանոնք զգուշացնես։ Երբոր ամբարշտին ըսեմ թէ Անշուշտ պիտի մեռնիս, ու դուն զանիկա չզգուշացնես, ու չխրատես որ ամբարիշտը ապրեցնելու համար իր չար ճամբայէն զգուշացնես, ան ամբարիշտը իր անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի, բայց անոր
19 արիւնը քու ձեռքդ պիտի փնտռեմ։ Իսկ թէ որ դուն ամբարիշտը զգուշացնես, ու ան իր ամբարշտութենէն ու չար ճամբայէն չդառնայ, անիկա իր անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի, Բայց դուն քու հոգիդ ապա-
20 տած կ՚ըլլաս։ Ու երբոր արդարը իր արդարութենէն դառնայ ու չարութիւն ընէ, ու ես անոր առիթը դնեմ անիկա պիտի մեռնի, զանիկա չզգուշացնելուդ համար՝ անիկա իր մեղքին մէջը պիտի մեռնի, և անոր բրած արդարութիւնը պիտի չյիշուի, բայց անոր արիւնը քու ձեռքդ պիտի փնտռեմ։
21 Իսկ թէ որ դուն ան արդարը զգուշացնես որ արդարը մեղք չգործէ, ու թէ որ անիկա մեղք չգործէ, անիկա անշուշտ պիտի ապրի Խրատ ընդունելուն համար, ու դուն քու հոգիդ ապատած պիտի ըլլաս։
22 Ու հոն Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս եղաւ, ու ինծի ըսաւ, Ելի՛ դաշտը գնա, ու հոն քեզի
23 հետ պիտի խօսիմ։ Ես ելայ՝ դաշտը գացի. և ահա հոն կայներ էր Տէրոջը փառքը՝ Քրոբաթ գետին քովը տեսած փառքիս պէս.
24 ու երկրպագի վրայ ինկայ։ Ես Հոգին իմ վրաս եկաւ, ու զիս ոտքի վրայ կացնեցուց. և ինծի հետ խօսեցաւ ու ինծի ըսաւ, Գնա ու
25 Որդի մէջ պահտըտէ։ Ու դուն, որդի մարդոց, ահա Քու վրադ կապածնիներ պիտի դնեն, և անոնցմով քեզ պիտի կապեն, ու անոնց
26 մէջը պիտի չելլես։ Ես Քու լեզուդ քու քովդ պիտի փակցնեմ, ու համր պիտի ըլլաս. և անոնց մէջը յանդիմանող մարդու պէս պիտի չըլլաս, Վասն զի անոնք ապստամբնելու
27 տուն են։ Բայց երբոր ես քեզի հետ խօսիմ, քու բերանդ պիտի բանամ. ու անոնց պիտի ըսես, Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Լսողը թող լսէ, ու զանց ընողը թող զանց ընէ.

Վասն զի անոնք ապստամբնելու տուն են։

ԳԼ. Դ

1 Պաշտման սրինակով մը կը ցուցնէ Երուսաղէմին կապաչը. առիթ՝ հառաջանքին միջոց գերեվարման ժամանակին մէջ. 9 Պաշտման առնչի պարարտ միջոցով սովին տասը կերպիները կը ցուցնէ։

1 Ես զուն, որդի մարդոց, քեզի մէկ ագիւռ մը առ ու զանիկա առջեդ դիր, և անոր վը-
2 րան քաղաք մը՝ այսինքն Երուսաղէմը գծա-
2 գրէ. Ու անոր բոլորտիքը պաշարում դիր, և անոր դէմ մուրճակոց չինէ, ու անոր դէմ պատնէշ կանգնէ, և անոր դէմ բանակ կազ-
մէ, ու անոր բոլորտիքը ⁻ պատերազմնիան
3 մեքենաներ դիր։ Ես զուն քեզի երկաթէ տապակ մը առ, ու զանիկա քու երկաթէ պատի մը նման դիր, ու քու երեսդ անոր դէմ չեռակէ որ անիկա պաշարուի, ու զանիկա պաշարէ. Ասիկա Իսրայէլի տանը նշան ըլլայ։
4 Ես զուն քու ձախ կողմիդ վրայ պառկէ, ու անոր վրայ դիր Իսրայէլի տանը անօրէ-
նութիւնը. անոր վրայ պառկած օրերուդ
5 Թուով անոնց անօրէնութիւնը կրես։ Քանի ես անոնց անօրէնութեանը տարիները ո-
րերու Թուով քու վրադ դրի՝ երեք հարիւր իննսուն օր, որ Իսրայէլի տանը անօրէնու-
6 թիւնը կրես։ Ու երբոր ան տիւրը լրիացնես, նորէն պառկիս քու աջ կողմիդ վրայ, ու քա-
ռասուն օր Յուդայի տանը անօրէնութիւնը կրես. քեզի ամէն մէկ տարիին տեղը մէկմէկ օր տուի։
7 Ես քու երեսդ դէպ ի երուսաղէմի պա-
շարումը չեռակես, ու քու բազուկդ մերկա-
ցընես, ու անոր վրայ մարգարէութիւն բնես։
8 Ես ահա քու վրադ կապածներ պիտի դնեմ, որ մէկ կողմէդ միւս կողմդ չդառ-
նաս, մինչև որ քու պաշարման օրերդ լրիա-
ցընես։
9 Ու զուն քեզի ցորեն, գարի, բակլայ, ոսպ, կորեկ ու հաճար առ, և զանոնք ա-
մանի մը մէջ դիր, ու անոնցմէ քեզի հաց չինէ. զանիկա քու ձախ կողմիդ վրայ պառ-
կած օրերուդ համրանքովը՝ երեք հարիւր
10 իննսուն օր ուտես։ Ես ուտելու կերակուրդ կշռութով ըլլայ՝ օրը քսան սիկղ. զանիկա ժա-
11 մանակ ժամանակ ուտես։ Ես ջուրը չափով՝ հինգերորդ մասը խմես. զանիկա
12 ժամանակ ժամանակ խմես։ Ես անոնք գարեկէն չօքհնեալ ուտես. ու զանիկա՝ անոնց աչքին առջեը մարդուս

---

1 Գ. Ա. 1։ 2 Գ. Ա. 2։ Գ. Ե. 1։ Գ. Ը. 1։ Գ. Ժ. 1։ Գ. Ժդ. 1։ 3 Ծն. Գ. 15։ Ել. Ա. 10։ Ղ. Ա. 1։ Ես. Ա. 1։ Ես. Ը. 1։ Եր. Ա. 1։ Ես. Ի. 1։ Ես. Խ. 1։ Ես. Խդ. 1։ Ես. Խե. 1։ Ես. Խզ. 1։ Ես. Խէ. 1։ Ես. Խը. 1։ Ես. Խթ. 1։ Ես. Լ. 1։ Ես. Լա. 1։ Ես. Լդ. 1։ Ես. Լե. 1։ Ես. Լզ. 1։ Ես. Լէ. 1։ Ես. Լը. 1։ Ես. Լթ. 1։ Ես. Խ. 1։ Ես. Խա. 1։ Ես. Խդ. 1։ Ես. Խե. 1։ Ես. Խզ. 1։ Ես. Խէ. 1։ Ես. Խը. 1։ Ես. Խթ. 1։ Ես. Լ. 1։ Ես. Լա. 1։ Ես. Լդ. 1։ Ես. Լե. 1։ Ես. Լզ. 1։ Ես. Լէ. 1։ Ես. Լը. 1։ Ես. Լթ. 1։ Ես. Խ. 1։ Ես. Խա. 1։ Ես. Խդ. 1։ Ես. Խե. 1։ Ես. Խզ. 1։ Ես. Խէ. 1։ Ես. Խը. 1։ Ես. Խթ. 1։ Ես. Լ. 1։ Ես. Լա. 1։ Ես. Լդ. 1։ Ես. Լե. 1։ Ես. Լզ. 1։ Ես. Լէ. 1։ Ես. Լը. 1։ Ես. Լթ. 1։

13 ազբի վրայ եփես։ Եւ Ցէրը բառ։ Իսրա-
յէլի որդիքդը այսպէս պղծութեամբ պիտի ու-
տեն իրենց հացը ան ազգերուն մէջ, ուր որ
14 զանոնք պիտի քշեմ։ Ու ես բսի, Ով, Ցէր
Եհովայ, ահա իմ անձս չպղծուեցաւ, և իմ
ողայութենէս մինչև հիմա Ինքնելոտի կամ
դազանաբեկ չկերայ, ու իմ բերանս չպիղծ
15 մինաւ։ Եւ ինծի բառ։ Նայէ՛ քեզի
մարդու ազբին տեղ կովի քակոր տուի,
ու դու հացդ անոր վրայ եփես։
16 Նաև ինծի բառ։ Որդի մարդոյ, ահա ես
երուսաղէմի մէջ Իհացին ցուպը պիտի կոտ-
րեմ, ու Իհացը կշռութով և անձկութեամբ
պիտի ուտեն, ու Իջուրը չափով և ապշու-
17 թեամբ պիտի խմեն։ Վասն զի հացի ու Իուրի
կարօտութիւն պիտի քաշեն, ու իրարու Նայ-
ել պիտի ապշեն, և Իրենց անօրէնութիւ-
նովը պիտի հալին։

ԳԼ· Ե

1 Մաք կոչելը. օրինակով։ 5 կը ցուցնէ երուսաղէմի դատաս-
տանը իր ապստամբութեանը համար։ 12 սովի։ սով ու
չերոյան բզեզով։

1 Եւ դուն, որդի մարդոյ, քեզի սուր դանակ
մը առ, քեզի սափրիչի ածելի մը առ, ևե
ընկեր դլխուդ վրայէն ու մօրուքիդ վրայէն
անցուր։ և քեզի կշիռք մը առ, ու Իաչերը բա-
2 ժին բաժին բրէ։ Իերրորդ մասը Իքաղաքին
մէջը կրակով այրես, երբոր Իպաշարման օրե-
րը լմննան։ ու երրորդ մասը առնես և դա-
նակով զարնես անոր բոլորտիքը։ ու երրորդ
մասը Հովին ցրուես, ու ես անոնց ետևէն
3 սուր պիտի քաշեմ։ Իրմէ անոնցմէ քիչ թիւով
առնես, ու զանոնք քուանցքներուդ մէջը ծը-
4 րարես։ Եւ դարձեալ անոնցմէ առնես ու
Իզանոնք կրակը նետես և զանոնք կրակով
այրես։ անկէ բոլոր Իսրայէլի տունը կրակ
պիտի ելլէ։
5 Ցէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ։ Աւիկա Երու-
սաղէմն է։ զանիկա ազգերուն մէջը ու իր բո-
6 լորտիքը եղող երկիրներուն մէջը դրի։ Եւ
անիկա իմ °դատաստաններս՝ ազգերէն, ու
իմ կանոններս իր բոլորտիքը եղող երկիրներէն
աւելի ամբարշտութեան փոխեց։ °վասն զի իմ
դատաստաններս մերժեցին և իմ կանոնն-

Իդ· 23։ դ Թագ· գ· 29։ Երեմ· ժԹ· 9։
Ես· ԻԸ· 20։ Ղ· Իդ· 33։ ր Օր· իբ· 24։
Ես· Ղ· Իա· 5։ Երե· ե· 20։ Գ· Իդ· 23։
ր Օր· իբ· 24։ Ես· Ղ· Իա· 5։ Երե· ե· 20։
Գ· Իդ· 23։ ր Օր· իբ· 24։ Ես· Ղ· Իա· 5։
Երե· ե· 20։ Գ· Իդ· 23։ ր Օր· իբ· 24։

Նեբուս· ազգերն, ու իմ կանոններս բառ իր բոլորտիքը եղող երկիրներն ու ետևի ամբարշտու-թեամբ գնամ կե-ցան։

ա Կամ խաղաղութիւն։
բ Երեմ· բ· 19· 11· Գ· Ժ· 17։
գ Ընդ· գ· 8· Դան· ի· 12։ Ամովս· գ· 2։
դ Ղ· Իդ· 29· բ Օր·

իբ· 53· դ Թագ· գ· 29· Երեմ· ԺԸ· 9։
Ընդ· գ· 20· դ· 10։
ե Հեր· 12· Ղ· Իդ· 33· բ Օր· իբ· 24։
Գ· Ժբ· 14· Զ· ար· բ· 6։
զ Գ· Ժ· 21։
է Բ Մն· լգ· 14· Գ· բ· 3· Ես· Իդ· 28։
ը Գ· ե· 8· բ· 18։ Բ· 20։
թ Ես· Հոր· 2· Երեմ·

Ժե· 2· Իա· 9։
Գ· գ· 12։
ի Երեմ· Բ· 16· Հեր· 2· 10· Գ· գ· 8։
ժ Ղ· Իդ· 33· Հեր· 2· 10· Գ· Ժբ· 14· Զ· ար· բ· 6։
ի Գ· Ժ· 21։
լ Բ Մն· լգ· 14· Գ· բ· 3· Ես· Իդ· 28։
խ Գ· ե· 8· բ· 18։ Բ· 20։
ծ Գ· Խ· 10։
կ Ես· Ղ· Իդ· 33· Հեր· 2· 10· Գ· Ժբ· 14· Զ· ար· բ· 6։
հ Գ· Ժ· 21։
ձ Գ· Խ· 10։
ղ Երեմ· Բ· 16· Հեր· 2· 10· Գ· գ· 8։
ճ Ղ· Իդ· 33· Հեր· 2· 10· Գ· Ժբ· 14· Զ· ար· բ· 6։
մ Գ· Ժ· 21։
յ Գ· Խ· 10։
ն Ես· ա· 24։
շ Գ· Իդ· 6· 9· բ· 18։ Բ· 20։
ո Ղ· Իդ· 33· Հեր· 2· 10· Գ· Ժբ· 14· Զ· ար· բ· 6։
չ Գ· Ժ· 21։
պ Ղ· Իդ· 31· 32։

Ղեհեմ· բ· 17։
ջ Գ· Խ· 17։
ռ Բ Օր· իբ· 31· Թագ· Բ· 9· Ես· Ղ· Իդ· 33· Երեմ· Խ· 9· Ես· բ· 15։
վ Բ Օր· իբ· 23· 24։
տ Ղ· Իդ· 26· Գ· գ· 16· Ժգ· 13։
ր Ղ· Իդ· 28· բ Օր· իբ· 24· Գ· Ժ· 17· Ժգ· 21· Լգ· 27· Լ· 25։

պիտի խրկեմ, ու քեզ անզաւակ պիտի թո-
ղուն. և քու մէջէդ Ժամառախտ ու արիւն
պիտի անցնի, ու քու վրադ սուր պիտի բե-
րեմ. ես Տէրս խօսեցայ։

ԳԼ. Զ

1 Խրոյկի գառասաղը իրենց կապաշաւութեանը համար։ 8 Մեկ ձագարդ մը պիտի պահուի։ 11 Ընդարձերը յորդո-
րած են անձից բշնամութիւնեանց վրայ ազաչել։

1 Ե՛ս Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
2 Որդի մարդոյ, ՚Երեսդ ՚Իսրայէլի լեռներուն
դարձուր, ու անոնց մարգարէութիւն բրէ,
3 Ու ըսէ, Ով Իսրայէլի լեռներ, Տէր Եհովա-
յին խօսքը մտիկ բրէք. այսպէս կ՚ըսէ Եհո-
վայ Տէրը լեռներուն, բլուրներուն, ձորերուն
ու հովիտներուն. Ահա ես ձեր վրայ սուր
պիտի բերեմ, ու ՚ձեր բարձր տեղատեղը
4 պիտի կործանեմ. Ե՛ս ձեր սեղաններդ աւերակ
պիտի ընեմ, ու ձեր արեգական կուռքերը
պիտի կոտրեմ. և ՚ձեր մէջէն սպանեալ-
ները ձեր կուռքերուն առջեւը ինկած պիտի
5 ձգեմ. Ու ՚Իսրայէլի որդւոցը դիակունքը ի-
րենց կուռքերուն առջեւ պիտի դնեմ, և ձեր
ոսկորները ձեր սեղաններուն բոլորտիքը պի-
6 տի ցրուեմ. Ձեր ամէն բնակած տեղերուն
մէջ քաղաքները աւերակ պիտի ըլլան, ու
բարձր տեղատեղը ամայի պիտի ըլլան.
որպէս զի ձեր սեղանները աւերակ ու ամայի
ըլլան, և ձեր կուռքերը կտորտուին ու խա-
փանուին, և ձեր արեգական կուռքերը կոր-
7 ծանին, ու ձեր գործքերը չկենան. Ու ձեր
մէջը սպանեալներ պիտի իյնան, և ՚պիտի
գիտնաք թէ ես եմ Տէրը։
8 Բայց երբոր գութ երկիրներու մէջ ցրուիք,
՚ձեզմէ սուրէն ազատուածները ազգերուն
9 մէջ միացղդ պիտի թողում. Ե՛ս ձեր ազա-
տուածները զիս պիտի յիշեն ան ազգերուն
մէջը՝ ուր որ գերի պիտի քշուին, ՚զանազ-
երեսներնոյ որ իմ սիրտս խոտորած պատճառ
ու երեսներս կուռքերուն ետեւէն պոռնկութիւն
ընդ աչքերովը ատելացայ. ՚և ՚անոնք ի-
րենց բոլոր պղծութիւններուն համեմատ գործած
չարութիւններնուն պատճառովը իրենց ան-
10 ձերէն պիտի զզուին. Ու պիտի գիտնան թէ
ես Տէրս պարապ տեղը չխօսեցայ՝ թէ ասի չա-
11 րիքը անոնց պիտի բնեմ. Տէր Եհովան այս-
պէս կ՚ըսէ. ՚Զեռքերդ իրարու զարկ ու ոտ-
քերդ գետինը զարկ, ու ըսէ, Ա՛խտո՜ւ իսրա-
յէլի տանը բոլոր չար պղծութիւնեանցն, որ-
տեղ որ սրով, սովով ու ժանտախտով պիտի
12 իյնան. Հեռուն եղողը ժանտախտով պիտի
մեռնի, ու մօտ եղողը սրով պիտի իյնայ, և
միացածը ու ՚պաշարմանն մէջ եղողը՝ սովով
պիտի մեռնի. ՚այսպէս իմ սրտմտութիւնս
13 անոնց վրայ պիտի կատարեմ. Ու երբոր ա-
նոնց սպանուածները՝ իրենց կուռքերուն
մէջտեղը՝ իրենց սեղաններուն բոլորտիքը,
՚ամէն բարձր բլուրի վրայ, ՚ամէն լեռներու
գլուխ ու ՚ամէն կանաչ ծառի տակ, և ամէն
տերեւախիտ բեւեհիի տակ ՚—— բլլան, ուր
որ անոնք իրենց բոլոր կուռքերուն անոյշ
հոտ կը մատուցանէին, ՚պիտի գիտնաք թէ
14 ես եմ Տէրը. Ու ձգելս ՚իմ ձեռքս անոնց վրայ
պիտի երկայնցնեմ. ու երկիրը՝ այսինքն անոնց
բոլոր բնակած տեղատեղը ՚Դիվրզայի կողմէ ե-
զող անապատէն աւելի ամայի ու աւերակ պի-
տի ընեմ. ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։

ԳԼ. Է

1 Խրոյկի վրայի ամպրմութիւնը. 16 Ընդարձերուն ան-
գը. 20 Քահանաները պիտի պղծեն երբոր Իսրայէլացւոց
գործութիւնները նմանը. 23 Հարկաւոր կը պահուի կը
յուշուի անոնց ազգութիւն գերութիւնը։

1 Ե՛ւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
2 Ու դուն, որդի մարդոյ, ՚Դուն ըսէ.
Տէր Եհովան Իսրայէլի երկրին այսպէս կ՚ըսէ.
՚Վախճան՝ երկրին չորս կողմին վրայ վախճան՝
հասեր է։
3 Հիմա քու վրադ վախճանը ՚—։
Ու իմ բարկութիւնս քու վրադ պիտի խրկեմ.
Եւ ՚քու ճամբաներուդ համեմատ քեզի դա-
տաստան պիտի բնեմ,
եւ քու բոլոր պղծութիւններդ քու վրադ
պիտի բերեմ.
4 Եւ իմ աչքս քեզի պիտի չխնայէ, ու պիտի
չողոմամ.
Հապա քու ճամբաներդ քու վրադ պիտի
դնեմ,
եւ քու պղծութիւններդ քու մէջդ պիտի
բլլան,
՚Ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը։
5 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ.
Չարիք մը՝ ահա մէկ չարիք մը կու գայ։
6 Վախճանը կու գայ, վախճանը կու գայ.
Քու վրադ արթնցաւ, ահա՛ կու գայ։
7 Ով երկրին բնակիչը, ՚կարգը քեզի կու գայ,
՚Ժամանակը կու գայ, խռովութեան օրը մե-
ռնցաւ՝

եւ ոչ թէ լերանդ ցնծութիւնը ։
8 Հիմա մնաբա Իմ սրամտութիւնս քու վրադ պիտի թափեմ,
Ու իմ բարկութիւնս քու վրադ պիտի կատարեմ,
Ու քու ճամբաներուդ համեմատ քեզի դատաստան պիտի բնեմ,
եւ քու բոլոր պղծութիւններդ քու վրադ պիտի բերեմ ։
9 Ու Իմ աչքս պիտի չխնայէ , ու պիտի չողորմիմ ։
Քու ճամբաներուդ համեմատ քեզի հատուցում պիտի բնեմ,
եւ քու պղծութիւններդ քու մէջդ պիտի ըլլան ,
Ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը՝ որ կը զարնեմ ։
10 Ահա օրը՝ ահա կու գայ ։
Կարգը փչէ հատաւ ,
Գաւազանը ծաղկեցաւ , ամբարտաւանութիւնը ընձիւղեցաւ ։
11 Բռնաւորութիւնը եղաւ , ամբարշտութեան գաւազան եղաւ ։
Անոնցմէ մնաց պիտի չմնայ ։
Ու անոնց բազմութենէն ու ստացուածքէն բան մը պիտի չմնայ ,
եւ անոնց մէջը ողբալութիւն պիտի չըլլայ ։
12 Ժամանակը եկաւ , օրը մօտեցաւ ։
Գնողը չուրախանայ ու ծախողը չտրտմի ,
Քանի որ բոլոր բազմութեանը վրայ բարկութիւն կայ ։
13 Ինչու որ ծախողը ծախուածին պիտի չդառնայ ,
Թէև ապրի ըլլան ։
Վասն զի տեսը բոլոր բազմութեանը համար եղած տեսիլքը եւս պիտի չդառնայ ,
Ու մնդրդ մը իր կենացը անօրէնութեամբը պիտի չհաստատի ։
14 Փողը հնչեցուցին, ամէն բան պատրաստեցին,
Բայց պատերազմի գացող չկայ ։
Վասն զի իմ բարկութիւնս տեսը բոլոր բազմութեանը վրայ է ։
15 Դուրսէն սուր՝ ու ներսէն ժանտախտ ու սով պիտի ըլլայ ։
Դաշտը եղողը սրով պիտի մեռնի ,
Ու քաղաքին մէջ եղողը սովը ու ժանտախտը պիտի ուտէ ։
16 Եւ անոնց ազատուածներէն որ պիտի ազատին ,
Լեռներուն վրայ ձորերու ազաւնիներուն պէս պիտի ըլլան ։
Ամէնքը պիտի հեծեծեն՝ ամէն մէկը իր անօրէնութեանը համար ։
17 Ամէն ձեռքերը պիտի թուլնան ,
Ու ամէն ծունկերը ջուրի պէս պիտի հալին ։
18 Եւ անոնք գրպնջներ պիտի հագնին ,
Ու դողդոջ սոսկումը պիտի ծածկէ ։
Ու ամէն երեսի վրայ ամօթ՝
եւ անոնց ամէն գլխուն վրայ կնատութիւն պիտի ըլլայ ։
19 Իրենց արծաթը փողոցներուն մէջ պիտի նետեն,
Ու անոնց ոսկին անարգ բան մը պիտի սեպուի ։
Անոնց արծաթը ու ոսկին Տէրոջը բարկութեան օրը
կարող պիտի չըլլայ զանոնք ազատելու ։
Անոնք պիտի չկրնան իրենց անձը կշտացընել ,
Ոչ ալ իրենց փորը լեցընել ,
վասն զի անիկա իրենց անօրէնութեանը գայթակղութիւնը եղաւ ։
20 Իրենց զարդերուն փառքը հպարտութեան դարձուցին ,
եւ անոր իրենց գարշութիւնները՝ իրենց պղծութիւնները պատկերները չնեցին ։
Ա պատճառաւ անոնց առջեւը անարդ բան մը կ՚ընեմ զանիկա ։
21 Եւ զանիկա օտարներուն ձեռքը պիտի տամ՝ որ յափշտակեն ,
Ու երկրի ամբարիշտներուն՝ որ զանիկա կողոպտեն ,
Ու զանիկա պիտի պղծեն ։
22 Եւ իմ երեսս անոնցմէ պիտի դարձընեմ ,
Ու իմ գանձի տեղս պիտի պղծեն ։
Եւ հոն բռնաւորներ պիտի մտնեն ,
Ու զանիկա պիտի պղծեն ։
23 Մէկ շղթայ մը շինէ ,
վասն զի երկիրը արեան դատաստանով լեցուցաւ ,
Ու քաղաքը բռնութիւնով լեցուցաւ ։
24 Եւ ազգերուն խիստ չարերը պիտի բերեմ ,
Ու անոնց տուները պիտի ժառանգեն ։
Եւ բռնաւորներուն ամբարտաւանութիւնը պիտի դադրեցընեմ ,
Ու անոնց սուրբ տեղերը պիտի պղծուին ։
25 Կոտրածնաւմը կու գայ ։
Ու խաղաղութիւն պիտի փնտռեն , բայց պիտի չգտնուի ։
26 Գաւառ հասի վրայ պատուհաս պիտի գայ ,
Եւ դուժի վրայ դուժ պիտի ըլլայ ։
Ու մնդրդ մարգէն տեսիլք պիտի ուզեն ,
Եւ քահանային օրէնքը՝ ու ծերերուն խորհուրդը պիտի կորսուի ։
27 Թագաւորը սուգ պիտի բռնէ ,
Ու իշխանը սոսկում պիտի հագնի ,
Ու երկրին ժողովուրդին ձեռքերը վախով պիտի թուլնան ։

Ե Գէ. ի. ։ ԺԲ.
Ը Հր. ։ ։
Թ Հր. ։ ։
Ժ Հր. ։ ։
Ի Հր. ։ ։
Ա Երեմ. գ. ։ ։
Բ Կա՛ ասգ
Գ Հր. ։ ։
Դ Ր Օր. լբ. ։ ։ Ռեբ. ։ ։ ։ ։ Գէ. ի. ։ ։
Ե Գէ. գ. ։ ։
Զ Ես. ։ ։ Ժգ. ։ ։ ։ Ե.
Է Երեմ. գ. ։ ։ ։ ։ Ժ.
Ը Ես. ։ ։ Ա Ես. ։ ։ Ա Ես. ։ ։ Ա

Անոնց ձամբաներուն համեմատ անոնց հատուցում պիտի բնեմ,
եւ անոնց գատաստաններուն համեմատ զանոնք պիտի դատեմ,
Ու պիտի դիտուին թէ ես եմ Տէրը։

ԳԼ. Ը

1 Երեսունէրորդ տարին՝ տասներորդ ամսուն հինգերորդ օրը ես իմ առնս ինձ կը նայէր, եւ ահա Գաղտնի Ներկերը իմ առջեւս կը նայէին, ու հոն Տէրը Եհովային ձեռքը իմ վրաս
2 ինկաւ։ Ես նայեցայ, ու ահա հուրի կերպարանք մը կար՝ կրակի երեւութով. անոր երկհամակերպութենէն վար կրակ էր, ու անոր երկհամակերպութենէն վեր շողակողմնային նման
3 փայլուն երեւոյթ մը կար։ Ու անկում ձեռքի նմանութիւն մը երկիննցաց, ու իմ գլխուս վարսերէն բռնեց. ու Հոգին զիս երկրի ու երկնից միջեւղը վերցուց, եւ Աստուծոյ տեսիլքով Երուսաղէմ դէպ ի հիւսիս նայող ներքին դրանը մուտքը բերաւ, տեղ որ ծնաւնած գրգռող նախանձու կուռքը կը կենար։
4 Ու ահա հոն՝ գաւառի միջ Իսրայէլի Աստուծոյ փառքը կար։
5 Ու ինձի ըսաւ, Որդի մարդոյ, հիմա քու աչքերդ դէպ ի հիւսիս վերցուր։ Ու երբոր աչքերս դէպ ի հիւսիս վերցուցի, ահա սեղանին դրանը մուտքին հիւսիսային կողմը սա
6 նախանձու կուռքը կար։ Ու ասաւնիր ինձի ըսաւ, Որդի մարդոյ, կը տեսնե՞ս տեղը ըրածը՝ այն մեծ պղծութիւնները որ Իսրայէլի տունը հոս կ՚ընէ, որպէս զի ես իմ սրբատեղիս հեռանամ. բայց նորէն դարձիր՝ ու մեծ պղծութիւններ պիտի տեսնես։
7 Ես ալ գաւիթին դուռը եկայ. ու ահա պատին վրայ մէկ ծակ մը կար։
8 Ու ինձի ըսաւ, Որդի մարդոյ, հիմա սա պատը փորէ. ու երբոր պատը փորեցի՝ ահա
9 մէկ դուռ մը կար։ Ես ինձի ըսաւ, Մտիր ու տես այն չար պղծութիւնները որ անոնք հոս
10 կ՚ընեն։ Ու ես մտայ ու տեսայ, և ահա ամէն տեսակ սողուններու ու գարշելի անասուններու պատկերներ՝ և Իսրայէլի տունը բոլոր կուռքերը պատին վրայ չորս կողմանէն փորուած էր։
11 Ու անոնց առջեւը կայնած էին Իսրայէլի տունը Ծերերէն եօթանասուն մարդ, և Սափանի որ-

դին Երգոնիա՝ անոնց մէջը կայնած էր. ամէն մէկը ձեռքը բուրվառ մը, ու խունկին
12 ծուխը ամպի պէս վեր կ՚ելլէր։ Ես Տէրը ինձի ըսաւ, Որդի մարդոյ, կը տեսնե՞ս թէ ինչեր կ՚ընեն Իսրայէլի տունը ծերերը մութ տեղը՝ ամէն մարդ իր ծաժուկ պատկերասենեակին մէջ. վասն զի անոնք կ՚ըսեն թէ Տէրը մեզ չտեսնէ, Տէրը երկիրը թողուց։ Ու ինձի ըսաւ, Նորէն դարձիր, և անոնց դարձի՝ մեծ պղծութիւնները պիտի տեսնես։
14 Ու գիս Տէրոջը տանը դուռը՝ ի հիւսիս նայող դրանը մուտքը բերաւ. և ահա հոն Թամուզի
15 գին համար լացող կիներուն կը նստէին։ Ու ինձի ըսաւ, Որդի մարդոյ, կը տեսնե՞ս. նորէն դարձիր, դու աստղէ աւելի մեծ պղծութիւններ պիտի տեսնես։
16 Ես գիս Տէրոջը տանը ներքին դատիքը բերաւ. և ահա Տէրոջը տաճարին դուռը՝ սրահին ու սեղանին միջեւղը քսանուհինգ մարդ իր չափ կային. անոնք Տէրոջը տաճարին դարձուցեր էին՝ ու երեսնին արեւելքին, ու դէպ ի արեւելք՝ արեւուն էր
17 կրպագութիւն կ՚ընէին։ Ես ինձի ըսաւ, Որդի մարդոյ, տեսա՞ր. միթէ Յուդայի տունը պզտիկ բան կ՚երեւնայ իրենց հոս ըրած պղծութիւնները բնելը, որ երկիրն ալ բռնութիւնով լեցուցին, ու դիս բարկացնելու դարձան. և ահա ճիւղը իրենին կ՚ընդունին։
18 Ուրեմն ես ալ սրտմտութեամբ պիտի վարուիմ. աչքս պիտի չխնայէ, ու պիտի չողորմիմ. և անոնք իմ ականջներուս մեծ ձայնով պիտի կանչեն, սակայն ես անոնց մտիկ պիտի չընեմ։

ԳԼ. Թ

1 Մէկ ուրիշը ալ ինձի ըսաւ թէ անոնք պիտի փրկուին։ և ահա Քաղաքներուն պիտի կոչուին. և թէ Եհովան անոնց համար ազատութիւն պիտի չտեսնէ։

1 Ես մեծ ձայնով կանչեց իմ ականջներուս ու ըսաւ, Քաղաքին վրայ պատուհասներդ մօտեցուցէք, ու ամէն մէկը իր ազատիչ զօրէ
2 ձիրքը իր ձեռքը առնէ։ Ես ահա դէպ ի հիւսիս նայող վերի դրանը ճամբայէն վեց մարդ կու գար, ու ամէն մէկուն կռատիչ զօրձիրքը իր ձեռքին էր. և անոնց մէջը կատէ զգեստ հագած մարդ մը կար, ու մէջքը գրագիրի կազմանոց ունէր. և անոնք գացին պղնձէ սեղանին քովը կայնեցան։ Ու Իսրայէլի Աստուծոյ փառքը՝ որ քերովբէներուն վրան էր, անոնց վրայէն տանը սեմը եղաւ։

ե Հմր. ա։
— —
ը Գլ. ժգ. ե. ի. ա։ ղգ. ցա։
թ Գլ. ա. ե. գ. ցբ։
ժ Գլ. ա. ե. գ. ցբ։
ի Գլ. ա. ե. գ. ցբ։

ա Դան. ի. ե։
բ Գլ. գ. ժա։
գ Գլ. ժա. ա. իդ. ա։
դ Եբեմ. ի. ի. ի. իդ. ա։
ե Գլ. ա. ե. գ. ցբ։
զ Գլ. ա. ի. ժա։
է Գլ. ա. ե. գ. ցբ։
ը Եբեմ. ի. ի. ի. իդ. ա։
թ ր Օր. ի. ի. ի. ցբ։

ժ Գլ. ա. ի. ի. գ. ցբ։
ի Գլ. ի. ի. ի

Եւ ան կառուչ զդեստ հագած ու մէջքը գրագիրի կապանաթ ունեցող մարդը կանչեց։
4 Եւ Տէրը անոր բառ, քաղաքին մէջէն եւ բուսազեմին մէջէն անցիր, ու անոր մէջը եւ զած Ֆրոյոր պղծութիւններուն համար հառաչող ու ողբացող մարդոց ճակատներուն
5 վրայ Ֆնչան դիր։ Ու քանի որ ես կը լսէի՝ միւսներուն բառ, Ձեր հետէն քաղաքէն անցէք ու զարկէք։ Ֆաչքերնիդ չխնայէ ու
6 մի ողորմիր։ Ֆերը, երիտասարդը ու կոյսը, պզտիկ տղաքը ու կիներուն սպաննեցէք ու կոտորեցուցէք, բայց Ֆվրան նշան ունեցող մարդու մը ամենեւին մի մօտենաք։ Ու Ֆուսի տաճը առէք
7 եղող ծեր մարդոցմէն սկսան։ Եւ անոնց բառ, Տունը պղծեցէք, ու գետիններուն մեռելներով լեցուցէք — ելէք։ Եւ անոնք ելան ու քաղաքին մէջը զարկին։
8 Ու երբոր զանոնք զարկին, ու ես միայն, անոնց երեսը վրայ ինկայ եւ աղաղակելով բսի, Ոհ, Տէր Եհովայ, դուն կըուսղեմի վրայ քու բարկութիւնդ Ֆսիւլով՝ Իսրայէլի բոլոր մնացորդը բնաջինջ պիտի ընես։
9 Ու ինծի բառ, Իսրայէլի եւ Ցուդայի տանը անօրէնութիւնը խիստ չատ մեծ է, ու երկիրը արիւնով լեցուեցաւ եւ քաղաքը անիրաւութեամբ լեցուեցաւ։ Վասն զի բսին, Տէրը երկիրը Ֆոզուց։ ու Տէրը չտեսնէր։
10 Եւ հիմա իմ աչքս ալ պիտի չխնայէ ու պիտի չողորմիմ։ Ֆրնոց ճամբաները իրենց գլուխը պիտի բերեմ։
11 Եւ ահա կառուչ զդեստ հագած ու մէջքը կապանաթ ունեցող մարդը լուր բերաւ՝ ու ըսաւ, Ինծի հրամայածիդ պէս ըրի։

ԳԼ· Ժ

1 Մարգարէն տեսիլքի մէջ կը տեսնէ քառքերը վրայ գտնուած ըսւ կրակի կամարը։ 8 Քերովբէներուն տեսիլքը։

1 Եւ տեսայ որ ահա քերովբէներուն գլխուն վրայի Ֆհաստատութեանը մէջ՝ շափիւզայ քարի պէս սաֆիռի ձեւով նմանութիւն մը կ'երեւցաւ։
2 Նայ անոնց վրայ։ Ու կառուչ զդեստ հագած մարդուն խոսեցաւ ու բառ, Քերովբէներուն տակը եղող անիւներուն մէջտեղը մտիր, եւ ձեռքերդ քերովբէներուն մէջտեղը եղող Ֆկրակի կայծերէն լեցուր, ու Ֆքաղաքին վրայ ցանէ։ Եւ անիկա իմ աչքերուս առաջ մտաւ։
3 Ջերբ մտաւ։ Ու երբոր ան մարդը մտաւ՝ քերովբէները տանը աջ կողմը կայնած էին, և

4 ամպը ներքին գաւիթը լեցուցեր էր։ Ու Տէրոջը փառքը քերովբէներուն վրայէն առնը ուժը վերացաւ։ և տունը ամպով լեցուցաւ, ու գաւիթը Տէրոջը փառքին պայծառութիւնովը լեցուեցաւ։
5 Ուսխեամբը լեցուեցաւ։ Եւ Ֆքերովբէից թեւերուն ձայնը՝ մինչեւ արտաքին գաւիթը կը լսուէր՝ Ֆամենակարող Աստուծոյ ձայնին պէս,
6 երբոր կը խօսի։ Ու երբոր կառուչ զդեստ հագած մարդուն հրամայեց, ու բառ, Քէ քերովբէներուն մէջտեղը եղող անիւներուն մէջէն կրակ առ, անիկա գնաց անիւներուն
7 քով կայնեցաւ։ Ու քերովբէներուն մէջէն քերովբէին մէկը՝ իր ձեռքը քերովբէներուն մէջտեղը եղող կրակին երկրնցուց ու առաւ, և կառուչ զդեստ հագնողին ձեռքը տուաւ։
8 անիկա ալ առաւ ու ելաւ։ ՖՈւ քերովբէից թեւերուն տակը մարդու ձեռքի նմանութիւն կ'երեւնար։)
9 Եւ տեսայ որ ահա քերովբէներուն քովը չորս անիւ կար, ամէն մէկ քերովբէին քովը մէկմէկ անիւ։ ու անիւներուն երեւոյթը Ֆաս-
10 կեքարի կը նմանէր։ Եւ անոնց երեւոյթը՝ չորսին ալ ձեր մէկ էր, որպէս թէ անիւ անիւի
11 մէջ եղած ըլլար։ Գացած ատեննին իրենց չորս կողմերուն վրայ կ'երթային։ գացած ատեննին չդառնար, վասն զի որ կողմը որ գլուխը կը նայէր, անոր նայելն կ'երթային, գացած ատեննին չդառնար։
12 գառնար։ Եւ անոնց բոլոր մարմինը, կռնակնին ու ձեռքերը ու թեւերը, և անիւները՝ այսինքն ան չորսին անիւներուն ամէն կողմէն աչ-
13 քերով լեցուն էին։ Անիւներուն համար լսեցի որ անոնց անուն դուռեցաւ Ֆորրիկ։
14 Եւ ան մէկը չորս երես ունէր։ առջի երեսը քերովբէի երես էր, երկրորդ երեսը մարդու երես էր, ու երրորդը առիւծի երես էր, և
15 չորրորդը արծիւի երես էր։ Ու քերովբէները վերացան։ Ֆորար դեսին քովը նստած
16 կենդանիները մտան էին։ Ու երբոր քերովբէները կ'երթային, անիւները՝ անոնց քովէն կ'երթային, ու երբոր քերովբէները երկրէն բարձրանալու համար թեւերնին կը վերցնէին, ան անիւներն ալ անոնց քովէն չէին
17 դառնար։ Երբոր անոնք կայնէին, — կը կայնէին, երբոր անոնք վերացային, — կը վերանային անոնց հետ։ վասն զի անոնց մէջը կենդանիներուն ոգին կար։
18 Եւ Տէրոջը փառքը տանը սեմին վրայէն ելաւ, ու քերովբէներուն վրայ կայնեցաւ։
19 Եւ իմ աչքերուս առջեւը Ֆքերովբէները ելլե-

4 Սաչ· ՀՅՔ· 35· 136· Երեմ· Ժգ· 17· 17· ըկար· Ժը· 21· ը Գեռ· ը· 8· 7 Նե· Ժը· 2· Ցաչա· 6· 3· ք· 4· Տճո· Ցաչա· Ժգ· 10· 17· ք· 4· 8 Հմր· 10· Գէ· 6· 11· 6 Գէ· Ժա· 21· — Գէ· ա· 28· 26· ք Գէ· ք· 3· 3· 7 Գէ· ա· 13· 8 Գէ· ա· 15· 9 Գէ· ա· 16· 10 Գէ· ա· 17· 11 Գէ· ա· 21· 12 Գէ· ա· 22· 13 Գէ· ա· 23· 14 Գէ· ա· 24· 15 Գէ· ա· 25· 16 Գէ· ա· 26· 17 Գէ· ա· 27· 18 Գէ· ա· 28· 19 Գէ· ա· 28· 20 Գէ· ա· 28· 21 Գէ· ա· 28· 22 Գէ· ա· 28· 23 Գէ· ա· 28· 24 Գէ· ա· 28· 25 Գէ· ա· 28· 26 Գէ· ա· 28· 27 Գէ· ա· 28·

լով՝ թևերնին վերցուցին ու երկրէն բարձրա-
ցան. անհուններն ալ անոնց հետեւ էին, ու Ցե-
րեքը տաներ արեւելեան դրանը մուտքը կայ-
նեցան, ու Իսրայէլի Աստուծոյն փառքը վե-
20 րէն անոնց վրայ էր։ Զոհարար դեհերին քովը
Իսրայէլի Աստուծոյն տակը տեսած կենդանի-
ներս տաներ էին, ու գիտցայ որ անոնք քե-
21 րովբէներ են։ Ամէն մէկը չորս երես ու մէն
մէկը չորս թեւ ունէր, ու անոնց թեւերուն
տակը մարդու ձեռքերու նմանութիւն կար։
22 Ու տանոնց երեսներուն նայն երես-
ներուն կը նմանէր՝ որ գոհար դեհերին քովը տե-
սայ, թէ անոնց կերպարանքը և թէ իրենք։
Ամէն մէկը շիտակ յառաջ կ'երթար։

ԳԼ· ԺՍ.

1 Խրատներուն անպատուութիւնը։ 4 անոնց մեղքը ու գերու-
մանք։ 13 Երբոր Եզեկիէլ կը գանգատի։ Աստուած անոր կը
յայտնէ իր գերատրութիւնը թէ պիտի պատժէ Ա՛ի Ա՛ու-
տրը մը։ 21 և պիտի պատժէ չարերը։ 22 Աստուծոյ փա-
ռքը քաղաքին կը վերադառնայ։ 24 Եզեկիէլ գերիներուն կը գու-
նայ։

1 Եւ Տէրոջ ձեռքը տաներ ինծի վրայ եղաւ, ու
Տէրոջ Հոգին զիս վերցուց, ու Տէրոջ տաներ
դէպ ի Տարեւելք նայող արեւելեան դռանը բե-
րաւ. և ահա տդրանը մուտքը քառասնհինգ
մարդ կար, ու անոնց մէջը Ժողովուրդին իշ-
խանները Ազուրի որդին Իզոնիան ու Բա-
նեայի որդին Փաղտիան տեսայ։
2 Եւ անիկա ինծի ըսաւ, Որդի մարդոյ
Ասոնք են ան մարդիկը որ անօրէնութիւն
կը մտածեն,
Ու չար խորհուրդ կու տան աս քաղաքիս մէջ,
3 Ու կ'ըսեն, Մօտ չէ՛ [illegible], տուներ չշինենք.
Ասիկա կաթսայ է, ու մենք միս ենք։
4 Անոր համար մարգարեացիր անոնց վրայ,
Մարդարեացիր, որդի մարդոյ։
5 Աստուծոյ Տէրոջը Հոգին իմ վրաս ինկաւ
Ու ինծի ըսաւ, Ըսէ որ Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Դուք այսպէս ըսիք, ով Իսրայէլի տուներ,
Բայց ես ձեր միտքին անցածը գիտեմ։
6 Դուք աս քաղաքիս մէջ ձեր սպաննուածները
չատցուցիք,
Ու անոր փողոցները սպաննուածներով լեցու-
ցիք։
7 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ.
Ձեր սպաննուածները որ անոր մէջը դրիք,
Անոնք միսն են, ու անիկա կաթսան է.
Բայց ձեզ անոր մէջէն պիտի հանեմ։
8 Դուք սուրէն վախցաք,
Ու ես սուրը ձեր վրայ պիտի բերեմ՝

ֆ Գլ· ա· 1·
ֆ Գլ· ա· 28· Հմր· 35·
ֆ Գլ· ա· 6· Հմր· 14·
ֆ Գլ· ա· 8· Հմր· 8·
ֆ Գլ· ա· 10·
ֆ Գլ· ա· 18·
—
ֆ Գլ· գ· 18· 14· ը·
3· Հմր· 24·
ֆ Գլ· ժ· 19·
ֆ Տես Գլ· ը· 16·
ֆ Գլ· մը· 22· 27· բ
Գնա· գ· 4·
ֆ Տես Երեմ· ա· 13·
Գլ· իգ· 3· 6·
ֆ Գլ· ը· 3· գ· 24·
ֆ Գլ· ե· 23· իբ· 3·
4·
ֆ Գլ· իգ· 3· 6· 10·
11· Միք· գ· 3·
ֆ Հմր· 9·
ֆ Գլ· ե· 8·
ֆ Ա՛ռ· գ· 1· 2·
Ա՛ռ· ը· 14·
ֆ Գլ· ժը· 3· 24·
Երեմ· լթ· 20· Օբ· մը· 20·
Գլ· ը· 19· 14·
10·
ֆ Ա՛ռ· թ· 16· Գլ· գ· 7· մը· 9· 11· 21· 23·
ֆ Ա՛ռ· գ· 4·
ֆ Ա՛ռ· ե· 1· 2·
Ա՛ռ· ը· 14·
ֆ Երեմ· իգ· 3· Գլ· իբ· 25· լգ· 15· լգ· 24·
ֆ Հմր· 1· Տես Գոթ· ե· 3·
ֆ Գլ· թ· 8·
ֆ Ա՛ռ· գ· 1· 2·
Ա՛ռ· ը· 14·
ֆ Գլ· իբ· 23·
ֆ Երեմ· լը· 20· Գլ· լգ· 16· 27· Տես Ա՛ռ· գ· 9·
ֆ Ա՛ռ· ծա· 10· Եր· բեմ· լա· 33· լը· 30· Գլ· մը· 31·
ֆ Ջաք· ե· 12·
ֆ Ա՛ռ· ձե· 42·

Կ'ըսէ Տէր Եհովան։
9 Ու ձեզ անոր մէջէն պիտի հանեմ,
Եւ ձեզ օտարներուն ձեռքը պիտի մատնեմ,
Ու դատաստաններ ի գործ պիտի
դնեմ։
10 Սուրէ պիտի իյնաք.
Իսրայէլի սահմանին վրայ ձեզ պիտի դատեմ,
Ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը։
11 Այս տեղը ձեզի համար կաթսայ պիտի չըլլայ,
Որ դուք անոր մէջը միս ըլլաք.
Իսրայէլի սահմանին վրայ ձեզ պիտի դատեմ,
12 Ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը.
Վասն զի իմ օրէնքներովս չքալեցիք,
Ու իմ իրաւունքներս ի գործ չդրիք,
Հապա հեթանոսներուն եղող ազգերուն սովո-
րութիւնացը համեմատ վարուեցաք։
13 Ու եղաւ որ իմ մարգարէութիւն ըրած ա-
տենս Պաղատեայի որդին Փաղտիան մեռաւ.
Անառակներ երեսս վրայ ինկայ, բարձր ձայ-
նով ազազակեցի ու ըսի, Ո՛ն Տէր Եհովայ,
միթէ Իսրայէլի մնացորդը բոլորովին պիտի
14 սպառիս։ Աստուծոյ Տէրոջը խօսքը ինծի ե-
15 ղաւ՝ ըսելով, Որդի մարդոյ, քու եղբայրներդ՝
քու եղբայրներդ, քու ազգականներդ ու բո-
լոր Իսրայէլի տունը՝ ամէնը ան մարդիկն են
որոնց Երուսաղէմի բնակիչները ըսին, Տէրոջը
քովէն հեռացէք. աս երկիրը մեզի ժառան-
գութիւն տրուած է։
16 Անոր համար ըսէ, Տէր Եհովան այսպէս
կ'ըսէ.
Թէպէտև զանոնք ազգերուն մէջը հեռացուցի,
Ու զանոնք երկիրներուն մէջը ցրուեցի,
Բայց անոնց մնած երկիրներուն մէջը
փիլ մը անոնց որբարան պիտի ըլլամ։
17 Անոր համար ըսէ, Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ.
Ձեզ ժողովրդներէն պիտի հաւաքեմ,
Եւ ձեզ պիտի ժողվեմ ան երկիրներէն
Ուր որ դուք ցրուած էք,
Ու ձեզի պիտի տամ Իսրայէլի երկիրը։
18 Եւ հոն պիտի մտնեն,
Ու տանոր բոլոր գարշութիւնները
Ու բոլոր պղծութիւնները անկէ պիտի վեր-
ցընեն։
19 Եւ տանոնց մէկ սիրտ պիտի տամ,
Ու տանոնց ներսը հոգի պիտի դնեմ.
Եւ անոնց մարմինէն քարեղէն սիրտը պիտի
հանեմ,
Ու անոնց մարմինէղէն սիրտ պիտի տամ.
20 Որպէս զի իմ օրէնքներուս մէջը քալեն,

Ու իմ իրաւունքներս պահէն ու զանոնք ի գործ դնեն։
Ես անոնք ինծի ժողովուրդ ըլլան,
ես ալ անոնց Աստուած ըլլամ։
21 Բայց ահա՝ որոնց սիրտը իրենց կռմռացը դարձուիներուն
Ու պղծութիւններուն ետեւէն կ՚երթայ,
Ես անոնց ճամբան իրենց գլուխը պիտի բերեմ,
կ՚ըսէ Տէր Եհովան։

22 Ու քերովբէները՝ որոնց թեւերը վերցուցին, ու անիւները անոնց քովն էին, և խորհրդի Աստուծոյն փառքը վերէն անոնց վրան
23 էր։ Ու՝ Տէրոջը փառքը քաղաքին մէջտեղին վրայէն ելաւ, և քաղաքին արեւելեան կողմը եղող լեռանը վրայ կայնեցաւ։
24 Ու Հոգին զիս վերցուց ու Քաղդէացւոց երկիրը եղող գերիներուն քովը բերաւ։ Եւ տեսիլքին՝ որ զոր տեսայ Աստուծոյ Հոգւովը անկէ վեր էր, մէջ։
25 ու ան տեսած տեսիլքս իմ վրայէս ելաւ։ Ու ես գերիներուն խօսեցայ Տէրոջը բոլոր խօսքերը որ ինծի յայտներ էր։

ԳԼ. ԺԲ

1 Եզեկիէլին չափուան օրինակովը։ Սեդեկիային գերութիւնը կը յայտնէ։ 17 Եզեկիէլին դողը հերիւ ամչութիւնը կը նշանակէր։ 21 Հերիւ անագորժ ատեները կը յանդիմանուին։ 26 Տեսիլքին չտեսած կատարուիլը։

1 Ե՛ւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
2 Որդի մարդոյ, դուն՝ տապատամիներու տունը մէջ բնակած ես, որ անոնք ականջներ ունին որ լսեն, և չեն լսեր. վասն զի անոնք ապստամբ
3 տունն են։ Ու դուն, որդի մարդոյ, քեզի չափուղ կարասիներ պատրաստէ, ու անոնց աչքերուն առջեւ ցորեկով չափ, և անոնց աչքերուն առջեւ քու եղած տեղէդ ուրիշ տեղ մը չափ, գուցէ ուշադրութիւն բնեն, թէև անոնք՝ ապստամբներու տուն են։
4 Եւ անոնց աչքերուն առջեւ քու կարասիներդ ցորեկով հանես՝ կարասիներու պէս. բայց դուն անոնց աչքերուն առջեւ իրիկունը ելլես՝ գերութեան գացողներուն
5 պէս։ Անոնց աչքերուն առջեւ պատը ծակէս
6 ու անկէ հանես. Անոնց աչքերուն առջեւ ուսիդ վրայ վերցնես, — մթնցած առնես. երեսդ ծածկէ որ երկիրը չտեսնես. վասն զի քեզ իսրայէլի տանը նշան տուի։

7 Ե՛ւ այնպէս ըրի՝ ինչպէս որ ինծի հրամայուեցաւ. իմ կարասիներս՝ չափս կարասիներ ցերեկով հանեցի, ու իրիկունը ձեռքովս պատը ծակեցի, — մթնցած առներ հանեցի. անոնց աչքերուն առջեւ ուսիս
8 վրայ վերցուցի, և առաւօտուան Տէրոջը խօսքը
9 ինծի եղաւ՝ ըսելով, Որդի մարդոյ, իսրայէլի տունը՝ Հան ապստամբներու տունը քեզի չը-
10 սի՞ն թէ՝ Ինչ ի՞նչ կ՚ընես։ Անոնց ըսէ, Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Այս Երուսաղէմի՝ երեսաղեմի մէջ եղող իշխանին, ու հոն բնակող
11 իսրայէլի բոլոր տունը համար է։ Ըսէ, Ես ձեզի հասար նշան եմ.
Ես ինչպէս որ բրի, անոնց այնպէս պիտի բլլայ.
Անոնք պիտի չտեսնեն — գերութեան երթան.
12 Ու անոնց մէջը եղող իշխանը
Իր ուսին վրայ իջ- պիտի վերցնէ,
Ու մթնցած տեղը պիտի ելլէ.
Պատը պիտի ծակեն որ անկէ հանեն.
Երեսը պիտի ծածկէ,
Որ երկիրը աչքով չտեսնէ։
13 Եւ Հանոր վրայ իմ ցանցս պիտի տարածեմ,
Ու անիկա իմ որոգայթիս մէջ պիտի բռնուի.
Ես զանիկա Բաբիլոն
Քաղդէացւոց երկիրը պիտի տանեմ,
Ու անիկա ան պիտի չտեսնէ,
Թէև հոն պիտի մեռնի։
14 Եւ Հանոր բոլորտիքը եղող բոլոր օգնականները
Ու անոր բոլոր գունդերը
Ամէն հովերու պիտի ցրուեմ,
Ես Հանոնց հետէն սուր պիտի քաշեմ։
15 Ու երբոր զանոնք ազգերու մէջ ցրուեմ,
Ու զանոնք երկիրներու մէջ ցանեմ,
Գիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։
16 Ես անոնցմէ սուրէն, սովէն ու ժանտախտէն
Քիչ մարդ ձեացղող պիտի թողում,
Որպէս զի իրենց բոլոր պղծութիւնները պատմեն
Ազ ազգերուն մէջ ուր որ պիտի մտնեն.
Ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։

17 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
18 Որդի մարդոյ, Հաց զգալով ուտես,
Ու ջուրդ տագնապով և անձկութեամբ խմես.
19 Ու երկրին ժողովրդեանը ըսես,
Իսրայէլի երկրին մէջ եղող Երուսաղէմի բնակիչներուն վրայով
Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ.
Անոնք իրենց հացը անձկութեամբ պիտի ուտեն,
Ու իրենց ջուրը ապշութեամբ պիտի խմեն,
Որպէս զի իրենց երկիրը բոլորովին Համայի ձեայ՝

ա Երեմ. խդ. 1։ Գլ. ժգ. 11։ Լզ. 28։ լե. 27։
բ Գլ. թ. 10։ Իր. 31։
գ Գլ. ա. 13։ ժ. 19։
դ Գլ. ը. 4։ թ. 3։ ժ. 4։ 18։ խգ. 4։
ե Գլ. խգ. 2։
զ Տե՛ս Ջ.ա. ժգ. 4։
է Գլ. ը. 3։
—
Գլ. ը. 3։ 6։ 7։ 8։ գ. 20. 27։
ը Ես. գ. 3։ Իր. 20։
Երեմ. է. 11։ Մա.
թ Գլ. ը. 5։
ժ Կ՚ասենէն մէկ իրէնք
ժգ. 13։ 14։
ժդ Գլ. ը. 5։
ի Գլ. ը. 3։
ժէ. 11։ խգ. 19։
ժը Մա. ա. 1։
ժթ Հմր. 6։
Երեմ. ծը. 11։ Գլ. ժէ. 10։
ի Թագ. իե. 7։
Երեմ. ծը. 9։ Ցաղ. ա. 13։ Գլ. ժէ. 20։
ի Թագ. իե. 4։ 5։ 7։
ի Թագ. իե. 4։ 5։
Գլ. է. 10։
ի Գլ. է. 8։ 18։
ի Մա. թ. 10։ Գլ. գ. 7։ 14։ ժա. 19։
Հմր. 16։ 20։
ի Գլ. գ. 8։ 9։ 10։
ի Գլ. գ. 16։
ի Ելլ. Իր լեռներն
Ջ.ա. է. 14։

‘իր բոլոր բնակչացը անխրաւութեանը պատ-
ճառաւ ։
20 Եւ մարգարեակ թագաւորները պիտի աւրուին,
Ու երկիրը ամայի պիտի ըլլայ ։
Ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը ։

21 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
22 Որդի մարդոյ, ի՞նչ պիտի ըլլայ ձեզի ան
առակը
Ու ՚՚՚՚ Իսրայէլի երկրին մէջ ՚՚՚՚

Եւ իմ բարկութեամբս յորդահոս անձրեւ՝
Ու սրտմտութեամբս կարկտուտ քարեր պիտի
ըլլան,
Որ ջնջե- բնաջինջ ընեն։
14 Ու կիրաւ ծեփած պատերնիդ պիտի փլցընեմ,
Եւ զանիկա գետնին հետ հաւասար պիտի
ընեմ.
Ու անոր հիմը պիտի երեւնայ, և անիկա պի-
տի խլնայ,
Ու դուք անոր միջը բնաջինջ պիտի ըլլաք.
Ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը։
15 Եւ ես իմ սրտմտութիւնս պատուն վրայ՝
Ու զանիկա կիրաւ ծեփողներուն վրայ պիտի
կատարեմ,
Ու ձեզի պիտի ըսեմ,
Պատը ու զանիկա ծեփողները ոչինչ եղան,
16 Ա՛յսինքն Իսրայէլի մարգարէները՝
Որոնք երուսաղէմի վրայ մարգարէութիւն
կ՚ընեն,
Եւ անոր վրայով խաղաղութեան տեսիլքներ
կը տեսնեն,
Քանի որ խաղաղութիւն չկայ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհո-
վան։
17 Եւ դուն, որդի մարդոյ, երեսդ շիտակ քու
ժողովրդիդ աղջիկներուն դէմ՝ որոնք իրենց
սրտէն մարգարէութիւն կ՚ընեն, ու անոնց վը-
րայ մարգարէացիր, 18 ու ըսէ, Տէր Եհովան
այսպէս կ՚ըսէ. Վա՛յ ան ճիւիներուն՝ որ ամէն
թևերու տակ բարձ կը կարեն, և ամէն հասա-
կի մարդու գլուխներուն քաչափներ կը շինեն,
որ հոգիներ որսան. միթէ դուք իմ ժողո-
վուրդիս հոգիները որսալով ձեր հոգիները
19 պիտի ապրեցնէ՞ք։ Եւ ինծի բեղուն գարիի
համար ու հացի պատառներու համար՝ իմ
ժողովուրդիս առջեւը պիտի անարգէ՞ք,
որպէս զի սուտին ականջ դնող ժողովուր-
դիս սուտին գրուելով՝ չմեռնելու հոգի-
ները մեռցնէք, ու չապրելու հոգիները ապ-
20 րեցնէք։ Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս
կ՚ըսէ. Ահա ես ձեր բարձերուն դէմ եմ՝ ո-
րոնցմով դուք հոգիները կ՚որսաք՝ թռչուն-
ներու պէս,՝ և զանոնք ձեր թևերէն պիտի
պատռեմ, ու ան հոգիները պիտի արձակեմ,
այսինքն ան հոգիները որսնք դուք կ՚որսաք
21 թռչուններու պէս։՝ Եւ ձեր քաչափները պի-
տի պատռեմ, ու իմ ժողովուրդս ձեր ձեռքէն
պիտի ազատեմ, ու մէյմըն ալ ձեր ձեռքին
մէջը որս պիտի չըլլան. Ու պիտի գիտնաք
22 թէ ես եմ Տէրը։ Վասն զի դուք արդարին
սիրտը ՚ի տուէբներովը տրտմեցուցիք,
որ ես զանիկա չէի տրտմեցուցած. ու ամբա-
րիշին ձեռքը ուժ տուիք, որպէս զի իր չար
23 ճամբայէն չդառնայ ու ապրի։ Անոր համար
՚ի մէյմըն ալ ունայն տեսիլք պիտի չտեսնէք, և
գուշակութիւն պիտի չընէք. ու իմ ժողովուր-
դս ձեր ձեռքէն պիտի ազատեմ. Ու պիտի
գիտնաք թէ ես եմ Տէրը։

ԳԼ. ԺԴ

1 Առաւած կը պատասխանէ կռապաշտներուն՝ իրենց տրած
հարցմանս. 6 զանոնք կը յորդորէ որ ապաշխարեն. յատ-
կերելով մարգարէական պատմութիւնը գալու դա-
տաստանները. 12 Առաւծոյ անդառնալի վճիռը ամե՛ն վր-
յով. 15 ապականիչ դատաստանս. 17 սուրի 19 և ժանտախտի
վերայով. 22 Մնկ Հաղորդ մը պիտի ազատուի՝ տրէնների
օրինակ ըլլալու համար։

1 Ու Իսրայէլի ծերերէն քանի մը մարդիկ
2 ինծի եկան, ու իմ առջեւս նստան։ Եւ Տէ-
3 րոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով, Որդի մար-
դոյ, այս մարդիկը իրենց կուռքերը իրենց
սրտերուն մէջը կանդնեցին, ու իրենց անօ-
րէնութեանը գայթակղութիւնը իրենց երեսին
առջեւը դրին. Միթէ բնաւ ՚ի նոցանէ պա-
4 տասխան պիտի տամ։ Ուստի անոնց հետ
խօսէ ու անոնց ըսէ, Տէր Եհովան այսպէս
կ՚ըսէ. Իսրայէլի տունէն ով որ իր կուռքերը
իր սրտին մէջը կանդնէ, ու իր անօրէնու-
թեանը գայթակղութիւնը իր երեսին առջեւը
դնէ, ու մարգարէին գայ, ան ևկողմէ ես
Տէրս անոր կուռքերուն չատութեանը համե-
5 մատ պատասխան պիտի տամ. Որպէս զի Ի-
սրայէլի տունը իրենց սիրտերէն բռնեմ, վասն
զի անոնց ամէնը իրենց կուռքերովը ինծի
օտարացան։
6 Անոր համար Իսրայէլի տունը ըսէ, Տէր
Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Դարձէ՛ք, ու ձեր
կուռքերէն դո՛ւրս դարձուցէ՛ք, և ձեր ամէն պղ-
7 ծութիւններէն երեսիդ դարձուցէ՛ք. Քանզի
Իսրայէլի տունէն կամ Իսրայէլի մէջ պան-
դխտ եղող օտարականներէն ով որ ինծմէ
դառնայ, և իր կուռքերը իր սրտին մէջ կանգ-
նէ, ու իր անօրէնութեանը գայթակղութիւնը
իր երեսին առջեւը դնէ, և մարգարէին գայ՝
անոր միջոցովը ինծի հարցընելու համար, ես
Տէրս ինծմէ պատասխան պիտի տամ անոր.
8 Ու իմ երեսս դէն մարդուն վրայ պիտի հա-
տուցանեմ, և զանիկա նշան ու առակ պիտի ը-
նեմ, ու զանիկա իմ ժողովուրդիս միջէն բնա-
ջինջ պիտի ընեմ. Ու պիտի գիտնաք թէ ես
եմ Տէրը։
9 Եւ թէ որ մէկ մարգարէ մը սխալեցուի ան
մը խօսի, Տէր մարգարէն ես Տէրս սխալեցու-
ցի ու իմ ձեռքս անոր վրայ պիտի երկնցընեմ, և

ե Հր· ։ ։ ։ ։ ։ Գէ· ժդ· ։ ։
ի Երեմ· ջ· ։։ իբ· ։ ։
ի Գէ· ։ ։ ։ ։ ։
ի Հր· ։ ։
ի Ծա՛ հերեսի բաժներ

ի բ Գեռ· բ· ։։ ։
ի Յես· Ես՛ա· իբ· ։
։։ ։ Մխ· ։ ։
։ Կա՛ ար թագին·
։ Հր· ։ ։
ի Երեմ· իդ· ։։ ։

ի Հր· ։ ։ Ես· ։ Գէ·
ժբ· ։։ Մխ· ։
։
։ Հր· ։ ։ Գէ· ժդ·
։ ։ ժե· ։ ։
—

– Գէ· ը· ։ ։ ։ ։
ւդ· ։։ ։
ի Գէ· ե· ։։ Հր·
։ ։ ։
ի ։ ։ ։ ։
ի ։ ։ ։ ։ ։
ի ։ ։ ։ ։ ։
ի ։ ։ ։ ։ ։

ան հարցումն.
։ Գ Ղե· ժե· ։։ ։
։ ։ ։ ։ Երեմ·
իդ·։։ Գէ· ժե·։
։ ։ ։ ։ ։ ։
Օր· իբ· ։։ Գէ·

ե ։։ ։
։ Գէ· ը· ։
ի ։ ։ ։ ։ ։
Ծար· ժբ· ։։ ։
բեմ· ։ ։ ։ բ ։ ։
բ· ։։ ։

իմ Ժողովուրդիս Իսրայէլին մէջէն զանիկա պիտի կոտրտեցնեմ, ու անունը իրենց պա-
10 տիժը պիտի կրեն. քա՛ն հարցնողին պատիժը ու մարգարէին պատիժը մէկ պիտի ըլլայ.
11 Որպէս զի Իսրայէլի տունը ետ չմոլորի, ու ալ իրենց բոլոր յան-ցանքներովը չպղծուին, Հապա անոնք ինծի Ժողովուրդ ըլլան, ես ալ անոնց Աստուած ըլլամ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան։
12 Ես Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
13 Որդի մարդոյ, Թէ որ մէկ երկիր մը անհաւա-տարմութիւն ընելով ինծի դէմ մեղանչէ, ու ես անոր վրայ իմ ձեռքս երկընցնեմ, ու հաղր հացին ցուպը կոտրեմ և անոր վրայ սով խրկեմ, ու մարդը և անասունը անկէ
14 կտրեմ. Ու Թէ որ այս երեք մարդը՝ Նոյ, Դանիէլ ու Յոբ անոր մէջը ըլլան, անոնք Իրենց արդարութեամբը ձեր իրենց հոգին պիտի ազատեն՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան։
15 Թէ որ երկրին վրայ չար գազաններ բե-րեմ, որ զանիկա անգաւակ թողուն, ու ա-մայի ըլլայ, այնպէս որ գազաններուն պատ-
16 ճառաւ անկէ անցնող չըլլայ. Թէ ու ան երեք մարդիկը անոր մէջը ըլլան, ես կեն-դանի եմ, կ'ըսէ Տէր Եհովան, որ Իրենց տղաքները ու աղջիկները պիտի չկարենան ազատել. միայն իրենք պիտի ազատին, ու երկիրը ամայի պիտի ըլլայ։
17 Կամ Թէ որ ան երկրին վրայ սուր *բերեմ, և ըսեմ Թէ, Ով սուր, երկրին մէջէն անցիր.
18 ու հանկէ մարդը ու անասունը կտրեմ. Ու-ղիւ ան երեք մարդիկը անոր մէջը ըլլան, ես կենդանի եմ, կ'ըսէ Տէր Եհովան, որ Իրենց տղաքները ու աղջիկները պիտի չկարենան ազատել, բայց միայն իրենք պիտի ազատին։
19 Կամ Թէ որ ան երկրին վրայ Հժանտախտ խրկեմ, ու արիւնով իմ բարկութիւնս անոր վրայ թափեմ, այնպէս որ մարդը ու անա-
20 սունը անկէ կտրեմ. Ու Նոյ, Դանիէլ ու Յոբ անոր մէջը ըլլան, ես կենդանի եմ, կ'ըսէ Տէր Եհովան, որ Իրենց մէկ տղան կամ աղջիկը պի-տի չկարենան ազատել. անոնք իրենց տե-դարութեամբը ձեր իրենց անձը պիտի ազա-տեն։
21 Վասն Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Որ-չափ աւելի երբոր Ես իմ չարս սասիկ պա-տիժներս՝ սուրը, սովը, չար գազանները ու Ժանտախտը երուսաղէմի վրայ խրկեմ՝ մարդ-
22 դ ու անասունը անկէ կտրելու համար։ Բայց ահա հոն ազատուած մնացորդ մը պիտի ըլ-լայ, որոնք ազատեալ ու աղջիկներ՝

որանք պիտի ելլեն. ահա անոնք ձեզի պիտի ելլեն, և տանուց ճամբան ու անոնց գործ-քերը պիտի տեսնէք. ու երուսաղէմի վրայ բերած չարիքին վրայով՝ անոր վրայ բերած
23 բոլոր չարիքին վրայով պիտի մխիթարուիք. Ու երբոր անոնց ճամբան ու գործքերը տեսնէք, անոնք ձեզ պիտի մխիթարեն. և պիտի գի-նաք Թէ ինչ որ ըրի անոր մէջը՝ առանց պատճառի չըրի, կ'ըսէ Տէր Եհովան։

ԳԼ. ԺԵ

1 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
2 Որդի մարդոյ, որիվհին փայտը ի՞նչ առնէ ու-ղիղ ճիւ ունի ամէն ուղիղ փայտերէն, Ա՛յսինքն անանկ չուաւիղ մը որ անտառի ծառերուն մէջէն է։
3 Միթէ անկէ փայտ կ'առնեն՝ բանի մը գործածելու համար. Կամ Թէ անկէ ցից մը կ'առնեն՝ անկէ աման մը կախելու համար։
4 Ահա կրակի մէջ կը նետուի՝ անոր կեբակուր ըլլալու համար. Կրակը անոր երկու ծայրերը կ'ուտէ, Ու մէջը կ'այրի. Միթէ անիկա բանի մը օգտակար է։
5 Ահա անիկա ամբողջ եղած ատենը բանի մը չգար. Ո՛ր ատեն որ անիկա բանի մը օգտակար ըլլայ՝ կրակը զանիկա ուտելէն ու այրելէն ետքը։
6 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Անտառի փայտերուն մէջը ինչպէս է որիվհին փայտը՝ Որն որ կրակին տուի կեբակուրի համար, Ա՛յնպէս ալ երուսաղէմի բնակիչները տուի.
7 Եւ Իմ երեսս անոնց վրայ պիտի հաստատեմ. Անոնք մէկ կրակէ պիտի ելլեն, Եւ ուրիշ կրակ մը զանոնք պիտի ուտէ. Ու երբոր իմ երեսս անոնց վրայ հաստատեմ, Պիտի գիտնաք Թէ ես եմ Տէրը։
8 Եւ իրենց անհաւատարմութիւն ընելուն հա-մար՝ Երկիրը ամայի պիտի ընեմ, կ'ըսէ Տէր Եհովան։

ԳԼ. ԺԶ

1 Մարդոյրի Քաղաքի երեսին մը նմանութիւնով երուսաղէ-մի բնակիչ կը սաստկրի. 6 Անառնդոյ չափազանց սէրը անոր վրայ. 35 երուսաղէմի պղծութեան պատճառները. 44 անոր ծնունդը. 44 Անոր ծագը իր մօրը

Ձեզքին հետ հաւատամ, և իր քրիստոսն՝ Սուրհանդակ ու Սամուէլ ինչպէս Ձեզքերին ասելի ըլլալով՝ սասիկ պատմութիւնը կ'ուրանայ, ասանկայ, ես Վէրջը խոստացած եմ խօսելու անոր։

1 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
2 Որդի մարդոյ, Երուսաղէմին իր պղծութիւնները գիտցուր.
3 Ու ըսէ, Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ Երուսաղէմին. Քու ակիզբդ ու ծնունդդ Քանանացւոց երկրին էր, Քու հայրդ Ամորհացի՝ ու մայրդ Քետացի էր։
4 Եւ քու ծնունդդ այսէս էր. Քու ծնած օրդ պորտդ չկտրուեցաւ, Ու ջրովը չլուացուեցար, Եւ աղով չաղուեցար ու խանձարուրով չփաթթուեցար։
5 Աչք մը քեզի չխնայեց, որ քեզի ողորմի, Ու ասոնցմէ մէկը քեզի ընէ. Բայց ծնած օրդ Քու անձիդ գարշութեամբը դաշտի երեսին վրայ նետուեցար։
6 Ու ես քու քովէդ անցայ, Եւ քեզ արիւնդ մէջ կոխուած տեսայ. Ու երբ արիւնդ մէջն էր, քեզի Ապրի՛ ըսի. Այո երբ արիւնդ մէջն էր, քեզի Ապրի՛ ըսի.
7 Դեզ դաշտի բոյսերուն պէս բազմացար ըրի, Եւ չաճեցար ու մեծցար, Եւ կատարեալ գեղեցկութեան հասար. Սոխնկներդ դոյացան ու մազերդ աճեցան, Բայց դուն մերկ ու անծածկոյթ էիր։
8 Եւ քու քովէդ անցայ ու քեզի նայեցայ, Եւ ահա քու ժամանակդ սիրոյ ժամանակ էր, Ու ես իմ թեւերս քու վրադ տարածեցի, Եւ քու մերկութիւնդ ծածկեցի. Ու քեզի երդում ընելով՝ Քեզի հետ ուխտ ըրի, կ'ըսէ Տէր Եհովան, Ու դուն իմ եղար։
9 Եւ քեզ ջրով լուացի, Ու քու վրայէդ քու արիւնդ ապէկ մաքրեցի, Ու քեզ եղով օծեցի.
10 Եւ քեզի նկարազարդ հանդերձ հագցուցի, Ու քեզի թխէշաձի ոտնամաններ հագցուցի, Եւ քու մէջդ բհնդակ գօտի կապեցի, Ու քեզ մետաքսներով ծածկեցի.
11 Եւ քեզ զարդերով զարդարեցի, Ու ձեռքերուդ վրայ ապարանջաններ դրի, Ու պարանոցիդ վրայ մանեակ դրի.
12 Եւ քու քիթդ օղակ՝ Ու ականջներդ գինտեր՝ Ու գլուխդ պարծանաց պսակ դրի։
13 Եւ դուն ոսկիով ու արծաթով զարդարուեցար, Ու քու հանդերձներդ բհնդակ, մետաքս ու նկարազարդ եղան. Ուտելիքդ ալ մեղր ու եղ կերար, Եւ խիստ շատ գեղեցկացար, Ու թագաւորութեան հասար։
14 Եւ քու գեղեցկութեանդ համար Քու անունդ ազգերուն մէջ տարածուեցաւ. Վասն զի անիկա կատարեալ եղաւ ան վայել չութեանը պատճառաւ՝ Որն որ քու վրադ դրի, կ'ըսէ Տէր Եհովան։
15 Բայց դուն քու անուանդ պատճառաւ, Քու գեղեցկութեանդ պատրաստեցիր Ինքզինքիդ բրիր, Եւ քու պոռնկութիւնդ ամէն անցնողին առջեւը թափեցիր. անոր կ'ըլլար։
16 Ու քու հանդերձներէդ առիր, Եւ քեզի դոյզդոյն զարդերով բարձր տեղեր շինեցիր, Ու անոնց վրայ չնութիւն ըրիր. Ասանկ չեղաւ, ոչ ալ պիտի ըլլայ։
17 Եւ իմ քեզի տուած ոսկիէս ու արծաթէս քու պարծանացդ զարդերը առիր, Ու քեզի արուական պատկերներ շինեցիր Եւ անոնցմով պոռնկեցար։
18 Ու քու նկարազարդ հանդերձներդ առնելով՝ Զանոնք ծածկեցիր, Ու իմ ձէթս ու խունկս անոնց առջեւ դրիր։
19 Ու քեզի տուած հացս, Քեզի կերցուցած նաշիսն, եղս ու մեղրս ալ Անոնց առջեւ դրիր անոյշ հոտի համար. Ու ասիկա եղաւ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան։
20 Նաեւ ինծի համար ծնած տղաքներդ ու աղջիկներդ առիր, Ու զանոնք կերակուրի համար զոհ ըրիր առնոց։ Այս քու պոռնկութիւնդ քիչ բան է,
21 Որ իմ տղաքներս մորթեցիր, Ու զանոնք անոնց առիր՝ նուէր անցընելով։
22 Եւ քու բոլոր պղծութիւններուդ ու պոռնկութիւններուդ մէջ՝ Քու մանկութեանդ օրերը չյիշեցիր, Երբոր մերկ ու անծածկոյթ Եւ քու արիւնդ մէջ կոխուած էիր։
23 Ու եղաւ որ բոլոր չարութիւններէդ ետքը (վայ, վայ քեզի՛ կ'ըսէ Տէր Եհովան,)
24 Դուն քեզի բոզանոց ալ շինեցիր, Ու քեզի ամէն հրապարակի մէջ բարձր տեղ ըրիր։
25 Ամէն ճամբու գլուխ քու բարձր տեղերդ շինեցիր,

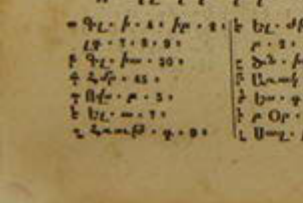

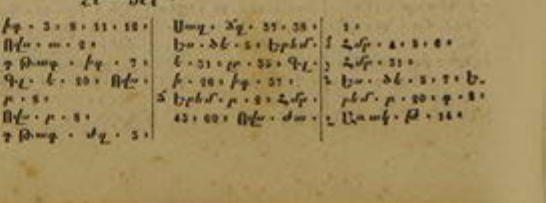

Ու քու գեղեցկութիւնդ զգուելի ըրիր ,
Եւ ամէն անցեղին քու ուքերդ բացիր ,
Ու քու պոռնկութիւններդ չատցուցիր ։
26 Եւ քու մեծանդամ սուսմանակիցներուդ՝
Եգիպտոսի որդւոցը հետ պոռնկութիւն ըրիր,
Ու զիս սրդոդցնելու համար քու պոռնկու-
թիւններդ չատցուցիր ։
27 Եւ ահա իմ ձեռքս քու վրադ երկընցուցի ,
Ու քու ուռճիկդ պակսեցուցի ,
Ու քեզ քու թշնամիներուդ՝ Փղշտացւոց
աղջիկներուն կամացը յանձնեցի ,
Որոնք քու անհամեստ վարմունքիդ կ'ամչնան ։
28 Եւ չկշտանալով՝ Ասորեստանի որդւոցը
հետ պոռնկութիւն ըրիր ,
Եւ թէպէտ անոնց հետ պոռնկութիւն ըրիր ,
սակայն չկշտացար ։
29 Ու քանանացւոց երկրէն մինչև քաղդէա-
ցւոց երկիրը
քու պոռնկութիւններդ չատցուցիր ,
Բայց ասով ալ չկշտացար ։
30 Քու սիրտդ ո՜րչափ տկար է , կ'ըսէ Տէր
Եհովան ,
Որ ասանկ բաներդ ըրիր՝
Անառիթ պոռնիկ կնկան մը գործքը ։
31 Ամէն ճամբու գլուխ՝ քու բոզանոցներդ չի-
նեցիր ,
Եւ քեզի ամէն հրապարակի մէջ բարձր տեղ
ըրիր ,
Ու վարձքը անարգելով՝ պոռնիկ կնկան պէս
չեղար ,
32 Հապա՛ն չնութիւն ընող կնկանը պէս եղար ,
Որ իր էրկանը տեղը օտարներ կ'առնէ ։
33 Ամէն բզնէրուն վարձք կու տան ,
Բայց դուն ամէն համանիներուդ քու վարձ-
քերդ կու տաս ։
Այո կաշառք կու տաս անոնց՝ որ ամէն կող-
մէն քեզի գան՝
Քեզի հետ պոռնկութիւն ընելու համար ։
34 Եւ քու պոռնկութեանդդ մէջ՝ կիներուն ե-
ղածին ներհակը կ'ըլլայ քեզի ,
վասն զի պոռնկութեան համար քու ետեւէդ
կկոչ մնդր չկայ ։
Ու քու վարձք տալովդ և ուրիշէն վարձք
չառնելովդ՝
Դուն ներհակը եղար ։

35 Ասոր համար , ով պոռնիկ , Տէրոջը խօսքը
մտիկ ըրէ ,
36 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ ։
Որովհետև քու պղինձդ սաթաթուեցաւ ,
Եւ քու պոռնկութիւններովդ մերկութիւնդ
քու համբոյրներուդ ու ամէն գարշելի կաւո-
քերուդ յայտնուեցաւ ,
Եւ անոնց նուիրած տղոցդ արիւնը [illegible] ,
37 Ասոր համար ահա ես պիտի ժողվեմ քու
բոլոր համբոյրներդ՝
Որոնց դուն հաճոյ եղար ,
Եւ ամէն անոնք որ սիրեցիր , ու ամէն անոնք
որատեցիր ։
Եւ զանոնք ամէն կողմէն քու վրադ պիտի
ժողվեմ ,
Ու քու մերկութիւնդ անոնց պիտի բանամ ,
Եւ անոնք քու բոլոր մերկութիւնդ պիտի
տեսնեն ։
38 Ու քեզ պիտի դատեմ
Շնութիւն ընող և արիւն թափող կիներուն
դատաստանովը ,
Ու քեզի բարկութեամբ ու նախանձով արեան
չափ պիտի տամ ։
39 Եւ քեզ անոնց ձեռքը պիտի տամ ,
Ու քու բոզանոցդ պիտի փլցնեն ,
Ու քու բարձր տեղերդ պիտի աւերեն ,
Եւ քու հանդերձներդ քեզ պիտի մերկա-
ցընեն ,
Ու քու պարծանացդ զարդերը պիտի առնեն ,
Եւ քեզ մերկ ու անծածկոյթ պիտի թողուն ։
40 Ու քու վրադ ժողովք մը ալ պիտի հանեն ,
Եւ քեզ քարերով պիտի քարկոծեն ,
Ու իրենց սուրերովը քեզ պիտի խողխողեն ,
41 Եւ քու տուներդ կրակով պիտի այրեն ,
Ու շատ կիներու աչքին քու վրադ դա-
տաստաններ՝ ի գործ պիտի դնեն ։
Եւ քեզ պոռնկութիւն ընելէն պիտի դադ-
րեցընեմ ,
Ու ալ պարգեւ պիտի չտաս ։
42 Այսպէս պիտի դադրեցնեմ իմ բարկութիւ-
նըս որ քեզի դէմ է ։
Ու իմ նախանձս քեզմէ պիտի վերնայ ,
Ու պիտի հանդարտիմ ու ալ պիտի չբարկա-
նամ ։
43 Որովհետև դուն քու մանկութեանդ օրերը
չյիշեցիր ,
Հապա ասոնց ամէն բաներով զիս սրդոդցուցիր ,
Անոր համար ահա ես ալ քու ճամբադ
գլուխդ պիտի բերեմ ,
Կ'ըսէ Տէր Եհովան ,
Ու գուն քու բոլոր պղծութիւններուդ վրայ
Ա՛ն եղելոնադարծութիւնը պիտի չընես ։

44 Ահա ամէն առակ խօսողը
Քու վրադ առակ պիտի խօսի՝ բսելով ,
Ինչպէս է մայրը , աղջիկն ալ [illegible] է ։

= Գլ · ը · 10 · 14 · ի · 7 · 8 · իգ · 10 · 20 · 21 ·
ե ը Ա՛ն · իը · 19 · 19 · Հմր · 17 ·
դ ը Թագ · ժգ · 7 · 10 · ը Ա՛ն · իը · 23 ·
Երեմ · բ · 13 · 36 · Գլ · իգ · 12 · ևա ·
է Գլ · իգ · 11 · ևա · = Հմր · 24 · 29 ·
• Նա · ը · 3 · Ածխ · ը · 9 ·
Ել · ի · 10 · ը Օր · ը · 34 ·
= Երեմ · ժգ · 22 · 26 · Ածխ · ա · 3 · Գլ · իգ · 9 · 10 · 22 · 23 ·
Ածխ · բ · 10 · ը · 10 ·
Նա · գ · 3 ·
ը Ղե · ի · 10 · ը Օր ·

իբ · 22 · Գլ · իգ · 41 ·
ե Դն · բ · 9 · Եր · = Ամբ · ը · 5 · 7 · իա · 13 · Ցե · հր · 20 · 36 ·
= Հմր · 24 · 31 ·
է Գլ · իգ · 36 · Ածխ · 13 ·
ը · 3 ·
• Գլ · իգ · 30 · 47 ·
ը Ամբ · ը · 5 · 7 · • Ել · ի · 10 · ը Օր · ժգ · 18 · գ Թագ · իե · 3 · Ե. 48 ·
բեմ · լբ · 8 · Ծբ · 13 ·
= Գլ · է · 8 · իգ · 10 ·
ը Գլ · իգ · 37 ·
է Գլ · է · 13 ·
գ Հմր · 22 · Սաղ · հը · 48 ·
է Գլ · բ · 30 · ժա · 21 · իբ · 21 ·

45 Դուն քու մարդ աղջիկն ես ,
Որ իր հրիկէն ու ապաքներէն զզուեցար .
Եւ քու քոյրերուդ քոյն ես ,
Որ անոնք իրենց հրիկներէն ու ապաքներէն
զզուեցան .
Ձեր մայրը Քետացի՝ ու ձեր հայրը Ամո-
հացի է .
46 Ու քու մեծ քոյրդ Սամարիան է ,
Որ իր աղջիկներովը քու ձախ կողմդ կը բը-
նակի ,
Եւ Քեզմէ պզտիկ քոյրդ Սոդոմն է ,
Որ իր աղջիկներովը քու աջ կողմդ կը բնակի .
47 Ու դուն անոնց ճամբաներուն մէջը չքալեցիր ,
Եւ անոնց պղծութիւններուն պէս չըրիր .
Հապա՝ որպէս թէ անոնց շատ պզտիկ մը ընչին էր ,
Դուն քու բոլոր ճամբաներուդ մէջ Տանոնցմէ
աւելի ապականեցար .
48 Իս կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան ,
Որ քու քոյրդ Սոդոմը՝ ինքը ու իր աղջիկ-
ները չըրին
Ինչպէս որ դուն ու քու աղջիկներդ ըրիք .
49 Ահա քու քրոջդ Սոդոմին անօրէնութիւնը
ասկէր .
Ամբարտաւանութիւն , Հացի կուշտութիւն ու ան-
հոգ հանգստութիւն ունեցաւ ,
Եւ աղքատին ու տնանկին ձեռքը չզօրացուց .
50 Ու հպարտացան և Իմ առջեւս պղծութիւն
ըրին .
Ու զանոնք տեսածիս պէս վերցուցի .
51 Եւ Սամարիա քու մեղքերուդ կէսին չափ
մեղք չգործեց .
Ու դուն քու պղծութիւններդ անոնցմէ ա-
ւելի շատցուցիր ,
Եւ քու ըրած Բոլոր պղծութիւններովդ
քու քոյրերդ արդարացուցիր .
52 Ու դուն որ քու քոյրերդ դատապարտեցիր ,
քու անարգանքդ կրէ քու մեղքերուդ հա-
մար ,
Որ դուն անոնցմէ աւելի պղծութիւն ըրիր .
Անոնք քեզմէ արդար են .
Իսկ դուն քոյրերդ արդարացնելուդ համար՝
Ամչցիր ու քու անարգանքդ կրէ .
53 Ու ես պիտի դարձընեմ անոնց գերութիւնը ,
Սոդոմին ու անոր աղջիկներուն գերութիւնը ,
Եւ Սամարիային ու անոր աղջիկներուն գե-
րութիւնը .
Անոնց մէջը քու գերութիւնդ ալ ես դարձընեմ ,
54 Որպէս զի քու անարգանքդ կրես
Ու ամէն բրածէդ ամչնաս՝
Անոնց մխիթարութիւն բլլալուդ համար .
55 Եւ քու քոյրերդ՝ Սոդոմ ու անոր աղջիկները
Իրենց առջի վիճակին պիտի դառնան ,
Եւ Սամարիա ու անոր աղջիկներն ալ
Իրենց առջի վիճակին պիտի դառնան ,
Ու դուն և քու աղջիկներդ ալ
Ձեր առջի վիճակին պիտի դառնաք .
56 վասն զի քու հպարտութեանդ օրը
Քու քոյրդ Սոդոմ քու բերնէդ չլսուեցաւ ,
57 Քանի որ դեռ քու չարութիւնդ յայտնուած
չէր ,
Ինչպէս որ հիմա յայտնուեցաւ՝ Ասորւոց
աղջիկներուն առջեւը ,
Ու անոնց բոլորտիքը եղող բոլոր Փղշտացւոց
աղջիկներուն առջեւը ամօթով եղար ,
Որ անոնք ամէն կողմէն քեզ նախատեցին .
58 Քու եղեռնագործութիւնդ և քու պղծու-
թիւններդ
Դուն կրեցիր՝ կ'ըսէ Տէրը .
59 Վասն զի Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ .
Քու ըրածիդ համեմատ պիտի ընեմ քեզի ,
Որ երդումը անարգեցիր և ուխտը աբեցիր .
60 Բայց ես քու մանկութեանդ օրերը քեզի
հետ ըրած ուխտս պիտի յիշեմ ,
Ու քեզի հետ յաւիտենական ուխտ պիտի
հաստատեմ .
61 Եւ դուն քու ճամբաներդ պիտի յիշես ,
Ու պիտի ամչնաս՝ երբոր ընդունիս քեզմէ մեծ
և քեզմէ պզտիկ քոյրերդ ,
Ու եղբօր զանոնք քեզի աղջիկներու տեղ
տամ ,
Բայց չէ թէ քու ուխտովդ .
62 Հաստատ ես քեզի հետ իմ ուխտս պիտի հաս-
տատեմ ,
Եւ պիտի գիտնաս թէ ես եմ Տէրը .
63 Որպէս զի յիշես ու ամչնաս ,
Եւ ամչնալուդ պատճառովը մէյ մըն ալ բե-
րանդ չբանաս ,
Երբոր քու բրած բոլոր գործերուդ համար
քեզի քաւութիւն ընեմ , կ'ըսէ Տէր Եհովան .

ԳԼ . ԺԷ

1 Երկու արծիւներու ու մակ օրթի օրինակով 11 կը յայտնի Ծառայից դատաստանը Երուսաղէմի վերայ : օրթիւնին քա-
րէրնէն ապտակուելով Եգիպտոսին ապստեղծան : 22 Ու-
ստած կը խոստանայ աւետարանին հզօրը անկիլ :

1 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով ,
2 Որդի մարդոյ , խրայդէլի տանը հանելուկ
3 պատմէ ու առակ խօսէ , Ու ըսէ , Տէր Եհո-
վան այսպէս կ'ըսէ . Մեկ մեծ արծիւ մը՝ մեծ

բնակով, երկայն փետուրներով ու դղրդոյն բարակ փետուրներով լեցուն Լիբանան եկաւ,
4 ու Եղեխիէլին ամենաբարձր ճիւղը առաւ։ Անոր ընձիւղներուն ծայրը փրցուց, և զանիկա վաճառականի երկիրը տարաւ, — զանիկա վաճառականաց քաղաքը դրաւ։ Եւ ան երկրին հունտէն առաւ, ու զանիկա բարերեր արտի մէջ դրաւ։ Ընդհանուր չաս ջուրերու քով տարաւ,
6 ուռիի պէս դրաւ։ (Եւ անիկա բուսաւ, ու տարածուած՝ կիսաճահասակ որթ մը եղաւ։) անանկ որ անոր ոստերը դէպ իրեն նային, ու արմատները իր տակը ըլլան։ և անիկա որթ ըլլալով՝ ոստեր բուսցուց ու ընձիւղներ արձակեց։
7 Եւ մէկ ուրիշ մեծաթեւ ու բազմափետուր մեծ արծիւ մըն ալ կար։ և ահա հոս որթը իր արմատները դէպ ի անոր ծռեց, ու իր ոստերը դէպ ի անոր երկրընցուց, որպէս զի
8 իր անկուած ածուներովը գինքը ուագէ։ Անիկա բարերեր արտի մէջ չաս ջուրերու քով տնկուեցաւ, որ ոստեր արձակէ և պտուղ բե-
9 րէ ու ազնիւ որթ ըլլայ։ Ըսէ որ Տէր ԵՀՈՎԱՆ այսպէս կ'ըսէ. Արդեօք անիկա պիտի յաջողի՞։ Միթէ ան անոր արմատները պիտի չխլէ՞, ու անոր պտուղը պիտի չփրցնէ՞, որ չորնայ։ Անոր ամէն բուսած տերեւները պիտի չորնան. և առանց մեծ բազկի ու չատ ժողովուրդի զանիկա արմատէն
10 պիտի խլէ։ Եւ ահա տնկուեցաւ, միթէ պիտի յաջողի՞։ Չէ՞ որ արեւելեան հովը անոր դը-
պածին պէս բոլորովին պիտի չորնայ. անիկա իր բուսած ածուներուն վրայ պիտի չորնայ։
11 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե-
12 լով, Հիմա ապստամբներու տանը ըսէ, Ա-
նոնց ինչ ըլլալը չէ՞ք գիտեր. ըսէ որ Ահա Բաբելոնի թագաւորը երուսաղէմ եկաւ, և անոր թագաւորը ու իշխանները առաւ, ու
13 զանոնք իր քովը Բաբելոն տարաւ։ Եւ թագաւորին ազգականէն հիւ առնելով՝ անոր հետ ուխտ ըրաւ, հա անոր երդում ընել տուաւ. Նաև անոր երկրին զօրաւորները առաւ. Որպէս զի թագաւորութիւնը չցած ըլլայ, ու չկրնայ գինքը բարձրացընել. և իր ուխտը պահելով
15 անոր վրայ հաստատ կենայ։ Բայց Անիկա անկ ապստամբեցաւ, ու եղիպտոս դեսպաններ խրկեց, որ իրեն ձիեր ու չատ զօրքեր տան. Միթէ անիկա յաջողութիւն պիտի գտնէ՞. ան բաները ընողը պիտի ազատի՞, կամ
16 թէ ուխտը ածելով պիտի ազատի՞։ Ես կեն-
դանի եմ, կ'ըսէ Տէր ԵՀՈՎԱՆ, որ անիկա անշուշտ Նան թագաւորին բնակած տեղը՝ որ գինքը թագաւոր ըրեր էր, որուն երդումը անարգեր էր, ու անոր ուխտը ածեր էր,
17 անոր քովը Բաբելոնի մէջ պիտի մեռնի։ Եւ փարաւոն մեծ զօրքով ու չատ բազմաթիւնով պատերազմի մէջ անոր համար բան մը պիտի չընէ, երբոր պատնէշներ կանգնուին ու մահապարտներ չինուին՝ չատ հոգիներ կտրելու հա-
18 մար։ Որովհետեւ անիկա երդումը անարգեց և ուխտը ածեց, և ահա անիկա ի՛ր ձեռքը տալէնետքը այս ամէն բաները ընելուն համար պիտի չազատի։
19 Անոր համար Տէր ԵՀՈՎԱՆ այսպէս կ'ըսէ. Ես կենդանի եմ՝ որ անշուշտ անոր դրուխը պիտի դարձընեմ իմ երդումս որ անիկա անար-
20 գեց, ու իմ ուխտս որ ածեց։ Եւ անոր վրայ իմ ցանցս պիտի տարածեմ, ու անիկա իմ որոգայթիս մէջ պիտի բռնուի, և զանիկա Բաբելոն պիտի տանիմ, ու հոն անոր հետ գաս պիտի վարեմ, անոր ինծի գէմ բրած
21 յանցանքին համար։ Ու անոր բոլոր փախստականներն և անոր բոլոր զօրքերը սրով պիտի իյնան, ու մնացորդները ամէն հովը ցրուին։ ու պիտի գիտնաք թէ ես ՏԷՐՍ խօսեցայ։
22 Տէր ԵՀՈՎԱՆ այսպէս կ'ըսէ. Ես ալ բարձր եղեւինին ամենաբարձր ճիւղէն պիտի առնեմ, ու պիտի տնկեմ. ես անոր ընձիւղներուն ծայրէն նմասղայը պիտի փրցնեմ, ու զինք բարձր ու վերացած լեռան մը վրայ պիտի տնկեմ.
23 Զանիկա Իսրայէլի բարձր լեռները վրայ պիտի տնկեմ. և անիկա ոստեր պիտի արձակէ ու պտուղ պիտի տայ, ու ազնիւ եղեւին պիտի ըլլայ. և ոստեր տակը ամէն տեսակ թռչուններ պիտի նստին, ամենայն ոստերուն հովանիին տակը պիտի բնակին։
24 Եւ դաշտի բոլոր ծառերը պիտի գիտնան՝ թէ ես ՏԷՐՍ բարձր ծառը ցածցուցի, — ցած ծառը բարձրացուցի, կանանչ ծառը չորցուցի, ու չոր ծառը կանանչցուցի. Ես ՏԷՐՍ խօսեցայ ու պիտի կատարեմ։

ԳԼՈՒԽ ԺԷ

1 Ասաւած կը յանդիմանէ ապերախտ ազգը. 3 կը յայտնէ թէ Բաբելոնի վերջը Հոր մը կ'ելնէ. 10 որ պիտի Հոր մը չոր պատկերն կ'ելնէ. 11 չոր Հոր մը պիտի ջրուի. 19 չար մարդու մը կ'ելնէ որ կ'ապստամբի. 22 բարի մարդու մը կ'ելնէ որ կ'ապստամբի. 23 իր պատուհասը կը պաշտպանէ. 31 և մարդիկ ապաշխարութեան կը յորդորէ։

1 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
2 Ո՞նչ պիտի ըլլայ ձեզի ան առակը՝ որ դուք Իսրայէլի երկրին մէջ կը խօսիք՝ ըսելով, Հայ-

---

ք դ Թագ · խդ · 18։
փ ր Օր · ը · 7—9։
ջ Նա · խդ · 4։
ռ Հմր · 14։
ս Հմր · 15։
վ դ Թագ · իթ · 7։
տ Գե · ԺԹ · 12 · ՈՒԼ ·
ր Ժգ · 13։
ց Գե · ը · 5։ Ժգ · 8։
ւ Հմր · 3։ դ Թագ · իդ · 11—18։
փ Հմր · 17։
ք Ա Մն · ՀԼ · 13։
օ դ Թագ · իդ · 20։
ֆ Ր Մն · ՀԼ · 13։
ա Երեմ · ը · 2։ Ես · ը · 3։ Ես · ԽԲ · 11։
բ Ես · ԽԲ · 11։
գ Գե · ԺԹ · 13։
դ Երեմ · ը · 2։ ՀԼ · 3։ Ժր · 11։ Գե · ԺԹ · 13։
ե Գե · ի · 26։
զ Գե · ժր · 12։
է Նա · Ժա · 1։ Երեմ · իդ · 5։ Ջ · գ · 5։
ը Նա · Ծգ · 2։
թ Ովս · ը · 9։
ժ Նա · ը · 3։ Գե ·
ի · 10։ ՄԽ · գ · 1։
լ Տն · գԼ · լ · 6։
խ Գե · ի · 26։
ծ Գե · ի · 10։
կ Գե · ի · 12։
հ Գե · ի · 10։ ՄԽ · գ · 1։
ձ Տն · գԼ · լ · 6։
ղ Գե · ի · 12։
ճ Ես · ԽԲ · 11։
մ Գե · ի · 10։
յ Գե · ի · 10։ ՄԽ · գ · 1։
ն Տն · գԼ · լ · 6։
շ Գե · ի · 12։
ո Գե · ի · 10։
չ Գե · ի · 10։
պ Գե · ի · 10։
ջ Գե · ի · 10։
ռ Գե · ի · 10։
ս Գե · ի · 10։
վ Գե · ի · 10։
տ Գե · ի · 10։
ր Գե · ի · 10։
ց Գե · ի · 10։
ւ Գե · ի · 10։
փ Գե · ի · 10։
ք Գե · ի · 10։
օ Գե · ի · 10։
ֆ Գե · ի · 10։
ա Գե · ի · 10։
բ Գե · ի · 10։
գ Գե · ի · 10։
դ Գե · ի · 10։
ե Գե · ի · 10։
զ Գե · ի · 10։
է Գե · ի · 10։
ը Գե · ի · 10։
թ Գե · ի · 10։
ժ Գե · ի · 10։
ի Գե · ի · 10։
լ Գե · ի · 10։
խ Գե · ի · 10։
ծ Գե · ի · 10։
կ Գե · ի · 10։
հ Գե · ի · 10։
ձ Գե · ի · 10։
ղ Գե · ի · 10։
ճ Գե · ի · 10։
մ Գե · ի · 10։
յ Գե · ի · 10։
ն Գե · ի · 10։
շ Գե · ի · 10։
ո Գե · ի · 10։
չ Գե · ի · 10։
պ Գե · ի · 10։
ջ Գե · ի · 10։
ռ Գե · ի · 10։
ս Գե · ի · 10։
վ Գե · ի · 10։
տ Գե · ի · 10։
ր Գե · ի · 10։
ց Գե · ի · 10։
ւ Գե · ի · 10։
փ Գե · ի · 10։
ք Գե · ի · 10։
օ Գե · ի · 10։
ֆ Գե · ի · 10։

բերը՝ ազոխ կերան ու արդուզը ակռանները
3 առին։ Ես կենդանի եմ, կ՚ըսէ Տէր Եհովան,
որ խրայէլի մէջ աս առակը ալ պիտի
4 չդրուցէք։ Ահա բոլոր հոգիները իմ են. ինչ-
պէս հօրը հոգին՝ նոյնպէս ալ որդւոյն հոգին
իմ է. Ան անձը որ մեղք կը գործէ՝ անիկա
5 պիտի մեռնի, իսկ թէ որ մէկ մարդ մը արդար
ըլլայ, և իրաւունք ու արդարութիւն ընէ,
6 Ղևռնեաց վրայ չուտէ, ու աչքերը դէպ ի
խրայէլի տները կուռքերուն չվերցնէ, ու
Ի՛ր դրացիին կինը չպղծէ, և Ի՛ր դաշտանին
7 մէջ եղող կնկան մը չմօտենայ, Ու հմայող ու մը
գրկանք չընէ, — պարտականին՝ դարձը ետ
տայ, բռնութեամբ բան մը չյափշտակէ, և
Ի՛ր հացը քաղցածին տայ, ու մերկը հանդերձ
8 ձով ծածկէ, Ա՜ռէ ի վաշխով չտայ ու տոկոսիք
չառնէ, իր ձեռքը անօրէնութենէ ետ պահէ,
Ճշմարտութիւն ընելով՝ իմ օրէնքներուս մէջը
9 քալէ, ու իմ իրաւունքներս պահէ. անիկա
արդար է, անշուշտ պիտի ապրի, կ՚ըսէ Տէր
Եհովան։
10 Բայց թէ որ անիկա անիրաւ — սաբիւնահեղ
որդի մը ծնանի, որ ասոնց պէս բան մը ընէ.
11 Ա յսինքն՝ թէ որ անիկա ան ամէն — ի բա-
ներէն չընէ, հապա միայն լեռներու վրայ ու-
12 տէ, ու իր դրացիին կինը պղծէ, Ազքատին
ու անանկին գրկանք ընէ, բռնութեամբ բան
մը յափշտակէ, գրաւը ետ չտայ, ու իր աչ-
քերը կուռքերուն վերցնելով՝ Տգեղութիւն
13 գործէ, վաշխով — տայ ու տոկոսիք առնէ.
անիկա պիտի ապրի՞. պիտի չապրի. անիկա
ան բոլոր գարշութիւնները ընելուն համար՝
անշուշտ պիտի մեռնի, Ասնոր արիւնը իր վը-
րան պիտի ըլլայ։
14 Եւ թէ որ անիկա որդի ծնանի, ու անիկա
իր հօրը բրած բոլոր մեղքերը տեսնելով՝ վախ-
15 նայ ու անոնց համեմատ չընէ. Ղևռնեաց
վրայ չուտէ, ու իր աչքերը դէպ ի խրայէլի
տները կուռքերուն չվերցնէ, իր դրացիին
16 կինը չպղծէ, Եւ մարդու մը գրկանք չընէ,
գրաւը չպահէ, ու բռնութեամբ բան մը չը-
յափշտակէ, իր հացը քաղցածին տայ, ու
17 մերկը հանդերձով ծածկէ, Աղքատին Ա՜ռ-
— Ընչ- իր ձեռքը ետ քաշէ, վաշխ ու
տոկոսիք չառնէ, իմ դատաստաններս ի դործ
դնէ, — իմ օրէնքներուս մէջը քալէ. անիկա
իր հօրը անօրէնութեանը համար պիտի չմեռ-
18 նի, անիկա անշուշտ պիտի ապրի։ Ե- անոր

- Եզեկ. լ. 29. Ցեր. ե. 7.
2 Հմր. 29. Հռոմ. ը. 23.
4 Գղ. իբ. 9.
7 Ղև. ժը. 20. ի. 18.
8 Ղև. ժը. 19. ի. 18.
11 Եզ. իբ. 21. Ղև. ժը. 15. ի. 14.
12 Եզ. իբ. 18. բ Օր. իդ. 12. 13.
13 Ե- ժը. 7. Մատ. ի. 25. 26. Տես բ Օր. ժե. 1. 2.
15 Եզ. իբ. 24. Ղև. ի. 26. 27. բ Օր. իդ. 19. Ղևեմ. ե. 7. Ա՜ղ. ժե. 5. ի բ Օր. ա. 16. Ջար. ը. 16.
16 Գղ. ի. 11. Ամոս. ե. 4.
17 Ե- ժը. 7. Մատ. ի. 25. 26. Տես բ Օր. ժե. 1. 2.
18 Եզ. իբ. 24. Ղև. ի. 26. 27. բ Օր. իդ. 19. Ղևեմ. ե. 7. Ա՜ղ. ժե. 5. Ցեր. ե. 7. Եզ. իդ. 4. Գոր. ժը. 6. Ա՜ղ. ե. 6. Լա. Հմր. ե. 6. Գղ. գ. 15. Հռոմ. ը. 8. Գղ. ի. 5. բ Օր. իդ. 16. գ Ծագ. ժգ. 6. բ Գղ. գ. 20. Լգ. 18. 13. 18. ղ բ Գղ. բ. 20. Հմր. 29. Գղ. Լգ. 17. 20. Հմր. 21. Հմր. 21. Հմր. 14. Հմր. 25. Գղ. ե. 3. Լգ. 29.

18 Լգ. 4. Գոր. ժը. 6. Ա՜ղ. ի. 4. Եբեմ. լ. 29. 30. Հմր. ը. 10. 11. Հռոմ. բ. 8. Հմր. 17. Գղ. Լգ. 12. 13. Տես Եզ. ի. 5. բ Օր. ե. 8. գ Ծագ. իդ. 26. իդ. 3. 4. Հմր. 4. բ Օր. իդ. 16. գ Ծագ. ժգ. 6. բ Գղ. ի. 9. 11. 12. 15. 16. 27. Գղ. գ. 20. Լգ. 4. Գոր. ժը. 6. Ա՜ղ. ի. 4. Եբեմ. լ. 29. 30. Հմր. ը. 10. 11. Հռոմ. բ. 8. Հմր. 17. Գղ. Լգ. 12. 13. Տես Եզ. ի. 5. Ցեր. ե. 7. Եզ. իդ

Ներուն Համեմատ պիտի դատեմ, կ'ըսէ Տէր Եհովան. դարձի եկէք ու ձեր բոլոր յանցանքներէն եւ դարձէք, որպէս զի անօրէնութիւնը ձեր կորստեանը պատճառ չըլլայ։
31 Ձեր բոլոր յանցանքները ձեր վրայէն նետեցէք, և ձեզի նոր սիրտ ու նոր հոգի ստացէք. քանզի ինչո՞ւ մեռնիք, օ իսրա-
32 էլի տունը։ Վասն զի մեռնողին մեռնիլը չեմ ուզեր, կ'ըսէ Տէր Եհովան. ուստի դարձէք ու ապրեցէք։

ԳԼ. ԺԹ

1 Մարգարէն Իսրայէլի իշխաններուն վրայ կ'ողբայ՝ նմանցնելով զանոնք փոխ մէջ բռնուած առիւծի կորիւններու. 10 նաեւ երասպղի վրայ կ'ողբայ՝ նմանցնելով զանիկա փճացած որթի մը։

1 Եւ դուն Իսրայէլի իշխաններուն վրայ ողբ
2 էլրէկ, ու ըսէ,
Քու մայրդ ի՞նչ է. մատակ առիւծ մըն է,
Որ առիւծներու մէջ կը պառկի,
Ու իր կորիւնները սազդ առիւծներու մէջ կը մեծցընէ։
3 Եւ անոնք իր կորիւններուն մէկը մեծցուց,
Որ Իանիկա սազդ առիւծ եղաւ,
Եւ յափշտակութիւն ընել սորվեցաւ — մարդ կ'ուտէր։
4 Եւ անոր վրայով ազգերը լսեցին.
Անիկա անոնց փոսին մէջը բռնուեցաւ.
Ու զանիկա կարթերով Եգիպտոսի երկիրը տարին։
5 Ու երբոր անիկա տեսաւ որ դուռ եւ յոյս կը սպասէ, յոյսը կտրեցաւ,
Եւ իր կորիւններէն մէկ ուրիշը առաւ,
Ու զանիկա սազդ առիւծ ըրաւ։
6 Եւ անիկա առիւծներու մէջ պտրտող Համազդ առիւծ եղաւ,
Ու յափշտակութիւն ընել սորվեցաւ — մարդ կ'ուտէր։
7 Եւ անոնց պալատները գիտցաւ,
Ու անոնց քաղաքները կործանեց.
Եւ անոր մռնչելուն ձայնէն
Երկիրը իր լիութեամբը ապառաժեցաւ։
8 Ու շրջակայ գաւառներէն անոր վրայ ազգեր եկան,
Եւ անոր դէմ իրենց ցանցը տարածեցին.
Ան՝ անոնց փոսին մէջը բռնուեցաւ։
9 Եւ զանիկա կարթերով վանդակի մէջ դրին,
Ու զանիկա Բաբիղոնի թագաւորին տարին,
Ան՝ զանիկա բերդը դրին,
Որպէս զի անոր ձայնը ալ Իսրայէլի լեռներուն վրայ չլսուի։
10 Քու մայրդ քու Նմանութիւնովդ՝ ջուրերու քով տնկուած որթի պէս է,
Որ շատ ջուրերուն պատճառաւ՝ պտղաստուռատերով լեցուն եղաւ։
11 Եւ անիկա զօրաւոր շաւաւիղներ ունեցաւ՝ իշխանաց գաւազաններու համար,
Ու իր հասակը խիտ ճիւղերուն միջէն բարձրացաւ,
Եւ իր բարձրութեամբը ու բազմաճիւղութեամբը նշանաւոր եղաւ։
12 Բայց անիկա բարկութեամբ խլուեցաւ ու գետինը ձգուեցաւ,
Եւ արեւելեան հովը անոր պտուղը չորցուց.
Անոր զօրաւոր շաւաւիղները կոտրեցան ու չորցան,
Եւ զանոնք կրակը կերաւ։
13 Ու հիմա անապատի մէջ
Ջոր ու անջուր տեղ մը տնկուեցաւ։
14 Եւ անոր ոստերուն միկ շաւաւիղէն կրակ եկաւ
Ու անոր պտուղը կերաւ,
Եւ անոր վրայ իշխանի գաւազանի համար զօրաւոր շաւաւիղ մը չմնաց։
Ասիկա ողբ է ու ողբի տեղ պիտի ըլլայ։

ԳԼ. Ի

1 Ատաւած չուզէր պատահան տալ Իսրայէլի ծերերուն՝ 5 կը տարտղնէ անոնց ապստամբութիւնը որ ըրեր էին Եգիպտոսի մէջ. 10 անապատին մէջ ալ որ իրենց երկրին մէջ. 33 կը խոստանայ դարձեալ միակով Իսրայէլ ապստամբներէն ժողովել։ 45 կը ցուցնէ երեսպղծի կործանումը զանիկա անտառ անուանելով։

1 Ու եղաւ որ եօթներորդ տարին՝ հինգերորդ ամսուն տասներորդ օրը՝ Տէրոջը հարցնելու Համար Իսրայէլի ծերերէն մարդիկ եկան, և իմ առջեւս նստան։
2 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
3 Որդի մարդոյ, Իսրայէլի ծերերուն հետ խօսէ ու անոնց ըսէ, Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Միթէ դուք ինծի հարցընելու եկաք. Ես կենդանի եմ՝ որ ես հարցնելու չեմ, կ'ըսէ Տէր Եհովան։
4 Միթէ դատաստան պիտի ընես, դատաստան պիտի ընես, որդի մարդոյ, անոնց հայրերուն պղծութիւնները անոնց գիտցնե,
5 Ու անոնց ըսէ, Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Այն օրը որ Իսրայէլը ընտրեցի, և Յակոբին տունը սերունդին երդում ուտելով ձեռքս վերցուցի, ու եգիպտացի

---

3 Մատթ. գ. 8։ Յայտ. ը. 5։
4 Եբր. ձեզի խոշտանգուն — Եփես. գ. 22։ 23։
5 Եբհմ. լը. 20։ Գլ. ժա. 10։ լգ. 20։
6 Եբր. ըրկը. 7 Ելք. գ. 8։ Հմր. ժգ. 27։ 33։
23։ Գլ. լգ. 11։ ը գլ. գ. 9։
— Գլ. խգ. 17։ ին. 2։
8 Եբր. վերցուր. Հմր. 6։ գ Թագ. խգ. 31։ 32։
9 Հմր. 4։
ը Ելք. ժգ. 11։ Ղեւտ. ի. 15։ Ես. խը. 18։
10 Գլ. գ. 2։
11 Կամ արեանդ մէջ։ Գլ. ժե. 6։
12 Ելք. ժ. 13։ Գլ. ժե. 5։
13 Օր. ը. 7—9։
14 Գլ. լ. 3։ Դատ. գ. 11։
15 Գլ. ժե. 10։ Ելք. ժգ. 15։
16 Դատ. ը. 15։ Ես. գ Թագ. խգ. 29։ Գլ. ժե. 18։
17 Ելք. ժ. 29։
— Գլ. ը. 3։ ժգ. 3։
18 Հմր. 31։ Գլ. ժգ. 3։
19 Եբր. ձեզի պիտի չխոստանամ։
20 Գլ. իը. 2։ խգ. 24։
21 Գլ. ժգ. 2։
22 Եզ. գ. 14։ ը Օր. ե. 8։
23 Ղեւտ. իզ. 33։ Նեհ. ա. 8։ Սղ. ճթ. 27։
24 Գլ. իը. 2։ խգ. 24։
25 Ես. ի. 8։ Մատթ. ժթ. 8։ Մրկ. ժ. 5։ Հռ. ա. 24։
26 Ելք. իգ. 15։ Ղեւտ. ժը. 21։ Բ Օր. ժբ. 31։
27 Գլ. իը. 3։ խգ. 26։
28 Գլ. ժե. 28։ Ես. ծ. 7։
29 Ղեւտ. ա. 2։ Գլ. ի. 3։ Ես. խը. 20։
30 Ղեւտ. իզ. 11։ Բ Օր. ժբ. 23։
31 Ելք. իգ. 15։ Ղեւտ. ժը. 21։ Գլ. ժե. 18։
32 Գլ. ժե. 32։
33 Ելք. զ. 6։ Բ Օր. ե. 15։ Գլ. ի. 3։
34 Ելք. զ. 6։ Բ Օր. ե. 15։ Գլ. ի. 3։
35 Ես. խգ. 8։ Գլ. իը. 35։ Յհ. ե. 37։
36 Ես. խգ. 8։ Գլ. իը. 35։ Յհ. ե. 37։
37 Ղեւտ. իզ. 32։ Մատթ. իգ. 28։
38 Ես. խգ. 8։ Գլ. իը. 35։ Յհ. ե. 37։
39 Ելք. իգ. 15։ Ղեւտ. ժը. 21։ Գլ. ժե. 18։
40 Ելք. իգ. 15։ Ղեւտ. ժը. 21։ Գլ. ժե. 18։
41 Ղեւտ. իզ. 32։ Մատթ. իգ. 28։
42 Ելք. զ. 6։ Բ Օր. ե. 15։ Գլ. ի. 3։
43 Ելք. զ. 6։ Բ Օր. ե. 15։ Գլ. ի. 3։
44 Ելք. զ. 6։ Բ Օր. ե. 15։ Գլ. ի. 3։
45 Ես. խգ. 8։ Գլ. իը. 35։ Յհ. ե. 37։
46 Ես. խգ. 8։ Գլ. իը. 35։ Յհ. ե. 37։
47 Ես. խգ. 8։ Գլ. իը. 35։ Յհ. ե. 37։
48 Ես. խգ. 8։ Գլ. իը. 35։ Յհ. ե. 37։
49 Ես. խգ. 8։ Գլ. իը. 35։ Յհ. ե. 37։

երկրին մէջ Տանուց յայտնուեցայ, և իմ ձեռքս անոնց վերցնելով՝ ըստ թիւ Ազգ Ցէր
6 Աստուածը ես եմ. Ան օրը իմ ձեռքս անոնց վերցուցի, Տոր զանոնք եգիպտոսի երկրէն՝ ան կաթ ու մեղր բղխող ու Համն երկիրներուն պարծանքը եղող երկիրը Տանեմ, որն որ
7 անոնց համար պատրաստեր էի. Ու անոնց ըսի, Ամէն մարդ իր աչքերուն գարշութիւնները Թող մէկդի ձգէ, ու եգիպտոսի կուռքերովը մի պղծուիք. ես եմ Ցէր Աստուածը.
8 Բայց անոնք ինծմէ ապստամբեցան, և չուզեցին ինծի մտիկ ընել, — մէկդի չձգեցին Համն մէկը իր աչքերուն գարշութիւնները, ու եգիպտոսի կուռքերը չթողացին. անոնց ըսի որ Տիմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ թափեմ, ու եգիպտոսի երկրին մէջ իմ բար-
9 կութիւնս անոնց վրայ կատարեմ. Բայց ես զրի իմ անուանս համար, որ չըլլայ թէ պղծուի ան ազգերուն առջեւ՝ որոնց մէջը անոնք կը գտնուէին, և որոնց առջեւը ես անոնց յայտնուեցայ, երբոր անոնք եգիպտոսի երկրէն հանեցի.
10 Ու զանոնք եգիպտոսի երկրէն հանեցի,
11 ու զանոնք անապատը բերի. Ես իմ օրէնքներս անոնց տուի, ու իմ դատաստաններս անոնց դիացուցի, Տոր մարդ անոնցմով կ'ապրի,
12 թէ որ զանոնք կատարէ. Ես իմ Շաբաթներս ալ անոնց տուի, որ իմ ու անոնց մէջտեղը նշան ըլլան, որպէս զի գիտնան թէ ես եմ Ցէրը՝ որ զանոնք կը սրբեմ.
13 Բայց Իսրայէլի տունը անապատին մէջ Հնդմէ ապստամբեցաւ. իմ օրէնքներովս չքալեցին, ու Տիմ դատաստաններս մեծցուցին, որ մարդ անոնցմով կ'ապրի, թէ որ զանոնք կատարէ, և իմ Շաբաթներս մեծապէս պղծեցին. անոր համար ըսի որ իմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ թափեմ Անապատին մէջ, ու զանոնք ապառնեմ. Բայց ես զրի իմ անուանս համար, որ չըլլայ թէ պղծուի ան ազգերուն
15 առջեւ՝ որոնց առջեւը զանոնք հանեցի. Նաեւ Անապատին մէջ իմ ձեռքս անոնց վերցուցի, որ զանոնք չտանիմ ան կաթ ու մեղր բղխող՝ ու Համն երկիրներուն պարծանքը եղող երկիրը,
16 որ, Ահա տուեր էի. Քանզի իմ դատաստաններս մեծցուցին, ու իմ օրէնքներովս չքալեցին, և իմ Շաբաթներս պղծեցին. վասն զի Տանուց սիրտը իրենց կուռքերուն ետեւէն
17 Կ'երթար. Բայց իմ աչքս անոնց խնայեց, որ զանոնք չկորսնցնեմ, ուստի անապատին մէջ զանոնք չսպառեցի.
18 Ես անապատին մէջ անոնց որդիներուն ըսի, Ձեր հարցը կանոններովը մի քալէք, ու անոնց սովորութիւնները մի պահէք, և անոնց
19 կուռքերովը մի պղծուիք. Ես եմ Ցէրը ձեր Աստուածը. Իմ օրէնքներովս քալեցէք, ու իմ դատաստաններս պահեցէք, ու զանոնք
20 Ի գործ դրէք. Ես իմ Շաբաթներս սուրբ պահեցէք, ու անոնք իմ ու ձեր մէջտեղը Նշան ըլլան. որպէս զի գիտնաք՝ թէ ես եմ Ցէրը ձեր Աստուածը.
21 Բայց Որդիները Ընդմէ ապստամբեցան. իմ օրէնքներովս չքալեցին ու իմ դատաստաններս կատարելու ուշադրութիւն չըրին, Տոր մարդ անոնցմով կ'ապրի, թէ որ զանոնք կատարէ, և իմ Շաբաթները պղծեցին. ուստի ըսի որ Տիմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ թափեմ, ու անապատին մէջ իմ բար-
22 կութիւնս անոնց վրայ կատարեմ. Սակայն իմ ձեռքս քաշեցի ու Ստրի իմ անուանս համար, որ չըլլայ թէ պղծուի ան ազգերուն առջեւ՝ որոնց առջեւը զանոնք հանեցի.
23 Նաեւ անապատին մէջ իմ ձեռքս անոնց վերցուցի, որ զանոնք ազգերու մէջ ցրուեմ, ու զանոնք երկիրներու մէջ ցիրուցան ընեմ.
24 Վասն զի իմ դատաստաններս Ի գործ չդրին, ու իմ օրէնքներս մեծցուցին, և իմ Շաբաթներս պղծեցին. ու Անոնց աչքերը Ստրնց
25 Հարցը կուռքերուն ետեւէն եղաւ. Ուստի Ես ալ անանկ օրէնքներ տուի անոնց՝ որ բարի չէին, ու անանկ դատաստաններ՝ որ
26 անոնցմով չեն կրնար ապրիլ. Ես զանոնք իրենց ընծաներովը պղծեցի, Ընդ Որ որ Համն ետ անցընեն, որպէս զի զանոնք կոտընդնեմ, որ Տգիտան թէ ես եմ Ցէրը.
27 Անոր համար, որդի մարդոյ, Իսրայէլի տան խօսէ, ու անոնց ըսէ, Ցէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ձեր Հայրերը ասով ալ Ինծի դէմ
28 յանցանք ընելով՝ զիս նախատեցին. Վասն զի երբոր զանոնք տարի ան երկիրը, որն որ Ա-
նոնց տալու համար ձեռքս վերցուցեր էի,

տամն բարձր բլուրը ու ամէն տեսիլասիրտ
ծառ տեսնելով՝ հոն իրենց զոհերը մատու-
ցին, և իրենց բարկութիւն գրգռող ընծ-
աները հոն տարին, ու իրենց հանուշահոտ
խունկերը հոն ծխեցին, և իրենց թափելու
29 նուէրները հոն մատուցին։ Ու ասոնց բան,
ի՞նչ է առ բարձր տեղը՝ որ գուք հոն կ'եր-
թաք. և անոր անունը մինչև այս օրս բարձր
տեղ կ'կոչուի։
30 Ա՛նոր համար իսրայէլի տանը ըսէ, Տէր
եհովան այսպէս կ'ըսէ. Դուք որ ձեր հայ-
րերուն ճամբուն մէջը կը պղծուիք, և անոնց
գարշութիւններուն հետևելով պոռնկութիւն
31 կ'ընէք, ես ձեր ընծաները մատուցանելով
ու ձեր տղաքը կրակէ անցընելով՝ ձեր բոլոր
կուռքերովը կը պղծուիք մինչև առ օրս. Ի՞մ-
քիչ ես ձեզի պատասխան պիտի տայի, օ՛
իսրայէլի տունը. ես կենդանի եմ, կ'ըսէ Տէր
եհովան, որ ձեզի պատասխան պիտի չտամ։
32 Եւ ձեր պատին իսրուռդը ամենևին պիտի
չպատահի, որ կ'ըսէք թէ Մենք փայտ ու
քար պաշտելով, հեթանոսներուն պէս՝ ազ-
կիներուն ազգատոհմներուն պէս պիտի ըլ-
33 լանք։ Ես կենդանի եմ, կ'ըսէ Տէր եհովան,
որ անշուշտ ձեր վրայ զօրաւոր ձեռքով ու
երկրնցած բազուկով ու թափուած բարկու-
34 թիւնով թագաւորութիւն պիտի ընեմ։ Ես
զօրաւոր ձեռքով ու երկրնցած բազուկով և
թափուած բարկութիւնով ձեզ ժողովուրդ-
ներէն պիտի հանեմ, ու ձեզ պիտի ժողվեմ
ան երկիրներէն՝ ուր որ դուք ցրուեցաք։
35 Եւ ձեզ ժողովրդոց անապատը պիտի տանեմ,
ու հոն ձեզի հետ երես երեսի դատ պիտի
36 վարեմ։ Ինչպէս որ եգիպտոսի երկրին անա-
պատին մէջ ձեր հայրերուն հետը դատ վարե-
ցի, այնպէս ալ ձեզի հետ դատ պիտի վարեմ,
37 կ'ըսէ Տէր եհովան։ Ես ձեզ գաւազանին
տակէն պիտի անցընեմ, ու ձեզ ուխտին կա-
38 պին տակը պիտի մտցընեմ։ Ես ապստամբ-
ները ու ինծի դէմ յանցաւոր եղողները ձեզմէ
պիտի զատեմ. գաղթք իրենց պանդխտու-
թիւնն երկրէն պիտի հանեմ, ու Իսրայէլի երկիրը պիտի չմտնեն. Ու պիտի գի-
նաք թէ ես եմ Տէրը։
39 Եւ դուք, օ՛ իսրայէլի տունը, Տէր Ե-
հովան այսպէս կ'ըսէ. Գացէք, այսուհետև
ալ ամէն մէկդնիդ ձեր կուռքերուն ծառա-
յութիւն ըրէք, քանի որ դուք ինծի մեղիկ
չէք ըներ. Բայց իմ սուրբ անունս ձեր ընծ-
աներովը ու ձեր կուռքերովը մի պղծէք։
40 Վասն զի իմ սուրբ լեռանս վրայ՝ իսրայէլին
բարձր լեռանը վրայ, կ'ըսէ Տէր եհովան,
բոլոր իսրայէլի տունը՝ ամենը երկրին
մէջ ըլլալով՝ հոն ինծի ծառայութիւն պիտի
ընեն. հոն անունս պիտի հաճիմ, և ձեր ա-
ռաջարկները ու ձեր ընծաներուն երախայ-
րիները ձեր բոլոր սուրբ բաներովը՝ հոն պիտի
41 փնտռեմ։ Երբոր ձեզ ազգերէն հանեմ ու
ձեզ ժողվեմ ան երկիրներէն, ուր որ դուք
ցրուած եք, անուշահոտ խունկով ձեզի պիտի
հաճիմ, և ձեր մէջը ազգաց աչքերուն առջև
42 սուրբ պիտի ըլլամ։ Ու երբոր ձեզ իսրայէլի
երկիրը առնեմ, այսինքն այն երկիրը որուն
ձեր հայրերուն տալու համար ձեռքս վեր-
43 ցուցի, անոր պիտի դիանաք թէ ես եմ Տէրը։ Եւ
հոն պիտի յիշէք ձեր ճամբաները ու ձեր բո-
լոր գործերը՝ որոնցմով պղծուեցաք. և
ձեր բոլոր չարութիւններուն համար
44 դուք ձեզմէ պիտի զզուիք։ Ու պիտի գի-
նաք թէ ես եմ Տէրը, երբոր ձեզի ընե-
ցի իմ անուանս համար՝ ե՛ւ չ'ըստ ձեր չար
ճամբաներուն ու ձեր ապականած վարմուն-
քին հասկնամ, օ՛ իսրայէլի տունը, կ'ըսէ
Տէր եհովան։
45 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
46 Որդի մարդոյ, երեսդ դէպ ի հարաւ չեմակ
ու դէպ ի հարաւ խօսէ, ու հարաւային դաշ-
տին անտառին վրայ մարգարէութիւն բրէ.
47 Եւ հարաւային անտառին ըսէ, Տէրոջը խօս-
քը լսեցէք. Տէր եհովան այսպէս կ'ըսէ.
Ահա ես քու մէջդ կրակ պիտի բռնկցընեմ,
և քու մէջդ եղած ամէն կանանչ ծառ ու
ամէն չոր ծառ պիտի ուտէ. բռնկած բոցը
պիտի չմարի, ու անով հարաւէն մինչև հիւ-
48 սիս ամէն կողմերը պիտի այրի։ Եւ ամէն
մարմին պիտի տեսնէ թէ ես Տէրս զայնկա
49 բռնկեցուցի. ան անկա պիտի չմարի։ Ա՛նա-
նկր ես ըսի, Ո՛հ, Տէր եհովայ, անոնք ին-
ձի համար կ'ըսեն, Չէ՞ որ առակ առաւելներ
կը խօսի։

ԳԼ. ԻԱ.

1 Եգեկիէլ հեռատեսի տրիճակով Երուսաղէմի դէմ մարգարէ-
ութիւն կ'ընէ։ 8 Կը նախատեսէ ան գերի ու փոյթուն առ-
րը։ 18 որ Երուսաղէմի դէմ, 25 Իսրայէլի թագաւորութեանը
դէմ, 28 և Ամմոնացւոց դէմ պատահառած կը։

1 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
2 Որդի մարդոյ, երեսդ դէպ ի Երուսաղէմ
չիակ, ու սուրբ տեղերուն խօսէ, ու ին-
3 սրայէլի երկրին մարգարէութիւն բրէ, և ին-

բայէլի երկրին բակ, Ցէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես քեզի դէմ եմ, ու իմ սուրս իր պատեա-
նէն պիտի հանեմ, և մարդն ու անասունը
4 սր քեզմէ պիտի կտրեմ։ Որովհետև արդա-
րը ու անիրաւները քեզմէ պիտի կտրեմ՝ անոր
համար Տէրասէն մինչև հիւսիս ամէն մարմնոց
դէմ իմ սուրս իր պատեանէն պիտի քաշեմ։
5 Եւ ամէն մարմին պիտի գիտնայ թէ ես Ցէրս
իմ սուրս իր պատեանէն հաներ եմ. անիկա
6 Ցմէ յետոյ ալ ես պիտի չդառնայ։ Ու դուն,
որդի մարդոյ, հեծէ. մէջքը կատղածի պէս
դառնութեամբ անոնց աչքերուն առջեւ հե-
7 ծէ։ Ու երբոր քեզի ըսեն թէ ինչո՞ւ կը հե-
ծես, անոնց ըսես, Գուժին համար, վասն
զի կու գայ. և ամէն սիրտ պիտի հալի, և
ամէն ձեռք պիտի թուլնայ, ու ամէն հոգի
պիտի մարի, և ամէն ծունկ ջուրի պէս պիտի
բլլայ. ահա կու գայ ու պիտի կատարուի՝
կ՚ըսէ Ցէր Եհովան։
8 Դարձեալ Ցէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ բսե-
9 լով, Որդի մարդոյ, մարգարէացիր ու բսէ,
Ցէրը այսպէս կ՚ըսէ. Բսէ որ Պաբը, սուրը
10 սրուեցաւ ու նաև սրուեցաւ։ Մինչ կոտորած
բնելու համար սրուեցաւ, փայլելու համար
սրուեցաւ. Հիմա մենք ուրախանա՞նք.
իմ որդւոյս դաւազանը ամէն փայտը կ՚անար-
11 գէ. Բայց ինքը սրուելու տուաւ զանիկա,
որ ձեռքով բռնուի. ահա սուրը սրուած է ու
սրուած է, որ զանիկա սպանողին ձեռքը
12 տայ։ Աղաղակէ ու պրա, որդի մարդոյ,
քանի անիկա իմ ժողովուրդիս վրայ՝ իսրա-
յէլի բոլոր իշխաններուն վրայ պիտի բլլայ.
իմ ժողովուրդիս վրայ սուրի պատճառաւ վա-
խեր պիտի բլլայ. անոր համար ազդրիդ
13 զարկ։ Վասն զի փորձը եղաւ. ու ի՞նչ պի-
տի ըլլայ, թէ որ ան անարգող դաւազանը չայ
14 չբլլայ՝ կ՚ըսէ Ցէր Եհովան։ Եւ դուն, որդի
մարդոյ, մարգարէութիւն բրէ, ու ձեռք ե-
ղբդ իրարու զարկ. և սուրը՝ սպանուածնե-
րուն սուրը երկրէ անդամ պիտի կրկնուի.
մեծամեծաց վիրաւորներուն սուրը անիկա է,
15 որ ներսը բոլորովին պատրաստ։ Սիրտե-
րը նուաղելու համար ու խոչերը շատնալու
համար՝ անոնց բոլոր դռներուն վրայ սուրին
վախը դրի. աւա՛ղ, տեսիկա փայլելու հա-
մար չկոտրուեցաւ, մորթելու համար սրուեցաւ։
16 Ինքզինքդ ժողէ. քու աջ կամ ձախ կողմդ՝
17 ուր որ երեսդ դարձած է, զարկ։ Ու ես
ալ ձեռքս իրարու պիտի զարնեմ, և իմ
սրտմտութիւնս պիտի հասցնեմ. ես Ցէրս
խօսեցայ։
18 Եւ Ցէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ բսելով,
19 Որդի մարդոյ, դուն քեզի երկու ճամբայ
պատրաստէ, որ Բաբիլոնի թագաւորին սուրը
գայ. անոնց երկուքն ալ մէկ երկրէ պիտի
ելլեն. ու մէկ անդ մը ընտրէ, քաղաքին ճամ-
20 բուն գլուխը ընտրէ. ճամբայ պատրաստէ,
որ Ամմոնի որդւոցը Ռաբբայէն վրայ և Ցու-
դայի մէջ եղող պարսպաւոր երուսաղէմին վը-
րայ սուր գայ։
21 Վասն զի Բաբիլոնի թագաւորը ճամբուն
բաժնանշանը վրայ՝ երկու ճամբուն գլուխը
կայնեցաւ, որ հմայութիւն բնէ. անիկա իր նե-
տերը երերցուց, թերափիմներուն հարցուց,
22 լեարդին նայեցաւ. Աջոր աջ ձեռքին մէջ հմա-
յութիւն կար երուսաղէմի համար, որ ամ-
բոխներ դնեն, պատերազմի մէջ բերանները
բանան ու հազագակով ձայն վերցնեն, գբա-
ղեները դէմ ամբոխներ դնեն, հողարկոյր
23 կանգնեն։ Սիտակոց չբնեն. բայց ասիկա
անոնց աչքերուն առջեւ անոնց հնայութեան
մը պէս պիտի բլլայ, երդումներ
ըրեր էին. բայց անիկա նշոյ անօրէնութիւնը
պիտի յիշեցնէ, որպէս զի բռնուին։
24 Անոր համար Ցէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ.
Որովհետև դուք ձեր անօրէնութիւնը յիշե-
ցուցիք, երբոր ձեր յանցանքները յայտնուե-
ցան, ու բոլոր գործերնուդ մէջ ձեր մեղ-
քերը երեցան, ըսենք յիշեցնելնուդ համար
25 ձեռքով պիտի բռնուիք։ Եւ դուն, ով պիղծ
անիրաւիչ իշխան Իսրայէլի, որ քու օրդ
հասեր է՝ անօրէնութեանդ ժամանակին
26 վախճանը, Ցէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Խոյրը
վերցուր ու թագը հանէ. ասիկա այսպէս չբլ-
լար. ցածը բարձրացուր ու բարձրը ցածցուր։
27 Ջանիկա տակնուվրայ, տակնուվրայ, տակ-
նուվրայ պիտի բնեմ. ու ալ պիտի չբլլայ,
մինչև որ գայ անիկա՝ որուն իրաւունքն է, ու
անոր պիտի տամ։
28 Եւ դուն, որդի մարդոյ, մարգարէացիր ու
բսէ, Ամմոնի որդւոցը համար ու անոնց նա-
խատանացը համար Ցէր Եհովան այսպէս կ՚ը-
սէ. ու բսես, Պաբը՝ սուրը քաշուած է, ա-
մորճելու համար սրբուած է, իր փայլ-
29 ուածքը հաստրնի՝ երբոր կրկին համար ու-
նայն տեսիլքներ կը տեսնեն, և սուտ հմայու-
թիւններ կ՚ընեն, որ քեզ սպանդանոցին վրայ բերեն, ո-

ք Ցէր. Բ. 22։
ր Գէն. ի. 17։
ս Նե. իմ. 23. 36. 11։
տ Նե. իբ. 6։
ու Գէն. ե. 17։
ւ Ելհմ. ե. 41։ Հմր. 15. 23։
զ Ելհմ. ըա. 19։
է Ցէր. Բ. 23. բկսր. ը. 8։
ը Գէն. ի. 13։
թ Ելհմ. իբ. 2։ Ամսվ. ա. 14։
ժ Գէն. գ. 8։
ի Ելհմ. դա. 14։
լ Գէն. գ. 8։
խ Գէն. ժէ. 13. 15. 16. 18։
ծ Ցէր. Բ. 23։
կ Գէն. ի. 13։
հ Ելհմ. իբ. 2։ Գէն. իե. 3։ Ամսվ. ա. 14։
ձ Ցէր. ժ. 23։
ղ Հմր. 27։
մ Թագ. իգ. 10։ Հմր. 11։ Գէն. գ. 11։
յ Կամ՝ գանձը խոցեց։
ն Հմր. 10. 28։
շ Գէն. ժգ. 17։
ո Հմր. 14։ Գէն. իբ. 3։ Ա. 52։
պ Ցէր. Բ. 23։
ռ Ելհմ. իբ. 2։ Գէն. իե. 3։ Ամսվ. ա. 14։
ս Ցէր. Բ. 23։
վ Գէն. ժէ. 13. 15. 16. 18։
տ Մ՚ն. ԼՂ. 13։ Ես. բիմ. 3ր. 3։ Գէն. ժէ. 19։
ր Հմր. 23։ Գէն. լե. 5։
ց Գէն. ժէ. 21։ Դատ. ա. 52։
ւ Դն. խբ. 10։ Հմր. 13։ Դատ. ա. 20։
փ Ելհմ. իբ. 2։ Գէն. իե. 3։
ք Ելհմ. իբ. 2։ Գէն. ի. 3։ Ես. ը. 10։
օ Կամ՝ խիտ շուշանի նման է որ փայլի։
ֆ Գէն. ժգ. 21։ Իբ. 25։
և Հմր. 23։ Ցէր. Բ. 23։
ֆ Գէն. ժէ. 21։ Դատ. ա. 52։
ֆ Գէն. ժգ. 21։ Իբ. 25։
և Հմր. 23։ Ցէր. Բ. 23։
ֆ Գէն. ժէ. 21։ Դատ. ա. 52։

բանց օրը հասեր Ի՝ ամէն անօրէնութիւնքը ժա-
30 մանակին վախճանը։ Զ-ամէն իր պատուանդ
գործելովն. զեզ քու առնդամած տեղդ ու
երբ ծնեդ եանդ երկրին մէջ պիտի դատեմ.
31 եւ քու վրադ իմ բարկութիւնս պիտի թա-
փեմ, քու վրադ իմ սրտմտութեանս կրակովը
պիտի փչեմ, ու քեզ բարբարոս մարդոց ա-
պականելու վարպետ եղողներուն ձեռքը պի-
32 տի տամ։ Հրոյ հարակ պիտի բլլաս, քու ա-
րիւնդ երկրին մէջտեղը պիտի բլլայ։ Զուն
զիտի չյիշուիս. վասն զի ես Տէրս խօսեցայ։

ԳԼ. ԻԹ

1 Երեսուներկրորդ գործած մեղքերուն ցուցակը։ 18 Ու-
սանողի կանգնելու պատճառը երբ կիջնայ իր հոգւոյն մէջ։
23 Մարգարէներուն քահանաներուն իշխաններուն ու ժո-
ղովուրդին հրէշաւոր ապականութիւնը։

1 Ե՛ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
2 Որ դուն, որդի մարդոյ, Տսա արիւնահեղ
քաղաքին դատաստան պիտի բնես, դա-
տաստան պիտի բնես։ ու բնին անոր բոլոր
3 պղծութիւնները իրեն դիտցուր, Ու ըսէ,
Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ով քաղաք, որ
քու մէջդ արիւն կը թափես, որպէս զի քու
ժամանակդ գայ, և քու անձդ պղծելու հա-
4 մար քեզի դէմ կուռքեր կը չինես, Դուն
քու Տ՚թափած արիւնովդ յանցաւոր եղար,
ու չինած կուռքերովդ պղծուեցար, և քու
օրերդ մօտեցուցիր ու քու տարիներուդ հա-
սար. Ետնոր համար քեզ ազգերուն նախաս-
րինք՝ ու ամէն երկիրներուն ծաղր բլլալու.
5 տուի։ Քէնչ մօտ եղողները ու քեզմէ հեռու
եղողները քեզ ծաղր պիտի բնեն, Ձ վատա-
համբաւ ու ագիտալից բլլաս։
6 Ա՛նա քու մէջդ Իսրայէլի իշխանները՝ ա-
մէն մէկը իր բազուկովը արիւն թափելու հա-
7 մար կայներ են։ քու մէջդ Ծնողը ու մայրը
անարդ եղին, քու մէջդ Օտարականին բրա-
նեցիներ բրին, քու մէջդ որբին ու այրեւարիին
8 զրկանք բրին։ Իմ սուրբ բաներս արհամար-
9 հեցիր, և Իմ շաբաթներս պղծեցիր։ Քու
մէջդ Բանսարկու մարդիկ եղան արիւն թա-
փելու համար, Ու քու մէջդ լեռներու վրայ
կերան, և քու մէջդ եղեռնագործութիւն
10 ըրին։ Քու մէջդ Խոյն իր հօրը ամերկութիւնը
յայտնեց։ քու մէջդ Դաշտանի պատճառով
11 անմաքուր եղոջ կինիկը բռնադատեցին։ Ղան
մէկը իր դրացիին կնկանը հետ պղծութիւն

= Երեմ. իե · 8 · 7 ·
Ե Գլ· ժգ · 3 ·
= Դտ · ժե · 14 · Գլ· ժգ · 38 ·
ր Գլ· Ե · 5 · ժգ · 19 · իր · 22 ·
ց Գլ· իր · 29 · 31 ·
= Գլ· իե · 10 ·
—
= Գլ· իգ · 6 · 9 · Նաե · գ · 1 ·

ց Գլ· ի · 4 · իգ · 36 ·
ֆ Գլ· ժգ · 2 ·
ք Ք-ագ · իա · 16 ·
ր Ր Օր· իը · 37 · գ Քաղ · Ի · 7 · Գլ· ե · 11 · Դտն · Ի · 16 ·
շ Նե· = · 23 · Մ՚իր· գ · 1 · ե · 3 · Սոփ· գ · 3 ·
ռ Ր Օր· իե · 16 ·

ց Նլ· իր · 21 · 22 ·
ձ Հմր · 26 ·
ղ Ղա · ԺԲ · 30 · Գլ· իգ · 28 ·
ճ Նլ· իգ · 1 · Ղա· ԺԲ · 16 ·
լ Գլ· ժը · 6 · 11 ·
ն Ղա· ժը · 7 · 8 · ի · 11 · = Կոր · ե · 1 ·
շ Ղա· ժը · 19 · ի · 18 · Գլ· ժը · 6 ·

բրաւ, ու մէկը Եղեռնագործութիւն բրաւ՝
իր հարսը պղծելով, և քու մէջդ ուրիշ մէն
ալ Իր քոյրը՝ իր հօրը աղջիկը բռնադատեց։
12 Քու մէջդ Արիւն թափելու համար կաշառք
առին, Վաշխ ու տոկոսիք առիր, և բռնու-
թիւն ընելով քու դրացիներէդ բան վաստա-
կեցար ազահութեամբ, ու Զիս մոռցար,
13 կ՚ըսէ Տէր Եհովան։ Ետոր ահա քու բրած
ագահութեանդ ու քու մէջդ եղած արիւնա-
հեղութիւններ համար Ձեռքերս իրարու զար-
14 կի։ Միթէ քու սիրտդ կրնայ դիմանալ,
կամ թէ ձեռքերդ կրնա՞ն ուժոլոր ան օրե-
րը՝ որ ես քեզի հաշուեյ պիտի բնեմ. Ես
15 Տէրս խօսեցայ ու պիտի կատարեմ։ Ես Քեզ
ազգերու մէջ պիտի ցրուեմ, ու քեզ երկիր-
ներու մէջ ցիրուցան պիտի բնեմ, և Քու
16 պղծութիւնդ քեզմէ պիտի հասցընեմ։ Ու-
դուն քեզմէ պիտի պղծուես ազգաց աչքե-
րուն առջեւ, ու Պիտի գիտնաս թէ ես եմ
Տէրը։
17 Ե՛ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
18 Որդի մարդոյ, Կարապէլի տունը ինծի կղկղան-
քի պէս եղաւ. ամէնը Հալոցի մէջ պղինձի,
անագի, երկաթի ու կապարի Ե՝ արծաթի
19 կղկղանք եղան։ Ետոր համար Տէր Եհովան
այսպէս կ՚ըսէ. Որովհետեւ ամէնդդ կղկղանքի
պէս եղաք, ետոր համար ահա ես ձեզ երու-
20 սաղէմի մէջ պիտի ժողվեմ։ Ինչպէս որ ար-
ծաթը ու պղինձը ու երկաթը և կապարը ու
անագը Հալոցի մէջ կը ժողվեն, ու ետոր
վրայ կրակը կը փչեն՝ Հալեցնելու հա-
մար, այնպէս ալ ձեզ իմ բարկութեամս ու
սրտմտութեամս պիտի ժողվեմ, և պիտի Թո-
21 զեմ ու պիտի Հալեցնեմ։ Ես ձեզ մէկտեղ
բերելով՝ Ձեր վրայ իմ բարկութեանս կրա-
կովը պիտի փչեմ, և դուք անոր մէջը պիտի
22 հալիք։ Ինչպէս որ արծաթը Հալոցին մէջը
կը հալի, դուք Ե՝ անոր մէջը այնպէս պիտի
հալիք։ ու պիտի գիտնաք որ ես Տէրս Իմ
սրտմտութիւնս թափեցի ձեր վրայ։
23 Ե՛ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
24 Որդի մարդոյ, ետոր ըսէ, Դուն անանկ երկիր
մըն ես, որ ոչ մնարբուած Ի՝ ոչ ալ բարկու-
25 թեան օրը անձրեւով թրջուած։ Վրանոր մէջը
իր մեղադրելիներուն դաւաճանութիւնը կայ,
որպէս առաջ յափշտակող ու մնռնոզ առիւծի
պէս Հոգիներ կ՚ուտեն. Տանուր գանձ ու
պատուական բաներ առին, ու ետոր մէջը

ֆ Ղա· ժը · 30 · ի · 10 · Ր Օր· իր · 22 · Երեմ. ե · 8 · Գլ· ժը · 11 ·
ք Ղա· ժը · 13 · ի · 12 ·
ր Ղա· ժը · 9 · ի · 17 ·
շ Նլ· իգ · 8 · Ր Օր· ժգ · 19 · իե · 25 ·
ռ Նլ· իգ · 25 · Ղա· իե · 26 · Ր Օր· իգ · 19 · Գլ· ժը · 13 ·

ց Ր Օր· կը · 18 · Ե· բեմ. գ · 21 · Գլ· իգ · 35 ·
ձ Գլ· իա · 17 ·
ղ Տ՚ես գլ· ի · 7 ·
ճ Գլ· ժե · 24 ·
լ Ր Օր· գ · 27 · իը · 22 · 64 · Գլ· ժը · 14 · 13 ·
ն Գլ· իգ · 27 · 43 ·
շ Սաղ· ի · 16 · Գլ·

գ · 7 ·
ջ Ես· ա · 22 · Երեմ. գ · 23 · և · Տես Սաղ· ԽՀԲ · 119 ·
= Գլ· իա · 31 ·
= Գլ· ի · 8 · 32 · Հմր· 31 ·
ռ Ծեր· գ · 9 ·
= Տես Ա՝սա · իգ · 14 ·
ր Մ՚իր· գ · 11 · Սոփ· գ · 3 · 4 ·

26 անոր որբևարիները չառաջնին։ Անոր քա-
հանաները իմ օրէնքս աւրեցին, ու՝ իմ սուրբ
բաներս պղծեցին. Սուրբը պիղծէն չտարբե-
նին, և անմաքուրին ու մաքուրին տարբերու-
նը չիմացուցին, և իրենց աչքերը իմ շաբաթ-
ներէս ծածկեցին, ու ես անոնց մէջը պիղծ
27 սեպուեցայ։ Անոր իշխաններըն անոր մէջը
յափշտակող գայլերու պէս՝ արիւն թափե-
լու. -- հոգի կորնչցնելու համար եղան, որ-
28 պէս զի ագահութեամբ բան վաստկին։ Եւ
անոր մարգարէները Սուտին սեսիլները տես-
նելով՝ ու անոնց սուտ դուշակութիւն ըսե-
լով՝ զանոնք կերով ծեփեցին, ու ըսին, Տէր
Եհովան այսպէս կ'ըսէ, թէև Տէրը խօսած
29 չէր։ Երկրին ժողովուրդը մեծ զրկանք ըրին
ու մեծ յափշտակութիւն ըրին, և ազքատը ու
անանկը բռնագաւթեցին, ու Օտարականին
30 անիրաւութեամբ զրկանք ըրին։ Եւ անոնցմէ
մարդ մը փնտռեցի, որ պարսպող չլինէ, ու
Խզտնատին մէջ իմ առջևս կայնի երկրին հա-
31 մար, որ զայնիկա չաւերեմ. բայց չգտայ։ Ու ա-
ու իմ բարկութիւնս անոնց վրայ թափեցի,
զանոնք իմ սրտմտութեանս կրակովը սպա-
ռնեցի. Անոնց ճամբաները իրենց գլուխը տուի
կ'ըսէ Տէր Եհովան։

ԳԼ. ԻԳ

1 Որ Եզեկիա պառնկութիւնը. 11 Որ Երկրին կրկնը
նեղութիւնը իր համեմատութեան. 26 Մարգարէն կը յանդիմանի
անոնց երկարին ընթութիւնն ալ. և կը յայտնի անոնց դա-
տաստանները։

1 Որդեակ մարդոյ, Երկու կիներ կային մէկ մօր
3 աղջիկներ. Ու Անոնք եգիպտոսի մէջ պառնը-
կութիւն ըրին, Իրենց մանկութեան առներ
պառնկութիւն ըրին. անոնց ծիծերը հոն ճըն-
չուեցան, ու անոնց կուսութեանը տուիներըն
4 հոն չօչափուեցան։ Եւ անոնց անուններըն՝ մե-
ծինը Ոողա, ու անոր քրոջը Ոողիբա էր. ու
Անոնք իմս եղան, և ազքատներ ու աղջիկներ
ծնան. (ու անոնց անուններըն՝ Ոողա Սամա-
րիան է, ու Ոողիբա Երուսաղէմն է.)
5 Եւ Ոողա քանի որ իմս էր, պառնկութիւն
ըրաւ ու իր հմանկներուն սիրահարեցաւ,
6 այսինքն Ազսիրացիներուն դրացիներուն, կա-
պուտակ հագնող կուսակալներուն ու նախա-
րարներուն, ձի հեծնող ձիաւորներուն՝ որոնք
7 ամէնը շնորհալի երիտասարդներ էին։ Եւ ա-
նոնց պառնկութիւն ըրաւ անոնց հետ այս-
ինքն Ազսիրացիներուն ամէն ընտիր որդւոցը հետ,
նաև ան ամէնուն հետ՝ որոնց սիրահարեցաւ
8 -- անոնց ամէն կուռքերովը պղծուեցաւ։ Ու
Եգիպտացին իրեն պառնկութիւնները չթո-
ղուց. վասն զի անոր մանկութեան առներ ա-
նոր հետ պառկեր էին, և անոր կուսութեանը
տուիքները չօչափեր էին, ու իրենց պառնկու-
9 թիւնը անոր վրայ թափեր էին։ Անոր համար
զանիկա իր հմանիներուն ձեռքը տուի, Ազ-
սիրացիներուն որդւոցը ձեռքը՝ որոնց սիրահա-
10 րած էր։ Անոնք անոր մերկութիւնը յայտ-
նեցին. անոր տղաքներըն ու աղջիկներըն առին,
ու զանիկա սրով մեռցուցին. այսպէս անիկա
կիներուն մէջը անուանի եղաւ. և անոր
վրայ դատաստաններ լի գործ դրին։
11 Ու Երբոր անոր քոյրը Ոողիբա տեսաւ,
Իր սիրահարելովը անկէ աւելի ապականե-
ցաւ. և իր պառնկութիւնները իր քրոջը
12 պառնկութիւններէն աւելի ըսուսուց. Ա-
ր դրացիներուն սիրահարեցաւ, այսինքն Ազ-
սիրացիներուն որդւոցը, չքեղութեամբ հա-
գուած կուսակալներուն ու նախարարներուն,
ձի հեծնող ձիաւորներուն՝ որոնք ամէնը շնոր-
13 հալի երիտասարդներ էին։ Եւ տեսայ որ պղծ-
եցաւ, -- երկուքին ալ ճամբան մէկ եղաւ։
14 Եւ իր պառնկութիւնները աւելցուց, քանզի
երբոր պատի վրայ նկարուած մարդիկ՝ Քաղ-
նկարուած գաղդ հացւոց պատկերները տեսաւ,
15 Որոնք մէջքերնին գօտի կապած էին, և ի-
րենց գլուխներուն վրայ Երկարած խոյլեր
ունէին, ու ամէնքը իշխաններու կերպարան-
քով էին, իրենց ծննդեան երկրին՝ Բաբիլոնի
որդւոցը՝ գաղդ հացւոց նմանութեանը պէս,
16 Զանոնք իր աչքերովը տեսածին պէս անոնց
սիրահարեցաւ, և անոնց՝ գաղդ հացւոց եր-
17 կիրը դեսպաններ խրկեց։ Ու Բաբիլոնի որ-
դիքը անոր հետ սիրոյ անկողինը մտան, և
զանիկա իրենց պառնկութիւններովը պղծեցին,
ու անիկա անոնց հետ պղծուեցաւ, ու Հոգւ
18 Անոր հոգին անոնցմէ զատուեցաւ։ Եւ իր
պառնկութիւնները յայտնեց ու իր մերկու-
թիւնը բացաւ. ուստի Իմ հոգիս անկէ զա-
տուեցաւ, ինչպէս որ անոր քրոջմէն զատուեր
19 էր։ Այսպէս անիկա իր պառնկութիւնները
շատցուց, յիշելով իր մանկութեան օրերը՝
Երկիպտոսի երկրին մէջ ընութիւն ըրած ժա-
20 մանակը։ Ու սիրահարեցաւ անոնց տարփա-
ծուներուն՝ Որոնց մարմինը էշերու մարմին է,
ու անոնց զօրութիւնը ձիերու զօրութիւն է։
21 Եւ զուն նորէն քու մանկութեանդ պղծա-

3 Մաշ. բ. 8։
– Ղև. իբ. 9. Ես. – Թագ. բ. 23։
4 Ղև. ժ. 10։ Երեմ. ժե. 19։ Գալ. իգ. 25։
6 Ես. – Ա. 10։ Գալ. իբ. 6։ Միք. գ. 3։ 9։ 10։ 11։
Ա–մ. գ. 3։
7 Գալ. ժգ. 10։
8 Գալ. ժգ. 6։ 7։ իա. 23։
– Երեմ. ե. 26։ 27։ 28։ Գալ. ժբ. 12։
9 Եր. իբ. 31։ իգ։ 9։ Ղև. ԱՔ. 33։ Գալ. իբ. 7։
Ա–մ. գ. 3։
2 Գալ. ժգ. 10։
3 Գալ. ժգ. 6։ 7։ իա. 23։
4 Ղև. ժ. 10։
– Երեմ. ե. 26։ 27։ 28։ Գալ. ժբ. 12։
5 Եր. իբ. 31։ իգ։ 9։ Ղև. ԱՔ. 33։ Գալ. իբ. 7։
Ես. ա. 21։ Երեմ. գ. 7։ 8։ 10։ Գալ. ժգ. 46։
6 Երեմ. ե. 7։ Գալ. ժգ. 33։
7 Գալ. ժգ. 20։
8 Գալ. ժգ. 8։ 20։
– Գ թագ. ժե. 19։ ժգ. 7։ ժե. 3։
Ա–մ. գ. 9։
9 Ղև. ժե. 7։
Գ թագ. ժե. 3։
Ա–մ. գ. 3։ 9։ 10։ 11։
Ես. ա. 21։ Երեմ. գ. 7։ 8։ 10։ Գալ. ժգ. 46։
Ես. ա. 21։ Երեմ. գ. 7։ 8։ 10։ Գալ. ժգ. 46։
Ղև. ժե. 7։ Գալ. ժգ. 33։
Գ թագ. իգ. 3։
Գալ. ժգ. 33։
Կամ Ես ապարշ-
ներ։
Գ թագ. իգ. 3։
Գալ. ժգ. 33։
Երեմ. գ. 8։
Ես. 3։
Գալ. ժգ. 36։

գործուիլիք ձեռք առիր , որ քու մնայիր՝ թէ անդ ծիծերուն ծնողքէդ՝ սոխնջներդ եւ գիպուացիներէն չօշափուեցաւ ։

22 Ա՛նոր համար , ով Ողիրայ , Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես քու վրադ պիտի արթընցնեմ քու հոմանիներդ՝ որոնցմէ քու հոգիդ զզուեցաւ , ու զանոնք ամէն կողմէն քու վրադ պիտի բերեմ , Բաբիլոնի որդիքը ու բոլոր Քաղդէացիները , Փեկոդը , Սուէն ու Կուէն՝ և անոնց հետ Ասորեստանի բոլոր որդիքը՝ ամէնը շնորհալի երիտասարդներ , կուսակալներ ու նախատաներ , ամէնը ձի հեծնող զօրագլուխներ ու անուանի մարդ-

24 գիկ . եւ անոնք զէնքերով , կառքերով ու անիւներով ու ժողովուրդներու բազմութիւնով պիտի գան , և ամէն կողմէն քեզի դէմ՝ վահան , ասպար ու սաղաւարտ պիտի դնեն . և դատաստանը անոնց ձեռքը պիտի տամ , ու քեզ իրենց դատաստաններու-

25 վը պիտի դատեն ։ Եւ իմ նախանձս քեզի դէմ՝ պիտի գնեմ . ու քեզի հետ բարկութիւնով պիտի վարուին , քու քիթդ ու ականջներդ պիտի կտրեն , և քու մնացորդդ սրով պիտի իյնայ . անոնք քու տղաքներդ ու աղջիկներդ պիտի առնեն , ու քու մնացորդդ

26 կրակով պիտի այրի ։ Նաեւ քու հանդերձներդ պիտի մերկացընեն , ու քու գար-

27 ծանացդ զարդերը պիտի առնեն ։ Ու՝ քեզմէ պիտի դադրեցընեմ քու պղծագործութիւնդ ու Եգիպտոսի երկրէն ետքը ։ ու աչքերդ անոնց պիտի չվերցընես ու ալ յիշես ։

28 Քանզի Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես քեզ պիտի մատնեմ անոնց ձեռքը՝ որոնք դուն ատեցիր , և անոնց ձեռքը՝ որոնցմէ

29 քու հոգիդ զզուեցաւ ։ Եւ անոնք քեզի հետ ատելութեամբ պիտի վարուին , ու քու բոլոր վաստակդ պիտի առնեն , և քեզ մերկ ու անծածկոյթ պիտի թողուն ։ ու քու պոռնկութիւններուդ մերկութիւնը , քու պղծագործութիւնդ ու պոռնկութիւնդ պիտի յայտ-

30 նուի ։ Ասոնք հետևելով պոռնկութիւն ընելուդ համար և անոնց կուռքերովը պղծուելուդ համար՝ ասոնք բաները քեզի պիտի

31 ընեմ։ Դուն քու քրոջդ ճամբան գացիր ։ Ես ալ անոր՝ բաժակը քու ձեռքդ պիտի տամ ։

32 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ ։ Դուն քու քրոջ բաժակը խորունկ ու լայն բաժակը պիտի խմես ։ Խաղը ու խայտառակ պիտի ըլլաս , ան քա-

33 ւնէ շատ բան կ՚առնէ ։ Դուն արբեցութեամբ ու տրտմութեամբ պիտի լցուիս , ապշութեան ու զարմացման բաժակ մըն է քու քրոջդ Սա-

34 մարիային բաժակը ։ Ու դուն զանիկա պիտի խմես ու պիտի քամես , և անոր կտորները պիտի ծլլես , ու սոխնջներդ պիտի պատռատես , քանզի ես խոսեցայ , կ՚ըսէ Տէր Եհո-

35 վան ։ Ասոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Քանի մոռցար ու ինձ ետևդ նետեցիր , դուն ալ քու պղծագործութիւնդ ու պոռնկութիւններդ կրէ ։

36 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ , Որդի մարդոյ , Ոհոլային ու Ոհոլիբային դատաստանը պիտի տես-

37 նե՞ս . ուրեմն անոնց պղծութիւնները իրենց պատմէ ։ վասն զի շնութիւն ըրին , ու ձեռքերնուն մէջը արիւն կայ . և իրենց կուռքերովը շնութիւն ըրին , ու իրենց ինծի ծնած տղաքն ալ կրակի անցուցին , որ անոնց կերա-

38 կուր ըլլան ։ Ա՛ս ալ ըրին ինծի . Նոյն օրը իմ սրբարանս անարգեցին ու իմ շաբաթներս

39 պղծեցին ։ վասն զի երբոր իրենց տղաքը իրենց կուռքերուն զոհեցին , նոյն օրը իմ սրբարանս մտան՝ որ զանիկա պղծեն . և ահա

40 իմ տանս մէջ այսպէս ըրին ։ Ու նաև հեռուէն գալու մարդոց ըղ խրկեցիք , որ ա-նոնց պատգամաւորներ խրկուելուն պէս՝ ահա անոնք եկան . և դուն անոնց համար լուացուեցար ու ներկերուդ վրայ ծաղոյր դրիր

41 ու զարդերով զարդարուեցար . Եւ պատուական բազմոցի վրայ նստար , որուն առջեւը պատրաստուած սեղան կար , և իմ խունկս

42 ու եղս անոր վրայ դրիր ։ Ու հոն ուրախութիւն ընող բազմութեան ձայն կը ըլլար . ու անոնց բազմութիւն մարդոցմէն ի զատ անապատէն դինեմով մարդիկ բերուեցան , որոնք ա-նոնց ձեռքերը ապարանջաններ՝ ու անոնց գլուխները պարծանագ թագեր կը դնէին ։

43 Եւ շնութեան մէջ պատաժին վրայով ը-սի , Հիմա ալ անոր հետ պոռնկութիւն պիտի

44 ընեն՞ ։ Ու անոր քովը կը մտնէին ։ Ինչպէս որ պոռնիկ կինոջ քովը կը մտնեն , անանկ ալ Ոհոլային ու Ոհոլիբային՝ ան պղծագործ

45 կիներուն քովը կը մտնէին ։ Բայց արդար մարդիկ դատաստանը դատաստանեցին՝ վրը ու արիւն թափող կիներուն դատաստանովը պիտի դատեն զանոնք . վասն զի ա-նոնք շնացող կիներ են , ու ձեռքերնուն մէջը արիւն կայ ։

46 Քանզի Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ ։ Անոնց դէմ ժողով պիտի հանեմ , և զանոնք նեղութեան ու յափշտակութեան պիտի մատնեմ ,

---

ա Գլ· ԺԶ· 37· Հմր· 25 ։
բ Երեմ· Ե· 21 ։
գ Կամ՝ Խրճիթները· Հարստահարները՝ ու աղբանոցները ։
դ Հմր· 18 ։
ե Գլ· ԺԶ· 39 ։
զ Գլ· ԺԶ· 41 · Իր· 15 ։
է Հմր· 3· 19 ։
ը Գլ· ԺԶ· 37 ։
թ Հմր· 17 ։
ժ Գլ· ԺԶ· 38· Հմր· 30 ։
ի Գլ· ը· 9 ։
լ Երեմ· Իե· 15· Եւս· Գլ· Իր· 4· 5 ։
խ Ելաց· Կե· 8· Եսա· Ծա· 17 ։
ծ Կամ կրծես ։
կ Երեմ· ը· 38· գ· 21· ԺԶ· 25· Գլ· Իր· 18 ։
հ գ Թագ· ԺԶ· 9· Նկնմ· Բ· 26 ։
ղ Գլ· բ· 4· Իր· 2· Եսա· Նե· 1 ։
ճ Գլ· ԺԶ· 38· Հմր· 45 ։
մ Գլ· ԺԶ· 20· 21· 36· 45· բ· 26· 31 ։
յ Գլ· Իր· 8 ։
ն գ Թագ· Իտ· 4· Եսա· Նե· Ծբ· 1· Եսա· Ծբ· 1· Երեմ· գ· 30 ։
շ Գ Թագ· Բ· 30· Երեմ· գ· 30 ։
ո Եսի· ա· 6· Եսա· Նե· 7 ։
չ Աստ· Է· 17· Գլ· ԺԶ· 18· 19· Ովս· Բ· 5 ։
պ Գլ· ԺԶ· 38 ։
ջ Հմր· 37 ։
ռ Գլ· ԺԶ· 40 ։

47 Ու ժողովքը զանոնք քարերով պիտի քարկոծէն, և զանոնք իրենց սուրերովը պիտի կոտրեն. Տանուց տղաքները ու աղիկները պիտի մեռցընեն, ու անոնց տուները կրակով պիտի
48 այրեն։ Ու Տէրիրէն պղծագործութիւնը պիտի վերցընեմ, Նր ամէն կինիները խրատուին ու
49 ձեր պղծագործութեանը պէս չընեն։ Եւ ձեր պղծագործութիւնը ձեր վրայ պիտի դնեն, ու դուք Տէր կաւելքերուն մեզքերը պիտի կրէք. Ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէր Եհովան։

ԳԼ· ԻԹ

1 Եւ բիւներորդ տարին տասներորդ ամիսը՝ ամսուն տասներորդը՝ Տէրոջը խօսքը ինծի
2 եղաւ՝ ըսելով, Որդի մարդոյ, գուն քեզի աս օրուան անունը՝ բուն աս օրը դրէ· Բաբիլոնի թագաւորը Երուսաղէմին մե-
3 տեցաւ։ Եւ ան ապստամբներուն տանը առակ խօսիս, ու անոնց ըսես, Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ· Կաթսան դիր, դիր ու ջուր ալ
4 ջուրը լեցուր։ Անոր կտորները, ամէն ազնիւ կտորները, ազդրը և ուսը անոր միջը ժո-
5 ղով։ -- Ընտիր ոսկորներով լեցուր։ Ոչխարներուն ընտիրները առ ու ոսկորներն ալ տակը դիզէ· զանիկա խիստ շատ եռացուր՝ ոսկորներն ալ եփին։
6 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ· վա՛յ արիւնահեղ քաղաքին, ան կաթսային՝ որուն ժանգը իր միջն է, ու ժանգը միջինէն ելած չէ· զանիկա իր կտորներովը հանէ, 7 Նանոր վրայ վիճակ չձգուի. Վասն զի անոր արիւնը իր միջն է· զանիկա չոր ապառաժի վրայ դրաւ, Գետինի վրայ չթափեց
8 որ զանիկա հողով ծածկէ։ Իմ սրտմտութիւնս հանելու -- վրէժ առնելու համար՝ Նանոր արիւնը չոր ապառաժի վրայ դրի որ չծածկուի։
9 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ· Վա՛յ արիւնահեղ քաղաքին, ես ալ կրակին
10 դիզը պիտի մեծցընեմ· փայտերը չատցուր, կրակը բռնկցուր՝ որ միսը հալի, համեմները
11 ալ դիր, ու ոսկորները այրին։ Ետքը պարապ կաթսան կայծերուն վրայ դիր, որպէս զի պղինձը տաքնայ ու այրի, ու Նրմէ պղծու-
12 թիւնը հալի -- ժանգը հատնի։ Անիկա աշխատութիւնով չէ՝ յոգնեցուց, ու անոր չատ ժանգը իրմէն չելաւ, անոր ժանգը կրակով
13 չէ։ Քու անմաքրութիւնդ մէջ պղծագործութիւն կայ· որովհետև քեզ մաքրելու աշխատեցայ, ու դուն չմաքրուեցար, այսուհետև քու անմաքրութիւնդ պիտի չմաքրուիս, Նմինչև որ իմ բարկութիւնս քու վրադ չլիցընեմ։ Ես Տէրս խօսեցայ, Նր կատարի՝ պիտի գայ, ու ընեմ՝ պիտի կատարեմ, պիտի չնեռնամ՝ ու պիտի չխնայեմ և պիտի չզղջամ· քու ճամբաներուդ ու քու գործերուդ համեմատ պիտի դատուիս, կ'ըսէ Տէր Եհովան։
15 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
16 Որդի մարդոյ, ահա ես հարուածով մը քու աչքերուդ ցանկութիւնը քեզմէ պիտի առնեմ. ու դուն չողալու ու չլալ և քու արտասուքդ
17 աթցուներ չգայ։ Լռութեամբ լալով քու հոգեհանգիստդ մի՛ ըներ. Նքու սաղաւարտդ գլուխդ փաթթէ, կօշիկներդ ոտքերդ հագիր ու չբեղուներդ մի ծածկեր և մարդոց հացը մի ուտեր։
18 Եւ առաւօտուն ժողովուրդին խօսեցայ, ու իրիկունը կնիկս մեռաւ, ու հետևեալ առաւօ-
19 տուն ինծի հրամայուածը ըրի։ Եւ ժողովուրդը ինծի ըսաւ, Մեզի չե՞ս պատմեր թէ ասոնք քու ընծայներդ Նինչ նշանակեն մեզի։
20 Ու ես անոնց ըսի, Տէրոջը խօսքը ինծի
21 եղաւ՝ ըսելով, Խօսեցէլի տանը ըսէ, Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ· Ահա ես իմ սրբարանս՝ ձեր զօրութեանը պարծանքը, Նձեր աչացը ցանկութիւնը ու ձեր հոգւոյն խնայած պիտի պղծեմ· Նև ձեր թողուցած որդւոցնիդ ու աղիկներնիդ սրով պիտի իյնան։
22 Նան ես ալ իմ բրածիս պէս պիտի ընէք· Նչ չբեղուներնիդ պիտի չծածկէք, ու մարդոց հացը պիտի չուտէք. Ու ձեր ազատուիլը գլուխներնիդ՝ և ձեր կօշիկները ոտքերնիդ պիտի բլլայ· Նպիտի չողբաք ու պիտի չլաք, հապա Նձեր անօրէնութիւններովը պիտի մնաք, և իրարու հետ պիտի հեծէք։
24 Ու Եզեկիէլ ձեզի նշան մըն է. ինչ որ բոլոր բրածին պէս պիտի ընէք. Ու երբոր ասիկա բլլայ՝ Նպիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէր Եհովան։
25 Եւ դուն, որդի մարդոյ, երբոր ես անոնց ամրութիւնը, անոնց պարծանաց ցնծութիւնը, անոնց աչացը ցանկու-

---

ե ր Մե· լէ· 17· 19· Գէ· իգ· 21·
զ Գէ· իր· 11· Հմր· 27·
է ր Օր· ժգ· 11· ր Գնտ· ր· 6·
ը Հմր· 35·
թ Ես· իգ· 28· 42· 44· իմ· 5·
ժ ր Քաղ· իմ· 1· Երեմ· լթ· 1· Զբ· Օր· ժր· 16· 24·
ի Գէ· ժմ· 18·
լ Ես· Երեմ· ա· 15· Գէ· ժա· 3·
խ Գէ· իր· 3· իգ· 37· Հմր· 9·
ծ Ես· ր Քաղ· ր· 9· Ըզեկ· գ· 3· Ներգ·
ի Նում· գ· 10· Երեմ· լթ· 1· Զբ· Օր· ժր· 16· 24·
լ Գէ· ժմ· 18·
խ Մաս· ե· 2·
ծ Հմր· ե· Նում· գ· 1· Ներգ·
կ Ես· պիտի չդնեմ իմ դէմքս ասոնց վրայ·
Գէ· ժր· ը· ի· 18·
ձ Երեմ· ե· 14· Գէ· ե· 22· 23· 28·
ղ Ես· Ղե· ժ· 23·
ճ Գէ· ժր· ը· լի· 18·
մ Երեմ· ժգ· 10·
յ Գէ· իգ· 47·
ն Երեմ· ժգ· ը· 7· Հմր· 17·
շ Ես· Ղե· ժգ· 10· Ժգ· 29·
ո Գէ· գ· 7· իե· 3·
չ Հմր· 22·
հր· ես·
պ Ղե· իգ· 30· Գէ· լգ· 30·
ջ Ես· ր· 3· Գէ· գ· 3· ժր· 6· 11·
ռ Երեմ· ժե· 15· Ըզեկ· ժգ· 10· ժգ· 29·
ս Գէ· գ· 7· իե· 3·
վ Հմր· 22·

թիւնը ու անոնց հոգւոյն սիրած տղաքները
26 ու ալէիկները , Ա՞ն օրը ազատուածը քեզի պիտի գայ , և ... ականջներուդ պիտի
27 ու պատմէ . Ա՞ն օրը քու բերանդ պիտի բացուի ազատուածին , ու պիտի խօսիս և ալ համր չըլլաս . ու Տ֊ոն անոնց նշան պիտի ըլլաս , ու պիտի դիտնան թէ ես եմ Տէրը ։

ԳԼ · ԻԵ

1 Աստուծոյ վրէժխնդրութիւնը Երուսաղէմ գէմ . 8 նաև Մովաբայ ու Սէիրի դէմ . 12 եղովիի ու փղշտացւոց դէմ . օրհնութիւն հարկից հնա արշամարհանդը վերադարձեան ։

1 Պաբելաց Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ բսելով ,
2 Որդի մարդոյ , ֊երևոգ ֊Ամմոնի որդիներուն դարձուր , ու անոնց վրայ մարգարէութիւն
3 բրէ · ու Ամմոնի որդւոցը բսէ , Տէր եհովային խօսքը մտիկ բրէք · Տէր եհովան այսպէս կ՚բսէ · ֊Որովհետև դուն վաշ բսիր իմ սրբարանիս վրայով՝ երբոր պղծուեցաւ , ու Իսրայէլի երկրին վրայով՝ երբոր աւերակ եզաւ , և Յուդայի տունը վրայով՝ երբոր գերութեան գնաց · Ա՞ն համար ահա ես քեզ արևելքի բնակիչներուն ժառանգութիւն կաւ տամ . ու քու միջդ իրենց դղեակը պիտի հաստատեն , ու քու միջդ իրենց վրանները պիտի դնեն . քու պտուղներդ պիտի ուտեն
5 և քու կաթդ պիտի խմեն · Ու ֊Ռաբբան ֊ուղտերու փարախ՝ և Ամմոնի որդւոցը երկիրը հօտերու մնակատեղ պիտի ընեմ , ու պիտի
6 գիտնաք թէ ես եմ Տէրը · Վասն զի Տէր եհովան այսպէս կ՚բսէ · Որովհետև դուն ֊Ծափ զարկիր , ու ոտքդ գետինը զարկիր , ու խոբայէլի երկրին վրայ ֊քու հոգւոյդ բոլոր
7 արհամարհանօքը ուրախացար , Ա՞ն համար ահա ես ֊իմ ձեռքս քու վրադ պիտի երկնցընեմ , ու քեզ ազգերուն յափշտակութիւն բլլալու պիտի տամ , և քեզ ժողովուրդներէն պիտի կորսնցնեմ , ու քեզ երկիրներուն միջէն պիտի կորսընցնեմ . քեզ բնաջինջ պիտի ընեմ , ու պիտի դիտնաս թէ ես եմ Տէրը ։
8 Տէր եհովան այսպէս կ՚բսէ · Որովհետև ֊Մովաբ ու ֊Սէիր բսին թէ Ահա Յուդայի
9 տունը ամէն ազգերուն պէս է , Ա՞ն համար ահա ես Մովաբի սահմանը ֊ք քաղաքներէն՝ իր ծայրը եղող քաղաքներէն , երկրին պարծանքը եղող Բեթհեսիմոթի , Բեէլմէոնի ու կա-
10 րիաթէմի կողմէն պիտի բանամ Արևելքի բնակիչներուն , ֊ը Ամմոնի որդւոցը վրայ ֊է · ու ան էրէսը ամօն ժառանգութիւն պիտի տամ ,
11 որպէս զի Ամմոնի որդիքը յազգերուն մէջ յիշուին · Մովաբի մէջ ալ դատաստաններ ի գործ պիտի դնեմ , ու պիտի դիտնան թէ ես եմ Տէրը ։
12 Տէր եհովան այսպէս կ՚բսէ · ֊Որովհետև եդովմ վրէժ առած տունը դէմ դնելով՝ վրէժ առաւ , և անկէ վրէժ առնելով մեծ յանցանք
13 բրաւ , Ա՞ն համար Տէր եհովան այսպէս կ՚բսէ · եդովմի վրայ անչուշտ ձեռքս պիտի երկնցընեմ , և մարդը ու անասունը անկէ պիտի կորսնցնեմ , և զանիկա անապատ պիտի բնեմ թեմանէն , ու մինչև Դեդան սրով պիտի
14 իյնան · Ես ֊իմ ժողովուրդս իսրայէլին ձեռքով իմ վրէժխնդրութիւնս եդովմի վրայ պիտի կատարեմ . ու անոնք իմ սրամտութեանս ու բարկութեանս համեմատ պիտի բնեն եդովմի մէջ , և իմ վրէժխնդրութիւնս պիտի դիտնան , կ՚բսէ Տէր եհովան ։
15 Տէր եհովան այսպէս կ՚բսէ · ֊Որովհետև ֊փղշտացիք վրէժխնդրութեամբ վարուեցան , ու հոգիի արհամարհանօք վրէժ առին՝ հին-
16 ատուրց ատելութեամբ ապերով , Ա՞ն համար Տէր եհովան այսպէս կ՚բսէ · ֊Ահա ես իմ ձեռքս փղշտացւոց վրայ պիտի երկնցընեմ , և ֊քերեթիները պիտի կորսնցնեմ , ֊ու ծովեզերքը եղողներուն մնացորդը բնաջինջ պիտի
17 ընեմ · Ես անոնց վրայ խ֊սրամտութեանս յանդիմանութիւններով մեծ վրէժխնդրութիւններ պիտի կատարեմ · ու երբոր իմ վրէժս անոնցմէ առնեմ , պիտի դիտնան թէ ես եմ Տէրը ։

ԳԼ · ԻԶ

1 Տիւրոսին պատահելիք կ՚բսայ Երուսաղէմի դէմ խրախուսելուն համար . 7 Նաբուգոդոնոսորին յարձակումը անոր վրայ . 15 Ծովը ուղ կը բանի ու կը ջրհեղեղ անոր կոծանելը վրայ ։

1 Ա՞ ես եղաւ որ միւսասանելբդ տարին՝ ամսուն առաջին ֊ը Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ բսե-
2 լով , Որդի մարդոյ , ֊որովհետև Տիւրոս ես բաւասածիդ վրայով բսաւ , ֊վաշ , ժողովրդոց դուռները կոտրեցաւ , ֊ու ֊ին ֊ը ինծի փոխադրուեցաւ , անոր անապատ դառնալովը
3 ես պիտի լեցուիմ · Ա՞ն համար Տէր եհովան այսպէս կ՚բսէ · Ահա ես քեզի դէմ եմ , ով Տիւրոս , ու քու վրադ շատ ազգեր պիտի յարուցանեմ , ինչպէս որ ծովը իր ալիքները
4 կը յարուցանէ · Ես անոնք Տիւրոսին պարիսպները պիտի աւերեն , ու անոր աշտարակները պիտի փլցընեն · ու ես անոր հողը անկէ պիտի

Գէ · լդ · 21 · 22 ·
Գլ · գ · 26 · 27 · ի֊Ր · 21 · լդ · 22 ·
Ե֊Հր · 24 ·
—
Գլ · գ · 2 · լե · 2 ·
Բ֊Ե֊Ր · ի֊Ր · 1 · ես ·
Գլ · խա · 28 · Ա֊մաբ · ա · 13 · Սաֆ · բ · 9 ·
բ · 9 ·
Ա֊մաբ · ես · 2 · Գլ · իգ · 2 ·
Գլ · խգ · 2 ·
Գլ · խա · 20 ·
Գլ · լդ · 5 · Սաֆ · բ · 8 · 10 ·
Ե֊ս · ես · 2 · լբ · 14 · Սաֆ · բ · 14 · 15 ·
Գլ · լե · 2 ·
Գլ · իգ · 24 · իգ · 6 · լե · 9 ·
Ե֊Ր · իե · 23 · Ռգբ · բ · 15 · Սաֆ · բ · 15 ·
Գլ · իգ · 5 · Սաֆ · բ · 8 · 10 ·
Գլ · լե · 2 ·
Ե֊ս · ես · ե֊ս · ես · 2 ·
Գլ · լբ · 2 · 5 · 13 ·
Հր · 4 ·
Գլ · խա · 28 ·
Բ֊Ե֊Ր · իբ · 17 · Սաղ֊Ե֊ս · 1 · Եբհ֊Ր · իմ֊Ր · 2 · 4 · ես · Գլ · լե · 2 · ես · Ա֊մաբ · ա · 11 · Ա֊բդ · 10 · ես ·
Ե֊ս · ես · ես · 14 ·
Եբհ֊Ր · իմ֊Ր · 2 ·
Եբհ֊Ր · իե · 23 · ես · Ա֊մաբ · ա · 9 · Ջաք֊Ր · 2 ·
Գլ · ե · 13 ·
Սաղ֊Ր · 10 ·
—
Ես · իգ · Եբհ֊Ր · իե · 23 · իմ · 4 · Ա֊մաբ · ա · 9 · Ջաք֊Ր · 2 ·
Գլ · իե · 3 · լէ · 2 ·

աւելմ, և [1]զանիկա չեր ապառաժի պիտի դար-
5 ձընեմ։ Անիկա [2]ծովուն մէջը ուռկաններ փը-
ռնելու տեղ պիտի ըլլայ, վասն զի ես խօսեցայ,
կ՚ըսէ Տէր Եհովան, ու անիկա ազգերուն
6 աւար պիտի ըլլայ։ Եւ անոր աղջիկները որ
գաշտի մէջ են, սրով պիտի սպանուին, ու
[3]ես պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։
7 Վասն զի Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ա-
հա ես Հիւսիսէն Տիւրոսի վրայ պիտի բերեմ
Բաբելոնի Նաբու-
գոդոնոսր թագաւորը՝ թագաւորաց թագաւորը՝ ձիերով, կառքերով,
ձիաւորներով, բազմութիւնով ու շատ ժողո-
8 վուրդով։ Անիկա քու աղջիկներդ գաշտի
մէջ սրով պիտի մեռցնէ, և [4]քեզի դէմ մեր-
կոց պիտի չինէ, ու քեզի դէմ հազարլուր
պիտի կանգնէ, ու քեզի դէմ վահան պիտի
9 վերցնէ։ Եւ քու պարիսպներուդ դէմ իր
պատերազմական մեքենաները պիտի դնէ, ու
իր տապարներովը քու աշտարակներդ պիտի
10 փլցնէ։ Անոր ձիերուն բազմութենէն անոնց
փոշին քեզ պիտի ծածկէ. ձիաւորներուն ու
անիւներուն և կառքերուն ձայնէն քու պա-
րիսպներդ պիտի սասանին, երբոր ինքը քու
դռներդ մտնէ՝ պարիսպը փլած քաղաքի մէջ
11 մտնողներուն պէս։ Քու ամէն փազոններդ իր
ձիերուն սմբակներովը պիտի կոխէ, քու ժո-
ղովուրդդ սրով պիտի սպանէ, և քու ամուր
բերդերդ գետին հետ հաւասար պիտի ըլլայ։
12 Ու քու հարստութիւնդ պիտի թալնեն, ու
ապրանքներդ աւար պիտի առնեն, և քու
պարիսպներդ պիտի փլցնեն, ու գեղեցիկ
տուներդ պիտի քակեն, և քու քարերդ,
փայտերդ ու հողդ ջուրերուն մէջը պիտի ձը-
13 գեն։ Եւ [5]քու երգերուդ ազդակը [6]պիտի
դադրեցընեմ, ու քու քնարներուդ ձայնը
14 ալ չպիտի լսուի։ Եւ [7]քեզ չեր ապա-
ռաժի պիտի դարձընեմ. ուռկաններ փռելու
տեղ պիտի ըլլաս. ալ պիտի չշինուիս. վասն
զի ես Տէրս խօսեցայ, կ՚ըսէ Տէր Եհովան։
15 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ Տիւրոսին. Մի-
թէ [8]քու կործանմանդ ձայնէն կղզիները պի-
տի չսասանի՞ն, երբոր քու մէջդ կատարած
16 բլլալով՝ վիրաւորները հեծծեն։ Ամառները [9]ծո-
վուն բոլոր իշխանները [10]իրենց աթոռներուն
վրայէն պիտի իջնեն, և իրենց պատմուճան-
ները պիտի հանեն, ու իրենց նկարագործ
հանդերձները պիտի մերկանան, սոսկալի պի-
տի հագնին, [11]գետնի վրայ պիտի նստին, և
ամէն վայրկեան պիտի սարսափին, ու [12]քու
17 վրայովդ պիտի ապշին։ Եւ [13]քու վրայովդ որ

[1] Ես. 14. 1։
[2] Գէ. իմ. 32։ Ես. 23. 11։ Իմ. 8. 24։ Ես. 19. 8։ Զաք. 9. 4։
[3] Ես. 49. 23։ Ես. 60. 16։ Գէ. իմ. 32։ Ես. 43. 3։
[4] Գէ. իմ. 32։ Ես. 23. 13։ Ես. 37. 33։ Գէ. իմ. 32։ Ես. 29. 3։ Ես. 37. 33։
[5] Ես. 23. 16։ Գէ. իմ. 32։ Ամոս. 5. 23։
[6] Ես. 24. 8։
[7] Գէ. իմ. 32։ Ես. 23. 13։ Ես. 37. 33։
[8] Գէ. իմ. 32։ Ամոս. 1. 9։
[9] Գէ. իմ. 1։ Ես. 23. 8։
[10] Գէ. իմ. 32։ Ես. 47. 1։ Ես. 52. 2։
[11] Գէ. իմ. 32։ Ես. 47. 1։ Ես. 52. 2։
[12] Ես. 23. 1։ Ամոս. 1. 9։
[13] Գէ. իմ. 32։ Ես. 23. 1։ Ես. 37. 33։

[14]ընկալ՝ քեզի պիտի բսէն, Ի՞նչպէս կործա-
նեցար, ով ծովեզրեայ անուանի քաղաք, որ
ծովուն մէջը զօրաւոր էիր դուն ու քու բնա-
կիչներդ՝ որ ահարկու էիք [15]ամբողջ բոլոր
18 բնակիչներուն։ Հիմա քու կործանմանդ օրը
[16]կղզիները պիտի դողան, ու ծովու մէջ եղող
կղզիները քու բնաջինջ ըլլալուդ վրայով պի-
տի ապշին։
19 Վասն զի Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Երբոր
քեզ աւերակ քաղաք մը բնեմ՝ ան քաղաք-
ներուն պէս՝ որոնք բնակիչ չունին, և քու
վրադ անդունդը հանեմ, ու շատ ջուրերը
20 քեզ ծածկեն, եւ քեզ [17]դուրը իջնողներուն
հետ հին ժողովուրդին իջնցընեմ, ու քեզ
դուրը իջնողներուն հետ գետնին տակերը՝
յաւիտենական աւերակներուն մէջը նստեց-
նեմ, այնպէս որ [18]ան չբնակուիս։ անուան-
նար ես [19]կենդանեաց երկրին մէջ փառք պիտի
21 դնեմ։ [20]քեզ [21]սոսկալ պիտի բնեմ, ու
պիտի ջնջուիս. [22]ու երբոր փնտռուիս՝ ալ
յաւիտեան պիտի չգտնուիս, կ՚ըսէ Տէր Եհո-
վան։

ԳԼ. ԻԷ

[1] Տիւրոսին առած Ողբ։ Ես. 23. 26 անոր մեծ ու անբերրակոծ-
նելի կործանումը։

1 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը [2]ինծի եղաւ՝ ըսե-
2 լով, Դուն, որդի մարդոյ, Տիւրոսի վրայ
3 [3]ողբ ըրէ։ Եւ Տիւրոսին ըսէ, [4]Ով ծովուն
մուտքերը բնակող, շատ կղզիներու մէջ ժո-
ղովուրդներուն հետ [5]վաճառականութիւն ը-
նող, Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ով Տիւրոս,
դուն ըսիր Թէ [6]ես գեղեցկութեան մէջ կա-
4 տարեալ եմ։ քու սահմաններդ [7]ծովուն մէջ
անդն[8] են. քեզ չինողները քու գեղեցկու-
թիւնդ կատարեալ ըրին։
5 Ա[9]նոնք քու ամէն [10]տախտակներդ
[11]Սանիրի մայրէն չինեցին. Լիբանանէն եղէ-
6 րիներ առին, որ քեզի կայմեր չինեն։ քու
թիակներդ Բասանի կաղնիներէն չինեցին, քու
[12]նստարաններդ [13]Կիտացւոց կղզիներէն ելած
7 ոսկեայ չինեցին փղոսկրով [14]։ քու բա-
ցած առագաստդ եգիպտոսի նկարագործ
բեհեզէն էր. քու ծածկոցդ եղիսայի կղզինե-
րուն կապուտակ ու ծիրանեգոյն [15]էր։
8 Սիդոնի ու Արուադի բնակիչները քու թիա-
վարներդ էին. քու մէջդ եղող իմաստուն-
ներդ, ով Տիւրոս, անոնք քու նաւավար-
9 ներդ էին։ [16]Գեբալին ծերերը ու անոր իմա-
ստուններդ քու մէջդ էին՝ քու ծակուած [17]-

[14] Ես. 14. 9։
[15] Ես. 23. 11։
[16] Գէ. ԺԸ. 1։ Իմ. 17։ Իր. 12։ Ես. 2։
[17] Գէ. Իր. 2։
[18] Ես. 23. 2։ Գէ. Իր. 12։
[19] Ես. 38. 20։
[20] Ես. 23. 9։
[21] Գէ. Իր. 12։
[22] Ես. 23. 17։ Յայտն. ԺԸ. 21։

[1] Ես. 23. 1։
[2] Գէ. իմ. 4։
[3] Ես. 23. 15։
[4] Գէ. իմ. 15։ Ես. 23. 2։
[5] Գէ. իմ. 32։ Ես. 23. 3։
[6] Գէ. իմ. 32։ Ես. 23. 9։
[7] Ես. 23. 2։
[8] Գէ. իմ. 32։ Ես. 23. 11։
[9] Ես. 23. 14։
[10] Գէ. իմ. 32։ Ես. 23. 14։
[11] Ես. 23. 12։
[12] Ես. 23. 14։
[13] Ես. 23. 1։
[14] Գէ. իմ. 32։ Ես. 23. 14։
[15] Ես. 23. 18։
[16] Ես. 23. 17։
[17] Ես. 23. 14։

–էր նորոգելու համար. Ժամուն բոլոր նաւերը ու անոնց նաւաստիները քու առաջդ
10 ընելու համար քու մէջդ էին. քու զօրքերուդ մէջ պատերազմական մարդ իկդ Փարաք, դուգացիք ու Փութիացիք էին. քու մէջդ վաճառ ու ապրանքս կախող անոնք էին,
11 — անոնք քեզ վաճառականցուին. Արուադացիք քու զօրքիդ հետ՝ շուրջանակի քու պարիսպներուդ վրայ, ու Գամադացիք քու աշտարակներուդ մէջն էին. անոնք իրենց վահանները շուրջանակի քու պարիսպներուդ վրայ կը կախէին, անոնք քու գեղեցկութիւնդ կատարեալ ըրին.
12 Ամէն ապրանք չատ ըլլալուն համար Թարսիսի ընկերը քու վաճառականներդ էին. անոնք քու վաճառականցներուդ մէջ արծաթի, երկաթի, անագի ու կապարի
13 առուտուր կ'ընէին. Յաւան, Թոբէլ ու Մոսոք քու վաճառականներդ էին. անոնք քեզի հետ մարդոց հոգիներու ու պղինձէ անօթներ քու առուտուր կ'ընէին.
14 Թոգրդմայի տունէն քու վաճառականցներդ կը բերէին ձիեր ու
15 ձիաւորներ և ջորիներ. Դեդանի որդիքը քու վաճառականներդ էին. շատ կղզիներու վաճառականութիւնը քու ձեռքդ էր. անոնք քեզի հետ փղոսկրի ժանիքներով ու ոսկեհա-
16 զոյ փոխանակութիւն կ'ընէին. Ձեռագործ ներուդ շատութիւնը համար Ասորիք քու վաճառականներդ էին. Ե քու վաճառանցներուդ մէջ կարկեհանի, ծիրանեգոյնի, նկարագործ կերպասի, բհնդի, բուսաերու ու
17 կարմիր յակինթի առուտուր կ'ընէին. Ցուդա ու Իսրայէլի երկիրը քու վաճառականներդ էին. անոնք քեզի հետ Մինիթի ցորեն, խնդեղէն, մեղր, եղի ու Բալսամի առ-
18 ուտուր կ'ընէին. Ձեռագործներուդ շատութենէն՝ ամէն ապրանք չատ ըլլալուն համար՝ Դամասկոս քու վաճառականդ էր՝
19 Փեղրոնի գինիով ու ճերմակ բուրդով. Վէդան ու Յաւան քու վաճառանցներդ մնացած կը բերէին. քու վաճառներուդ մէջը բանուած երկաթ, կասիա ու խնդեղէգն
20 կար. Կաղբերու համար պատառականներ
21 բերող վաճառականդ Կեդար էր. Զօրապետներ ու Կեդարի բոլոր իշխանները քու պատրաստ վաճառականներդ էին. անոնք քեզի հետ գառներու, խոյերու ու նոխազներ
22 քու առուտուր կ'ընէին. Սաբայի ու Ռեգմայի վաճառականները քու վաճառականներդ
23 էին. անոնք քու վաճառանոցներուդ մէջ ամէն տեսակ ընտիր խնդիրքներ՝ ու ամէն տեսակ պատառական գործերու՝ ոսկիի առուտուր
24 կ'ընէին. Համան, Քաննէ ու Եդեմ, Սաբայի վաճառականները, Ասորեստան — Քաղ-
25 մադ քու վաճառականներդ էին. Անոնք քու վաճառանոցներուդ մէջ քեզի հետ չբնդհատ հանդերձներով, կապուտակ ու նկարագործ վերակուներով ու երփնագեղ դրնասներով ճոյռ ու չուաններով կապուած եղեւեսպայտ
25 նաւերու առուտուր կ'ընէին. Թարսիսի նաւերը քու առուտուրդ համար կը զարմանային. ու դուն լեցուեցար ու խոստ ուղար եղար Ժամուն մէջտեղը.
26 Քու թիավարներդ քեզ չատ չարչարուն բերին. Արեւելեան հովը քեզ Ժամուն մէջ-
27 տեղը կոտրեց. Քու Հարստութիւնդ ու վաճառանոցներդ — առուտուրդ, քու նաւաստիներդ ու նաւավարներդ, քու նաւերդ նորոգողները ու քեզի հետ առուտուր բնդունողները, և քու մէջդ եղող բոլոր պատերազմական մարդիկդ ու քու մէջդ եղող բոլոր բազմութիւնդ քու կործանումդ օրը Ժամուն
28 մէջտեղը պիտի իյնան. Քու նաւավարներուդ աղաղակին ձայնէն ծովուրձանները պիտի
29 սարսին. Եւ Համուն իր փայտով նաւաստիները, ամէն Ժամու նաւավարները իրենց նաւերէն պիտի իջնեն ու ցամաքը պիտի կայնին.
30 Եւ իրենց ձայնը քու վրայտդ լսել պիտի տան, ու դառնագոչ պիտի աղաղակեն, և իրենց գլուխներուն վրայ հող պիտի դնեն,
31 ու Մոխիրի մէջ պիտի թաւալին. Ու քեզի համար մազերնին պիտի փետեն և քուրձ պիտի հագնին. ու քեզի համար սրտի ցաւ-
32 ով ու դառն ողբով պիտի լան. Եւ իրենց ատփին մէջը քեզի համար ողբալու յօդ պիտի վերցնեն, ու քու վրադ ողբան ըսելով՝ Ո՞վ Տիւրոսի նման՝ որ Ժամուն
33 մէջը բնաջինջ եղաւ. Քանի որ քու վաճառներդ Ժամէն կ'ելլէին՝ շատ ազգեր կը կշտացնէին, շատ ապրանքներովդ ու առուտուրներովդ երկրի թագաւորները կը հարստացը-
34 նէիր. Ցաւալի բերութեան խորխորատներ մէջ Ժամիսէն կտրուած ատենդ՝ քու վաճառականութիւնդ ու բոլոր բազմութիւնդ քու մէջդ ինկան.
35 Կղզիներուն բոլոր բնակիչները քու վրայտդ ապշեցան, ու անոնց թագաւորները խոտոր զարհուրեցան, երեսները դէնդեցան.
36 Աղգերուն մէջ վաճառականները քու վրադ

ե Երեմ. խլ. 9. Գլ. լ. 5. լբ. 5.
ը Կամ՝ քաղաքացիներ.
թ Հմր. 3.
ժ Ծն. ժ. 4. ա Մն. ի. 26.
ի Ծն. ժ. 8.
ժա Ծն. ժ. 6. ա Դատ. ժա. 33.
ժբ գ Թագ. ե. 9. 11. Եզր. գ. 7. Դատ. ժբ. 25.
ժգ Երեմ. ը. 22.
ժդ Կամ՝ Ես Դան
ժե Ծն. ժ. 3. Գլ. լ. 6.
ժզ Ծն. ժ. 7.
ժէ Դատ. ժա. 33.
ժը գ Թագ. ե. 9. 11. ժ. 1. 2. Սաղ. Եզր. գ. 7. Դատ. ժբ. 25.
ի Ծն. ժ. 22. Գլ. լ. 22. Եզր. ը. 28.
իա Ծն. ժ. 31. գ Թագ. ժբ. 28.
իբ Ծն. իե. 3.
իգ Ծն. իե. 13. Եսա. ի. 1.
իդ Ծն. իե. 13. Եսա. ի. 1.
իե Ելից. ժ. 15. 18. Յեսու. ժբ. 17. Եւս. ժբ. 12. Յեսու. ժբ. 19.
իզ Եսթ. գ. 1. 2. Եր. բեմ. գ. 26.
իէ Երեմ. ժգ. 6. Եսթ. ա. 1. Հմր. 24. Ես Յեսու. ժբ. 9. Եւս.
իը Գլ. իգ. 15. 18.
իթ Յեսու. ժբ. 17. Եւս. Յեսու. ժբ. 19.
լ Գլ. իգ. 17. Հմր. 8.
լա Յեսու. ժբ. 18.
լբ Յեսու. ժբ. 19.
լգ Գլ. իգ. 19.
լդ Հմր. 27.
լե Գլ. իգ. 15. 16.
լզ Երեմ. ժբ. 16.

սուլցին , ՚դուն սոսկումի գոչիւն եղար և յաւիտեան ալնչացար ։

ԳԼ · ԻՐ

1 Աստուծոյ դատաստանը Տիւրոսի իշխանին վրայ ։ անոր ամբարիշտ հպարտութեանը համար ։ 11 Մարգարէն կ՚ողբայ անոր մեծ փառաւորութեանը վրայ ։ որ մեղքով ապականեր էր ։ 20 Սիդոնին դատաստանը ։ 24 Իսրայէլին գերեզմանը ։

1 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով ,
2 Որդի մարդոյ , Տիւրոսի իշխանին ըսէ թէ Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ · Որովհետեւ դուն սիրտդ հպարտացար , ու ՚ըսիր թէ ես աստուած մին եմ , ես Յովսէի նիստեցը Աստուծոյ աթոռը կը նստիմ · Սակայն դուն մարդ ես ու չէ թէ Աստուած , թէև դուն սիրտդ Աստուծոյ
3 սրտին տեղը դրիր · Ահա ՚դուն Դանիէլէն իմաստուն ես , բնաւ մէկ գաղտնիք մը քեզմէ
4 չպահուեցաւ · Քու իմաստութեամդ ու հանճարդ քեզի հարստութիւն առացար , և դանձերուդ մէջը ոսկի ու արծաթ ժողվեցիր ·
5 Շատ իմաստութեամդ — վաճառականութեամդ քու հարստութիւնդ չատցուցիր , և քու հարստութեանդ պատճառովը սիրտդ հպարտացաւ ·
6 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ · Որովհետեւ դուն քու սիրտդ Աստուծոյ սրը-
7 սին տեղը դրիր · Անոր համար ահա ես քու վրադ օտարներ՝ հզօգաց բռնաւորները պիտի բերեմ · և անոնք քու իմաստութեանդ գեղեցկութեանը վրայ սուրերնին պիտի քաշեն , ու
8 քու վսեմութեանդ պիտի ապականեն · Քեզ գուբը պիտի իջեցնեն , ու Յովսէի մէջտեղը վիրաւորներուն մահուամբը պիտի մեռնիս ·
9 Միթէ քեզ սպանողներուն առջեւը ՚պիտի կըրնաս ըսել թէ ես Աստուած եմ · դուն քեզ մեռցնողներուն ձեռացը մէջ մարդ պիտի ըլ-
10 լաս ու չէ թէ Աստուած · Օտարաց ձեռ քովը՝ անթլփատներուն մահուամբը պիտի մեռնիս , քանզի ես խօսեցայ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։
11 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով ,
12 Որդի մարդոյ , ՚Տիւրոսի թագաւորին վրայով ողբ ըրէ , ու անոր ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ · ՚Դուն որ կատարելութեան կնիքն ես , իմաստութեամբ լեցուած՝ ու գեղեցկութեան
13 մէջ կատարեալ ես , Դուն Աստուծոյ դրախտին՝ Եդեմի մէջ էիր , քու ծածկոցդ ամէն պատուական քարերն էին , սարդիոն , տպազիոն ու անեղամանդ , ոսկեբեր , եղնգնաքար և յասպիս , շափիւղայ , կարկեհան և զմրուխտ ու ոսկի · քու թմբուկներուդ ու սրինգնե-
րուդ գործը քու ստեղծուած օրդ քեզի պատ-
14 րաստուեցաւ · Դուն ՚օծուած — ՚ծածկող քերովբէ մըն էիր , ու ես քեզ դրի · և դուն ՚Աստուծոյ սուրբ լեռանը վրայ էիր , դուն հրեղէն քարերուն մէջտեղ անցը կը
15 չըներիր · Դուն քու ճամբաներուդ մէջ կատարեալ էիր , քու ստեղծուած օրէդ մինչեւ ՚ՃՀ՚ որ քու վրադ անօրէնութիւն գտնուե-
16 ցաւ · Քու առուտուրիդ չատութեանը համար քու մէջդ զրկանքով լեցուցին , ու մեղք գործեցիր · Ես ալ քեզ Աստուծոյ լեռնէն իբրև պղծած վար նետեցի , և քեզ , ով ՚ծածկող քերովբէ , հրեղէն քարերուն մէջէն բնաջինջ
17 ըրի · Քու գեղեցկութեանդ համար սիրտդ հպարտացաւ , քու փայլչութեանդ պատճառովը քու իմաստութիւնդ աւրեցիր · Ես քեզ գետինը նետեցի , քեզ թագաւորներուն
18 առջեւը դրի տեսարան ըլլալու համար · Քու խարդախ վաճառականութեամդ ՚ՃՀ՚ չատ անօրէնութիւններովդ քու սրբութիւններդ պղծեցիր · Ես ալ քու մէջդէ կրակ հանեցի , անիկա քեզ կերաւ , ու ամէն քեզ տեսնողներուն աչքին առջեւը քեզ դեմիր վրայ մոխիր
19 ըրի · Ազգերուն մէջ ամէն քեզ ճանչցողները քու վրայովդ ապշեցան · ՚Դուն սոսկումի ՃՀ՚
եղար ու յաւիտեան ալնչացար ։
20 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով ,
21 Որդի մարդոյ , Հրեսդ ՚Սիդոնին դարձուր ,
22 ու անոր վրայով մարգարէութիւն ըրէ , Ու ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ · ՚ՈՀա ես քեզի դէմ եմ , ով Սիդոն , և քու մէջդ պարծուիս փառաւորուիմ · ու երբոր անոր մէջը դատաստաններ բնեմ , ու ՚սոնոր մէջը սուրբ սեպուիմ , ՚պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը ·
23 ՚Վասն զի անոր մէջը ժանտախտ՝ ու անոր փողոցներուն մէջը արիւն պիտի խրկեմ · և չաւրշանակի անոր վրայ եղող պատը անոր մէջը վիրաւորներ պիտի իյնան · ու պիտի
24 գիտնան թէ ես եմ Տէրը · Եւ ՚Իսրայէլի տանը ալ խայծող տատասկ ու ցաւցրնող փուշ պիտի չըլլայ իրենց բոլորտիքը եղող դիրենք ամէն նախատողներէն · ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէր Եհովան ։
25 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ · Երբոր ՚Իսրայէլի տունը ժողվեմ ան ժողովուրդներէն որոնց մէջը որ ցրուած են , անոնով մէջը սպիտ այքերուն առջեւը ՃՀ՚ սրբի պիտի սեպուիմ · ու անոնք պիտի բնակին իրենց երկրին մէջ , որն որ ես իմ ծառայ Յակոբ տուի ։
26 Եւ անոր մէջը հապահովութեամբ պիտի բը-

– ԳԼ · ԻԳ · 21 ։

—

– ՀՐ · 9 ։
ք ԳԼ · ԻԹ · 3 · 4 ։
ֆ Ե՛ · Ը՛ · 3 ։
ց Զ՚ · Բ՛ · 2 ։

ֆ Ս՚Ա՚Ղ · ԿՐ · 10 · Զ՚Ա՚Ր · Բ՛ · 3 ։
ղ ԳԼ · Լ՛ · 11 · Ը՛ · 18 · ԻԲ · 12 ։
ռ ՀՐ · 2 ։
ճ ԳԼ · Ը՛ · 18 · ԻԲ · 19 · 21 · 25 · 27 ։
ֆ ԳԼ · ԻԼ · 2 ։

ֆ ԳԼ · ԻՒ · 3 · ՀՐ · 3 ։
ղ ԳԼ · Ը՛ · 2 · 9 ։
ռ ԳԼ · ԻԶ · 13 ։
ֆ Կ՚Ա՚Ղ · օծուած
ֆ Տ՚Ե՚Ս ԵԼ՛ · ԻՒ · 20 · ՀՐ · 16 ։
ֆ ԳԼ · Ի՛ · 2 ։

ֆ ՀՐ · 14 ։
ճ ՀՐ · 2 · 3 ։
ֆ ԳԼ · ԻԼ · 21 · ԻՒ · 26 · ՀՐ · 2 · 9 · ԻՒ · 2 ։
ֆ Ե՛ · Ժ՛ · 4 · 17 · ԳԼ · Լ՚Ի՛ · 13 ։
ֆ ԵԼ · Ժ՛ · 4 · 17 · ԳԼ · Լ՚Ի՛ · 13 ։
ֆ ԳԼ · Ի՛ · 41 · ԼՂ · 33 · ՀՐ · 25 ։
ֆ Ս՚Ա՚Ղ · Ի՛ · 16 ։
ֆ ԳԼ · Լ՛ · 22 ։
ֆ Թ՚Ա՚Ղ · ԼՂ · 55 · Յ՚Ե՚Ս · ԻՔ · 13 ։
ֆ Ե՛ · Ժ՛ · 28 · ԳԼ · Ժ՛ · 17 · Ի՛ · 41 · ԼՂ · 13 · Լ՛ · 21 ։
ֆ ՀՐ · 22 ։
ֆ ԵԶԵԿ՛ · ԻՔ · 6 · ԳԼ · ԼՂ · 28 ։

նակին, ու ՚տուներ պիտի չլինին և ՚այդ֊ներ պիտի անկին. ու երբոր դատաստաններ ՚ի գործ դնեմ ամէն անոնց բոլորտիքը եղող֊ներուն վրայ՝ որ զանոնք նախատեցին, անոնք ապահովութեամբ պիտի բնակին, ու պիտի գիտնան թէ ես եմ իրենց Տէր Աստուածը։

ԳԼ. ԻԹ

1 Փարաւոնին վրայ հառնելու դատաստանը՝ Իսրայէլին գէմ բրած անհաւատարմութեանը համար. 8 եգիպտոսի ամայու֊թիւնը. 13 քառասուն տարիէն ետքը անոր վերականգնումը. 17 եգիպտոս իբրև վարձք կը տրուի Նաբուգոդոնոսորին. 21 Իսրայէլին խոստացած երկնային վիճակը։

1 Տասներորդ տարին՝ տասներորդ ամսուն երկոտասաներորդ օրը Տէրոջը խօսքը ինծի 2 եղաւ՝ ըսելով, Որդի մարդոյ, ՚երեսդ եգիպ֊տոսի փարաւոն Թագաւորին դարձուր, ու անոր դէմ ու ՚բոլոր եգիպտոսին դէմ մար֊գարէութիւն ըրէ. խօսէ ու ըսէ, Տէր Եհո֊վան այսպէս կ՚ըսէ. ՚Ահա ես քեզի դէմ եմ, ով եգիպտոսի փարաւոն Թագաւոր՝ քու դի֊տերուդ մէջը պառկող մեծ ՚վիշապ, ՚որ կ՚ը֊սես Թէ իմ գետս իմս է, ու ես ինծի֊ համար շինեցի. 4 բայց ՚ես քու կզակներուդ կարթեր պիտի անցընեմ, և քու գետերուդ ձուկերը քու թեփերուդ պիտի փակցնեմ, ու քեզ գետերուդ մէջէն պիտի հանեմ, ու գետերուդ բոլոր ձուկերը քու թեփերուդ 5 պիտի փակչին. ես քեզ ու գետերուդ բոլոր ձուկերը անապատը պիտի նետեմ. դուն դաշ֊տի երեսին վրայ պիտի իյնաս — ՚պիտի չժո֊ղուիս և չամփոփուիս. ՚քեզ երկրի գազան֊ներուն ու երկինքի թռչուններուն կերակուր 6 տուի. ու եգիպտոսի բոլոր բնակիչները պի֊տի գիտնան թէ ես եմ Տէրը, վասն զի իսրա֊ 7 յէլի տանը ՚եղէգ ցուպ եղան. ՚երբոր անոնք քեզ ձեռքով բռնեցին, դուն կատրեցար ու անոնց բոլոր °բազուկը ճեղքեցիր. ու երբոր քեզի կռթնեցան, փչրուեցար ու անոնց բոլոր մէջքը դողացուցիր։

8 Ասոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես քու վրադ ՚սուր պիտի բերեմ և մարդը ու անասունը քեզմէ պիտի կտրեմ. 9 ու եգիպտոսի երկիրը աւերակ ու անապատ պիտի ըլլայ, ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը. որովհետեւ անիկա բսաւ, Գետը իմս է, ես ու ես զինք՝ ես չինեցի. 10 Անոր համար ահա ես քեզի և քու գետերուդ դէմ եմ, ու եգիպտոսի երկիրը ՚Մագդոլէն մինչև Սուհէն ու մինչև եթովպացւոց սահմանը ՚աւերակ ու ան֊11 -- անշէն անապատ պիտի բնեմ. ՚Ոնկէ մարդ֊ոտք պիտի չանցնի՝ ոչ ալ անասուն ոտք անկէ պիտի անցնի, և քառասուն տա֊12 րի անբնակ պիտի մնայ. ՙու եգիպտոսի երկիրը ամայացած երկիրներու մէջ ամայի պիտի բնեմ, և անոր քաղաքները աւերուած քաղաքներու մէջ քառասուն տարի ամայի պիտի մնան, ու եգիպտացիները ազգերուն մէջ պիտի ցրուեմ, ու զանոնք երկիրներուն մէջ ցիրուցան պիտի բնեմ։

13 Սակայն Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. ՙՔա֊ռասուն տարիէն ետքը եգիպտացիները պի֊տի ժողվեմ անդ երէն՝ որոնց մէջը որ ցրուած 14 ցան. ու եգիպտացւոց դերութիւնը ետ պի֊տի դարձնեմ, և զանոնք Պաթուրոսի երկիրը՝ իրենց հայրենի երկիրը պիտի դարձնեմ. ու հոն նշած Թագաւորութիւն մը պիտի ըլլան։ 15 Թագաւորութիւններուն խոնարհ ցածը պիտի ըլլայ, ու ալ չպարձրանայ. վասն զի զանոնք պիտի պզտիկ֊ցնեմ, որ ազգերուն վրայ այնպէս չբարձրանայ. 16 ցընեմ, որ ազգերուն վրայ չտիրեն. ու ա֊նոնք ալ Իսրայէլի տանը յուսացեալ չըլլան, որ իրենց հանէն երթալ֊նան անօրէնութիւնը յիշուի. ու պիտի գի֊տնան թէ ես եմ Տէր Եհովան։

17 Ու եղաւ որ քսանեւօթներորդ տարին՝ առաջին ամսուն առաջին օրը Տէրոջը խօսքը 18 ինծի եղաւ՝ ըսելով, Որդի մարդոյ, ՚Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը իր զօրքը մեծ ծառայութեան գործածեց Տիրոսի դէմ. ա֊մէն գլուխ կեռացաւ ու ամէն ուսին մորթը եղաւ. սակայն իրեն ու իր զօրքին ալ հա֊մուգտմ մը չեղաւ Տիրոսէն ան ծառայու֊19 թեանը որ անոր դէմ բրաւ. Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես եգիպտոսի երկիրը Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորին պիտի տամ. ու անոր բազ֊մութիւնը պիտի առնէ, և անոր կողոպտուր պիտի կողոպտէ, ու անոր աւարը պիտի յա֊փշտակէ, և սոսկա անոր զօրքին վարձք մը 20 պիտի ըլլայ. ՚Հան բրած գործքին համար եգիպտոսի երկիրը անոր տուի, վասն զի ինծի 21 համար աշխատեցան՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան. Ան օրը ՚Իսրայէլի տանը եղջիւրը պիտի բուսցը֊նեմ, ու անոնց մէջը քեզի ՚բերնի բացութիւն պիտի տամ, ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։

ԳԼ. Լ

1 Եգիպտոսին ու անոր օգնականներուն կործանումը. 10 Բա֊բիլոնին բազկի պիտի ջլատուի որ եգիպտոսին բազկը կոտրէ։

1 Գարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,

- Ե֊. ԻԹ. 21. Ա. Սմուէ. Բ. 14.
- ԵԶԵԿ. ԼԲ. 3.
- —
- ԳԼ. ԽԸ. 21.
- Ե֊. ՍԲ. 1. Ե. ԲՈՆ. ԻԱ. 10. ԽԷ. 1.
- 2. 23.
- ՍՂ ԵԶԵԿ. ԽԳ. 30. ԳԼ. ԽԸ. 23. ՀԱՐ. 10.
- Ա֊ՊՂ. Հգ. 13. 14.
- Ե֊. ԻԱ. 1. Ծա֊. 2. ԳԼ. Լ. 2.
- ՏՀ֊ ԳԼ. ԽԸ. 2.
- Ե֊. ԼԻ. 22. ԳԼ. ԼԲ. 4.
- ԵԶԵԿ. Ի. 33. ԼԳ. 20.
- ԳՔԱԳ. ՄԸ. 21. Ե֊. ԼՋ. 6.
- ԵԶԵԿ. ԻԲ. 1. 7. ԳԼ. ԺԱ. 17.
- ԵՉԵ. ՄՒ.
- ԳԼ. ՄԳ. 17. ԼԲ. 11. 12. 13.
- ԵԶԵԿ. Ի. 33. ԼԳ. 20.
- ԳԼ. Լ. 7. 20.
- Ե֊. ՄԲ. 23. Ե. ԲՈՆ. ԽԲ. 26.
- ՍՂ. ՀԶ. 6. 14.
- Ե֊. Լ. 2. 3. ԼՋ.
- 4. 6.
- ԵԶԵԿ. ԻԲ. 6. ԳԼ. ԽԳ. 7. 8.
- ՏՀ֊ ԵԶԵԿ. ԻԲ. 9.
- Ա֊ՊՂ. ՀԶԲ. 17.
- ԳԼ. ԽԳ. 21.
- —

2 Որդի մարդոյ , մարգարէութիւն լրէ ու լաւ , Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . ՚Ողբացէք
3 -- շէ՛ , Աւա՜դ , շ----ւ օր . վասն զի ՚օրը մօտ է , Տէրոջը օրը մօտ է , անիկա ամպամած օր
4 է . ազգերուն ժամանակը պիտի ըլլայ , Ու եգիպտոսի վրայ սուր պիտի գայ , ու Եթէոպիայի մէջ սասթիկ խռովութիւն պիտի ըլլայ , երբոր եգիպտոսի մէջ վիրաւորներ իյնան , և ՚անոր բազմութիւնը պիտի առնեն ,
5 ու ՚անոր հիմերը պիտի կործանին . Եթէոպացիք , ՚Փութիացիք և Ղուդացիք ու ՚Քոլոր խառնիճաղանճ ժողովուրդը և ՚Քիւբացիք և ուխտի երկրին որդիքը անոնց հետ մէկտեղ
6 սրով պիտի իյնան . Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . եգիպտոսի օգնականներն ալ պիտի իյնան , ու անոր զօրութեանը հպարտութիւնը պիտի խոնարհի . ՚Մագդոլէն մինչև Սուէնէ սրով պիտի
7 իյնան անոր մէջ , կ՚ըսէ Տէր Եհովան . ՚Ու ամայացած երկիրներու մէջ ամայի պիտի ըլլան , և անոր քաղաքները կործանուած քա-
8 ղաքներու մէջ պիտի ըլլան . Ու երբոր եգիպտոսի մէջ կրակ ձգեմ , ու անոր բոլոր օգնականները կործին , պիտի գիտնան թէ ես եմ
9 Տէրը . Ան օրը ՚իմ առջևէս նաւերով դեսպաններ պիտի ելլեն , որ ապահովութեան մէջ եղող Եթէոպացիները վախցընեն , և անոնց վրայ սասթիկ խռովութիւն պիտի ըլլայ եգիպտոսի օրուանը պէս . վասն զի ահա կու գայ ,
10 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . ՚Եգիպտոսի բազմութիւնն ալ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ձեռքովը բնաջինջ պիտի ընեմ .
11 Անիկա ու անոր հետ իր ժողովուրդը՝ ՚ազգերուն բռնաւորները երկիրը աւերել պիտի բերուին . անոնք իրենց սուրերը եգիպտոսի վրայ պիտի քաշեն , ու երկիրը սպաննուած-
12 ներով պիտի լեցընեն . Ես վտակները պիտի ցամքեցընեմ , Ու երկիրը չարերուն ձեռքը պիտի մատնեմ . ու երկիրը և բոլոր անոր մէջը եղածը օտարներուն ձեռքովը պիտի կործրնեցնեմ . Ես Տէրս խօսեցայ ։
13 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . ՚Կուռքերն ալ բնաջինջ պիտի ընեմ , ու Մեմփիսէն չաստուածները պիտի սնոյացընեմ , Ու մէյմըն ալ եգիպտոսի երկրէն իշխան պիտի չըլլայ . Ու եգիպտոսի երկրին մէջ վախ պիտի դնեմ ,
14 ՚Ու Պաթրոսը աւերակ պիտի ընեմ , ու ՚Ցոյանիթը կրակի պիտի տամ , Ու Նոյին մէջ
15 դատաստաններ ՚ի գործ պիտի դնեմ , Ես եգիպտոսին ամբոխութիւնը եղող Սինի վրայ իմ սրտմտութիւնս պիտի թափեմ , ու ՚Նոյին
16 բազմութիւնը պիտի կտրեմ . Ու ՚Եգիպտոսի մէջ կրակ պիտի ձգեմ . Սին սասթիկ պիտի ապրնայի , ու Նոյի դէմերնէն խրամատութիւն պիտի բլլայ , և Մեմփիսին ցորեկով դէմ
17 ըն թշնամիները . Աւէտ քաղաքին ու բուրաստին կործիճները սրով պիտի իյնան , ու անոնց քաղաքները գերութեան պիտի երթան .
18 Նաև ՚Տաֆնեսի մէջ ցորեկը խաւար պիտի ըլլայ՝ երբոր հոն եգիպտոսի լուծերը կոտրեմ . ու հոն անոր զօրութեանը հպարտութիւնը պիտի անհետանայ . զանիկա ամպ պիտի ծածկէ , և անոր ազջիկները գերութեան պիտի եր-
19 թան . Ա՛յսպէս եգիպտոսի մէջ դատաստաններ ՚ի գործ պիտի դնեմ , ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը .
20 Ու եղաւ որ միւսասաներորդ տարին՝ առաջին ամսուն եօթնին Տէրոջը խօսքը ինծի
21 եղաւ՝ բսելով , Որդի մարդոյ , եգիպտոսի փարաւոն թագաւորին ՚բազուկը կոտրեցի . և ահա ՚անիկա պիտի չկռնկռուի , ոչ ալ անոր վրայ դեղեր ու կապեր դնելով՝ զանիկա պիտի պատեն , որ զօրանայ սուր բռ-
22 նելու . Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես եգիպտոսի փարաւոն թագաւորին դէմ եմ , ու ՚անոր բազուկները պիտի կոտրեմ , թէ զօրաւորը և թէ կոտրածը , և սուրը անոր ձեռքէն վար ձգել
23 պիտի տամ . ՚Ու եգիպտացիները ազգերուն մէջ պիտի ցրուեմ , և զանոնք երկիրներուն
24 մէջ ցիրուցան պիտի ընեմ . Ու Բաբիլոնի թագաւորին բազուկները պիտի զօրացընեմ և իմ սուրս անոր ձեռքը պիտի տամ . իսկ փարաւոնին բազուկները պիտի կոտրեմ , ու անիկա անոր առջևը ՚ի մահ վիրաւորածին հեծու-
25 թիւնով պիտի հեծէ . Ա՛յսպէս Բաբիլոնի թագաւորին բազուկները պիտի զօրացընեմ , ու փարաւոնին բազուկները պիտի իյնան . Ու երբոր իմ սուրս Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը տամ , և ան ալ զանիկա եգիպտոսի երկրին վրայ երկնցընէ , պիտի գիտնան թէ ես
26 եմ Տէրը , ՚Ու եգիպտացիները ազգերուն մէջ պիտի ցրուեմ , և զանոնք երկիրներուն մէջ ցիրուցան պիտի ընեմ , ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը .

ԳԼ . ԼԱ .

1 Մարգարէն իր խօսքը փարաւոնին պատգիրով 3 կը տարտղնէ անոր Ասորեստանի փառքը , 10 և անոր կործանումը իր հպարտութեանը համար . 18 և նոյն կործանումը կը տա-
նայ Եգիպտոսին ալ .

1 Ու եղաւ որ միւսասաներորդ տարին երրորդ

= Նս . ժգ . ե .
ք Պգ . է . ղ , ιθ . Ես-
ձէլ . բ . ι . Ասփ-
ս . ղ .
ն Պգ . ԺԲ . ιθ .
ո Պգ . ԺԲ . ιθ .
պ Պգ . ԺԲ . ιθ .
ր Երեմ . ծ . ιθ .
ս Պգ . ե . ղ , ιθ . Ես-
ձէլ . բ . ι . Ասփ-
ս . ղ .
տ Պգ . ԺԲ . ιθ .
ու Պգ . ԺԲ . ιθ .
փ Երեմ . ԺԹ . ԼԳ , ԼԴ .
ք Պգ . ԺԲ . ιθ .
օ Նս . ժգ . ե .
ֆ Պգ . ԺԲ . ιθ .
Օ Ասք . ժգ . ղ .
Ձ Ասք . ժ . ιι .
Ղ Նս . ժգ . ιθ .
Ճ Պգ . ԺԲ . ιθ .
Մ Պգ . ԺԲ . ιθ .
Յ Երեմ . խղ . ԼԵ .
Ն Ասք . ժ . ι , բ .
Շ Նս . ժգ . ե , է .
Ո Նս . ժգ . ե .
Չ Նս . ժգ . ե .
Պ Նս . ժգ . ι ; Երեմ .
խղ . ιθ ; խզ . ԼԳ .
Ջ Պգ . ԺԲ . ιθ .
Ռ Պգ . ԺԲ . ιθ .
Ս Երեմ . խզ . ιι .
Վ Ասք . ժ . ιι .
Տ Ասք . ը . ι .
Ր Նս . ժգ . ե .
Ց Երեմ . խզ . ιι .
Ու Ասք . ժ . ιι .
Փ Երեմ . խզ . ιι .
Ք Ասք . ժ . ιι .
Օ Ասք . ը . ι .
Ֆ Ասք . ժ . ιι .

–ՆԷ՝ ամնուն առաջին ՟ՃԷ ՑԼԻՈՂԸ խօսքը ին–
2 Ձի եղաւ՝ ըսէլով. Որդի մարդոյ, եղիսպատի փարաւոն թագաւորին ու անոր բազմութեանը խօս, ՟Դուն քու մեծութեամբդ որո՞ կը նը–
3 մանիս։ ՟Ահա Ասորեաստանցին Լիբանանի մէջ եղող եղեւնիի մը նը՛ման էր, անոր ճաղերը գեղե–ցիկ՝ ու տերեւախիտ չատ թփերը հովանաւոր կ’էին, ու հասակը բարձր էր. և անոր գլուխը
4 °խիտ ճիւղերու մէջ էր։ ՟Ջուրերը զանիկա մեծցուցին, անդունդները զանիկա բարձրա–ցուցին, իրենց գետերը անոր տնկուած տե–ղին բոլորտիքը կը պտրտէին, ու իրենց վր–տակները դաշտին բոլոր ծառերուն կը խրկէին։
5 ԵՒս պատճառով ՟անոր հասակը դաշտին բոլոր ծառերէն բարձր եղաւ, ու տարածուելով՝ ՟Ջուրերուն չատութենէն անոր ճաղերը չատ–
6 ցան և չատ ճիւղերը երկրնցան։ Անոր ճաղ–երուն վրայ ՟երկնից բոլոր թռչունները բոյն կը չինէին, ու չատ ճիւղերուն տակը դաշտի բո–լոր գազանները կը ծնանէին, և անոր հով–
Նին տակը բոլոր մեծ ազգերը կը բնակէին։
7 Ու իր մեծութեանը ու իր ճաղերուն երկայ–նութեանը դեղեցիկ էր, վասն զի անոր ար–
8 մատը չատ ՟ջուրերու քով էր։ ՟Աստուծոյ դրախտին եղեւիները զանիկա չէին ծածկեր, մայր ծառերը անոր ճաղերուն չէին նմաներ, ու ճղիները անոր չատ ճիւղերուն պէս չէին։ Աստուծոյ դրախտին մէջ բնաւ մէկ ծառ մը զեղեցկութեան կողմանէ անոր նման չէր։
9 Զանիկա իր ճաղերուն չատութիւնովը զեղ–ցիկ չիներ էի, ու Աստուծոյ դրախտին մէջ եղող եղեմի բոլոր ծառերը անոր կը նախանձ–էէին։
10 Ասոր համար ՑԷր Եհովան այսպէս կ’ըսէ. Որովհետեւ հասակով †բարձրացար ու գլուխը խիտ ճիւղերուն մէջը վերցուց, և ՟իր սիրտը
11 իր բարձրութեամբը հպարտացաւ, ես ալ զանիկա ազգերուն զօրաւորին ձեռքը տուի, որ անշուշտ անոր հաշուին պիտի բնէ. զանիկա
12 իր չարութեանը համար քշեցի։ Ու օտարները՝ ազգերուն բռնաւորները զանիկա կտրեցին և զանիկա թողուցին. ՟անոր ճաղերը լեռներու վրայ ու ամէն հովիտներու մէջ ինկան, և ա–նոր չաւ ճիւղերը երկրին ամէն ձորերուն մէջ կոտրեցան, ու երկրիս ամէն ժողովուրդները անոր հովանիէն իջան ու զանիկա թողուցին։
13 ՟Անոր ինկած ճղերուն վրայ երկնից բոլոր թռչունները պիտի բնակին, և անոր չա–
ւիղներուն վրայ դաշտի բոլոր գազանները
14 պիտի բլլան։ Որպէս զի չբարձրանան ծառերը բնաւ իրենց հասակին վրայ չհպարտանան, և իրենց գլուխը խիտ ճիւղերուն մէջը չվերցնեն, ու բոլոր չորով ՟ոռոգուածները անոնց չպար–տուելնուն համար անոնց չբարձրին։ վասն զի ամէնը †գետնի տակերը մահուան ձեռքը տրուած են դուրս իջնող մարդոց որդիներուն
15 մէջ։ ՑԷր Եհովան այսպէս կ’ըսէ. Գերեզ–մանը իջած օրը սուգ բռնել տուի. անոր համար անդունդը ծածկեցի ու անոր գետերը արգի–լեցի, և չատ չուրերը արգիլուեցան. ու անոր համար Լիբանանին սուգ հագցուցի, և անոր համար դաշտի բոլոր ծառերը թառամեցան։
16 Երբոր ՟գանիկա գուրս իջնելուն հետ գե–րեզմանը իջեցուցի, ՟անոր կործանումանը ձայ–նէն ազգերը դողացուցի. ու ՟Եդեմին բոլոր ծառերը՝ Լիբանանին ընտիր ու գեղեցիկ ՟ո–
ՌՆԷ՝ ամէն ջրով ոռոգուածները չգնտրին տա–
17 կերը մխիթարուեցան։ Անոնք ալ անոր հետ՝ սրով սպանուածներուն քովը գերեզմանը իջան, ու նաև անոր բազուկը եղողները, որ ՟ստոր հովանիին տակը ազգերուն մէջ կը նստէին։
18 ՟Դուն ասոնկ փառքով ու մեծութեամբ որո՞ կը նմանիս Եդեմի ծառերուն մէջ. դուն Եդեմի ծառերուն հետ գետնին տակը պիտի նետուիս, — ՟սրով սպանուածներուն հետ անթլփատներուն մէջը պիտի պառկիս. փա–րաւոն ու անոր բոլոր բազմութիւնը այսպէս պիտի բլլայ, կ’ըսէ ՑԷր Եհովան։

ԳԼ. ԼԲ

1 Ա Մարգարէն կ’ակզայ Եգիպտոսի ապագան կործանումը վրայ. 11 կը նախանշէ թէ Բաբիլոնի սուրը պիտի կործանէ զանիկա. 17 որ բոլոր անիւմտ ազգերուն ձէ՛ւակը դժոխքը պիտի իջնէ.

1 Ու եղաւ որ երկոտասաներորդ տարին՝ երկո–տասաներորդ ամսոյ՝ ամնուն առաջին ՟ՃԷ ՑԼ–
2 րոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսէլով, Որդի մար–դոյ, եղիպտոսի փարաւոն թագաւորին վրայ ՟ողբ երգ ու անոր ըսէ.
՟Դուն ազգաց մէջ առյգ առիւծի կը նմա–
նիս,
՟Եւ ծովերու մէջ վիշապի պէս ես.
Դուն գետերուդ վրայ կը յարձակիս,
Ու ոտքերովդ չուրերը կը խառնես,
Եւ ՟անոնց գետերը կը պղտորես։
3 ՑԷր Եհովան այսպէս կ’ըսէ.
Ես չատ ազգերու ժողովուրդով
՟Իմ ցանցս քու վրադ պիտի տարածեմ,
Եւ քեզ իմ ուռկանովս պիտի հանեն։
4 ՟Ու քեզ գետինը պիտի նետեմ,
Եւ քեզ դաշտի երեսին վրայ պիտի ձգեմ,

– Հմր. 13։
ք Դան. գ. 10։
• Կամ ամբարտ.
ֆ Ցն. Երեմ. ծա. 56։
ֆ Դան. գ. 11։
ֆ Գլ. ԻԵ. 23։ Դան. գ. 18։
ՀԵՐ. 13։
ՀԵՐ. Դան. բ. 3։ Ժգ. 10։ Գլ. ԻԸ. 13։
ՀԵՐ. բարեբարոյ։
ՀԵՐ. Դան. Ե. 20։
Գլ. ԻԸ. 7։
Գլ. ԼԸ. 3։ ԼՅ. 8։
Ե. Ժը. 61։ Գլ. ԼՀ. 4։
Կամ ասոգաստ ա. ծնդց կոպիներէն ի. բնդց հպարտա. թիւնը մէջ հաս. ատ չկրնան։
Գլ. ԼԲ. 18։
Ամ. Ժբ. 7։
Ե. Ժ. 13։
Գլ. ԻԵ. 13։
Ե. Ժ. 8։
Գլ. ԼՀ. 31։
ՈչԷ. գ. 20։
ՀԵՐ. 8։ Գլ. ԼԸ. 19։
Գլ. ԻԲ. 3։ ԼԸ. 13։
Գլ. ԻԲ. 3։
Գլ. ԼՀ. 13։
Գլ. Ժբ. 13։ Ժե. 20։ Ովս. Ե. 12։
Գլ. ԻԲ. 3։
5 Ու քեզ անապատը պիտի նետեմ,
Եւ քեզ դաշտի երեսին վրայ պիտի ձգեմ,

Ու Ֆրա վրադ երկինից բոլոր թռչունները պիտի իջեցընեմ,
Ու բոլոր երկրին դազաններըը քեզմէ պիտի կտաւցընեմ.
5 Եւ քու մարմինդ վէրքերուն վրայ պիտի դնեմ;
Ու քու դէզերովդ ձորերը պիտի լեցընեմ.
6 Եւ քու լոզացած երկիրդ մինչև լեռները
Քու արիւնովդ պիտի ուռցնեմ,
Ու հեղեղատները քեզմէ պիտի լեցուին։
7 Ու երբոր քեզ մարեմ՝ երկինքը պիտի ծածկեմ,
Ու անոր աստղերը պիտի խաւարեցընեմ.
Արեւը ամպով պիտի ծածկեմ,
Ու լուսինը իր լոյսը պիտի չտայ։
8 Քու վրադ երկինից բոլոր լուսաւորները պիտի խաւարեցընեմ,
Եւ քու երկրիդ վրայ մթութիւն պիտի բերեմ,
Կ'ըսէ Տէր Եհովան։
9 Ու երբոր քու կործանմանդ լուրը
Ազգերուն ու քու չգիտցած երկիրներուդ հասցընեմ,
Շատ ժողովուրդներուն սիրտը պիտի խռովեցընեմ։
10 Եւ քու պատճառաւդ շատ ժողովուրդներ պիտի ապշեցընեմ,
Ու քու պատճառաւդ անոնց թագաւորները խիստ պիտի զարհուրին,
Երբոր իմ սուրս անոնց երեսին առջեւը երերցընեմ.
Ու քու կործանմանդ օրը
Ամէն մարդ իր հոգիին համար Համէն վայրկեան պիտի սարսափի։
11 Որովհետեւ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ.
Բաբելոնի թագաւորին սուրը քու վրադ պիտի գայ։
12 Քու բազմութիւնդ զօրաւորներուն սուրերովը վար պիտի ձգեմ,
Անոնց ամէնը Հազգաց բռնաւորներն են.
Ու Հանդէպ Եգիպտոսի փառքը պիտի կորսուի,
Ու անոր բոլոր բազմութիւնը պիտի կորսուի։
13 Եւ անոր բոլոր անասուններըը
Շատ ջուրերուն քովէն պիտի կորսընցընեմ.
Ու Մէլմին ալ մարդու ոտքը զանոնք պիտի չպղտորէ,
Անասուներն կճղակներն ալ զանոնք պիտի չպղտորեն։
14 Անասունները անոնց ջուրերը ականակիտ պիտի ընեմ,
Եւ անոնց գետերը ձէթի պէս պիտի քալեցընեմ,
Կ'ըսէ Տէր Եհովան,
15 երբոր Եգիպտոսի երկիրը աւերակ դարձընեմ,
Ու երկիրը ՚բոլորովին զրկուի անոր ցնծագին,
Որ երբոր անոր բոլոր բնակիչները զարնեմ,
Ես պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։
16 Ասիկա ողբ է որ պիտի գրուցեն.
Հանեկան ազգաց աղջիկները պիտի գրուցեն,
Եգիպտոսի վրայ ու անոր բոլոր բազմութեանը վրայ զանիկա պիտի գրուցեն,
Կ'ըսէ Տէր Եհովան։
17 Ու եղաւ որ երկուտասաներորդ տարին՝ ամսուն տասնուհինգին Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
18 Որդի մարդոյ, Եգիպտոսի բազմութեանը վրայ ողբա,
Եւ զանիկա ու երեւելի ազգերուն աղջիկները Դուրը իջնողներուն հետ գետնի տակերը իջեցուր։
19 Գուն որմէ գեղեցիկ ես.
Իջիր ու անթլփատներուն հետ պառկէ։
20 Անոնք սրով սպաննուածներուն մէջը պիտի իյնան.
Անիկա սուրի տրուեցաւ.
Զանիկա ու անոր բոլոր բազմութիւնը քաշկրտուեցէք։
21 Զօրեղմանին մէջէն զօրաւոր կորիճները՝
Անոր օգնութիւն ընողներուն հետ՝ անոր պիտի գրուցեն.
Անոնց սրով սպաննուած անթլփատները հոն իջած կը պառկին։
22 Ասուր ու իր բոլոր ժողովը հոն են.
Անոր գերեզմանները իր բոլորքն է.
Ամէնքը սպաննուած՝ սրով ինկած են.
23 Որուն գերեզմանները գուբին խորունկ տեղ-ուանքը տեղաւորուած են,
Ու անոր ժողովը իր գերեզմանին բոլորքն է.
Ամէնքը սպաննուած՝ սրով ինկած են,
Անոնք որ կենդանեաց երկրին մէջ վախ կու տային։
24 Եղամ ու իր բոլոր բազմութիւնը
Հոն անոր գերեզմանին բոլորքն են.
Ամէնքը սպաննուած՝ սրով ինկած են,
Ու Գետնին տակերը անթլփատ իջան,
Անոնք որ կենդանեաց երկրին մէջ իրենց վախը կու տային,
Սակայն գուբը իջնողներուն հետ իրենց ամօթը կը կրեն։
25 Սպաննուածներուն մէջը անկողին դրին անոր ու իր բոլոր բազմութեանը.
Անոր գերեզմանները իր բոլորքն է.

ի Գէ. լ. 13։
ի Գէ. լ. 18։
ի Ես. ժգ. 10։ Ցե. ի՞է. բ. 31։ գ. 15։ Ամո. ը. 8։ Ցոել. գ. 18։ 19։ Մա. իգ. 29։
ի Գէ. իե. 33։
ի Գէ. իգ. 16։
ի Երե. իգ. 26։ Գէ. ի. 4։
ի Գէ. իբ. 7։
ի Գէ. իթ. 19։
ի Գէ. իթ. 11։
ի Եզր. իբ լուսինն
ի Եզ. ե. 5։ ժգ. 4։ 18։ Սոգ. թ. 16։ Գէ. գ. 7։
ի Հմր. 31 Տես բնագ. ա. 17։ բ Մա. լէ. 23։ Գէ. իգ. 17։
ի Գէ. իգ. 20։ լ. 14։
ի Հմր. 19. 21։ Եա. Տես Հմր. 24. 30։ 39. 20։
ի Ես. ժգ. 15։
ի Գէ. իգ. 17. 20։
Հմր. 24. 25. 26. 27. 32։
ի Երե. իթ. 34։ Եա.
ի Հմր. 21։
ի Հմր. 23։

Ա.Ձ՚նքը սրով սպաննուած անթլփատներ են.
Թէպէտ և անոնք կենդանեաց երկրին մէջ
իրենց վախը կու տային,
Սակայն գուրբ իշնողներուն հետ իրենց ամ-
ԹԸ կը կրեն.
Անոնք սպաննուածներուն մէջը դրուած է.

26 Մասաք -- Թոբէլ և անոր բոլոր բազմու-
թիւնը հոն է,
Անոր գերեզմանները իր բոլորտիքն է.
Ա.Ձ՚նքը Նարով սպաննուած անթլփատներ են,
Թէպէտև անոնք կենդանեաց երկրին մէջ
իրենց վախը կու տային,
27 Եւ անոնք անթլփատներէն իյնող զօրաւոր-
ներուն հետ պիտի չպառկին,
Որոնք իրենց պատերազմական զէնքերովը
գերեզմանը իջան,
Ու իրենց սուրերը իրենց գլուխներուն տակը
դրին.
Սակայն անոնց անօրէնութիւնները իրենց ոս-
կորներուն վրայ պիտի ըլլայ,
Թէև անոնք կենդանեաց երկրին մէջ զօրա-
ւորներուն ահարկութիւն էին.
28 Եւ դուն անթլփատներուն մէջը պիտի կոտ-
րուիս,
Ու սրով սպաննուածներուն հետ պիտի պառ-
կիս.

29 Եդոմ, անոր թագաւորները ու բոլոր իշ-
խանները հոն են,
Որոնք իրենց զօրութեամբը սրով սպաննուած-
ներուն հետ դրուած են.
Անոնք անթլփատներուն հետ
Ու գուրը իշնողներուն հետ կը պառկին.

30 Հիւսիսի բոլոր իշխանները և բոլոր Սի-
դոնացիք հոն են,
Որոնք սպաննուածներուն հետ իջան.
Անոնք իրենց ահարկութեամբը իրենց զօրու-
թիւնէն կ՚ամչնան,
Եւ անոնք սրով սպաննուածներուն հետ ան-
թլփատ կը պառկին,
Ու գուրը իշնողներուն հետ իրենց ամօթը կը
կրեն.

31 Փարաւոն զանոնք պիտի տեսնէ
Եւ իր բոլոր բազմութեանը համար՝ պիտի
մխիթարուի,
Փարաւոն ու իր բոլոր զօրքը որ սրով սպան-
նուեցան,
Կ՚ըսէ Տէր Եհովան.
32 Քանզի կենդանեաց երկրին մէջ իմ վախս
դրի,
Եւ անոնք անթլփատներուն մէջ սրով բա-
պաննուածներուն հետ պիտի պառկին,
Ա.յսինքն փարաւոն ու անոր բոլոր բազմու-
թիւնը,
Կ՚ըսէ Տէր Եհովան.

ԳԼ. ԼԳ

1 Դեռ մէկ ժողովուրդը զգուշացնելու պարագաներէն համառօտ։ 2 Եզեկիէլ կը հրաւիրի որ իր գործը կատարի։ 10 Առաւած կ՚ապացուցնի իր ըրածները իրաւացի ներման և իր ապաշխարողներուն։ 17 իր արդարութիւնը կը պահպանի։ 21 Եզեկիէլ երբ առաքելեան լուրը իմանալով՝ կը նախատինքի երկրին անարդութիւնը։ 30 Մարդիկները ծաղր ընդունելուն վերջ գալու Առաւածոյ դառնալը։

1 Տարաձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով.
2 Որդի մարդոյ, խօսէ ժողովրդեանդ որդւոցը
ըսէ ու անոնց ըսէ, Թէ որ երկրի մը վրայ
սուր բերեմ, ու ան երկրին ժողովրդը իրենց
միջէնն մէկ մարդ մը ընտրեն ու զանոնք իրենց
3 հսկայ դնեն, Ու անոնք ան երկրին
վրայ սուրին գալը տեսնեն, և փողը հնչեցնեն
4 ու ժողովրդը զգուշացնեն. Ետեսնը թէ
որ փողին ձայնը լսողը չզգուշանայ, և սուրը
գայ զանոնք վերցնէ, Տանոր արիւնը իր
5 գլխուն պիտի ըլլայ. Ետեսնը փողին ձայնը
լսեց ու չզգուշացաւ, անոր արիւնը իր վրայ
պիտի ըլլայ. բայց զգուշացողը իր հոգին կ՚ա-
6 զատէ. Իսկ թէ որ դէմը սուրին գալը տես-
նէ և փողը չհնչեցնէ, ու ժողովուրդը չզգու-
շանայ, և սուրը գայ ու անոնցմէ մէկ հոգի
մը վերցնէ, Տանոնք իր անօրէնութեանը հա-
մար վերցուեցաւ. բայց անոր արիւնը դէմին
ձեռքէն պիտի պահանջեմ.

7 Ետու դուն, որդի մարդոյ, քեզ Իսրայէլի
տանը դէտ դրի, ու իմ բերնէս խօսք լսես և
8 իմ կողմանէս զանոնք զգուշացնես. Երբոր
ամբարիշտին ըսեմ թէ Ով ամբարիշտ, անշուշտ
պիտի մեռնիս, ու դուն ամբարիշտը իր ճամ-
բայէն զգուշացնելու համար չխօսիս, ան ամ-
բարիշտը իր անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռ-
նի, բայց անոր արիւնը քու ձեռքէդ պիտի
9 փնտռեմ. Իսկ թէ որ դուն ամբարիշտը իր
ճամբայէն զգուշացնես որ անկէ դառնայ,
ու անիկա իր ճամբայէն չդառնայ, անիկա իր
անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի, բայց դուն
քու հոգիդ ազատած կ՚ըլլաս.

10 Եւ դուն, որդի մարդոյ, Իսրայէլի տանը
ըսէ, Դուք այսպէս կը խօսիք ու կ՚ըսէք,
Մեր յանցանքները ու մեղքերը մեր վրայ են,
ու մենք հանոնց մէջը կը մաշինք, Տուրեմն
11 ի՞նչպէս պիտիապրինք. Անոնց ըսէ, Ես կեն-
դանի եմ, կ՚ըսէ Տէր Եհովան, որ Տամբարիշ-
տին մեռնիլը չեմ ուզեր, Տապա որ ամբարիշտը
իր ճամբայէն դառնայ ու ապրի. դարձէք

ա Ծն. ժ. ։ Գլ. իե. ։ ։ Գլ. իե. ։ ։ Գլ. իզ. ։ բ Գլ. իե. ։ ։ Գլ. իզ. ։ ։ Գլ. իբ. ։ ։ Գլ. լ. ։ ։ Գլ. լ. ։ ։ Գլ. լ

դարձէք ձեր չար ճամբաներէն, վասն զի ինչո՞ւ մեռնիք, ով Իսրայէլի տունը։
12 Եւ դուն, որդի մարդոյ, քու ժողովուրդիդ որդւոցը ըսէ, Արդարին արդարութիւնը՝ անոր յանցանք բրած օրը զանիկա պիտի չազատէ. ու ամբարշտին ամբարշտութիւնը՝ իր ամբարշտութենէն դարձած օրը իրեն գլխուման պատճառ պիտի չըլլայ. ոչ ալ արդարը մեղք գործած օրը իր կենդանութենէն պիտի
13 ապրի։ Երբոր ես արդարին ըսեմ թէ անշուշտ պիտի ապրի. ու ինքնիկա իր արդարութիւնը ապաւինելով անօրէնութիւն ընէ, անոր բոլոր արդարութիւնը պիտի չյիշուի, հապա անիկա իր բրած անօրէնութեանը մէջ
14 պիտի մեռնի։ Ու երբոր ամբարշտին ըսեմ թէ Դուն անշուշտ պիտի մեռնիս, ու անիկա իր մեղքէն դառնայ և իրաւունք ու արդարութիւն բրած
15 ըլլայ. Ան ամբարիշտը գրաւը կամ տայ, յափշտակածը հատուցանէ, և անօրէնութիւն չընելով կենաց կանոններուն համեմատ քալէ, անիկա անշուշտ պիտի ապրի, պիտի
16 չմեռնի. Անոր գործած բոլոր մեղքերը իրեն դէմ պիտի չյիշուին. անիկա իրաւունք ու արդարութիւն բրաւ, անշուշտ պիտի ապրի։
17 Եւ քու ժողովուրդիդ որդիքը կ'ըսեն թէ Տէրոջը ճամբան ուղիղ չէ. սակայն իրենց ճամբան է որ ուղիղ չէ։
18 Երբոր արդարը իր արդարութենէն դառնայ ու անօրէնութիւն ընէ,
19 անիկա անոր մէջը պիտի մեռնի։ Ու երբոր ամբարիշտը իր ամբարշտութենէն դառնայ և իրաւունք ու արդարութիւն ընէ, անիկա ա-
20 նոնցմով պիտի ապրի։ Բայց դուք կ'ըսէք թէ Տէրոջը ճամբան ուղիղ չէ. ես ձեր ամէն մէկուն դատաստանը իր ճամբաներուն համեմատ պիտի տեսնեմ, ով Իսրայէլի տունը։
21 Ու եղաւ որ տասներորդ տարին՝ տասներորդ ամսուն հինգերորդ օրը երուսաղէմէն փախստականին մէկը ինծի եկաւ ու բսաւ, Քաղաքը զարնուեցաւ։
22 Եւ ան ազատուածը չեկած՝ երեկուընէ Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս եղաւ, ու իմ բերանս բացաւ մինչև որ առաւօտուն անիկա ինծի եկաւ, ու երբոր բերանս բացուեցաւ՝ ալ համր չեմ։
23 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
24 Որդի մարդոյ, ասոնք Իսրայէլի երկրին հատնանիներուն բնակիչները կը խօսին ու կ'ըսեն, Աբրահամ մէկ հոգի մըն էր, ու երկիրը ժառանգեց. Մենք որ շատուր ենք՝ երկիրը
25 մեզի ժառանգութիւն տրուելու է. Անոր համար ըսէ անոնց, Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Դուք հոգ արիւնով կ'ուտէք, ու աչքերնիդ ձեր կուռքերուն կը վերցնէք, և արիւն կը
26 թափէք. ու երկիրը պիտի ժառանգէ՞ք. Դուք ձեր սուրերուն կ'ապաւինիք, պղծութիւն կ'ընէք, ու ամէն մէկնիդ իր ընկերին կինը կը պղծէ. ու երկիրը պիտի ժառանգէ՞ք,
27 Անոնց այսպէս ըսես, Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ես կենդանի եմ՝ որ աւերակներուն մէջ եղողները սրով պիտի իյնան, ու դաշտին երեսը եղողները գազաններուն կերակուր ըլլալու պիտի տամ, և բերդերուն ու քարայրներուն մէջ եղողները ժանտախտով պիտի
28 մեռնին. Ու երկիրը բոլորովին ամայի պիտի ընեմ, և անոր զօրութեանը հպարտութիւնը պիտի կոտրուի. Իսրայէլի լեռներն ալ ամայի պիտի ըլլան, և ոեւէ հոյն անցնող
29 պիտի չըլլայ. Ու երբոր երկիրը բոլորովին ամայի ընեմ իրենց բրած բոլոր գարշութիւններուն համար, պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։
30 Եւ դուն, որդի մարդոյ, քու ժողովուրդիդ որդիքը պատերուն քովը ու տուներուն դռները քու վրայով խօսակցութիւն կ'ընեն, և իրարու՝ Եամէն մարդ իր եղբօրը կը զրուցէ ու կ'ըսէ, Հիմա եկէք ու լսեցէք թէ ինչ է
31 Տէրոջմէ ելած խօսքը։ Անոնք ժողովուրդին գալուն պէս քովդ կու գան, ու քու առջեւդ իմ ժողովուրդիս կը նստին, և քու խօսքերդ կը լսեն, բայց զանոնք չեն ըներ. վասն զի անոնք իրենց բերնովը հաճութիւն կը ձեւացնեն, բայց սրտերնին իրենց ագա-
32 հութեանը ետեւէն կ'երթայ։ Եւ ահա դուն անոնց՝ քաղցրաձայն ու հմուտ նուագածու մը ախորժելի երգին պէս ես, որ քու խօսքերդ կը լսեն, բայց զանոնք ի գործ չեն
33 դներ։ Ահակայն երբոր ասիկա բլլայ, (ահա պիտի բլլայ։) անաասներ պիտի գիտնան թէ իրենց մէջը մարգարէ կար։

ԳԼ. Լ.Դ

1 Հովիւներուն յանդիմանութիւն մը։ 7 Աստուծոյ գառատաձ նը անոնց դէմ։ 11 Իր հօտին վրայ անհոգ իշխողը։ 20 Փրկութեան խոստումները։

1 Գարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով, 2 Որդի մարդոյ, Իսրայէլի հովիւներուն դէմ մարգարէութիւն ըրէ, մարգարէութիւն

Գլ. Ժբ. 31։
Գլ. գ. 20. Ժբ. 24. 26. 27։
Ը Մն. ե. 14։
Գլ. գ. 20. Ժբ. 24։
Գլ. գ. 13. 19. Ժբ. 27։
Գլ. Ժբ. 7։
Նե. իբ. 1. 4. Ղե. ը. 3. 4. 5. Թա. ե. 9. 10. Ժբ. 31։
Ժբ. 8։
Ղե. Ժբ. 3. Գլ. ի. 11. 13. 21։
Գլ. Ժբ. 22։
Ես. ին. 20. Գլ. Ժբ. 23. 29։
Գլ. Ժբ. 28. 29։
Ես. ին. 20. Գլ. Ժբ. 23. 29։
Գլ. ա. 3։
Գլ. իդ. 26։
Թագ. իե. 1. 4։
Գլ. Ժբ. 4։
Ես. ին. 20. Գլ. Լէ. 4։
Ես. ին. 21. Գլ. Լէ. 34։
Ես. իե. 13։
Գլ. Ժբ. 8։
Գլ. իբ. 6. 9։
Գլ. Ժբ. 6. իբ. 11։
Գլ. Լ. 2. 3. 8։
Ես. իե. 13։
Գլ. Ժբ. 4։
Թագ. Ժգ. 6։
Եբեմ. իդ. 2. 6. 22. Գլ. Լէ. 34։
Գլ. Լ. 2։
Գլ. Ժգ. 2. ի. 1։
Ես. իե. 36. 37։
Ես. իե. 13։
Մաա. Ժգ. 23։
Թագ. գ. 20։
Գլ. բ. 3։

ըրէ ու անոնց ըսէ. Ցէր եհովան այսպէս կ'ըսէ Տովիւներուն. Վա՛յ Իսրայէլի հովիւներուն որոնք ինքզինքնին կ'արածեն. հովիւները
3 հօտը արածելու չէ՞ն. Դուք ճարպը կ'ուտէք ու բուրդը կը հագնիք և գերը կը մորթէք, 4 բէկ, չեք հօտը արածեր. Տիսարները չուժգուցիք, ու հիւանդները չբժշկեցիք, և կտրածը չփաթթեցիք, ու մոլորածը չդարձուցիք, և կորսուածը չփնտռեցիք. հապա հրամանքով ու խստութեամբ անոնց վրայ
5 տիրեցիք. Ու անոնք հովիւ չունենալուն համար ցրուեցան, ու ցրուելով գազանի
6 բոլոր գազաններուն կերակուր եղան. իմ ոչխարներս ամէն լեռներու վրայ ու ամէն բարձր բլուրներու վրայ մոլորեցան, և իմ ոչխարներս բոլոր երկրի երեսին վրայ ցրուեցան, ու ոեւէ մէկը չկայ ու փնտռող չկայ.
7 Ասոր համար, ով հովիւներ, Ցէրոջը խօսքը
8 մտիկ ըրէք. Ես կենդանի եմ, կ'ըսէ Ցէր Եհովան, որովհետև հովիւ չըլլալուն համար իմ հօտս յափշտակուեցաւ, ու իմ ոչխարներս գազանի բոլոր գազաններուն կերակուր եղան, և իմ հովիւներս իմ ոչխարներս չփնտռեցին, ու հովիւները ինքզինքնին արածեցին ու իմ
9 հօտս չարածեցին. Ասոր համար, ով հովիւներ,
10 Ցէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք. Ցէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես հովիւներուն դէմ եմ, ու իմ ոչխարներս անոնց ձեռքէն պիտի պահանջեմ, և զանոնք ոչխար արածելէն պիտի արգիլեմ. ու հովիւները Իմ յիշէն ալ ձերբնկած պիտի չըլլան. ու իմ ոչխարներս անոնց բերնէն պիտի հանեմ, որպէս զի Իմ յիշէն ալ անոնց կերակուր չըլլան.
11 Վասն զի Ցէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես ինքնին իմ ոչխարներս պիտի խնդրեմ ու
12 պիտի փնտռեմ. ինչպէս որ հովիւը երբոր իր ցրուած ոչխարներուն մէջը կը գտնուի, իր հօտը կը փնտռէ, այնպէս ալ ես իմ ոչխարներս պիտի փնտռեմ ու պիտի ազատեմ զանոնք ամէն տեղերէն, ուր որ Ամպի ու մանուշտի
13 օրը ցրուեցան. Ու զանոնք ժողովուրդներէն պիտի հանեմ, ու զանոնք երկիրներէն պիտի ժողվեմ, ու զանոնք իրենց երկիրը պիտի բերեմ, և զանոնք Իսրայէլի լեռներուն վրայ, ձորերու մէջ ու երկրին ամէն բնակուելու
14 տեղւանքը պիտի արածեմ. Զանոնք ազէկ արօտի մէջ պիտի արածեմ, ու անոնց փա-

բախը Իսրայէլի բարձր լեռներուն վրայ պիտի ըլլայ. Հոն ազէկ փարախի մէջ պիտի պառկին, ու Իսրայէլի լեռներուն վրայ պարարտ արօտի
15 մէջ պիտի արածին. Իմ ոչխարներս ես պիտի արածեմ ու զանոնք ես պիտի պառկեցնեմ,
16 կ'ըսէ Ցէր Եհովան. Կորսուածը պիտի փընտռեմ ու մոլորածը պիտի դարձնեմ, և կտրածը պիտի փաթթեմ ու հիւանդը պիտի ուժգնցնեմ, բայց պարարտ ու զօրաւորը պիտի կորնչցնեմ. զանոնք իրաւունքով պիտի արածեմ.
17 Ես դուք, ով իմ ոչխարներս, Ցէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես ոչխարին ու ոչխարին, խոյերուն ու նոխազներուն միջտեղը
18 դատաստան պիտի ընեմ. Միթէ ազէկ արօտի մէջ արածելը քիչ բան է ձեզի, որ ձեր արօտներուն մնացորդը ձեր ոտքերովը կը կոխէք. ու ճարպար ջուրերն ալ խմելը, որ մնացածներդ ձեր ոտքերովը կը պղտոռէք.
19 Ես իմ ոչխարներս ձեր ոտքերուն կոխածը կը ճարակեն, ու ձեր ոտքերէն պղտորածը կը խմեն.
20 Ասոր համար Ցէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ անոնց. Ահա ես ինքնին դատաստան պիտի ընեմ պարարտ ոչխարին ու նիհար ոչխարին
21 միջտեղը. Որովհետև դուք ձեր կողովը և ուսովը հրմցիք, ու ձեր եղջիւրներովը բոլոր տկարներդ դարկիք, մինչև որ դուրսը ցրուեցաք,
22 ցիք զանոնք. Ես ալ իմ ոչխարներս պիտի ազատեմ, ու ժէյտին ալ պիտի չյափշտակուին, և ոչխարին ու ոչխարին միջտեղը դատաս-
23 տան պիտի ընեմ. Ու անոնց վրայ մէկ հովիւ մը պիտի կեցընեմ, որ զանոնք հովուի. անիկա պիտի հովուի զանոնք, և անիկա պիտի ըլլայ անոնց
24 հովիւը. Ու ես Ցէրս անոնց Աստուած պիտի ըլլամ, և իմ ծառաս Դաւիթ անոնց միջը
25 իշխան պիտի ըլլայ. ես Ցէրս խօսեցայ. Ու հանոնց հետ խաղաղութեան ուխտ մը պիտի ընեմ, ու չար կրկէն չար գազանները բնաջինջ պիտի ընեմ. և անապատին մէջ ապահովութեամբ պիտի բնակին, ու անտառնե-
26 րուն մէջ պիտի քնանան. Ես զանոնք ու հոմ լեռանս չրջակայ տեղւանքը օրհնութեամբ պիտի ըլլցնեմ, ու ժամանակին պիտի իջեցնեմ. անոնք օրհնութիւն
27 անձրևներ պիտի ըլլան. Ես դաշտի ծառե-

րը իրենց պատգր պիտի տան , ու երկիրը իր բերքը պիտի տայ , և անոնք իրենց երկրին վրայ ապահովութեամբ պիտի բնակին ։ ու երբոր Տանուց լուծին կապերը կոտրեմ , ու զանոնք իրենց ծառայեցնողներուն ձեռքէն ազատեմ , պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։
28 Եւ անոնք ալ ազգերէն պիտի չյափշտակուին , ու երկրին գազանները զանոնք պիտի չուտեն . այլ ապահովութեամբ պիտի բնակին , ու վախցնող մը պիտի չըլլայ ։
29 Եւ անոնց համար մէկ պիտի բուսցնեմ , ու մէկ մըն ալ երկրին վրայ սովով պիտի չսպաուին , ու ազգերէն նախատինք պիտի չկրեն ։
30 Ու պիտի գիտնան թէ ես անոնց Տէր Աստուածն անոնց հետ եմ , ու անոնք իսրայէլի տունը իմ ժողովուրդս են , կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։
31 Եւ դուք իմ ոչխարներս իմ արօտիս ոչխարներըդ մարդիկ էք , — ես ձեր Աստուածն եմ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան ։

ԳԼ · ԼԵ

1–15 Սկիզբ լեռանը բնակիչներուն դատաստանը՝ Իսրայէլը ամբարտաւանութեան համար ։

1 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով ,
2 Որդի մարդոյ , մարգարէացիր Սէիր լեռանը վրայ դարձուր ու անոր դէմ մարգարէութիւն ըրէ ,
3 եւ անոր ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ահա ես քեզի դէմ եմ , Սէիր լեռ , ու իմ ձեռքս քու վրադ պիտի երկնցընեմ , ու
4 քեզ բոլորովին ամայի պիտի բնեմ . քու քաղաքներդ աւերակ պիտի բնեմ , և դուն ամայի պիտի ըլլաս . ու պիտի գիտնաս թէ ես եմ Տէրը ։
5 Վասնզի դուն հնութենէդ ատելութիւն ունեցար , ու իսրայէլի որդիքը՝ անոնց պատուհասին ժամանակը , հանգիստութեան ժամանակը լրանալուն՝ սուրին ձեռքը մատնեցիր ,
6 Անոր համար ես կենդանի եմ , կ՚ըսէ Տէր Եհովան , որ քեզ արեան մէջ պիտի դնեմ , և արիւնը քեզ պիտի հալածէ . զդուն արիւնը չատելուդ համար՝ արիւնը քեզ պիտի հալածէ ։
7 Ձէ , Ու Սէիր լեռը բոլորովին ամայի պիտի բնեմ , և անկէ անցնողը ու դարձողը պիտի կտրեմ . Ու անոր լեռները իր սպանուածներովը պիտի լեցնեմ . քու բլուրներուդ վրայ , քու հովիտներուդ մէջ ու բոլոր ձորերուդ մէջ սրով սպանուածներ պիտի իյնան ։ Քեզ մշտնջենաւոր ամայութիւն պիտի բնեմ , և քու քաղաքներդ դարձը չ՚ընակուին . ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը ,
10 Որովհետև դուն ըսիր թէ Ու երկու ազգը ու աս երկու երկիրը իմս պիտի ըլլան , ու անոնց պիտի տիրենք . (ու Տէրը հոն էր .)
11 Ասոր համար , ես կենդանի եմ , կ՚ըսէ Տէր Եհովան , որ քու թշնամութեանդ անունդ դէմ ի գործ գրած բարկութեանդ ու նախանձիդ չափովը հաւասար պիտի բնեմ , և քու դատաստանդ տեսած ատենս անոնց մէջը պիտի ճանչնամ ,
12 ցուխ՝ Ու պիտի գիտնաս որ ես Տէրս լսեցի քու բոլոր հայհոյութիւններդ՝ որ խօսեցար իսրայէլի լեռներուն դէմ խօսելով՝ բանալով , Անոնք աւերակ եղան , անոնք մեզի կերակուր տուին ,
13 ցան . եւ Ձեր բերնովը ինծի դէմ հպարտացաք , ու խօսքերնիդ ինծի դէմ չատցուցիք , — ես լսեցի լսելը ։
14 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Երկրի բոլորովին ուրախութեան ատենը քեզ ամայի պիտի բնեմ ,
15 Ինչպէս որ դուն իսրայէլի տանը ժառանգութիւնը վրայ ուրախացար՝ որ ամայի եղաւ , քեզի ալ այնպէս պիտի բնեմ . դուն , ով Սէիր լեռ ու բոլոր Եդոմ , բոլորովին ամայի պիտի ըլլաս . ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը ։

ԳԼ · ԼԶ

1 Իսրայէլի երկիրը կը միխիթարէ լսելով հեթանոսաց կարծառնչէ զանոնք պահպանելէն կը վարանի երեք տեսակ Աստուծոյ արհնութիւններէ որ իրեն խոստացուեր էին , 16 Իսրայէլ մերժուած էր իր մեղքերուն համար . 21 և Տէրն իր սուրբ փնտռելէն պիտի գառնար առանց իր արժանաւորութեանը . 25 Քրիստոսի Թագաւորութեամբ բարիքները ։

1 Եւ դուն , որդի մարդոյ , Իսրայէլի լեռներուն մարգարէացիր ըսէ ու ըսէ , Ով Իսրայէլի լեռներ , Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք ։
2 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Որովհետև Թշնամին ձեզի համար թաւշ , յաւիտենական բլուրներն ալ Մեզի ժառանգութիւն եղան ,
3 զան , Անոր համար մարգարէացիր ըսէ ու ըսէ , Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Որովհետև ձեզ աւերեցին ու ամէն կողմէն կլլեցին , այնպէս որ մնացած ազգերուն ժառանգութիւն ըլլաք , ու դուք լեզուաներ Խօսքը ու
4 Ժողովուրդին նախատինքը եղաք . Անոր համար , ով Իսրայէլի լեռներ , Տէր Եհովային խօսքը մտիկ ըրէք . Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ լեռներուն ու բլուրներուն , ձորերուն ու հովիտներուն , և ամայի եղած աւերակներուն

ու զոյգ թողուած քաղաքներուն՝ որոնք
չրջակայ ագգերուն միացորդին Իսփյտակու-
5 թիւն ու Նախատուինք եղած են։ Ինոր համար
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Մեռացած ագգե-
րուն համար ու բոլոր երգումին համար Նա-
չուշա իմ նախանձիս կրակովը խօսեր եմ,
վասն զի անոնք բոլոր արտ ու բախտակիսմ
ու հոգիի հպարտութեամբ իմ երկիրս իրենց
ժառանգութիւն ըլլալու որոշեցին, որ զանի-
կա աւարի պէս յափշտակեն։
6 Ինոր համար Իսրայէլի երկրին վրայ մար-
գարէութիւն ըրէ, և լեռներուն ու բլուրնե-
րուն, ձորերուն ու հովիտներուն ըսէ, Տէր
Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Դուք Նագրերին նա-
խատինք կրնեցաք համար՝ ահա ես իմ նա-
խանձոտ ու իմ բարկութեամբս խօսեցայ,
7 Ինոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ես
Իմ ձեռքս վերցուցի՝ որ ձեր բոլորտիքը եղող
ագգերը իրենց անարգանքը իրենք պիտի կը-
8 րեն։ Բայց դուք, ով Իսրայէլի լեռներ, ձեր
ոստերը պիտի երկնցնէք, ու իմ Ժողովուրդս
դիս Իսրայէլին համար ձեր պտուղները պիտի
բերէք, վասն զի անոնք մօտերս պիտի գան։
9 Քանզի ահա ես ձեր կողմէն եմ ու ձեզի պիտի
դառնամ, և գուք պիտի մշակուիք ու պիտի
10 սերմնուիք. Ու ձեր վրայ մարդիկ՝ բոլոր
Իսրայէլի տունը՝ ամէնը պիտի չատցընեմ. ու
քաղաքները պիտի բնակուին և Նաւերակները
11 պիտի չինուին։ Ու ձեր վրայ մարդը ու անա-
սունը պիտի չատցընեմ, և անոնք պիտի չատ-
նան ու պտղաբեր պիտի ըլլան. և ձեր առջի
կացութիւնքը պէս ձեզ պիտի բնակեցնեմ,
ու ձեր առջի վիճակէն աւելի ազէկ պիտի
բնեմ Ցոյց. Ոտ պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը։
12 Ես ձեր վրայ մարդիկ՝ իմ Ժողովուրդս Իս-
րայէլը պիտի պտրտցընեմ, Ոտ անոնք քեզ
պիտի ժառանգեն, և դուն անոնց ժառան-
գութիւնը պիտի ըլլաս, ու ալ զանոնք
պիտի չպատանես։
13 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Որովհետև
ձեզի համար կ'ըսեն թէ Դուն մարդակեր
14 Եղիր մին ես, քու ագգերդ պատանեցիր. Ինոր
համար ալ մարդ պիտի չուտես, ու
15 ալ քու ագգերդ պիտի չպատանես, կ'ը-
սէ Տէր Եհովան։ Ես քու մէջդ ալ մարդ պիտի չտամ, ու
ալ ժողովուրդներուն անարգանքը
պիտի չկրես, և քու ագգերդ ալ պի-
տի չպատանես, կ'ըսէ Տէր Եհովան։
16 Ես Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,

17 Որդի մարդոյ, Իսրայէլի տունը իրենց երկրին
մէջ բնակեցան, և Նանիկա իրենց ճամբայովը
ու գործերովը պղծեցին. անոնց ճամբան
իմ առջեւս ապշտանաւոր կնոջ անմաքրու-
18 թեան պէս եղաւ։ Ուստի իմ բարկութիւնս
անոնց վրայ թափեցի Նան արիւնին համար՝ որ
իրենք թափեցին երկրին վրայ, ու զանիկա
19 իրենց կուռքերովը պղծեցին. Ես Նանոնք
ագգերուն մէջ ցրուեցի, ու երկիրներուն մէջ
ցիրուցան եղան. Նանոնք իրենց ճամբուն ու
20 գործերուն համեմատ դատեցի։ Ես իրենց
գացած ագգերուն մէջ երթալուն պէս՝ Իմ
սուրբ անունս պղծեցին, երբոր իրենց հա-
մար բսուեցաւ թէ Ասոնք Եհովային ժողո-
21 վուրդն են, ու անոր երկրէն եկան։ Սակայն
ես խնայեցի Իմ սուրբ անունս համար, որն
որ Իսրայէլի տունը իրենց մտած ագգերուն
մէջ պղծեցին։
22 Ինոր համար Իսրայէլի տունը ըսէ որ Տէր
Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Չէ թէ ձեզի համար
կ'ընեմ --, ով Իսրայէլի տունը՝ Նհապա
Իմ սուրբ անունս համար՝ որն որ դուք ձեր
23 մտած ագգերուն մէջ պղծեցիք. Ես սուրբ
պիտի բնեմ Իմ մեծ անունս, որ ագգերուն
մէջ պղծուեցաւ, որն որ դուք անոնց մէջը
պղծեցիք. ու ագգերը պիտի գիտնան թէ ես
եմ Տէրը, կ'ըսէ Տէր Եհովան, երբոր անոնց
24 աչքերուն առջեւ Նձեր մէջը սրբուիմ։ Ես
Նձեզ ագգերէն պիտի առնեմ ու ամէն երկիր-
ներէն ձեզ պիտի ժողվեմ, ու ձեզ ձեր եր-
25 կիրը պիտի բերեմ, Ես ձեր վրայ մաքուր
ջուր պիտի սրսկեմ, ու պիտի մաքրուիք. Ձեր
բոլոր պղծութիւններէն ու ձեր բոլոր կուռ-
26 քերէն ձեզ պիտի մաքրեմ. Ես Նձեզի նոր
սիրտ պիտի տամ, ու ձեր ներսը դնեմ նոր հոգի
պիտի դնեմ, և ձեր մարմիններէն քարեղէն
սիրտը պիտի հանեմ, ու ձեզի մարմնեղէն
27 սիրտ պիտի տամ. Ես իմ Նհոգիս ձեր ներսը
դնեմ պիտի դնեմ, ու ձեզի իմ օրէնքներուս
մէջ քալել պիտի տամ, ու իմ իրաւունք-
28 ներս պիտի պահէք ու Ի գործ դնէք. Ես
ձեր հայրերուն տուած երկրիս մէջ պիտի
բնակիք, Ոտ գուք ինծի Ժողովուրդ պիտի
ըլլաք, ես ալ ձեզի Աստուած պիտի ըլլամ։
29 Ես Ձեր բոլոր պղծութիւններէն ձեզ պիտի
ազատեմ, Ոտ ցորենը պիտի կանչեմ և գա-
տկիկ պիտի չատցընեմ, ու Ձեր վրայ սով
30 պիտի չբերեմ։ Ես ծառերուն պտուղը ու
արտերուն բերքը պիտի չատցընեմ, որպէս
զի ալ ազգերուն մէջ սովի նախատինք

ե Գաղ. ւգ. ցե.
զ Ամպ. հր. 4.
է բ Օր. գ. 24. Գաղ.
իբ. 19.
ը Գաղ. լե. 10. 12.
թ Ամպ. ձեգ. 3. 4.
Գաղ. ւգ. ցե. Հեր.
15.
ժ Գաղ. ի. 6.

ի Հեր. 32. Ես. ծբ.
18. կա. 4. Նահում.
Ի. 14.
լ Երեմ. լա. 27. ւգ.
18.
խ Գաղ. լե. 9. լե. 6.
13.
ծ Ներգ. 17. Եա.
ո Եզէ. ոսկաւոյ պի-

ճ Գաղ. ի. 3. ժբ. 30.
լԻ. 24.
ն Տես Ես. ծբ. 3.
Հաւմ. բ. 24.
շ Գաղ. ի. 9. 14.
ո Ամպ. ձգ. 6.
չ Գաղ. ի. 41. իբ. 22.
պ Գաղ. ւգ. 13. լե.
21.

ջ Երբ. ժ. 22.
ռ Երեմ. ւգ. 8.
ս Երեմ. լբ. 20.
Գաղ. ժա. 19.
վ Գաղ. ժա. 19. լե.
14.
տ Գաղ. իբ. 25. լե.
25.

ր Երեմ. լ. 22. Գաղ.
ժա. 20. լե. 27.
ց Մատ. ա. 21. Եբ
ռաքմ. ժա. 26.
ւ Տես Ամպ. ձե. 16.
փ Գաղ. ւգ. 23.
ք Գաղ. ւգ. 27.
օ Գաղ. ւգ. 27.

31 չկրէք ։ Ու ՚ձեր գէշ ճամբաներըն և անարի
գործքերըն պիտի յիշէք , ու ՚ձեր անօրէնու-
թիւններուն համար և ձեր պղծութիւններուն համար
32 գուք ձեր անձերէն պիտի զզուիք ։ -Չէ թէ
ձեզի համար կ'ընեմ --ւ՛- , կ'ըսէ Տէր Եհո-
վան , ձեզի յայտնի ըլլայ ։ Ձեր ճամբաներէն
ամչցէք ու պատկառեցէք , ով Իսրայէլի տուներ։
33 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ ։ Ան օրը որ ձեր
բոլոր անօրէնութիւններէն ձեզ մաքրեմ , քա-
ղաքներըը մարդաբնակ պիտի ընեմ , ՚ու աւե-
րակներըը պիտի չհիւսուին ։ Եւ ան ամայացած
երկիրը՝ ամէն անցնողին աչքերուն առջեւ
35 ամայի ըլլալուն տեղ՝ պիտի մշակուի ։ Ու պի-
տի ըսեն , Ան ամայացած երկիրը ՚Եդեմի
դրախտին պէս եղաւ ։ և աւերակ , ամայի ու
փլած քաղաքներըը պարսպաւոր ու մարդա-
36 բնակ եղան ։ Ու ձեր բոլորտիքը մնացած
ազգերը պիտի գիտնան թէ ես Տէրս փլած-
ներըը կը շինեմ ։ -- ամայացած երկիրը կը արու-
կեմ ։ Ես Տէրս խօսեցայ ու պիտի կատարեմ ։
37 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ ։ Իսրայէլի ՚տա-
նը ինծի ըստուծքը ալ պիտի ընդունիմ ։" որ
անոնց ասիկա ընեմ ։ անոնց մարդիկը ՚ոչխարի
38 պէս պիտի չաւելցնեմ ։ Ինչպէս ՚ոչխարին պէս՝
երուսաղէմի հանդիսաւոր տօներուն ՚ոչխարին պէս՝
աւերած քաղաքներըը մարդոց ՚ոչխարով պիտի
լեցուն պիտի ըլլան ։ ու պիտի գիտնան թէ
ես եմ Տէրը ։

ԳԼ· ԼԷ

1 Ձեռքը ձեռքը իմ վրաս եղաւ , և ՚ի Տէրը
զիս Հոգիով" հանեց ու զիս դաշտին մէջը
2 գրաւ , և անիկա ոսկորներով լեցուն էր ։ Ու
զիս անոնց քովերէն պարագլուխ չուրջանակի ։
և ահա անոնք դաշտին երեսին վրայ խիստ
շատ էին , և ահա անոնք խիստ չորցած էին ։
3 Ու ինծի ըսաւ , Որդի մարդոյ , աս ոսկոր-
ները կրնա՞ն կենդանանալ ։ ու ըսի , Ով Տէր
4 Եհովա , դուն գիտես ։ Եւ ինծի ըսաւ , Ա՛ս
ոսկորներուն վրայ մարգարէութիւն ըրէ ու
անոնց ըսէ , Ով չորցած ոսկորներ , Տէրոջը
5 խօսքը մտիկ ըրէք ։ Ա՛յսպէս կ'ըսէ Տէր Եհո-
վան աս ոսկորներուն ։ Ահա ես ՚ձեր մէջը
հոգի պիտի գնեմ , ու պիտի կենդանանաք ։
6 Եւ ձեր վրայ ջիղեր պիտի գնեմ , ու ձեզ մի-

• Գլ· ժգ· 61· 63 ։
փ Դ՚Ե· իգ· 30· Գէ·
չ· 8· ի· 43 ։
= ր Օբ· ի· 3· Հմր·
22 ։
ք Հմր· 10 ։
ֆ Ես· ծ· 3· Գէ·
իգ· 13· Ցաքէ· ր·
3 ։

ֆ Գլ· ժ· 21· իգ·
14· լե· 14 ։
• Երբ· ասոնցմէ ոմ-
պիտի փճասի իմ·
Տէր գլ· ժգ· 3 ։
ֆ Հմր· 10 ։
—
= Գլ· ա· 3 ։

ֆ Գլ· գ· 14· ը· 3·
ժա· 24· Դան·ի· գ·
1 ։
† Կ՚ասէ Տէրոջը Հոգի-
ով գիր
ֆ ր Օբ· լը· 30· ա
Ցաքէ· ր· 6· Ցաքէ·
ե· 21· Հաւամ· գ·
27· ր Կոր· ա· 9·

Ես· ի՚Պ· 14 ։
ֆ Ես· իգ· 19· Ռէ·
ժգ· 14 ։
Գլ· ԼԶ· 24· Հմր·
23 ։
Գլ· ԼԶ· 27 ։
Կ՚ասէ իմ Եւ եմ Տէ-
րը· ես պիտի խօսեցայ·
ու պիտի կատա-

բնակ·
Տէս Քաս· ժե· 9 ։
ր Ը Մն· ժա· 12· 13·
16· ժե· 9· Լ· 11·
13 ։
Տէս Հմր· 22· 24 ։
Գլ· ժբ· 9· իգ·
19 ։
Ջաք· ժ· 6 ։

սով պիտի պատեմ , ու ձեզ մորթով պիտի
ծածկեմ , և ձեր մէջը շունչ պիտի դնեմ , ու
պիտի կենդանանաք ։ և ՚պիտի գիտնաք թէ
ես եմ Տէրը ։
7 Ու ես մարգարէութիւն ըրի՝ ինչպէս որ ին-
ծի հրամայուեցաւ ։ ու մարգարէութիւն ըրա-
ծիս պէս ձայն մը եղաւ , և ահա չարժում մը
եղաւ , ու ոսկորները իրարու մօտեցան՝ ոսկորը
8 իր ոսկորին ։ Եւ տեսայ որ ահա անոնք չի-
ջերով ու միսով պատեցան , ու վրայէն մոր-
թով ծածկուեցան , բայց անոնց մէջը շունչ
9 չկար ։ Ա՚ետեւներ ինծի ըսաւ , Շունչին մար-
գարէութիւն ըրէ , մարգարէութիւն ըրէ , որ-
դի մարդոյ , ու շունչին ըսէ , Տէր Եհովան
այսպէս կ'ըսէ ։ Ով շունչ , չորս հովերէն ե-
կուր , ու աս սպաննեալներուն վրայ փչէ որ
10 կենդանանան ։ Ես ես մարգարէութիւն ըրի՝
ինչպէս որ ինծի հրամայեց , ՚ու շունչը անոնց
մէջը մտաւ , ու կենդանացան և իրենց ո-
տքերուն վրայ կայնեցան , -- խիստ մեծ զօրք
մը եղաւ ։
11 Եւ ինծի ըսաւ , Որդի մարդոյ , աս ոսկոր-
ները բոլոր Իսրայէլի տունն է ։ ահա անոնք
կ'ըսեն , ՚Մեր ոսկորները չորցան ու մեր յոյսը
12 կորսուցաւ ։ մենք կտրատած ենք ։ Ա՚ոնոր հա-
մար մարգարէութիւն ըրէ ու անոնց ըսէ ,
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ ։ Ահա ես ՚ձեր
գերեզմանները պիտի բանամ , ու ձեր գե-
րեզմաններէն ձեզ պիտի հանեմ , ով իմ ժո-
ղովուրդս , և ՚ձեզ Իսրայէլի երկիրը պիտի
13 բերեմ ։ Ու երբոր ձեր գերեզմանները բա-
նամ , ու ձեզ ձեր գերեզմաններէն հանեմ ,
ով իմ ժողովուրդս , պիտի գիտնաք թէ ես
14 եմ Տէրը ։ Եւ իմ Հոգիս ձեր ներսիդին
պիտի դնեմ , ու պիտի կենդանանաք ։ ու ձեր
երկրին մէջ ձեզ պիտի հանգստացնեմ , ու
պիտի գիտնաք Ես եմ Տէրս խօսեցայ ու ը-
րի ։" կ'ըսէ Տէրը ։
15 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով ,
16 Ու դուն , որդի մարդոյ , փեղկի մէկ փայտ մը
առ ու անոր վրայ գրէ , Յուդայի համար ու
՚անոր բնկերներուն Իսրայէլի որդւոցը համար-
ատը մէկ --ւ՛- փայտ մը առ ու անոր վրայ
գրէ , Յովսեփի համար , Եփրեմին ու անոր
բնկերներուն բոլոր Իսրայէլի տանը փայտը ։
17 Եւ ՚զանոնք իրարու մօտեցուր , որ մէկ փայտ
18 ըլլան ու քու ձեռքիդ մէջը միանան ։ Ու
երբոր քու ժողովուրդիդ որդիքը քեզի խօսին
ու ըսեն , Ո՞նչ պիտի ըլլայ քեզի աս բաներըը ։
19 Անոնց ըսէ , Տէր Եհո-

ման այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես պիտի առնեմ
զՅովսէփին փայտը որ եփրեմին ձեռքն է, ու
անոր ընկերները՝ Իսրայէլի ցեղերը, և զանոնք
անոր հետ միանգ. Յուդայի փայտին հետ
պիտի դնեմ, ու զանոնք միկ փայտ պիտի ը-
նեմ. ու իմ ձեռքիս միջը միկ պիտի ըլլան։
20 Եւ ան փայտերը՝ որոնց վրայ դուն պիտի գը-
րես, հանդէպ աչքերուն առջեւը թող ձեռքիդ
21 միջը ըլլան։ Ու անոնց ըսէ. Տէր Եհովան այս-
պէս կ՚ըսէ. Ահա ես Իսրայէլի որդիքը պիտի
առնեմ ան ազգերուն միջէն՝ ուր որ գացին, ու
զանոնք ամէն կողմէն պիտի ժողվեմ, ու զա-
22 նոնք իրենց երկիրը պիտի բերեմ. Եւ զանոնք
երկրին միջը խոպանէն լեռներուն վրայ միկ
ազգ պիտի ընեմ, ու հանդէպ ամէնուն վրայ
միկ թագաւոր մը պիտի թագաւորէ. ու միւ-
միւն ալ երկու ազգ պիտի չըլլան, ու միւմիւն
ալ երկու թագաւորութեան պիտի չբաժնուի
23 ըն. Նէ միւմիւն ալ իրենց կուռքերովը ու
գարշելիներովը ու իրենց բոլոր յան-
ցանքներովը պիտի չպղծուին. ու ես անոնք
պիտի ազատեմ իրենց բոլոր բնակութիւննե-
րէն՝ որոնց միջը որ իրենք մեղք գործեցին,
և զանոնք պիտի սրբեմ. ու անոնք ինծի ժո-
ղովուրդ պիտի ըլլան, ես ալ անոնց Աստուած
24 պիտի ըլլամ. Եւ հանդէպ վրայ իմ ծառայ
Դաւիթ թագաւոր պիտի ըլլայ, ու համիկը
միկ հովիւ պիտի ունենան. հե իմ իրաւունք-
ներուս միջ պիտի քալեն, ու իմ օրէնքներս
պիտի պահեն ու զանոնք պիտի կատարեն.
25 Նէ պիտի բնակին այն երկրին վրայ՝ որն որ իմ
ծառայ Յակոբ տուի, որուն միջ ձեր հայ-
րերը բնակեցան. ու անոր վրայ՝ իրենք ու
իրենց որդիքը և իրենց որդւոցը որդիքը հա-
ւիտեան պիտի բնակին. ու իմ ծառայ Դա-
ւիթ յաւիտեան անոնց իշխան պիտի ըլլայ։
26 Եւ անոնց հետ խաղաղութիւն ուխտ պիտի
ընեմ, անիկա անոնց յաւիտենական ուխտ պի-
տի ըլլայ. և զանոնք պիտի տեղաւորեմ՝ պի-
տի չաւելցնեմ, և իմ սրբարանս անոնց միջը
27 պիտի դնեմ յաւիտեան. Ու իմ խորանս ա-
նոնց քովը պիտի ըլլայ. և ես անոնց Աս-
տուած պիտի ըլլամ, ու անոնք ինծի ժողո-
28 վուրդ պիտի ըլլան. Եւ իմ սրբարանս յա-
ւիտեան անոնց միջը ըլլալով, հեթանոսը պիտի
գիտնան թէ ես եմ Տէրը որ Իսրայէլը կը
սրբեմ։

ԳԼ. ԼԸ

1 Դոքին բանակը. 5 ու անոր չոր գետաւազութիւնը. 14 Եւ
առնոց գառնալնը անոր դէմ.

1 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով,
2 Որդի մարդոյ, Երեսդ Մագոգի երկիրը
եղող Ռոսին, Մոսոքի ու Թոբելի իշխանին՝
գոգին գաւառը, և անոր վրայով մարգա-
3 բեր բարձրէ ըսէ, Տէր Եհովան այս-
պէս կ՚ըսէ. Ահա ես քեզի դէմ եմ, ով Գոգ՝
4 Ռոսին, Մոսոքի ու Թոբելի իշխան. Ու քեզ
պիտի դարձնեմ, և քու կզակներուդ կար-
ծեր պիտի անցընեմ, ու քեզ — քու բոլոր
զօրքդ պիտի հանեմ, ձիերը ու ձիաւորները՝
համակ ալ կատարելապէս հագուած. Ե մա-
հանաւորներուն ու սապարաւորներուն մե-
5 ծ ժողովքը՝ ամէնն ալ սուր բռնող. Անոնց հետ
Պարսիկները, Եթովպացիները ու Փուդա-
ցիները՝ ամէնն ալ ասպարաւոր ու սաղաւար-
6 տաւոր. Նաև Գամեր ու անոր բոլոր գունդ-
երը, Թորգոմայի տունը հիւսիսի ծայրէ-
րէն, ու անոր բոլոր գունդերը՝ շատ ժողո-
վուրդներ քեզի հետ։
7 Պատրաստ եղիր, և քեզ ու քու քովդ
ժողոված բոլոր ժողովներդ պատրաստէ, ու
8 դուն անոնց պահապան եղիր. Շատ օրերէն
ետքը քու զօրքերդ պիտի հասնին. ետքի
տարիները պիտի դաս ան երկրին վրայ՝ որ
սուրէն ազատուած է, և ան ժողովրդէն՝
որ շատ ազգերէն ժողոված է Իսրայէլի
լեռներուն վրայ՝ որոնք ժամանակներու ատեն
էին. բայց անիկա ազգերէն հանած ըլլալով,
համակը ապահովութեամբ պիտի բնակին։
9 Իսկ դուն կ՚իյնիկի պէս պիտի ելլես դաս,
երկիրը ծածկելու համար համակ պէս պիտի
ըլլաս, դուն և քու բոլոր գունդերդ ու շատ
ժողովուրդներ քեզի հետ։
10 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ան օրը պիտի
ըլլայ որ քու միտքդ բաներ պիտի դան, ու
11 չար խորհուրդ մը պիտի մտածես. Ու պիտի
ըսես, Անպարիսպ գեղերուն երկիրը ելլեմ,
հանգստաւէտներուն՝ որ ապահով
վութեամբ բնակողներուն՝ համակ
ամէնը անպարիսպ ու կը բնակին, և նի-
12 ղեր ու գուներ չունին. Որ աւար յափշտա-
կես և կողոպտես կողոպտես, և քու ձեռքդ
բնակուած աւերակներուն վրայ՝ ու ազգ-
երէն ժողովուած և խաչինք ու ապրանք աս-

1 Հես. 38. 17.
2 Գլ. մբ. 3.
3 Գլ. լգ. 24.
4 Ես. մա. 13. Ե
բեմ. գ. 13. Ե. 4.
Մաթ. ա. 11.
5 Գլ. լգ. 25. 24.
Ցաքե. մ. 18.
6 Գլ. լգ. 25.
7 Գլ. լգ. 28. 29.
8 Ես. խ. 11. Երեմ.
խգ. 5. լ. 9. Գլ.
լգ. 25. 24. Ամբ.
գ. 3. Ղուկ. ա. 33.
9 Հես. 28. Ցաքե.
մ. 16.
10 Գլ. լգ. 27.
11 Գլ. լգ. 28.
12 Ես. խ. 21. Ցաքե.
գ. 29. Ամբա. բ.
15.
13 Հես. 24. Ցաքե.
մբ. 34.
14 Ես. ա. 29. Գլ.
լգ. 25. 24. Ամբ.
գ. 3. Ղուկ. ա. 33.
15 Հես. 28. Ցաքե.
մ. 16.
16 Գլ. լգ. 27.
17 Գլ. լգ. 28.
18 Ես. խ. 21. Ցաքե.
գ. 29. Ամբա. բ.
15.
19 Գլ. ժա. 20. մգ.
11. լգ. 24.
20 Ամբ. 2բ. 3. Ես.
ծե. 3. Երեմ. լբ.
40. Գլ. լգ. 25.
21 Գլ. լգ. 10. 31.
22 Բ Կոր. գ. 16.
23 Ղես. խգ. 11. 12.
Գլ. խգ. 7. Ցաքե.
ա. 14.
24 Գլ. ժա. 20. ժգ.
11. լգ. 24.
25 Գլ. լգ. 22.
26 Ես. ծդ. 3. Եր.
ծե. 3. Երեմ. լբ.
40. Գլ. լգ. 25.
27 Ես. ծդ. 3. Եր.
ծե. 3. Երեմ. լբ.
40. Գլ. լգ. 25.
28 Հես. 36. 23.

1 Գլ. լգ. 23.
2 Գլ. բ. 12.
3 Գլ. լբ. 2. 3.
4 Գլ. լբ. 26.
5 Ես. ծ. 8.
6 Ծնն. ժ. 2.
7 Գլ. լգ. 22.
8 Ես. ծ. 8.
9 Ես. ծ. 9. 10. Ե
բեմ. խգ. 3. 4. 14.
ծա. 12.
10 Ծն. խթ. 1. 2 Օր.
թ. 30. Հես. 38.
11 Երէմ. պիտի հասկ
բուխս.
12 Հես. 38. Գլ. լգ.
13.
13 Գլ. լգ. 1. 4. 5.
14 Երեմ. խգ. 6. Գլ.
իբ. 26. լգ. 33.
35. Հես. 38.
15 Ես. իբ. 8.
16 Երեմ. գ. 13. Հես.
38.
17 Երեմ. խթ. 31.
18 Հես. 8.
19 Գլ. լգ. 34. 38.
20 Հես. 8.

ցած — երկրին չրթաձր անգաւանդը բնակած
13 Ժողովրդին վրայ գարձընես։ Ալաս ու Դեղան և Թաթախոյ վաճառականները ու անոր բոլոր Կառույց առիւծները քեզի պիտի բան, Միթէ աւար յափշտակելու եկար։ կոզոպաշտա կազմպատելու համար քու Ժողովրդ Ժողվեցիր, որ արծաթ ու ակի վիրցընես, խաչինք ու ապրանք առնես, մեծ աւար յափշտակես։
14 Անոր համար մարգարէութիւն ըրէ, որդի մարդոյ, ու Գոգին բան, Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ։ Ալն օրը որ իմ Ժողովրդս Իսրայէլ հասպահովութեամբ բնակի՝ անա դուն պիտի
15 գիանաս, Ալու քու տեղէդ՝ հիւսիսի ծայրերէն պիտի գաս, դուն ու բերդի հետ շատ Ժողովուրդներ՝ ամէնը ձիեր հեծած, մեծ բազմութիւնամբ ու շատ զօրքով։ Եւ Իմ Ժողովրդիս Իսրայէլին վրայ ամպի պէս երկիրը ծածկելու պիտի գալես։ Ետքի օրերը պիտի ըլլայ, ու քեզ իմ երկրիս վրայ պիտի բերեմ, Հոգիս դի ազգերը գիս ճանչնան երբոր ես անոնց աչքերուն առջեւ քու վրադ Ցփա-
ռաւորեմ, ով Գոգ։
17 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ։ Դուն անիկա՞ ես, որ քեզի համար առջի օրերը՝ ան օրերը — տարիները մարգարէութիւն ընող Իսրայէլի մարգարէներուն՝ իմ Ծառաներուս միջոցով
18 ըսի թէ քեզ անոնց վրայ պիտի բերեմ։ Եւ ան օրը՝ Գոգը Իսրայէլի երկրին վրայ եկած օրը, կ'ըսէ Տէր Եհովան, իմ սրտմտութիւնս
19 Դէպնս պիտի ելլէ։ Եւ Իմ նախանձոտ Ցիմ բարկութեանս կրակովը խօսեցայ, որ Կառաջ-
մէնը անշուշտ Իսրայէլի երկրին վրայ մեծ
20 խռովութիւն պիտի ըլլայ։ Եւ Ծովուս ձուկերը ու երկնից թռչունները և գաշտի գազանները ու գետնի վրայ սողացող բոլոր սողուններն ու երկրի երեսին վրայ եղող բոլոր մարդիկը իմ երեսէս պիտի խռովին։ Ու լեռները պիտի փլլին, ու գահավէժ ժայռերը պիտի իյնան, ու բոլոր պարիսպները գետինը պիտի իյնան։
21 Եւ անոր դէմ իմ բոլոր լեռներուս վրայ Կուր Ցպիտի կանչեմ, կ'ըսէ Տէր Եհովան։ Ամէն-
22 գուն սուրը իր եղբօրը վրայ պիտի ըլլայ։ Եւ անոր հետ Ժանտախտով ու արիւնով Ցպիտի վիճեմ, և անոր վրայ ու անոր զօրքերուն վրայ ու անոր հետ եղող շատ Ժողովուրդներուն վրայ՝ յորդահոս անձրեւ ու կարկտաքար, կրակ ու ծծումբ Ղպիտի
23 տեղամ։ Եւ շատ ազգերու առջեւ պիտի ցա-
յտնուիմ ու Իսրայէլի մէջ ես եմ Տէրը։

ԳԼ· ԼԹ

1 Առաջի գառասարդը Գոգին գէմ, ու Իսրայէլի յաղթական Թիւնը։ 11 Գոգին թաղուիը Գոգի բազմութեան ձորին մէջ, 17 Թագաւորական խնճոյքը։ 21 Իսրայէլ իր ապագայ համար առնելու հոգը, յաւերժական ընծայուիլ մը Տիրոջ ուղղ պիտի Ժողովուի։

1 Եւ Ցդուն, որդի մարդոյ, Գոգին վրայով մարգարէութիւն ըրէ ու բան, Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ։ Ալհա ես քեզի դէմ եմ, ով Գոգ՝ Ռոսի, Մոսքի ու Թոբելի իշխան։
2 Ու ես քեզ պիտի գարձընեմ, քեզ պիտի առնեմ՝ և հիւսիսի ծայրերէն քեզ պիտի հանեմ, ու քեզ Իսրայէլի լեռներուն վրայ պի-
3 տի բերեմ։ Եւ քու աղեղդ քու ձախ ձեռքդ վար պիտի ձգեմ, ու քու նետերդ ալ
4 ձեռքդէդ վար պիտի նետեմ։ Դուն քու բոլոր գունդերով Իսրայէլի լեռներուն վրայ պիտի իյնաս։ Քեզ ամէն տեսակ թռչուններուն ու դաշտի գազաններուն
5 կերակուր պիտի տամ։ Դաշտի երեսին վրայ պիտի իյնաս, վասն զի ես խօսեցայ, կ'ըսէ
6 Տէր Եհովան։ Եւ Մագոգի վրայ ու հոգի-
ներուն մէջ ապահովութեամբ բնակողներուն վրայ կրակ պիտի Ցրկեմ, ու պիտի գիտնան
7 թէ ես եմ Տէրը։ Եւ իմ սուրբ անունս իմ Ժողովուրդիս Իսրայէլին մէջը պիտի ճանչցընեմ։ ու պիտի չթողում որ մէյմին ալ իմ սուրբ անունս պղծուի։ Ու ազգերը պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը՝ Իսրայէլի մէջ եղող
8 Սուրբը։ Ալհա կու գայ, ու պիտի կատարուի կ'ըսէ Տէր Եհովան։ Իմ ըսած օրս ասիկա է։
9 Եւ Իսրայէլի քաղաքներուն բնակիչները պիտի ելլեն, ու կրակ պիտի վառեն, ու զէնքերը պիտի սրեն։ և ասպարներով, վահաններով, աղեղներով, նետերով, բիրերով ու նիզակ-
10 ներով եօթը տարի կրակ պիտի վառեն։ Եւ գաշտէն փայտ պիտի չբերեն, ոչ ալ անտառներէն պիտի կտրեն, Հապա զէնքերով կրակ պիտի վառեն։ Ու կիրենք թալանողները պիտի թալանեն, ու կիրենք կողոպտողները պիտի կողոպտեն, կ'ըսէ Տէր Եհովան։
11 Ու պիտի ըլլայ որ ան օրը Գոգին գերեզմանի տեղ պիտի տամ ան-
ցաւորաց ձորը՝ Ծովուն արեւելեան կողմէն։ և անիկա անցաւորները պիտի արգիլէ, ու Հան

---

1 Ծննդ· ժ· 2։ Ա Մնաց· ա· 5։ Եսա· ի· 13։ Եզեկ· ի· 2։ Յայտ· ի· 7։
2 Եզեկ· լը· 3։ Եզեկ· լը· 22։ Եզեկ· լը· 39։
3 Եզեկ· լը· 12։
4 Եզեկ· լը· 3։
5 Եզեկ· լը· 4։
6 Եզեկ· լը· 6։
7 Եզեկ· լը· 7։ Եզեկ· լը· 8։ Եզեկ· լը· 22։ Եզեկ· լը· 39։
8 Եզեկ· լը· 5։ Եզեկ· լը· 23։ Եզեկ· լը· 24։ Եզեկ· լը· 25։ Եզեկ· լը· 28։ Եզեկ· լը· 29։
9 Եզեկ· լը· 9։ Եզեկ· լը· 10։ Եզեկ· լը· 11։ Եզեկ· լը· 12։ Եզեկ· լը· 13։ Եզեկ· լը· 14։ Եզեկ· լը· 15։ Եզեկ· լը· 16։ Եզեկ· լը· 17։ Եզեկ· լը· 18։ Եզեկ· լը· 19։ Եզեկ· լը· 20։ Եզեկ· լը· 21։
10 Եզեկ· լը· 9։ Եզեկ· լը· 10։
11 Եզեկ· լը· 11։ Եզեկ· լը· 15։ Եզեկ· լը· 16։ Եզեկ· լը· 17։ Եզեկ· լը· 18։ Եզեկ· լը· 19։ Եզեկ· լը· 20։ Եզեկ· լը· 21։ Եզեկ· լը· 22։ Եզեկ· լը· 23։ Եզեկ· լը· 24։ Եզեկ· լը· 25։ Եզեկ· լը· 26։ Եզեկ· լը· 27։ Եզեկ· լը· 28։ Եզեկ· լը· 29։ Եզեկ· լը· 30։ Եզեկ· լը· 31։ Եզեկ· լը· 32։ Եզեկ· լը· 33։ Եզեկ· լը· 34։ Եզեկ· լը· 35։ Եզեկ· լը· 36։ Եզեկ· լը· 37։ Եզեկ· լը· 38։ Եզեկ· լը· 39։ Եզեկ· լը· 40։ Եզեկ· լը· 41։ Եզեկ· լը· 42։ Եզեկ· լը· 43։ Եզեկ· լը· 44։ Եզեկ· լը· 45։ Եզեկ· լը· 46։ Եզեկ· լը· 47։ Եզեկ· լը· 48։

գոգը ու անոր բոլոր բաղմաթիւնը պիտի թաղեն , և ընդունի գոգի բաղմաթեան ձորը պիտի
12 կայնի : Ու Իսրայէլի որդիքը Երկիրը մաքրելու համար եօթը ամիս գործ պիտի թաղ-
13 գեն : Ու երկրին բոլոր ժողովուրդը ընդունի պիտի թաղեն . և ասիկա անոնց անուն մը պիտի ըլլայ այն օրը՝ որ Ես փառաւորուիմ , կ՚ըսէ
14 Տէր Եհովան : Ու մարդիկ պիտի որոշեն որ չարունակ երկրին միջը պտրտին , ու անցնողներուն հետ երկրի երեսին վրայ մնացածները թաղեն , որպէս զի զանիկա մաքրեն . անոնք
15 եօթը ամիսէն ետքը պիտի փնտռեն : Ու երկրին միջէն անցնողները անցած ատեննին՝ երբոր մարդու ոսկոր տեսնեն , քովը նշան մը պիտի կանգնեն մինչև որ թաղողները զանիկա Գոգի
16 բազմաթեան ձորը թաղեն : Ու քաղաքին անունն ալ Համոնա պիտի ըլլայ . այսպէս Երկիրը պիտի մաքրեն :
17 Եւ դուն , որդի մարդոյ , Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Ամէն տեսակ թեւաւոր թռչուններուն ու դաշտի բոլոր գազաններուն ըսէ , Ժողովեցէք ու եկէք . իմ ձեզի համար զոհած զոհիս Իսրայէլի լեռներուն վրայ՝ մեծ զոհին համն կոմկմն մսուեցէք , որ
18 միս ուտէք ու արիւն խմէք . Զօրաւորներուն միսը ուտէք , ու երկրի իշխաններուն արիւնը խմէք , խոյերու , գառներու , նոխներու , զատարկներու՝ որոնց ամէնը
19 ճարակի դէր անասուններ են : Եւ ձեզի համար զոհած զոհիս մինչև կշտանալնիդ՝ ճարպ ուտէք , ու մինչև գինովնալնիդ՝ արիւն խմէք .
20 Եւ իմ սեղանիս վրայ ձիերէն ու կառքերէն , զօրաւորներէն ու ամէն պատերազմող մարդէն կշտանաք , կ՚ըսէ Տէր Եհովան :
21 Ես ազգերուն մէջ իմ փառքս պիտի դնեմ , ու ամէն ազգերը իմ ըրած դատաստանիներս ու հանուց վրայ դրած ձեռքս պի-
22 տի տեսնեն : Ուստի Իսրայէլի տունը անկէ ետեւ՝ ալ պիտի գիտնան թէ իրենց Տէր Աստուածը ես եմ՝ Սկսեալ այդ օրէն
23 տուածը ես եմ : Ազգերը պիտի գիտնան թէ Իսրայէլի տունը իրենց անօրէնութեանց համար՝ ինծի ապստամբ ըլլալնուն համար գերի եղան , ու ես իմ երեսս անոնցմէ ծածկեցի , և զանոնք իրենց թշնամիացը ձեռքը
24 տուի , ու ամէնքը սրով ինկան : Իրենց պղծութեանը համեմատ ու իրենց յանցանացը համեմատ իրենց հասուցի՝ երբոր երեսս իրենց անտեսդանեցը ու ի-
25 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Հիմա Յակոբին գերութիւնը պիտի դարձնեմ , ու Իսրայէլի տանը պիտի ողորմիմ , և իմ սուրբ անունս համար նախանձաւոր
26 պիտի ըլլամ : Ու երբոր անոնք իրենց երկրին մէջ ապահովութեամբ բնակին , ու վախցնող մը չըլլայ , անտառնին իրենց անարգանքը ու իրենց ինծի դէմ ըրած բոլոր յան-
27 ցանքները պիտի կրեն : Երբոր զանոնք ժողովրդներէն դարձնեմ , ու զանոնք իրենց թշնամիացը երկիրներէն ժողվեմ , անտառնը անոնց միջը՝ շատ ազգաց աչքերուն առջեւը
28 պիտի սրբուիմ . Եւ պիտի գիտնան թէ ես եմ անոնց Տէր Աստուածը . որովհետեւ զանոնք ազգերու մէջ գերի բռնեցի , ու զանոնք նորէն իրենց երկիրը ժողվեցի , և ալ անոնցմէ հոն
29 չթողուցի : Ու ալ իմ երեսս անոնցմէ պիտի չծածկեմ , քանզի Իսրայէլի տանը վրայ թափեցի , կ՚ըսէ Տէր Եհովան :

ԳԼՈՒԽ

1 Մարգարէին տեսիլքին ժամանակը , գտնելը ու նշանակը . 6 Ընծաները . 22 հինգերորդ գրաւը . 24 հարստացին գրաւը . 31 Երրորդ գտեղիքին արեւելեան դրաւը . 35 և հիւսիսային դրաւը . տասներորդ մասնիկը . 39 Ուրիշ սեղաններ . 46 Սրահներուն . 48 Տաճարը տրուեր :

1 Ու երկրորդ քսանուհինգերորդ տարին՝ յառջի ամիսը՝ ամսուն տասներորդ օրը՝ քաղաքին գարնանալուն չորեքտասաներորդ տարին՝ նոյն օրը Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս եղաւ ,
2 ու զիս հոն տարաւ . Աստուծոյ տեսիլքներով Իսրայէլի երկիրը տարաւ , ու զիս խիստ բարձր լեռան մը վրայ դրաւ . ու անոր վրայ հարաւային կողմը քաղաքի մը շինուածքի
3 պէս երեսցուց ինձ կարծ . Ու երբոր զիս հոն տարաւ , ահա մէկ մարդ մը՝ որուն երեւոյթը պղինձի երեւութի պէս էր , և ձեռքը քմահաճ լար ու չափի եղէգ կար , ու անիկա
4 դուռը կայներ էր : Եւ ան մարդը ինծի ըսաւ , Որդի մարդոյ , աչքերովդ տես ու ականջներովդ լսէ , ու քեզի ամէն ցուցցածներուս ուշադրութիւն բրէ . զանի որ զանոնք քեզի ցուցցնելմ համար հոս բերուցեր ես՝ քեզի ցուցցնելմ համար . համն տեսածդ Իսրայէլի տանը պատմէ :
5 Եւ ահա տանը դուրսէն շուրջանակի պատ մը կար , ու ան մարդուն ձեռքը՝ վեց կանգունի եղէգ մը կար , կանգունովը

ի ր Օր · խ · 23 ·
Հմր · 14 · 16 ·
ի Գէ · իբ · 22 ·
ի Հմր · 18 ·
ի ջ բազմաթիւն ·
ի Հմր · 18 ·
ի Ցայտ · ԺՅ · 17 ·
ի Ե՞ · Ժբ · 6 · ԼԶ · 6 · Երեմ · Ժբ · 9 · Ամթ · ա · 7 ·
ի Հմր · 4 ·
ի Ցայտ · ԺՅ · 13 ·
ր Օր · ւբ · 14 · Ամ-թ · 13 ·
ի Ամս · Հգ · 6 · Գէ · լբ · 4 ·
ի Գէ · լ · 19 ·
ի Կամ կապ հեթանոս ազգեր ·
ի Ցայտ · ԺՅ · 18 ·
ի Գէ · լբ · 16 · 23 ·
ի Եզ · ե · 4 ·
ի Հմր · 7 · 23 ·
ի Գէ · ԼԶ · 18 · 19 · 20 · 23 ·
ր Օր · լբ · 17 · Եո · ՆԹ · 2 ·
ի Ղէ · իզ · 25 ·
ի Գէ · լ · 19 ·
ի Երեմ · լ · 3 · 18 · Գէ · լՋ · 23 · ԼՋ · 24 · եւ ·
ի Գէ · ի · 40 · Ոէ · ա · 11 ·
ի Կամ պիտի ըլլամ · Երբոր կրնի իրենց անապգածը ու ի-

իրենց բոլոր չարութիւնները որ ինծի դէմ ըրին գանի որ իրենց երկրին մէջ անցնող ոչ ոք մնայ , զանոնք կանգնեցուցի ,
ի Գէ · ԼՋ · 30 · Հմր · 23 ·
ի Ե՞ · Ժգ · 5 ·
ի Ցայտ · ԺՅ · 25 · Զաք · Ժբ · 10 · Գաղ · բ · 17 ·
—
ի Եզր · ասբ · ցդ · լբ · Եզ ·
ր Գէ · լՋ · 21 ·
ի Գէ · ա · 3 ·
ի Գէ · բ · 2 ·
ի Ցայտ · իա · 10 ·
ի Գէ · ա · 7 · Դան · ժ · 6 ·
ի Գէ · իե · 3 ·
ի Ցայտ · Ժա · 1 · իա · 15 ·
ի Գէ · իգ · 5 ·
ի Գէ · իգ · 10 ·
ի Գէ · իզ · 22 ·

ը՝ մէկ կանգուն ու չորս մատնաչափ բլլալով ու պարապին լայնութիւնը եղէգ մը՝ ու բարձրութիւնը եղէգ մը չափից ։
6 Եւ անիկա դէպ ի արեւելք նայող դուռը ելաւ , ու անոր աստիճաններուն վրայ ելաւ , ու դրանը մէկ սեամը եղէգ մը լայն՝ ու միւս
7 սեամը եղէգ մը լայն չափից ։ Եւ [illegible] խուցը եղէգ մը երկայն ու եղէգ մը լայն էր , ու խուցերուն մէջտեղը հինգ կանգուն էր ։ Եւ դրանը սրահին քովը եղող դրանը սեամը ներ-
8 սէն մէկ կանգուն էր ։ Ու անիկա դրանը սր-
9 բոյն ներսէն մէկ եղէգ չափից ։ Եւ դրանը սրահը ութը կանգուն չափից ։ ու անոր դրբանդիքը երկու կանգուն էր , ու դրանը սր-
10 բոյն ներսի կողմէն էր ։ Ու դէպ ի արեւելք եղող դրանը խուցերը մէկ կողմէն երեք ու միւս կողմէն երեք էին , ու երեքին չափը մէկ էր ։ Ու դրանդեացը չափը մէկ կողմէն ու միւս
11 կողմէն մէկ էր ։ Ու դրանը մուտքին լայնութիւնը տասը կանգուն չափից , -- դրանը եր-
12 կայնութիւնը տասներեք կանգուն ։ Եւ խուցերուն առջեը՝ [illegible] մէկ կանգունի սահմանը՝ ու միւս կողմէն մէկ կանգունի սահման մը կար ։ ու խուցերը մէկ կողմէն վեց կան-
13 գուն՝ ու միւս կողմէն վեց կանգուն էին ։ Եւ դուռը չափից մէկ խուցին տանիքէն մինչեւ միւսին տանիքը ։ [illegible] լայնութիւնը քսանուհինգ կանգուն էր , -- մուտքերը դիմացի-
14 դիմաց էին ։ Եւ դրանդեացը [illegible] վեմ-
սուն կանգուն բրաւ , մինչեւ դրանը բոլորտի-
15 քը եղող դաւիթին դրանդիքը ։ Եւ դուրսի դրանը երեսէն մինչեւ ներսի դրանը սրահին
16 երեսը յիսուն կանգուն էր ։ Ու խուցերուն և անոնց դրանդեացը քովը՝ դրանը ներսի կողմէն շուրջանակի [illegible] վանդակապատ պատուհաններ կային , սրահներուն ալ այսպէս էին , ու ներսի կողմէն շուրջանակի պատուհաններ կային ։ Եւ դրանդեացը վրայ արմաւենիներ կային ։
17 Ու գնա դուրսի դաւիթը բերաւ , և տա՛ս հատ յարկեանիներ՝ ու դաւիթին համար չինուած շուրջանակի քարայատակ կար ։ ու քարայա-
18 տակին վրայ երեսուն սենեակ կար ։ Եւ դրներսուն քովի քարայատակը դռներուն երկայնութեանը դիմացը եղող վարի քարայա-
19 տակն էր ։ Ու անիկա՝ վարի դրանը առջեւէն մինչեւ ներքին սրահին առջեը դուրսէն՝ դէպ ի արեւելք ու հիւսիս լայնութիւնը հարիւր կանգուն չափից ։
20 Եւ դուրսի դաւիթին դէպ ի հիւսիս նայող դրանը երկայնութիւնը ու լայնութիւնը չա-
21 փից ։ Ու անոր խուցերը երեք մէկ կողմէն էր , ու երեք միւս կողմէն , և անոր դրանդիքը ու սրահները առջի դրանը չափովին էին ։ անոր երկայնութիւնը յիսուն կանգուն՝
ու լայնութիւնը քսանուհինգ կանգուն էր ։
22 Եւ պատուհանները ու սրահները ու արմաւենիները դէպ ի արեւելք նայող դրանը չափովին էին , ու եօթը աստիճանով ան [illegible] կ՚ելլէին ։ և սրահները անոնց առջեն էին ։
23 Ու ներսի դաւիթը դուռ մը ունէր՝ հիւսիսային դրանը ու արեւելեան [illegible] դիմացը , ու մէկ դռնէն մինչեւ միւս դուռը հարիւր կանգուն չափից ։
24 Եւ գնա հարաւային կողմը տարաւ , և ահա հարաւային կողմէն դուռ մը կար ։ ու անոր դրանդիքը ու սրահները չափից , -- նոյն չա-
25 փերուն համաձայն էր ։ Եւ անիկա ու անոր սրահները նոյն պատուհաններուն պէս պատուհաններ ունէին չուրջանակի ։ [illegible] երկայնութիւնը յիսուն կանգուն՝ ու լայնութիւնը
26 քսանուհինգ կանգուն էր ։ Եւ ան [illegible] ելլելու համար եօթը աստիճան կար , ու անոր սրահները անոնց առջեն էին ։ ու անոր դրանդեացը վրայ մէկ կողմէն ու միւս կողմէն արմաւենիներ կային ։
27 Ու ներսի դաւիթը դուռ մը ունէր դէպ ի հարաւ , ու մէկ դռնէն մինչեւ միւս դուռը
28 դէպ ի հարաւ հարիւր կանգուն չափից ։ Եւ գնա հարաւային դռնէն ներսի դաւիթը բերաւ , ու հարաւային դուռը չափից , -- նոյն չափ-
29 քան համաձայն էր ։ Եւ անոր խուցերը ու դրանդիքը ու սրահները նոյն չափերուն համաձայն էին ։ և անիկա ու անոր սրահները չուրջանակի պատուհաններ ունէին ։ [illegible] երկայնութիւնը յիսուն կանգուն՝ ու լայնու-
30 թիւնը քսանուհինգ կանգուն էր ։ Եւ սրահները չուրջանակի [illegible] քսանուհինգ կանգուն էր ։
31 կային՝ ու հինգ կանգուն լայն էին ։ Եւ սրահները դէպ ի դուրսի դաւիթն էին , ու դրանդեացը վրայ արմաւենիներ կային ։ և ան [illegible] ելլելու համար ութը աստիճան կար ։
32 Եւ գնա ներսի դաւիթը տարաւ դէպ ի արեւելք , ու դուռը չափից , -- նոյն չափերուն
33 համաձայն էր ։ Եւ անոր խուցերը ու դրանդիքը ու սրահները նոյն չափերուն համաձայն էին ։ և անիկա ու անոր սրահները չուրջանակի պատուհաններ ունէին ։ [illegible] երկայնութիւնը յիսուն կանգուն՝ ու լայնութիւնը քսա-
34 նուհինգ կանգուն էր ։ Եւ անոր սրահները դէպ ի դուրսի դաւիթն էին , ու անոր դրանդիքը մէկ կողմէն ու միւս կողմէն արմաւենիներ ունէին ։ և ան [illegible] ելլելու համար ութը աստիճան կար ։
35 Ու գնա հիւսիսային դուռը բերաւ , ու նոյն
36 չափերուն համաձայն չափից խուցերը , դրանդիքը ու սրահները , և չուրջանակի պատուհաններ ունէր ։ [illegible] երկայնութիւնը յիսուն կանգուն՝ ու լայնութիւնը քսանուհինգ կան-
37 գուն էր ։ Եւ անոր դրանդիքը դէպ ի դուրսի

• Նէե • ՀԷՔՔԻ
Ի ԳԹՈՒԹ • Ը • ՀՈ •

• Կամ Ներսէն [illegible] դուրսէն Նէզ
Ի ԳԹՈՒԹ • Ը • ՀՈ •

• ՑՈՒՄ • ՀՈ • ՀՈ •

Ի ԳԹՈՒԹ • Ը • ՀՈ •

• ԳԼ • ԽԹ • ՀՈ •

Ի ՏՀՈ ՀՄՐ • ՀՀ • ՀՏ •

ՀՏ • ՀԹ •

դաւիթին էր, ու դրանդիքը մէկ կոզմէն ու միւս կոզմէն արմաւենիներ ունէին. և ան դուռ կելլելու համար ութը աստիճան կար։

38 Ու մէկ սենեակ մը կար՝ որ անոր մուտքը դռներուն քովի դրանդեացը մօտ էր. ոզջակէզը կէզը հոն կը լուային։ 39 Եւ դրանը սրահին մէջ մէկ կոզմէն երկու սեղան՝ ու միւս կոզմէն երկու սեղան կար, որ անոնց վրայ ոզջակէզը ու մեղքի պատարագը ու յանցանքի պատարագը մորթեն։ 40 Եւ հիւսիսային դրանը մուտքը կելլելուն դուրսի կոզմը երկու սեղան՝ ու միւս կոզմը եղող դրանը սրահին մէջ երկու սեղան կար։ Դրանը քովը մէկ կոզմէն չորս սեղան՝ ու միւս կոզմէն չորս սեղան կար, ութը 42 սեղան էր, — անոնց վրայ կը մորթէին։ Եւ չորս սեղաններըն՝ սրբած ոզջակէզի համար էին, տաշուած քարէ մէկ ու կէս կանգուն երկայն՝ ու մէկ ու կէս կանգուն լայն՝ ու մէկ կանգուն բարձր էին. և ոզջակէզը ու զոհը մորթելու գործիքները անոնց վրայ կը դնէին։ 43 Ու ներսէն չորս մատնաչափ ՚և- զրկը մը չհնուած էր. ու սեղաններուն վրայ զոհին միսը կ՚ուտէին։

44 Եւ ներսի դրանը դուրսի կոզմի՝ հիւսիսային դրանը քովը եղող ներսի դաւիթին մէջ երգիցուհիներուն սենեակները կար, ու անոնց երեսը դէպ ի հարաւ էր. մէկը արեւելեան դրանը քովը էր, — երեսը դէպ ի հիւսիս էր։ 45 Եւ ինծի բսաւ, Ա՛ս սենեակը որ դէպ ի հարաւ կը նայի, ՚տաճարի պահապանութիւնը ընող քահանաներուն համար է. 46 քահանաներուն համար է. Ու ան սենեակը որ դէպ ի հիւսիս կը նայի, ՚սեղանին պահապանութիւնը ընող քահանաներուն համար է. անոնք Զադոկի որդիքն են, որոնք Ղեւիի որդւոցմէ Տէրոջը կը մօտենան՝ անոր ծառայութիւն ընելու համար։

47 Եւ գաւիթը չափեց, հարիւր երկայնութիւնը հարիւր կանգուն՝ ու լայնութիւնը հարիւր կանգուն էր, անիկա քառակուսի էր. ու սեղանը տաճարին առջեւն էր։

48 Եւ զիս տաճարը սրահը տարաւ, ու սրահին դրանդիքը չափեց՝ հինգ կանգուն մէկ կոզմէն ու հինգ կանգուն միւս կոզմէն. և դրանը լայնութիւնը մէկ կոզմէն երեք կանգուն՝ 49 ու միւս կոզմէն երեք կանգուն էր։ ՚Սրահին երկայնութիւնը քսան կանգուն՝ ու լայնութիւնը տասնմէկ կանգուն †էր, և հոն [---] աստիճաններով կ՚ելլէին։ ՚ու դրանդեացը քովը սիւներ կային, մէկը մէկ կոզմէն՝ միւսն ալ միւս կոզմէն։

ԳԼ. ԽԱ.

1—26 Տաճարին չափերը, բաժանումը, անոնցմէորը ու գործերը։

1 Եւ զիս տաճարը տարաւ, ու ուղղդրանդիքը չափեց, մէկ կոզմէն վեց կանգուն լայն ու միւս կոզմէն վեց կանգուն լայն էր՝ խորանին 2 լայնութեանը համեմատ։ Եւ դրանը լայնութիւնը տասը կանգուն էր, ու դրանը քովերը մէկ կոզմէն հինգ կանգուն՝ ու միւս կոզմէն հինգ կանգուն էին. և անոր երկայնութիւնը քառասուն կանգուն՝ ու լայնութիւնը քսան կանգուն չափեց։

3 Ու ներս մտաւ, և դրանը դրանդիքը երկու կանգուն՝ ու դուռը վեց կանգուն չափեց. ու դրանը լայնութիւնը եօթը կանգուն էր։

4 Եւ ՚անոր երկայնութիւնը չափեց քսան կանգուն, ու լայնութիւնը քսան կանգուն՝ տաճարին ըսաւ՝ Հասմատ. ու ինծի ըսաւ, Ասիկա է սրբութիւն սրբութեանցը։

5 Եւ տանը պատը վեց կանգուն՝ ու տանը բոլորտիքը եղող սենեակներուն լայնութիւնը չորս կանգուն չափեց։

6 ՚Ու սենեակները իրարու վրայ էին երեք [---] ու երեսուն. և ՚[---] կը մտնէին տաճարին ան պատին մէջ՝ որ սենեակներուն համար [---] էր չբռնանակի, որ ՚[---] կը բռնէին, բայց տանը պատին մէջը չէին 7 կոխըներ։ Ու սենեակները կելլելու համար՝ ՚լայնցող ու չբռնանակաւոր [---] էր կար, որ տանը բոլորտիքը՝ վեր կելլելու համար տաներ կը պարուէր. անոր համար կելլելով տաներ կը լայնանար, և այսպէս վերի դասկենէն վերի 8 դասկերը միջին դասկերէն կ՚ելլէին։ Ու չբռնանակի տանը բարձրութիւնը տեսայ. սենեակներուն հիմերը ՚[---] վեց եղէգ՝ վեց 9 մեծ կանգուն էր։ Սենեակներուն պատին լայնութիւնը դուրսէն հինգ կանգուն էր, ու ձեացածը սենեակներուն ներսի մէջտեղն էր։ 10 Եւ [---] սենեակներուն միջեւ՝ տանը բոլորտիքը քսան կանգուն լայն միջոց մը կար։ 11 Ու սենեակներուն մուտքերը ձեացած տեղին կը նայէին, մուտքին մէկը դէպ ի հիւսիս՝ և մուտքին մէկը դէպ ի հարաւ կը նայէր. ու ձեացած տեղին լայնութիւնը չբռնանակի հինգ կանգուն էր։

12 Եւ զառաջած տեղին առջեւը՝ դէպ ի արեւմտեան ծայրը եղող չէնքին լայնութիւնը եօթանասուն կանգուն էր. ու չէնքին պատը չբռնանակի հինգ կանգուն լայն ու երկայնութիւնը իննսուն կանգուն էր։ 13 Եւ տանը երկայնութիւնը հարիւր կանգուն չափեց. ու զառաջած տեղը ու չէնքը իր պատերովը հա-

---

ա ՂԼ. գ. ա. յ.
ե ՂԼ. ե. ա. գ. ա. է. յ.
ը = Ա՛ն. գ. ՀՀ.

զ ՂԼ. ը. ՀՀ. թուա. գ. ՀՀ. ՀԳ. ՀՀ. ՀՀ. ժը. ա. = Ա՛ն. բ. ՀՀ. ը. Ա՛ն. ժգ. ա. Ասպ. ՀՀգ. ա.

է թուա. ժը. ա. Գէ. խգ. ՀՀ. գ թուագ. ը. ՀՀ. Գէ. խգ. ՀՀ. խգ. ՀՀ.

ի գ թուագ. գ. յ. ՚ Կ՚ել էր ան ապ. սենեակներուն մէկ տեղ՝ որ հոն կ՚ելլէին։

ժ գ թուագ. ե. ՀՀ. = գ թուագ. գ. ՀՀ. ը.

ժա Ա՛ն. գ. ա. ժբ. գ. յ. ե. ժգ. գ. ա. է. գ թուագ. գ. ա. ը Գէ. ե. ա.

14 բիւր կանդուն երկայն էր։ Եւ ասեր ու զա-
ռաւած տեղին երեսը դէպ ի արեւելք հա-
կառակ կանդուն լայն էր։
15 Ու տուն եւս կոչին՝ զառաւած տեղին
դիմացը եղող չէնքին երկայնութիւնը և անոր
պատնաշարդ սրահները մէկ կոչին ու միւս
կոչին՝ ներքին տաճարին ու գաւիթին սրահ,
16 ներսուն հետ հարիւր կանդուն չափով։ Դռնէ
սեմերը ու փակ պատուհանները պատուհանները՝
և շուրջանակի ան երեք ճեմարտը դի-
մացը եղող պատնաշարդ սրահները ամէն կող-
մէն տախտակամած ընդունէն մինչև
պատուհանները, ու պատուհանները ծած-
17 կուած էին։ Ներս դրանէ վրան ու մինչև ներ-
քին տունը, և դուրսէն ու բոլոր պատը չուր-
ջանակի ներսէն ու դուրսէն նշոյ չափերով։
18 Ու քերովբէներ ու արմաւենիներ քանդակուած էին, ու երկու քե-
րովբէներուն մէջը արմաւենի մը, ու երես
19 քերովբէն երկու երես ունէր, մարդուն երես՝ ու
միւս կոչին դէպ ի արմաւենին մարդու երես՝ ու
միւս կոչին դէպ ի արմաւենին առյդպէս ա-
րած էր ամբողջ տունը քանդակուած չուրջ-
20 նակի տունէն էր։ Քառակուսի մինչև դրանը վրան
քերովբէներ ու արմաւենիներ քանդակուած
21 էին, նոյնպէս ալ տաճարին պատին էր։ Տա-
ճարին դռնդակը քառակուսի էին, ու սրբա-
րանին երեսը՝ հետեւելովը դէպ երեսը
22 միւս պէս էր։ Փայտէ սեղանը երեք կանդուն բարձր էր,
ու երկայնութիւնը երկու կանդուն էր, և
անոր անկիւնները իրմէ էին, ու անոր եր-
կայնութիւնը ու քովերը փայտէ էին։ Ու ա-
նիկա ինձի ըսաւ։ Սիկա է Տէրոջը սեղանը
23 եղող առջեւը։ Եւ տաճարը ու սրբարանը
24 երկու դուռ ունէին։ Ու դռները երկերկու
փեղկ ունէին, ու փեղկերը երկու-երկու կը ծալ-
լուէին, երկու փեղկ մէկը ունէր ու երկու
25 փեղկ միւսը։ Եւ անոնց վրայ՝ տաճարին
դռներուն վրայ պատկերուն վրայի քանդակին
պէս քերովբէներ ու արմաւենիներ քանդա-
կուած էին։ Ու դուրսէն սրահին երեսը վայ-
26 ակ առնդուքս մը կար։ Եւ սրահին քովերը
ու տաներ անկիւնները մէկ և առնդուքներ-
բուն վրայ՝ մէկ կոչին ու միւս կոչին նման
դակատաւ պատուհաններ ու արմաւենիներ
կային։

ԳԼ։ ԽԲ

1 քահանայից անկիւնները։ 12 անոնց գոծուածքինը։ 19 Ար-
տաքին գաւիթին չափերը։

1 Անկէ տարաւ զիս դէպ ի հիւսիս եղող ճամ-
բով արտաքին գաւիթը հանեց, և զիս զա-
ռաւած տեղին դիմացը եղող՝ ու դէպ ի հիւ-
սիս նայող չէնքին դիմացի սենեակները բերաւ։
2 Որ երկայնութիւնը հիւսիսային մուտքին առջեւ
երկայնութիւնը հարիւր կանդուն՝ ու լայնու-
3 թիւնը յիսուն կանդուն էր։ Ներսի գաւիթին
քսան կանդուն դէմ՝ ու դուրսի գաւիթին
քարայատակին դէմ՝ իրարու դիմացը երեք
4 յատիկնով սրահներ կային։ Ու
սենեակներուն առջեւը՝ ներսէն տասը կանդուն
լայն ճամբայ մը — մէկ կանդուն ճամբայ մը
կար, և անոնց դռները դէպ ի հիւսիս էր։
5 Ու վերի սենեակները կարճ էին, վասն զի
պատնաշարդ սրահները անոնցմէ՝ այսինքն չէն-
քին վերի ու միջին սենեակներէն ետ կ'առ-
6 նէին։ Քանզի անոնք երեք յատիկներ էին,
ու գաւիթներուն պէս սիւներ չու-
նէին։ անոր համար գետնէն՝ այսինքն վերի
7 ու միջին սենեակներէն կը նեղնային։ Ու սե-
նեակներուն դիմացը՝ դուրսի գաւիթին կող-
մը սենեակներուն առջեւի դուրսի պատին եր-
8 կայնութիւնը յիսուն կանդուն էր։ Վասն զի
դուրսի գաւիթը նայէ սենեակներուն երկայ-
նութիւնը յիսուն կանդուն էր. և ահա տա-
9 ճարին դիմացը հարիւր կանդուն էր։ Ու ա-
նոնց երթալու համար արեւելեան կողմէն մուտք
10 մը կար։ Եւ գաւիթին պատային լայնութիւ-
նը մէջ դէպ ի արեւելք՝ զառաւած տեղին դի-
մացը ու չէնքին դիմացը՝ սենեակներ կային։
11 Եւ անոնց առջեւը ճամբայ մը կար դէպ ի հիւ-
սիս եղող սենեակներուն երեւութին պէս, թէ
անոնց երկայնութիւնը՝ թէ անոնց լայնու-
թիւնները և թէ անոնց բոլոր ելքերուն և ա-
12 նոնց ձեւերուն ու դուռներուն կողմանէ։ Նոյն-
պէս ալ էին դէպ ի հարաւ եղող սենեակնե-
րուն մուտքերը։ Ճամբուն գլուխը մուտք մը
կար, այսինքն արեւելեան ճամբուն բերանը՝
պատին առջեւի չհատկ ճամբան։
13 Եւ ինձի ըսաւ, Զառաւած տեղին առջեւը
եղող հիւսիսային կողմի սենեակները — հա-
րաւային կողմի սենեակներն ալ՝ սուրբ սենեակ-
ներն են, ուր որ Տէրոջը մօտեցող քահանա-
ները ամենասուրբ բաները պիտի ուտեն. հոն
պիտի դնեն ամենասուրբ բաները ու հնացի
ընծան ու մեղքի պատարագը և յանցանքի
14 պատարագը, քանզի ան տեղը սուրբ է։ Երբ-
որ քահանաները հոն մտնեն, սուրբ տեղէն
դուրսի գաւիթը պիտի չելլեն, հապա իրենց
պաշտօնի զգեստները հոն պիտի թողուն,
վասն զի անոնք սուրբ են. և ուրիշ հան-
դերձներ հագնելով՝ ժողովուրդին վերաբե-
րեալ բաներուն պիտի մօտենան։

15 Ու երբոր անիկա ներքին տուներ չափից
յինդուց, դիս դէպ՚ի արեւելք նայող դուռը
16 հանեց, ու զանիկա ամէն կողմէն չափից։ Ա-
րեւելեան կողմը չափի եղեգով՝ չորքհանակի
հինգ հարիւր եղէգ չափից չափի եղեգով։
17 Հիւսիսային կողմը չորքհանակի չափի եղեգով
18 հինգ հարիւր եղէգ չափից։ Հարաւային կող-
մը չափի եղեգով հինգ հարիւր եղէգ չափից։
19 Արեւմտեան կողմը դարձաւ, -- չափի եղեգով
20 հինգ հարիւր եղէգ չափից։ Զանիկա չորս
կողմէն չափից. անիկա Ներհինգ հարիւր երկայն՝ ու հինգ հարիւր լայն էր, --
զպարիսպ ունէր՝ սուրբ ու անսուրբ տեղը
միջը զատելու համար։

ԳԼՈՒԽ ԽԱ

1 Ապա ինձ դարձուց դէպ՚ի դուռը, որ դէպ՚ի արեւելք կը դառնայ։ 2 Ու-
րուն ներկայութեանը հեւանալու պատուոյ խորհուրդն էր։ 10 Մարդարէն
ժողովուրդը կը յորդորէ որ ապաշխարէ, ու տաճը օրէնքը պահէ։ 13 Սեղանին չափերը։
18 Ե կանոնները։

1 Եւ դիս դարձաւ՝ դէպ՚ի արեւելք նայող դու-
2 ռը տարաւ։ Եւ ահա արեւելեան ճամբայէն
իսրայէլի Աստուծոյն փառքը կու գար. ու
ձայնը ձայնը չատ խուրձերու ձայնին պէս էր,
ու երկիրը անոր փառքէն լուսաւորուեցաւ։
3 Եւ տեսած տեսիլքս Կեբան էր ան տեսիլքին
որն որ տեսայ, երբոր Երթալու ատենս։
ու տեսիլքները Երթալու գետին քովը տեսած
տեսիլքիս պէս էին, ու երեսիս վրայ ինկայ։
4 Եւ Տէրոջը փառքը դէպ՚ի արեւելք նայող
5 դուռը ճամբայէն տուները մտաւ։ Եւ Հոգին
դիս վերցուց և դիս ներքին դատխը տարաւ,
և ահա Տէրոջը փառքը տուներ լեցուցեր էր։
6 Եւ Յէն ինձ լսեցի որ տաճարէն ինծի կը խօսէր.
7 (ու Իսի՛ քովս մարդ մը կայներ էր։) Ու ինծի
ըսաւ, Որդի մարդոյ, Իսրայէլի որդւոցը միջ
յատեանան բնակելու Իմ Թագոս տեղը, և Իմ՛
սուրբ անունս դարշապարներուն տեղը --
ես, ու իսրայէլի տուները իրենք ու իրենց թագա-
ւորներըը իրենց պոռնկութիւններովը ու իրենց
թագաւորներուն Կիներովը իրենց բարձր տե-
ղերուն միջ Ցալ իմ սուրբ անունս պիտի չը-
8 պղծեն։ Նման որ իրենց սեմերը իմ սեմոցս՝
ու իրենց դռնոյիքը իմ դռնոյ կացս մօտ
դրին, այնպէս որ իմ ու անոնց միջտեղը Ցէն
միկ պատ մը կար, և իրենց ըրած գարշա-
թութիւններովը իմ սուրբ անունս պղծեցին. Ես
ալ իմ բարկութեամբս սպառեցի զանոնք։
9 Հիմա Թող իրենց պոռնկութիւնը ու իրենց
թագաւորներուն Կիները հեռացընեն,
ու յատեանան անոնց միջը պիտի բնակիմ։
10 Դուն, որդի մարդոյ, Իսրայէլի տունը սա
տուները դիտցուր, որ իրենց անօրէնութիւն-
ներէն ամչնան, ու Թող Ցոր գազափարը չափեն։
11 Եւ թէ որ իրենց բոլոր ըրածներէն ամչնան,
տանը ձեր ու կարգադրութիւնը, և անոր ել-
քը ու մուտքը, ու բոլոր ձեւերը և բոլոր կա-
նոններըը, [ու բոլոր ձեւերը] և բոլոր օրէնքներըը
անոնց դիտցուր. ու անոնց աչքերուն առջեւը
գրէ, և անոր բոլոր ձեւերը ու բոլոր կանոններըը
12 պահեն ու զանոնք կատարեն։ Ա՛ս է տաճա-
րին օրէնքը. Ամբոր բոլոր սահմանը չորքհան-
կի շուրջանը գլխուն վրայ ամենասուրբ պիտի
ըլլայ. ահա տաճարին օրէնքը ասիկա է։
13 Եւ սոսնձ են սեղանին չափերը՝ կանգուն
նով. (Կանգունը մէկ կանգուն ու չորս մատ
նաչափ է.) ու խոր տեղը մէկ կանգուն՝ ու Ցոր
լայնութիւնը մէկ կանգուն և անոր սահմանը
անոր եզերքին վրայ չորքհանակի մէկ թիզ մը
պիտի ըլլայ. ու սա պիտի ըլլայ սեղանին հիմը։
14 Ու գետնին խոր տեղէն մինչև վարի չորքհանակը
երկու կանգուն՝ և Ցոր լայնութիւնը մէկ կան-
գուն պիտի ըլլայ. ու պզտիկ չորքհանակէն մին-
չև մեծ չորքհանակը չորս կանգուն՝ ու լայնու-
15 թիւնը մէկ կանգուն պիտի ըլլայ։ Եւ կրա-
կարանը չորս կանգուն Բ-ից պիտի ըլլայ, ու
կրակարանէն վեր չորս եղջիւր պիտի ըլլայ։
16 Եւ °կրակարանը տասներկու Կնգայն
ու տասներկու Կնգայն լայն, չորս կողմն ալ
17 հաւասար քառակուսի պիտի ըլլայ։ Եւ
անոր բոլորտիքը եղող չորքհանակը տասնուչորս
Կնգայն ու տասնուչորս Կնգայն լայն պի-
տի ըլլայ, և բոլորտիքը եղող սահմանը կէս
կանգուն՝ ու խոր տեղը չորքհանակի մէկ կան-
գուն պիտի ըլլայ. ու Ցանոր աստիճանները
դէպ՚ի արեւելք պիտի ըլլան։
18 Եւ ինծի ըսաւ, Որդի մարդոյ, Տէր Եհո-
վան այսպէս կ՚ըսէ. Ասոնք պիտի ըլլան սեղա-
նին կանոնները՝ ան օրը որ զանիկա չինեն,
անոր վրայ ողջակէզներ մատուցանելու՝ ու
19 Ցանոր վրայ արիւն սրսկելու համար։ Պաղա-
կի սերունդէն եղող Ղեւտացի քահանաներուն
(որոնք ինծի ծառայութիւն ընելու համար ին-
ծի պիտի մօտենան, կ՚ըսէ Տէր Եհովան.) մէզ-
քի պատարագի համար Ցարջանները զուա-
20 րակ մը պիտի տաս. Եւ անոր արիւնէն պիտի
առնես, ու Ցանոնց չորս եղջիւրներուն վրայ՝
ու չորքհանակին չորս անկիւններուն վրայ և
շուրջանակի անոր սահմանին վրայ դնես, ու

ե Գէ. խե. ջ.
զ Գէ. խ. ե.
—
ը Գէ. ժ. 13. խգ. 1. խգ. 1.
թ Գէ. ժա. 23.
ժ Գէ. ա. 24. ժա. 1.

ժԲ. 1. ջ.
ի Գէ. ժ. 4. Ճայա. ժԲ. 1.
լ Գէ. ա. 4. 23. Բ. 4. 1. Բեհմ. ա. 10.
խ Գէ. ա. 3. գ. 23.
ծ Տես գէ. ժ. 13. խգ. 2.

ճ Գէ. գ. 13. 14. Բ. 3.
հ գՔողգ. Բ. 10. 11.
Գէ. խգ. 4.
ձ Գէ. խ. 3.
ղ Եզ. խգ. 3. Ա՚ոգ. կբ. 16. Ճ՚ոբ. գ. 17. Ճաքե. ա. 14. ԲԿոր.

ղ. 16.
ի Ա՚ոգ. գԲ. 1.
ն Ա՚ոգ. խբ. 2. Ա՚ոգ. գԲ. 8.
շ Ղեհ. խգ. 30. Եբհմ. ժգ. 13.
ո Գէ. ժա. 3. գ. 23.
չ Տես գէ. ժ. 13. խգ. 2.

ժ. 16.
պ Գէ. ա. 5.
ջ Գէ. խ. 4.
ռ Գէ. խ. 2.
ս Գէ. խ. 3. խա. 3.

14. խա. 4. 3. 7.
Գէ. Բ. 3. խգ. 30.
խգ. 7.
վ Ենբ. 7.
տ Գէ. խ. 4.
ր Գէ. խ. 2.

Եբէր. Եբհկբ. Ե. խԲ. 1.
ց Տես Եբ. խ. 26.
ու Ղեհ. ա. 5.
փ Գէ. խգ. 15.
ք Եբ. խԲ. 10. 12. Ղեհ. Բ. 14. 15. Գէ. խե. 18. 19.

զանիկա պիտի սրբես և անոր համար քաւու-
21 թիւն ընես։ Ու մեղքի պատարագին զուա-
րակը պիտի առնես, և Տաճարանէն դուրս
տանելուն որոշած տեղը՝ պիտի այրուի։
22 Ու երկրորդ օրը մեղքի պատարագի համար
այծերէն անարատ նոխազ մը մատուցանես, ու
անոնք պիտի սրբեն՝ ինչպէս որ զուարակով
23 սրբեցին։ Երբոր սրբելը լմնցընես, արդա-
նաներէն անարատ զուարակ մը՝ ու ոչխարներէն
24 անարատ խոյ մը պիտի մատուցանես։ Ու զա-
նոնք Տէրոջը առջեւը պիտի մնուեցընես, ու
քահանաները անոնց վրայ աղ պիտի ցանեն,
ու զանոնք Տէրոջը ողջակէզ պիտի մատուցա-
25 նեն։ Վեցերորդ օրը մեղքի պատարագի համար՝
օրը մէկ նոխազ պիտի մատուցանես. նաև
արջառներէն զուարակ մը՝ ու ոչխարներէն
խոյ մը պիտի մատուցանեն, ու անարատ գէշ
26 ըլլան։ Եօթը օր ալեզանին քառաթիւն պիտի
բնեն, և զանիկա պիտի սրբեն ու զանիկա
27 նուիրեն։ Ու երբոր ան օրերը լմննան, ու-
թերորդ օրը ու անկէ ետքը քահանաները ալեզանին վրայ ձեր ողջակէզները ու ձեր խա-
զապատիան զոհերը պիտի մատուցանեն, և ես ձեզ պիտի ընդունիմ, կ՚ըսէ Տէրը եհովան։

ԳԼ. ԽԴ

1 Ուրեմն դուռը գիշեր ինչպէս համար կ՚որոշուի։ 4 Քա-
հանաները կը յանձնարարեն որոշուած պաշտօնեան համար։
9 Կատարելութեան պահանջուած է քահանայից պաշտօնը կա-
տարելը։ 13 Ամբողջ ժողովուրդը կ՚ընդունուին ու գոհութիւն հա-
մար։ 17 Քահանայից վերջալոյս պատուիրանք։

1 Եւ զիս սրբարանին դէպ՚ի արեւելք նայող դուռի դրանը ճամբան դարձուց, ու անիկ
2 կա գոց էր։ Եւ Տէրը ինծի ըսաւ, Այս դուռը գոց պիտի մնայ, պիտի չբացուի, ու անկէ
մարդ պիտի չմտնէ. Իսրայէլին Տէր Աստուածը մտաւ, անոր համար գոց պիտի
3 մնայ մնայ։ Ինչո՞ւ իշխանին համար գէշ ըլլայ, նան միայն իշխանը պիտի նստի Տէրոջը առջեւը հաց ուտելու համար. տանիկա դրանը սրահին ճամբայէն պիտի մտնէ, ու նոյն ճամբայէն պիտի ելլէ։
4 Եւ զիս հիւսիսային դրանը ճամբայէն տանը առջեւը բերաւ. ու տեսայ որ Տէրոջը փառքը Տէրոջը տունը լեցուցեր էր. ու երես-
5 սիս վրայ ինկայ։ Եւ Տէրը ինծի ըսաւ, Որդի մարդոյ, Տէրոջը տանը բոլոր կանոնները ու անոր բոլոր օրէնքները վրայով քեզի ամէն բանա ըսածիդ միջը դիր, ու աչքերովդ նայէ ևականջներովդ լսէ, ու տանը մուտքը ու սրբարանին բոլոր ելքերը ամէկ դիտէ։
6 Ու հպատակմիներուն՝ Իսրայէլի տանը ըսա, Տէր եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ո՛վ հերիք է ձեզի ձեր բոլոր պղծութիւնները, օվ Իսրայէլի
7 տունը, Որ դուք Իսրամով անթլփատ ու մարմնով անթլփատ հպատագդիներ մտցուցիք, որ իմ սրբարանիս միջը բլլան ու իմ տունս պղծեն, երբոր դուք Իմ հացս, Ճարպը ու արիւնը կը մատուցանէիք. ու ձեր բոլոր պղծութիւններէն ալ զատ անոնք իմ ուխտս խա-
8 փանեցին։ Եւ ես՝ որ սուրբ բաներուս պահապանութիւնը չպահեցիք, հապա իմ սրբարանիս միջ ձեր ---ին պէս իմ պահապանութեանս վրայ պահապաններ դրիք։
9 Տէր եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Իսրայէլի որդւոցը միջ եղող բոլոր օտարազգիներէն՝ սրտով անթլփատ ու մարմնով անթլփատ բնաւ մէկ օտարազգի մը իմ սրբարանս պիտի չմտ-
10 նէ։ Մանաւանդ Ղեւտացիները, որ ինծմէ հեռացան երբոր Իսրայէլ ուղիղ ինծմէ մոլորեցան ու իրենց կռոցը ետեւէն գացին, ի-
11 րենց անօրէնութիւնը պիտի կրեն։ Եւ իմ սրբարանիս միջ պաշտօն պահապանութիւն՝ ու տաճարին պահապանութիւնը պիտի ըլլան. ժողովուրդին համար ողջակէզներն ու զոհերը պատրաստ պիտի մորթեն, ու անոնց ծառայութիւն ընելու համար անոնց
12 առջեւը անոնք պիտի կայնին. որովհետեւ անոնց համար անոնց կուռքերուն առջեւը ծառայեցին ըրին, ու Իսրայէլի տունը դայթակղութիւն՝ անօրէնութեան դատաստան եղան, անոր համար անոնց վրայով իմ ձեռքս վերցուցի, կ՚ըսէ Տէր եհովան, որ իրենց անօ-
13 րէնութիւնը պիտի կրեն. Եւ ինծի պիտի չմտնեն ինծի քահանայութիւն ընելու՝ ու իմ բոլոր սուրբ բաներուս և սուրբերուս բաներուս մտնելու, հապա իրենց անարգանքը ու իրենց ըրած պղծութիւնները պիտի
14 կրեն։ Սակայն զանոնք տաճարս պահպանութիւնը վրայ պահապան պիտի դնեմ՝ անոր ամէն ծառայութիւնը համար, ու անոր մէջը ըլլալու ամէն գործին համար։
15 Բայց Ղեւտացի քահանաները՝ Սադոկին որդիքը, որոնք իմ սրբարանիս պահպանութիւնը պահեցին՝ երբոր Իսրայէլի որդիքը ինծմէ մոլորեցան, անոնք ինծի ծառայութիւն ընելու համար ինծի պիտի մտնեն, և ճարպը ու արիւնը ինծի մատուցանելու համար անոնք իմ առջեւս պիտի կայնին, կ՚ըսէ Տէր
16 եհովան։ Անոնք իմ սրբարանս պիտի մտնեն,

---

2 Երր · ժգ · 11։
= Նէ · ԻԲ · 14։
4 Ղե · ր · 13։
5 Նէ · ԻԲ · 35 · 36։
Ղե · ը · 33։
6 Տ՚ի = Ղե · Բ · 1։
7 Ճոր · Խր · 8 · Գէ · Խ · 8 · 9։
Ր · 33 · 41 · Հռ=մէ։
ժր · 1 · = գ Գեն·
ր · 5։
—
= Գէ · Խգ · 1 ·
8 Գէ · Խգ · 4 ·
÷ Ծն · ը=ս · 24 · ակգր·
ժ · 18 ·
9 Ղե · Խգ · 41 · ր Օր·
ժ · 10 · Գոր · ե · 31։
10 Գէ · գ · 33 · Խգ ·
8 ·
ը · ս · 28 ·
Ե · Գէ · ս · 28 ·
Ե Գէ · Խ · 4 ·
Ը Գէ · ր · 3 ·
Թ Գէ · Խե · 9 · ագնա·
գ · 3 ·
Ի Ղե · Խգ · 18 · ր Օր·
ժ · 10 · Գոր · ե · 31։
Լ Հռ · 14 · 16 · Գէ · Խ · 45 ·
Խ Ղե · Խա · 8 · 8 · 17 · 21։
Ծ = ՄԲ · Խգ · 1 ·
Կ ր ՄԲ · ԻԲ · 34 ·
Հ Ղե · ր · 4 · ե ·
Ձ Ես · ժգ · 9 ·
Ղ Ես · Բ · 16 · Գէ · ժգ · 3 · 4 · Մ=ալ·
ր · 8 ·
Մ Ես · գ Թագ · Խգ · 8 · ե · ր ՄԲ · ԻԲ ·
4 · 5 · Գէ · Խը · 11 ·
Յ = ՄԲ · Խգ · 1 ·
Ն ր ՄԲ · ԻԲ · 34 ·
Շ Թա · ժգ · 9 ·
Ո Ես · Բ · 16 · Գէ · ժգ · 3 · 4 · Մ=ալ·
ր · 8 ·
Չ Ս=ալ · Ձ · 26 ·
= գ Թագ · Խգ · 9 ·
Թա · ժգ · 3 ·
Ը Գէ · ԻԲ · 20 · ԼԳ · 7 ·
Թ Թա · ժգ · 4 · =
Մ՝ն · Խգ · 28 · 31 ·
Ժ՝ն · Խգ · 18 ·
= = Թագ · ր · 35 ·
= Հռ՝ր · 10 ·
Ի Հռ՝ր · 7 ·
ր Օր · ժ · 8 ·

ու ինձի ծառայութիւն ընելու համար անոնք պիտի մնանուան իմ անգամիս ։ և իմ պահ-
17 պանութիւնս պիտի պահեն ։ Ու երբոր նոքա գաւխին գռներէն մուտք ։կատէ զգեստ-
ներ պիտի հագնին ։ ու նոքա գաւխին գրա-
նեքը՝ ու նոքա ծառայութիւն ըրած տանեն
18 նին վրանին բաւդ պիտի °չհագնին ։ Ինչոց
գլուխներուն վրայ կատէ ապարօշներ ըլլայ ։
ու մէջքերնին կատէ վարտիքներ ըլլայ ։ —
19 քրտնցնող բան պիտի չհագնին ։ Ու երբոր
գաւխի գաւխիքը ժողովուրդին ելլեն՝ Ինչոց
պաշտօնի զգեստները պիտի հանին ։ ու զա-
նոնք սուրբ սենեակներուն մէջը դնեն ։ և
ուրիշ զգեստներ պիտի հագնին ։ որպէս զի
իրենց զգեստներովը ժողովուրդը չսրբեն ։
20 Եւ գլուխնին պիտի չսափրեն ։ ոչ ալ վարս-
քերնին երկնցընեն ։ Հապա միայն գլուխնուն
21 մազերը փոքրեն ։ Ու Քնաւ մէկ քահանայ
մը գինի չխմի ։ երբոր ներքին գաւխիքը կը
22 մտնէ ։ Ու °որբևարին կամ արձակուածը ի-
րենց կնիկ չառնեն ։ հապա խոյսէլի տանը
սերունդէն եղող կոյս ։ կամ քահանայէ մը
23 որբևարի յետացած կնիկը առնեն ։ Ու իմ ժո-
ղովուրդիս՝ Քսուրբ ու անսուրբ բանեցուն տար-
բերութիւնը պիտի սորվեցընեն ։ և անմաքու-
բին ու մաքուրին տարբերութիւնը անոնց
24 գիտցընեն ։ Ու Քդատերու վրայ անոնք պիտի
կենան գատաստան ընելու համար ։ ու իմ
իրաւունքներուս համեմատ զանոնք դատեն ։
և իմ բոլոր տօներուս մէջը իմ օրէնքներս
ու կանոններս պիտի պահեն ։ ու իմ չարաթ-
25 ներս սրբեն ։ Եւ Խմարգու մեռելի քով չեր-
թան՝ որ պղծուին ։ Հապա միայն հօր համար ,
կամ մօր համար ։ կամ տղու համար ։ կամ
աղիկան համար ։ եղբօր համար ։ Նո չամուս-
26 նացած քրոջ համար պղծուին ։ Ու Նմկը սրբ-
բուելէն ետքը եօթը օր պիտի համրեն անոր ։
27 Եւ անկա սրբարանին մէջ ծառայութիւն ը-
նելու համար Իներսի գաւխիքը մը-
տած օրը՝ Նանկա իր մեղքի պատարագը պիտի
մատուցանէ ։ կ'ըսէ Տէր եհովան ։
28 Եւ ասկա անոնց ծառայութիւնը ըլլայ ։
Նանոնց ժառանգութիւնը ես եմ ։ ու խոյսէ-
լի մէջ անոնց կալուածք չտաք ։ անոնց կա-
29 լուածքը ես եմ ։ Հացի ընծան ու մեղքի
պատարագը և յանցանքի պատարագը անոնք
պիտի ուտեն ։ ու խոյսէլի մէջ Նամէն նուէր
30 անոնց պիտի ըլլայ ։ Եւ ամէն °թուխ բանին
Նրոլոր երախայրիներուն առջինը՝ ու ձեր բո-

ր Գէ · խա · 22 ։
ղ Նէ · խբ · 39 · 40 · 43 ։
էՓ · 27 · 28 ։
• Նէր · չէրն ։
– Նէ · խբ · 43 · 44 ։
էՓ · 28 ։
ֆ Գէ · խբ · 14 ։
• Գէ · խբ · 39 · Տէո էՓ Օր · ԺԷ · 8 · ես ։
Նէ · ԽՓ · 37 ։ Լ · 33 · Նէ · գ · 37 ։

Մառ · խգ · 17 · 19 ։
ղ Նէ · խա · 5 ։
ֆ Նէ · ժ · 9 ։
– Նէ · խա · 7 · 13 · 14 ։
ֆ Նէ · ժ · 10 · 11 ։
Գէ · խբ · 26 · Մառ · բ · 7 ։
Ր Նէ · խա · 1 · ես ։
Նաս · գ · 10 · ԺՓ · 31 · ես ։
Հմր · 17 ։
ղ Նէ · գ · 3 ։
Նաս · ԺԸ · 20 · Ր Օր · ժ · 9 · ԺԸ · 1 · 2 · Ցէո · ժգ · 14 · 33 ։
ֆ Նէ · գ · 13 · 14 · 39 ։

լոր ընծաներէն ամէն բանի ընծային բոլորը քահանային պիտի ըլլայ ։ ու Քձեր խմորնե-
րուն երախայրին քահանային պիտի տաք ։
Նոր քով տանիք վրայ օրհնութիւն Քբերնա ։
31 Քահանաները բնաւ մեռած կամ գազանա-
բեկ ածուածէ չ ճուչ պիտի չուտեն ։ Թէ Թըռ-
չուն ըլլայ ան և Թէ չորքոտանի ։

ԳԼ · ԽԵ

1 Սրբարանէն հանած · 6 քաղաքին համար · 7 և խշխաւէն հա-
մար երկուն տրուելու բաժինը · 8 Խշխաւէն համար պա-
տուէրներ ։

1 Ո՞ երբոր Նրկիրը վիճակով ժառանգութիւն
բաժնէք ։ երկրէն քաւնու հինգ հազար Նչէ
երկայնութեամբ՝ ու տասը հազար լայնու-
թեամբ Քսուրբ ընծայ մատուցանէք Տէրոջը ։
ասիկա չորքնակի իր բոլոր սահմաններուն
2 մէջը սուրբ ըլլայ ։ Անկէ քառակուսի չա-
փուած՝ Նհինգ հարիւրով հինգ հարիւրը սրբ-
բարանին համար ըլլայ ։ ու անոնց չորքա-
նակի յիսուն կանգուն արտաքսան ունենայ ։
3 Եւ ասա Չափով՝ երկայնութիւնը քաւնու հինգ
հազար ու լայնութիւնը տասը հազար չափիս ,
Քոս անոր մէջը պիտի ըլլայ սրբարանը՝ ամե-
4 նասուրբ տեղը ։ Ասիկա Տէրոջը ծառայութիւն
ընելու մօտեցող սրբարանի պաշտօնեաներուն՝
քահանաներուն համար Քսուրբ ըլլայ երկրէն ,
որ անոնց՝ տաճարը հաստատելու համար տեղ մը՝ ու սրբա-
րանին համար սուրբ տեղ մը ըլլայ ։
5 Եւ տասը ծառայութիւնը բնող Ղեւտացի-
ները Քքաւնու հինգ հազար երկայնութեամբ
ու տասը հազար լայնութեամբ կալուածք
պիտի ունենան՝ Նոնոնց անհնակ ։
6 Եւ հինգ հազար լայնութեամբ ու քաւնու-
հինգ հազար երկայնութեամբ՝ քաղաքին կա-
լուածքը պիտի տաք սրբարանին ընծային
քովը ։ ասիկա բոլոր Իսրայէլի տանը ըլլայ ։
7 Եւ Իշխանին Նլռոնոնէ՝ սուրբ ընծային ու
քաղաքին կալուածքին մէկ կողմէն ու միւս
կողմէն , սուրբ ընծային և քաղաքին կալուած-
քին դիմացը արեւմտեան ծայրէն դէպ Ի արև-
մուտք՝ ու արեւելեան ծայրէն դէպ Ի արևելք
բլլայ ։ ու երկայնութիւնը արեւմտեան սահմա-
նէն մինչև արեւելեան սահմանը հաւ բաժինին-
8 բաւն մէկուն հետ հաւասար ըլլայ ։ Իսրայէլի
մէջ երկրին ասիկա անոր կալուածք ըլլայ ։ ու
Իմ Իշխաններս ալ իմ ժողովուրդս
չհարստահարեն ։ ու Ճոշտ երկիրը Իսրայէլի
տանը տոհմ իրենց ցեղերուն համեմատ ։

բ · գ ։
դ Նէ · իբ · 21 · 88 ։
քաղցած Քնաւ · ԺԸ · 11 · 14 ։
ե Նէ · ԺԸ · 2 · իբ · 29 · 30 ։
իգ · 19 · Քնաւ · գ · 13 · ԺԸ · 12 · 13 ։
Ի Նաս · ԺԸ · 20 · Նէ · ԽՓ · 37 ։ Լ · 33 · Նէ · գ · 37 ։

Ա Մառ · գ · 9 · 10 ։
Մառ · գ · 10
Կամ բերել ։
Նէ · իր · 31 · Նէ · իբ · 8 ։
Ր Գէ · խբ · 10 ։
Հմր · 1 · Գէ · խբ · 10 · ես ։
Գէ · խբ · 15 ։
Տէո գէ · խ · 17 ։
Գէ · խբ · 15 ։
Գէ · խբ · 21 ։
Գէ · իգ · 18 · Տէո Երեմ · իբ · 17 · Գէ · իբ · 37 ։

9 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ոչ հերիք է ձեզի, օ՛ իսրայէլի իշխաններ. զրկանքը ու յափշտակութիւնը վերցուցէք, և իրաւունք ու արդարութիւն ըրէք. իմ ժողովուրդիս ձեր բռնի պահանջմունքները վերցուցէք, 10 կ'ըսէ Տէր Եհովան. Ձեր կշիռքները արդար, ձեր արդուն արդար ու ձեր մարը արդար լիլայ. 11 Արդուն ու մարը մէկ չափ լիլան, որ մարը թառին տասներորդը պարունակէ ու արդուն ալ թառին տասներորդը. թառին 12 նայելով պիտի լիլայ անոնց չափը. և Խնկովը թառ կերաստ պիտի լիլայ. ձեր մնասը թառ սիկղ, թառաս հինգ սիկղ, տասնոս հինգ սիկղ պիտի լիլայ.

13 Ձեր մատուցանելու բնծան ասիկա լիլայ. ցորենի թառէն արդուն վեցերորդ մասը՝ ու 14 գարիի թառէն արդուն վեցերորդ մասը. Ու ձէթին կանոնը՝ ձէթ լիլայ. ձէթի մասին տասներորդը՝ թառէն, այսինքն՝ հոմէրէն, որ տասը մար է թառասի, վասն զի 15 տասը մարը մէկ հոմէր մին է. և իսրայէլին ջրարբի արօտներուն հօտերէն՝ երկու հարիւրէն մէկ ոչխար. Ահա ասիկա հացի ընծայ ու ողջակէզ և խաղաղութեան զոհ, որ վրէնց համար քաւութիւն լիլայ, 16 կ'ըսէ Տէր Եհովան. երկրին բոլոր ժողովուրդը ասա բնծան իսրայէլի մէջ իշխան եղողին 17 պարտաւոր պիտի լիլան. և տօներու ու ամսագլուխներու ու շաբաթներու մէջ իսրայէլի տան ամէն հանդիսաւոր օրերուն մէջ ողջակէզները ու հացի ընծան և թափելու նուէրը իշխանին վրայ պիտի լիլայ. մեղքի պատարագը ու հացի ընծան ու ողջակէզը և խաղաղութեան զոհը անոնց պիտի մատուցանէ՝ իսրայէլի տանը քաւութիւն ընելու համար.

18 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Առաջի ամսուն առաջի օրը արջառներէն մէկ անարատ զուարակ 19 մը առնես, ու սրբարանը մաքրես. Ահարոնի քահանան մեղքի պատարագին արիւնէն պիտի առնէ, և տաներ դրանդ հացը վրայ՝ ու սեղանին չորս անկիւններուն վրայ՝ և ներքին գաւթին դրանը դրանդ հացը վրայ դնէ. 20 Ամսուն եօթներորդ օր ալ Խնդրած կամ անմիտ մարդու համար այնպէս ընես, և տաներ համար քաւութիւն պիտի ընէք.

21 Առաջի ամսուն չորեքտասաներորդ օրը ձեզի զատիկ լիլայ. եօթը օր անոնց պատառ անարատ հաց ուտուի. 22 և այն օրը իշխանը իրեն համար ու երկրին բոլոր ժողովուրդներուն համար՝ մէկ զուարակ մը պիտի մատուցանէ՝ քի պատարագ. 23 ու տօներին եօթը օրը ողջակէզ պիտի մատուցանէ, ան եօթը օրուան մէջ՝ օրը եօթը զուարակ ու եօթը անարատ խոյ, և ամէն օր այծերէն մէկ նոխազ մը՝ 24 մեղքի պատարագ. Ու ամէն մէկ զուարակին համար՝ մէկ արդու մը, և ամէն մէկ խոյին համար՝ մէկ արդու մը հացի ընծայ, ու ամէն մէկ արդուին համար մէկ հին ձէթ 25 եղ մատուցանէ. Նոյնպէս՝ եօթներորդ ամսուն տնգետասաներորդ օրը՝ տօներին ատներ եօթը օր ան մեղքի պատարագին, ողջակէզին, հացի ընծային ու եղին պէս պիտի մատուցանէ.

ԳԼ. ԽԶ

1 Իշխանին. և ժողովուրդին երկրպագութիւնը վերաբերեալ պատուէրներ. 16 Իշխանին ժառանգութիւնը վաճառելու մը. 19 Ձոհելը եփելու տեղերը.

1 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ներքին գաւիթին դէպ ի արեւելք նայող դուռը գործի վեց օրերը պոց լիլայ, ու շաբաթ օրը բացուի, 2 ու ամսագլուխն օրը բացուի. Ու իշխանը ան դրանը օտակին ճամբայէն դուրսէն պիտի մտնէ, ու դրանը դրանդ եացը քովը կայնի. և քահանաները անոր ողջակէզը ու խաղաղութեան զոհերը պիտի մատուցանեն, ու անիկա դրանը սեմին վրայ երկրպագութիւն պիտի ընէ ու ելլէ. և ան դուռը մինչև իրիկուն պիտի 3 չդոցուի. Ու երկրին ժողովուրդը շաբաթ օրերուն ու ամսագլուխներուն Տէրոջը առջեւը ան դրանը մուտքին մէջ երկրպագութիւն պիտի ընեն.

4 Ու իշխանին շաբաթ օրը Տէրոջը մատուցանելու ողջակէզը վեց անարատ գառն ու 5 մէկ անարատ խոյ լիլայ. Ու խոյին համար հացի ընծայ մէկ արդու մը՝ ու գառանց համար հացի ընծայ տալէն ետքն ինկածը՝ և ամէն մէկ արդուի համար մէկ հին ձէթ եղ հոգուտն.

6 Ու ամսագլուխն օրը՝ արջառներէն մէկ անարատ զուարակ մը ու վեց գառն ու մէկ խոյ 7 մը, որոնք անարատ պիտի լիլան. և զուարակին համար մէկ արդու մը՝ ու խոյին համար մէկ արդու մը հացի ընծայ մատուցանէ, ու գառանց համար՝ ինչ որ ձեռքէն կու գայ, և ամէն մէկ արդուի համար մէկ հին ձէթ եղ լիլայ.

8 Ու երբոր իշխանը գայ՝ դրանը սրահին 9 ճամբայէն մտնէ, և նոյն ճամբայէն ելլէ. Ու երկրին ժողովուրդը՝ հանդէս խաւար օրերուն մէջ երկրպագութիւն ընելու համար Տէրոջը առջեւը եկած ատենին՝ հիւսիսային դրանը ճամբայէն մտնողը հարաւային դրանը ճամբայէն ելլէ, ու հարաւային դրանը ճամբայէն մտնողը հիւսիսային դրանը ճամբայէն ելլէ.

---

1 Գլ. Խզ. 6։
2 Բրմ. Իբ. 3։
3 Գղ. Ժբ. 33. 38։
Ահար. Ժա. 1։
4 Նե. Է. 13։ Գղ.
Բմ. 28։ Թագ. գ.
47։
5 Գղ. ա. 4։
6 Գղ. Ժգ. 16։
7 Գլ. Իգ. 29։
8 Գղ. գ. 27։
9 Նե. Ժբ. 18։ Գղ.
Իգ. 5։ Թագ.
Բ. 8. 3։ Իբ. 16.
17։ ր Օր. Ժգ. 1.
Ես.։
10 Գղ. գ. 14։
11 Գղ. Իգ. 8։

1 Տես Թագ. Իբ. 15։
28. 30։ Իբ. 3. 11.
18. 19. Ես.։
2 Գլ. Իգ. 5. 7։
3 Գղ. Իգ. 33. Ես.։
Թագ. Իբ. 18։ ր
Օր. Ժգ. 13։
—
4 Գլ. Իգ. 3. Հմր. 8։
5 Գլ. Իմ. 17։
Հմր. 11։
7 ր Օր. Ժգ. 17։
8 Հմր. 8։
9 Նե. Իգ. 14—17։ ր
Օր. Ժգ. 16։

մնաց դրանք ճամբայէն չդառնայ, հապա ա-
10 նոր դիմացինէն կ՚լլէ։ Եւ իշխանը անոնց մէջ
տած առնները անոնց հնար մնայէ, ու անոնց
նշած առնները ան-ոյ հնոյ կ՚լլէ։
11 Եւ ասոնցու մէջ ու հանդիսաւոր օրերու
մէջ Տ՚ացի ընծան՝ ամէն զատարակի համար մէկ
արգու մը՝ և ամէն խոյի համար մէկ արգու մը
ըլլայ, ու գառանց համար՝ ձեռքին եկածը,
ու ամէն մէկ արգուի համար մէկ հիմէն եղ
12 ըլլայ։ Եւ թէ որ իշխանը մէկ կամաւոր ոզջա-
կէզ մը, կամ՝ մէկ կամաւոր խաղաղութեան
զոհ մը Տ՚էրոջը մատուցանելու ըլլայ, ՚ոդէպ՚ի
արևելք նայող դուռը անոր բանան. ու անի-
կա իր ոզջակիզը ու խաղաղութեան զոհը մա-
տուցանէ՝ ինչպէս որ շաբաթ օրը կը մատու-
ցանէ, ու կ՚լլէ. և անոր կ՚լլելէն ետքը դուռը
գոցեն։
13 ՚Ամէն օր մէկ տարեկան անարատ գառ-
նուկ մը Տ՚էրոջը ոզջակէզ մատուցանես, զա-
14 նիկա ամէն առտու մատուցանես. Եւ անոր
հետ ամէն առտու արգուին վեցերորդ մասը
հացի ընծայ մատուցանես, ու հիմնինին եր-
րորդ մասը եղ՝ նաչիհին հետ խառնելու հա-
մար. --ին- յաւիտենական կանոնով Տ՚էրոջը
15 մշանչենաւոր հացի ընծայ ըլլայ։ Եւ գառնու-
կը ու հացի ընծան ու եղը ամէն առտու մա-
տուցանեն. --ին- մշանչենաւոր ոզջակէզ ը-
ըլլ։
16 Տ՚էր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Երբոր իշխանը
իր որդւոցը մէկուն պարգև տայ, անոր ժա-
ռանգութիւնը անոր որդւոցը ըլլայ. անիկա
ժառանգութեան կալուածէն մը ըլլայ անոնց.
17 իսկ երբոր իր ժառանգութենէն իր ծառանե-
րուն մէկուն պարգև տայ, անոնոնը անիկա
մինչև Ազատութեան տարին անոր պիտի ըլ-
լայ, ետքը իշխանին պիտի դառնայ. միայն
զի անոր ժառանգութիւնը միայն իր որդւոցը
18 պիտի ըլլայ։ Եւ Իշխանը ժողովուրդին ժա-
ռանգութենէն չառնէ՝ զանոնք իրենց կա-
լուածքէն զրկելով. իր որդւոցը իր կալուած-
քէն ժառանգութիւն տայ, որպէս զի իմ ժո-
ղովուրդս՝ ամէն մէկը իր կալուածքէն չցրուի։
19 Եւ զիս դրանը քովը եղող մուտքէն քա-
հանաներուն դէմ՝ի հիւսիս նայող սուրբ սե-
նեակաները տարաւ, և ահա հոն եւսի կողմե-
20 րը դէմ՝ի արևմուտք մէկ տեղ մը կար. Ու
ինծի ըսաւ, Ասիկա այն տեղն է՝ ուր որ քահա-
նաները յանցանքի պատասխանին ու մեղքի
պատասխանին հոն պիտի խաչեն, -- հոն հացի
ընծան պիտի եփեն, որ չըլլայ թէ դուրսի
21 գաւիթը հանեն ու ժողովուրդը սրբեն։ Եւ
զիս դուրսի գաւիթը հանեց, ու զիս գաւիթին
չորս անկիւններէն անցուց, և ահա գաւիթ

ի ՀՒ · ե ·
ե Գլ · խդ · ե · ՀՒ · ե ·
ֆ Իշ · իՓ · ֆե · Քա-
խը · ե ·

ի Գև · թե · ի ·
ի Գլ · խե · ե ·
ե բ ՄՖ · ե · ե ·
ի Գև · բ · ե · ե · ի ·

ի Գլ · խդ · ի ·
· կ՝ պարկ
ի Տ՚ե ՀՒ · ի ·
—

թին ամէն մէկ անկիւնը մէկ մէկ գաւիթ կար։
22 Գաւիթին չորս անկիւններուն մէջ քառասուն
կտրած երկայնութեամբ ու երեսուն լայնու-
թեամբ՝ °չորեքանկիւն գոցուած՝ գաւիթներ
կային. չորսին չափը մէկ էր անկիւններուն
23 մէջ։ Եւ անոնց բոլորտիքը՝ չորսին ալ բոլոր-
տիքը շուրջանակի եփարաններ չինուած
24 էին. Ու ինծի ըսաւ, Ասոնք եփոզներուն տե-
ղերն են, ուր որ տանը պաշտօնեաները ժող-
ովրդեան զոհը պիտի եփեն։

Գլ. խի

1 Ուրը ջուրերուն տեսիլքը. 6 տանց գոգաթիւնը. 13 երկ-
րին սահմանները. 22 տան փեշակով բաժնուիը.

1 Ո՚ զիս նորէն տանը դրանը առջևը բերաւ,
և ահա արևելեան կողմէն տանը սեմին տա-
կէն °ջուրեր կ՚ելլէին, քանզի տանը երեսը
դէպ՚ի արևելք էր. ու ջուրերը տանը աջ կող-
մին տակէն՝ սեղանին հարաւային կողմէն կ՚իջ-
2 նէին։ Եւ զիս հիւսիսային դրանը ճամբայէն
հանեց, ու զիս դուրսի ճամբան՝ դուրսի դր-
անը արևելք նայող ճամբան պտրտցուց. և
ահա աջ կողմէն ջուրեր կը վազէին։
3 ՚Այն մարդը որ իր ձեռքը լար ունէր՝ դէպ՚ի
արևելք ելաւ, ու հազար կանգուն չափեց, և
զիս ջուրերէն անցուց, -- ջուրերը մինչև գար-
4 չապարանոցս կ՚ելլէր. Հազար ևս չափեց, ու
զիս ջուրերէն անցուց, -- ջուրերը մինչև ծուն-
կերս կ՚ելլէր. Հազար ևս չափեց, ու զիս ջ--
րերէն անցուց, և ջուրերը մինչև մէջքս կ՚ելլէր.
5 Նորէն հազար -ը չափեց, -- անանկ գետ մը
եղած էր, որ չէի կրնար անցնիլ. վասն զի
ջուրերը յորդեր էին, գ-- գետ մը եղեր
էին, ուսկից որ մարդ չէր կրնար անցնիլ բայց
միայն լողալով։
6 Անոնոնը ինծի ըսաւ, Տ՚եսա՞ր, որդի մարդ-
ոյ. և զիս տարաւ ու դեսին եզերքը պըտ-
7 ցուցուց։ Եւ քանի որ հոն կը պտրտէի՝ տես-
այ որ գետին եզերքը մէկ կողմէն ու միւս
8 կողմէն խիստ շատ ՚ծառեր կային։ Եւ ինծի
ըսաւ, Այս ջուրերը արևելեան կողմը կ՚ելլեն
ու անապատը կ՚իջնեն ու ծովը կ՚երթան. և
ծովը ելլելով՝ -ոյ ջուրերը բժշկութիւն կը
9 գտնեն։ Եւ էգետին ամէն գացած տեղը
ամէն շարժուն կենդանիները պիտի ապրին,
ու ձուկերը խիստ շատ պիտի ըլլան. քանզի
աս ջուրերը հոն պիտի երթան, ու դետին
ամէն գացած տեղը բժշկութիւն պիտի ըլլայ,
10 ու պիտի ապրին։ Եւ անոր վրայ ենգադիէն
մինչև ենեգլայիմ ձկնորսներ պիտի կայնին,
հոն ուռկաններ փռելու տեղ պիտի ըլլայ. ձու-

- Գ-քիւ · գ · ի · Ջ-ար-
ժգ · ե · ժգ · ի ·
Գ-յու · իր · ե ·
ի Գև · ի · ֆ ·
- Եչք · լոյսը ջու-
րեր · անհամանքի
գետ նէնէր կին ·
ի ՀՒ · ի · Գ-յու ·
իր · ե ·
ե կամ ձկներ գետ-
ըան

կերը տեսակ տեսակ պիտի բլլան, ՚ոմի ծո-
վուն ձուկերուն պէս խիստ շատ պիտի բլլան։
11 Բայց անոր ապականելից տեղատեղը ու ճահիճ-
ները բժշկութիւն պիտի չգտնեն, անոնք աղի
12 համար պիտի որոշուին։ Ու Իգետին եզերքը՝
մէկ կողմէն ու միւս կողմէն ամէն պտ-
զարեր ծառեր պիտի բուսնին, տերեւը
պիտի չթափառի ու պտուղը չհատնի. ամէն
ամիս նորէն պտուղ պիտի տան, վասն զի ա-
նոր ջուրերը սրբարանէն կ'ելլեն. և անոնց
պտուղը կերակուր համար՝ ու տերեւները
Ի բժշկութեան համար պիտի բլլան։
13 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ա՛ս երկրին
սահմանը՝ որ դուք պիտի ժառանգէք իս-
րայէլի տասներկու ցեղերուն համեմատ.
14 (Յովսէփ երկու բաժին պիտի առնէ.) Ու զա-
նիկա ամէն մարդ իր եղբօրը պէս պիտի ժա-
ռանգէ, վասն զի ինծ ձեռքս վերցուցի որ
զանիկա ձեր հայրերուն տամ. և ա՛ս երկիրը
15 Ձեզի ժառանգութիւն պիտի լինայ։ Ու երկ-
րին սահմանը ա՛ս է. Հիւսիսային կողմէ մեծ
16 ծովէն Ի Եթլոնի ճամբան մինչև Սեդադ, Ի Ե-
մաթ, Ի Բերոթա, Սիբրայիմ՝ որ Դամասկոսի
սահմանին ու Եմաթի սահմանին մէջտեղն է,
— Հազեր Ուբանի սահմանը եղող Աեր-աթթի-
17 քոնը։ Ու երկրին սահմանը ծովէն մինչև Ա-
սար-Էնան՝ ու Դամասկոսի սահմանն ի դէպ ի
հիւսիս, նաև Եմաթի սահմանը պիտի բլլայ։
18 և հիւսիսային կողմը —իւ— ըլլայ։ Ու արևելեան
կողմը Ուբանի միջէն ու Դամասկոսի միջէն
և Գաղաադ ի միջէն ու Բորդ-ծառոտ —ը երը-
իսրայէլի երկրին միջէն՝ սահմանէն մինչև ա-
րևելեան ծովը չափէք. ու արևելեան կողմ
19 —իւ— ըլլայ։ Եւ դէպ ի Թեման Թեմանային
կողմը՝ Թամարէն մինչև Վիճաբանութեան
ջուրերը կադէսի միջ — մինչև մեծ ծովը երը-
նայ հեղեղատը պիտի բլլայ. և դէպ ի Թեման
20 Թեմանային կողմը ասիկա բլլայ։ Ու արևմտ-
եան կողմը մեծ ծովը պիտի բլլայ՝ սահմա-
նէն մինչև Եմաթի դիմացը. արևմտեան կող-
մը ասիկա բլլայ։
21 Եւ ա՛ս երկիրը ձեզի բաժնէք իսրայէլի ցե-
22 ղերուն համեմատ։ Ու զանիկա ժառանգու-
թեան համար վիճակով բաժնէք՝ Ի ձեզի,
Ի ձեր միջը բնակող ու ձեր միջը զաւակ-
ներ ծնանող օտարականներուն. Նա անոնք
ձեզի բնականութեամբ պէս պիտի բլլան իսրայէլի
որդւոցը միջ, — անոնք ձեզի հետ ժառան-
գութիւն պիտի առնեն իսրայէլի ցեղերուն
23 միջ։ Եւ որ ցեղին միջ որ օտարականը պան-
դխտացած է՝ հոն անոր ժառանգութիւնը
պիտի տաք, կ'ըսէ Տէր Եհովան։

ԳԼ. ԽԸ

1 Եւ ցեղերուն անուններըը ասանք են. Հիւ-
սիսի ծայրէն՝ Եթլոնի ճամբուն քովը դէպ ի
Եմաթ երթալով՝ մինչև Ասար-Էնան ը Դա-
մասկոսի սահմանին ի դէպ ի հիւսիս մինչև ե-
մաթին քովը, ու արևելեան կողմէն մինչև ա-
2 րեւմտեան կողմը Դանին մէկ բաժին բլլայ։ Եւ Դանի
սահմանին քովը՝ արևելեան կողմէն մինչև
արեւմտեան կողմը՝ Ասերին մէկ բաժին բլլայ։
3 Ու Ասերի սահմանին քովը՝ արևելեան կող-
մէն մինչև արեւմտեան կողմը՝ Նեփթաղիմին
4 մէկ բաժին բլլայ։ Ու Նեփթաղիմի սահմանին
քովը՝ արևելեան կողմէն մինչև արեւմտեան
5 կողմը՝ Մանասէին մէկ բաժին բլլայ։ Եւ Մանա-
սէի սահմանին քովը՝ արևելեան կողմէն մին-
չև արեւմտեան կողմը՝ Եփրեմին մէկ բաժին բ-
6 լլայ։ Ու Եփրեմի սահմանին քովը՝ արևելեան
կողմէն մինչև արեւմտեան կողմը՝ Ռուբենին մէկ
7 բաժին բլլայ։ Եւ Ռուբենի սահմանին քովը՝ ա-
րևելեան կողմէն մինչև արեւմտեան կողմը՝
Գադայի մէկ բաժին բլլայ։
8 Եւ Գադայի սահմանին քովը՝ արևելեան
կողմէն մինչև արեւմտեան կողմը պիտի բլլայ
Ի ան բնաձան՝ որ պիտի նուիրէք, — Ե-
ամնո հինգ հազար Ի չափ լայնութիւն և միւս
բաժիններուն մէկուն չափ երկայնութիւնն Ե-
Ի ծովը, արևելեան կողմէն մինչև արեւմտեան
կողմը. և սրբարանը անոր միջտեղը պիտի բլ-
9 լայ։ Տէրոջը նուիրելու բնաձանիդ քսանուհինգ
հազար երկայնութիւն՝ ու տասը հազար լայ-
10 նութիւն ունենայ։ Եւ սուրբ բնաձան ասոնց
բլլայ՝ այսինքն քահանաներուն. հիւսիսէն Ի
Ե-Ի քսանուհինգ հազար, ու արեւմտ-
եան՝ լայնութիւնը տասը հազար, և արևելքէն՝
լայնութիւնը տասը հազար, ու հարաւէն՝ եր-
կայնութիւնը քսանուհինգ հազար Ի ու
11 Տէրոջը սրբարանը անոր միջտեղը բլլայ։ Ա-
Ի ադոքին սագովին որդւոցմէ սրբուած քահա-
նաներուն բլլայ, որ անոնք իմ պահպանու-
թիւնս պահերին, ու երբոր իսրայէլի որդիքը
մոլորեցան՝ անոնք չմոլորեցան, ՚ինչպէս որ
12 Ղեւտացիները մոլորեցան։ Ու երկրին բնաձանէն՝
ա՛ս բնաձան անոնց համար ամենասրբ պիտի
բլլայ Ղեւտացւոց սահմանին քովը։
13 Եւ քահանայից սահմանին քովը Ղեւտա-
ցւոց Ի Ե-Ի բլլայ քսանուհինգ հազար եր-
կայնութեամբ ու տասը հազար լայնութեամբ։
բոլոր երկայնութիւնը քսանուհինգ հազար՝

---

1 Թուա. ԼԳ. 9. Գեն. Խը. 1։
2 Թուա. Ի. 13. ը Օր. ԼԲ. 21. Սամ. ձա. 1. Գեն. խը. 33։
3 Տես Համմ. Ժ. 12։ Գաղ. գ. 28. հագ. գ. 11։
4 Գեն. խե. 1—6։
5 Գեն. խդ. 13։
6 Գեն. խդ. 19։

---

1 Թուա. ԼԳ. 9. Գեն. Խը. 1։
2 Թուա. Ի. 13. ը Օր. ԼԲ. 21. Սամ. ձա. 1. Գեն. խը. 33։
3 Տես Համմ. Ժ. 12։ Գաղ. գ. 28. հագ. գ. 11։
4 Գեն. խե. 1—6։
5 Գեն. խդ. 13։
6 Գեն. խդ. 19։

14 ու լայնութիւնը տասը հազար բլլայ։ Ի՛ւ ան՝ կէ պիտի չծախեն ու չփոխեն, ու երկրին երախայրին --ունի չը-ղ չդարձընեն, վասն զի անիկա Տէրոջը նուիրուած է։

15 Ի՛ւ քառասունհինգ հազարին քովը լայնութենէն մնացած հինգ հազարը Խառատրը պիտի բլլայ՝ քաղաքին համար, բնակութեան համար ու արուարձաններուն համար, և քա-

16 զաքը անոր մէջտեղը բլլայ։ Ու անոր չափերը ասոնք բլլան։ Հիւսիսային կողմը՝ չորս հազար հինգ հարիւր, և հարաւային կողմը՝ չորս հազար հինգ հարիւր, և արեւելեան կողմը՝ չորս հազար հինգ հարիւր, ու արեւմտեան

17 կողմը՝ չորս հազար հինգ հարիւր։ Ի՛ւ քաղաքին արուարձանը դէպ ի հիւսիս երկու հարիւր յիսուն՝ ու դէպ ի հարաւ երկու հարիւր յիսուն՝ և դէպ ի արեւելք երկու հարիւր յիսուն՝ ու դէպ ի արեւմուտք երկու

18 հարիւր յիսուն բլլայ։ Ի՛ւ սուրբ ընծային քովը երկայնութենէն մնացած դէպ ի արեւելք տասը հազարը, ու դէպ ի արեւմուտք տասը հազարը՝ (որ սուրբ ընծային քովին է,) անոր բերքը քաղաքին ծառայութիւնը ընդունելուն

19 կերակուր բլլայ։ Ու քաղաքին ծառայութիւնը ընդունողը Իսրայէլին ամէն ցեղերէն պիտի բլլան։

20 Բոլոր ընծան քառասունհինգ հազարով քառակուսի ըլլայ։ -- սուրբ ընծան քառակուսի կերպով քաղաքին կալուածքին հետ մէկտեղ քառակուսի ձեւով պիտի նուիրէք։

21 Ի՛ւ սուրբ ընծային ու քաղաքին կալուածքին մէկ կողմէն ու միւս կողմէն մնացածը իշխանին համար բլլայ։ Նուիրուած քառասունհինգ հազարին դիմացը մինչև արեւելեան սահմանը՝ ու դէպ ի արեւմուտք քառասունհինգ հազարին դիմացը մինչև արեւմտեան սահմանը՝ բաժիններուն քովը իշխանին համար բլլայ։ Անիկա պիտի բլլայ սուրբ ընծան, ու տաճարին սրբարանը անոր մէջտեղը պիտի բլ-

22 լայ։ Իշխանին բաժինին մէջտեղը Ղեւտացւոց կալուածքէն -- քաղաքին կալուածքէն ալ՝ Յուդայի սահմանին ու Բենիամինի սահմանին մէջտեղը իշխանին պիտի բլլայ։

23 Ի՛ւ մնացած ցեղերուն՝ արեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան կողմը Բենիամինին մէկ բա-

24 ժին։ Ու Բենիամինի սահմանին քովը՝ արեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան կողմը

25 Շմաւունին մէկ բաժին։ Ի՛ւ Շմաւունի սահմանին քովը՝ արեւելեան կողմէն մինչև արե-

26 մտեան կողմը՝ Իսաքարին մէկ բաժին։ Ու Իսաքարի սահմանին քովը՝ արեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան կողմը Զաբուղոնին մէկ բա-

27 ժին։ Ի՛ւ Զաբուղոնի սահմանին քովը՝ արեւելեան կողմէն մինչև արեւմտեան կողմը

28 Գադին մէկ բաժին։ Ու Գադի սահմանին քովը՝ հարաւային կողմը դէպ ի հարաւ Թամարէն մինչև Մռիբաթաոեթեան Կադեսի ջուրերը կաղեսի մէջ, -- մինչև մեծ ծովը։

29 հետզհետէ պիտի բլլայ։ Ահա է ան երկիրը՝ որ Իսրայէլի ցեղերուն վիճակով պիտի բաժնէք ժառանգութեան համար, ու անոնց բաժինները ասոնք են, կ'ըսէ Տէր Եհովան։

30 Ի՛ւ քաղաքին ելքերը ասոնք են. Հիւսիսային կողմէն չորս հազար հինգ հարիւր չափ

31 բլլալով։ (Ի՛ւ քաղաքին դուռները Իսրայէլի ցեղերուն անուններուն համեմատ պիտի բլլայ։) երեք դուռ դէպ ի հիւսիս։ մէկ դուռ Ռուբինին՝ մէկ դուռ Յուդային -- մէկ

32 դուռ Ղեւիին։ Ի՛ւ արեւելեան կողմէն չորս հազար հինգ հարիւր՝ երեք դուռ պիտի բլլայ։ մէկ դուռ Յովսեփին՝ մէկ դուռ Բենիամինին -- մէկ դուռ Դանին։

33 Ի՛ւ հարաւային կողմէն չորս հազար հինգ հարիւր չափ բլլալով՝ երեք դուռ պիտի բլլայ։ մէկ դուռ Շմաւունին՝ մէկ դուռ Իսա-

34 քարին -- մէկ դուռ Զաբուղոնին։ Արեւմտեան կողմէն՝ չորս հազար հինգ հարիւր՝ երեք դուռ պիտի բլլայ։ մէկ դուռ Գադին՝ մէկ դուռ Ասերին -- մէկ դուռ

35 Նեփթալիին։ Բոլոր չրջապատը տասնուվեց հազար՝ պիտի բլլայ։ ու անկէ օրէն քաղաքին անունը Եհովաշամա պիտի բլլայ։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԴԱՆԻԵԼԻ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Թուականին գերութեանը. 3 Նոմանզ ներքինին կ'առնէ Դանիէլ. Անանիան. Միսայէլը ու Ազարիան. 8 Անոնք խնդրեն իրենց կերակուրը մրգեղէնով ու ջրով. փորձուելէ ու զատուելէ հետո. 17 Անոնց գիտութիւնը.

1 Յուդայի թագաւորին՝ Յովակիմին թագաւորութեանը երրորդ տարին՝ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը կու գայ Երուսաղէմ ու կը
2 զանիկա պաշարէ. եւ Տէրը անոր ձեռքը կու տայ Յուդայի Յովակիմ թագաւորը, ու Աստուծոյ տան իրանց կարասիներուն մէկ մասը. և անիկա զանոնք Սենաար երկիրը՝ իր աստուծոյն տունը տարաւ, ու անոնք իր աստուծոյն գանձատունը դրաւ։
3 Եւ թագաւորը իր ներքինապետին Աշփենազին բաւ որ Իսրայէլի զաւակներէն ու թագաւորական սերունդէն և իշխաններէն՝ նոյնպիսի
4 տղայ մանուկներ բերէ, որոնց մէջ մարմնական թերութիւն չունենայ, գեղեցիկ դէմքով, ու ամէն իմաստութեան հմուտ, ու գիտութեան տեղեակ՝ հանճարեղ, և թագաւորին պալատին մէջ կայնելու կարողութիւն ունեցող տղաքներ բերէ, և անոնց գրերը ու լե-
5 զուն սորվեցնէ։ Ու թագաւորը անոնց օրական առակի սահմանեց՝ թագաւորին ուրախ կերակուրէն ու իր խմած գինիէն, որ զանոնք երեք տարի սնուցանէ, ու ետքը թագաւորին առջեւ կայնեն։ Եւ անոնց մէջ էին
6 Յուդայի զաւակներէն Դանիէլ, Անանիա, Միսայէլ ու Ազարիա։ Ու ներքինապետը անոնց անուններ դրաւ. Դանիէլին՝ Բաղտասարաց, Անանիային՝ Սիդրաք, Միսայէլին՝ Միսաք, ու Ազարիային Աբեդնագով դրաւ։
8 Եւ Դանիէլ միտքը դրաւ որ թագաւորին ուրախ կերակուրովը ու անոր խմած գինիովը չպղծուի. և ներքինապետէն խնդրեց որ
9 իրեն ալ ոտնդիր չընէ։ Աստուած ներքինապետին առջեւը շնորհք
10 ու գիտութիւն տուաւ. Դանիէլին։ Եւ ներքինապետը Դանիէլին բաւ, Ես կը վախնամ իմ թագաւոր տիրոջմէս որ ձեր ուտելիքը ու խմելիքը սահմանեց. վասն զի ինչո՞ համար անիկա ձեր երեսները ձեզի հասակակից եղող տղոցը նէ՛ռնէ՛ն տարած անուն, ու պիտ թագաւորին առջեւ գլխատարա ընէք։
11 Եւ Դանիէլ բաւ Մանասեին՝ որն որ ներքի-
նապետը Դանիէլին, Անանիային, Միսայէլին
12 ու Ազարիային վրայ դրեր էր, Շնորհք բրէ՛ քու ծառաներդ տասը օր փորձէ, ու մեզի ուտելու հանար բնդեղէն ու խմելու հանար
13 ջուր տուր։ Եւ քու առջեւդ մեր դէմքը՝ ու թագաւորին ուրախ կերակուրը ուտող տղոցը դէմքը երեւնան, և ինչպէս որ տեսնես՝ անոր
14 հանելնան բրէ քու ծառաներուդ։ Ու անիկա ան բանիս հանար անոնց մտիկ բրաւ, ու
15 զանոնք տասը օր փորձեց։ Եւ տասը օրէն ետքը անոնց դէմքը՝ թագաւորին ուրախ կերակուրը ուտող ամէն տղոցը դէմքէն աւելի ազէկ
16 ու գէր երեցաւ։ Ուստի անտեսը անոնց առնիւ կերակուրը ու խմելու գինին կը վերցնէր, ու անոնց բնդեղէն կու տար։
17 Եւ Աստուած ան չորս տղոցը՝ ամէն գրականութեան ու խելացութեան մէջ հմտութիւն ու հանճար տուաւ. ու Դանիէլ համն տե-
18 սիլքը ու երազը կը հասկընար։ Եւ ան օրերը բլլնալէն ետքը՝ որ թագաւորը հրաման բրեր էր որ զանոնք բերէն, ներքինապետը զանոնք
19 Նաբուգոդոնոսորին առջեւը տարաւ։ Ու թագաւորը անոնց հետ խօսեցաւ, և անոնց ամենուն մէջը Դանիէլին, Անանիային, Միսայէլին ու Ազարիային պէս չգտնուեցաւ. ու
20 անոնք թագաւորին առջեւը կը կայնէին։ Եւ թագաւորը անոնց հարցուցած ամէն խնդրութեան ու գիտութեան վերաբերեալ բանի մէջ զանոնք իր բոլոր թագաւորութեանը մէջ եղող բոլոր մոգերէն ու հմայողներէն
21 տասնապատիկ գերազանց գտաւ։ Ու Դանիէլ մինչեւ կիւրոս թագաւորին առաջին տարին մնաց։

ԳԼ. Բ

1 Նաբուգոդոնոսոր իր տեսած երազը մոռնալով խռովուեց. Երբոմ ու ապուռնէզներով կը պահանջէ գուշակներէն՝ որ գանիկա իրեն պատմեն։ 10 երազը լսելեց անոնցմէ խոստովանելով մանելու կը զատապարտուին։ 14 Դանիէլ գիշերը պարզաբանում ձեռք բերելով երազը կը գտնէ։ 19 յայտնաբանում կ'ընէ։ 24 Թագաւորին առջեւը կը տարուի։ 31 Երազը։ 36 ու անոր մեկնութիւնը։ 46 Դանիէլին յարգանքը։

1 Ու Նաբուգոդոնոսորին թագաւորութեանը երկրորդ տարին Նաբուգոդոնոսոր երազներ տեսաւ, ու անոր ոգին խռովելեւ ու քունը
2 փախաւ։ Եւ թագաւորը հրամայեց որ մոգերը, հմայողները, կախարդները ու գազդեաները կանչեն, որպէս զի թագաւորին իր

= 7 Թագ · խդ · 1 · բ Մն · ղբ · ե ։
5 Երեմ · իե · 19 · ջե · Դն · ժ · 10 · ժա · 1 · Ես · ժա · 11 · Յոբ · ե · 11 ։
7 Ր Մն · ղբ · 1 ։
8 Տնե · գ Թագ · ի · 17 · 18 · Եսթ · իթ · 21 ։
9 Տնե Գաբ · ե · 32 ։
10 Հռիւ · 19 · Դն · խա · 16 · գ Թագ · ժ · 8 ։
11 Տնե Դն · խա · 42 ։ գ Թագ · խդ · 17 ։
12 Գէ · գ · 8 · ե · 18 ։
13 Տնե ր Օր · ղբ · 36 ։ Եզեկ · գ · 15 · Ելեւ · ի · 5 ։
16 գ Թագ · ժ · 8 ։
17 Տնե Դն · ի · 21 ։ Սալ · Ա · 26 · Ա. ոսկ · ժգ · 7 ։

= Դն · խա · 8 · Գէ · գ · 5 ։
3 Երեմ · գ · 1 · Գէ · 9 · 15 ։
4 Դն · խա · 8 · Եզ · ե · 11 · Գէ · ե · 7 ։

= Կամ Մելտեան ։
4 գ Թագ · գ · 12 · Ճառ · ա · 5 · 17 ։
5 Տնե Գաբ · ե · 22 ։
6 Եսթ · ժբ · 6 · բ Մն · իէ · 5 · Գէ · ե · 11 · 12 · 13 · 14 · ժ · 1 ։
7 Դն · խա · 48 · Հա · մար 5 ։
8 գ Թագ · ժ · 1 ։
9 Գէ · գ · 19 · Տնե գէ · ժ · 1 ։
—

հրեղէնքը պատմէն. և անոնք եկան ու Թագաւորին առջեւը կայնեցան։
3 Եւ Թագաւորը անոնց ըսաւ. Երազ տեսայ, ու իմ ոգիս կը խռովի որ ան երազը գիտնամ։
4 Ու Քաղդեացիները Թագաւորին °Ասորերէն ը-սին, ՀՎԻ Թագաւոր, յաւիտեան ապրիս. երազը քու ծառաներուդ, ու մենք պիտի
5 մեկնութիւնը խնդրենք. Թագաւորը պա-տասխան տուաւ ու Քաղդեացիներուն ըսաւ. †Բանը ինծմէ եղաւ. թէ որ երազը ու անոր մեկնութիւնը ինծի չյայտնէք, գուբ †կտոր կտոր պիտի ըլլաք, ու ձեր տուները պղտնոց
6 պիտի ըլլան. Իսկայց թէ որ երազը ու անոր մեկնութիւնը ինծի խնդրեցէք, ինծմէ պարգե-ներ, †ուրբեր ու չատ պատիւ պիտի տա-նէք. ուրեմն երազը ու անոր մեկնութիւնը
7 ինծի խնդրացուցէք. Անոնք նորէն պատասխան տուին ու ըսին, Թագաւորը թող իսկ երազը իր ծառաներուն, ու անոր մեկնութիւնը խնա-
8 ցընենք. Թագաւորը պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ազէկ գիտեմ որ դուբ †ժամանակը ձգտու կ'առնէք, վասն զի կը տեսնէք որ
9 Հրաման ինծմէ եղած է. Բայց թէ որ դուբ երազը ինծի չյայտնէք, †Հնգի համար մէկ վճիռ կայ. վասն զի դուբ սէկտինիդ պրոյեցիք՝ որ իմ առջեւս ուտ ու ապականեալ խօսք մը պատրաստէք մինչեւ որ ժամանակը փոխուի. ուս-տի երազը ինծի ըսէք, որ գիտնամ թէ պիտի կարենաք անոր մեկնութիւնը խնդրցնել։
10 Քաղդեացիները Թագաւորին առջեւը պատաս-խան տուին ու ըսին, Երկրի վրայ անանկ մարդ մը չկայ, որ կարող ըլլայ Թագաւորին †հրամած բանը խնդրնելու. անոր համար թէ-նաւ մեկ Թագաւոր մը, նախապատ մը կամ իշխան մը տակաւին բան պահանջած չէ մեկ մե-ղէ մը կամ հմայագէտ մը կամ քաղդեացի մը։
11 Ու Թագաւորին պահանջած բանը դժուար է, և ուրիշ մեկը չկայ որ դանիկա Թագաւորին առջեւը խնդրնէ, †բայց միմէ աստուածներըը որ մեզի հետ չունի բնակիր։
12 Ասոր վրայ Թագաւորը սրտմտեցաւ ու խիստ բարկացաւ, և հրամայեց որ Բաբիլոնի բոլոր
13 իմաստուններըը կոտրին. Ու հրամանը եղաւ, և իմաստուններըը կը կոտրտէին. ու փնտռե-ցին Դանիէլը ու անոր բնկերներըը որ մեռցը-
14 նեն. Անոնոր Դանիէլ իմաստութեամբ ու խոհեմութեամբ խօսեցաւ Թագաւորին †գահա-ճապետին Արիովքին հետ՝ որ Բաբիլոնի իմաս-
15 տուններըը կոտրելու ելեր էր. Ո՞ Թագաւորին իշխանին Արիովքին խօսեցաւ ու ըսաւ, Ին-չո՞ համար ան հրամանը Թագաւորին եղաւ։ Ա-

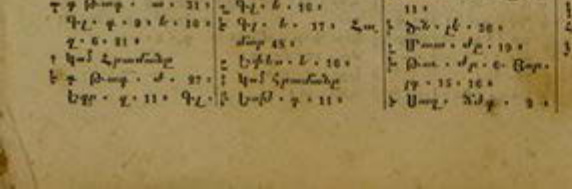

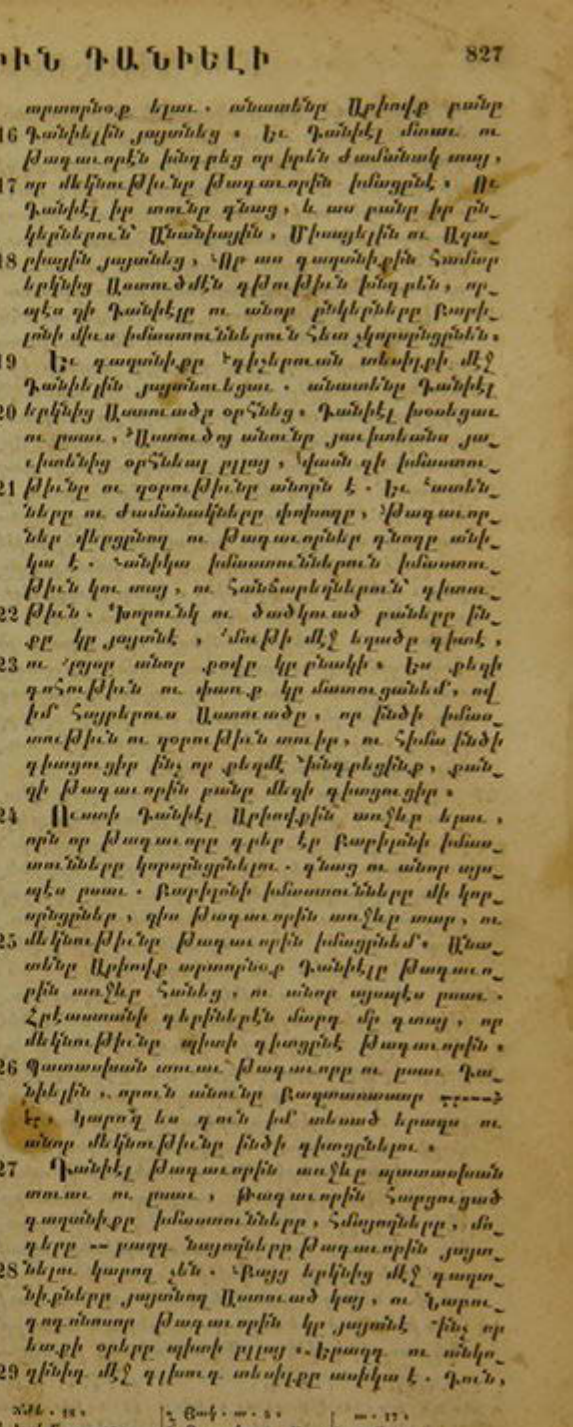

պատրուեաց եղաւ. անառանոր Արիովք բանը
16 Դանիէլին յայտնեց. Եւ Դանիէլ մտաւ ու Թագաւորէն խնդրեց որ իրեն ժամանակ տայ,
17 որ մեկնութիւնը Թագաւորին խնդրնէ. Ու Դանիէլ իր տունը գնաց, և ան բանը իր ըն-կերներուն Անանիային, Միսայէլին ու Ազա-
18 րիային յայտնեց, Որ ան գաղտնիքին համար երկնից Աստուծմէն գիտութիւն խնդրեն, որ-պէս զի Դանիէլը ու անոր բնկերները Բաբի-լոնի միւս իմաստուններուն հետ չկորսնցընեն։
19 Եւ գաղտնիքը †գիշերուան տեսիլքի մէջ Դանիէլին յայտնուեցաւ. անառանոր Դանիէլ
20 երկնից Աստուածը օրհնեց. Դանիէլ խօսեցաւ ու ըսաւ, †Աստուծոյ անունը յաւիտեան յա-ւիտենից օրհնեալ ըլլայ, Վասն զի իմաստու-
21 թիւնը ու զօրութիւնը անոնն է. Եւ †ատեն-ներըը ու ժամանակներըը փոխողը, †Թագաւոր-ներ վերցընող ու Թագաւորներ դնողը անոն-կա է. †անիկա իմաստուներուն իմաստու-թիւն կու տայ, ու հանճարեղներուն գիտու-
22 թիւն. †Խորհուրդ ու ծածկուած բաներըը ին-քը կը յայտնէ, †մութի մէջ եղածը գիտէ, և
23 ու †լոյսը անոր քովը կը բնակի. Ես քեզի գոհութիւն ու փառք կու տամ ու քեզի պաշտօն կ'ընեմ, ով իմ Հայրերուս Աստուածը, որ ինծի իմաս-տութիւն ու զօրութիւն տուիր, ու հիմա ինծի գիտցուցիր ինչ որ քեզմէ խնդրեցինք, քան-զի Թագաւորին բանը մեզի գիտցուցիր։
24 Ասոր Դանիէլ Արիովքին առջեւը եղաւ, որն որ Թագաւորը դրեր էր Բաբիլոնի իմաս-տուններըը կորսնցընելու. գնաց ու անոր այս-պէս ըսաւ. Բաբիլոնի իմաստուններըը մի կոր-սնցըներ, զիս Թագաւորին առջեւը տար, ու
25 մեկնութիւնը Թագաւորին իմացընեմ. Ասոնոր Արիովք արագութեամբ Դանիէլը Թագաւո-րին առջեւը հանեց, ու անոր այսպէս ըսաւ. Հրէաստանէն գերիներէն մէկը գտայ, որ մեկնութիւնը պիտի գիտցնէ Թագաւորին։
26 Պատասխան տուաւ Թագաւորը ու ըսաւ Դա-նիէլին, որուն անունը Բաղտասար էր, Կարո՞ղ ես գուն իմ տեսած երազս ու անոր մեկնութիւնը ինծի գիտցնելու։
27 Դանիէլ Թագաւորին առջեւը պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Թագաւորին հարցուցած գաղտնիքը իմաստուններըը, հմայողներըը, մո-գերը — բաղդ նայողներըը Թագաւորին չյայտ-
28 նելու կարող չեն. Բայց երկինքի մէջ գաղտ-նիքները յայտնող Աստուած կայ, ու Նաբու-գոդոնոսոր Թագաւորին կը յայտնէ ինչ որ եղաքի օրերը պիտի ըլլայ։ Երազդ ու անկո-
29 ղինիդ մէջ գլխուդ տեսիլքը ասիկա է. Գուն,

ով թագաւոր, քու անկողնիդ մէջը կը մտա-
ծէիր թէ ապէն եւթը բոլոյ · ու
դպատնի քներդը յայտնողը բոլոյու բանը քեզի
30 գիտցուց · Ու աս գպատնիքը չէ թէ ամէն
ապրողներէն աւելի իմաստութիւն ունենալուս
համար ինծի յայտնուեցաւ , հապա միմիայն
թիւնը թագաւորին գիտցնելու համար , ու
որ դուն քու սրտիդ խորհուրդները գիտնաս ·
31 Դուն , ով թագաւոր , կը տեսնէիր որ ահա
մէկ մեծ արձան մը կար · աս մեծ ու խիտ
պայծառ արձանը քու դիմացդ կայներ էր ,
32 և անոր երեսին ահաւոր էր · Այս արձանին
գլուխը զուտ ոսկի՝ անոր կուրծքը ու թեւե-
33 րը արծաթի՝ մէջքը ու ազդրերը պղնձի՝ Սը-
րունքները երկաթի՝ -- ոտքերուն մէկ մասը
34 երկաթի՝ ու մէկ մասը կաւէ էր · Դուն կը
տեսնէիր , մինչև որ մէկ քար մը կտրուեցաւ
առանց ձեռքի , ու ան արձանին երկաթէ
ու կաւէ ոտքերուն զարկաւ , ու զանոնք փշրե-
35 ցից · Անատին երկաթը , կաւը , պղինձը ,
արծաթը ու ոսկին մէկտեղ փշրուեցան , և
ամառուան կալերուն հնդկին պէս եղան · ու
հովը զանոնք տարաւ , ու ամենևին անոնց
տեղ մը չգտնուեցաւ · բայց արձանը զարնող
քարը մեծ լեռ մը եղաւ , ու բոլոր երկիրը
36 լեցուց · Երազը աս է , ու թագաւորին ա-
ջիւր անոր մեկնութիւնը խնդ ·
37 Ով թագաւոր , դուն թագաւորաց թա-
գաւոր ես , որուն որ երկինքը Աստուածը քեզի
թագաւորութիւն , կարողութիւն , զօրութիւն
38 ու պատիւ տուեր է · Որ մարդոց որդիները
բոլոր բնակած տեղերուն մէջ դ ազգի
գազանները ու երկինքը թռչուններդը քու ձեռ-
քդդ տուեր է , և անոնց տիրապետ վրայ քեզ
իշխան դրեր է · ան ոսկի գլուխը դուն ես ·
39 Ու քեզմէ ետքը մէկ ուրիշ թագաւորու-
թիւն մը պիտի ելլէ քեզմէ ցած , ու պղնձէ
մէկ ուրիշ երրորդ թագաւորութիւն մը որ
40 բոլոր երկրին պիտի տիրէ · Եւ երրորդ թա-
գաւորութիւնը երկաթի պէս ամուր պիտի
բլլայ · -- ինչպէս որ երկաթը ամէն բանը կը
փշրէ ու կը մանրէ , ասոնք ալ՝ աս ամէն բա-
նները կտրող երկաթին պէս փշրելով պիտի
41 կտրէ · Եւ որովհետև ոտքերը ու մատները՝
մէկ մասը բրտած կաւէ ու մէկ մասը երկա-
թէ տեսար , ան թագաւորութիւնը պիտի
բաժնուի , բայց երկաթին պնդութենէն քա-
պիտի ունենայ , քանզի երկաթը տղմուտ կաւի
42 հետ խառնած տեսար · Ու ոտքերուն մատները՝
մէկ մասը երկաթէ ու մէկ մասը կաւէ բլլալը --
43 ան թագաւորութիւնը մէկ մասը ամուր՝
ու մէկ մասը դիւրաբեկ պիտի բլլայ · Եւ
տղմուտ կաւին հետ երկաթը խառնած տես-
նելդ -- ի՛ր անոնք մարդոց սերմանդին հետ
պիտի խառնուին , բայց անոնք իրարու պէ-
տի չփակչին , ինչպէս որ երկաթը կաւին հետ
չխառնուիր ·
44 Ու ան թագաւորներուն օրերը Երկինքը
Աստուածը մէկ թագաւորութիւն մը պիտի
հանէ , որ անիկա յաւիտեան պիտի չաւրի ,
և աս թագաւորութիւնը ուրիշ ժողովուրդի
պիտի չթողուի · Հանիկա աս բոլոր թագաւո-
րութիւնները պիտի փշրէ ու պիտի հատցնէ ,
45 ու ինքը յաւիտեան պիտի հաստատի , ինչ-
որովհետև դուն առանց ձեռքի լեռնէն կտրած քար մը
տեսար , և անիկա երկաթը , պղինձը , կաւը ,
արծաթը ու ոսկին փշրեց , մեծ Աստուածը
ասիկ եղբը ինչ բլլալիքը թագաւորին դիտ-
ցուց · ու երազը ճշմարիտ է , և անոր մեկ-
նութիւնը՝ հաւատարիմ ·
46 Անատին նաբուգոդոնոսոր թագաւորը իր
երեսին վրայ ինկաւ , ու Դանիէլին երկրպա-
գութիւն բրաւ , և հրամայեց որ ընծայ ու
47 անոյշ հոտեր մատուցանեն անոր · Ես թագա-
ւորը Դանիէլին պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
իրաւցնէ ձեր Աստուածը ինքն է աստուած-
ներուն Աստուածը , և թագաւորաց Տէրը ,
ու գպատնիքները յայտնողը , քանզի դուն
48 կարող եղար աս գպատնիքը յայտնելու · Ա-
նանիա թագաւորը մեծացուց Դանիէլը , ու անոր
շատ -- մեծ պարգևներ տուաւ , և զանիկա
Բաբիլոնի բոլոր գաւառին վրայ կառավարիչ՝
ու Բաբիլոնի բոլոր իմաստնոց գլխաւորներուն
49 վրայ իշխան դրաւ · Եւ Դանիէլ թագաւորէն
խնդրեց , ու Բաբիլոնի գաւառին գործոց
վրայ Սեդրաքը , Միսաքը ու Աբեդնագոյը
դրաւ · ու Դանիէլ թագաւորին դուռն էր ·

ԳԼ · Գ

1 Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը մէկ ոսկիէ պատկեր մը կանգնեց , որուն բարձրութիւնը վաթ-
սուն կանգուն էր , լայնութիւնը վեց կանգուն ·
զանիկա Բաբիլոնի դաշտը՝ Դուրա գաւառը

1 Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը մէկ ոսկիէ պատկեր մը կանգնեց -- լայնութիւնը վեց կանգուն ,
բարձրութիւնը վաթսուն կանգուն էր · զանիկա Բաբիլոնի դաշտը՝ Դուրա գաշտին

2 Ի՛ջ կանդնեց ։ եւ Նաբուզոդոնոսոր թագաւորը հրեշտակներ, նախարարներ, դատաւորներ, կառավարիչները, դատաւորները, դահճապետները, խորհրդականները, օրէնսգէտները ու գաւառներուն բոլոր իշխանները ժողվելու, որ Նաբուզոդոնոսոր թագաւորին 3 կանդնած արձանին նաւակատիքին գան ։ Ան-ատեն կառավարները, նախարարները, կառավարիչները, դատաւորները, դահճապետները, խորհրդականները, օրէնսգէտները ու գաւառներուն բոլոր իշխանները Նաբուզոդոնոսոր թագաւորին կանդնած արձանին նաւակատիքին ժողվուեցան, ու Նաբուզոդոնոսորին կանդնած արձանին առջեւը կայնեցան ։ 4 Եւ մունետիկը ուժով կը կանչէր ։ Ով ժողովուրդներ, ազգեր ու լեզուներ, ձեզի կը 5 պատգիւ. երբոր փողին, սրինգին, քնարին, Ջուբաքին, տաւիղին, տրիկին ու ամէն տեսակ նուագարաններուն ձայնը լսէք ։ Նաբուզոդոնոսոր թագաւորին կանդնած ոսկի արձանին առջեւը իյնաք ու երկրպագութիւն ընէք ։ 6 Եւ ով որ չիյնայ ու երկրպագութիւն չընէ, նոյն ժամուն բորբոքած կրակի հնոցին մէջը 7 պիտի նետուի ։ Ուստի երբոր բոլոր ժողովուրդները փողին, սրինգին, քնարին, Ջուբաքին, տաւիղին ու ամէն տեսակ նուագարանները ձայնը լսեցին, բոլոր ժողովուրդները, ազգերը ու լեզուները կ'իյնային, և Նաբուզոդոնոսոր թագաւորին կանդնած ոսկի արձանին երկրպագութիւն կ'ընէին ։

8 Ուստի անատիները քանի մը Քաղդէացի մարդիկ մօտեցան, ու Հրէաներուն վրայով ամբաստանութիւն բերին ։ 9 Նաբուզոդոնոսոր թագաւորին խօսեցան ու ըսին ։ Ով թագաւոր, յաւիտեան ողջ կեցիր ։ 10 Դուն, ով թագաւոր, հրաման բրիր որ ամէն մարդ որ փողին, սրինգին, քնարին, Ջուբաքին, տաւիղին, տրիկին ու ամէն տեսակ նուագարաններուն ձայնը լսէ, իյնայ ու ոսկի արձանին երկրպագութիւն 11 ընէ ։ Եւ ով որ չիյնայ ու երկրպագութիւն չընէ, բորբոքած կրակի հնոցին մէջը նետուի ։ 12 Հրեայ մը Հրէայ մարդիկ կան, որոնք դուն Բաբելոնի գաւառին գործոցը վրայ գրիր, այսինքն Սեդրաք, Միսաք և Աբեդնագով. ան մարդիկը քեզ բանի տեղ չեն սեպեր, ով թագաւոր ։ քու աստուածներդ չեն պաշտեր, և քու կանդնած ոսկի արձանիդ երկրպագութիւն չեն ըներ ։

13 Անատները Նաբուզոդոնոսոր սրտմտութեամ և բարկութեամբ հրամայեց որ Սեդրաքը, Միսաքը ու Աբեդնագովը բերին ։ ուստի 14 ան մարդիկը թագաւորին առջեւը բերին ։ Նաբուզոդոնոսոր ան ատենց ըսաւ, Ով Սեդրաք, Միսաք ու Աբեդնագով, խորհրդով՞ է որ իմ աստուածներս չեք պաշտեր, և իմ կանդնած ոսկի արձանիս երկրպագութիւն 15 չեք ըներ ։ Հիմա թէ որ պատրաստ էք՝ փողին, սրինգին, քնարին, Ջուբաքին, տաւիղին, տրիկին ու ամէն տեսակ նուագարաններուն ձայնը լսած ատենիդ՝ իյնաք ու իմ չիսած արձանիս երկրպագութիւն ընէք, — Յիւ ։ բայց թէ որ երկրպագութիւն չընէք, նոյն ժամուն՝ բորբոքած կրակի հնոցին մէջը պիտի նետուիք ։ Եւ ո՛վ է այն Աստուածը որ ձեզ իմ ձեռքս պիտի ազատէ ։

16 Պատասխան տուին Սեդրաք, Միսաք ու Աբեդնագով, ու թագաւորին ըսին, Ով Նաբուզոդոնոսոր, հաս բանիս վրայով քեզի պատասխան տալու հարկաւորութիւն մը չունինք ։ 17 Ահա մեր պաշտած Աստուածը մեզ բորբոքած կրակի հնոցէն ազատելու կարող է, ու ձեռքէդ ալ ո՛վ պիտի ազատէ, ով թագաւոր ։ 18 Ապա թէ ոչ՝ քեզի յայտնի ըլլայ, ով թագաւոր, որ մենք քու աստուածներդ չենք պաշտեր, և քու կանդնած ոսկի արձանիդ երկրպագութիւն չենք ըներ ։

19 Անատները Նաբուզոդոնոսոր բարկութեամբ լեցուեցաւ, ու անոր երեսին երեւոյթը փոխուեցաւ Սեդրաքին, Միսաքին ու Աբեդնագովին վրայ ։ Ե պատասխան տալով՝ հրամայեց որ հնոցը վառելու սովորութենէն աւելի 20 թրնպատիկ աւելի վառեն ։ Ու իր զօրքին մէջը եղող զօրաւոր մարդոցը հրամայեց որ Սեդրաքը, Միսաքը ու Աբեդնագովը կապեն, ու բորբոքած կրակի հնոցին մէջը նետեն ։ 21 Անոնք ալ մարդիկը իրենց անդրավարտիքներովը, բանհանիներովը, վերարկուներովը ու — Հանդերձներովը կապեցին, ու բոր-22 բոքած կրակի հնոցին մէջը նետեցին ։ Եւ թագաւորին հրամանը սոսկալական ըլլալուն ու հնոցը չատ տաքցած ըլլալուն համար, Սեդրաքը, Միսաքը ու Աբեդնագովը վերցնող 23 մարդիկը կրակին բոցը սպաննեց ։ Եւ ան երեք մարդիկը՝ Սեդրաք, Միսաք ու Աբեդնագով կապուած ինկան բորբոքած կրակի հնոցին մէջ ։

24 Անատները Նաբուզոդոնոսոր թագաւորը սպասած՝ արագութեամբ ոտքի ելաւ, իր խորհրդականներուն խօսեցաւ ու ըսաւ, Մենք կրակին մէջ երեք կապուած մարդ չենք ձգեցի՞նք ։ Անոնք պատասխան տուին ու թագաւորին ը-25 սին, Այո, ով թագաւոր ։ Ան ատեն պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ահա ես չորս արձկուած մարդ կը տեսնեմ՝ որ կը քալեն, անոնք ամենեւին վնաս մը չունին, ու չորրորդին դիմքը Աստուածներու որդիի մը կը 26 նմանի ։ Անատները Նաբուզոդոնոսոր բորբոքած կրակի հնոցին դրանը մօտենալով՝ խո-

անցաւ ու լսաւ, Ով Բարձրեալ Աստուծոյն
Ժառանգները՝ Սկզբաք, Միասք և Արևդնագոյ, դարձ, դարձ եկէք ու հաս եկէք։ Ազատիր
Սկզբաք, Միասք ու Արևդնագոյ կրակին
27 միջէն ելան։ Եւ կուսակալներն, նախարարներն ու կառավարիչներն ու թագաւորին խորհրդականները ժողովեցան, և տեսան սա մարդիկը, Որ անոնց մարմիններուն վրայ կրակը ամենևին չիշխեց, ու անոնց գլխուն մի կ մազը չխանձեցաւ, ու անոնց հագուստները դժնեցին. անոնց վրայ կրակին հոտը անգամ չկար։
28 Պատասխան տուաւ Նաբուգոդոնոսոր ու ըսաւ, Օրհնեալ ըլլայ Սկզբաքին, Միասքին ու Արևդնագոյին Աստուածը, որ իր հրեշտակը խրկեց, ու իր ծառաները ազատեց, վասն զի Անոր ապաւինեցին՝ թագաւորին խօսքը անարգեցին, ու իրենց մարմինները կ՚ուզեն տալ, որպէս զի իրենց Աստուածէն զատ՝ ուրիշ աստուծոյ մը ծառայութիւն ու
29 երկրպագութիւն չընեն։ Վրդ. ես հրաման կու տամ որ ամէն ժողովուրդ, ազգ ու լեզու՝ որ Սկզբաքին, Միասքին ու Արևդնագոյին Աստուծոյն դէմ սխալ բան մը ըսէ, Ինկոր կոր ըլլայ, ու անոր տուները ապրանոց ըլլայ. Վասն զի ուրիշ աստուած չկայ, որ
30 կարող ըլլայ այսպէս ազատելու։ Անատներ թագաւորը աւելի մեծցուց Սկզբաքը, Միասքը ու Արևդնագոյը Բաբիլոնի գաւառին մէջ։

Գլ. Դ

1 Նաբուգոդոնոսոր կը խոստովանի Աստուծոյ Թագաւորութիւնը։ 4 կը խօսի իր երազին վրայով, որ Դանիէլը չկրնար մեկնել։ 8 Դանիէլ երազը կը լսէ։ 19 զայն կը մեկնէ։ 28 Երազին կատարումը պատմութիւնը։

1 Նաբուգոդոնոսոր Թագաւոր՝ բոլոր երկրի վրայ բնակող՝ բոլոր ժողովուրդներուն, ազգերուն ու լեզուներուն. Ձեր խաղաղութիւնը
2 շատնայ։ Իմ առջև հաճոյ եղաւ որ Բարձրեալ Աստուծոյն ինծի ըրած նշաններն ու
3 հրաշքները յայտնեմ։ Անոր նշանները ի՜նչ մեծ՝ ու հրաշքները ի՜նչ զօրաւոր են. անոր Թագաւորութիւնը յաւիտենական Թագաւորութիւն է, ու անոր իշխանութիւնը դարէ՛ ի դար կը մնայ։
4 Ես Նաբուգոդոնոսոր երրոր իմ տանս մէջ հանգիստ էի, ու պալատիս մէջ կը զուարճա-
5 նայի, երազ տեսայ՝ որ զիս վախցուց. Ու ան-
կողինիս վրայ իմ խորհուրդներս ու իմ գլխուս
6 տեսիլքները զիս վհատեցուցին։ Ուստի ես

տաւներըը կարող չեղան ՚ի՛ մեկնութիւնը ինձի գիտցընել · բայց դուն կարող ես, ՚քանզի քու ներսի դիդ տարբ տատուածնեբուն հոգին կայ ։

19 Անոնց Դանիէլ ՚ոբուն անունը Բազտասար էր, ՚ի՛մկ ժամու չար հնտացած ընոց, ու անոր խորհուրդներըը զանիկա խռովցուցին ։ Գուռտսան տուաւ թագաւորը ու բսաւ, ով Բազտասար, երազը կամ անոր մեկնութիւնը քեզ չխռովեցնէ · պատասխան տուաւ Բազտասար ու բսաւ, ով տէր իմ, ՚երազը քեզ ատոնցներուն ու անոր մեկնութիւնը

20 թիւնը քու թշնամիներուդ ըլլայ ։ Ան տեսած ծառդ որ մեծցաւ և ուժովցաւ, ու անոր բարձրութիւնը մինչև երկինքը հասաւ, ու

21 անիկա բոլոր երկրի մէջ կը տեսնուէր, եւ անոր տերեւներըը գեղեցիկ՝ ու պտուղը առատ էր, ու անոր վրայ ամենուն համար կեբակուր կար, անոր տակը գազան տեսաւներըը կը բնակէին, ու անոր ատերուն վրայ երկնից

22 թռչուններըը կը կենային, ՚Ա՛նիկա դուն ես, ով թագաւոր, որ մեծցար և ուժովցար · և քու մեծութիւնդ բարձրացաւ ու մինչև երկինքը հասաւ, ու քու իշխանութիւնդ մինչև

23 երկրիս ծայրերըը հաս։ ՚Ի՛ր որովհետև թագաւորը մէկ սուրբ պահապան մը տեսաւ որ երկինքէն իջաւ, ու բսաւ, Ծառը կտրեցէք ու զանիկա աւրեցէք, բայց անոր արմատները ատերուն երկրի մէջ թողուցէք, ու երկաթէ և պղնձէ կապանքով գազան խոտերուն մէջը ըլլայ, ու երկնից ցօղովը թրջուի, ԵՒ անոր բաժինը գազան տեսաւներուն հետ ըլլայ, մինչև որ անոր վրայէն եօթը ժամանակ անցնի ։

24 Ա՛ռ է մեկնութիւնը, ով թագաւոր, և սա է բարձրելոյն վճիռը՝ որ իմ թագաւոր տիրոջս

25 վրայ հասած է ։ Քեզ մարդոց մէջէն պիտի վռնտեն, և քու բնակութիւնդ գազան տեսաւներուն հետ պիտի ըլլայ · ու քեզ պիտի թռցուն որ արջառներու պէս խոտ ճաշակես, ու երկնից ցօղովը թրջուիս · և քու վրայէդ եօթը ժամանակ պիտի անցնի, ՚մինչև որ դուն գիտնաս թէ մարդոց թագաւորութիւնը վրայ բարձրելոյն կը տիրէ, ու կզանիկա իր ուզածին

26 կու տայ ։ Եւ որ բսաւնցար թէ ան ծառին արմատներուն բունը թողուն, — է՛ դուն երկնաւոր իշխանութիւնը ճանչնալէդ ետքը՝ քու թագաւորութիւնդ քեզի պիտի հաստատուի ։

27 Անոր համար, ով թագաւոր, թող իմ խրատս քեզի հաճոյ երեւնայ · քու մեղքերդ արդարութեամբ՝ ու քու անօրէնութիւններդ ՚ողորմելով ՚ի՛կից ձգէ ։ Գուցէ ՚հանգստութիւնդ երկարնայ ։

28 Ա՛ս ամէնը Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին

29 վրայ եկաւ ։ Տասներկու ամիսէն ետքը երբոր Բաբիղոնի թագաւորութեանը պալատին

30 վրայ կը ՚ի՛նկէր, Թագաւորը ՚խօսեցաւ ու բսաւ, Ա՛ս չէ՞ ան մեծ Բաբիղոնը՝ որ ես իմ զօրութեամբս ու կարողութեամբս իմ մեծութեանս փառքին համար թագաւորութեան տուն չինե-

31 ցի։ ՚Երբոր խօսքը դեռ թագաւորին բերանն էր՝ երկինքէն ձայն մը իջաւ, Քեզի կ'բսեմ, ով Նաբուգոդոնոսոր թագաւոր, թագա-

32 ւորութիւնը քեզմէ գնաց · Ու ՚քեզ մարդոց միջէն պիտի վռնտեն, և քու բնակութիւնդ գազան տեսաւներուն հետ պիտի ըլլայ, քեզ պիտի թռցուն որ արջառներու պէս խոտ ուտես, ու քու վրայդէդ եօթը ժամանակ պիտի անցնի, մինչև որ դուն գիտնաս թէ մարդոց թագաւորութեանը վրայ բարձրելոյն կը տիրէ,

33 ու զանիկա իր ուզածին կու տայ ։ Նոյն ժամուն ալ խօսքը Նաբուգոդոնոսորին վրայ կատարուեցաւ, ու մարդոց միջէն վռնտուեցաւ, ու արջառներու պէս խոտ ճ՚ուտէր, և անոր մարմինը երկնից ցօղովը կը թրջուէր, մինչև որ մազերը արծիւներու ՚ի՛նչ պէս՝ ու բզուզներըը ԹռչունՀ՚ի՛նչ պէս երկնցան ։

34 Եւ ՚ան օրերուն վերջը ես Նաբուգոդոնոսոր աչքերս երկինքը վերցուցի, ու խելքս ինձի դարձաւ, և բարձրեալը օրհնեցի, ու զովեցի ու փառաւորեցի զանիկա ՚որ յաւիտեան կենդանի է, ու անոր իշխանութիւնը ՚յաւիտենական իշխանութիւն է, և անոր թա-

35 գաւորութիւնը դարէ ՚ի դար կը մնայ ։ Ու երկրիս բոլոր բնակիչները ոչինչի պէս կը սեպուին · և ՚ուզածի երկնից զօրքերուն մէջ ու երկրի բնակիչներուն մէջ իր ուզածը կը դործէ · ու ՚ուրիշ ձեռքին դէմ դնող՝ կամ անոր

36 ՚ի՞նչ կ'ընես՝ բսող չկայ ։ Անոնց խելքս ինձի դարձաւ, ՚ու իմ թագաւորութեանս պատուին հետ իմ փառքս ու մեծմտիկութիւնս ինձի դարձաւ, և իմ խորհրդականներս ու մեծամեծներս ինձ փնտռեցին, ու իմ թագաւորութեանս մէջ հաստատուեցայ · և ՚ինձի աւելի մեծ վեհափառութիւն տրուեցաւ ։

37 Հիմա ես Նաբուգոդոնոսոր երկնից թագաւորը կը գովեմ՝ կը բարձրացընեմ ու կը փառաւորեմ՝ ինչու որ ՚ուրոր բոլոր գործքերը ճշմարտութիւն՝ ու ճամբաները իրաւունք են, ՚ու անիկա կարող է ամբարտաւանութեամբ քալողները ցածցընելու ։

ԳԼ · Ե

1 Բազտասարէն ամբարիշտ թագաւորը · 5 Հաւքի մը գրուածը

ֆ Հմր · 8 ։
ց Հմր · 8 ։
ֆ Կամ ժամանակ մը
ֆ Ցեր բ թագ · մը 32 ։
ֆ Հմր · 10 · 11 16 ։
ֆ Գլ · բ · 38 ։
ֆ Երեմ · իե · 9 · 7 · 8 ։
ֆ Հմր · 13 ։
ֆ Գլ · ե · 21 ։
ֆ Հմր · 38 · Գլ · ե · 21 · եա ։
ֆ Հմր · 17 · 38 · Սաղ · 2ղ · 18 ։
ֆ Գլ · ե · 5 ։
ֆ Երեմ · իե · 5 ։
ֆ Սաղ · խա · 1 · եա ։
ֆ Կամ քաւել ։
ֆ Թագ · խա · 19 ։
ֆ Ընտ · ժգ · 18 · Գլ · ե · 20 ։
ֆ Գլ · ե · 5 · Ցեր Դանէլ · ժբ · 22 ։
ֆ Հմր · 24 ։
ֆ Հմր · 22 ։
ֆ Հմր · 20 ։
ֆ Թագ · ի · 13 · 17 ։
ֆ Սաղ · ձ՚ժե · 3 · Ղեւ · 6 ։
ֆ Ցեր · ըգ · 22 ։
ֆ Ցեր · ի՚ · 13 · Եա · Իսա · 2ե՚ձ՚ժ · 20 ։
ֆ Հմր · 33 ։
ֆ Ես · ի՚ · 12 · 17 ։
ֆ Սաղ · ձ՚ժե · 3 · Ղեւ · 6 ։
ֆ Ցեր · ի՚ · 22 ։
ֆ Ցեր · ի՚ · 13 · Եա · Իսա · 2ե՚ձ՚ժ · 20 ։
ֆ Տես Ցեր · ի՚ · 12 ։
ֆ Սաղ · ի՚ · 4 · Ցեր · ժե · 3 · ժգ · 7 ։
ֆ Եզ · ժբ · 11 · Գլ · ե · 20 ։

որ խոհարարները չէին կրնար կերակուր թագաւորին տարեր խոհարարին կը պատառուէր։ 10 Թագաւորին իշխանը Դանիէլ կը բերուէր։ 11 որ թագաւորին ամբարտաւանութիւնը եւ կատաղութիւնը յանդիմանելով։ 21 կը կերակրուի ու կը մեծնայ եւ ան գրուածը։ 30 Թագաւորութիւնը Մարացոց կ՚անցնի։

1 Բաղտասար թագաւորը իր մեծամեծներէն հազար հոգիի համար մեծ կուտակ բրաւ, ու հազարին առջեւը գինի խմեց։ 2 Երբոր Բաղտասար գինիէն զուարճացաւ, հրամայեց որ բերին Երուսաղէմին եղած տաճարէն հանած ոսկիէ ու արծաթէ անօթները, որպէս զի թագաւորը ու իր մեծամեծները, իր կիներն ու հարճերը անոնցմով խմեցին։ 3 Ատոր համար Երուսաղէմ եղող Աստուծոյ տանը տաճարէն հանուած ոսկի անօթները բերին, եւ թագաւորը ու իր մեծամեծները, իր կիներն ու հարճերը անոնցմով խմեցին։ 4 Անոնք գինի խմեցին, հա՛ ոսկիէ, արծաթէ, պղնձէ, երկաթէ, փայտէ ու քարէ աստուածները գովեցին։

5 Յայն ժամուն մէջ մարդու ձեռքի մատներ եկան, ու աշտանակին դիմացը՝ թագաւորական պալատին պատին ծեփին վրայ գրեցին. եւ թագաւորը ան գրող ձեռքին թաթը տեսաւ։ 6 Անոր համար թագաւորին դէմքը փոխուեցաւ, ու անոր խորհուրդները զանիկա խռովեցուցին, այնպէս որ մէջքին յօգուտածները կը քակուէին ու ծունկերը իրարու կը զարնէին։ 7 Նէ՛ւ թագաւորը բարձրաձայն աղաղակեց որ հմայողները, քաղդէացիները ու բազդ նայողները բերեն։ Թագաւորը Բաբիլոնի իմաստուններուն խօսեցաւ ու բաւ, Ով որ այս գիրը կարդայ ու մեկնութիւնը ինծի իմացընէ, ծիրանի պիտի հագնի ու անոր պարանոցը ոսկի մանեակ դրուի, եւ թագաւորութեանը մէջ երրորդ իշխան պիտի ըլլայ։ 8 Յետոյ թագաւորին բոլոր իմաստունները եկան, բայց գիրը կարդալու ու անոր մեկնութիւնը թագաւորին գոյցընելու կարող չեղան։ 9 Անոր համար թագաւոր աստիկ վհատեցաւ ու երեսին գոյնը փոխուեցաւ. անոր մեծամեծներն ալ ապրեփրեցան։

10 Ե՛ թագուհին թագաւորին ու անոր մեծամեծացը խօսքերուն պատճառաւ կոչուելին տունը եկաւ, — թագուհին խօսեցաւ ու բաւ, Ով թագաւոր, յաւիտեան ապրի կեցիր. քու խորհուրդներդ քեզ չվհատեցընեն, ու երեսիդ գոյնը չփոխուի։ 11 Քու թագաւորութեանդ մէջ մարդ մը կայ, ու անոր ներսի դին աստուածներուն հոգին կայ, եւ քու հօրդ օրերը անոր միտքը լոյս, հանճար, ու աստուծոյ իմաստութեանը պէս իմաստութիւն գտնուեցաւ, եւ քու հայրդ Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը զանիկա Խմողապետ, Հմայողներուն, քաղդէացիներուն — բազդ 12 նայողներուն վրայ իշխան դրաւ։ Քանի ան Հրեշտակ գիրը՝ այսինքն Դանիէլին՝ Պարտէն անուաներ թագաւորը Բաղտասար դրաւ, դեռ անոնց հոգի, գիտութիւն ու հանճար կայ՝ երազներուն մեկնելու, առեղծուածները յայտնելու ու դժուարին խնդիրները լուծելու. հիմա Դանիէլ թող կանչուի, ու անիկա մեկնութիւնը պիտի իմացընէ։

13 Անոնք Դանիէլին առջեւը տարուեցան. թագաւորը խօսեցաւ ու Դանիէլին բաւ, Իմ թագաւոր հօրս Հրէաստանէն բերած Հրէաստանի գերիներէն եղող Դանիէլը դուն ես. 14 ես քեզի համար լսեցի որ Հրաշ ներսի դիւց աստուածներուն հոգին կայ, եւ քու մտքդ լոյս, հանճար ու գիտութիւն 15 իմաստութիւն կը գտնուի. Ու հիմա իմ առջեւս իմաստուններ — հմայողներ բերուեցան, որ ան գրուածը կարդան ու անոր մեկնութիւնը ինծի գոյցընեն, բայց անոնք չկրցան 16 ան խօսքին մեկնութիւնը իմացընել. Ու ես քեզի համար լսեցի որ մեկնութիւններ տալու, ու դժուարին խնդիրներ լուծելու կարող ես. հիմա թէ որ դուն ան գրուածը կարդալու, և անոր մեկնութիւնը ինծի գոյցընելու կարող ըլլաս, ծիրանի պիտի հագնիս, և քու պարանոցդ ոսկի մանեակ դրուի, ու թագաւորութեանդ մէջ երրորդ իշխան պիտի ըլլաս։

17 Անոնք Դանիէլ պատասխան տուաւ ու թագաւորին առջեւը բաւ, Քու պարգեւներդ քեզի ըլլան, ու տուրքերդ ուրիշին տուր. բայց ես ան գրուածը թագաւորին պիտի կարդամ, ու մեկնութիւնը անոր գոյցընեմ։ 18 Ով թագաւոր, Բարձրեալ Աստուածը քու հօրդ Նաբուգոդոնոսորին թագաւորութիւն ու մեծութիւն ու պատիւ ու փառք տուաւ։ 19 Ու անոր տուած մեծութենէն բոլոր ժողովուրդները, ազգերը ու լեզուները անոր կը բնակէն կը դողային ու կը վախնային. անիկա ուզածը կը սպաններ և ուզածը ողջ կը թողուր. անիկա ուզածը կը բարձրացընէր և ուզածը կը ցածցընէր։ 20 Բայց երբոր անոր սիրտը բարձրացաւ, ու անոր հոգին ամբարտաւանութեամբ կարծրացաւ, իր թագաւորութեանը աթոռէն ինկաւ, ու պատիւը անկէ առնուեցաւ. 21 եւ անիկա մարդոց որդիներուն մէջէն վռնտուեցաւ, ու անոր սիրտ անասունոց պէս եղաւ, և անոր բնակութիւնը վայրենի էշերուն հետ եղաւ. արջառներու պէս

= ԵՍՔ. ա. 3։
ք Գէն. ա. 1։ Տիս ԵՒ. ԻՐՇ. ԺԲ. 19։
ր Յ՚ԱՒԱՆՆԵՐ. ՆՀՐ. 11։ 13։ ԲՇԱՑ. ՔՐ. 1. ՐՄՆ. ԺԱ. 16։

Երեմ. իե. 7։
ֆ Ցեղ. Բ. 20։
ր Գէն. գ. 21։
ֆ Նա. բ. 10։
ֆ Գէն. բ. 3։ գ. 8։

ֆ Ես. իե. 13։
ֆ Տիս ԳԼ. գ. 8։
ֆ Գէն. բ. 27։ գ. 7։
ֆ Գէն. բ. 1։
ֆ Գէն. բ. 4։ գ. 9։

ֆ Գէն. բ. 48։ գ. 8։ 9. 18։
ֆ Գէն. գ. 8։
ֆ Գէն. գ. 3։
ֆ Գէն. ա. 7։

ֆ Հռ. 11. 12։
ֆ Հռ. 7. 8։
ֆ Հռ. 7։
ֆ Գէն. բ. 6։
ֆ Գէն. բ. 37. 38. գ։

17. 22. 23։
ֆ Երեմ. իե. 7. Գէն. գ. 4։
ֆ Գէն. գ. 20. 37։
ֆ Գէն. գ. 32. Ես։

խատ կը կերցընէին անոր , ու անոր մատղիները
երկինէ ցօղովը կը թրջուէր , մինչև որ դիա-
ցաւ թէ մարդոց թագաւորութեանը վրայ
բարձրեալ Աստուածը կը տիրէ , ու իր ուզած
22 հոգիի անոր վրայ կը դնէ : Ու գուն , օ՛ Բաղ-
ասար՝ անոր որդին , դուս սիրտդ չխոնար-
23 հնցուցիր , թէև ա՛ս ամէնը գիացար . Երկա՛ս
երկինէ Տիրոջը դէմ քեզ բարձրացուցիր , ու
անոր տաները անօթներըդ քու առջեդ բերին .
և գուն ու քու մեծամեծներդ , քու կիներդ
նեդդ ու հարճերդ անոնցմով դինի խմեցիք .
և գուն արծաթէ , ոսկիէ , պղնձէ , երկաթէ ,
փայտէ ու քարէ չտեսած աստուածները գո-
վեցիր , Եարանք ոչ կը տեսնեն , ոչ կը լսեն ,
ոչ ալ բան մը գիտեն . և ան Աստուածը՝ որուն
ձեռքն է քու շունչդ , Երև որուն են քու
24 ամէն ճամբաներդ , չփառաւորեցիր . Անոր
համար ան ձեռքի թաթը անոր երեսէն խրր-
25 կուեցաւ , ու ա՛ս գրուածը գրուեցաւ : Եւ
գրուած գիրը ասիկա է . ՕՄԱՆԷ · ՄԱՆԷ ·
26 ԹԷԿԷԼ ՈՒ ՓԱՐՍԻՆ .՝ Ա՛ս խօսքին մեկնու-
թիւնը ա՛ս է . Մանէ , Աստուած քու թա-
գաւորութիւնդ համրեց ու զանիկա վերջա-
27 ցուց · ԹԷԿԷԼ · Երկեղ կշռուեցար ու պա-
28 կաս գտնուեցար : Փարէս , քու թագաւորու-
թիւնդ բաժնուեցաւ և Մարաց ու Պարսից
29 տրուեցաւ : Անոնք բազմաձայ հրամայեց , ու Դա-
նիէլին ծիրանի հագցուցին ու պարանոցը ոս-
կի մանեակ դրին , և անոր համար մէնեմոսի
կանչել տուին՝ որ թագաւորութեանը մէջ երե-
30 րորդ իշխան ըլլայ :
Այն գիշերը Քաղդէացւոց Բազմաձայ
31 թագաւորը սպանուեցաւ : Ու թագաւորու-
թիւնը Մարաց Դարեհ Երկրորդը առաւ , երբոր
վեհասունութեան տարեկանի չափ էր :

ԳԼ · Զ

1 Դանիէլ թագաւորութեանը երեսէն հրամաձայոր կ՚ելլայ .
4 ինչ հրամանատարները և կուսակալները Դանիէլին դէմ
գտնուելու թագաւորէն խորհուրդ ընելով՝ անկ կապարատան
վէմ մը ձեռք կը բերեն : 10 Դանիէլ կ՚արգելուի , որ
աս իրաւագրութեան չափանիշով . ու ան ծնրադրելն գործը
կը ձգաբ : 18 Դանիէլ կ՚ապահ . 24 իսկ անոր թշնամիները
ան ծնրելն կը գտնուին : 28 Թագաւորը հրովարտակով
մը կը փառաւորի Աստուած :

1 Դարեհին աջքը հաճոյ երևցաւ որ Թա-
գաւորութեանը վրայ հարիւր քսան կուսա-
կալներ դնէ , որոնք բոլոր թագաւորութեանը
2 մէջ ըլլան · եւ անոնց վրայ երեք հրամանա-
տար որոնց մէկը Դանիէլ էր · որպէս զի ան
կուսակալները ասոնց հաչիւ տան , որ թա-
3 գաւորին վնաս չըլլայ : Ու ա՛ս Դանիէլ դուս

հրամանատարներէն և կուսակալներէն նախա-
պատիւ էր , Երուան զի անոր վրայ դնբագանց
հոգի կար , ու թագաւորը միտք ունէր որ զա-
նիկա բոլոր թագաւորութեանը վրայ դնէ :
4 Եւ հրամանատարները ու կուսակալները
թագաւորութեանը դէմ կազմ Դանիէլին
դէմ պատճառ մը գտնելու կը ջանային , բայց
անոնք բնաւ մէկ պատճառ մը կամ չարութիւն
մը գտնելու կարող չեղան . վասն զի անիկա
հաւատարիմ էր , ու անոր վրայ բնաւ մէկ
յանցանք մը կամ չարութիւն մը չգտնուեցաւ :
5 Ուստի ա՛ս մարդիկը բսին , Մենք ա՛ս Դանիէ-
լին դէմ ամենևին մէկ պատճառ մը պիտի
չգտնենք , բայց եթէ անոր դէմ անոր Աստու-
ծոյն օրէնքին կազմնէ գտնենք :
6 Անոնք հրամանատարները ու կուսակալ-
ները թագաւորին քովը ժողվուեցան , ու անոր
այսպէս բսին . Երով Դարեհ թագաւոր , յա-
7 ւիտեան ապրիկիդ . թագաւորու թիւնը բոլոր
հրամանատարները , նախարարները , կուսա-
կալները , խորհրդականները ու կառավարիչ-
ները խորհուրդ բրին , որ թագաւորական
հրաման մը որոշուի , և արգելիչ օրէնք մը
հաստատուի , թէ ով որ մինչև երեսուն օր
ինդ բուած մը ինդրէ մէկ աստուծմէ մը կամ
մարդէ մը բայ Ի քեզմէ , ով թագաւոր , ա-
8 րիւծնէրուն գուբը նետուի : Հիմա , ով թա-
գաւոր , ա՛ս արգելիչ օրէնքը հաստատէ , ու
հրովարտակը առոգագրէ , որ Մարաց ու Պար-
սից անխափանելի օրէնքին համեմատ չփոխուի :
9 Ասոր համար Դարեհ թագաւորը հրովարտա-
կը ու արգելիչ օրէնքը առոգագրեց :
10 Ու երբոր Դանիէլ իմացաւ թէ հրովարտա-
կը առոգագրուեցաւ՝ իր տունը գնաց , ու իր
սենեակին մէջը պատուհանները դէպ Ի Ե-
րուսաղէմ բաց էին , և Երօրը երեք անգամ
ծունկի վրայ գալով աղօթք կ՚ընէր , ու իր
Աստուծոյն գոհութիւն կը մատուցանէր իր
11 առջի սովորութեանը պէս : Ուստի ա՛ս մարդ-
կիը ժողվուեցան , ու Դանիէլը գտան՝ որ
իր Աստուծոյն առջեը աղօթք ու պաղատանք
12 կ՚ընէր : Եանոնք մտան , ու թագաւորին առջեը
թագաւորին արգելիչ օրէնքին վրայով բսին , Գուն մէկ արգելիչ օրէնք մը
չստորագրեցիր , թէ ով որ մինչև երեսուն օր
ըստ հ ինդրէ մէկ աստուծմէ մը կամ մարդէ
մը՝ բայ Ի քեզմէ , ով թագաւոր , առիծ-
ներուն գուբը նետուի . թագաւորը պատաս-
խան առաւ ու բսաւ , Ա՛ս խօսքը ճշմարիտ
է՝ Մարաց ու Պարսից անխափանելի օրէն-
13 քին համեմատ : Անոնք անոնք պատաս-
խան առին ու թագաւորին առջեը բսին ,

= Գլ · գ · 17 · 25 ·
1 բ Մն · ԺԹ · 23 · ԺԷ · 12 ·
ղ Հմր · 3 · 4 ·
2 Յոգ · ՅԱԼ · 3 · 8 ·
= Երմ · ժ · 23 ·
· ք Համրաամ · Համ
բաամ · Կըաամ
ու բամճաամ ·
= Ցար · լը · 6 · Սաղ ·
կբ · 9 ·
Ե Իս · խա · 2 · Հմր ·
31 · Գլ · Բ · 1 ·
ը Գլ · գ · 28 ·
ի Հմր · 7 ·
ղ Երմ · Ծա · 31 · 39 ·
57 ·
= Գլ · Բ · 1 ·

= Ցճա Էաի · ա · 1 ·
ճ Գլ · ճ · 12 ·
փ Ժող · գ · 4 ·
ֆ Նճմ · բ · 3 · Հմր ·
21 · Գլ · ը · 4 ·
Ե Էաի · ա · 19 · բ ·
8 · Հմր · 12 · 15 ·
է Թագ · բ · 44 · 45 ·
Սաղ · ճ · 7 · Ցաճ ·
բ · 4 ·
Ե Սաղ · ծճ · 17 · Գաբ ·
բ · 1 · 8 · 15 · գ · 1 ·
ժ · 9 ·
ը Գլ · գ · 8 ·
ի Հմր · 8 ·

Հրէաստանի գերութեանը արդիւնքին նշոյլ Դանիէլը՝ Բեղ և քու առաջադրած արգելիլ օրէնքդ բանի տուր չանպիր , ով Թագաւոր , հապա օրը երեք անգամ՝ իր խնդրատուքը
14 կը մատուցանէ : Անառնը Թագաւորը առ խօսքերը լսածին պէս՝ մինչեւ արեւուն մտնելուն շատ տրտմեցաւ , ու իր սիրտը Դանիէլին վրայ դնաւ որ զանիկա ազատէ , ու մինչև արեւուն մտնելը կը ջանար որ զանիկա ազատնցնէ :
15 Բայց անոնք իրար Թագաւորին քովը Ժողովեցան , ու Թագաւորին ըսին , Ով Թագաւոր , գիտցիր որ Մարացւոց ու Պարսից օրէնքը աս է , որ Թագաւորին ամէն հաստատած արգելիլ օ-
16 րէնքը ու հրամանը չփոխուիր : Անառնը Թագաւորը հրամայեց , ու Դանիէլը բերին , և զանիկա առիւծներուն գուբը նետեցին : Թագաւորը Դանիէլին խօսեցաւ ու ըսաւ , Քու Աստուածդ՝ որ զուն անդադար կը պաշտես , անիկա քեզ պիտի ազատէ :
17 Ու մէկ քար մը բերին ու գուբին բերանը գրին , և Թագաւորը զանիկա իր կնիքովը ու իր մեծամեծներուն կնիքովը կնքեց , որ Դանիէլին
18 վրայով բան մը չփոխուի : Եւ երբ Թագաւորը իր տունը գնաց , ու գիշերը անօթի անցուց , և իր առջեւը ՙնուագարաններՙ բերել չտուաւ . ու քունը իրմէ փախաւ :
19 Եւ Թագաւորը արշալուսին կանուխ երբ , ու արագութեամբ առիւծներուն գուբը գնաց :
20 Ու երբոր գուբին մօտեցաւ , տրտում ձայնով մը Դանիէլին պոռաց , և Թագաւորը խօսեցաւ ու Դանիէլին ըսաւ , Ով Դանիէլ՝ կենդանի Աստուծոյ ծառան , Քու Աստուածդ՝ որն որ զուն անդադար կը պաշտես , կարող եղաւ
21 քեզ առիւծներէն ազատելու : Անառնը Դանիէլ Թագաւորին ըսաւ , Ով Թագաւոր ,
22 յաւիտեան ապրի կեցիր : Իմ Աստուածս իր հրեշտակը խրկեց , ու առիւծներուն բերանը գոցեց , ու ինծի վնաս չտուին . վասն զի անոր առջեւը իմ վրաս անմեղութիւն գտնուեցաւ , և քու առջեւդ ալ , ով Թագաւոր , մէկ յան-
23 ցանք մը ըրած չեմ : Անառնը Թագաւորը շատ ուրախացաւ , ու հրամայեց որ Դանիէլը գուբէն հանեն . և Դանիէլը գուբէն հանեցին , ու անոր վրան ամենեւին մէկ վնաս մը չգտնուեցաւ , վասն զի իր Աստուծոյն հաւա-
24 տաց : Եւ Թագաւորը հրամայեց , ու Դանիէլին վրայով չարախօսութիւն բնող մարդիկը բերին , և զանոնք — անոնց տղաքներն ու կիներն ալ — առիւծներուն գուբը նետեցին . ու անոնք գետ գուբին յատակը չհասած՝ առիւծները անոնց վրայ տիրեցին , ու անոնց բոլոր ոսկորները փշրեցին :
25 Անառնը Դարեհ Թագաւորը բոլոր երկրի վրայ բնակող ժողովուրդներուն , ազգերուն ու լեզուներուն գրեց . Ձեր խա-
26 ղաղութիւնը շատնայ . Ինծմէ հրաման եղաւ որ իմ Թագաւորութեանս բոլոր իշխանութեանը մէջ Դանիէլին Աստուծոյն երեսին դողան ու վախնան , Վասն զի անիկա կենդանի Աստուած է ու յաւիտեան կը կենայ , և անոր Թագաւորութիւնը չաւերուիր , ու անոր իշ-
27 խանութիւնը մինչև վերջը կ՚ըլլայ : Անիկա կ՚ազատէ ու կը փրկէ , և երկինքի մէջ ու երկրի վրայ Նշաններ ու հրաշքներ կ՚ընէ , որ Դանիէլը առիւծներուն ձեռքէն ազատեց :
28 Եւ աս Դանիէլը Դարեհին Թագաւորութեանը ու Պարսիկ կիւրոսին Վաղաւորութեանը առնը յաջողութիւն գտաւ :

ԳԼ · Ի

1 Դանիէլին անոյշ անուշը չորս կենդանիներու վրայով , ու Աստուծոյ Թագաւորութեանը վրայով ու Անոյշ Քիւրը :

1 Բաբիլոնի Բազտասար Թագաւորին առջի տարին Դանիէլ երազ տեսաւ , ու իր անկողինին մէջ իր գլխուն տեսիլքները . և անիկա երազը գրեց — բաներուն համառօտութիւնը
2 բսաւ . Դանիէլ խօսեցաւ ու բսաւ , Գիշերը տեսիլքիս մէջ տեսայ որ ահա երկինքի չորս հո-
3 վերը մեծ ծովուն վրայ կը յարձակէին . ու գազանները եղան , որոնք իրարմէ տարբեր էին .
4 Առաջինը առիւծի պէս էր , ու արծիւի թեւեր ունէր . ու կը նայէի մինչև որ անոր թեւերը փրցուեցան , ու երկրէն վերացաւ և մարդու պէս ոտքերուն վրայ կայնեցաւ . ու անոր մարդու սիրտ տրուեցաւ .
5 Ուրիշ ահա մէկ ուրիշ երկրորդ գազան մը արջու նման՝ որ մէկ փոլին վրայ կայնեցաւ , ու բերանը՝ ակռաներուն մէջ երեք կողի ոսկոր կար . և անոր այսպէս բսին . Ելիր , շատ միս կեր .
6 Ահա յետը կը նայէի , և ահա ընձուղտ նման մէկ ուրիշ մը , որուն կռնակին վրայ չորս թռչունի թեւեր կային . և աս գազանը չորս գլուխ ունէր , ու անոր իշխանութիւն տրուեցաւ .
7 Ահա յետը գիշերւան տեսիլքներու մէջ կը նայէի , և ահա Մէկ չորրորդ գազան մը՝ անիկա ահեղ , սոսկալի ու խիստ զօրաւոր էր , և անիկա մեծ երկաթէ ակռաներ ունէր , անի-

---

ա ԳԼ · ա · 8 · ե · 15 ·
բ ԳԼ · ը · 18 ·
գ Մ՚ար · չ · 26 ·
դ Հմր · 8 ·
ե Ռղբ · ժ · 33 ·
զ Մ՚աա · իե · 66 ·
է Կ՚ել համեմատ կէ-

բառերներ
ը ԳԼ · ը · 1 ·
թ Ցե՛ գԼ · գ · 15 ·
ժ ԳԼ · ը · 4 ·
ի ԳԼ · գ · 25 ·
լ Մբր · գ · 1 ·
խ Բէր · ժա · 23 ·
ծ Բէր · ժա · 25 ·

կ Ես · Բ · 10 · Ցե՛ ը Օր · իգ · 16 · գ
Թագ · ժգ · 6 ·
հ ԳԼ · ը · 1 ·
ձ ԳԼ · գ · 29 ·
ղ Ապ · գՄ · 1 ·
ճ ԳԼ · գ · 34 ·

մ ԳԼ · ը · 44 · գ · 3 · 34 · է · 14 · 27 ·
յ Ղա՛կ · ա · 25 ·
ն ԳԼ · գ · 3 ·
շ Ռ՚աչ · ձեռքէն
ո Բեր · ա · 1 · 2 ·
չ ԳԼ · ա · 31 ·

պ Թա · ժը · 6 · Ցե՛
Ա՛ղա՛կ · գ · 7 ·
ջ ԳԼ · բ · 28 ·
ռ Ցպա · ժգ · 1 ·
ս ը Օր · իգ · 49 · ը
Թագ · ա · 23 · Ես ·
բՄՄ · գ · 7 · 15 ·

Իբ · 40 · Եզեկ · ժե ·
3 · Ա՛մբ · ա · 8 ·
վ ԳԼ · բ · 39 ·
տ ԳԼ · է · 8 · 22 ·
ր ԳԼ · բ · 40 · Հմր · 19 · 23 ·

կա կ'ուտէր ու կը փշրէր ու մնացածը ոտքերովը կը կոխէր, ու իրմէ առաջ եղող ամէն գազաններէն տարբեր էր, ևս տասը եղջիւր
8 ունէր։ Երբոր ես ան եղջիւրները կը դիտէի, ահա ուրիշ մէկը մէկ ուրիշ պզտիկ եղջիւր մը ելաւ, որ անոր առջևէն առաջի եղջիւրներուն երկուքը խլեցաւ։ Եւ ահա այս եղջիւրին վրայ աչքերու պէս աչքեր ու մեծ բաներ խօսող բերան կար։

9 Ես կը սեպհէի մինչև որ աթոռներ դրուեցան, ու Հինաւուրցը նստաւ։ Անոր զգեստը ձիւնի պէս ճերմակ ու գլխուն մազը մաքուր բուրդի պէս էր, անոր աթոռը կրակի բոցի էր
10 ու անիւները վառած կրակի էր։ Անոր առջևէն կրակի գետ կ'երթար ու կը վազէր։ Հազարը հազարաց ծառայութիւն կ'ընէին անոր, և բիւրը բիւրուց անոր առջևը կը կայ-
11 նէին։ Դատաստան բազմեցաւ, ու գիրքերը բա-
գուեցան։ Ականջս կը նայէի ան եղջիւրին խօսած մեծ խօսքերուն ձայնին համար, ու նայեցայ մինչև որ ան գազանը սպանուեցաւ, և անոր մարմինը կորսուեցաւ ու կրակի բոցե-
12 ռու տրուեցաւ։ Իւ միւս գազաններուն իշխանութիւնը վերցուեցաւ, բայց մինչև ժամանակ մը ու ատեն մը կենաց երկարութիւն տրուե-
13 ցաւ անոնց։ Գիշերատեսութիւններու մէջ կը տեսնէի, և ահա երկնից ամպերով Մարդոյ Որդւոյն նման մէկը կու գար, ու մինչև Հինաւուրցը եկաւ, և զանիկա անոր առջևը մօտե-
14 ցուցին։ Ու անոր իշխանութիւն, պատիւ ու թագաւորութիւն տրուեցաւ, որ ամէն ժողովուրդները, ազգերը ու լեզուները անոր ծառայութիւն ընեն։ անոր իշխանութիւնը յաւիտենական իշխանութիւն է որ չանցնիր, ու թագաւորութիւնը չքանալիր։

15 Ես Դանիէլս հոգւով վշտացայ իմ ներսի մէս, և իմ գլխուս տեսիլքները զիս խռովե-
16 ցուցին։ Հն կայնողներէն մէկուն մօտեցայ, ու ասոնց ամէնը ճշմարտութիւնը անոր հարցուցի։ Եւ անիկա ինծի խօսեցաւ, ու ասոնց
17 բաներուն մեկնութիւնը ինծի դուրս բերաւ։ Այս չորս մեծ գազանները չորս թագաւորներ են,
18 որոնք երկրէն պիտի ելլեն։ Եւ Բարձրելոյն սուրբերը պիտի առնեն, ու անոնք պիտի յաւիտեանս յաւիտենից թագաւորութիւնը յաւիտեան յաւիտենից։

19 Ետքը ուզեցի գազանին վրայով ճշմարիտը գիտնալ ուզեցի, որ անիկա բոլոր միւս-
ներէն տարբեր էր, — խիստ ահեղ էր։ անոր ակռաները երկաթէ՝ և ղպտնդները պղնձէ էին, անիկա կ'ուտէր, կը փշրէր ու մնացածը
20 ոտքերովը կը կոխէր։ Եւ անոր գլուխը եղող տասը եղջիւրներուն վրայով, ու միւս ելած ձին վրայով՝ որ անոր առջևէն երեքը ինկան, այսինքն ան եղջիւրին վրայով՝ որ աչքեր ու մեծ բաներ խօսող բերան ունէր, և անոր
21 դէմքը միւսներէն մեծ էր։ Ես կը տեսնէի որ ան եղջիւրը սուրբերուն հետ պատերազմ
22 կ'ընէր, ու անոնց յաղթեց, Մինչև որ Հինաւուրցը եկաւ, ևս Բարձրելոյն սուրբերուն իրաւունք տրուեցաւ, ու ժամանակը հասաւ
23 որ սուրբերը թագաւորութիւնը առին։ Անիկա այսպէս բաւ. Չորրորդ գազանը երկրի վրայ չորրորդ թագաւորութիւն պիտի ըլլայ, որ ամէն թագաւորութիւններէն տարբեր պիտի ըլլայ, ու բոլոր երկիրը պիտի ուտէ, ու
24 զանիկա պիտի կոխէ ու փշրէ։ Իւ ան տասը եղջիւրները ան թագաւորութենէն ելլելու տասը թագաւորներ են, ու անոնցմէ ետքը մէկ ուրիշը պիտի ելլէ, ու անիկա առջևիններէն տարբեր պիտի ըլլայ, և անիկա երեք
25 թագաւոր պիտի կործանէ. Ու Բարձրելոյն դէմ խօսքեր պիտի բսէ, ու Բարձրելոյն սուրբերը պիտի մաշէ, և պիտի միտածէ ժամանակներ ու օրէնքներ փոխելու. ու անոնք պիտի ժամանակ մը, ժամանակներ ու կէս
26 ժամանակ անոր ձեռքը պիտի տրուին։ Բայցատեանը պիտի բազմի, ու անոր իշխանութիւնը պիտի վերցնեն, ընկճելու մինչև վերջը
27 բնաջինջ պիտի ընեն ու կորսնցնեն։ Իւ թագաւորութիւնը ու իշխանութիւնը, ու բոլոր երկինքի տակը եղող թագաւորութեանց մեծութիւնը Բարձրելոյն սուրբերուն ժողովուրդին պիտի տրուի. անոր թագաւորութիւնը յաւիտենական թագաւորութիւն է, ու բոլոր իշխանները անոր պիտի ծառայեն ու պիտի հնազանդին։

28 Խօսքին վերջը մինչև հոս է։ Ինծի Դանիէլս իմ խորհուրդներս խիստ խռովեցուցին, ու երեսս գոյնը փոխուեցաւ. և հաս խօսքը սրտիս մէջը պահեցի։

ը Ցայտ · Ժգ · 1 · Տիտ գլ · բ · 41 ·
ի Հմր · 20 · 21 · 24 · Գաղ · ը · 9 ·
ա Ցայտ · Բ · 7 ·
ե Ասպ · Ժբ · 3 · Հմր · 25 · Ցայտ · Ժգ · 3 ·
է Ցայտ · Բ · 4 ·
ը Ասպ · Ա · 3 · Հմր · 13 · 21 ·
թ Ասպ · Գ · 1 · Ցայտ · Ժբ · 3 ·
ժ Ասպ · Ամ · 2 · Ելկ · 15 · Ա Թագ · Իր · 19 · Ասպ · Կը · 17 · Երե · 25 · Ժր · 24 · Ցայտ · Ե · 11 ·
ժա Ցայտ · Բ · 4 · 12 ·
ժբ Ցայտ · Ժբ · 20 ·
ժգ Եզկ · ա · 26 · Ամոս · Իգ · 30 · Իզ · 64 · Ցայտ · ա · 7 · 13 · Ժգ · 14 ·
ժդ Հմր · 9 ·
ժե Ասպ · Գ · 3 · 7 · 8 · ը · 6 · Ծն · 1 · 3 · Ամոս · Ժա · 27 · Իզ · 18 · Ցայտ · գ · 35 · ա Կոր · Ժե · 27 · Երեմ · ա · 23 ·
ժզ Գէ · գ · 4 ·
ժէ Ասպ · Ամե · 13 · Գէ · ը · 44 · Հմր · 27 · Ամբ · գ · 7 · Դան · ա · 23 · Ցայտ · Ժբ · 24 · Երբ · Ժբ · 23 ·
ի Հմր · 23 ·
ա Հմր · 3 ·
բ Հմր · 18 · ա Կոր · գ · 2 · Ցայտ · ա · 6 · Ե · 10 · ի · 4 · Գէ · ը · 40 ·
գ Հմր · 7 · 8 · 20 · Ցայտ · Ժե · 12 · Ես · լե · 23 · Գէ · ը · 24 · 23 · Ամ · 23 · 30 · 31 · 36 · Ցայտ · Ժգ · 3 · 6 ·
դ Ցայտ · Ժե · 6 · Ժը · Ժե · 24 ·
ե Գէ · Ժբ · 7 · Ցայտ · Ժբ · 14 ·
զ Ցայտ · Ժգ · 7 · Ա Թագ · Ը · 27 · Ես · Ձբ · 15 · Գէ · ը · 44 · Ամոս · Ե · 25 · Ամբ · 14 · Ցայտ · Ժգ · 14 · Ժբ · 14 · Ժբ · 19 ·
է Հմր · 9 ·

ԳԼ. Ը

3 Դանիէլէն առիւծը խոյի ու քաջ վրայ։ 15 Գաբրիէլ կը
բացատրէ Դանիէլը։ ու առիւծը կը մեռնի։

1 Բաղտասար թագաւորին թագաւորութեանը
երրորդ տարին ինծի Դանիէլիս տեսիլք երև-
2 ցաւ՝ ան ետքէն տեսածէս առաջ։ Ես տեսիլ-
քի մէջ տեսայ. ու եղաւ որ տեսած ատենս՝
ես Եղամի գաւառին մէջը Շուշան մայ-
րաքաղաքն էի, ու տեսիլքի մէջ տեսայ որ
Ուլայ գետին քովն էի։
3 Ես իմ աչքերս վերցուցի ու տեսայ, և ա-
հա գետին ոմն մը կայնած էր, ու ա-
նիկա երկու եղջիւր ունէր, և ան եղջիւրները
բարձր էին, ու մէկը միւսէն բարձր էր, ու
4 ան բարձրը ետքէն եկաւ։ Ես տեսայ ան խոյը՝
որ իւր արեւմուտք, դէպ ի հիւսիս ու դէպ ի հարաւ կը զարնէր, ու բնաւ
մէկ գազան մը անոր առջեւը չէր կրնար կայ-
նել, և անոր ձեռքէն ազատող չկար։ Հնազան
անիկա իր ուզածին պէս բրաւ ու մեծցաւ։
5 Ու երբոր ես կը մտածէի, ահա արեւմուտ-
քէն բոլոր երկրի երեսին վրայ այծերու ոջ
մը եկաւ, ու գետնին չէր դպչիր. ու ոջը
իր աչքերուն մէջտեղը մէկ նշանաւոր եղ-
6 ջիւր մը ունէր։ Ես անիկա հասաւ մինչև ե-
կաւ եղջիւր ունեցող խոյը, որն որ տեսայ որ
գետին քովը կայնած էր, ու իր կատաղի զօ-
7 րութեամբը անոր վրայ յարձակեցաւ։ Ես տե-
սայ որ խոյին մօտեցաւ, ու անոր վրայ կա-
տաղելով՝ խոյը զարկաւ, և անոր երկու եղ-
ջիւրը կոտրեց։ ու խոյը այժ չունէր որ անոր
առջեւը կայնի. ու զանիկա գետին զարկաւ ու
զանիկա կոխկրտեց, և մէկը չկար որ խոյը
8 անոր ձեռքէն ազատէ։ Ու այծերու ոջը
խիստ մեծցաւ. ու անիկա ուժովցածին պէս՝
ան մեծ եղջիւրը կոտրեցաւ, և անոր տեղը
գէպ ի երկինքց չորս հովերը Երանելոյ
9 Էլ-Էնէ եղան։ Ու անոնց մէկէն պզտիկ եղ-
ջիւր մը ելաւ, և անիկա գէպ ի հարաւ,
գէպ ի արեւելք ու գէպ ի փառաւոր Երկիրը
10 խիստ մեծցաւ. Ու մինչև երկինքը զօրքը
հասնցաւ, և զօրքէն ու աստղերէն գետինը
11 ձգեց ու զանոնք կոխկրտեց։ Ու մինչև զօ-
րաց Իշխանը գովեր բարձրացուց. Ու անկէ
մշանջենաւոր ընծան վերցուեցաւ, և անոր սրբ-
12 բատեղին գետնաքարը կործանեցաւ։ Ու զօրքը
մէ ամբարշտութեանը մշանջենաւոր ընծան գէմ
դրաւ, ու ճշմարտութիւնը գետինը զարկաւ,
13 ու ըրած տեսաւ և յաջողցաւ։ Ու լսեցի որ միկ
սուրբ մը կը խօսէր, և ան խօսողին միկ ուրիշ
սուրբ մը բաւ, Մշանջենաւոր ընծան, ու աւերող
ամբարշտութիւնը, ու սրբատեղին և զօրքին
կոխտուելու տրտկութեան տեսիլքը մինչև ե՞րբ
14 պիտի ըլլայ։ Ու անիկա ինծի բաւ, Մինչև երե-
կու հազար երեք հարիւր ընծ. ետքը սրբա-
րանը պիտի մնրբուի։
15 Ու երբոր ես Դանիէլս տեսիլքը տեսայ,
ու հասկնալ կը փնտռէի որ հասկնամ, ահա
իմ դիմացս մարդու կերպարանքով միկը կը
16 կայնէր. Ես Ուլայ ջուրերուն միջէն մարդու ձայն
լսեցի՝ որ կը կանչէր ու կ'ըսէր, Ովվ Գաբրիէլ,
17 տեսիլքը ատոր հասկրցուր. Ու անիկա իմ
կեցած տեղս մօտ եկաւ. ու երբոր եկաւ՝
վախցայ ու երեսիս վրայ ինկայ. և անիկա
ինծի բաւ, Հասկրցիր, որդի մարդոյ, որ ատ
18 տեսիլքը վերջին ժամանակին համար է. Ու
երբոր անիկա ինծի հետ կը խօսէր, ես քնա-
բած՝ երեսիս վրայ գետինը ինկած էի. Ան
անիկա ինծի դպաւ, ու զիս իմ կեցած տեղս
19 կայնեցուց. Ու բաւ, Ահա քեզի կ'իմացընեմ
բարկութեան վերջը ինչ բլլալիքը. Վասն զի
20 -- Ուլայը վերջին ժամանակին համար է. Ան
զոր տեսած խոյդ՝ որ երկու եղջիւր ու-
նէր, Մարաց ու Պարսից թագաւորներն է։
21 Ու Այծերու զօրը Յունաց թագաւորն է. ու
անոր աչքերուն մէջտեղի մեծ եղջիւրը Առաջին
22 թագաւորն է. Ու ան որ կոտրեցաւ, ու անոր
տեղը չորս եկաւ, -- ե ան ազգէն չորս թա-
գաւորութիւն պիտի ելլէ, բայց չէ թէ անոր
23 զօրութեամբը. Ու անոնց թագաւորութեանը
վերջը՝ երբոր ամբարիշտները Էնէ-
նէ լիցնեն, մէկ տգիտաերես ու խորագէտ
24 թագաւոր մը պիտի ելլէ. Ես անոր իշխանու-
թիւնը պիտի զօրանայ, բայց չէ թէ իր զո-
րութեամբը. ու անիկա սքանչելի կերպով
պիտի ապրի, ես պիտի յաջողի ու բան պիտի
տեսնէ, ու զօրաւորները և սրբոց ժողովուրդը
25 դը պիտի ապրէ. Ու նր իր խելքին միջոցով՝
իր ձեռքին մէջ նենգութիւնը պիտի յաջողի,
և իր սրտին մէջ պիտի հպարտանայ, ու խա-
զաղութեան մէջ շատերը պիտի կոտրտնցնէ,
և Իշխանաց Իշխանին դէմ պիտի դնէ, բայց
26 առանց ձեռք պիտի կտրի։ Ես երեկուան

– Գլ. ե. 1.
բ Եսթ. ա. 2.
գ Եզր. առջեւը
դ Գլ. ե. 10. Ժա. 3. 16.
ե Հմր. 21.
զ Գլ. ե. 6. Ժա. 4. Հմր. 22.
է Գլ. ե. 8. Ժա. 21. Հմր. 24.
ը Գլ. ե. 9. Ժա. 22.
թ Ելն. ե. 11. Ժա. 25.
ժ Ելն. ե. 12. Ժա. 26.
ի Ելն. ե. 13. Ժա. 27.
ժա Ելն. ե. 14. Ժա. 28.
ժբ Ելն. ե. 15. Ժա. 29.
ժգ Ելն. ե. 16. Ժա. 30.
ժդ Ելն. ե. 17. Ժա. 31.
ժե Ելն. ե. 18. Ժա. 32.
ժզ Ելն. ե. 19. Ժա. 33.
ժէ Ելն. ե. 20. Ժա. 34.
ժը Ելն. ե. 21. Ժա. 35.
ժթ Ելն. ե. 22. Ժա. 36.
Հմր. 25.
Ելն. ե. 23. Ժա. 37.
Գլ. Ժա. 38.
Ելն. ե. 24. Ժա. 39.
Գլ. Ժա. 40.
Ելն. ե. 25. Ժա. 41.
Գլ. Ժա. 42.
Ելն. ե. 26. Ժա. 43.
Գլ. Ժա. 44.
Ելն. ե. 27. Ժա. 45.
Գլ. Ժա. 46.
Ելն. ե. 28. Ժա. 47.
Գլ. Ժա. 48.
Ելն. ե. 29. Ժա. 48.
Գլ. Ժա. 49.
Ելն. ե. 30. Ժա. 49.
Գլ. Ժա. 50.
Ելն. ե. 31. Ժա. 50.
Գլ. Ժա. 51.
Ելն. ե. 32. Ժա. 51.
Գլ. Ժա. 52.
Ելն. ե.

ու առաւտան տեսիլքը որ լսուեցաւ՝ ճշմարիտ է. դու դուն տեսիլքը գոցէ, քանզի շատ օրերու համար է։

27 Ու ես Դանիէլս մնացեալ և քանի մը օր հիւանդացայ. ետքը երբ ելայ՝ թագաւորին գործ ըրի տեսայ. ու տեսիլքին համար զարմացման մէջ էի, ու ոչ ոք չկար որ [o]ըն հասկըցնէր։"

ԳԼՈՒԽ Թ

1 Դանիէլ գերութեան ժամանակին վրայ խորհելով. 3 մեծ խոստովանութիւն կ'ընէ. 16 ու աղաչքով կը խնդրէ որ երուսաղէմ նորոգուի. 20 Գաբրիէլ կ'իմացնէ անոր ետքի համարումներուն վրայով։

1 Ամսուերորդ տարին Դարեհին առջի տարին՝ որ անիկա Մարաց ազգէն էր, ու Քազդէացւոց թագաւորութեանը վրայ թա-
2 գաւոր դրուեցաւ, Անոր թագաւորութեանը առջի տարին ես Դանիէլս գիտցուցին այն տարիներուն թիւը՝ որուց համար Տէրոջը խօսքը եղեր էր Երեմիա մարգարէին, թէ երեսնամեայ պիտի վերջացընէր ետքը աւերակներուն։
3 Ու ես իմ երեսս Տէր Աստուծոյ դարձուցի, որ Ժամանակահետևմամբ, քրքջով ու մոխրով
4 աղօթք ու ազաչանք մատուցանեմ. Ես իմ Տէր Աստուծոյս աղօթք ըրի, խոստովանեցայ ու ըսի, Ո՛հ, [r]Տէր՝ մեծ և ահաւոր Աստուած, որ ջեզ սիրողներուն և քու պատուիրանքներդ պահողներուն հետ ու ողորմութիւնդ կը
5 պահես, [l]Մենք մեղք գործեցինք, անօրէնութիւն ըրինք, ու ամբարշտութիւն ըրինք, և ապստամբ եղանք, ու քու պատուիրանքեն-
6 րէդ ու իրաւունքներէդ խոտորեցանք. [m]Ու քու ծառաներուդ՝ մարգարէներուն մեր անուամբ խօսեցանք, որոնք մեր թագաւորներուն, մեր իշխաններուն ու մեր հայրերուն ու երկրին բոլոր
7 ժողովրդեանը քու անունովդ խօսեցան։ Ով Տէր, [n]քեզի կը վերաբերի, ու մեզի՝ երեսս անմի, (ինչպէս որ այսօր եղաւ,) Յուդայի մարդոց, երուսաղէմի բնակիչներուն ու ամէն մերձաւոր ու հեռաւոր իսրայէլացիներուն՝ այն բոլոր երկիրներուն մէջ ուր որ դուն զանոնք ջչնչիր անոնց քեզի դէմ ըրած
8 յանցանքին համար։ Ով Տէր, [o]երեսս ամօթ կը [p]մեզի, մեր թագաւորներուն, մեր իշխաններուն ու մեր հայրերուն, [q]որով որ քեզի
9 դէմ մեղք գործեցինք. [r]Իմ ողորմութիւն ու ներողութիւն մեր Տէր Աստուծոյդ կը [s]վերաբերի,
10 վասն զի մենք անկէ ապստամբեցանք, [t]Ես մեր Տէր Աստուծոյդ ձայնին մնիկ չըրինք որ անոր օրէնքներով քալենք, որոնք իր ծառաներուն՝ մարգարէներուն ձեռքով մեր
11 առջեր դրաւ. Ու [u]բոլոր Իսրայէլ քու օրէնքդ գանց ըրին, և քու ձայնիդ մնիկ չընելով խոտորեցան. ուստի Աստուծոյ ծառային Մովսէսին օրինացը մէջ գրուած անէծքը ու երդումը մեր վրայ թափեցաւ. քանզի Անոր
12 դէմ մեղք գործեցինք. Ու մեր վրայ մեծ չարիք բերելով՝ [v]հաստատեց իր խօսքերը՝ որ մեր վրայով ու մեզ դատող մեր դատաւորներուն վրայով խօսեր էր. անանկ որ [w]երուսաղէմի մէջ եղածին պէս բոլոր երկինքց տակը
13 չեղաւ. [x]Մովսէսին օրինացը մէջ գրուածին պէս ա՛ս բոլոր չարիքը մեր վրայ եկաւ. [y]ասկայն մենք մեր աւերակներուն դառնալու և քու ճշմարտութիւնդ խելամտելու [z]քու համար՝ մեր Տէր Աստուծոյն երեսը չա-
14 գատեցինք. Ու Տէրը [a]ա՛ս չարիքին համար հսկելով՝ զանիկա մեր վրայ բերաւ, քանզի [b]մեր Տէր Աստուածը իր բոլոր գործերուն մէջ արդար է. [c]բայց մենք անոր ձայնին
15 մնիկ չըրինք. Ու արդ, ով Տէր Աստուած մեր, [d]որ քու ժողովրդդ զօրաւոր ձեռքով եգիպտացի երկրէն հանեցիր, ու քեզի անուն վաստրկեցար՝ [e]ինչպէս որ այսօր [f]մենք մեղք գործեցինք, ամբարշտութիւն ըրինք.
16 Ով Տէր, քու բոլոր [g]արդութեանդ համեմատ չեմչելը բրէ, [h]քու սուրբ լեռնէդ Երուսաղէմ քաղաքէն քու սրտմտութիւնդ ու բարկութիւնդ դառնայ. վասն զի մեր մեղքերուն համար ու [i]մեր հարցը աւերակներուն համար՝ [j]Երուսաղէմ ու քու ժողովրդդ ամէն մեր բոլորտիքը եղողներուն նախատինք
17 եղան. Ու հիմա, ով Աստուած մեր, քու ծառայիդ աղօթքը ու ազաչանքը լսէ, ու [k]Տէրոջը համար՝ [l]քու ամայացած սրբարանիդ
18 վրայ [m]երեսդ փայլեցուր. Կականդ խնամարհեցուր, ով Աստուած իմ, ու լսէ, աչքերդ բաց [n]ու տես մեր աւերակներդ և այն քաղաքը [o]որուն վրայ քու անունդ կոչուած է. վասն զի մեր ազաչանքը չէ թէ մեր արդարութիւնն-
բուն համար քու առջեդ կը մատուցանենք,

---

1 Եզեկ. ժ. 1. 2 Գէն. ժ. 14. ԺԵ. 4. 3 Ես. Ը. 9. Տես Ցաղմ. իբ. 10. 4 Գէն. ժ. 2. Ես. ԽԳ. 8. Ղեւ. ԻԶ. 40. 5 Գէն. ԺԸ. 23. Ես. ԽԴ. 22. 6 Ես. ԽԸ. 1. Երեմ. ԻԳ. 22. Ես. ԽԲ. 4. 7 Ես. ԽԲ. 8. Ղեւ. Ա. 2. Ես. ԽԲ. 24. Ես. ԽԳ. 27. Երեմ. ԻԵ. 5. 8 Ես. ԽԲ. 25. Ես. ԽԳ. 24. Ես. ԽԸ. 1. Երեմ. ԻԴ. 7. Ես. ԽԲ. 21. Ես. ԽԳ. 22. Ես. ԽԸ. 1. Երեմ. ԻԴ. 20. Ես. ԽԲ. 13. Երեմ. ԻԵ. 5. Ես. ԽԲ. 16. Ես. ԽԳ. 1

19 Հապա քու մեծ ողորմութիւնդ համար՝ Ով Տէր, լսէ՛, ով Տէր, ների՛, ով Տէր, միտիդ ըրէ՛ ու կատարէ՛. մի ուշանար՝ քեզի համար, ով Աստուած իմ, քանզի քու քաղաքիդ վրայ ու քու ժողովրդեանդ վրայ քու անունդ կոչուած է։
20 Ու երբոր ես տակաւին կը խօսէի, կ՚աղօթէի, և իմ մեղքս ու իմ ժողովրդիս ի֊սրայէլին մեղքը կը խոստովանէի, և իմ Աստուծոյս առջեւ լեռանը համար իմ ազգածութիւնս իմ Տէր Աստուծոյս առջեւ կը մատուցանէի.
21 երբոր ես տակաւին աղօթքի մէջ կը խօսէի, ահա այն առջի տեսիլքին մէջը տեսած մարդս՝ Գաբրիէլ շուտ մը թռչելով՝ ինծի դպաւ
22 իրիկուան զոհին ատեանը, ու ինձ հասկցոր֊նելով՝ ինծի հետ խօսեցաւ ու բաւ, ով Դանիէլ, հիմա ելայ՝ որ քեզի խելամտութիւն
23 տրվեցընեմ. քու ազաչանքիդ սկիզբը պատգամ ելաւ, ու ես ինձ ցոյց պատմեմ՝ վասն զի դուն Աստծոյ սիրելի ես. ուրեմն դպատգամը միտդ առ ու տեսիլքը հասկրցիր.
24 Քանզանքը վերջացնելու, ու մեղքը հատցընելու, ու անօրէնութիւնը քաւելու, ու յաւիտենական արդարութիւնը բերելու, և տեսիլքը ու մարգարէութիւնը կնքելու, ու Սրբոց Սրբը օծելու համար՝ քու ժողովրդիդ վրայ ու սուրբ քաղաքիդ վրայ եօթանասուն եօթնեակ որոշուած է։ Եւ դիտցիր ու հասկրցիր, որ Երուսաղէմը նորէն շինելու հրամանը կելլէն մինչև Օծեալ Իշխանը եօթը եօթնեակ ու վաթսունեւերկու եօթնեակ կայ. Նորէն հրապարակը ու պարիսպը պիտի շինուի
26 նեղութեան ժամանակներու մէջ։ Եւ վաթսունեւերկու եօթնեակէն յետը Օծեալը պիտի կտրուի, և բան չէ իրեն համար. ու դաղու իշխանին ժողովրդը քաղաքը ու սրբը բանալը պիտի ապրի, ու վերջը հեղեղով պիտի ըլլայ. ու մինչև պատերազմին վերջը աւերումներ սահմանուած են։ Ու մէկ եօթնեակ մը նշանակութեան վրայ պիտի հաստատէ, և եօթնեկին մէջտեղը զոհը ու պատարագը պիտի դադրեցընէ. ու Թաւրոզը ազդեցութեանց պղծութիւնին վրայ պիտի ըլլայ, մինչև որ ասրճանը վրայ նախասահմանեալ կորուստը թափուի։

Գլ. Ժ

1 Դանիէլ իր անձը խոնարհեցնելուն համ առիթը կը տա֊նի, ու հրեշտակ կը գրգռուի։ Հրեշտակը կը միխթարէ։

1 Պարսից Կիւրոս թագաւորին երրորդ տարին խօսք մը յայտնուեցաւ Դանիէլին, որուն անունը Բաղտասարասր կոչուած էր. Եւ ան խօսքը ճշմարիտ էր, ու Չիմաստութեան էր։ Եւ տեսիկա խօսքը հասկրցաւ ու
2 տեսիլքին տեղեակ եղաւ։ Ան օրերը ես Դա֊
3 նիէլս լման երեք շաբաթի սուգի մէջ էի. Ես խոժոռելի կերակուր չկերայ ու բերանս միս կամ գինի չմտաւ, Եւ ամենևին նուէ չօծուեցայ՝ մինչև որ երեք շաբաթը լրացաւ։
4 Եւ առաջին ամսուն քառասնօրեակրորդ օրը ես Տիգրիս նըւ֊ մեծ գետին եզերքին էի.
5 Ու աչքերս վերցուցի ու նայեցայ, և ահա կտաւ հագած ու մէջքը Ոփազի ոսկիէ գօ֊
6 տի կապած մարդ մը կար։ Եւ անոր մարմինը Ոսկի քարի պէս, ու երեսը փայլակի նըմանի պէս, և աչքերը կրակի բոցերու պէս, ու թեւերը Եւ ոտքերը փայլուն պղնձի գոյնին պէս, Ես իր խօսքերուն ձայնը բազ֊
7 մութեան ձայնին պէս էր։ Ու ես տեսիլքը Միայակ ես Դանիէլս տեսայ, ու ինծի հետ եղող մարդիկը տեսիլքը չտեսան, հապա անոնց վրայ մեծ վախ ինկաւ, ու փախան որ պա֊
8 տըսին։ Եւ ես միայակ մնացի, ու ես մեծ տեսիլքը տեսայ, Եւ իմ վրաս ոյժ չմնաց, և իմ Վայելչութիւնս ապականութեան դար֊
9 ձաւ, ու ոյժ չունեցայ։ Եւ տեսի խօս֊քերուն ձայնը լսեցի, Եւ տես խօսքերուն ձայնը լսածիս պէս, Քնացած երեսիս վրայ դէ֊մերը ինկայ։
10 Եւ ահա ինծի մէկ ձեռք մը դպաւ, ու զիս ծունկերուս ու ձեռքերուս թաթերուն վրայ
11 վերցուց։ Եւ ինծի բաւ, Ով Դանիէլ՝ սիրելի մարդ, քեզի լսելու խօսքերս հասկրցիր, ու եղած տեղդ կայնէ, քանզի հիմա քեզի խրկուեցայ։ ու երբոր անկիա այս խօսքը ինծի
12 բաւ, դպաղով կայնեցայ։ Եւ ինծի բաւ, Մի վախնար, ով Դանիէլ, քանզի առ առջի օրէն՝ ի վեր որ քու սիրտդ առաւր հասկրնալու և քու Աստուծոյդ առջեւը քու անձդ խոնար֊

հեցընելու, ՝քու խօսքերդ լուեցան, ու ես
13 քու խօսքերուդ համար ելայ։ Պարսից Գաւ-
ակից Թագաւորութեանը իշխանը քսանուհինգ
օր իմ երեսիս դէմ կեցաւ. սակայն ահա Մի-
քայէլ՝ առաջին իշխաններէն մէկը՝ ինծի օգ-
նութեան եկաւ, ու ես հոն Պարսից Թագա-
14 ւորութեան քովը մնացի. ու հիմա եկայ որ հաս-
քի օրերը քու ժողովրդիդ համար լսելիքը
քեզի հասկցընեմ, ՝վասն զի տեսիլքը դարու
15 օրերուն համար է։ Ու անոր խնդիր սանդի
խօսքեր քսանչին պէս՝ Երեսս դէպ ի գետինը
Ծռեցի ու համր մնացի։
16 Եւ ահա ՝մարդու որդւոյ կերպարանքով
մէկը ՝շրթունքներուս դպաւ, ու բերանս բացի
ու խօսեցայ, ու դիմացս կայտնեցի ըսի, Ով
տէր իմ, սա տեսիլքով ցաւերս վրաս դար-
17 ձան, և ալ ոյժ չունեցայ։ Ու սա իմ տիրոջս
ծառան՝ սա իմ տիրոջս հետ ի՞նչպէս խօսելու
կարող ըլլայ, վասն զի հիմակուընէ վրաս ոյժ
18 չկայ, ու վրաս շունչ չմնաց։ Եւ ան մարդու
կերպարանք ունեցողը նորէն ինծի դպաւ և
19 զիս ուժովցուց։ ՝Ու ըսաւ, ՝Մի վախնար,
ով սիրելի մարդ, խաղաղութիւն ըլլայ քեզի,
ուժովցիր և քաջ եղիր. ու երբոր անիկա ինծի
հետ խօսեցաւ՝ ուժովցայ ու ըսի, Թող խօսի
իմ տէրս, վասն զի ուժովցուցիր զիս։
20 Եւ անիկա ըսաւ, Գիտե՞ն թէ ինչու հա-
մար քեզի եկայ. ու հիմա ՝Պարսից իշխանին
դէմ պատերազմելու պիտի դառնամ, ու ել-
լելուս պէս՝ ահա Յունաց իշխանը պիտի
21 գայ։ Բայց ես ճշմարտութեան դիրքին մէջը
գրուածը քեզի պիտի պատմեմ. ու ասոնց °մէջ
մէկը չկայ որ ինծի օգնէ, ՝բայց միայն ձեր
իշխանը Միքայէլ։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Պարսից կերպասազգեստ Յունաց Թագաւորին ձեռքովը։ 5 Հա-
րաւի և հիւսիսի Թագաւորները միմեանց դէմ ելլելու-
թիւնները ու պատերազմները։ 20 Հռովմայեցւոց յարձակումը
ու բռնաւորութիւնը։

1 Ու ՝Մարաց Դարեհ Քաղդէացւոյն տա-
րին ես կայնեցայ որ զանիկա ուժովցնեմ ու
2 զօրացընեմ։ Եւ հիմա քեզի ճշմարտութիւն
պիտի պատմեմ. Ահա Պարսից երկիրը մէկ երեք
Թագաւոր ալ պիտի ելլէ. ու չորրորդը մեծ
հարստութիւնով ամենէն հարուստ պիտի ըլ-
լայ, ու երբոր իր հարստութիւնովը ուժովցայ,
ամէնը ոտք պիտի հանէ Յունաց Թագաւո-
րութիւնը դէմ։
3 Եւ քաջ °մէկ զօրաւոր Թագաւոր մը պիտի
ելլէ, ու մեծ իշխանութիւնով պիտի տիրէ,
4 և °ինչ կամացը պէս պիտի ընէ. Ու ելլելուն

1 Գլ. Բ. 3. 4. 22. 23. Գօր. ժ. 4.
2 Հմր. 22.
3 Հմր. 21. Գլ. ժբ. 1. Յուդ. 9. Յայտ. ժբ. 7.
4 Դան. խբ. 1. Գլ. բ. 22.
5 Գլ. ը. 26. Ամր. բ. 3.
6 Հմր. 8. Գլ. ը. 17.
7 Գլ. ը. 31.
8 Գլ. Բ. 1.
9 Հմր. 10. Երեմ. ա. 9.
10 Հմր. 11.
11 Դան. է. 9. Գլ. ը. 25.
12 Դան. գ. 23.
13 Հմր. 13.

ոչ հիւսիսի Թագաւորին պիտի կարող,
ու երկրին չորս հովիւներուն պիտի բաժնուի.
բայց իր յաջորդներուն չէ, Նոյ ալ իր վարած
իշխանութիւնը պէս. վասն զի անոր Թագա-
ւորութիւնը պիտի քակուի, ու անոնցմէ ու-
րիշներուն պիտի ըլլայ։
5 Եւ հարաւի Թագաւորը պիտի ուժովնայ,
ու անոր իշխաններէն մէկը անոր վրայ պիտի
ուժովնայ ու պիտի տիրէ. անոր իշխանու-
6 թիւնը մեծ իշխանութիւն պիտի ըլլայ։ Եւ
մէկ քանի տարիէն նորը իրարու հետ դաշ-
նակցութիւն պիտի ընեն, վասն զի հարաւի
Թագաւորին աղջիկը հիւսիսի Թագաւորին
պիտի երթայ հաշտութիւն ընելու համար, բայց
բազուկն ոյժ պիտի չունենայ. և ան Թաղա-
ւորը ու անոր բազուկը պիտի չկարենայ դիմանալ,
հապա ան աղջիկը՝ ու զանիկա բերողները ու
զանիկա ծնանողը և զանիկա ժամանակներուն
հաստատուած ուժակցողը ձեռք պիտի տրուին։
7 Բայց անոր արմատներուն ընձիւղներէն մէկը
պիտի ելլէ անոր տեղը, ու անիկա զօրքով
պիտի գայ, և հիւսիսի Թագաւորին ամրոց-
ները պիտի մտնէ, ու անոնց մէջը բան պիտի
8 ընէ ու յաղթող պիտի ըլլայ։ Եւ անոնց
աստուածները՝ անոնց ձուլածոյ կուռքերուն ու
ակնկին ու արծաթեղէն բնտիր անօթներուն
հետ Եգիպտոս գերութեան պիտի տանի. ու
անիկա †հիւսիսի Թագաւորէն աւելի շատ
9 տարիներ պիտի կենայ։ Որ հարաւի Թագա-
ւորին Թագաւորութեանը մէջ պիտի մտնէ,
ու նորէն իր երկիրը պիտի դառնայ։
10 Եւ անոր որդիքը պատերազմի պիտի ել-
լեն, ու շատ զօրքերու բազմութիւն պիտի
ժողովեն. ինքն ալ անպատճառ պիտի գայ
ու հեղեղի պէս պիտի անցնի, և դարձեալ
11 մինչև անոր ամրոցը պիտի պատերազմի. Խոկ
հարաւի Թագաւորը պիտի կատղի ու պիտի
ելլէ, և անոր հետ՝ այսինքն հիւսիսի Թա-
գաւորին հետ պատերազմ պիտի բռնէ. ան ալ
շատ բազմութիւն ոտք պիտի հանէ, բայց
12 բազմութիւնը անոր ձեռքը պիտի տրուի։ Ու
երբոր ան բազմութիւնը առնէ՝ իր սիրտը պի-
տի բարձրանայ, ու բիւրաւորներ պիտի կոր-
13 ծանէ, բայց պիտի չուժովնայ. Քանզի հիւ-
սիսի Թագաւորը պիտի դառնայ, ու առջի-
նէն աւելի բազմութիւն ոտք պիտի հանէ,
ու մէկ քանի տարիէն նորը մեծ զօրքով
ու մեծ պատրաստութեամբ անպուճալ պիտի
14 գայ։ Եւ ան ժամանակներըն հարաւի Թագա-
ւորին վրայ շատերը պիտի ելլեն. ու քու
ժողովրդիդ բռնաւորներուն որդիքը ոտք
պիտի ելլեն՝ տեսիլքը կատարելու համար,

1 Գլ. Բ. 3. 4. 22. 23. Գօր. ժ. 4.
2 Հմր. 20.
3 Հմր. 21. Գլ. ժբ. 1. Յուդ. 9. Յայտ. ժբ. 7.
4 Դան. խբ. 1. Գլ. բ. 22.
5 Գլ. ը. 26. Ամր. բ. 3.
6 Հմր. 8. Գլ. ը. 17.
7 Գլ. ը. 31.
8 Գլ. Բ. 1.
9 Հմր. 10. Երեմ. ա. 9.
10 Հմր. 11.
11 Դան. է. 9. Գլ. ը. 25.
12 Դան. գ. 23.
13 Հմր. 13.
14 Գլ. ժ. 8. ը. 3. Հմր. 16. 36.
15 Գլ. ը. 8.
16 Գլ. ը. 22.
17 Կամ ՝Ազատի առ.
18 Եր. ը. 3. Գլ. Բ. 22.
19 Հմր. 7.

15 բայց պիտի գլորին։ Եւ հիւսիսի թագաւորը
պիտի գայ, ու հողաբլուրներ պիտի կանգնէ,
ու պարսպաւոր քաղաքներ պիտի առնէ. և
հարաւի [illegible] բազուկները ու անոր ընտ-
րեալները պիտի չդիմանան, ոչ ալ դիմանա-
16 լու ոյժ ունի։ Եւ անոր վրայ եկողը
ինք ուզածին պէս պիտի ընէ, ու ոՀանոր ևս
բնաւին դէմ դնող պիտի չըլլայ, և Նփառա-
ւոր երկրին մէջը պիտի կենայ, որ անոր ձեռ-
17 քովը պիտի աւրի։ Ու երեսը պիտի չնորհէ
իր բոլոր թագաւորութիւնը ուժովը գալու,
և իր հետը ուղիղներ պիտի ըլլան, ու բան
պիտի տեսնէ. և կանանց ապրելիքը անոր պիտի
տայ, որ անոր [illegible] աւրէ, բայց ա-
նիկա հոգ չի պիտի չկայնի ու անոր պիտի
18 չըլլայ։ Երեսը իր երեսը դէպ ի կղզիները
պիտի դարձնէ, ու շատերը պիտի առնէ.
և մէկ իշխան մը անոր նախատինքը պիտի
դադրեցնէ, ու սակէ ի զատ անոր նախա-
19 տինքը վրան պիտի դարձնէ։ Եւ իր երեսը
դէպ ի իր երկրին ամրոցները պիտի դարձը-
նէ, բայց պիտի գլորի, պիտի [illegible] ու պի-
տի չգտնուի։
20 Եւ անոր տեղը մէկը պիտի հանէ, որ հար-
կապահանջը պիտի խրկէ ի թագաւորութեան
°փառքին համար։ բայց անիկա քիչ օրերու
մէջ պիտի կործի, սակայն ոչ բարկութեամբ
և ոչ պատերազմով։
21 Ու անոր տեղը Նմէկ անարգ մը պիտի հան-
էէ, որ անոր թագաւորական պատիւը պիտի
չտան. բայց անիկա հանդարտութեամբ պիտի
գայ, ու շողոքորթութիւններով թագաւորու-
22 թիւնը պիտի առնէ։ Եւ անոր առջևէն հե-
ղեղին բազուկներովը պիտի ընկզմին ու պիտի
23 կործին, Նաև ուխտին իշխանը։ Քանի անոր
հետ դաշնակցութիւն ընելէն ետքը Նանիկա
նենգութիւն պիտի ընէ, և պիտի գայ ու պըզ-
24 ուկ ազգով պիտի յաղթէ։ Անիկա հանդար-
տութեամբ թիւտ պարարտ գաւառին մէջը
պիտի մտնէ, ու իր հայրերուն ու հարցը հայ-
րերուն չըրածը ինքը պիտի ընէ. աւարից մէջը
աւար և կողոպուտ ու ստացուածք պիտի
բաշխէ, ու մտածէ մէկ ժամանակ մը պարիսպ-
ներուն դէմ իր խորհուրդները պիտի խորհի։
25 Ու մեծ զօրքով իր զօրութիւնը ու սիրտը
պիտի գրգռէ հարաւի թագաւորին դէմ. հա-
րաւի թագաւորն ալ խիստ մեծ ու զօրաւոր
զօրքով պատերազմի պիտի գայ, բայց պիտի
չկարենայ դիմանալ. վասն զի անոր դէմ խոր-
26 հուրդներ պիտի խորհին։ Անոր ուտելիքը կերա-
կուրները ուտողները անդամ զանիկա պիտի
կտաքնեն. և անոր զօրքը պիտի †ցրուի, ու
27 շատերը սպանուած պիտի իյնան։ Եւ ան
թագաւորներուն երկուքին ալ սիրտը չարու-
թիւն ընելու հաւնիսի պիտի ըլլայ, ու մէկ
սեղանի վրայ սուտ պիտի խօսին, բայց պիտի
չյաջողի. վասն զի վախճանը որոշուած ժա-
28 մանակի մէջ պիտի ըլլայ։ Ու մեծիկ չատ
հարստութիւնով իր երկիրը պիտի դառնայ,
և Նիր սիրտը սուրբ ուխտին դէմ պիտի բև-
լայ, ու բան պիտի տեսնէ, ու իր երկիրը
պիտի դառնայ։
29 Որոշուած ժամանակի մէջ պիտի դառնայ,
ու հարաւի վրայ պիտի երթայ. բայց վեր-
30 ջինը †առջինին պես պիտի չըլլայ։ Քանզի
Կիտացւոց նաւերը անոր վրայ պիտի երթան,
և անիկա պիտի [illegible]այ, ու դառնալով սուրբ
ուխտին դէմ պիտի բարկանայ, ու բան պի-
տի տեսնէ. և պիտի դառնայ, ու սուրբ ուխ-
տը թողողներուն ուշադրութիւն պիտի ընէ։
31 Ու անոր կողմէն բազուկներ պիտի կայնին,
Նև սրբարանը — ամրոցը պիտի պղծեն, ու
մշանջենաւոր ընծ պիտի վերցընեն, ու ա-
32 րող պղծութիւնը պիտի դնեն։ Եւ ուխտին
դէմ ամբարշտութիւն ընողները չողոքորթու-
թիւններով դիւրաւ պիտի հանէ. բայց իրենց
Աստուածը ճանչցողներուն ժողովուրդը այ
33 պիտի գտնէն, ու բան պիտի տեսնեն։ Եւ
ժողովուրդին խելացիները շատերուն պիտի
սորվեցընեն, ու սուն ի սուր, կրակի,
գերութեան և յափշտակութեան պիտի հան-
34 դիպին։ Ու երբոր — [illegible] հանդիպին
քիչ մը օգնութիւն պիտի գտնեն, ու շատ-
եր շողոքորթութիւններով անոնց պիտի յա-
35 րին։ Եւ խելացիներէն ոմանք — [illegible] պի-
տի հանդիպին, որպէս զի փորձի, մաքրի ու ճերմկ-
ցընէ, [illegible] ատեան որոշ ժամանակ
36 մը պիտի տեւէ։ Եւ ան թագաւորը Նիր ու զա-
ծը պիտի ընէ, ու Նվեր բոլոր աստուած-
ներէն վեր պիտի բարձրացընէ ու պիտի մեծ-
ցընէ, և հաստատ Աստուծոյ դէմ սոսկա-
լի բաներ պիտի խօսի, ու յաջողութիւն պի-
տի գտնէ Նմինչև որ բարկութիւնը կատա-
րուի. քանզի նախասահմանուածը Նի գործ
37 պիտի դրուի։ Եւ անիկա իր հարցը աստուած-
ները բնաւ տեղ պիտի չտեսէ, ու կանանց
ցանկութիւնը °ու բնաւ մէկ աստուած մը պիտի
չտեսէ, վասն զի զինքը ամենուն վրայ պիտի
38 մեծցընէ. Հապա բերդերուն աստուածը իր
նման տեղը պիտի պատուէ, ու իր հայրե-
րուն չճանչցած աստուածը ոսկիով, արծա-

---

5 Գլ. բ. 4. 7. Հմր. 31։
1. 30։
3 Ցնո. ա. 3։
6 Գլ. բ. 9. Հմր. 21. 45։
7 Գլ. բ. 9. Հմր. 11. 23. 33։
8 Ցար. ի. 8. Ա-մ. 1. Հմր. 10։
ճ. 36. Եբէկ. իէ։
11։
• Կամ փառաւոր մա-
նեն։
Գլ. ե. 8. բ. 9. 11. 23. 33։
Հմր. 10։
Գլ. ե. 10. 11. 25։
Հմր. 25։
† Կամ հիմն. Եբէր.
յորդի։
Հմր. 20. 35. 40։
Գլ. բ. 19։
Հմր. 21։
Հմր. 25։
Գլ. բ. 17. 18. Հմր. 40։
Գլ. ժբ. 10։
Գնա. ժգ. 1։
Հմր. 19։
Գնա. ժգ. 1։
Գլ. ե. 8. 25. բ.
25։ բ Թես. բ. 4։
Յայտ. ժգ. 1. 6։
Գլ. բ. 11. 21. 23։
Գլ. բ. 21։
Տիմ. գ. 1։
Եսա. ժգ. 13. բ Թես. բ. 4։

թով, պատուական քարերով ու ցանկալի բա-
39 ներով պիտի պատուէ։ Եւ ան օտար աստո-
ծոյն հետ զօրաւոր բերդերու մէջ բան պիտի
ունենէ, — ընդու- ճանչցողներուն փառքը պի-
տի չատցնէ, և չատերուն վրայ տիրել պի-
տի տայ անոնց, ու երկիրը °իրեն վարձք"
պիտի բաժնէ։
40 Եւ վերջին ժամանակը հարաւի թագաւո-
րը անոր հետ պիտի ձեծկռտի։ ու հիւսիսի
թագաւորը կառքերով, °ձիաւորներով ու
շատ նաւերով 'մրրիկի պէս անոր դէմ պիտի
երթայ, ու երկիրները պիտի ծռնէ, 'ու կոխե-
41 լով պիտի անցնի։ Եւ փառաւոր երկիրը պիտի
ծռնէ, ու շատ հնչնիներ տակնուվրայ պիտի ըլ-
լան։ բայց անոր ձեռքէն ատոնք պիտի ազա-
տին՝ 'Եդոմ, Մոաբ ու Ամմոնի որդւոց գլխ-
42 հաւորը։ Եւ իր ձեռքը երկիրներուն
վրայ պիտի երկնցնէ, ու Եգիպտոսի եր-
43 կիրը պիտի չկարենայ ազատիլ։ Եւ ոսկիի ու
արծաթի գանձերուն ու Եգիպտոսի բոլոր պա-
տուական բաներուն պիտի տիրէ, և Լիբեացիք
ու Եթէովպացիք անոր †հետեւակ պիտի ըլ-
44 լան։ Բայց արեւելքէն ու հիւսիսէն լսուր-
ութիւն՝ Ը զանիկա պիտի խռովցնեն։ ու մեծ
բարկութեամբ պիտի ելլէ որ չատերը կոտորն-
45 ցնէ ու բնաջինջ ընէ։ Եւ պատանեներու պէս
վրանները՝ ‡ծովերուն մէջտեղը °փառաւոր
ու սուրբ լեռան վրայ" պիտի կանգնէ։ 'բայց
անոկա մինչև իր վախճանը պիտի հասնի, ու
անոր օգնութիւն բնաղ պիտի չըլլայ։

ԳԼ։ ԺԲ

1 Միքայէլ պիտի ոտքի ելլէ մեծ իշխանը որ քու ազգիդ որդւոց կանգնած է։ Եւ
նեղութեան ժամանակ պիտի ըլլայ, որ ազգ ըլլալէն ի վեր մինչև այն ատեն
անոր պէս չէ եղած։ Եւ այն ժամանակը քու ազգիդ 'պիտի ազատի, այսինքն
2 °գրքին մէջը գրուած գտնուի։ Եւ երկրին հողին մէջը քնացողներուն շատերը պիտի ար-

---

ա Կամ գնով։
բ Հր. 35։
գ Ելք. կբ. 4. 15։ Ցաղ. ի. 16։
դ Ես. ի. 1. Զաք. ի. 14։
ե Հր. 10. 22։
զ Տես Ես. ժա. 14։
է Ելբ. °քաղեցուն մէջ։
ը Կամ Ծովերուն ու փառաւոր սուրբ լեռանը միջեւը

թ Ամոս. ը. 11. 12։
ժ Ընդ. գ. 16։ Ամոս. ժգ. 43։
ի Գէ. ը. 26։ Հր. 9։ Ցաղ. ժ. 4։ Տես Ցաղ. իբ. 10։
ա Հր. 9։
բ Կամ հոս հոն պիտի գտնըւին։
գ Գէ. ժ. 4։
դ Գէ. ժ. 3։
ե Գէ. ը. 13։
զ Ր Օր. իբ. 49։

է Ելբ. ժ. 5. 6։
ը Գէ. գ. 24։
թ Գէ. ե. 22. ժա. 13։ Ցաղ. ժբ. 14։
ժ Ղեսի. իա. 24։ Ցաղ. ժ. 7։
ի Գէ. ը. 24։
ա Հր. 4։
բ Գէ. ժա. 35։ Ջաք. դ. 3։ Ցաղ. գ։
գ Ելբ. ժ. 9։ Ցաղ. ի. 20։ իբ. 11։
դ Գէ. ժա. 33. 34։

ե Ելբ. ժ. 5. 6։
զ Գէ. ե. 22. ժա. 13։ Ցաղ. ժբ. 14։
է Ղեսի. իա. 24։ Ցաղ. ժ. 7։
ը Գէ. ը. 24։
թ Հր. 4։
ժ Գէ. ժա. 35։ Ջաք. դ. 3։ Ցաղ. գ։
ի Ելբ. ժ. 9։ Ցաղ. ի. 20։ իբ. 11։
ա Գէ. ժա. 33. 34։

Ցաղ. ե. 37։ ը. 47։ ժը. 21։
ա Գէ. ը. 11։ ժա. 32։
բ Կամ վերջաւոր ժամանակին՝ որպէս ատոր պատմութիւնը գրուած է։
գ Հր. 9։
դ Ես. ծե. 8։ Ցաղ. ժգ. 13։
ե Ես. ի. 37։ Ցաղ. ժգ. 13։ Մատ. ա. 5։

թնան, 'ոմանք յաւիտենական կենաց հա-
մար, և ոմանք ալ նախատանաց ու յաւիտե-
3 նական անարգանաց համար։ Եւ 'իմաստունները
պիտի երկնի հաստատութեանը լոյսին պէս, ու
անոնք որ շատերը արդարութեան կ'առաջ-
նորդեն՝ 'աստղերուն պէս 'պիտի փայլին յա-
ւիտեանս յաւիտենից։
4 Եւ դուն, ով Դանիէլ, ատ խօսքերը գոցէ,
ու գիրքը կնքէ մինչև վերջին ժամանակը։
շատերը ||ուշադրութեամբ պիտի կարգան,"
ու գիտութիւնը պիտի շատնայ։
5 Ու ես Դանիէլս տեսայ որ ահա ուրիշ եր-
կու մարդիկ կային էին, մէկը գետին մէկ ե-
6 զերքը՝ ու մէսը °գետին մեա եզերքը։ Ու
մէկը բան 'ան կատ. հագած մարդուն որ
գետին ջուրերուն վրայ էր՝ Ե՞ս ատեն
չելի բաներուն վերջը մինչև երբ պիտի ըլլայ։
7 Եւ լսեցի որ ան կատ. հագած մարդը որ գետին
ջուրերուն վրայ էր՝ իր աջ ու ձախ
ձեռքերը երկինքը վերցնելով՝ 'յաւիտեան
կենդանի եղողին վրայ երդում բրաւ, Որ
ժամանակ մը, ժամանակներ, ու կէս հա-
պիտի ըլլայ։ 'ու երբոր 'սուրբ ժողովուրդին
զօրութիւնը բոլորովին ցրուի, ատոնց ամէնը
պիտի կատարուի։
8 Ու ես լսեցի, բայց չհասկըցայ։ ու ըսի, Ով
9 տէր իմ, ատոնց վերջը ի՞նչ պիտի ըլլայ։ Եւ
անիկա ըսաւ, Գնա, ով Դանիէլ, քանզի ատ
խօսքերը °մինչև վերջին ժամանակը գոցուած
10 ու կնքուած են։ °Շատերը պիտի մաքրուին
ու պիտի ձերմկնան ու պիտի փորձուին,
'բայց անիրաւներուն ամբարշտութիւն պիտի
բնեն։ ու °նաւ մէկ ամբարիշտ մը պիտի չհաս-
կընայ, հապա 'իմաստուններուն պիտի հասկը-
11 նան։ Ու °մշանջենաւոր զոհին վերցուելուն
և աւերող պղծութեանը դրուելուն ժամանա-
կէն՝ հազար երկու հարիւր իննսուն օր պիտի
12 ըլլայ։ երանի անոր որ պիտի սպասէ, ու հա-
զար երեք հարիւր երեսուն հինգ օրուան
13 պիտի հասնի։ Բայց °դուն գնա մինչև վախ-
ճառը, վասն զի պիտի հանգչիս, ու օրերուն
վերջը °քու վիճակիդ մէջը պիտի կայնիս։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՈՎՍԵԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ովսէի հոգևոր պատգամները գիր Աստուծոյ գաղտնաւոր ջրջրելու համար իրէն իրիկ կ՚ուզել Գաղբը։ 4 որ կը ծնուի Գիշերակը։ 6 Լօրուհաման 8 ու Լաւմին։ 10 Ցեղերի ու Իսրայէլի գերեզմանները։

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ Բէէրիի որդւոյն Ովսէէին եղաւ՝ Ուզդայի Թագաւորներուն Ոզիայեան, Յոթամեան, Ագազեան -- եզեկիայեան օրերը և Իսրայէլի Թագաւորին Յոասի որդւոյն Երոբոամեան օրերը։

2 Ովսէէին սկիզբը եղած Տէրոջը խօսքին սկիզբը։ Եւ Տէրը բաւ Ովսէէին, «Գնա՝ քեզի պոռնկութեան կնիկ մը ու պոռնկութեան զաւակներ առ, քանզի Երկիրը Տէրոջմէ խստորելով խիստ շատ պոռնկեցաւ։

3 Եւ անոնք գնաց ու Դաբելայիմի աղջիկը Գոմերը առաւ, և անիկա յղացաւ ու անոր 4 որդի մը ծնաւ։ Եւ Տէրը անոր բաւ, Անոր անունը Յեզրայէլ դիր, քանզի քիչ ատենէն Յեզրայելի վրէ Եհուի տունին արիւնները Եհուն տուէն պիտի պահանջեմ, ու Իսրայէլի տանը Թագաւորութիւնը պիտի դադրեցնեմ։ 5 Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը Յեզրայելի հովիտին մէջ Իսրայէլին աղեղը պիտի կարեմ։

6 Եւ Գոմեր դարձեալ յղացաւ ու աղջիկ մը ծնաւ։ Եւ Տէրը բաւ Ովսէէին, Անոր անունը «Լօ-Ռուհամա դիր, Քանզի ալ պիտի չողորմիմ Իսրայէլի տանը, Հապա զանիկա բոլորովին պիտի վերցնեմ։» 7 Բայց Ցուդայի տանը ողորմութիւն պիտի ընեմ, ու զանոնք իրենց Տէր Աստուծմէը պիտի փրկեմ, և Հզաւնութեամբ կամ սրով կամ պատերազմով, ձիերով կամ ձիաւորներով պիտի չփրկեմ։

8 Ու երբոր Լօ-Ռուհաման կաթէն կտրեց, 9 նորէն յղացաւ ու որդի մը ծնաւ։ Աստուծոյ Տէրը բաւ, Անոր անունը Լօ-Ամմի դիր, քանզի դուք իմ ժողովուրդս չէք, ու ես ձեզի 10 Աստուծ պիտի չըլլամ։ Բայց Իսրայէլի որդւոց թիւը ծովու աւազին պէս պիտի ըլլայ, որ անչափ ու անթիւ է։ Ու ան տեղը որ անոնց ըսուեցաւ թէ Դուք իմ ժողովուրդս չէք, հոն անոնք Կենդանի Աստուծոյն որդիքը պիտի ըսուին։ 11 Եւ Ցուդայի որդիքը ու Իսրայէլի որդիքը միկտեղ պիտի ժողովուին, ու իրենց վրայ իշխան մը պիտի դնեն, ու երկրէն պիտի ելլեն, քանզի Յեզրայելին օրը մեծ պիտի ըլլայ։

ԳԼ. Բ

1 Ժողովրդին կատարեալ Թիւնը։ 6 Անոնց դէմ Աստուծոյ գաղտնաւանները։ 14 Անոնց հետ հաշտուելուն խոստանալը։

1 Ձեր եղբայրներուն «Ամմի՝
ու ձեր քոյրերուն «Րուհամա ըսէք։
2 Վիճեցէք ձեր մօրը հետ, վիճեցէք,
քանզի Անիկա իմ կնիկս չէ,
ու ես անոր էրիկը չեմ։
Եւ անիկա իր երեսէն իր Պոռնկութիւնները՝
ու իր Ծիծերուն միջէն իր շնութիւնները թող վերցնէ։
3 Որ չըլլայ թէ Զանիկա մերկացընեմ,
ու զանիկա իր Ծնած օրուանը պէս թողում,
Եւ զանիկա Անապատի դարձընեմ,
ու զանիկա անջուր երկրի պէս ընեմ,
ու զանիկա Ծարաւով մեռցընեմ։
4 Եւ անոր որդւոցը ողորմութիւն պիտի չընեմ,
քանզի անոնք Պոռնկութեան որդիք են։
5 Քանզի անոնց մայրը պոռնկութիւն ըրաւ,
Զանոնք յղացողը խայտառակութիւն գործեց,
վասն զի ըսաւ, Իմ Համակիներուս ետևէն երթամ,
Որոնք իմ հացս ու ջուրս, բուրդս ու քթանս,
եղը ու խնկիլիքներս Ինձ կու տան։
6 Անոր համար ահա ես Փուշերով ցանդ պիտի քաշեմ Անոր ճամբուն,
ու անոր Ե-շըրոթը պատ պիտի չընեմ,
Որ իր ճամբաները չգտնայ գտնել։
7 Եւ անիկա իր Համակիներուն ետևէն պիտի երթայ, բայց անոնց պիտի չհասնի,
ու զանոնք պիտի փնտռէ, բայց պիտի չգտնայ գտնել։
Անատնը պիտի ըսէ, Երթամ իմ առաջի երկնա դառնամ,
քանզի անատնը հիմակուընէ ազէկ վիճակ էր ինծի։
8 Եւ անիկա Չգիտցաւ որ Ցորնը ու գինին ու եղը ես անոր կու տայի,

---

= Գէ. գ. 1։
ե ՀՕր. լա. 16։ Սաղ. հգ. 37։ Երեմ. բ. 12։ Եզեկ. իգ. 3։ Եա.
զ գ Թագ. ժ. 11։
է Ելս. գ Թագ. ժե. 10, 12։
ը Ելս. գ Թագ. ժե. 33։
ա Ելս. Ջագ. գ. 6։ Բ. 10։
բ Ելս. Ջագ. ժե. 33։
գ Ելս. գ Թագ. ժե. 33։
դ Ելս. Ջագ. գ. 6։ Բ. 10։
ե Ելս. Ջագ. ժե. 33։
զ Ելս. գ Թագ. ժե. 33։
է Ելս. գ Թագ. ժե. 33։
ը Ելս. գ Թագ. ժե. 33։
թ Դե. լը. 18։ Հեռաւոր. Բ. 16, 27։
ժ Հառաջ. Բ. 25։ 26։
ա Գնա. բ. 10։
բ Գէ. բ. 23։
գ Ելս. ա. 18։ Ա Ելս. գ. 1։
դ Եա. ժա. 18։ Հեր. Բ. 16։ 27։
ե Երեմ. գ. 18։ Եր. Եզեկ. ժգ. 23։
զ Ելս. ժգ. 23։
է Երեմ. ժգ. 22։ Եզեկ. ժգ. 37։ 39։
ը Եզեկ. ժգ. 4։
թ Եզեկ. ժգ. 13։
ժ Ամոս. ը. 11։ 13։
ա Ելս. ը. 41։
բ Եա. ա. 21։ Երեմ. գ. 1։ 6։ 8։ 9։ Եր. Եզեկ. ժգ. 13։ 16։ Հաբ.
գ Երեմ. ժգ. 22։ Հոր. 5։ 12։ Երեմ. Հգ. 17։
դ Ելս. գ. 23։ Ժբ. գ. 25։ Ժբ. 8։ Բ. 9։ Ե. 10։ Ժգ. 4։ Ե. 3։
ե Եա. ա. 2։
զ Եզեկ. ժգ. 5։
է Եա. ա. 2։
ը Ելս. գ. 17։ 18։ 19։

եւ անոր արձաթը ու ոսկին ես կը չառցընէի ,
Որովհետեւ անանք բահաղի խոստիւ չինեցին ։
9 Անոր համար պիտի գառնամ , ու իմ ցորենս
իր եղանակին մէջ
Ու իմ գինիս իր որոշ ժամանակին մէջ պիտի
առնեմ ,
եւ անոր մերկութիւնը ծածկել բուրդս ու
քթանս ետ պիտի առնեմ ։
10 Ու հիմա անոր ամօթներուն առջեւը
Անոր անզգամութիւնը պիտի յայտնեմ ,
Ու մարդ մը պիտի չըլլայ որ զանիկա իմ
ձեռքէս ազատէ ։
11 Եւ անոր բոլոր ուրախութիւնը ,
Անոր տօները , ամսագլուխները ու շաբաթ-
ները
եւ բոլոր հանդիսաւոր օրերը պիտի խափանեմ ։
12 Ու պիտի աւերեմ անոր որթերը ու թզենիները ,
Որոնց համար կ'ըսէր թէ Ասանք իմ համներ-
ներս ինծի տուած պարգեւներն են ,
եւ զանանք անտառի պիտի դարձընեմ ։
Ու գազանք դաշտի գազաններըը պիտի ուտեն ։
13 եւ զանիկա պիտի պատժեմ ան օրերուն հա-
մար՝
Որոնց մէջ անիկա բահաղիմներուն խունկ կը
ծխէր ,
իր օղերովը ու մանեակներովը կը զարդա-
րուէր ,
եւ իր համնեներուն ետեւէն կ'երթար ,
Ու զիս մոռցեր էր , կ'ըսէ Տէրը ։
14 Անոր համար ահա ես զանիկա պիտի հա-
մոզեմ ,
եւ զանիկա անապատը պիտի տանիմ ,
Ու անոր սրտին պէս պիտի խօսիմ ։
15 եւ անկէ անոր այգիները
Ու Աքորի ձորը յոյսի դրան համար անոր
պիտի տամ ,
եւ հոն իր մանկութեան օրերուն պէս՝
Ու Եգիպտոսի երկրէն ելած օրուանը պէս
երգեր պիտի երգէ ։
16 Ու պիտի ըլլայ որ ան օրը , կ'ըսէ Տէրը ,
Զիս իմ Էրիկս պիտի կոչես ,
Ու ինծի ալ զիս իմ Բահաղս պիտի չկոչես ։
17 Ու անոր բերնէն բահաղիմին անուններըը
պիտի վերցընեմ ,
Ու անանք ալ իրենց անուններովը
պիտի չյիշուին ։
18 եւ անոնց համար ան օրը
Դաշտի գազաններուն հետ ու երկինքի թռըչ-
չուններուն հետ
Ու երկրի սողուններուն հետ ուխտ պիտի ընեմ ,
Ու երկրէն աղեղը , սուրը ու պատերազմը
պիտի կոտրեմ ,
եւ զանանք ապահովութեամբ պիտի պառ-
կեցընեմ ։
19 Ու քեզ յաւիտեան ինծի պիտի նշանեմ ,
եւ քեզ արդարութիւնով , իրաւունքով ,
Ողորմութիւնով ու գթութիւնով ինծի պիտի
նշանեմ ։
20 Այո քեզ ճշմարտութիւնով ինծի պիտի նը-
շանեմ ,
Ու կ'ծանիր պիտի ճանչնաս ։
21 եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը , կ'ըսէ Տէրը , պա-
տասխան պիտի տամ .
Ես երկինքներուն պատասխան պիտի տամ ,
Ու անանք երկրին պատասխան պիտի տան ,
22 Ու երկիրը ցորենին , գինիին ու ձէթին պա-
տասխան պիտի տայ ,
եւ անանք †Յեզրեկելին պատասխան պիտի
տան ։
23 Ու զանիկա ինծի համար երկրի վրայ պիտի
սերմանեմ ,
Ու ողորմածին պիտի ողորմիմ ,
եւ ինչ ժողովրդիս չեղողին Դուն իմ ժողո-
վուրդս ես՝ պիտի ըսեմ .
Ան ալ Բիչ՝ իմ Աստուածս ես՝ պիտի ըսէ ։

ԳԼ · Գ

1 Ընտրեալ հիման մը արձանագիր ։ կը ցուցնէ Իսրայէլին ամա-
օթները իրենց գործի գործէն առաջ ։

1 Ա՛նկէ ետքը Տէրը ինծի ըսաւ , ինչպէս դը-
նա , նը Բարեկամէն սիրուած չնացող կինի
մը սիրէ , ինչպէս որ Տէրը Իսրայէլի որդիքը
կը սիրէ , թէեւ անոնք օտար աստուածներու
կը դառնան , ու չսիրելէն կարկանդակներ կը
2 սիրեն ։ Ուստի զանիկա տասնու հինգ արծա-
ձաթով ու մէկ ու կէս քոռ գարիով ինծի
3 առի · եւ անոր ըսի , Ինծի համար շատ օրեր
նստիս , չպոռնիկանաս եւ ուրիշ մարդու մը
չմօտենաս , ու ես ալ քեզի համար այնպէս
պիտի ըլլամ ։
4 Վասնզի Իսրայէլի որդիքը շատ օրեր թա-
գաւորի , առանց իշխանի , առանց
զոհի , առանց կուռքի , առանց Եփոտի ու
5 Թերափիմի պիտի նստին ։ Ետքը Իսրայէլի
որդիքը պիտի դառնան , ու իրենց Տէր Աս-
տուածը եւ իրենց Դաւիթ թագաւորը պիտի
փնտռեն , ու Յաբի օրերը Տէրոջը ու անոր
բարութիւնը պիտի ապառաժնին ։

---

1 Հմր · 3 ։
2 Եզեկ · ԺԶ · 37 ·
իգ · 29 ։
3 Ամով · ը · 10 ։
4 ը Թագ · ԺԶ · 32 ·
Ամով · ը · 5 ։
5 Հմր · 5 ։
6 Սոփ · Հ · 18 · 13 ·
ես · ե · 3 ։
7 Եզեկ · իգ · 40 · 41 ·
8 Եզեկ · ի · 35 ։
9 Ցես · ե · 26 · ես ·
կե · 10 ։
10 Երեմ · ը · 21 Եզեկ ·
ԺԶ · 22 · 39 ։
11 Եզ · ԺԵ · 1 ։
12 ի Ես · իգ · 13 · Ցես ·
13 Եզեկ · իգ · 13 · Սոփ · ԺԶ ·
14 Ես · Ժ · 2 · 3 ։
15 Ես · ԺԶ · 7 · Սոփ · ԺԶ ·
իգ · 23 ։
16 Ես · ԺԶ · 8 · 10 ։
17 Ես · ԺԶ · 9 · ես ·
ը · 4 · Եզեկ · ԼՔ ·
9 · 10 · Ջաք · ԺԴ · 10 ։
18 Գէ · իգ · 3 · Երեմ ·
իգ · 6 ։
19 Երեմ · լը · 33 · 34 ·
Ցաքէ · ԺԵ · 3 ։
20 Ես · Ժ · 2 · Յոել · Բ ·
28 · Գէս · ը · 10 ։
21 Գէ · ա · 8 ։
22 Ես · Ժ · 2 · Յոել · Բ ·
— Գէ · ա · 8 ։
23 Երեմ · գ · 23 ։
24 Ես · Օր · իս · 13 ·
Գէ · Ժ · 2 ։
25 Եէ · իբ · 6 ։
26 Դատ · ԺԵ · 5 ։
Եբեմ · ծ · 4 · 5 ·
Ցես գլ · ե · 6 ։
Երեմ · լ · 9 · Եզեկ ·
իգ · 23 · 24 · լ · 22 · 23 ։
Ես · ը · 21 · Երեմ · լ ·
24 · Եզեկ · լը · 8 ·
10 · Դան · ը · 28 ։
Մաղ · գ · 1 ։

ԳԼ· Դ

1 Աստուծոյ դատաստաններդ՝ Ժողովուրդին ե՛ւ քահանաներ. բան Թագաւոր համար։ 12 և անոնց կատարելութեանդ հա մար։ 15 Քանզի կը յարդարուի որ խրտչելի վայ ևկած չեն բիներուն խրատ առնէ։

1 Տէրոջը խօսքը մեզի ըրէք՝ ով Իսրայէլի որդիք,
քանզի Տէրը երկրի բնակիչներուն հետ վիճ ումնի,
քանզի երկրի վրայ ճշմարտութիւն չկայ ու ողորմութիւն չկայ
եւ Աստուծոյ գիտութիւնը չկայ։
2 երդումն, սուտախօսութիւնը, մարդասպանու թիւնը,
գողութիւնը ու շնութիւնը չատցեր են,
եւ արիւնները արիւններու կը հասնին։
3 Անոր համար երկիրը սուգ պիտի բռնէ,
եւ հոնոր բոլոր բնակիչները
դաշտի գազաններուն ու երկինքց թռչուննե րուն հետ պիտի նուաղին,
եւ ծովու ձուկերն ալ պիտի ապաւեն։
4 Մակայն մարդ մը թող չվիճի, ու մարդ մը թող չյանդիմնէ,
քանզի քու ժողովուրդդ՝ քահանային հետ վիճաբանողներու պէս է։
5 Եւ ցան դուն ցօրեկով պիտի դլորես,
եւ մարգարէն ալ քեզի հետ գիշերով պիտի դլորի.
եւ քու մայրդ բնաջինջ պիտի ընեմ։

6 Իմ ժողովուրդս գիտութիւն չունենալուն համար բնաջինջ եղաւ.
որովհետև դուն գիտութիւնը մերժեցիր,
ես ալ քեզ պիտի մերժեմ, որ ինծի ալ քահանայ չըլլաս.
եւ որովհետև քու Աստուծոյդ օրէնքը մոռ ցար,
ես ալ քու որդիներդ պիտի մոռնամ։
7 Անոնք որչափ որ բազմացան,
Ինծի՝ ալ նոյնչափ դէմ մեղք գործեցին.
Ո՞ւ անոնց փառքը անարգութեան պիտի փոխեմ։
8 Անոնք իմ ժողովուրդիս մեղքը կ'ուտեն,
եւ ի՛րենց սրտերը անոնց անօրէնութեանը կու տան։
9 Ու ինչպէս ժողովուրդին՝ նոյնպէս ալ քահանային պիտի ըլլայ.
եւ դանոնք իրենց ճամբաներուն համեմատ պիտի պատժեմ,
ու անոնց իրենց գործերուն փոխարէնը պի տի հատուցանեմ։
10 Եւ ուտեն, բայց պիտի չկշտանան.
պոռնկութիւն պիտի ընեն, բայց պիտի չշատ նան.
քանզի Տէրոջը ուշադրութիւն ընելը թողու ցին։
11 Շնութիւնը, գինին ու քաղցուն
Միրտը †կը խաբեն։
12 Իմ ժողովուրդս իր փայտին կը հարցընէ,
ու իր ցուպը իրեն կ'իմացընէ.
քանզի պոռնկութեան ոգին շեղե դլեկ հանեց,
ու իրենց Աստուածը թող տալով պոռնկեցան։
13 Լեռներուն դլուխները զոհ կը մատուցանեն,
ու բլուրներուն վրայ կաղնիի, կազմախի ու բեւեկնիի տակ՝
Անոնց հովանին հաճելի ըլլալուն համար խունկ կը ծխեն.
Անոր համար ձեր աղջիկները պոռնկութիւն պիտի ընեն,
ու ձեր հարսերը շնութիւն պիտի ընեն։
14 Ձեր աղջիկները պիտի չպատժեմ՝ երբոր պոռ նկութիւն ընեն,
ոչ ալ ձեր հարսերը երբոր շնութիւն ընեն.
քանզի հոգիէզ իրենք պոռնիկներուն հետ կը զատուին,
ու բոզերուն հետ կը զոհեն.
Ուստի չանհանճար ժողովուրդը պիտի կոր ծանի։
15 Թէ և դուն պոռնկութիւն կ'ընես, ով Իս րայէլ,
Յուդա թող յանցաւոր չըլլայ.
Ու Գաղգաղա մի մտնէք, ու Բեթաւան մի ելլէք,
Եւ Տէրը կենդանի է ըսելէ երդումդ մի ընէք։
16 Քանզի Իսրայէլ համառոտ երինջի պէս ապըս տամեր է.
Հիմա Տէրը լայնարձակ տեղ մը գառներու պէս պիտի արածէ զանոնք։
17 Եփրեմ կուռ բերուն յարեր է.
Զանիկա թող տուր։
18 Անոնց ըմպելիքը ապականած է.
Շատ պոռնկութիւն ըրին.
Տուէք ըսելէ կը սիրեն,
Ամօթի տանուց իշխաններուն։
19 Հովը զանիկա իր թեւերուն վրայ պիտի կապէ,
ու նանոնք իրենց զոհերէն պիտի ամչնան։

ա Ես · ա · 15 · գ · 13 · 14 · Երեմ · իե · 21 · Դէւ · ժբ · 3 · Միք · ջ · 2։
բ Երեմ · գ · 22 · ե · 4 · դ Երեմ · գ · 22 · ժբ · 4 · Ամով · ե · 10 · բ · 8։
գ Ովս · ա · 3։
ե Ովս · ժ · 12 · Ա Օբ · ժե · 12 · զ Տես Երեմ · ջ · 2 · 3 · ժե · 8։
է Ես · ե · 13 · ը Դէւ · ժգ · 6 · թ ա Թագ · բ · 30 · Մաղ · բ · 9 · Փէլ · գ · 19 · ժ Կամ անոնց պատերը իրենց անօրէնու թիւնը կը հատ գէն։
ի Ես · իբ · 7 · Տես Ժաղ · ե · 7 · ժա Ովս · ե · 11 · ժբ Ամով · ժե · 14 · Կամ գիտեն
ժգ Մաղ · ա · 5 · ժդ Ովս · գ · 12 · ժե Ամով · ե · 5 · ժզ Ես · ա · 6 · ժէ Դէւ · ի · 15 · ժը · 12 · Ամով · գ · 4 · ե · 5 · ի Ամով · ե · 14 · Սոփ · ա · 5 · ժթ Երեմ · գ · 6 · ե · 24 · Ձաք · ե · 3 · Հաբ · ա · 16 · ի Ես · ե · 11 · ի Մատ · ժե · 14 · Կամ գինին
իա Միք · գ · 11 · ե · 5 · իբ Երեմ · գ · 11 · 12 · Ես · ա · 1 · Ես · ա · 29 · Երեմ · բ · 26 ·

ԳԼ· Ե

1 Խոսեցեալ քահանաներուն՝ ժողովուրդին ու իշխաններուն
քանդած մեղքերուն համար Աստուծոյ գաղտառնիները. Նոյն վրայ պիտի բացուր։ 11 Ինչպէ՞ս իրենց ապաշխարելը։

1 Լսեցէք ասիկա, ով քահանաներ,
Ու մնացէք, ով Իսրայէլի տունը,
Ու ականջ տուէք, ով թագաւորին տունը,
Ինչու որ ձեզի համար դատաստան կայ,
Քանզի դուք Մասփայի մէջ որոգայթ
Ու Թաբորի վրայ տարածուած փառ եղաք։
2 Մոլորածներըդ սպանութիւն ընելով հզօր
խորացած եղան,
Թէև ես ամենուն խրատ տուի։
3 Ես Եփրեմի կը ճանչնամ,
Ու Իսրայէլ ինծմէ պահուած չէ.
Այո՝ հիմա, ով Եփրեմ, դուն շնութիւն կ'ընես,
Ու Իսրայէլ պղծուած է։
4 Անոնք իրենց գործքերը չեն չեզոքեր,
Որ իրենց Աստուծոյն դառնան,
Քանզի անոնց միջը պոռնկութեան ոգի կայ,
Ու Տէրը չեն ճանչնար։
5 Ուստի Իսրայէլին հպարտութիւնը իր երեսին առջեւը պիտի խնդարէ.
Ու Իսրայէլ ու Եփրեմ իրենց անօրէնութեամբ
իր պիտի գլորին.
Յուդա ալ անոնց հետ պիտի գլորի։
6 Անոնք իրենց ոչխարներովը ու արջառներովը
Տէրը փնտռելու պիտի երթան, բայց պիտի
չգտնեն.
Անիկա անոնցմէ քաշուեցաւ։
7 Անոնք Տէրոջը անհաւատարմութիւն ըրին,
Քանզի օտար տղաքներ ծնան.
Հիմա իրենց վիճակներովը միկոսեց
Արկ ամնասան միջ պիտի ագահին։

8 Գաբաայի մէջ շեփոր հնչեցուցէք,
Ու Ռամայի մէջ աւազակոց.
Բեթաւենի մէջ գոռացէք,
Ետեւ եկուդ, ով Բենիամին։
9 Յանդիմանութեան օրը Եփրեմ ամայի պիտի
բլլայ.
Իսրայէլի ցեղերուն մէջ ճշմարտութիւն գիտցուցի։
10 Յուդայի իշխանները տանձնմանները փոխադրելու պէս եղան.
Անոնց վրայ ջուրի պէս պիտի թափեմ իմ բարկութիւնս։

11 Եփրեմ հարատահարուած՝ ու գատաստանով
նոմ կտրտուած է,
Քանզի յօժար կամքով հրամանին եւեթ քալեց։
12 Ուստի ես Եփրեմին ցեղի պէս՝
Ու Յուդայի տանը՝ փայտի որդի պէս պիտի
բլլամ։
13 Երբոր Եփրեմ իր ախտը՝ ու Յուդա իր վէրքը տեսաւ,
Եփրեմ Ասորեստան գնաց,
Ու Յարէբ թագաւորին դեսպաններ խրկեց.
Բայց անիկա ձեզ բժշկելու ու ձեր վէրքը
առողջացնելու կարող չէ։
14 Քանզի ես Եփրեմին առիւծի պէս՝
Ու Յուդայի տանը առիւծի պէս պիտի բլլամ։
Ես՝ ես պիտի պատառեմ ու պիտի երթամ.
Պիտի առնեմ, ու ազատող մը պիտի չբլլայ։
15 Ես պիտի երթամ ու իմ տեղս դառնամ,
Մինչեւ որ անոնք իրենց յանցաւոր բլլալը
խոստովանին, ու իմ երեսս փնտռեն.
Երբոր նեղութեան մէջ մնանին՝ կանուխ
պիտի փնտռեն։

ԳԼ· Զ

1 Ապաշխարելու յորդորանք մը։ 4 Իսրայէլի համակրութեանը եւ անարհեստութեանը վերաբերեալ գանգատ մը։

1 Եկէք, ու Տէրոջը դառնանք,
Քանզի անիկա պատառեց, ու անիկա մեզ
պիտի բժշկէ.
Անիկա զարկաւ, ու անիկա մեզ պիտի պատկ.
2 Երկու օրէն եւեթ մեզ պիտի կենդանացընէ.
Երրորդ օրը մեզ պիտի կանգնեցընէ,
Ու անոր առջեւը պիտի ապրինք։
3 Ես Տէրը պիտի ճանչնանք, ու ջանանք ճանչնալու եւեթ պիտի բլլանք.
Անոր ելքը արշալոյսի պէս պատրաստուած է,
Ու անիկա մեզի պիտի գայ հանդարեւի պէս՝
Երկրագործ վրձիղ անձրեւին պէս։

4 Քեզի ի՞նչ ընեմ, ով Եփրեմ,
Քեզի ի՞նչ ընեմ, ով Յուդա,
Վասն զի ձեր բարեպաշտութիւնը առաւօտեան ամպին պէս
Ու կանուխ իջած ցօղին պէս է՝ որ կ'անցնի։
5 Ասոր համար ծնողներուն ձեռքովը ջնջեցի զանոնք,
Բերնիս խօսքերովը զանոնք մեռցուցի,

17։
ի Օր· իբ· 33։
ի գ Թագ· մբ· 28։
Ամբ· գ· 10։
ա Եզեկ· ե· 12։
ի գ Թագ· մե· 19։
Գէ· ե· 11· մբ· 1։
ա Գէ· մ· 6։
ի Յով· ե· 8։ Գէ·
գ· 13։
ի Ես· մ· 30։
ի Դատ· ե· 14։
ի Օր· մբ· 14· իե·

ի Ամգ· ե· 22։
ա Ղե· իգ· 40· 41։
Երեմ· իե· 18· 19։
Եզեկ· գ· 9· ի· 43։
իգ· 31։
ի Ամգ· հբ· 34։
—
= Օր· լբ· 30։ ա
Թագ· բ· 6։ Ես·
ե· 18։ Գէ· ե· 14։

ի Երեմ· լ· 17։
ի Ես· ծգ· 13։
ի Ամգ· իե· 4։
ի Ամգ· հբ· 6։
ա Ես· ծբ· 23։
ի Գէ· ժա· 3։
ա Գէ· մգ· 3։
ի Երեմ· ա· 10։ ե·
14։
ի Եզէր· առաջի·
ի Երեմ· իգ· 30։
Երբ· գ· 13։

Ու ՙքու դատաստաններդ՚ լուսոյ դէմ պիտի
ելլէ։
6 Քանզի ես Ղազարութիւն կ՚ուզեմ՝ և ոչ թէ
զոհ,
Ու ողջակէզներէն աւելի՝ Աստուծոյ գիտու-
թիւնը։
7 Իսկ անոնք Ադամին պէս ուխտազանց
եղան,
Հոն հնազանդ անհատատարմութիւն ըրին։
8 Գաղատ անօրէնութիւն ընդունելու քաղաք է,
Արեան չափիներով լեցուն է։
9 Ու ինչպէս որ աւազակաց դունդերը
Մարգու համար դարանամուտ կ՚ըլլան,
Այնպէս ալ Քահանաներուն խումբը
Սիւքեմի ճամբան մէջ սպանութիւն կ՚ընեն,
Քանզի անոնք եղեռնագործութիւն կ՚ընեն։
10 Իսրայէլի տանը մէջ սոսկալի բան տեսայ.
՚Եփրեմին պոռնկութիւնները հոն է,
Իսրայէլ պղծուեցաւ։
11 ՚Քեզի ալ հունձք մը պատրաստուած է, ով
Յուդա,
՚Երբոր իմ ժողովուրդիս դերութիւնը դարձը-
նեմ։

ԳԼ· Է

1 Ժողովուրդին դանաքն ծիլերուն համար չանդիմանութիւն
մը։ 11 Ընծայ կէզեռութիւնը համար Աստուծոյ բարկու-
թիւնը անոնց դէմ կը բորբոքի։

1 Երբոր Իսրայէլը պիտի բժշկէի՝
Եփրեմին անօրէնութիւնը
Ու Սամարիոյին չարութիւնները յայտնուե-
ցան.
Քանզի ՚անոնք սուտութիւն կը գործեն.
Ու գողը ներս կը մտնէ,
Ո՝ գուրսը աւազակներուն գունդը կը մեր-
կացընէ։
2 Եւ իրենց սրտին մէջը չեն մտածեր,
Թէ ես Ղանոնց բոլոր չարութիւնը կը յիշեմ.
Հիմա Ղանոնց գործքերը զիրենք պաշարեցին,
Անոնք ՚իմ երեսիս առջեւն են։
3 Իրենց չարութիւնովը թագաւորը՝
Ու իրենց սուտութիւններովը իշխանները կ՚ու-
րախացընեն։
4 ՚Անոնց ամէնը շնացողներ են՝
Հոգ եփուղէն վառուած թոնիրի պէս,
Որ անիկա զանգուածը չուղերէն եառքը՝
Մինչեւ անոր խմորիլը վառելէն կը դադարի։
5 Մեր թագաւորին օրը

իշխանները գինիին տաքութենէն ‡հիւան-
դացան.
Անիկա իր ձեռքը ծաղր ընողներուն երկրն-
ցուց։
6 Քանզի անոնք դարանամուտ ըլլալով,
Իրենց սիրտը թոնիրի պէս պատրաստեցին.
Անոնց նիստը բոլոր գիշերը կը քնանայ.
Առտուանց անիկա բոցավառ կրակի պէս կը
վառի։
7 Ամէնքը թոնիրի պէս տաքցան,
Ու իրենց դատաւորները կերան.
՚Անոնց բոլոր թագաւորները ՚ինկան.
՚Անոնց մէջը ինծի կանչող մը չկայ։
8 Եփրեմ Ղժողովուրդներուն հետ խառնուե-
ցաւ.
Եփրեմ չդարձուած շօթի պէս է։
9 ՚Անոր զօրութիւնը օտարները կերան, ու ին-
քը չգիտեր.
Մազերուն մէջը անդամ ճերմակ ինկաւ, ու
ինքը չգիտեր։
10 Եւ Իսրայէլին հպարտութիւնը իր երեսին
առջեւը խոնարհած է.
Այսու ամենայնիւ ՚անոնք իրենց Տէր Աստու-
ծոյն չեն դառնար,
Ու զանիկա չեն փնտռեր։
11 ՚Ու եփրեմ միամիտ — անխելք աղաւնիի
պէս եղաւ.
Ղեգիպտացիները կը կանչեն, Ասորեստան կ՚եր-
թան։
12 Երբոր անոնք երթան՝ ՚անոնց վրայ իմ վարսն
պիտի տարածեմ,
Որ զանոնք երկնից թռչունի պէս իջեցընեմ,
Ու զանոնք պատժեմ, ինչպէս որ անոնց ժո-
ղովքը լսեր է։
13 Վայ անոնց, քանզի ինծմէ փախան.
Կորուստ անոնց ՚ի՛նչ հասնի, քանզի ինծի դէմ
յանցաւոր եղան.
Ու թէ և Ղանոնք ես փրկեցի,
Բայց անոնք ինծի դէմ սուտութիւններ կը խո-
սին։
14 Ու երբոր անոնք իրենց անկողիններուն վրայ
կ՚ողբային,
Իրենց սրտովը ինծի չաղաղակեցին.
Անոնք ցորնի ու գինիի համար կը ժողովին
Ո՝ ինծմէ կ՚ապստամբին։
15 Եւ թէպէտ ես Ղանոնց իսրաւեցի
Ո՝ անոնց բազուկները զօրացուցի,
Սակայն ‖— ինծի չարութիւն սեպեցին։՚՚

ա Կամ իմ դատաստաններս
բ — Թագ. ԺԶ. 22։ Ա-
մաս. Ա. 1։ Մաս. Բ. 13։
Ժր. 7։
գ Ա-մ. Ծ. 8։ 9։ Եւ.
ամակ. խ. 3։ Նա-
ում. 11։
դ Երեմ. իբ. 16։
ե Ըստ Ղ. 18։ 13։ 17։
զ Երեմ. Ծա. 33։
Ըստ Ղ. 13։
Ըստ Ժ. 15։
է Գլ. Ե. 7։
ը Գլ. Ժր. 11։
թ Ա-մ. Ծ. 8։ 9։ Եւ.
ամակ. խ. 3։ Նա-
ում. 11։
ժ Երեմ. իբ. 16։
ի Գլ. գ. 18։ 13։ 17։
լ Երեմ. Ծա. 33։
Ըստ Ղ. 13։
Ըստ Ժ. 15։
խ Ա-մ. Ձ. 1։
—
ծ Գլ. Ե. 1։ Է. 10։
կ Երեմ. Ժե. 1։
հ Ա-մ. Բ. 16։ Եւ.
ամակ. Ե. 22։
ձ Ա-մ. Է. 8։
ղ Երեմ. Բ. 8։
մ Կամ՝ ընդ՝ հիւան-
դացան։
յ Գլ. Ը. 7։
ն Ես. Բ. 13։
շ Ես. գլ. Ծա. 11։
ո Ես. գ Թագ. Ժե.
19։ Ժե. 4։ Գլ.
Ե. 13։ Բ. 3։ Ժր.
1։
պ Երեմ. Ժր. 23։
ռ Ղե. իգ. 14։ Եւ.
բ Օր. իբ. 25։ Եւ.
գ Թագ. Ժե. 13։ 18։
տ Միք. գ. 4։
ւ Ըստ Ե. 10։ Ա-
մաս. Ղ. 38։ Ե.
բեմ. գ. 10։ Զ-
ար. Ե. 5։
ք Կամ ինծի դէմ չա-
բութիւն խորհե-
ցան։

16 [a]Անոնք կը դառնան, [b]ոչ թէ բարձրելոյն չէ.
[c]Անոնք խարեպատ ազեղի պէս են,
Անոնց իշխանները [d]իրենց լեզուին կատաղու-
թեանը համար սրով պիտի իյնան.
Ասիկա պիտի ըլլայ անոնց նախատինքը [e]Ե-
գիպտոսի երկրին մէջ.

ԳԼ. Ը

1 Մարգարէն կը մատնանշէ Քրիստոսի խաչելութեան եւ յարութեանը ու կատարելութեանը համար.

1 [a]Փողը բերանդ դիր.
Թշնամի [b]արծիւի պէս [c]Տէրոջը տանը վրայ [d]արձակի պէս
[e]դայ,
Քանի[f]մ որ ուխտս զանց ըրին,
Ու իմ օրէնքիս դէմ յանցաւոր եղան.
2 [g]Իսրայէլ ինծի կ'ազաղակէ — [h]Ե՛ղե-
ռայր,
Ով իմ Աստուածս, [i]մենք քեզ կը ճանչ-
նանք.
3 Իսրայէլ բարին մերժեց,
Զանիկա թշնամին պիտի հալածէ.
4 [a]Անոնք թագաւորներ դրին, բայց ինծմով չէ.
Իշխաններ ընտրեցին, բայց ես չգիտցայ.
[b]Իրենց արծաթովը ու ոսկիովը իրենց կուռ-
քեր շինեցին,
Որպէս զի բնաջինջ ըլլան.
5 Քու որթդ, ով Սամարիա, մերժուելցաւ.
Իմ բարկութիւնս անոնց վրայ բորբոքեցաւ.
[c]Մինչեւ ե՞րբ անմեղութիւնը ձեռք պիտի չբե-
րեն.
6 Քանի որ ասիկա ալ Իսրայէլէն է.
Զանիկա արուեստաւորը չշինեց, ուրեմն Աս-
տուած չէ.
Հապա կտոր կտոր պիտի ըլլայ Սամարիոյին
որթը.
7 Քանի [d]հով ցանեցին ու մրրիկ պիտի հնձեն.
Անիկա հասուն ցորեն պիտի չբերէ,
Ո՛ր արդիւնքէն ալիւր պիտի չըլլայ.
Եւ թէ որ ըլլայ ալ [e]օտարները պիտի կլլեն
զանիկա.
8 [f]Իսրայէլ կլլուեցաւ,
Հիմա ազգերուն մէջ [g]անպիտան անօթի պէս
պիտի ըլլան.
9 Քանի անոնք [h]առանձնակեաց վայրենի իշու
պէս [i]Ասորեստան գացին.
Եփրեմ [j]վարձքով սիրականներ բռնեց.
10 Թէեւ ազգերէն [k]վարձքով բռնեն ալ,
Հիմա [l]զանոնք պիտի ժողվեմ.

[a] Գլ. ժա. ։ ։
[b] Ա՛ղբ. հբ. ։։
[c] Ա՛ղբ. հգ. ։ ։
[d] Գլ. Բ. ։ ։ ։
—
[e] Գլ. է. ։ ։
[f] Ր Օր. իբ. ։։ Ես.
բ՛ղբ. գ. ։։ Աբ.
ա. ։ ։
[g] Գլ. է. ։ ։
[h] Ա՛ղբ. հբ. ։։ իբ.
։։ ։։
[i] Ես. ա. ։։ ։
[j] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[k] Ես. ա. ։։ ։
[l] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[m] Ես. ա. ։։ ։
[n] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[o] Ես. ա. ։։ ։
[p] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[q] Ես. ա. ։։ ։
[r] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[s] Ես. ա. ։։ ։
[t] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[u] Ես. ա. ։։ ։
[v] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[w] Ես. ա. ։։ ։
[x] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[y] Ես. ա. ։։ ։
[z] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[aa] Ես. ա. ։։ ։
[ab] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ac] Ես. ա. ։։ ։
[ad] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ae] Ես. ա. ։։ ։
[af] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ag] Ես. ա. ։։ ։
[ah] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ai] Ես. ա. ։։ ։
[aj] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ak] Ես. ա. ։։ ։
[al] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[am] Ես. ա. ։։ ։
[an] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ao] Ես. ա. ։։ ։
[ap] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[aq] Ես. ա. ։։ ։
[ar] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[as] Ես. ա. ։։ ։
[at] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[au] Ես. ա. ։։ ։
[av] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[aw] Ես. ա. ։։ ։
[ax] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ay] Ես. ա. ։։ ։
[az] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ba] Ես. ա. ։։ ։
[bb] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[bc] Ես. ա. ։։ ։
[bd] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[be] Ես. ա. ։։ ։
[bf] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[bg] Ես. ա. ։։ ։
[bh] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[bi] Ես. ա. ։։ ։
[bj] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[bk] Ես. ա. ։։ ։
[bl] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[bm] Ես. ա. ։։ ։
[bn] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[bo] Ես. ա. ։։ ։
[bp] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[bq] Ես. ա. ։։ ։
[br] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[bs] Ես. ա. ։։ ։
[bt] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[bu] Ես. ա. ։։ ։
[bv] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[bw] Ես. ա. ։։ ։
[bx] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[by] Ես. ա. ։։ ։
[bz] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ca] Ես. ա. ։։ ։
[cb] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[cc] Ես. ա. ։։ ։
[cd] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ce] Ես. ա. ։։ ։
[cf] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[cg] Ես. ա. ։։ ։
[ch] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ci] Ես. ա. ։։ ։
[cj] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ck] Ես. ա. ։։ ։
[cl] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[cm] Ես. ա. ։։ ։
[cn] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[co] Ես. ա. ։։ ։
[cp] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[cq] Ես. ա. ։։ ։
[cr] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[cs] Ես. ա. ։։ ։
[ct] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[cu] Ես. ա. ։։ ։
[cv] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[cw] Ես. ա. ։։ ։
[cx] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[cy] Ես. ա. ։։ ։
[cz] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[da] Ես. ա. ։։ ։
[db] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[dc] Ես. ա. ։։ ։
[dd] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[de] Ես. ա. ։։ ։
[df] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[dg] Ես. ա. ։։ ։
[dh] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[di] Ես. ա. ։։ ։
[dj] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[dk] Ես. ա. ։։ ։
[dl] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[dm] Ես. ա. ։։ ։
[dn] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[do] Ես. ա. ։։ ։
[dp] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[dq] Ես. ա. ։։ ։
[dr] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ds] Ես. ա. ։։ ։
[dt] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[du] Ես. ա. ։։ ։
[dv] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[dw] Ես. ա. ։։ ։
[dx] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[dy] Ես. ա. ։։ ։
[dz] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ea] Ես. ա. ։։ ։
[eb] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ec] Ես. ա. ։։ ։
[ed] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ee] Ես. ա. ։։ ։
[ef] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[eg] Ես. ա. ։։ ։
[eh] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ei] Ես. ա. ։։ ։
[ej] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ek] Ես. ա. ։։ ։
[el] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[em] Ես. ա. ։։ ։
[en] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[eo] Ես. ա. ։։ ։
[ep] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[eq] Ես. ա. ։։ ։
[er] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[es] Ես. ա. ։։ ։
[et] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[eu] Ես. ա. ։։ ։
[ev] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ew] Ես. ա. ։։ ։
[ex] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ey] Ես. ա. ։։ ։
[ez] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[fa] Ես. ա. ։։ ։
[fb] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[fc] Ես. ա. ։։ ։
[fd] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[fe] Ես. ա. ։։ ։
[ff] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[fg] Ես. ա. ։։ ։
[fh] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[fi] Ես. ա. ։։ ։
[fj] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[fk] Ես. ա. ։։ ։
[fl] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[fm] Ես. ա. ։։ ։
[fn] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[fo] Ես. ա. ։։ ։
[fp] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[fq] Ես. ա. ։։ ։
[fr] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[fs] Ես. ա. ։։ ։
[ft] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[fu] Ես. ա. ։։ ։
[fv] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[fw] Ես. ա. ։։ ։
[fx] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[fy] Ես. ա. ։։ ։
[fz] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ga] Ես. ա. ։։ ։
[gb] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[gc] Ես. ա. ։։ ։
[gd] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ge] Ես. ա. ։։ ։
[gf] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[gg] Ես. ա. ։։ ։
[gh] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[gi] Ես. ա. ։։ ։
[gj] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[gk] Ես. ա. ։։ ։
[gl] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[gm] Ես. ա. ։։ ։
[gn] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[go] Ես. ա. ։։ ։
[gp] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[gq] Ես. ա. ։։ ։
[gr] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[gs] Ես. ա. ։։ ։
[gt] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[gu] Ես. ա. ։։ ։
[gv] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[gw] Ես. ա. ։։ ։
[gx] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[gy] Ես. ա. ։։ ։
[gz] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ha] Ես. ա. ։։ ։
[hb] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[hc] Ես. ա. ։։ ։
[hd] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[he] Ես. ա. ։։ ։
[hf] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[hg] Ես. ա. ։։ ։
[hh] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[hi] Ես. ա. ։։ ։
[hj] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[hk] Ես. ա. ։։ ։
[hl] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[hm] Ես. ա. ։։ ։
[hn] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ho] Ես. ա. ։։ ։
[hp] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[hq] Ես. ա. ։։ ։
[hr] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[hs] Ես. ա. ։։ ։
[ht] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[hu] Ես. ա. ։։ ։
[hv] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[hw] Ես. ա. ։։ ։
[hx] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[hy] Ես. ա. ։։ ։
[hz] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ia] Ես. ա. ։։ ։
[ib] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ic] Ես. ա. ։։ ։
[id] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ie] Ես. ա. ։։ ։
[if] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ig] Ես. ա. ։։ ։
[ih] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ii] Ես. ա. ։։ ։
[ij] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ik] Ես. ա. ։։ ։
[il] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[im] Ես. ա. ։։ ։
[in] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[io] Ես. ա. ։։ ։
[ip] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[iq] Ես. ա. ։։ ։
[ir] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[is] Ես. ա. ։։ ։
[it] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[iu] Ես. ա. ։։ ։
[iv] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[iw] Ես. ա. ։։ ։
[ix] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[iy] Ես. ա. ։։ ։
[iz] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ja] Ես. ա. ։։ ։
[jb] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[jc] Ես. ա. ։։ ։
[jd] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[je] Ես. ա. ։։ ։
[jf] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[jg] Ես. ա. ։։ ։
[jh] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ji] Ես. ա. ։։ ։
[jj] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[jk] Ես. ա. ։։ ։
[jl] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[jm] Ես. ա. ։։ ։
[jn] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[jo] Ես. ա. ։։ ։
[jp] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[jq] Ես. ա. ։։ ։
[jr] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[js] Ես. ա. ։։ ։
[jt] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ju] Ես. ա. ։։ ։
[jv] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[jw] Ես. ա. ։։ ։
[jx] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[jy] Ես. ա. ։։ ։
[jz] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ka] Ես. ա. ։։ ։
[kb] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[kc] Ես. ա. ։։ ։
[kd] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ke] Ես. ա. ։։ ։
[kf] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[kg] Ես. ա. ։։ ։
[kh] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ki] Ես. ա. ։։ ։
[kj] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[kk] Ես. ա. ։։ ։
[kl] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[km] Ես. ա. ։։ ։
[kn] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ko] Ես. ա. ։։ ։
[kp] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[kq] Ես. ա. ։։ ։
[kr] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ks] Ես. ա. ։։ ։
[kt] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ku] Ես. ա. ։։ ։
[kv] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[kw] Ես. ա. ։։ ։
[kx] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ky] Ես. ա. ։։ ։
[kz] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[la] Ես. ա. ։։ ։
[lb] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[lc] Ես. ա. ։։ ։
[ld] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[le] Ես. ա. ։։ ։
[lf] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[lg] Ես. ա. ։։ ։
[lh] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[li] Ես. ա. ։։ ։
[lj] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[lk] Ես. ա. ։։ ։
[ll] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[lm] Ես. ա. ։։ ։
[ln] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[lo] Ես. ա. ։։ ։
[lp] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[lq] Ես. ա. ։։ ։
[lr] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ls] Ես. ա. ։։ ։
[lt] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[lu] Ես. ա. ։։ ։
[lv] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[lw] Ես. ա. ։։ ։
[lx] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ly] Ես. ա. ։։ ։
[lz] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ma] Ես. ա. ։։ ։
[mb] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[mc] Ես. ա. ։։ ։
[md] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[me] Ես. ա. ։։ ։
[mf] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[mg] Ես. ա. ։։ ։
[mh] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[mi] Ես. ա. ։։ ։
[mj] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[mk] Ես. ա. ։։ ։
[ml] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[mm] Ես. ա. ։։ ։
[mn] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[mo] Ես. ա. ։։ ։
[mp] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[mq] Ես. ա. ։։ ։
[mr] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ms] Ես. ա. ։։ ։
[mt] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[mu] Ես. ա. ։։ ։
[mv] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[mw] Ես. ա. ։։ ։
[mx] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[my] Ես. ա. ։։ ։
[mz] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[na] Ես. ա. ։։ ։
[nb] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[nc] Ես. ա. ։։ ։
[nd] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ne] Ես. ա. ։։ ։
[nf] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ng] Ես. ա. ։։ ։
[nh] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ni] Ես. ա. ։։ ։
[nj] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[nk] Ես. ա. ։։ ։
[nl] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[nm] Ես. ա. ։։ ։
[nn] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[no] Ես. ա. ։։ ։
[np] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[nq] Ես. ա. ։։ ։
[nr] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ns] Ես. ա. ։։ ։
[nt] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[nu] Ես. ա. ։։ ։
[nv] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[nw] Ես. ա. ։։ ։
[nx] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ny] Ես. ա. ։։ ։
[nz] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[oa] Ես. ա. ։։ ։
[ob] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[oc] Ես. ա. ։։ ։
[od] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[oe] Ես. ա. ։։ ։
[of] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[og] Ես. ա. ։։ ։
[oh] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[oi] Ես. ա. ։։ ։
[oj] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ok] Ես. ա. ։։ ։
[ol] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[om] Ես. ա. ։։ ։
[on] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[oo] Ես. ա. ։։ ։
[op] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[oq] Ես. ա. ։։ ։
[or] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[os] Ես. ա. ։։ ։
[ot] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ou] Ես. ա. ։։ ։
[ov] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ow] Ես. ա. ։։ ։
[ox] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[oy] Ես. ա. ։։ ։
[oz] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[pa] Ես. ա. ։։ ։
[pb] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[pc] Ես. ա. ։։ ։
[pd] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[pe] Ես. ա. ։։ ։
[pf] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[pg] Ես. ա. ։։ ։
[ph] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[pi] Ես. ա. ։։ ։
[pj] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[pk] Ես. ա. ։։ ։
[pl] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[pm] Ես. ա. ։։ ։
[pn] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[po] Ես. ա. ։։ ։
[pp] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[pq] Ես. ա. ։։ ։
[pr] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ps] Ես. ա. ։։ ։
[pt] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[pu] Ես. ա. ։։ ։
[pv] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[pw] Ես. ա. ։։ ։
[px] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[py] Ես. ա. ։։ ։
[pz] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[qa] Ես. ա. ։։ ։
[qb] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[qc] Ես. ա. ։։ ։
[qd] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[qe] Ես. ա. ։։ ։
[qf] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[qg] Ես. ա. ։։ ։
[qh] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[qi] Ես. ա. ։։ ։
[qj] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[qk] Ես. ա. ։։ ։
[ql] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[qm] Ես. ա. ։։ ։
[qn] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[qo] Ես. ա. ։։ ։
[qp] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[qq] Ես. ա. ։։ ։
[qr] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[qs] Ես. ա. ։։ ։
[qt] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[qu] Ես. ա. ։։ ։
[qv] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[qw] Ես. ա. ։։ ։
[qx] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[qy] Ես. ա. ։։ ։
[qz] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ra] Ես. ա. ։։ ։
[rb] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[rc] Ես. ա. ։։ ։
[rd] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[re] Ես. ա. ։։ ։
[rf] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[rg] Ես. ա. ։։ ։
[rh] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ri] Ես. ա. ։։ ։
[rj] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[rk] Ես. ա. ։։ ։
[rl] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[rm] Ես. ա. ։։ ։
[rn] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ro] Ես. ա. ։։ ։
[rp] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[rq] Ես. ա. ։։ ։
[rr] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[rs] Ես. ա. ։։ ։
[rt] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ru] Ես. ա. ։։ ։
[rv] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[rw] Ես. ա. ։։ ։
[rx] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ry] Ես. ա. ։։ ։
[rz] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[sa] Ես. ա. ։։ ։
[sb] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[sc] Ես. ա. ։։ ։
[sd] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[se] Ես. ա. ։։ ։
[sf] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[sg] Ես. ա. ։։ ։
[sh] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[si] Ես. ա. ։։ ։
[sj] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[sk] Ես. ա. ։։ ։
[sl] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[sm] Ես. ա. ։։ ։
[sn] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[so] Ես. ա. ։։ ։
[sp] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[sq] Ես. ա. ։։ ։
[sr] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ss] Ես. ա. ։։ ։
[st] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[su] Ես. ա. ։։ ։
[sv] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[sw] Ես. ա. ։։ ։
[sx] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[sy] Ես. ա. ։։ ։
[sz] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ta] Ես. ա. ։։ ։
[tb] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[tc] Ես. ա. ։։ ։
[td] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[te] Ես. ա. ։։ ։
[tf] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[tg] Ես. ա. ։։ ։
[th] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ti] Ես. ա. ։։ ։
[tj] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[tk] Ես. ա. ։։ ։
[tl] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[tm] Ես. ա. ։։ ։
[tn] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[to] Ես. ա. ։։ ։
[tp] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[tq] Ես. ա. ։։ ։
[tr] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ts] Ես. ա. ։։ ։
[tt] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[tu] Ես. ա. ։։ ։
[tv] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[tw] Ես. ա. ։։ ։
[tx] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ty] Ես. ա. ։։ ։
[tz] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ua] Ես. ա. ։։ ։
[ub] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[uc] Ես. ա. ։։ ։
[ud] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ue] Ես. ա. ։։ ։
[uf] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ug] Ես. ա. ։։ ։
[uh] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ui] Ես. ա. ։։ ։
[uj] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[uk] Ես. ա. ։։ ։
[ul] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[um] Ես. ա. ։։ ։
[un] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[uo] Ես. ա. ։։ ։
[up] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[uq] Ես. ա. ։։ ։
[ur] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[us] Ես. ա. ։։ ։
[ut] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[uu] Ես. ա. ։։ ։
[uv] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[uw] Ես. ա. ։։ ։
[ux] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[uy] Ես. ա. ։։ ։
[uz] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[va] Ես. ա. ։։ ։
[vb] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[vc] Ես. ա. ։։ ։
[vd] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ve] Ես. ա. ։։ ։
[vf] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[vg] Ես. ա. ։։ ։
[vh] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[vi] Ես. ա. ։։ ։
[vj] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[vk] Ես. ա. ։։ ։
[vl] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[vm] Ես. ա. ։։ ։
[vn] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[vo] Ես. ա. ։։ ։
[vp] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[vq] Ես. ա. ։։ ։
[vr] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[vs] Ես. ա. ։։ ։
[vt] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[vu] Ես. ա. ։։ ։
[vv] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[vw] Ես. ա. ։։ ։
[vx] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[vy] Ես. ա. ։։ ։
[vz] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[wa] Ես. ա. ։։ ։
[wb] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[wc] Ես. ա. ։։ ։
[wd] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[we] Ես. ա. ։։ ։
[wf] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[wg] Ես. ա. ։։ ։
[wh] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[wi] Ես. ա. ։։ ։
[wj] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[wk] Ես. ա. ։։ ։
[wl] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[wm] Ես. ա. ։։ ։
[wn] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[wo] Ես. ա. ։։ ։
[wp] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[wq] Ես. ա. ։։ ։
[wr] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[ws] Ես. ա. ։։ ։
[wt] Ա՛ղբ. իբ. ։։ իբ.
։։
[wu] Ես. ա.

Եղինձը պիտի ժառանգէ ,
Անոնց վրանները մէջը փուչիի պէս բնակի .
7 Աչխարհեան օրերը հասան ,
Հատուցման օրերը հասան ,
Իսրայէլ պիտի գիտնայ .
Քու անօրէնութեանդ չատութեանը համար
Եւ ահ մեծ հակառակութեանդ համար ,
Մարգարէն անմիտ՝ ու հոգեւոր մարդը խելքի
եղաւ .
8 Եփրեմ իմ Աստուծոյս կը դիտէ ,
Մարգարէն իր ամէն ճամբաներուն մէջը որոգայթի կը լարէ ,
Ո՛ր իր Աստուծոյն տանը մէջ հակառակութեան պատճառ է .
9 Գաբաայի օրերուն պէս խիստ չատ ապականեցան .
Անոնց անօրէնութիւնը պիտի յիշէ ,
Ո՛ր անոնց մեղքերուն այցելութիւն պիտի ընէ .
10 Իսրայէլը անապատի մէջ եղող խաղողի պէս գտայ ,
Ձեր հայրերը թզենիին առջի կանխահաս պտուղին պէս տեսայ .
Ա՛յն անոնք Բեելփեղովր մտան ,
Ու իրենց անձը ամօթալից էշի համար զատկեցին ,
Եւ իրենց սիրած բանին պէս իրենք ալ պիղծ եղան .
11 Եփրեմին փառքը
Չնուադէն և արգանդէն ու յղութենէն՝
Թռչունի պէս պիտի թռչի .
12 Թէ և իրենց տղաքները մեծցընեն ,
Զանոնք մարդէ զուրկ պիտի թողամ .
Նաև վայ անոնց երբոր հանդցմէ քաշուիմ .
13 Եփրեմ՝ ինչպէս որ Ցիւրոսը տեսայ , զուարճալի տեղ մը տնկուած էր .
Բայց Եփրեմ իր տղաքները մեղրընողին պիտի հանէ .
14 Տուր անոնց , ով Տէր . ի՞նչ պիտի տաս .
Անոնց վիժող արգանդ ու չոր տոնդքներ տուր .
15 Անոնց բոլոր չարութիւնը Գադգազայի մէջ է ,
Քանզի հոն անոնցմէ զզուեցայ .
Անոնց չար գործքերուն պատճառաւը
Զանոնք իմ տունէս պիտի վռնտեմ ,
Զանոնք ալ յիշի պիտի չսիրեմ .
Անոնց բոլոր իշխանները ապստամբներ են .
16 Եփրեմ գարնուընցաւ ,
Անոնց արմատը չորցաւ , պտուղ պիտի չտան .
Թէ որ անոնք ծնանին ալ ,
Անոնց արգանդին ցանկալի պտուղներն ալ պիտի մեռցընեմ .
17 Իմ Աստուածս զանոնք պիտի մերժէ ,
Քանզի անոր մտիկ չըրին .
Ու ազգերու մէջ թափառական պիտի ըլլան .

ԳԼ . Ժ

1 Իսրայէլն չանդիմանութիւն ու ապաշխէք կ'ըլլայ էմ բարչաութեանը ու կապաչաութեանը համար .

1 Իսրայէլ լայնատարած որթ մըն է ,
Իրեն համար պտուղ կը բերէ .
Իր պտուղին չատութեանը չափ սեզանները չատցուց ,
Իր երկրին դեղեցկութեանը պէս դեղեցիկ կուռքեր չինեցին .
2 Անոնց սիրտը փափոխական է , հիմա յանցաւոր պիտի ելլեն .
Անոնց սեզանները պիտի փլցընէ ,
Անոնց կուռքերը պիտի աւրէ .
3 Արդ ալ հիմա անոնք պիտի ըսեն ,
Մենք թագաւոր չունինք ,
Քանզի Տէրոջմէ չվախցանք .
Ու թագաւորը մեզի ի՞նչ պիտի ընէ .
4 Ուխտ ըրած առներնին՝ սուտ երդում ընելով խօսքեր խօսեցան .
Ու դատաստանը արտին ակօսներուն մէջ խեղնաւուղ եղած պէս պիտի բուսի .
5 Սամարիայի բնակիչները Բեթաւենի հորթին պատճառաւը պիտի վախնան ,
Քանզի անոր վրայ անոր ժողովուրդը սուգ պիտի բնէ ,
Ու անոր հըսկաները անոր փառացը համար պիտի գոչեն ,
Քանզի անկից իրմէ դերութիւնն կ'երթայ .
6 Անկից ալ Ասորեստան պիտի տարուի՝
Ընծայ թագաւորին պարգև ըլլալու .
Եփրեմ ամօթի պիտի կրէ .
Ու Իսրայէլ իր խորհուրդէն պիտի ամչնայ .
7 Սամարիայի թագաւորը բնաջինջ պիտի ըլլայ՝
Ջուրի երեսին վրայ եղող փրփուրին պէս .
8 Եւ Աւենի բարձր տեղատանքը՝ Իսրայէլին մեղքը աւերակ պիտի ըլլան .
Անոնց սեզաններուն վրայ փուշ ու տատասկ պիտի բուսնի .
Եւ լեռներուն պիտի ըսեն , Մեզ ծածկեցէք .
Ու բլուրներուն՝ Մեր վրայ իյնկէք .

9 Գաթասցի օրէրէն՝ի վեր մեզ դարձեալ,
ով Իսրայէլ.
Չեն կայնեցան ընդդէմ.
Գաթասցի մէջ չարաբեմեան արդուցը դէմ ե-
զած պատերազմը անոնց չհասաւ.
10 Զանոնք խրատելու կը ցանկամ.
Ու ազանց վրայ ժողովուրդները պիտի ժո-
ղովեն,
երբոր իրենց երկու անօրէնութեանցը հա-
մար կապանեն.
11 Ու եփրեմ՝ երինջ մըն է, որ սորված է ու կը
սիրէ ցորեն ծեծել,
Բայց ես անոր պարանոցին գեղեցկութեանը
վրայ լուծ մը անցուցի.
Եփրեմը կառքի պիտի լծեմ,
Յուդա պիտի հերկէ,
Յակոբ անոր խոփերն պիտի տափանէ.

12 Ձեզի արդարութիւնով ցանեցէք,
Ու ողորմութիւնով հնձեցէք,
Ու նշխարատած երկիրը հերկեցէք.
Քանդի Տէրը փնտռելու ատեն է,
Մինչև որ ինքը գայ ու ձեր վրայ արդարու-
թիւն տեղայ.
13 Անիրաւութիւնամբ հերկեցիք ու անօրէնու-
թիւն հնձեցիք,
Սուտութեան պտուղը կերաք.
Քանդի դուն քու ճամբուդ՝ ե քու զօրաւոր-
ներուդ բազմութիւնը ապաւինեցար.
14 Ուստի քու ժողովուրդներուդ մէջը խռովու-
թիւն պիտի ելլէ,
Ու քու բոլոր բերդերդ պիտի կործանին,
Ինչպէս որ Շաղման պատերազմին օրը Բեթ-
արբէլը կործանեց,
Որ մայրը իր որդոյը վրայ գետինը զար-
նուեցաւ.
15 Բեթէլ՝ ձեզի ասոր պէս պիտի ընէ՝
Ձեր չափազանց չարութեանը համար.
Արշալոյսին առնիր Իսրայէլի թագաւորը բա-
լորովին բնաջինջ պիտի ըլլայ.

ԳԼ. ԺԱ.

1 Ասուածոյ բարեմեծութիւնէն փախչելին ապերախ-
տութիւնը. 3 Ասուածոյ գաղտասանը. 8 և ժողովուրդին
վրայ առնուած գործը.

1 Երբոր Իսրայէլ մանուկ էր՝ զանիկա կը սի-
րէի,
Ու Իմ որդիս Եգիպտոսէն կանչեցի.
2 Ինչպէս որ զանոնք կանչեցին, այնպէս անոնց
երեսէն դացին.
Բահաղիմներուն զոհ մատուցին,
Ու կուռքերուն խունկ ծխեցին.
3 Ու եփրեմի ես քալեցուցի.
Զանոնք իրենց թեւերէն կը բռնէի,
Սակայն չգիտցան թէ զիրենք բժշկողը ես եմ.
4 Զանոնք մարդու չուաններով՝ սիրոյ կապե-
րով քաշեցի,
Ու անոնց ծնօտներէն լուծը հանողներու
պէս եղայ իրենց,
Ես անոնց հանգստութեամբ կերցուցի.
5 Անիկա եգիպտոսի երկիրը պիտի չդառնայ,
Հապա Ասորեստանցին պիտի բլլայ անոր թա-
գաւորը,
Քանզի դառնալ չուզեցին.
6 Ես անոր քաղաքներուն վրայ սուրը պիտի
յարձակի,
Ու անոր ||լիչխաններըը պիտի ուտէ հատցընէ՝
Անոնց խորհուրդներուն համար.
7 Ես իմ ժողովուրդս վնծի դէմ ապստամբելու
հակամիտած է.
Ու թէև անոնք բարձրելոյն կը հրաւիրուին,
Սակայն ընաւ մէկը ընդունել չուզեցին.

8 Քեզ ի՞նչպէս տամ, ով Եփրեմ,
Քեզ ի՞նչ ընեմ, ով Իսրայէլ.
Քեզ Ադմայի պէս ընեմ,
Քեզ Սեբոյիմի պէս դնեմ.
Իմ սիրտս նեղուի դիս կը խռովի,
Կարեկցութիւնները ալ միանդամայն կը բորբո-
քին.
9 Իմ սաստիկ բարկութիւնս ի գործ պիտի չը-
դնեմ,
Եփրեմը աւերելու պիտի չդառնամ,
Քանզի ես Աստուած եմ ու չէ թէ մարդ.
Քու մէջդ եղող Սուրբը ես եմ,
Ու բարկութեամբ պիտի չգամ.
10 Տէրոջը ետեւէն պիտի երթան.
Անիկա առիւծի պէս պիտի գոչի.
Երբոր անիկա գոչէ,
Արեւմուտքի կողմէն ապագնեները պիտի դան.
11 Անոնք եգիպտոսէն թռչունի պէս՝
Ու Ասորեստանի երկրէն՝ աղաւնիի պէս ար-
տօնք պիտի դան.
Ու զանոնք իրենց տուներուն մէջը պիտի
բնակեցնեմ, կ՚ըսէ Տէրը.

ԳԼ· ԺԲ

1 Եփրեմին, Բադտին ու բոլոր Իսրայելին յանդիմանութիւն մը։ 8 Մարգարէն աւելի ընդհանրապէս կը յորդորէ զանոնք։ 9 Եփրեմի մեղքերը բարեմիտներ կը զգուշացնեն զԱստուած։

1 Եփրեմ զիս կը պատարէ սուտիւամբ,
Ու Իսրայէլի տունը՝ նենգութիւամբ.
Բայց Յուդա տակաւին Աստուծով կը տիրէ,
Ու սուրբերուն մէջը հաւատարիմ է.
2 Եփրեմ հով կը ճարակէ, ու արեւելեան հովին հետեւէն կը վազէ.
Ամէն օր սուտութիւնը ու յափշտակութիւնը կը չատցնէ.
Ասորեստանի հետ դաշնակցութիւն կ՚ընեն,
Ու եղիպտոս ձէթ կը տանին։
3 Տէրը Յուդային հետ ալ վէճ ունի,
Ու Յակոբին անոր ճամբաներուն համեմատ պիտի բնէ,
Ու անոր գործոցը համեմատ հատուցում պիտի բնէ անոր։
4 Անիկա արդանդի մէջ ինր եղբօրը գարշապարէն բռնեց,
Եւ իր ուժովը Աստուծոյ հետ բռնչամարտեցաւ։
5 Ու հրեշտակին հետ բռնչամարտեցաւ և յաղթ հատաւ,
Լացաւ և անկէ չնորհք խնդրեց.
Զանիկա Բեթէլի մէջ գտաւ,
Ու հոն մեզի հետ խօսեցաւ ԱՏԵՐ-
6 Այսինքն զօրաց Տէր Աստուածը,
Որուն յիշատակը ենովայ է։
7 Ուրեմն դուն քու Աստուծոյդ դարձիր,
Ողորմութիւն ու իրաւունք պահէ,
Ու միշտ քու Աստուծոյդ յուսա։

8 Եւ՚ վաճառական է, անոր ձեռքը նենգոտութեան կշիռ կայ,
Անիկա հարստահարելը կը սիրէ։
9 Ու Եփրեմ ըսաւ, Իրաւցընէ հարստացայ,
Ինծի ստացուածք գտայ.
Իմ ամէն վաստակներուս կողմէ՝
Անօրէնութիւն պիտի չգտնեն իմ վրաս, որ մեղք ըլլայ։
10 Իսկ ես եղիպտոսի երկրէն ի վեր քու Տէր Աստուածդ եմ.
Դեզ տակաւին վրաններու մէջ պիտի բնակեցընեմ՝ հանդիսաւոր ատեի օրերուն պէս։
11 Եւ մարգարէներուն միջոցով խօսեցայ,
Ու տեսիլքները չատցուցի,
Ու մարգարէներուն ձեռքով նմանութիւններ դործածեցի։
12 Գիլաադ անօրէն է. իրաւ ունայնութիւն եղան.
Գաղգազայի մէջ արջառներ մորթեցին,
Անոնց սեղանները անգամ ակօսներուն վրայ նզոզ քարակոյտներու պէս են։
13 Եւ Յակոբ Ասորւոց դաշտը փախաւ,
Ու Իսրայէլ կնկան համար ծառայութիւն րրաւ,
Ու կնկան համար հովիւ եղաւ։
14 Եւ Տէրը մէկ մարգարէով եգիպտոսէն հանեց Իսրայէլը,
Ու անիկա մէկ մարգարէով պահպանուեցաւ։
15 Եփրեմ դառնապէս բարկացուց Ա-
Անոր համար անոր արիւնները անոր վրայ պիտի ձգէ,
Ու անոր Տէրը անոր նախատինքը անոր պիտի հատուցանէ։

ԳԼ· ԺԳ

1 Եփրեմին փառքը կապարտութեան պատճառով կ՚աչքանայ։ 3 Անոնց անցողականութիւնը համար Աստուած կը բարկանայ։ 9 Աստուծոյ պարգեւներուն խոստմունքը։ 15 Ապստամբութեան պատիժը։

1 Եփրեմ երբոր դողալով կը խօսէր՝ Իսրայէլի մէջ բարձրացաւ,
Բայց Երբոր Բահաղով յանցաւոր եղաւ՝ մեռաւ։
2 Ու հիմա նորէն մեղք կը դործեն,
Ու Իրենց համար իրենց արծաթէն՝
Իրենց խելքովը ձուլածոյ կուռքեր — արձաններ կը չինեն,
Որոնց ամէնը արուեստաւորի գործքեր են.
Իրենք անոնց համար կ՚ըսեն,
Զոհ բնող մարդիկը Հոգ որթերը համբուրեն։
3 Անոր համար անոնք Ծառաւօտեան ամպին պէս,
Ու կանուխ իջած վաղանցիկ ցօղին պէս,
Կալէն փոթորիկով վերցուած Հնդկին պէս,
Ու ծխնելոյզին ելած ծուխին պէս պիտի ըլլան։
4 Սակայն ես եգիպտոսի երկրէն ի վեր քու Տէր Աստուածդ եմ.
Ու ինծմէ ուրիշ աստուած չդիտնաս,
Քանդի Հինծմէ ուրիշ փրկիչ մը չկայ։
5 Եւ քեզ անապատի մէջ՝
Հոխտ անջուր երկրի մէջ ճանչցայ։
6 Անոնք իրենց արօտին համեմատ կշտացան,

= Հմր· ։
ք Գէ· ը· ։
փ ֆ Քաց· Ժե· ։
Գէ· ե· ։ ։ ։
ք Ես· է· ։ Ժե· ։
ֆ Գէ· ։ Մէք· ։
ղ· ։
ղ Ծն· իբ· ։ ։
ք Գէ· ։ Մէք· ։
ղ· ։
ղ Ծն· իե· ։
ղ Ես· է

կ՚ուտացան ու անոնց սիրտը բարձրացաւ,
Անոր համար Տէրս մոռցան։
7 Ուստի անոնց առիւծի պէս պիտի ըլլամ,
Ճամբուն քովը ընձառ պէս դարանամուտ պիտի ըլլամ։
8 Իր ձագերը կորսնցուցած արջու պէս անոնց պիտի հանդիպիմ,
Ու անոնց սրտին վարագոյրը պիտի պատառատեմ,
Ու զանոնք հոն առիւծի պէս պիտի ուտեմ.
Ջանոնք դաշտի գազանը պիտի պատառէ։
9 Դուն Իսրայէլ, կորսնցուցիր, ով Տէրոջ քու օգնութիւնդ ինծմէ է։
10 Հիմա ո՞ւր է քու թագաւորդ,
Որ քու բոլոր քաղաքներուդ մէջ քեզ ազատէ.
Ու դատաւորները,
Որոնց համար ըսիր թէ Տուր ինծի թագաւոր ու իշխաններ տուր։
11 Իմ բարկութեամբս քեզի թագաւոր տուի,
Ու իմ սրտմտութեամբս առի։
12 Եփրայիմին անօրէնութիւնը կապուած՝
Անոր մեղքը պահուած է։
13 Անոր վրայ ծննդական կնոջ ցաւերը պիտի հասնին.
Անիկա հմտասուն տղայ չէ.
Ապա թէ ոչ՝ արգանդին բերանը պիտի չէր կենար։
14 Ջանոնք դերեզմանին ձեռքէն պիտի փրկեմ,
Ջանոնք մահուանէ պիտի ազատեմ.
Ո՛հ, մահ, քու ժանտախտդ ո՞ւր է, ով մահ,
Քու ատերդ ո՞ւր է, ով դերեզման.
Իմ աչքերէս զղջումը պիտի ծածկուի։
15 Թէև անիկա եղբայրներուն մէջը պտղաբեր ըլլայ,
Արևելեան հովը պիտի գայ,
Որ անապատէն Տէրոջը հովը պիտի ելլէ.
Եւ անոր աղբիւրը պիտի ցամքի,
Ու անոր ակբխակը պիտի չորնայ.
Անիկա բոլոր ցանկալի անօթներուն գանձը պիտի կողոպտէ։
16 Սամարիա աւերակ պիտի ըլլայ,
Քանզի իր Աստուծմէն ապստամբեցաւ.
Անոնք սրով պիտի իյնան,
Անոնց պզտիկ տղաքը գետինը պիտի զարնուին,
Ու յղի կիներնին պիտի ճեղքուին։

ԳԼ. ԺԴ

1 Ով Իսրայէլ, Տէրոջ Աստուծոդ դարձիր,
Քանզի քու անօրէնութեանդ պատճառաւ գլորեցար։
2 Ձեր հետը խօսքեր առէք ու Տէրոջը դարձէք.
Անոր ըսէք, Ամէն անօրէնութիւնը վերցուր
Ու հաճոյ բարութեամբ ընդունէ,
Ու մեր շրմունքներուն զոհերը պիտի մատուցանենք։
3 Ասորեստանցին մեզ պիտի չփրկէ.
Ձիերու վրայ պիտի չհեծնենք,
Ու մէյմէն ալ մեր ձեռացը գործքին՝
Մեր Աստուածն ես՝ պիտի չըսենք,
Քանզի որբը քեզմէ ողորմութիւն կը գտնէ։
4 Անոնց ապստամբութիւնը պիտի բժշկեմ,
Ջանոնք ձրիապէս պիտի սիրեմ,
Քանզի իմ բարկութիւնս անոնցմէ դարձաւ։
5 Իսրայէլին ցօղի պէս պիտի ըլլամ,
Անիկա շուշանի պէս պիտի ծաղկի,
Ու իր արմատները Լիբանանի նման պիտի արձակէ։
6 Անոր ոստերը պիտի տարածուին,
Ու անոր վայելչութիւնը ձիթենիի պէս պիտի ըլլայ,
Ու անոր անուշահոտութիւնը Լիբանանի պէս պիտի ըլլայ։
7 Անոր հովանիին տակը նստողները պիտի դառնան,
Ցորենի պէս պիտի կենդանանան,
Ու որթի պէս պիտի ծաղկին.
Անոր յիշատակը Լիբանանի գինիին պէս պիտի ըլլայ։
8 Եփրայիմ ինծի՝ Կուռքերու հետ՝ ալ ի՞նչ բան ունիմ։
Ես անոր խնդրուածքը լսեցի ու անոր խնամք տարի.
Ես կանանչ մայր ծառի պէս եմ,
Քու պտուղդ ինծմէ է։
9 Ո՞վ է իմաստուն՝ որ ասոնք հասկընայ,
Կամ խոհեմ՝ որ ասոնք գիտնայ.
Քանզի Տէրոջը ճամբաները շիտակ են,
Ու արդարները անոնց մէջը պիտի քալեն.
Բայց յանցաւորները անոնց մէջը պիտի գլորին։

Ա Գլ. ը. 14։
Լ Ոչ. ֆ. 10. Գլ. ե. 14։
Խ Երեմ. է. 6։
Ծ ը Թագ. Ա. է. 8. Առակ. Ա. 12։
Կ Առակ. գ. 28. Գլ. Ա. 1. Մտ. ա. 9։
Հ Հմր. ի։
Յ ը Թագ. Ա. է. 1։
Շ ը Օր. ը. 28. Հմր. ի։
Չ = Թագ. ը. ի. 13։
Ճ = Թագ. ը. դ. 7. Ա. 19. Ա. է. 22. 23։
Ա. դ. 1. Գլ. Ա. 3։
Ջ ը Օր. ը. 34. Ցոր. Ա. դ. 17։
Ռ Ես. Ա. 8. Երեմ. է. 6։
Ս Առակ. խը. 3։
Վ Տես դ Թագ. Ա. 3։
Տ Ես. Ա. 8. Երեմ. խ. 18։
Ր = Կոր. Ա. 54. 55։
Ց Երեմ. Ա. 6. Տես Հառմ. Ա. 29։
Ու Տես Ծն. խա. 51. խը. 19։
Փ Երեմ. գ. 11. Եզեկ. Ա. 10. Ա. 18. Գլ. գ. 19։
Ք Երէց. Ա. 15։
Օ Գլ. Ա. 9։
Ֆ Երէց. Ա. 15։
Ա Եզեկ. Ա. 13. Գլ. Ե. 15. Ա. 2։
Բ Ես. ը Օր. Ա. 16։
Գ Գլ. Ա. 14. 15։
Ամմո. ա. 13։
Նաա. գ. 19։
—
Դ Գլ. Ա. 7. Ես. Ա. 13։
Ե Ես. ը. 2. 16։
Զ Գլ. բ. 17. Հմր. 31։
Է Ես. Ա. 14. Կր. 31։
Ը Ես. Ա. 29։
Թ Ես. Ա. 8. Ձեփ. բ. 14։
Ժ Ես. Ա. 25։
Ի Ես. Ա. 8։
Լ Ես. Ա. 8։
Խ Ես. Ա. 8։
Ծ Ես. Ա. 8։
Կ Ես. Ա. 8։
Հ Ես. Ա. 8։
Յ Ես. Ա. 8։
Շ Ես. Ա. 8։
Չ Ես. Ա. 8։
Ճ Ես. Ա. 8։
Ջ Ես. Ա. 8։
Ռ Ես. Ա. 8։
Ս Ես. Ա. 8։
Վ Ես. Ա. 8։
Տ Ես. Ա. 8։
Ր Ես. Ա. 8։
Ց Ես. Ա. 8։
Ու Ես. Ա. 8։
Փ Ես. Ա. 8։
Ք Ես. Ա. 8։
Օ Ես. Ա. 8։
Ֆ Ես. Ա. 8։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎԵԼԵԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ցաքեալ Աստուծոյ գանազան գաւառականները յայտնելով կը յորդորի Յովելեայ որ դիմաւորէ զանոնց ։ 5 ուզ բանին ։ 14 եւ ժամադրութեան ու պահոց օր մը սահմանէ ։

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ եղաւ փաթուէլի որդւոյն Յովէլի ։

2 Լսեցէք ասիկա , ով ծերեր ,
Ու ականջ տուէք , ով երկրիս բոլոր բնակիչները ։
Միթէ ասանկ բան մը եղաւ ձեր օրերուն մէջ ,
կամ՝ ձեր հարցը օրերուն մէջ ։
3 Ձեր իկ ձեր որդւոցը պատմեցէք ,
Ու ձեր որդիքը իրենց որդւոցը ,
Ու անոնց որդիքը յետագայ ազգին դարձը ։
4 Խառնիճին թողածը մարախը կերաւ ,
Ու մարախին թողածը չորեակը կերաւ ,
Ու չորեակին թողածը դրուխը կերաւ ։

5 Արթնցէք , ով գինովներ , ու լացէք ,
Եւ դուք ամէնդդ , ով գինի խմողներ ,
Ողոգ բանեցէք քաղցրութեան համար ,
Քանզի ձեր բերնէն կտրեցաւ ։
6 Վասն զի իմ երկրիս վրայ
Ուժկ զօրաւոր ու անթիւ ազգ մը եկաւ ։
Անոր ակռաները առիւծի ակռաներ են ,
Ու անիկա մասակ առիւծի ժանիքներ ունի ։
7 Անիկա իմ որթս աւերեց ,
Եւ իմ թզենիս կոտրատեց ։
Զանիկա բոլորովին մերկացուց ու վար ձգեց ,
Անոր ուռիները ճերմկցան ։

8 Ողբ ըրէ կոյսի մը պէս՝
Ուր ինկեալ ամուսնութեան երկանը համար քուրձ հագած կ՚ոջոյ ։
9 Հացի ընծան ու թափելու նուէրը Տէրոջը տունէն կտրեցաւ ։
Տէրոջը պաշտօնը կատարող քահանաները սուգ կը բռնեն ։
10 Արտերը աւերեցան , երկիրը սուգ կը բռնէ ,
Քանզի ցորենը աւերեցաւ ,
Նոր գինին չորցաւ , եղը պակսեցաւ ։

11 Ամչցէք , ով երկրագործներ ,
Ողբացէք , ով այգեգործներ ,
Թէ ցորենին համար և թէ գարիին համար ,
Քանզի արտերուն բերքը կորսուեցաւ ։
12 Որթը չորցաւ ու թզենին նուազեցաւ ։
Նռնենին , արմաւենին , խնձորենին ,
Արտին բոլոր ծառերը չորցան ։
Այսպէս մարդոց որդիներէն ուրախութիւնը վերցաւ ։

13 Հագէք ու ողբացէք , ով քահանաներ ։
Հառաչեցէք , ով սեզանին պաշտօնեաները ,
Եկէք , ով իմ Աստուծոյս ծառաները ,
Գիշերը քուրձերու մէջ անցուցէք ,
Քանզի հացի ընծան ու թափելու նուէրը
Ձեր Աստուծոյն տունէն վերցան ։
14 Ժողովս հրամայեցէք ,
Հանդիսաւոր ժողով գարոզեցէք ։
Երէցները — երկրին բոլոր բնակիչները
Ձեր Տէր Աստուծոյն տունը ժողվեցէք ,
Ու Տէրոջը աղաղակեցէք ։

15 Վա՜յ ան օրուան համար ,
Քանզի Տէրոջը օրը մօտ է ,
Ու Ամենակարողէն կ՚գայ աւերման պէս պիտի գայ ։
16 Ահա մեր աչքին առջևէն կտրատուեր՝
Մեր Աստուծոյն տունէն ուրախութիւնը ու ցնծութիւնը կտրեցաւ ։
17 Հողին չոր կաչաղակուն տակը սերմերը փտեցան ,
Շտեմարաններըր ամայի մնացին , ամբարները աւերեցան ,
Քանզի ցորենը խորշակահար եղաւ ։
18 Ի՜նչպէս կը հեծեծեն անասունները ։
Արջառներուն անդեաները աստանդական կը պտրտին ,
Քանզի անոնց համար արօտ չկայ ,
Ոչխարներուն հօտերն ալ կորսուեցան ։
19 Քեզի պիտի աղաղակեմ , ով Տէր ,
Քանզի հանապատին արօտները կրակը կերաւ ,
Ու դաշտին բոլոր ծառերը բոցը այրեց ։
20 Դաշտին անասուններըր անգամ քեզի կը նային ,
Քանզի չորութեան վտակները ցամքեր են ,
Ու անապատին արօտները կրակը կերեր է ։

ԳԼ ։ Բ

1 Մարգարէն կը յորդորէ Սիոնին Աստուծոյ գառնասանձին ու հաւատարմութիւնը ։ 12 կը յորդորի ժողովրդը որ ապաշխարէն ։ 18 ու Յամ պահէն ։ 28 և անոնց օրհնութիւն մը կը խոստանայ ։ 31 Սիոնը կը մխիթարի քէ հիմնուած 28 և քէ գալիք օրհնութիւններով ։

1 Սիոնի մէջ փող հնչեցուցէք ,

ա ։
Գլ ։ բ ։ 1 ։
բ Հմր ։ 9 ։
գ Ր Ամն ։ ի ։ 3 ։ 4։ Գլ ։ բ ։ 25 ։ 30 ։
դ Ղև ։ իդ ։ 36 ։
ե Ղև ։ իդ ։ 38 ։
զ Ր Ամն ։ ի ։ 13 ։
է Ելթ ։ իւնդ
ը Ամբ ։ գ ։ 3 ։
թ Ես ։ ի ։ 7 ։ Հմր ։ 18 ։
ժ Երեմ ։ ժգ ։ 3 ։ 4 ։
ի Հմր ։ 10 ։
ժա Ր Ամն ։ ի ։ 13 ։
ժբ Ես ։ իդ ։ 11 ։ Երեմ ։ խը ։ 33 ։ Տես Սալ ։ գ ։ 7 ։ Ես ։ ի ։ 3 ։
ժգ Երեմ ։ ի ։ 7 ։
ժդ Ես ։ ժգ ։ 6 ։ 9 ։
ժե Ես ։ խդ ։ 7 ։ Հմր ։ 18 ։
ժզ Երեմ ։ ժգ ։ 3 ։ 4 ։
ժէ Հմր ։ 10 ։
ժը Ր Ամն ։ ի ։ 13 ։
ժթ Երեմ ։ ի ։ 7 ։
ի Ես ։ ժգ ։ 6 ։ 9 ։
իա Ցոել ։ կը ։ 41 ։ Սալ ։ Ա դ ։ 21 ։ Ամբ ։ 15 ։
իբ Գ Թագ ։ ժ ։ 7 ։ ժը ։ 5 ։
—
իգ Երեմ ։ գ ։ 5 ։ Հմր ։ 18 ։

եւ իմ աւերը լեռանա վրայ ՚ազգ-ազգ արարքեանն
ձայն վերցուցէք .
երկրին բոլոր բնակիչները դուռան ,
քանզի ՚Տէրոջը օրը կա՛ դայ , վասն զի մօտ է ,
2 ՚Խաւարի ու մէգի օրը՝
Ամպի ու մռայլոտի օրը .
Ինչպէս որ արշալոյսը լեռներուն վրայ կը տա-
րածուի ,
Ա՛յդ-ա՛ ՚ամէն չատուար ու զօրաւոր ժողո-
վուրդ մը ըլլայ ,
՚Որ ի յաւիտենից անոր նմանը չէ եղած ,
Ու անկէ ետքը մէկ մը ալ պիտի չըլլայ
Բնութագոյ ժամանակին մէջ գաբէ ի գար :
3 ՚Անոր առջեւէն կրակը պիտի ապառէ ,
Ու հետէն բոցը պիտի այրէ .
Երկիրը անոր առջեւը ՚Եդեմի դրախտին պէս՝
՚Եւ անոր ետեւը անապատ պիտի ըլլայ ,
Ու անկէ բան մըն ալ պիտի չազատի :

4 ՚Անոնց կերպարանքը ձիերու կերպարան-
քին պէս է ,
Ու անոնք ձիաւորներու պէս պիտի վազեն .
5 ՚Լերանց գլուխներուն վրայ կառքերու ձայ-
նին պէս ,
Բարդը ուռող կրակի բոցին ձայնին պէս ,
Պատերազմի չարուած զօրաւոր ժողովուրդի
պէս պիտի ցաքին :
6 Անոնց երեսէն ժողովուրդները պիտի տազ-
նապին ,
՚Ամէն երեսները դոյներնին պիտի նետեն :
7 Անոնք զօրաւորներու պէս պիտի վազեն ,
Պատերազմիկներ մարդոց պէս պարիսպներու
վրայ պիտի ելլեն ,
Ու ամէն մէկ երթին իրենց ճամբուն մէջ պի-
տի քալեն ,
Ու իրենց չաւիղները պիտի չփոխեն ,
8 Ու մէկզմէկ պիտի չհրմտին ,
Ամէն մէկը իր ճամբուն մէջ պիտի քալէ .
Ու թէ որ աւերի վրայ ալ ինկան՝ պիտի չվի-
րաւորին :
9 Քաղաքին մէջ պիտի պատռտին ,
Ու պարսպին վրայ պիտի վազեն .
Տուները պիտի ելլեն ,
Գողի պէս ՚պատուհաններէն պիտի մտնեն :
10 ՚Անոնց երեսէն երկիրը պիտի գոչայ ,
Երկինքը պիտի սարսի ,
՚Արեւը ու լուսինը պիտի խաւարի ,
Ու աստղերը իրենց պայծառութիւնը նա պի-
տի քաշեն :

11 ՚Ու Տէրը ՚իր զօրացը առջեւը իր ձայնը պի-
տի տայ ,
Քանզի անոր բանակը խիստ մեծ է ,
Քանզի անոր խօսքը ՚ի գործ դնողը զօրա-
ւոր է .
Քանզի ՚Տէրոջը օրը մեծ ու խիստ ահեղ է ,
Ու ՚ո՞վ կրնայ անոր դիմանալ :

12 Սակայն հիմա ալ Տէրը ՚ըսե՛ կ՚ըսէ .
՚Ինծի դարձէք ձեր բոլոր սրտովը
Ծոմապահութեամբ , լալով ու ազաղակ ,
13 Ու ՚ձեր սիրտերը պատռեցէ՛ք՝ և չ՚ի թէ ՚ձեր
հանդերձները ,
Եւ ձեր Տէր Աստուծոյն դարձէք .
Քանզի անիկա ՚ողորմած ու գթած ,
Երկայնամիտ ու բազում գթով՛ է ,
Ու չարիքի համար կը զղջայ :
14 ՚Ո՞վ գիտէ , գուցէ անիկա դառնայ ու զղջայ ,
Ու իր հետէն ՚օրհնութիւն թողու ,
Ո՝ ի՛ր ձեր Աստուծոյն
՚Համար ընծայ ու թափելու նուէր ի՛ր :
15 Սիովնի մէջ ՚փող հնչեցուցէ՛ք ,
՚Ծոմապահութեան ՚ը որոշեցէ՛ք ,
Հանդիսաւոր ժողով քարոզեցէ՛ք .
16 Ժողովուրդը ժողվեցէ՛ք , Ժողովը սրբեցէ՛ք ,
՚Ծերերը հաւաքեցէ՛ք .
՚Տղաքները ու կաթնակեր մանուկները ժողվե-
ցէ՛ք .
փեսան իր անկեամէն թող ելլէ ,
Ու հարսը՝ իր առագաստէն :
17 Տէրոջը պաշտօնը կատարող քահանաները
՚Սրահին ու սեղանին մէջտեղը թող լան ,
Ու ըսեն , Ո՛վ Տէր , ՚քու ժողովուրդիդ խնայէ ,
Ե՛ւ քու ժառանգութիւնդ նախատինքի մի
տար ,
Որ ազգերը անոնց վրայ տիրեն .
՚Ինչո՞ւ համար ժողովուրդներուն մէջ ըսեն
թէ
Ո՞ւր է անոնց Աստուածը :
18 Անատնը Տէրը ՚իր երկրին համար պիտի
նախանձի ,
՚Ու իր ժողովուրդին պիտի ողորմի :
19 Եւ Տէրը պատասխան պիտի տայ , ու իր ժո-
ղովուրդին ըսէ ,
Ահա ես ձեզի ՚ցորեն , գինի ու եղ պիտի
խրկեմ՛ ,
Ու անոնցմով պիտի կշտանաք ,
Եւ ձեզ ամչցոյ պիտի չընեմ՛ :

Ք ՔԱՌ · Ժ · 5 · 9 ·
Փ Գէ · ա · 15 · Ա՛ռ ջ · 15 · Ա՛ռ ջ · ա · 14 · 15 ·
Ֆ Ա՛մպ · ե · 15 · 20 ·
Ֆ Հմր · 5 · 11 · 25 · Գէ · ա · 6 ·
Ղ Եզ · Ժ · 14 ·
Ֆ Գէ · ա · 19 · 20 ·
Ը Ծմ · ր · 8 · Ժգ · 10 · Ե՛ · Ծա · 5 ·
Հ Զ՛ա · ե · 14 ·
Ֆ Ցոյս · Բ · 7 ·
Ֆ Ցոյս · Բ · 9 ·
Ղ Հմր · 2 ·
Ֆ Երեմ · ը · 21 · Ծա՛ր · 9 · 3 · Ն՛ա · ը · 10 ·
Ֆ Երեմ · Բ · 21 ·
Ֆ Ա՛ղ · Ժը · 7 ·
Ղ Ե՛ս · Ժգ · 10 · Ե՛ · Ժգ · ը · 7 · Հմր · 31 · Գէ · գ · 15 ·
Մ՛ա · իգ · 29 ·
Ֆ Երեմ · Ե՛ · 20 · Գէ · գ · 16 · Ա՛մե · ա · 2 · Հմր · 23 ·
Ֆ Երեմ · ը · 7 · Ա՛մե · 6 · 15 · Ա՛ռ · ա · 15 · Ե՛ · Ծա · 23 ·
Ֆ Երեմ · իգ · 23 ·
Ղ Ա՛ղ · Ժը · 7 ·
Ե՛ս · Ժգ · 18 · ր · Ծա՛ր · Ժը · 23 · գ · Ա՛մե · ա · 5 · Ժգ · 1 · Ա՛ղ · իգ · 18 · Ծա · 17 ·
Ե՛ս · չե · 34 · ր · Ծա՛ր · ա · 11 · Ցա՛ր · ա · 20 ·
Ե՛ս · իգ · 6 · Ա՛ղ · Ժգ · 3 · 15 · Ցա՛ն · գ · 8 ·
Ե՛ս · Ժգ · 18 · ր · Ցա՛ր · Ժգ · 23 · գ · Ա՛մե · ր · 19 · Ա՛ղ · Ժգ · 4 · Ե՛ · Ա՛մե · ե · 15 · Ցա՛ն · գ · 9 · Ա՛ռ · ր · 3 · Ե՛ · ր · 19 ·
Ղ Ե՛ · ա · 14 ·
Ղ Ե՛ · ա · 9 · 13 ·
Ե՛ · Ծա · ժ · 3 · Հմր · 31 · Գէ · ա · 14 ·
Ղ Ե՛ · ժԲ · 10 · 22 ·
Գէ · ա · 14 ·
ր Ի՛ · ե · 15 ·
Եզ · ի՛ · 10 · Ա՛ղ · իգ · 35 ·
Ե՛ · ր · 11 · 18 · ր Օր · Բ · 30—32 ·
Ա՛ղ · իր · 10 · Հր · 10 · Ա՛մե · 2 · Ա՛ղ · 6 · 10 ·
Զ՛ա · ե · 14 · ր · 2 · ր Օր · ր · 35 · Ե՛ · 6 · 10 ·
Տ՛ե · գէ · ա · 18 · Ա՛ղ · գ · 10 · 11 · 12 ·

20 Ու Հիւսիսային ցուրտ հձեր վրայէն պիտի հեռացընեմ,
Ու անոր երեսը դէպ ի արեւելեան ծովը՝
Ու եսաիը դէպ ի արեւմտեան ծովը ըլլալով,
Զանիկա չոր ու ամայի երկիր մը պիտի ըլլայ.
Ու անոր գէշ հոտը պիտի ելլէ,
Եւ անոր գարշահոտութիւնը պիտի բարձրանայ,
Քանզի մեծ բաներ ըրաւ։
21 Մի վախնար, ով երկիր, ցնծա և ուրախացիր,
Քանզի Տէրը մեծ բաներ պիտի ընէ։
22 Ով դաշտի անասուններ, մի վախնաք,
Քանզի հանապատին արօտները կը կանանչին,
Քանզի ծառը իր պտուղը կու տայ,
Թզենին ու որթը իրենց զօրութիւնը կու տան։
23 Եւ դուք, ով Սիօնի որդիք,
Ձեր Տէր Աստուծով ցնծացէք և ուրախ եղէք,
Քանզի անիկա ՚չափաւորապէս տալիս անձրևը
Ձեզի կու տայ,
Ձեզի անձրև կիջեցընէ՝ առաջի անձրևը ու
վերջի անձրևը առաջի պէսով։
24 Եւ կալերը ցորենով պիտի լեցուին,
Ու հնձաններըը գինիով ու եղով պիտի յորդին։
25 Ու ձեզի հատ պիտի տամ այն տարիներուն որ
ուտեցին
Մոր միջատը, Ջրասկը, գրասիծը ու խառնիճը,
Ձեր մէջը իմ մեծ զօրքս որ ղրկեցի։
26 Եւ առատօրէն պիտի ուտէք ու կշտանաք,
Ու ձեր Տէր Աստուծոյն անունը պիտի օրհնէք,
Որ ձեզի համար հրաշքներ ըրաւ։
Եւ իմ ժողովուրդս յաւիտեան պիտի չամչնայ։
27 Ու պիտի գիտնաք թէ ես ՚Իսրայէլին մէջն եմ,
Եւ թէ ՚ձեր Տէր Աստուածը ես եմ, և ուրիշ մը չկայ։
Եւ իմ ժողովուրդս յաւիտեան պիտի չամչնայ։
28 Ու պիտի ըլլայ որ ետքէ եղած
՚Իմ Հոգիս ամէն մարմնոյ վրայ պիտի թափեմ,
՚Ու ձեր աղաքը և ՚ձեր աղջիկները պիտի մարգարէանան,
Ձեր ծերերը երազներ պիտի տեսնեն,
Ու ձեր երիտասարդները տեսիլքներ պիտի տեսնեն։
29 Եւ ծառաներուն վրայ ու աղախիններուն վրայ ալ
Ան օրերը իմ Հոգիս պիտի թափեմ։
30 Ու երկինքը մէջ ու երկրի վրայ նշաններ պիտի դնեմ՝
Արիւն ու կրակ և ծուխի սիւներ։
31 Արեգը խաւարի պիտի դառնայ՝ ու լուսինը արիւնի՝
Գալս Տէրոջը մեծ ու ահեղ օրը չեկած։
32 Եւ պիտի ըլլայ որ ՚ամէն ով որ Տէրոջը անունը կանչէ՝ պիտի ապաու.
Քանզի Տէրոջը բաժնին պէս՝
՚Սիօն լեռանը վրայ ու Երուսաղէմի մէջ փրկութիւն պիտի ըլլայ,
Ու Նո՛ ՚ան ձեռնտրդներուն մէջը՝ որոնք Տէրը պիտի կանչէ։

ԳԼ. Գ

1 Աստուծոյ դատաստանները իր ժողովրդին քննութեան համար։ 9 Աստուած իր դատաստաններուն պիտի մասնակից։ 18 Աստուծոյ օրհնութիւնները իր եկեղեցին վրայ։

1 Քանզի ահա ՚ան օրերը ու ան ժամանակը՝
Որ ես Յուդայի ու Երուսաղէմի դերութիւնը
Եւ պիտի դարձընեմ,
2 ՚Ամբողջ բոլոր ազգերը պիտի ժողվեմ,
Ու զանոնք ՚Յեհոսափատայ հովիտը պիտի իջեցընեմ,
Եւ ՚հոն անոնց հետ դատ պիտի վարեմ,
Իմ ժողովուրդիս ու իմ ժառանգութեանս Իսրայէլին համար՝
Որոն որ ազգերու մէջ ցրուեցին,
Ու իմ երկիրս բաժնեցին.
3 Եւ ՚Իմ ժողովուրդիս համար վիճակ ձգեցին,
Ու տգոն պատնիկի ՚դէմ տուին,
Եւ աղջիկը գինիի համար ծախեցին, որ խմեն։
4 Ու նաեւ դուք Ինծի հետ ի՞նչ բան ունիք,
՚Ով Տիւրոս ու Սիդոն, և փղշտացւոց բոլոր սահմաններ,
՚Մխիթ դուք Ինծի հատուցո՞ւմ պիտի ընէք.
Թէ որ դուք Ինծի հատուցում ընէք,
Շուտով ու անյապաղ ձեր հատուցումը ձեր գլխով պիտի դարձընեմ։
5 Քանզի իմ արծաթս ու ոսկիս առիք,
Ու իմ ազէկ ու ՚ցանկալի բաներս ձեր մեհեաններդ տարիք.
6 Եւ Յուդայի որդիքը ու Երուսաղէմի որդիքը Յունաց որդւոցը ծախեցիք,
Որպէս զի զանոնք իրենց սահմանէն հեռացընէք։

Ֆ Տ՚ու Երեմ. ա. 14։ | Թ՚ահմր. | Եզեկ. լե. 26. 27.
Ֆ Տ՚ու Եզ. ժ. 19։ | Ֆ Ղե. իգ. 4. բ Օր. 28։ | Ես. խե. 5. 21. 22.
Ե Եզեկ. խե. 18։ | ժա. 14. իբ. 19։ | Եզեկ. լԹ. 22. 23։
Զ.աբ. ժգ. 8։ | Ե Ես. ։ 3։ | Ես. խե. 3. Եզեկ.
Ը Օր. ժա. 24։ | Ը Գե. ա. 4։ | լԹ. 23. Գոր. բ.
Ե Գե. ա. 18. 20։ | Ի Հմր. 11։ | 17։
Հ Զ.աբ. բ. 12. Ես. | Ե Ղե. իգ. 5. Ա.պ. | Ես. խե. 3. Եզեկ.
գէ. ա. 19։ | իբ. 26. Ես. Ղե. | իգ. 16. Մխ. գ.
Ե Ես. խե. 16. կա. | իգ. 16։ | Ես. ժգ. 13։
10. Ամր. գ. 16։ | Ես. ժգ. 13։ | Ես. ժգ. 15։
Զ.աբ. ժ. 7։ | Գե. գ. 17։ | Գոր. խա. 9։
Ե Եզեկ. ա. 1։ | Հ Ղե. իգ. 11. 12։ | Ա ես Կոր. ժբ. 13։

Գ.աղ. գ. 23։ Կ.աղ. | Հ.աղմ. ժ. 13։ | Զ.աբ. ժգ. 2. 3. 4.
գ. 11։ | Ե Ես. իգ. 13։ Ծբ. | Հ.ամր. 12։
Ե Մ.ատ. իգ. 29։ | 20. Ամգ. 17։ | Ֆ Ձ՚ի Եզեկ.ը գտատ.
Մ.արկ. ժգ. 24։ | Հ.ատմ. ժ.ատ. 20։ | ատնէն
Ղ.ուկ. իա. 11. 25։ | Ե Ես. ժ.ատ. 11. 16։ | Ե Ես. կգ. 16. Եզեկ.
Հ.ամր. 10։ Ես. ժգ. | Եզեկ.յ.ատ. 7։ Մխ. | լբ. 22։
9. 10։ Գե. գ. 1։ | գ. 7։ Ե. 3. 7. 8։ | Ես. Ներգ. 11։ Ներ. գ.
13։ Մ.ատ. իգ. 29։ | Հ.ատմ. Բ. 27։ Ժ.ատ. | 10։
Մ.արկ. ժգ. 24։ | 5. 7։ | Ես. Ամմ. ա. 6. 9։
Ղ.ուկ. իա. 25։ | — | Ես. Եզեկ. իե. 5. 6։
Ես.այ. կ. 12։ | Ես. Եզեկ. լ. 5. Եզեկ. | 17։
Ե Մ.ատ. գ. 5։ | լբ. 14։ | Դան. ժ.ատ. 38։

7 Ահա [1]ես զանձնք պիտի արիթընդունեմ ան տե-
զին՝ ուր որ գուք զանձնք ծախեցիք,
եւ ձեր հատուցումը ձեր գլխուն վրայ պիտի
դարձընեմ.
8 Ու ձեր ազաքներըն ու ազջիկներըն Յուդայի
որդւոց ձեռքը պիտի ծախեմ,
եւ անոնք [2]Հեռաւոր ազգի՝ Սաբայեցւոց
պիտի ծախեն զանոնք,
քանզի Տէրը խօսեցաւ։

9 [1]Ասիկա ազգերու մէջ հրատարակեցէք,
Պատերազմ քարոզեցէք,
Զօրաւորները արիթընդուցէք,
Բոլոր պատերազմեական մարդիկը մօտենան
— ելլեն։
10 [1]Ձեր խոփերը սուրեր [2]շինեցէք,
Ու ձեր յօտցիները՝ նիզակներ.
[3]Տկար եզոյր ես զօրաւոր եմ՝ թող ըսէ։
11 [1]Շուտով եկէք, ով բոլոր շրջակայ ազգեր, ու
ժողովեցէք.
Կրնա զօրաւորներդ, ով Տէր, հոն իջեցնէ։
12 Ազգերը թող արիթընանան [1]ու ելթնայոյ
Յովհաթ հոն,
քանզի [1]բոլոր շրջակայ ազգերը դատելու հա-
մար հոն պիտի նստիմ։
13 [1]Մանգաղը երկնցուցէք, քանզի [2]հունձքը
հասած է.
եկէք, իջէք, քանզի [3]հնձանը լեցուեցաւ,
Աւազանները կը յորդին.
քանզի անոնց չարութիւնը մեծ է։
14 Բազմութիւններ՝ բազմութիւններ ի [1]հովիտ
[2]վճռոյ Յովհաթի մէջ,
քանզի [3]Տէրոջը օրը մօտ է վճռոյ Յովհաթի
մէջ։
15 [1]Արեգը ու լուսինը պիտի խաւարի,
եւ աստղերը իրենց պայծառութիւնը ետ պի-
տի քաշեն.
16 Տէրը [1]Սիոնէն պիտի գոչէ,
Ու երուսաղէմէն իր ձայնը պիտի տայ,
եւ [2]երկինքը ու երկիրը պիտի սարսին.
[3]Բայց Տէրը իր ժողովրդին ապաւէն՝
Ու Իսրայէլի որդւոց ամրութիւն պիտի ըլլայ։
17 Եւ [1]պիտի գիտնաք թէ ես եմ ձեր Տէր Ա-
ստուածը,
Որ [2]իմ սուրբ լեռանս Սիոնի մէջ կը բնակիմ.
Ու երուսաղէմ սուրբ պիտի ըլլայ,
եւ [3]անկէ մէյմըն ալ օտարներ պիտի չանց-
նեն։

18 Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը լեռները [1]քաղ-
ցու պիտի կաթիլցընեն,
Ու բլուրները կաթ պիտի վազցընեն,
եւ Յուդայի [2]բոլոր ձորերը ջուրեր պիտի
քալեցընեն.
Ու [3]Տէրոջը տունէն ազբիւր պիտի ելլէ,
եւ [4]Սատիմի ձորը պիտի ոռոգէ։
19 Յուդայի որդւոցը եղած անիրաւութեանը
համար
[1]Եգիպտոս ամայութիւն պիտի ըլլայ,
Ու [2]Եդոմ ամայի անապատ պիտի ըլլայ,
քանզի անոնց երկրին մէջ անմեղ արիւն թա-
փեցին։
20 Բայց Յուդա մարդաբնակ պիտի [1]յա-
ւիտեան,
եւ երուսաղէմ՝ գալէ ի գար։
21 Եւ [1]պիտի մաքրեմ անոնց արիւնը [2]զ մաք-
րած չէի.
[3]Եւ Տէրը Սիոնի մէջ պիտի բնակի։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԱՄՈՎՍԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Ամոս կը նախահայրն Աստծոյ գոռոզասանձներէն Աստուց
վոյ։ 6 Փղշտացւոց։ 9 Տիւրոսի։ 11 Եդոմացւոց։ 13 ու
Ամմոնացւոց վրայ։

1 [1]Թ[2]եկուայի [3]հովիւներուն մէջէն եղող Ամոսի
խօսքերն են, որ Յուդայի [4]Ո-

զիայեան օրերը ու Իսրայէլի Թագաւորին Յո-
վասի որդւոյն [5]Երոբոամին օրերը [6]գետա-
նաշարժէն երկու տարի առաջ տեսիլքով անոր
2 յայտնուեցաւ Իսրայէլի վրայով։ Ու ըսաւ,
Տէրը [1]Սիոնէն պիտի գոչի,
Ու երուսաղէմէն իր ձայնը պիտի տայ.

եւ հովիւներուն աթոռները սուգ պիտի բռնեն,
Ու Կարմէղոսի գլուխը պիտի չծրնայ։
3 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Դամասկոսի երկք յանցանքին համար՝
Ու չըսթին համար Բանոր դարձնէը եւ պիտի չդարձընեմ,
Քանզի անոնք Գաղաադը երկաթէ կառնասայլերով ծեծեցին.
4 Ուակայն Ազայէլի տունը վրայ կրակ պիտի խրկեմ,
Ու Բենադադի պալատներըը պիտի ուտէ։
5 Եւ Դամասկոսի նիգերը պիտի կտրատեմ,
Ու Աւենի գաշտէն բնակիչը՝
Ու եդեմի տունէն գաւազան բռնողը պիտի կտրեմ.
եւ Ասորւոց ժողովուրդը Կիր գերի պիտի գըլսի, կ՚ըսէ Տէրը։
6 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Գազայի երկք յանցանքին համար՝
Ու չըսթին համար անոր դարձնէը եւ պիտի չդարձընեմ,
Քանզի անոնք գերիները բոլորովին գերի գրկցին,
Որ եդոմին ձեռքը մատնեն.
7 Ուակայն Գազային պարսպին վրայ կրակ պիտի խրկեմ,
Ու անոր պալատները պիտի ուտէ։
8 Եւ Ազովոտէն բնակիչը՝
Ու Ասկաղոնէն գաւազան բռնողը պիտի կտրեմ,
Եւ իմ ձեռքս Ակկարոնի վրայ պիտի դարձընեմ,
Ու փղշտացւոց մնացորդը պիտի կորսուի, կ՚ըսէ Տէր Եհովան։
9 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Տիւրոսի երկք յանցանքին համար՝
Ու չըսթին համար անոր դարձնէը եւ պիտի չդարձընեմ,
Քանզի գերիները բոլորովին եդոմին ձեռքը մատնեցին,
Ու եղբայրական ուխտը չյիշեցին.
10 Ուակայն Տիւրոսի պարսպին վրայ կրակ պիտի խրկեմ,
Ու անոր պալատները պիտի ուտէ։
11 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Եդոմի երկք յանցանքին համար՝
Ու չորսին համար անոր դարձնէը եւ պիտի չդարձընեմ,
Քանզի իր եղբայրը սրով հալածեց,
Ու իր ողորմութիւնը կարեց,
Եւ իր բարկութիւնը միշտ պատռեց,
Ու իր կատաղութիւնը յաւիտան պահեց.
12 Ուակայն Թեմանի վրայ կրակ պիտի խրկեմ,
Ու Բոսորայի պալատները պիտի ուտէ։
13 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Ամմոնի որդւոցը երկք յանցանքին համար՝
Ու չորսին համար անոնց դարձնէը եւ պիտի չդարձընեմ,
Քանզի Գաղաադի կիները ճեղքեցին,
Որպէս զի իրենց սահմանները լայնցընեն.
14 Ուակայն Րաբբայի պարսպին վրայ կրակ պիտի բռնկցընեմ,
Ու անոր պալատները պիտի ուտէ.
Աղաղակով օրը պատերազմի օրը՝ փոթորիկի օրը խոտորութեամբ դէտ ըլլայ։
15 Եւ Ամոնց թագաւորը՝ գերութեան պիտի երթայ՝
Ինքը ու իր իշխանները միասին, կ՚ըսէ Տէրը։

ԳԼ. Բ

1 Աստուծոյ բարկութիւնը Մոաբի գէմ. ա Ցուդայի ե ս Իսրայէլի գէմ. ծ Աստուած կը գանգատի անոնց ապերախտութեանը համար.

1 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Մոաբի երկք յանցանքին համար՝
Ու չորսին համար անոր դարձնէը եւ պիտի չդարձընեմ,
Քանզի եդոմի թագաւորին ոսկորները մինչեւ կիր գառնալը այրեց.
2 Ուակայն Մոաբի վրայ կրակ պիտի խրկեմ,
Ու Կարիօթի պալատները պիտի ուտէ,
Ու Մոաբ խռովութեամբ, աղաղակով ու փողի ձայնով պիտի մեռնի.
3 Եւ անոր միջէն դատաւորը բնաջինջ պիտի ընեմ,
Ու անոր հետ անոր բոլոր իշխանները պիտի մեռցընեմ, կ՚ըսէ Տէրը։
4 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Ցուդայի երկք յանցանքին համար՝
Ու չորսին համար անոր դարձնէը եւ պիտի չդարձընեմ,

ա — Թագ. ի. ա. ։ ե Երեմ. ծա. 39. ։ Ամո. ա. 14. ։ Երեմ. խ. 4. ։ Թագ. ժգ. 9. ։ Գէդ. ի. 7. ։ Մ Երեմ. խ. 11. ։ Ամո. ա. 13. ։ Եզեկ. խ. 16. ։ Երեմ. խ. 1. ։ Ամո. ա. 15. ։ Եզեկ. խ. 12. ։ Ամո. ա. 2. ։ Ամո. ա. 2. ։ Ամո. ա. 2

Խրանդի Տէրոջը օրհնեքը անարգեցին,
Ու անոր պատուիրանքներըը չպահեցին.
Հապա Վրէնց առաքիւնները գիրենք մոլորեցուցին,
Որոնց հետևոզ եղեր էին իրենց հայրերը.
5 Մակայն Ծուղայի վրայ կրակ պիտի իջկեմ,
Ու երուսաղէմի պալատներըը պիտի ուտէ։

6 Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Իսրայէլի երեք յանցանքին համար՝
Ու չորսին համար անոր դարձնելը ես պիտի չըդարձընեմ,
Քանդի Ներանք արդարը առակով՝
Ու տնանկը զոյգ մը կօշիկով ծախեցին.
7 Անոնք ոգրաատներուն գլխուն վրայ երկրի հողին կը ցանկան,
Ու չբաւարներուն ճամբան կը ծռէն.
Ու իմ սուրբ անունս պղծելու համար՝
Տղան ու հայրը Ներոջ աղջկան կը մտնեն.
8 Ու Ներուն սեղանի քով
Գրաւ առնուած հանդերձներու վրայ կը պառկին,
Ես իրենց աստուածներուն տանը մէջ
Զրկուածներուն գինին կը խմեն։
9 Բայց ես անոնց առջևէն Ամորհացին բնաջինջ ըրի,
Որուն բարձրութիւնը եղեւիններու բարձրութեանը պէս էր,
Ու անիկա կաղնիներու պէս ամուր էր.
Ու Վերէն անոր պատուղը
Ու վարէն անոր արմատները բնաջինջ ըրի։
10 Ու հիս ձեզ եգիպտոսի երկրէն հանեցի,
Ես Ձեզ քառասուն տարի անապատին մէջը պտրացուցի,
Որ Ամորհացիին երկիրը ժառանգէք։
11 Ու ձեր ազգքներէն մարգարէներ
Ու ձեր երիտասարդներէն Ուխտաւորներ հանեցի.
Հիմա սանկ չէ՞, ով Իսրայէլի որդիքը, կ'ըսէ Տէրը։
12 Բայց դուք ուխտաւորներուն գինի խմցուցիք,
Ու մարգարէներուն պատուիրեցիք՝ ըսելով,
Մարգարէութիւն մի ընէք։
13 Ահա ես †ձեր եղած տեղը Ներ պիտի կոխեմ,
Ինչպէս որ սրտներով լեցուն սայլը Ներ կը կոխէ։
14 Ներ արագընթացը պիտի չկրնայ փախչիլ,
Ես ուժով Ներ պիտի չկրնայ իր ոյժը գործածել,
Ներ զօրաւորը պիտի չկրնայ իր անձը ազատել,
15 Ու ազեղ բռնողը պիտի չկրնայ կայնիլ,
Ես շուտ վազողը պիտի չկրնայ ձիէ ազատիլ,
Ու ձի հեծնողը պիտի չկրնայ իր անձը ազատել։
16 Ես զօրաւորներուն մէջ քաջասիրտ եղողը
Ան օրը մերկ պիտի փախչի՝ կ'ըսէ Տէրը։

ԳԼ. Գ

1 Ասուծոյ դատաստանին հարկադրութիւնը։ 9 ու անոր հրաժարեցնելը։

1 Լսեցէք ասս խօսքը, ով Իսրայէլի որդիք,
Որ Տէրը ձեր վրայ կը խօսի,
Ան բոլոր ազգատոհմին վրայ՝
Որ եգիպտոսի երկրէն հանեցի, ըսելով,
2 Երկրի բոլոր ազգատոհմներէն միայն ձեզ ճանչցայ,
Ուստի պատճառով ձեր բոլոր անօրէնութիւններըուն համար ձեզ պիտի պատժեմ։
3 Կարելի՞ է որ երկու հոգի միասին գային,
Թէ որ միաբանութիւն չունենան։
4 Մի՞թէ առիւծը անտառին մէջ կը մռնչէ,
Թէ որ որս մը չունենայ.
Առտղ առիւծը իր մորթէն իր ձայնը կու տայ,
Թէ որ բան մը առած չըլլայ։
5 Մի՞թէ թռչունը երկրի վրայ վարսի մէջ կ'իյնայ,
Թէ որ անոր համար որոգայթ լարուած չըլլայ.
Ո՞ վարսը երկրէն կը վերցուի,
Երբոր բան մը բռնած չէ։
6 Թէ որ քաղաքին մէջ փող հնչուի,
Ժողովուրդը չը՞վախնար.
Մի՞թէ քաղաքին մէջ չարիք մը կ'ըլլայ,
Թէ որ Տէրը գործիկ ըրած չէ։
7 Բիրաւի Տէր Եհովան բան մը չընէր,
Մինչև որ Ներ գաղտնիքը իր ծառաներուն՝ մարգարէներուն չյայտնէ։
8 Առիւծը մռնչեց, ո՞վ պիտի չվախնայ.
Տէր Եհովան խօսեցաւ, ո՞վ պիտի չմարգարէանայ։

9 Ազտոտոսի մէջ պալատներու վրայ՝
Ու եգիպտոսի երկրին մէջ պալատներու վրայ կանչեցէք ու ըսէք,
Սամարիոյի լեռներուն վրայ ժողովուեցէք,
Ես անոր մէջ շատ խռովութիւններ՝
Ու անոր մէջ բռնութիւններ տեսէք։
10 Քանդի Ներուդութիւն ընել չեն գիտեր, կ'ըսէ Տէրը,

իրենց պատանեներուն մէջը զրկանք ու յա-
փշտակութիւն կը դիպչեն։
11 Ինչո՞ւ համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ.
«Թշնամին երկրին բոլորտիքը պիտի ըլլայ,
ու քեզմէ քու այժդ պիտի իջեցնէ,
եւ քու պատանեդդ պիտի կողոպտուին։

12 Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Ինչպէս որ Հովիւը առիւծին բերնէն
երկու ազդր կամ մէկ ականջի կտոր կ'ազատէ,
Ա՛յնպէս ալ պիտի ազատուին Իսրայէլի որդիքը,
Որոնք Սամարիայի մէջ բազմոցի անկիւնը,
ու °Դամասկոսի մէջ՝ անկողնին վրայ կը նըս-
տին։

13 Լսեցէ՛ք ու Յակոբին տունը վկայութիւն ը-
րէ՛ք,
կ'ըսէ տօրոյ Աստուածը՝ Տէր Եհովան,
14 Որ ան օրը որ Իսրայէլին յանցանքներուն
պատիժը անոր վրայ բերեմ,
Բեթէլի սեղաններն ալ պիտի պատժեմ.
ու սեղանին եղջիւրները պիտի կտրուին ու
գետինը պիտի իյնան։
15 Եւ ՚ձմեռնային տունը ու ՚ամառնային տու-
նը պիտի զարնեմ,
Եւ ՚փղոսկրեայ տուները պիտի կորսուին,
ու մեծ տուները բնաջինջ պիտի ըլլան, կ'ըսէ
Տէրը։

ԳԼ. Դ

1 Աստուած կը յանդիմանէ Իսրայէլը հարստահարութեան հա-
մար։ 4 Կռապաշտութեան համար։ 6 Եւ իրենց իբրեւ չընդու-
նելուն համար։

1 Լսեցէ՛ք այս խօսքը, ով Սամարիայի լեռանը
վրայ եղող Բասանի կովեր,
Որ աղքատներուն զրկանք կ'ընէք,
ու տնանկները ոտքի տակ կ'առնէք,
եւ ձեր տէրերուն՝ Բեր որ խմենք՝ կ'ըսէք։
2 ՚Տէր Եհովան իր սրբութեանմովը երդում ըրաւ,
Թէ ահա ձեր վրայ օրեր կու գան,
Որ ձեզ կարթերով պիտի վերցընեն,
ու ձեր սերունդը՝ ձուկի կարթերով։
3 Եւ °փլած տեղերէն պիտի ելլէք ամէն մէ-
կերնիդ իր երեսին դարձած կռմիճն,
ու բերդը պիտի նետուիք, կ'ըսէ Տէրը։
4 Բեթէլ եկէք ու յանցանք գործեցէ՛ք.
Գաղգաղայի մէջ յանցանք բնելը շատցուցէ՛ք.
Եւ Եամէն առտու ձեր զոհերը՝
Ո՛ւ- ամէն երեք օրը ձեր տասանորդները բե-
րէ՛ք։
5 ՚Ու ընծակաութեան զոհը խմորեալ մնատու-
ցէ՛ք,

ու Ակամաւոր ընծաներ քարոզեցէ՛ք — հրա-
տարակեցէ՛ք,
Քանզի այսպէս սիրեցիք, ով Իսրայէլի որդիք,
կ'ըսէ Տէր Եհովան։
6 Եւ ես ալ ձեզի ձեր ամէն քաղաքներուն մէջ
ակռայի մաքրութիւն,
Ու ձեր ամէն տեղւանքը հացի կարօտու-
թիւն տուի,
Սակայն ինծի չդարձաք, կ'ըսէ Տէրը։
7 Ու նաեւ հունձքէն երեք ամիս առաջ անձ-
րեւը ձեզմէ արգիլեցի.
Ու մէկ քաղաքին վրայ անձրեւ իջեցուցի,
Եւ միւս քաղաքին վրայ անձրեւ չիջեցուցի.
Մէկ վիճակին վրայ անձրեւ եկաւ,
Ու միւս վիճակը՝ որուն վրայ անձրեւ չեկաւ,
չորցաւ։
8 Ու երկու երեք քաղաք ջուր խմելու համար
Մէկ քաղաքի մէջ ժողովեցան,
Բայց բաւական չդտան.
Սակայն ինծի չդարձաք, կ'ըսէ Տէրը։
9 ՚Զեզ խոշտանգութեամբ ու գալուկով
զարկի.
Ձեր պարտէզները
Ու այգիները և թզենիները ու ձիթենիները,
Սակայն ինծի չդարձաք, կ'ըսէ Տէրը։
10 ՚Եգիպտոսի †ճամբուն մէջ՝ ձեր վրայ ժանտ-
ախտ խրկեցի,
Ձեր երիտասարդները սրով մեռցուցի,
Ու ձեր ձիերը գերի վրի,
Եւ ձեր բանակներուն գարշահոտութիւնը
մինչև ձեր քիթը հանեցի,
Սակայն ինծի չդարձաք, կ'ըսէ Տէրը։
11 Աստուծոյ կործանած °Սոդոմին ու Գոմորին
պէս ձեզ ալ կործանեցի,
'Ու կրակէ հանուած խանձոզի պէս եղաք,
'Սակայն ինծի չդարձաք, կ'ըսէ Տէրը։
12 Ինչո՛ւ համար քեզի այսպէս պիտի ընեմ, ով
Իսրայէլ,
Եւ որովհետեւ քեզի այս բանը պիտի ընեմ,
'Ով Աստուածդ դիմաւորելու պատրաստուէ,
ով Իսրայէլ։
13 Քանզի ահա ան որ լեռները հաստատեց ու
հովը առնդեց,
Ու կը յայտնէ մարդուն՝ թէ ինչ է անոր խոր-
հուրդը,
Արշալոյսը խաւար կ'ընէ,
°Ու երկրին բարձր տեղերուն վրայ կը քալէ,
Անոր անունը Եհովայ՝ զօրաց Աստուած է։

ը 7 Թագ. ժե. 3, 6. ժը. 9. 10. 11. • Կամ Դամասկոսի կերպասով ղար. գործած
ի Երեմ. լգ. 22. ձ Դատ. գ. 23. ե 7 Թագ. իբ. 28.
ա Սալ. իբ. 18. Ե. գեկ. լԲ. 18. բ Սալ. ՀԲ. 35. գ Երեմ. ժգ. 16. դ Երեկ. ժը. 3. 12. ե Երեկ. ի. 30. զ Ամբ. գ. 15. է Երեկ. ժը. 3. 12. 18. Գէ. ե. 5. ը Սալ. իբ. 18. Ե. գեկ. լԲ. 18. թ Թագ. իբ. 3. ժ. ժը. 9. 10. 11. ժա Օբ. ժգ. 28. ժբ Ղէ. է. 13. իգ. 17. ժգ Ղէ. իբ. 18. 21. Օբ. ժը. 6. ժդ Սալ. Ձա. 18. ժե Թագ. իբ. 3. 6. ժը. 11. Ե. Եփ. Ե. 3. Ամգ. բ. 17. Հմր. 8. 9. ժզ Հմր. 6. 10. 11. ժէ Օբ. իբ. 22. Ամգ. բ. 17. ժը Ծն. ժԲ. 24. 25. Ես. ժգ. 19. Ե. բեմ. իԲ. 18. ի Ջաղ. գ. 2. Ցագ. 23. ի Հմր. 6. ձ Ես. եգեկ. ժգ. 2. իբ. 30. Դան. ժգ. 31. 32. ղ Սալ. ՀԲ. 2. Դան. բ. 23. ճ Գէ. է. 8. ը. 9. • Օբ. ԼԲ. 13. լգ. 29. Մաթ. ա. 3. ն Ես. իէ. 4. Ե. բեմ. ժ. 18. Գէ. է. 8. Բ. 6.

ԳԼ· Ե

1 Խոպկէի վրայով ալը մը։ 2 Ընդվարուելու չորդորանք մը։ 11 Նասաած կը Թրէկ անձց կիզաւորութեանը ըրած նա. ապատիւնը։

1 Լսեցէք ասս խօսքը՝ ձեր վրայ ըրած ողբս,
Ով իսրայէլի տաէներ։
2 Իսրայէլի կոյսը ինկած է, ալ չյարիր պիտի չելլէ։
Իր երկրին վրայ ձգուած է, զանիկա վերցնող նոյ չկայ։
3 Քանզի Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ։
Ան քաղաքին մէջէն ուսկից որ հազար կ'ելլէր, Հարիւր պիտի մնայ,
եւ ուսկից որ հարիւր կ'ելլէր, Տասը պիտի մնայ իսրայէլի տանը։
4 Քանզի Տէրը իսրայէլի տանը այսպէս կ'ըսէ։
Ձեզ փնտռեցէք, ու ապրիք։
5 Բայց Բեթէլը մի փնտռէք,
Ու Գաղգաղա մի մտնէք,
Ու Բեերսաբէէ մի անցնիք։
Քանզի Գաղգաղա անշուշտ գերութեան պիտի ըլայ,
Ու Բեթէլ պիտի ոչնչանայ։
6 Տէրը փնտռեցէք, որ ապրիք։
Զըլայ որ Յովսէփին տանը մէջ կրակի պէս իյնայ,
եւ ըլլայ ուռ, ու Բեթէլի մէջ մարող չըլլայ։
7 Դուք որ Իրաւունքը օշինդրի կը դարձնէք,
Ու արդարութիւնը գետինը կը ձգէք,
8 Փլեադէս զանիկա՝ որ Բազմաստղը ու Հսկը չինեց,
Ու մահուան առաւօտեան ստուեր կը դարձնէ,
Եւ ցորեկը գիշերուան պէս կը մթնցնէ,
Ու Ծովուն ջուրերը կը կանչէ,
Ու զանոնք երկրի երեսին վրայ կը թափէ։
Անոր անունը Եհովայ է։
9 Որ զօրաւորին վրայ յանկարծ կործան կը բերէ,
Ու կործանը մինչեւ ամրոցը կը հասնի։
10 Դրանը մէջ յանդիմանողը կ'ատեն,
Ու ճշմարիտ խօսողէն կը զզուին։
11 Ուստի՝ որովհետեւ ագքատին վրայ կը կոխէք,
Ու անկէ ցորենի պարգեւներ կ'առնէք,
Թէեւ տաշուած քարէ տուներ չինէք,
Բայց անոնց մէջը պիտի չբնակիք.
Ո՛ր նեղ յանկարծ այգիներ անկէք,
Բայց անոնց գինին պիտի չխմէք։

12 Քանզի ձեր չատ յանցանքները ու ձեր ծանր մեղքերը գիտեմ։
Նեղ ալը կը նեղէք, կաշառք կ'առնէք
Ու դրանը մէջ նանանկիներուն դատը կը ծռէք։
13 Ասոր համար խելացի եղողը անատնը պիտի լռէ,
Քանզի ժամանակը չար է։
14 Բարութիւն փնտռեցէք ու չ'թէ չարութիւն, որպէս զի ապրիք։
Ու այսպէս զօրաց Տէր Աստուածը ձեզի հետ պիտի ըլլայ, ինչպէս որ ըսիք։
15 Չարութիւնըատեցէք, ու բարութիւնը սիրեցէք,
Եւ դրանը մէջ իրաւունքը հաստատեցէք։
Գուցէ զօրաց Տէր Աստուածը Յովսեփին մնացորդին ողորմութիւն ընէ։
16 Անոր համար զօրաց Աստուածը՝ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ։
Ամէն հրապարակներու մէջ ողբ պիտի ըլլայ,
Ու ամէն փողոցներու մէջ վա՛յ, վա՛յ պիտի ըսեն,
Ու երկրագործը սուգի՝ ու ողբ գիտցողները ողբալու պիտի կանչեն։
17 Եւ ամէն այգիներու մէջ ողբ պիտի ըլլայ,
Քանզի Ձու մէջէդ պիտի անցնեմ, կ'ըսէ Տէրը։
18 Վա՛յ անոնց՝ որ Տէրոջը օրուանը կը ցանկան։
Ձեզի ի՞նչ պիտի ըլլայ Տէրոջը օրը։
Անիկա խաւար է՝ և չ'թէ լոյս։
19 Ինչպէս երբոր մարդ մը առիւծին երեսէն փախչի,
Ու արջ մը անոր հանդիպի,
Եւ կամ տունը մտնէ ու ձեռքը պատին վրայ կռթնցնէ,
Եւ զանիկա օձը խածնէ։
20 Անա Տէրոջը օրը խաւար է՝ և չ'թէ լոյս,
Ու անոր մէջը մնաւախուղ կայ՝ և չ'թէ պայծառութիւն։
21 Ձեր տօները կ'ատեմ ու կը մերժեմ,
Եւ ձեր հանդիսաւոր ժողովներուն մէջ հոտ պիտի չառնեմ։
22 Թէ որ ինծի ողջակէզներ ու ձեր հացի ընծաները մատուցանէք ալ՝
Պիտի չընդունիմ,
Եւ ձեր գէր անասուններուն խաղաղութեան զոհերուն պիտի չնայիմ։
23 Ձու երգերուդ աղաղակը ինծմէ հեռացուր,
Քանզի քու տաւխներուդ եղանակը պիտի չլսեմ։
24 Բայց իրաւունքը չուրի պէս թող վազէ,

= Երեմ. ե. 29. Ե. Ամբ. ե. 1. Յով. 2. 2. ր Մն. Ամ. 1. Երեմ. իԹ. 13. Ամբ. 6. Ե. Ամ. 3. ԳԼ. գ. 4. ԳԼ. ը. 14. Ամ. գ. 14. Ա. 5. Ե Ամբ. 4. Ը ԳԼ. գ. 18. Ի Ցոր. Թ. 9. ԼԸ. 31. Ա Ասղ. Ծգ. 20. Ե Ցոր. ԼԸ. 34. ԳԼ. Թ. 6. Ժ ԳԼ. գ. 13. Ի Ե. իԹ. 21. Ե գ Թագ. իը. 8. Ի ը Օր. իը. 30. 38. 39. ՄԹ. գ. 15. Սոփ. ա. 13. Ընգ. ա. 6. Ի ԳԼ. ը. 6. Ձ Ե. իԹ. 21. ԳԼ. ը. 7. Է Ե. իԹ. 17. Ը Նե. Ամ. 19. Նաա. ա. 12. Ի ՄԹ. գ. 11. Ձ Ասղ. ԼՀ. 14. գԼ. 10. Հաւմ. Ամ. 9. Ղ Նե. ԼԸ. 30. գ Թագ. Ամ. 4. Ճ Ամ. ը. 14. Ղ Երեմ. Թ. 17. Ե Նե. Ամ. 19. Նաա. ա. 12. Ի Ե. Ե. 19. Երեմ. Ամ. 15. Եզեկ. Ամ. 22. 27. ր Գաա. գ. 4. Ե Երեմ. Լ. 7. Ճ. ՎէԼ. ր. 8. Սոփ. ա. 15. Ղ Երեմ. Իշ. 44. Ձ Աա. իս. 27. Ե. Ե. ա. 11—16. Ե. Ամ. գ. 20. Ոմ. ը. 13. = Ղև. իգ. 31. = Ե. կԼ. 3. ՄԹ. գ. 6. 7. Ձ Ոմ. գ. 6. ՄԹ. գ. 8.

Ու արգարութիւնը՝ զօրաւոր գետի պէս։
25 Միթէ անապատին մէջ քառասուն տարի
ինծի զոհեր ու ընծաներ մատուցիք, օվ Իսրայէլի տունը.
26 Հապա դուք ընդունեցիք Մողոքի խորաններըը
Ու ձեր փիւնիի կուռքերը
Եւ ձեզի համար չինած աստուածներուդ աստղը կրեցիք.
27 Ուստի ձեզ Դամասկոսէն անդին գերի պիտի քշեմ,
Կ'ըսէ Տէրը, որուն անունը Զօրաց Աստուած է։

ԳԼ. Զ

1 Իսրայէլի հեշտասիրութիւնը։ 7 Երկրին ամայութիւնը պիտի պատժուի։ 12 Նորին ալ անոնց կամակորութիւնը։

1 Վա՜յ Սիոնի մէջ հանգիստ բնակողներուն,
Ու Սամարիայի լեռանը վրայ ապահովութեամբ նստողներուն,
Ազգաց գլուխին երևելիներուն՝
Որ Իսրայէլի տունը անոնց կը դիմէ.
2 Փոխանցէք Կաղնէք ու տեսէք,
Ու անկէ Մեծ Եմաթը գացէք,
Ու Փղշտացւոց Գէթը իջէք.
Միթէ անոնք աս թագաւորութիւններէն ազէկ են,
Կամ անոնց սահմանը ձեր սահմանէն մե՞ծ է.
3 Վա՜յ նոցա՝ որ չար օրը կը հեռացընեն,
Ու բռնութեան աթոռը կը մօտեցընեն,
4 Փղոսկրեայ մահիճներու մէջ կը պառկին,
Ու իրենց անկողիններուն վրայ կ'երկննան,
Եւ հօտերէն գառներուն կերը
Ու գոմերու մէջէն պարարտ որթերը կ'ուտեն,
5 Տաւիղի ձայնով խաղ կը կանչեն,
Ու Դաւիթին պէս իրենց երաժշտական գործիքներ կը հնարեն,
6 Գաւաթներով գինի կը խմեն,
Ու ծանրագին ներով կ'օծուին,
Եւ Յովսէփին բնկճմունը վրայ չեն ցաւիր.
7 Ասոր համար հիմա առջի գերիներուն հետ գերի պիտի քշուին,
Ու ննջեցեալներուն ուրախութեան ձայնը պիտի վերնայ։

8 Տէր Եհովան իր անձին վրայ երդում ըրաւ,
Կ'ըսէ զօրաց Տէր Աստուածը,
Ես յակոբին պարծանքէն կը զզուիմ,
Ու անոր պալատները կ'ատեմ,
Եւ քաղաքը ու բոլոր անոր մէջը եղողը ընծա՜ղ պիտի մատնեմ.
9 Ու թէ որ մէկ տան մէջ տասը մարդ մնալու ըլլայ,

Ա՜ռ ալ պիտի մեռնին։
10 Եւ մէկուն հօրեղբայրը, կամ դիակը այրող մարդը զանիկա պիտի վերցընէ՝
Ոսկորները տունէն դուրս հանելու համար,
Ու տանը մէջ եղողին պիտի ըսէ,
Ա՜ռիւ դուն կայ քովդ.
Եւ անիկա պիտի ըսէ, Ոչ.
Ու դուն պիտի ըսէ, Լուռ կեցիր,
Քանզի Տէրոջը անունը յիշելու ատե՜ն չէ.
11 Վասն զի ահա Տէրը կը հրամայէ,
Ու մեծ տունը կոտորանումով՝
Ու պզտիկ տունը պատառումով պիտի զարնէ.

12 Միթէ ձիերը ապառաժի վրայ կը վազե՞ն.
Կամ անոնց եզներով կը հերկուի՞.
Քանզի դուք իրաւունքը դառնութեան
Եւ արդարութեան պտուղը օշինդրի դարձուցիք,
13 Ով ոչինչ բանով ուրախացողներ,
Որ ըսիք Քէ՞ որ մեր ուժովը մեզի եղջիւրներ առինք.
14 Ասոր համար ահա ես, ով Իսրայէլի տունը,
Զձեր վրայ մէկ ազգ մը ոտք պիտի հանեմ,
Կ'ըսէ զօրաց Տէր Աստուածը,
Ու ձեզ Եմաթի մուտքէն մինչև անապատի ձորը պիտի նեղեն։

ԳԼ. Է

1 Պարապներու և հրեայ գրասացներուը Ամովսի ազօթքով կ'արգիլուին։ 7 Գեղակի լարով չկռուած պատի մը տէր. Նախօք կը ցուցնէ Իսրայէլին ծեծուելիք։ 10 Ամասիա ամբաստանութիւն կ'ընէ Ամովսի վերուկ։ 14 Ամովս կը յայտնէ իր կոչումը։ 16 և Ամասիայի վրայ գալու պատիժը։

1 Տէր Եհովան ինծի այսպէս ցուցուց,
Որ ահա վերջին խոտին բուսնելուն սկիզբը մնարարիներ առեղծեց.
Եւ ահա վերջին խոտը թագաւորին հունձքին ետքն էր։
2 Ու եղաւ որ անոնք երկրին խոտը բոլորովին ուտելէն ետքը՝
Ես ըսի, Ով Տէր Եհովայ, կ'ազաչեմ՝ ներէ.
Յակոբ ի՞նչպէս պիտի կանգնի, քանզի փիչուոր է։
3 Տէրը սասր համար զղջաց,
Ասիկա չըլլայ՝ ըսաւ Տէրը։

4 Տէր Եհովան ինծի այսպէս ցուցուց,
Որ ահա Տէր Եհովան կրակը կը կանչէր որ անով դատաստան բնէ.
Եւ անիկա մեծ անդունդը կլլեր,
Ու արտերը ուտելէց։
5 Ու ես ըսի, Ով Տէր Եհովայ, կ'ազաչեմ՝ դադարէ.

Գլ. է. 1։ Ամր. 12։ | Գլ. ը. 3։ | Թագ. ը. 63։
ե Ես. ե. 12։ | է Ես. ձե. 11։ | —
ը ա Մն. իգ. 5։ | ի Գլ. գ. 13։ | —
ժ Երեմ. ձա. 14։ | ա Ամ. ե. 4։ Գլ. ե. 7։ | = Ես. ձա. 19։ Ամր. 5։
Երբ. ը. 13։ 14։ 17։ | ե Երեմ. ե. 13։ | զ Ը Օր. լբ. 36։ Ամր. 6։ Ծնն. գ. 10։ Ծն. ե. 16։
ի Գլ. է. 15։ | ը Ամ. ե. 15։ | է Թագ. լդ. 8։ գ

ը Ը Օր. լբ. 17։ Ծնն. իգ. 14։ Ե. գ. 15։ 16։ 21։ Գ. 9։ 10։ Ես. ձ. 33։ Ե. 9։ Գլ. գ. 13։ — = Գ. ե. ը. 24։ Ես. ժբ. 3։ Ես. ժ. 9։ | ը Երեմ. բ. 19։ ի ը Թագ. ժբ. 34։ ա բ Մն. իգ. 6։ ե Գ. է. 15։ ը. 10։ զ Եզեկ. ժբ. 27։ է Ամ. զդ. 10։

Ա՜ռ ալ պիտի մեռնին։
10 Եւ մէկուն հօրեղբայրը, կամ դիակը այրող մարդը զանիկա պիտի վերցընէ՝
Ոսկորները տունէն դուրս հանելու համար,
Ու տանը մէջ եղողին պիտի ըսէ,
Ա՜ռիւ դուն կայ քովդ.
Եւ անիկա պիտի ըսէ, Ոչ.
Ու դուն պիտի ըսէ, Լուռ կեցիր,
Քանզի Տէրոջը անունը յիշելու ատե՜ն չէ.
11 Վասն զի ահա Տէրը կը հրամայէ,
Ու մեծ տունը կոտորանումով՝
Ու պզտիկ տունը պատառումով պիտի զարնէ.

12 Միթէ ձիերը ապառաժի վրայ կը վազե՞ն.
Կամ անոնց եզներով կը հերկուի՞.
Քանզի դուք իրաւունքը դառնութեան
Եւ արդարութեան պտուղը օշինդրի դարձուցիք,
13 Ով ոչինչ բանով ուրախացողներ,
Որ ըսիք Քէ՞ որ մեր ուժովը մեզի եղջիւրներ առինք.
14 Ասոր համար ահա ես, ով Իսրայէլի տունը,
Զձեր վրայ մէկ ազգ մը ոտք պիտի հանեմ,
Կ'ըսէ զօրաց Տէր Աստուածը,
Ու ձեզ Եմաթի մուտքէն մինչև անապատի ձորը պիտի նեղեն։

ԳԼ. Է

1 Պարապներու և հրեայ գրասացներուը Ամովսի ազօթքով կ'արգիլուին։ 7 Գեղակի լարով չկռուած պատի մը տէր. Նախօք կը ցուցնէ Իսրայէլին ծեծուելիք։ 10 Ամասիա ամբաստանութիւն կ'ընէ Ամովսի վերուկ։ 14 Ամովս կը յայտնէ իր կոչումը։ 16 և Ամասիայի վրայ գալու պատիժը։

1 Տէր Եհովան ինծի այսպէս ցուցուց,
Որ ահա վերջին խոտին բուսնելուն սկիզբը մնարարիներ առեղծեց.
Եւ ահա վերջին խոտը թագաւորին հունձքին ետքն էր։
2 Ու եղաւ որ անոնք երկրին խոտը բոլորովին ուտելէն ետքը՝
Ես ըսի, Ով Տէր Եհովայ, կ'ազաչեմ՝ ներէ.
Յակոբ ի՞նչպէս պիտի կանգնի, քանզի փիչուոր է։
3 Տէրը սասր համար զղջաց,
Ասիկա չըլլայ՝ ըսաւ Տէրը։

4 Տէր Եհովան ինծի այսպէս ցուցուց,
Որ ահա Տէր Եհովան կրակը կը կանչէր որ անով դատաստան բնէ.
Եւ անիկա մեծ անդունդը կլլեր,
Ու արտերը ուտելէց։
5 Ու ես ըսի, Ով Տէր Եհովայ, կ'ազաչեմ՝ դադարէ.

ՙՅակոբ ի՞նչպէս պիտի կանգնի , քանզի քիչուոր է ։
6 Տէրը ասոր համար զղջաց ,
Ասիկա ալ չըլլայ՝ ըսաւ Տէր Եհովան ։
7 Ինծի այսպէս ցուցուց ,
Որ ահա Տէրը դնառակի [illegible] պարապի մը վրայ կայներ էր ,
Ու ձեռքը դնառակ մը կար ։
8 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ ,
Ի՞նչ կը տեսնես , ով Ամովս ։
Ու ես ըսի , Դնառակ մը ։
Եւ Տէրը ըսաւ ,
Ահա ես իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին մէջը դնառակ մը կը դնեմ ։
ՙԱլ անոնց [illegible] անտես պիտի չընեմ ։
9 Եւ Իսահակին ՙբարձր տեղերը աւերակ պիտի ըլլան ,
Ու Իսրայէլին սրբարանները պիտի աւրին ,
Ու ՙՅերոբովամին տանը վրայ սրով պիտի ելլեմ ։

10 Եւ ՙԲեթէլին քուրմը Ամասիա Իսրայէլի ՙՅերոբովամ թագաւորին ըղ Իրկեց՝ ըսելով ,
Իսրայէլի տանը մէջ Ամովս քեզի դէմ դաւաճանութիւն կ'ընէ ։
Երկիրը չկրնար անոր բոլոր խօսքերը տանիլ ։
11 Քանզի Ամովս այսպէս կ'ըսէ ։
ՅԵրոբովամ սրով պիտի մեռնի ,
Ու Իսրայէլ իր երկրին վրայէն անշուշտ գերութեան պիտի երթայ ։

12 Եւ Ամասիա ըսաւ Ամովսին ,
Ով տեսանող , գնա Յուդայի երկիրը փախիր ,
Ու հոն հաց կեր , և հոն մարգարէութիւն ըրէ ,
13 Ու ՙԱէլթէլի ալ Բեթէլի մէջ մարգարէութիւն մի ըներ ,
ՙՔանզի անիկա թագաւորին սրբարանն է ,
Ու թագաւորութեանը տունն է ։

14 Եւ Ամովս պատասխան տուաւ ու Ամասիային ըսաւ ,
Ես ոչ մարգարէ էի՝ ոչ ալ մարգարէի որդի ,
ՙՀապա ես արջառներու հովիւ՝ ու մալաքիազ քաղող էի ։
15 Եւ Տէրը զիս հօտին ետեւէն առաւ ,
Եւ Տէրը ինծի ըսաւ ,
Գնա՝ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին մարգարէութիւն ըրէ ։
16 Եւ հիմա Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէ ·
Դուն կ'ըսես որ Իսրայէլի համար մարգարէութիւն մի ըներ ,
Ու Իսահակի տանը վրայով խօսք մի խօսիր ։
17 Ասոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ ·
ՙԴու կինիդ քաղաքին մէջը պոռնկութիւն պիտի ընէ ,
Եւ քու տղաքներդ ու աղջիկներդ սրով պիտի ինան ,
Ու քու երկիրդ լարով պիտի բաժնուի ,
Եւ դուն պիտի երկրի վրայ պիտի մեռնիս ·
Ու Իսրայէլ իր երկրին վրայէն անշուշտ գերութեան պիտի երթայ ։

ԳԼ · Ը

1 Կոզով մը լեցուն ամառնային պտուղներու օրինակով կը ցուցնի թէ Իսրայէլին պատուհասը մատցած է ։ 4 Մարդերին կը յանդիմանէ անիրաւներըը ։ 11 ու կը պատմէ Եսայեայ խօսքին մասը ։

1 Տէրը Եհովան ինծի այսպէս ցուցուց ,
Եւ ահա մէկ կոզով մը ամառնային պտուղ ։
2 Ու ըսաւ , Ի՞նչ կը տեսնես , ով Ամովս ։
Ու ես ըսի , Կոզով մը ամառնային պտուղ ·
Եւ Տէրը ինծի ըսաւ ,
՚Իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ վախճանը հասած է ·
ՙԱլ անոնց [illegible] անտես պիտի չընեմ ։
3 Ու ան օրը °տաճարին ՙերգերը ողբեր պիտի ըլլան ,
Կ'ըսէ Տէր Եհովան ·
Շատ մեռելներ պիտի ըլլան ,
՚Ու [illegible] ամէն տեղ լռութեամբ պիտի նետուին ։
4 Ասիկա մտիկ ըրէք ,
Դուք որ ՙանանկը կլլելու՝
Ու երկրին աղքատները կորսընցընելու կը ցանկաք ·
5 Ու կ'ըսէք , Ամսաղլուխը երբ պիտի անցնի՝ որ ընդեղէն ծախենք ,
Եւ °շաբաթը՝ որ ցորեան դնենք ,
Ու ՙեֆան պզտիկցնենք ու սիկղը մեծցընենք ,
Եւ նենգութեամբ խաղտոխ կշռքներ գործածենք ·
6 Որ աղքատները °սուակով՝
Ու անանկներըը զոյգ մը կօշիկով ծախու առնենք ,
Ու ցորենին խառանը ծախենք ։
7 Տէրը Յակոբին մեծամեծութեանը վրայ երդում ըրաւ՝ ըսելով ,
ՙԱնոնց բոլոր գործերը յաւիտեան պիտի չմոռնամ ։
8 ՙՉէ՞ որ աս բանիս համար երկիրը պիտի դողայ ,
Ու ամէն անոր մէջ բնակողը սուգ պիտի բռնէ ,

ֆ Հմր · ղ · ֆ ·
ֆ Տ֊ո ֆ Թագ · խ֊ո · ֆ · ֆ · ֆ

Եւ բոլոր էութիւնք դնեմ պէս վեր պիտի ելլէ,
Ու պիտի քշուի ու պիտի ընկղմի Եղիպտոսի գետով։
9 Եւ պիտի ըլլայ որ այն օրը, կ'ըսէ Տէր Եհովան,
Աղբիւր կէս օրուան առնոր մօրը պիտի մլատցընեմ,
Ու ցորկուան լոյսին առնոր երկիրը պիտի խաւարեցընեմ։
10 Եւ ձեր տօներդը սուգի՝
Ու ձեր բոլոր երգերը ողբի պիտի դարձընեմ։
Ու ամէն մէջքերու վրայ գուբայ՝
Եւ ամէն գլխու վրայ կնատթիւն պիտի բերեմ։
Ու էութիւն ըլլայ --- պիտի բերեմ՝ մէկ հատիկ զաւակի համար եղած սուգին պէս,
Եւ անոր վախճանը՝ դառնութեան օրուան պէս։

11 Ահա օրեր կու գան, կ'ըսէ Տէր Եհովան,
Որ երկրին վրայ սով մը պիտի խրկեմ,
Չէ թէ հացի սով և չէ թէ ջուրի ծարաւ,
Հապա Տէրոջը խօսքերը լսելուն ---էն։
12 Ու մէկ ծովէն միւս ծովը,
Եւ հիւսիսէն մինչև արեւելք պիտի թափառին.
Տէրոջը խօսքը փնտռելու համար հոն հան պիտի պտրտին,
Բայց պիտի չգտնեն։
13 Ան օրը գեղեցիկ կոյսերը
Ու երիտասարդները ծարաւով պիտի մաքրին,
14 Որոնք Սամարիոյ յանցանքովը երդում կ'ընեն ու կ'ըսեն,
Կենդանի է քու աստուածդ, օվ Դան,
Ու կենդանի է Բերսաբէէին ճամբան.
Անոնք պիտի իյնան ու էլ պիտի չելլեն։

ԳԼ. Թ

Գալը կործանման առաջաբերէ։ 11 Դաւիթին խորանին վերականգնումը։

1 Տէրը տեսայ որ սեղանին վրայ կայներ էր ու ըսաւ,
Խոյակին զարկ որ սեմերը դողան,
Եւ զանոնք կոտր կոտր ըրէ անոնց ամէնուն գլխուն վրայ,
Ու անոնց յետագորդը սրով պիտի մեռցընեմ.
Անոնց փախստականը պիտի չկարենայ փախչիլ,
Ու անոնց ազատուածը պիտի չկարենայ ազատիլ։
2 Թէև անոնք մինչև դժոխքը փորեն,
Իմ ձեռքս անկէ պիտի առնէ զանոնք,
Ու թէև երկինքը ելլեն,
Զանոնք անկէ պիտի իջեցընեմ։
3 Ու թէև կարմելոսի գլուխը պահտըտին,
Զանոնք պիտի փնտռեմ, անկէ պիտի առնեմ.
Ու թէև իմ աչքերուս առջեւէն ծովուն խորութեանը մէջ ծածկուին,
Հոն օձին պիտի հրամայեմ ու զանոնք պիտի խածնէ.
4 Ու թէև անոնք իրենց թշնամիներուն առջեւէն գերութեան երթան,
Հոն սուրին պիտի հրամայեմ ու զանոնք սպանի մեռցընէ.
Եւ հիմ աչքս անոնց վրայ պիտի դնեմ չարիքի համար՝
Եւ ոչ թէ բարիքի համար։
5 Քանզի զօրաց Տէր Եհովան ինքն է
Որ երկրին կը դպչի, ու անիկա կը հալի,
Ու անոր բոլոր բնակիչները սուգ կը բռնեն,
Եւ բոլոր էութիւնք դնեմ պէս վեր կ'ելլէ,
Ու կ'ընկղմի որպէս թէ Եգիպտոսի գետով։
6 Ինքն է որ երկինքը մէջ իր վերնատուները կը շինէ,
Ու անոր կամարը երկրիս վրայ կը հիմնէ,
Ծովուն ջուրերը կը կանչէ,
Ու զանոնք երկրի երեսին վրայ կը թափէ.
Անոր անունը Եհովայ է։
7 Միթէ դուք ինծի Եթովպացւոց որդիներուն պէս չէք,
Ով Իսրայէլի որդիք, կ'ըսէ Տէրը.
Չէ՞ որ Իսրայէլը Եգիպտոսի երկրէն՝
Ու Փղշտացիները Կափփորէն՝
Եւ Ասորիները Կիրէն հանեցի։
8 Ահա Տէր Եհովային աչքերը սա մեղաւոր թագաւորութեանը վրայ են,
Ու զանիկա երկրիս երեսէն վրայէն պիտի կորսընցընեմ.
Սակայն բնակորէն տունը բոլորովին պիտի չկորսընցընեմ, կ'ըսէ Տէրը։
9 Քանզի ահա ես կը հրամայեմ,
Ու Իսրայէլի տունը բոլոր ազգաց մէջ պիտի խարբեմ,
Ինչպէս որ ցորենը մաղով կը խարբեն,
Բայց մէկ հատ մը գետինը պիտի չիյնայ։
10 Իմ ժողովուրդիս բոլոր մեղաւորները սրով պիտի մեռնին,
Որոնք կ'ըսեն թէ Չարիքը չէ պիտի չհասնի,
Ու մեր առջեւը պիտի չառնէ։
11 Այն օրը Դաւիթին ինկած խորանը պիտի կանգնեմ,
Եւ անոր փլածները պիտի նորոգեմ,
Ու աւերածները պիտի կանգնեմ,

ի Գէ. Բ. 5։ | գ Կէ. ե. 13. իմ. 31։ | յ Ամ. գ. 15։
և Ցոր. ի. 14. Նա. | ի Երեմ. չ. 28. Չաք. | ղ Գէ. ե. 5։
Ժգ. 10. Ամ. 9. | Ժր. 10։ |
10. Երեմ. ժե. 8։ | ի Ամբ. գ. 3. Ասղ. | — Գէ. բ. 14։
Միք. գ. 6։ | Կդ. 9. Նզեկ. և. | ի Ասղ. Ալ. 8. և.
Ի Նա. ժե. 3. 3. Կ. | 35։ | ի Ցոր. ի. 6. Երեմ.
բեմ. Խբ. 27. Կ. | ե Ը Օր. Բ. 21։ | Նա. 52. Աբդ. 4։

ի Գէ. իգ. 33. բ Օր. | է Ասղ. Ալ. 3. 13. | Կ Հմր. 4։
Իբ. 65. Նզեկ. և. | ի Գէ. և. 8։ | ի Երեմ. լ. 11. Ես.
18։ | ի Գէ. գ. 13։ | 35. 36. Աբդ. 16.
ի Գէ. ժե. 10. Կ. | Երեմ. Խե. 4։ | 17։
բեմ. Խգ. 11։ | և Ը Օր. բ. 23. Կ. | Կամ Խոչ
ե Միք. ա. 4։ | բեմ. Խե. 4։ | ի Գէ. չ. 3։
ի Գէ. ը. 8։ | Ի Գէ. ա. 5։ | յ Գոբ. ժե. 16. 17։

եւ զանիկա հին օրերուն պէս պիտի չինեմ.
12 Որպէս զի անոնք Եդոմին մնացորդը
Ու բոլոր ազգերը ժառանգեն,
Որոնց վրայ իմ անունս կոչուած է,
Ի՛ր Տէրը՝ որ աս բաներ կ՚ընէ։
13 Ահա օրերը կու գան, կ՚ըսէ Տէրը,
Որ հերկողը հնձողին՝
Եւ խաղող կոխողը սերմնացանին պիտի հասնի.
Ու լեռները քաղցու պիտի կաթիլցընեն,
Եւ ամէն բլուրները պիտի հալին։
14 Եւ ես իմ ժողովուրդս Իսրայէլին դերութիւնը
պիտի դարձնեմ,
Ու աւերած քաղաքները պիտի չինեն ու անդ
դնեն,
եւ այգիներ պիտի անկեն ու անոնց գինին
խմեն,
եւ պարտէզներ պիտի չինեն ու անոնց պտուղները ուտեն։
15 Եւ զանոնք իրենց երկրին վրայ պիտի անկեմ,
Ու անոնք ալ պիտի չխլուին իրենց երկրէն՝
որ իրենց տուի,
Ի՛ր Տէրը Աստուածդ։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԱԲԴԻՈՒ

1 Եդոմի կործանումը 3 իր հպարտութեանը համար 10 ու իր անիրաւութեանը համար։ որ Յակոբին գերութիւնը ու յաղթութիւնը։

1 Աբդիու տեսիլքը։

Տէր Եհովան Եդոմի վրայով այսպէս կ՚ըսէ.
Տէրոջմէ լուր լսեցինք,
Ու ազգերուն դեսպան խրկուեցաւ, ըսելով,
Ելէք՝ ու անոր վրայ պատերազմի ելլենք։
2 Ահա քեզ ազգերու մէջ պզտիկ ըրի,
Դուն խիստ անարգուած ես։
3 Քու սրտիդ հպարտութիւնը քեզ խաբեց,
Ով վէմին խոռոչներուն մէջը բնակող,
Ո՛ր բարձր բնակարան ունեցող,
Որ սրտիդ մէջ կ՚ըսես,
Ո՞վ զիս դետինը պիտի իջեցընէ։
4 Թէև արծիւի պէս բարձրանաս,
Եւ քու բոյնդ աստղերուն մէջը դնես,
Քեզ անկէ պիտի իջեցընեմ, կ՚ըսէ Տէրը։
5 Թէ որ գողեր գոռով կամ գիշերային աւազակներ գային,
(Ի՜նչպէս կործանեցար.)
Անոնք իրենց բաւական եղածին չափ պիտի չգողնային՞ն.
Թէ որ քեզի կիթողներ գային,
Միթէ հեռւեր պիտի չթողուի՞ն։
6 Եսաւ ի՜նչպէս քննուեցաւ.
Անոր ծածուկ տեղերը փնտռուեցան։
7 Քու բոլոր դաշնակիցներդ քեզ մինչեւ սահմանը խրկեցին,
Քեզի հետ խաղաղութիւն ունեցող մարդիկը քեզ խաբեցին
Ու քեզ յաղթեցին.
Քու հացդ ուտողները քու տակդ որոգայթ դրին.
Անոր քովը հանճար չկայ։
8 Ահա այն օրը, կ՚ըսէ Տէրը,
Եդոմէն իմաստունները՝
Ու եսաւի լեռնէն հանճարը բնաջինջ պիտի ընեմ։
9 Եւ քու զօրաւորներդ, ով Թեման, պիտի զարհուրին,
Որպէս զի եսաւի լեռնէն մարդ սպանդնաւելով կտրուի։
10 Քու եղբօրդ Յակոբին եղած անիրաւութեանը համար
Ամօթը քեզ պիտի ծածկէ,
Ու յաւիտեան բնաջինջ պիտի ըլլաս։
11 Որ դիմացը կայնած օրդ՝
Երբոր օտարազգիները անոր զօրքը գերի առին,
Ու օտարները անոր դռները մտան,
Ու Երուսաղէմի վրայ վիճակ ձգեցին,
Դուն ալ անոնց մէկուն պէս էիր։
12 Ու պէտք չէր որ քու եղբօրդ օրը՝
Անոր օտարութեան օրը նայէիր,
Եւ Յուդայի որդւոցը վրայ
Անոնց կորստեան օրը խնդայիր,
Ու մեծ նեղութեան օրը
Քու բերանդ մեծցընէիր,

---

2 Երեմ. խթ · 14 · Ես. ։
3 Օբ · խդ · 21 · Երեմ. մե · 6 · խդ · 15 ·
4 Երեմ. կբ · 22 ·
5 Ես · ժթ · 11 · 12 ·
6 Յոել · ա · 13 · 15 · Երեմ. խթ · 14 · Ես · ԿԹ · 7 · Ովբ. բ · 9 ·
7 Ովբ. ա · 10 ·
8 Երեմ. խթ · 7 ·
9 Ովբ. ծե · 5 · Ես · ԿԹ · 11 · 12 · Երեմ. խթ · 20 · Ովբ. ա · 8 ·
10 Երեմ. խթ · 7 · Ովբ. ա · 4 ·
11 Յոել · գ · 3 · Նաւ · գ · 10 ·
12 Յոել · լե · 12 · Մտ · ե · 13 · Ղկ · ժ · 29 · Ես · ԿԹ · 10 · Միք · գ · 11 · է · 10 ·
13 Ովբ. ա · 10 ·
14 Ովբ. ա · 8 · Ես · ԿԹ · 11 · Ովբ. ա · 9 ·

15 Որովհետեւ Տէրոջ օրը բոլոր ազգերուն վրայ մօտ է,
Ինչպէս որ դուն ըրիր՝ քեզի պիտի ընեն.
Քու հատուցումդ քու գլխուդ պիտի գայ։
16 Որովհետեւ ինչպէս դուք իմ սուրբ լերանս վրայ խմեցիք,
Բոլոր ազգերը միշտ պիտի խմեն,
Այո՛, պիտի խմեն ու կուլ տան,
Ու ըլլալու չեն եղածի պէս։
17 Բայց Սիոն լերան վրայ ազատ մնացորդ պիտի ըլլայ,
Ու սուրբ պիտի ըլլայ,
Եւ Յակոբի տունը պիտի տիրանայ իր ժառանգութիւններուն։
18 Յակոբի տունը հուր պիտի ըլլայ,
Ու Յովսէփի տունը՝ բոց,
Ու Եսաւի տունը՝ խոտ,
Եւ անոնք պիտի վառին ու զանոնք պիտի ուտեն,
Ու Եսաւի տունէն մնացորդ պիտի չըլլայ,
Որովհետեւ Տէրը խօսեցաւ։
19 Ու հարաւցիները պիտի տիրանան Եսաւի լերանը,
Ու դաշտայինները՝ Փղշտացիներուն երկիրը,
Ու Եփրեմի երկիրը եւ Սամարիայի երկիրը պիտի տիրանան,
Ու Բենիամին՝ Գաղաադը։
20 Ու այս գերութեան զաւակները՝ որ Քանանացիներուն մէջ են,
Մինչեւ Սարեփթա պիտի տիրանան,
Ու Երուսաղէմի գերութեան զաւակները՝ որ Սեփարադ են,
Հարաւի քաղաքները պիտի տիրանան։
21 Ու փրկիչներ պիտի ելլեն Սիոն լերան վրայ
Եսաւի լերանը դատելու համար,
Ու թագաւորութիւնը Տէրոջ պիտի ըլլայ։

15 Ովբ. ա · 8 · Ես · ԿԹ · 11 · Ովբ. ա · 9 ·
16 Ովբ. ա · 10 · Ես · ԿԹ · 11 · Ովբ. ա · 9 ·
17 Ովբ. ա · 8 · Ես · ԿԹ · 11 · Ովբ. ա · 9 ·
18 Ովբ. ա · 8 · Ես · ԿԹ · 11 · Ովբ. ա · 9 ·
19 Ովբ. ա · 8 · Ես · ԿԹ · 11 · Ովբ. ա · 9 ·
20 Ովբ. ա · 8 · Ես · ԿԹ · 11 · Ովբ. ա · 9 ·
21 Ովբ. ա · 8 · Ես · ԿԹ · 11 · Ովբ. ա · 9 ·

13 Ոչ ալ իմ ժողովուրդիս դուռը
Անոնց թշուառութեան օրը մտնէիր,
Անոնց կործանման օրը
Դուն ալ անոնց չարիքին վրայ նայէիր,
Եւ անոնց կործանման օրը
Անոնց ստացուածքին վրայ չձգէիր.
14 Եւ ոչ անոր ազատուածներըը կտրելու համար
Ճամբուն բևեռներ կայնէիր,
Ու ահեղ նեղութեան օրը
Անոր մնացորդները մատնէիր։
15 Վասն զի բոլոր ազգերուն վրայ Տէրոջը օրը մօտ է.
Ինչպէս դուն ըրածիդ պէս պիտի ընեն.
Քու հատուցումդ գլուխդ պիտի դառնայ։
16 Վասն զի ինչպէս որ դուք իմ սուրբ լեռանս
վրայ խմեցիք,
Բոլոր ազգերն ալ շարունակ պիտի խմեն.
Պիտի խմեն ու պիտի կլլեն,
Ու չեղածի պէս պիտի ըլլան։
17 Բայց Սիօն լեռանը վրայ փրկութիւն պիտի ըլլայ,
Եւ սրբութիւն պիտի ըլլայ.
Ու Յակոբին տունը իրենց կալուածքներուն
պիտի տիրեն։
18 Եւ Յակոբին տունը կրակ՝
Ու Յովսեփին տունը բոց՝
Ու Եսաւին տունը խարդ պիտի ըլլայ.
Եւ անոնց մէջը պիտի բռնկին,
Ու զանոնք պիտի ուտեն,
Ու Եսաւի տունը մնացորդ մը պիտի չըլլայ.
Քանզի Տէրը խօսեցաւ։
19 Եւ հարաւայիները Եսաւի լեռը պիտի ժառանգեն,
Ու դաշտայիները՝ Փղշտացւոց երկիրը,
Նաև Եփրեմի դաշտը ու Սամարիայի դաշտը
պիտի ժառանգեն.
Ու Բենիամին Գաղաադը պիտի ժառանգէ։
20 Եւ իսրայէլի որդւոցը աս գօրքին գերիները՝
Քանանացւոց եղածը մինչև Սարեփթա,
Ու Երուսաղէմի գերիները որոնք Սեփարադի
մէջ են,
Հարաւային քաղաքները պիտի ժառանգեն.
21 Եւ ազատողներ պիտի ելլեն Սիօն լեռը՝
Եսաւի լեռը դատելու համար.
Ու Թագաւորութիւնը Տէրոջը պիտի ըլլայ։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՆԱՆՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Բանին Վիճակ քարոզը Երեմիայի գոգ՝ Ի Թարթա կը փախչի։ 4 Ծովուն մէջ փոթորիկ բլլալով՝ անոր յանձնուիլը կը յայտնուի։ 11 անիկա ծովը կը ձգուի։ 17 ու Ձուկն մը կը կլլէ։

1 Եւ Տէրոջը խօսքը Ամաթիի որդւոյն Յովնանի եղաւ՝ ըսելով, 2 Ելիր՝ Ինկնեւէ մեծ քաղաքը գնա, ու անոր դէմ քարոզութիւն ըրէ, քանզի անոնց չարութիւնը իմ առջեւս եկաւ։ 3 Բայց Յովնան Ելաւ որ Տէրոջը երեսէն Թարթա փախչի. և Յոպպէ իջաւ ու մէկ նաւ մը գտաւ որ Թարթա կ'երթար, և անոր վարձքը տուաւ ու անոր մէջը մտաւ, որ անոնց հետ Թարթա երթայ Տէրոջը երեսէն։

4 Եւ Տէրը ծովուն մէջ մեծ հով մը հանեց, ու ծովուն մէջ մեծ փոթորիկ մը եղաւ, այնպէս որ նաւը խորտակուելու վտանգի մէջ էր։ 5 Ու նաւավարները վախցան և ամէն մէկը իր աստուծոյն կ'աղաղակէր, ու Նաւուն մէջի կարասիները ծովը նետեցին, որ անոնք իրենցմէ թեթևցնեն. բայց Յովնան նաւուն խորշը իջնելով պառկեր էր ու խորունկ կը քնանար։

6 Եւ նաւապետը անոր մտնելու ատ անոր ըսաւ, Քնկի՛ն եղաւ, ոտ խորունկ քնացող. կելլը Քու Աստուծոյդ աղաղակէ, Գուցէ Աստուած մեզ յիշէ, որ չկորսուինք։

7 Եւ իրարու ըսին, եկէ՛ք Վիճակ ձգենք, ու գիտնանք թէ ասոր չարիքը որո՞ւն պատճառովը մեր վրայ եկաւ։ Եւ վիճակ ձգեցին, ու վիճակը Յովնանին Ելաւ։ Եւ անոնք ըսին անոր, Հիմա պատմէ մեզի՝ թէ ասոր չարիքը որո՞ւն պատճառովը մեր վրայ Ելո՞ւ. քու գործդ ի՞նչ է, և ուսկի՞ կու գաս. քու երկիրդ ո՞րն է, ու դուն ո՞ր ժողովուրդէն ես։

9 Ու անոնց ըսաւ անոնց, Ես Եբրայեցի եմ, և Տէրոջ ու ցամաքը ստեղծող երկնից Աստուծմէն կ'ահագնակիր։ 10 Ասոնք եկողային կը վախնան։ Եւ անոնք

1 Եզեկ. Լ. 3։ Ամ. Վ. 14։
2 Եզեկ. Լ. 13։ Ամբ. Բ. 3։
3 Երեմ. Խե. 25։ Ամ. Թ. 13։ ա Գնա։ Գ. 17։
5 Ամբ. Բ. 8։
6 Ա Մնաց. Ե. 20։
7 Ա Նահ. Բ. 12։
8 Սաք. Բ. 7։
ա Գործ. Ժբ. 8։ Ես։ Ե. 8։ Ժե. 9։
ե Երեմ. Լբ. 44։
է Սաղ. Իբ. 23։ Դան. Բ. 44։ Է. 14։ 27։ Հայտ. Ժ. 6։ Ը. 7։
ա Գործ. Ժբ. 21։ Ես։ Ժ. 11։ 18։ Ժե. 9։
ե Դան. Ժ. 11։ 18։
Ամոս. Ժբ. 29։
Զաք. Ժբ. 9։ Ղուկ. Գ. 2։ 3։ Գ. 11։
Ա Նահ. Բ. 12։
Սաղ. Ճ. 16։ Գործ. Ա. 18։
Ես։ Ժ. 11։ 18։ Ժե. 9։
Ես։ Ժ. 11։ 18։ Ժե. 9։
Ես։ Ժ. 11։ 18։ Ժե. 9

դիկը խիստ չատ վախցան, ու անոր ըսին, Ա՛ս բանը ինչո՞ւ ըրիր. քանզի ան մարդիկը գիտցան որ անիկա Տէրոջը երեսէն կը փախչէր. 11 ինչու որ անանց պատմեր էր. Եւ անոր ըսին, Քեզի ի՞նչ ընենք, որ ծովը մեզմէ դադրի. քանզի ծովը երթալով աւելի կը սաստկանար. 12 Ու անիկա բաւ անոնց, Զիս վերցուցէք ու ձգս ծովը նետեցէք, ու ծովը ձեզմէ պիտի դադրի. քանզի ես գիտեմ որ ասիկա ձեր վրայ եղաւ. 13 Եւ ան մարդիկը թիւ քաշելով կը ջանային ետ դառնալը դարձնել, բայց չկրցան, քանզի ծովը երթալով կը սաստկանար անոնց վրայ. 14 Ու ելլովային աղաղակեցին ու ըսին, Ո՜հ, ելլովայ, կ'աղաչենք՝ աս մարդուս հոգիին համար չկորսուինք, ու մեր վրայ անմեղ արիւն մի դներ, քանզի դուն, ովելլովայ, 15 ուզածիդ պէս ըրիր. Եւ զանոնք վերցուցին ու ծովը դադրեցուց. 16 կարենալէն դադրեցաւ. Ու ան մարդիկը ելլովային մեծ վախով վախցան, ու ելլովային զոհ մատուցին և ուխտեր ըրին.

17 Եւ Տէրը մէկ մեծ ձուկի մը հրամայեց որ զանիկա կլլէ. ու Յովնան երեք օր ու երեք գիշեր ձուկին փորը մնաց.

ԳԼ. Բ

1 Յովնան աղօթքը. 10 Անիկա ձուկին փորէն կ'ազատի.

1 Եւ Յովնան ձուկին փորէն իր Տէր Աստուծոյ 2 ծոյն աղօթք ըրաւ, Ու ըսաւ,
Իմ նեղութեանս Տէրոջը աղաղակեցի,
Եւ անիկա ինծի պատասխան տուաւ.
Գերեզմանին փորէն կանչեցի,
Ու իմ ձայնս լսեցիր.
3 Ինչու որ զիս ծովերուն միջը՝ անդունդը նետեցիր,
Ու հեղեղները զիս պաշարեցին.
Քու ամէն կոհակներդ ու ալիքներդ իմ վրայէս անցան.
4 Ու ես ըսի,
Քու աչքերուդ առջևէն վռնտուեցայ,
Բայց տակաւին նորէն սուրբ տաճարիդ պիտի նայիմ.
5 Ջուրս մինչև հոգիս չափերը պաշարեցին,
Անդունդը ամէն կողմէն զիս չրջապատեց,
Կնիւնները գլխուս փաթթուեցան.
6 Լեռներուն տակերը իջայ,
Երկիրը իր նիգերովը յաւիտեան իմ բոլորս փակուս էր,
Բայց դուն իմ կեանքս գերեզմանէն հանեցիր,
Ով իմ Տէր Աստուածս.
7 Երբոր հոգիս իմ վրաս մարեցաւ, Տէրը յիշեցի.
Ու իմ աղօթքս քեզի քու սուրբ տաճարդ հասաւ.
8 Սուտ ունայնութիւններու նայողները իրենց ըլլալու ողորմութիւնը կը թողուն.
9 Բայց ես շնորհակալութեան ձայնով քեզի զոհ պիտի մատուցանեմ,
Ու ըրած ուխտս պիտի կատարեմ.
Փրկութիւնը Տէրոջն է.
10 Եւ Տէրը ձուկին հրամանը ըրաւ, ան ալ Յովնանը ցամաքը փսխեց.

ԳԼ. Գ

1 Յովնան երկրորդ անգամ խրկուելով Ասորեստանը կը քարոզէ. 5 Անոր կ'ապաշխարեն. 10 և Աստուած անոնց կը խնայէ.

1 Եւ Տէրոջը խօսքը երկրորդ անգամ Յովնանին եղաւ՝ ըսելով, 2 Ելիր՝ Նինուէ մեծ քաղաքը գնա, ու քարոզէ անոր ան քարոզը որ ես քեզի կը խօսիմ. 3 Յիւնր որ ես քեզի կը խօսիմ. Եւ Յովնան Տէրոջը խօսքին համեմատ ելաւ Նինուէ գնաց. Իսկ Նինուէ Աստուծոյ մեծ քաղաք մըն էր՝ երեք 4 ընք օրուան ճամբու չափ. Եւ Յովնան սկսաւ քաղաքը մտնել, ու մէկ օրուան ճամբայ գնաց՝ ու քարոզէր ու կ'ըսէր, Դեռ քառասուն օր կայ ու Նինուէ պիտի կործանի.

5 Եւ Նինուէի մարդիկը Աստուծոյ հաւատացին ծոմապահութիւն քարոզեցին, ու ամենքնին մեծէն մինչև պզտիկը քուրձ հագան. 6 Եւ այս խօսքը Նինուէի թագաւորին հասաւ, ու անիկա իր աթոռէն ելաւ ու վրայէն պատմուճանը հանեց, և քուրձ հագաւ ու մոխրի վրայ նստաւ. 7 Ու Նինուէի մէջ մունետիկ կանչել տուաւ, ու թագաւորին ու իր մեծամեծներուն հրամանովը պատուիրեց բսելով, Մարդ ու անասուն, արջառ ու ոչխար 8 բան մը չտանին, չարածին ու ջուր չխմեն. Եւ մարդիկ ու անասուններ քուրձ հագնին, ու ջերմ աղաղակին. և ամէն մարդ իր չար ճամբայէն ու ձեռքերուն 9 մէջ եղած անիրաւութենէն դառնայ. Ո՛վ գիտէ՝ դառնայ Աստուած ու զղջայ, և իր սաստիկ բարկութենէն դառնայ, ու չկոր-
10 սնինք. Եւ Աստուած անոնց գործքերը տեսաւ՝ որ իրենց չար ճամբաներէն դարձան, ու Աստուած զղջայ այն չարիքին համար որ բսեր էր թէ անոնց ընէ, ու ընդհանուր չըրաւ.

ԳԼ· Դ

1 Յաքեան Աստուծոյ ապրումներ համար նեղուելով՝ 4 դէպ-
քերի մէջ օրհնելով կը յանդիմանէ։

1 Եւ Յաքեան խրատ դժուարացաւ ու ներս-
2 տաւ· Ու Տէրոջը ազօթք բրաւ ու բսաւ, Ո՜հ,
Տէր, երբոր ես դուս իմ երկիրս էի՛ իմ խօսքս
աս չէր· ասոր համար՝ առաջ փախաս վախ-
չելու եղայ, քանզի գիտէի որ դուն Ողորմած, գիւտած, երկայնամիտ և բազմամեծ
Աստուած ես, ու չարիքի համար կը դղջաս։
3 Եւ հիմա, ով Տէր, կ՚առնուիմ իմ հոգիս
ինձմէ առ, քանզի Մեռնելս ապրելէս ալէկ է։
4 Եւ Տէրը բսաւ, Միթէ դուն ներս նեղտաալով
ալէկ կ՚ընես։
5 Եւ Յաքեան քաղաքէն դուրս ելաւ, ու
քաղաքին արեւելեան կողմը նստաւ, և հոն
իրեն տաղաւար մը շինեց, ու անոր հով-
նիին տակը նստաւ, մինչև որ տեսնէ թէ քա-
6 ղաքին ինչ պիտի ըլլայ։ Եւ Տէր Աստուած
դգմենիի մը հրամայեց, ու Յաքեանին վրայ
ելաւ, որ անոր գլուխն վրայ հովանի ըլլայ,
որպէս զի զանիկա իր տառապանքէն ազատէ։
Ու Յաքեան դգմենիին համար մեծ ուրախա-
թիւնով ուրախացաւ։
7 Ու հետևեալ օրը լրբոր առաւօտ կ՚ըլլար,
Աստուած հրամայեց որդի մը՝ որ դգմենին
8 գարկաւ, ու անիկա չորցաւ։ Ու եղաւ որ
երբ արևը կը ծագէր՝ Աստուած խոշակա-
բեր արևելեան հովի մը հրամայեց, ու արևը
Յաքեանին գլխուն վրայ զարկաւ, այնպէս որ
անիկա մաշեցաւ։ ու անիկա ինքնիրեն մեռ-
նելով բսաւ, Մեռնելս ապրելէս ալէկ է։
9 Եւ Աստուած Յաքեանին բսաւ, Միթէ դղ-
գմենիին համար նեղտալուդ ալէկ կ՚ընես։
ու անիկա բսաւ, Մինչև ի մահ նեղտալս
ալէկ կ՚ընեմ։
10 Ա՛նտաներ Տէրը բսաւ, Դուն դգմենիին
խնայեցիր, որ անոր համար աշխատութիւն
չքաշեցիր ու զանիկա չմեծցուցիր, որ մէկ
գիշերուան մէջ բուսաւ ու մէկ գիշերուան մէջ
11 կորսուեցաւ։ Ու ես պիտի չխնայե՞մ Նինուէին
հան մեծ քաղաքին, որուն մէջը հարիւր
քսան հազարէն աւելի մարդիկ կան, Որոնք
աջ ու ձախ ձեռքին տարբերութիւնը չեն
գիտեր, ու նաև շատ անասուններ։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՄԻՔԻԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Մեծ կը ցուցնէ Քրիստոսի բարեպաշտութիւնը բորբոքած է Յակոբին գէմ անոր կռապաշտութեանը համար։ 10 կը յորդորէ որ ապաշխարեն։

1 Տէրոջը խօսքը որ Յուդայի Թագաւորնե-
րուն՝ Յոթամայի, Աքազին ու Եզեկիայի
օրերը Մորասացի Միքիայուն եղաւ, և Սա-
մարիայի ու Երուսաղէմի վրայով տանոր յայտ-
նուեցաւ։
2 Լսեցէք, ով բոլոր ժողովուրդներ,
Մտիկ րլէ, ով երկիր, ու անոր բոլոր բնա-
կիչները։
Եւ Տէր Եհովան վկայ ըլլայ
Տէրը Իր սուրբ տաճարէն։
3 Քանզի ահա Տէրը իր տեղէն կ՚ելլէ,
Եւ պիտի իջնէ ու երկրին բարձր տեղերուն
վրայ պիտի պատին։
4 Ու լերանները անոր տակը պիտի հալին,
Եւ հովիտները պիտի պատուին՝
Կրակին առջևը հալած մոմի պէս
Ու զառ՝ի վայրէն թափուած ջուրի պէս։
5 Ա՛ս ամէնը Յակոբին յանցանքին համար
Ու Իսրայէլի տանը մեղացը համար է,
Յակոբին յանցանքին ո՞վ է։ Սամա-
րիա չէ՞։
Եւ Յուդայի բարձր տեղերուն ո՞վ է,
Երուսաղէմ չէ՞։
6 Ու սամարիան դաշտի քարակոյտ
Ու՝ այգի տնկելու տեղի պիտի դարձնեմ.
Անոր քարերը ձորին մէջը պիտի գլորցընեմ,
Ու անոր հիմերը պիտի բանամ։
7 Եւ անոր բոլոր կուռքերը պիտի կոտրին,
Ու անոր բոլոր նուիրուած բաները կրակով
պիտի այրին,
Եւ անոր բոլոր արձանները բնաջինջ պիտի
ընեմ։
Քանզի՝ անոնք բոպի վարձքով ժողվեց,
Ու բոպի վարձքի պիտի դառնան։
8 Ասոր համար կսկիծ ու պիտի հա-
ւաջեմ,

= Գլ· ա· 3·
ք Եր· լգ· 6· Սոչ·
ժգ· 3· Յուդ· ր·
13·
ֆ Թագ· ժԲ· 4·
ղ Հմր· 8·

· Կամ Խրատ և որ
խրատ ներգործեր եւ·
ր Հմր· 3·
շ Գլ· ա· 3· գ· 2· 3·
ի Ա Օր· ա· 29·
ձ Սոչ· լշ· 6· Հեսա·

յ·

—
= Երեմ· իգ· 18·
ճ Ամովս· ա· 1·
ֆ Ա Օր· լբ· 1· Եսա·
ա· 2·

ր Եբէր· յիսնիներ·
տ Սոչ· ծ· 7· Մոչ·
գ· 5·
ի Սոչ· ժա· 4· Յուդ·
բ· 7· Ամր· բ· 28·
ղ Եսա· իշ· 21·

Ի Սոչ· ԺԺ· 3·
շ Բ Օր· լբ· 13· լգ·
29· Ամովս· գ· 13·
ճ Դատ· ե· 5· Սոչ·
գխ· 3· Եսա· կդ· 1·
ջ 3· Ամովս· Բ·

ն· Ամր· գ· 6· 10·
ֆ Թագ· ԺԲ· 22·
Գլ· գ· 18·
Եզեկ· ԺԳ· 14·
Եսա· խա· 3· իբ· 4·
Երեմ· գ· 19·

[a] Ընծայեցից ու մերկ պիտի չըլլիմ.
[b] Զգալարներու պէս կոճ՝ ու ջլայարներու պէս սուգ պիտի ընեմ։
9 Քանզի անոր վերքերը անբժշկելի են,
Քանզի Միռնէ Յուդա եկաւ,
Մինչև իմ ժողովուրդիս դուռը՝ մինչև Երուսաղէմ հասաւ։
10 [c]Գիւղի մէջ մի պատմէք — բնաւ մի լաք.
[d]Բեթափրայի մէջ [e]փոշիի մէջ թաւալէ։
11 Ով †Սափիրի բնակիչ, քու մերկութիւնդ քաց ուներնալով անցիր.
‡Սաանանի բնակիչը դուրս չելլեր,
‖Բեթեսէլի կոծը իր օթևանը ձեզմէ կ'առնէ։
12 Վասն զի [f]Մարովթի բնակիչը բարիքի համար կը վշտանայ.
Քանզի Միռնէ Երուսաղէմի դուռը [g]Տէրոջմէ չարիք իջաւ։
13 Երիվարը կապերին լծէ, ով [h]Լաքիսի բնակիչ.
Սիօնի աղջկանը մեղքին սկիզբը անիկա է.
Քանզի քու մէջդ Իսրայէլին յանցանքները գտնուեցան։
14 Անոր համար Մօրեսեթ-գեթին ընծաներ պիտի տաս.
[i]Աքզիբի տուները Իսրայէլի թագաւորներուն պիտի ստեն։
15 Ցակաւին քեզի ժառանգ պիտի բերեմ, ով [j]††Մարեսայի բնակիչ.
Իսրայէլի փառքը մինչև [k]Ադոդամ պիտի հասնի։
16 Քու [l]սիրելի որդւոցդ համար մազերդ փետատ ու կոպէ,
կնասութիւնդ արծիւի պէս չատցուր,
Քանզի քեզմէ գերութեան գացին։

ԳԼ. Բ

1 Զգուշութեան գէմ վայ կը կարդայ. 4 Որ մը. 7 Անիրաւութեան ու կողոպտութեան գէմ յանդիմանութիւն մը. 12 Ցակոբին գերեդարձութեանը խոստացուիը.

1 Վա՛յ անոնց՝ [a]որ անօրէնութիւն կը խորհին,
Ու [b]իրենց անկողիններուն վրայ չարութիւն կը հնարեն.
Անանք առաւօտեան լոյսին առնոր զանիկա [c]ի գործ կը դնեն,
Քանզի [d]իրենց ձեռքերուն մէջը ոյժ կայ.
2 Ու անոնք [e]ագարակներու կը ցանկան ու զանի կը յափշտակեն,
Եւ տուներու՝ ու զանի կ'առնեն.
Եւ մարդուն ու իր տունը՝

[a] Ես. ք. 8. 3. 4.
[b] Յոր. լ. 29. Սոպ. ձր. 6.
[c] գ Թագ. ժբ. 20. Ես. ը. 7. 8.
[d] Ես. ք. 4. Ես. ը. 7. 8.
[e] Ես. ք. 4. ի. 8. Յեր. ժգ. 22. Նաս. գ. 5.
[f] Ես. ի. 23. Յեր. ե. 28.
[g] Յես. ժբ. 44.
[h] Յես. ժե. 44.
[i] Ես. ի. 23. Յեր. ե. 28.
[j] Յես. ժե. 44.
[k] Ժողովածոյ առաջին Թագաւորաց. ի. 1.
[l] Ժողովածոյ Թագաւորաց. ի. 1.

[a] գ Թագ. ժբ. 14. 17.
[b] Ես. ժե. 44.
[c] Ես. ք. 4. ի. 8. Յեր. ե. 28.
[d] Ես. ք. 4. ի. 8. Յեր. ե. 28.
[e] Ես. ք. 4. ի. 8. Յեր. ե. 28. Ես. ը. 7. 8. Միք. ձր. 6.
[f] գ Թագ. ժբ. 13. Ես. ը. 7. 8.
[g] գ Թագ. ժ. 29.
[h] Յեր. գ. 25.
[i] Ես. ի. 23. Յեր. ե. 28.

Մարդուն ու իր ժառանգութեանը զրկանք կ'ընեն։
3 Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Ահա ես նաս ազգին վրայով չարիք մը կը խորհիմ,
Ուսկից պիտի չկրնաք ձեր պարանոցը հանել,
Ու պիտի չկրնաք հպարտութեամբ քալել.
Վասն զի ժամանակը չար է։
4 Ան օրը ձեր վրայ [a]առակ պիտի խօսին,
Ու արտասուալի ողբով [b]զիսոի ողբան ու ըսեն,
Բոլորովին յափշտակուեցանք.
Իմ ժողովուրդիս բաժինը փոխեց,
Զանիկա ի՜նչպէս ինձմէ վերցուց.
Մեր ագարակները նա տուաւ տերդ՝ բաժնեց։
5 Անոր համար Տէրոջը ժողովքին մէջ
[c]չիլճակով լար քաշող մը պիտի չունենաս։
6 Մարգարէութիւն [d]մարգարէութիւն մի՛ ընէք՝ [e]ըսեն.
Անոնց մարգարէութիւն պիտի չընեն, [f]անէ նախատինքը պիտի չվերնայ։
7 Ով [g]տակերի տուն ըսուող, միթէ Տէրոջը ոգին կարճցա՞ւ,
Անոր գործքերը ասո՞նք են.
Միթէ ուղղութեամբ քալողին իմ խօսքերս ազէկ չե՞ն։
8 Եւ իմ ժողովուրդս չառաջեմ՝ ա՛նք եկաւ թշնամի բլլալու համար.
Պատերազմէ անցնողներէն՝ պատեցազմէ դարձողներէն
Հանգերձներուն [h]վրայէն պատմուճանը կը կողոպտէք.
9 Իմ ժողովուրդիս կիներէն իրենց զուարճալի տուներէն կը վռնտէք,
Անոնց տղաքներէն յաւիտեան իմ փառքս կ'առնէք.
10 Երթ ու դացէք,
Քանզի տեղս հանգստութեան տեղ չէ.
[i]Պիղծ բլլալուն պատճառով
Մեծ կործանումով բնաջինջ պիտի բլլայ։
11 Թէ որ մէկ մարդ մը [j]հովի և ունայնութեան հետէ երթայ,
Ու սուտութիւն խօսի՝ [k]ըսելով,
Գինիի ու օղիի համար քեզի մարգարէութիւն ընեմ,
Անիկա պիտի բլլայ աս ժողովուրդին մարգարէն։
12 [l]Ով Ցակոբ, ամէնդդ անշուշտ պիտի ժողովեմ,
Իսրայէլին մնացորդը պիտի հաւաքեմ,

[a] Միք. գ. 5.
[b] Ես. լէ. 4. Յեր. ե. 29. Ես. ժե. 44. Յեր. ե. 28. Ես. ը. 7. 8. Յեր. ե. 28. Ես. ի. 23. Յեր. ե. 28.
[c] Ես. ք. 4. ի. 8. Յեր. ե. 28.
[d] Ես. ի. 23. Յեր. ե. 28.
[e] Ես. ք. 4. ի. 8. Յեր. ե. 28.
[f] Ես. ի. 23. Յեր. ե. 28.
[g] Ես. ք. 4. ի. 8. Յեր. ե. 28.
[h] Ես. ի. 23. Յեր. ե. 28.
[i] Ես. ք. 4. ի. 8. Յեր. ե. 28.
[j] Ես. ի. 23. Յեր. ե. 28.
[k] Ես. ք. 4. ի. 8. Յեր. ե. 28.
[l] Ես. ի. 23. Յեր. ե. 28.

[a] Միք. գ. 5.
[b] Ես. լէ. 4. Յեր. ե. 29. Ես. ժե. 44. Յեր. ե. 28. Ես. ը. 7. 8. Յեր. ե. 28. Ես. ի. 23. Յեր. ե. 28.
[c] Ես. ք. 4. ի. 8. Յեր. ե. 28.
[d] Ես. ի. 23. Յեր. ե. 28.
[e] Ես. ք. 4. ի. 8. Յեր. ե. 28.
[f] Ես. ի. 23. Յեր. ե. 28.
[g] Ես. ք. 4. ի. 8. Յեր. ե. 28.
[h] Ես. ի. 23. Յեր. ե. 28.
[i] Ես. ք. 4. ի. 8. Յեր. ե. 28.
[j] Ես. ի. 23. Յեր. ե. 28.
[k] Ես. ք. 4. ի. 8. Յեր. ե. 28.
[l] Ես. ի. 23. Յեր. ե. 28.

Ո՞ [1]Քօսրայի ոչխարներուն պէս՝
իրենց փարախին մէջը եղով հօտերուն պէս
մէկտեղ պիտի դնեմ։
[2]Մարդոց բնակութիւնը համար ազմուկ պիտի
ըլլայ։
13 Խրամատուածիւն ընողը անոնց առջևը ելաւ։
Անոնք խրամատեցին ու դռնէն անցան և
անկէ ելան։
Ու անոնց թագաւորը անոնց առջևը անցաւ,
Տէրը իրեն անոնց գլուխ առնելին [3]ետքը։

ԳԼ. Գ

1 Իշխաններուն անգութութիւնը։ 3 Մարգարէներուն սուտութիւնը
8 Աստուծոյ ամենուն ալ անհագութիւնը։

1 Ու ըսի, Հիմա մնիկ ըրէք, ով Յակոբին
գլխաւորներըն,
Ու իսրայէլի տանը իշխաններուն։
[4]Գիտք չէ՞ որ դուք իրաւունքը ճանչնաք։
2 Դուք որ ազէկութիւնը կ'ատէք ու չարու-
թիւնը կը սիրէք,
[5]Մարդոց վրայէն մորթերը՝ ու անոնց ոսկոր-
ներէն միսերը կը հանէք։
3 Ու անոնք որ [6]իմ ժողովուրդիս միսը կ'ուտեն,
Եւ անոնց վրայէն մորթերը կը հանեն,
Ու անոնց ոսկորները կը փշրեն,
Եւ զանոնք պատկի մէջ ու [7]կաթսայի մէջ
Խիչը- միսի պէս կտոր կտոր կ'ընեն,
4 Անատանը [8]Տէրոջը պիտի ազազակին,
Բայց անոնց պատասխան պիտի չտայ,
Ու ան ժամանակը իր երեսը անոնցմէ պիտի
ծածկէ,
վասն զի անոնք չար գործքեր ըրին։
5 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը [9]հան մարգարէներուն
համար՝
Որոնք իմ ժողովուրդս կը մոլորցնեն,
Ու [10]իրենց ակռաներովը կը խածնեն,
Եւ խաղաղութիւն կը քարոզեն,
Ու [11]ով որ անոնց բերանը բան չդնէր,
Անոր դէմ պատերազմ կը հրատարակեն։
6 [12]Անոր համար ձեզի գիշեր պիտի ըլլայ,
Որ տեսիլք չտեսնէք.
Եւ ձեզի խաւար պիտի ըլլայ,
Որ գուշակութիւն չընէք։
[13]Ու մարգարէներուն վրայ արեգը պիտի մտնէ,
Եւ անոնց վրայ օրը պիտի խաւարի.
7 Ու տեսանողները պիտի ամչնան,
Եւ գուշակողները ամօթով պիտի ըլլան.
Անոնք բոլորն ալ իրենց չրմունքը պիտի ծածկեն,
[14]վասն զի Աստուծմէ պատասխան մը պիտի
չըլլայ։

8 Սակայն ես Տէրոջը Հոգւովը՝
Զօրութեամբ, դատաստանով և արիութեամբ
լեցուած եմ,
[15]Որ Յակոբին իր յանցանքը՝
Ու Իսրայէլին իր մեղքը յայտնեմ։

9 Հիմա ասիկա մնիկ ըրէք,
Ով Յակոբի տանը գլխաւորներըը
Ու Իսրայէլի տանը իշխաններըը,
Դուք որ իրաւունքէն կը զզուիք,
Ու ամէն ուղղութիւնը կը ծռէք,
10 [16]Սիովնը [17]արիւններով՝
Ու երուսաղէմը անիրաւութեամբ կը շինէք։
11 [18]Անոր գլխաւորները կաշառքով կը դատեն,
Ու [19]անոր քահանաները վարձքով կը սորվե-
ցընեն,
Եւ անոր մարգարէները առակով դուշակու-
թիւն կ'ընեն,
[20]Ու Տէրոջը վրայ կը կռթընեն ու կ'ըսեն,
Չէ՞ որ Տէրը մէջ մէջն է.
Մեր վրայ չարիք պիտի չգայ։
12 Ու բնին ձեր պատճառաւը Սիօն [21]ագարակի
պէս պիտի հերկուի,
Ու [22]Երուսաղէմ աւերակներու դէզերը՝
Ու [23]Տեառնէ տանը լեռը անտառի բարձր տե-
ղերու պէս պիտի ըլլայ։

ԳԼ. Դ

1 Եկեղեցւոյ փառքը։ 3 Խաղաղութիւնը։ 8 Թագաւորութիւնը։
11 ու յաղթութիւնը։

1 Բայց [1]ետքի օրերը պիտի ըլլայ որ Տէրոջը
տանը լեռը
Լեռներուն գլխուն վրայ պիտի հաստատուի,
Եւ բլուրներէն վեր պիտի բարձրանայ,
Ու ժողովուրդները հեղհեղ պէս անոր պիտի
դիմեն.
2 Եւ շատ ազգեր պիտի երթան ու ըսեն,
Եկէք՝ Եհովային լեռը
Յակոբին Աստուծոյն տունը երթանք,
Որ մեզի իր ճամբաներըը սորվեցընէ,
Ու անոր շաւիղներուն մէջը քալենք.
[2]Քանզի որ օրէնքը Սիօնէն՝
Ու Տէրոջը խօսքը Երուսաղէմէն պիտի ելլէ.
3 Եւ անիկա շատ ժողովուրդներու մէջ դատաս-
տան պիտի ընէ,
Ու զօրաւոր ազգեր մինչև հեռաւոր տե-
ղեր անք պիտի յանդիմանէ.
Ու [3]անոնք իրենց սուրերը խոփեր՝
Եւ իրենց նիզակները յօտոցներ պիտի չընեն.
Ազգ ազգի վրայ սուր պիտի չվերցընէ,
[4]Եւ ալ պատերազմ պիտի չսորվին.

1 Եբրայ. ը. 10։
2 Եզեկ. ԼԷ. 37։
3 Ածխ. գ. 5։
4 Ես. Ծբ. 12։

— Եզեկ. ճ. 4. 5։
5 Եփես. Ա. 23։
6 Ա Պետ. ժգ. 4։
7 Եզեկ. ժա. 3. 7։
8 Ա Պետ. ժբ. 41։ Ա.
Թես. ա. 8։ Ես. ը. 18։ Եզեկ. ը.
18։ Ջաք. է. 13։
9 Ես. Ծգ. 10. 11։
Եզեկ. ժգ. 10։
10 Ա Պետ. ժգ. 4։
11 Եզեկ. ժա. 3. 7։
12 Ա Պետ. ժբ. 41։ Ա.
Թես. ա. 8։ Ես. ը. 18։ Եզեկ. ը.
18։ Ջաք. է. 13։
13 Ես. Ծգ. 10. 11։
Եզեկ. ժգ. 10։

իր. 25։
ԳԼ. ը. 11։ Մա-
ղաք. ե. 15։
14 Եբրայ. ը. 13։
15 Եբրայ. իբ. 23։ Հռով. ը.
13։
16 Եզեկ. իբ. 27։ Ամբ.
ը. 12։ Միք. գ. 3։
17 Ես. ա. 23։ Եզեկ.
իբ. 12։ Ածխ. է. 9։
18 ԳԼ. ե. 3։
19 Եբրայ. ը. 13։
20 Ես. իբ. 3։ Եբրայ.
ե. 4։ Հռով. ը.
13։
21 Ես. ը. 8. 14։ Եզեկ.
ԺԱ. 22. 23։
22 Ես. ը. 3։
23 Ես. ը. 4։ Ցե-
զեկ. ԺԱ. 22. 23։
24 Սաղ. ՀԲ. 1։

ԳԼ. գ. 8։

—
25 Ես. ը. 8. 14։ Ե-
զեկ. ԺԱ. 22. 23։
26 Ես. ը. 4։ Ցե-
զեկ. ը. 19։
27 Սաղ. ՀԲ. 1։

4 ՚Հապա ամէն մարդ իր որթին տակը
Ու իր թզենիին տակը պիտի նստի,
Ու վախցնող պիտի չըլլայ.
ինչու որ զօրաց Տէրոջը բերանը խօսեցաւ։
5 Քանդի ՚բոլոր ժողովուրդներէն
Ամէն մէկը իր աստուածոյն անունովը կը քալէ,
Բայց ՚մենք յաւիտեան յաւիտենից
Մեր Տէր Աստուածոյն անունովը պիտի քալենք։

6 Ա՛ն օրը, կ՚ըսէ Տէրը, ՚կաղը պիտի ժողվեմ,
՚Ու աքսորուածը պիտի հաւաքեմ,
Եւ զանիկա ալ որ նեղեցի.
7 Եւ կաղը ՚մնացորդ պիտի ընեմ,
Ու հեռուն վռընուածը՝ զօրաւոր ազգ.
Եւ Տէրը Սիօն լեռանը մէջ ՚անոնց վրայ պիտի թագաւորէ
Հիմնահատնէ մինչեւ յաւիտեան։
8 Ու դուն, ով հօտի աշտարակ, Սիօնի աղջկանը բլուրը,
Մինչեւ քեզի պիտի գայ՝
Քեզի պիտի հասնի առջի իշխանութիւնը,
Ու թագաւորութիւնը՝ Երուսաղէմի աղջկանը։

9 Հիմա ինչո՞ւ բարձրաձայն կը պոռաս.
՚Մէջդ թու մէջդ թագաւոր չկայ,
Դամ թէ քու խորհրդականդ կորսուեցաւ,
Որ քեզ ծննդական կնոջ պէս ցաւ բռնեց։
10 Ցաւ քաշէ ու ծննդական պէս երկանց մէջ
Եղիր, ով Սիօնի աղջիկ,
Քանզի հիմա քաղաքէն պիտի ելլես,
Ու դաշտի մէջ պիտի բնակիս,
Ու մինչեւ Բաբիլոն պիտի երթաս,
Եւ հոն պիտի ազատիս.
Հոն Տէրը պիտի ազատէ քեզ քու թշնամիներուդ ձեռքէն։
11 ՚Ու հիմա քու վրադ շատ ազգեր ժողվուեցան,
Որոնք կ՚ըսեն,
Թող անիկա պղծուի,
Ու մեր աչքերը ՚Սիօնը տեսնեն։
12 Բայց անոնք ՚Տէրոջը խորհուրդները չեն գիտեր,
Ու անոր դիտաւորութիւնը չեն հասկընար.
Քանզի ինքը զանոնք կը ժողվի՝ ՚ինչպէս որ հունդները կալին մէջ կը ժողվեն։
13 ՚Ելիր ու կալը ծեծէ, ով Սիօնի աղջիկ,
Քանզի քու եղջիւրդ երկաթէ պիտի ընեմ,
Եւ քու կճղակներդ պղնձէ պիտի ընեմ,
Ու շատ ժողովուրդներ պիտի մանրես.
՚Ու անոնց աստացուածքը Տէրոջը պիտի նուիրեմ,
Եւ անոնց ստացուածքը ՚բոլոր երկրին Տիրոջը պիտի նուիրեմ։

ԳԼ. Ե

1 Քրիստոսի ծնունդը. 4 անոր թագաւորութիւնը. 8 անոր յաղթութիւնը.

1 Հիմա, ով գունդի աղջիկ, քեզի դունդ կազմէ.
Մեր վրայ պաշարում դրուեցաւ.
՚Իսրայէլի դատաւորին ծնօտին գաւազանով պիտի զարնեն։
2 Եւ դուն, ով ՚Բեթլեհէմ Եփրաթա,
Թէեւ Յուդայի ՚հազարաւորներուն մէջը բոլոր պզտիկ ես,
Բայց քեզմէ պիտի ելլէ ինծի այն որ Իսրայէլի վրայ ՚իշխան պիտի ըլլայ,
՚Ու անոր ելքը ՚ի հնուց՝ յաւիտենական օրերէն է։
3 Անոր համար զանոնք յետ պիտի տայ՝
Մինչեւ ծնանողին ծնանելու ժամանակը,
Եւ ՚անոր եղբայրներուն մնացորդը
Իսրայէլի որդւոցը պիտի դառնայ։
4 Ու անիկա պիտի կենայ, ու Տէրոջը զօրութեամբը
Եւ իր Տէր Աստուծոյն անուանը մեծվայելչութեամբը ՚պիտի հովուէ,
Ու անոնք պիտի բնակին.
Քանզի հիմա ՚մինչեւ երկրին ծայրերը պիտի մեծնայ։
5 Եւ անիկա ՚խաղաղութիւն պիտի ըլլայ.
Երբոր Ասորեստանցին մեր երկիրը մտնէ,
Ու մեր պալատներուն մէջը ոտք կոխէ,
Անոր դէմ եօթը հովիւ
Եւ ութը իշխանաւոր մարդիկ պիտի հանենք։
6 Ու անոնք Ասորեստանի երկիրը սրով
Ու ՚Նեբրովթի երկիրը իր դռներուն մէջը պիտի ազատեն.
Եւ անիկա ՚մեզ պիտի ազատէ Ասորեստանցիներէն,
Երբոր անոնք մեր երկիրը մտնեն
Ու մեր սահմաններուն մէջը ոտք կոխեն։
7 Եւ ՚Յակոբին մնացորդը շատ ժողովրդոց մէջ
՚Ցօղի պէս պիտի ըլլայ՝ Տէրոջմէ եկած,
Եւ շաղի պէս՝ որ հանդէս խոտի վրայ իջնէ.
Որ անիկա մարդէ չսպասեր,
Ու մարդու որդիներէն չյուսար։
8 Եւ Յակոբին մնացորդը ազգաց մէջ

Ա՝ Թագ · գ · ԽԱ · Զաք · գ · ժ ·
Բ՝ Երեմ · բ · ԺԱ · Ջաք · ժ · ԺԲ ·
Գ՝ Եզեկ · ԼԲ · ժ · Ամբ · գ · ժ ·
Դ՝ Ասղ · ՀԱԼ · Ա · Ե · ՀԳ · ԼԲ · ԼԵ · ԽԱ ·
Ե՝ ԳԼ · բ · ԺԲ · Ա · Ե · Ա · Ե · Ա · Ե

Շատ ժողովրդոց մէջ ահեղ պիտի ըլլայ ,
ինչպէս առիւծ մը՝ անառարկ դազաններուն
մէջը ,
կամ առյգ առիւծ մը՝ ոչխարաց հօտերուն
մէջը ,
Որ երթէ անցնի՝ կը կոխկռտէ ու կը պատառէ ,
եւ ազատող մը չըլլար ։
9 Քու ձեռքդ քու հակառակորդներուդ վրայ
պիտի վերնայ ,
Ու բոլոր թշնամիներդ պիտի կտրին ։
10 Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը , կ՚ըսէ Տէրը ,
քու ձիերդ քու մէջէդ բնաջինջ պիտի ընեմ ,
եւ քու կառքերդ պիտի կորսընցնեմ ։
11 եւ քու երկրիդ քաղաքները բնաջինջ պիտի
ընեմ ,
Ու բոլոր պարիսպներդ պիտի փլցընեմ ։
12 Եւ քու ձեռքդ կախարդութիւնները բնա-
ջինջ պիտի ընեմ ,
Ու ալ գուշակութիւն ընողներ պիտի չու-
նենաս ։
13 Եւ քու մէջէդ քու դրօշակներդ
Ու արձաններդ բնաջինջ պիտի ընեմ ,
Ու ալ քու ձեռացդ գործքերուն
երկրպագութիւն պիտի չընես ։
14 եւ քու մէջէդ Աստարթիի կուռքերդ պիտի
կործանեմ ,
Ու քու քաղաքներդ պիտի աւրեմ ։
15 Եւ բէդ մնիկ չընող ազգերէն
Սրտմտութեամբ ու բարկութեամբ վրէժ պի-
տի առնեմ ։

ԳԼ · Զ

1 Նահում կը վիճի իր ժողովրդին հետ՝ անոր ապերախտու-
թեանը · 6 պիտառնութեանը · 10 անօրէնութեանը 12 ու կա-
պաւութեանը համար ։

1 Հիմա Տէրոջը բառը մնիկ ըրէք ·
Եղիր ու լեռներուն առջեւը դատ վարէ ,
Եւ բլուրները քու ձայնդ թող լսեն ։
2 Ով լեռներ ու երկրին ամուր հիմերը ,
Տէրոջը դատը մնիկ ըրէք ·
Քանզի Տէրը իր ժողովրդին հետ դատ ունի ,
Ու Իսրայէլին հետ պիտի վիճի ։
3 Ով իմ ժողովուրդս , ի՞նչ ըրի ,
Ու ի՞նչ բանով քեզ յոդնեցուցի ·
Ինծի դէմ պատասխան տուր ։
4 Վասն զի քեզ եգիպտոսի երկրէն հանեցի ,
Ու ծառայութեան տունէն քեզ փրկեցի ,
Եւ քու առջեւդ Մովսէսը , Ահարոնը ու Մա-
րիամը խրկեցի ։
5 Ով իմ ժողովուրդս , միտդ բեր
Ինչ որ Բաղակ Մոաբացւոց թագաւորը խոր-
հեցաւ ,
Ու ինչ որ Բէաղամ անոր պա-
տասխանեց ,
Եւ Սատիմէն մինչեւ Գաղգաղա ,
Որպէս զի Տէրոջը արդարութիւնը դիտնաս ։
6 Տէրոջը առջեւը ինչո՞վ երթամ ,
Ու բարձրեալ Աստուծոյն առջեւը խնամ .
Ողջակէտ անոր առջեւը ողջակէզներո՞վ ,
Մէկ տարեկան որթերո՞վ երթամ ։
7 Ողջակէտ Տէրը հաղարաւոր խոյերու՝
Կամ բիւրաւոր Եղի գետերու պիտի հաճի՞ .
Ողջակէտ իմ յանցանքիս համար Իմ անդ բանիկս՝
Ու հոգւոյս մեղքին համար որովայնիս պը-
տուղը տամ ։
8 Երեմի յայտնեց , ով մարդ , թէ ինչ է աղէկը ·
Ու Տէրը քեզմէ ի՞նչ կը պահանջէ ,
Բայց միայն Իրաւունք ընել , ողորմութիւն
սիրել
Ու խոնարհութեամբ քու Աստուծոյդ հետը
քալել ։
9 Տէրոջը ձայնը քաղաքին կը կանչէ ,
Ու խնամուտը քու անունդ պիտի տեսնէ .
Գաւազանը ու անոր հրամայողը լսեցէք ։
10 Աւազանին տանը մէջ տակաւին անօրէնու-
թիւնան գանձեր կա՞ն ,
Ու պակաս արդու՝ Նոր պիղծ է ։
11 Միթէ անօրէնութիւնան կշիռներ
Ու խարդախ քարեղբս քսակ մնդրուկ մաքուր
պիտի տեսնե՞մ ։
12 Քանզի անոր հարուստները զրկանքով լե-
ցուն են ,
Եւ անոր բնակիչները սուտ կը խօսին ,
Ու իրենց բերնին մէջ նենգաւոր լեզու ունին ։
13 Ուստի ես ալ քեզ զարնելով Հիւանդ պիտի
ընեմ ,
Եւ քու մեղքերուդ համար ապականած պիտի
ընեմ ։
14 Դուն պիտի ուտես ու պիտի չկշտանաս ,
Եւ քու անօթութիւնդ փորիդ մէջը պիտի
ըլլայ ·
Պիտի յափշտակես , բայց պիտի չկարենաս ա-
զատել ,
Ու ազատածդ սուրի պիտի մատնեմ ։
15 Դուն պիտի սերմանես , բայց պիտի չհնձես ·
Դուն ձիթապտուղ պիտի կոխես , բայց նզով
պիտի չօծուիս ·
Քաղցու պէս դուրեւրես , բայց գինի պիտի
չխմես ։

1 Զ.ա · Բ · 10 ·
2 Ե՛ · բ · 6 ·
3 Զ.ա · Ժ.գ · 3 ·
4 Ե՛ · բ · 8 ·
5 Ա.գ · ՃԹ · 7 · Հմ · 6 · բ Թ.ա · ա · 8 ·
— բ Օբ · լբ · 1 · Ա.գ · ծ · 1 · 4 · Ե.ա.ա · 2 ·
6 Ա.վ · ժբ · 3 ·
7 Ե.ա · ա · 18 · ե · 5 · 6 · խգ · 26 · Ա.վ · գ · 1 ·
8 Երեմ · բ · 5 · 31 ·
9 Ել · ժբ · 31 · ժգ · 30 · ք · 2 · բ Օբ · գ · 20 · Ա.վ.ա · բ · 10 ·
10 Ք.ա · խբ · 5 · խգ · 7 · խգ · 10 · 11 · բՕբ · խգ · 4 · 5 · Գ.ա · խգ · 9 · 10 · Գ.ա.ա · բ · 14 ·
11 Թ.ա · ի.ե · 1 · Լգ · 49 · Գ.ա · գ · 19 · ե · 10 ·
12 Ե.ա · ե · 11 ·
13 Ա.գ · ծ · 9 · ծ.ա · 10 · Է.ա · ա · 11 · Գ.ա · իբ · 6 ·
14 գ Ք.ա.գ · ՃԼ · 3 · ի.ա · 6 · իգ · 10 · Երեմ · ե · 31 · ԺԹ · 5 · Եզեկ · իգ · 37 ·
15 բ Օբ · ժ · 12 · ա · Ք.ա · ԺԵ · 22 · Ռվ · գ · 6 · ԺԲ · 7 · Ի ծն · ԺԸ · 19 · Ե.ա · ա · 17 ·
16 բ Օբ · իե · 13—16 · Ա.ա.ի · Ժ.ա · 1 · ի · 10 · 25 ·
17 Ռվ · ԺԲ · 8 ·
18 Երեմ · Ք · 3 · 5 · ե · 5 · 19 · Ղ.ե · իգ · 16 · Ա.գ · ՃԶ · 17 · 18 ·
19 Ղ.ե · իգ · 26 · Ռվ · գ · 10 ·
20 բ Օբ · իե · 38 · 39 · 40 · Ա.գ.ե · ե · 11 · Ա.գ · ա · 13 · Ա.գ · ա · 6 ·

16 Քանզի Ամբիծն հրամանները կը պահուին
եւ Աքաաբին տանը բոլոր գործքերը.
եւ դուք անոնց խորհուրդներովը կը քալէք,
Որպէս զի ձեզ տամայի ընեմ,
եւ °քու բնակիչներդ՝ սուլելու ենթակայ.
Ուստի իմ ժողովրդիս նախատինքը պիտի
կրէք։

ԳԼ. Է

1 Եհովային իր քաջասրտութեանը 2 եւ ընդհանուր ապականութեանը համար գանգատ ընելով։ 8 իր յոյսը Աստուծոյ վրայ կը դնէ՝ եւ չի թէ մարգու վրայ։ 8 իր թշնամիներուն վրայ յաղթական կը հանդիսանայ։ 14 Աստուած գանիկա կը քաջալերէ բարի խոստումներովը։ 16 Թշնամւոյ խաւարութեանը 18 եւ իր ապրումներուն։

1 Վա՛յ ինձի՝ որ ամառնային պտուղը քաղուա-
ծի պէս,
Ողկոյզներէն ետքը՝ ճաշելու պէս եղայ.
Ուտելու ոգկոյզ չկայ.
Հոգիս կանխահաս պտուղներուն կը ցանկայ։
2 Երկրէս աստիճանը կորսուեցաւ,
Ու մարդոց մէջ ուղիղ մէկը չկայ.
Ամէնքը արիւններու համար դարան կը
գործեն,
Ամէն մարդ իր եղբայրը որոգայթով կ'որսայ։
3 Չարութեան մէջ շատ չարաճիճի ընելու համար՝
Իշխանը պահանջէ,
Ու դատաւորը կաշառքի կ'ենչի,
Ու մեծ մարդը իր սրտին ցանկութեանը հա-
մեմատ կը խօսի.
Այսպէս զանիկա կը ծռեն։
4 Անոնց ազնիկը փուշի պէս՝
Շիտակը փշերէն ցանգէն ալ է.
Քու դէտերուդ օրը քու այցելութիւնդ եկաւ,
Անոնց չփոթութիւնը հիմա պիտի ըլլայ։
5 Բարեկամի մի հաւատաք,
Մտերիմ բարեկամի մի ապաւինիք,
Դռոջդ պառկողէն բերնիդ դռնները պահէ.
6 Քանզի հայրը իր հայրը կ'անարգէ,
Աղջիկը իր մօրը վրայ՝ -- հարսը իր կեսու-
րին վրայ կ'ելլէ.
Մարդուն թշնամիները իր ընտանիքն են։

7 Բայց հիմ Տէրոջը պիտի սպասեմ,
Իմ փրկութեանս Աստուծոյն պիտի յուսամ,
Իմ Աստուածս ինձի պիտի լսէ։
8 Ով իմ թշնամիս, մի՛ զարհուրիր.
Թէեւ ինկայ՝ պիտի ելլեմ,

Թէեւ խաւարի մէջ նստիմ՝ Տէրը ինծի լոյս
պիտի ըլլայ։
9 Տէրոջը բարկութիւնը պիտի կրեմ,
(Քանզի անոր դէմ մեզք գործեցի,)
Մինչեւ որ անիկա իմ դատս պաշտպանէ ու
ինծի իրաւունք ընէ,
Զիս լոյսը հանէ ու անոր արդարութիւնը
տեսնեմ։
10 Աստանը իմ թշնամիս պիտի տեսնէ.
Ամօթը պիտի ծածկէ զանիկա՝ որ ինծի կ'ը-
սէր թէ
Որ է քու Տէր Աստուածդ.
Իմ աչքերս զանիկա պիտի տեսնեն.
Հիմա անիկա փողոցներուն ցեխին պէս ոտից
կոխան պիտի ըլլայ։

11 Այն օրը որ քու պարիսպներդ պիտի չինուին,
Նոյն օրը պատուէրը հեռացած պիտի ըլլայ։
12 Այն օրը Ասորեստանէն եւ պարսպաւոր քա-
ղաքներէն,
Ու պարիսպէն մինչեւ գետը,
Եւ ծովէ ծով ու լեռնէ լեռ քեզի պիտի գան։
13 Սակայն երկիրը ամայի պիտի ըլլայ իր բնա-
կիչներուն պատճառաւ,
Ու նրանց դործքերուն պատղէն համար։
14 Քու գաւազանովդ հովուէ քու ժողո-
վուրդդ՝
Քու ժառանգութեանդ խաչնքը՝
Որ առանձին անտառ մը կը նստի կարմելո-
սի մէջ.
Անոնք առիլի օրերուն պէս
Բասանի ու Գաղաադի մէջ թող արածին։
15 Անոր հրաշքներ պիտի ցուցընեմ,
Ինչպէս այն օրերը որ եդիպտոսի երկրէն ելար։
16 Ազգերը տեսնեն,
Ու իրենց բոլոր քաջութիւնէն պիտի ամչնան.
Բերնին վրայ ձեռք պիտի դնեն,
Ո՛ն անոնց ականջները պիտի խլանայ։
17 Օձի պէս հող պիտի լզեն,
Երկրի սողուններուն պէս
Իրենց պահպանած տեղերէն պիտի դողան,
Մեր Տէր Աստուծմէն պիտի զարհուրին,
Ու քեզմէ պիտի վախնան։

18 Քեզի պէս Աստուած ո՛վ կայ,
Որ անօրէնութիւնը կը ներէ,
Ու իր ժառանգութեանը մնացորդին յան-
ցանքը անտես կ'ընէ.

1 ղ Թագ. Ժգ. 25. 26։ 2 Ամբ. ե. 11։ 3 ղ Թագ. Ժգ. 30. եւ հմմ. 25. 26։ ղ Թագ. իա. 3։ 4 ղ Թագ. Բ. 8։ ե. բհմ. Ժբ. 8։ 5 Եր. ածր. 6 Մտթ. ժ. 21։ 7 Եսա. իբ. 10։ 8 Մարկ. ժբ. 9։ Ես. ա. 26։ ղ Թագ. իբ. 1։ 9 Ես. ա. 18։ 10 Ես. ա. 23։ Գէ. զ. 11։ 11 Ես. ե. 26։ 12 բ Թագ. իգ. 6. 7։ Եզեկ. բ. 6։ Տես. Ես. իե. 13։ Եբհմ. Բ. 4։ Եզեկ. իբ. 7։ Մատ. Ժ. 21։ 35։ 36։ Դատ. Ժբ. 25։ իա. 16։ բ Տիմ. գ. 2. 3։ Ես. ը. 17։ Գէ. գ. 11։ Նահ. իգ. 17։ Տես Ովս. գ. 21։ Մարկ. իգ. 16։ Ես. Ժե. 13։ Եբհմ. Բ. 4։ Եզեկ. իբ. 7։ Մատ. Ժ. 21։ 35։ 36։ Դատ. Ժբ. 25։ իա. 16։ բ Տիմ. գ. 2. 3։ Ես. ը. 17։ Գէ. գ. 11։ Նահ. իգ. 17։ Տես Ովս. գ. 21։ Մարկ. իգ. 16։ Ես. Ժե. 13։ Եբհմ. Բ. 4։ Եզեկ. իբ. 7։ Մատ. Ժ. 21։ 35։ 36։ Դատ. Ժբ. 25։ իա. 16։ բ Տիմ. գ. 2. 3։ Ես. ը. 17։ Գէ. գ. 11։ Նահ. իգ. 17։ Տես Ովս. գ. 21։ Մարկ. իգ. 16։ Ես. Ժե. 13։ Եբհմ. Բ. 4։ Եզեկ. իբ. 7։ Մատ. Ժ. 21։ 35։ 36։ Դատ. Ժբ. 25։ իա. 16։ բ Տիմ. գ. 2. 3։ Ես. ը. 17։ Գէ. գ. 11։ Նահ. իգ. 17։ Տես Ովս. գ. 21։ Մարկ. իգ. 16։ Ես. Ժե. 13։ Եբհմ. Բ. 4։ Եզեկ. իբ. 7։ Մատ. Ժ. 21։ 35։ 36։ Դատ. Ժբ. 25։ իա. 16։ բ Տիմ. գ. 2. 3։ Ես. ը. 17։ Գէ. գ. 11։ Նահ. իգ. 17։ Տես Ովս. գ. 21։ Մարկ. իգ. 16։

ՙԻր բարկութիւնը յաւիտեան չպահեր ,
քանզի ողորմութիւն կը սիրէ ։
19 Անիկա պիտի դառնայ , մեզի ողորմութիւն
պիտի ընէ ,
Մեր անօրէնութիւնները ոտքին տակը պիտի
առնէ ։
Այո , անոնց բոլոր մեղքերը
ծովուն խորութիւնները պիտի նետես ։
20 ՚Յակոբին ճշմարտութիւն պիտի ընես ,
եւ Աբրահամին՝ ողորմութիւն ,
ինչպէս որ ուղիի օրերէն ՚ի վեր
՚Մեր հայրերուն երդումով խոստացար ։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՆԱԻՈՒՄԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1—15 Աստուծոյ վհատութիւնը կը յայտնէ. իր ժողովուրդին բարութիւն՝ և իր թշնամիներուն խստութիւն ցուցնե. լով ։

1 ՙՆինուէի պատգամը . Ելկեսացի Նաւումին
տեսիլքին գիրքը ։
2 Եհովան ՚նախանձոտ ու ՚վրէժխնդիր Աս-
տուած է .
Եհովան վրէժ առնող ու բարկութեան տէր է .
Եհովան իր հակառակորդներէն վրէժ կ՚առնէ ,
Ու իր թշնամիներուն ջուր-ըմբիւն կը պահէ ։
3 Եհովան ՚երկայնամիտ է , ու ՚անոր զօրու-
թիւնը մեծ է ,
Բայց չ՚անցներ ամենևին անպատիժ չթողուր ։
՚Եհովային ճամբան մրրիկի ու փոթորիկի մէջ է,
Ու ամպերը անոր ոտքերուն փոշին են ։
4 ՚Ովուն կը սաստէ ու զանիկա կը ցամքեցնէ ,
եւ բոլոր գետերը կը չորցնէ ։
՚Բասան ու Կարմէղոս կը թառամին ,
եւ Լիբանանին ծաղիկը կը թառամի ։
5 ՚Լեռները անկէ կը դողան ու ՚բլուրները կը
հալին ։
՚Երկիրը անոր երեսէն կը խախտի ,
Աշխարհը ու անոր բոլոր բնակիչները ։
6 Անոր ցասմանը առջեւը ո՞վ կրնայ կայնիլ ,
եւ անոր սաստիկ բարկութեանը ՙո՞վ կրնայ
դէմ դնել ։
՚Անոր սրտմտութիւնը կրակի պէս կը թափի ,
Ու ապառաժները անկէ կը խորտակին ։
7 ՚Եհովան բարի է , նեղութեան օրը ամրու-
թիւն է ,
Ու Ինքն ապաւինողները կը ճանչնայ ։
8 Բայց ան ՙաւերիչ առղը ՚յորդահոս հեղեղով
բոլորովին պիտի աւրէ ,
եւ խաւարը պիտի հալածէ անոր թշնամիները ։
9 ՚Եհովային դէմ ի՞նչ կը խորհիք .
ՙինքնաջինջ ընողը անիկա է .
Նեղութիւնը երկրորդ անգամ պիտի չելլէ ։
10 Քանզի փանի որ անոնք ՙփուշերու պէս փաթ-
թուած են ,
՚Ու իրենց ըմպելիքովը գինովցածի պէս են ,
՚Բոլորովին չորցած խրտի պէս պիտի այրին ։
11 ՚Քեզմէ Եհովային դէմ չարութիւն մտածող մը՝
Անօրէն խորհրդական մը ելաւ ։
12 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ .
Թէև անոնք խաղաղութեան մէջ են ու բազ-
մաթիւ են ,
Սակայն ՚անոնք պիտի կոտրին՝ երբոր ՙանիկա
անցնի .
Թէև քեզ նեղեցի՝ ալ պիտի չնեղեմ ։
13 եւ հիմա քու վրայէդ անոր լուծը պիտի
կոտրեմ ,
Ու քու կապերդ պիտի կտրեմ ։
14 եւ Տէրը քեզի համար հրամայեց ,
Որ մէկմէկ ալ քու անունէդ ՚սերմ չսարածուի .
Քու աստուածներուդ տունէն
քանդակած և ձուլածոյ կուռքերը բնաջինջ
պիտի ընեմ .
ՙԳերեզմանդ պիտի պատրաստեմ ,
Քանզի դուն անարդ եղար ։
15 Ահա ՚լեռներուն վրայ աւետաբերի՝
խաղաղութիւն քարոզողին ոտքերը .
Ցօնեղդ պահէ , ով Յուդա , ուխտերդ կա-
տարէ .
Քանզի մէկմէկ ալ քու մէջդէդ ՙանօրէն պիտի
չանցնի ,
Անիկա բոլորովին կտրուեցաւ ։

ա Ա՚ղ · ՀԹ · ՝ · Ե՝ա · ՚ · ԱԵ · ՚ · ԵրԻՄ · Գ · ՚ · ՚ ։
բ Ղ՚ա · ՙ · ՚՚ · ՚՚ ։
գ Ա՚ղ · ՀԵ · ՝ · ՚՚ ։
դ Ա՚ղ · Ը · ՝ · ՚՚ ։
ե Ա՚ղ · Ը · ՝ · ՚՚ ։
զ Ա՚ղ · ՀԵ · ՝ · ՚՚ ։
է Ը՚ա · Բ · ՚՚ ։
ը Ը՚ա · Բ · ՚՚ ։
թ Ը՚ա · Բ · ՚՚ ։
ժ Ը՚ա · Բ · ՚՚ ։
ի Ը՚ա · Բ · ՚՚ ։
լ Ը՚ա · Բ · ՚՚ ։
խ Ը՚ա · Բ · ՚՚ ։
ծ Ը՚ա · Բ · ՚՚ ։
կ Ը՚ա · Բ · ՚՚ ։
հ Ը՚ա · Բ · ՚՚ ։
ձ Ը՚ա · Բ · ՚՚ ։
ղ Ը՚ա · Բ · ՚՚ ։
ճ Ը՚ա · Բ · ՚՚ ։
մ Ը՚ա · Բ · ՚՚ ։
յ Ը՚ա · Բ · ՚՚ ։
ն Ը՚ա · Բ · ՚՚ ։
շ Ը՚ա · Բ · ՚՚ ։
ո Ը՚ա · Բ · ՚՚ ։
չ Ը՚ա · Բ · ՚՚ ։
պ Ը՚ա · Բ · ՚՚ ։
ջ Ը՚ա · Բ · ՚՚ ։
ռ Ը՚ա · Բ · ՚՚ ։
ս Ը՚ա · Բ · ՚՚ ։
վ Ը՚ա · Բ · ՚՚ ։
տ Ը՚ա · Բ · ՚՚ ։
ր Ը՚ա · Բ · ՚՚ ։
ց Ը՚ա · Բ · ՚՚ ։
ւ Ը՚ա · Բ · ՚՚ ։
փ Ը՚ա · Բ · ՚՚ ։
ք Ը՚ա · Բ · ՚՚ ։
օ Ը՚ա · Բ · ՚՚ ։
ֆ Ը՚ա · Բ · ՚՚ ։

ԳԼ· Բ

1—13 Նաւումայ ահաւոր և յաղթական դէպքը Նինուէի վերայ կու գայ։

1 Ի[1]սրայէլի պարակողը քու երեսիդ դէմ ելաւ.
[2]պարիսպը պահպանէ, ճամբան դիտէ,
մէջքերը ուժովցուր -- բոլոր այդ էջ- ժողովէ։
2 Քանզի Տէրը Յակոբին վայելչութիւնը
Իսրայէլին վայելչութեանը պէս նորոգեց.
վասն զի [3]պարպողները զանոնք պարպեցին,
ու անոնց որթի ուռիները աւերեցին։
3 Անոր զօրաւորներուն վահանը [4]կարմրեցաւ,
Ա- քաջ մարդիկը կարմիրով ներկուեցան.
Անոր պատրաստութեանը օրը կատը [5]պոզ-
պատի փայլատութիւն՝ պիտի ունենայ,
ու նիզակները պիտի երերցուին։
4 կառքերը փողոցներուն մէջը պիտի կատղին,
Հրապարակներուն մէջը իրար պիտի բաղխեն.
Անոնց երեւոյթը ջահերու պէս պիտի ըլլայ,
ո- փայլակներու պէս պիտի վազեն։
5 Իր կորիճները պիտի յիշէ.
Անոնք քալած տաներնին պիտի դլոբին,
Ի- [6]ր-ին պարսպին հոն- պիտի արագ-
բան,
ու պատսպարան պիտի պատրաստուի։
6 Գետերուն դռները պիտի բացուին,
եւ պալատը պիտի [7]փլչի։
7 Ու [8]նախատանդիմութեան -ն՝ անիկա գերու-
թեան պիտի երթայ,
եւ անոր աղախինները կուրծքերնուն զարնե-
լով
ո- [9]ազաւնիի պէս ձիւլիով՝ ձա- հնոց պիտի
երթան։
8 Եւ Նինուէ շատ ժամանակէ ի վեր ջուրերու
աւազանի պէս էր.
Սակայն անոնք փախչելով կայնեցէք, կայ-
նեցէք՝ -ին- ըսին,
Բայց դարձող պիտի չըլլայ։
9 Ա[10]ծամի յափշտակեցէք, ոսկի յափշտակեցէք,
Քանզի ձա- գանձերը անծիւ են,
ու ամէն ցանկալի սպասներու առատութիւն
կայ։
10 Պարապ ու պարպած ու գատարկացած է.
Եւ սիրտերը կը հալին, ու [11]ծունկերը իրա-
րու կը զարնեն,
[12]իւ- ամէն մէջքերը կը դողան,
ու [13]ամէնուն երեսները գոյներնին կ'նետուն։
11 Ո՞ր է [14]առիւծներուն բնակարանը,
եւ առյզ առիւծներուն արօտը,
Որ արու առիւծը, մատակ առիւծը

[1] Եբր. ծ· 25։ [2] Եբր. ծա· 11· 12։ Գէ· գ· 14։ [3] Ա- ջ· ձ· 12։ [4] Ա- կդ· ջ· 3։ [5] Կ- ըսկիզբը լայ- [6] Եբր· հոլ·։ [7] Կ- քանի պահ- պանները գրաւած են։ [8] Եբ· լբ· 14· ծթ· 11։ [9] Եբ· ժգ· 7· 8։ [10] Դան· է· 6։ [11] Եբր· լ· 6։ [12] Ցեփ· գ· 10· 11։ Եզէկ· ամ· 2—7։ [13] Եզէկ· լթ· 3· լբ· 3· լթ· 1· Գէ· գ· 3։ [14] Եբր· խե· 3։ բամ· ժգ· 22· 36։ Եզէկ· իգ· 2· 37։ Ամբ· ա· 11։ [15] Ամբ· բ· 16։ [16] Ա- ոզ· բ· 9· Եբր· ժ· 33։ [17] Տես Ցոյս· ամ· 10։

և գ թագ· ամ· 17· 19· ամ· 9· 25։ — [15] Եզէկ· իբ· 2· 3· իգ· 6· 9· Ամբ· բ· 12։ [16] Եբր· խե· 3· 1 Եբր· առջին բոլոր ու Նինուէին փառ- քամբ։ [17] Ա- կ- ոզ· բ· 13։ [18] Եբ· խե· 2· 3· Ե-

Ու առիւծի կորիւնը հոն կը պտրտէին,
Ու ընդ- վախցնող մը չկար։
12 Առիւծը իր կորիւններուն բաւական եղածին
չափ կը պատառէր,
Ու իր մատակ առիւծներուն համար կը խեղդէր,
եւ իր մորթերը որսով՝
Ու իր բնակարանները յափշտակութեամբ կը
լեցնէր։
13 [18]Ահա ես քեզի դէմ եմ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը,
եւ անոր կառքերը պիտի այրեմ -- ծուխի
-ին- [19]ը-ին,
եւ քու առյզ առիւծներդ սուրը պիտի ուտէ.
Ու քու որսդ երկրին վրայէն պիտի Ջնջեմ,
եւ [20]ր-ու դեսպաններուդ ձայնը ալ
պիտի չլսուի։

ԳԼ· Գ

1—19 Նինուէի յանդիմանութիւնը։

1 Վա՛յ [1]արիւններու քաղաքին,
Բոլորովին սուտութեամբ -- յափշտակութեամբ
լեցուն է.
Հոն որսը պակաս չէ։
2 Ա- խարազանին ձայնը,
Ու [2]անիւին շարժման ձայնը,
եւ սրընթաց ձիին ու ցնցուղ կառքին ը-
[3]ն-ը։
3 Ձիաւորը կը վերցնէ [4]փայլուն սուրը ու շող-
շողուն նիզակը,
եւ շատ վիրաւորներ ու խիստ շատ մեռե-
ալներ կ'ըլլան,
Ու դիերը անթիւ են, դիերուն վրայ կը
դլոբին՝
4 Ա- պոռնկութեանցը շատութեանը
համար,
Որ խիստ շնորհալի ու [5]կախարդութեանց տէր
ըլլալով՝
իր պոռնկութիւններովը ազգեր՝
եւ իր կախարդութիւններովը ազգատոհմներ
կը ծախէր։
5 [6]Ահա ես քեզի դէմ եմ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը,
Ու [7]քու երեսիդ դէմ քու քղանցդ պիտի
բանամ,
[8]եւ քու մերկութիւնդ ազգերուն՝
Ու քու անարգանդ թագաւորութիւննե-
րուն պիտի ցուցնեմ.
6 եւ քու վրադ պղծութիւններ պիտի նետեմ,
Ու [9]քեզ խայտառակ պիտի ընեմ,
Ու քեզ օրինակ պիտի դնեմ։
7 Ու պիտի ըլլայ որ ամէն քեզ տեսնողը
[10]քեզմէ պիտի փախչի, ու պիտի ըսէ,
Նինուէ աւերակ եղաւ.

-ին- [19]ը-ին՝ Ա- կ- ոզ· բ· 13։ [20]ր-ու Եբր· ժգ· 22· 36։ [1] Ա- ոզ· բ· 9· Եբր· ժ· 33։ [2] Տես Ցոյս· ժգ· 10։

Ինչո՞ր վրայ ոչ պիտի ոչրայ ։
Քեզի ուսուիցչ մխիթարիչներ փնտռեմ։
8 Մխիթ եւ դուն Նոյ-ամենէն ազնիւ ես ,
Որ գետնրուն մէջը կը բնակէր ,
Ու Նաբերով չրջապատած էր ,
Որ ծովը անոր խրամ եղած էր ,
Ո– ծովը անոր պարիսպն էր ։
9 Անոր զօրութիւնը եհովափա ու եղիպտաց էր ,
Ու ծայր չունէր ։
Փութացիք ու Լիբէացիք քեզի օգնական էին ։
10 Անիկա ալ աբատր ու գերութեան գնաց ,
Անոր տղաքները անգամ Նամէն ճամբու գլուխ գետինը զարնուեցան ։
Եւ անոր պատուականներուն վրայ Նվիճակ ձգեցին ,
Ու անոր բոլոր մեծամեծները չղթաներով կապուեցան ։
11 Դուն ալ Նպիտի գինովցաս ու անյայտ ըլլաս ,
Դուն ալ թշնամիէն ամրանալու տեղ պիտի փնտռես ։
12 Քու բոլոր բերդերդ՝ կանխահաս պտուղներ ունեցող թզենիներու պէս պիտի ըլլան ,
Որոնք երբոր թօթվուին՝ ուտողին բերանը կ'իյնան ։
13 Ահա Նքու ժողովուրդդ քու մէջդ կիներ–
քու պիտի ըլլան ,
Քու երկիրդ դռնները անյապաղ քու թշնամիներուդ պիտի բացուին ,
Կրակը պիտի ուտէ քու նիգերդ ։
14 Պաշարման համար քեզի ջուրեր քաշէ ,
Նրերդերդ ամրացուր ։
Ցեխի մէջ մտիր ու կաւը կոխէ ,
Եւ աղիւսին փուռը նորոգէ ։
15 Հոն կրակը քեզ պիտի ուտէ ,
Սուրը քեզ պիտի կոտրէ ,
Ու Նօրնակի պէս քեզ պիտի հատցընէ ։
Քեզ Նօրնակի պէս չատցուր ,
Քեզ մորեխի պէս չատցուր ։
16 Քու վաճառականներդ երկնից աստղերէն աւելի չատցուցիր ։
Նօրնակը տարածուեցաւ , հոգը թռաւ ։
17 Քու թագակիրներդ մորեխի պէս՝
Ու զօրավարներդ անթիւ մորեխներու պէս են ,
Որ ցուրտ օրը ցանկերու վրայ կը հանգչին ։
Երբոր արեւը ծագի՝ կը չուեն ,
Ու անոնց տեղը ուր ըլլալը չգիտցուիր ։
18 Քու հովիւներդ կը քնանան , ով Ասորեստանի թագաւոր ,
Քու ազնուականներդ կը պառկին ։
Քու ժողովուրդդ լեռներուն վրայ ցրուեցան ,
Ու ոչ կը չկայ որ ետ ժողվէ ։
19 Քու բեկտնդդ ճար չկայ ,
Քու վէրքդ անդարմանելի է ։
Ամէն անոնք որ քու լուրդ կը լսեն՝ քեզի համար ծափ պիտի զարնեն ,
Քանզի ամէն ժամանակ քու չարութիւնդ որոնէ վրայ անցած չէ ։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԱՄԲԱԿՈՒՄԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Երկրին անօրէնութիւնը համար գոռգոռա բնոց Ամբակումին
5 կը ցուցուի ան ահագին վհատութիւնը որ Քաղդեա-
ցւոց ձեռքովը պիտի ըլլար ։ 12 Մարդարէն կը գոռգոռայ որ ան
վհատութիւնը խիստ շատ մարդոց ձեռքովը պիտի կա-
տարուի ։

1 Ամբակում մարգարէին տեսիլքով յայտնուած պատգամը ։

2 Մինչև ե՞րբ , ով Տէր , աղաղակեմ ու չլսես ,
Եւ զրկանաց համար քեզի կանչեմ ու չազատես ։
3 Ինչո՞ւ համար ինծի անօրէնութիւն կը ցուցընես ,
Եւ նեղութիւն կ'երեցընես ,

Տես երես. ժե. 1։ Ամեն. գ. 2։ երես. ոչ. 26։ 28։ եզեկ. է. 14–16։ Սաղ. ճղճ. ի. 2։ Բե– ժգ. 16։ Ռէբ. ժգ. 16։ Ռէբ. բ. 18։ Թուղ. ի. 9։ Ռէբ. գ. 3։ Ամբ. 11։ երես. խգ. 25։ 26։ Գէղ. է. 10։ Գէղ. ա. 19։ Սաղ. ճղճ. 3։ Բե– ժգ. 16։ Ռէբ. ժգ. 16։ երես. բ. 37։ Ռէբ. գ. 13։ Ռէբ. գ. 15։ երես. ի. 31։ Ռէբ. գ. 13։ 30։ Սաղ. ճխե. 15։ երես. ի. 30։ Գէղ. բ. 1։ Թուղ. ա. 4։ Տես Թագ. բ. 7։ Տես Եզ. ժե. 16։

Սաղ. հգ. 6։ երես. ի. 18։ Եզեկ. լա. 3։ Ռէբ. գ. 17։ Մաթ. ա. 9։ Ռէբ. գ. 8։ Ռէբ. բ. 15։ Սափ. բ. 15։ Տես Եզ. ժե. 16։ Ժգ. 3։ եւ։ — Ռէբ. գ. 8։ Թագ. բ. 11։ Սաղ. ղշ. 3։ եւ։ երես. ժ. 25։ Ժբ. 1։ Եր– ֆէկ. լա. 3։ եւ։ Ժգ. 41։ Ա Թագ. բ. 10։ Ա Օր. իբ. 43։ 50։ երես. ի. 15։ Տես Մ. ղշ. 6։

Գ Ա Ր Ա Ս Ա Ն Ա Ր Ա Ն

Ա Ր Ա Ս Ա Ն Ա Ր Ա Ն

Ա Ր Ա Ս Ա Ն Ա Ր Ա Ն

Ան գառն ու արագընթաց ագռը ,
Որ իրենը չեղող բնակութիւններուն տիրելու համար՝
Երկրիս լայնութիւնը կը պտըտի ։
7 Անիկա սոսկալի և ահարկու է ,
Անոր գատաստանը ու իշխանութիւնը իրմէ կ՚ելլէ ։
8 Անոր ձիերը ինձէրէն աւելի արագաշարժ են ,
Ու՝ երեկոյեան գայլերէն աւելի կատղած են .
Եւ անոր ձիաւորները պիտի յաղկեն ,
Ու անոր ձիաւորները հեռուէն պիտի գան ,
Ու՝ կերակուրի վրայ արագացող արծիւի պէս պիտի թռչին ։
9 Ամէնքը զրկանաց համար պիտի գան ,
Գունդերուն երեսները դէպ՚ի °յառաջ պիտի ըլլայ ,
Ու աւազի պէս գերիներ պիտի ժողվէ ։
10 Եւ անիկա թագաւորները ծաղր պիտի ընէ ,
Ու իշխաններուն անոր խազալիկ պիտի ըլլան .
Անիկա ամէն պարսպի վրայ պիտի խնդայ ,
Վասն զի հող պիտի դիզէ ու զանիկա պիտի առնէ ։
11 Անառներ անոր միտքը պիտի փոխուի ու պիտի հպարտանայ ,
Եւ՝ աս իր զօրութիւնը իր աստուծոյն ՙԵհովէ՚ յանցաւոր պիտի ըլլայ ։
12 ՙՄիթէ դուն՝ ի յաւիտենից չէ՞ս , ով իմ Տէր Աստուածս , իմ Սուրբս .
Գիտի չմեռնինք ։
Ով Տէր , ՙդանիկա դատաստանի համար ո՛ր ըրիր ,
Ով վէմ , զանիկա յանդիմանելու համար հաստատեցիր ։
13 ՙԴուն որ քու աչքերդ չարութիւն տեսնելէն մեծաւ են ,
Ու անիրաւութեան նայելու կարող չես ,
ՙՆենգաւորներուն ինչո՞ւ կը նայիս ,
Ամբարիշտը իրմէ արդար եղողը կլլած ատեն
Ընչո՞ կը լռես ։
14 Ու մարդը ծովու ձուկերուն պէս կ՚ընես ,
Սողուններուն պէս՝ որոնք իրենց վրայ տէրզ չունին ։
15 ՙԱնոնց ամէնը կարթով կը հանէ ,
Ջանոնք իր ուռկանովը կը բռնէ ,
Եւ զանոնք իր ցանցովը կը ժողվէ ,
Անոր համար կ՚ուրախանայ ու կը ցնծայ ։
16 Անոր համար իր ուռկանին զոհ կը մատուցանէ ,
Ու իր ցանցին խունկ կը ծխէ ,
Վասն զի անոնցմով իր բաժինը գէր՝
Ու իր կերակուրը պարարտ է ։
17 Արդեօք աս պատճառաւ իր ուռկանը պիտի պարպէ՞ ,
Ու միշտ ազգերը կոտորելէն պիտի չդադարի՞ ։

ԳԼ · Բ

1 Գատախան մը ընդունելու սպասող Ամբակումին կը յայտնի թէ պարտի հաստատուն սպասել ։ 5 Բաբելացւոց վրայ հառնելը գատաստանը իրենց անցագործութեանը ։ 9 սպասելութեանը ։ 12 անդթութեանը ։ 15 արբեցութեանը ։ 18 ու կռապաշտութեանը համար ։

1 Ի՞մ՝ պահպանութեանս տէրը պիտի կենամ ,
Ու պարսպին վրայ պիտի կայնիմ ,
Ու պիտի սպասեմ որ տեսնեմ թէ ինծի հետ ինչ պիտի խօսի ,
Եւ թէ իմ կշտամբանքիս վրայ ինչ պատասխան պիտի տամ ։
2 Եւ Տէրը ինծի պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
Տեսիլքը գրէ ու տախտակներու վրայ յայտնի նշանակէ ,
Որ վազելիկ կարդացողը †համարձակ կարդայ ։
3 Քանզի տեսիլքը տակաւին օրոշուած ժամանակի համար է ,
Բայց վախճանին կ՚արագորայ , սուտ պիտի չելլէ .
Թէ որ ուշանայ՝ անոր սպասէ ,
Քանզի †անշուշտ պիտի գայ , ետ պիտի չմնայ ։
4 Ահա հպարտ հոգին իր ներսի դին ուղիղ չէ ,
Բայց արդարը իր հաւատքովը պիտի ապրի ։
5 Մանաւանդ գինին կը գատղեցնէ ,
Հպարտ մարդը հանգարտ չկենար ,
Քանզի իր հոգին դէպ՚ի գերեզմանին պէս կը լայնցընէ ,
Ու մահուան պէս բլլալով չկշտանար ,
Հապա բոլոր ազգերը իրեն կը ժողվէ ,
Ու բոլոր ժողովուրդները իր քովը կը գումարէ ։
6 Միթէ ասոնց ամէնը †անոր վրայ առակ պիտի չհանեն՞ ,
Ու անոր համար ծաղրական խօսքերով պիտի չբան՞են ,
Վա՛յ անոր՝ որ իրենը չեղածը կը շատցընէ ,
(Մինչև ե՞րբ պիտի ,)
Ու իր վրայ †գրաւներ կը բեռնաւորէ ։
7 Միթէ յանկարծ քեզ խածնողներ պիտի չելլե՞ն ,
Ու քեզի նեղութիւն տուողներ պիտի չարթննա՞ն ,
Եւ դուն անոնց աւար պիտի չըլլա՞ս ։
8 ՙՈրովհետեւ դուն շատ ազգեր կողոպտեցիր ,
Քեզ ալ ժողովուրդներուն բոլոր մնացորդները պիտի կողոպտեն՝
՚Մարդոց արիւններուն համար
Ու երկրին , քաղաքին և բոլոր անոր մէջը բնակողներուն զրկանացը համար ։

ե Եբեր. ե · ե· Սոփ. զ · ։ ը Սոպ. զ · ։ զգ · ։ է Դան · ե · ։ ։ Սոպ. զ · ։ զգ · ։ ։ Ներ · ե · ։ ։ ։ զ Թագ · ԺԲ · ։ ։ Եր · ժ · ։ · ։ · ։ Եզեկ · ։ · ։ ։ ։ Սոպ · ե · ։ ։ ։ Եբեր. ժբ · ։ ։ ։ Եբեր. ժբ · ։ ։ Ա մաղ · զ · ։ ։ —

ը Իս · իս · ։ · ։ ։ ։ Սոպ · ։ · ։ ։ զ Ե · բ · ։ · ։ · ։ ։ է Եզէ · վազէ · ։ զ Դան · ժ · ։ ։ · ։ Ժա · ։ ։ ։ Ա · ։ · ։ ։ ։ Եբեր · ժ · ։ ։ ։ Ե-ից · զ · ։ ։ · ։ Հբ · ։ ։ ։ Ա · ։ · ։ ։ ։ Գաղ · զ · ։ ։ ։ Եբեր. ժ · ։ ։ ։ Ա · ։ · ։ ։ ։ Մի · բ · ։ ։ ։ Կո՝ թաքնէր ձեր ։ ։ Ես · ։ · ։ ։ ։ Հր · ։ ։ ։

9 վայ անոր՝ որ իր տանը համար չար ա-
գահութիւնմէ ըլլա կը վաստկի,
Որպէսզի իր բոյնը բարձր տեղ դնէ՝
Զարին ձեռքէն ազատուելու համար։
10 Շատ ժողովուրդներ կատրելով՝
քու տանդ վրայ անարգանք բերիր,
Եւ քու հոգւոյդ դէմ մեզք գործեցիր։
11 Քանզի քարը պատէն պիտի աղաղակէ,
Ու գերանը ջրէն փայտերուն միջէն պատաս-
խան պիտի տայ անոր։
12 վայ անոր՝ որ արիւններով քաղաք կը
շինէ,
Ու անիրաւութեամբ աւան կը հաստատէ։
13 Ահա ասիկա զօրաց Տէրոջմէն չէ՞,
Որ ժողովուրդները կրակի համար կ'աշխատին,
Ու ազգերը պարապ տեղը կը յոգնին։
14 Քանզի երկիրը Տէրոջը փառացը գիտութեամ-
բը պիտի լեցուի,
Ինչպէս որ ջուրերը ծովը կը ծածկեն։
15 վայ քե՛զ որ քու ընկերիդ բան կը խմցնես,
Եւ քու թաբերնացիչ ընկերիդ առատ կը
բաչխես,
Որ մերկանալ ալ գիտնաս։
Որպէսզի հանդոյց մերկութիւնը տեսնես։
16 փառքէն աւելի ամօթով կշտացար,
Դուն ալ խմէ ու մերկացիր։
Տէրոջը աջ ձեռքին բաժակը քեզի պիտի
դառնայ,
Եւ քու փառացդ վրայ անարգանք ըլլայ։
17 Քանզի Լիբանանին զրկանքը քեզ պիտի ծած-
կէ,
Ու գազաններուն յափշտակութիւնը պիտի
վախցնէ՝
Մարդոց արիւններուն համար,
Ու երկրին, քաղաքին և բոլոր անոր միջը
բնակողներուն զրկանացը համար։
18 Ի՞նչ օգուտ ունի արուեստաւորին քան-
դակած կուռքը,
Զուլածոյ կուռքը և սուտ քիւն սորվեցնողը,
Որ չինողը իր շինած բանին ապաւինի,
Ու համր կուռքեր շինէ։
19 վայ անոր՝ որ փայտին կ'ըսէ, Արթնցիր,
Եւ համր քարին՝ ելիր։
Միթէ անիկա քեզ սորվեցնէ՞։
Ահա անիկա ոսկիով ու արծաթով պատած է,
Բայց անոր միջը ամենևին հոգի չկայ։
20 Սակայն Տէրը իր սուրբ տաճարին միջն է։
Անոր երեսին առջեւը լուռ կեցիր, ով բոլոր
երկիր։

ԳԼ. Գ

1 Ամբակում իր աղերքին մէջ Բաբելացոց վհատութենէն կը
սարսափի։ 17 Իր հաստատուն հաւատքը։

1 ‡Երկիւղածի վրայ, Ամբակում մարգարէին
աղօթքը։
2 Ով Տէր, քու լուրդ լսեցի — վախցայ։
Քու գործդ ատրճանակուն միջը նորոգէ, ով
Տէր,
Տարիներուն միջը գիտցուր,
Բարկութեան միջ ողորմութիւն յիշէ։
3 Աստուած Թեմանէն եկաւ,
Ու Սուրբը՝ փառան լեռնէն։ (Սէլա։)
Անոր փառքը երկինքը ծածկեց,
Ու երկիրը անոր գովութեամբը լեցուեցաւ։
4 Եւ անոր պայծառութիւնը լուսոյ պէս էր։
Անոր ձեռքէն ճառագայթներ կ'ելլէին,
Ու անոր զօրութեանը ծածկոյթը հոն էր։
5 †Անոր առջեւէն ժանտախտ կ'երթար,
Եւ անոր ոտքերուն ետեւէն †հրատապնոգ
տենդը՝ կ'ելլէր։
6 Անիկա կայնեցաւ ու երկիրը չափեց,
Նայեցաւ և ազգերը դողացուց։
Եւ յաւիտենական լեռները փշրուեցան,
Եւ վաղեմի բլուրները խոնարհեցան։
Անիկա յաւիտենական ճամբաներ ունի։
7 §Քուշանի վրանները նեղութեան տակ տե-
սայ,
Մադիամի երկրին վրանները դողացին։
8 Միթէ գետերուն բարկացա՞ Տէրը,
Քու սրտմտութիւնդ գետերուն վրայ էր,
Բարկութիւնդ ծովուն վրայ էր,
Որ քու ձիերդ — փրկութեան կառքերդ
հնձար։
9 Քու ազեղդ բոլորովին մերկ եղաւ՝
Իւղալի ցեղերուն երդումներուդ՝ ու ճշ-
մարիտ։ (Սէլա։)
Երկիրը գետերով պատռեցիր։
10 Լեռները քեզ տեսան — դողացին,
Ջուրերուն յորդութիւնը անցաւ,
Անդունդը իր ձայնը տուաւ,
Ու բարձր ձեռքերը վեր վերցուց։
11 Արեւը — լուսինը իրենց կարգին մէջը կայ-
նեցան,
Անոնք քու նետերուդ լուսովը
Եւ քու չողչողուն նիզակիդ պայծառութիւ-
նովը գացին։
12 Երկրին վրայ սրտմտութեամբ պտրտեցար,
Ու բարկութեամբ հարդերը կոխեցիր։

Նշումներ.
- ր Օր. ւգ. 31։ Դատ. ե. 4։ Սաղ. կը. 7։
ք Տես Դատ. ա. 3։
ֆ ր Օր. ը. 21։
ի Կամ կոշտակ։ Սաղ. ժը. 8։
ղ Նայ. ա. 2։
ծ Ծն. իթ. 26։
ձ Սաղ. ծժե. 3։ Կար. ժը. 2։
ղ Սաղ. ծվե. 17։
ը Սաղ. ժա. 4։
ի Սաղ. ը. 13։ Ջար. ր. 13։
ժ Կամ Մեղեդիներու առ Սաղ. ե. վեր.
ա Երեմ. իբ. 13։
բ Երեմ. խթ. 16։ Ներգ. 4։
գ Ելլ։ խորհեցար։
դ Երեմ. իբ. 13։ Ել. չիկ. իդ. 9։ Մեր. գ. 10։ Դատ. գ. 31։
ե Երեմ. ծա. 28։
զ Ես. ժա. 9։
է Ելլ։ ապաքինդ։ Ծն. թ. 22։
ը Երեմ. իե. 26, 27։ Ծա. 55։
թ Հմր. 3։
ժ Ես. խդ. 9, 10։ խդ. 2։
ի Երեմ. ժ. 8, 14։ Ջար. ժ. 8։
լ Սաղ. ծվե. 5։ Կար. ժը. 2։
խ Սաղ. ծվե. 17։
ծ Կամ Մեղեդիներու առ Սաղ. ե. վեր.
կ Ել. ժգ. 22, Ցնո. գ. 16։
հ Ցնո. ժ. 18, 33։
ձ Ցնո. ժ. 14, 16, 17, 18։ Տես Ցնո. ժ. 33։
ղ Սաղ. ժբ. 14։ Մատ. ա. 3։ Մեր. գ. 13։
ճ Ել. ժգ. 22։ Ցնո. գ. 16։
մ Ցնո. ժ. 18, 33։
յ Ցնո. ժ. 14։ Հե. 17, 18։ Տես Ցնո. ժ. 33։
ն Երեմ. ծա. 33։ Եզեկ. ա. 3։ Մեր. գ. 13։

13 Քու ժողովուրդիդ փրկութեանը համար՝
Քու օծեալիդ հետ փրկութեան համար ելար.
Ի՞նչ օրէնսին տունէն գլուխ հանեցիր՝
Հիմն մինչև պարանոցը բանալով։ (Սելայ.)
14 Իրենց գաւազաններովը իրենց գլխաւորնե-
րուն գլուխը խոցոտեցիր,
Զիս ցրուելու համար փոթորիկի պէս եկան,
Անոնց ուրախութիւնը անանկը գաղտուկ ու-
տելու պէս էր.
15 Քու ձիերովդ ծովուն վրայ՝
Շատ ջուրերուն խառնութիւնը վրայ քալեցիր։
16 Լսեցի ու խիստ սարսափեցայ,
Շրթունքս չրխնձերնես դողացին.
Ոսկորներուս մէջը փտութիւն մտաւ,
Ու եղած տեղս սարսափեցայ,
Որ հանգստութիւն ունենամ նեղութեան օրը,
Երբոր ժողովուրդին ելլէ՝ ու իր դունդե-
րովը անոր վրայ պիտի յարձակի.
17 Թէև թզենին ընձիւղ չտայ,
Ու որթերու վրայ պտուղ չըլլայ,
Ձիթենիին բերքը սակ,
Ու արտերը կերակուր չտան,
Փարախէն ոչխարը կարի,
Ու մսուրներուն մէջ արջառ չըլլայ,
18 Սակայն ես Տէրոջմով պիտի ցնծամ,
Իմ փրկութեան Աստուծովը պիտի ուրախա-
նամ։
19 Տէր Եհովան իմ զօրութիւնս է,
Ու իմ ոտքերս եղնիկի ոտքերու պէս պիտի
ընէ,
Ու զիս՝ իմ բարձր տեղերուս վրայ պիտի
պտըտցընէ։

Գլխաւոր երաժշտին, իմ զարնելու նուագա-
րաններուս վրայ։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՍՈՓՈՆԻԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1—18 Ջանաքան մեզքերու համար Աստուծոյ անաչառ դատաստանները ցուցնող գիր.

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ եղեկիայի որդւոյն Ամա-
րիայի որդւոյն Գոզոզիայի որդւոյն Փաւսիի
որդւոյն Ամոնիայիին եղաւ՝ Յուդայի թա-
գաւորին Ամոնի որդւոյն Յոսիայիին օրերը։
2 Երկրի երեսէն ամէն բաներ բոլորովին պիտի
կոտրընչցընեմ, կ՚ըսէ Տէրը։
3 Մարդը ու անասունը պիտի կոտրընչցընեմ,
Երկնից թռչուններն ու ծովուն ձուկերը
Ու դպիրհակառակներն ամբարիշտներուն
հետ պիտի կոտրընչցընեմ,
Ու երկրէս երեսէն մարդը պիտի կորսնմ,
կ՚ըսէ Տէրը։
4 Եւ իմ ձեռքս Յուդայի վրայ
Ու Երուսաղէմի բոլոր բնակիչը վրայ պիտի
երկնցընեմ.
Ու հոս տեղէս բնաջինջ պիտի ընեմ Բահա-
նին մնացորդը,
Քրմերուն անուներն՝ քահանաներուն հետ,
5 Եւ տանիքներու վրայ երկնից զօրքերուն
երկրպագութիւն ընողները,
Ու երկրպագութիւն ընելով Տէրոջմով երդ-
ում ընողները,
Եւ Մելգոմով երդում ընողները,
6 Ու Տէրոջմէ ետ դարձողները, ու Տէրը չէ-
փնտռողները
Եւ զանիկա չխնդրողները։
7 Տէր Եհովային առջեւը լուռ կեցէք,
Քանզի Տէրոջը օրը մօտ է,
Քանզի Տէրը զոհ պատրաստեց, իր կոչնա-
կանները Հրաւիրեց։
8 Եւ պիտի ըլլայ որ Տէրոջը զոհին օրը
Իշխանները ու թագաւորին զաւակները
Ու բոլոր օտար զգեստ հագնողները պիտի
պատժեմ։
9 Եւ ան օրը պիտի վրայէն բոլոր ցաւկողները՝
Իրենց տիրոջը տուներ զրկանքով ու նենգու-
թեամբ լեցընողները պիտի պատժեմ։
10 Ու պիտի ըլլայ որ ան օրը, կ՚ըսէ Տէրը,
Ձկանց դռնէն ազաղակի ձայն՝
Եւ Մասենայէն հեծութիւն՝
Ու բլուրներէն մեծ կոտորած պիտի ըլլայ։
11 Ճղրացէք, ով Մաքթեսի բնակիչներ,
Քանզի բոլոր վաճառական ժողովուրդը կոր-
սուեցաւ,

բոլոր արծաթի բերողները կատարեցան ։
12 Ու պիտի ըլլայ որ ան ժամանակը
երուսաղէմը ճրագներով պիտի փնտռեմ,
Ու ՙէնձն դէս իրենց մրուրին վրայ հանգիստ
նստող մարդիկը պիտի պատժեմ,
Որոնք իրենց սրտին ՙմէջը կ՚ըսեն,
Տէրը ոչ բարիք պիտի ընէ՝ և ոչ չարիք ։
13 Եւ անոնց առաջնածքը աւար՝
Ու անոնց տուները աւերակ պիտի ըլլան ։
Եւ տուներ պիտի չշինեն, բայց ՙանոնց մէջը
պիտի չբնակին,
Ու այգիներ պիտի տնկեն, բայց ՙանոնց գի-
նին պիտի չխմեն ։
14 ՙՏէրոջը մեծ օրը մօտ է,
Մօտ է, ու խիստ կ՚արագայ ։
Տէրոջը օրուան ձայնը ՙնէ՛ը,
Զօրաւորը հոն դառնապէս պիտի ազաղակէ ։
15 ՙԱն օրը բարկութեան օր է ։
Նեղութեան ու տառապանաց օր,
Կործանման ու աւերման օր,
Խաւարի ու մէգի օր,
Ամպի ու մռայլութի օր է ։
16 Պարսպաւոր քաղաքներու դէմ
Եւ բարձր աշտարակներու դէմ ՙփողի ու
ազազակի օր է ։
17 Ու մարդիկը նեղութեան մէջ պիտի ձգեմ,
Եւ ՙկոյրերու պէս պիտի պտըտին ,
Քանզի Տէրոջը դէմ մեղք գործեցին ։
Ու ՙանոնց արիւնը փոշիի պէս՝
Ու մարմինները ՙպղծի պէս պիտի թափուի ։
18 ՙՏէրոջը բարկութեան օրը
Անոնց արծաթովը ու ոսկին անգամ
Զանոնք ազատելու կարող պիտի չըլլան ։
Հապա բոլոր երկիրը ՙանոր նախանձին կրա-
կովը պիտի ապառի ,
Քանզի ՙանիկա խիստ չուտով երկրիս բոլոր
բնակիչները պիտի հատցընէ ։

ԳԼ · Բ

1 Ընդհատումը յարդարանք մը ։ 4 Փղշտացւոց ։ 5 Մոաբի ու Ամմոնի ։ 12 Եթովպիայի ու Ասորեստանի գաւառապետները։

1 °Բ ՙննեցէք ձեր անձերը, քննեցէք,՚՚
Ով չամչցող ազգ ,
2 Դեռ նախասահմանութիւնը չծնած ,
Օրը ՙմէկի պէս չանցած ,
Դեռ ՙՏէրոջը սաստիկ բարկութիւնը ձեր
վրայ չհիաց ,
3 ՙՏէրը փնտռեցէք , ՙով երկրիս բոլոր խոնար-
նները ,
Դուք որ անոր խրատութիւնը ՙի դործ կը դնէք ,
Արդարութիւն փնտռեցէք , խոնարհութիւն
փնտռեցէք ,
ՙԳուցէ Տէրոջը բարկութեան օրը պահուիք ։
4 Քանզի ՙԳազա պիտի թողուի ,
Ասկաղոն ամայի պիտի ըլլայ ։
Ազոտոսը ՙկէս օրուան տուներ պիտի վռնտեն,
Եւ Ակկարոն արմատէն պիտի խլուի ։
5 Վա՛յ ՙԾովկրերուը բնակողներուն՝ Քերեթի-
նեներուն ազգին ։
Տէրոջը խօսքը քեզի դէմ է , ով ՙՓղշտացւոց
երկիրը Քանան ։
Քեզ ալ պիտի աւերեմ, անանկ որ բնակիչ
չունենաս ։
6 Եւ Ծովկրերը հովիւներու †բնակարաններ
եւ ասպատներ՚՚
Ու ՙՀօտերու փարախներ պիտի ըլլայ ։
7 Եւ Ծովկրերը Յուդայի տանը ՙմնացորդին
պիտի ըլլայ ,
Հոն պիտի արածին ։
Իրիկունը Ասկաղոնի տուներուն մէջ պիտի
պառկին ,
Քանզի անոնց Տէր Աստուածը ՙանոնց այցե-
լութիւն պիտի ընէ ,
Եւ ՙանոնց դերութիւնը պիտի դարձընէ ։

8 ՙՄոաբին նախատինքը
Ու ՙԱմմոնի որդւոցը հայհոյութիւնները լսեցի ,
Որ անոնք իմ ժողովուրդս նախատեցին ,
Ու ՙանոնց սահմանին դէմ հպարտացան ։
9 Վասն հանոր Իսրայէլին Աստուածը՝ զօրաց
Տէրը ՙՅահ կ՚ըսէ ·
կենդանի եմ ես , որ ՙՄոաբը Սոդոմի պէս՝
Ու ՙԱմմոնի որդիքը Գոմորի պէս
ՙԵղինճներու կալուածք և աղի հանք
Ու յաւիտեան ամայութիւն պիտի ըլլայ ·
ՙԻմ ժողովուրդիս մնացորդը զանոնք պիտի
յափշտակէ ,
Ու իմ ազգիս մնացորդները զանոնք պիտի
ժառանգեն ։
10 Ասիկա ՙանոնց հպարտութեանը համար իրենց
պիտի ըլլայ ,
Քանզի անոնք զօրաց Տէրոջը ժողովուրդը նա-
խատեցին ,
Ու անոր դէմ հպարտացան ։

1 Բերեմ · խը · 11 · Ամմո · գ · 1 ·
2 Սոպ · գգ · 7 ·
3 Բ Օր · խը · 30 · 38 · Ամմո · ե · 11 ·
4 Մխը · գ · 15 ·
5 Յեզ · ր · 1 · 11 · Եզկ · ե · 29 ·
6 Ես · խը · 31 · Բերեմ · է · 7 · Յովել · ր · 4 · 11 · Ամմո · ե · 15 · Հմր · 13 ·
7 Բերեմ · գ · 19 ·
8 Բ Օր · խը · 29 · Եսթ · 10 ·
9 Սոպ · հմ · 5 ·
10 Սոպ · ձգ · 10 · Բերեմ · խը · 23 · Ժգ · 11 ·
11 Սոպ · ձ · 4 · Եզկ · ե · 29 ·
12 Գվ · գ · 8 ·
13 Հմր · 8 · 5 ·
14 Կես գիտափար ժողովուրդներ · Յես · ժե · 8 · Հմր · 14 ·
15 Յես · ժե · 11 · Յոել · ր · 16 · Յես · խա · 18 · Սոպ · ա · 4 · Ես · ժե · 13 · Ոմխ · ժգ · 3 ·
16 Յես · ժե · 13 · Բերեմ · խը · 22 · Ամմո · ե · 4 · Եզկ · ե · 29 ·
17 Գթ · խգ · 26 · Սոպ · ձե · 4 · Ամմո · ե · 6 ·
18 Սոպ · հգ · 9 · Յոել · ր · 14 · Ամմո · ե · 12 · Յոել · գ · 3 ·
19 Եզկ · ե · 15 · Ամմո · ա · 6 · 7 · 8 · Զեպ · բ · 5 · 6 ·
20 Բերեմ · գ · 4 · ժե · 8 · 9 ·
21 Եզկ · ե · 15 · Ամմո · գ · 1 · Հմր · 9 ·
22 Եզկ · ե · 31 · Զեպ · ա · 15 ·
23 Եզկ · ե · 25 · Բերեմ · խը · 27 · Եզկ · ե · 6 · Յես · ժե · 8 · Հմր · 14 ·
24 Ես · ժա · 11 · Մխը · գ · 1 · ե · 7 · 8 · Ամմո · գ · 12 · Հ · Հմր · 9 ·
25 Բերեմ · խը · 1 · Եզկ · ե · 8 · Ամմո · ա · 15 · Հմր · 1 ·
26 Եզկ · ե · 13 · Ամմո · ա · 15 ·
27 Ծն · ժե · Բերեմ · խը · Եզկ · ե · 8 · Ամմո · ե · 1 ·
28 Ամմո · ա · 13 ·
29 Ծն · ժե · 25 · Բ Օր · խթ · 23 · Ես · ժե · 13 · Ամմո · ե · 15 · Բերեմ · խթ · 13 · Ե · 40 ·
30 Հմր · 7 ·
31 Ես · ժգ · 9 · Բերեմ · խթ · 1 ·

11 Ցէրը անոնց վրայ ահարկու պիտի ըլլայ,
Քանզի անկէս երկրին բոլոր աստուածները
Բնաջինջ պիտի ընէ,
Եւ Հաղգայ բոլոր կղզիները՝
Ամէն մէկը իր տեղէն երկրպագութիւն պիտի ընեն անոր։

12 Դուք ալ, ով Եթէովպացիք,
Իմ սրախո պիտի սպանուիք։

13 Եւ անկէս իր ձեռքը հիւսիսին վրայ պիտի երկնցընէ,
Ու Ասորեստանին պիտի կորնչցընէ.
Եւ Նինուէն աւերակի՝
Ու անապատի պէս չոր երկրի պիտի դարձընէ.
14 Եւ Հանոր մէջը հօտեր՝
Հաղգայ բոլոր գազանները պիտի պառկին.
Հաւազուր ու ոզնին ալ
Անոր խոյակներուն մէջտեղացանքը գիշերը պիտի անցընեն.
Պատուհաններէն ձայն պիտի հնչուի,
Սեմերուն մէջ աւերում պիտի ըլլայ,
Քանզի Կեդրենափայտը պիտի քակուի։
15 Զբօսասէր քաղաքը ասիկա է, որ ապահովութեամբ կը բնակէր,
Որ իր սրտին մէջը կ'ըսէր թէ
Ես եմ ու ինծմէ ուրիշ չկայ.
Ինչպէս աւերակ ու գազանաց խրտի եղաւ.
Անկէ ամէն անցնողը պիտի սուլէ ու ձեռքը պիտի շարժէ։

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Երուսաղէմ աստիկ կը յանդիմանուի զանազան մեղքերու համար։ 8 Կը քաջալերուի որ խորհրդին գերեզմանութեանը սպասէ։ 14 Ու անոր Աստուծով փրկուելուն համար ուրախանայ։

1 Վա՛յ ապստամբ ու պիղծ ու բռնութեան քաղաքին,
2 Թօսբ մտիկ չըրաւ, խրատ չընդունեց,
Ցէրովը չապաւինեցաւ, իր Աստուծոյն չմօտեցաւ։
3 Անոր իշխանները անոր մէջը մռնչող առիւծներ են,
Անոր դատաւորները երեկոյեան գայլեր են,
Որ մինչև առտու բան մը չեն թողուր։
4 Անոր մարգարէները անպարծ — նենգաւոր մարդիկ են,
Անոր քահանաները սրբարանը պղծեցին
Ու օրէնքը բռնադատեցին։
5 Արդար Ցէրը հանոր մէջն է,

Անիկա անօրէնութիւն չգործեր.
Առտուէ առտու իր իրաւունքը ի լոյս կը հանէ — եւս չմնար,
Բայց անիրաւը ամչնալ չգիտեր։
6 Ազգերը բնաջինջ ըրի,
Անոնց աշտարակները կործանեցան.
Անոնց փողոցները աւրեցի,
Անանկ որ անանցմէ անցնող չըլլայ.
Անոնց քաղաքները ամայացան,
Անմարդ ու անբնակ եղան։
7 Ըսի որ Դուն անշուշտ ինծմէ պիտի վախնաս
Ու խրատ պիտի ընդունիս.
Եւ անոր բնակարանը բնաջինջ չըլլայ,
Որչափ որ զանիկա պատժեմ.
Սակայն անոնք կանուխ եղան,
Ու Կրնոց բոլոր գործքերը ապականեցին։
8 Ուրեմն սպասեցէք, կ'ըսէ Ցէրը,
Մինչև այն օրը որ օրսի համար ոտք ելլեմ.
Քանզի իմ վճիռս Հաղգերը ժողվել,
Թագաւորութիւնները գումարել է,
Որ անոնց վրայ իմ սրամտութիւնս
Իմ բոլոր սաստիկ բարկութիւնս թափեմ.
Քանզի բոլոր երկիրը իմ նախանձիս կրակովը պիտի ոպառի։
9 Վասն զի այն ժամանակը ժողովուրդներուն շրթունքները
Մաքուր շրմունքներու պիտի դարձընեմ,
Որ ամէնքը Ցէրոջը անունը կանչեն,
Ու մէկ օրսով անոր ծառայութիւն ընեն։
10 Եթէովպիայի գետերուն անդիի կողմէն
Իմ ազօթողներս՝ իմ ցրուածներուս ազջիկը
Իմ ընծաս պիտի բերեն։
11 Ան օրը պիտի չամչնաս քու բոլոր գործքերէդ,
Որոնցմով ինծի դէմ յանցանք ըրիր.
Քանզի անասունը հրու հպարտութեամբդ զարձացուներդը քու մէջէդ պիտի վերցընեմ,
Ու մէյմին ալ իմ սուրբ լեռանս վրայ գոռոզութիւն պիտի չընես։
12 Եւ քու մէջդ խոնարհ ու ազքատ ժողովուրդ՝ ձեացորդ պիտի թողում,
Ու Ցէրոջը անունը պիտի յուսան։
13 Իսրայէլին մնացորդը անօրէնութիւն պիտի չընեն,
Ու սուտ պիտի չխօսին,
Եւ անոնց բերնին մէջ նենգաւոր լեզու պիտի չգտնուի.
Քանզի անոնք պիտի արածին ու պիտի պառկին,

Ու վախցընող պիտի չըլլայ։

14 Ցնծա, ով Սիօնի աղջիկ,
Բարձրաձայն աղաղակէ, ով Իսրայէլ,
Բոլոր սրտով ուրախ ու գուարթ եղիր,
Ով Երուսաղէմի աղջիկ։
15 Տէրը քու դատաստաններդ վերցուց,
Քու թշնամիդ վռնտեց։
Իսրայէլին Թագաւորը՝ Տէրը՝ քու մէջդ է,
Մէյմըն ալ չարիք պիտի չտեսնես։

16 Ա՛ն օրը Երուսաղէմին պիտի ըսուի, Մի վախնար,
Ո՛ Սիոնի՛ ՝ղներդ չթուլնան։
17 Քու Տէր Աստուածդ՝ քու մէջդ զօրաւոր է,
Անիկա ինչ պիտի փրկէ։
՞Անիկա քեզի համար ուրախութեամբ պիտի զուարճանայ,
Ո՛ իր սիրովը ինչ թաղութիւն պիտի ասյ,

Եւ քու վրադ ցնծութեամբ պիտի ուրախանայ,
18 ՝Հաղորդուած տօներու համար տրտմածները պիտի ժողվեմ՝
Որոնք քեզմէ էին,
Ո՛ անոնց վրայ նախատինքը բեռ էր։
19 Ահա ես ա՛ն ժամանակը քու բոլոր նեղիչներդ պիտի սպառեմ,
Եւ Կաղը պիտի ազատեմ, ու վռնտուածը պիտի ժողվեմ.
Եւ զանոնք գովելի ու անուանի պիտի ընեմ
Ա՛ն բոլոր երկիրներուն մէջ ուր որ նախատինք կրեր էին։
20 Ա՛նատնը ՝ձեզ ետ պիտի բերեմ,
Եւ անատնը ձեզ պիտի ժողվեմ.
Վասն զի երկրիս բոլոր ժողովուրդներուն մէջ ձեզ անուանի ու գովելի պիտի ընեմ,
Երբոր ձեր դերութիւնը ձեր աչքերուն առջեւը ետ դարձընեմ, կ'ըսէ Տէրը։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ Ա.ՆԳԵԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Ա՛նգէ կը յանդիմանէ ժողովուրդը՝ որ առաջուն չհնազանդիլնէը համար անոգութիւն կ'ընէին։ 7 չհնազանդիլնէը յաւարի առնել կը դրգռէ զանոնք։ 12 Աստուծոյ ոգնութիւնը կը խոստանայ անոնց երբոր իրենք յաւապատճառութեամբ գործը յաւաշ առնեն։

1 ՝Յարեւ թագաւորին երկրորդ տարին վեցերորդ ամիսը՝ ամսուն առաջին օրը Տէրոջը խօսքը Անգէ մարգարէին ձեռքովը իշխանին ՝Սաղաթիէլեան Զօրաբաբելին, ու մեծ քահանային ՝Յոսեդեկեան ՝Յեսուին
2 եղաւ՝ բսելով, Զօրաց Տէրը կը խօսի ու այսպէս կ'ըսէ. Այս ժողովուրդը կ'ըսէ թէ ժամանակը չէ հասած՝ Տէրոջը տունը չհնելու
3 ժամանակը, եւ ՝Անգէ մարգարէին ձեռքովը Տէրոջը խօսքը եղաւ՝ բսելով,
4 ՝Արդեօք ժամանա՞կ է որ դուք ձեզմունազարդ տուներուդ մէջ բնակիք,
Ու սա տունը աւերակ մնայ։
5 Ուստի հիմա զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
՝Ձեր ճամբաներուն վրայով մտածեցէք։
6 ՝Շատ ցանեցիք, բայց քիչ բերիք.
Ուտիք, բայց չկշտացաք.
Խմեցիք, բայց ծարաւնիդ չանցուցիք.
Հագուեցաք, բայց չտաքցաք.
Ու ՝վարձքով բանողը ծակ քսակի համար կը վաստկի ետ վարձքը։

7 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Ձեր ճամբաներուն վրայով մտածեցէք։
8 Լեռը ելէք, փայտ բերէք
Ու տունը չինեցէք, և անոր պիտի հաճիմ,
Ու պիտի փառաւորիմ, կ'ըսէ Տէրը։
9 ՝Շատին նայեցաք, և ահա քիչ եղաւ.
Ձեր տուները անդամ բերիք, ՝բայց անոր վրայ փչեցի։
Ինչո՞ւ համար, կ'ըսէ զօրաց Տէրը.
Իմ տանս համար, որ աւերակ է,
Ու ձեզմէ ամէն մէկը իր տունը կը վազէ։
10 Անոր համար ՝երկինքը ձեր վրայէն ետ ցօղը կաս կը պահէ,
Ու երկիրն ալ իր պտուղը չտայ։
11 Ու ես երկրի վրայ, ու լեռներուն վրայ,
Եւ ցորնին վրայ, ու գինիին վրայ, ու ձէթին վրայ,
Ու գետնի բերքերուն վրայ,
Եւ մարդոց վրայ, ու անասուններուն վրայ,
Եւ ՝ձեռաց բոլոր վաստակին վրայ ՝երաշտութիւն կանչեցի։

= Եզր. ժ. 6. Նգ. 1 Ես. ժ. 6. Ա Ես. ի. 1. Ա Ես. ի. 1. Ա Ես. ի. 1

12 Ա.նառանը Յաղաքիելեան Զօրաբարէլ, ու
մեծ քահանան Յոսեդեկեան Եեսու, և ժո-
ղովուրդին բոլոր մնացորդը մարդ բրին իրենց
Տէր Աստուծոյն ձայնին ու Անդէ մարգարէին
խօսքերուն, ինչպէս որ իրենց Տէր Աստուածը
զանիկա խրկեր էր. ու ժողովուրդը Տէրոջը
13 երեսէն վախցաւ։ Եւ Տէրոջը դեսպանը Ա-
գէ Տէրոջը դեսպանութեամբը ժողովուրդին
խօսեցաւ ու բսաւ, Ես ձեզի հետ եմ, կ'ըսէ
14 Տէրը։ Ու Տէրը Զօրաբարէլին հոգին, ու մեծ
քահանային Յոսեդեկեան Եեսուին հոգին,
և ժողովուրդին բոլոր մնացորդին հոգին սր-
թընցուց. ու գացին և իրենց Աստուծոյն
15 զօրաց Տէրոջը տանը մէջ աշխատեցան, Դա-
րեհ Թագաւորին երկրորդ տարին վեցերորդ
ամսուն քառասնորեքերորդ օրը։

ԳԼ. Բ

1 Մարգարէն կը քաջալերէ ժողովուրդը որ բոլոր սրտով գոր-
ծեն. խոստանալով որ առջի տաճարին ունեցի պատ
ճառ սա երկրորդին փառքը։ 10 Սուրբ ու անսուրբ բան.
բան օրինակ կը ցուցնէ թէ իրենց ձեռքերը գործին սր-
դէք կ'ըսէ։ 20 Աստուծոյ խոստումը Զօրաբարէլին կը
տրուի։

1 Եօթներորդ ամսուն քառասմկերորդ օրը
Ագէ մարգարէին ձեռքովը Տէրոջը խօսքը
2 եղաւ՝ բսելով, Հարց Յուդայի իշխանին Զո-
րաբարէլին, ու մեծ քահա-
նային Յոսեդեկեան Եեսուին, և ժողովրդեան
մնացորդին խօսք ու բսէ,
3 Ձեր մէջը մնացած ո՞վ կայ,
Որ սա տունը իր առջի փառաւորութեամբը
տեսած բլլայ.
Ու հիմա զանիկա ի՞նչպէս կը տեսնէք.
Մի՞թէ ասիկա անոր քովը ոչինչ բաներ մը
պէս չէ՞ ձեր աչքերուն առջեւ.
4 Բայց արդ Զօրաբաբէլ, ով Զօրաբարէլ, կ'ըսէ
Տէրը.
Եւ ով Յոսեդեկեան Եեսու մեծ քահանայ,
զօրացիր.
Ու դուք, ով երկրին բոլոր ժողովուրդը,
Զօրացէք, կ'ըսէ Տէրը, ու աշխատեցէք.
Քանզի ես ձեզի հետ եմ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը։
5 Ինչպէս որ ձեր եգիպտոսէն ելած ատենը
ձեզի հետ խօսք կապեցի,
Իմ Հոգիս ձեր մէջը կը կենայ. մի վախնաք։
6 Քանզի զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Դեռ մանուկէն ետքը նորէն երկինքը ու եր-
կիրը,
Եւ ծովը ու ցամաքը պիտի չարժեմ.
7 Նաև ամէն ազգերը պիտի չարժեմ,
Ու ամէն ազգերուն ցանկալի բաները պիտի
գան.
Եւ սա տունը փառքով պիտի լեցընեմ, կ'ըսէ
զօրաց Տէրը։
8 Արծաթը իմն է ու ոսկին իմն է, կ'ըսէ զօ-
րաց Տէրը։
9 Այս վերջի տանը փառքը առջինէն մեծ պի-
տի բլլայ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը,
Ու սա տեղը խաղաղութիւն պիտի տամ,
կ'ըսէ զօրաց Տէրը։

10 Դարեհին երկրորդ տարին՝ իննսերորդ ա-
ռաքսանորսերորդ օրը Ագէ մարգարէին
11 ձեռքովը Տէրոջը խօսքը եղաւ՝ բսելով, Զօ-
րաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Հիմա օրէնքին վը-
րայով հարցմունք բրէ քահանաներուն ու բսէ,
12 Թէ որ մէկ մարդ մը իր հանդերձին փանջ-
քովը սուրբ միս վերցընէ, ու քղանջքովը՝
հացի կամ ապուրի կամ դինիի կամ ելի կամ
ինչ և իցէ կերակուրի դպչի, անիկա սուրբ
կ'ըլլա՞յ։ Եւ քահանաները պատասխան տուին
13 ու բսին, Ոչ։ Եւ Ագէ բսաւ, Թէ որ Հմ-
ռնչէ պղծուած մը ասոնց մէկուն դպչելու
բլլայ, կը պղծուի՞։ Ու քահանաները պա-
14 տասխան տուին ու բսին, կը պղծուի։ Եւ
Ագէ պատասխան տուաւ ու բսաւ,
Այսպէս է սա ժողովուրդը,
Եւ այսպէս է սա ազգը իմ առջեւս, կ'ըսէ
Տէրը.
Ու այսպէս է իրենց ձեռացը բոլոր գործքը.
Ու ինչ որ հոն բնծայ կը մատուցանեն՝ պիղծ է։
15 Ուրեմն հիմա սա օրէն առաջ եղածը մնա-
ծեցէք,
Երբոր դեռ Տէրոջը տաճարին մէջ քար քարի
վրայ դրուած չէր.
16 Որ անատնը Երբոր մէկը քսան չափ ցորեն
դիզին քովը կ'երթար,
Տասը կը գտնէր.
Ու երբոր ի գինոց աւազանին քովը կ'երթար
հնձանէն հիսուն չափ հանելու,
Քսան չափ կը գտնէր։
17 Ձեզ ես ձեր ձեռացը բոլոր գործքը
Թորշահարութեամբ և դալուկով ու կար-
կուտով գարիի,
Ցակային ինծի չդարձաք, կ'ըսէ Տէրը։
18 Հիմա սա օրէն առաջ եղածը մնածեցէք,
Տէրոջը տաճարին հիմնարկութեանը օրէն
իննսերորդ չորսերորդ օրէն ա-
ռաջ եղածը մնածեցէք։
19 Հունտը տակաւին ամբարին մէ՞ջն է.

ե Գէ. բ. 21։
զ Եզր. ե. 2։
է Եզր. ե. 3։
ը Ա՜ա. ի՜ը. 10։
Հաջ. բ. 31։
թ Տ՜ո բ Ա՜ն. ւգ. 22։
Եզր. ա. 1։

ժ Եզ. ի՜ը. 45. 46։
ի Ղևտ. ք. 20։ Եզ-
կդ. 11։
լ Հ՜ր. 21։ Ցաքե-
դ. 10։ Եզր. ժբ.
20։
խ Տ՜ո Ցաքե. ա. 14։

ծ Ասգ. ա՜ե. 8. 9։
Դա-կ. բ. 14։ Ե-
գ՜ե. բ. 14։
կ Դգ. ժ. 10. 11։
բ Օբ. ւգ. 10։
Մաղ. բ. 7։
գ Թա. ժ՜ը. 11։

զ Տ՜ո. ա. 15։
է Գէ. ա. 5։
ը Գէ. ա. 6. 9։ Տ՜ո
Հաջ. բ. 10։
թ Եբ՜մ. ե. 3։ Ա-
մո. դ. 6. 8. 9։
ժ Եբ՜մ. ե. 3։ Ա-
մո. դ. 6. 8. 9։
10. 11։
ի Բ Օբ. ի՜ը. 22։ դ
Թագ. բ. 37։ Գէ-
ա. 9։ Ա՜մո. դ.
9։
լ Հաջ. բ. 9։
խ Հաջ. բ. 13։

եւ արթը ու թգենին և նռնենին ու ձիթենին
դնեա պատուղ չտուին.
Ա օրէն ի վեր պիտի օրհնեմ։

20 Եւ Տէրոջը խօսքը երկրորդ անգամ Ագէեին եղաւ ամսուն քսանուչորսերորդ ըզ՝ ըսելով,
21 Ցուդայի Իշխանին Զօրաբաբէլին խօսէ ու ըսէ,
Ես երկինքը ու երկիրը պիտի շարժեմ,
22 եւ Թագաւորութեանց աթոռը տակնուվրայ պիտի ընեմ,
Ու ազգաց թագաւորութիւններուն զօրութիւնը պիտի կորնչցնեմ,
եւ կառքը ու անոր հեծեալները տակնուվրայ պիտի ընեմ.
եւ ձիերը ու անոնց հեծեալները պիտի իյնան՝
Ամէն մէկը իր եղբօրը սրովը։
23 Ա՛ն օրը, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը,
Քեզ պիտի առնեմ, ով Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլ՝ իմ ծառաս, կ՚ըսէ Տէրը,
Ու քեզ կնիքի պէս պիտի դնեմ,
Քանզի քեզ ընտրեր եմ, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՉԱՓԱՐԻԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Չափարիա ապաշխարելու յորդորանք մը կ՚ընէ։ 7 Հիներու անեղծութիւնը։ 12 Հրեշտակին աղաչքովը բարեխօսութիւն կ՚ընէ Երուսաղէմին։ 18 Չորս եղջիւրներու ու չորս արհեստաւորներու տեսիլքը։

1 Դարեհին երկրորդ տարին ութերորդ ամսուն՝ Տէրոջը խօսքը Ադդովի որդւոյն Բարաքիայի որդւոյն Զաքարիա մարգարէին եղաւ՝ ըսելով,
2 Տէրը ձեր հայրերուն խիստ բարկացաւ։
3 Ու անոնց ըսա, Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ինծի դարձէք, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը,
Ու ես ձեզի պիտի դառնամ, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը։
4 Ձեր հայրերուն պէս մի ըլլաք,
Որ առջի մարգարէները անոնց կը կանչէին՝ ըսելով,
Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Ձեր չար ճամբաներէն ու չար գործքերէն դարձէք,
Բայց անոնք մտիկ չըրին
Ու ինծի ականջ չտուին, կ՚ըսէ Տէրը։
5 Ձեր հայրերը ո՞ւր են.
Ու մարգարէները յաւիտեան կ՚ապրի՞ն։
6 Սակայն իմ խօսքերս ու հրամանները
Որ իմ ծառաներուս մարգարէներուն պատուիրեր էի,
Ձեր հայրերուն չհասա՞ն.
Յետ անոնք դարձան ու ըսին,
Զօրաց Տէրը ինչ որ մեզի ընելու որոշեր էր՝
Մեր ճամբաներուն ու գործքերուն համեմատ՝
Զանիկա մեր վրայ՝ ի գործ դրաւ։

7 Դարեհին երկրորդ տարին մետասաներորդ ամսուն՝ այսինքն Սեբաթ ամսուն քսանուչորսերորդ օրը Տէրոջը խօսքը Ադդովի որդւոյն Բարաքիայի որդւոյն Զաքարիա մարգարէին եղաւ՝ ըսելով,
8 գարեխին եղաւ՝ ըսելով, Գիշերով տեսայ որ հանդա այրեալ ձիու վրայ հեծած մարդ մը ձորին մէջը եղող մրտնենիներուն մէջտեղը կը կայնէր, ու անոր ետեւը գաւխտ, պիտակ ու ճերմակ ձիեր կային։ Ու ըսի, Ասոնք ի՞նչ են, ով տէր իմ։ ու ինծի հետ խօսող հրեշտակը ինծի ըսաւ, Ասոնց ինչ ըլլալը քեզի պիտի ցուցընեմ։ Եւ մրտնենիներուն մէջը կայնող մարդը պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ասոնք անոնք են որ Տէրը խրկեց երկիրը
11 պտրտելու համար։ Ու մրտնենիներուն մէջը կայնող Տէրոջը հրեշտակին պատասխան տուին ու ըսին, Երկիրը պտրտեցանք, և ահա բոլոր երկիրը հանգստութեամբ կը նստի։ Եւ
12 Տէրոջը հրեշտակը պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ով զօրաց Տէր, մինչև ե՞րբ չես ողորմիր Երուսաղէմին ու Յուդայի քաղաքներուն, որոնց հանդէպ այս եօթանասուն տարին բարկացար։
13 Եւ Տէրը ինծի հետ խօսող հրեշտակին բարի խօսքերով՝ մխիթարական խօսքերով պատասխան տուաւ։ Եւ ինծի հետ խօսող հրեշտակը ինծի ըսաւ, կանչէ ու ըսէ,
Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Երուսաղէմի համար ու Սիոնի համար
Մեծ նախանձով կը նախանձիմ.
15 Եւ հանդիստ եղող ազգերուն խիստ չատ բարկացած եմ,

ե Գէ. ա. 14։
զ Հմր. 6. 7։ Երե. 25։
է Դան. բ. 44։ Մատ. իգ. 7։
ը Միք. 6. 10։ Զաք. դ. 8։ Բ. 10։
թ. Երդ. ը. 6։ Տհս. ա. 1։
ժ Երեմ. իբ. 24։ 10։
ի Ես. իբ. 1։ իգ. 10։
ա. 1։
ժա Երեմ. ի. 3։ լե. 15։ Միք. 6. 15։ Մատ. իգ. 33։
ժբ Երեմ. իե. 5։ լե. 7։ Մալ. գ. 7։ Ղուկ. ժե. 10։ Յովհ. ը. 31։ Ածխ. դ. 34։ Անգ. ե. 1։
ժգ Ես. ա. 1։
ժդ Մն. լգ. 15։ 16։
ժե Ես. լա. 6։ Երեմ. գ. 12։ Յովէ. ժգ. 11։ Ն. ժէ. 11։ Յովն. ժբ. 20։ Ոճբ. ժգ. 1։
ժզ Ես. ծե. 1։
ժէ Ոզե. ա. 18։ բ. 17։
ժը Տհս. Ցես. ե. 12։
Յայտ. գ. 4։
ի Գէ. գ. 2—7։
ի Երբ. ա. 14։
ի Մալ. Ն. 20. 21։
լ Մալ. Ա. 12։ Տես. Յայտ. գ. 10։
լա Երեմ. իե. 11. 18։ Դան. բ. 2։ Գէ. ե. 5։
լբ Երեմ. իբ. 10։
լգ Ցաքև. բ. 18։ Գէ. ը. 2։

քանզի հնա քիչ բարկացայ,
Ու անոնք չարիքը աւելցուցին։
16 Աղոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Դերաստանեմին պզտիկներուն դարձայ.
Իմ տունս անոր միջէ պիտի չհեռի, կ'ըսէ
զօրաց Տէրը,
Ու Դերաստանեմի վրայ լար պիտի քաշուի։
17 Դարձեալ կանչէ ու ըսէ,
Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Իմ քաղաքներս նորէն բարիքներով պիտի
լցուին,
Եւ Տէրը նորէն Սիոնը պիտի մխիթարէ,
Ու Նորէն Երուսաղէմը պիտի ընտրէ։

18 Եւ աչքերս վերցուցի ու նայեցայ, և ահա
19 չորս եղջիւր։ Ու ինծի հետ խօսող հրեշտա-
կին ըսի, Ասոնք ի՞նչ են. ու ինծի ըսաւ,
Ասոնք են այն եղջիւրները՝ որոնք Յուդան,
20 Իսրայէլը ու Երուսաղէմը ցրուեցին։ Եւ Տէ-
21 րը ինծի չորս արուեսաստար ցուցուց։ Ու ը-
սի, Ասոնք ի՞նչ ընելու կու գան. և անիկա
խօսեցաւ ու ըսաւ, Ասոնք են այն եղջիւր-
ները որ Յուդան ցրուեցին՝ այնպէս որ մարդ-
մը չկրցաւ իր գլուխը վերցնել. ուստի ա-
սոնք եկան որ զանոնք վախցնեն, ու Յու-
դայի երկրին վրայ՝ զանիկա ցրուելու համար
եղջիւրը վերցնող ազգերուն եղջիւրները վար
ձգեն։

ԳԼ. Բ

1 Աստուած Երուսաղէմին խնդրք ընելով. հրաման կ'ընծայ որ զանիկա չափեն. 6 Սիոնին փրկութիւնը. 10 Աստուծոյ ներ. կայութեանը խոստումը։

1 Ե աչքերս վերցուցի ու նայեցայ, և ահա
մէկ մարդ մը՝ որուն ձեռքին մէջ չափնիւս
2 էր։ Ու ըսի, Դուն ո՞ւր կ'երթաս. ու ինծի ըսաւ, Երուսաղէմը չափելու, որ
լայնութիւնը որչափ՝ ու երկայնութիւնը որ-
3 չափ ըլլալը տեսնեմ։ Եւ ահա ինծի հետ խո-
սող հրեշտակը ելաւ, ու անոր դիմացը ուրիշ
4 հրեշտակ մը եկաւ. Ու անոր ըսաւ, Վազէ՝
այս երիտասարդին խօսէ ու ըսէ,
Երուսաղէմ առանց պարսպի պիտի բնակուի
Մարդոց ու անասուններ բազմութեանը համար՝
որ անոր միջը պիտի ըլլան։
5 Եւ ես նոր բոլորտիքը հրնգէն պարիսպ
պիտի ըլլամ, կ'ըսէ Տէրը,
Ու անոր միջը փառաց համար պիտի ըլլամ։
6 Ազէ, ազէ, հիւսիսի երկրէն փախէք, կ'ըսէ
Տէրը.
քանզի ձեզ երկնից չորս հովերուն պէս ցը-
րուեցի, կ'ըսէ Տէրը։
7 Ազէ, քեզ ազատէ, ով Սիօն,
Որ Բաբելոնի աղջկանը հետ կը բնակիս։
8 քանզի զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Փառաց ետևէն զիս՝ ձեզ կողոպտող ազգե-
րուն խրկեց,
քանզի ձեզի դպչողը անոր աչքին բիբին
կը դպչի.
9 վասն զի ահա ես իմ ձեռքս անոնց վրայ
պիտի շարժեմ,
Ու անոնք իրենց ծառայներուն աւար պիտի
ըլլան,
Ու պիտի գիտնաք որ զօրաց Տէրը զիս խրկե-
կեր է։
10 Ցնծա և ուրախացիր, ով Սիօնի աղջիկ,
քանզի ահա ես կու գամ
Ու քու մէջդ պիտի բնակիմ, կ'ըսէ Տէրը։
11 Եւ շատ ազգեր Տէրոջը պիտի յարին,
Ու ինծի ժողովրդ պիտի ըլլան.
Եւ ես քու մէջդ պիտի բնակիմ,
Ու պիտի գիտնաս որ զօրաց Տէրը զիս քեզի
խրկեր է։
12 Եւ Տէրը իր բաժինը Յուդան
Սուրբ երկրին մէջ ժառանգութիւն պիտի առ-
նէ,
Ու Նորէն Երուսաղէմը պիտի ընտրէ։
13 Տէրոջը առջեւը լուռ կեցիր, ով բոլոր մարմին,
քանզի անիկա իր սուրբ բնակութենէն ար-
թընցաւ։

ԳԼ. Գ

1 Քահանայ սրբակոծը կը ցուցուի հակդիմին վրահանգոյցը։
8 Հառաւիղ սրբակով Քրիստոս կը խոստացուի։

1 Եւ Տեսի ինծի ցուցուց Յեսու քահանան քե-
ռան, որ Տէրոջը հրեշտակին առջեւը կայներ
էր, ու Սատանան անոր աջ կողմը կայներ էր
2 անոր դիմ դնելու համար։ Եւ Տէրը Սա-
տանային ըսաւ. Տէրը քեզ յանդիմանէ, ով
Սատանայ, ու քեզ Երուսաղէմը բնտրող Տէրը
յանդիմանէ. Միթէ սոսկալի կրակէ հանուած
խանձող չէ՞։
3 Եւ Քեռու հագուստ հագնեցներ հագեր
էր, ու հրեշտակին առջեւը կը կայնէր։ Եւ իր
առջեւը կայնողներուն պատասխան առաւ, ու

ե Ես. խե. 6։
ը Ես. ԺԶ. 1. Ծդ. 8. Գլ. Ը. 19. Ը. 3։
է Գլ. Ը. 1. 8։
ի Ես. Ծա. 3։
ձ Ես. Ժդ. 3. Գլ. Ը. 13. գ. 9։
ղ Սոփ. Ես. 8. 9։
— Տես Եզեկ. Խ. 3։
ճ Ցաւ. Ժա. 1. Խո. 18. 16։
մ Եզեկ. Լ. 27. Ե. Եզեկ. Լէ. 10. 11։
յ Ես. Խլ. 1. Գլ. Ք. 8։
ն Ես. կ. 19. Ցաւ. Ք. 23։
շ Ես. Խը. 20. Ծր. 11. Երեմ. ա. 14։
ո Ծա. 8. Ծա. 6. 45։
չ Ը Օր. Խը. 64. Ե. Եզեկ. Ժէ. 21։
պ Ցաւ. Ժը. 4։
ջ Ը Օր. Լը. 10. Սոպ. Ժէ. 8. Ը Թես. ա. 6։
ռ Ես. Ժա. 13. Ժք. 16։
ս Գլ. գ. 9։
վ Ես. Ժա. 6. Ծդ.

ր Սոփ. գ. 11։
տ Դե. ե. 19. Եզեկ. ԻԶ. 27. Գլ. Ը. 3. Ցաւ. ա. 14. Ը Կար. Ջ. 16։
ց Գլ. գ. 10։
փ Ես. Ը. 3. Ես. Ծ. 6. Ցաւ. Ը. 3. Ես. Ծ. 13. Ես. Խ. 3. Ես. Ծ. 6. Ծդ. 22. Ես. Խ. 3. Ես. Ծ. 23. Գլ. Ը. 23։
ք Ը Օր. Լը. 9։
օ Գլ. ա. 17։
ֆ Ելք. Ը. 23. Սոփ. ա. 7։
և Ը Օր. Խէ. 15. Սալ. կը. 5. Ես. Ծե. 15. կդ. 15։

— Աղգ. ա. 1։
Սալ. ՅԲ. 6. Ցաւ. Ժը. 10։
Ցաւ. գ. 8։
Գլ. ա. 17. Համ. Ը. 22։
Ամմո. գ. 11. Համ. Ժա. 5. Ցաւ. գ. 23։
Ես. կդ. 6։

խօսեցաւ ընդդէմ, Ազգաւ հանդերձեալքն ասոր վրայէն հանեցէք. և անոր բաւ, Նայէ՛ զգեստաւորութիւնդ վրայէդ վերցուցի, ու քեզի պատուական զգեստներ պիտի հագցնեմ։ Ու ես ըսի որ հանոր գլուխը մաքուր խոյր դնեն. և անոր գլուխը մաքուր խոյրը դրին, ու աՆոր հանդերձներ հագուցին. ու Տէրոջը հրեշտակը կայներ էր։

6 Եւ Տէրոջը հրեշտակը ՅեսուԷն վկայուեց 7 թՒեն բրաւ ու բսաւ, Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Թէ որ իմ ճամբաներուս մէջը քալես ու իմ պահպանութիւնս պահես, անասունը դուն ալ իմ տունս պիտի դատես և իմ սրբարանեցս ալ պիտի պահես, ու քեզի ասոնց կայ գալուազներուն °մէջէն առաջնորդներ" 8 պիտի տամ։ Լսէս մեկ բրէ, ով ՅեսուԷ մեծ քահանայ, դուն ու քու առջեւդ նստող բանեկամներդ, քանզի անոնք Նշան ըլլալու մարդիկ են. վասն զի ահա ես իմ ծառաս ՆՇառաւիղը պիտի բերեմ։ Քանզի ահա ՅեսուԷն առջեւը դրած քարս, Նաեւ մէկ քարին վրայ ՎեցԹը աչք պիտի ըլլայ. ահա ես անոր փորագրութիւնը պիտի փորագրեմ, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը, և Նաեւ երկրին անօրէնութիւնը 10 մէկ օրուան մէջ պիտի վերցնեմ։ ՅԱյն օրը, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը, ձեզմէ ամէն մէկը իր դրացին Վրթիի տակ ու թզենիի տակ պիտի կանչէ։

ԳԼ· Դ

1 Ուրիէլ աստուածային սրբախօսը կը ցուցնէ Զօրաբաբէլին հիմնադրութեանը բարի յաջողութիւնը։ 11 Երկու Հիմնիներով կը ցուցնէ երկու օծեալները։

1 Ու ՙինծի հետ խօսող հրեշտակը դարձաւ, և զիս իրէ քունէն արթընցող մարդու պէս 2 արթընցուց։ Ու ինծի բսաւ, Ի՞նչ կը տեսնես. ու բսի, կը տեսնեմ որ ահա ՚բոլորովին ոսկիէ աւազանակ մը կայ, ու անոր վրայ բաժակ մը՝ ՚ու անոր վրայ եօթը ճրագ՝ ու անոր վրայի եօթը ճրագներուն համար եօթը 3 խողովակ կայ. ՙԵւ անոր քովը երկու ձիթենի կայ, մէկը բաժակին աջ կողմէն՝ ու մէսսը 4 ձախ կողմէն։ Եւ պատասխան տուի, ու ինծի հետ խօսող հրեշտակին խօսեցայ ու բսի, 5 Աստը Ի՞նչ են, ով տէր իմ։ Ու ինծի հետ խօսող հրեշտակը պատասխան տուաւ ու ինծի բսաւ, Աստը ինչ ըլլալը չե՞ս գիտեր. ու ես

6 բսի, Չէ, ով Տէր իմ՝ Եւ պատասխան տուաւ ու ինծի խօսեցաւ բսելով, Ա՛ս է Տէրոջը խօսքը որ Զօրաբաբէլին կ՚ըսաւ.

ՙՉօրութեամբ չէ, և ուժով չէ,
Հապա իմ Հոգւովս, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը։

7 Դուն, ՙով մեծ լեռ, ո՞վ ես.
Զօրաբաբէլին առջեւը դաշտ պիտի ըլլաս.
Ու ՙգլուխի քարը ինքը պիտի հանէ,
Ու ՚պիտի աղաղակեն, Շնորհք, շնորհք անոր։

8 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ բսելով, 9 ՚Ձա տունը Զօրաբաբէլին ձեռքերը հիմնեցին, Եւ անոր ձեռքերը ՚պիտի կատարեն զանիկա, Ու ՚պիտի գիտնաս որ ՚զօրաց Տէրը զիս ձեզի խրկած է։

10 Քանզի ՚պզտիկ բաներուն օրը ո՞վ անարգեց. Վասն զի այն եօթը ՙՀՀԸ ուրախութեամբ պիտի տեսնեն գնաւակը
Զօրաբաբէլին ձեռքին մէջ.
ՙԱնոնք Տէրոջը աչքերն են, որ բոլոր երկրին մէջ կը պտրտին։

11 Եւ ես պատասխան տուի ու անոր բսի, Աջտանակին աջ կողմը ու անոր ձախ կողմը 12 եղող աս ՙերկու ձիթենիները ի՞նչ են։ Ու երկրորդ անգամ պատասխան տուի ու անոր բսի, Երկու ոսկի խողովակներուն միջոցով Ե՞ր իրենցմէ ոսկիի ՙՀ թափող երկու ձիթենի 13 Նին ասոնք ի՞նչ են։ Եւ ինծի խօսեցաւ ու բսաւ, Աստը ինչ ըլլալը չե՞ս գիտեր. ու ես 14 բսի, Չէ, ով տէր իմ։ Ու բսաւ, ՚Ասոնք երկու †օծեալներն են՝ որ երկրին Տէրոջը ՚առջեւը կը կայնին։

ԳԼ· Ե

1 Թռչող մատեան միջոցով կը ցուցնէ գողերուն ու երդամբեկներուն բնաջինջ ուխտիդը։ 5 Ակղատի մէջ Հնչուած կինն ուխտիդը։

1 Եւ դարձայ ու աչքերս վերցնելով տեսայ, և ահա թռչող ՙտոմս մը։ Ու ինծի բսաւ, Ի՞նչ կը տեսնես. ու բսի, Թռչող տոմս մը կը տեսնեմ. երկայնութիւնը քսան կանդուն՝ 3 ու լայնութիւնը տասը կանդուն է։ Եւ ինծի բսաւ, Ասիկա ՚երկրի երեսին վրայ ելլող անէծքն է. քանզի ամէն գողութիւն բնդդէմ կողմէն ՚՚հանուածը համեմատ պիտի կորսի, ու ամէն երդումով ընդդէմ միւս կողմէն

ե Եւ կա 10· Ղահ· ԺԸ· 22· Ցայս· ԺԹ· 8·
ը Եւ· ԻԹ· 6· Գէ· է· 11·
թ Ղահ· ը· 35· է Քաղ· ր· 3· Եզեկ· իգ· 16·
ժ Ը Օր· ԺԸ· 8· Մ՚ագ· ր· 7·
ի Կամ՝ ՄՂ ՀՀՔԼԼ.

ՀՀՐ
ա Եա· ը· 18· ի· 3·
բ Եա· իգ· 1· ԻՊ· 1· 3· 3· Դր· 12· Դգ· 11· Եզեկ· լէ· 23· 24·
գ ԳՂ· ը· 11·
դ Եա· է· 2· Ժա· 1· Եբեհ· իգ· 3· լէ· 12· Գէ· է· 12·
ե Ասգ· ՀՀԸ· 22·
Եա· իը· 16·
զ Գէ· է· 10· Ցայս· ԼՀ· 8·
է Եա· ԻԹ· 21· Ցայս· է· 5·
ը Եբեհ· Ժա· 25· Մ՚ատ· իա· 21·
թ Ասգ· ՀՀԸ· 22·

ժ Դան· ը· 18·
ի Եէ· իե· 31· Ցայս· ԼՀ· 8·
ա Եբեհ· իա· 34· Ժ· 29· Մ՚իք· ե· 13· 19· Գէ· ԺԷ· 1·
բ Գէ· է· 11·
գ Քաղ· է· 25· Եա· լէ· 16· Մ՚իք· է· 4·
—
= Գէ· ը· 3·

ե Տե՛ս Եզր· է· 11· 13·
զ Եզր· է· 10·
է Եզր· է· 15·
ը Գէ· ը· 9· 11· է· 15·
թ Եա· իե· 10· Գէ· ը· 8·
ժ Ընդ· ը· 3·
ի ը Մ՚ի· ԺԷ· 9· Ես· ՀՀ· 3· ՏԻ՛ս· ԺԸ· 3· 8·

ա Գէ· է· 9·
բ Հմր· 3·
գ Ցայս· ԺԸ· 4·
դ Եբէ· հգի տղեք
ե Տե՛ս Ցե՛ս· է· 11· 13· Գէ· է· 3·
զ Գէ· է· 7· Ղահ· ՀՀ· 10·
—
= Եզեկ· ը· 9·
ը Մ՚ատ· է· 6·

4 ՚ի՛՛՛

բորդ. Հրեաներուն մէջ չծոմապահութիւն կ'ընեինք ու սուգ կը բռնէինք, միթէ Ինծի՞ համար 6 մեր ծոմապահութիւն կ'ընեիք։ Ու երբոր կ'ուտէիք ու կը խմէիք, ձեզի համար չէի՞ք 7 ուտեր ու ձեզի համար չէի՞ք խմեր։ Ասոնք չէ՞ն ան խօսքերը՝ որ Տէրը առջի մարգարէներուն ձեռքով հրատարակեց, երբոր Երուսաղէմ ու անոր շրջակայ քաղաքները բնակուած ու հանգիստ էին, և Հարաւային ու դաշտային կողմերը բնակուած էին։

8 Եւ եղաւ Տէրոջը խօսքը Զաքարիային և 9 ըսաւ. Բանով. Զօրաց Տէրը այսպէս խօսեցաւ ու ըսաւ. Արդար դատաստան տեսէք, և ձեզմէ ամէն մէկը իր եղբօրը ողորմութիւն 10 ու գթութիւն ընէ. Ու այրեւարին ու որբը, օտարականը և տնանկը մի հարստահարէք, Ու բնաւ մէկը իր եղբօրը համար իր սրտին 11 մէջ չարութիւն չմտածէ. Բայց անոնք չուզեցին մտիկ բնել, Հապա ետին ուսը նետեցին, և ականջնին ծանրացուցին որ չլսեն. 12 Ու երկնից Ամբոխովը անդամանդի պէս ըրին, որ չլսեն այն օրէնքը ու անոր խօսքերը՝ որ զօրաց Տէրը իր Հոգւովը առջի մարգարէներուն ձեռքովը ղրկեց. Հետեւ զօրաց Տէրոջմէ 13 չը կողմանէ մեծ բարկութիւն եղաւ։ Ու եղաւ որ ինչպէս որ անխիկ կանչեց՝ ու անոնք մտիկ չըրին, այնպէս ալ Ես անոնք կանչեցին՝ ու ես 14 մտիկ չըրի, կ'ըսէ զօրաց Տէրը. Հապա զանոնք Ի բոլոր ազգերուն մէջ փոթորիկով ցրուեցի, և Հետեւ էն երկիրը՝ անցնող ու գարձող մարդ չմնաց. այնպէս Հետեւալի երկիրը ամայի ըրին։

Գլ. Ը

1 Եւ եղաւ զօրաց Տէրոջը խօսքը Ինձ եղաւ՝ 2 ըսելով, Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ես Ցիոնի համար խիստ մեծ նախանձով նախանձեցայ, ու անոր համար մեծ սրտմտութիւնով նախանձեցայ։ 3 Ձեզի ու Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ես Ցիոնին դարձայ եմ, ու Երուսաղէմի մէջ պիտի բնակիմ, ու Երուսաղէմ Հաւատարմութեան քաղաք՝ և զօրաց Տէրոջը լեռը Սուրբ լեռ պիտի կոչուի։

4 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Երուսաղէմի հրապարակներուն մէջ տակաւին ծեր մարդիկ ու պառաւ կիներ պիտի նստին, որ օրերու չաւուրթենէն ամէն մէկուն ձեռքը 5 ցուպ պիտի ըլլայ. Ու քաղաքին հրապարակները տղաքներով ու աղջիկներով պիտի լեցուին, որոնք անոր հրապարակներուն մէջ պիտի խաղան։

6 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Թէ որ ան օրերը աս ժողովրդին մնացորդին աչացը առջեւ դժուար երեւնայ, միթէ իմ աչքերո՞ւս ալ դժուար պիտի երեւնայ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը։

7 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա իմ ժողովրդս արեւելեան երկրէն ու արեւմտեան 8 երկրէն պիտի փրկեմ. Ու զանոնք պիտի բերեմ, ու Երուսաղէմի մէջ պիտի բնակին. Ու անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան, ես ալ Ճշմարտութեամբ և արդարութեամբ անոնց Աստուած պիտի ըլլամ։

9 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ձեր ձեռքերը թող ուժգնանան, ով դուք՝ որ աս օրերս կը լսէք աս խօսքերը Ան մարգարէներուն բերնէն, որոնք զօրաց Տէրոջը տաճար հիմնարկութեան ու տաճարին նորոգութեան օրը Խոչեցան։ 10 Քանզի ան օրերէն առաջ մարդու համար վարձք չկար, ու անասունի համար վարձք չկար. և Ելլողին ու մտնողին խաղաղութիւն չկար, քանզի ես ամէն մարդը իր ընկերին դէմ տարի հաներ էի։ 11 Բայց հիմա աս ժողովրդեանս մնացորդին՝ առջի օրերուն պէս պիտի չըլլամ, կ'ըսէ զօրաց 12 Տէրը. Քանզի հունտը խաղաղութիւն պիտի տայ, որթը իր պտուղը պիտի տայ, ու երկիրը իր բերքը պիտի տայ, ու երկինքը իր ցօղը պիտի տայ. և աս ամէն բաները աս ժողովրդեանս մնացորդին ժառանգել պիտի 13 տամ։ Ու պիտի ըլլայ որ ինչպէս դուք՝ ազգերու մէջ անէծք եղաք, ով Յուդայի տուներ ու Իսրայէլի տուներ, այնպէս ալ ձեզ պիտի ազատեմ, ու օրհնութիւն պիտի ըլլաք. մի վախնար, Ձեր ձեռքերը թող ուժգնանան։ 14 Քանզի զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ինչպէս որ ձեզի չարիք ընելու դիտաւորութիւն ըրի, երբոր ձեր հայրերը զիս սրդոցուցին, կ'ըսէ 15 զօրաց Տէրը, ու չդղջացի, Այնպէս ալ դարձայ ու աս օրերը Երուսաղէմին ու Յուդայի տուներ բարիք ընելու դիտաւորութիւն ըրի.

ը Ես· Ձբ· 5։
թ Տես Հագէ· Ժգ· 6։
ժ Երեմ· Ժե· 20։
ի Ես· Ձբ· 6· 7· Եր· ԻԱ· 6· 23· Մաթ· ԻԳ· 8։ Գա· ը· 10։ Մաթ· իգ· 23։
ժա Եր· իբ· 21· 22· բ Օր· իբ· 17· Ես· ՟· 17· Տես Երեմ· ե· 22։
ժբ Ա Պտ· լԳ· 4· Մաթ· բ· 1· Գա· ը· 17։
ժգ Ղեմ· Բ· 29· Եր· բ· 6· 21· Ամո· ը· 16։
ժդ Ես Գաղ· ե· 26։
ժե Եզեկ· Ժա· 19· լԳ· 26։
ժզ Ղե· իգ· 22։
ժէ Ղեմ· Բ· 29· 30։
ժը Բ Մն· լԳ· 16։ Դան· Բ· 31։ Ասա· ա· 21—23։ Ես· ա· 15։ Երեմ· Ժ· 11։
ժթ Ես Գաղ· ը· 13։ Մաթ· գ· 4։
ի Բ Օր· իբ· 33։
իա Բ Օր· գ· 27· իբ· 44։ Եզեկ· լԳ· 19։ Գա· բ· 6։
իբ Ղե· իգ· 22։
իգ Տես Դան· ը· 9։
իդ Ջա· ա· 4։ Գա· ա· 14։
իե Գա· ա· 16։
իզ Գա· բ· 10։
իէ Եր· ա· 21· 26։
իը Ես· բ· 2· 3։
իթ Երեմ· լա· 23։
լ Տես ա Գաղ· բ· 31։ Ես· կե· 20· 22։
լա Դան· Ժբ· 14։ Ղա· ա· 37· Ժբ· 37· Հաղէ· գ· 21։
լբ Ես· Ժա· 11· 12· իգ· 5· 6։ Եզեկ· լե· 21։ Ամո· Բ· 11։
լգ Ես· ա· 11։ Երեմ· ա· 16։
լդ Գա· ա· 14։
լե Եր· ա· 21։ Ամո· Բ· 11։
լզ Երեմ· լ· 28։ Ամո· բ· 22։ Ամո· Ը· 11։
լէ Ես· ա· 13։
լը Երեմ· լ· 28։ Ա· 33։ Գա· Ժբ· 9։
լթ Երեմ· գ· 2։
խ Ամո· բ· 4։
խա Ամո· բ· 18։
խբ Ամո· ա· 6· 9· 10։ բ· 16։
խգ Բ Մն· Ժե· 5։
խդ Երեմ· լ· 28· բա· 1· 33։ Գա· Ժբ· 9։
խե Ամո· բ· 4։
խզ Ամո· բ· 1· 2։
խէ Ամո· բ· 18։
խը Ամո· ա· 6· 9· 10։ բ· 16։
խթ Ա Մն· Ժե· 5։
լ Ամո· ա· 1։
լա Ամո· ա· 2։
լբ Ամո· գ· 11· 12։
լգ Ես· Ժբ· 24· 25։
լդ Սոփ· գ· 20։
լե Հաղ· 9։
լզ Երեմ· լա· 28։
լէ Բ Մն· լԳ· 16։ Գա· ա· 6։
լը Սոփ· կ· 6։
լթ Ես Ամո· ա· 10։
մ Երեմ· Խբ· 18։
մա Դան· Ժբ· 2· Հաւ· գ· 11· 12։ Ես· Ժբ· 24· 25։ Սոփ· գ· 20։
մբ Հաղ· 9։
մգ Երեմ· լա· 28։
մդ Բ Մն· լԳ· 16։ Գա· ա· 6։

16 մի վախնաք։ Ձեր ընկերը սուտ է ն·
Աշխատասիրութիւն խոստացէք ամէն մէկերնիդ իր
ընկերին հետ, ձեր դէմերնուն մէջ արդարա-
թեամբ և խաղաղութեամբ դատաստան տե-
17 սէք։ Ո՛ւ ձեզմէ մէկը իր սրտին մէջ իր ըն-
կերին հասնար չարութիւն չմտածէ, և հասա նր-
դամէ մի սիրէք։ վասն զի ես ատ բոլոր բա-
ները կ՚ատեմ, կ՚ըսէ Տէրը։
18 Դարձեալ զօրաց Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
19 ըսելով, Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Չորր-
րորդ ահուն ծոմը, ու հինգերորդին ծոմը,
Ու եօթներորդին ծոմը, ու տասներորդին
ծոմը ցնծութիւն և ուրա-
խութիւն ու խնդալից ժողներ պիտի ըլլան։
Ուստի ճշմարտութիւնը ու խաղաղութիւնը
սիրեցէք։
20 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Դարձեալ ժող-
ովուրդներ ու շատ քաղաքներու բնակիչներ
21 պիտի գան։ Ու մէկուն բնակիչները միւսին
պիտի երթան ու ըսեն, Եկէք Տէրոջը առ-
ջևը աղօթք ընելու՝ և զօրաց Տէրը փնտռե-
22 լու։ Երթանք. ես ալ պիտի երթամ։ Ու հշատ
ժողովուրդներ և զօրաւոր ազգեր Երուսաղէ-
մի մէջ զօրաց Տէրը փնտռելու ու Տէրոջը
23 առջևը աղօթք ընելու պիտի գան։ Զօրաց
Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ան օրերը ազգերուն
ամէն լեզուներէն տասը մարդ հիւսն ստեղ
պիտի բռնեն՝ այսինքն Հրէայ հագ մարդուն
քղանցքը պիտի բռնեն, ու ըսեն, Ձեզի հետ
երթանք, քանզի լսեցինք թէ Աստուած ձե-
զի հետ է։

ԳԼՈՒԽ Թ

1 Աստուած իր ահեղութիւն կը պաշտպանէ։ 9 Սիոն կը յորդորուի որ ջերմեռանդ պատրաստէ իր թագաւորը։ 11 Աստուծոյ խոստումներուն համար յոյսի ուրախութիւն ընելու մղուի։

1 Հազ բարի երկրին դէմ Տէրոջը խօսքին պատ-
գամն է,
Ու թԴամասկոսի վրայ պիտի հանգչի.
(Քանզի Տէրոջը աչքը մարդուն
Ու Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն կ՚նայի։)
2 Ու ևեմաթ ալ անոր սահմանակիցն է,
Նաև ևՏիւրոս ու թՍիդոն՝ թէև շատ հմտա-
տուն են։
3 Եւ Տիւրոս իրեն ամրոց շինեց.
Ու հարծաթը հողի պէս՝
Եւ զուտ ոսկին փողոցներու ցեխի պէս դիզեց։

4 Ահա Տէրը զանիկա պիտի քշէ,
Եւ ծովուն մէջ անոր ունեցած զօրութիւնը
պիտի զարնէ,
Ու անիկա կրակով պիտի ապառի։
5 ևԱսկազոն պիտի տեսնէ ու պիտի վախնայ,
Գազա ալ՝ ու մեծապէս պիտի ազդեցուի.
Ակկարոն ալ, քանզի իր յոյսը ևպարապ
պիտի ելլէ.
Եւ Գազայէն թագաւորը պիտի կորսուի,
Ու Ասկազոն պիտի չբնակուի.
6 Եւ ևԱզոտոսի մէջ †օտարազգի պիտի բնակի,
Ու փղշտացւոց հպարտութիւնը պիտի վհատեմ.
7 Եւ անոնց արիւները իրենց բերնէն՝
Ու անոնց պղծութիւնները իրենց ակռանե-
րուն մէջէն պիտի վերցնեմ.
Ու մնացորդը անիկա ալ մեր Աստուծոյն
պիտի ըլլայ,
Եւ Ցուդայի մէջ հազարապետի պէս՝
Ու Ակկարոն Եբուսացիին պէս պիտի ըլլայ։
8 Եւ անցնող ու դարձող զօրքին պատճառաւը
իմ տանս բոլորտիքը պիտի բնակիմ,
Ու ևմէկն ալ անոնց մէջէն բռնաւոր պիտի
չանցնի,
Քանզի հիմա իմ աչքերովս տեսայ։
9 ևՄեծապէս ուրախացիր, ով Սիօնի աղջիկ,
Ցնծութեամբ աղաղակէ, ով Երուսաղեմի աղ-
ջիկ.
Ահա թքու Թագաւորդ քեզի կու գայ.
Անիկա արդար ու փրկիչ է,
Հեզ է, ու իշու վրայ հեծած,
Եւ իշու ձագի՝ աւանակի վրայ։
10 Ու եփրեմէն հկառքը՝
Ու Երուսաղեմէն ձին պիտի ջնջեմ,
Ու պատերազմին աղեղը պիտի կոտրի.
Եւ անիկա ազգերուն խաղաղութիւն պիտի
խօսի.
Ու անոր իշխանութիւնը ծովէն մինչև ծով՝
Ու գետէն մինչև երկրի ծայրերը պիտի ըլլայ։
11 Եւ քեզի ևս էն, քու ուխտիդ արիւնովը
Քու ևգերիներդ ջուր չունեցող գուբէն հա-
նեցի.
12 Ամրոցը դարձէք, ովյուսոյ գերիներ,
Ես այսօր ալ կը ծանուցանեմ
Որ քեզի կրկնապատիկ հատուցում պիտի
ընեմ.
13 վասն զի Ցուդան ինծի համար աղեղի պիտի
լարեմ,

1 Զաք. ե. 9 · Հմր. 10 · Եփես. գ. 22։
2 Ա Կար. ժգ. 25։
3 Երեմ. խ. 1 · 2։
4 Երեմ. ծր. 4։
5 Երեմ. ը. 17 · Եր. ւթ. 10։
6 Հմր. ի. 16։
7 Ա Կար. ժ. 30։
8 Եր. ե. 3։
9 Մատ. իա. 4։
10 Ա Կար. ժ. 25։
11 Երեմ. խ. 1 · 2։
12 Երեմ. ծր. 4։
13 Երեմ. ը. 17 · Եր. ւթ. 10։
14 Երեմ. ծր. 12։
15 Եր. ե. 3։
16 Եր. ե. 3։
17 Եր. ե. 3։
18 Եր. ե. 3։
19 Եր. ե. 3։
20 Եր. ե. 3։
21 Եր. ե. 3։
22 Եր. ե. 3։
23 Եր. ե. 3։
24 Եր. ե. 3։
25 Եր. ե. 3։
26 Եր. ե. 3։
27 Եր. ե. 3։
28 Եր. ե. 3։
29 Եր. ե. 3։
30 Եր. ե. 3։
31 Եր. ե. 3։
32 Եր. ե. 3։
33 Եր. ե. 3։
34 Եր. ե. 3։
35 Եր. ե. 3։
36 Եր. ե. 3։
37 Եր. ե. 3։
38 Եր. ե. 3։
39 Եր. ե. 3։
40 Եր. ե. 3։
41 Եր. ե. 3։
42 Եր. ե. 3։
43 Եր. ե. 3։
44 Եր. ե. 3։
45 Եր. ե. 3։
46 Եր. ե. 3։
47 Եր. ե. 3։
48 Եր. ե. 3։
49 Եր. ե. 3։

Ո- եփրեմը °Նեռի պէս պիտի դնեմ,՚
եւ քու որդիքդ՝ ով Սիօն,
Յունաց որդւոցը վրայ պիտի յարուցանեմ,
Ու քեզ զօրաւորին սուրին պէս պիտի ընեմ։
14 եւ Տէրը անոնց վրայ պիտի երեւնայ,
Ու նորա նետը փայլակի պէս պիտի ելլէ.
եւ Տէր Եհոսան փող պիտի հնչեցընէ,
Ու հարաւային մրրիկներով պիտի քալէ։
15 Զօրաց Տէրը զանոնք պիտի պաշտպանէ.
եւ անոնք ընկճինչ պիտի ընեն,
Ու †պարսաքարերու վրայ՝ պիտի կոխեն,
եւ պիտի խմեն -- գինովի պէս պիտի աղաղակեն.
Ու անոնք տաշտի պէս՝
Սեգանին անկիւններուն պէս պիտի լեցուին։
16 եւ այն օրը՝ անոնց Տէր Աստուածը
Զանոնք իր ժողովրդեանը հօտին պէս պիտի փրկէ,
Քանզի անոր երկրին վրայ Թագի քարերու պէս պիտի բարձրանան։
17 Քանզի °անոր բարութիւնը ու գեղեցկութիւնը ի՞նչ մեծ է.
Ցորենը երիտասարդները՝ ու քաղցուն կոյսերը պիտի մեծցընէ։

ԳԼ· Ժ

1 Մարգարէն կը պատուիրէ գնառատ փնտռել և ոչ թէ կուռքերը։ 3 յանդիմանելով թէ ինչպես որ ձեզարդ հօտար իր ժողովրդը պատժեց, այնպես ալ զանոնք պիտի փրկէ։ ու իրենց առջի վիճակին պիտի դարձնէ։

1 °Եօթի անձրեւին ժամանակը
Տէրոջմէ °անձրեւ խնդրեցէք.
Տէրը °փայլակներ պիտի ընէ,
եւ անոնց առատ անձրեւ պիտի տայ,
Ո- ամէն մէկուն ագարակին խոտը։
2 Քանզի †Թերափիմները °ունայնութիւն խօսեցան,
Ու գուշակութիւն ընողները սուտ տեսան,
եւ սուտ երազներ պատմեցին,
†Զարմապ մխիթարութիւն տուին,
Անոր համար հօտերու պէս չուեցին,
°Հովիւ չըլլալուն համար տառապեցան։
3 Հովիւներուն վրայ իմ բարկութիւնս բռնկեցաւ,
†Ու նոխազներուն այցելութիւն պիտի ընեմ.
Քանզի զօրաց Տէրը †իր հօտին՝
Յուդայի տունը այցելութիւն բրաւ,
եւ զանոնք իր պատերազմի մէջ հեծեծ դնեց

ցնկ ձիուն պէս պիտի ընէ։
4 ‡Անկիւնը անկէ՝ °եւեթը անկէ՚
Պատերազմի աղեղը անկէ՝
Ամէն զօրապետ միասին անկէ պիտի ելլէ.
5 Ու °նոքա՝ զօրաւորներու պէս պիտի ըլլան,
Որ պատերազմի մէջ փողոցներուն ցեխին մէջ կը կոխեն.
Ու անոնք պատերազմ պիտի ընեն.
Քանզի Տէրը անոնց հետ է,
Ու ձիեր բռ վրայ հեծնողները պիտի ամչնան։
6 եւ Յուդային տունը պիտի զօրացընեմ.
եւ Յովսեփ տունը պիտի փրկեմ,
եւ †զանոնք նէ պիտի բնակեցընեմ,
Քանզի †անոնց ողորմեցայ.
Ու անոնք °նէ պիտի ըլլան,
Որպէս թէ զանոնք երբեք ձգած չէի.
Քանզի անոնց Տէր Աստուածը ես եմ,
Ու †անոնց պիտի լսեմ։
7 Ու եփրեմ զօրաւորի պէս պիտի ըլլայ,
եւ անոնց †սիրտը ուրախ պիտի ըլլայ՝ ինչ թէ գինիով.
Անոնց տղաքներն ալ պիտի տեսնեն ու պիտի ուրախանան,
Անոնց սիրտը Տէրոջմով պիտի ցնծայ։
8 †Անոնց պիտի սուլեմ ու զանոնք պիտի ժողվեմ,
Ինչու որ զանոնք փրկեցի.
†Ու անոնք պիտի շատանան՝ ինչպէս որ շատ էին։
9 Թէև զանոնք ժողովուրդներու մէջ ցանեմ,
Սակայն †հեռաւոր տեղաւանք զիս պիտի յիշեն,
եւ իրենց որդւոցը հետ պիտի ապրին ու կրկ պիտի դառնան։
10 եւ †զանոնք եգիպտոսի երկրէն պիտի դարձընեմ,
Ու զանոնք Ասորեստանէն պիտի ժողվեմ,
եւ զանոնք Գաղաադ ու Լիբանան պիտի բերեմ.
Ու անոնց հասար °բաւական պիտի չգտնուի։
11 †Եւ ծովէն ||ընդհարեմ պիտի անցնի,
Ու ծովուն ալիքները պիտի զարնէ.
Ու գետին բոլոր խորութիւնները պիտի ցամքին,
եւ †Ասորեստանի հպարտութիւնը պիտի իջնէ,
Ու °եգիպտոսի գաւազանը պիտի վերցուի։
12 եւ զանոնք Տէրոջմով պիտի զօրացընեմ,
Ու †անոր անունովը պիտի պարծին, կ՚ըսէ Տէրը։

• Եբր. պիտի լեզուները, Նեմ. ¶ Ա-ղ. ժբ. 14։ Հես. 17։ Ամբ. 6։ ¶ Եր. խ. 1։ ¶ Կամ պատասխանը բով ¶ Ղա. ը. 18, 23։ բ Օբ. ժբ. 27։ ¶ Եր. կբ. 3։ Մտ. ը. 17։ ¶ Ա-ղ. լը. 19։ ¶ Ա-մկ. ը. 18։ Ա-մբ. ի. 14։ — ¶ Ա-բ. խի. 23։ Ա-բ. ի. 1։ ¶ Եր. ժբ. 22։ ¶ բ Օբ. ժա. 14։ ¶ Եր. ժ. 13։ ¶ Եր. ժ. 3։ ¶ Եր. ժ. 8։ Ա-բ. ը. 19։ ¶ Ա-բ. ժբ. 4։ ¶ Ա-բ. ժբ. 4։ ¶ Եզեկ. լբ. 5։ ¶ Եզեկ. լբ. 17։ ¶ Ղ-ղ. ա. 68։ ¶ Կամ Իւրաքանչիւր գլխաւորը անկէ՝ ¶ Ես. ի. 22։ ¶ Ա-ղ. ժբ. 42։ ¶ Եր. գ. 18։ Ե. գնկ. լի. 31։ ¶ Ա-ղ. ժբ. 42։ ¶ Գէ. ժբ. 9։ ¶ Ա-ղ. ձբ. 15։ Գէ. ի. 13։ ¶ Ես. ի. 25։ ¶ Ես. ժա. 11։ Ոբ. ժա. 11։ ¶ Ես. խի. 20։ ¶ Ես. ժա. 15, 16։ ¶ Կամ Նեղութիւն ¶ Ես. ժբ. 23։ ¶ Եզեկ. լ. 13։ ¶ Մի. ը. 5։ —

ԳԼ· ԺԱ.

1 Երուսաղէմի կործանումը. 3 Ընտրած կը ինդրէ ընթրիայ. 4 Ներան. 11 Ճշմարիտ հովիւը. 16 Քրիստոսի միաժողովը. 17 Գնդեցկութեան և կապրա գաւազանները կը կոտրեն. 18 Ճիմար հավիտեան արհամարհը.

1 Դռանդիդ բաց, ով Լիբանան,
Ու կրակը քու եղևիններդ ուտէ.
2 Մայր ծառը թող ողբայ,
Քանզի եղևինը ինկաւ,
Վասն զի ազնուականները կողոպտուեցան.
Բաշանու կաղնիները թող ողբան,
Քանզի անմատչելի անտառը կտրուեցաւ.
3 Հովիւներուն ողբալու ձայնը կ՚լսուի,
Քանզի անոնց փառքը յափշտակուեցաւ.
Առտու առիւծներու մռնչելուն ձայնը կ՚լսուի,
Քանզի Յորդանանու չքեղութիւնը յափշտակուեցաւ.

4 Իմ Տէր Աստուածս այսպէս կ՚ըսէ.
Մորթուելու ոչխարները արածէ,
5 Զանոնք՝ որ ծախու առնողները կը մորթեն
Ու չյանցաւոր չեն սեպուիր.
Եւ զանոնք ծախողները կ՚ըսեն,
Տէրը օրհնեալ ըլլայ որ հարստացայ.
Ու անոնց հովիւները անոնց վրայ գութ չունին.
6 Քանզի ես ալ երկրի բնակիչներուն
պիտի չգթամ, կ՚ըսէ Տէրը,
Մանաւանդ՝ ահա ես ամէն մարդը իր ընկերին ձեռքը
Ու իր թագաւորին ձեռքը պիտի մատնեմ.
Ու երկիրը պիտի զարնեն,
Եւ անոնց ձեռքէն պիտի չփրկեմ.

7 Ու մորթուելու ոչխարները՝
Այո՝ Հօտին խեղճերը արածեցի.
Ու ինծի երկու գաւազան առի,
Մէկուն անունը Գնդեցկութիւն՝
Ու միւսին անունը կապեր դրի,
Եւ ոչխարները արածեցի.
8 Ու մէկ ամսուն մէջ երեք հովիւ կտրեցի,
Քանզի հոգիս անոնց նեղացաւ,
Եւ անոնց հոգին ալ ինծմէ զզուեցաւ.
9 Ու ըսի, Ձեզ պիտի չհովուեմ.
Մեռնողը թող մեռնի,
Ու կտրուողը թող կտրուի,
Եւ մնացածները թող իրարու միս ուտեն.
10 Ու Գնդեցկութիւն գաւազանս առի
և զանիկա կոտրեցի,
Որ բոլոր ժողովուրդներուն հետ բրած ուխտս աւրեմ.
11 Ու նոյն օրը աւրեցաւ.
Եւ ինծի ապասող հօտին խեղճերը
Հասատա գիտցան որ ասիկա Տէրոջը խօսքն է.
12 Ու անոնց ըսի,
Թէ որ ձեր աչքերուն հաճոյ կ՚երևնայ՝ իմ վարձքս տուէք,
Ապա թէ ոչ՝ զանց ըրէք.
Ու իմ վարձքիս համար երեսուն արծաթ կշռեցին.
13 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ,
Զանիկա ձրբուտին նետէ.
Ասիկա վայելուչ գին մըն է,
Որ անոնք ինծի համար կտրեցին.
Ու երեսուն արծաթը առի,
Եւ զանիկա Տէրոջը տունը ձրբուտին նետեցի.
14 Եւ գաւազանս կոտրեցի միւս գաւազանս Գնդեցկութիւն,
Որ Յուդայի ու Իսրայէլի մէջ եղող եղբայրութիւնը աւրեմ.
15 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ,
Քեզի նորէն յիմար հովիւի գործիքներ առ.
16 Քանզի ահա ես երկրի վրայ մէկ հովիւ մը պիտի հանեմ.
Անիկա կորսուելու վրայ եղողներուն այցելութիւն պիտի չընէ,
Ցրուածը պիտի չփնտռէ,
Եւ կոտրածը պիտի չբժշկէ,
Ո՛ր հողը պիտի չսնուցանէ.
Հապա գիրներուն միսը պիտի ուտէ,
Ու անոնց կճղակները պիտի խորտակէ.
17 Վա՜յ ունայնութեան հովիւին՝ որ ոչխարները կը թողու.
Անոր բազուկին վրայ ու աջ աչքին վրայ սուր պիտի ըլլայ.
Անոր բազուկը բոլորովին պիտի չորնայ,
Ու աջ աչքը բոլորովին պիտի խաւարի.

ԳԼ· ԺԲ.

1 Մարգարէն կը յայտնէ թէ երուսաղէմ արքունութեան բարձակը. 3 և ծանր քար մը պիտի ըլլայ իր շրջակիներուն. 6 Յուդային յաղթանակ գնդեցկութիւնը. 9 Երուսաղէմին ապաշխարութիւնը.

1 Իսրայէլի վրայով Տէրոջը խօսքին պատգամը.
Երկինքը տարածող ու երկիրը հիմնարկող՝
Ու մարդուն հոգին անոր մէջը տեղծող Տէրը կ՚ըսէ,
2 Ահա ես երուսաղէմը բոլոր շրջակայ ազգերուն
թմրութեան բաժակ պիտի ընեմ.
Նաև Յուդայի վրայ ալ պիտի ըլլայ երուսաղէմի պաշարման ատենը.
3 Եւ պիտի ըլլայ որ ատ օրը երուսաղէմը

Բոլոր ժողովուրդներուն Դամոր քար պիտի
ընեմ.
Ամէն անոնք որ անով կը բեռնաւորուին՝ բա-
ւորութիւն պիտի կասրին,
թէև երկրին բոլոր ազգերը անոր վրայ ժո-
ղովուին։
4 Ան օրը, կ'ըսէ Տէրը,
Ամէն ձին սասկումով պիտի զարնեմ,
Ու անոր հեծեալը՝ ապշութեամբ.
Եւ Յուդայի տունը վրայ աչքերս պիտի բա-
նամ,
Ու ժողովուրդներուն բոլոր ձիերը կուրու-
թեամբ պիտի զարնեմ։
5 Եւ Յուդայի հազարապետները իրենց սրտին
մէջը պիտի ըսեն,
Երուսաղէմի բնակիչները Մեր զօրութիւնն՝ են
Զօրաց Տէրովնով՝ իրենց Աստուծոյը.
6 Ան օրը Յուդայի հազարապետները
Կրակի վառարանի պէս պիտի ընեմ փայ-
տերու մէջ,
Ու կրակի ջահի պէս՝ snրաներու մէջ.
Եւ անոնք աջ կողմէն ու ձախ կողմէն
Բոլոր չրջակայ ժողովուրդները պիտի ուտեն.
Եւ դարձեալ Երուսաղէմ իր տեղը՝
Երուսաղէմի մէջ պիտի բնակուի.
7 Եւ Տէրը նախ Յուդայի վրաններուն պիտի
փրկէ,
Որպէսզի Դաւիթի տունը պարծանքը
Ու Երուսաղէմի բնակիչներուն պարծանքը
Յուդայի վրայ չպարծանայ.
8 Ան օրը Տէրը Երուսաղէմի բնակիչներուն
պաշտպանութիւն պիտի ընէ.
Ու անոնց մէջը տկար եղողը ան օրը Դաւի-
թին պէս պիտի ըլլայ,
Եւ Դաւիթի տունը Աստուծոյ պէս՝
Տէրոջը հրեշտակին պէս պիտի ըլլայ անոնց
առջեւը.
9 Ու պիտի ըլլայ որ ան օրը՝
Երուսաղէմի վրայ եկող բոլոր ազգերը
Բնաջինջ ընելու համար պիտի ըլլամ։
10 Եւ Դաւիթի տունը վրայ
Ու Երուսաղէմի բնակիչներուն վրայ
Շնորհաց և ողթերց հոգին պիտի թափեմ,
Եւ անոնք ինծի՝ իրենց խոցածին պիտի նային.
Ու անոր վրայ մէկ հատիկ զաւակի վրայ
ողբալու պէս պիտի ողբան,
Ու անոր վրայ անդրանիկ զաւակի վրայ ցա-
ւելու պէս պիտի ցաւին։
11 Ան օրը Երուսաղէմի մէջ մեծ ողբ պիտի ըլլայ՝
Մակեդովի դաշտին մէջ Ադադ-ռեմմոնին
ողբին պէս.
12 Ու երկիրը պիտի ողբայ՝
Ամէն մէկ ազգատոմը առանձին.
Դաւիթին տունը ազգատոմը առանձին՝
Ու անոնց կիներնները առանձին,
Նաթանին տունը ազգատոմը առանձին՝
Ու անոնց կիներնները առանձին,
13 Ղևիի տունը ազգատոմը առանձին՝
Ու անոնց կիներնները առանձին,
Սեմէիին ազգատոմը առանձին՝
Ու անոնց կիներնները առանձին,
14 Բոլոր մնացած ազգատոհմներուն ամէն մէկը
առանձին՝
Ու անոնց կիներնները առանձին։

ԳԼ. ԺԳ

1 Երուսաղէմին մաքրութեանը համար օրհնուած ազբիւրը։ 2 Բոլ
ամէնէն կռապաշտութիւնն ու սուտ մարգարէութիւնը
կը պիտի մաքրուի։ 7 Բերթասի մահը ու Ժողովուրդին նր-
բորդ մասին փորձութիւնը։

1 Ան օրը Դաւիթի տունը ու Երուսաղէմի
բնակիչներուն
Բացուած աղբիւր մը պիտի ըլլայ
Մեղքի համար ու պղծութեան համար։
2 Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը, կ'ըսէ զօրաց Տէրը,
Կուռքերուն անուններն երկրէն պիտի չկտրեմ,
Ու ալ յիշուին.
Եւ մարգարէները ու պիղծ ոգին ալ
երկրէն պիտի վերցնեմ։
3 Ու պիտի ըլլայ որ երբոր մէկ մարդ մը անկէ
առեւ մարգարէութիւն ընէ,
Ծնողները՝ հայրը ու մայրը անոր պի-
տի ըսեն,
Ապրիս, քանզի Տէրոջը անունովը սուտ խօ-
սեցար.
Եւ անոր մարգարէութիւն ըրած ատեներ՝
Ծնողները՝ հայրը ու մայրը զանիկա պի-
տի խոցեն։
4 Ու պիտի ըլլայ որ ան օրը մարգարէները
Մարգարէութիւն ըրած ատենին պիտի ամչ-
նան՝ ամէն մէկը իր տեսիլքին,
Ու խաբելու համար մազոտ վերարկու պիտի
չհագնին։
5 Ու ան՝ պիտի ըսէ,
Ես մարգարէ չեմ, ես երկրագործ մարդ եմ.
Քանզի իմ մանկութենէս ի վեր գիս գոտա-
ցան էրէնս։
6 Եւ անոր պիտի ըսուի,
Ձեռքերուդ մէջ սա վէրքերը ի՞նչ են.
Ու անոկա պիտի ըսէ,
Ասոնք իմ բարեկամներուս տանը մէջ ընդու-
նած վէրքերս են։

ե Մատ. խ. 44։ ը Ծագ. ր. 22։ Հմմտ. 3։ թ Երեմ. լ. 9։ Ե. 4։ ժ Երեմ. ի. 37։ ժա Գործ. ր. 37։ ժբ Ելեկ. լթ. 23։ Յովել. ր. 28։ ժդ Ելեկ. ի. 13։ Յովել. ր. 28։ ժե Ելեկ. ի. 14։ Ա. Մակ. ր. 24։ ժզ Մատ. խ. 30։ Յայտ. ա. 7։ ժէ Ելեկ. ի. 15։ Զաք. ժդ. 5։ ժը Մատ. խ. 44։ ի Ելեկ. ի. 15։ Զաք. ժդ. 5։ Ա. Մակ. ի. 20։ ի ա Գործ. խ. 30։ Յայտ. ա. 7։ ի բ Ելեկ. ի. 15։ Զաք. ժդ. 5։ Ա. Մակ. ի. 20։ ի գ Գործ. խ. 30։ Յայտ. ա. 7։ ի դ Ելեկ. ի. 15։ Զաք. ժդ. 5։ Ա. Մակ. ի. 20։ ի ե Ելեկ. ի. 15։ Զաք. ժդ. 5։ Ա. Մակ. ի. 20։ ի զ Գործ. խ. 30։ Յայտ. ա. 7։ ի է Ելեկ. ի. 15։ Զաք. ժդ. 5։ Ա. Մակ. ի. 20։ ի ը Գործ. խ. 30։ Յայտ. ա. 7։ ի թ Ելեկ. ի. 15։ Զաք. ժդ. 5։ Ա. Մակ. ի. 20։ ի ժ Գործ. խ. 30։ Յայտ. ա. 7։ ի ժա Ելեկ. ի. 15։ Զաք. ժդ. 5։ Ա. Մակ. ի. 20։ ի ժբ Գործ. խ. 30։ Յայտ. ա. 7։ ի ժդ Ելեկ. ի. 15։ Զաք. ժդ. 5։ Ա. Մակ. ի. 20։ ի ժե Գործ. խ. 30։ Յայտ. ա. 7։ ի ժզ Ելեկ. ի. 15։ Զաք. ժդ. 5։ Ա. Մակ. ի. 20։ ի ժէ Գործ. խ. 30։ Յայտ. ա. 7։ ի ժը Ելեկ. ի. 15։ Զաք. ժդ. 5։ Ա. Մակ. ի. 20։ ի ի Գործ. խ. 30։ Յայտ. ա. 7։ ի իա Ելեկ. ի. 15։ Զաք. ժդ. 5։ Ա. Մակ. ի. 20։ ի իբ Գործ. խ. 30։ Յայտ. ա. 7։ ի իդ Ելեկ. ի. 15։ Զաք. ժդ. 5։ Ա. Մակ. ի. 20։ ի իե Գործ. խ. 30։ Յայտ. ա. 7։ ի իզ Ելեկ. ի. 15։ Զաք. ժդ. 5։ Ա. Մակ. ի. 20։ ի իէ Գործ. խ. 30։ Յայտ. ա. 7։ ի իը Ելեկ. ի. 15։ Զաք. ժդ. 5։ Ա. Մակ. ի. 20։ ի ի Գործ. խ. 30։ Յայտ. ա. 7։ ի իա Ելեկ. ի. 15։ Զաք. ժդ. 5։ Ա. Մակ. ի. 20։ ի իբ Գործ. խ. 30։ Յայտ. ա. 7։ ի իդ Ելեկ. ի. 15։ Զաք. ժդ. 5։ Ա. Մակ. ի. 20։ ի իե Գործ. խ. 30։ Յայտ. ա. 7։ ի իզ Ելեկ. ի. 15։ Զաք. ժդ. 5։ Ա. Մակ. ի. 20։ ի իէ Գործ. խ. 30։ Յայտ. ա. 7։ ի իը Ելեկ. ի. 15։ Զաք. ժդ. 5։ Ա. Մակ. ի. 20։ ի ի Գործ. խ. 30։ Յայտ. ա. 7։

7 Արիքնցիք՝ ով սուր, Իմ Հովտիս վրայ,
Ու Իմ ընկերս եղող մարգարէն վրայ, կ՚ըսէ
զօրաց Տէրը։
Հովիւը զարկ, ու ոչխարները ցրուին,
Ու իմ ձեռքս դարձընեմ պզտիկներուն վրայ դարձընեմ։
8 Եւ պիտի ըլլայ բոլոր երկրին մէջ, կ՚ըսէ Տէրը,
Որ երկու մասը պիտի կտրուի ու պիտի մեռնի,
Բայց երրորդ մասը պիտի մնայ անոր մէջը։
9 Եւ ան երրորդ մասը Հրակէ պիտի անցընեմ,
Ու զանոնք պիտի զտեմ՝ ինչպէս որ արծաթը կը զտուի,
Եւ զանոնք պիտի փորձեմ՝ ինչպէս որ ոսկին կը փորձուի։
Անոնք իմ անունս պիտի կանչեն,
Ու ես անոնց պատասխան պիտի տամ։
Ես պիտի ըսեմ Թէ Անիկա իմ ժողովուրդս է։
Անոնք ալ՝ Տէրը իմ Աստուածս է՝ պիտի ըսեն։

ԳԼ· ԺԴ

1 Երուսաղէմը կործանումէն կործանումը։ 2 Քրիստոսի գալուստը ու անոր Թագաւորութեանը հաստատութիւնը։ 12 Երուսաղէմի Քշնամիներուն վրայ գալու հարուածը։ 16 Մնացորդը Տէրոջը պիտի գոհանայ։ 20 ու անոնց բոլոր կարասիները սուրբ պիտի սեպուին։

1 Ահա Տէրոջը օրը կու գայ,
Եւ քու աւարդ քու մէջդ պիտի բաժնուի։
2 Քանզի Հրոյսը ազգերը պատերազմի համար
Երուսաղէմի վրայ պիտի ժողվեմ.
Եւ քաղաքը պիտի առնուի,
Ու տուները պիտի կողոպտուին,
Եւ կիներուն պիտի պղծուին,
Ու քաղաքին կէսը գերութեան պիտի երթայ,
Բայց ժողովուրդին մնացորդը քաղաքէն պիտի չկտրի։
3 Եւ Տէրը պիտի ելլէ,
Ու ան ազգերուն դէմ պիտի պատերազմի,
Ինչպէս որ պատերազմին օրը պատերազմեցաւ։
4 Եւ ան օրը անոր ոտքերը
Զիթենեաց լեռանը վրայ պիտի կայնին,
Որ Երուսաղէմի առջեւն է դէպ՚ի արեւելք.
Ու Զիթենեաց լեռը դէպ՚ի արեւելք ու դէպ՚ի արեւմուտք կէսէն պիտի պառակի,
Ու խոտա մեծ ձոր պիտի ըլլայ.
Եւ լեռանը կէսը դէպ՚ի հիւսիս՝
Ու կէսը դէպ՚ի հարաւ պիտի քաշուի։
5 Եւ դուք լեռներուն ձորը պիտի փախչիք,
Քանզի լեռներուն ձորը մինչև Ասէլ պիտի հասնի.
Ու պիտի փախչիք՝ ինչպէս որ դուք փախաք
Ժէն թագաւորին օրերը.
Եւ Իմ Տէր Աստուածս պիտի գայ,
Բոլոր սուրբերը քու հետդ պիտի ըլլան։
6 Եւ պիտի ըլլայ որ այն օրը
Լոյսը պայծառ կամ ազօտ պիտի չըլլայ։
7 Ու անիկա Տէրոջը յայտնի օր մը՝
Ոչ ցորեկ ու ոչ գիշեր պիտի ըլլայ,
Սակայն Երեկոյեան ժամանակը լոյս պիտի ըլլայ։
8 Եւ ան օրը Երուսաղէմէն կենդանի ջուրեր պիտի ելլեն,
Կէսը դէպ՚ի արեւելեան ծովը՝
Ու կէսը դէպ՚ի արեւմտեան ծովը.
Ամառ ու ձմեռ պիտի ըլլայ։
9 Եւ Տէրը բոլոր երկրի վրայ Թագաւոր պիտի ըլլայ.
Այն օրը Տէրը մէկ ու անոր անունը մէկ պիտի ըլլայ։
10 Բոլոր երկիրը Գաւառի պիտի դառնայ
Գաբայէն մինչև Ռիմմոն Երուսաղէմի հարաւային կողմը,
Ու պիտի բարձրանայ ու իր տեղը պիտի բնակուի՝
Բենիամինի դռնէն մինչև Առաջին դրաց տեղը՝ մինչև Անկեանց դուռը,
Ու Անանեելի աշտարակէն մինչև Թագաւորին հնձանները։
11 Եւ հոն պիտի բնակին, ու հոն նզովք պիտի չըլլայ.
Ու Երուսաղէմ ապահովութեամբ պիտի բնակուի։

12 Եւ ասիկա պիտի ըլլայ այն հարուածը՝
Որով Տէրը պիտի զարնէ ամէն ժողովուրդները՝
Որոնք Երուսաղէմի դէմ պատերազմեցան.
Մարմին փայտ կայնած տեղնին անոնց մարմինը պիտի հալի,
Ու անոնց աչքերը իրենց խոռոչներուն մէջը պիտի հալին,
Եւ անոնց լեզուն անոնց բերնին մէջը պիտի հալի։
13 Ու պիտի ըլլայ որ այն օրը անոնց մէջը
Մեծ խռովութիւն պիտի ըլլայ Տէրոջմէ,
Եւ ամէն մէկը իր ընկերին ձեռքը պիտի բռնէ,
Ու անոր ձեռքը իր ընկերին ձեռքին դէմ պիտի վերցուի։

ե· Ե֊ր· ի։ Եզեկ· լէ· ։ ։
բ Ե֊ր· Իր· ։ ։
ա — Գեր· — ։ ։
Ա֊ղ· Ե· ։ ։
Ե֊ր· Ի֊ր·

14 եւ ցուգա ալ երուսաղէմի °մէջ պիտի պա-
տերազմի ·
Ու բոլոր չրջակայ ազգերուն առացուածքը՝
Ոսկի ու արծաթ ու հանդերձներ մեծ առա-
տութեամբ հոն պիտի ժողովուի ·
15 Ու ձիուն, ջորիին, ուղտին ու իշուն
Եւ ան բանակներուն մէջի բոլոր անասուններ-
ուն հարուածը
Նոյն հարուածին պէս պիտի ըլլայ ·
16 Ու երուսաղէմի վրայ եկած բոլոր ազգերէն
ամէն մնացորդը՝
Ամեներ տարիէ տարի թագաւորին՝ զօրաց
Տէրոջը երկրպագութիւն ընելու՝
Եւ տաղաւարահարաց տօնը կատարելու պի-
տի գային ·
17 Ու երկրի ազգատոհմերէն ով որ երուսա-
ղէմ չելլէ
Թագաւորին՝ զօրաց Տէրոջը երկրպագութիւն
ընելու,
Անոր վրայ անձրեւ պիտի չըլլայ ·
18 Եւ թէ որ եգիպտացւոց ազգատոհմը չելլէ
ու չգայ,
(Կամ անոնք ժնդհ չունին,)
Անոնց վրայ պիտի ըլլայ այն հարուածը,
Որով Տէրը պիտի զարնէ այն ազգերը՝
Որոնք տաղաւարահարաց տօնը կատարելու
չեն գայեր ·
19 Այսիկա պիտի ըլլայ եգիպտոսի պատիժը՝
Եւ տաղաւարահարաց տօներ կատարելու չել-
լող բոլոր ազգերուն պատիժը ·

20 Ան օրը ձիերուն սանձի զարգերուն վրայ
°ՍՐԲՈՒԹԻՒՆ ՏԵՒԱԾ պիտի ըլլայ ·
Ու Տէրոջը տաճը մէջի կաթսաները
Սեղանին առջեւի կանքերուն պէս պիտի ըլլան ·
21 Ու երուսաղէմի մէջ և Ցուդայի մէջ ամէն
կաթսայ
Զօրաց Տէրոջը սուրբ պիտի ըլլայ ·
Եւ ամէն զոհ բնողները պիտի գան,
Ու անոնցմէ պիտի առնեն, ու անոնց մէջը պի-
տի եփեն ·
Եւ ան օրը մէյմէն ալ °զօրաց Տէրոջը տանը
մէջ Կանանացի պիտի չըլլայ ·

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՄԱՂԱՔԻԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Մալաքիայի ձեռքովը Իսրայէլին եղած
Տէրոջը խօսքին պատգամը ·

2 °Ես ձեզ սիրեցի, կ'ըսէ Տէրը,
Ու դուք Մեզ ինչո՞վ սիրեցիք կ'ըսէք ·
Մինչ Եսաւ Յակորին եղբայրը չէ՞ր, կ'ըսէ
Տէրը,
Ու °Յակորը սիրեցի,
3 Բայց Եսաւըատեցի,
Եւ °անոր լեռները ամայութեան՝
Ու անոր ժառանգութիւնը անապատի °գնա-
կութեան դարձուցի ·»
4 Թէ որ եդոմ ըսէ Թէ կործանեցանք,
Բայց պիտի դառնանք ու աւերակները չինենք,
Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ ·
Անոնք պիտի չինեն, բայց Ես պիտի փլցնեմ.
Եւ անոնք պիտի կոչուին Անօրէնութեան
առնման՝

Ու ժողովուրդ՝ որուն դէմ Տէրը յաւիտեան
բարկացեր է ·
5 Եւ ձեր աչքերը պիտի տեսնեն, ու պիտի ըսէք,
Տէրը Իսրայէլի Հառնմանէն անդին՝ փառա-
ւորուի ·

6 Որդի °իր հօրը՝
Ու ծառան իր տիրոջը պատիւ կ'ընէ ·
°Թէ որ Ես հայր եմ՝ իմ պատիւս ո՞ր է,
Ու թէ որ Տէր եմ՝ ինծի վախնալը ո՞ր է,
կ'ըսէ ձեզի զօրաց Տէրը,
Ով քահանաներ՝ որ իմ անունս կ'անարգէք ·
°Եւ դուք կ'ըսէք, Քու անունդ ի՞նչ բանով
անարգեցինք ·
7 Իմ սեղանիս վրայ °պղծած հաց կը մատուցա-
նէք ·
Ու կ'ըսէք, Քեզ ինչո՞վ պղծեցինք ·
°Տէրոջը սեղանը անարգ է՝ ըսելովդ ·
8 Ու °երբոր կոյր կը մատուցանէք գոհ՝ հասար կը մատուցա-
նէք ·
Ու երբոր կաղը կամ հիւանդը կը մատուցա-
նէք ·

1 ա Կամ գիր
2 գ Նեէկ· չք· 10·17· Ես· 2·
ե Հռ· 12·
ը Ես· կ· 6· 7· 8· կղ· 23·
է ԳՀ· իգ· 34· 45·
ի Ես· 41· 8·
լ Ես· չ· 14· Ծփ· ժբ· 10· Ծփ· կ· 2·
ղ Ես· կ· 12·
ճ Ը Ծբ· ժա· 10·
ն Տես Ես· իգ· 18·
շ Նեէս· բ· 19· 20·
ո Ես· չ· 8· Ծփ· գ· 17· Ծպտ· խա· 27· իբ· 13·
պ Ը Ծբ· ժա· 21·
ջ Ես· իգ· 18·
ռ Ես· իգ· 18·
ս Ես· չ· 8· Ծփ· գ· 17· Ծպտ· խա· 27· իբ· 13·
վ Ը Ծբ· ժա· 21·
տ Ես· իգ· 18·
ր Ես· չ· 14· 37· գ· 19· 20·
ց Ես· չ· 14· 15· Ամգ· 1· 6· 13·
ւ Ես· չ· 14· 37· գ· 7· 8· 13·
փ Ը Ծբ· ժե· 21·
ք Նեէկ· խա· 23·
և Ես· չ· 14· 37· գ· Ծբ· ժե· 21· Հռ· 14·
օ Ը Ծբ· ժե· 21· Հռ· 14·

Ողջ, զանիկա քու խչամտիդ ընծայէ.
Մի՛թէ քեզի պիտի հաճի՞,
կամ ¹⁰քեզ միտքով պիտի ընդունի՞, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը։
9 Եւ հիմա Աստուծոյ երեսը աղաչեցէք,
Որ մեզի ողորմութիւն ընէ.
¹Ասիկա ձեր ձեռքէն եղաւ,
Միթէ ձեզ միտքով պիտի ընդունի՞, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը։
10 Ձեր մէջը անգամ դուներըն ¦ի գոցող ո՛վ կայ.
Իմ սեղանիս կրակին ալ ձրի չէք վառեր.
Ձեզի չեմ հաճիր, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը,
²Ու ձեր ձեռքէն ընծայ չեմ ընդունիր։
11 Քանզի ³արեւուն ծագած տեղէն մինչև անոր մուտած տեղը՝
Ազգաց մէջ իմ անունս մեծ պիտի ըլլայ.
Եւ ամէն տեղ իմ անուանս
⁴Խունկ ու սուրբ ընծայ պիտի մատուցուի,
Քանզի իմ անունս ազգաց մէջ մեծ պիտի ըլլայ՝ կ՚ըսէ զօրաց Տէրը։
12 Ու դուք զանիկա կը պղծէք,
Երբոր կ՚ըսէք թէ ⁵Տէրոջը սեղանը պիղծ է,
Ու անոր բերքը այսինքն կերակուրը՝ անարգ։
13 Նաև կ՚ըսէք, Ահա ի՜նչ այխտատութիւն է,
Ու անոր վրայ կը փչէք, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը,
Եւ յափշտակուածը ու կաղը ու հիւանդը բերիք.
Ալյպէս ընծայ բերիք,
⁷Միթէ զանիկա ձեր ձեռքէն պիտի ընդունիմ, կ՚ըսէ Տէրը։
14 Բայց անիծեալ ըլլայ ան խաբեբայ մարդը,
Որ իր հօտին մէջը արձ ունենալով՝ ուխտ կ՚ընէ,
Եւ աստուածպղծ ⁸Տէրոջը կը մատուցանէ.
Քանզի ՚ես մեծ թագաւոր եմ, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը,
Ու իմ անունս ազգաց մէջ ահարկու է։

ԳԼ. Բ

1 Մարգարէն սասիկ կը յանդիմանէ քահանաները որ իրենց ուխտը չեն կ՚ընեն։ 11 Նաև ժողովրդը իրենց կռապաշտութեանը. 14 ընտիքանը 17 ու անհատաստութեանը հետը։

1 Եւ հիմա ան պատուէրը ձեզի է, ով քահանաներ։
2 ²Թէ որ մտիկ չընէք՝
Ու թէ որ չդնէք սրտին մէջը չդնէք
Որ իմ անունս պատիւ տաք, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը,
Անատնէր ձեզի անէծք պիտի խրկեմ,
Ու ձեր օրհնութիւններըդ պիտի անիծեմ.

Ա Ցար · խր · ե ·
Բ Եբէր · քա · հրեայ
Գ Ռեր · ժգ · ֆ ·
Դ Տ՚ա ա Կոր · Թ · ւգ ·
Ե Ն՚ա · ա · ու · Եբեմ ·
Զ · ֆո · Ա՚ահա · ե ·
ֆւ ·
Է Սպ · Ամգ · ֆ · Ն՚ա ·

Ը Թ · ւո ·
Թ Ն՚ա · կ · ֆ · ե ·
Ժ Ցոմ՚ · ջ · ֆ · ւե · ֆ
ա Ցոմ՚ · ջ · ֆ ·
Ի Ն՚ա · ա · ու · Եբեմ ·
Լ · ֆո · Ա՚ահա · ե ·
ֆւ ·
Խ Ս՚ա · Ամգ · ֆ · Ն՚ա ·

Ծ Հ՚ր · ե ·
Կ Ս՚պ · խ · ֆ · ա
Տ՚ր · ւ · ւ ·
—
Ղ Ա · խ · ւ · ե ·
բ Ր · խ · ւ · ե ·
Ճ Ժ՚պ · ժգ · ւ ·
Մ Ա · խ · ւ · ե ·

Յ Հ՚ր · ե ·
Ն Ս՚պ · խ · ֆ · ա
Տ՚ր · ւ · ւ ·
—
Շ Ա · խ · ւ · ե ·
ո Ր · խ · ւ · ե ·
Չ Ժ՚պ · ժգ · ւ ·
Պ Ա · խ · ւ · ե ·

Ջ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Ռ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Ս Ա՚ր · ւ · ւ ·
Վ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Տ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Ր Ա՚ր · ւ · ւ ·
Ց Ա՚ր · ւ · ւ ·
Ւ Ա՚ր · ւ · ւ ·

Ա Ցար · խր · ե ·
Բ Եբէր · քա · հրեայ
Գ Ռեր · ժգ · ֆ ·
Դ Տ՚ա ա Կոր · Թ · ւգ ·
Ե Ն՚ա · ա · ու · Եբեմ ·
Զ · ֆո · Ա՚ահա · ե ·
ֆւ ·
Է Սպ · Ամգ · ֆ · Ն՚ա ·

Ը Թ · ւո ·
Թ Ն՚ա · կ · ֆ · ե ·
Ժ Ցոմ՚ · ջ · ֆ · ւե · ֆ
ա Ցոմ՚ · ջ · ֆ ·
Ի Ն՚ա · ա · ու · Եբեմ ·
Լ · ֆո · Ա՚ահա · ե ·
ֆւ ·
Խ Ս՚ա · Ամգ · ֆ · Ն՚ա ·

Ծ Հ՚ր · ե ·
Կ Ս՚պ · խ · ֆ · ա
Տ՚ր · ւ · ւ ·
—
Ղ Ա · խ · ւ · ե ·
բ Ր · խ · ւ · ե ·
Ճ Ժ՚պ · ժգ · ւ ·
Մ Ա · խ · ւ · ե ·

Յ Հ՚ր · ե ·
Ն Ս՚պ · խ · ֆ · ա
Տ՚ր · ւ · ւ ·
—
Շ Ա · խ · ւ · ե ·
ո Ր · խ · ւ · ե ·
Չ Ժ՚պ · ժգ · ւ ·
Պ Ա · խ · ւ · ե ·

Ջ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Ռ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Ս Ա՚ր · ւ · ւ ·
Վ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Տ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Ր Ա՚ր · ւ · ւ ·
Ց Ա՚ր · ւ · ւ ·
Ւ Ա՚ր · ւ · ւ ·

Զի՛ զանիկա ալ ձեզի պիտի անիծեմ,
Որովհետև դուք չէք դներ։
3 Ահա ես ձեր սերմանդը պիտի յանդիմնեմ,
Ու ձեր երեսին վրայ ապրշ՝
Ձեր տօներուն ապրշ պիտի ցանեմ,
Եւ անիկա ¹ձեզ իր հետը պիտի տանի։
4 Ու պիտի գիտնաք որ ես ձեզի խրկեցի ան պատուէրը,
Որպէս զի իմ ուխտս Ղեւիին հետ ըլլայ, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը։
5 ¹Իմ ուխտս անոր հետ էր՝ կենաց ու խաղաղութեան համար.
Ու զանոնք անոր տուի ²ան երկիւղին ¦-ի-համար՝
Որով ինծմէ կը վախնար,
Ու իմ անուանս երեսէն կը սարսափէր։
6 ³Ճշմարտութեան օրէնքը անոր բերնին մէջն էր,
Եւ անոր շրմունքներուն մէջ անիրաւութիւն չգտնուեցաւ.
Խնդի հետ խաղաղութեամբ և ուղղութեամբ կը քալէր,
Ու շատերը անօրէնութենէ դարձուց։
7 ⁴Քանզի քահանային շրմունքները գիտութիւն պահելու են,
Եւ ⁵մարդիկ անոր բերնէն օրէնքը փնտռելու են,
⁶Քանզի անիկա զօրաց Տէրոջը դեսպան է։
8 Բայց դուք ճամբայէն խոտորեցաք,
⁷Շատերը օրէնքին մէջ դպիակզեցուցիք,
⁸Ղեւիին ուխտը աւրեցիք, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը։
9 Ուստի ⁹ես ալ ձեզ բոլոր ժողովրդին առջևը անարգուած ու ցած բրի,
Ինչպէս որ դուք իմ ճամբաներս չպահեցիք,
Ու օրէնքին մէջ աննայտութիւն բրիք։

10 Միթէ ամէնքս մէկ հայր չունի՞նք.
¹Միթէ մէկ Աստուած չստեղծե՞ց մեզ.
Ինչո՞ւ համար մեր հայրերուն ուխտը աւրելով՝
Մեզմէ ամէն մէկը իր եղբօրը նենգութիւն կ՚ընէ.
11 Յուդա նենգութիւն բրաւ.
Եւ Իսրայէլի մէջ ու Երուսաղէմի մէջ պղծութիւն գործուեցաւ.
Վասն զի Յուդա պղծեց Տէրոջը սրբարանը՝
որն որ ինքը կը սիրէր.
²Եւ օտար աստուծոյ աղջկանը էրիկ եղաւ.
12 Տէրը Յակոբի վրանէներէն բնաջինջ պիտի ընէ ան բանը ընող մարդը,
³Արթուն եղողը ու պատասխան տուողը,"
⁴Եւ զօրաց Տէրոջը ընծայ մատուցանողը։

13 Եւ գարձեալ ասիկա բրիք.
Տէրոջը սեղանը արցունքներով,
Լացով ու ողբով ծածկեցիք.

Ա · ֆո · խր · ե ·
Բ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Գ Ն՚ա · կ · ֆ · ե ·
Դ Ցոմ՚ · ջ · ֆ · ւե · ֆ
Ե Ցոմ՚ · ջ · ֆ ·
Զ Ն՚ա · ա · ու · Եբեմ ·
Է · ֆո · Ա՚ահա · ե ·
ֆւ ·
Ը Սպ · Ամգ · ֆ · Ն՚ա ·

Թ Ս՚ա · Ամգ · ֆ · Ն՚ա ·
Ժ Ն՚ա · կ · ֆ · ե ·
ա Ցոմ՚ · ջ · ֆ · ւե · ֆ
Ի Ցոմ՚ · ջ · ֆ ·
Լ Ն՚ա · ա · ու · Եբեմ ·
Խ · ֆո · Ա՚ահա · ե ·
ֆւ ·
Ծ Ս՚ա · Ամգ · ֆ · Ն՚ա ·

Կ Հ՚ր · ե ·
Տ Ս՚պ · խ · ֆ · ա
Ր՚ր · ւ · ւ ·
—
Ց Ա · խ · ւ · ե ·
Ւ Ր · խ · ւ · ե ·
Յ Ժ՚պ · ժգ · ւ ·
Ն Ա · խ · ւ · ե ·

Շ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Չ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Պ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Ջ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Ռ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Ս Ա՚ր · ւ · ւ ·
Վ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Տ Ա՚ր · ւ · ւ ·

Ր Հ՚ր · ե ·
Ց Ս՚պ · խ · ֆ · ա
Ր՚ր · ւ · ւ ·
—
Ւ Ա · խ · ւ · ե ·
Յ Ր · խ · ւ · ե ·
Ն Ժ՚պ · ժգ · ւ ·
Շ Ա · խ · ւ · ե ·

Չ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Պ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Ջ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Ռ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Ս Ա՚ր · ւ · ւ ·
Վ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Տ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Ր Ա՚ր · ւ · ւ ·

Զի՛ զանիկա ալ ձեզի պիտի անիծեմ,
Որովհետև դուք չէք դներ։
3 Ահա ես ձեր սերմանդը պիտի յանդիմնեմ,
Ու ձեր երեսին վրայ ապրշ՝
Ձեր տօներուն ապրշ պիտի ցանեմ,
Եւ անիկա ¹ձեզ իր հետը պիտի տանի։
4 Ու պիտի գիտնաք որ ես ձեզի խրկեցի ան պատուէրը,
Որպէս զի իմ ուխտս Ղեւիին հետ ըլլայ, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը։
5 ¹Իմ ուխտս անոր հետ էր՝ կենաց ու խաղաղութեան համար.
Ու զանոնք անոր տուի ²ան երկիւղին ¦-ի-համար՝
Որով ինծմէ կը վախնար,
Ու իմ անուանս երեսէն կը սարսափէր։
6 ³Ճշմարտութեան օրէնքը անոր բերնին մէջն էր,
Եւ անոր շրմունքներուն մէջ անիրաւութիւն չգտնուեցաւ.
Խնդի հետ խաղաղութեամբ և ուղղութեամբ կը քալէր,
Ու շատերը անօրէնութենէ դարձուց։
7 ⁴Քանզի քահանային շրմունքները գիտութիւն պահելու են,
Եւ ⁵մարդիկ անոր բերնէն օրէնքը փնտռելու են,
⁶Քանզի անիկա զօրաց Տէրոջը դեսպան է։
8 Բայց դուք ճամբայէն խոտորեցաք,
⁷Շատերը օրէնքին մէջ դպիակզեցուցիք,
⁸Ղեւիին ուխտը աւրեցիք, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը։
9 Ուստի ⁹ես ալ ձեզ բոլոր ժողովրդին առջևը անարգուած ու ցած բրի,
Ինչպէս որ դուք իմ ճամբաներս չպահեցիք,
Ու օրէնքին մէջ աննայտութիւն բրիք։

10 Միթէ ամէնքս մէկ հայր չունի՞նք.
¹Միթէ մէկ Աստուած չստեղծե՞ց մեզ.
Ինչո՞ւ համար մեր հայրերուն ուխտը աւրելով՝
Մեզմէ ամէն մէկը իր եղբօրը նենգութիւն կ՚ընէ.
11 Յուդա նենգութիւն բրաւ.
Եւ Իսրայէլի մէջ ու Երուսաղէմի մէջ պղծութիւն գործուեցաւ.
Վասն զի Յուդա պղծեց Տէրոջը սրբարանը՝
որն որ ինքը կը սիրէր.
²Եւ օտար աստուծոյ աղջկանը էրիկ եղաւ.
12 Տէրը Յակոբի վրանէներէն բնաջինջ պիտի ընէ ան բանը ընող մարդը,
³Արթուն եղողը ու պատասխան տուողը,"
⁴Եւ զօրաց Տէրոջը ընծայ մատուցանողը։

13 Եւ գարձեալ ասիկա բրիք.
Տէրոջը սեղանը արցունքներով,
Լացով ու ողբով ծածկեցիք.

Ա · ֆո · խր · ե ·
Բ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Գ Ն՚ա · կ · ֆ · ե ·
Դ Ցոմ՚ · ջ · ֆ · ւե · ֆ
Ե Ցոմ՚ · ջ · ֆ ·
Զ Ն՚ա · ա · ու · Եբեմ ·
Է · ֆո · Ա՚ահա · ե ·
ֆւ ·
Ը Սպ · Ամգ · ֆ · Ն՚ա ·

Թ Ս՚ա · Ամգ · ֆ · Ն՚ա ·
Ժ Ն՚ա · կ · ֆ · ե ·
ա Ցոմ՚ · ջ · ֆ · ւե · ֆ
Ի Ցոմ՚ · ջ · ֆ ·
Լ Ն՚ա · ա · ու · Եբեմ ·
Խ · ֆո · Ա՚ահա · ե ·
ֆւ ·
Ծ Ս՚ա · Ամգ · ֆ · Ն՚ա ·

Կ Հ՚ր · ե ·
Տ Ս՚պ · խ · ֆ · ա
Ր՚ր · ւ · ւ ·
—
Ց Ա · խ · ւ · ե ·
Ւ Ր · խ · ւ · ե ·
Յ Ժ՚պ · ժգ · ւ ·
Ն Ա · խ · ւ · ե ·

Շ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Չ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Պ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Ջ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Ռ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Ս Ա՚ր · ւ · ւ ·
Վ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Տ Ա՚ր · ւ · ւ ·

Ր Հ՚ր · ե ·
Ց Ս՚պ · խ · ֆ · ա
Ր՚ր · ւ · ւ ·
—
Ւ Ա · խ · ւ · ե ·
Յ Ր · խ · ւ · ե ·
Ն Ժ՚պ · ժգ · ւ ·
Շ Ա · խ · ւ · ե ·

Չ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Պ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Ջ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Ռ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Ս Ա՚ր · ւ · ւ ·
Վ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Տ Ա՚ր · ւ · ւ ·
Ր Ա՚ր · ւ · ւ ·

Ա՛նպէս որ Ա՛նիկա մէ՛կմ՛ն ալ ընծային չը-
նայիր ,
Որ ընդ-ձեր ձեռքէն հաճութեամբ ըն-
դունի ։
14 Բայց դուք ըսիք , ինչո՞ւ ։
Ա՛նոր համար որ Տէրը վկայ եղաւ քու և քու
երիտասարդութեանդ կնկանը մէ՛կուզը ,
Որուն հետ անհաւատարմութեամբ վարուե-
ցար ։
Ու նա՛նիկա քու ընկերդ ու քու ուխտիդ կը-
նիկն է ։
15 Եւ մէ՛կը չէրա՞ն , որ Հոգիին առատութիւնը
ունէր ։
Եւ ան մէ՛կը ի՞նչ կը փնտռէր ։ Աստուծոյ սե-
րունդ ։
Ուրեմն ձեր հոգիին զգուշութիւն բռնէք ,
Ու ձեզմէ մէ՛կը իր երիտասարդութեանը կըն-
կանը հետ անհաւատարմութեամբ չը-
վարուի ։
16 Քանզի Իսրայէլի Տէր Աստուածը կ՚ըսէ թէ
°ինքը կ՚ատէ ըն-
ձայումը արձակելը ։՚
Բայց [1]ուղղ իր հանդերձով զրկանքը կը
ծածկէ , կ՚ըսէ զօրաց Տէրը ։
Ուստի ձեր հոգիին զգուշութիւն բռնէք ու ան-
հաւատարմ մի ըլլաք ։
17 ՛Ձեր խօսքովը Տէրը ձանձրացուցիք ,
Բայց դուք կ՚ըսէք , ինչո՞վ ձանձրացուցինք ։
Ա՛նոյն բանովիդ , Ամէն չարութիւն ընողը
Տէրոջը աչքերուն առջևը Հաճոյ է ,
Ու ինքը անոնց կը հաւնի ,
Կամ թէ Դատաստանի Աստուածը ուր է ։

Գլ · Գ

1 Երիտասարդները գալա գնացողը , ու Երիտասարդ փնտ-
տռածները ու յանկարծ՝ Տէրը Տաճարէրնին ապատանդա-
կեանք ։ 2 արդարութեանը 13 ու անհաւատարմութեանք վե-
րաբերմամբ ։ 16 Աստուծմէ վախցնելուն արժանաւոր օրինակներ
ներան խօսուածքը ։

1 Ա՛հա ես իմ դիւցազնս կը խրկեմ ,
Ու իմ առջևս ճամբայ պիտի պատրաստէ ·
Եւ ձեր փնտռած Տէրը՝ այսինքն ուխտին
Հրեշտակը որուն կը հաւնիք ,
Ա՛նկարած իր տաճարը պիտի գայ ·
Ահա կու գայ՝ կ՚ըսէ զօրաց Տէրը ։
2 Ու անոր գալուանը օրը ո՞վ կրնայ դիմա-
նալ ,
Եւ անոր երեւնալուն առնը ո՞վ կրնայ կաց-
նել ·
Քանզի նա՛նիկա հալեցնողին կրակին պէս՝
Ու թափիչներուն օճառին պէս պիտի ըլլայ ·

3 Եւ նա՛նիկա արծաթի հալեցնողի ու մաքրողի
պէս պիտի նստի ,
Ու Ղեւիի որդիները պիտի մաքրէ ,
Եւ զանոնք ոսկիի պէս ու արծաթի պէս պի-
տի զտէ ·
Ու անոնք արդարութեամբ [2]Տէրոջը ընծայ
մատուցանողներ պիտի ըլլան ·
4 Եւ Յուդայի ու Երուսաղէմի [3]ընծան
Հին օրերուն պէս ու առջի տարիներուն պէս
Տէրոջը ընդունելի պիտի ըլլայ ։
5 Ու դատաստանի համար ձեզի պիտի մօտենամ ,
Եւ կախարդներուն ու շնացողներուն
[4]Ու սուտ երդում ընողներուն ,
Եւ վարձկանին իր վարձքին վրայով ,
Որբևարիին ու որբին զրկանք ընողներուն ,
Եւ պանդուխտին [5]դատաստանը խոտորցընողնե-
րուն ,
Ու ինձմէ չվախցողներուն դէմ արագ վկայ
պիտի ըլլամ , կ՚ըսէ զօրաց Տէրը ։
6 Քանզի ես Եհովայ եմ , [6]չեմ փոխուիր ,
[7]Ձեր հաւնիք դուք , ով Յակոբի որդիք ,
չսպառուեցաք ։
7 [8]Ձեր հայրերուն օրերէն ի վեր
Իմ հրամաններէս դաւաճնեցաք ու չըպա-
հեցիք ·
[9]Ինծի դարձէք ու ես ձեզի պիտի դառնամ ,
կ՚ըսէ զօրաց Տէրը ·
[10]Պակսին դուք կ՚ըսէք , ինչո՞վ դառնանք ։
8 Մի՞թէ մարդ Աստուած կը կողոպտէ ,
Որ դուք զիս կը կողոպտէք ·
Բայց դուք կ՚ըսէք , Քեզմէ ի՞նչ կողոպտե-
ցինք ·
[11]Ցաւանդներ ու ընծաներ ։
9 Դուք անէծքով անիծուած էք ,
Քանզի դուք բոլոր ազգդ զիս կողոպտեցիք ։
10 [12]Բոլոր տասանորդները [13]ամբարտը տարէք ,
Որ իմ տանս միջ պաշար ըլլայ ·
Եւ ասով զիս փորձեցէք , կ՚ըսէ զօրաց Տէրը ,
Թէ արդ երբ ձեզի [14]երկնից պատուհանները
չեմ բանար ,
Ու [15]ձեզի օրհնութիւն թափեր ,
Ա՛յնպէս որ [16]բաւական տեղ չըլլայ ։
11 Եւ ձեզի համար [17]ուտողը պիտի յանդիմանեմ ,
Ու անիկա ձեր երկրին պտուղը պիտի չա-
պականէ ,
Եւ ձեր այգիին միջ որթը անպտուղ պիտի
չըլլայ , կ՚ըսէ զօրաց Տէրը ։
12 Եւ ամէն ազգերը ձեզի երանի պիտի բսեն ,
Քանզի դուք [18]ցանկալի երկիր պիտի ըլլաք ,
կ՚ըսէ զօրաց Տէրը ։

[1] Ելից · ե · 18 ·
[2] Ելից · ը · 17 ·
[3] Տես Մատ · ե · 23 ·
ժթ · 8 ·
[4] Կամ թե ար ի՛մաւ
[5] Բ · գ · ար ·
Ելից · բ Օր · իգ ·
ւ ·
[6] Ելից · ե · 22 ·
գ · 15 · 14 · 15 ·
—
Մատ · ժա · 10 ·
Մար · ա · 2 · Գաղ ·
— · 26 · է · 21 ·
[7] Ես · խգ · 21 · Գէ ·
[8] Ես · խ · 5 ·
[9] Ես · կգ · 9 ·
[10] Ես · գ · 1 ·
[11] Ցաղ · գ · 17 ·
[12] Տես Ես · գ · 8 ·
Մատ · գ · 10 · 11 ·
16 ·
[13] Ես · ա · 25 · Ջար ·
Ժգ · 9 ·
[14] — Գեն · բ · 5 ·
[15] Գէ · — · 11 ·
[16] Ջար · է · 4 · Ցաղ ·
է · 4 · 12 ·
[17] Ցեր · գ · 22 ·
[18] Դար · է · 21 ·
Ջար · — · 3 ·
Գէ · — · 9 ·
Գնէմ · ժգ · 10 ·
12 ·
[1] Ելից · գ · 9 · 10 ·
— Մ · իգ · 20 · բ
Մ · լա · 31 · Նէ ·
է՛մ · ժ · 28 · ժգ ·
12 ·
[2] Ծն · է · 11 · գ Քաղ ·
է · 9 ·
[3] բ Մ · լա · 10 ·
[4] Ա՛ռաք · գ · 9 ·
[5] Դան · բ · 9 ·

13 Զկեր խօսքերը ինձի դէմ խիստ եղան, կ'ըսէ Տէրը։
Բայց դուք կ'ըսէք, ինչի դէմ ի՞նչ խօսեցանք։
14 Դուք ըսիք, Աստուծոյ ծառայութիւն ընելը պարապ բան է,
Եւ անոր պահպանութիւնը պահելէն
Ու զօրաց Տէրոջը առջեւը սուգով քալելէն ի՞նչ շահեցանք։
15 Եւ հիմա մենք հպարտները երանի կ'ըսենք.
Ամբարշտութիւն ընողները անգամ բարւոքին կ'ըլլան,
Աստուած ալ կը փորձեն ու կ'ազատին։

16 Անոնք Տէրոջմէ վախցողները
Իրարու հետ խօսեցան,
Եւ Տէրը մտիկ բրաւ ու լսեց.
Եւ իր առջեւը յիշատակի գիրք գրուեցաւ
Տէրոջմէ վախցողներուն համար
Ու անոր անունը մտածողներուն համար։
17 Եւ Հանդիք իմն պիտի ըլլան, կ'ըսէ զօրաց Տէրը,
Ան օրը որ իմ անփոխան գանձս ժողվեմ,
Ու մանուկ պիտի խնայեմ,
Ինչպէս որ մարդ մը կը խնայէ իր որդւոյն՝
Որ իրեն ծառայութիւն կ'ընէ։
18 Եւ պիտի դառնաք, ու արդարին և ամբարշտին,
Աստուծոյ ծառայութիւն ընողին
Եւ անոր ծառայութիւն չընողին
Տարբերութիւնը պիտի տեսնէք։

Գլ. Դ

1 Մարգարէն կը յայտնէ Աստուծոյ դատաստանը՝ որ պիտի գայ չարերուն վրայ։ 2 ու արդարութիւնը բարեպատուին վրայ։ 4 կը յորդորէ Մովսէսի օրէնքին ուշադրութիւն ընել։ 5 ու եղիային գալուն և անոր պատճառին վրայով կը խօսի։

1 Քանզի ահա՝ փուռի պէս վառած օրը կու գայ,
Ու բոլոր հպարտները և բոլոր ամբարշտութիւն ընողները
Ծարդի պիտի ըլլան.
Ու գալու օրը զանոնք պիտի այրէ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը,
Այնպէս որ անոնց արմատ կամ ոստ պիտի չթողու։
2 Բայց ձեզի իմ անունէս վախցողներուդ՝
Արդարութեան արեգակը պիտի ծագի,
Եւ անոր թեւերուն վրայ բժշկութիւն պիտի ըլլայ.
Ու դուք դուրս պիտի ելլէք ու պիտի ցատկէք
Դուրս պիտի ելլէք ու պիտի ցատկէք։
3 Եւ ամբարիշտները պիտի կոխէք,
Վասն զի իմ գործ տեսնելու օրս
Անոնք ձեր ոտից թաթերուն տակը
Մոխիր պիտի ըլլան, կ'ըսէ զօրաց Տէրը։

4 Յիշեցէք իմ ծառայս Մովսէսին օրէնքը,
Այսինքն հան կանոնները ու դատաստանները,
Որ անոր պատուիրեցի Խորէբի մէջ բոլոր
Իսրայէլին համար։
5 Ահա ես Եղիա մարգարէն ձեզի պիտի խրկեմ
Տէրոջը մեծ ու ահեղ օրը չհասած.
6 Ու անիկա հայրերուն սիրտը որդւոցը՝
Ու որդւոցը սիրտը հայրերուն պիտի դարձընէ,
Որ չըլլայ թէ ես գամ, ու երկիրը հանէծքով զարնեմ։

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆՔ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԾՆՈՒՆԴ

[illegible]	[illegible] 1885 թ.

1913 Յունուար 11 թէ. Ցնաւ տալ-ծիծ ապրած օր և մեր 8 տարի Տիրուհեցաս Յունուար 19 թէ. Շաբաթ օր Տիրոջ շնորհ Տիգիլ սեռ ծնաւած.

1913 Տարի 2 թէ ապրած [illegible] տարի-օրս Հրեշտակ Ցնաւ Տիրուհի-թէ մեր 2 թէ տարի Շաբաթ օր. Տիրոջ շնորհ Տիգիլեր ծնաւած մեռած Հրեշտակ. Գիշերային Գոյրուհի. արդեւ. ապրած.

1915 Տարի 15 Օգոստ. Ցնաւ Տալուածոց. մեր 3 տարի շնորհ շնաւորիլ Գիւղացի. և Գիշեր. քաղցիլ զարթ. Տիգ Գիշերայր Տիր սեռածոյ արդեւ Յունուարի.

1915 Մայիս 30 թէ. Տիգիլ Տիր Գիւղացի Գոյրուհիցի. Եղած Տուածոյ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՏՆՕՆԴՔ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՀ

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ

ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՑ

ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԲՆԱԳՐԻՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱԾ

Ի ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Ա· ՅԱԿՈԲ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

1883

ԱԻԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Բրիստոսի ազգաբանութիւնը։ Աբրահամէն մինչեւ Յովսէփ։ 18 Կոյս Մարիամ որ Յովսէփին նշանուած էր։ Սորա հղիանալը Հոգիէն Սրբոյ։ 19 Հրեշտակը Յովսէփին ահաւոր կերեւիքը ի՛ւրպէս։ 21 Եւ կը մկնէ Բրիստոսի անուանիքը։

1 Գիրք ծննդեան Յիսուսի Քրիստոսի Դաւիթի որդւոյն՝ Աբրահամի որդւոյն։
2 Աբրահամ ծնաւ Իսահակը։ Իսահակ ծնաւ Յակոբը։ Յակոբ ծնաւ զՅուդան ու անոր
3 եղբայրները։ Յուդա ծնաւ Փարէսը ու Զարան Թամարէն։ Փարէս ծնաւ Եսրոնը։ Ես-
4 րոն ծնաւ Արամը։ Արամ ծնաւ Ամինադաբը։ Ամինադաբ ծնաւ Նաասոնը։ Նաասոն ծնաւ
5 Սաղմոնը։ Սաղմոն ծնաւ Բոոզ Ռախաբէն։ Բոոզ ծնաւ Ովբէդը Հռութէն։ Ովբէդ ծնաւ
6 Յեսսէն։ Յեսսէ ծնաւ Դաւիթ թագաւորը։ Դաւիթ թագաւորը ծնաւ Սողոմոնը Ուրիայի
7 կնոջմէն։ Սողոմոն ծնաւ Ռոբովամը։ Ռոբո-
8 վամ ծնաւ Աբիան։ Աբիա ծնաւ Ասան։ Ասա ծնաւ Յովսափատը։ Յովսափատ ծնաւ Յով-
9 րամը։ Յովրամ ծնաւ Ոզիան։ Ոզիա ծնաւ Յո-
10 թամը։ Յովթամ ծնաւ Աքազը։ Աքազ ծնաւ Եզեկիան։ Եզեկիա ծնաւ Մանասէն։ Մանասէ ծնաւ Ամմոն։ Ամմոն ծնաւ Յովսիան։
11 Յովսիա ծնաւ զԵքոնիան ու անոր եղբայրները Բաբելացւոց գերութեան ատենները։
12 Բաբելացւոց գերութենէն ետեւ Յեքոնիա ծնաւ Սաղաթիէլը։ Սաղաթիէլ ծնաւ Զո-
13 բաբաբէլը։ Զորաբաբէլ ծնաւ Աբիուդը։ Աբիուդ ծնաւ Եղիակիմը։ Եղիակիմ ծնաւ Ազորը։
14 Ազոր ծնաւ Սադոկը։ Սադոկ ծնաւ Աքինը։ Աքին ծնաւ Եղիուդը։ Եղիուդ ծնաւ Եղիազարը։ Եղիազար ծնաւ Մատթան։
16 Եւ Մատթան ծնաւ Յակոբը։ Յակոբ ծնաւ զՅովսէփ՝ ոմանց Մարիամայ, որմէ ծնաւ Յի-
17 սուս, որ կ՚ըսուի Քրիստոս։ Այդ բոլոր ազգերը Աբրահամէն մինչեւ Դաւիթ տասնեւչորս ազգ, և Դաւիթէն մինչեւ Բաբելացւոց գերութենէն մինչեւ Քրիստոս տասնեւչորս ազգ։
18 Եւ Յիսուսի Քրիստոսի ծնունդը սա կերպով էր։ Անոր մայրը Մարիամ Յովսէփին նշանուած, դեռ իրարու քով չկած՝ Սուրբ
19 Հոգիէն յղացած գտնուեցաւ։ Եւ Յովսէփ անոր ճրիկը արդար ըլլալով՝ ու չուզելով որ զանիկա ամօթահատակ բնէ, մտածեց
20 որ ծածկաբար արձակէ զանիկա։ Եւ քանի որ անիկա սա բաները կը մտածէր, ահա Տէրոջը հրեշտակը երազի մէջ երեւցաւ անոր ու ըսաւ, Յովսէփ Դաւիթի որդի, մի վախնար քեզի առնել քու Մարիամ կնիկդ, ինչու որ անոր
21 ներսի գիրն Սուրբ Հոգիէն է։ Եւ որդի մը պիտի ծնանի, ու անոր անունը Յիսուս դնես, քանզի անիկա իր ժողովուրդը
22 իրենց մեղքերէն պիտի փրկէ։ Եւ սա ամէնը եղաւ որ կատարուի Տէրոջմէն ըսուածը մար-
23 գարէին ձեռքով, որ կ՚ըսէ, Ահա կոյսը պիտի յղանայ ու որդի պիտի ծնանի, և անոր անունը Էմմանուէլ պիտի կոչեն, որ կը թարգ-
24 մանուի Աստուած մեզի հետ։ Եւ Յովսէփ քունէն արթնցնալով՝ ինչպէս որ Տէրոջը հրեշտակը իրեն հրամայեց, ընդունեց իր
25 կինիկը քովը տուաւ։ Եւ չէր դիտեր զանիկա մինչեւ իր անդրանիկ որդին ծնաւ, ու անոր անունը Յիսուս դրաւ։

ԳԼ. Բ

1 Արեւելքէն մոգերը Քրիստոսի կ՚երթան ասոնք հրաման տալով։ 11 և երկրպագութիւն կ՚ընեն անոր։ ու իրենց ընծաները կը մատուցանեն։ 14 Յովսէփ առնելով Յիսուսը ու անոր մայրը Եգիպտոս կը փախչի։ 16 Հերովդէս մանր արգասիք պատճառել կուտայ։ 20 անոր մահը։ 23 Յիսուս Եգիպտոսէն կը տարուի Գալիլեայի գաւառները։

1 Ու երբոր Յիսուս ծնաւ Հրէաստանի Բեթլհեմին մէջ Հերովդէս թագաւորին օրերը, ահա արեւելքէն մոգեր եկան Երուսաղէմ,
2 ու ըսին, Ո՞ւր տեղ է ան որ Հրէից թագաւոր ծնաւ։ Ինչու որ մենք արեւելքի մէջ անոր աստղը տեսանք, ու եկանք անոր
3 երկրպագութիւն ընելու։ Ու երբոր Հերովդէս թագաւորը լսեց խռովեցաւ, և բոլոր
4 Երուսաղէմ իրեն հետ։ Եւ ժողվելով բոլոր քահանայապետները ու ժողովուրդին դպիրները՝ հարցուց անոնց թէ Քրիստոսը ո՞ւր
5 պիտի ծնանի։ Անոնք ալ ըսին անոր, Հրէից Բեթլհեմին մէջ, վասն զի մարգարէին միջոցով այսպէս գրուած է,
6 Եւ դուն Բեթլհեմ Հրէաստանի երկրին մէջ դուն ամենեւին փոքր չես Հրէից իշխաններուն մէջ, վասն զի քեզմէ պիտի ելլէ առաջնորդ մը որ հովուէ իմ ժողովուրդս Իսրայէլը։
7 Յետոյ Հերովդէս գաղտնի մոգերը կանչեց, և ճշդիւ իմացաւ անոնցմէ աստղին երեւցած ատենը,
8 ու զանոնք Բեթլհեմ ղրկելով ըսաւ, Գացէք ճշդիւ հետաքննեցէք մանկանը համար, և երբոր գտնէք ինծի ալ հաղորդեցէք, որ ես ալ երթամ երկրպագութիւն ընեմ անոր։
9 Անոնք թագաւորին խօսքը լսելէ ետքը գացին, և ահա այն աստղը որ արեւելքի մէջ տեսեր էին, անոնց առջեւէն երթալով մինչեւ որ եկաւ ու կեցաւ այն տեղին վրայ ուր մանուկը էր։
10 Երբոր աստղը տեսան շատ մեծ ուրախութեամբ մը ուրախացան։
11 Եւ տունը մտնելով մանուկը մօրը՝ Մարիամայ հետ գտան, ու խոնարհելով երկրպագութիւն ըրին անոր, և իրենց գանձերը բանալով ընծաներ մատուցին անոր, ոսկի և խունկ և զմուռս։
12 Եւ երազի մէջ հրաման առնելով որ Հերովդէսի քովը չդառնան, ուրիշ ճամբայով իրենց երկիրը գացին։
13 Անոնք երթալէն ետքը, ահա Տէրոջը հրեշտակը Յովսէփին երազի մէջ երեւցաւ ըսելով, Ելիր առ մանուկը ու անոր մօրը, և փախիր Եգիպտոս, և հոն կեցիր մինչեւ որ քեզի ըսեմ, վասն զի Հերովդէս մանուկը պիտի փնտռէ որ զայն կորսնցնէ։
14 Ան ալ ելաւ գիշերը առաւ մանուկը ու անոր մայրը, և Եգիպտոս գնաց,
15 և հոն կեցաւ մինչեւ Հերովդէսի մահը, որ Տէրոջմէն ըսուածը կատարուի մարգարէին միջոցով որ ըսաւ, Եգիպտոսէն կանչեցի զիմ Որդիս։
16 Յետոյ Հերովդէս տեսնելով որ մոգերը խաբեցին զինքը, շատ բարկացաւ, և ղրկելով Բեթլհեմի և անոր բոլոր սահմանները եղած տղաքը երկու տարեկանէն վար, ըստ այն ժամանակին զոր ճշդիւ մոգերէն իմացեր էր,
17 կոտորեց զանոնք։ Այն ատեն կատարուեցաւ Երեմիա մարգարէին միջոցով ըսուածը որ ըսաւ,
18 Ձայն մը Հռամայ լսուեցաւ, լալագին ողբ ու մեծ սուգ, Հռաքէլ իր որդիներուն համար կուլայ, և չուզեց մխիթարուիլ, վասն զի չկան։
19 Հերովդէսի մեռնելէն ետքը, ահա Տէրոջը հրեշտակը Եգիպտոսի մէջ Յովսէփին երազի մէջ երեւցաւ,
20 ըսելով, Ելիր առ մանուկը ու անոր մօրը, և գնա Իսրայէլի երկիրը, վասն զի մեռան անոնք որ մանուկին հոգին կ՚ուզէին առնել։
21 Ան ալ ելաւ առաւ մանուկը ու անոր մայրը, և Իսրայէլի երկիրը եկաւ։
22 Բայց երբոր լսեց որ Արքեղայոս իր հօրը Հերովդէսին տեղ Հրէաստանի վրայ կը թագաւորէ, վախցաւ հոն երթալէ, և երազի մէջ հրաման առնելով Գալիլեայի կողմերը քաշուեցաւ,
23 և գալով բնակեցաւ Նազարէթ կոչուած քաղաքը, որպէս զի կատարուի մարգարէներուն միջոցով ըսուածը, թէ Նազովրեցի պիտի կոչուի։

5 պիտի ծնանի։ Անոնք ալ իրեն ըսին, Հրէաս-
տանի Բեթլէհեմին մէջ. ընչու որ սոսկով գր-
6 ուած է մարգարէին ձեռքով. Եւ դուն,
Բեթլէհե՛մ Յուդայի երկիրը, Յուդայի իշ-
խաններուն մէջ բնաւ պզտիկ մը չես. ընչու
որ քեզմէ իշխան մը պիտի ելլէ, որ իմ ժո-
7 ղովուրդս պիտի հովուէ։ Ատոնք-
նէր Հերովդէս ծածկաբար մոգերը կանչեց,
ու ատոնց անոնցմէ ուսումն երեցած ատ-
8 ենը. Եւ զանոնք Բեթլէհե՛մ խրկելով՝ ըսաւ,
Գացէք ամէնէն խնդուքէ անն մանուկին վրայով,
ու երբոր գտնէք՝ ինծի խնդացուցէք, որ ես
9 ալ գամ՝ անոր երկրպագութիւն ընեմ։ Ու
երբոր անոնք թագաւորէն ըսածը լսեցին՝
գացին. և ահա անոր ատղը որ արևելքի մէջ
տեսեր էին՝ անոնց առջևէն գնաց, մինչև որ
եկաւ կեցաւ մանուկին եղած տեղին վրայ։
10 Երբոր տեսան ատղը, չատ մեծ ուրախա-
11 թիւնով ուրախացան. Եւ տունը մտնելով՝
տեսան մանուկը իր մօրը Մարիամին հետ, ու
ինկան երկրպագութիւն բրին անոր. և իրենց
գանձերը բանալով՝ ընծաներ տուին անոր,
12 ոսկի ու կնդրուկ և զմուռս։ Ու հրաման
առնելով երազի մէջ՝ որ Հերովդէսին
չդառնան, ուրիշ ճամբով գացին իրենց եր-
կիրը։

13 Ու երբոր անկէ գացին անոնք, ահա Տէրոջը
հրեշտակը երազի մէջ երեցաւ Յովսէփին ու
ըսաւ, ելիր, առ մանուկը ու անոր մայրը,
ու եգիպտոս փախիր, և հոն կեցիր մինչև որ
ես քեզի բանամ, քանզի Հերովդէս պիտի փնտ-
14 ռէ մանուկը կորսուցընելու համար։ Ան
ալ ելաւ, մանուկը ու անոր մայրը գիշերով
առաւ և գնաց եգիպտոս, ու մինչև Հերովդէ-
15 սին մեռնիլը հոն էր. Որ կատարուի Տէրոջմէն
ըսուածը մարգարէին ձեռքով, որ կ'ըսէ, Ես
զեգիպտոսէն կանչեցի իմ որդիս։

16 Անոնցմէ երբոր տեսաւ Հերովդէս թէ խա-
բուեցաւ մոգերէն, սաստիկ սրդռնցաւ, ու
խրկեց ջարդեց Բեթլէհեմի և անոր ամէն
սահմաններուն մէջ գտնուած բոլոր տղաքը՝
երկու տարեկանէն վար, ան ժամանակին հա-
17 մեմատ որ մոգերէն ուսուցեր։ Անոնցմէ կա-
տարուեցաւ Երեմիա մարգարէին ձեռքով
18 ըսուածը, որ կ'ըսէ, Ռամայի մէջ ձայն մը
լսուեցաւ՝ ողբ, լաց ու մեծ կոծ. Ռաքէլ
կու լար իր տղոցը համար, ու չէր ուզեր մխի-
թարուիլ, ընչու որ չկային։

19 Ու երբոր Հերովդէս մեռաւ, ահա Տէրոջը
հրեշտակը եգիպտոս երազի մէջ Յովսէփին
20 երևցաւ, Ու ըսաւ, Ելիր՝ առ մանուկը ու
անոր մայրը, և գնա Իսրայէլի երկիրը, քանզի
մեռան անոնք որ մանուկին կեանքը կը փնտ-
21 ռէին։ Ան ալ ելաւ՝ մանուկը ու անոր մայրը
22 առաւ և եկաւ Իսրայէլի երկիրը։ Իսկ երբոր
լսեց թէ Աքէլեզայոս թագաւորեց Հրէաստանի
վրայ իր հօրը Հերովդէսին տեղը, վախցաւ
հոն երթալու. ու երազի մէջ պատգամ առնե-
23 լով՝ Գալիլեացի կողմերը գնաց. Եւ եկաւ
Նազարէթ բնակեցաւ. որ մարգարէներուն խօսքը կատարուի՝ թէ Նա-
զովրեցի պիտի կոչուի։

Գ.

1 Յովհաննէս քարոզարանը. քարոզը. փորձ և պատ-
ուիրան. 7 Յովհաննէս կը յանդիմանէ փարիսեցիները. 13 և
կը մկրտէ Քրիստոս Յորդանան մէջ։

1 Այն օրերը Յովհաննէս Մկրտիչը եկաւ, ու
Հրէաստանի անապատին մէջ կը քարոզէր,
2 Ու կ'ըսէր, Ապաշխարեցէ՛ք, ընչու որ երկինք
3 թագաւորութիւնը մօտեցած է. Զայն գի ա-
սիկա այն է որուն համար Եսայի մարգարէին
ձեռքով բսուեցաւ, որ կ'ըսէ, Անապատի
մէջ կանչողին ձայնը, Տէրոջը ճամբան պատ-
4 րաստեցէ՛ք, անոր շաւիղները չիսկեցէ՛ք. Եւ
ան Յովհաննէսը իր հագուստը ուղտի մազէ՝
ու իր մէջքը կաշիէ գօտի ունէր. և իր կերա-
5 կուրը մարախ ու վայրենի մեղր էր. Ան-
ատեն երուսաղէմ և բոլոր Հրէաստան ու
Յորդանանու բոլոր կողմերը իրեն կ'ելլէին,
6 Ու կը մկրտուէին իրմէն Յորդանան մէջ, ու
7 իրենց մեղքերը կը խոստովանէին. Ու երբոր
տեսաւ փարիսեցիներէն ու սադուկեցիներէն
շատերը իր մկրտութեանը գալիս, բսաւ անոնց,
Իժերու ծնունդներ, ո՞վ խնդուցուց ձեզի Ան-
8 որ բարկութենէն փախչիլ։ Ուրեմն ապաշա-
9 րութեան արժանաւոր պտուղ բերէ՛ք. Եւ մի
խորհիր դուք ձեր ներքին դէմ բսել, թէ Աբ-
րահամ հայր ունինք. քանզի կ'բսեմ
ձեզի որ Աստուած կարող է ա՛ս քարերէս
10 Աբրահամին որդիներ հանել։ Այ հիմա կացինը
ծառերուն արմատին քովը կը դրուի. ուստի
ամէն ծառ որ բարի պտուղ չի բերեր, կը կո-
11 րուի ու կրակը կը ձգուի։ Ես ձեզ ջրով կը
մկրտեմ ապաշխարութեան համար, բայց իմ
ետևէս եկողը ինծմէ զօրաւոր է, ու ես անոր
կօշիկները կրելու արժանի չեմ. Նա ձեզ
պիտի մկրտէ Հոգւով Սրբով ու կրակով.

ը Մխ · ե · ղ · Յովհ · ե · ԽԱ ·
ի Յովս · ր · ՀՐ ·
ի Ա՛ղ · Հր · ՃԹ · Եռս · ե · ՀԱ ·
ի Դղ · ո · ՀԲ ·
ե Ծխ · Ժա · է ·
ի Յով · Ռաքելեաց ·
ի Երեմ · ը · ԼԲ ·
ի Դղ · գ · ԼՅ · ը · ՃԹ ·
Ղ · Ժ · ԼՅ · Ղ · ՀԱ ·
Յովհ · ո · ԽԱ · Յովս · ր · ՀՐ ·
— Մաթ · ա · ե · ՃԵ ·
Ղ · Ժ · ԼՅ · Ղ · ՀԱ · Յովհ · ո · ԽԱ ·
Յովհ · ո · ԽԱ · Յովս · ր · ՀՐ

12 Որուն հնձանոցը իր ձեռքն է, և իր կալը պիտի մաքրէ ու իր ցորենը հաւաքը պիտի ժողվէ, և [a]յարդը չմարելու կրակով պիտի այրէ։
13 Աշակերտներ Յիսուս Գալիլեացին Յորդանան
14 եկաւ Յովհաննէսին, որ անկէ մկրտուի։ Եւ Յովհաննէս կ'արգիլէր անկա ու կ'ըսէր, Ինծի պէտք է որ քեզմէ մկրտուիմ, ու դուն
15 ինծի՞ կու գաս։ Յիսուս պատասխան առաւ ու ըսաւ անոր, Թող առ հիմա, ինչու որ այսպէս կը վայելէ մեզի որ բոլոր արդարութիւնը կատարենք։ Եարդ թող առաւ անոր։
16 Ու երբոր Յիսուս մկրտուեցաւ՝ շատ մը ջուրէն դուրս եկաւ, և ահա երկինքը անոր բացուեցաւ, ու տեսաւ Աստուծոյ Հոգին որ աղաւնիի պէս կ'իջնէր, ու կու գար իր վրայ։
17 Եւ ահա երկինքէն ձայն մը եկաւ որ կ'ըսէր, Ասիկա է իմ սիրելի Որդիս, որուն հաւնեցայ եմ։

ԳԼ. Դ

1 Յետոյ Յիսուս Հոգիէն տարուեցաւ անապատը սատանայէն
2 փորձուելու։ Եւ քառասուն ցորեկ ու քառասուն գիշեր ծոմ պահելէն ետքը անօթեցաւ։
3 Եւ փորձողը անոր մօտենալով՝ ըսաւ, Թէ որ դուն Աստուծոյ Որդին ես, ըսէ որ սա
4 քարերը հաց ըլլան։ Անիկա պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Գրուած է Թէ Ոչ միայն հացով կ'ապրի մարդ, հապա ան ամէն խօսքով՝ որ Աստուծոյ բերնէն կ'ելլէ։
5 Աշակերտներ Սատանան սուրբ տարաւ զանիկա Երուսաղէմ քաղաքը, և կայնեցուց զանիկա
6 կա տաճարին աշտարակին վրայ, Ու ըսաւ անոր, Թէ որ դուն Աստուծոյ որդին ես, քեզ վար ձգէ, Ինչու որ գրուած է Թէ Իր հրեշտակներուն պիտի ապագրէ քեզի համար, ու ձեռքերնուն վրայ պիտի վերցնեն քեզ,
7 որ չըլլայ Թէ ոտդ քարի զարնես։ Յիսուս ըսաւ անոր, Դարձեալ գրուած է Թէ Չփու Տէր Աստուածդ չիփորձես։
8 Սատանան նորէն սուրբ հանեց զանիկա խիստ բարձր լեռան մը վրայ, և ցուցուց անոր աշխարհին բոլոր Թագաւորութիւնները
9 ու անոնց փառքը։ Ու ըսաւ անոր, Ասոնք

ամէնը քեզի կու տամ, Թէ որ խոնարհիս ինծի
10 երկրպագութիւն ընես։ Աստուածը Յիսուս ըսաւ անոր, [Երթա] դնա, Սատանայ, ինչու որ գրուած է Թէ Տէր Աստուածդ երկրպագութիւն ընես, ու միայն անոր պաշտօն։
11 տես։ Աստուածը Սատանան զանիկա Թողուց։ և ահա հրեշտակներ եկան ու անոր սպասաւորութիւն կ'ընէին։
12 Եւ երբոր լսեց Յիսուս Թէ Յովհաննէս
13 մատնուեցաւ, եկաւ դնաց Գալիլեա։ Ու ձըգելով Նազարէթը՝ եկաւ բնակեցաւ Կափառնայում ծովեզերեայ Զաբուղոնի ու
14 Նեփթաղիմի սահմաններուն մէջ։ Որ կատարուի Եսայի մարգարէին ձեռքով բսաւած
15 խօսքը, Զաբուղոնի երկիրը ու Նեփթաղիմի երկիրը, ծովուն ճամբով Յորդանանէ անդին իր
16 կողմը, Հեթանոսաց Գալիլեան։ Խաւարի մէջ նստող ժողովուրդը մեծ լոյս տեսաւ, և լոյս ծագեցաւ անոնց՝ որ մահուան երկրին
17 ու շուքին մէջ կը նստէին։ Անկէ ետև Յիսուս սկսաւ քարոզել ու ըսել, [a]Ապաշխարեցէք, ինչու որ երկնից Թագաւորութիւնը մօտ է։
18 [a]Երբոր Յիսուս Գալիլեացւոց ծովուն քովերը կը պտրտէր, տեսաւ երկու եղբայրներ՝ [b]Պետրոս կոչուած Սիմոնը և անոր եղբայրը Անդրէասը՝ որ ծովը ուռկան կը ձգէին, ինչու
19 որ ձկնորս էին։ Եւ ըսաւ անոնց, Իմ ետևէս
20 եկէք, ու [a]Ձեզ մարդոց որսորդ ընեմ։ [a]Անոնք ալ շատ մը ուռկանները թողուցին ու անոր ե-
21 տևէն գացին։ Եւ անկէ յառաջ երթալով՝ տեսաւ ուրիշ երկու եղբայրներ՝ Զեբեդեան Յակոբոս ու անոր եղբայրը Յովհաննէսը նաւին մէջ իրենց հօրը Զեբեդէոսին հետ, երբ իրենց ուռկանները կը կարկըտէին։ ու կանչեց զա-
22 նոնք։ Անոնք ալ շատ մը նաւը ու հայրերնին թողուցին ու անոր ետևէն գացին։
23 Եւ Յիսուս բոլոր Գալիլեան պտրտելով, [a]կը սորվեցնէր անոնց ժողովարաններուն մէջ, և [a]աւետարանչեան ուրախարար կը քարոզէր, ու [a]ժողովուրդին մէջի ամէն կերպ հիւանդութիւնները ու ամէն կերպ ցաւերը կը բժշկէր։
24 կէր։ Եւ անոր համբաւը բոլոր Սիւրիա տարածուեցաւ, և բերին անոր՝ բոլոր հիւանդները որ կերպ կերպ ցաւերով ու տանջանքներով կը նեղուէին, և դիւահարները ու լուսնոտները և անդամալոյծները։ ու բժշկեց զա-
25 նոնք։ Եւ [a]շատ ժողովուրդներ անոր ետևէն կ'երթային՝ Գալիլեացին ու Դեկապօլիսէն և

---

a Տես Մրկ. գ. 3։
b Մրկ. գ. 1։ Գործ. 10։
c Մրկ. ա. 9։ Ղուկ. գ. 21։
d Գործ. ը. 22։
e Մրկ. ա. 10։
f Եսա. ծա. 2։ Խոր. 1։ Ղուկ. գ. 22։ Ցովհ. ա. 32, 33։
g Ցովհ. ժը. 28։
h Ցովհ. գ. 1։ Գործ. 10։ Ղուկ. գ. 21։ Մրկ. ա. 14։ Ղուկ. գ. 14։ Մրկ. ա. 11։ Ղուկ. ը. 35։ Եփես. ա. 6։ Կող. ա. 13։ ը Գ Կոր. ա. 17։
i Մրկ. ա. 12։ Ղուկ. գ. 1։
k Տես Գործ. ժը. 28։ l Ցովհ. գ. 24։ Մրկ. ա. 14։ ը. 3։ ժա. 1, 24։ Խոր. 2։ Խգ. 5։ Գործ. ը. 39։
m Եբր. ա. 14։
n Ը Կոր. ը. 5։
o Ղևտ. ժա. 2, 33։ Խոր. 2։ Ժը. 1։ Գլ. ԺԸ. 28։
p Մրկ. ա. 21։ Ղուկ. գ. 1։
q Ա Կոր. ա. 22։ Ա Տիմ. գ. 16։ Տիտ. ա. 9։ Եբր. ը. 14։ Ա Պետ. ա. 19։
r Մրկ. ա. 14։ Ղուկ. գ. 31։ Ցովհ. գ. 43։
s Մրկ. ժ. 28։ Ղուկ. ժը. 28։
t Մրկ. ա. 15։ Ղուկ. ը. 10։
u Գլ. գ. 2։ ժ. 7։ Ա Կոր. ա. 16, 17։ Ղուկ. ը. 2։
v Ցովհ. ա. 41։ Ղուկ. ը. 10, 11։ Մրկ. ժ. 28։ Ղուկ. ժը. 28։
w Մրկ. ա. 39։ Ղուկ. ը. 14։
x Գլ. բ. 35։ Մրկ. ա. 21, 39։ Ղուկ. գ. 15, 43։
y Գլ. իգ. 34։ Մրկ. ա. 14։
z Մրկ. ա. 45։
a Գլ. բ. 7։
b Մրկ. գ. 7։

երուսաղեմէն ու Հրէաստանէն և Յորդանանէ
նաև անդին կողմէն ։

ԳԼ· Ե

1 Երբոր կը տեսնէ իր բազմութիւնը լեռը ելաւ ։ և երբոր նստաւ՝ իր աշակերտները ե-
2 գան իրեն մօտ ։ և բերանը բանալով կը սորվեցնէր
3 անոնց ու կ՚ըսէր ։ Երանի հոգւով աղքատներուն , ըն-
4 թե որ երկինքի թագաւորութիւնը անոնցն է ։ Երանի
5 սգաւորներուն , ըն թե որ անոնք պիտի մխի-
6 թարին ։ Երանի հեզերուն , ըն թե որ ա-
նոնք պիտի ժառանգեն երկիրը ։ Երանի ա-
նոնց՝ որ անօթի ու ծարաւ են արդարութեան ,
7 ըն թե որ անոնք պիտի կշռանան ։ Երանի
8 ողորմածներուն , ըն թե որ անոնք ողորմու-
թիւն պիտի գտանին ։ Երանի անոնց՝ որ սրտով
9 մաքուր են , ըն թե որ անոնք պիտի տեսնեն
զԱստուած ։ Երանի խաղաղութիւն բնդունող-
10 ներուն , ըն թե որ անոնք Աստուծոյ որդիներ
11 պիտի կոչուին ։ Երանի անոնց՝ որ Հայ-
ձոյած են արդարութեան համար , ըն թե որ
12 երկինքի թագաւորութիւնը անոնցն է ։ Երա-
նի է ձեզի՝ երբոր կը նախատեն ձեզ ու կը
հալածեն , և սուտ տեսք ամէն կերպ դէ-
13 ձեզ համար ։ Դուք էք աղ երկրի ։ Եթէ
ծոյէք և տրամ եղէք , ըն թե որ ձեր վարձ-
քը չառնէ երկինքը ։ քանզի ոչ մէկ կերպով հա-
լածելու ձեզմէ առաջ եղած մարգարէները ։
14 Դուք էք լոյս աշխարհի լոյսը ։ քա-
ղաք մը՝ որ լեռան վրայ կեցած է , չկրնար
15 պահուիլ ։ Ու ոչ ճրագը կ՚ին վառեր և դներ
գրասենի տակ՝ հապա աշտանակի վրայ , և
լոյս կու տայ բոլոր տանը մէջ եղողներուն ։
16 Անոնք ձեզ լուսաւորէ ձեր լոյսը մարդոց
առջեւ , որ տեսնեն ձեր բարի գործերը ,
ու փառաւորեն ձեր Հայրը որ երկինքն է ։
17 Մի կարծէք թէ ես եկայ օրէնքը կամ մար-
գարէները ապրելու ։ չեկայ ապրելու , հապա
18 կատարելու ։ Քանզի ճշմարտապէս կ՚ըսեմ
ձեզի , Մինչև որ երկինք ու երկիր անցնին ,
օրէնքէն յոտնմի կամ նշանադիր մի պիտի
19 չանցնի , մինչև որ բոլորն ալ կատարուին ։ Ուս-
տի ով որ սա ամենափոքր պատուիրանքնե-
րուն մէկը ապէ , ու մարդոց անանկ սոր-
վեցնէ , անոնք ամենափոքր պիտի կոչուի
երկինքի թագաւորութեան մէջ ։ բայց ով որ
բնէ և սորվեցնէ , անոնք մեծ պիտի կոչուի
20 երկինքի թագաւորութեան մէջ ։ Քանզի կ՚ը-
սեմ ձեզի , Թէ որ ձեր արդարութիւնը չը-
պիտներուն ու փարիսեցիներուն արդարութենէն
աւելի չըլլայ , ըն թե պիտի չմտնէք երկինքի
թագաւորութիւնը ։
21 Լսեր էք որ բսուեցաւ առաջիններուն ,
Պզտնութիւն մի բներ ։ և ով որ պզտնութիւն
բնէ , դատաստանի պարտաւոր պիտի ըլլայ ։
22 Բայց ես ձեզի կ՚ըսեմ , Ով որ իր եղբօրը պա-
րապ տեղը չարդախի , դատաստանի պարտա-
ւոր պիտի ըլլայ ։ և ով որ իր եղբօրը ճիւաղ
բսէ , տանջանի պարտաւոր պիտի ըլլայ ։ և
ով որ ըսէ Անմիտ բսէ , դէհենի կրակին
23 պարտաւոր պիտի ըլլայ ։ Ուրեմն՝ եթէ որ
դու ընծայդ սեղանին վրայ բերես , ու հոն
միտդ գայ՝ թէ դու եղբայրդ քեզի դէմ
24 բան մը ունի , Հոն ձգէ դու ընծայդ սեղա-
նին առջեւը , և դնա առաջ եղբօրդ հետ հաշ-
տուէ , ու եկբը եկուր ու դու ընծայդ մա-
25 տուցանես ։ Դուն դատիդ հետ չտատով մին-
չեւ՝ քանի որ անոր հետ ճամբան ես։
չըլլայ որ դուն դատիդ քեզ դատաւորին մատ-
նէ , և դատաւորը դահիճին , և բանտը ձգ-
26 դատես ։ Ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի , պիտի չե-
լես անկէ՝ մինչև որ վերջին նաքարակիսը չը-
վճարես ։
27 Լսեր էք որ բսուեցաւ , Շնութիւն մի
28 բներ ։ Բայց ես ձեզի կ՚ըսեմ , Ով որ կինկ
մարդու կը նայի անոր ցանկալու համար ,
ալ անկէս իր սրտին մէջ շնութիւն բրած անոր
29 հետ ։ Ուրդ թէ որ դու աչդ քեզ կը
դայթակղեցնէ , հանէ զանիկա ու քեզմէ
ձգէ ։ ըն թե որ աղկ է քեզի որ անդամնե-
րուդ մէկը կորսուի , ու ըն թե բոլոր մարմինդ
30 գ Ժոխքը չձգուի ։ Ես կ՚ըսեմ ձեզ քեզ

= Մար· գ · 13 · 20 ·
ե Ղուկ · գ · 20 · Տե-
ռա · 17 · Ղու-
կաս · Ժգ · 19 · Բիւ-
23 · Նա · Ծե · 13 ·
կդ · 2 ·
զ Նա· հա · 2 · 3 ·
Ղուկ· գ· 21 · Յովհ·
Ժգ · 20 · ը Կորն ու-
7 · Յայտ · հա · 4 ·
է Մարկ · ւ · 11 ·
ը Տե Հաւտիմ· գ · 22 ·
թ Մաթ· ե · 13 ·
գ · 14 · Մար · Ժա ·
23 · ը Տիմ· ա · 10 ·
Եբրէ · գ · 10 · Յակ·
բ · 13 ·
ժ Մարկ · Ժե · 9 · խ ·
4 · Եբրէ · Ժբ · 14 ·
ի ա Կոր · Ժգ · 13 · ա
Յովհ · գ · 8 · 3 ·
ժա ը Կոր · գ · 17 · բ
Տիմ· բ · 12 · ա Պետ·
գ · 14 ·
ժբ Ղուկ · գ · 22 ·
ժգ Մարկ · հա · 1 · Գա·
գ · 14 · Մար · Ժա ·
23 · ը Տիմ· ա · 10 ·
Եբրէ · գ · 10 · Յակ·
բ · 13 ·
ի Մարկ · Ժե · 9 · խ ·
Ղուկ · Ժբ · 11 ·
ի ա Յովհ· ա · 9 ·
Յովհ · Ժգ · 15 ·
ի բ Յովհ· գ · 21 ·
Յակ · բ · 10 ·
ի գ Ղուկ · Ժգ · 17 ·
ի դ Յակ · բ · 19 ·
ի ե Հաւտիմ· Ա · 31 ·
Ժ · 3 ·
ի զ = Պետ · գ · 14 ·
ի է Ղուկ · գ · 25 · Գա·
ղ · 41 · Հաւտիմ· ե ·
3 · Յակ · ա · 2 · =
Պետ · գ · 13 ·
ի ը Ղուկ· Ժ· 5 · Յովհ·
Տիմ· բ · 8 · 9 ·
Մարկ · գ · 1 ·
ի թ Ղուկ · ժգ · 38 ·
39 ·
ի ժ Ոմանք ՝ Ամենայն
ասպիսիներուն

Փիլ· բ · 15 ·
ի Մարկ· գ · 21 · Ղուկ·
բ · 16 · Ժ · 53 ·
ի ա Պետ · բ · 12 ·
ի բ Յակ · Ժե · 8 · ա
Կոր · Ժգ · 23 ·
ի գ Ա Տիմ· գ · 21 · Ժ·
4 · Գաղ · գ · 21 ·
ի դ Յակ · Ժգ · 17 ·
ի ե Յակ · բ · 19 ·
ի զ Հաւտիմ· Ա · 31 ·
Ժ · 3 ·
ի է Նե · խ · 13 · բ Օր ·
ե · 17 ·
ի ը Յովհ · գ · 15 ·
ի թ Գ Ա · Ե · 4 · խդ · 19 ·
ի ժ Գա· Ժբ · 19 · =
Տիմ· բ · 8 · =
Պետ · գ · 7 ·
ի ժա Ղուկ · Ա · 8 ·
Ղուկ · Ժբ · 58 ·
59 ·
ի ժբ Ոմանք ՝ Ամենայն
ասպիսիներուն

Նե · խ · 14 · բ Օր ·
ե · 18 ·
ի Յովհ · ըս · 1 · Ա-
ռակ · գ · 21 · Տի-
մոթ · ե · 21 · բ Թես·
ա · 3 ·
ի ա Գա · Ժբ · 8 · 9 ·
Մար · Ա · 40 ·
ի բ Տիմ· ԺԲ · 13 ·
Հաւտիմ· բ · 13 · =
Կոր · Ա · 27 · Կոր·
գ · 3 ·

կը գայթակղեցնէ, կարէ զանիկա ու քեզ մէ ձգէ. քեզի որ ապիկ է քեզի որ անդամ ներուդ մէկը կորսուի, ու քու բոլոր մարմի-
31 նդ դժոխքը չձգուի։ Իսկ բաւեցաւ քեզ
32 մով որ իր կնիքը կ'արձակէ, քեզ անոր որ
ձակման քարոզի տայ. Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ
քեզ մով որ իր կնիքը կ'արձակէ առանց պատ-
նդկութեան պատճառի, կնքը պատճառ կ'ըլ-
լայ անոր չնութիւն ընելուն, և ով որ ան
արձակուածը առնէ, չնութիւն կը գործէ։
33 Դարձեալ լսեր էք որ բրածեցաւ առաջին-
ներուն, Սուտ երդում մի ըներ, հապա ը-
34 րած երդումներդ վճարէ Տէրոջը։ Բայց ես
ձեզի կ'ըսեմ, Ամենևին երդում մի ընէք, ոչ
35 երկինքով վասն որ Աստուծոյ աթոռն է, ևս ոչ
երկրի վրայ՝ որ անոր ոտքերուն պատուա-
նդանն է, ոչ ալ Երուսաղէմի վրայ՝ որ մեծ
36 թագաւորին քաղաքն է. ևս ոչ քու գլխուդ
վրայ երդում ընես, վասն որ չես կրնար մէկ
37 մազ մը ձերմկցընել կամ սեւցընել։ Հապա
ձեր խօսքը ըլլայ այո՝ այո, Ո՛չ՝ ոչ. ու
ասկէ աւելին չարէն յառաջ կու գայ։
38 Լսեր էք որ բսուեցաւ, Ակնքի տեղ ակնք,
39 ու ատամի տեղ ատամ։ Բայց ես ձեզի կ'ը-
սեմ, Չարին հակառակ մի կենաք, Հապա
40 թէ որ մէկը ապտակ մը զարնէ աջ ծնօտիդ՝
դարձուր անոր միւսն ալ։ ԵՒս մէկը որ կ'ուզէ
քեզի հետ դատ վարել ու քու շապիկդ առ-
41 նել, թող տուր անոր ևս վերարկուդ ալ։ ԵՒս
ով որ քեզ պահակ բռնէ ու մղոն մը ճամբայ
42 քշէ, դնա անոր հետ երկու։ Քեզմէ ու-
զողին տուր, ու ուրիս մի դարձընես անկէ՝
որ կ'ուզէ քեզմէ փոխ առնել։
43 Լսեր էք որ բսուեցաւ, Քու ընկերդ սի-
44 րա ու թշնամիդ ատա։ Բայց ես ձեզի կ'ը-
սեմ, Սիրեցէք ձեր թշնամիները, օրհնեցէք
ձեզ անիծողները, բարի րլլաք անոնց որ ձեզ
կ'ատեն, և աղօթք րլլաք անոնց համար՝ որ
45 ձեզ կը չարչրկեն ու կը հալածեն։ Որ ձեր
երկնաւոր Հօրը որդիները ըլլաք. վասն որ Ի-
րեն արեւը կը ծագեցնէ թէ չարերուն և թէ բա-
րիներուն վրայ, և անձրեւ կը խրկէ թէ ար-
դարներուն և թէ մեղաւորներուն վրայ։
46 Վասն զի թէ որ դուք ձեզ սիրողները սիրէք,
ի՞նչ վարձք կ'ունենաք. չէ՞ որ մաքսաւոր-
47 ներն ալ նոյնը կ'ընեն։ ԵՒս թէ որ միայն ձեր ե-
ղբայրներուն բարև տաք, ի՞նչ աւելի կ'ընէք
48 նեն։ Երթանք դուք կատարեալ եղէք՝ ինչ-
պէս որ ձեր երկնաւոր Հայրն ալ կատարեալ է։

ԳԼ. Զ

1 Զգոյշ եղէք որ ձեր ողորմութիւնը մարդ ոչ
առնէք չընէք՝ անոնց երևնալու համար, եթէ
ոչ վարձք չէք առներ ձեր Հօրմէն որ երկինքն
2 է։ Ուստի երբոր ողորմութիւն կ'ընես, առ-
ջևդ փող մի հնչեցըներ, ինչպէս որ կեղծա-
ւորները ժողովարաններուն ու փողոցներուն
մէջ կ'ընեն, որ մարդոցմէ փառաւորուին.
ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, անոնք իրենց վարձքը
3 առած կ'ըլլան։ Իսկ դուն երբոր ողորմութիւն
կ'ընես, ձախ ձեռքդ թող չդիտնայ աջ ձեռ-
4 քիդ ինչ գործելը. Որ քու ողորմութիւնդ
գաղտուկ րլլայ, և քու Հայրդ որ գաղտուկը
կը տեսնէ, քեզի յայտնապէս հատուցում
պիտի ընէ։
5 Ու երբոր աղօթք կ'ընես, կեղծաւորնե-
րուն նման չըլլաս, որ կը սիրեն ժողովարան-
ներուն մէջ ու հրապարակներուն անկիւնները
կայնելով աղօթք ընել, որ մարդոց երևնան.
ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, անոնք իրենց վարձքը
6 առած կ'ըլլան։ Իսկ դուն երբոր աղօթք կ'ը-
նես, սենեակդ մտիր դուռդ գոցէ, և աղօթք ըրէ քու Հօրդ որ գաղտուկ
տեղ է. և քու Հայրդ որ գաղտուկը
կը տեսնէ, քեզի յայտնապէս հատուցում պի-
7 տի ընէ։ Ու երբոր աղօթք կ'ընէք, հեթա-
նոսներուն պէս չատախօս մի ըլլաք, վասն
զի կը կարծեն թէ իրենց շատ խօսելուն հա-
8 մար պիտի լսուին։ Անոնց նմանիք, ձեր
Հայրը ձեզի պէտք եղածը գի-
9 տէ գուցե դուք իրմէ չխնդրած։ Ուստի ա-
նոնց պէս աղօթք ըրէք դուք.
Հայր մեր որ երկինքն ես, քու անուն
10 սրբի ըլլայ։ Քու թագաւորութիւնդ
գայ։ Քու կամքդ ըլլայ՝ ինչպէս որ երկին-
11 քը անանկ ալ երկրիս վրայ։ Մեր ամէն
12 աւուր հացը այսօր մեզի տուր։ ԵՒս մեզի
ներէ մեր պարտքերը՝ ինչպէս որ մենք ալ

---

3 բ Օր· իգ· 1· Եր· ըժմ· գ· 1· Տես գէ· ԺԹ· 3· Մար· ժ· 2· Եւ· - Գէ· ԺԹ· 3· Դ. ուիւ· Ժգ· 18· Հաւմ· ե· 3· = Կար· ե· 10· 11· 4 Գէ· իգ· 16· 5 Եչ· ի· 7· Ղև· ԺԹ· 12· Թտ· է· 2· 6 բ Օր· ե· 11· 7 բ Օր· իգ· 21· Գէ· իգ· 16· 18· 22· Ցաք· ե· 12· = Եր· կգ· 1· 8 Ել· իգ· 2· 3· 9 Կաղ· գ· 6· Ցաք· ե· 12· 10 Եչ· իե· 21· Դև· իգ· 20· բ Օր· ԺԹ· 21· 11 ԵՒսաի· ի· 22· իգ· 23· Դ. ուիւ· գ· 23· Հաւմ· ԺԲ· 11· 13· = Եր· ԺԹ· 2· 14 Ցաք· ե· 12· = Ել· իե· 3· 15· = Գծե· գ· 9· 16 Ել· իե· 2· 3· 17 Կաղ· գ· 6· Ցաք· ե· 12· 18 Ել· իե· 2· 3· 19· = Կար· գ· 7· = Գծե· ե· 15· = Գծե· գ· 9· 20 Ել· իե· 2· 3· 21 Դև· ի· 6· Ցաք· ե· 12· 22 Ել· իե· 2· 3· 23 Դև· ի· 6· Ցաք· ե· 12· 24 Ել· իե· 2· 3· 25 Դ. ուիւ· գ· 22· Հաւմ· ԺԲ· 11· 13· = Գծե· գ· 9· 26 Ել· իե· 2· 3· 27 Դ. ուիւ· գ· 22· Հաւմ· ԺԲ· 11· 13· = Գծե· գ· 9· 28 Ել· իե· 2· 3· 29 Դ. ուիւ· գ· 22· Հաւմ· ԺԲ· 11· 13· = Գծե· գ· 9· 30 Ել· իե· 2· 3· 31 Ել· իե· 2· 3· 32 Ել· իե· 2· 3· 33 Ել· իե· 2· 3· 34 Ել· իե· 2· 3· 35 Ել· իե· 2· 3· 36 Ել· իե· 2· 3· 37 Ել· իե· 2· 3· 38 Ել· իե· 2· 3· 39 Ել· իե· 2· 3· 40 Ել· իե· 2· 3· 41 Ել· իե· 2· 3· 42 Ել· իե· 2· 3· 43 Ել· իե· 2· 3· 44 Ել· իե· 2· 3· 45 Ել· իե· 2· 3· 46 Ել· իե· 2· 3· 47 Ել· իե· 2· 3· 48 Ել· իե· 2· 3·

13 կը նեղուիք մեր պատասխանելուն. Ու մեզ փորձութեան մի տաներ, հապա ՚ազատէ մեզ ամէնէ. ՚Ինչու որ քոհդ է թագաւորութիւնը և զօրութիւնը ու փառքը յաւիտեանս Ամէն։

14 ՚Վասնզի թէ որ դուք նեղէք մարդոց իրենց յանցանքները, ձեր երկնաւոր Հայրն ալ ձեզ

15 դի կը նեղէ. Հապա ՚թէ որ դուք չնեղէք մարդոց իրենց յանցանքները, ձեր Հայրն ալ ձեզի չնեղիր ձեր յանցանքները։

16 Ու ՚երբոր ծոմ կը պահէք, կնդժաւորներ պէս տրտում մի բլլաք. քանզի իրենց երեսները կ'աւրեն որ մարդոց երևնան թէ ծոմ կը պահեն. ՚Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի,

17 Անոնք իրենց վարձքը առած կ'ըլլան. Բայց դուն երբոր ծոմ կը պահես, ՚գլուխդ օծէ

18 ու երեսդ լուա, Որ մարդոց ծոմ պահողի պէս չերևնաս, հապա քու Հօրդ՝ որ գաղտուկ տեղ կ'ըլլայ. և քու Հայրդ որ գաղտուկը կը տեսնէ, ՚քեզի հատուցում պիտի ընէ։

19 ՚Երկրի վրայ ձեզի գանձեր մի դիզէք, ուր որ ցեցը ու ժանգը կ'ապականեն, և ուր գո-

20 ղերը դուռ կը ծակեն ու կը գողնան. ՚Հապա ձեզի գանձեր դիզեցէք երկինքը, ուր որ ոչ ցեցը և ոչ ժանգը կ'ապականէ, ու ոչ գողե-

21 րը դուռ կը ծակեն և կը գողնան. Քանզի ձեր գանձը ուր որ է, սիրտերնիդ ալ հոն պիտի

22 բլլայ։ ՚Մարմնին ճրագը աչքն է. Հապա թէ որ քու աչդ պարզ է, բոլոր մարմնդ

23 լուսաւոր կ'ըլլայ. Բայց թէ որ քու աչդ վատ է, բոլոր մարմնդ մութ կ'ըլլայ. ու-

բեմն թէ որ քու մէջդ եղած լոյսը խաւար է,

24 ու ան խաւարը որչափ է. ՚Մարդ մը չկրնար երկու տէրոջ ծառայութիւն ընել. Վասն որ կամ մէկը պիտի ատէ և միւսը սիրէ, կամ ՚մէկուն պիտի յարի և միւսը պիտի արհամարհէ. Չէք կրնար Ծառայել Աստուծոյ ու

25 մամոնայի. Ուստի կ'ըսեմ ձեզի, ՚Հոգ մի ընէք ձեր կեանքին համար՝ թէ ինչ պիտի ուտէք, կամ ինչ պիտի խմէք. ոչ ալ ձեր մարմիններուն համար՝ թէ ինչ պիտի հագնիք. Չէ՞ որ կեանքը կերակուրէն աւելի է,

26 ու մարմինը՝ հագուստէն։ ՚Նայեցէք երկնից թռչուններուն, որ ոչ կը սերմանեն և ոչ կը հնձեն և ոչ ամբարի մէջ կը ժողվեն, ու ձեր երկնաւոր Հայրը կը կերակրէ զանոնք. Չէ՞ որ

27 դուք անոնցմէ աւելի լաւ էք. Հիմա ձեզմէ

ո՞վ կրնայ իր հոգ ընելովը իր հասակին վրայ

28 կանգնած մի աւելցնել. Ու հագուստի համար ինչու՞ հոգ կ'ընէք. Նայեցէք դաշտի շուշաններուն՝ ինչպէս կ'աճին. ոչ կ'աշխատին և

29 ոչ կը մանեն. Բայց ձեզի կ'ըսեմ որ Սողոմոն ալ իր բոլոր փառաւորութեանը մէջ անանգի

30 մի կուն պէս չհագուեցաւ. Ուստի թէ որ դաշտի խոտը որ այսօր կայ և վաղը փուռը կը ձգուի՝ Աստուած անանկ կը հագուեցնէ, հապա որչափ աւելի ձեզ, Թերահաւատներ,

31 Ուրեմն հոգ մի ընէք՝ ըսելով, ՚Ինչ պիտի ուտենք, կամ ՚ինչ պիտի խմենք, կամ ՚ինչ

32 պիտի հագնինք. (Ինչու որ ատ բոլոր բաներըը հեթանոսները կը խնդրեն.) Վասն զի ձեր երկնաւոր Հայրը գիտէ՝ թէ ատ բոլոր բան-

33 րը ձեզի պէտք են. Բայց հապա խնդրեցէք Աստուծոյ թագաւորութիւնը և անոր արդարութիւնը, ու ատ բոլոր բաները ալ

34 ձեզի պիտի տրուի. Ուստի վաղուան համար հոգ մի ընէք, ինչու որ վաղուան օրը իրեն համար հոգ պիտի ընէ. Հերիք է օրուան իր նեղութիւնը։

ԳԼՈՒԽ Է

1 Փրխտատ իր քարոզութիւնը վերջացնելով՝ կը յանդիմանէ անխնայմտարար դատապարտութիւն ընելը. 6 կ'արգիլէ սուրբ բանը չանարգուն տալը. 7 կը յորդորէ աղերսիլը ընէ. 13 նեղ դռնէն ներս մտնել. 15 սուտ մարգարէներէն զգուշ կենալ. 21 իր խոսքը գործել չբաւել. Հապա կատարելութիւն. 24 նմանութիւնով անանկ մարդու մը որ իր տունը վեր վրայ կը շինէ. 28 և ուշ կու տայ վրան.

1 ՚Մի դատէք՝ որ չդատուիք։ (2) Քանզի ինչ դատաստանով որ դատէք, պիտի դատուիք. և ՚ինչ չափով որ չափէք, պիտի

3 չափուի ձեզի։ ՚Եւ ինչու՞ քու եղբօրդ աչքին մէջի չիւղը կը տեսնես, ու քու աչքիդ մէջի

4 գերանին չես նայիր։ Կամ ի՞նչպէս կրնաս ըսել քու եղբօրդ, Թող տուր աչքէդ չիւղը հանեմ. և ահա քու աչքիդ մէջը գերան կայ։

5 Կեղծաւոր, առաջ քու աչքէդ գերանը հան, ու յետոյ պարզ պիտի տեսնես եղբօրդ աչքէն չիւղը հանելու։

6 ՚Սուրբ բանը չտնկերուն մի տաք, և ձեր մարգարիտները խոզերուն առջևը մի ձգէք, որ տաքիրնուն տակը չկոխկռտեն զանոնք, ու դառնան ձեզ պատառեն։

7 ՚Խնդրեցէք՝ և պիտի տրուի ձեզի. փնտռեցէք՝ և պիտի գտնէք. Դռնէ զարկէք՝ և պի-

8 տի բացուի ձեզի. Վասն զի ամէն ով որ կը

ա Գլ. իդ. 41։ Ղ.ահ. իբ. 40։ 46։ = Կոր. ժ. 13։ բ Գծ.ա. բ. 9։ Յայտ. գ. 18։ գ Ծն.ի. ժե. 15։ դ = Մտ. իթ. 11։ ե Մտ. ժա. 23։ 26։ Եբ.իա. գ. 38։ Կող. գ. 13։ զ Գլ. ժը. 24։ Ծն.ի. բ. 15։

է Եր. ծը. 3։ ը Հռ.ութ. գ. 3։ Դատ. ժ. 3։ թ Ա՛ռած. գ. 19։ Նոպես ի Կամ. ժե. 15։ ժ Ղ.ահ. իդ. 4։ = Ա՛ռ. ժ. 22։ Տիմ. գ. 17։ Եբր. ժ. 5։ Ծն.ի. ե. 1։ ե։ ի Գլ. ժը. 21։ Ղ.ահ. ժը. 33։ 34։ ժը.

իա = Տիմ. գ. 19։ = Գնա. ա. 4։ ի Ղ.ահ. ժա. 34։ 36։ լ Ղ.ահ. ժգ. 13։ ի Կա՛ն մէկը պիտի մե. Ծարի։ խ Գաղ. ա. 10։ = Տիմ. գ. 17։ Ծն.ի. գ. 4։ = Ծն.ի. բ. 15։ ծ Սաղ. ծե. 23։ Ղ.ահ. ժը. 22։ 23։

փխ. գ. 6։ = Գնա. ե. 7։ ա Ղ.ահ. գ. 37։ Հբ. ա.ա.մ. բ. 1։ ժգ. 3. 4. 10. 13։ ակար. գ. 3։ Ծն.ի. գ. 11. 12։ բ Մար. գ. 24։ Ղ.ահ. գ. 38։ գ Ղ.ահ. գ. 41։ 43։ դ Ղ.ահ. գ. 47։ Հբ. իդ. 9։ Ղ.ահ. ժբ. 24։ Ես։ ե Մար. գ. 24։ Ղ.ահ. իդ. 25։ զ Ա՛ռ. գ. 22։ է Ղ.ահ. գ. 41։ 43։ ը Ա՛ռ. բ. 7։ թ Գ.ած. ժգ. 45։ 46։

ի Գլ. խա. 22։ Մար. ժա. 24։ Ղ.ահ. ժա. 9։ 10։ ժբ. 1։ Ծն.ի. ժգ. 13։ ժե. 7։ ժգ. 23։ 24։ Ծն.ի. ա. 5։ 6։ = Ծն.ի. գ. 22։ ե. 14։ 15։ լ Ա՛ռ.ի. բ. 17։ Ե.բ.մ. իթ. 18։ 13։

խնդրէ՛ կ՚առնէ, և ով որ կը փնտռէ՝ կը գտնէ, և ով որ դռնէն կը զարնէ՝ պիտի բացուի անոր։
9 Եւ ձեզմէ ո՞ր մարդը կայ՝ որմէն որ որդին հաց
10 որ ուզէ, միթէ քար պիտի տայ անոր։ Եւ կամ թէ որ ձուկ ուզէ, միթէ օձ պիտի տայ
11 անոր։ Ուստի եթէ դուք չար կաք՝ ձեր զաւակներուն ագին ընծաներ տալ գիտէք, ո՛րչափ աւելի ձեր Հայրը որ երկինքն է՝ բարի բաներ պիտի տայ անոնց որ իրմէ կը խնդրեն։
12 Ուստի ամէն ինչ որ կ՚ուզէք որ մարդիկ ձեզի ընեն, դուք ալ անոնց անանկ ըրէք, քանզի Հառն է օրէնքը ու մարգարէները։
13 Նեղ դռնէն ներս մտէք, ինչու որ լայն է այն դուռը ու ընդարձակ այն ճամբան, որ դէպ ի կորուստ կը տանի. և շատ են անոնք
14 որ անկէ կը մտնեն։ Ինչու որ նեղ է այն դուռը ու նեղացած է այն ճամբան, որ դէպ ի կեանք կը տանի. և քիչ են անոնք որ զանիկա կը գտնեն։
15 Զգոյշ կեցէք սուտ մարգարէներէն՝ որոնք ձեզի կու գան ոչխարի հանգերձներով, բայց
16 ներքէն յափշտակող գայլեր են։ Պրնդով պըտուղներէն պիտի ճանչնաք զանոնք. միթէ փուշերէն խաղող կը քաղեն, կամ տատասկէն
17 թուզ։ Ասանկ ալ ամէն բարի ծառ բարի պըտուղ կու տայ, և չար ծառ չար պտուղ կու
18 տայ։ Բարի ծառը չկրնար չար պտուղ տալ, և ոչ ալ չար ծառը բարի պտուղ տալ։
19 Ամէն ծառ որ բարի պտուղ չտար՝ կը կտրուի ու
20 կրակը կը ձգուի։ Ուրեմն իրենց պտուղներէն պիտի ճանչնաք զանոնք։
21 Ոչ թէ ամէն մէկը որ ինծի՝ Տէր, Տէր, կ՚ըսէ՝ պիտի մտնէ երկինքի թագաւորութիւնը, հապա անիկա որ իմ երկնաւոր Հօրս կամքը
22 կը կատարէ։ Շատերը այն օրը ինծի պիտի ըսեն, Տէր, Տէր, չէ՞ որ քու անունովդ մարգարէութիւն ըրինք, և քու անունովդ դեւեր հանեցինք, ու քու անունովդ շատ հրաշքներ
23 ըրինք։ Եւ անոնց անդին յայտնապէս պիտի ըսեմ թէ Ես բնաւ ձեզ չեմ ճանչնար. Ինկդի գացէք քովէս դուք որ անօրէնու-թիւն կը գործէիք։
24 Արդ՝ ով որ այս իմ խօսքերս կը լսէ ու կը կատարէ անոնք, զանիկա պիտի նմանցընեմ խելացի մարդու մը՝ որ իր տունը վէմի վրայ
25 չինեց։ Եւ անձրեւ իջաւ ու գետերը վարդին ու հովերը փչեցին և զարկին այն տանը, ու չփլաւ, ինչու որ վէմի վրայ հաստատուած
26 էր։ Եւ ով որ այս իմ խօսքերս կը լսէ ու չը-կատարէր անոնք, կը նմանի անխելք մար-դու մը՝ որ իր տունը աւազի վրայ չինեց։
27 Եւ անձրեւ իջաւ ու գետերը վարդին ու հո-վերը փչեցին, և զարկին այն տանը, ու փլաւ, և մեծ էր անոր կործանումը։
28 Ու երբոր Յիսուս լմնցուց այս խօսքերը, ժողովրդականները կը զարմանային անոր վար-
29 դապետութեանը վրայ. Ինչու որ իշխանու-թիւն ունեցողի մը պէս կը սորվեցնէր անոնց՝ ու չէ թէ դպիրներուն պէս։

ԳԼ. Ը

1 Քրիստոս կը մաքրէ բորոտը։ 5 Կը բժշկէ հարեբապետին ծա-ռան։ 14 Պետրոսի զգաստը։ 16 և ուրիշ շատ հիւանդներ։ 18 Կը յանձնէ թէ ինչ կերպով իր հետևին երթալ պիտի է։ 23 Ծովուն ալեկոծութիւնը կը հանդարտեցնէ։ 28 Երկու դի-ւահարներ կը հանէ։ 31 և գոնեայ կը թոյլ տայ որ երբ-թան խոզերուն մէջ մտնեն։

1 Ու երբոր ան լեռնէն վար իջաւ, շատ ժո-
2 ղովուրդներ զայրն անոր հետևէն։ Եւ ահա բորոտ մը եկաւ, երկրպագութիւն կ՚ընէր անոր ու կ՚ըսէր, Տէր, թէ որ ուզես՝ կրնաս
3 զիս մաքրել։ Եւ Յիսուս իր ձեռքը երկն-ցընելով դպաւ անոր ու ըսաւ, Կ՚ուզեմ՝ մաք-րուի։ և շուտ մը անոր բորոտութիւնը մաք-
4 րուեցաւ։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոր, Զգոյշ կեցիր՝ մէկու մը չըսես, հապա գնա՝ քեզ քահանային ցուցը, և Մովսէսին պատուի-րած ընծան տուր՝ անոնց վկայութիւն ըլլա-
5 լու համար։ Ու երբոր Կափառնայում մտաւ՝ հար-
6 պետ մը եկաւ քովը, կ՚աղաչէր անոր, Ու կ՚ըսէր, Տէր, իմ ծառաս տաներ անդամա-
7 լոյծ պառկած չարաչար կը տանջուի։ Եւ Յի-սուս ըսաւ անոր, Ես կու գամ՝ ու պիտի կը
8 բժշկեմ։ Եւ հարեբապետը պատասխան տալով՝ ըսաւ, Տէր, Ես արժանի չեմ որ դուն իմ յարկիս տակը մտնես. Միայն թէ խօսքով
9 դուրցի, ու իմ ծառաս պիտի բժշկուի. Ին-չու որ ես ալ իշխանութեան տակ մարդ մըն եմ, ու իմ հնազանդ տակը զինուորներ ունիմ. և տար կ՚ըսեմ, Գնա, ու կ՚երթայ. և միւսին՝ թէ Եկուր, ու կու գայ. և ծառայիս՝ թէ Ա-
10 րա՛ր ըրէ, ու կ՚ընէ։ Յիսուս երբոր լսեց՝ զարմացաւ, և ըսաւ անոնց որ կը հետևէին, Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Իսրայէլի մէջ անդամ
11 ես այսպէս հաւատաք չգտայ։ Եւ ձեզի կ՚ը-սեմ որ Արևելքէն ու արևմուտքէն շատեր

1 Ա-մէն։ ժ. 11։ 12։ 13։
2 Դն. ղ. 8։ ը. 21։
3 Ղ-ւկ. գ. 21։
4 Ղ-ւկ. ժ-ր. 18։ Գլ. իբ. 49։ Հ-մոմ. ժգ. 8։ 20։ Գաղ. ե. 14։ ա Տիմ. ա. 5։
5 Ղ-ւկ. ժգ. 21։
6 բ Օր. ժգ. 3։ Ե. բիմ. իգ. 16։ Գ-ր. իգ. 4։ 5։ 11։ 21։ Մ-ար. ժգ. 22։ Հ-մոմ. ժգ. 17։ 18։ ե-ովհ. ե. 6։ Կ-գ. բ. 8։ բ Գիտ. ա. 19։ 1. 2։ 3։ ա Ճոխ. գ. 1։
7 Գլ. գ. 9։ Ճոխ. ժե. 9. 8։
8 Մ-ար. բ. 5։ բ Տիմ. գ. 5։
9 Ղ-ւկ. ժգ. 21։
10 բ Օր. ժգ. 3։ Ե. բիմ. իգ. 16։ Գ-ր. իգ. 4։ 5։ 11։ 21։ Մ-ար. ժգ. 22։ Հ-մոմ. ժգ. 17։ 18։ ե-ովհ. ե. 6։ Կ-գ. բ. 8։ Գիտ. ա. 19։ 1. 2։ 3։ ա Ճոխ. գ. 1։
11 Մ-ար. ժգ. 5։ բ Տիմ. գ. 5։
12 Գ-ր. ի. 29։ 30։ Ես. ըշ. 6։ Ժ-ր. 33։
13 Մ-ար. ժգ. 22։ Հ-մոմ. ժգ. 17։ 18։ ե-ովհ. ե. 6։ Կ-գ. բ. 8։ Գիտ. ա. 19։ 1. 2։ 3։ ա Ճոխ. գ. 1։
14 Մ-ար. ա. 29։ Գլ. իբ. 40։ Հ-մոմ. ժգ. 8։ 20։ Գաղ. ե. 14։ ա Տիմ. ա. 5։
15 Ղ-ւկ. ժգ. 21։
16 Մ-ար. ժգ. 22։ Հ-մոմ. ժգ. 17։ 18։ Գլ. իբ. 40։ Հ-մոմ. ժգ. 8։ 20։ Գաղ. ե. 14։ ա Տիմ. ա. 5։
17 Ղ-ւկ. ժգ. 21։
18 բ Օր. ժգ. 3։ Ե. բիմ. իգ. 16։ Գ-ր. իգ. 4։ 5։ 11։ 21։ Մ-ար. ժգ. 22։ Հ-մոմ. ժգ. 17։ 18։ ե-ովհ. ե. 6։ Կ-գ. բ. 8։ Գիտ. ա. 19։ 1. 2։ 3։ ա Ճոխ. գ. 1։
19 Մ-ար. ժգ. 5։ բ Տիմ. գ. 5։
20 Գ-ր. ի. 29։ 30։ Ես. ըշ. 6։ Ժ-ր. 33։
21 Մ-ար. ժգ. 22։ Հ-մոմ. ժգ. 17։ 18։ ե-ովհ. ե. 6։ Կ-գ. բ. 8։ Գիտ. ա. 19։ 1. 2։ 3։ ա Ճոխ. գ. 1։
22 Ղ-ւկ. գ. 43։ 44։ Եբրհ. ժ-ա. 19։ Գլ. ժբ. 33։ Գլ. գ. 10։ Ղ-ւկ. գ. 9։ Ճոխ. ժե. 9. 8։
23 Մ-ար. ժգ. 22։ Հ-մոմ. ժգ. 17։ 18։ ե-ովհ. ե. 6։ Կ-գ. բ. 8։ Գիտ. ա. 19։ 1. 2։ 3։ ա Ճոխ. գ. 1։
24 Մ-ար. ժգ. 24։ Հ-մոմ. ժգ. 8։ Յ-ով. ե. 3։ գ. 8։ Գլ. իբ. 41։
25 Ղ-ւկ. գ. 47։ Հ-մոմ. ը. 15։ Ճոխ. ա. 28։ Թ-ագ. իգ. 41։ Ժ-ա. 31։ ա Կոր. ժգ. 2։ Գլ. իբ. 13։ Ղ-ւկ. ժգ. 23։ բ Տիմ. գ. 5։ Գ-ր. ի. 29։ 30։ Ես. ըշ. 6։ Ժ-ր. 33։
26 Գլ. ժգ. 24։ Մ-ար. ա. 22։ գ. 8։ Ղ-ւկ. գ. 28։ Ճոխ. ե. 10։ Ղ-ւկ. ժ-ր. 19։ 21։ Ա-ով. ժ-ա. 20։ Ե-ովհ. ե. 6։ Կ-գ. բ. 8։ Գիտ. ա. 19։ 1. 2։ 3։ ա Ճոխ. գ. 1։
27 Մ-ար. ա. 40։ Ես. Ղ-ւկ. ե. 12։ Ես. Գլ. իբ. 30։ Մ-ար. ե. 13։ Ղ-ւկ. ժ-ր. 19։ 21։ Ա-ով. ժ-ա. 20։ Ե-ովհ. ե. 6։ Կ-գ. բ. 8։ Գիտ. ա. 19։ 1. 2։ 3։ ա Ճոխ. գ. 1։
28 Մ-ար. ե. 1։ Ղ-ւկ. ը. 26։ Գլ. իբ. 41։ Ղ-ւկ. ժգ. 3։ 4։ 10։ Ղ-ւկ. ե. 14։

պիսի գան, ու երկնից թագաւորութիւնքը
մէջ պիսի բազմին Աբրահամին ու Իսահակին
12 և Յակոբին հետ. իսկ [ա]թագաւորութեանց
որդիքը [բ]դուրսի խաւարը պիսի հանուին.
հոն պիսի լայլայ լալ ու ակռանիք կրճտել.
13 եւ Յիսուս հարիւրապետին ըսաւ, Գնա,
ու ինչպէս որ դուն հաւատացիր, [գ]անի քեզ
ըլլայ քեզի. և նոյն ժամուն անոր ծառան
բժշկուեցաւ.
14 Եւ [ա]Յիսուս գնաորսին տունը գալով՝ տե-
սաւ որ անոր [բ]զգաթաչը ջերմին բռնուած՝
15 պառկած էր. եւ անոր ձեռքին բռնեց, ու
ջերմը թող տուաւ զանիկա. ան ալ ոտքի
վրայ եղաւ և [գ]անոնց սպասաւորութիւն կ'ընէր.
16 Երբոր իրիկուն եղաւ՝ շատ դիւահարներ
բերին անոր, ու խօսքով հանեց [դ]ոգիները
17 և բոլոր հիւանդները բժշկեց. Որ եսայի մար-
գարէին ձեռքով ըսուած խօսքը կատարուի,
[ա]Անիկա մեր հիւանդութիւնները վերցուց և
հէր ցաւերը կրեց.
18 Յիսուս իր բոլորտիքը շատ ժողովուրդ տես-
նելով, հրաման ըրաւ որ միւս կողմն երթան.
19 [ա]Եւ գրիչ մը մօտենալով՝ ըսաւ անոր, Վար-
դապետ, ես քու եանէդ պիսի գամ՝ ուր
20 որ երթաս. եւ Յիսուս ըսաւ անոր, Աղուէս-
ները որջեր ունին, ու երկնից թռչուններըը
բոյներ, բայց Որդին մարդոյ տեղ չունի որ
21 հոն իր գլուխը դնէ. Եւ մէկ ուրիշը՝ [ա]ան որ
աշակերտներէն էր, ըսաւ անոր, [բ]Տէր, ինծի
հրամայ առաջ որ երթամ առնեմ իմ հայրս
22 թաղեմ. Յիսուս ըսաւ անոր, Եկուր իմ ետե-
ւէս, ու թող մեռելները որ թաղեն
իրենց մեռելները.
23 Ու երբոր նաւը մտաւ, իր աշակերտները
24 իր ետեւէն գացին. Ուր ահա մեծ աւիկածու-
թիւն մը եղաւ ծովուն մէջ, անանկ որ նաւը
ալիքներէն կը ծածկուէր. իսկ ինքը կը քնա-
25 նար. եւ աշակերտները մօտ գացին արթնց-
ուցին զանիկա ու ըսին, Տէր, ազատէ մեզ.
26 [ա]Ան կ'ըսէ անոնց, Ինչո՞ւ կը վախնաք էք, ան-
առնիր հաւատքներ, [բ]ետեւ վախկոտ էք. ան-
տեղ հովերուն ու ծովուն սաստեց,
27 և մեծ խաղաղութիւն եղաւ. Ու մարդիկը
զարմացան և [գ]ըսին, Ի՞նչպէս մարդ է ատ՝
որ հովերը ու ծովը ատոր կը հնազանդին.
28 Ու [ա]երբոր միւս կողմը [բ]Գերգեսացւոց երկիրը անցաւ, երկու դիւահար պատահեցան
իրեն գերեզմաններէն ելած՝ սաստիկ կատ-
ղած, անանկ որ հետը չէր կրնար մը անց ընել.
29 բայց անոնք [ա]գոռացին ու ըսին,

Յիսուս՝ Որդի Աստուծոյ, դուն մեր հետը
ի՞նչ բան ունիս, տառնէն առաջ մեզ տան-
30 ջելո՞ւ համար հոս եկար. Եւ անոնցմէ հեռու
շատ խոզերու երամակ մը կար, որ կ'արածուէր.
31 իսկ դեւերը կ'աղաչէին իրեն ու կ'ըսէին,
Թէ որ մեզ կը հանես, հրամայ մեզ որ
երթանք խոզերուն երամակին մէջը մտնենք.
32 Եւ բաւ անոնց, Գացէք. ու անոնք ելան
գացին խոզերուն երամակին մէջը մտան, և
ահա բոլոր երամակը գահավէժ սլացին ծովը
33 վազելին, ու ջուրերուն մէջը մեռան. Խոզ-
բածներն ալ փախան, և քաղաքը երթալով
բոլորը պատմեցին՝ ու դիւահարներուն դար-
34 հաս բաները. Եւ ահա բոլոր քաղաքը Յիսու-
սին գէմ ելաւ, ու երբոր տեսան զանիկա,
[ա]աղաչեցին որ իրենց սահմաններէն երթայ.

ԳԼ. Թ

[ա] Երեսաւոր անգամագրած մը կը բժշկի. [բ] Մաթեոսը մաքսաւոր
բռնուելէն իրեն կը կանչէ. [գ] Մաքսաւորներու և մեղաւոր-
ներու հետ կ'ուտէ. [դ] Իր աշակերտներուն համ չպահելը
կ'արդարացնէ. [ե] անասունն կինը կը բժշկէ. [զ] Ցայրէ
ապիկար կը յարուցանէ. [է] երկու կոյերու աչքերը կը բա-
նայ. [ը] համր դիւահարը կը բժշկէ. [թ] և կը խրկէ բաշա-
ռելու վայ.

1 Եւ նաւը մտնելով՝ անդին կողմը անցաւ, [ա]ու
2 եկաւ իր քաղաքը. [ա]Եւ ահա բերին իրեն
անդամալոյծ մը, որ մահիճի մէջ պառկած
էր. և [բ]Յիսուս անոնց հաւատքը տեսնելով՝
բաւ անդամալոյծին, քաջալերուէ, որդեակ,
3 քու մեղքերդ քեզի ներուած են. Եւ ահա
դպիրներէն մանչ երեսաւ ՚ի մէջ ըսին,
4 Այրիկա հայհոյութիւն կ'ընէ. Յիսուս ալ [ա]ա-
նոնց խորհուրդները իմանալով բաւ, ինչո՞
5 պատճառով մէջ չար բաներ կը խորհիք. Քան-
զի որը աւելի դիւրին է. քու մեղքերդ նե-
րուած են՝ ըսելը, թէ ելիր ու քալէ՝ ըսելը.
6 Բայց որպէս զի գիտնաք թէ Որդին մարդոյ
իշխանութիւն ունի երկրի վրայ մեղքերու
թողութիւն տալու, (անառնները անդամալոյծին
բաւ,) ելիր՝ մահիճդ առ ու տունդ գնա.
7 Ու անիկա եղաւ՝ իր տունը գնաց. (8) Ժողո-
վուրդները երբոր տեսան՝ զարմացան, ու
փառաւորեցին զԱստուած, որ մարդոց անանկ
իշխանութիւն տուեր էր.
9 [ա]Եւ Յիսուս անկէ առաջ անցնելով՝ մարդ
մը տեսաւ Մատթէոս անունով, որ մաքս ըն-
դունելու տեղը նստեր էր, ու բաւ անոր,
Հետևէ ինծի. ան ալ եղաւ անոր հետևեցաւ դը-
10 նաց. Ու եղաւ որ տունը տեղան նստած
ատենը՝ ահա ուրիշ շատ մաքսաւորներ և մե-

ը Գլ. խ. 43.
ի Գլ. ժգ. 28. ի
իբ. 15. իգ. 31.
իմ. 30. Ղուկ. ժգ.
28. ի Գլ. ը. 17.
Յուդ. 15.
ա Մարկ. ա. 28. Ղուկ. դ. 41. 42.
[բ] Ես. ա. 41. ա Գլ. ը. 24.
ա Ղուկ. ի. 37. 38.
[բ] Ղուկ. ի. 29. 60.
[գ] Տես ը Թագ. ժի. 29.
ա Ելից. ի. 3. [բ] Ելից. ի. 18.
[գ] Մարկ. ը. 23. Ղուկ. ը. 22.
[դ] Ելից. ի. 7. 2Մ. ը. 24.
ա Ղուկ. ի. 57. 58.
[բ] Մարկ. ե. 1. Ղուկ. ը. 28. Ես. ։
ա Տես ը Թագ. ժի. 29.
[բ] Տես ը Թագ. ժի. 29.
ա Գլ. դ. 13.
[բ] Մարկ. բ. 3. Ղուկ. ե. 18.
[գ] Մարկ. բ. 14. Ղուկ. ե. 27.
ա Գլ. ը. 10. [բ] Մարկ. ե. 15. Ղուկ. ե. 29.
ա Մարկ. բ. 15. Ղուկ. ե. 30.

պատրաստեցէք եհան՝ ու սեղան նստած էին Յիսուս 11 սին ու անոր աշակերտներուն հետ։ Ու փա- րիսեցիները երբոր տեսան, ըսին անոր աշա- կերտներուն, ինչո՞ւ ձեր վարդապետը մաքր մաքսաւորներուն ու մեղաւորներուն հետ կ՚ուտէ։ 12 Բայց Յիսուս երբոր լսեց՝ ըսաւ անոնց, Առողջ- ներուն բժիշկ պէտք չէ, հապա հիւանդնե- 13 րուն։ Գացէք՝ սորվեցէք թէ ի՞նչ է — Ես ողորմութիւն կ՚ուզեմ և չէ թէ զոհ։ Ինչու- որ ես արդարները կանչելու չեկայ, հապա մեղաւորները ապաշխարութեան։

14 Անոնք՝ Յովհաննէսին աշակերտները ա- նոր եկան ու ըսին, Ինչո՞ւ մենք ու փարիսե- ցիները շատ անգամ ծոմ կը պահենք, և քու 15 աշակերտներդ չեն պահեր։ Ու Յիսուս ըսաւ անոնց, Միթէ կարելի՞ է որ հարսնիքին որ- զաքը սուգ պահեն՝ քանի որ փեսան իրենց հետն է։ բայց օրեր պիտի գան որ երբ փեսան իրենցմէ վերցուի՝ հարսնիքը ծոմ պիտի պա- 16 հեն։ Ու մէկը չձգեր նոր լաթի կտոր հին հան- դերձի վրայ, քանզի ան ետ անոր լրութիւնը հեռ ըլլուած է, կ՚առնէ հանդերձէն, ու պատ- 17 ռուածքը ալ աւելի գէշ կ՚ըլլայ։ Ոչ ալ նոր գինին հին տիկերու մէջ կը դնեն։ եթէ ոչ՝ տիկերը կը պատռին ու գինին կը թափի, և տիկերը կը կորչին։ Հապա նոր գինին նոր տիկերու մէջ կը դնեն, ու երկուքն ալ կը պա- հուին։

18 Երբոր անիկա անոնց հետ ասս բաները կը խօսէր, ահա իշխան մը եկաւ, երկրպագու- թիւն կ՚ընէր անոր ու կ՚ըսէր, Աղջիկս՝ ալ հիմզի հիմա մեռած է, բայց եկուր ձեռքդ 19 անոր վրայ դիր, ու պիտի ապրի։ Եւ Յիսուս եղաւ ու իր աշակերտներուն հետ անոր ետևէն գնաց։

20 Ահա տասներկու տարուան տեւատուկ կին մը մօտեցաւ ետևէն՝ անոր հանդերձին 21 քղանցքին դպաւ. քանզի իր հոգւոյն մէջ կ՚ը- սէր, Թէ որ միայն անոր հանդերձին դպչիմ՝ 22 պիտի բժշկուիմ։ Բայց Յիսուս երբոր ետին դարձաւ ու տեսաւ զանիկա, ըսաւ, Քաջա- լերուէ, աղջիկ, հրու հաւատքդ քեզ բժշկեց։ և կինիկը նոյն ժամէն բժշկուեցաւ։

23 Ու երբոր Յիսուս իշխանին տունը եկաւ, ու տեսաւ փողահարները և խռոված բազ- 24 մութիւնը, ըսաւ անոնց, Մեկնեցէք գացէք, ինչու որ աղջիկը մեռած չէ, հապա կը քնա- 25 նայ։ և ծաղր կ՚ընէին անիկա։ Ու երբոր բազմութիւնը դուրս ձգուեցաւ, ինքը ներս մտաւ՝ անոր ձեռքէն բռնեց, ու աղջիկը ոտ- 26 քի ելաւ։ Եւ այս լուրը ան բոլոր երկիրը տարա- ծուեցաւ։

27 Ու երբոր Յիսուս անկէ՝ առաջ անցաւ, եր- կու կոյր ետևէն անոր եկան, կ՚աղաղակէին ու կ՚ըսէին, Ողորմէ մեզի, Որդի Դաւիթի։ 28 Ու երբոր տուն եկաւ, կոյրերը իրեն եկան։ և Յիսուս անոնց ըսաւ, Կը հաւատաք թէ կրնամ ասս բանը ձեզի ընել։ Ըսին անոր, Այո, 29 Տէր։ Անոնցմէ անոնց աչքերուն դպաւ ու 30 ըսաւ, Ձեր հաւատքին պէս ըլլայ ձեզի։ Ու անոնց աչքերը բացուեցան։ և Յիսուս սաս- տիկ պատուէր տուաւ անոնց ու ըսաւ, Զգոյշ 31 կեցէք, մէկը չիմանայ։ Բայց անոնք ելան ան բոլոր երկրին մէջ անոր համբաւը տարա- ծեցին։

32 Ու երբոր անոնք դուրս ելան, ահա մէկ 33 համր դիւահար մարդ մը բերին իրեն։ Ու երբոր դեւը ելաւ, համրը խօսեցաւ։ և ժո- ղովուրդները զարմացան ու կ՚ըսէին Թէ Իս- րայէլի մէջ բնաւ սասկի բան մը տեսնուած 34 չէ։ Բայց փարիսեցիները կ՚ըսէին Թէ Սատկա դևերուն իշխանովը դևերը կը հանէ։

35 Եւ Յիսուս կը պտրտէր բոլոր քաղաքները ու գեղերը, և անոնց ժողովարաններուն մէջ կը սորվեցնէր ու կը քարոզէր արքայութիւնն աւետարանը, և կը բժշկէր բոլոր ախտերը ու բոլոր հիւանդութիւնները ժողովուրդին մէջ։ 36 Եւ ժողովուրդները տեսնելով՝ անոնց վրայ խղճաց, ինչու որ յոգնած ու ցիրուցան եղած 37 էին՝ հովիւ չունեցող ոչխարներու պէս։ Ա- ռաքեալներ ըսաւ իր աշակերտներուն, Հունձքը 38 շատ է, բայց մշակները քիչ։ Հնձոյի հունձ- քին Տէրոջը աղաչեցէք, որ մշակներ հանէ իր հունձքին։

ԳԼ. Ժ

1 Քրիստոս իր տասներկու առաքեալները կը խրկէ հրաշքներ ընելու իշխանութիւն տալով անոնց։ 5 պատուիրէ կոչ տալ անոնց և կը տարբերէ Թէ ինչ պարհին ընել։ 16 կը պատ- րաստէ զանոնք հալածանքներու վերաբ։ 40 և օրհնութիւն կը խոստանայ զանոնք ընդունողներուն։

1 Եւ՝ իր քովը կանչելով իր տասներկու ա- շակերտները, անոնց իշխանութիւն տուաւ պիղծ ոգիներուն վրայ՝ որ զանոնք հանեն, և ամէն ցաւերը ու ամէն հիւանդութիւնները բժշկեն։

2 Ու տասներկու առաքելոց անուններն ա- նոնք են։ առաջինը Սիմոն՝ որ Պետրոս ըսուածը 3 և անոր եղբայրը Անդրէաս, Յակոբոս Զեբե- դեան և անոր եղբայրը Յովհաննէս, Փիլիպ-

1 Գլ. ժ. 19։ Ղուկ. ե. 30։ Մկ. ջ։
2 Գաղ. բ. 12։
3 Ած. ջ. 6։ Մկբ. ջ. 6։ 7։ 8։ Գլ. ժբ. 7։
4 = Ցխ. ա. 15։
5 Ելհ. լ. 3։ Ղուկ. ե. 33։ Ժբ. 12։
6 Ծն. ջ. 28։
7 Գոր. ժգ. 2։ 3։ ժգ. 22։ = Կոր. ե. 5։
8 Մար. ե. 22։ Ղուկ. ը. 41։ Ես։
9 Մար. ե. 23։ Ղուկ. ժբ. 35։
10 Գոր. ի. 10։
11 Գլ. ժե. 22։ ի. 30։ 31։ Մար. ժ.
12 Ղուկ. ժ. 5։
13 Ղուկ. ե. 30։ ը. 43։ ժե. 19։ ժը. 41։
14 Գոր. ժգ. 2։ 3։ Մար. ե. 23։ Ղուկ. ը. 51։
15 Ցխ. բ. 19։ Մտ. ժե. 35։
16 Գոր. ի. 10։
17 Գլ. ժե. 22։ ի. 30։ 31։ Մար. ժ.
18 Գլ. ժ. 23։ Մար. ե. 22։ Ղուկ. ը. 41։ Ես։
19 Մար. ե. 23։ Ղուկ. ը. 51։
20 Ցխ. բ. 19։ Մտ. ժե. 35։
21 Գոր. ի. 10։
22 Գլ. ժե. 22։ ի. 30։ 31։ Մար. ժ.
23 Մար. ե. 38։
24 Ելհ. գլ. ժբ. 22։ Ղուկ. ժա. 14։
25 Գլ. ժե. 22։ ի. 30։ 31։ Մար. ժ.
26 Գլ. ժե. 22։ Ղուկ. ժա. 14։
27 Մար. ե. 22։ Ղուկ. ը. 41։ Ես։
28 Մար. ե. 23։ Ղուկ. ը. 51։
29 Ցխ. բ. 19։ Մտ. ժե. 35։
30 Գոր. ի. 10։
31 Գլ. ժե. 22։ ի. 30։ 31։ Մար. ժ.
32 Մար. ե. 23։ Ղուկ. ը. 51։
33 Ցխ. բ. 19։ Մտ. ժե. 35։
34 Գոր. ի. 10։
35 Գլ. ժե. 22։ ի. 30։ 31։ Մար. ժ.
36 Մար. ե. 23։ Ղուկ. ը. 51։
37 Ցխ. բ. 19։ Մտ. ժե. 35։
38 Գոր. ի. 10։

պաս և Բարթողոմէոս, Թովմաս և Մատթէոս մաքսաւոր, Յակոբոս Ալփեան և Ղեբէոս որ
4 Թադէոս մականուանեցաւ, [4]Սիմոն կանանացի և [5]Յուդա Իսկարիովտացի, որ նաև մատնեց զնոսիկ։
5 Զսոսա առաքեալսդ զՅիսուս խրկեց, և ա՛նոնց պատուիրեց ըսելով, [6]Հեթանոսներու ճամբայ մի երթաք ու Սամարացիներու քա՛
6 ղաք մի մտնէք, [7]Հապա աւելի Իսրայէլի տուներ
7 հոգաւոր ոչխարներուն գացէք։ [8]Ու երթալ կ՚երթաք՝ քարոզեցէք ու ըսէք թէ Երկինքը
8 Թագաւորութիւնը մօտեցած է։ Հիւանդները բժշկեցէք, բորոտները [9]մաքրեցէք, դեւե՛ր հանեցէք։ [10]Ձրի առեր էք, ձրի առէք։
9 [11]Մի ոսկի՝ և ոչ արծաթ՝ և ոչ [12]պղ՛
10 դինձ ձեր գօտիներուն մէջ, [13]Ոչ ճամբու հա՛մար պարկ, և ոչ կրկին հանդերձ, ոչ կօ՛շիկ, ոչ գաւազան։ [14]Ինչու որ մշակը իր կե՛
11 րակուրին արժանի է։ Եւ [15]որ քաղաք կամ գիւղ մտնէք, հարցուցէք թէ ո՛վ է անոր մէ՛ջ արժանաւորը, ու հոն կեցէք մինչև որ [16]ելլէ
12 ձեզի։ Ու երբոր տունը կը մտնէ՛ք՝ բարև՛
13 տուէք։ [17]Եւ եթէ որ ան տունը արժանաւոր է, ձեր բարեւը անոր վրայ գայ։ Հապա թէ որ արժանաւոր չէ, [18]ձեր բարեւը ձեզի դառնայ։ [19]Ու ով որ ձեզ չընդունի՛ ու ձեր խօսքերը մտիկ չընէ, երբոր այն տու՛
14 նէն կամ քաղաքէն կ՚ելլէք, [20]ձեր ոտքերուն փոշին թօթուեցէք։ Ճշմարիտ կ՚ըսեմ՝ ձեզի,
15 [21]Սոդոմացւոց ու Գոմորացւոց երկրին աւելի դիւրին պիտի ըլլայ դատաստանին օրը՝ քան թէ ան քաղաքին։
16 Ահա ես ձեզ կը խրկեմ իբրև ոչխարներ գայլերու մէջ։ Ուստի օձերու պէս խոհական
17 եղէք և աղաւնիներու պէս՝ միամիտ։ Իսկ մարդոցմէ զգուշացէք, [22]ինչու որ ձեզ ատեանները պիտի մատնեն, ու իրենց ժողով՛
18 բաններուն մէջը ձեզ պիտի ծեծեն։ [23]Ու ես համար կանգնուելու ու թագաւորներու առջև պիտի տարուիք՝ անոնց և հեթանոսներուն վկայութիւն ըլլալու համար։
19 [24]Բայց երբոր ձեզ մատնեն՝ հոգ մի ընէք թէ ինչպէ՛ս կամ ինչ պիտի խօսիք, ինչու որ [25]ձեզ պիտի տրուի ան ժամուն՝ ինչ որ պիտի
20 խօսիք։ [26]Վասն զի չէ թէ դուք էք որ կը խօ՛սիք, հապա ձեր Հօրը Հոգին՝ որ ձեր նե՛րսի
21 դին կը խօսի։ Ու [27]եղբայր եղբայրը մահուան պիտի մատնէ, և հայրը՝ որդին. և որդիք [28]ծնողացը վրայ պիտի ելլեն ու մեռցո՛
22 նեն զանոնք։ Եւ իմ անուանս համար [29]ամէ՛նուն ատելի պիտի ըլլաք։ [30]Բայց ով որ մին՛
23 չեւ վերջը համբերէ՝ անիկա պիտի ապրի։ Ու [31]երբոր ասս քաղաքին մէջ ձեզ կը հալածեն, ուրիշ տե՛ղ փախէք։ Քանզի ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Իսրայէլի քաղաքները պիտի չհասցը՛
24 նէք, մինչև որ Որդին մարդոյ գայ։ [32]Աշա՛կերտը իր վարդապետէն աւելի չէ և ոչ ծա՛
25 ռան իր տիրոջմէն։ Հերիք է աշակերտին՝ որ իր վարդապետին պէս ըլլայ, ու ծառային՝ իր տիրոջը պէս։ [33]Թէ որ տանուտէրը Բէեղզե՛
26 բուղ կոչեցին, ո՛րչափ աւելի անոր բնակնե՛ր։ Ուստի մի վախնաք անոնցմէ, [34]ինչու որ բան մը չկայ ծածուկ՝ որ պիտի չբացուի, և գաղտուկ՝ որ պիտի չգիտցուի։ [35]Ինչ որ ձե՛
27 զի մութին մէջ կ՚ըսեմ՝ ան՛ւ լոյսի մէջ խօսեցէ՛ք, և ինչ որ ականջ՝ի վար կը լսէք, տա՛
28 նիքներուն վրայ քարոզեցէք։ Եւ մի վախնաք անոնցմէ՝ որ մարմինը կը սպաննեն, ու չեն կրնար հոգին սպաննել։ Հապա աւելի անկէ վախցէք զուք, որ կրնայ հոգին ու
29 մարմինը դժոխքին մէջ կորսնցընել։ [36]Ո՞չ որ երկու ճնճղուկ մէկ դանկի կը ծախուին, և անոնցմէ մէկը գետինը չիյնար առանց ձեր
30 Հօրը։ [37]Բայց ձեր գլխուն բոլոր մազերն ալ
31 համրուած են։ Ուրեմն մի վախնաք, [38]քա՛
32 չատ ճնճղուկներէն լա՛ւ էք դուք։ [39]Որ՝ ով որ մարդոց առջև դիս կը դաւանի, [40]ես ալ անկա՛ պիտի դաւանիմ իմ Հօրս առջևը՝ որ
33 երկինքն է։ [41]Եւ ով որ մարդոց առջև դիս կ՚ուրանայ, ես ալ անկա՛ պիտի ուրանամ իմ
34 Հօրս առջևը՝ որ երկինքն է։ [42]Մի կարծէք թէ ես երկրի վրայ խաղաղութիւն ձգելու եկայ. խաղաղութիւն ձգելու չեկայ՝ հապա
35 սուր. [43]Ինչու որ եկայ մարդը իր հօրմէն զա՛տելու, ու աղջիկը՝ իր մօրմէն, ու հարսը՝
36 իր կեսուրէն. Եւ [44]մարդուն թշնամիները իր
37 ընտանիքը պիտի ըլլան։ [45]Ան որ հայրը կամ մայրը ինձմէ աւելի կը սիրէ, ինձի արժանի

Գ Ղուկ. գ. 15։ Գործ. ա. 13։
Ը Ճառն. Ժգ. 20։
Թ Գէն. գ. 15։
ժ Նիւ. ի Թագ. ԺՀ. 24։ Ճառն. գ. ԻԸ. 20։
ԺԱ Գէն. ԺԹ. 21։ Գործ. ը. 31։
ԺԲ Ա Թագ. գ. 8։ Ղուկ. Բ. 3։ Ժ. 4։ Իս. ԽԲ. 35։
ԺԳ Նէե. Մարկ. գ. 8։
ԺԴ Ղուկ. Ժ. 7։ — Կոր. Բ. 7։ Եւ. — Տիմ. ե. 18։
ԺԵ Ղուկ. Ժ. 8։
ԺԶ Ելից. Ի. 3։ Գործ. Ժ. 42։ Բ Կոր. Ե. 10։ — Գալ. Ա. 23։
ԺԷ Ղուկ. Բ. 2։
ԺԸ Գէն. գ. 3։ գ. 17։ Ղուկ. Ժ. 9։
ԺԹ Ելից. Հազարհոգի։

Ժամանները յաջորդ։
Ի Գործ. ը. 18։ Ի. 20։
Լ Ա Թագ. Բ. 7։ Մարկ. գ. 8։ Ղուկ. Բ. 3։ Ժ. 4։ Իս. ԽԹ. 35։
ԻԱ Նէե Մարկ. գ. 8։
ԻԲ Ղուկ. Ժ. 7։ — Կոր. Բ. 7։ Եւ. — Տիմ. ե. 18։
ԻԳ Ղուկ. Ժ. 8։
ԻԴ Ելից. Ի. 3։ Գործ. Ժ. 42։ Բ Կոր. Ե. 10։ — Գալ. Ա. 23։
ԻԵ Ղուկ. Բ. 2։
ԻԶ Գէն. գ. 3։ գ. 17։ Ղուկ. Ժ. 9։
ԻԷ Ելից. Հազարհոգի։

Ը Մարկ. գ. 11։ Ղուկ. Բ. 5։ Ժ. 10։ 11։
Ճ Ղնեմ. Ե. 13։ Գործ. Ժգ. 51։ Ժը. 8։
Ի Գէն. Ժ. 22։ ԻԸ. 2։ Ղուկ. Ժ. 3։
Ն Հռովմ. Ժգ. 19։ Եփես. Ե. 15։
Ո Կոր. Ժգ. 20։ Փիլ. Բ. 15։
Պ Գէն. Իզ. 9։ Մարկ. Ժգ. 9։ Ղուկ. Ժբ. 11։ Բ. 12։
Ռ Ղուկ. Ժ. 17։
Ս Մարկ. Ը. 34։ Ղուկ. Թ. 23։ Ժդ. 27։
Տ Մարկ. Ը. 35։ Ղուկ. Թ. 59։ 60։
Ր Ղուկ. Ժ. 17։
Ց Գէն. Ժբ. 14։ Ղուկ. Ժբ. 51։ Ժգ. 26։
Ւ Մարկ. Ը. 38։ Ղուկ. Թ. 26։ Ժդ. 27։
Փ Ղուկ. Ժդ. 26։
Ք Մարկ. Ժ. 1։ Ղուկ. Ը. 1։ Ժբ. 1։
Օ Ղուկ. Ժբ. 2։ Յովհ. Ժգ. 6։
Ֆ Գործ. Ա. 18։ Ա Կոր. Ժգ. 22։
Ա Մարկ. Ժ. 11։ Ղուկ. Ժ. 16։ Գործ. Ը. 1։ Բ. 23։ Ժ. 24։
Բ Մարկ. Ժ. 11։ Ղուկ. Ժբ. 11։ Ի. 14։ 15։
Գ Եւկ. Ժ. 12։ Երեմ. ա. 7։
Դ Բ Թագ. Իգ. 2։ Գործ. Ժ. 8։ Ժգ. 10։ Բ Տիմ. Դ. 17։
Ե Մարկ. Ժ. 19։ Ղուկ. Ժ. 25։ Ժը. 18։ Յովհ. Ե. 46։
Զ Ելից. Ի. 3։ Գործ. Ժ. 42։ Ա Կոր. Ժ. 31։
Է Մարկ. Ե. 6։ Հբր. Ա. 2։ Յակ. Ա. 17։
Ը Մարկ. Ժ. 21։ Ղուկ. Ժբ. 33։ Ա Կոր. Ժգ. 3։
Թ Մարկ. Ժ. 28։ Ղուկ. Ժբ. 4։ — Գործ. Ի. 18։ Ա Կոր. Ժգ. 3։
Ժ Մարկ. Ժ. 29։ Ղուկ. Ժբ. 5։ Ա Կոր. Ժգ. 4։ — Գործ. Ի. 18։ Ա Կոր. Ժգ. 3։
ԺԱ Մարկ. Ժ. 30։ Ղուկ. Ժբ. 6։ Ա Կոր. Ժգ. 5։
ԺԲ Մարկ. Ժ. 31։ Ղուկ. Ժբ. 7։ Ա Կոր. Ժգ. 6։
ԺԳ Գէն. Ժ. 22։ ԻԸ. 2։ Ղուկ. Ժ. 3։ Եփես. Ե. 15։
ԺԴ Ղուկ. Ժ. 4։ Ա Կոր. Ժգ. 19։
ԺԵ Ղուկ. Ժ. 5։ Ա Կոր. Ժգ. 20։
ԺԶ Գալ. Ա. 10։ Ա Թես. Բ. 4։ Յակ. Դ. 4։
ԺԷ Ղուկ. Ժ. 6։ Ա Կոր. Ժգ. 21։
ԺԸ Ղուկ. Ժ. 7։ Ա Կոր. Ժգ. 22։
ԺԹ Ղուկ. Ժ. 8։ Ա Կոր. Ժգ. 23։
Ի Ա Կոր. Ժգ. 24։
Ի Ա Կոր. Ժգ. 25։
Ի Ղուկ. Ժ. 9։ Ա Կոր. Ժգ. 26։
Ի Ղուկ. Ժ. 10։ Ա Կոր. Ժգ. 27։
Ի Ղուկ. Ժ. 11։ Ա Կոր. Ժգ. 28։
Ի Ղուկ. Ժ. 12։ Ա Կոր. Ժգ. 29։
Ի Ղուկ. Ժ. 13։ Ա Կոր. Ժգ. 30։
Ի Ղուկ. Ժ. 14։ Ա Կոր. Ժգ. 31։
Ի Ղուկ. Ժ. 15։ Ա Կոր. Ժգ. 32։
Ի Ղուկ. Ժ. 16։ Ա Կոր. Ժգ. 33։
Ի Ղուկ. Ժ. 17։ Ա Կոր. Ժգ. 34։
Ի Ղուկ. Ժ. 18։ Ա Կոր. Ժգ. 35։
Ի Ղուկ. Ժ. 19։ Ա Կոր. Ժգ. 36։
Ի Ղուկ. Ժ. 20։ Ա Կոր. Ժգ. 37։
Ի Ղուկ. Ժ. 21։ Ա Կոր. Ժգ. 38։
Ի Ղուկ. Ժ. 22։ Ա Կոր. Ժգ. 39։
Ի Ղուկ. Ժ. 23։ Ա Կոր. Ժգ. 40։
Ի Ղուկ. Ժ. 24։ Ա Կոր. Ժգ. 41։
Ի Ղուկ. Ժ. 25։ Ա Կոր. Ժգ. 42։
Ի Ղուկ. Ժ. 26։ Ա Կոր. Ժգ. 43։
Ի Ղուկ. Ժ. 27։ Ա Կոր. Ժգ. 44։
Ի Ղուկ. Ժ. 28։ Ա Կոր. Ժգ. 45։
Ի Ղուկ. Ժ. 29։ Ա Կոր. Ժգ. 46։
Ի Ղուկ. Ժ. 30։ Ա Կոր. Ժգ. 47։
Ի Ղուկ. Ժ. 31։ Ա Կոր. Ժգ. 48։
Ի Ղուկ. Ժ. 32։ Ա Կոր. Ժգ. 49։
Ի Ղուկ. Ժ. 33։ Ա Կոր. Ժգ. 50։
Ի Ղուկ. Ժ. 34։ Ա Կոր. Ժգ. 51։
Ի Ղուկ. Ժ. 35։ Ա Կոր. Ժգ. 52։
Ի Ղուկ. Ժ. 36։ Ա Կոր. Ժգ. 53։
Ի Ղուկ. Ժ. 37։ Ա Կոր. Ժգ. 54։
Ի Ղուկ. Ժ. 38։ Ա Կոր. Ժգ. 55։
Ի Ղուկ. Ժ. 39։ Ա Կոր. Ժգ. 56։
Ի Ղուկ. Ժ. 40։ Ա Կոր. Ժգ. 57։
Ի Ղուկ. Ժ. 41։ Ա Կոր. Ժգ. 58։
Ի Ղուկ. Ժ. 42։ Ա Կոր. Ժգ. 59։
Ի Ղուկ. Ժ. 43։ Ա Կոր. Ժգ. 60։
Ի Ղուկ. Ժ. 44։ Ա Կոր. Ժգ. 61։
Ի Ղուկ. Ժ. 45։ Ա Կոր. Ժգ. 62։
Ի Ղուկ. Ժ. 46։ Ա Կոր. Ժգ. 63։
Ի Ղուկ. Ժ. 47։ Ա Կոր. Ժգ. 64։
Ի Ղուկ. Ժ. 48։ Ա Կոր. Ժգ. 65։
Ի Ղուկ. Ժ. 49։ Ա Կոր. Ժգ. 66։
Ի Ղուկ. Ժ. 50։ Ա Կոր. Ժգ. 67։
Ի Ղուկ. Ժ. 51։ Ա Կոր. Ժգ. 68։
Ի Ղուկ. Ժ. 52։ Ա Կոր. Ժգ. 69։
Ի Ղուկ. Ժ. 53։ Ա Կոր. Ժգ. 70։
Ի Ղուկ. Ժ. 54։ Ա Կոր. Ժգ. 71։
Ի Ղուկ. Ժ. 55։ Ա Կոր. Ժգ. 72։
Ի Ղուկ. Ժ. 56։ Ա Կոր. Ժգ. 73։
Ի Ղուկ. Ժ. 57։ Ա Կոր. Ժգ. 74։
Ի Ղուկ. Ժ. 58։ Ա Կոր. Ժգ. 75։
Ի Ղուկ. Ժ. 59։ Ա Կոր. Ժգ. 76։
Ի Ղուկ. Ժ. 60։ Ա Կոր. Ժգ. 77։
Ի Ղուկ. Ժ. 61։ Ա Կոր. Ժգ. 78։
Ի Ղուկ. Ժ. 62։ Ա Կոր. Ժգ. 79։
Ի Ղուկ. Ժ. 63։ Ա Կոր. Ժգ. 80։
Ի Ղուկ. Ժ. 64։ Ա Կոր. Ժգ. 81։
Ի Ղուկ. Ժ. 65։ Ա Կոր. Ժգ. 82։
Ի Ղուկ. Ժ. 66։ Ա Կոր. Ժգ. 83։
Ի Ղուկ. Ժ. 67։ Ա Կոր. Ժգ. 84։
Ի Ղուկ. Ժ. 68։ Ա Կոր. Ժգ. 85։
Ի Ղուկ. Ժ. 69։ Ա Կոր. Ժգ. 86։
Ի Ղուկ. Ժ. 70։ Ա Կոր. Ժգ. 87։
Ի Ղուկ. Ժ. 71։ Ա Կոր. Ժգ. 88։
Ի Ղուկ. Ժ. 72։ Ա Կոր. Ժգ. 89։
Ի Ղուկ. Ժ. 73։ Ա Կոր. Ժգ. 90։
Ի Ղուկ. Ժ. 74։ Ա Կոր. Ժգ. 91։
Ի Ղուկ. Ժ. 75։ Ա Կոր. Ժգ. 92։
Ի Ղուկ. Ժ. 76։ Ա Կոր. Ժգ. 93։
Ի Ղուկ. Ժ. 77։ Ա Կոր. Ժգ. 94։
Ի Ղուկ. Ժ. 78։ Ա Կոր. Ժգ. 95։
Ի Ղուկ. Ժ. 79։ Ա Կոր. Ժգ. 96։
Ի Ղուկ. Ժ. 80։ Ա Կոր. Ժգ. 97։
Ի Ղուկ. Ժ. 81։ Ա Կոր. Ժգ. 98։
Ի Ղուկ. Ժ. 82։ Ա Կոր. Ժգ. 99։
Ի Ղուկ. Ժ. 83։ Ա Կոր. Ժգ. 100։
Ի Ղուկ. Ժ. 84։ Ա Կոր. Ժգ. 101։
Ի Ղուկ. Ժ. 85։ Ա Կոր. Ժգ. 102։
Ի Ղուկ. Ժ. 86։ Ա Կոր. Ժգ. 103։
Ի Ղուկ. Ժ. 87։ Ա Կոր. Ժգ. 104։
Ի Ղուկ. Ժ. 88։ Ա Կոր. Ժգ. 105։
Ի Ղուկ. Ժ. 89։ Ա Կոր. Ժգ. 106։
Ի Ղուկ. Ժ. 90։ Ա Կոր. Ժգ. 107։
Ի Ղուկ. Ժ. 91։ Ա Կոր. Ժգ. 108։
Ի Ղուկ. Ժ. 92։ Ա Կոր. Ժգ. 109։
Ի Ղուկ. Ժ. 93։ Ա Կոր. Ժգ. 110։
Ի Ղուկ. Ժ. 94։ Ա Կոր. Ժգ. 111։
Ի Ղուկ. Ժ. 95։ Ա Կոր. Ժգ. 112։
Ի Ղուկ. Ժ. 96։ Ա Կոր. Ժգ. 113։
Ի Ղուկ. Ժ. 97։ Ա Կոր. Ժգ. 114։
Ի Ղուկ. Ժ. 98։ Ա Կոր. Ժգ. 115։
Ի Ղուկ. Ժ. 99։ Ա Կոր. Ժգ. 116։
Ի Ղուկ. Ժ. 100։ Ա Կոր. Ժգ. 117։
Ի Ղուկ. Ժ. 101։ Ա Կոր. Ժգ. 118։
Ի Ղուկ. Ժ. 102։ Ա Կոր. Ժգ. 119։
Ի Ղուկ. Ժ. 103։ Ա Կոր. Ժգ. 120։
Ի Ղուկ. Ժ. 104։ Ա Կոր. Ժգ. 121։
Ի Ղուկ. Ժ. 105։ Ա Կոր. Ժգ. 122։
Ի Ղուկ. Ժ. 106։ Ա Կոր. Ժգ. 123։
Ի Ղուկ. Ժ. 107։ Ա Կոր. Ժգ. 124։
Ի Ղուկ. Ժ. 108։ Ա Կոր. Ժգ. 125։
Ի Ղուկ. Ժ. 109։ Ա Կոր. Ժգ. 126։
Ի Ղուկ. Ժ. 110։ Ա Կոր. Ժգ. 127։
Ի Ղուկ. Ժ. 111։ Ա Կոր. Ժգ. 128։
Ի Ղուկ. Ժ. 112։ Ա Կոր. Ժգ. 129։
Ի Ղուկ. Ժ. 113։ Ա Կոր. Ժգ. 130։
Ի Ղուկ. Ժ. 114։ Ա Կոր. Ժգ. 131։
Ի Ղուկ. Ժ. 115։ Ա Կոր. Ժգ. 132։
Ի Ղուկ. Ժ. 116։ Ա Կոր. Ժգ. 133։
Ի Ղուկ. Ժ. 117։ Ա Կոր. Ժգ. 134։
Ի Ղուկ. Ժ. 118։ Ա Կոր. Ժգ. 135։
Ի Ղուկ. Ժ. 119։ Ա Կոր. Ժգ. 136։
Ի Ղուկ. Ժ. 120։ Ա Կոր. Ժգ. 137։
Ի Ղուկ. Ժ. 121։ Ա Կոր. Ժգ. 138։
Ի Ղուկ. Ժ. 122։ Ա Կոր. Ժգ. 139։
Ի Ղուկ. Ժ. 123։ Ա Կոր. Ժգ. 140։
Ի Ղուկ. Ժ. 124։ Ա Կոր. Ժգ. 141։
Ի Ղուկ. Ժ. 125։ Ա Կոր. Ժգ. 142։
Ի Ղուկ. Ժ. 126։ Ա Կոր. Ժգ. 143։
Ի Ղուկ. Ժ. 127։ Ա Կոր. Ժգ. 144։
Ի Ղուկ. Ժ. 128։ Ա Կոր. Ժգ. 145։
Ի Ղուկ. Ժ. 129։ Ա Կոր. Ժգ. 146։
Ի Ղուկ. Ժ. 130։ Ա Կոր. Ժգ. 147։
Ի Ղուկ. Ժ. 131։ Ա Կոր. Ժգ. 148։
Ի Ղուկ. Ժ. 132։ Ա Կոր. Ժգ. 149։
Ի Ղուկ. Ժ. 133։ Ա Կոր. Ժգ. 150։
Ի Ղուկ. Ժ. 134։ Ա Կոր. Ժգ. 151։
Ի Ղուկ. Ժ. 135։ Ա Կոր. Ժգ. 152։
Ի Ղուկ. Ժ. 136։ Ա Կոր. Ժգ. 153։
Ի Ղուկ. Ժ. 137։ Ա Կոր. Ժգ. 154։
Ի Ղուկ. Ժ. 138։ Ա Կոր. Ժգ. 155։
Ի Ղուկ. Ժ. 139։ Ա Կոր. Ժգ. 156։
Ի Ղուկ. Ժ. 140։ Ա Կոր. Ժգ. 157։
Ի Ղուկ. Ժ. 141։ Ա Կոր. Ժգ. 158։
Ի Ղուկ. Ժ. 142։ Ա Կոր. Ժգ. 159։
Ի Ղուկ. Ժ. 143։ Ա Կոր. Ժգ. 160։
Ի Ղուկ. Ժ. 144։ Ա Կոր. Ժգ. 161։
Ի Ղուկ. Ժ. 145։ Ա Կոր. Ժգ. 162։
Ի Ղուկ. Ժ. 146։ Ա Կոր. Ժգ. 163։
Ի Ղուկ. Ժ. 147։ Ա Կոր. Ժգ. 164։
Ի Ղուկ. Ժ. 148։ Ա Կոր. Ժգ. 165։
Ի Ղուկ. Ժ. 149։ Ա Կոր. Ժգ. 166։
Ի Ղուկ. Ժ. 150։ Ա Կոր. Ժգ. 167։
Ի Ղուկ. Ժ. 151։ Ա Կոր. Ժգ. 168։
Ի Ղուկ. Ժ. 152։ Ա Կոր. Ժգ. 169։
Ի Ղուկ. Ժ. 153։ Ա Կոր. Ժգ. 170։
Ի Ղուկ. Ժ. 154։ Ա Կոր. Ժգ. 171։
Ի Ղուկ. Ժ. 155։ Ա Կոր. Ժգ. 172։
Ի Ղուկ. Ժ. 156։ Ա Կոր. Ժգ. 173։
Ի Ղուկ. Ժ. 157։ Ա Կոր. Ժգ. 174։
Ի Ղուկ. Ժ. 158։ Ա Կոր. Ժգ. 175։
Ի Ղուկ. Ժ. 159։ Ա Կոր. Ժգ. 176։
Ի Ղուկ. Ժ. 160։ Ա Կոր. Ժգ. 177։
Ի Ղուկ. Ժ. 161։ Ա Կոր. Ժգ. 178։
Ի Ղուկ. Ժ. 162։ Ա Կոր. Ժգ. 179։
Ի Ղուկ. Ժ. 163։ Ա Կոր. Ժգ. 180։
Ի Ղուկ. Ժ. 164։ Ա Կոր. Ժգ. 181։
Ի Ղուկ. Ժ. 165։ Ա Կոր. Ժգ. 182։
Ի Ղուկ. Ժ. 166։ Ա Կոր. Ժգ. 183։
Ի Ղուկ. Ժ. 167։ Ա Կոր. Ժգ. 184։
Ի Ղուկ. Ժ. 168։ Ա Կոր. Ժգ. 185։
Ի Ղուկ. Ժ. 169։ Ա Կոր. Ժգ. 186։
Ի Ղուկ. Ժ. 170։ Ա Կոր. Ժգ. 187։
Ի Ղուկ. Ժ. 171։ Ա Կոր. Ժգ. 188։
Ի Ղուկ. Ժ. 172։ Ա Կոր. Ժգ. 189։
Ի Ղուկ. Ժ. 173։ Ա Կոր. Ժգ. 190։
Ի Ղուկ. Ժ. 174։ Ա Կոր. Ժգ. 191։
Ի Ղուկ. Ժ. 175։ Ա Կոր. Ժգ. 192։
Ի Ղուկ. Ժ. 176։ Ա Կոր. Ժգ. 193։
Ի Ղուկ. Ժ. 177։ Ա Կոր. Ժգ. 194։
Ի Ղուկ. Ժ. 178։ Ա Կոր. Ժգ. 195։
Ի Ղուկ. Ժ. 179։ Ա Կոր. Ժգ. 196։
Ի Ղուկ. Ժ. 180։ Ա Կոր. Ժգ. 197։
Ի Ղուկ. Ժ. 181։ Ա Կոր. Ժգ. 198։
Ի Ղուկ. Ժ. 182։ Ա Կոր. Ժգ. 199։
Ի Ղուկ. Ժ. 183։ Ա Կոր. Ժգ. 200։
Ի Ղուկ. Ժ. 184։ Ա Կոր. Ժգ. 201։
Ի Ղուկ. Ժ. 185։ Ա Կոր. Ժգ. 202։
Ի Ղուկ. Ժ. 186։ Ա Կոր. Ժգ. 203։
Ի Ղուկ. Ժ. 187։ Ա Կոր. Ժգ. 204։
Ի Ղուկ. Ժ. 188։ Ա Կոր. Ժգ. 205։
Ի Ղուկ. Ժ. 189։ Ա Կոր. Ժգ. 206։
Ի Ղուկ. Ժ. 190։ Ա Կոր. Ժգ. 207։
Ի Ղուկ. Ժ. 191։ Ա Կոր. Ժգ. 208։
Ի Ղուկ. Ժ. 192։ Ա Կոր. Ժգ. 209։
Ի Ղուկ. Ժ. 193։ Ա Կոր. Ժգ. 210։
Ի Ղուկ. Ժ. 194։ Ա Կոր. Ժգ. 211։
Ի Ղուկ. Ժ. 195։ Ա Կոր. Ժգ. 212։
Ի Ղուկ. Ժ. 196։ Ա Կոր. Ժգ. 213։
Ի Ղուկ. Ժ. 197։ Ա Կոր. Ժգ. 214։
Ի Ղուկ. Ժ. 198։ Ա Կոր. Ժգ. 215։
Ի Ղուկ. Ժ. 199։ Ա Կոր. Ժգ. 216։
Ի Ղուկ. Ժ. 200։ Ա Կոր. Ժգ. 217։
Ի Ղուկ. Ժ. 201։ Ա Կոր. Ժգ. 218։
Ի Ղուկ. Ժ. 202։ Ա Կոր. Ժգ. 219։
Ի Ղուկ. Ժ. 203։ Ա Կոր. Ժգ. 220։
Ի Ղուկ. Ժ. 204։ Ա Կոր. Ժգ. 221։
Ի Ղուկ. Ժ. 205։ Ա Կոր. Ժգ. 222։
Ի Ղուկ. Ժ. 206։ Ա Կոր. Ժգ. 223։
Ի Ղուկ. Ժ. 207։ Ա Կոր. Ժգ. 224։
Ի Ղուկ. Ժ. 208։ Ա Կոր. Ժգ. 225։
Ի Ղուկ. Ժ. 209։ Ա Կոր. Ժգ. 226։
Ի Ղուկ. Ժ. 210։ Ա Կոր. Ժգ. 227։
Ի Ղուկ. Ժ. 211։ Ա Կոր. Ժգ. 228։
Ի Ղուկ. Ժ. 212։ Ա Կոր. Ժգ. 229։
Ի Ղուկ. Ժ. 213։ Ա Կոր. Ժգ. 230։
Ի Ղուկ. Ժ. 214։ Ա Կոր. Ժգ. 231։
Ի Ղուկ. Ժ. 215։ Ա Կոր. Ժգ. 232։
Ի Ղուկ. Ժ. 216։ Ա Կոր. Ժգ. 233։
Ի Ղուկ. Ժ. 217։ Ա Կոր. Ժգ. 234։
Ի Ղուկ. Ժ. 218։ Ա Կոր. Ժգ. 235։
Ի Ղուկ. Ժ. 219։ Ա Կոր. Ժգ. 236։
Ի Ղուկ. Ժ. 220։ Ա Կոր. Ժգ. 237։
Ի Ղուկ. Ժ. 221։ Ա Կոր. Ժգ. 238։
Ի Ղուկ. Ժ. 222։ Ա Կոր. Ժգ. 239։
Ի Ղուկ. Ժ. 223։ Ա Կոր. Ժգ. 240։
Ի Ղուկ. Ժ. 224։ Ա Կոր. Ժգ. 241։
Ի Ղուկ. Ժ. 225։ Ա Կոր. Ժգ. 242։
Ի Ղուկ. Ժ. 226։ Ա Կոր. Ժգ. 243։
Ի Ղուկ. Ժ. 227։ Ա Կոր. Ժգ. 244։
Ի Ղուկ. Ժ. 228։ Ա Կոր. Ժգ. 245։
Ի Ղուկ. Ժ. 229։ Ա Կոր. Ժգ. 246։
Ի Ղուկ. Ժ. 230։ Ա Կոր. Ժգ. 247։
Ի Ղուկ. Ժ. 231։ Ա Կոր. Ժգ. 248։
Ի Ղուկ. Ժ. 232։ Ա Կոր. Ժգ. 249։
Ի Ղուկ. Ժ. 233։ Ա Կոր. Ժգ. 250։
Ի Ղուկ. Ժ. 234։ Ա Կոր. Ժգ. 251։
Ի Ղուկ. Ժ. 235։ Ա Կոր. Ժգ. 252։
Ի Ղուկ. Ժ. 236։ Ա Կոր. Ժգ. 253։
Ի Ղուկ. Ժ. 237։ Ա Կոր. Ժգ. 254։
Ի Ղուկ. Ժ. 238։ Ա Կոր. Ժգ. 255։
Ի Ղուկ. Ժ. 239։ Ա Կոր. Ժգ. 256։
Ի Ղուկ. Ժ. 240։ Ա Կոր. Ժգ. 257։
Ի Ղուկ. Ժ. 241։ Ա Կոր. Ժգ. 258։
Ի Ղուկ. Ժ. 242։ Ա Կոր. Ժգ. 259։
Ի Ղուկ. Ժ. 243։ Ա Կոր. Ժգ. 260։
Ի Ղուկ. Ժ. 244։ Ա Կոր. Ժգ. 261։
Ի Ղուկ. Ժ. 245։ Ա Կոր. Ժգ. 262։
Ի Ղուկ. Ժ. 246։ Ա Կոր. Ժգ. 263։
Ի Ղուկ. Ժ. 247։ Ա Կոր. Ժգ. 264։
Ի Ղուկ. Ժ. 248։ Ա Կոր. Ժգ. 265։
Ի Ղուկ. Ժ. 249։ Ա Կոր. Ժգ. 266։
Ի Ղուկ. Ժ. 250։ Ա Կոր. Ժգ. 267։
Ի Ղուկ. Ժ. 251։ Ա Կոր. Ժգ. 268։
Ի Ղուկ. Ժ. 252։ Ա Կոր. Ժգ. 269։
Ի Ղուկ. Ժ. 253։ Ա Կոր. Ժգ. 270։
Ի Ղուկ. Ժ. 254։ Ա Կոր. Ժգ. 271։
Ի Ղուկ. Ժ. 255։ Ա Կոր. Ժգ. 272։
Ի Ղուկ. Ժ. 256։ Ա Կոր. Ժգ. 273։
Ի Ղուկ. Ժ. 257։ Ա Կոր. Ժգ. 274։
Ի Ղուկ. Ժ. 258։ Ա Կոր. Ժգ. 275։
Ի Ղուկ. Ժ. 259։ Ա Կոր. Ժգ. 276։
Ի Ղուկ. Ժ. 260։ Ա Կոր. Ժգ. 277։
Ի Ղուկ. Ժ. 261։ Ա Կոր. Ժգ. 278։
Ի Ղուկ. Ժ. 262։ Ա Կոր. Ժգ. 279։
Ի Ղուկ. Ժ. 263։ Ա Կոր. Ժգ. 280։
Ի Ղուկ. Ժ. 264։ Ա Կոր. Ժգ. 281։
Ի Ղուկ. Ժ. 265։ Ա Կոր. Ժգ. 282։
Ի Ղուկ. Ժ. 266։ Ա Կոր. Ժգ. 283։
Ի Ղուկ. Ժ. 267։ Ա Կոր. Ժգ. 284։
Ի Ղուկ. Ժ. 268։ Ա Կոր. Ժգ. 285։
Ի Ղուկ. Ժ. 269։ Ա Կոր. Ժգ. 286։
Ի Ղուկ. Ժ. 270։ Ա Կոր. Ժգ. 287։
Ի Ղուկ. Ժ. 271։ Ա Կոր. Ժգ. 288։
Ի Ղուկ. Ժ. 272։ Ա Կոր. Ժգ. 289։
Ի Ղուկ. Ժ. 273։ Ա Կոր. Ժգ. 290։
Ի Ղուկ. Ժ. 274։ Ա Կոր. Ժգ. 291։
Ի Ղուկ. Ժ. 275։ Ա Կոր. Ժգ. 292։
Ի Ղուկ. Ժ. 276։ Ա Կոր. Ժգ. 293։
Ի Ղուկ. Ժ. 277։ Ա Կոր. Ժգ. 294։
Ի Ղուկ. Ժ. 278։ Ա Կոր. Ժգ. 295։
Ի Ղուկ. Ժ. 279։ Ա Կոր. Ժգ. 296։
Ի Ղուկ. Ժ. 280։ Ա Կոր. Ժգ. 297։
Ի Ղուկ. Ժ. 281։ Ա Կոր. Ժգ. 298։
Ի Ղուկ. Ժ. 282։ Ա Կոր. Ժգ. 299։
Ի Ղուկ. Ժ. 283։ Ա Կոր. Ժգ. 300։
Ի Ղուկ. Ժ. 284։ Ա Կոր. Ժգ. 301։
Ի Ղուկ. Ժ. 285։ Ա Կոր. Ժգ. 302։
Ի Ղուկ. Ժ. 286։ Ա Կոր. Ժգ. 303։
Ի Ղուկ. Ժ. 287։ Ա Կոր. Ժգ. 304։
Ի Ղուկ. Ժ. 288։ Ա Կոր. Ժգ. 305։
Ի Ղուկ. Ժ. 289։ Ա Կոր. Ժգ. 306։
Ի Ղուկ. Ժ. 290։ Ա Կոր. Ժգ. 307։
Ի Ղուկ. Ժ. 291։ Ա Կոր. Ժգ. 308։
Ի Ղուկ. Ժ. 292։ Ա Կոր. Ժգ. 309։
Ի Ղուկ. Ժ. 293։ Ա Կոր. Ժգ. 310։
Ի Ղուկ. Ժ. 294։ Ա Կոր. Ժգ. 311։
Ի Ղուկ. Ժ. 295։ Ա Կոր. Ժգ. 312։
Ի Ղուկ.

չէ. և ան որ զգան կամ ազխիկը ինծմէ առնէ
38 լի կը սիրէ, ինծի արժանի չէ. 39 Եւ ան որ իր
խաչը չառնէր ու իմ ետևէս գար, ինծի ար-
39 ժանի չէ. 40 Ան որ իր անձը կը գտնէ, պիտի
կորսընցրնէ զանիկա. և ան որ իր անձը ին-
ծի համար կը կորսընցրնէ, պիտի գտնէ զա-
40 նիկա. 41 Ան որ ձեզ կ'ընդունի, զիս կ'ընդու-
նի. և ան որ զիս կ'ընդունի, զիս խրկողը
41 կ'ընդունի. 42 Ան որ մարգարէ մը կ'ընդունի
մարգարէի անունով, մարգարէի վարձք կ'առ-
նէ. և ան որ արդար մը կ'ընդունի արդարի
42 անունով, արդարի վարձք կ'առնէ. 42 Եւ ան
որ սա պզտիկներէն մէկուն միայն գաւաթ մը
պաղ ջուր կը խմցընէ աշակերտի անունով,
ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, բնաւ իր վարձքը պիտի
չկորսընցրնէ.

ԳԼ. ԺԱ.

1 Յիսուս իր աշակերտները խրատած կը խրկէ. 7 Քրիս-
տոսի վկայութիւնը Յովհաննէսի համար. 16 Ժողովուրդ կոր-
ծրը Յովհաննէսին ու Քրիստոսի վկայած. 20 Քրիստոս կը
նախատի քաղաքները. Ընծայութեան և կախազանագրի իրենց
ապերախտութեանը և անգիտ ըլլալուն համար. 25 և կը փա-
առարի իր Հօրը խնամատարութիւնը. Ուխտադրը պարզութիւն,
բան յայտնուած համար. 28 իրեն կը կանչէ ամեն անձը որ
իրենց ծանրութիւնը կը զգայ.

1 Եւ եղաւ որ երբ Յիսուս լմընցուց իր տաս-
ներկու աշակերտներուն պատուէր տալը,
դնաց անկէ անոնց քաղաքներուն մէջ քարո-
զելու և սովրեցնելու.
2 Իսկ Յովհաննէս՝ բանտին մէջը Քրիստոսի գործերը
կը լսէ, իր աշակերտներէն կը
3 կոչէ իրեն ըսելով՝ Դուն ա՞ն ես
4 որ գալու էիր, թէ ուրիշի մը սպասենք. Եւ
Յիսուս պատասխան տալով՝ անոնց ըսաւ, Գա-
ցէք պատմեցէք Յովհաննէսին ինչ որ կը լսէք
5 ու կը տեսնէք. Կոյրերը կը տեսնեն, կոյերը
կը քալեն, բորոտները կը մաքրուին, խուլերը
կը լսեն, մեռելները յարութիւն կ'առնեն ու
6 աղքատներուն աւետարան կը քարոզուի. Եւ
երանի անոր որ իմ վրայովս չդայթակղիր.
7 Ու երբոր անոնք գացին, Յիսուս սկսաւ
ժողովուրդներուն խօսիլ Յովհաննէսին համար,
Ինչ տեսնելու ելաք անապատին մէջ. Եղէգ
8 մը հովին չարժուած. Հապա ինչ տեսնելու
ելաք. փափուկ հանդերձներ հագած մարդ
մը. ահա փափուկ հանդերձներ հագնողները թա-
9 գաւորաց տուներն են. Հապա ինչ տեսնելու
ելաք. մարգարէ՞. այո, կ'ըսեմ ձեզի, ու մար-
10 գարէէ մէն ալ աւելի. Ինչու որ ասիկա է՝
որուն համար գրուած է, Ահա ես իմ դես-
պանս կը խրկեմ քու երեսիդ առջևէն, որ
քու ճամբադ պիտի պատրաստէ քու առջևէդ.
11 Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, կնոջմէներուն ծնածներուն
մէջը Յովհաննէս Մկրտիչէն մեծը եղած չէ.
սակայն երկինքի թագաւորութեանը մէջ պզտիկը անկէ մեծ է. 12 Ու Յովհաննէս Մկրտիչին
օրերէն մինչև հիմա երկինքի թագաւորութիւնը
ուժով կ'առնուի, և ուժգնները կը յափշտա-
13 կեն անկէ. Վասնզի բոլոր մարգարէները
ու օրէնքը մինչև Յովհաննէս մարգարէութիւն
14 ըրին. Եւ եթէ կ'ուզէք ընդունիլ, անիկա է
15 Եղիան՝ որ պիտի գար. Ան որ լսելու ականջ
16 ունի, թող լսէ. Բայց որո՞ւ նմանցընեմ սա
ազգը. կը նմանի տղոց, որ չուկաները նստե-
17 լով՝ իրենց ընկերներուն կը կանչեն, Ու կ'ը-
սեն, փող հնչեցուցինք ձեզի ու չխաղացիք,
18 ողբ կարգացինք ձեզի ու կոծ չըրիք. Վասն
զի Յովհաննէս եկաւ, ոչ կ'ուտէր և ոչ կը
խմէր, ու կ'ըսեն, Դև կայ անոր մէջը դին.
19 Որդին մարդոյ եկաւ, կ'ուտէ ու կը խմէ, և
կ'ըսեն, Ահա ուտող և արբեցող մարդ մը՝
մաքսաւորներու ու մեղաւորներու բարեկամ.
Եւ իմաստութիւնը արդարացաւ իր գործողին.
20 Անոնց մէջ գործուեր էին իր հրաշքնե-
21 րուն շատերը, քանզի չապաշխարեցին. Վա՜յ
քեզ, Քորազին, վա՜յ քեզ, Բեթսայիդա, ըն-
զի եթէ Տիւրոսի ու Սիդոնի մէջ եղած ըլլային
հրաշքները՝ որ ձեր մէջը եղան, շատոնցմէ
22 ի վեր մխիթարով ապաշխարած պիտի
23 ըլլային. Բայց ձեզի կ'ըսեմ, Տիւրոսին և
Սիդոնին աւելի դիւրին պիտի ըլլայ դատաս-
24 տանին օրը՝ քան թէ ձեզի. Եւ դուն, Կա-
փառնայում, մի՞թէ երկինքը բարձրացած
կաս, մինչև դժոխքը պիտի իջնես, ըզի որ
եթէ Սոդոմի մէջ եղած ըլլային այն հրաշքնե-
րը՝ որ քու մէջդ եղան, ի՞սկ մինչև այս օր
25 դեռ պիտի մնար. Բայց ձեզի կ'ըսեմ որ Սո-
դոմացւոց երկրին աւելի դիւրին պիտի ըլլայ
դատաստանին օրը՝ քան թէ քեզի.
26 Ի նոյն ժամանակին պատասխան առաւ Յի-
սուս ու ըսաւ, Շնորհակալ եմ քեզմէ, ով
Հայր՝ Տէր երկինի և երկրի, որ այս բաները ծա-
ծուկ պահեցիր խնամատուներէն ու գիտուն-
26 ներէն, ու տղոց յայտնեցիր. Այո, ով Հայր,
ինչու որ քու առջիդ այսպէս հաճելի եղաւ.

Բ. Գլ. ժգ. 31. Մարկ. Բ. 24. Ղուկ. Բ. 33. ժգ. 37.
Գ. Գլ. ժգ. 35. Ղուկ. ժե. 33. Յովհ. ժբ. 25.
Դ. Գլ. ժգ. 5. Ղուկ. Բ. 48. ժ. 16. Յովհ. ժբ. 44. ժգ. 20. Գործ. գ. 14.
Ե. Գործ. ժե. 10. ժբ. 4. Գործ. գ. 8. Ա Գործ. գ. 8. Ե. 34. Ղուկ. Բ. 33. ժգ. 37. Եբր. գ. 10. — Գլ. ժգ. 3. Ղուկ. Ե. 18. 19. Եւ. Բ. 49. ժ. 16. Գործ. ժբ. 41. ժգ. 20. Գործ. գ. 14.
Զ. Գործ. ժե. 10. ժբ. 4. Գործ. գ. 8. Է. Գլ. ժբ. 8. Ե. 36. ժ. 35. Ը. Գործ. ժբ. 10. Եբր. Բ. 17. Դան. Բ. 34. Գործ. գ. 14. Թ. Գործ. ժբ. 11. Ե. 36. Ժ. Գործ. ժբ. 11. Ժա. Գործ. ժգ. 3. Ղուկ. Ե. 18. 19. Եւ. Ժբ. Գործ. ժգ. 3. Ղուկ. Ե. 14. 15. Ժգ. Գործ. ժգ. 51. Ժդ. 10. Գործ. ժգ. 51. Ա Օրին. Ժե. 1. Գործ. ժգ. 51. Ա Օրին. Ժե. 1. Ժզ. Գործ. ժգ. 51. Ա Օրին. Ժե. 1. Ժէ. Գործ. ժգ. 51. Ա Օրին. Ժե. 1. Ժը. Գործ. ժգ. 51. Ա Օրին. Ժե. 1. Ժթ. Գործ. ժգ. 51. Ա Օրին. Ժե. 1. Ի. Գործ. ժգ. 51. Ա Օրին. Ժե. 1. ԻԱ. Գործ. ժգ. 51. Ա Օրին. Ժե. 1. ԻԲ. Գործ. ժգ. 51. Ա Օրին. Ժե. 1. ԻԳ. Գործ. ժգ. 51. Ա Օրին. Ժե. 1. ԻԴ. Գործ. ժգ. 51. Ա Օրին. Ժե. 1. ԻԵ. Գործ. ժգ. 51. Ա Օրին. Ժե. 1. ԻԶ. Գործ. ժգ. 51. Ա Օրին. Ժե. 1. ԻԷ. Գործ. ժգ. 51. Ա Օրին. Ժե. 1. ԻԸ. Գործ. ժգ. 51. Ա Օրին. Ժե. 1. ԻԹ

27 Ումն բան ինձի արուեցաւ իմ Հօրմէս, ու
ոչ ումն գիտէ զորդին բայց Հայրը, և ոչ ումն
գիտէ զհայրն Հայրը՝ բայց Որդին, և այն՝ որուն
28 որ Որդին կ՚ուզէ յայտնել։ Եկէք ինձի, բո-
լոր յոգնած ու բեռնաւորածներ, և ես ձեզ
29 պիտի հանգուցնեմ։ Իմ լուծս ձեր վրայ
առէք, ու ինձմէ սորվեցէք՝ որ հեզ եմ ու
խոնարհ սրտով խնամարկ, և հանգիստ անձերնիդ կը գտնէք
30 ատիկա պիտի գանէք. Քանզի որ իմ լուծս
քաղցր է՝ և իմ բեռս թեթեւ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Ջրխաւս կը յանդիմանեն փարիսեցւոց կատարիլը շաբաթ
օրուան վրայով։ 3 Սորը Դէրթրով։ 9 Ժողովում։ 15 և հը-
րամայէ չէ։ 22 Կոյր ու համր դիւահար մը կը բժշկէ։ 31 Կը
մատնեն թէ Սորը Հոգիին դէմ եւած հայհոյութիւնը պիտի
չներուի։ 38 և թէ դատաստի խօսքերու համար պիտի
տրուի։ 38 Կը յանդիմանեն անհաւատները որ նշան կը խնդ-
րեն։ 43 և կը յայտնեն թէ ով է եղբայրը։ Ես քոյրը և Ես
մայրը։

1 Ասոնց ՚ՅԻսուս շաբաթ օրը դնաց ար-
տերուն միջէն, և իր աշակերտները անօթե-
ցան, ու սկսան ցորեն հասկեր փրցնել և ու-
2 տել։ Փարիսեցիները երբոր ասոնք բսին անոր,
Ահա քու աշակերտները կը գործեն ինչ որ
3 արժան չէ շաբաթ օրը գործել։ Ան ալ անոնց
բսաւ, Չէ՞ք կարդացեր դուք ՚Դաւիթին ը-
րածը, երբոր անօթեցաւ ինքը ու անոնք որ
4 իր հետն էին. ինչպէս մտաւ Աստուծոյ տու-
նը, և Առաջաւորութեան հացերը կերաւ,
որ ոչ իրեն օրինաւոր էր ուտել, և ոչ անոնց
որ իր հետն էին, հապայց միայն քահանաներ-
5 բուն։ կամ թէ ՚օրէնքին միջը չէ՞ք կարդա-
ցեր, որ քահանաները շաբաթ օրերը տաճա-
րին միջ շաբաթը կը պղծեն՝ ու անմեղ են։
6 Բայց ձեզի կ՚բսեմ՝ որ աս տեղը Տաճարէն
7 մեծ մէկը կայ։ Եւ թէ որ դուք գիտցէիք թէ ինչ
ըսել է, ՚Ողորմութիւն կ՚ուզեմ՝ ու չէ թէ զոհ,
անարատները չէիք դատապարտեր.
8 Քանզի Որդին մարդոյ ՚շաբաթին տէրն է։
9 Ու անկէ երթալով՝ եկաւ անոնց ժողովա-
10 րանը։ Եւ հոն մէկ մարդ մը կար՝ որուն ձեռ-
քը չորցած էր. և հարցուցին անոր՝ ու բսին
թէ ՚Շաբաթ օրը բժշկել արժա՞ն է, որ անոր
11 վրայով ամբաստանութիւն բնեն։ Ան ալ բսաւ
անոնց, Ձեզմէ ո՞ր մարդը կայ՝ որ մէկ ոչխար
մը ունենայ, և անիկա շաբաթ օրը ՚փոսի մէջ
իյնայ, պիտի չբռնէ՞ ու վեր հանէ զանիկա։
12 Ուրդ ո՞րչափ աւելի է մարդը ոչխարէն. ուրեմն

13 շաբաթ օրը բարի գործել արժան է։ Ասոնք
ըսաւ ան մարդուն, երկրնցուր ձեռքդ.
ան ալ երկրնցուց, ու ողջացաւ միւսին պէս։
14 Իսկ ՚փարիսեցիները դուրս ելլելով՝ անոր
վրայ խորհուրդ կ՚ընէին թէ ինչո՞ր անիկա
կորսընցնեն։
15 Եւ Ցիսուս երբոր գիտցաւ՝ հեռացաւ
անկէ. Ան և շատ ժողովուրդներ անոր եկան
16 գացին, ու ամէնը բժշկեց։ Եւ ՚սաստիկ պա-
տուիրեց անոնց որ զինքը չհռչակեն.
17 Որ կատարուի Եսայի մարգարէին ձեռքով
18 բսուած խօսքը, Ահա իմ ծառաս՝ որ ընտրե-
ցի, և իմ սիրելիս՝ հոգուն հաճեցաւ իմ անձս.
իմ Հոգիս անոր վրայ պիտի դնեմ, ու հեթա-
19 նոսներուն իրաւունք պիտի պատմէ։ Ոչ պի-
տի վիճի, և ոչ պիտի աղաղակէ, և ոչ մէկը
պիտի լսէ անոր ձայնը հրապարակներուն մէջ,
20 Ջախջախած եղէգը պիտի չիշրէ, ու պղպջած
պատրոյգը պիտի չմարէ, մինչև որ դատաս-
21 տանը յաղթութեան հանէ. Եւ հեթանոսները
անոր անուանը պիտի յուսան։
22 Անատնեը կոյր ու համր դիւահար մը բե-
րին իրեն, և զանիկա բժշկեց, անանկ որ համր
23 ըր ու կոյրը խօսեցաւ ու տեսաւ, Եւ բոլոր
ժողովուրդները զարմացան ու կ՚ըսէին, Ար-
24 դեօք ասիկա՞ է Դաւիթի որդին։ Բայց փա-
րիսեցիները երբոր լսեցին ըսին, Ասիկա ՚ա-
25 ռանց Բեէլզեբուղ չհաներ դեւերը՝ բայց դեւերուն թէ-
ղադրութիւն իշխանովը։ Եւ ՚Ցիսուս անոնց խոր-
հուրդները խմանալով՝ բսաւ անոնց, Ամէն
թագաւորութիւն իրեն դէմ բաժնուած՝ կ՚ա-
ւերի. և ամէն քաղաք կամ տուն իրեն դէմ
26 բաժնուած՝ չկրնար կենալ։ Եւ թէ որ Սատա-
նան Սատանայ կը հանէ, իրեն դէմ բաժնուե-
ցաւ. ուստի ինչո՞ր պիտի կենայ անոր թա-
27 գաւորութիւնը։ Ու թէ որ ես Բէեղզեբուղով
դեւերը կը հանեմ, ձեր որդիները ինչո՞վ կը
հանեն. ուրեմն անոնք պիտի ըլլան ձեր դա-
28 տաւորները։ Բայց թէ որ ես Աստուծոյ Հո-
գիովը կը հանեմ դեւերը, ուրեմն ՚Աստուծոյ
29 թագաւորութիւնը ձեր վրայ հասած է։ ՚Կամ
ինչո՞ր կրնայ մէկը զօրաւոր մարդու մը տուները
մտնել, և անոր կարասիները յափշտակել, թէ
որ առաջ ան զօրաւոր մարդը չկապէ. ու
30 ետքը անոր տունը կողոպտէ։ Ան որ իմ հետս
չէ՝ ինձի հակառակ է, և ան որ ինձի հետ
31 չժողվեր՝ ցիրուցան կ՚ընէ։ Անոր համար ձե-
զի կ՚բսեմ, Ումն մեղք ու հայհոյութիւն ալ-

ա Գլ. իբ. 18։ Ղևսի. ժ. 11։ Ես. մբ. 6։ Ես. ի. 1։ Ես. ժբ. 3։ Ժ. 1։ Ես. ժբ. 27։
բ Ես. ի. 5։
գ Ելք. ի. 16։
դ = Ես. ի. 3։
ե Ես. ի. 18։ Ղևտ. ի. 1։ Ես. ի. 3։ Ես. ժբ. 21։
զ Ես. ի. 4։ Ղևտ. ի. 5։ Ես. ի. 3։ Ես. ի. 1։ Ես. ի. 2։ Ես. ի. 3։ Ես. ի. 4։ Ես. ի. 5։ Ես. ի. 6։ Ես. ի. 7։ Ես. ի. 8։ Ես. ի. 9։ Ես. ի. 10։ Ես. ի. 11։ Ես. ի. 12։ Ես. ի. 13։ Ես. ի. 14։ Ես. ի. 15։ Ես. ի. 16։ Ես. ի. 17։ Ես. ի. 18։ Ես. ի. 19։ Ես. ի. 20։ Ես. ի. 21։ Ես. ի. 22։ Ես. ի. 23։ Ես. ի. 24։ Ես. ի. 25։ Ես. ի. 26։ Ես. ի. 27։ Ես. ի. 28։ Ես. ի. 29։ Ես. ի. 30։ Ես. ի. 31։ Ես. ի. 32։ Ես. ի. 33։ Ես. ի. 34։ Ես. ի. 35։ Ես. ի. 36։ Ես. ի. 37։ Ես. ի. 38։ Ես. ի. 39։ Ես. ի. 40։ Ես. ի. 41։ Ես. ի. 42։ Ես. ի. 43։ Ես. ի. 44։ Ես. ի. 45։ Ես. ի. 46։ Ես. ի. 47։ Ես. ի. 48։ Ես. ի. 49։ Ես. ի. 50։ Ես. ի. 51։ Ես. ի. 52։ Ես. ի. 53։ Ես. ի. 54։ Ես. ի. 55։ Ես. ի. 56։ Ես. ի. 57։ Ես. ի. 58։ Ես. ի. 59։ Ես. ի. 60։ Ես. ի. 61։ Ես. ի. 62։ Ես. ի. 63։ Ես. ի. 64։ Ես. ի. 65։ Ես. ի. 66։ Ես. ի. 67։ Ես. ի. 68։ Ես. ի. 69։ Ես. ի. 70։ Ես. ի. 71։ Ես. ի. 72։ Ես. ի. 73։ Ես. ի. 74։ Ես. ի. 75։ Ես. ի. 76։ Ես. ի. 77։ Ես. ի. 78։ Ես. ի. 79։ Ես. ի. 80։ Ես. ի. 81։ Ես. ի. 82։ Ես. ի. 83։ Ես. ի. 84։ Ես. ի. 85։ Ես. ի. 86։ Ես. ի. 87։ Ես. ի. 88։ Ես. ի. 89։ Ես. ի. 90։ Ես. ի. 91։ Ես. ի. 92։ Ես. ի. 93։ Ես. ի. 94։ Ես. ի. 95։ Ես. ի. 96։ Ես. ի. 97։ Ես. ի. 98։ Ես. ի. 99։ Ես. ի. 100։

ան ներուի մարդոց, բայց Աստուծոյ հոգւոյն դէմ հազած հայհոյութիւնը պիտի չներուի մարդոց.
32 եւ ով որ Որդւոյ մարդոյ դէմ բան կ'ըսէ՝ պիտի ներուի անոր, բայց ով որ Հոգւոյն Սրբոյ դէմ կ'ըսէ՝ պիտի չներուի անոր, ոչ այս աշխարհիս մէջ եւ ոչ գալու աշխարհին մէջ.
33 կամ ծառը բարի ըրէք՝ ու անոր պտուղը բարի, կամ ծառը չար ըրէք՝ ու անոր պտուղը չար. ծառը պտուղէն կը ճանչցուի.
34 Իժերու ծնունդներ, ի՞նչպէս կրնաք բարի խօսիլ, որ չար էք. ինչու որ բերնին ուրկէ որ լեցուած է, անկէ կը խօսի.
35 ցու-բէն բերանը կը խօսի. բարի մարդը իր պահեստին բարի բաներ կը հանէ, եւ չար մարդը իր պահեստէն չար բաներ կը հանէ.
36 Բայց ձեզի կ'ըսեմ թէ ամէն դատաստանի օրը մարդիկ կը խօսին, դատաստանին պիտի տան.
37 ինչու որ քու խօսքերէդ պիտի արդարանաս, եւ քու խօսքերէդ պիտի դատապարտուիս.
38 Ուսուցիչներէն ու փարիսեցիներէն ոմանք պատասխան տուին իրեն ու ըսին, վարդապետ, կ'ուզենք քեզմէ նշան մը տես.
39 Նէ Ան պատասխան տուաւ ու անոնց ըսաւ, Չար և շնացող ազգը նշան կ'ուզէ, և նշան պիտի չտրուի անոր, բայց միայն
40 Յովնան մարգարէին նշանը. Քանզի ինչպէս որ Յովնան երեք օր ու երեք գիշեր կէտ ձուկին փորին մէջն էր, անանկ ալ Որդին մարդոյ պիտի ըլլայ երկրիս սրտին մէջը երեք օր ու
41 երեք գիշեր. Նինուէի մարդիկը դատաստանին չեն ել ան ազգին դէմ պիտի կանգնին ու պիտի դատապարտեն անկա, ինչու որ անոնք Յովնանին քարոզութեամբը ապրիլի եկան. և ահա Յովնանէն մեծ մէկը կայ հոս.
42 Նաեւ Հարաւի թագուհին դատաստանին չեն ել ան ազգին դէմ պիտի կանգնի ու պիտի դատապարտէ անկա, ինչու որ ինքը երկրի ծայրերէն եկաւ Սողոմոնին իմաստութիւնը լսելու. և ահա Սողոմոնէն մեծ մէկը կայ հոս.
43 Իսկ երբոր պիղծ ոգին մարդէ մը կ'ելլէ, անջուր տեղեր կ'երթայ, հանգստութիւն
44 փնտրելու ու չգտնելէ. Անոնք կ'ըսէ, Դառնամ տունս իմ որ ելայ. և կու գայ ու կը գտնէ պարապ, մաքրուած ու յարդարուած.
45 Անոնք կ'երթայ և իր հետը կ'առնէ եօթը ուրիշ ոգիներ իրմէ աւելի չար, ու մտնելով հոն կը բնակին, և անոր մարդուն վերջը առջինէն դէկ կ'ըլլայ. ասանկ պիտի ըլլայ ան չար ազգին ալ.

46 Ու քանի որ ինքը ժողովուրդին կը խօսէր, ահա իր մայրը ու եղբայրները դուրսը կայնած էին, և կ'ուզէին իր հետը խօսիլ.
47 Ուստի մէկը իրեն ըսաւ, Ահա քու մայրդ ու եղբայրներդ դուրսը կայնած են, և կ'ուզեն հետդ խօսիլ.
48 Ան ալ իրեն ըսողին պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ո՞վ է իմ մայրս, և ո՞վ են իմ եղբայրները.
49 Եւ իր ձեռքը դէպ իր աշակերտներուն երկարելով՝ ըսաւ, Ահա իմ մայրս և իմ եղբայրներս.
50 Վասն զի ով որ իմ երկնաւոր Հօրս կամքը կատարէ, անիկա է իմ եղբայրս և քոյրս ու մայրս.

ԳԼՈՒԽ ԺԳ

3 Սերմնացանին առակը. 18 անոր միտքը. 24 Որոմին. 31 Հատուիկին. 33 խմորին. 44 Ծածկուած գանձին. 45 Մարգարիտին 47 ու ծովը ձգուած ուռկանին առակները. 53 Գալիլեա կ'անցագործի իր հայրենակիցներուն.

1 Ան օրը Յիսուս տունէն ելլելով՝ ծովուն
2 եզերքը նստաւ. Եւ շատ ժողովուրդներ քովը ժողովեցան, անանկ որ ինքը նաւը մտաւ ու նստաւ, և բոլոր ժողովուրդը ծովեզերքը կայներ էր. Ու շատ բաներ խօսեցաւ անոնց առակներով, և ըսաւ,
4 Ահա սերմ ցանողը ելաւ որ սերմ ցանէ. ու երբոր կը ցանէր՝ մէկ քանիները ճամբուն քովը ինկան, և թռչունները եկան ու կերան
5 զանոնք. Եւ ուրիշները ապառաժուտ տեղերու վրայ ինկան՝ ուր որ շատ հող չկար, և չուտ մը բուսան՝ հողը խորութիւն
6 չունենալուն համար. Բայց արեւուն ծագած ատենը այրուեցան, ու արմատ չունենալով
7 նուն համար չորցան. Եւ ուրիշները ինկան փուշերու մէջ, և փուշերը եբան ու խեղդեցին զանոնք. Եւ ուրիշները ինկան ազէկ հողի մէջ, ու պտուղ կու տային՝ որը հարիւր հարիւր, որը վաթսուն, և որը երեսուն.
9 Ան որ լսելու ականջ ունի՝ թող լսէ.
10 Ու աշակերտները մտանելով՝ ըսին իրեն, Ինչու համար առակներով կը խօսիս անոնց.
11 Ան ալ պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց, Ինու համար որ Ձեզի տրուած է գիտնալ երկինքի թագաւորութեան խորհուրդները, և անոնց տրուած չէ. Վասն զի ով որ ունի, անոր պիտի տրուի ու պիտի աւելցայ. և ով որ չունի, ունեցածն ալ անկէ պիտի առնուի.
13 Անոր համար առակներով կը խօսիմ անոնց, որ կը տեսնեն՝ ու չեն տեսներ, և կը լսեն՝ ու
14 չեն լսեր ու միտք չեն առներ. Եւ անոնց

Ա. Գործ. ե. 31.
Գլ. Ժա. 19. Ժգ. 28. Ցաքե. ե. 12. 32.
Ա Տիմ. ա. 13.
Գլ. է. 17. Ղուկ. ը. 43. 44.
Գլ. գ. 7. Իսկ. 33.
Ղուկ. ը. 41.
Գլ. Ժա. 1. Մարկ.
Ը. 11. Ղուկ. Ժա. 16. 29. Ցաքե. բ. 18. ա Կոր. ա. 22.
Ես. Ծէ. 3. Գլ. Ժգ. 4. Մարկ. ը. 38. Ցաքե. գ. 18.
Ցաքե. ա. 17.
Ղուկ. Ժա. 32.
Տես Երեմ. գ. 11. Եզեկ. Ժգ. 21. 38.
Հռոմ. բ. 27.
Ցաքե. գ. 3.
Ա Թագ. Ժ. 1. ը. Ա Մակ. ա. 51.
Ղուկ. Ժա. 31.
Ղուկ. Ժա. 31. Ա Գծա. ե. 5.
Երբ. ը. 4. Ժ. 26.
Գծ. ա. 20. 21.
Մարկ. գ. 31. Ղուկ. բ. 19. 20. 21.
Գլ. Ժգ. 33. Մարկ. գ. 3. Ցաքե. բ. 13.
Ե. 3. 5. Գաղ. ա. 14. ա Կոր. Ի. 5.
Տես Ցաքե. Ժե. 14. Գաղ. ա. 19.
Կաղ. գ. 11. Երբ. բ. 11.
—
Մարկ. գ. 1.
Ղուկ. ը. 4.
Ղուկ. ե. 3.
Ղուկ. ը. 5.
Ես. Ծէ. իգ. 13.
Գլ. Ժա. 15. Մարկ. գ. 9.
Գլ. Ժա. 25. Ժգ. 17. Մարկ. գ. 11. ա Կոր. բ. 10. Ցաքե. բ. 27.
Գլ. Իե. 13. Մարկ. գ. 23. Ղուկ. ը. 18. ԺԻ. 26.

վրայ կը կատարուի եւայիին մարգարէութիւնը որ կ'ըսէ, Լսելով պիտի լսէք՝ ու պիտի չիմանաք, և տեսնելով պիտի տեսնէք՝ ու պիտի
15 ոչ տեսնէք։ Ընչու որ այս ժողովուրդին սիրտը խստացաւ, և իրենց ականջներովը ծանր լսեցին, ու աչքերնին գոցեցին, որ չըլլայ թէ բնաւ աչքերով տեսնեն և ականջներով լսեն և սրտով խելամտին ու դարձի գան, և
16 ես անոնք բժշկեմ։ Բայց ձերմէ է ձեր աչքերուն որ կը տեսնեն, ու ձեր ականջներուն
17 որ կը լսեն։ Քանզի ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի որ շատ մարգարէներ և արդարներ փափաքեցան ձեր տեսածներըը տեսնելու՝ ու չտեսան, և ձեր լսածներըը լսելու՝ ու չլսեցին։
18 Ուրեմն դուք սերմ ցանողին առակը լսեցէք։
19 Երբ Ամէն որ Թագաւորութեան խօսքը կը լսէ ու միտք չառնէր, չարը կու գայ ու անոր սրտին մէջ ցանուածը կը յափշտակէ. ասիկա ան է որ ճամբուն քովը ցանուեցաւ։
20 Իսկ ապառաժուտ տեղերու վրայ ցանուածը ան է՝ որ երբ կը լսէ խօսքը, շուտ մը ուրախութեամբ կ'ընդունի զանիկա. Բայց իր մէջը արմատ չունենալով՝ քիչ ժամանակ կը տևէ. ու երբոր նեղութիւն կամ հալածանք
22 գալ՝ եւ Փուշերուն մէջ ցանուածը ան է՝ որ երբ կը լսէ խօսքը, աշխարհիս գրաղմունքը և հարստութեան խաբէութիւնը խօսքը
23 կը խեղդեն, ու կ'ըլլայ անպտուղ։ Իսկ ապէկ հողի մէջ ցանուածը ան է՝ որ երբ կը լսէ խօսքը, միտք կ'առնէ, և պտուղ կու տայ՝ որ Հարիւր, որը վաթսուն, ու որը երեսուն։
24 Ուրիշ առակ մին ալ յառաջ բերաւ անոնց ու ըսաւ, Երկնից Թագաւորութիւնը նմանեցաւ մէկ մարդու մը, որ իր սերմին մէջ բա-
25 րի սերմ ցանեց. Ու երբոր մարդիկ կը քնանային, իր թշնամին եկաւ ու ցորենին մէջ
26 սերմ ցանեց և գնաց. Ու երբոր խոտը բուսաւ ու պտուղ բերաւ, անկէ ետև սերմին ալ
27 երեցաւ։ Ուստի տանուտէրոջը ծառաները մտնեցան ու իրեն ըսին, Տէր, չէ՞ որ դուն քու սերմիդ մէջ բարի սերմ ցանեցիր, ուրեմն
28 սերմը ուրկէ՞ ունի։ Եւ անիկա բաւ անոնց, Մէկ թշնամի մարդ մը բրած է ասիկա. Ծառաները իրեն ըսին, Հիմա կ'ուզե՞ս որ եր-
29 թանք անիկա մէկդի քաղենք։ Ան ալ բաւ, Չէ, չըլլայ թէ սերմը քաղած ատեննիդ ցո-
30 րեանն ալ անոր հետ փրցնէք։ Թող ատէք որ երկուքն ալ մինչև հունձքի ատենը. և հունձքին ատենը հնձողներուն պիտի բսեմ, Առաջ սերմը քաղեցէք, և անիկա խուրձ խուրձ կապեցէք այրելու համար, իսկ ցորենը իմ ամբարս ժողվեցէք։
31 Ուրիշ առակ մին ալ յառաջ բերաւ անոնց ու ըսաւ, Երկնից Թագաւորութիւնը մանանեհի հատի նման է, որն որ մարդ մը առաւ՝
32 իր արտին մէջը ցանեց. Որ ամէն սերմերէն պզտիկ է, ու երբոր աճի՝ ամէն խոտերէն մեծ է, ու ծառ կ'ըլլայ, անոնկ որ երկինքի թռչուները կու գան և անոր ճիւղերուն վրայ կը հանգչին։
33 Ուրիշ առակ մին ալ զրուցեց անոնց. Երկնից Թագաւորութիւնը խմորի նման է, որն որ կնիկ մը առաւ՝ երեք գրիւ ալիւրի մէջ պահեց, մինչև որ ամէնն ալ խմորցաւ։
34 Ցեսուս Ասա ամէն բաները առակներով խօսեցաւ ժողովուրդին, ու առանց առակի բան
35 մը չէր խօսեր անոնց. Որ կատարուի մարգարէին ձեռքով բսուած խօսքը, Առակներով պիտի բանամ իմ բերանս, աշխարհի սկիզբէն ի վեր ծածկուած բաները յառաջ պիտի բերեմ։
36 Անտառները Ցեսուս ժողովուրդները թողուց, տունը եկաւ, և իր աշակերտները մտնեցան իրեն ու ըսին, Արտին որումներուն առակը
37 մեկնէ մեզի։ Ան ալ պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց, Բարի սերմը ցանողը Որդին
38 մարդոյ է. Եւ Արտը աշխարհս է. Իսկ բարի սերմը անոնք են որ Թագաւորութեանը որդիներն են, բայց որմը՝ չարին որդիքն են.
39 Եւ թշնամին որ անոնք ցանեց՝ Սատանան է, և հունձքը աշխարհիս վերջն է, ու հնձողներ
40 ը հրեշտակներն են. Արդ ինչպէս որ որմը կը ժողովուի ու կրակի մէջ կ'այրի, աշխարհիս
41 վերջն ալ անանկ պիտի ըլլայ. Որդի՛ն մարդոյ իր հրեշտակները պիտի խրկէ, ու պիտի ժողվեն անոր Թագաւորութենէն բոլոր գայթակղութիւնները՝ և անոնք որ անօրէնութիւն կը
42 գործեն, Ու կրակի հնոցին մէջ պիտի ձգեն զանոնք. Հոն պիտի ըլլայ լալ ու ակռաները
43 կրճտել. Անատանդ արեւի պէս պիտի փայլին արդարները իրենց Հօրը Թագաւորութեան մէջ. Ան որ լսելու ականջ ունի՝ թող լսէ։
44 Դարձեալ երկնից Թագաւորութիւնը արտի մէջ պահուած գանձի նման է, որ անիկա մէկ մարդ մը գտնելով՝ կը ծածկէ, և ուրախութենէն կ'երթայ ծրարը ունեցածը կը ծախէ, ու Ան արտը կը գնէ։

5 Ես · ը · 9 · Եգիպ · 9 · Մոր · ը · 10 · Ղազ · ը · 10 · Ցոխ · Ժը · 40 · Գար · Իը · 28 · 87 · Հոռմ · Ժա · 8 · Ը Կար · ը · 14 · 15 · 6 Երբ · ե · 11 · 7 Գէ · Ժգ · 17 · Ղազ · Ժ · 23 · 24 · Ցոխ · ի · 13 · Ը Երբ · Ժ · 13 · Գնաց · ա · 10 · 11 · 10 Մոր · գ · 14 · Ղազ · ը · 11 · 12 Գ · 13 · 14 · Ցոխ · Ժը · 23 · 24 · Ցոխ · ե · 35 · 15 Գէ · Ժ · 6 · ը Տիմ · ա · 15 · 16 Եբր · Ժ · 13 · 17 Ցոխ · Ժ · 5 · 18 Մոր · գ · 33 · 34 · Ղազ · Ժ · 23 · Ղազ · Ժը · 24 · ա Տիմ · գ · 9 · ը Տիմ · գ · 10 · 19 Գէ · գ · 18 · 20 Ես · Ժը · 9 · Եգիպ · Ժգ · 20 · 21 Ես · բ · 2 · 3 · Մկը · գ · 1 · Մոր · գ · 31 · Ղազ · Ժգ · 18 · 22 Ղազ · Ժգ · 20 · 23 Մոր · գ · 33 · 34 · Ղազ · Ժը · 23 · Ղազ · Ժը · 24 · ա Տիմ · գ · 9 · 24 Ես · Ժգ · 20 · 25 Ղազ · Ժգ · 20 · Հռոմ · Ժ · 18 · Կող · ա · 6 · 26 Ես · Ժգ · 15 · Ցոխ · Ը · 44 · Գար · Ժգ · 10 · ա Ցոխ · գ · 8 · Ցոխ · Ժգ · 15 · Ցոխ · Ժգ · 15 · Ը Գէ · գ · 12 · Ցոխ · Ժ · 15 · Ցոխ · Ժգ · 15 · Գէ · Ժգ · 1 · Բ Գնա · Ժգ · 1 · 2 · 27 Գէ · գ · 12 · Ցոխ · Ժգ · 20 · Ես · Ժ · 12 · Հռ · 50 · Ը Ղազ · Ժը · 3 · ա Կոր · Ժե · 42 · 43 · 9 Ես · Ժ · 5 · Փիլ · գ · 7 · 8 · 10 Ես · ե · 1 · Ցոխ · գ · 13 ·

45 Դարձեալ երկնից թագաւորութիւնը վաճառական մարդու մի նման է, որ գեղեցիկ
46 մարգարիտներ կը փնտռէ. եւ [a]մէկ պատուական մարգարիտ մը գտնելով՝ դնաց իր բոլոր ունեցածը ծախեց, ու զանիկա գնեց։
47 Դարձեալ երկնից թագաւորութիւնը ծովը ձգուած ուռկանի մը նման է, որ [b]ամէն տե-
48 սակէն կը ժողվէ. Որ երբ լեցուեցաւ՝ ցամաքը հանեցին, ու նստան՝ ապիկները ամաններու մէջ ժողվեցին եւ անպէտները դուրս ձգեցին։
49 Աւասիկ պիտի ըլլայ աշխարհիս վերջը. հրեշտակները պիտի ելլեն՝ ու [c]արդարներուն մէջ
50 չարերը պիտի զատեն, եւ [d]պիտի ձգեն զանոնք կրակի հնոցին մէջ. հոն պիտի ըլլայ լայ ու ակռաները կրճտել։
51 Բաւ ունիմ Յիսուս, հասկցա՞ք ասոնք ամէն-
52 բանները. ըսին անոր, Այո, Տէր, եւ անիկա բաւ ունեց։ Անոր համար ամէն դպրի որ երկնից թագաւորութեան աշակերտուած է՝ նման է տանուտէր մարդու մը որ իր գանձէն նոր ու հին բաներ կը հանէ։
53 Ու երբոր կատարեց Յիսուս ասոնք առակները,
54 անկէ մեկնեցաւ. [e]եւ գնաց իր գաւառը, ու անոնց կը սորվեցնէր իրենց ժողովարանին մէջը. մինչեւ որ կը զարմանային անոնք ու կ'ըսէին, Ասիկա ուրկէ՞ ունի այս իմաստութիւնը
55 եւ հրաշքները. [f]Ասիկա հիւսին որդին չէ՞. մայր մորը Մարիամ չը՞կոչուիր, ու [g]Յակոբոս եւ Յովսէս եւ Սիմոն
56 եւ Յուդա. Ու մայր քոյրերը ամէնը մեր քովը չի՞ն. ուրկէ՞ ուրեմն ասիկա ամէն
57 բաները։ Եւ անոր վրայով չկը գայթակղէին. բայց Յիսուս ըսաւ անոնց, [h]Մարգարէ մը անպատիւ չէ՝ բայց միայն իր գաւառին ու
58 իր տանը մէջ։ Եւ [i]հոն շատ հրաշքներ չըրաւ անոնց անհաւատութեանը համար։

ԳԼ. ԺԴ

1 Հերովդէսին կարծիքը Քրիստոսի վրայով։ 3 Յովհաննէս Մկրտչին գլխատուելուն պատմութիւնը։ 13 Յիսուս անապատ անկ մը կ'երթայ։ 14 ու անոր հետ կը կերակրուի հինգ հազարով ու երկու ձուկով։ 22 Յիսուս վրայ քալելով իր աշակերտներուն կ'երեւայ։ 34 Ե. Գեննեսարեթի շրջակը եկ. ալ հիւանդները կը բժշկէ՝ անոնց իր հանդերձին ծայրին դպչելովը։

1 Ան ժամանակը [j]Հերովդէս չորրորդապետը
2 Յիսուսին համբաւը լսեց. Ու իր ծառաներուն [k]ըսաւ, Ասիկա Յովհաննէս մկրտիչն է. անիկա մեռելներէն յարութիւն առած է, և անոր համար հրաշքներ կ'երեւան անով։
3 Քանզի [l]Հերովդէս Յովհաննէսը բռներ, զանիկա կապեր ու բանտը դրեր էր՝ իր եղ-

ա Նոտ. բ · 4 · գ · 14 · 15 · ը · 10 · 19 ·
բ Գլ. խբ · 10 ·
գ Գլ. ի · 38 ·
դ Հմր · 18 ·
ե Ելք · 13 ·
զ Գլ. բ · 23 · Մարկ · ը · 1 · Ղուկ · գ · 16 · 23 ·
է Նոտ. բ · 23 · Մարկ · ը · 10 · 19 · Ղուկ · գ · 3 · 23 · Յովհ · ա · 45 ·
ը Գլ. ժ · 1 · Ղուկ · գ · 3 · 4 ·
թ Նոտ. ի · 55 · Մարկ · գ · 3 · Ղուկ · գ · 23 · Յովհ · զ · 42 ·
ժ Գլ. ժը · 16 ·
ի Մարկ · ժէ · 10 ·

ա Մարկ · գ · 14 · Ղուկ · ի · 1 ·
բ Մարկ · գ · 17 · Ղուկ · գ · 19 · 20 ·
գ Ղուկ · ժը · 16 · ի · 21 ·
դ Գլ. խա · 26 · Ղուկ · ի · 31 ·
ե Գլ. ժ · 23 · ժը · 13 · Մարկ · գ · 32 · Ղուկ · ի · 10 · Յովհ · գ · 1 · 2 ·
զ Յիսուս երբոր Յհ. սուտ
է Գլ. ի · 36 · Մարկ · գ · 34 ·
ը Մարկ · գ · 35 · Ղուկ · ի · 38 · Յովհ · գ · 2 ·
թ Գլ. ժէ · 36 ·
ժ Յիսուս եւ Յհաս

23 ձակէ։ [1]Եւ ժողովուրդները արձակելէն ետ-
քը՝ ինքը լեռը ետաւ աւանձին աղօթք ընե-
լու։ ու [2]երբոր իրիկուն եղաւ՝ հոն միայնակ էր։
24 իսկ նաւը արդէն ծովուն մէջտեղը ալեկո-
ծութեան մէջ էր, ընչու որ հովը դէմ էր։
25 Ու գիշերուան չորրորդ պահուն Յիսուս դէպ
26 [1]ի անոնց գնաց՝ ծովուն վրայ քալելով։ Եւ
աշակերտները երբոր անոր տեսան՝ որ [2]ծո-
վուն վրայ կը քալէր, խռովեցան, և ըսին
[3]Է՝ ուրուական է։ ու վախերնուն
27 կանչեցուցին։ Եւ յետս մը Յիսուս խօսեցաւ
անոնց ու ըսաւ։ «Քաջ եղէք, ես եմ, մի վախ-
28 նաք։» Պետրոս պատասխան տուաւ անոր ու
ըսաւ, «Տէր, [1]Է՝ որ դուն ես՝ հրամայեմ ըրէ
29 ինծի որ քովդ գամ՝ ջուրերուն վրայէն։» Ան
ալ ըսաւ, «Եկուր։» Պետրոս ալ նաւէն իջաւ,
ջուրերուն վրայէն քալեց որ Յիսուսի քովն
30 երթայ։ Բայց հովը սաստիկ տեսնելով՝ վախ-
ցաւ, ու երբոր սկսաւ ընկղմիլ, ազաղակեց
31 ու ըսաւ, «Տէր, ազատէ զիս։» Եւ Յիսուս
չուտ մը իր ձեռքը երկրնցուց, բռնեց զա-
նիկա ու անոր ըսաւ, «Թերահաւատ, [1]ընչո՞ւ
32 երկմտեցար։» Ու երբոր նաւը ետն, հովը
33 դադրեցաւ։ Եւ անոնք որ նաւուն մէջն
էին՝ եկան երկրպագութիւն ըրին անոր ու
ըսին, «Իրաւցընէ [1]Որդի Աստուծոյ ես դուն։»
34 [1]Ու անդին կողմը անցնելով՝ Գեննեսարէթի
35 երկիրը հասան։ Ու երբոր այն տեղի մարդիկը
ճանչցան զանիկա, [1]չորս կողմերնին բոլոր չրջա-
կայ տեղուանքը, ու բոլոր հիւանդները անոր
36 բերին։ Եւ կ՚աղաչէին անոր, որ միայն իր
հանդերձին քղանցքին դպչին։ և [1]անոնք որ
դպան՝ բժշկուեցան։

ԳԼ. ԺԵ

3 Փրիսեացւոց կը յանդիմանէ դպիրներէն և փարիսեցիներէ՝ որոնք իրենց աւանդութենէն պատճառաւ գանց կ՚ընէին Աստուծոյ պատուիրանները։ 11 ու կը սորվեցնէ թէ բերանէն մը ելած բաներ մարդս չպղծեր։ 21 կը բժշկէ Քանանացի կինոջ աղջիկը։ 30 և շատ շատ ժողովուրդներ։ 38 հազար հոգուան կով ու քանի մը ձուկով չորս հազար երկի մարդիկ կը կշտա-նուն։ կիներուն ու տղաքներուն կ՚ըսուի։

1 Աստուածոյ ՚Քիստոսի եկան գպիրները ու
փարիսեցիները՝ որ երուսաղէմէն էին, ու ըսին,
2 [1]«Ինչո՞ւ քու աշակերտներդ [2]ծերերուն աւան-
դութիւնը զանց կ՚ընեն, ընչու որ ձեռքնե-
3 նին չեն լուար, երբոր հաց կ՚ուտեն։» Ան ալ
պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց, «Հապա
դուք ինչո՞ւ Աստուծոյ պատուիրանքը զանց
կ՚ընէք ձեր աւանդութեանը պատճառաւ։
4 Քանզի Աստուած պատուիրեց ըսելով, «Քու
5 հայրդ ու մայրդ պատուէ։ Եւ [1]ով որ չէ հայ-
րը կամ մայրը անիծէ, մահով թող մեռնի։»
6 Բայց դուք կ՚ըսէք, «Ով որ չէ հօրը կամ մո-
րը ըսէ թէ Ինչ բաներ որ ինծմէ պիտի չա-
հիս՝ Աստուծոյ տրուած ընծայ է։ ու իր հայրը
կամ իր մայրը չպատուէ, [2]ուրեմն ձեր աւանդութեանը պատճառաւ Աստուծոյ
7 պատուիրանքը խափանած էք։ [1]Կեղծաւոր-
ներ, ազէկ մարգարէութիւն ըրաւ ձեր վրայ
8 Եսայի ու ըսաւ, «Այս ժողովուրդը դէմ [2]չորթունքներովը զիս կը պատուէ, բայց իրենց
9 սիրտը հեռացած պատած է ինծմէ։ Ու պա-
տուիրած բաները [1]մարդոց պա-
տուիրած բաները [2]վարդապետութիւն
ասպնջցընելով։»
10 [1]Ու ժողովուրդները իրեն կանչելով՝ ըսաւ
11 անոնց, «Լսեցէք ու միտք առէք։ [1]Չէ թէ
ինչ որ բերանը կը մտնէ՝ կը պղծէ մարդը,
հապա ինչ որ բերէնէն կ՚ելլէ՝ անիկա կը պղծէ մարդը։»
12 Աշակերտներ իր աշակերտները եկան՝ ըսին ի-
րեն, «Գիտե՞ս որ փարիսեցիները գայթակղե-
13 ցան երբոր լսեցին ան խօսքը։» Ան ալ պա-
տասխան տալով ըսաւ, «Ամէն տունկ որ իմ
երկնաւոր Հայրս չէ տնկեր՝ պիտի խլուի։
14 Թող տուէք անոնք։ [1]Ուրեմն կոյր են՝ կոյրերու
առաջնորդ։ իսկ թէ որ կոյրը կոյրին առաջ-
նորդէ, երկուքն ալ փոսը պիտի իյնան։»
15 Եւ [1]Պետրոս պատասխան տալով՝ անոր ըսաւ,
16 «Մեկնէ մեզի ա՛ս առակը։» Ըսաւ Յիսուս,
17 «Դո՞ւք ալ տակաւին անմիտ էք։ Ու չէ՞ք հաս-
կընար թէ ամէն ինչ որ բերանը կը մտնէ՝
18 փորը կ՚երթայ ու արտաքնոցը կը ձգուի։ Բայց
[1]բերնէն եւած բաները սրտէն կ՚ելլեն, ու
19 և անոնք կը պղծեն մարդը։ [1]Ինչու որ սրտէն
կ՚ելլեն չար խորհուրդներ, սպանութիւններ,
շնութիւններ, պոռնկութիւններ, գողու-
թիւններ, սուտ վկայութիւններ, հայհոյու-
20 թիւններ։ Ասոնք են որ կը պղծեն մարդը,
բայց անլուայ ձեռքով հաց ուտելը չպղծեր
մարդը։»
21 Ուրկէ Յիսուս անկէ ելլելով՝ Տիւրոսի ու Սի-
22 դոնի կողմերը գնաց։ Եւ ահա Քանանացի կինոջ
մը որ սահմաններէն եկած՝ կ՚ազաղակէր անոր
ու կ՚ըսէր, «Տէր, Դաւիթի Որդի, ինծի
23 թի՛ւ ողջիկս դեւէն սաստիկ կը չարչարուի։» Եւ
ինքը բնաւ պատասխան մը չտուաւ անոր։
ու իր աշակերտները մօտենալով՝ կ՚աղաչէին

---

1 Մար. ը. 16։
2 Ճոխ. ը. 16։
3 Ես. ը. 8։
4 Սաղ. ը. 7։ Գլ. ԺԹ. 18։ Իմ. ը. 63։ Մար. ա. 31։ Դան. է. 13։ Ճոխ. ա. 49։ ը. 20։ Ժա. 27։ Գործ. 37։ Հռոմ. ա. 4։
5 Մար. ը. 33։
6 Գլ. ԺԵ. 22։ Մար. է. 10։ Դան. ը. 19։ Գործ. ԺԹ. 12։
7 Եղ. ի. 18։ Դան. ԺԹ. 3։ բ Օր. ի. 16։ Ասաղ. ի՛ը. 16։ Եփես. ը. 2։
8 Եղ. ի՛ա. 17։ Դան. ի. 9։ բ Օր. ի՛. 16։ Ասաղ. ի. 20։ Լ. 17։
9 Մար. է. 11։ 13։
10 Մար. է. 6։
11 Մար. է. 14։
12 Գործ. Ժ. 15։ Հբ. ե. 13։ Եզեկ. ԼԳ. 33։
13 Ես. ԽՈ. 13։ Եզեկ. ԼԴ. 33։
14 Ես. ԽՈ. 13։ Կաղ. բ. 18—22։ Տիտ. ա. 14։
15 Մար. է. 14։
16 Գործ. Ժ. 15։ Հբ. ե. 12։
17 Մար. է. 18։
18 Մար. է. 20։
19 Մար. է. 21։
20 Մար. է. 2։
21 Մար. է. 24։
22 Մար. է. 25։
23 Մար. է. 26։
24 Մար. է. 31։
25 Մար. է. 32։
26 Մար. է. 36։
27 Մար. է. 37։
28 Մար. է. 38։
29 Մար. է. 39։
30 Մար. է. 40։
31 Մար. է. 41։
32 Մար. է. 42։
33 Մար. է. 43։
34 Մար. է. 44։
35 Մար. է. 45։
36 Մար. է. 46։
37 Մար. է. 47։
38 Մար. է. 48։
39 Մար. է. 49։
40 Մար. է. 50։
41 Մար. է. 51։
42 Մար. է. 52։
43 Մար. է. 53։
44 Մար. է. 54։
45 Մար. է. 55։
46 Մար. է. 56։
47 Մար. է. 57։
48 Մար. է. 58։
49 Մար. է. 59։
50 Մար. է. 60։
51 Մար. է. 61։
52 Մար. է. 62։
53 Մար. է. 63։
54 Մար. է. 64։
55 Մար. է. 65։
56 Մար. է. 66։
57 Մար. է. 67։
58 Մար. է. 68։
59 Մար. է. 69։
60 Մար. է. 70։
61 Մար. է. 71։
62 Մար. է. 72։
63 Մար. է. 73։
64 Մար. է. 74։
65 Մար. է. 75։
66 Մար. է. 76։
67 Մար. է. 77։
68 Մար. է. 78։
69 Մար. է. 79։
70 Մար. է. 80։
71 Մար. է. 81։
72 Մար. է. 82։
73 Մար. է. 83։
74 Մար. է. 84։
75 Մար. է. 85։
76 Մար. է. 86։
77 Մար. է. 87։
78 Մար. է. 88։
79 Մար. է. 89։
80 Մար. է. 90։
81 Մար. է. 91։
82 Մար. է. 92։
83 Մար. է. 93։
84 Մար. է. 94։
85 Մար. է. 95։
86 Մար. է. 96։
87 Մար. է. 97։
88 Մար. է. 98։
89 Մար. է. 99։
90 Մար. է. 100։
91 Մար. է. 101։
92 Մար. է. 102։
93 Մար. է. 103։
94 Մար. է. 104։
95 Մար. է. 105։
96 Մար. է. 106։
97 Մար. է. 107։
98 Մար. է. 108։
99 Մար. է. 109։
100 Մար. է. 110։
101 Մար. է. 111։
102 Մար. է. 112։
103 Մար. է. 113։
104 Մար. է. 114։
105 Մար. է. 115։
106 Մար. է. 116։
107 Մար. է. 117։
108 Մար. է. 118։
109 Մար. է. 119։
110 Մար. է. 120։
111 Մար. է. 121։
112 Մար. է. 122։
113 Մար. է. 123։
114 Մար. է. 124։
115 Մար. է. 125։
116 Մար. է. 126։
117 Մար. է. 127։
118 Մար. է. 128։
119 Մար. է. 129։
120 Մար. է. 130։
121 Մար. է. 131։
122 Մար. է. 132։
123 Մար. է. 133։
124 Մար. է. 134։
125 Մար. է. 135։
126 Մար. է. 136։
127 Մար. է. 137։
128 Մար. է. 138։
129 Մար. է. 139։
130 Մար. է. 140։
131 Մար. է. 141։
132 Մար. է. 142։
133 Մար. է. 143։
134 Մար. է. 144։
135 Մար. է. 145։
136 Մար. է. 146։
137 Մար. է. 147։
138 Մար. է. 148։
139 Մար. է. 149։
140 Մար. է. 150։
141 Մար. է. 151։
142 Մար. է. 152։
143 Մար. է. 153։
144 Մար. է. 154։
145 Մար. է. 155։
146 Մար. է. 156։
147 Մար. է. 157։
148 Մար. է. 158։
149 Մար. է. 159։
150 Մար. է. 160։
151 Մար. է. 161։
152 Մար. է. 162։
153 Մար. է. 163։
154 Մար. է. 164։
155 Մար. է. 165։
156 Մար. է. 166։
157 Մար. է. 167։
158 Մար. է. 168։
159 Մար. է. 169։
160 Մար. է. 170։
161 Մար. է. 171։
162 Մար. է. 172։
163 Մար. է. 173։
164 Մար. է. 174։
165 Մար. է. 175։
166 Մար. է. 176։
167 Մար. է. 177։
168 Մար. է. 178։
169 Մար. է. 179։
170 Մար. է. 180։
171 Մար. է. 181։
172 Մար. է. 182։
173 Մար. է. 183։
174 Մար. է. 184։
175 Մար. է. 185։
176 Մար. է. 186։
177 Մար. է. 187։
178 Մար. է. 188։
179 Մար. է. 189։
180 Մար. է. 190։
181 Մար. է. 191։
182 Մար. է. 192։
183 Մար. է. 193։
184 Մար. է. 194։
185 Մար. է. 195։
186 Մար. է. 196։
187 Մար. է. 197։
188 Մար. է. 198։
189 Մար. է. 199։
190 Մար. է. 200։
191 Մար. է. 201։
192 Մար. է. 202։
193 Մար. է. 203։
194 Մար. է. 204։
195 Մար. է. 205։
196 Մար. է. 206։
197 Մար. է. 207։
198 Մար. է. 208։
199 Մար. է. 209։
200 Մար. է. 210։
201 Մար. է. 211։
202 Մար. է. 212։
203 Մար. է. 213։
204 Մար. է. 214։
205 Մար. է. 215։
206 Մար. է. 216։
207 Մար. է. 217։
208 Մար. է. 218։
209 Մար. է. 219։
210 Մար. է. 220։
211 Մար. է. 221։
212 Մար. է. 222։
213 Մար. է. 223։
214 Մար. է. 224։
215 Մար. է. 225։
216 Մար. է. 226։
217 Մար. է. 227։
218 Մար. է. 228։
219 Մար. է. 229։
220 Մար. է. 230։
221 Մար. է. 231։
222 Մար. է. 232։
223 Մար. է. 233։
224 Մար. է. 234։
225 Մար. է. 235։
226 Մար. է. 236։
227 Մար. է. 237։
228 Մար. է. 238։
229 Մար. է. 239։
230 Մար. է. 240։
231 Մար. է. 241։
232 Մար. է. 242։
233 Մար. է. 243։
234 Մար. է. 244։
235 Մար. է. 245։
236 Մար. է. 246։
237 Մար. է. 247։
238 Մար. է. 248։
239 Մար. է. 249։
240 Մար. է. 250։
241 Մար. է. 251։
242 Մար. է. 252։
243 Մար. է. 253։
244 Մար. է. 254։
245 Մար. է. 255։
246 Մար. է. 256։
247 Մար. է. 257։
248 Մար. է. 258։
249 Մար. է. 259։
250 Մար. է. 260։
251 Մար. է. 261։
252 Մար. է. 262։
253 Մար. է. 263։
254 Մար. է. 264։
255 Մար. է. 265։
256 Մար. է. 266։
257 Մար. է. 267։
258 Մար. է. 268։
259 Մար. է. 269։
260 Մար. է. 270։
261 Մար. է. 271։
262 Մար. է. 272։
263 Մար. է. 273։
264 Մար. է. 274։
265 Մար. է. 275։
266 Մար. է. 276։
267 Մար. է. 277։
268 Մար. է. 278։
269 Մար. է. 279։
270 Մար. է. 280։
271 Մար. է. 281։
272 Մար. է. 282։
273 Մար. է. 283։
274 Մար. է. 284։
275 Մար. է. 285։
276 Մար. է. 286։
277 Մար. է. 287։
278 Մար. է. 288։
279 Մար. է. 289։
280 Մար. է. 290։
281 Մար. է. 291։
282 Մար. է. 292։
283 Մար. է. 293։
284 Մար. է. 294։
285 Մար. է. 295։
286 Մար. է. 296։
287 Մար. է. 297։
288 Մար. է. 298։
289 Մար. է. 299։
290 Մար. է. 300։
291 Մար. է. 301։
292 Մար. է. 302։
293 Մար. է. 303։
294 Մար. է. 304։
295 Մար. է. 305։
296 Մար. է. 306։
297 Մար. է. 307։
298 Մար. է. 308։
299 Մար. է. 309։
300 Մար. է. 310։
301 Մար. է. 311։
302 Մար. է. 312։
303 Մար. է. 313։
304 Մար. է. 314։
305 Մար. է. 315։
306 Մար. է. 316։
307 Մար. է. 317։
308 Մար. է. 318։
309 Մար. է. 319։
310 Մար. է. 320։
311 Մար. է. 321։
312 Մար. է. 322։
313 Մար. է. 323։
314 Մար. է. 324։
315 Մար. է. 325։
316 Մար. է. 326։
317 Մար. է. 327։
318 Մար. է. 328։
319 Մար. է. 329։
320 Մար. է. 330։
321 Մար. է. 331։
322 Մար. է. 332։
323 Մար. է. 333։
324 Մար. է. 334։
325 Մար. է. 335։
326 Մար. է. 336։
327 Մար. է. 337։
328 Մար. է. 338։
329 Մար. է. 339։
330 Մար. է. 340։
331 Մար. է. 341։
332 Մար. է. 342։
333 Մար. է. 343։
334 Մար. է. 344։
335 Մար. է. 345։
336 Մար. է. 346։
337 Մար. է. 347։
338 Մար. է. 348։
339 Մար. է. 349։
340 Մար. է. 350։
341 Մար. է. 351։
342 Մար. է. 352։
343 Մար. է. 353։
344 Մար. է. 354։
345 Մար. է. 355։
346 Մար. է. 356։
347 Մար. է. 357։
348 Մար. է. 358։
349 Մար. է. 359։
350 Մար. է. 360։
351 Մար. է. 361։
352 Մար. է. 362։
353 Մար. է. 363։
354 Մար. է. 364։
355 Մար. է. 365։
356 Մար. է. 366։
357 Մար. է. 367։
358 Մար. է. 368։
359 Մար. է. 369։
360 Մար. է. 370։
361 Մար. է. 371։
362 Մար. է. 372։
363 Մար. է. 373։
364 Մար. է. 374։
365 Մար. է. 375։
366 Մար. է. 376։
367 Մար. է. 377։
368 Մար. է. 378։
369 Մար. է. 379։
370 Մար. է. 380։
371 Մար. է. 381։
372 Մար. է. 382։
373 Մար. է. 383։
374 Մար. է. 384։
375 Մար. է. 385։
376 Մար. է. 386։
377 Մար. է. 387։
378 Մար. է. 388։
379 Մար. է. 389։
380 Մար. է. 390։
381 Մար. է. 391։
382 Մար. է. 392։
383 Մար. է. 393։
384 Մար. է. 394։
385 Մար. է. 395։
386 Մար. է. 396։
387 Մար. է. 397։
388 Մար. է. 398։
389 Մար. է. 399։
390 Մար. է. 400։
391 Մար. է. 401։
392 Մար. է. 402։
393 Մար. է. 403։
394 Մար. է. 404։
395 Մար. է. 405։
396 Մար. է. 406։
397 Մար. է. 407։
398 Մար. է. 408։
399 Մար. է. 409։
400 Մար. է. 410։
401 Մար. է. 411։
402 Մար. է. 412։
403 Մար. է. 413։
404 Մար. է. 414։
405 Մար. է. 415։
406 Մար. է. 416։
407 Մար. է. 417։
408 Մար. է. 418։
409 Մար. է. 419։
410 Մար. է. 420։
411 Մար. է. 421։
412 Մար. է. 422։
413 Մար. է. 423։
414 Մար. է. 424։
415 Մար. է. 425։
416 Մար. է. 426։
417 Մար. է. 427։
418 Մար. է. 428։
419 Մար. է. 429։
420 Մար. է. 430։
421 Մար. է. 431։
422 Մար. է. 432։
423 Մար. է. 433։
424 Մար. է. 434։
425 Մար. է. 435։
426 Մար. է. 436։
427 Մար. է. 437։
428 Մար. է. 438։
429 Մար. է. 439։
430 Մար. է. 440։
431 Մար. է. 441։
432 Մար. է. 442։
433 Մար. է. 443։
434 Մար. է. 444։
435 Մար. է. 445։
436 Մար. է. 446։
437 Մար. է. 447։
438 Մար. է. 448։
439 Մար. է. 449։
440 Մար. է. 450։
441 Մար. է. 451։
442 Մար. է. 452։
443 Մար. է. 453։
444 Մար. է. 454։
445 Մար. է. 455։
446 Մար. է. 456։
447 Մար. է. 457։
448 Մար. է. 458։
449 Մար. է. 459։
450 Մար. է. 460։
451 Մար. է. 461։
452 Մար. է. 462։
453 Մար. է. 463։
454 Մար. է. 464։
455 Մար. է. 465։
456 Մար. է. 466։
457 Մար. է. 467։
458 Մար. է. 468։
459 Մար. է. 469։
460 Մար. է. 470։
461 Մար. է. 471։
462 Մար. է. 472։
463 Մար. է. 473։
464 Մար. է. 474։
465 Մար. է. 475։
466 Մար. է. 476։
467 Մար. է. 477։
468 Մար. է. 478։
469 Մար. է. 479։
470 Մար. է. 480։
471 Մար. է. 481։
472 Մար. է. 482։
473 Մար. է. 483։
474 Մար. է. 484։
475 Մար. է. 485։
476 Մար. է. 486։
477 Մար. է. 487։
478 Մար. է. 488։
479 Մար. է. 489։
480 Մար. է. 490։
481 Մար. է. 491։
482 Մար. է. 492։
483 Մար. է. 493։
484 Մար. է. 494։
485 Մար. է. 495։
486 Մար. է. 496։
487 Մար. է. 497։
488 Մար. է. 498։
489 Մար. է. 499։
490 Մար. է. 500։
491 Մար. է. 501։
492 Մար. է. 502։
493 Մար. է. 503։
494 Մար. է. 504։
495 Մար. է. 505։
496 Մար. է. 506։
497 Մար. է. 507։
498 Մար. է. 508։
499 Մար. է. 509։
500 Մար. է. 510։
501 Մար. է. 511։
502 Մար. է. 512։
503 Մար. է. 513։
504 Մար. է. 514։
505 Մար. է. 515։
506 Մար. է. 516։
507 Մար. է. 517։
508 Մար. է. 518։
509 Մար. է. 519։
510 Մար. է. 520։
511 Մար. է. 521։
512 Մար. է. 522։
513 Մար. է. 523։
514 Մար. է. 524։
515 Մար. է. 525։
516 Մար. է. 526։
517 Մար. է. 527։
518 Մար. է. 528։
519 Մար. է. 529։
520 Մար. է. 530։
521 Մար. է. 531։
522 Մար. է. 532։
523 Մար. է. 533։
524 Մար. է. 534։
525 Մար. է. 535։
526 Մար. է. 536։
527 Մար. է. 537։
528 Մար. է. 538։
529 Մար. է. 539։
530 Մար. է. 540։
531 Մար. է. 541։
532 Մար. է. 542։
533 Մար. է. 543։
534 Մար. է. 544։
535 Մար. է. 545։
536 Մար. է. 546։
537 Մար. է. 547։
538 Մար. է. 548։
539 Մար. է. 549։
540 Մար. է. 550։
541 Մար. է. 551։
542 Մար. է. 552։
543 Մար. է. 553։
544 Մար. է. 554։
545 Մար. է. 555։
546 Մար. է. 556։
547 Մար. է. 557։
548 Մար. է. 558։
549 Մար. է. 559։
550 Մար. է. 560։
551 Մար. է. 561։
552 Մար. է. 562։
553 Մար. է. 563։
554 Մար. է. 564։
555 Մար. է. 565։
556 Մար. է. 566։
557 Մար. է. 567։
558 Մար. է. 568։
559 Մար. է. 569։
560 Մար. է. 570։
561 Մար. է. 571։
562 Մար. է. 572։
563 Մար. է. 573։
564 Մար. է. 574։
565 Մար. է. 575։
566 Մար. է. 576։
567 Մար. է. 577։
568 Մար. է. 578։
569 Մար. է. 579։
570 Մար. է. 580։
571 Մար. է. 581։
572 Մար. է. 582։
573 Մար. է. 583։
574 Մար. է. 584։
575 Մար. է. 585։
576 Մար. է. 586։
577 Մար. է. 587։
578 Մար. է. 588։
579 Մար. է. 589։
580 Մար. է. 590։
581 Մար. է. 591։
582 Մար. է. 592։
583 Մար. է. 593։
584 Մար. է. 594։
585 Մար. է. 595։
586 Մար. է. 596։
587 Մար. է. 597։
588 Մար. է. 598։
589 Մար. է. 599։
590 Մար. է. 600։
591 Մար. է. 601։
592 Մար. է. 602։
593 Մար. է. 603։
594 Մար. է. 604։
595 Մար. է. 605։
596 Մար. է. 606։
597 Մար. է. 607։
598 Մար. է. 608։
599 Մար. է. 609։
600 Մար. է. 610։
601 Մար. է. 611։
602 Մար. է. 612։
603 Մար. է. 613։
604 Մար. է. 614։
605 Մար. է. 615։
606 Մար. է. 616։
607 Մար. է. 617։
608 Մար. է. 618։
609 Մար. է. 619։
610 Մար. է. 620։
611 Մար. է. 621։
612 Մար. է. 622։
613 Մար. է. 623։
614 Մար. է. 624։
615 Մար. է. 625։
616 Մար. է. 626։
617 Մար. է. 627։
618 Մար. է. 628։
619 Մար. է. 629։
620 Մար. է. 630։
621 Մար. է. 631։
622 Մար. է. 632։
623 Մար. է. 633։
624 Մար. է. 634։
625 Մար. է. 635։
626 Մար. է. 636։
627 Մար. է. 637։
628 Մար. է. 638։
629 Մար. է. 639։
630 Մար. է. 640։
631 Մար. է. 641։
632 Մար. է. 642։
633 Մար. է. 643։
634 Մար. է. 644։
635 Մար. է. 645։
636 Մար. է. 646։
637 Մար. է. 647։
638 Մար. է. 648։
639 Մար. է. 649։
640 Մար. է. 650։
641 Մար. է. 651։
642 Մար. է. 652։
643 Մար. է. 653։
644 Մար. է. 654։
645 Մար. է. 655։
646 Մար. է. 656։
647 Մար. է. 657։
648 Մար. է. 658։
649 Մար. է. 659։
650 Մար. է. 660։
651 Մար. է. 661։
652 Մար. է. 662։
653 Մար. է. 663։
654 Մար. է. 664։
655 Մար. է. 665։
656 Մար. է. 666։
657 Մար. է. 667։
658 Մար. է. 668։
659 Մար. է. 669։
660 Մար. է. 670։
661 Մար. է. 671։
662 Մար. է. 672։
663 Մար. է. 673։
664 Մար. է. 674։
665 Մար. է. 675։
666 Մար. է. 676։
667 Մար. է. 677։
668 Մար. է. 678։
669 Մար. է. 679։
670 Մար. է. 680։
671 Մար. է. 681։
672 Մար. է. 682։
673 Մար. է. 683։
674 Մար. է. 684։
675 Մար. է. 685։
676 Մար. է. 686։
677 Մար. է. 687։
678 Մար. է. 688։
679 Մար. է. 689։
680 Մար. է. 690։
681 Մար. է. 691։
682 Մար. է. 692։
683 Մար. է. 693։
684 Մար. է. 694։
685 Մար. է. 695։
686 Մար. է. 696։
687 Մար. է. 697։
688 Մար. է. 698։
689 Մար. է. 699։
690 Մար. է. 700։
691 Մար. է. 701։
692 Մար. է. 702։
693 Մար. է. 703։
694 Մար. է. 704։
695 Մար. է. 705։
696 Մար. է. 706։
697 Մար. է. 707։
698 Մար. է. 708։
699 Մար. է. 709։
700 Մար. է. 710։
701 Մար. է. 711։
702 Մար. է. 712։
703 Մար. է. 713։
704 Մար. է. 714։
705 Մար. է. 715։
706 Մար. է. 716։
707 Մար. է. 717։
708 Մար. է. 718։
709 Մար. է. 719։
710 Մար. է. 720։
711 Մար. է. 721։
712 Մար. է. 722։
713 Մար. է. 723։
714 Մար. է. 724։
715 Մար. է. 725։
716 Մար. է. 726։
717 Մար. է. 727։
718 Մար. է. 728։
719 Մար. է. 729։
720 Մար. է. 730։
721 Մար. է. 731։
722 Մար. է. 732։
723 Մար. է. 733։
724 Մար. է. 734։
725 Մար. է. 735։
726 Մար. է. 736։
727 Մար. է. 737։
728 Մար. է. 738։
729 Մար. է. 739։
730 Մար. է. 740։
731 Մար. է. 741։
732 Մար. է. 742։
733 Մար. է. 743։
734 Մար. է. 744։
735 Մար. է. 745։
736 Մար. է. 746։
737 Մար. է. 747։
738 Մար. է. 748։
739 Մար. է. 749։
740 Մար. է. 750։
741 Մար. է. 751։
742 Մար. է. 752։
743 Մար. է. 753։
744 Մար. է. 754։
745 Մար. է. 755։
746 Մար. է. 756։
747 Մար. է. 757։
748 Մար. է. 758։
749 Մար. է. 759։
750 Մար. է. 760։
751 Մար. է. 761։
752 Մար. է. 762։
753 Մար. է. 763։
754 Մար. է. 764։
755 Մար. է. 765։
756 Մար. է. 766։
757 Մար. է. 767։
758 Մար. է. 768։
759 Մար. է. 769։
760 Մար. է. 770։
761 Մար. է. 771։
762 Մար. է. 772։
763 Մար. է. 773։
764 Մար. է. 774։
765 Մար. է. 775։
766 Մար. է. 776։
767 Մար. է. 777։
768 Մար. է. 778։
769 Մար. է. 779։
770 Մար. է. 780։
771 Մար. է. 781։
772 Մար. է. 782։
773 Մար. է. 783։
774 Մար. է. 784։
775 Մար. է. 785։
776 Մար. է. 786։
777 Մար. է. 787։
778 Մար. է. 788։
779 Մար. է. 789։
780 Մար. է. 790։
781 Մար. է. 791։
782 Մար. է. 792։
783 Մար. է. 793։
784 Մար. է. 794։
785 Մար. է. 795։
786 Մար. է. 796։
787 Մար. է. 797։
788 Մար. է. 798։
789 Մար. է. 799։
790 Մար. է. 800։
791 Մար. է. 801։
792 Մար. է. 802։
793 Մար. է. 803։
794 Մար. է. 804։
795 Մար. է. 805։
796 Մար. է. 806։
797 Մար. է. 807։
798 Մար. է. 808։
799 Մար. է. 809։
800 Մար. է. 810։
801 Մար. է. 811։
802 Մար. է. 812։
803 Մար. է. 813։
804 Մար. է. 814։
805 Մար. է. 815։
806 Մար. է. 816։
807 Մար. է. 817։
808 Մար. է. 818։
809 Մար. է. 819։
810 Մար. է. 820։
811 Մար. է. 821։
812 Մար. է. 822։
813 Մար. է. 823։
814 Մար. է. 824։
815 Մար. է. 825։
816 Մար. է. 826։
817 Մար. է. 827։
818 Մար. է. 828։
819 Մար. է. 829։
820 Մար. է. 830։
821 Մար. է. 831։
822 Մար. է. 832։
823 Մար. է. 833։
824 Մար. է. 834։
825 Մար. է. 835։
826 Մար. է. 836։
827 Մար. է. 837։
828 Մար. է. 838։
829 Մար. է. 839։
830 Մար. է. 840։
831 Մար. է. 841։
832 Մար. է. 842։
833 Մար. է. 843։
834 Մար. է. 844։
835 Մար. է. 845։
836 Մար. է. 846։
837 Մար. է. 847։
838 Մար. է. 848։
839 Մար. է. 849։
840 Մար. է. 850։
841 Մար. է. 851։
842 Մար. է. 852։
843 Մար. է. 853։
844 Մար. է. 854։
845 Մար. է. 855։
846 Մար. է. 856։
847 Մար. է. 857։
848 Մար. է. 858։
849 Մար. է. 859։
850 Մար. է. 860։
851 Մար. է. 861։
852 Մար. է. 862։
853 Մար. է. 863։
854 Մար. է. 864։
855 Մար. է. 865։
856 Մար. է. 866։
857 Մար. է. 867։
858 Մար. է. 868։
859 Մար. է. 869։
860 Մար. է. 870։
861 Մար. է. 871։
862 Մար. է. 872։
863 Մար. է. 873։
864 Մար. է. 874։
865 Մար. է. 875։
866 Մար. է. 876։
867 Մար. է. 877։
868 Մար. է. 878։
869 Մար. է. 879։
870 Մար. է. 880։
871 Մար. է. 881։
872 Մար. է. 882։
873 Մար. է. 883։
874 Մար. է. 884։
875 Մար. է. 885։
876 Մար. է. 886։
877 Մար. է. 887։
878 Մար. է. 888։
879 Մար. է. 889։
880 Մար. է. 890։
881 Մար. է. 891։
882 Մար. է. 892։
883 Մար. է. 893։
884 Մար. է. 894։
885 Մար. է. 895։
886 Մար. է. 896։
887 Մար. է. 897։
888 Մար. է. 898։
889 Մար. է. 899։
890 Մար. է. 900։
891 Մար. է. 901։
892 Մար. է. 902։
893 Մար. է. 903։
894 Մար. է. 904։
895 Մար. է. 905։
896 Մար. է. 906։
897 Մար. է. 907։
898 Մար. է. 908։
899 Մար. է. 909։
900 Մար. է. 910։
901 Մար. է. 911։
902 Մար. է. 912։
903 Մար. է. 913։
904 Մար. է. 914։
905 Մար. է. 915։
906 Մար. է. 916։
907 Մար. է. 917։
908 Մար. է. 918։
909 Մար. է. 919։
910 Մար. է. 920։
911 Մար. է. 921։
912 Մար. է. 922։
913 Մար. է. 923։
914 Մար. է. 924։
915 Մար. է. 925։
916 Մար. է. 926։
917 Մար. է. 927։
918 Մար. է. 928։
919 Մար. է. 929։
920 Մար. է. 930։
921 Մար. է. 931։
922 Մար. է. 932։
923 Մար. է. 933։
924 Մար. է. 934։
925 Մար. է. 935։
926 Մար. է. 936։
927 Մար. է. 937։
928 Մար. է. 938։
929 Մար. է. 939։
930 Մար. է. 940։
931 Մար. է. 941։
932 Մար. է. 942։
933 Մար. է. 943։
934 Մար. է. 944։
935 Մար. է. 945։
936 Մար. է. 946։
937 Մար. է. 947։
938 Մար. է. 948։
939 Մար. է. 949։
940 Մար. է. 950։
941 Մար. է. 951։
942 Մար. է. 952։
943 Մար. է. 953։
944 Մար. է. 954։
945 Մար. է. 955։
946 Մար. է. 956։
947 Մար. է. 957։
948 Մար. է. 958։
949 Մար. է. 959։
950 Մար. է. 960։
951 Մար. է. 961։
952 Մար. է. 962։
953 Մար. է. 963։
954 Մար. է. 964։
955 Մար. է. 965։
956 Մար. է. 966։
957 Մար. է. 967։
958 Մար. է. 968։
959 Մար. է. 969։
960 Մար. է. 970։
961 Մար. է. 971։
962 Մար. է. 972։
963 Մար. է. 973։
964 Մար. է. 974։
965 Մար. է. 975։
966 Մար. է. 976։
967 Մար. է. 977։
968 Մար. է. 978։
969 Մար. է. 979։
970 Մար. է. 980։
971 Մար. է. 981։
972 Մար. է. 982։
973 Մար. է. 983։
974 Մար. է. 984։
975 Մար. է. 985։
976 Մար. է. 986։
977 Մար. է. 987։
978 Մար. է. 988։
979 Մար. է. 989։
980 Մար. է. 990։
981 Մար. է. 991։
982 Մար. է. 992։
983 Մար. է. 993։
984 Մար. է. 994։
985 Մար. է. 995։
986 Մար. է. 996։
987 Մար. է. 997։
988 Մար. է. 998։
989 Մար. է. 999։
990 Մար. է. 1000։

իրեն ու կ'ըսէին , Արձակէ ասիկա , վասն զի
24 մեր ետեւէն կ'ազազակէ : Եւ ինքը պատաս-
խան տուաւ ու ըսաւ , Ինծ չէ ղրկուեր
բայց միայն խոպոչեալ տան որ Իսրայէլի
25 տանէն : Եւ անիկա եկաւ երկրպագու-
թիւն կ'ընէր անոր ու կ'ըսէր , Տէր , օգնէ
26 ինծի : Ան ալ պատասխան տուաւ ու ըսաւ ,
Առնէ չէ ազուց հացը առնել ու շուներուն
27 ձգել : Եւ անիկա ըսաւ , Այո , Տէր , ինչու
որ շուներն ալ իրենց տիրոջը սեղանէն ին-
28 կած փշրանքներէն կը կերակրուին : Ի պատաս-
խան ըսաւ Յիսուս անոր ու ըսաւ ,
Ով կին , քու հաւատդ մեծ է , քու ուզա-
ծիդ պէս ըլլայ քեզի : Եւ նոյն ժամէն անոր
աղջիկը բժշկուեցաւ :

29 Ու Յիսուս անկէ գնաց՝ Գալիլեացւոյ ծովե-
զերքը եկաւ , և լեռը ելլելով հոն նստաւ :
30 Եւ շատ ժողովուրդներ իրեն եկան , որ իրենց
հետ ունէին կաղեր , կոյրեր , համրեր , հաշմ-
անդամներ և ուրիշ շատեր , ու ձգեցին անոնք
31 Յիսուսի առջեւ , և բժշկեց զանոնք . Այնպէս
որ ժողովուրդները զարմացան , տեսնելով որ
համրերը կը խօսէին , հաշմանդամները կը
բժշկուէին , կաղերը կը քալէին և կոյրերը կը
տեսնէին , ու խոպոչեալ Աստուածը կը փառա-
ւորէին :

32 Այն Յիսուս իր աշակերտները մօտը կան-
չելով ըսաւ , Կը խղճամ այս ժողովուրդին վր-
րայ , ինչու որ հիմա երեք օր է որ իմ քովս են ,
և բան մը չունին ուտելու . ու անոնք անօթի
արձակել չեմ ուզեր , չըլլայ որ ճամբան մնան :
33 Իսկ աշակերտները անոր ըսին , Մենք անա-
պատի մէջ ուսկից պիտի ունենանք այնչափ
հաց , որ այսչափ բազմութիւնը կշտացնենք :
34 Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց , Քանի՞ նկանակ ու-
նէք . անոնք ալ ըսին , Եօթը , ու քանի մը
35 մանր ձուկեր : Եւ հրաման ըրաւ ժողովուրդին
36 որ գետնին վրայ նստին : Ու եօթը նկանակը
և ձուկերը առաւ , գոհացաւ և կոտրեց ու
տուաւ աշակերտներուն , աշակերտներն ալ՝
37 ժողովուրդին : Եկան ամէնքը և կշտացան ,
ու եօթը զամբիւղ լեցուն ուրիշացած կոտ-
38 րանքները վերցուցին : Եւ անոնք որ կերան՝
չորս հազար երկի մարդիկ էին՝ կին կներէն և
տղաքներէն զատ :
39 Ու երբոր ժողովուրդը արձակեց , նաւը
մտաւ ու Մագդալայի սահմաններուն եկաւ :

ԳԼ· ԺԶ

չակերտները որ գոգը ըլլան փոխանցաց և ապուկեցաց
խմբին : 13 Ժողովուրդին կարգերը գետնատափ վրայով :
և Պետրոսի դատաստանները : 21 Յիսուս կ'իմացնէ աշա-
կերտներուն իր մահը : 22 կը յանդիմանէ Պետրոսը որ կ'ա-
ղեր գէմ կենալ : 24 և իրեն հետեւիլ ուզողները կը խրատէ
որ իրենց խաչը կրեն :

1 Եւ Փարիսեցիները ու սադուկեցիները քովը
եկան , փորձելով՝ իրմէն կ'ուզէին որ երկին-
2 քէն նշան մը ցուցնէ իրենց : Անիկա պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց , Երբոր
իրիկուն կ'ըլլայ , կ'ըսէք թէ Գարշ պիտի ըլ-
3 լայ , ինչու որ երկինքը կարմրած է . Եւ ա-
ռտուանց Առաջ մրրիկ պիտի ըլլայ , ինչու որ
երկինքը մռայլատ ու կարմրած է . կեղ-
ծաւորներ , երկնից երեսը քննելը գիտէք ,
բայց ժամեհասներուն նշանները չէ՞ք կրնար
4 քննել : Չար ու շնացող ազգը նշան կ'ուզէ ,
և նշան պիտի չտուի անոր , բայց Յով-
նան մարգարէին նշանը . և թողուց անոնք ու
գնաց :

5 Ու երբոր իր աշակերտները անդի կողմը
6 անցան՝ հաց առնելու մոռցեր էին . Եւ Յի-
սուս անոնց ըսաւ , Նայեցէք ու զգուշացէք
7 փարիսեցւոց և սադուկեցւոց խմորէն . Անոնք
ալ իրենց մէջ խորհելին կ'ըսէին թէ Հաց չբե-
8 րինք ենք : Իսկ Յիսուս անոնց խորհուրդը
գիտնալով ըսաւ անոնց , Ա՛ւ հնոցներիդ հետ
խորհիք , թերահաւատներ , թէ հաց չունիք :
9 Դեռ հասկնար չէ՞ք չէ՞ր հիշեր հինգ
նկանակը՝ հինգ հազարին , ու քանի կողով
10 վերցուցիք : Կամ ալ եօթը նկանակը՝ չորս հա-
11 զարին , ու քանի զամբիւղ վերցուցիք : Ինչ-
պէս չէք հասկնար թէ ես հացի համար չըսի
ձեզի՝ փարիսեցւոց և սադուկեցւոց խմորէն
12 զգուշանալ չըսաւ , հապա փարիսե-
ցւոց ու սադուկեցւոց վարդապետութենէն :
13 Եւ Յիսուս փիլիպպոսի կեսարիայէն կողմ-
երը երթալով՝ իր աշակերտներուն հարցուց ու
ըսաւ , Մարդիկ ո՞վ կ'ըսեն թէ եմ Որդի
14 մարդոյ : Ու անոնք ըսին , Ոմանք Յով-
հաննէս Մկրտիչն են , ու ուրիշներ՝ Եղիան ,
ու ուրիշներն ալ՝ Երեմիան կամ մարգարէներէն
15 մէկը : Ըսաւ անոնց , Հապա դուք ինծի հա-
16 մար ո՞վ կ'ըսէք թէ եմ : Սիմոն Պետրոս պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ , Դուն ես Քրիս-
17 տոս՝ կենդանի Աստուծոյ Որդին : Եւ Յիսուս
պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր , Երանի
քեզ , Սիմոն՝ Յովնանի որդի . Ինչու որ մար-
մինը և արիւնը քեզի չյայտնեց այլ , հա-
18 պա Իմ Հայրս որ երկինքն է : Եւ ես քեզի

կ՚բանմ որ Պետն Գնտրուս ես, ու Ես վէմին վրայ պիտի չինեմ իմ Եկեղեցիս, և դժոխքին դուռները անոր պիտի չյաղթեն։
19 Ու երկինքի Թագաւորութեան բանալիները քեզի պիտի տամ. և ինչ որ երկրի վրայ կապես, երկինքի մէջ կապուած պիտի ըլլայ. ու ինչ որ երկրի վրայ արձակես, երկինքի մէջ
20 արձակուած պիտի ըլլայ։ Ապա Իւր աշակերտներուն պատուիրեց, որ մէկու մը չըսեն Թէ ինքը Քրիստոս է։
21 Անկէ ետեւ սկսաւ Յիսուս իր Աշակերտներուն ցուցընել Թէ պէտք է որ ինքը երուսաղէմ երթայ, ու շատ չարչարանքներ կրէ Ծերերէն և քահանայապետներէն ու դպիրներէն, և սպանուի, ու երրորդ օրը յարու-
22 Պետրոս առնէ և Յիսուս սկսաւ զանիկա նեխ, և սկսաւ յանդիմանել զանիկա ու ըսել, Քաւ լիցի քեզ. Տէր, սա բանը քեզի
23 չըլլայ։ Ետ ինքը դառնալով Յիսուսին ըսաւ, Երթա դնա, Սատանայ, ինծի գայթակղու-Թիւն ես դուն. ընչո որ Աստուծոյ բաները չես մտածեր, հապա մարդոց բաները։
24 Անառնոնք Յիսուս իր աշակերտներուն ը-սաւ, Թէ որ մէկը իմ ետեւէս գալ կ՚ուզէ, Թող իր անձը ուրանայ և իր խաչը վերցընէ
25 ու իմ ետեւէս գայ. վասն զի ով որ կ՚ուզէ իր անձը ապրեցընել, պիտի կորսընցընէ անի-կա. և ով որ ինծի համար իր անձը կը կոր-
26 սընցնէ, պիտի գտնէ զանիկա. Քանզի ի՞նչ կը շահի մարդ մը Թէ որ բոլոր աշխարհը վաս-տկի և իր անձը կորսընցընէ, կամ ի՞նչ տնձին համար ի՞նչ ազատէք պիտի տայ մարդ.
27 վասն զի Որդին մարդոյ իր Հօրը փառքովը պիտի գայ Հրեշտակներուն հետ, ու ան-ատենը ամէն մէկուն իր գործքերուն համե-
28 ձայն հատուցանէ պիտի ընէ. ձշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի որ Հոս ներկայ եղողներէն մէկ քա-նիները կան՝ որոնք մինչեան Համբ պիտի չառնեն, մինչև որ տեսնեն Որդին մարդոյ իր Թագաւորութիւնովը եկած։

ԳԼ. ԺԷ

1 Քրիստոսի պայծառակերպութիւնը։ 14 Քրիստոս կը բժշկէ լուա-նոտը։ 22 կը նախազգայնէ իր չարչարանքները։ 24 ու երկդրա-մեան տուրքը կը հատուցանէ։

1 Եւ վեց օրէն ետեւ Յիսուս իր Հետը առաւ Պետրոսը ու Յակոբոսը և անոր եղբայրը Յով-

Ե · Ցովհ · ա · 41 ·
· Յ՝ Վ֊Ի՛Ր·
Ի Եփես · բ · 20 · Ցայտ · Ի՛ա · 14 ·
Թ Ցար · լը · 17· Սաղ· Ի՛ · 13· Ճե · 18· Եսա· լը · 10 ·
Ի ԳԼ· Ժը · 18· Ցովհ· ի՛ · 23 ·
Ժ ԳԼ· Ժէ · 9· Ա՛ա· ը · 20 · Դատ · Ի՛ · 21 ·

Ա Ցիսու Ցիսուս Քը-րիստոսի
Բ ԳԼ· ի՛ · 17· Ա՛ա· ը · 31 · Ի՛ · 33 · Դատ · Ի՛ · 22 · Ժը · 21 · իգ · 6 · 7 ·
Գ Տես բ Թագ · ԺԲ · 22 ·
Դ Հատ · ը · 7 ·
Ե ԳԼ· Ժ · 28 · Ա՛ա· ը · 34 · Դատ · Ի՛ · 22 · Ժգ · 27 · Գաղ·

Ժգ · 21 · ա Թես · գ · 3 · բ Տիմ · գ · 12 ·
Զ Դատ · Ժէ · 33 · Ցովհ · Ժը · 25 ·
Է Սաղ · խԲ · 7 · 8 ·
Ը ԳԼ· իգ · 64· Ա՛ա· ը · 38 · Դատ · Ի՛ · 20 ·
Թ Դատ · է · 10· Զ՚ա· Ժգ · 5 · ԳԼ· ԼԹ · 31 · Ցուդ · 14 ·
Ժ Ցար · լգ · 11 · Սաղ· Ի՛ · 23 ·

հաննէսը, ու անոնք մէկ բարձր լեռ մը հա-
2 նեց առանձին. և անոնց առջեւը պայծառացաւ, ու իր երեսը փայլեցաւ արեգակի պէս, ու իր հանդերձները ճերմկցան լուսոյ պէս.
3 և ահա երեցան անոնց Մովսէս ու Եղիա
4 ու իր հետը կը խօսէին։ Պատասխան տուաւ Պետրոս ու ըսաւ Յիսուսին, Տէր, պզտիկ է որ հոս կենանք. Թէ որ կ՚ուզես, երեք խրճ-ճիք չինենք հոս, մէկը քեզի՝ և մէկը Մովսէսի՝ ու մէկը Եղիայի։
5 Դեռ որ անիկա կը խօսէր, ահա լուսաւոր ամպ մը անոնց վրայ հովանի եղաւ. և ահա ամպէն ձայն մը եկաւ ըսելով, Սա է իմ սիրելի Որդիս
6 որուն հաճեր եմ, սորա մտիկ ըրէք։ Աշակերտները երբոր լսեցին՝ երեսնուն վրայ
7 ինկան ու խիստ վախցան։ Եւ Յիսուս մօտ-նալով դպաւ անոնց ու ըսաւ, Ելէք ու մի
8 վախնաք. Աչքերնին վերցուցին ու մէկը չը-տեսան, բայց միայն Յիսուսը։
9 Ու երբոր անոնք վար կ՚իջնէին, Յի-սուս պատուիրեց անոնց ու ըսաւ, Ա-տեսիլքը մարդու մը գրուցէք, մինչև Որդին
10 մարդոյ մեռելներէն յարութիւն առնէ։ Եւ իր աշակերտները իրեն հարցուցին ու ըսին, Ուրեմն Դպիրները կ՚ըսեն Թէ
11 Պետք է որ առաջ եղիան գայ։ Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց, Եղիան ա-ռաջ եղիան կու գայ և Համէն բան կարգի կը
12 դնէ. Բայց ձեզի կ՚ըսեմ որ եղիան արդէն եկած է, և անիկա չճանչցան, Հապա վրան ը-ուզածին՝ ըրին անոր. անոնկ ալ Որդին մարդ-
13 ոյ անոնցմէ պիտի չարչարուի. Յետոյ Աշակերտները հասկըցան անիկա Մկրտիչ Յով-հաննէսին համար ըսաւ անոնց։
14 Ու երբոր ժողովուրդին քովը եկան, մարդ մը մօտենալու անոր, և ծնկան վրայ դալով՝ կ՚ըսէր, Տէր, իմ որդւոյս ողորմէ, որ կը լուսնոտի և չարաչար կը տանջուի, քանզի չատ անգամ կրակի մէջ կ՚ինկնայ՝ ու չատ անգամ
15 ջուրի մէջ. և անիկա քեզ աշակերտներուդ
16 բերի, ու չկրցան զանիկա բժշկել։ Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ով անհաւատ և խոտորեալ ազգ, մինչև Ե՞րբ ձեզի հետ պի-տի ըլլամ, մինչև Ե՞րբ ձեզի պիտի համբե-
17 րեմ. զանիկա հոս բերէք ինծի։ Եւ Յիսուս սաստեց անոր, ու դեւը անկէ ելաւ, և բժըշ-
18 կուեցաւ տղան ծոյն ժամէն։ Աշակերտները աշ-

Ա Ցովհ · ա · 42 ·
Բ Ա՛ա· ը · 36 · Ցովհ· ի՛ · 6 · ա Կոր · ը · 5 · բ Կոր· ե · 10 · ա Գնա · ա · 27 · Ցայտ· ը · 25 · իբ · 18 ·
Գ Մատ· ը · 30 · Դատ· Ի՛ · 27 ·
—
Մատ· Ի՛ · 11 · Դատ· Ի՛ · 23 ·

Դ Ա՛ա· ը · 37 ·
Ե ԳԼ· գ · 17 · Մատ· ա · 11 · Դատ· գ · 22 · Ա՛ա· ը · 40 · Ա՛ա· ի՛ · 1 ·
Զ Ա՛ա· իբ · 1 ·
Է Օր· Ժը · 15 · 19 · Գաղ· գ · 23 · 25 ·
Ը Գնա · ա · 18 ·
Թ Դատ· ը · 18 · Ի՛ · 21 · Ժ · 10 · 18 ·
Ժ ԳԼ· Ժգ · 20 · Մատ· ը · 20 · Ի՛ · 9 ·
Ի Մատ· գ · 5 · ԳԼ·

Ժա · 14 · Մատ· Ի՛ · 10 ·
Ի Մատ· գ · 6 · Դատ· ա · 16 · 17 · Գաղ· գ · 21 ·
Ի ԳԼ· Ժա · 14 · Մատ· Ի՛ · 11 · 18 ·
Լ ԳԼ· Ժգ · 5 · 10 ·
Խ ԳԼ· Ժը · 21 ·
Ծ ԳԼ· Ժա · 14 ·
Կ Մատ· Ի՛ · 14 · Դատ· Ի՛ · 27 ·

կերանները առանձին Քիսւոյ քովը երթալով՝ բսին, Մենք ինչո՞ւ չկրցանք անիկա հանել։
19 Եւ Քիսւոյ բսաւ անոնց, Ձեր Թերահաւատութեանը համար. քանզի ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, եթէ որ մանանեխի հատի չափ հաւատք ունենաք, ա՛ս լեռանս պիտի բսէք, Ասկէ անդին փոխադրուէ, և պիտի փոխադրուի. ու
20 բան մը անհնարին պիտի չըլլայ ձեզի։ Սակայն ա՛ս տեսակը ուրիշ բնաւ չելլեր, բայց միայն աղօթքով և ծոմապահութեամբ։
21 Ու երբոր անոնք Գալիլեայի մէջ կը պտըտէին՝ Քիսւոս բսաւ անոնց, Որդին մարդոյ
22 պիտի մատնուի մարդոց ձեռքը, Եւ զանիկա պիտի սպաննեն, ու երրորդ օրը յարութիւն պիտի առնէ. ու խիստ տրտմեցան։
23 Երբոր անոնք Կափառնայում եկան, Երկդրամեան տուրքը առնողները Պետրոսին եկան ու բսին, Ձեր վարդապետը երկդրամները չը՞տալուցանե՞ր. Ան՝ անիկա բսաւ, Այո՛, կը տա։
24 Տունն։ Ու երբոր ատոր մտաւ, Քիսւոս անոր դէմը եաւ ու բսաւ, Քեզի ի՞նչպէս կ՚երեւնայ, Սիմո՛ն։ երկրիս թագաւորները որմէ՞ն կ՚առնեն հարկը կամ տուրքը, իրենց
25 որդիներէ՞ն թէ օտարներէն։ Պետրոս անոր բսաւ թէ Օտարներէն. Քիսւոս անոր բսաւ, Ուրեմն որդիները ազատ են։ Բայց չըլլայ որ անոնք գայթակղեցընենք, դնա ծովը և կարթ ձգէ, ու առաջի ձուկը որ կ՚ելլէ՝ առ, և անոր բերանը բանալով՝ սատեր մը պիտի գտնես. զանիկա առ՝ անոնց տուր ինձի և քեզի համար։

ԳԼ. ԺԸ

1 Նոյն ժամուանակը աշակերտները Քիսւոսի քովը եկան ու բսին, Ո՞վ է մեծ երկինքը թա-
2 գաւորութեանը մէջ։ Եւ Քիսւոս տղայ մը կանչեց իրեն, զանիկա անոնց մէջտեղը կայնե-
3 ցուց, Ու բսաւ, Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, եթէ դուք դարձի չգաք և տղոց պէս չըլլաք, երկինքը թագաւորութիւնը բնաւ պիտի չմտնէք։
4 Եւ ան՝ որ իր անձը այս տղուն պէս խոնարհեցընէ, անիկա է մեծ երկինքը թագաւորու-
5 թեանը մէջ։ Եւ ով որ այսպէս տղայ մը ըն-
6 դունի իմ անունովս, զիս կ՚ընդունի։ Եւ ով որ գայթակղեցընէ այս պզտիկներուն մէկը որ հաւատան, աղէկ է անոր՝ որ իր պարանոցէն իշոյ ադաչքի քար մը կախուի, ու ծովուն անդունդին մէջ ընկղմի։
7 Վա՜յ աշխարհին՝ գայթակղութիւններու պատճառաւ. Զի պարկ է որ գայթակղութիւնները գան, բայց վա՜յ այն մարդուն որուն ձեռքովը գայթակղութիւնը կու գայ։
8 Որով թէ որ քու ձեռքդ կամ ոտքդ քեզ կը գայթակղեցընէ, կտրէ անիկա ու քեզմէ ձգէ. աղէկ է քեզի կաղ կամ պակասաւոր մտնել կեանքը, քան թէ երկու ձեռք կամ երկու ոտք ունենալ ու յաւիտենական կրակին
9 մէջը ձգուիլ։ Եւ թէ որ աչքդ քեզ կը գայթակղեցընէ, հանէ անիկա և քեզմէ ձգէ. աղէկ է քեզի մէկ աչքով կեանքը մտնել, քան թէ երկու աչք ունենալ ու կրակին դիհենանը ձգուիլ։
10 Զգոյշ կեցէք որ չանարգէք ասոնց պզտիկներէն մէկը. քանզի կ՚ըսեմ ձեզի որ երկինքի մէջ հրեշտակները միշտ երկնաւոր Հօրս երեսը կ՚աւանդեն իմ
11 Հօրս երեսը՝ որ երկինքն է։ Որովհետեւ որ
12 դին մարդոյ եկաւ կորսուածը փրկելու։ Ի՞նչպէս կ՚երեւնայ ձեզի. թէ որ մարդ մը հարիւր ոչխար ունենայ, և անոնց մէկը մոլորի, իննսունինը լերանները չը՞ձգեր, ու եր-
13 թար մոլորածը փնտռելու։ Եւ թէ որ գտնէ, կրկին զանիկա, ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի որ աւելի ուրախ կ՚ըլլայ անոր վրայ, քան թէ
14 իննսունինէն որ մոլորած չեն։ Նմանապէս ալ ձեր երկնաւոր Հայրը չկամիր որ այս պզտիկներէն մէկը կորսուի։
15 Եթէ որ քու եղբայրդ քեզի դէմ մեղանչէ, դնա յանդիմանէ անիկա երբոր դուն և ան մենակ էք. թէ որ քեզի մտիկ ընէ, շահե-
16 ցար քու եղբայրդ. Հապա թէ որ մտիկ չընէ տէ, քու հետդ մի՛ առներ մի կամ երկուք ալ ատ, որ Կերկու կամ երեք վկայութեամբ բերան
17 նէ ամէն բան հաստատուի։ Եւ թէ որ անոնց ալ մտիկ չընէ, եկեղեցիին բսէ. իսկ թէ որ եկեղեցիին ալ մտիկ չընէ, Հեթանոսի ու մաքսաւորի պէս թող ըլլայ քեզի։
18 Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Երկրի վրայ ինչ որ կապէք, երկինքը մէջ կապուած պիտի ըլլայ. ու երկրի վրայ ինչ որ արձակէք, երկինքը մէջ արձակուած պիտի ըլլայ. Վերադարձով կ՚ըսեմ ձեզի, Թէ որ ձեզմէ երկու հոգի երկրի վրայ միաբանեն՝ ամէն ինչ բանի համար

ա Գլ. ե. 31. Մտ. Ժա. 12. Ղկ. ժզ. 18. ե Ելք. լ. 13. Ղկ. ժ. 27. Մտ. ժզ. 4. Մր. ժ. 19. Ղկ. ժը. 8. Ա Կր. ժգ. 9. զ Ղկ. ժգ. 21. ե Մտ. ժ. 40. Ղկ. ժգ. 48. է Մտ. ժ. 42. Ղկ. ժզ. 2. Ա Կր. ժգ. 10. թ Մտ. ժ. 41. Ղկ. ժզ. 1. ժ Մտ. ժ. 42. Ղկ. ժզ. 2. ժա Մտ. ժ. 40. ժբ Մտ. ժ. 41. Ղկ. ժզ. 1. ժգ Ղկ. ժզ. 1. ժդ Ղկ. ժզ. 2. ժե Ղկ. ժզ. 3. ժզ Մտ. ժ. 42. Ղկ. ժզ. 4. ժէ Ղկ. ժզ. 4. Բ Օր. ժզ. 15. Ա Կր. ժգ. 1. Բ Կր. ժգ. 1. Ա Կր. ժգ. 1. Ա Կր. ժգ. 1. Ա

որ խնդրեն, ²պահ ըլլայ անոնց իմ Հօրմէս՝
20 որ երկինքն է։ ³Քանզի ուր որ երկու կամ
երիք հոգի ժողովուած ըլլան իմ անունովս,
հոն եմ ես անոնց մէջը։
21 Ապա տէր Պետրոս մօտեցաւ անոր ու ը-
սաւ, Ցէր, քանի՞ անգամ թէ որ եղբայրս ին-
ձի դէմ մեղանչէ՝ ներեմ անոր. մինչև եօթը
22 անգամ։ Յիսուս անոր ըսաւ, Ինդի չեմ ըսեր
թէ մինչև եօթը անգամ, ²հապա մինչև եօ-
23 թանասուն անգամ եօթը։ Ասոր համար երկ-
նից թագաւորութիւնը կը նմանի թագաւորի
մը, որ իր ծառաներէն հաշիւ առնել ուզեց։
24 Ու երբոր սկսաւ առնել, տասը հազար տա-
25 ղանդի պարտական մը բերուեցաւ իրեն։ Բայց
անիկա վճարելու կարողութիւն չունենալով,
իր տէրը հրաման ըրաւ ²որ անիկա և անոր
կինը ու որդիքը և անոր բոլոր ունեցածը
26 ծախուի, ու դրամը վճարուի։ Իսկ ծառան
անոր առջևը խնդալով երկրպագութիւն կը-
նէր ու կ'ըսէր, Ցէր, համբերէ ինձի և ամէնը
27 քեզի կը վճարեմ։ Եւ ան ծառային տէրը
վրան խղճալով արձակեց զանիկա, ու պարտ-
28 քը շնորհեց անոր։ Եւ նոյն ծառան երբ, իր
ծառայակիցներէն մէկը գտաւ որ իրեն հա-
զար դահեկան պարտք ունէր, ու զանիկա
բռնելով կը խեղդէր ու կ'ըսէր, Վճարէ ինձի
29 ունեցած պարտքդ։ Ուստի անոր ծառայա-
կիցը անոր առջև ինկաւ, կ'աղաչէր անոր ու
կ'ըսէր, Համբերէ ինձի ու ³քեզի կը վճարեմ։
30 Եւ ինքը չէր ուզեր, հապա գնաց՝ բանտը
դրաւ զանիկա, մինչև որ պարտքը վճարէ։
31 Երբոր իր ծառայակիցները տեսան եղած բա-
ները՝ խիստ տրտմեցան, ու եկան իրենց տի-
32 րոջը հասկրցուցին բոլոր եղածը։ Անտանոր
անոր տէրը կանչեց զանիկա ու ըսաւ անոր,
Չար ծառայ, ան բոլոր պարտքը ես քեզի
33 շնորհեցի՝ ինձի աղաչելուդ համար։ Ո՞չ-ինչ
պէտք չէր քեզի ալ քու ծառայակիցդ ողոր-
34 միլ, ինչպէս որ ես քեզի ողորմեցայ։ Եւ անոր
տէրը բարկանալով՝ դահիճներուն մատնեց
զանիկա, մինչև որ բոլոր պարտքը վճարէ։
35 ¹Ասանկ ալ իմ երկնաւոր Հայրս պիտի ընէ
ձեզի, թէ որ ձեր սրտերէն չէք ներեր ամէն
մէկդ իր եղբօրը իրենց յանցանքները։

ԳԼ· ԺԹ

1 Քրիստոս կը բժշկէ հիւանդները։ 3 պատասխան կու տայ կը-
նիկ տրամելու վերաբերեալ բրած հարցմանդին։ 13
Մանր տղաքները կ'ընդունի։ 16 կը տարբերէ պատանիին թէ
ինչպես կրնայ ստանալ յաւիտենական կեանքը։ 23 և թէ ին-
չու և ով կրնայ ապրիլ։ 27 իր ազգականներուն կ'ըսէ

1 Ու եղաւ որ երբ Յիսուս ²սա խօսքերը լրի-
ցուց, Գալիլեայէն եկաւ ու եկաւ Հրէաստանի
սահմանները Յորդանանու անդին կողմը,
2 ³եւ անոր եկան չատ ժողովուրդներ գացին,
ու հոն բժշկեց զանոնք։
3 Եւ փարիսեցիները անոր մօտենալով զա-
նիկա կը փորձէին՝ ու կ'ըսէին թէ Արժա՞ն է
որ մարդ մը իր կինին արձակէ ամէն պատճա-
4 ռի համար։ Անիկա ալ պատասխան տուաւ
ու անոնց ըսաւ, Չէ՞ք կարդացեր ³թէ ան որ
սկիզբէն ստեղծեց, արու և էգ ստեղծեց զ-
5 նոնք՝ ու ըսաւ, ²Ասոր համար մարդ իր հայրը
ու մայրը պիտի ձգէ և իր կինոջը պիտի յա-
րի, ու ³երկուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան։
6 Ուստի այլ երկուք չեն, հապա մէկ մարմին։
ուրեմն ան որ Աստուած միացուցեր՝ մարդ թող
7 չդատէ։ Ըսին իրեն, ²Հապա Մովսէս ինչո՞ւ
պատուիրեց արձակման թուղթ տալ և արձա-
8 կել։ Ըսաւ անոնց, Մովսէս ձեր սրտերուն
կարծրութեանը համար ձեզի հրաման տուաւ
կիներնիդ արձակել, բայց սկիզբէն անանկ
9 չեղաւ։ ³Ասկայն ձեզի կ'ըսեմ, Ով որ առանց
պոռնկութեան պատճառի իր կինը արձակէ
և ուրիշ մը առնէ, շնութիւն կ'ընէ. և ով որ
10 արձակուածը առնէ՝ շնութիւն կ'ընէ։ Իր
աշակերտները բսին իրեն, ²Թէ որ առանկ բան
կայ էրկան ու կնոջ միջտղը՝ չամուսնանալը
11 աղէկ է։ Եւ ինքը անոնց ըսաւ, ³Ամէնը բա-
ւական չեն սա բանին, հապա անոնք՝ որոնց
12 տրուած է։ Ինչու որ կան ներքինիներ՝ որ էրկնց
մօրը որովայնէն անանկ ծնան, և կան ³ներ-
քինիներ՝ որ մարդոցմէ ներքինի եղան, և կան
ներքինիներ՝ որ ինքզինքնին ներքինի երկնից
թագաւորութեանը համար։ ով որ կրնայ առնել՝ թող առնէ։
13 ¹Անտանոր մանր տղաք բերուեցան իրեն,
որ անոնց վրայ ձեռք դնէ և ապօթք ընէ, ու
աշակերտները կը յանդիմանէին զանոնք։
14 Բայց Յիսուս ըսաւ, Թող առէք սա մանր
տղոցը, և մի արգիլէք առնել ինձի գալէն,
ինչու որ երկնից թագաւորութիւնը առանց-
15 ներուներն է։ Եւ անոնց վրայ ձեռք դնելէն
ետև գնաց անկէ։
16 ¹Եւ ահա մէկը մօտենալով՝ ըսաւ անոր,
Բարի ²վարդապետ, ինչ բարի գործ ընեմ,
17 որ յաւիտենական կեանքը ընդունիմ։ Եւ ա-
նիկա ըսաւ անոր, Ինչո՞ւ զիս բարի կ'անուա-

ա = Ցովհ· ի· ա· 22· ի· 14·
բ Ղեւտ· ԺԸ· ի·
գ Գէն· գ· 19· Մտթ· Ժ· 32· Կղ· գ· 13·
դ Թուոց· գ· ի·
ե Ելեմ· ի· ե·
զ Ցովհ· ա· 29· Ա Կոր· ե· 7·
է Գէն· գ· 15· Մտթ· Ժ· 32· Կղ· գ· 13·
ը = Մտթ· Ժ· ա· Ցովհ· Ժ· 40·
թ Գէն· ԺԸ· 15·
ժ Գէն· ԺԸ· 15·
ի Գէն· գ· 15· Մտթ· Ժ· 32· Կղ· գ· 13·
լ Գէն· ե· 22· Մտթ· ե· 31· Ղկ· ԺԶ· 18·
խ Գէն· ե· 22· Մտթ· ե· 31· Ղկ· ԺԶ· 18·
ծ Գէն· ե· 22· Մտթ· ե· 31· Ղկ· ԺԶ· 18·
կ Ելեմ· ի· 8· Ղկ· ԺԶ· 18·
հ Ելեմ· ի· 8· Ղկ· ԺԶ· 18·
ձ Ելեմ· ի· 8· Ղկ· ԺԶ· 18·
ղ Ելեմ· ի· 8· Ղկ· ԺԶ· 18·
ճ Ելեմ· ի· 8· Ղկ· ԺԶ· 18·
մ Ելեմ· ի· 8· Ղկ· ԺԶ· 18·
յ Ելեմ· ի· 8· Ղկ· ԺԶ· 18·
ն Ելեմ· ի· 8· Ղկ· ԺԶ· 18·
շ Ելեմ· ի· 8· Ղկ· ԺԶ· 18·
ո Ելեմ· ի· 8· Ղկ· ԺԶ· 18·
չ Ելեմ· ի· 8· Ղկ· ԺԶ· 18·
պ Ելեմ· ի· 8· Ղկ· ԺԶ· 18·
ջ Ելեմ· ի· 8· Ղկ· ԺԶ· 18·
ռ Ելեմ· ի· 8· Ղկ· ԺԶ· 18·
ս Ելեմ· ի· 8· Ղկ· ԺԶ· 18·
վ Ելեմ· ի· 8· Ղկ· ԺԶ· 18·
տ Ելեմ· ի· 8· Ղկ· ԺԶ· 18·
ր Ելեմ· ի· 8· Ղկ· ԺԶ· 18·
ց Ելեմ· ի· 8· Ղկ· ԺԶ· 18·
ւ Ելեմ· ի· 8· Ղկ· ԺԶ· 18·
փ Ելեմ· ի· 8· Ղկ· ԺԶ· 18·
ք Ելեմ· ի· 8· Ղկ· ԺԶ· 18·
օ Ելեմ· ի· 8· Ղկ· ԺԶ· 18·
ֆ Ելեմ· ի· 8· Ղկ· ԺԶ· 18·

նես. Ո՞վ կրնայ ի զատ բարւոյ չկայ, զոր է Աստուած. հապա թէ որ կ՚ուզես կեանքը մտնել, պա-
18 տուիրանքները պահէ։ Ըսաւ անոր, Ո՞ր ոնք. և Յիսուս ըսաւ, Սա՛նք. Պատուիրէն մի ըներ, Շնութիւն մի ըներ, Գողութիւն մի
19 ըներ, Սուտ վկայութիւն մի ըներ, Պատուէ հայրդ ու մայրդ պատուէ, և Պատուիրէն քու
20 անձիդ պէս սիրես։ Պատանին ըսաւ անոր, Ասանք ամէնը մանկութենէս ի վեր պահեր
21 եմ. ալ ի՞նչ բանով պակաս եմ։ Ըսաւ անոր Յիսուս, Թէ որ կ՚ուզես կատարեալ ըլլալ, Գնա ծախէ զոր ունիս ու տուր աղքատներուն, ու երկինքը գանձ պիտի ունենաս, և
22 եկուր իմ հետևէս։ Երբոր պատանին այս խօսքը լսեց՝ տրտմած գնաց, վասն զի շատ ստացուածք ունէր։
23 Եւ Յիսուս ըսաւ աշակերտներուն, Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի որ Հարուստը դժուարաւ
24 պիտի մտնէ երկնից թագաւորութիւնը։ Դարձեալ կ՚ըսեմ ձեզի, Դիւրին է որ Ուղտը անցին ծակէն անցնի, քան թէ Հարուստը Աս-
25 տուծոյ թագաւորութիւնը մտնէ։ Աշակերտները երբոր լսեցին՝ շատ զարմացան ու ըսին,
26 Ո՞ւրմէն ո՛վ կրնայ փրկուիլ։ Յիսուս անոնց նայելով ըսաւ, Առիկա մարդոց կողմանէ անկարելի է, բայց Աստուծոյ կողմանէ ամէն բան կարելի է։
27 Անառնէր Պետրոս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր, Ահա Մենք ամէն բան թողացինք՝ և քու հետևէդ եկանք. ուստի մեզի
28 ի՞նչ պիտի ըլլայ։ Ըսաւ անոնց Յիսուս, Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի թէ դուք որ իմ հետևէս եկաք, Վերադարձի գալուստին երբոր Որդին մարդոյ իր փառաց աթոռը նստի, դուք ալ տասներկու աթոռներու վրայ պիտի նստիք՝ Իսրայէլի տասներկու ցեղերը դատելու։
29 Եւ ով որ թողաց տուներ, կամ եղբայրներ, կամ քոյրեր, կամ հայր, կամ մայր, կամ կին, կամ որդիներ, կամ արտեր՝ իմ անուանս հա-
30 մար, հարիւրապատիկ պիտի առնէ, և յաւիտենական կեանք պիտի ժառանգէ։ Բայց շատ առաջիններ պիտի ըլլան յետին, և յետիններ՝ առաջին։

ԳԼ. Ի

1 Քանզի երկնից թագաւորութիւնը տանուտէր մարդու մը նման է, որ առտուանց կանուխ ելաւ՝ իր այգիին համար բանուորներ
2 բռնելու։ Եւ բանուորներուն հետ օրը մէկ դահեկանի մը խօսք կապեց, ու զանոնք իրենց
3 կոչ իր այգին։ Եւ ժամը երեքին առնելով ելաւ՝ ուրիշներ տեսաւ, որ շուկային մէջ պա-
4 տակ կայներ էին։ Ու բսաւ անոնց, Դուք ալ գացէք ի՛ այգին, և ինչ որ արժան է՝ կու-
5 տամ ձեզի։ Անոնք ալ գացին։ ու նորէն ժամը վեցին և ժամը իննին առնելով ելաւ՝ ա-
6 նոնք ըրաւ։ Եւ ժամը տասնմէկին առնելով ելաւ, ուրիշները գտաւ՝ որ պարապ կայներ էին, ու անոնց բսաւ, Ինչո՞ւ հոս բո-
7 լոր օրը պարապ կայներ էք։ Ըսին իրեն, Վասն զի մեզ մեզ վարձքով չբռնեց-բսաւ անոնց, Դուք ալ այգին գացէք, ու
8 ինչ որ արժան է՝ պիտի առնէք։ Եւ իրիկուն որ եղաւ, այգիին տէրը իր տնտեսին բսաւ, Բանուորները կանչէ, և անոնց վարձքը տուր՝
9 նախիններէն սկսելով մինչև առջիններուը։ Ու երբոր եկան անոնք որ ժամը տասնմէկին է-
10 ղեր էին, մէկական դահեկան առին։ Եւ առջիններուը գալով՝ կը կարծէին որ աւելի պիտի առնեն,
11 ու անոնք ալ առին մէկական դահեկան։ Երբոր առին՝ տանտէր տիրոջը դէմ տրտնջով կ՚ընէին ու
12 կ՚ըսէին թէ Այս նախիններուը մէկ ժամ միայն գործեցին, և անոնք հաւասար ըրիր մեզի, որ օրուան ծանրութիւնը ու տաքութիւնը քաշեցինք։
13 Ասիկա պատասխան տուաւ անոնցմէ մէկուն ու բսաւ, Բնկեր, ես քեզ չեմ զրկեր. չէ՞ որ դուն իմ հետս մէկ դահեկանի մը խօսք կա-
14 պեցիր. Առ քուկդ ու դնա. կ՚ուզեմ որ այս
15 նախինին քեզի տուածիս պէս տամ։ Միթէ ես իշխանութիւն չունիմ իմ բաներուս վրայ՝ ինչ որ ուզեմ ընելու. կամ թէ քու աչքդ
16 չարի է՝ որ ես բարերար եմ։ Այսպէս յետինները առաջին պիտի ըլլան, և առաջիններըն յետին. Վասն զի կանչուածներն շատ են, բայց ընտրուածները քիչ։
17 Ու Երբոր Յիսուս Երուսաղէմ կ՚երթար, Տասներկու աշակերտները հետը
18 առաւ առանձին, ու բսաւ անոնց, Ահա Երուսաղէմ կ՚երթանք, և Որդին մարդոյ պիտի մատնուի քահանայապետներուն ու գպիրներուն, և զանիկա մահուան պիտի դատապար-
19 անեն, Ինչ. զանիկա հեթանոսներուն պիտի մատնեն՝ ծաղր ընելու ու ծեծելու և խաչը

1 Եւ. Ի. 13. Բ Օր. Ե. 15.
4 Գլ. Ժե. 4.
5 Ղե. Ժթ. 18. Գլ. իր. 39. Հռոմ. Ժգ. 9. Գաղ. Ե. 14. Յակ. Բ. 8.
7 Գլ. Ջ. 30. Ղուկ. Ժբ. 33. Ժգ. 9.
8 Ռութ Պատմ. Դ. 7. Ղեւտ. Ժթ. 13. Բ Օր. Ի. 15. Ա Կորնթ. Ժ. 32. Ա Տիմ. Ե. 18.
9 Գլ. Ժգ. 28. Մարկ. Ժ. 24. Ա Կոր. Ա. 26. Ա Տիմ. Ե. 9. 10.
10 Ռիսնէ պատմիչ
11 Ե Օր. Ի. 19. Գլ. Գ. 32. Ղուկ. Ժբ. 33. Ժգ. 9.
12 Ծն. Ժբ. 14. Ցոր. Ի. 22. Գլ. Ե. 45. Գ. 24. 28. Ա Տիմ. Գ. 18. 19.
13 Գլ. Ժգ. 28. Մարկ. Ժ. 24. Ա Կոր. Ա. 26. Ա Տիմ. Գ. 9. 10.
14 Գլ. Ի. 21. Ղուկ. Ա. 17. Ջակ. Բ. 6. Ղուկ. Ա. 37. Ժբ. 27.
15 Մարկ. Ժ. 28. Ղուկ. Ժբ. 28.
16 Ե Օր. Լգ. 9. Գլ. Գ. 32. Ղուկ. Ե. 11.
17 Գլ. Ի. 32. Մարկ. Ժ. 31. Ղուկ. Ժգ. 30.
18 Գլ. Ի. 31. Ղուկ. Ժգ. 30. Կոր. Գ. 2. 3. Յայտ. Բ. 26.
19 Ե Օր. Ժե. 9. Ա. Մարկ. Ժ. 33. Ղուկ. Ժբ. 32. Գլ. Ժ. 32. Գործ. Ժ. 39. Ա Կոր. Ժե. 4.
20 Գլ. Ի. 16. Խոս. 31. 32. Մարկ. Ժ. 31. Ղուկ. Ժգ. 30.
21 Գլ. Ի. 31. Ղուկ. Ժգ. 30. Կոր. Գ. 2. 3. Յայտ. Բ. 26.
22 Հռոմ. Բ. 21. Ե Օր. Ժե. 9. Ա. Մարկ. Ժ. 33. Ղուկ. Ժբ. 32. Գլ. Ժ. 32.
23 Գլ. Ժգ. 21. Մարկ. Ժ. 32. Ղուկ. Ժբ. 31. Ցոփ. Ժե. 18.
24 Գլ. Ժգ. 21.
25 Գլ. Ժե. 21. Մարկ. Ժ. 1. 26. Ղուկ. Ի. 1. Ցոփ. Ժբ. 55. Հռ. Գործ. Գ. 13.

հանելու · ու երրորդ օրը յարութիւն պիտի առնէ ։
20 ։Ա՛նաստնը ։Զեբեդէոսին որդւոցը մօրը իր որդւոցը հետ եկաւ առաջ , երկրպագութիւն
21 կ՛ընէր ու բան մը կը խնդրէր անկէ · Ան ալ բաւ անոր , ։Ի՞նչ կ՛ուզես · Բաւ անոր , Բան որ աս իմ երկու որդիքս ։Ձի՛կը ա՛ջ կողմդ և մէկալը ձախ կողմդ նստին քու թագաւորու-
22 թեանդ մէջ · Պատասխան տուաւ Յիսուս ու բաւ , Չէք գիտեր ինչ կը խնդրէք · կրնա՞ք խմել հան գաւաթը որ ես պիտի խմեմ , կամ հան մկրտութիւնովը մկրտիլ որ ես պիտի
23 մկրտիմ · բսին իրեն , կրնանք · Եւ բաւ անոնց , ։Իմ գաւաթս պիտի խմէք , և ան մկրտութիւնովը որ ես մկրտուելու եմ՝ պիտի մկրտիք · բայց իմ ա՛ջ կողմն ու ձախ կողմն նստիլը՝ իմս չէ ։տալը , հապա որոնց
24 որ պատրաստուած է իմ Հօրմէս · ։Ու երբոր տաս մնացեալ տասնին լսեցին՝ ան երկու եղ-
25 բայրներուն նեղացան · Իսկ Յիսուս իրեն կանչեց զանոնք ու բաւ , Գիտէք որ ազգաց իշխանները կը տիրեն անոնց , և մեծամեծները
26 կ՛իշխեն անոնց · Բայց ձեր մէջը ։անանկ պիտի չըլլայ , հապա ։Ձեզմէ ով որ մեծ ըլլալ կ՛ուզէ , թող անիկա ձեր պաշտաւորը ըլլայ ·
27 ։Ու Ձեզմէ ով որ առաջին ըլլալ կ՛ուզէ՝ թող
28 անիկա ձեր ծառան ըլլայ · ։Ինչպէս ։Որդին մարդոյ չեկաւ պաշտաւորութիւն ընդունելու , հապա պաշտաւորութիւն ընելու և ։Իր կեանքը ։Հաւասարուն Տաճար փրկանք տալու ·
29 ։Ու երբոր անոնք Երիքովէն ելան , մեծ
30 բազմութիւն անոր հետևէն գնաց · Եւ ահա Տաճարուն քովը Երկու կոյր նստած էին · երբոր լսեցին թէ Յիսուս կ՛անցնի , պոռացին ու բսին , Ողորմէ մեզի , Տէր՝ Որդի Դաւիթ ·
31 թի · եւ բազմութիւնը կը յանդիմանէր զանոնք որ լռեն , բայց անոնք՝ ալ աւելի կ՛աղաղակէին ու կ՛բսէին , Ողորմէ մեզի , Տէր՝
32 Որդի Դաւիթ · Եւ Յիսուս կանգ առնելով կանչեց զանոնք ու բաւ , ։Ինչ կ՛ուզէք որ
33 Ձեզի ընեմ՝ բսին անոր , Տէր , որ աչքերնիս
34 բացուին · Եւ Յիսուս խղճալով՝ անոնց աչքերուն դպաւ , և չուտ մը անոնց աչքերը բացուեցան , ու անոր հետևէն գացին ։

ԳԼ · ԻԱ

1 Ջրհեղեղ իշա վրայ հէնաւ՝ երուսաղէմ կը մտնէ · 12 սա-
տաբին գործս կը վերջանայ առաւտուր շաբթին · 17 թզենին
չ Մարկ · ժ · 35 ·
ը Գլ · գ · 21 ·
թ Գլ · ԺԹ · 35 ·
ի Գլ · իգ · 39 · 48 ·
Մարկ · ժգ · 36 ·
Ղուկ · իբ · 42 ·
Յովհ · ԺԸ · 11 ·
լ Ղուկ · ԺԸ · 36 ·
խ Գործ · ԺԸ · 8 · Հբ.
ովմ · ը · 17 · բ
Կոր · ա · 1 · Յայտ ·
ա · 9 ·
ի Գլ · իե · 34 ·
ձ Մարկ · ժ · 41 · Ղուկ · իբ · 24 · 25 ·
ղ Գեն · ե · 3 ·
ճ Գլ · իգ · 11 · Մարկ · Բ · 34 · ժ · 43 ·
ն Գլ · ԺԸ · 4 ·
շ Յովհ · Ժգ · 4 ·
ո Գլ · իբ · 27 ·
Ջ Ա · Թագ · ա · 33 ·
Ղուկ · իբ · 38 ·
Յովհ · ժ · 3 ·
Գործ · ը · 34 ·
Ա Կոր · ժգ · 14 ·
Ե Ա · Ծգ · 10 · 11 ·
Դան · Թ · 24 · 26 ·
Յովհ · ժա · 31 ·
38 · ա Տիմ · բ · 6 ·
Տիտ · բ · 14 · —
Գեն · ա · 10 ·
Ի Գլ · իգ · 28 · Հռովմ ·
Ա Կոր · ժգ · 25 ·
Ղուկ · ԺԸ · 13 ·
Ե Ա · Թագ · ի · 12 ·
Ա Կոր · ժա · 11 ·
Ղուկ · ԺԸ · 45 ·
Յովհ · բ · 13 ·
Ա Օր · ժգ · 23 ·
Ե Ա · Ծգ · 7 ·
Ի Գլ · բ · 23 · Ղուկ · ի · 10 · Յովհ · գ · 14 · Ա · 40 · Թ · 17 ·
Մարկ · ժա · 11 ·
Ղուկ · ԺԸ · 45 ·
Յովհ · բ · 13 ·
Ի Ա · Թագ · ի · 11 · Մարկ · ժա · 17 · Ղուկ · ԺԸ · 46 ·

1 Ո՞ երբոր երուսաղէմին մօտեցան ու Եկան Բեթփագէ դէպ ի ։Ձիթենեաց լեռը , անտաւնը Յիսուս իր աշակերտներէն երկու քը խրր-
2 կից · Եւ բաւ անոնց , Գացէքատ ձեր դիմացի գեղը , և չուտ մը պիտի գտնէք կապած էշ մը ու անոր հետ աւանակ մը · արձ-
3 կեցէք ։Ինծի ու բնծի բերէք · Եւ թէ որ մէկը ձեզի բան մը բսէ , բսէք թէ Տէրոջը պէտք
4 են · և չուտ մը անոնք պիտի խրկէ · Ա՛ա մին բաները եղաւ , որ կատարուի մարգարէին
5 խօսքը որ կ՛բսէ , ։Բսէք Սիօնի աղչկանը , Ահա քու Թագաւորդ քեզի կու գայ , հեզ՝ ու իշու վրայ հէծած՝ և իշու ձագի՝ աւանա-
6 կի վրայ · ։Աշակերտները գացին , և ինաոր
7 որ Յիսուս իրենց պատուիրեր էր՝ ըրին · Ու բերին էշը և աւանակը , և ։Անոնց վրայ իրենց հանդերձները դրին , ու ։Նստաւ անոնց
8 վրայ · Եւ Ժողովուրդէն շատերը իրենց հանդերձները ճամբուն վրայ փռեցին , և Ուրիշները ծառերէն ճիւղեր կը կտրէին ու ճամբուն
9 վրայ կը տարածէին · Եւ Ժողովուրդները որ առջևէն ու ետևէն կ՛երթային՝ կ՛աղաղակէին ու կ՛բսէին , ։Ովսաննա Որդւոյ Դաւիթ , օրհնեալ է ան որ Տէրոջը անունովը կու գայ · Ովսաննա ։Ի բարձունս ·
10 ։Ու երբոր անիկա երուսաղէմ մտաւ , բոլոր
11 քաղաքը շարժեցաւ ու բսաւ , Ո՞վ է սա · Եւ Ժողովուրդները բսին , Աթիկա Յիսուս ։Մարգարէն է՝ Գալիլեայի Նազարէթէն ·
12 ։Եւ Յիսուս Աստուծոյ տաճարը մտաւ , ու գուրս հանեց ամէն անոնք որ տաճարին մէջ կը ծախէին ու կը գնէին , և տասակ փոխողներուն սեղանները ու աղաւնի ծախողներուն
13 աթոռները կործանեց · Եւ բաւ անոնց , Գրած է թէ ։Իմ տունս աղօթքի տուն պիտի կոչուի , ։բայց դուք աւազակներու ապր ըրիք ·
14 Եւ տաճարին մէջ կոյրեր ու կաղեր էկան
15 իրեն , և բժշկեց զանոնք · Երբոր քահանայապետները ու դպիրները անոնք որ տաճարին մէջ հրաշքները , և աղաղը որ տաճարին մէջ կ՛աղաղակէին ու կ՛բսէին , Ովսաննա Որդւոյ Դաւ-
16 թի , բարկացան · Ու բսին անոր , Կը լսե՞ս ինչ կ՛բսեն ասոնք · և Յիսուս բսաւ անոնց ,

Ա յր · բնաւ չէ՛ք կարդացեր , թէ Մանկանց ու կաթնկեր ոտեցոց բերնէն դովաբեան կատարեցեր ։

17 Եւ թողուց անոնք՝ գացաքէն գիւղս Բեթանիա եւս , ու գիշերը հոն կեցաւ ։

18 Եւ առտուանց երբոր քաղաքը կը դառնար՝

19 անօթեցաւ · Մէ ճամբան վրայ թզենի մը տեսնելով՝ գովը գնաց , և անոր վրայ տերև՝ նէրէն ի զատ բան մը չգտաւ · ու բաւ անոր , Ալկէ ետև քեզմէ պտուղ չըլլայ յաւիտեան · Եւ թզենին չորցաւ ։

20 և իսկոյն թզենին չորցաւ · Եւ աշակերտները երբոր տեսան՝ զարմացան ու բսին թէ ինչպէս

21 թզենին չուտ մը չորցաւ · Յիսուս պատասխան տուաւ ու բաւ անոնց , Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Թէ որ հաւատաք ունենաք ու չկրկնմտիք , չէ թէ միայն այս թզենիին եղածը պիտի ընէք , Հապա նաև թէ որ այս լեռանը

22 բսէք , ելիր ու ծովը իյնկիր , պիտի ըլլայ · Եւ ամէն ինչ որ աղօթքի մէջ հաւատքով կը խնդրէք , պիտի առնէք ։

23 Ու երբոր անկից առաջը եկաւ , քահանայապետները և ժողովրդին ծերերը անոր մօտեցան՝ երբոր կը սորվեցնէր , ու ՚ըսին , Ի՞նչ իշխանութիւնով կ՚ընես այս բաները , և

24 ո՞վ տուաւ քեզի այս իշխանութիւնը · Յիսուս պատասխան տուաւ Եւ բաւ անոնց , Ես ալ ձեզի բան մը հարցընեմ , որ եթէ անկից ինծի բսէք , Ես ալ ձեզի պիտի բսեմ թէ ինչ

25 իշխանութիւնով կ՚ընեմ այս բաները · Յովհաննէսին մկրտութիւնը ուրկից էր , երկինքէ՞ն թէ մարդոցմէ · և անոնք ժէ՛ղերնին կը

26 խորհէին ու կ՚ըսէին , Թէ որ բսենք՝ երկինքէն , Ան պիտի բսէ թէ Ինչո՞ւ չհաւատացիք անոր · իսկ թէ որ բսենք՝ Մարդոցմէ , ժողովուրդէն կը վախնանք , ընչու որ Հոգին ալ Յովհաննէսը իբրև մարգարէ կ՚ընդունին ։

27 Անոնք ալ Յիսուսին՝ բսին , Չենք գիտեր · և ինքը բաւ անոնց , Ես ալ ձեզի չեմ բսեր թէ ինչ իշխանութիւնով կ՚ընեմ այս բաները ։

28 Բայց ի՞նչպէս կ՚երևնայ ձեզի · Մէկ մարդ մը երկու որդի ունէր , ու գնաց առաջինին բսաւ , Որդեակ , գնա այսօր այգիս մէջ գործ

29 ծէ · Անկիա պատասխան տուաւ ու բաւ , Չեմ ուզեր երթալ , բայց ետքը զղջացաւ ու

30 գնաց · Միւսին ալ գնաց և անոնկ բսաւ · անոր կա պատասխան տուաւ ու բաւ , Կ՚երթամ ,

31 ատր · և չգնաց · Հիմա ասոնց երկուքէն ո՞րը ի՛ հօրը կամքը կատարեց · բսին անոր , Առաջինը · Յիսուս բաւ անոնց , Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի որ մաքսաւորները ու պոռնիկները ձեզմէ առաջ կը մտնեն Աստուծոյ թագաւորութիւնը ։

32 Ընչու որ Յովհաննէս արդարութեան ճամբայով եկաւ ձեզի , և գուք անոր չհաւատացիք · բայց մաքսաւորները ու պոռնիկները անոր հաւատացին · և դուք տեսած ատեննիդ ձեզի անոր հաւատալու ։

33 Ուրիշ առակ մըն ալ լսեցէք · Մէկ տանուտէր մարդ մը կար՝ հոր այգի մը տնկեց ու ցանգով պատեց զանիկա , և անոր մէջը հնձան փորեց ու աշտարակ շինեց , և զանիկա մշակներու յանձնեց , ու ինքը օտար երկիր

34 մը գնաց · Երբոր պտուղի ժամանակը մօտեցաւ , իր ծառաները մշակներուն խրկեց , որ

35 անոր պտուղները առնեն · Եւ մշակները առնոր ծառաները բռնեցին , մէկը ծեծեցին , միւսը սպաննեցին , մէկ ուրիշը քարկոծեցին ։

36 Նորէն ուրիշ ծառաներ խրկեց առջիններէն շատ , և անոնց ալ անանկ ըրին · Վերջը իր որդին խրկեց անոնց՝ բսելով , Գուցէ ամէնան իմ

37 որդիս խրկեց անոնց՝ բսելով , Գուցէ ամէնան իմ

38 որդիս · Բայց մշակները երբոր տեսան որդին՝ իրարու բսին , Ասիկա է ժառանգը · Եկէք զանիկա սպաննենք ու անոր ժառանգութիւնը

39 տիրենք · Եւ առին զանիկա՝ սպրդէն դուրս

40 հանեցին ու սպաննեցին · Ուստի երբոր այգիին տէրը գայ , ի՞նչ պիտի ընէ այն մշակներ

41 բան · Ըսին իրեն , Ան չարերը չարաչար պիտի կորսընցնէ , և այգին պիտի յանձնէ ուրիշ մշակներու , որոնք պատուղները իրենց

42 ժամանակին պիտի տան իրեն · Ըսաւ անոնց Յիսուս , Երբեք չէ՞ք կարդացեր գրքին մէջ , Այն քարը որ շինողները անարգեցին , անկիա անկիւնին գլուխը եղաւ · տիկա Տէրոջմէ

43 եղաւ և զարմանալի է մեր աչքերուն · Ասոր համար կ՚ըսեմ ձեզի , որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեզմէ պիտի առնուի , ու անանկ ազգի մը պիտի տրուի՝ որ անոր պտուղները

44 բերէ · Եւ ով որ տաս քարիս վրայ իյնայ՝ պիտի կոտրտի , և որու վրայ որ իյնայ՝ պիտի փոշի դանիկա ։

45 Ու երբոր քահանայապետները և փարիսեցիները անոր առակները լսեցին , իմացան որ

46 իրենց համար կ՚ըսէր · Եւ կը փնտռէին ի՛ բռնեն զանիկա , բայց ժողովուրդէն վախ-

ցան, ինչու որ Սմարդաբէի պէս կ'ընդունէին զանիկա։

ԳԼ· ԻԲ

1 Թագաւորի պատգամն Հարութիէի առաջը։ 3 Հերոդեսեան երկրին թագաւորութեան հրաբխիլը։ 12 Հարութիէի հանդիպումը չարենգոցին պատճէրը։ 13 Կոչուիլն առաջի վկայ։ 23 Երիսաոս փառով կը դրկի սպանգիացոց մեղքերը յայտնելուն վրայով։ 24 պատասխան կու տայ որ ինք, հանդերձ իր ազգ և ամբոխ առաքելութեամբը։ 41 փարիսեցոց հարցմունք կ'ընէ Մեսիային վրայով։ ու կը պատասխանուի նոցմէ։

1 Դարձեալ պատասխան առաւ Քեռաւ Տէ ա-
2 ւանիներով բաւ անոնց, երկինից թագաւո-
րութիւնը թագաւոր մարդու մը կը նմանի,
3 որ իր որդւոյն համար հարսնիք բրաւ։ Եւ
իր ծառաները խրկեց՝ որ կանչեն հարսնիքի
հրաւիրուածները, և անոնք չուզեցին գալ։
4 Նորէն ուրիշ ծառաներ խրկեց ու բաւ, Ը-
սէք հրաւիրուածներուն, Ահա իմ ճաշս պատ-
րաստեցի, Իզուարակներս ու գէր կենդանի-
ները մորթուած են, և ամէն բան պատրաստ
5 է։ Հարսնիք եկէք։ Բայց անոնք անհոգու-
թիւն ընելով գացին՝ մէկը իր արտը ու մէսը
6 իր առուտուրին։ Եւ ուրիշները անոր ծա-
ռաները բռնեցին, նախատեցին ու սպաննե-
7 ցին։ Թագաւորն ալ երբոր լսեց՝ բարկացաւ,
և իր Իզօրքերը խրկեց ու ան սպանողները
8 ասոնց ու անոնց քաղաքը այրեց։ Ա-
ռաներ իր ծառաներուն բաւ, Հարսնիքը
պատրաստ է, բայց հրաւիրուածները չարժա-
9 նի չէին։ Ուստի գացէք ճամբու գլուխները,
և ով որ գտնէրնու ըլլաք՝ հարսնիքի հրաւէ-
10 րեցէք։ Եւ ան ծառաները ելան ճամբաները
բուն վրայ, ու ով որ գտան թէ չար և թէ
բարի՝ համկնեն ալ ժողվեցին, ու հարսնիքը
11 հարսնեւորներով լեցուեցաւ։ Եւ թագաւորը
երբոր մտաւ հարսնեւորները տեսնելու, հոն
մէկ մարդ մը տեսաւ չար հարսնիքի հանդերձ
12 չհագած չէր։ Եւ բաւ անոր, Ընկեր, ինչո՞ւ
համար հոս մտար առանց հարսնիքի հան-
դերձ ունենալու։ և անիկա պապանձեցաւ։
13 Անառանը թագաւորը սպասաւորներուն բաւ,
կապեցէք ասոր ոտքերը ու ձեռքերը, և
առէք ու հանեցէք զանիկա դուրսի խաւա-
րը։ Հոն պիտի ըլլայ լալ ու ակռաները կրճ-
14 տել։ Վինչու որ կանչուածները շատ են ու
ընտրուածները քիչ։
15 Անառանը փարիսեցիները գացին խորհուրդ
բրին, թէ ինչպէս անոր որոգայթի մը դնեն
16 խօսքով։ Եւ իրենց աշակերտները Հերովդե-
սեաններուն հետ մէկտեղ խրկեցին անոր ու

ըսին, Վարդապետ, գիտենք որ ճշմարիտ
ես, և ճշմարտութեամբ Աստուծոյ ճամբան
կը սորվեցնես, ու մէկու մը համար հոգ
չէ, քանզի մարդոց երեսպաշտութիւն չես
17 բներ։ Ուստի մեզի բաւ, ինչ կ'ի՞նչպէս կ'ի-
րնաս, կայսրին տուրք տալ արժա՞նի է՝ թէ
18 չէ։ Յիսուս դիտնալով անոնց խորամանկու-
թիւնը՝ բաւ, Ինչո՞ւ զիս կը փորձէք, կեղ-
19 ծաւորներ։ Ցուցուցէք ինծի տուրքին դրամը։
20 և անոնք դահեկան մը բերին իրեն։ Ու ը-
սաւ անոնց, Որո՞ւնն է ասա պատկերը ու գի-
21 րը։ Ըսին անոր, կայսրին։ Անառանը բաւ
անոնց, Ուրեմն տուէք որ կայսրինն է՝ կայսրին
տուէք, և ան որ Աստուծոյ է՝ Աստուծոյ
22 տուէք։ Երբոր լսեցին՝ զարմացան, և թող-
ցին զանիկա ու գացին։
23 Նոյն օրը անոր քովը եկան ադուկեցինե-
րը, որոնք կ'ըսեն թէ յարութիւն չկայ, և
24 անոր հարցուցին՝ Ըսելով, Վարդապետ,
Մովսէս բաւ, թէ որ մէկը առանց զաւակի
մեռնելու ըլլայ, անոր եղբայրը առնէ անոր
25 կնիկը, և իր եղբօրը զաւակ հանէ։ Արդ
եօթը եղբայրներ կային մեր մէջը, և ա-
ռինը կնիկ առաւ՝ ու մեռաւ, և զաւակ չու-
նենալուն համար իր կնիկը ձգեց իր եղբօրը։
26 Նոյնպէս ալ երկրորդը՝ ու երրորդը՝ մինչև
27 եօթներորդը։ Ամենէն ետքը կնիկն ալ մե-
28 ռաւ։ Ուրեմն յարութեան ատեն ասոնց ո՞ե-
նէն օրէնն կնիկը պիտի ըլլայ, ինչու որ ամէն-
29 քին ալ զանիկա ունեցան։ Եւ Յիսուս
պատասխան տալով՝ անոնց բաւ, Դուք մո-
լորած էք, որ Սուրբ գիրքերը գիտէք՝ և ոչ Աս-
30 տուծոյ զօրութիւնը։ Քանզի յարութեան ա-
տեն ոչ կնիկ կ'առնեն՝ և ոչ երկան կը տրուին,
հապա Երկինքի մէջ Աստուծոյ հրեշտակներուն
31 պէս են։ Բայց մեռելներուն յարութիւն առ-
նելուն համար՝ չէք կարդացեր Աստուծմէ
32 ձեզի բաւած խօսքը։ Ես եմ Աբրահամին
Աստուածը, և Իսահակին Աստուածը, ու Յա-
կոբին Աստուածը։ Աստուած մեռելներուն
33 Աստուածը չէ՝ հապա կենդանիներուն։ Ու
ժողովուրդները լսելով՝ իր վարդապետութեանը վրայ
34 զարմացան։ Բայց փարիսեցիները երբոր լսեցին թէ ա-
նիկա պապանձեցուց սադուկեցիները, մէկ-
35 տեղ ժողովեցան։ Եւ անոնցմէ մէկը՝ օրէ-
նսգէտ մը հարցուց, զանիկա փորձելով, ու
36 բաւ, վարդապետ, ո՞ր պատուիրանը մեծ
37 է օրէնքին մէջ։ Եւ Յիսուս բաւ անոր, Կ-
ՏԸ Աստուածդ սիրես քու բոլոր սրտովդ և
քու բոլոր անձովդ ու քու բոլոր միտքովդ·

ը Հմր· ու· Ղուկ· ե· ու· Յովհ· ե· ու· Յովհ· ը· ու· Յովհ· ժ· ու· Յովհ· ժա· ու· Յովհ· ժբ· ու· Յովհ· ժգ· ու· Յովհ· ժդ· ու· Յովհ· ժե· ու· Յովհ· ժզ· ու· Յովհ· ժէ· ու· Յովհ· ժը· ու· Յովհ· ժթ· ու· Յովհ· ի· ու· Յովհ· իա· ու· Յովհ· իբ· ու· Յովհ· իգ· ու· Յովհ· իդ· ու· Յովհ· իե· ու· Յովհ· իզ· ու· Յովհ· իէ· ու· Յովհ· իը· ու· Յովհ· իթ· ու· Յովհ· լ· ու· Յովհ· լա· ու· Յովհ· լբ· ու· Յովհ· լգ· ու· Յովհ· լդ· ու· Յովհ· լե· ու· Յովհ· լզ· ու· Յովհ· լէ· ու· Յովհ· լը· ու· Յովհ· լթ· ու· Յովհ· խ· ու· Յովհ· խա· ու· Յովհ· խբ· ու· Յովհ· խգ· ու· Յովհ· խդ· ու· Յովհ· խե· ու· Յովհ· խզ· ու· Յովհ· խէ· ու· Յովհ· խը· ու· Յովհ· խթ· ու· Յովհ· կ· ու· Յովհ· կա· ու· Յովհ· կբ· ու· Յովհ· կգ· ու· Յովհ· կդ· ու· Յովհ· կե· ու· Յովհ· կզ· ու· Յովհ· կէ· ու· Յովհ· կը· ու· Յովհ· կ

38 Ով է առաքինին ու մեծ պատուիրանքը։ (39) Ու
երկրորդը սոսը նմանն՝ ասաց ընկերդ սիրես քո
40 անձիդ պէս։ Ա՛յս երկու պատուիրանքս
կախուած են բոլոր օրէնքը և մարգարէները։
41 Ու երբոր փարիսեցիները ժողովուեան, Յի-
42 սուս հարցուց անոնց ու ըսաւ, Ինչպիսոսի
վրայով ի՞նչ կարծիք ունիք. անոնք որո՞
43 որդին է։ Ըսին իրեն, Դաւիթին։ Ըսաւ անոնց
Յիսուս, Հապա ի՞նչպէս Դաւիթ Հոգիով զա-
44 նիկա Տէր կը կոչէ ու կ՚ըսէ, Տէրը իմ Տէրոջս
ըսաւ, Նստէ իմ աջ կողմս, մինչև որ քու թըշ-
նամիներդ ոտքերուդ պատուանդան ընեմ։
45 Ուրեմն Թէ որ Դաւիթ զանիկա Տէր կը կոչէ,
46 ի՞նչպէս անոնք որդին կ՚ըլլայ։ Ու մէ-
կը չէր կրնար անոր խօսք մը պատասխանել։
Ոչ ալ օրէն հետ մէկը չէր համարձակեր
անոր բան մը հարցընելու։

ԳԼ· ԻԳ

1 Քրիստոս խօսք կ՚ուղղէ բազմութեանց որ գրագէտ ու փա-
րիսեցի ըլլալով Մովսէսի աթոռին վրայ նստած են, 5 և կը
պատուիրէ որ իր աշակերտները կը խրատեն որ ըստ կենաց անոնց գործածեն։ 13 Ան կը
անիծէ գրագէտները և փարիսեցիները և կ՚ըսէ,
Թէև որ 24 Եռանուագին կերպարանքը կը նախատէ։

1 Անուանները Յիսուս խօսեցաւ Ժողովուրդներուն
2 բան և իր աշակերտներուն ու ըսաւ, Մով-
սէսին աթոռը գրագէտները և փարիսեցիները
3 նստած են։ Ուրեմն ինչ որ ձեզի կ՚ըսեն որ
պահէք, պահեցէք ու կրեցէք, բայց անոնց
գործերուն պէս մի ընէք, ինչու որ ՚կ՚ըսեն
4 ու չեն ըներ։ Քանզի ՚կապեր և ամենու կը-
ժամար բեռներ կը կապեն ու կը դնեն մարդ-
կոց ուսերուն վրայ, և իրենց մատովը չեն
5 ուզեր զանոնք շարժել։ Եւ իրենց ամէն գործ-
քերը մարդոց երեւնալու համար կ՚ընեն։ Կը
լայնցընեն իրենց գրատանկիները ու կ՚երկնց-
ընեն իրենց հանդերձներուն քղանցքները։
6 Հրաւիրեալներու մէջ առաջին բազմոցները կը
սիրեն, և ժողովարաններուն մէջ առաջին ա-
թոռները, ու շուկաներուն մէջ բարեւները,
7 և մարդոցմէ Ռաբբի Ռաբբի կոչուիլ։ (8) Բայց
դուք Ռաբբի մի կոչուիք, ինչու որ ձեր Ու-
սուցիչը մէկ մին է՝ այսինքն Քրիստոս, և
9 դուք ամէնքդ եղբայր էք։ Ու երկրի վրայ
հէնց ձեզի Հայր մի կոչէք, ինչու որ ձեր Հայ-
10 րը մէկ մին է՝ որ երկինքն է։ Եւ դուք ու-
սուցիչներ մի կոչուիք, ինչու որ ձեր Ուսուցի-
11 չը մէկ մին է՝ այսինքն Քրիստոս։ Ձեր
մէջէն մեծը ձեր ծառան պիտի ըլլայ։
12 Ով որ իր անձը կը բարձրացնէ՝ պիտի խո-
նարհի, և ով որ իր անձը կը խոնարհեցնէ՝
պիտի բարձրանայ։
13 Բայց ՚վայ ձեզի, կեղծաւոր գրագէտներ ու
փարիսեցիներ, որ երկինքի թագաւորութիւնը
մարդոց առջեւը կը գոցէք։ քանզի դուք չէք
մտներ, և մտնողներն ալ չէք թողուր որ մտ-
14 նեն։ ՚Վայ ձեզի, կեղծաւոր գրագէտներ ու փա-
րիսեցիներ, որ այրեր այրեվանեցիներու տուներն կ՚ու-
ձէք, ու հաւատոյ երեւելու համար աղօթք կ՚երկնցընէք։ անոր համար աւելի դատա-
15 պարտութիւն պիտի ընդունիք։ ՚Վայ ձեզի,
կեղծաւոր գրագէտներ ու փարիսեցիներ, որ
ծով ու ցամաք կը պտտիք մէկ կը նոթահատա
ընելու, ու երբոր ըլլայ, զանիկա ձեզմէ եր-
16 կու անդամ աւելի գեհենի որդի կ՚ընէք։ ՚Վայ
ձեզի, ՚կոյր առաջնորդներ, որ կ՚ըսէք Թէ
՚Ով որ տաճարին վրայ երդում ընէ՝ բան մը
չէ, բայց ով որ տաճարին ՚ոսկիին վրայ
17 երդում ընէ՝ պարտական կ՚ըլլայ։ Ով յիմար-
ներ ու կոյրեր, ո՞րը մեծ է՝ ոսկի՞ն կամ տա-
18 ճարը որ կը սրբացնէ ոսկին։ Եւ Թէ՝ Ով
որ սեզանին վրայ երդում ընէ՝ բան մը չէ,
բայց ով որ սեզանին վրայի պատարագին վր-
19 րայ երդում ընէ՝ պարտական կ՚ըլլայ։ Յիմար-
ներ ու կոյրեր, ո՞րը մեծ է՝ պատարագը կամ
20 սեզանը որ կը սրբացնէ պատարագը։ Ուս-
ում ով որ սեզանին վրայ երդում ընէ, ևր-
դում կ՚ընէ անոր վրայ և անոր վրայի ամէն
21 բաներուն վրայ։ Եւ ով որ տաճարին վրայ
երդում ընէ, երդում կ՚ընէ անոր վրայ և
22 ՚անոր մէջ բնակողին վրայ։ Եւ ով որ երկ-
նից վրայ երդում ընէ, երդում կ՚ընէ Աս-
տուծոյ աթոռին վրայ և անոր վրան նստո-
23 ղին վրայ։ ՚Վայ ձեզի, կեղծաւոր գրագէտներ
ու փարիսեցիներ, ՚որ անանուխին ու ամի-
ճին և չամանին տասանորդը կը վճարէք,
ու ՚կը ձգէք օրէնքին ծանր ծանր բաները՝
դատաստանը և ողորմածութիւնը ու հաւատքը։
24 Առաջ պէտք էր ընել, և անանք չձգել։ Կոյր
առաջնորդներ, որ միզուկը կը քամէք և
25 ուղտը կը կլլէք։ ՚Վայ ձեզի, կեղծաւոր գր-
պիրներ ու փարիսեցիներ, որ ՚գաւաթին ու
պնակին դուրսի կողմը կը մաքրէք, ու ներ-
սէն յափշտակութեամբ և °անբարեկեցութեամբ
26 լեցուն են։ Կոյր փարիսեցի, առաջ գաւա-

---

3 Գլխ· ԺԲ· 38· Գլ·
ԺԹ· 9· Մարկ·
Ժբ· 31· Ղուկ· Ժ·
37· Հռովհ· Ժգ·
9· Գործ· ե· 14·
Ցակ· բ· 8·
4 Գլ· ե· 18· = Տիմ·
ա· 5·
5 Մարկ· Ժբ· 38·
Ղուկ· ի· 43·
6 Մարկ· ԺԲ· 39·
7 Գլ· ԻԳ· 8· Յով·
ա· 38· Գ Յով·
8 Գլ· ԻԳ· 10· Յով·
ա· 49· Ա Կոր·
ժ· 5·
9 Մատթ· Ե· 45·
Ղուկ· ձ· 13·
10 Գլ· ԻԳ· 8· = Մատթ·
ի· 24·
11 Գլ· ի· 26·
12 Գլ· ԻԳ· 4·
13 Գլ· ե· 20·
14 Մարկ· ժբ· 40·
Ղուկ· ի· 47·
15 Գործ· ձ· 10·
16 Գլ· ԻԳ· 18·
17 Գլ· ԻԳ· 19·
18 Գլ· ԻԳ· 20·
19 Գլ· ԻԳ· 22·
20 Գլ· ԻԳ· 21·
21 Գլ· ԻԳ· 20·
22 Գլ· ԻԳ· 21·
23 Գլ· ԻԳ· 24·
Ղուկ· ժա· 42·
24 Գլ· ԻԳ· 33·
25 Գլ· ԻԳ· 26·
26 Գլ· ԻԳ· 25·
Ղուկ· ժա· 39·
27 Գլ· ԻԳ· 28·
28 Գլ· ԻԳ· 27·
29 Գլ· ԻԳ· 30·
30 Գլ· ԻԳ· 31·
31 Գլ· ԻԳ· 32·
32 Գլ· ԻԳ· 33·
33 Գլ· ԻԳ· 34·
34 Գլ· ԻԳ· 35·
35 Գլ· ԻԳ· 36·
36 Գլ· ԻԳ· 37·
37 Գլ· ԻԳ· 38·
38 Գլ· ԻԳ· 39·
39 Գլ· ԻԳ· 37·
Ղուկ· ժգ· 34·
Գ Յովհ· ա· 7·
Ղ Գլ· ե· 34· Ա
Կոր· ժգ· 22·
Գլ· ի· 39·
Ղուկ· ժգ· 35·
Գլ· ի· 40·
Ղուկ· ժգ· 36·
Գլ· ի· 41·
Ղուկ· ժգ· 37·
Գլ· ի· 42·
Ղուկ· ժգ· 38·
Գլ· ի· 43·
Ղուկ· ժգ· 39·
Գլ· ի· 44·
Ղուկ· ժգ· 40·
Գլ· ի· 45·
Ղուկ· ժգ· 41·
Գլ· ի· 46·
Ղուկ· ժգ· 42·
Գլ· ի· 47·
Տիմ· գ· 6· Տիտ·
ա· 11·
Գլ· ժե· 14· Հռո·
14·
Գլ· ե· 33· 34·
Ել· ի· 29·
Ել· ԼԴ· 32·
Գ Յովհ· ը· 12· ը
Մ՚ն· գ· 8· Ա
Կոր· ժգ· 22·
Գլ· ի· 48·
Ղուկ· ժգ· 43·
Գլ· ի· 49·
Ղուկ· ժգ· 44·
Գլ· ի· 50·
Ղուկ· ժգ· 45·
Գլ· ի· 51·
Ղուկ· ժգ· 46·
Գլ· ի· 52·
Ղուկ· ժգ· 47·
Գլ· ի· 53·
Ղուկ· ժգ· 48·
Գլ· ի·

թին ու պնակին ներսի կողմն մաքրէ, որ ա-
27 նոնց դուրսի կողմն ալ մաքուր ըլլայ։ Վայ
ձեզի, կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ,
որ կը նմանիք ծեփած գերեզմաններու, ո-
րոնք դուրսէն գեղեցիկ կ'երեւնան, և ներսէն
մեռելներու ոսկորներով և ամէն կեղ պղծու-
28 թիւնով լեցուն են։ Նոյնպէս ալ դուք դուրս-
էն մարդոց արդար կ'երեւնաք, ու ներսէն
կեղծաւորութեամբ և անօրէնութեամբ լեցուն
29 էք։ Վայ ձեզի, կեղծաւոր դպիրներ ու
փարիսեցիներ, որ մարգարէներուն տապան-
ները կը շինէք, և արդարներուն դերեզման-
30 ները կը զարդարէք, ու կ'ըսէք, Թէ որ մեր
հայրերուն օրերը ըլլայինք, անոնց հետ մաք-
դաբէներուն արիւնար մասնակից չէինք ըլլար։
31 Ուրեմն դուք ձեր վրայ կը վկայէք թէ անոնց
զաւակներն էք՝ որ մարգարէները կը սպան-
32 նէին։ Ո՜հ դուք ալ ձեր հայրերուն չափը
33 լեցուցէք։ Օձեր՝ ի՞մչերու ծնունդներ, ի՞նչ-
պէս պիտի փախչիք դատապարտու-
34 թենէն։ Վասն որոյ ահա ես կը խրկեմ
ձեզի մարգարէներ և իմաստուններ ու դպ-
իրներ, և անոնցմէ ոմանք պիտի սպան-
նէք ու խաչը հանէք, և ոմանք ձեր
ժողովարաններուն մէջը պիտի ծեծէք, ու
35 քաղաքէ քաղաք հալածէք. Որպէս զի երկ-
րի վրայ թափուած բոլոր արդար արիւնը
ձեր վրայ գայ՝ արդար Աբելին արիւնէն մին-
չեւ Բարաքիայի որդւոյն Զաքարիային ա-
րիւնը, որ տաճարին ու սեղանին մէջտեղը
36 սպաննեցիք։ Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Ա-
մէն բաները պիտի գան ա ազգիս վրայ։
37 Ով երուսաղէմ երուսաղէմ, որ մարգա-
րէները կը սպաննէիր, ու քեզի խրկուածները
քար կը տարիոծէիր, քանի անգամ ուզե-
ցի քու զաւակներդ ժողվել ուզիղ՝ ինչպէս որ հաւը իր ճա-
գները թեւերուն տակը կը ժողվէ, և դուք չու-
38 զեցիք։ Ահա ձեր տունը ձեզի աւերակ պի-
19 տի մնայ։ Ինչու որ ձեզի կ'ըսեմ որ ալ ասկէ
հետև պիտի չտեսնէք զիս, մինչեւ որ ըսէք,
Օրհնեալ է ան որ Տէրոջը անունովը կու գայ։

ԳԼ. ԻԴ

1 Եւ Յիսուս տաճարէն դուրս ելլելով՝ կ'եր-
թար, ու աշակերտները անոր քովը գացին
2 տաճարին շէնքերը իրեն ցուցընելու։ Եւ Յի-
սուս անոնց բսաւ։ Չէ՞ք տեսներ տա ամէն
բաները. Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Պիտի չմնայ
հոս քար քարի վրայ՝ որ չքակուի։
3 Ու երբոր անկա Ձիթենեաց լերը նստեր
էր, աշակերտները իրեն եկան առանձին ու
ըսին, Ըսէ մեզի՝ ե՞րբ պիտի ըլլան տա բա-
ները. և քու գալստեանդ ու աշխարհիս վեր-
4 ջին նշանը ի՞նչ պիտի ըլլայ։ Եւ Յիսուս պա-
տասխան տուաւ ու բսաւ անոնց, Զգոյշ կե-
5 ցէք՝ չըլլայ որ մէկը ձեզ խաբէ. Ինչու որ
շատերը պիտի գան իմ անունովս ու բսին Թէ
ես եմ Քրիստոսը, ու շատերը պիտի մոլորցը-
6 նեն։ Եւ պիտի լսէք պատերազմներ ու պատե-
րազմներու լուրեր. զգոյշ կեցէք որ չխռովիք.
ինչու որ ան ամէն բաները պէտք է որ ըլլան,
7 բայց դեռ վերջը չէ. Վասն զի ազգ ազգի
վրայ պիտի ելլէ, ու թագաւորութիւն թա-
գաւորութեան վրայ, և տեղ տեղ սովեր ու
մահատարաժամներ և երկրաշարժութիւններ
8 պիտի ըլլան. Բայց ասոնք ամէնը ցաւերուն
9 սկիզբն են։ Այնուհետև ձեզ նեղութեան պիտի
մատնեն և ձեզ պիտի սպաննեն, ու իմ անու-
նիս համար ամէն ազգերուն ատելի պիտի
10 ըլլաք. Եւ անոնք շատերը պիտի գայ-
թակղին, ու միմիկդի պիտի մատնեն և միմ-
11 դիկ պիտի ատեն. Եւ շատ սուտ մարգարէ-
ներ պիտի ելլեն ու շատերը պիտի մոլորցը-
12 նեն։ Եւ անօրէնութիւնը շատանալուն համար
13 շատերուն սէրը պիտի պաղի. Բայց ով որ
մինչեւ վերջը համբերի, անոկա պիտի ապրի։
14 Եւ այս բարի աւետարանը կռնա-
կան աշխարհին մէջ պիտի քարոզուի՝ բոլոր
ազգերուն վկայութիւն ըլլալու, և անկէ ետև
վերջը պիտի գայ։
15 Ուստի երբոր տեսնէք աւերմունքին պղծ-
ութիւնը՝ որ Դանիէլ մարգարէին ձեռքով
բսուած է, թէ սուրբ տեղը կը կենայ (ով որ
16 կարդայ՝ թող հասկընայ.) Այնուհետև Հրէաս-
17 տանի մէջ եղողները լեռները թող փախչին. Եւ
ան որ տանիքին վրայ է՝ թող չիջնէ իր տա-
18 կէն բան մը առնելու. Եւ ան որ արտին մէջն
է՝ թող ետ չդառնայ իր հանդերձները առնե-
19 լու. Բայց վայ այն օրերը յղի եղողներուն ու
20 ծիծ տուողներուն. Եւ աղօթք ըրէք որ ձեր

1 Գ. Ա. Ա. Ա

փախչիլը Ձմեռը չըլլայ , ոչ ալ շաբաթի օրը ։
21 Քանզի ⁽անառաներ անանկ մեծ նեղութիւն պիտի ըլլայ , որուն նմանը աշխարհի սկիզբէն
22 մինչև հիմա եղած չէ , ոչ ալ պիտի ըլլայ ։ Եւ թէ որ այն օրերը չկրճատուին , բնաւ մէկ մարմին մը պիտի չազատէր ։ Բայց բնտրեալներուն
23 համար այն օրերը պիտի կրճատուին ։ Ապառներ թէ որ մէկը ձեզի ըսէ թէ Ահա հոս է Քրիս-
24 տոս կամ հոն , մի հաւատաք ։ Ելնու որ հառաջ քրիստոսներ և սուտ մարգարէներ պիտի ելլեն , ու մեծ նշաններ և հրաշքներ պիտի ցուցընեն , որ եթէ կարելի էր՝ բնտրեալներն
25 ալ մոլորցընեն ։ Ահա ձեզի առաջուց ըսի ։
26 Ուստի թէ որ ձեզի ըսեն թէ Ահա անապատին մէջն է , մի ելլէք ։ Ե՛ւ թէ Ահա ներքին սենեակ-
27 ներուն մէջն է , մի հաւատաք ։ Վասն զի ինչպէս որ փայլակը արեւելքէն կ՚ելլէ ու մինչև արեւմուտք կ՚երեւնայ , անանկ պիտի ըլլայ
28 Որդւոյ մարդոյ գալուստը ։ Քանզի ուր որ մեռած մարմին կայ , հոն պիտի ժողովուին արծիւները ։
29 Եւ նորա մի ան նեղութենէն օրերէն ետև ⁽արեգակը պիտի խաւարի , ու լուսինը իր լոյսը պիտի չտայ , և աստղերը երկինքէն պիտի իյնան , ու երկնից զօրութիւնները պիտի
30 շարժին ։ Եւ անառաներ Որդւոյ մարդոյ նշանը պիտի երեւնայ երկնից մէջ , հոն անառաներ երկրիս բոլոր ազգերը կոծ պիտի բնեն , ⁽ու պիտի տեսնեն Որդին մարդոյ երկնից ամպերուն վրայ եկած զօրութիւնով ու մեծ փառ-
31 քով ։ Եւ անոնք իր հրեշտակները պիտի խրկեն մեծաձայն փողով , ու պիտի ժողվեն իր բնտրեալները չորս հովերէն՝ երկնից մէկ ծայրէն մինչև միւս ծայրը ։
32 ⁽Թզենիէն առակ մը սորվեցէք ։ որ երբ անոր ոստերը կը կակուղնան ու տերեւները կը
33 ցցուին , գիտէք թէ ամառը մօտ է ։ Նոյնպէս ալ դուք երբոր սա ամէն բաները տեսնէք ,
34 գիտցէք ⁽որ մօտ է դուռներուն քովը ։ Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի որ հոս սզգը պիտի չանց-
35 նի մինչև որ սա ամէն բաները ըլլան ։ Երկինք ու երկիր պիտի անցնին , բայց իմ խօսքերս բնաւ պիտի չանցնին ։
36 Իսկ այն օրուան և այն ժամուն համար մէկը չգիտեր , ոչ ալ երկնից ⁽հրեշտակները , հապա
37 պա միայն իմ Հայրս ։ Բայց ինչպէս որ Նոյին օրերը եղան , Որդւոյ մարդոյ գալուստն ալ

Դան · բ · 28 · Մր · ա · 8 · Ա · ժ · 1 · Ա · ժ · 2 · 3 · Ա · ժ · 21 · Ղուկ · ի · 43 · խա · 2 ·
ե Օր · Մգ · 1 · Հմր · 5 · 11 · բ Թես · բ · 3 · 10 · 11 · Ա · ժ · 13 ·
զ · 8 · Ես · ղ · 37 · Մ · 24 · 29 · Հռ · Ա · բ · 28 · Ա · ժ · 20 · բ Տիմ · բ · 19 ·
է Ղուկ · Մ · 24 · Ա · ժ · 2 · 3 · Ղուկ · Մ · 37 · ը Ա · ժ · 11 · 12 · ա · 7 ·
Ա · ժ · 10 · Ե · ձ · 7 · Ա · ժ · 15 · Ա · ժ · 20 · բ · 9 · 10 · Ա · ժ · 24 · Մ · ժ · 34 · Ղուկ · խա · 25 · Գործ · բ · 20 · Ա · ժ · 41 · Կոր · Մ · 38 · ա · 10 · 31 · գ · 15 · Թես · գ · 15 · Ա · ժ · 50 ·
թ · 12 ·
Դան · է · 13 ·
Ա · ժ · 27 · Մարկ · Մգ · 26 · Ա · ժ · 64 · Ղուկ · Մ · 21 · Ա · ժ · 1 · Ա · ժ · 2 · 3 · Ա · ժ · 21 · Մարկ · Մգ · 31 · Ղուկ · խա · 33 · Ա · ժ · 41 · ա · 7 · Ա · ժ · 38 · Գործ · գ · 19 · Ա · ժ · 23 · Ղուկ · խա · 22 · Ա · ժ · 6 · Ա · ժ · 28 · Գործ · ի · 25 · խգ · 36 · Մարկ · Մգ · 30 ·
38 այնպէս պիտի ըլլայ , ⁽քանզի ինչպէս էին այն օրերը Ջրհեղեղէն առաջ , կ՚ուտէին , կը խմէին , կնիկ կ՚առնէին ու երկան կու տային ,
39 մինչև այն օրը որ Նոյ տապանը մտաւ , և չգիտցան՝ մինչև որ Ջրհեղեղը եկաւ ու զամէնը վերցուց ։ Որդւոյ մարդոյ գալուստն ալ այն-
40 պէս պիտի ըլլայ ։ ⁽Անառաներ թէ որ երկու հոգի արտի մէջ ըլլան , մէկը պիտի առնր-
41 դի ու միւսը ձգուի ։ Եւ թէ երկու կնիկ մէկ աղօրիքի մէջ ազալու վրայ դառնուին , մէկը պիտի առնուի ու միւսը ձգուի ։
42 Ուրեմն ⁽արթուն կեցէք , ինչու որ չէք գի-
43 տեր թէ ո՛ր ժամուն ձեր Տէրը կու գայ ։ ⁽Բայց սա գիտցէք , որ եթէ տանուտէրը գիտեր թէ ո՛ր պահուն գողը կու գայ , արթուն կը կենար և թոյլ չէր տար որ իր տու-
44 նը ծակին ։ ⁽Անոր համար դուք ալ պատրաստ կեցէք , քանզի Որդին մարդոյ կու գայ անանկ ժամու մէջ՝ որ դուք չէք կարծեր ։
45 ⁽Ուստի ո՞վ է այն հաւատարիմ ու խելամուտ ծառան՝ որն որ իր տէրը իր ծառաներուն վրայ դրաւ , որ ատոնցմէ անոնց կեբակուր տայ ։
46 ⁽Երանի է այն ծառային , որն որ իր տէրը և-
47 կած ատենը անանկ բրած պիտի գտնէ ։ Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի ⁽որ իր բոլոր ունեցո-
48 ծին վրայ պիտի կեցնէ զանիկա ։ Հապա եթէ որ այն ծառան իր սրտին մէջ ըսէ , Իմ
49 տէրս իր գալը կ՚ուշացընէ ։ Եւ սկսի իր ծառայակիցները ծեծել , ու գինովներուն հետ
50 ուտել ու խմել , Այն ծառային տէրը պիտի գայ անոկ օր մը՝ որ չսպասէր , և անոկ
51 մէկ ժամ մը՝ որ չգիտեր ։ Եւ զանիկա մէջտեղէն պիտի կտրէ , ու անոր բաժինը կեղծաւորներուն հետ պիտի դնէ ։ Հոն պիտի ըլլայ լալ ու ակռաները կրճտել ։

ԳԼ · ԻԵ

1 Տարբ կոտրած առակը · 11 ու առաքեալներուն առակը · 31 Վերջին դատաստանին տարբերութիւնը ։

1 Ապառներ երկինք թագաւորութիւնը պիտի նմանի տասը կոյսերու , որոնք իրենց լապտերները առնելով՝ փեսային դիմաւորելու և-
2 լան ։ Ասոնցմէ հինգը խելամուտ էին և հինգը
3 յիմար ։ Որ յիմարները առին իրենց լապտերները , ու նէ ձեռերնին ձէթ չառին ։ Բայց խելամուտները իրենց լապտերներուն հետ ձեթ

Ղուկ · խ · 32 · Ա · ժ · 25 · Ա · ժ · 13 · Ա · ժ · 30 · Ա · ժ · 38 · Ա · ժ · 32 · Ա · ժ · 7 · Ա · ժ · 38 · Գործ · ա · 7 · ա · Թես · ե · 2 · բ Պետ · գ · 10 ·
ե Ա · ժ · 5 · 4 · 5 · Ե · ձ · 7 · Ա · ժ · 9 · Ղուկ · Ա · 6 · Ա · ժ · 13 · Ա · ժ · 14 · Ա · ժ · 30 · Ա · ժ · 37 · Ա · ժ · 11 · 12 · ա · 7 · Ա · ժ · 10 · Ե · ձ · 7 · Ա · ժ · 15 · Ա · ժ · 20 · բ · 9 · Ա · ժ · 24 · Մ · ժ · 34 · Ղուկ · խա · 25 · Գործ · բ · 20 · Ա · ժ · 41 · Կոր · Մ · 38 · ա · 10 · 31 · գ · 15 · Թես · գ · 15 · Ա · ժ · 50 ·
զ · 12 ·
Դան · է · 13 ·
Ա · ժ · 27 · Մարկ · Մգ · 26 · Ա · ժ · 64 · Ղուկ · Մ · 21 · Ա · ժ · 1 · Ա · ժ · 2 · 3 · Ա · ժ · 21 · Մարկ · Մգ · 31 · Ղուկ · խա · 33 · Ա · ժ · 41 · ա · 7 · Ա · ժ · 38 · Գործ · գ · 19 · Ա · ժ · 23 · Ղուկ · խա · 22 · Ա · ժ · 6 · Ա · ժ · 28 · Գործ · ի · 25 · խգ · 36 · Մարկ · Մգ · 30 ·
Ղուկ · խ · 32 · Ֆ Ջ · Մգ · 7 · Ա · ժ · 25 · Ա · ժ · 13 · Ա · ժ · 30 · Ա · ժ · 38 · Ա · ժ · 32 · Ա · ժ · 7 · Ա · ժ · 38 · Գործ · ա · 7 · ա · Թես · ե · 2 · բ Պետ · գ · 10 ·
ե Ա · ժ · 5 · 4 · 5 · Ե · ձ · 7 · Ա · ժ · 9 · Ղուկ · Ա · 6 · Ա · ժ · 13 · Ա · ժ · 14 · Ա · ժ · 30 · Ա · ժ · 37 · Ա · ժ · 11 · 12 · ա · 7 · Ա · ժ · 10 · Ե · ձ · 7 · Ա · ժ · 15 · Ա · ժ · 20 · բ · 9 · Ա · ժ · 24 · Մ · ժ · 34 · Ղուկ · խա · 25 · Գործ · բ · 20 · Ա · ժ · 41 · Կոր · Մ · 38 · ա · 10 · 31 · գ · 15 · Թես · գ · 15 · Ա · ժ · 50 ·
թ · 12 ·
Դան · է · 13 ·
Ա · ժ · 27 · Մարկ · Մգ · 26 · Ա · ժ · 64 · Ղուկ · Մ · 21 · Ա · ժ · 1 · Ա · ժ · 2 · 3 · Ա · ժ · 21 · Մարկ · Մգ · 31 · Ղուկ · խա · 33 · Ա · ժ · 41 · ա · 7 · Ա · ժ · 38 · Գործ · գ · 19 · Ա · ժ · 23 · Ղուկ · խա · 22 · Ա · ժ · 6 · Ա · ժ · 28 · Գործ · ի · 25 · խգ · 36 · Մարկ · Մգ · 30 ·
Ղուկ · խ · 32 · Ֆ Ջ · Մգ · 7 · Ա · ժ · 25 · Ա · ժ · 13 · Ա · ժ · 30 · Ա · ժ · 38 · Ա · ժ · 32 · Ա · ժ · 7 · Ա · ժ · 38 · Գործ · ա · 7 · ա · Թես · ե · 2 · բ Պետ · գ · 10 ·
ե Ա · ժ · 5 · 4 · 5 · Ե · ձ · 7 · Ա · ժ · 9 · Ղուկ · Ա · 6 · Ա · ժ · 13 · Ա · ժ · 14 · Ա · ժ · 30 · Ա · ժ · 37 · Ա · ժ · 11 · 12 · ա · 7 · Ա · ժ · 10 · Ե · ձ · 7 · Ա · ժ · 15 · Ա · ժ · 20 · բ · 9 · Ա · ժ · 24 · Մ · ժ · 34 · Ղուկ · խա · 25 · Գործ · բ · 20 · Ա · ժ · 41 · Կոր · Մ · 38 · ա · 10 · 31 · գ · 15 · Թես · գ · 15 · Ա · ժ · 50 ·
թ · 12 ·

5 Ներով հզ՝ ասէին, Եւ փեսան որ ուշացաւ,
6 Ամէնն ալ թմրեցան ու քնացան։ Եւ կէս գի-
շերին Ձայն մը եղաւ, Ահա փեսան կու գայ.
7 դուխկա դիմաւորելու ելէք։ Ապառներ բոլոր
կոյսերը ելան ու Իրենց լապտերները շինեցին.
8 ցին։ Եւ յիմարներըն բոլոր իմաստուններուն
Տուէք մեզի ձեր ձէնէն, ինչու որ մեր լապ-
9 տերները մարելու վրայ են։ Պատասխան
տուին իմաստուններն ու բոլոր, Չըլլայ որ մեզի
ու ձեզի չբաւականանայ. այլ յաւէտ Ծախող-
10 ներուն գացէք և գնեցէք ձեզի համար։ Երբ-
որ անոնք գացին գնելու՝ փեսան եկաւ, ու
պատրաստ եղողներըն անոր հետ հարսնիքը
11 մտան, և դուռը գոցուեցաւ։ Ետքը մնա-
կոյսերը եկան ու բոլոր, Տէր, Տէր, բաց մեզի։
12 Բայց անիկա պատասխան տուաւ ու բաւ,
Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի Ես Ձեզ չեմ ճանչ-
13 նար։ Արթնի արթուն կեցէք, ինչու որ ոչ
օրը գիտէք և ոչ ժամը։
14 Քանզի Ինչպէս օտար երկիր գացող մարդ-
մը կանչեց իր ծառաները, և իր ունեցածը
15 անոնց յանձնեց։ Մէկուն տուաւ հինգ տա-
ղանդ, ու մէկուն՝ երկուք, և մէկուն՝ մէկ,
համի՛ն մէկուն իր կարողութեանը չափ, ու
16 անմիջապէս ճամբայ եղաւ։ Եւ ան որ հինգ
տաղանդը առած էր, գնաց անոնցմով գործ
տեսաւ, և ուրիշ հինգ տաղանդ շահեցաւ.
17 Նմանապէս ան որ երկուքը հ՚ը, ուրիշ
18 երկուք ալ շահեցաւ։ Իսկ ան որ մէկը առած
էր, գնաց գետինը փորեց, ու իր տիրոջը
19 տակը պահեց։ Շատ ժամանակէ ետքն ան
ծառաներուն տէրը եկաւ, և անոնցմէ հա-
20 շիւ ուզեց։ Եւ հինգ տաղանդը առնողը ե-
կաւ՝ ուրիշ հինգ տաղանդ ալ բերաւ, ու
բաւ, Տէր, հինգ տաղանդ յանձնեցիր ինծի,
ահա ուրիշ հինգ տաղանդ հ՚անոնց վրայ
21 շահեցայ։ Ըսաւ անոր իր Տէրը, Ապրիս, բարի
ու հաւատարիմ ծառայ. դուն որ քիչ բանին
մէջ հաւատարիմ եղար, Շատ բաներու վրայ
պիտի կեցնեմ. մտիր Տիրոջդ ու-
22 բախտութեանը մէջ։ Երկու տաղանդը առնողն
ալ եկաւ ու բաւ, Տէր, երկու տաղանդ
յանձնեցիր ինծի, ահա ուրիշ երկու տաղանդ
23 հ՚անոնց վրայ շահեցայ։ Ըսաւ անոր իր Տէրը,
Ապրիս, բարի ու հաւատարիմ ծառայ.
դուն որ քիչ բանին մէջ հաւատարիմ եղար,
քեզ շատ բաներու վրայ պիտի կեցնեմ. մտիր
24 տիր քու տիրոջդ ուրախութեանը մէջ։ Մէկ
տաղանդը առնողն ալ եկաւ ու բաւ, Տէր,
գիտէի որ դուն խիստ մարդ մէն ես, չունե-
ցածատ տեղէդ կը հնձես ու չցանած տեղէդ
25 կը ժողվես. Ուստի վախնալով՝ գացի քու տա-
ղանդդ գետինն տակը պահեցի. Ահա
26 քուկդ քեզի։ Պատասխան տուաւ անոր տէրը
ու բաւ անոր, Չար և ծոյլ ծառայ, գիտէիր
որ չսերմանած տեղէս կը հնձեմ ու չցանած
27 տեղէս կը ժողվեմ. Ուրեմն պէտք էր քեզի
որ իմ առակս տեղատուներուն տայիր, որ
28 ես եկած առնես շահովը առնէի ինծի։ Արդ
առէք անկէ տաղանդը, ու տասը տաղանդ
29 ունեցողին տուէք։ Ինչու որ ամէն ունեցո-
ղին պիտի տրուի, ու պիտի աւելնայ, և չու-
նեցողին ունեցածն ալ անկէ պիտի առնուի.
30 Եւ սա անպիտան ծառան դուրսի խաւարը
հանեցէք. Հոն պիտի լալ ու ակռաները
կրճտել։
31 Ու Երբոր Որդին մարդոյ իր փառքովը
գայ, և բոլոր Հրեշտակները իր հետ
ըլլան, անառներն իր փառաց աթոռը պիտի նըս-
32 տի. Եւ Ամեն առջևը պիտի ժողովուին բոլոր
ազգերը, ու զանոնք իրարմէ պիտի զատէ,
ինչպէս որ հովիւը մը ոչխարներըն այծերէն կը
33 զատէ. Եւ ոչխարները իր աջ կողմը պիտի
կայնեցնէ, ու այծերը՝ ձախ կողմը։
34 Անառներն Թագաւորը իր աջ կողմը եղող-
ներուն պիտի ըսէ, Եկէք, իմ Հօրս օրհնած-
ները, Աշխարհի սկիզբէն ձեզի համար պատ-
րաստուած Թագաւորութիւնը ժառանգե-
35 ցէք. Ինչու որ անօթեցայ, և ինծի ուտելիք
տուիք. Ծարաւեցայ, ու ինծի խմցուցիք.
36 Օտարական էի, և զիս ներս առիք. Մերկ
էի, և զիս հագուեցուցիք. Հիւանդ էի, ու
ինծի տես եկաք. Բանտի մէջ էի, և ինծի
37 եկաք։ Անառներն արդարները անոր պատաս-
խան պիտի տան ու բսեն, Տէր, ե՞րբ քեզ
անօթի եղած տեսանք՝ ու կերակրեցինք, կամ
38 ծարաւած՝ ու խմցուցինք. Ե՞րբ քեզ օտարա-
կան տեսանք՝ և ներս առինք, կամ մերկ՝
39 ու հագուեցուցինք. Ե՞րբ քեզ հիւանդ կամ
40 բանտի մէջ տեսանք, ու քեզի եկանք. Եւ
թագաւորը պատասխան տալով պիտի բսէ
անոնց, Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Որովհետև
ասա իմ եղբայրներուս պիտա պզտիկներէն մէ-
կուն ըրիք, ինծի ըրիք.
41 Անառներն ձախ կողմը եղողներուն ալ պի-
տի բսէ, Մէկդի գացէք ինծմէ, անիծեալ-

ՆԵՐ , Յաբխոնեական կրակին մէջը՝ որ պատրաստած է Սատանային ու իր հրեշտակներուն ։ 42 Ներուն ։ Ինչու որ անօթեցայ , և ինծի ուտելիք չտուիք . ծարաւեցայ , ու ինծի չխմցուցիք . 43 ձիք . Օտարական էի , և զիս ներս չառիք . մերկ էի , և զիս չհագուեցուցիք . հիւանդ և բանտի մէջ էի , և ինծի անց չկատարիք ։ 44 Ան ատոնք անոնք ալ պատասխան պիտի տան ու ըսեն , Տէր , ե՞րբ տեսանք քեզ անօթի , ծարաւի կամ ծրտած՝ կամ օտարական՝ կամ մերկ՝ կամ հիւանդ՝ կամ բանտի մէջ , ու քեզի 45 զի պատասխանի չըրինք ։ Անոնց պատասխան պիտի տայ անոնց ու ըսէ , ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Որովհետև ասոնց պիտի պզտիկներէն մէկուն չըրիք , ինծի ալ չըրիք ։ 46 Ան ատոնք պիտի երթան յաւիտենական տանջանքը , իսկ արդարները՝ յաւիտենական կեանքը ։

ԳԼ · ԻԶ

1 Ես երբոր Յիսուս լմնցուց այս բոլոր խօսքերը , 2 ըսաւ իր աշակերտներուն , Գիտէք որ երկու օրէն հետև զատիկ կ՚ըլլայ , և Որդին մարդոյ կը մատնուի խաչը հանելու ։ 3 Անոնք քահանայապետները ու գիրերը ժողովեցան քահանայապետին պատը , որուն անունը Կայափա էր . 4 ու խորհրդ ըրին որ նենգու 5 Յիսուսը բռնեն ու մեռցընեն ։ Բայց կ՚ըսէին Թէ ոչ տօնին առնը , որ ժողովուրդին մէջ խռովութիւն չըլլայ ։ 6 Ես երբոր Յիսուս Բեթանիա էր բորոտ 7 Սիմոնին առնը , կնիկ մը եկաւ անոր՝ որ ունէր դնդրադին եղի շիշ մը , և թափեց անոր գլխուն վրայ՝ երբոր անկոս անգան նստած էր ։ 8 Եւ անոր աշակերտները տեսնելով զայնը՝ ու ըսին , Ինչո՞ւ սա կորուստը ըլլայ . 9 Քանի սա եղը կրնար սուղ գնով ծախուիլ , 10 ու աղքատներուն տրուիլ ։ Եւ Յիսուս իմանալով ըսաւ անոնց , Ինչո՞ւ անհանգիստ կ՚ընէք կինիկը . քանի առիկա բարի գործ մը 11 գործեց ինծի ։ Վասնզի որ աղքատները միշտ ատեն ձեր հետը ունիք , բայց ես միշտ ատեն ձեր հետը 12 չունիք ։ Վասն զի առիկա որ սա եղը իմ մարմինիս վրայ թափեց , իմ թաղմանս համար 13 ըրաւ ։ Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի Թէ բոլոր աշխարհին մէջ ալ որ սա աւետարանս քարոզուի , սորա ըրածն ալ պիտի խօսուի՝ իրեն յիշատակ ըլլալու համար ։

14 Ես Անոնցմէ տասներկուքէն մէկը՝ որ Յուդա Իսկարիովտացի կ՚ըսուէր , գնաց քահանայապետներուն ու ըսաւ , 15 Ինչ կ՚ուզէք ինծի տալ , ու ես ձեզի մատնեմ զանիկա ։ Անոնք երեսուն արծաթի դրամներ անոր հատուցանեցին ։ 16 Եւ անկէ հետև պատեհութիւն մը կը փնտռէր , որ զանիկա մատնէ ։

17 Եւ բազարջակերաց առջի օրը աշակերտները Յիսուսի եկան ու անոր ըսին , Որ կ՚ուզես որ քեզի պատրաստենք զատիկը ուտես 18 յա Հասար ։ Եւ անիկա ըսաւ , Գացէք քաղաքը այս ինչ մարդուն ու ըսէք անոր , Վարդապետը կ՚ըսէ , Ժամանակս մօտ է . այսպէս կըսանեղծս հետ մէկտեղ զատիկը պիտի 19 բնեմ զատիկը ։ Աշակերտներն ալ ըրին ինչպէս որ Յիսուս իրենց հրամայեց ըսաւ , ու պատրաստեցին զատիկը ։

20 Ես երբոր իրիկուն եղաւ՝ տասներկուքին 21 հետ անգան նստաւ ։ Եւ քանի որ կ՚ուտէին՝ ըսաւ , ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի որ ձեզմէ մէկը 22 կը դնս պիտի մատնէ ։ Ու շատ տրտմեցան , և անոնցմէ ամէն մէկը սկսաւ ըսել անոր , 23 Տէր , միթէ ե՞ս եմ։ Անիկա պատասխան տուաւ ու ըսաւ , Ան որ իմ հետս իր ձեռքը 24 պնակը խօթեց , նոյնը պիտի մատնէ զիս ։ Ճիշտ Որդին մարդոյ կ՚երթայ՝ ինչպէս որ գրուած է իրեն համար , բայց վա՜յ ան մարդուն՝ որուն ձեռքովը Որդին մարդոյ կը մատնուի ։ աղէկ էր ան մարդուն որ ծնած չըլլար ։ Պատասխան տուաւ Յուդա որ զանիկա պիտի մատնէր՝ ու ըսաւ , վարդապետ , միթէ ե՞ս եմ։ ըսաւ անոր , Դուն ըսիր ։

26 Եւ քանի որ անոնք կ՚ուտէին , Յիսուս հաց առաւ , օրհնեց ու կտրեց , և տուաւ աշակերտներուն ու ըսաւ , Առէք , կերէք . 27 Սա է իմ մարմինս ։ Եւ գաւաթը առաւ , գոհացաւ , ու տուաւ անոնց և ըսաւ , Ըմպեցէք 28 այ խմեցէք ասկէ . Ինչու որ ասիկա է իմ արիւնս Նոր ուխտին , որ շատերու համար կը թափուի մեղաց թողութեան համար ։ 29 Բայց կ՚ըսեմ ձեզի , Ասկէ հետև որթին բերքէն չեմ պիտի չխմեմ մինչև այն օրը՝ երբոր ձեր հետը

- Գլ · ԺԶ · ԿԶ ·
- ր Գնա · ր · Ա ·
Ը · Ը ·
- Յիսուս առաջ անոր
- Ուսում · ԺԶ · ՅԱ ·
ԺԸ · Ե · Զ աք · ր ·
Ե · Գոր · Բ · Ե ·
- Դատ · ԺՐ · Ե ·
Ը · Ե · Հ
Ասիմ · ր · Ե · Ես ·
—

- Աք · ԺԶ · Ե ·
Դատ · իր · Ե ·
Ը · Ե · Ե ·
Ա Սաղ · ր · Ե · Ը · Ե ·
Ժա · ԿԶ · Գոր · Զ ·
ՅԸ · Ես ·
Ա Աք · ԺԶ · Ե · Ը · Ե ·
Ժա · Ե · Ե · ԺՐ · Ե ·
Ը · Ե · ԺԶ · Ե ·
Ը Գլ · իս · ԻԶ ·
Ը · Ե · ԺՐ · Ե ·
Ը Զ Օր · ԺԸ · ԻԱ ·

Ը · Ե · Ե ·
Ա Տ Ես գլ · ԺՐ · ՅԵ ·
իր · ՅՈ · Ը · Ե · Ե ·
Ը · Ե · ԺԶ · Ե ·
ՅԵ · ԺԶ · ՅՈ · ԺԶ ·
Ե · ՅԸ · ԺԸ · ՅԱ ·
Ը Աք · ԺԶ · ՅԸ ·
Դատ · իր · Ե · Ը · Ե · ՅՈ ·
Ը · Ե · ԺԶ · Ե · ՅՈ ·
Ը Գլ · ի · ՅԲ ·
Ը · Ե · ԺՐ · Ե ·
Զ Աք · ԺԶ · ՅԵ ·

Ա Կո՛ կը ուզեցի
Ե Նլ · ԺՐ · Ե · ՅԵ ·
Աք · ԺԶ · ՅՈ ·
Դատ · իր · Ե ·
Ը Աք · ԺԶ · ՅԷ — ՅԱ ·
Դատ · իր · ՅԴ ·
Ը Սաղ · ր · Ե · Ը · Ե ·
Ժա · ՅԷ · Գոր · Զ ·
ՅԸ · Ես ·
Ը Աք · ԺԶ · ՅԸ ·
Դատ · իր · Ե ·
Ը Սաղ · ԺԶ

անիկա նոր խմիմ իմ Հօրս թագաւորութիւնը
ձեզի։
30 Եւ օրհնութիւն մը երդնելէն ետև Յիսուս
31 նետաց լեռը ելաւ։ Աշակերտները Յիսուսի բերա-
նեցին, Դուք ամէնդ ալ գիշեր Իմ վրա-
յէս պիտի գայթակղիք. ինչու որ գրուած
է թէ Հովիւը պիտի զարնեմ, ու հօտին ոչ-
32 խաբները պիտի ցրուին։ Բայց յարութիւնէն
առնելէս ետև ձեզմէ առաջ Գալիլեա պի-
33 տի երթամ։ Պատասխան տուաւ Պետրոս ու
բերաւ անոր, Թէպէտ ամէնքն ալ քու վրա-
յէդ գայթակղին, բայց ես բնաւ պիտի չը-
34 գայթակղիմ։ Բերաւ անոր Յիսուս, Ճշմարիտ
կ'ըսեմ քեզի, Ես գիշեր դեռ հաւը չհոսած՝
35 երեք անգամ զիս պիտի ուրանաս։ Բերաւ
անոր Պետրոս, Թէև քեզի հետ մեռնելու
ալ բլլամ՝ բնաւ քեզ պիտի չուրանամ։ ա-
նանկ կ'ըսէին նաև ամէն աշակերտները։
36 Անտեն Յիսուս անոնց հետ տեղ մը ե-
կաւ որուն անունը Գեթսեմանի էր, ու ը-
սաւ աշակերտներուն, Հոս նստեցէք մինչև
37 որ ես երթամ հոն ազօթք ընեմ։ Եւ իր հետ
առնելով Պետրոսը ու Զեբեդեոսին երե-
կու որդիքը, սկսաւ տրտմիլ և վշտանալ։
38 Անտեն ըսաւ անոնց, Իմ անձս մեռնելու
չափ տրտում է։ Հոս կեցէք և ինծի հետ ար-
39 թուն ձեացէք։ Ու քիչ մը առաջ երթալով՝
իր երեսին վրայ ինկաւ և աղօթք բրաւ՝ ը-
սելով, Ով Հայր իմ, թէ որ կարելի է, Թող
ասգաւաթը ինծմէ անցնի. բայց ոչ թէ ինչ-
պէս որ ես կ'ուզեմ, հապա ինչպէս որ դուն
40 կ'ուզես։ Եւ եկաւ աշակերտներուն ու գտնելէ
քնացած գտաւ, և բաւ Պետրոսին, Ա՛յդ-
պէս մէկ ժամ մըն ալ չկրցա՞ք ինծի հետ ար-
41 թուն ձեալ։ Արթուն կեցէք և աղօթք ը-
րէք, որ փորձութեան մէջ չմտնէք. հոգին
42 յօժար է, բայց մարմինը տկար։ Դարձեալ
երկրորդ անգամ գնաց աղօթք բրաւ՝ ըսե-
լով, Ով Հայր իմ, եթէ անկարելի է որ ասգաւաթը ինծմէ անցնի առանց անոնք խմե-
43 լուս, թող քու կամքդ բլլայ։ Եւ եկաւ գա-
նոնք նորէն քնացած գտաւ, ինչու որ աչքերը
44 նիւս ծանրացած էր։ Եւ թողուց անոնք, ու
նորէն գնաց երրորդ անգամ աղօթք բրաւ՝
45 նոյն խօսքը ըսելով։ Անտեն եկաւ իր աշակերտներուն ու բաւ անոնց, Ա՛ակէ հոն
քնացէք ու հանգչեցէք. ահա ժամն հասաւ,
և Որդին մարդոյ մեղաւորներուն ձեռքը կը
46 մատնուի։ Ելէք ասկէ երթանք. ահա մա-
տնեցաւ անիկա որ զիս պիտի մատնէ։
47 Եւ դեռ անիկա աս որ կը խօսէր, ահա
Յուդա՝ տասներկուքէն մէկը եկաւ, և իր
հետը շատ բազմութիւն սուրերով ու բիւրե-
րով՝ քահանայապետներէն և ժողովուրդի
48 ծերերէն։ Եւ զանիկա մատնողը անոնց նշան
մը տուեր էր՝ ըսելով, Ով որ ես համբուրեմ՝
49 ան է, բռնեցէք անիկա։ Եւ չուտ մը Յիսու-
սին մօտենալով՝ բաւ, Ողջոյն քեզ, վարդա-
50 պետ, ու համբուրեց զանիկա։ Եւ Յիսուս
բաւ անոր, Բարեկամ, ինչու համար եկար
դուն. անատներ մօտեցան՝ ձեռք գարկին
51 Յիսուսին ու բռնեցին զանիկա։ Եւ ահա Յի-
սուսի հետ եղողներուն մէկը ձեռքը երկն-
ցուց և իր սուրը հանելով՝ զարկաւ քահա-
նայապետին ծառային, և անոր ականջը մէկ-
52 դի հանեց։ Անտեն Յիսուս բաւ անոր,
Սուրդ իր տեղը դարձուր, ինչու որ ամէն
53 սուր առնողները սրով պիտի կորսուին։ Կը
կարծե՞ս թէ չեմ կրնար հիմա իմ Հօրս աղա-
չել, և ինծի հասցնել տասներկուքէ գոն-
54 դէն աւելի հրեշտակներ։ Բայց ի՞նչպէս պի-
տի կատարուին գիրքերը, Թէ պէտք է ա-
նանկ բլլալ։
55 Անտեն Յիսուս բաւ ան բազմութիւնը,
Իբր թէ աւազակի՞ վրայ ելաք սուրերով ու
բիւրերով զիս բռնելու. ամէն օր տաճարին մէջ
ձեզի հետ կը նստէի ու կը սորվեցնէի, և
56 զիս չբռնեցիք. Բայց աս ամէն բաները եղաւ՝
որ կատարուին մարգարէից գիրքերը։ Անա-
տներ բոլոր աշակերտները թողուցին անիկա
ու փախան։
57 Անոնք որ Յիսուսը բռնեցին՝ կայա-
փա քահանայապետին տարին, ուր որ գր-
58 պիրները ու ծերերը ժողովեր էին։ Եւ Պետ-
րոս հետևանց անոր հասկէն գնաց մինչև քա-
հանայապետին դատիքը, ու ներս մտաւ
ապասաւորներուն հետ նստաւ որ վերջը տես-
59 նէ։ Իսկ քահանայապետներն ու ծերերը և
բոլոր ժողովը Յիսուսի դէմ սուտ վկայու-
թիւն մը կը փնտռէին, որ անիկա մեռցընեն.
60 Ու չգտան. թէև շատ սուտ վկաներ ալ ե-
կան, բայց չգտան։ Յետոյ վերջու սուտ վկ-
61 կայ եկան, Ու ըսին թէ Անիկա բաւ, Ես
կրնամ Աստուծոյ տաճարը քակել, և զանիկա
62 երեք օրուան մէջ շինել։ Եւ քահանայա-
պետը ոտ ելլելով բաւ անոր, Պատաս-

խան մը չեն ատր. Ի՞նչ կը վկայեն ատոնք քե-
63 զի դէմ. Եւ Յիսուս լուռ կը կենար. Քա-
մանասան առաւ քահանայապետը ու բաւ
անոր, Կ'ենդանի Աստուծով քեզ կ'երդ ացը-
նեմ որ մեզի բանս, Թէ դուն ես Քրիստոս
64 Որդին Աստուծոյ. Բաւ անոր Յիսուս, Դուն
ըսիր. բայց կ'բանամ ձեզի, Ապէ ետև պիտի
տեսնէք Որդին մարդոյ Զօրութեան ազ կող-
մը նստած, ու երկինքի ամպերուն վրայ գալած.
65 Ատեն քահանայապետը իր հանդերձնե-
րը պատռեց ու բաւ, Հայհոյութիւն բրաւ.
ալ Ի՞նչ պէտք է մեզի վկաներ. ահա հիմա
66 լսեցիք անոր հայհոյութիւնը. Ձեզի Ի՞նչ-
պէս կ'երեւնայ. անոնք պատասխան տուին
67 ու բսին, Մահապարտ է. Ատեն անոր
երեսը թուքին, ու բռունցով ծեծելին անի-
կա. Ոմանք ալ ապտակ զարնելով բսին,
68 Մարգարէացիր մեզի, դուն Քրիստոս, ո՞վ
է ան որ քեզի զարիաս.

69 Իսկ Պետրոս դուրսը գաւիթը նստեր էր,
և մէկ ազախին մը եկաւ անոր ու բաւ, Դուն
70 ալ Գալիլեացի Յիսուսին հետն էիր. Բայց
ան ինկա ամէնուն առջեւը ուրացաւ ու բաւ,
71 Ձեմ գիտեր դուն ինչ կը խօսիս. Ու երբոր
դուրս ելաւ, ուրիշ աղջիկ մը զանիկա տես-
սաւ, և Ոն եղողներուն բաւ, Ասիկա ալ
72 Յիսուս Նազովրեցիին հետն էր. Եւ Պետ-
րոսն երդումով ընելով ուրացաւ, Թէ կը ան
73 մարդը չեմ ճանչնար. Ու քիչ մը ատենէն և-
տև հոն եղողները եկան և ըսին Պետրոսին,
Իրաւի դուն ալ անոնցմէ ես, ինչու որ քու
74 Գրացուածդ ալ քեզ յայտնի կ'ընէ. Ան-
տեն նախաս անիծել ու երդումով ընել ըսելէ
Թէ կը ան մարդը չեմ ճանչնար. և իսկոյն
75 Հաւը խօսեցաւ. Եւ Պետրոս միտքը բերաւ
Յիսուսի խօսքը՝ որ իրեն ըսեր էր Թէ Դեռ
Հաւը չխօսած՝ երեք անգամ պիտի ուրանաս
զիս. ու դուրս ելլելով դառնապէս լացաւ.

ԳԼ. ԻԷ

1 Քրիստոս Պիղատոսի ձեռքը կը տրուի կախուելու. 3 Յուդա
խեղդամահ կ'ըլլայ. 19 Պիղատոս իր հիմնին խրատուած՝ զե
իր ձեռքերը կը լուայ. 26 ու Բարաբբան կ'արձակէ. 29 Քրիս-
տոս ծաղրով կը պսակուի. 34 կը խաչուի. 39 կը նախատուի.
50 կը մեռնի ու կը թաղուի. 66 Քրիստոսի գերեզմանը հե-
բեայք կը ծիքեն. ու պահապան զինուորներ կը դնեն.

1 Երբոր առաւօտ եղաւ՝ բոլոր քահանայապետ-
ները ու ժողովուրդին ծերերը Յիսուսի դէմ
2 խորհուրդ ըրին որ զանիկա մեռցընեն. Եւ

կապելով զանիկա տարին, ու Պոնտացի Պի-
զատոս կուսակալին ձեռքը տուին.

3 Այնժամ՝ որ զանիկա մատնեց, տեսնելով Թէ դատապարտուեցաւ, զղջալ
եկաւ, ու երեսուն արծաթիը հետ դարձուց
4 քահանայապետներուն և ծերերուն, Ու ը-
սաւ, Մեղայ, որ անմեղ արիւն մատնեցի.
5 և անոնք բսին, Մեզի Ի՞նչ, դուն նայէ. Եւ
արծաթիը տաճարին մէջ ձգեց ու դուրս և-
6 լաւ, և գնաց ինքզինքը խեղդեց. Քահա-
նայապետներն ալ արծաթիը առնելով՝ բսին,
Սրբած չէ տալիս °կորբանին մէջ՝ գնել, ին-
7 չու որ արիւն գին է. Ուստի խորհուրդ ը-
րին, և անով բրաւին սրսոց ծախու առին՝
օտարներու դերեզմանատուն ըլլալու հա-
8 մար. Ասկից պատճառով ան արտը Արիան
9 սրսո բաւնցաւ մինչև այսօր. Այնժամն
կատարուեցաւ †երեմիա մարգարէին ձեռ-
քով բաւած խօսքը, Ան ու առին երեսուն
արծաթիը՝ գին կարուածին գինը, որ խրա-
10 յէլի որդւոցմէ ոմանց գին կարկեցին, Ու տը-
ւին անոնք բրաւին սրսոց, ինչպէս որ ին-
ձի հրամայեց բրաւ Տէրը.

11 Եւ Յիսուս կուսակալին առջեւը կայնեցաւ.
և կուսակալը հարցուց անոր ու բաւ, Հրէից
թագաւորը դուն ես. Ու Յիսուս բաւ անոր,
12 Դուն կ'ըսես. Ու քահանայապետներէն և
ծերերէն ամբաստանուած ատենը ոչինչ պա-
13 տասխան մը չտուաւ. Այնժամ Պիղատոս բ-
սաւ անոր, Ոչ՞ ըսիր Թէ որչափ քեզի դէմ
14 կը վկայեն ատոնք. Եւ անոր բան մը պատաս-
խան չտուաւ, մինչև շատ զարմացաւ կուսա-
կալը.

15 Բայց կուսակալը սովորութիւն ունէր որ
տօնին ատենը կապուած մը արձակէր ժո-
16 ղովուրդին՝ ով որ ուզէին. Այնատենը բաբա-
բաս անուանով մէկ հռչակի բանտարկեալ մը ու-
17 նէին. Երբոր ժողովեցան՝ բաւ անոնց Պի-
զատոս, Որը կ'ուզէք որ ձեզի արձակեմ. Բա-
բաբասը, Թէ Յիսուսը՝ որ Քրիստոս կ'բսուի.
18 Քանզի գիտէր Թէ նախանձի համար մատ-
նեցին զանիկա.

19 Ու երբոր անիկա ատեանը նստեր էր, անոր
կնիկը հղէ խրկեց անոր ու բաւ, Դուն ան
արդարին հետ բան մը չունենաս, ինչու որ
այսօր երազիս մէջ շատ գիշերաւածներ անցան
ցիս համար.

20 Բայց քահանայապետները և ծերերը ժո-

---

1 ես· ծգ· 7· Գլ· ի՛· 12· 14·
4 Գե· ե· 11· ա Թագ· ա՛ գ· 24· 26·
5 Դան· է· 13· Գլ· ի՛· 27· ի՛գ· 30·
ի՛ե· 21· Գ. ի՛գ· խո· 27· Ելից· ա· 21·
Հաւոր· ծգ· 10· ա Թես· գ· 16·
Ցայտ· ա· 7·
7 Սպգ· Ամ· 1· Գար· ի՛· 21·
ի՛· 11·
8 Մար· ծգ· 66·
Գ. ի՛գ· 23·
Ելից· ծգ· 37·
ՅԹ· 1·
9 Գ. ի՛գ· 16· Ելից· ՅԹ· 2·
Գ. ի՛գ· 30·
10 Ես· ծ· 6· ծգ· 3·
11 Մար· ծգ· 21·
Գ. ի՛· 30·
12 Գ. ի՛գ· 63·
Ելից· ՅԹ· 2·
13 Մար· ծգ· 65·
Գ. ի՛գ· 63·
Գ. ի՛· 29·
Գար· ա· 10·
Գ. ի՛գ· 14· 15·
Գար· ա· 18·
Ելից· ա՛· 1·
Գ. ի՛գ· 1·
Ելից· ծգ· 37·
ՅԹ· 1·
Գ. ի՛գ· 16· Ելից· ՅԹ· 2·
Մար· ծգ· 31·
Գ. ի՛գ· 30·
Գ. ի՛գ· 13·
Գար· ա· 10·
Գ. ի՛գ· 10·
Գ. ի՛գ· 14·
Գար· ա· 10·
Գ. ի՛գ· 63· Ելից·
Ստիւ· գ· 13·
Գ. ի՛գ· 63· Ելից·
ՅԹ· 2·
Գ. ի՛գ· 62· Ելից·
ՅԹ· 10·
Մար· ծե· 6· Գ. ի՛գ·
ի՛գ· 17· Ելից· ծգ·
30·
Մար· ծե· 11·
Գ. ի՛գ· 18·
Ելից· ծգ· 40·
Գար· գ· 14·

վրդը հանգչեցին որ Բաբաբբան ինդրեն ու
21 Յիսուս կորսնցընեն։ Պատասխան տուաւ
կուսակալը ու բսաւ անոնց, Ա՛ս երկուքէն ո՞
րը կ՚ուզէք որ ձեզի արձակեմ. և անոնք բսին,
22 Բաբաբբան։ Բսաւ անոնց Պիղատոս, Հապա
ի՞նչ բնեմ Յիսուսը՝ որ Քրիստոս կ՚բսուի։
23 Ամէնքն ալ բսին անոր, Թող խաչուի. և կու
սակալը բսաւ, Բայց ի՞նչ չար գործ բրաւ.
և անոնք ևս առաւել կ՚ազազակէին ու կ՚բ
24 սէին, Թող խաչուի։ Եւ Պիղատոս տեսնելով
որ օգուտ մը չկրնար, հապա ալ աւելի խռո
վութիւն կ՚բլլայ, Ինքը առաւ՝ ձեռքերը
լուաց ժողովրդին առջեւը ու բսաւ, Ես սա
սրգաբոյն արիւնէն անպատ եմ. դուք տեսա
25 ձեզիք։ Եւ բոլոր ժողովրդը պատասխան
տալով բսաւ, Անոր արիւնը մեր վրայ ու մեր
26 որդոցը վրայ բլլայ։ Ասոնք Բաբաբբան
արձակեց անոնց, և Յիսուսը ծեծելով՝ անոնց
ձեռքը տուաւ որ խաչուի։
27 Անոնք կուսակալին զինուորները պա
տսին տեղը առին Յիսուսը, ու բոլոր գունդը
28 նոյն գունդը անոր վրայ ժողվեցին. Եւ զա
նիկ մերկացնելով՝ կարմիր վերարկու մը
29 հագցուցին անոր։ Ու փուշերէ պսակ մը
հիւսելով՝ անոր գլխուն դրին, ու եղէգ մը
անոր աջ ձեռքը. և անոր առջեւը ծնկան վրայ
գալով ծաղր կ՚ընէին զանիկա, ու կ՚բսէին, Ող
30 ջոյն քեզ, Հրեից թագաւոր։ Եւ Յ՚թքնելով
անոր վրայ՝ եղէգը կ՚առնէին ու անոր գլուխը
31 կը ծեծէին։ Ու երբոր ծաղր բրին անկէ՝
վերարկուն վրայէն հանեցին ու իր հագուստ
ները հագցուցին անոր, և տարին զանիկա
խաչ հանելու։
32 Եւ ելլելով՝ կիրենացի մարդ մը
գտան Սիմոն անունով, զանիկա պահակ բրա
33 նեցին՝ որ անոր խաչը վերցնէ։ Ու հասան
Golgotha բսուած տեղը, որ է գանկի տեղ։
34 Եւ լեղիով խառնած քացախ տուին անոր որ
խմէ. ու երբոր համը առաւ՝ խմել չէր ուզեր։
35 Անոր զանիկա խաչը հանելով, անոր հագուստ
ները վիճակով բաժնեցին. [որ մարգարէին
բսածը կատարուի, Իմ հագուստներս իրենց
մէջը բաժնեցին, և իմ պատմուճանիս վրայ
36 վիճակ ձգեցին։] Ու նստած անկիկ կը պա
37 հէին։ Եւ անոր գլխուն վրայ իր յանցանքը
գրուած գրին, Թէ Ա՛սիկա է Յիսուս Հրէից
38 թագաւորը։ Անոնք անոր հետ երկու
աւազակ խաչուեցան, մէկը ա՛ջ կողմէն,
ու մէկը ձախ կողմէն։
39 Եւ հանդէպ որ կ՚անցնէին՝ կը հայհոյէին ա
40 նոր, գլուխնին կը շարժէին, Ու կ՚բսէին,
Դուն որ տաճարը կը քակէիր և երեք օ
րուան մէջ կը չինէիր, ինքզինքդ ազատէ.
եթէ որ Աստուծոյ Որդին ես, իջիր ատ խա
41 չէն։ Նոյնպէս ալ քահանայապետները դը
պիրներուն ու ծերերուն հետ ծաղր բնելով՝
42 կ՚բսէին, Ուրիշները ազատեց, ինքզինքը չը
կրնար ազատել. եթէ որ Իսրայէլի թագաւոր է
թող հիմա իջնէ խաչէն, և իրեն հաւատանք.
43 Աստուծոյ յուսացեր է, հիմա թող փրկէ
ատիկա՝ եթէ կ՚ուզէ ատիկա. Ինչու որ բսաւ,
44 Թէ ես Որդի Աստուծոյ եմ. Իր հետ խա
չուած աւազակներն ալ նոյնպէս կը նախա
տէին զանիկա։
45 Եւ վեցերորդ ժամէն մինչև իններորդ ժա
46 մը բոլոր երկրին վրայ խաւար եղաւ։ Եւ ժա
մը իններն առնելնիը Յիսուս մեծ ձայնով ա
զազակեց ու բսաւ, Էլի, Էլի, լամա սաբաք
թանի. որ բսել է Աստուած իմ, Աստուած
47 իմ, ինչու զիս թողուցիր։ Անոնցմէ ոմանք
որ հոն կայներ էին, երբոր լսեցին՝ կ՚բսէին,
48 Ատիկա Եղիան կը կանչէ։ Եւ շուտ մը անոնցմէ
մէկը վազեց սպունգ մը առաւ՝ քացախով
լեցուց, ու եղէգի մը անցընելով՝ տուաւ ա
49 նոր որ խմէ։ Ու մնացեալները կ՚բսէին, Թող
տուր՝ տեսնենք թէ Եղիան կու գայ ատիկա
ազատելու։
50 Եւ Յիսուս գոչելով մեծ ձայնով ազա
զակեց՝ ու հոգին աւանդեց։
51 Եւ ահա տաճարին վարագոյրը վերէն՝ ի
վար երկուքի ճեղքուեցաւ, ու երկիրը շար
52 ժեցաւ, և քարերը պատուեցան, Եւ գերեզ
մանները բացուեցան, ու շատ սուրբ հնչե
53 ցեալներու մարմիններ յարութիւն առին, Եւ
գերեզմաններէն ելան անոր յարութենէն ե
տև, մտան սուրբ քաղաքը ու շատերուն ե
րեցան։
54 Բայց հարիւրապետը և անոր հետ Յիսուսը
պահողները՝ երբոր տեսան երկրաշարժը ու
եղած բաները, շատ վախցան՝ ու բսին, Ճի
շտի ատիկա Որդի Աստուծոյ էր։
55 Եւ հոն շատ կիներ կային որ հեռուէն
կը նայէին, Որոնք Գալիլեայէն Յիսուսի ե
56 տևէն եկան իրեն ծառայութիւն ընելու. Ի ո

Ի բ Օբ · իա · ե ·
ի բ Օբ · ԻԲ · 10 ·
Ցնո · բ · 19 · բԹագ · 10 · գ Թագ · բ · 33 · Գաղ · ե · 28 ·
2 Ես · Ծգ · 5 · Մարկ · Ա՛ե · 12 · Ղ ա՛ի · Իգ · 10 · 24 · 25 · Ցածխ · ԻԲ · 1 · 16 ·
3 Մարկ · Ա՛ե · 10 · Ցածխ · ԻԲ · 3 ·
4 Ղ ա՛ի · Իգ · 11 ·
5 Մաղ · կԲ · 19 · Ես · Ծգ · 3 ·
6 Ես · Ծ · 6 · Գաղ · Իգ · 6 ·
7 Ես · Ծգ · 7 ·
8 Ցնո · Ա՛ե · 38 · գ Թագ · իա · 15 · Գաղ · է · 27 · Երբ · Ա՛գ · 13 ·
9 Մարկ · Ա՛ե · 21 · Ղ ա՛ի · Իգ · 26 ·
10 Մարկ · Ա՛ե · 22 ·
11 Մաղ · կԲ · 19 · Ես · Ծգ · 13 · Մարկ · Ա՛ե · 27 · Ղ ա՛ի · Իգ · 33 · Ցածխ · ԻԲ · 13 ·
12 Մաղ · իբ · 1 · xԲ · 25 · Մարկ · Ա՛ե · 29 · Ղ ա՛ի · Իգ · 35 ·
13 Գէ · Իգ · 61 · Ցածխ · բ · 19 ·
14 Գէ · Իգ · 63 ·
15 Մաղ · իբ · 8 ·
16 Մարկ · Ա՛ե · 32 · Ղ ա՛ի · Իգ · 38 · Ցածխ · ԻԲ · 18 ·
17 Մարկ · Ա՛ե · 38 · Ղ ա՛ի · Իգ · 39 ·
18 Մարկ · Ա՛ե · 39 · Ղ ա՛ի · Իգ · 41 ·
19 Մաղ · իբ · 1 ·
20 Մաղ · իբ · 1 ·
21 Մաղ · կԲ · 21 · Մարկ · Ա՛ե · 36 · Ղ ա՛ի · Իգ · 48 · Ցածխ · ԻԲ · 29 ·
22 Մարկ · Ա՛ե · 38 · Ղ ա՛ի · Իգ · 39 ·
23 Ա՛ռա · բ · 3 · Մարկ · Ա՛ե · 45 ·
24 Ես · Ծգ · 12 · Մարկ · Ա՛ե · 46 · Ղ ա՛ի · Իգ · 46 ·
25 Նե · Իգ · 31 · բ Մնգ · 14 · Մարկ · Ա՛ե · 48 · Ղ ա՛ի · Իգ · 49 ·
26 Հմր · 20 · Մարկ · Ա՛ե · 50 · Ղ ա՛ի · Իգ · 47 ·
27 Ղ ա՛ի · բ · 3 ·
28 Մարկ · Ա՛ե · 40 ·

բոնց մէջ էր Մարիամ Մագդաղենացին և Յակոբոսին ու Յովսեսին մայրը Մարիամ և Զեբեդեայի որդւոցը մայրը։

57 Իւ երբոր իրիկուն եղաւ, Արիմաթիացին հարուստ մարդ մը եկաւ՝ որուն անունը Յովսէփ էր, որ ինքն ալ Յիսուսի աշակերտ էր։

58 Անիկա Պիղատոսին գնաց երթալով՝ Յիսուսի մարմինը խնդրեց։ Ատոնք Պիղատոս հրամայեց որ մարմինը տրուի։ 59 Եւ Յովսէփ մարմինը առաւ, մաքուր կտաւով պատեց 60 նոր, ու Ինքզինքին մէջ՝ որն որ քարէ փորած էր. և գերեզմանին դուռը մեծ քար մը գլորցնելով գնաց։ 61 Եւ հոն էր Մարիամ Մագդաղենացին և միւս Մարիամ՝ գերեզմանին դիմացը նստած։

62 Եւ հետևեալ օրը՝ որ ուրբաթէն ետև էր, քահանայապետները ու փարիսեցիները ժողովուեցան Պիղատոսին քով, ու ըսին, 63 կը յիշենք որ այն մոլորեցուցիչը իր կենդանութեան ատենը կ'ըսէր թէ Ինքը օրէն ետև յարութիւն կ'առնէ։ Ուստի հրաման ըրէ որ մինչև երրորդ օրը գերեզմանին դուռը պահուին, չըլլայ թէ իր աշակերտները գիշերով գան՝ զանիկա գողնան, և ժողովուրդին ըսեն թէ մեռելներէն յարութիւն առաւ։ ու եղած 65 քի մոլորութիւնը առջինէն դէշ ըլլայ։ Պիղատոս անոնց ըսաւ։ Դուք ունիք պահապան զինուորներ։ գացէք՝ զգուշութիւն ըրէք ինչ-66 պէս որ գիտէք։ Անոնք ալ գացին գերեզմանին դուռը, Ինքարը կնքելով ու պահապան զինուորներ դնելով։

ԳԼ· ԻՀ

1 Հրեշտակը կ'ուզեակ կանանց Քրիստոսի յարութիւնը։ 9 Քրիստոս ինքը կ'երեւնայ անոնց։ 11 Քահանայապետները ստակ կու տան զինուորներուն որ բան մը անիկա չեր գերեզմանին գացուելուս։ 16 Քրիստոս իր աշակերտներուն կ'երեւնայ։ 19 և կը իրեն չնորհք բոլոր հնազանդները աշակերտելու և մեր կարգելու։

1 Եւ շաբաթ Ցիշերը որ մէկշաբթին կը լուսնար, եկաւ Մարիամ Մագդաղենացին Ցու 2 միւս Մարիամը գերեզմանը տեսնելու։ Եւ ահա մեծ երկրաշարժ մը եղաւ, ինչու որ Տէրոջը Ցհրեշտակը երկինքէն իջնելով՝ գնաց գալէն մէկդի գլորցուց քարը, ու անոր 3 վրայ նստաւ։ Ցերւ անոր տեսքը փայլակի պէս էր, ու անոր հանդերձները ձիւնի պէս ճերմակ։ 4 Ասկէ՝ եւ անոր վախէն պահապանները խըռ-

2 Մար· ժէ· 42·	Ցովհ· բ· 19·	Ցովհ· ի· 18·
Ղուկ· իգ· 50·	3 Դան· չ· 17·	4 Դան· ժ· 6·
Ցովհ· ժթ· 38·	—	5 Գլ· ժբ· 40· ժգ·
6 Ե՛ս· Ծգ· 8·	= Մար· ժգ· 1· Ղուկ·	21· ժէ· 22· ի· 19·
7 Գլ· ժգ· 21· ժէ·	իգ· 1· Ցովհ· ի·	2 Գլ· իգ· 32· Մար·
22· ի· 19· իգ· 21·	1·	ժգ· 7·
Մար· ը· 31· ժ·	8 Գլ· իե· 56·	9 Տե՛ս Մար· ժգ· 9·
34· Ղուկ· ի· 22·	9 Տե՛ս Մար· ժգ· 5·	Ցովհ· ի· 14·
ժը· 35· իգ· 6· 7·	Ղուկ· իգ· 4·	10 Տե՛ս Ցովհ· ի· 17·

5 ուխեցան, ու մեռածի պէս եղան։ Գաւառացիները տեսան երեւակը ու բառ կրնկրնելուն, Դուք մի վախնաք քանզի գիտեմ որ կը փնտրէք 6 սրէ՛ք Յիսուսը՝ որ խաչուեցաւ. Ինկիա հոս չէ, ինչու որ յարութիւն առաւ, Ինչպէս որ բառ. եկէք տեսէք այն տեղը՝ ուր որ Տէրը 7 պառկած էր։ Եւ շուտ մը գացէք անոր աշակերտներուն ըսէք թէ անկիա մեռելներէն յարութիւն առաւ, և ահա Ցեղմ առաջ Գալիլեա կ'երթայ, հոն պիտի տեսնէք անի-8 կա. ահա Ցեղի դրուցեցի։ Եւ անոնք շուտ մը գերեզմանէն եղան վախով ու մեծ ուրախութիւնով՝ և կը վազէին աշակերտներուն պատմելու։

9 Ու երբոր կ'երթային անոր աշակերտներուն պատմելու, ահա Ցիսուս անոնց դիմաց եղաւ՝ ու բառ, Ողջոյն Ցեղ։ Եւ անոնք մօտենալով՝ անոր ոտքերը բռնեցին, ու երկրպա-10 գութիւն ըրին անոր։ Ցետոյ Յիսուս բառ անոնց, Մի վախնաք, գացէք հմ եղբայրներուս ըսէք որ Գալիլեա երթան, ու հոն զիս պիտի տեսնեն։

11 Երբոր անոնք կ'երթային՝ ահա պահապան զինուորներէն մէկ քանին քաղաքը եկան, ու քահանայապետներուն պատմեցին բոլոր 12 եղած բաները։ Եւ անոնք ծերերուն հետ ժողովուելով ու խորհուրդ ընելով՝ 13 շատ ստակ տուին զինուորներուն, Ու ըսին, Ըսէք թէ Անոր աշակերտները գիշերով եկան անկիա գողցան՝ երբոր մենք կը քնանայինք։ 14 Եւ թէ որ սա բանը կուսակալին ականջը հասնի, մենք անկիա կը համոզենք, և Ցեղ 15 ապահով կ'ընենք։ Անոնք ալ ստակը առին՝ ու սորվածնուն պէս ըրին. և սա Ցայսը Ցրէ-ից մէջ տարածուեցաւ մինչև սա օրս։

16 Իսկ տասնմէկ աշակերտները գացին Գալիլեա՝ ան լեռը Ցուր որ Յիսուս իրենց որոշեր 17 էր։ Ու երբոր տեսնիկա տուան, երկրպագութիւն ըրին անոր, բայց ոմանք տարակուսեցան։

18 Եւ Յիսուս մօտենալով խօսեցաւ անոնց ու բառ, ՑԱմէն Իշխանութիւն ինծի տրուեցաւ 19 երկինքը ու երկրի մէջ։ Ցորընին գացէք հրամայեցէք, մկրտեցէք զանոնք յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ. 20 Ցորպիսցուցէք անոնց որ ան ամէն բաները պահեն՝ ինչ որ ես Ցեղի պատուիրեցի. և ահա ամէն օր ես Ցեղի հետ եմ մինչև աշխարհիս վերջը։ Ամէն։

Հռոմ· բ· 29·	35· ե· 22· ժգ· 3·	Ի Մար· ժգ· 15·
Եբր· բ· 11·	ժե· ե· 2· Գործ· բ·	Լ Ես· ծբ· 12· Ղուկ·
• Ցուն· ութ·ից	26· Հռոմ· ժգ·	իգ· 47· Գործ· բ·
Ճ Գլ· իէ· 38· Հիմ·	9· ա Կոր· ժե· 8·	38· 39· Հռոմ· ժ·
գ·	10· 21·	16· Կող· ա· 23·
Դան· ե· 13· 14·	Փիլ· բ· 9· 10· Եբր·	—
Գլ· ժա· 27· ժգ·	ա· ե· ը· ա	
28· Ղուկ· ա· 32·	Գնա· գ· 22· Յայտ·	
ժ· 22· Ցովհ· գ·	ժե· 14·	

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն Ը Ս Տ Մ Ա Ր Կ Ո Ս Ի

Գ Լ Ո Ւ Խ Ա

1 Ցաւիանեա սկսաւին պատմել • 9 Յիսուս կը մկրտուի • 12 կը փորձուի • 14 կը քարոզէ • 16 իրեն հետեւելու կը կանչէ պետրոս, Անդրեասը, Յակոբոսը և Յովհաննէսը • 23 կը բժշկէ դիւահար մը • 29 Պետրոսին զրկանքը 32 ու շատ հիւանդներ • 41 և կը մաքրէ բորոտը։

1 Աստուծոյ Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսի ա-
2 ւետարանին սկիզբը • ինչպէս որ մարգարէից
մէջ գրուած է • Ահա ես իմ դեսպանս կը իր-
կեմ քու երեսիդ առջեւէդ, որ քու ճամբադ
3 պիտի պատրաստէ քու առջեւէդ • Անապատի
մէջ կանչողին ձայնը, Տէրոջը ճամբան պատ-
րաստեցէք, անոր շաւիղները չիսկեցէք։
4 Յովհաննէս անապատին մէջ կը մկրտէր, և
ապաշխարութեան մկրտութիւն կը քարոզէր
5 մեղքերու թողութեան համար • Նէ բոլոր
Հրէաստանի երկիրը ու Երուսաղէմացիք կ'ել-
թային անոր, ու ամէնքը կը մկրտուէին անկէ
Յորդանան գետին մէջ մեղքերնին խոստով-
6 նելով • Նէ Յովհաննէս հագեր էր ուղտի մազ,
և իր մէջքը կաշիէ գօտի • ու իր կերակուրը
7 մարախ ու վայրենի մեղր էր • Նէ կը քարոզէր
ու կ'ըսէր, Իմ ետեւէս ինծմէ զօրաւորը կու
գայ, որ ես արժանի չեմ ծռելու և անոր կօ-
8 շիկներուն կապերը արձկելու • Ես ձեզ ջրով
մկրտեցի, բայց անիկա ձեզ Սուրբ Հոգիով
պիտի մկրտէ։
9 Նէ եղաւ որ ան օրերը Յիսուս Գալիլեայի
Նազարեթէն եկաւ, ու Յովհաննէսէն մկրը-
10 ատեցաւ Յորդանան մէջ • Նէ շատ մը
ջուրէն ելլելուն պէս երկինքը բացուած տե-
սաւ, և Հոգին աղաւնիի պէս որ իր վրայ կ'ի-
11 ջնէր • Նէ ձայն մը եկաւ երկինքէն • Դո՛ւ
Իմ եղբայրս ես իմ սիրելի Որդիս, որուն հաճոյք եմ։
12 Նէ շատ մը Հոգին անապատը հանեց զա-
13 նիկա • Ու քառասուն օր հոն էր անապատին
մէջ Սատանային փորձուած • և գազաններու
հետ էր, ու հրեշտակները իրեն սպասաւորու-
թիւն կ'ընէին։
14 Նէ Յովհաննէսին մատնուելէն ետեւ Յիսուս
Գալիլեա եկաւ, Աստուծոյ արքայութեան
15 աւետարանը կը քարոզէր ու կ'ըսէր, Թէ
Ժամանակը լրացած է, և Աստուծոյ թա-
16 գաւորութիւնը մօտեցած է • ապաշխարեցէք
ու աւետարանին հաւատացէք։
16 Երբոր Գալիլեացւոց ծովուն քովէրը կը
պտրտէր, տեսաւ Սիմոնը ու Սիմոնին եղբայ-
րը Անդրեասը՝ ծովը ուռկան ձգած, ինչու
17 որ ձկնորս էին • Ես Յիսուս բաւ անոնց, Իմ
ետեւէս եկէք, ու ես ձեզ ընեմ որ մարդ ու
18 որսորդ ըլլաք • Անոնք ալ շատ մը իրենց ուռ-
կաններէրը թողուցին ու անոր ետեւէն գացին։
19 Նէ անկէ քիչ մը առաջ երթալով տեսաւ
Զերեդեան Յակոբոսը ու անոր եղբայրը Յով-
հաննէսը, որ անոնք ալ նաւին մէջ ուռկան-
20 ները կը կարկըտէին • Ես շատ մը զանոնք
կանչեց • անոնք ալ իրենց Հայրը Զերեդէոսը
վարձկաններուն հետ նաւին մէջ ձգելով ա-
նոր ետեւէն գացին։
21 Նէ մտան Կափառնայում • և իսկոյն շա-
բաթ օրը ժողովարանը մտնելով կը սորվեցը-
22 նէր • Ես Նէ զարմանային անոր վարդապե-
տութեանը վրայ, ինչու որ իշխանութիւն ու-
նեցողի մը պէս կը սորվեցնէր անոնց, ու չի
23 թէ դպիրներուն պէս • Նէ անոնց ժողովարա-
նին մէջ մարդ մը կար, որ պիղծ ոգի ունէր
24 Նէ բերան դին, ու աղաղակեց ըսելով, Թող
տուր, Դուն մեզի հետ ի՛նչ բան ունիս, Ցե-
սուս Նազովրեցի • Միթէ մեզ կորսընցնելո՞ւ
եկար • գիտեմ քեզ՝ ով ես, Աստուծոյ Սուրբը։
25 Նէ Յիսուս նախատեց անոր՝ ըսելով, Գազան-
26 ձէ ու էլ ասիկէ • Նէ պիղծ ոգին ծաղատիկ
ցնցեց զանիկա, ու մեծ ձայնով մը աղաղա-
27 կեց ու անկէ ելաւ • Նէ ամէնքը զարմացան,
անոնք որ իրարու հարցուփորձ կ'ընէին ու
կ'ըսէին, Ա՛ս ի՛նչ է • ի՛նչ նոր վարդապե-
տութիւն է աս, որ իշխանութիւնով պիղծ
ոգիներուն ալ կը հրամայէ, ու իրեն կ'հնա-
28 զանդին • Նէ շատ մը իր համբաւը Գալիլեա-
ցւոց ամէն կողմերը եղաւ։
29 Նէ շատ մը Ժողովարանէն ելլելով՝ Սիմո-
նին ու Անդրեասին տունը մտան Յակոբոսին
30 և Յովհաննէսին հետ • Ու Սիմոնին զօքանչը
ջերմի բռնուած պառկած էր, և շատ մը
31 անոր համար բուն իրեն • Ու քովը մտաց-
աւ՝ անոր ձեռքէն բռնեց, վերցուց անիկա։

---

1 Մատ. ժգ. 35 • Ղուկ. ա. 24։ Յովհ. ա. 24։
2 Մատ. գ. 1։ Մատ. ժա. 10։ Ղուկ. ե. 17։
3 Մատ. գ. 3։ Յովհ. ա. 23։
4 Մատ. գ. 5։ Մատ. գ. 4։
5 Ղե. ժա. 22։
6 Մատ. գ. 11։ Յովհ. ա. 27։ Գործ. ժգ. 25։
7 Գործ. ա. 5։ ժա.։
8 Մատ. գ. 13։ Ղուկ. գ. 21։
9 Մատ. գ. 16։ Յովհ. ա. 32։
10 Յովհ. ի. 4։
11 Մատ. գ. 17։ Մատ. ժէ. 5։ Յովհ. բ. 28։ Գործ. բ. 4։ ժ. 45։ ժա. 15։ 16։ ա Կորնթ. ժբ. 13։
12 Մատ. դ. 1։
13 Մատ. գ. 11։
14 Մատ. գ. 12։
15 Մատ. գ. 23։
16 Դան. թ. 25։ Գործ. գ. 4։ ե. 42։ ժ. 36։
17 Գծ. ե. 10։
18 Մատ. գ. 8։ դ. 17։
19 Մատ. գ. 13։ Ղուկ. ե. 4։
20 Մատ. ժբ. 27։ Ղուկ. ե. 11։
21 Մատ. գ. 21։
22 Մատ. է. 29։ դ. 5։ Ղուկ. դ. 35։
23 Մատ. ը. 28։
24 Ղուկ. դ. 33։
25 Գործ. ժզ. 34։
26 Մատ. գ. 13։ Ղուկ. դ. 31։
27 Մատ. է. 28։
28 Մատ. գ. 25։ Ղուկ. դ. 14։

և խակոյն չէրմէ թող տուաւ զանիկա, ու ա-
նոնց ապաստարանէն կ'ընէր։
32 Կու երթար իրիկուն եղաւ՝ արեգակին մնած
ատենը բոլոր հիւանդները և դիւահարները
33 իրեն կը բերէին։ Ու բոլոր քաղաքը դուռը
34 ժողվուած էր։ Եւ շատ հիւանդներ կերպ
կերպ ցաւերէ՝ բժշկեց, ու շատ դևեր հա-
նեց. ու [r]դևերուն խօսիլ չէր տար, ինչու-
որ զինքը կը ճանչնային։
35 [r]Եւ առաւօտուն շատ կանուխ ելլելով դուռ
չէլացած՝ եղաւ ու դնաց անապատ տեղ մը,
36 և հոն աղօթք կ'ընէր։ Ու Սիմոն և իր հե-
37 տը եղողները գացին անոր եռանէն։ Ու երբոր
գտան զանիկա՝ ըսին անոր թէ Ամէնը քեզ
38 կը փնտռեն։ Եւ ըսաւ անոնց, [r]Երթանք
մերձակայ գիւղաքաղաքները, որ հոն ալ
քարոզեմ, քանզի [r]ասա բանիս համար ելեր
39 եմ։ [r]Եւ անոնց ժողովարաններուն մէջը կը
քարոզէր բոլոր Գալիլեայի մէջ, ու դևեր կը
հանէր։
40 Մէկ բորոտ մը եկաւ անոր, կ'աղաչէր,
ծունկի կը դնէր ու կ'ըսէր անոր, Թէ որ ու-
41 զես՝ կրնաս զիս մաքրել։ Եւ Յիսուս խղճա-
ցաւով՝ ձեռքը երկնցուց, դպաւ անոր, ու
42 ըսաւ անոր, Կ'ուզեմ՝ մաքրուէ։ Ու երբոր
[r]ըսաւ անոր, չուտ մը բորոտութիւնը ան-
43 կէ դնաց, ու մաքրուեցաւ։ Եւ սաստիկ պա-
տուէր տալով անոր՝ չուտ մը զրկեց հանեց
44 անկից, ու ըսաւ անոր, Զգոյշ կեցիր. մէ-
կուն բան մը չըսես, հապա դնա քեզ քա-
հանային ցուցուր, և տուր քու մաքրութեանդ
համար, [r]որ Մովսէս պատուիրեց՝ անոնց վկա-
45 յութիւն ըլլալու համար։ Բայց [r]անիկա ել-
լելով՝ սկսաւ շատ հրատարակել ու բանը տա-
րածել, անանկ որ ալ ինքը չէր կրնար յայտ-
նի կերպով քաղաք մը մտնել. հապա դուրս
անապատ տեղատանք էր. [r]և ամէն կող-
մերէն իրեն կու գային։

ԳԼՈՒԽ Բ

1 Քիչ մըն ալ երբ չորս օրէն հետևէ կը
կոչէր Կապեռնայում մտաւորեր։ 2 Մարդիկ
շատցան հոն հաց կ'ուտէ։ 3 Կ'երթ տարուղին իր աշակերտ-
ներուն ծոմ չպահելը։ 23 և շաբաթ օրը ցորենի հասկեր փըր-
ձելով ուտելը։

1 Եւ նորէն [r]Կափառնայում մտաւ քանի մը
2 օրէն հետև. Ու լսուեցաւ որ անիկա տան
մէջ է, և շատով շատ մարդիկ ժողվուեցան,
անանկ որ ալ տեղ չկար, ոչ ալ դրանը քո-
վերը. ու կը խօսէր անոնց Աստուծոյ խօսքը։
3 Եւ կու գային իրեն՝ չորս մարդով վերցուած
4 անդամալոյծ մը կը բերէին։ Ու երբոր բազ-
մութենէն չէին կրնար անոր մօտենալ, քա-
կեցին տանիքը՝ որ որ էր, ու ծակ
մը բանալով՝ վար իջեցուցին մահիճը՝ որուն
5 վրայ պառկած էր անդամալոյծը։ Եւ Յիսուս
անոնց հաւատքը տեսնելով՝ բսաւ անդա-
մալոյծին, Որդեակ, քու մեղքերդ քեզի
6 [r]ներուած են։ Ու գրիչներէն մէկ քանիները
կային որ հոն նստեր էին, և իրենց սրտերուն
7 մէջ կը խորհէին՝ [r]ըսելէ, ինչո՞ւ հասնար ասիկա
ատանկ հայհոյութիւններ կը խօսի. [r]ո՞վ կրը-
նայ մեղայ թողութիւն տալ, բայց միայն Աս-
8 տուած։ Եւ [r]Յիսուս իսկոյն իմանալով իր հո-
գւոյն մէջ՝ որ անանկ կը խորհին մէ-
ջերնին, ըսաւ անոնց, Աս ի՞նչ կը խորհիք
9 սրտերնուդ մէջ. [r]ո՞րը աւելի դիւրին է, ան-
դամալոյծին ըսել՝ Քու մեղքերդ [r]ներուած են,
կամ ըսել՝ ելլիր, մահիճդ առ ու քալէ.
10 Բայց որպէս զի գիտնաք թէ Որդին մարդոյ
իշխանութիւն ունի երկրի վրայ մեղքերու
թողութիւն տալու, (ըսաւ անդամալոյծին,)
11 Քեզի կ'ըսեմ՝ ելլիր, մահիճդ առ ու տունդ
12 գնա։ Անիկա ալ չուտ մը եղաւ, և իսկ մահիճը
առնելով՝ ամէնուն առջեւը դուրս եղաւ, ա-
նանկ որ ամէնքը զարմացան և փառք
տուին Աստուծոյ, ու ըսին թէ Ասանկ բան
մը ամենևին տեսած չենք։
13 [r]Նորէ եղաւ նորէն ծովեզերքը, ու բոլոր ժո-
ղովուրդը իրեն կու գային, և կը սորվեցներ
14 անոնց։ [r]Ու երբոր կ'անցնէր, տեսաւ Ղեւի
Ալփէոսեանը, որ մնալու բնդունելու տեղը
նստեր էր, ու ըսաւ անոր, Եկուր իմ ետևէս։
Եւ ան ալ եղաւ անոր ետևէն գնաց։ [r]Ու եղաւ
15 որ երբոր տեղան նստած էր անոր տանը մէջ,
շատ մնդրատուներ ու մեղաւորներ ալ տեղան
նստած էին Յիսուսի հետ ու անոր աշակերտ-
ներուն հետ. քանզի շատեր էին, ու անոր
16 ետևէն կ'երթային։ Եւ գրիչները ու փարիսե-
ցիներէրը երբոր տեսան թէ անիկա մնդրատուր-
ներուն ու մեղաւորներուն հետ կ'ուտէ, ըսին
անոր աշակերտներուն, [r]Ինչո՞ւ համար մնդ-
րատուներուն ու մեղաւորներուն հետ կ'ուտէ
17 ու կը խմէ։ Եւ Յիսուս երբոր լսեց՝ բսաւ ա-
նոնց, [r]Առողջներուն բժիշկ պէտք չէ, հա-
պա հիւանդներուն. ես արդարները [c]կանչե-
լու չեկայ, հապա մեղաւորները։
18 [r]Եւ Յովհաննէսին ու փարիսեցիներուն աշ-
ակերտները ծոմ կը պահէին. և եկան ու
ըսին անոր, Ինչո՞ւ Յովհաննէսին ու փարիսե-
ցիներուն աշակերտները ծոմ կը պահեն,
19 ու քու աշակերտներդ ծոմ չեն պահեր։ Եւ
Յիսուս բսաւ անոնց, Միթէ կարելի է որ
հարսնիքին ազատը՝ քանի որ փեսան իրենց

---

1 Մատ. ը. 10։ Ղուկ. է. 41։
2 Գործ. է. 12։ Ղուկ. է. 48։ Յհ. Գործ. ժգ. 17. 18։
3 Ղուկ. է. 43։
4 Մատ. ը. 1։ Ղուկ. է. 44։
5 Ղուկ. է. 48։
6 Ես. կա. 1։ Ցաքս. ժգ. 28։ ԻԳ. 4։
7 Մատ. է. 23։ Ղուկ. է. 45։
8 Մատ. ը. 2։ Ղուկ. է. 17։
9 Ղուկ. է. 18։
10 Ղուկ. է. 24։
11 Ղուկ. է. 18։
12 Ղ. Գործ. 3. 4. 10։ Ղուկ. է. 26։
13 Գործ. ժգ. 4։ Եսթ. ժգ. 22։
14 Մատ. Բ. 1։ Ղուկ. է. 18։
15 Ցաքս. ժգ. 4։ Եսթ. ժգ. 22։
16 Մատ. Բ. 9։ Ղուկ. է. 27։
17 Մատ. Բ. 10։
18 Մատ. Բ. 14. 15։ Ժբ. 11։ Ղուկ. է. 33։
19 Մատ. Բ. 14։ Ղուկ. է. 34։

հետ է, ժամ պահնին. որպէս ժամանակ որ փեսան իրենց հետը ունին, կարելի չէ ժամ
20 պահել։ Բայց օրեր պիտի գան որ երբ փեսան իրենցմէ վերցուի, հապա ան օրը ժամ պիտի
21 պահեն։ Մէկը կարկատան չձգեր նոր լաթի հետը մը հին հանդերձի վրայ. Թէ չէ ան նորը որ անոր լրացնելու համար դրուած էր, հինէն կ'առնէ, ու պատռուածքը ալ աւելի դէշ
22 կ'ըլլայ. Ոչ ալ մէկը նոր գինին հին տիկերու մէջ կը դնէ. եթէ ոչ՝ նոր գինին տիկերը կը պատռէ, ու գինին կը թափի և տիկերը կը կորչին. հապա նոր գինին նոր տիկերու մէջ դնելու է։
23 Ու եղաւ որ շաբաթ օրը ինքը ցորեաններուն միջէն կ'անցնէր, և իր աշակերտները որ կ'ընդ-
24 թացին, սկսան հասկեր փրցընել։ Ու փարիսեցիները ըսին իրեն, Նայէ շաբաթ օրը
25 ի՞նչ կ'ընեն, որ արժան չէ։ Ինքն ալ անոնց ըսաւ, Բնաւ չէ՞ք կարդացեր դուք Դաւիթին ըրածը՝ երբոր պէտք ունեցաւ, և անո-
26 թեցաւ ինքը ու անոնք որ իր հետն էին. ինչպէս մտաւ Աստուծոյ տունը Աբիաթար քահանայապետին օրովը, և առաջադրութեան հացերը կերաւ, ու տուաւ անոնց ալ որ իր հետն էին. Որ չէին իրաւունք չէ ուտել,
27 բայց միայն քահանաներուն։ Եւ ըսաւ անոնց, Շաբաթը մարդուն համար եղաւ, ու չէ թէ
28 մարդը շաբաթին համար. Ուրեմն Որդին մարդոյ շաբաթին ալ տէրն է։

ԳԼ. Գ

1 Եւ Յեսուն ժողովարանը մտաւ, ու հոն մարդ
2 մը կար՝ որուն ձեռքը չորցած էր. Եւ իրեն կը սպասէին թէ արդեօք շաբաթ օրը զանիկա պիտի բժշկէ՞, որ իր վրայով ամբաստա-
3 նութիւն բնեն։ Եւ ինքը ձեռքը չորցած մարդ-
4 ուան ըսաւ, Ելիր մէջտեղը կեցիր։ Ու ըսաւ անոնց, Շաբաթ օրը բարի՞ ընել արժան է՝ թէ չարիք ընել, հոգի մը ապրեցնե՞լ թէ
5 մեռցնել. բայց անոնք լուռ կեցան։ Եւ բարկութեամբ շուրջանակի անոնց վրայ նայելով՝ անոնց սրտերուն կուրութեանը համար տրտմած, ըսաւ ան մարդուն, Ձգո-
6 ղդրդ երկրացուր. ան ալ երկրացուց, և անոր ձեռքը ողջացաւ։ Ու փարիսեցիները երթ-

---

ա Մատ. ժբ. 1։ Ղուկ. գ. 1։
բ Օր. իգ. 25։ — գ Թագ. ա. 8։
դ Նե. ին. 38, 39։ Ղուկ. զ. 9։ ե Մատ. ժբ. 8։ Ղուկ. գ. 8։ զ Ելք. ին. 25։ Ղեւ. ի. 3։ Մատ. ժբ. 14։ Մարկ. բ. 18։ Ղուկ. գ. 27։ է Ղեւ. ու. 25, 26։

լելով, անոր դէմ խորհուրդ կ'ընէին թէ ինչպէս կորսնցնեն անիկա։
7 Բայց Յեսուս իր աշակերտներովը ծովեզերքը դնաց. և շատ բազմութիւն անոր եկաւ
8 գացին Գալիլեայէն, ու Երուսաղէմէն, և Իդումայէն, և Յորդանանէ անդին կողմէն. ու անոնք որ Տիւրոսի ու Սիդոնի շրջակայ տեղերէն էին, շատ բազմութիւն, երբոր լսեցին ինչ որ կ'ընէր իրեն և
9 կան։ Եւ իր աշակերտներուն ըսաւ որ նաւակ մը պատրաստ կենայ իրեն համար՝ ժողովուրդին բազմութեանը պատճառաւ, որ զինքը
10 չնեղչեն. Քանզի շատերը բժշկեց, անոնք որ ցաւ ունեցողները վրան կը դիպուէին որ իրեն
11 դպչին. Եւ պիղծ ոգիները երբոր զինքը կը տեսնէին, կ'իյնային իր առջեւը, կը կանչուր-
12 տէին ու կ'ըսէին, Դուն ես Աստուծոյ Որդին. և Ինքը սաստիկ կը յանդիմանէր զանոնք, որ զինքը չյայտնեն։
13 Եւ լեռը ելլելով՝ իր ուզածները իրեն
14 կանչեց, ու գացին անոր քովը։ Եւ տասներկու հոգի որոշեց, որ իր հետը ըլլան, և որ
15 անոնք իրեկ քարոզել, Ու իշխանութիւն ունենալ ցաւերը բժշկելու և դեւերը հանելու.
16 Ու Սիմոնին Հանուն Պետրոս դրաւ. (17) Եւ Զեբեդեան Յակոբոսին ու Յակոբոսին եղբօրը Յովհաննէսին՝ անոնց անուններ Բաներգէս
18 դրաւ, որ է Որդիք որոտման. Եւ Անդրէասը, ու Փիլիպպոսը, և Բարթուղիմէոսը, ու Մատթէոսը, և Թովմասը, ու Ալփեոսեան Յակոբոսը, և Թադէոսը, ու Սիմոն Կանանացին,
19 Եւ Յուդա Իսկարիովտացին, որ նաև մատնեց զանիկա։
20 Տուն մը եկան, և նորէն ժողովուրդը ժողովուեցաւ, Մինչեւ որ հաց ուտելու ալ ժամ
21 չկրցան գտնել։ Ու երբոր իրենները լսեցին՝ եկան որ զինքը բռնեն, Քանզի կ'ըսէին թէ
22 խելքը թռած է։ Եւ ան գրագիրները որ Երուսաղէմէն իջեր էին, կ'ըսէին թէ Պաղ Նեբուղեսր կայ, և դեւերուն իշխանը
23 վը դեւերը կը հանէ։ Եւ իրեն կանչելով զանոնք՝ առակներով կ'ըսէր անոնց, Ի՞նչպէս
24 կրնայ Սատանան Սատանայ հանել։ Ու թէ որ մէկ թագաւորութիւն մը իրեն դէմ բաժնուի, ան թագաւորութիւնը չկրնար կենալ։
25 Եւ թէ որ տունն մը իրեն դէմ բաժնուի, ան
26 տունը չկրնար կենալ։ Ու թէ որ Սատանան իրեն դէմ եղաւ ու բաժնուած է, անիկա չկրնար կենալ, հապա անոր վերջը հասած
27 է։ Մէկը չկրնար զօրաւոր մարդու մը տունը մտնելով՝ անոր կահոսիները յափշտակել, թէ որ առաջ ան զօրաւոր մարդը չկապէ,

---

ը Մատ. ժբ. 22։ Ղուկ. գ. 15։
թ Մատ. ժբ. 25։ Գործ. ա. 13։
ժ Գործ. ժ. 36։ ի Մատ. ժբ. 16։ Ղուկ. զ. 14։
ժա Մատ. ժբ. 17։ ժբ Ղուկ. զ. 15։ ժգ Գործ. ա. 13։
ժդ Մատ. ժբ. 18։ ժե Ղուկ. զ. 16։ ժզ Մատ. ժբ. 19։
ժէ Ղուկ. զ. 17։ ժը Գործ. ա. 13։ ժթ Ղուկ. զ. 18։
ի Մատ. ժբ. 20։ ի Մարկոսի պես։
ի Մատ. ժբ. 21։ ի Մատ. ժբ. 14։ Մարկ. գ. 21։
ի Մատ. ժբ. 22։ ի Մատ. ժբ. 16։ Ղուկ. զ. 15։
ի Մատ. ժբ. 23։ ի Մատ. ժբ. 17։ Ղուկ. զ. 18։
ի Մատ. ժբ. 24։ ի Մատ. ժբ. 18։ Ղուկ. զ. 19։
ի Մատ. ժբ. 25։ ի Մատ. ժբ. 19։ Ղուկ. զ. 20։
ի Մատ. ժբ. 26։ ի Մատ. ժբ. 20։ Ղուկ. զ. 21։
ի Մատ. ժբ. 27։ ի Մատ. ժբ. 21։ Ղուկ. զ. 22։

28 ու ետքը անոր աւուրք կոզոպակ ։ Ձշմարիտ
կ'ըսեմ ձեզի որ Ամէն մեղքերը պիտի նե-
րուին մարդոց որդիներուն, և հայհոյութիւն-
29 ները՝ որչափ որ հայհոյեն · Բայց ով որ հա-
յհոյի Սրբոյ հոգւոյն հայհոյէ, յաւիտեան թող-
ութիւն պիտի չունենայ, հապա յաւիտենական
30 դատաստանի պարտաւոր պիտի ըլլայ · վասն
զի կ'ըսէին թէ Պիղծ ոգի կայ անոր մէջ-
31 ին ։

Եւ մայրը անոր միւսներ ու եղբայրները եկան,
և դուրսը կայնելով՝ ղրկեցին ու կը կան-
32 չէին զանիկա ։ Եւ ժողովուրդը անոր բոլոր-
տիքը նստեր էր, ու իրեն ըսին թէ Ահա քո
մայրդ ու եղբայրներդ դուրսը կը փնդ-
33 կ'ուզեն ։ Եւ անոնց պատասխան տուաւ ա-
նոնց ու ըսաւ ։ Ո՞վ է իմ մայրս կամ եղբայր-
34 ներս ։ Ու իր բոլորտիքը նստողներուն նայե-
լով՝ ըսաւ ։ Ահա իմ մայրս ու իմ եղբայրներս ։
35 Վասն զի ով որ Աստուծոյ կամքը կը կատարէ,
անիկա է իմ եղբայրս և քոյրս ու մայրս ։

Գլ · Դ

1 Կերմանացիին առակը · 14 և ան առակին Աճեստիները ·
21 Մինչ պատասխանը ինչ ձեր գիտնական լրտէսներուն
ալ հազորդելու · 26 Ցաւոտիկ ամէնքալ սերմին 30 և Մանանե-
խի հասին առակը · 35 Բերեսաս կը հանդարտեցնէ ծովուն
ալիկոծութիւնը ·

1 Պարձեալ սկսաւ սորվեցընել ծովեզերքին
վրայ, և շատ ժողովուրդ անոր քովը ժող-
վեցաւ, անանկ որ ինքը նաւը մտաւ ու նըս-
տաւ ծովուն վրայ, և բոլոր ժողովուրդը ցա-
2 մաքը ծովուն եզերքն էր · Եւ անոնց շատ բա-
ներ կը սորվեցնէր առակներով, ու կ'ըսէր
3 անոնց իր վարդապետութեանը մէջ, Լսեցէք ·
4 ահա սերմ ցանողը ելաւ որ սերմ ցանէ · Ու
երբոր կը ցանէր, մէկ քանին ճամբուն քովը
ինկաւ, և °թռչունները եկան ու կերան զա-
5 նիկա · Եւ ուրիշը ինկաւ ապառաժուտ տեղի
վրայ, ուր որ շատ հող չկար · և շուտ մը բու-
սաւ՝ հողը խորունկութիւն չունենալուն հա-
6 մար · Բայց արեւուն ծագած ատենը այրե-
ցաւ, ու արմատ չունենալուն համար չորցաւ ·
7 Եւ ուրիշը ինկաւ փուշերու մէջ, և փուշերը
եկան ու խեղդեցին զանիկա, ու պտուղ չբե-
8 րաւ · Եւ ուրիշը ինկաւ ալիկ հողի մէջ, ու
պտուղ կու տար՝ որ ելաւ ու մեծցաւ, և կը
բերէր մէկուն տեղը երեսուն, ու մէկուն տե-
9 ղը վաթսուն, և մէկուն տեղը հարիւր · Ու
կ'ըսէր · Ան որ լսելու ականջ ունի՝ թող լսէ ·
10 Ու երբոր առանձին էր, իր քովը եղողնե-
րը տասներկուքին հետ մէկտեղ հարցուցին
11 իրեն առակը · Եւ բաւ անոնց · Ձեզի տը-
ւած է գիտնալ Աստուծոյ թագաւորութեան
խորհուրդը, բայց °անոնց որ դուրսէն են
12 ամէն բան առակներով կ'ըլլայ · °Որ տեսնե-
լով տեսնեն՝ ու չտեսնեն, և լսելով լսեն՝ ու
չհասկնան, որ չըլլայ թէ դարձի գան, և ի-
13 րենց մեղքերը թողութիւն ըլլայ · Ու բաւ
անոնց · Ա՛ս առակը չէ՞ք գիտեր · ուրեմն ի՞նչ-
14 պէս պիտի գիտնաք ամէն առակները · °Սերմ-
15 ողը խօսքը կը ցանէ · Եւ ճամբուն քովին-
ները անոնք են՝ որոնց մէջ խօսքը կը ցանուի,
ու երբոր կը լսեն, շուտ մը Սատանան կու
գայ և անոնց պատերուն մէջ ցանուած խօսքը
16 կը հանէ · Նոյնպէս ալ ապառաժուտ տեղե-
րու վրայ ցանուածներըը անոնք են՝ որ երբոր
կը լսեն խօսքը՝ շուտ մը ուրախութեամբ կ'ըն-
17 դունին զանիկա · Եւ իրենց մէջը արմատ չու-
նենալով՝ քիչ ժամանակ կը տեւեն, ետքը երբ
որ նեղութիւն կամ հալածանք ըլլայ խօսքին
18 համար, շուտ մը կը գայթակղին · Եւ փուշե-
րու մէջ ցանուածներըն անոնք են՝ որ երբ
19 խօսքը կը լսեն, Աշխարհս գրգռունքները
ու հարստութեան խաբէութիւնները, և ու-
րիշ բաներուն ցանկութիւնները մէջ մտնելով՝
20 խօսքը կը խեղդեն, ու կ'ըլլայ անպտուղ · Եւ
ալիկ հողի մէջ ցանուածներըն անոնք են, որ
խօսքը կը լսեն և կ'ընդունին, ու պտուղ կու
տան՝ մէկուն տեղը երեսուն, և մէկուն տեղը
վաթսուն, ու մէկուն տեղը հարիւր ·

21 °Ետ բաւ անոնց · Մթին ճրագը դրուանին
կամ մահճին տակը դրուելու համար կու
գայ · չէ՞ որ աշտանակին վրայ դրուելու հա-
22 մար · °Ինչու որ ծածուկ բան մը չկայ, որ պի-
տի չյայտնուի · և գաղտուկ բան մը չէ եղած՝
23 որ երեւան պիտի չելլէ · °Թէ որ մէկը լսելու
ականջ ունի՝ թող լսէ ·

24 Եւ բաւ անոնց · Նայեցէք ինչ կը լսէք ·
Ինչ չափով որ դուք կը չափէք, նո՛ւ ետ-
պիտի չափուի ձեզի · և ձեզի՝ որ կը լսէք,
25 պիտի աւելնայ · Վասն զի °ով որ ունի, անոր
պիտի տրուի · և ով որ չունի, ունեցածն
ալ անկէ պիտի առնուի ·

26 Եւ կ'ըսէր · °Աստուծոյ թագաւորութիւնը
ասանկ է, որպէս թէ մէկ մարդ մը հողին մէ-
27 ջը սերմ ձգէ, ու քնանայ և արթննայ գի-
շեր ու ցորեկ, և սերմը բուսնի ու մեծնայ,
28 — ինքը չգիտեր թէ ինչպէս · Քանի հողը
ինքիմքին պտուղ կու տայ, առաջ խոտը, ետ-
քը հասկը, անկէ ետև լիցուն ցորենը հաս-

1 Մատ · ժբ · 31 ։ Ղուկ · ժբ · 10 · ա Ցովհ · ե · 16 ։ 4 Մատ · ժբ · 46 · Ղուկ · ը · 19 · — ։ ա Մատ · ժգ · 1 · Ղուկ · ը · 4 · 5 Գ.թ. · ժբ · 38 · • Ելած երկիցը քը. չունենները ։ 6 Ցովհ · ժէ · 5 · Կող. ա · 6 ։ 7 Մատ · ժգ · 18 · Ղուկ · ը · 8 · ե · 14 ։ 8 Մատ · ժգ · 23 · Ղուկ · ը · 8 · Եր · ժէ · 10 · 9 Մատ · ժգ · 43 · Ղուկ · ը · 10 · Յհ · ը · 43 · 10 Մատ · ժգ · 10 · Ղուկ · ը · 9 · 11 Մատ · ժգ · 35 · Ղուկ · ը · 10 · Յհ · ը · 16 · ժ · 6 · ժզ · 25 · Եփ · գ · 3 · Կող · բ · 3 · 12 Մատ · ժգ · 14 · Ղուկ · ը · 10 · Յհ · ժբ · 40 · Գործ · իզ · 26 · Հռ · ուվհ · Յա · 8 · 13 Մատ · ժգ · 18 · Ղուկ · ը · 11 · Յա · 33 · 15 Մատ · ժգ · 25 · Ղուկ · ը · 12 · Յա · 12 · 16 Մատ · ժգ · 20 · Ղուկ · ը · 13 · Յա · 12 · 17 Մատ · ժգ · 21 · Ղուկ · ը · 14 · Յա · 15 · 18 Մատ · ժգ · 22 · Ղուկ · ը · 14 · Յա · 15 · 19 Մատ · ժգ · 24 ։

29 կին մէջ. Ու երբոր պատգը հասաւնայ, չուտ
մի մնանդագը կը խրկէ, ինչու որ հաւնձքի
առնըը հասած է.
30 Եւ կ'ըսէր. Աստուծոյ թագաւորութիւնը
ի՞նչ բանի նմանցընենք, կամ ի՞նչ առակով
31 անիկա բացդատենք. Մանանեխի հասկին նը-
մանն է, որ հազի մէջ ցանուած առնըը երկ-
րի վրայ եղած սերմերուն ամենէն պզտիկն
32 է. Ու երբոր ցանուի՝ կը բարձրի եւ ամէն խո-
տաղէներէն ալ մեծ կ'ըլլայ, ու մեծ ճիւ-
ղեր կ'արձակէ, անտակ որ երկնից թռչուն-
ներուն հերիք կ'ըլլայ անոր շուքին տակը
բնակելու.
33 Ու առանկ շատ առակներով կը խօսէր ա-
նոնց հետ խօսքը՝ որչափ որ կրնային մտիկ
34 ընել. Ու առանց առակի բան մի չէր խօսեր
անոնց, բայց առանձին իր աշակերտներուն
կը մեկնէր ամէնը.
35 Ու նոյն օրը երբոր իրիկուն կ'ըլլար՝ ըսաւ
անոնց, Եկէք անդիի կողմը անցնինք.
36 Անոնք ալ ժողովուրդը թող տալով՝ առին
զինքը ինչպէս որ էր նաւուն մէջ. և ուրիշ
37 նաւակներ ալ կային անոր հետ. Ու հովի
մեծ փոթորիկ մը եղաւ, և ալիքները նա-
ւուն վրայ կու զային, անտակ որ գրեթէ կը
38 լեցուէր. Ու ինքը նաւուն ետեւի կողմը բար-
ձի վրայ կը քնանար. արթնցուցին զանիկա
և կ'ըսէին անոր, Վարդապետ, հոգդ չէ՞
39 որ կը կորսնինք. Ու ելլելով՝ սաստեց հո-
վին, և ծովուն ըսաւ, Դադար արէ՛ լուռ կեցիր.
ու հովը դադրեցաւ, և մեծ խաղաղութիւն
40 եղաւ. Ու ըսաւ անոնց, ինչո՞ւ ատանկ վախ-
կոտ էք, ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ հաւատք չու-
նիք. և անոնք խիստ վախցան, ու կ'ըսէին
իրարու, Արդեօք ո՛վ է ասիկա՝ որ հովը ու
ծովը ասոր կը հնազանդին.

ԳԼ. Ե

1 Եւ Հասան ծովուն անդիի կողմը Գադարա-
2 ցւոց երկիրը. Ու երբոր ինքը նաւէն եկաւ,
դևերկամներէն եղած մարդ մը պատահեցաւ
3 իրեն, որ գերեզմաններուն մէջէն էր, ու չըզ-
թայով ալ մէկը չէր կրնար զանիկա կապել.
4 Որովհետև շատ անգամ ոտնակապերով և
շղթաներով կապուած էր, բայց անիկա շղ-
թաները կոտրեր ու ոտնակապերը կոտրտեր
5 էր, և մէկը չէր կրնար զանիկա նուաճել. Եւ
միշտ գիշեր ու ցորեկ †գերեզմաններուն մէջ

1 Գերա. Ժգ. 12. 3 Մատ. Ժգ. 24. Մարկ. Ը. 26. Ղուկ. Ը. 26.
4 Մատ. Ժգ. 31. Մարկ. Ժգ. 12. Ղուկ. Ժգ. 18. 7 Մատ. Ը. 28. Մարկ. Ը. 32.
Գործ. Ը. 41. 9. Ա. 14. Ժթ. 20. Ղուկ. Ը. 32.

ու լեռներուն մէջ՝ կը կանչտըտաէր, ու իր
6 մարմինը քարերով կը ճիպռտաէր. Երբոր հե-
ռուէն Յիսուսը տեսաւ, վազեց ու երկրպա-
7 դութիւն բրաւ անոր, Ու մեծ ձայնով մը
ազազակեց ու ըսաւ, Դուն իմ հետս ի՞նչ բան
ունիս, Յիսուս՝ Որդի Աստուծոյ բարձրելոյ,
քեզ Աստուծով կ'երդմցընեմ, զիս մի տան-
8 ջեր. (Քանզի կ'ըսէր անոր, Գիւղ ելլէ, Ա՛լիր
9 ատ մարդէն.) Եւ անոր հարցուց Թէ Անուդ
ի՞նչ է. ու ըսաւ անոր, Իմ անունս Լեգէան
10 է, ինչու որ մենք շատ ենք. Եւ չատ
է՛ղաչէին անոր՝ որ գիրենք ան երկրէն
11 դուրս չխրկէ. Եւ հոն լեռանը մօտ խոզերու
12 մեծ երամակ մը կար՝ որ կ'արածուէին. Ու
բոլոր դևերը ազաչեցին անոր ու ըսին, Մեզ
խոզերուն խրկէ, որ անոնց մէջը մտնենք.
13 Եւ Յիսուս շատ մի հրամայեց անոնց.
ու երբոր պիղծ ոգիները ելան՝ խոզերուն մէջը
մտան, և երամակը գահավէժ սեղէն ծովը
փախչ, (երկու հազարի չափ կային,) ու ծո-
14 վուն մէջը խեղդուեցան. Եւ խոզաբածները
փախան, ու պատմեցին քաղաքը ու ագարակ-
ները. և հոդին ելան տեսնելու՝ թէ ինչ բան
15 է որ եղաւ. Ու կուգան Յիսուսին, և տեսան
դիւահարը՝ որ լեգէան ունէր, որ հագուած
ու խելքը գլուխ եկած նստեր էր, ու վախցան.
16 Եւ անոնք որ տեսեր էին, պատմեցին անոնց
թէ ինչ եղաւ դիւահարին, նաև խոզերուն
17 վրայով. Եւ սկսան աղաչել անոր, որ իրենց
18 սահմաններէն երթայ. Ու երբոր անիկա նաւը
մտաւ, դիւահարը կ'աղաչէր անոր՝ որ հետը
19 ըլլայ. Եւ Յիսուս թող չտաւ անոր, հապա
ըսաւ անոր, Գնա քու տունդ քու բնաւ-
նեցողդ, ու պատմէ անոնց ինչ որ Տէրը քե-
20 զի ըրաւ, և ողորմեցաւ քեզի. Ան ալ գը-
նաց, և սկսաւ Դեկապօլիսի մէջ քարոզել ինչ
որ Յիսուս իրեն ըրաւ. և ամէնը կը զարմա-
նային.
21 Եւ երբոր Յիսուս նաւով նորէն ծովուն ան-
դիի կողմը անցաւ, շատ բազմութիւն ժո-
ղովեցաւ անոր քովը, և ինքը ծովեզերքն էր.
22 Եւ ահա Ժողովրդապետներուն մէկը կու
գար, որուն անունը Յայրոս էր, ու երբոր
23 անոնք զանիկա՝ անոր տեսան, ընկաւ ոտքերուն
մօտ, և չատ կ'աղաչէր անոր ու կ'ըսէր Թէ իմ աղջիկս
մեռնելու մօտ է, գուն՝ անոր վրայ ձեռք
24 դնես, որպէս զի ապրի, ու պիտի ապրի. Եւ
գնաց անոր հետ, ու չատ բազմութիւն իր
ետեւէն կ'երթայէին ու կը նեղէին զինքը.
25 Եւ հիւանդ մը հոն տասներկու տարի արիւ-
26 նի սեռութիւն կրած էր չատ բժիշկներուն, և իր քովը
ունեցածը վատներ էր, ու օգուտ մը չէր գը-

մէջ ու գերեզմանները մէջ
1 կամ կ'ապրէր
† Մատ. Ը. 34. Գործ. Ժգ. 39. Ղուկ. Ը. 38. Մատ. Ի. 1. Ղուկ. Ը. 40.
Ա Մատ. Ը. 18. Ղուկ. Ը. 41. Ղուկ. Ը. 42. Մատ. Ի. 20.

27 տէր , հապա եւ առաւել զպղտորեր կը· երբոր Յիսուս վրայով չանց , եւսեբեն եկաւ բարեխնամեր մէջ , ու անոր հանդէպ երթին դը·
28 պաւ · Բանդիկ կ'բանբ , Թէ որ միայն անոր հանդէպ երթեւեռան գայլիմ , պիտի բժշկուիմ ·
29 եւ չուտ մը իր արիւնին ապրիւրը չամբչացաւ , ու իր մարմինին մէջ իմացաւ Թէ ասոնց
30 Յանբէն բժշկուեցաւ · եւ Յիսուս չուտ մը դիտնալով իր անձին մէջ ան ՝զօրութիւնը որ իրմէն ելաւ , դարձաւ բազմութեանը մէջ ու բաւ , Ո՞վ դպաւ իմ հանդերձներուս ·
31 եւ իր աշակերտները բսին իրեն , կը տեսնես որ բազմութիւնը քեզ կը նեղէ , ու կ'բանես Թէ Ո՞վ ինծի դպաւ · եւ իր բոլորտիքը կը
32 նայէր որ ասա բանը ընդը տեսնէ · Ու կինկը վախցաւ ու դողաց , ինչու որ գիտեր Թէ ի·բեն ինչ եղաւ , և եկաւ՝ անոր առջեը ինկաւ , ու բոլոր ճշմարիտը չիտակ գրաւցաց անոր ·
34 եւ Ցեսու բաւ անոր , Աղջիկ , հրա հաւատքդ քեզ բժշկեց · գնա խաղաղութեամբ , ու բժշկուած եղիր քու տանջանքէդ ·
35 ՝Աչրար խնդր գեռ կ'խօսէր , ժողովրդապետին տունէն մարդ եկան ու բսին Թէ Աղջիկդ մեռաւ , ալ ինչո՞ վարդապետը կը յոգ·
36 նեցընես · խակ Յիսուս բառած խօսքը լսածին պէս՝ ժողովրդապետին բաւ , Մի վախնար ,
37 միայն Թէ հաւատա · եւ մէկը Թոզ չուտաւ իր հետը երթալու , բայց միայն Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յակոբոսին եղբայրը Յովհաննէսը ·
38 Ու ժողովրդապետին տունը գալով՝ տեսաւ աղմուկ և մարդիկ լացողներ ու ազազակողներ ·
39 եւ ներս մտնելով՝ բաւ անոնց , ինչո՞ խռովուիք և կու լաք · մանուկը մեռած չէ ,
40 հապա ՝կը քնանայ · եւ ծաղր կ'ընէին անոր կա · ՝բայց իրը ամէնը դուրս հանելով՝ իր հետը առաւ մանուկին հայրը ու մայրը՝ և անոնք որ իր հետն էին , ու մտաւ հոն ուր որ
41 մանուկը պառկած էր · եւ մանուկին ձեռքէն բռնելով՝ բաւ անոր , Տալիթա , կումի · որ կը Թարգմանուի , Աղջիկ , (քեզի կ'բանեմ ·)
42 կելիր · եւ իսկոյն աղջիկը ոտք եղաւ ու կը քալէր , ինչու որ տասներկու տարեկան էր · ու
43 մեծ ապշութեամբ ապշեցան · եւ շատերուն պատուիրեց ուռւց անոնց՝ որ մէկը չգիտնայ սա բանը , ու բաւ որ անոր ուտելիք տան ·

ԳԼՈՒԽ Զ

1 Քրիստոս անպատուութիւն կը կրէ իր քաղաքակիցներէն · 7 տասներկու աշակերտներուն իշխանութիւն կու տայ պիտի ոտքերը հանելու · 14 Յովհաննէս կոտրտիքներ Քրիստոսի վրայով ·
27 Յովհաննէս Մկրտիչ կը գլխատուի · 29 և կը թաղուի · 30

1 Եւ ՝անկէ ելլելով եկաւ իր երկիրը , ու անոր
2 աշակերտները իր ետեւէն գացին · եւ շաբաթ օրը հաստատուեցաւ սկսաւ ժողովարանին մէջ սորվեցընել · ու շատերը լսելով կը զարմանային ու կ'բսէին , ՝Աւիկա ասկէ՞ն ունի սա բաները , կամ սա ի՞նչ իմաստութիւն է տարը տրուած , որ ասանկ հրաշքներ կ'ըլլան տարը
3 ձեռքովը · Աւիկա հիւսը չէ՞ · Մարիամին որդին , և ՝Յակոբոսին ու Յովսեսին և Յուդայինն ու Սիմոնին եղբայրը · ու տարը քոյրերը հոս մեր քովը չե՞ն · և ՝անոր վրայով կը
4 զայրանային · Բայց Յիսուս բաւ անոնց , ՝Մարգարէ մը անպատիւ չէ՝ բայց միայն իր երկրին մէջ ու իր ազգականներուն և իր տանը
5 մէջ · ՝Ու չէր կրնար հոն մէկ հրաշք մըն ալ բնել , միայն Թէ քանի մը հիւանդներու վը·
6 բայ ձեռք դրաւ ու բժշկեց ՝անոնց · եւ ՝անոնց անհաւատութեանը վրայ կը զարմանար · Ու չրջակայ գեղերը պարտելով՝ կը սորվեցընէր ·
7 ՝Եւ իրեն կանչեց տասներկուքը , ու սկսաւ երկու երկու իրկել զանոնք , ու անոնց իշխանութիւն տուաւ պիղծ ոգիներուն վրայ ·
8 եւ պատուիրեց անոնց՝ որ ճամբու համար բան մը չառնեն , բայց միայն գաւազան մը · ոչ պարկ , ոչ հաց , ոչ առակ՝ գոտիներնուն
9 մէջ · Հապա ՝հագած հագուստով հագնին · և կրկին
10 հանդերձ մի հագնիք՝ ըսաւ ՝անոնց , Որ տունն որ մտնէք՝ հոն կեցէք մինչև որ ան·
11 կէ ելլէք · Եւ անոնք որ ձեզ չեն ընդունիր ու ձեզի մտիկ չեն ըներ , երբոր անկէ կ'ելլէք , Ոտքերնուդ տակի փոշին թօթուեցէք՝ անոնց վկայութիւն ըլլալու համար · ՝Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Սոդոմացւոց ու Գոմորացւոց աւելի դիւրին պիտի ըլլայ դատաստանին օրը՝ քան թէ ան քաղաքին ·
12 Եւ անոնք ելլելով՝ կը քարոզէին որ մար·
13 ապաշխարեն · եւ շատ դեւեր կը հանէին , ՝ու շատ հիւանդներ եղով կ'օծէին ու կը բժշկէին զանոնք ·
14 Ու Հերովդէս Թագաւորը լսեց , (ինչու որ անոր անունը յայտնի եղաւ ,) ու կ'բսէր Թէ Յովհաննէս Մկրտիչը Մեռելներէն յարութիւն առեր է , ու անոր համար հրաշքներ կ'ըլլան
15 անով · ՝Ուրիշները կ'բսէին Թէ Եղիան է · ուրիշներն ալ կ'բսէին Թէ Մարգարէ մըն է ,

Առաքեալները իրենց քարոզութիւնն Յիսուսի կը գառնան · 24 Հերովդէս ու երկու հարկերը · 46 Քրիստոս ծածկուած վայր կ'գայէ · 53 և ամէն իրեն դպչողը յուսագործները կը բժշկեն ·

1 Ե. ·անկէ ելլելով եկաւ իր երկիրը , ու անոր
2 աշակերտները իր ետեւէն գացին · եւ շաբաթ օրը հաստատուեցաւ սկսաւ ժողովարանին մէջ սորվեցընել · ու շատերը լսելով կը զարմանային ու կ'բսէին , ՝Աւիկա ասկէ՞ն ունի սա բաները , կամ սա ի՞նչ իմաստութիւն է տարը տրուած , որ ասանկ հրաշքներ կ'ըլլան տարը
3 ձեռքովը · Աւիկա հիւսը չէ՞ · Մարիամին որդին , և ՝Յակոբոսին ու Յովսեսին և Յուդայինն ու Սիմոնին եղբայրը · ու տարը քոյրերը հոս մեր քովը չե՞ն · և ՝անոր վրայով կը
4 զայրանային · Բայց Յիսուս բաւ անոնց , ՝Մարգարէ մը անպատիւ չէ՝ բայց միայն իր երկրին մէջ ու իր ազգականներուն և իր տանը
5 մէջ · ՝Ու չէր կրնար հոն մէկ հրաշք մըն ալ բնել , միայն Թէ քանի մը հիւանդներու վը·
6 բայ ձեռք դրաւ ու բժշկեց ՝անոնց · եւ ՝անոնց անհաւատութեանը վրայ կը զարմանար · Ու չրջակայ գեղերը պարտելով՝ կը սորվեցընէր ·
7 ՝Եւ իրեն կանչեց տասներկուքը , ու սկսաւ երկու երկու իրկել զանոնք , ու անոնց իշխանութիւն տուաւ պիղծ ոգիներուն վրայ ·
8 եւ պատուիրեց անոնց՝ որ ճամբու համար բան մը չառնեն , բայց միայն գաւազան մը · ոչ պարկ , ոչ հաց , ոչ առակ՝ գոտիներնուն
9 մէջ · Հապա ՝հագած հագուստով հագնին · և կրկին
10 հանդերձ մի հագնիք՝ ըսաւ ՝անոնց , Որ տունն որ մտնէք՝ հոն կեցէք մինչև որ ան·
11 կէ ելլէք · Եւ անոնք որ ձեզ չեն ընդունիր ու ձեզի մտիկ չեն ըներ , երբոր անկէ կ'ելլէք , Ոտքերնուդ տակի փոշին թօթուեցէք՝ անոնց վկայութիւն ըլլալու համար · ՝Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Սոդոմացւոց ու Գոմորացւոց աւելի դիւրին պիտի ըլլայ դատաստանին օրը՝ քան թէ ան քաղաքին ·
12 Եւ անոնք ելլելով՝ կը քարոզէին որ մար·
13 ապաշխարեն · եւ շատ դեւեր կը հանէին , ՝ու շատ հիւանդներ եղով կ'օծէին ու կը բժշկէին զանոնք ·
14 Ու Հերովդէս Թագաւորը լսեց , (ինչու որ անոր անունը յայտնի եղաւ ,) ու կ'բսէր Թէ Յովհաննէս Մկրտիչը Մեռելներէն յարութիւն առեր է , ու անոր համար հրաշքներ կ'ըլլան
15 անով · ՝Ուրիշները կ'բսէին Թէ Եղիան է · ուրիշներն ալ կ'բսէին Թէ Մարգարէ մըն է ,

1 Ա Ա · Մատ · Յոհ · Ղուկ · Գ · 10 · Ը · 40 ·
2 Մատ · Բ · 23 · Գ · Յ · 14 · Գործ · Յգ · 5 ·
3 Ղուկ · Ը · 19 ·
4 Ղուկ · Ը · 49 ·
5 Ա Ա · Մատ · Ը · 4 · Բ · 30 · Յգ · 10 · Յե · 8 · Գ · Ղ · 13 · Ղուկ · Ե · 14 ·
6 Մատ · Ժ · 1 · Գ · Ղուկ · Է · 9 ·
7 Մատ · Ժ · 1 · Գ · Ղուկ · Թ · 1 · Մատ · Ժգ · 34 ·
8 Ղուկ · Գ · 10 · Ը · 3 ·
9 Ա Ա · Մատ · Ժ · 9 · Ղուկ · Ժ · 4 ·
10 Մատ · Ը · 46 · Ղուկ · Ժ · 19 ·
11 Մատ · Ժա · 6 ·
12 Մատ · Ժգ · 37 · Ա Ա · Մատ · Ժգ · 41 · Ցեղ Ծն · Յթ · 22 ·

ը · 25 · Մատ · Ժգ · 28 · Գ · Բ · 22 ·
14 Ա Ա · Յհ · 16 ·
15 Մատ · Բ · 32 · Ղուկ · Ժգ · 22 ·
16 Մատ · Ժ · 1 · Գ · Գ · 13 · 14 · Ղուկ ·
Բ · 1 ·
17 Գործ · Ժգ · 8 ·
18 Մատ · Ժ · 11 · Ղուկ · Ժ · 10 ·
19 Գործ · Ժգ · 21 · Ժգ ·
Ե · 4 · Ժ · 7 · 8 ·
20 Մատ · Ժ · 14 · Ղուկ · Ժ · 10 ·
Ե · 5 ·
21 Ա Ա · Մատ · Ժ · 9 · Ղուկ · Բ · 7 ·
22 Մատ · Ժգ · 14 · Գ · Ը · 28 ·

16 կամ մարգարէից մէկուն պէս։ Բայց Հերովդէս լսեց՝ ըսաւ, Ան[ա]կ Յովհաննէսն է՝ որուն գլուխը ես կարեցի, մեռելներէն յարութիւն առեր է։
17 Քանզի Հերովդէս ինքը հրեց իրկեց՝ Յովհաննէսը բռնեց, ու կապեց բանտը ի[ր] եղբօրը Փիլիպպոսին կնկանը Հերովդիային համար, ընչու որ իրեն կնիկ առեր էր դարձ[ր]
18 կա։ Ասոր պէս Յովհաննէս կ'ըսէր, Չ[ա]կեղ օրինաւոր չէ քու եղբօրդ կնիկը ունե[ր]
19 նալ։ Եւ Հերովդիա ոխ ունէր անոր դէմ, ու
20 կ'ուզէր անկա սպանել ու չէր կրնար։ Ընչու որ Հերովդէս կը վախնար Յովհաննէսէն, դիտնալով թէ անկա արդար և սուրբ մարդ մըն է։ և անոր բերանը կը նայէր, ու անկէ լսելով՝ շատ բան կ'ընէր, և քաղցրութեամբ
21 անոր մտիկ կ'ընէր։ Ու հրեղր դիպուկ օր մը եղաւ, որ Հերովդէս ի[ր] ծննդեան օրը ընթրիք կ'ընէր իր մեծամեծներուն և հազարապետներ[ո]
22 րուն ու Գալիլեայի երեւելիներուն, Եւ Հերովդիային աղջիկը ներս մտնելով խաղաց, ու հաճելի եղաւ Հերովդեսին և իր հետ[ե] րը նստողներուն։ Թագաւորը ըսաւ աղջկանը, Խնդրէ ինձմէ ինչ որ կ'ուզես, ու պիտի
23 տամ քեզի։ Եւ անոր երդում ըրաւ ըսելո[վ], Ինչ որ դուն խնդրես ինձմէ խնդրես՝ պիտի տամ
24 քեզի մինչև թագաւորութեանս կէսը։ Եւ անիկա դուրս ելլելով՝ ի[ր] մօրը ըսաւ, Ի՞նչ ուզեմ։ ան ալ ըսաւ, Յովհաննէս մկրտչին
25 գլուխը։ Եւ շուտ մը արտորալով թագաւորին քովը մտաւ ու խնդրեց՝ ըսելով, Կ'ուզեմ որ շուտով սկուտեղի մը վրայ Յովհաննէս մկ[ր]
26 կրտչին գլուխը տաս ինծի։ Ու թագաւորը խիստ տրտմեցաւ, բայց երդումներուն համար ու իր հետ նստողներուն համար չուզեց որ
27 անոր ընդդիմ[ա]նայ։ Եւ թագաւորը իսկոյն դահիճ խրկեց, ու հրամայեց բերաւ անոր գլուխը։ ան ալ գնաց բանտին մէջ գլխա[ր]
28 տեց զանիկա, Եւ սկուտեղով մը բերաւ անոր գլուխը ու տուաւ աղջիկը, և աղջիկը զանի[կ]
29 կա իր մօրը տուաւ։ Եւ անոր աշակերտները լսելով՝ եկան անոր մարմինը վերցուցին ու դներեզմանի մէջ դրին։
30 Եւ առաքեալները Յիսուսի քովը ժողովեցան, ու պատմեցին անոր ամէն ինչ որ բրին
31 և ինչ որ սորվեցուցին։ Ու անիկա ըսաւ անոնց, Եկէք դուք առանձին անապատ տեղ մը՝ և քիչ մը հանգչեցէք։ քանզի շատերը կային որ կու գային ու կ'երթային։ և հաց ու[ղ]
32 ելու ալ ժամանակ չէին ունենար։ Ուստի նաւով անապատ տեղ մը գացին առանձին։ Ու
33 երբոր տեսան զանոնք որ կ'երթային, և շատերը գիտեցան, ու ոտքով բոլոր քաղաքներէն հոն կը վազէին, և անոնցմէ առաջ հասնելով՝ անոր քովը ժողովեցան,
34 Ու Յիսուս երբոր դուրս ելաւ, շատ ժողովուրդ տեսնելով խղճաց անոնց վրայ, ընչու որ հովիւ չունեցող ոչխարներու պէս էին։ և սկսաւ շատ բաներ սորվեցնել անոնց։
35 Ու երբոր ժամանակը շատ ուշացաւ, իր աշակերտները իրեն եկան ու ըսին, Հս անապատ տեղ մըն է, ու ժամանակը ուշացած
36 է։ Արձակէ զանոնք որ երթան բոլորտիքի ագարակները ու գիւղերը ու իրենց հաց
37 դնեն, ընչու որ ուտելու բան մը չունին։ Բայց անիկա պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց, Դուք տուէք ասոնց որ ուտեն։ Եւ ըսին իրեն, Երթանք երկու հարիւր դահեկանի հաց գնե՞նք՝ և տանք ասոնց որ ուտեն։
38 Ըսաւ անոնց, Քանի՞ նկանակ ունիք, դացէք նայեցէք։ ու երբոր գիտցան՝ ըսին, Հինգ
39 Հինգ, ու երկու ձուկ։ Եւ հրամայեց բոլ[ո]ր անոնց՝ որ ամէնը կանանչ խոտին վրայ դնեն[դ]
40 ուռնգ։ Նստեցընեն։ Եւ դաս դաս նստան՝ հա[զ]
41 րիւրական և յիսունական։ Եւ հինգ նկանակը ու երկու ձուկը առաւ ու դէպ ի երկինք նայելով՝ օրհնեց, և մանրեց նկանակները ու տուաւ իր աշակերտներուն, որ անոնց առջեւը դնեն, ու երկու ձուկը ամէնուն
42 ալ բաժնեց։ Եւ ամէնքը կերան ու կշտա[ցա]
43 ցան։ Եւ տասներկու կողով լեցուն՝ կտոր[ներ] րատանքները վերցուցին, և ձուկերէն ալ,
44 Եւ ան հացկերէն ուտողները հինգ հազարի չափ էրիկ մարդիկ էին։
45 Եւ շուտ մը իր աշակերտները արտորցուց որ նաւը մտնեն, և նէ առաջ միւս կողմը Բեթսայիդա անցնեն, մինչև որ ինքը ժողո[վ]
46 ուրդը արձակէ։ Եւ անոնցմէ զատուելով՝
47 լեռը ելաւ աղօթք ընելու։ Ու երբոր իրիկուն եղաւ՝ նաւը ծովուն մէջտեղն էր, ու
48 ինքը մինակ ցամաքն էր։ Եւ տեսաւ անոնք որ կը տագնապէին հակ[ա]ռ քի քամիները ունէին, ընչու որ հովը իրենց դէմ էր։ և գիշերուան չորրորդ պահուն ծովուն վրայ քալելով կու գայ անոնց, ու ուզեր
49 անոնցմէ անցնի։ Ասոնք երբոր տեսան որ ծովուն վրայ կը քալէր, կարծեցին թէ ա[յ]ր
50 երևոյթ բան մըն է, ու կանչեցուցին։ Քանզի ամէնքն ալ զանիկա տեսան ու խռո[վ]
51 վեցան։ և ինքը շուտ մը խօսեցաւ անոնց հետ ու ըսաւ անոնց, Քաջ եղէ՛ք ես եմ, մի
52 վախնաք։ Եւ նաւը ելաւ անոնց քովը, ու հովը դադրեցաւ։ և անոնք մտքերնուն
53 մէջ չափէ դուրս զարմա[ն]

---

3 Մատ. ժգ. 4։
Ղուկ. գ. 19։
5 Ղուկ. ժբ. 16. ի. 21։
6 Մատ. ժգ. 3. ժե. 20։
7 Մատ. ժգ. 6։
8 Ծն. ի. 20։
9 Երեմ. ե. 3. ը. 8։
10 Մատ. ժգ. 9։
11 Ղուկ. թ. 10։
12 Մատ. ժգ. 13։
13 Գործ. գ. 20։
14 Մատ. ժգ. 15։
Մատ. թ. 26. ժգ. 14։
15 Մատ. ժգ. 15։
Ղուկ. թ. 11։
16 Մատ. ժգ. 15։
Ղուկ. թ. 18։
17 Յով. ժ. 15. ՃԻԴ. 22։
18 Ելս. ի. 13. ՃԻԶ. ը. 17։
19 Մատ. ժգ. 17։
Ղուկ. ի. 13. ՃԻԶ. ը. 17։
20 Մատ. ժգ. 17։
Ելս. Մատ. ՃԻԶ. ը. 17։
21 Մատ. ժգ. 21։
Մատ. իգ. 26։
22 Ելս. Ղուկ. իդ. 25։

52 Նայեն՝ ուսանի զի Հացին վրայ խոչ հրաշք չի-
մացան , քանզի սիրտերնին թմրած էր ։
53 Ու միւս կողմը անցնելով՝ Գեննեսարեթի
54 երկիրը հասան և նաւը անդամ ելին ։ Ու
երբոր նաւէն ելան , ան ալ ճանչցին իսկոյն
55 ճանչցան զանիկա , եւ ամէն կողմէ վազելով
բոլոր շրջակայ տեղացանքը , սկսան հիւանդ-
ները ի վեր առնել՝ ուր որ կը լսէին թէ
56 հոն է ։ Եւ ուր որ կը մտնէր՝ գիւղերը կամ՝ քա-
ղաքները կամ ագարակները , հրապարակներ
բան մէջ կը դնէին հիւանդները , ու կ՚աղա-
չէին իրեն որ միայն իր հագուստին քղանց-
քին դպչին ։ և որոնք որ դպան՝ բժշկուեցան ։

ԳԼՈՒԽ Է

1 Փարիսեցիք կը ժողովուին Քրիստոսի աշակերտները՝ անուսա
ձեռքով հաց ուտելնուն համար ։ 8 Իսկ ինքը կ՚սպասուցանէ թէ անձեր մարդոց ասացուածքները բռնելով՝ Աստուծոյ պատուիրանը կ՚անարգեն ։ 14 և թէ կեղտոտը մարդը չը պղծեր ։ 24 Փիւնիկ Սուրի կնոջը աղջիկը պիղծ ոգիէ մը կ՚ազատի ։ 31 և խուլ ու դժուարախօս մարդ մը կը բժշկի ։

1 Եւ Փարիսեցիները ու դպիրներէն անոնք՝ որ Երուսաղէմէն եկած
2 էին , Ու երբոր տեսան որ անոր աշակերտներէն
3 ոմանք պիղծ՝ այսինքն անլուայ ձեռքե-
րով հաց կ՚ուտէին , (Որովհետեւ որ
փարիսեցիները ու բոլոր Հրեաները մինչև որ
ազէկ մը ձեռքերնին չլուան՝ հաց չեն ուտեր ,
քանզի ծերերուն աւանդութիւնը կը բռնեն .
4 և չուկայէն եկած՝ եթէ չլուացուին՝ չեն ուտեր . և ուրիշ շատ բաներ կայ որ ըն-
դունած են ու կը բռնեն , այսինքն գաւաթ-
ներու և փայտերու ու պղնձէ անօթներու և
5 անկողիններու լուացմունքները ։) Անոնք ալ փարիսեցիները ու դպիրները հարցուցին անոր , թէ ինչո՞ւ քու աշակերտներդ ծերերուն աւանդութիւնը պահ չեն երթար , հապա ան-
6 լուայ ձեռքերով հաց կ՚ուտեն ։ Ան ալ պա-
տասխան տուաւ ու բսաւ անոնց , Ազէկ մար-
գարէութիւն ըրաւ Եսայի ձեզի կեղծաւոր-
ներուդ համար , ինչպէս որ գրուած է , Այս
ժողովուրդը շրթունքներովը պիտի կը պա-
7 տուէ , բայց իրենց սիրտը հեռացած պա-
տուած է ինծմէ . Ու պարապ տեղը պիտի կը
պաշտեն , մարդոց պատուիրած բաները իբ-
8 րեզ ուսմունք ընելով ։ Վասն զի Աստուծոյ պատուիրանքը թող տալով՝ մարդոց աւանդութիւնը կը բռնէք , ընդունե- փար-
ձերու և գաւաթներուս լուացմունքներ , և ա-
9 նոնց նման շատ ուրիշ բաներ կ՚ընէք ։ Ու ը-
սաւ անոնց , Ազէկ կ՚անարգէք Աստուծոյ պա-
տուիրանքը , որ ձեր աւանդութիւնը պահէք ։
10 Քանզի Մովսէս բսաւ , Քուռ Հայրդ ու մայրդ
պատուէ . և Ով որ նէ հայրը կամ մայրը անէ-
11 ծէ՝ մահով թող մեռնի ։ Բայց դուք կ՚ը-
սէք , Թէ որ մէկը նէ հօրը կամ մօրը բսէ , Ան
բանը որ ինծմէ պիտի շահիս , Կորբան ըլ-
կորսան է , (որ բսել է ընծայ ,) ըլ կ՚ըսէ
12 անկե- և ու էլ ձեզ սար անոր բան մը ընել
13 իր հօրը կամ իր մօրը ։ Ու Աստուծոյ խօսքը
կը խափանէք ձեր աւանդութիւնովը որ
կ՚աւանդէք . և սար նման շատ ուրիշ բաներ
կ՚ընէք ։
14 Եւ բոլոր ժողովուրդը իրեն կանչելով՝ ը-
սաւ անոնց , Լսեցէք ինծի ամէնդդ ու հասկը-
15 ցէք ։ Բան մը չկայ որ դուրսէն մարդուն ներ-
սը մտնէ , ու կարող ըլլայ զանիկա պղծելու ,
հապա ան բաները որ անկէ կ՚ելլեն , անոնք
16 են որ մարդը կը պղծեն ։ Ով որ լսելու ականջ
ունի՝ թող լսէ ։
17 Ու երբոր ան բազմութիւնէն ըլ մտաւ
մտաւ , իր աշակերտները հարցուցին իրեն
18 ան առակին համար ։ Ու բսաւ անոնց , Դուք
ալ ասանկ անմիտ էք . չէք հասկընար թէ
ամէն ինչ որ դուրսէն մարդուն ներսը դին
19 կը մտնէ , չկրնար զանիկա պղծել . Վասն զի
չէ թէ անոր սրտին մէջը կը մտնէ , հապա
փորը , և արտաքոցը կ՚ելլէ , ու բոլոր կե-
20 րակուրները կը մաքրէ . Եւ կ՚ըսէր թէ ինչ որ
կ՚ելլէ մարդուն ներսէն , անկիա կը պղծէ մար-
21 դը ։ Քինչու որ ներսէն մարդոց սրտէն կ՚ել-
լեն չար խորհուրդները , շնութիւնները , պոռ-
22 նկութիւնները , սպանութիւնները , Գող-
թիւնները , ագահութիւնները , չարութիւնները ,
նենգութիւն , գիծութիւն , չար աչք , հայ-
հոյութիւն , ամբարտաւանութիւն , անզգա-
23 մութիւն ։ Ան բոլոր չար բաները ներսէն կ՚ել-
լեն , ու կը պղծեն մարդը ։
24 Ետքը անկէ ելլելով Տիրոջմէ ու Սիդոնի սահ-
մանները գնաց , և տուն մը մտնելով չէր ու-
զեր որ մէկուն յայտնուի , բայց չկրցաւ ծած-
25 կուիլ . Քանզի կինկ մը՝ որուն աղջիկը պիղծ
ոգի ունէր նէ Նորէ ըլ
26 ու նկաւ՝ անոր առջեւ իյնաւ . Եւ ան կինկը
Հեթանոս էր՝ ազգով Փիւնիկ Սուրի , ու
կ՚աղաչէր անոր՝ որ դեւը իր աղջիկէն հանէ ։
27 Եւ Յիսուս բսաւ անոր , Թող սուր որ առաջ
ազգը կշռանան , քանզի ազէկ չէ ազգ հա-
28 ցը առնել ու շուներուն ձգել ։ Անկիա պա-
տասխան տուաւ ու բսաւ անոր , Այո՛ Տէր ,
բինչու որ շուներն ալ սեղանին տակը ազգը
29 փշրանքներնէն կը կերակրուին ։ Եւ բսաւ ա-
նոր , Ար խօսքիդ համար գնա , քու աղջի-
30 կդ դեւ ելաւ ։ Եւ գնաց իր տունը երթալով՝
գտաւ որ դեւը ելած՝ ու աղջիկը անկողնին
վրայ պառկած էր ։

ա Գլ · ը · 11 · 18 ։
ֆ Գլ · գ · 5 · Ժբ · 14 ։
= Մաս · Ժգ · 34 ։
ք Մաս · Ք · 20 · Գլ ·
է · 27 · 28 · Գաղ · ԺՔ · 12 ։
—
= Մաս · Ժէ · 1 ։
ը Մաս · Ժէ · 2 ։
ժ Ես · ԼՔ · 13 · Մաս · Ժէ · 8 ։
ի Մաս · Ժէ · 10 ։
ժա Ել · ի · 17 · Դ Կ · Ղ · 9 · Առակ · ի · 20 ։
ժբ Մաս · Ժէ · 1 · իգ ·
ժգ 18 ։
ժդ Մաս · Ժէ · 10 ։
ժե Մաս · Ժա · 33 ։
ժզ Մաս · Ժէ · 11 ։
ժէ Ծն · ա · 1 · ը · 21 ։
Մաս · Ժէ · 10 ։
ժը Մաս · Ժէ · 21 ։
ի Ցած · Ցշն

31 Եւ նորին Յիսուսի ու Սիմոնի սահմանեալ
բնն եղելով եկաւ Գալիլեայի ծովակերքը
32 Դեհապօլիսի սահմանեցուն մէջէն։ Եւ էին մեկ
բերին անոր առջեւն խուռ ու դժուարախօս,
33 ու կ'աղաչէին որ անոր վրայ ձեռք դնէ։ Եւ
ժողովրդէն մեկդի առնելով զանիկա, իր
մատերը անոր ականջներուն մէջը խօթեց ու
34 թքռտաւ, և անոր լեզուին դպաւ, Եւ երկինքը նայելով հառաչեց ու բսաւ անոր,
35 Եփփաթա, (որ ըսել է բացուէ։) Եւ իսկոյն անոր ականջները բացուեցան, ու անոր
լեզուին կապը քակուեցաւ, և չիտակ կը
36 խօսէր։ Ու հպատակեցոց անոնց որ մէկու մը
չըսան։ և որչափ ինքը կը պատուիրէր անոնց,
37 անոնք՝ ալ աւելի կը քարոզէին։ Ու չափէ
դուրս կը զարմանային և կ'ըսէին, Ամէն բաները աղէկ ըրաւ ասիկա, ու խուլերուն լսել
կու տայ և համրերուն խօսիլ։

ԳԼ։ Ը

1 Քրիստոս հրաւիրել կը կերակրէ ժողովուրդը։ 11 փարիսեցւոց
խնդրած նշանը չուտիր տալ։ 15 կը պատուիրէ իր աշակերտներուն ու զգուշ ըլլան փարիսեցւոցին խմորէն և Հերովդեսեաններուն խմորին։ 22 Կոյր մը աչքերը կը բանայ։ 27
կը խոստովանի թէ ինքը Քրիստոսն է։ որ պիտի չարչարուի ու յարութիւն առնէ։ 34 և իր աշակերտներուն կը յորդորէ
որ Հետեւին երբոր հալածանքի առնուածներ
կեանք Հարց։

1 Ան օրերը՝ ժողովուրդը խիստ շատ ըլլալով,
և ուտելու բան մը չունենալով, Յիսուս իրեն
կանչեց իր աշակերտները ու բսաւ անոնց,
2 Կը խղճամ այս ժողովուրդին վրայ, ինչու որ
հիմա երեք օր է որ իմ քովս են, և բան մը
3 չունին ուտելու։ Եւ թէ որ տանէք անոնք
իրենց տուները, ճամբուն մէջ պիտի
մնան, ինչու որ ոմանցմէ անոնք հեռու տե4 ղէ եկած են։ Եւ իր աշակերտները պատասխան տուին իրեն, Ա՛ս անապատին մէջ ուսկի՞ կրնայ մեկը հացով կշտացընել սոոնք
5 Եւ հարցուց անոնց, քանի՞ նկատակ ունիք։
6 ու անոնք բսին, եօթը։ Եւ հրամայեց ըրաւ
ժողովուրդին որ գետնին վրայ նստին, ու
առաւ եօթը նկատակը, գոհացաւ և կտրեց
ու տուաւ աշակերտներուն, որ ժողովուրդին
7 առջեւը դնեն, և դրին։ Ու քանի մը մանր
ձուկեր ունէին, և օրհնեց ու բսաւ որ ա8 նոնք ալ դնեն անոնց առջեւը։ Եւ կերան ու
կշտացան, ու աւելցած կտորանքները վեր9 ցուցին եօթը զամբիւղ։ Եւ ուտողները չորս
10 հազարի չափ էին, ու արձակեց զանոնք։ Եւ
իսկոյն մր նաւը մտնելով աշակերտներուն հետ՝
եկաւ Դալմանութայի կողմերը։

11 Եւ փարիսեցիները ելլելով՝ սկսան անոր
հետ վիճաբանութիւն բնել, և զանիկա փոր12 ձելով՝ իրմէն նշան մը կ'ուզէին երկինքէն։ Եւ
անիկա իր հոգիին մէջ հառաչելով բսաւ,
Ի՞նչ է որ այս ազգը նշան կ'ուզէ։ Ճշմարիտ
կ'ըսեմ ձեզի որ այս ազգին նշան պիտի չը13 տրուի։ Ու զանոնք թող տալով նորէն նաւը
մտաւ, ու գնաց յանդիման կողմը։

14 Եւ հաց առնելու մոռցեր էին, ու նաւուն
մէջ իրենց հետը միայն մէկ նկատակ մը ու15 նէին։ Եւ կը պատուիրէր անոնց ու կ'ըսէր,
Նայեցէք և զգուշացէք փարիսեցւոց խմորէն
16 ու Հերովդեսի խմորէն։ Եւ իրարու հետ
կը խորհէին ու կ'ըսէին թէ հաց չունենալ17 նուս համար է։ Իսկ Յիսուս գիտնալով դիտնալով բսաւ անոնց, Ինչո՞ւ կը խորհիք
թէ հաց չունիք։ Դեռ սիրտերնիդ կրծտած
18 է։ Աչքեր ունիք ու չե՞ք տեսներ, և ականջ19 նե՞ր ունիք ու չե՞ք լսեր և չե՞ք յիշեր։ Երբր
որ հինգ նկատակը հինգ հազարին կոտրեցի,
քանի՞ կողով լեցուն կտորանք վերցուցիք։
20 Բսին անոր, Տասներկու։ Ու Երբոր եօթը
նկատակ չորս հազարին կոտրեցի, քանի՞ զամբիւղ
լեցուն կտորանք վերցուցիք։ անոնք ալ
21 բսին, եօթը։ Ու բսաւ անոնց, Հասկնալ չե՞ք
Հասկնար։

22 Եւ Բեթսայիդա եկաւ, ու անոր առջեւ
կոյր մը բերին, ու կ'աղաչէին իրեն որ դպչի
23 անոր։ Եւ անիկա կոյրին ձեռքէն բռնելով
դուրս հանեց, Հոս անոր աչքերուն
թքնելով՝ ձեռքը անոր վրայ դրաւ, ու կր
24 հարցնէր անոր թէ բան մը կը տեսնէ՞։ Ան
ալ նայեցաւ ու կ'ըսէր, Մարդիկ կը տեսնեմ
25 ծառերու պէս որ կը պտրտին։ Նորէն ձեռքը
անոր աչքերուն վրայ դրաւ, ու անոր նայիլ տուաւ։ և ապշացաւ ու ամէն բան հա26 տարեալ կը տեսնէր։ Եւ զանիկա իր տունը իրկելով՝ բսաւ, Գեղը մի մտներ ու գեղին մէջ մեկուն մի բսեր։

27 Եւ ելաւ իր աշակերտներուն հետ մեկտեղ փիլիպպոսի կեսարիային գեղերը երթալ,
ու ճամբուն մէջ կը հարցնէր իր աշակերտներուն ու կ'ըսէր անոնց, Ինծի համար ո՞վ
28 կ'ըսեն մարդիկ թէ եմ։ Եւ անոնք պատասխան տուին ու բսին, Յովհաննէս Մկրտիչը, և ուրիշներ՝ Եղիան, ուրիշներն ալ
29 մարգարէներէն մէկը։ Եւ ինքը բսաւ անոնց,
Հապա դուք ինծի համար ո՞վ կ'ըսէք թէ եմ։
պատասխան տուաւ Պետրոս ու բսաւ անոր,
30 Դուն ես Քրիստոսը։ Եւ սաստիկ պատուի-

Ա. Մաս. ԺԱ. 20։
Բ. Մաս. Բ. 32։ Ղուկ. ԺԱ. 14։
Գ. Գլ. Ը. 23։ Ցաղ. Բ. 6։
Դ. Գլ. Ը. 41։ Ցաղ. Ա. 41։ ԺԱ. 1։
Ե. Ցաղ. ԺԱ. 33. 38։
Զ. Նե. Լ. 5։ Ը. 6։ Մաս. Ա. 5։
Է. Գլ. Ե. 43։
Ը. Մաս. ԺԱ. 32։
Թ. Մաս. Ա. 34։
Ժ. Ցմե. գլ. Ը. 38։
ԺԱ. Մաս. Ա. 20։ Գլ. Ը. 41։
ԺԲ. Մաս. ԺԱ. 39։
ԺԳ. Մաս. Ա. 28։ ԺԶ. 1։ Ցաղ. Ը. 30։
ԺԴ. Մաս. ԺԱ. 5։

Ա. Մաս. ԺԶ. 6։ Ղուկ. ԺԶ. 1։
Բ. Մաս. ԺԶ. 7։
Գ. Գլ. Ը. 32։
Դ. Մաս. ԺԶ. 20։ Գլ. Ը. 43։ Ղուկ. Թ. 17։ Ցաղ. Ը. 13։
Ե. Մաս. ԺԱ. 37։ ԺԶ. 1։
Զ. Գլ. Ը. 58։ Հմե. 5։
Է. Մաս. ԺԶ. 2։
Ը. Մաս. ԺԶ. 15։ Ղուկ. Թ. 18։
Թ. Մաս. ԺԶ. 2։
Ժ. Մաս. ԺԶ. 16։ Ցաղ. Ը. 30։ Ժա. 27։
ԺԱ. Մաս. ԺԶ. 20։

բեց անոնց՝ որ իրեն համար մէկու մը չդրա-
ցին։
31 Ու ետևսաւ սորվեցընել անոնց, թէ Գէտը
է որ Որդին մարդոյ շատ չարչարանքներ կրէ,
ու երէցներէն և քահանայապետներէն ու դպ-
րապիրներէն մերժուի, ու սպանուի, և երեք
32 օրէն նոր յարութիւն առնէ։ Ու ան խօսքը
յայտնի խօսեցաւ։ և Պետրոս զինքն առաւ
դիմաց, ու սկսաւ յանդիմանել զանիկա։
33 Եւ ինքը դարձաւ ու իր աշակերտներուն
նայելով՝ յանդիմանեց Պետրոսը ու ըսաւ,
Երթա դէս, Սատանայ, ինձմէ որ դուն Աստ-
ծոյ բաներըը չես մտածեր, հապա մարդոց
բաներըը։
34 Եւ ժողովուրդը իր աշակերտներուն հետ
մէկտեղ իրեն կանչելով՝ ըսաւ անոնց, Ով
որ կ'ուզէ իմ ետևէս գալ, թող իր անձը ու-
րանայ, և իր խաչը վերցընէ, ու իմ ետևէս
35 գայ։ Վասն զի ով որ կ'ուզէ իր անձը ազ-
րեցընել, պիտի կորսնցնէ զանիկա։ և ով որ
ինձի ու աւետարանին համար իր անձը կոր-
36 սընցնէ, պիտի ազրեցընէ զանիկա։ Քանզի
ի՞նչ օգուտ է մարդուն՝ որ բոլոր աշխարհը
37 վաստկի, և իր անձը կորսնցընէ։ կամ իր
անձին համար ի՞նչ ազատիչ պիտի տայ
38 մարդ։ Վասն զի ով որ ինձ ու իմ խօսքերս
ընդունիլ ամօթ սեպէ աս շնացող ու մեղաւոր
ազգիս մէջ, Որդին մարդոյ ալ զանիկա ըն-
դունիլ ամօթ պիտի սեպէ՝ երբոր գայ իր Հօրը
39 փառքովը սուրբ հրեշտակներուն հետ։ Եւ
ըսաւ անոնց, Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ հոս
ներկայ եղողներէն մէկ քանիները կան՝ որոնք
մինչեւ անոնց որ իրեն հոգատարի չեղողները չար-
կին, ու հաստատութիւնը զօրութիւնով
եկած։

ԳԼ. Թ

1 Քրիստոսի աշակերտութիւնը։ 11 Քրիստոս իր աշակերտնե-
րուն կը պարզէ Եղիայի գալուն վրայով։ 24 Խօսել և
համր դեւ մը կը հանէ։ 30 կը նախազգայնէ իր մահը և յարու-
թիւնը։ 34 կը յորդորէ իր աշակերտները որ հեզ ըլլան։ 38
և կը պատուիրէ անոնց որ իրեն հակառակ չեղողները չար-
կին, ու հաստատութեան զոյգակցութիւն չտան։

1 Եւ ըսաւ անոնց, Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ հոս
ներկայ եղողներէն մէկ քանիները կան՝ որոնք
մինչեւ որ Աստուծոյ Թագաւորութիւնը զօրութիւ-
նով եկած։

2 Եւ վեց օրէն ետև Յիսուս իր հետը առաւ
Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յովհաննէսը, ու ա-
նոնք մէկ բարձր լեռ մը հանեց առանձին, և
3 անոնց առջեւը պայկերպեցաւ։ Ու իր հան-
դերձները եղան փայլուն՝ խիստ ճերմակ, ա-
նոնակ որ երկրի վրայ Թափիչ մը չկրնար այն-
4 պէս ճերմկցընել։ Ու եղիա Մովսէսին հետ
երեւցաւ անոնց, և Յիսուսի հետ կը խօսէին։
5 Եւ Պետրոս պատասխան առաւ ու ըսաւ Յի-

ս Մատ. ԺԶ. 21։ ԺԸ. 1։ Ղուկ. Թ. 21։ Ղուկ. Թ. 22։
ե Մատ. Ի. 38։ Ժզ. 24։ Ղուկ. Թ. 23։ Ժզ. 27։
զ Ծննդ. Ա. 26։ Ա. 28։ Մատ. Ժ. 33։ Ղուկ. Թ. 26։ Ա. 9։
է Ելս. Հազմ. ա. 16։ բ Եսդ. ա. 8։ բ. 18։ Մատ. Ժզ. 28։
ը Մատ. Ժ. 32։ Ղուկ. Թ. 27։
թ Մատ. Իզ. 30։ Ին. 31։ Ղուկ. Իբ. 18։ Մատ. ԺԶ. 1։ Ղուկ. Թ. 28։
ժ Դան. է. 9։ Մատ. Իբ. 3։ Ժզ. 2։ Ես. ա. 26։ Մատ. Ժ. 26։
ի Ղուկ. Իզ. 11։ Փիլ. բ. 7։ Մատ. ԺԶ. 10։
ի Մատ. Ժա. 11։ ԺԶ. 12։ Ղուկ. ա. 17։
լ Մատ. ԺԶ. 14։ Ղուկ. Թ. 37։
խ Մատ. ԺԶ. 14։ Ղուկ. Թ. 38։
ծ Գլ. ա. 26։ Ղուկ. Թ. 42։

սուսին, Դասրբի, ադեկ է որ հոս կենանք. ու
երեք խրճիթ չինենք, մէկը քեզի՝ և մէկը
5 Մովսէսին՝ ու մէկը Եղիային. վասն զի չէր գի-
տեր թէ ինչ խօսի, ինչու որ զարհուրեր էին։
6 Եւ մէկ ամպ մը հովանի եղաւ անոնց վրայ,
ու ձայն մը եկաւ ամպէն՝ ըսելով, Ասիկա է
7 իմ սիրելի Որդիս, սորա մտիկ բրէք։ Եւ
յանկարծ սուղ մը նայեցան՝ ալ ու-
րիշ մէկը չտեսան, Հապա միայակ Յիսուսը
8 իրենց հետ։ Ու երբոր լեռնէն վար կ'իջնէին,
պատուիրեց անոնց որ տեսածնին մէկու մը
չպատմեն, բայց միայն Որդին մարդոյ մեռե-
9 ներէն յարութիւն առնելէն ետև։ Եւ անոնք
ան խօսքը պահեցին, ու միշերնին հարցու-
փորձ կ'ընէին թէ մեռելներէն յարութիւն
10 առնելը ի՞նչ է։ Եւ իրեն հարցուցին ու ըսին,
Ան ի՞նչ է որ գպիրները կ'ըսեն թէ Գէտը է
11 որ առաջ եղիան գայ։ Անիկա պատասխան
առաւ ու ըսաւ անոնց, Եղիան առաջ եղիան
կու գայ, և ամէն բան կարգի կը դնէ. և թէ
Մնոսոր գրուած է Որդոյ մարդոյ համար, որ
շատ չարչարանքներ պիտի կրէ ու հանդրդուի։
12 Բայց ձեզի կ'ըսեմ որ Եղիան նկատ ալ է, և ին-
չոր ուզեցին՝ բրին անոր, ինչպէս որ գրուած է
անոր համար։
13 Ու աշակերտներուն քովը գալով՝ տեսաւ
շատ ժողովուրդ անոնց բոլորտիքը և գպիրնե-
րը, որ վիճաբանութիւն կ'ընէին անոնց հետ։
14 Եւ շուտ մը բոլոր ժողովուրդը երբոր տեսան
անիկա՝ խիստ զարմացան, ու առաջ վազելով
15 բարեւ կու տային անոր։ Եւ հարցուց գպիրնե-
րուն թէ ի՞նչ վիճաբանութիւն կ'ընէք անոնց
16 հետ։ Ու ժողովուրդէն մէկը պատասխան
տալով ըսաւ, Վարդապետ, իմ որդիս քեզի
17 բերի, որ համր ոգի ունի։ Եւ ուր որ անոր
հասնի՝ զանիկա գետինը կը զարնէ, ան ալ կը
փրփրի և իր ակռաները կը կրճտէ ու կը
ցամքի, և քու աշակերտներուդ ըսի որ զա-
18 նիկա հանեն, ու չկրցան։ Պատասխան առաւ
անոնց ու ըսաւ, Ով անհաւատ ազգ, մինչև
ե՞րբ ձեզի հետ պիտի բլլամ, մինչև ե՞րբ ձեզի
19 պիտի համբերեմ։ Բնձի բերէք անիկա։ Եւ
զանիկա բերին իրեն։ Երբոր նայ անոնակ զա-
նիկա, շուտ մը ոգին ցնցեց զանիկա, ու
գետինը ինկած կը թաւալէր ու կը փրփը-
20 րէր։ Եւ Յիսուս հարցուց անոր հօրը ու ըսաւ,
Որչափ ատեն է որ սոր բանը սորա եղաւ։ ու
21 անիկա ըսաւ, Տղայութենէն ի վեր։ Եւ շատ
անգամ կրակի ու ջուրի մէջ կը նետէ ատիկա՝
որ կորսընցընէ. բայց թէ որ կարող ես հասա-
22 ուներ, օգնէ մեզի՝ խղճալով մեր վրայ։ Եւ
Յիսուս ըսաւ անոր, Թէ որ կարող ես հաւա-

տալու, Համէն բան կարելի է անոր որ կը հա-
23 ւատայ։ Եւ տղուն հայրը շուտ մը ագռաւակից
ու արցունքով բաւ, Կը հաւատամ, Տէր,
24 օգնէ իմ անհաւատութեանս։ Երբոր տեսաւ որ ժողովուրդը վրան կը դիզուի, սաս-
տից պինդ ոգիին ու բաւ անոր, Համր ու
խուլ ոգի, կը հրամայեմ քեզի, ելլիր ատկէ,
25 ու մէ յետին ալ չմտնես ատոր ներսը։ Եւ կան-
չուրտելով՝ սաստիկ ցնցից զանիկա ու ելաւ.
և ըլաւ մեռելի պէս եղաւ, անանկ որ շատ-
26 եր բան թէ Մեռաւ։ Եւ Յիսուս անոր ձեռ-
քէն բռնելով վերցուց զանիկա, ան ալ կայ-
27 նեցաւ։ Ու երբոր ինքը տուն մտաւ, իր աշակերտները առանձին հարցուցին իրեն՝ ը-
սելէ, Մենք ինչո՞ւ չկրցանք հանել զանիկա։
28 Եւ բաւ անոնց, Ա՛ս տեսակը կարելի չէ ո-
ւրեէ բանով մը ելլել, բայց միայն աղօթքով ու
ծոմապահութեամբ։
29 Ետ անկէ ելլելով՝ Գալիլեայի միջէն կ'անց-
30 նէին, ու չէր ուզեր որ մէկը գիտնայ։ Ինչու-
որ կը սորվեցնէր իր աշակերտներուն ու կ'ը-
սէր անոնց Թէ Որդին մարդոյ պիտի մատ-
նուի մարդոց ձեռքը, և զանիկա պիտի ըս-
պանեն։ ու երբոր սպաննուի՝ երրորդ օրը
31 յարութիւն պիտի առնէ։ Եւ անոնք չէին
հասկրնար ան խօսքը, ու կը վախնային իրեն
հարցնելու։
32 Ետ եկաւ Կափառնայում, ու երբոր տուն
մտաւ՝ հարցուց անոնց, Ի՞նչ վիճաբանութիւն
33 կ'ընէիք ճամբան իրարու հետ։ Եւ անոնք
լուռ կեցան, ինչու որ ճամբուն մէջ իրարու
հետ վիճաբանութիւն կ'ընէին Թէ ո՛վ մեծ է։
34 Ու երբոր նստաւ, կանչեց տասներկուքը
ու բաւ անոնց, Եթէ որ մէկը կ'ուզէ առա-
ջինը ըլլալ, ամենուն յետինը պիտի ըլլայ և
35 ամենուն ազատաւորը։ Ու հազոյ մը առաւ
կայնեցուց անոնց մէջը, և իր գիրկը առնե-
36 լով ըսաւ անոնց, Ով որ առանկի տղ-
ոցմէն մէկը ընդունի իմ անունովս, զիս կ'ըն-
դունի. և ով որ զիս ընդունի, չէ Թէ զիս
37 կ'ընդունի, հապա զիս ղրկողը։ Պատաս-
խան տուաւ անոր Յովհաննէս ու բաւ, Վար-
դապետ, մէկը տեսանք որ քու անունովդ դեւեր կը հանէր, ու մեր եսակէն չզատրիր,
և զանիկա արգիլեցինք՝ մեր եսակէն չզատ-
38 րիր։ Ետ Յիսուս բաւ, Մի արգիլէք զանիկա, Ինչու որ մէկը չկայ որ իմ
անունովս հրաշք գործէ, ու կարենայ չուտ
39 մը զիս հայհոյել։ Քանզի ան որ մեզի հա-
40 կառակ չէ, մեր կողմէն է։ Ուստի զի ով որ
ձեզի գաւաթի մը ջուր խմցընէ Քրիստոսին էք, ճշմարիտ կ'ըսեմ
ձեզի, Անիկա իր վարձքը պիտի չկորսնցնէ։
41 Նէ։ Եւ ով որ գայթակղեցնէ աս պզտիկ-
ներէն մէկը որ հնձի կը հաւատան, աւելի
ազնկ էր անոր՝ որ ազտգի քար մը իր վիզէն
42 կախուէր, ու ծովը ձգուէր։ Եւ Թէ որ քու
ձեռքդ քեզ կը գայթակղեցնէ, կտրէ անի-
կա. ազնկ է քեզի պակասաւոր մտնել կեան-
քը, քան Թէ երկու ձեռք ունենալ ու գե-
43 հենոյ երթալ չմարելու կրակին մէջը, Ուր
որ անոնց որդը չմեռնիր ու կրակը չմարիր։
44 Եւ Թէ որ ոտքդ քեզ կը գայթակղեցնէ,
կտրէ անիկա. ազնկ է քեզի կաղ մտնել
կեանքը, քան Թէ երկու ոտք ունենալ ու
45 գեհենոյ ձգուիլ չմարելու կրակին մէջը, Ուր
որ անոնց որդը չմեռնիր ու կրակը չմարիր։
46 Եւ Թէ որ ոտդ քեզ կը գայթակղեցը-
նէ, հանէ անիկա. ազնկ է քեզի մէկ աչքով
Աստուծոյ Թագաւորութիւնը մտնել, քան
47 Թէ երկու աչք ունենալ ու կրակին գեհեն-
48 նը ձգուիլ։ Ուր որ անոնց որդը չմեռնիր ու
կրակը չմարիր։ Ինչու որ ամէն մարդ կրա-
կով պիտի ազուի, ևւ ամէն զոհ աղով պիտի
49 ազուի։ Աղը ազնկ է, բայց Թէ որ աղը ան-
համեստ, ինչո՞վ պիտի համեղցնէք։ Ուներ
անձին մէջ աղ ունեցէք, և իրարու հետ
խաղաղութիւն բերէք։

ԳԼ. Ժ

1 Քրիստոս կը վիճաբանի փարիսեցիներուն հետ՝ կրկին արձա-
կելու վարդի։ 13 Իրեն բերուած ազատը կ'օրհնէ։ 17 կիմա-
ցնէ հարուստ մարդու մը Թէ ինչ բանելու է որ յաւիտ-
եան կեանք ժառանգէ։ 23 հարստութեան վտանգը կը
ցուցնէ իր աշակերտներուն։ 28 վարձք կը խոստանայ ա-
նոնց որ ուսնասրանին համար իրենց որ և իցէ բանէրը կը
թողուն։ 32 կը նախազգայէ իր մահը և յարութիւնը։ 35 Կր.
կա փառասէր աշակերտները կը իրատէ որ ասելի իրենց հետ
չմրշտրտիլ մտածեն։ 46 և կոյր Բարթիմէոսին աչքերը կը
բանայ։

1 Եւ անկէ ելլելով՝ Հրէաստանի սահմաններէն
եկաւ Յորդանանու անդին կողմէն, ու նորէն
ժողովուրդները անոր քովը կը ժողվուէին. և
ինչպէս որ սովորութիւն ունէր՝ դարձեալ կը
սորվեցնէր անոնց։
2 Ու փարիսեցիները քովը եկան, և զանիկա
փորձելով կը հարցնէին անոր Թէ Արժա՞ն է
3 որ երիկը իր կինը արձակէ։ Եւ անիկա պա-
տասխան տուաւ ու անոնց բաւ, Մովսէս
4 ձեզի ի՞նչ պատուիրեց։ Եւ անոնք ըսին,
Մովսէս հրաման տուաւ արձակման գիր գրել
5 ու արձակել։ Եւ Յիսուս պատասխան տալով

---

1 Մատ. ԺԹ. 1. Գլ. Ժ. 1. Ղուկ. Ժ. 1. Ղ Օր. Ժգ. 6. Մատ. Ե. 28. Ժբ. 8.
2 Մատ. Ժ. 18.
3 Մատ. Ժբ. 4. Ծն. Ա. 27. Ե. 2.
4 Մատ. Ժբ. 8. Գլ. Ժ. 18.
5 Մատ. Ժ. 16.
6 Մատ. Ժ. 21. Ղուկ. Բ. 44.
7 Մատ. Ժբ. 11. Ղուկ. Ժ. 16.
8 Բ. 16. Իբ. 24.
9 Մատ. Ի. 26. 27. Գլ. Ժ. 43.
10 Մատ. Ժբ. 8. Գլ. Ժ. 18.
11 Մատ. Ժ. 18.
12 Թագ. Ժա. 28.
13 Մատ. Ժբ. 5. Ղուկ. Բ. 49.
14 Կամ Ժբ. 5.
15 Կամ Մատ. Ժբ. 30. Ղուկ. Ժ. 48.
16 Ընդհ. Հնգ. ասել չէ. Ելք. Ի. 12. Ղ Օր. Ժգ. 6. Մատ. Ե. 28. Ժբ. 8.
17 Ե՛ս. կգ. 24.
18 Ղ Ե. Ի. 13. Եբրայ. Իգ. 24.
19 Ելք. Ի. 14. Կող. Գ. 5. Հռոմ. Ժբ. 13. Ժգ. 13. Ի Կորնթ. 11. Եբրայ. Ժբ. 34.
20 Մատ. ԺԲ. 1. Ճաշ. Ժ. 40. Ժա. 1.
21 Մատ. ԺԲ. 3.
22 Ի Օր. Իգ. 1. Մատ. Ե. 31. ԺԲ. 1.
23 Մատ. Ժ. 1. Ղուկ. Ժ. 1. Ղ Օր. Ժգ. 6. Մատ. Ե. 28. Ժբ. 8.
24 Եբրայ. Գ. 12. Կող. Գ. 8.
25 Մատ. Ժբ. 13. Ղուկ. Ժ. 1. Ղ Օր. Ժգ. 6. Մատ. Ե. 28. Ժբ. 8.
26 Մատ. Ժ. 1. Ղուկ. Ժ. 1. Ղ Օր. Ժգ. 6. Մատ. Ե. 28. Ժբ. 8.
27 Մատ. Ժ. 1. Ղուկ. Ժ. 1. Ղ Օր. Ժգ. 6. Մատ. Ե. 28. Ժբ. 8.
28 Մատ. Ժ. 1. Ղուկ. Ժ. 1. Ղ Օր. Ժգ. 6. Մատ. Ե. 28. Ժբ. 8.
29 Մատ. Ժ. 1. Ղուկ. Ժ. 1. Ղ Օր. Ժգ. 6. Մատ. Ե. 28. Ժբ. 8.
30 Մատ. Ժ. 1. Ղուկ. Ժ. 1. Ղ Օր. Ժգ. 6. Մատ. Ե. 28. Ժբ. 8.
31 Մատ. Ժ. 1. Ղուկ. Ժ. 1. Ղ Օր. Ժգ. 6. Մատ. Ե. 28. Ժբ. 8.
32 Մատ. Ժ. 1. Ղուկ. Ժ. 1. Ղ Օր. Ժգ. 6. Մատ. Ե. 28. Ժբ. 8.
33 Մատ. Ժ. 1. Ղուկ. Ժ. 1. Ղ Օր. Ժգ. 6. Մատ. Ե. 28. Ժբ. 8.
34 Մատ. Ժ. 1. Ղուկ. Ժ. 1. Ղ Օր. Ժգ. 6. Մատ. Ե. 28. Ժբ. 8.

անոնց բաւ, Ձեր սրտին կարծրութենեն հա-
մար գրեց ձեզի սա պատուէրը. Բայց առեղ-
ծագործութեան սկիզբէն Աստուած անոնք
արու և էգ բրաւ, -- ըստ, Ասոր համար մարդ
իր Հայրը ու մայրը պիտի ձգէ և իր կնկանը
պիտի յարի, ու երկուքը մէկ մարմին պիտի
ըլլան. ուստի ալ երկուք չեն, հապա մէկ
մարմին. Ուրեմն ան որ Աստուած միաւորեց,
մարդ թող չջոռակ. Եւ տուները իր աշակերտ-
ները նորէն նոյն բանը հարցուցին իրեն. Ու
բաւ անոնց, Որով որ իր կնկիը արձակէ և ու-
րիշ մը առնէ, անոր դէմ շնութիւն կ'ընէ.
Ու կնկի մը թէ որ իր էրիկէն զատուի և ուրիշ
էրկան մը ըլլայ, շնութիւն կ'ընէ.
Եւ մանր ազաք բերին իրեն, որ անոնց
դպչի, բայց աշակերտները կը յանդիմանէին
բերողները. Բիսուս երբոր տեսաւ՝ սրդոռ-
լով անոնց բաւ, Թող տուէք սա մանր ազ-
գայր որ ինձի գան, և մի արգիլէք զանոնք,
նոյնու որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը ա-
նանկներունն է. Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի,
Որով որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը պզտիկ
ազգ մը պէս չընդունի, բնաւ պիտի չմտնէ
անոր մէջը. Եւ անոնք գրկեց առաւ, վրա-
նին ձեռք դրաւ ու օրհնեց զանոնք.
Ու երբոր անկից դուրս ելաւ ճամբուն
մէջ, -- մէկ մարդ մը վազեց՝ ու անոր առ-
ջեւը ծունկ դնելով կը հարցընէր անոր -- Վար-
բապետ վարդապետ, ի՞նչ բնեմ որ յաւիտե-
նական կեանքը ժառանգեմ. Եւ Բիսուս բաւ
անոր, Ինչո՞ւ զիս բարի կ'անուանես. Մէկէն
ի զատ բարի չկայ, որ է Աստուած. Գա-
ւուիրանքները գիտես. Շնութիւն մի ըներ,
Սպանութիւն մի ըներ, Գողութիւն մի ըներ,
Սուտ վկայութիւն մի ըներ, Զրկանք մի ը-
ներ, Քու Հայրդ ու մայրդ պատուէ. Անդ-
կա պատասխան տուաւ ու բաւ անոր, Վար-
դապետ, ասոնք ամէնը մանկութենէս ի վեր
պահեր եմ. Եւ Բիսուս անոր նայելով սիրեց
զանիկա, ու բաւ անոր, Մէկ բան մը պա-
կաս է քեզի. դնա՝ ունեցածդ ծախէ և տուր
աղքատներուն, ու երկինքը գանձ պիտի
ունենաս, և խաչը վերցուր ու եկուր իմ ե-
տևէս. Եւ անիկա սա խօսքին համար խո-
ժոռելով՝ տրտմած գնաց, ինչու որ շատ ըս-
տացուածք ունէր. Եւ Բիսուս իր շրջապտի-
քը նայելով՝ բաւ իր աշակերտներուն, Ո՜ր-
չափ դժուար է անոնց որ հարստութիւն
ունին Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել.
Եւ աշակերտները զարմացեր էին անոր խօս-
քերուն վրայ. բայց Բիսուս նորէն պատաս-
խան տալով՝ անոնց բաւ, Որդեակներ, ո՜ր-
չափ դժուար է հարստութիւն յու-
սացողներուն Աստուծոյ թագաւորութիւնը
մտնել. Դիւրին է որ ուղտը ասեղին ծակէն
անցնի, քան թէ հարուստը Աստուծոյ թա-
գաւորութիւնը մտնէ. Եւ անոնք խիստ շատ
կը զարմանային ու կ'ըսէին իրարու, Ուրկ'
կրնայ փրկուիլ. Եւ Բիսուս անոնց նայելով
բաւ, Ադամիկ մարդոց կողմանէ անկարելի
է, բայց ոչ Աստուծոյ կողմանէ, քանզի Աս-
տուծոյ կողմանէ ամէն բան կարելի է. Պետ-
րոս սկսաւ բսել անոր, Ահա մենք ամէն բան
թողուցինք և քու ետևէդ եկանք. Եւ Բի-
սուս պատասխան տալով բաւ, Ճշմարիտ կ'ը-
սեմ ձեզի, Մէկը չկայ որ թողուց տուն, կամ
եղբայրներ, կամ քոյրեր, կամ Հայր, կամ
մայր, կամ կին, կամ որդի բներ, կամ արտեր՝
ինծի համար ու աւետարանին համար, Որ
պիտի չառնէ հարիւրապատիկ հիմա աս ա-
մանի՝ տուներ, և եղբայրներ, և քոյրեր,
ու մայրեր, և որդիներ, ու արտեր՝ հալա-
ծանաց հետ, և գալու աշխարհին մէջ՝ յա-
ւիտենական կեանքը. Բայց շատ առաջին-
ներ պիտի ըլլան յետին, ու յետիններ՝ ա-
ռաջին.
Եւ անոնք դէպ ի Երուսաղէմ կ'ելլէին --
ճամբուն մէջն էին. և Բիսուս անոնցմէ առաջ
կ'երթար, ու անոնք կը զարմանային, ու և-
ւս երթալով՝ կը վախնային. Եւ նորէն քա-
մը առնելով տասուերկուքը, սկսաւ բսել
անոնց ինչ բաներ որ իրեն պիտի պատահէին.
Ո- ըստ, Ահա Երուսաղէմ կ'ելլենք, և Որդի
մարդոյ պիտի մատնուի քահանայապետնե-
րուն ու դպիրներուն, և անոնք մահուան
պիտի դատապարտեն, ու զանիկա հեթանոս-
ներուն պիտի մատնեն. Եւ անոնք ծաղր
պիտի ընեն ու ծեծեն, և անոր վրայ պիտի
թքնեն, ու զանիկա մեռցնեն, ու երրորդ
օրը յարութիւն պիտի առնէ.
Եւ Յակոբոս ու Յով-
հաննէս՝ Զեբեդէոսի որդիքը, ու բսին, Վար-
դապետ, կ'ուզենք որ ինչ ինչ որ խնդրենք՝
մեզի ընես. Ան ալ բաւ անոնց, Ի՞նչ կ'ու-
զէք որ ձեզի ընեմ. Եւ անոնք բսին իրեն,
Շնորհէ մեզի որ նստինք մեզմէ մէկը աջ կող-
մըդ և մեսը ձախ կողմդ քու փառացդ մէջ.
Եւ Բիսուս բաւ անոնց, Չէք գիտեր ինչ
կը խնդրէք. կրնա՞ք խմել այն գաւաթը որ ես
կը խմեմ, և այն մկրտութիւնովը մկրտուիլ
որով ես կը մկրտուիմ. Եւ անոնք բսին իրեն,
Կրնանք. ու Բիսուս բաւ անոնց, Ան գաւա-

Քը որ նա կը խոնա՞ պիտի խմէ, և ան մկրը-
տութիւնով որ նա կը մկրտուի՞ պիտի մկրը-
40 տուի՞ք։ Բայց իմ աջ կողմն ու ձախ կողմն
նստիլը ինձ չէ տալը, հապա որուն որ պատ-
41 րաստած է։ Ու երբոր տասը աշակերտ-
ները լսեցին՝ սկսան Յակոբոսին ու Յովհաննէ-
42 սին վրայ բարկանալ։ Յիսուս իրենք կանչեց ա-
նոնք ու բսաւ անոնց, Գիտէք որ ազգաց իշ-
խանները անոնց վրայ տիրեն անոնց, և ա-
43 նոնց մեծամեծները կ'իշխեն անոնց։ Բայց
ձեր մէջը անանկ պիտի չըլլայ, հապա ձեզմէ
ով որ մեծ ըլլալ կ'ուզէ՝ անոկա ձեր սպա-
44 սաւորը ըլլայ։ Ու ձեզմէ ով որ առաջին ըլ-
լալ կ'ուզէ՝ անոկա ամենուն ծառայ ըլլայ։
45 Քանզի Որդին մարդոց ալ չեկաւ սպասաւո-
րութիւն ընդունելու, հապա սպասաւորու-
թիւն ընելու, և իր կեանքը չատերուն հա-
մար փրկանք մը տալու։

46 Ու եկան Երիքով։ ու երբոր Երիքովէն
կ'ելլէր աշակերտներովը և շատ բազմութիւ-
նով, Տիմէոսի որդին Բարտիմէոս ճամ-
47 բուն քովը նստեր էր մուրալու։ Ու երբոր
լսեց թէ Յիսուս Նազովրեցին է, սկսաւ ա-
զազակել ու ըսել, Յիսուս՝ որդի Դաւիթ,
48 ողորմի ինծի։ Եւ շատերը կը յանդիմանէին
զանիկա որ լռէ, բայց անիկա ալ աւելի կ'ա-
49 զազակէր, Որդի Դաւիթ, ողորմի ինծի։ Եւ
Յիսուս կանգ առնելով՝ բսաւ որ անիկա կան-
չեն։ կանչեցին կոյրը ու բսին անոր, Քաջ
50 եղիր, ելիր, քեզ կը կանչէ։ Եւ անիկա իր
հանդերձը ձգելով՝ նետ ու եկաւ Յիսուսին։
51 Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ ու անոր ը-
սաւ, Ի՞նչ կ'ուզես որ քեզի ընեմ։ կոյրը ը-
սաւ անոր, Ռաբբունի, որ աչքերս բացուին։
52 Եւ Յիսուս բսաւ անոր, Գնա՝ քու հաւատ-
քդ քեզ բժշկեց։ և շուտ մը անոր աչքե-
րը բացուեցան, ու ճամբան Յիսուսին եաեւէն
կ'երթար։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Քրիստոս իշ. վրայ հեծած՝ Երուսաղէմ կը մտնէ հանդէսով։ 12 անպտուղ թզենին կ'ուխտէ։ 15 տաճարը կը մաքրէ։ 20 կը յորդորէ իր աշակերտները որ հաստատ հաւատք ունենան։ և իրենց թշնամիները նեղէ։ 27 և իր իրած բաներուն ու բնաւորութեանը վրայ Ճշմարտութիւն վկայել կու տայ։

1 Ու երբոր Երուսաղէմին մօտենցան՝ Բեթփա-
գէ ու Բեթանիա դէպ ի Ձիթենեաց լեռը,
Յիսուս իր աշակերտներէն երկուքը խրկեց,
2 Եւ բսաւ անոնց, Գացէք ատ ձեր դիմացի
գեղը, և անոր մէջը մտնելնուդ պէս՝ պիտի
գտնէք կապած աւանակ մը, որուն վրայ
մարդ մը նստած չէ. արձակեցէք անիկա ու
3 բերէք։ Եւ թէ որ մէկը բսէ ձեզի թէ Ա-
ի՞նչ կ'ընէք, բսէք թէ Տէրոջը պէտք է, և
4 շուտ մը հոս պիտի խրկէ զանիկա։ Գացին
և գտան աւանակը դուրսը փողոցին մէջ գը-
բանը քով կապած, ու արձակեցին զանիկա։
5 Եւ հոն կայնողներէն ոմանք բսին անոնց, Ի՞նչ
6 կ'ընէք որ կ'արձակէք աս աւանակը։ Եւ ա-
նոնք բսին անոնց ինչպէս որ Յիսուս պատուի-
7 րեր էր, ու իրենց թոյլ տուին։ Եւ աւանա-
կը Յիսուսի բերին, ու անոր վրայ իրենց
հանդերձները գրին, ու նստաւ անոր վրայ։
8 Եւ շատերը իրենց հանդերձները ճամբուն
վրայ փռեցին, և ուրիշները ծառերէն ճիւ-
ղեր կը կտրէին ու ճամբուն վրայ կը տարա-
9 ձէին։ Եւ առջևէն ու ետևէն գացողները
կ'աղաղակէին ու կ'բսէին, Ովսաննա։ Օրհ-
նեալ է ան որ Տէրոջը անունովը կու գայ։
10 Օրհնեալ է մեր Դաւիթի հօրը թագաւորու-
թիւնը որ կու գայ։ Ովսաննա ի բարձունս։
11 Եւ Յիսուս մտաւ Երուսաղէմ ու տաճարը,
և չորս կողմն ամէն բաներէն աչքէ անցուց։
և արդէն ժամանակը իրիկուն ըլլալով՝ Բե-
թանիա ելաւ տասներկուքին հետ միասին։
12 Ու հետևեալ օրը երբոր Բեթանիայէն կ'ել-
13 լէին՝ անօթեցաւ։ Ու հեռուանց տերեւալից
թզենի մը տեսնելով՝ եկաւ որ գուցէ անոր
վրայ բան մը գտնէ։ ու երբոր անոր քովը
գնաց՝ տերեւներէն ի զատ բան մը չգտաւ,
14 ինչու որ գալու ատեն չէր։ Եւ պա-
տասխան տուաւ ու բսաւ անոր, Ալևկէ հան-
դէպ մէկը քեզմէ պտուղ չուտէ յաւիտեան։ և իր
աշակերտները լսեցին։
15 Ու եկան Երուսաղէմ։ և Յիսուս տաճարը
մտնելով՝ սկսաւ դուրս հանել անոնք որ ա-
ճառին մէջ կը ծախէին ու կը գնէին։ և սեղ-
փոխանորդներուն սեղանները ու աղաւնի ծախող-
16 ներուն աթոռները կործանեց։ Եւ թոյլ չէր
տար որ մէկը տաճարին միջէն անօթ մը ան-
17 ցընէ։ Եւ կը սորվեցնէր ու կ'բսէր անոնց,
Գրուած չէ՞ որ Իմ տունս ազօթքի տուն պի-
տի կոչուի բոլոր ազգերուն, բայց դուք
18 աւազակներու որջ բրիք։ Եւ դպիր-
ները ու քահանայապետները լսելով՝ կը
փնտռէին թէ ինչպէս կորսնցնեն զանիկա,
քանզի անկէ կը վախնային։ ինչու որ բոլոր
ժողովուրդը զարմացեր էր անոր վարդապե-
19 տութեանը վրայ։ Ու երբոր իրիկուն եղաւ՝
քաղաքէն դուրս ելաւ։
20 Եւ առաւօտուն երբոր անցնէին,
21 թզենին տեսան արմատէն չորցած։ Ու Պետ-
րոսին միտքը եկաւ ու բսաւ անոր, Ռաբբի,
22 տես թզենին որ անիծեցիր՝ չորցեր է։ Եւ

ե Մատ. ի. 24։
զ Ղևտ. իգ. 23։
է Մատ. ի. 22. 23։ Գաղ. Ե. 24։ Ղևտ. ԺԹ. 28։
ը Ցաղ. ԺԶ. 14։

Փիլ. բ. 7։
թ Մատ. ի. 25. ա Տիմ. բ. 6. Տիտ. բ. 14։
ժ Մատ. ի. 23։ Ղևտ. ԺԹ. 32։

ի Մատ. Ի. 22։ Գաղ. Ե. 24։

—

լ Մատ. խ. 1։
Ղևտ. ԺԹ. 29։
Ցաղ. ԺԶ. 14։

խ Մատ. խ. 2։
ծ Յով. ՅԺ. 26։
կ Յովհ. Եւ Գիտ. Ղևտ. ԺԹ. 12։ Ա Կոր. Ը. 4։

—

հ Մատ. խա. 19։
ձ Յովհ. Եւ Գիտ. Ա Կոր. Ը. 4։
ղ Մատ. խա. 19։
Ղևտ. ԺԹ. 15։
Ցաղ. բ. 14։

մ Երեմ. Է. 11։
յ Մատ. խա. 45. 46։ Ղևտ. ԺԹ. 17։
ն Մատ. Է. 22. Գաղ. Ե. 22։ Ղևտ. գ. 32։
շ Մատ. խա. 19։

Յիսուս պատասխան տալով բսաւ անոնց ,
23 Ասուածոյ հաւատաք ունեցէք ։ Քանզի Ճշմ-
մարիտ կ'բսեմ ձեզի , Ով որ ասս լեռանդր բսէ ,
ելիր ու ծովը ինկիր , և իր սրտին մէջը չերկ-
մնի , հապա հաւատայ թէ ինչ որ բսէ՝ կ'լը-
24 լայ , պիտի լլայ անոր ինչ որ բսէ ։ Ասոր հա-
մար կ'բսեմ ձեզի , Ինչ բան որ աղօթքով կը
խնդրէք , հաւատացէք թէ պիտի առնէք ,
25 և պիտի լլայ ձեզի ։ Ու երբոր աղօթքի կը
կայնիք , Նեղեցէք թէ որ մէկուն դէմ բան մը
ունիք , որպէս զի ձեր Հայրն ալ որ երկինքն
26 է՝ Ներէ ձեզի ձեր յանցանքները ։ Իսկ թէ
որ դուք չէք Ներեր , ձեր Հայրն ալ որ եր-
կինքն է՝ պիտի չներէ ձեր յանցանքները ։
27 Եւ նորէն երուսաղէմ եկան , Ու երբոր
տաճարին մէջ կը պտրտէր , քահանայապետ-
ները և դպիրները ու ծերերը անոր եկան ,
28 Ու ըսին անոր , Ի՞նչ իշխանութիւնով կ'ընես
սա բաները , և ո՞վ տուաւ քեզի սա իշխա-
29 նութիւնը , որ սա բաները ընես ։ Յիսուս
ան պատասխան տուաւ ու բսաւ անոնց , Ես ալ
ձեզի բան մը հարցնեմ՝ , ու ինծի պա-
տասխան տաք , ես ալ ձեզի պիտի բսեմ թէ
30 ինչ իշխանութիւնով կ'ընեմ սա բաները ։ Յով-
հաննէսին մկրտութիւնը երկինքէ՞ն էր՝ թէ
31 մարդոցմէ ։ պատասխան տուէք ինծի , Ես
անոնք մէջերնին կը խորհէին ու կ'բսէին , Թէ
որ բսենք՝ երկինքէն , պիտի բսէ , Հապա
32 ինչո՞ւ չհաւատացիք անոր ։ Իսկ թէ որ բսենք՝
Մարդոցմէ , Ժողովուրդէն կը վախնային , ին-
չու որ համոզուր Յովհաննէսը Յիսուսին թէ
33 ճշմարտապէս մարգարէ էր ։ Եւ պատասխան
տալով ըսին Յիսուսի , Չենք գիտեր ։ և Յի-
սուս պատասխան տուաւ ու բսաւ անոնց ,
Ես ալ ձեզի չեմ ըսեր թէ ինչ իշխանութիւ-
նով կ'ընեմ սա բաները ։

ԳԼ · ԺԲ

1 Քրիստոս կ'նախաձայնի Հրեից մեծաւորը և հեթանոսաց
հոգեմէջ ապրիստ մշակներուն ձեռքը յանձնուած այցելու-
թիւնը ։ 13 պատասխան կու տայ կայսրին հարկ տալու վ-
րայով ։ 18 կը ցուցնի յարութեան իրենց մերժուած հա-
յրապետին չկրկնելու համար ։ 23 առածին պատասխան
տի վասով Հարցնողը դիտերին ինդիրը կը լուծէ ։ 35 կը ջն-
ամն կ'ընէ որ դպիրները ուսնին Քրիստոսի վրայով ։ 38 և
կը պատուիրէ որ զգուշ բլան անոնց փառասիրու-
թիւնն և կեղծաւորութիւնն ։ 41 Քրիստոս կը գովի Հրկ-
ունայ առաջ ապրանքն որ նուիրեց ։

1 Եւ սկսաւ առակներով խօսիլ անոնց Հետ
ըսել , Մէկ մարդ մը այգի տնկեց , ու ա-
նոր բաղաքիքը ցանդ քաշեց , և առագաստն
ձան փորեց , ու աշտարակ չինեց , և զանի-
կա մշակներու յանձնեց , ու ինքը օտար եր-
2 կիր մը գնաց ։ Եւ առաքեաց ծառայ մը երբ-
կեց մշակներուն , որ մշակներէն պտղին պր-
3 ուղէն առնէ ։ իսկ անոնք բռնեցին՝ ծեծէ-
4 ցին զանիկա ու պարապ ճամբեցին ։ Նորէն
ուրիշ ծառայ մըն ալ իրկեց անոնց , և զա-
նիկա քարկոծելով գլուխը վիրաւորեցին ու
5 անարգուած ճամբեցին ։ Եւ դարձեալ ուրիշ
մը իրկեց , ու զանիկա սպաննեցին ։ և չատ
ուրիշներ ։ Նրանց ոմանք ծեծեցին ,
6 Ծեցին ու մէկ քանիներըը սպաննեցին ։ Ու-
ոմ մէկ սիրելի որդի մըն ունենալով , վեր-
ջապէս զանիկա ալ իրկեց անոնց՝ ըսելով ,
7 Գո՛ւշ ամենան իմ որդիկս ։ Բայց ան մշակ-
ները բսին իրարու , Ասիկա է ժառանգը ։
եկէք զանիկա սպաննենք , ու ժառանգու-
8 թիւնը մերը ըլլայ ։ Եւ բռնեցին զանիկա ու
9 սպաննեցին , և այգիէն դուրս հանեցին ։ Ու-
ոմ այգիին տէրը ի՞նչ պիտի ընէ ։ պիտի գայ
ու կորսնցնէ մշակները , և այգին ուրիշնե-
10 րու պիտի տայ ։ Եւ սա գիրը չէ՞ք կարդա-
ցեր , Թէ Ան քարը որ չինողները անարգե-
11 ցին , անիկա անկիւնին գլուխը եղաւ ։ Ասի-
կա Տէրոջմէ եղաւ , և զարմանալի է մեր աչ-
քերուն ։
12 Եւ կը փնտռէին թէ բռնեն զանի-
կա , բայց ժողովուրդէն վախցան , քանզի ի-
մացան որ ան առակը իրենց համար բսաւ ։ և
Ձգեցին անիկա ու գացին ։
13 Եւ փարիսեցիներէն ու Հերովդեանաննե-
րէն քանի մը հոգի իրկեցին անոր , որ խօս-
14 քով բռնեն զանիկա ։ Եւ անոնք Հկան ու
բսին անոր , Վարդապետ , գիտենք որ ճշմ-
րիտ ես , և մէկու մը համար հոգդ չէ , քանզի
մարդոց երեսապաստութիւն չես ըներ , Հապա
ճշմարտութեամբ Աստուծոյ ճամբան կը սոր-
վեցնես ։ կայսրին տուրք տալ արժա՞ն է՝
15 թէ չէ , տա՞նք՝ թէ չտանք ։ Եւ Յիսուս գիտ-
նալով անոնց կեղծաւորութիւնը՝ բսաւ անոնց ,
Ինչո՞ւ զիս կը փորձէք ։ բերէք ինծի դահե-
16 կան մը որ տեսնեմ ։ Եւ անոնք բերին ։ ու
բսաւ անոնց , Որո՞ւնն է սա պատկերը ու գիրը ։
17 և անոնք բսին անոր , Կայսրին ։ Եւ Յիսու
պատասխան տալով բսաւ անոնց , Ան որ կայս-
րինն է՝ կայսրին տուէք , և ան որ Աստու-
ծոյն է՝ Աստուծոյ տուէք ։ ու զարմացան անոր
վրայ ։
18 Եւ անոր քովը եկան Սադուկեցիները ,
որոնք կ'բսեն թէ յարութիւն չկայ , և անոր
19 Հարցուցին բսելով , Վարդապետ , Մովսէս
մեզի գրեց որ եթէ մէկուն եղբայրը մեռնի ,
ու կնիկը ձգէ և զաւակ չձգէ , անոր եղբայրը
առնէ անոր կնիկը , և իր եղբօրը զաւակ Հա-
20 նէ ։ Արդ եօթը եղբայրներ կային , և առջի-

Ի Մաս · Ա՛ · 19 · Բա-
ղ1 · Գա՛ · Ա՛ ·
6 ·
Բ Մաս · Ե · 7 · Գա՛-
Ա՛ · 9 · Ցաղ · Ա՛ ·

13 · Ա՛ · 7 · Ա՛ ·
ղ1 · Ցաղ · ա · 5 ·
6 ·
Գ Մաս · ղ · 14 · Կա՛ ·
ղ · 13 ·

Դ Մաս · Ա՛ · 35 ·
Ե Մաս · Բ · 23 ·
Գա՛ · Բ · 1 ·
Զ Մաս · ղ · 5 · Ա՛ ·
5 · Գա՛ · ղ · 29 ·

· Ցաղ · ա՛նձին
—
= Մաս · Բա · 33 ·
Գա՛ · Բ · 9 ·

Է Մաս · Ա՛ · 22 ·
Ը Մաս · Բա · 25 · 46 ·
Գա՛ · Ա՛ · 18 · Ցաղ ·
Ե · 25 · 29 · 44 ·
Թ Մաս · Բր · 12 ·

Գա՛ · Բ · 29 ·
Ժ Մաս · Բր · 23 ·
Գա՛ · Բ · 27 ·
Ա Գոր · Բգ · 3 ·
Ե ր Օր · Բ՛ · 3 ·

նը կնիկ առաւ ու մեռաւ և զաւակ չձգեց ։
21 Ու երկրորդը առաւ զանիկա ու մեռաւ , և ան ալ զաւակ չձգեց · նոյնպէս ալ երրորդը ։
22 Ու եօթն ալ զանիկա առին և զաւակ չձգե֊
23 ցին · ամենէն ետքը կնին ալ մեռաւ ։ Ու֊ րեմն յարութեան առնը , երբոր յարուխիւն առնեն , անոնցմէ որո՞ն կնիկը պիտի ըլլայ · ինչու որ եօթն ալ զանիկա կնիկ ունեցան ։
24 Եւ Յիսուս պատասխան տալով անոնց բսաւ , Ասոր համար չէ՞ որ մոլորած էք , որ ոչ Գիր֊
25 քը գիտէք և ոչ Աստուծոյ զօրութիւնը ։ Քանզի երբոր մեռելներէն յարութիւն առնեն , ոչ կնիկ կ՚առնեն և ոչ էրկան կը տրուին ,
26 հապա հրեշտակներուն պէս են ։ Բայց մեռելներուն համար՝ թէ յարութիւն կ՚առնեն , Մովսէսին գրքին մէջը չէ՞ք կարդացեր մորենիին վրայ , ինչպէս Աստուած անոր խօսեցաւ բսելով , Ես եմ Աբրահամին Աստուածը , և Իսահակին Աստուածը , ու Յակոբին
27 Աստուածը ։ Անիկա մեռելներուն Աստուածը չէ , հապա կենդանիներուն · ուրեմն դուք խիստ մոլորած էք ։
28 Եւ դպիրներէն մէկը եկաւ , ու մտիկ կ՚ընէր անոնց՝ երբոր վիճաբանութիւն կ՚ընէին , որ երբոր տեսաւ թէ ազէկ պատասխան տուաւ անոնց , հարցուց անոր — — — , Ո՞րն է
29 բոլոր պատուիրանքներուն առաջինը ։ Եւ Յիսուս պատասխանեց անոր , Բոլոր պատուիրանքներուն առաջինը — է · Լսէ , ով Իսրա֊
30 յէլ , մեր Տէր Աստուածդ մէկ Տէր մըն է · Եւ դուն Տէր Աստուածդ սիրես դուն բոլոր սրտիդ , և դուն բոլոր անձիդ , ու դուն բոլոր մտքիդ , և դուն բոլոր զօրութիւնէդ · ասիկա է առա֊
31 ջին պատուիրանքը ։ Ու երկրորդըասոր նըմանն , Դուն ընկերդ սիրես դուն անձիդ պէս ։
32 Ասոնցմէ մեծ ուրիշ պատուիրանք չկայ ։ Եւ դպիրը բսաւ անոր , Աղէկ , վարդապետ , շիտակ խօսեցար թէ Աստուած մէկ է , Ինք ան֊
33 կէ՛ւ զատ ուրիշ մը չկայ · Եւ բոլոր սրտէ , ու բոլոր մտքէ , և բոլոր անձէ , ու բոլոր զօրութիւնէ անիկա սիրելը՝ ու ընկերը իր անձին պէս սիրելը՝ ամէն ողջակէզներէ ու զո֊
34 հերէ աւելի է ։ Եւ Յիսուս տեսնելով որ ան֊ հիկա խելացութիւնով պատասխան տուաւ , բսաւ անոր , Աստուծոյ թագաւորութենէն հե֊ռու չես · և ալ ուրիշ մէկը չէր համարձա֊կեր անոր բան հարցնելու ։
35 Եւ Յիսուս երբոր տաճարին մէջ կը սորվե֊ցնէր՝ պատասխան տուաւ ու բսաւ , Դպիր֊ները ինա՞ր կ՚բսեն թէ Քրիստոս Դաւիթի
36 որդին է · Եւ ինքը Դաւիթ Հոգիով կ՚բսէ , Տէրը իմ Տէրոջս բսաւ , Նստէ իմ աջ կողմն , մինչև որ քու թշնամիներդ առ֊
37 քերուդ պատուանդան ընեմ։ Ուրեմն Դաւիթ ինքը որ զանիկա Տէր կը կոչէ , ի՞նչպէս անիկա անոր որդին կ՚ըլլայ · և ժողովուրդին շա֊տերը յօժարութեամբ մտիկ կ՚ընէին անոր ։
38 Եւ իր վարդապետութեանը մէջ կ՚բսէր ա֊նոնց , Զգուշացէք դպիրներէն , որոնք կ՚ու֊զեն փառաւոր հանդերձներով պտրտիլ , և
39 շուկաներուն մէջ բարեներ կը ընդունին , ու ժո֊ղովարաններուն մէջ առաջին աթոռներ , և
40 ընթրիքներու մէջ առաջին բազմոցները · Ո֊րոնք որբևարիներուն տուները կ՚ուտեն , ու յաղագս երևնալու համար ազօթքը կ՚երկրնցը֊նեն ·ասոնք աւելի դատապարտութիւն պի֊տի ընդունին ։
41 Եւ Յիսուս գանձանակին դիմացը նստած՝ կը նայէր թէ ինտոր ժողովուրդը գանձանա֊կին մէջ ստակ կը ձգէ · և շատ հարուստներ
42 շատ բան ձգեցին · Մէկ աղքատ որբևարի մըն ալ եկաւ ու երկու լումայ ձգեց՝ որ մէկ
43 նաքարակիսի մը կ՚ընէ ։ Եւ իր աշակերտները իրեն կանչելով բսաւ անոնց , Ճշմարիտ կ՚բսեմ ձեզի , որ հաս աղքատս որբևարին գանձանակը
44 — — ձգողներուն ամենէն աւելի ձգեց · Ինչու որ ամենքը իրենց աւելցածէն ձգեցին , բայց ասիկա իր չքաւորութենէն ունեցածին բոլորը ձգեց՝ ինր բոլոր ապրուստը ։

ԳԼ · ԺԳ

1 Քրիստոս կը նախատգէ թէ տաճարը պիտի կործանի · 9 թէ աւետարանին համար հալածանքներ պիտի ըլլան · 14 թէ Ա֊ծածն թշնամիներ պիտի գան Հրեից վրայ · 24 և թէ Իրը ինչ կերպով գտտուածի պիտի գայ · 32 Վերջին ժամը բնաւ մէկուն յայտնած չըլլալուն համար՝ Քրիստոս կը պատուիրէ արթուն կենալ ու աղօթք ընել ։

1 Ու երբոր տաճարէն դուրս կ՚ելլէր , իր աշակերտներէն մէկը բսաւ իրեն , Վարդապետ , նայէ ինտոր քարեր են՝ և ինչ կերպ շէնքեր ։
2 Եւ Յիսուս պատասխան տալով բսաւ անոր , կը տեսնե՞ս սա մեծ շէնքերը · Քար մը քարի վրայ պիտի չմնայ որ չքակուի ։
3 Ու երբոր ձիթենեաց լեռը տաճա֊րին դիմացը նստեր էր , Պետրոս ու Յակոբոս և Յովհաննէս ու Անդրեաս հարցուցին իրեն
4 առանձին , Ըսէ մեզի ե՞րբ պիտի ըլլան սա բաները , և ի՞նչ նշան պիտի ըլլայ սա ամէն
5 բաներուն կատարուելու առնը ։ Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց ու սկսաւ բսել , Զգոյշ կեցէք՝ չըլլայ որ մէկը ձեզ խաբէ ·

ը = Կոր · Ժե · 22 · 39 · 55 ։
բ Եր · գ · 6 ։
գ Մատ · իբ · 35 · բ · 8 ։
դ Բ Օր · ջ · 4 · Ղեւտ · Ժ · 27 ։
ե Ղե · ԺԹ · 18 ։
զ Մատ · իբ · 39 ։ Հաւմ · Ժգ · 9 ։ Գաղ · ե · 14 · Ցահ · բ · 8 ։
է Մատ · իբ · 46 ։
ը Մատ · իբ · 41 ։
թ Բ Օր · գ · 39 · Եսթ · ե · 14 · Իսկ · 9 ։
ժ Թագ · ԺԹ · 11 ։
ի Ոճր · ջ · 6 · Միք · զ · 6 · 7 · 8 ։
լ Մատ · իբ · 46 ։
խ Մատ · իբ · 41 ։
ծ Ղեւտ · ի · 41 ։
կ Թագ · իգ · 8 ։
հ Սաղ · ՃԺ · 1 ։
ձ Գաղ · դ · 9 ։
ղ Մատ · իգ · 1 · Ղեւտ · ի · 46 ։
ճ Ղեւտ · Ժա · 43 ։
մ Մատ · իգ · 14 ։
յ Ղեւտ · իա · 1 ։
ն Թագ · Ժբ · 9 ։
շ Բ Կոր · բ · 12 ։
ո Բ Օր · իգ · 0 · — Ցահ · գ · 17 ։
— Մատ · իգ · 1 ։
չ Ղեւտ · իա · 3 ։
պ Ղեւտ · ԺԲ · 41 ։
ջ Մատ · իգ · 3 · Ղեւտ · իա · 7 ։
ռ Երեմ · ԺԲ · 9 · Եզեկ · ե · 6 · ա Թես · բ · 3 ։

6 ինչու որ չատերը պիտի գան իմ անունովս ու
ըսեն թէ ես եմ Քրիստոսը, ու չատերը պիտի
7 մոլորցնեն։ Բայց երբոր լսէք պատերազմներ
և պատերազմներու լուրեր՝ մի խռովիք, ին-
չու որ պէտք էըլլալ, բայց դեռ վերջը չէ։
8 Վասն զի ազգ ազգի վրայ պիտի ելլէ, ու թա-
գաւորութիւն՝ թագաւորութեան վրայ, և
տեղ տեղ երկրաշարժութիւններ պիտի ըլլան,
սովեր ու խռովութիւններ ալ պիտի ըլլան։
9 Ասոնք ցաւերուն սկիզբներն են։ Զգուշացէք
ձեր անձերուն, քանզի ձեզի տանջանքներու
պիտի մատնեն, ու ժողովարաններուն մէջ ձեզ
պիտի ծեծեն, և իմ պատճառաւս կանգնել-
նեու ու թագաւորներու առջև պիտի կենաք՝
անոնց վկայութիւն ըլլալու համար։ Եւ Նա-
խ պէտք է որ աւետարանը քարոզուի ըս-
11 լոր ազգերուն։ Բայց երբոր ձեզ մատնելու
տանին, առաջուց հոգ մի ընէք և մի մտածէք
թէ ինչ պիտի խօսիք, հապա ան ժամուն ինչ
որ ձեզի արուի՝ անկից խօսեցէք։ Ինչու որ
չէ թէ դուք էք որ կը խօսիք, Հապա Հոգին
12 Սուրբ։ Ու Եղբայր եղբայրը մահուան պիտի
մատնէ, և Հայրը՝ որդին, և որդիք ելլեն ծը-
նողացը վրայ պիտի ելլեն ու մեռցնեն զա-
13 նոնք։ Ինչ իմ անուանս համար ամէնուն ատե-
լի պիտի ըլլաք։ բայց հոգ որ մինչև վերջը
14 համբերէ՝ անկից պիտի ապրի։ Ուր երբոր
տեսնէք աւերմունքին պղծութիւնը՝ որ Դա-
նիէլ մարգարէին ձեռքովը բռատած է, թէ
արժան չեղած տեղը կը կենայ։ (ով որ կար-
դայ՝ թող հասկընայ։) ատեանները Հրէաս-
տանի մէջ եղողները լեռները թող փախչին։
15 Եւ ան որ տանիքին վրայ է՝ թող տուն չիջնէ,
16 ու չմտնէ իր տունէն բան մը առնելու։ Եւ ան
որ արտին մէջն է՝ թող նորէն չդառնայ իր հան-
17 դերձը առնելու։ Բայց վայ ան օրերը յղի
18 եղողներուն ու ծիծ տուողներուն։ Եւ աղօթք
19 ըրէք որ ձեր փախչիլը ձմեռը չըլլայ։ Վասն-
զի ան օրերը անանկ նեղութիւն պիտի ըլլայ,
որուն նմանը Աստուծոյ ստեղծած արարածոց
սկիզբէն մինչև հիմա եղած չէ, ոչ ալ պիտի
20 ըլլայ։ Եւ թէ որ Տէրը ան օրերը չկարճցընէր,
ըսաւ մէկ մարմին մը պիտի չազատէր։ բայց
ընտրեալներուն համար զորս ընտրեց՝ ան
21 օրերը կարճեցուց։ Եւ հանանուներ թէ որ մէկը
ձեզի ըսէ, Ահա հոս է Քրիստոսը՝ կամ Ահա
22 հոն, մի հաւատաք։ Ինչու որ սուտ քրիստոսներ
և սուտ մարգարէներ պիտի ելլեն, ու նշաններ
և հրաշքներ պիտի ցուցընեն, որ եթէ կարելի
23 եր՝ ընտրեալներն ալ մոլորցընեն։ Իսկ դուք
զգոյշ կեցէք։ ահա առաջուց բան ձեզի ամէնը։
24 Բայց ան օրերը ան նեղութենէն ետև ա-
րեգակը պիտի խաւարի, ու լուսինը իր լոյսը
25 պիտի չտայ, և աստղերը երկինքէն պիտի
թափթփին, ու երկնից մէջի զօրութիւնները
26 պիտի չտրժին։ Եւ անոնք պիտի տեսնեն
Որդին մարդոյ՝ ամպերու մէջ եկած մեծ զո-
27 րութեամբ ու փառքով։ Եւ անոնք իր
հրեշտակները պիտի խրկէ, ու իր ընտրեալ-
ները պիտի ժողվէ չորս հովերէն՝ երկրի ծայ-
28 րէն մինչև երկնից ծայրը։ Թզենիէն առակ
մը սորվեցէք։ որ երբ անոր ոստերը կը կա-
կազնան ու տերեւները կը ցցուին, դիտէք
29 թէ ամառը մօտ է։ Նոյնպես ալ դուք երբ-
որ սա բաները եղած տեսնէք, գիտցէք որ
30 մօտ է դռներուն քովը։ Ճշմարիտ կ'ըսեմ
ձեզի, որ սա ազգը պիտի չանցնի, մինչև որ
31 սա ամէն բաները ըլլան։ Երկինք ու երկիր
պիտի անցնին, բայց Իմ խօսքերս բնաւ
32 պիտի չանցնին։ իսկ ան օրուան ու ժամուն
համար մէկը չգիտեր, ոչ երկնից մէջի հրեշտակները և ոչ Որդին, հապա միայն Հայ-
33 րը։ Զգոյշ կեցէք, արթուն մնացէք և ա-
ղօթք ըրէք, ինչու որ չէք գիտեր ատենը
34 երբ է։ Ինչպես օտար երկիր գացող մարդ
մը իր տուները կը թողու, ու իր ծառաներուն
իշխանութիւն կու տայ, և ամէն մէկուն իր
գործը, ու դռնապանին կ'ապսպրէ որ ար-
35 թուն կենայ։ Ուրեմն հարթուն կեցէք, ին-
չու որ չէք գիտեր թէ երբ կու գայ տանու-
տէրը, իրիկուընջ թէ կէս գիշերին թէ հա-
36 տաւսին և թէ առտուանց։ Զրլլայ որ յան-
37 կարծակի գայ ու ձեզ քունի մէջ գտնէ։ Եւ
ինչ որ կ'ըսեմ ձեզի՝ ամէնուն կ'ըսեմ, Ար-
թուն կեցէք։

ԳԼ. ԺԳ

1 Հրեից գառնաուրթիւնը Քրիստոսի դէմ. 3 Կին մը անոր գլուխն վրայ կը թափէ չիշ մը պատուական ևղ. 10 Ցուդա իր Տէրը կը ծախէ սակով. 18 Քրիստոս կը ծանուցանէ թէ իր աշակերտներէն մէկը զինքը պիտի մատնէ. 22 Հաւատիկը պատարագելուն և առնելուն ետև՝ Քրիստոս Հաղորդութեան հաստատութիւն կը սահմանէ. 26 կը նախաձայնէ իր բոլոր աշակերտներուն գլուխը. և Պետրոսի ուրացութիւնը. 43 Ցուդա Համբուրելով կը մատնէ Քրիստոսը. 46 Քրիստոս պաշտպանի մէջ կը բռնուի. 55 ատեան վկաներէն կ'անարատանան. և ամբաստանութեամբ կը դատապարտուի Հրեից ատենէն. 65 Հրեայք անարգանքը կը չարչարեն Քրիստոսը. 66 Պետրոս երեք անգամ կ'ուրանայ իր Տէրը։

1 Եւ Երկու օրէն ետև զատիկ ու բաղարջա-

խաց։ 2 Եւ Գլուխ։ գ։ 17։ Եւ Գլուխ։ ե։ 7։ 10։ 3 Դատ։ ե։ 10։ Մարկ։ ե։ 15։ Մատ։ խգ։ 26։ Մարկ։ ժդ։ 3։ Ղուկ։ ի։ 37։ Յովհ։ ժբ։ 2։ 4 Մատ։ խգ։ 7։ Մարկ։ ժդ։ 4։ 5 Մատ։ խգ։ 8։ Մարկ։ ժդ։ 5։ 6 Մատ։ խգ։ 9։ Մարկ։ ժդ։ 6։ 7 Մատ։ խգ։ 10։ Մարկ։ ժդ։ 7։ 8 Մատ։ խգ։ 11։ Մարկ։ ժդ։ 8։ 9 Մատ։ խգ։ 12։ Մարկ։ ժդ։ 9։ 10 Մատ։ խգ։ 13։ Մարկ։ ժդ։ 10։ 11 Մատ։ խգ։ 14։ Մարկ։ ժդ։ 11։ 12 Մատ։ խգ։ 15։ Մարկ։ ժդ։ 12։ 13 Մատ։ խգ։ 16։ Մարկ։ ժդ։ 13։ 14 Մատ։ խգ։ 17։ Մարկ։ ժդ։ 14։ 15 Մատ։ խգ։ 18։ Մարկ։ ժդ։ 15։ 16 Մատ։ խգ։ 19։ Մարկ։ ժդ։ 16։ 17 Մատ։ խգ։ 20։ Մարկ։ ժդ։ 17։ 18 Մատ։ խգ։ 21։ Մարկ։ ժդ։ 18։ 19 Մատ։ խգ։ 22։ Մարկ։ ժդ։ 19։ 20 Մատ։ խգ։ 23։ Մարկ։ ժդ։ 20։ 21 Մատ։ խգ։ 24։ Մարկ։ ժդ։ 21։ 22 Մատ։ խգ։ 25։ Մարկ։ ժդ։ 22։ 23 Մատ։ խգ։ 26։ Մարկ։ ժդ։ 23։ 24 Մատ։ խգ։ 27։ Մարկ։ ժդ։ 24։ 25 Մատ։ խգ։ 28։ Մարկ։ ժդ։ 25։ 26 Մատ։ խգ։ 29։ Մարկ։ ժդ։ 26։ 27 Մատ։ խգ։ 30։ Մարկ։ ժդ։ 27։ 28 Մատ։ խգ։ 31։ Մարկ։ ժդ։ 28։ 29 Մատ։ խգ։ 32։ Մարկ։ ժդ։ 29։ 30 Մատ։ խգ։ 33։ Մարկ։ ժդ։ 30։ 31 Մատ։ խգ։ 34։ Մարկ։ ժդ։ 31։ 32 Մատ։ խգ։ 35։ Մարկ։ ժդ։ 32։ 33 Մատ։ խգ։ 36։ Մարկ։ ժդ։ 33։ 34 Մատ։ խգ։ 37։ Մարկ։ ժդ։ 34։ 35 Մատ։ խգ։ 38։ Մարկ։ ժդ։ 35։ 36 Մատ։ խգ։ 39։ Մարկ։ ժդ։ 36։ 37 Մատ։ խգ։ 40։ Մարկ։ ժդ։ 37։ 38 Մատ։ խգ։ 41։ Մարկ։ ժդ։ 38։ 39 Մատ։ խգ։ 42։ Մարկ։ ժդ։ 39։ 40 Մատ։ խգ։ 43։ Մարկ։ ժդ։ 40։ 41 Մատ։ խգ։ 44։ Մարկ։ ժդ։ 41։ 42 Մատ։ խգ։ 45։ Մարկ։ ժդ։ 42։ 43 Մատ։ խգ։ 46։ Մարկ։ ժդ։ 43։ 44 Մատ։ խգ։ 47։ Մարկ։ ժդ։ 44։ 45 Մատ։ խգ։ 48։ Մարկ։ ժդ։ 45։ 46 Մատ։ խգ։ 49։ Մարկ։ ժդ։ 46։ 47 Մատ։ խգ։ 50։ Մարկ։ ժդ։ 47։ 48 Մատ։ խգ։ 51։ Մարկ։ ժդ։ 48։ 49 Մատ։ խգ։ 52։ Մարկ։ ժդ։ 49։ 50 Մատ։ խգ։ 53։ Մարկ։ ժդ։ 50։ 51 Մատ։ խգ։ 54։ Մարկ։ ժդ։ 51։ 52 Մատ։ խգ։ 55։ Մարկ։ ժդ։ 52։

կերը էր · և քահանայապետներն ու դպիրները կը փնտռէին Թէ ինչպէս զնոյնով բռնեն
2 զայնիկա ու մեռցընեն · Բայց կ՚ըսէին Թէ Ոչ ասօրին առնեք , որ ժողովուրդին մէջ խռովութիւն չըլլայ ·
3 Եւ երբոր ինքը Բեթանիա էր բորոտ Սիմոնին տունը սեղան նստած , կին մը եկաւ՝ որ շիշ մը պատուական սուղ նարդոսի եղ ունէր , և կոտրեց ան շիշը ու անոր գլխուն վրայ թա-
4 փեց · Եւ կային անոնք որ կը դժուարէին ու կ՚ըսէին , Ինչո՞ւ համար եղաւ սա նորին կո-
5 րուստը · Քանզի սա [նարդը] երեք հարիւր դահեկանէն աւելի կրնար ծախուիլ ու աղքատներուն արուիլ · և սասկի կը յանդիմա-
6 նէին զանիկա · Բայց Յիսուս ըսաւ , Թող ա-
7 նէք զանիկա · Բայց ձեր առջեւ միշտ աղքատներ ունիք , և երբոր ուզէք կրնաք անոնց բարիք ընել , բայց ինձ միշտ չունիք · Անիկա ինչ որ
8 կրնար՝ ըրաւ · առաջուց իմ մարմինս օծեց իմ
9 թաղմանս համար · Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Թէ ո՛ր տեղ աշխարհի մէջ որ սա աւետարանս քարոզուի , ասոր ըրածն ալ պիտի խօսուի՝ իրեն յիշատակ ըլլալու համար ·
10 Եւ Յուդա Իսկարիովտացին տասներկուքէն մէկը գնաց քահանայապետներուն , որ
11 զանիկա մատնէ անոնց · Անոնք ալ լսելով ուրախացան , ու իրեն սասկ տալ խոստացան · և կը փնտռէր Թէ ինչպէս պատեհութիւնով մը մատնէ զանիկա ·
12 Եւ բաղարջակերաց առջի օրը որ զատիկը կը մորթէին , անոր աշակերտները ըսին իրեն , Ո՞ր կ՚ուզես երթանք պատրաստենք՝ որ զա-
13 տիկը ուտես · Եւ իր աշակերտներէն երկուքը իրկնց ու ըսաւ անոնց , Գացէք քաղաքը , ու ձեզի մարդ մը պիտի պատահի՝ որ [illegible] չուրի սափոր մը կը տանի , գացէք անոր ե-
14 տեւէն · Եւ ուր որ մտնէ՝ տանր տիրոջը ըսէք , Վարդապետը կ՚ըսէ , Ո՞ր է օթևանը՝ որ հոն աշակերտներուս հետ զատիկը ուտեմ ·
15 Ան ալ ձեզի յարգարած — պատրաստ մեծ վերնատուն մը պիտի ցուցընէ · հոն պատրաս-
16 տեցէք մեզի · Եւ իր աշակերտները գացին ու քաղաքը մտան , և ինչպէս որ իրենց ըսաւ՝ [illegible] գտան , և զատիկը պատրաստեցին ·
17 Եւ երբոր իրիկուն եղաւ՝ տասներկուքին
18 հետ մէկտեղ եկաւ · Ու երբոր անոնք նստան և կ՚ուտէին՝ ըսաւ Յիսուս , Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի որ ձեզմէ մէկը որ հիմ՝ հետս կ՚ուտէ՝
19 զիս պիտի մատնէ · Եւ անոնք սկսան տրտմիլ , ու մէկիկ մէկիկ ըսել անոր , Միթէ ե՞ս եմ,
20 և ուրիշ մը՝ Միթէ ե՞ս եմ · Անիկա պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց , Ա՛ս տասներկուքէդ մէկը՝ որ ինծի հետ իր ձեռքը պնակը
21 խօթեց · Ճիշտ Որդին մարդոյ կ՚երթայ՝ ինչպէս որ գրուած է իրեն համար , բայց վա՜յ ան մարդուն՝ որուն ձեռքովը Որդին մարդոյ կը մատնուի · աւելի էր ան մարդուն որ ծնած չըլլար ·
22 Եւ քանի որ անոնք կ՚ուտէին , Յիսուս հաց առաւ , օրհնեց ու կտրեց , և տուաւ անոնց
23 ու ըսաւ , Առէք , սա է իմ մարմինս · Եւ գաւաթը առաւ՝ գոհացաւ , ու տուաւ անոնց ,
24 և ամէնքն ալ խմեցին անկէ · Ու ըսաւ անոնց , Ասիկա է իմ արիւնս նոր ուխտի , որ շատ-
25 րու համար կը թափուի · Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , ասկէետև որիթին բերքէն բնաւ պիտի չխմեմ մինչև այն օրը երբոր անիկա նոր խմեմ Աստուծոյ Թագաւորութեանը մէջ ·
26 Եւ օրհնութիւն մը երգելէն ետև Ձիթե-
27 նեաց լեռը ելան · Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց , Ամէնդդ ալ սա գիշեր իմ վրայօս պիտի գայթակղիք · ինչու որ գրուած է Թէ Հովիւը պիտի զարնեմ՝ ու ոչխարները պիտի ցրուին ·
28 Բայց յարութիւն առնելէս ետև ձեզմէ առաջ
29 Գալիլեա պիտի երթամ · Իսկ Պետրոս ըսաւ անոր , Թէպէտ ամէնքն ալ գայթակղին , բայց
30 չէ Թէ ես · Եւ Յիսուս ըսաւ անոր , Ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի , որ դուն — այս գիշեր գէս հաւը երկու անգամ չխօսած՝ երեք անգամ
31 զիս պիտի ուրանաս · Բայց Պետրոս աւելի կը պնդէր ու կ՚ըսէր , Թէկւ քեզի հետ մեռնիլ պէտք ըլլայ ինծի , բնաւ քեզ պիտի չուրանամ · Նոյնպէս կ՚ըսէին ամէնքն ալ ·
32 Հիկան անունը՝ որուն անուանը Գեթսեմանի էր , ու ըսաւ իր աշակերտներուն , Հոս
33 նստեցէք՝ մինչև որ ես աղօթք բնեմ · Եւ իր հետը առնելով Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յով-
34 հաննէսը , սկսաւ խռովիլ և վշտանալ · Անոնց ըսաւ , Իմ անձս մեռնելու չափ տրտում է · հոս կեցէք և արթուն մնացէք ·
35 Ու քիչ մը առաջ երթալով՝ Ի երկրի վրայ գեհենը ինկաւ և աղօթք ըրաւ , որ եթէ կա-
36 րելի է՝ ան ժամը իրմէ անցնի · Եւ ըսաւ , Աբբա Հայր , Ամէն բան քեզի հնարաւոր է , սա գաւաթը ինծմէ անցուր · Բայց ո՛չ Թէ ինչպէս ես ես կ՚ուզեմ , հապա ինչպէս որ
37 դուն · Եւ եկաւ ու զանոնք քնացած գտաւ , և ըսաւ Պետրոսին , Սիմո՛ն , կը քնա-
38 նա՞ս · չկրցա՞ր ժամ մը արթուն կենալ · Արթուն կեցէք և աղօթք ըրէք , որ փորձութեան մէջ չմտնէք · Հոգին յօժար է , բայց
39 մարմինը տկար · Եւ նորէն գնաց աղօթք ը-

---

1 Մատ. խգ. 2։ Ցաքար. 1. 3։ Ցհն. Դատ. է. 37։
2 Օր. ժե. 11։
3 Մատ. խգ. 14։ Դատ. իր. 3. 4։
4 Մատ. խգ. 17։ Դատ. իր. 7։
5 Մատ. խգ. 20. եւ։ Ներս Աստ. կեր.։
6 Մատ. խգ. 24։ Դատ. իր. 28։
7 Մատ. խգ. 26։
8 Մատ. խգ. 30։ Կոր. ժա. 23։
9 Մատ. խգ. 33. 34։ Դատ. իր. 33. 34։ Ցաքար. 37։
10 Մատ. խգ. 36։ Դատ. իր. 38։ Ցաքար. 41։ Հռոմ. է. 11. 15։ Գործ. է. 6։
11 Ցաքար. 44։
12 Մատ. խգ. 48։
13 Մատ. խգ. 50։
14 Մատ. խգ. 55։ Դատ. իր. 39։
15 Մատ. խգ. 57։
16 Մատ. խգ. 59։
17 Մատ. խգ. 63։
18 Մատ. խգ. 69։
19 Մատ. խգ. 73։
20 Մատ. խգ. 75։
21 Մատ. խգ. 1։
22 Մատ. խգ. 3։
23 Մատ. խգ. 6։
24 Մատ. խգ. 11։
25 Մատ. խգ. 14։
26 Մատ. խգ. 17։
27 Մատ. խգ. 20։
28 Մատ. խգ. 23։
29 Մատ. խգ. 26։
30 Մատ. խգ. 30։
31 Մատ. խգ. 32։
32 Մատ. խգ. 36։ Ցհն. ժգ. 1։
33 Մատ. խգ. 38։ Ցհն. ժգ. 27։ Հռոմ. ը. 15։ Գործ. գ. 6։
34 Մատ. խգ. 40։
35 Մատ. խգ. 42։
36 Մատ. խգ. 50։ Ցհն. ժգ. 1։
37 Մատ. խգ. 52։ Ցհն. ժգ. 27։ Հռոմ. է. 22։ Գործ. է. 17։

40 բաւ՝ նոյն խօսքը բանալով։ Եւ դարձաւ ու գտանէ նորէն քնացած գտաւ, ընչաս որ աչքերնին ծանրացած էր, և չէին գիտեր թէ
41 ինչ պատասխան տան անոր։ Երրորդ անգամ ալ եկաւ ու բաւ անոնց, Ահեկ հիմա քնացէք ու հանգչեցէք. բաւական է, Ժամը հասաւ. ահա Որդին մարդոյ մեղաւորներուն
42 ձեռքը կը մատնուի։ Ելէք երթանք, ահա մատնեցաւ անիկա որ զիս պիտի մատնէ։
43 Ու դեռ անիկա — որ կը խօսէր, իսկոյն Յուդա տասներկուքէն մէկը եկաւ, և իր հետ քահանայապետներուն և գրիչներուն ու ծերերուն կողմէն շատ բազմութիւն՝ սուր
44 ու բիրեղով։ Եւ զանիկա մատնողը անոնց նշան մը տուեր էր՝ բանալով, Ով որ եմ համբուրեմ՝ ան է, բռնեցէք անիկա և զգուշու-
45 թեամբ տարէք։ Ու անիկա գալով չուտ մը մտնեցաւ անոր և բաւ, Ռաբբի, Ռաբբի,
46 ու համբուրեց զանիկա։ Եւ անոնք ձեռք
47 գարկին անոր ու բռնեցին զանիկա։ Եւ քովը կայնողներէն մէկը սուրը քաշեց ու զարկաւ քահանայապետին ծառային, ու անոր
48 ականջը մէկդի հանեց։ Եւ Յիսուս պատասխանի տալով բաւ անոնց, Կարր թէ աւազակի վրայ ելաք սուրերով ու բիրերով զիս բռնե-
49 լու։ Ամէն օր ձեր քովը էի ու տաճարին մէջ կը տրտվեցընէի, և զիս չբռնեցիք. բայց որպէս
50 զի գրքերը կատարուին։ Անաստներ բոլոր
51 —ձգեցին թողուցին զանիկա ու փախան։ Եւ մէկ երիտասարդ մը անոր ետևէն կ'երթար՝ մերկ մարմնոյն վրայ կտաւ մը առած, ու երիտա-
52 սարդները զանիկա բռնեցին։ Ան ալ կտաւը թողուց ու մերկ փախաւ անոնցմէ։
53 Եւ տարին Յիսուս քահանայապետին, ու անոր քովը ժողովեցան բոլոր քահանայա-
54 պետները և ծերերը ու գրիչները։ Եւ Պետրոս հետևեցաւ անոր հեռուանց մինչև ներսը քահանայապետին գաւիթը, և տղաներուն քովը նստաւ, ու կրակին քովը կը տաք-
55 նար։ Իսկ քահանայապետներն ու բոլոր ժողովը Յիսուսի դէմ վկայութիւն կը փնտռէին
56 որ զանիկա մեռցընեն, և չէին գտներ. Ինչպէս որ շատերը սուտ վկայութիւն կը վկայէին անոր դէմ, ու վկայութիւնները իրարու հաս-
57 ձայն չէին։ Եւ ոմանք ելան սուտ վկայութիւն
58 կ'րնէին անոր դէմ՝ ու կ'ըսէին թէ Մենք լսեցինք ատկէ որ կ'ըսէր, Ես սա ձեռագործ տաճարը պիտի քանդեմ, և երեք օրուան մէջ ուրիշ մը պիտի չշինեմ առանց ձեռագործի։
59 Բայց անանկ ալ իրենց վկայութիւնը հասաս-
60 ձայն չէր։ Եւ քահանայապետը մէջտեղը ոտք

1 Գ.ՀՀ. Ժ. 1։
2 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 40։ Գ.ՀՀ. Ժ. 1. 2։
3 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 47։ Ղ.Ա. ԻԲ. 47։ Գ.ՀՀ. Ժ. 3։
4 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 55։ Ղ.Ա. ԻԲ. 58։ Ա.ՂՒ. ԻԲ. 6։ Ե.Ա. 2. 6. Ղ.Ա. ԻԲ. 37։ ԻԳ. 44։
5 Ա.ՂՒ. ԻԲ. 8։ Հ.Ա. 27։
7 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 57։ Ղ.Ա. ԻԲ. 58։ Գ.ՀՀ. Ժ. 4։
8 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 61։ Գ.ՀՀ. Ժ. 13։
9 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 59։ — Գ.Ա. Ժ. 19. Գ.ՀՀ. Ը. 19։
10 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 61։
11 Ե.Ա. Ե. 4։

*Լռելով՝ հարցուց Յիսուսին ու բաւ, Գտաս-
*խան մը չես տար. ի՞նչ կը վկայեն ասոնք քեզի
61 դէմ։ Բայց Հանիկա լուռ կը կենար և պա-
տասխան մը չէր տար. Քահանայապետը նո-
րէն կը հարցընէր անոր ու կ'ըսէր, Դուն ես
62 Քրիստոսը՝ օրհնեալ Աստուծոյ Որդին։ Եւ Յի-
սուս բաւ, Ես եմ. ու տեսնէք անանկ Որդին
մարդոյ Զօրութեան աջ կողմը նստած, ու
63 երկինքի ամպերովը եկած։ Եւ քահանայապետը
իր հագուստները պատռեց ու բաւ, Ալ ի՞նչ
64 պէտք է մեզի վկաներ։ Աստ հայհոյութիւնը
լսեցիք. ձեզի ի՞նչպէս կ'երևնայ. և ամէնքը
դատապարտեցին զանիկա թէ մահապարտ է։
65 Եւ ոմանք սկսան թքնել անոր ու երեսը ծածկել և բռունցով ծնծղել ու բսել. Մար-
գարէացիր. ու սպասաւորները ապտակ կը
գարնէին անոր։
66 Եւ Պետրոս վարը գտնուէր էր, ու քահա-
67 նապետին աղախիններէն մէկը եկաւ, Ու տեսնելով Պետրոսը որ կը տաքնար, նայեցաւ անոր ու բաւ, Դուն ալ Յիսուս Նազովրե-
68 ցիին հետ էիր։ Բայց անիկա ուրացաւ ու բաւ, Չեմ գիտեր և չեմ հասկընար թէ դուն ինչ կը խօսիս. ու երթալ դուրս եկաւ գաւիթը, հաւը խօսեցաւ։ Եւ աղախինը նորէն տեսաւ զանիկա, ու սկսաւ բո-
69 լորտիքը կայնողներուն բսել թէ Ասոնց անոնց
70 մէ է։ Եւ անիկա նորէն ուրացաւ։ Մի քիչ մը ատենէն եւս ալ նորէն բոլորտիքը կայնողները բսին Պետրոսին, Իրաւի դուն անոնցմէ ես, ինչու որ Գալիլեացի ես, և քու դրուցուածքդ
71 քրդ ալ նման է անոնց։ Բայց անիկա սկսաւ անիծել ու երդում բնել՝ բսելով թէ ես ան մարդը չեմ ճանչնար, որուն համար դուք կ'ը-
72 սէք։ Եւ իսկոյն երկրորդ անգամ հաւը խօսեցաւ։ Ու Պետրոս միտքը բերաւ ան խօսքը՝ որ Յիսուս իրեն բսեր էր թէ Դեռ հաւը երկու անգամ չխօսած՝ դուն երեք անգամ պի-
տի ուրանաս զիս։ Ու սկսաւ լալ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Յիսուս կապուած կը տարուի Պիղատոսի առջևը և կ'ամբաստանուի։ 12 Պիղատոս Ժողովրդին միջ ապստամբին համար կը հարցընէ Բարաբասի կ'արձակէ, և Յիսուս ձեռք կու տայ որ խաչուի։ 17 Փուշերով պսակ մը կը դնեն Յիսուսի գլխուն։ 19 անոր երեսը կը թքնեն և գանիկա ծաղր կ'ընեն։ 21 Խաչը կը հանեն երեսը չարագործներուն միջտեղը։ 29 Հեգնական նախատինքներ կու տան անոր։ 38 բայց հարիւրապետը կը խոստովանի թէ անիկա Աստուծոյ Որդին է։ 43 Յովհ պատուով կը խնդրէ զՅիսուս։

1 Եւ առտուան չուտ մը քահանայապետները ծերերուն ու գրիչներուն հետ՝ և բոլոր ժո-

* Մ.ՂՒ. ԻԷ. 63։
* Մ.ՂՒ. ԻԹ. 30. ԻԷ. 61։ Ղ.Ա. ԻԲ. 69։
2 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 11. 68։ Ղ.Ա. ԻԲ. 55։ Գ.ՀՀ. Ժ. 5։
3 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 53։ Ղ.Ա. ԻԲ. 54։ Գ.ՀՀ. Ժ. 25։
4 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 59։ Ղ.Ա. ԻԲ. 59։ Գ.ՀՀ. Ժ. 26։
5 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 14։ Ղ.Ա. ԻԳ. 2։ Գ.ՀՀ. Ը. 32։
6 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 15։ Ղ.Ա. ԻԳ. 3։ Գ.ՀՀ. Ը. 33։
7 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 16։ Ղ.Ա. ԻԳ. 4։ Գ.ՀՀ. Ը. 34։
8 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 17։ Ղ.Ա. ԻԳ. 5։ Գ.ՀՀ. Ը. 35։
9 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 18։ Ղ.Ա. ԻԳ. 6։ Գ.ՀՀ. Ը. 36։
10 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 19։ Ղ.Ա. ԻԳ. 7։ Գ.ՀՀ. Ը. 37։
11 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 20։ Ղ.Ա. ԻԳ. 8։ Գ.ՀՀ. Ը. 38։
12 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 21։ Ղ.Ա. ԻԳ. 9։ Գ.ՀՀ. Ը. 39։
13 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 22։ Ղ.Ա. ԻԳ. 10։ Գ.ՀՀ. Ը. 40։
14 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 23։ Ղ.Ա. ԻԳ. 11։ Գ.ՀՀ. Ը. 41։
15 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 24։ Ղ.Ա. ԻԳ. 12։ Գ.ՀՀ. Ը. 42։
16 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 25։ Ղ.Ա. ԻԳ. 13։ Գ.ՀՀ. Ը. 43։
17 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 26։ Ղ.Ա. ԻԳ. 14։ Գ.ՀՀ. Ը. 44։
18 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 27։ Ղ.Ա. ԻԳ. 15։ Գ.ՀՀ. Ը. 45։
19 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 28։ Ղ.Ա. ԻԳ. 16։ Գ.ՀՀ. Ը. 46։
20 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 29։ Ղ.Ա. ԻԳ. 17։ Գ.ՀՀ. Ը. 47։
21 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 30։ Ղ.Ա. ԻԳ. 18։ Գ.ՀՀ. Ը. 48։
22 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 31։ Ղ.Ա. ԻԳ. 19։ Գ.ՀՀ. Ը. 49։
23 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 32։ Ղ.Ա. ԻԳ. 20։ Գ.ՀՀ. Ը. 50։
24 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 33։ Ղ.Ա. ԻԳ. 21։ Գ.ՀՀ. Ը. 51։
25 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 34։ Ղ.Ա. ԻԳ. 22։ Գ.ՀՀ. Ը. 52։
26 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 35։ Ղ.Ա. ԻԳ. 23։ Գ.ՀՀ. Ը. 53։
27 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 36։ Ղ.Ա. ԻԳ. 24։ Գ.ՀՀ. Ը. 54։
28 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 37։ Ղ.Ա. ԻԳ. 25։ Գ.ՀՀ. Ը. 55։
29 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 38։ Ղ.Ա. ԻԳ. 26։ Գ.ՀՀ. Ը. 56։
30 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 39։ Ղ.Ա. ԻԳ. 27։ Գ.ՀՀ. Ը. 57։
31 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 40։ Ղ.Ա. ԻԳ. 28։ Գ.ՀՀ. Ը. 58։
32 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 41։ Ղ.Ա. ԻԳ. 29։ Գ.ՀՀ. Ը. 59։
33 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 42։ Ղ.Ա. ԻԳ. 30։ Գ.ՀՀ. Ը. 60։
34 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 43։ Ղ.Ա. ԻԳ. 31։ Գ.ՀՀ. Ը. 61։
35 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 44։ Ղ.Ա. ԻԳ. 32։ Գ.ՀՀ. Ը. 62։
36 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 45։ Ղ.Ա. ԻԳ. 33։ Գ.ՀՀ. Ը. 63։
37 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 46։ Ղ.Ա. ԻԳ. 34։ Գ.ՀՀ. Ը. 64։
38 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 47։ Ղ.Ա. ԻԳ. 35։ Գ.ՀՀ. Ը. 65։
39 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 48։ Ղ.Ա. ԻԳ. 36։ Գ.ՀՀ. Ը. 66։
40 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 49։ Ղ.Ա. ԻԳ. 37։ Գ.ՀՀ. Ը. 67։
41 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 50։ Ղ.Ա. ԻԳ. 38։ Գ.ՀՀ. Ը. 68։
42 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 51։ Ղ.Ա. ԻԳ. 39։ Գ.ՀՀ. Ը. 69։
43 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 52։ Ղ.Ա. ԻԳ. 40։ Գ.ՀՀ. Ը. 70։
44 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 53։ Ղ.Ա. ԻԳ. 41։ Գ.ՀՀ. Ը. 71։
45 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 54։ Ղ.Ա. ԻԳ. 42։ Գ.ՀՀ. Ը. 72։
46 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 55։ Ղ.Ա. ԻԳ. 43։ Գ.ՀՀ. Ը. 73։
47 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 56։ Ղ.Ա. ԻԳ. 44։ Գ.ՀՀ. Ը. 74։
48 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 57։ Ղ.Ա. ԻԳ. 45։ Գ.ՀՀ. Ը. 75։
49 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 58։ Ղ.Ա. ԻԳ. 46։ Գ.ՀՀ. Ը. 76։
50 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 59։ Ղ.Ա. ԻԳ. 47։ Գ.ՀՀ. Ը. 77։
51 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 60։ Ղ.Ա. ԻԳ. 48։ Գ.ՀՀ. Ը. 78։
52 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 61։ Ղ.Ա. ԻԳ. 49։ Գ.ՀՀ. Ը. 79։
53 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 62։ Ղ.Ա. ԻԳ. 50։ Գ.ՀՀ. Ը. 80։
54 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 63։ Ղ.Ա. ԻԳ. 51։ Գ.ՀՀ. Ը. 81։
55 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 64։ Ղ.Ա. ԻԳ. 52։ Գ.ՀՀ. Ը. 82։
56 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 65։ Ղ.Ա. ԻԳ. 53։ Գ.ՀՀ. Ը. 83։
57 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 66։ Ղ.Ա. ԻԳ. 54։ Գ.ՀՀ. Ը. 84։
58 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 67։ Ղ.Ա. ԻԳ. 55։ Գ.ՀՀ. Ը. 85։
59 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 68։ Ղ.Ա. ԻԳ. 56։ Գ.ՀՀ. Ը. 86։
60 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 69։ Ղ.Ա. ԻԳ. 57։ Գ.ՀՀ. Ը. 87։
61 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 70։ Ղ.Ա. ԻԳ. 58։ Գ.ՀՀ. Ը. 88։
62 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 71։ Ղ.Ա. ԻԳ. 59։ Գ.ՀՀ. Ը. 89։
63 Մ.ՂՒ. ԻԷ. 72։ — Ա.ՂՒ. Բ. 2։ Մ.ՂՒ. ԻԱ. 1։ Ղ.Ա. ԻԲ. 60։ Գ.ՀՀ. Ժ. 1։ Գ.ՀՀ. Ժ. 28։ Գ.Բ. Գ. 13։ Գ. 28։

զովքն ալ խոր֊տեղ բրին , Յիսուս կապեցին
2 ու տարին Հռոմեցին Պիղատոսին : Եւ Պիղա֊
տոս Հարցուց անոր — Դուն հրէից
թագաւորը՞ անիկա ալ պատասխան ռալով
3 բաւ անոր , Դուն կ'ըսես : Եւ քահանայա֊
պետները չատ ամբաստանութիւն կ'ընէին ա֊
4 նոր վրայով : Ու Պիղատոս նորէն հարցուց ա֊
նոր՝ ըսելով , Պատասխան մը չե՞ս տար . նայէ
5 որչափ բանի դէմ կը վկայեն : Եւ Յիսուս տա֊
կաւին պատասխան մը չտաւ , մինչև որ Պի֊
զատոս զարմացաւ :
6 Բայց տօնին ատենը կապտած մը կ'արձա֊
7 կէր անոնց , որը որ խնդրէին : Եւ Բա֊
կար Բարաբբա անուանով իր ընկերը խռովարար֊
ներուն հետը կապտած , որոնք խռովութեան
8 ատենը մարդ սպանութիւն բրեր էին : Եւ ժո֊
ղովուրդը աղաղակելով՝ սկսաւ խնդրել ը֊ն֊
9 ինչպէս որ միշտ կ'ընէր իրենց : Եւ Պիղատոս
անոնց պատասխան տուաւ ու բաւ , Կ'ուզէ֊
10 ք որ Հրէից թագաւորը արձակեմ ձեզի . Գիտեր
դ իսկ որ քահանայապետները նախանձէ հա֊
11 մար մատներ էին զանիկա : Բայց քահանա֊
յապետները ժողովուրդը դրդռեցին ը֊ն֊ , Խնդրէ
12 յաւէտ Բարաբբան իրենց արձակել : Նորէն
Պիղատոս պատասխան տուաւ ու բաւ անոնց ,
Հապա Հրէից թագաւոր բանածիդ ի՞նչ կ'ու֊
13 զէք որ ընեմ , Եւ անոնք նորէն կ'ազաղակէին ,
14 Խաչը հանէ ատիկա : Պիղատոս բաւ անոնց ,
Բայց ի՞նչ չար գործ բրած է ատիկա . Եւ ա֊
նոնք ալ ատկի կ'ազաղակէին — ը֊ն֊ , Խաչը
15 հանէ ատիկա : Եւ Պիղատոս ժողովուրդը գոհ
ընել ուզելով՝ Բարաբբան արձակեց անոնց ,
ու Յիսուս ծեծելով՝ ձեռք տուաւ որ խա֊
չուի :
16 Եւ զինուորները տարին զանիկա դա֊
տարքը՝ պալատը , և բոլոր գունդը
17 ժողովեցին անոնք . Ու հագուցին անոր ծի֊
րանիներ , և փշեղէն պսակ հիւսելով անոր
18 դրին . Ու սկսան բարև տալ անոր —
19 ը֊ն֊ , Ողջոյն քեզ , Հրէից թագաւոր : Եւ ա֊
նոր գլուխը եղեգով կը ծեծէին ու կը թքք֊
նէին անոր , և ծնկան վրայ գալով երկրպա֊
20 գութիւն կ'ընէին անոր : Ու երբոր ծաղր
բրին զանիկա , ծիրանիները վրայէն հանեցին
և իր հագուստները հագուցին անոր , ու
դուրս հանեցին զանիկա՝ որ խաչը հանեն :
21 Եւ Սիմոն Կիւրենացին՝ Ալէքսանդրոսին
և Ռուփոսին հայրը , որ անկէ կ'անցնէր ար֊
տէն եկած , պահակ բռնեցին որ անոր խաչը
22 վերցնէ : Ու տարին անիկա Գողգոթա ը֊ն֊
տեղը , (որ կը թարգմանուի Գանկի տեղ .)
23 Եւ անոր զմուռսով խառնած գինի տուին
24 որ խմէ , բայց ինքը չառաւ . Ու խաչը հանե֊
ցին զանիկա , և անոր հանդերձները բա֊
ժնեցին՝ անոնց վրայ վիճակ ձգելով թէ ով ինչ
25 պիտի առնէ . Ժամը երեքն էր , ու խաչը հա֊
26 նեցին անիկա . Եւ անոր յանցանքի դիրը
27 գրուած էր Ը֊ն֊ Հրէից թագաւորն է . Ու անոր
հետ երկու աւազակ խաչը հանեցին , մէկը
28 անոր աջ կողմէն ու մէկը ձախ կողմէն , և
կատարուեցաւ ան գիրը որ կ'ըսէ թէ Ո֊
29 նօքննեալքան հետ անուանեցաւ . Եւ անոնք
որ կ'անցնէին կը հայհոյէին անոր , գլուխնէն
կը շարժէին ու կ'ըսէին , Աւա՛ղ դուն տաճարը
կը քակէիր , և երեք օրուան մէջ կը չինեիր .
30 ինքզինքդ ազատէ ու իջիր տու խաչէդ ,
31 Նոյնպէս ալ քահանայապետները դպիրներուն
հետ իրենց մէջը ծաղր ընելով կ'ըսէին , Ու֊
րիշները ազատից , ինքզինքը չկրնար ազա֊
32 տել . Ա՛ս Քրիստոսը՝ Իսրայէլի թագաւորը
թող հիմա խաչէն վար իջնէ , որ տեսնենք ու
հաւատանք . և իրր հետը խաչը ելլողները կը
նախատէին զանիկա :
33 Ու վեցերորդ ժամը հասածին պէս՝ բոլոր
երկրին վրայ խաւար եղաւ մինչև իններորդ
34 ժամը : Եւ իններորդ ժամուն՝ Յիսուս մեծ
ձայնով աղաղակեց ու բաւ , Ելոի , Ելոի ,
լամմա սաբաքթանի . որ կը թարգմանուի ,
Աստուած իմ , Աստուած իմ , ինչո՞ւ զիս թո֊
35 ղուցիր . Եւ ոմանք կայնողներէն անոնք լսելով
36 ըսին՝ Կ'ըսէին թէ Եղիան կը կանչէ . Ու մէ֊
կը վազեց սպունգ մը քացախով լեցուց , ու
եղեգի մը անցընելով տուաւ անոր որ խմէ ,
և բաւ , Թող տանք տեսնենք թէ Եղիան կու
գայ ասիկա վար իջեցնելու :
37 Եւ Յիսուս մեծ ձայն մը հանեց ու հոգի
38 տուաւ . Ու տաճարին վարագոյրը երկու֊քի
39 պատուածքան վրէն ի վար . Եւ հարբեալքա֊
րը որ անոր դիմացը կեցեր էր , տեսնելով որ
այսպէս ազաղակելով հոգի տուաւ , բաւ ,
40 Յիսուս Որդի Աստուծոյ էր ատ մարդը . Կը֊
նիներ ալ կային , որ հեռուանց կը նայէին ,
որոնց մէջն էր Մարիամ Մագդաղենացին , և
պզտիկ Յակոբոսին ու Յովսեսին մայրը Մա֊
41 րիամ , և Սողոմէ . Որոնք երբոր Գալիլիա էր՝ իր ետեւէն կ'երթային , և իրեն ծա֊
պատարուքիւն կ'ընէին . և ուրիշ շատ կը֊
նիներ ալ՝ որ իր հետը երուսաղէմ ելեր էին :

ե Մատ . ԺԵ . 11 .
զ Մատ . ԺԵ . 13 .
է Ղուկ . ԻԳ . 17 . Յովհ . Ժ . 8 .
ը Մատ . ԺԵ . 15 . Ղուկ . ԻԳ . 17 . Յովհ . ԺԸ . 39 .
թ Մատ . ԺԵ . 20 . Գործ . գ . 14 .

ի Մատ . ԺԵ . 26 . Յովհ . ԺԹ . 1 . 16 .
ժ Մատ . ԺԵ . 27 .
ժա Մատ . ԺԵ . 32 . Ղուկ . ԻԳ . 26 .
ժբ Մատ . ԺԵ . 33 . Ղուկ . ԻԳ . 33 . Յովհ . ԺԹ . 17 .
ժգ Մատ . ԺԵ . 34 .
ժդ Ա֊ղ . Ի֊ր . 18 . Ղուկ . ԻԳ . 34 . Յովհ . ԺԹ . 23 .
ժե Ա֊ղ . Ի֊ր . 18 . Ղուկ . ԻԳ . 44 .
ժզ Ա֊ղ . Ի֊ր . 19 . Ղուկ . ԻԳ . 45 . Մատ . ԺԵ . 38 .
ժէ Ա֊ղ . Ի֊ր . 20 . Ղուկ . ԻԳ . 47 .
ժը Ա֊ղ . Ի֊ր . 21 . Մատ . ԺԵ . 39 . Ղուկ . ԻԳ . 48 .
ժթ Ա֊ղ . Ի֊ր . 22 . Մատ . ԺԵ . 40 . Ղուկ . ԻԳ . 49 .
ի Ա֊ղ . Ի֊ր . 23 . Մատ . ԺԵ . 41 . Ղուկ . ԻԳ . 50 .
իա Մատ . ԺԵ . 42 . Ղուկ . ԻԳ . 51 .
իբ Մատ . ԺԵ . 43 . Ղուկ . ԻԳ . 52 .
իգ Մատ . ԺԵ . 44 . Ղուկ . ԻԳ . 53 .
իդ Մատ . ԺԵ . 45 . Ղուկ . ԻԳ . 54 .
իե Մատ . ԺԵ . 46 . Ղուկ . ԻԳ . 55 .
իզ Մատ . ԺԵ . 47 . Ղուկ . ԻԳ . 56 .
իէ Մատ . ԺԶ . 1 . Ղուկ . ԻԴ . 1 .
իը Ա֊ղ . Ի֊ր . 1 . Մատ . ԺԶ . 2 . Ղուկ . ԻԴ . 2 .
իթ Մատ . ԺԶ . 3 . Ղուկ . ԻԴ . 3 .
լ Մատ . ԺԶ . 4 . Ղուկ . ԻԴ . 4 .
լա Մատ . ԺԶ . 5 . Ղուկ . ԻԴ . 5 .
լբ Մատ . ԺԶ . 6 . Ղուկ . ԻԴ . 6 .
լգ Մատ . ԺԶ . 7 . Ղուկ . ԻԴ . 7 .
լդ Ղուկ . ԻԴ . 8 .
լե Ղուկ . ԻԴ . 9 .
լզ Ղուկ . ԻԴ . 10 .
լէ Ղուկ . ԻԴ . 11 .
լը Ղուկ . ԻԴ . 12 .

42 Պ. Երբոր իրիկուն եղաւ, (ա որ ուրբաթ՝
43 պատրաստութիւն առջի օրը ըլլալով,) Յով-
սէփ Արիմաթիացի, երեւելի խորհրդական մը՝
որ ինքն ալ Աստուծոյ թագաւորութիւնը կը
սպասէր, եկաւ ու համարձակութիւն ընելով՝
Պիղատոսին քովը մտաւ, և Յիսուսի մարմի-
44 նը խնդրեց։ Ու Պիղատոս զարմացաւ որ
արդէն մեռած ըլլայ. և հարիւրապետը իրեն
կանչելով՝ հարցուց անոր թէ շա՞տ առ՞ջ է
45 որ մեռաւ։ Ու երբոր հարցուք իմացաւ հարիւ-
46 րապետէն, մարմինը Յովսէփին շնորհեց։ Ու
Յ-ւ-ն կտաւ գնեց, ու զանիկա վար իջեցնե-
լով՝ կտաւովը փաթթեց, ու դրաւ գերեզ-
մանի մը մէջ՝ որ քարէ փորուած էր. և քար
47 մը դռտրցուց գերեզմանին դուռը։ Իսկ Մա-
րիամ Մագդալենացին ու Յովսէսին մայրը
Մարիամ տեսան թէ որ դրաւեցաւ։

ԳԼ. ԺԶ

1 Հետեւակ մը փրկուած յարութիւն առնելը կ՝ուսուցանէ երկու երիտասարդ։ 9 Փրկուած կ՝երեւնայ Մարիամ Մագդալենացիի։ 11 Որոնք գացող երկու աշակերտներուն։ 14 Յաղագս տասնմէկեան։ 15 Որոնք կը խրկի ուսուցանելու զարկեալ։ 19 Փրկուած երկինքը կը համբառնայ։

1 Ու Երբոր շաբաթը անցաւ, Մարիամ Մագ-
դալենացին և Յակոբոսին մայրը Մարիամ և
Սողոմէ Խունկերը ծախու առին, որ գան
2 օծէն անիկա։ Եւ մէկշաբթի առտուանց շատ
կանուխ արեւը որ կը ծագէր՝ եկան գերեզ-
3 մանը, ու իրարու կ՝ըսէին, քարը ո՞վ պիտի
4 գլորցնէ մեզի գերեզմանին դռնէն, (ու
նայեցան տեսան որ քարը գլորցուած էր,)
5 ինչու որ շատ մեծ էր։ Եւ ներա գերեզմանը
մտնելով՝ երիտասարդ մը տեսան որ աջ կողմը
նստեր էր ճերմակ պատմուճան հագած, ու
6 զարհուրեցան։ Եւ անիկա ըսաւ անոնց, Մի
զարհուրիք. Յիսուս Նազովրեցին կը փնտռէք,
որ խաչուեցաւ. անիկա յարութիւն առաւ,
հոս չէ. ահա ան տեղը ուր որ դրին զանիկա։
7 Բայց գացէք՝ ըսէք անոր աշակերտներուն և
Պետրոսին, Թէ նա՛ ձեզմէ առաջ Գալիլեա
կ՝երթայ, հոն պիտի տեսնէք անիկա՝ ինչպէս
8 որ ձեզի ըսաւ։ Եւ անոնք գացող ու ապշու-
թիւնը բռնած՝ նեղան ու փախան գերեզմա-
նէն, և ոչ մէկու մը բան չըսին, քանզի կը վախ-
նային։
9 Յետ- մէկշաբթի առտուանց յարութիւն
առած՝ առաջ Մարիամ Մագդալենացիին
10 երեւցաւ, որմէ եօթը դե հաներ էր։ Նա
նիկա գնաց անոնց պատմեց՝ որոնք անոր հետ
11 էին, երբոր սուգ կ՝ընէին ու կու լային։ Իսկ
նոքա երբոր լսեցին թէ կենդանի է և թէ
իրեն երեւցաւ՝ չհաւատացին։
12 Ետքը ուրիշ կերպարանքով երեւցաւ ա-
նոնցմէ երկուքին որ գաղթով տերը կ՝եր-
13 թային։ Եւ անոնք գացին ուրիշներուն պատ-
մեցին. ու անոնց ալ չհաւատացին։
14 Ի վերջը տասնումէկին երեւցաւ՝ երբոր սե-
ղան նստած էին, ու երեսներին զարկաւ իրենց
անհաւատութիւնը և սրտերնուն կարծրու-
թիւնը, վասն զի որոնց որ ինքը երեւցաւ մե-
ռելներէն յարութիւն առած՝ իրենք չհաւա-
տացին։
15 Ու ըսաւ անոնց, Գացէք բոլոր աշխարհ,
ու Աւետարանը քարոզեցէք բոլոր ստեղ-
16 ծուածներուն։ Ան որ հաւատայ ու մկրը-
տուի՝ պիտի փրկուի, իսկ ան որ չհաւատայ՝
17 պիտի դատապարտուի։ Եւ անոնք որ կը
հաւատան, սա նշաններըը անոնց հետ պիտի
երթան. Իմ անունովս դեւեր պիտի հանեն,
18 նոր լեզուներ պիտի խօսին. Զեռքերնին
օձեր պիտի բռնեն, և թէ որ մահաբեր բա-
մը խմեն, իրենց պիտի չվնասէ. Հիւանդնե-
րու վրայ ձեռք պիտի դնեն, ու անոնք պի-
տի առողջանան։
19 Արդ Տէրը անոնց հետ խօսելէն ետքը վեր-
կինքը համբարձաւ, ու Աստուծոյ աջ կողմը
20 նստաւ։ Եւ անոնք երթան ու ամէն տեղ կը
քարոզեին, և Տէրը անոր գործակից էր, ու
խօսքը կը հաստատէր ան նշաններով որ ա-
նոնց հետը կ՝երթային։ Ամէն։

Ա Մատ. իե. 57։ Ղուկ. իգ. 50։
Ղուկ. իգ. 50։ Յովհ. ժթ. 38։
Գործ. ժթ. 38։
Բ Ղուկ. բ. 25. 38։
Գ Մատ. իե. 39. 40։
Ղուկ. իգ. 53։
Յովհ. ժթ. 40։
—
Մատ. իբ. 1։ Ղուկ. իգ. 1։
Դ Ղուկ. իգ. 50։
Ե Ղուկ. իգ. 1։
Զ Ղուկ. իգ. 3։
Յովհ. ի. 11. 18։
Է Մատ. իբ. 3. 6. 7։
Ղուկ. իգ. 53։
Ը Մատ. իբ. 31։ Գղ. ժգ. 22։
—
Մատ. իբ. 1։ Ղուկ. իգ. 1։
Թ Ղուկ. իգ. 50։
Ի Ղուկ. իգ. 1։
Ղուկ. իգ. 3։
Ժ Ղուկ. իգ. 11։
Ղուկ. իգ. 13։
ԺԱ Ղուկ. իգ. 36։
Յովհ. ի. 19։ —
Կոր. ժե. 5։
ԺԲ Գործ. ա. 2։
ԺԳ Ղուկ. իգ. 51։
— Մատ. ՃԺ. 21։ Գործ.
ե. 55։
ԺԴ Գործ. ե. 18։ ժգ.
3։ ա Կոր. բ. 4։
2։ Երբ. բ. 4։
—
ԺԵ Մատ. իբ. 19։
Յովհ. ի. 16։
ԺԶ Կաղ. ա. 23։
Գործ. բ. 4։ ժ. 48։
ԺԷ Յովհ. գ. 13. 31։
Գործ. բ. 38։ ժգ. 30։ 31. 38։ Հռոմ. ժ. 9։ ա Գես. գ. 21։
ԺԸ Գործ. ե. 15. 16։
ժթ. 12։
Յովհ. ժԲ. 12։
ԺԹ Գործ. բ. 4։ ժ. 48։
ժԲ. 6։ ա Կոր. ժբ.
10. 28։
Ա Ղուկ. ժ. 19։ Գործ.
իբ. 5։
Բ Գործ. ե. 15. 16։
Բ. 17։ իբ. 8։
Յովհ. ե. 14. 15։
Գ Գործ. ա. 2. 3։
Դ Ղուկ. իգ. 51։
Ե Աստ. ՃԺ. 21։ Գործ.
ե. 55։
Զ Գործ. ե. 18։ ժգ.
3։ ա Կոր. բ. 4։
2։ Երբ. բ. 4։
—

ԱԻԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՂՈՒԿԱՍՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ղուկաս առնաթարեն չատ մարդիկ ձեռնարկեցին կարգել պատմութիւնը այն իրերուն, որոնք մեր մէջ կատարուեցան, 2 ինչպէս որ մեզի հասուցին անոնք, որոնք սկիզբէն ականատես եղան եւ ծառայեցին խօսքին, 3 ես ալ որ սկիզբէն ամէն բանը ճշդութեամբ հետազօտեցի, կարծեցի գրել քեզի, պատուական Թէոփիլոս, 4 որպէսզի գիտնաս այն խօսքերուն ճշմարտութիւնը, որոնց մէջ կրթուած ես։

5 Հերովդէս թագաւորին օրերը Աբիայի դասակարգութենէն Զաքարիա անունով քահանայ մը կար, որուն կինը Ահարոնի աղջիկներէն էր, և անոր անունը Եղիսաբէթ։ 6 Երկուքն ալ Աստուծոյ առջեւ արդար էին, և Տէրոջը բոլոր պատուիրանքներուն ու իրաւունքներուն մէջ անարատ կերպով կը քալէին։ 7 Բայց զաւակ չունէին, ին չոր եղիսաբէթ ամուլ էր, ու երկուքն ալ օրերնին անցուցած էին։

8 Ու երբոր անոր իր դասակարգութեան օրերը հանելուն քահանայական պաշտօնը 9 կը կատարէր Աստուծոյ առջեւ, քահանայութեան սովորութիւնը պէս մը իրեն բնկաւ որ Տէրոջը տաճարը մտնէ խնկարկութիւն ընէ։ 10 Ու ժողովուրդին բոլոր բազմութիւնը դուրսը կ՚աղօթէր խնկարկութեան ատեն։ 11 Այն ատեն անոր Տէրոջը հրեշտակը, որ կայներ էր խունկին սեղանին աջ կողմը։ 12 Զաքարիա երբոր անոր տեսաւ՝ շփոթեցաւ, ու անոր վրայ վախ մը ինկաւ։ 13 Բայց հրեշտակը ըսաւ անոր. Մի վախնար, Զաքարիա, ինչու որ քու աղօթքդ լսուեցաւ, և քու կինդ եղիսաբէթ քեզի որդի մը պիտի ծնանի, ու անոր անուն պիտի դնես Յովհաննէս։ 14 Եւ քեզի ուրախութիւն ու ցնծութիւն պիտի ըլլայ, և շատերը անոր ծնանելուն վրայ պիտի ուրախանան։ 15 Ինչու որ Տէրոջը առջեւը մեծ պիտի ըլլայ, և գինի ու օղի պիտի չխմէ. և դեռ իր մօրը փորէն Սուրբ Հոգիով պիտի լեցուի։ 16 Իսրայէլի որդւոցմէ շատերը իրենց Տէր Աստուածն պիտի դարձնէ։ 17 Եւ ինքը անոր առջեւէն պիտի գայ Եղիայի հոգիով ու զօրութիւնով՝ հայրերուն սիրտերը որդւոցը վրայ դարձնելու, և անհնազանդները արդարներուն իմաստութիւնը, որ Տէրոջը բան պատրաստեն։

18 Բնկարգ Զաքարիա մը պատասխան եւ Զաքարիա ըսաւ հրեշտակին, Ինչո՞վ պիտի ասոր բանը, որովհետև ես ծեր եմ, ու իմ կին ալ որ օրերը անցուցած է։ 19 Նրա իր օրերը անցուցած է։ Եւ հրեշտակը պատասխան տալով ըսաւ անոր, Ես եմ Գաբրիէլը որ Աստուծոյ առջեւը կը կայնիմ, ու խրկուեցայ քեզի զրուցելու և աս բաներուն 20 աւետիս քեզի տալու։ Եւ ահա Համր պիտի ըլլաս դուն, ու պիտի չկրնաս խօսիլ մինչեւ ան օրը որ աս բաները ըլլան, քանի չհաւատացիր իմ խօսքերուս, որոնք իրենց 21 ատենին պիտի կատարուին։ Ու ժողովուրդը Զաքարիային կը սպասէր, և կը զարմանային 22 անոր տաճարին մէջ ուշանալուն վրայ։ Ու երբոր դուրս ելաւ՝ չէր կրնար խօսիլ անոնց հետ. և իմացան որ տաճարին մէջ տեսիլք մը տեսած է. ու ինքը նշանով կը խօսէր ա23 նոնց հետ, և համր կը կենար։ Ու եղաւ որ երբ անոր պաշտօնին օրերը լմընցան, իր տու24 նը գնաց։ Եւ ան օրերէն ետքը անոր կինը Եղիսաբէթ յղացաւ, ու հինգ ամիս ինքզինքը 25 քր կը պահէր, և կ՚ըսէր, Այսպէս ըրաւ ինծի Տէրը — օրերս, որ Ի՞ւ նայեցաւ Ինա խտանէրս մարդոց մէջէն վերցընելու։

26 Ու վեցերորդ ամսուն մէջ Գաբրիէլ հրեշտակը Աստուծմէ խրկուեցաւ Գալիլեայի մէկ քաղաքը՝ որուն անունը Նազարէթ էր, 27 Կոյսի մը՝ մարդու մը նշանուած, որուն անունը Յովսէփ էր՝ Դաւիթի տունէն, և անկոյսին անունը Մարիամ էր։ Ու հրեշտակը անոր գալով ըսաւ, Ողջոյն քեզ, ով չնորհ ընկալեալ՝ Տէրը քու հետդ է. դուն կա29 նանց մէջ օրհնեալ ես։ Եւ անիկա տեսնելով՝ անոր խօսքին վրայ շփոթեցաւ, ու ինքնիրեն կը մտածէր թէ ինչպէս բան պիտի ըլ30 լայ աս ողջոյնը։ Եւ հրեշտակը անոր ըսաւ,

---

1 Որովհետև շատերը ձեռք զարկին՝ կարգով դնելու ձեզ համար պատմութիւնը
2 մեզի հասուցին անոնք, որոնք սկիզբէն ականատես եղան եւ ծառայեցին խօսքին,
3 ես ալ որ սկիզբէն ամէն բանը ճշդութեամբ հետազօտեցի, կարծեցի գրել քեզի,
4 պատուական Թէոփիլոս, որպէսզի գիտնաս այն ճշմարտութիւնը, որուն մէջ կրթուած ես։
5 Հերովդէս թագաւորին օրերը Աբիայի դասակարգութենէն Զաքարիա անունով քահանայ մը կար, որուն կինը Ահարոնի աղջիկներէն էր, և անոր անունը Եղիսաբէթ։
6 Երկուքն ալ Աստուծոյ առջեւ արդար էին, և Տէրոջը բոլոր պատուիրանքներուն ու իրաւունքներուն մէջ անարատ կերպով կը քալէին։
7 Բայց զաւակ չունէին, ին չոր եղիսաբէթ ամուլ էր, ու երկուքն ալ օրերնին անցուցած էին։
8 Ու երբոր անոր իր դասակարգութեան օրերը հանելուն քահանայական պաշտօնը
9 կը կատարէր Աստուծոյ առջեւ, քահանայութեան սովորութիւնը պէս մը իրեն բնկաւ որ Տէրոջը տաճարը մտնէ խնկարկութիւն ընէ։
10 Ու ժողովուրդին բոլոր բազմութիւնը դուրսը կ՚աղօթէր խնկարկութեան ատեն։
11 Այն ատեն անոր Տէրոջը հրեշտակը, որ կայներ էր խունկին սեղանին աջ կողմը։
12 Զաքարիա երբոր անոր տեսաւ՝ շփոթեցաւ, ու անոր վրայ վախ մը ինկաւ։
13 Բայց հրեշտակը ըսաւ անոր. Մի վախնար, Զաքարիա, ինչու որ քու աղօթքդ լսուեցաւ, և քու կինդ եղիսաբէթ քեզի որդի մը պիտի ծնանի, ու անոր անուն պիտի դնես Յովհաննէս։
14 Եւ քեզի ուրախութիւն ու ցնծութիւն պիտի ըլլայ, և շատերը անոր ծնանելուն վրայ պիտի ուրախանան։
15 Ինչու որ Տէրոջը առջեւը մեծ պիտի ըլլայ, և գինի ու օղի պիտի չխմէ. և դեռ իր մօրը փորէն Սուրբ Հոգիով պիտի լեցուի։
16 Իսրայէլի որդւոցմէ շատերը իրենց Տէր Աստուածն պիտի դարձնէ։
17 Եւ ինքը անոր առջեւէն պիտի գայ Եղիայի հոգիով ու զօրութիւնով՝ հայրերուն սիրտերը որդւոցը վրայ դարձնելու, և անհնազանդները արդարներուն իմաստութիւնը, որ Տէրոջը պատրաստեն։
18 Բնկարգ Զաքարիա մը պատասխան եւ Զաքարիա ըսաւ հրեշտակին, Ինչո՞վ պիտի ասոր բանը, որովհետև ես ծեր եմ, ու իմ կին ալ որ օրերը անցուցած է։
19 Նրա իր օրերը անցուցած է։ Եւ հրեշտակը պատասխան տալով ըսաւ անոր, Ես եմ Գաբրիէլը որ Աստուծոյ առջեւը կը կայնիմ, ու խրկուեցայ քեզի զրուցելու և աս բաներուն
20 աւետիս քեզի տալու։ Եւ ահա Համր պիտի ըլլաս դուն, ու պիտի չկրնաս խօսիլ մինչեւ ան օրը որ աս բաները ըլլան, քանի չհաւատացիր իմ խօսքերուս, որոնք իրենց
21 ատենին պիտի կատարուին։ Ու ժողովուրդը Զաքարիային կը սպասէր, և կը զարմանային
22 անոր տաճարին մէջ ուշանալուն վրայ։ Ու երբոր դուրս ելաւ՝ չէր կրնար խօսիլ անոնց հետ. և իմացան որ տաճարին մէջ տեսիլք մը տեսած է. ու ինքը նշանով կը խօսէր ա23 նոնց հետ, և համր կը կենար։ Ու եղաւ որ երբ անոր պաշտօնին օրերը լմընցան, իր տու24 նը գնաց։ Եւ ան օրերէն ետքը անոր կինը Եղիսաբէթ յղացաւ, ու հինգ ամիս ինքզինքը
25 քր կը պահէր, և կ՚ըսէր, Այսպէս ըրաւ ինծի Տէրը — օրերս, որ Ի՞ւ նայեցաւ Ինա խտանէրս մարդոց մէջէն վերցընելու։
26 Ու վեցերորդ ամսուն մէջ Գաբրիէլ հրեշտակը Աստուծմէ խրկուեցաւ Գալիլեայի մէկ քաղաքը՝ որուն անունը Նազարէթ էր,
27 Կոյսի մը՝ մարդու մը նշանուած, որուն անունը Յովսէփ էր՝ Դաւիթի տունէն, և անկոյսին անունը Մարիամ էր։ Ու հրեշտակը անոր գալով ըսաւ, Ողջոյն քեզ, ով չնորհ ընկալեալ՝ Տէրը քու հետդ է. դուն կա29 նանց մէջ օրհնեալ ես։ Եւ անիկա տեսնելով՝ անոր խօսքին վրայ շփոթեցաւ, ու ինքնիրեն կը մտածէր թէ ինչպէս բան պիտի ըլ30 լայ աս ողջոյնը։ Եւ հրեշտակը անոր ըսաւ,

---

- Երբ · բ · 3։ — Գաբ · 1։ բ Գաբ · — · — 16։ — Յովհ · ա · 1։
- Մար · — · 1։ Յովհ · ժե · 11։
- Գար · ժե · 19։ 23։ — Կար · ե · 40։
- Գար · ժա · 4։
- Գար · — · 1։
- Յովհ · ե · 31։
- Մաթ · բ · 1։
- — Մղ · իգ · 10։ 18։ Ղեհեմ · ժբ · 4։ 17։
- Ծն · ե · 1։ ժե · 1։ գ Ելք · ժ · 4։ գ Թագ · բ · 4։ գ Թագ · բ · 3։ Յովհ · 1։ Գար · իգ · 1։ իգ · 16։ Փէլ · գ · 6։
- — Մղ · իգ · 19։ բ Մղ · բ · 14։ լբ · 8։ Եզ · լ · 7։ 8։ — Թագ · բ · 23։ — Մղ · իգ · 13։ բ Մղ · իգ · 11։
- Ղե · ժգ · 17։ Յովս · բ · 3։ 4։
- Եզ · լ · 1։
- Դատ · գ · 22։ ժգ · 22։ Դան · ժ · 8։ Հմր · 23։ Գէ · բ · 9։ Գար · ժ · 4։ Յովս · ա · 17։
- Հմր · 63։ 63։
- Տէրոջը Հոգիը
- Հմր · 23։
- Թագ · գ · 3։ Դատ · ժգ · 4։ Գէ · ե · 23։
- Երեմ · ա · 5։ Գատ · ա · 15։
- Մատ · գ · 3։ 6։ Մատ · ժա · 14։ Մար · Թ · 11։
- Ծն · ժե · 17։
- Դան · բ · 16։ Բ · 21։ 22։ 23։ Մատ · ժբ · 10։ Երբ · ա · 14։
- Եզկ · գ · 26։ իգ · 27։
- Տես գ Թագ · ժա · 5։ — Մղ · Թ · 22։
- Ծն · լ · 23։ Նա · գ · 1։ Ծգ · 1։ 4։
- Մատ · ա · 18։ Գէ · բ · 4։ 5։
- Դան · Թ · 23։ ժ · 19։
- Դատ · գ · 18։
- Հմր · 18։

Մի վախնար , Մարիամ , [1] զի գտեր շնորհս առ Աստուած՝
31 Եւ ահա յղանաս ի արգանդի քում եւ ծնանիս որդի , եւ կոչես զանուն նորա Յիսուս :
32 Սա մեծ եղիցի , եւ Որդի Բարձրելոյն կոչեսցի . եւ տացէ նմա Տէր Աստուած զաթոռ Դաւթի հօրն իւրոյ ,
33 եւ թագաւորեսցէ ի տան Յակոբայ յաւիտեան , եւ արքայութեան նորա ոչ լինիցի վախճան :
34 Ասէ Մարիամ առ հրեշտակն , [2] Զիա՞րդ եղիցի այս , զի զայր ոչ գիտեմ :
35 Պատասխանի հրեշտակն եւ ասէ ցնա , Հոգի սուրբ եկեսցէ ի վերայ քո , եւ զօրութիւն Բարձրելոյն ստուերասցէ քեզ . վասն որոյ եւ որ ծնանիցի ի քէն սուրբ , Որդի Աստուծոյ կոչեսցի :
36 Եւ ահա Եղիսաբեթ ազգական քո , նա եւ նա յղացաւ որդի ի ծերութեան իւրում , եւ սա ամիս վեցերորդ է նմա որ կոչեցեալ է ամուլ :
37 Զի ամենայն բան ոչ անկանի անկարող առ Աստուծոյ :
38 Ասէ Մարիամ , Ահա ես աղախին Տեառն , եղիցի ինձ ըստ բանի քում : Եւ գնաց հրեշտակն յինքենէ :
39 Յաւուրսն յայսոսիկ յարուցեալ Մարիամ գնաց առ լեռնակողմն [3] շտապով ի քաղաքն Յուդայ ,
40 եւ մտեալ ի տուն Զաքարիայ ողջունեաց զԵղիսաբեթ :
41 Եւ եղեւ որ լուաւ Եղիսաբեթ զողջոյն Մարիամայ , ցնծացեալ մանուկն յորովայնի նորա , եւ լցաւ Հոգւով Սրբով Եղիսաբեթ ,
42 եւ աղաղակեաց բարձր ձայնիւ եւ ասէ , Օրհնեալ ես դու կանանց մէջ , եւ օրհնեալ է պտուղ արգանդի քո :
43 Եւ որ ինձ լիցի զայս , զի մայրն Տեառն իմոյ գայ առ իս :
44 Զի ահա որպէս եղեւ ձայն ողջոյնի քո ի ականջս իմ , ցնծացեալ մանուկն յուրախութեան յորովայնի իմում :
45 Եւ երանի որ հաւատացեր է , զի կատարեսցին այն բանք որ ասացան քեզ յՏեառնէ :
46 Եւ ասէ Մարիամ , Հոգի իմ մեծարէ զՏէր ,
47 եւ հոգի իմ ցնծացաւ յԱստուծոյ Փրկչէ իմմէ :
48 Զի նայեցաւ ի խոնարհութիւն աղախնոյ իւրոյ . զի ահա յայսմհետէ երանի ասասցեն զիս ամենայն ազգք երկրի :
49 Զի արար ինձ մեծութիւնս Հզօրն , եւ սուրբ է անուն նորա :
50 Եւ ողորմութիւն նորա ի ցեղս եւ ցեղս՝ որ երկնչին ի նմանէ :
51 Զօրացոյց զբազուկ իւր , ցրուեաց զհպարտս խորհրդովք սրտից իւրեանց :
52 Հզօրս ի գահոյից իջոյց , եւ բարձրացոյց զխոնարհս :
53 Զքաղցեալսն յագեցոյց բարութեամբ , եւ զհարուստսն ետ դատարկս :
54 Ընկալաւ զՅիսրայէլ մանուկ իւր , յիշեցեալ ողորմութեանն ,
55 որպէս խոստացաւ առ հարս մեր , Աբրահամու եւ զաւակի նորա մինչեւ յաւիտեան :
56 Եւ Մարիամ մնաց ընդ նմա իբրեւ ամիսս երիս , եւ դարձաւ յտուն իւր :
57 Եւ Եղիսաբեթի ծնանելոյ ժամանակն եղեւ , եւ ծնաւ որդի :
58 Եւ լուան դրացիքն եւ ազգականքն նորա , զի մեծացոյց Տէր զողորմութիւն իւր ընդ նմա , եւ ուրախացան ընդ նմա :
59 Եւ եղեւ յաւուրն ութերորդի եկին առնել զկնի մանկանն , եւ կոչէին զանունն հօրն իւրոյ Զաքարիա :
60 Պատասխանի մայրն եւ ասէ , Ոչ , այլ կոչեսցի Յովհաննէս :
61 Եւ ասացին ցնա , Զի ոչ ոք է յազգի քում որ կոչեսցի այսպիսի անուամբ :
62 Նշանագրեցին հօրն նորա , զի զիա՞րդ կամիցի կոչել զնա :
63 Եւ նա խնդրեալ գրեաց , եւ ասէ , Յովհաննէս է անուն նորա . եւ զարմացան ամենեքին :
64 Եւ անդէն բացաւ բերան նորա եւ լեզու նորա , եւ խօսեցաւ օրհնելով զԱստուած :
65 Եւ եղեւ երկիւղ ի վերայ ամենայն դրացեացն նոցա , եւ ի լերինս Հրէաստանեայ ամենայն բանքս պատմէին զայսոսիկ :
66 Եւ դիցէին ամենեքին որ լսէին ի սրտի իւրեանց՝ եւ ասէին , Զի՞նչ իցէ մանուկս այս որ լինելոց է . զի ձեռն Տեառն ընդ նմա էր :
67 Եւ Զաքարիա հայրն նորա լցաւ Հոգւով Սրբով , եւ մարգարէացոյց եւ ասէ ,
68 Օրհնեալ է Տէր Աստուած Յիսրայէլի , զի այցելոյ եւ արար ազատութիւն ժողովրդեան իւրոյ ,
69 եւ յարոյց զեղջիւր փրկութեան մերոյ ի տանն Դաւթի մանկանէ իւրմէ ,
70 որպէս խոստացաւ ի բերանոյ սրբոց մարգարէիցն որ յաւուրսն յաւիտենից եղեն ,

---

[1] Ա. Մի վախնար Մարիամ , զի գտեր շնորհս առ Աստուած՝ եւ ահա յղանաս ի արգանդի քում եւ ծնանիս որդի , եւ կոչես զանուն նորա Յիսուս : Սա մեծ եղիցի , եւ Որդի Բարձրելոյն կոչեսցի . եւ տացէ նմա Տէր Աստուած զաթոռ Դաւթի հօրն իւրոյ , եւ թագաւորեսցէ ի տան Յակոբայ յաւիտեան , եւ արքայութեան նորա ոչ լինիցի վախճան : Ասէ Մարիամ առ հրեշտակն , Զիա՞րդ եղիցի այս , զի զայր ոչ գիտեմ : Պատասխանի հրեշտակն եւ ասէ ցնա , Հոգի սուրբ եկեսցէ ի վերայ քո , եւ զօրութիւն Բարձրելոյն ստուերասցէ քեզ . վասն որոյ եւ որ ծնանիցի ի քէն սուրբ , Որդի Աստուծոյ կոչեսցի :

[2] Ա. Զիա՞րդ գիտասցէ զայս , զի ես զայր ոչ գիտեմ :

[3] Ա. Յաւուրսն յայսոսիկ յարուցեալ Մարիամ գնաց առ լեռնակողմն շտապով ի քաղաքն Յուդայ ,

այնարհի սկիզբն ի վեր անդր մարգարէ-
71 նէրն էին.) փրկութիւն մեր Թշնամիներէն և
72 բոլոր մեզ ատելներուն ձեռքէն, Ողորմա-
թիւն ընելու մեր Հայրերուն վրայ, և իր սուրբ
73 ուխտը միտք բերելու, (Ա՛ն երդումը որ մեր
74 Հօրը Աբրահամին բրաւ,) մեզի տալու, Որ
մեր Թշնամիներուն ձեռքէն ազատուելով ա-
75 նանց վախի Հանիկա պաշտենք Սրբութիւ-
նով ու արդարութիւնով անդր առջևը մեր
76 ամէն բոլոր օրերուն մէջ. Եւ դուն, ով մա-
նուկ, Բարձրելոյն մարգարէն պիտի կոչուիս,
Ինչու որ Տէրոջը երեսին առջևէն պիտի եր-
77 թաս անդր ճամբաները պատրաստելու, Անդր
ժողովրդին գիտցնելու Ի՛նչ փրկութիւնը
78 Հրեշտակ մեղքերուն Թողութիւնովը, Մեր Ա-
ստուծոյն գթած ողորմութիւնովը համար, որով
Արեգակ ելիքն վերէն մեզի այցելութիւն
79 եկաւ Խաւարի և մահուան ստուերի մէջ նըս-
տողներուն լոյս տալու, ու մեր ոտքերը խա-
ղաղութեան ճամբուն մէջ չխոտորելու.
80 Եւ տղան կը մեծնար ու կը զօրանար հո-
գիով, և անապատներուն մէջն էր մինչև ան
օրը՝ որ ինքը Իսրայէլին երեւցաւ.

ԳԼ. Բ

1 Օգոստոս կայսրէն կը հրամայուի աշխարհագիր ընել իր բոլոր տէրութիւնը մէջ. 6 Քրիստոսի ծնունդը. 8 Հրեշտակ մը ու-րախա կու տայ հաղորդած. 13 Երկնային զօրաց բազմու-թիւն կ'օրհնեն գնացած Քրիստոսի ծննդեանը համար. 21 Քրիստոս կը թլփատուի. 22 տաճարը կը տարուի. 38 Սի-մեոն և Աննա կը տարուին Քրիստոսի վրայով. 40 Քրիստոս կը զարգանայ իմաստութեամբ. 46 տաճարին մէջ Հրեից վարդապետներուն հարցմունքներ կ'ընէ. 51 և իր ծնողացը հնազանդ կ'ըլայ.

1 Ու եղաւ որ ան օրերը Օգոստոս կայսրէն
2 հրաման եկաւ՝ որ բոլոր աշխարհ գրուի. (Ա՛ս
առջի աշխարհագիրը եղաւ կիւրենոսին Սիւ-
րիայի վրայ կառավարութիւն ըրած առենը.)
3 Եւ ամէնքը կ'երթային աշխարհագիրը մնտե-
4 լու՝ ամէն մէկը իր քաղաքին մէջ. Յովսէփ
ալ Գալիլեայէն Նազարէթի քաղաքէն եկաւ
դէպ ի Հրէաստան Դաւիթի քաղաքը՝ որ
Բեթլհէմ կ'ըսուի, (Ինքը Դաւիթի առունէն
5 ու ազգատոհմէն ըլլալուն համար.) Ա՛նոր ա-
հագիրը մնտենալու. Մարիամին հետ մէկտեղ,
6 որ ան իր նշանածն էր, և յղի էր. Ու եղաւ
որ երբ անոնք հոն էին, անոր ծնանելու օրե-
7 րը լեցուեցան. Եւ իր *առնգանիկ որդին ծը-
նաւ, ու խանձարուրով փաթթեց և գանկ-
կան մնալուին մէջը պառկեցուց, Ինչու որ
իջեւանին մէջ իրենց տեղ չկար.
8 Եւ ան տեղը հովիւներ կային դաշտի մէջ
կեցած, որոնք իրենց հօտերուն դիշերապահ
9 պահպանութիւնը կ'ընէին. Եւ ահա Տէրոջը
հրեշտակը անոնց վրայ իջաւ, ու Տէրոջը փառ-
քը անոնց բոլորտիքը ծագեցաւ. Ա՛ռ ի՛նչ
10 շատ վախցան. Եւ հրեշտակը ըսաւ անոնց,
Մի վախնաք, Ինչու որ ահա ես ձեզի մեծ
ուրախութիւն կու տամ, Որ բոլոր
11 ժողովրդին պիտի ըլլայ. Վասն զի ձեզի
այսօր Փրկիչ մը ծնաւ Դաւիթի քաղաքին
12 մէջ, որ ինքը Օծեալ Տէր է. Ես ա ձեզի
նշան մը ըլլայ. Մանուկ մը պիտի գտնէք խան-
ձարուրով փաթթած ու մնալուի մէջ պառկած,
13 Եւ իսկոյն ան հրեշտակին հետը երկնային
զօրքերու բազմութիւն մը եկաւ, որոնք գո-
14 ուած կ'օրհնէին ու կ'ըսէին, Ի՛նչ բար-
ձրութիւնը մէջ Աստուծոյ փառք, ու եր-
կրի վրայ խաղաղութիւն, Մարդոց մէջ հա-
15 ճութիւն. Ու եղաւ որ երբ հրեշտակները
անոնցմէ երկինքը վերցան, հովիւները իրա-
րու ըսին, Եկէք՝ մինչև Բեթլհէմ երթանք,
ու տեսնենք ի՛նչ եղած բանը, որն որ
16 Տէրը մեզի յայտնց. Ու եկան արագութեամբ, և
գտան Մարիամն ու Յովսէփը և մնալուին մէջ
17 պառկած մանուկը. Ու երբոր տեսան՝ իմա-
ցուցին ան խօսքին վրայով՝ որ ան մանուկին
18 Տանոնք իրենց զրուցեցան. Եւ ամէնքը որ
կը լսէին՝ կը զարմանային ան բաներուն վրայ
19 որ հովիւները իրենց կը զրուցէին. Բայց
Մարիամ ան ամէն բաները կը պահէր, ու իր
20 սրտին մէջը կը մտածէր. Եւ հովիւները դար-
ձան, կը փառաւորէին ու կ'օրհնէին զԱ-
ստուած ան ամէն բաներուն համար որ լսեցին
ու տեսան, Ինչպէս որ իրենց զրուցուած էր.
21 Ու երբոր ութ օրերը լմնան եղան *մանուկը
թլփատելու, Տանոր անունը Յիսուս դրուե-
ցաւ, որ հրեշտակէն կոչուած էր՝ դեռ ինքը
*ղէզ որովայնին մէջ չյղացած.
22 Ու Մովսէսին օրէնքին համեմատ երբոր
†անոնց սրբութեան օրերը լմնցաւ, երու-
սաղէմ տարին զանիկա Տէրոջը առջևը Տանե-
23 լու, (Ինչպէս որ գրուած է Տէրոջը օրէնքին
մէջ, Թէ Ամէն արու որ արգանդ կը բանայ
24 Տէրոջը սուրբ կոչուի,) Ու Տէրոջը օրէնքին

մէջ բառաձին պէս ընծայ տալու՝ զոր մը
25 տասարակ կամ տգաւորի երկու ձագ ։ Եւ ահա երբ տագիւմ մէջ մնդր մը կար՝ որուն անուն Սիմէօն էր, ու ան մնդրը արդար ու առաքա-
ծասվան էր ։ Ան խոստացել մխիթարութիւնը կը
սպասէր ։ ու Սուրբ Հոգին անոր վրայ էր ։
26 Եւ անոր յայտնուած էր Սուրբ Հոգիէն թէ մահ պիտի չտեսնէ, մինչև որ Տէրոջը Օծեալը
27 տեսնէ ։ Նա Հոգիով տաճարը եկաւ ։ ու երբ որ Յնդրը բերին Յիսուս մանուկը՝ որ օրէնքին սովորութիւնը պէս անոր համար ընեն,
28 ինքն ալ գրկիկը իր դիրկը առաւ, և օրհնեց
29 զԱստուած ու ըսաւ ։ Ալ հիմա, ով Տէր, արձակես քու ծառադ խաղաղութիւնով քու
30 խօսքիդ համեմատ ։ վասն զի թմ աչքերս տե-
31 սան քու փրկութիւնդ ։ Որ բոլոր ժողովուրդ-
32 ներուն առջևը պատրաստեցիր ։ Լոյս մը հեթանոսներըը լուսաւորելու ։ և փառք քու ի-
33 րայէլ ժողովուրդիդ ։ Եւ Յովսէփ ու անոր մայրը զարմացած էին այն բաներուն վրայ՝ որ
34 անոր համար կը խօսուէին ։ Ու Սիմէօն օրհնեց զանոնք, և անոր մօրը Մարիամին բառ ։ Ահա սա հաստատ Իսրայէլի մէջ շատ մարդոց
կիյնալուն ու ելլելուն համար, նաև հակառակաբանութեան նպատակ մը լրլալու համար կեցած
35 է ։ (Եւ քու սրտիգ ալ թուր մը պիտի անցնի ։) որ շատ սրտերէն խորհուրդները յայտնուին ։
36 Եւ հոն էր Աննա մարգարէն փանուելի ազգէն Ասերի դեղէն ։ տակաւ իր օրերը շատ անցուցած էր՝ կիսանր հետ եօթը տարի կե-
37 նալով իր կուսութեանը ժամանակէն, Եւ որ բնաւ էր դրեթէ ութսունուչորս տարուան ։ որ տաճարէն չէր զատուեր, հապա ծոմով և ա-
ղօթքով Աստուծոյ ծառայութիւն կ՚ընէր գի-
38 շեր ու ցորեկ ։ Եւ տակիա նոյն ժամուն կանգ-
նած, ու Տէրոջը գոհութիւն կուտար, ու անոր վրայով կը խօսէր ան ամենուն՝ որոնք կ՚ընա-
սպէտի մէջ փրկութիւնն կը սպասէին ։
39 Եւ երբոր ամէն բան կատարկին Տէրոջը օրէնքին համեմատ, նորէն Գալիլեա գացան
40 իրենց Նազարէթ քաղաքը ։ Եւ մանուկը կը մեծնար ու հզօրանար՝ խնամութիւնով լեցուած, ու Աստուծոյ շնորհքը անոր վրայ էր ։
41 Եւ անոր ծնդրը տարին տարի զատկի տո-
42 նին երուսաղէմ կ՚երթային ։ Ու երբոր անոնք տասներկու տարեկան եղան, ասոնին սովո-
րութիւնեը պէս երբոր անոնք երուսաղէմ է-
43 լան, և ան օրերը որ լմննցուցին ու նորէն

5 Եւ ։ Խ · 1 · Աստ ·	4 Եւ ։ Ք · 2 · խր ·	23 · 24 · ր Կր · ր ·
Ժէ · 43 · Հմր · 38 ·	6 · խՔ · 6 · կ · 1 ·	10 · = Գնա · ր · 7 ·
3 Աստ · ՀՔ · 48 ·	9 · 3 · Աստ · գ ·	8 ·
Երր · Ժ — 2 ·	10 · Գաղ · Ժգ · 47 ·	7 Գաղ · Իր · 22 ·
4 Աստ · գ · 1 ·	Իր · 23 ·	= Աստ · խր · 10 ·
6 Ծն · խգ · 50 · Փիլ ·	= Եւ ։ ը · 24 · Ամբ ·	Ամն · ԺՔ · 23 ·
— 23 ·	Ժգ · 9 · Աստ · խա ·	= Գաղ · խգ · 7 · =
= Եւ · Ծր · 10 · Գալ ·	44 · Հասմր · Ք ·	Տիմ · ե · 3 ·
գ · 6 ·	28 · 33 · = Կաղ · ա ·	8 Աստ · Ժե · 43 ·

Հմր · 25 · Գալ · խգ ·	28 · Ամն · ե · 25 ·	= Քաղ · ր · 20 ·
21 ·	40 ·	Հմր · 49 ·
= Հմր · 52 · Գալ · — ·	— Ամն · ր · 16 ·	—
80 ·	· կամ ։ Հրեայ	= Ամն · Ժա · 49 · 51 ·
7 Եր · խգ · 15 · 17 ·	Իրէ	Ժը · 13 · Գաղ · գ ·
Լգ · 23 · ր Օր ·	8 Գալ · Ք · 46 · Ժը ·	6 ·
Ժգ · 1 · 16 ·	24 ·	9 Աստ · գ · 1 · Աստ ·
9 Աստ · ե · 26 · Աստ ·	4 Հմր · 19 · Դատ ·	— · 4 ·
— · 22 · Գալ · գ · 22 ·	ե · 28 ·	10 Գալ · — · 77 ·

ձէ բառաձին պէս ընծայ տալու՝ զոր մը
25 տասարակ կամ տգաւորի երկու ձագ ։ Եւ ահա երբ տագիւմ մէջ մնդր մը կար՝ որուն անուն Սիմէօն էր, ու ան մնդրը արդար ու առաքա-
ծասվան էր ։ Ան խոստացել մխիթարութիւնը կը
սպասէր ։ ու Սուրբ Հոգին անոր վրայ էր ։
26 Եւ անոր յայտնուած էր Սուրբ Հոգիէն թէ մահ պիտի չտեսնէ, մինչև որ Տէրոջը Օծեալը
27 տեսնէ ։ Նա Հոգիով տաճարը եկաւ ։ ու երբ որ Յնդրը բերին Յիսուս մանուկը՝ որ օրէնքին սովորութիւնը պէս անոր համար ընեն,
28 ինքն ալ գրկիկը իր դիրկը առաւ, և օրհնեց
29 զԱստուած ու ըսաւ ։ Ալ հիմա, ով Տէր, արձակես քու ծառադ խաղաղութիւնով քու
30 խօսքիդ համեմատ ։ վասն զի թմ աչքերս տե-
31 սան քու փրկութիւնդ ։ Որ բոլոր ժողովուրդ-
32 ներուն առջևը պատրաստեցիր ։ Լոյս մը հեթանոսներըը լուսաւորելու ։ և փառք քու ի-
33 րայէլ ժողովուրդիդ ։ Եւ Յովսէփ ու անոր մայրը զարմացած էին այն բաներուն վրայ՝ որ
34 անոր համար կը խօսուէին ։ Ու Սիմէօն օրհնեց զանոնք, և անոր մօրը Մարիամին ըսաւ ։ Ահա սա հաստատ Իսրայէլի մէջ շատ մարդոց
կիյնալուն ու ելլելուն համար, նաև հակառակաբանութեան նպատակ մը լրլալու համար կեցած
35 է ։ (Եւ քու սրտիգ ալ թուր մը պիտի անցնի ։) որ շատ սրտերէն խորհուրդները յայտնուին ։
36 Եւ հոն էր Աննա մարգարէն փանուելի ազգէն Ասերի դեղէն ։ տակաւ իր օրերը շատ անցուցած էր՝ կիսանր հետ եօթը տարի կե-
37 նալով իր կուսութեանը ժամանակէն, Եւ որ բնաւ էր դրեթէ ութսունուչորս տարուան ։ որ տաճարէն չէր զատուեր, հապա ծոմով և ա-
ղօթքով Աստուծոյ ծառայութիւն կ՚ընէր գի-
38 շեր ու ցորեկ ։ Եւ տակիա նոյն ժամուն կանգ-
նած, ու Տէրոջը գոհութիւն կուտար, ու անոր վրայով կը խօսէր ան ամենուն՝ որոնք կ՚ընա-
սպէտի մէջ փրկութիւնն կը սպասէին ։
39 Եւ երբոր ամէն բան կատարկին Տէրոջը օրէնքին համեմատ, նորէն Գալիլեա գացան
40 իրենց Նազարէթ քաղաքը ։ Եւ մանուկը կը մեծնար ու հզօրանար՝ խնամութիւնով լեցուած, ու Աստուծոյ շնորհքը անոր վրայ էր ։
41 Եւ անոր ծնդրը տարին տարի զատկի տո-
42 նին երուսաղէմ կ՚երթային ։ Ու երբոր անոնք տասներկու տարեկան եղան, ասոնին սովո-
րութիւնեը պէս երբոր անոնք երուսաղէմ է-
43 լան, և ան օրերը որ լմննցուցին ու նորէն

Գլ. Գ

1 Յովհաննէսին քարոզութիւնը և Քրիստոսի մկրտութիւնը · 15 անոր վկայութիւնը Քրիստոսի համար · 20 Հերովդէս կը բանտարկի զՅովհաննէս · 21 Քրիստոս կը մկրտի · ու երկինքն վկայութիւն կ՚ընայ իրեն համար · 23 Քրիստոսի տարիքը · և անոր ազգաբանութիւնը Յովսէփին հետև մինչև Աստուած ։

1 Տիբերիոս կայսրին թագաւորութեանը տասներհինգերորդ տարին՝ Պոնտացի Պիղատոսին Հրէաստանի վրայ կուսակալութիւն ընած ատենը, ու Հերովդէս Գալիլեացւոց վրայ չորրորդապետութիւնն ատենը, և անոր եղբօրը Փիլիպպոսին Իտուրացւոց և Տրաքոնացւոց երկրին վրայ չորրորդապետութիւնն ատենը, և Լիսանիայի Արքինացւոց վրայ չոր-
2 րորդապետութիւնն ատենը, Հանգի ու կայիափայի քահանայապետութիւնն ատենը՝ Աստուծոյ խօսքը եղաւ Զաքարիայի որդւոյն
3 Յովհաննէսին վրայ անապատին մէջ ։ Ու ա-
նկից եկաւ Յորդանանու բոլոր կողմերը, և ապաշխարութիւնն մկրտութիւն կը քարոզէր
4 մեղաց թողութիւնն համար · ինչպէս որ նայի մարգարէին խօսքերուն գրքին մէջ գրուած

Է՝ բանիով, 7Ա՛նպատեհ մէջ կանչողին ձայնը, Տէրոջը ձամբան պատրաստեցէք, անոր շա-
5 փիղները չիսկեցէք. Ամէն ձոր պիտի լեցուի, և ամէն լեռ ու բլուր պիտի ցածնայ, և ծռած պիտի չիսկուի, ու խոպոտ բորտ տեղը հարթ ճամբաներ պիտի ըլլան. Ինչ ամէն մարմին Աստուծոյ փրկութիւնը պիտի տեսնէ,
7 Ու իրմէն ծլրտալու եկող ժողովուրդնեբուն ըսաւ. Չիժերու ծնունդներ, ո՞վ խնայցուց ձեզի դալու բարկութենէն փախչիլ.
8 Ուրեմն ապաշխարութեան արժանաւոր պտուղներ բերէք, և մի սկսիք ձեր նէրսի դէն ըսել թէ Մենք մեզի հայր՝ Աբրահամը ունինք. քանզի կ'ըսեմ ձեզի որ Աստուած կարող է սա քարերէս Աբրահամին որդիներ
9 հանելու. Ա՛լ հիմա կացինը ծառերուն արմատին քովը կը դրուի. Ուստի ամէն ծառ որ բարի պտուղ չբերեր, կը կտրուի ու կը-
10 րակը կը ձգուի. Եւ ժողովուրդները կը հարցընէին իրեն ու կ'ըսէին, Ուրեմն ի՞նչ ընենք.
11 Պատասխան տուաւ ու բսաւ անոնց, Ով որ երկու հանդերձ ունի, թող չունեցողին տայ. և ով որ կերակուր ունի, նոյնպես ընէ.
12 Մաքսաւորներ ալ եկան մկրտուելու, ու ըսին անոր, Վարդապետ, մենք ի՞նչ ընենք.
13 Ան ալ բսաւ անոնց, Ձեզի հրամայուածէն
14 աւելի բան չպահանջէք. Զինուորներն ալ կը հարցընէին անոր ու կ'ըսէին, Եւ մենք ի՞նչ ընենք. բսաւ անոնց, Մէկը մի հարբսանաւորէք, ու ձեր թոշակովը բաւականացէք.
15 Երբոր ժողովուրդը կը սպասէր, և ամէնքը իրենց սրտերուն մէջ կը մտածէին Յովհաննէսին համար՝ թէ գուցէ նա Քրիստոսը
16 Յովհաննէս պատասխան տուաւ ամենուն ու բսաւ, Ես ձեզ ջրով կը մկրտեմ, բայց ինծի աւելի զօրաւորը կու գայ, որես անոր կօշիկներուն կապերը քակելու արժանի չեմ, անիկա ձեզ պիտի մկրտէ Հոգւով Սրբով
17 և կրակով. Որուն հնձանոցը իր ձեռքն է, և իր կալը պիտի մաքրէ, ու ցորենը իր մառանը պիտի ժողվէ, և յարդը չմարելու կրա-
18 կով պիտի այրէ. Ուրիշ շատ բաներ ալ կը քարոզէր ժողովուրդը յորդորելով.
19 Այլ Հերովդէս չորրորդապետը անկէ յանդիմանուելով իր Հերովդիա-
20 յին համար, և բոլոր չարութիւններուն համար որ Հերովդէս գործեց, Ան ամենուն վրայ ատ ալ աւելցուց, որ Յովհաննէսը բանտի մէջ գոցեց.
21 Ու երբոր մկրտուեցաւ բոլոր ժողովուրդը, հն Յիսուս ալ մկրտուելով՝ աղօթք կ'ընէր,
22 երկինքը բացուեցաւ, և Սուրբ Հոգին մարմնաւոր երեւութով աղաւնիի պէս անոր վրայ իջաւ, ու երկինքէն ձայն մը եկաւ՝ որ կ'ըսէր, Դուն ես իմ սիրելի Որդիս, քեզի հաճեցայ.
23 Եւ ինքը Յիսուս սկսաւ իր դերծիկ երեսուն տարիական բլլալ, որ (ինչպէս կը կարծուէր) Յովսէփին որդին էր, որ ան
24 Հեղիին, որ ան Մատաթիին, Որ ան Ղևիին, որ ան Մելքիին, որ ան Յաննէին, որ ան Յովսէփին,
25 փին, Որ ան Մատաթիային, որ ան Ամոսին, որ ան Նաւումին, որ ան Եսղիին, որ ան Նաղգէին,
26 գէին, Որ ան Մաաթին, որ ան Մատաթիային, որ ան Սեմէիին, որ ան Յովսեփին, որ
27 ան Յուդային, Որ ան Յովհաննային, որ ան Ռեսային, որ ան Զօրաբաբելին, որ ան Սալաթիէլին, որ ան Նէրիին, Որ ան Մելքիին,
28 որ ան Ադդիին, որ ան Կոսամին, որ ան Եղմադամին, որ ան Երին,
29 Յոսէի, որ ան Էլիի, Որ ան Յովսեփին, որ ան Եղիազարին, որ ան Յովրիմին, որ ան
30 Մատաթին, որ ան Ղևիին, Որ ան Սիմէոնին, որ ան Յուդային, որ ան Յովսեփին, որ ան
31 Յոնանին, որ ան Եղիակիմին, Որ ան Մելէային, որ ան Մայնանին, որ ան Մատաթային, որ ան Նաթանին, որ ան Դաւիթին,
32 Որ ան Յեսսէին, որ ան Ովբեդին, որ ան Բոոսին, որ ան Սաղմոնին, որ ան Նասսոնին,
33 Որ ան Ամմինադաբին, որ ան Արամին, որ ան Եսրոնին, որ ան Փարեսին, որ ան Յուդային,
34 Որ ան Յակորբին, որ ան Իսահակին, որ ան Աբրահամին, որ ան Թարային, որ ան Նաքսորին,
35 Յուդային, Որ ան Սերուգին, որ ան Ռագաւին, որ ան Փալեկին, որ ան Եբերին, որ ան
36 Սաղային, որ ան Կայնանին, որ ան Արփաքսադին, որ ան Սեմին, որ ան Նոյին, որ ան
37 Ղամեքին, Որ ան Մաթուսաղային, որ ան Ենովքին, որ ան Յարեդին, որ ան Մաղաղէլին, որ ան Կայնանին, Որ ան Ենոսին, որ ան Սեթին, որ ան Ադամին, որ ան Աստուծոյ.

ԳԼ. Դ

1 Քրիստոս Յոր կը պահէ և կը փորձուի. 13 կը չարքին Սատանային. 14 կը սկսի քարոզել. 16 Նազարէթի մարդիկը կը զարմանան անոր շնորհալից խօսքերուն վրայ. 33 Քրիստոս կը բժշկէ դեւահար մը. 38 Պետրոսին զարկածը. 40 և ուրիշ շատ հիւանդներ. 43 Դէպքը կը բատասխանէ թէ ուխտած է քրիստոսը քարոզել նաև ուրիշ քաղաքներուն մէջ.

1 Եւ Յիսուս Հոգւով Սրբով լեցուած՝ Յոր-

2 տարուեցաւ, եւ քառասուն օր Յաստանայէն
փոքձուեցաւ. Եւ ան օրերը բան մը չկերաւ,
և ան ջրէզ բլլուեցաւ եւս անօթեցաւ.
3 Ու Յաստանան բաւ անոր, Թէ որ Աստուածդ Որդին ես, ըսէ սա քարին որ հաց բլլայ։
4 Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ անոր ու ըսաւ, Գրուած է Թէ Ոչ միայն հացով կ'ապրի մարդ, հապա Աստուծոյ ամէն խօսքովը։
5 Եւ Յաստանան միկ բարձր լեռ մը Տանելով զանիկա, աշխարհի բոլոր Թագաւորութիւնները ցուցուց անոր միկ վայրկեանի մէջ
6 Եւ Յաստանան բաւ անոր, Ա՛ս ամէն իշխանութիւնը ու անոնց փառքը քեզի պիտի տամ, Ինչու որ ինծի յանձնուած է, և
7 որու որ ուզեմ՝ կու տամ անիկա։ Ուստի Թէ որ դուն իմ առջեւս երկրպագութիւն ընես,
8 Նէս, ամէնը քեզի բլլայ։ Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ անոր ու բաւ, Գրուած է Թէ Քու Տէր Աստուծոդ երկրպագութիւն ընես, ու միայն զանիկա պաշտես։
9 Նէ զանիկա տարաւ Երուսաղէմ ու տաճարին աստիճակին վրայ կանգնեցուց, ու բաւ անոր, Թէ որ դուն Աստուծոյ Որդին ես, քեզ
10 ասկէ վար ձգէ. Ինչու որ Գրուած է Թէ Իր հրեշտակներուն պիտի ապաւրէ քեզի Համար
11 որ քեզ պահեն. Ու ձեռքերնուն վրայ պիտի վերցնեն քեզ, որ չբլլայ Թէ ոտդ քարի
12 զարնես։ Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ ու բաւ անոր, Ըսուած է Թէ Քու Տէր Աստուածդ չփորձես։
13 Ու երբոր Սատանան ամէն փորձութիւնը կատարեց, Հատեն մէ Նա կեցաւ անկէ։
14 Նէ Յիսուս Հոգիին զօրութեամբը Գալիլեա դարձաւ, ու անոր Համբաւը ան գաւառին ամէն կողմերը տարածուեցաւ։
15 Եւ ինքը անոնց ժողովարաններուն մէջը կը սորվեցնէր, ու ամէնէն կը փառաւորուէր։
16 Ու Նազարէթ՝ ուր որ ինքը մեծցած էր, և իր սովորութեանը պէս Շաբաթ օրը
17 մտաւ ժողովարանը, ու ելաւ որ կարդայ։ Եւ տուին անոր Եսայի մարգարէին գիրքը. ու երբոր գիրքը բացաւ, գտաւ ան տեղը՝ ուր
18 որ գրուած էր, Տէրոջը Հոգին իմ վրաս է. Քինչու որ՝ զիս օծեց ազքատներուն աւետարան քարոզելու, զիս խրկեց կոտրած սիրտ
19 ունեցողները բժշկելու, Գերիներուն ազատութիւն՝ և կոյրերուն տեսութիւն քարոզելու, Տարտապարտութիւն կրածները ազատ թող տալու, Տէրոջը ընդունելի տարին քարոզելու։
20 Եւ գիրքը գոցելով՝ տուաւ սպասաւորին ու նստաւ. և ժողովարանը եղողներուն ամէնը
21 աչքերնին անոր կը նայէին։ Եւ սկսաւ անոնց ըսել, Այսօր սա գրուածը կատարուեցաւ ու ձեր ականջները լսեցին։
22 Եւ ամէնքը անոր վրայ կը վկայէին, Ու կը զարմանային անոր բերնէն ելած չնորհալի խօսքերուն վրայ, ու կ'ըսէին, Ասիկա Յովսեփին որդին չէ՞։
23 Եւ բաւ անոնց, Իրաւ որ դուք ինծի պիտի ըսէք սա առակը, Բժիշկ, քու անձդ բժշկէ. Որչափ բաներ լսեցինք որ կատարեցաւ Ա՛ս Կաբեռնայում մէջ եղաւ, Նա ալ քրէ քու
24 քաղաքիդ մէջ։ Եւ բաւ, Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Թէ Մարգարէ մը իր քաղաքին մէջ
25 ընդունելի չէ։ Եւ յիրաւի կ'ըսեմ ձեզի, Թէ Շատ այրեւարիներ կային Եղիայեի օրերը Իսրայէլի մէջ, Երբոր երկինքը երեք տարի ու վեց ամիս
26 եղաւ բոլոր երկրին մէջ։ Բայց Եղիա անոնցմէ միկուն չխրկուեցաւ, Հապա միայն Սիդոնացոց Սարեփթա Հոյուին մէջ որբևարի կնկան
27 մը։ Եւ շատ բորոտներ կային Իսրայէլի մէջ Եղիսէ մարգարէին ատենը, ու անոնցմէ միկը չմաքրուեցաւ, Հապա միայն Նէեման Ասորին։
28 Եւ ժողովարանին մէջ ամէնքն ալ բարկութիւնով լեցուեցան՝ երբոր սա խօսքերը լսեցին.
29 Ու ելան անիկա քաղաքէն դուրս հանեցին, և տարին զանիկա մինչև ան լեռանը ցցուած ծայրը, որուն վրայ իրենց քաղաքը չինուած էր, որ զանիկա բարձր տեղէն վար ձգեն։
30 Բայց ինքը անոնց մէջէն անցաւ դնաց։
31 Եւ իջաւ Գափրնաում կոպուռնայում քաղաքը, ու շաբաթ օրերը կը սորվեցնէր անոնց։
32 Եւ կը զարմանային անոր վարդապետութեանը վրայ, Ինչու որ իշխանութիւնով էր անոր
33 խօսքը։ Եւ ժողովարանին մէջ մարդ մը կար, որ պիղծ դեւի ոգի ունէր, ու մեծ ձայնով
34 մը ազաղակեց՝ Ըսելով, Թող տուր, դուն ինչի հետ իրենց բան ունիս, Յիսուս Նազովրեցի. միթէ մեզ կորսնցընելու եկար. Գիտեմ քեզ
35 ով ես, Աստուծոյ Սուրբը։ Եւ Յիսուս սաստեց անոր ըսելով, Գաղանձէ, ու էլ ատկէ. ու դեւը զանիկա Նէրսն ի մէջտեղը գետինը զարկաւ, և ելաւ անկէ, ու ջուա մը
36 չտաւ անոր։ Եւ զարմանք եկաւ ամէնուն վրայ, և իրարու հետ կը խօսէին ու կ'ըսէին, Ա՛ս Ինչ խօսք է, որ իշխանութիւնով և զօրութիւնով կը հրամայէ պիղծ ոգիներուն, ու
37 կ'ելլեն։ Եւ անոր Համբաւը տարածուեցաւ չորկակ գաւառին ամէն տեղերը։
38 Ու ժողովարանէն ելլելով՝ Սիմոնին տունը

Եւ Ու Յ Ա Ի Ն Ը Ի Ն Ի Ն Ի Ն

39 մնաս։ Միմնդին զգբանչն ալ առաթիկ չկրնար
կը տանիլուէր, ու անոր համար ապաչինին
40 իրեն։ Եւ Քէ---- անոր վրայ կայնելով՝ առա-
ւաց չկրմին, որ Թագաւոր գանիկա. և չուտ մը
եղաւ ու անոնց ապաստարանին կ'ընէր։
41 Եւ արևք մարդ մնաց տասն տասներ՝ ամէն անոնք
որ ունէին տեսակ տեսակ ցաւերով հիւանդ-
նեբ՝ իրեն բերին զանոնք. ինքն ալ անոնցմէ
ամէն մէկուն վրայ ձեռք դնելով՝ բժշկեց
42 զանոնք։ Դեւեր ալ կ'ելլէին շատերէն, կ'ա-
զաղակէին ու կ'ըսէին թէ Դուն ես Քրիստոս՝
Աստուծոյ Որդին։ Ան ինքը կը սաստէր ու
Թող չէր տար անոնց որ խօսին, ինչու որ գի-
տէին թէ ինքը Քրիստոսն է։
43 Ու երբոր ցորեկ եղաւ՝ եկաւ ու գնաց ա-
նապատ տեղ մը, և Ժողովրդակաները կը փնտ-
տռէին զանիկա. եկան մինչև անոր, ու կը
44 սահպէին զանիկա որ իրենցմէ չերթայ. Բայց
անիկա բաւ անոնց, Գնամ է ինծի որ ուրիշ
քաղաքներու ալ Աստուծոյ Թագաւորութիւնը
քարոզեմ, քանզի ասոր բանին համար խրկուած
45 եմ։ Ու Գալիլեայի Ժողովարաններուն մէջ
կը քարոզէր։

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Քրիստոս Գեննասէթ ծովը ծռած՝ կը տեսնէ Ժողովուրդ։ 4 և Հետը հրամայէ որսալ մը կը ցանցին Քէ Գեննասէթ ու անոր ընկերները. Մարդոց որսողներ պիտի ըլլ։ 12 Քրիստոս բորոտը կը մաքրէ։ 16 անապատ տեղ մը քաշուած՝ աղօթք կ'ընէ։ 18 անդամալոյծ մը կը բժշկէ։ 27 Լեւին կը կանչէ Մատ. Քէոս մաքսատեղը։ 29 մեղաւորներու հետ կերը կ'ուտէ։ 34 և կը նախատինքի Քէ իր հետեւողներն եւս ապաշխարելէն նեղ պահք պիտի կրեն ու ծոմ պահեն։

1 Ու եղաւ որ երբ Ժողովուրդը անոր բոլոր-
մէրը դիզուեցաւ Աստուծոյ խօսքը լսելու
համար, ինքն ալ Գեննեսարէթի ծովակին քա-
2 ովը կեցեր էր։ Ու տեսաւ երկու նաւեր որ
ծովակին քովը կեցեր էին, և ձկնորսները
անոնց մէջէն եղած՝ ուռկաններնին կը լուային։
3 Ինքը անոնցմէն մէկուն մէջը մտաւ որ
Սիմնդինն էր, և ազատից անոր որ քիչ մը
ցամաքէն դէպի մէջը տանի. և նստելով նա-
ւուն մէջէն Ժողովուրդներուն կը սորվեցնէր։
4 Ու երբոր խօսելէն դադրեցաւ՝ բաւ Սի-
մնդինն, Հանապ տար նաւը դէպ ի խորութիւնը,
5 և ուռկաններնիդ ձգեցէք նետ որսալու։ Եւ
Սիմոն պատասխան տալով բաւ անոր, Վար-
դապետ, բոլոր գիշերս աշխատեցանք ու բան
մը չբռնեցինք, բայց քու խօսքիդ Համար
6 ուռկանը ձգեմ։ Ու երբոր սա բրին՝ խիտ
շատ ձուկեր ժողվեցին մէջը, ու իրենց ուռ-
7 կանը կը պատռուէր։ Եւ ան կ'ընէին մեւս
նաւուն մէջ եղող իրենց ընկերներուն՝ որ գան

օգնեն իրենց. և եկան ու երկու նաւերն ալ
8 լեցուցին, մինչև որ ընկղմելու մօտ էին։ Ա-
մէն Պետրոս երբոր տեսաւ՝ Յիսուսի ծունկ-
բուն իյնալու ու բաւ, Տէր, Ինմ քովէս մէկ-
դի գնա, ինչու որ ես մեղաւոր մարդ մըն
9 եմ։ Վասն զի ապշութիւնը պատեց զանիկա
և անոր հետ եղող ամէնը՝ ան իրենց բռնած
10 ձուկերուն որսին համար։ Նոյնպէս ալ Զե-
բեդէոսին որդիքը Յակոբոս և Յովհաննէս,
որոնք Սիմնդինին ընկերներն էին։ ու Քիստս
բաւ Սիմնդինի, Մի վախնար, տակէն նետ
11 մարդոց որսորդ պիտի ըլլաս։ Եւ նաւերը
ցամաքը հանելով՝ Համն բան Թողուցին ու
անոր նետէն գացին։
12 Ու եղաւ որ երբ ինքը քաղաքի մը մէջ
էր, ահա մէկ մարդ մը բորոտութիւնով լե-
ցուն՝ երբոր Յիսուսը տեսաւ, երեսի վրայ
իյնալով աղաչեց անոր ու բաւ, Տէր, Քէ
13 որ ուզես կրնաս զիս մաքրել։ Եւ Քէ---- իր
ձեռքը երկարելով դպաւ անոր, ու բաւ,
Ուզեմ մաքրուէ. և չուտ մը բորոտութիւնը
14 անկէ գնաց։ Ու ինքը պատուիրեց անոր որ
մէկու մը չըսէ, Հապա ըսաւ, Գնա քեզ քա-
հանային ցուցուր, և Մովսէսին պատուիրա-
ծին պէս քու մաքրուելուդ ընծան տուր ա-
15 նոնց վկայութիւն ըլլալու Համար։ Եւ անոր
վրայով խօսքը աւելի կը տարածուէր։ Ու չատ
Ժողովրդականեր կը Ժողովուէին մեկ ընելու,
և անով իրենց հիւանդութիւններէն բժշկուե-
16 լու։ Ու ինքը անապատ տեղեր կը քա-
շուէր և աղօթք կ'ընէր։
17 Ու եղաւ որ մէկ օր մը ինքը կը սորվեցնէր,
ու փարիսեցիներ և օրինաց վարդապետներ
նստած էին, որոնք Գալիլեայէ ու Հրէաստա-
նէ ու Երուսաղէմի բոլոր գիւղաքաղաքներէն
Ժողոված էին. ու Տէրոջը զօրութիւնը Նէրս
18 էր անոնք բժշկելու։ Եւ ահա մարդ մը մար-
դիկ մէկ անդամալոյծ մարդ մը մահիճովը
բերին, և Հնարք կը փնտռէին թէ ինչպէս զա-
նկա ներս բօխնեն, ու դնեն անոր առջեւը.
19 Ու երբոր բազմութիւնէն ճամբայ չէին գտներ՝
որ անկէ ներս բօխնեն անիկա, տանիքին վը-
րայ ելան, և զանիկա կղմինդրներուն միջէն
մահիճովը միջտեղը Յիսուսին առջեւը իջեցու-
20 ցին։ Եւ անոնց անհաւատքը
բաւ անոր, Ով մարդ, քու մեղքերդ քեզի
21 Նետուած են։ Եւ գպիրներն ու փարիսեցի-
ները սկսան խորհիլ ու բանալ, Ո՞վ է ասիկա՝
որ հայհոյութիւններ կը խօսի. Ո՞վ կրնայ մե-
ղաց թողութիւն տալ, բայց միայն Աստուած։
22 Եւ Յիսուս իմանալով անոնց խորհուրդները՝
պատասխան տուաւ ու բաւ անոնց, Սրտեր-

---

* Մատ. ը. 16։ Մարկ. ա. 35։
ա. 38։
† Մարկ. ա. 50։
† Մարկ. ա. 34։ գ. 11։
‡ Մարկ. ա. 32։ 34։ Հռ. 34։ 38։
ա. 16։
§ Ցիմն. խ. 6։
¶ ը Թագ. չ. 9։ գ Թագ. ժե. 18։
** Մատ. գ. 19։ Մարկ. ա. 37։

†† Մատ. գ. 20։ ԺԲ. 21։ Մարկ. ա. 18։ Գծ. ԺԸ. 25։
‡‡ Մատ. ը. 2։ Մարկ. ա. 40։
§§ Գծ. ԺԸ. 4։ 10։ 21։ 22։
¶¶ Մատ. գ. 21։ Մարկ. գ. 7։ Ցիմն. չ. 2։
*** Մատ. ԺԲ. 23։ Մարկ. չ. 46։
††† Մատ. Բ. 2։ Մարկ. բ. 3։
‡‡‡ Մատ. Բ. 3։ Մարկ. բ. 6. 7։
§§§ Ելից. լը. 6։ Ես. խգ. 25։

23 Նաեւ մէջ ի՞նչ կը խորհիք. Որը աւելի դիւրին է, ըսել ներդրդիչ քեզի ներուած են՝ ըսելը, Ելո՛ւր եւ շրջի՛ր։ 24 Բայց որպէս զի գիտնաք թէ Որդին մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրի վրայ ներդրելու մեղքերու թողութիւն տալու, (ըսաւ անդամալուծին,) քեզի կ՚ըսեմ, ելո՛ւր վերհիգ առ ու տունդ գնա։ 25 Եւ ան իսկոյն անոնց առջեւը ելաւ, ու վրան առաւ ինչ բանի վրայ որ պառկած էր, եւ գնաց իր տունը, ու Աստուծոյ փառք կու տար։ 26 Եւ ամէնքը ապշած մնացին, ու Աստուծոյ փառք կու տային, եւ վախով լեցուած՝ կ՚ըսէին թէ Այսօր նշանաւոր բաներ տեսանք։ 27 Ետ ասոնք բաներէն եղաւ ան, ու ելաւ մէկ մաքսատուր մը՝ որուն անունը Ղեւի էր, որ մաքս ընդունելու տեղը նստած էր, ու ըսաւ անոր, Եկո՛ւր ինծի հետեւէ։ 28 Ան ալ թողուց ամէնը եւ ելաւ գնաց անոր հետեւէն։ 29 Ղեւի անոր մեծ կոչունք մը ըրաւ իր տանը մէջ. եւ շատ բազմութիւն կար մաքսաւորներու եւ ուրիշներու՝ որ անոնց հետ սեղան նստած էին։ 30 Եւ անոնց գրիչները ու փարիսեցիները տրտունջ կ՚ընէին անոր աշակերտներուն ու կ՚ըսէին, Ինչո՞ւ համմար մաքսաւորներուն եւ մեղաւորներուն հետ կ՚ուտէք ու կը խմէք։ 31 Եւ Յիսուս պատասխան տալով ըսաւ անոնց, Առողջներուն բժիշկ պէտք չէ, 32 հապա հիւանդներուն։ Ես չարդարները կանչելու չեկայ, հապա մեղաւորները՝ ապաշխարութեան։

33 Անոնք ալ ըսին անոր, Ինչո՞ւ Յովհաննէսին աշակերտները շատ անգամ ծոմ կը պահեն եւ աղօթքներ կ՚ընեն, նոյնպէս ալ փարիսեցւոց աշխատաւորները. եւ քու կիներդ կ՚ուտեն ու կը խմեն։ 34 Եւ ան ըսաւ անոնց, Կրնա՞ք հարսնեւորին ստիպել ծոմ պահել մսլ՝ քանի որ փեսան իրենց հետն է։ 35 Բայց օրեր պիտի գան որ երբ փեսան իրենցմէ վերցուի, հապա այն օրերը ծոմ պիտի պահեն։ 36 Եւ առակ մըն ալ բսաւ անոնց, Թէ Ոչ ոք հին հագուստէ կտոր մը կտրեր նոր կտորի վրայ. եթէ ոչ՝ նոր կտորը պատառած կ՚ըլլայ, ու հինին հետ ալ չ՚համապատասխաներ այն նոր կտորը հինին։ 37 Եւ ոչ ոք նոր գինի հին մորթերու մէջ կը դնէ. եթէ ոչ՝ նոր գինին մորթերը կը պատռէ, ու ինքը կը թափի ու մորթերը կը կորսուին. 38 հապա նոր գինին նոր մորթերու մէջ դնելու է, ու երկուքն ալ կը պահուին։ 39 Եւ մէկը հին գինին խմելէն ետեւ անմիջապէս նորը չուզեր, քանզի կ՚ըսէ թէ Հինը աւելի անուշկամ է։

ԳԼՈՒԽ Զ

1 Քրիստոս շաբաթ օրուան պատահածներուն վրայով փարիսեցւոց կատաղութիւնը կը յանդիմանէ։ Որբ Գրոց վիպասիրութիւն։ 12 Առաքեալներ։ 17 Աստուածիմաստ ուսուցչութիւն։ 20 Ժողովուրդ առջի իր աշակերտներուն խօսելով կը ցուցնէ թէ օրհնեալ կը վայելեն հոգեւոր եւ օրհնեալ վայ։ 27 Կը պատուիրէ թշնամին սիրել, 46 եւ Աստուծոյ խօսքին հնազանդելով բարեւ գործել, որ չըլլայ թէ ատանց հետեւանքը վայ չհասած տառ մը պակսի կատարելութեան օրէնքէն։

1 Ա՛ւ եղաւ որ երկրորդ առաջին շաբաթ օրը ինքը արտերուն միջէն կ՚անցնէր, և իր աշակերտները ցուրտ հասկեր փրցնելով՝ ձեռքերնին մէջ կը չխլէին ու կ՚ուտէին։ 2 Բայց փարիսեցիներէն ոմանք ըսին անոնց, Ա՞ի՛նչ բան կ՚ընէք, որ արժան չէ ընել շաբաթ օրը։ 3 Եւ Յիսուս պատասխան տալով անոնց ըսաւ, Չէ՞ք կարդացեր դուք Դաւիթին ըրածը, երբոր անօթեցաւ ինքը և անոնք որ իր հետն էին։ 4 Թէ ինչպէս անիկա Աստուծոյ տունը մտաւ, և առաջաւորութեան հացերը առաւ ու կերաւ, և տուաւ անոնց ալ որ իր հետն էին. որ չէ՛ր օրինաւոր չէ ուտել, բայց միայն քահանաներուն։ 5 Եւ ըսաւ անոնց, Որդի՛ն մարդոյ շաբաթին ալ Տէրն է։

6 Ա՛ւ եղաւ որ ուրիշ շաբաթ օր մըն ալ ինքը ժողովարանը մտաւ ու կը սորվեցնէր. և հոն մարդ մը կար որուն աջ ձեռքը չորցած էր։ 7 Եւ գրիչներն ու փարիսեցիները անոր կը սպասէին՝ թէ շաբաթ օրը ըժի՛շկ կը բժշկէ՞, որպէս զի ամբաստանութիւն մը ունենան անոր դէմ։ 8 Բայց ինքը գիտնալով անոնց խորհուրդները՝ ըսաւ այն մարդուն որուն ձեռքը չորցած էր, Ելո՛ւր մէջտեղ կայնէ։ Եւ ան ելաւ կայնեցաւ։ 9 Յիսուս ալ ըսաւ անոնց, Կը հարցնեմ ձեզի՝ Շաբաթ օրը ի՞նչ արժան է, բարի՞ք ընել թէ չարի՞ք ընել, հոգի մը ապրեցնե՞լ թէ մեռցնել։ 10 Եւ շուրջառնակի ամէնուն վրայ նայելով՝ ըսաւ անոր, Ձեռքդ երկնցուր։ Ան ալ այնպէս ըրաւ, ու անոր ձեռքը ողջացաւ մըսլ պէս։ 11 Եւ անոնք խելայեղ մըսլ եղան, ու իրարու հետ կը խօսէին թէ ինչ ընեն Յիսուսին։

12 Ա՛ւ եղաւ որ ան օրերը լեռը ելաւ աղօթք ընելու, ու բոլոր գիշերը Աստուծոյ աղօթք ընելով անցուց։ 13 Ու երբոր առաւօտ եղաւ՝ կանչեց իր աշակերտները, ու անոնցմէ տասներկուսը հոգի ընտրեց, որոնք առաքեալ ալ անուանեց. 14 Սիմոնը՝ որուն որ Պետրոս ալ անուանեց, և անոր եղբայրը Անդրեաս, Յակոբոս ու Յովհաննէս, Փիլիպպոս և Բարթողիմէոս, 15 Մատթէոս և Թովմաս, Ալփէոսեան Յակոբոս և Նախանձաւորը կոչուած 16 Յուդան՝ Յակոբոսին եղբայրը Յուդան՝ և Իսկարիովմացի Յուդան՝ որ և մատնիչ եղաւ։ 17 Եւ անոնց հետ իջնելով՝ մէկ տափարակ տեղ

---

1 Մատ. ժ. 1։ Մարկ. գ. 13։ Ղուկ. ը. 1։
2 Մատ. ժբ. 1։ Մարկ. բ. 23։
3 Ա Թագ. իա. 6։
4 Ղեւ. իդ. 9։
5 Մատ. ժբ. 8։
6 Մատ. ժդ. 1։ Մարկ. գ. 1։ Ղուկ. ը. 10։
7 Մատ. ժդ. 14։ Մարկ. գ. 2։ Ղուկ. ժդ. 7։
8 Մատ. ժդ. 25։ Մարկ. գ. 3։ Ղուկ. ը. 49։
9 Մատ. ժդ. 1։ Մարկ. գ. 4։ Ղուկ. ը. 11։
10 Մատ. ժդ. 13։ Մարկ. գ. 5։ Ղուկ. ը. 12։
11 Մատ. ժդ. 22։ Մարկ. գ. 6։ Ղուկ. ը. 13։
12 Մատ. ժդ. 23։ Մարկ. գ. 13։ Ղուկ. ը. 28։
13 Մատ. ժդ. 25։ Մարկ. գ. 14։ Ղուկ. ը. 29։
14 Մատ. ժդ. 26։ Մարկ. գ. 16։ Ղուկ. ը. 31։
15 Մատ. ժդ. 27։ Մարկ. գ. 18։ Ղուկ. ը. 32։
16 Մատ. ժդ. 28։ Մարկ. գ. 19։ Ղուկ. ը. 33։
17 Մատ. ժդ. 29։ Մարկ. գ. 20։ Ղուկ. ը. 34։

մը կայնեցան , նաև իր աշակերտներուն ժո-
ղովը՝ 2ու մեծ բազմութիւն մը ժողովուրդ-
ներու՝ բոլոր Հրէաստանէն ու Երուսաղէմէն
18 և Տիւրոսի ու Սիդոնի ծովեզերքէն , որոնք
եկան անոր խօսքը մտիկ ընելու , ու իրենց
հիւանդութիւններէն բժշկուելու . և պիղծ
ոգիներէն նեղութիւն կրողներն ալ եղան ու կը
19 բժշկուէին . եւ բոլոր ժողովուրդը կ'ուզէր
իրեն դպչիլ , 2ինչու որ զօրութիւն կ'ելլէր իր-
մէն ու ամէնը կը բժշկէր .
20 Եւ ինքը իր աչքերը դէպ իր աշակերտ-
ներուն վերցուց ու ըսաւ , 2երանի չքաղ-
քառներուդ , ինչու որ Աստուծոյ թա-
21 գաւորութիւնը 2երանի անոր որ հիմա անօթի
է , ինչու որ պիտի կշտանաք . 2երանի ան-
որ հիմա կուլաք , ինչու որ պիտի խնդաք .
22 2երանի է ձեզի՝ երբոր մարդիկ ձեզ ատեն ,
2ու երբոր ձեզ նզովեն ու հալածեն ու նա-
խատեն , և ձեր վրայով գէշ անուն հանեն
23 Որդւոյ մարդոյ պատճառովը . 2Ուրախ եղէք
դուք այն օրը ու ցնծացէք , որ ահա ձեր
վարձքը շատ է երկինքը . 2վասն զի իրենց հայ-
24 րերը այդպէս կ'ընէին մարգարէներուն . 2Բայց
վայ ձեզի՝ հարուստներուդ , 2ինչու որ ձեր
25 մխիթարութիւնը առած է . 2վայ ձեզի որ
կուշտ էք , ինչու որ պիտի անօթենաք . 2վայ
ձեզի որ հիմա կը ծիծաղիք , ինչու որ սուգ
26 պիտի բնէք ու լաք . 2վայ ձեզի՝ երբոր ©մարդ-
կի ձեր վրայով ապէկ խօսին , ինչու որ ի-
րենց հայրերը այդպէս կ'ընէին սուտ մարգա-
բէներուն .
27 2Բայց կ'ըսեմ ձեզի որ մտիկ կ'ընէք , Սիրէ-
ցէք ձեր թշնամիները , ձեզ ատողներուն բարի
28 ըրէք . Ձեզ անիծողները օրհնեցէք , Ձեզի
նեղութիւն տուողներուն համար աղօթք ը-
29 ընէք . 2Ան որ քու մէկ ծնօտիդ կը զարնէ ,
միւսն ալ մօտեցուր անոր . 2և ան որ քու
վերարկուդ քեզմէ կը հանէ , մի արգիլեր ան-
30 կէ չապիկդ ալ . 2Ամէն ամենուն որ քեզմէ կ'ու-
զէ՝ տուր , ու քու բաներդ առնողէն ետ
31 մի պահանջեր . 2Եւ ինչպէս կ'ուզէք որ մար-
դիկ ձեզի ընեն , դուք ալ անոնց անանկ ը-
32 ընէք . 2Եւ թէ որ դուք ձեզ սիրողները սի-
րէք՝ ի՞նչ չնորհ կ'ունենաք . ինչու որ մեղա-
33 աւորներն ալ կը սիրեն զիրենք սիրողները . Եւ
թէ որ դուք ձեզի բարի ընողներուն բարի
ընէք , ի՞նչ չնորհ կ'ունենաք . ինչու որ մե-
34 ղաւորներն ալ նոյն բանը կ'ընեն . 2Եւ թէ որ
անանկ մարդոց փոխ տաք՝ որոնցմէ յոյս ու-
նէք առնելու , ի՞նչ չնորհ կ'ունենաք . ինչու
որ մեղաւորներն ալ մեղաւորներուն փոխ կու-
35 տան , որ նոյն չափովը նո՛ առնեն . 2Հապա
սիրեցէք դուք ձեր թշնամիները , ու բարի
ըրէք , 1և փոխ տուէք առանց փոխարէնի
մը սպասելու , և ձեր վարձքը շատ պիտի
ըլլայ , ու 2Բարձրեալին որդիքը պիտի ըլլաք .
ինչու որ անիկա բարերար է ապերախտնե-
36 րուն ու չարերուն . 2Ուրեմն գթած եղէք
37 ինչպէս որ ձեր Հայրն ալ գթած է . 2Մի դա-
տէք , ու պիտի չդատուիք . մի դատապար-
տէք , ու պիտի չդատապարտուիք . ներէ-
38 ցէք , ու ձեզի պիտի ներուի . 2Տուէք , ու
ձեզի պիտի տրուի . ապեկ չափով , կոխուած ,
ցնցուած , լեփլեցուն պիտի տրուի 2ձեր գոգը .
2քանզի ան չափովը որով դուք կը չափէք ,
ձեզի պիտի չափուի .
39 Առակ մըն ալ բաւ անոնց . 2Մէթէ կոյրը
կոյրին կրնա՞յ առաջնորդութիւն ընել , չէ՞ որ
40 երկուքն ալ փոսը պիտի կիյնան . 2Աշակերտը
իր վարդապետէն մեծ չէ , բայց ամէն կատա-
րեալ վարժուածը իր վարդապետին պէս
կ'ըլլայ .
41 2Եւ ինչո՞ւ քու եղբօրդ աչքին մէջի չիզը
կը տեսնես , ու քու աչքիդ մէջի գերանին չես
42 նայիր . կամ ի՞նչպէս կրնաս ըսել քու եղբօ-
րըդ , եղբայր , թոզ տուր որ աչքիդ մէջի չի-
զը հանեմ՝ և դուն քու աչքիդ մէջի գերանը
չես տեսներ . կեղծաւոր , նառաջ քու աչքիդ
գերանը հանէ , ու յետքը պարզ պիտի տես-
նես քու եղբօրդ աչքին մէջի չիզը հանե-
43 լու . 2ինչու որ չկայ բարի ծառ մը որ չար
պտուղ բերէ , ոչ ալ չար ծառ մը որ բարի
44 պտուղ բերէ . 2Վասն զի ամէն ծառ իր պտու-
ղէն կը ճանչցուի . ինչու որ փուշերէն թուզ
չեն քաղեր , ու մերկենիէն խաղող չեն ժողվեր .
45 2Բարի մարդը իր սրտին բարի գանձէն բա-
րութիւն կը բղխէ , և չար մարդը իր սրտին
չար գանձէն չարութիւն կը բղխէ . 2ինչու որ
իր բերանը սրտին առատութենէն կը խօսի .
46 Եւ ինչո՞ւ զիս , Տէր , Տէր , կը կոչէք , ու
47 բան ալ չեք կատարեր . 2Ամէն որ որ ինծի կու գայ և իմ խօսքերս կը լսէ ու անոնք
կը կատարէ , ձեզի ցուցընեմ թէ որու կը նը-
48 մանի . Անիկա առուն չինող մարդու մը կը նը-

ֆ Մաա. գ. 21. Մար. գ. 5.
ֆ Մաա. ժգ. 36.
ֆ Մար. ե. 30. Դէմ. բ. 45.
ֆ Մաա. ե. 3. Յով. ա. Յակ. բ. 5.
ֆ Եր. ծե. 1. կե. 13. Մաա. ե. 6.
ֆ Եր. կա. 3. Մաա. ե. 4.
ֆ Մաա. ե. 31.
Գնա. բ. 10. գ. 14. գ. 14.
Յովհ. ժգ. 2.
Մաա. ե. 18. Գործ. ե. 41. Կող. ա.
21. Յակ. ա. 2.
Գործ. ե. 21.
Աւետ. ղ. 1. Յակ. ե. 1.
Գէ. ժբ. 21.
Մաա. գ. 2. ե. 16. Գէ. ժչ. 25.
Եր. կե. 13.
Ածախ. ժգ. 13.
Յովհ. ժե. 13. Յակ. գ. 1.
Ա՛ն որ ինծի կը հաւատայ գիս
Եղ. իգ. 4. Ածախ. կե. 21. Մաա. ե. 22. Հռ. 35. Հբ. ա. 3. Յայտ. ի. 5.
Մաա. ե. 39.
Մաա. ե. 40.
Մաա. ե. 42.
Մաա. ե. 42.
Մաա. ե. 43.
Մաա. ե. 44.
Հռ. 27.
Սղ. լե. 26. Հռ. 30.
Մաա. ե. 45.
Մաա. ե. 48.
Մաա. ե. 1.
Ածախ. ԺԲ. 17.
Սղ. հԲ. 13.
Մաա. ե. 2. Մար. գ. 24. Յակ. բ. 13.
Մաա. ժե. 14.
Մաա. ժ. 21. Յովհ. ժգ. 16. ժե. 20.
Մաա. ե. 3.
Տես Ածախ. ժբ.
17.
Մաա. ե. 16. 17.
Մաա. ժբ. 33.
Մաա. ժբ. 33.
Մաա. ժբ. 24.
Մաա. ը. 6. Մաա. ե. 21. Եբ. 11. Գէ. ժգ. 23.
Մաա. ե. 24.

մանէ, որ փոքից ու խոշունկցուց, ու հիմը վէմի վրայ դրաւ։ և ջուրերն յորդած ա-
ւուներ գնաց գարկաւ այն տանը, ու չկրցաւ
զանիկա շարժել, ինչու որ վէմի վրայ հաս-
49 տատած էր։ Բայց այն որ Ի՛ւ խօսքը կը լսէ
ու չկատարեր, կրնանայն այնմարդուն որ հողի
վրայ առանց հիմի տուն կը շինէ. որուն գնաց
զարկաւ, և չաւա մը փլաւ, ու այն տանը կոր-
ծանումը մեծ էր։

ԳԼ. Է

1 Քրիստոս աւելի մեծ հաւատք կը գտնէ հեթանոս հարիւրա-
պետի մը քան իսրայէլացւոց։ 10 անոր ծառան չը
անուած կը բժշկէ։ 11 Շատ քաղաքներ հեղ. ազգի կեանք մը
գատակը կը յարուցանէ։ 19 Իր հրաշքները յիշելով պատաս-
խան կուտայ Յովհաննէսին խրկած մարդոցը։ 24 Յովհան.
նէսին վրայով իր ունեցած գաղափարը կը յայտնէ ժողովուր-
դին։ 30 կը յանդիմանէ հրեաներէն ու ոչ Յովհաննէսին և
ոչ իր վարդապետութեան համակրելուն։ 36 կը յայտնէ թէ իրեր
բարկասէր և մեղայասիրաց չէ թէ գանոնք մեղքի մէջ պա-
հելու. այլ անոնց մեղքերը ներելու երբեմն անոնք չէզոք գտ-
նելու համար։

1 Ա. երբոր իր բոլոր խօսքերը ժողովուրդին
ականջներուն կատարէ լսելութեան, Կափառ.
2 նայում։ Եւ Հարիւրապետի մը ծառայ մարդ
հիւանդացած՝ մեռնելու էր, որ սիրելի
3 էր անոր։ երբոր Յիսուսի վրայով լսեց, Հրէ-
աներէն ղէպ ի ծերերը խրկելով՝ ազատեց անոր
4 որ գայ իր ծառան ապրեցնէ։ Անոնք ալ ե-
կան Յիսուսի և խնդրանօք կ'աղաչէին
անոր ու կ'ըսէին թէ Անիկա արժանի է ո-
5 րուն ատ ընէիս պիտի բնաւ. ինչու որ մեր ազ-
գը կը սիրէ, ու ժողովարանը անիկա շինեց
6 մեզի։ Եւ Յիսուս անոնց հետ գնաց. երբոր
տունէն չատ հեռու չէր, Հարիւրապետը իրե-
կեց անոր ղէպ ի բարեկամներ, ու ըսաւ անոր,
Տէր, մի յոգնիր, ինչու որ ես արժանի չեմ որ
7 դուն իմ յարկիս տակը մտնիս. Անոր համար
ես ինքզինքս ալ արժանի չսեպեցի քեզի գա-
լու. հապա խօսքով դուրկ, և իմ ծառաս
8 պիտի բժշկուի. ինչու որ ես ալ իշխանու թիւնի
տակ դրուած մարդ մըն եմ, ու իմ հրամա-
տակը զինուորներ ունիմ. և ասոր կ'ըսեմ,
Գնա, ու կ'երթայ. և միւսին թէ Եկուր, ու
կու գայ, և ծառայիս թէ Ա՛ս բանը բրէ, ու
9 կ'ընէ։ Յիսուս ան բաները լսելով զարմացաւ
անոր վրայ. և իր ետևէն գացող ժողովուր-
դին դարձաւ ու ըսաւ, Ձեզի կ'ըսեմ, որ Իս-
րայէլի մէջ անգամ ես այսչափ հաւատք չը-
10 գտայ։ Ու պատգամաւորները նորէն տուն
դարձան, և հիւանդ ծառան առողջացած
գտան։

11 Ու եղաւ որ հետևեալ օրը քաղաք մը կ'եր-
թար՝ որուն անունը Նային էր, և անոր հե-
տը կ'երթային իր աշակերտներէն շատերը ու
12 մեծ բազմութիւն։ Ու երբոր քաղաքին դռ-

= Մ՝՝՝՝ · ը · ֆ ։
ֆ Գէ · ը · ֆ։ Յ · ֆ։ Յ՝՝ · ֆ։ Ֆ՝՝ · ֆ։ Ֆ՝՝ · ֆ։ Ֆ

երթար յանցին, արդարացուցին զԱստուած, որ Հաշխանեսին մկրտութեամբ մկրտուել
30 ցան։ Բայց փարիսեցիքն եւ օրինականքն երկնից անձին գԻմ Աստուծոյ խորհուրդը առնարգեցին, որ անկէ չմկրտուեցան։
31 Եւ ասաց արդ՝ Նմանցընեմ զայս ազգիս մարդ
32 կիկը, եւ որո՞ւ կը նմանին։ Կը նմանին տղոց, որ չուկաներըն նստելով՝ իրարու կը կանչեն ու կ՚ըսեն, փող հնչեցուցինք ձեզի՝ ու չպարեցիք, ողբացինք ձեզի՝ ու չլացիք։
33 Վասն զի Յհաննէս մկրտիչ եկաւ, ոչ հաց կ՚ուտէր եւ ոչ գինի կը խմէր, ու կ՚ըսէք. Դեւ
34 կայ անոր ներսն դիս։ Որդի մարդոյ եկաւ՝ կ՚ուտէ ու կը խմէ, եւ կ՚ըսէք. Ահա ուտող եւ արբեցող մարդ՝ մաքսատուներու ու մեղաւորաց բարեկամ։ Եւ իմաստութիւնը արդարացաւ իր բոլոր որդւոցմէն։
36 Խնդրեցինէն զինքը կ՚ազգէր անոր որ իր հետը հաց ուտէ։ Ան ալ փարիսեցիին տունը
37 նստաւ ու սեղան նստաւ։ Եւ ահա քաղաքին մէջ մեղաւոր կնիկ մը կար, երբոր իմացաւ թէ անիկա փարիսեցիին տունը սեղան նստեր է, մէկ շիշ մը անուշահոտ ևղ բերաւ։
38 Ու նեղէն կողմէն անոր ոտքերուն քովը կեցեր՝ կու լար, և արցունքովը սկսաւ անոր ոտքերը թրջել, ու իր գլխուն մազերովը կը սրբէր, և կը համբուրէր անոր ոտքերը, ու
39 ևղով կ՚օծէր։ Ու երբոր անոնք փարիսեցիին՝ որ զանիկա հրաւիրեր էր, կ՚ըսեր իր մտքին մէջ, Աւաղիկա թէ որ մարգարէ բլլար՝ պիտի գիտնար թէ ո՛վ և ինչպէս կնիկ է իրմէն դպչողը,
40 չորը, ինչու որ մեղաւոր է։ Եւ Յիսուս պատասխան առաւ ու բսաւ անոր. Սիմո՛ն, քեզի բան մը ունիմ բսելու։ Ան ալ բսաւ. Բսէ,
41 վարդապետ։ Երկու պարտականի մը կիկու պարտական ունէր, մէկը հինգ հարիւր դահեկան պարտք ունէր, ու միւսը յիսուն։
42 Եւ երբոր հատուցանելու ունէին չունէին, երկուքին ալ չներեց։ Հիմա դրուցէ, Ասոնցմէ ո՞րը աւելի պիտի սիրէ զանիկա։ Պատասխան առաւ Սիմոն ու բսաւ, Ինծի թուի թէ անոնկ կ՚ներեցաւ, որուն որ աւելի շատ ներեց։ Ան ալ բսաւ անոր, Ուղիղ դատեցիր։ Ու դառնալով դէպ ի այն կնիկը՝ բսաւ Սիմոնին, Կը տեսնե՞ս այս կնիկը։ Քեզ քով տունդ մտայ, դուն ոտքերուս ջուր չտուիր, բայց անիկա իր արցունքովը ոտքերս թրջեց, և իր
45 մազերովը սրբեց։ Դուն համբոյր մը չտուիր, բայց անիկա ես մտնելէս ի վեր ոտքերս
46 քերս համբուրելէն չդադրեցաւ։ Դուն իմ գլուխս ձէթով չօծեցիր, բայց անիկա իմ ոտքերս
47 քերս անուշահոտ ևղով օծեց։ Ուստի կ՚ըսեմ քեզի, Ներուած են անոր շատ մեղքերը, ինչու որ շատ սիրեց, բայց որու որ քիչ
48 կը ներուի, անիկա քիչ կը սիրէ։ Ու բսաւ անոր, Ներուած են քու մեղքերդ։
49 Նոյն ատեն նստողները սկսան իրենց մէջը բսել, Ո՞վ է սա որ մեղաց թողութիւն ալ
50 կու տայ։ Եւ ինքը բսաւ կնիկոջը, Քու հաւատդ քեզ փրկեց, գնա խաղաղութեամբ։

Գ Լ. Ը

1 Կանչուք իրենց տասնաւերկուքը ծառայութիւն կ՚ընէն Քրիստոսի։ 4 Քրիստոս կը գուշակէ անբնակութիւնն ի 8 Ճրագին առակը։ 21 Կ՚ինդրեն քեզ տեսնել իր մայրը ու եղբայրները։ 22 Կը տասնի հովիտը։ 26 Ի Գադարացւոց կ՚ելնէ դեւը հանելով ի նոցանէ։ 37 Գադարացիք չեն ընդունիր զինքը։ 43 Ճնաւոր կինը կը բժշկի։ 49 Ի Յայրոսի տղմիկը կը յարուցանէ։

1 Ու եղաւ որ անկէ ետեւ՝ ալ ինքը քաղաքէ քաղաք ու գիւղ գիւղ պտրտելով՝ կը քարոզէր, և Աստուծոյ թագաւորութիւնը կ՚աւետարէր։
2 Նէր, ու տասներկուքը իր հետն էր։ Նաև քանի մը կիներ՝ որ չար ոգիներէ ու հիւանդութիւններէ բժշկուեր էին, Մարիամ որ Մագդաղենացի կ՚բսուէր՝ որմէ եօթը
3 դեւ դուրս ելեր էր, Եւ Յհաննա՝ Հերովդէսի տնտեսը Քուզային կինը, ու Շուսան և շատ ուրիշներ, որոնք իրենց բաստացած քսակը ||անոր ծառայութիւն կ՚ընէին։
4 Ու երբոր մեծ բազմութիւն ժողովուեցաւ և շատ քաղաքներէ իրեն կուգային, առակով մը
5 բսաւ. Ելաւ ցանող մը ելաւ իր սերմը ցանելու. ու ցանած ատենը մէկ քանին ճամբուն քովը ինկաւ և ոտքի տակ կոխուեցաւ, ու
6 երկինքի թռչուններըն կերան զանիկա։ Եւ ուրիշը ապառաժի վրայ ինկաւ, և բուսածին պէս չորցաւ՝ հոգ հիւթ չունենալուն համար։
7 Եւ ուրիշը փուշերու մէջ ինկաւ, ու փուշերը անոր հետ բուսնելով՝ խեղդեցին անիկա։
8 Եւ ուրիշը ազիկ հողի մէջ ինկաւ, ու բուսնելով՝ հարիւրապատիկ պտուղ տուաւ։ Երբոր սա բաները կը դրուցէր՝ կ՚ազատակէր, Ան որ խնդրու ականջ ունի՝ թող լսէ։
9 Եւ իր աշակերտները կը հարցնէին իրեն՝ բսելով թէ ի՞նչ պիտի բլլայ այն առակը։
10 Ան ալ բսաւ, Ձեզի արուած է դիտնալ Աստուծոյ թագաւորութեան խորհուրդները, բայց ուրիշներուն առակներով կ՚ըսուի՝ որ աննայելով՝ չտեսնեն, և լսելով՝ չհասկնան։
11 Այդ առակը սա է. Սերմը Աստուծոյ

---

1 Մատ. Գ. 5, 6. Գղ. Գ. 12։
2 Գործ. Ի. 27։
3 Ոմանք կ՚ըսէ Հերոդէսի. Ուրիշք Մանահէմ։
4 Մատ. Ժ. 1։
5 Գղ. Ժէ. 2։
6 Մատ. Գ. 9։ Գղ. Ա. 13։
7 Մատ. Ժ. 19։
8 Մատ. Իգ. 9։
9 Մարկ. Ժգ. 3։ Ելից. Ժ. 2։
10 Ոմանք գլխատ մատ. Ուրիշք
11 Մատ. Գ. 5, 6. Գղ. Գ. 12։
12 Գործ. Ի. 27։
13 Ոմանք կ՚ըսէ Հերոդէսի. Ուրիշք Մանահէմ։
14 Մատ. Ժ. 19։
15 Մատ. Գ. 4։ Մարկ. Գ. 20։
16 Մատ. Ե. 15։ Մարկ. Դ. 21։ Ղուկ. Ը. 33։
17 Մատ. Ժ. 26։ Մարկ. Դ. 22։ Ղուկ. Ժբ. 2։
18 Մատ. Ժգ. 12։
19 Մատ. Ժ. 46։ Մարկ. Գ. 31։
20 Մատ. Ժբ. 47։ Մարկ. Գ. 32։
21 Մատ. Ժբ. 50։ Մարկ. Գ. 35։ Ղուկ. Ը. 21։
22 Մատ. Ը. 18։ Մարկ. Դ. 35։
23 Մատ. Ը. 24։ Մարկ. Դ. 37։
24 Մատ. Ը. 25։ Մարկ. Դ. 38։
25 Մատ. Ը. 26։ Մարկ. Դ. 39։
26 Մատ. Ը. 28։ Մարկ. Ե. 1։
27 Մատ. Ը. 33։ Մարկ. Ե. 15։
28 Մատ. Ը. 29։ Մարկ. Ե. 7։
29 Մատ. Ը. 34։ Մարկ. Ե. 17։
30 Մատ. Ը. 34։ Մարկ. Ե. 17։
31 Մատ. Ժբ. 46։ Մարկ. Գ. 31։
32 Մատ. Ժբ. 47։ Մարկ. Գ. 32։
33 Մատ. Ժբ. 50։ Մարկ. Գ. 35։ Ղուկ. Ը. 21։
34 Մատ. Ը. 18։ Մարկ. Դ. 35։
35 Մատ. Ը. 24։ Մարկ. Դ. 37։
36 Մատ. Ը. 25։ Մարկ. Դ. 38։
37 Մատ. Ը. 26։ Մարկ. Դ. 39։
38 Մատ. Ը. 28։ Մարկ. Ե. 1։
39 Մատ. Ը. 33։ Մարկ. Ե. 15։
40 Մատ. Ը. 29։ Մարկ. Ե. 7։
41 Մատ. Ը. 34։ Մարկ. Ե. 17։
42 Մատ. Ը. 34։ Մարկ. Ե. 17։
43 Մատ. Ժբ. 46։ Մարկ. Գ. 31։
44 Մատ. Ժբ. 47։ Մարկ. Գ. 32։
45 Մատ. Ը. 24։ Մարկ. Դ. 37։
46 Մատ. Ը. 25։ Մարկ. Դ. 38։
47 Մատ. Ը. 26։ Մարկ. Դ. 39։
48 Մատ. Ը. 28։ Մարկ. Ե. 1։
49 Մատ. Ը. 34։ Մարկ. Ե. 17։
50 Մատ. Ը. 34։ Մարկ. Ե. 17։

12 խօսքն է ։ Ու ճամբան քարիններըն անոնք են՝ որ կը լսեն , ու ետքը Սատանան կու գայ , անոնց սրտէն կը հանէ խօսքը , որ չըլլայ թէ
13 հաւատան ու փրկուին ։ Եւ ապառաժին վրայինները ասոնք են՝ որ երբ կը լսեն , ուրախութեամբ կ՚ընդունին խօսքը , բայց արմատ չունին . առին մի կը հաւատան , ու փոր-
14 ձութեան ժամանակը կը հեռանան ։ Եւ փուշերուն մէջ ինկածը անոնք են՝ որ կը լսեն , բայց հոգերով ու հարստութիւնով և ան կեանքին ցանկութիւններովը ղրազած ըլլա-
15 լով՝ կը խեղդուին և անպտուղ կ՚ըլլան ։ Իսկ աղէկ հողի մէջ ցանածը անոնք են՝ որ բարի և յօժար սրտով լսելով խօսքը՝ կ՚ընդունին ու համբերութիւնով պտուղ կու տան ։
16 Ոչկայ մէկը որ ճրագ վառէ ու անկեղ մը տակ կամ մահիճին ներքեւը դնէ , հապա աշտանակի վրայ կը դնէ , որ ներս մտնողները
17 լոյսը տեսնեն ։ Վասն զի չկայ ծածուկ բան մը որ պիտի չյայտնուի , ոչ ալ գաղտուկ բան
18 մը որ պիտի չգիտցուի ու երեւան չելլի ։ Ուստի նայեցէք թէ ինչպէս կը լսէք ։ Քանզի ով որ ունի՝ անոր պիտի տրուի , և ով որ չունի՝ անոր ալ որ ինքը կը կարծէ թէ ունի , անկէ պիտի առնուի ։
19 Ետքը անոր մայրը ու եղբայրները իրեն եկան , ու բազմութենէն չէին կրնար անոր քո-
20 վը երթալ ։ Եւ անոր լուացուցին՝ ըսելով , Քու մայրդ ու եղբայրներդ դուրսը կայներ
21 են , ու քեզ տեսնել կ՚ուզեն ։ Եւ անկէ պատասխան տալով ըսաւ անոնց , Իմ մայրս ու իմ եղբայրներս ասոնք են , որ Աստուծոյ խօսքը կը լսեն ու զանկէ կը կատարեն ։
22 Ու եղաւ որ մէկ օր մը ես ու իմ աշակերտներն ալ , ու ըսաւ անոնց , Յո-
23 վակին միւս կողմը անցնինք ։ Եւ ճամբայ ե-
լան ։ Ու երբոր նաւով կ՚երթային՝ ինքը քնացաւ ։ ու հովի փոթորիկ մը իջաւ ծովակին վրայ , և նաւը կը լեցուէր ու իրենք վտան-
24 գի մէջ էին ։ Մօտեցան արթնցուցին անկիսա ու ըսին , Վարդապետ , վարդապետ , մեռ կը կորսնինք ։ ան ալ ելաւ սաստեց հովին ու ջրերուն խաղաղութիւնը , և հանդարտեցան ,
25 ու խաղաղութիւն եղաւ ։ Եւ ըսաւ անոնց , Որ է ձեր հաւատքը ։ և անոնք վախի մէջ ինկած զարմացան , ու իրարու կ՚ըսէին , Արդեօք ո՛վ է ասիկա՝ որ հովերուն ու ջուրին ալ հրամայէ կու տայ , և կը հնազանդին ատոր ։
26 Ու նաւելով իջան Գադարացւոց երկիրը ,
27 որ Գալիլեացին դիմացի կողմն է ։ Եւ ինքը ցամաքը ելլելուն պէս՝ ան քաղաքէն մարդ մը եկաւ դիմացը՝ որուն ներսը շատ ատեն չէր հագնէր , ոչ ալ տան մէջ կը բնակէր , հապա
28 գերեզմաններու մէջ ։ Եւ Յիսուսը տեսնելով՝ աղաղակեց ու ինկաւ անոր առջեւը , ու բարձր ձայնով բսաւ , Դուն իմ հետս ի՞նչ բան ունիս , Յիսուս Որդի Աստուծոյ բարձրելոյ ։
29 Կ՚աղաչեմ քեզի՝ զիս մի տանջեր ։ (Ինչու որ հրամայեց պիղծ ոգիին որ ան մարդէն ելլէ ։ զի հաճախ շատ ատեն էր որ զանկա չարչարած կը պահէր , և անիկա շղթաներով ու ան կապերով կապուած կը պահուէր , բայց կապերը կը կտրտէր ու դեւէն անապատը կը
30 քշուէր ։) Հարցուց անոր Յիսուս ու բսաւ , Անունդ ի՞նչ է ։ ան ալ բսաւ , Լեգէոն ։ Ինչու որ շատ դեւեր մտեր էին անոր ներսի դին ։
31 Եւ կ՚աղաչէին անոր Որ անդունդը հրամայու-
32 ցանէ զանոնք ։ Հոն ալ անդունդը հրամայու-
ցանէ զանոնք ։ Հոն ալ անդունդը հրամայու-
32

և իբրև մէկ մը բժշկուելու ճար մը ևգած
44 չէր, եաեէն մօտենալով՝ անոր Տանդերձին
քղանցքին դպաւ, և իսկոյն իր արիւնին հո-
45 սումը դադարեցաւ։ Եւ Յիսուս բաւ, Ո՞վ
էր ան որ ինծի դպաւ։ Երբոր ամէնքը կ՚ու-
րանային, բաւ Պետրոս ու անոր հետ եղող-
ները, վարդապետ, բազմութիւնը քեզ կը
հրէ ու կը նեղէ, ու կ՚ըսես թէ Ո՞վ ինծի
46 դպաւ։ Եւ Յիսուս բաւ, Մէկը ինծի դպաւ,
քանզի ես գիտցայ որ ինծմէ զօրութիւն մը ևլաւ։
47 Երբոր տեսաւ կինը որ ֆ֊ՀՒ չպահուե-
ցաւ, դողալով ևկաւ ու անոր առջևը ինկաւ,
և բոլոր ժողովուրդին առջևը անոր պատմեց
թէ ինչ բանի համար անոր դպեր էր, և թէ
48 ինչպէս ինքը իսկոյն բժշկուեցաւ։ Եւ Յիսու-
բաւ անոր, Քաջալերուէ, աղջիկ, քու
հաւատքդ քեզ բժշկեց, դնա խաղաղու-
թեամբ։
49 Երբոր ինքը դեռ կը խօսէր, ժողովրդա-
պետին տունէն մէկը ևկաւ ու բաւ անոր,
Աղջիկդ մեռաւ, – վարդապետը մի յոգնեցը-
50 ներ։ Բայց Յիսուս երբոր լսեց, պատասխան
տուաւ անոր ու բաւ, Մի վախնար, միայն
51 հաւատա, ու պիտի ապրի։ Եւ երբ տունը
մտաւ՝ ուրիշ մէկը Թող չտուաւ որ մտնէ,
բայց միայն Գիտրոսը ու Յակոբոսը և Յով-
52 հաննէսը ու աղջիկին Հայրը ու մայրը։ Ամէնքն
ալ կու լային ու կ՚ողբային անոր վրայ. և ին-
քը բաւ, Մի լաք, անիկա մեռած չէ,
53 հապա կը քնանայ։ Եւ անոնք ծաղր կ՚ընէին
54 զանիկա, քանզի գիտէին թէ մեռաւ։ Ու
ինքը ամէնն ալ դուրս հանելով՝ բռնեց անոր
ձեռքէն ու կանչեց ըսելով, Աղջիկ, Ելիր։
55 Եւ անոր Հոգին գարձաւ, ու իսկոյն ոտք
ևլաւ. և Յիսուս հրամայեց բաւ որ ուտելիք
56 տան անոր։ Ու անոր Ծնողքը սաստիկ մեա-
ցին. Ան ինքը անոնց պատուիրեց որ եգած
բանը մէկու մը չպրուցեն։

ԳԼ. Թ

1 Քրիստոս իր աշակերտները կը իրկի հրաշքներ բնելու և քա-
րոզելու։ 7 Հերովդես կը ցանկայ Քրիստոսը տեսնել։ 12
Քրիստոս հինգ հազար հոգի կը կերակրէ։ 18 կը հարցնէ թէ
մարդիկ ինչեր համար ալ ինք կ՚ըսուի։ 23 կը շարչարուիլը կը նա-
խասացնէ։ 23 ամէնուն պատուէր կու տայ որ իր օրինակին հե-
տեւին։ 28 Քրիստոսի պայծառակերպութիւնը։ 37 Քրիստոս կը բժշկէ
մէկ լուսնոտը։ 43 դարձեալ իր չարչարանքը կը նախասացնէ
իր աշակերտներուն։ 46 կը պատուիրէ անոնց որ խոնարհ ըլ-
լեն։ 51 ամէնուն հետ քաղցրութեամբ վարուիլ պատուիրելով։
57 քանի մը անձինք կ՚ուզեն Քրիստոսի հե-
տեւիլ։ ուրիշն պարտականներ կ՚առաջարկեն։

1 Եւ իր տասներկու աշակերտները մէկտեղ
իրեն կանչելով՝ անոնց զօրութիւն ու իշխա-
նութիւն տուաւ բոլոր դևերուն վրայ և ախ-

2 տերը բժշկելու։ Եւ զանոնք խրկեց որ Աս-
տուծոյ Թագաւորութիւնը քարոզեն ու հի-
3 ւանդները բժշկեն։ Եւ ըսաւ անոնց, Ճամ-
բու համար բան չառնէք, ոչ գաւազան և ոչ
պարկ, ոչ հաց և ոչ ասեղ, ոչ ալ կրկին
4 հանդերձ ունենաք։ Եւ որ տուն որ մտնէք՝
5 հոն մնայէք ու անկէ ելէք։ Ու որոնք որ
ձեզ չեն ընդունիր, երբոր այն քաղաքէն կ՚ել-
լէք, հձեր ոտքերուն փոշին անդամ թօթ-
վեցէք՝ իրենց դէմ վկայութիւն ըլլալու հա-
6 մար։ Եւ անոնք ելան ու դեղէ դեղ կը պը-
ատրեին, և ամէն տեղ աւետարանը կը քարո-
զէին ու բժշկութիւն կ՚ընէին։
7 Եւ Հերովդես չորրորդապետը անոր բոլոր
գործերը լսելով՝ տարակուսանաց մէջ էր.
8 որովհետև ոմանք բսած էին թէ Յովհաննէս
յարութիւն առաւ մեռելներէն, և ոմանք՝ թէ
Եղիան յայտնուեցաւ, և ուրիշներն ալ՝ թէ
Առջի մարգարէներէն մէկը յարութիւն առաւ։
9 Եւ Հերովդես բաւ, Յովհաննէսը ես գլխա-
տեցի, հապա ասիկա ո՞վ պիտի ըլլայ, որուն
վրայով ասանկ բաներ կը լսեմ։ Ու կ՚ուզէր որ
տեսնէ զանիկա։
10 Եւ Առաքեալները գարձան ու պատմե-
ցին անոր ինչ որ ըրին։ Ան առաւ զանոնք,
առանձին անապատ տեղ մը քաշուեցաւ քա-
ղաքի մը քով՝ որուն անունը Բեթսայիդա էր։
11 Եւ ժողովրդները երբոր իմացան՝ անոր ե-
տևէն գացին, ու զանոնք ընդունելով՝ կը
խօսէր անոնց Աստուծոյ Թագաւորութեանը
վրայով. և օրնէր որ բժշկութեան կարօտ էին-
կը բժշկեր։
12 Ու երբոր օրը սկսաւ իրիկնանալ մօտենալ,
տասներկուքը ևկան ու բսին անոր, Արձակէ
ժողովուրդները, որ շրջակայ գեղերը ու ա-
գարակները երթան իջևանին ու կերակուր
գտնեն, ինչու որ հոս անապատ տեղ մըն ենք։
13 Բաւ անոնց, Դուք տուէք անոնց ուտելիք.
անոնք ալ բսին, Մենք հինգ նկանակէն ու
երկու ձուկէն աւելի բան չունինք, թէ որ
չերթանք առ բոլոր ժողովուրդին համար կե-
14 րակուր չգնենք։ (Քանզի հինգ հազարի չափ
էրիկ մարդիկ կային։) Ու բաւ իր աշակերտ-
ներուն, Առնէք զանոնք հիւսիս յիսուն յիսուն հո-
15 տեցուցէք։ Եւ անոնք բրին ու ամէնն ալ նը-
16 տեցուցին։ Եւ ան հինգ նկանակը ու երկու
ձուկը առնելով ու դէպ ի երկինքը նայելով՝
օրհնեց զանոնք ու կոտրեց, և կու տար աշա-
կերտներուն, որ ժողովուրդին առջևը դնեն։
17 Եւ կերան ու կշտացան ամէնքն ալ, ու ան-
ցած կտորտանքները տասներկու կողով
վերցուցին։

---

4 Մատ. ֊. 30։ Գէ. ֊. 19։
5 Մատ. ֊. 34։
6 Ծսփ. ժա. 11։ 13։
7 Գէ. ֊. 14։ Ծսփ. ժա. 43։
8 Մատ. ֊. 1։ Մարկ. ֊. 45։
9 Մատ. ժ. 1։ Մարկ. ֊. 13։ ֊. 7։
10 Ընծան տասներկուքը։
11 Մատ. ժ. 7։ 8։ Մարկ. ֊. 18։ Գէ. ֊. 1։ 9։
12 Մատ. ժ. 9։ Մարկ. ֊. 51։
13 Մարկ. ֊. 12։
14 Մատ. ժգ. 1։ Մարկ. ֊. 14։
15 Գէ. իգ. 8։
16 Մարկ. ֊. 30։
17 Մատ. ժգ. 13։
18 Մատ. ժգ. 18։ Մարկ. ֊. 35։ Ծսփ. ֊. 1։ 5։

18 Ո՛վ եղաւ որ երբ ինքը առանձին աղօթք
կ՚ընէր, աշակերտներն ալ իր հետ եղան, և հար-
ցուց անոնց ըսելով, Ժողովուրդները ինծի
19 համար ո՞վ կ՚ըսեն թէ եմ։ Անոնք ալ պատաս-
խանը տալով ըսին, Յոհաննէս Մկրտիչ
չէ, և ուրիշներ՝ Եղիան, ուրիշներն ալ՝ թէ
Առջի մարգարէներէն մէկը յարուցեալ ատեր
20 է։ Եւ ինքը բաւ անոնց, Հապա դուք ինծի
համար ո՞վ կ՚ըսէք թէ եմ։ Պատասխան տուաւ
21 Պետրոս ու բաւ, Աստուծոյ Քրիստոսը։ Եւ
ինքը սաստիկ պատուիրեց անոնց որ ասոր բանը
22 մէկու մը չպրուցեն։ Ու բաւ թէ Պէտք է որ
Որդին մարդոյ շատ չարչարանքներ կրէ, և
ծերերէն ու քահանայապետներէն և գպիր-
ներէն մերժուի ու սպանուի, ու երրորդ օրը
23 յարութիւն առնէ։ Ու ամենուն կ՚ըսէր, Թէ
որ մէկը կ՚ուզէ իմ ետևէս գալ, թող իր ան-
ձը ուրանայ, և ամէն օր իր խաչը վերցնէ,
24 ու իմ ետևէս գայ։ Վասն զի ով որ կ՚ուզէ իր
անձը ապրեցնել, պիտի կորսնցնէ զանիկա.
և ով որ ինծի համար իր անձը կորսնցնէ,
25 պիտի ապրեցնէ զանիկա։ Քանզի ի՞նչ կը
շահի մարդ մը թէ որ բոլոր աշխարհը վաս-
ուկի, և իր անձը կորսնցնէ կամ վնաս ընէ։
26 Վասն զի ով որ զիս ու իմ խօսքերս [illegible]
ամօթի սեպէ, Որդին մարդոյ ալ զանիկա
[illegible] ամօթի պիտի սեպէ՝ երբոր գայ իր ու
Հօրը և սուրբ հրեշտակներուն փառքովը։
27 Բայց ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, որ հոս կայնող-
ներէն մէկ քանիները կան՝ որոնք մինչեւ որ
Տէրը պիտի չառնեն, մինչև որ չտեսնեն Աս-
տուծոյ թագաւորութիւնը։
28 Ո՛վ եղաւ որ ասոնց խօսքերէն գրեթէ ութ օր
հետը՝ Պետրոսը ու Յովհաննէսը և Յակոբոսը
29 առնելով՝ լեռը ելաւ աղօթք ընելու։ Ու երբ-
որ ինքը աղօթք կ՚ընէր՝ իր երեսին տեսքը
ուրիշ կերպ մը եղաւ, ու իր հագուստը ձեր-
30 մակ -- փայլուն եղաւ։ Եւ ահա երկու մարդ-
կիկ իր հետը կը խօսէին, որոնք Մովսէս ու
31 Եղիա էին, փառքով երեցած, և անոր --
[illegible] կ՚ելլոյն վրայով կը խօսէին, որ Երու-
32 սաղէմի մէջ պիտի կատարուէր։ Բայց Պետրոս
և անոր հետ եղողները քունով ծանրացած
էին, ու երբոր արթնցան՝ անոնք տեսան
քը և ան երկու մարդիկը՝ որ անոր քովը կը-
33 ցեր էին։ Ու եղաւ որ երբ անոնք զատուելան
անոր քովէն, Պետրոս բաւ Յիսուսի, վար-
դապետ, ալիկ է որ հոս կենանք, ու երեք
խրճիթ շինենք, մէկը քեզի և մէկը Մովսէ-
սին ու մէկը Եղիային, վասն զի չէր գիտեր
34 ինչ կը խօսէր։ Եւ քանի որ անիկա ասը բանէ-

1 Մատ. ժգ. 13։ 2 Մատ. ժգ. 21։ ժէ. 21։ Մար. ը. 27։ 3 Մատ. ժգ. 21։ Ահռ. 2 Տես. 4։ 4 Մատ. ժգ. 16։ 5 Մատ. ժգ. 20։ 6 Մատ. ժգ. 21։ ժէ. 1։ Մար. ը. 31։ 7 Մատ. ժ. 33։ Մար. ը. 38։ ը Տես. 9։ 8 Մատ. ժգ. 28։ Մար. թ. 1։ 9 Մատ. ժգ. 28։ 10 Մատ. ժգ. 29։ Մար. թ. 2։ 11 Մատ. ժգ. 1։ Մար. թ. 37։ Տես. 12։ 12 Մատ. ժգ. 2։ Մար. թ. 38։ 13 Մատ. ժգ. 3։ Մար. թ. 39։ 14 Մատ. ժգ. 4։ Մար. թ. 40։ 15 Մատ. ժգ. 5։ Մար. թ. 41։ 16 Մատ. ժգ. 6։ Մար. թ. 42։ 17 Մատ. ժգ. 7։ Մար. թ. 43։ 18 Մատ. ժգ. 8։ Մար. թ. 44։ 19 Մատ. ժգ. 9։ Մար. թ. 45։ 20 Մատ. ժգ. 10։ Մար. թ. 46։ 21 Մատ. ժգ. 11։ Մար. թ. 47։ 22 Մատ. ժգ. 12։ Մար. թ. 48։ 23 Մատ. ժգ. 13։ Մար. թ. 49։ 24 Մատ. ժգ. 14։ Մար. թ. 50։ 25 Մատ. ժգ. 15։ Մար. թ. 51։ Գործ. ա. 9։ 26 Մատ. ժգ. 16։ Մար. թ. 52։ 27 Մատ. ժգ. 17։ Մար. թ. 53։ 28 Մատ. ժգ. 18։ Մար. թ. 54։ 29 Մատ. ժգ. 19։ Մար. թ. 55։ 30 Մատ. ժգ. 20։ Մար. թ. 56։ 31 Մատ. ժգ. 21։ Մար. թ. 57։ 32 Մատ. ժգ. 22։ Մար. թ. 58։ 33 Մատ. ժգ. 23։ Մար. թ. 59։ 34 Մատ. ժգ. 24։ Մար. թ. 60։ 35 Մատ. ժգ. 25։ Մար. թ. 61։ 36 Մատ. ժգ. 26։ Մար. թ. 62։ 37 Մատ. ժգ. 27։ Մար. թ. 63։ 38 Մատ. ժգ. 28։ Մար. թ. 64։ 39 Մատ. ժգ. 29։ Մար. թ. 65։ 40 Մատ. ժգ. 30։ Մար. թ. 66։ 41 Մատ. ժգ. 31։ Մար. թ. 67։ 42 Մատ. ժգ. 32։ Մար. թ. 68։ 43 Մատ. ժգ. 33։ Մար. թ. 69։ 44 Մատ. ժգ. 34։ Մար. թ. 70։ 45 Մատ. ժգ. 35։ Մար. թ. 71։ 46 Մատ. ժգ. 36։ Մար. թ. 72։ 47 Մատ. ժգ. 37։ Մար. թ. 73։ 48 Մատ. ժգ. 38։ Մար. թ. 74։ 49 Մատ. ժգ. 39։ Մար. թ. 75։ 50 Մատ. ժգ. 40։ Մար. թ. 76։

որ °մկրտի հակառակ չէ , մեր" կոպմէ է ։
51 Որ եղաւ որ երբ ⁱիր աշխատու- վիճակաւոր
օրերը կը կատարուէր , ինքն ալ †Հասատան
52 որոշեց" երուսաղէմ երթալ ։ Եւ իր երեսին
առջևէն պատգամաւորներ խրկեց , որ երթով
գացին՝ Պատրաստեց մէկ գեղը մտան որ ի-
53 րեն համար պատրաստութիւն մը բնեն ։ Եւ
չընդունեցին զանիկա , ինչու որ անոր երեսը
դէպ ի երուսաղէմ երթալու չեխոտած էր ։
54 Երբոր իր աշակերտները՝ Յակոբոս ու Յովհան-
նէս տեսան , ըսին , Տէր , կ'ուզէս որ ըսենք ,
ու երկինքէն կրակ իջնէ և սատկեցնէ անոնք ,
55 ինչպէս որ եղիան ալ բրաւ ։ Եւ դարձած
յանդիմանեց զանոնք՝ ըսելով , Չէք գիտեր
56 թէ ինչ հոգիի որդի էք դուք ։ ‡Վասն զի Որ-
դին մարդոյ չեկաւ մարդոց հոգիները կոր-
սընցնելու , հապա փրկելու" ։ և ուրիշ գեղ մը
գացին ։
57 Եւ երբոր անոնք ճամբան կ'երթային , մէ-
կը բսաւ անոր , Տէր , քու եռանդդ գամ" ու
58 որ երթաս ։ Եւ Յիսուս բսաւ անոր , Աղուէս-
ները որջեր ունին , ու երկնից թռչուններուն՝
բոյներ , բայց Որդին մարդոյ որ չունի , որ
հոն իր գլուխը դնէ ։
59 ⁱԱյլ կուրիշի մըն ալ բսաւ , Եկուր իմ ե-
տևէս ։ Ան ալ բսաւ , Տէր , ինծի հրամանն
տուր որ առաջ երթամ իմ հայրս թաղեմ ։
60 Յիսուս բսաւ անոր , Թող տուր մեռելներուն
որ թաղեն իրենց մեռելները , բայց դուն գնա
Աստուծոյ թագաւորութիւնը քարոզէ ։
61 Ա՛յլ կուրիշ մըն ալ բսաւ , Տէր , ես քու
ետևէդ պիտի գամ , բայց ինծի հրամայեն տուր
որ առաջ իմ տանս մէջ եղողներուն հրաժա-
62 բանիկ տամ ։ Յիսուս բսաւ անոր , Ոչ մէկը որ
ձեռքը մանէին վրայ կը դնէ ու ետին
կը նայի՝ Աստուծոյ թագաւորութեանը յար-
մար է ։

Գ.ԻԺ

1 Ետքը Տէրոջմէն ուրիշ եօթանասուն մարդիկներ ևս ընտրեց
ու զանոնք երկու երկուքով առջևէն իրեն
դրկեց իր գալու ամէն քաղաքներուն ու տեղերը՝
2 ուր որ ինքը պիտի երթար ։ Եւ կ'ըսէր անոնց ,
Հունձքը շատ է , ու գործաւորները քիչ ։ Ուստի
Հունձքին Տէրոջը աղաչեցէք որ գործաւորներ հա-
3 նէ իր հունձքին ։ Գացէք ։ Ահա ես ձեզ կը
4 խրկեմ իբրև գառներ գայլերու մէջ ։ Ինչ-
ափերնիդ քսակ մի առնէք , ոչ ալ պարկ ,
և ոչ կօշիկներ , ու ճամբան մէկու մը բա-
5 րև մի տաք ։ Եւ որ տուն որ մտնէք՝ առաջ
6 ըսէք , Խաղաղութիւն այս տանս ։ Ու թէ որ հոն ի-
րեն արժանաւոր մարդ" կայ , ձեր բարևը պիտի
հանդչի անոր վրայ , հապա թէ չէ՝ ձեզի
7 պիտի դառնայ ։ Եւ էն տանը մէջ մնացէք ,
ու տանածնիմ կերէք ու խմեցէք ։ Ինչու որ
գործաւորը իր վարձքին արժանի է ։ տունէ տուն
8 մի փոխուիք ։ Եւ որ քաղաք որ մտնէք ու
ձեզ ընդունին , ինչ որ առջևնիդ դրուի՝ կե-
9 րէք ։ Ու բժշկեցէք անոր մէջի հիւանդները ,
և ըսէք անոնց , Աստուծոյ թագաւորութիւնը
10 ձեզի մօտեցեր է ։ Բայց որ քաղաք որ մտա-
նէք՝ ու ձեզ չընդունին , անոր հրապարակ-
11 ները ելլելով՝ ըսէք , Ինչ փոշին ալ որ ձեր
քաղաքէն մեր ոտքերուն փակած է , ձեզի կը
թօթվենք ։ միայն թէ աս գիտցած որ Աս-
տուծոյ թագաւորութիւնը ձեզի մտեցեր է ։
12 Ձեզի կ'ըսեմ ։ որ այն օրը Սոդոմի ոտքերուն
աւելի դիւրին պիտի ըլլայ՝ քան թէ այն քա-
13 ղաքին ։ Վայ քեզ , Քորազին , վայ քեզ , Բեթ-
սայիդա , ինչու որ եթէ Յիւրոսի ու Սիդոնի
մէջ եղած ըլլային այն հրաշքները՝ որ ձեր
մէջը եղան , շատոնցմէ քուրձով՝ ու մոխրի
մէջ նստելով ապաշխարած պիտի ըլլային ։
14 Բայց դատաստանին օրը Յիւրոսին ու Սիդո-
նին աւելի դիւրին պիտի ըլլայ՝ քան թէ ձեզ ։
15 Դուն , Ե՛ւ դուն , կափառնայում , Որ մինչև եր-
կինքը բարձրացած ես , մինչև դժոխքը պի-
16 տի իջնես ։ Ան որ ձեզի մտիկ կ'ընէ , ինծի
մտիկ կ'ընէ ։ Ու ան որ ձեզ կը մերժէ , զիս
կը մերժէ ։ Ու ան որ զիս կը մերժէ , զիս խրկո-
ղը կը մերժէ ։
17 Ետ եօթանասունները ուրախութեամբ դարձան ա-
նոնք ըսելով , Տէր , քու անունովդ
18 դևերն ալ մեզի կը հնազանդին ։ Եւ բսաւ
անոնց , Սատանան փայլակի պէս երկինքէն
19 վար իջնած կը տեսնէի ։ Ահա ձեզի իշխա-
նութիւն կու տամ օձերու ու կարիճներու՝ և
թշնամիին բոլոր զօրութեանը վրայ կոխկռտ-

---

1 Ա. բաներէն հոն Տէրը ուրիշ եօթանասուն
• Ելից ձեզի հակառակ չէ ։ ձեր
† Մար ժգ. 19 · Գործ. ա. 8 ։
‡ Ճառն · երթալը հասուածց
• Ճաղ. գ. 4. 9 ։
ր գ թագ. ա. 10. 18 ։
ՈՒելից կանչն ։
ֆ Ճաղ. գ. 17 · ժբ.
17 ։
= Մատ. ը. 19 ։
ՈՒ Մատ. ը. 21 ։
ֆ Տես գ թագ · ՀԲ. 20 ։
—
= Մատ. ժ. 1 · Մար. գ. 7 ։
ՈՒ Մատ. Բ. 37. 38 ։
Ճաղ. գ. 35 ։
ֆ ր Թես. գ. 1 ։
Մատ. ժ. 16 ։
Մատ. ժ. 9. 10. Մար. գ. 9 · Գաղ. Բ. 3 ։
Գաղ. Բ. 8 ։
Մատ. ժ. 14 ։
Ճառն · խոպոտ. Բիւրեղ
Ճառն · խոպոտ.

մալ որոշեց , ու զանոնք իր առջևէն երկու
երկու խրկեց բոլոր քաղաքները ու տեղերը՝
2 ուր որ ինքը պիտի երթար ։ Եւ կ'ըսէր անոնց ,
Հունձքը շատ է , ու գործաւորները քիչ ։ Ուստի
Հունձքին Տէրոջը աղաչեցէք որ գործաւորներ հա-
3 նէ իր հունձքին ։ Գացէք ։ Ահա ես ձեզ կը
4 խրկեմ իբրև գառներ գայլերու մէջ ։ Ինչ-
ափերնիդ քսակ մի առնէք , ոչ ալ պարկ ,
և ոչ կօշիկներ , ու ճամբան մէկու մը բա-
5 րև մի տաք ։ Եւ որ տուն որ մտնէք՝ առաջ
6 ըսէք , Խաղաղութիւն այս տանս ։ Ու թէ որ հոն ի-
րեն արժանաւոր մարդ" կայ , ձեր բարևը պիտի
հանդչի անոր վրայ , հապա թէ չէ՝ ձեզի
7 պիտի դառնայ ։ Եւ էն տանը մէջ մնացէք ,
ու տանածնիմ կերէք ու խմեցէք ։ Ինչու որ
գործաւորը իր վարձքին արժանի է ։ տունէ տուն
8 մի փոխուիք ։ Եւ որ քաղաք որ մտնէք ու
ձեզ ընդունին , ինչ որ առջևնիդ դրուի՝ կե-
9 րէք ։ Ու բժշկեցէք անոր մէջի հիւանդները ,
և ըսէք անոնց , Աստուծոյ թագաւորութիւնը
10 ձեզի մօտեցեր է ։ Բայց որ քաղաք որ մտա-
նէք՝ ու ձեզ չընդունին , անոր հրապարակ-
11 ները ելլելով՝ ըսէք , Ինչ փոշին ալ որ ձեր
քաղաքէն մեր ոտքերուն փակած է , ձեզի կը
թօթվենք ։ միայն թէ աս գիտցած որ Աս-
տուծոյ թագաւորութիւնը ձեզի մտեցեր է ։
12 Ձեզի կ'ըսեմ ։ որ այն օրը Սոդոմի ոտքերուն
աւելի դիւրին պիտի ըլլայ՝ քան թէ այն քա-
13 ղաքին ։ Վայ քեզ , Քորազին , վայ քեզ , Բեթ-
սայիդա , ինչու որ եթէ Յիւրոսի ու Սիդոնի
մէջ եղած ըլլային այն հրաշքները՝ որ ձեր
մէջը եղան , շատոնցմէ քուրձով՝ ու մոխրի
մէջ նստելով ապաշխարած պիտի ըլլային ։
14 Բայց դատաստանին օրը Յիւրոսին ու Սիդո-
նին աւելի դիւրին պիտի ըլլայ՝ քան թէ ձեզ ։
15 Դուն , Ե՛ւ դուն , կափառնայում , Որ մինչև եր-
կինքը բարձրացած ես , մինչև դժոխքը պի-
16 տի իջնես ։ Ան որ ձեզի մտիկ կ'ընէ , ինծի
մտիկ կ'ընէ ։ Ու ան որ ձեզ կը մերժէ , զիս
կը մերժէ ։ Ու ան որ զիս կը մերժէ , զիս խրկո-
ղը կը մերժէ ։
17 Ետ եօթանասունները ուրախութեամբ դարձան ա-
նոնք ըսելով , Տէր , քու անունովդ
18 դևերն ալ մեզի կը հնազանդին ։ Եւ բսաւ
անոնց , Սատանան փայլակի պէս երկինքէն
19 վար իջնած կը տեսնէի ։ Ահա ձեզի իշխա-
նութիւն կու տամ օձերու ու կարիճներու՝ և
թշնամիին բոլոր զօրութեանը վրայ կոխկռտ-

Թեսն տղք
Մատ · ժ · 11 ։
ա Կոր · ժ · 27 ։
Մատ · ժ · 10 · =
Կոր · Բ · 4 · Ես · =
Ելմ. ե · 13 ։
Գաղ · Բ · 8 ։
Մատ · գ · 2 · գ · 17 · ժ · 7 · Հմր · 11 ։
Մատ · ժ · 14 · Գաղ · Բ · 5 · Գործ · ժգ ·
21 · ժբ · 6 ։
Մատ · ժ · 13 · Մար · գ · 11 ։
Մատ · ժա · 21 · Ղկ · գ · 6 ։
Մատ · ժա · 23 ։
Դն · ժ · 4 · բ Օր · ա · 28 · Ես · ժգ · 13 · Երեմ · ծա · 23 · Տես Եզեկ · իգ · 20 · Ա · 18 ։
Մատ · ժ · 40 · Մար · Բ · 36 · Ճաղ · ժգ · 20 ։
ա Թես · գ · 8 ։
Ճաղ · ե · 23 ։
Հմր · 1 ։
Ճաղ · ժբ · 31 · ժգ · 11 · Ճաղ · Բ · 1 · ժբ · 8 · 9 ։
Մար · ժգ. 18 · Գործ · իբ · 1 ։

անելու։ ու ընաւ մէկ բան մը ձեզի պիտի չը-
20 ջնաւէ։ Բայց զուարճանալով մի ուրախա-
նաք որ ոգիները ձեզի կը հնազանդին, այլ
նաեւ որ ձեր անունները երկինքը գրուած են։
21 Ան նոյն ժամուն Յիսուս հոգիով ուրախա-
ցաւ ու ըսաւ, Շնորհակալ եմ քեզմէ, ով
Հայր՝ Տէր երկինքի և երկրի, որ սա բաները
ծածկուկ պահեցիր խելօսականներէն և դիտուն-
ներէն, ու տղոց յայտնեցիր։ այո, ով Հայր,
ինչու որ քու առջեդ ասանկ հաճելի եղաւ։
22 Ամէն բան ինծի տրուեցաւ իմ Հօրմէս։ ու
մէկը չգիտեր թէ ով է Որդին, բայց միայն
Հայրը։ և թէ ով է Հայրը, բայց միայն Որ-
դին, և անոր որուն որ Որդին կ'ուզէ յայտ-
նել։
23 Եւ աշակերտներուն դառնալով առանձին
ըսաւ, Երանի աչքերուն որ ձեր տես-
24 նած կը տեսնեն։ Քանզի կ'ըսեմ ձեզի,
որ շատ մարգարէներ և թագաւորներ ու-
զեցին ձեր տեսածները տեսնել, ու չտեսան,
և ձեր լսածները լսել, ու չլսեցին։
25 Եւ ահա մէկ օրինական մը եկաւ, ու զա-
նիկա փորձելով ըսաւ, Վարդապետ, ի՞նչ
բնեմ որ յաւիտենական կեանքը ժառանգեմ։
26 Անիկա ալ ըսաւ անոր, Օրէնքին մէջ ի՞նչ
27 գրուած է. ինծի՞ կը կարդաս։ Պատասխան
տուաւ անիկա ու ըսաւ, Քու Տէր Աստուա-
ծդ սիրես քու բոլոր սրտէդ ու քու բոլոր
անձէդ և քու բոլոր զօրութենէդ ու քու բո-
լոր միտքդ, և ընկերդ ալ քու անձիդ
28 պէս։ Եւ ինծի ըսաւ անոր, Շիտակ պատաս-
խան տուիր. տանիկա ըրէ՝ ու պիտի ապրիս։
29 Իսկ անիկա ուզելով ինքզինքը արդարացը-
նել՝ ըսաւ Յիսուսին, Բայց իմ ընկերս ո՞վ է։
30 Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ, Մէկ
մարդ մը երուսաղէմէն երիքովն կ'իջնէր, ու
աւազակներու չորս ինկաւ, որոնք մերկացու-
ցին զանիկա ու վիրաւորելով կիսամեռ թո-
31 ղուցին ու գացին։ Եւ պատահեցաւ որ քա-
հանայ մը ան ճամբայէն կ'իջնէր, ու զանիկա
32 տեսնելով՝ անդին կողմէն անցաւ։ Նոյնպէս
ալ Ղեւտացի մը ան տեղը հասնելով՝ գնաց
33 ու տեսաւ, և անդին կողմէն անցաւ։ Բայց
Սամարացի մը որ ճամբորդութիւն կ'ընէր,
եկաւ անոր քովը, ու զանիկա տեսնելով խղճ-
34 ացաւ։ Եւ մօտեցաւ՝ անոր վիրքերը փաթթեց
վրան ձէթ և գինի թափելով, ու իր դուռա-
տուն վրայ դնելով՝ տարաւ անիկա մէկ պան-
35 դոկ մը, և անոր հոգ տարաւ։ Ու հետեւեալ
օրը երբոր կ'երթար անկէ, երկու դահեկան
հանեց՝ պանդոկապետին տուաւ և անոր ըսաւ,
Հոգ տար անոր, ու ինչ որ աւելի ծախք
36 ընես, ես դառնալուս քեզի կը վճարեմ։
Հիմա ան երեքէն ո՞րը քեզի կ'երեւնայ ընկեր
37 բլլալ աւազակներուն չոչորթին։ Եւ ա-
նիկա ըսաւ, Ան որ անոր գթութիւն ըրաւ։
Աստանիկ Յիսուս ըսաւ անոր, Գնա՝ դուն ալ
այնպէս ըրէ։
38 Ու եղաւ որ երբ անոնք կ'երթային, ինքը
դեղ մը մտաւ, և մէկ կիսկի մը Մարթա ա-
39 նուն քոյր մը ունէր։ որուն անունը Մարիամ
էր, որ նաեւ Յիսուսի ոտքերուն քովը նըս-
40 տաւ, ու անոր խօսքերը մտիկ կ'ընէր։ Բայց
Մարթա շատ ապասաւորութիւնով զբաղած
էր, եկաւ անոր քովը ու ըսաւ, Տէր, քու
հոգդ չէ՞, որ իմ քոյրս ինծի միայնակ թողուց
ապասաւորութիւնան մէջ։ ուսոի ասոր զրուցէ
41 որ ինծի օգնէ։ Պատասխան տուաւ Յիսուս
ու ըսաւ անոր, Մարթա, Մարթա, դուն
շատ բաներու համար հոգ ընելով կը տագ-
42 նապես։ Բայց մէկ բան մը պէտք է, և Մա-
րիամ ան ազիւ բաժինը ընտրեց, որ իրմէ
պիտի չառնուի։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Փրկուած իր աշակերտներուն կը սորվեցնէ աղօթք ընել, և կը պատասխանէ որ տակաւ աղօթք ընէն։ 11 Հաստատելով որ աղօ-թքը Աստուած իրմէ բարիքներ պիտի բնէ. 14 համբ դեմ ըն-դունելով կը յանդիմանեն հարցնելու փորձութիւնը. 29 և կը յա-յտնէ թէ ոգիները են երեսփոխողը. 33 մարդկութ կը պարզուի. 37 և կը յանդիմանէ փարիսեցւոց. դպրաց և օրինակոցաց կեղ-ծաւորութիւնը։

1 Ու եղաւ որ մէկ տեղ մը աղօթք կ'ընէր.
ու երբոր զադարեցաւ, իր աշակերտներէն
մէկը ըսաւ իրեն, Տէր, մեզի աղօթք ընել
սորվեցուր, ինչպէս որ Յովհաննէս ալ իր ա-
2 շակերտներուն սորվեցուց։ Եւ ըսաւ անոնց,
Երբոր աղօթք կ'ընէք՝ ըսէք, Ով Հայր մեր՝
որ երկինքն ես, քու անունդ սուրբ բլլայ.
քու թագաւորութիւնդ գայ. քու կամքդ
3 բլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝ անանկ ալ երկրիս
4 վրայ։ Մեր ամէն աւուր հացը օր օրին մեզի
տուր. Եւ մեզի ներէ մեր մեղքերը, ինչու
որ մենք ալ կը ներենք ամէն ամենուն որ մե-
զի պարտական են. ու մեզ փորձութեան մի
տաներ, հապա չազրէն մեզ ազատէ։
5 Եւ ըսաւ անոնց, Ձեզմէ ո՛վ է որ բա-
րեկամ մը ունենայ, ու կէս գիշերուան մէջ
երթայ անոր և ըսէ անոր, Բարեկամ, ինծի
6 երեք նկանակ փոխ տուր. ինչու որ իմ մէկ
բարեկամս ճամբայէ ինծի եկաւ, ու բան մը
7 չունիմ անոր առջեւը դնելու. Անիկա ալ ներ-
սէն պատասխան տայ և ըսէ, Ձիս մի յոգ-

֊ Եւ՝ Ը · 32 · Ասաց ·	֊ Ը՝ Աստ · ժո · 25 ·	֊ Ը Աստ · ժգ · 16 ·
֏Ի · 23 · Ես · գ ·	= Աստ · Իը · 18 ·	= ա Գիտ · ա · 10 ·
֊ Դան · ժբ · 1 ·	Ցիմն գ · 32 · Ե ·	֊ ը Աստ ժԲ · 16 · Իբ ·
Փիլ · գ · 3 · Երբ ·	27 · ժԵ · գ ·	35 ·
ժբ · 23 · Ցաղ ժգ ·	֊ Ցիմն · ա · 18 · Գ ·	֊ ը Օր · գ · 3 ·
8 · Ի · 32 · Իա · 27 ·	44 · 46 ·	= Դև · ԺԲ · 18 ·

֏ Դև · ժը · 3 · Դև ·	֏ Ցիմն · գ · 9 ·	Իբ · 3 ·
Եր · Ի · 23 · Եգիպ ·	= Ցիմն · ժա · 1 · ժբ ·	—
Ի · 11 · 13 · 21 · Հը ·	2 · 3 ·	
ա · ժՀ · ժ · 24 ·	֊ ը Կոր · Ե · 38 · Ես ·	= Աստ · գ · 9 ·
֏ ԳԼ · ժգ · 18 ·	֏ ԳԼ · ը · 38 · Գոբ ·	֊ Ցնան · Լուկ ·
֊ Ցաղ · ը · 11 ·		

նեցիներ, արդէն դուռը դոցուած է, ու որ զաւակ իմ քովս անկողնիս մէջ են. չեմ կրնար
8 ելլել ու քեզի հաց տալ։ Ձեզի կ'ըսեմ, Թէ և բարեկամութեան համար չելլէ տալ անոր, սակայն անոր թախանձանքին համար պիտի
9 ելլէ ու պէտք եղածը տայ անոր։ Ես ալ կ'ըսեմ ձեզի, Խնդրեցէք և պիտի տրուի ձեզի, փնտռեցէք ու պիտի գտնէք, զարկէք
10 զարկէք և պիտի բացուի ձեզի. Վասն զի ամէն ոք որ կը խնդրէ՝ կ'առնէ, և ով որ կը փնտռէ՝ կը գտնէ, և ով որ զարկէ՝ կը
11 պիտի բացուի անոր։ Ձեզմէ ո՞վ է այն Հայրը՝ որմէն իր որդին հաց որ ուզէ, միթէ քար պիտի տայ անոր. կամ թէ որ ձուկ ուզէ, մի-
12 թէ ձուկին տեղը օձ պիտի տայ անոր. Եւ կամ թէ որ հաւկիթ ուզէ, միթէ կարիճ պի-
13 տի տայ անոր։ Ուստի եթէ դուք որ չար էք՝ ձեր զաւակներուն ազէկ բաներ տալ գիտէք, որչափ աւելի Ձեր Հայրը երկինքէն Սուրբ Հոգին պիտի տայ անոնց, որ իրմէ կը խնդրեն։
14 Ու դև մը կը հանէր, և անիկա համր էր. ու եղաւ որ երբ դեւը ելաւ, համրը խօսե-
15 ցաւ, և ժողովուրդները զարմացան։ Բայց անոնցմէ մէկ քանիները ըսին, Հրէիկա դեւերուն Բէելզեբուզ իշխանին միջոցով դևե-
16 րը կը հանէ։ Ուրիշներն ալ փորձելով Եր-
17 կինքէն նշան մը կ'ուզէին անկէ։ Բայց ի-րը Դիտնալով անոնց խորհուրդները՝ ըսաւ անոնց, Ամէն Թագաւորութիւն իրեն դէմ բաժնուած՝ կ'աւերի, և տուն մը իրեն դէմ
18 [illegible] կը կործանի. Հապա Թէ որ Սատանան իրեն դէմ բաժնուած է, անոր Թագաւորութիւնը ինչո՞ւ պիտի կենայ. որովհետև կ'ըսէք Թէ Բէելզեբուզով դևերը կը հանեմ։
19 Իսկ Թէ որ ես Բէելզեբուզով դևերը կը հանեմ, ձեր որդիքը ինչո՞վ կը հանեն. ուրեմն անոնք պիտի ըլլան ձեր դատաւորները։
20 Բայց Թէ որ ես Աստուծոյ մատովը կը հանեմ դևերը, ուրեմն Աստուծոյ Թագաւորութիւնը
21 ձեր վրայ հասած է։ Երբոր զօրաւոր մը զէնքերը վրան առած՝ իր [illegible] բակը կը պահպանէ, անոր բաները խաղաղութեան մէջ
22 կը մնան։ Բայց երբոր անկէ աւելի զօրաւորը վրան գալով յաղթէ զանիկա, անոր զէնքերը կ'առնէ՝ որոնց ինքը յուսացեր էր, և անկէ
23 [illegible] կողոպուտը կը բաժնէ։ Ան որ իմ հետս չէ՝ ինծի հակառակ է, և ան որ ինծի հետ չժողվէ՝ ցիրուցան կ'ընէ։
24 Երբոր պիղծ ոգին մարդէ մը կ'ելլէ, ան-ջուր տեղատեղ կը պտրտի, հանգստութիւն

կը փնտռէ, ու երբոր չգտնէ՝ կ'ըսէ, Դառ-
25 նամ դարձեր իմ տունս՝ ուրկից որ ելայ. Եւ
կու գայ՝ [illegible] մաքրուած ու յարդարուած
26 կը գտնէ։ Ատոնոր կ'երթայ՝ և իր Հետ կ'առնէ եօթը ուրիշ ոգիներ իրմէ աւելի չար, ու մտնելով հոն կը բնակին. ԵՒ ան մարդուն վերջը առաջինէն դէշ կ'ըլլայ։
27 Ու եղաւ որ երբ անոնց սա բաները կը խօսէր, Ժողովուրդին միջէն մէկ կնիկ մը ձայնը վերցուց ու բսաւ անոր, Երանի ան արտաչրեին՝ որ քեզ կրեց, և ան ծիծերուն՝ որ քեզի
28 կաթ տուին։ Եւ ինքը բսաւ, Մանաւանդ Թէ երանի անոնց որ Աստուծոյ խօսքը կը լսեն ու կը պահեն։
29 Ու երբոր ժողովուրդները [illegible] կը դիզուէին, սկսաւ բսել, Այս ազգը չար է. Նշան կ'ուզէ, և [illegible] Նշան պիտի չտրուի անոր,
30 բայց միայն Յովնան մարգարէին Նշանը։ Վասն զի ինչպէս որ Յովնան Նինուէացիներուն Նշան եղաւ, անանկ ալ Որդին մարդոյ սա ազգին
31 պիտի ըլլայ։ Հարաւի Թագուհին դատաստանին [illegible] սա ազգին մարդոցը դէմ պիտի ելլէ, ու պիտի դատապարտէ զանիկա, Ինչու որ երկրի ծայրերէն եկաւ Սողոմոնին խոհմաստութիւնը լսելու. և ահա Սողոմոնէն մեծ մէկը
32 կայ հոս։ Նինուէի մարդիկը դատաստանին [illegible] սա ազգին դէմ պիտի ելլեն, ու պիտի դատապարտեն զանիկա, Ինչու որ Յովնանին քարոզութեամբը զղջմի եկան. և ահա Յովնանէն մեծ մէկը կայ հոս։
33 Մէկը ճրագը չվառեր՝ ծածուկ տեղ մը դներ, ոչ ալ գրասեղի տակ, հապա աստանակի վրայ, որ ներս մտնողները լոյսը տեսնեն։
34 Մարմնին ճրագը աչքն է. ուստի երբոր աչքդ պարզ է, բոլոր մարմինդ ալ լուսաւոր կ'ըլլայ. բայց երբոր [illegible] վատ է, մարմինդ
35 ալ մութ կ'ըլլայ։ Ուրեմն դուշ կեցիր, որ
36 քու մէջդ եղած լոյսը խաւար չըլլայ։ Արդ Թէ որ քու բոլոր մարմինդ լուսաւոր է, և մութ մաս մը չունի, բոլորն ալ լուսաւոր կ'ըլլայ, ինչպէս երբոր ճրագ մը իր փայլուն-
թեամբը քեզ կը լուսաւորէ։
37 Ու երբոր [illegible] կը խօսէր, փարիսեցի մը կ'աղաչէր անոր՝ որ իր քովը ճաշ ուտէ։
38 անիկա ալ մտաւ՝ սեղան նստաւ։ Իսկ փարիսեցին երբոր տեսաւ՝ զարմացաւ, որ նախ չը-
39 լուացուեցաւ ճաշէն առաջ։ Եւ Տէրը բսաւ անոր, Հիմա դուք, փարիսեցիներ, գաւաթին ու պնակին դուրսի դին կը մաքրէք, ձեր ներսի դին յափշտակութեամբ և չարա-
40 [illegible] Անխելքներ, ան որ դուրսը

ր · 15։
Ի Մատ · Ժր · 30 ·
Ի Մատ · Ժր · 43 ·
Ի Ցաղ · Ե · 14 · Եբր · գ · 4 · Ժ · 26 · Ր Գեն · ր · 20 ·
Ո Գէ · ա · 28 · 48 ·
Ղ Մատ · Ե · 21 · Գէ · ր · 21 · Ցակ · ա · 25 ·
Ղ Մատ · Ժր · 38 · 39 ·
Ճ Ցաղ · ա · 17 · ր · 10 ·
Ճ Ցաղ · Ժ · 1 ·
Ճ Ցաղ · գ · 5 ·
Ճ Մատ · Ե · 11 · Մարկ · գ · 21 · Գէ · Ը · 18 ·
Ճ Մատ · գ · 22 ·
Մարկ · Ե · 3 ·
Մատ · ի գ · 25 ·
Տիտ · ա · 15 ·

41 մինը լրաւ՝ նեղսիրեն ալ ինքը չլրաւ։ Կ՚ա-
կայն ամէնց մէկը նգածներէն ազատմեխեն
աուէ՛ք, և ահա ամէն բան մաքուր կ՚ըլլայ
42 ձեզի։ Բայց վայ ձեզի փարիսեցիներուդ՝ որ
անանահեխեն ու փեղենային և բոլոր խոտիկնե-
նեբուն տասանորդը կը վճարէ՛ք, ու զանց կ՚ը-
նէ՛ք իրաւունքը և Աստուծոյ սէրը։ Ասոնք
43 պէտք էր ընել, և անոնք չձգել։ Վայ ձեզի
փարիսեցիներուդ՝ որ ժողովարանները մէջ
առաջին աթոռները կը սիրէ՛ք, ու շուկանե-
44 բուն մէջ բարեւները։ Վայ ձեզի, կեղծաւոր
դպիրներ ու փարիսեցիներ, որ անկայտ դե-
բեզմանեներու նման էք, որոնց վրայէն մար-
դիկ կը քալեն ու չեն գիտեր։
45 Եւ օրինականներէն մէկը պատասխան ա-
լաւ բսաւ անոր՝ Վարդապետ, ասա խօսքերը
46 գրուցելով՝ մեզ ալ վար կը գարնես։ Եւ ա-
նիկա բսաւ։ Ձեզ ալ վայ օրինականեներուդ,
որ ամէնեզս դժուար բեռներ կը բեռցնէ՛ք
մարդոց, ու դուք մէկ մատնիկեդ ան բեռ-
47 նեբուն չէ՛ք դպչիր։ Վայ ձեզի՝ որ մարգա-
բէներուն գերեզմանները կը շինէ՛ք, ու ձեր
48 հայրերը սպաննեցին զանոնք։ Որեւէն կը
վկայէ՛ք և հաւանութիւն կու տաք ձեր հայ-
ցը ըրածներուն. ինչու որ իրենք սպաննեցին
զանոնք, ու դուք անոնց գերեզմանները կը
49 շինէ՛ք։ Ասոր համար ալ Աստուծոյ իմաստու-
թիւնը բսաւ։ Գիտեմ անոնց մարգա-
բէներ ու առաքեալներ, և անոնցմէ որը պիտի
50 սպաննեն ու որը հալածեն։ Որպէս զի աշխար-
հի սկիզբէն հետէ թափուած բոլոր մարգա-
բէներուն արիւնը աս ազգէն պահանջուի,
51 Աբելէն արիւնէն մինչև Զաքարիային արիւնը,
որ սեզանին ու տաճարին մէջտեղը կորաուե-
ցաւ։ Ճշմարիտ կ՚բսեմ ձեզի, Աս ազգէն պի-
52 տի պահանջուի։ Վայ ձեզի օրինականներուդ՝
որ գիտութեան բանալին վերցուցիք։ դուք
չմտաք, և մտնողներն ալ արգիլեցիք։
53 Ու երբոր աս բաներէն անոնց կը գրուցէր,
դպիրները ու փարիսեցիները սկսան խիստ
դժուարիլ, և շատ բաներու վրայով անոր
54 բերնէն խօսք փնտռել։ Եւ անոր դարան
պատրաստելով՝ կը փնտռէին թէ ինչպէս ձա-
նոր բերնէն բան մը գտան, որ անոր վրայով
ամբաստանութիւն ընեն։

ԳԼ։ ԺԲ

1 Փրիսաս իր աշակերտներուն կը պատուիրէ հեղծաւորու-
թենէ հեռու։ ու չվախնալ իր վարդապետութենէ քա-
րոզելէն։ 13 Մեծաս ամբարիշտ չընել մեռածով հարստա-
ասելով կը պատուիրէ Աստուծոյ որ դէպի ըլսան ապահո-
վութեան։ 22 Պէտք չէ որ չմտածենք հոգ ունենանք ուրիշներուն
բաներու վրայ։ 31 այլ Աստուծոյ թագաւորութիւնը խնդրելուն։

1 Ա՛ս միջոցին երբոր բիւրաւոր ժողովուրդներ
վրան ժողովեցան՝ մինչև որ միմեանց կը կո-
խկխէին, սկսաւ քսել իր աշակերտներուն՝
Գիտնա առաջ ինքզինքնիդ զգուշ պահեցէք
փարիսեցւոց խմորէն, որ է կեղծաւորութիւն։
2 Ինչ- որ բան ծած կ՚ինչ ծածուկ՝ որ պիտի չբա-
յայտուի, և գաղտուկ՝ որ պիտի չգիտցուի։
3 Ուստի ինչ որ մութ տեղը գրուցեցիք, անի-
կա լոյս տեղը պիտի լսուի. և ան որ ներքին
սենեակներուն մէջ ականջի խօսեցաք, աս-
4 նիքներուն վրայ պիտի քարոզուի։ Բայց
ձեզի՝ իմ բարեկամներուս կը գրուցեմ, Մի
վախնաք անոնցմէ՝ որ մարմինը կը սպաննեն,
ու անկէ հետև աւելի բան մը ընելու կարող-
5 չեն։ Բայց ձեզի ցուցընեմ թէ որմէ
պիտի վախնաք։ Անկէ վախցէ՛ք՝ որ սպաննե-
լէն հետև իշխանութիւն ունի դահնաձոր ձգե-
6 լու։ այո, կ՚բսեմ ձեզի, Անկէ վախցէ՛ք։ Չէ՞
որ հինգ ճնճղուկ երկու դանկի կը ծախուի,
և անոնցմէ մէկը մոռցուած չէ Աստուծոյ
7 առջեւ։ Բայց ձեր գլխուն բոլոր մազերն ալ
համրուած է։ ուրեմն մի վախնաք, քանի՛
դուք շատ ճնճղուկներէն աւելի պզէկ էք։
8 Եւ ձեզի կ՚բսեմ, Ամէն ով որ կը դա-
նաճի մարդոց առջեւը, Որդին մարդոյ ալ ա-
նիկա պիտի դաւանի Աստուծոյ հրեշտակնե-
9 րուն առջեւը։ Բայց ան որ զիս մարդոց առ-
ջեւը կ՚ուրանայ, ուրացուած պիտի ըլլայ Աս-
10 տուծոյ հրեշտակներուն առջեւը։ Եւ ամէն
ով որ Որդւոյ մարդոյ դէմ բան կ՚բսէ, պիտի
ներսի անոր, բայց ան որ Սուրբ Հոգիին
դէմ հայհոյութիւն կ՚ընէ, պիտի չներսի ա-
11 նոր։ Երբոր ձեզ ժողովարանները՝ և իշ-
խանութիւններու ու պետութիւններու առ-
ջեւ տանելու ըլլան, հոգ մի ընէք թէ ինչ-
պէս կամ ինչ պատասխան պիտի տաք, կամ
12 ինչ պիտի բսէք. վասն զի Սուրբ Հոգին պի-
տի սորվեցնէ ձեզի նոյն ժամուն՝ ինչ որ
պէտք է բսոիլ։
13 Ժողովուրդին միջէն մէկը բսաւ անոր, Վար-
դապետ, գրուցէ եղբօրս, որ հետս բաժնէ։
14 Ան ալ բսաւ անոր, Մարդ, ո՞վ զիս ձեր վրայ դատաւոր
15 կամ բաժնիչ ընեց դուս։ Եւ բսաւ անոնց,
Դէպի ձեզ և զգուշացէք ագահութենէն. ին-
չու որ մարդուս առատաւած քներուն աւելնա-

2 Ե- ՅԷ· ՅԲ· Դ- ՌՁ· Գ· ՁՐ· ԳԼ· ՅԷ· ՅԹ։
- ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ· ՅԹ։ Մ-
ՅԷ· ՅԷ· ՅԸ· ՅԹ։ 3 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ·
ԻԳ· ՁՏ։ 4 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՑ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 5 ՄՈՍ· ԻԳ· Ձ։ ՄՈՍ· ԻԳ· Ձ։ Մ-
ՅԷ· ՅԸ։ 6 ՄՈՍ· ԻԳ· Ձ։ Մ-ՅԷ· ՅԹ։ 7 Դ-
Ձ· Գ· Ձ։ 8 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ·
ՁՏ։ 9 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՑ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 10 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 11 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 12 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 13 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 14 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 15 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 16 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 17 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 18 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 19 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 20 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 21 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 22 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 23 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 24 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 25 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 26 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 27 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 28 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 29 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 30 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 31 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 32 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 33 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 34 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 35 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 36 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 37 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 38 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 39 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 40 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 41 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 42 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 43 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 44 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 45 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 46 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 47 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 48 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 49 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 50 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 51 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 52 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 53 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։ 54 ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՐ։ ՄՈՍ· ԻԳ· ՁՏ·
ՅԴ։

16 լէն [illegible] չէ իր կեանքը։ Ոևէակ մին ալ խո-
սեցաւ անոնց՝ ըսելով, Մէկ հարուստ մարդ ու
17 մը արտերը առատ բերքեր տուին։ Եւ ինքը
կը մտածէր ինքնիրեն ու կ՚ըսէր, Ի՞նչ ընեմ,
վասն զի տեղ չունիմ, որ հոն իմ բերքերս
18 ժողվեմ։ Եւ ըսաւ, Ա՛յս ընեմ. իմ ամբարներս
քակեմ ու մեծ աւելի մեծ շինեմ, և հոն ժող-
19 վեմ իմ բոլոր բերքերս ու բարիքներս. Եւ
իմ անձիս ըսեմ, Ո՛վ անձս, շատ բարիքներ
ունիս շատ տարիներու համար ժողված.
20 հանգչէ, կեր, խմէ և ուրախ եղիր։ Բայց
Աստուած ըսաւ անոր, Անմիտ, հոս գիշեր
հոգիդ քեզմէ պիտի պահանջուի. Ուստի ան
զոր պատրաստած բաներդ որո՞ն պիտի լի-
21 նին։ Այսպէս է անիկա որ իր անձին համար
գանձ կը դիզէ, ու Աստուծոյ չհարստանար։
22 Եւ ըսաւ իր աշակերտներուն, Ասոր համար
կ՚ըսեմ ձեզի, Հոգ մի ընէք ձեր կեանքին
համար՝ թէ ինչ պիտի ուտէք, ոչ ալ մարմի-
23 նիդ համար՝ թէ ինչ պիտի հագնիք։ Ինչ-
կեանքը կերակուրէն աւելի է, ու մարմինը՝
24 հագուստէն։ Դիտեցէք ագռաւներուն, որ ոչ
կը սերմանեն և ոչ կը հնձեն, որոնք ոչ չամ-
բարներ ունին՝ ոչ ալ ամբարներ, ու Աս-
տուած անոնք կը կերակրէ. քանի՜ աւելի
25 աւելի լաւ էք դուք հաւուններէն։ Եւ ձեզմէ ո՞վ
կրնայ իր հոգ ընելովը իր հասակին վրայ կան-
26 գուն մը աւելցընել։ Հապա թէ որ ամենափոքր
բանին կարող չէք, ուրիշ բաներուն համար
27 ինչո՞ւ հոգ կ՚ընէք։ Դիտեցէք շուշաններուն՝
ինչպէս կ՚աճին. ոչ կ՚աշխատին և ոչ կը մա-
նեն, բայց ձեզի կ՚ըսեմ որ Սողոմոն ալ իր բո-
լոր փառաւորութեանը մէջ անոնցմէ մէկուն
28 պէս չհագուեցաւ։ Ուստի թէ որ խոտը որ այս-
օր դաշտի մէջ է՝ ու վաղը փուռը կը ձգուի,
Աստուած անանկ կը հագուեցնէ, ո՛րչափ ա-
29 ւելի ձեզ, թերահաւատներ։ Ալ դուք մի
փնտռէք թէ ինչ պիտի ուտէք և ինչ պիտի
30 խմէք, ու մի յուզուիք։ Վասն զի աս բոլոր
բաներուն աշխարհս ազգերը կը փնտռեն. ու
ձեր Հայրը գիտէ որ աս բաներուն ձեզի պէտք
31 են։ Բայց դուք Աստուծոյ Թագաւորութիւ-
նը խնդրեցէք, և աս բոլոր բաներն ալ ձեզի
32 պիտի տրուին։ Մի վախնար, զգաստիկ հօտ, ին-
չու որ ձեր Հայրը հաճեցաւ որ Թագաւորու-
33 թիւնը ձեզի տայ։ Վաճառեցէք ձեր ստացուած-
քը և ողորմութիւն տուէք։ [illegible] ձեզի չխիտնա-
լու քսակներ պատրաստեցէք, [illegible] երկինքը՝
չպակսելու գանձ մը, ուր ոչ գողը կը մտնէ ոչ
34 և ոչ ցեցը կ՚ապականէ. քանզի ձեր գանձը

ուր որ է, սիրտերնիդ ալ հոն պիտի ըլլայ։
35 Ձեր մէջքերը գօտեզարած ըլլան, ու ճրագ-
36 ներդ վառած. Եւ դուք ան մարդոցը նման
որ իրենց տիրոջը կը սպասեն՝ թէ ե՛րբ պիտի
դառնայ Հարսնիքէն. որ երբ գայ և [illegible]
37 զարնէ, իսկոյն բանան անոր։ Երանի՜ ան ծա-
ռաներուն, որ տէրը երբոր գայ՝ զանոնք ար-
թուն պիտի գտնէ. ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, որ
ինքը գօտին մէջերը պիտի կապէ ու սեղան
նստեցնէ անոնք, և առաջ անցնելով սպա-
38 սաւորելու պիտի գնէ անոնց։ Եւ թէ որ
[illegible] երկրորդ պահուն գայ, կամ երրորդ
պահուն գայ ու անանկ գտնէ, երանելի են
39 ան ծառաները։ Բայց սա գիտցէք, որ եթէ
տանուտէրը գիտեր թէ որ ատեն գողը կու
գայ, արթուն կը կենար ու թոյլ չէր տար որ
40 իր տունը ծակեն։ Ձերինն ալ պատ-
րաստ կեցէք, քանզի Որդին մարդոյ կու գայ
անսպասելի ժամու մէջ որ դուք չէք կարծեր։
41 Եւ Պետրոս բսաւ անոր, Տէր, աս առակը
42 մեզի՞ կ՚ըսես թէ ամենուն ալ։ Եւ Տէրը բսաւ,
Ո՞վ է ան հաւատարիմ ու խելացուն
անառնտը, որն որ տէրը իր դերդ ատանին վը-
րայ պիտի դնէ, որ ատենին ժամը ուտելիքը
43 տայ։ Երանի է ան ծառային, որն որ իր տէրը
եկած ատենը անանկ բրած պիտի գտնէ։
44 Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, որ իր բոլոր ունե-
45 ցածին վրայ պիտի կեցնէ զանիկա։ Հապա
թէ որ ան ծառան իր սրտին մէջ բսէ, Իմ
տէրս իր գալը կ՚ուշացընէ. և սկսի ծառա-
ները ու աղախինները ծեծել, և ուտել ու խը-
46 մել ու գինովնալ, Ան ծառային տէրը պիտի
գայ [illegible] մէկ օր մը որ չսպասեր, և [illegible] մէկ
ժամ մը որ չգիտեր, և զանիկա մէջտեղէն պի-
տի կտրէ, ու անոր բաժինը անհաւատարիմ-
47 ներուն հետ պիտի դնէ։ Եւ ան ծառան՝ որ
իր տիրոջը կամքը գիտէ ու չպատրաստուիր,
ոչ ալ անոր կամքը՝ ի գործ կը դնէ, շատ ծեծ
48 պիտի ուտէ։ Բայց ան որ չգիտեր ու ծեծի
արժանի բան մը կ՚ընէ, քիչ ծեծ պիտի ուտէ.
որուն որ շատ տրուեցաւ, շատ պիտի ուզուի
անկէ, և որուն որ աւելի յանձնուեցաւ, ալ
աւելի պիտի պահանջուի անկէ։
49 Ես կրակ ձգելու եկայ երկրիս վրայ, ու
ի՞նչ կ՚ուզեմ թէ որ արդէն բորբոքած է։
50 Բայց մկրտութիւն մը ունիմ մկրտուելու, և
ինչպէս կը տագնապիմ մինչև որ կատարուի։
51 Կը կարծէք թէ ես երկրի վրայ խաղաղու-
թիւն տալու եկայ. ձեզի կ՚ըսեմ՝ Ոչ, հա-
52 պա բաժանմունք. Վասն զի ասկէետև մէկ

ղ · 10 · Ցայտ · ղ ·
3 · ժգ · 13 ·
ե Մատ · իդ · 44 · իե ·
13 · Մրկ · ժգ · 33 ·
Գկ · իտ · 34 · 36 ·
= Քհտ · կ · 6 · բ
Գլ · գ · 12 ·
ը Մատ · իդ · 45 · իե ·
81 · = Կոր · գ · 2 ·
թ Մատ · իդ · 47 ·
= Մատ · իդ · 48 ·
= Քհտ · ժե · 30 · բ
Օբ · իե · 9 · Ցահ ·
բ · 41 · ժե · 22 ·
Գոր · ժե · 30 ·
Ցահ · գ · 17 ·
ի Ղկ · ե · 17 · =
Տիմ · = · 13 ·
= Հմր · 21 ·
= Մատ · ի · 22 · Մար ·
ժ · 28 ·
ր Մատ · ժ · 34 · Հմր ·
45 ·
= Միք · կ · 6 · Ցահ ·
կ · 43 · բ · 16 · ժ ·
19 ·
ի Մատ · ժ · 35 ·

ման մէջ հինդը էրթան բաժնուած պիտի ըլլան,
53 երեքը երկուքին ու երկուքը երեքին։ Հայր պիտի բաժնուին որդիին, և որդին հօրմին, մայրը աղջիկին ու աղջիկը մօրմին, կնատէրը իր հարսին ու հարսը իր կնատէրն։

54 Եւ բաւ. Ժողովրդներուն, Երբոր արեւմուտքին կողմէն ամպ մը եղած կը տեսնէք, յաւ մը կ'ըսէք թէ Անձրեւ պիտի գայ, և
55 անանկ կ'ըլլայ։ Ու երբոր հարաւային հովը կը փչէ, կ'ըսէք թէ Տաք պիտի ըլլայ, և ա-
56 նանկ կ'ըլլայ։ Կեղծաւորներ, երկրի ու երկնից երեսը քննելը գիտէք, հապա ատ ժա-
57 մանակը ի՞նչպէս չէք քններ։ Եւ ինչո՞
58 դուք ձեզմէ չէք օրշներ իրաւունքը։ Երբոր գաւն քու ատենդ հետ իշխանին կը-
Թալու ըլլաս, եամբուն մէջ անկէ ազատելու համար ջանք բրէ, որ չըլլայ թէ քեզ դատաւորին առջեւն քաշէ, ու դատաւորը դահիճին ձեռքը տայ քեզ, ու դահիճը քեզ բանտը
59 դնէ։ Քեզի կ'ըսեմ, բնաւ պիտի չելլես անկէ մինչեւ որ վերջին լումանն չվճարես։

Գլ. ԺԳ

1 Քիւրատաց ազգապատասխանէն կը քաղաքէ Գալիլեացւոց և ա-
րիւնէրուն հետ պատիժը յիշելով։ 6 Ընդհատ Թզենիին ա-
ռակը։ 11 Քիւրատաց կնոջ կիր կը բժշկէ։ 18 Մանանեխի հատին և խմորին առակները կը ցուցնեն Աստուածքին խոտին գործադրութիւնը իր բնակութեանդ օրերն ալ։ 31 կը խրատէ Հերովդէսէ զգուշանալ։ 34 և կը յանդիմանէ Երուսաղէմը։

1 Եւ ամենք անոնք ներկայ գտնուելով՝ պատմեցին անոր Գալիլեացւոց վրայով, որոնց արիւնը Պիղատոս իրենց զոհերուն հետ
2 խառնեց։ Եւ Յիսուս պատասխան տալով ըսաւ անոնց, Կը կարծէ՞ք որ այն Գալիլեացիները բոլոր Գալիլեացիներէն աւելի մեղաւոր
3 էին, որ ասանկ բաներ քաշեցին։ Չեմի կ'ըսեմ, Չէ։ Հապա թէ որ չապաշխարէք, ա-
4 մէնքդ ալ անանկ պիտի կորսուիք։ Կամ թէ այն տասնուութը հոգին որոնց վրայ Սիլոամին մէջի աշտարակը ինկաւ, և անոնք միւսոյց-
կը կարծէ՞ք որ անոնք երուսաղէմի մէջ բնակած բոլոր մարդոցմէն աւելի պարտաւոր էին։
5 Չեմի կ'ըսեմ, Չէ։ Հապա թէ որ չապաշխարէք, ամէնքդ ալ նոյնպէս պիտի կորսուիք։
6 Ա՛ս առակն ալ բաւ. Մարդ մը իր թզենին մէջ անկաւած թզենի մը ունէր, ու և
7 կաւ անկէ պտուղ փնտռելու և չգտաւ։ Ուստի բաւ այգեպանին, Ահա երեք տարի է որ կու գամ այս թզենիին վրայ պտուղ փնտռելու, ու չեմ գտներ. Զայն կորէ, ինչո՞ համար գետինը խափանէ։ Անիկա պատասխան տալով ու անոր բաւ, Տէր, այս
8 տարի ալ անոր թող տուր, մինչեւ որ անոր չորս կողմը փորեմ ու թրիք դնեմ,
9 գուցէ տայ պտուղ. Եւ թէ որ ոչ՝ ետքէն կտրես։

10 Եւ ինքը ժողովարանները կ'ուսուցանէր։
11 Եւ ահա հոն կին մը կար, որ հիւանդութեան ոգի մը ունէր տասնուութ տարիէ ի վեր, ու կծկուած էր
12 և ամենեւին չէր կրնար չիտակ կայնիլ։ Ու Յիսուս զանիկա տեսնելով՝ կանչեց և ըսաւ անոր, Կնիկ, դուն քու հիւանդութենէդ
13 ազատուած ես։ Ու ձեռքը անոր վրայ դրաւ. և իսկոյն չիտակնալեցաւ ու փառաբանէր Աստուած։
14 Եւ ժողովարանին իշխանը պատասխան տուաւ բարկանալով՝ որ Յիսուս շաբաթ օրը բժշկեց, և բաւ ժողովրդին, Վեց օր կայ՝ որոնց մէջ արժան է գործ գործել, ուստի այն օրերը եկէք բժշկուեցէք
15 այլ և ո՛ւ չի թէ շաբաթ օրը։ Ատոնք Տէրը պատասխան տուաւ անոր ու բաւ, Կեղծաւոր, Չէմզմէ ամէն մէկը շաբաթ օրը իր եզը կամ էշը մսուրէն չաթձրկէ՞ որ տանի
16 խմոր տայ։ Հապա ասիկա որ Աբրահամի աղջիկ էր, որ սատանան ութը տարի կապած կեցուց, չէր վայրը որ շաբաթ
17 օրը ան կապէն արձրկուի։ Եւ ատ բաներ որ բաւ, իրեն հակառակ կեցողները ամչնցան այ ամենքն ալ ուրախանար ան ամէն փառաւոր գործերուն համար որ անկէ կ'ըլլային։

18 Ուրեմն բաւ, Աստուծոյ թագաւորութիւնը ինչ բանի կը նմանի, ու ինչ բանի նմանցը-
19 նեմ անիկա։ Մանանեխի հատի նման է, որն որ մարդ մը առաւ՝ իր պարտէզը ձգեց. և աճեցաւ ու մեծ ծառ եղաւ. ու երկնից թռչունները անոր ճիւղերուն վրայ բնակեցան։

20 Դարձեալ բաւ, Աստուծոյ թագաւորու-
21 թիւնը ինչ բանի նմանցնեմ։ Խմորի նման է, որն որ կինկ մը առաւ՝ երեք գրիւ ալիւրի մէջ պահեց, մինչեւ որ ամէնն ալ խմորեցաւ։

22 Ուրեմն քաղաքները ու գեղերը պտրտելով կը սորվեցնէր, ու դէպ ի Երուսաղէմ ճամբայ
23 կ'ընէր։ Եւ մէկը բաւ անոր, Տէր, քիչո՞ւն են անոնք որ պիտի փրկուին։ Անիկա ալ ը-
24 սաւ անոնց, Ջանք բրէք որ նեղ դռնէն մտնէք, քանզի կ'ըսեմ ձեզի որ շատերը պիտի
25 նեղ պիտի ուզեն և պիտի չկրնան։ Անկէ ետեւ որ տանտէրը ելլէ ու դուռը գոցէ, և դուռ սկսիք դուրսը կենալ, ու դուռը զարնել և ըսել, Տէր, Տէր, բաց մեզի. ան ալ պատասխան տալով պիտի ըսէ ձեզի, Չգիտ

ա Մատ. ժգ. 2։
բ Ածան. ի. 8։ Մատ. ի. 25։
գ Սաղ. լբ. 6։ Եսա. ծե. 6։
դ Մատ. ի. 8։ Մատ. իա. 19։
ե Մատ. ժգ. 12։ Գործ. ի. 17։
զ Նէե. ի. 9։
է Մատ. ժգ. 13։ Մատ. գ. 2։ Գործ. ժգ. 3։
ը Յիսուս կնգծաւորը, ներ.
թ Գէն. ժգ. 3։
ժ Գէն. ժի. 9։
ժա Մատ. ժգ. 31։ Մարկ. գ. 20։
ժբ Մատ. ի. 33։ Մարկ. զ. 6։
ժգ Ղեւտ. ի. 13։
ժդ Ելից. ի. 34. ը. 21։ ժգ. 33։ Հռովմ. ի. 31։
ժե Սաղ. լբ. 6։ Եսա. ծե. 6։
ժզ Մատ. ի. 19։
ժէ Գէն. գ. 16։
ժը Մատ. ի. 33։ ի. 12։

26 չեմ ճանչնար ուսկից էք։ Ձեռաձեր պիտի
ակռք բռնել։ Մենք քու առջեդ կերանք ու
խմեցինք, և դուն մեր փողոցներուն մէջ
27 ըր ասվեցուցիր։ Եւ անիկա պիտի բսէ. Ձե-
զի կ'ըսեմ, Ձեզ չեմ ճանչնար ուսկից էք,
հեռացէ կեցէք ինձմէ բոլոր անիրաւութիւն
28 գործաղներդ։ Հոն պիտի ըլլայ լալ ու ակ-
ռաներ կրճտել, երբոր տեսնէք Աբրա-
համ ու Իսահակ և Յակոբ ու բոլոր մար-
գարէները Աստուծոյ Թագաւորութեան մէջ,
29 ու ձեզ դուրս հանած։ Եւ պիտի գան արե-
ւելքէն ու արեւմուտքէն և հիւսիսէն ու հա-
րաւէն, ու պիտի բազմին Աստուծոյ Թագա-
30 ւորութեան մէջ։ Եւ ահա կան յետիններ՝
որ առաջիններ պիտի ըլլան, ու կան առա-
ջիններ՝ որ յետիններ պիտի ըլլան։
31 Նոյն օրը մէկ քանի փարիսեցիներ եկան
ու բսին անոր, Ելիր ու դնա ասկէ, ինչու որ
32 Հերովդէս քեզ սպաննել կ'ուզէ։ Եւ ինքը
բսաւ անոնց, Գացէք, ան աղուէսին բսէք,
Ահա ես դևեր կը հանեմ ու բժշկութիւններ
կը կատարեմ այսօր և վաղը, ու երրորդ օրը
33 պիտի կատարեմ։ Միայն թէ պէտք է որ
այսօր ու վաղը և մէկալ օրը պարսիմ, վասն
զի կարելի չէ որ մարգարէ մը երուսաղէմէն
34 դուրս կորսուի։ Ով երուսաղէմ, երուսաղէմ,
որ մարգարէները կը սպաննէիր, ու քեզի
իրկուածները կը քարկոծէիր, քանի անգամ
քու ազգքներդ ժողվել ուզեցի՝ ինչպէս որ
հաւը իր ձագերը թևերուն տակը կը հաւաքէ,
35 և դուք չուզեցիք։ Ահա ձեր տունը ձեզի
աւերակ պիտի մնայ. ասկայն ձեզի կ'ըսեմ,
որ այլ ևս պիտի չտեսնէք զիս, մինչև գայ ան
ժամանակը որ պիտի բսէք, Օրհնեալ է ան
որ Տէրոջը անունովը կու գայ։

ԳԼՈՒԽ ԺԴ

1 Ու եղաւ որ երբ ինքը շաբաթ օր մը փա-
րիսեցւոց գլխաւորներուն մէկուն տունը մը-
տաւ հաց ուտելու, ու անոնք անոր կը սպա-
2 սէին։ Եւ ահա հոն ջրգռնցալ մարդ մը կար
3 իր առջեը։ Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ
ու խօսեցաւ օրինականներուն ու փարիսեցի-
ներուն բսելով, Արժա՞ն է շաբաթ օրը բժշկել
4 կամ։ Անոնք ալ լուռ կեցան։ Եւ ինքը բռնե-

5 նոց զանիկա, բժշկեց ու ճամբեց։ Եւ պա-
տասխան տալով բսաւ անոնց, Ձեզմէ որուն
էշը կամ եզը հորը իյնալու ըլլայ, ու չուտ
6 մը չհանէր անիկա շաբաթ օրը։ Եւ ասոր բա-
ներուս չկրցան անոր պատասխան տալ։
7 Ասոր համար նկատելով հրաւիրուած մարդոց
ալ, երբոր տեսաւ թէ ինչպէս առաջին բազ-
8 մցիները կ'ընտրէին, ու բսաւ անոնց, Երբոր
մէկ մը հարսնիքի հրաւիրուիս, առաջին
բազմցնուն վրայ մի նստիր. չըլլայ որ քեզմէ
աւելի պատուաւոր մէկին հրաւիրուած ըլ-
9 լայ անկէ. Եւ ան որ քեզ ու անիկա հրաւի-
րեց, գայ քեզի ըսէ, Ասոր տեղ տուր, և
անկէ ետև ամօթով յետին տեղը բռնել։
10 Հապա երբոր հրաւիրուիս, դնա յետին տե-
ղը նստէ. որ երբ քեզ հրաւիրողը գայ՝ քեզի
բսէ, Բարեկամ, վեր հրամմէ. անոնքը քու
հետդ նստողներուն առջեը քեզի փառք կ'ըլ-
11 լայ։ Վասն զի ամէն ով որ իր անձը կը բարձ-
րացնէ՝ պիտի խոնարհի. և ով որ իր անձը
կը խոնարհցնէ՝ պիտի բարձրանայ։
12 Ու զինքը հրաւիրողին ալ բսաւ, Երբոր ճաշ
կամ ընթրիք կ'ընես, մի կանչեր քու բարե-
կամներդ, ոչ ալ քու եղբայրներդ, և ոչ քու
ազգականներդ, ու ոչ հարուստ դրացի-
ներդ, որ չըլլայ թէ անոնք ալ փոխարէնը քեզ
13 հրաւիրեն, ու քեզի հատուցում ըլլայ։ Հապա
երբոր հացկերոյթ կ'ընես, աղքատներ, պա-
14 կասաւորներ, կաղեր ու կոյրեր հրաւիրէ. Ու
երանելի պիտի ըլլաս, ինչու որ անոնք չեն
կրնար փոխարէնը քեզի հատուցանել. քանզի
արդարներուն յարութիւնն առած ատենը փո-
խարէնը քեզի պիտի հատուցուի։
15 Եւ սեղան նստողներէն մէկը երբոր լսեց ա-
սոնք՝ բսաւ անոր, Երանի անոր որ Աստու-
ծոյ Թագաւորութեանը մէջ հաց պիտի ուտէ։
16 Եւ ինքը բսաւ անոր, Մէկ մարդ մը մեծ ընթ-
17 րիք րրաւ ու շատ մարդիկ հրաւիրեց։ Եւ
ընթրիքին ատենը խրկեց իր ծառան, որ հրա-
ւիրուածները կանչէ ըսելով, Եկէք, ինչու որ
18 արդէն ամէն բան պատրաստ է։ Եւ ամէնքը
մէկէն սկսան նոյնպէս պատճառ բռնել։ Առաջինը անոր բսաւ,
Ես արտ մը գնած եմ, ու պէտք է որ ել-
լեմ տեսնեմ անիկա. կ'աղաչեմ զիս դուս հրա-
19 ւիրած սեպէ։ Եւ միւսը բսաւ, Հինգ զոյգ
եզ գնած եմ, ու կ'երթամ որ անոնք փոր-
ձեմ. կ'աղաչեմ քեզի զիս հրաժարուած սե-
20 պէ։ Եւ միւսը բսաւ, Կնիկ առի, ու անոր հա-
21 մար չեմ կրնար գալ։ Եւ ան ծառան եկաւ ու
իր տիրոջը պատմեց այս բաները. անատնիք
բարկացաւ տանուտէրը ու բսաւ իր ծառային,
Շուտով քաղաքին հրապարակներն ու փողոց-

1 Մատ. ե. 25. ի. 41. Ղեր. 25։ 2 Ածխ. ը. 2։ 3 Մատ. ի. 30. ի. 16. Մարկ. ժ. 31։ 4 Ելից. ի. 10։ 5 Մատ. ի. 12. Ժո. ի. 44. իդ. 21։ 6 Մատ. ը. 11. Մատ. ի. 30. ի. 7. Դան. թ. 27. Միք. զ. 12։ 7 Ածխ. ձ. 26. Մատ. իդ. 21. Մարկ. ժա. 10. Գլ. ի. 38. Ածխ. ի. 13. Ղեւտ. ի. 6. 7։ 8 Առակ. իե. 6. 7. Ածխ. ի. 9. Մատ. ի. 30. ի. 10. Մարկ. ժ. 10. Ղեւտ. ը. 10. 12. Ածխ. ի. 9. Մատ. ի. 30. ի. 10. Մարկ. ժ. 10. Ղեւտ. իե. 4. Գլ. ժգ. 13. Ածխ. գ. 6. Գլ. ժ. 1։ 9 Ածխ. ի. 9. Մատ. իե. 6. 7։ 10 Առակ. իե. 6. 7։ 11 Մատ. ի. 30. ի. 12. Մատ. ի. 11. ի. 12։ 13 Ղեւտ. ը. 10. 12։ 14 Ղեւտ. ի. 6. 7։ 15 Ածխ. ի. 9։ 16 Մատ. ի. 30. ի. 17 Մատ. ի. 30. ի. 18 Ղեւտ. ի. 6. 7։

Ները կլիր, և աղքատները ու պակասաւոր-
22 Ները և կաղերը ու կոյրերը դուս մնացաք։ Ար-
ա ան ալ բաւ, Տէր, եղաւ ինչ որ հրամայե-
23 ցիր, ու տակաւին տեղ կայ։ Եւ տէրը ըսաւ
ծառային, Ելիր ճամբաները ու ցանկերը, և
ստիպէ՛ ներսի՛ն գալու, որ տունս լը-
24 ցուի։ Քանզի կ՚ըսեմ ձեզի Թէ ոեւ ան հրաւի-
րուածներէն ինձի ալ իմ ընթրիքիս համը պիտի
չառնէ։
25 Ու իր հետը չատ ժողովուրդներ կ՚երթա-
26 յին։ Եւ դառնալով անոնց ըսաւ, Թէ որ ինձի
կու գայ, ու չատրե իր հայրը և մայրը,
ու կինը և զաւակները, ու եղբայրները և
քոյրերը, Նաեւ իր կեանքն ալ, չկրնար իմ
27 աշակերտս ըլլալ։ Եւ ով որ իր խաչը չվեր-
ցներ ու իմ ետեւէս գար, չկրնար իմ աշա-
28 կերտս ըլլալ։ Վասն զի ձեզմէ ո՞վ աշտա-
րակ մը չհնել ուզելով, առաջ նստիր ու հա-
շիւ ըներ ծախքը, Թէ անոնիկ լմնցնելու
29 կարո՞ւ ունի։ Որ չըլլայ Թէ երբ հիմը
ձգէ ու չկրնայ լմնցնել, բոլոր տեսողները
30 սկսին անոնիկ ծաղր ընել, Եւ ըսել Թէ Ա-
մարդը սկսաւ չհնել ու չկրցաւ լմնցնել։
31 Կամ Թէ ո՞ր թագաւոր ուրիշ թագաւորի մը
հետ պատերազմելու երթալով, առաջ չերը-
սիր ու խորհիր, Թէ արդեօք տասը հազա-
րով կրնայ դէմ կենալ անոր՝ որ քսան հա-
32 զարով իր վրայ կու գայ։ Հապա Թէ չէ՝ քա-
նի որ անիկա հեռու է, դեսպան խրկելով
33 խաղաղութիւն կը խնդրէ։ Ասոնք ալ
ձեր միջէն ամէն մէկը Թէ որ իր բոլոր տա-
ւարտ քին հետ չհնայ, չկրնար իմ աշակերտ
34 ս ըլլալ։ Աղը ազէկ բան է։ բայց Թէ որ
աղը իր համը կորսնցնէ՝ ինչո՞վ պիտի հա-
35 մեհայ։ Ոչ հողին ու ոչ խրիթին տեղ օգտա-
կար կ՚ըլլայ, հապա անոնիկ դուրս կը նետուին։
Ան որ լսելու ականջ ունի՝ թող լսէ։

ԳԼ· ԺԵ

1 Մարդասէր տիրուհին։ 8 կորսուած դրամին։ 11 և անառակ որ-
դիին առակները։

1 Եւ բոլոր մաքսատուներն ու մեղաւորները
2 անոր կը մտանէային իրմէն լսելու համար։ Եւ
փարիսեցիները ու դպիրները արտասուք կ՚ընէին
ու կ՚ըսէին, Այսիկա մեղաւորները կ՚ընդունի,
և անոնց հետ կ՚ուտէ։
3 Եւ անոնիկա առ առակը խօսեցաւ անոնց՝ ը-
4 սելով, Ձեզմէ ո՞վ է այն մարդը՝ որ հարիւր
ոչխար ունենայ, և անոնցմէ մէկը որ կորսնց-
ընէ, իննսունհնգիները չո՞ղնէր անապատին մէջ
ու ան կորսուածին հետեւէն երթար, մինչև որ
5 զանիկա գտնէ։ Ու երբոր կը գտնէ՝ ուրախա-

6 Նալով իր ուսերուն վրայ կը դնէ զանիկա, Եւ
տունը գալով՝ կը կանչէ բարեկամները ու դրա-
ցիները, ու անոնց կ՚ըսէ, Ուրախ եղէք ինծի
հետ, Ինչու որ իմ կորսուած ոչխարս գտայ։
7 Ձեզի կ՚ըսեմ որ այսպէս ուրախութիւն պիտի
ըլլայ երկինքը մէկ միզաւորի մը համար որ կ՚ա-
պաշխարէ, Քան Թէ իննսունհնգը արդարնե-
րու համար՝ որ անոնց ապաշխարութիւն պէտք
8 չեն։ Կամ Թէ ո՞վ է ան կինը որ տասը դրամ
ունենայ, ու Թէ որ դրամ մը կորսնցնէ՝ ճրագ
չ՚վառեր, ու տունը մէջ աւել գարներ և զգու-
9 շութեամբ փնտռեր, մինչև որ գտնէ։ Ու երբ-
որ կը գտնէ՝ կը կանչէ բարեկամները ու դրա-
ցիները, և կ՚ըսէ, Ուրախ եղէք ինծի հետ,
ինչու որ իմ կորսնցուցած դրամս գտայ։
10 Ասոնք ալ, ձեզի կ՚ըսեմ, ուրախութիւն կ՚ըլ-
լայ Աստուծոյ հրեշտակներուն առջեւը մէկ մե-
զաւորի մը համար որ կ՚ապաշխարէ։
11 Եւ ըսաւ, Մէկ մարդ մը երկու որդի ու-
12 նէր։ Եւ անոնցմէ պզտիկը հօրը ըսաւ, Հայր,
տուր ինծի իմ բաժինս որ
13 կու գայ։ Եւ չատ օրեր չանցած՝ պզտիկ որդին բոլոր
բաներըը ժողվեց ու հեռու երկիր մը գնաց,
և հոն անառակութեամբ ապրելով իր ունե-
14 ցածը փճացուց։ Ու երբոր ամէնը հատուց,
ան երկրին մէջ սաստիկ սով մը եղաւ, ու
15 ինքը սկսաւ չքաւոր ըլլալ։ Եւ գնաց ան
երկրին քաղաքացիներէն մէկուն փոխ մնաւ,
ան ալ իր արտերուն խրկեց զանիկա՝ խոզե-
16 րուն կերած եղինջներէն իր փորը լեցնելու,
17 ու մէկը չէր տար անոր։ Եւ ինքզինքին գա-
լով ըսաւ, Քանի բանւորներ կան իմ հօրս
տունը հացով լեցուած, ու ես հոս սովամահ
18 կը կորնչիմ։ Կելլամ երթամ իմ հօրս, և ը-
սեմ անոր, Հայր, մեղանչեցի երկինքի դէմ ու
19 քու առջեւդ, Եւ ալ արժանի չեմ քու որ-
դի ըսուելու։ դիս քու վարձկաններուդ
20 մէկուն պէս ըրէ։ Ու եղաւ իր հօրը եկաւ։
Ան գնա որ ինքը չատ հեռու էր, հայրը տե-
սաւ զանիկա ու գութը չարժեցաւ, և վա-
զելով՝ անոր պարանոցին վրայ ինկաւ ու համ-
21 բուրեց զանիկա։ Որդին ալ ըսաւ անոր,
Հայր, մեղանչեցի երկինքի դէմ ու քու առ-
ջեւդ, և ալ արժանի չեմ քու որդի ըսուե-
22 լու։ Բայց հայրը ըսաւ իր ծառաներուն, Հա-
նեցէք առաջին պատմուճանը ու հագցուցէք
անոր, և մատանի դրէք անոր ձեռքը, ու
23 կօշիկներ՝ անոր ոտքերը։ Եւ պարարտ զա-
րհը բերէք՝ մորթեցէք, և ուտենք և ու-
24 րախ ըլլանք։ Քանզի որ աս իմ որդիս մեռած
էր ու ապրեցաւ, կորսուած էր ու գտնուե-

ք Մատ· խ· 43· խբ· 8· Գործ· ժգ· 46· ։ ֆ Օր· ժգ· 6· լգ· 9· Մատ· ժ· 37· ։ ֆ Հռով· ի· 13· ։ ղ Ցաղ· ժբ· 11· ։ ղ Մատ· ժգ· 24· ։ Մարկ· ը· 34· Գլ· ի· 23· ը Ցխոհ· գ· 13· ։ ն Ելակ· խդ· 27· ։ Մատ· ե· 13· Մարկ· ի· 49· ։ = Մատ· ի· 10·

ք Գործ· ժա· 3· Գործ· բ· 18· ։ ֆ Մատ· ժբ· 18· ։ ղ Մարկ· ժբ· 11· ։ ն Գլ· ե· 32· ։ Գործ· բ· 38· Եփես· բ· 13· 17· ։ ո Ապգ· ծա· 4· ։ ջ Հռբ· 32· Եփես· բ· 1· ե· 14· Ցաղ· գ· 1·

25 ցաւ. և սկսան ուրախ լլլալ։ Ու անոր մեծ
որդին ագարակն էր, ու երբոր կու գար ու
մօտը մօտեցաւ, նուագարանութեան և պա-
26 րերաց ձայնը լսեց։ Ու ծառաներէն մէկը
իրեն կանչելով՝ կը հարցնէր թէ ասիկա ի՞նչ
27 է։ Անիկա ալ բաւ անոր. եղբայրդ եկաւ,
ու հայրդ պարարտ զառապակը մորթեց, իմու-
28 որ ազգ առաջ ձեռք ձգեց զանիկա, իսկ ին-
քը բարկացաւ ու չէր ուզեր ներս մտնել.
ուստի իր հայրը դուրս ելլելով կ՚ազաչէր ա-
29 նոր։ Եւ անիկա պատասխան տալով բաւ
հօրը, Ահա այսչափ տարի է որ քեզի կը ծա-
ռայեմ, ու բնաւ քու խօսքիդ դուրս չելայ,
ու ինծի երբեք մէկ ուլ մը չտուիր, որ իմ
բարեկամներուս հետ ուրախութիւն ընէի։
30 Բայց երբոր եկաւ ատ քու որդիդ՝ որ քու
առագաստդ բոզերու հետ կերաւ, անոր
31 մորթիցիր պարարտ զառապակը։ Եւ անիկա
բաւ անոր, Որդեակ, դուն միշտ իմ հետս
32 ես, ու իմ բոլոր ունեցածս քուկդ է։ Ա-
կայն պէտք էր ուրախ ըլլալ և ինդալ, ի՞նչ-
չու որ ատ քու եղբայրդ մեռած էր ու ոչ-
ՉԸՆՑաւ, կորսուած էր ու գտաւ եցաւ։

ԳԼ. ԺԶ

1 Ընդրաւ անոնին առակը։ 14 Ջրհոսաց կը յանդիմանէ զբ.
Դատաւոր փարիսեցոց կեդծաւորութիւնը։ 19 Հէնչասիր
մեծատունը և ագքատ Ղազարոս։

1 Ան իր աշակերտներուն ալ բաւ, Մէկ հա-
րուստ մարդ մը կար, որ ունէր մը ունէր,
և անոր վրայով դատ ատ եղաւ իրեն՝ որպէս
2 թէ իր ունեցածը կը փճացրնէ։ Ուստի կանչ-
չեց զանիկա ու բաւ անոր, Ի՞նչ է ատ որ
քեզի համար կը լսեմ. քու տնտեսութեանդ
հաշիւը տուր, ինչու որ ալ չես կրնար տնտես
3 ըլլալ։ Եւ տնտեսը իր մտքին մէջ բաւ, Ի՞նչ
ընեմ, որովհետև իմ տէրս տնտեսութիւնը
ինծմէ կ՚առնէ. ՊՀողագործութիւն չեմ կրնար
4 ընել,՝ մուրալու կ՚ամչնամ. Գիտեմ ինչ պիտի
ընեմ, որպէս զի երբոր ես տնտեսութենէս
5 վերժոխի՝ զիս իրենց տուներ ընդունին։ Եւ
իր տէրոջը պարտականները մէկիկ մէկիկ իրեն
կանչելով՝ բաւ առաջինին, Դուն իմ տիրոջս
6 ո՞րչափ պարտք ունիս։ Ան ալ բաւ, Հարիւր
մար ձէթ. և բաւ անոր, Բիրդ առ ու
7 շուտով նստէ գրէ՛ եօթը վեցեան բաւ,
Դուն ալ ո՞րչափ պարտք ունիս. և անիկա
բաւ, Հարիւր քառ. ցորեն. ու բաւ անոր,
8 Բիրդ առ և ութեան դրէ։ Ու տէրը անիրաւ
տնտեսը գովեց, որ խելացութիւնով բրաւ.
վասն զի ատ աշխարհիս որդիքը իրենց ցեղին
մէջ՝ լուսոյ որդիներէն աւելի խելացի են.
9 Եւ ես ալ ձեզի կ՚ըսեմ, ՊԱնիրաւ մամոնային
ձեզի բարեկամներ ըրէք, որ Պերբ անիկա
պակսի,՝ ձեզ յաւիտենական բնակարաններու
10 մէջ ընդունին։ ՊԱն որ քիչ բանի մէջ հաւա-
տարիմ է, շատի մէջ ալ հաւատարիմ է. և
ան որ քիչի մէջ անիրաւ է, շատի մէջ ալ
11 անիրաւ է։ Ուստի թէ որ անիրաւ մամոնային
մէջ հաւատարիմ չեղաք, ճշմարիտ հարուս-
12 Ինչ՞ պիտի հաւատայ ձեզի։ Ու թէ որ
օտարին բանին մէջ հաւատարիմ չեղաք, ձեր
13 ո՞վ պիտի տայ ձեզի։ ՊՄէկ ծառայ մը չկրէ-
նար երկու տէրերու ծառայութիւն ընել,
ինչու որ կամ մէկը պիտի ատէ և միւսը սիրէ,
կամ Պմէկուն պիտի յարի՝ և միւսը արհա-
մարհէ. չէք կրնար ծառայել Աստուծոյ ու
մամոնային։
14 Եւ փարիսեցիներն ալ որ արծաթասէր
էին, ատ ամէն բաները լսելով կը քամահրէին
15 զանիկա։ Եւ բաւ անոնց, Դուք էք որ մարդ-
կանց առջեւ ինքզինքնիդ կ՚արդարացնէք,
Պբայց Աստուած գիտէ ձեր սիրտերը. ինչու
որ Պմարդկանց մէջ բարձր եղածը Աստուծոյ
16 առջեւ պիղծ է։ ՊՕրէնքը ու մարգարէները
մինչև Յովհաննէս էին. անկէ հետև Աստուծոյ
թագաւորութիւնը կը քարոզուի, և ամէն
17 մէկը անոր մէջը մտնելու կ՚արտորայ։ ՊԴիւ-
րին է որ երկինքը ու երկիրը անցնի, քան
18 թէ օրէնքէն մէկ նշանագիրը մը իյնայ։ ՊՈվ
որ իր կնիկը արձակէ և ուրիշ մը առնէ՝ չնու-
թիւն կ՚ընէ. և ով որ երկիկ արձակուած
կնիկ մը առնէ՝ չնութիւն կ՚ընէ։
19 Մէկ հարուստ մարդ մը կար, որ ծիրանի
ու բիւսեղ կը հագնէր, և ամէն օր փառաւո-
20 րապէս ուրախութիւն կ՚ընէր։ Ու Ղազարոս
անունով ագքատ մը կար վէրքերով լեցուն,
21 որ անոր դրանը առջեւն դրուած էր. Եւ կը
փափաքէր որ ան հարուստին սեղանէն ինկած
փշրանքներէն իր փորը լեցնէ. նաև շուներն
22 ալ կու գային և անոր վէրքերը կը լզնէին։ Ու
եղաւ որ ան ագքատը մեռաւ, ու հրեշտակ-
ները Աբրահամին գոգը տարին զանիկա. Հա-
23 րուստն ալ մեռաւ ու թաղուեցաւ. Եւ դժոխ-
քին մէջը երբոր տանջանքի մէջ էր, իր աչ-
քերը վերցնելով հեռուէն տեսաւ Աբրահամն
24 ու Ղազարոսը անոր գոգը։ Եւ ինքը ձայնակից ու բաւ, Հայր Աբրահամ,
ողորմի ինծի ու խրկէ Ղազարոսը, որ իր մա-
տին ծայրը ջուրը թաթխէ, ու զովացնէ իմ
լեզուս, ինչու որ ես բոցիս մէջ կը տանջուիմ։
25 Եւ Աբրահամ բաւ, Որդեակ, Պմտքդ բեր,

ե Հմր. ԻԱ.
— Ճառն. չեմ կրնար
բրկլ.
— Ճառն. Ժբ. 36. Ե.
փնտ. Ե. 2. ա թեսս.
Ե. 3.
ը Դատ. գ. 27. Մատ.
գ. 19. ՅԺԲ. 21.
Գլ. Ժա. 41. ա
Տիմ. գ. 17. 18. 19.
թ կարասեն Ե.
Ժամանակից
ի Մատ. իթ. 11. Գլ.
Ժ. 23.
ժԲ. 17.
ժա Մատ. գ. 24.
իա Կամ ձկնը պիտի մե-
ռաւ։
ե Մատ. իթ. 14.
ը Գլ. Ժ. 23.
թ Ասղ. Ե. 9.
ժ ա թես. Ժգ. 7.
ի Մատ. գ. 17. Ժա.
18. 15. Գլ. Ե. 29.
ե Ասղ. Ծբ. 26. 27.
Եփ. Ե. 5. Դտ. Ե.
ը Մատ. Ե. 18. ա
Գլ. ա. 24. 25.
թ Մատ. Ե. 32. ԺԲ.
9. Մարբ. Ժ. 11.
ժ Կոր. Ե. 10. 11.
ի Ջաք. Ժգ. 12.
ժա Եփ. Կգ. 24. Մարբ.
Բ. 43. Եա.
ժբ Ճառ. իա. 13. Գլ.
գ. 24.

որ դուն քու կնանդիդ առնեը քու բարիք-
ներդ առիր, նոյնպէս ալ Դ ազգերս՝ չարիքներ.
հիմա անիկա [հոս] կը մխիթարուի, ու դուն կը
26 տանջուիս։ Եւ աս ամէն բաներէն ՚ի զատ մեր
ու ձեր միջտեղը մեծ անդունդ մը կայ հաս-
տատած, անանկ որ ասկէ ձեզի անցնիլ ու
զգնները չկրնան, ոչ ալ ասկէ մեզի ՚ի՛ ---ը
27 Ն՚ըսէ անցնին։ Ան ալ բսաւ, Ուրեմն կ՚ազաչեմ
քեզի, Հայր, որ անիկա իմ հօրս տունը խրր-
28 կես, քանզի հինգ եղբայր ունիմ, որ նոյն-
անոնց վկայութիւն տայ, որ չըլլայ թէ ա-
29 նոնք ալ ասս չարչարանքին տեղը գան։ Եւ
Աբրահամ բսաւ անոր, Անոնք Մովսէսը ու
մարգարէները ունին, թող անոնց մտիկ ընեն։
30 Ան ալ բսաւ, Չէ, Հայր Աբրահամ, հապա թէ
որ մեռելներէն մէկը անոնց երթայ, պիտի
31 ապաշխարեն։ Եւ անիկա բսաւ անոր, Թէ որ
Մովսէսին ու մարգարէներուն մտիկ չեն ը-
ներ, ՚ոչ ալ թէ որ մեռելներէն մէկը յարու-
թիւն առնելու ըլլայ, պիտի համոզուին։

ԳԼ· ԺԻ

1 Ջրհասս կը սպրիչքն գայթակղութիւն չլայ։ 3 Ե. խրատ
յանդիմանելոց ներել։ 6 Հաւատքին զօրութիւնը։ 7 Մենք
պարտապան ենք Աստուծոյ. բայց Աստուած պարտապան չի
մեզի։ 11 Ջրհասս կը բժշկի տասը բորտներ։ 22 Աստուծոյ
թագաւորութիւնը և Որդւոյ գալուստը։

1 Եւ բսաւ իր աշակերտներուն, Անկարելի է
որ գայթակղութիւններ չգան. բայց վայ ա-
2 նոր, որուն ձեռքովը կու գան։ Անոր աւելի
աղէկ է, որ անոր պարանոցէն իյնս ադանգի
քար մը կախուի, ու անիկա ծովը ձգուի,
քան թէ ասս պզտիկներէն մէկը գայթակղեցնէ։
3 Զգուշացէք ձեր անձերնուն ։Թէ որ քու եղ-
բայրդ քեզի դէմ մեղանչի, ՚յանդիմանէ զա-
4 նիկա. ու թէ որ ապաշխարէ, նորէ անոր։ Եւ
թէ որ օրը եօթը անգամ քեզի դէմ մեղանչէ
ու օրը եօթը անգամ դառնայ քեզի ու բսէ,
Կ՚ապաշխարեմ, նորէս անոր։
5 Եւ առաքեալները բսին Տէրոջը, Մեր հա-
6 ւատքը աւելցուր ։Եւ Տէրը բսաւ, Թէ որ
մանանեխի հատի չափ հաւատք ունենայիք,
ասս թմենիին կրնայիք բսել, Արմատէն խը-
լուէ ու ծովուն մէջը տնկուէ, ան ալ պիտի
հնազանդէր ձեզի։
7 Բայց ձեզմէ ով է ան հարը՞ ը ունենայ մէկ
երկրագործ կամ հովիւ ծառայ մը, որ անիկա
8 երբոր արտերէն դառ մտնէ, չուտով դրուցէ
անոր թէ Գացիր տեղն նստէ. Հապա չըներ
անոր թէ Պատրաստէ իմ ընթրիքս, ու գօ-
տիդ կապած Ինձի ազատարութիւն երէ,
մինչև որ ես ուտեմ ու խմեմ. ու ետքը դուն
9 ալ կեր ու խմէ։ Միթէ շնորհակալ կ՚ըլլայ
ան ծառային, իրեն հրամայուած բաները
10 կատարելուն համար. չեմ կարծեր։ Նոյնպէս
ալ դուք երբոր բոլոր ձեզի հրամայուած բա-
ները ընէք, բսէք Մենք անպիտան ծա-
ռաներ ենք, քանզի ան որ պարտական էինք
ընելու՝ երրնք։
11 Ու եղաւ որ երր ետքը Երուսաղէմ կ՚եր-
թար, Սամարիայի և Գալիլեայի միջտեղէն
12 կ՚անցնէր։ Ու երբոր մի գիղ պիտի մտա-
նէր, տասը բորտ մարդիկ հանդիպեցան
13 անոր, հարանք հեռուն կայնեցան, Եւ ձայ-
ներնին վերցուցին ու բսին, Յիսուս վարդա-
14 պետ, ողորմի մեզի։ Եւ տեսնելով՝ անոնց
բսաւ, Գացէք դուք ձեզ քահանաներուն
ցուցուցէք։ Ու եղաւ որ երր կ՚երթային՝ մաք-
15 րուեցան։ Եւ անոնցմէ մէկը երբոր տեսաւ
թէ բժշկուեցաւ, նա դարձաւ ու մեծ ձայ-
16 նով փառք տուր Աստուծոյ։ Ու երեսի
վրայ անոր ոտքը իյնալով՝ շնորհակալ կ՚ըլ-
17 լար անոր։ և ինքը Սամարացի էր։ Պատաս-
խանեց տուաւ Յիսուս ու բսաւ, Չէ՞ որ տասն
18 ալ մաքրուեցան, խակ ան ինը ո՞ր են. Ա-
օտարազգիէն ՚ի զատ ---ը չգտնուեցա՞ն որ
19 դառնալով Աստուծոյ փառք տան։ ։Եւ բ-
սաւ անոր, Ելլիր գնա, քու հաւատդ քեզ
բժշկեց։
20 Ու երբոր փարիսեցիները իրեն հարցուցին՝
թէ Աստուծոյ թագաւորութիւնը ո՛ր պիտի
գայ, պատասխան տուաւ անոնց ու բսաւ,
Աստուծոյ թագաւորութիւնը ---ը երևցած
21 բաներով չգար։ ։Ոչ պիտի չըսեն թէ Անա
հոս է, կամ Անա հոն, ինչու որ տես Աստու-
ծոյ թագաւորութիւնը ձեր ներսի դէն է։
22 Աշակերտներուն ալ բսաւ, ։Օրեր պիտի
գան որ դուք Որդւոյ մարդոյ օրերուն մէկը
անանկու պիտի փափաքիք, ու պիտի չտես-
23 նէք։ ։Ու ըսեն ձեզի թէ Անա հոս է,
կամ Անա հոն, մի երթաք ու ետևը մի հետե-
24 ւիք։ Վասն զի ինչպէս որ փայլակը երկինքի
տակը մէկ դիէն փայլատակելով՝ մինչև երկ-
նքի տակը միւս դիէն լոյս կու տայ, նոյն-
պէս ալ պիտի ըլլայ Որդին մարդոյ իր ---ը
25 օրը։ Միայն թէ պէտք է որ ինքը առաջ
շատ չարչարանքներ կրէ ու մերժուի այս ազ-
26 գէն։ ։Ու ինչպէս որ Նոյի օրերը եղաւ, անանկ
27 պիտի ըլլայ Որդւոյ մարդոյ օրերն ալ։ Կ՚ուտէին, կը խմէին, կին կ՚առնէին, երկան կը

1 Ե· ը· ԽԹ· ԼԴ· 16 Ցաք· Ժը· 39· 45 Գար· Ժե· 21· Ժէ· 11։ 4 Ցաք· Ժը· 10· 11։ — Մաա· Ժը· 6· 7։ Մար· Բ· 41· — Կար· Ժա· 19։ 5 Մաա· Ժը· 13· 21։ 6 Ղէ· ԺԲ· 17· Ես. ոմի· Ժէ· 10· Ցաք· է· 19։ 7 Մաա· Ժէ· 19։ Ես· 21· Մար· Բ· 22· Ժա· 23· Ժա· 25։ 8 Գէ· Ժը· 37։ Ցար· իբ· 3· իէ· 7· Ցաք· Ժը· 50· Հը. ոամ· գ· 18· Ժա· 35· ա Կար· Բ· 16· 17· Փիլմ· 11։ 9 Ղ.ա.կ· Բ· 51· 54· Ցաք· է· 4։ 10 Ղէ· Ժգ· 16։ 11 Ղէ· Ժգ· 3· Ժգ· 8· Մաա· ը· 4։ Գէ· է· 14։ 12 Մաա· Բ· 22· Մար· է· 34· Ժ· 32· Գէ· է· 30· ը· 43· Ժը· 42։ 13 Ես· 23։ 14 Հմր· Ժգ· 19· Ցաք· Ժգ· 3· Մաա· Բ· 11· Ցաք· Ժէ· 18· Մաա· իգ· 32։ Մար· Ժգ· 21· Գէ· Ես· 2։ Մաա· իգ· 27։ 15 Մար· Բ· 31· Բ· 20· Ժ· 33· Գէ· Բ· 22։ 16 Դե· է· Մաա· իգ· 37։

ապրեէին , մինչև ան օրը որ Նոյ տապանը մը-
տաւ , և ջրհեղեղը եկաւ ու ամէնը կորսնց-
28 ցուց ։ Նմանապէս՝ ինտոր որ Ղոտին օրերը
եղաւ , կ՚ուտէին , կը խմէին , ծախու կ՚ա-
29 ռնէին , կը ծախէին , կը տնկէին , կը չինէին ։ Բայց
ան օրը որ Ղոտ Սոդոմէն եկաւ , երկինքէն
կրակ ու ծծումբ տեղաց և բոլորն ալ կոր-
30 պնցուց ։ Նոյնպէս պիտի ըլլայ ան օրը՝ որուն
31 Մկ՚ Որդին մարդոյ պիտի յայտնուի ։ Ան օրը՝
ան որ տանիքին վրայ է և իր կահասիներուն
տանը մէջ , թող վար չիջնէ զանոնք առնե-
լու ։ և ան որ արտին մէջն է՝ նոյնպէս թող
32 նա չդառնայ ։ Յիշեցէք ընկերք Ղոտին
33 կնկին ։ Ով որ իր կեանքը կ՚ուզէ ապրեցը-
նել՝ պիտի կորսնցնէ զանիկա , և ով որ կը
34 կորսնցնէ՝ պիտի ապրեցնէ զանիկա ։ Ձե-
զի կ՚ըսեմ՝ Ան գիշերը Ե՛ւ երկու հոգի մէկ
անկողնի մէջ ըլլան , մէկը պիտի առնուի ու
35 միւսը ձգուի ։ Ե՛ւ երկու կնիկ միասեղ
ալալու ըլլան , մէկը պիտի առնուի ու միւսը
ձգուի ։ Ե՛ւ երկու հոգի արտի մը մէջ
ըլլան , մէկը պիտի առնուի ու միւսը ձգուի ։
36 Եւ պատասխան տալով ըսին անոր , Տէր , Ո՞ւր
37 տեղ դէ՛ւ ըլլայ — ըսաւ ։ Ան ալ բաւ անոնց ,
Ուր որ մարմինն կայ , հոն պիտի ժողովուին ար-
ծիւները ։

ԳԼ՝ ԺԸ

1 Թախանձագ առակ ալ բերին ։ և փարիսեցիին և մաքսաւորին ա-
ռակը ։ 15 Մանր տղայոց Քրիստոսի կը բերեն ։ 18 Մէկ իշ-
խան մը կ՚ուզէ Քրիստոսի հետեիլ ։ բայց իր հարստութիւնը
նեղը տգիտէ կ՚ընէ ։ 28 Քրիստոսի համար ամեն բան թող
տալնիւրան վարձքը ։ 31 Քրիստոս կը նախատեսնէ իր մահը ։
35 և կոյրին աչքերը կը բանայ ։

1 Ա՛նոնց առակ մին ալ բաւ աս բանիս վը-
րայով՝ թէ պէտք է ամէն ատեն աղօթք ը-
2 նել ու չհանգիրնալ ։ բաւ , Մէկ գաւառը
մը կար քաղաքի մը մէջ , որ Աստուծմէ չէր
3 վախնար ու մարդէ չէր ամչնար ։ և նոյն քա-
ղաքին մէջ այրիական մը կար , որ անոր կու
գար ու կ՚ըսէր , Իրաւունք ըրէ ինծի — ըսաւ
4 չէ իմ ոսոխս ։ և անիկա ժամանակ մը չէր
ուզեր ըսաւ ։ բայց ետքը բաւ իր մտքին
մէջ , Թէև և Աստուծմէ չեմ վախնար ու
5 մարդէ չեմ ամչնար , Դարձեալ աս այրուհիին
ինծի ձանձրացնելուն համար իրեն իրաւունք
պիտի տամ , որ չգայ ամէն ատեն ինծի խախտանէ ,
6 և Տէրը բաւ , Լսեցէք՝ անիրաւ դատաւորը
7 ինչ կ՚ըսէ ։ Հապա Աստուած իր ընտրեալնե-
րուն իրաւունք պիտի չընէ՞ , որոնք ցորեկ ու
գիշեր իրեն կ՚աղաղակեն , թէև երկայնամիտ
8 ալ ըլլայ անոնց վրայ ։ Ձեզի կ՚ըսեմ՝ Որ չը-
տով անոնց իրաւունք պիտի ընէ ։ բայց Որ-
դին մարդոյ երբոր գայ՝ արդեօք հաւատք
պիտի գտնէ՞ երկրի վրայ ։

9 Եւ մէկ քանիներուն , Որոնք իրենց ան-
ձերուն վրայ կը վստահանային թէ արդար են ,
և ուրիշները կ՚անարգէին , աս առակը բաւ ։
10 Երկու մարդ եկան տաճարը աղօթք ընելու ,
11 մէկը փարիսեցի ու միսը մաքսաւոր ։ Փա-
րիսեցին կայներ էր , ու առանձին այսպէս
աղօթք կ՚ընէր ։ Ով Աստուած , Շնորհակալ
եմ քեզմէ , որ ուրիշ մարդոց պէս չեմ՝ յա-
փշտակող , անիրաւ , շնացող , և կամ՝ աս
12 մաքսաւորին պէս ։ Հազ չաթաթը երկու ան-
գամ ծոմ կը պահեմ , ու բոլոր առացածիս
13 տասանորդը կու տամ ։ Եւ մաքսաւորը հե-
ռուն կայներ էր , ու չէր ուզեր աչքն ալ ե-
կինքը վերցընել , հապա իր կուրծքը ծեծե-
լով կ՚ըսէր , Աստուած , ողորմի ինծի մեղա-
14 րիս ։ Ձեզի կ՚ըսեմ թէ ասիկա ան միւսէն ա-
ւելի արդարացած իր տունը իջաւ ։ Վասն զի
ով որ իր անձը կը բարձրացընէ՝ պիտի խո-
նարհի , և ով որ իր անձը կը խոնարհեցընէ՝
պիտի բարձրանայ ։

15 Մանր տղայ ալ բերին իրեն , որ անոնց
դպչի ։ ու աշակերտները տեսնելով կը յան-
16 դիմնէին զանոնք ։ Բայց Յիսուս անոնք ի-
րեն կանչելով բաւ , Թող տուէք աս մանր
տղոցը որ ինծի գան , և մի արգիլէք զանոնք ,
Վասն զի Աստուծոյ Թագաւորութիւնը ա-
17 նանկներուն է ։ Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Ով
որ Աստուծոյ Թագաւորութիւնը պզտիկ տղու
մը պէս չընդունի , բնաւ պիտի չմտնէ անոր
մէջը ։

18 Եւ մէկ իշխան մը հարցուց անոր ու բաւ ,
Բարի վարդապետ , Ի՞նչ գործեմ որ յա-
19 ւիտենական կեանքը ժառանգեմ ։ Եւ Յիսուս
բաւ անոր , Ինչո՞ւ զիս բարի կ՚անուանես ։
Մէկն ի զատ բարի չկայ , Որ է Աստուած ։
20 Պատուիրանքները գիտես ։ Չշնութիւն մի
ընար , Սպանութիւն մի ընար , Գողութիւն մի
ընար , Սուտ վկայութիւն մի ընար , Հայր
21 որ ու մայրդ պատուէ ։ Ան ալ բաւ , Ա-
մենք ամէնը մանկութենէս ի վեր պահեր եմ ։
22 Ա՛ն լսելով Յիսուս բաւ անոր , Մէկ բան մըն
ալ պակաս է քեզի ։ Երթ բոլոր ունեցածդ
ծախէ՝ և ազգատներուն բաշխէ , ու երկինքը
գանձ պիտի ունենաս , և եկուր իմ հետևս ։
23 Ա՛ն որ լսեց զայս՝ տխրացաւ , ին-
24 չու որ շատ հարուստ էր ։ Եւ Յիսուս երբոր

---

2 Դն · ԺԹ ·
3 Դն · ԺԹ · 16 · 24 ·
5 ր Ք՚ն · ա · 7 ·
9 Մ՚ա · ի՛ · 17 ·
Մ՚ար · Ժգ · 15 ·
12 Դն · ԺԹ · 26 ·
Մ՚ա · ի՛ · 39 · Ժգ ·
28 · Մ՚ար · ը · 35 ·
Գլ · ի՛ · 24 · Ցաք ·
Ժբ · 25 ·
Մ՚ա · ի՛ · 40 · 41 ·
ա Ք՚ն · գ · 16 ·
Ցար · լ՚ · 30 ·
Մ՚ա · ի՛ · 28 ·
—
Գլ · ժ՚ · 5 · ի՛ ·
28 · Հ՚ա · մ՚ · ժբ ·
12 · Եփ՚ն · գ · 18 ·
Կող · գ · 2 · ա Ք՚ն ·
ե · 17 ·
Գլ · ժ՚ · 8 ·
Ցար · գ · 10 ·
Երբ · ժ՚ · 37 · բ
Գ՚ա · գ · 8 · 9 ·

4 Գլ · ժ՚ · 29 · Ժգ ·
13 ·
Աղ · Ջէ՛ · 2 ·
Ե՛ս · ա · 18 · Ծբ ·
2 · Ցայս · գ · 17 ·
Ցար · լ՚ · 20 · Մ՚ա ·
ի՛ · 12 · Գլ · ժ՚ ·
11 · Ցակ · գ · 6 · ա
Գ՚ա · ե · 5 · 6 ·
Մ՚ա · Ժբ · 33 ·
Մ՚ար · ժ՚ · 13 ·
ա Կո՛ր · ժգ · 20 · ա
Գ՚ա · բ · 2 ·
Մ՚ար · ժ՚ · 35 ·
Մ՚ա · Ժբ · 16 ·
Մ՚ար · ժ՚ · 17 ·
Եղ · ի՛ · 13—16 · բ
Օբ · է · 16—20 ·
Հ՚ա · Ժգ · 2 ·
Եփ՚ն · գ · 2 · Կող ·
գ · 20 ·
Մ՚ա · գ · 19 · 20 ·
Ժբ · 21 · ա Տի՛մ ·
գ · 19 ·

անիկա տրամնած տեսաւ, բաւ, Ո՞րչափ
դ Ժառաւ է անոնց՝ որ Հարստութիւն ունին,
25 Աստուծոյ Թագաւորութիւնը մտնել։ Քանզի
դիւրին է որ ուղտը ասղին ծակէն անցնի,
քան թէ Հարուստը Աստուծոյ Թագաւորու-
26 թիւնը մտնէ։ Եւ անոնք որ լսեցին կ'ըսէին,
27 Ա՛ր ո՞վ կրնայ փրկուիլ։ Եւ ինքը բաւ, Մարդոց կազմնակ անկարելի եղած բաներըը Ա-
28 ստուծոյ կազմնակ կարելի են։ Ապա Պետրոս բաւ, Ահա մենք ամէն բան Թողուցինք և
29 քու եկեղ եկանք։ Ու անիկա բաւ անոնց, Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի՝ Թէ Մարդ մը չկայ՝ որ Թողուց տուն, կամ Ծնողք, կամ եղբայր-
30 ներ, կամ կին, կամ որդիներ՝ Աստուծոյ Թագաւորութեանը Համար, Որ պիտի չառնել բազմապատիկ աս աստենս մէջ, և գալու աշխարհին մէջ յաւիտենական կեանքը։
31 Եւ տասներկուքը իր քովը առնելով՝ բաւ անոնց, Ահա մենք Երուսաղէմ կ'ելլենք, և Մարգարէներուն ձեռքովը Որդւոյ մարդոյ Համար բոլոր գրուածները պիտի կա-
32 տարուին։ Քանզի որ հեթանոսներուն պիտի մատնուի, ու Ծաղր պիտի բլլայ և պիտի նախատի, ու պիտի թքնեն անոր, Եւ պիտի
33 խածնեն ու սպաննեն անիկա, ու երրորդ օրը
34 յարութիւն պիտի առնէ։ Բայց անոնք աս բաներէն մէկին ալ չՀասկըցան։ ու աս խօսքը անոնցմէ ծածկուած էր, և բաած բաները չէին իմնար։
35 Ու եղաւ որ երբ Երիքովին կը մտնար, կոյր մը ճամբուն քովը նստած էր մուրալու։
36 Երբոր լսեց բազմութեանը անցնիլը,
37 Հարցուց Թէ Ի՞նչ է ան։ Եւ իրեն բսին Թէ
38 Յիսուս Նազովրեցին կ'անցնի։ Ուստի ազաղակեց ու բաւ, Յիսուս՝ Որդի Դաւիթ, ողոր-
39 մի ինծի։ Եւ անոնք որ առջևէն կ'երթային կը յանդիմանէին զանիկա, որ լռէ։ բայց ա-
նիկա՝ ալ աւելի կ'ազաղակէր, Որդի Դաւիթ,
40 ողորմի ինծի։ Եւ Յիսուս կանգ առնելով Հրամայեց բերել զանիկա իրեն բլբլին, ու
41 երբոր անիկա մտաբեցաւ, Հարցուց անոր ու
42 բաւ, Ի՞նչ կ'ուզես որ քեզի բնեմ։ անիկա
43 ալ բաւ, Տէր, որ աչքերս բացուին։ Եւ Յիսուս բաւ անոր, Թող բացուին։ Քու Հա-
մբդ քեզ բժշկեց։ Եւ իսկոյն անոր աչքերը բացուեցան, ու անոր ետևէն կ'երթար, ԵՒ փառը կու տար Աստուծոյ։ բոլոր ժողովուրդն ալ տեսնելով՝ գՈւսաւած կը տվաբանէին։

ԳԼ. ԺԹ

1 Ջերիքով մտաբաբով։ 11 Տասներեքտեսակ։ 28 Քրիստոս ինչու վասն հնձան՝ փառաւոր Հանդիսով Երուսաղէմ կը մըտնէ։ 41 Քաղաքին վասն կ'ողայ։ 45 տաճարին գործը կը Հանէ գնդեցողը և վաճառականները։ 47 Ամէն օր տաճարին մէջ կը տբբէ։ Իսկ Հրէից գլխաւորները կ'ուզեն կորնչցնել զանիկա։ բայց ժողովուրդն կը վախնան։

1 Եւ մտնելով Երիքովի մէջէն կ'անցնէր։ (2) Եւ
ահա մարդ մը կար՝ անունը Զաքէոս բաուած,
որ մեքոպաւտ էր ու Հարուստ մէկ մըն էր։
3 Եւ կ'ուզէր տեսնել Թէ ով է Յիսուս, ու բազմութենէն չէր կրնար, ինչու որ Հասակով
4 կարճ էր։ Եւ առաջ վազեց ու Թառաթիզենի մը վրայ ելաւ, որ զանիկա տեսնէ։ Քանզի
5 նոյն որ անկէ պիտի անցնէր։ Ու երբոր Յիսուս
ան տեղը եկաւ, վեր նայելով զանիկա տե-
սաւ, ու բաւ անոր, Զաքէոս, շուտ բբէ,
տակէ վար իջիր, ինչու որ պէտք է ինծի այս-
6 օր քու տունդ կենալ։ Եւ արագապով վար
իջաւ, և ուրախութեամբ ընդունեց զանիկա։
7 Երբոր ամէնն ալ տեսան, կը տրտնջէին ու կ'ը-
սէին Թէ Մեղաւոր մարդու քով մտաւ իջեւ-
8 ան բնելու։ Եւ Զաքէոս կայնեցաւ ու բաւ
Տէրոջը, Տէր, ահա իմ ունեցածիս կէսը աղքատներուն կու տամ, Ու Թէ որ զրպարտութեամբ մէկու մը գրկանք բրած եմ, Չորք-
9 պատիկ կը Հատուցանեմ անոր։ Եւ Յիսուս բաւ անոր, Այսօր աս տանը փրկութիւն եղաւ։ Քանզի ան ալ Աբրահամի որդի
10 է։ Վասն զի Որդին մարդոյ եկաւ որ կորսուածը փնտռէ ու փրկէ։
11 Ու երբոր անոնք աս բաները կը լսէին, առակ մըն ալ բաւ իր երուսաղէմ մօտենալուն Համար, Ու անոնց անանկ կարծելուն
12 Համար Թէ շուտ մը Աստուծոյ Թագաւորու-
թիւնը պիտի յայտնուի։ Ուստի բաւ, Մէկ
ազնուական մարդ մը Հեռու երկիր գնաց՝
իրեն Թագաւորութիւն առնելու և դառնա-
13 լու։ Եւ իր տասը ծառաները կանչելով՝ տա-
ւը մնաս տուաւ անոնց, ու բաւ անոնց, Բա-
14 նեցուցէք մինչև որ ես գամ։ Բայց անոր քաղաքացիները զանիկա կ'ատէին, ու դես-
պաններ խրկեցին անոր ետևէն, բսելով Թէ
Ձենք ուզեր որ ասիկա մեր վրայ Թագաւո-
15 րութիւն բնէ։ Ու եղաւ որ երբ անիկա Թագաւորութիւնը առնելով ետ դարձաւ, իրեն
կանչել տուաւ այն ծառաները՝ որոնց որ ըս-
տակը տուեր էր, որ գիտնայ Թէ ով ինչ չահ
16 բրած է։ Եւ առջինը եկաւ ու բաւ, Տէր,
17 քու մնաս տասը մնաս չահ բրաւ։ Եւ բաւ անոր, Ապրիս, բարի ծառայ, որովհետև

քիչ բանին մէջ ՚հաւատարիմ եղար , տասը
18 քաղաքի վրայ իշխանութիւն ունենիր : Ու
երկրորդը եկաւ ու ըսաւ , Տէր , քու մնագ
19 հինգ մնաս շահ բրաւ : Եւ ըսաւ անոր , Դուն
20 ալ հինգ քաղաքի վրայ եղիր : Եւ ուրիշ մը
եկաւ ու ըսաւ , Տէր , ահա քու մնագդ որ
21 թաշկինակի մէջ ծրարած կը պահէի : Վրան
դի կը վախնայի քեզմէ , ինչու որ դուն խիստ
մարդ մըն ես , չդրած բանդ կը վերցընես ու
22 չսերմնացածդ կը հնձես : Եւ անոր ըսաւ ա
նոր , Քու բերնէդ քեզ պիտի դատեմ , ով
չար ծառայ : Դուխէիր որ ես խիստ մարդ
մըն եմ , չդրած բանս կը վերցընեմ ու չսեր
23 մնածս կը հնձեմ : Եւ ինչո՞ւ համար իմ ըս
տակս տեղատուներուն չտուիր , որ ես ե
24 կած տանէս չահովը առնէի անիկա : Եւ հոն
կայնողներուն ըսաւ , Առէք տակէ մնագը ու
25 տուէք անոր որ տասը մնաս ունի : (Եւ ըսին
26 իրեն , Տէր , անիկա տասը մնաս ունի :) Քան
զի կ՚ըսեմ ձեզի , թէ ամէն ունեցողին պիտի
տրուի , և չունեցողին ունեցածն ալ անկէ
27 պիտի առնուի : Բայց ան իմ թշնամիներս՝
որոնք չէին ուզեր որ իրենց վրայ թագաւոր
ըլլամ , հոս բերէք ու իմ առջեւս սպաննէք
28 ցէք : Եւ ա բաներըը խօսելէն հետ՝ յառաջ
գնաց երուսաղէմ երթալու :
29 Ու եղաւ որ երբ Բեթփագէին ու Բեթա
նիային մօտեցաւ՝ դէպ ի ան լեռը որ Ձիթե
նեաց կ՚ըսուի , իր աշակերտներէն երկուքը
30 խրկեց , եւ ըսաւ , Գացէք դէմացը եղած
գեղը , և անոր մէջ մտնելնուդ պէս պիտի
գտնէք կապուած աւանակ մը , որուն վրայ
բնաւ մարդ մը նստած չէ . արձրկեցէք անիկա
31 ու բերէք : Եւ թէ որ մէկը ձեզի հարցընէ թէ
ինչո՞ւ կ՚արձրկէք , ասանկ ըսէք անոր , Թէ
32 Տէրոջը պէտք է : Երբոր գացին անոնք որ
խրկուեցան , ինչպէս որ իրենց զրուցեր էր՝
33 գտան : Ու երբոր աւանակը կ՚արձրկէին , ա
նոր տէրերը ըսին անոնց , Ինչո՞ւ կ՚արձրկէք
34 աւանակը : Անոնք ալ ըսին , Տէրոջը պէտք
35 է : Եւ զանիկա Յիսուսի բերին : Ու իրենց
հանդերձները աւանակին վրայ ձգելով՝ Յի
36 սուսը հնծցուցին : Ու երբոր կ՚երթար , իրենց
37 հանդերձները ճամբուն վրայ կը փռէին : Ու
երբոր ալ մօտեցաւ , և Ձիթենեաց լեռանը
գալ ի վայրէն կ՚իջնէր , աշակերտներուն բոլոր
բազմութիւնը սկսաւ ուրախութեամբ զՄա
տուած օրհնել բարձր ձայնով ան բոլոր հրաշք
38 ներուն համար՝ որ տեսեր էին . Ու կ՚ըսէին ,
Օրհնեալ է սա թագաւորը որ Տէրոջը անու

նով կու գայ . Երկինքի մէջ խաղաղութիւն ,
39 ու փառք բարձրութեան մէջ : Եւ բազմու
թեանը մէջէն փարիսեցիներուն մէկ քանիները
ըսին անոր , Վարդապետ , սաս քու աշակերտ
40 ներդ յանդիմանէ : Եւ անիկա պատասխան
տուաւ ու ըսաւ անոնց , Ձեզի կ՚ըսեմ , թէ որ
սոնք լուռ կենան , քարերը պիտի ազա
ղակեն :
41 Ու երբոր մօտեցաւ՝ քաղաքը տեսնելով
42 լացաւ անոր վրայ և ըսաւ , Գոնէ ա քու
օրուանդ մէջ դուն այդ քու խաղաղութիւնդ ,
43 բայց հիմա ծածկուեցաւ քու աչքերէդ : Ին
չու որ օրեր պիտի գան քու վրադ՝ որ քու
նամիներդ քու բոլորտիքդ պատնէշ պիտի
չինեն , ու քեզ պիտի պաշարեն , և ամէն կող
44 մէ քեզ նեղը պիտի ձգեն . Եւ հիմնայատակ
պիտի ընեն քեզ ու քու մէջդ եղած զաւակ
ներդ , և քար մը քարի վրայ ամենեին պիտի
չթողուն քու մէջդ , Տասը հասնիս որ չճանչ
ցար քու այցելութեան ժամանակդ :
45 Ու տաճարը մտնելով՝ սկսաւ դուրս հա
46 նել անոր մէջ ծախողները և գնողները . Եւ
ըսաւ անոնց , Գրուած է թէ իմ տունս ա
ղօթքի տուն է , Բայց դուք սորիկա աւազակ
ներու պղր ըրիք :
47 Եւ ամէն օր տաճարին մէջ կը սորվեցընէր .
Բայց քահանայապետները ու դպիրները և
ժողովրդին դլխաւորները կը փնտռէին թէ
48 ինչպէս կորսընցընեն զանիկա , Ու բան մը չէին
կրնար գտնել թէ ինչ ընեն , ինչու որ բոլոր
ժողովուրդը անոր կապուար էին մտիկ ընե
լու :

Գլ . Ի

1 Քրիստոս իր իշխանութեան իրաւունքը կը պաշտպանէ Քահանայապետութեան հարցումովը : 9 Աղքին առակը : 15 Քրիստոսի պատարանքը կ՚ողջունեն տարբեր տարբեր ժողովուրդներ : 17 Քրիստոսի չկրնալ բազ մազանգնեցնել : 45 Քրիստոս Իշխանութիւն դուրս կ՚երթայ : 45 Իր աշակերտները կը պատրաստէ դժուարութիւններուն դիմաց կենալու :

1 Ու եղաւ որ ան օրերուն մէկ՝ երբոր տա
ճարին մէջ ժողովուրդին կը սորվեցընէր և
աւետարանը կը քարոզէր , քահանայապետ
ները ու դպիրները ծերերուն հետ մէկտեղ
2 վրայ հասան , Եւ անոր խօսեցան՝ ըսելով ,
Զրուցէ մեզի՝ Ի՞նչ իշխանութիւնով կ՚ընես
սա բաները , կամ՝ ո՞վ է սա իշխանութիւնը
3 քեզի տուողը : Պատասխան տուաւ ու ըսաւ
անոնց , Ես ալ ձեզի բան մը հարցընեմ՝ և ը
4 սէք ինծի : Յովհաննէսին մկրտութիւնը եր
5 կինքէ՞ն էր թէ մարդոցմէ : Եւ անոնք մէջերը

---

1 Մատ . իբ . 23 . Մր . ժա . 27 . Ղկ . ի . 1 . Յհ . ը . 24 .
2 Մատ . իե . 1 . Մր . ժա . 28 . Ղկ . ի . 2 . Գոր . ե . 28 .
3 Մատ . իե . 24 . Մր . ժա . 29 . Ղկ . ի . 3 . Յհ . ա . 25 .
4 Ը Թագ . ա . 16 . Մատ . իե . 1 . Մր . ժա . 1 . Ղկ . ի . 4 . Մատ . իե . 2 . Մր . ժա . 3 .
5 Ը Թագ . ը . 1 . Մատ . իե . 3 . Մր . ժա . 4 . Ղկ . ի . 5 . Մատ . իե . 4 . Մր . ժա . 5 .
6 Մատ . իե . 5 . Մր . ժա . 6 . Ղկ . ի . 6 . Մատ . իե . 6 . Մր . ժա . 7 . Ղկ . ի . 7 . Մատ . իե . 7 . Մր . ժա . 8 . Ղկ . ի . 8 . Մատ . իե . 8 . Մր . ժա . 9 . Ղկ . ի . 9 . Մատ . իե . 9 . Մր . ժա . 10 . Ղկ . ի . 10 . Մատ . իե . 10 . Մր . ժա . 11 . Ղկ . ի . 11 . Մատ . իե . 11 . Մր . ժա . 12 . Ղկ . ի . 12 . Մատ . իե . 12 . Մր . ժա . 13 . Ղկ . ի . 13 . Մատ . իե . 13 . Մր . ժա . 14 . Ղկ . ի . 14 . Մատ . իե . 14 . Մր . ժա . 15 . Ղկ . ի . 15 . Մատ . իե . 15 . Մր . ժա . 16 . Ղկ . ի . 16 . Եփես . ը . 14 . Մատ . իե . 16 . Մր . ժա . 17 . Ղկ . ի . 17 . Մատ . իե . 17 . Մր . ժա . 18 . Ղկ . ի . 18 . Մատ . իե . 18 . Մր . ժա . 19 . Ղկ . ի . 19 . Մատ . իե .

6 Նին խորհեցան ու ըսին, Թէ որ ըսենք՝ Երկին-
քէն, պիտի ըսէ, Հապա ինչո՞ւ չհաւատացիք
անոր. իսկ թէ որ ըսենք՝ Մարդոցմէ, բոլոր
ժողովուրդը մեզ պիտի քարկոծեն. Վասն-
զի Հաստատուած են թէ Յովհաննէս մար-
7 գարէ էր։ Եւ պատասխան տուին թէ չէն
8 գիտեր ուրկից էր։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց,
Ես ալ ձեզի չեմ ըսեր թէ ինչ իշխանութիւնով
կ'ընեմ ա՛ս բաները։

9 Սկսաւ ա՛ս առակը ըսել ժողովուրդին.
Մէկ մարդ մը այգի մը տնկեց և գոմիկա մը
չակներու յանձնեց, ու ինքը օտար երկիր եր-
10 թալով՝ շատ ժամանակ մնաց։ Եւ տուներին
ծառայ մը խրկեց չկներուն, որ այգիին պը-
տուղէն անոր տան. իսկ չկաները ծեծեցին
11 զանիկա ու պարապ ճամբեցին։ Եւ ուրիշ ծա-
ռայ մըն ալ խրկեց. իսկ անոնք զանիկա ալ
ծեծեցին, անարգեցին ու պարապ ճամբեցին։
12 Ու երրորդ մըն ալ խրկեց. իսկ անոնք զանի-
13 կա ալ վիրաւորեցին ու դուրս հանեցին։ Ան-
ատներ այգիին տէրը ըսաւ, Ի՞նչ ընեմ. իմ
սիրելի որդիս խրկեմ, գուցէ զանիկա տեսնե-
14 լով ամչնան։ Բայց չկաները երբոր տեսան
զանիկա, իրարու հետ խորհուրդ ըրին՝ ըսե-
լով, Ասիկա է ժառանգը, եկէք զանիկա սպա-
նենք՝ որ ժառանգութիւնը մերը ըլլայ։
15 Եւ զանիկա այգիէն դուրս հանեցին ու սպան-
նեցին. ուստի այգիին տէրը ի՞նչ պիտի ընէ
16 անոնց։ Պիտի գայ ու կորսնցնէ ա՛ն չկաները
րը, և այգին ուրիշներու պիտի տայ։ Երբոր
17 լսեցին՝ ըսին, Քաւ լիցի։ Եւ ինքը անոնց
նայելով ըսաւ, Հապա ի՞նչ է սա գրուածը,
Թէ Ան քարը որ շինողները մերժեցին, ա-
18 նիկա անկիւնին գլուխը եղաւ։ Ամէն ով որ
ան քարին վրայ իյնայ՝ պիտի կտրտի, և ո-
րու վրայ որ իյնայ՝ պիտի փոշի զանիկա։
19 Եւ քահանայապետները ու գիպիներըը կը
փնտռէին թէ ի՛ն-նոյն ժամուն ձեռք զար-
նեն անոր, բայց ժողովուրդէն վախցան. քան-
զի խնացան որ ան առակը իրենց համար ը-
սաւ։

20 Ու նայ յարմար ատենի մտաւորով, իրենցին
քանի մը խարէպայ մարդիկ ղրկեցին՝ ո-
րոնք կեղծաւորութեամբ ինքզինքնին արդար կը ձեւացը-
նէին, որ զանիկա խօսքով բռնեն՝ տէրու-
թիւնն և կառավարիչին իշխանութիւնը զանի-
21 կա մատնելու։ Ու անոր հարցուցին ըսելով,
Վարդապետ, գիտենք որ շիտակ կը խօսիս
ու կը սորվեցնես, և աչառութիւն չես ըներ,
հապա ճշմարտութեամբ Աստծոյ ճամբան
22 կը սորվեցնես։ Մեզի արժա՞ն է կայսրին
23 տուրք տալ թէ չէ։ Եւ անոնց խորամանկու-
թիւնը հասկնալով՝ ըսաւ անոնց, Ինչո՞
24 դիա կը փորձէք։ Ցուցուցէք ինծի դահեկան
մը։ Որո՞ն պատկերը ու գիրը ունի։ Ը-
25 սաւոան տուին ու ըսին, Կայսրինը։ Եւ ին-
քը ըսաւ անոնց, Ուրեմն ան որ կայսրինն է՝
կայսրին տուէք, և ան որ Աստուծոյն է՝ Աս-
26 տուծոյ։ Եւ չկրցան զանիկա խօսքով
մը բռնել ժողովուրդին առջեւը, ու զար-
նալով անոր պատասխանին վրայ՝ լուռ կեցան։
27 Եւ Սադուկեցիներէն ոմանք եկան, (Ո-
րոնք հակառակութիւն կ'ընեն թէ յարու-
28 թիւն չկայ,) և անոր հարցուցին ըսելով,
Վարդապետ, Մովսէս մեզի գրեց, Թէ որ
մէկուն եղբայրը կին ունենալով մեռնելու
ըլլայ, ու մեռած ատենը զաւակ չունենայ,
անոր եղբայրը առնէ ան կինը և իր եղբօրը
29 զաւակ հանէ։ Արդ եօթը եղբայրներ կային.
ու առաջինը կին մը առնելով՝ զաւակ չու-
30 նեցած մեռաւ։ Երկրորդն ալ առաւ ան կին-
31 կը, և ինքն ալ մեռաւ առանց զաւակի։ Եր-
րորդն ալ առաւ զանիկա, նմանապէս եօթին
32 ալ, ու զաւակ չձգեցին ու մեռան։ Ամենէն
33 ետքը կինն ալ մեռաւ։ Ուրեմն յարութեան
ատենը անոնցմէ որո՞ն կինը պիտի ըլլայ,
34 ինչու որ եօթին ալ զանիկա կին ունեցան։ Եւ
Յիսուս պատասխան տալով անոնց ըսաւ. Ա-
շխարհիս որդիները կին կ'առնեն ու էրկան
35 կը տրուին. Բայց անոնք որ արժանի պիտի
ըլլան այն աշխարհին հասնելու ու մեռելներէն
յարութիւն առնելուն, ոչ կին կ'առնեն և ոչ
36 էրկան կը տրուին. Որովհետև ալ չեն կրնար
մեռնիլ. Քանզի հրեշտակներուն հաւասար են,
ու Աստուծոյ որդիք են, Ինչու որ յարութեան
37 որդիք են։ Բայց մեռելներուն յարութիւն
առնելը Մովսէս ալ խնացուց մորենիին մէջ,
երբոր կը կոչէ Տէրը՝ Աբրահա-
մին Աստուածը, ու Իսահակին Աստուածը,
38 և Յակոբին Աստուածը։ Ու Աստուած մեռելնե-
րուն Աստուածը չէ, հապա կենդանիներուն,
39 Ինչու որ ամէնը անոր կենդանի են։ Եւ դը-
պիներէն մի քանին պատասխան տուին ու
40 ըսին, Վարդապետ, ապրիկ ըսիր։ Ու ալ մէկը
համարձակութիւն չեր ըներ անոր բան մը
հարցնելու։

41 Եւ ըսաւ անոնց, Ի՞նչպէս կ'ըսեն թէ Քրիս-
42 տոս Դաւիթի որդին է։ Եւ ինքը Դաւիթ
Սաղմոսներուն գրքին մէջ կ'ըսէ, Տէրը իմ
43 Տէրոջս ըսաւ, Նստէ իմ աջ կողմս, Մինչև ո-
րու թշնամիներդ ոտքերուդ պատուանդան
44 ընեմ։ Ուրեմն Դաւիթ որ զանիկա Տէր կը
կոչէ, ի՞նչպէս անոր որդին կ'ըլլայ։
45 Եւ բոլոր ժողովուրդին առջեւը ըսաւ իր
46 աշակերտներուն, Զգուշացէք դպիրներէն,
որոնք կ'ուզեն փառաւոր հանդերձներով պը-

արթուն, ՚և շուկաներուն մէջ բարեներ կը սիրեն, ու ժողովարաններուն մէջ՝ առաջին աթոռները, և ընթրիքներու մէջ՝ առաջին
47 բազմոցները· ՚Որոնք որբևարքներուն տուները կ՚ուտեն, ու հաչոյ երևնալու համար աղօթքը կ՚երկնցընեն· ասոնք աւելի դատապարտութիւն պիտի ընդունին։

ԳԼ· ԻԱ.

1 Քրիստոս կը գովի ապրած արդարին· 5 կը նախատէ տնօրէնն ու երուսաղէմի կործանումը· 25 նաև վիրջին պատահած նշանները· 34 կը յորդորէ որ արթուն ըլլանք·

1 Ո՚ւ նայելով ՚ուրուս հարուստները որ իրենց
2 ընծաները դանձանակը կը ձգէին· Մէկ տնանկ որբևարի մըն ալ տեսաւ, որ հոն երկու լու-
3 մայ ձգեց· Ու ըսաւ, Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի ՚որ աս աղքատ որբևարին ամէնէն աւե-
4 լի ձգեց· Ինչու որ ամէն անոնք իրենց աւելցածէն Աստուծոյ ընծաներուն մէջը ձգեցին, բայց ասիկա իր չքաւորութենէն բոլոր իր ունեցած ապրուստը ձգեց·
5 ՚Ի՚ երբոր մէկ քանիները տաճարին համար կ՚ըսէին թէ գեղեցիկ քարերով ու նուէրներ-
6 ով զարդարուած է, ըսաւ, Աս բաներդ որ կը տեսնէք, օրեր պիտի գան ՚որ անոնցմէ քար մը քարի վրայ պիտի չմնայ որ չքակուի·
7 Հարցուցին իրեն ու ըսին, վարդապետ, ՚երբ պիտի ըլլան աս բաները, և ի՚նչ է նշանը՝
8 երբոր աս բաները պիտի ըլլան· Ան ալ ըսաւ, ՚Զգուշ կեցէք՝ չմոլորիք, ինչու որ շատերը պիտի գան իմ անունովս ու ըսեն թէ ես եմ ՚Քրիստոսը, ու ժամանակը մօտեցած է· ուրեմն
9 անոնց հետևին չերթաք· Բայց երբոր լսէք պատերազմներ և խռովութիւններ՝ մի վախնաք, ինչու որ պէտք է առաջ աս բաները
10 ըլլան, բայց վախճանը իսկոյն չէ· ՚Անոնց ետքը ըսաւ անոնց, Ազգ ազգի վրայ պիտի ելլէ,
11 ու թագաւորութիւն թագաւորութեան վրայ· Եւ տեղ տեղ մեծ երկրաշարժութիւններ պիտի ըլլան՝ ու սովեր և ժանտախտներ, նաև երկինքէն սոսկալի բաներ և մեծ նշան-
12 ներ պիտի ըլլան· ՚Բայց աս ամէն բաներէն առաջ իրենց ձեռքերը ձեզի պիտի դնեն ու հալածեն, և ժողովարաններու ու բանտերու պիտի մատնեն· և ՚իմ անուանս համար ՚թագաւորներու ու կառավարներու առ-
13 ջև պիտի տարուիք· ՚Ան ալ ՚ձեզի վերջը ձե-
14 զի վկայութիւն մը պիտի ըլլայ· ՚Ուստի ձեր սրտին մէջը դրէք՝ որ առաջուց չմտածէք
15 պատասխան տալու վրայով· Վասն զի ես ձե-

16 նալ ձեր ամէն հակառակորդները՝ ՚և պիտի մատնուիք ծնողքներէ ու եղբայրներէ և ազգականներէ ու բարեկամներէ, ու ձեզմէ
17 պիտի սպանեն· ՚Եւ իմ անուանս համար
18 ամէնուն ատելի պիտի ըլլաք· ՚Բայց մկ
19 մազ մը ձեր գլխէն պիտի չկորսուի· Ձեր համբերութիւնովը հոգիներդ պիտի տանիք·
20 ՚Ի՚ երբոր տեսնէք երուսաղէմը շրջա կողմէն զօրքերով պատած, անատնեը գիտցէք որ
21 անոր աւերուելը մօտ է· Անատնեը Հրէաստանի մէջ եղողները լեռները թող փախչին, ու անոր մէջ եղողները թող հեռանան, և անոնք որ ագարակներն են՝ թող չմտնեն անոր մէջը,
22 վասն զի ան տեղը վրէժխնդրութեան օրեր
23 են, ՚որ բոլոր գրածները կատարուին· ՚Բայց վա՜յ այն օրերը յղի եղողներուն ու ծիծ տուղներուն, ինչու որ մեծ նեղութիւն պիտի ըլլայ երկրին վրայ, ու բարկութիւն ՚ի՚նչ ա-
24 ժողովուրդին վրայ· Եւ սուրի բերնով պիտի իյնան, ու բոլոր ազգերուն մէջ գերի պիտի տարուին· ու երուսաղէմ ազգերուն տրոր կոխան պիտի ըլլայ, ՚մինչև որ ազգերուն ժամանակները լրիանայ· ՚Ի՚ արեգակին և լուսնին ու աստղերուն վրայ նշաններ պիտի ըլլան, ու երկրի վրայ ազգերը տագնապութեամբ պիտի տագնապին, և ծովը ու ալիքները պիտի գոռան·
26 Մարդոց սիրտերը պիտի նուաղին երկիւղ ու-
27 ղիւն և աչքաբերի վրայ գալու բաներուն սպասելէն, ՚ինչու որ երկնից զօրութիւնները պիտի
27 սա չարժին· Եւ անոնք պիտի տեսնեն Որդին մարդոյ ՚ամպի մէջ եկած զօրութիւնով
28 ու մեծ փառքով· ՚Ի՚ երբոր աս բաները սկսին ըլլալ, երկը ու գլուխնիդ բարձրացուցէք· ՚Վասն զի ձեր փրկութիւնը մօտ է·
29 ՚Ան առակ մը բսաւ անոնց, Տեսէք թզի-
30 ներուն ու ամէն ծառերը· Երբոր կը բողբոջին, տեսնելով գուք ձեզմէ կ՚իմանաք թէ ալ
31 ամառը մօտ է· Նոյնպէս ալ գուք երբոր աս բաները եղած տեսնէք, գիտցէք որ ՚Աստուծոյ
32 ծոց թագաւորութիւնը մօտ է· Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, որ աս ազգը պիտի չանցնի, մին-
33 չև որ աս ամէն բաները ըլլան· Երկինքը ու երկիրը պիտի անցնին, բայց իմ խօսքերս չեն
34 պիտի չանցնին· Իսկ գուք ՚ղգուշացէք ձեր անձերնուն, չըլլայ որ սիրտերնիդ կերուխումով ու գինովութիւնով և աշխարհային զբաղմունքներով ծանրանայ, ու յանկարծակի ան
35 օրը ձեր վրայ հասնի· Վասն զի բոլոր երկ-

1 Գլ· ԻԹ· 45·
2 Մտ· իգ· 14·
—
— Մտ· իգ· 41·
3 Ր կոր· ը· 12·
4 Մտ· իգ· 1· Մ տր· ժգ· 1·
5 Գլ· ԻԲ· 44·
6 Մտ· իգ· 4· Մ տր· ժգ· 5· Եփես· ե· 6· Ր Թես· ը· 3·
7 Մտ· իգ· 7·
8 Մ տր· ժգ· 9·
9 Գոր· գ· 3· ե· 13· Յր· 4· ժգ· 14·
10 Մ տր· ժԲ· 44·
11 Գոր· ի· 23·
12 Մտ· իգ· 4· Մ տր· ժգ· 5· Եփես· ե· 6· Ր Թես· ը· 3·
13 Մտ· իգ· 7·
14 Մ տր· ժգ· 9·
15 Ցաղ· ը· 10·
16 Մ տր· ժգ· 11·
17 Մտ· իգ· 9·
18 Ա Թես· ը· 13·
19 Գոր· ի· 23·
20 Մտ· իգ· 10·
21 Մ տր· ժգ· 14·
22 Դան· ի· 27· Յր· 2·
23 Մտ· իգ· 19·
24 Մտ· ի· 20·
25 Մտ· իգ· 15·
26 Մ տր· ժգ· 14·
27 Գոր· ե· 29· Ա Կոր· ժա· 1·
28 Մտ· իգ· 19·
29 Դան· ի· 27· Յր· 2·
30 Մտ· իգ· 23·
31 Մտ· ի· 20·
32 Մտ· իգ· 23·
33 Մ տր· ժգ· 24· ր
34 Գաղ· գ· 10· 12·
35 Մտ· իգ· 23·
Ցաղ· ա· 7· ժգ· 14·
Հաւմ· ը· 10· 25·
Մտ· իգ· 35·
Մ տր· ժգ· 23·
Մտ· իգ· 25·
Հաւմ· ժգ· 13·
Թես· ե· 2· —
Գաղ· գ· 7·

բին երեսը բնակութեան ամենուն վրայ ։ 36 ռազմիկի մը պէս պիտի հասնի ։ Հրատարա-
բանուն կելլէ , ։ու ամէն առանն ազօթք ըրէք , որ արժանի ըլլաք ան բոլոր բլլալու բանե-
րէն ազատուելու ։և Որդւոյ մարդոյ առջեւը կայնելու ։
37 ։Ու ցորեկները տաճարին մէջ կը սորվեցը-
նէր , ։և գիշերները կ՚ելլէր Ձիթենեաց բուսած
38 լեռը կը կենար ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը առ-
աւանց կանուխ իրեն կ՚երթային տաճարը՝
իր խօսքերը լսելու ։

ԳԼ · ԻԲ

1 Հրեայց տաւնակատիճն կ՚ըսուի Բաղարջակերաց տօն։ 3 Սատանան կը դրգռէ Յուդան որ մատնի զՅիսուս։ 7 Առաքեալները կը պատրաստեն զտաիկը։ 19 Բաղարջաց իր առջեր բերուելով կը սահմանի։ 21 Իր մատնիչին ալ ըսելով կ՚իմացնէ՝ առանց անոր ա-
նունը տալու։ 24 Իր աշակերտները փառասիրութենէ կը զգու-
շացնէ։ 31 Պետրոսին կ՚ինդրէ որ իր հաստատ պահ չը
պահի։ 34 բայց երեք անգամ պիտի ուրանայ իր Տիրջը։ 39 ու
ղօթք կ՚ընէ Գեթսեմանեան պարտէզին մէջ։ և սրբին ջրտինք
կը բուսի։ 47 Ան կատարած մը կը մատնանշէ։ 50 Պետրոսին
ականջը կը բժշկէ։ 54 Պետրոս երեք անգամ կ՚ուրանայ իր
Տիրջը։ 63 Բերանաց նախատինքն ու չարչարանք
կը կրէ։ 66 ու կը խոստովանի թէ ինքը Աստուծոյ Որդին է ։

1 ։Բաղարջակերաց տօնը մօտեցաւ , որ Զատիկ
2 կ՚ըսուէր ։ Եւ քահանայապետները ու դպիր-
ները կը փնտռէին թէ ինչպէս սպաննեն զա-
նիկա , քանզի ժողովուրդէն կը վախնային ։
3 ։Ետ Սատանան խակարիովտացի մականուա-
նեալ Յուդային ներսը մտաւ , որ անիկա տաս-
4 ուն երկոքին համրանքէն էր ։ Եւ գնաց քա-
հանայապետներուն ու իշխաններուն հետ
խօսք ըրաւ թէ ինչպէս զանիկա մատնէ ա-
5 նոնց ։ Անոնք ալ ուրախացան ։և խոստացան
6 անոր առակ տալ ։ Ու ինքը վրան առաւ , և
պատեհութիւն մը կը փնտռէր որ զանիկա
մատնէ անոնց առանց բազմութեանը ժող-
վուելուն ։
7 ։Ետ բազարջակերաց օրը եկաւ , որուն մէջ
8 պէտք էր գառինը մորթել ։ Ու խրկեց Պետ-
րոսը և Յովհաննէսը ու ըսաւ , Գացէք պատ-
9 րաստեցէք մեզի գառիկը որ ուտենք ։ Անոնք
ալ ըսին անոր , Ո՞ր կ՚ուզես որ պատրաս-
10 տենք ։ Ան ըսաւ անոնց , Ահա երբոր քաղա-
քը մտնէք , ձեզի մարդ մը պիտի պատահի
որ սափոր մը ջուրի տարած մը կրնայ ։ անոր
ետեւէն գացէք այն տունը՝ ուր որ ինքը կը
11 մտնէ ։ Եւ այն տանը տիրոջը ըսէք , Վար-
դապետը կ՚ըսէ քեզի , Ո՞ր է օթևանը՝ որ
12 ուտեմ ։ Ան ալ ձեզի յարդասուած մեծ վեր-
նատուն մը պիտի ցուցընէ , հոն պատրաստե-
13 ցէք ։ Եւ գացին գտան ինչպէս որ իրենց ը-
սաւ , ու գառիկը պատրաստեցին ։
14 ։Ու երբոր ժամը հասաւ՝ սեղան նստաւ ,
15 և տասներկու առաքեալները իր հետը ։ Ու
ըսաւ անոնց , փափաքելով փափաքեցայ որ
այս գառիկը ձեզի հետ ուտեմ իմ չարչարանք
16 լլս առաջ ։ Քանզի կ՚ըսեմ ձեզի որ ալ չեմ
ուտեր պիտի չուտեմ՝ ։մինչև որ Աստուծոյ
17 թագաւորութեանը մէջ կատարուի ։ Եւ գա-
ւաթը առաւ , գոհացաւ ու ըսաւ , Առէք ա-
18 սիկա ու բաժնեցէք ձեր մէջը ։ Վինչև որ
ձեզի կ՚ըսեմ որ բնաւ որթին բերքէն պիտի
չխմեմ՝ մինչև որ Աստուծոյ թագաւորութիւ-
նը գայ ։
19 ։Ետ հաց առաւ , գոհացաւ , կտրեց և տուաւ
անոնց ու ըսաւ , Ա՛ս է իմ մարմինս , որ ձեզի
համար տրուած է ։ Այսիկա բերքի դէմ յիշելու
20 համար ։ Նոյնպէս ալ գաւաթը ետ բերքի-
էն հաւ ու ըսաւ , ։Ա՛ս գաւաթը նոր ուխտ
է իմ արիւնովս , որ ձեզի համար կը թափուի ։
21 ։Բայց ահա զիս մատնողին ձեռքը ինծի հետ
22 սա սեղանն է ։ Եւ չքուաւ Որդին մարդոյ կ՚եր-
թայ՝ ։ինտոր որ սահմանուած է , բայց վայ
անի մարդուն՝ որուն ձեռքովը անիկա կը մատ-
23 նուի ։ Նոքա սկսան միմեանց հարցու-
փորձ ընել՝ թէ իրենցմէ ով է որ ան բանը
պիտի ընէ ։
24 ։Վէճ մըն ալ եղաւ անոնց մէջը՝ թէ իրենց-
25 մէ ով մեծ պիտի սեպուի ։ Եւ անոնց ըսաւ
անոնց , Ազգաց թագաւորները անոնց կը տի-
րեն , և անոնք որ կ՚իշխեն անոնց՝ բարերար կը
26 կոչուին ։ Բայց դուք անանկ պիտի չըլլաք ,
։հապա ան որ ձեր մէջը մեծ է՝ պզտիկին պէս
պիտի ըլլայ , և առաջնորդը՝ սպասաւորին պէս ։
27 Քանզի ո՞վ է մեծը , սեղան նստո՞ղը թէ սպա-
սաւորը ։ չէ՞ որ սեղան նստողը ։ Սակայն ես
28 ձեր մէջը սպասաւորի մը պէս եմ ։ Եւ դուք
անոնք էք՝ որ միշտ ինծի հետ կը կենայիք
29 ։Իմ փորձութիւններուս մէջ ։ Ես ալ ձեզի
[illegible] ուխտ կ՚ընեմ՝ , ինչպէս որ իմ
Հայրս ինծի թագաւորութիւն մը ուխտ բրաւ ։
30 ։Որ դուք իմ սեղանիս ուտէք ու խմէք իմ
թագաւորութեանս մէջ , և աթոռներու վրայ
նստիք՝ իսրայէլի տասներկու ցեղերը դա-
տելու ։

ա Ա Թես · ե · 2 · բ Գաղ · գ · 10 · Յայտ · գ · 3 · Ժգ · 15 ·
գ Մատ · իդ · 42 · իե · 13 · Մարկ · Ժգ · 33 ·
դ ԳԼ · Ժբ · 1 ·
ե Սաղ · ա · 5 · Եփես · գ · 13 ·
զ Յհ · ը · 1 · 2 ·
է ԳԼ · իբ · 39 ·
—
ը Մատ · իդ · 2 · Մարկ · Ժգ · 1 ·
թ Սաղ · բ · 2 · Գործ · Ժա · 26 · Գործ · գ · 3 · Ժգ · 15 ·
ժ Մատ · իդ · 14 · Մարկ · Ժգ · 10 · Եփես · գ · 17 ·
ի Ջ սաղ · Ժա · 18 ·
ժա Մատ · իդ · 17 · Մարկ · Ժգ · 12 ·
ժբ Մատ · իդ · 20 · Մարկ · Ժգ · 11 ·
ժգ ԳԼ · Ժգ · 15 · Գործ · Ժ · 41 · Յայտ · ԺԲ · 9 ·
ժդ Մատ · իդ · 22 ·
ժե Մատ · իդ · 25 · Մարկ · Ժգ · 25 ·
ժզ Մատ · իդ · 26 · Մարկ · Ժգ · 22 ·
ժէ Կոր · Ժա · 24 ·
ժը Ա Կոր · Ժ · 16 ·
ի Սաղ · խա · 9 · Մատ · իդ · 21 · 23 · Մարկ · Ժգ · 18 · Եփես · Ժգ · 21 · 26 ·
իա Մատ · իդ · 24 ·
իբ Գործ · բ · 23 · գ · 23 ·
իգ Մատ · իդ · 22 · Եփես · Ժգ · 22 · 23 ·
իդ Մատ · իդ · 33 · ԳԼ · Բ · 46 ·
իե Սաղ · խա · 9 · Մատ · իդ · 21 · 23 · Մարկ · Ժգ · 18 · Եփես · Ժգ · 21 · 26 ·
իզ Մատ · ի · 23 · Մարկ · Ժ · 42 ·
իէ Մատ · ի · 26 · Գործ · ա · 3 ·
իը Մատ · իդ · 31 · Մարկ · Ժգ · 27 ·
իթ ԳԼ · Ժբ · 37 ·
լ Մատ · ի · 33 · Եփես · Ժգ · 13 · 14 · Փիլ · բ · 7 ·
լա Երբ · գ · 15 ·
լբ Մատ · իդ · 47 ·
ԳԼ · Ժբ · 38 · բ Կոր · ա · 2 · բ Տիմ · բ · 12 ·
լգ Մատ · ը · 11 · ԳԼ · Ժգ · 18 · Յայտ · ԺԲ · 9 ·
լդ Սաղ · խԲ · 14 · Մատ · ԺԲ · 23 · ա Կոր · գ · 2 · Յայտ · գ · 21 ·

31 Եւ ՅԷրը բսաւ , Սիմոն , Սիմոն , ահա Սատանան ձեզ փնտռեց , որ ՝ցորներէ պէս խար-
32 թէ · Բայց ես քեզի համար աղօթք ըրի որ քու հաւատդ չպակսի · և դուն երբոր դար-
33 ձի գաս՝ քու եղբայրներդ զ Հաստատէ · իսկ ինքը բսաւ անոր , ՅԷր , ես պատրաստ եմ քեզի հետ բանտը երթալու ալ , մեռնելու ալ ·
34 Եւ անկէ բսաւ , Պետրոս , քեզի կ'բսեմ որ այսօր հարը պիտի չխօսի՝ մինչև որ դուն երեք անգամ ուրանաս՝ ըսելէ թէ զիս չես ճանչնար ·
35 Եւ բսաւ անոնց , երբոր ձեզ խրկեցի առանց քսակի ու պարկի և կօշիկներու , բանի
36 մը կարօտ եղաք · Անոնք ալ բսին , Բանի մըն ալ չէ · նաքը բսաւ , Բայց հիմա ան որ քսակ ունի՝ թող հետը առնէ , նոյնպէս ալ պարկը · և ան որ չունի , թող իր հանգերձը ծախէ
37 ու իրեն թուր մը ծախու առնէ · Քանզի կ'ըսեմ ձեզի որ սա գրուած բանն ալ պէտք է որ իմ վրաս կատարուի , Եւ անօրէններու հետ սեպուեցաւ · քանզի ինչ որ ինծի համար
38 ունի՝ կատարուելու վրայ է · Անոնք ալ բսին , ՅԷր , ահա հոս երկու թուր կայ · ան ալ բսաւ անոնց , Հերիք են ·
39 Ան ելաւ իր սովորութեանը պէս ՝Ձիթենեաց լեռը գնաց · աշակերտներն ալ իր ետևէն
40 գացին · Երբոր ան տեղը հասաւ՝ բսաւ ա-նոնց , Աղօթք ըրէք որ փորձութեան մէջ չը-
41 մտնէք · Եւ ինքը անոնցմէ քառասնեակ քար-տնկեցի մը չափ , ու ծնկաւ վրայ դնելով աղօթք
42 կ'ընէր · Ու կ'բսէր · Հայր , թէ որ կ'ուզես սա գաւաթը ինծմէ անցուր · Բայց չէ թէ իմ
43 կամքս՝ հապա քուկդ թող ըլլայ · Ու երկին-քէն Հրեշտակ մը երեցաւ անոր և կը զօրա-
44 ցընէր զանիկա · ՝ու սաստիկ նեղութեան մէջ ըլլալով՝ աւելի ջերմեռանդութեամբ աղօթք
45 կ'ընէր · Եւ իր քրտինքը արիւնի մեծ կա-թիլներու պէս էր , որ գետինը կը թափուէր ·
46 Եւ աղօթքէն ելլելով աշակերտներուն քո-ղը եկաւ , ու գտաւ անոնք տրտմութենէն
47 քնացած · Եւ բսաւ անոնց , Ինչո՞ւ կը քնա-նաք · Հրէք աղօթք ըրէք որ փորձութեան մէջ չմտնէք ·
48 Բայց Յիսուս բսաւ անոր , Յուդա , Համբու-
49 րելո՞վ կը մատնես Որդին մարդոյ · Երբոր ա-

նոր բոլորտիքը եղողները տեսան ինչ որ պիտի ըլլար , բսին անոր , ՅԷր , Թուրով զարնե՞նք ,
50 Եւ անոնցմէ մէկը քահանայապետին ծա-ռային զարկաւ ու մէկդի հանեց անոր ա-
51 կանջը · Պատասխան տուաւ Յիսուս ու բ-սաւ , Թող տուէք մինչև սա տեղը · և դ-
52 պաւ անոր ականջին ու բժշկեց զանիկա · Եւ Յիսուս իր վրայ եկող քահանայապետներուն ու տաճարին իշխաններուն ու ծերերուն բ-սաւ , Իբր թէ աւազակի՞ վրայ ելաք սուրե-
53 րով ու բիրերով · Աւէն օր ձեզի հետ էի տաճարին մէջ , և ինծի ձեռք չզարկիք · Բայց սա է ձեր ժամանակը ու խաւարին իշխա-նութիւնը ·
54 Եւ զանիկա բռնելով տարին ու քահանա-յապետին տունը մտցուցին · Պետրոս ալ հե-
55 ռուանց հետևէն կ'երթար · Երբոր կրակ վառեցին դահլիճին մէջ ու միասին նստան ,
56 Պետրոս ալ նստաւ անոնց մէջը · Մէկ աղա-խին մը տեսնելով զանիկա որ կրակին քովը նստեր էր , նայեցաւ անոր ու բսաւ , Այ-սիկա
57 ալ անոր հետն էր · Բայց Պետրոս ուրացաւ զանիկա ու բսաւ , Կնիկ , ես անիկա չեմ ճանչ-
58 նար · Եւ քիչ մը հաքը միւկ ուրիշ մը տես-սաւ զանիկա ու բսաւ , Դուն ալ անոնցմէ ես · և Պետրոս բսաւ , Մարդ , ես ՝ընչէ չեմ ·
59 Եւ ժամու մը չափ անցնելէն հետո՝ ուրիշ մըն ալ կը պնդէր ու կ'բսէր , Ճշմարիտ ասիկա ալ
60 անոր հետն էր , ինչու որ Գալիլեացի է · Բայց Պետրոս բսաւ , Մարդ , չեմ գիտեր ինչ կը դրուցես դուն · և քանի որ իր խօսքը բերա-
61 նէն էր՝ խոհոյն հարը խօսեցաւ · Եւ ՅԷրը դար-ձաւ ու Պետրոսին նայեցաւ · ՝Պետրոս ալ միտքը բերաւ ՅԷրոջը խօսքը որ իրեն ըսեր էր թէ Դիւս հարը չխօսած՝ երեք անգամ
62 պիտի ուրանաս զիս · Ու Պետրոս դուրս ել-լելով դառնապէս լացաւ ·
63 Եւ ան մարդիկը որ Յիսուսը կը պահէին ,
64 ծաղր կ'ընէին զանիկա ու կը ծեծէին · Եւ ա-նոր ՝սրէը ծածկելով՝ անոր երեսին կը զար-նէին , ու կը հարցընէին իրեն բսելով , Մար-
65 գարէացիր՝ ո՞վ է ան որ քեզի զարկաւ · Եւ ուրիշ շատ բաներ կը զրուցէին իրեն հայհո-յելով ·
66 Ու երբոր առտու եղաւ՝ Ժողովրդին ծե-րակոյտը , քահանայապետներն և գրիչները ժողովեցան , ու տարին զանիկա իրենց ա-տեանը՝ և ՝բսին , Թէ որ Քրիստոսը դուն ես՝
67 բսէ մեզի · Ըսաւ անոնց , Թէ որ ձեզի բսեմ

ա = Պետ · ի · ե ·
բ Ա՜ստ · Բ · ց ·
գ = Ցաճ · ժե · ց · ու · ու ·
դ = Ա՜ստ · ի · ե · ը · ու · ի · ժ · ի · ի · ի

68 ալ՝ պիտի չհաւատաք · Եւ թէ որ ձեզի ը-
ն հարցընեմ, ինծի պատասխան պիտի չտաք,
69 ու ալ չե՛ պիտի արձակէք · Ղուկէ նաեւ Որ-
դին մարդոյ Աստուծոյ զօրութեանը ալ կոգոմ
70 պիտի նաեւ · Եւ ամէնքը ըսին, Ուրեմն
դուն Աստուծոյ Որդի՞ն ես · ինքն ալ ըսաւ
71 անոնց, Դուք կ'ըսէք թէ ես եմ · Եւ անոնք
ըսին, Ա՛ի՞նչ պէտք է մեզի վկայութիւն,
ինչու որ մենք մեզմէ ասոր բնութիւնը լսեցինք ·

ԳԼ · ԻԹ

1 Պիղատոս կ'առջեւտանի Յիսուսին ատկէր · և Հերովդէս
անոն կը խրկուի · 8 Հերովդէս ուրախ կ'ըլլայ գալիլիա-
ցին և Պիղատոս բարեկամ կ'ըլլան իրարու հետ · 13 Պիղատոս
կ'արձակէ Բարաբբան · և Յիսուսը ձեռք կու տայ որ խա-
չուի · 27 Զինուորները իր վրայ լալով ինկնելուան կ'խաչուի Եր-
ուսաղէմի կողմանակիցը · 34 պղծելով կ'բնկ իր Քրիստոսին հա-
մար · 38 Երկու չարագործ ունենալով իր հետը կը խաչուին · 45
Զինուսի մահը 50 և թաղումը ·

1 Եւ՝ անոնց բոլոր բազմութիւնը ատոր կելլելով
2 ատրին զանիկա Պիղատոսին · Ու սկսան անոր
վրայով ամբաստանութիւն բնել և ըսել, Ասի-
կա գտանք՝ Որ ժողովուրդը կը մոլորցնէր, Ու
կայսրին հարկ տալէն կ'արգիլէր, Ու իրեն
համար կ'ըսէր թէ ինքը Քրիստոս -- Թագաւոր
3 է · Իսկ Պիղատոս հարցուց անոր ու ըսաւ,
Հրեից Թագաւորը դո՞ւն ես · անիկա ալ պա-
տասխան տուաւ անոր ու ըսաւ, Դուն կ'ը-
4 սես · Անառնէր Պիղատոս քահանայապետնե-
րուն ու ժողովուրդներուն ըսաւ, Չկա ան
մարդուն վրայ մէկ յանցանք մը չեմ գտներ ·
5 Բայց անոնք ատ կը կռնէին ու կ'ըսէին թէ
ժողովուրդը իրար կ'անցընէ, ու բոլոր Հրէաս-
տանի մէջ կը սորվեցընէ՝ Գալիլիայէն սկսած
6 մինչև աս տեղս · Եւ Պիղատոս երբոր լսեց
Գալիլիայի համար՝ հարցուց թէ ասո մարդը
7 Գալիլեացի՞ է · Ու երբոր իմացաւ Թէ Հե-
րովդեսի իշխանութեան տակէն էր, զանիկա
Հերովդեսին խրկեց, քանզի ան ալ ան օրերը
երուսաղէմ էր ·
8 Եւ Հերովդէս երբոր Յիսուսը տեսաւ՝ շատ
ուրախացաւ, վասն զի ինքը շատոնցմէ կը
փափաքէր անիկա տեսնելու · Ինչու որ անոր
վրայով շատ բաներ լսած էր, և կը յուսար որ
9 անկէ նշան մը տեսնէ · Ու շատ խօսքե-
րով հարցուփորձ կ'ընէր անոր, բայց անիկա
10 բնաւ իրեն պատասխան մը չտուաւ · Քահա-
նայապետները ու գրիչները ալ կեցեր էին, և
սաստիկ ամբաստանութիւն կ'ընէին անոր վը-
11 րայ · Իսկ Հերովդէս անարգեց զանիկա իր
զօրականներուն հետ, ու ծաղր ընելէն ետև
փառաւոր հանդերձներ հագցուց անոր, և
12 նորէն Պիղատոսին խրկեց · Ու ան օրը Պիղա-
տոս և Հերովդէս իրարու հետ բարեկամ ե-
ղան · որովհետև առաջ իրենց մէջը Թշնամու-
թիւն կար ·
13 Եւ Պիղատոս քահանայապետները ու իշ-
14 խանները և ժողովուրդը մէկտեղ կանչեց, Ու
ըսաւ անոնց, Ձեա մարդը առջեւս բերիք ժո-
ղովուրդը մոլորցնողի մը պէս, Ու ահա ես ձեր
առջեւը քննութիւն բնելով՝ ատոր համար ձեր
բրած ամբաստանութիւններէն յանցանք մը
15 չգտայ ատ մարդուն վրայ · Ոչ ալ Հերովդէս,
ինչու որ ձեզ անոր խրկեցի, և ահա ատիկա
16 մահու արժանի գործ մը բրած չէ · Ուրեմն
17 պատիժ մը տամ ատոր ու արձակեմ · (Պակ
ասնին առներ պէտք էր որ մէկը արձակէ ա-
18 նոնց ·) Ու բոլոր բազմութիւնը մէկտեղ ա-
ղաղակեցին ըսելով, Վերցուր ատիկա, ու ձա-
19 բրբան արձակէ մեզի · (Որ անոնք քաղաքին
մէջ եղած խռովութեան մը և մարդ սպա-
20 նութեան համար բանտը դրուած էր) Եւ Պի-
ղատոս ճիշտը արձակել ուզելով նորէն խո-
21 սեցաւ անոնց · Բայց անոնք կ'աղաղակէին ու
կ'ըսէին, Խաչը հանէ ատիկա, խաչը հանէ ·
22 Եւ ինքը երրորդ անգամ ըսաւ անոնց, Բայց
ի՞նչ չար գործ բրած է ատիկա · ես ատոր
վրայ մահու արժանի յանցանք մը չգտայ · ու-
րեմն պատիժ մը տամ ատոր ու արձակեմ ·
23 Իսկ անոնք մեծաձայն ազաղակներով ատ կը
կռնէին, ու կ'ուզէին որ անիկա խաչուի · և
անոնց ու քահանայապետներուն ձայները զո-
24 րաւոր եղան · Ու Պիղատոս վճռեց որ անոնց
25 խնդիրքը ի գործ դրուի · Եւ անոնց ուզած
մարդը՝ որ խռովութեան և մարդասպանու-
թեան համար բանտը դրուած էր, արձակեց
անոնց, և Յիսուսը իրենց կամացը յանձնեց ·
26 Ու երբոր զանիկա կը տանէին, Սիմոն կիւ-
րենացի մէկը բռնեցին՝ որ արտէն կու
գար, և խաչը անոր վրայ գրին որ Յիսու-
27 սի ետևէն բերէ · Ու անոր ետևէն կ'երթար
մեծ բազմութիւն ժողովուրդոյ, նաև կանանց,
որոնք կ'ողբային ու կու լային անոր համար ·
28 Եւ Յիսուս դարձաւ անոնց ու ըսաւ, Ով ե-
րուսաղէմի աղջիկներ, իմ վրաս մի լաք,
հապա ձեր անձերուն վրայ ու ձեր զաւակ-
29 ներուն վրայ լացէք · Վասնզի ահա օրեր
կու գան որոնց մէջ պիտի ըսեն, Երանի ա-
մուլներուն, և անոր որովայններուն որ չծնան,
30 և ծիներուն որ կաթ չտուին · Այնտեղ պի-
տի սկսին ըսել լեռներուն, Մեր վրայ ինկէք,

---

2 Մատ · խ · 24 · Մար · ժգ · 62 · Ղուկ · ա · 3 · ը · 1 ·
3 Մատ · խ · 24 · Մար · ժգ · 62 ·
4 Մատ · խ · 65 · Մար · ժգ · 63 ·
— Մատ · խե · 2 · Մար · ժե · 1 · Ցահ · ժը · 38 ·
5 Գոր · ժե · 2 ·
6 Տես Մատ · ժե · 20 · խը · 21 · Մար · ժը · 17 ·
7 Ցահ · ժը · 18 ·
8 Մատ · խե · 11 · ա Տիմ · գ · 13 · Պետ · ը · 22 ·
9 Գէ · գ · 1 ·
10 Գէ · թ · 8 ·
11 Մատ · ժգ · 1 · Մար · ը · 14 ·
12 Եսր · ը · 1 ·
13 Մատ · խ · 23 · Մար · ժե · 1 · Ցահ · ժը · 38 · ԺԲ · 4 ·
14 Գոր · գ · 17 ·
15 Մատ · խ · 23 · Մար · ժե · 14 · Ցահ · ժը · 38 · ԺԲ · 4 ·
16 Գոր · գ · 14 ·
17 Մատ · խ · 26 · Մար · ժե · 15 · Ցահ · ժը · 20 ·
18 Մատ · խ · 27 · Մար · ժե · 21 · Ցահ · ժը · 16 ·
19 Մատ · խ · 28 · Մար · ժե · 19 · Գէ · խ · 23 ·
20 Ե՛ · ը · 19 · Ցահ · ժ · 1 · Ցայս · է · 16 · Բ · 1 ·
21 Մատ · խ · 32 · Մար · ժե · 21 · Ցահ · ժը · 17 ·
22 Մատ · խ · 19 · Գէ · խ · 23 ·
23 Մատ · խ · 23 · Մար · ժե · 14 · Ցահ · ժը · 38 · ԺԲ · 4 ·
24 Մատ · խ · 26 · Մար · ժե · 15 · Ցահ · ժը · 20 ·
25 Մատ · խ · 28 · Մար · ժե · 19 · Գէ · խ · 23 ·
26 Մատ · խ · 32 · Մար · ժե · 21 · Ցահ · ժը · 17 ·
27 Մատ · խ · 19 · Գէ · խ · 23 ·
28 Ե՛ · ը · 19 · Ցահ · ժ · 1 · Ցայս · է · 16 · Բ · 1 ·
29 Ցայս · է · 16 · Բ · 1 ·
30 Ցայս · է · 16 · Բ · 1 ·

31 ու բլուրներուն՝ Մեզ ծածկեցէք ։ Վասն զի
թէ որ դալար փայտին ասանկ կ՚ընեն, չորին
ի՞նչ պիտի ըլլայ ։
32 Ուրիշ երկու ալ չարագործներ բերուեցան
33 անոր հետը սպանուելու ։ Երբոր Գագաթ
բուած տեղը գացին, հոն խաչը հանեցին
զանիկա, և ան չարագործներն ալ՝ մէկը աջ
34 կողմէն ու միսը ձախ կողմէն խ–չ։ Իսկ Յի–
սուս ըսաւ, Հայր, Ների՛ անոնց, վասն զի
չեն գիտեր թէ կ՚ընեն ։ Ու անոր հագուստ–
ները բաժնելու համար վիճակ ձգ–
35 եցին ։ Ժողովուրդը կայնած կը նայէր ։
Իշխաններն ալ անոնց հետ կը նախատէին զա–
նիկա ու կ՚ըսէին, Ուրիշները ազատեց, թող
թէ ինքզինքը ազատէ՝ թէ որ ասիկա է Քրիս–
36 տոս՝ Աստուծոյ ընտրեալը ։ Զօրք կ՚ընէին
անոր ալ, առջեւը կու գային,
37 քացախ կը մատուցանէին անոր, ու կ՚ըսէին,
թէ որ դուն ես Հրեից Թագաւորը՝ քու ան–
38 ձրդ ազատէ ։ Ու դիր մը գրուած էր անոր
վրայ Յունարէն ու Լատիներէն և Եբրայեցե–
րէն գրերով, Թէ Ասիկա է Հրեից Թագաւորը ։
39 Ու ան կախուած չարագործներուն մէկը
հայհոյութիւն կ՚ընէր անոր ու կ՚ըսէր, Թէ որ
դուն Քրիստոս ես, ազատէ քու անձդ ու
40 մեզ ալ ։ Իսկ միսը պատասխան տուաւ և
զանիկա յանդիմանելով բսաւ, Դուն Աստուծ–
մէ չե՞ս վախնար, որովհետեւ նոյն դատապար–
41 ութեան մէջն ես ։ Ու մենք իրաւունքով,
քանզի՝ ան մեր բրածներուն արժանաւոր
հատուցումը կ՚առնենք ։ բայց ասիկա մեկ
42 դէշ բան մը չբրաւ ։ Եւ բսաւ Յիսուսի, Յիշէ
յիշե՛ Երբոր քու Թագաւորութեանդ
43 գաս ։ Յիսուս ալ բսաւ անոր, Ճշմարիտ կ՚ը–
սեմ քեզի, Դուն այսօր իմ հետս դրախտին
մէջը պիտի ըլլաս ։
44 Ուր ժամը վեցին ատենները էր, ու բոլոր
երկրին վրայ խաւար եղաւ մինչեւ իններորդ
45 ժամը ։ և արեւը խաւարեցաւ ։ Ու տաճարին
46 վարագոյրը մէջտեղէն պատռեցաւ ։ Եւ Յիսուս
մեծ ձայնով ազազակից ու բսաւ, Հայր,
քու ձեռքդ կ՚ատանգեմ իմ հոգիս ։ Եւ երբ–
որ ան բսաւ՝ հոգի տուաւ ։
47 Ուր հարիւրապետը եղած բանը տեսնելով՝
Աստուծոյ փառք տուաւ ու բսաւ, Իրաւցնի՛
48 ասա մարդը արդար էր ։ Եւ ան տեսարանը
դիտելու համար ժողովուած բոլոր բազմութիւն–
ները եղած բաները տեսնելով՝ կուրծքերնուն
49 կը զարնէին ու ետ կը դառնային ։ Ամէն իր
ճանչցուորներն ալ հետուն կայներ էին, նոյն–
պէս ալ ան կիներն որ իր հետէն եկեր էին
Գալիլեացէն, ու կը տեսնէին ասոնք բաները ։
50 Ուր ահա մէկ մարդ մը Յովսէփ անունով
որ խորհրդական էր՝ բարի ու արդար մարդ
51 մը, (Ասիկա անոնց խորհուրդին ու գործքին
հաւանութիւն տուած չէր ։) Հրէաներուն Ա–
րիմաթիա քաղաքէն, որ ինքն ալ Աստուծոյ
52 Թագաւորութիւնը կը սպասէր ։ Ասիկա Պի–
ղատոսին գնաց, ու Յիսուսի մարմինը խնդ–
53 րեց ։ Ուր զանիկա խ–չ իջեցնելով՝ կտաւով
փաթթեց, ու քարէ փորուած դերեզմանի մը
մէջ դրաւ, որ հոն բնաւ մէկը դրուած չէր ։
54 Ու ան օրը Պարասկեւ էր, ու շաբաթը պիտի
սկսէր ։
55 Ուր հետէն գացին ան կիներն որ Գալիլեայէն եկած էին ։ Ասոնք
դերեզմանը՝ և թէ ինչպէս անոր մարմինը ետ
56 դրուեցաւ ։ Եւ դառնալով՝ պատրաստեցին և ա–
րոմ պատրաստեցին ։ և շաբաթ օրը Հանգստացան Պատուիրանքին համեմատ ։

ԳԼ· ԻԹ

1 Երկու հրեշտակներ Քրիստոսի յարութիւնը կ՚ազդեն գերեզմանը եկող կանանց ։ 9 Անոնք ալ առ լուրը տրիստներուն կը պատմեն ։ 13 Քրիստոս կ՚երեւնայ Եմմաուս գացող երկու հոգիներուն ։ 36 Անոր առաքեալներուն ։ և անոնց անհաւատութիւնը կը յանդիմանէ ։ 47 պատուիրէ որ կոչ ու ապաշխարութիւն քարոզուի բոլոր ազգերուն մէջ ։ 49 Հոգւոյն Սրբոյ գալուան խոստումը կ՚ընէ ։ 51 և կը համբառնայ երկինքը ։

1 Ու Միշաբթի օրը առտուանց շատ կանուխ
գերեզմանը եկան, Ետ բերին ան խունկերը
որ պատրաստեր էին, և ուրիշ կիներ ալ
2 անոնց հետ ։ Ուր քարը գերեզմանէն մէկդի
3 գլորուած գտան ։ Երբ ներս մտնելով՝ Տէր
4 Յիսուսի մարմինը հոն չգտան ։ Ու եղաւ որ
երբ անոնք ասոր համար տարակուսա–
նաց մէջ էին, Ահա երկու մարդիկ լուսա–
5 փայլ հանդերձներով հասան անոնց ։ Ու երբ–
որ վախով լեցուած՝ երեսնին գէպ ի գետինը
դարձուին, Ան մարդիկը բսին անոնց, Ինչո՞ւ համար
6 ողջը մեռելներուն հետ կը փնտռէք ։ Հոս չէ
ան, հապա յարութիւն առաւ ։ Յիշեցէ՛ք
բերէք ինչպէս խօսեցաւ ձեզի՝ երբոր դեռ
7 Գալիլեայի մէջ էր, Ըսելով թէ Որդին մարդոյ
պէտք է որ մեղաւոր մարդոց ձեռքը մատնուի

---

1 Ասոնք · յոյս · 21 ։ Երեմ· թէ · 33 · Ե–
զեկ· թ · 47 · թա–
3 · 4 · ա գնա · գ
17 ։
5 Ես · ծգ · 18 · Մաա·
թէ · 38 ։
6 Մաա · թէ · 33 ։
Մար · ժէ · 31 ։
Ցովհ · ժթ · 17 ։
18 ։
7 Մաա · ե · 44 · Գար·
է · 59 · ա Կար · գ ·
18 ։
8 Գար · գ · 17 ։
9 Մաա · թէ · 35 ։
Մար · ժէ · 24 ։
Ցովհ · ժթ · 25 ։
Սաղ · իթ · 17 ։
Ջոհ · ժբ · 10 ։
10 Մաա · թէ · 39 ։
Մար · ժէ · 29 ։
11 Մաա · թէ · 37 ։
Մար · ժէ · 26 ։
Ցովհ · ժթ · 10 ։
ա Մաա · թէ · 44 ։
Մար · ժէ · 32 ։
12 Մաա · թէ · 45 ։
Մար · ժէ · 33 ։
13 Մաա · թէ · 51 ։
Մար · ժէ · 38 ։
Ջ Մաա · թէ · 37 ։
Մար · ժէ · 43 ։
Ցովհ · ժթ · 38 ։
Պետ · բ · 23 ։
14 Մաա · թէ · 50 ։
Մար · ժէ · 37 ։
Ցովհ · ժթ · 30 ։
15 Մաա · թէ · 54 ։
Մար · ժէ · 39 ։
Յով · լը · 11 · Մաա·
թէ · 55 · Մար · ժէ ·
40 · Ցով · Ցովհ · ժթ ·
25 ։
16 Մաա · թէ · 57 ։
Մար · ժէ · 45 ։
Ցովհ · ժթ · 38 ։
17 Մաա · թէ · 59 ։
Մար · ժէ · 46 ։
18 Մաա · թէ · 62 ։
Յով · լը · 12 · Մաա·
թ · 5 · Գլ · բ · 9 ։
Մար · ժէ · 47 ։
Ղկ · ի · 10 ։
—
Մաա · իբ · 1 · Մար·
ժգ · 1 · Ցովհ · ի · 1 ։
Գլ · իգ · 38 ։
Մաա · իբ · 2 · Մար·
ժգ · 4 ։
Հռ · 23 · Մար·
ժգ · 5 ։
Ցովհ · ի · 12 · Գար·
ա · 10 ։
Մաա · ժգ · 21 · ժէ ·
21 · 28 · Մար · ը · 31 ·
բ · 30 · Գլ · բ ·
22 ։

ու խաչը կրկի, ու երթորդ օրը յարութիւն
8 առնէ. Եւ միաբերին բերին անոր խօսքերը։
9 Ու գերեզմանէն դառնալով ասոնք ամէն բան-
եր պատմեցին տասնումէկին ու բոլոր ուրիշ-
10 ներուն։ Եւ էին Մարիամ Մագդալինացին
ու Յովհաննա և Յակոբոսին Մարիամ,
ու անոնց հետ ուրիշներ ալ, որ ասոնք բաները
11 առաքեալներուն պատմեցին։ Եւ անոնց ա-
ջևք ցնորական խօսքեր երևցաւ անոնց զը-
12 րուցածը, ու չէին հաւատար անոնց։ Բայց
Պետրոս երթալ վազեց գերեզմանը, ու
ծռելով նայեցաւ և տեսաւ որ միայն տա-
նները կը կնայեին. ու դնաց՝ իր մտքին մէջ
զարմանալով ան եղածին վրայ։
13 Եւ ահա անոնցմէ երկուքը նոյն օրը մէկ
գեղ մը կ'երթային, որ երուսաղեմէն վաթ-
սուն ասպարէզ հեռու էր, և անոր անունը
14 Էմմաուս էր։ Եւ անոնք կը խօսէին իրարու
15 հետ ասոնք բոլոր եղած անցքերուն վրայով։ Ու
եղաւ որ երբ անոնք կը խօսակցէին ու խորհր-
դածութիւն կ'ընէին, Յիսուս ինքն ալ մօ-
16 տենալով հետերնին կ'երթար։ Բայց անոնց
աչքերը բռնուած էին, որ զինքը չճանչնան։
17 Եւ ըսաւ անոնց, Ի՞նչ է ասոնք խօսքերը՝ որ
քալելով իրարու հետ կը խօսակցիք. ու
18 տրտում ալ էք։ Պատասխան տուաւ Ածդ
մէկը՝ որուն անունը Կղէոպաս էր, ու ըսաւ
անոր, Դո՞ւն միայակ երուսաղեմի մէջ կը կե-
նաս, ու չես գիտեր թէ ինչեր եղաւ հոն ասոնց
19 օրերս։ Եւ ինքը ըսաւ անոնց, Ի՞նչ։ անոնք
ալ ըսին իրեն, Նազովրեցի Յիսուսին համար,
՝ան որ Աստուծոյ և բոլոր ժողովուրդին առ-
ջևը գործքով ու խօսքով զօրաւոր մարգարէ
20 մը եղաւ։ Ինչպէս քահանայապետները ու
մեր իշխանները մահուան դատապարտին մատ-
21 նեցին անիկա և խաչը հանեցին։ Իսկ մենք
կը յուսայինք թէ անիկա էր որ Իսրայէլը
պիտի ազատէր. և ասա ամէնուն վրայ ալ եր-
22 րորդ օրն է որ ասոնք եղաւ։ Դարձ մեր
մէջէն մէկ քանի կիներ ալ մեզ զարմացու-
ցին, որոնք առտուանց կանուխ գերեզմանը
23 գացին, Ու անոր մարմինը չգտնելով եկան
ու ըսին թէ հրեշտակներուն տեսիլք ալ տե-
24 սան, որոնք ըսեր են թէ անիկա ողջ է։ Եւ
մերիններէն մէկ քանիներն ալ գերեզմանը
գացին ու անանկ գտան, ինչպէս որ ան
կիներն զրուցեցին, միայն թէ զինքը չտես-
25 սան։ Ան ալ ըսաւ անոնց, Ով անմիտներ ու

բերասիրտներ հաւատալու ան բոլոր բանե-
26 րուն որ մարգարէները խօսեցան. Չէ՞ որ
Քրիստոսի պէտք էր ասա չարչարանքները կրել,
27 և իր փառքը մտնել։ Ու սկսելով Մովսէսէն
և բոլոր մարգարէներէն՝ կը մեկնէր անոնց,
ինչ որ իրեն համար բոլոր գիրքերուն մէջ
28 էր։ Երթալ մօտեցան ան գեղին՝ ուր
որ կ'երթային, Ինքն ալ կը ցուցներ որպէս
թէ աւելի հեռու տեղ մը պիտի երթար։
29 Բայց ստիպեցին զինքը ու ըսին, Մնա քովը
կեցիր, ինչու որ իրիկուանը մօտ է և օրը ի-
30 ջած է. և մտաւ անոնց հետ կենալու։ Ու
եղաւ որ երբ ինքը անոնց հետ տեղան նստաւ,
Հացը առաւ՝ օրհնեց, ու կտրելով տուաւ
31 անոնց։ Անտանիկա անոնց աչքերը բացուեցաւ
ու զինքը ճանչցան, և ինքը անոնցմէ անհ-
32 րեցաւ եղաւ։ Ու իրարու կ'ըսէին, Չէ՞ որ
սիրտերնիս մեր ներսի դին կը բորբոքէր, երբ
որ ինքը մեր հետը կը խօսէր ճամբուն մէջ,
և գիրքերը կը մեկնէր մեզի։
33 Ու հոն նոյն ժամուն երուսաղէմ դարձան,
ու մէկտեղ ժողովուած գտան տասնումէկը ու
34 անոնց հետ եղողները, Որոնք կ'ըսէին թէ Ի-
րաւցնէ Տէրը յարութիւն առաւ, ու Սիմո-
35 նին երևցաւ։ Եւ իրենք պատմեցին ինչ որ
ճամբուն վրայ եղաւ, և թէ ինտոր ինքզին-
քը իրենց ճանչցուց հացը կտրած առնեը։
36 Եւ քանի որ ասա բաները կը խօսէին, Յի-
սուս ինքը կայնեցաւ անոնց մէջտեղը ու ը-
37 սաւ անոնց, Խաղաղութիւն ձեզի։ Բայց ա-
նոնք զարհուրելով կը վախնային, ու կը կար-
38 ծէին թէ հոգի մը կը տեսնեն։ Եւ ըսաւ ա-
նոնց, Ինչո՞ւ խռոված էք, և ինչո՞ւ սիրտեր-
39 նուդ մէջը խորհուրդներ կ'ելլեն։ Տեսէք ձեռ-
քերս ու ոտքերս, որ ես ինքնիս եմ. շօշափե-
ցէք զիս ու տեսէք, վասն զի ոգին մարմին
և ոսկորներ չունենար, ինտոր որ զիս կը տես-
40 նէք որ ունիմ։ Եւ ասոնք ըսելով ձեռքերը ու
41 ոտքերը ցուցց անոնց։ Ու երբոր տակաւին
չհաւատար՝ ուրախութենէն չեմ հաւատար՝ և զար-
մանքի մէջ էին, ըսաւ անոնց, Ունէ՞ք հոս
42 ուտելիք մը
43 ձուկ ու մեղրախորիսխ տուին իրեն։ Եւ
44 առաւ կերաւ անոնց առջևը։ Եւ ըսաւ ա-
նոնց, Ասոնք են ան խօսքերը որ ձեզի խո-
սեցայ՝ երբոր դեռ ձեր հետ էի, թէ պէտք
է որ կատարուի ան ամէնը՝ որ Մովսէսի օ-
րէնքին մէջ ու մարգարէներուն մէջ և սաղ-

45 մանկերան մէջ ինձի համար գրուած են։ Ան-
ատնը անոնց միտքը բացաւ որ գիրքերը
46 հասկնան։ Եւ բաւ անոնց թէ Աստուած գը-
րուած է, և Հաստատ պէտք էր Քրիստոսի
չարչարուիլ, ու երրորդ օրը մեռելներէն յա-
47 րութիւն առնել։ Եւ անոր անուանովը ապաշ-
խարութիւն ու մեղաց թողութիւն քարոզուիլ
Երուսաղէմէն սկսած
48 Ու դուք էք ասոնց բաներուն վկաները։ (49)Եւ
ահա ես իմ Հօրս խոստմունքը ձեր վրայ կը
խրկեմ. բայց դուք երուսաղէմ քաղաքին
մէջը նստեցէք, մինչև որ վերէն զօրութիւն
առնէք վրանիդ։
50 Եւ զանոնք մինչև Բեթանիա հանեց, ու
իր ձեռքերը վեր վերցնելով օրհնեց անոնք։
51 Եւ եղաւ որ երբ անոնք կ'օրհնէր, զատուե-
52 ցաւ անոնցմէ ու վեր կ'երթար երկինքը։ Ան-
ոնք ալ երկրպագութիւն բնելով անոր՝ մեծ
53 ուրախութեամբ երուսաղէմ դարձան։ Ու
ամէն տուն տաճարին մէջ էին, ու կը գո-
վաբանէին և կ'օրհնէին զԱստուած։ Ամէն։

ԱԻԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ճառս Քրիստոսի Աստուածութիւնը, մարդկութիւնը և պաշ-
տօնը։ 15 Յովհաննէսին վկայութիւնը Քրիստոսի համար։ 39
Քրիստոս իրեն կը կանչէ Նթանայէլ։ Գիտցած, և։

1 Սկիզբէն էր բանը, ու բանը Աստուծոյ
2 քովն էր, ու բանը Աստուած էր։ Նոյնիկա
3 սկիզբէն Աստուծոյ քովն էր։ Ամէն բան ա-
նով եղաւ, և առանց անոր բան մը չեղաւ
4 ինչ որ եղաւ։ Կեանքը անով էր, ու կեան-
5 քը մարդոց լոյսն էր։ Եւ լոյսը խաւարի մէջ
կը լուսաւորէր, ու խաւարը զանիկա չհասկը-
ցաւ։
6 Աստուծմէ խրկուած մարդ մը կար, որուն
7 անունը Յովհաննէս էր։ Ան իկա վկայութեան
եկաւ որ լոյսին համար վկայէ, որ ամէնքը
8 անոր միջոցովը հաւատան։ Ինքը չէր ան լոյ-
սը, հապա եկաւ որ լուսոյն համար վկայու-
թիւն տայ։
9 Ճշմարիտ լոյսը ան էր, որ աշխարհ ոկեղ
10 բոլոր մարդիկը կը լուսաւորէ։ Ինքը աշխար-
հի մէջ էր, և աշխարհս անով եղաւ, ու
11 աշխարհս զանիկա չճանչցաւ։ Իրենները ե-
կաւ, և իրենները զինքը չընդունեցին։
12 Բայց որոնք որ զինքը ընդունեցին, անոնց
իշխանութիւն տուաւ Աստուծոյ զաւակներ լի-
13 նալու, որոնք կը հաւատան իր անուանը։ Որ
անոնք ոչ արիւնէ և ոչ մարմնի կամքէ՝ ոչ
ալ մարդու կամքէ, հապա Աստուծմէ ծնան։
14 Եւ բանը մարմին եղաւ ու մեր մէջը բնա-
կեցաւ, (և անոր փառքը տեսանք՝ հօրմէն
միածնի փառքին պէս,) շնորհքով ու ճշ-
մարտութիւնով լեցուն։
15 Յովհաննէս վկայեց անոր համար և ազա-
զակեց ըսելով, Ասիկա է՝ որուն համար կը
զրուցէի, Ան որ իմ ետևէս կու գայ՝ ինծմէ
16 առաջ եղաւ, ինչու որ ինծմէ առաջ էր։ Ու
անոր լեցունութենէն մենք ամէնքս շնորհք
17 առինք շնորհքի տեղ։ Ինչու որ օրէնքը Մով-
սէսի ձեռքով տրուեցաւ, Բայց շնորհքը
ու ճշմարտութիւնը Յիսուս Քրիստոսի ձեռ-
18 քովը եղան։ Մէկը երբէք զԱստուած տե-
սած չէ, Բայց միածին Որդին որ Հօրը ծոցն
է՝ անիկա պատմեց։
19 Ու Յովհաննէսին վկայութիւնը ասիկա է՝ երբ-
որ Հրէաները երուսաղէմէն քահանաներ ու
Ղեւտացիներ խրկեցին որ հարցնեն անոր
20 թէ դուն ո՞վ ես։ Եւ անիկա խոստովանե-

ց Գործ. ժգ. 14։
Ֆ Հռ. 20։ Սաղ. խբ. 1։ Ես. ծ. 6։ ծգ. 8։ Եր. ի. 9։ Եզ. ի. 22։ Գործ. ա. 3։ Ժգ. 1։ Գործ. ա. 4։ բ. 1։ Եզ. ի. 22։ Գործ. ա. 13։ Ես. ի. 3։ Գործ. ժ. 38։ Ա Կոր. ժե. 3։ Գործ. ժգ. 38։ ա Յովհ. բ. 12։ Ա Թես. ա. 9։ Եբր. ա. 2։ Ա Պետ. ա. 11։ Յովհ. ա. 17

ցաւ ու չարչարանք . խաւսոմ[ան]եցաւ թէ նա
21 Քրիստոսը չեմ՝ ու Հարցուցին անոր , Հապա
ի՞նչ , Եղիա՞ն ես . և ըսաւ , Չեմ . Ա՞ն մեր-
գարէ՞ն ես . պատասխան տուաւ թէ Չէ .
22 Ա՛ռաւ[ն]ը ըսին անոր , Դուն ո՞վ ես . ըսի՛ Ղէ ,
որ պատասխան առնինք մեզ ղրկո[ղ]ներուն .
23 դուն ի՞նչ կ՚ըսես քեզի համար . Ես ըսաւ , Ես
անոր ձայնն եմ՝ որ անապատին մէջ կը կան-
չէ , Շիտակցնեք Տէրոջը ճամբան , ինչպէս որ
24 Եսայի մարգարէն ըսաւ . Եւ ան ղրկուած
25 Ներոր փարիսեցիներէն էին . Ու Հարցուցին
իրեն ըսելով , Հապա ինչո՞ւ մկրտուիս կ՚ը-
նես , թէ որ դուն Քրիստոսը չես , ու ոչ Ե-
26 ղիան , և ոչ մարգարէն . Պատասխան տուաւ
անոնց Յովհաննէս ու ըսաւ , Ես Ջրով կը
մկրտեմ՝ բայց ձեր մէջը մէկը կայ որ դուք
27 ան չէք ճանչնար . Ան[ո]ր է իմ ետևէս եկո-
ղը՝ որ ինծմէ առաջ եղաւ , որ ես արժանի
28 չեմ անոր կօշիկին կապը քակելու . Ա՛յս բա-
ներր Բեթաբարային մէջ եղաւ Յորդանանու
անդի կողմը , ուր որ Յովհաննէս կը կնոր-
29 քէր . Հետևեալ օրը Յովհաննէս տեսաւ Յիսուս որ
իրեն կու գար , և ըսաւ , Ահա Առաւծոյ Գա-
30 ռը՝ որ աշխարհի մեղքը կը վերցնէ . Ա՛ն[ի]-
կա է՝ որուն համար ես կը պատգիլ , իմ ե-
տևէս մարդ մը կու գայ՝ որ ինծմէ առաջ է-
31 գաւ , ինչու որ ինծմէ առաջ էր . Ու ես զա-
նիկա չէի ճանչնար , բայց Հանոր ես համար
եկայ Ջրով մկրտելու , որ անիկա Իսրայէլին
32 յայտնուի . Եւ Յովհաննէս վկայութիւն
տուաւ ըսելով թէ կը տեսնէի Հոգին՝ որ ա-
ղաւնիի պէս երկինքէն կ՚իջնէր , ու անոր վր-
33 բայ կը հանգչէր . Եւ ես զանիկա չէի ճանչ-
նար , բայց ան որ ինծի Ջրով մկրտելու ,
ինքը ըսաւ ինծի , Որու վրայ տեսնես Հոգին ,
որ կ՚իջնէ ու կը հանգչի անոր վրայ , նոյնիկա
34 է որ Սուրբ Հոգիով կը մկրտէ . Ես ալ տեսայ ,
ու վկայեցի թէ սորիկա է Առաւծոյ Որդին .
35 Հետևեալ օրը դարձեալ Յովհաննէս կայ-
36 ներ էր , և իր աշակերտներէն երկուքը . Ու
նայելով Յիսուսի վրայ որ կը պտրտէր՝ ը-
37 սաւ , Ա՛ն[ի]կա Առաւծոյ Գառը . Եւ լսեցին
անոկ երկու աշակերտներն՝ երբոր կը խօսէր ,
38 ու գացին Յիսուսի հետևէն . Յիսուս երբոր
դարձաւ ու տեսաւ անոնք որ կ՚ետևէն կու
գային՝ ըսաւ անոնց , Ի՞նչ կ՚ուզէք . անոնք
ալ ըսին իրեն , Ռաբբի , (որ թարգմանուելով
վարպետ ըսել է .) ո՞ւր է քու օթևանդ .
39 Ըսաւ անոնց , Եկէք ու տեսէք . եկան ու
տեսան ուր տեղ որ էր իր օթևանը . և ան օրը
անոր քովը կեցան , ինչու որ ժամը տասնի
40 տասնևերկու էր . Սիմոն Պետրոսին եղբայրը Ան-
դրեաս ան երկու[ք]էն մէկն էր , որ թեղինի զա-
41 նանեցաւ և անոր հետևէն գացին . Ա՛նիկա
նախ իր Սիմոն եղբայրը կը գտնէ և կ՚ըսէ ա-
նոր , Գտանք Մեսիան , (որ Քրիստոս կը
42 թարգմանուի .) Ու տարաւ զանիկա Յիսու-
սի քովը . Յիսուս անոր նայելով՝ ըսաւ , Դուն
ես Յովհաննէսի որդին Սիմոնը . Դուն կ՚ելլա-
պետը ըսուիս , որ Պետրոս կը թարգմանուի .
43 Հետևեալ օրը Յիսուս գալիլիա կելլել ու-
զեց , և փիլիպպոսը գտնելով՝ ըսաւ անոր ,
44 Եկօր իմ հետևէս . Ա՛նիկա Բեթսայիդացի էր՝ Անդրեասին ու Պետրոսին քա-
45 ղաքէն . Փիլիպպոս կը գտնէ Նաթանայէլը
և կ՚ըսէ անոր , Ա՛ն՝ որուն Մովսէս օրինաց մէջ գրեց , Եւ մարգարէներն ալ , Յիսու-
դասնէ , պօղոսին Յիսուս Նազովրեցին՝ Յով-
46 սեփ որդին . Եւ Նաթանայէլ ըսաւ անոր ,
Նազարեթէն կարելի՞ է որ ազէկ բան մը ել-
լայ . ըսաւ անոր Փիլիպպոս , Եկուր ու տես .
47 Յիսուս երբոր տեսաւ Նաթանայէլը որ գալ
իրեն կու գար՝ ըսաւ անոր համար , Ահա ի-
րաւցնէ Իսրայէլացի մը , որուն ներքև նեն-
48 գամիտն չկայ . Նաթանայէլ ըսաւ անոր , Ո՞ւս-
կի՞ց կը ճանչնաս զիս . պատասխան տուաւ
Յիսուս ու ըսաւ անոր , Դեռ Փիլիպպոս քեզ
չկանչած , դուն որ թզենիին տակն էիր , ես
49 քեզ տեսայ . Պատասխան տուաւ Նաթանա-
յէլ ու ըսաւ անոր , Ռաբբի , դուն ես Աս-
տուծոյ Որդին , դուն ես Իսրայէլի Թագա-
50 ւորը . Յիսուս պատասխան տուաւ և ըսաւ ա-
նոր , Որո՞ւ համար՝ որ քեզի ըսի թէ քեզ
թզենիին տակը տեսայ , կը հաւատա՞ս . տակի
51 աւելի մեծ բաներ պիտի տեսնես . Ու ըսաւ
անոր , Ճշմարիտ Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Տա-
կի հետև պիտի տեսնէք երկինքը բացուած ,
և Առաւծոյ հրեշտակները՝ որ կ՚ելլեն ու կ՚ի-
ջնեն Որդւոյ մարդոյ վրայ .

Գլ . Բ

1 Քրիստոս չուրը գինիի կը փոխէ . 12 կ՚երթայ Կափառնայում .
ու հարը երթասիրէ . 14 ու ը տեղ առաքիչն գոռը կը հանէ
գնդակները և ծախողները . 19 կը նախատեցնի իր մահը և յա-

ա Մտ . գ . 3 : Մա-
ղաք . 4 : 10 :
բ ր Օր . ժը . 15 . 18 :
գ Մատ . գ . 3 : Մար-
կ . 3 : Ղուկ . գ .
4 : Գործ . գ . 23 :
դ Նա . ի . 3 :
ե Մատ . գ . 11 :
զ Մտ . գ . 1 :
է Հմր . 15 . 30 : Գործ .
իթ . 4 :
ը Դատ . ն . 24 : Գա-
ղ . 40 :
թ Նե . ժբ . 3 : Նա-
ի . 9 : Գործ . ը . 36 :
Գործ . ը . 36 : Ա
Գնա . ա . 19 : Յիսու-
ն . 6 : Նա :
ժ Նա . ծգ . 11 : Ա
Կործ . ժե . 2 : Գաղ .
ա . 4 : Եբր . ա . 3 :
բ . 17 : իի . 28 : Ա
Գնա . բ . 24 : գ .
18 : Ա Ցախ . բ . 2 :
գ . 5 : գ . 10 : Յիսու-
ա . 3 :
ի Մատ . գ . 1 : Մատ .
գ . 6 : Ղուկ . ա .
13 . 16 . 22 : գ . 3 .
4 :
լ Մատ . գ . 16 : Մար-
ա . 10 : Ղուկ . գ .
22 : Գաղ . ն . 28 :
խ Մատ . գ . 11 : Գործ .
ա . 5 : բ . 4 . ժ .
48 : ժի . 6 :
ծ Հմր . 20 :
կ Մատ . գ . 13 :
հ Ա Օծեալ .
ձ Մատ . ժգ . 13 :
ղ Ա Վէմ .
ճ Մատ . ժգ . 13 :
մ Ա Ծառ .
յ Նա . ա . 45 :
ն Ա Ղուկ . իգ .
37 :
շ Ես . գ . 2 : ն . 14 :
իթ . 6 . ծգ . 2 . ես .
Մխ . ն . 2 . Ջ . ա .
գ . 13 . իթ . 9 . Ցն .
Նահ . Ղուկ . իգ .
27 իե վերայ վկա .
յ . Ա Թագաւորներ .
ո Մատ . բ . 23 .
Ղուկ . բ . 4 .
պ Գաղ . ն . 41 . 42 . 52 .
ռ Ա Ղուկ . բ . 39 . Հբ .
ասիմ . բ . 28 . 29 .
իթ . 6 .
ս Մատ . ժգ . 33 .
տ Մատ . խա . 8 . իե .
11 . 42 . Գաղ . ժբ .
21 . ժի . 3 .
փ Դան . իբ . 13 : Մատ .
գ . 11 : Ղուկ . բ .
9 . 13 . իբ . 43 . իգ .
4 : Գործ . ա . 10 :

բութիւնը։ 23 Հաւատը իր հրաշքները ունենալով կը հաւատան Յիսուսի. բայց Յիսուս իր անձը չէ հաւատար անոնց։

1 Ու երրորդ օրը Գալիլեացի Կանայ հաս֊
2 տիւղը, և Յիսուսի մայրը հոն էր։
2 Յիսուս ալ կանչուեցաւ անոր հարսնիքը՝ ու իր
3 աշակերտներն ալ։ Ու երբոր գինին պակաս֊
եցաւ՝ Յիսուսի մայրը ըսաւ անոր, Գինի չու֊
4 նին։ Յիսուս ըսաւ անոր, Ի՞նձի՛կ, դուն իմ
հետս ի՞նչ բան ունիս։ Իմ ժամանակս դեռ
5 հասած չէ։ Իր մայրը պատուիրներուն ըսաւ,
6 Ինչ որ ձեզի ըսէ՝ ըրէք։ Հոն վեց հատ քա֊
րէ կարասներ դրուած էին Հրէից մաքրուե֊
լու սովորութեանը համեմատ, որ անոնց ամէն
մէկը երկու կամ երեք մար բան կ՚առնէր։
7 Յիսուս ըսաւ անոնց, Լեցուցէք ատ կարաս֊
ները ջրով։ Ու լեցուցին անոնք մինչև բե֊
8 րանը։ Եւ ըսաւ անոնց, Հիմա հանեցէք ու
տեզապետին տարէք։ Անոնք ալ տարին։
9 Ու տեզապետը երբոր գինի եղած չտեսաւ հոն
համը առաւ, և չէր գիտեր ուսկից ըլլալը։
(բայց պատասուիները որ ջուրը քաշեր էին
գիտէին։) տեզապետը կը խօսի փեսային,
10 Ու անոր կ՚ըսէ, Ամէն մարդ առկ գինին
առաջ կը դնառւցանէ, ու երբոր խմած կ՚ըլ֊
լան անառնները աստիճաղոյնը։ Քաշ դուն ա֊
11 զկ գինին մինչև հիմա պահեցիր։ Յիսուս
Գրաքներուն սկիզբը ատ բրաւ Գալիլեացի
Կանայ հաւքին մէջ, ու իր փառքը յայտնեց։
ու իր աշակերտները հաւատացին իրեն։
12 Ասկէ ետև Յիսուս կափառնայում իջաւ՝
ինքը և իր մայրը ու իր եղբայրները և իր
աշակերտները, ու չատ օրեր հոն չկեցան։
13 Ու Հրէից զատիկը մօտ էր, ու Յիսուս
14 երուսաղէմ եկաւ։ Ու տաճարին մէջ գտաւ
արջառ ու ոչխար և աղաւնի ծախողները,
15 ու ատակ փոխողներն ալ որ նստեր էին։ Ու
չատնկ խարազան մը շինելով ամէնը տա֊
ճարէն գուրս հանեց՝ ոչխարներն ալ ու ար֊
ջառներն ալ, և ատակ փոխողներուն պղինձ֊
ները ցիրուցան ըրաւ, ու սեղանները կոր֊
16 ծանեց։ Ու աղաւնի ծախողներուն ըսաւ, Ա֊
կէ վերցուցէք ատոնք, Իմ Հօրս տունը առ֊
17 ուտուրի տուն մի ընէք։ Ու իր աշակերտ֊
ները միտքերնին բերին որ գրուած է, Քու
տանդ նախանձը զիս կերաւ։
18 Անոնք պատասխան տուին Հրէաները
ու ըսին անոր, Ի՞նչ նշան կը ցուցընես մեզի
19 որ ատ բաները կ՚ընես։ Պատասխան տուաւ
Յիսուս ու ըսաւ անոնց, Քակեցէք ատ ատ֊
ճարը, ու երեք օրուան մէջ անիկա պիտի
20 կանգնեմ։ Ու Հրէաները ըսին, Քառասուն֊
ուվեց տարուան մէջ չշինուեցաւ ատ տաճարը,
և դուն երեք օրուան մէջ պիտի կանգնես
21 անիկա։ Բայց ինքը Իր մարմնոյն տաճարին
22 համար կ՚ըսէր։ Ուստի երբոր ինքը մեռելնե֊
րէն յարութիւն առաւ, Իր աշակերտները
միտքերնին բերին թէ ատ բանը ըսած էր։
ու Գրաքային գիրքին և Յիսուսի ըսած խօս֊
քին։
23 Ու երբոր զատկի տօներին տաներ երուսա֊
ղէմ էր, շատ մարդիկ անոր բրած հրաշքնե֊
րը տեսնելով՝ հաւատացին անոր անուանը։
24 Բայց ինքը Յիսուս իր անձը անոնց չէր հա֊
ւատար, ինչու որ ինքը գիտէր ամէն մարդ։
25 Ու պէտք չէր որ մէկը մարդու համար վկա֊
յութիւն տայ իրեն, Քանզի ինքը գիտէր
թէ ինչ կայ մարդուն ներսի դին։

ԳԼ. Գ

1 Քրիստոս կը սորվեցնէ Նիկոդեմոսին թէ վերանէն ծնունդը հարկաւոր է։ 14 Թէ փրկութեան համար պետք է հաւատալ Իր մահուանը Նորին։ 16 Թէ Աստուած մեծ սէր ունի մարդոց վրայ։ 18 Թէ անհաւատները պիտի դատապարտուին։ 23 Յով. հանձնարին Քրիստոսի. անոր վկայութիւնը և վարդապետութիւնը Քրիստոսի վրայով։

1 Եւ փարիսեցիներէն մարդ մը կար Նիկոդէ֊
2 մոս անուամբ՝ որ Հրէից իշխան էր։ Ասիկա
գիշերով Յիսուսի քովը եկաւ, և ըսաւ ա֊
նոր, Ռաբբի, գիտենք որ դուն Աստուծմէ
վարդապետ եկած ես, ինչու որ մէկը չկրնար
բնել ատ հրաշքները որ դուն կ՚ընես, թէ որ
3 Աստուած իր հետը չըլլայ։ Պատասխան
տուաւ Յիսուս և ըսաւ անոր, Ճշմարիտ ճըշ֊
մարիտ կ՚ըսեմ քեզի, Թէ որ մէկ մարդ մը
Վերէն չծնանի, չկրնար Աստուծոյ թագաւո֊
4 րութիւնը տեսնել։ Նիկոդեմոս ըսաւ անոր,
Ինսո՞ր կրնայ մարդ մը ծնանիլ, որ ծերացած
է. Չնաքաւո՞ր բան է որ նորէն իր մօրը որո֊
5 վայնը մտնէ ու ծնանի։ Յիսուս պատասխան
տուաւ, Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի, Թէ
որ մէկ մարդ մը չծնանի ու Հոգիէն չծնանի,
չկրնար Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել։
6 Մարմնէն ծնածը մարմին է, ու Հոգիէն ծը֊
7 նածը Հոգի է։ Դուն մի զարմանար որ քեզի
8 ըսի, Գէտ է ձեզի նորէն ծնանիլ։ Հովը
ուր որ ուզէ՝ կը փչէ, և անոր ձայնը կը լսես,
բայց չես գիտեր ուսկից կու գայ՝ կամ ուր
կ՚երթայ։ Ասոնկ ալ է ան ամէնը որ Հոգիէն
9 կը ծնանի։ Պատասխան տուաւ Նիկոդեմոս

Տես Յիս. ԺԲ. 28։
Գլ. ԺԲ. 46։
բ Յոհ. Ժգ. 10։
ԺԲ. 28։
· Գլ. ե. 6։
· Մտ. ե. 3։
՚ Գլ. գ. 48։
ւ Գլ. ա. 14։
ջ Մտ. Ժբ. 46։
ը Եղ. Ժբ. 14։ բ Օբ.
Ժգ. 1։ 10։ Հմբ.
25։ Գլ. ե. 1։ գ.
4։ Ժա. 55։
ի Մտ. իա. 12։
Մտ. Ժա. 15։
Ղ.ուկ. ԺԲ. 45։
ի Ղ.ուկ. բ. 49։
լ Ասղ. ԿԲ. 9։
ի Մտ. Ժբ. 38։ Գլ.
ջ. 30։
ի Մտ. իգ. 21։ իե.
40։ Մտ. Ժգ. 38։
Ժե. 29։
ի Կղ. բ. 9։ Երբ.
բ. 2։ ա Կոր. գ.
16։ գ. 19։ բ Կոր.
գ. 16։
ի Գ.ուկ. իգ. 8։
Յ.ովհ. Ժգ. 1։
իրենից
յ ա Յոհ. Ժգ. 7։
ի Մ.ին. իգ. 9։
Մտ. Բ. 1։ Մտ.
բ. 8։ Գլ. գ. 65։
Ժգ. 30։ Գոր. ա.
24։ Յայտ. բ. 23։
ա Գլ. ե. 30։ Ժբ.
Յ.ովհ. ա. 18։ ա
Գլ. ա. 33։ ա
Յ.ովհ. գ. 9։
ի Գլ. Բ. 16։ 55։
Գոր. բ. 22։
Մտ. Բ. 1։ Մտ.
բ. 4։ Գոր. Ժ. 38։
ի Գլ. ա. 13։ Գոր.
գ. 13։ Տիտ. գ. 5։
Յ.ովհ. Ժա. 5։ ա
Կոր. բ. 11։

ու բառ անոր, Ա՞ր ի՞նչպէս կրնայ ըլլալ։
10 Պատասխան տուաւ Յիսուս ու բառ անոր, Դուն խրատկելի ես վարդապետ մըն ես, և
11 ա՛ս բաները չե՛ն գիտեր։ Ձշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի, Թէ ինչ որ գիտենք՝ կը խօսինք, և ինչ որ տեսանք՝ կը վկայենք, ու
12 մեր վկայութիւնը չէք ընդունիր։ Թէ որ երկրաւոր բաները ձեզի դուցեցի՝ ու չէք հաւատար, ի՞նչպէս պիտի հաւատաք՝ Թէ որ երկնաւոր բաները ձեզի դուցեմ։
13 Եւ մէկը երկինքը չելաւ, բայց անիկա միայն որ երկինքէն իջաւ՝ Որդին մարդոյ, որ երկինքն է։
14 Եւ ինպէս որ Մովսէս անապատին մէջ օձը բարձրացուց, հանանկ ալ պէտք է որ Որդին
15 մարդոյ բարձրանայ, Որ ամէն ով որ անոր հաւատայ՝ չկորսուի, հապա յաւիտենական
16 կեանք ունենայ։ Ինչու որ Աստուած անանկ սիրեց աշխարհը, մինչև որ իր միածին Որդին տուաւ, որ ամէն ով որ անոր հաւատայ՝ չկորսուի, հապա յաւիտենական կեանք ունենայ։
17 Վասն զի Աստուած իր Որդին չխրկեց աշխարհն որ աշխարհը դատէ, հապա որ աշխարհ անով փրկուի։
18 Անոր հաւատացողը չի դատապարտուիր։ Բայց ան որ չհաւատաց՝ անիկա արդէն դատապարտուած է, վասնզի Աստուծոյ միածին Որդւոյն անունը չհաւատաց։
19 Ասոր է դատապարտութիւնը՝ Որ լոյսը աշխարհ եկաւ, ու մարդիկ խաւարը լոյսէն աւելի սիրեցին, վասնզի իրենց գործերը
20 չար էին։ Վասն զի ամէն ով որ չար կը գործէ՝ անիկա լոյսը կ՚ատէ, և լոյսին գովը չգայ
21 որ իր գործերը չյանդիմանուին։ Բայց ան որ ճշմարտութիւն կը գործէ՝ լոյսին գովը կու գայ, որ իր գործերը յայտնի ըլլան Թէ Աստուծով գործուեցան։

22 Ա՛ս բաներէն ետքը եկաւ Յիսուս և իր աշակերտները Հրէաստանի երկիրը, և հոն կը կենար անոնց հետ ու կմկռտէր։
23 Յիսուս կ՚ըսէր։ Յովհաննէս ալ Աէնոնի մէջ Սաղիմի մօտ մկրտութիւն կ՚ընէր, որովհետև հոն շատ ջուր կար, ու կու գային և կը մկրըտուէին։ Ինչու որ Յովհաննէս դեռ բանտը
24 դրուած չէր։
25 Աշակերտներ վիճաբանութիւն մը եղաւ Յովհաննէսին աշակերտներէն՝ Հրէականութեան հետ
26 մկրտութեան վրայով։ Ու եկան Յովհաննէսին և անոր ըսին, Ռաբբի, անիկա որ քեզի

հետ Յորդանանու անդի կողմն էր, որուն համար դուն վկայութիւն տուիր, ահա ինքը
27 կը մկրտէ, և ամէնը անոր կու գան։ Պատասխան տուաւ Յովհաննէս և ըսաւ, Մարդ մը չկրնար բան մը առնել, Թէ որ երկինքէն տըրուած չըլլայ անոր։
28 Դուք ձեզմէ կը վկայէք ինծի համար, որ ըսի Թէ ես Քրիստոսը չեմ, հապա անոր առջևէն խրկուած եմ։
29 Ան որ հարսն ունի, փեսան անիկա է։ Բայց փեսային բարեկամը՝ որ կը կենայ ու կը լսէ անոր, մեծապէս կ՚ուրախանայ փեսային ձայնին համար։ ուստի ասիկա իմ ուրախութիւնս
30 լցուած է։ Անիկա պէտք է որ մեծնայ, բայց
31 ես պզտիկնամ։ Ան որ վերէն կու գայ՝ համեմն վեր է։ Ան որ երկրէն է՝ երկրաւոր է, ու երկրէն կը խօսի։ Ան որ երկինքէն
32 կու գայ՝ ամենէն վեր է։ Եւ ինչ որ տեսաւ ու լսեց՝ ան կը վկայէ, ու անոր վկայութիւնը
33 մէկ չընդունիր։ Ան որ անոր վկայութիւնը կ՚ընդունի՝ կնքեց Թէ Աստուած ճշմարիտ
34 է։ Վասն զի ան որ Աստուած խրկեց՝ Աստուծոյ խօսքերը կը խօսի, ինչու որ Աստուած
35 Հոգին չափով չտար Հոգին։ Հայրը կը սիրէ Որդին, և ամէն բան անոր ձեռքը տուած է։
36 Ան որ Որդւոյն կը հաւատայ՝ յաւիտենական կեանք ունի։ և ան որ Որդւոյն չհնազանդիր՝ անիկա կեանք պիտի չտեսնէ, հապա Աստուծոյ բարկութիւնը անոր վրայ կը մնայ։

ԳԼ. Դ

1 Երբոր Սամարացի Կիւրեղոսը հոն կը խօսի, և իր ժողովուրդը անոր կը լսեցնէ։ 27 Աստ վրայ իր աշակերտները կը զարմանան։ 31 Երբոր կ՚ինդրեն անոյ իր նախաճաշը ընտանեցնելու համար։ 39 Շատ Սամարացիներ կը հաւատան անոր։ 43 Երբոր գալիլէա կ՚երթայ։ և կը բժշկէ պալատական մը որդին։

1 Արդ երբոր Տէրը իմացաւ որ փարիսեցիները լսեր են Թէ Յիսուս Յովհաննէսէն աւելի աշակերտներ կ՚ընէ և կը մկրտէ, (Թէպէտ չէ Թէ Յիսուս ինքը կը մկրտէր, հապա իր աշակերտները)
3 Թողուց Հրէաստանը ու նորէն կ՚երթար Գալիլեա։ Ու պէտք եղաւ որ Սամարացւոց մէկ քաղաքը՝ որուն անունը Սուքար էր, ան տեղին մօտ՝ Յակոբ որ Յովսէփ իր որդւոյն
6 Յովսէփին տուաւ։ Եւ հոն Յակոբին մէկ աղբիւրը կար։ Յիսուս ալ ճամբայէն յոգնած

ըլլալով՝ ան ապրիլբին վրայ նստաւ. և ժամը վեցին ատենները էր։
7 Աամաթիացին Փիլիպոս անոր ըսաւ. Երկու հարիւր դահեկանի հաց անոնց չի բաւեր, որ ամէնքն ալ մէկ մէկ քիչ մը առնեն։
8 Անդրէաս, Սիմոն Պետրոսի եղբայրը, անոր աշակերտներէն մէկը, ըսաւ անոր.
9 Հոս պատանի մը կայ, որ հինգ գարիի հաց ու երկու ձուկ ունի, բայց ասոնք ի՞նչ են այսքան մարդոց համար։
10 Յիսուս ըսաւ. Մարդիկը նստեցուցէք։ Տեղը շատ խոտ կար։ Նստան մարդիկը, թուով մօտ հինգ հազար։
11 Յիսուս առաւ հացերը, գոհութիւն մատուցանելէ ետքը բաժնեց նստողներուն, նոյնպէս ալ ձուկերէն, որչափ որ կամեցան։
12 Երբ կշտացան, ըսաւ իր աշակերտներուն. Հաւաքեցէք մնացած կտորները, որ ոչինչ կորսուի։
13 Հաւաքեցին ու լեցուցին տասներկու զամբիւղ կտորներով հինգ գարիի հացերէն, որոնք մնացին ուտողներէն։
14 Երբ մարդիկը տեսան Յիսուսի ըրած նշանը, ըսին. Ասիկա անշուշտ այն մարգարէն է, որ պիտի գար աշխարհ։
15 Յիսուս գիտնալով թէ պիտի գան զինք հարկադրելու, որ թագաւոր ըլլայ, նորէն լեռը քաշուեցաւ միայնակ։
16 Երեկոյին աշակերտները ծովուն եզերքը իջան,
17 նաւ մտան ու ծովուն միւս կողմը անցան դէպի Կափառնայում։ Արդէն մթնցած էր, և Յիսուս դեռ չէր եկած անոնց մօտ։
18 Սաստիկ փոթորիկ մը կը փչէր, ու ծովը կը ցնդէր։
19 Երբ մօտ քսանհինգ կամ երեսուն ասպար գացած էին, տեսան Յիսուսը, որ ծովուն վրայէն կը քալէր ու կը մօտենար նաւուն, և վախցան։
20 Բայց ան ըսաւ անոնց. Ես եմ, մի՛ վախնաք։
21 Ուզեցին զայն նաւուն մէջ առնել, և նաւը անմիջապէս հասաւ այն տեղը, ուր կ՚երթային։
22 Հետևեալ օրը ժողովուրդը, որ ծովուն միւս կողմը կեցած էր, տեսաւ, որ հոն ուրիշ նաւակ չկար, բացի մէկէն, որուն մէջ մտած էին աշակերտները, և որ Յիսուս աշակերտներուն հետ նաւուն մէջ չմտաւ, հապա աշակերտները միայնակ գացին։
23 Ուրիշ նաւակներ եկան Տիբերիայէն, մօտ այն տեղը, ուր հացը կերած էին, Տէրոջ գոհութիւն մատուցանելէ ետքը։
24 Երբ ժողովուրդը տեսաւ, որ Յիսուս ալ անոր աշակերտներն ալ հոն չկան, նաւերուն մտան ու եկան Կափառնայում՝ Յիսուսը փնտռելու։
25 Գտան զայն ծովուն միւս կողմը ու ըսին անոր. Վարդապե՛տ, ե՞րբ եկար հոս։
26 Յիսուս պատասխանեց անոնց ու ըսաւ. Ճշմարիտ, ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, ոչ թէ որովհետև նշանները տեսաք, հապա որովհետև հացերէն կերաք ու կշտացաք։
27 Մի՛ գործէք կերակուրի համար որ կը կորսուի, հապա կերակուրի համար որ յաւիտենական կեանքի կը տեւէ, զոր Մարդու Որդին ձեզի պիտի տայ, որովհետև զայն Հայրը, Աստուած, կնքեց։
28 Ըսին անոր. Ի՞նչ ընենք, որ Աստուծոյ գործերը գործած ըլլանք։
29 Յիսուս պատասխանեց ու ըսաւ անոնց. Գործը այս է Աստուծոյ, որ հաւատաք անոր զոր ինք առաքեց։
30 Ուրեմն ըսին անոր. Ի՞նչ նշան կ՚ընես դուն, որ տեսնանք ու հաւատանք քեզի։ Ի՞նչ կը գործես։
31 Մեր հայրերը անապատին մէջ մանանայ կերան, ինչպէս գրուած է. Երկնքէն հաց տուաւ անոնց ուտելու։
32 Յիսուս ըսաւ անոնց. Ճշմարիտ, ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Մովսէս չտուաւ ձեզի երկնքէն հացը, հապա իմ Հայրս կու տայ ձեզի ճշմարիտ երկնքէն հացը։
33 Որովհետև Աստուծոյ հացը այն է, որ կ՚իջնէ երկնքէն ու աշխարհին կեանք կու տայ։
34 Ըսին անոր. Տէ՛ր, միշտ այդ հացը տուր մեզի։
35 Յիսուս ըսաւ անոնց. Ես եմ կեանքի հացը։ Ան որ գայ ինծի մօտ, երբեք պիտի չքաղցնայ, և ան որ հաւատայ ինծի, երբեք պիտի չծարաւնայ։
36 Բայց ըսի ձեզի, որ դուք տեսաք զիս ու չհաւատացիք։
37 Հայրը ինծի տուածները ամէնքն ալ պիտի գան ինծի մօտ, և ես երբեք պիտի չհալածեմ զանոնք դուրս,
38 որովհետև իջած եմ երկնքէն, ոչ թէ որպէսզի իմ կամքս կատարեմ, հապա զինծի առաքողին կամքը։
39 Ասիկա է ինծի առաքողին կամքը, որ ինծի տուածներէն ոչ մէկը կորսնցնեմ, հապա զանոնք յարուցանեմ վերջին օրը։
40 Ասիկա է իմ Հօրս կամքը, որ ամէն մարդ որ Որդին կը տեսնէ ու կը հաւատայ անոր, յաւիտենական կեանք ունենայ, և ես զանիկա վերջին օրը պիտի յարուցանեմ։
41 Ասոր համար կը տրտնջային Յիսուսի դէմ, որովհետև ըսած էր. Ես եմ երկնքէն իջած հացը։
42 Ու կ՚ըսէին. Ասիկա Յովսէփի որդին Յիսուս չէ՞, որուն հայրն ու մայրը կը ճանչնանք։ Ուրկէ՞ հիմա կ՚ըսէ, թէ երկնքէն իջած եմ։
43 Յիսուս պատասխանեց ու ըսաւ անոնց. Մի՛ տրտնջէք իրարու մէջ։

44 նա գնաց՝ ինչու որ Յիսուս ինքը վկայեց
թէ Մարգարէ մը իր գաւառին մէջ պատիւ
45 չունենար։ Ու երբոր Գալիլեա եկաւ, Գալի-
լեացիները զինքը ընդունեցին, ինչու որ տե-
սած էին ան բոլոր հրաշքները՝ որ ինքը բրաւ
Երուսաղէմի մէջ տօնին առներ. Վասն զի
իրենք ալ ան տօնին գացեր էին։
46 Ու Յիսուս նորէն եկաւ Գալիլեացւոց կա-
նայ Հռոմէ, ուր որ Ջուրը գինի բրած էր.
և Հոն ազնուականի մէկը կար, որուն որդին
47 հիւանդ էր Կափառնայում մէջ։ Ասիկա լսե-
լով որ Յիսուս Հրէաստանէն Գալիլեա եկեր
է, եկաւ անոր ու կ՚աղաչէր որ իջնէ և իր որ-
դին բժշկէ, ինչու որ մեռնելու վրայ էր։
48 Ուստի Յիսուս բաւ անոր, Թէ որ նշան-
ներ ու հրաշքներ չտեսնէք, բնաւ պիտի
49 չհաւատաք։ Ազնուականը բաւ անոր, Տէր,
50 իջիր քանի որ իմ տղաս մեռած չէ։ Յիսուս
բաւ անոր, Գնա, քու որդիդ ողջ է։ Մարդն
ալ հաւատաց ան խօսքին որ Յիսուս իրեն
51 բաւ, ու գնաց։ Ու երբոր կ՚իջնէր իր ծա-
ռաները դիմաւորեցին զինքը, և աւետիս տը-
52 ւին բսելով թէ քու տղադ ողջ է։ Ուստի
հարցուց անոնց թէ ո՛ր ժամէն սկսաւ ապկին
դառնալ։ և ըսին իրեն, Երեկ ժամը եօթնին
53 տենդը թողուց զանիկա։ Ատաուներ գիտցաւ
անոր Հայրը թէ ան ժամն էր որ Յիսուս ի-
րեն բաւ թէ քու որդիդ ողջ է։ ու Հաւա-
54 տաց ինքը և իր բոլոր տունը։ Ա՛ս նորէն եր-
կրորդ հրաշքն է որ Յիսուս ըրաւ, երբոր
Հրէաստանէն Գալիլեա եկաւ։

ԳԼ. Ե

1 Յիսուս Հրէաստանէն տօնին Ի մէջ հիւանդ Հզոյ մարդը
կը բժշկէ շաբաթ օրը։ 10 Հրէայք տոր վրայով տգեղանդ կ՚ը-
նեն։ ու կը հաղորդեն զԳերհսուս։ 17 Ան ալ իր տեղին Հաւար
պատասխան կու տայ Հրէաներուն։ ու զանոնք կը յանդիմ-
նէ. և իր Հօրը 30 ու Յովհաննէսին 36 և իր գործերուն
39 և Սուրբ Գրոց վկայութիւններուն իր ով ետեւ կը յորդո-
նէ։

1 Ա՛սկէ ետեւ Հրէից տօն էր, և Յիսուս Ել-
2 բուսաղէմ եկաւ։ Ու Երուսաղէմի մէջ Ոչ-
խարաց ջրհոր մը կայ, որ Եբ-
րայեցերէն Բեթհեզդա կ՚ըսուի, որ հինգ
3 սրահ ունի։ Ասոնց մէջ խիստ շատ հիւանդ-
ներ պառկած էին՝ կոյրեր, կաղեր, չորցած-
4 ներ, որոնք կը սպասէին Ջուրին խառնուելուն։
5 Վասն զի հրեշտակ մը ժամանակ ժամանակ
աւազանը կ՚իջնէր ու Ջուրերը կը խառնէր,
և ով որ Ջուրին խառնուելէն ետեւ պիտա-
ուաջ մտնէր Թէ կը մնար, կը բժշկուէր՝ ինչ հի-
5 ւանդութիւն որ ունենար։ Եւ հոն մէկ մարդ

մը կար, որ երեսունուութ տարիէ Ի վեր
6 հիւանդութիւն մը ունէր։ Յիսուս երբոր տե-
սաւ զանիկա որ ինկած պառկած էր, ու գի-
տցաւ որ շատ ժամանակէ Ի վեր է, բսաւ անոր,
7 Կ՚ուզե՞ս առողջանալ։ Հիւանդը պատասխան
տուաւ անոր, Տէր, մարդ մը չունիմ որ երբ
Ջուրերը խառնուին՝ զիս աւազանը ձգէ. հա-
պա քանի որ ես դեռ կը չարժիմ, ինծմէ ա-
8 ռաջ ուրիշ մը կ՚իջնէ։ Յիսուս բաւ անոր,
9 Ելիր, մահիճդ առ ու քալէ։ Եւ իսկոյն մարդ-
դ առողջացաւ, ու իր մահիճը վերցնելով
10 կը քալէր։ Ուստի որը շաբաթ էր Ա՛նաուներ
Հրէաներըը բսին բժշկուած մարդուն, Շաբաթ
11 է, Ե՛ւ արժան չէ որ մահիճդ վերցնես։ Պա-
տասխան տուաւ անոնց — ըսաւ, Ան որ զիս
բժշկեց՝ ինքը ինծի բսաւ, Մահիճդ առ ու
12 քալէ։ Ուստի հարցուցին անոր, Ո՞վ է ան
մարդը որ քեզի բսաւ, Մահիճդ առ ու քալէ։
13 Եւ բժշկուողը չէր գիտեր թէ ով է ան, ին-
չու որ Յիսուս մէկդի քաշուեցաւ՝ ան տեղը
14 բազմութիւն ըլլալուն համար։ Ետկէ ետքը
Յիսուս զանիկա տաճարին մէջ գտնելով ը-
սաւ անոր, Ահա բժշկուեցար, Էլ մեղք մի
գործեր, որ ալ աւելի չար բան մը չպատահի
15 քեզի։ Գնաց մարդը, ու Հրէաներուն պատ-
մեց թէ Յիսուս էր որ զինքը բժշկեց։
16 Եւ ասոր համար Հրէաները կը հալածէին
Յիսուսը, և կը փնտռէին զանիկա սպաննել,
17 որ ան բաները շաբաթ օրը կ՚ընէր։ Եւ Յի-
սուս պատասխան տուաւ անոնց, Իմ Հայրս
մինչև հիմա կը գործէ, Եւ ալ կը գործեմ։
18 Ասոր համար՝ ալ աւելի կը փնտռէին Հրէա-
ները զանիկա սպաննել, վասն զի չէ թէ միայն
շաբաթ օրը կը լուծէր, Հապա նաև զԱստուած
իր Հայրը կ՚անուանէր, Ու այսպէս ինքզինք
19 ըը Աստուծոյ հաւասար կ՚ընէր։ Իսկ Յիսուս
պատասխան տուաւ ու բսաւ անոնց, Ճշմա-
րիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Որդին ինքիր-
մէն բան մըն ալ չկրնար ընել, մինչ թէ
ինչ որ տեսնէ որ Հայրը կ՚ընէ, վասն զի ինչ
որ անոնք կ՚ընէ, նմանապէս Որդին ալ նոյնը
20 կ՚ընէ։ Ինչու որ Հայրը կը սիրէ Որդին, և
ամէն բան կը ցուցընէ անոր՝ ինչ որ ինքը
կ՚ընէ. և աստկէ ալ աւելի մեծ գործեր
պիտի ցուցընէ անոր, որպէս զի դուք զար-
21 մանաք։ Վասն զի ինչպէս որ Հայրը մեռելը-
ները կը յարուցանէ ու կենդանի կ՚ընէ, Նա-
նակ ալ Որդին՝ որոնք որ կ՚ուզէ կը կենդա-
22 նացընէ։ Քանզի Հայրը ինքը չդատուիր, Հա-
23 պա ամէն դատաստանը Որդւոյն տուաւ։ Որ
ամէնը պատուեն Որդին, ինչպէս որ Հայրը

1 Մատ. ժգ. 57։ Մարկ. զ. 4։ Ղուկ. գ. 24։
2 Գլ. բ. 23։ գ. 2։
3 Գլ. բ. 1. 11։
4 ա Կոր. ա. 22։
5 Ղկ. իգ. 11։ բ Օր. ժգ. 16։
6 Մատ. ժգ. 11։ Ղուկ. ը. 11։
7 Գլ. բ. 14։
8 Նկեմ. գ. 1։ Մր. ը. 10։ Նկեմ. ը. 1։ Մատ. ժգ. 10։ Երեմ. ժե. 21։ Ես. Մատ. Մր. ը. 2։ Մատ. Մր. ը. 11։ Ղուկ. ե. 24։
9 Գլ. ը. 14։
10 Մատ. ժգ. 41։ Գլ. ը. 11։
11 Գլ. բ. 4։ ժգ. 10։
12 Մատ. ժգ. 17։ Գլ. գ. 35։ բ Գործ. ա. 17։
13 Ղուկ. ե. 14։ ը. 42։
14 Գլ. ժա. 28։ 43։
15 Մատ. ժա. 27։ իը. 18։ Հր. 21։ Գլ. գ. 35։ ժե. 8։ Գործ. ժե. 31։ ա Գործ. գ. 3։

կը պատուեն։ Ձան որ Որդին չպատուեր, պա-
24 Ներկա խրկող Հայրը չպատուեր։ Ճշմարիտ ճշդ-
մարիտ կ՚ըսեմ ձեզի թէ Ան որ իմ խօսքս լսողի
կ՚ընէ, և կը հաւատայ անոր որ զիս խրկեց՝ յա-
ւիտենական կեանք ունի, ու դատապարտու-
թեան տակ չի գիտար, Հապա մահուանէ դէպ ի
25 կեանք անցած է։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ
ձեզի, որ ժամանակ պիտի գայ և ալ հիմա
է, Ձոր անառանները մեռելները պիտի լսեն Ա-
ստուծոյ Որդւոյն ձայնը, և անոնք որ կը լսեն՝
26 պիտի ապրին։ Ասոնք որ ինչպէս որ Հայրը իր
անձին մէջը կեանք ունի, անանկ ալ Որդիին
տուաւ որ իր անձին մէջը կեանք ունենայ։
27 Ու զատաստան ընելու ալ իշխանութիւն
տուաւ անոր, Քանզի անիկա Որդի մարդոյ
28 է։ Ասոր վրայ մի զարմնանաք, Ձի գայ ժա-
մանակ պիտի գայ՝ որ բոլոր գերեզմաններու
29 մէջ եղողները անոր ձայնը պիտի լսեն, Ու
դուրս պիտի գան, Անոնք որ բարի գործեր
են՝ կենաց յարութեան համար, և անոնք որ
չար գործեր են՝ դատապարտութեան յարու-
30 թեան համար։ Ես ինքնիրմէս բան մը չեմ
կրնար ընել։ Ինչպէս կը լսեմ՝ Ատեն կը դատեմ,
և իմ դատաստանս արդար է, Ձի ուզս իմ
կամքս չեմ փնտռեր, Հապա Անոր կամքը
31 որ զիս խրկեց։ Թէ որ ես ինծի համար վկ-
32 կայեմ, իմ վկայութիւնս ճշմարիտ չէ։ Ուրիշ
մին է որ ինծի համար կը վկայէ. և ես գի-
տեմ որ ճշմարիտ է ան վկայութիւնը՝ որ ինձ
33 ինծի համար վկայեց։ Դուք Յովհաննէսին
խրկեցիք, Ու ինքը ճշմարտութեան կ՚ա-
34 ռաջնորդէ։ Բայց ես չէ թէ մարդոյմէ վկայութիւն կ՚ա-
նեմ, Հապա ասս բաներդ կ՚ըսեմ՝ որ դուք
35 փրկուիք։ Անիկա ճրագ մին էր որ կը վառէր
ու լոյս կու տար, Ու դուք քիչ մը ատեն ու-
36 զեցիք անոր լուսովը ուրախանալ։ Բայց ես
Յովհաննէսին վկայութենէն ալ մեծ վկայութիւն
ունիմ, քանզի հան գործքերը որ Հայրը ինծի
տուաւ որ անոնք կատարեմ, ան նոյն գործ-
քերը որ ես կը գործեմ՝ ինծի համար կը վկ-
37 կային թէ Հայրը զիս խրկեց։ Ու Հայրը որ
զիս խրկեց, Ինքը վկայեց ինծի համար։
դուք բնաւ անոր ձայնը չլսեցիք, Ոչ ալ
38 անոր կերպարանքը տեսաք։ Ես ոչ անոր խօս-
քը ձեր մէջը բնակած ունիք, քանզի ան որ
39 ինքը խրկեց՝ դուք անոր չէք հաւատար։ Գիր-
քերը քննեցէք, Ձի դուք անոնցմով կը
անոնք յաւիտենական կեանքը ունենալ,
40 բուն անոնք են որ ինծի համար կը վկային։
դուք չէք ուզեր ինծի գալ, որ կեանք ունե-
41 նաք։ Ես մարդոցմէ փառք չեմ առներ,
42 Բայց զիտեմ ձեզ որ Աստուծոյ սէրը ձեզի-
43 նիդ չունիք։ Ես իմ Հօրս անունովը եկայ, ու
զիս չէք ընդունիր. Թէ որ ուրիշ մէկը իր ա-
44 նունովը գայ, անիկա պիտի ընդունիք։ Դուք
ինծմէ կրնաք հաւատալ, որ իրարմէ փառք
կ՚առնէք, Ու ան փառքը որ միակ Աստուծմէն
45 է՝ չէք փնտռեր։ Մի կարծէք թէ ես ձեզի
համար ամբաստանութիւն պիտի ընեմ Հօրը
կողմէ։ Ձի որ ձեզի համար ամբաստանութիւն
կ՚ընէ, Մովսէսը՝ որուն դուք յուսացած էք,
46 Ուան զի թէ որ դուք Մովսէսին հաւատայիք,
ինծի ալ պիտի հաւատայիք, Ձինչու որ անիկա
47 ինծի համար գրեց։ Բայց թէ որ անոր գրած-
ներուն չէք հաւատար, իմ խօսքերուս ինա՞ր
պիտի հաւատաք։

ԳԼ. Զ

1 Ետքը Յիսուս Galիլիոյ՝ այս-
ինքն Տիբերիայի ծովուն անդի կողմը գնաց։
2 Ու անոր ետևէն չատ ժողովուրդ կ՚երթար,
Ձինչու որ կը տեսնէին ան հրաշքները որ ին-
3 անդներուն վրայ կ՚ընէր։ Ես Յիսուս լեռը
ելաւ, ու հոն նստաւ իր աշակերտներուն հետ
4 մէկտեղ։ Ես Հրեից զատկի տօնը մօտ էր։
5 Ձիսուս երբոր իր աչքերը վեր վերցուց ու
տեսաւ որ չատ ժողովուրդ կու գար իրեն,
բսաւ Փիլիպպոսին, Ուրկից հաց ծախու առ-
6 նենք որ ասոնք ուտեն։ (Ես ասս կ՚ըսէր զա-
նիկա փորձելու համար, քանզի ինքը գիտէր
7 Ձինչ պիտի ընէր։) Փիլիպպոս պատասխան
տուաւ անոր, Երկու հարիւր դահեկանի
հաց ասոնց հերիք չէ, որ ամէն մէկը քիչ մը
8 առնէ։ Իր աշակերտներէն մէկը՝ Սիմոն Պետ-
9 րոսին եղբայրը Անդրէաս բսաւ իրեն, Հոս
մէկ պատանի մը կայ, որ հինգ գարեղէն հաց

18։
ե Ր Օր։ Ժ։ 18։ Գէ։ ա։ 18։ ա Ցխօ։ ա։ 17։ ա Ճաճ։ ժ։ 19։ Ճ Հասմ։ ր։ 98։ ի Ես։ ը։ 99։ լէ Ա։ 10։ Ղ։ Ժ։ 99։ Հմր։ 48։ Գործ։ Ժէ։ 11։ ա Ր Օր։ Ժը։ 15։ 18։ Ղ։ Ի։ 27։ Գէ։ ա։ 45։

ե Հմր։ 34։ ա Թ։ ա։ ր։ 6։ Գէ։ Ժը։ 43։ Հասմ։ ր։ 98։ Հասմ։ ր։ 18։ Ես։ գ։ 15։ Ժը։ 3։ Ժը։ 18։ իր։ 18։ իՓ։ 10։ ր Օր։ Ժը։ 15։ 15։ Գէ։ ա։ 45։ Գործ։ իգ։ 22։

ա Ասա։ Ժգ։ 13։ Ասր։ գ։ 32։ Ղ։ Ի։ 10։ 12։ Ղ։ Ի։ 5։ 7։ ր Օր։ Ժգ։ 1։ Գէ։ ր։ 13։ ե։ 1։ Ասա։ Ժգ։ 14։ Ասր։ գ։ 25։ Ղ։ Ի։ 12։ Ցխ։ Թաս։ Ժա։ 21։ 22։

ու երկու ձուկ ունի, Բայց անոնք ի՞նչ պի-
10 սի ըլլան այդչափ մարդոց։ Իսկ Քիստս ը-
սաւ, Դասեցուցէք սա մարդիկը։ և ան տեղը
շատ խոտ կար, ու մարդիկը նստան թուով
11 հինգ հազարի չափ։ Եւ Քիստս հացերը ա-
ռաւ ու գոհացաւ, և աշակերտներուն բաժ-
նեց, աշակերտներն ալ նստողներուն, նոյն-
12 պէս ալ ձուկերէն՝ որչափ որ ուզեցին։ Ու
երբոր կշտացան, բաւ իր աշակերտներուն,
Հաւմիցէք աւելցած կտորտանքները՝ որ բան
13 մը չկորսուի։ Ուստի ժողվեցին, և տասներ-
կու կոսղ լեցուցին ան հինդ գարեղէն հա-
ցերէն Հաց-ե կտորտանքները, որ ուտողնե-
14 րէն աւելցաւ։ Իսկ մարդիկը երբոր Քիստս
ըրած հրաշքը տեսան, կ'ըսէին Թէ Արիկա է
ճշմարտապէս ան մարգարէն որ աշխարհ պիտի
15 գար։ Եւ Քիստս գիտնալով որ պիտի գան
զինքը յափշտակեն՝ որ զինքը թագաւոր ը-
16 նեն, նորէն մինակ լեռը գնաց։ Ու երբոր
իրիկուն եղաւ՝ իր աշակերտները ծովեզերքը
17 իջան։ Եւ նաւը մտնելով ծովուն մէջ կոպմ
կոպման գնացին։ և արդէն մութը
կոխեր էր, ու Քիստս գէռ իրենց եկած չէր։
18 Ծովն ալ հովին սաստիկ փչելէն տակնուվրայ
19 կ'ըլլար։ Ու երբոր Թէ քսանհինգ
կամ երեսուն ասպարէզի չափ գացին, տեսան
Քիստս որ ծովուն վրայէն քալելով՝ նաւուն
20 կը մօտենար, ու վախցան։ Բայց ինքը բսաւ
21 անոնց, Ես եմ, մի վախնաք։ Ուստեղծ ու-
զեցին ընդունել նաւը առնել։ և չատ մը նաւը
ան երկիրը հասաւ՝ ուր որ կ'երթային։
22 Հետեւեալ օրը ժողովուրդը որ ծովուն անդի-
կողմն էր, և տեսեր էր որ ուրիշ նաւակ չկար
հոն՝ ան մէկն ի բացառ որուն մէջ անոր աշակերտ-
ները մտեր էին, և որ Քիստս իր աշակերտնե-
րուն հետ նաւակը մտած չէր, հապա միայնակ ա-
23 նոր աշակերտները գացեր էին։ (Բայց Տիբերիա-
այէն ուրիշ նաւակներ եկան ան տեղին մօտ՝ ուր
24 որ Տէրոջը գոհանալովը հացը կերեր էին։) Ա-
ստեղծ ժողովուրդը տեսնելով Թէ ոչ Քիստս
հոն է, ոչ ալ անոր աշակերտները, իրենք ալ
նաւերը մտան ու եկան Կափառնայում Քի-
25 սուսը փնտռելու։ Ու երբոր անիկա ծովուն
անդի կոպմը գտան, բսին անոր, Ռաբբի,
26 ե՞րբ եկար հոս։ Քիստս պատասխան
տուաւ անոնց և բսաւ, Ճշմարիտ ճշմարիտ
կ'ըսեմ ձեզի, Դուք զիս կը փնտռէք՝ չէ Թէ
անոր համար որ հրաշքներ տեսաք, հապա ա-
նոր համար որ հացերէն կերաք ու կշտացաք։
27 Գործեցէք՝ դործեցէք՝ չէ Թէ կորստական կերա-
կուրին համար, հապա ան կերակուրին համար
որ յաւիտենական կեանց մէջ կը մնայ, որ
զանիկա Որդին մարդոյ ձեզի պիտի տայ։
Ընկալաւ որ Հայրն Աստուած զանիկա կնքեց։
28 Անոնք բսին անոր, Ի՞նչ ընենք որ Աս-
29 տուծոյ դործերը դործենք։ Պատասխան
տուաւ Քիստս ու բսաւ անոնց, Սա է Աս-
տուծոյ դործը, որ անոր խրկածին հաւատաք։
30 Բսին անոր, Ուրեք դուն ի՞նչ նշան կ'ընես որ
տեսնենք ու քեզի հաւատանք։ ի՞նչ կը դոր-
31 ծես։ Մեր հայրերը անապատին մէջ մանա
նան կերան, ինչպէս որ դրուած է, Երկինքէն
32 հաց տուաւ անոնց որ ուտեն։ Եւ Քիստս ը-
սաւ անոնց, Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի
Թէ Մովսէս չտուաւ ձեզի երկնաւոր հացը,
բայց իմ Հայրս կու տայ ձեզի ճշմարիտ եր-
33 կնաւոր հացը։ Ընչպէս որ Աստուծմէ դուրս
հացը ան է որ երկինքէն կ'իջնէ, ու աշխար-
34 հիս կեանք կու տայ։ Ուստի ըսին անոր,
35 Տէր, ամէն տեսն սա հացը մեզի տուր։ Եւ
Քիստս բսաւ անոնց, Ես եմ կենաց հացը։
Ան որ ինծի կու գայ երբէք պիտի չանօթնե-
նայ, և ան որ ինծի կը հաւատայ՝ պիտի չը-
36 ծարաւի։ Բայց ես ձեզի բսի որ դուք զիս
37 տեսաք ալ՝ ու չէք հաւատար։ Ամէն ամէնը որ
Հայրը ինծի կու տայ՝ ինծի պիտի գայ, և
ան որ ինծի կու գայ՝ բնաւ դուրս պիտի չը-
38 հանեմ։ Ընչպէս որ ես երկինքէն իջայ՝ չէ Թէ
իմ կամքս ընելու, հապա անոր կամքը որ
39 զիս խրկեց։ Եւ զիս խրկող Հօրը կամքը սա
է որ՝ ամէն որ ինքը ինծի տուաւ՝ չկոր-
սընցնեմ անկէ, հապա անոր յարութիւն տա-
40 նեմ ամէն վերջին օրը։ Քանզի զիս խրկողին
կամքը սա է, որ տան ամէնը որ կը տեսնէ Որ-
դին և կը հաւատայ անոր, յաւիտենական
կեանք ունենայ։ Եւ ալ անոր յարութիւն տա-
նեմ ամէն վերջին օրը։
41 Ուստի Հրեաները արտունչ կ'ընէին իրեն
համար, ընչպէս որ բսաւ Թէ ես եմ երկինքէն
42 իջած հացը։ Եւ կ'ըսէին, Ասիկա Յովսէփի
որդին Քիստսը չէ՞, որուն հայրը ու մայրը
մենք կը ճանչնանք։ ուրեմն ի՞նչպէս կ'ըսէ
43 ասիկա Թէ ես երկինքէն իջայ։ Պատասխան
տուաւ Քիստս ու բսաւ անոնց, Տրտունջ մի
44 ընէք ամէնիդիվ։ Ամէնը չկրնար ինծի գալ,
Թէ որ զիս խրկող Հայրը զանիկա չքաշէ։ ու
ես անոր յարութիւն առնել պիտի տամ վեր-
45 ջին օրը։ Մարգարէից մէջ գրուած է, Եւ

ամէնքն ալ Աստուծմէ ծորված պիտի ըլլան։
Հան ամէնը որ Հօրմէն կը լսէ ու կը սորվի՝
46 ինծի կու գայ։ Ոչ թէ մէկը Հայրը տեսած
է՝ եթէ ոչ ան որ Աստուծմէ է, անոր Հայ-
47 րը տեսած է։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձե-
զի թէ Ան որ ինծի կը հաւատայ՝ յաւիտե-
48 նական կեանք ունի։ Ես եմ կենաց Հացը։
49 Ձեր Հայրերը անապատին մէջ մանանան կե-
50 րան՝ ու մեռան։ Ա՛ս է ան Հացը որ երկին-
քէն կ'իջնէ, որ եթէ մէկը ասկէ ուտէ՝ պիտի
51 չմեռնի։ Ես եմ կենդանի Հացը որ երկինքէն
52 իջայ։ Թէ որ մէկը սա Հացէն ուտէ՝ յաւիտեան
պիտի ապրի։ ԵՒս ան Հացը որ ես պիտի տամ
իմ մարմինս է, որ ես պիտի տամ աշխարհս
կենացը համար։
53 Ուստի վիճաբանութիւն հետ կը վի-
ճէին ու կ'ըսէին, Ինչո՞ր կրնայ ասիկա ի-
54 մարմինը մեզի տալ ուտելու։ Իսկ Յիսուս ը-
սաւ անոնց, Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի,
Թէ որ Որդւոյ մարդոյ մարմինը չուտէք և
անոր արիւնը չխմէք, ձեր անձերուն մէջը
55 կեանք չէք ունենար։ Ով որ իմ մարմինս
ուտէ և իմ արիւնս խմէ, յաւիտենական
կեանք կ'ունենայ, ու ես անոր յարութիւն
56 առնել պիտի տամ վերջին օրը։ Ինչու որ իմ
մարմինս ճշմարիտ կերակուր է, և իմ արիւնս
57 ճշմարիտ ըմպելիք է։ Ան որ իմ մարմինս կ'ու-
տէ և իմ արիւնս կը խմէ, Անոնիկ իմ նէրսի
58 դիս կը բնակի՝ ու ես անոր նէրսի դիս։ Ինչ-
պէս որ կենդանի Հայրը դիս խրկեց, ու ես
կենդանի եմ Հօրը ձեւ-քովը, =-ես ալ ան
որ դիս կ'ուտէ, ինքն ալ իմ ձեւ-քովս կեն-
59 դանի կը մնայ։ Ա՛ս է ան Հացը որ երկինքէն
իջած է։ չէ թէ ինծոր որ Հայրերնիդ մանա-
նան կերան՝ ու մեռան։ ով որ սա Հացը ու-
տէ՝ յաւիտեան պիտի ապրի։
60 Ա՛ս բաներըը դրուցից Ժողովարանին մէջը՝
երբոր կափառնայում մէջ կը սորվեցնէր։
61 Ու աշակերտներէն շատերը երբոր լսեցին՝
ըսին, Խոտո է սա խօսքը, ո՛վ կրնայ սորը
62 մեզի լսել։ Յիսուս երբոր ինքնիրենը հաս-
կըցաւ որ իր աշակերտները ան բանին հա-
մար տրտունջ կ'ընեն, ըսաւ անոնց, Ասոնիկ
63 ձեզ կը դայթակղեցնէ՞։ Հապա եթէ որդին մարդոյ որ կայի
հո՞։ Թէ որ տեսնէք Որդին մարդոյ որ կայի
64 ուր տեղ որ առաջ էր։ Հոգին է կենդանի
բնագը, մարմինը շահ մը չըներ։ ան խօսքերը
որ ես ձեզի կը խօսիմ՝ հոգի ու կեանք են։
65 Բայց ձեր մէջէն կան անոնք որ չեն հաւա-

ատար։ Ինչու որ Յիսուս սկիզբէն գիտէր թէ
ով են անոնք որ չեն հաւատար, և ով է ան
66 որ զինքը պիտի մատնէ։ Ու կ'ըսէր, Ասոր
համար ձեզի ըսի որ մէկը չկրնար ինծի գալ,
թէ որ իմ Հօրմէս տրուած չըլլայ անոր։
67 Ա՛ս պատճառով իր աշակերտներուն չաս-
ըր ես դացին, և ալ իր հետ չէին պտըտեր։
68 Ուստի Յիսուս առաքեալներուն բսաւ, Մի-
69 թէ դուք ալ կ'ուզէք երթալ։ Սիմոն Պետ-
րոս պատասխան տուաւ անոր, Տէր, որո՞ւ
պիտի երթանք, Դուն յաւիտենական կեան-
70 քի խօսքեր ունիս։ Ես մենք հաւատացինք ու
գիտցանք թէ դուն ես Քրիստոսը Աստու-
71 ծոյ Որդին։ Յիսուս պատասխան տուաւ ա-
նոնց, Ես ձեզ տասներկուքդ չընտրեցի՞,
72 Ու ձեզմէ ալ մէկը սատանայ է։ Ան կ'ըսէր
Իսկարիովտացի Սիմոնեան Յուդային հա-
մար, ինչու որ անիկա էր որ զինքը պիտի մատնէր,
ու տասներկուքէն մէկն էր։

ԳԼՈՒԽ

1 Յիսուս կը յաճախէնայ իր ազգականներուն փոխանակ Քրիս-
տոսի և յաճախ Գալիլիա։ 10 Գաղտնապէս կերթայ տօնի ա-
ռաջ։ 14 տաճարին մէջ կը սորվեցնէ։ 45 Ֆա-
րիսեցւոց դատաստան կարծիքները Քրիստոսի վերաբե-
րեալ։ 53 Ոմանք կը բարկանան իրենց պատասխանին դեմ։ յա-
նձնառնան համար։ և կը յանդիմանեն Նիկոդեմոսը որ Յիսուսի
կողմը կը բռնէր։

1 Ետ սա բաներէն հետո Յիսուս Գալիլեայի մէջ
կը պտըտէր, ինչու որ չէր ուզեր Հրէաստանի
մէջ պտըտիլ, Վասն զի Հրէայները զինքը
սպաննել կ'ուզէին։
2 Ու Հրէաներուն տապաստարանաց տօնը
3 մօտ էր։ Ուստի իր եղբայրները ըսին իրեն,
Ելիր ասկէ ու Հրէաստան դնա, որ քու աշա-
կերտներդ ալ տեսնեն քու գործերդ որ կ'ը-
4 նես։ Ինչու որ մէկը չկայ որ ծածկաբար բան
մը ընէ, և ինքը յայտնի ըլլալ ուզէ։ Թէ որ
դուն սա բաները կ'ընես, ինքզինքդ աշխար-
5 հին յայտնէ։ Քանզի իր եղբայրներն ալ չէ-
6 ին հաւատար իրեն։ Յիսուս բսաւ անոնց,
Իմ ժամանակս դեռ հասած չէ, բայց ձեր
7 ժամանակը միշտ պատրաստ է։ Աշխարհ ձեզ
չկրնար ատել, բայց զիս կ'ատէ, Ինչու որ
ես անոր վրայով կը վկայեմ թէ իր գործքերը
8 չար են։ Դուք երթցէք սա տօնին։ Ես [դեռ]
չեմ երթար սա տօնիս, Ինչու որ իմ ժամանակս
9 դեռ լցուած չէ։ Ա՛ս բսելով անոնց՝ ինքը Գա-
10 լիլեա մնաց։ Բայց երբոր իր եղբայրները
երան, ետքը ինքն ալ երաւ տօնին, չէ թէ
յայտնի՝ հապա գաղտուկ կերթայ մը։

ա Հմր. 57։
բ Գլ. ա. 18. ե. 37։
գ Մտա. ժա. 27։ Ղուկ. ժ. 22։ Գլ. ա. 18. ե. 29։ ը. 19։
դ Գլ. գ. 16։ 18. 36։ Հմր. 40։
ե Հմր. 35. 36։
զ Հմր. 31։
է Հմր. 51. 58։
ը Գլ. գ. 13։
թ Երր. ժ. 5. 10։
ժ Գլ. է. 43. ԺԲ. 10։ ժ. 19։
ի Գլ. գ. 9։
ժա Մտա. իզ. 28. 28։
ժբ Հմր. 97. 40. 84։ Գլ. գ. 13. 14։
ժգ — Յովհ. գ. 34։
ժդ Հմր. 51. 59։
ժե Գլ. գ. 13։
ժզ Երր. ժ. 5. 10։
ժէ Գլ. է. 43. ԺԲ. 10։ ժ. 19։
ժը Գլ. գ. 9։
ժթ Մտա. իզ. 28. 28։
ի Հմր. 40։
իա Հմր. 35. 36։
իբ Հմր. 31։
իգ Հմր. 59. 51։
իդ Գլ. գ. 13։
իե Հմր. 49. 30. 31։
իզ Հմր. 67։ Մտա. ժա. 6։
իէ Մտա. ժգ. 19։ Գլ. գ. 13։ Գաղ. ե. 8։
իը Եփես. գ. 8։
իթ Ա՛ն՛ա՛ն՛ա՛ն՛

11 Եւ Հրէաներդ ասեին առնոյն կը փնտռէին
12 ցինքը, ու կ'ըսէին, Ո՞ր է անիկա։ Եւ ժո-
ղովրդեան մէջ շատ չշշնջուն կար անոր վրա-
յով. Ոմանք կ'ըսէին թէ Ազնիւ է։ ու ու-
րիշներդ կ'ըսէին, Չէ, հապա ժողովուրդը կը
13 մոլորցնէ։ Սակայն մէկը անոր վրայով հա-
մարձակ չէր խօսեր Հրէաներուն վախէն։
14 Իսկ երբոր տօնը կէս եղաւ, Յիսուս ա-
15 ռաջը եկաւ ու կը սորվեցնէր։ Եւ Հրէաներ-
դը կը զարմանային ու կ'ըսէին, Ինտո՞ր ասիկա
16 դիրքերը գիտէ, որ սորված չէ։ Յիսուս ա-
ռաքաւ տուաւ անոնց ու բաւ, Իմ վար-
դապետութիւնս իմս չէ, հապա ինձ խրկողինն
17 է։ Թէ որ մէկը կ'ուզէ անոր կամքը ընել,
պիտի գիտնայ ան վարդապետութեանս հա-
մար թէ արդեօք Աստուծմէ՞ է թէ ես ինքիս-
18 մէս կը խօսիմ։ Ան որ ինքիմին կը խօսի իր
անձին փառքը կը փնտռէ, բայց ան որ ինձը-
դր խրկողին փառքը կը փնտռէ, անիկա ճշմարիտ
19 է, և անոր քովը անիրաւութիւն չկայ։ Մով-
սէս չտուաւ ձեզի օրէնքը, ու ձեզմէ մէկն
20 ալ չպահեր օրէնքը։ Ինչո՞ւ կը փնտռէք
ինձ սպաննել։ պատասխան տուաւ Ժողովուր-
դը ու բաւ, Դեւ կայ քու ներդդ. ո՞վ քեզ
21 կը փնտռէ սպաննել։ Պատասխան տուաւ Ցի-
սուս և բաւ անոնց, Մէկ գործ մը գործեցի,
22 ու ամէնդդ ալ զարմացեր էք։ Ասդդ Մովսէս
ձեզի թլփատութիւնը տուաւ, (որ չէ թէ
Մովսէսէն էր՝ հապա նախահայրերէն) ու
23 շաբաթ օրը մարդ կը թլփատէք։ Թէ որ շա-
բաթ օրը մարդ թլփատութիւն կ'առնէ՝ որ
Մովսէսին օրէնքը չքակուի, ինծի կը բարկա-
նա՞ք որ Ես շաբաթ օրը ամրողջ մարդ մը
24 բժշկեցի։ Աչքի երեւցածին պէս դատաս-
տան մի ընէք, հապա արդար դատաստան
ըրէք։
25 Անոնցմէ երուսաղէմացիներէն ոմանք կ'ը-
սէին, Ասիկա ան չէ՞ որ կը փնտռեն սպան-
26 նել։ Եւ ահա յայտնի կը խօսի, ու բան մը
չեն բսեր անոր։ Միթէ իշխաններդը դիտցած
են թէ ասիկա ճշմարտապէս Քրիստոսն է։
27 Սակայն մենք ասիկա դիտենք ուրկից է,
բայց Քրիստոս երբոր գայ, մէկը չդիտեր
28 ուրկից է։ Եւ Յիսուս քանի որ կը սորվեցնէր
տաճարին մէջ ազազակից ըսելով, Ինձ ալ դի-
տէք, և ուրկից ըլլալս ալ դիտէք. Ես ոս
ինքիմէս եկած չեմ, հապա ան որ զիս խըր-
կեց՝ ճշմարիտ է, որ անիկա դուք չէք դի-
29 տեր, Հապա ես դիտեմ անիկա, ինչու որ ես
30 անկէ եմ, և անիկա զիս խրկեց։ Ուստի կը
փնտռէին զինքը բռնել, բայց մէկն ալ իրեն
ձեռք չդարկաւ, ինչու որ իր ժամանակը դեռ
31 հասած չէր։ Ժողովուրդէն շատ մարդիկ
հաւատացին իրեն, և կ'ըսէին, Քրիստոս
երբոր գայ՝ աստուածկ աւելի նշաններ պիտի
ընէ, քան որ ասիկա կ'ընէ։
32 Փարիսեցիները լսեցին ժողովուրդին ա-
յսպէսները անոր վրայով. ու փարիսեցիները
և քահանայապետները սպասաւորներ խրկե-
33 ցին՝ որ զանիկա բռնեն։ Իսկ Յիսուս ըսաւ,
Դիչ մը ժամանակ ալ ձեզի հետ եմ, ու կ'եր-
34 թամ անոր որ զիս խրկեց։ Ինծ պիտի փնտ-
ռէք ու պիտի չգտնէք, և իմ եղած տեղս
35 դուք չէք կրնար գալ։ Ուստի Հրէաները
բաին իրարու, Ո՞ր պիտի երթայ ասիկա, որ
մենք զինքը պիտի չգտնենք. միթէ Յունաց-
նասց ցիրուցան եղածներուն պիտի եր-
թայ, և Յունաստանեայց պիտի սորվեցնէ։
36 Ի՞նչ է ան խօսքը որ ըրաւ ցինծ պիտի փնտ-
ռէք ու պիտի չգտնէք, և իմ եղած տեղս
դուք չէք կրնար գալ։
37 Տօնին վերջին մեծ օրը Յիսուս կայներ էր,
և աղազակեր ու կ'ըսէր, Թէ որ մէկը ծարաւ
38 է՝ թող ինձի գայ ու խմէ։ Ան որ ինձի կը
հաւատայ, ինչպէս որ գիրքը կ'ըսէ, Ետնոր
փորէն կենդանի ջուրի գետեր պիտի բղխեն։
39 Ասա բաւ Հոգիին համար՝ որ իրեն հաւա-
տացողները պիտի առնէին, վասն զի Սուրբ
Հոգին տակաւին չէր տակաւին, ինչու որ Յիսուս
40 դեռ փառաւորուած չէր։ Ժողովուրդէն շատ
մարդիկ ան խօսքը որ լսեցին կ'ըսէին, Իրաւ-
41 ցինքն ասիկա է Մարգարէն։ Ուրիշները կ'ը-
սէին, Ասիկա է Քրիստոս։ Ուրիշներն ալ
կ'ըսէին, Միթէ Քրիստոս Գալիլեայէ՞ն կու-
42 գայ։ Գիր՞ որ գիրքը կ'ըսէ թէ Քրիստոս Դա-
ւիթի սերունդէն ու Դաւիթին եղած գեղէն
43 Բեթլեհեմէն կու գայ։ Ուստի ժողովուրդին
մէջ երկպառակութիւն եղաւ անոր համար։
44 Եւ անոնցմէ ոմանք ուզին բռնել անիկա,
բայց մէկը անոր ձեռք չդարկաւ։
45 Ու սպասաւորները դարձան կայան քահանա-
յապետներուն և փարիսեցիներուն. ու ա-

---

5 Գլ. ժ – 36։
6 Գլ. Բ. 16. ժ. 19։
7 Մատ. խ. 46։ Ղուկ. ի. 16։ Գլ. ը. 14։ Հմր. 40։
8 Գլ. Բ. 22։ Յոբ. 42։ Յհ. Բ. 23։
9 Մատ. ժգ. 54։ Մարկ. ը. 2։ Ղուկ. ը. 32։ Գործ. ը. 7։
10 Գլ. ը. 41։ ը. 50։
11 Եբ. իգ. 3։ Բ Օր. իգ. 4։ Ցաղ. ա. 17։ Գործ. ե. 15։ Յհ. ը. 31։
12 Մատ. ի. 14։ Մարկ. ա. 38։ Ղուկ. դ. 43։ Յհ. ը. 46։
13 Մատ. ժգ. 55։ Մարկ. ը. 3։ Ղուկ. գ. 22։
14 Ես գլ. ը. 14։
15 Գլ. ե. 48։ 50։ ժ. 20։
16 Գլ. ե. 43։ ը. 42։ Գլ. ե. 32։ ը. 26։ Հռոմ. ը. 4։
17 Գլ. ա. 18։ ը. 55։ Մատ. ժա. 27։ Գլ. ժ. 15։
Ա Կոր. իգ. 23։ Գլ. ը. 15։ Յհ. ը. 31։
Մատ. ժա. 25։ Գլ. ի. 39։ Ես գլ. ը. 14։
Մատ. ժգ. 55։ Մարկ. ը. 3։ Ղուկ. գ. 22։
Գործ. ե. 38։
Գլ. ե. 43։ ը. 42։
Գլ. ե. 32։ ը. 26։ Հռոմ. գ. 4։
Գլ. ա. 18։ ը. 55։
Մատ. ժա. 27։ Գլ. ժ. 15։
Մատ. ժա. 18։ Ղուկ. ժի. 47։ ի. 19։ Հմր. 19։ Գլ. ը. 37։
Հմր. 48։
Մատ. ժգ. 55։ Մարկ. ը. 3։ Ղուկ. գ. 22։
Մատ. ժգ. 55։ Գլ. ը. 41։ Յհ. ը. 30։
Ոմանք անանց բառ։
Գլ. ժգ. 33։ ժգ. 16։
Ես գլ. ժ. 38։ ժգ. 55։
Ես. ի. 2։ Գլ. ը. 21։ ժգ. 55։
Ես. ի. 2։ Յհ. ը. 42։
Մատ. ժա. 18։ Ղուկ. ժի. 47։ ի. 19։ Հմր. 19։ Գլ. ը. 37։
Գլ. ժ. 38։
Ղկ. ի. 26։
Գլ. ա. 1։ Գլ. ը. 35։ Յհ. ժ. 17։
Ա Կոր. ժգ. 15։
Ես. ի. 3։ Մատ. ժգ. 55։ Գլ. ը. 41։
Գլ. ժգ. 16։ ժգ. 7։
Ա Կոր. ժգ. 15։ 18։ Գլ. ա. 21։ ը. 14։
Գլ. ը. 42։ ը. 10։
Հմր. 32։ Գլ. ա. 46։
Սաղ. ճիզ. 11։ Ե. Բեմ. իգ. 3։ Միք. ե. 2։ Մատ. բ. 5։ Ղուկ. բ. 4։
Բաղ. ժգ. 1. 4։
Հմր. 12։ Գլ. Բ. 16։ ժ. 19։
Հմր. 30։

ասէր բսին անոնց, ինչո՞ւ անիկա հոս չերթիք։
46 Պատասխան տուին ապստաւորները. Երբէք
47 մէկը ասանկ մարդուն պէս խօսած չէ։ Ֆարիսեցիները պատասխան տուին անոնց և
48 բսին, Միթէ դո՛ւք ալ մոլորեցաք. Իշխանները կամ փարիսեցիներէն մէկը հաւատացի
49 անոր. Բայց ասանկ ժողովուրդը որ օրէնքը չեն գիտեր, նզոված են։ Նիկոդեմոս
50 (որ առաջուընէ գիշեր տուն իրեն եկեր էր և անոնցմէ մէկն էր,) Միթէ մեր
51 օրէնքը մարդ կը դատէ, թէ որ առաջ անկէ բան մը չլսէ, և չգիտնայ թէ ինչ կ՚ընէ։ Պատասխան տուին ու բսին անոր, Միթէ դո՛ւն ալ Գալիլեացին ես. քննէ ու նայէ որ Գա-
53 լիլեայէն մարգարէ չելլեր։ Եւ ամէն մէկը իր տունը գնաց։

ԳԼ. Ը

1 Ջրհատ կ՚արձակէ շնորհած չանգոյով բանաւած կիներ. 12 կը յայտնէ թէ ինքն է աշխարհս լոյսը. ու իր վկայութիւնը կ՚արդարացնէ. 33 Աբրահամին վրայ պարծենալով հրէից պատասխան կու տայ. 59 և Յիսուս կը քաշուի անոնց հառաչքներէն։

1 Եւ Յիսուս Ձիթենեաց լեռը գնաց։ (2) Ու առտուանց նորէն տաճարը եկաւ, և բոլոր ժողովուրդը իրեն կու գար, ու ինքը նստեր
3 կը սորվեցնէր անոնց։ Եւ դպիրները ու փարիսեցիները շնորհեան մէջ բռնուած կնիկ մը բերին անոր, ու զանիկա մէջտեղը կայնեցր-
4 նելով՝ բսին իրեն, վարդապետ, սա կիները շնորհեան մէջ սա վերջը դարձած ատենը բռնուեցաւ։
5 Նոյնացաւ։ Եւ օրէնքով մէջ Մովսէս մեզի պատուիրեց սանկիները քարկոծել։ Հիմա դուն
6 ի՞նչ կ՚ըսես ասոր համար։ Ասիկա կ՚ըսէին՝ անիկա փորձելով, որ անոր վրայ ամբաստանութիւն ընելու մը ունենան։ բայց Յիսուս գլուխ ի վար ծռնելով մատովը գետնին վրայ կը գրէր։
7 Մակայն երբոր վրան խնդրելով կարգընելով իրեն, վեր նայեցաւ ու բսաւ անոնց, Ձեզմէ անմեղ եղողը առաջ անիկա քար գցէ
8 ասոր վրայ։ Եւ նորէն գլուխ ի վար ծռնելով՝
9 գետնին վրայ կը գրէր։ Եւ անոնք՝ խղճով ու իրենց խղճմտանքէն յանդիմանուելով՝ մէ-կիկ մէկիկ դուրս կ՚ելլէին, ծերերէն սկսած մինչև յետիններուն։ Եւ Յիսուս մինակ մնաց,
10 ու կիներ մէջտեղը կայնած։ Եւ Յիսուս վեր նայելով ու կիներէն զատ մէկը չտեսնելով՝ բսաւ անոր, կիներ, ո՞ւր են անոնք որ քու վրայդ ամբաստանութիւն կ՚ընէին, մէկը
11 քեզ չդատապարտե՞ց։ Եւ անիկա բսաւ, Ո՛չ

մէկը, Տէր։ ու Յիսուս բսաւ անոր, Ես ալ չեմ դատապարտեր քեզ. գնա ու յետի՛ն մեղք մի գործեր։

12 Ա՛րդ Յիսուս նորէն խօսեցաւ անոնց ու բսաւ, Ես եմ աշխարհին լոյսը. ան որ իմ յետևէս կու գայ՝ խաւարի մէջ պիտի չքալէ,
13 հապա կենաց լոյսը պիտի ունենայ։ Իսկ փարիսեցիները բսին անոր, Դուն քու անձիդ համար կը վկայես, քու վկայութիւնդ ճշմա-
14 րիտ չէ։ Պատասխան տուաւ Յիսուս ու բսաւ անոնց, Թէև ես իմ անձիս համար վկայեմ, բայց իմ վկայութիւնս ճշմարիտ է, ինչու որ գիտեմ ուրկից եկայ և ուր կ՚երթամ. բայց դուք չէք գիտեր ուրկից կու գամ կամ ուր
15 կ՚երթամ։ Դուք մարմինին նայելով դատաստան կ՚ընէք, ես բնաւ մէկը չեմ դատեր.
16 ու թէև դատելու ալ ըլլամ, իմ դատաստանս ճշմարիտ է. ինչու որ ես մինակ չեմ, հապա
17 ես և Հայրը որ զիս խրկեց։ Ու ձեր օրէնքին մէջն ալ գրուած է թէ երկու մարդու
18 վկայութիւնը ճշմարիտ է։ Ես եմ որ իմ անձիս համար կը վկայեմ, Հայր կը վկայէ ինծի
19 համար Հայրն ալ որ զիս խրկեց։ Անոնք բսին անոր, Ո՞ր է քու Հայրդ. Յիսուս պատասխան տուաւ, Ո՛չ զիս գիտէք և ոչ իմ Հայրս. Թէ որ զիս գիտնայիք, իմ Հայրս ալ պիտի գիտնայիք։
20 Յիսուս սա խօսքերը խօսեցաւ գանձատունը երբոր տաճարին մէջ կը սորվեցնէր. Ու մէկը չբռնեց զանիկա, ինչու որ դեռ անոր ժամանակը հասած չէր։
21 Ետքը Յիսուս նորէն բսաւ անոնց, Ես կ՚երթամ՝ ու դուք պիտի փնտռէք, և ձեր մեղքը մէջ պիտի մեռնիք. ուր որ ես կ՚եր-
22 թամ, դուք չէք կրնար գալ։ Ասոր վրայ Հրէաները կ՚ըսէին, Միթէ ինքզինքը պիտի սպանէ՞, որ կ՚ըսէ Թէ ուր որ ես կ՚երթամ,
23 դուք չէք կրնար գալ։ Եւ բսաւ անոնց, Դուք վարէն էք, ես վերէն եմ. Դուք աս
24 աշխարհէն էք, ես աս աշխարհէն չեմ. Անոր համար ձեզի բսի Թէ ձեր մեղքերը մէջ պիտի մեռնիք, ինչու որ եթէ չհաւատաք Թէ ես
25 եմ, ձեր մեղքերը մէջ պիտի մեռնիք. Անոնք բսին անոր, Դուն ո՞վ ես. և Յիսուս բսաւ անոնց, Ինչ որ սկիզբէն ձեզի կը խօսիմ։
26 Շատ բաներ ունիմ ձեզի համար խօսելու և դատելու. բայց Ան որ զիս խրկեց՝ ճշմարիտ է, ու ես ինչ որ իմնէ լսեցի, անիկա կը խօ-
27 սիմ աշխարհիս մէջ։ Անոնք չհմացան Թէ Հօրը համար կը զրուցէր իրենց։

ե Ա՛սա. ե. 29.
ը ԳԼ. Ժը. 42. Գ՚որ. գ. 7. ա Կոր. ա. 30. 28. բ. 8.
թ ԳԼ. գ. 8.
ի բ Օր. ա. 17. Ժե. 8. ե. Ա՛սա. Ժբ. 15.
լ Ա՛սա. Ժբ. 1. 8 Ա՛սա. գ. 15. Գէ. ա. 46.

ա ԳԼ. գ. 17. Ժբ. 47. Ժբ. 36.
բ Հմր. 29. ԳԼ. Ժգ. 38.
գ ԳԼ. ա. 4. 5. 9. գ. 19. բ. 6. Ժբ. 35. 36. 46.
դ ԳԼ. ե. 31.
ե ԳԼ. ե. 35. բ. 29.
զ ԳԼ. ե. 34.

է ԳԼ. գ. 31.
ը ԳԼ. Ժե. 19. Ժե. 16. ա Յով. գ. 5.
թ Հմր. 21.
ժ Ա՛սա. Ժգ. 16.
ի ԳԼ. ե. 25.
լ ԳԼ. գ. 32. Ժե. 13.

28 Իսկ Յիսուս բարձր անունց, Կերրար Որդին
մարդոյ բարձրացուսէք, ապա՝ անաստներ պիտի գիտա-
նաք թէ ես եմ, ու ինքիրմէս բան մը չեմ
ըներ, Հապա Հայրս ինչպէս որ ինծի սորվե-
29 ցուց՝ անանկ կը խօսիմ։ Եւ ինծի հետ
իմ հետս է։ Հայրը ինծի մինակ չիթողուց։ Ին-
ձու որ ես միշտ անոր հաճելի եղած բաները
կ'ընեմ։
30 Երբոր ասոնք խօսեցաւ, շատ մարդիկ ի-
31 րեն հաւատացին։ Անոնք Յիսուս իրեն
հաւատացող Հրէաներուն բաւ, թէ որ դուք
իմ խօսքիս մէջ կմնաք, ճշմարտապէս իմ
32 աշակերտներս կ'ըլլաք։ Եւ ճշմարտութիւնը
պիտի գիտնաք, ու ան ճշմարտութիւնը ձեզ
33 պիտի ազատէ։ Պատասխան տուին իրեն,
Մենք Աբրահամի սերունդ ենք, ու երբեք
մէկու մը չծառայեցինք։ դուն ինծոյ կ'ըսես
34 թէ Ազատ պիտի ըլլաք։ Յիսուս պատասխան
տուաւ անոնց, ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձե-
զի թէ Ամէն ոք որ մեղք կը գործէ, անի-
35 կա մեղքի ծառայ է։ Իսկ ծառան տանը մէջ
յաւիտան չմնար, բայց որդին յաւիտան կը
36 մնայ։ Ուստի թէ որ Որդին ձեզ ազատ ընէ,
37 ճշմարտապէս ազատ պիտի ըլլաք։ Գիտեմ
որ Աբրահամի սերունդ էք, բայց կը փնտռ-
ուէք զիս սպաննել, ինչու որ իմ խօսքս ձեր
38 ներսի դին տեղ չունի։ Ես ինչ որ տեսայ իմ
Հօրս քովը՝ ան կը խօսիմ։ և դուք ալ ինչ որ
39 տեսաք ձեր Հօրը քովը՝ ան կ'ընէք։ Պատաս-
խան տուին ու ըսին անոր, Մեր Հայրը Ա-
բրահամն է։ բաւ անոնց Յիսուս, Թէ որ Ա-
բրահամի որդիք ըլլայիք։ Աբրահամին գործ-
40 քերը պիտի գործէիք։ Բայց հիմա կը փնտ-
ռուէք զիս սպաննել զիս, Ան՝ մարդ մը որ ձեզի
ճշմարտութիւն խօսեցայ, Որն որ Աստուծմէ
41 լսեցի։ Աբրահամ սա բաները չըրաւ։ Դուք
ձեր Հօրը գործքերը կ'ընէք։ անոնք ըսին
անոր, Մենք պոռնկութենէ չենք ծնած,
Միակ Հայր մը ունինք՝ որ է Աստուած։
42 Յիսուս բաւ անոնց, Թէ որ Աստուած ձեր
Հայրը ըլլար, պիտի սիրէիք զիս։ Ինչու որ
ես Աստուծմէ ելայ ու եկայ։ Ես չէ թէ ես
ինքիրմէս եկայ, Հապա անիկա զիս խրկեց։
43 Ինչո՞ւ զուք իմ դրուցատքս չէք հասկը-
նար։ անոր համար որ չէք կրնար իմ խօսքս
44 մտիկ ընել։ Դուք Ձեր Հօրմէն Սատանայէն էք,
ու ձեր Հօրը բաղձանքը կ'ուզէք ընել։ անիկա
սկիզբէն հետէ մարդասպան էր, Ու ճշմար-
տութեան մէջ չկեցաւ, ինչու որ անոր ներսի
դին ճշմարտութիւն չկայ։ Երբոր անիկա սր-
տութիւն խօսի՝ բան իրենէրէն կը խօսի,
քանզի անիկա սուտաւոր է և անոր Հայրը։
45 Բայց որովհետև ես ճշմարտութիւն կը խօսիմ
46 ինծի չէք հաւատար։ Ձեզմէ ո՞վ կրնայ զիս
յանդիմանել մեղքի համար։ Իսկ թէ որ ես
ճշմարտութիւն կը խօսիմ, ինչո՞ւ ինծի չէք
47 հաւատար։ Ան որ Աստուծմէ է՝ Աստուծոյ
խօսքերը մտիկ կ'ընէ։ դուք անոր համար
48 մտիկ չէք ըներ, որ Աստուծմէ չէք։ Պատաս-
խան տուին Հրէաները ու ըսին անոր, Ազէկ
չենք ըսեր մենք թէ դուն Սամարացի ես,
49 ու դև կայ քու ներսդ։ Յիսուս պատասխան
տուաւ Ես դև չկայ, հապա ես իմ Հայրս կը պատուեմ, և դուք զիս կ'ա-
50 նարգէք։ Իսկ ես իմ փառքս չեմ փնտռեր։
51 կայ Դէյ որ կը փնտռէ ու կը դատէ։ Ճշմարիտ
ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Թէ որ մէկը իմ խօս-
քերս պահէ, յաւիտան մահ պիտի չտեսնէ։
52 Անոնք Հրէաները ըսին անոր, Հիմա գիտ-
ցանք որ քու ներսդ դև կայ։ Աբրահամ
մեռաւ՝ ու մարգարէները, և դուն կ'ըսես,
Թէ որ մէկը իմ խօսքս պահէ՝ յաւիտան
53 մահուան համը պիտի չառնէ։ Մի՞թէ դուն
աւելի՞ մեծ ես մեր Հայր Աբրահամէն որ մե-
ռաւ, ու մարգարէներն ալ մեռան։ դուն
54 քեզ ո՞վ կ'ընես։ Յիսուս պատասխան տուաւ,
Թէ որ ես ինքզինքս փառաւորեմ, իմ փառ-
քերս բան մը չէ։ Իմ Հայրս է որ զիս կը փա-
ռաւորէ, որուն համար դուք կ'ըսէք թէ
55 Մեր Աստուածն է։ Ինչ անիկա չէք ճանչնար,
բայց ես գիտեմ անիկա։ ու թէ որ ըսեմ թէ
անիկա չեմ գիտեր, ձեզի պէս սուտաւոր պէ-
տի ըլլամ։ Հապա ես գիտեմ անիկա, և ա-
56 նոր խօսքը կը պահեմ։ Ձեր Հայրը Աբրահամ
ցնծակոծաւ իմ օրս տեսնելու, ու տեսաւ և
57 ուրախացաւ։ Իսկ Հրէաները ըսին անոր,
Դուն տակաւին հիսուն տարեկան չես, Ա-
58 բրահա՞մն ալ տեսար։ Յիսուս բաւ անոնց,
Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Աբրահա-
59 մին ըլլալէն առաջ եմ ես։ Անոնք քարեր
վերցուցին որ անոր վրայ նետեն։ բայց Յի-
սուս ծածկուեցաւ ան՝ նէն, և տաճարէն դուրս
ելաւ, ու
անցնելով՝ տաճարէն դուրս ելաւ, ու
այսպէս գնաց։

---

2 Գէ· գ· 14· Յո·
38·
= Հռոմ· ա· 4·
• Գէ· ե· 18· 30·
Հ Գէ· գ· 11·
• Գէ· Յգ· 10· 11·
ր Հմր· 16·
ց Գէ· գ· 34· ե· 30·
է· 38·
= Գէ· ե· 31· Յ· 42·
Յա· 42·

Ի Հռոմ· է· 14· 15·
22· ը· 2· Յա՛· ա·
25· բ· 18·
+ Ղև· խե· 42· Մա՛
գ· 9· Հմր· 39·
ժ Հռոմ· է· 16· 20·
բ Գնա՛· բ· 19·
ի Գռաղ· գ· 30·
= Հռոմ· բ· 8·
Գռաղ· ե· 1·
ր Գէ· ե· 20· Հմր·
40·
ձ Գէ· գ· 32· ե· 19·
30· Յգ· 10· 24·
Ղ Մա՛· գ· 9· Հմր·
33·
ղ Հռոմ· բ· 28· Բ·
7· Գռաղ· գ· 7· 29·
ճ Հմր· 32·
ն Հմր· 20·
շ Հմր· 20·
ո Ես՝ ես· 16· կգ·
8· Մա՛· ա· 6·

ջ = Յա՛· ե· 1·
ռ Գէ· Յգ· 27· Յե·
8· 45·
ս Գէ· ե· 43· ե· 18·
29·
վ Գէ· ե· 17·
տ Մա՛· Յգ· 28· =
Յա՛· գ· 8·
ր Յա՛· ե· 6·
ց Գէ· Յ· 36· 37· =
Յա՛· գ· 6·
ւ Գէ· ե· 20· ժ· 20·
Հմր· 32·
փ Գէ· ե· 41· ե· 18·
ք Գէ· ե· 24· Յա՛· 26·
օ Ջաք· ա· 2· Երբ·
Յա՛· 13·
ֆ Գէ· ե· 31·
ձ Գէ· ե· 41· Յգ·
14· Յե· 1· Գաղ·
գ· 13·
Ո Ինձ· Ձեր
Ղ Գէ· ե· 28· 60·
Հմր·
ճ Ղաւ· Յ· 44·
ն Երբ· Յա՛· 13·
շ Եր· գ· 14· Կա·
Ի գ· 24· Գէ· Յե·
5· 24· Կգ· ա· 17·
Յա՛· ա· 8·
ո Գէ· Յ· 21· 39·
Յա՛· 8·
չ Ղաւ· գ· 30·

ԳԼ. Թ

1 Քրիստոս Ի ծնէ կոյրն աչքերը կը բանայ։ 8 Ան բժշկուած մարդը փարիսեցոց կը տարուի։ 13 որոնք բարկանալով գործը կ'ընեն դատիկ խրնդ Յովսեփեանն։ 35 Բոյց Յիսուս կ'ընդունի զանիկա։ 41 ան ալ կը լուսաւորէ։

1 Ու երբոր կ'անցնէր՝ մէկ մարդ մը տեսաւ
2 կոյր ծնած։ Եւ իր աշակերտները հարցուցին
իրեն ու ըսին, Ռաբբի, ո՞րն էնեն է մեղքը,
սա՞ր թէ իր ծնողացը, որ անիկա կոյր ծը-
3 նաւ։ Պատասխան տուաւ Յիսուս, Ոչ սորան
է մեղքը, ոչ ալ իր ծնողացը, հապա որ
Աստուծոյ գործքերը սորա վրայ յայտնի ըլ-
4 լան։ Հարկ է որ ցորեկ է, պէտք է որ զիս
իրկողին գործքերը գործեմ. գիշերը կու գայ
5 որ անոնք մէկը չկրնար գործել։ Քանի որ
ես աշխարհի մէջ եմ, աշխարհի լոյսն եմ։
6 Երբոր սա ըսաւ՝ թքաւ գետինը և թո-
քովը կաւ չինեց, ու ան կաւը կոյրին աչ-
7 քերուն վրայ ծեփեց։ Եւ ըսաւ անոր, Գնա՝
լուացիր Սիլոամի աւազանին մէջ, (որ Խըր-
մուած կը թարգմանուի։) Գնաց ու
8 լուացուեցաւ, եկաւ ու կը տեսնէր։ Իսկ դր-
ացինները և անոնք որ առաջուց տեսած էն
զանիկա որ կոյր էր, կ'ըսէին, Ասի-
կա չէ՞ որ կը նստէր և կը մուրար։ ոմանք
9 կ'ըսէին, Անիկա է։ Ուրիշները՝ Նըմ-
ման ձեւ է։ Նա ինքը կ'ըսէր թէ ես եմ։
10 Ուստի ըսին իրեն, Հապա ինչո՞ր բացուեցան
11 քու աչքերդ։ Ինքը պատասխան տուաւ ու
ըսաւ, Յիսուս կոչուած մարդ մը կաւ չինեց
ու աչքերս ծեփեց, և ըսաւ ինծի, Գնա Սի-
լոամի աւազանը ու լուացուէ։ Ես ալ գացի՝
12 լուացուեցայ ու կը տեսնեմ։ Եւ ըսին իրեն,
Ո՞ր է անիկա։ ըսաւ Ձանց, Չեմ գիտեր։
13 Փարիսեցիներուն տարին զանիկա որ առա-
14 ջուն կոյր էր։ Եւ շաբաթ օր էր երբոր Յիսուս
15 կաւը չինեց, ու անոր աչքերը բացաւ։ Նո-
րէն փարիսեցիներն ալ կը հարցնէին իրեն,
թէ ինտոր կը տեսնէ։ անիկա ալ ըսաւ անոնց,
Կաւ դրաւ աչքերուս վրայ, ու լուացուեցայ
16 և կը տեսնեմ։ Ասոր վրայ փարիսեցիներէն
ոմանք կ'ըսէին, Ան մարդը Աստուծմէ չէ,
ինչու որ շաբաթ օրը չպահեր։ ուրիշները կ'ը-
սէին, Ինտո՞ր կրնայ մեղաւոր մարդ մը սանոր
հրաշքներ ընել։ Ու մէջերնին երկպառակու-
17 թիւն կար։ Նորէն ըսին կոյրին, Դուն ի՞նչ
կ'ըսես անոր համար՝ որ քու աչքերդ բացաւ։
18 Ան ալ ըսաւ, Մարգարէ մըն է։ Իսկ Հրէանե-
րը չէին հաւատար անոր համար՝ թէ կոյր
էր ու բացուեցաւ, մինչև որ ան աչքը բա-
19 ցուածին ծնողքը կանչեցին։ Եւ անոնց հար-
ցուցին ու ըսին, Ա՞ն է ձեր որդին, որուն
համար դուք կ'ըսէք թէ կոյր ծնաւ։ Հապա
20 հիմա ինտո՞ր կը տեսնէ։ Անոր ծնողքը պա-
տասխան տուին անոնց ու ըսին, Գիտենք որ
սա՛կա է մեր որդին, և որ ինքը կոյր ծնաւ։
21 Բայց հիմա ինտո՞ր կը տեսնէ՝ չենք գիտեր,
կամ թէ ո՛վ բացաւ սորա աչքերը՝ մենք չենք
գիտեր։ ինքը չափահաս է, իրմէն հարցուցէք։
22 Իր ծնողքը ասոնք ըսին անոր
ծնողքը՝ Հրէաներէն վախնալնուն համար,
քանզի Հրէաները միասին հաւանութեամբ
որոշեր էին որ եթէ մէկը զանիկա Քրիստոս
23 դաւանի, Ժողովարանէն դուրս ձգուի։ Ասոր
համար անոր ծնողքը ըսին թէ ինքը չափա-
24 հաս է, իրմէն հարցուցէք։ Նորէն կան-
չեցին այն մարդը որ կոյր էր, ու ըսին անոր,
Աստուծոյ փառք տուր։ Մենք գիտենք որ
25 այն մարդը մեղաւոր է։ Անիկա ալ պատաս-
խան տուաւ ու ըսաւ, Թէ որ մեղաւոր է՝ ես
չեմ գիտեր. միայն մը գիտեմ որ կոյր էի և
26 հիմա կը տեսնեմ։ Նորէն ըսին անոր, Ի՞նչ
բան քեզի, քու աչքերդ ինտո՞ր բացաւ։
27 Պատասխան տուաւ անոնց, Հիմա ըսի ձեզի
ու չլսեցիք. ինչո՞ւ համար նորէն լսել կ'ուզէք.
մի՞թէ դուք ալ կ'ուզէք անոր աշակերտ ըլ-
28 լալ։ Անոնք նախատելով զանիկա ըսին, Դուն
ես անոր աշակերտը, իսկ մենք Մովսէսի
29 աշակերտներն ենք։ Մենք գիտենք որ Աս-
տուած Մովսէսի հետ խօսեցաւ, բայց ա-
30 սիկա չենք գիտեր թէ ուրկից է։ Պատաս-
խան տուաւ մարդը և ըսաւ անոնց, Սիրկա
է զարմանալու բանը՝ որ դուք չէք գիտեր
թէ ուրկից է, և անիկա իմ աչքերս բացաւ։
31 Գիտենք որ Աստուած մեղաւորներուն մտիկ
չըներ, բայց թէ որ մէկը աստուածապաշտ
ըլլայ ու անոր կամքը կատարէ, անոր մտիկ
32 կ'ընէ։ Աշխարհս սկիզբէն՝ ի վեր լսուած չէ
որ մարդ մը կոյր ծնածի մը աչքերը բացած
33 է։ Թէ որ Աստուծմէ չըլլար ան մարդը՝ բան
34 մըն ալ չէր կրնար ընել։ Պատասխան տուին
և ըսին անոր, Դուն բոլորովին մեղայ մէջ
ծնած ես, ու մեզի վարդապետութիւն կ'ը-
նես։ և դուրս ըրին անիկա։
35 Յիսուս լսեց որ զանիկա դուրս ըրին, ու
երբոր գտաւ զանիկա՝ ըսաւ անոր, Դուն կը
36 հաւատա՞ս Աստուծոյ Որդիին։ Անիկա պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ, Տէր, ո՛վ է՝ որ
37 հաւատամ անոր։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոր,

ա Հռ. ե։ ը Մտ. է. ։։ ը։ ։։։ ։։։ ։։

ցնաստ ալ անիկա , Ես քեզի հետ խօսողը ան
38 է : Անիկա ալ բսաւ , Կը հաւատամ , Տէր · ու
39 անոր երկրպագութիւն բրաւ : Եւ Յիսուս բսաւ , Ես դատաստանի համար եկայ աս աշ-
խարհս , որ չտեսնողները տեսնեն և տեսնո-
ղները կուրանան :
40 Եւ փարիսեցիներէն ոմանք որ իր հետն էին , աս բաները լսելով՝ ըսին իրեն , Միթէ
41 մե՞նք ալ կոյր ենք : Յիսուս բսաւ անոնց , Թէ որ կոյր ըլլայիք՝ դուք մեղք չէիք ու-
նենար , բայց հիմա կ՚ըսէք թէ կը տեսնենք , սորա համար ձեր մեղքը ՚ի ձեզ կը մնայ :

ԳԼ · Ժ

1 Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Ան որ դրա-
նէն չմտնիր ոչխարներուն բակը , հապա ուրիշ
2 տեղէն կ՚ելլէ , անիկա գող ու աւազակ է : Բայց
3 ան որ դռնէն կը մտնէ , անիկա ոչխարներուն հովիւն է : Դռնապանը կը բանայ անոր , և ոչ-
խարները անոր ձայնին կը լսեն , ու իր ոչ-
խարները անուններուն կը կանչէ , և դուրս
4 կը հանէ զանոնք : Ու երբոր իր ոչխարները կը հանէ , անոնց առջևէն կ՚երթայ , ու ոչխար-
ները իր հետևէն կ՚երթան , ինչու որ անոր
5 ձայնը կը ճանչնան : Պակասն օտարի հետևէ չեն երթար , հապա անկէ կը փախչին , ինչու
որ օտարներուն ձայնը չեն ճանչնար :
6 Յիսուս աս առակը բսաւ անոնց , բայց ա-
նոնք չէին խմնատր թէ ինչ էր որ իրենց կը
7 խօսէր : Եւ Յիսուս նորէն բսաւ անոնց , Ճըշ-
մարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Ես եմ ոչխար-
8 ներուն դուռը : Ամէն անոնք որ ինծմէ ա-
ռաջ եկան՝ գող ու աւազակ էին , բայց անոնց
9 չլսեցին ոչխարները : Ես եմ դուռը . Թէ որ
մէկը ինծմէ ներս մտնէ՝ պիտի փրկուի , ու
10 պիտի մտնէ ու ելլէ և արօտ գտնէ : Գողը չգայ , միայն թէ գողնալու և ապականելու ու
կորսնցնելու համար . Ես եկայ որ կեանք
11 ունենան , և աւելի ունենան : Ես եմ բա-
րի հովիւը . բարի հովիւը իր կեանքը ոչխար-
12 ներուն համար կը դնէ : Բայց վարձկանը որ
հովիւ չէ ու ոչխարները իրը չէն , երբոր կը
տեսնէ գայլը որ կու գայ , ՚կը թողու ոչխար-
ները ու կը փախչի . և գայլը կը յափշտակէ
13 ոչխարները ու զանոնք կը ցրուէ : Եւ վարձ-

կանը կը փախչի , ինչու որ վարձկան է ու իր
14 հոգը չէ ոչխարներուն համար : Ես եմ բարի հովիւը , ու կը ճանչնամ իմիններս ու կը ճանչ-
15 ցուիմ իմիններէս , ՚ինչպէս որ Հայրը զիս կը ճանչնայ , Ես ալ Հայրը կը ճանչնամ , ու իմ
16 կեանքս ոչխարներուն համար կը դնեմ : Ու-
րիշ ոչխարներ ալ ունիմ՝ որոնք աս բակէն չեն . անոնք ալ պէտք է որ բերեմ , ու իմ
ձայնիս պիտի լսեն , ու պիտի ըլլան մէկ հօտ
17 — մէկ հովիւ : Անոր համար իմ Հայրս զիս կը սիրէ , ՚որ Ես իմ կեանքս կը դնեմ , որ նո-
18 րէն առնեմ անիկա : Մէկը չունեցր անիկա ինծմէ , հապա Ես կը դնեմ անիկա ինքիմէս . Իշխանութիւն ունիմ անիկա դնելու , ու իշխա-
նութիւն ունիմ անիկա նորէն առնելու . Ասա պատուէրը իմ Հօրմէս առի :
19 ՚Նորէն երկպառակութիւն կ՚ըլլար Հրէից
20 մէջ աս խօսքերուն համար : Եւ անոնցմէ շա-
մերը կ՚ըսէին , Դեւ կայ ասոր ներսի դին , ու
21 խելագած է . ինչո՞ւ ասոր մտիկ կ՚ընէք . Ու-
րիշները կ՚ըսէին , Ա խօսքերը դեւահարի
հոտիւ չեն . միթէ ՚դեւը կրնայ կոյրերուն աչ-
քերը բանալ :
22 Անատնը երուսաղէմ նաւակատիքի տօնը
23 եղաւ , ու ձմեռ էր . Եւ Յիսուս կը պտըտէր
24 տաճարին մէջ ՚Սողոմոնին սրահը : Եւ Հր-
էաները անոր չորս կողմը առին ու ըսին ա-
նոր , Մինչև ե՞րբ մեզ տարակուսանաց մէջ կը
թողուս . Թէ որ Քրիստոսը դուն ես՝ մեզի
25 համարձակ բսէ : Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց , Ձեզի բսի ու չէք հաւատար . Ան
գործերը որ Ես իմ Հօրս անունովը կը գոր-
26 ծեմ՝ անոնք կը վկայեն ինծի համար . Բայց դուք չէք հաւատար , ինչու որ իմ ոչխար-
27 ներէս չէք , ՚ինտոր որ ձեզի բսի : ՚Իմ ոչ-
խարներս իմ ձայնիս կը լսեն , Ես ալ անոնք կը
28 ճանչնամ , ու իմ հետևէս կու գան . Եւ Ես ա-
նոնց յաւիտենական կեանք կու տամ , ՚ու յաւիտեան պիտի չկորսուին և մէկը իմ ձեռ-
29 քէս պիտի չյափշտակէ զանոնք : Իմ Հայրս ՚որ ամէնէն մեծ է , և մէ-
30 կը չկրնար իմ Հօրս ձեռքէն յափշտակել : Ես ու Հայրը մէկ ենք :
31 Անատնը ՚Հրէաները նորէն քարեր վեր-
32 ցուցին , որ անիկա քարկոծէն : Յիսուս պա-
տասխան տուաւ անոնց , Շատ բարի գործ-
քեր ցուցուցի ձեզի իմ Հօրմէս , անոնցմէ ո՞ր
33 գործին համար զիս կը քարկոծէք . Հրէաներ
պատասխան տուին անոր՝ ըսելով , Բարի գործի համար քեզ չենք քարկոծեր , հապա

ն ԳԼ · գ · 20 ·
ո ԳԼ · ե · 22 · 27 · Տիս · ա · 17 · Ժբ · 47 ·
պ Մտա · Ժգ · 13 ·
ր Հովհ · բ · 19 ·
ս ԳԼ · Ժե · 22 · 24 ·
տ ԳԼ · ժ · 26 · Ա Կոր · ժե · 23 ·
ու ԳԼ · Ժգ · 6 · Եփես · բ · 18 ·
փ Ես · Խ · 11 · Եզեկ · ԼԴ · 12 · 23 · ԼՏ · 24 · Երբ · Ժգ · 20 · ա Գնա · բ · 22 · ե · 4 ·
ք Ջար · Ժա · 16 · 17 · ՐԸ Տիմ · բ · 19 ·
օ Մատ · Ժա · 27 ·
ֆ ԳԼ · Ժե · 12 ·
Ա Ես · Ծգ · 7 · 8 · 12 · Երբ · բ · 9 ·
Բ ԳԼ · բ · 19 ·
Գ ԳԼ · ջ · 38 · Ժե · 10 · Գործ · բ · 22 · 33 · Ա Կոր · ժե · 3 ·
Դ ԳԼ · ե · 43 · Ի · 16 ·
Ե ԳԼ · ե · 20 · ը · 43 · 52 ·
Զ Ես · ժ · 11 · Սաղ · ԶԴ · 9 · Ծնգ · ե ·
Է ԳԼ · Ի · 9 · 7 · 32 · 35 ·
Ը Գործ · բ · 11 · ե · 12 ·
Թ Հռ · 16 · ԳԼ · գ · 2 · ե · 26 ·
Ժ ԳԼ · ը · 47 · — Ծովհ · գ · 6 ·
ժա Յիսուս լսանն ·
ժբ Հռ · 4 · 14 ·
ժգ ԳԼ · ջ · 35 · Ժե · 11 · 22 · Ժը · 9 ·
ժդ ԳԼ · Ժգ · 28 ·
ժե ԳԼ · Ժե · 2 · 6 · Եփես ·
ժզ ԳԼ · Ժե · 11 · 22 ·
ժէ ԳԼ · ը · 59 ·

Հայհոյութիւան համար, և քանզի դուն որ մարդ ես, կը դնես քեզ Աստուած։
34 Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց, Չէ՞ որ ձեր օրէնքին մէջը գրուած է, Ես ըսի Թէ
35 դուք աստուածներ էք։ Թէ որ աստուածներ կ'անուանէ զանոնք, Որոնց որ Աստուծոյ խօսքը եղաւ, (ու կարելի չէ որ ան գրուածը
36 աւրուի,) Հապա ան որ Հօրը սրբեց ու աշխարհս խրկեց, դուք Հայհոյութիւն կ'ընէք՝ Աստուծոյ Որդին եմ ըսելուս
37 համար։ Թէ որ իմ Հօրս գործերը չեմ
38 գործեր, ինձի մի հաւատաք. Հապա Թէ որ կը գործեմ, թէև ինձի չէք հաւատար, գործերուն հաւատացէք, որ գիտնաք ու հաւատաք Թէ Հայրը իմ մէջս է, և ես անոր մէջ։
39 Ուստի կը փնտռէին զանիկա բռնել, և
40 անոնց ձեռքէն ելաւ. Ու նորէն գնաց Յորդանան անդին կողմը՝ ան տեղը, ուր որ Յովհաննէս առաջուց կը մկրտէր, ու հոն կեցաւ։
41 Եւ շատերը եկան անոր ու կ'ըսէին, Թէև Յովհաննէս մէկ հրաշք մը չըրաւ. Բայց ինչ որ Յովհաննէս բսաւ անոր համար՝ ամէնը ճշմարիտ էր։ Եւ շատ մարդիկ հոն անոր հաւատացին։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Բերթանիա կը գտնուէր Մարիամ Աղաթոնէն և Հոա Հրէաներ կը հաւատան։ 47 Քահանայապետները և փարիսեցիք ժողով կ'ընեն Քրիստոսի դէմ։ 49 Կայափասի մարգարէութիւնը։ 54 Յիսուս իր տեղը կը թաղուցանէ։ 55 Զատկի տեղը կը փնտռեն գայթիլ։ 6 պատուէր կու տան բռնելու։

1 Ու Մարիամին և անոր քրոջը Մարթային գեղէն Բեթանիայէն Աղաթոնի մէկը
2 հիւանդ էր։ Մարիամ ան Մարիամն էր որ Տէրը եղով օծեց, ու անոր ոտքերը իր մազերովը սրբեց, որուն եղբայրը Ղազարոս հիւանդ էր։ Ուստի իր քոյրերը խրկեցին անոր ու բսին, Տէր, ահա անիկա որ դուն կը
4 սիրես՝ հիւանդ է։ Յիսուս երբոր լսեց՝ բսաւ, Ա հիւանդութիւնը մնտուան համար չէ, հապա Աստուծոյ փառացը համար, որ Աստուծոյ Որդին անով փառաւորուի։ Արդ Յիսուս կը սիրէր Մարթան և անոր քոյրը ու
6 Ղազարոսը։ Իսկ երբոր լսեց Թէ հիւանդ է, եղած տեղը երկու օր ալ կեցաւ։ Եւ անկէ ետքը բսաւ աշակերտներուն, Եկէ՛ նորէն Հրեաստան երթանք։ Աշակերտները իրեն բսին, Ռաբբի, Հրէաները հիմա քեզ կը փնտռէին
9 քարկոծելու, ու նորէն հո՞ն կ'երթաս։ Պա-

ա Գլ. ե. 18։
գ Ա՜ղ. ՀԸ. 6։
է Հռ՜մ. ԺԳ. 1։
— Գլ. ջ. 27։
ժ Գլ. գ. 17։ ե. 36։ 37։ Ը. 42։
ԺԲ Ղ՜ա. ս. 35։ Գլ. Բ. 35։ 37։
ժգ Գլ. ե. 17։ 18։

Հմր. 30։
ի Գլ. ԺԸ. 21։
ի Գլ. ե. 36։ ԺԳ. 10—12։
ի Ընտ. Ղաղնաց
ի Գլ. ԺԳ. 10։ 11։
ԺԶ. 21։
ի Գլ. ե. 30։ 41։ Ը. 59։

ա Գլ. ս. 23։
ի Գլ. գ. 30։
ի Գլ. Ը. 30։ ԺԱ. 45։
—
ա Ղ՜ա. Ժ. 38։ 39։
ի Մա՜ս. Իգ. 7։
Մար. ԺԳ. 3։ Գլ.

ս Գլ. Բ. 3։ Հմր. 40։
ի Գլ. Ժ. 40։
ի Գլ. Ժ. 31։
ի Գլ. Բ. 4։
ի Գլ. Ժր. 35։
ի Ը Ող. լ՜ա. 10։ Դ՜ան. Ժր. 2։ Մա՜ս.

Բ. 16։ Գործ. ի։ 19։ ա Կոր. Ժե. 18։ 31։
ի Գլ. Բ. 31։
ի Ղ՜ա. Ժգ. 14։
Գլ. ե. 29։
ի Գլ. ե. 21։ Ը. 39։ 40։ 44։
ի Գլ. ա. 4։ Ը. 35։

Ժգ. 6։ Կ՜ղ. գ. 4։ ա Ցա՜ն. ա. 1։ 8։ ե. 11։
ի Գլ. գ. 36։ ա Ցա՜ն. ե. 10։ ե։
ի Մա՜ս. Ժգ. 16։ Գլ. գ. 18։ Ը. 16։ 70։
Հմր. 10։

Մարիամ չուտ մը եկաւ ու գնաց, երթ- ը-
անոր ետեւէն գացին՝ ըսելով թէ Գերեզմանը
32 կ'երթայ որ հոն լայ։ Իսկ Մարիամ երբ-
որ Յիսուսին եկած տեղը եկաւ ու զանիկա
տեսաւ, անոր առջեւ իյնալով ըսաւ անոր,
Տէր, թէ որ հոս ըլլայիր՝ իմ եղբայրս չէր
33 մեռներ։ Յիսուս երբոր տեսաւ անիկա որ
կու լար, և անոր հետ եկող Հրէաներն որ կու
լային, իր հոգւոյն մէջ հառաչից ու խռովե-
34 ցաւ, եւ ըսաւ, Ո՞ւր դրած էք անիկա։ Ը-
35 սին իրեն, Տէր, եկաւ ու տես։ Յիսուս լա-
36 ցաւ։ Ուստի Հրէաները կ'ըսէին, Նայեցէք
37 որչափ կը սիրէր զանիկա։ Ասոնցմէ ոմանք
ալ կ'ըսէին, Արդեօք ասիկա որ կոյրին աչքերը բա-
ցաւ, չէ՞ր կրնար ընել որ ան ալ չմեռնէր։
38 Յիսուս նորէն իր ոգւոյն մէջ հառաչելով գե-
րեզմանը կու գայ։ Եւ անիկա քարայր մըն էր,
39 ու անոր վրայ քար մը դրուած էր։ Յիսուս
ըսաւ, Վերցուցէք քարը։ Մեռելին
քոյրը Մարթա ըսաւ անոր, Տէր, արդէն
հոտած պիտի ըլլայ, ինչու որ չորս օրուան
40 է։ Ըսաւ անոր Յիսուս, Քեզի չըսի՞ որ եթէ
հաւատաս՝ Աստուծոյ փառքը պիտի տեսնես։
41 Ասոնք մեռելը դրին ուր քարը։ Եւ Յիսուս իր
աչքերը վեր վերցուց ու ըսաւ, Հայր, շնոր-
42 հակալ եմ քեզմէ, որ լսեցիր ինծի։ Ու ես
գիտէի որ ամէն առեն լսեցիր ինծի կը լսես։ Բայց
ասոր բոլորտիքը կայնող ժողովուրդին համար
ըսի, որ հաւատան թէ դուն ղրկեցիր զիս։
43 Եւ ասոր ըսելէն ետքը՝ մեծ ձայնով մը կանչեց,
44 Ղազարոս, դուրս եկուր։ Մեռելն ալ եկաւ՝
ոտքերը ու ձեռքերը պատանքով կապած։ Եւ
երեսը վարշամակով պատած։ Յիսուս ըսաւ
անոնց, Արձակեցէք ատիկա ու թողէք որ
երթայ։
45 Եւ Հրէաներէն շատերը որ Մարիամին ե-
կեր էին, Երբոր Յիսուսի ըրածը տեսան՝ հա-
46 ւատացին իրեն։ Բայց անոնցմէ ոմանք գա-
ցին փարիսեցիներուն, ու Յիսուսի ըրածը
անոնց պատմեցին։
47 Ուստի Քահանայապետները և փարիսեցի-
ները ժողով գումարեցին՝ ու ըսին, Ի՞նչ ը-
նենք, քանզի այս մարդը շատ հրաշքներ կ'ը-
48 նէ։ Թէ որ անիկա ատանկ թող տանք, ամէն-
քըն ալ անոր պիտի հաւատան, և Հռովմա-
կեցիք պիտի գան ու մեր տեղը ու ազգը պի-
49 տի վերցընեն։ Եւ անոնցմէ մէկը Կայափա
անունով՝ որ ան տարւոյն քահանայապետն էր,
50 ըսաւ անոնց, Դուք բան մը չէք գիտեր, Ե-
չէք ալ խորհիր թէ ազգի համար մեռնիլ՝ որ ամբ-
մարդ մը ժողովուրդին համար մեռնի, ու
51 բոլոր ազգը չկորսուի։ Բայց այս բանը չէ թէ
ինքնիրմէն գլուցեց, հապա ան տարւան
քահանայապետը ըլլալով՝ մարգարեացաւ
թէ Յիսուս ազգին համար պիտի մեռնէր։
52 Եւ չէ թէ միայն ազգին համար, հապա
որ Աստուծոյ ցիրուցան եղած որդիները ալ
միանալով ժողվի։
53 Ա՛յ ան օրէն ետեւ խորհուրդ ըրին որ ա-
54 պանեն զանիկա։ Ուստի Յիսուս անկէ ետ-
քը համարձակ չէր պտրտեր Հրէից մէջ, հա-
պա անկէ անապատին մօտ տեղ մը գնաց՝ մէկ
քաղաք մը որուն անունը Եփրայիմ էր, ու
իր աշակերտներուն հետ անկոնց հոն կեցաւ։
55 Եւ Հրէից զատիկը մօտ էր, ու ան տեղէն
շատ մարդիկ զատիկէն առաջ երուսաղէմ ե-
56 լան որ ինքզինքնին մաքրեն։ Եւ փնտռտէին Յիսուսը, ու տաճարին մէջ կեցած ա-
ռնելին իրարու կ'ըսէին, Ձեզի ի՞նչպէս կ'ե-
ւնայ, թէ առնեխ չգայ։ Իսկ քահանայապետները ու փարիսեցիները պա-
տուէր տուեր էին, որ եթէ մէկը գիտնայ
անոր ուր ըլլալը՝ իմացընէ, որ անիկա բռը-
նեն։

ԳԼ. ԺԲ

1 Յիսուս կը գայ Մարիամը որ իր ոտքերը օծեց։ 9 Ժողովուրդը
կու գայ Ղազարոսը տեսնելու։ 10 Քահանայապետները խոր-
հուրդ կ'ընեն զանիկա սպաննելու։ 12 Ցիսուս իշու վրայ հե-
ծած երուսաղէմ կը մտնէ։ 20 Քանի մը Յոյներ կը ցանկան
զինքը տեսնել։ 23 Ցիսուս իր մահը կը նախագուշակէ։ 37
Հրէից կու բանիւնը։ 42 Իշխաններէն շատերը կը հաւատան
Յիսուսի։ բայց փարիսեցիներէն վախնալով դուրսէն
չեն գոչուիր։

1 Իսկ Յիսուս զատիկէն վեց օր առաջ Բեթա-
նիա եկաւ, ուր էր Ղազարոս մեռեալը, որն
2 որ Յիսուս մեռելներէն յարուցած էր։ Եւ հոն անոր
ընթրիք մը ըրին, ու Մարթա սպասաւորու-
թիւն կ'ընէր, և Ղազարոս անոր հետ սեղան
3 նստողներուն մէկն էր։ Իսկ Մարիամ մէկ
լիտր նարդոսի պատուական մեծագին եղ առ-
նելով, Յիսուսի ոտքերը օծեց ու իր մազե-
րովը անոր ոտքերը սրբեց։ և տունը հոտի
4 անուշահոտութեամբ լեցուեցաւ։ Աշակեր-
տներէն մէկը Իսկարիովտացի Սիմո-
նեան Յուդա որ պիտի մատնէր,
5 ըսաւ, Ինչո՞ւ համար այս եղը չծախուեցաւ
երեք հարիւր դահեկանի, որ աղքատներուն
6 տրուէր։ Ասիկա ըսաւ՝ չէ թէ աղքատներուն հո-
գիար իր հոգին էր, հապա որ դող էր տուգա-
նաւորակը ինքը կը պահէր, և ինչ որ ձգուէր՝
7 ինքը կը կրէր։ Իսկ Յիսուս ըսաւ, Թող տուր

ա Ելմ. 21։
բ Ղուկ. 7Բ. 41։
գ Գլ. Բ. 6։
դ Գլ. 6. 71։
ե Ելմ. 4. 23։
զ Յիսուս. յարեր ուր պահած էր Մ.

ա Յոան.
բ Գլ. Ժբ. 30։
գ Գլ. ի. 7։
դ Գլ. ը. 23. Ժ. 42. Ժբ. 11. 15։
ե Ղուկ. գ. 2։ Գլ. Ժբ. 14։ Գործ. ը. 2։ Մատ.

ա Գլ. 3։ Մարկ. Ժգ. 1։ Ղուկ. իբ. 3։
բ Գլ. Ժբ. 13։ Գործ. 16։
գ Ղուկ. գ. 2։ Գլ. Ժբ. 14։ Գործ. գ. 6։
դ Գլ. Ժբ. 14։
ե Ելմ. Բ. 6։ Ղուկ. ը. 2։ Գլ. Ժ. 14. 16։ Եփես. բ. 14. 15. 16. 17։

ա Գլ. գ. 1. 3։ ի. 1։
բ Ելմ. Մ. Ժգ. 19։
գ Գլ. բ. 13։ ի. 1։
դ Ելմ. 8։
ե Գլ. Ժա. 1. 43։
զ Մատ. իբ. 6։ Մարկ. Ժգ. 3։
է Ղուկ. Ժ. 38. 39։ Գլ. Ժա. 1։
ը Գլ. Ժգ. 29։

առաք · առ բանը իմ թագաւնիս օրաւանը հա-
8 մար պահեց · Վասն զի ազգասէրները ամէն
առեն ձեր հետը ունիք, բայց դիս ամէն ա-
ռեն չունիք ։
9 Ասաւ Հիսուսէրէն չաս ժողովուրդ անոր
հան ըլլալը խնացան · ու եկան՝ չ՚ի միայն
Յիսուսի համար, հապա որ Ղազարոսն ալ
10 տեսնեն, զոր որ մեռելներէն յարուց · Իսկ
քահանայապետները խորհուրդ ըրին որ Ղա-
11 զարոսն ալ մեռցնեն · Վասնու որ Հրէաներէն
շատերը անոր պատճառովը կ՚երթային ու կը
հաւատային Յիսուսի ։
12 Հետևեալ օրը շատ ժողովուրդ որ տօնին
եկած էին՝ երբոր լսեցին թէ Յիսուս երու-
13 սաղէմ կու գայ · Առնուեցին տոներ ուրին ու
ելան դիմելու անոր · և կ՚աղաղակէին ·
Ովսաննա · օրհնեալ է թագաւորը՝
14 որ Տէրոջը անունովը կու գայ · Եւ Յիսուս
ուսանակ մը գտնելով անոր վրայ նստաւ, ինչ-
15 պէս որ գրուած է · Մի վախնար, ով Սիօնի
աղջիկ · ահա քու թագաւորդ կու գայ իշու-
16 ասանակի վրայ նստած · Եւ սորա աշակերտ-
ները առաջ չհնացան այս բաները · հապայ երբ-
որ Յիսուս փառաւորուեցաւ, անոնքը միտ-
քերնին բերին թէ այս բաները անոր համար
գրուած էր, և թէ իրենք այս բաները ըրին
17 անոր · Եւ իր հետ եղող ժողովուրդը վկա-
յութիւն կու տար թէ Ղազարոսը գերեզմա-
նէն դուրս կանչեց, ու մեռելներէն յարուց
18 զանիկա · Ասոր համար ալ ժողովուրդը ա-
նիկա դիմաւորեց, վասն զի լսեցին թէ ա-
19 նիկա այս հրաշքը ըրած էր · Իսկ փարիսե-
ցիները իրարու կ՚ըսէին, Կը տեսնէք որ օ-
գուտ մը չէք ընել · ահա ետևէ աշխարհն
անոր եռեցին գնաց ։
20 Եւ հան Հրեաներ մը Յոյներ կային՝ տօնին
երկրպագութիւն բնելու եկողներուն մէջ ·
21 Ասոնք փիլիպպոսին եկան՝ որ Գալիլեայի
Բեթսայիդայէն էր, և կ՚աղաչէին անոր ու
կ՚ըսէին, Տէր, կ՚ուզենք Յիսուսը տեսնել ·
22 փիլիպպոս եկաւ ու Անդրեասին բաւ, և
նորէն Անդրեաս ու փիլիպպոս Յիսուս
23 որ բսին · Յիսուս ալ պատասխան տուաւ ա-
նոնց ու բսաւ, Ժամանակը հասաւ որ փա-
24 ռաւորուի Որդին մարդոյ · Ճշմարիտ ճշմա-
րիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Թէ որ ցորենին հատը հո-
25 ղին մէջ չինաղով չմեռնի, ինքը միայնակ կը
մնայ · Հապա թէ որ մեռնի, շատ պտուղ
կը բերէ · Ան որ իր անձը կը սիրէ, պիտի կոր-
ծնցնէ զանիկա · և ան որ իր անձը աս աշ-
խարհս մէջ կ՚ատէ, յաւիտենական կեանց
26 համար պիտի պահէ զանիկա · Թէ որ ինձ
ծառայել կը ծառայէ, ետևէս ինձ կու գայ · ու
ուր որ եմ, իմ ծառան ալ հոն պիտի ըլ-
լայ · Թէ որ ինձ ծառայել կը ծառայէ, Հայրը
27 պիտի պատուէ զանիկա · Հիմա իմ հոգիս
խռոված է, և ի՞նչ բսեմ · Հայր, ինծ
ազատէ աս ժամէն · Բայց ես ասոր համար
28 եկայ աս ժամին · Հայր, փառաւորէ քու ա-
նունդ · Հանասաներ ձայն մը եկաւ երկինքէն,
փառաւորեցի ալ, ու նորէն պիտի փառա-
29 ւորեմ · Բայց ժողովուրդը որ կայներ էր ու կը
լսէր, կ՚ըսէին, Որոտաց կ՚ըլլայ · ուրիշներ ալ
30 կ՚ըսէին, Հրեշտակ խօսեցաւ իրեն հետ · Յի-
սուս պատասխան առաւ ու բսաւ, Ասա ձայնը
ինծի համար չեկաւ՝ հապա ձեզի համար ·
31 Հիմա է աս աշխարհս դատաստանը, հիմա
աս աշխարհս իշխանը դուրս պիտի հդուի ·
32 Հես ալ երբոր երկրէն բարձրանամ, ամէն
33 ալ ինծի պիտի քաշեմ · Ասա բանս կը զրուցէր՝
խնացընելով թէ ինչ կերպ մահով պիտի մե-
34 ռնէր · Ետևէ ժողովուրդը անոր պատասխանեց, Մենք
օրէնքէն լսեցինք որ Քրիստոս յաւիտեան կը
մնայ, և դուն ինչպէ՞ կ՚ըսես թէ պէտք է
Որդին մարդոյ բարձրանայ · ո՞վ է աս Որդին
35 մարդոյ · Եւ Յիսուս անոնց բսաւ, Փոքր մը
առեն ալ Լոյսը ձեր հետևն է · Քանի որ լոյսը
ունիք՝ քալեցէք, որ չբռնայ թէ մութը ձեր
վրայ հասնի · Ինչու որ խաւարի մէջ քալողը
36 չդիտեր թէ ուր կ՚երթայ · Քանի որ լոյսը ու-
նիք, հաւատացէք այն լոյսին՝ որ լոյսի որ-
դիք ըլլաք · Յիսուս աս բաները զրուցեց, ու
գնաց և պահուեցաւ անոնցմէ ։
37 Եւ թէպէտ այնքան հրաշքներ ըրած էր
անոնց առջևը, բայց անոնք չէին հաւատար
38 իրեն · Որ կատարուի Եսայիի մարգարէին խօս-
քը՝ որ բսաւ, Տէր, ո՞վ հաւատաց մեր լու-
րին, և Տէրոջը բազուկը որո՞ւ յայտնուե-
39 ցաւ · Անոր համար չէին կրնար հաւատալ,
40 որ դարձեալ կ՚ըսէ Եսայի, Անոնց աչքերը
կուրցուց, և անոնց սիրտերը խմորեցուց, որ
չըլլայ թէ աչքերնին տեսնեն ու սրտերնին
իմանան և դարձի գան, ու ես անոնք բժշ-
41 կեմ · Ասա խօսք բսաւ Եսայի՝ երբոր տեսաւ
իւայ · Հապա թէ որ մեռնի, շատ պտուղ
կը բերէ · Ան որ իր անձը կը սիրէ, պիտի կոր-
ծնցնէ զանիկա · և ան որ իր անձը աս աշ-
խարհս մէջ կ՚ատէ, յաւիտենական կեանց
26 համար պիտի պահէ զանիկա · Թէ որ ինձ
ծառայել կը ծառայէ, ետևէս ինձ կու գայ · ու
ուր որ եմ, իմ ծառան ալ հոն պիտի ըլ-
լայ · Թէ որ ինձ ծառայել կը ծառայէ, Հայրը
27 պիտի պատուէ զանիկա · Հիմա իմ հոգիս
խռոված է, և ի՞նչ բսեմ · Հայր, ինծ
ազատէ աս ժամէն · Բայց ես ասոր համար
28 եկայ աս ժամին · Հայր, փառաւորէ քու ա-
նունդ · Հանասաներ ձայն մը եկաւ երկինքէն,
փառաւորեցի ալ, ու նորէն պիտի փառա-
29 ւորեմ · Բայց ժողովուրդը որ կայներ էր ու կը
լսէր, կ՚ըսէին, Որոտաց կ՚ըլլայ · ուրիշներ ալ
30 կ՚ըսէին, Հրեշտակ խօսեցաւ իրեն հետ · Յի-
սուս պատասխան առաւ ու բսաւ, Ասա ձայնը
ինծի համար չեկաւ՝ հապա ձեզի համար ·
31 Հիմա է աս աշխարհս դատաստանը, հիմա
աս աշխարհս իշխանը դուրս պիտի հդուի ·
32 Հես ալ երբոր երկրէն բարձրանամ, ամէն
33 ալ ինծի պիտի քաշեմ · Ասա բանս կը զրուցէր՝
խնացընելով թէ ինչ կերպ մահով պիտի մե-
34 ռնէր · Ետևէ ժողովուրդը անոր պատասխանեց, Մենք
օրէնքէն լսեցինք որ Քրիստոս յաւիտեան կը
մնայ, և դուն ինչպէ՞ կ՚ըսես թէ պէտք է
Որդին մարդոյ բարձրանայ · ո՞վ է աս Որդին
35 մարդոյ · Եւ Յիսուս անոնց բսաւ, Փոքր մը
առեն ալ Լոյսը ձեր հետևն է · Քանի որ լոյսը
ունիք՝ քալեցէք, որ չբռնայ թէ մութը ձեր
վրայ հասնի · Ինչու որ խաւարի մէջ քալողը
36 չդիտեր թէ ուր կ՚երթայ · Քանի որ լոյսը ու-
նիք, հաւատացէք այն լոյսին՝ որ լոյսի որ-
դիք ըլլաք · Յիսուս աս բաները զրուցեց, ու
գնաց և պահուեցաւ անոնցմէ ։
37 Եւ թէպէտ այնքան հրաշքներ ըրած էր
անոնց առջևը, բայց անոնք չէին հաւատար
38 իրեն · Որ կատարուի Եսայիի մարգարէին խօս-
քը՝ որ բսաւ, Տէր, ո՞վ հաւատաց մեր լու-
րին, և Տէրոջը բազուկը որո՞ւ յայտնուե-
39 ցաւ · Անոր համար չէին կրնար հաւատալ,
40 որ դարձեալ կ՚ըսէ Եսայի, Անոնց աչքերը
կուրցուց, և անոնց սիրտերը խմորեցուց, որ
չըլլայ թէ աչքերնին տեսնեն ու սրտերնին
իմանան և դարձի գան, ու ես անոնք բժշ-
41 կեմ · Ասա խօսք բսաւ Եսայի՝ երբոր տեսաւ

ե Մատ · խզ · 11 ·
Մարկ · ժգ · 7 ·
զ Գլ · ժա · 43 · 44 ·
ը Դ.Կհ · ժգ · 31 ·
ը Գլ · ժա · 41 · Հմր · 18 ·
ի Մատ · իա · 8 · Մարկ · ժա · 8 · Դ.Կհ · ժԲ · 35 · 36 · կա ·
ի Սաղ · ՀԺԸ · 25 · 26 ·
ի Մատ · իա · 7 ·
լ Դ.Կհ · Բ · 9 ·
խ Դ.Կհ · ժԸ · 34 ·
ծ Գլ · է · 39 ·
կ Գլ · ժգ · 30 ·
հ Հմր · 11 ·
ձ Գլ · ժա · 47 · 48 ·
ղ Գործ · ժէ · 5 ·
ճ Ք.Պտ · Ը · 41 · 42 · Գործ · Ը · 27 ·
մ Գլ · ա · 44 ·
յ Գլ · ժգ · 32 · ժէ · 1 ·
ն ա Կոր · ժէ · 36 ·
շ Մատ · ժ · 38 · ժգ · 23 · Մարկ · ը · 35 · Դ.Կհ · Բ · 44 · ժէ · 33 ·
ո Գլ · ժա · 48 · ժէ · 31 · ա Թես · գ · 10 ·
չ Մատ · իզ · 38 · 39 · Դ.Կհ · ժգ · 50 ·
պ Գլ · է · 14 · Ը · 28 · Հռ · ե · 14 · Եբր · ը · 9 ·
ջ Գլ · ժը · 32 ·
ռ Սաղ · ՀՁ · 36 · 37 ·
ս Գլ · ժա · 48 ·
վ Մատ · ժը · 3 · Մարկ · ը · 33 · Դ.Կհ · ժ · 18 · Գլ · ժգ · 20 · ժգ · 31 · Գործ · իզ · 13 · ը Կոր · գ · 6 · Եփես · ը · 3 · գ · 13 ·
տ Գլ · ը · 39 · Դ.Կհ · ժգ · 14 · Ը · 28 · Հռ · ե · 14 · Եբր · ը · 9 ·
ր Հռ · ժէ · 16 ·
ց Գլ · ժը · 37 ·
ւ Մատ · ժ · 17 ·
փ Գլ · ժա · 48 ·
ք Մատ · իզ · 38 · Գործ · ժգ · 3 · Եբր · ե · 7 ·
օ Գործ · ժգ · 33 · Եբր · ե · 7 ·
ֆ Գլ · ժա · 9 · Ը · 13 · Բ · 5 · Հմր · 46 ·
և Եբր · ժգ · 16 · Եփես · է · 9 ·
ֈ Գլ · ժա · 10 · ա Թես · ը · 11 ·
ՠ Գլ · ժա · 48 ·
ՠ Մատ · ժը · 3 · Դ.Կհ · ժ · 18 · Գլ · ժգ · 20 · ժգ · 31 · Գործ · իզ · 13 · ը Կոր · գ · 6 · Եփես · ը · 3 · գ · 13 ·
ՠ Գլ · ժ · 14 · Ը · 28 · Հռ · ե · 14 · Եբր · ը · 9 ·
ՠ Հռ · է · 14 ·
ՠ Գլ · ժը · 32 ·
ՠ Սաղ · ՀԲ · 36 · 37 ·
ՠ Ա Կոր · Բ · 3 · Դ.Կհ · ժգ · 3 · Եբր · է · 9 · Յայտ · ժ · 7 ·
ՠ Գլ · ժ · 9 · Ը · 12 · Բ · 5 · Հմր · 46 ·
ՠ Եբր · ժգ · 16 · Եփես · է · 9 ·
ՠ Գլ · ժա · 10 · ա Թես · ը · 11 ·
ՠ Դ.Կհ · ժգ · 8 · Եփես · է · 5 · ա Թես · ե · 5 · ա Թես · ե · 5 · ա Թես · ե · 10 · 11 ·
ՠ Գլ · ը · 39 · ժա · 14 ·
ՠ Ա Յով · ե · 16 ·
ՠ Ա Կոր · ժգ · 1 · Հռ · ժգ · 3 · Եբր · է · 9 · Յայտ · ժ · 14 ·
ՠ Ա Կոր · ը · 1 ·

անոր փառքը, ու խօսեցաւ անոր վրայով։
42 Ա՛յսու ամէնոյնիսկ իշխաններէն ալ շատերը
հրին հաւատացին, բայց փարիսեցիներուն
համար դաւիճակ չէին դաւաններ, որ ժողովա-
43 րանէն դուրս չձգուին։ Վասնզի սիրեցին
փառքը Աստուծոյ փառքէն աւելի սիրելին։
44 Իսկ Յիսուս կ՚ազազակէր ու կ՚ըսէր. Ան
որ ինծի կը հաւատայ՝ ինծի չհաւատար, հա-
45 պա զիս խրկողին։ Եւ ան որ զիս կը տեսնէ,
46 զիս խրկողը կը տեսնէ։ Ես լոյս նկոյ աշխարհ,
որ ամէն ոք որ ինծի հաւատայ՝ խաւարի մէջ
47 չմնայ։ Եւ թէ որ մէկը իմ խօսքերս լսէ ու
չհաւատայ, Ես անոր չեմ դատեր, վասնզի
եկայ որ աշխարհը դատեմ, հապա որ աշ-
48 խարհը փրկեմ։ Ան որ զիս կ՚անարգէ և իմ
խօսքերս չընդունիր, կայ մէկը որ դատիկ կը
դատէ։ Այն խօսքը որ ես խօսեցայ, այն պիտի
49 դատէ զայնիկը վերջին օրը։ Վասնզի ես ինձ-
մովս չխօսեցայ, հապա Հայրը որ զիս խրկեց՝
ինքը ինծի պատուիրեց ինչ որ պիտի ըսեմ
50 և ինչ որ պիտի խօսիմ։ Եւ գիտեմ որ անոր
պատուիրածը յաւիտենական կեանք է։ Ուս-
տի ինչ որ ես կը խօսիմ, ինծոր որ Հայրը
ինծի բաւ, անանկ կը խօսիմ։

ԳԼ. ԺԳ

1 Յիսուս իր աշակերտներուն ոտքերը կը լուայ, յորդորելով զանոնք որ խոնարհութեամբ և սիրով վարուին իրարու հետ։ 18 Կը նախատեսէ Յուդային դիմք մատնելը, և ինչ նշանով մը մատնիչին ուշադրութեան պիտի արժանանայ։ 36 Կը պատասխանէ իր աշակերտներուն Պետրոսի սիրոյ, 38 և կ՚ըսէ Պետրոսին թէ պիտի ուրանայ երեք։

1 Զատիկ ուսնէն առաջ Յիսուս գիտնալով թէ
իր ժամանակը հասեր է որ աս աշխարհէս
կոչ Հօրը քովը, սիրելով իրենները որ աշ-
խարհի մէջ էին, մինչև վերջն ալ սիրեց զա-
նոնք։
2 Ու ընթրիքը որ կ՚ըլլար, (Սատանան արդէն
իսկարիովացի Սիմոնեան Յուդայինն սրտ-
3 ին մէջը դրեր էր, որ դաւիճակ տայ.) Յի-
սուս գիտնալով թէ Հայրը ամէն բան իր
ձեռքը տուաւ, ու թէ ինքը Աստուծմէ եկաւ
4 ու Աստուծոյ քովը կ՚երթայ, Վրնթրիքէն կ՚
ելաւ, և հանդերձները մէկդի դրաւ ու գին-
5 չկաղ մը առնելով մէջքը փաթթից։ Ետքը կոն-
քին մէջ ջուր լցուց, ու սկսաւ աշակերտնե-
րուն ոտքերը լուալ, և ան իր փաթթուած
6 գինչկաղով սրբել։ Ուստի կուգ Սիմոն Պետ-
րոսին. ան ալ ըսաւ անոր, Տէր, Դուն իմ
7 ոտքերս պիտի լուա՞ս։ Յիսուս պատասխան
տուաւ ու ըսաւ անոր, Ես ինչ որ կ՚ընեմ
դուն հիմա չես խնդրար, Հապա ետքը պիտի
8 իմնաս։ Պետրոս ըսաւ անոր, Բնաւ դուն իմ
ոտքերս պիտի չլուա։ պատասխան տուաւ
անոր Յիսուս, Թէ որ քեզ չլուամ, դուն ինծի
9 հետ բաժին չունիս։ Սիմոն Պետրոս ըսաւ ա-
նոր, Տէր, չէ թէ միայն ոտքերս, հապա նաև
10 ձեռքերս ու գլուխս։ Յիսուս ըսաւ անոր,
Լուացուածին ոտքերը լուացին՝ չի պատ ուրիշ
բան պէտք չէ, այլ բոլորովին մաքուր է։ և
դուք մաքուր էք, բայց չէ թէ ամէնդդ։
11 Վասն զի գիտէր զանիկա որ զինքը պիտի մատ-
նէր. անոր համար ըսաւ, Չէ թէ ամէնդդ ալ
12 մաքուր էք։ Ու երբոր անոնց ոտքերը լուաց,
և իր հանդերձները առնելով նորէն անդան
նստաւ, ըսաւ անոնց, Գիտէ՞ք ինչ բրի ձեզի։
13 Դուք զիս վարդապետ ու Տէր կը կոչէք, և
14 ադեկ կ՚ըսէք, ինչու որ այնպէս եմ։ Հապա թէ
որ ես Տէրս ու վարդապետս ձեր ոտքերը
լուացի, պէտք է որ դուք ալ իրարու ոտ-
15 քերը լուաք։ Վասն զի ձեզի մէկ օրինակ մը
տուի, որ ինծոր ես ձեզի բրի՝ դուք ալ ընէք։
16 Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Ծառան իր
տիրոջմէն մեծ չէ, ոչ ալ խրկուածը զինքը
17 խրկողէն մեծ է։ Եթէ դուք սա բաները գի-
տէք, երանելի էք՝ թէ որ ատոնք կատարէք։
18 Չէ թէ ձեր ամէնուն համար կ՚ըսեմ. Ես
ես կը ճանչնամ անոնք որ ես ընտրեցի, հապա
որ ան գրուածը կատարուի թէ Անիկա որ իմ
հետս հաց կ՚ուտէր, ինծի դէմ կրունկ վեր-
19 ցուց։ Հիմակուընէ կ՚ըսեմ ձեզի՝ քանի որ չէ
եղեր, որ երբոր բլլայ հաւատաք թէ ես ե-
20 մ։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Ով որ
կ՚ընդունի անիկա որ ես կը խրկեմ, զիս կ՚ըն-
դունի. և ով որ զիս կ՚ընդունի, զիս խրկողը
կ՚ընդունի։
21 Յիսուս երբոր սա բաները Հոգիին մէջ
խռովեցաւ, և վկայեց ըսելով, Ճշմարիտ ճըշ-
մարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Որ ձեզմէ մէկը զիս պա-
22 տիմնաւ։ Ուստի աշակերտները սաստիկ
մտած իրարու կը նայէին թէ արդ համար կը
23 դրուչէ։ Ու աշակերտներէն մէկը կար Յիսու-
սի ծոցը նստած, զոր որ Յիսուս կը սիրէր։
24 Եւ Սիմոն Պետրոս անոր ակ կ՚ընէր հարցը-

Գլ. ե. 13. բ. 22։ Գլ. է. 44։ Մտ. բ. 36. — Գծ. ա. 21։ Գլ. ժդ. 9։ Հմր. 35. 36։ Գլ. գ. 19. ը. 13. բ. 5. 39։ Գլ. է. 45. ը. 18. 20։ Գլ. գ. 17։ Գլ. ժ. 16։

ը. ր Օր. ժը. 19։ Մտ. ժգ. 16։ Գլ. ը. 38. ժգ. 10։ ի. ր Օր. ժը. 18։ — = Մտ. իգ. 2։ Գլ. ժբ. 63. ժե. 11։ Փիլ. բ. 7. 8։ ժ. 11։ Տես Մտ. գ. 11։ Հմր. 12։ Գլ. գ. 5. = Կող. գ. 11։ Եփես. է. 26։ Տիտ. գ. 5։ Եբր. դ. 22։

Գծ. է. 13։ Գլ. է. 30։ Մտ. ժգ. 20։ Գլ. ը. 30. ժգ. 5։ Գծ. ժ. 38։ Գլ. ժ. 3։ Գլ. գ. 65։ Մտ. իգ. 8. 10։ Ղուկ. ը. 46. = Կող. ը. 6. ժբ. 3։ Փիլ. բ. 11։ Ղուկ. իբ. 27։ Տես Մտ. գ. 11։ Հմր. 12։ Գլ. գ. 5. = Կող. գ. 11։ Եփես. է. 26։ Տիտ. գ. 5։ Եբր. դ. 22։

Գծ. է. 3։ Մտ. ժգ. 29։ Փիլ. բ. 21. = Գծ. բ. 21։ = Գծ. ը. 6։ Մտ. ժ. 24։ Ղուկ. գ. 40։ Գլ. ժբ. 20։ Գ՚կ. ա. 25։ Մտ. ժ. 40։ Գլ. ժ. 16։ Մտ. իգ. 23։ Հմր. 21։ Գլ. ժբ. 38։ Գծ. ժդ. 39։

ե։ Մտ. ժ. 40։ իե. 40։ Ղուկ. ժ. 16։ Մտ. իգ. 21։ Մտ. իգ. 18։ Ղուկ. իբ. 21։ Գլ. ժբ. 27։ Գծ. ա. 17։ = Գ՚կ. ը. 19։ Գլ. ժբ. 20։ բ. 2։ իա. 7. 39. 24։ Գ՚կ. գ. 15։

նէու թէ ո՞վ պիտի լլլայ անիկա՝ որուն հա-
25 մար կը գրուի։ Ան ալ Յիսուսի կարծքին վը-
րայ խրնալով՝ բաւ ատոր, Տէր, ո՞վ է ան։
26 Յիսուս պատասխան տուաւ, Անիկա է՝ որուն
որ պատառը թրջելով կու տամ։ Եւ թրր-
ջելով պատառը խակարիովտացի Սիմոնեան
27 Յուդային տուաւ։ Ու պատառէն ետքը Սա-
տանան անոր ներսը մտաւ։ Եւ Յիսուս բաւ
28 անոր, ինչ որ պիտի ընես՝ չուտով ըրէ։ Բայց
ասի բանիր անդան նստողներէն մէկը չհասկը-
29 ցաւ, թէ ինչու համար բաւ անոր։ Վասն զի
ամանը կը խորհէին թէ, Գործելուն գանձա-
նակը Յուդան կը պահէր, Յիսուս անոր կ՚ըսէր
Գործա առ ինչ որ մեզի աս տօնին պէտք է,
30 կամ՝ որ ազգատներուն բան մը տայ։ Անիկա
ալ պատառը առածին պէս չուտ մը դուրս ե-
լաւ, ու գիշեր էր։
31 Ու երբոր անիկա դուրս ելաւ, Յիսուս ը-
սաւ, Հիմա փառաւորուեցաւ Որդին մարդոյ,
32 ու Աստուած փառաւորուեցաւ անով։ Թէ
որ Աստուած անով փառաւորուեցաւ, Աս-
տուած ալ անիկա իր անձովը պիտի փառաւո-
րէ, ևս չուտով պիտի փառաւորէ զանիկա։
33 Որդեակիք, քիչ մը ատեն ալ ձեզի հետ եմ.
դուս պիտի փնտռէք։ Ու ինչպէս որ Հրեաներ-
բուն ըսի Թէ Ուր որ ես կ՚երթամ՝ դուք չէք
34 կրնար գալ, հիմա ձեզի ալ կ՚ըսեմ։ Նոր պա-
տուիրան մը կու տամ ձեզի որ միմեանիկ սի-
րէք, ինչպէս որ ես ձեզ սիրեցի, որ դուք ալ
35 միմեանիկ սիրէք։ Ասով ամէնը պիտի գիտնան
Թէ իմ աշակերտներս էք, թէ որ իրարու մէ-
36 բայ սէր ունենաք։ Սիմոն Պետրոս բաւ ա-
նոր, Տէր, ո՞ւր կ՚երթաս։ Յիսուս պատաս-
խան տուաւ անոր, Ուր որ ես կ՚երթամ,
դուն հիմա չես կրնար իմ ետևէս գալ, բայց
37 ետքը պիտի գաս իմ ետևէս։ Պետրոս բաւ
անոր, Տէր, ինչո՞ւ հիմա չեմ կրնար քու ե-
տևէդ գալ։ Ես իմ կեանքս քեզի համար
38 պիտի դնեմ։ Յիսուս պատասխան տուաւ ա-
նոր, Քու կեա՞նքդ պիտի դնես ինձի համար։
Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի, Հաւը պիտի
չխօսի՝ մինչև որ դուն երեք անգամ պիտ ու-
րանաս։

ԳԼ· ԺԴ

1 Ջերեսուս կը միխթարէ իր աշակերտները երթալուն
քեռան յարդ անոնց տալիք դնելով։ ե կը ծանուցանէ թէ ինչն
է ճանապարհը։ Ճշմարտութիւնը և կեանքը։ Ե թէ ինչը
Հօրը հետ մեկ է։ 15 կը խոստանայ որ իր անունովը եղած ա-

1 Ա՛յլ մի՛ խռովի՛ չխռովի՛։ Աստուծոյ հաւատա-
2 ցէ՛ք, ինձի ալ հաւատացէ՛ք։ Իմ Հօրս տունը
շատ բնակարաններ կան։ ապա թէ ոչ ես ձե-
զի պիտի ըսէի։ Երթամ՝ կ՚երթամ ու ձեզի տեղ
3 կը պատրաստեմ։ Եւ թէ որ երթամ ու ձեզի
տեղ պատրաստեմ, Դարձեալ կու գամ և ձեզ
քովս կ՚առնեմ, Որպէս զի ուր որ ես ևս
4 դուք ալ հո՛ն ըլլաք։ Եւ ուր որ ես կ՚երթամ
դուք, ու ճամբան ալ գիտէք։
5 Թովմաս բաւ անոր, Տէր, չենք գիտեր
ուր կ՚երթաս, և ի՞նչպէս կրնանք ճամբան
6 գիտնալ։ Յիսուս բաւ անոր, Ես եմ ճամ-
բան ու ճշմարտութիւնը և կեանքը։ Ոմկը
7 Հօրը քով չ՚գար՝ եթէ ոչ ինծմով։ Թէ որ դուս
ճանչցայիք՝ իմ Հայրս ալ կը ճանչնայիք, և
ասկէ հետև կը ճանչնաք անիկա ու տեսաք ա-
նիկա։
8 Փիլիպպոս բաւ անոր, Տէր, Հայրը մեզի
9 ցուցուր, ու հերիք է մեզի։ Բաւ անոր Քի-
սուս, Այսքան ժամանակ ձեզի հետ եմ, և
դուս չճանչցա՞ր, Փիլիպպոս։ Ան որ դուս տեսաւ՝
Հայրը տեսաւ, և դուն ինտո՞ր կ՚ըսես թէ
10 Հայրը մեզի ցուցուր։ Չնչ հաւատար Թէ
ես Հօրը միջն եմ ու Հայրը իմ միջս է։ ան
խօսքերը որ ես ձեզի կը խօսիմ, Ոչ թէ ինքի-
սմէ կը խօսիմ, Հապա Հայրը որ իմ միջս երը-
նակած է, անիկա կը գործէ ան գործքերը։
11 Հաւատացէ՛ք ինծի, թէ ես Հօրը միջն եմ ու
12 Հայրը իմ միջս է։ Ոպա թէ ոչ դուն գործ-
քերուն համար ինծի հաւատացէ՛ք։ Ճշմարիտ
ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի թէ Ան որ ինծի կը հա-
ւատայ, ան գործքերը որ ես կը գործեմ,
ինքն ալ պիտի գործէ, և անոնցմէ աւելի
մեծ բաներ պիտի գործէ, Ինչու որ ես Հօր
13 քովը կ՚երթամ։ Ինչ իմ անունովս ինչ որ խնդ-
րէք, պիտի կատարեմ անիկա, որ Հայրը Որ-
14 դիովը փառաւորուի։ Թէ որ իմ անունովս
15 բան մը խնդրէք, Ես պիտի կատարեմ։ Թէ
որ դուս կը սիրէք, իմ պատուիրանքներս պա-
16 հեցէ՛ք։ Ես ալ Հօրը պիտի աղաչեմ, Ան ու-
րիշ Միխիթարիչ մը պիտի տայ ձեզի, որ յա-
17 ւիտեան ձեզի հետ բնակի, Ճշմարտութեան
Հոգին, Որ աս աշխարհս անիկա չկրնար ըն-
դունիլ, Ինչու որ չտեսներ անիկա ու չճանչ-
նար անիկա։ բայց դուք կը ճանչնաք անիկա,

ինչու որ ձեր քովը կը բնակի ՚և ձեր միջը
18 պիտի ըլլայ։ ՚Չեզ որբ չեմ թողուր, ՚կու
19 գամ ձեզի։ Քիչ մը ատենէն ալ աշխարհը
հրա զիս չտեսներ. ՚բայց դուք պիտի տես-
նէք զիս, ՚ինչու որ ես կենդանի եմ, և դուք
20 կենդանի պիտի ըլլաք։ Ան օրը պիտի գիտ-
նաք ՚թէ ես իմ Հօրս միջին եմ, և դուք իմ
21 միջս, ես ալ ձեր միջը։ ՚Ան որ իմ պատուէր-
ները կը բռնէ ու կը պահէ անոնք, անիկա է
զիս սիրողը. և ան որ զիս կը սիրէ՝ իմ Հօրմէս
պիտի սիրուի. ու ես անկից պիտի սիրեմ, և
ինքզինքս անոր պիտի յայտնեմ։
22 Բաւ. անոր ՚Յուդա, (ոչ Իսկարիովթացին,)
ՏԷր, ի՞նչպէս կ՚ըլլայ որ դուն ինքզինքդ մեզի
23 պիտի յայտնես՝ և չէ թէ աշխարհին։ Յիսուս
պատասխան տուաւ ու բսաւ անոր, ՚Թէ որ
մէկը զիս կը սիրէ՝ իմ խօսքս պիտի պահէ.
ու իմ Հայրս զանիկա պիտի սիրէ, ՚և անոր
պիտի գանք ու անոր քովը օթևան պիտի ը-
24 նենք։ Ան որ զիս չսիրեր, իմ խօսքերս չպա-
հեր. ՚Ու ան խօսքը որ կը լսէք՝ իմն չէ, հա-
25 պա Հօրը՝ որ զիս խրկեց։ Ա՛ս բաները ձեզի
26 խօսեցայ՝ քանի որ ձեր քովը եմ։ ՚Բայց Մը-
խիթարիչը՝ Սուրբ Հոգին՝ որ Հայրը իմ անու-
նովս պիտի խրկէ, ՚ան ինիկա ձեզի բոլորը պի-
տի սորվեցնէ, և ինչ որ ձեզի բսի միտքերը
27 ՚նիզ պիտի բերէ։ ՚Խաղաղութիւն կը թողում
ձեզի, իմ խաղաղութիւնս կու տամ ձեզի. չէ
թէ ինչպէս որ աշխարհս կու տայ՝ ես ձեզի
կու տամ. ՚սիրտերնիդ չխռովի ու չվախնայ։
28 Լսեցիք որ ես ըսի ձեզի թէ կ՚երթամ ու ձե-
զի կու գամ. ՚Թէ որ զիս սիրէիք՝ պիտի ու-
րախանայիք, ՚Թէ ես Հօրը քովկ կ՚երթամ,
29 ՚ինչու որ իմ Հայրս ինձմէ մեծ է։ ՚Ես հի-
մակուց դուս չելած բսի ձեզի, որ երբոր ը-
30 լայ՝ հաւատաք։ Ալ ձեր հետը չատ պիտի
չխօսիմ, ՚ինչու որ աս աշխարհիս իշխանը
31 կու գայ, և իմ վրաս բան մը չունի։ Միայն
Թէ աշխարհս գիտնայ որ ես Հայրը կը սիրեմ,
՚ու ինչպէս որ Հայրը ինծի պատուիրեց, ա-
նանկ կ՚ընեմ. եղէք՝ ասկի երթանք։

ԳԼ· ԺԵ

1 Ես եմ ճշմարիտ որթը, և իմ Հայրս մշակն
2 է։ ՚Ամէն ճիւղ որ իմ վրաս է ու պտուղ
չբերէը՝ կը կտրէ զանիկա. և ամէնը որ պը-
տուղ կը բերէ՝ կը մաքրէ զանիկա, որ ալ ա-
3 ւելի պտուղ բերէ։ ՚Դուք հիմակուընէ մա-
քուր էք ան խօսքով՝ որ ձեզի խօսեր եմ։
4 ՚Իմ միջս կեցէք՝ ու ես ձեր միջը. ինչպէս
որ ճիւղը չկրնար ինքիրմէն պտուղ բերել,
Թէ որ որթին վրայ հաստատած չըլլայ,
նոյնպէս ալ դուք ալ ՚ինձ, Թէ որ իմ վրաս
5 հաստատուած չըլլաք։ Ես որթն եմ՝ դուք
ճիւղերն էք. ան որ իմ վրաս հաստատուած
է՝ և ես անոր վրայ, անիկա չատ պտուղ
կը բերէ, ինչու որ առանց ինծի բան մը չէք
6 կրնար ընել։ Թէ որ մէկը իմ վրաս հաստա-
տուած չէ, ՚անիկա ճիւղի մը պէս դուրս ձը-
ղուած ու չորցած է. և կը ժողվեն զանիկա
7 ու կրակը կը նետուին, ու կ՚այրին։ Թէ որ դուք
իմ միջս կենաք՝ և իմ խօսքերս ալ ձեր միջը
կենան, ինչ որ ուզէք՝ պիտի խնդրէք. ու
8 պիտի ըլլայ ձեզի ՚Այսով իմ Հայրս փառա-
ւորուեցաւ, որ դուք չատ պտուղ բերէք,
՚ու իմ աշակերտներս ըլլաք։
9 Ինչպէս որ Հայրը զիս սիրեց, ես ալ ձեզ
10 սիրեցի. իմ սիրոյս միջ ՚կեցէք. ՚Թէ
որ իմ պատուէրներս պահէք, իմ սիրոյս մէ-
ջը պիտի կենաք. ինչպէս որ ես իմ Հօրս պա-
տուէրները պահեցի, և անոր սիրոյն միջը կե-
11 ցեր եմ։ Ա՛ս բաները ձեզի խօսեցայ որ իմ
ուրախութիւնս ձեր միջը ըլայ, ՚ու ձեր ու-
12 րախութիւնը լման ըլլայ։ ՚Ա՛յս է իմ պատուէրս
որ մէկզմէկ սիրէք, ինչպէս որ ես ձեզ սի-
13 րեցի։ ՚Ասկէ աւելի մեծ սէր մէկը չկրնար
ունենալ, որ մէկը իր կեանքը բարեկամնե-
14 րուն համար դնէ։ ՚Դուք իմ բարեկամներս
էք, Թէ որ ընելու բլլաք ինչ որ ես ձեզի կը
15 պատուիրեմ։ Ասկէ ետքը ձեզ ծառայ չեմ
անուաներ, ինչու որ ծառան չգիտեր իր տէրը
ինչ կ՚ընէ. Հապա ես ձեզ բարեկամ անուա-
նեցի, ՚ինչու որ ան ամէն բաները որ իմ Հօր-
16 մէս լսեցի՝ ձեզի իմացուցի։ ՚Չէ Թէ դուք
զիս ընտրեցիք, Հապա ես ձեզ ընտրեցի,
՚ու զրի ձեզ որ դուք երթաք և պտուղ բե-
րէք, ու ձեր պտուղը մնայ. ՚որպէսզի ինչ իմ
անուանովս ինչ որ Հօրմէն խնդրէք, ձեզի տայ։
17 ՚Ա՛ս կը պատուիրեմ ձեզի որ մէկզմէկ սիրէք։

1 Ա Ա Ա

18 Թէ որ աշխարհ ձեզ կ՚ատէ, գիտցէք որ
19 ձեզմէ առաջ զիս ատեց։ Թէ որ աշխարհէս
եղած ըլլայիք, աշխարհ իրեններըը կը սիրէր.
բայց որովհետեւ աշխարհէ չէք՝ հապա ես
ձեզ աշխարհէն ընտրեցի, անոր համար աշ-
20 խարհ ձեզ կ՚ատէ։ Մի՛ոգներնիդ բերէք այն
խօսքը որ ձեզի ըսի Թէ՝ Ծառան իր տիրոջ-
մէն մեծ չէ. Թէ որ զիս հալածեցին, ձեզ
ալ պիտի հալածեն. Թէ որ իմ խօսքս պա-
21 հեցին, ձերն ալ պիտի պահեն։ Բայց ասոնք
ամէն բաները պիտի ընեն ձեզի իմ անուանս
համար, վասն զի չճանչցան անիկա որ զիս
22 խրկեց։ Թէ որ ես եկած և անոնց խօսած
չըլլայի, անոնք մեղք չէին ունենար. Բայց
հիմա իրենց մեղքին պատճառանք մը չունին։
23 Ան որ զիս կ՚ատէ, իմ Հայրս ալ կ՚ատէ։
24 Թէ որ ան գործերը իրենց մէջը բրած չըլ-
լայի, որոնք ուրիշ մէկը չէ բրած, անոնք մեղք
չէին ունենար. բայց հիմա տեսան, ու ատե-
25 ցին զիս ալ իմ Հայրս ալ։ Սակայն՝ որ խօս-
քը կատարուի ան խօսքը որ իրենց օրինացը
մէջ գրուած է Թէ՝ Զուր տեղը զիս ատեցին։
26 Բայց երբոր Մխիթարիչը գայ որ ես Հօրմէն
ձեզի պիտի խրկեմ, ան ճշմարտութեան Հո-
գին՝ որ Հօրմէն կ՚ելլէ, անիկա վկայ պիտի
27 ըլլայ ինծի համար։ Ու դուք ալ վկայ կը ըլլայիք, վասն
զի սկիզբէն ի վեր իմ հետս էք։

ԳԼ. ԺԶ

1 Ասոնք բաները ձեզի խօսեցայ որ չդժգոհիք։
2 Ձեզ իրենց ժողովարաններէն դուրս պիտի
ձգեն ձեզ. ու ժամանակ ալ պիտի գայ՝ որ
ամէն ոք որ ձեզ սպաննէ, անոնք պիտի կար-
3 ծեն Թէ Աստուծոյ պաշտօն կը մատուցանէ։
Ու ասոնք պիտի ընեն անոր հա-
4 մար որ ոչ Հայրը ճանչցան՝ ոչ ալ զիս։ Բայց
ասոնք բաները ձեզի խօսեցայ որ երբ ժամանակը
գայ՝ միտքերնիդ բերէք Թէ ես ըսի ձեզի.
և հոս բաները սկիզբէն չըսի ձեզի, վասն
որ ես հետերնիդ էի։
5 Սակայն հիմա ես կ՚երթամ զիս խրկողին

քովը, և ձեզմէ մէկն ալ չհարցնեք ինծի
6 Թէ Ո՞ւր կ՚երթաս։ Բայց որովհետեւ ասոնք բա-
ները ձեզի խօսեցայ, Ձեր սիրտերը տրտմու-
7 թիւնով լեցաւ։ Բայց ես ճշմարիտը կ՚ըսեմ
ձեզի, ապրիլ է ձեզի Թէ որ ես երթամ. քան-
զի Թէ որ ես չերթամ, Մխիթարիչը ձեզի
չգար. Հապա Թէ որ երթամ, անիկա ձեզի
8 կը խրկեմ։ Ես ինքը երբոր գայ՝ աշխարհը
պիտի յանդիմանէ մեղքի համար և արդա-
րութեան համար ու դատաստանի համար,
9 Մեղքի համար՝ որ ինծի չեն հաւատար.
10 Արդարութեան համար՝ Որ ես իմ Հօրս կո-
11 կ՚երթամ, և ալ զիս չէք տեսներ. Ես Դա-
տաստանի համար՝ Որ աս աշխարհիս իշխանը
12 դատապարտած է. Ձեզի տակաւին շատ
բաներ ունիմ ըսելու, Բայց հիմա չէք կրնար
13 տանիլ. Իսկ երբոր ինքը՝ Ճշմարտութեան
Հոգին գայ, Տանի՛ն ճշմարտութեան պիտի
առաջնորդէ ձեզի. Վասն որ չի Թէ ինքը-
մէն պիտի խօսի, Հապա ինչ որ լսի՝ ան պի-
տի խօսի ու գալիքները ձեզի պիտի պատմի.
14 Անիկա զիս պիտի փառաւորէ, Վասն որ իմ-
15 Նէս պիտի առնէ ու ձեզի պատմի. Ան
ամէն բաները որ Հայրը ունի՝ իմն է. անոր
համար ձեզի ըսի Թէ իմինէս պիտի առնէ ու
16 ձեզի պատմի. Քիչ մը առնէն՝ ալ զիս պի-
տի չտեսնէք, և դարձեալ քիչ մը առնէն զիս
պիտի տեսնէք. Հայրի ես Հօրը կ՚երթամ։
17 Ասոր համար աշակերտներէն ոմանք իրարու
կ՚ըսէին. Ի՞նչ է ասոր միտքն կ՚ըսէ Թէ քիչ
մը առնէն՝ ալ զիս պիտի չտեսնէք, և դար-
ձեալ քիչ մը առնէն զիս պիտի տեսնէք. և
18 Հայրի ես Հօրը կ՚երթամ։ Ուստի կ՚ըսէին. Ի՞նչ
պիտի ըլլայ ան քիչ մըն որ կ՚ըսէ. չենք
19 գիտեր ինչ կը գրուցէ. Իսկ Յիսուս գիտա-
լով որ կ՚ուզեն իրեն հարցընել, ըսաւ անոնց.
Ասոր համար իրարու կը հարցընէք, որ ըսի
Թէ քիչ մը առնէն՝ ալ զիս պիտի չտեսնէք, և
դարձեալ քիչ մը առնէն զիս պիտի տեսնէք.
20 Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, դուք պիտի
լայ ու ողբաք, բայց աշխարհս պիտի ուրա-
խանայ. դուք պիտի տրտմիք, սակայն ձեր
տրտմութիւնը ուրախութեան պիտի փոխուի.
21 Ինչպէս մի երբոր ծնանելու վրայ է՝ տրտմու-
թիւն կ՚ունենայ, ինչու որ իր ժամը հասած
է. բայց երբոր ազատ ծնանի, ալ ներս թիւնը
միտք չբերեր ուրախութենէն՝ որ աշխարհ

ա = Ե-ովհ · գ · 1 · 13 ·
բ = Ե-ովհ · գ · 1 ·
գ Գա-ղ · ժե · 14 ·
դ Մ-ա-ղ · ե · Ղ-ահ · 40 · Գլ · ժգ · 18 ·
ե Երեմ · գ · 7 ·
զ Մ-ա-ղ · ժ · 22 · խգ · 9 · Գլ · ժգ · 3 ·
է Գլ · Բ · 41 ·
ը Հ-ովհ · ա · 20 · Ե-ովհ · գ · 17 ·
թ = Ե-ովհ · ը · 23 ·
ժ = Գլ · գ · 8 · ե · 51 · Բ · 52 ·
ի = Ա-ղ · լե · 19 · կՁ · 4 ·
լ Ղ-ահ · խգ · 40 · Գլ · ժգ · 17 · 20 · ժգ · 7 · 12 · Գ-որ · ը · 33 ·
խ = Ե-ովհ · ե · 6 ·
ծ Ղ-ահ · խգ · 41 · Գ-որ · ա · 8 · 21 · 22 · ը · 32 · գ · 13 · գ · 20 · 33 · ե · 28 · ժ ·
կ = Գլ · ժգ · 31 · = Գ-որ · ը · 53 · Ե · 1 · ը Գ-ոա · ա · 16 ·
հ Ղ-ահ · ա · 8 · ա Ե-ովհ · ա · 1 · 2 · — Մ-ա-ղ · Ժ · 21 · Ա-ղ · ժ · 10 · 11 · 12 · 13 · 14 · 15 · 16 · 17 · 18 · 19 · 20 · 21 · 22 · 23 · 24 · 25 · 26 · 27 · 28 · 29 ·

22 մարգ մը ծնաւ։ Ահա յիրաւի գուք հիմա
ապառնաթիւն ունիք. բայց ես ձեզ նորէն պի-
տի տեսնեմ, եւ ձեր սիրտերը ուրախ պիտի
բլլան, ու ձեր ուրախութիւնը մէկը ձեզմէ
23 պիտի չհանէ։ Եւ ան օրը ինձի բան մը պիտի
չհարցնէք. ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձե-
զի, որ իմ անունովս ինչ որ խնդրէք Հօրմէն,
24 պիտի տայ ձեզի։ Մինչեւ հիմա իմ անունովս
բան մը չխնդրեցիք. խնդրեցէք ու պիտի
առնէք, որ ձեր ուրախութիւնը լման բլլայ։
25 Ա՛ս բաները առակներով խօսեցայ ձեզի. բայց
ժամանակ պիտի գայ, որ ալ ձեզի առակներ
չեմ պիտի խօսիմ, հապա յայտնապէս Հօրը
26 վրայով պիտի պատմեմ ձեզի։ Այն օրը իմ
անունովս պիտի խնդրէք. եւ չեմ ըսեր ձեզի
թէ ես ձեզի համար պիտի աղաչեմ Հօրը.
27 Ինչու որ ինքը Հայրը ձեզ կը սիրէ, վասն զի
դուք զիս սիրեցիք ու հաւատացիք թէ ես
28 Աստուծմէ ելայ ու աշխարհ եկայ. նորէն կը թողում աշխարհը եւ Հօրը
կ՚երթամ։
29 Ըսին անոր իր աշակերտները. Ահա հիմա
յայտնապէս կը խօսիս ու առակ մըն ալ չես
30 ըսեր։ Հիմա խնայնիք որ Ամէն բաները գի-
տես, եւ քեզ հըն չէ պէտք որ մէկը քեզի
հարցնէ. սոսկ Ս՚ըս հաւատանք որ Աստուծ-
31 մէ ելար։ Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց
32 — Հիմա կը հաւատա՞ք։ Ահա ժամա-
նակ պիտի գայ, ու եկած ալ է, որ ցիրուց-
ցան պիտի բլլաք Ամէն մէկը իր տեղը, ու
զիս մենակ պիտի թողուք. Բայց ես մենակ
33 չեմ, ինչու որ Հայրը իմ հետս է։ Ա՛ս բաները
ձեզի խօսեցայ, որ ինծմով խաղաղութիւն
ունենաք. Աշխարհի մէջ նեղութիւն պիտի
ունենաք, Բայց քաջալերեցէք. Ես աշ-
խարհին յաղթեցի։

ԳԼ. ԺԷ

1 Քրիստոս կ՚աղօթէ իր Հօրը որ փառաւորէ զինքը։ 6 որ հաս-
տատ պահէ իր աշակերտները։ 11 մինչեւ նոյնութեամբ։ 17 եւ նշմար-
տութեամբ։ 20 որ հրինդ ալ իր հետ փառաւորէ զանոնք
եւ ամէն ուրիշ հաւատացեալներ։

1 Յիսուս հրոյր առաջ խօսեցաւ, իր աչքե-
րը դէպ՚ի երկինքը վերցուց ու ըսաւ, Հայր,
ժամանակը հասեր է, փառաւորէ քու Որ-
դիդ, որ քու Որդիդ ալ քեզ փառաւորէ.
2 ինչպէս որ իրեն իշխանութիւն տուիր ամէն
մարմնոյ վրայ, որ յաւիտենական կեանք տայ
3 ան ամենուն որ Իրեն տուիր։ Եւ ա՛ս է
յաւիտենական կեանքը, որ ճանչնան քեզ
Ա՛մէն միայն ճշմարիտ Աստուած, ու Յիսուս
4 Քրիստոս՝ զոր դուն իրկեցիր։ Ես քեզ
երկրիս վրայ փառաւորեցի, հատ գործը որ
5 ինծի տուիր ընելու՝ կատարեցի։ Եւ հիմա,
ով Հայր, փառաւորէ զիս քու քովդ ան փառ-
քովը՝ որ աշխարհի բլլալէն առաջ քովդ ու-
6 նէի։ Քու անունդ յայտնի ըրի ան մարդոց՝
զորս որ աշխարհէն ինծի տուիր. քուկդ էին,
ու ինծի տուիր անոնք, և քու խօսքդ պա-
7 հեցին։ Հիմա գիտցան թէ ան ամէն բաները
8 որ ինծի տուիր՝ քեզմէ են. Ինչու որ ան խօս-
քերը՝ որ ինծի տուիր, ես անոնց տուի, ա-
նոնք ալ ընդունեցին, Ու ճշմարիտ թէ ամէն
իմացան որ ես քեզմէ ելայ, ու հաւատացին
9 թէ դուն իրկեցիր զիս։ Ես անոնց համար
կ՚աղաչեմ. Չէ թէ աշխարհի համար կ՚աղաչեմ,
հապա անոնց համար որոնք դուն ինծի տուիր,
10 ինչու որ քուկդ են անոնք։ Եւ ինչ որ իմ
է՝ ան բոլորը քուկդ է, ու ինչ որ քուկդ է՝
ան իմ է, ու ես անոնցմով փառաւորած եմ։
11 Ու ես՝ ալ աշխարհի մէջ չեմ, բայց անոնք
աշխարհի մէջ են, ու ես քեզի կու գամ. ով
Սուրբ Հայր, Քու անունովդ պահէ անոնք
որ դուն ինծի տուիր, Ղ՚ակէս զի մէկ բլլան,
12 Ինչպէս որ մենք հէ՛ն ենք. Քանի որ աշխար-
հի մէջ անոնց հետ էի, ես կը պահէի անոնք
քու անունովդ. որոնք որ դուն ինծի տուիր՝
ես պահեցի, Ու անոնցմէ մէկը չկորսուեցաւ,
միայն թէ ան կորսուան որդին, Որ գրուածը
13 կատարուի։ Ալ հիմա քեզի կու գամ, ու այ-
սիրհի մէջ ասա բաները կը խօսիմ, որ իմ ու-
րախութիւնս իրենց անձերուն մէջ կատարեալ
14 ունենան։ Ես քու խօսքդ անոնց տուի, Ու
աշխարհս անոնք ատեց. Ինչու որ աշխարհէ
15 չեն, Ինչպէս որ ես աշխարհէ չեմ. Չեմ ազա-
չեր որ անոնք աշխարհէն վերցնես, Հապա
16 որ անոնք չարէն պահես. Անոնք աշխարհէ
17 չեն, ինչպէս որ ես աշխարհէ չեմ. Սրբէ ա-

ե Հր· ե· ։ ը· ։ Գ· Ա՛ր· խ· ։ ա· ։ Գէ· Ա՛ր· ։ Ա՛ր· Ա՛ր· ։ Գէ· խ· ։ Գէ· ը· ։ Ա՛ր· խ· ։ Գէ· ը· ։ Ա՛ր· ։ Գէ· ։ Ա՛ր· ։ Գէ· ։ Գէ· ։ Գէ

նանք քու ճշմարտութիւնովդ. 17քու խօսքդ
18 ճշմարտութիւն է. 18ինչպէս որ դուն զիս աշ-
խարհ խրկեցիր, ես ալ անոնք աշխարհ
19 խրկեցի. 19ես անոնց համար ես իմ անձս կը
սրբեմ, որ իրենք ալ ճշմարտութիւնով սրբ-
20 բացած ըլլան. 20Բայց չէ թէ միայն անոնց
համար կ'աղաչեմ, հապա անոնց խօսքովը
21 բոլոր հնձի հաւատացողներուն համար ալ. 21որ
ամէնն ալ մէկ ըլլան, ինչպէս որ դուն, ով
Հայր, իմ մէջս ու ես քու մէջդ, որ անոնք
ալ մեր մէջը մէկ ըլլան, որպէս զի աշխարհս
22 հաւատայ թէ դուն խրկեցիր զիս. 22ես ան
փառքը որ դուն հնձի տուիր՝ ես անոնց տը-
ւի, 23որ մէկ ըլլան՝ ինչպէս որ մենք մէկ ենք.
23 (ես անոնց մէջ՝ և դուն իմ մէջս,) 23որ իրենք
կատարեալ ըլլան մէկութեան մէջ. ու աշխար-
հը գիտնայ թէ դուն խրկեցիր զիս, ու սի-
24 րեցիր անոնք՝ ինչպէս որ զիս սիրեցիր. 24Ով
Հայր, անոնք որ դուն հնձի տուիր, կ'ուզեմ
որ ուր որ ես եմ՝ անոնք ալ իմ հետս ըլլան,
որպէս զի տեսնեն իմ փառքս որն որ հնձի
տուիր. 25ինչու որ դուն զիս սիրեցիր աշխար-
25 հիս սկիզբէն առաջ. 25Ով արդար Հայր, 26աշ-
խարհս քեզ չճանչցաւ, 26բայց ես քեզ ճանչ-
ցայ, 26ևասոնք ճանչցան թէ դուն զիս խրր-
26 կեցիր. 26Ու քու անունդ անոնց ճանչցուցի,
ու պիտի ճանչցնեմ, որ ան սէրը որով դուն
զիս սիրեցիր, անոնց մէջը ըլլայ, ու ես ալ
անոնց մէջը.

ԳԼ. ԺԸ

1 Բաւդա կը մտանէ Գեթսեմա. 6 Գետնաթափ եկողները գե-
տին կը գտնեն. 10 Պետրոս սուրով կը կռուի Մալքոսին
անդէմ. 12 Յիսուս կը բռնուի ու կը տարուի Անդրէի և Կա-
յիափայի առջեւ. 15 Պետրոսին ուրացութիւնը. 19 Յիսուս
կը քննուի Կայիափայի առջեւ. 28 Կ'առաւօտուան Պիղա-
տոսի առջեւ. 36 Քրիստոսի թագաւորութիւնը. 40 Հրեայք
կ'ուզեն որ Բարաբբան արձակուի.

1 Յիսուս ասոնք բաները բսնէն ետեւ՝ իր աշա-
կերտներուն հետ Կեդրոն հնդպատին
անդին կողմը ելաւ, ուր որ պարտէզ մը կար,
որուն մէջը մտաւ ինքը ու իր աշակերտները:
2 Եւ Բաւդա ալ որ զանիկա պիտի մատնէր՝
գիտէր ան տեղը, վասնզու որ Յիսուս շատ ան-
գամ իր աշակերտներուն հետ հոն կը հաւ-
3 ծոզուած էր. 3Ուստի Բաւդա Գեռասրնէրէն
դունդը ու քահանայապետներէն և փարի-
սեցիներէն սպասաւորներ հետը առնելով, ան
տեղը եկաւ ճրագներով ու լապտերներով և
4 զէնքերով. 4Իսկ Յիսուս իր վրայ գալու բոլոր
բաները գիտնալով՝ ելաւ ու բսաւ անոնց,
5 Ո՞վ կը փնտռէք. Պատասխան տուին անոր,
Նազովրեցի Յիսուսը. բսաւ անոնց Յիսուս,
Ես եմ. Բաւդա ալ որ զանիկա կը մատնէր՝
6 անոնց հետ կայներ էր. Ու երբոր բսաւ թէ
Ես եմ՝ ետ ետ գացին ու գետինը ինկան.
7 Եւ նորէն հարցուց անոնց, Ո՞վ կը փնտռէք.
8 անոնք ալ բսին, Նազովրեցի Յիսուսը. Յիսուս
պատասխան տուաւ, Զեզի բսի թէ Ես եմ.
ուստի թէ որ զիս կը փնտռէք, թող տուէք
9 տունք որ երթան: Որ կատարուի ան խօսքը
որ ինքը բսեր էր թէ Անոնք որ ինձի տուիր,
10 անոնցմէ մէկն ալ չկորսնցուցի. Պետրոսը
Սիմոն Պետրոս որ սուր մը ունէր՝ քաշեց ա-
նիկա ու քահանայապետին ծառային գարե-
լով՝ անոր աջ ականջը կտրեց հանեց. և ան
11 ծառային անունը Մալքոս էր. Իսկ Յիսուս
բսաւ Պետրոսին, Սրդ զսպանակը դիր.
ան գաւաթը որ Հայրը ինձի տուաւ՝ պիտի
չխմեմ անիկա:
12 Ուստի Գեռասրնէրէն դունդը ու հազարա-
պետը և Հրեից սպասաւորները բռնեցին Յի-
13 սուսը ու կապեցին. Եւ առաջ զանիկա Ան-
նային տարին, քանզի ինքը ան տարուան
քահանայապետին կայիափային աներն էր.
14 Եւ ան կայիափան էր, որ Հրեից խրատ
տուաւ թէ Աղէկ է որ մէկ մարդ մը կորսի
15 Ժողովուրդին համար: Ու Յիսուսի ետեւէն
կ'երթային Սիմոն Պետրոս և ուրիշ աշակերտ
մը. և ան աշակերտը քահանայապետին ծան-
չոտը ըլլալով՝ Յիսուսի հետ քահանայա-
16 պետին դատիճը մտաւ. Բայց Պետրոս դուր-
սը դրանը քովը կը կենար. ուստի ելաւ միւս
աշակերտը որ քահանայապետին ծանչուտն
էր, և բսաւ դռնապանին, ու ներս մղցուց
17 Պետրոսը. Աղախնայ դռնապան աղջիկը ը-
սաւ Պետրոսին, Միթէ դուն ալ ան մարդուն
18 աշակերտներէն ես. ան ալ բսաւ, Չեմ: Իսկ
ծառաները ու սպասաւորները հոն կայներ էին,
և կրակ վառած կը տաքնային, քանզի ցուրտ
էր. Պետրոս ալ անոնց հետ կայներ էր ու կը
19 տաքնար. Եւ քահանայապետը Յիսուսին
հարցուց անոր աշակերտներուն ու վարդա-
20 պետութեանը վրայով. Յիսուս պատասխան
տուաւ անոր, Ես աշխարհին յայտնի խօսե-
ցայ. ես ամէն առեն ժողովարաններուն մէջ
ու տաճարին մէջ սորվեցուցի, ուր որ բոլոր
Հրեաները կը ժողովուին, ու ծածկարար բան
21 մը չխօսեցայ. Ինչո՞ւ ինձի կը հարցնես. Լը-

ր Թագ. ի. 33. Պաշ. Ծ՚ԺԹ. 1119. 151. ԳԼ. ը. 40.
բ ԳԼ. բ. 21.
գ ա Կոր. ա. 2. 30. Եբր. Թ. 14. ա Յհ. 1. 7. Եբր. Ժ. 10.
դ Հռ. 11. 22. 23. ԳԼ. Ժ. 18. Հռովմ. Ժբ. 3. Գաղ. գ. 28.
ե ԳԼ. Ժ. 38. Ժգ. 11.
զ ԳԼ. Ժգ. 20. Բաւխ. ա. 3. է. 14.
է Կոր. գ. 14.
ը ԳԼ. Ժբ. 20. Ժգ. 3. Թեսս. գ. 10.
թ Հռ. 5.
ժ ԳԼ. Ժ. 21. Ժգ. 3.
ժա ԳԼ. ի. 39. ը. 55. Ժ. 13.
ժբ Հռ. 8. ԳԼ. Ժգ. 27.
ժգ Հռ. 8. ԳԼ. Ժե. 15.
ժդ ԳԼ. Ժե. 21. Ժգ. 3.
ժե ԳԼ. ի. 39. ը. 55. Ժ. 13.
ժզ Հռ. 8. ԳԼ. Ժգ. 27.
ժէ Մատ. իգ. 26. Մար. Ժգ. 31. Ղուկ. իբ. 39.
ժը Ր Թագ. Ժե. 13. Ղուկ. խա. 37. իբ. 50.
ի Մատ. իգ. 47. Մար. Ժգ. 43. Ղուկ. իբ. 47. Գոր. ա. 18.
ի ԳԼ. Ժե. 19.
իա Մատ. իգ. 51. Մար. Ժգ. 47. Ղուկ. իբ. 49. 50.
իբ Մատ. ի. 22. իգ. 30. 48.
իգ Ղուկ. գ. 2.
իդ Տես Մատ. իգ. 57.
իե ԳԼ. Ժա. 50.
իզ Մատ. իգ. 55. Մար. Ժգ. 54. Ղուկ. իբ. 54.
իէ Մատ. իգ. 69. Մար. Ժգ. 66. Ղուկ. իբ. 56.
իը Մատ. իգ. 55. Ղուկ. գ. 15. ԳԼ. Ե. 14. 26. 33. Ը. 3.

ասդնեղուն հարցուբ թէ ինչ խօսեցայ իրենց։
22 ահա ինչ որ խօսեցայ՝ դիտեն իրենք։ Երբոր
աս բաւս, ապաստաւորներն ալ կը հան կայ-
ներ էր, Յիսուսին ապտակ մը զարկաւ՝ ը-
սելով, Աստա՞ւկ պատասխան կուս տաս քա-
23 հանայապետին։ Յիսուս անոր պատասխանեց,
Թէ որ չար խօսեցայ, վկայէ չարին համար։
Հապա թէ որ բարի խօսեցայ, ինչո՞ւ կը զարնես
24 ինծի։ Կրկ Անան զանիկա կապած՝ կայիափա
25 քահանայապետին իրկեց։ Սիմոն Պետրոս ալ
հան կայներ էր ու կը տաքնար։ Ան ըսին իրեն,
Միթէ դուն ալ անոր աշակերտներէն ես։ ա-
26 Նիկա ուրացաւ ու բաւ թէ Չեմ։ Քահանայա-
պետին ծառաներէն մէկն ալ՝ ան հարսած ազ-
գականը որուն ականջը Պետրոս կտրեր էր,
բաւ, Չէ՞ որ ես քեզ տեսայ պարտէզին մէջը
27 անոր հետ։ Անառներ Պետրոս նորէն ուրացաւ,
Ու չաւս մը հաւը խօսեցաւ։
28 Ուր Յիսուս կայիափային դատէն տարին,
պալատը տարին, և առաւտու էր։ Ան իրենք
պալատը չմտան՝ որ չպղծուին, հապա որ զա-
29 տիկ ուտեն։ Ուստի Պիղատոս դուրս ելաւ ա-
նոնց ու բաւ, Ի՞նչ ամբաստանութիւն կը տնէք
30 կայսրընէք աս մարդուն դէմ։ Պատասխան
տուին ու ըսին իրեն, Թէ որ ասիկա չարա-
դործ մը չըլլար, քեզի չէինք մատներ զանի-
31 կա։ Անառներ Պիղատոս բաւ անոնց, Դուք
առէք անիկա, ու ձեր օրէնքին համեմատ
անոր դատաստանեցէք։ Հրէաներըն իրեն
ըսին, Մեզի օրինաւոր չէ մարդ մը մեռցընել։
32 Որ կատարուի Յիսուսի խօսքը, որ բաւ՝
խնդրելով թէ ինչ մահով ինքը պիտի մեռ-
33 նէր։ Ուստի Պիղատոս նորէն պալատը մտաւ,
կանչեց Յիսուսը ու բաւ անոր, Դո՞ւն ես Հրէ-
34 բից թագաւորը։ Յիսուս պատասխան տուաւ
անոր, Ասիկա դուն քեզմէ՞ կ'ըսես, թէ ինծի
35 համար ուրիշները քեզի ըսին։ Պատասխան
տուաւ Պիղատոս, Միթէ ես Հրեայ եմ։
քու ազգդ և քահանայապետները քեզ ինծի
36 մատնեցին. ի՞նչ բրած ես դուն։ Յիսուս
պատասխան տուաւ, Իմ թագաւորութիւնս
աս աշխարհէս չէ. թէ որ աս աշխարհէս ըլ-
լար իմ թագաւորութիւնս, իմ սպասաւորներս
կը կռուէին որ ես Հրէից ձեռքը չմատնուիմ,
բայց հիմա իմ թագաւորութիւնս ասկէ չէ։
37 Անառներ Պիղատոս բաւ անոր, Ուրեմն դուն
թագաւո՞ր մըն ես։ պատասխան տուաւ Յի-
սուս, Դուն կ'ըսես, քանզի թագաւոր եմ։ Ես
աս բանիս համար ծնած եմ՝ և աս համար
աշխարհ եկած, որ ճշմարտութեան համար
վկայեմ։ ան ամէնը՝ որ ճշմարտութենէն է՝ իմ
38 ձայնիս ականջ կը դնէ։ Պիղատոս բաւ անոր,
Ի՞նչ է ճշմարտութիւնը։ և աս բանէրէ
դուրս ելաւ Հրեաներուն և բաւ անոնց, Ես
մէկ յանցանք մը չեմ գտներ անոր վրայ։
39 Պայց սովորութիւն ունիք որ մէկ հատ մը
արձակեմ ձեզի զատիկը. Հիմա կ'ուզէ՞ք որ
40 Հրէից թագաւորը արձակեմ ձեզի։ Անառներ
ամէնքն ալ նորէն ազազակեցին՝ ըսելով, Մի
այլ ասիկա, Հապա Բարաբբան։ Եւ Բա-
րաբբա աւազակ մըն էր։

ԳԼ. ԺԹ

1 Անառներ Պիղատոս առաւ Յիսուսը ու ծե-
2 ծեց։ Զինուորներն ալ փուշերէ պսակ հիւ-
սելով անոր դլխուն դրին, և անոր ծիրանի
3 հանդերձ մը հադցուցին. Ու կ'ըսէին, Ողջոյն
քեզ, Հրէից Թագաւոր. և ապտակներ կը
4 զարնէին անոր։ Պիղատոս նորէն դուրս ելաւ
ու բաւ անոնց, Ահա անիկա դուրս կը բերեմ
ձեզի, Որ գիտնաք թէ ես անոր վրայ յան-
5 ցանք մը չեմ գտներ։ Անառներ Յիսուս դուրս
ելաւ՝ փշեղէն պսակն ու ծիրանի հանդերձը
հադած. և Պիղատոս բաւ անոնց, Ահա այն մար-
6 դը։ Երբոր քահանայապետները ու սպասաւորները
երբոր տեսան անիկա, սպազակեցին ու ըսին,
խաչը հանէ, խաչը հանէ [ասիկա]։ Պիղա-
տոս բաւ անոնց, Դո՛ւք առէք ասիկա ու
խաչը հանեցէք, ինչու որ ես տարր վրայ
7 յանցանք մը չեմ գտներ։ Հրէաներըն պատաս-
խան տուին իրեն, Մենք օրէնք ունինք, և
մեր օրէնքին համեմատ պէտք է որ մեռնի,
Ինչու որ ինքզինքը Աստուծոյ Որդի ըրաւ։
8 Երբոր Պիղատոս աս խօսքը լսեց, ալ աւելի
9 վախցաւ։ Ու նորէն պալատը մտնելով բաւ
Յիսուսին, Ուսկի՞ն ես դուն. Պայց Յիսուս
10 պատասխան չտուաւ անոր։ Ուստի Պիղատոս
բաւ անոր, Ինծի հետ չե՞ս խօսիր. չե՞ս գիտեր
որ ես իշխանութիւն ունիմ քեզ խաչը հա-
նելու, ու իշխանութիւն ունիմ քեզ արձա-
11 կելու։ Յիսուս պատասխան տուաւ, Դուն
իմ վրաս մէկ իշխանութիւն մըն ալ չէիր ու-
նենար, թէ որ քեզի վերէն տրուած չըլլար.
անոր համար՝ ան որ դիս քեզի մատնեց,
12 անոր մեղքը աւելի մեծ է։ Ալ անկէ ետև
Պիղատոս կը փնտռէր թէ ընդ-

---

1 Կամ՝ Պիղատոս առաւ Յիսուսը ու ծեծել տուաւ։ 2 Կամ՝ Զինուորներն ալ փշեայ պսակ կը դնէն անոր գլխուն։ և անոր ապտակներ կը կարնէն։ 4 Պիղատոս դ՚ըսաւ, Ահա անիկա դուրս կը բերեմ ձեզի, Որ գիտնաք թէ ես անոր վրայ յանցանք մը չեմ գտներ։ 5 Յիսուս դուրս ելաւ՝ փշեայ պսակն ու ծիրանի հանդերձը հադած։ 6 Պիղատոս ըսաւ անոնց, Ահա այն մարդը։ 7 Հրեաներուն պատասխան տուին իրեն, Մենք օրէնք ունինք, և մեր օրէնքին համեմատ պէտք է որ մեռնի, Ինչու որ ինքզինքը Աստուծոյ Որդի ըրաւ։ 8 Երբոր Պիղատոս այս խօսքը լսեց, աւելի վախցաւ։ 9 Ու նորէն պալատը մտնելով ըսաւ Յիսուսին, Ուսկի՞ն ես դուն։ Յիսուս պատասխան չտուաւ անոր։ 10 Ուստի Պիղատոս ըսաւ անոր, Ինծի հետ չե՞ս խօսիր. չե՞ս գիտեր որ ես իշխանութիւն ունիմ քեզ խաչը հանելու, և իշխանութիւն ունիմ քեզ արձակելու։ 11 Յիսուս պատասխան տուաւ, Դուն իմ վրաս մէկ իշխանութիւն մըն ալ չէիր ունենար, թէ որ քեզի վերէն տրուած չըլլար. անոր համար՝ ան որ դիս քեզի մատնեց, անոր մեղքը աւելի մեծ է։ 12 Անկէ ետև Պիղատոս կը փնտռէր թէ ընդ-

---

ա Եբեմ. ի. 3։ Գոր. իգ. 2։
ե Մատ. իգ. 37։
է Մատ. իգ. 69։ 71։ Մարկ. ժգ. 69։ Ղուկ. իը. 58։
ը Մատ. իգ. 74։ Մարկ. ժգ. 72։
թ Ղուկ. իը. 60։ Գլ. ժգ. 38։
ժ Մատ. իգ. 2։ Մարկ. ժե. 1։ Ղուկ. իգ. 1։ Գոր. գ. 13։
ժա Գոր. ժ. 28։ ժե. 30։ ժը. 10։
ժգ Մատ. իգ. 19։ Գլ. ժգ. 47։
ժդ Մատ. իգ. 33։
ժե Մատ. իե. 11։
ժզ Մատ. իե. 2։ Մարկ. ժե. 2։ Ղուկ. իգ. 3։ Գոր. գ. 13։
ժէ Դան. է. 13։
ժը Մատ. իե. 15։ Մարկ. ժե. 6։ Ղուկ. իգ. 4։ Գլ. ժի. 4։
ի Մատ. իե. 15։ Մարկ. ժե. 6։ Ղուկ. իգ. 17։
ա Գոր. գ. 14։
գ Գոր. գ. 15։
դ Մատ. իե. 21։ Մարկ. ժե. 9։ Ղուկ. իգ. 4։ Գլ. ժի. 4։
ե Մատ. իե. 19։ Մարկ. ժե. 15։ Ղուկ. իգ. 19։
—
զ Մատ. ի. 19։ Մարկ. ժե. 15։ Ղուկ. իգ. 19։
է Գոր. գ. 15։
ը Ղան. է. 13։
թ Մատ. իգ. 63։ Գլ. ի. 18։ ժ. 33։
ժ Յով. ծգ. 7։ Մատ. իե. 12։ 14։
ժա Ղուկ. իը. 53։ Գլ. ի. 20։

ձակէ · բայց Հրէաները կ՚ազդակէին ու կ՚ը-
ակէին, «Թէ որ ասիկա արձակես, կայսրին
բարեկամը չես. Ամէն ով որ ինքզինքը թա-
գաւոր կ՚անուանէ, անիկա կայսրին հակա-
13 ռակ կը խօսի» : Իսկ Պիղատոս երբոր ասս խօս-
քը լսեց, դուրս հանեց Յիսուսը, ու նստաս
բեմին վրայ ան տեղը՝ որ քարայատակ կ՚ը-
14 սուէր, և երբայեցերէն՝ Գաբբաթա կ՚ըսուէր։ (Զատ-
կին ուրբաթ մը էր ու ժամը վեցին մտեն-
նելն էր,) և Հրէաներուն ըսաւ, Ահա ձեր
15 թագաւորը : Բայց անոնք ազդակեցին, Վեր-
ցուր, վերցուր, խաչը հանէ ասիկա. Պիղա-
տոս ըսաւ անոնց, Ձեր թագաւորը խաչը
հանեմ. քահանայապետները պատասխան տը-
ւին, Մենք կայսրէն ի զատ թագաւոր չու-
16 նինք : Անաստնոր անոնց ձեռքը տուաւ զա-
նիկա որ խաչուի :

17 Անոնք ալ առին Յիսուսը ու կը տանէին :
Ան ինքը իր խաչը վերցնելով՝ Գնաս Գա-
գաթ բոսւած տեղը, որ երբայեցերէն Գող-
18 գոթա կ՚ըսուի : Հոն զանիկա խաչը հանեցին,
և անոր հետ ուրիշ երկուք ալ մէկ կողմէն ու
19 միւս կողմէն, և Յիսուսը՝ Տէսաստակ
մէն ալ դրեց Պիղատոս, ու գրաս խաչին վը-
րայ, և այնպէս գրուած էր. Յիսուս Նազով-
20 րեցի Թագաւոր Հրէից : Եւ ան տախտակը
Հրէաներէն շատերը կարդացին, վասն զի
քաղաքին մօտ էր ան տեղը՝ ուր որ Յիսուս
խաչուեցաւ. ու գրուած էր երբայեցերէն,
21 Յունարէն և Լատիներէն : Անաստնոր Հրէից
քահանայապետները Պիղատոսին ըսին, Մի
գրեր Թագաւոր Հրէից, հապա թէ ինքը
22 ըսաւ, Թագաւոր եմ Հրէից : Պիղատոս պա-
տասխան տուաւ, Ինչ որ գրեցի՝ գրեցի :

23 Եւ զինուորները երբոր Յիսուսը խաչը հա-
նեցին, անոր հանդերձները առին ու չորս
բաժին ըրին՝ ամէն մէկ զինուորին բաժին մը.
նաև պատմուճանը. իսկ պատմուճանը առանց
կարի էր վերէն ի վար բոլորը հիւսուած.
24 Ուստի ըսին իրարու, Առիկա չպատռենք,
հապա վիճակ ձգենք անոր վրայ թէ որու
պիտի ըլլայ. որ կատարուի ան գրուածը որ
կ՚ըսէ, Իմ հանդերձներս իրենց մէջը բաժ-
նեցին, և իմ պատմուճանիս վրայ վիճակ
ձգեցին. ահա զինուորները ասս բաներս ըրին :
25 Եւ Յիսուսի խաչին քովը կայներ էին իր
մայրը և իր մօրը քոյրը Մարիամ Կղէով-
պատին կնիկ ու Մարիամ Մագդաղինացին :
26 Ուստի Յիսուս երբոր տեսաւ իր մայրը, և
ան աշակերտը որ կը սիրէր՝ որ հոնը կայներ
էր, ըսաւ իր մօրը, Ովկին, ահա քու որ-
27 դիդ : Ետքը ըսաւ աշակերտին, Ահա քու
մայրդ : և ան ժամանակէն աշակերտը զանիկա
Ի՛ր քովը առաւ :

28 Անկէ ետև Յիսուս դիտնալով թէ արդէն
ամէն բան լրնցած է, (որպէս զի գրուածը
29 կատարուի,) ըսաւ, Ծարաւի եմ : Եւ հոն քա-
ցախով լեցուն անօթ մը կար : Անոնք ալ քա-
ցախով սպունգ մը լեցնելով, զոգոյի ճիւղի
վրայ փաթթած՝ անոր բերնին մտեցուցին,
30 Ուստի Յիսուս երբոր քացախը առաւ՝ ըսաւ,
Վերջացաւ կատարուեցաւ. ու գլուխը ծռե-
լով հոգին աւանդեց :

31 Իսկ Հրէաները՝ որովհետև ուրբաթ օր էր,
որ չըլլայ թէ ան մարմինները խաչին վրայ
շաբաթ մնան, (ընչու որ ան շաբա-
թը մեծ օր էր,) Պիղատոսին ազդեցին որ
անոնց սրունքները կոտրտեն, ու վերցուին,
32 Ուստի զինուորները եկան և առջինին սր-
րունքները կոտրտեցին, նաև միւսինը՝ որ
33 անոր հետ խաչը եցած էր : Բայց երբոր Յի-
սուսին եկան ու տեսան որ արդէն մեռած էր,
34 անոր սրունքները չկոտրտեցին : Հապա զի-
նուորներէն մէկը գեղարդով անոր կողը խո-
35 ցեց, և անկից արիւն ու ջուր ելաւ : Եւ
ան որ տեսաւ՝ վկայեց, ու անոր
վկայութիւնը ճշմարիտ է, և ինքը գիտէ որ
ճշմարիտ կ՚ըսէ, որ դուք [ալ] հաւատաք :
36 Ընչու որ ասս բաները եղաւ՝ որ կատարուի
ան գրուածը թէ Անոր մէկ ոսկորը պիտի չը-
37 կոտրուի : Եւ միւսմէն ալ ուրիշ գրուած մը
կ՚ըսէ թէ Պիտի նային անոր՝ որ խոցեցին :
38 Ասկէ ետև Յովսէփ՝ որ Արիմաթիացին էր,
(Յիսուսի աշակերտ եղած՝ բայց գաղտակ
Հրէաներուն վախէն,) աղաչեց Պիղատոսին,
որ Յիսուսի մարմինը վերցնէ : Պիղատոս ալ
հրամայեց տուաւ : Ուստի եկաւ ու վերցուց
39 Յիսուսի մարմինը : Նիկոդեմոս ալ եկաւ,
(որ ինքը առաջուց գիշերով Յիսուսի եկեր
էր,) ու բերաւ հարիւր լիտրի չափ զմուռսի
40 ու հալուելի խառնուրդ մը : Եւ Յիսուսի
մարմինը առին ու խունկերով փաթթեցին
զանիկա կտաւներու մէջ, ինչպէս որ Հրէայք
41 սովորութիւն ունին թաղելու : Եւ ան տեղը
ուր որ խաչուեցաւ՝ պարտէզ մը կար, ու ան
պարտէզին մէջ նոր գերեզման մը, որուն
42 մէջը ամենևին մարդ դրուած չէր : Հրէա-
ներուն ուրբաթին համար Հոն դրին Յիսու-
սը, ընչու որ գերեզմանը մօտ էր :

ե Ղուկ · իգ · ո ·
ը Գործ · իե · ի ·
թ Մատ · իե · ցե ·
ժ Ծն · իթ · ւթ ·
ժա Մատ · իե · ցե · ցի ·
Մարկ · իե · ւե ·
Ղուկ · իգ · ցե ·
ի Մատ · իե · ցե · ցի · ի ·
Մարկ · իե · ցի · ցբ ·

Ղուկ · իգ · ցե · ցն ·
ի Յովհ · իզ · ցե · Երբ ·
իե · ւբ ·
ժա Մատ · իե · ւէ ·
Մարկ · իե · ցե ·
Ղուկ · իգ · ցե ·
ե Մատ · իե · ցե ·
Մարկ · իե · ցե ·
Ղուկ · իգ · ցդ ·

ի Մատ · իբ · ւթ ·
ա Մատ · իե · ցե ·
Մարկ · իե · ւե ·
Ղուկ · իգ · մթ ·
ե Գործ · իե · ցէ · բ · ի ·
իա · ի · ցե · ցդ ·
ի Գործ · ա · ւի · իե ·
ժ Ղուկ · իգ · ցդ · ի ·
Յովհ · ի · ցե · ցդ ·
ժա Գործ · ա · ւի · իե ·

Մատ · իբ · ւթ · ցբ ·
Մարկ · իե · ցդ · ցե ·
Ղուկ · իգ · ցդ ·
Յովհ · ի · ցե · ցդ ·
ի Մատ · իբ · ւթ · ցբ ·
ա Մատ · իե · ցե ·
Մարկ · իե · ցե ·
Ղուկ · իգ · ցդ ·
Գործ · ա · ւի · իե ·
ժ Գործ · ա · ւի · իե ·
իա · ի · ցե · ցդ ·
ժա Գործ · ա · ւի · իե ·
իա · ի · ցե · ցդ ·

Բ · ւե · Մատ · իգ · ցդ · ցե ·
ցե ·
ի Մատ · իբ · ւթ · ցբ ·
Ղուկ · իգ · մթ ·
ե Գործ · ա · ւի · իե ·
իա · ի · ցե · ցդ ·
ժա Գործ · ա · ւի · իե ·
իա · ի · ցե · ցդ ·
ժբ Գործ · ա · ւի · իե ·
իա · ի · ցե · ցդ ·

ցե ·
ի Գործ · ի · ւ · ւ · ե ·
ցե ·
ի Հռ · ցի ·
ե Ես · ցդ · ւ ·
ժա Գործ · ա · ւի · իե ·
իա · ի · ցե · ցդ ·
ժբ Գործ · ա · ւի · իե ·
իա · ի · ցե · ցդ ·

ԳԼ· Ի

1 Մարիամ գերեզմանը կ'երթայ · 3 Նմանապես Պետրոս և Յով. հանդիպ հան կ'երթան · չդիտցուիլ թէ Քրիստոս յարութիւն առած է · 11 Քրիստոս կ'երեւնայ Մարիամ Մագդալենացիին 19 և իր աշակերտներուն · 24 Թոմասին թերահաւատութիւնը և դաւանութիւնը · 30 Ասոր գրուելու պատճառն ու գիրքին նպատակը ։

1 Եւ Մէկշաբթի օրը Մարիամ Մագդալենացին առաւօտուն դեռ չլուսցած գերեզմանը կու գայ , ու կը տեսնէ որ քարը գերեզմանին 2 դռնէն վերցուած է · եւթը կը վազէ կու գայ Սիմոն Պետրոսին և Միւս աշակերտին՝ որն որ Յիսուս կը սիրէր , և կ'ըսէ անոնց , Տէրը գերեզմանէն վերցուցին , ու չենք գիտեր 3 ուր դրին անիկա · Ուստի երթ Պետրոս և միւս աշակերտը , ու դէպ ի գերեզմանը կու 4 գային · Ու երկուքն ալ միասին կը վազէին . և միւս աշակերտը Պետրոսէն աւելի չափ 5 վազելով՝ անկ առաջ գերեզմանը հասաւ · և ծռելով նայեցաւ , ու տեսաւ որ Կտաւները 6 հոն կը դնուային , բայց ինքը ներս չմտաւ · Ին մէն Պետրոս ալ հասաւ , որ անոր յետեւէն կու գար , ու գերեզմանը մտաւ , և տեսաւ 7 կտաւները որ հոն կը դնուային · Ու վարչա մնակը որ անոր գլխուն էր՝ ոչ թէ կտաւներուն հետ չէր , հապա ծալած գաս մի կողմ 8 դրուած էր · Ուստի ներս մտաւ միւս աշակերտն ալ՝ որ առաջ գերեզմանը հասած էր , 9 տեսաւ ու հաւատաց · Քանի որ դեռ Գրուածը չէին գիտեր , թէ Պէտք է որ անիկա մեռելներէն յարութիւն առնէ · 10 Եւթը աշակերտները նորէն իրենց տեղը գացին ։

11 Բայց Մարիամ գերեզմանին դուրսը կայնած էր և կու լար , ու երբոր կու լար՝ դէպ 12 ի գերեզմանը ծռեցաւ նայելու · Ու տեսաւ երկու հրեշտակներ ճերմակ հանդերձներով , որ նստած էին ուր որ Յիսուսի մարմինը դրուած էր , մէկը գլխուն կողմէն՝ ու միւսը ոտքին 13 կողմէն · Եւ անոնք իրեն ըսին , Կնիկ , ինչո՞ւ կու լաս · ըսաւ անոնց , Որոր հաներ որ իմ Տէրս խլեցին վերցուցին , ու չեմ գի 14 տեր ուր դրին անիկա · Այս որ ըսաւ՝ նորէն դարձաւ և տեսաւ Յիսուսը որ կայներ էր , 15 Ոչ թէ չէր գիտեր թէ Յիսուս է · Յիսուս անոր ըսաւ , Կնիկ , ինչո՞ւ կու լաս , ո՞վ կը փնտռես · Ինքը կարծելով թէ անիկա պարտիզպան է՝ ըսաւ անոր , Տէր , թէ որ դուն վերցուցիր անիկա , ըսէ ինծի՝ ո՞ւր դրիր ան , 16 որ ես անիկա առնեմ՝ Յիսուս ըսաւ անոր , Մարիամ՝ ան ալ դարձաւ ու [երբայեցերէն]

անոր ըսաւ , Ռաբբոնի՝ որ վարպետ կնչ 17 է · Յիսուս ըսաւ անոր , Ինծի մի դպիր , ին չու որ դեռ Հօրս քովը ելած չեմ · Հապա գնա Եղբայրներուս և ըսէ անոնց , Ես կ'ելլեմ իմ Հօրս քովը ու ձեր Հօրը քովը , և իմ Աստուծոյս քովը ու ձեր Աստուծոյն քովը ։ 18 Մարիամ Մագդալենացին եկաւ ու աշա կերտներուն պատմեց թէ Տէրը տեսաւ , և թէ անիկա ասը բաները իրեն ըրաւ ։

19 Եւ Նոյն օրը Մէկշաբթի իրիկունը՝ աշա կերտներուն ժողվուած տեղին դռները գոց ըլլալով՝ Հրէաներէն վախնալուն համար , Յիսուս եկաւ և մէջտեղը կայնեցաւ , ու 20 ըսաւ անոնց , Խաղաղութիւն ձեզի · Եւ ասը բանլով՝ իր ձեռքերը ու կողը ցուցուց անոնց · Աշակերտներն ալ ուրախացան՝ երբոր Տէրը տեսան · 21 Եւ Յիսուս նորէն ըսաւ անոնց , Խաղաղութիւն ձեզի · Ինչպէս որ Հայրը ինծի 22 խրկեց , ես ալ ձեզ կը խրկեմ · Եւ ասը բանլով փչեց , ու ըսաւ անոնց , Առէք Հո 23 գին Սուրբ · Որոնց որ մեղքերը Թողուք , Թողուած ըլլայ անոնց · և որոնց որ Պահէք ես բռնէք , բռնուած ըլլայ ։

24 Բայց տասներկուքէն մէկը՝ Երկուսիւնակ բուսած Թոմասս անոնց հետը չէր՝ երբոր Յի 25 սուս եկաւ · Ուստի միւս աշակերտները կ'ըսէին անոր Թէ Տէրը տեսանք · ան ալ ըսաւ անոնց , Թէ որ իր ձեռքերուն վրայ բևեռնեցուն նշանը չտեսնեմ , ու մատս բևեռներուն տեղը չխոթեմ , և իմ ձեռքս անոր կողը չխո թեմ՝ չեմ հաւատար ։

26 Եւ ութը օրէն նորէն դարձեալ աշակերտները ներսն էին , Թոմասս ալ անոնց հետ · և կու Յիսուս՝ դուռները գոց ըլլալով , ու կայնեցաւ մէջտեղը և ըսաւ , Խաղաղութիւն 27 ձեզի · Եւթը ըսաւ Թոմասին , Մատդ հոս բեր և նայէ իմ ձեռքերս · ու բեր քու ձեռքդ և իմ կողս խոթէ , ու մի ըլլար անհա 28 ւատ , հապա հաւատացեալ · Եւ Թոմասս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր , Իմ Տէ 29 րը և իմ Աստուածս · Յիսուս ըսաւ անոր , Որովհետեւ զիս տեսար՝ հաւատացիր · Երանի անոնց որ տեսած չեն ու կը հաւատան ։

30 Եւ Յիսուս շատ ուրիշ նշաններ ալ ըրաւ իր աշակերտներուն առջեւն , որ ասը գրքին մէջ 31 գրուած չեն · Բայց ասոնք գրուեցան , որ հաւատաք թէ Յիսուս Քրիստոս է Աստուծոյ Որդին , ու որ հաւատալով կեանք ունենաք անոր անունովը ։

– Մատ. իբ· 1· Մար. ժգ.·1· Ղուկ. իդ· 1·	ե Մտ. ժգ· 10· Գործ· բ· 23—31· ժգ· 34· 35·	ի Գլ· իա· 4·
ա Գլ· ժգ· 23· ժԲ· 10· իա· 1· 20· 24·	զ Մար· ժգ· 2·	ժ Մտ. իբ· 22· Մատ. իբ· 10· Հռոմ. բ· 22· Երբ· բ· 11·
բ Ղուկ· իդ· 12·	է Մատ. իբ· 9· Մար· ժգ· 9·	ի Գլ· ժգ· 28·
գ Գլ· ժԲ· 10·	ը Գլ· ժգ· 25·	ա Մատ. իբ· 15· Գլ· ժե· 15· 19· Երբ·
դ Ղուկ· իդ· 12·	թ Եփես· ա· 17·	բ Ղուկ· իդ· 10·
ե Գլ· ժա· 44·	ժ Մատ. իբ· 10·	գ· 1· բ Տիմ· բ· 8·
զ Ղուկ· իդ· 16· 31·		դ Մտ. ժգ· 11·
		ե Մատ. ժգ· 19· ժբ· 18·
		զ Գլ· ժա· 16·
		է ա Թես· ա· 1·
		ը Նոնոս Թոմասս· ա· բոմեան
		թ բ Կոր· ե· 7· ա Գծա· ա· 8·
		ժ Գլ· իա· 22·
		ի Ղուկ· ա· 4·
		լ Գլ· գ· 15· 16· ե· 24· ա Գծա· ա· 8·
		—

ԳԼ. ԻԱ.

1 Փրկուած գործնալ իր աշակերտներուն կ'երթնայ, ու չատ
ձուկ բռնել սորան հրաշքով կը ձանչնան. 12 անոնց հետ
ճաշ կ'ընէ. 15 պատասիր կու տայ Պետրոսին որ իր գա-
ղերը ու ոչխարները պահէ. 18 կ'ինդրէնէ անոր թէ ինչ
կերպով պիտի մեռնի. 23 և կը յանդիմանէ անոր հետապըր-
ջութիւնը Յովհաննէսին վերաբերեալ. 25 Վերջաբանութիւն.

1 Ա֊ետկ ետև Յիսուս նորէն ինքզինքը իր ա-
շակերտներուն յայտնեց Տիբերիայի ծովուն
2 եզերքը, և ասանկ յայտնեց։ Միասեղ էին
Սիմոն Պետրոս ու Թովմաս երկուսրնակ ը-
սուածը, և ²Նաթանայէլ որ Գալիլեացի կա-
նայ էր, ու ³Զեբեդէոսի որդիքը և
3 աշակերտներէն ուրիշ երկուք ալ։ Սիմոն
Պետրոս բսաւ անոնց, Ես ձուկ որսալու կ'եր-
թամ։ ըսին անոր, Մենք ալ կու գանք քե-
զի հետ։ երան և չսաս մի նաւը մտան, ու ան
4 գիշերը բան մը չբռնեցին։ Ու երբոր ալ առ-
աւտ եղաւ, Յիսուս ծովուն եզերքը կայներ
էր, բայց աշակերտները չձանչցան թէ Յի-
5 սուս է։ Իսկ ²Յիսուս բսաւ անոնց, Տղաք,
ուտելու բան մը ունի՞ք. պատասխան տուին
6 իրեն, Ոչ։ Եւ բսաւ անոնց, ³Ուրկողմը նաւին
աջ կողմը ձգեցէք ու պիտի գտնէք. ուստի
ձգեցին, և ձուկերուն չատութենէն՝ ալ չէին
7 կրնար զանիկա քաշել։ ⁴Ուսումնոր ան աշա-
կերտը որն որ Յիսուս կը սիրէր՝ բսաւ Պետ-
րոսին, Անիկա Տէրն է. իսկ Սիմոն Պետրոս
երբոր լսեց թէ Տէրն է, վերարկուն վրան
առաւ, (ինչու որ մերկ էր,) ու ծովը նետուե-
8 ցաւ։ Եւ միւս աշակերտները նաւակովը ե-
կան, (ինչու որ ցամաքէն հեռու չէին, միայն
թէ երկու հարիւր կանգուներ չափ,) և ուռ-
9 կանը ձուկերովը կը քաշէին։ Ու երբոր ցա-
մաքը ելան, հոն վառած կրակ տեսան,
10 ու վրան ձուկ դրուած, և հաց։ Յիսուս ը-
սաւ անոնց, Բերէք սոս ձուկերէն որ դուք
11 հիմա բռնեցիք։ Սիմոն Պետրոս նաւը ⁵մտաւ,
և ուռկանը ցամաքը քաշեց հարիւր յիսուն-
ուերիք խոշոր ձուկերով լեցուն. և այնչափ
12 բան կար ու չպատուեցաւ ուռկանը։ Յիսուս
բսաւ անոնց, ⁶Եկէք ճաշ ըրէք. ու աշակերտ-
ներէն մէկն ալ չէր համարձակեր անոր հար-
ցընելու թէ Դուն ո՞վ ես. ինչու որ գիտէին
13 թէ Տէրն է։ Ուստի Յիսուս եկաւ ու ա-
ռաւ հացը և անոնց տուաւ՝ նոյնպէս ալ ձու-
14 կը։ ⁷Ա֊յս երրորդ անգամն է որ Յիսուս իր ա-
շակերտներուն երևցաւ՝ մեռելներէն յարու-
թիւն առնելէն ետև։

15 Ու երբոր ճաշը բրին, Յիսուս բսաւ Սի-
մոն Պետրոսին, Սիմոն՝ Յովհաննի որդի,
աոտնցմէ աւելի կը սիրե՞ս. անիկա բսաւ ա-
նոր, Այո՛, Տէր, դուն գիտես որ քեզ կը սի-
րեմ։ բսաւ անոր, Արածէ իմ գառնուկներս։
16 Նորէն երկրորդ անգամ բսաւ անոր, Սիմոն,
Յովհաննի որդի, դիս կը սիրե՞ս. բսաւ անոր,
Այո՛, Տէր, դուն գիտես որ քեզ կը սիրեմ.
17 ²բսաւ անոր, Արածէ իմ ոչխարներս։ Բսաւ
անոր երրորդ անգամ, Սիմոն՝ Յովհաննի որդի,
դիս կը սիրե՞ս. Պետրոս տրտմեցաւ որ երեք
անգամ իրեն բսաւ թէ Դիս կը սիրե՞ս. և ը-
սաւ անոր, Տէր, ³դուն ամէն բան գիտես,
դուն գիտես որ ես քեզ կը սիրեմ. բսաւ ա-
18 նոր Յիսուս, Արածէ իմ ոչխարներս։ ⁴Ճշմա-
րիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի, որ երբ դուն
պատանի էիր, ինքզինքդ գօտի կը կապէիր
ու կ'երթայիր ուր որ ուզէիր. բայց երբոր
ծերանաս, ձեռքերդ վեր պիտի բառնես, և
ուրիշը քեզի գօտի պիտի կապէ ու պիտի
19 տանի ուր որ չես ուզեր։ Ա֊յս բանը ըսաւ՝
յուշցընելով թէ ո՛անիկա ինչ մեռնով պիտի
փառաւորի զԱստուած. ու երբոր աս գրուցից՝
20 բսաւ անոր, Եկուր իմ ետևէս։ Եւ Պետրոս
դարձաւ ու տեսաւ ան աշակերտը ⁵որն որ
Յիսուս կը սիրէր, որ ետևէն կ'երթար, (որ
նաև ընթրիքին առեր անոր կուրծքին վրայ
ինկեր և բսեր էր, Տէր, ո՞վ է որ քեզ պիտի
21 մատնէ։) Պետրոս անիկա տեսնելով՝ բսաւ
Յիսուսին, Տէր, հապա ասիկա ի՞նչ պիտի
22 բլլայ։ Յիսուս բսաւ անոր, Թէ որ ես ու-
զեմ որ ատիկա կենայ ⁶մինչև որ ես գամ,
քու ի՞նչ հոգդ է. դուն իմ ետևէս եկուր։
23 Ա֊ս խօսքը ելաւ եղբայրներուն մէջ թէ
ան աշակերտը պիտի չմեռնի. սակայն Յիսուս
չբսաւ անոր թէ պիտի չմեռնի, հապա՝ թէ
որ ես ուզեմ որ ատիկա կենայ մինչև որ ես
գամ, քու ի՞նչ հոգդ է։
24 Ա֊տիկա ան աշակերտն է՝ որ կը վկայէ աս
բաներուս համար, որ գրեց ալ աս բաները.
⁷ու գիտենք որ անոր վկայութիւնը ճշմարիտ է։
25 Ի֊ւրիշ շատ բաներ ալ կան, որ Յիսուս
ըրաւ, որոնք եթէ մէկիկ մէկիկ գրուած ըլ-
լային, կարծեմ թէ աշխարհս ալ բաւական
պիտի չըլլար պատուանակները ան գիրքերը որ
գրուած ըլլային։ Ամէն։

ա Գլ. ա. 45։
բ Մատ. գ. 21։
գ Գլ. ի. 14։
դ Ղուկ. իգ. 41։
ե Ղուկ. ե. 4, 6, 7։
զ Գլ. ժգ. 23. ի. 2։
է Ցատ. ելեւ.։
ը Գործ. ժ. 41։
թ Գլ. ժգ. 41։
ժ Գլ. ի. 19. 26։
ժա Գործ. ի. 23. Եբր.։
ժբ Գործ. ի. 3. 4։
ժգ Գլ. ժգ. 20։ ա Գլա. բ. 20։ ե. 2. 4։
ժդ Գլ. բ. 24. 25։ ժե. 30։
ժզ Գլ. ժգ. 36։ Գործ.
ժէ Գլ. ի. 31։ ա Կոր. գ. 3։ Յաս. 26։ Յայտ. բ. 23։ գ. 11։ Իր. ի. 2։
ժը Գլ. ժգ. 35։ գ
ժթ Ցաքե. 12։
ի Գլ. ի. 20։
իա Ա֊ռաք. ե. 10։
—

ԳՈՐԾՔ ԱՌԱՔԵԼՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Քրիստոս դեռ երկինքը չհամարձած իր աշակերտներուն կը պատուիրի Երուսաղէմի մէջ Հոգւոյն Սրբոյ գալուստը սպասել. քանի որ քիչ օրերէ ետքն պիտի խրկի զանիկա։ 9 Իր համբարձումէն ետքն երկու հրեշտակներ կ'երեւնան առջեւ. ան իր երկրորդ գալուստը կը խոստանայ։ 12 Ելա. քաղաքը Երուսաղէմ կը դառնան։ ու ապրելի կը պարապին։ 14 Մատթիան առաքեալ կ'ընտրեն մեռածէն Յուդասին տեղը։

1 Ա.ՆԱՅԼ պատմութիւնը ըրի, ով Թէոփիլոս, ան ամէն բաներուն վրայ որ Յիսուս սկը-
2 սաւ ընել և սորվեցնել, Մինչև այն օրը որ Հոգւոյն Սրբոյ միջոցով պատուէր տուաւ իր ընտրած առաքեալներուն, ու համբար-
3 ձաւ. Որ անոնց ինքզինքը ցուցուց կենդանի իր չարչարանքներէն ետև շատ ապացոյցներով, քառասուն օրուան մէջ անոնց երե-
4 նալով ու Աստուծոյ Թագաւորութեանը վրայ խօսելով. Եւ անոնց հետ միկտեղ պատուիրեց անոնց որ Երուսաղէմէն չհեռանան, հապա սպասեն Հօրը խոստումնը,
5 զոր, ըսած ատենիդ լսեցիք ինձմէ. Ինչու որ Յովհաննէս ջրով մկրտեց, բայց դուք քանի շատ օրեր չանցած՝ Սուրբ Հոգիով պիտի
6 մկրտուիք. Անոնք ալ միկտեղ գալով կը հարցնէին իրեն ու կ'ըսէին, Տէր, Իսրայէլի Թագաւորութիւնը ատ ժամանակնի՞ւ պիտի դնես
7 պիտի հաստատես. Եւ բաւ անոնց, Քեզի չվերաբերիր ժամերը և ժամանակները զոր Հայրը իր իշխանութեանը մէջ
8 դրաւ. Բայց Հոգւոյն Սրբոյ ձեր վրայ գալած ատենը զօրութիւն պիտի առնէք, ու ինծի համար վկաներ պիտի ըլլաք Երուսաղէմի մէջ և բոլոր Հրէաստանի ու Սամարիայի մէջ
9 ու մինչև երկրի ծայրերը. Եւ ատ բաներն որ բաւ, երբոր անոնք կը նայէին Համբարձաւ, և ամպ մը զանիկա անոնց աչքերէն առաւ.
10 Ու քանի որ աչքերնին անկած դէպ ի երկինքը կը նայէին անոր երթալուն վրայ, ահա երկու մարդ իրենց քովը կայնեցան Ճերմակ հան-
11 դերձներով. Որոնք նաև բսին, Ով Գալիլեացի մարդիկ, ինչու՞ կայներ դէպ ի երկինք-

քը կը նայիք. ատ Յիսուս որ ձեզմէ երկինքը համբարձաւ, ատանկ պիտի գայ՝ ինչպէս որ
12 տեսաք անոր երկինք երթալը. Անոնք Երուսաղէմ դարձան Ձիթենեաց լեռան՝ որ
13 Երուսաղէմին Ճամբու չափ մօտ է. Երուսաղէմին. Ու երբոր հոն հասան՝ ելան վերնատունը, ուր որ կը բնակէին Պետրոս և Յակոբոս, Յովհաննէս և Անդրէաս, Փիլիպպոս և Թովմաս, Բարթողիմէոս և Մատթէոս, Յակոբոս Ալփէոսեան ու Սիմոն Նախանձաւոր,
14 յոդ և Յուդա Յակոբեան. Ասոնք ամէնը միաբանութեամբ միտք ազօթք ու աղաչանք կ'ընէին Կնիկներուն հետ, և Յիսուսի մօրը Մարիամին ու անոր եղբայրներուն հետ մէկ-
15 տեղ. Ես ան օրերը եղաւ Պետրոս աշակերտներուն մէջը, (ժողովուրդին կարծիք քսան Հոգի չափ ժողոված բազմութիւն կար,) ու բսաւ,
16 Արդի եղբայրներ, պէտք էր որ կատարուէր սա գրուածքը, զոր որ առաջուց Հոգին Սուրբ Դաւիթին բերնովը բսաւ Յուդային համար՝ որ Յիսուսը բռնողներուն առաջնորդ
17 եղաւ. Ինչու որ հաւիկա մեզի հետ էր մեր համրանքին մէջ, ու ատ պաշտօնէս ալ բաժին
18 ունէր. Անկա ատերաւթիւնն վարձքով հաղարակ մը առացաւ, ու գլխիվար իյնալով մէջտեղէն ճեղքուեցաւ, և իր ամէն փորոտիք-
19 քը դուրս թափեցաւ. Ու ասիկա Երուսաղէմ բնակողներուն ամէնուն յայտնի եղաւ, մինչև որ իրենց լեզուովը ան հարսակին անունը Ակեղդամա դրուեցաւ, այսինքն Արեան ա-
20 գարակ. Ինչու որ Սաղմոսաց գրքին մէջ գրուած է թէ Անոր բնակարանը աւերակ ըլլայ, ու անոր մէջը բնակող մը չըլլայ, ու ա-
21 նոր պաշտօնը ուրիշը առնէ. Ուրեմն պէտք է որ ատ մարդոցմէն որ մեր հետ եղան ան բոլոր ատենը, որ Տէր Յիսուս մէջերնիս մը-
22 տաւ ու ելաւ, Յովհաննէսին մկրտութենէն սկսած՝ մինչև ան օրը որ մեզմէ համբարձաւ, ատոնցմէ մէկը մեզի հետ վկայ ըլլայ անոր
23 յարութեանը. Եւ երկու հոգի կայնեցուցին,

---

1 Ղուկ. ա. 3։
2 Մատ. իբ. 19։ Մարկ. ժգ. 15։ Ղուկ. ի. 51։ Յովհ. ժդ. 31։ Գոր. ժ. 41։ 42։
3 Մարկ. ժգ. 19։ Ղուկ. իդ. 51։ Գոր. ա. 9։
4 Մատ. ժգ. 14։ Ղուկ. իդ. 49։ Յովհ. ե. 39։ Գոր. ա. 5։
5 Ղուկ. իդ. 43։ 49։ Գոր. ա. 8։ Հայ կերպ. Յովհ. ե. 1։
6 Ղուկ. իդ. 49։ Յովհ. ժգ. 16. 26։ 27. ժե. 26։ ժզ. 7։ Գոր. բ. 1. 4։
7 Մատ. ի. 11։ Գոր. ա. 25։
8 Մատ. գ. 11։ Գոր. ա. 16։ ժբ. 4։ Յովհ. ժե. 26։ ժզ. 7։ Գոր. ա. 22։ բ. 32։
9 Ղուկ. իդ. 51։ Յովհ. ե. 3։
10 Մատ. իդ. 3։
11 Ղուկ. իդ. 46։ Գոր. ա. 22։ Ա Կոր. ժե. 23։

---

1 Ղուկ. ա. 1։
2 Մատ. իդ. 36։ Մարկ. ժգ. 38։ Յովհ. ե. 1։
3 Ղուկ. իդ. 49։
4 Գոր. բ. 1. 4։
5 Մատ. իդ. 48։ Յովհ. ժե. 27։
6 Ղուկ. իդ. 51։ Գոր. ա. 9։
7 Ղուկ. իդ. 49։ 53։ Յովհ. ե. 43։
8 Գոր. ա. 5։
9 Ղուկ. իդ. 51։ Յովհ. ղ. 62։
10 Գոր. ա. 9։
11 Մատ. իդ. 3։ Մարկ. ժգ. 19։ Ղուկ. իդ. 51։ Գոր. ա. 2. 22։ Ա Կոր. ժե. 23։ Ա Տիմ. գ. 16։

---

1 Ղուկ. ա. 1։
2 Յովհ. ե. 1։
3 Ղուկ. ա. 4։
4 Ղուկ. իդ. 49։ Գոր. ա. 2. 5։
5 Մատ. իդ. 36։ Մարկ. ժգ. 38։ Յովհ. ե. 1։
6 Ղուկ. իդ. 49։
7 Գոր. բ. 1. 4։
8 Ղուկ. իդ. 48։ Յովհ. ժե. 27։
9 Մատ. ի. 11։ Գոր. ա. 22։ բ. 32։
10 Մատ. ի. 11։ Գոր. ա. 22։
11 Ղուկ. իդ. 51։ Յովհ. ղ. 62։
12 Գոր. ա. 9։
13 Մատ. իդ. 3։ Մարկ. ժգ. 14։ Ղուկ. իդ. 36։ Գոր. ա. 10։
14 Մատ. ժգ. 14։ Ղուկ. ա. 13։ Գոր. ա. 10։
15 Գոր. ա. 6։
16 Մատ. իդ. 35։ Մարկ. ժգ. 20։ Ղուկ. իդ. 44։ Յովհ. ժե. 25։
17 Մատ. ի. 1։
18 Մատ. իդ. 5։ Մարկ. ժգ. 21։ Ղուկ. իդ. 45։
19 Մատ. իդ. 3։ Մարկ. ժգ. 14։ Ղուկ. իդ. 36։ Գոր. ա. 4։
20 Մատ. իդ. 3։ Մարկ. ժգ. 14։ Ղուկ. իդ. 36։ Գոր. ա. 4։
21 Մատ. ի. 1։
22 Մատ. գ. 1։ Մարկ. ա. 9։ Ղուկ. գ. 21։ Գոր. ժ. 37։ ժգ. 24։
23 Մատ. ի. 19։ Գոր. ա. 26։

Քովէքիը որ Բարսաբաս կը կոչուէր՝ որ Քուսանաւ ալ մականուանուեցաւ, ու Մատաթիան։
24 Եւ աղօթք ընելով ըսին, Դուն, ով Տէր, որ ամէնուն սիրտը գիտես, ասոնց երկուքէն մէկը
25 որն որ ընտրեցիր՝ գիտէ յայտնէ. որ այս պաշտօնին ու առաքելութեանն վիճակը առնէ, որ
26 անկէ Քուդա ինկաւ իր տեղը երթալու։ Եւ անոնց համար վիճակ ձգեցին, ու վիճակը Մատաթիային եկաւ, և անիկա առաքելոց հետ սեպուեցաւ։

ԳԼ. Բ

1 Ընդհանրութիւնը Սուրբ Հոգիով լեցուած գանգատ կը հնչեն։ Անոնք կը գոհանան անոնց վրայ, և անոնք ալ ծաղր կ'ընեն գանոնք։ 14 Պետրոս պատասխան կու տայ անոնց, և կը ցուցնէ թէ առաքեալները Սուրբ Հոգիին գործիքները կը հնչեն։ Թէ Յիսուս մեռելներէն յարուցած եր. կինքը հաստատած է, և թէ ան Տէրն Սուրբ Հոգին իրկած է։ 37 Շատ մարդիկ դարձի գալով կը մկրտուին։ 41 որոնք ընդունողներն են։ Երբ կը մխիթարին գլխաւոր պատասխանատուները։ 43 Ընտրեալները շատ հրաշքներ և նշաններ կ'ընեն, և Ուսուցած ամէն որ իր եկեղեցին կ'աճեցնէ։

1 Եւ Պենտեկոստէին օրը հասնելուն՝ համակ
2 ալ միասին մէկտեղ էին։ Ու յանկարծակի երկինքէն ձայն մը եկաւ սաստկացուցած հովի մը նմանը պէս, և բոլոր տունը լեցուց ուր որ
3 նստած էին։ Եւ բաժնուած լեզուներ երեւցան իրենց որպէս թէ կրակէ, ու ամէն մէկուն վրայ նստաւ։ Եւ համակ ալ Հոգւով
4 Սրբով լեցուեցան, ու սկսան ուրիշ լեզուներով խօսիլ, ինչպէս որ Հոգին իրենց խօսիլ
5 կու տար։ Ու երուսաղէմի մէջ բնակած երկրացի կայլիներ աստուածավախ մարդիկ ամէն ազգէ եկած բոլոր ազգերէն էին։
6 Ու երբոր այս ձայնը եղաւ, բազմութիւնը մէկտեղ եկաւ ու խռովեցաւ, ինչու որ կը լսէին որ անոնք իրենց ամէն մէկուն լեզուովը կը
7 խօսէին։ Ամէնքն ալ կը զարմանային ու կը զարմանային և իրարու կ'ըսէին, Չէ՞ որ ահա ասոնք ամէնն ալ որ կը խօսին՝ Գալիլեացի
8 են. Եւ ի՞նչպէս կը լսենք մենք մեր ամէն
9 մէկ լեզուովը՝ որ անոր մէջը ծնած ենք. Պարթեւք և Մարք ու Եղամացիք, և անոնք որ կը բնակին Միջագետք մէջ, և Հրէաստանի ու Կապադովկիայի մէջ, Պոնտոսի ու Ասիայի մէջ,
10 Փռիգիայի և Պամփիւլիայի մէջ, Եգիպտոսի մէջ, և Կիւրենէի մօտ Լիբէացւոց կողմերուն
11 մէջ, նաև Հռոմայեցի պանդուխտներ՝ թէ Հրէաներ և թէ նորահաւատներ, Կրետացիներ և Արաբացիներ, կը լսենք անոնցմէ որ մեր լեզուներով կը խօսին Աստուծոյ մեծա-

12 մեծ բաներէ։ Եւ ամէնքն ալ ապշահարացան ու տարակուսած իրարու կ'ըսէին, Ի՞նչ պիտի
13 բլլայ սա։ Ոմանք ալ ծաղր ընելով կ'ըսէին թէ Անոնք նոր գինիով լեցուեր են։
14 Բայց Պետրոս կայնեցաւ տասնումէկին հետ մէկտեղ, ձայնը վերցուց ու խօսեցաւ անոնց, Ով Հրէայ մարդիկ և դուք ամէնդ որ երուսաղէմ կը բնակիք, սա ձեզի յայտնի բլլայ,
15 ու ականջ դրէք իմ խօսքերուս. Քանզի չէ թէ ասոնք գինովցած են, ինչպէս որ դուք կը կարծէք, տեսնելու որ ժամը երրորդ ժամն է։
16 Հապա ասիկա այն է որ Յովէլ մարգարէին
17 ձեռքովը բսուեցաւ. Եւ պիտի բլլայ որ վերջին օրերը, կ'ըսէ Աստուած, իմ Հոգիէս ամէն մարմնոյ վրայ պիտի թափեմ, ու ձեր տղաքը և ձեր աղջիկները պիտի մարգարէանան, ու ձեր երիտասարդները տեսիլքներ պիտի տեսնեն, և ձեր ծերերը երազներ պիտի
18 տեսնեն. Եւ իմ ծառաներուս վրայ ու իմ աղախիններուս վրայ ալ ան օրերը իմ Հոգիէս
19 պիտի թափեմ, և պիտի մարգարէանան. Ու վերը երկինքը հրաշքներ պիտի ցուցնեմ, ու վարը երկիրը՝ նշաններ, արիւն ու կրակ
20 և ծխախիտ մառախուղ. Արեւը խաւարի պիտի դառնայ, և լուսինը՝ արիւնի, դեռ Տէրոջը
21 մեծ ու երեւելի օրը չհկած. Եւ պիտի բլլայ որ ամէն ով որ Տէրոջը անունը կանչէ՝ պիտի
22 փրկուի. Ով Իսրայէլացի մարդիկ, լսեցէք այս խօսքերը. Յիսուս Նազովրեցին Աստուած մէ ձեզի ցուցուած մարդ մը զօրութիւններով ու հրաշքներով և նշաններով, որ Աստուած անոր ձեռքովը բրաւ ձեր մէջը, ինչպէս որ
23 դուք ալ գիտէք. Անիկա Աստուծոյ որոշած խորհրդովը և կանխագիտութիւնովը մատնուած բլլալով՝ առիք և անօրէններու ձեռ-
24 քով փայտի վրայ գամելով սպաննեցիք. Զորն որ Աստուած յարուցց՝ մահուան ցաւերը քակելով, քանզի հնար չէր որ ինքը անկէ բռնուի։
25 Ինչու որ Դաւիթ անոր համար կ'ըսէ, Ես միշտ Տէրը կը տեսնէի իմ առջեւս, քանզի
26 իմ աջ կողմն է, որ չսասանիմ. Անոր համար ուրախ եղաւ իմ սիրտս, ու իմ լեզուս ցնծացաւ. նաև իմ մարմինս ալ յուսով պիտի հանգստանայ.
27 Զի պիտի չթողուս զանձս † գերեզմանին մէջը պիտի չթողուս, ու քու Սուրբիդ ալ ապականութիւն պիտի տեսնել չտաս։
28 Ինձ ճանապարհներ կենաց ծանօթացուցիր. քու երեսիդ առջեւ պիտի ուրախացնես զիս։
29 Իմ եղբայրներ, արժան է համարձակ ըսելու ձեզի

ա Գլ. ժե. 22։ բ Ա Թագ. ժգ. 7։ գ Մ. իբ. 8։ իգ. 12։ Երեմ. ժա. 20։ ժե. 10։ Գլ. ժե. 8։ Ցաղ. բ. 23։ դ Հմր. 17։ ե Գլ. իզ. 16։ զ Օր. ժգ. 8։ Գլ. ի. 16։ է Գլ. ա. 14։ ը Ես. խգ. 5։ Եզեկ. ժա. 19։ լգ. 27։ Ցաղ. բ. 28. 29։ Ջաք. ժբ. 10։ Ցաղ. և. 28։ թ Գլ. ժ. 45։ ժ. 46. իգ. 6։ ա Կոր. ժբ. 10. 28։ 30։ ժգ. 1։ ժգ. 2։ ի Գլ. ա. 11։ լ Գլ. ա. 11։ խ Թես. և. 7։ ծ Ես. խգ. 3։ Եզեկ. ժա. 19։ լգ. 27։ կ Գլ. ա. 14։ Ա Կոր. ժբ. 10։ Գլ. ժ. 45։ ժա. 1։ ժգ. 2։ ո Գլ. ա. 14։ Ա Կոր. ժբ. 10։ Գլ. ժ. 45։ ժա. 1։ ժգ. 2։ ա Կոր. ժբ. 10. 28։ ժգ. 1։ Եփ. ա։ բ Ցաղ. բ. 31։ գ Մատ. խգ. 29։ Մարկ. ժգ. 24։ Ղուկ. իա. 25։ դ Հռոմ. ժ. 13։ ե Ցաղ. գ. 2։ ժգ. 10։ 11։ Գլ. ժ. 25։ Երբ. բ. 4։ զ Մատ. խգ. 24։ Ղուկ. իբ. 22։ խգ. 44։ Գլ. գ. 15։ գ. 18։ է Գլ. ե. 30։ Կամ անօրէն։ ը Հմր. 32։ Գլ. գ. 15։ գ. 19։ ժ. 40։ ժգ. 30. 34։ ժե. 31։ Հռոմ. գ. 24։ թ Մատ. խգ. 31։ ժ Գլ. ա. 11։ ա Կոր. ժբ. 10։ Եփ. ա։ ի Կամ գիտակին

ՙԴաւիթ նահապետին համար, թէ մեռաւ ու թաղուեցաւ, և անոր դերեզմանը մինչև աս
30 օրս մեր մէջն է։ Արդ որովհետև անիկա մարգարէ էր, և ՙդիտէր թէ Աստուած հաստատ երդում ըրաւ իրեն, թէ իր երիկամանեղը պիտի
31 յարուցանէ որ իր աթոռը նստի, ինքը կանխատեսութեամբ խօսեցաւ Քրիստոսի յարութեանը համար, ՝թէ անոր անձը դերեզմանը չթողուեցաւ, և անոր մարմինը ապականու-
32 թիւն չտեսաւ։ Զայս Յիսուսը Աստուած յարուցոյց, ՝որուն մենք ամէնքս ալ վկայ ենք։
33 Ուստի Աստուծոյ աջ ձեռքովը բարձրանալով, ու ՝Հոգւոյն Սրբոյ խոստմունքը Հօրմէն առնելով՝ հարաժնից ասիկա, որ դուք հիմա
34 կը տեսնէք և կը լսէք։ Քանզի Դաւիթ երկինքը չելաւ, բայց ինքը կ'ըսէ, ՙՏէրը իմ
35 Տիրոջս բաւ, Նստի իմ աջ կողմս, Մինչև որ քու թշնամիներդ ոտքերուդ պատառանդ
36 դանեմ։ Ուրեմն բոլոր Իսրայէլի տունը ճշմարտապէս թող դիտեսի, որ Աստուած զանիկա Տէր ալ ըրաւ՝ Յիսուսը, ան Քրիստոսը որ դուք խաչեցիք։
37 Ու ՚ե որ լսեցին՝ Ննջեց սրտերուն մէջ դղրդացին, և ըսին Պետրոսին ու միւս առաքեալներուն, Մարդիկ եղբայրներ, ի՞նչ ընենք։
38 Եւ Պետրոս բաւ անոնց, ՙԱզաչխարհեցէք, ու ձեզմէ ամէն մէկը Յիսուս Քրիստոս Փրկիչին անունովը մեզայ Յոգւոյն հա-
39 միր, և Հոգւոյն Սրբոյ պարգեւը պիտի ընդունիք։ Զի ձեզի ու ձեր որդւոցը, ու ամէն հեռու եղողներուն՝ որոնք որ մեր Տէր Աստուածը պիտի կանչէ։
40 Եւ ուրիշ շատ խօսքերով վկայութիւն կուտար, ու կը յորդորէր ըսելով, և կ'ըսէր, Ա՛ս խո-
41 տոյած ազգէն ինքզինքնիդ ազատեցէք։ Եւ անոնք որ սրտանց ընդունեցին անոր խօսքերը՝ մկրտուեցան։ ու այն օրը երեք հազար հոգի
42 չափ աւելցան։ ՙԵւ միշտ առաքելոց վարդապետութիւնը կառնէին, ու միաբանութիւնը և հաց կոտրելուն ու աղօթքներուն։
43 Եւ ամէն մարդու վրայ վախ ինկաւ։ և հրաշքներ ու նշան
44 չափ շատ հրաշքներ ու նշաններ կը գործուէին։ Ու բոլոր հաւատացեալները միասին էին, և ամէն բաներնին
45 հասարակաց էր։ Ու ստացուածքնին և ունեցած բաներնին կը ծախէին, ու անոնց գինը կը բաժնէին ամէնուն, որուն որ բան մը պէտք
46 ըլլար։ Եւ ամէն օր միաբանութեամբ ՚տաճարը երթալու կառնէին, ու տուներնին հաց կը կոտրէին, ու կերակուրնին կ'ուտէին ուրա-
47 խութեամբ և միամտութեամբ սրտի։ ԶԱստուած կ'օրհնէին, ու բոլոր ժողովուրդին առջևը չարչիր կը դանէին։ ու Տէրը օրէ օր փրկուածները կ'աւելցնէր եկեղեցիին։

Գլ. Գ

1 Պետրոս կը քարոզէ բժշկուած կաղ անձնլու ետև ժողովրդ. գ-դ. 12 կը խոստովանի որ ան բժշկութիւնը չէ թէ իրեն կամ Յովհաննէսին զօրութեամբ եղաւ։ այլ Աստուծմէ և իր Որդւոյն Յիսուսէ ետև. ու անոր անունովը հաւատալով։ 13 Նաև կը յանդիմանէ գանոնք Յիսուսը խաչելուն համար։ 19 և կը յորդորէ գանոնք դղրդով ու հաւատալով քաղքենի ինդրելու իրենց մեղքերուն։ և փրկելու նոյն Յիսուսին ետևիցը։

1 Ա՛յդ Պետրոս ու Յովհաննէս ՚իններորդ ժամու աղօթքին տաճարը կ'երթ-
2 ային։ Եւ իր մօրը արգանդէն կաղ ՚ծնած մարդ մը կը բերուէր, որ զանիկա ամէն օր տաճարին Գեղեցիկ կոչուած դրանը կը դնէին, ՚որ տաճարը մտնողներէն ողորմութիւն խնդրէ։
3 Անիկա տեսնելով Պետրոսը և Յովհաննէսը որ տաճարը մտնելու վրայ էին, կ'ազաչէր որ ո-
4 ղորմութիւն առնէ։ Իսկ Պետրոս Յովհաննէսին հետ միասին ուղղեցաւ ու բաւ.
5 Մեզի նայէ։ Անկէ ալ դէպ ի՛ նոսա դարձաւ
6 ու կը յուսար առնեցնէ բան մը առնել։ Եւ Պետրոս բաւ, Արծաթ ու ոսկի չունիմ, հապա ինչ որ ունիմ՝ ան քեզի կու տամ. ՚Նազովրեցի Յիսուս Քրիստոսին անունովը ելիր
7 ու քալէ։ Եւ անոր աջ ձեռքէն բռնեց՝ վերցուց։ Անդր, ու իսկոյն անոր ոտքին թաթերը ու
8 կճեպերը զօրացան։ ՚Նա վեր ցատկելով կայնեցաւ ու կը քալէր, և անոնց հետ տաճարը մտաւ՝ քալելով ու ցատկելով և զԱստուած
9 օրհնելով։ ՚Ու բոլոր ժողովուրդը տեսաւ զանիկա որ կը քալէր ու կ'օրհնէր զԱստուած։
10 Ու կը ճանչնային թէ անիկա էր, որ ողորմութեան համար տաճարին Գեղեցիկ ՚դրանը կը նստէր. և զարմանքով ու ապշութեամբ լեցուեցան անոր եղած բանին համար։
11 Եւ քանի որ °անիկա Պետրոսին ու Յովհաննէսին կառնէր էր, բոլոր ժողովուրդը զարմացած մէկտեղ վազեցին անոնց քովը ան
12 սրահը ՚որ Սողոմոնին կ'ըսուէր։ Ա՛ս տեսնելով Պետրոս՝ պատասխան տուաւ ժողովուրդին.

---

1 ՚ Թ-Ժգ. բ. 10։ Գլ. Ժգ. 38։
2 ՚ Բ-Ժգ. է. 12. 13։ Ա-ել. Ա՛ր. 11։ Ղ-ւկ. ա. 32. 63։ Հ-մ. ա. 3. բ Տի՛մ. բ. 8։
3 Ա-ել. Ժգ. 10։ Գլ. Ժգ. 35։
4 Հ-ր. 24։
5 Գլ. ա. 8։
6 Գլ. է. 31։ Փիլ. բ. 9։ Եբր. Ժ. 12։
7 Ը-ել. Ժ. 38։ Ժգ. 7. 13։ Գլ. ա. 4։
8 Գլ. Ժ. 45։ Եփես. գ. 8։
9 Ա-ել. Ժգ. 1։ Մատ. իբ. 44։ ա Կոր. ժե. 25։ Եփես. ա. 19։
10 Գլ. է. 31։
11 Յաք. Ժբ. 10։ Ղ-ւկ. գ. 10։ Գլ. ը. 6։ Ժգ. 20։
12 Ղ-ւկ. իդ. 47։ Գլ. գ. 19։
13 Ը-ել. բ. 33։ Գլ. գ. 25։
14 Գլ. Ժ. 45։ Ժա. 18։ Ժգ. 26։
15 Ա-ել. Ժգ. 10։ Գլ. ե. 30։ Ժգ. 39։
16 Ղ-ւկ. իդ. 47։
17 Գլ. Ժ. 43։ Ա-ել. ժ. 43։
18 Ա-ել. Ժգ. 27։ Գլ. գ. 33։ ե. 18։
19 Գլ. գ. 38. 39։
20 Ե-ր. Ժբ. 7։
21 Գլ. ա. 11։

ֆես. բ. 13. 17։
22 Հմր. 18։ Գլ. ա. 14։ Հ-ռմ. Ժբ. 18։ Ե-ես. գ. 18։ Կ-ղ. գ. 2։ Եբր. Ժ. 25։
23 Ղ-ւկ. բ. 52։ Գլ. գ. 35։ Հ-ռմ. Ժգ. 18։
24 Գլ. ե. 14։ Ժա. 24։
25 Ղ-ւկ. բ. 52։ Գլ. գ. 35։ Հ-ռմ. Ժգ. 18։
26 Գլ. ե. 14։ Ժա. 24։

= Ա-ել. Ժե. 17։

---

27 Գլ. բ. 46։
28 Ա-ես. Ժգ. 7։
29 Ը-ել. Ի. 3։
30 Գլ. գ. 10։
31 Ա-ես. ԽԳ. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. Ղ-ւկ. իդ. 27. 44։ Գլ. Ժ. 43։ Ա-ել. Ժգ. 18։ Հ-մ. ա. 2։ Գլ. ա. 11։
32 Ա-ել. Ժգ. 32։ Գլ. ե. 30։ Ժգ. 39։
33 Ա-ել. Ժբ. 33։ Գլ. ե. 31։ Ժգ. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. Ա-ես. Ի. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. Ը-ել. Ի. 3։
34 Գլ. ե. 31։ Ժգ. 34։ Ա-ես. Ի. 3։
35 Գլ. ե. 31։ Ժգ. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. Ա-ես. Ի. 3։
36 Գլ. ե. 31։ Ժգ. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. Ա-ես. Ի. 3։
37 Գլ. ե. 31։ Ժգ. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. Ա-ես. Ի. 3։
38 Գլ. ե. 31։ Ժգ. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. Ա-ես. Ի. 3։
39 Գլ. ե. 31։ Ժգ. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. Ա-ես. Ի. 3։
40 Գլ. ե. 31։ Ժգ. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. Ա-ես. Ի. 3։
41 Գլ. ե. 31։ Ժգ. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. Ա-ես. Ի. 3։
42 Գլ. ե. 31։ Ժգ. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. Ա-ես. Ի. 3։
43 Գլ. ե. 31։ Ժգ. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. Ա-ես. Ի. 3։
44 Գլ. ե. 31։ Ժգ. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. Ա-ես. Ի. 3։
45 Գլ. ե. 31։ Ժգ. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. Ա-ես. Ի. 3։
46 Գլ. ե. 31։ Ժգ. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. Ա-ես. Ի. 3։
47 Գլ. ե. 31։ Ժգ. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. Ա-ես. Ի. 3։

Ով Իսրայելացի մարդիկ, ինչո՞ւ զարմացեր
էք սորա վրայ, կամ ինչո՞ւ աչքերնիդ ուղ-
կած մեզի կը նայիք, որպես թէ մենք մեր
զօրութեամբը կամ բարեպաշտութեամբը ա-
13 տար քալել տուած ըլլանք։ Աբրահամին ու
Իսահակին և Յակոբին Աստուածը՝ մեր հայ-
րերուն Աստուածը փառաւորեց իր Որդին
Յիսուսը, զոր որ դուք մատնեցիք, և ու-
բացաք Պիղատոսին առջեւը՝ երբոր նա որո-
14 շեց որ արձակէ։ Բայց դուք ան Սուրբը և
Արդարը ուրացաք, ու խնդրեցիք որ մար-
15 դասպան մարդ մը ձեզի շնորհուի։ Եւ կե-
նաց առաջնորդը սպաննեցիք, որ յարիկա
Աստուած մեռելներէն յարուց, որուն մենք
16 վկայ ենք։ Եւ անոր անուանը հաւատքով
անոր անունը հաստատեց սա որ կը տեսնէք ու
գիտէք. և անոր հաւատքը որ անով է սա առողջութիւնը տուր ու-
17 ւաւ ձեր ամենուն առջեւ։ Եւ հիմա, եղ-
բայրնե՛ր, գիտեմ որ չդիտնալով ըրիք, ինչ-
18 պէս որ ձեր իշխանները ալ։ Բայց Աստուած
ինչ որ առաջուց իր բոլոր մարգարէներուն
բերնովը յայտներ էր Քրիստոսի չարչարուե-
19 լուն վրայով, այսպէս կատարեց։ Ուստի
ապաշխարեցէ՛ք ու դարձի եկէ՛ք՝ որ մեղքեր-
20 նիդ ջնջուի։ Որպէս զի սիրուելու ժամանակ-
ները գան Տիրոջէ երեսէն, և առաքուց Յի-
սուս քրիստոսը Քեզի քարոզուած
21 Քեզ որ զանիկա պէտք է որ երկինքը ընդունի
մինչև ան առներն որ ամէն բաները կա-
տարուին, Աստուած սկիզ-
բէն ի վեր իր սուրբ մարգարէներուն բերնով
22 խօսած է։ Մովսէս ըսաւ Հայրերուն թաւ մի
Տէր Աստուածը ձեր եղբայրներէն ինձի
պէս մարգարէ մը պիտի հանէ ձեզի. անոր
23 մուկ բրէ՛ք ամէն ինչ որ ձեզի խօսի։ Եւ
պիտի ըլլայ թէ ամէն ան մարգարէին
մուկ չընէ, ժողովուրդին միջէն պիտի կոր-
24 սուի։ Ու բոլոր մարգարէները որ Սամուէ-
լէն ի վեր խօսեցան՝ սա օրերուս համար ալ
25 խնացուցին։ Դուք էք մարգարէներուն որ-
դիքը և անի ուխտին, որ Աստուած մեր հայ-
րերուն հետ բրաւ, ու թաւ Աբրահամին,
Եւ քու սերունդովդ պիտի օրհնուին երկրի
26 բոլոր ազգերը։ Աստուած իր Որդին յարու-
ցանելով՝ առաջ ձեզի Կրկին զանիկա որ ձեզ
օրհնէ, ամէն մէկերնիդ ձեր չարութիւննե-
րէն դարձնելով։

Գլ. Դ

1 Երբոր խօսեցան Պետրոսին քարոզութիւնը վրայ բերին-
քեան կը բանտարկեն զանիկա Քահանայապետն հետ, և սրու-
մունքին։ Աստուծոյ խօսքը լսողներէն հազարավոր անձինք
դարձի կու գան։ 5 Երուսաղէմի իշխանները զանոնք դատա-
ստի կը հանեն։ Պետրոս համարձակ կը հաստատէ թէ ան
կոչը Քրիստոսի անունովը բժշկուեցաւ։ 8 Եւ թէ փրկու-
թիւնը անունովը կրնայ փրկուիլ։ 13 բայց իշխանները տես-
նելով կը գիտնան թէ Պետրոսն ու Յովհաննէս ալ
Յիսուսի հետ եղած են։ 23 ասոր վրայ հինգերոց
ժողովքին կը պատմեն։ 31 և Աստուած շարժելով
անոնց գտած տեղը միասին կու ուղ թէ անոնց
ըրածը քաջ է։ ու կը հաստատէ հինգերոց Սուրբ Հոգին
շնորհը և փրկութեան մեր պարգեւելով անոր։

1 Ու երբոր անոնք ժողովուրդին կը խօսէին,
քահանաները ու տաճարին իշխանը և սա-
2 դուկեցիները անոնց վրայ հասան, Դժուա-
բելով որ անոնք ժողովուրդին կը սորվեցնէին,
և Յիսուսի միջոցով մեռելներէն յարութիւն
3 առնելը կը քարոզէին։ Ու ձեռք գարկին ա-
նոնց և բանտը դրին մինչև հետեւեալ
4 օրը, ինչու որ ալ իրիկուն էր։ Բայց ան խօս-
քը լսողներէն շատերը հաւատացին, ու մար-
դոց թիւը հինգ հազարի չափ եղաւ։
5 Ու եղաւ որ հետեւեալ օրը Իշխանները և ծերերը ու դպ-
6 պիրները Երուսաղէմի մէջ, Հանան քա-
հանայապետը ու Կայիափա և Յովհաննէս ու
Աղէքսանդրոս և ան ամէնը որ քահանայա-
7 պետի ցեղէ էին։ Եւ զանոնք միջնակը կա-
նգնուցած՝ կը հարցնէին, Ի՞նչ զօրութիւ-
նով կամ ի՞նչ անունով դուք ա՛յս բանը
8 արիք։ Յետոյ Պետրոս Հոգիով Սրբով լեցուած՝
բաւ անոնց, Իշխանները և
9 իրաւակէի ծերերը, թէ որ մենք այսօր տակա-
ւին մարդու մը եղած բարիքին համար կը քըն-
նուինք, թէ ինչ միջոցով անիկա բժշկուեցաւ,
10 Յայտնի ըլլայ ձեզի ամէնքնուդ ու բոլոր Իս-
րայէլի ժողովուրդին, Որ Նազովրեցի Յիսուս
Քրիստոսի անունովը՝ որն որ դուք խաչեցիք,
և Աստուած մեռելներէն յարուց, ասո-
նով անիկա ձեր առջեւը բժշկուած կեցեր
11 է։ Անիկա է ան քարը ձեզմէ շինողներիդ
12 անարգուած, որ անկիւնի գլուխ եղաւ։ Եւ
ուրիշ մէկով մը փրկութիւն չկայ. ինչու որ
անկէ ի զատ ուրիշ անուն մը չկայ երկինքի
տակը մարդոց մէջ տրուած, որ անով կարող
13 ըլլանք փրկուելու։ Իսկ անոնք Պետրոսին
ու Յովհաննէսին համարձակութիւնը նայե-
լով, և հասկընալով որ տգէտ ու առանց

ե Գլ. է. 30։
ը Յունկ. է. 30. Ժո. 19։ Ժէ. 1։
թ Կամ Նազովրեցի
ժ Ա՛ռ. ԺԱ. 2։
ի Ա՛ռ. ԺԱ. 20։
Ա՛ռ. Ժէ. 11։
Դատ. իգ. 18. 20. 21։ Յունկ. Ժը. 40. ԺԹ. 18։ Գլ. Ժգ. 33։
ա. 24։ Դատ. ա. 35։ Գլ. բ. 37։ գ. 17։
ի Գլ. է. 58. իբ. 14։
հ Գլ. բ. 24։
ղ Գլ. բ. 38։
ճ Ա՛ռ. Ը. 22։ Գլ. գ. 19։ Ժէ. 2։ Ա՛ռ. Ժ. 43։
ն Գլ. ա. 8։
շ Ա՛ռ. Ժ. 38։ Գլ. ե. 31։ Ժգ. 1։
ո Գլ. ե. 28։
չ Գլ. իգ. 44։ Գլ. իգ. 28։
պ Ա՛ռ. իբ. ԼԶ. 6։ Դատ. Ը. 28։ Գլ. ա. 5։ Եփ. ե. 19։ Ա՛ռ. Ժ. 45։ Գլ. ա. 11։ Գլ. բ. 4։ Ա՛ռ. Ժ. 46։ Ա՛ռ. Ժ. 3։
ռ Գլ. բ. 38։
ս Ա՛ռ. Ը. 16։ Ժ. 48։ Գլ. ժ. 48։ Ա՛ռ. Ժ. 5։
տ Ա՛ռ. Ը. 12։ Ժ. 36։ Գլ. ը. 16։ Ա՛ռ. Ժ. 43։
վ Ա՛ռ. Ը. 39։ Ա՛ռ. Ժ. 38։
ր Ա՛ռ. Ը. 15։ Գլ. ը. 14։ Ա՛ռ. Ժ. 17։
ց Ա՛ռ. Ը. 17։ Ա՛ռ. Ժ. 44։
ւ Ա՛ռ. Ը. 18։ Ա՛ռ. Ժ. 45։
փ Ա՛ռ. Ը. 19։ Ա՛ռ. Ժ. 46։
ք Ա՛ռ. Ը. 20։ Ա՛ռ. Ժ. 47։
օ Ա՛ռ. Ը. 21։ Ա՛ռ. Ժ. 48։
ֆ Ա՛ռ. Ը. 23։ Գլ. ը. 22։ Ա՛ռ. Ժ. 51։

աւանեան մարգիկ են, կը զարմանային. և խմա-
14 ցան որ անոնք Յիսուսի հետ էին. Ու ան
բժշկուած մարդը անոնցմով որ կանգնած
կացներ էր, չէին կրնար ընդդիմանալ
15 խօսքի։ Եւ հրամայելով անոնց որ տանէին
զուրս եղբայրները, իրարու հետ խորհուրդ ըրին,
16 եւ ըսին, Ի՞նչ ընենք այս մարդոցը. Ինչու
որ հրաշագործի բոլոր բնակիչներուն յայտնի է
թէ սոյնց ձեռքովը երեւելի հրաշք մը եղաւ,
17 ու մենք չենք կրնար ուրանալ։ Սակայն թէ
ժողովուրդին մէջը ալ աւելի չտարածուելու
համար՝ սոսկալի սպառնալիք ընենք անոնց,
որ այն անունովը ալ չխօսին ալ չսորվեցնեն
18 յանի խօսին։ Եւ զանոնք կանչելով պատուի-
րեցին անոնց որ ամենեւին չխօսին և չսորվե-
19 ցընեն Յիսուսի անունովը։ Բայց Պետրոս ու
Յովհաննէս պատասխան տուին անոնց ու ը-
սին, Թէ որ Աստուծոյ առջեւը ուղիղ է որ
Աստուծմէ աւելի ձեզի մտիկ ընենք, դուք
20 դատեցէք. վասն զի մենք չեն որ տեսանք
21 ու լսեցինք՝ չենք կրնար չխօսիլ։ Իսկ անոնք
նորէն սպառնալիք ընելէն ետեւ արձակեցին
զանոնք, բան մը չգտնելով թէ ինչպէս պատ-
ժեն զանոնք. Յովհաննու բոլոր հանուիր, ինչու
որ ամէնքն ալ զԱստուած կը փառաւորէին վերայ
22 բանին համար։ Վասն զի այն մարդը քառա-
սուն տարեկանէն աւելի էր, որուն վրայ այս
բժշկութեան հրաշքը եղած։
23 Եւ անոնք արձակուելով՝ իրենցներուն քովը
եկան, ու պատմեցին ինչ որ քահանայապետ-
24 ներն ու ծերերը իրենց ըսին. Անոնք ալ լսեր-
ով լսելուն, միաբանութեամբ ձայնելնին Աս-
տուծոյ վերցուցին՝ ըսելով, Ով Տէր, դուն
ես այն Աստուածը՝ որ երկինքը ու երկիրը և
ծովը ու բոլոր անոնց մէջ եղածները ստեղ-
25 ծեցիր, Որ քու Ծառայիդ Դաւիթին բերնովը
խօսեցար, Ինչո՞ւ հեթանոսները խռովու-
թիւն ըրին, ու ժողովուրդները պարապ բա-
26 ներ մտածեցին. Երկրի թագաւորները պա-
տրաստ կայնեցան, և իշխանները միասին
ժողովեցան Տէրոջը դէմ և անոր Օծեալին
27 դէմ. Վրանդի արդարեւ [ատ քաղաքիս մէջ]
ժողովեցան քու սուրբ Որդւոյդ Յիսուսին
վերայ՝ որուն որ դուն օծեցիր, Հերովդէս և Պոն-
տացի Պիղատոս՝ ազգերուն հետ ու Իսրայէլի
28 ժողովուրդներուն հետ, Բրնել՝ ինչ որ քու
ձեռքդ և խորհուրդդ առաջուց
29 որ ըլլայ։ Եւ հիմա, ով Տէր, նայէ անոնց սպ-
պառնալիքներուն, ու շնորհէ քու ծառաներ-
դուդ որ բոլոր համարձակութիւնով քու խօս-
30 քդ խօսին, քու ձեռքդ երկնցընելով որ
ժըշկելու, և նշաններ ու հրաշքներ ըլլալու
՝անունովը Ղեսուայ սրբոյ Յիսուսի։
31 Ու երբոր անոնք ազօթք ըրին, չարժեցաւ
հան տեղը՝ ուր որ ժողովուած էին, և ամենքը
Հոգւով Սրբով լեցուեցան, ու Աստուծոյ
խօսքը համարձակ կը խօսէին։
32 Եւ հաւատացեալներուն բազմութիւնը մէկ
սիրտ ու մէկ հոգի ունէին. ոչ անոնցմէ մէկը
չէր ըսեր իր ստացուածներէն մէկուն համար՝
թէ իրն է, հապա իրենց ամէն բաները հա-
33 սարակաց կը սեպէին։ Ու մեծ զօրութիւնով
առաքեալները վկայութիւն կու տային Տէր
Յիսուսի յարութեանը, և անոնց ամենուն
34 վրայ մեծ շնորհք կար։ Ու անոնց մէջ կարօ-
տութիւն քաշող մը չկար, վասն զի անոնք
որ ագարակներու կամ տուներու տէր էին,
կը ծախէին և ծախուածներուն դիները կը
35 բերէին, Ու առաքելոց ոտքը կը դնէին. Ե-
ւ ամէն մէկուն իր կարօտութեանը նայելով կը
36 բաժնուէր։ Եւ Յովսէս որ առաքեալներէն
Բառնաբաս մականուանեցաւ, (որ կը թարգ-
մանուի Մխիթարութեան որդի,) Ղեւտացի,
37 Ծննդեամբ Կիպրացի, Ագարակ մը ունենա-
լով, ծախեց ու սակը բերաւ՝ առաքելոց ոտ-
քը դրաւ։

ԳԼ. Ե

1 Ա՛նանիա ու իր կին Սափիրա իրենց կիզակութիւնը հա-
մաձայնելով կը ծախեն։ 12 Առաքելոց
շատ հրաշքներ ընելով։ 14 Հաւատացողները կը շատանան։
17 Քահանայապետները քարոզը կը դադրեցնեն։ 19 Բայց
Տէրոջը հրեշտակը ազատելով զանոնք կը պատուիրէ որ հա-
ւատարիմ քարոզեն անոնց։ 21 Ըստ անոնք առաքելոցները
իրենց առջեւը կը տանին։ 33 Գամաղիէլ
կը փաստէ որ հետեւողները Աստուծմէ
են։ 40 Ուստի զանոնք ազատելով
կ՚արձակեն։ 42 Եւ ամէն օր չեն դադրիր քարոզելէ։

1 Բայց մէկ մարդ մը Անանիա անունով իր կնո-
ջմովը Սափիրայով հետ մէկտեղ ստացուածք
2 մը ծախեց. Եւ անոր գինէն խորհեցաւ, որ ինկին
ալ գիտէր, ու մէկ բաժինը բերաւ առա-
3 քելոց առջեւը դրաւ. Բայց Պետրոս ըսաւ, Ա-
նանիա, ինչո՞ւ Սատանան քու սիրտդ լե-
ցուց, որ դուն Հոգւոյն Սրբոյ սուտ խօսես,
4 ու ագարակին գինէն խորհուրդ ընես. Չէ՞ որ քուկդ
էր ան՝ քանի որ կեցեր էր, ու ծախուած
ալ՝ քու իշխանութեանդ տակն էր. ատ ինչո՞ւ
է որ քու սրտիդ մէջ այս բանը դրեր. չէ թէ
մարդոց սուտ խօսեցար, հապա Աստուծոյ.
5 Եւ Անանիա այս խօսքերը լսելով՝ ինկաւ ու
հոգի ուսաւ. և մեծ վախ եկաւ ամենուն

ա Գէ. գ. 11։
բ Ցմմ. ժա. 47։
գ Գէ. գ. 9. 10։
դ Գէ. ե. 40։
ե Գէ. ե. 23։
զ Գէ. ե. 33։
է Գէ. ե. 15։ — Ցմմ. ա. 1. 3։
ը Գէ. ա. 8։ բ. 38։
թ Ա՛ա. ա. 9. 10։
ժ Գէ. ե. 18։ Ղ.ա՛. ե. 6. 15։
ի Գէ. ե. 12։ Ղ.ա՛. ե. 20։
լ Գէ. գ. 7. 8։
խ Գէ. ժբ. 13։
ծ Գ Թագ. ժբ. 15։
կ Սղ. բ. 1։
հ Ա՛ա. իգ. 2։ Ղ.ա՛. ե. 8։ ժ. 28։
ձ Ղ.ա՛. ա. 33։
ղ Ղ.ա՛. գ. 15։ Ցաղ. ժ. 30։
մ Գէ. գ. 6. 16։
յ Գէ. բ. 45։ ե. 12։
ն Գէ. բ. 2. 4։ Ժգ. 26։
շ Հբ. 19։
ո Գէ. ե. 32։ Հասք. ժե. 5. 6։ բ Կր. ե. 10։ Ժգ. 11։ Փիլ. — ա. 27։ բ. 2։ ա Գէ. — ե. 41։
չ Գէ. գ. 5։
պ Գէ. բ. 44։
ջ Գէ. — 8։
ռ Գէ. — 22։
ս Գէ. բ. 47։
վ Գէ. բ. 43։
տ Հբ. 37։ Գէ. ե. 2։ Ժգ. 8։ Ես. ա. 2։ Ժգ. 6. 4։
ր Հբ. 34. 35։ Գէ. ե. 1. 2։
— Գէ. գ. 37։
ց Ա՛ա. ե. 2։ բ Օր. իգ. 21։ Ժգ. 6. 4։
փ Ղ.ա՛. իբ. 3։
ք Հբ. 10. 11։

6 վրայ որ աս լսեցին՝ Ու երիտասարդները
նշան ու Տպատնեցին անիկա, և դուրս հա-
7 նելով Թաղեցին։ Ու երբոր երեք ժամու
չափ վրան անցաւ, անոր կինիկը չգիտնալով
8 ինչ որ եղեր էր՝ ներս մտաւ։ Եւ Պետրոս ը-
ան անոր, Ըսէ ինծի, ադաթակը այնչափ
ծախեցիք։ ան ալ բաւ, Այո, այնչափ։
9 Ու Պետրոս բաւ անոր, Ա՛ի՞նչ է որ դուք
միաբանեցաք Տէրոջը Հոգին փորձելու։ ահա
քու էրիկդ թաղողներուն ոտքերը դրանը
10 քովն են, քեզ ալ դուրս պիտի հանեն։ Ու
իսկոյն անոր ոտքերուն քովը ինկաւ ու հոգի
ետաւ։ և երիտասարդները ներս մտնելով
անիկա մեռած գտան, ու հանելնին իր էր-
11 կանը քովը թաղեցին։ Եւ մեծ վախ մը ին-
կաւ բոլոր եկեղեցիին վրայ ու ամենուն վրայ
որ աս բաները լսեցին։
12 Եւ առաքեալներուն ձեռքովը շատ նշան-
ներ ու հրաշքներ կ՚ըլլային ժողովուրդին մէջ։
Ու ամենը միաբանութեամբ Սողոմոնի սրա-
13 հին մէջն էին։ Եւ ուրիշներէն մէկը չէր հա-
մարձակեր անոնց յարելու, հապա ժողովուրդ
14 զը կը մեծարէր անոնք։ Եւ Տէրոջը հաւատա-
ցողները ալ աւելի կը շատնային, բազմու-
15 թիւն էրիկ մարդոց ու կիներու։ Անոնք
որ հիւանդները հրապարակները կը հանէին,
և պառկեցնէին վրայ ու ամենուն վրայ
որ Պետրոսին անցնելու առնէր գոնէ
16 անոր շուքը անոնց մէկուն վրայ հասնի։ Ու
շրջակայ քաղաքներուն բազմութիւնը երու-
սաղէմ կը ժողվուէր, հիւանդներ և պիղծ
ոգիներէ նեղութիւն կրողներ բերելով, որոնք
ամենն ալ կը բժշկուէին։
17 Ապա երկա քահանայապետը և բոլոր իր
հետը եղողները որոնք սադուկեցւոց աղան-
18 դէն էին՝ նախանձով լեցուած, Ու առա-
քեալներուն ձեռք զարկին և հասարակաց
19 բանտը դրին զանոնք։ Բայց Տէրոջը հրեշ-
տակը գիշերով բանտին դռները բացաւ, ու
20 դուրս հանելով զանոնք՝ բաւ, Գացէք և տա-
ճարին մէջը կայնելով ժողովուրդին խօսեցէք
21 զաս կենաց բոլոր խօսքերը։ Ու երբոր լը-
սեցին, տաճարը մտան առտուանց և կը սոր-
վեցընէին։ Իսկ Քահանայապետը եկաւ ու
իր հետը եղողները՝ ու մէկտեղ կանչեցին ժո-
ղովքը ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ծերակոյ-
սը, և հրկիզին բանտը՝ որ զանոնք բե-
22 րեն։ Ու երբոր պահապանները գացին, զա-
նոնք բանտին մէջ չգտնելով՝ ետ դարձան,
23 պատմեցին, Եւ ըսին Թէ բանտը ամէն կո-

ղ · 1 ·
2 Մտա · խա · 26 ·
3 Գլ · գ · 18 ·
4 Մտա · ին · 35 · իե · 23 ·
5 Գլ · բ · 33 · 36 · գ · 13 · ե · 28 ·
6 Գլ · գ · 19 ·
7 Գլ · գ · 13 · 18 · իբ ·

14 ·
8 Գլ · ժ · 39 · ժգ · 39 · Գաղ · գ · 13 ·
— Գաղ · բ · 24 ·
9 Գլ · բ · 33 · 36 · գ · Փիլ · բ · 9 · Եբր · բ · 10 · ժբ · 8 ·
10 Գլ · գ · 15 ·
11 Մտա · ա · 21 ·

Կար · ժբ · 18 · Եբր · բ · 4 ·
Գլ · գ · 1 · 8 · 6 ·
Գաղ · խ · 18 ·
Գլ · ժ · 1 · ժգ · 26 ·
Գլ · բ · 47 · գ · 21 ·
Մտա · բ · 21 · ժգ · 36 · Գլ · ժբ · 18 ·
Մտ · ժգ · 17 · 18 ·

Ծն · ժբ · 18 ·
Գլ · գ · 1 · 8 · 6 ·
Գաղ · խ · 18 ·
Գլ · ժ · 1 · ժգ · 26 ·
Ծն · գ · 69 · ժե · 1 · ա Ծն · ե · 31 ·
Գլ · գ · 5 · 6 ·
Գաղ · իբ · 4 · Գլ · չ · թիւնով գոցուած գտանք, ու պահա-
պանները դուռներուն առջեւը կայնած, բայց
24 բանալով՝ ներսը մարդ չգտանք։ Ու երբոր
Հր քահանան և տաճարին իշխանը ու քա-
հանայապետները լսեցին աս խօսքերը, կը
զարմանային անոնց համար Թէ ինչ պիտի ըլ-
25 լայ ան։ Եւ մէկը եկաւ պատմեց անոնց Թէ
Ահա ան մարդիկը որ բանտը դրիք՝ տաճարը
կայներ են և ժողովուրդին կը սորվեցընեն։
26 Անատներ իշխանը սպասաւորներովը մեկտեղ
գնաց զանոնք բերաւ առանց բռնութեան,
Քանզի ժողովուրդէն կը վախնային, որ չքար-
27 կոծուին։ Ու բերին զանոնք առեանը կայ-
նեցուցին. և քահանայապետը անոնց հար-
28 ցուց՝ Ըսելով, Չէ՞ որ սաստիկ պատուիրե-
ցինք ձեզի որ աս անունով չսորվեցընէք.
և ահա երուսաղէմը ձեր ուսմունքովը լեցու-
ցիք, և ան մարդուն արիւնը Ի՛ուզէք մեր
վրայ բերել։
29 Պատասխան տուաւ Պետրոս և Հ--ին առա-
քեալները ու ըսին, Աստուծոյ հնա-
30 զանդիլ պէտք է քան Թէ մարդոց։ Մեր
հայրերուն Աստուածը Յիսուս յարուց, Որն
31 որ դուք փայտէն կախելով սպաննեցիք։ Զա-
նիկա Աստուած իր աջ ձեռքովը Առաքնորդ
ու Փրկիչ բլլալու բարձրացուց, Իսրայէլին
ապաշխարութիւն և մեղաց թողութիւն տա-
32 լու։ Եւ մենք աս բաներուս համար անոր
վկաներ ենք, ու Սուրբ Հոգին ալ՝ որն որ
Աստուած իրեն հնազանդ եղողներուն տուաւ։
33 Եւ Հանոնք — լսելով խիստ կատղեցան, ու
կը խորհէին որ զանոնք մեռցընեն։
34 Եւ առեանին մէջ փարիսեցի մը ածի վրայ
եկաւ՝ որուն անունը Գամալիէլ էր, օրինաց
վարդապետ մը՝ բոլոր ժողովուրդին առջեւը
պատուաւոր մէկը, ու հրաման ըրաւ որ առա-
35 քեալները քիչ մը դուրս հանեն. Եւ բաւ
անոնց, Ով Իսրայէլացի մարդիկ, դուք ձեզի
զգուշացէք աս մարդոցը համար Թէ ինչ պի-
36 տի ընէք. Քանզի առաջ Թեւդաս եկաւ, իրեն համար ըսելով Թէ Ես մեն
է, ու Թուով չորս հարիւրի չափ մարդիկ իրեն
յարեցան. որ ինքը սպաննուեցաւ, և ան ա-
մենը որ իրեն հնազանդեր էին՝ ցրուեցան ու
37 ոչինչ եղան։ Անոր ետեւէն Յուդա Գալիլեա-
ցին եկաւ աշխարհագիր եղած օրերը, և շատ
ժողովուրդ իր կողմը ձգեց. ինքն ալ կորսուե-
ցաւ, և ան ամենը որ իրեն հնազանդեր էին՝
38 ցիրուցան եղան։ Եւ հիմա ձեզի կ՚ըսեմ, Աս
մարդոցմէ մէկդի կեցէք ու Թող տուէք զա-

Ծն · ժգ · 48 ·
Ելս · ե · Մտա · գ · 7 ·
Ելս · ե ·
Ելս · ե · Գլ · բ · 43 · ժգ · 17 ·
Գլ · բ · 43 · ժգ · 3 · ժգ · 11 · Եբ · ութ · ժե · 18 · բ

Ծն · ժգ · 48 ·
Ելս · ե · Գլ · բ · 43 · ժգ · 17 ·
Գլ · բ · 43 · ժգ · 3 · ժգ · 11 · Եբ · ութ · ժե · 18 · բ

Նոքա, ինչու որ եթէ առ խորհուրդը կամ
39 գործը մարդոցմէ է՝ պիտի քակուի. Հապա
թէ որ Աստուծմէ է՝ չէք կրնար ատիկա քա-
կել, Նշտյայ թէ Աստուծոյ դէմ մարտնչող ալ
40 գտնուիք. եւ անոնք հաւանութիւն տուին
անոր. ու առաքեալները կանչելով՝ Նծեծե-
ցին, և պատուիրելով որ Ձչշշ– Յիսուսի ա-
41 նունովը չխօսին, արձակեցին զանոնք. Անոնք
ալ ժողովքին առջևէն դացին, Նուրախանա-
լով որ Տէրոջ անունովը նսեմանալու արժանի եղան
42 անարգուելու. եւ ամէն օր Նառաջորը ու
տուներուն մէջ Նչէին դադարեր ասովելցընե-
լէն ու Յիսուս Քրիստոսը քարոզելէն։

ԳԼ. Զ

1 Աշակերտները ատկով որ ալ քանի կերթային հոգ
տարեր. նաև փոյթ ունենալով որ իրենք Աստուծոյ խոսքը
հոգիին կերթար. Նուստի քաղաքին 2 ասրկատարքնան
պաշտօնը կը յանձնեն եօթը բնաւրան մարդոց. 5 որոնց մէջն
եր Ստեփաննոս հաւատքով և Հոգւով Սրբով լեցուն. 11 ու
բան հետ վէճ բանելուները չկրնալով պատասխան տալ կը բռ-
նեն զանիկա. 13 և դատարանի կը տանեսան իբրև
հայհոյիչ սրինաց և տաճարին։

1 Եւ ան օրերը աշակերտները որ շատցան,
Ժ Հելլենացիոց կողմէն տրտունջ մը եղաւ
Եբրայեցւոց դէմ, ինչու որ իրենց սրբևարի-
ները Նամէն օրուան պաշտօնին մեսսակա-
2 բար եւ չէին ուշադրուիր. Եւ տա-
սնեւերկուքը կանչեցին աշակերտներուն բազ-
մութիւնը ու ըսին, Պէտք չէ մեզի Աստուծոյ
խօսքը Նձգել ու սեղաններու ծառայութիւն
3 ընել։ Ուստի, եղբայրնե՛ր, Նէնդրէ եօթը հո-
գի ընտրեցէք՝ Ջուէ վկայուած, Հոգւով Սրբով
և իմաստութիւնով լեցուն, որ զանոնք ա-
4 զգութիւնս վրայ դնենք. Նէս մենք ալ եօթ քի ու
5 Աստուծոյ խօսքին պաշտօնին պարապինք. Եւ
ա խօսքը բոլոր բազմութեան սաքնը հաճոյ
եղեցաւ. ու ընտրեցին Ստեփաննոսը՝ Նհա-
ւատքով և Հոգւով Սրբով լեցուն մարդ մը,
ու Փիլիպոսը, և Պրոքորոսը, ու Նիկանո-
րը, և Տիմոնը, ու Պարմենան և Նիկոլա-
6 գոսը նորահաւատ Անտիոքացին. Ասոնք
առաքեալներուն առջևը կայնեցուցին. Ա-
նոնք ալ աղօթք ընելով՝ Նձեռքերնին ա-
7 նոնց վրայ դրին. Եւ Աստուծոյ խօսքը կ'ա-
ճէր, ու աշակերտներուն թիւը խիստ կը շատ-
նար Երուսաղէմի մէջ. Եւ քահանաներէն մեծ
բազմութիւն հաւատքին կը հնազանդէին։
8 Եւ Ստեփաննոս՝ որ †հաւատքով ու զօրու-
թիւնով լցուած էր, մեծ հրաշքներ
9 և նշաններ կ'ընէր ժողովուրդին մէջ. Բայց
ոմանք ան ժողովարանէն՝ որ Ազատացելոց և
Կիւրենացւոց ու Ազեքսանդրացւոց Նազնիան
կ'բառէր, և անոնք որ Կիլիկիայէն ու Ասիայէն
էին՝ ելան ու Ստեփաննոսին հետ վիճաբանու-
10 թիւն կ'ընէին. Նէս չէին կրնար դէմ դնել
ան իմաստութեանը ու հոգիին՝ որով կը խո-
11 սէր. Անոնք հրատարակեցին քանի մը մար-
դիկ, որ ըսին թէ Մենք լսեցինք որ ատիկա
հայհոյական խօսքեր կը խօսի Մովսէսին ու
12 Աստուծոյ դէմ. Եւ գրգռեցին ժողովուրդը
ու ծերերը և գրիչները, ու վրան հասնելով
13 զինքը բռնեցին ու առեանը տարին. Եւ սուտ
վկաներ կայնեցուցին, որոնք կ'ըսէին, Ա-
մարդը չդադարիր հայհոյական բաներ խօսե-
14 լէն սուրբ տեղիս և օրէնքին դէմ. Քանզի
լսեցինք ատիկ որ կ'ըսէր թէ Ա Նազովրեցի
Յիսուս Նպիտի քակէ ատեղը, ու պիտի փո-
խէ Մովսէսին մեզի աւանդած սովորութիւն-
15 ները. Եւ առեանը նստողներուն ամէնը երե-
որ անոր նայեցան, անոր երեսը հրեշտակի
երեսի պէս տեսան։

ԳԼ. Է

1 Սահմանեաց իրեն դէմ եղած ամբաստանութեանը պատասխան
տալէն. 2 կը ցուցնէ թէ Իսրայէլ Աստուած ընտրեր եր իրենց
հայրերը. 37 և թէ Մովսես մեսսիան ըսած եր Քրիստոսի
համար. 51 կը յանդիմանէ Հրեաները որ սպասարկելով Աստուծոյ դէմ՝ սպաննելին գիրիսաս. ան Աբրահամ ու-
րուն համար մարգարէները կանխաբաներ էին իր աշխարհն
պիտի գայ. 54 Նոյր վրայ հարկաւ կը քարկոծեն Սահման
նոյր. որ իր հոգին Յիսուսի յանձնելով խնդրելէն ետքը
աչքը կ'ըսի անոնց համար։

1 Ա նոնք քահանայապետը բսաւ, Իրաւ
2 ըսին ատ բաներըն ատա՞նկ են։ Եւ անիկա
բսաւ, Մարդիկ եղբայրնե՛ր ու հայրե՛ր, մի-
տիկ ըրէ՛ք. Փառաց Աստուածը մեր Հօրը Ար-
րահամին երեցաւ, քանի որ Միջագետք մէջ
էր, դեռ խառանի մէջ չբնակած, և բսաւ
3 անոր, Ելիր քու երկրէդ և քու ազգականե-
նէդէդ, ու եկուր ան երկիրը որ ես քեզի
4 պիտի ցուցնեմ։ Անոնք Նվազգացաւ
երկրէն ելլելով՝ խառանի մէջ բնակեցաւ. և
անոր Հօրը մեռնելէն ետև անկէ փոխադրեց
զանիկա ատ երկիրը, ուր որ դուք հիմա կը
5 բնակիք. Եւ ատոր մէջ անոր ժառանգութիւն
չտուաւ, ոչ ալ ոտքի քայլ մը չէր, Նբայց
խոստացաւ որ ատիկա իրեն տայ իրեն կա-
լուածք, և իրմէ ետև իր սերունդին, երբ
6 որ դեռ ինքը որդի չուներ։ Եւ Աստուած

ա Գլ. ժ. 24.	ժ Գլ. ժ. 28.	ե Գլ. ի. 8.	
բ Գլ. ը. 5. ժ. 20. խ. 8.	ի Ըմմոր. ժբ. 48.	զ Դատ. բ. 26.	
գ Ելն. ժբ. 1.	ր Գլ. խ. 1.	է Գլ. ի. 1.	
դ Ծննդ. բ. 6. 15.	Գլ. ի. 39. Տիս.	ը Ծննդ. ժբ. 1.	
ե Գլ. ժ. 24.	Նիւ. գ. 18. Նս.	թ Ծննդ. ժս. 31. ժբ.	
զ Գլ. ը. 17. բ. 17.	ժգ. 17.	4. 5.	
ժգ. 3. ա Տիս. գ.	ի Գլ. ժ. 28.	ժ Ծննդ. ժբ. 7. ժգ.	
14. ի. 22. բ Տիս.	ա. 21. ժգ. 8. ա	15. ժի. 3. 18.	
ա. 6.	Տիս. գ. 7.	ժի. 8. իգ. 3.	
լ Գլ. ժբ. 24. ժբ.	ղ Գլ. ր. 48.		

ա Գլ. ժ. 24.	ժ Գլ. ժ. 28.	ե Գլ. ի. 8.	
բ Գլ. ը. 5. ժ. 20. խ.	ի Ըմմոր. ժբ. 48.	զ Դատ. բ. 26.	
8.	ր Գլ. խ. 1.	է Գլ. ի. 1.	
գ Ծննդ. բ. 6. 15.	դ Գլ. ի. 39. Տիս.	ը Ծննդ. ժբ. 1.	
դ Գլ. ժ. 24.	Նիւ. գ. 18. Նս.	թ Ծննդ. ժբ. 7. ժգ.	
ե Գլ. ը. 17. բ. 17.	ժգ. 17.	4. 5.	
ժգ. 3. ա Տիս. գ.	ի Գլ. ժ. 28.	ժ Ծննդ. ժբ. 7. ժգ.	
14. ի. 22. բ Տիս.	ա. 21. ժգ. 8. ա	15. ժի. 3. 18.	
ա. 6.	Տիս. գ. 7.	ժի. 8. իգ. 3.	
լ Գլ. ժբ. 24. ժբ.	ղ Գլ. ր. 48.		

այսպէս խօսեցաւ. Ի՛մ անոր սերունդը օտար երկրի մէջ պանդխտութեան պիտի ըլլայ, ու պիտի ծառայեցնեն անոնք և չարչարեն չորս հա-
7 րիւր տարի. եւ ան ազգը որուն պիտի ծառայեն, ես պիտի դատեմ, ըսաւ Աստուած, և անկէ ետև պիտի ելլեն ու ինծի պիտի
8 պաշտեն. Եւ անոր թլփատութեան ուխտը տուաւ. Ու Հոքը Աբրահամ ծնաւ, և թլփատեց զանիկա ութերորդ օրը. Իսա-
հակ ալ Յակոբը՝ Յակոբ ալ տասներ-
9 կու նահապետները. Եւ նահապետները Յովսեփին վրայ նախանձելով՝ եգիպտացւոց ծախեցին. Բայց Աստուած անոր հետ
10 էր, ու փրկեց զանիկա իր ամէն նեղութիւններէն, ու անոր շնորհք ու իմաստութիւն տուաւ. եգիպտոսի փարաւոն թագաւորին առաջը. ան ալ զանիկա իշխան դրաւ եգիպտոս
11 ու իր բոլոր տան վրայ. Ու եգիպտոսի և քանանու բոլոր երկրին վրայ սով մը եկաւ՝ ու մեծ նեղութիւն, և մեր հայրերը ուտե-
12 լիք չէին գտներ. Եւ Յակոբ երբոր լսեց թէ եգիպտոսի մէջ ցորեն կը գտնուի, առջի
13 անգամին մեր հայրերը խրկեց. Եւ երկրորդ անգամին Յովսէփ իր եղբայրներուն ճանչցուց ինքզինքը. ու Յովսէփին ազգը փարա-
14 օնին յայտնի եղաւ. Եւ Յովսէփ խրկեց՝ ու կանչեց իր հայրը Յակոբը՝ ու բոլոր ազ-
15 գասէրը, եօթանասունհինգ հոգի. Եւ Յակոբ եգիպտոս իջաւ, ու մեռաւ ինքը ու
16 մեր հայրերը. Եւ Սիւքեմ տարուելով՝ հան դիզուելնին մէջը դրուեցան, որն որ Աբրահամ արծաթին գնով Եմմորի որդիներէն
17 Սիւքեմի հաշէ եմոյին որդիներէն. Ու երբոր մտեցաւ խոստումնին ատենը, որ Աստուած երդումով խոստացեր էր Աբրահամին, ժո-
18 ղովուրդը աճեցաւ ու չատցաւ եգիպտոսի
19 մէջ, Մինչև որ ուրիշ թագաւոր մը եկաւ՝ որ Յովսէփը չէր ճանչնար. Անիկա հնարք բա-
նեցաւ մեր ազգին դէմ ու չարչարեց մեր հայրերը, մինչև անոգաւորանոց ստացուց
20 ձգել որ չապրին. Ատ ժամանակը Մովսէս ալ ծնաւ, ու Աստուծոյ առջևը գեղ-
21 ցիկ էր, որ իր հօրը տունը մեծցաւ երեք
22 ամիս. Ու երբոր անկէ դուրս ձգուեցաւ, փարաւոնին աղջիկը զանիկա վերցուց և իր
23 բուն իրեն որդի մեծցուց. Ու Մովսէս եգիպտացւոց բոլոր իմաստութիւնովը վարժուեցաւ, և գործաւոր էր իր խօսքերովը ու գոր-
23 ծերով. Երբոր քառասուն տարեկան եղաւ, իր սիրտը ինկաւ իր եղբայրներուն
24 իսրայէլի որդւոցը այցելութիւն ընել, ու խոչընդիրին մէկը հարստահարուած տեսնելով պաշտպանեց, և գրկուածին վրէժը ա-
25 ռաւ՝ ան եգիպտացին ապտնելով. Կը կարծէր թէ իր եղբայրները պիտի իմանային որ Աստուած իր ձեռքովը անոնց ազատութիւն
26 պիտի տար, բայց անոնք չհմացան. Ու հետևեալ օրը անոնց դիմացը երևաւ՝ երբոր կը կռուէին, և խաղաղութիւն ընելու առիթը
27 անոնք բռնելով. Ապտիկ, զո՞ր եղբայրնե-
28 ր, ինչո՞ւ միկնիկ կը գրկեք. Բայց ան որ ընկերը կը գրկէր՝ մերժեց զանիկա՝ ու ըսաւ,
29 Ո՞վ քեզ մեր վրայ իշխան ու դատաւոր դրաւ. Զի՞ սպաննել կ'ուզես, ինչպէս որ երէկ
30 եգիպտացին սպաննեցիր. Եւ Մովսէս այս խօսքին վրայ փախաւ, ու Մադիամ երկրին մէջ պանդխտեալ եղաւ, ուր որ երկու որդի
31 ծնաւ. Եւ քառասուն տարի անցնելէն ետև՝ Սինայ լեռնանց անապատին մէջ Տէրոջը հրեշտակը երևցաւ անոր մերձիների կրակի բոցով.
32 Մովսէս ալ երբոր տեսաւ՝ զարմացաւ անտեսքին վրայ, ու երբոր մտեցաւ զննելու՝ Տէրոջը ձայնը եկաւ անոր ըսելով, Ես եմ քու հայրերուդ Աստուածը, Աբրահամին Աստուածը, ու Իսահակին Աստուածը, և Յակոբին Աստուածը. Մովսէս ալ երկնչե-
33 լով չէր համարձակեր զննելու. Եւ Տէրը ըսաւ անոր, Ոտքերուդ կօշիկները հանէ, ինչու որ ան տեղը որ դուն կայներ ես՝ սուրբ
34 երկիր է. Իմիսաւ եգիպտոսի մէջ եղող ժողովուրդս չարչարանքը տեսայ, ու լսեցի անոնց հառաչանքը, և իջայ զանոնք ազատելու. և հիմա եկուր քեզ եգիպտոս խրր-
35 կեմ. Այն Մովսէսը որ ուրացան ու ՝ըսելին, Ո՞վ քեզ իշխան ու դատաւոր դրաւ. Աստուած զանիկա իշխան ու փրկիչ խրկեց՝ ան հրեշտակին ձեռքովը՝ որ մորենիին մէջ անոր
36 երևցաւ. Անիկա հանեց զանոնք՝ հրաշքներ ու նշաններ ընելով եգիպտոսի երկրին՝ ու կարմիր ծովուն մէջ՝ և անապատին մէջ քա-
37 ռասուն տարի. Ա՛ս Մովսէսն է որ բուռ իսրայէլի որդւոցը. Ձեր Տէր Աստուածը ձեր եղբայրներէն ինծի պէս մարգարէ մը պիտի
38 հանէ ձեզի, հանոր մեզի ըրէք. Այնիկա այն է որ անապատը ժողովին մէջ էր՝ Սինայ լեռան վրայ իրեն խօսող հրեշտակին հետ

Ա֊ի· ձե· ժէ· 15· 16·
2 Եէ· ժբ· 49· Գ֊ի· գ· 17·
3 Եէ· գ· 18·
4 Ձե· ժէ· 9· 10· 11·
5 Ձե· ֆա· 2· 3· 4·
6 Ձե· ֆէ· 26·
7 Ձե· ֆի· 31· ես· 2· 3· ես· լե· 19· 25·
8 Ա֊ի· լե· 1· 2· 3· 4· 5· 6· 7· 8· 9· 10· 11· 12· 13· 14· 15· 16· 17· 18· 19· 20· 21· 22· 23· 24· 25· 26· 27· 28· 29· 30· 31· 32· 33· 34· 35· 36· 37· 38· 39· 40·

ու մեր հայրերուն հետ, ‘որ կենդանի ‘պատ-
39 գամներ առաւ մեզի տալու. Որուն մեր հայ-
րերը չուզեցին հնազանդ ըլլալ, հապա մեր-
ժեցին և իրենց սրտերովը եգիպտոս դար-
40 ձան, ‘ըլլ պիտի Ահարոնին, Մեզի աստուած
նեռ չինի՝ որ մեր առջևէն երթան. քանզի
այն Մովսէսը որ մեզ եգիպտոսի երկրէն հա-
41 նեց, չենք գիտեր թէ ինչ եղաւ անոր. ‘Ըլ-
ան օրերը որթ մը շինեցին, ու կուռքին զոհ
մատուցին, և իրենց ձեռացը գործքերովը
42 կը զուարճանային. ‘Աստուած ալ նէ՛ դար-
ձաւ, ու թողուց զանոնք որ երկինքը զօրքը
պաշտեն. ինչպէս որ գրուած է մարգարէից
գրքին մէջ, ‘Միթէ անապատին մէջ քառա-
սուն տարի զոհեր ու պատարագներ մատու-
43 ցիք ինծի, ով իսրայէլի տունը. Եւ Մոլոքին
վրանը առիք ու ձեր Հեմփիա աստուծոյն
աստղը, այն պատկերները որ շինեցիք՝ անոնց
երկրպագութիւն ընելու. Ես ալ ձեզ բարկու-
44 նէն անդին պիտի փոխադրեմ. վկայութեան
խորանը անապատին մէջ մեր հայրերուն հետ
էր, ինչպէս որ Մովսէսին հետ խօսողը հրա-
ման բրաւ ‘որ անոր օրինակին պէս շինէ
45 զանիկա. ‘Որ մեր հայրերն ալ յաջորդաբար
առնելով՝ Յեսուսին հետ բերին զանիկա ան
ազգերուն կարաւածքը, ‘որոնք Աստուած
վռնտեց մեր հայրերուն առջևէն մինչև Դա-
46 իթին օրերը, ‘Որ Աստուծոյ առջևը շնորհք
գտաւ, ու ուզեց որ Յակոբին Աստուծոյն
47 բնակարան մը գտնէ, ‘Ու Սողոմոն անոր առն
48 մը չշինեց. Սակայն Բարձրեալը ձեռքով չի-
նուած տաճարներու մէջ չբնակիր, ինչպէս
49 որ մարգարէն կ’ըսէ, ‘Երկինքը իմ աթոռս
է, ու երկիրը իմ ոտքերուս պատուանդանն
է. ո՞րպիսի տուն պիտի շինէք ինծի, կ’ըսէ
Տէրը, կամ ի՞նչ պիտի ըլլայ իմ հանգրա-
50 ուանիանս տեղը. Չէ՞ որ ասոնք ամէնը իմ
51 ձեռքս չիներ է. ‘Ով խստասրտանոցներ ու
չարտաղ և ականջով չթլփատուածներ, դուք
ամէն ատեն Հոգւոյն Սրբոյ հակառակ կը կե-
նաք, ինչպէս ձեր հայրերը՝ անանկ ալ դուք.
52 ‘Մարգարէներէն ո՞ր չհալածեցին ձեր հայ-
րերը, ու սպաննեցին զանոնք որ առաջուց
պատմեցին ան ‘Արդարին գալուն համար,
որ դուք հիմա անոր մատնիչներն և սպան-
53 ողներն եղաք. Դուք որ օրէնքը առիք հրէշ-

ժԲ · 13 ·
ե ԵՒմփա · է · ԻԵ · ԻԸ ·
Ը Ի՞նչ · է · ԻԵ · ԻԸ ·
Ը Ի՞նչ · ԺԲ · ԽԸ ·
ԻԸ · ԼԲ · Ը · ԺԲ ·
ժ

6 քարոզէր անոնց։ Եւ ժողովուրդները մին-
բան հաւանութեամբ փիլիպպոսին բամբնե-
բուն ուշադրութիւն կու տային՝ լսելով ու
7 տեսնելով ան նշանները որ կ'ընէր։ Վասն զի
շատ դիւահարներէն պիղծ ոգիները մեծա-
8 ձայն ազազակելով կ'ելլէին։ Եւ շատ անդա-
9 մալոյծներ ու կաղեր կը բժշկուէին։ Ու մեծ
ուրախութիւն եղաւ ան քաղաքին մէջ։ Բայց
Սիմոն անունով մարդ մը կար՝ որ առաջուց
ան քաղաքին մէջ Ժադուքիւն կ'ընէր, ու Սա-
մարացոց ազգը կ'ապշեցնէր՝ ինքն հա-
10 մար բանալով թէ մեծ մէկ մըն է։ Որ անոր
ուշադրութիւն կու տային ամէնն ալ զպտիկէն
մինչև մեծը, և կ'ըսէին, Ասիկա Աստուծոյ
11 մեծ [բաւած] զօրութիւնն է։ Շատ ժամանակէ
ի վեր կախարդութիւններով զանոնք ապշե-
ցընելուն համար՝ իրեն ուշադրութիւն կու
12 տային։ Բայց երբոր փիլիպպոսին հաւատա-
ցին՝ Նոր Աստուծոյ թագաւորութեանը ու Քի-
սուս Քրիստոսի անուանը վրայով կը քարոզէր,
կը մկրատուէին թէ էրիկ մարդիկ և թէ կիներ
13 մարդիկ։ Եւ Սիմոն ինքն ալ հաւատաց, ու
մկրատուելով՝ միշտ փիլիպպոսին հետ էր։ ԵՒ
տեսնելով ան նշանները ու մեծ զօրութիւն-
14 ները որ կ'ըլլային՝ կը զարմանար։ Իսկ երու-
սաղէմի մէջ եղող առաքեալները երբոր լսե-
ցին թէ Սամարացիք Աստուծոյ խօսքը ընդու-
ներ են, Պետրոսը ու Յովհաննէսը անոնց
15 խրկեցին։ Որոնք իջնելով՝ աղօթք ըրին անոնց
16 համար Նոր Սուրբ Հոգին առնեն։ (Ինչու որ
դեռ անոնց մէկուն վրայ իջած չէր, Տակաւ
միայն Տէր Յիսուսի անունովը Ժկրատուած
17 էին։) Ինքնաներն ձեռքերնին դրին անոնց
18 վրայ, ու Նորը Հոգին կ'առնէին։ Երբոր
տեսաւ Սիմոն թէ առաքեալներուն ձեռք վրայ
ձեռք դնելով՝ Նորը Հոգին կը տրուի, ա-
19 նոնց տակ մատուց ու ըսաւ, Ինծի ալ սա իշ-
խանութիւնը տուէք, որպէս զի որու վրայ
ձեռք դնեմ՝ անիկա Նորը Հոգին առնէ։
20 Բայց Պետրոս ըսաւ անոր, Քու արծաթդ
քեզի հետ թող կորսուի, ինչու որ Աստուծոյ
պարգևը կարծեցիր թէ տակով կ'առնուի։
21 Դուն սա բանին մէջ մասն ու բաժին չունիս,
ինչու որ քու սիրտդ Աստուծոյ առջևը չի-
22 տակ չէ։ Ուստի սա քու չարութենդ զղ-
ջա եկուր ու Աստուծոյ աղաչէ, գուցէ ներուի
23 քեզի քու սրտիդ մէջ խորհուրդը։ Ինչու որ
ես քեզ նմաձեի դառնութեան մէջ և անի-
24 րաւութեան կապին մէջ կը տեսնեմ։ Սիմոն
պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Դուք ինծի
համար աղօթք ըրէք Տէրոջը, որ սա ձեր ը-
25 սածներէն բան մը իմ վրաս չգայ։ Անոնք ալ
վկայութիւն տալով Տէրոջը խօսքը խօսելէն
ետև գարձան Երուսաղէմ, և Սամարացոց
շատ գիւղերուն մէջ աւետարանը քարոզեցին։
26 Եւ Տէրոջը հրեշտակը փիլիպպոսին խօսե-
ցաւ ըսելով, Ելիր ու գնա դուն հարաւային
կողմը ան ճամբան, որ Երուսաղէմէն գետ ի
27 Գազա կ'իջնէ, որ անապատ տեղ է։ Ան
ալ ելաւ գնաց։ և ահա Եթովպացի ներ-
քինի մարդ մը Եթովպացոց Կանդակա Թա-
գուհիին մէկ գոմեշորը, որ ինքը անոր բոլոր
գանձերուն վրայ էր, որ Երուսաղէմ եկեր
28 էր երկրպագութիւն ընելու։ Եւ դէպ ետև կը
գառնար, ու իր կառքը նստած Եսայի մար-
29 գարէին ձէռէ կը կարդար։ Եւ Հոգին ըսաւ
փիլիպպոսին, Մօտեցիր և սա կառքին քովը
30 գնա։ Փիլիպպոս ալ վազելով մօտ ընդ ու
մարկ կ'ընէր որ նետի մարդ արէին ձէռէ կը
կարդար, և ըսաւ, Կարդացածդ կը հասկը-
31 նա՞ս։ Ան ալ ըսաւ, Ան ալ ըսաւ, Ինծի կրնամ
հասկնալ թէ որ մէկը ինծի չառաջնորդէ։ ու
աղաչեց փիլիպպոսին որ ելլէ իր քովը նստի։
32 Եւ գրքին հէ կարդացած տեղը սա էր, Նո-
խարի պէս մորթուելու տարուեցաւ, ու իր
խուզողին առջևը մունճ ինչէ գառնուկի պէս
33 անանկ իր բերանը չբանար։ Իր խոնարհու-
թեանը մէջ իր դատաստանը վերցուեցաւ, և
անոր ազգատոհմը ով պիտի պատմէ։ Ինչու
34 որ անոր կեանքը երկրէն կը վերցուի։ Նե-
րքինին պատասխան տուաւ փիլիպպոսին ու
ըսաւ, Կ'աղաչեմ քեզի, մարգարէն որո՞ւ հա-
մար կ'ըսէ սա։ իրե՞ն համար թէ մէկ ուրի-
35 չի՞ մը համար։ Իսկ փիլիպպոս իր բերանը
բացաւ, ու գրքին սա խօսքովէ սկսելով՝ Քի-
36 սուսը քարոզեց անոր։ Ու երբոր կերթ ճամ-
բան կ'երթային, Ջուրի մը քով եկան։ ու
ըսաւ ներքինին, Ահա ջուր, ինչ բան կը
37 կ'արգիլէ մկրատուիլէն։ [Եւ փիլիպպոս ըսաւ
անոր, Թէ որ քու բոլոր սրտիդ կը հաւա-
տաս՝ կարելի է։ անիկա պատասխան տուաւ
ու ըսաւ, Ինչ հաւատամ թէ Քիսուս Քրիս-
38 տոս Որդի Աստուծոյ է։] Ու հրաման ըրաւ
որ կառքը կանգնեցնեն։ և երկուքին ալ ջու-
րը իջան՝ փիլիպպոս ու ներքինին, և մկրատեց
39 զանիկա։ Ու երբոր ջուրէն դուրս ելան, Տէ-
րոջը Հոգին յափշտակեց փիլիպպոսը, և ալ
ներքինին զանիկա չտեսաւ, ու իր ճամբան
40 կ'երթար ուրախութեամբ։ Բայց փիլիպպոս
Ազովտոսի մէջ գտնուեցաւ։ ու պտըտելով
բոլոր քաղաքներուն աւետարան կը քարոզէր,
մինչև որ ինքը Կեսարիա եկաւ։

ա Մտ. ժգ. 17։
բ Գլ. ժգ. 8։
գ Գլ. ե. 38։
դ Գլ. ա. 3։
ե Գլ. բ. 38։
զ Գլ. ժԲ. 8։
է Գլ. ժԲ. 5։
ը Գլ. ժԲ. 5։
թ Մտ. իբ. 19։ Գլ. բ. 38։
ժ Գլ. ջ. 6։ ժԲ. 6։ Եբր. ջ. 1։
ի Գլ. բ. 38։ ժ. 17։
լ Մտ. ժ. 8։ Ցհ. ա. 33։
խ Մտ. իբ. 19։ Գլ. բ. 38։
ծ Գլ. ժ. 10։
կ Գլ. ե. 17։ Եբր. ե. 4։
հ Գլ. ժ. 47։
ձ Մտ. իբ. 19։ Գլ. ժ. 10։
ղ Ցհ. ե. 17։ Եբր. ե. 4։
ճ Գլ. ե. 17։
մ Մտ. իբ. 19։ Գլ. ժ. 10։
յ Ցհ. գ. 10։
ն Ցհ. ժգ. 7։ ը.
շ Գլ. ը. 13։ ժգ. 15։
ո Գլ. ժ. 47։
չ Մտ. իբ. 19։ Գլ. ժ. 16։
Մտ. ժգ. 16։
պ Մտ. ժգ. 16։
Ցհ. ե. 10։ բ. 35։ 38։ ժ. 27։
Գլ. Թ. 22։ Ցհ. ե. 15։ ը. 3։ 13։
ռ Ցհ. ե. 15։ ը. 3։ 13։
ս Ցհ. ե. 16։ ժԵ. 16։
վ Գլ. ժ. 16։
տ Եբր. ե. 14։

ԳԼ· Թ

1 Սպան Դամասկոս երթալու համբառն վրայ ։ գեհենիը կ'ելլայ. 4 կը սեանձ գթիւաւ. 10 առաքեալան պատանին կը կան չուի. 18 և Անանիային կը մկրատի. 20 համաբանակ գերիւաւ կը քարոզէ. 23 Հրեայք կը խորհին զանիլ սպանանել. 29 Նոյն նագես Յունիրը. բայց Սպան անոնց ձեռքէն կը փախչի. 31 Եկեղեցին խաղաղ կիւն կը վայելէ. Պետրոս կը բժշկէ Եննա անուն անդամալոյծը. 36 և Տաբիտան կը յարուցանէ.

1 Բայց Սողոս տակաւին Տէրոջը աշակերտներուն դէմ սպառնալիք ու մահ փչելով՝ քա-
2 հանայապետին քովը գնաց. եւ անկէ թուղթեր ուզեց Դամասկոս ժողովարաններուն ղր-
ր, որ եթէ ան ճամբուն հետեւողներ գտա-
նէր, երկուքն ալ կապած Երուսաղէմ բերէ։
3 դիկ, կատած երբ ճամբան էր, ի՛ւր երբոր կ'երթար ու Դամասկոսին մօտեցաւ, յան-
կարծ իր շուրջերէն երկինքէն լոյս մը փայ-
4 լատակեց. եւ ինքը գետինը իյնալով՝ մէկ ձայն մը լսեց որ կ'ըսէր իրեն, Սաւուղ, Սա-
5 ւուղ, ինչո՞ւ զիս կը հալածես։ եւ անիկա ը-
սաւ, Ո՞վ ես դուն, Տէր։ և Տէրը ըսաւ, Ես եմ Յիսուսը որ դուն կը հալածես. ⁶ ոտ ժաւար
6 բան է քեզի խթանի դէմ կից զարնել։ Ան ալ դողով ու ապշութեամբ ըսաւ, Տէր, ի՞նչ
7 կ'ուզես որ ընեմ։ եւ Տէրը ը--- անոր, Ելիր ու քաղաքը մտիր, և քեզի պիտի զրուցուի ինչ որ պարտիս ընել։ Իսկ ան մարդիկը որ իր հետը կ'երթային՝ ապշած կեցեր էին, ձայնը մէկէն կը լսէին, բայց մէկը չէին տես-
8 ներ։ եւ Սողոս գետնէն ելաւ, ու բաց աչքերով մէկը չէր տեսներ. ուստի անոր ձեռ-
9 քէն բռնելին ու Դամասկոս մտցուցին։ եւ երեք օր կեցաւ առանց տեսնելու, և ոչ կե-
րաւ՝ ոչ ալ խմեց։
10 Ու Անանիա անունով աշակերտ մը կար Դամասկոսի մէջ. և Տէրը տեսիլքի մէջ անոր ըսաւ, Անանիա։ ան ալ ըսաւ, Տէր, ահա
11 ես եմ։ եւ Տէրը ը--- անոր, Ելիր ու գնա ան փողոցը որ Ուղիղ կ'ըսուի, և Յուդային տանը մէջ փնտռէ Սողոս անունով Տարսո-
նացի մը. վասն զի ահա աղօթք կ'ընէ.
12 Ու տեսիլքի մէջ մարդ մը տեսաւ Անանիա անունով ներս մտած և ձեռքը իր վրայ դը-
13 րած, որ տեսնէ. Անանիա ալ պատասխան տուաւ, Տէր, շատերէն լսեցի ան մարդուն համար թէ Երուսաղէմի մէջ սուրբերուդ չարիքներ ըրաւ քու տուր-
14 բերուդ երուսաղէմի մէջ. և հոս ալ քահանայապետներէն իշխանութիւն ունի կապելու
15 ան ամէնը, որ քու անունդ կը կանչեն։ եւ Տէրը ըսաւ անոր, Գնա դուն, ինչու որ ա-
նիկա ինծի ընտրիր աման մըն է, իմ անունս կրելու ՝ներհանութեանդ ու Իսրայէլի որդւոց առջեւը։
16 և ես պիտի ցուցնեմ թէ որչափ պէտք է իրեն համ
17 անուանս համար նեղութիւն կրել։ եւ Անա-
նիա գնաց ու ան տունը մտաւ, և ձեռքերը անոր վրայ դնելով ըսաւ, Սաւուղ եղբայր, Տէրը զիս խրկեց, ան Յիսուս որ ճամբուն մէջ քեզի երեցաւ երբոր կու գայիր, որպէս զի տեսութիւնդ առնուս, ու Հոգւով Սրբով
18 լեցուիս։ եւ շուտ մը անոր աչքերէն թեփ-
րուս պէս բներ իյնան. և իսկոյն տեսաւ ու
19 երթալ մկրատեցաւ. եւ կերակուր ուտելով ոյժը վրան եկաւ. ՝ոտ քանի մը օր Դամաս-
կոսի մէջ եղող աշակերտներուն հետ կեցաւ։
20 Եւ անմիջապէս ժողովարաններուն մէջ կը քարոզէր Յիսուս, թէ անիկա է Աստուծոյ
21 Որդին։ եւ ամէն լսողները միմեանց զար-
մացեր էին, ու կ'ըսէին, Աիկա ան չէ՞, որ երուսաղէմի մէջ կը կործանէր անոնք որ ա-
նունը կը կանչէին. և հոս ալ ան բանին հա-
մար եկած էր, որ զանոնք կապած՝ քահա-
22 նայապետներուն տանի։ Բայց Սողոս՝ ալ աւելի կը զօրանար, և Դամասկոսի մէջ բը-
նակող Հրեաները կը պապանձեցնէր, ապա-
23 ցուցանելով թէ Քրիստոսը ասիկա է։ Ու շատ օրեր անցնելէն ետքը Հրեաները խոր-
24 հուրդ բրին որ անիկա սպաննեն։ Բայց Սո-
զոսին յայտնուեցաւ անոնց նենգութիւնը. և ցորեկ ու գիշեր դռները կը պահէին որ ա-
25 նիկա սպաննեն։ իսկ աշակերտները գիշերով առին զանիկա, ՝ու զամբիւղով մը կախելով պատէն վար իջեցուցին։
26 Երբոր Սողոս Երուսաղէմ եկաւ՝ կը ջանար աշակերտներուն յարելու, բայց ամէնն ալ կը վախնային անկէ՝ չհաւատալով թէ անիկա
27 աշակերտ էր։ Բայց Բառնաբաս զանիկա առնելով առաքեալներուն տարաւ, ու պատ-
մեց անոնց թէ ինչպէս ճամբուն վրայ Տէրը տեսաւ, և թէ անոր հետ խօսեցաւ, և թէ ինչպէս Դամասկոսի մէջ համարձակ քարոզեց
28 Յիսուսի անունովը։ ՝Ու երուսաղէմի մէջ ա-
նոնց հետ կը մնար ու կ'ելլէր՝ Տէր Յիսու-
29 սի անունովը համարձակ քարոզելով։ Նաև ՝ի Հելլենացիներուն գէմ կը խօսէր և վիճաբանու-
թիւն կ'ընէր. Հանոնք ալ կը փնտռէին անի-
30 կա սպաննել։ իսկ եղբայրները իմանալով՝

= Գլ· ը· 3· Գաղ· ա· 13· = Տիմ· ա· 13։
ր Գլ· իբ· 6· իգ· 18· = Կոր· ժբ· 8։
փ Սաս· իե· 40· եւ։
• Յետն լուսին։
ք Գլ· է· 38։
և Դաւ· գ· 10· Գլ· բ· 37· ժգ· 30։
ղ Դան· ժ· 7· Տես Գլ· իգ· 9· իգ· 13։
ե Գլ· իբ· 18։
զ Գլ· իա· 38· իբ· 3։
է Հմր· ։
ը Հմր· 21· Գլ· է· 58։
թ Հմր· 10· = Կոր· ա· 8։
ժ Գլ· իգ· 9· իգ· 13· = Կոր· ժբ· 8։
ի Գաղ· ա· 15· 16։
լ Գլ· իգ· 9· իգ· 13· 21։
խ Գլ· ժգ· 8· իբ· 31։
ծ Գլ· իգ· 9· իգ· 13· = Եփես· գ· 7· 8։
= Տիմ· բ· 7· բ Տիմ· ա· 13։
կ Գլ· ը· 37։
հ Գլ· ը· 3· Հմր· 11· Գաղ· ա· 15· 23։
ձ Գլ· ժ· 25։
ղ Գլ· ը· 3· Հմր· 11· = Կոր· ժբ· 22։
ճ Գլ· իգ· 17։
մ Գլ· իգ· 12· իե· 3· բ Կոր· ժա· 26։
յ բ Կոր· ժա· 26։
= Գիս· բ· 15· = Թագ· ժբ· 12։
ն Գլ· իբ· 17· Գաղ· ա· 15· 23։
շ Գլ· ժբ· 28։
ո Գլ· իգ· 12· իե· 3· բ Կոր· ժա· 26։
= Գիս· բ· 15· = Թագ· ժբ· 12։
չ Գլ· ժ· 26· ժգ· 8։
պ Հմր· 20· 22։
= Գաղ· ա· 15։
ջ Գլ· գ· 1·
ռ Յ՛ Հելլենախօս Հրէից բրէից
ս Հմր· 22· բ Կոր· ժա· 26։
= Գլ· ժ· 18։
տ Գլ· գ· 26· ժգ· 8։
ր Հմր· 20· 22։
= Գաղ· ա· 18։
ց Գլ· ը· 3· Հմր· 11· Գաղ· ա· 15· 23։
ւ Գլ· ը· 3· Հմր· 11· = Կոր· ժբ· 22։
փ Գլ· իբ· 17· Գաղ· ա· 15։
ք Գլ· ժբ· 28։
և Գլ· իգ· 12· իե· 3· բ Կոր· ժա· 26։
ֆ Գիս· բ· 15· = Թագ· ժբ· 12։
օ Գլ· իբ· 17· Գաղ·

զանիկա կեսարիա իջեցուցին, և ասիկ Յարան
խրկեցին զանիկա։
31 Աղատներ եկեղեցիները բոլոր Հրէաստա-
նի և Գալիլեայի ու Սամարիայի մէջ խաղա-
ղութիւն ունեցան, և չինաթիւն կ'ընդունէ-
ին, ու Տէրոջը երկիւղովը և Հոգւոյն Սրբոյ
մխիթարութեամբը քալելով կ'աճէին։
32 Ու երբոր Պետրոս ամէն տեղ կը պտրտէր,
Լիւդդեա բնակող սուրբերուն քովն ալ իջաւ։
33 Ես հոն մէկ մարդ մը գտաւ, որուն անունը
Ենէա էր, ութը տարեկ ի վեր մահիճը պառ-
34 կած անդամալոյծ։ Եւ բսաւ անոր Պետրոս,
Ենէա, Յիսուս Քրիստոս քեզ կը բժշկէ. և-
լիր ու քու անկողինդ չհակէ. ան ալ չուտա-
35 մը եղաւ։ Եւ Լիւդդեայի ու Սարոնի մէջ
բնակողներուն ամէնը անոնիկա տեսան, ու Տէ-
36 րոջը դարձան։ Եւ Յոպպէի մէջ աշակերտ
եղած կնիկ մը կար անունը Տարիթա, (որ
Թարգմանելով Աչեւնիկ կ'ըսուի։) ասոնիկա
լեցուած էր բարի գործերով ու ողորմու-
37 թիւններով որ կ'ընէր։ Ու եղաւ որ
ան օրերը հիւանդացաւ ու մեռաւ։ լուացին անոնիկա և վերի սենեակ մը դրին։
38 Ու Լիւդդեա Յոպպէին մօտ էր. ասոր աշա-
կերտները լսելով թէ Պետրոս հոն է, անոր
երկու մարդ խրկեցին, ազաչելով որ չուշա-
39 նայ հոնկից գայ։ Պետրոս ալ եղաւ անոնց
հետ եկաւ. ու երբոր եկաւ, վերի սենեակը
կը հանեցին զանիկա. և բոլոր այրեւարիները
անոր բողոքելով կայնեցան, կու լային ու կը
ցուցնէին ան բանկոնները և հանդերձները
որ կ'ընէր Աչեւնիկ քանի որ իրենց հետ
40 էր։ Պետրոս ալ դուրս հանելով ծունր-
կի վրայ եկաւ ու աղօթք ըրաւ, և դէպ ի
մարմինը դառնալով ըսաւ, Տարիթա, ելիր
կայնէ. ան ալ իր աչքերը բացաւ, ու Պետ-
41 րոսը տեսնելով նըստաւ։ Ինքն
ալ ձեռքը անոր տուաւ, ու վերցուց զանի-
կա. և սուրբերը ու այրեւարիները կանչելով
42 ապա տուին ողջ կայնեցուց զանիկա։ Եւ
բոլոր Յոպպէին մէջ իմացուեցաւ, ու
43 շատերը Տէրոջը հաւատացին։ Եւ եղաւ որ
ինքը շատ օրեր Յոպպէ կեցաւ Սիմոն ածուի
կաշի բանողի մը քով։

ԳԼՈՒԽ Ժ

1 Կեսարիայի մէջ մարդ մը կար կոռնելիոս
անունով, հարիւրապետ՝ Իտալիայի բաւած
2 գունդէն։ Բարեպաշտ ու տնաուածոփոխ
իր բոլոր տունովը, որ ժողովուրդին շատ ո-
ղորմութիւններ կու տար, և միշտ Աս-
3 տուծոյ աղօթք կ'ընէր։ Ինկիկա օրուան ժա-
մը իննին տեսիլքի մէջ Աստուծոյ
հրեշտակը յայտնի տեսաւ, որ իր քովը մը-
4 տաւ և ըսին բսաւ, կոռնելիոս։ Ան ալ ա-
նոր նայելով ու խիստ վախնալով՝ բսաւ, Ի՞նչ
է, Տէր։ ան ալ բսաւ անոր, Քու աղօթք-
ներդ ու ողորմութիւններդ Աստուծոյ առջևը
5 եկան յիշատակի համար։ Եւ հիմա ղրկէ
մարդիկ Յոպպէ, ու կանչէ Սիմոն ածուի մը կը
6 որ Պետրոս մականունեալ է. Անոնիկա իրեն
հիւր կը կենայ Սիմոն ածուի կաշի բանողի
7 մը քով, որուն տունը ծովուն մօտ է։ Ու
երբոր զնոյն ան հրեշտակը որ էր հետը կը
խօսէր, իր ծառաներէն երկուքը կանչեց, ու
իր քովը սպասողներէն ալ բաբեպաշտ զի-
8 նուոր մը, Եւ բոլորը անոնց պատմելով՝ ղրկեց
Յոպպէ իրկեց զանոնք։
9 Ու հետեւեալ օրը երբոր անոնք ճամբայ
երթալով՝ քաղաքին մօտեցան, Պետրոս ժա-
մը վեցին տանիները տանիքը ելաւ աղօթք
10 ընելու։ Եւ խիստ անօթեցած ըլլալով կ'ու-
զէր ճաշ ընել։ ու քանի որ ուրիշներ պատրաս-
տութիւն կը տեսնէին՝ իր վրայ մտքի փոքր
11 տահարթիւն մը եկաւ։ Երկինքը բացուած, ու չորս ծայրէն կապուած տանի
մը մեծ կտաւի մը պէս, որ երկրի վրայ
12 ուրուն ներքը կար երկրի բոլոր չորքոտաներին-
րը ու գազանները և սողուններն ու երկնից
13 թռչուններն։ Եւ ձայն մը եկաւ իրեն, ելիր,
14 Պետրոս, մորթէ ու կեր։ Բայց Պետրոս բսաւ,
Քու լեցի, Տէր, Ինչու որ ես ամենեին պղծած
15 կամ անմաքուր բան կերած չեմ։ Նորէն ան-
գին ալ ձայն եղաւ իրեն, Ան որ Աստուած
16 մաքրեց, դուն պղծած մի սեպեր։ Ասիկա երեք
անգամ եղաւ, և տանիները երկինքը վերցաւ։
17 Ու Պետրոս երբոր իր մտքին մէջ կը զարմա-
նար թէ ինչ պիտի ըլլայ ան իր տեսած տե-
սիլքը, ահա կոռնելիոսէն իրկուած մար-
դիկը Սիմոնին տունը հարցուցին, ու դրանը
18 առջևը կայնեցան։ Եւ կանչելով կը հարցնէին
թէ Սիմոնը որ Պետրոս կ'բսուի՝ հոն կը կե-
19 նայ։ Ու երբոր Պետրոս ան տեսիլքին վրայով
կը մտածէր, Հոգին Աստուած բսաւ անոր, Ահա
20 երեք մարդիկ քեզ կը փնտռեն։ Ելիր ու
իջիր, և անոնց հետը դնա առանց խրշա-

---

1 Կեսարիա անուռով բաբեպաշտ մարդ մը։ 2 Աստուծոյ հրեշ-
տակին հրաման առած կանչել կու տայ Պետրոսը։ 11 որ
մէկ տեսիլքի մը մէջ կը տարուի չորսկէ հեղհեղանկիւն։ 24
Պետրոս չէիրեսուս կը քարոզել կոռնելիոսին ու անոր տանը
մէջ եղողներուն։ 44 և դեռ իր խօսքը չվերջացած Սուրբ
Հոգին կը հանդչի անոնց վրայ։ 45 և կը զարմանան։

---

1 Գործ. ը. 1։
2 Գործ. ը. 14։
3 Գործ. գ. 1. ժ. 30։
4 Մատ. ե. 16։
5 Գործ. ժա. 13։
6 Գործ. ժա. 5։
7 Տիտ. բ. 10։ Տիտ. գ. 2։
8 Գործ. ա. 13։
9 Մատ. բ. 23։
10 Գործ. ե. 19։
11 Մատ. ե. 41. 42։ Ճառկ. ժա. 43։
12 Ճառկ. ժա. 15։
13 Գործ. ժ. 6։
14 Ղեւ. ժա. 11։ Բ Օր. ժդ. 3։
15 Գործ. ժ. 28։
16 Գործ. ա. 9։
17 Գործ. ժ. 3։
18 Գործ. ժ. 32։
19 Գործ. ը. 29։
20 Գործ. ժա. 12։
21 Գործ. ժ. 3։
22 Գործ. ժ. 5։
23 Գործ. ժ. 48։
24 Գործ. ժա. 1։
25 Մատ. ը. 14։
26 Գործ. ժդ. 15։
27 Գործ. ժ. 44։
28 Գործ. ժ. 3։
29 Գործ. ժ. 5. ժա. 9։
30 Ղեւ. ժա. 4. բ. 23. ը Օր. ժդ. 3։
31 Եզեկ. գ. 14։
32 Մատ. ժե. 11։
33 Գործ. ժ. 20։
34 Ղեւ. ժա. 4. բ. 23. ը Օր. ժդ. 3։
35 Գործ. ժ. 28։
36 Գործ. ժ. 5։
37 Գործ. ժ. 3։
38 Գործ. ժ. 5։
39 Գործ. ժ. 5։
40 Գործ. ժ. 5։
41 Գործ. ժ. 5։
42 Գործ. ժ. 5։
43 Գործ. ժ. 5։
44 Գործ. ժ. 5։
45 Գործ. ժ. 5։
46 Գործ. ժ. 5։
47 Գործ. ժ. 5։
48 Գործ. ժ. 5։

հարութեան, ինչու որ ես խրկեցի անոնք։
21 Պետրոս ալ ըսաւ անոր ըսելով՝ Բարեաւ, Ահա ես եմ անիկա որ դուք կը փնտռաւ
22 տէր։ Ու երբ բանի համար եկած էք։ Անոնք ալ ըսին, Կոռնելիոս հարիւրապետը արդար և աստուածավախ մարդ՝ որուն Հրեից ազգին վկայուած՝ սուրբ հրեշտակէ մը հրամայուեցաւ որ քեզ իր տունը կանչէ և քեզ
23 մէ խօսքեր լսէ։ Անոնք ներս կանչեց ա-նոնք և իր քովը վար դրաւ։

Ու հետեւեալ օրը Պետրոս ելաւ՝ անոնց հետը գնաց, և քանի մին ալ Յոպպէէն եղող
24 եղբայրներէն իր հետը գացին։ Ու հետեւեալ օրը կեսարիա մտան։ Կոռնելիոս ալ իր ազգականները և մտերիմ բարեկամները կանչած՝
25 անոնց կը սպասէր։ Ու երբոր Պետրոս ներս կը մտնէր, Կոռնելիոս անոր դիմացը ելաւ, ու անոր ոտքը իյնալով երկրպագութիւն կ'ը-
26 նէր։ Բայց Պետրոս անիկա կանգնեցուց ու ըսաւ, Ելիր՝ կայնէ. ես ինքնս ալ մարդ եմ։
27 Ու անոր հետ խօսակցելով ներս մտաւ, ու
28 հոն շատ մարդիկ ժողովուած գտաւ։ Ու ըսաւ անոնց, Դուք գիտէք թէ Հրեայ մարդու մը օտարազգի հետ հաղորդակցութիւն ընելը կամ անոր մտնելը՝ բայց Աստուած ինծի ցուցուց որ մարդու մէկուն պիղծ կամ անմաքուր
29 չըսեմ։ Անոր համար ես ալ որ կանչուեցայ առանց դէմ խօսելու եկայ։ բայց հիմա կը հարցընեմ, Ի՞նչ բանի համար զիս կանչեցիք։
30 Կոռնելիոս ալ ըսաւ, Չորս օր առաջ մինչև այս ժամս ծոմ կը պահէի, ու ժամը իննին տունս մէջ աղօթք կ'ընէի. և ահա Հրեշտակ
31 ու ըսաւ, Կոռնելիոս, քու աղօթքդ լսուեցաւ, և քու ողորմութիւններդ Աստուծոյ
32 առջեւը յիշուեցան։ Ուստի ղրկէ Յոպպէ, ու կանչէ Սիմոնը որ Պետրոս ալ կ'ըսուի. անիկա ծովուն մօտ Սիմոն Ճամբէ կաշի բանողի մը տանը մէջ իբրև հիւր կը կենայ։ որ
33 երբոր գայ՝ քեզի պիտի խօսի։ Ուստի անմիջապէս ղրկեցի խրկեցի քեզի, դուն ալ ազնիւ ըրիր որ եկար. և հիմա մենք ամէնքս Աստուծոյ առջեւը կեցեր ենք՝ լսելու ան ամէն բաները որ Աստուծմէ հրամայուած է քեզի։
34 Պետրոս իր բերանը բացաւ ու ըսաւ, Ճշմարտութեամբ կը հասկընամ որ Աստուծոյ
35 քովը աչառութիւն չկայ՝ Հապա ամէն ազգի մէջ ան որ անկէ կը վախնայ ու արդարու-
36 թիւն կը գործէ՝ անոր ընդունելի է։ Ան խօսքը որ Իսրայէլի որդւոցը խրկեց Աստուած՝ խաղաղութիւն քարոզելու Յիսուս Քրիստոսի
37 ձեռքով, (Տասիկա է ամէնուն Տէրը.) Դուք ազգի դիտէք ան բանը, որ բոլոր Հրէաստանի մէջ եղաւ Գալիլիայէն սկսած՝ ան մկրտու-
38 թենէնետև որ Յովհաննէս քարոզեց. Յիսուսը որ Նազարեթէն էր, Հոգիով զաւրութիւնով օծեց Սուրբ Հոգիով և զօրութիւնով, որ պըտուկցաւ բարիք ընելով ու Սատանային բոլոր տանջուածները բժշկելով, Քանզի Աս-
39 տուած իր հետն էր։ Ես մենք վկայ ենք ան ամէն բաներուն որ բրաւ Հրէաստանի երկրին մէջ ու Երուսաղէմի մէջ, Որն որ փայտէն
40 կախած սպաննեցին ալ։ Աստուած զանիկա երրորդ օրը յարուց, և յայտնի բրաւ զանի-
41 կա, Չէ թէ բոլոր ժողովուրդին, Հապա մեզի առաջուց Աստուծմէ վկայ բլլալու ընտրուածներուս, Որ մենք իրեն հետ կերանք ու խմեցինք ալ անոր մեռելներէն յարութիւն
42 առնելէն ետքը։ Ես ինքը պատուիրեց մեզի՝ որ ժողովուրդին քարոզենք ու վկայութիւն տանք, Թէ անիկա է Աստուծմէ սահմանուած՝ կենդանիներուն ու մեռելներուն դատաւորը։
43 Անոր կը վկայեն բոլոր մարգարէները՝ Թէ ամէն իրեն հաւատացողներուը իր անունովը մեղքի թողութիւն կ'առնեն։
44 Ու երբոր Պետրոս դեռ խօսքերը կը խօսէր, Հոգին Սուրբ իջաւ ամէնուն վրայ՝ որ անք
45 խօսքը կը լսէին։ Եւ Թլփատուածներէն ե-կած հաւատացեալները՝ որ անք Պետրոսին հետ եկած էին, զարմացան Որ հեթանոսներուն վրայ ալ Հոգւոյն Սրբոյ պարգեւը կը լի-
46 ցուէր։ Քանզի կը լսէին անոնցմէ որ լեզուներով կը խօսէին, և զԱստուած կը փա-
47 ռաւորէին։ Անատեն Պետրոս պատասխանատուաւ, Կրնայ մէկը ջուրը արգիլել որ անք չմկրտուին, որոնք Հոգին Սուրբն ալ
48 ընդունեցին ինչպէս ես։ Ու հրամայեց որ Տէրոջը անունովը մկրտուին. անատենը իրեն աղաչեցին որ քանի մը օր հոն մնայ։

ա Պետրոս կոռնելիոսին իրեն խրկուած
բ Հմր. ա. ը. եա.
գ Գլ. իբ. ժը.
դ Հմր. ա. եա. Գլ. ժա. ժը.
ե Գլ. ժգ. ժե. Ցաղ. ժի. ժ. իբ. ը.
զ Ցաղ. գ. ը. ժը. ժը. Գաղ. ա. ե. ը. ժա. ժբ. գ. ժ. ժա. ժբ. ժգ. ժդ. ժե. ժզ. ժէ. ժը. ի. իա. իգ. իդ. իե. իզ. իէ. իը. իթ. իժ. իի. իժա. իժբ. իժգ. իժդ. իժե. իժզ. իժէ. իժը. իժթ. իի. իի. իի

ԳԼ· ԺԱ

1 Գնացաս հետ անձանց մէջ մտնելուն համար ամբաստանեցան զնովքը՝ ասելով 2 երբ Երուսաղէմ եկաւ Պետրոս՝ ընդդիմացան անոր թլփատութենէն եղողները, 3 և ըսին անոր թէ Դուն անթլփատ մարդոց տուն մտար, ու անոնց հետ հաց կերար։ 4 Պետրոս ալ սկսաւ ըստ կարգի պատմել անոնց, ու ըսաւ, 5 Ես Յոպպէ քաղաքը աղօթք կ՚ընէի, ու մտքի յափշտակութեան մէջ տեսիլ մը տեսայ։ Մէկ անօթ մը մեծ կտաւի պէս՝ չորս ծայրերէն երկինքէն կախուած իջաւ, ու մինչև ինծի հասաւ։ Որուն վրայ աչքս անկեր կը նայէի, և տեսայ երկրի չորքոտանիները ու գազանները և սողուններն ու երկինքի թռչունները։ 7 Եւ ձայն մը լսեցի որ կ՚ըսէր ինծի, Ելիր, Պետրոս, մորթէ ու կեր։ 8 Բայց ես ըսի, Ըլլայ, Տէր, ինչու որ պիղծ կամ անմաքուր բան մը անոնցմէ մտած չէ իմ բերանս։ 9 Պատասխան տուաւ ինծի երկրորդ անգամ ձայնը երկինքէն, Ան որ Աստուած մաքրեց՝ դուն պիղծ մի սեպեր։ 10 Այս երեք անգամ եղաւ, ու նորէն բոլորը երկինքը քաշուեցաւ։ 11 Եւ ահա իսկոյն երեք մարդ կեցարխէն ինծի խրկուած՝ հասած էին Կեսարիայէն 12 առջեւս կեցան։ Հոգին ալ ինծի ըսաւ որ առանց հետը երթամ։ Նաև այս վեց եղբայրներն ալ ինծի հետ գացին, ու մտանք այն մարդուն տունը։ 13 Անիկա մեզի պատմեց թէ հրեշտակ մը տանը մէջ տեսած էր, որ կայներ էր և իրեն կ՚ըսէր, Մարդ խրկէ Յոպպէ, ու կանչել Սիմոնը որ Պետրոս ալ կը կոչուի։ 14 Որ ան քեզի խօսքեր պիտի խօսի, որոնցմով փրկուելու ես դուն և քու բոլոր տունդ։ 15 Ու երբոր սկսայ խօսիլ, Հոգին Սուրբ անոնց վրայ իջաւ, ինչպէս որ առաջուց մեր վրայ ալ։ 16 Աստուծոյ մեր վրայ ալ։ Անոնցմէ յիշեցի Տէրոջը խօսքը որ կ՚ըսէր, Յովհաննէս Ջրով մկրտեց, բայց դուք Սուրբ Հոգիով պիտի մկրտիք։ 17 Ուրեմն եթէ որ Աստուած ալ նոյն ընծան տուաւ անոնց, ինչպէս որ մեզի ալ, երբոր Տէր Յիսուս Քրիստոսի հաւատացինք, ես ո՞վ էի որ կարենայի Աստուծոյ դէմ 18 դնել։ Ա՛ս բաները լսելով ձայներնին կտրեցին, և Աստուած կը փառաւորէին ու կ՚ըսէին, Ուրեմն Աստուած հեթանոսներուն ալ կեանց համար ապաշխարութիւն տուաւ։

19 Ուր Յակոբոսին հռոմէադ վրայ եկած հալածանքէն ցիրուցան եղածները մինչև Փիւնիկէ ու Կիպրոս և Անտիոք հասան, ու միայն Հրեայ խօսքը չէին խօսեր, միայն 20 թէ Հրեաներուն։ Բայց անոնցմէ ոմանք կիպրացի և կիւրենացի մարդիկ էին, որոնք երբոր Անտիոք հասան, ՚Հելլենացիոց հետ կը խօսէին՝ Տէր Յիսուսը քարոզելով։ 21 Ու Տէրոջը ձեռքը անոնց հետ էր, և բազմաթիւ մարդիկ հաւատալով՝ Տէրոջը դարձան։ 22 Եւ անոնց վրայով ասոր լուրը երուսաղէմի եկեղեցիին ականջը հասաւ։ ու Բառնաբասը խրկեցին որ մինչև Անտիոք երթայ։ 23 Որ երբոր եկաւ և Աստուծոյ շնորհքը տեսաւ՝ ուրախացաւ, ու կը յորդորէր ամէնն ալ՝ որ յօժարութեամբ տիրոջը հետ հաստատ մնան։ 24 Քանզի բարի մարդ էր՝ ու Սուրբ Հոգիով և հաւատքով լեցուն։ ու Տէրոջը շատ ժողովուրդ մը յաւելաւ։ 25 Ետքը Բառնաբաս Տարսոն երթալու համար Սօղոսը փնտռելու, և գտնելով 26 Անտիոք բերաւ։ Ու եղաւ որ անոնք մէկ տարի մը եկեղեցիին հետ ժողովուրդ մը հաւաքեցին։ ու պիտի առաջ Անտիոքի մէջ աշակերտները Քրիստոնեայ անուանեցան։

27 Ան օրերը երուսաղէմէն մարգարէներ իջան Անտիոք։ 28 Եւ անոնցմէ մէկը Ագաբոս անունով՝ եկաւ յայտնեց Հոգիին զօրութեամբը՝ թէ մեծ սով մը պիտի ըլլայ բոլոր աշխարհի վրայ։ Որ եղաւ Կղովդիոս կայսեր ատեանը։ 29 Ասոր համար աշակերտները որոշեցին որ իրենցմէ ամէն մէկը ձեռքէն եկածին չափ Հրէաստանի մէջ բնակող եղբայրներուն ծառայութիւն խրկեն։ 30 Ուր կատարեցին ալ, երէցներուն խրկելով Բառնաբասին ու Սօղոսին ձեռքով։

ԳԼ· ԺԲ

1 Հերովդէս Թագաւորը կը հալածէ քրիստոնեաները։ Յակոբոս կը սպաննէ, և Պետրոսը բանտը դնել կու տայ։ որուն համար եկեղեցին աղօթք ընելով։ Տերոջ հրեշտակը կ՚ազատ գտնելիս։ 20 Հերովդէս իր հպարտութեամբը Աստուծոյ փառքը եղած պատճառ իրեն տանելով՝ Տէրոջը հրեշտակին կը զարնէ։ և չորսերը կը մեռնի։ 24 Ուր Աստուծոյ խօսքը յաջողութեամբ կը տարածուի։

1 Ան առենները Հերովդէս Թագաւորը ձեռք զարկաւ եկեղեցիին մէկ քանիները չարչարելու։ 2 Ու Յակոբոսին եղբայրը Յովհաննէսին սրով սպաննեց։ 3 Ու տեսնելով որ Հրեաներուն

---

1 Գլ· ժ· 45· Գաղ· բ· 12։
2 Գլ· ժ· 35։
3 Գաղ· բ· 12։
4 Ղուկ· ա· 3։
5 Գլ· ժ· 9· ե։
6 Ցնծ· ժգ· 15· Գլ· ժ· 19· ԺԶ· 1։
7 Գլ· ժ· 23։
8 Գլ· ժ· 30։
9 Գլ· բ· 4։
10 Մատ· գ· 11· Ցնծ· ա· 38· 55· Գլ· ա· 8· ԺԲ· 4։
11 Գլ· ժ· 5։
12 Մատ· ժ· 19։
13 Գլ· ժ· 1։
14 Ելից· ժ· 15։
15 Գլ· ժ· 47։
16 Հռոմ· ժ· 12· 13· ԺԶ· 9· 16։
17 Գլ· ը· 1։
18 Ա՛նոնց Կատարած։
19 Գլ· ը· 4։
20 Գլ· ժ· 22։
21 Գլ· ժ· 43։
22 Գլ· ժգ· 43· ԺԶ· 31։
23 Գլ· ը· 5։
24 Գլ· ժ· 5։
25 Գլ· ժ· 1։
26 Գլ· ժ· 20։
27 Գլ· ժ· 9։
28 Գլ· ժ· 47։
29 Հռոմ· ժ· 12· 13· ԺԶ· 9· 16։
30 Գլ· ժ· 1։
1 Գլ· ժ· 1· բ։
2 Գլ· ժ· 27։
3 Գլ· ժգ· 43· ԺԶ· 31։
4 Գլ· ը· 5։
5 Գլ· ժ· 1· ե։
6 Գլ· ժ· 21։
7 Գլ· ժ· 26։
8 Գլ· ժ· 22։ խա· 9։
9 Մկր· ԺԶ· 28։
10 Գլ· խա· 18։
11 Ա՛նոնց Կոչուխոսք, ակր
12 Գլ· ը· 17։ ԺԶ· 1։ ժ· 22։ խա· 9։
13 Մկր· ԺԶ· 28։
14 Գլ· ժ· 1։
15 Գլ· ժ· 11։
16 Գլ· ժ· 35։
17 Գլ· ժ· 27։
18 Գլ· ժգ· 43· ԺԶ· 31։
19 Գլ· ը· 1։
20 Գլ· ժ· 22։
21 Գլ· ժ· 1։
22 Մկր· ԺԶ· 1· ը
23 Գլ· ժ· 25։
24 Մատ· գ· 21· ի· 23։
25 Գլ· ժ· 25։
26 Գլ· ժ· 1։
27 Գլ· ժ· 1։
28 Գլ· ժ· 1։
29 Գլ· ժ· 1։
30 Գլ· ժ· 1։
1 Գլ· ժ· 1։
2 Գլ· ժ· 1։
3 Գլ· ժ· 1։
4 Գլ· ժ· 1։
5 Գլ· ժ· 1։
6 Գլ· ժ· 1։
7 Գլ· ժ· 1։
8 Գլ· ժ· 1։
9 Գլ· ժ· 1։
10 Գլ· ժ· 1։
11 Գլ· ժ· 1։
12 Գլ· ժ· 1։
13 Գլ· ժ· 1։
14 Գլ· ժ· 1։
15 Գլ· ժ· 1։
16 Գլ· ժ· 1։
17 Գլ· ժ· 1։
18 Գլ· ժ· 1։
19 Գլ· ժ· 1։
20 Գլ· ժ· 1։
21 Գլ· ժ· 1։
22 Գլ· ժ· 1։
23 Գլ· ժ· 1։
24 Գլ· ժ· 1։
25 Գլ· ժ· 1։
26 Գլ· ժ· 1։
27 Գլ· ժ· 1։
28 Գլ· ժ· 1։
29 Գլ· ժ· 1։
30 Գլ· ժ· 1։
1 Գլ· ժ· 1։
2 Գլ· ժ· 1։
3 Գլ· ժ· 1։
4 Գլ· ժ· 1։
5 Գլ· ժ· 1։
6 Գլ· ժ· 1։
7 Գլ· ժ· 1։
8 Գլ· ժ· 1։
9 Գլ· ժ· 1։
10 Գլ· ժ· 1։
11 Գլ· ժ· 1։
12 Գլ· ժ· 1։
13 Գլ· ժ· 1։
14 Գլ· ժ· 1։
15 Գլ· ժ· 1։
16 Գլ· ժ· 1։
17 Գլ· ժ· 1։
18 Գլ· ժ· 1։
19 Գլ· ժ· 1։
20 Գլ· ժ· 1։
21 Գլ· ժ· 1։
22 Գլ· ժ· 1։
23 Գլ· ժ· 1։
24 Գլ· ժ· 1։
25 Գլ· ժ· 1։
26 Գլ· ժ· 1։
27 Գլ· ժ· 1։
28 Գլ· ժ· 1։
29 Գլ· ժ· 1։
30 Գլ· ժ· 1։

հաճելի է, անոր վրայ Պետրոսն ալ բռնեց։
4 Ու բաղաքակիրաց օրերն էին։ Զանիկա երբ-
որ բռնել՝ բանտը դրաւ, և չորս կարգ չար-
ասիան զինուորներու յանձնեց որ պահեն,
և կ՚ուզէր զառիկէն ետև Ժողովուրդին հանել
5 զանիկա։ Ուստի Պետրոս բանտին մէջը պա-
հուած էր, բայց եկեղեցին անդադար աղօթք
6 կ՚ընէր Աստուծոյ անոր համար։ Ու երբոր
Հերովդէս ուզից զանիկա դուրս բերել, այն
գիշերը Պետրոս երկու զինուորներու մէջտե-
ղը կը քնանար՝ կրկին շղթաներով կապուած.
ու պահապանները դրանը առջևը բանտը կը
7 պահպանէին։ Եւ ահա Տէրոջը հրեշտակը
հոն վրան կայնեցաւ, ու տաքը մէջ լոյս մը
ծագեց, և Պետրոսին կողը խթելով արթըն-
ցուց զանիկա, ու բաւ, Շուտով ելլիր։ ու
8 շղթաները անոր ձեռքերէն վար իյնան։ Եւ
հրեշտակը բաւ անոր, Գօտիդ կապէ ու հա-
գուածներդ ոտքդ հագիր։ անոնք ալ այնպէս
ըրին։ և բաւ անոր, Հանդերձդ վրադ
9 առ ու ետևս իմ եկուր։ Ան ալ ելլելով ա-
նոր ետևէն կ՚երթար, Եւ չէր գիտեր թէ ան
հրեշտակէն եղած բանը իրաւ է, հապա կը
10 կարծէր թէ տեսիլք կը տեսնէ։ Ու երբոր
անոնք առաջին ու երկրորդ պահապաններէն
անցան, եկան մինչև երկաթի դուռը՝ որ քա-
ղաքին մէջը կը հանէր, Որ ան ինքիրմէ բա-
ցուելցաւ անոնց։ և անոնք ելլելով մէկ փողոց
մը անցան, հրեշտակն ալ իսկոյն անկէ գա-
11 տուեցաւ։ Ու Պետրոս ինքզինքին գալով
բաւ, Հիմա ճշմարտապէս գիտեմ Տէրը
իր հրեշտակը խրկեց, Եւ ազատեց զիս Հե-
րովդեսին ձեռքէն ու Հրէից ժողովուրդին
12 բոլոր ակնկալութենէն։ Եւ մտածելով՝ եկաւ
Մարիա բաւած Յովհաննէսին մօրը Մարկո-
սին տունը, ուր որ շատերը ժողոված աղօթք
13 կ՚ընէին։ Եւ դուռը զարնելուն, աղախին մը գնաց
14 ականջ դնելու։ Ու երբոր Պետրոսին ձայնը
ճանչցաւ, ուրախութենէն դուռը չբացաւ,
հապա ներս վազելով պատմեց թէ Պետրոս
15 դրանը առջևը կայներ է։ Իսկ անոնք ըսին
անոր, Խենթեցեր ես. բայց ինքը կը պնդէր
թէ անանկ է. անոնք ալ կ՚ըսէին, Անոր
16 հրեշտակը պիտի ըլլայ։ Սակայն Պետրոս ան-
դադար կը զարնէր։ ու երբոր բացին՝ զինքը
17 տեսնելով ապշեցան։ Բայց անիկա Ձեռքով
նշան կ՚ընէր անոնց՝ որ լուռ կենան, ու պատ-
մեց անոնց թէ ինչպէս Տէրը զինքը բանտէն
հանեց, և բաւ, Ասիկա Յակոբոսին ու եղ-
բայրներուն պատմեցէք։ և ելաւ ուրիշ տեղ
18 գնաց։ Ու երբոր առաւօտ եղաւ, մեծ խռո-
վութիւն կար զինուորներուն մէջը՝ թէ որ-
19 դեօք իրեն եղաւ Պետրոս։ Հերովդէս ալ
երբոր ուզից զանիկա ու չգտաւ, պահապան-
ներուն հարցափորձ ընելով՝ հրամայեց ըրաւ
որ պատիժ իյնան։ և ինքը Հրէաստանէն կեսա-
րիա իջաւ, ու հոն կը կենար։
20 Եւ Հերովդէս խիստ բարկացած էր Տիւ-
րոսի և Սիդոնացիներուն հետ. անոնք
ալ միաբան հաւանութեամբ իրեն եկան, ու
Բազաւորին բղաւտաս անունով հաճութիւն
կը խնդրէին. Ինչու որ իրենց երկիրը Բազաւորին նչեն ապրուստ
21 կ՚առնէր։ Եւ մէկ որոշած օր մը Հերովդէս
Բազաւորական հանդերձը հագած ու առեւ-
նը նստած՝ անոնց առեներաւութիւն կ՚ընէր։
22 Ժողովուրդն ալ կ՚ազաղակէր թէ Աստիա Ա-
23 ստուծոյ ձայն է՝ ու չէ թէ մարդու։ Եւ իսկոյն
Տէրոջը հրեշտակը զանիկա զարկաւ, Ա-
ռաւծոյ փառք չտալուն համար։ և որդնա-
ւից ըլլալով մեռաւ։
24 Եւ Աստուծոյ խօսքը կ՚աճէր ու կը շատ-
25 նար։ Եւ Բառնաբաս ու Սօղոս երբոր Երու-
չաղէմէն պաշտօնը լմնցուցին՝ Երուսաղէմէն
դարձան, Մարկոս բաւած Յովհաննէսն ալ
հետերնին առնելով։

ԳԼ. ԺԳ

1 Գոյա ու Բառնաբաս կ՚ընտրեն Հերովդեսերուն երթալու։
7 Սէրգիոս Պօղոս և Եղիւմաս մոգը։ 14 Պօղոս կը քարոզէ
Անտիոք Պիսիդիոյ մէջ Գիտունի և աշխարհի փրկիչը։ 42 Հեթա-
նոսները կը հաւատան։ 45 բայց Հրեայք կը հակառակին և
հայհոյութիւն կ՚ընեն։ 46 Նոքա վերջ Պօղոս և Բառնաբաս
Հեթանոսներուն կը դառնան։ 48 Երկրամասի հաւատացեալ
կ՚ընդունին անոնք որ յաւիտենական կենաց սահմանուած էին։

1 Եւ Անտիոքի մէջ եղած եկեղեցիին քանի
մը մարգարէներ ու վարդապետներ կային,
Բառնաբասը ու Շմաւոն որ Նիգեր կ՚ըսուէր,
և Ղուկիոս կիւրենացի ու Մանայէն՝ Հերով-
դէս չորրորդ տետրարքին անդաստիարքոսը, և Սօղոս։
2 Երբոր ասոնք Տէրոջը պաշտօնին մէջն էին
և ծոմ կը պահէին, Հոգին Սուրբ բաւ, Ջո-
ւանցէք ինծի Բառնաբասը և Սօղոսը ան գոր-
ծին համար, Որուն ես կանչեր եմ ասոնք։
3 Անոնք ծոմ պահելով և աղօթք ընելով՝
ձեռք դրին անոնց վրայ ու խրկեցին։
4 Ասոնք ալ Սուրբ Հոգիէն խրկուած՝ Սելև-
կիա իջան, ու անկէ նաւով Կիպրոս դացին։

5 Ե Սալամինի մէջ եղած ատեննին քարո-
զեցին Յիսուսի խօսքը Հրեից ժողովրդա-
րանները։ Ունէին ալ Յովհաննէսը իբրև
6 սպասաւոր։ Ու երբոր ամբողջ կղզին անցան
մինչև Պափոս, գտան հոն մոգ մը սուտ մար-
գարէ Հրեայ մը, որուն անունը Բարեհեսու
7 էր։ Որ Սէրգիոս Պօղոս անուն խելացի իշ-
խանին հետ էր։ Այս իշխանը կանչեց Բա-
ռնաբասն ու Սաւղոսը, և կ՚ուզէր լսել Աս-
8 տուծոյ խօսքը։ Բայց Եղիւմաս մոգը (որով-
հետև անոնց անունը այսպէս կը թարգմանուի)
կը դիմադրէր անոնց՝ կ՚ուզէր իշխանը հա-
9 ւատքէն դարձնել։ Բայց Սաւղոսը՝ որ նաև
Պօղոս է անունով, Սուրբ Հոգիով լեցուելով
10 անոր նայեցաւ ու ըսաւ, Ով որ ամէն նենգու-
թեան և ամէն չարութեան լեցուն ես, սատա-
նայի որդի, ամէն արդարութեան թշնամի,
չես դադրիր ուղիղ Տիրոջը ճամբաները
11 ծռելէ։ Հիմա ահա Տէրոջը ձեռքը վրադ է,
և կուրանաս ու մինչև ժամանակ մը արեգա-
կը պիտի չտեսնես։ Եւ յանկարծ մէգ մը և
մութ անոր վրայ ինկաւ, և շրջելով կ՚որո-
նէր մէկը որ ձեռքէն բռնէ տանի։
12 Ասոր վրայ իշխանը տեսնելով եղած բանը
հաւատաց՝ զարհուրելով Տիրոջը վարդապե-
տութեան վրայ։
13 Եւ Պօղոս ու անոր ընկերները Պափոսէն
նաւով ելան Պերգէ Պամփիլիոյ, և Յովհան-
նէս անոնցմէ բաժնուելով Երուսաղէմ դար-
14 ձաւ։ Ու անոնք Պերգէն անցան ու Պիսիդիոյ
Անտիոք եկան, և շաբաթ օրը ժողովարանը
15 մտնելով նստան։ Եւ Օրէնքին ու մարգարէնե-
րուն կարդացուելէն ետև, ժողովարանին
պետերը մարդ ղրկեցին անոնց ըսելու, Ա-
ռաքեալներ եղբարք, եթէ ժողովրդին մխի-
թարութեան համար խօսք մը ունիք, ըսեցէք։
16 Պօղոս ալ ելաւ, ձեռքով նշան ընելով ըսաւ,
Իսրայէլացիներ և Աստուծմէ վախցողներ,
17 լսեցէք։ Այս ժողովուրդին Իսրայէլ Աստուա-
ծը մեր հարները ընտրեց, և ժողովուրդը
բարձրացուց երբ որ պանդուխտ էին Եգիպ-
տոսի երկրին մէջ, և բազուկը բարձր ցցելով
18 անկէ հանեց զանոնք։ Եւ քառասուն տարի
չափ անապատին մէջ անոնց վարքերը տա-
19 րաւ։ Եւ եօթը ազգ Քանանի երկրին մէջ ոչն-
չացնելով՝ անոնց երկիրը բաժնեց անոնց
20 ժառանգութիւն, Ասիկա ամէնը չորս հարիւր
և յիսուն տարուան չափ։ Ասոնցմէ ետև
դատաւորներ տուաւ մինչև Սամուէլ մար-
21 գարէն։ Ասոնցմէ ետև խնդրեցին թագաւոր,
և Աստուած Կիսի որդի Սաւուղ Բենիամինի
ցեղէն տուաւ անոնց քառասուն տարի։
22 Ասոր վրայ զանիկա վերցուցած՝ Դաւիթ
անոնց թագաւոր կանգնեց, որուն վկայու-
թիւն ալ տուաւ ու ըսաւ, Գտայ զԴաւիթ
Յեսսեի որդին՝ սիրտիս համեմատ մարդ,
որ ամէն կամքերս պիտի կատարէ։
23 Ասոր զաւակէն Աստուած ըստ խոստման
Յիսուս Իսրայէլի համար Փրկիչ մը յառա-
24 ջացուց, Որուն գալուստէն առաջ Յովհան-
նէս Իսրայէլի բոլոր ժողովրդեան քարոզեց
25 ապաշխարութեան մկրտութիւն։ Եւ Յովհան-
նէս իր վազքը լմնցնելու վրայ էր, ու կ՚ը-
սէր, Ինչ որ դուք կը կարծէք թէ եմ՝ ես չեմ,
հապա ահա իմ ետևէս մէկը կու գայ, որուն
ոտքերուն կօշիկները չարժանանամ արձա-
կել։
26 Եղբարք, Աբրահամի ցեղին որդիներ և ձեր
մէջ Աստուծմէ վախցողներ, մեզի այս փրկու-
թեան խօսքը ղրկուեցաւ։
27 Որովհետև Երուսաղէմի բնակիչները և
անոնց իշխանները չճանչցան զայս, ոչ ալ
Բազաւորներուն ամէն շաբաթ օր կարդացուող
մարգարէներուն ձայները հասկցան, դատա-
պարտելով կատարեցին զանոնք։
28 Ու թէև մահուան արժանի ոչ մէկ պատճառ
գտան, սակայն Պիղատոսէն խնդրեցին որ
29 սպաննուի։ Եւ երբոր անոր վրայ գրուած
ամէն բաները կատարեցին, խաչէն առին
30 զանիկա ու գերեզմանի մէջ դրին։
31 Բայց Աստուած մեռելներէն յարուցանեց
զանիկա։ Եւ քանի մը օր անոնց երևցաւ՝ որ
Գալիլիայէն Երուսաղէմ եկան, որոնք այժմ
32 անոր վկաներն են ժողովրդեան առջև։
33 Եւ մենք ձեզի կ՚աւետեմք զայն խոստումը
որ հարերուն եղաւ, Աստուած զայն մեր զա-
ւակներուն կատարեց՝ որ յարուցանելով Յի-
սուսը, ինչպէս երկրորդ սաղմոսին մէջ գրուած
է, Դուն իմ Որդիս ես, ես այսօր ծնայ զքեզ։
34 Եւ որ զանիկա մեռելներէն յարուցանելով
ալ ետև չդարձուց որ փտութիւն տեսնէ,
ինչպէս ըսաւ, Ես ձեզի Դաւիթին սուրբ և
35 հաւատարիմ ողորմութիւնները պիտի տամ։
Ուստի ուրիշ տեղ ալ կ՚ըսէ, Դուն քու Սուր-
բիդ փտութիւն տեսնել պիտի չտաս։
36 Որովհետև Դաւիթ իր ժամանակին մէջ Աս-
տուծոյ կամքին ծառայելէ ետև քնացաւ, և
իր հարերուն հետ դրուեցաւ, ու փտութիւն
37 տեսաւ։ Բայց ան զոր Աստուած յարուցա-
նեց՝ փտութիւն չտեսաւ։
38 Ուրեմն գիտցէք, եղբարք, որ ասոր միջո-
ցաւ ձեզի կը քարոզուի մեղքերուն թողու-
39 թիւնը, և ամէն բաներու համար որոնցմէ
Մովսէսի Օրէնքով չկրցաք արդարանալ,
40 ասոր միջոցաւ ամէն հաւատացեալ արդա-
րանայ։ Ուրեմն զգուշացէք որ մարգարէնե-
րուն մէջ ըսուածը չգայ ձեզի վրայ.
41 Տեսէք, արհամարհողներ, զարմացէք և
կորսուեցէք, որովհետև ձեր օրերուն մէջ
գործ մը կ՚ընեմ, գործ մը որ չհաւատաք
եթէ մէկը ձեզի պատմէ։
42 Ու երբոր անոնք ժողովարանէն դուրս կ՚ել-
լէին, ուրիշ շաբաթ օր այս խօսքերը իրենց
43 խնդրեցին որ ըսուին։ Եւ ժողովարանին
ժողովը ցրուելէ ետև, շատ Հրեաներ և Հրե-
ից դարձած հաւատացեալ Պրոսելիտներ
Պօղոսին և Բառնաբասին հետևեցան, որոնք
խօսելով կը համոզէին զանոնք որ Աստուծոյ
շնորհքին մէջ մնան։
44 Եւ հետևեալ շաբաթ օրը գրեթէ ամբողջ
քաղաքը ժողովեցաւ՝ որ Տիրոջը խօսքը լսէ։
45 Բայց Հրեաները ամբոխը տեսնելով նախան-
ձով լեցուեցան, և հակառակելով Պօղոսի
խօսքերուն՝ հայհոյեցին։
46 Ասոր վրայ Պօղոս և Բառնաբաս համար-
ձակ ըսին, Ձեզի նախ պէտք էր որ Աստուծոյ
խօսքը խօսուի, բայց որովհետև զայն կը
մերժէք և ինքզինքնիդ յաւիտենական կեան-
քին անարժան կը դատէք, ահա կը դառնանք
47 հեթանոսներուն։ Որովհետև Տէրը մեզի այս-
պէս պատուիրեց, Ես քեզ հեթանոսներուն
լոյս դրի, որ փրկութիւն ըլլաս մինչև երկրի
48 ծայրը։ Հեթանոսներն ալ երբոր լսեցին՝ ու-
րախացան և Տիրոջը խօսքը փառաւորեցին,
և հաւատացին ամէն անոնք որ յաւիտենա-
կան կենաց համար կարգուած էին։
49 Եւ Տիրոջը խօսքը ամբողջ երկրամասին
50 մէջ կը տարածուէր։ Բայց Հրեաները ազ-
նուական կիներն ու քաղաքին առաջնորդ-
ները գրգռեցին, և Պօղոսի ու Բառնաբասի
հալածանք յարուցին, և զանոնք իրենց սահ-
51 մաններէն դուրս վռնտեցին։ Ասոնք ալ ոտ-
քերուն փոշին անոնց դէմ թօթուելով Իկո-
52 նիոն եկան։ Եւ աշակերտները ուրախու-
թենէ և Սուրբ Հոգիով լեցուեցան։

ԳԼ. ԺԴ

1 Պօղոս և Բառնաբաս Իկոնիոն կը քարոզեն։ 3 Տէրը նշաններ
և սքանչելիքներ կ՚ընէ անոնց ձեռքով։ 4 Քաղաքը երկու
կողմ կը բաժնուի։ 5 Հեթանոսներ և Հրեաներ կը դիմեն
քարկոծելու զանոնք։ 6 Նոքա Լիւկաոնիոյ քաղաքները կը
փախչին։ 8 Պօղոս կը բժշկէ կաղ մը Լիւստրայի մէջ։ 11 Ժո-
ղովուրդը կ՚ուզէ զոհ մատուցանել անոնց։ 14 Նոքա կը
պատուիրեն որ դադրին։ 19 Հրեաներ Պօղոսը քարկոծելով
Լիւստրայէն դուրս կը քաշեն։ 20 Ան կը յարուցանէ աշա-
կերտները։ 21 Ետ կը դառնան Անտիոք։ 24 Պերգէ կը քա-
րոզեն։ 26 Անտիոք կը դառնան։ 27 Եկեղեցին կը ժողվեն։

1 Իկոնիոն ալ անանկ եղաւ որ Պօղոս և Բա-
ռնաբաս միասին Հրեից ժողովարանը մտան
և այնպէս խօսեցան որ Հրեաներուն և Յու-
նաց մեծ բազմութիւն մը հաւատաց։
2 Բայց անհաւատ Հրեաները հեթանոսները
գրգռեցին և եղբարց դէմ չարացուցին։
3 Ուստի երկար ատեն հոն կենալով՝ Տիրոջը
վրայ համարձակ կը խօսէին, որ իր շնորհ-
քին խօսքին վկայութիւն կու տար, և նշան-
ներ ու սքանչելիքներ կ՚ընել կու տար անոնց
ձեռքով։
4 Եւ քաղաքին բազմութիւնը երկու կողմ
բաժնուեցաւ, և մէկ մասը Հրեաներուն հետ
էր, իսկ մէկ մասը՝ առաքեալներուն հետ։
5 Եւ երբոր հեթանոսներուն և Հրեաներուն
իշխանները հարուածելով քարկոծելու հա-
մար զանոնք բռնադատելու վրայ եղան,
6 Պօղոս և Բառնաբաս գիտցան ու փախան
Լիւկաոնիոյ քաղաքները, Լիւստրա և Դեր-
բէ, և անոնց շրջակայքը,
7 և հոն կը քարոզէին։
8 Եւ Լիւստրայի մէջ մէկ մարդ կար որ ոտք-
երուն զօրութիւն չունէր, կաղ էր ծնունդէն
9 սկսեալ, և երբեք չէր քալած։ Այս մարդը
Պօղոսի խօսքերը լսեց, որ նայելով անոր
և տեսնելով թէ բժշկուելու հաւատք ունի,
10 մեծաձայն ըսաւ, Ոտքերուդ վրայ ուղիղ
կանգնէ։ Եւ ան ցատկեց ու սկսաւ քալել։
11 Ասոր վրայ ամբոխը տեսնելով եղած բանը
Լիւկաոնիերէն բարձր ձայնով ըսին, Աստ-
ուածներ մարդկային կերպարանքով մեր
12 մէջ իջան։ Եւ Բառնաբասը Զեւս անուանե-
ցին, իսկ Պօղոսը՝ որովհետև ինքը խօսողին
13 գլխաւորն էր, Հերմէս։ Եւ Զեւսի տաճարին
որ քաղաքին առջևը էր, քահանան ցուլեր
և պսակներ դռները բերաւ, և ամբոխին հետ
14 զոհ մատուցանել կ՚ուզէր։ Բայց առաքեալ-
ները Բառնաբաս և Պօղոս լսելով՝ իրենց
հանդերձները պատռեցին, և ամբոխին մէջ
15 վազելով բացականչեցին ու ըսին, Մարդիկ,
ինչո՞ւ այս բաները կ՚ընէք. մենք ալ ձեզի
պէս մարդկային էակներ ենք, և ձեզի կը
քարոզենք որ այս ունայն բաներէն դառնաք
դէպի կենդանի Աստուածը, որ երկինքը և
երկիրը և ծովը և անոնց մէջ եղած ամէն
16 բաները ստեղծեց։ Որ անցեալ ազգերուն
17 մէջ իր ճամբաներով կ՚երթար ամէն ազգ։
Բայց ինքզինքը անվկայ չթողուց, որովհե-
տև բարիք կ՚ընէր, երկինքէն անձրևներ և
պտղաբեր ժամանակներ կու տար ձեզի, և
կերակուրով և ուրախութեամբ կը լեցնէր
18 ձեր սիրտերը։ Եւ այս խօսքերով հազիւ
կրցին զամբոխը զսպել որ զոհ չմատուցա-
նէ անոնց։
19 Բայց Անտիոքէն և Իկոնիոնէն Հրեաներ
եկան, որոնք ամբոխը համոզելով՝ Պօղոսը
քարկոծեցին, և մեռած կարծելով զանիկա
20 քաղաքէն դուրս քաշեցին։ Բայց աշակերտ-
ները զինքը շրջապատելէ ետև, ինք ոտքի
ելաւ ու քաղաքը մտաւ, և հետևեալ օրը Բա-
ռնաբասի հետ Դերբէ գնաց։
21 Եւ այն քաղաքին մէջ քարոզելէ ետև և
շատեր աշակերտ ընելէ ետև, Լիւստրա,
Իկոնիոն և Անտիոք դարձան,
22 աշակերտները հաստատելով, և հաւատքին
մէջ մնալու խրատ տալով, և ըսելով թէ
շատ նեղութիւններով պէտք է որ Աստուծոյ
23 արքայութեան մտնենք։ Եւ ամէն եկեղեցի-
ներու մէջ երէցներ կարգելով, և պահոց
հետ աղօթելով զանոնք Տիրոջը յանձնեցին
24 որ հաւատացած էին։ Եւ Պիսիդիոյ կողմե-
25 րէն անցնելով՝ Պամփիլիա եկան։ Եւ Պեր-
գէի մէջ խօսք մը քարոզելէ ետև, Ատալիա
26 իջան։ Եւ անկէ նաւով Անտիոք ելան, ուր
որ Աստուծոյ շնորհքին յանձնուած էին այն
գործին համար զոր լմնցուցին։
27 Եւ հոն հասնելով եկեղեցին ժողվեցին, և
անոնց հետ եղած բաները պատմեցին, և
թէ Աստուած հեթանոսներուն համար ալ
հաւատքի դուռ բացաւ։
28 Եւ աշակերտներուն հետ երկար ատեն հոն
կեցան։

ԳԼ. ԺԵ

1 Ոմանք Հրեաստանէն կու գան Անտիոք և կը սկսին ուսու-
ցանել որ թլփատուելու է Աստուծոյ փրկուելու համար։
2 Պօղոս և Բառնաբաս անոնց հետ մեծ վէճ ունենալով՝ կը
որոշեն որ Երուսաղէմ երթան առաքեալներուն և երէցնե-
րուն մօտ։ 3 Ճամբան Փիւնիկիոյ և Սամարիոյ մէջ կը պատ-
մեն հեթանոսներուն դարձը։ 5 Փարիսեցի հաւատացեալներ
կ՚ուզեն որ հեթանոսները թլփատեն և Մովսէսի Օրէնքը
պահել տան։ 6 Ժողովը կը հաւաքուի։ 7 Պետրոս կը խօսի
հեթանոսներուն կոչման համար։ 12 Պօղոս և Բառնաբաս
կը պատմեն հրաշքները։ 13 Յակոբոս կը խորհրդատուէ։
22 Ուղարկեալներ կը դրկուին Անտիոք։ 30 Ուր կը հասնին
և կը հանդարտեցնեն ժողովուրդը։ 36 Պօղոս և Բառնաբաս
կը բաժնուին իրարմէ։

1 Եւ ոմանք Հրեաստանէն իջան և եղբարց
կ՚ուսուցանէին թէ եթէ Մովսէսի սովորու-
թեան համեմատ թլփատուելու չէք, չեք կրնար
2 փրկուիլ։ Ասոր համար Պօղոսի և Բառնա-
բասի հետ անոնց մեծ վէճ մը ունենալով՝
որոշեցին որ Պօղոս և Բառնաբաս և ուրիշ
ոմանք անոնց հետ այս հարցին համար Եր-
ուսաղէմ երթան առաքեալներուն և երէց-
3 ներուն մօտ։ Ուստի եկեղեցիին ճամբեցին
զանոնք, և անցան Փիւնիկիոյ և Սամարիոյ
միջից՝ հեթանոսներուն դարձը պատմելով,
և բոլոր եղբարց մեծ ուրախութիւն կու տա-
4 լով։ Եւ Երուսաղէմ հասնելով՝ եկեղեցին
և առաքեալները և երէցները ընդունեցին
զանոնք, և պատմեցին ինչ բաներ որ Աստ-
5 ուած ընելով եղած էին անոնց հետ։ Բայց
Փարիսեցիներէն հաւատացեալ ոմանք ելան
ու ըսին, Պէտք է որ թլփատեն զանոնք և
պատուիրեն որ Մովսէսի Օրէնքը պահեն։
6 Ասոր վրայ առաքեալները և երէցները ժո-
7 ղովեցան որ այս խնդրոյն վրայ խորհին։
Եւ մեծ վէճ ըլլալէ ետև, Պետրոս ելաւ ու
անոնց ըսաւ, Եղբարք, դուք գիտէք որ ես-
կիզբէն Աստուած ձեր մէջէն ընտրեց որ
հեթանոսները իմ բերնովս լսեն զաւետա-
8 րանին խօսքը և հաւատան։ Եւ սրտերը գի-
տցող Աստուած անոնց վկայեց՝ Սուրբ Հո-
գին տալով անոնց ինչպէս և մեզի,
9 Եւ մեր և անոնց մէջ ոչ մէկ տարբերութիւն
10 ըրաւ՝ հաւատքով սրտերը մաքրելով։ Ուրեմն
ինչո՞ւ կը փորձէք Աստուած՝ աշակերտնե-
րուն պարանոցին վրայ այնպիսի լուծ մը
դնելով որ մենք ալ մեր հարերն ալ չկրցանք
11 կրել։ Հապա կը հաւատանք որ Տէր Յիսուսի
շնորհքով կ՚ազատինք, ինչպէս և անոնք։
12 Ասոր վրայ ամբողջ բազմութիւնը լռեց, և
Բառնաբասին և Պօղոսին լսեցին՝ որ Աստ-
ուած անոնց ձեռքով հեթանոսներուն մէջ
եղած նշաններն ու սքանչելիքները պատմե-
13 ցին։ Եւ անոնք լռելէ ետև, Յակոբոս պա-
տասխանեց ու ըսաւ, Եղբարք, ինծի լսեցէք։
14 Սիմոն պատմեց թէ ինչպէս Աստուած նախ
հեթանոսներուն մէջէն ընտրեց անուան հա-
15 մար իր ժողովուրդ մը։ Եւ մարգարէներուն
խօսքերը այս հետևեալին հետ համաձայն
16 են, Ետ պիտի դառնամ ու պիտի շինեմ Դա-
ւիթին քակուած խրճիթը, և անոր աւերակ-
ները պիտի շինեմ ու պիտի հաստատեմ զայն,
17 Որպէսզի մարդկանց մնացորդը Տէրը փնտռէ,
և ամէն հեթանոսներ որոնց վրայ իմ անու-
նս կոչուեցաւ, կ՚ըսէ Տէրը որ այս բաները
18 կ՚ընէ։ Յաւիտենականէն գիտցուած են իր
գործերը։
19 Ուստի ես կը դատեմ որ հեթանոսներէն
դարձողներուն չենք նեղացներ,
20 հապա անոնց գրենք որ կռոտ բաներուն
պղծութենէն, պոռնկութենէն, խեղդուած-
ներէն և արիւնէն հեռու կենան։
21 Որովհետև Մովսէսի Օրէնքը ամէն քաղա-
քի մէջ հին ատենէ ի վեր քարոզողներ ունի,
որովհետև ամէն շաբաթ օր ժողովարաննե-
րուն մէջ կը կարդացուի։
22 Ասոր վրայ առաքեալները և երէցները ամ-
բողջ եկեղեցիին հետ հաճեցան ընտրել
անոնցմէ մարդիկ և ղրկել Անտիոք Պօղոսի
և Բառնաբասի հետ, Յուդա որ Բարսաբաս
կոչուեցաւ, և Սիղաս՝ եղբարց մէջ առաջ-
23 նորդ մարդիկ, Ձեռքով գրեցին այս հետևեալ
նամակը, Առաքեալները և երէցները եղ-
բարք հեթանոսներէն՝ որ Անտիոքի և Սուրիոյ
և Կիլիկիոյ մէջ են, ողջոյն։
24 Լսեցինք որ մեր մէջէն ոմանք որոնց մենք
չենք պատուիրած՝ ելան ձեզ խռովեցին
խօսքերով և ձեր հոգիները շփոթեցին,
25 Ուստի հաճեցանք մեր միաբան ընտրելով
մարդիկ ղրկել ձեզի մեր սիրելի Բառնաբա-
26 սին և Պօղոսին հետ, Որոնք մեր Տէր Յի-
սուս Քրիստոսի անունին համար իրենց հո-
գիները վտանգի ենթարկած մարդիկ են։
27 Ուրեմն Յուդան և Սիղասը ղրկեցինք, որ
անոնք ալ բերնով ձեզի նոյն բաները պատ-
28 մեն։ Որովհետև Սուրբ Հոգիին և մեզի հա-
ճելի եղաւ որ ձեզի վրայ ուրիշ ծանրու-
թիւն մը չդնենք՝ բացի այս անհրաժեշտ
29 բաներէն, Որ կռոտ բաներուն, արիւնին,
խեղդուածներուն և պոռնկութենէն հեռու
կենաք, որոնցմէ զգուշանալով լաւ կ՚ընէք։
Ողջ կեցէք։
30 Ուրեմն անոնք ճամբայ ելլելով Անտիոք
եկան, և ժողովուրդը ժողվելով նամակը
31 յանձնեցին։ Եւ կարդալէ ետև ուրախացան
32 մխիթարութեան համար։ Եւ Յուդա և Սի-
ղաս որ նաև իրենք մարգարէներ էին, եղ-
բարց շատ խօսքերով մխիթարեցին և հաս-
33 տատեցին։ Եւ հոն քանի մը օր կենալէ ետև,
եղբարց կողմէ խաղաղութեամբ ճամբայ
34 դրկուեցան առաքեալներուն մօտ։ Բայց
Սիղաս հոն կենալ հաճեցաւ։
35 Եւ Պօղոս և Բառնաբաս Անտիոք կենալով՝
ուրիշներու հետ ալ Տիրոջը խօսքը կ՚ուսու-
ցանէին և կ՚աւետարանէին։
36 Եւ քանի մը օր անցնելէ ետև, Պօղոս Բա-
ռնաբասին ըսաւ, Եկուր դառնանք մեր եղ-
բարց մօտ՝ որ ամէն քաղաքներ Տիրոջը խօս-
քը քարոզած եղանք, և տեսնենք թէ ինչպէս
37 են։ Եւ Բառնաբաս կ՚ուզէր որ Յովհաննէս
38 որ Մարկոս կոչուեցաւ՝ նաև անոնց հետ
առնեն։ Բայց Պօղոս չհաճեցաւ որ անոնց
հետ առնեն զանիկա՝ որ Պամփիլիայէն հե-
տերնին չգնաց, և գործին չգնաց անոնց հետ։
39 Եւ անոնց մէջ սաստիկ վէճ մը ըլլալով՝ իրա-
րմէ բաժնուեցան, և Բառնաբաս Մարկոսը
առնելով նաւով Կիպրոս գնաց։
40 Իսկ Պօղոս Սիղասը ընտրելով ելաւ՝ եղ-
բարց Տիրոջը շնորհքին յանձնուած,
41 և Սուրիոյ ու Կիլիկիոյ մէջէն անցնելով՝
եկեղեցիները հաստատեց։

ԳԼ. ԺԶ

1 Պօղոս Տիմոթէոսը կ՚առնէ իր հետ։ 3 Զայն թլփատելով։
6 Ասիոյ մէջ չի թողուիր քարոզել։ 9 Տեսիլքի մը վրայ Մա-
կեդոնիա կ՚անցնի։ 11 Սամոթրակիա և Նեապոլիս։ 12 Փի-
լիպպոս։ 13 Ուր Լիդիա կ՚աւետարանէ։ 16 Աղախին մը կը
բժշկէ։ 19 Պօղոս և Սիղաս կը բռնուին։ 22 Կը ծեծուին
և կը ձգուին բանտ։ 25 Կէս գիշերին կ՚օրհնեն Աստուած։
26 Երկրաշարժ մը կ՚ըլլայ։ 27 Բանտապետը կը զարհուրի։
30 Կը հարցնէ թէ ինչ ընէ որ փրկուի։ 31 Հաւատալ Յիսուսի։
33 Կը մկրտուի։ 35 Քաղաքապետները կը ղրկեն որ զանոնք
արձակեն։ 37 Պօղոս կը պատասխանէ։ 39 Կը խնդրեն որ
քաղաքէն դուրս երթան։ 40 Լիդիայի տունը կ՚երթան։

1 Եւ Դերբէ և Լիւստրա եկաւ։ Եւ ահա հոն
աշակերտ մը կար Տիմոթէոս անունով, որ
հաւատացեալ հրեայ կնոջ մը որդի էր, բայց
2 հայր հեթանոս։ Որուն եղբարց որ Լիւստրա-
3 յի և Իկոնիոնի մէջ էին՝ լաւ վկայութիւն
կու տային։ Պօղոս կ՚ուզէր որ անոր հետ
ելլէ, և առնելով զանիկա՝ թլփատեց զանոնք
որ այն տեղերը կային հրեաներուն համար,
որովհետև ամէնքը գիտէին թէ անոր հայրը
4 հեթանոս էր։ Եւ քաղաքներէն անցնելով՝
կը յանձնէին անոնց պահել Երուսաղէմի
առաքեալներուն և երէցներուն որոշած
5 հրամանները։ Ուստի եկեղեցիները հաս-
տատուեցան հաւատքով, և օրէ օր թիւով
կ՚աճէին։
6 Եւ Ասիոյ մէջ Տիրոջը խօսքը քարոզելէ
արգիլուելով՝ Փռւգիոյ և Գաղատացիոց
7 երկրամասէն անցան։ Եւ Միսիոյ քովէն գա-
լով՝ Բիւթանիա երթալ կ՚ուզէին, բայց Յի-
8 սուսի Հոգին չներեց անոնց։ Եւ Միսիան
անցնելով՝ Տրովադա իջան։
9 Եւ գիշերը տեսիլքի մը վրայ Պօղոսի երե-
ւցաւ Մակեդոնացի մարդ մը որ կեցած կը
խնդրէր զինքը ու կ՚ըսէր, Մակեդոնիա ե-
կուր մեզի օգնէ։
10 Եւ այս տեսիլքը տեսնելէ ետև, անմիջա-
պէս Մակեդոնիա ելլելու ջանացինք, հա-
մոզուելով թէ Աստուած մեզ կանչեր է որ
անոնց աւետարանը քարոզենք։
11 Ուստի նաւով Տրովադայէն ուղիղ Սամո-
թրակիա եկանք, և յաջորդ օրը Նեապոլիս,
12 Եւ անկէ Փիլիպպոս, որ Մակեդոնիոյ այն
մասին առաջին քաղաքն է և գաղութ։ Եւ
այս քաղաքին մէջ քանի մը օր կենալով՝
13 շաբաթ օրը դրսի դռնէն ելանք գետակի
մը քովը, ուր կարծելի էր որ աղօթք ըլլայ,
և նստելով խօսեցանք հոն հաւաքուած կա-
14 նանց։ Եւ Թիւատիրացի Լիդիա անուն կին
մը որ ծիրանի ծախող էր, Աստուծմէ վախ-
ցող մը, մեր խօսքերը լսեց, որուն սիրտը
Տէրը բացաւ՝ որ Պօղոսին ըսուածներուն
15 ուշադրութիւն ընէ։ Եւ ինքն ու իր տունը
մկրտուելէ ետև, աղաչեց ըսելով, Եթէ ինծի
հաւատարիմ կանանց համար դատեցիք զիս,
եկէք իմ տունս մնացէք։ Եւ մեզ ստիպեց։
16 Եւ եղաւ որ աղօթքի տեղը երթալու ատեն,
աղախին մը մեզի դիմաւորեց որ Պիթոնի
ոգի ունէր, և գուշակութեամբ իր տիրոջը
17 մեծ շահ կու տար։ Ան Պօղոսի և մեզի հե-
տևելով կը գոչէր ու կ՚ըսէր, Այս մարդիկը
Բարձրելոյն Աստուծոյ ծառաներն են, որ
18 ձեզի փրկութեան ճամբան կը քարոզեն։ Եւ
այս բանը շատ օրեր ըրաւ։ Բայց Պօղոս
տրտնջալով դարձաւ ու ոգիին ըսաւ, Յի-
սուս Քրիստոսի անունով քեզի կը պատուի-
րեմ որ անկէ ելլես։ Ե

5 Եւ Պաղտմինա Հանեալով՝ ՚էՀրկից ժողովրդեան
Ներան մէջ Աստուծոյ խօսքը կը քարոզէին,
ու ՚ԲՀամհանեան ալ նոյնը սպասուր ունէին։
6 Եւ պարտէզով ան [բոլոր] կողին մինչև գա-
գաթ, հոն գտան Աստուա մարգարէ՝ Հրկայ մեզ
7 մը, որուն անունը Բարկնաու էր։ Որ ինքը
փոխանորդ բդեշխին հետն էր, որ ՚Ըսուեր
Սերգիոս Գողա, խելացի մարդ մը։ ասիկա
Բառնաբասը և Սողոսը տասիրելով՝ ուզեց
8 Աստուծոյ խօսքը լսել։ Սակայն անոնց դէմ
կեցաւ ՚Եղիմաս մոգ, (քանզի այսպէս կը
Թարգմանուի անոր անունը,) որ կ'ուզէր փո-
9 խանորդ բդեշխը հաւատքէն դարձնել։ Բայց
Սողոս, որ Գողա ալ ՚Ըսուէ, Հագւով Սրբով
10 լեցուած՝ աչքերը անոր վրայ անկից, ու ը-
սաւ, Ով ամէն խարեբայութիւնով և ամէն
խորամանկութիւնով լեցուած՝ ՚Սատանայի
որդի՝ Թշնամի բոլոր արդարութեան, պիտի
չդադարիս Տէրոջը չիստակ ճամբաները ծռե-
11 լէն։ Եւ հիմա ՚Տէրոջը ձեռքը ահա քու վրադ
է, ու կոյր պիտի ըլլաս ատեն մը արեւը չը-
տեսնելով։ Եւ իսկոյն անոր վրայ մէգ ու
խաւար մը իջաւ, ու պարտէզով առաջնորդ
12 կը փնտռէր։ Աստուներ փոխանորդ բդեշխը
ատ բաները որ տեսաւ՝ հաւատաց, մեծա-
պէս զարմանալով Տէրոջը վարդապետութեա-
նը վրայ։
13 Եւ Գողա ու իր ընկերները Գափտէն կռան,
ու եկան Գամփելիայի Գերգէն։ բայց ՚Յով-
հաննէս անոնցմէ զատուելով՝ երուսաղէմ
14 դարձաւ։ Անոնք ալ Գերգէն գացին ու ե-
կան Գիսիդիայի Անտիոքը, ևս չաբաթ օրը
15 ժողովարանը մտնելով՝ նստան։ ՚Ու օրէնքը
և մարգարէները կարդացուելէն ետև՝ ժող-
վրդի ապահանները հղին իրենց ու ըսին,
Մարդիկ եղբայրներ, ՚Եթէ որ դուք ժողո-
վուրդին խրատ յարդարական խօսք մը ունիք՝
16 խօսեցէք։ Պաւղոս Գողա ատկի վրայ կայ-
նելով՝ ՚Ձեռքը շարժեց ու ըսաւ, Ով Իսրա-
յէլացի մարդիկ, և դուք որ Աստուծմէ կը
17 վախնաք, մտիկ ըրէք։ Այս Իսրայէլ ժողո-
վուրդս Աստուածը ընտրեց, ու ժողովուրդը բարձրացուց ՚Եգիպտացի ներ-
կրին մէջ պանդխտութեան ատենը, և
18 բարձր բազուկով զանոնք անկից հանեց։ Ու

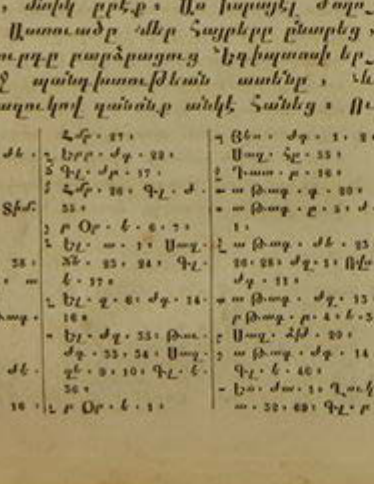

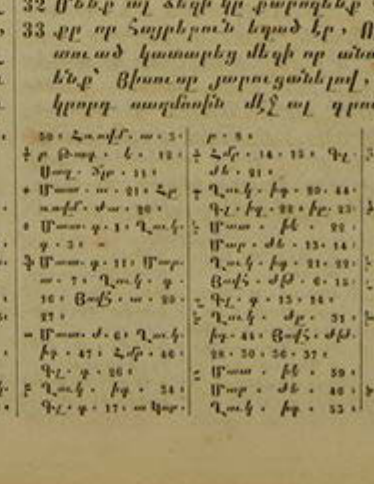

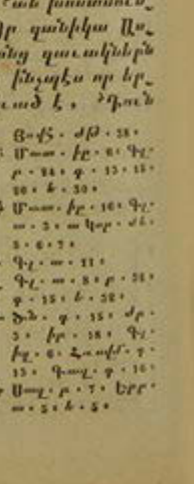

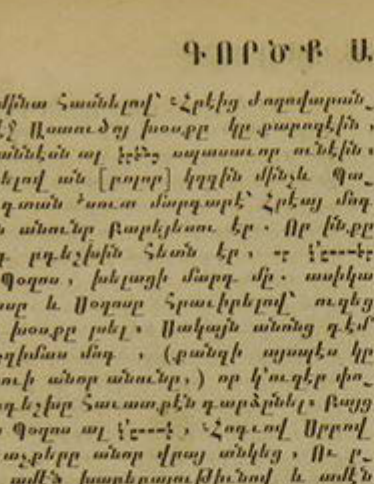

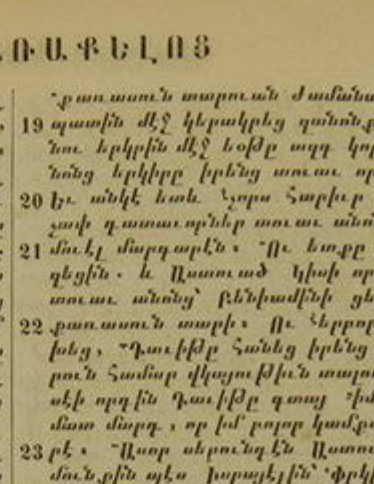

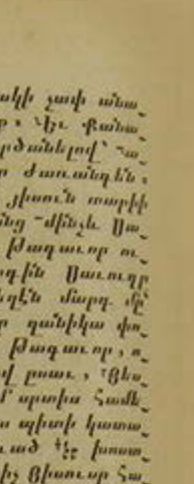

34 իմ Որդիս ես, ես այսօր քեզ ծնայ։ Եւ որ
պիսիկա մեռելներէն յարուց, ու ալ
ապականութիւն պիտի չտեսնէ, ասանկ կ'ըսէ
թէ Սրբոյն պիտի տամ Դաւիթին հաստատուած
35 սուրբ խոստումները։ Ուստի ուրիշ տեղ ալ մը
ալ կ'ըսէ. Թող Սուրբդ ապականութիւն
36 տեսնել պիտի չտայ։ Ինչու որ Դաւիթ իր
դարուն մէջ Աստուծոյ կամացը ծառայելով
հանգաւ, ու իր հայրերուն քովը դրուեցաւ
37 և ապականութիւն տեսաւ։ Բայց ան որ Աս-
տուած յարուցց՝ ապականութիւն չտեսաւ։
38 Ուրեմն յայտնի ըլլայ ձեզի, մարդիկ եղբայր-
ներ, Նոր ասոր միջոցով ձեզի մեղաց թող-
39 թիւն կը քարոզուի. Եւ ան ամէն բաներէն
որ Մովսէսին օրէնքովը չկրցաք արդարանալ,
ասով ամէն ով որ հաւատայ կ'արդարա-
40 նայ։ Նայեցէք որ չգայ ձեզի վրայ ինչ որ ըսաւ
մարգարէներուն մէջ բսուած
41 է, Նայեցէք, արհամարհողներ, և զարմա-
ցէք ու ջնջուեցէք. Ինչու որ գործ մը պիտի
բնեմ ձեր օրերուն մէջ, անանկ գործ մը որ
եթէ մէկը ձեզի պատմէ՝ պիտի չհաւատաք։
42 Ու երբոր անոնք դուրս կելան, Կ'ազաչէին
որ հետեւեալ շաբաթ ալ նոյն խօսքերը ը-
43 րնոց խօսուի։ Եւ ժողովուրդը երբոր արձա-
կեցաւ, Հրէաներէն ու նորահաւատ բարե-
պաշտներէն շատերը Պօղոսին ու Բառնաբա-
սին հետեւեցան. որոնք կը խօսէին ա-
նոնց հետ ու կը յորդորէին զանոնք, որ միշտ
Աստուծոյ շնորհքին մէջը հաստատ կենան։
44 Եւ հետեւեալ շաբաթ օրը գրեթէ բոլոր քա-
ղաքը ժողովեցաւ Աստուծոյ խօսքը լսելու։
45 Իսկ Հրէաները երբոր տեսան այն բազմու-
թիւնը, նախանձով լեցուեցան, ու Պօղոսի գրու-
ցածներուն դէմ կը խօսէին հակառակելով ու
46 հայհոյութիւն ընելով։ Անոնցմէ Պօղոս և
Բառնաբաս համարձակեցան ու ըսին, Պէտք
էր որ Աստուծոյ խօսքը նախ ձեզի խօսուի։
Բայց որովհետեւ զայն կը մերժէք,
ու ինքզինքնիդ յաւիտենական կենաց ար-
ժանի չընծայեր, Ահա մենք հեթանոսնե-
47 րուն կը դառնանք։ Ինչու որ Տէրը ասանկ
պատուիրած է մեզի. Քեզ հեթանոսներուն
լոյս դրի, որ դուն փրկութեան պատճառ
48 ըլլաս մինչև երկրի ծայրերը։ Ու լսելով հե-
թանոսները կ'ուրախանային, ու Աստուծոյ
խօսքը կը փառաւորէին. Ու որոնք որ յա-
ւիտենական կենաց սահմանուած էին՝ հաւա-
49 տացին։ Ու Տէրոջը խօսքը բոլոր գաւառը
50 կը տարածուէր։ Բայց Հրէաները դրդռելով

բարեպաշտ և պատուաւոր կիրիներըը ու քա-
ղաքին մեծերը, և Պօղոսին ու Բառնաբա-
սին մեայ հալածանք հանելով՝ զանոնք իրենց
51 սահմաններէն դուրս ըրին։ Անոնք ալ իրենց
ոտքերուն փոշին անոնց դէմ թօթուելով՝ Ի-
52 կոնիա եկան։ Ու աշակերտները Հոգիով Սրբով կը լեցնէին։

ԳԼ. ԺԴ

1 Պօղոս և Բառնաբաս հաւատալով կը փախչին Իկոնիան։ 7 Լիւստրայի մէջ Պօղոս կը բժշկէ ի ծնէ կաղ մը։ 8 Աստուածներ ըլլալ կը կարծեն։ 19 Պօղոս կը քարկոծուի։ 21 Ետքը դառնան եկեղեցիները կը պաշտեն։ հաստատելով աշակերտները հաւատքի և հարկերու մէջ։ 26 Եկած ըլլալով դառնալով՝ կը պատմեն եղած գոր-ծած բան որ Աստուած ըրեր էր իրենց։

1 Ու եղաւ որ Իկոնիոնի մէջ անոնք միասին
Հրէաներուն ժողովարանը մտան, և այնպէս
խօսեցան որ խոսս չատ Հրէաներ և Յոյներ
2 հաւատացին։ Բայց չհաւատացող Հրէաները
դրդռեցին ու չարացուցին հեթա-
3 նոսներուն սիրտը եղբայրներուն դէմ։ Իսկ
անոնք շատ ժամանակ հոն կենալով՝ համար-
ձակ կը քարոզէին Տէրոջմով, որ իր շնորհաց
խօսքին վկայեր, և նշաններ ու հրաշք-
4 ներ թնել կու տար անոնց ձեռքովը։ Եւ քա-
ղաքին բազմութիւնը մէջ երկպառակութիւն
մը եղաւ. ոմանք Հրէաներուն կողմն էին,
5 ոմանք ալ առաքեալներուն։ Ու երբոր հե-
թանոսները և Հրէաները իրենց իշխաններու-
վը ետքէն չարձակեցան՝ զանոնք նախատելու
6 ու քարկոծելու, Իրենք խնդալով Լիկաո-
նացւոց քաղաքները փախան՝ Լիստրա ու
Դերբէ և շրջակայ տեղատեղը, ու հոն աւե-
տարանը կը քարոզէին։
7 Ու Լիստրայի մէջ մարդ մը նստեր էր ոտքե-
րովը տկար՝ իր մօրը որովայնէն կաղ
8 Յոյն, որ բնաւ քալած չէր։ Այսիկա Պօղոսին
խօսածը մտիկ կ'ընէր. ան ալ աչքը անոր
անկելով ու տեսնելով թէ բժշկուելու հա-
9 ւատք ունի, բարձր ձայնով մը բսաւ, Ելիր
ոտքերուդ վրայ շիտակ կայնէ. ան ալ ցաթ-
10 կելով կը քալէր։ Եւ ժողովուրդները երբոր
Պօղոսին բրածը տեսան՝ ձայներնին վերցը-
նելով Լիկաոնեալին բսին, Աստուածները
11 մարդոց նմանութիւնով մեզի իջեր են։ Ու
Բառնաբասին Դիոս կը կոչէին, և Պօղոսին՝
Հերմէս, ինչու որ անիկա էր գլխաւոր խո-
12 սողը։ Իսկ քահանան Դիոսին
քովինը գտնելր և պատիները բերելով դռնե-
րուն առջեւը, բազմութեանը հետ մէկտեղ

1 Եւ · Իկ · 1 · Օր · 2 · Ա · Տիմ · 3 · 11 · Հր · 11 · 2 · Տիմ · 3 · 11 · Եբր · 13 · 6 · 3 · Եբր · 13 · 4 · Հռոմ · 13 · 4 · 5 · Ա · Տիմ · 1 · 16 · Ա · Կոր · 10 · 32 · 6 · Ա · Կոր · 10 · 32 · 7 · Մատ · 4 · 24 · 8 · Մատ · 11 · 5 · Յհ · 9 · 1 · 9 · Մատ · 9 · 32 · 10 · Մատ · 8 · 7 · 11 · Մատ · 14 · 14 · 12 · Մատ · 14 · 11 · 13 · Մատ · 14 · 8 · 14 · Մատ · 14 · 15 · 15 · Մատ · 14 · 22 · 16 · Մատ · 14 · 16 · 17 · Մատ · 14 · 17 · 18 · Մատ · 14 · 18 · 19 · Մատ · 14 · 19 · 20 · Մատ · 14 · 20 · 21 · Մատ · 14 · 21 ·

13 Ի՛ւզէը որ զոհ ընէ՝ բայց Բառնաբաս ու
Գօգաս առաքեալները լրջոր լսելէն՝ Իրենց
Հանդերձները պատռելով՝ դուրս ցատկելին
14 բազմութեանը մէջ՝ կ՚ազաղակելին ու կ՚ըսէին՝
Արդիկ՝ Տիրուհ Համար աս բաները կ՚ընեք.
մենք ալ ձեզի պէս կիրքեր ունցող մարդիկ ենք, ու կը բարեգուժենք ձեզի՝ որ աս
փուճ բաներէն դիմեցէք Աստուծոյն դառնաք՝ որ ինքը ստեղծեց երկինքը ու երկիրը
և ծովը ու բոլոր անոնց մէջի եղածները՝
15 Որ անցած դարերուն մէջ թող տուաւ ամէն
16 ազգերուն իրենց ճամբաները երթալու. Մա-
ւր ան վկայութիւն չթողուց, բարերարութիւնով՝ երկինքէն Անձրեւներ ու պտղաբեր եղանակներ տալով, կերակրութիւնով և ուրա-
17 խութիւնով Մեր սիրտերը լեցընելով. Ու
աս բաները ըսելով՝ հազիւ կրցան ժողովուրդները զգպրնցնել, որ իրենց զոհ չընեն։
18 Սակայն Անտիոքէն ու Իկոնիոնէն Հրէաները հասան, ու ժողովուրդները համոզեցին,
և Պօղոսը քարկոծեցին ու քաղաքէն դուրս
19 քաշեցին՝ կարծելով թէ մեռած է. Բայց աշակերտները երրոր անոր բոլորտիքը պատեցին, երթ քաղաքը մտաւ, ու հետևեալ
օրը Բառնաբասին հետ Դերբէ ելաւ.
20 եւ անոնք ան քաղաքին մէջ աւետարանը քարոզելով, ու շատերը աշակերտ ընելով՝
Լիւստրա և Իկոնիոն և Անտիոք դարձան,
21 Աշակերտներուն սիրտերը հաստատելով, և
Յորդորելով որ հաստատ մնան հաւատքի
մէջ. և ։ըսելէ թէ շատ նեղութիւններով պէտք է մեզի Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել։
22 Ու երրոր անոնց ամէն մի եկեղեցիին երէց-
ներ ձեռնադրեցին, ծոմապահութիւնով ա-
ղօթք ընելով զանոնք յանձնեցին Տէրոջը
23 որուն հաւատացեր էին։ Եւ Փիսիդիայի մէ-
24 ջէն պտռտելով եկան Պամփիլիա։ Պերգէի
մէջ ալ Տէրէնը խօսքը խօսեցինետև Աթալիա
25 իջան։ Անկէ ալ նաւով Անտիոք գացին, ուր-
կից որ Աստուծոյ շնորհքին յանձնուած էին
26 ան գործին համար որ կատարեցին։ Ու երր-
որ եկան, եկեղեցին մէկտեղ ժողվելով՝ պատմեցին թէ որ Աստուած իրենց հետ,
և որ Հեթանոսներուն հաւատքի դուռ բա-
27 ցեր էր։ Ու հոն շատ ժամանակ աշակերտներուն հետ կեցան։

ԳԼ. ԺԵ

1 Մէջ հասան ոմանք Հրէաստանէն իջած՝ եղ-
բայրներուն կը սորվեցնէին որ Եթէ Մովսէսի սովորութեանը համեմատ չըլ-
2 իրփառիք, չեք կրնար փրկուիլ։ Ուստի
Պօղոս և Բառնաբաս անոնց դէմ շատ մը հակառակութիւն ու վէճ բնեցին եղբայրները, վճռեցին որ Պօղոս ու Բառնաբաս և ուրիշ քանի-
մը ալ անոնցմէ՝ երուսաղէմ ելլեն առաքեալներուն ու երէցներուն այս խնդրոյս հա-
3 մար։ Անոնք ալ եկեղեցիէն ճամբայ դրուած՝
Փիւնիկէէն ու Սամարիայէն անցնելով, հե-
թանոսաց դարձը մեծ պատմելին, և մեծ ուրախութիւն կը տային բոլոր եղբայրնե-
4 րուն։ Ու երրոր երուսաղէմ հասան, եկեղեցիէն ու առաքեալներէն և երէցներէն ընդունուեցան, և Իպատմեցին թէ որ Աստուած
5 ըրեր էր իրենց հետ։ Քարիսեցւոց ազան-
դէն հաւատացեալներէն ոմանք ելան, ու կ՚ըսէին թէ Պէտք է թլփատել անոնք ու պատուիրել որ Մովսէսի օրէնքը պահեն։
6 Եւ առաքեալները ու երէցները ժողովե-
7 ցան աս բանիս վրայով խորհելու. Եւ շատ վիճաբանութիւն ըլլալէն ետև՝ Պետրոս ոտքի վրայ ելաւ ու բսաւ անոնց, Արդիկ եղբայրներ, դուք գիտէք որ առջի օրերէն Աստուած ընտրեց մեր մէջէն, որ իմ բերնով հեթանոսները աւետարանին խօսքը լսեն
8 ու հաւատան։ Եւ Սրտագէտ Աստուած
վկայեց անոնց՝ Հոգին Սուրբը տալով անոնց՝
9 ինչպէս որ մեզի ալ։ Եւ մէկ խորութիւն
մը չըրաւ մեր ու անոնց մէջը, հաւատքով
10 անոնց սիրտերը Մաքրելով. Ուստի հիմա
ինչո՞ւ Աստուած կը փորձէք՝ Դնելով աշակերտներուն պարանոցին վրայ անանկ լուծ մը դնելով, որ անիկա ոչ մեր հայրերը՝ ոչ ալ մենք
11 կրցանք վերցընել։ Բայց Կը հաւատանք որ

Գ֊ած֊ բ֊ 18։ Ց֊ա֊ ժգ֊ 7։ Ա֊ա֊ Տ֊ 5։ Ա֊ա֊ Տ֊ 5։
Ա֊ա֊ խգ֊ 45։ Ա֊ա֊ ժա֊ 18։ Գէ֊ Ա֊ա֊ խգ֊ 45։ Ա֊ա֊ խգ֊ 45։
Գէ֊ ժ֊ 28։ Ա֊ա֊ ժա֊ 18։ Գէ֊ Ա֊ա֊ խգ֊ 45։ Ա֊ա֊ խգ֊ 45։
Ց֊ա֊ ե֊ 17։ Ց֊ա֊ ժ֊ 3։ Ա֊ա֊ խգ֊ 45։ Ա֊ա֊ խգ֊ 45։
ժԶ֊ 10։ Ա֊ա֊ ժ֊ 3։ Ա֊ա֊ խգ֊ 45։ Ա֊ա֊ խգ֊ 45։
Ի֊ա֊ Ա֊ա֊ ժ֊ 21։ Գէ֊ ժԶ֊ 21։ Հը֊ Ա֊ա֊ խգ֊ 45։ Ա֊ա֊ խգ֊ 45։
գ Ի֊ա֊ Ա֊ա֊ ժգ֊ 15։ ա֊ա֊ Ա֊ա֊ 28։ Ա֊ա֊ խգ֊ 45։ Ա֊ա֊ խգ֊ 45։
Ն֊ր֊ Ա֊ա֊ ժգ֊ 22։ Ղէ֊ խգ֊ 4։ ր Օր֊ Ա֊ա֊ խգ֊ 45։ Ա֊ա֊ խգ֊ 45։
Ա֊ա֊ ր֊ 4։ — Ա֊ա֊ 14։ խգ֊ 12։ Ա֊ա֊ 14։ Ա֊ա֊ խգ֊ 45։ Ա֊ա֊ խգ֊ 45։
Կ֊ր֊ ե֊ 4։ Ց֊ա֊ ե֊ 10։ Ս֊ա֊ Ա֊ա֊ 23։ Ա֊ա֊ ժ֊ 3։ Ա֊ա֊ խգ֊ 45։ Ա֊ա֊ խգ֊ 45։
Ի֊ա֊ ե֊ 8։ Ա֊ա֊ խգ֊ 9։ Ա֊ա֊ 24։ Ղ֊ա֊ խ֊ 38։ Ա֊ա֊ խգ֊ 45։ Ա֊ա֊ խգ֊ 45։
Ա֊ա֊ ե֊ 9։ Ա֊ա֊ ե֊ 9։ Ա֊ա֊ 29։ Հ֊ա֊ ը֊ 17։ Ա֊ա֊ խգ֊ 45։ Ա֊ա֊ խգ֊ 45։
Ա֊ա֊ ե֊ 1։ Ս֊ա֊ Ա֊ա֊ ժգ֊ 22։ Ա֊ա֊ խ֊ 45։ Ա֊ա֊ խգ֊ 45։ Ա֊ա֊ խգ֊ 45։
Ա֊ա֊ ե֊ 6։ Ա֊ա֊ ժգ֊ 22։ Ա֊ա֊ խգ֊ 45։ Ա֊ա֊ խգ֊ 45։
Ա֊ա֊ ե֊ 6։ Ա֊ա֊ խգ֊ 45։ Ա֊ա֊ խգ֊ 45։

ՏԷր °Քիսեւսի Հնարհմտիւք կը փրկուինք մենք, ինչպէս որ անոնք ալ։
12 Եւ բոլոր ժողովուրդը լուռ կեցաւ ու մտիկ կ՚ընէր Բառնաբասին ու Պօղոսին, որոնք կը պատմէին թէ Աստուած որչափ նշաններ ու հրաշքներ ըրեր էր հեթանոսներուն մէջ իրենց ձեռքովը։ 13 Եւ անոնք խօսքերնին կըտրեցին եւսկ՝ Յակոբոս պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Արդիւկ եղբայրներ, ինծի մտիկ ըրէք։ 14 Շմաւոն պատմեց թէ Աստուած ինչպէս առաջ այցելութիւն ըրաւ, որ հեթանոսներէն ժողովուրդ առնէ իր անուանը համար։ 15 Եւ աս բանին մարգարէից խօսքերն ալ կը վիճաբանին, ինչպէս որ գրուած է, 16 Ետեւ պիտի դառնամ ու Դաւիթին ինկած խորանը նորէն պիտի չինեմ, և անոր կործանուած տեղւանքը նորէն պիտի չինեմ, և կանգնեմ անիկա։ 17 Որ մնացած մարդիկը Տէրը փնտռեն, և բոլոր հեթանոսները որոնց վրայ իմ անունս կոչուած է, կ՚ըսէ Տէրը որ 18 աս ամէն բաները կ՚ընէ։ Յայտնի է †Աստուծոյ իր բոլոր գործքերը աշխարհս սկիզբէն։
19 Հետեւ։ Ասոր համար ես յորմար կը դատեմ նեղութիւն չտալ անոնց որ հեթանոսներէն 20 Աստուծոյ կը դառնան։ Հապա թուղթ մը գրել անոնց որ ետ կենան կռոց պղծութիւններէն և պոռնկութենէ ու խեղդուածէ ու արիւնէ։ Ինչու որ Մովսէս հին գարերէն ի վեր ամէն քաղաքի մէջ գիրքը քարոզողներ ունի, ու ժողովարաններու մէջ ամէն շաբաթ օր կը կարդացուի։
22 Անառնոր առաքեալներուն ու երէցներուն բոլոր եկեղեցիին հետ մէկտեղ ազէկ երեւցաւ որ իրենցմէ մարդիկ ընտրելով Անտիոք խրկեն Պօղոսին ու Բառնաբասին հետ, Յուդասը որ կ՚ըսուի Բարսաբա մականունովը Յուդան և Շիղան՝ որոնք գլխաւոր մարդիկ էին եղբայրներուն 23 մէջ։ Ու անոնց ձեռքովը խրկեցին այսպէս գրուած։
Առաքեալներ ու երէցներ և եղբայրներ՝ Անտիոքի ու Սիւրիոյ և Կիլիկիոյ մէջ հեթանոսներէն եղած եղբայրներուն ողջոյն։ 24 Քանի որ մենք լսեցինք թէ Եանուներ մեր մէջէն ելլելով՝ ձեզ խօսքերով խռովեցուցեր և ձեր անձերը խախտեր են, բանալով թէ պէտք է թլփատուիլ ու օրէնքը պահել, որ անոնց մենք 25 պատուիրեցինք չպատուիրեցինք։ Մեզի միաբանութեամբ մարդասէրներուս ազէկ երեւցաւ որ մարդիկ ընտրելով ձեզի խրկենք մեր սիրելի Բառնաբասին ու Պօղոսին հետ, 26 Որոնք մեր Տէր Քիսեւսի անունը քաջութիւններ կը պատճառ։ 27 Ուրեմն Յուդասը ու Սիղան խրկեցինք որ բերանով ալ նոյն բաները յայտնեն։ 28 Քանի որ Սուրբ Հոգիին ու մեզի ալ ձեր վրայ ասկէ բնաւ չդնել՝ աս հարկաւորները 29 բանալէս զատ, Որ կռոց կուռքերու պղծութենէ ու արիւնէ ու խեղդուածէ և պոռնկութենէ։ որ ասոնք բաներէն ինքզինքնիդ պահելով ազէկ պիտի ընէք։ Ողջ եղէք։
30 Անոնք ալ ճամբայ դրուելով Անտիոք գացին, և ժողովուրդը մէկտեղ ժողվելով թուղթը տուին։ 31 Որ երբոր կարդացին՝ ուրախացան մխիթարութիւնէն վրայ։ իսկ Յուդաս ու Շիղաս, որ իրենք ալ մարգարէ էին, շատ խօսքերով յորդորելին եղբայրները ու հաստատեցին։ 33 Ետ մնացին մի հատ կէնալէն ետեւ՝ եղբայրներէն խաղաղութեամբ ճամբայ դրին։ 34 †Բայց Սիղասին ազէկ երեւցաւ հոն մնալ։ Պօղոս ու Բառնաբաս ալ Անտիոքի մէջ կը կենային, և ուրիշ շատեր հետ Տէրոջը խօսքը կը սորվեցնէին ու կը քարոզէին։
36 Եւ քանի մը օրերէ ետեւ Պօղոս բսաւ Բառնաբասին, Դառնանք ու այցելութիւն ընենք եղբայրներուն՝ ամէն մէկ քաղաքները, ուր որ Տէրոջը խօսքը քարոզեցինք, և տեսնենք թէ 37 ինչպէս են։ իսկ Բառնաբաս կ՚ուզէր որ †Յովհաննէսն ալ առնեն, որ Մարկոս կ՚բսուէր։ 38 Բայց Պօղոս արժան չսեպեց որ Պամփիլիայի մէջ իրենցմէ զատուողը ու իրենց հետ գործին չելկողը հետերնին առնեն։ 39 Ան չելկոզը հետերնին առնեն։ Այսպէս հակառակութիւն մը եղաւ, մինչեւ որ իրարմէ զատուեցան։ և Բառնաբաս առաւ Մարկոսը ու նաւով կիպրոս գնաց։ 40 Պօղոս ալ Շիղան ընտրեց ու եղաւ, եղբայրներէն Աստուծոյ շնորհացը յանձնուելով։ 41 Եւ Սիւրիայի ու Կիլիկիայի մէջ կը պտըտէր հաստատելով եկեղեցիները կը հաստատէր։

ԳԼ. ԺԶ

1 Պօղոս կը βրթռաւ Տերբէ։ ու Լիւստրա։ Եւ ահա հոն աշակերտ մը կար †Տիմոթէոս անունով,

• Քիսեւս Քիսեւս Քրիստոսի
4 Գլ. ԺԶ. 20։
5 Գլ. ԺԸ. 17։
7 Հմր. 1։
8 Ընդմէջ. Թ. 11. 12։
9 Քիսեւս Տէրոջը
11 Տէս Հմր. 23։
13 ա Քիսեւս. ա. 9։
14 Ծն. Լբ. 2։ Ել. ի.
3։ 23։ Ելքէկ. ի.
20։ ա Կար. ը. 1։
Ժ. 20. 23։ Ցաղ.
ը. 14։ 20։
ա Կար. գ. 9. 18։
Դատ. ե. 12։ Երեմ.
ե. 3։ Կաղ. գ. 3։
ա Քիսեւս. գ. 3։ ա
Գնաս. գ. 3։
Ծն. Թ. 4։ Ղևտ.
գ. 17։ ը Օր. Ժր.
10. 23։
Ժ. 20. 23։ Ցաղ.
ը. 14։ 20։
ա Կար. ը. 1։
Դատ. ե. 12։ Երեմ.
ե. 3։ Կաղ. գ. 3։
ա Քիսեւս. գ. 3։ ա
Գնաս. գ. 3։
Գլ. Ժգ. 13։ 27։
Գլ. ա. 23։
Հմր. 1։ Գաղ. ը.
4։ ե. 12։ Տիտ. ա.
10։ 11։
Գլ. Ժգ. 20։ Ժգ.
15։ ա Կար. Ժե.
30։ ը Կար. Ժա.
23։ 26։
Հմր. 20։ Գլ. Խա.
23։ Ցաղ. ը. 14։
19։
Գլ. Ժգ. 13։ 27։
Գլ. ա. 23։
Գլ. Ժգ. 21։ Ժը.
23։
ա Կար. ժգ. 11։
Երբ. Ժա. 31։
Գլ. Ժգ. 1։
Գլ. Ժգ. 4. 13. 14։
21։ Ժգ. 1. 6. 25։
26։
Գլ. Ժը. 18. 23։
Ժգ. 3։ Կաղ. գ.
10։ ը Տիմ. գ. 11։
Փիլիմ. 21։
Գլ. Ժգ. 13։
Գլ. Ժգ. 23։
Գլ. Ժգ. 1։
Գլ. Ժգ. 6։
Գլ. Ժի. 23։ Հը.
ա Տիմ. Ժգ. 21։
Կար. գ. 17։ Փիլ.
ը. 13։ ա Քհնա. գ.
1։ ա Տիմ. ա. 2։
ը Տիմ. ա. 2։

էր Հաւատացեալ Հրէայ կնկան մը գաւակ
2 էր, և Հայրը Յոյն էր։ Որ Լիւստրայի ու Ի-
կոնացի եղբայրներէն ալ Տքարի վկայուած էր։
3 Գօրա ուզեց որ ասիկա իր հետը երթայ, Ու
առաւ Թլփատեց զանիկա ան տեղւոյն ե-
զած Հրէաներուն համար, Ինչու որ ամէնն
4 ալ գիտէին թէ անոր Հայրը Յոյն էր։ Ու քա-
զաքներէն անցնելով, Ներս ապահ Եղած ա-
ռաքեալներէն ու երէցներէն ապագրուած Հր-
դամաններըը կ'աւանդէին անոնց՝ որ պահեն,
5 Եկեղեցիներն ալ Հաւատքի մէջ կը Հաստա-
տուէին, և օրէ օր անոնց թիւը կ'աւելնար։
6 Եւ փռիգիա ու Գաղատացւոց կողմերը
պտտեցան։ Ե Սուրբ Հոգիէն արգիլուելով որ
7 Ասիոյ կողմերը որ երկան, կը Յանգոյին դէպ
ի Բիւթանիա երթալ։ և [Դիտուի] Հոգին
8 Յիսուս չաւատաց անոնց։ Եւ Միսիոյին քովէն
9 անցնելով Տրովադա իջան։ Եւ Ե գիշերը
Գօրգին տեսիլք մը երեցաւ։ Մակեդոնացի
մարդ մը կայներ կ'աղաչէր անոր ու կ'ըսէր,
10 Մակեդոնիա անցիր և օգնէ մեզի։ Ու երբոր
ան տեսիլքը տեսաւ՝ չուտ մը ուզեցինք Մա-
կեդոնիա երթալ, Հասկընալով որ Տէրը մեզ կը
հրաւիրէ անոնց աւետարան քարոզելու։
11 Ուստի Նաւէ Տրովադայէն երանգ ու չի-
ամակ Սամոթրակէ գացինք, ու Հետեւեալ օրը
12 Նէապօլիս։ Եւ անկէ ալ Փիլիպպէ, որ է
Մակեդոնիայի Ա մասին գլխաւոր քաղաքը՝
Կողոնիա։ և ան քաղաքին մէջ քանի մը օր
13 կեցանք։ Ու շաբաթ օրը քաղաքէն գուրս
երանք դետեզերքին քովը՝ ուր որ ժողոով-
Թիւն ունէին աղօթք ընելու, ու նստելով
14 ժողոված կիներուն կը խօսէինք։ Ե
Թիւատիր քաղաքէն ծիրանավաճառ կին մը Լի-
դիա անուն, որ աստուածապաշտ մէկ մին էր,
մեզի կ'ընէր։ Հոգին սիրտը Տէրը բացաւ Պօ-
գոսին բաներուն ուշագրաւթիւն ընելու։
15 Ու երբոր մկրտուեցաւ ինքը և իր տունը,
աղաչեց ու ըսաւ, Թէ որ դուք Տէրոջը հաւա-
տացեալ կը սեպէք, իմ տունս մտէք ինակե-
ցէք։ Եւ տիրապետով տարաւ մեզ։
16 Ու եղաւ որ երբ մենք աղօթքի կ'երթա-
յինք, աղախին մը պատահեցաւ մեզի որ Հար-
ցուկ ոգի ունէր, Որ գուշակութիւն ընելով՝
17 իր տէրերուն շատ վաստակ կը բերէր։ Ասի-
կա Պօգոսին և մեր ետեւէն իյնալով կը գո-
ուար ու կ'ըսէր, Ա մարդիկը Բարձրեալ Ա-
ստուծոյ ծառաներն են, որ Թմզի փրկու-
18 թեան ճամբան կը քարոզեն։ Եւ ատ բանը
շատ օրեր կ'ընէր։ Իսկ Պօգոս Վշտանալով
դարձաւ ու ըսաւ ան ոգիին, Յիսուս Քրիս-
տոսի անունովը Հրամայեմ կ'ընեմ քեզի, Ելիր
19 ասկէ։ Ու նոյն ժամուն ելաւ։ Երբոր տեսան
անոր տէրերը որ իրենց վաստակին յոյսը կը
արիցաւ, Պօգոսը ու Շիղան բռնելին ու
Հրապարակը քաշկցին իշխաններուն առջեւ,
20 Եւ տարին զանոնք զօրագլխներուն քովը
ու ըսին, Ա մարդիկը մեր քաղաքը իրար
21 կ'անգրնեն։ Իրենք Հրէայ են, Եւ անանկ սո-
վորութիւններ կը քարոզեն, որ արժան չէ
մեզի ընդունիլ՝ ոչ ալ ընել, Ինչու որ Հռով-
22 մայեցի ենք։ Եւ բազմութիւնը անոնց վրայ
դիմեցաւ։ զօրագլխներն ալ բանտապետին
անոնց հանդերձները հանեցին, Ու հրամայ
23 երին որ ծեծեն։ Եւ անոնց շատ վեր-
քեր տալէն ետեւ բանտը դրին, պատուիրե-
լով բանտապետին որ զգուշութեամբ պահէ
24 զանոնք։ Ան ալ առանկ հրամայ առնելով՝
զանոնք ներսի բանտը դրաւ ու ոտքերնին
կոճղի մէջ ամրցուց։
25 Եւ կէս գիշերին Պօգոս ու Շիղա աղօթք
կ'ընէին և գովաւած կ'օրհնէին, ու բան-
26 տարկեալներն ալ անոնց մտիկ կ'ընէին։ Ու
յանկարծակի մեծ շարժ մը եղաւ, անանկ
որ բանտին հիմերը սասանեցան, և անմիջա-
պես Երկոր դուռները բացուեցան, ու ամէնուն
27 կապերը արձակուեցան։ Եւ բանտապետը երբ
որ արթնցաւ ու բանտին դուռները բացուած
տեսաւ, Թուրը քաշեց և ինքզինքը պիտ
սպանէր, կարծելով թէ կապուածները փա-
28 խեր են։ Բայց Պօգոս բարձր ձայնով կանչեց
ու ըսաւ, Դուն քու անձիդ վնաս մի ը-
29 ներ, ինչու որ ամէնքս ալ հոս ենք։ Եւ ա-
նկէ ճրագ մը ուզեց ու ներս վազեց, և
դողալով Պօգոսին ու Շիղային առջեւ ինկաւ։
30 Եւ անոնք դուրս բերելով ըսաւ, Տէրեր, ին-
31 ձի ի՞նչ պէտք է ընել որ փրկուիմ։ Անոնք
ալ ըսին, Հաւատա Տէր Յիսուս Քրիստոսին,
32 ու պիտի փրկուիս դուն և քու տունդ։ Եւ
Տէրոջը խօսքը խօսեցան անոր, ու ան ամ-
33 նուն որ իր տունը մէջն էին։ Եւ առաւ զա-
նոնք գիշերուան նոյն ժամուն ու անոնց վէր-
քերը լուաց, և չուտ մը մկրտուեցաւ ինքը
34 ու բոլոր իրենները։ Եւ զանոնք իր տունը
առնելով՝ Նախ առջեւը սեղան դրաւ, և ը-
րոր տունովը ուրախ եղաւ՝ Առաւծոյ հա-
35 ւատալով։ Ու երբոր առաւօտ եղաւ՝ զօրա-
գլխապետները խրկեցին պահապետները ու ըսին,
36 Արձակէ առ մարդիկը։ Բանտապետն ալ
ան խօսքերը Պօգոսին պատմեց, Թէ Զօրա-
գլխապետները խրկեցին որ արձակուիք։ ուստի

37 հինա եղէք և խաղաղութեամբ գայէք։ Բայց
Գօզան բաւ անոնց, Մեզ յայտնապէս ծե-
ծելով՝ որ չդատապարտուած Հռոմայեցի
մարդիկ ենք, բանտը գթին, ու հիմա գաղ-
տո՞ւկ կը հանեն մեզ։ Ատանկ չէ, հապա թող
38 իրենք գան ու մեզ հանեն։ Եւ պահապան-
ները զօրապետներուն պատմեցին ան խօս-
քերը։ Անոնք ալ երբոր լսեցին թէ Հռոմ-
մայեցի են՝ վախցան, ու եկան թագրուե-
39 թեամբ խօսեցան անոնց հետ։ Եւ դուրս հա-
նելով՝ ի՛ պահպէին որ ան քաղաքէն երթան։
40 Անոնք ալ բանտէն ելլելով՝ Լիդիային մտան
մտան, ու եղբայրները տեսնելով մխիթարե-
ցին զանոնք և գացին։

ԳԼ· ԺԷ

1 Գօզա կը քարոզէ Թեսաղոնիկէի մէջ։ 4 ուր անոնք կը հաւա-
տան։ և անոնք կը հալածեն զանիկա։ 10 Գօզա Բերիա կը
խրկուի։ ու հոն ալ կը քարոզէ։ 13 Թեսաղոնիկեցիները հա-
լածուած՝ 15 Աթենք կ'երթայ։ և հոն կը քարոզէ անոնց
չհաւնցած կեդրոնի Առեսագը։ 34 Շատ մարդիկ փրկուած
կը հաւատան։

1 Եւ Ամփիպոլիսէն ու Ապողոնիայէն պատան-
լով Թեսաղոնիկէ եկան, ուր էր Հրէաներ-
2 րուն ժողովարանը։ Գօզա ալ իր սովորու-
թեանը պէս անոնց մէջը մտաւ, և երեք
շաբաթ օր խօսեցաւ անոնց հետ գիրքերէն,
3 Անկնելով և առջևնին դնելով թէ Քրիստոսի
էր փրկուած չարչարուիլ, ու մեռելներէն
յարութիւն առնել, և թէ Ա՛ն Յիսուսը որ
ես ձեզի կը քարոզեմ, ըսաւ, Քրիստոսն է։
4 Եւ անոնցմէ ոմանք հաւատացին ու Գօզայի
և Շիղայի հետ միացան։ ասոնց ծովմոտ
Յոյներէն ալ մեծ բազմութիւն, ու երևելի
5 կիներէն ալ ոչ սակաւ քիչ մը չէին։ Բայց
չհաւատացող Հրէաները նախանձեցան, և քա-
նի մը գաւառականներ առին չարագործ ան-
նեղով՝ ամբոխ հանեցին ու քաղաքը ամբոխա-
վրայ բերին, և Յասոնին տանը վրայ յարձա-
կելով՝ կ'ուզէին զանոնք ժողովրդին առջևը
6 տանիլ։ Ու երբոր զանոնք չգտան, Յասոնը
ու մէկ քանի եղբայրներ քաշելով տարին
քաղաքապետներուն առջևը, կանչուրտուե-
լով թէ Անոնք որ աշխարհը տակնուվրայ
7 բերին հոս ալ հասեր են. Որոնք Յասոն ըն-
դուներ է. և ասոնք ամէնը կայսրին հրա-
մանացը դէմ կը գործեն, Ըսելով թէ ուրիշ
8 Թագաւոր մը կայ Յիսուս։ Եւ խռովեցուցին
ժողովուրդը ու քաղաքապետները, որ ասս
9 բանները կը լսէին։ Բայց երբոր Յասոնէն և
ուրիշներէն երաշխաւորութիւն առին, ար-
10 ձակեցին զանոնք։ Իսկ եղբայրները շատ
մը գիշերով Գօզան և Շիղան Բերիա խրկե-
ցին. որոնք հոն հասնելով՝ Հրէից ժողովա-
11 րանը գացին։ Ասոնք Թեսաղոնիկէի մէջ եղող-
ներէն աւելի ազնիւ մարդիկ էին, որ Ա՛ն-
ծոյ խօսքը կատարեալ յօժարութեամբ ընդու-
նեցին, և Ամէն օր Գիրքերը կը քննէին թէ
12 ասս բաները ասա՞նկ է։ Ուստի անոնցմէ շա-
տերը հաւատացին. և պատուաւոր Յոյն կիրկ-
ներէն ու մարդոցմէն հաւատացեալ ալ քիչ մը
13 չէին։ Բայց երբոր իմացան Թեսաղոնիկե-
ցի Հրէաները թէ Բերիոյի մէջ ալ Աստու-
ծոյ խօսքը քարոզուեցաւ Գօզայէն, հոն ալ
14 եկան ու ժողովուրդը գրգռեցին։ Ուստի ան-
եղբայրները չուտ մը Գօզան խրկեցին որ
մինչև ծովեզերքը երթայ. բայց Շիղա ու Տի-
15 մոթէոս հոն մնացին։ Եւ անոնք որ Գօզան
կը տանէին՝ մինչև Աթէնք բերին զանիկա.
և երբ հրաման առնելով Շիղային ու Տիմո-
թէոսին համար որ չուտով իրեն գան՝ գացին։
16 Եւ Գօզա Աթէնքի մէջ անոնց սպասելով՝
իր հոգին անհանգիստ էր նեղսիրտ դիս, վասն
զի քաղաքը բոլորովին կռապաշտութեան մէջ
17 ընկղմած կը տեսնէր։ Ուստի ժողովարանին
մէջ կը խօսէր Հրէաներուն ու բարեպաշտ
մարդոց, և ամէն օր հրապարակներուն մէջ
18 որոնց որ պատահէր։ Ու Եպիկուրեան և
Յաղիկեան փիլիսոփաներէն մէկ քանիները
իրեն հետ հակաճառութիւն կ'ընէին. և ո-
մանք կ'ըսէին, Ա՛ս սերմնաբաղը ի՞նչ բան
կ'ուզէ. ուրիշներն ալ՝ Օտար աստուածներու քարոզիչ է. ինչու
որ Յիսուսը ու յարութիւնը կ'աւետարանէր
19 անոնց։ Եւ առին զանիկա Արիսպագոս տա-
րին, ու կ'ըսէին, Կրնա՞նք խնամով թէ ինչ է
ատ նոր վարդապետութիւնը որ դուն կը
20 պրպտես. Քանզի մեր ականջներուն օտար
բաներ կը բերես. ուրիշն կ'ուզենք խնամով
21 թէ ինչ պիտի ըլլան անոնք։ (Ինչու որ Աթե-
նացիները ամէն ալ, ու հոն կեցող օտարա-
կանները ուրիշ բանի չէին պարապեր, բայց
միայն նոր բան պրպտելու կամ լսելու։)
22 Անոնք Գօզա Արիսպագոսին մէջը կայ-
նեցաւ ու բաւ, Ով Աթենացի մարդիկ, ա-
մէն կողմանէ խիստ կրօնասէր կը տեսնեմ ձեզ։
23 Քանզի ես պատահելով ու ձեր պաշտամունքը
զննելով՝ մէկ սեղան մը գտայ, որուն վրայ
գրուած էր ԱՆԴԱՆՕԹ ԱՍՏՈՒԱԾՈՑՆ։ ուս-
տի անոնք որ դուք չճանչնալով կը պաշտէք,
24 ես ձեզի կը քարոզեմ։ Աստուած որ
աշխարհը ստեղծեց, և անոր մէջի բոլոր բա-
ները, անիկա երկնից ու երկրի Տէրն ըլլա-
լով՝ ձեռագործ տաճարներու մէջ կը բը-

25 Նակի, ոչ ալ մարդոց ձեռքովը կը պաշտուի՝ ’րանի մը կարօտ պէս. ՝քանզի ինքը կուտայ ամենուն կեանք ու շունչ և ամէն բան.
26 Ու բոլոր մարդոց ազգերը մէկ արիւնէ մը բրաւ՝ որ բոլոր երկրի երեսին վրայ բնակին. և որոշուած ժամանակներ հաստատեց, հա անոնց բնակութեան սահմաններըն՝ ’զԱստուած
27 փնտռելու, Որ գուցէ թէ խարխափելով զինքը գտնեն. ’Թէպէտև մեր ամէն մէկին ալ
28 հեռու չէ. ինչու որ ’անով կ’ապրինք և կը շարժինք ու կանք, ինչպէս որ ձեր բանաստեղծներէն մէկ քանիներն ալ բսին, ՝քանզի
29 մենք անոր ցեղէն ալ ենք. Ուստի որովհետև Աստուծոյ ցեղէն ենք, չպիտի չէ որ անանկ սեպնինք թէ Աստուածութիւնը նման ըլլայ ոսկիի կամ արծաթի կամ քարի, որ մարդուս վարպետութիւնովը ու խելքովը քանդակուած է. Արդ Աստուած ’ազնութենան ա-
30 մէններըն անտես բնելով՝ հիմա ամէն տեղ կը պատուիրէ բոլոր մարդոց որ ապաշխարեն.
31 ինչու որ ինքը մէկ օր մը սահմանեց, ’որուն մէջ աշխարհս արդարութեամբ պիտի դատէ ան մարդուն ձեռքովը՝ որն որ որոշեց, ու ամենուն հաւատացուց՝ զանիկա ’մեռելներէն յարուցանելով.
32 Երբոր մեռելոց յարութիւնը լսեցին, ոմանք ծաղր կ’ընէին, ոմանք ալ կ’ըսէին, Մա բանիդ համար ուրիշ անգամ մտիկ պիտի
33 բնենք քեզի. Եւ այսպէս Պօղոս անոնց մէ-
34 ջէն ելաւ. Սակայն քանի մը մարդիկ իրեն յարելով հաւատացին, որոնց մէջ էր Դիոնեսիոս Արիսպագացին և Դամարիս անուանով կին մը, ու անոնց հետ ուրիշներ ալ.

ԳԼ. ԺԸ

1 Պօղոս իր արհեստը կը բանի. և Կորնթոսի մէջ հեթանոսներ կը գտնէ. 2 Տերը տեսիլքի մէջ կը քաջալերէ Պօղոսը. 12 որ կ’ամբաստանուի փարիսեցւոց դատարանին առջեւ. բայց կ’ազատի. 18 Հոգը քահանի քահանայապետ պաշտպանները կը հաստատուն. 24 Ալեքսանդրացի Ապողոս տարին. Եվ Հռոմայեցւոց Ընկերացքն ու Պրիսկիլլան 28 ջերմեռանդ կը քարոզեն մեծ ապեցութեամբ.

1 Ասկէ ետև Պօղոս Աթէնքէն գաղուելով
2 Կորնթոս եկաւ, Եւ մէկ Հրէայ մը գտաւ ՝Ակիւղաս անունով, Ծննդեամբ Պոնտացի, որ իր Պրիսկիլլա կնկանը հետ նոր եկած էր Իտալիայէն, (Վասն զի Կղավդիոս հրամայեցեր էր Հռոմայ որ բոլոր Հրէաները հեռանան.)
3 ու անոնց քովը գնաց. Եւ որովհետև ինքը

4 Ամէն Շաբաթ օրերը ժողովարանին մէջ կը խօսէր, և Հրէաները ու Յոյներըն կը համոզէր. 5 Բայց երբոր Սիղա և Տիմոթէոս Մակեդոնիայէն իջան, ’Պօղոսի հոգին եւս աւելի ամուր բլլալով, Հրէաներուն վկայութիւնով կը հաստատէր թէ Յիսուս Քրիստոս
6 ասա է. Անոնք ալ երբոր դէմ կեցան ու կը հայհոյէին, Ինքը հանդերձները թօթուելով բսաւ անոնց, Ձեր արիւնը ձեր գլուխը, Ես անպատաս եմ. Յետկէ եւս հեթանոսներուն
7 պիտի երթամ. Եւ անկէ երթալով մտաւ մէկ մարդուն, որուն անունը ՙԳայոս էր՝ աստուածավախ հոգի էր, որուն տունը Ժող-
8 վարանին կից էր. Ինչ Ժողովրդ ապետ կրիսպոս իր բոլոր տունովը Տէրոջը, և Կորնթացիներէն շատերը լսելով հաւատաց, ու մկրտուեցան. Եւ գիշերը տեսիլքի մէջ Տէրը բսաւ Պօղոսին, Մի վախնար, հա-
10 պա խօսէ և լուռ մի կենար, Ինչու որ ես քեզի հետ եմ, և մէկը քեզի դէմ պիտի չելլէ քեզի չարա մը հասցնելու. քանզի ես քա-
11 զաքս մէջ ես շատ Ժողովրդ ունիմ. Եւ հոն տարի մը ու վեց ամիս կեցաւ, ու Աստուծոյ խօսքը անոնց մէջ կը սորվեցնէր.
12 Եւ Աքայիայի փոխանորդ Գաղիոնին օրերը Հրէայք միաբանելով՝ Պօղոսին
13 դէմ կանգնեցան, և զանիկա առնանդ տարին, Ըսելով թէ Աստիկա կը հրապուրէ մարդիկ օ-
14 րէնքէն դուրս Աստուած պաշտելու. Ու երբոր Պօղոս իր բերանը բանալու պատրաստ էր, Գաղիոն բսաւ Հրէաներուն, Թէ որ անիրաւութեան մը կամ չար գործի մը համար բլլար, օվ Հրէաներ, արժան էր ինձի որ ձեզ
15 դի մտիկ ընէի. Բայց թէ որ վիճը խօսքի ու անուններու և ձեր օրէնքին վրայով է, դուք ձեզմէն տեսէք. ինչու որ ես ատանկ բանե-
16 րու դատաւոր բլլալ չեմ ուզեր. Եւ զանոնք
17 առանձին վռնտեց. Անոնք բոլոր Ցոյներըն Սոսթենէս ժողովրդ ապետը բռնելին ու առանձին առջեւը կը ծեծէին. և աս բաներուն վրայով Գաղիոն բնաւ հոգ չէր ըներ.
18 Պօղոս ալ տակաւին չատ մը օրեր հոն մնալէն ետքը, եղբայրներէն հրաժարելով՝ նաւով դէպ ’ի Սիւրիա գնաց, ու իր հետն ալ Պրիսկիլլա և Ակիւղաս, ՚՚՚

եթէ սա որ Հասաւ՝ անունք Հոն ձգեց , և ինքը ժողովարանը մնալով՝ Հրէաներուն հետ
20 կը խօսէր . եւ իրեն կ՚ապաչէին որ ալ աւելի ժամանակ իրենց քովը մնայ , բայց չհաճեցաւ
21 նոցա ու չեցաւ . Հապա հրաժարելացաւ անոնցմէ ըսելով . "Պէտք է որ անպատճառ առ առաջիկայ տօնը երուսաղէմի մէջ ըլնեմ , բայց" Աստուծոյ կամքովը նորէն ձեզի կը դառնամ :
22 ու եփեսոսէն նաւով ճամբայ ելաւ . եւ կեսարիա Հասնելով՝ երթալ , ու եկեղեցին բարև տուաւ , ու Անտիոք .
23 եւ առնն մը հոն կենալէն ետև ելաւ , ու կարգով Գաղատացւոց երկիրը և Փռիւգիա կը պտրտէր , ու բոլոր աշակերտները կը հաստատէր :
24 Եւ Ապողոս անունով Հրէայ մը , Ծննդեամբ Ալեքսանդրացի , ճարտասան մարդ մը եկաւ Հասաւ եփեսոս , որ իրը գօրաւոր էր
25 գիրքերով . Աթիկա Տէրոջը ճամբուն մէջ վարժուած էր , ու ջերմեռանդ Հոգի ունենալով՝ կը խօսէր ու կը սորվեցնէր ճշդութեամբ Տէրոջը վրայով . բայց չունէր միայն Յովհաննէսի մկրտութիւնը գիտէր . Աթիկա սկսաւ ժողովարանին մէջ համարձակ խօսիլ . ու երբոր Ակիւղաս ու Պրիսկիլա լսեցին անկէ , ալ զանիկա իրենց քովը առին , և աւելի ճշդիւ
27 Աստուծոյ ճամբան անոր հասկցուցին : Ու երբոր անիկա ուզեց Աքայիա երթալ , եղբայրները քաջալերեցին ընդունիլ , ու ետ գրեցին թէ աշակերտներուն որ ընդունի զանիկա ընդունին . որ հոն Հասնելով՝ շատ օգտակար
28 եղաւ շնորհքով Հաւատացեալներուն . քանզի հրապարակաւ սաստիկ կը յաղթահարէր Հրէաները , ցոյց տալով գիրքերէն թէ Քրիստոս է :

ԳԼ . ԺԹ

1 Սորբ Հոգին կը սրտի Հաւատացեալներուն Պողոսին ձեռքը . ու Հրէայք կը հայհոյեն Պողոսի վարդապետութիւնը՝ որ հրաշքներով կը հաստատուի . 13 Երդմնեցուցէ Հրէայք 16 ձեռ կ՚ուսան դեւերուն . 18 Կախարդական գրքերը կ՚ոչնչեն . 21 Դէմետրիոս իր արծաթագործութիւնովը մեծ ազմուկ կը հանէ Պողոսին դէմ . 35 որն որ տանեցոց կը հանդարտեցնէ .

1 Եւ քանի որ Ապողոս Կորնթոսի մէջ էր , Պօղոս վերի կողմերը պտրտելով եփեսոս եկաւ , և քանի մը աշակերտներ գտնելով՝ Ըսաւ անոնց , երբոր Հաւատացիք Սուրբ Հոգին առիք այդ ատեն . անոնք ալ ըսին իրեն , Բայց մենք լսած ալ չենք թէ Սուրբ Հոգի
3 կայ . եւ ըսաւ անոնց , Հապա ինչով մկրտուեցաք . անոնք ալ ըսին , Յովհաննէսին
4 մկրտութիւնովը . Պօղոս ալ ըսաւ , Յովհաննէս ապաշխարութեան մկրտութիւնով մկրտեց , ժողովուրդին ըսելով թէ ան որ իրմէ ետքը պիտի գայ՝ անոր Հաւատան , այսինքն
5 Քրիստոս Յիսուսի . Ու երբոր լսեցին՝ Տէրը
6 Յիսուսի անունովը մկրտուեցան . եւ Պօղոս երբոր Հանոյց վրայ ձեռք դրաւ , Սուրբ Հոգին անոնց վրայ եկաւ , Ու լեզուներ կը խօսէին ու կը մարգարէանային . Եւ ան բոլոր
7 տղայ ոմն կը մտքանային :
8 մարդիկը տասներկու չափ էին . Ու ժողովարանը մտնելով՝ երեք ամիս Համարձակութեամբ Աստուծոյ թագաւորութեանը վրայ
9 բայով կը խօսէր ու կը համոզէր . Իսկ երբոր մէկ քանիները կը յամառէին ու դէմ կը դնէին՝ բարկութեան առջեւը ան ճամբան բամբասելով , իրենք անոնցմէ հեռացաւ և աշակերտները զատեց , ու ամէն օր Տիւրան մէկ
10 կու մը պարապանը մէջ կը խօսէր . Եւ սա երկու տարի քշեց մինչև որ բոլոր Ասիացի մէջ բնակող Հրէաներն ու Յոյներն Տէրոջը
11 խօսքը լսեցին : Եւ Աստուած նշանաւոր հր-
12 բաշխներ կ՚ընէր Պօղոսին ձեռքովը . Անոնկ որ անոր մարմինէն թաշկինակներ ու գոգնոցներ կը տանէին հիւանդներուն , և իրենց չարերէն կը բժշկուէին , ու չար ոգիները կ՚ելլէին
13 ի՛ն : Բայց սասանգական Հրէաներէն մէկ քանիները որ երթեւեկ ցնորի էին՝ ձեռնադրեցան Տէր Յիսուսի անունը կանչել անոնց վրայ որոնք չար ոգիներ ունէին , և կ՚ըսէին . Ձեզ կ՚երդմցնենք Յիսուսով , որն որ Պօղոս կը
14 քարոզէ . Եւ սա բանը ընողները Սկեւա
Հրէայ քահանայապետի մը եօթը որդիքն էին :
15 Իսկ չար ոգին պատասխան տուաւ ու բսաւ , Յիսուսը կը ճանչնամ ու Պօղոսը դիտեմ , բայց
16 դուք ո՞վ էք . Եւ ան մարդը որուն ներսի դին էր չար ոգին , անոնց վրայ ցատկելով՝ բռնեց զանոնք ու յաղթեց , մինչև որ ան տուներն մերկ ու վիրաւորուած գտրս փա-
17 խան : Եւ սա բանը եփեսոսի մէջ բնակող բոլոր Հրէաներուն ու Յոյներուն յայտնի եղաւ . Ու անոնց ամէնուն վրայ վախ մը բնկաւ , ու Տէր
18 Յիսուսի անունը կը մեծարուէր . Եւ հաւատացեալներէն շատերը կու գային , Ու կը խոստովանէին ու կը պատմէին իրենց բրած-
19 ները . Եւ կախարդութեան հետեւողներուն շատերը գիրքերնին միկտղ բերելով՝ ամէնուն առջեւը կ՚այրէին . և անոնց գինը հաշուեցին

Ա Ա Ա

ու յիսուն հազար արծաթի դահեկան դասն։
20 Ա՛յսպէս Յեփոնէը խօսքը մեծապէս կ՚ամէր և
կը զօրանար։
21 Ու երբոր սա բաները լմնցան, Պօղոս
միտքը դրաւ որ Մակեդոնիայէն ու Աքայիա-
յէն պաղտեղով Երուսաղէմ երթայ. ու կ՚ը-
սէր թէ Հոն երթալէս ետքը Պէտք է ինծի
22 որ Հռոմ ալ տեսնեմ։ Ուղարկեց իրեն սպասաւո-
րութիւն ընդունողներէն երկուքը՝ Տիմոթէոսը ու
Երաստոսը Եփեսոս Մակեդոնիա, ու ինքը ա-
սիան մին ալ Ասիոյ մէջ կեցաւ։
23 Եւ հոն տեղի ունեցաւ խռովութիւն մը
24 դաւ Տէրէսը Դեմետրիոս հոնտեղ։ Քանդի Դե-
մետրիոս արուեստով արծաթագործ մը Արտեմի-
սին ոսկիէ տաճարներ կը շինէր արծաթէ, ու
25 բիչ շատ չէր բերեր վարպետներուն։ Որոնք
ասիկա ու կողջ ժողվեց նոյն արհեստին բա-
նեցորներուն հետ, ու բաւ, Արդիկ, դուք
26 գիտէք որ սա գործէս է մեր շահը։ Եւ կը
տեսնէք ու կը լսէք որ սա Պօղոսը չէ թէ
միայն Եփեսացոց, հապա գրեթէ բոլոր Ա-
սիացոց շատ ժողովուրդները համոզելով՝
մոլորեցուց, բսելով թէ Ձեռքով
27 շինուածները աստուածներ չեն։ Ուստի վը-
տանգ կայ որ չէ թէ միայն սա մեր կոչմնէ
պիտի հանուի, հապա մեծ աստուածու-
հւոյն Արտեմիսին տաճարն ալ այնչ պիտի
սեպուի, և անոր մեծափառութիւնը պիտի
խափանուի, որն որ բոլոր Ասիա ու աշ-
28 խարհը կը պաշտեն։ Ու երբոր սա լսեցին
բարկութենէն լեցուած կը կանչուրտէին ու
29 կ՚ըսէին, Մեծ է Եփեսացոց Արտեմիսը։ Եւ
բոլոր քաղաքը խռովութեամբ լեցուեցաւ. և
յարձակեցով Գայիոս ու Արիստարքոս Մա-
կեդոնացիները՝ Պօղոսին ճանապարհորդա-
կիցները, ամէնը միկէն թէատրոնը վազեցին։
30 իսկ Պօղոս երբոր ուզեց ժողովուրդին մէջը
մտնել, աշակերտները թոյլ չտուին զինքը։
31 Ասիոպետներէն ալ ոմանք որ իր բարեկամ-
ներն էին՝ հոգ խրկելով իրեն կ՚աղաչէին որ
32 չհամարձակի թէատրոնը երթալու։ Ուստի
մէկը մէկ կերպ ու միւսը ուրիշ կերպ բան կը
կանչուրտէին, քանի որ ժողովը շփոթու-
թեան մէջ էր, և շատերը չէին գիտեր թէ ինչ
33 բանի համար ժողված են։ Եւ բազմութեա-
նէն մէջէն յառաջ բերին Ալեքսանդրոսը, որն
որ Հրեայք յառաջ քշեցին։ Ալեքսանդրոս
ալ ձեռքը շարժելով՝ կ՚ուզէր որ ժողովուր-
34 դին պատասխան տայ։ Իսկ երբոր դիտցան
թէ անիկա Հրեայ է, ամէնքը մէկ բերան և-

դաձ՝ երկու ժամու չափ կը կանչուրտէին թէ
35 Մեծ է Եփեսացոց Արտեմիսը։ Ասիայի ա-
նուանդ պիրը բազմութիւնը հանդարտեցնե-
լով բսաւ, Ով Եփեսացի մարդիկ, ո՞ր մարդն
է որ չդիտնայ թէ Եփեսացոց քաղաքը Մե-
ծին Արտեմիսին և Դիոսէն ինկած կուռքին ա-
36 ծարփնը պաշտօնեան է։ Ուրեմն սա որ անվի-
ճելի բան մին է, պէտք է ձեզի հանդարտ
կենալ, և յանդգնութեամբ բան մը չընել։
37 Քանզի դուք սա մարդիկը հոս բերիք, որոնք
ոչ տաճարը կողոպտողներ են, ոչ ալ ձեր ա-
38 ստուածուհւոյն հայհոյանք ըրեր են։ Ուստի
թէ որ Դեմետրիոս և իր հետը եղած վարպետ-
ները մէկու մը հետ բան մը ունին, դատ ո-
րեր կան ու փոխանորդ եղեր կայ։ Թող
39 իրարու դէմ ամբաստանութիւն ընեն։ Հապա
թէ որ ուրիշ բաներու համար է ձեր պահանջ-
մունքը, օրինաւոր ժողովքի մէջ թող որոշուի։
40 Ինչու որ մենք ալ սա օրուան եղածին համար
երբեք խռովայոյզ մարդիկ ամբաստանուելու
վտանգի մէջ ենք, քանզի պատճառ մը չկայ
որով կարող ըլլանք սա խառնամբոխ բազ-
մութեանը համար պատասխան տալ։ Եւ ա-
նանկ ըսելով ժողովքը արձակեց։

ԳԼ. Ի

1 Պօղոս Մակեդոնիա կ՚երթայ. 7 Տէրունական ընթրիքը կը կա-
տարի ու կը քարոզէ. 9 Եւտիքոս վար իյնալով կը մեռնի. 12
և Պօղոս կը յարուցանէ զայն։ 17 Պօղոս Մելիտոսի մէջ ժո-
ղովուրդները. կը զգուշացնէ անոնց իրեն պատահելիք ան-
բաղդութիւնները. 28 կը պատուիրէ անոնց Աստուծոյ հոգին հոգալ.
30 ու կը զգուշացնէ խորթերու վարդապետութենէն. 32 ապա
զանոնք Աստուծոյ չնորհքով 36 աղօթքի կ՚ընծայէ անոնց հոգ
ու կը մեկնի։

1 Եւ ազատելէն ետև Պօղոս աշա-
կերտները իրեն կանչեց, ու հրաժարական
ողջոյն տալով՝ ելաւ որ Մակեդոնիա երթայ։
2 Եւ ան կողմերը պտտելէն ու շատ խօսքերով
3 զանոնք յորդորելէն ետև եկաւ։ Եւ
հոն երեք ամիս կենալէն ետքը, Հրէաները
իրեն դէմ նենգութեան խորհուրդ բրին՝ երբ-
որ կ՚ուզէր Սիրիա երթալ։ Ուստի հոնէն որոշեց
4 Մակեդոնիայի վրայէն դառնալ։ Ու մինչև
Ասիա իր հետը կ՚երթային Բերիացի [Պիւռոսի
որդին] Սոսպատրոս, և Թեսաղոնիկեցիներէն
Արիստարքոս ու Սեկունդոս, և Գայիոս
Դերբացին ու Տիմոթէոս, և Ասիացիք Տիւքի-
5 կոս ու Տրոփիմոս։ Ասոնք յառաջ գացին ու
6 Տրոադայի մէջ մեզի կը սպասէին։ Մենք ալ
բաղարջակերաց օրերէն ետև փիլիպպէնէ
նաւեցանք, և հինգ օրուան մէջ Տրոադա

5 Գլ. գ. 7. Ժբ. 24։
6 Գլ. ի. 22։
7 Հռոմ. ժե. 25։ Գաղ. բ. 1։
8 Գլ. իգ. 11. Հբ. Հռոմ. ժե. 24–28։
9 Գլ. Ժգ. 5։

բ Տիմ. գ. 10։
10 Կոր. ա. 8։
11 Ցես գլ. Բ. 2։
12 Գլ. Ժգ. 16. 19. — Ապ. ՀԺե. 4. Ես. խգ. 10–20. Երեմ. ժ. 2։
13 Կամ արշնաբ

ա Հռոմ. Ժգ. 23։
ա Կոր. ա. 18։
14 Գլ. ի. 4. իե. 9. Կող. գ. 10. Փիլիմ. 24։
15 Տիմ. ա. 20. բ Տիմ. գ. 14։
16 Գլ. Ի. 4. իե. 11. Հռոմ. Ժգ. 5. ա Կոր. Ժգ. 5. Տիմ. ա. 3։
17 Գլ. Բ. 23. իգ.

18 Ոմանք մեծ ասատաւ ծառհւոյն
19 Ժա. 18։
20 Կող. գ. 10։
21 Գլ. ԺԲ. 25. իե. 3. բ Կոր. ա. 8։
22 Տիմ. գ. 20։
23 Ես. խգ. 9. իգ. 16. 19. Ապ. ՀԺե. 4. Ես. խգ. 10–20. Երեմ. ժ. 2։
24 Գլ. խ. 29. բ Տիմ. գ. 11։
25 Գլ. Ժգ. 5։

12 Տիմ. գ. 12։
ե Գլ. խա. 29. բ Տիմ. գ. 20։
26 Ես. Ժբ. 14. 15. իգ. 15։
27 Գլ. Ժգ. 5. բ Կոր. բ. 12. բ Տիմ. գ. 15։

ևկանք անանց քովը, ու հոն եօթը օր կեցանք։
7 Ու՝ մէկշաբթի օրը երբոր ՙժողովեր էինք՚ հաց կոտրելու, Պօղոս անոնց կը քարոզէր, ինչու որ հետևեալ օրը ճամբայ պիտի ելլէր. 8 և խօսքը երկրպագուց մինչև կէս գիշեր։ Ու շատ լապտերներ կային հան վերի սենեակը՝ 9 ուր որ մենք ժողոված էինք։ Ու մէկ երիտասարդ մը Եւտիքոս անուն պատուհանին վրայ նստած՝ խորունկ քնոյ մէջ մներ էր. երբոր Պօղոս խօսքը երկրպագուց, անկիկա խորունկ քնով բռնուած՝ երբորդ յատկիկէն վար ինկաւ, ու զանիկա մեռած վերցուցին։ 10 Եւ Պօղոս վար իջնելով՝ էանոր վրայ ինկաւ ու գրկեց ըսելո՝ ու կ՚ըսէր, ՚Մի խռովիք, 11 ինչու որ ասոր հոգին իր մէջն է։ Եւ վեր ելլելով՝ հացը կոտրեց ու կերաւ. ու երկար խօսելով մինչև առաւօտ՝ ետքը ելաւ դնաց։ 12 Եւ ան պատանին ողջ բերին ու մեծապէս մխիթարուեցան։ Իսկ մենք նաւը մտնելով ճամբայ ելանք դէպ ի Ասոն, որ անկէ Պօղոսը պիտի առնէինք. ինչու որ անանկ ապագրեր էր, որովհետև ինքը ՚ցամաքով պիտի երթար։ 14 Ու երբոր Ասոն մէջ մեզի հանդիպեցաւ, առ 15 նինք անկիկա և Միտիլինէ եկանք։ Անկէ ալ նաւելով հետևեալ օրը Քիոսի դիմացը հասանք. և միւս օրը Սամոս հասանք, ու Տրոգիլիոն կենալով՝ միւս օրը Մելիտոս եկանք։ 16 Ինչու որ Պօղոս միտքը դրեր էր որ նաւով անցնի Եփեսոսի քովէն, որ չըլլայ թէ Ասիայի մէջ ժամանակ անցնէ. որովհետև կ՚արագրար որ եթէ կարելի է իրեն՝ Պենտեկոստէին օրը ՚Երուսաղէմ ըլլայ։
17 Եւ Միլիտոսէն Եփեսոս ուղարկեց եկեղեցիին երէցները կանչեց։ Ու երբոր իրեն եկան, բսաւ անոնց. Դուք գիտէք հար ան առջի օրէն հետ որ ես Ասիա եկայ, ինչպէս 19 ձեր հետ միտքերնիդ Տէրոջը ծառայելով, և շատ արցունքով ու փորձանքներով՝ որ Հրեից նենդութիւններէն ինծի պատահեցան. 20 ինչպէս չխնայեցի ես ոչինչ օգտակար բաներ բսած ըլլալ ձեզի զրուցելէն, ու ձեզի հրապարակաւ և տան մէջ սորվեցընելէն. 21 վկայութիւն տալով Հրեից և Յունաց ապաշխարութիւնն Հանդէպ ՚ի Աստուած ապաշխարութիւնն հանդէպ, ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի վրայ հաւատքին համար։ 22 Հիմա ահա ես հոգւով կապուած՝ Երուսաղէմ կ՚երթամ, և հոն ինչ որ ինծի պիտի պատահի՝ չեմ գիտեր. 23 Միայն թէ Հոգին Սուրբ ամէն քաղաքի մէջ ինծի կը վկայէ ու կ՚ըսէ թէ կապեր ու նեղութիւններ ինծի կը սպասեն։ Բայց ես բան մը համար հոգ չեմ ըներ, և իմ անձս սիրական չեմ սեպեր, միայն թէ իմ ընթացքս ուրախութեամբ կատարեմ, և այն պաշտօնը՝ որ Տէր Յիսուսէն առի Աստուծոյ շնորհքին համար վկայելու։ 25 Հապա ես ասոնցմէն վկայ ըլլալս։ Եւ հիմա ահա հոն գիտեմ որ ալ իմ երեսս պիտի չտեսնէք դուք ամէնդդ, որ ինչ երիցի պատահցայ Աստուծոյ թագաւորութիւնը քարոզելով։ 26 Ուստի ասս օրս կը վկայեմ ձեզի, որ ես հան 27 պարտ եմ ամէնուն արիւնէն. ինչու որ հետ չկեցայ Աստուծոյ բոլոր կամքը ձեզի յայտ 28 նելէն։ Ուրեմն զգուշացէք ձեր անձերուն և բոլոր հօտին, որուն վրայ Հոգին Սուրբը ձեզ տնտես դրաւ՝ Աստուծոյ եկեղեցին հովուելու, որն որ իր արիւնովը ստացաւ։ 29 Քանզի գիտեմ որ իմ գառաուելէս ետքը ձեր մէջը ներս սաստիկ գայլեր պիտի մտնեն, 30 որ պիտի չխնայեն հօտին։ Եւ ձեզմէ ալ մարդիկ պիտի ելլեն, որ ծուռ բաներ պիտի խօսին՝ աշակերտները իրենց ետևէն 31 քաշելու համար։ Ուստի արթուն կեցէք, և միտքերնիդ բերէք՝ որ երեք տարի գիշեր ու ցորեկ չդադարեցայ ամէն մէկը արցունքով 32 քով խրատելէն։ Եւ հիմա, եղբայրնե՛ր, կը յանձնեմ ձեզ Աստուծոյ ու շանոր շնորհացը խօսքին, որ կարող է շինելու և բոլորը սրբացածներուն հետ ձեզի ժառանգութիւն տալ։ 33 Ոչ ոքու մը արծաթին կամ ոսկիին կամ 34 հագուստին չցանկացայ. Դուք ձեզմէ գիտէք որ ինծի և իմ հետս եղողներուն պէտք ե_ 35 ղածը տաս ձեռքերս հոգացին. Ամէն բան ձեզի ցուցուցի, թէ ասանկ պէտք է աշխատիլ ու անկարներուն օգնութիւն բնել, և միտք բերել Տէր Յիսուսի խօսքը՝ որ ինքը բսաւ, Առնելէ երանելի է տալը քան թէ առնելը։ 36 Եւ ասս որ բսաւ, անոնց ամէնուն հետ ծունր 37 կոնք դրաւ և աղօթք ըրաւ։ Ամէնքն ալ սաստիկ կու լային, ու Պօղոսի պարանոցին 38 վրայ իյնալով զանիկա կը համբուրէին։ Մեր_ ութիւնին կը ցաւէր մանաւանդ ան խօսքին հա_

11։
2 = Տիմ. գ. 16։ = Գծ. ե. 5։
= = Կոր. Ժբ. 23։
3 Յհ. ա. 7։ Տիտ. Տիտոս
4 Գծ. բ. 1։ = Կոր. Ժգ. 5։
5 Գծ. իդ. 17։
6 Գծ. Ժբ. 19։ ԺԲ. 1. 19։
7 Գծ. ե. 42. 46։ = Կոր. Ժ. 16։ Ժ. 20. Ես.
8 Գծ. = 13։
9 Գ Թագ. Ժե. 21։ Գ Թագ. գ. 24։
10 Մատ. Բ. 24։
11 Կամ յաջորդ
12 Գծ. ԺԲ. 21։ Խ. 4. 18։
13 Գծ. բ. 1։ = Կոր. Ժգ. 5։
14 Գծ. իդ. 17։
15 Գծ. Ժբ. 19։ ԺԲ. 1. 19։
16 Հմր. Ե. 3։
17 Գծ. = 13։
18 Մատ. = 15։ Ղուկ. իդ. 47։ Գծ. բ. 38։
19 Գծ. ԺԲ. 21։
20 Գծ. Խ. 4. 11։ = Գծ. Խ. 13։
21 Գծ. ԺԲ. 21։ Խ. 4. 18։
22 Գծ. Ժբ. 5։
23 Գծ. Ժբ. 29։ ԺԲ. 1. 10։
24 Հմր. Ե. 3։
25 Գծ. Ժբ. 5։
26 Մատ. = 15։ Ղուկ. իդ. 47։ Գծ. բ. 38։
27 Գծ. ԺԲ. 21։
28 Գծ. Խ. 4. 11։ = Գծ. Խ. 13։ Հբ.
29 Գծ. բ. 1։ = Կոր. Ժգ. 5։
30 Գծ. իդ. 17։
31 Գծ. Ժբ. 29։ ԺԲ. 1. 10։
32 Հմր. Ե. 3։
33 Ա Թես. Տէրոջը
34 Ղծ. Ժբ. 33։
35 Գծ. Ժբ. 29։ ԺԲ. 1. 10։ = Գծ. Խ. 13։
36 Գծ. Ի. 31։
37 Գծ. Իգ. 13։ Եփեսոս = 15։ Կոչ. = 1։ Եփես. = 1։ Եփես. = 1։ Եփես

մար՝ Ինչո՞ւ կ՚ըսէք թէ ալ պիտի չտեսնեն իր երեսը. և զանիկա ճամբայ դրին մինչև նաւը Իւխոլէ։

ԳԼ. ԻԱ

1 Գալոս բնաւ չհամբերեր երուսաղէմ երթալէն ետև կենալու, 9 փիլիպպոսին հարցուփորձ ապրիլեան, 17 Գալոս երուսաղէմ կ՚երթայ, 21 ուր կը բռնուի ու Յուդա մէջ կ՚ելլայ։ 31 բայց հարցափորձը պատճառ կ՚ըլլայ որ Յովհաննէս խոշ։

1 Ու երբոր եղանք ու անոնցմէ զատուեցանք՝ ճամբայ նաւելով կոյ եկանք, և մէս օրը
2 Հռոդոս, ու անկէ Պատարա։ Եւ նաւ մը գտանք որ փոխադրէ կ՚երթար, ու անոր մէջը
3 մանելով ճամբայ եղանք։ Եւ կիպրոս որ և բնաւ, զանիկա ձախ կողմէնիս թողլով՝ դէպ ի Սիւրիա նաւեցինք և Տիւրոս եղանք, ինչու որ նաւը հոն պիտի թափէր իր բեռը։
4 Եւ աշակերտները գտնելով՝ հոն եօթը օր հոն կեցանք, որոնք Ս--ւէ Հոգիով կ՚ըսէին Պօ-
5 ղոսին որ երուսաղէմ չելլէ։ Ու երբոր ան օրերը անցուցինք՝ եղանք ու կ՚երթայինք. ամէնն ալ կիներովը ու տղաքներովը մինչև քաղաքէն դուրս մեզ ճամբայ դրին. և ծո-
6 վուն ելլերը ծնկան վրայ գալով ապօթք ը-
7 րինք։ Ու իրարու հրաժարական ողջոյն տալով՝ մենք նաւը եղանք, անոնք ալ անկէրնին
8 գարձան։ իսկ մենք Տիւրոսէն ըս--ւէլ և Պտղոմայիս հասանք, ու եղբայրները բարևելով
9 օր մը քովերնին կեցանք։ Եւ հետևեալ օրը Պաւղոսի եղանք ու կեսարիա եկանք, և փիլիպպոս Աւետարանչին տունը մտնելով, որ ին-
10 քը եօթնէն մէկն էր, անոր քովը կեցանք։
9 Անոր չորս կոյս աղջիկ ունէր, որ մար-
10 գարէութիւն կ՚ընէին։ Եւ հոն շատ օրեր որ կեցանք, Հրէաստանէն մարգարէ մը իջա-
11 նաւ Ագաբոս անունով։ Ու երբոր մեզի եկաւ, Պօղոսին գօտին առնելով իր ձեռքերը ու ոտ-
քերը կապեց, և բաւ, Ասանկ կ՚ըսէ Հոգին Սուրբ. Ն՚ որուն գօտին է սա Պօղոս, հո-
12 ասանկ պիտի կապեն Հրէաները Երուսաղէմի մէջ, ու հեթանոսներուն ձեռքը պիտի մատ-
13 նեն։ Ու երբոր սա լսեցինք, ապչեցինք մենք ալ և տեղացիք ալ որ երուսաղէմ չելլ-
13 լէ։ իսկ Պօղոս պատասխան տուաւ, Ինչո՞ կ՚ընէք, Ը-- կուլայ ու իմ սիրտս կը ճմլէք. քանզի ես չէ թէ միայն երուսաղէմի մէջ կա-
14 պուելու, հապա նաև մեռնելու ալ պատրաստ եմ Տէր Յիսուսի անուանը համար։ Եւ երբ որ մեզի չկրցաւ՝ լուռ կեցանք, ու ըսինք, Տէրոջը կամքը թող լլայ։

15 Եւ ան օրերէն ետև պատրաստուելով ե-
16 րուսաղէմ ելանք։ Կեսարացի աշակերտներն ալ մէկ քանիները մեր հետ եկան, և հիւ-
տասին նահնի աշակերտի մը՝ կիպրացի Մնա-
17 սոնին, որուն քովը պիտի կենայինք։ Ու երբոր երուսաղէմ մտանք, եղբայրները ուրա-
18 խութեամբ մեզ ընդունեցին։ Եւ հետևեալ օրը Պօղոս մեզի հետ Յակոբոսին քովը գնաց,
19 ու բոլոր երէցներն ալ եկան։ Եւ զանոնք բարևելով մի քայ մըոչէ կը պատմէր ինչ որ Աստուած հեթանոսներուն մէջը ըրաւ Իր
20 ծառայութիւնովը։ Անոնք ալ լսելով փառ կու տային Տէրոջը. և ըսին իրեն, Կը տես-
նես, եղբայր, քանի բիւրաւոր Հաւատացեալ Հրէաներ կան, ու ամէնքն ալ Օրէնքին
21 ջին նախանձաւոր են։ Բայց քու վրայդդ խնացան թէ դուն բոլոր հեթանոսներուն մէջ եղած Հրէաներուն Մովսէսէն ապրատամբիլ կը սորվեցնես, բսելով որ զատքերնին չթլփատեն, և սովորութիւններուն համեմատ չվա-
22 րուին։ Արդ ի՞նչ պիտի ըլլայ. անշուշտ բազմութիւն պիտի ժողովուի, ինչու որ պիտի
23 լսեն թէ եկեր ես։ Ուստի սա բանը ըրէ որ քեզի կ՚ըսենք. Մեր քովը չորս մարդ կայ,
24 որոնք իրենց վրայ ուխտ դրած են. Անոնք առ՝ իրենց հետ մաքրուէ, և անոնց համար ծախք ըրէ, որ կրնան գլուխը ածիլեն. որպէս
զի ամէնն ալ գիտնան թէ քու վրայդդ խնացած բաներնին ոչինչ է, հապա դուն ալ Օրէ-
25 նքը կը քարկս օրէնքը պահելու մէջ։ Բայց հաւատքի եկող հեթանոսներուն համար մենք
Թուղթ խրկեցինք՝ ընդդէմ որոշեցինք, որ անոնք բնաւ սաւնկ բաներ չպահեն. միայն թէ զգուշանան կուռքերու զոհուածէ ու արիւնէ և խեղդուածէ ու պոռնկութենէ։
26 Առաւօտը Պօղոս այն մարդիկը առաւ, ու հետևեալ օրը անոնց հետ մաքրուած՝ Տաճարը մտաւ, Սրբագործութեան օրերը լմընալը ցուցընելու համար, մինչև որ անոնց համար
մէկուն համար պատարագ մատուցանեցաւ։
27 Ու երբոր եօթը օրերը լմընալու վրայ էին, Ասիացի Հրէաները զանիկա տաճարին մէջը տեսնելով՝ բոլոր բազմութիւնը խռովցուցին,
և անոր ձեռք զարկած կը կանչըռտէին,
28 Իսրայէլացի մարդիկ, օգնեցէք. սա այն մարդն է՝ որ ամէն տեղ ժողովրդին և օրէնքին ու սա տեղին դէմ բան կը
սորվեցնէ ամենուն, մինչև որ յունաց ալ Տղայներ ալ մտցուց, և սա սուրբ տեղը
29 պղծեց։ (Ինչու որ առաջուց Եփեսացի Տրոփիմոսը իրեն հետ քաղաքին մէջը տեսեր

ե՝ Հռ. 11։
—
ա՝ Հռ. 12։ Գլ. ի. 23։
բ՝ Գլ. ի. 36։
գ՝ Ա՛ն-ն ի՛-ներ-նին՝ Ա՛ն-ն ի՛-ներ-նին։
Ա՛նոնք որ Պօղոսին քովերնէն կիյնէ՝
դ՝ Եփես. գ. 11։ ը
Տիմ. գ. 3։
զ՝ Գլ. գ. 5։ ը. 28։
է՝ Գլ. ի. 38։
ը՝ Ա՛ն-ն ի՛-ներ-նին՝ Ա՛ն-ն ի՛-ներ-նին։
ը՝ Ա՛ն-ն ի՛-ներ-նին՝ Ա՛ն-ն ի՛-ներ-նին։
ը՝ Ա՛ն-ն ի՛-ներ-նին՝ Ա՛ն-ն ի՛-ներ-նին։
ը՝ Ա՛ն-ն ի՛-ներ-նին՝ Ա՛ն-ն ի՛-ներ-նին։
ը՝ Ա՛ն-ն ի՛-ներ-նին՝ Ա՛ն-ն ի՛-ներ-նին։
ը՝ Ա՛ն-ն ի՛-ներ-նին՝ Ա՛ն-ն ի՛-ներ-նին։
ը՝ Ա՛ն-ն ի՛-ներ-նին՝ Ա՛ն-ն ի՛-ներ-նին։
ը՝ Ա՛ն-ն ի՛-ներ-նին՝ Ա՛ն-ն ի՛-ներ-նին։
ը՝ Ա՛ն-ն ի՛-ներ-նին՝ Ա՛ն-ն ի՛-ներ-նին։
ը՝ Ա՛ն-ն ի՛-ներ-նին՝ Ա՛ն-ն ի՛-ներ-նին։
ը՝ Ա՛ն-ն ի՛-ներ-նին՝ Ա՛ն-ն ի՛-ներ-նին։
ը՝ Ա՛ն-ն ի՛-ներ-նին՝ Ա՛ն-ն ի՛-ներ-նին։
ը՝ Ա՛ն-ն ի՛-ներ-նին՝ Ա՛ն-ն ի՛-ներ-նին։
ը՝ Ա՛ն-ն ի՛-ներ-նին՝ Ա՛ն-ն ի՛-ներ-նին։

էին, և կը կարծէին թէ Պօղոս զանիկա տա-
30 ճարը մոռցուց։) Ու բոլոր քաղաքը չարժե-
ցաւ և ժողովուրդը դիզուեցաւ, ու բռնե-
ցին Պօղոսը տաճարէն դուրս քաշեցին. և
31 չուտ մը դռները գոցուեցան։ Ու երբոր ա-
նոնք կ'ուզէին անիկա սպաննել, լուր հասաւ
դասադին հազարապետին թէ բոլոր Երու-
32 սաղէմ իրար անցեր է։ Ան ալ անմիջապէս
զինուորներ և հարիւրապետներ առած՝ ա-
նոնց վրայ վազեց. անոնք ալ հազարապետը
ու զինուորները տեսնելով՝ Պօղոսը դադրեցուցին։
33 Յետոյ հազարապետը մօ-
տենալով բռնեց զանիկա, և հրամայեց երկու
շղթայով կապել. ու կը հարցնէր
34 թէ անիկա ո՛վ է ու ի՛նչ բրեր է։ Եւ բազ-
մութեանը միջէն մէկը մէկ կերպ՝ ու միւսը
ուրիշ կերպ բան կը կանչարտուէին. իսկ երբ-
որ չկրցաւ ան շփոթութենէն ապդը գիտ-
նալ, հրամայեց որ զանիկա բերդը տա-
35 նեն։ Ու երբոր սանդուխը հասաւ, անանկ
պատահեցաւ որ զինուորները վեր վերցնելն
անիկա՝ ժողովուրդին բռնութեանը համար.
36 ետևը որ ժողովուրդին բազմութիւնը եկաւ
կ'երթար, ու կ'ըսէին. Սպանելու տանիա։
37 Ու երբոր Պօղոս բերդը մտնելու վրայ էր,
հազարապետին ըսաւ. Արդ հօ կարելի՞ է որ
քեզի բան մը խօսիմ։ Ան ալ ըսաւ, Գուն գիտե-
38 դիտե՞ս. Դուն որ դուն ան Եգիպտացին ես,
որ առ օրերս առաջ չորս հազար °սրիկայ
մարդիկ ապստամբեցուցիր, ու անապատը
39 հանեցիր։ Պօղոս ալ ըսաւ, Ես Հրէայ մարդ
մըն եմ Կիլիկիոյ Տարսոնէն, չէ թէ աննշան
քաղաքի մը քաղաքացի, ու կ'աղաչեմ քեզի՝
ինծի հրաման տուր որ ժողովուրդին խօսիմ։
40 Ու երբոր անիկա հրաման տուաւ, Պօղոս
սանդուխին վրայ կայնելով՝ ձեռքը չարժեց
ժողովուրդին, ու երբոր աղէկ մը լռութիւն
եղաւ, եբրայական լեզուով խօսեցաւ անոնց,
ու ըսաւ,

ԳԼ. ԻԲ

1 Պօղոս ու բոլոր ժողովները կը պատճառ իր գործի գոյր։ 17 և իր առաքելութեան կանչուիլը։ 22 բայց հեթանոսներուն խօսքը ընդունի պէս՝ ժողովուրդը բարկանալով կ'աղաղակեն անոր դէմ։ 24 հազարապետը հրաման կ'ընէ որ ծեծեն Պօղոսը։ 25 բայց անիկա իր հռոմէականի բնութենէվ կ'ազատի։

1 Արդիկ °եղբայրներ և հայրեր, ինծի մը-
տիկ ըրէք որ հիմա ձեզի պատճառիս կու-
2 տամ։ (Երբոր լսեցին որ եբրայական լեզուով
3 կը խօսէր իրենց, ալ աւելի լուռ կեցան։ Եւ
անիկա բսաւ.) Ես Հրէայ մարդ մըն եմ Կի-
լիկիոյ Տարսոնին մէջ ծնած՝ և սա քաղաքիս
մէջ Գամալիէլին ոտքը մեծցած, ու ճշ-
տութեամբ հայրենի օրէնքին ճշդութեանը պէս կրթուած,
նախանձաւոր էի Աստուծոյ՝ ինչպէս որ այս-
4 օր դուք ամէնդդ էք։ Ես այս կիրկ մարդիկ
ու կիրկ մարդիկ կապելով, ու բանտերու մատ-
նելով սա ճամբան հալածեցի մինչև ի մահ.
5 ինչպէս որ քահանայապետն ալ կը վկայէ ինծի
համար՝ և բոլոր ծերակոյտը. որոնց իրենցմէ
թուղթեր ալ առնելով եղբայրներուն՝ գա-
մասկոս կ'երթայի, որ հոն եղածներն ալ կա-
պուած երուսաղէմ բերեմ որ պատժուին։
6 Ու եղաւ որ երբ կ'երթայի ու Դամասկոսին
մօտեցայ, կէս օրուան դէմ յանկարծակի եր-
կինքէն մեծ լոյս մը փայլատակեց իմ բոլորտի-
7 քս. և գետինը ինկայ, ու ձայն մը լսեցի
որ ինծի կ'ըսէր, Սաւուղ, Սաւուղ, ինչո՞ւ
8 զիս կը հալածես։ Ես ալ պատասխան տուի
թէ Դուն ո՞վ ես, Տէր. ան ալ ինծի բսաւ, Ես
Յիսուս Նազովրեցին եմ, որ դուն կը հալա-
9 ծես։ Եւ ինծի անոնք որ իմ հետս էին՝ լոյսը
տեսան ու վախով լցուեցան, սակայն ինծի
10 խօսողին ձայնը չլսեցին։ Եւ ըսի, Ի՛նչ ընեմ,
Տէր. և Տէրը ինծի բսաւ, Ելլիր դնա Դամաս-
կոս, ու հոն քեզի պիտի դրուցուի ան ամէն
բաներուն համար, որ սահմանուած է որ ընես։
11 Ու երբոր չէի տեսներ ան լոյսին փառքէն,
հետս եղողները ձեռքէս բռնած՝ Դամասկոս
12 մտայ։ Եւ Անանիա մարդ մը՝ օրէնքին
համեմատ աստուածավախ, ու Հռոմէացիք բո-
լոր նակող բոլոր Հրէաներէն վկայուած,
13 ինծի եկաւ, ու քովս կայնելով ինծի բսաւ,
Սաւուղ եղբայր, վեր նայէ։ Ես ալ նոյն ժա-
մուն վեր նայեցայ իրեն. և անիկայ բսաւ,
14 Մեր հայրերուն Աստուածը առաջուց քեզ
ընտրեց, որ իր կամքը ճանչնաս ու ան Արդա-
րը տեսնես, և անոր բերնէն ձայն լսես.
15 Քանզի բոլոր մարդոց առջեւ անոր վկայ պի-
տի ըլլաս ան բաներուն համար, որ տեսար
16 ու լսեցիր։ Եւ հիմա՝ ալ ի՞նչ կ'սպասես. և-
լիր՝ մկրտուէ ու մեղքերդ լուա՝ °հանոր ա-
17 նունը կանչելով։ Եւ եղաւ որ երբոր երուսա-
ղէմ դարձայ՝ ու տաճարին մէջ աղօթք կ'ընէի,
18 մտքի չափչտակութիւն մը եկաւ վրաս, Եւ
զինքը տեսայ, որ ինծի կ'ըսէր, Աղտոտերիր՝
չուտով երուսաղէմէն ելիր, ինչու որ քու
ինծի համար ըսած վկայութիւնդ պիտի չըն-

ե Գլ. խ. 21։
ը Գլ. խ. 21. խգ. 7։
զ Հմր. 11. Գլ. ի. 22։
է Գտհ. իգ. 18. Ցաւ. իգ. 15. Գլ. իբ. 22։
ը Ցաւ. ի. 6։
թ Ցաւ. ի. 24։
ժ Գլ. խգ. 21։
ի Գլ. խգ. 21. խգ. 7։
ա Գլ. ի. 11. իգ. 3։
բ Հմր. 11. Գլ. ի. 22։
գ Գլ. ժգ. 17։
դ Գլ. ե. 6։
ե Գլ. իս. 20. ը կար. ժա. 22. փիլ. գ. 5։
զ Ցաւ. ի. 24։
է Գլ. ե. 34։
ը Օր. 19. 3. գ Թագ. գ. 28. Դան. ժ. 20։
թ Գլ. ժ. 22։
ժ Գլ. խգ. 5։
ի Գլ. խ. 48. Գլ. գ. 5։
ա Գլ. ի. 15. խգ. 10. 18։
բ Գլ. ի. 3. խգ. 18. 13։
գ Գլ. ի. 7. Դան. ժ. 7։
դ Գլ. ի. 17։
ե Ցաւ. ի. 24։
զ Գլ. ժ. 22։
է Գլ. գ. 13. ե. 30. ժ. 39. խգ. 14. 16։
ը Գլ. ի. 15. խգ. 16։
թ Գլ. գ. 14. ե. 32. ժ. 8։
ժ ա կար. ի. 1. ժե. 8։
ի Գլ. ժ. 22. Գործ. ա. 19։
ա Գլ. իգ. 11։
բ Գլ. գ. 20. ի. 37. խգ. 18. կար. ժա. 23. գաղ. ա. 13։
գ Գլ. ի. 15. ե. 32. ժ. 22. ժգ. 13. Յայտ. ի. 17։
դ Ելհ. ի. 14։
ե Մատ. ժ. 14։

19 գուշեին՝ եթա ալ ըսի, Ցէր, ՚իրենք ՚ինչ գի-
տեն թէ ես էի որ քեզի հաւատացողները
բանտը կը դնէի, ու ժողովարաններուն մէջ
20 կը ծեծէի. ՀՈւ երբոր քու Ստեփանոս վկա-
յիդ արիւնը կը թափուէր, ես ինքնս ալ ներ-
կայ էի ու համաձայն էի °անոր սպանուելուն.
ու զանիկա սպանողներուն հանդերձները ես
21 կը պահէի. եւ ինծի ըսաւ, Գնա, ՚ինչու որ
ես քեզ հեռաւոր հեթանոսներուն պիտի իղր-
կեմ։

22 Եւ անոնք մինչեւ ասոր խօսքս ականջ դրին
իրեն, ետքը ձայննին վերցուցին ու ըսին,
՚Վերցուր աշխարհէն ասանկ մարդը, °քան-
23 զի չվայելր ասոր ապրիլ։ Ու երբոր կը
կանչըռտէին ու հանդերձնին կը նետէին և
24 փոշին դէպ ՚ի օդը կը ցանէին, Հազարապետ-
ը հրաման ըրաւ որ զանիկա բերդը մտցը-
նեն, ու ըսաւ որ ծեծով հարցափորձ ընեն
անոր, որ գիտնայ թէ ինչ յանցանքի համար
25 անոր դէմ անանկ կը կանչռըռտէին։ Ու երբ-
որ կապի կապերով պինդը կապեցին, Պօղոս
վերակացու Հարիւրապետին ըսաւ, ՚Արժա՞ն
է ձեզի Հռոմայեցի ու չդատապարտած
26 մարդ մը ծեծել։ Հարիւրապետը երբոր ա-
յս, գնաց հազարապետին պատմեց ու ը-
սաւ, ՚Ի՞նչ պիտի ընես, ՚ինչու որ այս մարդը
27 Հռոմայեցի է։ Հազարապետն ալ գալով ան
ու ըսաւ անոր, Ըսէ ինծի, դուն Հռոմայե-
28 ցի՞ ես. ան ալ ըսաւ, Այո։ Հազարապետը
պատասխան տուաւ. Ես շատ մեակով ձեռք
բերի այս քաղաքացիութեան իրաւունքը. և
Պօղոս ըսաւ, Ես բուն ՚ազատ ծնած եմ։
29 Ու անոնք որ իրեն հարցափորձ պիտի ընէին,
շուտ մը հեռ կեցան իրմէն. և հազարապետն
ալ վախցաւ՝ երբոր իմացաւ թէ Հռոմայեցի
է, և որովհետեւ զանիկա կապեր էր։

30 Ու հետեւեալ օրը ուզելով որ չիտակը գիտ-
նայ թէ ինչ է Հրէաներուն բրած ամբաստա-
նութիւնը անոր դէմ, ՚արձակից զանիկա, և
հրամայեց որ քահանայապետներն ու բո-
լոր ժողովը միկտեղ գան. և Պօղոսը իջե-
ցընելով անոնց առջեւը կանգնեցուց։

ԳԼ. ԻԳ

1 Եւ Պօղոս իր աչքերը ժողովքին վրայ դար-
ձընելով ըսաւ, Արդեօք եղբայրնե՛ր, ես բո-
լորովին բարի խղճմտանքով կեանք վարեր
2 եմ Աստուծոյ առջեւը մինչեւ այս օրս։ Անանիա
քահանայապետն ալ հրամայեց բերաւ իր քով
կայնողներուն՝ ՚որ անոր բերնին զարնեն,
3 Անատեղը Պօղոս ըսաւ անոր, Աստուած քեզի
պիտի զարնէ, ծեփած պատ, որ դուն նստած
ես օրէնքին համեմատ պիտի դատելու, և ՚օ-
րէնքին դէմ ըրած հրամա՞ն կ՚ընես որ ինծի զար-
4 նեն։ Եւ բոլորտիքը կայնողներէն ըսին, Ա-
ստուծոյ քահանայապետը կը նախատես։ Պօ-
ղոս ալ ըսաւ, Եղբայրնե՛ր, ՚չգիտէի գիտեր որ
քահանայապետ է ՚ինչու որ գրուած է, ՚Քու
ժողովրդիդ իշխանին դէմ չարախօսութիւն
6 մի ըներ։ Եւ Պօղոս գիտնալով որ մէկ կողմը
սադուկեցիներ են ու միւսը փարիսեցիներ,
կ՚ազազակէր ժողովքին մէջ. Արդեօք եղբայր-
նե՛ր, ես փարիսեցի եմ՝ փարիսեցիի որդի.
մեռելոց յարութիւնը ՚յոյսին համար կը դա-
7 տուի՛մ։ Ու երբոր ասը ըսաւ՝ փարիսեցւոց և
սադուկեցւոց միջը երկպառակութիւն ըն-
8 կաւ, և բազմութիւնը բաժնուեցաւ. ՚Քանզի
սադուկեցիք կ՚ըսեն թէ յարութիւն չկայ, և
ոչ հրեշտակ ոչ ալ հոգի. բայց փարիսեցիք
9 երկուքն ալ կը դաւանին։ Եւ մեծ ազազակ
մը եղաւ. ու փարիսեցւոց կողմէն եղող դր-
պիրներէն ոտքի վրայ ելլելով՝ դէմ կը կենային
ու կ՚ըսէին, ՚Մենք ասոր մարդուն վրայ չգտա-
նիւնք մը չենք դներ. ՚Հապա թէ որ հոգի
մը կամ հրեշտակ մը անոր խօսած է, ||՚Եկ-
10 Ու երբոր տեղւոյն չատցաւ, հազարապետը՝
վախնալով որ չըլլայ թէ Պօղոս անոնցմէ պա-
տառուի, զինուորներուն հրամայեց բերա
իջնեն զանիկա անոնց մէջէն յափշտակեն ու
11 բերդը բերեն։ ՚Ին Հետեւեալ գիշերը Տէրը
անոր քովը կայնեցաւ ու ըսաւ, Քաջասիրտ
եղիր, Պօղոս, վասն զի ինչպես որ Երուսա-
ղէմի մէջ ինծի համար վկայեցիր, անանկ
պէտք է քեզի որ Հռոմայ մէջ ալ վկայես։
12 Ու երբոր առտու եղաւ՝ Հրէաներէն ո-
մանք միաբանեցան, ու ինքզինքնին անէծքի
տակ դրին՝ ըսելով որ չուտեն ու չխմեն մին-
13 չեւ որ Պօղոսը սպաննեն։ Եւ քառասունէն
աւելի էին որ այս երդումը իրարու հետ բրին։
14 Որ ասոնք քահանայապետներուն և ծեր-
բուն դացին ու ըսին, Անէծքով անիծեցինք
անձերնիս՝ որ բան մը չուտենք մինչեւ որ Պօ-
15 ղոսը սպաննենք։ Ուստի դուք ժողովքին

Հմր. 4. Գլ. ը. 31.
Մտա. ժ. 17.
Գլ. է. 57.
Ղեւտ. ժա. 28. Գլ. է. 58. Հռոմ. ա. 32.
Ելից. գ. 7. ը. ա Տիմ. ը. 17. ը Տիմ. ա. 11.
Գլ. ի. 13. ժգ. 1.
Գլ. ի. 44. ժգ. 8. իա. 17. Հռոմ. ա. 5. ժա. 13. ժե. 16. Գաղ. ա. 13. 16. ը. 7. 8. Եփես. գ. 7. 8. ա Տիմ. ը. 17. ը Տիմ. ա. 10.
Գլ. ի. 58. ը. 1. ը Կոր. ա. 4. ը Կոր. ա. 18. գ. 2. ը Տիմ. ը. 12.
Գլ. խ. 24.
Գլ. ժգ. 31.
Ելից. ի. 15. Ղեւտ. ժթ. 28. Երեմ. ժէ. 21. Ես. ա. 13. Ամովս. ը. 4. Մատթ. ե. 34. Յակ. ե. 12.
Ելից. ի. 15. Ղեւտ. ժթ. 28. Երեմ. ժէ. 21. Ես. ա. 13. Ամովս. ը. 4. Մատթ. ե. 34. Յակ. ե. 12.
Ելից. ի. 15. Ղեւտ. ժթ. 28. Երեմ. ժէ. 21. Ես. ա. 13. Ամովս. ը. 4. Մատթ. ե. 34. Յակ. ե. 12.
Գլ. խ. 24.
Գլ. ժգ. 31.
Ելից. ի. 15. Ղեւտ. ժթ. 28. Երեմ. ժէ. 21. Ես. ա. 13. Ամովս. ը. 4. Մատթ. ե. 34. Յակ. ե. 12.
Գլ. ի. 58. ը. 1. ը Կոր. ա. 4. ը Կոր. ա. 18. գ. 2. ը Տիմ. ը. 12.
Ելից. ի. 15. Ղեւտ. ժթ. 28. Երեմ. ժէ. 21. Ես. ա. 13. Ամովս. ը. 4. Մատթ. ե. 34. Յակ. ե. 12.
Գլ. խ. 24.
Գլ. ժգ. 31.
Ելից. ի. 15. Ղեւտ. ժթ. 28. Երեմ. ժէ. 21. Ես. ա. 13. Ամովս. ը. 4. Մատթ. ե. 34. Յակ. ե. 12.
Գլ. ի. 58. ը. 1. ը Կոր. ա. 4. ը Կոր. ա. 18. գ. 2. ը Տիմ. ը. 12.
Ելից. ի. 15. Ղեւտ. ժթ. 28. Երեմ. ժէ. 21. Ես. ա. 13. Ամովս. ը. 4. Մատթ. ե. 34. Յակ. ե. 12.

հետ մի կտեղ հազարապետին խնացուցէք որ վաղը զանիկա ձեզի իջեցընէ, որպէս թէ դուք աւելի ճիշդ քննութիւն ընել կ'ուզէք անոր վրայով։ և մենք անոր մօտ գալէն առաջ պատ-
16 րաստ ենք զանիկա ազատելու։ Եւ Պօղոսին ըսաւ երբոր առ դաւաճանու-թիւնը լսեց, նկատ բերդը մտաւ ու Պօղոսին
17 պատմեց։ Պօղոս ալ հարիւրապետներուն մէ-կը իրեն կանչելով՝ ըսաւ, Այս պատանին հազարապետին տար, ինչու որ բան մը ունի ա-
18 նոր խնդրելու։ Ան ալ առաւ զանիկա և տարաւ հազարապետին ու ըսաւ, Բանտարկեալ Պօղոսը զիս կանչեց, և աղաչեց որ այս պատանին քեզի բերեմ, որ քեզի խօսելիք
19 ունի։ Եւ հազարապետը անոր ձեռքէն բռնե-լով մէկդի գնաց, ու հարցուց թէ ի՞նչ բան
20 ունիս խնդրելու։ Եւ անիկա ըսաւ, Հրէաները միաբանեցան քեզի աղաչելու որ վաղը Պօղոսը առաւօտը իջեցընես, որպէս թէ կ'ուզեն աւելի ճիշդ քննութիւն մը ընել ա-
21 նոր վրայով։ Բայց դուն անոնց մտիկ չընես, ինչու որ անոնցմէ քառասունէն աւելի մարդիկ դարանամուտ եղած են անոր համար, որոնք ինքզինքնին անէծքի տակ դրին որ չուտեն ու չխմեն մինչև որ անիկա սպաննեն. ու հիմա պատրաստ են, և քու հրամանիդ կը սպասեն։
22 Ուստի Հազարապետը պատանին ճամբեց, պատուիրելով թէ Մէկու մը մի բսեր որ ասանիկա ինծի խնացուցիր։
23 Եւ հարիւրապետներէն երկուքը կանչեց ու ըսաւ, Երկու հարիւր զինուոր պատրաստեցէք, ու ձիաւոր եօթանասուն ձիուոր և երկու հարիւր գեզարդաւոր, որ մինչև կեսգիշեր
24 երթան դիշերապահ ժամը երեքին։ Եւ գըրասաներ պատրաստեցէք, որ Պօղոսը հնծցընեն ու ապահովութեամբ փելիքս կառավա-
25 րին տանին։ Եւ թուղթ մը գրեց այս օրինա-
26 կին պէս։ Կղօդիոս Լիւսիաս՝ պատուական
27 փելիքս կառավարիչ ողջոյն։ Այս մարդը Հրէաներէն բռնուած էր, և անոնցմէ պիտի բա-պանուէր, իսկ ես զինուորներով վրայ հա-սած՝ ազատեցի զանիկա, իմանալով որ Հռով-
28 մայեցի է։ Եւ ուզելով պատճառը գիտնալ որուն համար ատոր վրայ ամբաստանութիւն կ'ընէին, իջեցուցի ատիկա անոնց առաջքը։
29 Որ գտայ ամբաստանուած Հրէից օրէնքին հետ խնդիրներու համար, Ոչ մեռնելու կամ կապուելու արժանի յանցանք մը չունէր։
30 Ուստի երբոր լուր առի որ Հրէայք այս մարդուն համար որոգայթ պիտի լարեն, իսկոյն քեզի խրկեցի, Հրաման բնելով ամբաստանող-ներուն ալ որ քու առջեդ խօսին ատոր վրա-յով։ Ողջ եղիր։

31 Զինուորներն ալ իրենց հրամայուածին հա-մեմատ առին Պօղոսը ու գիշերով Անտիպատ-
32 րոս տարին։ Եւ հետևեալ օրը հեծելին ձի-ուորները անոր հետ երթալու, ու իրենք
33 բերդը դարձան։ Անոնք ալ Կեսարիա մտան, ու թուղթը կուսակալին տուին, և Պօղոսը
34 անոր առջևը կայնեցուցին։ Երբոր կարդաց՝ հարցուց թէ ո՞ր գաւառէն է, և իմանալով
35 որ Կիլիկիայէ է, Ըսաւ, Քիչ մը քեզի՝ երբոր քու ամբաստանողներդ ալ գան։ և հրամայեց որ զանիկա Հերովդեսին պա-լատը պահեն։

ԳԼ· ԻԴ

1 Պօղոս Տէրբեացւոյն ամբաստանուած՝ 10 պատասխան կու տայ իր վրդովն և վարդապետութեանը համար։ 24 Կը գրգռի Գէլիքսեան կուսակալին ու անոր տիկնոջը։ 26 Կուսակալը կը յուսայ կաշառք առնել Պօղոսէն։ 27 Փելիքսեն իր պաշտօնէն ելլելուն Պօղոս կողոպտած կը մնայ։

1 Եւ Հինգ օրէն նաբը Անանիա քահանայա-պետը Երէցներուն հետ ու Տերտուղոս ճար-մտաւոր մը հետ իջաւ, և անոնք կուսակա-լին խնացուցին Ընդդէմ Պօղոսին։
2 դէմ։ Ու երբոր կանչուցին անիկա, Տերտուղոս սկսաւ ամբաստանել ու ըսել, Որովհետև քու ձեռքդ չատ խաղաղութիւն՝ ու քու խնամքովդ ասոր ազգին բաններուն ազէկ կար-
3 գադրութիւնը կը վայելենք, Ամէն կերպով ու ամէն տեղ բոլորովին գոհ ըլլալով՝ չնոր-
4 հակալ ենք, ով պատուական փելիքս։ Բայց չըլլայ որ ալ աւելի ձանձրութիւն տամ քեզի, կ'աղաչեմ որ քու քաղցրութեամդ մէկ ա-
5 կանջ դնես, ու հանապատարար լսեմ խօսքս։ Ինչու որ մենք այս մարդը գտանք սպասա-ռիչ և խռովարար բոլոր Հրէաներուն որ աշ-խարհս մէջ են, և Նազովրեցւոց պատնդին
6 առաջնորդ։ Որ տաճարն ալ ուզեց պղծել։ որուն որ բռնեցինք։ ու մեր օրէնքին համեմատ
7 ուզեցինք դատաստան բնել։ Բայց Լիւսիաս հազարապետը եկաւ մեծ բռնութեամբ մեր
8 ձեռքէն առաւ, Եւ Հրաման բրաւ որ անոր դատախազները քեզի գան։ որմէ որ դուն քննելով՝ կարող պիտի ըլլաս տեղեկանալ ան ամէն բաներուն, որոնց համար մենք ամբաս-
9 տանիս կ'ընենք ատոր վրայ։ Հրէաներն ալ ամէնը միկ եղած՝ ըսին թէ այդպէս է։
10 Պատասխան առաւ Պօղոս, (երբոր կու-սակալը անոր աչք բրաւ որ խօսի։) Գի-նաղտի որ չատ տարիներէ հետէ դուն այս ազ-գին դատաւորն ես, աւելի յօժարութեամբ ինծի վերաբերեալ բաներուն համար պատաս-
11 խան կու տամ։ Որովհետև կրնաս գիտնալ որ ես տասներկու օրէն աւելի չէ՝ քանի որ

երթալոյդ եւ ընկերակցութիւն ընելու ։
12 Եւ դա տեսաքին Ոգին ինձ հետ վիճա-
բանութիւն ընելու վրայ՝ կամ բազմութիւնը
ինկեղ ժողված չգտան , ոչ ալ ժողովարան-
13 ներուն մէջ , եւ ոչ քաղաքին մէջ . ոչ ալ
կրնան ապացուցանել ան բաներուն , որոնց հա-
մար հիմա ամբաստանութիւն կ՚բնեն ինծի
14 դէմ ։ Բայց սա կը խոստովանիմ քեզի՝ թէ ինծի
ճամբուն հանդիման որ տանիք հերձուած կ՚ը-
անեն , ես անոնկ կը պաշտամ իմ հայրենի Աս-
տուածս , հաւատալով ան ամէն բաներուն որ
15 օրինաց և մարգարէից մէջ գրուած են . Ես
յոյս ունիմ առ Աստուած , ինչպէս որ տանիք
ալ ակնկալութիւն ունին , որ մեռելոց յա-
րութիւն պիտի ըլլայ՝ թէ արդարներուն և
16 թէ մեղաւորներուն ։ Ես ես սա բանիս հա-
մար կը ջանամ՝ որ ամէն տեսն մեքրը խղճ-
մտանք ունենամ Աստուծոյ առջեր ու մար-
17 դոց առջեր ։ Երբ ես շատ տարիներէ ետեւ
ինկայ իմ ազգիս ողորմութիւններ բերելու ու
18 ընծաներ գալ ։ Այսուհետեւ գտին մը Աթոյզի
Հրէաներ զիս տաճարին մէջը մաքրուած գր-
19 տան՝ ոչ բազմութիւնով և ոչ ամբոխով ։ Որ
անոնց պէտք էր առջեւդ գալ ու ամբաստա-
նութիւն ընել , թէ որ իմ վրայիս ըսելիք բան
20 մը ունէին ։ Կամ թէ տանք իրենք ինծի գոչ ըսեն՝
ինչ անիրաւութիւն գտան իմ վրաս , երբոր
21 տանուր կայներ էի ։ Միայն թէ սա մէկ խօս-
քիս համար , որ երբ ինչերնին կայներ էի՝
կանչեցի թէ Մեռելոց յարութեանը համար
22 ես այսօր ձեզի կը դատուիմ ։ Եւ փելիքս
ուրիշ անգամի ինծուց անոնք , ինչու որ
ազէկ տեղեկութիւն ունէր ան ճամբուն վրա-
յով ։ ու ըսաւ , երբոր Լիսիաս հազարա-
պետը հոն իջնէ , պիտի բննեմ ձեր գործը ։
23 Եւ հարիւրապետին հրամայեց որ զանի-
կա պահէ , և ընդարձակութիւն տայ , ու
իրենցմէն մէկը չարգիլէ անոր ազատուրա-
թիւն ընելէն կամ անոր ծառը երթալէն ։
24 Եւ քանի մը օրէն ետեւ փելիքս եկաւ իր
Դրուսիլա կնկանը հետ որ Հրէայ էր , ու Պօ-
զոսը կանչել տուաւ , և լսեց անկէ ան հա-
ւատքին համար որ Քրիստոս Յիսուսի վրայ
25 է ։ Ու երբոր անկէ արդարութեան ու ժուժ-
կաթութեան և գալու դատաստանին վրայով
կը խօսէր , փելիքս զարհուրելով պատասխան
տուաւ , Դուն հիմա գնա , ու երբոր ժամա-
նակ ունենամ՝ ես քեզ նորէն կը կանչեմ ։
26 Նաև յոյս ունէր որ Պօղոսին կողմէն իրեն
առակ դարձի , անոր համար շատ անգամ

կանչել կուտար զանիկա ու հետը կը խօսակ-
27 ցէր ։ Բայց երկու տարի որ եղաւ , փելի-
քսին տեղը Պորկիոս փեստոս եկաւ . փելիքս
ալ Հրէաներուն շնորհք ընել ուզելով՝ Պօղո-
սը կապուած թողուց ։

ԳԼ · ԻԵ

1 Հրէայք Պօղոսին դէմ ամբաստանութիւն կ՚ընեն փեստոսի
առջեր ։ 3 Պօղոս պատասխան կու տայ ։ 11 և կոչելէն կը բո-
դրէ ։ 14 Երբոր փեստոս անոր գործը կը պատմէ Ագրիպպա
թագաւորին ։ 23 և Պօղոսը անոր առջեր բերել տալով ։ 25 կը
ծանուցանէ թէ անիկա մահուան արժանի բան մը չըրած է ։

1 Ապրդ երրոր փեստոս իր նահանգին մէջ
ըսաւ , երեք օրէն ետեւ Կեսարիայէն
2 Երուսաղէմ եկաւ ։ Եւ քահանայապետը ու
Հրէից դիւանագիտները անոր խնդացուցին ի-
3 րենց ատելութիւնը Պօղոսին դէմ , եւ կ՚ազաչէին
իրեն ու շնորհք կը խնդրէին անոր դէմ , որ
զանիկա Երուսաղէմ բերել տայ ։ Ու իրենք
դարան կը պատրաստէին ճամբուն մէջ զանի-
4 կա սպաննելու ։ Բայց փեստոս պատասխան
տուաւ , որ Պօղոս Կեսարիայի մէջ պահուի ,
և որ ինքը շատ չանցած հոն պիտի երթայ ։
5 Ուստի ձեզմէ որոնք որ կարող են , ըսաւ , նո
հետս իջոց իջնեն , Ու թէ որ ան մարդուն վը-
րայ յանցանք մը կայ , նոր անոր դէմ ամբաս-
6 տանութիւն բնեն ։ Եւ հոն հետը կամ տա-
սը օրէն աւելի չկենալով ,՝ Կեսարիա իջաւ ։
ու հետեւեալ օրը առանձը նստելով՝ հրամայեց
7 բերել որ Պօղոսը բերին ։ Ու երբոր անիկա
եկաւ , Երուսաղէմէն իջնող Հրէաները չուր-
բոլորիկէն կայնելով , շատ ու ծանր ամբաս-
տանութիւններ կը բերէին Պօղոսի դէմ , ո-
8 րոնք չէին կրնար ապացուցանել ։ Ինչու որ
Պօղոս պատասխան կու տար թէ Ես ոչ Հր-
էրէականութեան օրէնքին և ոչ տաճարին՝ ոչ ալ
9 կայսրին դէմ յանցանք մը ըրած եմ ։ Բայց
փեստոս Հուդեայի որ Հրէաներուն շնորհք
ընել , պատասխան տուաւ Պօղոսին ու ըսաւ ,
Կ՚ուզէս Երուսաղէմ երթալ , և հոն ատ բա-
10 ներուն վրայով իմ առջեւս դատուիլ ։ Պօղոս
ալ ըսաւ , կայսրին առանձը կայներ եմ , ու
որ պէտք է ինծի դատուիլ ։ Ես Հրէաներուն
անիրաւութիւն մը ըրած չեմ , ինչպէս որ դուն
11 ալ ազէկ դիտես ։ Որովհետեւ թէ որ անիրաւու-
թիւն մը և մահուան արժանի բան մը ըրած
եմ , ես մեռնելէն չեմ քաշուիր ։ բայց թէ որ
չկայ իմ ըսած ան բաներէն մէկին ալ՝ որոնց հա-
մար ատեն ինծի դէմ ամբաստանութիւն կ՚ը-
նեն , մէկը չկրնար զիս տալոց նոցա ։ Կայսր

ը Հբ · ։ · Գլ · խ · ։ ·
։ ·
թ Գլ · ի՛ · ։ · իբ · ։ ·
ժ Տես Ա՛ղբ · ը · ։ ·
Գլ · ի՛ · ։ ·
ի Ը Տիմ · ա · ։ ·
լ Գլ · իբ · ։ · իբ · ։ ·
խ Գլ · իգ · ։ · իե · ։ ·
ծ Գլ · ։ · ։ · Գործ · ։ ·
Գլ · իգ · ։ ·
ձ Գլ · ժա · ։ · ։ ·
ղ · ։ · Հա · ։ ·
ժ · ։ · ը Կոր · ը ·
։ · Գալ · ը · ։ ·
ղ Գլ · իգ · ։ ·
Գլ · խ · ։ ·
իգ · ։ ·
ճ Գլ · իգ · ։ · իբ · ։ ·
ն Գլ · խ · ։ · իբ · ։ ·
Գլ · ի՛ · ։ · իբ · ։ ·
շ Գլ · իգ · ։ · իբ · ։ ·
ո Գլ · իգ · ։ · իբ · ։ ·
Ելից · ։ · ։ ·
չ Ելից · իգ · ։ ·
պ Գլ · ժ · ։ · ։ ·
ջ Գլ · իգ · ։ · ։ ·
ռ Գլ · ի՛ · ։ · ։ ·
ս Գլ · ժ · ։ · ։ ·
վ Գլ · ի՛ · ։ · ։ ·
տ Գլ · ի՛ · ։ · ։ ·
ր Գլ · ի՛ · ։ · ։ ·
ց Գլ · ի՛ · ։ · ։ ·
ւ Գլ · ի՛ · ։ · ։ ·
փ Գլ · ի՛ · ։ · ։ ·
ք Գլ · ի՛ · ։ · ։ ·
և Գլ · ի՛ · ։ · ։ ·
օ Գլ · ի՛ · ։ · ։ ·
ֆ Գլ · ի՛ · ։ · ։ ·
Գլ · ի՛ · ։ · ։ ·
Գլ · ի՛ · ։ · ։ ·
Գլ · ի՛ · ։ · ։ ·

12 բին կը բազդեմ, Ընտանեաց փեսաս խորհրդատեղեաց հետ խօսելով՝ պատասխան առաւ թէ կայսրին բազդեցիկը, կայսրին պիտի երթաս։
13 Եւ քանի մը օր անցնելէնետեւ՝ Ագրիպպաս թագաւորը և Բերենիկէ հետարիա եկան փեսասը ողջունելու։ Եւ շատ օրեր որ հոն անցուցին, փեսասը Պօղոսին համար թագաւորին խնդացուց ու բաւ, Հայր մըդ մը կայ՝ որն որ փելիքս բանտարկուած թողուցեր
15 է, Որուն վրայով՝ երբոր երուսաղէմ գացի, քահանայապետները ու Հրէից ծերերը խնդացուցին ինծի, և կը խնդրէին ինծմէ անոր դէմ
16 դատապարտութեան վճիռ։ Որոնց պատասխան տուի թէ Հռովմայեցւոց սովորութիւնը չէ մարդ մը կորսնցնել՝ մինչև որ ամբաստանեալը ամբաստանողները դիմացը չունենայ, ու ան ամբաստանութեանը պատասխան տալու պատեհութիւն չառնուի
17 իրեն։ Ուստի երբոր անոնք հոս հաւաքուեցան, համեմատութիւն չընցուցի, հապա հետեւեալ օրը առտուան նստելով՝ հրամայեցի որ մարդը բերուին։ Անոր դատաստանէն ալ
18 ներկայանալով, իմ կասկածս բրած չարութեանցս
19 ներքև մէկն ալ չտեսայ չէին բերեր։ Հապա մէկ քանի խնդիրներ ունէին անոր հետ իրենց կրօնքին վրայ, և Յիսուս Նազովրեցի մեռածին մը վրայ, որուն համար Պօղոս կ'ըսէր թէ
20 կենդանի է։ Ու երբոր տարակուսանքի մէջ էի ես թանիս քննութիւնը վրայով, ըսի թէ կ'ուզէ՞ն երուսաղէմ երթալ, և հոն ես քա-
21 ներուն համար դատուիլ։ Բայց Պօղոս երբոր բազդեց որ պահուի վերնատունը Օգոստոսին դիմացը եղլլու, հրամայեցի որ զինքը պա-
22 հեն՝ մինչև որ կայսրին ղրկեմ։ Եւ Ագրիպպաս ըսաւ փեսասին, Ես ալ կ'ուզէի ատ մարդը մտիկ ընել։ Ան ալ ըսաւ, Վաղը մտիկ կ'ընես։
23 Ու հետեւեալ օրը երբոր Ագրիպպաս ու Բերենիկէ մեծ հանդէսով եկան, ու ատեաները մտան հազարապետներով և քաղաքին պատուական մարդոցմովը միասին, փեսասը ալ
24 հրամայեց ընելով՝ բերին Պօղոսը։ Եւ բաւ փեսասս, Ագրիպպաս արքայ, և դուք ալ բոլոր մարդիկ որ մեր հետ էք, տեսիկ կը տեսնէք զսա որ վրայով Հրէից բոլոր բազմութիւնը ինծի ներկայացան երուսաղէմի մէջ և հոս ալ, ու կ'ազաղակէին թէ Պէտք չէ
25 որ ալ տեսիկ ողջ մնայ։ Բայց ես որ հասկըցայ Թէ անիկա մեռնելու արժանի բան
մը բրած չէ, և ինքը որ վերհասաւ կայսրին
26 բազդեց, որոշեցի որ իրկեմ զանիկա։ Որուն համար մէկ հաստատ բան մը չունիմ գրելու իմ տիրոջս։ ուստի տեսիկ ձեր առջևը բերի, և մանաւանդ քու առջևդ, օ Ագրիպպաս արքայ, որպէս զի քննութիւն ըլլալէնետեւ
27 գրելու բան մը ունենամ։ Ինչու որ ինծի անվայել կ'երեւնայ որ մէկ բանտարկեալ մը իրկեմ, և անոր վրայ ոչ հանգանքները չիմացնեմ։

ԳԼ· ԻԶ

Պօղոս Ագրիպպային առջևը կը պատճառէ իր վարքը իր ապաշխարութիւնն ի վեր։ 12 և հրաշքով իր դարձի գալը ու առաքելական պաշտօնին կանչուիլը։ 24 Փեսասս չհասկըցաւ կրկին պատճառին համար կը խօսի Պօղոս։ 28 Ագրիպպաս գրեթէ կը համոզուի քրիստոնեայ ըլլալու։ 31 Բայց ժողովականները կը խոհակատին Պօղոսին անմեղ ըսելուն։

1 Եւ Ագրիպպաս ըսաւ Պօղոսին, Հրամանն է քեզի որ դուն քեզի համար խօսիս։ Ատոնց վրայ Պօղոս ձեռքը երկնցընելով իրեն հա-
2 մար պատասխան տուաւ։ Հրէաներուն իմ վրաս բրած բոլոր ամբաստանութիւններուն համար, օ Ագրիպպաս արքայ, ես գիս երանելի կը սեպեմ, որ այսօր քու առջևդ
3 պատասխան պիտի տամ։ Մանաւանդ որ դուն Հրէաներուն բոլոր սովորութիւնները և խնդիրները ազգիկ գիտես, անոր համար կ'ապաչեմ որ երկայնամտութեամբ ինծի մտիկ ընես։
4 Արդ իմ մանկութենէս՝ ի վեր ինչպէս ապրեցայս, սկիզբէն երուսաղէմ իմ ազգիս մէջը
5 ըլլալովս, բոլոր Հրէաները ճանչակ են։ Զանոնք առաջուց՝ ի վեր գիս գիտեն, (թէ որ ուզեն վկայել,) որ մեր կրօնքին պիտի դասուած ճամբուն պէս՝ փարիսեցի ապրեր եմ։
6 Եւ հիմա ես յոյսին համար կեցեր կը դատուիմ Աստուծմէ մեր հայրերուն եղած խոստմանը
7 յուսոյն համար։ Որ տասներկու ցեղը անդադար գիշեր ու ցորեկ պաշտելով՝ հոն յուսան անոր հասնելու։ Եւ այս յոյսին համար Հրէաներէն կ'ամբաստանուիմ, օ Ագրիպպաս
8 արքայ։ Ինչ՞ համառատ բան կ'երեւնայ ձեզի թէ Աստուած մեռելները կը յարուցանէ։
9 Ես ինքնս ալ ինծի պարտք կը սեպէի Յիսուս Նազովրեցիին անուանը դէմ շատ բաներ ընել։
10 Որ բրի ալ երուսաղէմի մէջ, և քահանայապետներէն իշխանութիւն առած՝ սուրբերուն շատերը բանտարկեցի, ու անոնց սպանուած
11 ատենը հատնութիւն տուի։ Եւ բոլոր ժողովարաններուն մէջը շատ անգամ զանազ-

ա Գլ· խգ· 27·
ի Հմր· ջ· 3·
լ Հմր· 4· 5·
խ Հմր· 6·
ծ Գլ· ժը· 15· իգ· 19·
կ Ցուն· քննութիւն Եը·
ն Գլ· բ· 13·
շ Հմր· ջ· 3· 7·
ո Գլ· իբ· 22·
չ Գլ· իգ· 2· 29·
իգ· 31·
ձ Հմր· 11· 12·
—
ղ Գլ· իբ· 3· իգ· 6· իգ· 15· 21·
փիլ· գ· 3·
բ Գլ· իգ· 6·
գ Ծն· գ· 15· իբ· 18· իգ· 4· իսբ· 19· բ Օր· ժը· 13· բ Թագ· ե· 12·
Ա—ա Գլ· ժե· 11· Եսա· գ· 3· ե· 14· բ· 6· ե· 10· Երեմ· իգ· 5· իգ· 14· 15· 16· Նէհ· ի· 23· յե· 24· Դան· բ· 34· Միք· ե· 20· Գլ· ժգ· 32· Հբ·
ամմ· ժե· 8· Տիտ· բ· 13·
թ Ցակ· —· 1·
ժ Գաղ· բ· 37· —· —· 13·
Թես· գ· 10· —· Տիմ· ե· 3·
ա Փիլ· գ· 11·
բ Ցակ· ժգ· 2· —· Տիմ· —· 13·
ջ Գլ· ը· 3· Գաղ· —· 13·
ի Գլ· բ· 14· 21· իբ· 5·
լ Գլ· իբ· 19·

պատժելով՝ կը բռնադատէի որ հայհոյեն, և անոնց դէմ սաստիկ կատաղի՝ մինչև օտար
12 քաղաքները կը հալածէի։ Մանաւանդ երբոր Դամասկոս ալ կ՚երթայի՝ քահանայապետներէն
13 իշխանութիւն ու հրաման առած, կէս օրուան ատենը ճամբան վրայ, ով արքայ, երկին-
քէն լոյս մը տեսայ արեւէն լուսաւորութենէն աւելի՝ բոլորտիքս ու ընկերացս ծագած,
14 եւ մեզի որ իմ հետս կ՚երթային։ Ու երբոր մենք ամենքս գետինը ինկանք, ես մը լսե-
ցի որ երբայական լեզուով ինծի կ՚ըսէր, Սաւուղ, Սաւուղ, ինչո՞ւ զիս կը հալածես։
դժուար բան է քեզի խթանի դէմ կից զար-
15 նել։ Ես ալ ըսի, Դուն ո՞վ ես, Տէր։ և անի-
կա ըսաւ, Ես եմ Յիսուս որ դուն կը հալա-
16 ծես։ Բայց ելիր ու ոտքիդ վրայ կայնէ։ ին-
չու որ ասոր համար քեզի երեւցայ, որ քեզ
ձեռք առնեմ պաշտօնեայ և վկայ բնելու
ան բաներուն որ տեսար, ու ան բաներուն
17 որոնցմով պիտի երեւնամ քեզի, ազատե-
լով սա ժողովուրդէն ու հեթանոսներէն, որ-
18 ոնց հիմա քեզ կը խրկեմ, Անոնց աչքերը
բանալու, խաւարէն լոյսի, ու Սատանայի ի-
շխանութենէն Աստուծոյ դարձնելու, որ ա-
նոնք մեզմով թողութիւն առնեն, ու սուրբ-
րուն հետ ժառանգակից ըլլան հաւատա-
19 լով։ Ուստի, Ագրիպպա արքայ, ան երկ-
20 նային տեսիլքին անհնազանդ չեզոյս ես։ Հա-
պա առաջ Դամասկոս ու Երուսաղէմ եղողնե-
րուն, և բոլոր Հրէաստանի երկիրը ու հեթա-
նոսներուն քարոզեցի որ ապաշխարեն ու Ա-
ստուծոյ դառնան, և ապաշխարութեան ար-
21 ժանաւոր գործքեր գործեն։ Ան պատճառով
Հրէաները զիս տաճարին մէջ բռնեցին, և կը
22 ջանային որ սպաննեն։ Սակայն Աստուծմէ
օգնութիւն հասնելով՝ մինչև աս օրս ոչ մեա-
ծի՝ պզտիկին ու մեծին վկայութիւն տալով,
բան մը չգրուցելով ան բաներէն զատ որ
Մարգարէները և Մովսէս խօսեցան թէ պի-
23 տի բլլային։ Թէ Քրիստոս պիտի չարչարուէր,
և թէ անիկա պիտի առաջ մեռելներէն յա-
րութիւն առած՝ լոյս պիտի քարոզէր ժողո-
վուրդին ու հեթանոսներուն։

24 Եւ քանի որ անիկա ասանկ պատասխան
կու տար իրեն համար, Փեստոս բարձր ձայ-
նով մը ըսաւ, Կը խելագարիս, Պօղոս, չատ
25 կարդացողութիւնդ քեզ կը յիմարեցնէ։ Պո-
ղոս ալ ըսաւ, Ես չեմ խելագարիր, ով պա-
տուական Փեստոս, հապա ճշմարտութեան և
26 զգաստութեան խօսքեր կը զրուցեմ։ Քան-

զի ան բաները թագաւորը գիտէ, որուն առ-
ջեւ ես ալ համարձակ կը խօսիմ։ Ինչու որ
չեմ կարծեր թէ ասոնցմէ մէկ բան մը անկէ
ծածկուած ըլլայ, վասն զի ան բանը մէկ
27 անկիւնի մը մէջ եղած չէ։ Մարգարէներուն
կը հաւատաս՝ Ագրիպպա արքայ։ գիտեմ
28 որ կը հաւատաս։ Եւ Ագրիպպաս ըսաւ Պօ-
ղոսին, Քիչ մնաց որ զիս համոզես քրիստո-
29 նեայ ըլլալու։ Պօղոս ալ ըսաւ, Աստուծմէ
կը խնդրեմ որ թէ քիչով և թէ շատով, չ
թէ միայն դուն, հապա ամէնքն ալ որ այ-
օր ինծի կը լսեն, անանկ ըլլան ինչպէս որ ես
եմ՝ ան կապերէս ի զատ։

30 Ոտքի վրայ ելաւ թագաւորը և կուսա-
կալը ու Բերնիկէ, և անոնք որ իրենց հե-
31 տը նստեր էին։ Ու դուրս ելլելէն ետև՝ իրա-
րու հետ խօսեցան ու ըսին թէ Այս մարդը
մեռնելու կամ կապուելու արժանի բան մը
32 չըներ։ Ագրիպպաս ալ փեստոսին ըսաւ, Կա-
րելի էր ան մարդը արձակել, եթէ որ կայսե-
րին չդողդոջած չբլլար։

ԳԼ. ԻԶ

1 Պօղոս նաւով հարցոյ կ՚ելլի Հռոմ երթալու։ 10 կը նախա-
զգէ հարբուռն փոթորիկը։ 11 բայց իր խրատին չեն հաւա-
նար։ 14 Ակիկադոնեան կը պատահի։ 41 և նաւը կու-
բին կը կոտրի։ 44 բոլոր ամենն ալ անվնաս ցամաքը կ՚ել-
լեն։

1 Երբոր որոշուեցաւ որ նաւով Իտալիա եր-
թանք, Պօղոս և ուրիշ քանի մը կալուած-
ներ յանձնեցին Հարիւրապետի մը որուն ա-
նունը Յուլիոս էր՝ Սեբաստեան գունդէն։
2 Եւ մենք Ադրամիտացի նաւ մը մննելով
հարցոյ ելանք, ու Ասիայի կողմերէն պիտի
նաւերնիք. Թեսաղոնիկէէն եղող Արիստար-
3 քոս Մակեդոնացին ալ մեր հետն էր։ Եւ
հետևեալ օրը Սիդոն իջանք. և Յուլիոս մար-
գարէութիւն ցուցընելով Պօղոսին, Հրաման
առաւ որ բարեկամներուն երթայ ու գար-
4 ծուն գտնէ։ Եւ անկէ ելլելով՝ կիպրոսին վա-
րի կողմէն նաւեցինք հովը դէմ բլլալուն հա-
5 մար։ Եւ երբ կիլիկիայի ու Պամփիւլիայի ծո-
վուն միջտեղէն նաւելով՝ Լիկիայի Միւռ հա-
6 սանք իջանք։ Եւ հարիւրապետը հոն Ալեք-
սանդրացի նաւ մը գտնելով՝ որ Իտալիա կ՚եր-
7 թար, մեզ անոր մէջ մտցուց։ Եւ չատ օրեր
կամաց կամաց նաւելով՝ հազիւ թէ Կնիդո-
սին դիմերը հասանք. և հովը մեզի դէմ ըլ-
լալով՝ կրետէին վարի կողմէն Սալմոնային քո-
8 ղին նաւեցինք։ Եւ դժուարաւ անկէ անցնե-
լով՝ մեզ տեղ մը հասանք, որ Գեղեցիկ նա-

1 Գլ. Բ. 3. Բր. 8. 2 Գլ. Բր. 19. 3 Գլ. Բր. 21. 4 Ես. լե. 8. Բր. 7. Ղևտ. ա. 19. Ելք. ը. 12. Կոր. գ. 4. Եփես. ա. 13. 5 Գլ. Բ. 20. 22. 29. Ժա. 26. Ժգ. Ժգ. Ժգ. Ժե. Ժզ. Ժէ. Ժը. Ժթ. Ի. Ե. Բա. 6 Մա. գ. 8. 7 Գլ. Ի. 30. 8 Գլ. Բա. 30. 31. 9 Ղևտ. Բգ. 27. 41. Գլ. Իգ. 14. Իը. 23. Հռոմ. գ. 21. Ելք. ժ. 20. Ղևտ. Ի. 46. Կոր. ա. 23. բ. 13. 14. գ. 10. Ես. լե. 20. Կոր. ա. 18. Յայտ. ա. 5. 10 Գլ. Իգ. 9. 33. Իե. 25. 11 Գլ. Իե. 11. Գլ. Իե. 18. 25. Գլ. Ժթ. 29. 12 Գլ. Իգ. 83.

ւանդխառ կ'բառնէր , որուն մեռ էր Դա-
ահա քաղաքը ։
9 Ու երբոր շատ ժամանակ անցաւ , և նա-
էին ճամբայ ելլելէն ալ վտանգաւոր էր , տեղ-
մին առնելն ալ արդէն անցած ըլլալով , Պօ-
10 գոս խրատ կու տար , եւ կ'ըսէր անոնց , Սար-
դիկ , ես կը տեսնեմ որ ասոր նաւերս ճամբայ
ընելը առաւօտեան ու շատ վնասով պիտի
ըլլայ , չէ թէ միայն բեռներն ու նաւերն՝ հապա
11 մեր անձերուն ալ ։ Բայց հարեւրապետը ա-
ւելի նաւապետին և նաւատիրին միտքն կ'ընէր՝
12 քան թէ Պօղոսին խօսքերուն ։ Ու որովհետև
անոր նաւահանգիստը յարմար չէր ձմեռը հոն
անցնելու , շատերը խորհեցան անկէ երթալ ,
որ գուցէ կարող ըլլան փիւնիկէ հասնելու
ու ձմեռը հոն կենալու , որ Կրետէի նաւա-
հանգիստն մըն է , ու դէպ ի հարաւ և արև-
13 մտեան հիւսիս կը նայի ։ Ու երբոր հարաւա-
յին մեղմ հով մը փչեց , կարծելով թէ իրենց
դիտաւորութիւնը հասեր են , ճամբայ ելան
14 ու կրետէին քովէրկէն կ'անցնէին ։ Եւ շատ
առնէ չանցած՝ մրրկայոյզ հով մը եղաւ անոր
15 դէմ , որ Եւրակիլկոն կ'ըսուի ։ Երբոր նաւը
յափշտակուեցաւ և հովին դէմ չկրցաւ դի-
մադնալ , թող առած կ'երթայինք կու գայինք ։
16 Եւ դէպ ի մէկ փոքր կղզիի մը եանէ կոզմը
դիմելով՝ որ Կղօդա կ'ըսուէր , հազիւ կրր-
17 ցանք մակոյկը բռնել ։ Որն որ առնին՝ ու օգ-
նութիւնները գործածելով նաւը տակէն կա-
պեցին ։ և վախնալով որ չըլլայ թէ Սյրտա-
նաւտը խլնայ , առագաստը իջնցուցած՝ անոնց
18 կ'երթային ու կու գային ։ Եւ ասոնցմով ալ կո-
ձռւնան մէջ որ էինք , հետեւեալ օրը բե-
19 ռները դուրս նետեցին ։ Ու երրորդ օրը Ինա-
էին գործիքներըր ձեռքովնիս դուրս նետե-
20 ցինք ։ Ու երբոր շատ օրեր ոչ արև՝ ոչ ալ
աստղեր կ'երեւնային , և փոթորիկը փոյ չէր
փրանիս , ալ բոլորովին մեր ազատուելու յոյսը
21 վերցաւ ։ Եւ երկարեան շատ օրերէ ի վեր
ոեւէր կայնելով բան , Պօղոս անոնց մէջը
կանգնելով ըսաւ , Ով մարդիկ , պէտք էր ձեզ
դի որ ինձի միտկ ընէիք ու Կրետէէն չելլէիք ,
22 և ասա ապահովութիւնը ու վնասը չքաշէիք ։ Ու
հիմա ձեզ կը յորդորեմ որ սիրտ առնէք ,
քանզի ձեզմէ մէկուն անձին վնաս մը պիտի
23 չըլլայ՝ բայց միայն նաւին ։ Վասն զի որ
չեմ երկրպագեր ինձի ան Աստուծոյն հրեշտակը ,
24 որ ես Անոր եմ ու զԱրեվիկա կը պաշտամ , Եւ
ըսաւ , Մի վախնար , Պօղոս , կեսարին դիմացը
պէտք է որ ելլես դուն ։ և ահա Աստուած քե-
զի շնորհեց ան ամէնը՝ որ քու հետդ նաւին
25 մէջն են ։ Ուստի , մարդիկ , սիրտ առէք , վասն
չեմ որ ես կը հաւատամ Աստուծոյ՝ որ ասանկ
պիտի ըլլայ , ինչպէս որ ինձի գրուեցաւ ։
26 Մինչեւ թէ պէտք է որ Ցմէկ կղզի մը իյնանք ։
27 Ու երբոր տասնչորսերորդ գիշերն էր որ
Ադրիական ծովուն մէջ կը տարուբերէինք ,
կէս գիշերին նաւավարներն կը կարծէին թէ
28 մէկ երկրի մը մօտենալու են ։ Եւ գնահատ ձգե-
լով՝ քսան գրկաչափ գտան ։ ու քիչ մըն ալ
յառաջ երթալով՝ նորէն ձգեցին , և տասնու-
29 հինգ գրկաչափ գտան ։ Ու վախնալով որ չըլ-
լայ թէ քարոտ տեղատներ իյնան , ետեւի կող-
մէն չորս խարիսխ ձգեցին , և տասա բլլա-
30 լուն կը փափաքէին ։ Իսկ նաւավարներն նաւէն
փախչիլ ուզելով՝ մակոյկը ծովը իջնցուցին ,
պատճառելով որպէս թէ առջեւի կողմէն ալ
31 խարիսխներ պիտի ձգեն ։ Բայց Պօղոս բսաւ
հարեւրապետին ու զինուորներուն , Թէ որ ա-
տոնք նաւին մէջը չմնանան՝ դուք չէք կրնար
32 ազատիլ ։ Ասոնք զինուորները մակոյկին
չատնեները կտրեցին , և թողացին որ դուրս
33 իյնայ ։ Ու երբոր առտու բլլալու վրայ էր ,
Պօղոս կ'ազաչէր ամէնուն որ կերակուր ուտէն ,
ըսելով , Այսօր տասնչորս օր է որ դուք
ազատելով անօթի մնացեր էք , ու բան մը կե-
34 րած չէք ։ Ուստի կ'ազաչեմ ձեզի որ կերա-
կուր ուտէք , ինչու որ ասոր ալ ձեր ազատու-
թեանը համար է ։ Քանզի ձեզմէ մէկուն գլու-
35 խէն մազ մը պիտի չկորսուի ։ Եւ ազապէս բսե-
լով՝ հաց առաւ , ու Աստուծոյ առջեւը Ա-
մէնուն ալ ծանօթացաւ , և կտրելով սկսաւ ուտել ։
36 Եւ ամէնն ալ սիրտ առին , ու իրենք ալ կե-
37 րակուր կերան ։ Եւ նաւին մէջը ամէնքս եր-
կու հարիւր եօթանասունեւվեց հոգի էինք ։
38 Երբոր կշտացան կերակուրով , նաւը թեթե-
ցուցին՝ ցորենը ծովը թափելով ։
39 Ու երբոր առտու եղաւ՝ ցամաքը չէին
ճանչնար , միայն թէ մէկ ծոց մը կը նշմարէին
որ ծովեզերք ունէր , ու կը խորհէին որ եթէ
40 կարելի է նաւը անոր մէջը մղեն ։ Եւ խարխա-
նները կտրելով՝ ծովը ձգեցին , ու զեկերուն
կապերը թողացուցին , և առագաստը հովին
բանալով՝ դէպ ի ան ծովեզերքը կ'երթային ։
41 Եւ անանկ տեղ մը իյնալով որ երկու կողմը
ծով էր , Հնաւը նստեցուցին ։ և նաւին առ-
ջեւի կողմը խրելով՝ անշարժ մնաց , ու ետեւի
կողմը ալիքներուն սաստկութենէն կը քա-
42 կուէր ։ Զինուորներն ալ խորհուրդ բրին որ
կապտածներըր սպաննեն , որ չըլլայ թէ մէկը
43 լողալ ու փախչի ։ Բայց հարեւրապետը որ
Պօղոսը ազատել կ'ուզէր՝ արգիլեց զանոնք
ան խորհուրդէն , և հրամայեց բրաւ թէ որոնք
որ կրնան լողալ , թող անոնք առաջ նետուին
44 ու ցամաքը ելլեն ։ Եւ մնացածներըր՝ ոմանք
տախտակներով և ոմանք նաւին ուրիշ բաներ

Դ Դ. խգ · 27 · 28 ·
· Կ=Ն ծածկագրաբար
ե Ճ=Ն · ա · ե ·
ը Գէ · խգ · 11 ·
թ Դ=Ռ · գ · 16 · Հբ.
ասմ. ա · 2 · բ Տիմ.
ա · 3 ·
ժ Դ=Ի · ա · 45 · Հբ.
ասմ. գ · 20 · 21 ·
բ Տիմ. ա · 12 ·
ի Գէ · իգ · 1 ·
լ Գ Ք=ա · ա · 52 ·

Մ=ա · ժ · 10 ·
Դ=ի · ժբ · 1 · իա · 18 ·
ծ ա Ք=ա · Բ · 13 ·
Մ=ա · ժե · 36 ·
Մ=բ · ը · 6 · Ճ=Ն ·
գ · 11 · ա Տիմ. գ · 3 · 4 ·
կ Կ=բ · ժ=ա · 25 ·

բովը. և այսպէս Համէնը ազատեցան՝ ցանկը կ՚ելլան։

ԳԼ. ԻԸ

1 Գալաս և իր ընկերները Նազովկիայեցիներն էորը մտքի. բանիցն կը տանջուին. բայց չեն ուզեր։ 2 Իմ մը Գալասին ձեռ. ը կը բռնէ. բայց չեն ուզեր։ 3 Գալաս շատ հիւանդներ կը բժշկել կսկսի ՔԷ։ 11 Համոյ կ՚ելլէ Հաւմ երթալու։ 15 կ՚ի. Մատթէի Հրեից իր գալուն պատճառը։ 16 Եւ իր գալուցիներուը անոնք կը հաւատան Քրիստոս։ անոնք ալ չեն հաւատար։ 30 պատ. ասիներին երկու տարի կը գտրուի Հաւմէայ ՔԷ։

1 Ու երբոր ազատեցան՝ գիտցան որ Մալթէի անուն կղզին Մելիտէ էր։ 2 Եւ բարբարոսները քիչ մարդասիրութիւն չցուցցին մեզի. ինչու որ կրակ վառեցին, և մեզ ամէնքս ալ ընդունեցին՝ վրանիս հասած անձրեւին համար 3 ու ցուրտին համար։ Ու երբոր Գողա շատ մը խոխ ժողվեց և կրակին վրայ դրաւ, օձ մը ելաւ, անոր ձեռքը բռնեց, 4 բարբարոսներն ալ երբոր անոր տեսան անոր ձեռքէն կախուած՝ իրարու կ՚ըսէին, Անշուշտ մարդասպան մ՚ըն է, որ թէպէտ ծովէն ազատեցաւ, դարձ իրաւունքը թող չուաւ որ ապրի։ 5 Իսկ անիկա գազանը կռաց կին մէջը թօթվեալ՝ վրան մէկ վնաս մը չեղաւ։ 6 Ու անոնք կը սպասէին որ անիկա ուռէ, նայ՝ կամ յանկարծակի մեռած իյնայ. բայց երբոր շատ մը սպասեցին, ու տեսան որ իրեն վնաս մը չեղաւ, կարծիքնին փոխելով՝ ՚ին կ՚ըսէին թէ աստուած մ՚ըն է։ 7 Անդ ան տեղին բոլորտիքը կղզիին դիւանոց մարդուն տա. րածքները կային, որուն անունը Պողղիոս էր, որ ինքը մեզ ընդունեց և երեք օր հիւրա. 8 սիրութեամբ իր քովը պահեց։ Ու եղաւ որ Պողղիոսին հայրը չկրծով և թանչքով հի. ւանդացած պառկած էր. ու Գողա անոր քովը մտաւ, և ՚աղօթք ընելով՝ ձեռքերը վրան դը. 9 րաւ ու բժշկեց զանիկա։ Ու երբոր ասիկա եղաւ, ուրիշ հիւանդներ որ ան կղզիին մէջն 10 էին՝ գալ դային և կը բժշկուէին. Որոնք չատ ՚պատուներով այ մեզ պատուեցին, ու երբմա. նաւ ատենին պէտք եղած բաներըս տուին։

11 Եւ երեք ամսէն ետև Ալեքսանդրացի նաւով մը ճամբայ ելանք, որ ձմեռը ան կղզին անցուցեր էր, ու Դիոսկուրացւոց նշանը 12 ունէր։ Եւ Սիրակուսա իջնելով՝ երեք օր հան 13 կեցանք։ Անկէ ալ պտոյտ մը ընելով՝ Հռե. գիոն հասանք. և մէկ օրէն ետև որ Հարաւ 14 փչեց, երկրորդ օրը Պուտիողս եկանք։ Ու հոն եղբայրներ գտանք, որոնք աղաչեցին որ եօթը օր իրենց քովը մնանք. ու ետքը Հռո. 15 մայ եկանք։ Եւ անկէ եղբայրները երբոր մեր վրայով լսեցին, մեզ դիմաւորելու եկան մինչև Ապիոսի վաճառանոցը ու Երեք պան. դոչիները. և Գողա անոնք տեսնելով՝ գոհու. Թիւն տուաւ Աստուծոյ և սիրտ առաւ։

16 Ու երբոր Հռոմ մտանք, Հարիւրապետը կապուածներըս զօրապետին յանձնեց. Իսկ Գողային Հրամեան եղաւ որ իր պահապան գին. 17 ուրիշն հետ գար կնայ։ Ու եղաւ որ երեք օրէն ետև անոնք Հրէից գլխաւորները կան. չեց. ու երբոր ժողովեցան՝ ըսաւ անոնց, Արդիկ եղբայրնե, Ես ժողովրդին կամ հայրենական սովորութեանց դէմ բան մը չը. րած, Երուսաղէմէն կապուած՝ Հռոմայե. 18 ցւոց ձեռքը մատնուեցայ։ Որոնք Երբոր դա քննեցին, ուզեցին որ արձակին, ինչու որ իմ 19 վրաս մեռնելու յանցանք մը չկար։ Բայց երբոր Հրէաները հակառակ կեցան, ստիպ եղաւ որ կայսրին բողոքիմ, չէ թէ իմ ազգս ինչ 20 մեղադրանքիս մը ունեցողի պէս։ Ուս. որ ատ պատճառով աղաչեցի որ ձեզ տեսնեմ ու ձեզի խօսիմ. ինչու որ Իսրայէլի յուսոյն 21 համար ես Ասա չղիան վրաս ունիմ։ Անոնք ալ ըսին իրեն, Մենք քու վրայովդ Հրէաս. տանէն ոչ թուղթեր առինք, և ոչ եղբայր. ներէն մէկը հոս գալով՝ քու վրայովդ չա. 22 րտիքուն մը պատմեց կամ խօսեցաւ։ Բայց կ՚ուզենք որ քեզմէ լսենք թէ դուն ինչ միտքի վրայ ես. ինչու որ մենք աս աղան. դին վրայով տեղեկացած ենք՝ որ ամէն տեղ 23 սուտ դէմ կը խօսին։ Ու մէկ օր մը որոշ. լով անոր՝ շատերը անոր գային իր բնակած տեղը, Որոնց Աստուծոյ Թագաւորութիւնը կը ծանուցանէր վկայութիւնով, և կը համ. զէր զանոնք Յիսուսի վրայով Մովսէսին օ. րէնքէն ու մարգարէներէն՝ առտուընէ մինչև 24 իրիկուն։ Ու անոնք կը հաւատային բուած. 25 Ներուն, ու անոնք չէին հաւատար։ Եւ իրա. րու հետ չմիաբանած գային, երբոր Պողոս մէկ խօսք մը բաւ՝ թէ Հոգին Սուրբ ազէկ խօսեցաւ մեր Հայրերուն՝ Եսայի մարգարէին 26 ձեռքովը, Եւ բաւ, Գնա աս ժողովրդին ու բսէ, Լսելով պիտի լսէք՝ ու չհմնանք, և տեսնելով պիտի տեսնէք՝ ու չտեսնէք. ինչու 27 որ աս ժողովրդին սիրտը թանձրացաւ, և ականջներովը ծանր լսեցին, ու աչքեր. նին գոցեցին, որ չըլլայ թէ աչքերով տեսնեն, ու ականջներովը լսեն, և սրտերով հասկնան, ու դարձի գան, և ես բժշկեմ զա. 28 նանք։ Ուստի յայտնի ըլլայ ձեզի որ Աստու.

---

1 Հռ. 22։
— Գլ. իե. 16։
2 Համ. ա. 24։ ա Կոր. ժգ. 11։ Կող. գ. 12։
4 Մատ. ժգ. 18։ Ղուկ. գ. 19։
5 Գլ. ժգ. 10։
6 Ճահ. ե. 14, 15։
7 Մատ. գ. 5։ ե. 28։ ժգ. 18։ Ղուկ. գ. 41։ Գլ. ժե. 11։ 14։ ա Կոր. ժգ. 9։ 23։
8 Մատ. ժգ. 14։ Ղուկ. ե. 40։ Յակ. ե. 14։
9 Մատ. ը. 1։ Ղուկ. թ. 1։
10 Ես. իե. 8։ իզ. 31։
11 Գլ. իե. 11։
12 Գլ. իզ. 8. 7։
13 Գլ. իզ. 10։ Եբրա. գ. 1. 9։ 20։ ե Տիմ. գ. 16։ ը Փիլիմ. 10, 12։ 19։ Ղուկ. ը. 34։ Գլ.։
14 իզ. 5։ 14։ ա Պետ. ը. 13։ գ. 14։
15 Ղուկ. իզ. 27։ Գլ. ժե. 3։ ժի. 3։ ժի. 8։
16 Տես գլ. իզ. 6. 23։ Գլ. ժգ. 6։ ժե. 3։ ժի. 9։
17 Ես. ե. 1։ ը. 14։ ա Պետ. ը. 13։ գ. 14։
18 Ես. ե. 1։ ը. 14։ ա Պետ. ը. 13։ գ. 14։
19 Մատ. ժգ. 14։ 15։ Մատ. գ. 13։ Ղուկ. ը. 10։ Յովհ. ժե. 10։ ժի. 40։ Համ. ա. 8։
20 Եփես. գ. 1։ Կող. դ. 18։ Ա Թես. ե. 8։ Բ Տիմ. ա. 8։ 16։
21 Մատ. ժգ. 14։ Ղուկ. գ. 15։ Յովհ. ա. 19։ 22։ Գլ. իե. 2։ իզ. 5։ իը. 12։ իթ. 6։ Ա Կոր. ժե. 3։ Գաղ. ա. 1։ գ. 13։ Եփես. ա. 20։ գ. 5։ Փիլիպ. գ. 20։ Կող. գ. 1։ Ա Թես. ա. 10։ Եբրա. ա. 2։ ը. 28։ Յայտ. ա. 5։ ե. 6։ ժգ. 15։
22 Գլ. իը. 5։ իթ. 9։ Ղուկ. ժթ. 43։ Գլ. իթ. 14։ իը. 26։ իթ. 9։ Ա Կոր. ա. 23։ Ա Պետ. գ. 16։
23 Գլ. իթ. 8։ իը. 4։ իթ. 8։ Ղուկ. իթ. 11։ Գլ. իթ. 33։ իը. 3։ իթ. 8։ Ղուկ. իթ. 27։ Գլ. իթ. 23։ իը. 28։ Ղուկ. իթ. 44։ Գլ. իթ. 21

ծոյ փրկութիւնը Հեթանոսներուն խրկուե-
29 ցաւ, և անոնք մնիկ պիտի ըլլեն։ Որ երբ-
որ ասա գրուցից, Հրէաները դարձ եկան, չատ
վիճաբանութիւն ունենալով միջերնին։
30 Եւ լման երկու տարի իր վարձքով բռնած
31 տունը կեցաւ. Եւ իրեն եկողներուն ամէնը
32 կ'ընդունէր, Հոը քարոզէր Աստուծոյ Թագա-
ւորութիւնը, և Տէր Յիսուս Քրիստոսի վրա-
յով առանց արգիլուելու կը սորվեցնէր ա-
մենայն համարձակութեամբ։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ
ԱՌ ՀՌՈՎՄԱՑԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Պօղոս առաքեալ կը ծանուցանէ Հռովմայեցւոց իր առաքե-
լական պաշտօնին կանչուիլը։ 9 Նաև իր սրտին փափաքը անոնց
երթալու։ 16 և թէ ինչ է իր քարոզած աւետարանը։ 18 ու ա-
նաւարութին յայտնուած արդարութիւնը։ 28 թէ Աստուած
բարկացած է ամէն անօրէն մարդի դէմ։ 31 և թէ հեթանո-
նները մեղքերը ինչ են։

1 Պօղոս՝ Յիսուսի Քրիստոսի ծառայ՝ առա-
քեալ ըլլալու կանչուած, Աստուծոյ աւետա-
2 րանին համար ընտրուած, (Ան որ Աստուած
իր մարգարէներուն ձեռքովը սուրբ գիրքին
3 մէջ խոստացաւ,) իր Որդւոյն մեր Տէր Յի-
սուս Քրիստոսին վրայով՝ որ Դաւթին կող-
4 մանէ Մարմնով կոչ-
ուեցաւ Աստուծոյ Որդի զօրութեամբ՝ մեռելներէն յա-
5 րութիւն առնելով. Որով ընդունեցինք և առաքե-
լութիւն առինք՝ հնազանդութիւն հաւատքի Ազգերուն
6 մէջ համար բոլոր ազգերուն մէջ, Անոնց
7 մեծանուն համար. Որ անոնց մէջը դուք ալ
Յիսուս Քրիստոսի կանչուածներն էք. Ձեր
ամէնուն որ Հռովմայ մէջ էք Աստուծոյ սիրե-
լիներուդ, Սուրբ ըլլալու կանչուածներուդ՝
Ընդունէք և խաղաղութիւն Ձեզի Աստուծմէ
մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն։
8 Նախ Ինչ դասնամաւ իմ Աստուծմէս Յիսուս
Քրիստոսի ձեռքովը Ձեր ամէնուն համար,
որ Ձեր հաւատքը բոլոր աշխարհ կը պատ-
9 մուի։ Քանզի Վկայ է ինծի Աստուած, Որուն
որ ես կը պաշտեմ իմ հոգիովս ան որդւոյն
10 աւետարանին մէջ, Թէ ինչպէս անդադար
Ձեզ կը յիշեմ, ամէն աղօթքներուս
մէջ Խնդրելով որ գուցէ անգամ մը Աստու-
ծոյ կամքովը ինծի յաջողութիւն ըլլայ Ձեզ
11 մի գալու. Քանզի կը փափաքիմ Ձեզ տես-
նելու, որ Ձեզի հոգևոր շնորհք մը հաղոր-
12 դեմ՝ որպէս զի հաստատուիք. Այսինքն Ձեր
հետը ես ալ միխիթարուիմ իմ ու Ձեր
13 փոխադարձ հաւատքին միջոցովը. Մակայն
չեմ ուզեր որ չգիտցող ըլլաք, եղբայրնե՛ր,
Որ շատ անգամ ուզեցի գալ Ձեզի, (և մինչև
հիմա արգիլուեցայ,) Որ Ձեր միջէն ալ պտուղ
մը ունենամ, ինչպէս որ ուրիշ Հեթանոսաց մէջ
14 ալ. Յոյներուն ու Բարբարոսներուն, Իմաս-
տուններուն ու անմտութեան ալ պարտական
15 եմ. Ուստի որչափ որ Ձեր կողմէ պատ-
ժառութիւն Ունի Ձեզի ալ որ Հռովմայ մէջ
էք աւետարանը քարոզելու.
16 Ինչու որ Ես ամենևին չեմ ամչնար Աւետա-
րանէ, վասն զի Աստուծոյ զօրութիւնն է ան
Բոլոր հաւատացեալներուն փրկութեան Հա-
17 մար, առաջ Հրէային ու նաև Յոյնին. Ինչու
որ անով Աստուծոյ արդարութիւնը որ է Հա-
ւատքէն Հաւատքի համար կը յայտնուի.
Ինչպէս որ գրուած է Թէ Արդարը Հաւատքէն
պիտի ապրի.
18 Քանզի Աստուծոյ բարկութիւնը երկինքէն
կը յայտնուի մարդոց բոլոր ամբարշտութեանը

1 Մատ. ֆ. 41. 45։ Գլ. Ժգ. 46. 47։ Ժբ. 6։ իբ. 21։ իգ. 17. 18։ Հովհ. ժ. 11։
2 Ռնե՛ն ըսնին ես ես Հռոմ. 9։
3 Գլ. գ. 21։ Եփես. գ. 10։
4 Գոր. իբ. 21։ Կոր. ա. 1։ Գաղ. ա. 1։ Տիմ. ա. 11։ բ. 7։ բ Տիմ.
5 ա. 11։
6 Գոր. ի. 47։ Ժգ. 46. 47։ Ժբ. 6։ իբ. 21։ իգ. 17. 18։ Հովհ. ժ. 11։
7 Ռնե՛ն ըսնին ես ես Հռոմ. 9։
8 Գոր. ի. 31։ Եփես. գ. 10։
9 Գոր. իբ. 21։ ա Կոր. ա. 1։ Գաղ. ա. 1։ Տիմ. ա. 11։ բ. 7։ բ Տիմ.
10 ա. 11։
11 Գոր. Ժգ. 46. 47։ Ժբ. 6։ իբ. 21։ իգ. 17. 18։ Հովհ. ժ. 11։
12 Ռնե՛ն ըսնին ես ես Հռոմ. 9։
13 Գոր. Ժգ. 46. 47։ Ժբ. 6։ իբ. 21։ իգ. 17. 18։ Հովհ. ժ. 11։
14 Ռնե՛ն ըսնին ես ես Հռոմ. 9։
15 Գոր. Ժգ. 46. 47։ Ժբ. 6։ իբ. 21։ իգ. 17. 18։ Հովհ. ժ. 11։
16 Ռնե՛ն ըսնին ես ես Հռոմ. 9։
17 Գոր. Ժգ. 46. 47։ Ժբ. 6։ իբ. 21։ իգ. 17. 18։ Հովհ. ժ. 11։
18 Ռնե՛ն ըսնին ես ես Հռոմ. 9։

և անիրաւութիւնք վրայ, որոնք ճշմարտու-
19 թիւնը անիրաւութեամբ բռնեն են, վասն
զի Աստուծոյ վրայով գիտացեալ բաներ իրենց
միջը յայտնի է, որովհետև Աստուած անոնց
20 յայտնեց։ Ինչու որ իր անտեսանելի բաները
աշխարհի սկիզբէն առնդծուածներովը կ'ի-
մացուին կը տեսնուին, այսինքն է իր յաւիտե-
նական զօրութիւնը ու աստուածութիւնը,
21 որպէս զի անպատասխանի ըլլան։ Ինչու որ
իրենք Աստուած ճանչնալով՝ Աստուծոյ պէս
չփառաւորեցին կամ չնորհակալ եղան, հա-
պա իրենց խորհուրդներուն մէջ ունայնա-
ցան, և ոչխրութեան անմիտ միտքերնին խա-
22 ւարեցաւ։ Իրենք իմաստուն ենք՝ բանալով
23 յիմարեցան. և անեղծ Աստուծոյ փառքը
փոխեցին նմանցնելով եղծանելի մարդու և
թռչուններու ու չորքոտանիներու և սողուն-
24 ներու պատկերին։ Անոր համար Աստուած
ալ պղծութեան մատնեց զանոնք իրենց սիր-
տերուն ցանկութիւններովը՝ իրենց մարմին-
25 ները իրենց մէջը խայտառակելու։ Ո-
րոնք Աստուծոյ ճշմարտութիւնը ստուի
հետ փոխեցին, ու երկրպագութիւն և պաշ-
տօն մատուցին ստեղծուածներուն քան թէ
Ստեղծողին, որ յաւիտեան օրհնեալ է։
26 Ամէն։ Անոր համար Աստուած զանոնք ետնարդ
կիրքերու մատնեց, որ իրենց էգերը սեղմա-
բնական պէսքը բնութեան դէմ եղող գոր-
27 ծողութեան դարձուցին։ Նոյնպէս ալ արուները կնկան բնա-
կան պէսքը թողուցած՝ իրենց ցանկութիւ-
նովը իրարու հետ վառուեցան. արուները
արուներու հետ խայտառակութիւնը կը գոր-
ծէին, և իրենց մոլութեանը վարձան հատու-
28 ցումը իրենց վրայ կ'ընդունէին։ Եւ որովհե-
տև չուզեցին գԱստուած ունենալ գիտութեանը
միջը պահել, Աստուած ալ զանոնք անարդ
խորհուրդներու մատնեց ընելիքները չ-
29 ներու. Ամէն տեսակ չարիքով անիրաւու-
թիւնով, պոռնկութիւնով, անզգամութիւնով,
ագահութիւնով, չարութիւնով, նախանձով
լեցուն, մարդասպանութիւնով, հակառակու-
թիւնով, նենգութիւնով, չարասրտութիւնով,
30 խռովարարներ, Զրպարտիչներ, Աստուած
ատողներ, նախատողներ, հպարտներ, ամ-
բարտաւաններ, չար բաներ հնարողներ, ծը-
31 նողաց անհնազանդներ, Անմիտներ, ուխտ
չպահողներ, անգութներ, անխղճներ, ան-
32 ողորմներ։ Որոնք դիտնալով Աստուծոյ դա-

² Գոր · ժգ · 18 ·	Ա — Ա · Ն՛ · ջ՛ · Ն՛ —	՚ — Ա — · — · —
³ Ց—ի՛ · — · ջ ·	Ի՛ · Ն՛ · ջ՛ · Ն՛ —	Ց—ի՛ · Ի՛ · ջ ·
⁴ Ա—Ա՛ · ԺՀ · Ն՛ · Ա՛ ·	Ր · Ն՛ · Ե՛ԿՀ՛ · Ր՛ ·	Ն՛ · Ի՛Գ · Ժ՛ · Ն՛ ·
Գոր · ժգ · 16 · ԺՀ ·	Ն՛ · Գոր · ԺՀ · Ն՛ ·	Ի՛ՐՆ՛ · ԺՀ · Ժգ ·
Ն՛ ·	— Ա—Ա՛ · Ձ— · Ն՛ · Գոր ·	Ջ՛ · Ա՛ՄՓ՛ · Ր · Ա ·
⁵ Ի՛ՄՓ՛ · ԺՀ · Ն՛ ·	Ի՛ · Ն՛ · Ե՛ԻՓ՛ · Գ ·	Ն՛Ա · ԺՀ · Ն՛ · Ն՛Ի՛ ·
Ե՛ՒՒ՛ · Ր · Ն՛ · Ե՛ԻՓ՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ր Ի՛Ն՛ · Ր ·	Ի՛ · Ն՛ · Ե՛ԻՓ՛ · Ի՛ ·
Գ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Գոր · ԺՀ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
⁶ Ց—ի՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
⁷ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
⁸ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
⁹ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
¹⁰ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
¹¹ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
¹² Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·

նաստանք, թէ անոնք որ սանդկ բաներ կ'ը-
նեն՝ մահապատի արժանի են, չէ թէ միայն ան
բաները կ'ընեն, հապա ընոդնեցուն հաւա-
նութիւն ալ կու տան։

ԳԼ · Բ

1 Ընդհանր որ ատրիներդ կը դատապարտեն իրեն մեղադրելի
թէ որ իրենք ալ ան մեղքերը կը գործեն. չէն կրնար ինքզինք
նէն արդարացնել. 2 ոչ ալ կրնան պատ Աստուծոյ
դատաստանէն. 3 թէ Հրեայ բլան թէ հեթանոս. 14 քանի
Հրեաներ որ հեթանոսները չէն կրնար պատ Աստուծոյ. 17 անոնք
ալ Հրեաները. 25 որոնց թլփատութիւնը պատ մը պիտի
չըլլէ, թէ որ օրէնքները պահեն։

1 Ա ասոի, ով մարդ, ով որ բլլաս դուն որ կը
դատես, պատասխան չունիս ասոյս. Քանզի
ինչ բանով որ ուրիշը կը դատես, անով քու
անձդ կը դատապարտես, վասն զի դուն ալ
2 որ կը դատես՝ նոյն բաները կ'ընես. Բայց
գիտենք որ Աստուծոյ դատաստանը ճշմար-
տութեամբ կ'բլլայ անոնց վրայ՝ որ անսկ
3 բաներ կը գործեն. Ա՛ղ, ով մարդ, դուն որ
ասանկ բաներ ընոդնեղը կը դատես, և դուն
նոյն բաները կ'ընես, աս մտքդդ կ'անցընե՞ս
թէ դուն Աստուծոյ դատաստանէն ազատ պիտի
4 մնաս. Կամ թէ անոր անչափ քաղցրութիւնը
ու համբերութիւնը ու երկայնամտութիւնը
կ'արհամարհե՞ս, չգիտնալով որ Աստուծոյ
քաղցրութիւնը քեզ դէպ ի ապաշխարութիւն
5 կ'առաջնորդէ. Բայց դուն քու խստութիւ-
նովդ և անդնդկ սրտովդ քու անձիդ բար-
կութիւն կը դիզես՝ բարկութեան և Աստուծոյ
արդար դատաստանին յայտնուելու օրուա-
6 նըր համար. Ան որ ամէն մէկուն իր գործ-
7 ըերուն փոխարէնը պիտի հատուցանէ. Յա-
՝ բանականութեամբ կեանք անոնց որ բարի գործ-
ըերու մէջ համբերութեամբ յարատևելով՝
փառք ու պատիւ և անմահութիւն կը խնդ-
8 րեն. Բայց անոնց որ հակառակ են, և ճշ-
մարտութեան անհնազանդ ու անիրաւութեան
հետևողական՝ բարկութիւն և սրտմտութիւն,
9 Նեղութիւն և տառապանք պիտի բլլայ ամէն
մարդու վրայ որ չար կը գործէ, Հառաջ Հը-
10 էայնին ու նաքը Յոյնին. Իսկ փառք ու
պատիւ և խաղաղութիւն ան ամէնուն որ
բարի կը գործէ, առաջ Հրէայնին ու նաքը
11 Յոյնին. Ընդ որ Աստուծոյ քովը աչառու-
12 թիւն չկայ. Քանզի անոնք որ առանց օրէն-
քի մեղք գործեցին, առանց օրէնքի պիտի
կորսուին. և անոնք որ օրէնքի տակ մեղք

Ե՛ · Ն՛ ·	—	Ի՛ Օր · ր · Ն՛ ·
— Գլ · — · Ն՛ ·	— Գլ · — · Ն՛ ·	Ց—ի՛ · Ի՛ · Ն՛ ·
² Ր Ե՛ — · Ժ՛ · Ն՛ ·	² Ր Ե՛ — · Ժ՛ · Ն՛ ·	² Ց—ր · Ի՛Գ · Ա—Ա՛ ·
Գ · Ն՛ · Ա՛—Ա՛ · Ի՛ ·	Գ · Ն՛ · Ա՛—Ա՛ · Ի՛ ·	Ի՛ · Ե՛ԿՀ՛ · Ր՛ · Ն՛ ·
³ Ց—ի՛ · Ր՛ · Ն՛ ·	³ Ց—ի՛ · Ր՛ · Ն՛ ·	Ի՛ · Ն՛ · Ե՛ԻՓ՛ · Ի՛ ·
Ն՛ · Գ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Գ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
⁴ Գլ · Ի՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	⁴ Գլ · Ի՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
⁵ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
⁶ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
⁷ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
⁸ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
⁹ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
¹⁰ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
¹¹ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
¹² Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·

— Գլ · — · Ն՛ ·	— Գլ · — · Ն՛ ·	— Գլ · — · Ն՛ ·
² Ր Ե՛ — · Ժ՛ · Ն՛ ·	² Ր Ե՛ — · Ժ՛ · Ն՛ ·	² Ր Ե՛ — · Ժ՛ · Ն՛ ·
Գ · Ն՛ · Ա՛—Ա՛ · Ի՛ ·	Գ · Ն՛ · Ա՛—Ա՛ · Ի՛ ·	Գ · Ն՛ · Ա՛—Ա՛ · Ի՛ ·
³ Ց—ի՛ · Ր՛ · Ն՛ ·	³ Ց—ի՛ · Ր՛ · Ն՛ ·	³ Ց—ի՛ · Ր՛ · Ն՛ ·
Ն՛ · Գ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Գ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Գ · Ն՛ · Ն՛ ·
⁴ Գլ · Ի՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	⁴ Գլ · Ի՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	⁴ Գլ · Ի՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
⁵ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	⁵ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	⁵ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
⁶ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	⁶ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	⁶ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
⁷ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	⁷ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	⁷ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
⁸ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	⁸ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	⁸ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
⁹ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	⁹ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	⁹ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
¹⁰ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	¹⁰ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	¹⁰ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
¹¹ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	¹¹ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	¹¹ Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
¹² Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	¹² Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	¹² Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·
Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·	Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ · Ն՛ ·

13 գործեցին, օրէնքով պիտի գաւառին, (Էին չաւ որ չէ թէ օրէնքը լսողներըը Աստուծոյ առջեւը արդար են, Հապա օրէնքը կատա-
14 րողները պիտի արդարանան։ Քանզի հեթանոսները որ օրէնք չունին՝ երբոր բնա-կաներաբար օրէնքին գործքերը կը գործեն, օրէնք չունենալով՝ իրենց անձերուն օրէնքը
15 բուն իրենք կ'ըլլան. Որ օրէնքին գործքը իրենց սրտին մէջը գրուած կը ցուցընեն իրենց խղճմտանքին վկայութեամբը, և իրենց խոր-հուրդներուն իրար յանդիմանելովը՝ կամ
16 իրաւունք ապալով.) Ի Այն օրը որ Աստուած դատող ծածուկ բաներըը պիտի գատէ Յիսուս Քրիստոսի ձեւովը՝ ըստ աւետարանիս։

17 Ահա դուն Հրէայ բուներ ես, և օրէնքին կռթնիր ես, ու Աստուծով կը պարծենաս,
18 Ու կամքը գիտես, ու տարբեր բաներըը կը զանազանես՝ օրէնքէն խրատուած ըլլալով.
19 Ես քու ծանձիդ վրայ վստահութիւն ունիս՝ թէ կոյրերուն առաջնորդ ես, խաւարածնե-
20 բուն լոյս, Անմիտներուն խրատ ուսուց, որ-պոյց վարժապետ, Ու թէ գիտութեան ու ճշմարտութեան կերպարանքը օրէնքին ունիս.
21 Ի՞նչ արդ՝ դուն որ ընկերիդ կը սորվեցնես, քու անձիդ չե՞ս սորվեցներ. որ կը քարոզես
22 գողութիւն չընել, կը գողնա՞ս. Որ կ'ըսես շնութիւն չընել, շնութիւն կ'ընես. Որ կը ղզուիս կուռքերէն, սրբապղծութիւն կ'ընես.
23 Որ օրէնքով կը պարծենաս, օրինազանց լը-
24 լալով՝ զԱստուած կ'անարգե՞ս։ Ինչու որ Աստուծոյ անունը ձեր պատճառովը հեթանոսաց մէջ կը հայհոյուի, Կինչպէս որ գրուած է.
25 Արդ Թլփատութիւնը շահ կ'ունենայ, թէ որ օրէնքը պահես. Իսկ թէ որ օրէնքին դէմ յանցաւոր ես, քու թլփատութիւնդ ան-
26 թլփատութիւն եղաւ։ Ապա թէ որ անթլփատութիւնը օրէնքին իրաւունքները պահէ, չէ՞ որ անոր անթլփատութիւնը թլփատութիւն
27 պիտի սեպուի. Եւ ի բնէ եղած անթլփատութիւնը օրէնքը կատարելով՝ Կպիտի դատապարտէ քեզ, որ գիրով ու թլփատու-
28 թիւնով օրէնքին յանցաւոր ես։ Ինչու որ Հրէայ չէ ան որ դրսեւնց է, և թլփատութիւն չէ ան որ դրսեւնց մարմինով է.
29 Հապա Հրէայ ան է որ ներսեւնց է, ու թլ-

փատութիւն սրտինը՝ Հոգիով, ու չէ թէ գիրով. Որուն գովեստը չէ թէ մարդոցմէ է, հապա Աստուծմէ.

ԳԼ. Գ

1 Հրէից պատուականութիւնը. 3 պարծ որ բնաւ չկորնչացնէ. 9 բոլոր մարդիկը կը ցուցնէ թէ անարդ ալ մեղքի տակ են. 19 ամբողջ բնաւ մարդին մը չարդարանալը օրէնքով. 28 որ միայն Հոգիով կ'արդարանայ. 31 օրէնքը չհակառակիր։

1 Ուրեմն Հրէան ի՞նչ աւելի բան ունի, կամ
2 թլփատութենէն ի՞նչ շահ կայ. Շատ՝ ամէն կերպով. գլխաւոր ան՝ որ Աստուծոյ պատ-
3 գամները անոնց հաւատացուեցաւ. Ի՞նչդի թէ որ ոմանք անհաւատութիւն Աստուծոյ հաւատարմութիւնը կը խափանէ՞.
4 Մի՛ թերեւս կը խափանէ՞. Հրաւ լիցի. Սակայն Աստուած ճշմարիտ թող ըլլայ, և բոլոր մարդիկ սուտ. ինչպէս որ գրուած է, Որ քու խօսքերուդ մէջ արդար ըլլաս, և դատուես
5 քու առնելդ դուն յաղթես. Ուրեմն թէ որ մեր անիրաւութիւնը Աստուծոյ արդարութիւնը յայտնի կը ցուցնէ, ի՞նչ կրնանք ասել. Թէ Աստուած որ իր բարկութիւն
6 կը բերէ. (Մարդկօրէն կ'խօսիմ.) հրաւ լիցի. Հապա թէ չէ՝ ի՞նչպէս Աստուած
7 պիտի դատէ աշխարհը. Ինչու որ եթէ Աստուծոյ ճշմարտութիւնը իմ սուտիս համար կ'աւելնայ իր փառքին համար, ալ ես ինչո՞
8 վեղատարի մը պէս կը դատուիմ. Եւ ինչո՞ չհետեւինք չենք ըներ, ինչպէս որ ոմանք մեր վրայ չարախօսութիւն ընելով՝ կ'բամնեն թէ մենք կ'ընենք, Զարը գործենք որ բարին գայ. որոնց դատապարտութիւնը իրաւունքով է.
9 Ուստի ալ ի՞նչ ընենք մենք աւելի՞ քան. Իրաւ որ բոլորով մեր ալ չէ. Ինչու որ առաջ մեղադրեցինք Հրէաներըը և Հեթանոսները թէ ամէնքը մեղայ տակ են.
10 Ինչպէս որ գրուած է թէ Արդար մը չկայ՝
11 ոչ մէկ հատ մը. Մէկը չկայ որ հասկնայ,
12 մէկը չկայ որ զԱստուած փնտռէ. Ամէնքը խոտորեցան, մէկտեղ անպիտան եղան. ոչ-կատարեալ մը չկայ, մէկ մըն ալ չկայ.
13 Անոնց կոկորդը բաց գերեզման է. իրենց լեզուովը նենգաւորեցան, Իժերու թոյն կայ
14 անոնց շրթունքներուն տակը. Անոնց բերա-

նր անէծքով ու դատնիքիւտքը լիցուն է ։
15 Անձնդ ատելիր չուտ են արիւն թափելու ։
16 կործանում և խշտառութիւն կոյ իրենց ճամ-
17 բաներուն մէջը։ Եւ խաղաղութեան ճամբան
18 չճանչցան ։ Աստուծոյ վախը չկոյ անոնց աչ-
19 քերուն առջեւն ։ Ասկայն գիտենք որ օրէնքը
ինչ որ կ'ըսէ, անոնց կ'ըսէ՝ որ օրէնքին տակն
են ։ Որպէս զի ամէն բերան դոցուի, և բո-
լոր աշխարհ դատապարտուած լլլոյ Աստու-
20 ծոյ առջեւը ։ Ինչու որ անոր առջեւը մէկ մար-
մին մը պիտի չարդարանոյ օրէնքին գործ-
քերովը, քանզի Օրէնքով է մեզի գիտութիւնը ։
21 Ասկայն հիմա առանց օրէնքի Աստուծոյ ար-
դարութիւնը յայտնուած է, օրէնքէն և մար-
22 գարէներէն վկայուած լլլալով։ Աստուծոյ արդարութիւնը որ Յիսուս Քրիստոսի հաւատքին է՝ ամէն հաւատացողներուն ու
անոնց ամէնուն վրայ կ'լլլոյ ։ Քանզի խորհր-
23 մուրդ չկոյ ։ Ինչու որ ամէնքը մեղք գոր-
ծեցին, և Աստուծոյ փառքէն պակսած են,
24 Եւ անոր շնորհքովը Ձրի կ'արդարանան
25 Քրիստոս Յիսուսով եղած փրկութեամբը ։ Որ
զանիկա առաջուց առնինանց Աստուծ՝ Քա-
րոզութիւն լլլալու համար արեանը հաւատքով։
Աստուծոյ երկայնամտութեան առնինելքը Ա-
ռաջուց գործուած մեղքերուն Յիսուս Քրիստոսի
տալովը՝ իր արդարութիւնը յայտնելու հա-
26 մար ։ Ասկէն իր արդարութիւնը ատ ժամա-
նակիս մէջ յայտնելու համար, որ ինքը ար-
դար լլլայ, և արդարացնէ Յիսուսի հաւատ-
27 քն եղողը ։ Որեւնէն տեղ պարծենալը ։
խափանեցաւ ։ Ո՞ր օրէնքէն, գործքերո՞ւն
28 ըսենք ։ Չէ, հապա հաւատքի օրէնքէն ։ Ինչու
որ կը սեպհենք Թէ մարդը հաւատքով կ'ար-
29 դարանոյ առանց օրէնքին գործքերուն ։ Մի-
թէ Աստուած միայն Հրէաներո՞ւնն է ատ հե-
թանոսներուն չէ՞ ։ այո, հեթանոսներուն
30 ալ ։ Որովհետեւ Աստուած մէկ է՝ որ թլփա-
տութիւնը հաւատքէն կ'արդարացնէ, և ան-
31 թլփատութիւնը՝ հաւատքով ։ Ուրեմն
մենք հաւատքով օրէնքը կը խափանե՞նք ։
քաւ լլլի ։ հապա օրէնքը կը հաստատենք ։

ԳԼ ։ Դ

1 Աբրահամին հաւատքը իրեն արդարութիւն սեպհեցաւ ։ 10
Իր թլփատելէն առաջ ։ 13 Մինչեւ հաւատքով ընդ ու իր
սերունդը խոստմունք առին ։ 16 Աբրահամ բոլոր հաւատ-

4 Ընդ · ա · 16 ·
Ը· ՅԲ · Բ · Յ ·
3 Ա՞ղ · ԼՂ · Ի ·
4 Ը՞ր · Ա · 34 · Ա՛ե ·
35 ·
5 Ը՞ր · Ե · 16 · Ա՞ղ ·
36 · 46 · Նբ՛կ · Ա՛ղ
· ԳԼ · ա · 33 · ր ·
1 ·
7 Հ՛ր · Յ · 35 · ԳԼ ·
ր · Ե ·
9 Ա՞ղ · Ջ՛ղ · Ե ·
Գ՛ր · Ա՛ե · 33 ·

Գ՛ղ · ր · 13 · Գ ·
11 · Նբ՛ե · ր · Ե ·
Յ · Տ՛ե · գ · Յ ·
10 ԳԼ · Ե · 7 ·
Գ՛ր · Ա՛ե · 11 · ԳԼ ·
ա · 17 · Փ՛Լ · գ · Յ ·
Նբ՛ր · Ա՛ա · Ե · Եւ ·
Ը՞ղ · Ե · 46 · Գ՛ղ ·
Լ՛Լ · 33 ·
ԳԼ · ա · Ջ · ա ԳԼ ·
ա · 10 ·
ԳԼ · Գ ·
ԳԼ · Ա · 12 · Գ՛ղ ·

Գ · 25 · Կ՛Լ · գ · 11 ·
Հ՛ր · Յ · ԳԼ · Ա՛ա ·
33 · Գ՛ղ · Գ · 33 ·
ԳԼ · Գ · 16 · Նբ՛ե ·
ր · Ե · Տ՛ե · գ · Յ ·
7 ·
Ա՛ա · ր · 28 · Ե ·
Փ՛ե · ա · Է · Կ՛Լ ·
ա · 14 · ա Տ՛Ա · ր ·
6 · Նբ՛ր · Բ՛ · 18 ·
ԳԼ · ա · 18 · 18 ·
Ղ՛ե · Ա՛ղ · 13 · ա
Ը՞ղ · ր · Է · Գ · 10 ·

ցեալներուն հոգին է ։ 22 Մէկը հաւատքով ալ մեզի արդա-
րութիւն պիտի սեպհուի ։

1 Ուրեմն ի՞նչ պիտի բանք ըսենք մեր
նահապետ մարմնոյ կոպնեն,
2 ինչու որ եթէ Աբրահամ Գործքով արդա-
րացած լլլար, Ը՞ղջուելի պարծանք կ'ունենար,
3 բայց չէ թէ Աստուծոյ առջեւը։ Քանզի գիր-
քը ի՞նչ կ'ըսէ ։ Աբրահամ Աստուծոյ հաւա-
տաց, և ան իրեն արդարութիւն սեպհեցաւ
4 Բայց ան որ գործ մը կ'լլլի, վարձքը շնորհ-
քի նման չհամարուիր անոր՝ հապա պարտքի,
5 իսկ ան որ չգործեր, բայց կը հաւատայ անոր
որ ամբարիշտը կ'արդարացնէ, անոր հա-
6 ւատքը իրեն արդարութիւն կը սեպհի ։ Ինչպէս որ Դաւիթ ալ կը գրուցէ ան մարդուն երանութիւնը, որուն Աստուած արդարու-
7 թիւն կը սեպհ առանց գործքերու ։ Երանի
անոնց, ըսելէ, որոնց անօրէնութիւնները ներուեցան, և որոնց մեղքերը ծածկուեցան ։
8 Երանի ան մարդուն որ Տէրը մեղք չհամարիր ։
9 Ուրեմն այս երանութիւնը թլփատութի՞ւն վրայ է, թէ անթլփատութեան վրայ ալ. քանզի կ'ըսենք թէ Հաւատքը Աբրահա-
10 մին արդարութիւն սեպհեցաւ ։ Ուրեմն ինչպէ՞ս սեպհեցաւ ։ Թլփատութի՞ւն մէջ եղած առենը, թէ անթլփատութեան մէջ։ Չէ թէ թլփատութեան մէջ, հապա անթլփատութեան։
11 Ան նշանը թլփատութեան նշանը առաւ՝ իբրեւ անթլփատութեան առենէն հաւատքին արդարութիւնը մէկ կնիք մը, Որ ինքը հայր լլլայ ան բոլոր հաւատացողներուն որոնք անթլփատութենէ են, (անոնց ալ արդարութիւն
12 սեպհեցաւ Համար,) Եւ հայր թլփատութեան՝ չէ թէ միայն թլփատութենէ եղողներուն, հապա անոնց ալ որ մեր հօր Աբրահամին անթլփատութեան առենի հաւատքին
13 չափերուն մէջը կը քալեն ։ Ինչու որ Աբրահամին և անոր սերունդ ին՝ աշխարհը ժառանգելու համար խոստումնը չէ թէ օրէնքով եղաւ, հապա հաւատքին արդա-
14 րութիւնովը ։ Քանզի եթէ օրէնքէն եղողները ժառանգ լլլային, հաւատքը փուճ պիտի լլ-
15 լար, և խոստումնը պիտի խափանուէր ։ Վասն զի օրէնքը բարկութիւն կը գործէ ։ քանզի ուր որ օրէնք չկոյ, օրինազանցութիւն ալ
16 չկոյ ։ Ասոր համար հաւատքէն հաւատքին

Գ՛ղ · գ · 3 · 20 · 28 ·
— ·
Ը՞ղ · Ժ · 2 · Մ՛ղ ·
գ · 9 · Ը՞ղ · ր ·
35 · 38 · ր Կ՛ղ · Ժ ·
22 ·
ԳԼ · ր · 17 · 23 · գ ·
3 · ա Կ՛ր · ա · 20 ·
51 · Նբ՛ե · ր · 2 ·
Գ՛ղ · գ · 20 · 27 · 35 ·
Ը՞ղ · Ա՛ե · ը · Գ՛ղ ·
գ · 6 · Ը՞ղ · ր ·
23 ·
Գ՛ղ · Ժ · ե ·
Ը՞ե · Ի · 3 ·
Ը՞ղ · ր · 7 · 6 ·
Ը՞ե · Խ · 3 ·
Ը՞ղ · ր · 1 · 8 ·

Ը՞ղ · Ա՛ե · 10 ·
— ·
Ղ՛ե · Ի · 9 ·
Հ՛ր · 12 · 16 · Գ՛ղ ·
գ · 7 ·
Ը՞ղ · Ա՛ե · 1 · Եւ ·
Գ՛ղ · գ · 20 ·
Գ՛ղ · գ · 18 ·
ԳԼ · գ · 20 · Ե · 35 ·
20 · Ե · 3 · 10 · 11 ·
ա Կ՛ր · Ա՛ե · 16 · ր
Կ՛ր · գ · 7 · 3 ·
Գ՛ղ · գ · 10 · 19 ·
ա Ը՞ղ · գ · 4 ·

է, որ չեարհդալ եղած բլլայ, Իսռաէլ՝նդբր
Հաստատուն բլլալու համար բոլոր ակռան-
դին, չէ թէ միայն անոր որ օրէնքին է, հա-
պա անոր ալ՝ որ Աբրահամի հաւատքին է,
17 Որ մեր ամենուն հայրն է, (ինչպէս որ գր-
ուած է թէ Զիզ չատ ազգերու հայր կրի.)
Աստուծոյ առջեւը, որուն ինքը հաւատաց,
Նա որ մեռելները կ՚ողջակոչէ, ու չեզած բա-
18 Ները եղածներու պէս կը կանչէ. Որ չյուսա-
ցուելու բանին յուսով հաւատաց՝ թէ ինքը
շատ ազգերու հայր պիտի բլլայ, (ինչպէս որ
ըսուեցաւ ալ, թէ Զիզ սերունդդ տասնակ
19 պիտի բլլայ.) եւ ինքը հաւատքի մէջ չէ-
սկսաղացած՝ Նայեցաւ իր մարմինին արդէն
մեռածին պէս բլլալուն, (որովհետեւ ինքը
հարիւր տարեկանին չափ էր,) ոչ ալ Սառային
20 արգանդին մեռած բլլալուն. Եւ անհաւա-
տութիւնով չտարակուսեցաւ Աստուծոյ խոստ-
մանը, հապա հաւատքով զօրացած՝ Աս-
21 տուծոյ փառք տուաւ, եւ իր մտքին մէջ
հաստատ գիտցաւ թէ որ խոստ տուաւ,
22 Ան կարող է ընելու ալ։ Ասոր համար իրեն
արդարութիւն սեպուեցաւ։
23 Այլ չէ թէ միայն անոր համար գրուեցաւ
24 որ իրեն սեպուեցաւ. Հապա մեզի համար
ալ՝ որոնց պիտի սեպուի, Որ կը հաւատանք
անոր որ մեռելներէն յարուց մեր Տէր Յիսու-
25 ս, Ան որ մեր յանցանացը համար մատնուե-
ցաւ, ու մեզ արդարացնելու համար յարու-
թիւն առաւ։

ԳԼ. Ե

1 Հաւատքով արդարացած՝ խաղաղութիւն ունինք Աստուծոյ
հետ, 2 ե՛ւ գրկուածք մեր յաւդի մէջ, ե՛ւ փառք կ՚ընենք որ
Քրիստոսի միջոցովը հաւատքովը յիշեցին եղած առեղիս.
3 ոչ այնքան պիտի ուրիշներ, ու նեղութիւնները կրելով
գիտնալով որ նեղութիւնը համբերութիւն կ՚ընէ,
4 համբերութիւնը՝ փորձառութիւն, ու փորձառութիւնը՝ յոյս.
5 Եւ յոյսը ամօթով չձգեր. Որովհետեւ Աստուծոյ սէրը
մեր սրտերուն մէջը թափուած է Հոգւոյն
6 Որով ձեռքովը, որ մեզի տրուեցաւ. Վասն
զի երբոր մենք դեռ անզօր էինք, յար-
մար ժամանակին Քրիստոս ամբարիշտներուն
7 Համար մեռաւ. Քանի որ արդարի մը համար
Հազիւ կ՚ըլլայ որ մեկը մեռնի. (թայց մէկ
թարի մարդու մը համար՝ կարելի է որ մեկը
8 Համարձակի մեռնելու.) Հապա Աստուած
իր սէրը ուր մեր վրայ Ցուցնէ՝ յայտնեց, որ երբ
9 դեռ մեղաւոր էինք, Քրիստոս մեզի համար
մեռաւ. Ուրեմն հիմա որ իր արիւնովը ար-
դարացանք, Որչափ աւելի իրմով պիտի ա-
10 զատուինք բարկութենէն. Վասն զի թէ որ
թշնամի եղած ատենիս Աստուծոյ հետ հաշ-
տացանք իր Որդւոյն մահովը, որչափ ա-
ւելի մեր հաշտացած ատեներ պիտի ապրինք
11 Նորոգ կեանքովը. Եւ ոչ միայն ա՛յս, Հապա
Աստուծով ալ կը պարծինանք մեր Տէրոջը
Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը, որով հիմա
հաշտութիւնը ընդունեցինք.
12 Վասն զի ինչպէս որ մէկ մարդէ մը մեղքը
աշխարհս մտաւ, ե՛ւ ան մեղքէն մահը, և
այնպէս ամէն մարդոց վրայ տարածուեցաւ
13 մահը, Քանզի ամէնքը մեղանչեցին. (վասն
զի մինչեւ օրէնքին ատեները աշխարհի մէջ մեղք
կար. Բայց մեղք չհամրուր՝ ան որ օրէնք
14 չկայ. Սակայն մահը Ադամէն մինչեւ Մովսէս
թագաւորեց՝ նաեւ Ադամին յանցանքին նման
չմեղանչողներուն վրայ ալ, Որ ան օրինակ
15 էր անոր որ եկաքին պիտի գար. Բայց չէ թէ
ինչպէս յանցանքը՝ անանկ ալ շնորհքն է.
Քանի որ եթէ մէկուն յանցանքովը շատերը
մեռան, ալ որչափ աւելի Աստուծոյ շնորհքը
և ան պարգեւը որ Յիսուս Քրիստոսու մէկ մար-
դուն շնորհքովն է՝ շատերուն վրայ առատացաւ.
16 Եւ չէ թէ ան պարգեւը՝ Հետ է՝ մեղաւոր մէկ
մը որ մեղանչեց. Քանի որ դատաստանը մէկ
հետ դատապարտութեան մէջ չեղաւ, բայց
շնորհքը շատ մեղքերէն արդարութեան եղաւ.
17 Վասն զի թէ որ մէկ մարդուն մեղքովը մահը
իշխեց ան մէկովը, որչափ աւելի անոնք
որ շնորհքի ու արդարութեան պարգեւին ա-

1 Կոր. ժ. 11։
2 Կոր. գ. 22։
3 Ես. ծա. 2։ Գաղ. գ. 8։
4 Ես. մե. 5։
5 Գաղ. բ. 11։ Եփես. բ. 1։ 5։
6 Գաղ. գ. 21։ — Կոր. ա. 28։ — Գաղ. ա. 4։
7 Ես. մե. 3։
8 Ես. մե. 17։ Յոբ. ա. 11։ Եբր. ժա. 11։ 18։
9 Ա՛ստ. ծմե. 3։ Գաղ. ա. 37։ 45։
10 Եբր. ժա. 19։
11 Գաղ. գ. 8։ — Կոր. մ. 4։ 11։
12 Եբր. մ. 28։
13 Գաղ. ա. 21։ — Եր. բ. 17։ Յով. ժգ. 22։ Գաղ. գ. 28։ 30։
14 Եփես. ա. 21։ Կող. բ. 14։ — Յով. ժգ. 23։
15 Գաղ. բ. 21։ Յով. ժգ. 3։ 6։ Գաղ. գ. 21։ 6։ Եփես. բ. 18։ 22։ Գաղ. ա. 4։
16 Եբր. գ. 4։
17 Գաղ. ա. 21։ — Եր. բ. 17։ Յով. ժգ. 22։ Գաղ. գ. 28։ 30։
18 Եփես. ա. 21։ Կող. բ. 14։
19 Եբր. ժա. 12։
20 Գաղ. գ. 22։
21 Եբր. գ. 6։
22 Գաղ. գ. 29։ Եբր. ժա. 33։
23 Ա՛ստ. ծմե. 3։ Գաղ. ա. 37։ 45։
24 Եբր. ժա. 19։
25 Գաղ. գ. 8։ — Կոր. ա. 28։ — Գաղ. ա. 4։

Կոր. ժ. 10։ Փիլ. բ. 17։ Յով. ժգ. 22։ Գաղ. գ. 28։ 30։
Գաղ. գ. 25։ Եփես. բ. 13։ Եբր. ի. 14։ — Յով. ժգ. 23։ Գաղ. գ. 28։ 30։
Գաղ. ա. 18։ — Եփես. ա. 19։
Գաղ. բ. 20։
Եբր. ի. 22։
Գաղ. գ. 6։ Եփես. ա. 13։ 14։
Եբր. ի. 16։ Կող. ա. 19։ 21։ 22։
Յով. ժգ. 23։ Յով. ժգ. 19։ Կոր. գ. 11։
Գաղ. գ. 17։ գ. 29։ 33։
Ես. գ. 6։ — Կոր. մե. 21։
Կոր. ա. 23։ — Կոր. մե. 21։
Կոր.՝ արամ.
Գաղ. գ. 15։ — Յով. գ. 4։
Կոր. մե. 21։ 23։ 45։
Ես. ծգ. 11։ Ա՛ստ. ի. 23։ իգ. 23։

առաւելութիւնը կ՚առնէն, կինայ մէջ պիտի ինա-
գաւարէն մէկ Քիսաւս Քրիստոսին ձեռքովը։)
18 Որեմն ինչպէս որ մէկուն յանցանքովը բոլոր
մարդոց դատապարտութիւան էին եղեր, անանկ
ալ մէկուն արդարութիւնովը բոլոր մարդոց
19 կենաց արդարութիւան ընդունելութիւն եղաւ։ Վասն զի
ինչպէս որ մէկ մարդուն անհնազանդութիւնովը
շատերը մեղաւոր եղան, անանկ ալ մէկուն հնազանդութիւնովը շատերը արդար
20 պիտի ըլլան։ Ապակոյն օրէնքը մէջտեղը ինկաւ
որ յանցանքը շատնայ։ բայց ուր որ աւելի
21 եղաւ մեղքը, հոն աւելի եղաւ շնորհքը։ Որ
ինչպէս մեղքը թագաւորեց մահուամբ, անանկ
ալ շնորհքը թագաւորէ արդարութեամբ մինչև
յաւիտենական կեանքը մեր Տէրոջը Քիսաւս
Քրիստոսի ձեռքովը։

Գլ. Զ

1 Պետք չէ մեղքի մէջ հաստատ մնալ շնորհք
մը մեզի տեսնելու համար մեղքին։ 3 Ինչպես
որ մկրտութիւնը կը ցուցնէ։ 12 ուստի ալ մեղքը
թող չիշխանէ մեր վրայ։ 15 վասն զի մենք մեր մարքին
Նէրը պատրաստեցինք արդարութեան ծառաներ ըլլալու։ 23
և վասն զի մեզի վճարքը մահ է։

1 Ա՛ն հիմա ի՞նչ պիտի բանիք։ «Մեզքերու մէջ
մնա՞նք արդեօք, որ շնորհքը շատնայ։
2 Քաւ լիցի։ Մենք որ մեզքին մեռանք, ի՞նչ-
3 պէս դեռ անոր մէջը կենանք։ Չէ՞ք գիտեր,
որ մենք որ Քիսաւս Քրիստոսով մկրտուե-
ցանք, մահուան մէջ մկրտուեցանք։
4 Անոր հետ թագուեցանք մկրտութիւնով
մահուան համար, որ ինչպես Քրիստոս Հօրը
փառքովը յարութիւն առաւ մեռելներէն,
նանանկ ալ մենք կենաց նորոգութեան մէջ
5 պարտինք։ Ինչու որ եթէ մենք անկախից
եղանք անոր մահուանը նմանութիւնովը,
նաև անոր յարութեանը նմանութեան ալ կ՚ըլ-
6 պիտի ըլլանք։ Ա՛ս գիտնանք որ մեր հին
մարդը անոր հետը խաչուեցաւ, որ մեղայ
մարմինը փճանայ, որ ասկէ ետև մեզքի չըծ-
7 ծառայենք։ Վասն զի ան որ մեռած է՝
8 մեզքէն արդարացած է։ Եւրդ եթէ որ մենք
Քրիստոսի հետ մեռանք, կը հաւատանք որ
9 անոր հետը պիտիապրինք ալ։ Գիտնալ գի-
տենք որ Քրիստոս մեռելներէն յարուցեալ
առած ըլլալով՝ ետևէն չմեռնիր, ալ մահը
10 անոր վրայ իշխանութիւն չունի։ Վասն զի
քանի որ մեռաւ՝ մեզքին մեռաւ մէկ անգամ,
և որ կենդանի է՝ Աստուծոյ կենդանի է։
11 Անանկ ալ դուք ձեր անձերը մեզքին մեռած

- Ցոհ. ժ. 36։ բ Հռ. 11։ Գլ. է 4։ Գաղ. գ. 15։ Ե-
բր. բ. 9։ բ. 19։ գ. 14։ ֆես. գ. 22։ 23։
գ Ցոհ. ժ. 38։ Գլ. գ. 20։ դ. 15։ է. 24։ Կող. գ. 10։
8։ Գաղ. գ. 19։ դ. 24։ ը Փիլ. գ. 10։ 11։
95։ դ Հռ. ը. 17։ ե Կող. գ. 1։ ժ Գաղ. բ. 20։ է.
Դ.ող. է. 17։ ա Կող. ժե. 20։ 24։ գ. 14։ Եփես.
Տիմ. ա. 14։ բ Կող. բ. 12։ գ. 22։ Կող. գ. 5։
զ Ցոհ. բ. 11։ ժա. 40։ 9։
— է Գլ. ը. 11։ ա Կող. ը Կող. բ. 11։
Գլ. գ. 9։ Հռ. ը. 14։ բ Կող. գ. 1։ թ Գաղ. գ. 1։
10։

անգղեցէք. Հրայց Աստուծոյ կենդանի՝ մը
12 Տէրոջը Քրիստոս Յիսուսի ձեռքովը։ Ուստի
ձեզի մեզքը չիշխագործէ ձեր մահկանացու մար-
մնոյն վրայ, որ անոր ցանկութիւններուն հը-
13 նազանդիք։ Եւ ձեր անդամներըը անիրաւու-
թեան գործիք բլլալու մի ընծայէք մեզքին,
հապա ձեր անձերը Աստուծոյ ընծայեցէք՝
որպէս թէ մեռելներէն ապրեցած. և ձեր ան-
դամները արդարութեան գործիքներ՝ Աս-
14 տուծոյ։ Քանզի մեզքը վրաձեզի պիտի չիշ-
խէ. ինչու որ օրէնքի տակ չէք, հապա շնոր-
հքի տակ։

15 Որեմն ի՞նչ։ Մեղք գործենք՝ որ օրէնքի
տակ չենք՝ հապա շնորհքի տակ. քաւ լիցի։
16 Չէ՞ք գիտեր թէ որուն որ անձերնիդ ծառայ
կ՚ընծայէք հնազանդելու, ծառայ էք անոր
որուն որ կը հնազանդիք, թէ մեղքի՝ որ մա-
հուան կ՚առնէ, և թէ հնազանդելու՝ որ ար-
17 դարութեան։ Բայց գոհութիւն Աստուծոյ,
որ ըլլեք դուք մեզքի ծառայ էիք, հակայն
սրտանց հնազանդեցաք այն վարդապետու-
թեան գաղափարին որ ձեզի յանձնուեցաւ։
18 Ուստի դուք մեզքէն ազատ բլլալով՝ արդա-
19 րութեան ծառայ եղաք։ (Մարդու սովորու-
թեան պէս կ՚բանամ՝ ձեր մարմինին տկարու-
թեանը համար.) քանզի ինչպես որ ձեր ան-
դամները անօրէնութեան համար ընծայեցիք՝
պղծութեան և անօրէնութեան ծառաներ բլ-
լալու, անանկ ալ հիմա ձեր անդամները արդ-
արութեան համար ընծայեցէք՝ սրբու-
20 թեան։ Ծառաներ բլլալու։ Վասն զի երբոր դուք
մեզքի ծառաներ էիք, արդարութենէն ա-
21 զատ էիք։ Ուրեմն ան ժամանակը ի՞նչ պտուղ
ունեիք ան բաներէն որոնցմով հիմա
կ՚ամչնաք. ինչու որ անոնց վերջը մահ է։
22 Հրայց հիմա մեզքէն ազատուած և Աստուծոյ
ծառաներ եղած՝ ձեր պտուղը ունիք սրբու-
թիւնով, ու վերջը յաւիտենական կեանք։
23 Քանզի մեզքի վարձքը մահ է, հրայց Աս-
տուծոյ ձրի պարգեւը յաւիտենական կեանք՝
մեր Տէրոջը Քիսաւս Քրիստոսի ձեռքովը։

Գլ. Է

1 Օրէնքը մարդուն վրայ կիշխէ քանի որ անիկա ապրի է. 4 ու-
նչպես մենք մեռանք օրէնքին. 7 ոչուստ ամենայնին օրէնքը մեզք
չէ. 12 հապա սուրբ. արդար և բարի է։ 16 Գիտցած կը գիտէ
առանկ բաներ. բայց կը տեսնէ որ իրեր կռուալ չէ քանիկա պա-
հել։

1 Մ՚թէ չէ՞ք գիտեր, եղբայրներ, (քանզի ես

Իր Տիմ. բ. 11։ բ. 24։ գ. 2։ 16։
ր Ցաղ. ա. 18։ Գլ. է. 4. 6. բ. 2։ գ Գաղ. է. 18։
Երբ. թ. 27. 28։ Գաղ. է. 18։ դ Դան. է. 25։ ա Կոր. բ. 21։
Ես. է. 8։ Մատ. գ. 24։ Ցոհ. ե Հռ. 8։ բ. 34։ բ Գաղ. է. 19։ 19։
զ Գաղ. բ. 19։ է Ցաղ. ժբ. 15։ Ցոհ. բ. 34։ գ Գաղ. է. 19։
Ամբ. 133։ ը Տիմ. ա. 15։ թ Գլ. է. 5։ Կող. գ Ցոհ. բ. 32։ ա
8։ Ցոհ. գ. 1։ Կոր. է. 32։ Գաղ. է. 1։ ժ Գլ. ժբ. 1։ ա Գես. ա. 4։
է. 1։ ա Գես. ա. 4։
16։
ի Ցոհ. բ. 34։ ա Գլ. է. 5։ ե Ցոհ. ը. 32։ զ Գլ. ա. 32։
է Ցոհ. ը. 32։ ը Գաղ. բ. 17։ Գլ. է. 18։ Ցոհ. ա. 15։
ե Գլ. բ. 7։ է. 17։ 21։ ա Գես. ա. 4։

օրէնքը դիտացողներուն կը խօսիմ,) որ օրէնքը մարդուս վրայ կ'իշխէ՝ այնպէս ժամանակ
2 որ ապրի է։ Ինչու որ էրկի ունեցող կինոջը իր ապրի էրկանը կապուած է օրէնքով. բայց թէ որ էրկիը մեռնի, արձակուած է էրկանը օրէնքէն։
3 Ուրեմն էրանի որ էրկիը ապրի է, չուն պիտի բուսի՝ թէ որ ուրիշ էրկան մը ըլլայ. բայց թէ որ էրկիը մեռնի՝ ան օրէնքէն ազատ կ'ըլլայ, անանկ որ չնացող չըլլար՝ թէ
4 որ ուրիշ էրկան մը ըլլայ։ Ուստի դուք ալ, իմ եղբայրներս, Քրիստոսի մարմինովը օրէնքին մեռաք, որ ուրիշի մը ըլլաք, անոր՝ որ մեռելներէն յարութիւն առաւ է, որ Աստուծոյ
5 ծոց պտուղ բերող ըլլանք. Քանզի քանի որ մենք մարմնով էինք՝ մեզմով կիրքերը որ օրէնքով կ'ըլլային, Մեր անդամներուն մէջը կը ներգործէին, որ մենք մահուան պտուղ
6 բերնինք։ Բայց հիմա ան օրէնքէն արձակուեցանք. ինչու որ մեռանք անոր որով բռնուած էինք, որ մենք ծառայինք հոգւոյն նորոգութեամբը, և չէ թէ գրոյն հնութեամբը։
7 Ուրեմն ի՞նչ ըսենք. օրէնքը մեղք է. Քաւ լիցի. Բայց ես մեղքը չէի ճանչնար՝ եթէ ոչ օրէնքով. Ինչպես ցանկութիւնն ալ չէի գիտեր, թէ որ օրէնքը բսած չըլլար. Մեղ
8 ցանկար. Բայց մեղքը պատուիրանքէն առիթ առնելով՝ իմ մէջս բոլոր ցանկութիւնները գործեց. Ինչու որ առանց օրէնքի
9 մեղքը մեռած է։ Ես ալ առանց օրէնքի առեն մը կենդանի էի. բայց երբոր պատուի-
10 րանքը եկաւ, մեղքը ապրեցաւ, Ես ես մեռայ. ու ան պատուիրանքը որ կենաց հասնար էր, նոյնը ինծի մահուան հասնար եղաւ։
11 Ինչու որ մեղքը պատուիրանքէն առիթ առ-
12 նելով՝ իս խաբեց, ու անով մեռցուց։ Ուստի օրէնքը սուրբ է, ու պատուիրանքը սուրբ և արդար ու բարի։
13 Ուրեմն բարին ինծի մա՞հ եղաւ. Քաւ լիցի. Հապա մեղքը, որպէս զի երեւնայ մեղքը որ ան բարի բանով ինծի մահ գործեց, որ մեղքը պատուիրանքով աւելի մեղաւոր ըլլայ։
14 Վասն զի գիտենք որ օրէնքը հոգեւոր է, բայց ես մարմնաւոր եմ՝ մեղքի տակ ծախուած։
15 Քանզի ինչ որ կ'ընեմ չեմ ճանչնար. Կէ թէ ինչ որ կ'ուզեմ՝ ան կ'ընեմ, Հապա ինչ որ
16 կ'ատեմ՝ ան կ'ընեմ։ Բայց թէ որ չուզածս կ'ընեմ, Հաւանութիւն կու տամ օրէնքին թէ
17 բարի է։ Իսկ արդ չէ թէ ես կ'ընեմ անիկա, Հապա մեղքը՝ որ իմ՝ ներսի դես կը բնակի։
18 Քանզի գիտեմ որ Իմ՝ ներսի դիս՝ այսինքն իմ մարմինիս մէջ մէկ բարի բան մը չբնակիր. ինչու որ կամեցողութիւն կայ քովս, բայց
19 բարին՝ ի գործ դնելը չեմ գտներ. Քանզի չէ թէ բարին որ կ'ուզեմ՝ կ'ընեմ, Հապա չարը
20 որ չեմ ուզեր՝ ան կ'ընեմ։ Իսկ թէ որ չուզած բանս կ'ընեմ, ալ չէ թէ ես կ'ընեմ անիկա, Հապա մեղքը՝ որ իմ՝ ներսի դես բնակած է։
21 Ուստի ես կը գտնեմ օրէնք մը, որ երբ բարին ընելը կը կամենամ՝ չարը իմ քովս է։
22 Վասն զի ներսի մարդուն հաճելով՝ Աստուծոյ
23 ծոց օրէնքին կը հաւնիմ. Բայց ուրիշ օրէնք մը կը տեսնեմ՝ իմ անդամներուս մէջ որ իմ միտքս օրէնքին դէմ կը պատերազմի, և զիս գերի կ'ընէ մեզմոյ օրէնքին որ իմ անդամներս
24 բռնած է։ Ինչ խղճալի մարդ եմ ես. ո՞վ զիս պիտի ազատէ ասոր մահուանէ մարմինէն։
25 Գոհանամ Աստուծմէ մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը. ուրեմն ես ինքնս մտքով Աստուծոյ օրէնքին կը ծառայեմ, ու մարմնով՝ մեղքի օրէնքին։

Գ Լ· Ը

1 Ընդ որ արդ դատապարտութիւն չկայ Քրիստոս Յիսուսով եղողներուն՝ որոնք մարմնոյ
2 կերպով չեն վարուիր։ Ինչու որ Քրիստոս Յիսուսով կենաց հոգիին Հ օրէնքը զիս ազա-
3 տեց Հմեզմէ և մահուան օրէնքէն։ Վասն զի ան որ անկարելի էր օրէնքին որովհետեւ տկար էր մարմնով, Աստուած իր Որդին խրկեց մեզմոյ նմանութեան մարմնի նմանութեամբ ու մեղքի համար, և դատապարտեց մեղքը ան մարմնի-
4 նին մէջ։ Որ օրէնքին արդարութիւնը կատարուի մեր մէջը, որ մարմնաւորապէս չենք
5 քալեր՝ հապա հոգեւորապէս։ Ինչու որ մարմնաւոր եղողները մարմինին բաները կը մտածեն, ու հոգեւոր եղողները՝ Հոգիին բաները։
6 Հվասն զի մարմնաւոր խորհուրդը մահ է, և հոգեւոր խորհուրդը՝ կեանք ու խաղաղու-
7 թիւն։ Քանզի մարմնաւոր խորհուրդը Աստուծոյ դէմ թշնամութիւն է. Ինչու որ Աստուծոյ օրէնքին չհնազանդիր. Նմանապէս ալ
8 չկրնար ալ։ Վասն զի մարմինով եղողները չեն

ա = Կոր· ժ· 30։
բ Մ՚՚՚՚· ժ· 38։
գ Գղ· ը· 9։ Գաղ· բ· 19։ ժ· 38։ Եբ· ժա· 6։ Կոր· բ· 14։
դ Գաղ· ժ· 22։
ե Գղ· ջ· 13։
զ Գղ· ջ· 21։ Գաղ· ժ· 19։ Յաք· ա· 15։
է Գղ· բ· 23։ բ Կոր· գ· 6։
ը Գղ· գ· 29։
թ Եբ· ժ· 17։ բ Օբ· ժ· 21։ Գար· ժ· 33։ Գղ· ժգ· 9։
ժ Գղ· գ· 15։ ժ· 23։
ի = Կոր· ժ· 30։
լ Գաղ· ժ· 21։ Գաղ· ժ· 19։ Յաք· ա· 15։
խ Գղ· ը· 23։ բ Կոր· գ· 7։
ծ Սաղ· ժբ· 8։ Ա՚՚՚՚· 30։ 137։ = Տիտ· ա· 8։
կ Թագ· իա· 20։ 21։ գ Թագ· ժ· 17։
հ Գաղ· ժ· 17։
ձ Դան· գ· 5։ ը· 21։
ղ բ Կոր· գ· 16։ Եբ· ժա· 6։ Յաք· ա· 15։
ճ Գաղ· ը· 9։ Գաղ· ժ· 19։ Յաք· ա· 15։
մ Գաղ· ժ· 19։ Յաք· ա· 15։
յ Գաղ· ժ· 19։ Յաք· ա· 15։
ն Գաղ· ժ· 19։ Յաք· ա· 15։
շ Գաղ· ժ· 19։ Յաք· ա· 15։
ո Գաղ· ժ· 19։ Յաք· ա· 15։
չ Գաղ· ժ· 19։ Յաք· ա· 15։
պ Գաղ· ժ· 19։ Յաք· ա· 15։
ջ Գաղ· ժ· 19։ Յաք· ա· 15։
ռ Գաղ· ժ· 19։ Յաք· ա· 15։
ս Գաղ· ժ· 19։ Յաք· ա· 15։
վ Գաղ· ժ· 19։ Յաք· ա· 15։
տ Գաղ· ժ· 19։ Յաք· ա· 15։
ր Գաղ· ժ· 19։ Յաք· ա· 15։
ց Գաղ· ժ· 19։ Յաք· ա· 15։
ւ Գաղ· ժ· 19։ Յաք· ա· 15։
փ Գաղ· ժ· 19։ Յաք· ա· 15։
ք Գաղ· ժ· 19։ Յաք· ա· 15։
օ Գաղ· ժ· 19։ Յաք· ա· 15։
ֆ Գաղ· ժ· 19։ Յաք· ա· 15։
և Գաղ· ժ· 19։ Յաք· ա· 15։

9 կրնար Աստուծոյ Հաճոյ բլլալ։ Բայց դուք մեղմիութիւ չէք Հոգա Հոգւով, թէ որ Աստուծոյ Հոգին ձեր մէջը բնակած է։ Իսկ թէ որ մէկը Քրիստոսի Հոգին չունի՝ անիկա անոր
10 չէ։ Եւ թէ որ Քրիստոս ձեր մէջն է, ալ մեր մեռած է մեղքի համար, ու Հոգին կեն-
11 դանի է արդարութեան համար։ Իսկ թէ որ Յիսուսը յարուցանողին Հոգին ձեր մէջը բնակած է, նոյն անիկա որ Քրիստոսը յարուցանողն ալ ձեր մահկանացու մարմինները իր Հոգիովը որ ձեր մէջը կը բնակի։
12 Ուստի, եղբայրներ, պարտապան ենք, չէ թէ մարմինին մարմնաւորապէս ապ-
13 րելու։ Ինչու որ եթէ մարմնաւորապէս ապրելու բլլաք՝ պիտի մեռնիք։ Բայց թէ որ Հոգիով մարմինին գործքերը պատնէշ պիտի
14 տպրիք։ Վասն զի որոնք որ Աստուծոյ Հոգիովը կ'առաջնորդուին, անոնք Աստուծոյ
15 որդիքն են։ Ինչու որ դուք ծառայութեան Հոգին չառիք կրկին վախնալու, Հապա որդեգրութեան Հոգին առիք, որ անով կը կանչենք Աբբա Հայր։
16 Հենք Ինքը Հոգին վկայութիւն կուտայ մեր Հոգիին հետ, թէ
17 մենք Աստուծոյ որդիքն ենք։ Եւ թէ որ որդիք, ուրեմն ժառանգներ, Աստուծոյ ժառանգներ ու Քրիստոսի ժառանգակիցներ։ Որ, եթէ նէ չարչարանացը կցորդ բլլանք, նէ փառացն ալ Հաղորդ բլլանք։
18 Վասն զի ես այսպէս կը դատեմ որ Հոս ժամանակիս չարչարանքներըն բան մը չեն զօտ փառքին քովը՝ որ մեզի պիտի յայտնուի։
19 Ինչու որ ստեղծուածոց եռանդուն ակնկալութիւնը Աստուծոյ որդւոցը յայտնուելուն
20 կը սպասէ։ Ինչու որ ունայնութեան հնազանդեցան ստեղծուածներըն (չէ թէ իրենց կամքովը՝ Հապա անոր Համար որ Հնազան-
21 դեցուց,) Ա՛ն յուսով՝ որ ստեղծուածներըն իրենք ալ ապականութենէն ծառայութենէն ազատուելով՝ Աստուծոյ որդւոցը փառաւոր
22 ազատութեանը Հետը։ Քանզի գիտենք որ ամէն ստեղծուածներըն մինչև հիմա միասին կը հեծեծեն ու ծնանելու ցաւ կը քաշեն։
23 Եւ ոչ միայն անոնք, Հապա մենք ալ որ Հոգիին առաջի պատուղը ունինք, մենք մեզմէ մեր անձերուն մէջ կը հառաչենք՝ որդեգրութիւն՝ այսինքն մեր մարմինին ազատութիւն
24 սպասելով։ Ինչու որ յուսով փրկուեցանք. Բայց յոյսը որ կը տեսնուի՝ յոյս չէ. վասն զի ան բանը որ կը տեսնէ մէկը՝ ալ ինչու՞ պիտի յու-
25 սայ։ Հապա թէ որ չտեսած բանին կը յուսանք, անով համբերութիւնով կ'սպասենք
26 մեր։ Նմանակ ալ Հոգին օգնութիւն կը Հասնի մեր տկարութիւնին. Քանզի ինչ ըլլալն Հարկ ազօթելու ենք պատշաճին՝ չենք գիտեր. Հապա ինքը Հոգին բարեխօս կ'ըլլայ մեզի Հառնիս անբարբառ հառաչութիւններով,
27 Եւ սիրտերը փնտռող գիտէ Հոգիին ինչ խորհիլը, Քանզի Աստուծոյ Հարկաւոր համեմատ բարեխօսութիւն կ'ընէ սուրբերուն Համար։
28 Մանաւանդ գիտենք որ ամէն բաներըն բարիի գործակից կ'ըլլան անոնց որ Աստուած կը սիրեն, Հարուստ Նախասահմանութեամբ կան-
29 չուած են։ Վասն զի անոնք որ առաջ կը ճանչնար, Հաւաքուց ալ աշխատեցուց իր Որդւոյն պատկերին կերպարանակից բլլալու. Որ անիկա անդրանիկ բլլայ շատ եղբայրներ-
30 ու մէջ։ Եւ որոնք որ առաջուց նախընտրեց, Հետև կանչեց զանոնք. և որոնք որ կանչեց, Հետև արդարացուց զանոնք. և որոնք որ ար-
31 դարացուց, Հետև փառաւորեց զանոնք։ Ուրեմն ի՞նչ բանէ առ բաներուս Համար։ Մէկ որ Աստուած մեր կողմն է՝ ո՞վ պիտի բլլայ
32 մեզի հակառակ։ Ան որ իր Որդւոյն չխնայեց՝ Հապա մեր ամենուն Համար մատնեց զանիկա, ալ ի՞նչպէս անոր հետ ամէն բաներըն
33 մեզի չպարգեւէ։ Ո՞վ է որ Աստուծոյ ընտրեալներուն դէմ մեղադիր բլլայ։ Աստուած
34 է որ կ'արդարացնէ։ Ո՞վ է որ կը դատապարտէ։ Քրիստոս ան է որ մեռաւ, մանաւանդ թէ յարութիւն ալ առաւ, ու Աստուծոյ աջ կողմն է, Որ նաև մեզի Համար բա-
35 րեխօսութիւն կ'ընէ։ Ո՞վ պիտի զատէ մեզ Քրիստոսի սիրէն. տառապա՞նքը, կամ նեղութիւնը, կամ Հալածա՞նքը, կամ սո՞վը, կամ մերկութիւնը, կամ վտանգը, կամ
36 սո՞ւրը։ (Ինչպէս որ գրուած է, Ամէն օր քեզի Համար կը սպանուինք, մորթուելու ոչ-

---

ւ = Կոր· գ· 16· գ· 19։
ր Տիմ· ա· 7· ա Ցովհ· գ· 16։
ր = Ցովհ· գ· 2· = Ցովհ· գ· 34· Գործ· գ· 6· Փիլ· ա· 19· = Գործ· ը· 22· Գործ· ը· 4· Ցովհ· գ· 4· 5· = Կոր· գ· 11· ր Կոր· գ· 16· Եփես· ը· 5։ Գործ· գ· 7· 14։ Հռո· ը· Գործ· գ· 8։ Եփես· գ· 22· Կող· գ· 5։ ե Գալ· ե· 18։ զ = Կոր· ը· 22· Եբր· ը· 15։
ր Կոր· ա· 22· ե· 5· Եփես· ա· 13· գ· 20։ Գործ· իգ· 18· Գործ· գ· 7։ Գործ· ժգ· 31· Փիլ· ա· 29· ր Տիմ· բ· 11· 12։ ը ր Կոր· գ· 17· = Գործ· ը· 9· 17· գ 13։
ր Գործ· գ· 13· = = Ցովհ· գ· 2· Հռո· գ· 28· Ցովհ· ե· 19։ Ցովհ· գ· 34· Գործ· գ· 6· Եփես· ա· 19· Եբր· ը· 21· Եփես· ա· 14· ր Կոր· ե· գ· 4· Ցովհ· ը· 23։ Գործ· ժգ· 20։ Եբր· ա· 11· Յուդ· 20։ Գործ· ժգ· 19· Կոր· գ· 1· Եբր· ա· 3· Գործ· ժգ· 32· Եբր· ը

37 խարի պէս կը անպատնիք։) Հաստա ան ամէն բանեցուն մէջ՝ ալ աւելի յաղթող կ՚ըլլանք
38 անով որ մեզ սիրեց։ Ինչու որ ես համոզուած դառնամ թէ ոչ մահը, և ոչ կեանքը, ու ոչ հրեշտակները, և ոչ իշխանութիւնները, ու ոչ զօրութիւնները, և ոչ ներկայ բաները,
39 ու ոչ գալու բաները, կամ ոչ բարձրութիւնը, ու ոչ խորութիւնը, և ոչ մէկ ուրիշ արարած մը կրնայ մեզ զատել Աստուծոյ սիրէն որ Քրիստոս Յիսուսի մէջ է։

ԳԼՈՒԽ Թ

1 Գալոց կը յայտնէ իր սրտին թութիւնը հրեից ազգին համար, 7 Որ թէ Աբրահամի բոլոր սերունդը խառնակած ազգ էին, 13 Աստուած զրած որ կ՚ուզէ կ՚ողորմի, 21 Բրուտը կրնայ կաւը իր ուզածին պէս գործածել, 23 Հրեից ապրելը նախախնամութեամբ էր։ 32 Ի՛նչ պատճառաւ այնպէս քիչ հրեաներ ընդունեցին հաւատքով արդարութիւնը։

1 Ա՛մէնը կ՚ըսեմ Քրիստոսով — չեմ սուտ,
(իմ խիղճս ալ ինծի կը վկայէ Հոգւով
2 Սրբով։) Ո՛ր մեծ տրտմութիւն է ինծի՝ ու
3 իմ սրտիս անպակաս ցաւ։ Քանդի ես ինքս
կը նզովուիի Աստուծմէն իմ
մարմնոյ կողմանէ եղբայրներուս ու ազգական-
4 ներուս համար, Որոնք իսրայէլացի են։ Որ
որդեգրութիւնը ու փառքը ու
ուխտերը ու օրինադրութիւնը ու պաշտօնը
5 ու խոստումները։ Որոնց են նահապետ-
ները, Որոնցմէ Քրիստոս ալ մարմնով
կազմուեցաւ, Որ ինքն է ամէնուն վրայ Աստուած
6 օրհնեալ յաւիտեան։ Ամէն։ Բայց ոչ իրր
թէ Աստուծոյ խօսքը դադրեր ըլլած է։ Որով-
հետև ամէն իսրայէլէն եղողները իսրայէլ-
7 ացի չեն։ Ու՝ չի թէ Աբրահամի սերունդը բո-
լորն ալ Աստուծոյ զաւակներ են։ Հապա՝
8 Իսահակով քեզի սերունդ պիտի կոչուի։ Այ-
սինքն՝ չի թէ մարմնի որդիք են
Աստուծոյ որդիք ալ են, հապա խոստման
9 որդիքը սերունդ կը սեպուին։ Ինչու որ
խոստումին խօսքը ասա էր, Թէ Ես ասոնց
պիտի գամ, ու Սառա որդի պիտի ունենայ։
10 Ու ոչ միայն այսպէս, Հապա Ռեբեկային ալ
յղացաւ է որ յղացաւ մէկ մէ՝ այսինքն մեր Ի-
11 սահակ հօրմէն։ Ինչու որ ծնած
և դեռ մէկ ալ մէկ գաղ բան մը չգործած,
(որ Աստուծոյ ներհատնտիրութիւնը հաս-
12 տատ մնայ բնաւրեն ընտրութեամբ պէս՝ Ոչ թէ գործերէն, հապա անկէ որ կանչող է) իրեն ը-
13 ստ եղաւ, Թէ մեծը պզտիկին պիտի ծառայէ։ Ինչպէս որ գրուած է Թէ Յակոբը սիրեցի,
բայց Եսաւը ատեցի։
14 Ուրեմն ի՞նչ բանը։ Միթէ Աստուծոյ քովը
15 անիրաւութիւն կայ։ Բնաւ չըլլի։ Ինչու որ Մովսէսին կ՚ըսէ, Ումու որ պիտի ողորմիմ կ՚ո-
ղորմիմ, ու որու վրայ որ պիտի գթամ կը
16 գթամ։ Ուրեմն ոչ անկէ է որ կը կամի, ու ոչ
անկէ որ կը վազէ, հապա Աստուծմէ որ կ՚ո-
17 ղորմի։ Քանզի գիրքը փարաւոնին կ՚ըսէ,
Միևնոյն համար քեզ վերցուցի, որ իմ զօրու-
թիւնս քեզմով ցոյց տրուի, ու բոլոր երկրի մէջ
18 իմ անունս պատմուի։ Ուստի որու որ կ՚ուզէ
կ՚ողորմի, և որն որ կ՚ուզէ կը խստացնէ։
19 Ուրեմն ինծի պիտի ըսես Թէ Ալ ինչու մեզմա-
գիր կ՚բլլայ։ Վասն զի ո՞վ անոր կանգուր գ ԷՄ
20 դու, Բայց դուն ո՛վ ես, մարդ, որ Աստու-
ծոյ դէմ պատասխան կու տաս։ Միթէ ստեղ-
ծուածը իր ստեղծողին կրնայ ըսել Թէ Ինչ
21 ինչու ասանկ չընեցիր։ Բրուտը իշխանու-
թիւն չունի՞ կաւին վրայ նոյն չոգուած քէն
ամանն չընելու, Միևկը պատուոյ և մեւսը
22 անպատուոյ համար։ Հապա ի՞նչ ը-
ներ Աստուած իր բարկութիւնը ցոյց-
նել ու իր զօրութիւնը յայտնել ուզելով, չա-
րկայնութեամբ համբերեց կորստեան պատրաստուած բարկութեան անոթներուն.
23 Ու՝ ի՞նչ որ իր փառքին մեծութիւնը յայտնի
ընէ ողորմելու ամանները վրայ, Որոնք որ
24 փառքի համար առաջուց պատրաստեց. Այս-
ինքն մեզ որ կանչեց, Ո՛չ թէ միայն Հրէա-
25 ներէն, հապա հեթանոսներէն ալ. Ինչպէս
Ովսէէին մէջ ալ կ՚ըսէ, Իմ ժողովրդս չէ-
զողին իմ ժողովրդս պիտի կանչեմ, ու սի-
26 րելի չսիրելին պիտի։ Ու պիտի ըլլայ թէ
ան տեղը որ անոնց ըսուեցաւ թէ Դուք իմ
ժողովրդս չէք, հոն անոնք կենդանի Աս-
27 տուծոյ որդիք պիտի ըսուին։ Եսայի ալ
իսրայէլին համար կ՚աղաղակէ. Թէև իսրայէլի
որդւոցը թիւը ծովու աւազին պէս ըլլայ,
28 Հազիւ միացորդ մը պիտի ազատի։ Քանզի Տէրը
Համառօտ և կարճ բան մը կ՚ընէ երդ արա-
րիւամբ։ Ինչու որ Տէրը կարճ բան մը պիտի
29 ընէ երկրի վրայ։ Ու ինչպէս որ Եսայի առա-

ջաց քաւ, ՝թէ որ զօրաց Տէրը մեզի անբաւունդ մը Թագուցած չըլլար, ՝մենք Սոդոմի պէս պիտի ըլլայինք, ու Գոմորին պիտի նըմանէինք։

30 Ուրեմն ի՞նչ ըսենք. Հեթանոսները որ արդարութեան չէին հետեւեր՝ արդարութեան հասան, հան արդարութիւնը որ հաւատքէն է։ 31 Բայց Իսրայէլ որ արդարութեան օրէնքին կը հետեւէր՝ արդարութեան օրէնքին չհասաւ։ 32 Ինչո՞ւ համար։ վասն զի չէ թէ հաւատքէն՝ հապա որպէս թէ օրինաց գործքերէն։ ՝Որ պատճառեց։ Ինչու որ գայթակղեցաւ։ 33 Թեան վէմին վրայ գլորեցան. ինչպէս որ գրուած է, ՝Ահա Սիոնի մէջ գայթագրութեան քար մը կը դնեմ ու գլորելու վէմ մը. և հաւատացող ամէն ոք անոր հաւատայ՝ պիտի չամչնայ։

ԳԼ. Ժ

1 Սուրբ Գիրքը կը ցուցնէ օրէնքէն եկած արդարութեանը և հաւատքէն եկած արդարութեանը միջեւ։ 11 կը հաստատէ թէ ամէն ազ Հրէայ և հեթանոս երթալ հաւատան, պիտի չամչնան։ 18 և թէ հեթանոսները պիտի ընդունին Աւետեաց խոսքը ու հաւատան։ 19 Իսրայէլ ու քրէան անհնազանդ չէր։

1 Եղբայրնե՛ր, իմ սրտիս փափաքը ու աղօթքը առ Աստուած ՚Իսրայէլի փրկութեան համար է, ինչու որ ես կը վկայեմ անոնց համար, ՚թէ Աստուծոյ նախանձաւորութիւնը ունին, բայց 3 ոչ թէ գիտութեամբ. ՚Վասն զի անոնք Աստուծոյ արդարութիւնը չդիտնալով, ու իրենց արդարութիւնը հաստատել ուզելով, Աստուծոյ արդարութեանը չհնազանդեցան։ ՚Քանզի օրէնքին վախճանը Քրիստոս է ամէն հաւատացեալին արդարութեան համար։

5 Ինչու որ Մովսէս օրէնքէն եկած արդարութիւնը կը յաղագրէ, ՝թէ զանոնք կատարող մարդը անոնցմով պիտի ապրի։ Բայց հաւատքէն եկած արդարութիւնը սասկ կ'ըսէ. ՝Մի ըսեր քու սրտիդ մէջը, Ո՞վ պիտի երթայ երկինքը. (այսինքն Քրիստոսը իջեցնելու) 7 կամ թէ Ո՞վ պիտի իջնէ անդունդը, (այսինքն Քրիստոսը մեռելներէն հանելու։

8 Հապա ի՞նչ կ'ըսէ. ՝Խօսքը քեզի մօտ է, քու բերնիդ մէջը և քու սրտիդ մէջն է, այսինքն հաւատքին խօսքը որ մենք կը քարոզենք։ 9 Ինչու որ ՚եթէ քու բերնովդ Յիսուս Տէր խոստովանիս, ու քու սրտիդ մէջը հաւատաս թէ Աստուած զանիկա մեռելներէն յարուց, 10 պիտի փրկուիս. (վասն զի սրտով կը հաւատայ մէկը արդարանալու, ու բերնով կը խոստովանի փրկուելու։) 11 Քանզի գիրքը կ'ըսէ, ՝Ամէն ով որ անոր հաւատայ՝ պիտի չամչնայ։ 12 Ինչու որ ՝Հրէութիւն չկայ Հելլէնին ու Յունին միջտեղը. ՝Վասն զի ամէնուն Տէրը նոյնն է, հարուստ ամէն անոնց որ կանչեն զինք։ 13 Է, հաւատա ամէնուն որ իրեն կը կանչեն։ Քանզի ով որ ՝Տէրոջը անունը կանչէ՝ պիտի փրկուի։

14 Ուրեմն ի՞նչպէս պիտի կանչեն անոր՝ որուն որ չհաւատացին. կամ ի՞նչպէս պիտի հաւատան անոր՝ որուն վրայով չլսեցին. ՝կամ ինո՞ր պիտի լսեն՝ առանց մէկու մը քարոզելու։ 15 լուռ. կամ ի՞նչպէս պիտի քարոզեն՝ թէ որ չխրկուին. ինչպէս որ գրուած է, ՝Ինսոր գեղեցիկ են խաղաղութիւն աւետարանողներուն — բարի բաներու աւետիս առնողներուն ոտքերը։ 16 Բայց ամէնը հնազանդ չեղան աւետարանին. քանզի Եսայի կ'ըսէ, ՝Տէր, ո՞վ հաւատաց մեր լուրին։ 17 Հաւատքը լսելէն է, ու լսելը Աստուծոյ խօսքէն։ 18 Բայց կ'ըսեմ, Միթէ չլսեցի՞ն. ՝Մանաւանդ Բոլոր երկիրը ելաւ անոնց հնչիւնը, ՝ու անոնց խօսքերը մինչեւ աշխարհի ծայրերը։ Բայց կ'ըսեմ, Միթէ Իսրայէլ չգիտցաւ. առաջ Մովսէս կ'ըսէ, ՝Ես ձեզ նախանձի պիտի գրգռեմ Հանպիսան ժողովրդով մը, ՝ու անմիտ ազգով մը ձեզ պիտի բարկացնեմ։ 20 Բայց Եսայի կը համարձակի ու կ'ըսէ, ՝Ես անոնց գտնուեցայ՝ որ զիս չէին փնտռեր, յայտնի եղայ անոնց՝ որ զիս չէին հարցներ։ Ամէն Իսրայէլին վրայով կ'ըսէ, ՝Բոլոր օրը իմ ձեռքերս երկնցուցի անհնազանդ ու հակառակ ժողովրդի մը։

ԳԼ. ԺԱ

1 Աստուած կը յայտնէ թէ Աստուած բոլոր Իսրայէլը մերժած չէր, 7 և թէ անոնք գտածնուած էին. թէև ուրիշները խստացած էին։ 16 Ընծայ գործի գալուն յոյս կայ։ 18 կը ցուցնէ թէ հեթանոսները պիտի չկրնան պարծենալ անոնց դէմ. 26 ինչպէս և անոնց փրկուելուն համար խոստումներ մը կան և. 33 Աստուծոյ անգնելի են Աստուծոյ գատաստաններէն։

1 Ուրեմն կ'ըսեմ, ՝Միթէ Աստուած իր ժողովրդը մերժե՞ց. քաւ լիցի. ՝Ինչու որ ես ալ Իսրայէլացի եմ, Աբրահամի սերունդէն, Բենիամինի ցեղէն։ 2 Աստուած իր ժողովրդը՝ ՚որն որ ինքը առաջուց ճանչցաւ. Միթէ չգիտեր Եղիայէն պատմութեան մէջ

Ե· ա· ո· Ոչը· գ· 22·
Ե· Ա· Ժգ· 19· Ե. բեմ. Ծ· 40·
Գէ· գ· 11· Ժ· 20·
Գէ· ա· 17·
Գէ· Ժ· 2· Ժա· 7·
Գ·ա· Ե· 4·
Գ·ա· բ· 24· ա Կոր· ա· 23·
Ա·ա· Ա·ա· Ոչը· Գ· 22·
Ե· Ա· Ժգ· 19· Ե. բեմ. Ծ· 40·
Գէ· գ· 11· Ժ· 20·
Գէ· ա· 17·
Գէ· Ժ· 2· Ժա· 7·
Գ·ա· Ե· 4·
Գ·ա· բ· 24· ա Կոր· ա· 23·
Ա·ա· Ա·ա· Ոչը· Գ· 22·
Ե· Ա· Ժգ· 19· Ե. բեմ. Ծ· 40·
Գէ· գ· 11· Ժ· 20·
Գէ· ա· 17·
Գէ· Ժ· 2· Ժա· 7·
Գ·ա· Ե· 4·
Գ·ա· բ· 24· ա Կոր· ա· 23·
Ա·ա· Ա·ա· Ոչը· Գ· 22·
Ե· Ա· Ժգ· 19· Ե. բեմ. Ծ· 40·
Գէ· գ· 11· Ժ· 20·
Գէ· ա· 17·
Գէ· Ժ· 2· Ժա· 7·
Գ·ա· Ե· 4·
Գ·ա· բ· 24· ա Կոր· ա· 23·
Ա·ա· Ա·ա· Ոչը· Գ· 22·
Ե· Ա· Ժգ· 19· Ե. բեմ. Ծ· 40·
Գէ· գ· 11· Ժ· 20·
Գէ· ա· 17·
Գէ· Ժ· 2· Ժա· 7·
Գ·ա· Ե· 4·
Գ·ա· բ· 24· ա Կոր· ա· 23·
Ա·ա· Ա·ա· Ոչը· Գ· 22·
Ե· Ա· Ժգ· 19· Ե. բեմ. Ծ· 40·
Գէ· գ· 11· Ժ· 20·
Գէ· ա· 17·
Գէ· Ժ· 2· Ժա· 7·
Գ·ա· Ե· 4·
Գ·ա· բ· 24· ա Կոր· ա· 23·
Ա·ա· Ա·ա· Ոչը· Գ· 22·
Ե· Ա· Ժգ· 19· Ե. բեմ. Ծ· 40·
Գէ· գ· 11· Ժ· 20·
Գէ· ա· 17·
Գէ· Ժ· 2· Ժա· 7·
Գ·ա· Ե· 4·
Գ·ա· բ· 24· ա Կոր· ա· 23·

գիրքը ի՞նչ կ՚ըսէ. ինտոր անիկա խրայէլին համար գանգատ կ՚ընէ Աստուծոյ, ըսելով՝
3 Տէր, քու մարգարէներդ մեռցուցին ու քու սեղաններդ փլցուցին, ու մէնակ ես մնացիր եմ, և իմ անձս կը փնտռեն՝ բայց ի՞նչ կ՚ըսէ անոր՝ աստուածային պատասխանը. Ինծի
4 համար եօթը հազար մարդ իմ՝ որոնք Բահաղին ծնրադրութիւն չըրին։ Անոնկ ալ
5 ասանկ չսորհայ ընտրեալներ համեմատ
6 մնացորդ մը կայ. Ու եթէ ի շնորհքով, ուրեմն ալ գործերէն չէ. ապա թէ ոչ շնորհքը ալ շնորհք չըլլար. Իսկ թէ որ գործերէն
7 է, ալ շնորհք չէ. ապա թէ ոչ՝ գործը ալ գործ չըլլար։ Ուրեմն ի՞նչ. Իսրայէլ չհասաւ
8 ան բանին որ կը փնտռէր. բայց ընտրեալները հասան, ու միացածները կուրցան, (ինչպէս որ գրուած է, Աստուած անոնց թմրութիւնն ոգի տուաւ, Աչքեր՝ որ չտեսնեն, ու ականջներ՝ որ չլսեն,) մինչև այս օրս։ Եւ
9 Դաւիթ կ՚ըսէ, Անոնց սեղանը իրենց որոգայթ ու որս և գայթակղութիւն ու հատու-
10 ցում ըլլայ։ Անոնց աչքերը մթնանան որ չտեսնեն, ու անոնց կռնակը միշտ վար ծռէ։
11 Ուրեմն կ՚ըսեմ, Միթէ անոր համար անոնք յանցանք ըրին որ կործանին. քաւ լիցի. Հապա իրենց յանցանքովը հնթանոսաց փրկութիւն եղաւ, որ զիրենք նախանձի գրգռէ։
12 Ասոր թէ որ անոնց յանցանքը աշխարհի մեծութիւն եղաւ, ու անոնց նուաստութիւնը հնթանոսներուն մեծութիւն, ալ որչափ աւե-
13 լի անոնց լրութիւնը։ Բայց ձեզի կ՚ըսեմ հնթանոսներուդ. Որովհետև հնթանոսներուն առաքեալ եմ՝ իմ պաշտօնս կը մեծարեմ.
14 Որ գուցէ իմ մարմինս եղողները նախանձի գրգռեմ, ու անոնցմէ մէկ քանիները ապրեցնեմ։ Վասն զի թէ որ անոնց մերժուիլը
15 աշխարհին հաշտութիւն է, հապա ընդունիլը ի՞նչ պիտի ըլլայ, բայց եթէ մեռելներէն կենդանի ըլլալ։ Արդ թէ որ նուխայրին սուրբ է, նաև զանգուածը. և թէ որ
17 արմատը սուրբ է, ոյնպէս ճիւղերն ալ։ Թէ որ ան ճիւղերէն մէկ քանիները կտրեցան, ու դուն որ վայրենի ձիթենի էիր՝ անոնց մէջ պատուաստեցար, ու ձիթենիին արմատին և
18 պարարութեանը հաղորդ եղար, ճիւղերուն դէմ մի պարծենար. հապա թէ որ պարծե-

ր · ջ · ի · ե · ջ · Ե.
Ա՛ստ · ժգ · ի ·
գիմա · գ · ե · = Տիմ.
ր · ի · ր Տիմ. ա · ի ·
ր · ի ·
ե = Կար · ի · ի · ր ·
ի = Կար · ի · ի · ր ·
ի = Տիմ. գ · ի ·
Ե՛ա · ի · ջ ·
ի Ա՛ստ · ի · ջ ·
ի Ա՛ստ · ի · ջ ·
ի Գ՛ա · ժգ · ի · ի ·
ի · ի · ի · ի · ի ·
ի · ի · ի · ի · ի ·
ի · ի · ի

35 խորհրդակից եղար. Կամ՝ ով առաքյալ անոր քան զիս առաւել, որ փոխարէնը իրեն տուաւ։
36 Ինչու որ ամէն բաներէն անկէ առաջ և անոր համար են. Իրեն փառք յաւիտեանս։ Ամէն։

ԳԼ. ԺԲ

1 Պետք է որ մենք Աստուծոյ ազգմունքներուն չհպծանք Քանզի Աստուծոյ հանդէպ բարեպաշտ ըլլալու համար Պետք չէ որ մենք իր վրայ բարեբար գաղափար ունենայ։ Ոեպես ամէն մարդ պարտական կատարել ան պարտքը, որուն որ կանչուած է։ Հաստատ է Թէ մեր ունենալիք և ուրիշ շատ պատասխանները կատարել։ Այժմիկ բանիերը յաջորդող որ գիտուած է։

1 Աստ. կ՚ապաւինի ձեզի, եղբայրներ, Աստուծոյ ազգմունքներուն, որ ձեր մարմիններդ ընծայէք Ողկենդանի զոհ մը՝ սուրբ, Աստուծոյ
2 հաճելի, որ է ձեր բանական պաշտօնը. Եւ մի կերպարանիք ասոր աշխարհս կերպարանքովը, հապա ձեր միտքին նորոգութեամբը նորոգուելէք, որ քննէք թէ ինչ է Աստուծոյ կամքը, ան որ բարի ու հաճելի և կատարեալ է։ Բայց ինծի տրուած շնորհքովը ամէն մէկուն որ ձեր մէջ է, չհպարտանալ աւելի քան հարկ է, հապա զգաստ կենալ միտքի, ինչպէս որ Աստուած ամէն մէկուն բաժնեց հաւատքին չափը։ Վասն զի ինչպէս որ մէկ մարմնի մէջ շատ անդամներ ունինք, ու ան ամէն անդամները մի և նոյն գործը չունին.
5 Այնպէս ալ մենք շատ ըլլալնիս մէկ մարմին մըն ենք Քրիստոսով, և ամէն մէկ ինքնին իրա-
6 րու անդամներ ենք։ Ինչպէս մենք զանազան պարգեւներ ունենալով՝ ինչ շնորհքին համեմատ որ մեզի տրուած է, թէ որ մարգարէ-
7 թիւն՝ հաւատքին չափովը էնդունելի։ Թէ որ սպասաւորութիւն՝ սպասաւորութեան մէջ ըլլանք. թէ ան որ կը սորվեցընէ՝ սորվեցընելու
8 եռանի ըլլայ. Թէ ան որ կը յորդորէ՝ յորդորելու եռանի, ՝ան որ կը բաշխէ՝ պարզմտու-
թեամբ ընէ. ՝ան որ վերակացու է՝ ջան-
9 քով, ՝ան որ կ՚ողորմի՝ ցօժտարութեամբ. Սէրը առանց կեղծաւորութեան ըլլայ. Չարէն զզ-
10 ուելով, բարիին չարելով. Եղբայրասիրութեան մէջ իրարու վրայ գորովալից եղէք.
11 Պատուելու մէջ իրարմէ անցէք. Ջանքի մէջ թեւլատիրա չըլլաք. Հոգիով բորբոքեցէք.
12 Տէրոջը ծառայեցէք. Յոյսով ուրախ եղէք. Նեղութեան մէջ համբերեցէք. Աղէկ ազօթ-
13 քի կեցէք. Սրբերուն պիտոյիքը հաղորդուեցէք. Հիւրասիրութեան եռանի եղէք. Ջնդ-
14 ողէք. Հիւրասիրեցէք եռանի եղէք. Ջնդողները օրհնեցէք, օրհնեցէք ու մի
15 անիծէք. Ինդացողներուն հետ խնդացէք, և
16 լացողներուն հետ լացէք. Իրարու վրայ միև նոյն խորհուրդը ունեցէք. Համբարձեալ-
նութիւն մի բնէք, հապա խոնարհներուն հետ խոնարհեցէք. Ինքզինքնիդ իմաստուն մի դնէք.
17 Մի դարձնէք. Ոչարութեան փոխարէն մէկուն չարութիւն մի հատուցանէք. Ամէն մարդոց
18 առջեւ բարի բաներ ընել հոգ տարէք. Որչափ որ կարելի է ձեզի՝ ամէն մարդոց հետ
19 խաղաղութիւն ունեցէք. Սիրելիք, վրէժխնդրութիւն մի բնէք ձեր անձերուն համար, հապա բարկութեան տեղ տուէք. Քանզի որ
գրուած է, Վրէժխնդրութիւնը իմն է, ես
20 պիտի հատուցանեմ, կ՚ըսէ Տէրը. Ոսոի թէ որ քու թշնամիդ անօթեցնիր է՝ հաց տուր ա-
նոր, և թէ որ ծարաւ է՝ ջուր տուր անոր. քանզի ասը ընելով՝ անոր գլխուն վրայ կրակի
21 կայծեր պիտի դիզես. Չարէն մի յաղթուիր, հապա բարիով յաղթէ չարին։

ԳԼ. ԺԳ

1 Գործիք հնազանդ բլալ իշխանաւորներուն. և անանց վերաբերեալ ամէն պատասխանատուներուն կատարել։ Օրհնչիլ լուսոյ ակն է։ Չնչաւորին, գինուածքին և խաղաղին գործերը անվերջ են քրիստոնեաներուն։

1 Աստ. մեզի մարդ էր վրան եղած իշխանութիւնները հետ հնազանդ ի. Ովասն զի չկայ իշխանութիւն մը որ Աստուծմէ չըլլայ. և Ոստանք որ
2 կան՝ Աստուծմէ կարգուած են. Ոբսիմն ոմն

Ֆ Ցոր · լե · 7 · խա · 11 ·
= = Կոր · ը · 6 · Կոր · ա · 16 ·
Բ Գաղ · ա · 3 · = Տիմ · ա · 17 · ը Տիմ · գ · 18 · Եբր · ժգ · 21 · = Գնա · ե · 11 · ը Գնա · գ · 18 · Ցոբ · 22 · Ցաղ · ա · 6 ·
—
= ը Կոր · ժ · 1 ·
Բ = Գնա · ը · 5 ·
Գ Ասգ · ծ · 13 · 14 · Գէ · գ · 13 · 16 · 19 · = Կոր · է · 13 · 20 ·
Դ Եբր · ժ · 20 ·
Ե = Գնա · = · 16 · = Ցոբ · ը · 15 ·
Զ Եփես · = · 18 · գ · 22 · Կոչ · = · 21 ·
22 · գ · 10 ·
Է Եփես · ե · 10 · 17 · = Ցնծ · է · 3 ·
Ը Գէ · = · 5 · ժե · 15 · = Ցոբ · գ · 10 · ժե · 10 · Գաղ · ը · 9 · Եփես · գ · 8 · 9 · 13 ·
Թ Ոնուն Աստուծոյ Հարկաժ
Ժ Ասակ · բե · 27 · ժաղ · է · 10 · Գէ · ժա · 20 ·
Ի = Կոր · ժը · 7 · 11 · Եփես · գ · 7 ·
Լ = Կոր · ժը · 12 · Եփես · գ · 10 ·
Խ = Կոր · ժ · 17 · ժը · 20 · 27 · Եփես · = · 22 · գ · 25 ·
Ծ = Կոր · ժը · 4 · = Գնա · գ · 10 · 11 ·
Կ Հռ · 3 ·
Գ Գոր · ժա · 27 · = Կոր · ժը · 10 · 28 · ժգ · է · ժգ · 1 · 6 · 29 · 31 ·
Ղ Գոր · ժգ · 3 · Ե. Գնա · գ · 11 · Գաղ · է · 6 · = Տիմ · ե · 17 ·
Ճ Գոր · ժե · 28 · = Կոր · ժգ · 5 ·
Մ Ասա · գ · 3 · 8 · 3 · ը Կոր · ը · 8 ·
Յ Գոր · ի · 28 · = Տիմ · է · 17 · Եբր · ժ · 36 · ժը · 1 · Ցակ · = · 4 · է · 7 · = Գնա · ը · 19 · 20 ·
Ն Գաղ · ժը · 1 · Գոր · ը · 42 · ժը · 5 · Կոչ · գ · 2 · Ե. Գնա · գ · 18 · = Ցոբ · է · 4 · 19 · Բնա · է · 17 ·
Շ = Կոր · ժգ · 1 · ը Կոր · Ե · 7 ·
Ո = Տիմ · = · 3 · = Գնա · = · 22 ·
Չ Ասգ · լգ · 14 · լգ · 4 · գի · 10 · Ամաս · է · 13 ·
Պ Եբր · ժգ · 1 · = Կոր · Ե · 1 · 12 ·
Գնա · = · 22 · ը · 17 · 18 · = Կոր · ժգ · 1 · ը Կոր · Ե · 1 · 12 ·
Եբր · գ · 10 · ժգ · 10 · = Ցաճ · գ · 17 · = Տիմ · գ · 2 · Տիմ · = · 22 · Գէ · ժգ · 16 · ը Կոր · ը · 21 ·
Ս Ասա · Ե · 43 · Գէ · ժգ · 18 · Եբր · ժը · 14 ·
Վ Ղէ · ժԲ · 15 · Ան · ակ · իգ · 22 · Հռ · 17 ·
Տ = ը Օր · ը · 35 · Եբր · ժ · 20 ·
Ր Եփե · իգ · 4 · 5 · Ան · իե · 21 · 23 · Աստ. · ե · 44 ·
—
= Տիմ · գ · 1 · = Գնա · ը · 13 ·
Ւ Ան · ը · 15 · 16 · Դան · ը · 21 · 9 · 10 · Ցաճ · ժԲ · 11 ·
Փ Ոնուն Աստուծոյ Քրիստոսը
Ք Տիմ · գ · 1 ·

որ իշխանութիւնն դէմ կը կենայ, Աստուծոյ հրամանին դէմ կը կենայ. և անոնք որ դէմ կը կենան՝ անձերնուն դատապարտութիւնն
3 կ'ընդունին։ Վասն զի իշխանները բարի գործքերու վախ չեն, հապա չարերու. կ'ուզե՞ս չվախնալ ՚իշխանութենէն. բարի գործէ,
4 ու անկէ գովութիւն պիտի ընդունիս. ԱՀնչու որ անիկա Աստուծոյ ապաստարան է քեզի բարիի համար. բայց թէ որ դուն չար կը գործես՝ վախցիր. ԱՀնչու որ զատակ անոր մէջբը
5 ԹԱստ չէ կապեր, քանզի Աստուծոյ ապաստարան է, և վրէժխնդիր՝ բարկութիւն Աստ֊ուծոյ
6 անոր վրայ որ չար կը գործէ։ ՚Ասոր համար պէտք է հնազանդ ըլլալ, չէ թէ միայն բարկութեանը համար՝ ՚հապա խղճմտանքին հա֊
7 մար ալ։ Ասոր պատճառով է որ տուրք ալ կուտաք. ԱՀնչու որ Աստուծոյ ապաստարանն
8 են այն նոյն բանին հոգ տանելու։ Ուստի ՚հատուցէք պէտք եղածը ամէնուն. որուն որ տուրքը՝ տուրքը, որուն որ մաքս՝ մաքսը, որուն որ վախ՝ վախնալը, որուն որ պատիւ՝ պատիւը։
9 Բնաւ մէկուն պարտական մի գտնուիք, միայն թէ մէկզմէկ սիրելու. ՀՎասն զի ով որ
10 ընկերը կը սիրէ՝ օրէնքը կը կատարէ. ՚Ինչու որ ան Մի չնար, Մի սպանաներ, Մի գողնար, Մատ վկայութիւն մի ընէր, Մի ցանկար, և ուրիշ ինչ պատուէր որ կայ՝ ի֊ՇԱՏ ատ խօսքիս մէջ կը բովանդակուի, ՚թէ
10 ԳԱՒ ընկերդ սիրես քան անձիդ պէս։ Սէրը ընկերին գէշութիւն չըներ. ուրեմն ՚օրէնքին լրումը սէր է։
11 Եւ ապագա ըլլո՝ դիտնալով ատ ատենս, որ հիմա ժամուտակ է մեզի քունէ արթննալու. ԱՀնչու որ հիմա մեր մեզի փրկութիւնը՝ քան
12 թէ անատենը որ հաւատացինք։ Գիշերը չատ անցած է ու ցորեկը մօտեցած. ՚Ուստի մէկդի ընենք խաւարին գործքերը, ՚ու վրանիս հագ֊
13 նենք լուսոյ զէնքերը։ ՚Որպէս թէ ցորեկի ատեն պարկեշտութեամբ պտտինք. ՚չէ թէ անառակութիւններով ու գինովութիւններով, ՚ն չէ թէ խառնակ անկողիններով ու պղծութիւններով, ՚ն չէ թէ հակառակութիւնով ու նա֊
14 խանձով։ ՚Հապա Ա.ՅՍՈՒ Հագէք ՏԷՐ ՅԻՍՈՒՍ Քրիստոսը, ՚ու մսոյին խնամք մի տանիք ցանկութիւններուն համար։

ԳԼ. ԺԴ

1 Զնար չէ որ հարցիկ անապրիր բանիրս համար մէկզմէկ ա֊նարդելն և մէկզմէկ դատել։ 13 Հապա դիր չընդունիլ մէկ գայթակղութիւն քան իրենց եղբայրներուն։ 15 Ասոր չնար շատ պատճառներով կը յորդորէ ատ վերնումքիս ատ֊
1 ՚Հաւատքի մէջ տկար եղողը ընդունեցէք՝ չէ թէ ՚տարակուսական գրոյնութիւններով։
2 Մէկը կը հաւատայ ՚որ ամէն բան կրնայ ու֊տել, և ան որ տկար է՝ կանաչեղէն կ'ուտէ։
3 Ան որ կ'ուտէ՝ չուտողը թող չանարգէ, ՚ու ան որ չուտէր՝ ուտողը թող չդատէ, ԱՀնչու
4 որ Աստուած զանիկա ընդուներ է։ ՚Դուն ո՞վ ես որ ուրիշին ծառան կը դատես։ Իր Տ֊ՐՈՋը կը կանգնի կամ կ'իյնայ. բայց պիտի կանգնի, ԱՀնչու որ ՚Աստուած կարող է զանիկա
5 կանգնեցընել։ ՚Մէկը մէկ օրը ուրիշ օրէն աւե֊լի կը սեպէ, մէկն ալ ամէն օրը Ա.ՅՆ կը սեպէ. Մ.ԻՆ ալ ամէն օր Ա.ՅՆ կը սեպէ.
6 թող ամէն մարդ իր միտքը հաճեցընէ։ ՚Ան որ կը հոգայ օրը, Տ.ԷՐՈՋը կը հոգայ, և ան որ չհոգար օրը, Տ.ԷՐՈՋը չհոգար. ու ան որ կ'ուտէ, Տ.ԷՐՈՋը կ'ուտէ, ՚քանզի Աստ֊ուծմէ կը դոհանայ. և ան որ չուտեր, Տ.ԷՐՈՋը չու֊
7 տեր, ու Աստուծմէ կը դոհանայ։ ՚Ինչու որ Մ.ԶՄԷ Մ.ԿԸ իր անձին համար չապրիր, ու
8 Մ.ԿԸ ինքզինքին համար չմեռնիր. ԱՀնչու թէ որ ապրինք, Տ.ԷՐՈՋ համար կ'ապրինք, և թէ որ մեռնինք, Տ.ԷՐՈՋ համար կը մեռ֊նինք. ուրեմն թէ ապրինք և թէ մեռնինք,
9 մենք Տ.ԷՐՈՋՆ ենք. ՎԱՍՆ ԶԻ ՚Ք.ՐԻՍՏՈՍ ալ անոր համար մեռաւ ՃՈՒ ապրեցաւ, ՚որ ՚՚Հսկայ մեռելներուն ու կենդանիներուն իշխէ,
10 իսկ դուն ինչո՞ւ քու եղբայրդ կը դատես, կամ դուն ինչո՞ւ քու եղբայրդ կ'անարգես. ՚վասն զի ամէնքս ալ Ք.ՐԻՍՏՈՍԻ առաջին աո֊
11 Ջևը պիտի կայնինք. ԱՀնչու որ գրուած է, Կ.ՅՆ կենդանի եմ՛, կ'ըսէ Տ.ԷՐ, որ ամէն ծունկ ինձի պիտի ծռի, և ամէն լեզու Աստուծոյ
12 պիտի խոստովանի։ ՚Ուրեմն մեզմէ ամէն մէկը Աստուծոյ հաշիւ պիտի տայ իր անձին համար։
13 Ուստի այլ իրար չդատանինք, հապա աւելի աս որոշումը ըրէք մնքգինքնուդ մէջ՝ ՚Ք.ՐԻՍՏՈՍԻ
14 դպիծակցութիւն չդնել եղբօրը։ Աս դիտեմ ու հաւաստացած եմ Տ.ԷՐ Ք.ՐԻՍՏՈՍԻ, որ մէկ բան մը ինքզինքմէ պիղծ չէ, բայց ՚ով որ պիղծ
15 կը սեպէ մէկ բան մը, անոր պիղծ է ան։ ԱՀնչ

թէ որ կերակուրի համար քոյ եղբայրդ սրբութիւն, ալ դուն սիրով չվարուիցար։ Արդ կերթակուրովդ մի կորնչցներ անոնք՝ որուն համար Քրիստոս մեռաւ։ 16 Վասն որոյ չըլլայ որ ձեր բարիին համար չար խօսին։ 17 Քանզի որ Աստուծոյ արքայութիւնը կերակուր ու խմելիք չէ, հապա արդարութիւն և խաղաղութիւն ու ինդութիւն Հոգւով Սրբով։ 18 Քանզի որ մէկը ասոնցմով Քրիստոսի կը ծառայէ, հաճելի Աստուծոյ համեմի է ու մարդոց գովելի։ 19 Ասկա ուրեմն խաղաղութեան 20 և իրարու չինութեան հետէ ըլլանք։ Զըլլայ որ կերակուրի պատճառով Աստուծոյ գործը քակես։ Ամէն բան մաքուր է։ Սակայն թէ ան մարդուն է դէշ, որ [illegible] 21 Քիչ մալով կ'ուտէ։ Ազէկ է մես չուտել և գինի չխմել, ոչ ալ բան [illegible] որով քոյ եղբայրդ կը գլորի կամ կը դայթակղի կամ 22 կը տկարանայ։ Դուն հաւատք ունիս։ անիկա քեզի պահէ Աստուծոյ առջեւը։ Երանի անոր որ իր անձը չդատապարտէր անով՝ որ ինքը 23 կ'ընդունի։ Բայց ան որ խրխոց կ'ընէ, թէ որ ուտէ կը դատապարտուի, վասն զի չէ թէ հաւատքով [illegible] քանզի ինչ բան որ հաւատքով չէ՝ մեղք է։

ԳԼ· ԺԵ

1 Հաւատքի մէջ զօրաւորները պէտք է որ տկարներուն համբերեն, և ոչ թէ անձին հաճոյ ըլլալու։ 2 վասն զի Քրիստոս ալ իր անձին հաճոյ չեղաւ։ Հապա [illegible] 3 հապա Աստուծոյ [illegible] 4 Քանզի որ Քրիստոս ալ մեզ սորվեցնելու համար գրուեցաւ, որ համբերութիւնով ու Գիրքերուն մխիթարութիւնովը յոյս ունենանք։ 5 Եւ համբերութեան ու մխիթարութեան Աստուածը տայ ձեզի իրարու հետ մի և նոյն խորհուրդը ունենալ Քրիստոս Յիսուսի [illegible]

6 պէս։ Որ մէկ որտով — մէկ բերնով փառաւորէք զԱստուած ու մեր Տէրոջը Յիսուս 7 Քրիստոսի Հայրը։ Ասոր համար մէկզմէկ ընդունեցէք, ինչպէս որ Քրիստոս ալ մեզ ընդունեց Աստուծոյ փառքին համար։

8 Բայց կ'ըսեմ թէ Յիսուս Քրիստոսի Բերանը թլփատութեան պաշտօնեայ եղաւ Աստուծոյ ճշմարտութեանը համար էր, որ նախահայրերուն 9 բան տրուած խոստումները հաստատէ, Այս կայն հեթանոսները ողորմութեան համար կը մեծարեն փառաւորեն։ ինչպէս որ գրուած է, Ասոր համար ազգերուն մէջը քեզ պիտի գովեմ, և քու անուանդ սաղմոս պիտի երգեմ, 10 Եւ դարձեալ կ'ըսէ թէ Ով ազգեր, անոր 11 ժողովուրդին ուրախակից եղէք։ Եւ դարձեալ թէ Օրհնեցէք Տէրը, ով բոլոր ազգեր, ու գովեցէք անիկա, ով բոլոր ժողովուրդներ։ 12 Նաեւ Եսայի կ'ըսէ, Եսսէին մէկ արմատը պիտի ըլլայ, ու ան որ ազգերուն իշխան պիտի կայնի, ազգերը անոր պիտի յուսան։ 13 Արդ յուսոյ Աստուածը ձեզ ընդունի բոլոր ուրախութիւնով ու խաղաղութիւնով հաւատալու մէջ, որ առատանաք յուսով Հոգւոյն Սրբոյ զօրութեամբը։

14 Ես ինքնս ալ համոզուած եմ ձեզի համար, իմ եղբայրներս, որ դուք լեցուն էք բարութիւնով, լեցուած էք ամէն գիտութեամբ, կրնաք մէկզմէկ խրատել։ Սակայն մէկ կողմանէ համարձակաբար գրեցի ձեզի, իմ եղբայրներս, որպէս թէ մոռցնելով ձեզ եմ — շնորհքին պատճառով 16 ասոր՝ որ Աստուծմէ ինծի տրուած է, Որ ես Յիսուս Քրիստոսի սպասաւորը ըլլամ հեթանոսներուն մէջ, և Աստուծոյ աւետարանը մատակարարեմ, որպէս զի հեթանոսաց ընծայուիլը ընդունելի ըլլայ Սուրբ Հոգւով 17 սրբուելով։ Ուստի Աստուծոյ գործը պարծանք ունիմ Քրիստոս Յիսուսով։ Վասն զի չեմ համարձակիր խօսելու ան բաներէն մէկը, որ Քրիստոս իմ ձեռքովս գործած չէ՝ հնազանդեցընելու համար խօսքով 19 գործով ու գործերով, Նշաններու ու հրաշքներու զօրութիւնով, Աստուծոյ Հոգւոյն զօրութիւնովը։ անանկ որ ես երուսաղէմէն [illegible] և շրջան ընդ մինչև Իլլիւրիկացւոց կողմերը 20 Քրիստոսի աւետարանը լեցուցի։ Անանկ չաղացի աւետարանել քարոզելու։ չէ թէ ուր որ

---

3 = Կոր· ը· 11· 4 Գլ· ժը· 17· 5 = Կոր· ը· 8· 6 Ը Կոր· ը· 15· 7 ը Կոր· ը· 21· 8 Ա Կոր· ը· 21· 9 Ա Կոր· ը· 14· Գլ· ժը· 18· 10 Գլ· ժե· 21· = Կոր· ժը· 18· = Գաղ· ե· 11· 11 Երէ· 15· 12 Մտա· ժե· 11· Գործ· ժ· 13· Երէմ· ա· 15· 13 = Կոր· ը· 9· 10· 11· 12· 14 Գլ· ժը· 19· 15 Մատ· իգ· 39· 16 Ըմպե· գ· 21· Կամ կը փոքրէ· = Տիտ· ա· 15· — = Գաղ· գ· 1· 17 Գլ· ժը· 1· 18 = Կոր· Բ· 3· 10· ժ· 11· ը Տիմ· գ· 16· 19 Գլ· ժը· 10· = Կոր· ա· 10· Փիլ· գ· 10· 20 Գլ· ժը· 5· 21 Ես Օր· իբ· 43· 22 Գործ· գ· 24· 38· 23 Գլ· ժգ· 1· 3· 24 Գլ· ժգ· 1· 3· 25 Գլ· ե· 8· 26 Ա Ըմպե· 2եգ 27 Մատ· ժե· 24· Ըմպե· ա· 11· Գործ· գ· 23· 24· 26· ժգ· 40· 28 Ես Ըմպե· կթ· 9· 29 Գլ· գ· 23· 24· = Կոր· Բ· 3· 10· ժ· 11· ը Տիմ· գ· 16· 17· 30 Գլ· ժը· 10· = Կոր· ա· 10· Փիլ· գ· 16· 31 Ես Օր· իբ· 43· 32 Մաղ· ձ· 1· 33 Մատ· ժե· 10· Ղուկ· ժ· 1· 3· 34 Ես Ըմպե· 2եգ 35 Մատ· ժե· 24· Ըմպե· ա· 11· Գործ· գ· 23· 26· ժգ· 40· 36 Գլ· ժը· 18· ժգ· 17· 37 Ես Գաղ· ա· 18· = Գաղ· գ· 1· 38 Գլ· ժը· 18· Գործ· ժգ· 1· 3· 39 Ես Ըմպե· ժե· 10· 40 Գլ· ժը· 11· Գործ· ժ· 13· Գործ· ը· 5· իբ· 10· 41 Գլ· ժը· 1· 3· 42 Ես Ըմպե· ժե· 10· 43 Գլ· ժը· 18· ժգ· 17· 44 Ես Գաղ· ա· 18· = Գաղ· գ· 1· 45 Գլ· ժը· 1· 3· 46 Ես Ըմպե· ժե· 10· 47 Գլ· ժը· 18· ժգ· 17· 48 Ես Գաղ· ա· 18· = Գաղ· գ· 1· 49 Գլ· ժը· 1· 3· 50 Ես Ըմպե· ժե· 10· 51 Գլ· ժը· 1· 3· 52 Ես Ըմպե· ժե· 10· 53 Գլ· ժը· 1· 3· 54 Ես Ըմպե· ժե· 10· 55 Գլ· ժը· 1· 3· 56 Ես Ըմպե· ժե· 10· 57 Գլ· ժը· 1· 3· 58 Ես Ըմպե· ժե· 10· 59 Գլ· ժը· 1· 3· 60 Ես Ըմպե· ժե· 10· 61 Գլ· ժը· 1· 3· 62 Ես Ըմպե· ժե· 10· 63 Գլ· ժը· 1· 3· 64 Ես Ըմպե· ժե· 10· 65 Գլ· ժը· 1· 3· 66 Ես Ըմպե· ժե· 10· 67 Գլ· ժը· 1· 3· 68 Ես Ըմպե· ժե· 10· 69 Գլ· ժը· 1· 3· 70 Ես Ըմպե· ժե· 10· 71 Գլ· ժը· 1· 3· 72 Ես Ըմպե· ժե· 10· 73 Գլ· ժը· 1· 3· 74 Ես Ըմպե· ժե· 10· 75 Գլ· ժը· 1· 3· 76 Ես Ըմպե· ժե· 10· 77 Գլ· ժը· 1· 3· 78 Ես Ըմպե· ժե· 10· 79 Գլ· ժը· 1· 3· 80 Ես Ըմպե· ժե· 10· 81 Գլ· ժը· 1· 3· 82 Ես Ըմպե· ժե· 10· 83 Գլ· ժը· 1· 3· 84 Ես Ըմպե· ժե· 10· 85 Գլ· ժը· 1· 3· 86 Ես Ըմպե· ժե· 10· 87 Գլ· ժը· 1· 3· 88 Ես Ըմպե· ժե· 10· 89 Գլ· ժը· 1· 3· 90 Ես Ըմպե· ժե· 10· 91 Գլ· ժը· 1· 3· 92 Ես Ըմպե· ժե· 10· 93 Գլ· ժը· 1· 3· 94 Ես Ըմպե· ժե· 10· 95 Գլ· ժը· 1· 3· 96 Ես Ըմպե· ժե· 10· 97 Գլ· ժը· 1· 3· 98 Ես Ըմպե· ժե· 10· 99 Գլ· ժը· 1· 3· 100 Ես Ըմպե· ժե· 10·

Քրիստոսի անունը յիշուած էր, որ չըլլայ թէ
21 մէկ ուրիշի մը չշինեմ վրայ չհիմնեմ։ Հա-
պա ինչպէս որ գրուած է, «Թէ որոնց որ չպատ-
մուեցաւ անոր վրայով պիտի տեսնեն, ու
22 որոնք որ չլսեցին պիտի խելանան։ Վասն որ հա-
23 մար ալ շատ տզրխտեցայ ձեզի գալէն։ Բայց
հիմա որ ատ կողմերս ալ ինծի տեղ չկայ, ու
շատ տարիներէ ի վեր խոստ կը փափաքիմ ձեզի
24 գալու, երբոր դէպ ի Սպանիա երթամ, ե կը
յուսամ որ անցնելու ատենս ձեզ տեսնեմ, ու
ձեզմէ յուսարկուիմ հոն երթալս, թէ որ առաջ
25 քիչ մը ձեզմով լեցուիմ։ Բայց հիմա երու-
սաղէմ կ'երթամ սուրբերուն պատարագելու։
26 Վասն զի Մակեդոնացիք և Աքայեցիք յօժա-
րեցան որ երուսաղէմի մէջ եղած ազքատ
սուրբերուն քիչ մը հազորդութիւն ընեն։
27 Յօժարեցան, ինչու որ անոնց պարտական ալ
են։ Վասն զի թէ որ անոնց հոգևոր բաներուն
հազորդ եղան հեթանոսները, ՚կը պարտա-
ւորին որ հազորդութիւն ընեն անոնց՝ մար-
28 մնոյ բաներու մէջ ալ։ Ուրեմն ասիկա կա-
տարելով ու կնքելով անոնց առջևէդ՝
29 ձեզմէ Սպանիա պիտի անցնիմ։ Եւ գիտեմ որ իմ ձեզի գալու ատենս՝ Քրիստոսի
†աւետարանին լեցուն օրհնութիւնովը պիտի
գամ։
30 Ձեզի կ'աղաչեմ, եղբայրնե՛ր, մեր Տէր Յի-
սուս Քրիստոսով ու Հոգւոյն սիրովը, որ ին-
ծի հետ պատերազմիկը ըլլաք ՚ի աղօթք-
31 ներուն մէջ առ Աստուած ինծի համար, ՚Որ
Հրէաստանի մէջ հաւատքի չհնազանդողնե-
րէն ազատուիմ, ու իմ երուսաղէմ ընծա-
յածս սուրբերուն ընդունելի
32 ըլլայ, ՚Որպէս զի Աստուծոյ կամքովը ուրա-
խութեամբ հասնի ձեզի գալով ՚ձեզի հետ հանգ-
33 չիմ։ ՚Ես խաղաղութեան Աստուածը ձեր
ամենուդ հետը ըլլայ։ Ամէն։

ԳԼ. ԺԶ

3 Գոյա՛ կը խնդրէ եղբայրներէն՝ չսահիլ բարև տալ։ 17 և կը խրատէ զանոնք դիտել հերձուածողներէն և գայթակղութիւն առաջներէն։ 21 ցանգատ բարեներէն եան կը փոխանցէ իր թուղթը փառք և գոհութիւն տալով Աստուծոյ։

1 Ձեզի կը յանձնեմ մեր քոյրը՝ «որ
2 կենդրայի եկեղեցւոյն սպասաւորն է։ ՚Որ
անոր ընդունիք Տէրոջմով՝ ինչպէս որ սուր-
բերուն արժան է, և անոր իմանք ամէն

ր Կար. ժ. 13։ 15։ 16։
ե՝ Ծր. 15։
Ես Գլ. ա. 13։ ա Թես. ր. 17։ 18։
գ Գար. ժԲ. 21։ Հռ. 38։ Գլ. ա. 11։
ե Ընտ. Հեզի պիտի գամ. ինչպէս կը լսուի
զ Գար. ժե. 13։ Հռ. 38։
է Գար. ժԲ. 21։ ի Ընտ. Հեզի գալ։
ը Գլ. ժա. 17։
թ ա Կար. Բ. 11։ Գաղ. գ. 4։
ժ Փիլ. ր. 17։
ի Գլ. ա. 11։
ի Ընտ. լսուին։
ի Փիլ. ր. 1։
ի Ր Կար. ա. 11։ Կալ. գ. 18։

ա ա Կար. ժգ. 1։ 2։
բ Կար. ը. 1։ Բ. 1։ 2։ 18։
գ Գլ. ժա. 17։
դ ա Կար. Բ. 11։ Գաղ. գ. 4։
ե Փիլ. գ. 17։
զ Գլ. ա. 11։
է Ընտ. լսուին։
ը Փիլ. ր. 1։
թ Ր Կար. ա. 11։ Կալ. գ. 18։

ժ Ր Քնա. գ. 8։
ի Կար. ժգ. 1։
ի Կալ Ընդհանուր
Երբ. ժգ. 10։
—
ի Գար. ժը. 18։
ի Փիլ. ր. 29։ Ցաղ. 3։ 6։
ի Գար. ժը. 2։ 18։ 26։ Ր Տիմ. գ. 10։
ի Գլ. ա. 11։
ի Կար. ժգ. 10։
կ Կալ. գ. 18։ Փիլ. ր. 3։

ի ա Կար. ժգ. 10։ Ր Կար. ը. 13։ Ր Տիմ. ա. 16։ Փիլիմ. 7։ 20։
ի Գլ. ժգ. 10։ ա Կար. ժգ. 33։ Ր Կար. ժգ. 11։ Փիլ.

ի Ր Քնա. գ. 8։
ի Ր Կար. ե. 4։
ի Գար. ժը. 21։ ա Կար. գ. 19։ Ցաղ. գ. 15։
ի Գլ. ա. 10։
ի ա Կար. ժգ. 18։ Ր Կար. ժգ. 18։ ա Քնա. ե. 26։
ի Գար. ժը. 14։
ի Գար. ժե. 1։ 2։
ի Գար. ժը. 32։ ա Տիմ. գ. 3։
ի ա Կար. ե. 9։ 11։ Ր Քնա. գ. 6։ 14։

ի Ր Տիմ. գ. 2։ Տիտ. գ. 10։ Ր Ցաղ. 10։
ի Ընտ. Քնա. Փը. բնաւոր
ի Փիլ. գ. 19։ ա Տիմ. ը. 5։
ի Կալ. ր. 4։ Ր Տիմ. գ. 6։ Տիտ. ա. 10։
ի Գար. ժե. 1։ 2։
ի Գլ. ա. 8։
ի Մ ա. 18։ Կար. ժգ. 20։

կ՚ուզեմ որ դուք խնամատուն ըլլաք բարիին,
20 ու միամիտ՝ չարին։ Եւ խաղաղութեան Աստուածը խոթոտակէ Սատանան շատով ձեր տակերնուն տակը։ Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր հետ ըլլայ։՚
21 Բարև կ՚ընէ ձեզի Տիմոթէոս՝ իմ գործակիցս, ևս Ղուկիոս ազգակիցներս ու
22 բոլոր եկեղեցւոյն հիւրընկալը։ Բարև կ՚ընեմ ձեզի Տէրոջմով ես ալ Տերթիոս, որ սա թուղթը գրեցի։) Բարև կ՚ընէ ձեզի Գայիոս իմ ու բոլոր եկեղեցւոյն հիւրընկալը։ Բարև կ՚ընէ ձեզի եբրաստս՝ քաղաքիս գանձապետը, ու
24 կուարտոս եղբայրը։ Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր ամէնուն հետ ըլլայ։ Ամէն։

25 Աւրդ անոր՝ որ կարող է ձեզ հաստատել իմ աւետարանիս պէս ու Յիսուս Քրիստոսի քարոզութիւնը պէս, հան խորհուրդին յայտնութեան պէս՝ որ յաւիտենական ատենները
26 ի վեր ծածկուած էր, Եւ հիմա յայտնուեցաւ, ու մարգարէական գիրքերով յաւիտենական Աստուծոյ հրամանովը բոլոր հեթանոսներուն ճանչցուեցաւ հնազանդութեան հաւատքի համար,
27 գիտցող հանճար՝ Մի միայն խնամատուն Աստուծոյն Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը փառք յաւիտեանս։ Ամէն։

ԱՌԱՋԻՆ ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ
ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Պօղոս՝ Աստուծոյ կամքովը Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ ըլլալու կանչուած, ու Սոս-
2 թենէս եղբայրը, Կորնթոսի մէջ եղած Աստուծոյ եկեղեցւոյն՝ Քրիստոս Յիսուսով սրբացուածներուն՝ հաւրքեր ըլլալու կանչուածներուն, ան ամէնուն հետ որ ամէն տեղ Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի հանուներէն կը կանչեն,
3 Քրիստոսէ ու մերը։ Շնորհք և խաղաղութիւն Աստուծմէ մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն։
4 Ամէն ատեն իմ Աստուծմէս ձեզի համար կը գոհանամ Աստուծոյ շնորհքին վրայ, որ
5 ձեզի տրուած է Քրիստոս Յիսուսով։ Որ դուք

անով ամէն բանի մէջ հարստացաք ամէն
6 խօսքով և ամէնայն գիտութեամբ։ Ինչպէս որ Քրիստոսի վկայութիւնը ձեր մէջը հաստատուեցաւ։ Որ դուք բնաւ մէկ շնորհքով մըն ալ չնուազիք՝ Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի
8 յայտնուելուն սպասելով։ Որ նաև ձեզ պինդ հաստատէ մինչև վերջը՝ անմեղադրելի ըլլալու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի օրը։
9 Հաւատարիմ է Աստուած, որ իրմով կանչուեցաք հնազդող ըլլալու իր Որդւոյն՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին։
10 Ձեզի կ՚աղաչեմ, եղբայրնե՛ր, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունովը, որ ամէն ալ նոյն խօսքը ունենաք ամէնդդ, ու երկպառակութիւններ չըլլայ ձեր մէջը։ Հապա դուք մէկ միտքի ու մէկ խորհուրդի վրայ Հաստատուած
11 ըլլաք։ Ինչու որ ձեզի համար ինծի լուր հասաւ, եղբայրնե՛ր, Քղոէի տունէն եղողներէն,
12 թէ ձեր մէջը հակառակութիւններ կայ։ Հիմա ասիկա կ՚ըսեմ, որ ձեզմէ ամէն մէկը կ՚ըսէ եղեր թէ ես Պօղոսեան եմ, ու

---

1 Գլ. ԺԸ. 33։
4 Ծն. գ. 15։
5 Հռ. ԺԱ. ա Կոր. Ժգ. 21։ բ Կոր. Ժգ. 33։ Փիլ. գ. 21։ ա Թես. ե. 18։ բ Թես. ե. 28։ բ Յովհ. գ. 16։ Յայտ. Ի. 21։
6 Գոր. Ժգ. 32։
7 Գոր. Ժ. 5։
9 Գոր. Ի. 4։ ա Կոր. ա. 14։
10 Գոր. ԺԹ. 22։ բ Տիմ. գ. 20։ Հռ. 20։ ա Թես. ե. 23։
11 Եփես. գ. 20։ ա Թես. բ. 10։ գ. 3։ Յուդ. 24։
12 Գլ. բ. 13։
13 Եփես. ա. 9։ գ. 3։ Կող. ա. 24։ Գլ. բ. 10։
14 Եփես. գ. 9։ Կող. ա. 1։ Փիլ. բ. 19։ ա Թես. գ. 2։ ա Գլ. բ. 10։ Տիմ. ա. 2։ Երբ. Ժգ. 23։

17 ա Կոր. բ. 1։ Եփես. գ. 8։ Կող. ա. 25։ ա Թես. ա. 5։
18 Գոր. ԻԶ. 24։ Հռ. ա. 16։ Եբր. Ե. 12։ Ժա. 36։
19 Եսայ. ԻԹ. 14։ Երեմ. Ը. 9։
20 Հռ. ա. 22։ Եբր. Ե. 14։
21 Գլ. Ը. 6։
22 Գոր. Ի. 14։ 21։ Փիլ. բ. 22։ Տիտ. գ. 15։
23 Գլ. բ. 2։ բ Կոր. Ժգ. 7։
24 Հռ. ա. 16։ Գլ. ժ. 12։ Գործ. ժգ. 46։
25 Եսայ. ԽԲ. 1։ գ Թես. ե. 24։ բ Թես. գ. 3։ Բրը. ժ. 23։
26 Յովհ. ԻԵ. 41. ԺԶ. 21։ ա Յովհ. ա. 3։ գ. 13։
27 Հռ. ԺԶ. 25։ ԺԶ. 5։ բ Կոր. Ժգ. 11։ Փիլ. բ. 3։ գ. 10։ ա Գլ. ժա. 1։ Գլ. ժա. 18։
1 Յա. Խ. 1։ Գլ. ժ. 12։ ա Թես. ե. 21։ բ Թես. գ. 3։ Բրը. ժ. 23։
2 Յովհ. ԻԵ. 41. ԺԶ. 21։ ա Յովհ. ա. 3։ գ. 13։
3 Հռ. ԺԶ. 25։ ԺԶ. 5։ բ Կոր. Ժգ. 11։ Փիլ. բ. 3։ գ. 10։ ա Գլ. ժա. 1։ Գլ. ժա. 18։
4 Յովհ. ԻԵ. 41. ԺԶ. 21։ ա Յովհ. ա. 3։ գ. 13։
5 Հռ. ԺԶ. 25։ ԺԶ. 5։ բ Կոր. Ժգ. 11։ Փիլ. բ. 3։ գ. 10։ ա Գլ. ժա. 1։ Գլ. ժա. 18։
6 Յա. Խ. 1։ Գլ. ժ. 12։ ա Թես. ե. 21։ բ Թես. գ. 3։ Բրը. ժ. 23։
7 Յովհ. ԻԵ. 41. ԺԶ. 21։ ա Յովհ. ա. 3։ գ. 13։
8 Հռ. ԺԶ. 25։ ԺԶ. 5։ բ Կոր. Ժգ. 11։ Փիլ. բ. 3։ գ. 10։ ա Գլ. ժա. 1։ Գլ. ժա. 18։
9 Յա. Խ. 1։ Գլ. ժ. 12։ ա Թես. ե. 21։ բ Թես. գ. 3։ Բրը. ժ. 23։
10 Յովհ. ԻԵ. 41. ԺԶ. 21։ ա Յովհ. ա. 3։ գ. 13։
11 Հռ. ԺԶ. 25։ ԺԶ. 5։ բ Կոր. Ժգ. 11։ Փիլ. բ. 3։ գ. 10։ ա Գլ. ժա. 1։ Գլ. ժա. 18։
12 Յա. Խ. 1։ Գլ. ժ. 12։ ա Թես. ե. 21։ բ Թես. գ. 3։ Բրը. ժ. 23։
13 Յովհ. ԻԵ. 41. ԺԶ. 21։ ա Յովհ. ա. 3։ գ. 13։
14 Հռ. ԺԶ. 25։ ԺԶ. 5։ բ Կոր. Ժգ. 11։ Փիլ. բ. 3։ գ. 10։ ա Գլ. ժա. 1։ Գլ. ժա. 18։

թէ ես Պօղոսեան, և ոչ՝ [illegible]թէ ես Կե-
13 փասեան, ու դուք՝ թէ ես Քրիստոսեան։ Մի-
թէ Քրիստոս բաժնուած է, միթէ Պօղո՞ս խա-
չը եղաւ ձեզի համար, կամ թէ Պօղոսի՞ ա-
14 նունովը մկրտուեցաք։ Կը գոհանամ Աստուծ-
մէ որ ձեզմէ մէկը չմկրտեցի, բայց թէ
15 Կրիսպոսը ու Գայոսը։ որ մէկը չըսէ թէ
16 իմ անունովս մկրտեցի։ Իրաւ Ստեփանեանին
ընտանիքին ալ մկրտեցի։ ալ ուրիշ մէկը չեմ
գիտեր ամենեին թէ մկրտեցի։
17 Ինչու որ Քրիստոս զիս մկրտելու չղրկեց,
հապա աւետարանը քարոզելու, ոչ թէ խօս-
քերու ճարտարութիւնով, որ Քրիստոսի խաչը
18 պարապ չըլլայ։ Քանզի խաչին քարոզութիւնը
կորսուածներուն յիմարութիւն է, բայց մեզի
փրկուածներուս Աստուծոյ զօրութիւնն է։
19 Վասն զի գրուած է, Իմաստուններուն իմաս-
տութիւնը պիտի կորսնցնեմ, ու հանճա-
20 րեղներուն հանճարը պիտի խափանեմ։ Ո՞ր է
իմաստունը, ո՞ր է գրիչը, ո՞ր է աս աշխար-
հս քննողը։ չէ՞ որ Աստուած յիմարեցուց
21 աս աշխարհս իմաստութիւնը։ Քանզի որով-
հետև Աստուծոյ իմաստութեամբը աշխարհ
չճանչցաւ զԱստուած իր իմաստութիւնով,
Աստուած հաճեցաւ քարոզութեան յիմար-
22 թիւնովը հաւատացեալները ապրեցնելու։
Ինչու որ Հրէաները նշան կ՚ուզեն, և Յոյ-
23 ները իմաստութիւն կը փնտռեն։ Իսկ մենք
կը քարոզենք խաչեալ Քրիստոսը՝ Հրէաներուն
գայթակղութիւն, ու Յոյներուն յիմարու-
24 թիւն։ Բայց անոնց որ կանչուած են, թէ Հր-
էաներուն և թէ Յոյներուն, Քրիստոսը՝ Աս-
25 տուծոյ զօրութիւնը և Աստուծոյ իմաստու-
թիւնը։ Ինչու որ Աստուծոյ յիմարը մարդոց-
մէն աւելի իմաստուն է, և Աստուծոյ տկարը
26 մարդոցմէն աւելի զօրաւոր է։ Արդարև դուք
ձեր կոչումը կը տեսնէք, եղբայրներ, որ չէ
թէ մարմնոյ կողմանէ շատ իմաստուններ, և
չէ թէ շատ զօրաւորներ, և չէ թէ շատ ազ-
27 նուականներ էնէ։ Բայց Աստուած աշ-
խարհս յիմարները ընտրեց, որ ամօթով ընէ
իմաստուններուը։ ու աշխարհս տկարները ըն-
տրեց Աստուած, որ ամօթով ընէ զօրաւորները։
28 Եւ աշխարհս ցածագոյնները ու անարգները
ընտրեց Աստուած՝ և ոչինչները, որ բան մը
29 նշանակեր խափանէ։ Որպէս զի մէկ մարմին
30 մը չպարծի Աստուծոյ առջեւը։ իսկ դուք անկէ
ձեր Քրիստոս Յիսուսով, որ ան մեզի Աստուծ-
մէ իմաստութիւն, արդարութիւն, սրբու-
31 թիւն և փրկութիւն եղաւ։ Որ ինչպէս գը-
րուած է, Ան որ կը պարծենայ՝ Տէրոջմով
թող պարծենայ։

ԳԼ· Բ

1 Աստուծոյ կը ծանուցանէ թէ իր քարոզութիւնը խոստո-
վանութիւնով կամ մարդկային իմաստութիւնով չէ, 4
հապա Աստուծոյ զօրութիւնով է, և պիտան գերազանց է ո
ու աշխարհս իմաստութենէն ։ ու մարդկային գիտութիւ-
նեն, 14 որ մարմնաւոր մարդը կարող չէ գտնել իմաստու-
թեան։

1 Եւ ես, եղբայրներ, որ ձեզի եկայ, չէ թէ
խօսքի կամ իմաստութեան գերազանցու-
թեամբ ձեզի Աստուծոյ վկայութիւնը ձեզի յայտ-
2 նելու եկայ։ վասն զի ես միտքս չդրի ձեր
մէջը ուրիշ բան մը դիտնալ, բայց միայն Քի-
3 սուս խաչուածը, ան՝ որ խաչ եւած է։ Ու ես
տկարութիւնով ու վախով և շատ դողով ձեր
4 քովը կեցայ։ Ու իմ խօսքս և քարոզութիւ-
նս չէ թէ մարդկային իմաստութեան հա-
մոզիչ խօսքերով էր, հապա Հոգւոյն և զո-
5 րութեան ապացուցութեամբը։ Որպէս զի ձեր
հաւատքը մարդոց իմաստութենովը չըլլայ,
6 հապա Աստուծոյ զօրութենովը։ Սակայն
կատարեալներուն հետ իմաստութիւն կը խո-
սինք, բայց չէ թէ աս աշխարհիս իմաստու-
թիւնը, և ոչ աս աշխարհիս նախանձայու-
7 թեանները։ Հապա Աստուծոյ ծածուկ իմաս-
տութիւնը կը խօսինք խորհրդով, որ աշխար-
հէն առաջ սահմանեց Աստուած մեր փառքին
8 համար։ Որ զանիկա աս աշխարհս իշխան-
ներէն մէկը չճանչցաւ։ Քանզի թէ որ ճանչ-
ցած ըլլային, ալ փառաց Տէրը խաչը չէին
9 հաներ։ Հապա ինչպէս որ գրուած է, Ան բա-
ներն որ աչք չէ տեսեր և ականջ չէ լսեր ու
մարդու սրտին մէջ չէ բնկեր, Աստուած զին-
քը
10 սիրողներուն պատրաստեց։ Բայց Աստուած
մեզի յայտնեց իր Հոգիովը, ինչու որ Հոգին
ամէն բան կը քննէ, Աստուծոյ խորունկ բա-
11 ները ալ։ Վասն զի մարդոցմէն ո՞վ գիտէ մարդ-
ուն բաները, բայց միայն մարդուն հոգին

որ իր մէջն է · Հանանիկ ալ Ասուածոյ բանները
մէկը չգիտեր , բայց միայն Ասուածոյ Հոգին ·
12 իսկ մենք չէ թէ աս աշխարհիս Հոգին առինք ,
հապա ան Հոգին որ Ասուծմէ է · որ մենք
ճանչնանք ան բաները որ Ասուծմէ տրուե֊
13 ցաւ մեզի · Որոնք նաև կը խօսինք , չէ թէ
մարդկային իմաստութեան տրուելցուցած խօս֊
քերովը , հապա ՚Հոգիին տրուելցուցածներովը ,
և հոգևոր բաները հոգևորի հետ կը յարմարը֊
14 ցընենք · Իսկ հնչաւոր մարդը Ասուածոյ Հո֊
գիին բաները չընդունիր , Ինչու որ անոնք
իրեն յիմարութիւն են , ու չկրնար ալ գիտ֊
նալ , ինչու որ հոգևոր կերպով կը քննուին ·
15 Բայց ան որ հոգևոր է՝ ամէն բան կը քննէ , ու
16 ինքը մէկէ մը չքննուիր · Վասնզի ո՞վ գիտցաւ
Տէրոջը միտքը , որ անոր խրատ տուզ ՚ը լը֊
ցայ · Բայց մենք Քրիստոսի միտքը ունինք ·

Գլ· Գ

1 Տղոյց առաջ կամ կը տրամ՚ և ոչ թէ կիրակուր · 3 կ֊ինը
ու նախանձը մարմնաւոր մարդի պատկերներ են · 7 Ջնկողը ու
ջուր ոուղը բան մը չեն · 9 Աստուածային պաշտօնեաներըը Աս֊
ուածոյ գործակիցներն են · 11 Քրիստոս է հիմնին հիմը · 16
Մարդիկ Աստուծոյ տաճարներն են , որոնք պղծողին սուրբ
պահել · 19 Աս աշխարհս իմաստութիւնը Աստուծոյ ա֊
ջեր յիմարութիւն է ·

1 Եւ ես , եղբայրներ , չկրցայ խօսիլ ձեզի՝ որ֊
պէս թէ հոգևորներու , հապա որպէս թէ
2 մարմնաւորներու , որպէս թէ Քրիստոսով
ոոյոյց · Ձեզի կաթ կերցուցի և չէ թէ կերա֊
կուր , Ինչու որ դեռ կարող չէիք , ու հիմա
ալ տակաւին կարող չէք , վասն զի դեռ մար֊
3 մնաւոր էք · Որովհետև տակաւին ձեր մէջը
նախանձ ու հակառակութիւն և բաժանումներ
կան , չէ՞ որ մարմնաւոր էք , ու մարդկօրէն
4 կը քալէք · Քանզի երբոր ձեէն մէկը կ՚ըսէ թէ
Ես Պօղոսինն եմ , և միսը թէ ես Ապոդո֊
սինն , չէ՞ որ մարմնաւոր էք · Ուրեմն ո՞վ է
5 Պօղոս կամ ո՞վ է Ապոդոս · Պաշտօնեաներ
են , որոնցմով հաւատացիք , Ինչպէս որ
6 Տէրը տուաւ ամէն մէկուն · Ես տնկեցի ,
Ապոդոս ջուր տուաւ , Բայց Աստուած աճե֊
7 ցուց · Ուստի ոչ տնկողը բան մին է , և ոչ
ջուր տուողը , հապա Աստուած՝ որ աճեցուց ·
8 Տնկողը ու ջուր տուողը մէկ են , Ու ամէն մէկը
իր վարձքը պիտի առնէ իր աշխատութեանը

9 Քանզի մենք Աստուծոյ գործակից
ենք · դուք Աստուծոյ հնձակութիւնն էք , Ա֊
10 ստուծոյ շինութիւնն էք · Ըստ Աստուծոյ շնորհացը
տրուածովը որ ինծի տրուեցաւ , Իմաստուն ճար֊
տարապետի մը պէս հիմ դրի , բայց ուրիշ վրայ
շինողը ուրիշ է · Միայն թէ ամէն մէկը թող
11 զգուշանայ թէ ինչպէս կը շինէ · Ինչու որ մէկը՝
ալ ուրիշ հիմ չկրնար դնել ՚ի զատ այնի֊
12 որ է Յիսուս Քրիստոս · Թէ որ մէկը աս հիմ֊
ին վրայ կը շինէ ոսկի , արծաթ , պատուա֊
13 կան քարեր , փայտ , խոտ , եղէգ , Ամէն մէ֊
կուն գործը յայտնի պիտի ըլլայ · Վասնզի օրը
երևան պիտի հանէ , Ինչու որ կրակով պիտի
յայտնուի · և ամէն մէկուն գործին ինչ տեսակ
14 ըլլալը կրակը պիտի փորձէ · Թէ որ մէկուն
շինած գործը մնայու ըլլայ , Ինքը վարձք
15 պիտի առնէ · Եթէ որ մէկուն շինածը այ֊
րելու ըլլայ , անիկա դիտս պիտի քաշէ · բայց
ինքը պիտի ազատի , Նականին անանկ՝ իբր թէ
16 կրակի միջէն · Չգէ՞ք գիտեր որ Աստուծոյ
տաճար էք դուք , և Աստուծոյ Հոգին ձեր
17 միջը բնակած է · Թէ որ մէկը Աստուծոյ տա֊
ճարը կ՚ապականէ , Աստուած զանիկա պիտի
ապականէ , Ինչու որ Աստուծոյ տաճարը սուրբ
է՝ որ դուք էք ·
18 Ձրլայ որ մէկը ինքզինքը խաբէ · Թէ որ
ձեզմէ մէկը գինքը իմաստուն կը սեպէ աս աշ֊
խարհիս մէջ , Թող յիմար ըլլայ՝ որ իմաստուն
19 ըլլայ · Ինչու որ աս աշխարհիս իմաստութիւնը
Աստուծոյ առջևը յիմարութիւն է · վասն զի
գրուած է թէ Անիկա իմաստուններըը իրենց
20 խորամանկութիւններ մէջ կը բռնէ · Եւ դար֊
ձեալ թէ Տէրը գիտէ իմաստուններուն խոր֊
21 հուրդները՝ որ ունայն են · Ուրեմն մարդ
22 Թող չպարծենայ մարդոցմով · Ինչու որ ամէն
բան ձերն է , թէ Պօղոս , թէ Ապոդոս , թէ
կեփաս , թէ աշխարհ , թէ կեանք , թէ
մահ , թէ ներկայ բաները թէ գալիքները՝
23 ամէն բան ձերն է · Դուք ալ Քրիստոսինն
էք , և Քրիստոս՝ Աստուծոյ ·

Գլ· Դ

1 Քրիստոսի պաշտօնեաներըը Իր համարում առնուած են · 7
Բան մը չունինք որ առած չըլլանք · 8 Առաքեալները առա֊
քած են մահ աշխարհի · հրեշտակներուն և մարդոց · 13 աշխար֊
հի ապականութիւնը և ամէնուն անարգը · 15 պատ֊ ամենուն ·

1 Հաւմ· ժա· 33· 34·
2 Հաւմ· ը· 15·
3 ը Գնա· ա· 16· Տիս գլ· ա· 17· Հմր· 4·
4 Ոնսն Սարը Հա֊ գիին
5 Ասա· ժգ· 23·
6 Գլ· ա· 18· 22·
7 Հաւմ· ը· 5· 6· 7· Ճաղ· 19·
8 ԵՒսահ· խը· 5· ա֊ Թնս· ե· 21· ա֊ Ճաղ· գ· 1·
9 Ճգր· ժե· 8· Ես֊ ք· 13· Երեմ· իգ· 18· Հաւմ· ժա· 34·
10 Ճաղ· ժե· 15·
11 Գլ· բ· 15·
12 Գլ· բ· 14·
13 Ասա· ժգ· 23· Երբ· ե· 13· ա֊ Գնա· բ· 8·
14 Հաւմ· ը· 5· 6· 7· Ճաղ· 19·
15 Ճաղ· ժգ· 18·
16 Գլ· ա· 11· ժա· 18· Գաղ· ե· 20· 21· Ճաղ· գ· 16·
17 Գլ· ա· 18·
18 Գլ· գ· 1· ը Կոր· գ· 5·
19 Հաւմ· ժբ· 3· 6· ա֊ Գնա· գ· 11· Գաղ· ժբ· 4· 5· Ճաղ· ա· 1· ը Կոր· 4· 5· Գաղ· գ· 23· իբ· 18·
20 Գաղ· ժե· 4· Կոր· գ· 1·
21 Երբ· գ· 5·
22 Գլ· գ· 15· 11· Գլ· գ· 15· Ը· 1· ժե· 1· ը Կոր· ժ· 14· 15·
23 Գաղ· ժբ· 24· 27· ժԹ· 1·
Գլ· ա· 30· ժե· 10· ը Կոր· գ· 5· Գաղ· ժբ· 11· Գաղ· գ· 3·
Գնա· գ· 11· Ը· 1· ը Կոր· ը· 5· Ասա· ժգ· 8· Գլ· ժա· 3· ը Կոր· ժ· 7· Գաղ· գ· 29·
Ա֊ղ· կը· 18· Հբ· ա· 6· Գլ· գ· 5· Գաղ· գ· 23· իբ· 18·
Գնա· գ· 11· Հբ· ա· 8· Ե֊ իբ· 16· Ա֊ ժգ· 18· ը Կոր· ժա· 4· Գաղ· ա֊ 7·
Ե֊ իբ· 16

նմ. Քրիստոսով մեր հայրերն եղեն։ 10 որոնց օրինակին հետեւ. լաբ· ենք։

1 Թ՚ոչ մարդիկ մեզ սասնակ սեպեն՝ ՚որպէս թէ քրիստոսի սպասաւորները ՚ու Աստուծոյ խոր-
2 հուրդներուն տնտեսները։ Ուստի տնտեսնե-
բուն մէջ կը փնտռուի որ մէկը հաւատարիմ
3 գտնուի։ Բայց ինծի սակիս ոչինչ բան մըն է,
որ ձեզմէ դատուիմ՝ կամ մարդոյ ՚դատա-
զութենէն, մանաւանդ որ ես ալ իմ անձս
4 չեմ դատեր։ (Վասն զի ես իմ անձիս վրայով
բան մը չեմ գիտեր։ Բայց չէ թէ տասով
կ՚արդարանամ։) Հապա ինձ դատողը Տէրն է։
5 ՚Ուրեմն ժամանակէն առաջ դատապարտութեան
մի ընէք, մինչեւ որ գայ Տէրը՝ ՚որ խաւարին
դատուածները ի լոյս պիտի հանէ, ու սրտերուն
խորհուրդները յայտնի պիտի ընէ։ Եւ անա-
տներ ամէն մէկուն գովութիւնը Աստուծմէ
պիտի բլլայ։
6 ՝Ասոնք օրինակ բերի, եղբայրներ, իմ վրաս
ու Ապողոսին վրայ ձեզի համար, ՚որ դուք
մեզմէ սորվիք ՚չըլլալ գրուածէն աւելի
բան մը չխորհիլ, ՚որ չբլլայ թէ ձեզմէ մէկը
հպարտանայ մէկու մը համար ուրիշի մը դէմ։
7 Քանզի ո՞վ է ան որ քեզ տարբեր կ՚ընէ ՚՚։
ՐՈՒՆԵՐ։ Եւ ի՞նչ ունիս որ չես առեր դուն։
և թէ որ առեր՝ ինչո՞ւ չառածի պէս կը պար-
ծենաս։
8 Արդէն կշտացած էք, հարդէն հարստա-
ցաք, առանց մեզի թագաւորեցիք։ և երանի
թէ թագաւորէիք, որ մենք ալ ձեր հետը
9 թագաւորէինք։ Քանզի կարծեմ թէ Աստուած
յետիններս բրաւ մեզ առաքեալներս ամենա-
պարտեալ նման։ Ինչու որ տեսարան եղանք
աշխարհի և հրեշտակներուն ու մարդոց։
10 ՝Մենք յիմարներ ենք քրիստոսի համար, և
դուք խելացիներ քրիստոսով։ ՚Մենք տկար
և դուք զօրաւոր։ դուք փառաւորեալ՝ ու
11 մենք անարգեալ։ ՚Մինչեւ սա օրուան տակներ
կ՚անօթենանք ալ, կը ծարաւենք ալ, ՚մերկ
ալ կը մնանք, կը ծեծուինք ալ, տատանեղա-
12 կան ալ կը պարտինք, ՚ու մեր ձեռքերովը
գործելով կ՚աշխատինք։ Երբոր ՚մեզ կը նա-
խատին՝ կ՚օրհնենք։ Երբոր կը հալածենՙ կը
13 համբերենք։ Երբոր գէշ կը խօսին՝ կ՚ապա-

= Աստ· խզ· 45։
Գէ· գ· 5· Բ· 17։
բ Կոր· գ· 4։ Կոր·
ա· 22։
ե Ղուկ· ժբ· 42։
Տիտ· ա· 7· =
Գէն· գ· 10։
· Ցուն· պատգամն
ե Ցո· Բ· 8· Պաւղ·
Ա՛ղ· 3· Ա՛ծգ· 3։
Աւետ· խա· 3։
Հռովմ· ը· 20· գ·
3։
ը Աստ· ե· 3· Հբ·
ժ· 4։ 10· 13։
Ցովս· ի· 12։

ը Գէ· գ· 13։
ղ Հռովմ· բ· 23· բ
Կոր· ե· 10։
ի Գէ· ա· 18· գ· 4։
ժ Հռովմ· ժբ· 5։
ժա Գէ· գ· 21· ե· 8։6։
ժբ Ցովհ· գ· 21· Ցովհ·
ա· 17։ = Գէն· գ·
10։
ժգ Ցովս· գ· 17։
ժդ Աստ· խզ· 28· Հբ·
ռովմ· ը· 36· Գէ·
ժե· 30· 31· բ Կոր·
գ· 11· ը· 9։
ժե Երբ· ժ· 33։
ժզ Գէ· բ· 3։
ժէ Գոր· ժե· 15· խգ·
24։ Գէ· ա· 18· եա·
բ· 14· գ· 18· Յհ·
գ Ցովգ· Բ· 11։
ի Բ Կոր· ժ· 9։
ի բ Կոր· գ· 8· ժա·
23—27· Փիլ· գ· 15։
ի Ցո· խբ· 8· Հբ·
ռովմ· բ· 35։
ի Գոր· խգ· 3։
ի Գոր· ժբ· 3· խ·
34· = Ցովս· բ· 9·
ե բ Յհ· գ· 8· =
Տիմ· գ· 10։
ի Աստ· ե· 41· Ղուկ·
գ· 23· խգ· 34·
Գոր· ե· 30· Հբ·
ռովմ· ժբ· 14· 20·
ա Գաղ· բ· 23· գ·
9։
ի Ցովհ· գ· 45։
ի = Յհ· բ· 11։
ի Գոր· ժբ· 11· Հբ·
ռովմ· ժե· 20· Գէ·
գ· 8· Գաղ· գ·
19· Փիլիպ· 10·
Յհ· ա· 19։
ի Գէ· ժա· 1· Փիլ·
գ· 17· = Յհ· ա·
8· բ Յհ· գ· 9·
ի Գոր· ժբ· 22· Գէ·
ժգ· 10· Փիլ· բ·
19· = Յհ· գ· 8·
ի = Տիմ· ա· 2· բ
Տիմ· ա· 2·
ի Գէ· ժա· 2·
ի Գէ· ժգ· 33·
ի Գէ· ե· 17·
ի Գէ· ե· 2·
ի Գոր· ժբ· 21· Գէ·
ժգ· 5· բ Կոր· ա·
13· 23·
ի Գոր· ժբ· 21· Հբ·
ռովմ· ժե· 31·
Երբ· գ· 3· Յհ·
գ· 15·
ի Գէ· բ· 4· = Յհ·
ա· 5·
ի բ Կոր· ժ· 9· ժգ·
10·
ի Գէ· ժա· 23·
ի Գէ· ե· 33·
ի Գէ· ե· 17·
ի Գէ· ե· 2·
ի Գոր· ժբ· 21· Գէ·
ժգ· 5· բ Կոր· ա·
13· 23·
ի Գոր· ժբ· 21· Հբ·
ռովմ· ժե· 31·
Երբ· գ· 3· Յհ·
գ· 15·
ի Գէ· բ· 4· = Յհ·
ա· 5·
ի բ Կոր· ժ· 9· ժգ·
10·
ի Ղե· ժբ· 2· բ Օր·
իբ· 20· իե· 20·
ի բ Կոր· ե· 12·
ի Գէ· գ· 15·
ի բ Կոր· ե· 7· 10·
ի Կող· բ· 5·
ի Աստ· ժգ· 19·
ժբ· 18· Յհ·
ի· 23· բ Կոր· բ· 10·
ժգ· 3· 10·
ի Գոր· իգ· 18·
ի Յհ· բ· 6· Աստ·
ձգի· 6· = Տիմ· ա·
20·
ի Հռ· ե· Գէ· գ·
21· գ· 19· Յհ·
գ· 16·

ԳԼ· Ե

1 Գոցաս կ՚իմացնեն կրնթացդ թէ ապագային անձը ե յաւե-
ան ինքդ պատճառ մըն է երկնից քան թէ պարծանդ։ 7 կ՚ինա-
ցնեն թէ պետք է հին խմորը մեկդի ձգել։ 10 թէ պետք է ե-
ղբայրացածներդ ամչցնել, և անոնցմե ոտ չքաշել։

1 Ա՚ռհասարակ կը լսուի ձեր մէջը պոռնկու-
թիւն բլլալ, և անանկ պոռնկութիւն՝ որ հե-
թանոսներուն մէջ ալ ՚՚չկայ, ՚՚որպէս թէ մէկը
2 իր հօրը կնիկը ՚ունենայ։ ՚Ու դուք հպար-
ատացեր էք, ու ոչ մանաւանդ սուգ բրիք, որ
3 ձեր մէջէն վերցուի սա բանը ընողը։ ՚Ինչու
որ թէպէտ ես մարմնով հեռու եմ, բայց
հոգիով ներկայ եմ։ ուստի հիմա որպէս թէ
ներկայ բլլալով որոշեցի, որ սա բանը ընողը՝
4 երբոր մեր Տէր Յիսուս քրիստոսի անունովը
մէկտեղ ժողովուիք դուք՝ ու իմ հոգիս՝ մեր
5 Տէր Յիսուս քրիստոսի զօրութիւնովը, Ս-
նանկը ՚Սատանային ՚՚մատնեք՝ մարմինը կոր-
ուստին համար, որ հոգին փրկուի Տէր Յի-
6 սուսի օրը։ ՚Ձեր պարծանքը աղէկ չէ։

չէ՞ք դիտեր Թէ քիչ մը խմորը բոլոր զանգուա-
7 ծը կը խմորէ։ Մաքրեցէք հին խմորը մէկդի, որ ըլլաք նոր զանգուած, ինչպէս որ անխմոր էք. Ինչու որ Քրիստոս մեր Զատիկը մեզի
8 համար զոհուեցաւ։ Ուստի տօն կատարենք՝ ոչ թէ հին խմորով Եւ ոչ թէ չարութեան ու անզգամութեան խմորովը, հապա անկեղծու-թեան ու ճշմարտութեան անխմոր հացովը։
9 Գրեցի ձեզի Թուղթին մէջ, Որ պոռնիկնե-
10 րուն հետ չխառնուիք։ Եւ ոչ՝ չէ թէ նաս այս աշխարհս պոռնիկներուն հետ, կամ ագահներուն հետ, կամ յափշտակիչներուն հետ, կամ կռապաշտներուն հետ. Հապա թէ չէ՝ պէտք էր որ դուք աշխարհէս դուրս ելլէիք։
11 Բայց հիմա ձեզի գրեցի չխառնուիլ, այսինքն՝ թէ որ մէկը եղբայր բռուած՝ կամ պոռնիկ ըլլայ, կամ ագահ, կամ կռապաշտ, կամ նա-խատող, կամ գինով, կամ յափշտակող, ա-
12 նանկին հետ հաց ալ չուտել։ Վասն զի ի՞նչ պէտք է ինձի դատաստանել ալ դատել. չէ՞
13 որ դուք ներսիններուն կը դատիք. իսկ դուրսիններուն Աստուած պիտի դատէ. Ուստի չարը ձեր մէջէն վերցուցէք։

ԳԼ. Զ

1 Ընդհանուր կը ծանուցանէ թէ պէտք չէ որ իրենց եղբայրները Նեղեն գանձք դատի կանչելով։ 6 Ամառանդ անխառնեն բան ապրիլ։ 9 թէ անիրաւները Աստուծոյ արքայութիւնը չեն ժառանգեր։ 11 թէ մեր մկրտիութիւնը Քրիստոսի անդամ Ձեր են։ 19 և Սուրբ Հոգիին տաճարները։ 16 ուրիշ պէտք չէ որ գանձք ըզգենք։

1 Ձեզմէ մէկը՝ թէ որ մէկ բան մը ունենայ իր
բնկերին հետ, կը համարձակի՞ անիրաւներուն առջեւը դատուիլ՝ ու չէ թէ սուրբերուն առ-
2 ջեւը։ Չգիտէ՞ք գիտեր որ սուրբերը պիտի դա-տեն աշխարհը։ ու թէ որ աշխարհս ձեզմէ կը դատուի, ուրեմն արժանի չէ՞ք դուք չըն-
3 չին դատեր սրբերը։ Չգիտէ՞ք գիտեր որ մենք հրեշտակներ պիտի դատենք. ուր կը մնան
4 հապա աշխարհային բաները։ Ուրեմն թէ որ ձեր մէջը աշխարհային դատեր ունիք, եկե-ղեցւոյ անարգները ձեզի դատաւոր դրէք։
5 Ձեզ ամչցընելու համար կը դրուցեմ. այնչափ նզաս որ ձեր մէջը մէկ խնամտուն մը չկայ, որ
6 կարող ըլլայ իրաւունքը որոշել իր եղբայրնե-րուն մէջ. Հապա եղբայր եղբօր հետ դատ կը մտնէ, ան ալ անհաւատներուն առջեւը։
7 Արդարեւ բոլորովին յանցանք մըն է ասձեր մէջը, որ իրարու հետ դատեր ունիք. Ինչո՞ւ մտնանդ դուք անիրաւութիւն չէք կրեր. ինչո՞ւ մտնանդ դուք զրկանք չէք
8 քաշեր։ Հապա դուք անիրաւութիւն ու զրկանք կ՚ընէք, Եւ ան ալ եղբայրներուն։
9 Չէ՞ք գիտեր որ անիրաւները Աստուծոյ արքայութիւնը պիտի չժառանգեն։ Մի խաբուիք, ոչ պոռնիկները, Ոչ կռապաշտները, ոչ շնա-
10 ցողները, Ոչ իգացեալները, ոչ արուագէտ-ները, ոչ գողերը, ոչ ագահները, ոչ գինով-ները, ոչ նախատողները -- ոչ յափշտակիչները Աստուծոյ թագաւորութիւնը պիտի չժառանգեն։
11 դէն։ Եւ դուք մէկ քանիներդ անանկներ էիք. Հապայ լուացուեցաք, բայց արդարացաք, բայց այդ արարացաք Տէր Յիսուսի անունովը ու մեր Աստուծոյ Հոգիովը։
12 Ամէն բան ինձի օրինաւոր է, բայց չէ թէ ամէն բան օգտակար. ամէն բան ինձի օրինա-ւոր է, բայց ես մէկ բանի մը իշխանութեան
13 տակ պիտի չըլլամ։ Կերակուրները փորին համար է, փորն ալ կերակուրներուն. բայց Աստուած ասոնց ալ՝ անոնք ալ պիտի խափանէ։ Իսկ մարմինը պոռնկութեան համար չէ, Հա-պա Տէրոջը, ու Տէրը՝ մարմինին համար։
14 Եւ Աստուած որ Տէրը յարուցանեց, Մեզ ալ պի-
15 տի յարուցանէ իր զօրութիւնովը։ Չէ՞ք գի-տեր որ Ձեր մարմինները Քրիստոսի անդամ Ներն են. ուստի Քրիստոսի անդամները առ-նելով՝ պոռնիկի անդամներ ընեմ. քաւ լիցի։
16 Չէ՞ք գիտեր թէ ան որ պոռնիկի կը մօտենայ՝ մէկ մարմին կ՚ըլլայ. Կրանցի ըսէ՞ք կ՚ը-
17 սէ, Երկուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան։ Իսկ ան որ Տէրոջը կը մօտենայ՝ մէկ հոգի
18 կ՚ըլլայ։ Պոռնկութենէն փախէք. ամէն մեղք որ մարդ կը գործէ, իր մարմինէն դուրս է. բայց ան որ կը պոռնկի՝ իր մարմինին դէմ կը
19 մեղանչէ։ Չէ՞ք գիտեր որ ձեր մարմինները տաճար են Սուրբ Հոգիին որ ձեր մէջն է, որ անիկա Աստուծմէ ունիք, ու դուք ձեր ան-
20 ձին չէք. Գնանքի գնով ծախուա-

ե Գլ. ժե. 33. Գաղ. ե. 9. բ Տիմ. բ. 17.
զ Ես. նդ. 2. 7. բ Կոր. գ. 14. Եփես.
ե. 11. բ Թես. գ. 14.
ի Գլ. ա. 20.
ը Գլ. ժ. 27. Ժող. ժե. 15. ա Ժող. Գլ. ժե. 3. ա Գես. ա. 19. Ցայս. ե. 6. 12.
ժ Ժող. ԺԲ. 14.
ժա Ես. նդ. 2. 7. բ Կոր. գ. 14. Եփես. ե. 11. բ Թես. գ. 14. բ Ժող. ԺԲ. 14. Հռոմ. Ժգ. 17. բ Թես. գ. 6. 14. բ Ժող. ժ. 13.
ժբ Գաղ. բ. 13.
ժգ Մատ. գ. 11. Կող. գ. 5. ա Թես. գ. 11. ա Տիմ. գ. 7.
ժդ Գլ. գ. 1. 2. 3. 4. բ Օր. ժգ. 3. ժե. 6. 11. բ Թես. գ. 14.
ժե Գլ. ա. 20.
ժզ Գլ. ժ. 27.
ժէ Ժող. ե. 22. Մատ. ժթ. 23. Ղուկ. ե. 10. Յով. ժ. 27. Հռոմ. Ը. 29. Եբր. ա. 6.
ժը Մատ. ժբ. 17. Հռոմ. ժգ. 17. բ Թես. գ. 6. 14. բ Ժող. ժ. 13.
ի Գաղ. բ. 13.
ժթ Մատ. գ. 11. Կող. գ. 5. ա Թես. գ. 11. ա Տիմ. գ. 7.
ի Գլ. գ. 1. 2. 3. 4. բ Օր. ժգ. 3. ժե. 6. 11. բ Թես. գ. 14.
ի Ես. նդ. 2. 7. բ Կոր. գ. 14. Եփես. ե. 11. բ Թես. գ. 14.
ի Գլ. ա. 20.
ի Գլ. ժ. 27.
ի Ես. ԽԹ. 14. Դան. Ը. 22. Մատ. ժԹ. 23. Ղուկ. իբ. 30. Յով. բ. 20. գ. 21. ի. 4.
ի Ես. ա. 4. Յով. գ. 6.
ի Գլ. ե. 28.
ի Ասակ. ի. 22. Մատ. ե. 29. 40. Ղուկ. ը. 29. Հբ. ասիմ. ժբ. 17. 19. ա Թես. ե. 15.
ի Հբ. 15. 28. 30. ա Թես. գ. 5. 7.
ի Եփես. ե. 22.
ի Հռոմ. գ. 5. 8. բ. 11. բ Կոր. գ. 14.
ի Եփես. ա. 10. 20.
ի Հռոմ. ժբ. 5. Գաղ. ժբ. 27. Եփես. գ. 18. 35. 16. ե. 20.
ի Դն. բ. 24. Մատ. ժԹ. 2. Եփես. ե. 31.
ի Ես. նդ. 2. 7. բ Կոր. գ. 14. Եփես. գ. 4.
ի Հռոմ. ժգ. 17. Հռոմ. ժգ. 17. Կող. բ. 28. 31.
ի Ես. 15. 28. 30. ե. 30.
ի Հռոմ. գ. 5. 7.
ի Եփես. ե. 22.
ի Հռոմ. գ. 5. 8. բ. 11. բ Կոր. գ. 14.
ի Եփես. ա. 10. 20.
ի Հռոմ. ժբ. 5. Գաղ. ժբ. 27. Եփես. գ. 18. 35. 16. ե. 20.
ի Դն. բ. 24. Մատ. ժԹ. 2. Եփես. ե. 31.
ի Ես. նդ. 2. 7. բ Կոր. գ. 14. Եփես. գ. 4.
ի Հռոմ. ժգ. 17. Հռոմ. ժգ. 17. Կող. բ. 28. 31.
ի Հռոմ. գ. 5. 8. Եփես. ե. 22.
ի Հռոմ. գ. 5. 8. բ. 11. բ Կոր. գ. 14.
ի Եփես. ա. 10. 20.
ի Հռոմ. ժբ. 5. Գաղ. ժբ. 27. Եփես. գ. 18. 35. 16. ե. 20.
ի Դն. բ. 24. Մատ. ժԹ. 2. Եփես. ե. 31.
ի Ես. նդ. 2. 7. բ Կոր. գ. 14. Եփես. գ. 4.
ի Հռոմ. ժգ. 17. Հռոմ. ժգ. 17. Կող. բ. 28. 31.

ընեցեք. ուստի փառաւորեցէք զԱստուած ձեր մարմիններուն ու հոգիներուն մէջը, որ Աստուծոյ են։

ԳԼ. Լ

1 Ընտրեալը կը խօսի ամենատիեզերական փոյթով. ու ցաւագնորէն քէ ան մէկ գործուն մըն է պատճառելու գէմ. 10 քէ ամենաընտիրներ կորզ պիտի չէ որ գիւրաւ լուծուին. 11 քէ ամէն մարդ պարտի գոհ ըլլալ իր փիճակէն. 25 քէ կատարելութեամբ թէ գիտութիւնով կրնայ պարծիլ. 35 և քէ ինչ պատճառով կրնայ ամենամեծ, կամ ամէն ևս կենալ։

1 Արդ ան բաներուն համար որ գուբ ինծի գրեցիք, *ա՛ղէկ է մարդուս որ կնոջ չմօտե՝ 2 Նայ։ Բայց պոռնկութիւնը՝ [illegible] համար ամէն մարդ թող իր կնիկը ունենայ, ու ամէն 3 կնիկ իր էրիկը թող ունենայ։ 4 Էրիկը իր կընիկները թող պարտքը վճարէ, նոյնպէս կնիկն ալ իր էրիկը։ 4 Կնիկը իր մարմինին չիշխէ, հապա էրիկը. անոնկ ալ էրիկը իր մարմինին 5 չիշխէ, հապա կնիկը։ Մէկզմէկ մի գրկէք, եթէ ոչ միաբանութեամբ ատեն մը ազօթքի պարապելու համար, ու նորէն իրարու գարձէք. 5 որ Սատանան ձեզ չփորձէ ձեր անժուժ 6 կալութեանը համար։ Ա՛ս կը գրուցեմ թող 7 տալով և չէ թէ հրամայելով։ 7 Բայց ամէն մարդ կ՛ուզէի որ ամէն մարդիկ ինծի պէս ըլլային. բայց ամէն մէկը իր պարգեւը ունի Աստուծմէ, 8 մէկը ասանկ ու մէւսը անանկ։ Բայց չամուսնացածներուն ու այրեւարիներուն կ՛ըսեմ. 9 Ա՛ղէկ է անոնց՝ թէ որ ինծի պէս կենան։ 9 Հապա թէ որ ժուժկալութիւն չունին՝ թող ամուսնանան, քանի որ աղէկ է ամուսնանալը քան թէ բորբոքիլ։ Բայց ամուսնացածներուն կը պատուիրեմ ես թէ ես, հապա Տէրը, 11 որ կնիկը էրիկէն չգատուի, (իսկ թէ որ գատուի ալ՝ առանց ամուսնանալու մնայ, կամ իր էրկանը հետ հաշտուի,) ու էրիկը իր կընիկը 12 չնիկը թող չձգէ։ Բայց ուրիշներուն ես կ՛ըսեմ՝ ոչ թէ Տէրը. Թէ որ մէկ եղբայր մը անհաւատ կնիկ ունենայ, ու անոր հաճելի ըլլայ իրեն 13 հետ բնակիլը, թող չձգէ զանիկա։ Իս կնիկ մը որ անհաւատ էրիկ ունենայ, ու անոր հաճելի ըլլայ իրեն հետ բնակիլը, թող չձգէ զա- 14 նիկա։ Ինչու որ անհաւատ էրիկը սրբուած է կնիկովը, և անհաւատ կնիկը սրբուած է էրիկովը. Հապա թէ ոչ՝ ձեր որդիքը պիղծ պիտի 15 ըլլային, բայց հիմա սուրբ են։ Իսկ թէ որ անհաւատը զատուի՝ թող զատուի. եղբայր մը կամ քոյր մը անանկ պարագաներու մէջ դերի չէ. Հապայն Աստուած խաղաղութեան կանչեց զձեզ։ 16 Կին մարդ, քանզի ի՞նչ գիտես դուն, կնիկ, Հգուցէ քու էրիկդ պիտի ապրեցընես. կամ դուն ի՞նչ գիտես, էրիկ, գուցէ քու կնիկդ 17 պիտի ապրեցընես։ Միայն թէ ամէն մէկուն ինչպէս որ Տէրը բաժնեց, ամէն մէկը ինչպէս որ Աստուած կանչեց, անանկ թող երթայ. Նաև ամէն եկեղեցիներուն մէջ ես սահման պատուիրեմ։ 18 Թէ որ թլփատուած մէկը հրաւիրուի կանչուեցաւ, թող նորէն անթլփատ չըլլայ. չթլփատուածներէն մէկը կանչուեցաւ, թող չթլ- 19 փատուի։ Ինչ որ թլփատութիւնը բան մը չէ, ու անթլփատութիւնը բան մը չէ. Հապա Աստուծոյ պատուիրանքներուն պահպանու- 20 թիւնը գէս է։ Բայց ամէն մէկը ինչ կոչումի մէջ որ կանչուեցաւ, թող անոր մէջը կենայ։ 21 Թլփատո՞ կանչուեցար, հոգ չըլլայ քեզի. բայց 22 թէ որ կրնաս ազատ ըլլալ, ան քեզի վասն զի ան ծառան որ Տէրոջմով կանչուած է՝ Տէ- րոջը ազատացեալն է անիկա. նոյնպէս ալ ան ազատը որ կանչուած է, Քրիստոսի ծառան 23 է։ Գնով ծախու առնուեցաք, մարդ- 24 կոց ծառայ մի ըլլաք։ Եղբայրներ, ամէն մէկը ինչ հրաւիրուի մէջ որ կանչուեցաւ, թող ա- նոր մէջը կենայ Աստուծոյ առջեւը։

25 Բայց կոյսերուն համար Տէրոջմէն հրաման մը չունիմ, միայն թէ Տէրոջմէն հաւատարիմ ըլլալու հոգոյս կը տամ մը պէս խրատ 26 կու տամ։ Ուրեմն ես կը սեպեմ որ ասիկա ա- ղէկ է հիմակուան նեղութեանը համար, այս- ինքն՝ աղէկ է մարդուս որ առանկ ըլլայ։ 27 Կապուած ես կնկան, մի փնտռեր արձակուիլ. արձակուած ես կնիկ, մի փնտռեր կնիկ։ 28 Իսկ թէ որ ամուսնանաս՝ չմեղանչեցիր, և թէ որ կոյսը ամուսնանայ՝ չմեղանչեց. բայց ա- նոնք կնիկը մարմնոյ նեղութիւն պիտի ունենան. 29 սակայն ես ձեզի կը խնայեմ. Բայց սա կ՛ըսեմ, եղբայրնե՛ր, որ ժամանակը կարճցած է. ալ անոնք որ կնիկ ունին՝ անանկ ըլլան որպէս 30 թէ չունին, և անոնք որ կու լան՝ որպէս թէ չեն լար, ու անոնք որ կը խնդան՝ որպէս թէ չեն խնդար, և անոնք որ ծախու կ՛առնեն՝ 31 որպէս թէ չեն տիրեր, և անոնք որ աշ- խարհս կը գործածեն՝ որպէս թէ գործածել չեն գործածեր. Վասն զի անցնու որ աս աշխարհիս կեր- 32 պարանքը կ՛անցնի. Բայց ես կ՛ուզեմ որ դուք անհոգ ըլլաք. Ան որ չամուսնացած մարդը

– Հմր. 8. 26.
ք Եր. խոռ. 10. – Գաղ. 7.
ե Ցմխ. ը. 16. Յոան. 6. 3. Տես Եր. ժբ. 15. – Յակ. խ. 4. 5.
զ – Յհ. 5.
է Հմր. 12. 25. բ Կոր. ը. 8. Ժամ. 17.
ը Գաղ. խգ. 19.
թ Գաղ. բ. 5.
ժ Մատ. ժբ. 12.
ի Գաղ. ժբ. 11.
լ Հմր. 1. 18.
խ Տես Եր. 6. 14.
ծ Տես Հմր. 12. 23. 40.
կ Մատ. բ. 14. 16. Մատ. 6. 32. ԺԲ. 6. 9. Մատ. ժ.
ձ Գաղ. 19.
ղ Գաղ. 5.
մ Մատ. ԺԲ. 12.
յ Հմր. 6.
ն Մատ. բ. 13.
շ Հռոմ. ԺԲ. 18. ԺԳ. 10. Գաղ. ԺԳ. 33. Եփես. ԺԲ. 14.
ո – Գաղ. գ. 1.
չ Գաղ. 17. բ Կոր. ԺԱ. 23.
պ Գաղ. ժե. 1. 5.
11. 12. Դան. ԺԳ. 18.
ռ Հմր. 6.
ս Մատ. բ. 13.
տ Հռոմ. ԺԲ. 18. Գաղ. 6. 6. գ. 13.
ր Մատ. 6. 24. Ղկ. ԺԶ. 13.
ց Գաղ. 6. 6. գ. 13.
ւ Ցմխ. ԺԲ. 14. – Ցմխ. բ. 3. գ. 24.
փ Ցմխ. ը. 3. Յհ. 5. 18.
ք Հռոմ. ԺԲ. 18. ԺԳ. 10. Գաղ. ԺԳ. 33. Եփես. ԺԲ. 14.
օ – Գաղ. 6. 10. 40. բ Կոր. ը. 8. 10.
ֆ Գաղ. չ. 20. – Գաղ. 18. 19. Տես Ղկ. ԽԲ. 42.
– Հմր. 20.
ա Հմր. 6. 10. 40. բ Կոր. ը. 8. 10.
գ Գաղ. գ. 2. – Տիմ. ա. 12.
դ – Տիմ. ա. 16.
ե – Հմր. 1. 8.
զ Հռոմ. ԺԲ. 11. – Գաղ. գ. 7. բ Գաղ. գ. 8. 9.
է Գաղ. բ. 18.
ը Մատ. չբ. 6. Ցմխ. ա. 10. գ. 14. – Գաղ. ա. 24. գ. 7. – Ցմխ. բ. 17.
թ – Տիմ. ե. 5. Հմր. 24.

ցէրոջը բաները կը հոգայ, թէ ինչպէս ցէրոջը
33 հաճելի ըլլայ. իսկ ամուսնացածը աշխարհիս բաները կը հոգայ, թէ ինտոր իր կնկանը հա-
34 ճելի ըլլայ: եւ ամուսնացած կինիկը ու կոյսը կը տարբերին իրարմէ. ՚ինչ- ու կոյսը ցէրոջը բաները կը հոգայ, որ ինքը սուրբ ըլլայ հո-
գւով ու մարմնով. իսկ ամուսնացած կինիկը աշխարհիս բաները կը հոգայ, թէ ինտոր իր
35 էրկանը հաճելի ըլլայ: Բայց ասիկա ձեր օ-
գուտին համար կը զրուցեմ, չէ թէ ձեր վրայ վարմ մը ձգելու, հապա պարկեշտութեան համար ու առանց զրազանց ցէրոջը ծառա-
36 յելու համար: Իսկ թէ որ մէկը ամօթ կը սեպէ իր կոյսին համար՝ թէ որ չափը անցեր է, ու պէտք է անանկ ըլլալ, ինչ որ կ'ուզէ՝ թող ընէ, մեղք չգործեր. թող ա-
37 մուսնանան: Բայց ան որ իր սրտին մէջ հաս-
տատ կը կենայ, ու իր վրայ հարկ մին ալ չկայ, հապա իր կամքին վրայ իշխանութիւն ունի, ու իր սրտին մէջ այսպէս որոշեր է որ
38 իր կոյսը պահէ, ադէկ կ'ընէ: ՚Ուստի ան որ չ'ամուսնացընէր, աւելի ադէկ կ'ընէ. ու ան որ
39 չամուսնացընէր, աւելի ադէկ կ'ընէ: Կինիկը °կապուած է՝ որչափ ժամանակ որ իր էրկիկը ողջ է. հապա թէ որ իր էրկիկը մեռնի, ազատ է ամուսնանալու որու որ ուզէ, ՚միայն թէ
40 ՚ցէրոջմով: ՚Բայց իմ գատումիս նայելով աւելի երանելի է՝ թէ որ անանկ կենայ. ու կար-
ծեմ թէ ես ալ Աստուծոյ Հոգին ունիմ:

ԳԼ. Ը

1 Կուռքերուն զոհուած ինչի ես կենալու վրայով: Գիտէ չէ որ ձեր ըրխտութիւնէդ ան կերպովը գոհա-
նէնք՝ որ գոյժակցութիւն տանը մեր եղբայրներուն. 11 հա-
պա մեր գիտութիւնէդ սիրով տանելու ենք:

1 °Բայց կուռ զոհերուն վրայով՝ ՚գիտենք որ
ամէնքս ալ գիտութիւն ունինք. ՚գիտու-
թիւնը կը հպարտացընէ, բայց սէրը չինու-
2 թիւն կ'ընէ. ՚Եւ թէ որ մէկը կը կարծէ թէ
բան մը գիտէ, դեռ բնաւ մէկ բան մը չգիտեր՝
3 ինչպէս որ պէտք է գիտնալ: Իսկ թէ որ մէկը
զԱստուած կը սիրէ, ՚ինքը անկէ ճանչցուած
4 է: Ուստի կուռ զոհուածները ուտելու վր-
րայով՝ ՚գիտինք որ կուռքը աշխար-
հիս մէջ, ՚եւ որ մէկէն ՚ի զատ Աստուած
5 մը չկայ: °Քանզի թէև ըլլան ալ անուանով
աստուածներ՝ թէ երկինքը եւ թէ երկրիս վր-

բայ, (ինչպէս որ կան շատ աստուածներ ու
6 շատ տէրեր,) °Բայց մենք մէկ Աստուած ու-
նինք Հայրը, °ուսկից են ամէն բաները, եւ
մենք ալ °անով. °Եւ մէկ ՑԷր Յիսուս Քրիստոս,
որ անով են ամէն բաները, ու մենք ալ ա-
7 նով. Բայց ամէնուն գովը գիտութիւն չկայ.
և ոմանք կուռքի վրայով ²ցգնդմունք ունե-
նալով մինչև հիմա կ'ուտեն կուռ զոհուածի
պէս, և իրենց խղճմտանքը որովհետև տկար
8 է՝ ²կը պղծուի. ³Սակայն կերակուրը մեզ Ա-
ստուծոյ առջեր չկեցըներ. քանզի ոչ կրնք
ուտենք՝ կ'աւելնանք, և ոչ երբ չուտենք՝
9 կը պակսինք. °Բայց դուշ կեցէք, որ չըլլայ
թէ ատ ձեր իշխանութիւնը ²տկարներուն
10 գայթակղութիւն ըլլայ. Քանզի երբ մէկը
տեսնէ քեզ՝ որ գիտութիւն ունիս, կառաս-
նի մէջ սեղան նստած, չէ՞ որ հոն տկար
մարդուն խղճմտանքը համարձակութիւն պի-
11 տի առնէ կուռ զոհուածը ուտելու, ³եւ քու
գիտութենդիդ ան տկար եղբայրը կորսուի,
12 որուն համար որ քրիստոս մեռաւ. °Եւ այս-
պէս եղբայրներուն դէմ մեզանչելով՝ ու ա-
նոնց տկար խղճմտանքը վիրաւորելով՝ Քրիս-
13 տոսի դէմ կը մեզանչէք. Ուստի °Թէ որ կե-
րակուրը կը գայթակղեցընէ իմ եղբայրս, մէս
պիտի չուտեմ յաւիտեան՝ որ իմ եղբայրս չը-
գայթակղեցընեմ:

ԳԼ. Թ

1 Ընդհակառակը կը ծառայեմ թէ իբրև ազատ է, ու թէ ա-
պահովի պարտականութիւնը աւետարանին պիտի ապրին. 15 ա-
նոնի իբրև կամաւ հրաժարած է. 18 որ անանց ծանրութիւն
մը չըլլայ. 22 կամ որ է իմ պահպանութիւնը չտայ
անասորեր բանիս մէջ. 24 Մէկը կենաց ապարհկի մը կը
նմանի:

1 Չէ՞ որ ես առաքեալ եմ. °չէ՞ որ ես ազատ
եմ. °չէ՞ որ մեր ՑԷր Յիսուս Քրիստոսը ուսէ
տեսայ. °չէ՞ որ դուք էք իմ գործս ՑԷրոջմով:
2 Թէպէտ ուրիշներուն առաքեալ չըլլամ ալ,
բայց անտարակոյս ձեզի եմ. °Ինչու որ իմ ա-
ռաքելութեանս կնիքը դուք էք ՑԷրոջմով:
3 Իմ պատասխանս անոնց որ զիս կը քննեն՝ ա-
4 յն. ²Միթէ մենք իշխանութիւն չունի՞նք ու-
5 տելու ու խմելու. Միթէ մենք իշխանութիւն
չունի՞նք քոյր կնոջ մը հետ
պտըտցընելու, ինչպես որ ուրիշ առաքեալ-
ները ու ՑԷրոջը եղբայրները ու կեփաս ի՞-
6 նձ: Միթէ ես ու Բառնաբաս միայն ²իշխա-

3 Գաղ. ժ. 10. Եսա. ե. 1.	4 Հռոմ. ժգ. 3. 10.	Մատ. ժբ. 29.
Երբ. ժգ. 4.	7 Գործ. ժգ. 8. 9. 12.	Հռոմ. ը. Եփես. գ.
4 Հռոմ. ե. 8.	Գաղ. գ. 21. ա Տիմ.	6. ա Տիմ. բ. 5.
Ա Կոր. ը. 4.	գ. 4.	8 Ծննդ. ժ. 34.
5 Ա Կոր. թ. 14.	8 Եր. լգ. 10. 17.	9 Մատ. բ. 10. Ե-
6 Հռոմ. ե. 8.	Գաղ. ա. 7. Մատ.	փես. գ. 6.
Ա Կոր. ը. 6.	ե. 23. Գաղ. գ.	10 Գործ. ժե. 23. Հռ-
7 Ա Կոր. ժ. 20. 28.	9. բ Տիմ. բ. 19.	ոմ. ժա. 36.
Գաղ. ժ. 19.	9 Բո- խա. 34. Գաղ.	11 Կամ անոր հաճոյ-
8 Բ Օր. գ. 30. գ.	ժ. 19.	ցիս.
4. Եսա. խգ. 8.	10 Ծննդ. ժգ. 13.	Գործ. ժբ. 23.
	Գործ. ը. 26. Գաղ.	Գաղ. ժ. 28. 32.
	ժբ. 3. Եփես. գ.	12 Հռոմ. ժգ. 15. 20.

5 Փիլ. բ. 11.	13 Մատ. ին. 40. 45.	8.
6 Ծննդ. ա. 3. Կաղ.	14 Հռոմ. ժգ. 21.	15 Գաղ. գ. 6. գ. 15.
ա. 16. Երբ. ա. 2.	բ Կոր. ժա. 23.	17 Ա Կոր. գ. 2. ժբ.
7 Գաղ. ժ. 23. 29.	—	18.
8 Հռոմ. ժգ. 14.	15 Գործ. ի. 15. ժգ.	18 Հռ- մ. 14. ա Թես.
23.	2. իգ. 17. բ Կոր.	բ. 6. բ Թես. գ.
9 Հռոմ. ժգ. 17.	ժբ. 13. Գաղ. բ.	9.
10 Գաղ. ե. 12.	7. 8. ա Տիմ. բ.	19 Մատ. ժգ. 25.
11 Հռոմ. ժգ. 13.	7. բ Տիմ. ա. 11.	Մարկ. գ. 3. Ղուկ.
23.	16 Գործ. ի. 3. 17.	գ. 15. Գաղ. ա. 10.
12 Գաղ. ժ. 22. 32.	ժբ. 3. իբ. 14. 18.	20 Մատ. ը. 14.
13 Հռոմ. ժգ. 15. 20.	իգ. 11. Գաղ. ժե.	21 Բ Թես. գ. 8. 9.

7 նաթիւն չունինք չգործելու։ Ինչի՞ իր ապրաւասովը զինուորութիւն կ'ընէ. Ո՞վ այդի
կը տնկէ ու անոր պտուղէն չուտեր. կամ ո՞վ
ոխաբներ կ'արածէ ու ոխաբներուն կաթէն
8 չուտեր։ Միթէ մարդկային կերպո՞վն կը դատեմ ասը
բաները, կամ չէ՞ որ օրէնքն ալ նոյնը կ'ըսէ
9 բուչէ։ Քանզի Մովսէսին օրէնքին մէջն ալ
գրուած է, Կապի մէջ աշխատող եզին դունչը
կապա։ Միթէ եզերո՞ւն համար Աստուծոյ
10 հոգն էր։ Չէ՞ որ մանաւանդ մեզի համար կ'ը-
սէ. վասն զի մեզի համար գրուեցաւ. Հոգով-
հետև ան որ կը հերկէ՝ պէտք է որ յուսով
հերկէ, և ան որ ցորենը կը ծեծէ՝ յոյս ե-
11 ունենալու յուսով՞ ըլլ։ Թէ որ մենք ձեզի
հոգևոր բաներ սերմանեցինք, մե՞ծ բան մըն
է՝ թէ որ ձեզմէ մարմնաւոր բաներ հնձենք։
12 Թէ որ ուրիշները ձեր վրայ ասը իշխանու-
թիւնը ունին, չէ՞ որ ալ աւելի մենք։ Բայց
մենք ասը իշխանութիւնը չգործածեցինք, հա-
պա ամէն բան կը համբերենք, Որ Քրիս-
տոսի աւետարանին արգելք մը չըլլանք։
13 Չէ՞ք գիտեր որ տաճարին մէջ աշխատողները
տաճարէն կ'ուտեն, -- անոնք որ սեղանին
պաշտօնեանները են՝ սեղանէն բաժին կ'առնեն։
14 Նմանակ ալ Տէրը հրամայեց տուաւ, Որ աւե-
տարանը քարոզողները աւետարանէն ապրին։
15 Բայց ես ասոնցմէ բանիս չգործածեցի, ոչ
ալ ասոր բաները գրեցի որ ինծի ասանկ ըլլայ.
Քանզի աւելի ապրիլ է ինծի քան մեռնիմ, քան
16 թէ մէկը իմ պարծանքս պարապ հանէ։ Վասն
զի թէ որ ես աւետարանը քարոզեմ, ինծի
պարծանք մը չկայ, Ինչու որ իմ վրաս հարկ
մըն է. Ուստի անոր վայ է ինծի՝ թէ որ աւե-
17 տարանը չքարոզեմ։ Ինչու որ եթէ ասիկա
կամաւ ընեմ, վարձք կ'ունենամ. իսկ եթէ
ակամայ՝ ան ինծի յանձնուած անտեսութիւն
18 մըն է։ Ուրեմն ի՞նչ վարձք կ'ըլլայ ինծի. --
Որ քարոզելու առնես Քրիստոսի աւե-
տարանը ձրի տամ, Որ չըլլայ թէ աւետարա-
նին մէջ իմ իշխանութիւնս գէշ կերպով գոր-
19 ծածեմ։ Որովհետև թէև ամէնուն ազատ էի
՝իմ անձս ամէնուն ծառայ ըրի, Որ շատերը
20 շահիմ։ Հրէաներուն հետ Հրեայի պէս եղայ՝
21 որ Հրեաները շահիմ։ Օրէնքի տակ եղողնե-
րուն հետ օրէնքի տակ եղողի պէս եղայ, [չէ
թէ ես օրէնքի տակ էի,] որ օրէնքի տակ ե-
ղողներն ալ շահիմ։ Որովհետև օրէնքի տակ չեղողներուն
հետ օրէնքի տակ չեղողի պէս եղայ, (չէ թէ
ես Աստուծմէ օրէնք չունէի, հապա Քրիս-
տոսի օրէնքին տակէն էի,) որ օրէնք չունե-
22 ցողներն ալ շահիմ։ Տկարներուն հետ տկարի
պէս եղայ, որ տկարները շահիմ. Ամէնուն
հետ ամէն բան եղայ, Որ բոլոր թէ մէկ քա-
23 նիները ապրեցնեմ։ Ես ասիկա աւետարա-
նին համար կ'ընեմ, որ անոր կցորդ ըլլամ։
24 Չէ՞ք գիտեր որ մարաթէղին մէջ վազողները
իրաւ կը վազեն ամէնը, բայց մէկը կ'առնէ
25 մրցանակը։ Ամէնուն վազեցէք որ հասնիք։ Ե-
ամէն ով որ կը մրցի՝ ամէն բանի մէջ չափա-
ւորութիւն կը պահէ. անոնք եղծանելի պսա-
կը առնելու համար, Ես մենք՝ անեղծանելին։
26 Ուստի ես անանկ կը վազեմ, ՝չէ թէ որպէս
թէ անստոյգ ըլլամ. ես անանկ բռնամարտութիւն կ'ընեմ, չէ թէ որպէս թէ հովը ծե-
27 ծելով։ Բայց իմ մարմինս կը ճնշեմ Ես կը
նուաճեմ, որ չըլլայ թէ ուրիշներուն քարո-
զելէս ետև՝ ՝ես ինքնս խաւսելի դատուիմ։

ԳԼ. Ժ

1 Հրէից եղած բաները ձեզի տրհնակներ կեն։ 14 Կռապաշտու-
թենէ փախչելու ՝ինչ։ 21 Պէտք չէ որ Տէրոջը սեղանը գեհ-
բա տեղան ընենք։ 24 Չգոյշ կենալ որ անարգրէ բաներու
մէջ մեր եղբայրներուն գայթակղութիւն չտանք։

1 Զեմ ուզեր որ չգիտցող ըլլաք, եղբայրներ,
՝որ մեր հայրերը ամէնքն ալ ամպին տակն
2 էին, Ես ամէնքն ալ ծովէն անցան, Ես ամէն-
քին ալ Մովսէսով մկրտուեցան ամպին ու ծո-
3 վին մէջ, Ես ամէնքն ալ նոյն հոգևոր կե-
4 րակուրը կերան, Ես ամէնքն ալ նոյն հո-
գևոր խմլիքը խմեցին, ինչու որ կը խմէին
ան հոգևոր վիմէն որ անոնց հետը կ'երթար.
5 ու ան վիմը Քրիստոս էր։ Բայց չէ թէ անոնց-
մէ շատերուն հաւնեցաւ Աստուած, ՝Ինչու որ
6 անապատին մէջ փռուած իսկան։ Ու ան բա-
ները մեզի օրինակ եղան, որ չար բաներու
ցանկացող չըլլանք, Ինչպէս որ անոնցմէ ոմանք. Ինչպէս որ գրուած է, Ժո-
7 ղովուրդը նստաւ ուտելու ու խմելու, Եւ յարեան
խաղալու։ Ոչ ալ կռապաշտ ըլլաք, ինչպէս որ
անոնցմէ ոմանք. Ինչպէս որ գրուած է, Ժո-

ր Գէ. է. 22։
ս Հռոմ. ժե. 1։ բ
Կոր. ժա. 29։
տ Գէ. ժ. 33։
ր Հռոմ. ժե. 14։
Գէ. է. 10։
ց Գաղ. ը. 7։
Փիլ. բ. 16։ գ
14։ բ Տիմ. գ. 7։
Եբր. ժբ. 1։
ւ Եբր. ժբ. 18։ ա
Տիմ. գ. 11։ բ Տիմ.
ե. 17։
փ Ա՛ն ինչ բան որ ընդդէմ
բնական հանգամանաց է։
ք Գաղ. ա. 8։ ա
Տիմ. ա. 13։ բ
Տիմ. բ. 3։ գ. 1։
օ բ Օր. ի. 6։ Ընտ.
իե. 18։ Գէ. գ. 6։
է. 8։
ֆ Ցաւից խոս. 15։ ա
Գէս. ե. 3։
և բ Օր. իե. 4։ ա
Տիմ. ե. 18։
ի բ Տիմ. բ. 6։
ա Ինչուան որ ընդդէմ վճռ-
ռելու հանգամանաց։
բ Հռոմ. ժե. 27։
Գաղ. գ. 6։
գ Գոր. ի. 33։ Հմր.
ժե. 18։ գ. 13։
դ Ես. ի. 4։ ա
Տիմ. ա. 13։ ա
Թես. բ. 6։
ե բ Կոր. ժա. 18։
զ Ղե. գ. 16. 20։ ե.
6։ Ես. Թագ. ե. 9։
ը 19։ Ժբ. 8--20։ բ
Օր. ժ. 9։ Ժբ. 1։
թ Ա՛ա. ժ. 10։
ժ Ղատ. ժ. 7։
ի Հռոմ. գ. 8։ ա Տիմ.
ե. 17։
լ Գաղ. ե. 12։ ա
Ա՛ա. ժբ. 15։ ա
Գնա. գ. 1։
խ Ելից. ժբ. 3։ Ժբ.
7։ 12։ ա Թես. բ.
9։ բ Թես. գ. 8։
ծ բ Կոր. ժա. 13։
կ Հռոմ. ժե. 14։
Կոր. ժա. 29։
հ Գէ. գ. 1։ Գաղ.
բ. 10։ գ. 11։
ձ Հռոմ. ժե. 1։ բ
Կոր. ժա. 29։
ղ Գէ. ժ. 33։
Կաղ. գ. 3։
ճ Հռոմ. ը. 13։
Կոր. ժա. 6։
մ Եղ. ժ. 1։ բ
Տիմ. գ. 5։
յ Հռոմ. ժբ. 3։
Կաղ. գ. 3։
ն Եբր. ժա. 31։ բ
Կոր. ժա. 9։
շ Գէ. ժ. 1։ Գաղ.
բ. 7։ Փիլ. ա. 16։
Կաղ. ա. 23։
ո Գէ. ժ. 33։ բ Կոր.
գ. 5։ Յով. գ. 7։
չ Գէ. է. 31։
պ Հմր. ի.
ջ Գաղ. է. 15։
ռ Ա՛ա. ժբ. 15։ ա
Գնա. գ. 1։
ս Գոր. ի. 3։ Ժբ.
18։ բ Թես. բ.
տ Եղ. ժ. 31։ բ
Տիմ. գ. 5։
ր Եբր. ժբ. 18։ ա
Տիմ. գ. 11։
ց Ելից. ժբ. 3։
ւ Եբր. ժբ. 18։
փ Ա՛ն ինչ բան որ ընդդէմ
բնական հանգամանաց է։
ք Հռոմ. ժե. 27։
Գաղ. գ. 6։
օ Գոր. ի. 33։ Հմր.
ժե. 18։ գ. 13։
ֆ Ցաւից խոս. 15։ ա
Գնա. գ. 1։
և Գոր. ի. 3։ Ժբ.
18։ բ Թես. բ.
ի Հռոմ. ժե. 1։ բ
Կոր. ժա. 29։
ա Գէ. ժ. 33։
բ Հռոմ. ժե. 14։
Գէ. է. 10։
գ Գաղ. ե. 12։ ա
Ա՛ա. ժբ. 15։ ա
Գնա. գ. 1։
դ Գոր. ի. 3։ Ժբ.
18։ բ Թես. բ.
ե Հռոմ. ժե. 27։
Գաղ. գ. 6։
զ Գոր. ի. 33։ Հմր.
ժե. 18։ գ. 13։
է Ես. ի. 4։ ա
Տիմ. ա. 13։ ա
Թես. բ. 6։
ը Ելից. ժբ. 3։
թ Գէ. ժ. 33։
ժ Հռոմ. ժե. 1։ բ
Կոր. ժա. 29։
ի Գէ. ժ. 1։ Գաղ.
բ. 10։ գ. 11։
լ Հռոմ. ժե. 14։
Կոր. ժա. 29։
խ Գէ. է. 10։
ծ Գաղ. ե. 12։ ա
Ա՛ա. ժբ. 15։ ա
Գնա. գ. 1։
կ Գոր. ի. 3։ Ժբ.
18։ բ Թես. բ.
հ Հռոմ. ժե. 1։ բ
Կոր. ժա. 29։
ձ Գէ. ժ. 33։
ղ Հռոմ. ժե. 14։
Կոր. ժա. 29։
ճ Գէ. է. 10։
մ Գաղ. ե. 12։ ա
Ա՛ա. ժբ. 15։ ա
Գնա. գ. 1։
յ Գոր. ի. 3։ Ժբ.
18։ բ Թես. բ.
ն Հռոմ. ժե. 27։
Գաղ. գ. 6։
շ Գոր. ի. 33։ Հմր.
ժե. 18։ գ. 13։
ո Ես. ի. 4։ ա
Տիմ. ա. 13։ ա
Թես. բ. 6։
չ Ելից. ժբ. 3։
պ Գէ. ժ. 33։
ջ Հռոմ. ժե. 14։
Կոր. ժա. 29։
ռ Գէ. է. 10։
ս Գաղ. ե. 12։ ա
Ա՛ա. ժբ. 15։ ա
Գնա. գ. 1։
տ Գոր. ի. 3։ Ժբ.
18։ բ Թես. բ.
ր Հռոմ. ժե. 27։
Գաղ. գ. 6։
ց Գոր. ի. 33։ Հմր.
ժե. 18։ գ. 13։
ւ Ես. ի. 4։ ա
Տիմ. ա. 13։ ա
Թես. բ. 6։
փ Ելից. ժբ. 3։
ք Գէ. ժ. 33։
օ Հռոմ. ժե. 14։
Կոր. ժա. 29։
ֆ Գէ. է. 10։
և Գաղ. ե. 12։ ա
Ա՛ա. ժբ. 15։ ա
Գնա. գ. 1։

զօմարդը Նասաւ ուտելու և խմելու, ու ե֊
8 ան խաղալու։ Ի՛նչ պատնէսիւն չընենք, հիւսը որ անունդմէ անունը պատնէկեցան, Ի՛ու
9 մէկ օրուան մէջ քառասնըկը հազար հոգի ինկան։ Եւ Քրիստոսը չփորձենք, ինչպէս որ անոնցմէ ոմանք փորձեցին, ու օձերէն կոր֊
10 գունցան։ Եւ տրտունջ չընէք, Ինչպէս որ ա֊ նոնցմէ ոմանք տրտունջ ըրին, Ի՛ու սատակե֊
11 ցին Կործանուեցան։ Բայց ա՛ս բաները իրենց օրինակ կը պատահէր անոնց։ Ինկ մեզի֊ որոնց դարերուն վերջը Հասաւ, Խրատ ըլ֊
12 լալու համար գրուեցաւ։ Ուստի ան որ կը սեպէ թէ հաստատ կեցած է, Թող զգուշա֊
13 նայ որ չըլլայ թէ իյնայ։ Զեզի մարդկային փորձութիւնէ ի զատ ուրիշ չէ պատահած։ Բայց Աստուած հաւատարիմ է, Որ ձեզ պի֊ ակ չթողու ձեր կարողութիւնէն աւելի փոր֊ ձուելու, Հապա փորձութեանը հետ ապա֊ ահութիւն մէջից մըն ալ պիտի տայ, որ կարող ըլլաք համբերելու։
14 Ա՛նոր համար, իմ սիրելիներս, Կռապաշ֊
15 տութենէ փախէք։ Որպէս թէ խելացուն֊ներու հետ կը խօսիմ. դուք դատեցէք ինչ֊
16 որ կը դնամ։ Օրհնութեան գաւաթը որ մենք կ՚օրհնենք՝ չէ՞ որ Քրիստոսի արեանը հաղորդութիւնն է. Հացը որ մենք կը կո֊ տրենք՝ չէ՞ որ Քրիստոսի մարմնոյն հաղորդու֊
17 թիւն է։ Ինչու որ մենք շատերնիս մէկ հաց՝ մէկ մարմին ենք, վասն զի ամէնքս ալ
18 ան մէկ հացէն կը վայելենք։ Նայեցէք մար֊ մնաւոր Իսրայէլին։ Չէ՞ որ ան զոհուածնե֊
19 րը ուտողները սեղանին հաղորդ են։ Ուրեմն ի՞նչ կ՚ըսեմ. Կո՞ կուռքը բան մըն է, կամ՝
20 թէ կուռք զոհուածը բան մըն է։ Բայց — կ՚ը֊ սեմ՝ թէ ան բաները որ Հեթանոսները զոհ կ՚ը֊ նեն դեւերուն կը զոհեն ու չէ թէ Աստուծոյ֊ ու չեմ ուզեր որ դուք դեւերուն հաղորդ ըլ֊
21 լաք։ Չէք կրնար խմել Տէրոջը գաւաթը Ու դեւերուն գաւաթը. Չէք կրնար մասնակից ըլ֊
22 լալ Տէրոջը սեղանին ու դեւերուն սեղանին։ Մենք խանդի՞ դրդռնենք Տէրը. Մենք անկէ զօրաւո՞ր ենք։
23 Ա՛մէն բան ինձի օրինաւոր է, բայց չէ թէ ամէն բան օգտակար. ամէն բան ինձի օրինա֊
ւոր է, բայց չէ թէ ամէն բան չինաւթիւն կ՚ը֊
24 նէ։ Ոչ ոք որ մէկը ինքզինքը իր անձին ուշա֊
25 գիտէ, հապա իր ընկերին։ Ամէն ինչ որ ապրանքանոցին մէջ կը ծախուի՝ կերէք, ու քննութիւն մի ընէք խղճմտանքի համար.
26 Ինչու որ երկիրը իր լիութեամբը Տէրոջն է։
27 Եւ թէ որ անհաւատներէն մէկը ձեզ կերթնուի հրաւիրէ, և ուզէք երթալ, Ամէն ինչ որ առջեւնիդ գրուի՝ կերէք, ու քննութիւն մի
28 ընէք խղճմտանքի համար։ Հապա թէ որ մէ֊ կը ձեզի ըսէ թէ Ասիկա կուռքի զոհուած է, Ուրիշը իրմէն համար որ չիտէ խնայեցէք՝ ու
29 խղճմտանքի համար մի ուտէք։ Ասկայն խղճմտանքէ կ՚ըսեմ՝ չէ թէ ձերը, հապա ընկե֊ րինը։ Ինչու իմ ազատութիւնս պիտի
30 դատուի ուրիշին խղճմտանքէն։ Թէ որ ես շնորհակալութեամբ կը վայելեմ՝ ինչու հայ֊ հոյեմ, Օրհնելու համար որ կը գոհանամ։
31 Արդ թէ ուտէք, թէ խմէք և թէ ինչ գործ որ ընէք, ամէն բան Աստուծոյ փառքին հա֊
32 մար ըրէք։ Հրեայներուն պատճառ մի ըլլաք՝ ոչ Յունականաց
33 և ոչ Աստուծոյ եկեղեցիին. Ինչպէս որ ես ալ ամէն կերպով ամենուն հաճոյ կ՚ըլլամ, Ու չեմ փնտռեր իմ անձիս օգուտը, հապա շատերունը՝ որ փրկուին։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Պատուական եղէք, ինչպէս որ ես ալ
2 Քրիստոսի։ Արդ ձեզ կը դովեմ, եղբայրնե֊ր, Որ ամէն բաներ մէջ պիս կը յիշէք, Ու ապագրածներս կը բռնէք՝ ինչպէս որ ես ձեզի
3 աւանդեցի։ Բայց կ՚ուզեմ որ գիտնաք Թէ ամէն Երիկ մարդուն գլուխը Քրիստոս է, Ու կնոջը գլուխը՝ Երիկ մարդը, Ու Քրիստոսի
4 գլուխը՝ Աստուած։ Ամէն Երիկ մարդ որ գլ֊ լուխը ծած ածօքի կը կայնի կամ Մարգա֊ րէութիւն կ՚ընէ՝ անպատիւ կ՚ընէ իր գլուխը։

բ Գլ. ջ. 18. Ցաս֊ ր. 16։
գ Թես. ի. 1. 9։ Պտ. Ա՛ր. 20։
դ Նէ. Ա՛է. 2. 7։ Թես. ի. 5. ր Օր. գ. 18։ Պտ. Հր. 18. 28։ գի֊ 9։ Ա՛ր. 14։
զ Թես. ի. 8։
է Նէ. Ա՛է. 2. Ա՛է։ Թես. Ա՛գ. 41։
ը Նէ. Ա՛է. 23. ր Թես. Ի՛է. 16. — Ա՛ն. ի. 15. Թես. Ա՛գ. 31. Ա՛է։

ժ։
ի Գլ. է. 23. Փի֊ գ. 8. Երբ. Ա՛. 25. 37. — Ցաճ֊ ր. 18։
ի Հաւմ. Ա՛է. 4. Գլ. Ր. 10։
լ Հաւմ. Ա՛ա. 20. Գլ. ա. 8։
խ Պտ. Ա՛ի. 3. ր Գնա. գ. 9։
ծ Նբհմ. ի՛Ր. 11։
կ Հր. 7. ր Կր. գ. 17. — Ցաճ֊ ե. 21։
հ Գլ. ը 1։
ձ Մտա. ի՛է. 20. 21։ ժ։

ղ Գաղ. ր. 22. 26։ Գլ. Ա՛ա. 23. 24։
ճ Հաւմ. Ա՛է. 5։ Գլ. Ա՛ր. 27։
մ Հաւմ. գ. 1. Ր֊ ր. 18։
յ Հաւմ. Ա՛է. 13. Ր֊ 3. 5. ր Կր. Ա՛ա. 18։
ն Հաւմ. Ա՛է. 10։ Ա՛ա. 20։
շ Հաւմ. գ. 12։ Գաղ. է. 10։
ո Գնա. գ. 3. ե. 15։
չ Գլ. ը. 4։
պ Գնա. Ա՛է. 7. ր Օր. ը. 17. Պտ. Ա՛գ. 37. Ցաճ֊ ր. 17. Ցաս֊ ր. Ր. 20։
ռ Հաւմ. Ա՛է. 8։ Գլ. Ր. 19. 28։
ս Հր. 24։

—

ր Գլ. գ. 16. Եփես. ե. 1. Փիլ. գ. 17։ — Ցաճ֊ ե. 6. ր Թես. գ. 9։
վ Գլ. գ. 17։
տ Գլ. ե. 17. ր Թես. ր. 14. գ. 6։
ր Եփես. ե. 23։
ց Ծն. գ. 16. — Տի֊ ր. 11. 12. — Գնա֊ գ. 1. ե. 6։
ւ Գլ. ե. 17. ր Թես. գ. 1. ե. 6։
փ Եփես. ե. 25։
ք Ծն. գ. 16. — Տի֊ ր. 11. 12. — Գնա֊ գ. 1. ե. 6։
օ Ցաճ֊ Ա՛գ. 23։ Գլ. գ. 23. Ա՛է. 27. 28. Փիլ. ր. 7. 8. 9։
ֆ Գլ. Ա՛ր. 10. 18. Ա՛է. 9. Ա՛ր. 1։

5 ։Նա ամէն կնիկ որ գլուխը բաց ազօթքի կը
կայնի կամ մարգարէութիւն կ'ընէ՝ անպատիւ
կ'ընէ իր գլուխը· ինչու որ մի և նոյն բան է
6 ։Որովհետև որպէս թէ չածխուած էր՝ ուստի ի
թէ որ կնիկը չծածկուիր՝ թող իր մազերն ալ
կտրէ· ։Եթէ թէ որ ամօթ է կնկան մը իր
մազերը կտրել կամ ածիլուիլ՝ թող ծածկուի·
7 Էրիկ մարդու պէտք չէ իր գլուխը ծածկել,
։ինչու որ Աստուծոյ պատկերը ու փառքն է·
8 բայց կնիկը Էրիկոյ փառքն է· ։Քանզի չէ
թէ Էրիկ մարդը կնիկէն է, հապա կնիկը՝
9 Էրիկ մարդէն· ։Ինչու որ Էրիկ մարդը չստեղ-
ծուեցաւ կնկանը համար, հապա կնիկը՝ Էր-
10 կանը համար· ։Ուստի պատճառով պէտք է որ
կնիկը իր գլխուն ◦չուք դնէ ։Հրեշտակներուն
11 համար· ։Բայց ոչ կնիկը առանց Էրկի մարդու
կ'ըլլայ, ու ոչ Էրկի մարդը առանց կնկան՝ Տէ-
12 րովհետև· ։Ուստի որ ինչպէս որ կնիկը Էրկի մար-
դէն է, անանկ ալ Էրկի մարդը կնկան միջո-
13 ցով· ։Բայց ամէնը Աստուծմէ· Դուք ձեզմէ
դատեցէք· կը վայե՞ կնիկ մարդու գլուխը
14 բաց ազօթքի կայնիլ Աստուծոյ առջևը· Չէ՞
որ բնութիւնն ալ կը սորվեցնէ ձեզի որ Էրկի
մարդ մը թէ որ երկար մազերով է՝ իրեն ա-
15 նարգանք է· Բայց կնիկը թէ որ երկար մա-
զերով է՝ իրեն փառք է· ։Ինչու որ մազերը
16 ծածկոցի տեղ տրուած են իրեն· ։Ուրկայն
թէ որ մէկը հակառակող ըլլալ կ'ուզէ՝ մենք
անանկ սովորութիւն չունինք՝ ։ոչ ալ Աստու-
ծոյ եկեղեցիները·
17 Բայց աս պատուիրելով չեմ գովեր, ին-
չու որ ձեր ժողովները չէ թէ ապէկ հապա
18 դէշ արդիւնք կ'ունենայ· Քանզի նախ՝ երբոր
միկտեղ կը ժողովիք եկեղեցւոյն մէջ՝ ։կը
լսեմ որ բաժանմունքներ կան ձեր մէջը, և
19 բան մասին կը հաւատամ· ։Վասն զի հարկաւ
։ձեր մէջը հերձուածողութիւններ ալ պիտի
ըլլան, ։որ ձեր մէջը եղող ընտրեալները երե-
20 նան· ։Ուստի դուք որ միկտեղ կը ժողովիք՝
21 ասիկա Տէրունական ընթրիքը ուտել չէ· ։ին-
չու որ ուտելու ատեն ամէն մէկը առաջ իր
ընթրիքը կ'առնէ· ու մէկը անօթի կը մնայ
22 ու միւսը կը գինովնայ· Միթէ ուտելու ու
խմելու համար տուն չունի՞ք, ։կամ թէ Ա-
ստուծոյ եկեղեցին կ'անարգէք, ու ամօթով
կ'ընէք չքաւորները· Ձեզի ի՞նչ բսեմ, ձեզ
23 գովե՞մ· աս բանին մէջ չեմ գովեր· ։Ինչու
որ ես Տէրոջմէն ընդունեցի ան որ ձեզի ալ

ատանդեցի՝ ։Թէ Տէր Յիսուս իր մատնուած
24 գիշերը հաց առաւ· Եւ գոհանալով՝ կոտրեց
ու բսաւ, Առէք — կերէք, սա է իմ մարմինս
որ ձեզի համար կը կտրուի· ասիկա ըրէք
25 միս յիշելու համար· Նոյնպէս ալ գաւաթը
ընթրիքէն ետև ——— ու բսաւ, Ա գաւաթը
նոր ուխտ է իմ արիւնովս· ասիկա ըրէք՝ զանի
անդամ որ խմելու ըլլաք՝ միս յիշելու համար·
26 վասն զի զանի անդամ որ ատ հացը ուտէք
ու ատ գաւաթը խմէք՝ Տէրոջը մահը կը
27 պատմէք՝ ։մինչև որ ինքը գայ· ։Ուստի ով
որ ատ հացը ուտէ կամ Տէրոջը գաւաթը խմէ
անարժանաբար՝ պարտական պիտի ըլլայ Տէ-
28 րոջը մարմնոյն և արիւնը· Ուրեմն ։Թող
մարդ իր անձը փորձէ, ու այսպէս ատ հացէն
29 ուտէ և ատ գաւաթէն խմէ· ։Վասն զի ան որ
անարժանաբար կ'ուտէ ու կը խմէ, իր անձին
դատապարտութիւնը կ'ուտէ ու կը խմէ, ին-
30 չու որ Տէրոջը մարմինը չտրուչեր· Ատոր համար
ձեր մէջը շատ հիւանդներ ու ցաւագարներ
31 կան, և շատեր ալ կը ննջեն· ։Ինչու որ եթէ
ինքզինքնիս դատեր ըլլայինք՝ պիտի չդա-
32 տուէինք· Իսկ երբոր կը դատուինք՝ ։Տէրոջ-
մէ կը խրատուինք, որ աշխարհի հետ չդա-
33 տապարտուինք· Ուստի, իմ եղբայրներս,
երբոր միկտեղ կը ժողովուիք ուտելու, իրա-
34 րու սպասեցէք· ։Իսկ թէ որ մէկը անօթի է՝
։Թող ։ինքզինքին մէջ ուտէ, որ չըլլայ թէ դա-
տապարտութեան համար ժողովիք· ։Եւ ու-
րիշ բաները որ կրնամ ատենս պիտի պա-
տուիրեմ·

ԳԼ· ԺԲ

1 Հոգևոր պարգևներէն ։ գտնագան են· ։ բայց ամէնն ալ օգու-
տի համար են· 8 և մի և նոյն փոխանակի համար գտնագան
պարգևներ տրուած են· 11 Ինչպէս որ բնական մարմնին մէ-
գամերը ան նոյն մարմնոյն 12 մասերն են՝ թէպետև
բնաւ 25 և օգտակարի համար իրարու հետ միացած մնան
կու տարաձայնութիւն կ'ընեն· 27 Նմանապես ան ալ մեկզմեկ
ընելու ենք՝ Քրիստոսի խորհրդաւոր մարմինը կազմելու հա-
մար·

1 Բայց հոգևոր պարգևներուն վրայով չեմ ու-
2 զեր, եղբայրներ, որ չգիտցող ըլլաք· Դուք
գիտէք ։որ երբ հեթանոս էիք, ։մոլորչ կուռ-
քերուն կը տարուէիք՝ ինչպես որ կ'առաջ-
3 նորդուէիք· Ուստի ։ձեզի կ'իմացընեմ ։Թէ
մէկը չըլլար որ Աստուծոյ Հոգիովը խօսի՝ ու
Քիստոսը նզովեալ կոչէ· Եւ մէկն ալ չկրնար
Քիստոսը Տէր կոչել՝ եթէ ոչ Հոգւովն Սրբով·

ա Ճշմ· Ժգ· 3· խ·
ժե· Գաղ· ա· 11·
Գլ· գ· 31 ժե· 23·
= Քհա· գ· 13· բ
Քհա· — 10· Ճաղ·
14 · Ճայա· — ·
ղ·
բ Ճաղ· բ· 6·
գ Գլ· ժե· 3· Գաղ·
— · 1· 11· 18·
դ Ճաղ· բ· 10· 13·
Ճշմ· չ· 51· 64·
65· Ժգ· 27· Գլ·
ժ· 21·
ե Ը կոր· Ժգ· 5·

զ Գաղ· խ· 9·
է Բ Օր· խ· 18·
ը Ճաղ· ե· 18· Բ Օր·
իբ· 5·
թ Ծն· — 26· 27·
ե· 1· Բ· 6·
ժ Ծն· — 26· 27·
ե· 1· Բ· 6·
ժա Ծն· բ· 21· 22·
ժբ Ծն· բ· 18· 21·
22·
ժգ Ծն· իգ· 63·
ժդ Ճաղ· Իշխանա-
թիւն·
ժե Գաղ· ե· 6·
ժզ Գաղ· գ· 28·
ժէ Հռովհ· ժա· 36·
— Տիմ· գ· 4·
ժը Գլ· ե· 17· Ժգ·
33·
ի Գլ· — · 10· 11· 12·
գ· 5·
ժթ Մասն· Ժը· 7· Ղաղ·
ժե· 1· Գաղ· բ·
30· — Տիմ· գ· 1·
բ Գնա· բ· 1· 2·
ի Գաղ· բ· 35· —
Ճշմ· բ· 19· Ցն·
բ Օր· Ժգ· 3·
ի Գնա· բ· 13·
Ճաղ· գ· 8·
ա Գլ· ե· 17· Ժգ·
33·
ա Գլ· — · 10· 11· 12·
գ· 5·
ա Ճաղ· ե· 6·
ա Գլ· ժե· 3· Գաղ·
— · 1· 11· 18·
ա Մասն· իգ· 20·
Մարբ· Ժգ· 48·
ա Ը կոր· Ժգ· 5·

Գաղ· գ· 4· Տիս·
Հռովհ· Ժգ· 8·
= Սաղ· լբ· 5· —
Ճշմ· — · 9·
Սաղ· գբ· 12· 13·
Երբ· Ժբ· 6—11·
Հբր· 21·
Հբր· 22·
Գլ· գ· 19·
Գլ· ե· 17· Տիս·
— · 5·
—

Գլ· Ժգ· 1· 37·
Հռովհ· Ժգ· 8·
բ· 11· 12· = Քհա·
— · 9· Տիս· գ· 3·
— Գնա· գ· 3·
Սաղ· Ճժե· 5·
Մարբ· բ· 38· —
Ճշմ· գ· 2· 3·
Մասն· Ժգ· 17·
Ճշմ· Ժե· 26· բ
Կոր· գ· 5·

4 Ու պարգեւները զանազան են, բայց նոյն
5 Հոգին է։ Եւ պաշտօնները զանազան են,
6 բայց նոյն Տէրն է։ Նոյնպէս ներգործութիւն-
ները զանազան են, բայց նոյն Աստուածն է՝
որ կը ներգործէ ամէնը ամէն բանի մէջ։
7 Բայց ամէն մէկուն Հոգւոյն յայտնութիւնը
8 տրուած է օգուտի համար։ Որովհետեւ մի՝ Հո-
գիով խօսքի իմաստութեան խօսք տրուած է, ուրիշ-
շին դիտութեան խօսք՝ նոյն Հոգիին
9 համեմատ. Մեկուն հաւատք՝ նոյն Հոգիով.
Ուրիշին բժշկութեան պարգեւներ՝ նոյն Հո-
10 գիով. Ուրիշին՝ հրաշագործութիւններ, ու-
րիշին՝ մարգարէութիւն, ուրիշին՝ հոգւոց
քննարութիւն, ուրիշին՝ զանազան լեզուներ,
11 ուրիշին՝ լեզուներու թարգմանութիւն։ Բայց
այս ամէնը մի և նոյն Հոգին կը ներգործէ, և
ամէն մէկուն զատ զատ կը բաժնէ՝ ինչպէս
որ կ'ուզէ։

12 Քանզի ինչպէս որ մարմինը մէկ է ու շատ
անդամներ ունի, և ամէն մարմինին բոլոր ան-
դամները որ շատ են՝ մէկ մարմին են, նմանակ
13 այ Քրիստոս։ Վասն զի մենք ամէնքս մէկ
Հոգիով մէկ մարմին եղանք մկրտուելնիս,
թէ Հրեաներ, թէ Հեթանոսներ, թէ ծառա-
ներ, թէ ազատներ, և ամէնքս ալ մէկ Հո-
14 գիով խմեցինք։ Ինչու որ մարմինը մէկ ան-
15 դամ չէ, հապա շատ։ Թէ որ ոտքը ըսէ,
Որովհետեւ ես ձեռք չեմ՝ մարմինէն չեմ, չէ
16 թէ անով ան մարմինէն չէ։ Եւ թէ որ ականջը
ըսէ, Որովհետեւ ես աչք չեմ՝ մարմինէն
17 չեմ, չէ թէ անով ան մարմինէն չէ։ Թէ որ
բոլոր մարմինը աչք ըլլար, լսելիքը ո՞ւր պի-
տի ըլլար։ Ե թէ որ բոլորը լսելիք ըլլար, ո՞ր
18 պիտի ըլլար հոտառելիքը։ Բայց հիմա Աս-
տուած անդամները դրաւ՝ անոնց ամէն մէկը
19 մարմինին մէջ, ինչպէս որ ինքը ուզեց։ Հա-
պա թէ որ ամէնը մէկ անդամ ըլլար, ո՞ր
20 միրը ո՞ր պիտի ըլլար։ Բայց հիմա անդամ-
21 ները շատ են, ու մարմինը՝ մէկ։ Չկրնար
աչքը ըսել ձեռքին թէ Դուն ինծի պէտք
չես։ և ոչ գլուխը ոտքերուն՝ թէ
22 Քեզի պէտք չէ։ Մանաւանդ մարմնոյն ան
անդամները որ շատ տկար կ'երեւնան՝ աւելի
23 հարկաւոր են։ Ու մարմնոյն ան անդամները
որ յաւէտ անպատիւ ըլլալ կը սեպենք, անոնց
վրայ աւելի պատիւ կը դնենք։ ու [illegible] մեր
անվայելուչ [illegible]ները աւելի վայելչութիւն
24 ունին։ Ու մեր վայելուչ [illegible]ները բան
մը պէտք չէ։ Բայց Աստուած մարմինը բարե-
խառնեց, ու պակասութիւն ունեցողին աւե-
25 լի պատիւ տուաւ, որպէս զի մարմնոյն մէջ
երկպառակութիւն չըլլայ, հապա անդամնե-
րը մի և նոյն հոգը ունենան իրարու վրայ։
26 Եւ թէ որ մէկ անդամը նեղութիւն կրէ,
բոլոր անդամները կը նեղին անոր հետ. և
թէ որ փառաւորի մէկ անդամը, բոլոր ան-
27 դամները կ'ուրախանան անոր հետ։ Ձերդ
դուք Քրիստոսի մարմինն էք, ու մանաւա-
28 րապէս անդամները։ Ու Աստուած և
կեղեցւոյն մէջը դրաւ մէկ քանիները, նախ
առաքեալներ, երկրորդ՝ մարգարէներ, եր-
րորդ՝ վարդապետներ, ետքը հրաշքներ,
ետքը բժշկութիւններու պարգեւներ, օգ-
նութիւններ, կառավարութիւններ, լեզու-
29 ներու տեսակներ։ Միթէ ամէնը առաքեալ-
ներ են։ միթէ ամէնը մարգարէներ են։ մի-
թէ ամէնը վարդապետներ են։ միթէ ամէնը
30 հրաշքներ են։ Միթէ ամէնը բժշկու-
թիւն պարգեւներ ունին։ միթէ ամէնը լե-
զուներ կը խօսին։ միթէ ամէնը թարգմա-
նութիւն կ'ընեն։
31 Բայց դուք նախանձաւոր եղէք ան չնորհ-
ներուն որ լաւագոյն են։ և ես՝ ալ աւելի
ճամբայ մը կը ցուցնեմ ձեզի։

ԳԼ. ԺԳ

1 Եթէ մարդոց ու հրեշտակներուն լեզու-
ները խօսիմ և սէր չունենամ, ես ձայն տուող
պղինձի կամ հնչեցող ծնծղաներու
2 պէս եղայ։ Եւ թէ որ մարգարէութիւն ունենամ,
ու հասկնամ ամէն խորհուրդները ու ամէն
գիտութիւնը, և թէ որ ունենամ ամէն հա-
ւատքը մինչեւ լեռները տեղափոխելու, ու
3 սէր չունենամ՝ ոչինչ եմ։ Ու թէ որ իմ բո-
լոր ստացուածքս աղքատներուն կերցնեմ, ու իմ
մարմինս այրուելու տամ, և սէր չունենամ՝
4 օգուտ մը չեմ ունենար։ Սէրը երկայնամիտ
է, քաղցր է։ սէրը չնախանձիր, սէրը չգոռո-

ղ Հռոմ. ժբ. 1. Եես. բ. 7։
Եբր. բ. 4։ Գաղ. գ. 19։
ի Եբեր. գ. 4։
ժ Հռոմ. ժբ. 6. 7։ Ա. Եբեր. գ. 11։
ի Եբեր. ա. 23։
ժա Հռոմ. ժբ. 6. 7։ Ա. Գլ. ժգ. 28։ Եբեր. գ. 7. ա
Գաղ. գ. 10. 11։
ժբ Գլ. բ. 6. 7։
գ Կոր. բ. 7։
ժգ Մատ. ժէ. 19։ Գլ. ժգ. 2. բ Կոր. գ. 13։
ժդ Հռոմ. ժգ. 18։ Ցակ. ե. 14։
ժե Հռ. 28. 29. Մատ. ժգ. 17. Գաղ. գ. 5։
ժզ Հռոմ. ժբ. 6։ Գլ. ժգ. 2. ժգ. ե։ Ա. Եղ.։
ժէ Հռոմ. ժբ. 4. 5։ Գլ. ժգ. 2. ժգ. ե։ Ա. Եղ.։
ժը Գլ. ժգ. 29. ա

ժ
ի Հռոմ. գ. 8։
ա Գաղ. գ. 28. Ե. Գլ. ժգ. 11. Ա. Եղ. ե. 14։
ե Ցակ. գ. 64. Ե. 37. 38. 39։
ջ Հռ. 28։
է Հռոմ. ժբ. 3։
ը Գլ. գ. 2. Հռ. 11։
ի Հռոմ. ժբ. 5. Ե. ֆիս. ա. 23։
ժ Հռոմ. ժբ. 4. 5։ Եբեր. ե. 4. 10։
ի Ա. Եղ.։
ժա Հռոմ. ժբ. 4. 5։ Գլ. ժգ. 29։

ժբ
ի Հռոմ. գ. 8։
ա Գաղ. գ. 28. Ե. Գլ. ժգ. 11. Ա. Եղ. ե. 30։
ե Եբեր. ե. 11։
ջ Եբեր. ր. 20. գ. 5։
ը Գաղ. ժգ. 1. Հռ. 5։
թ Հռ. 19։
ժ Հռ. 9։
ի Ա. Եղ. ե. 30։
ժա Գլ. ժգ. 1. Հռ. 5։

ժգ
ի Գլ. ժգ. 24։
ա Գլ. ժգ. 1. 39։
—
ե Գլ. ժգ. 2. 3. 18. 22. ժգ. 1. Եես. Տես Մատ. ե. 22։
ջ Մատ. ժե. 19։ Մարկ. ժա. 23։ Ցաղ. ժե. 6։
է Մատ. ջ. 1. 2։
ը Ա. Եղ. ժ. 45։

5 գնաք, չհագուստնաք, Ավվայել վարմունք
չունենաք, Իրենը չփնտռէր, բարկութեան
6 չդրգռուիր, չարութիւն չխորհիր, Անիրա-
ւութեան վրայ չխնդար, Հապա ճշմարտու-
7 թեան հետ ակիզ կ'ըլլայ, Ամէն բանի կը զի-
ջնայ, ամէն բանի կը հաւատայ, ամէն բանի
8 կը յուսայ, ամէն բանի կը համբերէ։ Սէրը
բնաւ չի խափր· բայց թէ որ մարգարէութիւն-
ներ ըլլան՝ պիտի խափանին, թէ որ լեզուներ՝
պիտի դադրին, թէ որ գիտութիւն՝ պիտի
9 խափանի· Վասնզի որ չատն քիչ գիտենք՝
10 ու չատն քիչը կը մարգարէանանք· Բայց
երբոր կատարեալը գայ, անատներ չատն
11 քիչը պիտի խափանի· Երբոր տղայ էի՝ տղայի
պէս կը խօսէի, տղայի պէս կը խորհէի, տղայի
պէս համարում ունէի· բայց երբոր այր եղայ,
12 տղայութեան բաները մէկդի ձգեցի· Հիմա
մենք օրպէս թէ հայելիի մէջ կը տես-
նենք անյայտ կերպով, Բայց անատներ երես
առ երես· Հիմա չատն քիչ մը տեղեակ եմ,
բայց անատներ անանկ պիտի ճանչնամ՝ ինչ-
13 պէս որ ճանչցուեցայ· Ուստի հիմա կը մնայ
հաւատք, յոյս, սէր՝ այս երեքը, ու ասոնց մե-
ծագոյնը սէրն է·

ԳԼ· ԺԴ

1 Զգոյշ կը գամ մարգարէութիւն ընդու-
նիլ և լեզուներ խօսիլ արգիլել չկայ։ 2 Վասնզի որ
օտար լեզուով կը խօսի, ոչ մարդոց կը խօսի
հապա Աստուծոյ· Ինչու որ մէկը չկայ որ կը
լսէ, բայց հոգիով խորհուրդներ
3 կը խօսի· Մինչդեռ որ կը մարգարէանայ,
մարդոց կը խօսի՝ շինութիւն ու յորդորանք
4 և մխիթարութիւն տալու· Ան որ օտար լեզուով
կը խօսի՝ իր անձին շինութիւն կ'ընէ, ու ան
որ կը մարգարէանայ՝ եկեղեցւոյն շինութիւն
5 կ'ընէ· Կ'ուզեմ որ դուք ամէնդ լեզուներ
խօսիք, բայց մանաւանդ որ մարգարէութիւն
ընէք· Ինչու որ մեծ է ան՝ որ կը մարգա-
րէանայ, քան թէ ան՝ որ լեզուներ կը խօսի·
մէկը թէ թարգմանելու ըլլայ, որ եկեղեցին
շինութիւն առնէ·

6 Եւ հիմա, եղբայրներ, թէ որ ես ձեզի գամ
լեզուներ խօսելով, ի՞նչ օգուտ պիտի ընեմ
ձեզի՝ թէ որ չխօսիմ ձեզի հետ յայտնու-
թեամբ, կամ գիտութիւնով, կամ մարգարէու-
7 թիւնով, կամ վարդապետութիւնով· Եւ ձայն
առած անկենդան բաներէն՝ եթէ սրինգ
և թէ քնար, եթէ ձայներու զանազանութիւն
չտան՝ ի՞նչպէս պիտի ճանչցուի սրինգով կամ
8 քնարով նուագածը· Քանզի որ եթէ փողն ալ
անորոշ ձայն տայ, ո՞վ պիտի պատրաստուի
9 պատերազմի· Անանկ ալ դուք թէ որ լեզուով
բացայայտ խօսք չտրուցէք, խօսուածը ին-
չո՞ր պիտի հասկցուի· Քանզի որ օդին խո-
10 սողներ պիտի ըլլաք· Անհա աշխարհի մէջ
այնքան տեսակ ձայներ կան, և անոնց մէկը
11 առանց նշանակութեան չէ· Ուստի թէ որ ան
ձայնին զօրութիւնը չգիտնամ, կա խօսողին
բարբարոս մը պիտի ըլլամ, խօսողն ալ ինծի
12 բարբարոս մը պիտի ըլլայ· Անանկ ալ դուք
որովհետև հոգւոց պէսպէսներու նախանձաւոր
էք, եկեղեցւոյն շինութեանը համար խնդրե-
13 ցէք որ աւելցնէք զանոնք· Անոր հա-
մար ան որ լեզուով կը խօսի, աղօթք
14 թող ընէ որ թարգմանէ զանի· Քանզի թէ որ ես
աղօթք ընեմ լեզուով, իմ հոգիս աղօթք
15 կ'ընէ, բայց միտքս անպտուղ է· Ուրեմն ի՞նչ
է· աղօթք ընեմ հոգիով, աղօթք ընեմ մտա-
ւութեամբս ալ· Երգեմ հոգիով, երգ-
16 մու երգեմ մտաւութեամբ ալ· Հապա թէ
չէ՝ թէ որ դուն հոգիով օրհնութիւն ընես,
անիկա որ տեղւոյն տեղ կացեր է՝ ինչպէ՞ւ ա-
մէն պիտի բան գոհութիւն ասելու առնէ·
17 Ինչու որ ան քու գրուցածդ չմնանար· Որ թէ-
պէտ դուն ապէկ գոհութիւն կ'ընես, բայց
18 մէնք չինութիւն չառներ· Աստուծմէ կը գո-
հանամ՝ որ ձեր ամէնէն աւելի լեզուներով
19 կը խօսիմ· Բայց եկեղեցւոյն մէջ կ'ուզեմ հինգ
խօսք մտաւութեամբս խօսիլ, որ ուրիշնե-
րուն ալ սորվեցնեմ, քան թէ բիւրաւոր խօս-
քեր տեղւոյն լեզուով·
20 Եղբայրներ, միտքով տղայ մի ըլլաք·
Նապա չարութիւն ընելու նոյն տղայ եղէք,
21 ու միտքով չափահաս եղէք· Օրէնքին մէջ
գրուած է թէ Օտար լեզուներով ու օտար
շրթունքներով ասր ժողովուրդին հետ պիտի
խօսիմ, ասկայն և այնպէս ինծի մտիկ պիտի
22 չընեն, կ'ըսէ Տէրը· Ուրեմն լեզուները նշանի
համար են չէ թէ հաւատացեալներուն, հապա
անհաւատներուն, բայց մարգարէութիւնը չէ
թէ անհաւատներուն, հապա հաւատացեալ-
23 ներուն· Արդ թէ որ բոլոր եկեղեցին մէկտեղ
գայ, ու ամէնն ալ լեզուներով խօսելու
ըլլան, և հոն մտնեն ագէաներ կամ անհա-

ե Գլ· Ժ· ա· Փիլ· բ· ե·
զ Սաղ· Ժ· ե· Հաւթր· ա· ը·
է բ Ցախ· ե·
ը Հաւթր· Ժէ· ի·
թ Գաղ· գ· ի բ Տիմ· բ· ե·
ժ Գլ· ը· ի·
ի բ Կոր· գ· ժ· ե· ը· ի· Փիլ· գ· ժ·
ժա Մատ· ԺԸ· ժ· ա Ցախ· գ· ը·
ժբ Գլ· Ժբ· ի·
ժգ Ես· ԽԲ· ի·
ժդ Գլ· բ· ե· Ժ· ի· ԽԲ· ե·
ժե Ես· ԽԲ· ի·
ժզ Հբր· ժե·
ժէ Եփես· ե· ժ· Կող· գ· ժ·
ժը Գլ· Ժբ· ի·
ի Սաղ· ԽԱ· ի·
ժթ Գլ· Ժ· ե·
ի Ընդ Աստուծ. Ամ
ի Սաղ· Ճի· ը· Մատ· Ժա· ե·
ի Մատ· Ժ· ե· Հաւթր· Ժգ· ժ· Գլ· գ· ի· Եփես· ե· ժ· ժբ· ե· ժզ· ժէ·
ի Մատ· Ժբ· ե· Գաղ· ե· ժ· Գլ· բ· ե·
ի Ցախ· Ժ· ժա·
ի Ես· ԽԲ· ժի· ժը·

ւսաներ, Ոչիսի չըան՞ն թէ դուք խնդիցեր
24 էք. իսկ թէ որ ամէնն ալ մարգարէանան, ու
հոն մէկ անհաւատ մը կամ ուխտ մը մտնէ,
ամէնէն ալ կը յանդիմանուի, ամէնէն ալ կը
25 քննուի, Ու անոր սրտին ծածուկ բաներըը
յայտնի կ'ըլլան. և այսպէս երեսն վրայ ին-
կած՝ Աստուծոյ երկրպագութիւն պիտի ընէ,
ու խոստովանի թէ իրաւցընէ Աստուած ձեր
մէջն է.

26 Ուստի ի՞նչ է, եղբայրներ. երբոր մէկտեղ
կը ժողովուիք, ձեզմէ ամէն մէկը սաղմոս ունի,
ուսուցում ունի, լեզու ունի, յայտ-
նութիւն ունի, մարգմանութիւն ունի. Ամէ-
27 նը շինութեան համար թող ըլլայ. Թէ որ մէ-
կը տուր լեզու կը խօսի, երկու հոգի, և թէ
չատը՝ երեք թող ըլլան, և ան ալ՝ մէկիկ մէ-
28 կիկ, ու մէկը թող թարգմանէ. Բայց թէ որ
թարգմանող չըլլայ, եկեղեցւոյն մէջ լուռ
թող կենայ, և ինքզինքին ու Աստուծոյ թող
29 խօսի. իսկ մարգարէներէն երեք կամ երեք
հոգի թող խօսին, ու միւսները թող քննու-
30 թիւն ընեն. Հապա թէ որ նստածներէն ու-
րիշ մէկուն ալ բան մը յայտնուելու ըլլայ, նա-
31 ռաջինը թող լռէ. Ինչու որ ամէնդգ ալ կրը-
նաք մէկիկ մէկիկ մարգարէանալ, որ ամէնն
32 ալ սորվին ու ամէնն ալ մխիթարուին. Ու
մարգարէներուն հոգիները մարգարէներուն
33 հնազանդ են. Ինչու որ Աստուած խռովու-
թեան չէ, հապա խաղաղութեան, ինչպէս որ սուրբերուն բոլոր եկեղեցիներուն
34 մէջ. Ձեր կիներները եկեղեցիներուն մէջ լուռ
կենան, ինչու որ անոնց հրաման չկայ խօսե-
լու, հապա հնազանդ ըլլալու. Ինչպէս որ
35 օրէնքն ալ կ'ըսէ. Բայց թէ որ բան սորվիլ
կ'ուզեն, տուներ իրենց էրիկներուն թող հար-
ցընեն. քանզի կիներուն անվայել է եկեղե-
36 ցւոյ մէջ խօսիլը. Միթէ Աստուծոյ խօսքը
ձեզմէ՞ ելաւ, կամ թէ միայն ձեզի՞ հասաւ.
37 Թէ որ մէկը կը կարծէ թէ ինքը մարգարէ
է, կամ հոգևոր, թող հասկնայ զոր ինչ
ձեր որ ձեզի գրեցի՝ Տէրոջը պատուէրներն
38 են. Բայց թէ որ մէկը ուխտ է՝ թող ուխտ
39 ըլլայ. Ուստի, եղբայրներ, մարգարէանալու
ընելու նախանձաւոր եղէք, ու լեզուներ խո-
40 սիլն ալ մի արգիլէք. Ուր ամէն բան վայել-
չութեամբ և կարգաւ թող ըլլայ.

ԳԼ. ԺԵ

1 Աւետիարար Քրիստոսի յարութեանը 12 կը ցուցնէ մեր յա-
րութեան աստուածութեանը մարգիրեն յարութեանը չհաւատա-
ցողներուն դէմ. 21 կը ցուցնէ յարութեան պատիժը 35 ու է.
գանակը. 51 և թէ հիշեալ պիտի փոխուին անանկ որ մեռ-
նելի կը ծած մեռնելու ուրը.

1 Եղբայրներ, ձեզի կ'ինացընեմ ան աւետա-
րանը որ ես ձեզի քարոզեցի, որ նաև ըն-
դունեցիք ու անոր վրայ հաստատուած էք.
2 Որով կը փրկուիք ալ, թէ որ ամուր բռնէք
ան խօսքը որ ես ձեզի քարոզեցի, Մխայն
3 եթէ պարապ տեղը հաւատացած չէք. Ինչու
որ սկիզբ առաջ ես ձեզի հաւանեցի անիկա-
նն որ ես ալ ընդունեցի, թէ Քրիստոս մեր
մեղքերուն համար մեռաւ ըստ գրքերուն շուրջ
4 համեմատ, ու թէ թաղուեցաւ ու յարու-
թիւն առաւ երրորդ օրը՝ ըստ գրքերուն շուրջ
5 համեմատ, Ու թէ երեցաւ Կեփասին, ու
6 ետքը տասներկուքին. Ետքը հինգ հա-
րիւրէն աւելի եղբայրներուն միկտեղ երեցաւ,
որոնցմէ շատերը մինչև հիմա կան, և ոմանք
7 ալ նինջեցին. Ո՞ ետքը երեցաւ Յակոբոսին,
8 ետքը բոլոր առաքեալներուն. Ամենէն ետ-
քը որպէս թէ վիժածի մը ինծի ալ երեցաւ.
9 Ես ան ես առաքեալներուն ամենէն կ'ո-
րմին եմ, որ արժանի չեմ առաքեալ կո-
չուելու, Ինչու որ Աստուծոյ եկեղեցին հա-
10 լածեցի. Միայն թէ Աստուծոյ շնորհքովն եմ
ինչ որ եմ. և անոր շնորհքը որ իմ վրաս է,
պարապ չէ եղած, հապա ես անոնց ամե-
նէն աւելի աշխատեցայ. Ոչ թէ ես, հապա
11 Աստուծոյ շնորհքը որ իմ հետս էր. Ուստի
թէ ես և թէ անոնք ասանկ կը քարոզենք,
ու դուք ասանկ հաւատացիք.

12 Ուրեմն թէ որ Քրիստոս կը քարոզուի՝ որ
մեռելներէն յարութիւն առած է, ինչպէս
ձեզմէ մէկ քանիները կ'ըսեն թէ Մեռելոց
13 յարութիւն չկայ. Թէ որ մեռելոց յարութիւն
չկայ, Ուրեմն Քրիստոս ալ յարութիւն առած
14 չէ. Ու թէ որ Քրիստոս յարութիւն առած
չէ, ուրեմն մեր քարոզութիւնը պարապ է,
15 ու ձեր հաւատքն ալ պարապ է. Ու մենք
ալ Աստուծոյ սուտ վկաներըը գտնուած կ'ըլ-
լանք. Որովհետև Աստուծոյ համար վկայու-
թիւն տուինք, թէ ինքը հարուցին Քրիստոս
որ իրաւ չյարուցց զանիկա, թէ որ
16 մեռելներըը յարութիւն չեն առներ. Քանզի

---

1 Գոր. բ. 13.
Ի Նա. խե. 14. Ձաք. ը. 23.
2 Հմր. 6. Գէ. ժբ. 8. 9. 10.
3 Գէ. ժբ. 1. բ Կոր. ժբ. 3. ժբ. 13. Եփես. դ. 12.
4 Գէ. ժբ. 10.
5 ա Թես. ե. 18. 20.
6 ա Ճաք. գ. 1.
7 Գէ. ժա. 16.
8 ա Տիմ. բ. 11. 18.
9 Գէ. ժա. 3. Եփես. ե. 23. Կող. գ. 18. Տիմ. բ. 3. ա Գես. գ. 1.
10 Դն. գ. 16.
11 Գէ. ժբ. 1. բ Կոր. ժ. 7. ա Ճաք. գ. 6.
12 Գէ. ժբ. 10.
13 ա Թես. ե. 19. 20.
14 Հմր. 23.
— ա Տիմ. բ. 11. 18.
15 Գէ. ժա. 3. Եփես. ե. 23. Կող. գ. 18. Գես. գ. 1. ա Գես. գ. 11. բ Կոր. ժ. 7. ա Ճաք. գ. 6. Գէ. ժբ. 10. Եփես. գ. 12. Գէ. ժբ. 10. ա Գես. ե. 19. 20. ա Ճաք. գ. 1. Գէ. ժա. 16. ա Տիմ. բ. 11. 18. Գէ. ժա. 3. Եփես. ե. 23. Կող. գ. 18. Գես. գ. 1. Գէ. ժբ. 1. Եփես. գ. 12. Գէ. ժբ. 10. Գես. ե. 20. Հմր. 33. — ա Գաղ. ա. 11. Հռոմ. ե. 2. Հռոմ. ա. 16. Գէ. ա. 21. Գաղ. գ. 4. Գէ. ժա. 2. 23. Գաղ. ա. 18. Սաղ. իբ. 15. Ես. ծգ. 3. 6. Ես. Դան. ը. 20. Ձաք. ժգ. 7. Ղաւ. խդ. 26. 46. Գոր. գ. Ղաւ. խդ. 36. Ճաք. ի. 19. 20. Գոր. ժ. 41. Ղաւ. խդ. 30. Գոր. ա. 3. 4. Գոր. ը. 4. 17. Իր. 14. 18. Գէ. ը. 1. Եփես. գ. 8. Գոր. ը. 3. ը. 11. Գաղ. ա. 13. Փիլ. գ. 6. — Տիմ. ա. 13. Եփես. գ. 7. 8. Կր Կոր. ժա. 23. ժբ. 11. Մաա. ժ. 20. Հր. ասմբ. ժե. 18. 19. Կոր. գ. 5. Գաղ. բ. 8. Եփես. գ. 1. Փիլ. բ. 13. ա Թես. գ. 13. Գոր. բ. 24. 32. գ. 10. 33. ժգ. 30.

1 Եւ ես եղբարք՝ երբ եկայ ձեզի մօտ, ոչ
իմաստութեան գերազանցութեամբ եկայ
ձեզի աստուածային վկայութիւնը քարոզելու.
2 Վասն զի ոչ մի բան գիտեցի ձեզի մէջ, բայց
միայն Յիսուս Քրիստոս, և նորա խաչեալ
3 լինելը. Եւ ես ձեզի մօտ եկայ տկարութեամբ
և երկիւղով և մեծ դողութեամբ.
4 Եւ իմ խօսքս և իմ քարոզութիւնս ոչ
իմաստութեան համոզիչ բանիւ էր, այլ
Հոգւոյ և զօրութեան ապացոյցով.
5 Որպէս զի ձեր հաւատքը ոչ մարդկան իմաս-
տութեան վրայ, այլ Աստուծոյ զօրութեան
վրայ հաստատուած լինի.
6 Բայց իմաստութիւն խօսում ենք կատարեալ-
ների մէջ, ոչ թէ այս աշխարհի իմաստու-
թիւն, ոչ էլ այս աշխարհի իշխանների, որ
7 ոչնչանում են. Այլ խօսում ենք Աստուծոյ
իմաստութիւնը գաղտնի, որ ծածկուած է,
որ Աստուած յառաջ քան զաշխարհս կանխո-
րոշեց մեր փառքի համար,
8 Որ ոչ մի իշխանաւորներից չճանաչեց. որով-
հետև եթէ ճանաչէին, փառքի Տէրը խաչին
9 չէին գամի. Այլ ինչպէս գրուած է. Զոր աչք
չտեսաւ, և ականջ չլսեց, և մարդու սիրտ
չհասաւ, այն պատրաստեց Աստուած նրանց,
10 որ սիրում են նրան. Բայց մեզ Աստուած յայ-
տնեց իր Հոգով. Որովհետև Հոգին ամեն
բան քննում է, նոյնիսկ Աստուծոյ խորհուրդ-
11 ները. Որովհետև մարդկանց մէջ ո՞վ գիտէ
մարդու բաները, եթէ ոչ մարդու հոգին որ
իր մէջ է. Այսպէս և Աստուծոյ բաները ոչ
12 ոք չգիտէ, եթէ ոչ Աստուծոյ Հոգին. Բայց
մենք ոչ աշխարհի հոգին ստացանք, այլ
Աստուծոյ Հոգին, որ գիտենանք մեզ Աստու-
ծոյ պարգևած բաները.
13 Որոնց մասին և խօսում ենք ոչ մարդկային
իմաստութեան սովորեցրած խօսքերով, այլ
Հոգու սովորեցրածով, հոգևոր բաները հո-
գևորների հետ համեմատելով.
14 Բայց հոգեկան մարդը չի ընդունում Աստու-
ծոյ Հոգու բաները, որովհետև նրա համար
հիմարութիւն են, և չի կարող հասկանալ,
որովհետև հոգևոր կերպով պէտք է քննուին.
15 Բայց հոգևորը ամեն բան քննում է, և ինքը
ոչ ոքից չի քննուում.
16 Որովհետև ո՞վ ճանաչեց Տիրոջ միտքը, որ
նրան խրատէ. Բայց մենք Քրիստոսի միտքն
ունենք.

---

1 Եւ ես եղբարք՝ երբ եկայ ձեզի մօտ, ոչ
իմաստութեան գերազանցութեամբ եկայ
ձեզի աստուածային վկայութիւնը քարոզելու.
2 Վասն զի ոչ մի բան գիտեցի ձեզի մէջ, բայց
միայն Յիսուս Քրիստոս, և նորա խաչեալ
3 լինելը. Եւ ես ձեզի մօտ եկայ տկարութեամբ
և երկիւղով և մեծ դողութեամբ.
4 Եւ իմ խօսքս և իմ քարոզութիւնս ոչ
իմաստութեան համոզիչ բանիւ էր, այլ
Հոգւոյ և զօրութեան ապացոյցով.
5 Որպէս զի ձեր հաւատքը ոչ մարդկան իմաս-
տութեան վրայ, այլ Աստուծոյ զօրութեան
վրայ հաստատուած լինի.
6 Բայց իմաստութիւն խօսում ենք կատարեալ-
ների մէջ, ոչ թէ այս աշխարհի իմաստու-
թիւն, ոչ էլ այս աշխարհի իշխանների, որ
7 ոչնչանում են. Այլ խօսում ենք Աստուծոյ
իմաստութիւնը գաղտնի, որ ծածկուած է,
որ Աստուած յառաջ քան զաշխարհս կանխո-
րոշեց մեր փառքի համար,
8 Որ ոչ մի իշխանաւորներից չճանաչեց. որով-
հետև եթէ ճանաչէին, փառքի Տէրը խաչին
9 չէին գամի. Այլ ինչպէս գրուած է. Զոր աչք
չտեսաւ, և ականջ չլսեց, և մարդու սիրտ
չհասաւ, այն պատրաստեց Աստուած նրանց,
10 որ սիրում են նրան. Բայց մեզ Աստուած յայ-
տնեց իր Հոգով. Որովհետև Հոգին ամեն
բան քննում է, նոյնիսկ Աստուծոյ խորհուրդ-
11 ները. Որովհետև մարդկանց մէջ ո՞վ գիտէ
մարդու բաները, եթէ ոչ մարդու հոգին որ
իր մէջ է. Այսպէս և Աստուծոյ բաները ոչ
12 ոք չգիտէ, եթէ ոչ Աստուծոյ Հոգին. Բայց
մենք ոչ աշխարհի հոգին ստացանք, այլ
Աստուծոյ Հոգին, որ գիտենանք մեզ Աստու-
ծոյ պարգևած բաները.
13 Որոնց մասին և խօսում ենք ոչ մարդկային
իմաստութեան սովորեցրած խօսքերով, այլ
Հոգու սովորեցրածով, հոգևոր բաները հո-
գևորների հետ համեմատելով.
14 Բայց հոգեկան մարդը չի ընդունում Աստու-
ծոյ Հոգու բաները, որովհետև նրա համար
հիմարութիւն են, և չի կարող հասկանալ,
որովհետև հոգևոր կերպով պէտք է քննուին.
15 Բայց հոգևորը ամեն բան քննում է, և ինքը
ոչ ոքից չի քննուում.
16 Որովհետև ո՞վ ճանաչեց Տիրոջ միտքը, որ
նրան խրատէ. Բայց մենք Քրիստոսի միտքն
ունենք.

Թէ որ մեռելները յարութիւն չեն առներ,
17 Քրիստոս ալ յարութիւն առած չէ· Եւ թէ որ
Քրիստոս յարութիւն առած չէ, ձեր հաւատ-
քը պարապ է, [2]-- տակաւին ձեր մեղքերուն
18 մէջն էք· Նոյնպէս ալ Քրիստոսով ննջողները
19 կորսուած են· [3]Թէ որ միայն այս կեանքիս
համար Քրիստոսի յուսացած ենք, մենք բո-
20 լոր մարդոցմէն աւելի խղճալի ենք· [4]Բայց
հիմա Քրիստոս մեռելներէն յարութիւն ա-
21 ռած է՝ [5]ննջեցեալց առջի պտուղը· [6]Քանզի
որովհետեւ մարդով եղաւ մահը, մարդով ալ
22 մեռելոց յարութիւնը· [7]Ասոր պէս ինչպէս որ
Ադամով ամէնը կը մեռնին, անանկ ալ Քրիս-
23 տոսով ամէնը կենդանի պիտի ըլլան· [8]Բայց
ամէն մէկը իր կարգովը, առջի պտուղը
Քրիստոս, ետքը Քրիստոսինները՝ իր գալս-
24 տեանը· Անկէ ետքն [9]է վախճանը, երբոր
որ Թագաւորութիւնը պիտի տայ Աստուծոյ
ու Հօրը ձեռքը, երբոր խափանէ ամէն իշ-
խանութիւնը եւ ամէն պետութիւնը ու զօրու-
25 թիւնը· [10]Քանզի որ պէտք է Թագաւո-
րութիւն ընէ՝ [11]մինչեւ որ դարձ թշնամիները
26 իր ոտքերուն տակը դնէ· [12]Վերջին թշնամին
որ պիտի խափանի՝ մահն է· [13]Ամէն ինչ
[14]ան, [15]Ամէն բան անոր ոտքերուն տակը հնա-
27 զանդեցուց· Բայց երբոր կ'ըսէ թէ Ամէն բան
անոր հնազանդած է, յայտնի է թէ բացի [16]ի-
28 նքեան՝ որ ամէնը անոր հնազանդեցուց· [17]Ու
երբոր ամէնը անոր հնազանդ ըլլայ, [18]անանկ
նը Որդին ինքն ալ պիտի հնազանդի անոր՝
որ իրեն հնազանդեցուց ամէնը, որպէս զի
29 Աստուած ըլլայ ամէնը ամէն բանի մէջ· Հա-
պա թէ չէ՝ [19]ի՞նչ պիտի ընեն անոնք որ մեռե-
լներուն համար կը մկրտուին, թէ որ մեռե-
լները բնաւ յարութիւն չառնուն· [20]Ինչո՞ւ ուրեմն
30 մեր անոնց համար կը մկրտուին· [21]Ինչո՞ւ հա-
մար մենք ալ վտանգի մէջ կը մտնենք ամէն
31 ժամ· [22]Կայ կը բերեմ [23]ան պարծանքը՝ որ
ձեր վրայ ունիմ Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջ-
32 մով, որ ես [24]ամէն օր կը մեռնիմ· Թէ որ [25]ե-
փեսոսի մէջ մարդոց նման գազաններու հետ
մարտնչեցայ, [26]ի՞նչ օգուտ է [27]ինծի, թէ որ
մեռելները յարութիւն չառնուն· [28]Ասոնք ու
33 խմենք, [29]վասն որ վաղը կը մեռնինք· Մի
խաբուիք· [30]Չար ընկերակցութիւնները ազնիւ
34 բարքը կ'ապականեն· [31]Զգաստացէք ու մեղք մի գործէք, [32]ինչու որ
Աստուծոյ գիտութիւնը չու-

1 Հաւատ. գ · 23·
2 ր Տիմ. գ · 18·
3 ա Գնա. ա · 3·
4 Գործ. իգ · 23· Հռ. 23· Կոր. ա · 15·
Ցայտ. ա · 3·
5 Հաւատ. ե · 12· 17·
6 Ցանկ. ժա · 25·
Հաւատ. գ · 23·
7 Հռ. 29· ա Թես. գ · 14· 15· 16·
8 Դան. է · 14· 27·
9 Սպգ. ձԺ · 1· Գործ. ը · 34· 35· Եփես. ա · 22· Երբ. ա · 13· ժ · 13·
10 ր Տիմ. ա · 10·
Ցայտ. է · 11·
11 Սաղ. ը · 6· Մատ. իբ · 25· Երբ. ը · 13·
12 Կոր. ա · 26·
13 Եփես. ա · 22·
14 Փիլ. գ · 21·
15 Ա Պետ. գ · 22·
16 Գործ. է · 11·
17 ա Թես. ը · 19·
18 Հաւատ. ը · 36· Գործ. գ · 9· ը Կոր. գ · 10· 11· Ժա · 23·
19 Կամ՝ Բնդհ. Թէ որ մեռելները յարու-
թիւն չառնուն, ու-
ստոր ե·
20 Եփես. ը · 19·
21 Հաւատ. ժգ · 11·
Եփես. է · 14·
22 ա Թես. գ · 5·
23 Կոր. ը · 3·
24 Նպէկ. չէ · 3·
25 Ցայտ. ժգ · 21·
26 Հաւատ. ժգ · 11·
27 Եփես. ա · 22·
28 Կամ՝ Բնդհ. Թէ որ մեռելները յարու-
թիւն չառնուն, ու-
ստոր ե·
29 Մատ. ԻԱ · 37·
Ցայտ. ժգ · 17·
Եփես. գ · 5· 6·
30 ա Թես. գ · 14· 15· 16·
31 Փիլ. գ · 21·
32 Ջուբ. Թ · 14· Մատ. իգ · 31· Եփես. է · 11· Ցայտ. ժգ · 21·
33 Եփես. ե · 6·
34 Ցայտ. ժգ · 34·
35 Բայց պիտի բան մէկը ըՔէ ինծա՞ մեռե-
ղները յարութիւն կ'առնեն, կամ թէ ի՞նչ
36 մարմնով կու գան· Անմիտ, դուն անիկա որ
կը սերմանես, թէ որ չմեռնի՝ չկենդանանար·
37 Ու ան որ կը սերմանես, չէ թէ ան մարմինը
որ պիտի բուսնի՝ կը սերմանես, հապա մերկ
հատ մը՝ թէ ցորեն ըլլայ և թէ մէկ ուրիշ
38 [1]ի· Ու Աստուած անոր մարմին կու տայ
ինչպէս որ կ'ուզէ, և ամէն մէկ սերմին իր
39 յատուկ մարմինը· Ամէն մարմին մէկ մարմին
չէ, հապա մարդոց մարմինը ուրիշ է, ու ա-
նասնոց մարմինը ուրիշ, ձուկերունն ալ ու-
40 րիշ, և թռչուններունը ուրիշ· Երկնաւոր
մարմիններ ալ կան, երկրաւոր մարմիններ ալ·
բայց երկնաւորներուն փառքը ուրիշ է, ու
41 երկրաւորներունը ուրիշ· Արեւուն փառքը ու-
րիշ է, ու լուսնին փառքը ուրիշ, և աստղե-
րուն փառքը ուրիշ· ու մէկ աստղը միւս
42 աստղէն տարբեր է փառքով· Այնպէս ալ է
մեռելոց յարութիւնը· [2]Սրտիւը ապականութիւ-
նով կը սերմանուի, -- անապականութիւնով
43 յարութիւն կ'առնէ· [3]Անարգութիւնով կը
սերմանուի, -- փառքով յարութիւն կ'առնէ·
տկարութիւնով կը սերմանուի, -- զօրութիւ-
44 նով յարութիւն կ'առնէ· Կը սերմանուի չունչ
չառ որ մարմին, և յարութիւն կ'առնէ հոգեւոր
մարմին· Հոգեւոր մարմին կայ, հոգեւոր մար-
45 մին ալ կայ· Եւ այսպէս գրուած է, Առջի
մարդը Ադամ՝ կենդանի հոգի եղաւ, [4]վերջին
46 Ադամը՝ [5]կենդանարար հոգի· Բայց չէ թէ
առջի հոգեւորը, հապա հնչուորը՝ ետքը
47 հոգեւորը· [6]Առջի մարդը երկրէն է՝ հողեղէն,
48 [7]երկրորդ մարդը Տէր է՝ երկինքէն· Ինչ-
պէս էր հողեղէնը՝ անանկ ալ հողեղէնները,
[8]ու ինչպէս երկնաւորը՝ անանկ ալ երկնաւոր-
49 ները· Եւ ինչպէս որ հողեղէնին կերպարանքը
հագեր ենք, երկնաւորին կերպարանքն ալ
50 պիտի հագնինք· Բայց սա կ'ըսեմ, եղբայր-
ներ, [9]որ մարմին ու արիւն Աստուծոյ թագա-
ւորութիւնը չեն կրնար ժառանգել· ոչ ալ
ապականութիւնը կը ժառանգէ անապական-
նութիւն·
51 Ահա ձեզի խորհուրդ մը կը գրուցեմ· Ամէնքս պիտի չենչինք, [10]բայց ամէնքս ալ պի-
52 պի փոխուինք, ցանկութակի աչքի դոցիլ քա-
նալու մէջ՝ վերջին փողին ձայնին առնեն·
[11]որովհետեւ փողը պիտի հնչուի, ու մեռելները

1 Կամ՝ Բնդհ. Թէ որ մեռելները յարու-
թիւն չառնուն, ու-
ստոր ե·
2 Կոր. գ · 18· գ · 11· Փիլ. գ · 21· ա Թես. գ · 8·
3 Մատ. ԻԱ · 37· Եփես. գ · 5· 6·
4 ա Թես. գ · 14· 15· 16·
5 Փիլ. գ · 21·
6 Յովբ. Թ · 14· Մատ. իգ · 31· Եփես. է · 11· Ցայտ. ժգ · 21·
7 Եփես. ե · 6·
8 Կոր. գ · 18· գ · 11· Եփես. գ · 21· ա Թես. գ · 8·
9 Մատ. ԻԱ · 37· Եփես. է · 11· Ցայտ. ժգ · 21·
10 Յովբ. Թ · 14· Մատ. իգ · 31· Եփես. է · 11· Ցայտ. ժգ · 21·
11 ա Թես. գ · 14· 15· 16·

յարութիւն պիտի առնեն առանց ապակա-
53 նութեան, և մենք ալ պիտի փոխուինք։ Վա-
սն զի պէտք է որ սա ապականացու հագնի
անապականութիւն հագնի, ու սա մահկա-
54 նացու անմահութիւն հագնի։ Բայց երբոր
սա ապականացու հագնի անապականութիւն
հագնի, և սա մահկանացու անմահութիւն
հագնի, անոնոր պիտի կատարուի այն խօս-
քը որ գրուեցաւ թէ Մահը յաղթութեան
55 մէջ կլկղմեցաւ։ Ո՞ր է, ով մահ, քու խայ-
թոցդ. ո՞ր է, ով դերեզման, քու յաղթու-
56 թիւնդ։ Մահուն խայթոցը մեղքն է, ու մեղ-
57 քին ոյժը՝ օրէնքը։ Բայց գոհութիւն Ա-
ստուծոյ, որ մեզի յաղթութիւն կու տայ մեր
58 Տէր Յիսուս Քրիստոսի ձեռքով։ Ուրեմն,
իմ սիրելի եղբայրներս, հաստատ եղէք, ան-
շարժ կացէք և allնի առեն առէյցէք Տէրոջը
գործին մէջ, գիտնալով որ ձեր աշխատու-
թիւնը պարապ չէ Տէրոջմով։

ԳԼ· ԺԶ

1 Առաքեալը կը յորդորէ Կորնթացիները որ երբեմնի եղբայր-
ներուն կատարելիքը ընդունին։ 10 բարի վերաբերումն ունե-
նալ Տիմոթեոսին վերաբեր։ 13 և բարեկամական իրամանէներ
եւս։ 16 իր թղթերը կը փէշտշնի զանազան բարեներով։

1 Բայց առաքելութեան համար սրբոյներուն ժողով-
ուածոյին վերաբեր, ինչպէս որ պատուիրեցի Գա-
լատացւոց եկեղեցիներուն, դուք ալ անանկ
2 ըրէք։ Ամէն Կիրակէի օրերը ձեզմէ ամէն
մէկը իր քովը թող դիզէ ինչ որ կը յաջողի,
3 որ չըլլայ թէ երբոր գամ, անանկներ ժողո-
վուածներ ըլլան։ Ու երբոր գամ, որոնց որ
դուք հաճիք, անոնք պիտի թուղթերով պի-
տի խրկեմ՝ ձեր պարգեւները Երուսաղէմ տա-
4 նելու։ Եթէ թէ որ իմ երթալս ալ արժան ան-
5 պատի, իմ հետս թող երթան։ Մակայն ես
ձեզի պիտի գամ երբոր Մակեդոնիայէն
անցնիմ։ (Քանզի Մակեդոնիայէն կ'անցնիմ։)
6 Ես կարելի է որ ձեր քովը մնամ, կամ ձմեռն
ալ անցընեմ։ Որ դուք զիս ճամբայ դնէք,
7 ուր որ ես պիտի երթամ։ Ինչու որ չեմ ու-
զեր ձեզ հիմա հարեւանցի մը տեսնել, բայց
յոյս ունիմ որ տառն մը ձեր քովը կենամ,
8 Թէ որ Տէրը հրաման տայ։ Մակայն Հին
Կիրակուան պիտի մնամ Փինտկոստէ,
9 Ընդունայն որ ինծի մեծ ու արդիւնաւոր դուռ
մը բացուած է, ու շատ հակառակորդներ
կան։
10 Արդ թէ որ Տիմոթէոս գայ, նայեցէք որ
ձեր քովը առանց վախի ըլլայ։ Քանզի անի-
կա Տէրոջը գործը կը գործէ, ինչպէս որ ես
11 ալ։ Ուստի չըլլայ որ մէկը անիկա արհամար-
հէ, Հապա խաղաղութեամբ անիկա ճամբայ
դրէք, որ ինծի գայ։ Ընդունած որ անոր կը սպա-
12 սեմ եղբայրներով մէկտեղ։ Իսկ Ապողոս եղ-
բօրը համար, շատ ապաչեմ անոր՝ որ ձեզի
գայ եղբայրներուն հետ մէկտեղ։ Ու բնաւ
կամք չունեցաւ որ հիմա գայ, բայց պիտի
գայ երբոր յարմար ժամանակ գտնէ։
13 Արթնուն կեցէք, Հաստատի մէջ հաստատ
14 կեցէք, Ժիր եղէք, Զօրացէք։ Ձեր ամէն
բաներդ սիրով ըլլայ։
15 Կ'աղաչեմ ձեզ, եղբայրներ, (Գիտէք դուք
Ստեփաննասին ընտանիքը Թէ Աքայիոյի առ-
ջին պտուղն է, ու անձերնին սուրբերուն սպա-
16 սարկութեանը նուիրեցին։) Նոր հնազանդ
ըլլաք անոնկերուն, և ամէնուն որ հետ Հաւ
17 մէկտեղ կը գործէ ու կ'աշխատի։ Ուրախ
եմ ես Ստեփաննասին ու Փորտունատոսին ու
Աքայիկոսին գալուն վրայ, Որ ձեր պակսու-
18 թիւնը անոնք լեցուցին։ Հանգստացուցին իմ հոգիս ու ձերը։ Ուստի անանկ-
ներդ ճանչցէք։
19 Բարև կ'ընեն ձեզի Ասիոյի եկեղեցիները։
Շատ բարև կ'ընեն ձեզի Տէրոջմով Ակիւլաս
ու Պրիսկիլլա՝ Նրանց տանը մէջի եկեղեցիով
20 մէկտեղ։ Բարև կ'ընեն ձեզի բոլոր եղբայր-
ները։ Բարև տուէք իրարու սուրբ համբու-
րով։
21 Ես բարևը իմ ձեռքիս՝ Պօղոսինն է։
22 Թէ որ մէկը Տէր Յիսուս Քրիստոսը չսիրէ,
23 Եղծուիլ ըլլայ։ † Տէր մեր Տէրը գայ։ Տէր
24 Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր հետը։ Իմ
սէրս ձեր ամէնուն հետը ըլլայ Քրիստոս Յի-
սուսով։ Ամէն։

---

2 բ Կոր· ե· 4·
3 Եփ· ե· 8· Երբ·
ր· 14· 15· Յայտ·
ի· 14·
4 Եփես· ժգ· 14·
5 Հռոմ· ե· 15· ե·
13· է· 3· 13·
6 Հռոմ· ե· 23·
7 ՚Գործ· ե· 4· 5·
8 բ Գործ· ժ· 21·
Կոր· ս· 16·
9 Գործ· ժ· 9·
10 Գործ· ժթ· 22·
Գործ· ժթ· 21·
Կոր· ս· 16·
11 Գործ· ժե· 3· ժե·
15· իս· 5· Հռոմ·
ժե· 24· բ Կոր· ս·
16·
12 Գործ· ժբ· 21· Գա·
գ· 19· Յովհ· գ·
15·
13 Կոր· ժգ· 26· բ
Կոր· բ· 12· Կոլ·
գ· 5· Յայտ· գ·
3·
14 Գա· ժե· 9·
15 Գործ· ժթ· 22· Գա·
գ· 17·
16 Հռոմ· ժգ· 21·
Փիլ· բ· 20· 22· ս
Թես· գ· 2·
17 ս Տիմ· գ· 18·
18 Գործ· ժբ· 33·
19 Գա· ս· 13· գ· 5·
20 Մատ· իգ· 42·
իե· 13· ս Թես·
ե· 6· ս Գես· ե·
8·
21 Գա· ժե· 1· Փիլ·
ս· 17· գ· 1· —
Թես· գ· 8· բ
Թես· բ· 14·
22 Եփես· ե· 10· Կոլ·
ս· 11·
23 Գա· ժգ· 1· ս
Գես· գ· 8·
24 Գա· ս· 16·
25 Հռոմ· ժգ· 5·
Գա· գ· 18· բ Թես·
գ· 17·
26 Եփես· գ· 14·
27 Հռոմ· ժե· 16·
Կոլ· գ· 18· բ Թես·
գ· 17·
28 Եփես· գ· 14·
29 Հռոմ· ժգ· 5·
13· Փիլիմ· 8·
30 Հռոմ· ժգ· 16·
Կոլ· գ· 18· բ Թես·
գ· 17·
31 Եփես· գ· 24·
32 Գա· ս· 5· 9·
33 Յովհ· Առաջին Ե-
պատան աթո·
34 Յայտ· գ· 14· 15·
35 Հռոմ· ժգ· 20·

—

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս՝ առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի՝ Աստուծոյ կամքովը, ու Տիմոթէոս Եղբայրը՝
Կորնթոսի մէջ եղած Աստուծոյ եկեղեցիին, և բոլոր Աքայիայի մէջ եղող ամէն սուրբերուն.
2 Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն։
3 Օրհնեալ ըլլայ Աստուած ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը, գթութիւններու Հայրը
4 և ամէն մխիթարութեան Աստուածը. Ան որ մեզ կը մխիթարէ մեր ամէն նեղութիւններուն մէջ, որ մենք կարող ըլլանք մխիթարել զանոնք՝ որ ամէն նեղութիւններու մէջ են, ան մխիթարութիւնովը՝ որով մենք Աստուծմէ կը
5 մխիթարուինք։ Քանզի ինչպէս որ Քրիստոսի չարչարանքները մեր վրայ շատ եզան, նմանապէս Քրիստոսի ձեւովը մեր մխիթարու-
6 թիւնն ալ շատ կ՚ըլլայ։ Ու թէ նեղութիւն քաշենք՝ ձեր մխիթարութեանը ու փրկութեանը համար է, և թէ մխիթարուինք՝ ձեր մխիթարութեանը ու փրկութեանը համար է, որ կը յաջողի համբերելով այն չարչարանքները
7 որոնց որ մենք ալ կը չարչարուինք։ Ու մեր յոյսը հաստատուն է ձեզի համար, Քանզի որ գիտենք թէ ինչպէս որ չարչարանքներուն հազորդ էք, այնպէս ալ մխիթարութեանը
8 պիտի ըլլաք։ Վասն զի Ասիոյ մէջ մեզի պատահած նեղութիւններուն վրայով՝ չեմ ուզեր որ չգիտցող ըլլաք, եղբայրնե՛ր, թէ
Հոգ կարգութենէն չատ աւելի ծանրաբեռնուեցանք, մինչև որ կեանքին ալ յուսայ և
9 դանք։ Բայց մեր ներսէն մեր վրանիս պահեցինք, Որ ի՛նքը կարենայ չարուածները
10 Յանէ. Ի՛նք ինքը անանկ մեծ մահէն մեզ
11 փրկեց ու կը փրկէ. Որուն կը յուսանք թէ տակաւին պիտի փրկէ, Մեզի համար ձեր շատ
աղօթքին օգնակցութիւնովը. Որ շատերուն շնորհքին պատճառով մեզի եղած շնորհքին համար՝ շատերէն գոհութիւն տրուի մեզի համար։
12 Ինչու որ մեր պարծանքը սա է, մեր խղճմտանքին վկայութիւնը՝ Թէ մենք Աստուծոյ պարզամտութեամբ ու անկեղծութեամբ, Ոչ չէ թէ մարմնաւոր իմաստութիւնով մը, հապա Աստուծոյ շնորհքովը աշխարհի մէջ վարուեցանք, բայց աւելի գէպ ի ձեզի։
13 Քանզի ուրիշ բան չենք գրեր ձեզի, հապա ան որ դուք կը կարդաք ու կը ճանչնաք. և կը յուսամ թէ մինչև վերջը պիտի ճանչնաք.
14 Ինչպէս որ քիչ շատ ճանչցաք մեզ, Որ ձեր պարծանքն ենք, Ինչպէս որ դուք ալ մերը՝ Տէր Յիսուսի օրը։
15 Ու սա վստահութիւնով կ՚ուզէի առաջ ձեզի գալ, Որ դուք երկրորդ անգամ շնորհք
16 ընդունիք. Ու ձեզմէ անցնիլ դէպ ի Մակեդոնիա, և դարձեալ Մակեդոնիայէն ձեզի գալ, ու ձեզմէ ճամբայ դրուիլ դէպ ի Հրէ-
17 աստան։ Ուստի ատ որ ես միտածելի, միթէ թեթեւութիւնո՞վ չարժեցայ. կամ թէ ան որ ես կը խորհիմ, Մարմնաւորապէ՞ս կը խորհիմ, Որ իմ կողմանէս այո այո և ոչ ոչ ըլլայ։
18 Ականջն Հաստատի՛ է Աստուած, որ մեր
19 խօսքը ձեզի ո՛չ եւ՝ այո և ոչ չէր։ Ինչու որ Աստուծոյ Որդին Յիսուս Քրիստոս՝ որ մեզմով ձեզի քարոզուեցաւ, (ինծմով և Սիղուանոսով ու Տիմոթէոսով,) այո ու ոչ չեղաւ,
20 Հապա իր մէջը եղաւ այոն. Քանզի որչափ որ Աստուծոյ խոստումներն իր մէջը կան՝ Այո՛ են, ու իր մէջը Ամէն են՝ Աստուծոյ
21 փառքին համար մեր ձեւովը։ Բայց ան որ մեզ ձեզի հետ միկտիլ Քրիստոսով հաստա-
22 տեց, Ու մեզ օծեց, Աստուած է. Որ մեզ կնքեց ալ, Ու Հոգւոյն գրաւը

ա — Կոր. ա. 1. Եփես. ա. 1. Կող. ա. 1. ա Տիմ. ա. 1. բ Փիլ. ա. 1. Կող. ա. 2.
գ Հռոմ. ա. 7. ա Կող. ա. 3. ա Թես. ա. 3. բ Թես. ա. 8. Փիլիմ. 3.
դ Եփես. ա. 3. ա Պետ. ա. 3.
ե Գործ. Բ. 4. Գլ. գ. 10. Կող. ա. 24.
զ Գլ. է. 15.
է Հռոմ. ը. 17. բ Տիմ. բ. 12.
ը Գործ. ԺԸ. 23. ա Կոր. Ժ. 34. Ժգ. 9.
թ Երեմ. Ժ. 3. է. ա Գործ. Ժ. 38. բ Պետ. բ. 9.
ժ Հռոմ. ը. 11. ա Թես. բ. 13. Ժ. Ա Կոր. բ. 4. 12.
ժա Գլ. ե. 18.
ժբ Փիլ. բ. 16. է. 1. ա Թես. բ. 19. 20.
ժգ Կոր. է. 19.
ժդ Հռոմ. ա. 11. Ա Կոր. ը. 5. 6.
ժե Գլ. ժ. 2. Կո՛չ չէ Հոգա որ իմ կողմանէս այսպէս ըսուշ ու այր։
ժզ Մարկ. ա. 1. Գործ. Բ. 39.
ժէ Երբ. ժգ. 8.
ժը Հռոմ. ժ. 8. ա — Ցաւ. բ. 20. 21.
ի Եփես. ա. 13. է. 30. բ Տիմ. բ. 19.
իա Գլ. ե. 5. Եփես. ա. 14.

23 մեր սրտերուն մէջը։ Ուրայց ես գԱստուած
վկայ կը կանչեմ իմ անձիս, ՚որ ձեզ խնայե-
լուս համար տակաւին կորնթոս չեկայ։ ՚Ո-
չի՛ չէ թէ ձեր հաւատքին վրայ կը տիրապե-
տենք, հապա գործակից ենք ձեր ուրախու-
թեանը. Վասն զի որ հաստատուն կը կե-
նաք։

ԳԼ· Բ

1 Ջոգաց ցաւցնելով իր անձը չերկրագած պատճառը. 6 կը խնդրէ որ եկեղեցին հաշտութենէն կատարած անձին ներէ՝ ու զիրարու գթածիս. 10 ինչու որ ինչ ալ անոր անկից զղջմունը նպատակ ենք։ 12 կը յանդիմանէ Տրովադայի Քրիստոսի անցնելուն պատճառը. 14 և ամէն տեղ Աստուծմէ իր գործերուն արած բուրմունքը։

1 Սակայն ես ինծմէ ասս որոշեցի, ՚որ նորէն
2 տրտմութեամբ չգամ ձեզի։ Ինչու որ եթէ
ես ձեզ տրտմեցնեմ, ալ ո՞վ է որ զիս պիտի
ուրախացընէ, թէ չէ ան որ ինծմէ կը տրտմի։
3 Ու ասս °գրեցի, որ չըլլայ թէ երբոր գամ՝
տրտմութիւն մը կրեմ անոնցմէ, ուսկից որ
պէտք է ինծի ուրախ ըլլալ· քանզի ՚ձեր ա-
մենուն վրայ վստահ եմ, որ իմ ուրախութիւնս
4 ձեր ամենուն է։ Ինչու որ շատ նեղութենէ
և սրտի տագնապէ ես ձեզի գրեցի շատ ար-
ցունքով· ՚չէ թէ՝ որ դուք տրտմիք, հապա
որ գիտնաք այն սէրը՝ որ ես ունիմ աւելի
ձեր վրայ։
5 ՚Ուրայց թէ որ մէկը տրտմեցուց, չէ թէ զիս
տրտմեցուց, հապա †բոլո՛ւսնէն (որ չուռ-
6 ծանը չընենմ) ձեզ ամէնդդ։ ՚Հերիք է անոնկ
մարդուն այն պատիժը, ՚որ շատերէն եղաւ։
7 ՚Ուստի ընդհակառակն պէտք է աւելի նե-
րել անոր ու մխիթարել, որ չըլլայ թէ անոնկը
8 աւելի տրտմութենէն ընկզմի։ Ուստի կ՚ազա-
չեմ ձեզ, որ անոր վրայ ՚ի՛ր սէրը հաստատէք։
9 (Քանզի ասոր համար ալ գրեցի, որ ձեզ փոր-
ձելով գիտնամ ՚եթէ ամէն բանի մէջ հնա-
10 զան֊դ էք։ Ես· որուն որ դուք բան մը կը նե-
րէք, ես ալ ՚ի՛նծի։ Ինչու որ եթէ ես ալ նե-
րեմ, որու որ ներեմ՝ ձեզի համար է Քրիստոսի
11 ‡կողմանէ։) Որ չըլլայ թէ դրկանք մը կրենք
Սատանայէն· քանզի անոր խորհուրդները
չդիտցող չենք։
12 ՚Այդ երբոր ես Տրովադա հասայ Քրիստո-
սի աւետարանը տարածելու՝ ևս ինծի դուռ մը
13 բաց էր Տէրոջմով, Ոմի հոգւոյս մէջ հանգըս-
տութիւն չունէի, ինչու որ իմ Տիտոս եղբայրս

1 Հռոմ· ա· 9· ԳԼ·
ժա· 31· Գաղ· ա·
20· Փիլ· ա· 8·
— ա Կոր· գ· 11· ԳԼ·
ր· 3· ժբ· 20· ժգ·
2· 10·
— ա Կոր· գ· 8· ա
ԳԼատ· ե· 3·
2 Հռոմ· ժա· 20·
ա Կոր· ժե· 1·
—
— ԳԼ· ա· 23· ժբ·
20· 21· ժգ· 10·
3 Գաղ· դ· 20·
ԳԼ· ժբ· 21·
4 ԳԼ· ե· 10· ը· 22·
Գաղ· ե· 10·
5 ԳԼ· ե· 8· 9· 12·
ղ· 10·
— ա Կոր· ե· 1·
6 Գաղ· դ· 12·
7 Կո՛ւ քաւս մեզին· որ
ձեր ամենուն վրայ
ծանրութիւնն չընը-
գլմի·
— ա Կոր· ե· 4· 5· ա
Տիմ· ե· 20·
8 Յովս· գ· 1·
9 ԳԼ· ժբ· 21·
10 ԳԼ· ե· 16· ը· 22·
Գաղ· ե· 10·
11 ԳԼ· ե· 8· 9· 12·
— ա Կոր· ե· 1·
Գաղ· դ· 12·
Կո՛ւ քաւս մեզին· որ
ձեր ամենուն վրայ
ծանրութիւնն չընը-
գլմի·
— ա Կոր· ե· 4· 5· ա
Տիմ· ե· 20·
12 Գաղ· գ· 1·
13 ԳԼ· ե· 15· ժ· 8·
Կո՛ւ ատրճը
14 Գաղ· ժգ· 5· ի· 6·
Գաղ· ե· 10·
15 ա Կոր· ժե· 9·
ա Կոր· ժգ· 2·
ԳԼ· ե· 5· 6·
Երբ· ա· 3·
16 ա Կոր· ա· 18·
Երբ· ը· 6·
— ա Կոր· գ· 5· ժե·
Գաղ· ե· 10·
17 Ցաղ· ժե· 3· ԳԼ·
ր· 16·
— ա Կոր· ժե· 10·
Փիլ· ր· 15·
Երեմ· լա· 31·
Մատ· իգ· 28·
Երբ· ը· 6· 8·
— ա Կոր· գ· 2· ժե·
ԳԼ· ե· 18· ի·
10 ԳԼ· ե· 18· ի·
փետ· գ· 7· Կաղ·
ա· 25· 29· — Տիմ·
ա· 11· 18· բ Տիմ·
ա· 11·
Հռոմ· բ· 27· 28·
է· 6·
Հռոմ· գ· 20· գ·
15· է· 8· 10· 11·
Գաղ· գ· 10·
Ցաղ· գ· 24· Հբ·
ասմ· ը· 2·
Հռոմ· է· 10·
Եբ· ե· 12· բ
Հռոմ· բ· 27· 28·
է· 6·
Հռոմ· գ· 20· գ·
15· է· 8· 10· 11·
Գաղ· գ· 10·
Ցաղ· գ· 24· Հբ·
ասմ· ը· 2·
Հռոմ· է· 10·
Եբ· ե· 12· բ
Օբ· ե· 1· Ամ·
Հռոմ· բ· 27· 28·
է· 6·
Հռոմ· գ· 20· գ·
15· է· 8· 10· 11·
Գաղ· գ· 10·
Ցաղ· գ· 24· Հբ·
ասմ· ը· 2·
Հռոմ· է· 10·
Եբ· ե· 12· բ
Օբ· ե· 1· Ամ·
Եբ· ե· 22· 30· 35·

8 մար, որ պիտի խափանուէր· Պաւղոս հոգիին պաշտօնը ի՞նչպէս աւելի փառքով պիտի չէր-
9 լոյ· ինչու որ եթէ դատապարտութեան պաշտօնը փառք էր, շատ աւելի արդարու-
10 թեան պաշտօնը փառքով պիտի բլլայ· վասն զի ան որ փառաւոր էր՝ ասոնց մեծին փառաւորը չէ դերազանց փառքին պատճառովը·
11 Քանզի եթէ ան որ պիտի խափանուէր՝ փառքով էր, ո՛րչափ աւելի ան որ կը կենայ՝ փառ-
12 քով պիտի ըլլայ· Ուստի ասանկ յոյս ունենք, շատ համարձակութիւնով կը վարուինք
13 մեր խոսքին մէջ· եւ չի թէ ինչպէս որ Մովսէս իր երեսին վրայ ծածկոց կը դնէր, որ իսրայէլի որդիքը չնային ան խափանուելու բա-
14 ներուն վախճանին· Այսպէս անոնց միտքերը կուրցան· ինչու որ մինչև այսօրուան օրս նոյն ծածկոցը ձգուած է հին կտակարանին ըն-թերցմանքին վրայ, ու չվերնար, (ինչու որ
15 Քրիստոսով կը խափանուի·) Հապա մինչև յայսօր, երբոր Մովսէսին գիրքը կը կարդան, անոնց սրտին վրայ ծածկոց մը կը կենայ·
16 Բայց երբոր Տէրոջը դառնան, ծածկոցը
17 պիտի վերնայ ան ծածկոցը· Արդ Տէրը Հոգին է· և ուր որ Տէրոջը Հոգին կայ, հոն
18 ազատութիւն կայ· Բայց մենք ամէնքս բաց երեսով Տէրոջը փառքը դարպէս թէ հայելիի մէջ տեսնելով, նոյն պատկերին կը նորոգուինք փառաց ի փառս, որպէս թէ Տէրոջը Հոգիէն·

ԳԼ· Դ

1 Կը ծանրանայ թէ ինչպէս առիւծութեամբ և հաւատարիմ եղանակ քարոզչ ուսուցանէ· 7 և թէ ինչպէս ուսուցանէ հոն համար իր ամէն ոյժ կուտ ծառայութեան և հաւատացեալներ պատճառ եղած ուսուցչին ընդունելու· Նոյնը պատճառ եղած ուսուցչութեան փառքը· 16 Եւ եկեղեցւոյ տարաբաղձութեան փառքը·

1 Ուստի ան պաշտօնը ունենալով՝ ինչպէս որ ողորմութիւն գտանք, չենք ձանձրանար·
2 Հապա հրաժարեցանք ամօթալի ծածուկ բաներէն, ու խորամանկութիւնով չենք վարուիր, եւ խարդախութիւն չենք բնար Աստուծոյ խօսքին մէջ· Հապա ճշմարտութիւնը յայտնելով՝ մանաւանդ մարդոց ամէն խղճմտանքի
3 քին կ՚ընծայենք Աստուծոյ առջեւը· Իսկ թէ որ մեր աւետարանը ծածկուած ալ է, հոգ-
4 ուսածներուն մէջ ծածկուած է· Որոնց մէջ

աս աշխարհիս աստուածը մանաւանդ անհաւատներուն միտքերը կուրցուց, որ Քրիստոսի փառաց աւետարանին լոյսը անոնց վրայ չծագէ, որ
5 ինքն է Աստուծոյ պատկերը· Ինչու որ չենք քարոզեր մեզ անձերնիս կը քարոզենք, հապա Քրիստոս Յիսուս Տէրը, ու մեզ՝ ձեր ծառաները Յի-
6 սուսի համար· վասն զի Աստուած որ հրամայեց լոյս ծագել, ինքը մեր սրտերուն մէջ ծագեց՝ Աստուծոյ փառաց գիտութեան լոյսը տալու համար Յիսուս Քրիստոսի անձովը· Արդ մենք այս գանձը հո-
7 գի անոթներու մէջ ունինք, որ զօրութեան առաւելութիւնը Աստուծմէ բլլայ, ու չի թէ
8 մեզմէ· Ամէն կողմանէ վշտացած ենք, բայց նեղը չհնձած չենք· կասկածել ենք, բայց
9 յուսահատած չենք· Հալածուած ենք, բայց երեսէ ձգուած չենք· Վար ձգուած ենք,
10 բայց կորսուած չենք· Ամէն ատեն Յիսուսի մահը մեր մարմիններուն մէջը կը կրենք, որ Յիսուսի կեանքն ալ մեր մարմիններուն
11 մէջը յայտնուի· Վասն զի մենք որ կենդանի ենք՝ Յիսուսի համար միշտ մահուան կը մատնուինք, որ Յիսուսի կեանքն ալ մեր մահկանացու մարմիններուն մէջը յայտնի բլլայ·
12 Ուստի մահը մեր մէջը կը ներգործէ, և
13 կեանքը՝ ձեր մէջը· Բայց հաւատքին նոյն հոգին ունինք, ինչպէս որ գրուած է, Հաւատացի, անոր համար խօսեցայ· մենք ալ կը
14 հաւատանք, ու անոր համար կը խօսինք· Ան գիտնալով՝ թէ ան որ Տէր Յիսուսը յարուցի՝ մեզ ալ Յիսուսով պիտի յարուցանէ, ու ձեզ
15 առջեւը պիտի կացնցնէ ձեզմով մէկտեղ· Ինչու որ ամէն բան ձեզի համար է, որ ան չնորհքը առատացած՝ շատերուն գոհութիւն ընելովը աւելցնայ Աստուծոյ փառքին համար·
16 Վասն որոյ չենք ձանձրանար· բայց թէպէտ ան մեր դուրսի մարդը կ՚ապականի, սակայն մեր ներսի մարդը օրէ օր կը նորոգուի·
17 Ինչու որ մեր վայրկենական թեթեւ նեղութիւնը առաւել քան առաւել փառաց յաւիտենական գերազանցութիւն կը գործէ մեզի·
18 Վասն զի մենք երևցած բաներուն չենք նայիր, հապա չերևցածներուն· ինչու որ երևցած բաները ժամանակաւոր են, բայց չերևցածները՝ յաւիտենական·

ԳԼ. Ե

1 Կը ծանուցանեմ քեզ թէ ինչ հատուցուած չունիմ ամենեւին մեռելոց, ոչ ե ողջակէզ ան ինչ որ ինծի դուռ տուած է. ոչ ալ ես ուրիշ բան մը ունիմ նոցմէ խնդրելիք. 13 որ թէ ուզեմ պարծենալու համար. 14 այլ ինչ որ ինծի ինչպէս ուզեցի այնպէս ալ ըրի. ոչ ալ ինչ որ ինծի տրուած էր. 15 ու ինչ հաշուեցի ան պատուական ինծի համար՝ զայն ալ ուրիշներուն տուի. 16 ու ինչ որ ինծի տրուած էր՝ ինչպէս ուզեցի ալ ընել սկսայ։

1 Վասն զի գիտենք որ եթէ մեր վրանին նման երկրաւոր տունը քակուի, մենք շինուածք մը ունինք Աստուծմէ՝ անձեռագործ յաւիտենական տուն մը երկինքի մէջ։ 2 Եւ այրուելով ասոր մէջ կը հառաչենք՝ մեր երկնաւոր բնակութիւնը հագնելու փափաքելով. 3 եթէ իրօք հագնելու ըլլանք, մերկ չգտնուինք։ 4 Վասն զի մենք որ այս վրանին մէջն ենք՝ կը հառաչենք ծանրութիւնը բաշխելով. ինչու որ չենք ուզեր վրանուս հանել, հապա հագնիլ, որ մահկանացուն կլլուի կեանքէն։ 5 Եւ Աստուած որ մեզ ասոր բանին կը պատրաստէ՝ Հոգւոյն պարգեւ տուաւ մեզի։ 6 Ուստի միշտ քաջալերութեան մէջ կը գտնուինք, գիտնալով թէ մինչ որ մարմնին մէջ կը բնակինք, Տիրոջմէ հեռու ենք։ (7 Քանզի հաւատքով կը քալենք, ոչ թէ երեւոյթով։) 8 Ուստի քաջալերութեան մէջ ենք՝ եւ ալ աւելի կ'ուզենք մարմինէն հեռանալ ու Տիրոջը քով բնակիլ։ 9 Ասոր համար կը ջանանք ալ, որ թէ կենանք եւ թէ հեռանանք՝ անոր հաճոյ ըլլանք։ 10 Վասն զի պէտք է որ ամէնքս ալ Քրիստոսի առջեւը յայտնուինք, որ ամէն մէկը իր մարմնովը ըրածներուն փոխարէնը առնէ՝ ըլլ որ գործեր է, թէ բարի եւ թէ չար։ 11 Ուստի Տիրոջը վախը գիտնալով՝ մարդ ու մարդը կը համոզեցնենք. հակառակ մեր Աստուծոյ առջեւ յայտնի ենք, և կը յուսամ որ 12 ձեր խղճմտանքին մէջն ալ յայտնի ենք։ Չէ թէ նորէն անձնիս ձեզի կ'ընծայենք. հապա առիթ կու տանք ձեզի մեր վրայով պարծենալու, որ բան մը ունենաք դէմ-դիմացինին՝ որ արտաքինով կը պարծենան, 13 ու չ'ըլլար սրտով։ Քանզի որ եթէ խելագարած ենք՝ Աստուծոյ համար է, և թէ որ զգաստ ենք՝ ձեզի համար է։ 14 Քանզի որ Քրիստոսի սէրը մեզ կը սեղմէ. քանզի մեր դատաստանի առ է որ եթէ մէկը ամենուն համար մեռաւ,

= Ցոր. ղ. 19։ Ծն. ղ. 7։ Ը Թես. ա. 13։ 14։	Գէդ. ղ. 13։ = Կար. ժգ. 12։ Երբ. ժա. 1։	Գէդ. ղ. 1։ Գէդ. ա. 14։
ը Փիլ. ա. 23։	Փիլ. ա. 23։	Գէդ. ժա. 1. 16։ 17։ Ժգ. 8։ 11։
թ Ցոյս. գ. 18։ Ժգ. 15։	Մատ. իե. 31. 32։ Հռոմ. ժգ. 10։	Հռոմ. ե. 15։
ժ = Կար. Ժե. 53. 54։	Հռոմ. ը. 6։	Հռոմ. ղ. 11։ 18։
ի Նա. իե. 23։ Ե. գիս. ը. 10։	Գալ. գ. 23։ Եփես. ը. 8։ Կող. գ. 24։	Ժգ. 7։ 8։ = Կար. ը. 19։ Գալ. ը. 10։ = Թես. ե. 10։
լ Հռոմ. ը. 23։ Գէդ. ա. 23։ Եփես. ա. 14։ գ. 20։	25։ Ցոյս. իը. 18։ Ցոր. ըա. 23։ Երբ. ժ. 31։ Ցոէլ. գ. 23։	= Գիս. ը. 8։ Մատ. Ժը. 50։ Ցոհ. Ժե. 14։
խ Հռոմ. ը. 34. 35։	Գէդ. գ. 8։	Գալ. ե. 6։ Փիլ.

15 ուրկից ամէնն ալ մեռան. Եւ ամէնուն համար մեռաւ, որ կենդանիք ալ ըլլայ անձերուն կենդանի չըլլան, հապա անոր՝ որ իրենց համար մեռաւ ու յարութիւն առաւ։ 16 Ուստի ասկէ յետոյ մենք մարմնով ոչ մէկ մարդու ճանչցանք. թէպէտ Քրիստոսը մարմնով ճանչցանք, բայց հիմա ալ ան ոչ 17 չենք ճանչնար։ Ուրկից թէ որ մէկը Քրիստոսի մէջ է, նոր արարած մըն է. հինները անցան, և ահա ամէն բան նոր է։ 18 Եւ ամէն բան Աստուծմէ է, որ մեզ իրեն հետ հաշտեցուց Քրիստոսի ձեռքովը, ու մեզի հաշտութեան պաշտօնը տուաւ. 19 Այսինքն Աստուած էր, որ Քրիստոսով աշխարհս իրեն հետ հաշտեցուց, և անոնց յանցանքները իրենց չհաշիւ ու հաշտութեան խօսքը մեր մէջը դրաւ։ Ուրկից Քրիստոսի կողմանէ դեսպանութեան կ'երթանք, ինչպէս թէ Աստուած կը բարեխօսէ մեզմով. կ'աղաչենք ձեզ Քրիստոսի կողմանէ, հաշտուեցէք Աստուծոյ հետ։ 21 Զի Աստուծոյ հետ։ Վասն զի Աստուած զանիկա որ մեղք չէր գիտեր, մեղքի համար մեզ զատաստանի տակից, որ մենք անոր միջոցովը Աստուծոյ արդարութիւն ըլլանք։

ԳԼ. Զ

1 Աստուծոյ կը ծանուցանենք որ իր ժառանգութեան հետ աշխատիմ պաշտանեայ, թէ իր չարչարանքներուքը։ 2 թէ իր անարատ վարդովը։ 4 և թէ աստուածային հետ բերութեամբ առանձինչ ամէն տեսակ միտքերու ու նեղութեան նեղու։ 11 Կ'յորդորէ զանոնք որ նոյն կերպով բնակութեանները պղծութիւններէն՝ մանաւանդ որ իրենց անձերը կենդանի Աստուծոյ տաճարներն են։

1 Ուստի մենք ալ՝ գործակից ըլլալով՝ կ'աղաչենք որ Աստուծոյ շնորհքը պարապ տեղը ընդունած չըլլաք։ 2 Որ ընդունած չըլլաք։ Ինչու որ ընդունելի ժամանակի մէջ լսեցի քեզ, և փրկութեան օրը օգնեցի քեզի։ Ահա հիմա է ընդունելի ժամանակը, ահա հիմա է փրկութեան օրը։ 3 Բնաւ մէկ բանով մը գայթակղութիւն չենք տար, որ չըլլայ պաշտօնը նախատուի. 4 Բայց ամէն բանի մէջ մեր անձերը կ'ընծայենք Աստուծոյ սպասաւորներու պէս՝ շատ համբերութիւնով վիշտերու մէջ, 5 տառապանքներու, նեղութիւններու, ծեծերու, բանտերու, խռովութիւններու, աշխատութիւններու, հսկումներու, ծոմերու

գ. 7. 8. Կող. գ. 11։	= Թես. ա. 10։ = Ցոհ. բ. 8։ գ. 10։	19։ Ժ. 3։
ղ Ցոհ. գ. 6։	Հռոմ. գ. 24. 25։	—
Հռոմ. ը. 9. Ժգ. 7։ Գալ. ե. 13։	Ցոր. լգ. 23։ Մատ. բ. 7։ Գէդ. գ. 6։	= = Կար. գ. 9։
Գալ. ե. 6։ Ա Թես. ե. 26։	Եփես. գ. 20։	Գէդ. ե. 20։
Ա Թես. գ. 1։	Գէդ. գ. 1։	Երբ. Ժը. 15։
Նա. խգ. 18. 19։	Նա. ծգ. 8. 9. 13։	Նա. խթ. 8։
ին. 17։ Եփես. բ. 15։ Ցոյս. խ. 3։	Գալ. գ. 15։ = Գիս. գ. 3։	Հռոմ. Ժգ. 13։ = Կար. թ. 13. Ժ. 38։
Հռոմ. ե. 18։ Ե Գիս. ա. 17։ ե.	Ցոհ. բ. 22. 24։ Ցոհ. գ. 5։ Գործ. գ. 26։ Գալ. գ. 27։	Կար. գ. 1։
	Հռոմ. ա. 17։ ե.	Գէդ. Ժա. 23։ Եա.

6 մէջ, Մաքրութիւնով, գիտութիւնով, եր-
կայնմտութիւնով, քաղցրութիւնով, Սուրբ
7 Հոգով, անկեղծ սիրով, ճշմարտութեան
խօսքով, Աստուծոյ զօրութիւնով, Արդա-
րութեան զէնքերով՝ որ աջ կողմէն ու ձախ
8 կողմէն է· փառքով ու անարգութիւնով,
պարսաւանքով և գովութիւնով· մոլորցրնող-
9 ներու պէս՝ ու ճշմարիտներ· Անծանօթներու
պէս՝ և ծանօթներ· մեռնողներու պէս՝ և
ահա կենդանի ենք· Խրատուածներու պէս՝
10 ու չսպանուածներ· Տրտմածներու պէս՝ ու
միշտ ուրախ ենք· ազքատներու պէս՝ ու շա-
տերը կը հարստացընենք· բան մը չունենցող-
11 րու պէս՝ և ամէն բան տնօրհած ենք· Մեր
բերանը ձեզի բացուած է, ով Կորնթացիք,
12 Ան մեր սիրտը լայնցած· Դուք մեր կողմէն
չէք նեղուիր, Հապա Ձեր սրտերէդ կը կող-
13 մէ՞ կը նեղուիք· Ուստի անոր հատուցումը
ընդ որդիս կ՚ըսեմ) դուք ալ բերէք լայնցէք·
14 Անհաւատներուն հետ օտարաբաստն լծա-
կից մի ըլլաք· Արդեօք ի՞նչ մասնակցութիւն
ունի արդարութիւնը անօրէնութեան հետ,
և ի՞նչ հաղորդութիւն ունի լոյսը խաւարին
15 հետ· Եւ ի՞նչ միաբանութիւն ունի Քրիս-
տոս Բելիարին հետ, կամ ի՞նչ բաժին ունի
16 հաւատացեալը անհաւատին հետ· Եւ ի՞նչ
յարմարութիւն ունի Աստուծոյ տաճարը կուռ-
քերուն հետ· Վասն զի դուք կենդանի Աստուծոյ
տաճարն էք, ինչպէս որ Աստուած ըսաւ, Կ՚ին-
նակեցնեմ ու կ՚ընթանամ անոնց մէջը ու պիտի
անոնց Աստուած ըլլամ, ու անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան·
17 Ասոր համար ելէք անոնց միջէն ու զատուեցէք, կ՚ըսէ Տէրը, և պիտի բան մի դպչիք·
18 Ու ես ձեզ պիտի ընդունիմ, Ու ես ձեզի Հայր պիտի ըլլամ, ու դուք ինծի տղաքներ ու աղջիկներ պիտի ըլլաք՝ կ՚ըսէ Ամենակալ Տէրը·

Գլ· Է

1 Իր խոստը շնորհեցինք, կը յորդորենք զանոնք սուրբ վարք ունենալու· 2 և իրեն ցուցընելու նոյն սէրը որ ինչ անոնց վրայ ունէր· 3 կը դատապարտեմ իր նեղութիւններուն մէջ սրտով ուրախութիւն ունենալնիս· երբոր Տիտոս իրեն պատմեց անոնց անկեղծ ապաշխարութիւնը որ իր առջեւ նամակը պատճառեր էր· 13 և ինչ անոնց Տիտոսին ցուցուած սէրը ու հնազանդութիւնը սրտապատրաստ իր դարձանէրը անոնց վրայով·

1 Ասոնք, սիրելիք, որովհետև մենք ունա-

ք = Գլ· գ· 8· և· 14·
բ = Գլ· ը· 4·
գ Գլ· ժ· 4· Եփես· գ· 11· 13· ը Տիմ· գ· 7·
դ Գլ· գ· 8· և· 11· ժա· 6·
ե = Գլ· գ· 9· Գլ· ժ· 8· գ· 10· 11·
զ Ա-ղ· ԽԺը· 18·
է Գլ· և· 3·
ը Գլ· ժ· 15·
թ Գ-ծ ձեր նեղութիւն
գ· 7·
ժ = Գլ· գ· 14·
ի ը Օր· և· 8· 3· = Գլ· և· 9· և· 20·
ձ = Ես-յ· և· 3· գ Ես-յ· ժը· 21· = Գլ· ժ· 20· 21· Եփես· և· 7· 11·
ղ = Գլ· և· 3· Գլ· ժ· 15·
ճ Գ-ծ ձեր նեղութիւն
մ = Գլ· գ· 14·
յ Եղ· ԽԹ· 45· Գ-ծ· ԺԷ· 10· Եփես· յա· 35· լը· 38· Եզեկ· ժա· 20· ԼԴ· 28· ԶՀ· 26· Հա· Ձ-ծ· ը· 3· Ա-ղ· ԺԴ· 9·
ն = Գլ· գ· 16· ը· 19· Եփես· ը· 21· 22· Եբր· գ· 6·
շ Եղ· ԽԹ· 45· Գ-ծ· ԺԷ· 10· Եփես· ը· 21· Եբր· գ· 6·
ո = Գլ· գ· 14·
չ Ա-ղ· ԺԴ· 9·
պ = Գլ· գ· 16· ը· 19· Եփես· ը· 21· 22· Եբր· գ· 6·
ջ Ես-յ· ԽԹ· 45· Գ-ծ· ԺԷ· 10· Եփես· ը· 21· Եբր· գ· 6·
ռ Գ-ծ· ը· 3· Ա-ղ· ԺԴ· 9·
ս Ես-յ· ԽԹ· 45· Գ-ծ· ԺԷ· 10· Եփես· ը· 21· Եբր· գ· 6·
վ Գ-ծ· ը· 3· Ա-ղ· ԺԴ· 9·
տ Գ-ծ· ը· 3· Ա-ղ· ԺԴ· 9·
ր Օր· լը· 22·
ց Ես-յ· գ· 4·
ւ Տի· գլ· ը· 13·
փ Գլ· և· 3·
ք Ա-ղ· Ա-ծ· 22·
օ Ա-ղ· Ա-ծ· 22·
ֆ Գլ· ը· 4·

ե· 1· Ցաւ· ժը· 3· Գ-ծ· ի· 33· Գլ· ժ· 17·
զ Եբեմ· լա· 1· 9· Ցաւ· ի· 1·
է Գլ· է· 11· 13·
ը Գլ· է· 12·
թ = Կոր· ա· 4· Գլ· ա· 14·
ժ Գլ· ա· 4· Փիլ· ը· 17· Կող· ա· 24· Ա-ղ· ը· 13·
ի Գլ· ը· 13·
լ Գլ· ը· 4·
խ Ես-յ· ը· 1·
ծ Ա-ղ· Ա-ծ· 22·
կ Ա-ղ· Ա-ծ· 22·
հ Ա-ղ· Ա-ծ· 22·
ձ Ա-ղ· Ա-ծ· 22·
ղ Ա-ղ· Ա-ծ· 22·
ճ Ա-ղ· Ա-ծ· 22·
մ Ա-ղ· Ա-ծ· 22·
յ Ա-ղ· Ա-ծ· 22·
ն Ա-ղ· Ա-ծ· 22·
շ Ա-ղ· Ա-ծ· 22·
ո Ա-ղ· Ա-ծ· 22·
չ Ա-ղ· Ա-ծ· 22·
պ Ա-ղ· Ա-ծ· 22·
ջ Ա-ղ· Ա-ծ· 22·
ռ Ա-ղ· Ա-ծ· 22·
ս Ա-ղ· Ա-ծ· 22·
վ Ա-ղ· Ա-ծ· 22·
տ Ա-ղ· Ա-ծ· 22·
ր Ա-ղ· Ա-ծ· 22·
ց Ա-ղ· Ա-ծ· 22·
ւ Ա-ղ· Ա-ծ· 22·
փ Ա-ղ· Ա-ծ· 22·
ք Ա-ղ· Ա-ծ· 22·
օ Ա-ղ· Ա-ծ· 22·
ֆ Ա-ղ· Ա-ծ· 22·

խոստումներն ունինք, մեր անձերը մաքրենք ամէն կեղտ պղծութենէն մաքրենք, և սրբութիւնը կատարելագործենք Աստուծոյ վախովը·
2 Ընդունեցէք մեզ· Մեկու մը ձեռա չըրինք, ոչ մեկը եղծացուցինք, ոչ մեկը գրկեցինք·
3 Չէ թէ ձեզ դատապարտելու համար կը գրեմ· Որովհետև ես առաջուց բսեր եմ որ դուք մեր սիրտերուն մէջն էք՝ մեռնելու և ապրելու համար հետ·
4 Շատ է իմ համարձակութիւնս ձեր վրայ· Շատ է իմ պարծանքս ձեզի համար· Լցեցուն եմ մխիթարութիւնով, առկցած եմ ուրախութիւնով մեր
5 ամէն նեղութիւններուն մէջ· Վասն զի երբոր մենք Մակեդոնիա հասանք, բնաւ մեր մարմինը հանգստութիւն չունեցաւ, Հապա ամէն կողմանէ նեղութիւն կը քաշէինք· Դուրսէն պատերազմներ կային, -- ներսէն
6 վախեր· Բայց Աստուած որ խոնարհները կը մխիթարէ՝ մեզ մխիթարեց Տիտոսի գալովը·
7 Եւ չէ թէ միայն անոր գալովը, հապա ան մխիթարութիւնովն ալ՝ որով ինքը մխիթարեր էր ձեզմով, երբոր մեզի պատմեց ձեր բաղձանքը, ձեր ողբը, ձեր ինծի համար -- նախանձախնդրութիւնը, անանկ որ ալ
8 աւելի ուրախ եղայ· Ինչու որ եթէ ձեզ տրտմեցուցի ան թուղթովը, չեմ զղջար, (թէև զղջացեր էի·) քանզի կը տեսնեմ որ ան թուղթը ձեզ տրտմեցուց, թէև փոյթ մը առեւ·
9 Արդ ուրախ եմ, չէ թէ տրտմեցաք, հապա որ ապաշխարութեան համար տրտմեցաք· որովհետև դուք Աստուծոյ -- պէս տրտմեցաք, անանկ որ բանով մըն ալ մեզմէ վը-
10 նաս չքաշեցիք· Ինչու որ Աստուծոյ -- պէս եղած տրտմութիւնը փրկութեան համար ապաշխարութիւն կը գործէ, որ զղջանալու բան չէ· Բայց աշխարհի տրտմութիւնը մահ
11 կը գործէ· Քանզի տես այս բանը՝ որ դուք Աստուծոյ -- պէս տրտմեցաք, ձեր մէջը որչափ չանք գործեց, որչափ չքմեղութիւն, որչափ տրտմութիւն, որչափ վախ, որչափ բաղձանք, որչափ նախանձախնդրութիւն, որչափ վրէժխնդրութիւն· ամէն կերպով ինքնինքիդ ցուցուցիք թէ առ բանին մէջ մաքուր
12 էք· Ուրեմն ան որ ես ձեզի գրեցի, չէ թէ գրկանքը ընդհին համար էր, և չէ թէ գրկանքը կրողին համար, Հապա որ ձեր վրայ մեր ունեցած հոգը յայտնի ըլլայ ձեզի Աստուծոյ
13 առջեւ· Ուստի ան ձեր մխիթարութեանը

համար մենք միխիթարուեցանք · չատ աւելի ալ ուրախացանք Տիտոսի ուրախութեանը համար , ինչու որ անոր հոգին ձեր ամենէնն
14 հանդստութիւն գտեր էր · վասն զի ինչ որ ես անոր առջեւը ձեզի համար պարծենցայ՝ ամենայնով չեզայ · հապա ինչպէս որ ամէն բան ճըշմարտութեամբ խօսեցանք ձեզի , անանկ ալ Տիտոսին առջեւը պարծենալնիս ճշմարիտ եղաւ ·
15 զոր · Նաև անոր սիրտը աւելի է ձեր վրայ , երբոր կը յիշէ ձեր ամենուն հնազանդութիւնը , թէ ինչպէս վախով ու դողով անոր
16 ընդուներ էք · Ուսոի ուրախ եմ հոր ամէն բանի մէջ ձեր վրայ վստահութիւն ունիմ ·

Գլ · Ը

1 Նաև աղբար մը որ բերկրով Աւետարանչին կը յարդարի գործակիցը եւ առաքեալնիս ուղղութիւն քենէն նետաղիի ազգատ տարբերան · 7 կը յիշեցնէ իրենց տալի չափը · 9 փրկատէ օրինակը · 16 և այն հոգեւոր զգուշութիւնը կին այն պարտիզները ընելուն · 18 գովաբանիչը կը խոսի Տիտոսին և ուրիշ եղբայրներուն յաջողութիւնը վրայով գրեր իր խնդրանքը և յարդարելովը անոնց գործեր կին բան աս գործոս համար ·

1 Ա՛րդ , եղբայրներ , ձեզի կը ծանուցանենք Աստուծոյ շնորհքը , որ Մակեդոնացւոց եկեղեցիներուն տրուած է ·
2 Որ նեղութեան մեծ փորձին մէջ իրենց ուրախութիւնը առատութիւնը նեղութեան , ու իրենց ծայր աղքատութիւնը աւելի մեծ առատաձեռնութիւն եղաւ ·
3 ինչու որ ես կը վկայեմ որ իրենց կարողութենէն նոր չափովը՝ ու կարողութենէն ալ աւելի յօժար
4 թակամ ըլլալով · շատ աղաչանքով կ՚աղաչէին որ տալը եւ տալուն համար եղած
5 պաշտօնին մասնակցութիւնը ընդունինք · Եւ չէ թէ որչափ որ մենք կը յուսայինք , հապա անձերնին ալ տուին , առաջ Տէրոջը ու մեզի՝ Աստուծոյ կամքովը ·
6 Մեզի՝ Աստուծոյ կամքովը · Որ Տիտոսին աջակցինք թէ ինչպէս որ անիկա առաջուց սկսեց , անանկ ալ ձեր մէջը կատարէ առ չը-
7 նորհքն ալ · Բայց ինչպէս որ ամէն բանով առատացած էք դուք , (հաւատքով ու խօսքով ու գիտութիւնով և ամէն չանքով ու ձեզմէ մեր վրայ եղած սիրովը ,) Հոգէդ որ
8 առ շնորհքով ալ առատանաք · Չէ թէ հրամայելով մը կը պատուիրեմ , հապա ուրիշներուն չանքին պատճառովը , և որ փորձեմ ձեր
9 սիրոյն հարազատութիւնը · Քանզի դուք գիտէք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը , Թէ ինքը ձեզի համար աղքատ եղաւ՝ ան որ հարուստ էր , որ դուք անոր աղքատութովը
10 հարստանաք · Եւ ես բանիս մէջ խրատ մը կու տամ · Ինչու որ ասիկա ձեր օգտին հա-

ւ Հաւմ · Ժե · 38 ·
ր Գլ · բ · 9 · Փիլ · բ · 13 ·
ղ Բ Կոր · գ · 4 · Փիլ · Ա · 27 ·
— = Մար · Ժբ · 44 ·

բ Գաղ · Ժա · 29 · Ի՛ա · 17 · Հաւմ · Ժե · 45 · 46 · = Կոր · Ժգ · 1 · 2 · 4 · Գլ · Բ · 1 · ե Հմր · 17 · Գլ · Ժբ · 15 ·
գ = Կոր · ա · 21 · Ժբ · 1 · 2 · 3 · Ա Կոր · Ժ · 1 · զ = Կոր · Ժ · 6 · է Մատ · բ · 20 · Դ · Օրէն · Բ · 18 · Փիլ · բ · 6 · 7 ·
դ = Կոր · ա · 21 · Ժբ · 1 · 2 · 3 · Ա Կոր · Ժ · 1 · զ = Կոր · Ժ · 6 · է Մատ · բ · 20 · Դ · Օրէն · Բ · 18 · Փիլ · բ · 6 · 7 ·
ե = Կոր · Ժ · 6 ·

մար է , գուք որ չէ թէ միայն բնելը , Ի՛սկ սկսիք անցած
11 տարուընէ հետ · Ուստի հիմա բնէն ալ կատարեցէք , որ ինչպէս կամքը յօժարութիւն կայ , նոյնպէս ալ բնելը ունեցածնիսնուդ չա-
12 փովը բլլայ · Վասն զի եթէ որ առաջ յօժարութիւնը բլլայ՝ ունեցածին չափովը ընդունելի է , ու չէ թէ չունեցածին չափովը ·
13 Ինչու որ չէ թէ ես ուրիշներուն հանգստու-
14 թիւն , ու ձեզի նեղութիւն · Հապա հաւասարութեամբ՝ հիմակուան աուէտն ձեր աւելին անոնց պակսութիւնը լեցնէ , որպէս զի անոնց աւելին ալ ձեր պակսութիւնը , որ հաւասարութիւն բլլայ ·
15 ինչպէս որ գրուած է , թէ Ան որ շատ ժողո-
16 չաւելցաւ , ու ան որ քիչ՝ չպակսեցաւ · Բայց գոհութիւն Աստուծոյ , որ նոյն հոգը ձեր վրայ
17 Տիտոսին սիրտը դնէց · Ինչու որ Ի՛նչ ազաչանքը ընդունեց , և իր յօժարամտութիւնը շատ բլլալով՝ իր կամքովը ելաւ ձեզի մօ-
18 Ու անոր հետ խրկեցինք Ան եղբայրը , որուն գովութիւնը աւետարանին մէջն է՝ բոլոր ե-
19 կեղեցիներուն մէջ · Եւ ոչ միայն այսքան , հապա նաև եկեղեցիներէն ընտրուեցաւ մեզի ճամբորդութեան ընկեր բլլալու առ տէրը-
20 բուն մէջ , որ մենք կը ծառայենք Տէրոջը փառքին համար , ու ՙձեր յօժարութեամբը ·
21 Բայց ասիսին զգուշանալնիս կ՚ընենք , որ չբլլայ թէ մէկը պատ մը դնէ մեր վրայ ասառատութեանս մէջ , որուն մենք կը ծառա-
22 յենք · Քանզի ոչ միայն Տէրոջը առջեւը , Ի՛սկ պատ մարդոց առջեւն ալ բարի բաներ ընե-
23 կը տանենք · Եւ անոնց հետը մեր եղբայրը խրկեցինք , որն որ չատ բաներու մէջ փորձելով չատ անգամ յօժարամիտ գտեր ենք , ու հիմա ալ աւելի յօժարամիտ՝ ան մեծ վստա-
24 հութիւնովը ՚ձեր վրայ ՚՚ն · Բայց թէ որ Տիտոսին համար կ՚հոգնինք , Ասնիկա իմ ընկերս է , և ձեր մէջը իմ գործակիցս · իսկ թէ որ մեր եղբայրներուն համար , անոնք եկեղեցիներուն խրկածներն են , — Քրիստոսի փառ-
24 քը · Ուստի ձեր սիրոյն՝ և մեր ձեր վրայով պարծենալուն ապացոյցը առոնց վրայ ցուցցէք եկեղեցիներուն առջեւը ·

Գլ · Թ

1 Նաև աղբարը կը ցուցնէ պատճառը թէ ինչու համար , թէ և ինքը պիտի անոնց յօժարամտութիւնը , յաւելեալ խրկեց Տիտոսը և միւս եղբայրները · 6 կը յորդորի որ առատ ողորմութիւն տան , իբր թէ ան առատութեան տեսակ մը տիրէ ցանել կը
10 որ առատութեան պատճառ ըլլայ · 13 և պատճառը պիտի ըլլայ որ մեծ շնորհակալութիւն մատուցանէ Աստուծոյ ·

բ Աւետ · Ժբ · 17 · Մատ · Ժ · 41 · = Տիմ · գ · 13 · 14 · Երբ · Ժգ · 16 ·
գ Գլ · Բ · 8 ·
դ Մար · Ժբ · 43 · 44 · Գաղ · Բ · 3 ·
է Կղ · Ժգ · 18 ·
զ Հմր · 6 · Գլ · Բ · 8 ·
— = Կոր · Ժ · 1 · 2 · 4 · Գլ · Բ · 8 ·
ը Ելք · Ժ · 25 ·
թ Հաւմ · Ժբ · 17 · Փիլ · գ · 8 · = Գնա · բ · 12 ·
ժ Գլ · Լ · 14 · Բ · 8 ·
— =

1 Պանդի սուրբերուն ըլլալու պաշտօնին վրա-
2 յով ինծի ալ եղբօրդ է ձեզի գրել· Ինչու որ
գիտեմ ես ձեր յօժարամտութիւնը, որուն
վրայով կը պարծենամ ձեզի համար Մակե-
դոնացւոց մէջ, Թէ Աքայիացիք անցած տա-
րուընէ հետէ պատրաստ են· ու ձեր ջանքն նա-
3 խանձը չատերը գրգռեց· եւ ահա Եղբայր-
ները խրկեցի, որ մեր ձեզի համար պարծե-
նալը առ ոչինչ մէջ պարապ չելլէ· հապա պատ-
4 րաստ գտնուիք՝ ինչպէս որ ըսեր եմ· Որ չըլ-
լայ Թէ երբոր Մակեդոնացիք իմ հետս գան
ու ձեզ անպատրաստ գտնեն, ալ մենք (որ
չըսենք Թէ դուք) ամօթով մնանք աս պար-
5 ծանքին վստահութեանը մէջ· Ուստի հար-
կաւոր սեպեցի եղբայրներուն ապաչել, որ
առաջուց ձեզի գան, ու առաջուց կարգի
դնեն ան ձեր առաջուց ծանուցուած բնծան՝
որ պատրաստ ըլլայ, անանկ որ բնծայի պէս
6 ըլլայ, ու չէ Թէ ագահութեան պէս· Բայց
ասիկա կ՚ըսեմ Թէ ան որ խնայելով կը
սերմանէ՝ խնայելով պիտի հնձէ, ու ան որ
առատութիւնով կը սերմանէ՝ առատութիւ-
7 նով պիտի հնձէ· Ամէն մէկը ինչպէս որ իր
սրտովը կը յօժարի՝ տայ, ոչ Թէ տրտմութեամբ կամ տարփանքէ· Վասնզի որ
8 Աստուած յօժարակամ տուողը կը սիրէ· Բայց
կարող է Աստուած բոլոր շնորհները ձեզի
առատօրէն տալու, որ ամէն բանի մէջ ամէն
առեն բոլոր ձեզի պէտք եղածը ունենալով՝
9 ամէն բարի գործի վրայով առատանաք· Ինչպէս
որ գրուած է, Տարածեց՝ աղքատներուն
տուաւ· անոր արդարութիւնը յաւիտեան կը
10 մնայ· Եւ անիկա որ սերմ ցանողին սերմ կը
պարգեւէ, Եւ կերակուրի համար հաց, ձեր
սերմանիքը պարգեւէ եւ աւելցնէ,՝ ու ձեր
11 արդարութեան պտուղները չաւելցնէ· Որ
ամէն բանի մէջ հարստանաք ամէն կերպ
առատութիւնով, որ մեր ձեռքովը կը պատ-
12 ճառէ գոհութիւն Աստուծոյ· Ինչու որ
ան պաշտօնա յատակարարութիւնը չէ Թէ
միայն սուրբերուն պակասութիւնը լեցնելու
համար է, հապա նաեւ աւելի շատցնելու
13 Աստուծոյ գոհութիւն տալը· Երբոր նաս ինչ
պաշտօնին փորձովը փառաւորեն զԱստուած՝
Քրիստոսի աւետարանը խոստովանելնուդ հը-
նազանդութեանը համար, եւ ան առատաձեռ-
նութեանը համար՝ որով հաղորդակցութիւն
14 կ՚ընէք անոնց ու ամենուն· եւ իրենց աղօթքը
ձեզի համար հոգացնելն, Ի փառաց ունենալով
ձեր վրայ՝ Աստուծոյ գերազանց շնորհքին
15 համար որ ձեր մէջն է· Ա գոհութիւն Աստու-
ծոյ՝ Անոր չպատմելու պարգեւին համար·

Գլ· Ժ

1 Ես ինքս իմ անձիս եւ Մարմնոյն երկայնքը ազօհամբոյկ առա-
ջի աչքերուն գէմ յանդի կը բերէ իր հոգեկոր էխմուս-
թիւնը· 7 Հաստատելով որ իր առնելը ուշիադ գոր-
ծը պիտի ըլլայ իր խոսքովը· ուշագիր որ իր Տանակին է իր
հետ ազգութեան առնելը· 12 կը յանդիմանէ գանձոյ չսիկ
գործ յանդի անձնեցնուն եւ ուրիշին աշխատանքովը պարծե-
նալուն համար·

1 Բայց ես Պօղոս ձեզի կ՚ապաւեմ Քրիստոսի
հեզութիւնովը ու քաղցրութիւնովը, Որ ե-
րես առ երես խոնարհ եմ ձեր
մէջը, բայց հեռուէն կը համարձակիմ ձեզի·
2 Կ՚ապաւեմ Որ չըլլայ Թէ մնացէն ես համար-
ձակիմ ան վստահութիւնովը որով մտք ու-
նիմ յանդգնիլ մէկ քանիներուն վրայ, որոնք
որ մեր վրայով անանկ կը կարծեն Թէ մար-
3 մնաւորապէս կը քալենք· Քանզի Թէպէտ
մարմնի մէջ կը քալենք, բայց չենք մար-
4 մնաւորապէս պիտառութիւն կ՚ընենք· Վին-
չու որ մեր պիտառութեան զէնքերը մար-
մնաւոր չեն, հապա Աստուծմէ զօրութիւն
առած՝ ամրոցները քակելու· մենք խոր-
5 տրփանքներ կը քակենք, եւ Աստուծոյ գիտու-
թեանը դէմ բոլոր հպարտացած բարձր բա-
ները, ու բոլոր միտքերը Քրիստոսի հնազան-
6 դութեանը գերի կ՚ընենք· Եւ պատրաստու-
թիւն ունինք վրէժ առնելու ամէն անհնա-
զանդութենէ, Երբոր ձեր հնազանդութիւնը
7 կատարեալ ըլլայ· Դուք երեսներնիդ կը
նայիք· Եթէ որ մէկը վստահ ըլլայ իր անձին
վրայ՝ Թէ ինքը Քրիստոսինն է, ան նորէն
ինքիրմէ խորհի՝ որ ինչպէս ինքը Քրիստոսինն
8 է, Անանկ ալ մենք։ Քանզի Թէ որ աւելի
ալ պարծենայու ըլլամ Տէրը մեզի տուաւ՝ ձեզ
չնեղելու ու չէ Թէ քակելու համար, Ոչխան
9 չամչնամ· Որ անանկ չսեպուիմ՝ որպէս Թէ
10 ես թուղթերովս ձեզի վախ մը կը ձգեմ· Քան-
զի Ասոնք թուղթերը, կ՚ըսէ, ծանր ու զո-
րաւոր են, Բայց մարմնոյն երեւոյթը
11 տկար է, ու խօսքը՝ անարգ· Անանկ մարդը

= Գոր· ժա· 29· Հբ· ռոմ· ժէ· 20· = Կոր· ժգ· 1· Գղ· Ը· 4· Գաղ· բ· 10· Ե Գղ· Ը· 19· Գղ· Ը· 24· Գղ· Ը· 10· Գղ· Ը· 6· 17· 18· 23· Ա Ես· ես· 1· Ա Սաղ· ժգ· 24· Գաղ· գ· 5· 9· Ե Ը Օբ· մէ· 7· Ը Եղ· ԽԱ· 2· ԽԵ· 5· Ես· ժա· 22· Հռոմ· ժա· 8· Գղ· Ը· 19· Ի Ես· ժա· 24· 25· ԽԸ· 27· Փիլ· գ· 19· Ա Սաղ· ՀԺբ· 9· Ի Ես· ԽԹ· 10· Ա Ես· ԽԶ· 1· Համար հաց ալ պի-
տի պարգեւէ· ե ձեր ակնկալութիւնը պի-
տի աւելցնէ· Ի Ես· ժա· 25· Ա Ես· ԽԵ· 1· Ես· ժգ· 3· 4· Ե Երեմ· ա· 10· Ը Եր· ե· 15· Ես· ժգ· 3· 4· Ի Ես· ԽԹ· 21· Գղ· Ը· 12· ժա· 18· Ա = Կոր· ժգ· 37· = Ցմհ· գ· 6· Ե = Կոր· գ· 23· Բ· 1· Գղ· ժա· 23· Ա Ես· ԽԶ· 1· Գղ· ժա· 23· Ե Ես· ԽԵ· 2· Ես· ժգ· 3· 4· Ը Սաղ· ՀԺ· 10· Ի Գղ· Ը· 14· ժգ· 6· Ա = Կոր· գ· 3· 4· Ես· ժ· 1· Գղ· ժգ· 5· 7· 9· Գաղ· գ· 13· Գղ· Ը· 2· Ա = Կոր· գ· 1· Գղ· Ը· 1·

սա Թող խօրհի, որ մենք հետևուին ինչպէս
որ ենք խօսեալ մեր Թուղթերովը· մնաին
12 այ անանկ պիտի ըլլանք գործով· Վասնու որ
մենք չենք համարձակիր մեր անձը կշռելի
դնել ու բաղդատել ոմանց հետ, որ ինքզինքը
նին կը գովին· բայց անոնք իրենցմով իրենց
անձերը չափելով, և զիրենք իրենց հետ բաղ-
13 դատելով՝ չեն հասկնար· Բայց մենք չափե-
լութիւն չենք հասկնար, հապա
ան կանոնին չափովը որ Աստուած մեզի բա-
14 ժին տուաւ մինչև ձեզի հասնելու· Զի Թէ
պզտիկ Թէ մենք ձեզի հասած չենք, ու ինք-
զինքնիս չափին ատելի կ'երկրընցընենք·
Վասնու որ Քրիստոսի աւետարանովը մինչև
15 ձեզի հասանք· Եւ չէ Թէ չափէ դուրս բանե-
րով՝ ուրիշներուն աշխատանքովը կը պար-
ծենանք, հապա յոյս ունինք որ ձեր հաւատ-
քը աւելնալուն՝ մեր կանոնին չափովը ձեզ-
16 մով աւելի ընդարձակինք, Չեզմէ անդին
կողմերը աւետարանը քարոզելու, և չէ Թէ
պատրաստ բաներու վրայ պարծենալու ու-
17 րիշի մը կանոնով· Բայց ան որ կը պարծե-
18 նայ՝ Տէրոջմով պարծենայ· Վասն զի
չէ Թէ ան որ իր անձը կը գովէ՝ անիկա է ըն-
արուածը, հապա ան որ Տէրը գովելիկ կը
գովէ·

Գ Լ· Ժ Ա·

1 Ընդհանրապէս լեցուած կրնայիցաք վրայ· արդեօք կ'երևնայ Թէ
սա առաքեալները ունէի պատուական կը համարիին· կը
սեպուի իր անձին վրայ պարծենալ· 5 Թէ ինչը հաւատար և
երևելի առաքեալներուն· 7 և Թէ ինչը աւետարանը ձրի քա-
րոզից անանց բնաւ մեկուն նեղութիւն չտալով իր ապրուս-
տին համար· 13 կը ցուցնէ Թէ ինչը օրինչին կողմնակ սասր
չէ ան խաբեպայ գործաւորներուն· 23 և Քրիստոսի ծառա-
յութեանը ու իր պաշտօնին համար իր կրած նեղութիւնե-
բուն մէջ շատ գերազանց է անոնցմէ·

1 Երանի Թէ քիչ մը ներեիք ինծի իմ անմտութեա-
2 նս· և իրաւցնէ համբերեցէք ինծի· Վասն
զի ձեր վրայ նախանձաւոր եմ Աստուծոյ
նախանձովը· Վասնու որ ես ձեզ մէկ երկան մը
նշանեցի՝ սիրական կոյսի մը պէս Քրիստոսի
3 դիմացը հանելու· Բայց Թէ կը վախնամ՝
նմանապէս որ օձը Եւան խաբեց իր
խորամանկութիւնովը, Նանանկ ալ ձեր միտ-
քերը ապականին Քրիստոսի վրայ եղած միա-
4 մտութենէն· Վասն զի Թէ որ մէկը գալու
ըլլայ և ուրիշ Յիսուս քարոզէ՝ որ մենք ան
չքարոզեցինք, կամ ուրիշ հոգի առնէք՝ որ
չառիք, կամ ուրիշ աւետարան՝ որն որ չէք
ընդունած, Ատիկա ապիկ կը համբերէիք·
5 Քանզի ես սանկ կը սեպեմ՝ Որ ամենեն
երևելի առաքեալներէն բանով մըն ալ պա-
6 կաս չեմ· Նէ Թէպետ խօսքի կողմէ անկիրթ
եմ, Բայց չէ Թէ գիտութեան կողմէ· Հակառակ
ամէն բանի մէջ բոլորովին անձերնիս ձեզի
7 յայտնի ըրինք· Միթէ յանցա՞նք գործած
եղայ՝ Որ Աստուծոյ աւետարանը ձեզի ձրի
քարոզելով իմ անձս խոնարհեցուցի, որ դուք
8 բարձրանաք· Ուրիշ եկեղեցիները կողոպտե-
ցի՝ ծախք Թոշակ առնելով ձեզի ծառայելու·
9 Հասնար՝ Ու ձեր քովը գտնուած ատենս
երբոր պակասութիւն մը ունեցայ, Ոչեչ մէկուն
ձանձրութիւն չտուի· Վասնու որ իմ պակաս-
թիւնս լեցուցին Մակեդոնիայէն եկող եղբայր-
ներս· ԵՒ ամէն կերպով ձեզի ծանրութիւն
տալէն իմ անձս պահեցի՝ ու պիտի պահեմ
10 ալ· Քրիստոսի ճշմարտութիւնը իմ մէջս
դիս է, Որ սա իմ պարծենալս պիտի չխա-
11 փանուի ինծմէ Աքայիոյ կողմերը· Վասնու·
Որպէս Թէ չեմ սիրեր ձեզ· Աստուած գի-
12 տէ· Բայց ան որ կ'ընեմ՝ պիտի ընեմ ալ, Որ
կտրեմ անանց պատճառը՝ որպէս պատճառ
կը փնտռեն, որ ինչ բանով կը պարծենան,
13 իրենք ալ մեզի պէս գտնուին· Վասնու որ ա-
նանկները սուտ առաքեալներ՝ խաբեպայ բան-
ուորներ ըլլալով, Քրիստոսի առաքեալներուն
14 կերպարանքը վրանին կ'առնեն· Եւ զարմանք
մը չէ· Վասնու որ ինքը Սատանան՝ Լոյս առ որ
15 հրեշտակի կերպարանք կ'առնէ· Ալ մեծ բան
մը չէ, որ անոր պաշտօնեաներն ալ՝ արդարու-
թեան պաշտօնեաներու նման կերպարանք
կ'առնեն· Որոնց վերջը իրենց գործերուն
16 համեմատ պիտի ըլլայ· Դարձեալ կ'ըսեմ՝
չերլայ որ մէկը զիս անմիտ սեպէ, Հապա Թէ
չէ գոնէ անմիտի մը պէս զիս ընդունեցէք,
17 որ ես ալ փոքր մը պարծենամ· Ան որ ես կը
խօսիմ՝ չէ Թէ Տէրոջը հրամայէ պէս կը խօսիմ,
Հապա որպէս Թէ անմտութիւնով մը՝ առ
18 պարծենալուն վստահութիւնով· Որովհետև
շատերը մարմնոյ կողմանէ կը պարծենան, ես
19 ալ պիտի պարծենամ· Քանզի դուք խնա-
մուն ըլլալով՝ յօժարութեամբ կը համբերէք
20 անմիտներուն· Վասնու որ կը համբերէք՝ Թէ
որ մէկը ձեզ ծառայեցընէ, Թէ որ մէկը ձեզ

ա Գլ· գ· ւ· ե· ւե·
ը Հմ· ւե·
ժ Հմ· ւտ·
ի = Կոր· գ· ե· ւե·
գ· ւէ· բ· ւ·
ձ Հռովմ· ժե· ձ·
ղ Ես· կե· ւե· Եբեմ·
բ· եե· = Կոր· ս·
ձ· ւ·
ճ Ամաք· բկ· գ·
ն Հռովմ· բ· ւթ· ս
Կոր· գ· ե·
—
= Հմ· ւթ· Գլ· ե·
ւե·
ը Գաղ· գ· ւէ· ւե·
ի Ովս· բ· ւթ· ձ
= Կոր· գ· ւե·
ձ Գաղ· գ· ւե·
ղ Կոչ· ս· եե·
ճ Ծն· գ· ե· Ցաճ·
բ· եե·
ի Եփես· գ· ձւ· Կոչ·
բ· ե· ե· ւե· = Տիմ·
ս· ե· գ· ւ· Եբր·
ժգ· ե· բ Գնտ· գ·
ւէ·
ը Գաղ· ս· է· ը·
թ = Կոր· ժե· ւթ·
Գլ· ժբ· ւէ· Գաղ·
բ· ե·
ի = Կոր· ս· ւէ· բ·
ժ Կոր· ս· ւէ· բ·
ւ· ւե· Գլ· ժ· ւթ·
ի Եփես· գ· ե·
ձ Գաղ· ս· ե· ը·
ղ Գլ· գ· ւ· ե· ձ·
ճ Գաղ· ս· ե· ը·
ի Գլ· ժբ· ձ· ս
ժբ· ւե·
ձ Գաղ· ս· ե·
ղ Գլ· գ· ււ· ե· ձ·
ժբ· ւե·
ճ Գաղ· ս· ե·
ի Գաղ· ժե· ձե· Հբ·
= ժմ· ժգ· ւե·
Գաղ· ս· ե· գ· ւե·
ե· ձ·
ն Փիլ· գ· ւթ· ւս·
ւթ·
ո Փիլ· ս· ւբ· բ Գնտ·
բ· ւ· = Ցաճ· գ·
ւ· Եփես· գ· ձ·
պ Գլ· գ· ւ· ե· ձ·
ժբ· ւե·
ր Գաղ· ս· ե·
ս Փիլ· գ· ձ· ե·
ւ Գլ· բ· ւէ· Փիլ·
գ· ձ· Տիմ· ս·
ւթ· ւէ·
ւ Գաղ· ս· ե·
ւե Փիլ· գ· ձ· ե·
ւե Գաղ· բ· ե· գ· ձ·

1 Պարծենալ °իրաւցընէ ինձի անօգուտ է· միայն թէ ՅԷրոջը տեսիլներուն ու յայտնու-
2 թիւններուն գամ։ Մարդ մը գիտեմ՝ Քրիս-
տոսով տասներկու տարի առաջ, (եթէ մար-
մնով էր՝ չեմ գիտեր, և եթէ առանց մար-
մնի՝ չեմ գիտեր, Աստուած գիտէ,) որ ե-
3 ղաննկի մինչև յառաջին երկրորդ
4 երկինքը։ Ու գիտեմ այդ մարդ մը, (եթէ
մարմնով և եթէ առանց մարմինի՝ չեմ գի-
տեր, Աստուած գիտէ,) որ ե-
ղաւ դրախտը յա-
5 փշտակուեցաւ ու լսեց չպատմուելու խօս-
քեր, որ մարդու արժան չէ խօսիլ։ Ես այդ-
կին համար պիտի պարծենամ։ Բայց իմ ան-
ձիս համար պիտի չպարծենամ, հապա միայն
6 տկարութիւններով։ Ինչու որ եթէ պարծե-
նալ ալ ուզեմ՝ անմիտ պիտի չըլլամ, որով-
հետեւ չխոսակը պիտի պրուցեմ։ Բայց կը խնա-
յեմ Տ֊ԷՍ՝ որ չըլլայ թէ մէկը իմ վրաս աւե-
լի համարում ունենայ, քան որչափ որ իմ
7 վրաս կը տեսնէ կամ ինծմէ կը լսէ։ Եւ որ
չըլլայ թէ ես հպարտանամ խիստ շատ յայտ-
նութիւններուն համար, ինծի Սատանային հրէշտակ մը
ղիս նեղելու համար, որ չըլլայ թէ հպարտա-
8 նամ։ Որուն համար երեք անգամ աղաչեցի
9 Տիրոջը, որ մէկդի բնէ ինծմէ։ Ու բսաւ ին-
ծի, Իմ շնորհքս հերիք է քեզի, ինչու որ իմ
զօրութիւնս տկարութեան մէջ կը կատարե-
ւսւի։ Մեծ յօժարութեամբ պիտի պարծենամ իմ տկա-
րութիւններուս վրայ պիտի պարծենամ, °որ
Քրիստոսի զօրութիւնը իմ վրաս հանդչի։
10 Ասոր համար հաճոյ եմ ես տկարութիւնե-
րու, նախատինքներու, տառապանքներու,
հալածանքներու ու նեղութիւններու՝ Քրիս-
տոսի համար։ Ինչու որ երբոր կը տկարանամ,
11 անտառնը զօրաւոր եմ։ Ինչ անմիտ եղայ
°պարծենալով։ դուք ինքնիշիք զիս ստի-
պեցիք որ ձեզմէ կրկնակի մեծութիւն առ-
նեմ, °քանզի ես երևելի առաքեալներէն բա-
ղադ մը պակաս չգտնուեցայ, Կին և ես ոչինչ
12 եմ։ Հիրաւի ձեր մէջը առաքեալի նշաններ
գործուեցան ամէն համբերութիւնով, նշան-
ներով և սքանչելիքներով ու զօրութիւններ-
13 րով։ Վասն զի ալ ի՞նչ կայ, որ ձեռով պակաս
գտնուեցաք ուրիշ եկեղեցիներէն, միայն թէ
անձիդ չար ես ձեզի ծանրացուցիչ չեմ եր։
Ներեցէք ինծի այս յանցանքը։

ԳԼ· ԺԲ

1 Գոչեմ իբր առաքելութիւնը դժուրս համար՝ թէ և կրնար պար-
ծենալ իրեն եղած յայտնութիւններուն վրայ։ 9 բայց ուրիշ ա-
ղէկ կը համարի իր տկարութեանը վրայ պարծենալ։ 11 յան-
դիմանելով ցանձը որ առիթներէն զինքը զրպարտել կ'ուզէին։
14 կը խոստանայ դարձեալ երեքերորդ անգամ գալ մը։ 20
բայց կը վախնայ որ ինքը պիտի չտեսնի գրգռմունքներ և անկարգութիւններ գտնելով մէջերնին։

1 Գլ· Ժ· 10։
2 Փիլ· գ· 4։
– Գոր· իբ· 3· Հբ·
ռոմ· Ժա· 1· Փիլ·
գ· 5։
4 = Կոր· Ա· 10։
5 Գոր· Բ· 16· Ի·
23· իա· 11· Գլ·
գ· 6· 5։
6 = Կոր· Ա· 30·
31· 32· Գլ· = 9·
10· գ· 11· գ· 9։
7 Ղ Օր· Ա· 3։
= Գոր· Ժգ· 22։
8 Գոր· Ժգ· 18։
9 Գոր· Ա· 41։
10 Գոր· Բ· 23· Ժգ·
30· Ժգ· 3· Ա· 3·
ի· 3· իա· 21· իգ·
10· 11· Ա· 3։
12 Գոր· Ժգ· 5· ԺԲ·
24։
13 Գոր· ի· 31· Գլ·
գ· 5։
14 = Կոր· գ· 11։
15 Տ֊ն Գոր· ի· 18·
Ես· Հռոմ· = ·
14։
16 = Կոր· ը· 12· Բ·
22։
17 Գլ· Ժա· 5· 9· 10·
18 Հռոմ· ա· 9· Բ·
1· Գլ· ա· 23·
Գաղ· ա· 20· =
Ես· ը· 3։
19 Հռոմ· Բ· 3։
Գլ· Ժա· 5։ Գաղ·
ը· 6· 7· 8։
= Կոր· գ· 1· Ա·
8· 9· Եփես· գ· 5։
Հռոմ· Ա· 18·
19· = Կոր· Բ· 4·
Գլ· գ· 8· գ· 4·
Ժա· 8։
= Կոր· = · 7։
= Կոր· Բ· 18·
Գլ· Ժա· 8։
Գլ· Ժա· 7։

14 Ա.հա ասս երբորդ անգամ է որ կը պատրաս-
տամ ձեզի գալու. և նս ձեզի ձանձրու-
թիւն պիտի չտամ, ինչու որ ձեր ունեցած չեմ
փնտռեր, հապա ձեզ. Նորմինտես որդիները
պարտաւոր չեն ծնողքներուն համար բան
դիզել, հապա ծնողքները՝ որդիներուն հա-
15 մար։ Ես ևս մեծ յօժարութեամբ ծախք պի-
տի ընեմ, ու ծախք պիտի բլլամ ալ ձեր ան-
ձերուն համար, թէպէտև ձեզ աւելի սիրե-
լով ինչ սիրուիմ ալ։
16 Սակայն թող ըլլայ որ ես ձեզի ծաներու-
թիւն մը չտամ, բայց ինչ որ ես խոստա-
գէտ բլլալուս ներգործութեամբ ձեզ բանեցնեմ,
17 Մի՛թէ իմ ձեզի խրկածներուս միտուն ձեռ-
18 քովը ձեզմէ բան մը քաշեցի՞։ Տիտոսին ա-
գահեցի, ու անոր հետը ան եղբայրը խրկեցի.
միթէ Տիտոս ձեզմէ բան մը քաշե՞ց. չէ՞ որ
նոյն հոգիով քալեցինք, չէ՞ որ նոյն
ճամբով դոցեցինք։
19 Վերջէնալ կը կարծէք որ ձեր առջին ինչ-
տագովութիւն կ՚ընենք մեր անձերուն. Ա-
ստուծոյ առջեւ քրիստոսով կը խօսինք. ու
ամէն բան, սիրելիք, ձեր շինութեանը հա-
20 մար է. քանի կը վախնամ որ չըլլայ թէ երբ
որ գամ ձեզ ուզածիս պէս չգտնեմ, ես ևս
ալ ձեզի ձեր չուզածին պէս գտնուիմ. չըլ-
լայ թէ չունենամ վէճեր, նախանձներ,
սրտմտութիւններ, գրգռութիւններ, չար-
խօսութիւններ, բանսարկութիւններ, ամբար-
21 տաւանութիւններ, խռովութիւններ. Չըլլայ
թէ երբոր նորէն գամ՝ իմ Աստուածս ինձ
նկուն բնէ ձեր քովը, ու սուգ բնեմ շատե-
րուն համար՝ որ առաջուց մեղք գործեցին,
ու չապաշխարեցին իրենց գործած պղծու-
թեանը ու պոռնկութեանը ու գիճութեանը
վրայ։

ԳԼ. ԺԳ

1 Կը ծանուցանէ թէ ինչը անուշտ պիտի բլլայ. և իր առաքե-
լական իշխանութիւնը պիտի բանեցնէ չսխտելով ու զգու-
շանալ։ 6 և յորդորելով որ իրենց հաւատքը փորձեն։ 7
ու իրենց ձեղքերէն գտածնի գեռ ինչը անուշ չգտցած։ 11
իր խօսքը կը վերջացնէ ընդհանուր յորդորելով մը և ա-
ղաչելով։

1 Ա.ս երբորդ անգամ է որ ձեզի կու գամ.
ի ԳԼ. ԺԳ. 1։
յ ԳԼ. Բ. 1։ — ԳԼ. Ը. 6. 16. 22։
— Կոր. Ի. 23։
ն — Կոր. Գ. 14. 15։
շ — Թես. Բ. 5։ Փիլ. Բ. 17։
ո Ցոփ. Ի. 11։ ԳԼ. Ա. 6։ Կող. Ա. 24։ Բ Տիմ. Բ. 19։
չ ԳԼ. Է. 12. 13։
ռ ԳԼ. Ժա. 2։
ձ ԳԼ. Ե. 2։
— ԳԼ. Ը. 6. 16. 22։
— ԳԼ. Ը. 18։
ղ ԳԼ. Ե. 18։
— Հռոմ. Բ. 1։ ԳԼ. Ժա. 31։
ր — Կոր. Ի. 23։
— Կոր. Գ. 21։ ԳԼ. Ի. 2։ Ժգ. 2. 10։
շ — ԳԼ. Բ. 4։
ի ԳԼ. Ժգ. 2։
ա — Կոր. Ե. 1։
—
— ԳԼ. Ժբ. 14։
բ Թես. Ա. 30։ Բ Օր. Ա. 6։ Ժբ. 15։ Ա.մաս. Ժբ. 16։ Ցոփ. Ը. 17։ Երբ. Ի. 23։
գ ԳԼ. Ի. 2։
դ ԳԼ. Ժբ. 21։
ե ԳԼ. — 23։
զ Ա.մաս. Ի. 29։ —
Կոր. Ե. 4։ ԳԼ. Բ. 10։
է — Կոր. Բ. 2։
ը Փիլ. Բ. 7. 8։ — Գ.ես. Գ. 18։
թ Հռոմ. Գ. 4։
ժ Տիտ. Գ. 3. 4։
ի — Կոր. Ժա. 28։
լ Հռոմ. Բ. 10։ Գաղ. Գ. 19։
խ — Կոր. Բ. 23։
ծ ԳԼ. Է. 9։
կ — Կոր. Գ. 10։ ԳԼ. Ժա. 30։ Ժբ. 8։ 9. 10։
հ — Թես. Գ. 10։
ձ — Կոր. Գ. 21։ ԳԼ. Բ. 3։ Ի. 2։ Ժբ. 20. 21։
ղ Տիտ. — 12։
ճ ԳԼ. Ի. 3։
մ Հռոմ. Ժբ. 16։ 18։ Ժե. 2։ — Կոր. — 10։ Փիլ. Բ. 1։
յ Հռոմ. Ժգ. 33։
ն Հռոմ. Ժգ. 16։ — Կոր. Ժգ. 20։ — Թես. Ե. 26։ — Պետ. Ե. 14։
շ Հռոմ. Ժգ. 24։
ո Փիլ. Բ. 1։
—

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ

ԱՌ ԳԱՂԱՏԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Առաքեալ կը զարմանայ որ Գաղատացիք այդքան շուտով թող տուին զինքը, ու իր քարոզած աւետարանը։ 8 Ե՛ւ կը նզովի ան մարդիկը որ իր քարոզած աւետարանէն դատ ուրիշ աւետարան մը կը քարոզէին։ 11 Կը յայտնէ թէ ինչը չէ թէ մարդկային, այլ Աստուծմէ առված է աւետարանը։ 14 Թէ ինչը ինչ կեր էր կեանքին առջեւ։ 17 Ե՛ւ թէ ինչ ըրաւ անմիջապես նորէ։

1 Պօղոս առաքեալ եղած՝ չէ թէ մարդոցմէ ու չէ թէ մարդու ձեռքով, ՚Հապա Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը, և Հօր Աստուծոյ՝ որ
2 զանիկա մեռելներէն յարուցց, ՚Ես բոլոր եղբայրները որ իմ հետս են՝ Գաղատիոյ եկե-
3 ղեցիներուդ։ ՚Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Հօր Աստուծմէ ու մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
4 տոսէն, ՚Որ որ իր անձը տուաւ մեր մեղքերուն համար, որ մեզ փրկէ հիմակուան չար աշխարհէն՝ Աստուծոյ ու մեր Հօրը կա-
5 մացը համեմատ, Որուն փառք յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

6 Կը զարմանամ որ այդպէս շուտով ուրիշ աւետարանի կը փոխուիք ՚Անոնք՝ որ ձեզ
7 Քրիստոսի շնորհացը կանչեց ՚Որ չկայ ուրիշ աւետարան։ ՚Միայն թէ կան ոմանք՝ որ ձեզ կը խռովեցնեն, ու կ'ուզեն Քրիստոսի աւետա-
8 րանը խեղդուրել։ ՚Բայց թէ որ մենք կամ երկինքէն հրեշտակ մը ՚Ես, աւետարանէ ձեզի անկէ ուրիշ՝ որ մենք աւետարանեցինք ձեզի,
9 նզովեալ ըլլայ։ Ինչպէս որ առաջ ըսինք, հիմա ալ նորէն կ'ըսեմ, ՚Թէ որ մէկը ձեր ընդունածէն ուրիշ աւետարան քարոզէ ըլ-
10 լայ ձեզի, նզովեալ ըլլայ։ ՚Քանզի հիմա մարդի՞կ կը հաճեցնեմ թէ զԱստուած։ ՚Կամ մարդո՞ց հաճելի ըլլալ կը փնտռեմ. ինչու որ եթէ ես տակաւին մարդոց հաճելի ըլլայի, ալ Քրիստոսի ծառայ չէի ըլլար։

11 ՚Կը ծանուցանեմ ձեզի, եղբայրներ, ան աւետարանը որ ինծմէ քարոզուեցաւ, թէ ա-
12 նիկա մարդու բան չէ։ ՚Որովհետեւ ես ալ մարդէ չառի անիկա, և ոչ ալ սորվեցայ, ՚Հապա Յիսուս Քրիստոսի յայտնութենէն։
13 Վասն զի լսած էք զուրբ իմ առջի ժամանակի վարմունքս Հրէութեան մէջ, ՚Ինծմէ չափէ դուրս կը հալածէի Աստուծոյ եկեղեցին՝ ու
14 կը կործանէի զանիկա։ Ու իմ ՚Հայրենի աւանդութիւններուս վրայ նախանձաւորը ըլլալով՝ իմ ազգիս մէջ եղած շատ հասակակիցներէս աւելի յառաջդիմէի Հրէութեան մէջ։
15 Բայց երբոր ուզեց Աստուած՝ (՚որ որոշեց զիս իմ մօրս որովայնէն, և իր շնորհքովը չա-
16 նչեց,) ՚Ինծի իր Որդին յայտնել, ՚որ զանիկա հեթանոսաց մէջ քարոզեմ, մէկէն ի մէկ բան մը չխնդրեցի հմայութիւն ու արիւնին,
17 Ոչ ալ երուսաղէմ երթ ինծմէ առաջ առաքեալ եղողներուն քովը, հապա Արաբիա
18 գացի, ու նորէն Դամասկոս գարձայ։ Ետքը երեք տարիէն հետո ՚Երուսաղէմ երթալ գնացի՝ Կեփասը տեսնելու, և տասնու հինգ օր անոր քովը
19 կեցայ։ Սակայն ՚առաքեալներէն ուրիշ մէկը չտեսայ, Բայց միայն Յակոբոս Տէրոջը եղ-
20 բայրը։ Բայց աս որ կը գրեմ ձեզի՝ ՚ահա Աստուծոյ առջեւը կը հաստատեմ, որ սուտ չեմ գրած։
21 ցեր։ ՚Անկէ ետքը եկայ Սիրիայի ու Կիլի-
22 կիայի կողմերը։ ՚Ես դիմ դէմ առ դէմ չէին ճանչնար ան եկեղեցիները՝ ՚որ Քրիստոսի
23 մէջ էին Քրիստոսով։ Միայն թէ անոնք լսած էին թէ Ան որ առաջ մեզ կը հալածէր, հիմա ինքը ան հաւատքը կը քարոզէ՝ որ ա-
24 տեն մը կը կործանէր։ Ու ինծմով զԱստուած կը փառաւորէին։

ԳԼ։ Բ

1 Առաքեալը կը ծանուցանէ թէ ո՛րչ ինչը վերահաս երուսաղէմ եկաւ և ինչ նպատակով։ 3 Թէ Տիտոս չթլփատուեցաւ։ 11 Թէ ինչը պնդորէն դէմ կեցաւ։ պատմելով անոր խոցոտելի լինելը։ 14 Թէ ինչ՞ ինչը և ուրիշ Հրէաները Քրիստոսի կը հաւատան։ որ հաւատքով արդարանան և չի թէ գործերով։ 20

ա = Հմր · 11 · 18 ·
բ Գործ · Բ · 7 · իբ · 10 · 25 · 21 · իգ · 16 · Տիտ · ա · 3 ·
գ Գործ · բ · 24 ·
դ Փիլ · բ · 21 · գ · 21 ·
ե = Կոր · Ժգ · 1 ·
զ Հռոմ · ա · 1 · ա Կոր · ա · 1 · բ Կոր · ա · 1 · Եփես · ա · 2 · Փիլ · ա · 2 · Կող · ա · 1 · ա Թես · ա · 2 · բ Թես · ա · 2 · բ Գաղ · 1 · բ Գաղ · 3 ·
է Գործ · ժ · 1 · 26 ·
ը = ա Կոր · ժե · 1 · 3 · Հմր · 1 · Ա Նեփես · գ · 3 · Ա Թես · ա · 1 · իբ · ա · 15 ·
թ Գործ · Բ · 1 · իբ · 4 · իգ · 11 · = Տիտ · ա · 13 ·
ժ = Գաղ · բ · 4 ·
ի = Գաղ · իգ · 7 · Մատ · իբ · 14 · = Ցաց · գ · 9 · = Գաղ · բ · 4 · Գաղ · գ · 4 ·
ա Կոր · բ · 17 · Ժամ · 13 · Գղ · ե · 10 · 11 ·
ի = Կոր · Ժգ · 22 ·
ր Օր · գ · 2 · Ժամ · 28 · Ա Նեփ · իբ · 13 · Ցաց · իբ · 13 ·
ղ = Գաղ · բ · 4 ·
ե Գործ · Բ · 14 · Մատ · Ժե · 2 · Մարկ · ե · 5 · Եբրայ · գ · 3 · Գործ · իբ · 3 · Եբրայ · Բ · 14 · Մատ · Ժե · 2 · Մարկ · ե · 5 · = Գաղ · բ · 4 · Գաղ · գ · 4 ·
զ Գործ · Ժե · 1 · 24 ·
ե Գործ · իբ · 3 · իգ · 9 · Փիլ · գ · 6 · Ես · Ժ · 1 · Եբրայ · ա · 5 · Գործ · Բ · 18 · իգ · 15 · 18 · Հռոմ · Ժա · 13 · Եփես · գ · 8 ·
ը Մատ · Ժգ · 17 · = Գործ · Ժե · 40 · Եփես · գ · 18 · = Գործ · Բ · 26 · = Կոր · Բ · 5 · Մատ · Ժգ · 55 · Մարկ · գ · 5 · = Հռոմ · Բ · 1 · Գործ · Բ · 30 · = Թես · բ · 14 · Հռոմ · Ժգ · 7 ·

կը հաստատ թէ Քրիստոսի մէջ պիտի չըլլան անոնք՝ որ պղծած ու սրտ սրտցած են։

1 Եւ քեզ տանուլտուր տալիմ նաև ընդունիլ ընտանեակից իմ Տիտոսն ալ, որ Յունաստանէ հետ է։ 2 Ես ալ կանչեցի զանիկա, որ երթայ ձեզի մօտ ու ինքն ալ ուրիշ եղբարց հետ։ Անոնց գովութիւնը չէ որ ամէն կողմ տարածուած է աւետարանին համար։ 3 Ոչ միայն անիկա, հապա նաև մեր ուղարկած եղբարքը Տիտոսի հետ գացին, որ ձեզի մօտ ալ ան ինչպէս մեզի մօտ ալ նոյն ոգին ներշնչէ։ 4 Ես ձեզի վրայ շատ կը յուսամ, ու շատ կը պարծիմ ձեր վրայ։ Ես լեցուած եմ մխիթարութեամբ, ու ամէն նեղութեանց մէջ ալ ուրախութեամբ կը լեցուիմ։ 5 Որովհետև երբ Մակեդոնիա եկանք, մեր մարմինը ոչ մէկ հանգստութիւն ունեցաւ, հապա ամէն կողմէ նեղութիւն կը քաշէինք։ Դուրսէն կռիւներ կային, ներսէն ալ վախեր։ 6 Բայց Աստուած որ կը մխիթարէ խոնարհները, մեզ ալ Տիտոսի գալովը մխիթարեց։ 7 Ոչ միայն անոր գալովը, հապա անով ձեզմէ ստացած մխիթարութեամբն ալ։ Որովհետև ան մեզի կը պատմէր ձեր կարօտը, ձեր ողբալը, ձեր եռանդը իմ համար, որ ես աւելի ուրախացայ։ 8 Որովհետև եթէ ես ձեզ տխրեցուցի իմ թուղթովս, չեմ զղջար։ Թէպէտ զղջացած էի, որովհետև գիտեմ թէ այդ թուղթը ձեզ տխրեցուց, թէկուզ ժամանակ մը միայն։ 9 Հիմա կ՚ուրախանամ, ոչ թէ որովհետև տխրեցաք, հապա որովհետև ձեր տխրութիւնը ձեզ ապաշխարութեան առիթ եղաւ։ Աստուծոյ համար տխրեցաք, որպէսզի մեզմէ ձեզի վնաս չհասնի։ 10 Որովհետև Աստուծոյ համար տխրութիւնը կ՚ապաշխարութիւն կ՚ընէ, որ ետքը զղջալու պատճառ չըլլայ, բայց աշխարհի տխրութիւնը մահ կը գործէ։ 11 Տեսէք, ձեր այս Աստուծոյ համար տխրութիւնը ձեզի մէջ ինչ մեծ եռանդ գործեց, ինչ պատրուակներ ուզեցիք գտնել, որ ձեզի վրայ կասկած չըլլայ, ինչ բարկութիւն, ինչ վախ, ինչ ցանկութիւն, ինչ նախանձ, ինչ վրէժխնդրութիւն։ Ամէն կողմէ ցոյց տուիք որ անմեղ էք այս գործին մէջ։ 12 Ուստի թէպէտ ձեզի գրեցի, բայց ոչ անոր համար որ գործած անիրաւութեան համար գրեցի, կամ անոր համար որ անիրաւութիւն կրողին համար գրեցի, հապա որպէսզի մեր ձեզի վրայ ունեցած եռանդը Աստուծոյ առջեւ ձեզի համար յայտնի ըլլայ։ 13 Ասոր համար մխիթարեցանք։ Մեր մխիթարութեան վրայ ալ աւելի շատ ուրախացանք Տիտոսի ուրախութեանը համար, որովհետև անոր հոգին ամէնուրեք հանգստացուցիք։ 14 Որովհետև եթէ ձեր համար անոր առջեւ ինչ որ պարծեցայ, չամչցուցի զիս։ Ինչպէս ձեզի ամէն բան ճշմարտութեամբ խօսեցանք, նոյնպէս մեր պարծանքն ալ Տիտոսի առջեւ ճշմարտութիւն եղաւ։ 15 Անոր սիրտը աւելի շատ ձեզի կը կապուի, երբ կը յիշէ ձեր բոլորին հնազանդութիւնը, որ ինչպէս երկիւղածութեամբ ընդունեցիք զանիկա։ 16 Կ՚ուրախանամ որ ամէն կողմէ ձեզի վրայ վստահութիւն ունիմ։

8 Եղբարք, կ՚ուզենք ձեզի յայտնել Աստուծոյ շնորհքը որ Մակեդոնիոյ եկեղեցիներուն տրուեցաւ։ 2 Որովհետև մեծ փորձութեան մէջ էին, ուրախութիւնը առատ էր, ու թէպէտ շատ աղքատ էին, բայց առատ ողորմութիւն ըրին։ 3 Վկայ եմ որ իրենց կարողութեան չափ ու անկէ աւելի ալ տուին, ինքնակամ էին անոնք։ 4 Շատ աղաչեցին որ ընդունինք այդ շնորհքը ու սրբերուն ծառայելու բաժինը։ 5 Ոչ միայն մեր ակնկալածին պէս ըրին, հապա նախ իրենք զիրենք տուին Տէրոջ ու մեզի, Աստուծոյ կամքովը։ 6 Ասոր համար Տիտոսին խրատեցինք որ ինչպէս սկսած էր, նոյնպէս ալ աւարտէ այս շնորհքը ձեր մէջ։ 7 Ինչպէս որ հաւատքով, խօսքով, գիտութեամբ, ամէն եռանդով ու մեզմէ ձեզի սիրով առատ էք, նոյնպէս ալ այս շնորհքով առատ եղէք։ 8 Չեմ ըսեր որ պատուիրանք տամ, հապա ուրիշներուն եռանդին պէս ձեր սիրոյն ալ ստուգութիւն մը կ՚ուզեմ։ 9 Որովհետև գիտէք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը, որ հարուստ ըլլալով ձեզի համար աղքատացաւ, որպէսզի անոր աղքատութեամբը դուք հարստանաք։ 10 Ասոր համար խրատ կու տամ ձեզի, որովհետև ձեզի օգտակար է այս։ Ձեր մէջ նախ սկսած էք ոչ միայն գործելու, հապա նաև կամենալու անցեալ տարուընէ։ 11 Հիմա ալ աւարտեցէք գործը, որպէսզի ինչպէս կամենալու պատրաստ էիք, նոյնպէս ալ ունենաք ձեր ունեցածէն։ 12 Որովհետև եթէ կամք մը կայ, ընծան ընդունելի է ըստ ունեցածին, ոչ թէ ըստ չունեցածին։ 13 Ես չեմ ուզեր որ ուրիշներ հանգստանան ու դուք նեղութեան մէջ ըլլաք, հապա հաւասարութիւն ըլլայ։ 14 Ձեր առատութիւնը հիմա անոնց պակասութեան համար է, որպէսզի անոնց առատութիւնն ալ ձեր պակասութեան համար ըլլայ, որպէսզի հաւասարութիւն ըլլայ, 15 ինչպէս գրուած է. «Որ շատ հաւաքեց, չաւելցուց, ու որ քիչ հաւաքեց, չպակսեցաւ»։ 16 Բայց Աստուծոյ շնորհակալութիւն որ Տիտոսի սիրտը նոյն եռանդը դրաւ ձեզի համար։ 17 Որովհետև ոչ միայն խրատը ընդունեցաւ, հապա ինքնակամ ալ ելաւ ձեզի մօտ, որովհետև աւելի եռանդագին է։ 18 Անոր հետ ղրկեցինք նաև եղբայրը որ բոլոր եկեղեցիներուն մէջ գովեստ ունի աւետարանին համար։ 19 Ոչ միայն այդ, հապա եկեղեցիներէն ալ ընտրուած է մեր ճամբորդութեան ընկերանալու համար, որ մենք կատարենք այս շնորհքը, որ մեզի տրուած է Տէրոջ փառքին համար ու մեր պատրաստակամութեան համար։ 20 Որովհետև կ՚ուզենք որ մեզմէ ոչ ոք նախատինքի առիթ չունենայ այս առատ ընծային համար որ մենք կը հոգանք։ 21 Որովհետև կը հոգանք ոչ միայն Տիրոջ առջեւ, հապա նաև մարդոց առջեւ։ 22 Ղրկեցինք նաև անոնց հետ մեր եղբայրը որ շատ անգամ փորձած ենք ու շատ եռանդագին գտած ենք զանիկա, հիմա աւելի եռանդագին է, որովհետև ձեզի վրայ մեծ վստահութիւն ունի։ 23 Եթէ Տիտոսի համար հարցուփորձ ըլլայ, ան իմ ընկերս է ու ձեզի համար գործակից։ Եթէ մեր եղբարքը հարցուփորձ ըլլայ, անոնք եկեղեցիներուն առաքեալներն են, Քրիստոսի փառքն են։ 24 Ուրեմն ցոյց տուէք անոնց ձեր սէրը ու մեր ձեզի համար ունեցած պարծանքին ճշմարտութիւնը եկեղեցիներուն առջեւ։

9 Ինչ որ ես ձեզի կը գրեմ սուրբերուն ծառայելու համար, աւելորդ է որ գրեմ։ 2 Որովհետև գիտեմ ձեր պատրաստակամութիւնը, որուն համար ձեզի վրայ պարծեցայ Մակեդոնացիներուն առջեւ, որ Աքայիա պատրաստ է արդէն անցեալ տարուընէ, ու ձեր եռանդը շատերը գրգռեց։ 3 Բայց եղբարքը ղրկեցի, որ մեր ձեզի համար ունեցած պարծանքը սուտ չելլայ այս կողմերը, որպէսզի ինչպէս ըսի, պատրաստ ըլլայք։ 4 Որպէսզի եթէ Մակեդոնացիներ ինծի հետ գան ու ձեզ անպատրաստ գտնեն, մենք, որ կ՚ըսենք թէ դուք չենք ամչցուցած, ձեզ ալ չամչցնենք այս յոյսի համար։ 5 Ուստի անհրաժեշտ համարեցի եղբարքը խնդրել, որ ձեզի մօտ երթան ու նախապէս գան ձեր խոստացած ընծան պատրաստելու, որ պատրաստ ըլլայ իբրեւ օրհնութիւն ու ոչ թէ իբրեւ ստիպողութիւն։ 6 Բայց ասիկա ըսեմ, որ ով որ սակաւ կը սերմանէ, սակաւ ալ կը հնձէ, ու ով որ առատ կը սերմանէ, առատ ալ կը հնձէ։ 7 Ամէն մարդ ինչպէս սրտին մէջ որոշած է, ոչ թէ տրտնջալով կամ հարկադրութեամբ, որովհետև Աստուած ուրախ տուողը կը սիրէ։ 8 Աստուած կրնայ ամէն շնորհք առատապէս ձեզի տալ, որպէսզի ամէն ատեն ամէն բանի մէջ ամէն կարիքի համար ունենաք ամէն բարի գործի համար առատ ըլլալու։ 9 Ինչպէս գրուած է. «Ցրուեց, տուաւ աղքատներուն, անոր արդարութիւնը կը մնայ յաւիտեան»։ 10 Ան որ սերմանողին սերմ կը տայ ու հացի համար հաց, ձեզի ալ սերմը կը տայ ու կը շատցնէ ու ձեր արդարութեան պտուղները կ՚աճեցնէ, 11 որպէսզի ամէն բանի մէջ հարստանաք ամէն տեսակ առատաձեռնութեան համար, որ մեր միջոցով Աստուծոյ գոհութիւն կը յառաջացնէ։ 12 Որովհետև այս ծառայութեան պաշտօնը ոչ միայն սուրբերուն պակասը կը լեցնէ, հապա նաև շատ մարդոց Աստուծոյ գոհութիւններով կը յորդի։ 13 Որովհետև այս ծառայութեան փորձովը կը փառաւորեն Աստուած ձեր խոստովանած Քրիստոսի աւետարանին հնազանդութեան համար ու ձեր ու բոլորին հանդէպ ունեցած առատաձեռնութեան համար։ 14 Ու անոնք ալ իրենց աղօթքով ձեզի համար կը կարօտնան, ձեզի վրայ ունեցած Աստուծոյ առատ շնորհքին համար։ 15 Շնորհակալութիւն Աստուծոյ անպատմելի պարգեւին համար։

10 Ես Պաւղոս ինքս կ՚աղաչեմ ձեզ Քրիստոսի հեզութեամբն ու մեծահոգութեամբը, ես որ ձեր մէջ խոնարհ եմ, երբ ձեզի հետ եմ, բայց հեռու եմ ձեզմէ, կ՚աղաչեմ ձեզ։ 2 Կ՚աղաչեմ որ երբ ներկայ եմ, չստիպուիմ այն վստահութեամբ որով կ՚ենթադրեմ որ կարծիք ունենալ ոմանց վրայ որ մեզ մարմնաւոր կերպով կը դատեն։ 3 Որովհետև թէպէտ մարմնով կ՚ապրինք, բայց մարմնաւոր կերպով չենք պատերազմիր։ 4 Որովհետև մեր պատերազմին զէնքերը մարմնաւոր չեն, հապա Աստուծոյ զօրաւոր են՝ ամրոցները քակելու համար։ Խորհուրդները կը քակենք 5 ու ամէն բարձրութիւն որ Աստուծոյ գիտութեան դէմ կը բարձրանայ, ու ամէն միտք կը գերեվարենք Քրիստոսի հնազանդութեան համար, 6 ու պատրաստ ենք պատիժ տալու ամէն անհնազանդութեան, երբ ձեր հնազանդութիւնը լրիւ ըլլայ։ 7 Ձեր առջեւ եղածը կը նայիք։ Եթէ մէկը համոզուած է որ Քրիստոսի է, թող նորէն մտածէ իր մասին, որ ինչպէս ինքը Քրիստոսի է, մենք ալ նոյնպէս Քրիստոսի ենք։ 8 Որովհետև եթէ աւելի շատ պարծենամ մեր իշխանութեան համար, որ Տէրը մեզի տուաւ ձեզ շինելու համար ու ոչ թէ քակելու համար, չամչնամ։ 9 Չեմ ուզեր թուղթերովս ձեզ վախցնողի պէս երեւնամ։ 10 Որովհետև կ՚ըսեն թէ թուղթերը ծանր ու զօրաւոր են, բայց մարմնաւոր ներկայութիւնը տկար է ու խօսքը՝ արհամարհելի։ 11 Ասիկա թող մտածէ ան որ այդպէս կ՚ըսէ, որ ինչպէս թուղթերովս բացակայ եղած ատենս խօսքով ենք, նոյնպէս ներկայ եղած ատենս ալ գործով պիտի ըլլանք։ 12 Որովհետև չենք համարձակիր մեզ ոմանց հետ դասելու կամ զանոնք մեզի հետ համեմատելու որ իրենք զիրենք կը գովեն։ Բայց անոնք իրենք իրենց չափով կը չափեն ու իրենք իրենց հետ կը համեմատեն, ուստի չեն հասկնար։ 13 Մենք ալ պարծանքի համար չենք պարծիր մեր չափէն դուրս, հապա ըստ չափուն կանոնին որ Աստուած մեզի բաժնեց, որ նաև ձեզի հասնինք։ 14 Որովհետև մեր չափէն դուրս չենք երթար, ինչպէս թէ ձեզի չհասած ըլլայինք, որովհետև մենք ալ ձեզի հասանք Քրիստոսի աւետարանին համար։ 15 Մեր չափէն դուրս չենք պարծիր ուրիշներու աշխատանքներուն համար, բայց կը յուսանք որ ձեր հաւատքին աճելովը մեր կանոնին համեմատ աւելի շատ ընդարձակուինք ձեր մէջ, 16 որպէսզի ձեզմէ անդին եղող տեղերուն աւետարանը քարոզենք, ոչ թէ ուրիշի մը կանոնին համեմատ պատրաստ գտնուած բաներու համար պարծինք։ 17 Բայց ան որ պարծի, Տէրոջմով թող պարծի։ 18 Որովհետև ոչ թէ ան որ ինքզինքը կը գովէ՝ ընտրեալ է, հապա ան որ Տէրը կը գովէ։

11 Կ՚ուզեմ որ ինծի հանդուրժէք մէկ քիչ յիմարութիւն։ Բայց ինծի կը հանդուրժէք։ 2 Որովհետև ձեզի համար նախանձով կը նախանձիմ Աստուծոյ նախանձով, որովհետև ձեզ մէկ առնուի կ՚ամուսնացուցի, որպէսզի ձեզ սուրբ կոյս մը ներկայացնեմ Քրիստոսին։ 3 Բայց կը վախնամ որ ինչպէս օձը իր խորամանկութեամբ Եւային խաբեց, նոյնպէս ձեր միտքերը չապականուին ու Քրիստոսի հանդէպ ունեցած անկեղծ ու մաքուր հաւատքէն չկտրուին։ 4 Որովհետև եթէ մէկը գայ ու ուրիշ Յիսուս մը քարոզէ, զոր մենք չենք քարոզած, կամ ուրիշ հոգի մը ընդունիք, զոր չէք ընդունած, կամ ուրիշ աւետարան մը, զոր չէք ընդունած, լաւ կ՚ընէք որ հանդուրժէք։ 5 Որովհետև կը կարծեմ թէ ոչ մէկ բանով պակաս չեմ այն մեծ առաքեալներէն։ 6 Թէպէտ խօսքով տգէտ եմ, բայց ոչ գիտութեամբ։ Ամէն կերպով ձեզի ամէն բան յայտնի ըրինք։ 7 Մեղանչեցի՞ արդեօք ես ինքզինքս խոնարհեցնելով, որպէսզի դուք բարձրանաք, որովհետև ձրի աւետարանը ձեզի քարոզեցի։ 8 Ուրիշ եկեղեցիներէ աւարներ առի, որպէսզի ձեզի ծառայեմ։ 9 Ու երբոր ձեր մօտ էի ստիպուած ատենս, ոչ մէկուն ծանրացայ, որովհետև եղբարքը Մակեդոնիայէն եկան ինծի հոգածութիւն ընելով։ Ամէն կերպով ձեզի ծանրացած չեղայ ու պիտի չըլլամ։ 10 Քրիստոսի ճշմարտութիւնը որ իմ մէջս է, կ՚ըսեմ թէ Աքայիոյ գաւառներուն մէջ այս պարծանքը չպիտի խլուի ինծմէ։ 11 Ինչո՞ւ համար։ Չե՞մ սիրեր ձեզ։ Աստուած գիտէ։ 12 Բայց ինչ որ կ՚ընեմ, պիտի շարունակեմ ընել, որպէսզի պատրուակ չտամ անոնց որ պատրուակ կ՚ուզեն գտնել, որպէսզի ինչպէս մենք, նոյնպէս ալ անոնք գտնուին պարծանքի առիթ ունեցող։ 13 Որովհետև այդպիսիները կեղծ առաքեալներ են, նենգաւոր բանուորներ, որ Քրիստոսի առաքեալներուն կը նմանցնեն զիրենք։ 14 Ու զարմանալի չէ, որովհետև Սատանան ինքն իրեն կը նմանցնէ լոյսի հրեշտակի։ 15 Ուրեմն մեծ բան չէ եթէ անոր սպասաւորները ալ նմանցնեն իրենք զիրենք արդարութեան սպասաւորներուն։ Անոնց վախճանը իրենց գործերուն համեմատ պիտի ըլլայ։ 16 Նորէն կ՚ըսեմ, մէկը չկարծէ թէ յիմար եմ, եթէ ալ ոչ, յիմարի պէս ընդունեցէք զիս, որպէսզի ես ալ մէկ քիչ պարծենամ։ 17 Ինչ որ կը խօսիմ, Տէրոջ պէս չեմ խօսիր, հապա յիմարութեան պէս, այս պարծանքի վստահութեամբ։ 18 Որովհետև շատեր մարմնաւոր կերպով կը պարծին, ես ալ պարծիմ։ 19 Որովհետև ուրախութեամբ կը հանդուրժէք յիմարները, դուք որ իմաստուն էք։ 20 Որովհետև կը հանդուրժէք եթէ մէկը ձեզ ստրկացնէ, եթէ մէկը ձեզ կլլէ, եթէ մէկը ձեզմէ առնէ, եթէ մէկը ձեզ կը բարձրացնէ երեսին։ 21 Ամօթով կ՚ըսեմ թէ մենք տկար եղանք։ Բայց ինչ որ ոմանք կը համարձակին, յիմարութեամբ կ՚ըսեմ, ես ալ կը համարձակիմ։ 22 Եբրայեցի՞ են, ես ալ այդպէս եմ։ Իսրայէլացի՞ են, ես ալ այդպէս եմ։ Աբրահամի զաւա՞կ են, ես ալ այդպէս եմ։ 23 Քրիստոսի սպասաւո՞ր են, յիմարի պէս կ՚ըսեմ, ես աւելի եմ։ Աւելի շատ աշխատանքներու մէջ, աւելի շատ բանտերու մէջ, անհամեմատ աւելի շատ գանակոծուածներու մէջ, շատ անգամ մահուան վտանգներու մէջ։ 24 Հրեաներէն հինգ անգամ քառասունէն մէկ պակաս հարուածներ առի։ 25 Երեք անգամ գաւազանահարուեցայ, մէկ անգամ քարկոծուեցայ, երեք անգամ նաւաբեկութիւն կրեցի, գիշեր ու ցերեկ անդունդի մէջ մնացի։ 26 Շատ անգամ ճամբորդութիւններու մէջ, գետերու վտանգներու մէջ, աւազակներու վտանգներու մէջ, ազգակիցներէս վտանգներու մէջ, հեթանոսներէ վտանգներու մէջ, քաղաքի մէջ վտանգներու մէջ, անապատի մէջ վտանգներու մէջ, ծովու վտանգներու մէջ, կեղծ եղբարց մէջ վտանգներու մէջ։ 27 Աշխատութեան ու տանջանքի մէջ, շատ անգամ անքնութեան մէջ, սովի ու ծարաւի մէջ, շատ անգամ պահքերու մէջ, ցուրտի ու մերկութեան մէջ։ 28 Ասոնցմէ զատ, ամէն օր ինծի վրայ հասնող հոգածութիւնը, որ բոլոր եկեղեցիներուն համար է։ 29 Ո՞վ տկարանայ, որ ես ալ տկարանամ։ Ո՞վ գայթակղի, որ ես ալ չվառիմ։ 30 Եթէ պարծենալ պէտք է, իմ տկարութեանս վրայ պարծենամ։ 31 Տէր Յիսուսի Աստուծոյ ու Հօր, որ միշտ օրհնեալ է, գիտէ թէ չեմ ստեր։ 32 Դամասկոսի մէջ Արետաս թագաւորին նահանգապետը պահակներ դրած էր քաղաքին դռները բռնելու համար զիս, 33 բայց պատուհանէ մը զամբիւղով պատի միջէն վար իջեցուեցայ ու անոր ձեռքերէն ազատեցայ։

12 Պարծենալ պէտք է, թէպէտ օգտակար չէ, բայց պիտի գամ Տէրոջ տեսիլներուն ու յայտնութիւններուն։ 2 Գիտեմ մարդ մը Քրիստոսի մէջ որ տասնչորս տարի առաջ (մարմնով էր թէ մարմնէն դուրս, չգիտեմ, Աստուած գիտէ) մինչեւ երրորդ երկինքը փրցուեցաւ։ 3 Գիտեմ այդ մարդը (մարմնով էր թէ մարմնէն դուրս, չգիտեմ, Աստուած գիտէ) 4 որ դրախտը փրցուեցաւ ու անհնարին խօսքեր լսեց, որոնք մարդուն չի վայլեր խօսիլ։ 5 Այդպիսի մարդուն համար պարծենամ, բայց ինքզինքիս համար չպարծենամ, հապա իմ տկարութիւններուս համար։ 6 Որովհետև եթէ ուզեմ պարծենալ, յիմար չեմ ըլլար, որովհետև ճշմարտութիւնը կ՚ըսեմ։ Բայց կը խնայեմ, որպէսզի մէկը ինծի համար աւելի բան չխորհի քան թէ ինծմէ տեսնած կամ լսածը։ 7 Եւ տեսիլներուն գերազանցութեան համար որ չափազանց չհպարտանամ, մարմնոյս մէջ խայթ մը տրուեցաւ ինծի, Սատանայի հրեշտակ մը, որ զիս հարուածէ, որպէսզի չափազանց չհպարտանամ։ 8 Այդ պատճառով երեք անգամ Տէրոջ աղաչեցի, որ անկէ հեռանայ։ 9 Ան ալ ըսաւ ինծի. «Իմ շնորհքս քեզի բաւական է, որովհետև զօրութիւնս տկարութեան մէջ կատարեալ կ՚ըլլայ»։ Ուրեմն ամենայն ուրախութեամբ աւելի պիտի պարծենամ իմ տկարութիւններուս մէջ, որպէսզի Քրիստոսի զօրութիւնը ինծի վրայ բնակի։ 10 Ուստի Քրիստոսի համար կը հաճիմ տկարութիւններու, նախատինքներու, նեղութիւններու, հալածանքներու, նեղութեանց մէջ, որովհետև երբ տկար եմ, այն ատեն զօրաւոր եմ։ 11 Յիմար եղայ, դուք ստիպեցիք զիս։ Ես ձեզմէ պէտք էր որ գովուած ըլլայի, որովհետև ոչ մէկ բանով պակաս չեմ այն մեծ առաքեալներէն, թէպէտ ոչինչ եմ։ 12 Առաքեալի նշանները ձեր մէջ համբերութեամբ, նշաններով, սքանչելիքներով ու զօրութիւններով գործուեցան։ 13 Ի՞նչ բանով պակաս էք միւս եկեղեցիներէն, բացի միայն ինքս ձեզի ծանր չեղայ։ Ներեցէք ինծի այս անիրաւութեան համար։ 14 Ահա երրորդ անգամ պատրաստ եմ ձեզի գալու, ու ձեզի ծանր չեղայ։ Որովհետև ձեր ունեցածը չեմ փնտռեր, հապա ձեզ։ Որովհետև զաւակները ծնողներուն համար չեն դիզեր, հապա ծնողները զաւակներուն համար։ 15 Ես ալ ամենայն սիրով պիտի ծախսեմ ու ինքզինքս ալ պիտի ծախսուիմ ձեր հոգիներուն համար, թէպէտ որքան աւելի շատ կը սիրեմ, նոյնքան քիչ կը սիրուիմ։ 16 Բայց ըսենք որ ես ձեզի ծանր չեղայ, ուրեմն խորամանկ էի ու նենգութեամբ բռնեցի ձեզ։ 17 Ձեզի ղրկած մարդոցմէ մէկուն միջոցով ձեզմէ օգուտ քաղեցի՞։ 18 Տիտոսին խրատեցի ու եղբայրը անոր հետ ղրկեցի։ Տիտոս ձեզմէ օգուտ քաղեցի՞։ Մենք նոյն ոգիով չենք գացած նոյն քայլերով չենք քալած։ 19 Դարձեալ կը կարծէք թէ ձեզի կը պաշտպանուինք։ Աստուծոյ առջեւ Քրիստոսի մէջ կը խօսինք, սիրելինե՛ր, ամէն բան ձեր շինութեան համար է։ 20 Որովհետև կը վախնամ որ գամ ու ձեզ ինչպէս չուզեմ գտնեմ, ու ես ալ ձեզի ինչպէս չուզէք գտնուիք, որ չըլլայ թէ կռիւներ, նախանձներ, բարկութիւններ, հակառակութիւններ, չարախօսութիւններ, ականջ ծակծկելներ, ամբարտաւանութիւններ, խռովութիւններ ըլլան ձեր մէջ։ 21 Որովհետև կը վախնամ որ գամ ու Աստուած ինծի նորէն խոնարհեցնէ ձեր առջեւ, ու սուգ ընեմ շատերուն համար որ առաջ մեղանչեցին ու չապաշխարեցին իրենց ունեցած պղծութեան, պոռնկութեան ու գարշելի արարքներուն համար։

13 Ահա երրորդ անգամ պատրաստ եմ ձեզի գալու։ Երկու կամ երեք վկաներու բերնով ամէն խօսք պիտի հաստատուի։ 2 Երկրորդ անգամ ներկայ եղած ատենս նախապէս ըսի ու հիմա ալ բացակայ եղած ատենս կ՚ըսեմ նախապէս մեղանչածներուն ու միւս բոլորին, որ եթէ նորէն գամ, չպիտի խնայեմ։ 3 Որովհետև Քրիստոս որ իմ մէջս կը խօսի, փորձութեան չենթարկուիր, հապա ձեր մէջ զօրաւոր է։ 4 Որովհետև թէպէտ տկարութեամբ խաչուեցաւ, բայց Աստուծոյ զօրութեամբ կը կենդանանայ։ Որովհետև մենք ալ տկար ենք անոր հետ, բայց Աստուծոյ զօրութեամբ անոր հետ կենդանի պիտի ըլլանք ձեզի համար։ 5 Ինքզինքնիդ փորձեցէք թէ հաւատքի մէջ էք, ինքզինքնիդ քննեցէք։ Չե՞ք ճանչնար ինքզինքնիդ թէ Յիսուս Քրիստոս ձեր մէջ է, եթէ ոչ անպիտան էք։ 6 Բայց յուսամ որ պիտի գիտնաք թէ մենք անպիտան չենք։ 7 Կ՚աղաչենք Աստուծոյ որ ոչ մէկ չարիք ընէք, ոչ թէ մենք յայտնի ըլլանք, հապա դուք բարի ընէք, թէկուզ մենք անպիտան ըլլանք։ 8 Որովհետև ճշմարտութեան դէմ բան չենք կրնար, հապա ճշմարտութեան համար։ 9 Որովհետև կ՚ուրախանանք երբ տկար ենք, դուք ալ զօրաւոր էք։ Ասիկա ալ կ՚աղաչենք, որ կատարեալ ըլլաք։ 10 Ասոր համար բացակայ եղած ատենս կը գրեմ, որպէսզի ներկայ եղած ատենս խիստ չվարուիմ, այն իշխանութեան համեմատ որ Տէրը ինծի տուաւ շինելու համար ու ոչ թէ քակելու համար։ 11 Վերջապէս, եղբայրնե՛ր, ուրախացէք, կատարեալ եղէք, մխիթարուեցէք, նոյն միտքը ունեցէք, խաղաղութեամբ ապրեցէք, ու սիրոյ ու խաղաղութեան Աստուածը ձեզի հետ պիտի ըլլայ։ 12 Իրարու սուրբ համբոյրով ողջունեցէք։ 13 Բոլոր սուրբերը ձեզ կ՚ողջունեն։ 14 Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը, Աստուծոյ սէրը ու Սուրբ Հոգիին հաղորդութիւնը ձեր բոլորին հետ ըլլայ։

1 Կը հարցնեմ թէ Քրիստոսի հաւատքը կը քարոզեն ես ընդունելի կը դառնամ։ 2 Կը ցաւիմ թէ անոնք որ կը հաստատ կ՚արդարանան, ձեզ կ՚արհնուին Աբրահամին հետ։ 10 Ու շատ խաչադրաւ կը հաստատ ասիկա։

1 Ո՛վ անմիտ Գաղատացիք, «ո՞վ ձեզ հրապուրեց» որ ձեր աչքերուն առջեւը Յիսուս Քրիստոս ձեր մէջը խաչը եւած նկարագրուեցաւ։ 2 Ասիկա միայն կ՚ուզեմ ձեզմէ սորվիլ։ Օրէնքին գործերովը Հոգին առիք՝ թէ հաւատքին լսելովը։ 3 Այդչափ անմի՞տ էք։ Հոգիով սկսեցիք, հիմա մարմինո՞վ կը վերջանաք։ 4 Այնչափ բաներ պարա՞պ տեղը ձեր վրայէն անցան, (թէ որ պարապ ալ ըլլայ)։ 5 Ուստի ան որ ձեզի Հոգին կը տայ ու ձեր մէջ զօրութիւններ կ՚ընէ, օրէնքի գործերո՞վ կ՚ընէ, թէ լսելուն հաւատքո՞վ։ 6 Ինչպէս Աբրահամ «Աստուծոյ հաւատաց ու արդարութիւն համարուեցաւ»։ 7 Ուրեմն գիտցէք որ հաւատքէ եղողները Աբրահամի զաւակներն են։ 8 Ու Գրուածը նախատեսելով որ Աստուած հեթանոսները հաւատքով պիտի արդարացնէ, Աբրահամին առաջուընէ աւետարանեց թէ «Քեզմով բոլոր ազգերը պիտի օրհնուին»։ 9 Ուրեմն հաւատքէ եղողները հաւատացեալ Աբրահամի հետ կ՚օրհնուին։ 10 Որովհետև օրէնքի գործերէ եղողները անէծքի տակ են, որովհետև գրուած է. «Անէծք ամէն մարդու որ չի մնար Օրէնքի գրուածներուն մէջ ամէն բան կատարելու համար»։ 11 Ու որ ոչ մէկ մարդ օրէնքով Աստուծոյ առջեւ արդարացած չըլլայ յայտնի է, որովհետև «Արդարը հաւատքով պիտի կենդանանայ»։ 12 Բայց Օրէնքը հաւատքէ չէ, հապա «Ան որ զանոնք կը կատարէ, անոնցմով պիտի կենդանանայ»։ 13 Քրիստոս մեզ Օրէնքին անէծքէն ազատեց, մեզի համար անէծք ըլլալով, որովհետև գրուած է. «Անէծք ամէն մարդու որ փայտի վրայ կախուած է»։ 14 Որպէսզի Աբրահամի օրհնութիւնը Յիսուս Քրիստոսով հեթանոսներուն հասնի, որպէսզի հաւատքով խոստացուած Հոգին ստանանք։ 15 Եղբայրնե՛ր, մարդկային կերպով կ՚ըսեմ, մարդու մը հաստատուած ուխտին անգամ մը որ հաստատուի, ոչ ոք կրնայ զայն ոչնչացնել կամ անոր վրայ բան մը աւելցնել։ 16 Աբրահամի ու անոր զաւկին խոստումները եղան։ Չ՚ըսեր թէ զաւակներուն՝ շատերուն, հապա մէկուն՝ թէ քու զաւկիդ, որ է Քրիստոս։ 17 Ասիկա կ՚ըսեմ, որ Աստուծմէ առաջուընէ հաստատուած ուխտը չեղեալ չընէ Օրէնքը որ չորս հարիւր երեսուն տարի ետքը եղաւ, որպէսզի խոստումը ոչնչացնէ։ 18 Որովհետև եթէ ժառանգութիւնը Օրէնքէ է, ալ խոստումէ չէ։ Բայց Աստուած Աբրահամի շնորհեց զայն խոստումով։ 19 Ուրեմն Օրէնքը ինչո՞ւ համար եղաւ։ Յանցանքներուն համար աւելցուեցաւ, մինչեւ որ զաւակը գայ որուն խոստացուած էր, հրեշտակներով միջնորդի ձեռքով հաստատուած։ 20 Միջնորդ մը մէկուն համար չէ, բայց Աստուած մէկ է։ 21 Ուրեմն Օրէնքը Աստուծոյ խոստումներուն հակառա՞կ է։ Չըլլայ։ Որովհետև եթէ մեզի տրուած Օրէնք մը կենդանացնելու կարող ըլլար, արդարեւ արդարութիւնը Օրէնքէ պիտի ըլլար։ 22 Բայց Գրուածը ամէնքը մեղքի տակ փակեց, որպէսզի Յիսուս Քրիստոսի հաւատքին խոստացուածը հաւատացողներուն տրուի։ 23 Բայց հաւատքը գալէ առաջ Օրէնքի տակ պահուած էինք, հաւատքը յայտնուելիք ատենը փակուած։ 24 Ուրեմն Օրէնքը մեզ Քրիստոսի մօտ տանելու դաստիարակ եղաւ, որպէսզի հաւատքէ արդարանանք։ 25 Բայց հաւատքը գալէ ետքը դաստիարակի տակ չենք։ 26 Որովհետև բոլորդ Քրիստոս Յիսուսի մէջ հաւատքով Աստուծոյ որդիներ էք։ 27 Որովհետև որ չափ Քրիստոսի մկրտուեցաք, Քրիստոսը հագաք։ 28 Հրեայ չկայ հեթանոս չկայ, ծառայ չկայ ազատ չկայ, արու չկայ էգ չկայ, որովհետև բոլորդ մէկ էք Քրիստոս Յիսուսի մէջ։ 29 Եթէ Քրիստոսինն էք, ուրեմն Աբրահամի զաւակ էք, խոստումին համեմատ ժառանգներ։

4 Կ՚ըսեմ թէ ժառանգը որքան ատեն որ մանուկ է, ծառայէ տարբեր չէ, թէպէտ ամէնուն տէր է։ 2 Հապա հօրը սահմանած ատենը հասնելու համար խնամակալներու ու տնտեսներու տակ է։ 3 Այսպէս ալ մենք, երբ մանուկ էինք, աշխարհի տարրերուն տակ ստրկութեան մէջ էինք։ 4 Բայց երբ ժամանակին լրումը եկաւ, Աստուած իր Որդին ղրկեց, որ կնոջէ ծնաւ, Օրէնքին տակ եղաւ, 5 որպէսզի Օրէնքին տակ եղողները գնէ, որպէսզի որդեգրութիւնը ստանանք։ 6 Ու որովհետև որդիներ էք, Աստուած ձեր սիրտերուն մէջ իր Որդիին Հոգին ղրկեց, որ կը գոչէ. «Աբբա, Հայր»։ 7 Ուրեմն ալ ծառայ չես, հապա որդի, ու որովհետև որդի ես, Աստուծմով ժառանգ ալ։ 8 Ձեզի ալ, որ Աստուած չէք ճանչնար, ստրկացեր էիք անոնց որ բնութեամբ աստուածներ չեն։ 9 Հիմա ալ, որ Աստուած կը ճանչնաք, աւելի ճիշդ՝ Աստուծմէ կը ճանչցուիք, ինչպէ՞ս կը դառնաք նորէն տկար ու աղքատ տարրերուն, որոնց նորէն նոր ստրկութեան համար կ՚ուզէք ծառայել։ 10 Օրեր ու ամիսներ ու ժամանակներ ու տարիներ կը պահէք։ 11

և ձեր միջը զօրութիւններ գործեց , օրէնքին՝ ի գործելոյն էր՝ թէ հաւատքին լսե-
6 լովը : Ինչպէս որ Աբրահամ Աստուծոյ հաւատաց , ու անոր արդարութիւն անոր-
7 նուեցաւ : Ուրեմն գիտցէք թէ Աստուծմէ հաւատքն
8 են՝ անոնք են Աբրահամի որդիքը : Եւ գիրքը առաջուց գիտնալով թէ Աստուած հեթանոս-
ները հաւատքով կ՚արդարացընէ՝ առաջուց աւետիս տուաւ Աբրահամին, թէ՝ Քեզմով
9 պիտի օրհնուին բոլոր ազգերը : Ուստի անոնք որ հաւատքէն են՝ կ՚օրհնուին հաւատացեալ
10 Աբրահամին հետ : Վասն զի անոնք որ օրէնքին գործելէն են՝ անէծքի տակ են . քանզի գրուած է թէ՝ Անիծեալ ըլլայ ամէն մարդ՝ որ օրէնքին գիրքը ամէն գրուածներուն մէջ
11 չկենար՝ զանոնք կատարէ : Եւ թէ օրէնքով մէկը չկրնար արդարանալ Աստուծոյ առջեւը , ան յայտնի է . քանզի՝ Արդարը հա-
12 ւատքէն պիտի ապրի : Բայց օրէնքը հաւատքէն չէ , հապա՝ Ան որ կը կատարէ ան զանի-
13 րը՝ անոնցմով պիտի ապրի : Քրիստոս մեզ ծախու առաւ օրէնքին անէծքէն՝ ինքը մեզի համար անէծք ըլլալով . (քանզի գրուած է թէ՝ Անիծեալ է ան ամէնը՝ որ փայտի կը կա-
14 խուի .) ՝Որ Աբրահամին օրհնութիւնը հեթանոսներուն վրայ ըլլայ Քրիստոս Յիսուսով . ՛որ մենք՝ Հոգւոյն խոստումնքը առնենք
15 հաւատքով : Մարդ ու՝ եթէ պէս կը պրռ-
ցնամ, եղբայրներ . Մարդու մը հաս-
տատած կտակը մէկը չխոտրեցնէ , ոչ ալ անոր
16 վրայ ուրիշ պատուէր մը կ՚աւելցընէ : Այդ խոստումնքները Աբրահամին ու անոր սերունդին եղան . չըսեր , եւ՝՝ սերունդներուդ՝ որպէս թէ շատերու համար , հապա որպէս թէ մէկու մը համար , եւ քու սերունդիդ ,
17 Որ ան Քրիստոս է : Բայց ասիկա կը պրռցնամ՝ Որ կտակը՝ որ առաջուց Աստուծմէ հաստա-
տուեցաւ Քրիստոսով , ՝օրէնքը չորս հարիւր երեսուն տարիէն ետեւ որ գրուեցաւ , չկրնար անվաւեր ընել՝ խոստումնքը խափանելու հա-
18 մար : Վասն զի թէ որ ժառանգութիւնը օրէնքէն կ՚ըլլայ , Ուրեմն ալ խոստումնքէն չէ . բայց Աբրահամին խոստումնքով շնորհեց Աստուած :

19 Ուրեմն ինչո՞ւ համար է օրէնքը . ՝յանցա-

ե Ած · Ա՛ե · ե · Հբ·
ասմ՛ · գ · 3 · ը · 21 ·
22 · Ըաղ · բ · 23 ·
բ Ըաղ · ը · 10 · Հբ·
ասմ՛ · դ · 11 · 12 ·
16 ·
զ Տ՛ես Հասմ՛ · բ ·
17 · Հմր · 22 ·
է Ած · Ա՛ր · 3 · Ա՛ը·
18 · Ի՛ր · 18 · Գ՛որ ·
գ · 25 ·
ը Ր Օր · Ի՛ե · 26 · Ե·
ր՛ե՛մ՛ · Ա՛ա · 3 ·
թ Գ՛ե · բ · 10 ·
ժ Ե՛մր · բ · 4 · Հբ·
ասմ՛ · ա · 17 · Եբր·
Ա՛ · 38 ·
ի Հասմ՛ · գ · 8 · 9 ·
Ա՛ · 5 · 6 · Ա՛ա · 6 ·
լ Ղե · Ա՛ը · 5 · Նե·
ևմ՛ · Բ · 29 · Եչեկ·
Ի՛ · 11 · Հասմ՛ · Ա՛·
3 ·
խ Հասմ՛ · ը · 3 · բ ·
Կոր · Ե · 21 · Գե·
գ · 5 ·
ծ Ր Օր · Ի՛ա · 23 ·
կ Հասմ՛ · գ · 9 · 10 ·
Ե՛ · ր · 13 · Ի՛ա ·
3 · Եբ՛ե՛ր · բա · 33 ·
ր · 49 · Եչեկ՛ · Ա՛ա·
19 · Հչ · 27 · Ցաքե·
ր · 23 · 33 · Ջոբ ·
Ա՛ր · 10 · Ցաքե · Ե·
39 · Գոր · ր · 35 ·
ղ Եբր · Բ · 17 ·
ի Ած · Ա՛ր · 3 · 7 ·
Ի՛ · 11 · Հասմ՛ · Ա՛·
3 ·
ճ ա Կար · Ա՛ր · 12 ·
Եղ · Ա՛ր · 40 · 41 ·
ն Հասմ՛ · գ · 15 · 14 ·
Հմր · 21 ·
շ Հասմ՛ · ը · 17 ·
ո Հասմ՛ · գ · 14 ·
Ցաքե · Ա՛ե · 28 ·
Հասմ՛ · գ · 16 · Ե·
16 ·
չ Ա՛ա · Ե · 17 · Հբ·

ա Հմր · 10 ·
բ Գոր · Ե · 53 · Եբր·
ր · 2 ·
գ Եղ · Ի՛ · 19 · 21 · 22 ·
ր Օր · Ե · 5 · 23 ·
25 · 27 · 28 · Ցաքե ·
ա · 17 · Գոր · Ե ·
38 · ա Տ՛ես · ր · 3 ·
դ Հասմ՛ · գ · 19 · 20 ·
ե Գ՛ե · ր · 21 ·
զ Հմր · 8 ·
է Հասմ՛ · գ · 17 ·
ը Հասմ՛ · գ · 8 · 10 ·
23 · Ժ՛ա · 32 ·
թ Հասմ՛ · գ · 11 · 12 ·
16 ·
ժ Մ՛ատ · Ե · 17 · Հբ·
ասմ՛ · Ժ · 4 · Կա·
ր · 17 · Եբր · Ի՛·
ր · 10 ·
ի Գոր · Ժ՛գ · 28 · Գե·
ր · 10 ·
լ Ցաքե · ա · 12 · Հբ·
ասմ՛ · ը · 14 · 15 ·
16 · Գե · գ · 5 · ա
Ցաքե · գ · 1 · 2 ·
խ Հասմ՛ · գ · 3 ·
ծ Հասմ՛ · Ժ՛գ · 14 ·
կ Հասմ՛ · Ժ · 12 · ա
Կոր · Ժ՛ր · 13 · Գե·
Ե · 6 · Կա՛ · գ · 11 ·
ղ Ցաքե · Ժ · 16 · Ե·
20 · 21 · Եփես · ր ·
14 · 15 · 16 · գ · 4 ·
13 ·
ճ Ած · Խ՛ · 10 · 18 ·
Հասմ՛ · Բ · 7 · Եբր·
Ժ՛ · 18 ·
ն Հասմ՛ · ը · 17 · Գե·
գ · 7 · 28 · Եփես ·
գ · 6 ·
—
շ Հմր · 9 · Գե · գ ·
22 · Ե · 3 · Կա՛ · ր ·
8 · 10 · Եբր · Ի՛ ·
10 ·
ո Ած · Խ՛ · 10 · Դան·
Ի՛ · 24 · Մ՛ա՛ր · ա ·
15 · Եփես · ա · 10 ·

1 Բայց՝ կը պրռցնամ, որչափ ժամանակ որ ժառանգը տղայ է՝ ծառային տարբերութիւն
2 մը չունի, թէև ամէնուն տէրն է . Հապա խը-
նամակալներու ու հոգաբարձուներու տակ է՝
3 մինչև հօրը որոշած ժամանակը . Ասանկ ալ մենք երբոր տղայ էինք , ՝աշխարհիս սկզբ-
մունքներուն տակը ծառայ եղած էինք .
4 Բայց երբոր ժամանակը լեցուեցաւ , Իւրկից

Աստուած իր Որդին՝ Որ կենդիկ մը Հեղաւ, Որ-
օրէնքի տակ մնաս. Որպէս զի օրէնքի տակ
եղողները փրկէ, Որ մենք որդեգրութիւնը
ընդունինք։ Եւ որովհետեւ դուք որդիք էք,
Աստուած իր Որդւոյն Հոգին °ձեր սիրտե-
րուն մէջը խրկեց, որ կ'ազդարարէ Աբբայ Հայր։
Ուստի ալ ծառայ չես, հապա որդի. Եւ քանի
որ որդի, ալ Աստուծոյ ժառանգը Քրիստո-
սով։ †Բայց անառնտնը որ չէիք դիտեր զԱս-
տուած, Որ ծառայէիք անոնց՝ որոնք °ի բնէ
Աստուածներ չեն։ Վերջապէս Հիմա որ Ճանչ-
ցած զԱստուած՝ մանաւանդ որ դուք Աս-
տուծմէ Ճանչցուեցաք, Ինչո՞ւ նորէն կը
դառնաք °անոր ոտքը ու չքաւոր սկզբունքնե-
րուն, որոնց նորէն կ'ուզէք ծառայութիւն
բնել։ Օրերը կը զննազանէք, ու ամիսները եւ
ժամանակները ու տարիները։ Կը վախնամ
ձեզմէ, Որ գուցէ պարապ տեղը ձեր վրայ
աշխատած բլլամ։

Ինծի պէս եղէք, ինչու որ ես ալ ձեզի պէս
եղայ, եղբայրներ, ձեզի կ'ազաչեմ. Դուք
ինծի ՚ցաւ մը Հասուցած չէք։ Գիտէք դուք
Որ մարմնոյս տկարութեամբը ձեզի °առջի
անգամ աւետարանը քարոզեցի. եւ իմ մար-
մինս վրայ Ձեր փորձութիւնը Չանարգեցիք
ու չարհամարհեցիք, °Հապա Աստուծոյ հր-
րեշտակի մը պէս զիս ընդունեցիք՝ °Քրիստոս
Յիսուսի պէս։ Ուրեմն †Ի՞նչ էր՞ ան ձեր երա-
նութիւնը. քանի՞ ես կը վկայեմ ձեզի, որ
եթէ կարելի էր՝ ձեր աչքերը պիտի հանէիք
ու ինծի տայիք։ Ուստի ձեր թշնամի՞ն եղայ
Ձեզի ճշմարիտը խօսելուս համար։ °Ձեզի
նախանձաւոր են անոնք՝ չէ թէ բարիին, և
ի'ուզեն Ձեզ արգիլել, որ իրենց նախանձա-
Որ բլլաք։ Միայն ազնիւ է ամէն ատեն բա-
րիին նախանձաւոր բլլալ, ու չէ թէ միայն
երբոր ձեր մէջը բլլամ՝ °իմ որդեակներս,
որ ձեզմով նորէն ծննդական ցաւ կը քաշեմ
մինչեւ որ Քրիստոս ձեր մէջը ձեւակերպի։
Ի'ուզեի հիմա ձեր մէջը ներկայ բլլալ, ու
փոխել իմ ձայնս. ինչու որ ես ձեր վրայով
տարակուսած եմ։

Ըսէք ինծի, դուք որ օրէնքին տակը ի'ու-
զէք բլլալ, օրէնքը չէ՞ք լսեր։ Վասն զի գր-
ուած է թէ Աբրահամ երկու որդի ունէր,
Մէկը՝ ազախնէրէն, ու միւսը՝ ազատ կիներէն։
Բայց ան որ ազախնէրէն էր՝ Մարմնոյ կողմա-
նէ ծնած էր, °իսկ ան որ ազատ կիներէն խոս-
Ասոնցմով նկարագրութիւն կ'ընեմ. Որով-
հետեւ այս կիները երկու ուխտերն են. մէկը
Սինայ լեռնէն՝ որ ծա-
ոտպետութեան համար կը ծնանի, որ է Հագար.
Ինչու որ Հագար Արաբիոյ մէջ Սինայ լեռն
է, և կը համեմատի հիմակուան երուսա-
զիմին՝ որ իր զաւակներովը մէկտեղ կը ծա-
Բայց վերի Երուսաղէմը ազատ է, որ
մեր մայրն է։ Ինչու որ գրուած է,
Ով չծնանող անուշ, ցնծա. ով ծնդի ակն-
ցաւ չքաշող, գոչէ և աղաղակէ. քանզի երեսէ
ձգուածին զաւակները երկի ունեցողին աւե-
Բայց մենք, եղբայր-
նե՛ր, Իսահակին պէս խոստումնին որդի-
Նոյն ինչպէս որ անառնտնը մար-
մնոյ կողմանէ ծնածը կը հալածէր զանիկա
որ հոգիին կողմանէ էր, °անանկ ալ հիմա։
Սակայն գիրքը ի՞նչ կ'ըսէ. °Գոբա հան է
աս ազախնին ու անոր որդին, Ինչու որ
ազախնին որդին ազատ կիսկանը որդւոյն հետ
Ժառանգութիւն պիտի չառնէ։ Ուստի, եղ-
բայրներ, մենք ազախնին զաւակները չենք,
հապա ազատին։

ԳԼՈՒԽ Ե

Կը յորդորէ զանոնք հաստատուն կենալ իրենց ազատութեան
մէջ. 3 և Քրիստոսէն չդատնել. 13 այլ հնազանդ իր-
րու միմեանց ծառայել. որ օրէնքին բովանդակութիւնն է.
19 կը հարկէ մարմնին գործերը. 22 և Հոգիին պտուղները.
25 ու կը յորդորէ Գալատացիները որ հեզով բլլան։

Ուստի տուեր կեցէք °ան ազատութեանով
որով Քրիստոս մեզ ազատեց, Եւ նորէն ծա-
ոտպետութեան լուծի տակ մի մտնէք. Ահա ես
Պօղոս կը գրեմ ձեզի որ եթէ Թլփատուիք
Քրիստոս ձեզի օգուտ մը չընէր։ Եւ դար-
ձեալ ամէն Թլփատուող մարդու կը վկայեմ
թէ ողջախոհական է բոլոր օրէնքը կատարելու։
Խափանած է դուք Քրիստոսէն, որ օրէն-
քով արդարանալ կ'ուզէք, Նոյն շնորհքէն ին-
կած է։ Ինչու որ մենք Հոգիով կը սպասենք
արդարութեան յոյսին Հաւատքով։ Վասն զի
Քրիստոս Յիսուսի քով ոչ Թլփատութիւնը

բանի մը կարող է, ոչ ալ անթվելիութիւնը, 6հապա հաւատքդ՝ որ սիրով ի գործ կը դը-
7 րուի։ 8Դուք ապէկ կը վազէիք. 9ո՞վ ձեզ եա
8 կեցուց՝ որ ճշմարտութեան չհնազանդիք։ Ա-
9 դրդումը անկէ չէ՝ որ ձեզ կանչեց։ 10Փիչ մը
10 խմորը բոլոր զանգուածը կը խմորէ։ 11Բայց ես
յոյս ունիմ ձեր վրայ Տէրոջմով, որ ուրիշ
ներ բան մը պիտի չհամրիք. և ան որ ձեզ
11 կը խռովեցնէ, 12դատապարտութիւն պիտի
կրէ՝ ով որ ըլլայ։ 13Ախայիս, եղբայրներ, թէ
որ ես ապահաւին թլփատութիւն կը քարոզեմ,
տակ ինչո՞ւ կը հալածուիմ. 14ապրելն խաչին գայ-
12 թակղութիւնը խափանուած է. 15Երանի թէ
բոլորովին կտրուէին անոնք որ ձեզ կը խռո-
վեցնեն։

13 Վասն զի դուք ազատութեան կանչուած
էք, եղբայրներ. 16միայն թէ չեր ազատութիւնը
մարմնոյ դէպ-ին-ին-ը պատճառ չըլլայ, հա-
14 պա սիրով իրարու ծառայութիւն ըրէք. 17ին-
չու որ բոլոր օրէնքը առ մէկ խօսքիս մէջ կը
կատարուի, թէ՝ Քեզ ընկերդ սիրես քու ան-
15 ձիդ պէս։ Հապա թէ որ իրար խածնէք և
ուտէք, զգոյշ կեցէք որ չըլլայ թէ իրարմէ
16 ոչնչիք։ Միայն թէ՝ կը պրուցեմ. 18Հո-
գիով գացէք, ու մարմինին ցանկութիւնը պի-
17 տի չկատարէք. 19Ինչու որ մարմինը կը ցանկայ
Հոգիին հակառակ, ու Հոգին մարմինին հա-
կառակ. և ասոնք իրարու հակառակ են, որ
18 չըլլայ թէ ինչ որ կ'ուզէք՝ ան ընէք. 20Բայց
թէ որ Հոգիէն կ'առաջնորդուիք, ալ օրէնքին
19 ներքև չէք. 21ԵՒրզ մարմինին գործքերը
յայտնի են, որ ասոնք են. շնութիւն, պոռ-
20 նկութիւն, պղծութիւն, դիւութիւն, կա-
պաշտութիւն, կախարդութիւն, թշնամու-
թիւններ, կռիւներ, նախանձներ, բարկու-
թիւններ, հակառակութիւններ, երկպառա-
21 կութիւններ, բաժանումներ, 22նախանձք,
ներ, մարդասպանութիւններ, գինովութիւն-
ներ, անառակութիւններ, ու ինչ որասոնց
նման են. որ հիմակուց ես ձեզի կը պրուցեմ,
ինչպէս առաջուց ալ կը պրուցէի, 23որ ասանկ
բաներ գործողները Աստուծոյ արքայութիւնը
22 պիտի չժառանգեն։ 24Բայց Հոգիին պտուղը
ա է, սէր, խնդութիւն, խաղաղութիւն, եր-
23 կայմտութիւն, բարեգթութիւն, բարութիւն,
հաւատարմութիւն, հեզութիւն, ժուժկա-
լութիւն. 25ասանկ բաներուն դէմ օրէնք չկայ։
24 Եւ անոնք որ Քրիստոսինները են՝ ընչից մար-
մինը խաչ հանեցին ցաւերովը ու ցան-
25 կութիւնքով միասին։ 26Եթէ որ Հոգիով կ'ապ-
րինք, Հոգիով ալ կ'ընթանանք։ 27Մի՛
պարծ չըլլանք՝ միմեանց գրգռելով ու իրա-
րու վրայ նախանձելով։

Գլ. Զ

1 Գիտցեր կը յայտնի գործառնութիւնները որ հեղութեամբ վերա-
նայողի մը գործով եղբայրներուն հետ, ու իրար քե-
ւերը վերջնեն, և ատոնցմէն ըլլան գիտ երթիդ վերդա-
պահանչուիս։ 2Ձ և բարի գործելին ետ չհիանաս. 28և կը յա-
ջողի թէ Քրիստոսին օրէնքը հետ ինչ ե. 29Թէ
ինչ ոչինչ բանի չարժենալ։ բայց միայն Քրիստոսի խա-
չովը։

1 Եղբայրնե՛ր, թէ որ մէկը յանկարծ ինչ և
իցէ յանցանքով բռնուելու ըլլայ, դուք որ
հոգևոր էք՝ նմանեցէք հեզութեան հոգիով
ուղղութեան բերէք. քու անձիդ ալ զգուշա-
ցիր որ չըլլայ թէ փորձութեան մէջ
2 իյնաս։ Իրարու ծանրութիւնները կրեցէք,
ու այնպէս Քրիստոսի օրէնքը կատարեցէք։
3 Քանզի թէ որ մէկը ինքզինքը բան մը ըլլալ
կը սեպէ ոնա չէ, անիկա իր անձը կը խաբէ։
4 Բայց ամէն մարդ իր գործը թող նայի, ու
հարքը միայն իր անձին վրայ պարծանք ունե-
5 նայ, ու չէ թէ ուրիշին վրայ։ Ինչու որ ամէն
մէկը իր բեռը պիտի կրէ։

6 Խօսքին աշակերտութիւն ընողը իր վարդա-
պետը ամէն բարի բաներու մասնակից ընէ։
7 Մի խաբուիք. Աստուած ծաղր չըլլար։
8 Վասն զի ինչ որ մէկ մարդ ալ կը սերմանէ՝ նոյ-
նը պիտի հնձէ. հան որ իր մարմինին կը սեր-
մանէ, ան մարմինէն ապականութիւն պիտի
հնձէ. ան որ Հոգիին կը սերմանէ, ան Հո-
գիէն յաւիտենական կեանք պիտի հնձէ։
9 Բայց բարի գործելէն չձանձրանանք, հան-
գի յարմար ժամանակին պիտի հնձենք՝ թէ որ

10 չ[ի]ուխանք ։ Ոչ ասաի քանի որ ժամանակը
ձեռ քերնիս է ։ Բարիք ընենք ամենուն՝ մա-
նաւանդ հաւատքին բնտանիներուն ։
11 Կոչեցէք՝ ինչպէս զիրենք զրեցի ձեզի
12 իմ՝ ձեռ քովս ։ Որպէս որ կ՚ուզեն մարդիկ կոչ-
ուիլ բարի երևնալ, նմանիք ձեզ կը սոխակն
որ ինքնաւրէք ։ Սիայն որ Քրիստոսի խա-
13 չին հանար չհաւանուիս ։ Քանզի անոնք ալ
որ Քրիստոսած են, իրենք օրէնքը չին պա-
հեր, հապա կ՚ուզեն որ զուք ինքնաւրէք ։
14 որ իրենք ձեր մարմինովը պարծենան ։ Ասոնց
նմ՝ քաւ լիցի որ պարծենամ, հապա միայն
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի խաչովը, Որ ա-
նով աշխարհ ինձի խաչը եղած է, ես ալ աշ-
15 խարհի ։ Վասնզի որ Քրիստոս Յիսուսով ոչ Թլ-
փատութիւնը բան մըն է, ոչ ալ անթլփատու-
թիւնը, Հապա նոր ստեղծուած ըլլալ է բանը ։
16 Ու ան ամէնը հոս ան կանոնիս համեմատ կը
քալեն, խաղաղութիւն ու ողորմութիւն ըլլայ
անոնց վրայ, Ու Աստուծոյ իսրայէլին վրայ ։
17 Ամէն հետ ալ կը դիս ինչ չհոգնեցընէ ։ Վասնզի
որ ես Տէր Յիսուսին վերքին նշանները իմ
18 մարմնոյս վրայ կը կրեմ ։ Եղբայրներ, Տէր
Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր հոգիին
հետը ըլլայ ։ Ամէն ։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ Ա.ՌԱՔԵԼՈՑՆ
Ա.Ո ԵՓԵՍԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Պաւղոս Յիսուս Քրիստոսի առաքեալը Աս-
տուծոյ կամքովը, Եփեսոսի մէջ եղած սուր-
բերուն՝ եւ Քրիստոս Յիսուսի հաւատացեալ-
2 ներուն ։ Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի՝ Աս-
տուծմէ մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսէն ։
3 Օրհնեալ է Աստուած և մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի Հայրը, որ մեզ օրհնեց ամէն
հոգևոր օրհնութիւններով երկնաւորներուն
4 մէջ Քրիստոսով ։ Ինչպէս որ մեզ ինքը ընտ-
խարհա սկիզբէն առաջ Ընտրեց, Որ մենք
սուրբ ու անարատ ըլլանք իր առջևը սիրով ։
5 Եւ Նախաջուց մեզ նախնութենէ Իրեն որդեգիր
ընել ըլլալու Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը Ինք համ-
6 քին հաճութիւնը պէս, իր փառաւոր շնոր-
հացը գովութիւնը համար, Որով մեզ զար-
7 դարեց Սիրելիին ձեռքովը ։ Որ անով փրկ-
կութիւն ունինք մենք իր արիւնը միջոցով,
մեղաց թողութիւնը՝ Ինր շնորհքին ճոխութիւն
8 Նր չափովը ։ Որ մեր վրայ առատացուց բոլոր
9 իմաստութիւնովը ու գիտութիւնովը ։ Ամենի
յայտնելով իր կամքին խորհուրդը իր հաճու-
թիւնը պէս, Որն որ ինքը նախասահմա-
10 Նեալ էր ։ Որ ժամանակաց լրանալուն անան-
ձութիւնը մէջ Ամէն բան Քրիստոսի
Քրիստոսով, Ինչ որ երկինքը ու ինչ որ երկրի
11 վրայ կայ, անով՝ Ինրով մենք ալ ժառան-
գութիւն առինք՝ Նախաջուց որոշուած ըլլա-
լով անոր նախասահմանութիւնովը, Որ ամէն
բան իր կամքին խորհրդովը Ի գործ կը գնէ ։
12 Որ մենք անոր փառքին գովութիւն ըլլանք՝
Նախաջուց Քրիստոսի վրայ յուսացողներս ։
13 Որուն վրայ դուք ալ յոյսով՝ երբոր լսեցիք

Ա 1 Յիսու. Քրս. 4 · Աբր. 31 ·
Ա 1 ա Ծնն. ի. 15 · ա Տիմ. չ. 18 · Տիտ. գ. 5 ·
Ա 2 Եփես. բ. 19 · Եբր. գ. 6 ·
Ա 3 Գլ. բ. 5. 14 ·
Ա 4 Փիլ. գ. 15 ·
Ա 5 Գլ. ի. 11 ·
Ա 6 Փիլ. գ. 3. 7. 8 ·
Ա 7 Հռով. գ. 8 · Գլ. բ. 19 ·
Ա 8 ա Կոր. ի. 19 · Գլ. ի. 6 · Կող. գ. 11 ·
ա բ Կոր. ի. 17 ·
Ա 9 Կող. Ա. 26 ·
Ա 10 Եփես. ա. 3 · Տիտ. ա. 4 ·
Ա 11 ա Հռով. բ. 28 · գ. 12 · Ա. 6. 7. 8 ·
Գլ. գ. 7. 9. 29 · Փիլ. գ. 3 ·
Ա 12 բ Կոր. ա. 8 · գ. 10 · Ա.ա. 23 · Գլ. ի. 11 · Կող. ա. 24 ·
Ա 13 բ Տիմ. գ. 22 · Փիլ. ա. 28 ·
Ա 14 Կող. ա. 1 ·
Ա 15 Հռով. ա. 7 · բ Կոր. ա. 1 ·
Ա 16 Կող. ա. 3 ·
Ա 17 Կող. ա. 3 ·
Ա 18 Գաղ. ա. 3 · Տիտ. ա. 4 ·
Ա 19 բ Կոր. ա. 5 · ա Պետ. ա. 3 ·
Ա 20 Գաղ. ա. 2 · 20 ·
Ա 21 Հռով. ը. 38 · բ Թես. բ. 12 · բ Տիմ. ա. 9 · Ծն. ը. 5 · ա Պետ. ա. 9 · բ. 9 ·
Ա 22 Գաղ. ա. 734 · Գլ. բ. 10 · ի. 27 · Կող. ա. 22 · ա Թես. գ. 3 · Տիտ. բ. 12 ·
Ա 23 Հռով. ը. 29. 30 · Հմր. 11 ·
Ա 24 Ծն. ա. 28 · Հը. ամմ. ը. 13 · բ Կոր. գ. 18 · Գաղ. գ. 5 · ա Ծն. գ. 1 ·
Ա 25 Ա.ա. 20 · Ղևտ. մբ. 32 · ա Կոր. ա. 21 · Հմր. ի. 1 ·
Ա 26 Հռով. գ. 24 · Ա. 15 ·
Ա 27 Ա.ա. 17 · Ժէ. ի. Ծն. գ. 35 · Ա. 17 ·
Ա 28 Ա.ա. 4 · Հռով. ժ. 24 · Կող. ա. 16 ·
Ա 29 Գլ. գ. 11 · բ Տիմ. ա. 9 ·
Ա 30 Ելած անով ·
Ա 31 Գաղ. գ. 4 · Եբր. ա. 2 · բ. 10 · ա Պետ. ա. 20 ·
Ա 32 ա Կոր. գ. 22 · 23 · Ժա. 3 · Գլ. բ. 11 · Կող. ա. 12 · գ. 24 · Փիլ. գ. 13 ·
Ա 33 Գլ. ա. 18 · Փիլ. գ. 10 · Ա. 20 ·
Ա 34 Ա.ա. 18 · Եբր. բ. 12 · ա Պետ. ա. 18 · Յայտ. ի. 5 ·
Ա 35 Հռով. բ. 4 · գ. 24 · բ. 23 · Գլ. բ. 7 · գ. 8. 10 · Փիլ. գ. 19 ·
Ա 36 Հռով. Ժգ. 25 · Գլ. գ. 4 · 20 · Կող. ա. 26 ·
Ա 37 Գլ. գ. 11 · բ Տիմ. ա. 9 ·
Ա 38 Ելած անով ·
Ա 39 Գաղ. գ. 4 · Եբր. ա. 2 · բ. 10 · ա Պետ. ա. 20 ·
Ա 40 ա Կոր. գ. 22 · 23 · Ժա. 3 · Գլ. բ. 11 · գ. 13 ·
Ա 41 Փիլ. բ. 9. 16 · Կող. ա. 10 ·
Ա 42 Գաղ. ի. 32 · Իչ. 18 · Հռով. ը. 17 · Կող. ա. 12 · գ. 24 · Տիտ. գ. 7 · Յակ. բ. 5 · ա Պետ. ա. 4 ·
Ա 43 Հմր. 5 ·
Ա 44 Նա. Իչ. 10. 11 · Հմր. ի. 14 · բ Թես. բ. 13 ·
Ա 45 Յակ. ա. 18 ·

հնչմանաւթիւնն խօսքը՝ ձեր փրկութիւն առնադարձը, որուն նաև հաւատալով՝ վախ ապրեցայ Աստը Հոգւոյն ընդունել կենդանացաք.
14 Ուր ան մեր ժառանգ ըլլալուն գրաւն է՝ մինչ չէ առացուած գերի Ինքիսութիւնը՝ ի փառս գովութիւնը հանար։
15 Վասն ես ալ երբոր լսեցի ձեր ճիտասի վրայ ունեցած հաւատքին, ու բոլոր սուրբերուն վրայ ունեցած սէրը,
16 Չեմ դադարիր ձեզի համար գոհութիւն ընելէն ձեզ իմ աղօթքներուս մէջ յիշելով.
17 Ուր մեր Տէր Ճիտասի Քրիստոսի Աստուածը փառաց Հայրը տայ ձեզի իմաստութիւն ու յայտնութիւն
18 հոգին իր գիտութիւնովը. Որպէս զի սրտերը նուզ աչքերը լուսաւորուելով՝ դիտնաք թէ ինչ է անոր հնչումն կանչուելուն յոյսը, ու ինչ է անոր ժառանգութիւնը փառքին հոգութիւնը
19 սուրբերուն մէջ, Եւ ինչ է իր զօրութիւնը դէպի մեզ հաւատացեալներուս մէջ՝ ի կարող զօրութիւնը գործադրութիւնը, Որն որ Քրիստոսի վրայ ի գործ դրաւ, երբոր զանիկա մեռելներէն յարուցց,
21 ու նստեցուց իր աջ կողմն երկնից մէջ Ամէն Իշխանութենէն ու պետութենէն և զօրութենէն ու տէրութենէն վրայ, և ամէն անուան վրայ որ կ՚անուանուի, չէ թէ միայն այս աշխարհին
22 Նիւ մէջ, հապա գալիքին մէջ ալ. Դէւ ամէն բան անոր ոտքերուն տակը Հնազանդեցուց, Եւ զանիկա ամէն բաներու վրայ եկեղեցիին
23 գլուխ գրաւ, Ուր ան անոր մարմինն է, Նորա լրումն՝ որ կը լեցնէ ամէնը ամէն բաներ մէջ։

ԳԼՈՒԽ Բ

1 Եւ ան ձեզ որ յանցանքներու ու մեղքերու
2 մէջ մեռած էիք Ինչ Ինչ ժամանակ Ինչ ժամանակ
3 ներդործէ. Ուր առնուօք մենք ամէնքս ալ անոնց մէջը կը պարապէինք Մեր մարմնին ցանկութիւններովը, և մարմնին ու միտքին ուզածը կը կատարէինք. Եւ բնութեամբ բարկութեան որդիք էինք՝ ինչպէս ուրիշները.
4 Բայց Աստուած որ մեծ է ողորմութիւնով, իր առատ սիրոյն համար՝ որով մեզ սիրեց,
5 Երբոր յանցանքներու մէջ մեռած էինք, Մեզ Քրիստոսի հետ կենդանացուց, (դուք շնորհքով փրկուած էք,)
6 Եւ անոր հետ հանեցուց երկնաւորներուն մէջ Քրիստոս Յիսուսով,
7 Որպէսզի մէջ գալու դարերուն մէջը ցուցնէ իր շնորհքին գերազանց մեծութիւնը՝ Քրիստոս Յիսուսով մեզի
8 Քանզի շնորհքով փրկուած էք դուք հաւատքի միջոցով. և ասիկա ձեզմէ չէ, Աստուծոյ պարգեւն է.
9 Ոչ գործերէն, որ մէկը չպարծենայ.
10 Քանզի ինչ որ մենք անոր ձեռագործն ենք, Քրիստոս Յիսուսով ստեղծուած բարի գործերու համար, որոնց Աստուած առաջուց պատրաստեց հոն, որ անոնց մէջը քալենք։
11 Վասն որոնց յիշեցէք որ դուք ազգով հեթանոսներ էիք, (որոնք անթլփատութիւն կ՚ըսուին անոնցմէ՝ որ թլփատութիւն կ՚ըսուին մարմնի մէջ ձեռքով
12 եղած,) Ուր այնպէս դուք առանց Քրիստոսի էիք, ու հեռացած էիք Իսրայէլի քաղաքացիութենէն, և օտարացած խոստումներուն ուխտերէն, ու յոյս չունէիք, և աշխարհի մէջ անաստուած էիք։ Բայց հիմա Քրիստոս Յիսուսով՝ դուք որ առաջ հեռու էիք, մերձաւոր եղաք Քրիստոսի
14 արիւնովը։ Վասն որ անիկա է մեր խաղաղութիւնը, Որ երկուքը մէկ ըրաւ, ու մէջ տեղի բաժանող պատը՝ այսինքն նախ-

---

1 Ա Ա Ա

15 Քրիստոսի իւրում մարմնովն՝ քակեց, եւ
հրամայութեամբ եղած պատուիրանացն օ-
րէնքը խափանեց. զի իրմով ան երկուքը
մի նոր մարդ մի հաստատէ, ու խաղա-
16 ղութիւն ընէ. եւ երկուքն ալ մի մարմին
եղած հաշտեցնէ Աստուծոյ հետ խաչովը.
ինչու որ անով սպանանէց թշնամութիւնը.
17 եւ եկաւ խաղաղութիւն քարոզեց ձեզի որ
18 հեռուն էիք, ու անոնց՝ որ մօտ էին. քանի-
զի անոր ձեռքովը մենք երկուքիս ալ մի
Հոգիով՝ Հօրը մտնենալու ազատութիւն ունինք.
19 Ուրեմն ալ ա՛րդէն հեռի ու պան-
դուխտ չէք, հապա սուրբերուն քաղաքա-
20 կիցներ եւ Աստուծոյ բնտանիքը՝ Առաքեալ-
ներուն ու մարգարէներուն հիման վրայ շի-
նուած, որ անոր անկիւնին գլխաւոր քիւսուռ
21 Քրիստոս է. որով բոլոր շէնքը միկտղ
յարմարութեամբ կազմուած՝ կ՛աճի Տուրը
22 սուրբ մի կ՛ըլլայ Տէրոջմով. որ անով դուք
ալ միասին կը շինուիք՝ Աստուծոյ բնակարան
ըլլալու Հոգիով։

Գլ. Գ

1 Ասոր համար ես Պօղոս՝ քրիստոսեան կա-
2 պուածը ձեզի հեթանոսներուդ համար. որ
դուք անշուշտ լսած էք Աստուծոյ շնորհքին
անտեսութիւնը, որ ինծի տրուած է ձեզի
3 համար. թէ հինծի ան խորհուրդը յայտ-
նութիւնով ցուցուեցաւ. (ինչպէս առաջուց
4 ալ ձեզի համառօտաբար գրեցի, որով կրնաք
կարդալ ու միտք առնել իմ տեղեկութիւնս
5 քրիստոսի խորհուրդին վրայով.) որ ուրիշ
դարերուն մէջ մարդոց որդիներուն չգիտցաւ,
ինչպէս որ հիմա Հոգիով Սուրբ յայտնուեցաւ
իր սուրբ առաքեալներուն ու մարգարէնե-
6 րուն. որ հեթանոսները քրիստոսով ժա-
ռանգակից ու մարմնակից և անոր խոստ-
7 մունքին հաղորդ ըլլան աւետարանով. որուն
ես ապառաժ եղայ՝ Աստուծոյ շնորհացը
պարգեւին համեմատ՝ որ ինծի տրուեցաւ իր
8 զօրութեանը ներգործութիւնովը. (ինծի՝ որ
ամէն սուրբերուն փոքրագոյնին եմ՝ ա՛ս շնորհքը
տրուեցաւ.) հեթանոսներուն մէջ քրիստոսի
9 անքննելի ճոխութիւնը քարոզելու, եւ ամէ-
նը լուսաւորելու, որ ըլլալ է ան խոր-
հուրդին տնօրէնութիւնը՝ որ իւյաքանչիւր
ժամկետած էր Աստուծով որ ամէն բանը
10 ստեղծեց. որ հիմա Աստուծոյ բազմազան
ա՛ս իմաստութիւնը եկեղեցիին ձեռքովը
յայտնի ըլլայ երկինքը եղող իշխանութիւն-
11 ներուն ու պետութիւններուն. իւյ յաւիտե-
նական նախատահմանութեանը համեմատ, որ
բրաւ մեր Տէրոջը քրիստոս ձեռ-
12 քովը. որով մենք ալ համարձակութիւն ու
մտնելու ըսուելիք ունինք վստահու-
թեամբ իրեն հաւատալով.
13 Ուստի կ՛ապաչեմ որ չհանգրանաք իմ նե-
ղութիւններուս պատճառովը, որ ձեզի հա-
14 մար են, ու որ ձեր փառքն են։ Ասոր համար
ծնկան վրայ դալով մեր Տէր Յիսուս քրիս-
15 տոսի Հօրը կ՛աղաչեմ. որ ամէն ազգա-
տոհմ երկինքի մէջ ու երկրի վրայ անուն կ՛առ-
16 նէ, կ՛աղաչեմ որ ան ձեզի իր փառաց ճո-
խութեանը չափովը զօրութեամբ հաստա-
17 տուիլ իր Հոգիովը ներքին մարդուն մէջը
բնակի, և դուք սիրովը արմատացած ու հաս-
18 տատած ըլլաք. որ կարենաք հասկընալ
բոլոր սուրբերուն հետ մեկտեղ, թէ ինչ է լայ-
նութիւնը ու երկայնութիւնը և խորութիւնը
19 ու բարձրութիւնը. և յիսուսի ճանչնալ քրիս-
տոսի սէրը որ գիտութենէն դերազանց է, որ
20 յիսուսի Աստուծոյ ամէն լրութիւնովը ըլլաք
անոր որ կարող է առատութեամբ բնել՝ ամէն
բաներէն աւելի՝ որ մենք կը խնդրենք կամ

ա Կոչ. ա. 22։
բ Կոչ. բ. 14. 20։
գ բ Կոր. է. 17։ Գաղ. գ. 15։ Գաղ. գ. 11։ դ. 11։
դ Կոչ. ա. 20. 21. 22։
ե Հռոմ. գ. 6։ բ. 3։ Կոչ. բ. 11։
զ Ես. ծէ. 19։ Յովհ. ի. 10։ Գործ. բ. 39։ Հռոմ. ժ. 12։ Հեբր. ի. 1։ Հայր. 13. 14։
է Ես. ծէ. 3։ Հռոմ. ժ. 9։ Ժ. 12։ Հեբր. ժ. 16։
ը Հռոմ. ժ. 9։ Ժ. 12։ Հեբր. ժ. 16. 20։ — Կոչ. գ. 18։
թ — Կոր. ա. 13։ Գաղ. գ. 1։
ժ Գործ. ժ. 28։ Ժ. 12։ Հռոմ. ժ. 9։ Ժ. 12։
ի Գաղ. գ. 10։ Գաղ. գ. 15։
լ — Կոր. ժ. 11։ Գաղ. գ. 11։
խ Կոչ. ա. 20։ Ա Կոր. ժ. 15։ Գաղ. բ. 9։ Եբրայ. ա. 2։
ծ Հռոմ. ժ. 9։ Գաղ. գ. 10։ Գաղ. գ. 16։
կ Գաղ. գ. 15։ — Գաղ. գ. 16։
հ Գաղ. գ. 16։ — Գործ. ժ. 33։ Հեբր. ժ. 20։ Գաղ. գ. 1։
ձ Փիլ. գ. 20։ Եբր. ժ. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23։
ղ Գործ. ժ. 23։
ճ Գաղ. գ. 10։ Գաղ. գ. 15։
մ — Կոր. ժ. 23։ Գաղ. գ. 11։
յ Ա Կոր. ժ. 15։ Գաղ. բ. 9։ Եբրայ. ա. 2։
ն Կոչ. ա. 24։ Բ Տիմ. ա. 10։
շ Հռոմ. ա. 3։ Ժ. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54.

կը խորհինք, Եան զօրութիւնովը որ մեր մէջը
21 կը ներգործէ, Որուն փառք եկեղեցւոյն
մէջ ի Քրիստոս Յիսուսով բոլոր դարերուն մէջ
յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

ԳԼ. Գ

1 Ես՝ բանտիս կը յորդորեմ գաղնիք Տիրոջ համար, զձեզ կը նա-
զանգիմ քի Կանուած անանց գաղնեան պարկեշտ առաք-
15 որ իր հնչիւնին չհնչեցնէ ամեն 16 ու ամէն Քրիստոսով
18 կը պատրիկ անանց մեկէ Հոգի հեծանուած սիրտ
գործերը։ 21 Նոր մարդը հագնիլ 23 առաքեալը 29 և ամէն
ազգականաց խոցերը մեկէ Հոգւոյ։

1 Ուսան կ'ազաչեմ ձեզի ես որ Տէրոջը հա-
մար կապուած եմ, Որ գուք արժանի քա-
լիք՝ ինչպէս որ կը վայել ան կոչմանը որով
2 կանչուեցաք, Բոլոր խոնարհութիւնով ու
հեզութիւնով, երկայնմտութեամբ, սիրով ի-
3 րարու ներողամիտ ըլլալով։ Ջանալով Հո-
գւոյն Աշխ միաբանութիւնը խաղաղութեան
4 կապովը պահել։ Մէկ մարմին ու մէկ Հո-
գի, Ինչպէս որ կանչուեցաք ձեր կոչմանը
5 մէկ յուսովը։ Տէրը մէկ է, Հաւատքը մէկ,
6 Մկրտութիւնը մէկ։ Մէկ է Աստուած և ա-
մենուն Հայրը, որ ամենուն վրայ ու ամե-
7 նուն հետ և Ձեր ամենուն մէջն է։ Բայց
մեր ամէն մէկուն ալ չնորհք տրուած է Քրիս-
8 տոսի պարգեւին չափովը։ Ասոր համար կ'ըսէ
թէ Բարձրը երբ, Գերութիւնը գերի բռնա-
9 նոց ու մարդոց պարգեւներ տուաւ։ Ան ե-
րբ ըսաւ Ելաւ, Ինչ է, միայն թէ՝ որ ինքը առաջ
10 երկրին վրայ կոմկերը իջաւ։ Ան որ իջաւ՝
նոյն ինքն է, Որ բոլոր երկինքներէն վեր ե-
11 րաւ, Որ ամէն բան լեցնէ։ Եւ ինքը մէկ
քանին տուաւ առաքեալներ ըլլալու, մէկ
քանին մարգարէներ, Մէկ քանին աւետա-
րանիչներ, Մէկ քանին հովիւներ ու վարդա-
12 պետներ։ Սուրբերուն կատարելութիւնը հա-
մար, պաշտօնին գործին համար։ Քրիս-
13 տոսի մարմնոյն շինութիւնը համար։ Մինչև
որ ամէնքս ալ հաւատքին ու Աստուծոյ Որդին ճանչնալուն միաբանութիւնը,
Կատարեալ մարդ ըլլալու, Քրիստոսի բնու-
14 թեան չափը հասնինք։ Որ ալ տակէ ետև

ազաք չըլլանք Եւ երթած ու վարդապետու-
թեան ամէն հովերէն ապին անոր մարդ-
կութեան՝ մարդոց խորամանկութիւնով, Որ խո-
րամանկութեամբ կը խարէն մոլորեցնելու։
15 Հապա սիրով ճշմարտութիւնը հետևելով՝
Ամէն բան Քրիստոսի աճեցնինք Որ գլուխ է՝
16 որմէնքին Քրիստոս։ Որ ամէն բոլոր մարմինը
միկտեղ կապուած և ամէն յօդուածներով
իրարու չափով ներգործելով՝ մարմինին աճում
կու տայ իրեն շինութիւնը համար սիրով։
17 Ասոր ես կ'ըսեմ ու Տէրոջմով վկայութիւն
կ'ընեմ, Որ գուք ալ հետին չերթալիք,
ինչպէս որ ուրիշ հեթանոսները կը գնան ի-
18 րենց միտքին ունայնութիւնը մէջ։ Որոնց ի-
մացողութիւնը խաւարած է, Ու սատարացած
են Աստուծոյ կեանքին՝ իրենց մէջը եղած
տգիտութեան պատճառովը Իրենց սրտին
19 կամութիւնը համար։ Որոնք անզգայ ըլ-
լալով, Ինքզինքնին անառակութեան տուին,
ամէն կերպ պղծութիւն գործելու չագահու-
20 թիւնով։ Բայց գուք ասանկ չսորվեցաք
21 Քրիստոսէ, Եթէ որ անոր վրայով լսեցիք ու
անկէ սորված էք, Ինչպէս որ ճշմարտութիւնը
22 Յիսուսի մէջ է։ Որ ձեր վրայէն մկկդի հա-
նէք Ան ձեր առջի վարմունքին պէս եղած
հին մարդը՝ խաբեպայ ցանկութիւններով
23 ապականուածը։ Եւ ձեր միտքին հոգիովը
24 նորոգուելք, Եւ նոր մարդը վրանիդ հագ-
նիք, Ան որ Աստուծոյ պէս առեղ-
ծուած է արդարութիւնով ու ճշմարիտ սրբու-
25 թիւնով։ Ուսան ասոնիկները մկկդի ձգելով՝
ճշմարտութիւն խօսեցէք ամէն մէկնիդիդ իր
ընկերին հետ, Ինչու որ մենք իրարու ան-
26 դամներ ենք։ Բարկացաք՝ մեղք մի
գործէք։ արեւը ձեր բարկութեանը վրայ մի-
27 րը չմնայ։ Եւ Աստուածային տեղ մի տաք։
28 Ան որ գողութիւն կ'ընէր, ալ թող չգողնայ։
Հապա նամանաւանդ ազնիկ գործէ մը գործելով՝
իր ձեռքերովը այնպէս, Որ կարող ըլլայ
29 նաև կարօտ եղողին։ Բերան ձեր բերէնէն ա-
պականելու խօսք մը չելլէ։ Հապա ինչ
որ ազնիկ է՝ պէտք եղած շինութեանը համար,

Ա Հմր · ց · Կպ։ ա ·
ցց ·
Հ Հաւմր. Յա։ · ցը ·
Ժբ։ ցէ։ Ետբ։ Ժգ ·
ցէ ·
—
Գբ։ գ · ։ Փիլմ։
։ ց ·
Ֆ Փիլ։ ա · ցէ։ Կպ։
ա · ։ ը Ֆիլա։ բ
։ ց ·
Գ Գաղ։ ֆ։ ։ Գաղ։
ֆ · ցէ։ ցց։ Կպ։ գ
։ ։ ։
Ը Կպ։ գ · ։ ։
Թ Հաւմր. Ժբ · ։ ա
Կպ։ Ժբ · ։ ։ ։ ։
Գբ։ ա · ։ ։
Ժ Գաղ։ ա · ։ ։
Ժ Գաղ։ ա · ։ ։
Ժ Գաղ

30 ՚որ լաղնեւրան չնաՀք տայ։ ՚Ես Աստուծոյ
Որդր Հոգին մի ատամկցնէք, ՚որով դուք
կնքուեցաք Փրկութեան օրուանը Համար։
31 ՚Ամէն դառնութիւն և բարկութիւն ու սրտա-
մտութիւն և ազաղակ ու հայհոյութիւն մէջ-
ցան ձեզմէ Համն չարութիւնեւրով միկտին։
32 Միւ իրարու Հետ քաղցր եղէք, գթած, ՚ներ-
ելով իրարու, ինչպէս որ Աստուած Քրիս-
տոսով ներեց ձեզի։

ԳԼ· Ե

1 Նմա ընդՀանուր կերպով մը կը յարդարի ամբ ասՀարհը։ 3 պատճառներ ։ և ամէն ատակ պիտի դատուիլ ու կիրնա-
լայ։ 7 չարերան Հետ Հաղորդակցութիւն չընելու։ 15 ուրիշ-
ներ քաջելու։ 18 և Հոգիով լեցուելու։ 22 նորէ կը խօսի
Համառօտ պարտաւորութիւններ ընելու Քէ կիներուն պար-
տին Հնազանդիլ իրենց կիրիներուն։ 25 և կիրիները պարտին
սիրել իրենց կիներուն։ 31 մնաւոր որ Քրիստոս սիրեց
մեզ։

1 ՚Ուրդ Աստուծոյ նմանող եղէք սիրելի զա-
2 ակներս պէս։ ՚Եւ սիրով վարուեցէք, ՚ինչ-
պէս որ Քրիստոս ալ մեզ սիրեց, ու իր անձը
մեզի Համար մատուց՝ Հաճոյական պատա-
3 րաղ ու զոհ Հոտով Աստուծոյ։ ՚Բայց պոռն-
կութիւն և ամէն կերպ պղծութիւն կամ
ագահութիւն Հաւատոնր անգամ չլինին ձեր
4 մէջը, (ինչպէս որ կը վայլէ սուրբերուն,) ՚Եւ
գաբշելի բաներ կամ յիմարական խօսքեր կամ
խեղկատակութիւն, ՚որ չվայլեր, այլ մանա-
5 ւանդ գոՀութիւն։ ՚Քանզի սա գիտէք, ՚որ
ամէն պոռնիկ կամ պիղծ կամ ագահ, ՚որ
կուռապաշտ է, ՚Քրիստոսի ու Աստուծոյ Թա-
գաւորութեանը մէջ ժառանգութիւն չունի։
6 Ձգլայ որ մէկը ձեզ խաբէ փուճ խօսքերով։
՚Ինչու որ սա բաներուն Համար Աստուծոյ
բարկութիւնը կու գայ ՚անՀնազանդութեան
7 որդւոց վրայ։ Աստի անանց Հաղորդ մի լի-
8 նիք։ ՚Քանզի ՊԵՒ ատեն մը գուք խաւար էիք,
՚բայց Հիմա լոյս էք Տէրոջմով։ ՚Լուսոյ որդի-
9 ներու պէս քալեցէք։ ՚Ինչու որ †Հոգւոյն

11 պտուղը ամէն կերպ բարութիւնով։ և արդա-
10 րութիւնով ու ճշմարտութիւնով է։ ՚Գտնեցէք
11 ինչ է Տէրոջը Հաճելին։ ՚Ու կցորդ մի լլլաք
Հասարին անպտուղ գործքերուն, ՚այլ մա-
12 նաւանդ ընդ յանդիմնեցէք։ ՚Ինչու որ
անոնց մէջը գաղտուկ գործածած բաներն
13 խօսիլն ալ ամօթ է։ ՚Բայց ամէն բան յան-
դիմնած՝ լուսով յայտնի կ՚լլլայ։ ինչու որ
14 ամէն բան որ յայտնի կ՚լլլայ՝ լոյս է։ Անոր
Համար կ՚ըսէ, ՚Արթնցիր դուն որ կը քնա-
նաս, ու կանդնէ մեռելներէն, ու Քրիստոս
քեզի լոյս պիտի տայ։
15 ՚Աւսոի նայեցէք թէ ինչպէս զգուշութեամբ
16 պիտի քալէք, չէ թէ անմիտներու պէս, Հա-
պա խելաւորներու պէս։ ՚Ժամանակը ձա-
17 խտ առէք, ՚ինչու որ օրերը չար են։ Անոր
Համար անմիտ մի լլլաք, ՚Հապա խնդրէք թէ
18 ինչ է Տէրոջը կամքը։ ՚Եւ մի գինովանք գի-
նիով, որուն մէջ անառակութիւն կայ, Հապա
19 Հոգիով լեցուեցէք։ ՚Եւ սաղմոսներով ու
օրՀնութիւններով և Հոգևոր երգերով միջնոր-
դեալ խօսակցելով՝ երգեցէք ու սաղմոս ըսէք
20 Տէրոջը ձեր սրտերուն մէջ։ Անանց ամէն ա-
մէն բաներ Համար գոՀութիւն տուէք Աստու-
ծոյ ու Հօրը՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի
անունովը։
21 ՚Իրարու Հնազանդ եղէք Աստուծոյ վա-
22 խով։ Կիներդ իրենց կիրիներուն Հնա-
23 զանդ ըլլան՝ ՚որպէս Թէ Տէրոջը։ ՚Ինչու որ
կիրիկը կինայր գլուխն է, ՚ինչպէս որ Քրիս-
տոս ալ եկեղեցւոյն գլուխն է, ՚ու ինքը մար-
24 մնոյ Փրկիչն է։ Աստի ինչպէս որ եկեղեցին
Հնազանդ կ՚ըլլայ Քրիստոսի, անանկ ալ կիներ
ներքև ՚ամէն բանի մէջ իրենց կիրիներուն։
25 ՚Կիրիկներ, սիրեցէք ձեր կիներդ, ինչպէս
որ Քրիստոս ալ սիրեց եկեղեցին, ու իր ան-
26 ձը մատնեց անոր Համար։ Որ զանիկա սրբէ
27 ու մաքրէ ջուրի լուացմամբ ՚Հոգով։ ՚Որ
ինքը իր դիմացը փառաւոր կեցնէ եկեղ-

---

1 Կոչ· գ· 16։
2 Ես· է· 13· կդ· 10· Եզկ· ժգ· 43· = Թիս· ե· 19։
3 Գլ· ա· 13։
4 Դ՚ես· իա· 28։ Համմ· բ· 23։ Գլ· ա· 14։
5 Կոչ· գ· 5· 10։
6 Տիտ· գ· 9· Ցակ· գ· 11· = Գիտ· բ· 1։
7 Տիտ· գ· 3։
8 Բ Կոր· բ· 10· Կոչ· գ· 12· 13։
= Մատ· գ· 14· Մարկ· ժա· 25։
—
= Մատ· ե· 45· 48· Դ՚ես· գ· 30· Գլ· գ· 24։
9 Ցակ· ժգ· 34· Ժե· 18· = Թիս· գ· 8· = Ցակ· գ·
11· 25· գ· 21։
10 Դատ· ա· 4· բ· 38· Երբ· ե· 27· Բ· 14· 26· Ժ· 10· 12· = Ցակ· գ· 16։
11 Ցակ· գ· 21։
12 Դատ· ա· 4· բ· 38· Երբ· ե· 27· Բ· 14· 26· Ժ· 10· 12· = Ցակ· գ· 16։
13 Ցակ· գ· 5· = Ցակ· գ· 9։
14 Ես· ի· 1· կթ· 1։
15 Մատ· ժբ· 35· Գլ· գ· 23։
16 Հռ՚մ· ա· 25։
17 Կոչ՚ես ի՚ւնքնավստահ գլխանաչ։
18 Կոչ· գ· 9· Գատ· ե· 10· 31։
19 Կոչ· գ· 5· = Տիտ· գ· 17։
20 Կոչ· գ· 5· = Տիտ· գ· 1։
21 Կոչ· գ· 5· = Գատ· ե· 21· Ցակ· գ· 13։
22 Երբ· ժգ· 15։
23 Եփես· իմ· 3։
Մատ· իգ· 4· Կոչ· բ· 4· 8· 18· բ Թիս· բ· 5։
24 Հռ՚մ· ա· 18։
25 Գլ· բ· 21· Կոչ· գ· 6։
Ես· թ· 2· Մատ· գ· 16· Գատ· բ· 18· Հռ՚մ· ա· 21։
Տիտ· ե· 20։
26 Հռ՚մ· ա· 24· 26։
Հբ· 3։
27 Ցակ· գ· 20· 21։
Երբ· գ· 13։
28 Ես· կ· 1· Հռ՚մ· ժգ· 11· 12· = Կոր· ժե· 34· = Թիս· ե· 2։
29 Ցակ· ե· 25· Հբ· 12· 13։
30 Եփես· դ· 5։
31 Ծն· բ· 24։
32 Եփես· գ· 5։

Բ՚ես· ե· 21· = Տիտ· բ· 3։
1 = Կոչ· գ· 5· Գատ· գ· 19։
= Ցակ· ժա· 2· Ժբ· 1· Ցակ· ժա· 33· Գլ· գ· 13։
Կ Կոչ· գ· 5։
= Հռ՚մ· Ժբ· 2։
2 Հռ՚մ· գ· 21· Ժգ· 18· Գատ· գ· 3։
= Թիս· գ· 3· 18· Ա՚ռակ· ի· 1· Ի՚գ· 29· 30· Ես· ե· 11· Ես· կ· 1· Հռ՚մ· ա· 24· 26· Կոր· Ժգ· 23· = Կոր· Ժգ· 26· Կոչ· գ· 10· Ցակ· ե· 15։
3 Մատ· ի՚գ· 1· Ես· ժգ· 7· Կոչ· գ· 17· = Թիս· ե· 3։
4 Ցակ· գ· 5· Գատ· գ· 19։
5 Ես· ի՚գ· 1· Ես· ժգ· 15· = Գատ· ե· 21· Կոչ· գ· 17։
6 Ես· ժգ· 15· = Գատ· ե· 21· Կոչ· գ· 17։
7 Ես· ժգ· 15· = Գատ· ե· 21· Կոչ· գ· 17։
8 Ես· ժգ· 15· = Գատ· ե· 21· Կոչ· գ· 17։
9 Ես· ժգ· 15· = Գատ· ե· 21· Կոչ· գ· 17։
10 Ես· ժգ· 15· = Գատ· ե· 21· Կոչ· գ· 17։
11 Ես· ժգ· 15· = Գատ· ե· 21· Կոչ· գ· 17։
12 Ես· ժգ· 15· = Գատ· ե· 21· Կոչ· գ· 17։
13 Ես· ժգ· 15· = Գատ· ե· 21· Կոչ· գ· 17։
14 Ես· ժգ· 15· = Գատ· ե· 21· Կոչ· գ· 17։
15 Ես· ժգ· 15· = Գատ· ե· 21· Կոչ· գ· 17։
16 Ես· ժգ· 15· = Գատ· ե· 21· Կոչ· գ· 17։
17 Ես· ժգ· 15· = Գատ· ե· 21· Կոչ· գ· 17։
18 Ես· ժգ· 15· = Գատ· ե· 21· Կոչ· գ· 17։
19 Ես· ժգ· 15· = Գատ· ե· 21· Կոչ· գ· 17։
20 Ես· ժգ· 15· = Գատ· ե· 21· Կոչ· գ· 17։
21 Ես· ժգ· 15· = Գատ· ե· 21· Կոչ· գ· 17։
22 Ես· ժգ· 15· = Գատ· ե· 21· Կոչ· գ· 17։
23 Ես· ժգ· 15· = Գատ· ե· 21· Կոչ· գ· 17։
24 Ես· ժգ· 15· = Գատ· ե· 21· Կոչ· գ· 17։
25 Ես· ժգ· 15· = Գատ· ե· 21· Կոչ· գ· 17։
26 Ես· ժգ· 15· = Գատ· ե· 21· Կոչ· գ· 17։
27 Ես· ժգ· 15· = Գատ· ե· 21· Կոչ· գ· 17։
28 Ես· ժգ· 15· = Գատ· ե· 21· Կոչ· գ· 17։
29 Ես· ժգ· 15· = Գատ· ե· 21· Կոչ· գ· 17։
30 Ես· ժգ· 15· = Գատ· ե· 21· Կոչ· գ· 17։
31 Ես· ժգ· 15· = Գատ· ե· 21· Կոչ· գ· 17։

ցին, որ մէկ ապատ մը կամ խորհրդանիշն կամ ուրիշ ասանց պէս բան մը չունենայ, Հա-
28 պա որ ասոր ու անոր ըլլայ։ Նոյնպէս ալ պէտք է որ էրիկները իրենց կիներուն սի-
րեն իրենց մարմիններուն պէս։ Ան որ իր կինիկը
29 կը սիրէ՝ իր անձը կը սիրէ։ Ինչու որ մէկը
բնաւ իր անձը չատներ, հապա կը սնուցանէ
ու կը խնամէ զանիկա, ինչպէս Տէրն ալ Ե-
30 կեղեցին, Որովհետև մենք անոր մարմինին
անդամներն ենք՝ անոր մարմինէն ու անոր
31 ոսկորներէն։ Ասոր համար մարդ պիտի ձգէ
իր հայրը ու մայրը, և իր կնկանը պիտի յա-
րի, ու երկուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան։
32 Այս խորհուրդը մեծ է, բայց ես կը զրուցեմ
33 Քրիստոսի ու եկեղեցւոյն վրայով։ Վերջապէս
ձեզմէ ամէն մէկին ալ իր կնիկը անանկ սիրէ՝
որպէս թէ իր անձը, ու կնիկը իր էրիկէն ակ-
նածութիւն ընէ։

ԳԼ. Զ

1 Կը յանձնարանի ստրուկներուն հնազանդ ըլլալ իրենց տէրերուն, 5 և տանտէրերուն պարտաւորութիւնը գէպ ի իրենց ծառայ-
ները։ 10 Թէ ամէն կերպարանութիւն մեզ է, 18 ու ինչպէս
մարդիկ ու արուեստ գիտէ։ Հապա նաև հոգևոր ըմբռնումներու
գիտէ։ 13 զրահաւորելու զէնքերը ինչ են։ 18 և ինչպես գործածելու
պէտք է զանիկա։ 21 Տիւքիկոսի վերագրութիւն։

1 Որդիք, Ձեր ծնողացը հնազանդ եղէք Տէ-
2 րոջմով, որ ան է արժանը։ Պատուէ քու հայ-
րդ ու մայրդ, (որ առջի պատուիրանքն է
3 խոստմնալից) Որ քեզի աղէկ ըլլայ, ու եր-
4 կար կեանք ունենաս երկրի վրայ։ Եւ դուք,
Հայրեր, Ձեր որդիները մի բարկացնէք,
Հապա անոնք մեծցուցէք Տէրոջը վարժու-
5 թիւնովը ու խրատովը։ Պատաններ, հնա-
զանդ եղէք Ձեր մարմնաւոր տէրերուն հաւով
ու դողով՝ Ձեր սրտին միամտութիւնովը, որ-
6 պէս թէ Քրիստոսի։ Ոչ թէ մարդահաճոյի
պէս աչքի առջև ծառայելով, հապա Քրիս-
տոսի ծառաներու պէս՝ սրտանց Աստուծոյ
7 կամքը ընելով։ Բծախնդութեամբ ծառայելով
8 որպէս թէ Տէրոջը, ու չէ թէ մարդոց։ Գի-
նալով որ ամէն մէկը ինչ բարիք որ ընէ, նոյնը
Տէրոջմէն պիտի ընդունի, Թէ ծառայ ըլլայ

9 և թէ ազատ։ Իգուշ ալ, տէրեր, նոյնը ըրէք
անոնց, ու սպառնալիքը թող տուէք, Գի-
նալով որ Անոնց ալ Ձեր ալ Տէրը երկինքն է։
Ու անոր քովը աչառութիւն չկայ։

10 Այլ ասկէ ետև, եղբայրներս, զօրացէք
Տէրոջմով ու անոր զօրութեան կարողութիւ-
11 նովը։ Հագէք Աստուծոյ սպառազինութիւնը,
դիմելու համար սատանային նենգութիւնները,
12 Վասն զի մեր պատերազմը արիւնի ու մարմնի հետ չէ,
հապա իշխանութիւններու — պետութիւն-
ներու հետ, Ու այս խաւարի աշխարհի իշ-
խաններուն հետ, երկնաւորներուն մէջը եղող
13 չար ոգիներուն հետ։ Վասն զի վրանիդ
առէք Աստուծոյ սպառազինութիւնը, որ կա-
14 րող ըլլաք չարութեան օրը դէմ դնելու, Ու
ամէն բաներ յմլնցընելէն ետև՝ հաստատուն
կայնելու։ Ուստի չէզ ոտքերնիդ կայնեցէք, Ար-
քունիք ճշմարտութեամբ ամուրցնելով, Ու
15 արդարութեան պատը հագնելով։ Ու ոտ-
քերնուդ հագցընելով խաղաղութեան ա-
16 ւետարանին պատրաստութիւնը։ Նե ամէն բա-
նէն վրայ հաւատքին վահանը առէք, որով
կարող պիտի ըլլաք չարին ամէն կրակաոնե-
17 րը մարելու։ Ու փրկութեան սաղաւարտը
առէք, Ու Հոգիին սուրը՝ որ Աստուծոյ
18 խօսքն է։ Ամէն ազօթքով ու խնդրուածքով
ամէն ատեն ազօթք ըրէք Հոգիով, Ու սա
բանիս վրայ հսկելէք կատարեալ յարատևու-
թեամբ Ու աղաչանքով՝ բոլոր սուրբերուն
19 համար, Ինձի համար ալ, որ ինձի խօսք
տրուի որ բերանս բանամ Համարձակութեամբ
20 ու ծանուցանելու խորհուրդը յայտնելու։ Որուն
համար ես դեսպանութիւն կ'ընեմ Կապան-
քով, Որ անով համարձակութիւն ունենամ
խօսելու՝ ինչպէս որ պէտք է։

21 Բայց որ դուք ալ գիտնաք իմ վրայովս՝
Թէ ինչ կ'ընեմ ես, ամէն բան պիտի ցուցը-
նէ ձեզի Տիւքիկոս սիրելի եղբայրը ու հաւա-
22 տարիմ պաշտօնեան Տէրոջմով։ Որն որ յատ-
կապէս ասոր բանին համար ձեզի խրկեցի, որ
գիտնաք դուք մեր վրայով, ու ինքը ձեր
սիրտերը մխիթարէ։

23 Խաղաղութիւն եղբայրներուն և սէր հա-
ւատքով Հօր և Տեառն Յիսուսի Քրիստոսի:
24 Շնորհք ան ամենուն
հետ՝ որոնք սէր Տէր Յիսուս Քրիստոսի հան-
կեցութեամբ կը սիրեն: Ամէն:

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ
ԱՌ ՓԻԼԻՊՊԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

3 Գոհա կը յայտնէ իր գոհութիւնը առ Աստուած՝ և իր սէրը
որ ունի փիլիպպեցւոց վրայ իրենց հաւատքի պատճէն հա-
մար: և իր յոյսարտայայտը հաղորդ ըլլալուն համար: 9 Թէ
ամէն որ ապրելէ կ'ընէ որ անոնք շնորհքի ծնին: 12 Կը պատճ
թէ Հաւատքի մէջ իր կրած նեղութիւններուն Քրիստոսի հա-
մար: 27 Եւ թէ ինչպէս պէտք է ապրին Աստուծոյ
Աւետարանին համար:

1 Պօղոս և Տիմոթէոս՝ Յիսուս Քրիստոսի ծա-
ռաները, Քրիստոս Յիսուսով բոլոր սուրբե-
րուն որ Փիլիպպեցւոց կողմերն են՝ եպիս-
2 կոպոսներով ու սարկաւագներով: Շնորհք
ու խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօր-
մէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն:
3 Կը գոհանամ իմ Աստուծմս ամէն անգամ
4 որ ձեզ կը յիշեմ, (Միշտ իմ ամէն ղօն-
դրաւածքս մէջ ձեր ամենուն համար ուրա-
5 խութեամբ աղօթք կ'ընեմ,) Աւետարանին
հաղորդ ըլլալնուդ համար առջի օրէնքէ
6 մինչև հիմա: Ա մեսին վստահ ըլլալով՝ Թէ
ան որ ձեր մէջը բարի գործ մը սկսեց, Յեսու
չի Յիսուս Քրիստոսի օրը պիտի կատարէ:
7 Ինչպէս որ ինծի արժան ալ է ձեր ամենուն
վրայ այս բաներ խորհիլ՝ Ձեզ իբրև մէջը
ունենալուս համար իմ կապերուս մէջ, Եւ
աւետարանին հաստատութեանը ու հաստա-
տութեանը մէջ, Ես ամէնդդ ինծի հզած չը-
8 նորհքին հաղորդ ըլլալնուդ համար: Քանզի
Աստուած է, Որ ինչպէս փափաք
ունիմ ձեր ամենուն վրայ Քրիստոս Յիսուսի
9 գութովը: Եւ այս աղօթքը կ'ընեմ, Որ ձեր
սէրը հետզհետէ աւելի չափազանց դիտութիւ-
10 նով ու բոլոր ընտրողութիւնով, Որ դուք
տարբեր բաներըը դանազանէք, Որպէս զի ջն-
Քրիստոսի օրը անկեղծ և առանց դժպիսակ-
11 զութեան ըլլաք: Արդարութեան պտուղնե-
րով լցուած Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը՝ Ա-
ստուծոյ փառքին ու գովեստին համար:
12 Կ'ուզեմ որ դիտնաք, եղբայրներ, Թէ ին-
որ ինծի պատահեցաւ՝ ալ աւելի աւետարա-
նին յառաջդիմութեանը պատճառ եղաւ:
13 Մինչև իմ կապերս որ Քրիստոսի համար են՝
բոլոր պալատին մէջը և ուրիշ ամենուն ալ
14 յայտնի եղան: Եւ Տէրոջմով եղբայրներուն
շատերը սիրտ առին իմ կապերէս՝ ալ աւելի
համարձակիլ Աստուծոյ խօսքը խօսելու առանց
15 վախի: Ոմանք նախանձէ ու հակառակու-
թենէ և ոմանք բարեսիրութենէ քրիս-
16 տոսը կը քարոզեն: Ասոնք հակառակու-
թեան համար Քրիստոսը կը պատմեն, չէ թէ
անկեղծութեամբ, կարծելով վիշտ աւելցնել
17 իմ կապերուս վրայ: Իսկ ասոնք սիրոյ հա-
մար, ինչու որ դիտեն թէ ես աւետարանին
18 համար պատասխան տալու կեցեր եմ: Ինչ
ի՞նչ է, որ կերպով որ ըլլայ՝ թէ պատճառան-
քով և թէ ճշմարտութիւնով Քրիստոս կը
պատմուի, ու սորա վրայ ուրախ եմ և ուրախ
19 ալ պիտի ըլլամ: Քանզի գիտեմ որ սորա վախ-
ճանը իմ փրկութեանս համար պիտի ըլլայ
Ձեր ինդրուածքովը, ու Յիսուս Քրիստոսի
20 Հոգւոյն օգնականութեամբը, Իմ ևս անդուն
ակնկալութեանս ու իմ յոյսիս համեմատ, Որ
բանով մը ամօթով պիտի չըլլամ: Հապա
կատարեալ համարձակութենով ինչպէս որ
ամէն առեն՝ նոյն ալ հիմա Քրիստոս իմ մեր-

ա — Գաղ. ե. 14։
բ Տիտ. բ. 7։
—
գ — Կորնթ. ա. 2։
դ Հռոմ. ա. 7։ բ Կորնթ. ա. 2։ ա Գաղ. ա. 3։
ե Հռոմ. ժբ. 13։ ժե. 26. բ Կորնթ. բ. 1։ Գաղ. գ. 14. 15։
զ Յովհ. չ. 29։ ա Թես. ա. 3։
է Հռոմ. ա. 4։ ե.
ը Ա Կորնթ. ա. 4։ ե. 4։ Գաղ. ա. 15. 16։ Կող. ա. 3։ ա Թես. ա. 2։ բ Թես. ա. 3։
թ Հռոմ. ժբ. 13։ ժե. 26. բ Կորնթ. բ. 1։ Գաղ. գ. 14. 15։
ժ Յովհ. չ. 29։ ա Թես. ա. 3։
ի Ա Կորնթ. ժ. 10։
ժա Ա Կորնթ. գ. 2։ ե. 3։ Գաղ. ա. 20։ ա Թես. բ. 3։ Կամ գիտ ՅԷՐ պատճ. բառն ալ կը նշանակ. Նուագ
ժբ Եփես. գ. 1։ գ. 20։ Կող. գ. 3։ 18։ բ Տիմ. ա. 8։
ժգ Ա Կորնթ. ժ. 17։
ժդ Գաղ. գ. 14։
ժե Հռոմ. ա. 8։ Բ. 1։ Գաղ. ա. 20։ ա Թես. բ. 3։
ժզ Ա Կորնթ. ժգ. 26։ Գաղ. բ. 20։ գ. 1։
ժէ ա Թես. գ. 12։ Փիլիմ. 6։
ժը Հռոմ. բ. 18։ ժբ. 2։ Եփես. ե. 19։
ի Գործ. իգ. 16։ ա Թես. գ. 12։ ե. 23։
ի Ա Կորնթ. ա. 8։
ա Գաղ. ա. 15։
ա Կորնթ. ա. 8։
գ Ա Կորնթ. ժգ. 4։ Եփես. բ. 10։ Կող. ա. 6։
դ Ա Յովհ. գ. 8։ Եբր. բ. 14։
ե Գործ. ժ. 38։ Հռոմ. ը. 28։ Ա Կորնթ. ա. 9։ Ա Թեսա. ե. 24։ Ա Պետ. ե. 10։ Յուդա 24։
զ Ա Կորնթ. ե. 5։
է Հռոմ. ը. 17։
ը Ա Կորնթ. ժգ. 13։
թ Հռոմ. ժբ. 1։ Եփես. դ. 1։ Կող. գ. 12։ Ա Թես. բ. 12։ Ա Պետ. բ. 9։
ժ Գաղ. բ. 3։
ի Յովհ. ժգ. 22։ Ա Կորնթ. ժբ. 3։ Ա Պետ. ա. 7։
ա Ա Կորնթ. ժբ. 3։
բ Հռոմ. ժգ. 19։
գ Հռոմ. ը. 19։
դ Եփես. գ. 19։ 20։

մինա մէջ պիտի փառաւորի՝ թէ ապրելովս
21 և թէ մեռնելովս։ Ինչու որ ինծի համար՝ ապրիլը Քրիստոս է, ու մեռնիլը՝ օգուտ։
22 Հապա թէ որ մարմնին մէջ ապրիլս իմ գործոյս պտուղ կը բերէ, ալ չեմ գիտեր որը
23 ընտրեմ։ Կերկու կողմանէ ալ նեղը մեացած եմ, ունենալու ու Քրիստոսի հետ ըլլալու փափաք ունենալով. քանիցն ատ չատ աւելի
24 աղէկ է, բայց մարմնին մէջ կենալը ձեզի
25 համար աւելի հարկաւոր։ Ես ատ բանիս համոզուած ըլլալով՝ գիտեմ որ ձեր ամենուն հետ պիտի կենամ ու մնամ, որ դուք զարգանաք և ուրախ ըլլաք հաւատքով.
26 որպէսզի ձեր պարծանքը իմ վրայիս աւելի ըլլայ Քրիստոս Յիսուսով՝ իմ նորէն ձեզի գալուս պատճառով։
27 Միայն թէ Քրիստոսի աւետարանին ինչպէս որ կը վայլէ՝ անանկ վարուեցէք. որ եթէ գամ ու ձեզ տեսնեմ, և կամ հեռու ըլլամ, ձեր վրայովը լսեմ՝ որ դուք հաստատուն կը կենաք մէկ հոգիով, ու մէկ չունչով՝ զատեզատկից կ'ըլլաք աւետարանին հաւատքին
28 համար. Ես մէկ բանով մէնն ալ մի զարհուրիք հակառակորդներէն, որ անոնց կորստեան
29 ապացոյց մէնն է, ու ձեզի՝ փրկութեան. Ան ալ Աստուծմէ է. Քանզու որ ձեզի տրուեցաւ Քրիստոսի համար՝ Ոչ թէ միայն անոր հաւատալ, հապա անոր համար չարչարուիլ ալ,
30 Անոնի պատերազմը ունենալով՝ որ իմ վրաս տեսաք ու հիմա իմ վրայովս կը լսէք։

ԳԼՈՒԽ Բ

1 Կը խրատեէ զանազի միաբան և խոնարհական ըլլալու. ցուցնելով անոնց Քրիստոսի խոնարհութիւնը և բարձրութիւնը։ 19 Կը յուսայ որ շուտ բնակ Փիլիպեան մարդոց մէջ յանձնարարու. որ բանաւորներու պես ըլլան ատ չար աշխարհին մէջ։ 19 և Քրիստոսի ատ իրեն որ անոնց առաքեալն է, ու պատրաստ կը կենայ Աստուծոյ գործ ընելու։ 19 Կը յանձնայ որ Տիմոթէոսը իրեն անոնց. գոնե վերագին քրիստոնեան կամ ալ. 25 Նմանապէս Եպափրոդիտոսին վերաբերեալ որն որ նոյն ատենը անոնց կը խրկի։

1 Ուստի թէ որ Քրիստոսով միխիթարութիւն մը կայ, թէ սիրոյ սփոփանք մը, թէ Հոգիի հաղորդութիւն մը, թէ գթութիւն ու ողորմութիւն մը,
2 Թիւն մը, Իմ ուրախութիւնս դուք լեցուցէք,

1 Ա. Ես. Ե. 8։
2 Ա. Ես. Ե. 8։
3 Ա. Ես. Ե. 11։
4 Ա. Ես. Ե. 11։
5 Ա. Ես. Ե. 11։ Կող. Ա. 10։ Ա. Թես. Բ. 12։ Գ. 1։
6 Ա. Կոր. Ա. 10։
7 Ա. Կոր. Ա. 10։
8 Ա. Կոր. Ա. 5։
9 Հռոմ. Ը. 17։ Բ Տիմ. Գ. 11։
10 Գործ. Ի. 41։ Հռոմ. Ի. 3։
11 Եփես. Բ. 8։
12 Ա. Կոր. Ե. 8։
13 Կող. Բ. 1։
14 Գործ. Ժգ. 19։ Եփես. Բ. 2։
15 Ա. Կոր. Ժգ. 13։
16 Կող. Գ. 13։
17 Ես. Ծ. 6։ Ա. Կոր. Ժ. 10։ Գ. Կոր. Ժգ. 11։ Գ. Կող. Ա. 24։ Գ. Տիմ. Դ. 6։
18 Գ. Կող. Ա. 24։ Գ. Տիմ. Դ. 6։
19 Ա. Կոր. Ժ. 14։ Ա. Թես. Գ. 2։
20 Ա. Կոր. Ժ. 14։ Ա. Թես. Գ. 2։
21 Ա. Կոր. Ժ. 14։ Ա. Թես. Գ. 2։
22 Ա. Կոր. Ժգ. 13։
23 Ա. Կոր. Ժգ. 13։
24 Հռոմ. Ը. 18։ Ա. Կոր. Ժգ. 13։ Ա. Թես. Գ. 2։
25 Ա. Կոր. Ժգ. 13։
26 Ա. Կոր. Ժգ. 13։ Ա. Թես. Գ. 2։
27 Հռոմ. Ժգ. 16։ Ա. Կոր. Ա. 10։ Ա. Կոր. Ժգ. 11։ Գ. Կող. Ա. 27։ Գ. Տիմ. Գ. 8։
28 Գ. Կող. Ա. 24։ Գ. Տիմ. Դ. 14։
29 Եփես. Ա. 21։ Ա. Կոր. Ժ. 10։
30 Ա. Կոր. Ժ. 14։ Ա. Թես. Գ. 2։

Ունայն խարհուրդը ունենգէք, մի և նոյն սէրը ունենալով, միկ չունչ, միկ միտած.
3 մնալը. Բան մը դրգռութիւնով կամ սնապարծութիւնով մի ընէք. Հապա խոնարհութիւնով միկդմիկ ձեր անձէն լաւ սեպեցէք.
4 Միմեակ անձերնուդ չնչէ մի նայիք. Հապա ամէն միկը նաև ընկերին։
5 Զնզմէ ամէն միկը նոյն միտքը իմց ունենայ, որ Քրիստոս Յիսուսի մէջն էր.
6 որ Աստուծոյ կերպարանքը ունենալով, Յափշտակութիւն մը չսեպեց
7 Աստուծոյ հաւասար ըլլալը. Հապա անձը ունայնացուց՝ ծառայի կերպարանք առնելով՝ մարդոց նման ըլլալով. և կերպարանքովը
8 մարդու պէս գտնուելով, ինքզինքը խոնարհեցուց՝ մինչև մահուան հնազանդ եղաւ, ու
9 ան՝ խաչին մահուան։ Ասոր համար Աստուած ալ զանիկա խիստ բարձրացուց, ու անոր անուն մը տուաւ՝ որ ամէն անունէն վեր
10 է. Որ Յիսուսի անունին ամէն ծունկ ծռի՝ երկնաւորներուն ու երկրաւորներուն և
11 անդրերկրեայներուն, Ես ամէն լեզու դաւանի թէ Յիսուս Քրիստոս Տէր է՝ Հօր
12 Աստուծոյ փառքին համար։ Ուստի, իմ սիրելիներս, Ինչպէս որ ամէն ատեն հնազանդեցաք՝ ոչ միայն իմ ներկայութեանս, հապա ալ աւելի հիմա՝ իմ բացակայութեանս ատենը, Ահով ու դողով անձերնուդ փրկութիւնը
13 գործեցէք. Ինչու որ Աստուած է որ ձեր մէջը կը ներգործէ կամենալը ու ընելը ի հաճոյս.
14 ճոխութեան համար. Ամէն բան առանց տրտունջներու ու վիճաբանութիւններու ըրէք.
15 Որ բլլաք ամրիծ ու անաարատ՝ Աստուծոյ զաւակներ՝ առանց մեղադրանքի՝ կամանկոր ու խոտորեալ ազգին մէջ, Որոնց մէջը գոհ յայտնուիք պէս կը փայլիք աշխարհիս
16 մէջ, կենաց խօսքը տանք բռնելով՝ Ինծի պարծանք ըլլալու համար Քրիստոսի օրը, թէ պարապ տեղը չրջեցի, և պարապ տեղը
17 չյոգնեցայ. Հապայ թէպէտ և ձեր հաւատքին պատարագին ու պաշտօնին վրայ ընծայուիմ, Ի՛ուրախանամ և ձեր ամենուն հետը
18 ուրախակից կ'ըլլամ։ Նոյնպէս ալ գուք ուրախացէք ու իմ հետս ուրախակից եղէք։
19 Այլ կը յուսամ Տէր Յիսուսով որ Տիմո-

2 Ա. Կոր. Ա. 10։ Գ. Կող. Դ. 8։
3 Ա. Կոր. Ժ. 24։ Գ. Կող. Գ. 12։ Ա. Պետ. Ե. 5։
4 Ա. Կոր. Ժ. 24։ Գ. Կող. Գ. 12։
5 Մատ. Ի. 29։ Ա. Կոր. Բ. 16։
6 Ա. Կոր. Ժ. 7։ Եբր. Ա. 3։
7 Ես. Խ. 5։ Մատ. Ի. 29։ Ղուկ. Ա. 35։ Յհ. Ա. 14։ Գործ. Ժ. 38։ Հռոմ. Ը. 3։ Գ. Կող. Ա. 22։ Եբր. Բ. 14։ Ա. Յհ. Գ. 5։
8 Ես. Խ. 5։ Մատ. Ի. 29։ Ղուկ. Ի. 51։ Յհ. Ը. 29։ Գործ. Ժ. 38։ Հռոմ. Ը. 3։ Գ. Կող. Ա. 22։ Եբր. Բ. 14։ Ա. Յհ. Գ. 5։
9 Գործ. Բ. 33։ Եփես. Ա. 20։ Ա. Տիմ. Գ. 16։
10 Ես. Խ. 23։ Մատ. Ի. 18։ Հռոմ. Ժգ. 11։ Գործ. Ժ. 42։ Հռոմ. Ժ. 9։ Կող. Բ. 10։ Ա. Պետ. Գ. 22։
11 Ես. Խ. 23։ Հռոմ. Ժգ. 11։ Գործ. Ժ. 42։ Հռոմ. Ժ. 9։ Կող. Բ. 10։ Ա. Պետ. Գ. 22։
12 Գործ. Բ. 36։ Հռոմ. Ժ. 9։ Կող. Բ. 6։ Ա. Յհ. Գ. 23։
13 Գ. Կող. Ա. 29։
14 Եփես. Դ. 2։ Ա. Տիմ. Բ. 8։
15 Ես. Ա. 4։ Մատ. Ժէ. 17։ Ղուկ. Թ. 41։ Փիլ. Գ. 2։ Ա. Պետ. Բ. 9։
16 Ես. Խ. 23։ Մատ. Ի. 18։ Հռոմ. Ժգ. 11։ Գործ. Ժ. 42։ Հռոմ. Ժ. 9։ Կող. Բ. 10։ Ա. Պետ. Գ. 22։
17 Ես. Խ. 23։ Մատ. Ի. 18։ Հռոմ. Ժգ. 11։ Գործ. Ժ. 42։ Հռոմ. Ժ. 9։ Կող. Բ. 10։ Ա. Պետ. Գ. 22։
18 Ես. Խ. 23։ Մատ. Ի. 18։ Հռոմ. Ժգ. 11։ Գործ. Ժ. 42։ Հռոմ. Ժ. 9։ Կող. Բ. 10։ Ա. Պետ. Գ. 22։
19 Գործ. Ժ. 42։ Հռոմ. Ժ. 9։ Կող. Բ. 10։ Ա. Պետ. Գ. 22։

քէսար չառնամ ձեզի խրկեմ, որ իմ սիրտս ալ հանգչի, երբոր ձեր վիճակը գիտնամ։
20 Ինչու որ ասոր նման արտակից մէկը չունիմ, որ
21 մտերմաբար ձեզի համար հոգ տանի։ Ինքն ալ ամէնը իրենցը կը փնտռեն՝ ու չէ թէ Յի-
22 սուս Քրիստոսինը։ Բայց դուք անոր փորձը գիտէք, որ ինչպէս որդի մը հօրը հետ՝ ծառայութիւն
23 մը իմ հետս ծառայութիւն ըրաւ աւետարանին մէջ։ Ուստի կը յուսամ անմիջապէս խրկել զայն
24 մը՝ իմ ինչպէս բլլալիքս տակաւին պէս։ Բայց վստահութիւն ունիմ Տէրոջմով՝ որ ես
25 ալ քիչ առնէն պիտի գամ։ Սակայն թէ հարկաւոր սեպեցի Էպափրադիտոս իմ եղբայրս և գործակիցս ու զինուորակիցս՝ ձեր խրկածը՝ ու իմ պիտոյիցս ծա-
26 ռայողը։ Որովհետև ինքն ալ չատ փափաք ունէր ձեզ ամէնքդ ալ [տեսնելու]՝ ու կը
27 տրտմէր, որ դուք լսած էիք ինքը հիւանդ-
28 նալու։ Եւ իրաւ հիւանդացաւ մինչ հատն մօտ, բայց Աստուած ողորմեցաւ անոր։ չէ թէ միայն անոր՝ հապա ինծի ալ, որ տրտըս-
29 մութեան վրայ տրտմութիւն չունենամ։ Անոր համար աւելի փութով խրկեցի, որ դուք զանիկա տեսնելով նորէն ուրախ բլլաք, ու ես
30 առանց տրտմութեան բլլամ։ Ուրեմն ընդունեցէք անիկա Տէրոջմով ամէն ուրախութեամբ, ու անանկները պատուականներու կարգը բռնեցէք։ Քանզի Քրիստոսի գործին համար մինչև մահուան մօտեցաւ՝ իր կեանքը վտանգի մէջ ձգելով, որ ձեր ինծի ծառայելու պահասութիւնը ինքը լեցնէ։

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Վերջապէս կը պատուիրեմ որ հնազանդութեան քրիստոնէական կեանքով ապրիք, ու ուրախ
2 ըլլաք Տիրոջմով։ Նոյն բաները ձեզի գրելը ինծի ձանձրութիւն չէ, ու ձեզի ապահովութիւն է։
3 Զգուշացէք շուներէն, զգուշացէք չար մշակներէն, զգուշացէք կտրատութենէն։ Ինչու-

1 Վերջապէս, իմ եղբայրներս, ուրախ եղէք Տիրոջմով։ Նոյն բաները ձեզի գրելը ինծի ձանձրութիւն չէ, ու ձեզի ապահովութիւն է։
2 Զգուշացէք շուներէն, զգուշացէք չար մշակներէն, զգուշացէք կտրատութենէն։ Ինչու-

– Մատ. ծե. 15։
ի ա Կոր. ժ. 24. 33։ ժգ. 5։ բ Տիմ. գ. 9. 16։
ժ – Կոր. գ. 17։ – Տիմ. ա. 8։ բ Տիմ. ա. 2։
ռ Գաղ. ա. 23։ Փիլիմ. 22։
ֆ Գաղ. գ. 18։
– Փիլիմ. 2։
ք բ Կոր. բ. 23։
օ բ Կոր. ժա. 9։ Գաղ. գ. 18։
ր Գաղ. ա. 3։
ս – Կոր. ժգ. 18։ – Թես. ե. 12։ – Տիմ. ե. 17։
տ – Կոր. ժգ. 17։ Գաղ. գ. 10։
—
ու բ Կոր. ժգ. 11։ Գաղ. գ. 4։ – Թես. ե. 16։
փ Ես. ծգ. 10։ Գաղ. ե. 15։
ք բ Կոր. ժա. 13։
օ Գաղ. ա. 8։
ֆ Գաղ. ա. 16։
ա Օբ. ժ. 16։ լ. 6։ Երեմ. գ. 4։ Հաբ. բ. 29։ գ. 11. 12։ Կաղ. բ. 11։
գ Ծն. գ. 25. 26։ Հաբ. ե. 6։
դ Գաղ. գ. 16։
ե Բ Կոր. ժա. 18. 21։
զ Ծն. ժե. 18։
է բ Կոր. ժա. 22։
ը բ Կոր. ժա. 22։
թ Գաղ. ե. 2։
ի Գաղ. իգ. 6. իգ. 2. 3։
լ Գաղ. իբ. 3։ Գաղ. – Ես. ծգ. 13. 14։
խ Գաղ. բ. 3։ Բ. 1։ Հաբ. ժ. 3։ Ղուկ. ա. 6։
ծ Մատ. ժգ. 44։
կ Ես. ծգ. 11։ Երեմ. Բ. 25. 31։ Ծեփ. ժե. 3։ ա Կոր. բ. 2։ Կաղ. բ. 2։
հ Հաբ. ժ. 37. 38։
ձ Գաղ. ա. 6։
ղ Գաղ. իգ. 7։
ճ – Տիմ. գ. 12։
մ Երբ. ժբ. 23։
յ Ծն. ժե. 18։
ն Գաղ. ե. 16։
շ Հաբ. ժբ. 16։
ո Գաղ. գ. 16։
չ Հաբ. ժբ. 16։ ժե. 2։ Գաղ. բ. 2։
պ – Կոր. գ. 16։ ժե. 2։ Գաղ. գ. 16։ – Գաղ. ա. 8։
ջ Երբ. գ. 1։
ռ – Տիմ. գ. 1. 8։
վ Երբ. ժբ. 1։
տ Երբ. գ. 1։
ր – Կոր. բ. 8։ ժգ. 10։
ց Գաղ. ե. 19։
ւ Գաղ. գ. 16։
փ Հաբ. ժբ. 16։ ժե. 2։ Գաղ. բ. 2։
ք – Կոր. գ. 16։ ժա. 1։ Գաղ. գ. 2։ – Գաղ. ա. 6։

զրուցեմ, այսինքն ՙփրխատոսի խաչին թշնա-
19 միներուն համար. ՙՈր անոնց վերջը կորստա-
նք է, ՙորոնց աստուածը լլկնդ որովայնին է, ՙու
ընդ փառքը իրենց ամօթին է, ՙորոնք միտ-
20 կերկրաւոր բաները կը մտածեն. ՙԲայց մեր
°քաղաքականութիւնը երկինքն է, ՙռնակից
ալ ՙփրկչին կը սպասենք՝ Տէր Յիսուս Քրիս-
21 տոսին. ՙՈր պիտի նորոգէ մեր խոնարհ մար-
մինը՝ իր ՙփառաւոր մարմնին կերպարանա-
կից ըլլալու, ան զօրութիւնովը որ կարող է
համեմը իր ամէն հնազանդեցնելու.

Գլ. Դ

1 Մատուռը խրատներին նաև ի ընդհանուր յորդորանքներ կ'ընէ. 10 ցուցնելով թէ Քրիստոս ինչը ուրախացուցանող առաքինութիւնը վերջ որ ցուցնցին իրեն իր բանաւոր հետևողները. ու պիտանի իր պատերը լինցնելուն համար. հոգա անոնց մէջը եղած Կառավարչ չնորհքին համար. 19 և պատճառ իր Թագլոը կը վերջացնի ապերջով և բարեմտելով.

1 Ասատ, իմ սիրելի ՙու բազմալի եղբայր-
նե՛ր, ՙիմ ուրախութիւնս ու պսակս, ՙատանկ
հաստատուն կեցէք Տէրոջմով, սիրելիներս.
2 Եւոզիային կ'ապաչեմ ու Սինտիքին կ'ա-
ղաչեմ՝ ՙոր միև նոյն խորհուրդը ունենան
3 Տէրոջմով. իրաւ քեզի ալ կ'ապաչեմ, ո՛վ հաւա-
տարմ լծակից, զուն ալ օգնական եղիր անոնց,
ՙորոնք իմ հետս աշխատեցան աւետարանին
մէջ կղեմեսին և իմ ուրիշ գործակիցներուս
հետ, ՙորոնց անունները կենաց գրքին մէջն են:
4 ՙՈւրախ եղէք Տէրոջմով ամէն ատեն. դար-
5 ձեալ կ'ըսեմ՝ ուրախ եղէք. Ձեր բաղցրու-
թիւնը ամէն մարդոց իմաց լլայ. ՙՏէ-
6 րը մօտ է. ՙԲանի մը համար հոգ մի ընէք.
հապա ամէն բանի մէջ աղօթքով ու ազաչան-
քով, գոհութիւնով մէկտեղ, ձեր խնդրուածք-
7 ը Աստուծոյ լայտնի ըլլայ. ՙԵւ Աստուծոյ
խաղաղութիւնը որ ամէն միտքէ վեր է՝ ձեր
սրտերը ու մտքերը Քրիստոս Յիսուսով պի-
8 տի պահպանէ. վերջապէս, եղբայրնե՛ր, ինչ
որ ճշմարտութիւնով է, ինչ որ պատկառե-
լութիւնով, ինչ որ արդարութիւնով, ինչ որ
մաքրութիւնով, ինչ որ սիրուն, ինչ որ բարի

համբաւով, ինչ առաքինութիւն և ինչ գովա-
9 ինչ որ կայ, ան բաները խորհեցէ՛ք. ՙինչ
որ սորվեցաք ու առիք և լսեցիք ու տեսաք
իմ վրաս, ան բրէ՛ք. ՙև խաղաղութեան Ա-
ստուածը ձեր հետը պիտի ըլլայ.
10 Մեծապէս ուրախացայ Տէրոջմով, ՙոր իմ
վրաս ունեցած հոգերնիդ հիմա նորոգուե-
ցաւ, ինչպէս որ կը հոգայիք ալ, միայն թէ
11 պատեհութիւն չունեիք. Ձի թէ կարօտու-
թեան համար կ'ըսեմ, ինչու որ ես սորվեցայ
12 գոհ ըլլալ իմ գտնուած վիճակիս մէջ. ՙԳի-
տեմ չքաւորութիւն քաշելը, գիտեմ չատը
ունենալը. ամէն բանի մէջ ամէն կերպով ա-
ղէկ սորվեր եմ թէ կշտանալը՝ թէ անօթե-
նալը, թէ չատ ունենալը և թէ պակասութիւն
13 քաշելը. ՙԱմէն բանի կարող եմ ՙընով՝ որ
14 զիս զօրացուց. Բայց ազէկ ըրիք ՙոր իմ ՙնե-
15 ղութենիս մէջ ինծի հաղորդ եղաք. Դուք
ալ գիտէք, փիլիպպեցինե՛ր, որ աւետարա-
նին սկիզբը երբոր ես Մակեդոնիայէն ելայ,
ՙմէկ եկեղեցի մին ալ հետս հաղորդութիւն
չըրաւ տալու և առնելու կողմէ, հապա մի-
16 նակ դուք. ՈՒր Թեսաղոնիկէի մէջ ալ մէկ ևր-
կու անգամ ինծի պէտք եղածը խրկեցիք.
17 Ձի թէ ես տուրք կը փնտռեմ, ՙհապա պը-
տուղ կը փնտռեմ՝ որ ձեր հաշիւին վրայ
18 աւելնայ. Բայց ես ամէն բան առած եմ ու
առատօրէն ունիմ. ՙլցուած եմ ԵպափրՈ-
դիտոսին ձեռքովը ձեր ընծաները ընդունելով,
ՙոր անոյշ հոտ մըն է՝ ընդունելի պատարագ՝
19 Աստուծոյ հաճելի. ՙԵւ իմ Աստուածս ձեր
ամէն պետութիւնը պիտի լեցնէ ՙիր ծախսելը
չափովը փառքով՝ Քրիստոս Յիսուսի ձեռ-
20 քով. ՙՈրդ Աստուծոյ ու մեր Հօրը փառք
յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն.
21 Բարև բրէք բոլոր սուրբերուն Քրիստոս
22 Յիսուսով. ՙԶիս բարև կ'ընեն իմ հետս ե-
23 ղող եղբայրները. Զեզի բարև կ'ընեն բոլոր
սուրբերը, ՙմանաւանդ անոնք որ կայսրին
24 տունէն են. ՙՏէր Յիսուս Քրիստոսի չնորհքը
ձեր ամենուն հետը ըլլայ. Ամէն.

4 · Գաղ. ա. 7. բ. 21. գ. 18. Գաղ. ա. 11. 17.
5 · բ Կոր. ժա. 18. բ Պետ. բ. 1.
6 · Հռոմ. ժգ. 18. ա Տիմ. գ. 3. Տիտ. ա. 11.
7 · Ովր. գ. 7. բ Կոր. ժա. 18. Գաղ. գ. 13.
8 · Հռոմ. ը. 5.
9 · Եփես. բ. 6. 19. Կող. գ. 1. 3.
10 · Կամ հիմնադրեր.
11 · Գաղ. ա. 11.
12 · Կոր. ա. 7. ա Թես. ա. 10. Տիտ. բ. 15.
13 · Կոր. ժե. 43. 48. 49. Կող. գ. 4. ա Տիմ. գ. 9.
14 · Եփես. ա. 19.
15 · Կոր. ժե. 16. 27.
16 · Գաղ. ա. 8.
17 · բ Կոր. ա. 14. Գաղ. բ. 16. ա Թես. բ. 19. 20.
18 · Գաղ. ա. 11.
19 · Գաղ. ա. 17.
20 · Գաղ. բ. 5. գ. 16. Գաղ. ա. 12. Գաղ. գ. 13. Հռոմ. ը. 15. Գաղ. ա. 5. Ա Տիմ. ա. 17. Ա Պետ. դ. 11.
21 · Գաղ. ա. 11. ա Թես. ե. 16. ա Գաղ. գ. 13.
22 · Գաղ. ա. 2. Գաղ. գ. 1. Կող. գ. 1. Գաղ. ա. 16. Գաղ. գ. 13. Հռոմ. ժե. 22. Գաղ. ա. 4. Եփես. ա. 2. Հռոմ. ժզ. 23. Կող. դ. 10. Ա Տիմ. ե. 21. Բ Տիմ. դ. 21. Տիտ. գ. 15. Փղմ. 24.
23 · Կոր. ա. 14. Հռոմ. ժզ. 5. Կող. դ. 14. Ա Տիմ. ա. 20. Բ Տիմ. դ. 10.
24 · Գաղ. ա. 5. Բ Տիմ. դ. 18. Տիտ. գ. 15. Եբր. ժգ. 25.

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ

ԱՌ ԿՈՂՈՍԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Առաքեալ յի բարձ՝ առեալ եաև՝ կը գոհանայ Աստուծմէ կողոսացի քրիստոնէից հաւատքին համար։ 7 կը հաստատէ Եպափրասի վարդապետութիւնը։ 9 Նաև աղօթք կ՚ընէ որ ս. Ոգիով չորհք աճին։ 14 կը նկարագրէ Ջէսուսին քրիստոսը։ 21 կը քաջալերէ զանոնք ճիւռւս քրիստոսը ընդունելու։ Եւ կը յիշեցնէ իր պաշտօնը։

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալը Աստուծոյ կամքովը, և Տիմոթէոս եղբայրը,
2 կողոսացի մէջ եղող սուրբ ու հաւատացեալ
3 եղբայրներուն Քրիստոսով. Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն և Տէր Յիսուս Քրիստոսէն։

4 Ամէն ատեն ձեզի համար աղօթք ընելով՝ կը գոհանանք Աստուծմէ ու մեր Տէր Յիսուս
5 Քրիստոսին Հօրմէն, Լսելով ձեր հաւատքը՝ ու Քրիստոս Յիսուսի վրայ, ևւ ան սէրը՝ որ
6 բոլոր սուրբերուն վրայ ունիք։ Ան յոյսին համար որ երկինքը կը պահուի ձեզի, որուն վրայով առաջուց լսեցիք աւետարանին ճշմարտութեան խօսքովը։ Որ ձեզի հասաւ՝ ինչպէս որ բոլոր աշխարհ, ու պտղաբեր ըլլալով [կ՚ածէ], ինծոր ձեր մէջն ալ, ան օրուընէն որ դուք լսեցիք ու ճանչցաք Աստուծոյ
7 շնորհքը ճշմարտութեամբ. ինչպէս որ սորվեցաք մեր սիրելի ծառայակցին Եպափրասէն, որ ձեզի համար հաւատարիմ պաշտօնեայ
8 մըն է Քրիստոսի։ Որ ինքն ալ մեզի պատմեց ձեր սէրը Հոգիով։

9 Անոր համար մենք ալ այն օրուընէ որ լսեցինք՝ չենք դադարիր ձեզի համար աղօթք ընելէն ու խնդրուածք մատուցանելէն, որ կատարեալ ըլլաք անոր կամքին գիտութեամբը՝ բոլոր իմաստութիւնով ու հոգևոր
10 հանճարով. Որ դուք Տէրոջը արժանի կերպով քալէք ամէն բանի մէջ հաճելի ընելով, ամէն բարի գործքերու մէջ պտղաբեր ըլլալով, ու աճելով Աստուծոյ գիտութեան մէջ։
11 Թիւնով. իր փառաւոր զօրութեանը համեմատ ամէնքն ալ ուժով ուժօղացած՝ բոլոր համբերութեան ու երկայնմտութեան համար ուրախութեամբ։
12 Գոհանալով Հօր Աստուծմէն, որ մեզ լուսոյ մէջ բաժին սուրբերուն վիճակին
13 կին մասնակից ըլլալու արժանացուց. Որ մեզ ազատեց խաւարին իշխանութենէն, ու իր սիրելի Որդւոյն Թագաւորութեանը փոխադրեց. Որ անով մենք փրկութիւն ունինք իր արիւնովը, այսինքն մեղաց թողութիւն։
15 Թիւն. Որ ինքը անեռւոյ Աստուծոյ պատկերն է՝ բոլոր ստեղծուածներուն անդրանիկը։
16 կը. Ինչու որ անով ամէն բան ստեղծուեցաւ, ինչ որ երկինքը ու ինչ որ երկրի վրայ, անոնք որ կ՚երևնան և անոնք որ չեն երևնար, թէ աթոռները՝ թէ տէրութիւնները՝ թէ պետութիւնները՝ թէ իշխանութիւնները. Բոլոր բաները անով ու անոր համար ստեղծուեցան։
17 Ան ալ ամէն բանէն առաջ է, ու ամէն բան անով հաստատ կը կենայ.
18 և ան իսկ է մարմնին՝ այսինքն եկեղեցւոյն գլուխը. որ ինքը սկիզբն է՝ մեռելներէն անդրանիկը, որ ինքը ըլլայ ամէն բանի մէջ
19 նախապատիւ. Ինչու որ Հայրը հաճեցաւ որ Աստուծոյ բոլոր լրութիւնը անոր մէջ
20 չբնակի. Ու անով ամէնը հաշտեցնէ իրեն հետ, խաղաղութիւն ընելով անոր խաչին արիւնովը, թէ երկրի վրայ և թէ երկինքի մէջ եղողները։
21 Ու ձեզ ալ՝ որ առեն մը օտարացած էիք, ու չար գործքերով թշնամիներ՝ միտքերնիդ
22 հոգիդներովը, Հիմա հաշտեցուց մարմնին մարմինովը՝ մահուամբ, որ ձեզ անոր դիմացը սուրբ ու ամրիծ և անարատ կացնելը

ա՝ Եփես. ա. 1։
բ՝ ա Կոր. գ. 17. Եփես. գ. 21։
գ՝ Գաղ. ա. 3։
դ՝ Ռոմ. ա. 7։
ե՝ ա Կոր. ա. 4։ Եփես. ա. 16։ Փիլ. ա. 3։ գ. 8։
զ՝ Հմր. 9։ Եփես. ա. 15։ Փիլիմ. 5։
է՝ Տիմ. գ. 10։
ը՝ Տիմ. գ. 8։ ա Պետ. ե. 14։
թ՝ Մատ. իգ. 14։ Մարկ. ժգ. 13։ Հռոմ. ժ. 13։ Եփես. ե. 19։ Փիլ. ա. 4։
ժ՝ Մարկ. գ. 8։ Ցաքե. ժ. 16։ Փիլ. ա. 11։
ի՝ Ը Կոր. գ. 1։ Եփես. գ. 1։ Տիմ. բ. 11։ ա Պետ. ե. 10։
լ՝ Գաղ. գ. 12։ Փիլիմ. 23։
խ՝ Ը Կոր. ժ. 23։ ա Տիմ. գ. 6։
ծ՝ Հռոմ. ժե. 30։ Եփես. ե. 15։ Փիլ. գ. 20։
կ՝ Եփես. ա. 15։ 16։
հ՝ Հմր. 3։ 4։
ձ՝ ա Կոր. ա. 6։
ղ՝ Հռոմ. ժ. 18։ Հմր. 25։
ճ՝ Մատ. գ. 8։ Ցաքե. ժե. 10։ Փիլ. ա. 21։
մ՝ Ը Կոր. ը. 1։ Եբր. ը. 11։ գ. 3։ Տիտ. բ. 13։ ա Պետ. ա. 18։
յ՝ Գաղ. գ. 12։ Փիլիմ. 23։
ն՝ Ը Կոր. ժ. 23։ ա Տիմ. գ. 6։
շ՝ Հռոմ. ժե. 30։ Եփես. ա. 15։ 16։ Հմր. 3։ 4։
ո՝ ա Կոր. ա. 6։
չ՝ Հռոմ. ժ. 9։ Եփես. ե. 10։ 17։
պ՝ Եփես. ա. 8։
ջ՝ Եփես. գ. 3։ Փիլ. ա. 27։ ա Թես. բ. 12։
ռ՝ ա Թես. գ. 13։
ս՝ Ցաքե. ժե. 16։ Կող. բ. 3։ Փիլ. ա. 11։ Տիտ. գ. 1 Եբր. ժգ. 21։
վ՝ Եփես. գ. 18։ Հմր. 4։ Եբր. ա. 3։
տ՝ Ցաքե. ա. 14։
ր՝ Գործ. ե. 41։ Հռոմ. ե. 5։
ց՝ Եփես. ա. 20։ Եբր. բ. 9։
ւ՝ Եփես. գ. 9։
փ՝ Գործ. իգ. 18։ Եփես. ա. 21։ Գլ. գ. 13։
ք՝ Եփես. ա. 11։
օ՝ Եփես. ե. 23։ Գլ. բ. 10։ 15։ ա Պետ. գ. 22։
ֆ՝ Հռոմ. ժա. 36։ Եբր. բ. 10։
և՝ Ցաքե. ժ. 1։ 3։ Եփես. ե. 23։ Եբր. ա. 3։
ֆ՝ Եփես. ա. 10։ 22։ գ. 18։ ե. 23։ ա Կոր. ժա. 3։
ֆ՝ Գործ. իգ. 23։ ա Կոր. ժե. 20։ 23։
ֆ՝ Եփես. ա. 15։ 16։
ֆ՝ Եփես. բ. 15։ 16։
ֆ՝ Գաղ. ա. 23։ Եփես. ա. 4։ ե. 27։ ա Թես. ա. 7։
ֆ՝ Տիտ. բ. 14։ Ցաքե. գ. 22։

23 Նէ· Ւթէ որ կ՚ենաք հաւատքին մէջ հիմնուած ու հաստատ ու առանց խախտելու ա՛ւետարանին յոյսէն՝ որ լսեցիք, Ւոր ներկիս տակը եղած բոլոր առարծատներուն Ւքարոզուեցաւ, Ւորուն ես Պօղոս սպասաւոր եղայ։
24 ՒՀիմա ուրախ եմ իմ Ւձեզի համար ըլլ՚ չարչարանքներուս վրայ, Ւու Քրիստոսի ըլ՚ նեղութիւններուն պակասութիւնը իմ մարմինիս մէջը կը լեցնեմ Ւանոր մարմինին համար, որ
25 եկեղեցին է· Որուն ես սպասաւոր եղայ ՒԱստուծոյ տնտեսութիւնովը՝ որ ինծի տրուեցաւ Ձեզի համար՝ Ւաստուծոյ խօսքը լման քա-
26 րոզելու, Ւայն խորհուրդը՝ որ ծածկուած էր ամէն դարերէն ու սերունդներէն հետէ, Ւսա հիմա
27 իր սուրբերուն յայտնուեցաւ· Ւորոնց ուզեց Աստուած գիտցնել, Ւթէ ինչ է սա խորհուրդը հիմա փառաւոր ճոխութիւնը հեթանոսներուն մէջ· որ ան է Քրիստոս Ձեր մէջը՝ Ւփառաց
28 յոյսը· Որ անոնիկա մենք կը քարոզենք, Ւու ամէն մարդ կը խրատենք, և կը սորվեցնենք ամէն մարդ բոլոր իմաստութիւնով, Ւոր ամէն մարդ կատարեալ կեցցնենք Քրիստոս Յիսուս
29 սով· Ւորուն համար ես ալ կ՚աշխատիմ՝ Ուժանք ընելով Ւիր ներգործութիւնը համեմատ՝ որ զօրութիւնով իմ մէջս ի գործ կը դրուի։

ԳԼ· Բ

1 Դարձեալ կը յորդորէ զանոնք Քրիստոսի հաւատքին մէջ հաստատ կենալ։ 8 կը զգուշացնէ հեթանոսական փիլիսոփայութենէ և փաստ աւանդութիւններէն։ 12 Հրեշտակաց կրօնքին 20 և արիւնական ծէսերուն դէմ Քրիստոսով վերջացած են։

1 Քանզի կ՚ուզեմ որ գիտնաք Ւթէ ինչպէս մեծ անձկութիւն ունիմ Ձեզի համար ու Լաւոդիկիացւոց համար, ու ամէն անոնց համար՝ որ
2 իմ երեսս մարմինով չեն տեսեր· Ւոր անոնց սիրտերը մխիթարուին Ւսիրով միացած, ու կատարեալ խնացողութեան բոլոր ճոխութիւնը հասնի, այսինքն Ւէօր Աստուծոյ և Քրիս-
3 տոսի խորհուրդին գիտութեանը· Ւորուն մէջը խնամատութեան ու գիտութեան բոլոր գան-
4 ձերը պահուած են։ Եւ սա կ՚ըսեմ՝ Ւոր չըլլայ Ւթէ մէկը հրապուրական խօսքերով Ձեզ
5 մոլորեցնէ· ՒՈր թէպէտ մարմնով հեռու եմ, բայց հոգւով Ձեզի հետ եմ և կ՚ուրախանամ երբոր Ձեր բարեկարգութիւնը կը տեսնեմ, Ւու Ձեր հաւատքին հաստատութիւնը Քրիս-
6 տոսի վրայ· ՒԱսոր ինչպէս որ ընդունեցիք
7 Քրիստոս Յիսուս Տէրը՝ անով քալեցէք, ՒԱր-մատ կապած ու անոր վրայ շինուած, և հաւատքին մէջ հաստատուած՝ ինչպէս որ սորվեցաք, և անոր մէջը աճեցէք գոհութիւնով·
8 Զգուշացէք՝ չըլլայ որ մէկը Ձեզ գերի վարէ փիլիսոփայութիւնով ու փուճ խաբէութիւնով, Ւոր մարդոց աւանդութեան պէս է Ւաշխարհս սկզբունքներուն պէս, և չէ Թէ
9 Քրիստոսի էքզոխոռնէ պէս· Ւինչու որ անոր մէջը կը բնակի Աստուածութեան բոլոր
10 լեցունութիւնը՝ մարմնապէս· Ւեւ դուք ալ անով լցուած էք, Ւոր ինքը գլուխ է Ւբոլոր
11 իշխանութեան ու պետութեան· Ւոր անով դուք անձեռագործ թլփատութիւնով թլփատուեցաք՝ Ւմեզաց մարմինը մերկանալով
12 Քրիստոսի թլփատութիւնովը· Ւթաղուելով անոր հետ մկրտութիւնով, Ւորով նաև հետ յարութիւն ստի՛ք ՒԱստուծոյ զօրութեանը Ւոր հաւատալով· Ւոր ինքը զանիկա մեռելներէն
13 բէն յարուցց· Եւ ձեզ՝ որ էիք հ՚ յանցանքներու մէջ ու ձեր մարմնին անթլփատութեանը մէջ մեռած էիք, կենդանացուց ա-նոր հետը· Ւէ՛ ամէն յանցանքները ներեց
14 մեզի, Ւու հրամաններով եղած մեզի հակառակ եղող ձեռագիրը որ մեզի գէմ կը կենար՝ ջնջեց, զանիկա մէջ տեղէն վերցուց ու խա-
15 չափայտին վրայ գամեց· Եւ Ւիշխանութիւնները Ւմերկացուց, ու յայտնապէս խայտառակեց՝ յաղթելով անոց Ւանով։
16 ՒՈւստի՝ մէկը թող չդատէ Ձեզ Ւուտելու կամ խմելու, Ւկամ տօներու կամ նորալուսնի
17 Ւներու կամ շաբաթներու կոգնայ· Ւորոնք գալու բաներուն շուքն են, բայց իւրն մարմինը
18 Ւինը Քրիստոսինն է· ՒՁըլլայ որ մէկը գրկէ Ձեզ մրցանակէն, որ ուզէ խոնարհութիւնով ու հրեշտակներու կրօնքով Ւտեսած բաներ-

ե Եփես· գ· 17· Գաղ· ր· 7·
զ Ցաքե· ժե· 6·
է Հռ· 6·
ը Հառմ· ժ· 13·
թ Գոր· ա· 17· ր Կոր· գ· 6· դ· 1· ե· 18· Եփես· գ· 7· Հռ· 22· Տիմ· ր· 7·
ժ Հառմ· ե· 3· ր Կոր· ե· 4·
ի Եփես· գ· 1· 15· ր Կոր· ա· 3· 6· Փիլ· գ· 10· ր Տիմ· ա· 8· ր· 10·
լ Եփես· ա· 23·
խ ա Կոր· ի· 17· Գաղ· ր· 7· Ե. փես· գ· 8· Հռ· 23·
ձ Հառմ· ժգ· 22· ա Կոր· ր· 7· Ե. փես· գ· 9·
ղ Ա՛ստ· ժգ· 22· ր Տիմ· ա· 10·
ճ Հառմ· ի· 1· Տիմ· ր· 7·
մ Հառմ· ի· 3· ր Կոր· ե· 4·
յ Եփես· ա· 7· ր Կոր· ժա· 9· Ե. փես· ե· 27· Հռ· 22·
ն ա Կոր· ի· 10·
շ ա Կոր· ժե· 19· Գաղ· ր· 7· Ե. Գլ· ր· 2·
ո Եփես· ա· 19· գ· 7· 20·
— Գլ· ա· 29· Փիլ· ա· 30· ա Թես· ր· 9·
չ ր Կոր· ա· 6·
պ Գլ· գ· 14·
ջ Փիլ· գ· 8· Գլ· ա· 8·
ռ ա Կոր· ա· 24· ր· 6· 7· Եփես· ա· 8· Գլ· ա· 8·
ս Հառմ· ժգ· 18· ր Կոր· ժա· 13· Եփես· գ· 14· ե· 6· Հռ· 8· 15·
վ ր Կոր· ժա· 9· Ե. փես· ե· 27· Հռ· 22·
տ ա Կոր· ե· 3· ա Թես· ր· 17·
ր ա Կոր· ա· 18· գ· 1· Ցաք· 3·
ց Եփես· ր· 21· 22· գ· 17· Գլ· ա· 23·
ւ Երեմ· ԽԹ· 8· Հր. ռաք· ժգ· 17· Ե. փես· ե· 6· Հռ· 18· Երր· ժգ· 9·
փ Ա՛ստ· ժե· 9· Գաղ· ա· 14· Հռ· 22·
ք Գաղ· գ· 3· 9· Հռ· 20·
օ Ցաք· ա· 14· Գլ· ա· 20·
ֆ Հառմ· ժգ· 18· ր Կոր· ժա· 13· Եփես· գ· 14· ե· 6· Հռ· 8· 15·
ա Կոր· ժա· 19·
ը Կոր· ժ· 10·
թ Գլ· ր· 1·
ժ Եփես· ր· 1· 5· 6· 11·
ի Եփես· ր· 14—16·
լ Եփես· գ· 18·
խ Դն· գ· 12· Սաղ· կբ· 18· Ե. ղ· 18· Մա՛ստ· ժբ· 19· Ղուկ· ժ· 28· ժա· 22· Ցաք· ժբ· 21· Եփես· գ· 8· Երբ· ր· 14·
ձ Կամ իր անձին։
ղ Հառմ· ժգ· 3· 10· 18·
ճ Հառմ· ժգ· 9· 17· ա Կոր· ը· 8·
մ Հառմ· ժգ· 6· Գաղ· գ· 10·
յ Երբ· ը· 8· Թ· 9· ժ· 1·
ն Հռ· 4·
շ Եփես· ժգ· 3· ա Տիմ· ա· 7·

բուն միջամուխ ըլլալ, իր մարմնոյն միաքովը
19 փառաց տեղը հպարտանալով. եւ չրնդնդ էիր-
լաւիքը՝ ուսկից որ բոլոր մարմինը յօդուածնե-
րով ու խաղերով հպարտուած ու միկտեղ
20 կցուած՝ Աստուծոյ աճումովը կ'աճի. իսկ
նիթ դուք իրիստոսի հետ ետ աչխարհիս
սկզբունքներէն մեռաք, ետ ինչո՞ համար
աչխարհիս մէջ կենդանի եղողներու պէս –
21 «Այն կանոններու կը հնազանդիք, ըսելէ՝ Մի
22 մօտենար, համբ մի առներ, մի դպչիր, (Ո-
րոնց ամէնը ապականութեան համար են գոր-
ծածութեամբ,) էմարդոց պատուիրանքներն
23 բուն ու սարկայցածնիերուն համեմատ. Ո-
րոնք խնամութեան կերպարանք մը ունին
ինքնակամ կրօնքով ու խոնարհութեամբ եւ
մարմինի չխնայելով, քանչ չէ թէ պատիւ մը
ունին, հոգւոյ մարմինը յագեցընելու նը-
պաստ։

ԳԼ. Գ

1 Նաեւ եթէ դուք ջրիստոսի հետ յարութեան
կը յարիջաք, նիթ ուր փնտռեցէք վերի
բաները, ուր ջրիստոս կը նստի Աստուծոյ աջ կողմն։
2 վերի բաները մտածեցէք, չէ թէ աս երկրիս
3 վրայինները։ էինչու որ դուք մեռաք, ետ
ձեր կեանքը պահուած է Աստուծոյ քովը
4 ջրիստոսի հետ։ Երբոր ջրիստոս՝ մեր կեան-
քը յայտնուի, անատնէն դուք ալ անոր հետ
էփառքով պիտի յայտնուիք։
5 էԱստի ձեր երկրաւոր անդամները էսպան-
նեցէք. էպոռնկութիւնը, պղծութիւնը, ախ-
տի կիրքը, էչար ցանկութիւնը եւ ագահու-
6 թիւնը՝ որ կռապաշտութիւն է. էորոնց հա-
մար Աստուծոյ բարկութիւնը էանհնազան-
7 դութեան որդւոց վրայ կու գայ. էորբ ատեն
մը դուք ալ անոնց միջը կը քալէիք, երբոր
8 անոնց միջը կ'ապրէիք. էբայց հիմա ձեզի
ձգեցէք դուք ալ ատ ամէնը. բարկութիւնը,

սրտմտութիւնը, չարութիւնը, հայհոյութիւ-
նը, անհամեմատ խօսքերը ձեր բերանէնին,
9 Իրարու սուտ մի դրուցէք. էհին մարդը իր
10 գործքերովը ձեր վրայէն հանեցէք. եւ հա-
գէք ատ նորը՝ գիտութիւնով նորոգուած՝ իր
11 Ստեղծողին պատկերին պէս. Որ ոչ
ու Հրէայ, թլփատութիւն ու անթլփատու-
թիւն, բարբարոս, Սկիւթացի, ծառայ կամ
ազատ չկայ. հապա Քրիստոս է ամէնը եւ ա-
12 մէն բանի մէջ։ Հագուեցէք Աստուծոյ ընտրեալ
սուրբերու պէս սիրելիներու պէս գթալի հա-
գէք գութը, ողորմութիւնը, քաղցրութիւնը,
խոնարհութիւնը, հեզութիւնը, երկայն-
13 միտութիւնը, Իրարու համբերելով եւ իրարու
ներելով՝ թէ որ մէկը մէկու մը դէմ տրտունջ
մը ունենայ. ինչպէս որ Քրիստոս ձեզի ներեց,
14 անանկ ալ դուք։ Եւ ատ ամէն բաներուն
վրայ հաւերը հագեցէք, որ կատարելութեան կապն
15 է. էու Աստուծոյ խաղաղութիւնը ձեր սրտե-
րուն մէջը թագաւորէ, որ դուք անոր կան-
չուեցաք Իմէկ մարմնով. Ու գոհացող եղէք.
16 Քրիստոսի խօսքը ձեր մէջը բնակի առատա-
պէս ամէն խնամութիւնով՝ իրար սորվեցը-
նելու ու խրատելու՝ սաղմոսներով եւ օրհնու-
թիւններով ու հոգեւոր երգերով ձեր սրտե-
րուն մէջը շնորհքով զԱստուած օրհնելու.
17 Եւ ամէն ինչ որ կ'ընէք թէ խօսքով եւ թէ
գործքով՝ բոլորը Տէր Յիսուսի անունովը
ընէք, Իստուած ու Հօրը գոհութիւն մատու-
ցանելով անոր ձեռքովը։
18 էԿիներներ, հնազանդեցէք ձեր էրիկներուն,
19 էինչպէս որ կը վայել Տէրոջմով։ էԷրիկներ,
սիրեցէք ձեր կիներները, Ու դառն մի ըլլաք
20 անոնց։ Որդիներ, համէն բանի մէջ հնազանդե-
ցէք ձեր ծնողքներուն, ինչու որ ատ է Տէ-
21 րոջը առջեւը հաճելի։ էՀայրեր, ձեր որդի-
22 ները մի բարկացընէք, որ չվհատին, էծառա-
ները, համէն բանի մէջ հնազանդեցէք էձեր
մարմնաւոր տէրերուն, չէ թէ աչքի առջեւ
ծառայելով մարդահաճոներու պէս, հապա
սրտի միամտութեամբ՝ Տէրոջմէ վախնալով.
23 Ինչ որ կ'ընէք՝ սրտանց ըրէք, որպէս թէ Տէ-

ֆ Եփես. գ. 13. 16։
ա Հռ. ե. 5. Գաղ. բ. 19. 20. Եփես. բ. 15։
ե Հռոմ. չ. 3. 5։ Ա. Կոր. ե. 9։
ի Գաղ. գ. 3. 5։
ա Կող. գ. 3. 9։
ա Տիմ. գ. 3։
բ Ես. ԼԶ. 13. Մատ. ԺԵ. 9. Տիտ. ա. 16։
գ Տիմ. գ. 8։
դ Հռ. 5։
—
ե Հռոմ. չ. 5. Եփես. բ. 3. Կող. գ. 12։
զ Ա Կոր. ե. 9. Եփես. ե. 3. 5. Ա Տես. դ. 3. Ա Պետ. բ. 11։
է Հռոմ. չ. 24. Ա Տես. բ. 12։
ը Հռոմ. չ. 13. 20. Գաղ. ե. 19. 21. Եփես. դ. 31։
թ Հռոմ. ե. 3։
ժ Հռոմ. ե. 5։
ի Հռոմ. ա. 18. Եփես. ե. 6. Ցայտ. իբ. 12։
լ Եփես. բ. 2։
խ Հռոմ. չ. 19. 20. Ա Կոր. բ. 20. Գաղ. բ. 20. Ա Տես. ե. 9. Տիտ. գ. 3. Ա Պետ. դ. 3։
ծ Ա Կոր. գ. 3։
կ Ցայտ. ժ. 8։
հ Կող. ժ. 43։
ձ Փիլ. գ. 21։
ղ Հռոմ. ը. 13. Գաղ. ե. 24։
ճ Հռոմ. ե. 13։
մ Եփես. ե. 3։
յ Ա Թես. դ. 5։
ն Եփես. ե. 5։
շ Հռոմ. ա. 18. Եփես. ե. 6. Ցայտ. իբ. 12։
ո Եփես. բ. 2։
չ Հռոմ. չ. 19. 20. Ա Կոր. ժ. 5։
պ Ա Կոր. ե. 11. Եփես. բ. 3. Տիտ. գ. 3։
ջ Ա Թես. դ. 22։ Ա Պետ. գ. 3։
ռ Եփես. դ. 31։
ս Կող. գ. 24։
վ Գաղ. ե. 21. Փիլ. բ. 1. Եփես. դ. 1. Ա Թես. բ. 12։
տ Ա Կոր. ժ. 29. Ա. Տես. դ. 6։
ր Գաղ. ե. 21. Ա Պետ. դ. 3։
ց Եփես. դ. 22. Կող. գ. 9. Տիտ. գ. 3։
ւ Եփես. դ. 22. 24։
փ Հռոմ. ժբ. 3։
ք Եփես. դ. 10։
օ Եփես. դ. 23. 24։
ֆ Հռոմ. ժ. 12։ Ա Կոր. ժբ. 15. Գաղ. գ. 28. Ե. 6. Ե. Եփես. չ. 8։

* Եփես. ա. 23։
ա Ցնծ. ա. 4։ Ա Պետ. ա. 8։ Ա Թես. ա. 9։ Ա Տես. ա. 10։
բ Եփես. գ. 24։
գ Գաղ. Ե. 22. Փիլ. բ. 1. Եփես. գ. 1. Ա Պետ. գ. 22։
դ Եփես. գ. 22։ Ա Պետ. բ. 1. Ե. 4։
ե Հռոմ. ժգ. 34։ Հռոմ. ժգ. 8։ Կող. ժգ. Եփես. Ե. 2. Գլ. բ. 2։ Եփես. գ. 9։ Տիտ. ա. 3։ Ցայտ. ժգ. 23. գ. 21։
զ Եփես. գ. 3։
է Հռոմ. ժ. 17. Փիլ. գ. 3։
ը Ցնծ. ա. 8։
թ Եփես. Ե. 22. 33։ Ա Պետ. գ. 7։
ժ Եփես. գ. 31։
ի Եփես. գ. 1։
լ Եփես. Ե. 24. Տիտ. բ. 5։ Ա Պետ. գ. 1։
խ Եփես. Ե. 5։
ծ Եփես. Ե. 22. 33։ Ա Պետ. գ. 7։
կ Եփես. գ. 4։
հ Եփես. Ե. 5. Եւ։ Տիտ. գ. 1։ Տիտ. բ. 9։ Ա Պետ. գ. 1։
ձ Հռ. ժբ. 10։
ղ Եփես. Ե. 16։
ճ Եփես. գ. 1։

24 բոլը ու վ. թէ մարգոց, Եգիտալով որ ժա-
ռանգութեան հասարացութ Ցերջին պիտի
առնէք· Ինչու որ Ցէր Քրիստոսին կը ծա-
25 ւայէք· Բայց անօրէնը իր անօրէնութեանը
դոյնէ պիտի ընդունի, և աչառութիւն չկայ·

ԳԼ· Դ

1 Կը յորդորէ չերծանդգութեամբ ապրիք ընել· 5 խելացու-
թեամբ վարուիլ անոնց հետ· որպէս դեռ Քրիստոսի կատա-
րեալ գիտութիւնը չունին· 10 իր բարիք կը մատաղանի ա-
նոնց· և ամէն կերպ յաջողութիւն կը ինդրէ·

1 Տէրեր, ՚Ձեր ծառաներուն իրաւունք ու
հաւասարութիւն տուէք, գիտնալով որ դուք
ալ Ցէր ունիք երկինքը·
2 ՚Շարունակ ապօքին եռանիլ եղէք, անոր
3 մէջը արթուն մնալով Եգոհութեամբ· ՚Ադօթք
ըրէք նաև մեզի համար, Որ Աստուած խօս-
քին դուռը բանայ մեզի Քրիստոսի խորհուր-
դը խօսելու, Որուն համար կապուած ալ եմ,
4 Որ յայտնի ընեմ զանիկա՝ ինչպէս որ ինծի կը
5 վայլէ խօսիլ· Իմաստութեամբ վարուեցէք
դուրսիններուն հետ՝ Ժամանակը ծախսու ա-
6 նելով· Ձեր խօսքը ամէն առնն Եշնորհքով
Եաղի համեմցած ըլլայ, Ու գիտնաք
թէ ինչպէս կը վայլէ ձեզի ամէն մէկուն պա-
տասխան տալ·
7 ՚Այ իմ վրայիս բոլորը պիտի յայտնէ ձե-
զի Տիւքիկոս սիրելի եղբայրը և հաւատա-
րիմ պաշտօնեան ու ծառայակիցը Ցերջինով·
8 ՚Որն որ սա բանին համար ձեզի խրկեցի, որ
°գիտնայ ձեր վրայով, ու ձեր՝ սրտերը մը-
9 խիթարէ, Ինեսիմոս հաւատարիմ ու սիրելի
եղբօրը հետ մէկտեղ՝ որ ձեզմէ Եղէ է· իրենք
ամէն բաներ ձեզի պիտի յայտնեն՝ ինչ որ հոս
10 կայ· ՚Բարև կ'ընէ ձեզի Արիստարքոս իմ
գերութեան ընկերս, և Մարկոս՝ Բառնա-
բասին եղբօրորդին, (որուն համար պատուէր
առիք· թէ որ ձեզի գայու ըլլայ, ընդունէք
11 ցէք անիկա·) Եւ Յիսուս՝ որ Յուստոս բսուած
է, որպէս իրենք միայն
Եղէ դարձակից եղան Աստուծոյ Թագաւորու-
թեանը մէջ, որպէս ինծի մխիթարութիւն է
12 գան· ՚Բարև կ'ընէ ձեզի Եպափրաս՝ Քրիս-
տոսի ծառան, որ ձեզմէ Եղէ է, ՚Ամէն առն
ապօքին մէջ ձեզի համար չարչ ընելով, ՚որ
դուք կատարեալ ու լման կենաք Աստու-
13 ծոյ բոլոր կամացը մէջ· Քանզի անոր վրայով
ես կը վկայեմ, թէ չատ նախանձաւորութիւն
ունի ձեզի համար ու Լաւոդիկիի և Ցիերա-
14 պօլիսի մէջ եղողներուն համար· Բարև կ'ընէ
ձեզի սիրելի ՚Դուկաս բժիշկը ու ՚Դեմաս·
15 Բարև ընէք եղբայրներուն որ Լաւոդիկիա
են, և Նիմփասին ու անոր տանը մէջի եկե-
16 ղեցւոյն· ՚Ու երբոր ձա Թուղթը ձեր մէջը
կարգացուի, Լաւոդիկեցւոց եկեղեցւոյն մէջն
ալ կարգալ տուէք· և դուք ալ Լաւոդի-
17 կիայէն նոյն Եղրիշը կարդացէք· ՚Ու ըսէք
Արքիպպոսին, ՚Զգոյշ եղիր քու սպասաւո-
րութիւնդ՝ որ Ցէրջմով առիր, որ աւրիկս
18 կատարես· ՚Ես բարևը իմ ձեռքս՝ Պօղոսին է· ՚Իմ կապերս մտքերնիդ Թող ըլլան· ՚Շը-
նորհքը ձեզի հետ· Ամէն·

ԱՌԱՋԻՆ ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ
Ա.Ո ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Աւաքելը կը ծանուցանէ Թեսալոնիկեցւոց թէ իրը ամէն
առն կը յիշէ գանոնք իր գոհութեանը ու ապօքին մէջ· 5
և թէ իրը ապրկ հաղցած ի թէ անոնց հաւատքը չէլա-
բա ու անկէզ է· և թէ Աստուծոյ գործած են·

1 Պօղոս և ՚Սիղուանոս ու Տիմոթէոս՝ Թե-
սաղոնիկեցւոց Եկեղեցւոյդ Հայր Աստուծով
և Տէր Յիսուս Քրիստոսով· ՚Շնորհք և խա-
ղաղութիւն ձեզի †Աստուծմէ մեր Հօրմէն
ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն·
2 ՚Կը գոհանանք Աստուծմէ ամէն առնէն ձեր
ամէնուն համար՝ ՚Ձեզ յիշելով մեր ապօք-
3 քներուն մէջ, Անդադար յիշելով ձեր Հաւատքին
գործը և Սիրոյ աշխատութիւնը և Յոյսին
համբերութիւնը մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին
առջեւ մեր Հայր Աստուծոյ դիմաց·
4 Գիտնալով, Եղբարք՝ Աստուծմէ սիրուած ձեր
ընտրութիւնը·
5 Որ մեր աւետարանը ձեզի ոչ միայն խօսքով
եղաւ, հապա նաև զօրութեամբ և Սուրբ Հո-
գիով և շատ մը համոզմունքով, Ինչպէս որ
գիտէք թէ մենք ձեր մէջ ձեզի համար ինչ
6 տեսակ մարդիկ եղանք· Եւ դուք մեզի և Տէրոջ
հետեւողներ եղաք, Խռովութեան մէջ մեծ
ուրախութեամբ Սուրբ Հոգիին խօսքը ընդու-
7 նելով· Այնպէս որ Մակեդոնիոյ և Աքայիոյ
բոլոր հաւատացեալներուն օրինակ եղաք·
8 Որովհետեւ ձեր մէջէն Տէրոջ խօսքը ոչ միայն
Մակեդոնիոյ և Աքայիոյ մէջ տարածուեցաւ,
հապա ձեր Աստուծոյ հանդէպ ունեցած ձեր
հաւատքին համբաւը ամէն տեղ տարածուեցաւ,
այնպէս որ մենք պէտք չունինք բան մը ըսելու·
9 Որովհետեւ իրենք իրենց մասին կը պատմեն
թէ ինչպէս մուտք գտանք ձեր մէջ, և թէ
ինչպէս դարձայ դէպի Աստուած կուռքերէն՝
որպէսզի ծառայէ կենդանի և ճշմարիտ Աստ-
10 ուծոյ, Եւ սպասէ իր Որդիին երկինքէն գալուն՝
զոր յարուցանեց մեռելներէն, Յիսուսի՝ որ
մեզ կը փրկէ գալիք բարկութենէն·

ԳԼՈՒԽ Բ.

1 Կը յիշեցնէ անոնց թէ ինչպէս ինքը անոնց մէջ
գործեց իր ծառայութիւնը· 5 և թէ ինչպէս
Աստուծոյ Եղբայրներուն հալածանքներուն մէջ
անոնք ալ նմանապէս հալածուեցան· 13 Եւ
թէ ինչպէս ընդունեցին Աստուծոյ խօսքը·

1 Որովհետեւ դուք ինքներդ գիտէք, Եղբայրներ,
մեր ձեր մէջ եղած մուտքը թէ ոչ պարապ
2 եղաւ· Այլ նախ քան զայս Եղած էր որ չարչա-
րուեցանք և անարգանքի ենթարկուեցանք,
ինչպէս գիտէք, Փիլիպպոսի մէջ, և յանդգնե-
ցանք մեր Աստուծմով խօսիլ ձեզի Աստուծոյ
Աւետարանը մեծ պայքարի մէջ·
3 Որովհետեւ մեր քարոզութիւնը ոչ սխալէն
էր, ոչ ալ անմաքուր դիտումով, ոչ ալ նենգու-
4 թեամբ· Հապա ինչպէս որ Աստուծմէ Եղանք
հաւանեցուցած որ մեզի Աւետարանը յանձն-
ուի, այնպէս կը խօսինք, ոչ թէ մարդոց հա-
ճոյանալու համար, հապա մեր սրտերը քննող
5 Աստուծոյ համար· Որովհետեւ երբեք ոչ խօսքի
շողոքորթութեամբ եղանք, ինչպէս գիտէք,
ոչ ալ ագահութեան պատրուակով, Աստուած
6 վկայ է· Ոչ ալ մարդոց փառք փնտռեցինք, ոչ
ձեզմէ և ոչ ուրիշներէ, Թէպէտ Քրիստոսի
առաքեալներ ըլլալու ծանրութիւնը կրելու
7 կարող էինք· Հապա եղանք մանուկներու պէս
ձեր մէջ, ինչպէս որ դայեակ մը իր զաւակնե-
8 րը կը խնամէ· Այսպէս ձեզի սիրելով՝ կամե-
ցանք ոչ միայն Աստուծոյ Աւետարանը ձեզի
հաղորդել, հապա նաև մեր անձերը, որովհե-
տեւ սիրելի եղած էք մեզի·
9 Որովհետեւ կը յիշէք, Եղբայրներ, մեր աշ-
խատութիւնն ու տքնութիւնը՝ գիշեր ցերեկ
աշխատելով որ ձեզմէ ոչ մէկուն ծանրու-
թիւն չըլլանք, մինչ Աստուծոյ Աւետարանը
10 կը քարոզէինք ձեզի· Վկայ էք դուք, և Աստուած,
թէ որչափ սուրբ և արդար և անբասիր վար-
ուեցանք ձեր հաւատացեալներուն մէջ·
11 Ինչպէս որ գիտէք թէ ինչպէս մեր իւրաքան-
չիւրը, ինչպէս հայր մը իր զաւակները, ձեզի
12 խրատ տուինք և մխիթարեցինք և պատուիրե-
ցինք, Որ արժանի գտնուիք Աստուծոյ որ ձեզ
իր Թագաւորութեանը և փառքին կանչեց·
13 Ասոր համար ալ մենք անդադար կը գոհանանք
Աստուծմէ, որովհետեւ երբ մեզմէ Աստուծոյ
խօսքը ընդունեցիք, ոչ թէ մարդոց խօսքը
ընդունեցիք, հապա ինչպէս որ ճշմարտապէս
է, Աստուծոյ խօսքը, որ նաև կ'ազդէ ձեր մէջ
14 որ կը հաւատաք· Որովհետեւ դուք, Եղբայրներ,
Աստուծոյ Եկեղեցիներուն նմանեցաք որ Յի-
սուս Քրիստոսի մէջ են Հրէաստանի մէջ, որով-
հետեւ դուք ալ ձեր հայրենակիցներէն նոյն
15 բաները կրեցիք որ անոնք ալ հրեաներէն կրե-
ցին· Որոնք թէ Տէրը Յիսուսը սպաննեցին և
մարգարէները, և մեզ հալածեցին, և Աստուծոյ
16 չեն հաճիր, և բոլոր մարդոց հակառակ են·
Որոնք կը խանգարեն մեզի հեթանոսներուն
խօսիլ որ փրկուին, որպէսզի միշտ իրենց
մեղքերը լեցնեն· Բայց բարկութիւնը վերջա-
17 պէս անոնց վրայ եկաւ· Իսկ մենք, Եղբայրներ,
որ ժամանակաւորապէս ձեզմէ զրկուեցանք
երեսով ոչ սրտով, աւելի մեծ ջանքով ձեր
18 երեսը տեսնելու ցանկացանք· Ուստի կամեցանք
գալ ձեզի, ես Պօղոսս մէկ անգամ եւ երկու
անգամ, բայց Սատանան մեզ արգիլեց·
19 Որովհետեւ մեր յոյսը կամ ուրախութիւնը կամ
պսակի պարծանքը ո՞վ է, եթէ ոչ դուք ալ մեր
Տէր Յիսուսին առջեւ անոր գալստեանը·
20 Որովհետեւ դուք մեր փառքն ու ուրախութիւնն
էք·

ԳԼՈՒԽ Գ.

1 Կը յիշեցնէ անոնց թէ ինչպէս Տիմոթէոսը ղրկեց
անոնց մօտ· 6 և թէ ինչպէս Տիմոթէոսը անոնց
հաւատքին և սիրոյն համար լաւ լուր բերաւ
անոր· 11 Եւ կ'աղաչէ որ Աստուած ուղղէ իր
ճամբան դէպի անոնք·

1 Ուստի երբ չկրցանք այլեւս համբերել, յա-
նձն առինք Աթենքի մէջ մնալ միայնակ·
2 Եւ Տիմոթէոսը, որ մեր եղբայրն է և Աստուծոյ
ծառան Քրիստոսի Աւետարանին մէջ մեր գոր-
ծակիցը, ղրկեցինք ձեզի, որ ձեզ հաստատէ և
3 մխիթարէ ձեր հաւատքին համար, Որպէսզի
ոչ ոք սասանի այս նեղութիւններուն մէջ·
Որովհետեւ դուք ինքներդ գիտէք թէ ասոր
4 համար դրուած ենք· Որովհետեւ երբ ձեր
մօտ էինք, նախապէս ձեզի կ'ըսէինք թէ նե-
ղութիւններ պիտի կրենք, ինչպէս որ եղաւ և
5 գիտէք· Ասոր համար ալ ես, երբ այլեւս հա-
մբերել չկրցայ, ղրկեցի որ գիտնամ ձեր հա-
ւատքը չէ՞ որ գայթակղեցուցած է զձեզ Փոր-
ձիչը, և մեր աշխատութիւնը ապարդիւն չըլլայ·
6 Բայց հիմա Տիմոթէոսը մեզի մօտ գալով ձեզ-
մէ եկաւ և մեզի լաւ լուր բերաւ ձեր հաւատքին
և սիրոյն համար, և որ միշտ մեզ լաւ կը յի-
շէք, ինչպէս որ մենք ալ ձեզ կ'ուզենք տես-
7 նել, Ասոր համար, Եղբայրներ, ձեզմով մխի-
թարուեցանք մեր բոլոր նեղութեան և չարչա-
րանքին մէջ ձեր հաւատքին համար·
8 Որովհետեւ հիմա կ'ապրինք, եթէ դուք հաս-
տատ կեցէք Տիրոջ մէջ·
9 Որովհետեւ ի՞նչ շնորհակալութիւն կրնանք
Աստուծոյ տալ ձեզի համար, ամէն ուրախու-
թեան համար որով կ'ուրախանանք մեր Աստ-
10 ուծոյ առջեւ ձեզի համար, Գիշեր ցերեկ ան-
դադար աղաչելով որ տեսնենք ձեր երեսը և
լրացնենք ձեր հաւատքին պակասը·
11 Ինքը մեր Հայր Աստուած և մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոս թող ուղղէ մեր ճամբան դէպի ձեզ·
12 Ձեզ ալ Տէրը թող շատցնէ և առատացնէ
սէրով իրարու և բոլորին հանդէպ, ինչպէս որ
13 մենք ալ ձեզի հանդէպ կ'ընենք, Որպէսզի ձեր
սիրտերը անբասիր հաստատէ սրբութեան մէջ
մեր Հայր Աստուծոյ առջեւ, մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի գալստեանը իր բոլոր սուրբերով·

ԳԼՈՒԽ Դ.

1 Կը յորդորէ չերծանդգութեամբ ապրիք ընել· 5 խելացու-
թեամբ վարուիլ անոնց հետ՝ որպէս դեռ Քրիստոսի կատա-
րեալ գիտութիւնը չունին· 10 իր բարիք կը մատաղանի ա-
նոնց· և ամէն կերպ յաջողութիւն կը ինդրէ·

1 Տէրեր, ՚Ձեր ծառաներուն իրաւունք ու
հաւասարութիւն տուէք, գիտնալով որ դուք
ալ Ցէր ունիք երկինքը·
2 ՚Շարունակ ապօքին եռանիլ եղէք, անոր
3 մէջը արթուն մնալով Եգոհութեամբ· ՚Ադօթք
ըրէք նաև մեզի համար, Որ Աստուած խօս-
քին դուռը բանայ մեզի Քրիստոսի խորհուր-
դը խօսելու, Որուն համար կապուած ալ եմ,
4 Որ յայտնի ընեմ զանիկա՝ ինչպէս որ ինծի կը
5 վայլէ խօսիլ· Իմաստութեամբ վարուեցէք
դուրսիններուն հետ՝ Ժամանակը ծախսու ա-
6 նելով· Ձեր խօսքը ամէն առն Եշնորհքով
Եաղի համեմցած ըլլայ, Ու գիտնաք
թէ ինչպէս կը վայլէ ձեզի ամէն մէկուն պա-
տասխան տալ·
7 ՚Այ իմ վրայիս բոլորը պիտի յայտնէ ձե-
զի Տիւքիկոս սիրելի եղբայրը և հաւատա-
րիմ պաշտօնեան ու ծառայակիցը Ցերջինով·
8 ՚Որն որ սա բանին համար ձեզի խրկեցի, որ
°գիտնայ ձեր վրայով, ու ձեր՝ սրտերը մը-
9 խիթարէ, Ինեսիմոս հաւատարիմ ու սիրելի
եղբօրը հետ մէկտեղ՝ որ ձեզմէ Եղէ է· իրենք
ամէն բաներ ձեզի պիտի յայտնեն՝ ինչ որ հոս
10 կայ· ՚Բարև կ'ընէ ձեզի Արիստարքոս իմ
գերութեան ընկերս, և Մարկոս՝ Բառնա-
բասին եղբօրորդին, (որուն համար պատուէր
առիք· թէ որ ձեզի գայու ըլլայ, ընդունէք
11 ցէք անիկա·) Եւ Յիսուս՝ որ Յուստոս բսուած
է, որպէս իրենք միայն
Եղէ դարձակից եղան Աստուծոյ Թագաւորու-
թեանը մէջ, որպէս ինծի մխիթարութիւն է
12 գան· ՚Բարև կ'ընէ ձեզի Եպափրաս՝ Քրիս-
տոսի ծառան, որ ձեզմէ Եղէ է, ՚Ամէն առն
ապօքին մէջ ձեզի համար Ջանք ընելով, ՚որ
դուք կատարեալ ու լման կենաք Աստու-
13 ծոյ բոլոր կամացը մէջ· Քանզի անոր վրայով
ես կը վկայեմ, թէ չատ նախանձաւորութիւն
ունի ձեզի համար ու Լաւոդիկիի և Ցիերա-
14 պօլիսի մէջ եղողներուն համար· Բարև կ'ընէ
ձեզի սիրելի ՚Դուկաս բժիշկը ու ՚Դեմաս·
15 Բարև ընէք եղբայրներուն որ Լաւոդիկիա
են, և Նիմփասին ու անոր տանը մէջի եկե-
16 ղեցւոյն· ՚Ու երբոր ձա Թուղթը ձեր մէջը
կարգացուի, Լաւոդիկեցւոց եկեղեցւոյն մէջն
ալ կարգալ տուէք· և դուք ալ Լաւոդի-
17 կիայէն նոյն Եղրիշը կարդացէք· ՚Ու ըսէք
Արքիպպոսին, ՚Զգոյշ եղիր քու սպասաւո-
րութիւնդ՝ որ Ցէրջմով առիր, որ աւրիկս
18 կատարես· ՚Ես բարևը իմ ձեռքս՝ Պօղոսին է· ՚Իմ կապերս մտքերնիդ Թող ըլլան· ՚Շը-
նորհքը ձեզի հետ· Ամէն·

3 Ներսն մէջը. Ազդագար լինելով Ձեր հաւատքին գործը ու տիրոց աշխատութիւնը և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի յոյսին համբերու-
4 թիւնը՝ Աստուծոյ ու մեր Հօրը առջեւը. Ե՛ գիտնալով, Աստուածմէ սիրուած եղբայրներ,
5 Ձեր ընտրութիւնը. Որ մեր աւետարանը չէ թէ միայն խօսքով եղաւ Ձեզի, հապա զօրութիւնով ալ ու Հոգւով Սրբով ու շատ ապդութիւնով, ինչպէս որ գիտէք՝ թէ
6 ինծոր կեցանք Ձեր մէջը Ձեզի համար։ Դուք ալ մեզի ու Տէրոջը նմանող լլլալով՝ ընդու-
7 նելէք խօսքը շատ նեղութեան մէջ Հոգւոյն Սրբոյ ուրախութիւնովը. Անոնի որ դուք օ-
8 րինակ եղաք բոլոր Հաւատացեալներուն՝ ո-
9 րոնք Մակեդոնիայի ու Աքայիայի մէջ են։ Ինչու որ Ձեզմէ հռչակուեցաւ Տէրոջը խօսքը, չէ թէ միայն Մակեդոնիայի ու Աքայիայի մէջ, հապա նաև ամէն տեղ Ձեր հաւատքը որ դէպ ի Աստուած է տարածուեցաւ, անանի որ ալ պէտք չէ մեզի բան մը
9 խօսիլ։ Քանի որ իրենք կը պատմեն մեզի հասնելը, թէ ինչպէս եղաւ մեր Ձեր քովը մտնելը, և ինչպէս դուք կուռքերէն Աստուծոյ դարձաք՝ կենդանի ու ճշմարիտ Աստուծոյ
10 ծառայելու, Եւ սպասելու անոր Որդւոյն Երկինքէն, որ ինքը մեռելներէն յարուց զանիկա՝ այսինքն Յիսուսը, որ կ՚ազատէ մեզ գալու բարկութենէն։

ԳԼ. Բ

1 Ա՛նգիտ կը ցուցնեմ թէ ինչպէս աւետարանիկն մեռաւ ու յարուցեալ։ և ինչպէս անոնք ալ ընդունելին։ 13 պատմելով կ՚իմացնէ թէ ինչը ինչ պիտի ասէն հետու ժողովրդին։ և թէ ինչ պիտի մեծ փոփոխութիւն գտնէք տեսնելու։

1 Ա՛նգիտ, եղբայրներ, դուք ինքներնիդ գիտէք Ձեր մէջը մտնելնիս՝ որ պարապ տե-
2 ղը չեղաւ. Հապա առաջ Փիլիպպէի մէջ չարչարանք կրելով ու անարգուելով ինչպէս որ գիտէք, Տհամարձակութիւն ըրինք մեր Աստուծովը՝ Ձեզի պատմելու Աստուծոյ աւե-
3 տարանը Մեծ հակառակութեան մէջ։ Ինչու որ մեր յորդորանքը ոչ մեղլոութենէ է ու
4 ոչ պղծութենէ և ոչ խարէութեամբ. Հապա ինչպէս որ մենք Աստուծմէ ընտրուեցանք հաւատարիմ դնել հաւատացեալ, այնպէս կը խօսինք, Ե՛չ թէ մարդոյ հաճոյ ըլլալու հա-
մար, հապա Աստուծոյ՝ որ մեր սիրտերը կը
5 քննէ. Ինչու որ մենք բնաւ շողոքորթու-թեան խօսքեր չգործածեցինք՝ ինչպէս որ գիտէք, ոչ ալ ագահութեան պատճառանք,
6 Աստուած վկայ է, Ե՛ւ մարդոցմէ փառք չխնդրեցինք, ոչ Ձեզմէ՝ ոչ ալ ուրիշներէն,
7 Թէև կրնայինք իբրև Քրիստոսի Առաքեալ-ներ Ծանրութիւն տալ. Բայց մենք հեզ ե-
ղանք Ձեր մէջը, ինծոր որ դայեակ մը իր
8 երախաները կը խնամէ. Նոյնպէս՝ մենք Ձեր վրայ փափաք ունենալով՝ հիր յօժարեցինք, ոչ միայն Աստուծոյ աւետարանը Ձեզի տալ, Հապա մեր անձերն ալ, ինչու որ դուք մեզի
9 սիրելիներ եղաք. Քանզի կը յիշէք, եղբայրներ, մեր աշխատութիւնը ու չանքը, որ Ձեզ-մէ մէկու մը ծանրութիւն չտալու համար գիշեր ու ցորեկ գործելով՝ Ձեզի Աստուծոյ
10 աւետարանը քարոզեցինք. Դուք վկայ եք, և Աստուած ալ՝ Ի՛նչպէս սրբութիւնով ու արդարութիւնով և անարատութիւնով վա-
11 րուեցանք Ձեզի հնա՝ որ հաւատացիք. Ինչպէս գիտէք՝ որ Ձեզմէ ամէն մէկը՝ ինծոր Հայր
12 մը իր որդիները՝ Ա՛ռնէ կը յորդորէինք ու կը մխիթարէինք և վկայութիւն կը դնէինք՝ որ դուք Աստուծոյ վայելածին պէս քալէք, Ան որ Ձեզ իր Թագաւորութիւնը ու փառքին
13 կանչեց. Ասոր համար մենք ալ անդադար կը գոհանանք Աստուծմէ, որ մեզմէ Աստուծոյ խօսքը լսելով ընդունեցիք, Ո՛չ թէ նիւթ-
մարդոյ խօսք, հապա ինծոր որ ճշմարտա-պէս է՝ Աստուծոյ խօսք, որ նաև կը ներգոր-
14 ծէ Ձեր մէջը որ կը հաւատաք. Քանզի դուք, եղբայրներ, նմանող եղաք Աստուծոյ եկեղե-ցիներուն՝ որ Յիսուսի մէջ են Քրիստոս Յիսուսով. Ինչու որ դուք ալ նոյն ցաւերը
Ձեզ կրեցիք Ձեր համագգիներէն, Ինչպէս որ
15 անոնք ալ Յիսուսն ու Մարգարէները սպան-եցին՝ Ե՛ւ մեզ հալածեցին, ու Աստուծոյ անհաճոյ՝ Ե՛ւ բոլոր

16 մարդոց հակառակ են· Ոմն մեզ կ՚արդիլէն
հեթանոսներուն խօսելէն անոնց փրկուելնուն
համար, Որ իրենց մեղքերուն չափ լեցնեն
ամէն ատեն· Եւ բարկութիւնը անոնց վրայ
հասեր է մինչեւ վերջը·
17 Իսկ մենք, եղբայրներ, Իրմէ քիչ մը ա-
տեն ձեզմէ որբ մնացինք երեսով ու չէ թէ
սրտով, Իրայց աւելի չտնացինք ձեր երեսը
18 տեսնելու մեծ փափաքով· Վասն հասնիլ ես
Գօզոս մէկ երկու անգամ ուզեցի ձեզի գալ,
19 Իրայց Սատանան մեզ արգիլեց· Ինչու որ
ո՞վ է մեր յոյսը կամ ուրախութիւնը կամ Ձեր
պարծանքին պսակը, եթէ ոչ դուք՝ մեր Տէր
Յիսուս Քրիստոսի առջեւ Անոր գալուստին
20 Ձեր· Որովհետեւ դուք էք մեր փառքը եւ ու-
րախութիւնը·

ԳԼ· Գ

1 Ոստի ալ չկրնալով աւելի հանդիսել, Էա-
2 զկի երեւցաւ մեզի մնալ Աթէնք միայն· Եւ
Տիմոթէոս մեր եղբայրը ու Աստուծոյ պաշ-
տօնեան եւ մեր գործակիցը Քրիստոսի աւե-
տարանին մէջ Իրկեցինք ձեզ հաստատելու
3 ու մխիթարելու ձեր հաւատքին համար· Որ
ոս նեղութիւններուն մէջ չ՚երթ մէկը չխախտի·
Ինչու որ դուք ինքներնիդիք գիտէք Որ մենք
4 սա բաներուն համար կեցեր ենք· Վասն
Երբոր մենք ձեր քովն էինք, առաջուց ձեզի
կը զգուշեցինք թէ նեղութիւններու պիտի
հանդիպինք, ինչպէս որ եղաւ ալ, ու գիտէք·
5 Վասն համար ես ալ չկրնալով աւելի համբե-
րել, Հղի Իրկեցի ձեր հաւատքը գիտնալու,
Որ չըլլայ թէ փորձողը ձեզ փորձած ըլլայ,
6 Եւ մեր աշխատութիւնը պարապ ըլլայ· Իրայց
հիմա երբոր Տիմոթէոս ձեզմէ մեզի եկաւ,
ու ձեր հաւատքին եւ սիրոյն աւետեաց մեզի
տուաւ, որ ամէն ժամանակ մեր բարի յիշա-
տակը Երեւելիք ունիք, եւ կը փափաքիք մեզ
7 տեսնելու, Ինչպէս որ մենք ալ ձեզ, Ասոր
համար, եղբայրներ, Ձեր վրայ մխիթարուե-
ցանք մեր բոլոր վիշտերուն ու նեղութիւննե-
8 րուն վրայ ձեր հաւատքովը· Ինչու որ հիմա
կ՚ենդանի ենք մենք, Եթէ որ դուք հաստա-
9 տուն կ՚նայիք Տէրոջմով· Վասնզի ի՞նչ գոհու-
թիւն կրնանք մատուցանել Աստուծոյ ձեր
վրայով՝ ան ամէն ուրախութիւներ համար՝
որ կ՚ուրախանանք ձեզի համար մեր Աստու-
10 ծոյ առջեւ, Եւ Երեսներ ու ցորեկ Ջխոտ չատ
ազաչանք կ՚ընենք Ձեր երեսը տեսնելու,
Ու ձեր հաւատքին պակասութիւնները լեց-
11 նելու· Իրայց Աստուած ինքն ու մեր Հայրը
և մեր Տէրը Յիսուս Քրիստոս Ճամբան
12 դէպ ի ձեզի յաջողէ· Եւ Տէրը աճեցրնէ ու
առելցնէ ձեր սէրը Իրարու վրայ ու ամէ-
նուն վրայ, Ինչպէս որ մենք ալ ձեր վրայ --
13 Ընէ, Հաստատելով ձեր սիրտերը անարատ
սրբութեան մէջ Աստուծոյ և մեր Հօրը առջեւ
Մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի գալուստին
Իր բոլոր սուրբերուն հետ մէկտեղ·

ԳԼ· Դ

1 Կը յորդորել զանոնք որ ամէն կերպով առաջ երթան աստուած
պաշտութեան մէջ· 6 որ ատրը ու արդար վճռելէն ունե-
նան· 9 որ միմեանց սիրեն· 11 որ ամէն մէկը խաղաղութեամբ
իր գործը գործէ· 13 ու մեռելներուն Յիսուսի յարութեան վրայով
Իրենց տրամադրութիւնը չափաւոր ըլլայ· 17 Եւ ապրելով ատ կերը
ցին յորդորելէն վերջ Հաստատ կերպով մը կը նկարագրի
Քրիստոսի գալուստը, և Քրիստոսի երկրորդ գալուստը գո-
ւատանալի համար·

1 Այլ հիմա, եղբայրներ, ձեզի կ՚ազաչենք ու
կը յորդորենք Տէր Յիսուսով, Որ ինչպէս
ուզեմ ատիք Իրմէ ընտր պէտք է ձեզի քա-
լել ու Աստուծոյ հաճոյ ըլլալ, ալ աւելի –
2 Որ չէք չատնար· Քանզի գիտէք թէ ինչ պա-
3 տուէրներ տուինք ձեզի Տէր Յիսուսով· Ին-
չու որ Աստուծոյ կամքը ատ է՝ այսինքն Ձեր
սուրբ ըլլալը, Որ գուք ետ կենաք պոռնկու-
4 թենէ· Զեզմէ ամէն մէկը գիտնայ իր անո-
5 նը սրբութեամբ ու պատուով տանիալ· Էզէ
թէ ցանկութեան կիրքով Ինչպէս հեթանոս-
6 ները Որոնք Աստուած չեն ճանչնար· Զըլ-
լայ որ ոսա բանին մէջ չարիք անցնի ձեզ ու
իր եղբայրը զրկէ, Ինչու որ Տէրը ատ բոլոր
բաներուն համար վրէժխնդիր է· ինչպէս ա-
ռաջուց բսինք ձեզի ու վկայաբերեր տուինք·
7 Ինչու որ Աստուած մեզ պղծութեան չկանչեց,
8 Հապա սրբութեան· Ուստի ան որ կ՚անար-
գէ չէ թէ անիկա մարդ մը կ՚անարգէ, Հապա

Ա Ղ Ա Ի Ա Ն Ա Ի Ա Ա Ա

զԱաուած՝ նոր իր Սուրբ Հոգին ալ մեզի տուաւ։

9 Բայց եղբայրասիրութեան վրայով պէտք չէ ձեզի բան գրել, քանզի դուք ինքներնիդ նիգ Աստուծմէ սորված եք միմիայնակ սիրել։

10 Եւ իրաւ ամբողջ Մակեդոնիոյ մէջ եղող ամէն եղբայրներուն համար կ՚ընէք զայն։ Բայց կ՚աղաչենք ձեզի, եղբայրներ, որ աւելի առաջադիմիք։ Եւ ջանք ընէք որ հանգարտ կենաք, ու ամէն մէկդիդ իր գործը գործէ, ու ձեր ձեռքերովը աշխատիք, (ինչպէս որ ձեզի պատուիրեցինք,) որ դուրսիններուն հետ պարկեշտութեամբ վարուիք, ու բանի մը կարօտ չըլլաք։

12 Ձենք ուզեր, եղբայրներ, որ տգէտ ըլլաք ննջեցեալներուն վրայով, որ չտրտմիք ինչպէս ուրիշները՝ որոնք յոյս չունին։ Քանզի եթէ որ կը հաւատանք թէ Յիսուս մեռաւ ու յարութիւն առաւ, հանանկ ալ Աստուած նոյնպէս ննջեցեալները Յիսուսով պիտի բերէ անոր հետ։

14 Վասն զի ասանկ կը զրուցենք ձեզի Տէրոջը խօսքովը, թէ մենք որ մնանք Տէրոջը գալուստը ողջ կը մնանք, բնաւ նախընկնայներէն առաջ

15 պիտի չանցնինք։ Ինչու որ Տէրը ինքն ազդարարութեան հրամանով՝ հրեշտակապետին ձայնովը ու Աստուծոյ փողովը երկինքէն պիտի իջնէ, եւ քրիստոսով մեռածները առաջ

16 նախ յարութիւն պիտի առնեն։ Ետքը մենք ողջ որ մնացած ենք՝ անոնցմով միասին պիտի յափշտակուինք ամպերով Տէրոջը առնելու երկնքին օդին մէջը, եւ անանկ յաւիտեան

17 Տէրոջը հետ պիտի ըլլանք։ Ուստի միմիանց մխիթարեցէք ասոնց խօսքերով։

ԳԼ. Ե

1 Կը շարունակէ իր նկարագրութիւնը քրիստոնէական գալուն վրայով։ 16 եւ վանական խրատներ տալով։ 23 իր թուղթը կը վերջացնէ։

1 Բայց ան ժամերուն ու ժամանակներուն համար, եղբայրներ, պէտք չէ բան մը գրել

2 ձեզի։ Քանզի դուք ինքներնիդիդ ակնկ գի-

ա ՝ Կոր. բ. 10. ե. 10. ՝ Ցաղ. ա. 11. բ Թես. ա. 7.
գ ՝ Կոր. ժ. 31. դ Գործ. ժ. 28. ե ՝ Կոր. ժե. 58.
զ Հռոմ. ժգ. 13. է ՝ Կոր. ժե. 23. 59.
ը ՝ Կոր. ը. 21. Կող. գ. 5. թ ՝ Կոր. ժե. 51.
ի Ես. ի. 1. ժ Գործ. ա. 7. ժա Յովհ. ժգ. 26.
ժբ Յովհ. ը. 44. ՝ Կոր. ը. 11. ժգ Գործ. ա. 9.
ժդ Ցաղ. գ. 11. ժե Յովհ. ը. 11. ՝ Կոր. ժե. 20.
ժզ Մատ. իե. 39. ժէ Գործ. ի. 24. ժը Յովհ. ժգ. 18. ՝ Կոր. ը. 11. ժթ Յովհ. ժգ. 21. ի Գործ. ա. 7. ՝ Կոր. ժե. 51. ՝ Գործ. գ. 19. ՝ Կոր. ը. 11. ՝ Գործ. ի. 1. ՝ Գործ. ի. 2. ՝ Կոր. ժե. 23. ՝ Գործ. ի. 3. ՝ Կոր. ժե. 6. ՝ Գործ. ի. 4. ՝ Կոր. ժե. 7. ՝ Գործ. ի. 5. ՝ Կոր. ժե. 8. ՝ Գործ. ի. 6. ՝ Կոր. ժե. 9. ՝ Գործ. ի. 7. ՝ Կոր. ժե. 10. ՝ Գործ. ի.

Աստուծոյ կամքը փրկառս Յիսուսով ձեր վրայ ։ 19 Ոչ ։ Ա֊ոչ Հոգին մի մարէք ։ (20) Մարգա֊ 21 րէութիւնները մի արհամարհէք ։ Ամէն բան 22 փորձեցէք , բարին ամուր բռնեցէք ։ Ամէն 23 տեսակ չէշ բաներէն նո կեցէք ։ Իւ ինքը խաղաղութեան Աստուածը ձեզ բոլորովին սուրբ բնէ , ու ձեր բոլոր հոգին և հունչը ու մարմինը անթաստ պահուին Քրիստոս մեր Տէր 24 Յիսուս Քրիստոսի գալուստանը ։ Հաւատացեալ է ան որ ձեզ կանչեց , որ ինքը պիտի կատարէ զայ ։

25 Եղբայրնե֊ր , աղօթք բրէք մեզի համար ։ 26 Բարև տուէք բոլոր եղբայրնեքուն սուրբ 27 համբուրով ։ Կ՚երդմընցնեմ ձեզ Տէրոջմով , որ սա թուղթը բոլոր սուրբ եղբայրնեքուն 28 կարդացուի ։ Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր հետը ըլլայ ։ Ամէն ։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ
ԱՌ ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս և Սիղուանոս ու Տիմոթէոս՝ Թեսա֊ղոնիկեցւոց եկեղեցւոյդ Աստ֊ուած Հայր Աստուա֊ 2 ծով ու Տէր Յիսուս Քրիստոսով ։ Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն ։

3 Պարտիք ամէն ատեն Աստուծմէ գոհա֊նալ ձեզի համար , եղբայրնե֊ր , ինչպէս որ կը վայել · քանզի ձեր հաւատքը չատ աճելու վրայ է , և ձեր ամէն մէկուն սէրը իրարու 4 վրայ կը չատնայ · Ինծանիկ որ մենք ալ ձեզմով կը պարծնանք Աստուծոյ եկեղեցիներուն մէջ՝ ձեր համբերութեանը ու հաւատքին հա֊մար Ձեր բոլոր հալածանքներուն ու նեղու֊թիւններուն մէջ , որոնց որ դուք կը համբե֊ 5 րէք · Որ է Աստուծոյ արդար դատաստանին ապացոյցը՝ որ դուք արժանանաք Աստուծոյ թագաւորութեանը , Որուն համար ալ նեղու֊ 6 թիւն կը կրէք · Քանզի Աստուծոյ առջեւ իրաւունք է՝ ձեզի նեղութիւն տալողներուն 7 նեղութիւն հատուցանել , և ձեզի նեղու֊թիւն կրողներուդ՝ Ձեզի հետ հանգիստ ,

տարիմ է ան որ ձեզ կանչեց , որ ինքը պիտի կատարէ ալ ։

25 Եղբայրնե֊ր , աղօթք բրէք մեզի համար ։ 26 Բարև տուէք բոլոր եղբայրնեքուն սուրբ 27 համբուրով ։ Կ՚երդմընցնեմ ձեզ Տէրոջմով , որ սա թուղթը բոլոր սուրբ եղբայրնեքուն 28 կարդացուի ։ Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր հետը ըլլայ ։ Ամէն ։

ԳԼ֊ Ա

1 Պօղոս և Սիղուանոս ու Տիմոթէոս՝ Թեսա֊ղոնիկեցւոց եկեղեցւոյդ Աստ֊ուած Հայր Աստուա֊ 2 ծով ու Տէր Յիսուս Քրիստոսով ։ Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն ։

3 Պարտիք ամէն ատեն Աստուծմէ գոհա֊նալ ձեզի համար , եղբայրնե֊ր , ինչպէս որ կը վայել · քանզի ձեր հաւատքը չատ աճելու վրայ է , և ձեր ամէն մէկուն սէրը իրարու 4 վրայ կը չատնայ · Ինծանիկ որ մենք ալ ձեզմով կը պարծնանք Աստուծոյ եկեղեցիներուն մէջ՝ ձեր համբերութեանը ու հաւատքին հա֊մար Ձեր բոլոր հալածանքներուն ու նեղու֊թիւններուն մէջ , որոնց որ դուք կը համբե֊ 5 րէք · Որ է Աստուծոյ արդար դատաստանին ապացոյցը՝ որ դուք արժանանաք Աստուծոյ թագաւորութեանը , Որուն համար ալ նեղու֊ 6 թիւն կը կրէք · Քանզի Աստուծոյ առջեւ իրաւունք է՝ ձեզի նեղութիւն տալողներուն 7 նեղութիւն հատուցանել , և ձեզի նեղու֊թիւն կրողներուդ՝ Ձեզի հետ հանգիստ ,

8 իր զօրաւոր հրեշտակներովը , Բոցոտած կրակով վրէժ առնելու անոնցմէ՝ որ Աստուած չեն ճանչնար , և որ մեր Տէր Յիսուս Քրիս֊ 9 տոսի աւետարանին չեն հնազանդիր · Որոնք պիտի պատժուին յաւիտենական սատակու֊մով՝ Տէրոջը երեսէն ու անոր զօրութեանը 10 փառքէն , Երբոր ինքը գայ փառաւորուի֊լու իր սուրբերուն մէջը , և հիանալի ըլլալու բոլոր հաւատացեալներուն մէջը , (ինչու որ մեր վկայութիւնը ձեր մէջը հաւատացուեցաւ ,) 11 ան օրը · Ես պատճառս ալ ամէն ատեն ձե֊զի համար աղօթք կ՚ընենք , որ մեր Աս֊տուածը ձեզ արժանի բնէ Յէ կոչմանը , և Ի֊ բարութեան բոլոր հաճութիւնը կատարէ , ու 12 հաւատքին գործը՝ զօրութիւնով · Որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունը փառաւորուի ձեր մէջը , և դուք ալ անոր մէջը՝ մեր Աս֊տուծոյն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհացը համեմատ ։

ԳԼ֊ Բ

1 Կը խնդրենք անոնցմէ որ հաստատ կենան իրենց բնդունած հաւատքին մէջ · 3 կը յորդորենք որ հնազանդին պիտի ապաստրին · 9 և նեղը պիտի յայտնուի Տէրոջը երբ գայ ան · 11 իր ապշի յորդորանքները կը կրկնեն · ու աղօթք կ՚ընեն անոնց համար ։

1 Աղաչենք ձեզի , եղբայրնե֊ր , մեր Տէր Յի֊սուս Քրիստոսի գալուստանը Ի֊ու մեր անոր

ա֊ Եփես֊ գ֊ 20֊ ա
Տիմ֊ գ֊ 14֊ բ
Տիմ֊ ա֊ 6֊ Յհ֊
ա֊ Կոր֊ ժգ֊ 20֊
ա֊ Կոր֊ ժգ֊ 1֊ 30֊
է ա֊ Կոր֊ բ֊ 11֊ 13֊
ա֊ Յովհ֊ գ֊ 1֊
ը Փիլ֊ գ֊ 8֊
ը Գլ֊ գ֊ 11֊
ց Փիլ֊ գ֊ 9֊
ա֊ Գլ֊ գ֊ 15֊
ի ա֊ Կոր֊ ա֊ 8֊
ա֊ Կոր֊ ա֊ 9֊ ժ֊
13֊ բ Թես֊ գ֊ 2֊
ե Կող֊ գ֊ 3֊ բ
Թես֊ գ֊ 1֊
ի Հռոմ֊ ժգ֊ 16֊
ա֊ Կող֊ գ֊ 16֊ բ
Թես֊ գ֊ 14֊
ը բ Կոր֊ է֊ 14֊ Բ֊
ե ա֊ Թես֊ բ֊ 19֊
14֊ բ Թես֊ գ֊ 15֊
—
ա֊ բ Կոր֊ ա֊ 19֊
ը ա֊ Թես֊ ա֊ 5֊
ա֊ Կոր֊ ա֊ 5֊
ի ա֊ Թես֊ ա֊ 9֊ 3֊
գ֊ 8֊ 9֊ Գլ֊ բ֊
13֊
ե բ Կոր֊ է֊ 14֊ Բ֊
ե ա֊ Թես֊ բ֊ 19֊
20֊
ը ա֊ Թես֊ ա֊ 3֊
ի ա֊ Թես֊ բ֊ 14֊
ը Փիլ֊ ա֊ 23֊
ա֊ Թես֊ բ֊ 14֊
Յովհ֊ գ֊ 10֊
ի Յովհ֊ ժգ֊ 13֊
Յովհ֊ գ֊ 15֊
Յովհ֊ ժգ֊ 14֊
ի Երբ֊ ժ֊ 27֊ ժբ֊
20֊ բ Գես֊ գ֊ 7֊
Յովհ֊ խա֊ 8֊
Ա֊ոչ֊ հբ֊ 6֊ ա֊
Թես֊ գ֊ 5֊
Հռոմ֊ բ֊ 8֊
Փիլ֊ գ֊ 19֊ բ
Գես֊ գ֊ 7֊
բ Օբ֊ լգ֊ 8֊ Եր֊
բ֊ 19֊ Գլ֊ բ֊ 8֊
Ա֊ոչ֊ հբ֊ 7֊
Յայտ֊ կբ֊ 33֊
Հմբ֊ ա֊
ա֊ Թես֊ ա֊ 3֊
ա֊ Գես֊ ա֊ 7֊ գ֊
14֊
—
ա֊ ա֊ Թես֊ գ֊ 15֊
Մատ֊ իգ֊ 31֊
Մարկ֊ ժգ֊ 37֊ ա
Թես֊ գ֊ 16֊

2 քանզի ժողովելոցն համար, †Զըլլայ որ չուտ մը խախտիք ՚ի միտքն, ու չըլլայ որ խուվիք՝ ոչ ոյ հոգիով ու ոչ խօսքով, ոչ ալ թուղթով մը իբր թէ մեզմէ ելեալ, որպէս թէ
3 Քրիստոսի օրը եկած հասած ըլլայ։ †Զըլլայ որ մէկը ձեզ խաբէ մէկ կերպով մը. ընչու որ ոչ նէ նախ ՚ի թէ որ ապստամբութիւնը առաջ չգայ, ու յայտնուի մեղայ մարդը՝ †կորստեան որդին,
4 †Ան հակառակորդը հպարտացած համեմատ վրայ որ Աստուած կ՚ըսուի կամ կը պաշտուի, մինչեւ անիկա Աստուծոյ տաճարին մէջ °պիտի նստի, և ինքզինքը
5 ցուցընէ թէ Աստուած է։ Չե՞ք յիշեր որ երբ
6 ձեր քովն էի, սա բաները կ՚ըսէի ձեզի։ Եւ հիմա դուք ՚ի՚ գիտէք ինչ է ան որ կ՚արգիլէ, որ ինքը իր ատենին յայտնուի։
7 †Ընչու որ անօրէնութեան խորհուրդը հիմա կուբնէ կը գործածայ. բայց ան որ հիմա կ՚արգիլէ, †՚ի՚ մինչեւ որ ինքը մէջտեղէն
8 վերնայ։ Ու նոքը պիտի յայտնուի ան անօրէնը, որն որ Տէր [Յիսուս] †իր բերնին հոգիովը պիտի սպառէ, ու իր գալուն յայտնութեամբը պիտի կորսնցնէ։ †Որուն գալը Սատանային ազդեցութիւնովը է բոլոր զօրութիւնով և †նշաններով ու սուտ հրաշքներով,
10 †Ու կորուստեանը վրայ անիրաւութեան բոլոր խաբկանքովը. որովհետեւ անոնք ճշմարտութեան սէրը չընդունեցին՝ որ փրկուելն ։Անոր համար Աստուած ալ պիտի խրկէ անոնց ուժգնութիւն մը՝ որ սուտին անոնց
11 հաւատան։ Որ դատապարտուին ամէն անոնք որ չհաւատացին ճշմարտութեան, †հապա անօրէնութեան յօժարեցան։
12 ՚Բայց մեզի պէտք է միշտ Աստուծմէ գոհանալ ձեզի համար, Տէրոջմէ սիրուած եղբայրներ, ընչու որ Աստուած առաջուց †ձեզ ընտրեց փրկուելու †Հոգիին սրբելովը ու ճշմ-
13 մարտութեան հաւատքովը։ Որուն ձեզ կանչեց մեր աւետարանելովը ՚մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի փառքը առանելու։
14 Ուստի, եղբայրներ, †հաստատ կեցէք, ու պիտի բռնեցէք ան աւանդութիւնները որ սորվեցաք թէ խօսքով ու թէ մեր թուղթ-

15 թովը։ Հիմա ինքը մեր Տէր Յիսուս Քրիստոս՝ ու մեր Հայրը Աստուած, †որ մեզ սիրեց ու տուաւ մեզի յաւիտենական միխիթարութիւն
16 ու բարի յոյս շնորհքով, Ձեր սիրտերը մխիթարէ ու ձեզ հաստատէ ամէն բարի խօսքի ու գործի մէջ։

ԳԼ· Գ

1 Կը խնդրէ որ անոնք աղօթք բնեն իրեն համար։ 3 անոնց վրայ իր ունեցած վստահութիւնը կը յայտնէ։ 6 անոնց համար ընտրած ապրելակերպ կ՚ըսէ։ 6 գանգատ պատուիրներ կու տայ. մանաւանդ դատելութենէ և անառակ բնակիչներէ հեռու մնալու վրայով։ 16 և իր խնդիրը ապրելով ու բարեկարգ կը վերջացնէ։

1 Վերջապէս, եղբայրներ, †մեզի համար աղօթք ըրէք, որ Տէրոջը խօսքը յառաջանայ
2 ու փառաւորուի, ինչպէս որ ձեր մէջը։ Ու որ անիրաւ ու չար մարդոցմէն ազատուինք.
3 †Ընչու որ ամէնը †հաւատք չունին. †Բայց Տէրը հաւատարիմ է, որ ձեզ պիտի հաստատէ, ու չարէն պահէ։ Եւ †ձեր վրայ վստահութիւն ունինք Տէրոջմով, թէ ինչ որ ձեզի պատուիրեցինք՝ կ՚ընէք, ու պիտի ընէք ալ։
5 †Ու Տէրը ձեր սիրտերը Աստուծոյ սիրոյն ու Քրիստոսի համբերութեանը ուղղէ։
6 Եւ ձեզի կը պատուիրենք, եղբայրներ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունովը, †որ հեռու քաշուիք †ամէն եղբօրմէ՝ †որ անկարգութեամբ կը վարուի, ու չի թէ ան աւանդութեամբ կը վարուի, †որ մեզմէ առաւ։ †Ինչու որ դուք ինքներնիդիդ գիտէք թէ ինչպէս պարտիք մեզի նմանուիլ. †քանզի մենք ձեր մէջը
8 անկարգութեամբ չվարուեցանք, ՚ոչ ալ մէկուն հացը ձրի կերանք. †Հապա չանգիստ և աշխատութեամբ գիշեր ու ցորեկ կը գործէինք՝ ձեզմէ մէկուն ծանրութիւն չտալու համար։
9 ՚Չի թէ որ մենք իշխանութիւն չունէինք, †հապա որ անձներնիս ձեզի օրինակ ընենք՝ որ
10 մեզի նմանուիլ ըլլաք։ Վասն զի երբոր մենք ձեր քովն էինք՝ սա ձեզի կը պատուիրէինք, †Թէ ան որ չուզեր գործ գործել, հաց ալ թող
11 չուտէ։ Լուր կը լսենք որ ձեր մէջէն անիմաստ անկարգութեամբ կը վարուին, †ու գործ մը չեն գործեր, հապա հետաքրքիր կը պարտին։

---

3 = Կոր· ժա· 8· Գլ· գ· 6·
4 = Գլ· գ· 1· 2·
5 = Գործ· գ· 10· Ցայտ· ա· 3·
6 = Գործ· գ· 12· Ա Կոր· ա· 3·
7 = Կոր· ա՚· 8· = Թես· գ· 13· = Գլ· գ· 10·
—
= Եփես· գ· 19· Կող· գ· 3· = Թես· բ· 8·
8 Համմ· ժ· 31· Դար· իբ· 21· Հբ·
ա՚ Համմ· ժ· 16·
1 Կո՚ Հաւատարմութիւն·
3 = Կոր· ա՚· 18· = Գլ· բ· 14·
4 = Կոր· գ· 18· Ժա· 1· = Թես· ա· 6· 7·
5 = Թես· բ· 10·
6 = Թես· բ· 10· Գործ· ժԸ· 3· Բ· 24· բ Կոր· ժա· 9· = Թես· բ· 9·
= Կոր· Բ· 6· = Թես· բ· 6· 7·
7 Հբ·
8 Ծն· գ· 19· = Գլ· գ· 11·
9 Հբ· 6·
= Թես· գ· 11· Ա· 14· Հբ· 11· 13·
= Թես· գ· 11· Ա· Տիմ· ե· 15· = Գլ· գ· 15·

12 Ա՛նանկներուն պատուէր կու տանք ու կ՚ա-
ղաչենք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսով, որ
հանդարտութեամբ գործեն և իրենց հացը
13 ուտեն։ Բայց դուք, եղբայրներ, մի՛ ձանձ-
14 րանաք բարիք գործելէն։ Իսկ թէ որ մէկը
չհնազանդի իր մեր խօսքին ան թուղթով, դուք
նշանակեցէք անիկա, ու անոր հետը մի
15 խառնուիք, որ ամչնայ։ Բայց չըլլայ թէ
իբրեւ ամիկ սիրէք։ Հոգա եղբօր
16 պէս խրատեցէք։ Եւ ինքը խաղաղութեան
Տէրը ամէն կերպով Ձեզի խաղաղութիւն տայ
ամէն ատեն։ Տէրը Ձեր ամենուն հետը ըլլայ։
17 Ա՛ս ողջոյնը իմ՝ Պօղոսին ձեռքովս է, որ
ամէն թուղթերուն մէջ նշան է. ասանկ կը
18 գրեմ։ Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհ-
քը Ձեր ամենուն հետը ըլլայ։ Ամէն։

ԱՌԱՋԻՆ ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ
Ա.Ո ՏԻՄՈԹԷՈՍ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Ես առաքեալ Յիսուսին Քրիստոսի, որ ենք
մենք ըստ պատուիրանին Աստուծոյ Փրկչին մերոյ
եւ Յիսուսի Քրիստոսի յուսոյ մերոյ, 2 Տիմոթէոսի
Ճշմարիտ որդւոյ հաւատոյ. Շնորհք, ողորմու-
թիւն, խաղաղութիւն Աստուծմէ Հօրմէն եւ Քրիստոս
Յիսուսէ Տէրէն մերմէ։
3 Ինչպէս որ քեզի աղաչեցի երթալու Մակեդոնիա
երբոր ես Ասիոյ կ՚երթայի, որ պատուիրես մարդկանց
չսորվեցնել, 4 եւ չհետեւիլ առասպելներու եւ
ազգաբանութիւններու՝ որ վիրջ չունին, որոնք
աւելի վէճեր կը պատճառեն քան թէ Աստուծոյ շինութիւնը՝ որ կ՚ըլլայ հա-
5 ւատքով։ Իսկ պատուիրանքին վախճանը սէր
է սիրտը սրտով ու բարի խղճմտանքով եւ ան-
6 կեղծ հաւատքով. Որոնցմէ խոտորելով ոմանք
7 դարձած խօսքերու եսեւէ դացին. Օրինաց
վարդապետ ըլլալ կ՚ուզեն, բայց իրենք չեն
հասկընար ինչ որ կը խօսին, ոչ ալ ան բաները՝
8 որոնց համար ամբ կը կոխեն։ Մէրդ գիտենք
որ օրէնքը աղէկ է, թէ որ մէկը անիկա օրի-

1 Կո՛ իմ կինդանաւոր-
բութիւնը
2 Հաւմ. ժգ. 8.
10 Գաղ. ե. 14.
4 Տիմ. բ. 23.
5 Գէ. գ. 4. 19.
6 Հաւմ. գ. 19. ե. 23.
7 Գէ. ը. 3. բ Տիմ.
գ. 3 Տիմ. ա. 9.
բ. 1.
9 Գէ. ը. 15.
10 ա Կոր. թ. 11.
Գաղ. բ. 3. դ. 19.
Տիմ. ա. 3. բ.
19. գ. 4. Յուդ. 23.
12 Կող. ա. 27.
Ես Ինձ Ձեր Քրիս-
տոսի
13 Գործ. Ը. 3. Գաղ.
ա. 13.
Գործ. ժգ. 1. ա
Կոր. գ. 17. Փիլ.
բ. 13. ա Թես. գ. 2.
Կող. դ. 18.
Հաւմ. ժգ. 24.
—
Գէ. բ. 3. դ. 19.
Տիմ. ա. 3. բ.
19. գ. 4. Յուդ. 23.
Կող. ա. 21.
Ես Ինձ Ձեր Քրիս-
տոսի
Գործ. Ը. 3. Գաղ.
ա. 13.
Գէ. դ. 7. գ. 4.
20. բ Տիմ. բ. 14.
16. 23. Տիմ. ա.
14. գ. 9.
Գէ. գ. 4.
Գաղ. ա. 3. բ
Տիմ. ա. 3. ա Պետ.
ա. 8.
Գործ. Ը. 3. Փիլ.
բ. 24.
Գաղ. ա. 6. 7.
Գէ. գ. 3. 10.
Գէ. գ. 7. գ. 4.
20. բ Տիմ. բ. 14.
16. 23. Տիմ. ա.
14. գ. 9.
Գէ. գ. 4.
Գաղ. բ. 3. Կող.
ա. 25.
բ Կոր. ժգ. 9.
ա Կոր. է. 25.
բ Կոր. գ. 5. 6.
գ. 1. Կղ. ա. 85.
Գործ. գ. 3. Բ
ա Կոր. ժե. 9.
Փիլ. գ. 6.
Ղուկ. իգ. 34.
Յովհ. Ը. 39. 41.
Գաղ. բ. 3. Կող.
ա. 25. ա Թես. բ.
4. Գէ. բ. 3. բ
Տիմ. ա. 11. Տիմ.
ա. 3.
բ Կոր. ժբ. 9.
ա Կոր. է. 25.
բ Կոր. գ. 5. 6.
գ. 1. Կղ. ա. 85.
Գործ. գ. 3. Բ
ա Կոր. ժե. 9.
Փիլ. գ. 6.
Ղուկ. իգ. 34.
Յովհ. Ը. 39. 41.
Գործ. գ. 17. իգ. 9.
Հաւմ. է. 20. ա
Կոր. ժե. 10.
բ Տիմ. ա. 13.
Ղուկ. է. 47.
Գէ. գ. 1. գ. 9.
բ Տիմ. բ. 11. Տիմ.
գ. 8.
Ա՛ա. Ի. 15. Ա՛ա.
բ. 17. Ղուկ. է.
31. ժԲ. 10. Հբ.
ա. 8. ա
Յովհ. է. 5.
ե Հոգ. ժ. 5.
Ա՛ա. Ի. 15. Ա՛ա.
բ. 17. Ղուկ. է.
31. ժԲ. 10. Հբ.
ա. 8. ա
Յովհ. է. 5.
ե Հոգ. ժ. 5.

նակ ըլլալու անոնց որ պիտի հաւատային
17 իրեն յաւիտենական կեանց համար։ Ըստ
յաւիտենական թագաւորին՝ որ անեղծ ---
անեւնելիին է, մի միայն Աստուծոյն փառք
ու պատիւ յաւիտեան յաւիտենից։ Ամէն։
18 Ա պատուիրը կ'աւանդեմ քեզի, իմ որ-
դեակս Տիմոթէոս, ըստ վրայադիր առաջուց
եղած մարգարէութիւններուն համեմատ, որ
անոնցմով պատերազմիս հան բարի պատե-
19 րազմը, ունենալա հաւատք ու մաքուր
խղճմտանք, որն որ մէկ քանիները իրենցմէ
մէկդի ձգելով՝ նաւահատութիւն կրեցին
20 հաւատքին կոգմանէ. Որոնցմէ են Հիմենէոս
ու Ղազիքսանդրոս, զորս մատնեցի սատա-
նայի, որպէս սորվին հայհոյել չընել։

ԳԼ. Բ

1 Կը յորդորեմ ուրեմն ամէնէն առաջ, որ
դուք համար, և որ պատեհատ ալ յաւարէ
2 ըլլան։ Ըստ որում կը բերէ։ ի կը
ցուցնէ թէ երեսները իրենց գործարանէ են։ 18 թէ անոնց
թերացութիւն չկայ աշխատելու։ 15 և թէ պիտի փրկուին
թէ որ հաւատքի մէջ կենան։

1 Աղօթք կ'ազատեմ ամէն բանէն առաջ աղօթք
ընել, խնդրուածք, ազաչանք, գոհութիւն
2 ամէն մարդոց համար, Թագաւորներուն և բոլոր իշխանաւորներուն հա-
մար. որ խաղաղ ու հանդարտ կեանք վա-
րենք բոլորովին աստուածապաշտութիւնով ու
3 պարկեշտութիւնով։ Ինչու որ ան է ազեկը
ու ընդունելին մեր փրկիչ Աստուծոյն առ-
4 ջեւը, Որ կ'ուզէ թէ ամէն մարդիկ փրկուին
5 ու ճշմարտութիւնը ճանչնալու գան։ Քանզի
մէկ Աստուած մը կայ, ու մէկ միջնորդ մը
Աստուծոյ ու մարդոց միջէը՝ Քրիստոս Յիսուս
6 մարդը, Որ իր անձը ամէնուն տեղը փըր-
կանք տուաւ՝ իր ատենին վկայութիւն ըլ-
7 լալու։ Որ ես անոր քարոզիչ ու առաքեալ
դրուեցայ, (ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ Քրիստոսով՝ Հ
սուտ չեմ խօսիր,) հեթանոսներուն վարդա-
պետ եղայ հաւատքով ու ճշմարտութիւնով։
8 Ուրեմն կ'ուզեմ որ էրիկ մարդիկ ամէն տեղ
աղօթք ընեն՝ սուրբ ձեռքեր վերցնելով
առանց բարկութեան ու երկմտութեան։
9 Նոյնպէս ալ կիներն որ վայելուչ հագուստով,
ամօթխածութեամբ և պարկեշտութեամբ ինք-

Ա Սալ. ժ. 16։ Ա Թես. 13։ Գաղ. ե. 14։ Գլ. գ. 13. 16։
ը Հռոմ. ա. 23։
ը Ճառ. ա. 18։ Երբ. ժա. 27։ ա Ճառ. գ. 12։
ժ Հռոմ. ժգ. 27։ Ճառ. գ. 25։
ի Ա Կոր. ի. 11։
ի Գլ. գ. 15. 14. 20։ բ Տիմ. բ. 2։
ի Գլ. դ. 14։
ի Գլ. գ. 15։ բ Տիմ. բ. 2։ գ. 3։ դ. 7։
ա Գաղ. ե. 14։
ը Գլ. գ. 9։
ի Գլ. գ. 9։
ի Ա Տիմ. բ. 17։
ի Ա Տիմ. դ. 14։
ի ա Կոր. ի. 5։
ի Գործ. ժգ. 15։
— Երբ. է. 10։ Երեմ. իի. 7։
ի Հռոմ. ժգ. 1։
ի Հռոմ. ժբ. 2։ Գլ. ի. 4։
ի Գլ. ա. 1։ բ Տիմ. ա. 2։
ի Եզեկ. ժբ. 23։
Ճառ. գ. 16. 17։
Տիտ. բ. 11։ բ Պետ. գ. 9։
ի Ճառ. ժի. 3։ բ Տիմ. բ. 25։
ի Հռոմ. գ. 20։ ժ. 13։ Գաղ. գ. 20։
ժ Ա Պետ. բ. 13։
ի Մատ. ի. 23։ Մարկ. ժ. 45։ Եփես. ա. 7։ Տիտ. բ. 14։
ի Հռոմ. ի. 6։ Գաղ. գ. 4։ Ե. փես. ա. 19։ գ. 3։ Տիտ. ա. 3։
ի ա Կոր. ա. 6։ բ Եփես. ա. 10։ բ Տիմ. ա. 9։
ի Եփես. գ. 7. 8։ բ Տիմ. ա. 11։
ի Հռոմ. ի. 3։ Տիտ. բ. 1։
ի Ռուտ. չ.ռ.։
ի Հռոմ. ժա. 13։ ժե. 16։ Գաղ. ա. 10։
ի Մատ. ա. 11։ Ճառ. գ. 21։
ի Եփես. գ. 12։
ի Տիտ. ա. 6։ Եբ. ա. 15։
ի Գլ. ե. 9։
ի Գաղ. բ. 18։ ա Կոր. ժա. 3։ 9։
ի Դն. գ. 6։ բ Կոր. ժա. 3։
— Գլ. ա. 15։
ի Գաղ. բ. 18։ Փիլ. ա. 3։
ի Եփես. գ. 12։
ի Տիտ. ա. 6։ Եբ. ե. 9։
ի Գլ. ե. 9։
ի Գաղ. ե. 3։
ի Հռոմ. ի. 24։ Տիտ. ա. 2։
ի Տիմ. բ. 24։
ի Ռիսա. ոչ ամարտ շահախնդրութիւնով եղեալ հոգով
ի բ Տիմ. բ. 24։
ի ա Գլ. ե. 2։
ի Տիտ. ա. 6։
ի Ս. ա Գլ. ժ. 12։ Գաղ. իբ. 19։ ա Կոր. ե. 19։ ա Քես. գ. 11։
ի Գլ. գ. 2։ բ Տիմ. բ. 26։
ի Գաղ. գ. 3։
ի Հմր. 3։ Գլ. ժ. 9։ Եզեկ. իդ. 31։
ի Գլ. ա. 19։

ԳԼ. Գ

1 Կը յայտնէ թէ հոգեւորականները. որոնցմէ որ ան-
ձնդ հիմները իրենց վարմանցի տեր ըլլալու են. 14 և թէ իր նպա-
տակն էրը ա բանիը գրելէ Տիմոթէոսին. 15 կը խոսի մեր
փրկչին վրայով և անոր մէջը քարոզուած ու ընդունուած ուրը
վարդապետութեանը վրայով։

1 Ա խօսքը հաւատարիմ է, թէ որ մէկը
եպիսկոպոսութեան կը ցանկայ՝ հաղիկ գոր-
2 ծի կը ցանկայ։ Աստոր պէտք է եպիսկո-
պոսին անարատ ըլլալ, մէկ կնկան մը էրիկ,
զգաստ, խոհեմ, պարկեշտ, հիւրասէր,
3 հաւատարմելու յարմար, ոչ գինեմոլ, ոչ
գարնոզ, հնազան հանդարտ, ոչ կռուող,
4 ոչ արծաթասէր. Որ իր տներ ազէկ վա-
րակարգութիւն ընող ըլլայ, Իր զաւակ-
ները հնազանդութեան մէջ պահելով բո-
5 լոր ծանրաբարոյութեամբ. (Հապա թէ որ
մէկը իր տներ վերակացութիւն ընելը չը-
գիտնայ, ի՞նչպէս Աստուծոյ եկեղեցւոյն հո-
6 գարարձու պիտի ըլլայ.) Ոչ ալ նորահաւատ
ըլլայ, որ չըլլայ թէ հպարտանալով Սատա-
7 նային դատապարտութեանը մէջ իյնայ. Հա-
պա պէտք է անոր դուրսէն եղողներէն ալ
բարի վկայութիւն ունենալ, որ չըլլայ թէ
նախատինքի մէջ ու Սատանային որոգայթին
մէջը իյնայ.
8 Նոյնպէս ալ սարկաւագները բլլան ծանրա-
բարոյ, ոչ երկլեզու, հոչ գինեսէր, ոչ անարդ
9 շահախնդրութեան եղողներ. Հոգով

Ա Տիմ. գ. 2։ Տիտ. ա. 7։
ի Գաղ. գ. 9։
ի Գաղ. ե. 19։
ի Ա Տիմ. դ. 7։
ի Ա Տիմ. դ. 8։
ի Ա Տիմ. ե. 22։
ի Ա Տիմ. ե. 23։
ի Ա Տիմ. ե. 24։
ի Դն. ա. 27։ բ. 18. 22։ ա Կոր. ժա. 3։ 9։
ի Դն. գ. 6։ բ Կոր. ժա. 3։
— Գլ. ա. 15։
ի Գոր. ի. 38։ Փիլ. ա. 3։
ի Գլ. ա. 12։
ի Տիտ. ա. 6։ Եբ. ե. 9։
ի Գլ. ե. 9։
ի Գաղ. ե. 3։
ի Հռոմ. ի. 24։ Տիտ. ա. 2։
ի Հռոմ. ի. 24։ Տիտ. ա. 7։
ի Տիմ. բ. 24։
ի Ռիսա. ոչ ամարտ շահախնդրութեան եղեալ հոգով
ի բ Տիմ. բ. 24։
ի ա Գլ. ե. 2։
ի Տիտ. ա. 6։
ի Ս. ա Գլ. ժ. 12։ Գաղ. իբ. 19։ ա Կոր. ե. 19։ ա Քես. գ. 11։
ի Գլ. գ. 2։ բ Տիմ. բ. 26։
ի Գաղ. գ. 3։
ի Հմր. 3։ Գլ. ժ. 9։ Եզեկ. իդ. 31։
ի Գլ. ա. 19։

ատքին խորհուրդը պահէն մաքուր խղճմ-
10 ամբով· եւ ասոնք ալ առաջ թող փոր-
ձուին, ետքը՝ թէ որ անմեղադրելի գտնուին,
11 սարկաւագութեան պաշտօնը կատարեն· Ա-
նոնք ալ ընդ կիներըն ծանրաբարոյ ըլլան,
ոչ չարախօս, հաղ- զգաստ, ամէն բանի մէջ
12 հաւատարիմ· Սարկաւագները մէկ կնոջ մը
էրիկ ըլլան, եւ իրենց զաւակներուն ու իրենց
տները ազնիւ վերակացութիւն ընող ըլլան·
13 Քանի՞ անոնք որ սարկաւագութեան պաշ-
տօնը ազնիւ կը կատարեն, բարի աստիճան մը
իրենց կը շահին, ու Քրիստոս Յիսուսի վրայ
հոգւոյ հաւատքին մէջ շատ համարձակութիւն·
14 Ա՛ս բաները կը գրեմ քեզի՝ յուսալով մե-
15 տերս քեզի գալ· Բայց եթէ ուշանալու ըլ-
լամ, որ դիտնաս թէ ինչպէս պէտք է քեզի
Աստուծոյ տանը մէջ պտտիլ, որ կենդանի
Աստուծոյ եկեղեցին է, ճշմարտութեան սիւնը
16 ու հաստատութիւնը· Եւ յայտնապէս մեծ է
աստուածպաշտութեան խորհուրդը· Ան-
տեսած մարմնով յայտնուեցաւ, Հոգիով
արդարացաւ, Հրեշտակներուն երեցաւ, Հե-
թանոսաց մէջ քարոզուեցաւ, Աշխարհի մէջ
հաւատացուեցաւ՝ փառքով համրարձաւ·

ԳԼ· Դ

1 Ան պէտքէ կը նախատեսնէ թէ եկող ժամանակները անոնք
հաւատքին պիտի հրաժարին· 6 զանազան պատուիրներ կու տայ
Տիմոթէոսին, որ իրեն յանձնուած պաշտօնին մէջ քնքուշին
մը չըլլայ·

1 Բայց Հոգին յայտնի կ'ըսէ թէ եւթը ա-
ւուրներուն մէկ քանիներուն հաւատքէն պիտի
ապստամբին, եւ մոլորեցուցիչ ոգիներու ու
դեւաց ուսմունքներուն ուշադրութիւն պիտի
2 տան, Խոտախօսներուն կեղծաւորութեամբը,
3 Որոնց խղճմտանքը խանձուած է· Որոնք
ամուսնանալէն պիտի արգիլեն, ու եւ պիտի
պահեն կերակուրներէն՝ որ Աստուած ստեղ-
ծեր է՝ որ հաւատացեալներուն եւ ճշմարտու-
թիւնը ճանչցողներուն Դոյնութեամբ ընդունին·
4 Ինչու որ Աստուծոյ ամէն ստեղծածը բարի է,
ու մերժելու բան մը չկայ, թէ որ գոհու-
5 թեամբ ընդունուի· Քանզի Աստուծոյ խօս-
6 քովը ու աղօթքով կը սրբուի· Ա՛ս բաները

եղբայրներուն յիշեցնելով՝ Քրիստոսի
բարի պաշտօնեայ մը պիտի ըլլաս, ու պիտի
անոնցմէ հաւատքին խօսքերովը եւ ան բարի
վարդապետութիւնովը՝ որուն հետեւած եղար·
7 Բայց պիտի ու պատահական առասպելներէն
ետ կեցնես, Եւ քու անձդ աստուածպաշտու-
8 թեան վարժեցուր· Ինչու որ մարմնին վար-
ժութիւնը քիչ բանի օգտակար է, Բայց աս-
տուածպաշտութիւնը ամէն բանի օգտակար
է, Որ թէ ներկայ և թէ ապառնի կենաց
9 խոստումները ունի· Այս խօսքը հաւատարիմ
10 է և բոլորովին ընդունելու արժանի· Ինչու
որ բանն ասոր համար կ'աշխատինք ու նախա-
տինք կը կրենք, Վասն զի կենդանի Աստու-
ծոյ յուսացեր ենք, Որ ամէն մարդոց փրկիչն
11 է՝ մանաւանդ հաւատացեալներուն· Այս բա-
12 ները պատուիրէ ու սորվեցուր· Ոչըլլայ որ
մէկը քու մանկութիւնդ անարգէ· Հապա
դուն օրինակ եղիր հաւատացեալներուն՝ խօս-
քով, վարմունքով, սիրով, Հաւատքով և
13 մաքրութեամբ· Մինչև որ ես գամ՝ միտք
դիր կարդալու, յորդորելու, սորվեցընելու·
14 Անհոգ մի ըլլար քու վրադ եղած պարգեւին
վրայով, Որ մարգարէութեամբ քեզի տրուե-
ցաւ՝ Երէցներուն ձեռքերը դնելովդ վրադ դրուե-
15 լովը· Ասոնց վրայ խորհէ ու ասոնց մէջը
պարապէ, որ քու յառաջդիմութիւնդ ամ-
16 մէնուն յայտնի ըլլայ· Զգուշացիր քու ան-
ձիդ ու վարդապետութեանը, Միտք ասոնց
մէջը կեցիր· քանզի այդպէս ընելով՝ քեզ
ալ պիտի ապրեցընես, Ու անոնք ալ որ քե-
զի մտիկ կ'ընեն·

ԳԼ· Ե

1 Կանանչներ կու տայ տարիքներու վրայով· 3 որքաներու
17 և նեղութեան վրայով· 23 յատուկ պատուիր մըն ալ կու տայ
Տիմոթէոսին· ասոր պէտքը կար անոր համար որ դժուարանքի կ'երթար, և
անոնց մեղքերը իրենցմէ առաջ կ'երթան, և անոնց մեղքերը իրենց ետեւէն կու գան·

1 Ծերը սաստիկ մի յանդիմաներ, հապա հօր
պէս յորդորէ· Տղաները՝ եղբայրա-
2 նութեան պէս, Պառաւները՝ մայրերու պէս,
դեռահասուհի կիներուն՝ քոյրերու պէս ամէն
3 կերպ մաքրութեամբ· Որբևարիները պատուէ՝

---

2 Տիմ· բ· 3·
3 Եփ· Պատ· իե· 21·
4 Եփես· բ· 21· Ա
բ Տիմ· բ· 23·
5 Ծագ· ո· 14· ո
Ծագ· ո· 2·
6 Պատ· գ· 16· Ծագ·
ո· 33· 33· ժբ· 26·
ժգ· 3· 9· Հռոմ·
ա· 2· ո Պետ· գ·
18· ո Ծագ· ի· 6·
նա·
7 Պատ· իբ· 2· Պատ·
ժգ· 3· Ղուկ· բ·
13· իդ· 4· Ծագ·
բ· 13· Եփես· գ·
10· ա Պետ· ա· 12·
8 Գործ· ժ· 34· ժգ·
16· 18· Գաղ· բ·
2· Եփես· գ· 5·
6· 5· Հռոմ· ժ·
16· Կող· ո· 27·
21· Գաղ· բ· 7·
9 Ղուկ· իգ· 31·
Գործ· ո· 3· ո
Պետ· գ· 22·
—
10 Ծագ· ժգ· 12· բ
Թես· բ· 3· բ Տիմ·
գ· 3· Ես· ե· բ Պետ·
գ· 3· ո Ծագ· բ·
11 Գործ· ժ· 25· ժգ·
ա Կոր· ժ· 20·
12 բ Տիմ· գ· 13· բ
Ես· ա· 31· Ա
ոմմ· ժգ· 14· բ
Պետ· բ· 3·
13 Ծագ· ի· 19·
14 Կոր· ի· 28· 34·
35· Կող· բ· 20·
21· Երբ· ժգ· 4·
15 Հռոմ· ժգ· 3·
17· ո Կոր· ը· 8·
16 Ես· ա· 29·
17 բ Տիմ· գ· 12· բ
Պետ· բ· 3· Ծագ·
ժգ· 14·
18 Դան· ժո· 35· 37·
38· Ծագ· բ· 20·
19 Պատ· ի· 12· Հը-
ոմմ· ժգ· 18· բ
Պետ· բ· 3·
20 Երբ· ժ· 19·
21 Կոր· ի· 28· 34·
35· Կող· բ· 20·
21· Երբ· ժգ· 4·
22 Հռոմ· ժգ· 3·
17· ո Կոր· ը· 8·
23 Հռոմ· ժգ· 6·
ո Կոր· ժ· 20·
24 Դն· ո· 23· բ· 3·
25 Հռոմ· ժգ· 14·
20· ո Կոր· ժ· 25·
Տիմ· ո· 15·
26 բ Տիմ· գ· 14· 15·
27 Գա· ո· 4· գ· 20·
բ Տիմ· բ· 16· 23·
գ· 4· Տիմ· ո· 14·
28 Երբ· ի· 14·
29 ո Կոր· բ· 8· Կող·
բ· 23·
30 Գա· գ· 6·
31 Սաղ· իբ· 4· ժգ·
11· Առթ· ա· 3·
32 Առթ· ժ· 19· Պատ·
գ· 33· ժբ· 29·
Պատ· ժ· 30· Հը-
ոմմ· բ· 23·
33 Գա· ո· 15·
34 Կոր· գ· 11· 12·
35 Գա· չ· 17·
36 Պաղ· իչ· 6· Ա-
ղե· 6· Ես·
37 Գա· չ· 8·
38 Կոր· ժգ· 11·
Տիմ· բ· 13·
Տիմ· բ· 7· ո
Պետ· ի· 5·
39 Ա՛նոնք հոգւով. հա-
ւատքէն

40 բ Տիմ· ա· 6·
41 Գա· ա· 18·
42 Գա· գ· 6· բ· 17·
ժգ· 3· ժբ· 6·
Գա· ի· 22· բ Տիմ·
ա· 6·
43 Կամ ամէն բանի
մէջ
Գործ· բ· 22·
Եզե· ի· 9·
44 Հռոմ· ժա· 14·
ո Կոր· բ· 22·
Ծագ· ի· 20·
—
45 Ղե· ժբ· 32·

4 Խանդք որ ճշմարտապէս որբևարի են · Հաւ-
սա թէ որ մէկ որբևարի մը զաւակներ կամ
թոռներ ունենայ , թող անոնք առաջ տոքմին
իրենց տանը մէջ որդեխնամութ ցուցընել ,
ու փոխարէն հատուցանել իրենց ծնողացը ·
Վինչու որ ան է բարի և ընդունելի Աստուծոյ
5 առջեւը · Բայց ան որ ճշմարտապէս որբևարի
է ու մինակ ձեռացած , իր յոյսը Աստուծոյ վը-
րայ դրած է , ու գիշեր ցորեկ Խաղօթքի ու
6 աղաչանքի կը պարապի · Բայց փափկասէր
7 ոբեւնուէ կենդանի մեռած է · Եւ ասոնք
8 ներէ պատուիրէ , որ անարատ ըլլան · Բայց թէ
որ մէկը իրենիներուն ու մանաւանդ իր ընտա-
նեացը հոգ չտանիր , Հաւիկա հաւատքը ու-
րացած է , ու անհաւատէ մէնն ալ գէշ է ·
9 Որբևարին ոբեւնուէ կարգը թող անպատ ,
որ վաթսուն տարեկանէ պակաս չէ , Խմկ էր ·
10 կան մը կնիկ եղած , բարի գործքերով վը-
կայուած · Թէ զաւակներ մեծցուցած ըլլայ ,
Խթէ հիւրեր ընդունած ըլլայ , Խթէ սուրբ-
րուն ոտքերը լուացած ըլլայ , թէ նեղեալնե-
րուն օգնութիւն բրած ըլլայ , թէ ամէն գոր-
բարեգործութեան մէջ յարատեւած ըլլայ ·
11 Բայց դեռահասակ որբևարիները մերժէ ·
քանզի երբոր Քրիստոսի դէմ յանդգնելէ հե-
տոյ ուզեն անձնատուր կ'ըլլան , ամուս-
12 նանալ կ'ուզեն · Եւ դատապարտութիւն կ'ըն-
դունին , ինչու որ առջի հաւատքնին մկկդ
13 ձգելնին · Նաև ծոյլ ըլլալ կը սորվին , տուն
տուն պտրտողներ · և ոչ միայն ծոյլ , հապա
չարախօսներ ու հետաքրքրներ , և անպա-
14 տեհ բաներ կը խօսին · Ուստի Կ'ուզեմ որ
դեռահասակ կնիկները ամուսնանան , զաւակ-
ներ ծնանին , տնտչէն ըլլան Նախատինաց
15 պատճառ չտան հակառակորդին · Քանզի ար-
դէն ոմանք Սատանային հետեւէն էդ-ը-ը խո-
16 տորեցան · Թէ որ հաւատացեալ էրիկ մարդ
մը կամ կնիկ մը որբևարիներ ունենայ , թող
օգնութիւն բնէ անոնց , և եկեղեցին չծանրա-
բեռնէ , Նոր ճշմարտապէս որբևարիներուն օգ-
նութիւն բնէ ·
17 Աղեկ վերակացութիւն բնող երէցները
Կրկին պատուոյ արժանի թող սեպուին , մա-
նաւանդ անոնք որ կ'աշխատին խօսքը տա-
18 լով ու սորվեցընելով · Ինչու որ գիրքը կ'ը-
սէ Թէ Նայի մէջ աշխատող եզին դունչը
չկապես · և Թէ Մշակը իր վարձքին արժանի

19 է · Երէցի վրայով ամբաստանութիւն մի ըն-
դունիր , Նայց միայն երկու կամ երեք վր-
20 կաներով · Անոնք որ մեղք կը գործեն՝ ամ-
նուն առջեւը յանդիմանէ , Նոր ուրիշներն ալ
21 վախնան · Կ'կայնութիւն կը պնեմ Աստուծոյ
առջեւը և Քրիստոս Յիսուսի ու ընտրեալ
հրեշտակներուն , որ առ բաները պահես ա-
նանց նախապաշարմունք , բան մը աչառու-
22 թեամբ չընելով · Շուտով մէկուն վրայ ձեռք
չդնես , և ուրիշներուն մեղացը հաղորդ չըլ-
լաս · զանձ քեզ մաքուր պահէ ·
23 Ասկէետեւ լոկ ջուր չխմես , հապա քիչ
մըն ալ գինի գործածէ Նրա առաքինութեան համար ·
24 Կան մարդիկ որ իրենց մեղքերը յայտնի
են , ու առաջուց դատաստանի կասած · և
25 կան՝ որ իրենց ետեւէն կ'երթան · Անոնկ ալ
Նոյնպէս բարի գործքերը յայտնի են · ու անոնք
որ ուրիշ կերպ բան մըն են՝ չեն կրնար ծա-
ծուկ մնալ ·

Գլ· Զ

1 Որ ապրիչքնեն թէ ծառաներ իրենց պատուոյ արժանի ունեն ,
որ Աստուծոյ անունը ու վարդապե-
2 ութիւնը չհայհոյուի · Եւ անոնք որ հաւա-
տացեալ տէրեր ունին , թող չարհամարհեն
Նզբայրներնին բլլալուան պատճառաւ , հապա
աւելի ծառայութիւն բնեն , ինչու որ անոնք
հաւատացեալ են ու սիրելի , որոնք բարերա-
րութիւն ընելու մէջ մասնակից են · Զաս բա-
3 նեցուր ու յորդորէ · Նթէ որ մէկը ուրիշ կերպ բան մը սորվեցընէ , Նու մնոկ
չընդնի մեր Տէրոջը Քրիստոսի ողջամիտ
խօսքերուն , Նև անոր վարդապետութեանը որ
4 աստուածպաշտութեան համեմատ է , Ամբարձ-
հպարտացած է Նու բան մը չգիտնար , Նհապա
վիճաբանութիւններով ախտա-
ցած է · որոնցմէ կ'բլլայ նախանձ , կռիւ , հայ-

ե բ Օր· իմ· 4· ա·
կար· ի· 9·
ը Գև· ԺՊ·13· բ Օր·
իգ· 14· 15· Մաա·
Ժ·10· Գաւ·իժ· 7·
թ բ Օր· ԺՊ· 15·
ժ Գաղ· բ· 11· 14·
Տիտ· ա· 15·
ի բ Օր· Ժգ· 11·
լ Գէ· ջ· 13· բ Տիմ·
բ· 14· գ· 1·
խ Ոմանք Տէր Քրիստոս

ջ· 19·
ծ բ Տիմ· գ· 5· Տիտ·
ա· 16·
կ Մաա· Ժբ· 17·
հ Գաւ·կ· բ· 36· Գէ·
գ· 2·
մ Գործ· Ժջ· 23· Երբ·
Ժգ· 8· ա Գնա·
գ· 9·
յ Ծն· Ժբ· 4· ԺՊ·
9· Գաւ·կ· 6· 38·
ա Ըստ· Ժգ·ա·14·

ն բ Օր· իմ· 4· ա·
Կար· ի· 9·
շ Գև· ԺՊ·13· բ Օր·
իգ· 14· 15· Մաա·
Ժ·10· Գաւ·իժ· 7·
ո բ Օր· ԺՊ· 15·
չ Գաղ· բ· 11· 14·
Տիտ· ա· 15·
պ բ Օր· Ժգ· 11·
ջ Գէ· ջ· 13· բ Տիմ·
բ· 14· գ· 1·
ռ Ոմանք Տէր Քրիստոս

Գործ· ջ· 6· Ժգ·
3· Գէ· գ· 14· բ
Տիմ· ա· 8·
բ Ըստ· 11·
Ա·ոա·
ա· 9·
Ա·գ· Ժգ· 13·
Գործ· ե· 19·
—
Նփիս· գ· 3· Կաղ·
գ· 22· Տիտ· բ· 9·
ա Գնա· բ· 15·
Նա· Ժբ· 5· Հբ·
ա·ոմ· բ· 24· Տիտ·

բ· 5· 8·
Կաղ· գ· 1·
Գէ· գ· 11·
Գէ· ա· 3·
Գէ· ա· 10· բ Տիմ·
ա· 13· գ· 3· Տիտ·
ա· 9·
Տիտ· ա· 1·
ա Կար· բ· 8· Գէ·
ա· 7·
Գէ· ա· 4· բ Տիմ·
բ· 23· Տիտ· գ· 9·

5 հոգեբնններ, դէշ կասկածներ, ⁴մտքով
ապականած ու ճշմարտութենէն հեռացած
մարդոց ⁵դրամասիրութիւնները, հարցեր ա-
ռաջացնող չհամաձայնութիւն մը
6 կը սեպեն։ ⁶Ասոնկերէն ալ կը խոյս
կայ ասառաջնորդութիւնը գաղնեակու-
թիւնով մէկտեղ մեծ չհամաձայնութիւն մըն
7 է։ ⁷Ինչու որ բան մը չրնթերնք աչքերնէ, ու
յայտնի է որ չենք կրնար անկէ բան մը ասնել։
8 ⁸Հապա կրնակուբ ու հանգերձ ունենալով
9 անոնցմով բաւականանանք։ ⁹Բայց անոնք որ
հարստանալ կ'ուզեն, կ'իյնան փորձութեան
ու որոգայթի եւ շատ յիմարական ու վնասա-
կար ցանկութիւններու մէջ, ¹⁰որոնք ասոնց
կորստի ու կորստեան մէջ կ'ընկղմին մարդիկ։
10 ¹⁰Ինչու որ ամէն չարութիւններուն արմատը
արծաթասիրութիւնն է· որուն մէկ քանիներըը
անձնասուբ ըլլալով՝ հաւատքէն մոլորեցան,
ու ինքզինքնին շատ ցաւերով խոցեցին։
11 ¹¹Բայց դուն, ¹²ով մարդ Աստուծոյ, փախիր
ասոնցմէ, ու դուն արդարութիւն, աս-
տուածպաշտութիւն, հաւատք, սէրը, համ-
12 բերութիւն ու հեզութիւն հետեւէ։ ¹³Պատճ-
բաղմի հաւատքին բարի պատերազմը, ¹⁴բռնէ
յաւիտենական կեանքը՝ որուն որ կանչուե-
ցար, ու շատ վկայութիւն առնի գաւանեցար
13 բարի գաւանութիւնը։ ¹⁵Կը պատուիրեմ քե-
զի Աստուծոյ առջեւը՝ որ կենդանի կ'ընծ բո-
լորը, ու Քրիստոս Յիսուսի՝ որ Պոնտա-
ցի Պղատոսին առջեւ վկայեց բարի դաւա-
14 նութիւնը, որ դուն ան պատուէրը ամրիծ
անարատ պահես՝ մինչեւ մեր Տէրոջը Յիսուս
15 Քրիստոսի յայտնութիւնը· Որն որ իր ատե-
նին պիտի ցուցնէ Կրանելին ու մի միայն
Հզօրը, ¹⁶Թագաւորներուն Թագաւորը ու տէ-
16 րերուն Տէրը· ¹⁷Որ ինքը մինակ ունի անմա-
հութիւն՝ անմատչելի լուսոյ մէջ բնակած·
¹⁸որն որ մարդոցմէն մէկը չտեսաւ, ոչ ալ տես-
նելու կարող է, ¹⁹որուն պատիւ եւ զօրութիւն
յաւիտեանս։ Ամէն։
17 Ա¹ ասիրհնս մէջ հարուստ եղողներուն
պատուէր տուր որ չհպարտանան, ²եւ ան-
ստոյգ հարստութեան վրայ ³յուսերնին չդնեն,
⁴հապա կենդանի Աստուծոյ վրայ՝ ⁵որ ամէն
բաներ մեզի առատօրէն կու տայ վայելելու·
18 բարիք գործեն, ⁶բարի գործքերով հարուս-
տանան, ⁷առատաձեռն, ⁸
19 հաղորդ ըլլան· ⁹Բարի հիմ գանձեն անձեր-
նուն հանդերձութիւն համար, ¹⁰որ ¹¹յաւիտե-
նական կեանքը ձեռք ձգեն։
20 ¹²Իմ Տիմոթէոս, ¹³ո՞ւ ա-
հեղ, ¹⁴փախչելով սրիգծ ունայնաբանութիւննե-
րէն եւ առտնանուն գիտութեան հակառակու-
21 թիւններէն, Որն որ մէկ քանիները գաւա-
նելով՝ ¹⁵հաւատքէն մոլորեցան։ Շնորհքը քու
հետդ ըլլայ։ Ամէն։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ Ա.Ռ.Ա.Ք.Ե.Լ.Ո.Յ.Ն
Ա.Ո ՏԻՄՈԹԷՈՍ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Պօղոս կը յիշէ իր սէրը Տիմոթէոսի վրայ· եւ ան գուա հա-
ւատքը որ Տիմոթէոս ե իր մայրը ա՜ն մայրը ալ՝ Լոիս· 6 կը
յորդորի Տիմոթէոսը որ իր վրայ եղած Աստուծոյ շնորհքը ար-
ծարծէ· 8 որ չամաչէ Քրիստոսի վկայութենէն· 13 ա՜ն ուղղ
15 ու ամէն բանէ իրմէն ապրած վարդապետութեան նմանու-
կը ու չշեղուելու յիշեցնէ· 15 կը յիշէ Փիւգելոսը եւ Հերմոգենէս
ալ· եւ ու Ընտիփորոսին վերայ բարի վկայութիւն կուտայ·

1 Պօղոս· առ· Յս· Ք·	Ընտ· ԺԵ· 27·	Հմր· 19·
Ք· ա· 6·	բ· 21· իբ· 20·	23· Ծրբ· Ժ· 23·
2 Տիմ· ա· 11· բ	Մ՜ա՜ա· ԺԳ· 22·	24· ԳԼ· է· 21·
Գնա՜ա· բ· 3·	Ճաի· է· 1·	2 բ Օբ· լբ· 39· ա
3 Հա՜ա՜ա· ԺԳ· 17·	3 ԳԼ· գ· 7·	Ծա՜գ· բ· 6· Ճաի·
բ Տիմ· գ· 5·	4 ԳԼ· ա· 19·	է· 21·
4 Ա՜գ· լէ· 16· Ընտ·	5 Ես· իգ· 8· բ Օբ·	Մ՜ա՜ա· իե· 11·
ԺԼ· 16· ԺԳ·	ԺԼ· 19·	Ճաի· ԺԸ· 37·
5 Ծրբ· ԺԳ· 5·	6 բ Տիմ· բ· 22·	Ճ՜ա՜ա· ա· 8· գ·
Ճ՜գ· ա· 21· Ա՜գ·	7 բ Օբ· լԳ· 1· բ	14·
իԸ· 17· Ընտ·	Տիմ· գ· 17·	8 Փիլ· ա· 6· 10· ա
իե· 24· ԺԼ· է·	9 ա Կոր· իՅ· 21· 26·	Ք՜ե՜ա· գ· 13· է·
15·	ԳԼ· ա· 18· բ Տիմ·	23·
6 Ծ՜ն· իբ· 26· Ծրբ·	գ· 7·	10 ԳԼ· ա· 11· 17·
ԺԳ· 5·	Փիլ· գ· 18· 14·	Ճ՜գ՜ա· ԺԼ· 14·

1 -Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալը Ա-
ստուծոյ կամքովը ²կենաց խոստումնուքին պէս՝
2 որ Քրիստոս Յիսուսով է, ³Տիմոթէոս իր սիրե-
լի որդի իմ՝ շնորհք, ողորմութիւն ե խաղա-
ղութիւն Հօր Աստուծմէն ու Քրիստոս Յի-
սուս Տէրոջմէն։

ԺԲ· 16·	Ծ՜գ· ա· 17·	գ· 3·
2 ԳԼ· ա· 17·	3 Ես· լգ· 20· Ճաի·	4 ԳԼ· ա· է· 6· գ·
3 Ես· լգ· 20· Ճաի·	գ· 16·	7 բ Տիմ· բ· 14·
գ· 16·	Ես· ԺԲ· 10· Տիմ·	16· 23· Տիմ· ա·
Ես· ԺԲ· 10· Տիմ·	գ· 5· Ճաի· բ· 5·	14· գ· 9·
գ· 5· Ճաի· բ· 5·	Հա՜ա՜ա· ԺԲ· 13·	5 ԳԼ· ա· 6· 19· բ
4 Հա՜ա՜ա· ԺԲ· 13·	4 Գ՜ա՜ա· գ· 6· Ես·	Տիմ· բ· 18·
Գ՜ա՜ա· գ· 6· Ես·	Ժգ· 10·	
Տիմ· բ· 18·	Մ՜ա՜ա· գ· 20· ԺԲ·	
5 Ընտ· իգ· 5·	21· Գ՜ա՜ի· ԺԲ·	
6 Ճ՜բ· լ՜ա· 24· Ա՜գ·	22· Ա՜գ· 3·	
Ծբ· 7· կբ· 10·	23· ԺԳ· 3·	7 բ Կբ· ա· 3·
Մ՜ա՜բ· ԺԲ· 24· Գ՜ա՜ի·	5 Հմր· 18·	8 Ես· գ· 6· Տիմ·
ԺԲ· 21·	6 Ես· Ծ՜ն՜ա՜
7 ա Ես· ա· 9· ԳԼ·	ա՜ բ Տիմ· ա· 14·	ա· 8· Ծբ· Բ·
գ· 15· գ· 10·	Տիմ· ա· 9· Ճաի·	15·
		9 ա Տիմ· ա· 8·

3 [ա]Շնորհակալ եմ Աստուծոյ [բ]որ կը պաշտամ իմ նախնիքներէս մաքուր խղճմտանքով, (ինչպէս անպակաս քեզ իմ ազօթքներուս
4 մէջ կը յիշեմ գիշեր ու ցորեկ, [գ]անկալով քեզ տեսնել, ու միտք բերելով քու արցունքը-
5 ներդ, որ ուրախութիւնով լեցուիմ.) [դ]Միտքս ծնելով քու վրադ եղած անկեղծ հաւատքը, որ առաջ քու մեծ մօրդ Լաւոդեացին [ե]ու քու մօրդ Եւնիկէին վրայ բնակեցաւ, և համո-
6 զուած եմ որ քու վրադ ալ կայ։ Ասոր համար քու միտքդ կը ձգեմ [զ]որ արծարծես Աստուծոյ պարգեւը, որ քեզի [է]ի իմ ձեռնադրութեամբս
7 բերաս [ը]վրադ դրուելովը։ [թ]Ինչու որ Աստուած մեզի երկչոտութեան հոգի չտաւ, [ժ]հապա զօրութեան ու սիրոյ և զգաստու-
8 թեան։ [ի]Ուստի ամէն մի ատեղը [ժա]մը Տէրոջը վկայութիւնը, [ժբ] ալ դիս անոր համար կապուածս. [ժգ]հապա մասնակից եղիր աւետարանին չարչարանքներուն՝ Աստուծոյ զօրութեամբ,
9 [ժդ]որ համձնաւ. [ժե]Որ մեզ փրկեց ու սուրբ կոչումով կանչեց՝ [ժզ]ո՛չ թէ մեր գործերուն նայելով, [ժէ]հապա իր նախատահմանութիւնովը ու շնորհացը նայելով, որ Քրիստոս Յիսուսով մեզի տուուեցաւ [ժը]յաւիտենական դարերէն
10 առաջ։ [ժթ]Բայց հիմա յայտնուեցաւ մեր փրկիչին Յիսուս Քրիստոսի երեւոյթովը. [իա]որ մեռը խափանեց, և [իբ]լոյս հանեց կեանքը ու անմահու-
11 թիւնը աւետարանին միջոցովը։ [իգ]Որ ես անոր քարոզիչ ու առաքեալ գրուեցայ ու հիմա-
12 նուեցայ պաշտօնեայ։ [իդ]Վասն որոյ ասոնք ալ կը կրեմ. բայց ամենեւին չեմ ամչնար, [իե]ինչու որ գիտեմ թէ որու եմ հաւատացեր, և համոզուած եմ [իզ]որ իմ նշանաւանդած բանս կրնայ պահել [իէ]մինչեւ այն օրը։
13 [իը]Ունե՛ս բռնէ հանդիման խօսքերուն օրինակը [իթ]որ ինծմէ լսեցիր, [իժ]հաւատքով ու սիրով՝ որ Քրիստոս Յիսուսով է։
14 [իի]Այն բարի աւանդը պահէ Հոգւոյն Սրբոյ
15 ձեռքովը [իա]որ մեր մէջը բնակած է։ Ասիա գիտես [իբ]որ բոլոր որ իմ կողմէս դարձուցին [իգ]ան ամէնը որ Ասիա էին, որոնցմէ են Փիգելոս ու
16 Հերմոգինէս։ [իդ]Տէրը ողորմութիւն տայ Ոնեսիփորոսին տանը, [իե]ինչու որ շատ անգամ
17 սեղից։ Հապա երբոր Հռոմի եկաւ, շատ
18 ջանքով փնտռեց զիս ու գտաւ։ (Տէրը թոյլ տայ [իզ]որ ան օրը [իէ]Տէրոջմէն ողորմութիւն գտնէ.) Ան եփեսոսի մէջ ալ որչափ սպասաւորութիւն որ բրաւ ինձի, գուն անիկա շատ աղէկ գիտես։

ԳԼ. Բ

1 Դաբձեալ կը յորդորէ զՔրիստոնեա հաստատուն ու համբերող ըլլալու։ և Տէրոջը հաւատարիմ պաշտօնեայի մը պէս իր պարտաւորութիւնը կատարելու։ Ջնորհաբերութիւնը ուրիշ բա-
ցատրելով։ և պիղծ ու պարապ խոսքերէն հեռու կենալով։
17 Հիմենոս ու Փիլետոս։ 19 Աստուծոյ հիմը հաստատուն կը կենայ։ 22 Կը սորվեցնէ թէ ինչ բաներ փախչելու և ինչ բաներ հետեւելու է։ և թէ Տէրոջը ծառան ինչ վարք ունենալու է։

1 [ա]Ես, իմ որդեակս, [բ]զօրացիր ան
2 շնորհքովը որ Քրիստոս Յիսուսով է։ [գ]Եւ ան բաները որ ինծմէ լսեցիր շատ վկաներով՝ [դ]հաւատարիմ մարդոց յանձնէ, [ե]որոնք կարող
3 ըլլան ուրիշներուն ալ սորվեցընելու։ [զ]Որպէս նեղութիւններու համբերէ [է]Քրիստոս
4 Քրիստոսի բարի զինուորի մը պէս։ [ը]Մէկ զինուորական մը աս կեանքիս գործառնութիւնները
5 ներսովը չզբաղիր, որ զօրավարին հաճոյ ըլլայ։ [թ]Եւ թէ որ մէկը մրցի, չպսակուիր՝ թէ
6 որ լաւ օրէնքի չհնազանդի։ [ժ]Հնձողը երկրագործին պէտք է առաջ պտուղներէն վայելել։
7 [ի]Ասացիր ինչ որ կ'ըսեմ. Տէրը քեզի խելամտութիւն տայ ամէն բաներու մէջ։ Մխիթար բեր
8 [ժա]Յիսուս յիշէն եղող Քրիստոսը՝ [ժբ]ան յարութիւն առած՝ [ժգ]Դաւիթի ցեղէն եղող Քրիստոսը՝ [ժդ]ինչպէս իմ աւետարանս կ'ըսէ,
9 [ժե]որուն մէջը չարչարուիմ [ժզ]մինչեւ անգամ կապերով. [ժէ]բայց Աստուծոյ խօսքը կապուած
10 չէ։ [ժը]Ուստի ամէն բանի կը համբերեմ ընտրեալներուն համար, [ժթ]որ անոնք ալ հասնին այն փրկութեանը որ Քրիստոս Յիսուսով է յա-
11 [իա]ւիտենական փառքով։ [իբ]Ան խօսքը հաստատ բիմի է. [իգ]ինչու որ թէ որ անոր հետ մեռանք,
12 [իդ]հետեւապէս ալ պիտի ապրինք. [իե]թէ որ համբերենք, [իզ]հետեւապէս ալ պիտի թագաւորենք. [իէ]թէ որ ընե՛ուանք, [իը]ինքն ալ մեզ պիտի

ա · 3 · ա Հռոմ. ա · 9 · բ
գ Ես. ա · 16 ·
դ Գոր. իբ · 3 · իգ · 1 · իգ · 14 · իե · Հռոմ. ա · 9 · Գաղ. ա · 14 ·
ե ա Թես. ա · 2 · գ · 10 ·
զ Գլ. գ · 9 · 21 ·
է ա Տիմ. ա · 3 · գ · 6 ·
ը Գոր. ԺԶ · 2 ·
թ ա Թես. բ · 19 · ա Տիմ. գ · 14 ·
ժ Հռոմ. ը · 15 ·
ի Հռոմ. բ · 15 ·
ժա Ղկ · իգ · 49 · Գոր. ա · 8 ·
ժբ Հռոմ. ա · 16 ·
ժգ ա Տիմ. բ · 6 · Ցաղ. ա · 9 ·
ժդ ա Եփես. գ · 1 · Փիլ. ա · 7 ·
ժե Գլ. ա · 24 · Գլ. գ · 5 ·
ժզ ա Տիմ. ա · 1 · Տիտ. գ · 4 ·
ժէ ա Թես. գ · 7 · Երբ. գ · 1 ·
ժը Հռոմ. գ · 20 · իբ · 11 · Տիտ. գ · 5 ·
ժթ Հռոմ. բ · 25 ·
իա Հռոմ. ԺԶ · 25 · Եփես. ա · 4 · գ · 11 · Տիտ. ա · 2 · ա Գնաց. ա · 33 ·
իբ Հռոմ. ԺԶ · 26 · Եփես. ա · 9 · Կող. ա · 26 · Տիտ. ա · 2 · ա · 13 · Երբ. ա · 1 · Յհ. ա · 29 · Յյ. ա · 8 ·
իգ Ես. ա · 14 · Մտ. ժ · 33 · Ղկ. իբ · 9 · Հռոմ. ը · 17 · Բ Տիմ. բ · 18 · Յյ. ա · 9 ·
իդ Մտ. ժ · 33 · Մրկ. ը · 38 · Ղկ. թ · 26 · Յհ. ժբ · 9 · Հռոմ. ը · 17 · Բ Տիմ. բ · 12 · Յյ. բ · 1 ·
իե Մտ. ժ · 33 · Մրկ. ը · 38 · Ղկ. թ · 26 · Յհ. ժբ · 9 · Հռոմ. ը · 17 · Բ Տիմ. բ · 12 · Յյ. բ · 1 ·
իզ Մտ. ժ · 33 · Մրկ. ը · 38 · Ղկ. թ · 26 · Յհ. ժբ · 9 · Հռոմ. ը · 17 · Բ Տիմ. բ · 12 · Յյ. բ · 1 ·
իէ Մտ. ժ · 33 · Մրկ. ը · 38 · Ղկ. թ · 26 · Յհ. ժբ · 9 · Հռոմ. ը · 17 · Բ Տիմ. բ · 12 · Յյ. բ · 1 ·
իը Մտ. ժ · 33 · Մրկ. ը · 38 · Ղկ. թ · 26 · Յհ. ժբ · 9 · Հռոմ. ը · 17 · Բ Տիմ. բ · 12 · Յյ. բ · 1 ·

13 ատրանայ · Եթէ որ չհաւատանք , ինքը հաւա-
մարիմ կը մնայ , իր անձը չկրնար ուրանալ ։
11 Ա՛ս բաները ես ձեզ միայն կը գրեմ , որ դուք
վկայութիւն դնելով , Յիսուսին վրայ վէճ
չընէք՝ որ բանի մը օգտակար չէ , հապա ունկ-
15 լսողներուն կործանմունքը համար է · Քանզի
ըրէ քու անձդ ընտիր ցուցընելու Աստծոյ
առջեւը՝ անամօթ բանուոր մը ըլլալով որ պիտի
չամչնայ , ճշմարտութեան խօսքը չխեղ թա-
16 ցաթերով · Բայց պիղծ ու փուճ խօսքերէն
մեկդի կեցիր , քանզի անոնք աւելի յառաջ
17 կ՚երթան ամբարշտութեան մէջ · Եւ անոնց
խօսքը քաղցկեղի պէս կը ճարակէ · Որոնց
18 կարգն են Հիմինեոս ու Փիղետոս · Որոնք ճըշ-
մարտութենէն մոլորեցան , ևս կ՚ըսեն թէ Ա-
նաստասէս յարութիւնը արդէն եղած է , և կը
19 կործանեն մէկ քանիներուն հաւատքը · Բայց
Աստուծոյ հիմն հաստատուն կը կենայ , ու
սա կնիքը ունի , Գիտէ Տէրը կը ճանչնայ անոնք
որ իրեն են . և՝ Անիրաւութենէ մեկդի թող
կենայ ան ամէնը որ ՈՀրեստոսի անուանը
20 կ՚անառանձ · Մանալն մէկ մեծ տան մը մէջ
չէ թէ միայն ոսկիէ ու արծաթէ անամներ
կան , հապա փայտէ ու հողէ անօթներ ալ կան .
և ոմանք պատուոյ համար են ու ոմանք ա-
21 նարգանաց համար · Ուստի թէ որ մէկը իր
անձը անառակ բաներէն մաքրէ , անկոտ մէկ
պատուական անօթ մը պիտի ըլլայ՝ սրբուած
ու Տէրոջը պիտանի , Ամէն բարի գործքե-
22 րու համար պատրաստուած · Երիտասարդա-
կան ցանկութիւններէն ալ փախիր , ու գնա
արդարութեան , հաւատքի , սիրոյ , խաղա-
ղութեան հետ հանուն հետ որ Տէրոջը կա-
23 նուչ կը կանչեն ՈՄտքաբ պատոյ · Բայց յի-
մարական ու անխնամ վէճերէն մեկդի քա-
չուէ , գիտնալով որ անոնցմէ կռիւներ կը ծը-
24 ռանին · Ու Տէրոջը ծառային պէտք չէ կռիւ
ընել , հապա հեզահոգի ըլլալ ամէնուն , Ուսու-
25 ցնող , ոմս չզայրոյզ · Բայցրութեամբ խր-
տատել հակառակ կեցողները , Որ ըլլայ թէ
Աստուած ապաշխարութիւն տայ անոնց՝ Եղըն-
26 մարթութիւնը ճանչնալու համար · Եւ Ա-
մանոյին որոգայթէն ղժտատուած , որ անկէ
բռնուած են իր կամքին ծառայելու ։

ԳԼ · Գ

1 Կը ծանուցանէ գալու ժամանակները վերջալ · 6 կը նկարա-
գրէ չէմարտութեան քարոզիչները · 10 կ՚սովորցնէ անոր խր
պրեանին հետեւիլ · 16 և կը գովէ սուրբ գիրքը ։

1 Եւ սա գիտցիր՝ որ վերջի օրերը չար ժա-
2 մանակներ պիտի գան · Ինչու որ մարդիկ պի-
տի ըլլան անձնասէր , Արծաթասէր , Ամբար-
տաւան , Հպարտ , Հայհոյիչ , Ծնողաց ան-
3 հնազանդ , ապերախտ , անսուրբ , Անգութ ,
Անհաշտ , բանսարկու , Անժուժկալ , դա-
4 ժանաւարտ , բարին չսիրող , Մատնիչ , յան-
դուգն , գոռոզ , Աւելի հեշտասէր քան թէ
5 աստուածասէր · Որոնք աստուածպաշտու-
թեան կերպարանքը ունին , Բայց անոր զո-
րութիւնը ուրացած են . Ու դուն ասոնցմէ
6 մեկդի կեցիր · Ինչու որ ասոնցմէ են որ տու-
ներէն ներս կը մտնեն , ու դերի կ՚ընեն մեզ-
րախ բնութեամբ տկարամիտ կիներըը
7 զանազան ցանկութիւններէ վարուած , Որ
միշտ կը սորվին , Եւ բնաւ ճշմարտութեան
8 ճանչնալու չեն կրնար հասնիլ · Հապա ինչ-
պէս որ Յաննէս ու Յամբրէս հակառակ կեցան
Մովսէսին , անոնք ալ ասոնք ճշմարտութեան
հակառակ կը կենան . Տապականած միտքով
մարդիկ , Հաւատքի մէջ անպիտանիներ են ·
9 Բայց աւելի յառաջ պիտի չերթան , ինչու որ
ասոնց անմտութիւնը ամէնուն յայտնի պիտի
10 ըլլայ , Ինչպէս որ անոնցը եղաւ · Դուն ան-
գիտակ եղար իմ վարդապետութեանս , վար-
մունքիս , դիտաւորութեանս , հաստատու-
թեան , երկայնմտութեան , սիրոյս , համբերութեանս ,
11 Հալածանքներուս , չարչարանքներուս , ինչ-
պէս որ բնաւ եղան Անտիոքի Ի կոնիոնի ևս
Լիւստրայի մէջ , Ինչպէս հալածանքներս
համբերեցի , ևս ամէնէն գոհ ազատեց Տէրը ·
12 Եւ ամէն անոնք որ կ՚ուզեն աստուածպաշ-
տութեամբ ապրիլ Քրիստոս Յիսուսով՝ հալա-
13 ծանք պիտի կրեն · Բայց չար ու խաբեբայ
մարդիկ չարութեան մէջ պիտի յառաջանան՝
14 մոլորցընելով ու մոլորելով · Սակայն դուն
հաստատուն կեցիր ան բաներուն մէջ որ սոր-
վեցար ու հաւատացիր , Ինչու որ գիտես թէ
15 որմէ սորված ես · Նաև ևս մանկութենէդ ի

1 · Հռովմ. գ · 3 · Բ
Թես. ե · 23 ·
2 · Բ Թես. ի · 19 ·
3 · Տիմ. ե · 11 · Գ
15 · Գաղ. գ · 1 ·
4 · Տիմ. ա · 4 · Գ
4 · Տիտ. գ · 9 ·
11 ·
5 · Տիմ. գ · 7 · Գ
20 · Տիտ. ա · 14 ·
6 · Տիմ. ա · 10 ·
7 · Տիմ. գ · 11 ·
8 · Ելս. է · 11 ·
9 · Տիմ. գ · 9 ·
10 · Գաղ. ա · 13 ·
Բ Կոր. ժ · 3 ·
11 · Գաղ. ա · 15 ·
Հռովմ. ի · 21 ·
Ելս. Ե · 22 · Ժ · 11 ·
Գաղ. ե · 17 · Տիտ. գ · 1 ·
12 · Տիմ. գ · 11 ·
13 · Տիմ. գ · 9 ·
14 · Տիմ. գ · 3 ·
15 · Տիմ. ա · 5 · Գ
13 ·
16 · Տիմ. ա · 4 · Գ
7 · Գ · 4 · Հբ · 16 ·
Տիտ. գ · 9 ·
17 · Տիմ. գ · 3 ·
Տիտ. ա · 9 ·
18 · Գաղ. Գ · 1 · Տիմ.
Գ · 11 · Գ Կոր. գ ·
15 ·
19 · Գաղ. ե · 22 ·
20 · Տիմ. ե · 4 · ԳԼ.
գ · 1 · Տիտ. ա ·
1 ·
21 · Տիմ. գ · 7 ·
22 · Տիմ. ե · 4 · ԳԼ.
գ · 1 · Տիտ. ա ·
23 · Տիտ. գ · 9 ·
24 · Տիմ. գ · 3 ·
Տիտ. ա · 7 ·
25 · Տիմ. գ · 2 ·
26 · Տիմ. գ · 7 ·
—
· Տիմ. գ · 1 · ԳԼ.
գ · 3 · Բ Գես. գ ·
3 · Գես. բ · 18 ·
Գաղ. գ · 19 ·
4 · Գես. ե · 9 · Տիտ.
ա · 16 ·
5 · Բ Գես. գ · 8 · —
Տիմ. գ · 3 ·
6 · Տիմ. գ · 13 ·
Գաղ. ե · 19 ·
7 · Տիմ. ե · 25 · Տիտ.
գ · 6 ·
8 · Գաղ. Ժգ · 45 · 50 ·
9 · Գաղ. Ժգ · 2 · 3 ·
10 · Գաղ. Ժգ · 18 · Եա ·
Ա Կոր. ե · 19 · Բ
Կոր. ա · 10 · ԳԼ.
գ · 17 ·
11 · Ա Կոր. ե · 4 ·
Տիմ. գ · 3 ·
12 · Տիմ. ե · 4 ·
13 · Տիտ. ե · 3 ·
14 · Տիմ. ա · 11 ·
15 · Տիմ. ա · 4 ·
16 · Տիմ. գ · 5 ·
17 · Տիմ. ա · 5 ·
Ա Կոր. ժ · 5 · Գաղ.
ե · 22 · Գ Կոր. ե ·
18 · Գաղ. ե · 23 · Ա
Կոր. ժգ · 9 · Տիտ.
ե · 18 ·
19 · Տիտ. ե · 5 · Տիմ.
ա · 16 ·
Բ Գես. գ · 8 · —
Գաղ. ե · 15 ·
20 · Գաղ. ե · 10 ·
Բ Գես. գ · 8 · —
Տիմ. գ · 4 ·
Ա Կոր. ե · 3 ·
Տիմ. գ · 14 ·
Տիտ. ա · 11 ·
21 · Տիմ. գ · 4 ·
Ա Կոր. ե · 11 ·
22 · Տիմ. գ · 4 ·
Ա Կոր. ե · 9 · Գ
Տիմ. ե · 1 · Տիտ.
գ · 2 · Գ Կոր. ե ·
23 · Տիտ. գ · 9 ·
24 · Տիմ. գ · 3 ·
Տիտ. ա · 7 ·
25 · Տիմ. գ · 2 ·
26 · Տիմ. գ · 7 ·
—
· Տիմ. գ · 1 · ԳԼ.
գ · 3 · Բ Գես. գ ·
1 · Գես. գ · 15 ·
Ա Կոր. ե · 19 · Գաղ.
գ · 16 ·
2 · Գաղ. Ժգ · 18 · Եա ·
Ա Կոր. ե · 19 · Բ
Կոր. ա · 10 · ԳԼ.
գ · 17 ·
3 · Ա Կոր. ԼԶ · 19 · Գաղ.
Ժգ · 21 · Աստ.
Ժգ · 14 · Գես. Ժե ·
14 · Կոր. Ժե · 19 ·
Գես. գ · 3 ·
4 · Գես. ե · 11 · Ա
Տիմ. գ · 1 · ԳԼ.
բ · 16 ·
5 · Գաղ. ե · 18 · Գ
Կոր. ե · 13 · Ա

վեր ՝սուրբ գիրքերը դիտես, որոնք կրնան իմաստուն ընել քեզ փրկութեա՛ն՝ Քրիստոս Յի-
16 սուսի վրայ եղած հաւատքովը ։ Ամէն Գիրքը Աստծոյ չունչն է, ու օգտակա՛ր է սորվեցնելու, յանդիմանելու, շիտակելու ու
17 արդարութեան խրատելու համար ։ Որ Աստծոյ մարդը կատարեալ ըլլայ՝ ամէն բարի գործքերու պատրաստուած ։

Գ Լ· Գ

1 Գոցո կը յորդորէ Տիմոթէոսը բոլոր ջանքով ու արիւնքով քարոզելէ իր պաշտօնը կատարելու։ 6 կը յայտնէ անոր թէ իր մահը մօտ է։ 9 կ՚ուզէ որ արիւնս շատով իրեն գայ։ ու իր հետ բերէ Մարկոսը և ջանի մը բաներ։ 14 կը պատուիրէ որ զգուշանայ գործին Ալէքսանդրեացւոյ։ 16 կը յանդիմանէ անոր ինչ որ պատահեր էր իրեն՝ առիթ անգամ առնելուին ներկայ. նալուն։ 19 և ապա կը վերջացնէ իր թուղթը։

1 Ա՛ս ՝վկայութիւնը կը դնեմ Աստուծոյ առջեւը և Յիսուս Քրիստոսի, ՝որ պիտի դատէ կենդանիները ու մեռելները իր յայտնութեա՛ն
2 յուն ու թագաւորութեանը ասոնը· խօսքը քարոզէ, մնադրութեամբ ։-։ պարապէ առնելին ու առնել դուրս, յանդիմանէ, նախատէ, ՝յորդորէ ամենայն երկայնմտութեամբ ու
3 վարդապետութեամբ ։ Ինչու որ ժամանակ պիտի գայ ՝որ ազգասիրական վարդապետութիւնը պիտի չհանձնարէն, Հապա իրենց լսելիքին նեազգիը իրենց ցանկութիւններուն համեմատ
4 վարդապետներ պիտի դիզեն իրենց· եւ ճշմարտութենէն ականջնին պիտի դարձընեն, դէպ առասպելները նեակ պիտի մոլորին ։
5 Բայց դուն ամէն բանի մէջ արթուն կեցիր, ՝նեղութիւններու համբերէ, ՝աւետարանիչի գործ գործէ, քու պաշտօնդ կատարէ ։ Ինչու որ ես արդէն զոհ ըլլալու նուիրուած եմ,
7 ու իմ մեկնելուս ատենը հասեր է ։ Բարի պատերազմը պատերազմեցայ, ընթացքը կա-
8 տարեցի, հաւատքը պահեցի ։ Ասկէ ետեւ կայ ինծի արդարութեան պսակը, որ

ա = Յհմ· ե· 20· Յհա·
ե· 13· բ· 12·
զ = Տիմ· գ· 13·
է Գլ· գ· 1·
ը = Տիմ· ա· 10·
թ Գլ· գ· 6·
ժ = Տիմ· ա· 4· գ· 7· Տիմ· ա· 14·
ի Գլ· ա· 8· բ· 3·
լ Գոր· խ· 8· ե ֆիս· գ· 11·
խ Փիլ· բ· 17·
ծ Փիլ· ա· 23· Տիմ· բ Գծա· ա· 14·
կ = Կոր· Բ· 24· 25· Փիլ· գ· 14· = Տիմ· գ· 10· Եբր· Յբ· 1·
հ = Կոր· Բ· 25· Ըֆես· ա· 11· Գաղ· գ· 10·
ձ Կող· գ· 14· Փիլ· 24·
ղ Գոր· Յբ· 21· Յե· 37· Կող· գ· 10·
ճ Գոր· բ· 4· Եփես· գ· 21· Կող· գ· 7· Տիմ· ա· 12·
ն Գոր· Յբ· 23· = Տիմ· ա· 20·
շ Բ Թագ· գ· 20· Պետ· ա· 9· Յակ· Յբ· 4· Յուդ· Յբ· 6·
ո = Կոր· բ· 11· Գաղ· ա· 14·
չ Տիմ· գ· 12·
ռ = Կոր· Բ· 24· Յհ· 21·
վ Գլ· ա· 12·
տ Կող· գ· 14· Փիլ· 24·
ր Գոր· Յբ· 21· Յե· 37· Կող· գ· 10·
ց Գոր· բ· 4· Եփես· գ· 21· Կող· գ· 7· Տիմ· ա· 12·
ւ Գոր· Յբ· 23· = Տիմ· ա· 20·
փ Գոր· բ· 4· Եփես· գ· 21· Կող· գ· 7· Տիմ· ա· 12·
ք Գոր· Յբ· 23· = Տիմ· ա· 20·
օ Գոր· բ· 4· Եփես· գ· 21· Կող· գ· 7· Տիմ· ա· 12·
ֆ Գոր· Յբ· 23· = Տիմ· ա· 20·

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

Ա. ՌՏԻՏՈՍ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Առաքեալ կը ծանուցանի Քրիստոսի կրելու խզումը։ 6 Քրիստոսի պաշտամունքը մարդիկ ինչ վտանգի տակ ըլլալու են։ 11 Կը պատասխանէ չար վարդապետներուն բերանը պապանձեցնելու։ 18 և անոնց բնաւիմը կը տապալի։

1 Պօղոս Առաքեալ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ, Առաքելոց ընտրեալներուն համաստրին՝ ու Աստուածպաշտութեան հետ կից եղող Ճշմարտութեանը դիտութեանը համեմ-
2 ուտ, Քաւխոնական կենաց յուսովը, որ ինքն անսուտ Աստուած խոստացաւ յաւիտենական դարերէն առաջ, Բայց իր ժամանակին յայտնեց քարոզութեամբ, Որ ինծի յանձնուեցաւ ըստ փրկիչ Աստուծոյ
4 հրամանովը, Տիտոսին Իւր հարազատ որդւոյս Հաւատքով՝ Շնորհք ու խաղաղութիւն Հօր Աստուծմէն ու մեր փրկչէն Յիսուս Քրիստոսէն։

5 Այսոր համար ես քեզ կրնամ թողլի, Որ ինչ պակաս բան որ կայ, շիտկես, ու ամէն մէկ քաղաքի մէջ երէցներ կարգես,
6 ինչպէս որ ես քեզի պատուիրեցի։ Թէ որ մէկ մը անմեղադրելի ըլլայ, մէկ կնկան մը երկիկ, Հաւատացեալ զաւակներ ունենայ, որ ա-
7 նառակութեան համար ամբաստանուած կամ անհնազանդ չըլլան։ Ինչու որ եպիսկոպոսին պէտք է անմեղադրելի ըլլալ Աստուծոյ պրիտակի պէս։ ոչ յանդուգն, ոչ բարկացող, ոչ գինեմոլ, ոչ զարնող, ոչ անարդ շահախնդիր,
8 դրամեան եղող, Հապա հիւրասէր, բարեաէր, խոհեմ, արդար, սուրբ, ժուժկալ,
9 Հաստատ բռնելով Վարդապետութեան հաւատարիմ խօսքը, Որ կարող ըլլայ ողջմտութեամբ վարդապետութիւնով յորդորել, և հակառակ
10 կեցողները յանդիմանել։ Քանզի շատ են ան-
11 հնազանդները, ունայնաբանք խաբողները մանաւանդ անոնք որ թլփատութենէն են։ Որոնք պէտք է պապանձեցնել, Որ ամրողջ տուներ կը կործանեն, ու անպատեհ բաներ կը սորվեցնեն անարդ-
12 շահախնդրութեան համար։ Ասոնցմէ մէկը զրուցեց՝ որ իրենց բուն մարգարէն էր, Կրետացիները միշտ սուտորուց են, չար գազան-
13 ներ, դատարկապորտներ։ Այս վկայութիւնը ճշմարիտ է։ Անոր համար ատոնիկ յանդիմանէ անոնք, որ առողջանան հաւատքին մէջ։
14 Ու ընդհէն Հրէական առասպելներուն ու ճըշմարտութենէ հեռացող մարդոց պատուիրին-
15 քան։ Ամէն բան մաքուր է մաքուրներուն, Բայց պիղծերուն ու անհաւատներուն մէկ բան մը մաքուր չէ, Հապա անոնց միտքն ալ
16 խղճմտանքն ալ պղծուած են։ Կը խոստովանին թէ գԱստուած կը ճանչնան, Ու ընդհակառակն գործքովը կ՚ուրանան, պիղծ ու անհնազանդ ըլլալնուն, Ու ամէն բարի գործի անպիտան։

ԳԼ. Բ

1 Պատուիրէ կանայ Տիտոսին անոր վարդապետութեանը և անոր վարքին վերաբերեալ։ 9 կը խօսի ծառաներուն և ընդհանրապես բոլոր քրիստոնեաներուն պարտաւորութեանցը վերաբերեալ։

1 Բայց դուն խօսէ ինչ որ կը վայլէ ողջմտութեան
2 վարդապետութեանը։ Ծերերուն զգաստ ըլլալ, ծանրաթարմ, խոհեմ, ողջմտութեան հաս-
3 տատուն, սիրոյ, համբերութեան։ Ծերացած պէս պատահներուն անանկ վարմունքը ունենալ, ինչպէս որ կը վայլէ սրբութեան, ոչ բամբասկոտ ըլլալ, ոչ գինեմոլ, հապա բարի
4 խրատուց ըլլալ։ Որ խրատուն նորահասակ կիներ՝ Երիկներին սիրոյ ըլ-
5 լալ, խոհեմ, ողջախոհ, անաչէն, բարեգործ, Իրենց երիկներուն հնազանդ, որ չըլլայ թէ

---

3 ր Տիմ. գ · 3։
Գլ. ր · 1։
ա = Տիմ. ա · 6։
ե Հռոմ. ժգ · 18։
գ Գործ. ժե · 1։
է Ա՜սա· խգ · 14 · ր Տիմ. գ · 5։
= Տիմ. գ · 5։
Գործ · ժե · 23։
Ել ր Կոր · ժգ · 10 · ր Տիմ. գ · 2։
Գլ. ր · 2։
ը = Տիմ. ա · 4։
Ա՜սա· խգ · 14 · ր Տիմ. գ · 5։
թ Հռոմ. ժգ · 23։
ժ ր Տիմ. գ · 2։ Ծա՜գ · 4։
ի = Տիմ. ա · 20։
ժե · 8։ Կղ · ր · 23։
ժե · 8։ Կղ · ր · 22։
Ա՜սա· խգ · 14 · ր Տիմ. գ · 5։
ժե · 8։ Կղ · ր · 23։
ժե · 8։ Կղ · ր · 22։
Գլ. ր · 13։
ի = Տիմ. ր · 9 · 10։
գ · 11։ = Գլա՜ս. գ · 3 · 4։
ժ Ծա՜ն · չա՜ = գԲիբլիա Հատ. գիրք։
ա = Տիմ. ե · 14։
ե = Կոր · ժգ · 34։ Եփես. ե · 22։ Կղ. գ · 18։ = Տիմ. ր · 11։ = Գլա՜ս. գ · 3 · 4։
ը Հռոմ. ր · 24։ = Տիմ. գ · 1։

6 Աստուծոյ խօսքը հայհոյուի՝ Անանկ ալ երի-
7 տասարդները յոգոգրէ խոհեմ ըլլալ· Ամէն
կողմէ քա անձդ բարի գործքերու օրինակ
ցուցընելով, վարդապետութեան մէջ անեղ-
8 ծութիւն, պարկեշտութիւն, Ողջամիտ ու
անմեղադրելի խօսք, Որ հակառակ կեցողը
Ամչնայ, ու մեր վրայով դէշ բան մը չունե-
9 նայ բսելու· Ծառաներուն ըսէ որ իրենց
տէրերուն հնազանդ ըլլայ, և ամէն բանի
10 մէջ հաճելի· ոչ հակառակախօսներ, Ոչ խը-
թողներ, հապա բոլորովին բարի հաւատար-
մութիւն ցուցընեն, Որ մեր փրկիչ Աստուծոյ
վարդապետութիւնը ամէն բանի մէջ զար-
11 դարեն· Ինչու որ Աստուծոյ փրկարար շնոր-
12 քը բոլոր մարդոց երեցաւ· Որ մեզ կը խրա-
տէ՝ Որ ամբարշտութիւնը ու աշխարհային
ցանկութիւնները ուրանանք, և չզգաստու-
թիւնով ու արդարութիւնով և բարեպաշտու-
13 թիւնով ապրինք աս աշխարհս մէջ, Ու-
ազատանք այն երջանիկ յոյսին, և մեծ Աստու-
ծոյ ու մեր փրկիչ Յիսուս Քրիստոսին փառացը
14 յայտնելուն· Որ իր անձը մեզի տաճար
տուաւ, որ մեզ ամէն անօրէնութենէ ազատէ,
ու մաքրէ իրեն անփայլուն ժողովուրդ ընէ
15 Բարի գործքերու նախանձաւոր· Աս բանե-
րը խօսէ, և յորդորէ ու յանդիմանէ բոլորո-
վին սաստկով· Ոչ ըլլայ որ մէկը քեզ անարգէ·

ԳԼ· Գ

1 Դարձիր զաստուածները կաւ տայ Յիսուսին թէ ազատ ըլլալու
և թէ չարչարանքու բաներուն համար· 10 կը խրատէ զանոնք
չանհնազանդ հերետիկոսներուն ու քաշուիլ· 12 և կը պատուի-
րէ որ իրեն գայ· Նշանակելով անոր թէ երբ և թէ ուր պի-
տի գտնէ զինքը· ու պատուիրէ կը փըճաքանչ·

1 Անոնց միտքը ձգէ Իշխանութիւններուն և
պետութիւններուն հնազանդիլ ու հպատակ
ըլլալ, Ու ամէն բարի գործքերու պատրաստ
2 գտնուիլ· Մէկու մը հայհոյութիւն չընել,
Կռուարար չըլլալ, Հեզ հնազանդիլ, Համէն
մարդոց բոլորովին քաղցրութիւն ցուցընել·
3 Ինչու որ մենք ալ առեն մը անմիտ էինք,
անհնազանդ, մոլորեալ, և զանազան ցանկու-
թիւններու ու հեշտութիւններու կը ծառայէ-
ինք· չարութիւնով ու նախանձով կը վարուէ-
ինք, ատելի էինք և միմիանց կ'ատէինք·
4 Բայց երբոր մեր Փրկիչ Աստուծոյն քաղ-
ցրութիւնը ու մարդասիրութիւնը յայտնուե-
5 ցաւ, Զմեզ թէ արդարութեան գործքերէն
որ մենք բրինք, հապա իր ողորմութիւնովը
Համեմատ մեզ փրկեց Նորէն ծնանելու աւա-
զանին միջոցովը ու Աւրբ Հոգիին նորոգե-
6 լովը, Որն որ առատօրէն թափեց մեր վը-
րայ Յիսուս Քրիստոս մեր փրկչին միջո-
7 Որ անոր շնորհովը արդարացած Յաւի-
տենական կենաց յուսով ժառանգ ըլլանք·
8 Ա՛ս խօսքը հաւատարիմ է· և կ'ուզեմ որ
ատնր հաստատես, որ Աստուծոյ հաւատա-
ցողները հոգ տանին Գործքեր բնելու
վրայ ըլլալ· ատոնք են բարի ու մարդոց օգ-
9 տակար բաները· Բայց դուն յիմարական
վէճերէն ու ազգաճանութիւններէն ու հակառա-
կութիւններէն և օրէնքի վրայով եղած կռ-
ւութիւններէն միկնի կեցիր, Ինչու որ անօգուտ
10 են ու սնոտի· Հերձուածող մարդէն առա-
ջին ու երկրորդ անգամ խրատելէնետև հե-
11 ռաւէ, Գիտնալով որ անանկը խոտորած է,
և մեզի կը գործէ Ինքզինքը դատապարտե-
լով·
12 Երբոր Արտեման կամ Տիւքիկոս քեզի
խրկեմ, Ջանք ըրէ ինծի գալու Նիկոպօլիս,
Ինչու որ միտքս դրի ձմեռը հոն անցընելու·
13 Զինաս օրինակացը ու Ապողոսը փութով
ճամբայ դիր, Հե՛ չպակսի որ անոնց բան մը չը-
14 պակսի· և մերիններն ալ Թող սորվին Բա-
րի գործքեր ընելու վրայ ըլլալ հարկաւոր
պարագաներու մէջ, Որ անպտուղ չըլլան·
15 Բարև կ'ընեն քեզի ամէնն ալ որ իմ հետս
են· բարև տուր անոնց որ մեզ կը սիրեն
հաւատքով· Շնորհքը ձեր ամէնուն հետը
ըլլայ· Ամէն·

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ

Ա՛Ր ՓԻԼԻՄՈՆ

1 ¹Պօղո՛ս Յիսուս Քրիստոսի կապեալը՝ և Տի-
մոթէոս եղբայրը, Փիլեմոն մեր սիրելիին ²ու
2 գործակիցին, եւ Ապփիա սիրելիին, ³ու Ար-
քիպպոս ⁴մեր զինուորակիցին, ³ու քու տանդ
3 ⁵Ս֊ին եկեղեցիին. ⁶Շնորհք և խաղաղութիւն
Ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն և Տէր Յիսուս
Քրիստոսէն։
4 ⁷Կը գոհանամ միշտ իմ Աստուծմէս՝ քեզ
5 իմ աղօթքներուս մէջ յիշելով, ⁸երբոր կը
լսեմ քու սէրդ ու հաւատքդ՝ որ ունիս Տէր
6 Յիսուսի վրայ և բոլոր սուրբերուն վրայ. ⁹Որ
քու հաւատքիդ հաղորդակցութիւնը ¹⁰գործա-
չեր ըլլայ՝ Քրիստոս Յիսուսով ¹¹Ձեր վրայ
եղած ամէն բարութիւններ ճանչցուելով։
7 Քանզի չատ ուրախութիւն և մխիթարութիւն
ունինք քու սիրոյդ վրայ, ¹²որ սուրբերուն
սիրտերը քեզմով հանգուցացած են, եղբայր։
8 ¹³Ասոր համար թէև չատ համարձակութիւն
ունիմ Քրիստոսով՝ ¹⁴պատուիրել քեզի
9 հրամցնելու, Բայց յաւէտ սիրոյ համար կ'ա-
զաչեմ, անանկ ինկը ըլլալով՝ ¹⁵ինչպէս որ եմ
ես Պօղոս ծերացած, ¹⁶ու հիմա Յիսուս Քրիս-
10 տոսի համար կապուած ալ։ ¹⁷Կ'աղաչեմ քեզի
իմ որդեգրս ¹⁸Ընեսիմոսին համար՝ ¹⁹որն որ իմ
11 կապանքներուս մէջէը ծնայ։ Որ առնն մը ան-
պիտան էր քեզի, բայց հիմա քեզի ալ ինծի
12 ալ պիտանի է. Անիկա ես խրկեցի. դուն ալ
13 ընդունէ զանիկա՝ որ է իմ աղիքս։ Ուզի
կ'ուզէի իմ քովս պահել, ²⁰որ քու տեղդ ին-
ծի ծառայութիւն ընէ աւետարանին կա-
14 պանքներուն մէջ։ Բայց առանց քու կամ-
քիդ չուզեցի բան մը ընել, ²¹որ քու բարեբա-
րութիւնդ իբր թէ ստիպմամբ եղած չըլլայ,
15 հապա կամաւ։ ²²Գանզի գուցէ ան պատճա-
ռով անդին քիչ մը առնն զատուեցաւ, որ
16 զանդիկա յաւիտեան ունենաս, Չէ թէ ալ ծա-
ռայի մը պէս, հապա ծառայէն վեր՝ սիրելի
եղբօր պէս. Ե՛ր ²³ինծի այսպէս ²⁴երէն է,
բայց ա՛ւելի պիտի ըլլայ քեզի՝ ²⁵թէ մարմինի
17 կողմանէ ու թէ Տէրոջը։ ²⁶Ուստի թէ որ ինծ
²⁷ընկեր հաղորդ կը սեպես, ընդունէ անդիկա՝ որ-
18 պէս թէ ինծ։ Եւ թէ որ քեզի անիրաւու-
թիւն մը ըրած է կամ պարտք մը ունի, ան
19 իմ հաշիւս անցուր. Ես Պօղոս իմ ձեռքովս
գրեցի, ես կը վճարեմ. որ չըսեմ քեզի թէ
դուն ալ քու անձդ ինծի պարտական ես։
20 Այո՛, եղբայր, թող քեզմէ ունենամ աս օ-
գուտը Տէրոջմով. ²⁸Հանգչեցուր իմ սիրտս
21 †Տէրոջմով։ ²⁹Քու հնազանդութեանդ վստահա-
նալով քեզի գրեցի, գիտեմ որ ըսածէս ալ աւելի պիտի ընես։
22 Ասկէ՛ ի զատ ինծի բնակարան մըն ալ պատ-
րաստէ, ³⁰Ելնելու որ կը յուսամ թէ ³¹ձեր ա-
ղօթքներուն միջոցովը ձեզի պիտի շնորհուիմ։
23 Բարեւ կ'ընէ քեզի ³²Եպափրաս՝ իմ գերակա-
24 կիցս քրիստոս Յիսուսով. Ն֊ե ³³Մարկոս, ³⁴Արիստարքոս, ³⁵Դեմաս, ³⁶Ղուկաս՝
25 իմ գործակիցներս։ ³⁷Մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսի շնորհքը ձեր հոգիին հետը ըլլայ։
Ամէն։

ա Գալա եր ուրախութիւնը կը յայտնէ փիլիմոնի հաւատքը ու սէրը յառ ընտրելոյ ։ կը խնդրէ անկի որ Քրիստոնեայ Ընտանեաին ոչ մեծ ծառան կր ։ ու գործնոյ սիրով ընդունի զանիկա ։

- ¹ Եփես· ք· ։ ք· ։ ։ Տիմ· ա· ։
Հմր· ։
- ² Փիլ· ր· ։
- ³ Կող· ք· ։
- ⁴ Փիլ· ր· ։
- ⁵ Եփես· ա· ։
- ⁶ Եփես· ա· ։ ա
Թես· ա· ։ ր
Թես· ա· ։
- ⁷ Եփես· ։ ։ ։
Կող· ա· ։
- ⁸ Փիլ· ա· ։ ։
- ⁹ Ոմ֊ն· ։
- ¹⁰ Եփես· ։ ։ ։
- ¹¹ Գաղ· ք· ։
- ¹² Ա Կոր· ։ ։
Տիմ· ա· ։ Հմր·
։
- ¹³ ա Կոր· ժգ· ։
Փիլ· ր· ։
- ¹⁴ ր Կոր· ։
- ¹⁵ Կող· ք· ։
- ¹⁶ Եփես· ։ ։
Կող· ։ ։
- ¹⁷ Փիլ· ր· ։
- ¹⁸ Ոմ֊ն· ։
- ¹⁹ Ոմ֊ն· ։
- ²⁰ Եփես· ։ ։
- ²¹ ր Կոր· ։ ։
- ²² Տիմ· ա· ։
- ²³ Կող· ք· ։
- ²⁴ Կող· ք· ։
- ²⁵ Կող· ք· ։
- ²⁶ Գաղ· ք· ։
- ²⁷ Գաղ· ք· ։
- ²⁸ Գաղ· ք· ։
- ²⁹ Գաղ· ք· ։
- ³⁰ Եբր· ժգ· ։
- ³¹ Եբր· ժգ· ։
- ³² Կող· ք· ։
- ³³ Կող· ք· ։
- ³⁴ Կող· ք· ։
- ³⁵ Կող· ք· ։
- ³⁶ Կող· ք· ։
- ³⁷ Գաղ· ք· ։

ԹՈՒՂԹ
[ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ]
Ա՛Ռ ԵԲՐԱՁԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Ընտրեալը կը ծանուցանէ Քէ Քրիստոս ու Հաքի առնելոցն Հօրմէն Ոգի գալով ։ Հրեշտահներէն գերազոյն եղած Քէ անձամբ և Քէ պաշտօնով։

1 Շատ մեծերով ու շատ կերպերով առաջուց խօսելով Աստուած Հայրերուն հետ մեզի պա-
2 բեներով ։ Ի՛նչ հաքի օրերս ին Որդիովը խօսեցաւ մեր հետը ։ որ ամենից ամէն բանի ժառանգ դրաւ ։ որ անով աշխարհքն ալ
3 ստեղծեց ։ Որ անիկա իր փառացը լոյսն է և իր էութեանը բուն պատկերը ։ Նան որ իր զօրութեան խօսքովը ամէն բան կը բանէ ։ Հիր անձովը մեր մեղքերը սրբելով ։ Ի բարձրերը
4 Աստուծոյ մեծութեանը աջ կողմը նստաւ ։ Եւ այնչափ աւելի եղաւ հրեշտահներէն ։ Ինչափ որ անոնցմէ աւելի ազէկ անուն ժառանգեց ։
5 Ինչու որ հրեշտահներէն որուն բաւ երբէք ։ Ի՛նչ իմ Որդիս ես ։ ես այսօր քեզ ծնայ ։ և դարձեալ՝ Ին անոր Հայր պիտի ըլլամ ։ ու
6 անիկա ինծի Որդի պիտի ըլլայ ։ Եւ դարձեալ՝ Երբոր Աղբանիկը աշխարհք կը մըտցընէ՝ կ՚ըսէ ։ Աստուծոյ բոլոր հրեշտահներն
7 ալ անոր երկրպագութիւն թող ընեն ։ Եւ հրեշտահներուն վրայով կ՚ըսէ ։ Որ իր հրեշտահները հոգիներ կ՚ընէ ։ ու իր պաշտօնեա-
8 ները՝ կրակի բոց ։ Սակայն Որդիին կ՚ըսէ ։ Քու աթոռդ ։ ով Աստուած ։ յաւիտեան յաւիտենից է ։ քու թագաւորութեան գաւազանդ
9 ուղղութեան գաւազան է ։ Որդասիրեցիր արդարութիւնը ու անօրէնութիւնըատեցիր ։ անոր համար ։ ով Աստուած ։ Նքու Աստուածդ ուրախութեան եղով օծեց քեզ քու ընկերներն
10 քեզ ։ Եւ ։ Դուն ։ ով Տէր ։ սկիզբէն երկիրն հիմնեցիր դուն ։ ու երկինքը քու ձեռ-
11 քերուդ գործքն է ։ Անոնք պիտի կորսուին ։ բայց դուն կը կենաս ու կը մնաս ։ ու ամէնը

12 հոխի պէս պիտի մաշին ։ Ու վերարկուի պէս պիտի դարսես զանոնք ։ և պիտի փոխուին ։ բայց դուն նոյն ինքն ես ։ ու քու տարիներդ
13 պիտի չպակսին ։ Եւ հրեշտահներէն որո՞ն քաւ երբէք ։ Ի՛մ աջ կողմս նստէ ։ մինչև որ քու թշնամիներդ ոտքերուդ պատուանդան
14 դնեմ ։ Չէ՞ որ անոնք ամէնը սպասաւորող հոգիներ են ։ որոնք սպասաւորութեան կը խրկուին անոնց համար՝ որ փրկութիւն պիտի ժառանգեն ։

ԳԼ. Բ

1 Կը տրվճռցնէ Քէ պարտքը հնազանդ ըլլալ Քրիստոս ցՀ. տաւ ։ 5 Քան զի մեր բնութիւնը իր վրայ առնելու համար. հեղաս. 14 Որչէ ինտոր որ հոգիատր կ՚ ։

1 Անոր համար պէտք է մեզի՝ ալ աւելի ուշագրութիւն տալ մեզ լսած բաներուն ։ որ չըլ-
2 լայ թէ երբէք պակսինք ։ Վասն զի թէ որ ան խօսքը որ հրեշտահներուն ձեռքովը վրեցուեցաւ՝ հաստատուն եղաւ ։ և ամէն յանցաւորութիւն ու անհնազանդութիւն արդար
3 հատուցում առաւ ։ Ինչո՞ւ մենք ինտոր պիտի ազատինք՝ թէ որ անհոգ ըլլանք անանկ մեծ փրկութենէ մը ։ որ խօսուելն սկիզբը Տիրոջմէն առաւ ։ ու լսողներուն ձեռքովը մե-
4 զի հաստատուեցաւ ։ Վասնզի ալ վկայեց Ինչաններով ու հրաշքներով և զանազան զօրութիւններով ու Սուրբ Հոգիին պարգևներովը՝ Ինտոր որ ինքը կամեցաւ ։
5 Ինչու որ չէ թէ հրեշտահներուն հնազանդեցուց Ան գալու աշխարհը ։ որուն վրայով
6 մենք կը խօսինք ։ Հապա մէկը մէկ տեղ մը վկայեց ու բաւ ։ Ի՞մարդը ի՞նչ է՝ որ զանիկա կը յիշես ։ կամ մարդու որդին՝ որ անոր այ-
7 ցելութիւն կ՚ընես ։ Քիչ մը վար ըրիր զանիկա հրեշտահներէն ։ փառքով ու պատուով պը-

- Քան · ժբ · 6 · 8 ·
ք Ը Օբ · գ · 30 · Գալ · գ · 4 · Եփես · ա · 10 ·
ի Ըմէն · ա · 17 · ժէ · 15 · Գլ · բ · 3 ·
ր Սպէ · բ · 8 · Մատ · 58 · իբ · 15 · Ըմէն · գ · 35 · Հբ. ասմ. ը · 17 ·
խ Ըմէն · ա · 3 · ա հար · բ · 6 · Կալ · ա · 16 ·
ձ Ըմէն · ա · 14 · ժգ · 9 · բ Կոր · գ · 4 ·
կալ · ա · 15 ·
ղ Ըմէն · ա · 4 · Կալ · ա · 17 · Ըգա · գ · 11 ·
ճ Գլ · է · 27 · բ · 12 · 14 · 20 ·
ն Սպէ · ՀԺ · 1 · Եր. փես · ա · 20 · Գլ · ը · 1 · ժ · 15 · ժբ · 2 · ա Գնա · գ · 22 ·
շ Սպէ · ՀԺ · 1 · Եր. փես · ա · 21 · Փիլ · բ · 9 · 10 ·
ո Սպէ · բ · 7 · Գոր · ժգ · 33 · Գլ · է · 5 · Եբ · 1 · 14 · ա
Մ Ն · իբ · 10 · իբ · 6 · Սպէ · ՀԲ · 26 · 27 ·
ր Հաւմ · ը · 29 · Կալ · ա · 28 · Ըգա · ա · 5 ·
ս Սպէ · զխ · 7 · ա Գնա · գ · 22 ·
տ Սպէ · Ըգ · 4 ·
ւ Սպէ · իա · 6 · 7 ·
փ Եբ · կա · 1 · Գոր · գ · 27 · ժ · 38 ·
ք Սպէ · Ըր · 25 · ևս · 6 · Մատ · իդ · 35 ·
ր Գնա · գ · 7 · 10 ·
Ըգա · իա · 1 ·
ւ Սպէ · ՀԺ · 1 · Մատ · իբ · 44 · Մար · ժբ · 36 · Դան · ի · 42 · Գլ · ժ · 18 · Հմր · 3 ·
ք Ըմէն · ժբ · 10 · իբ · 1 · 2 · 24 · Սպէ · լգ · 7 · գա · 11 · Ըգ · 20 · 21 · Դան · գ · 29 · է · 10 · ժ · 11 · Մատ · ժբ · 10 ·
ֆ Սպէ · Ըր · 25 · ևս · ժգ · 33 · Գլ · է · 5 · Եբ · 1 · 14 · ա
ր Հաւմ · ը · 17 · Տիտ · գ · 7 · Ըմէն · բ · 5 · ա Գնա · գ · 7 ·
—
ր Օբ · լգ · 2 · Սպէ · իբ · 17 · Գոր · է · 33 · Գալ · գ · 19 · Գնա · ժէ · 30 · 31 · բ Օբ · գ · 3 · ժէ · 2 · 5 · 12 · իէ · 26 · Գլ · ժ · 28 · 29 · ժբ · 25 ·
ս Մատ · գ · 17 · Մար · 6 · 7 · ևս · իէ · 23 · Հաւմ · ը · 17 · Տիտ · գ · 7 · Ըմէն · բ · 5 · ա Գնա · գ · 7 ·
տ Ըմէն · ա · 14 · Գլ · ա · 5 · Ղաւ · ա · 8 · Մ · բ · ժգ · 23 · Գոր · ժգ · 3 · ժբ · 11 · Հաւմ · ժէ · 18 · 19 · ա Կոր · բ · 4 ·
ր Գոր · բ · 22 · 43 · ա Կոր · ժբ · 4 · 7 · 11 ·
ց Եփես · ա · 3 · 9 ·
ւ Գլ · գ · 3 · բ Գնա · գ · 15 ·
փ Ըգ · է · 17 · Սպէ · բ · 4 · ևս · Ծխ · գ · 3 ·

ականջիր զանիկա, և քու ձեռացդ դործքն
8 բուն վրայ կեցուցիր զանիկա. Ամէն բան ա-
նոր աստբերուն տակը հնազանդեցուցիր. ու-
մի ամէնը որ անոր հնազանդեցուց, անոր
չհնազանդած բան մը չձդեց. Բայց հիմա դեռ
9 չենք տեսներ ամէնը անոր հնազանդած. Այ-
կայն Յիսուսը փառքով ու պատուով պսա-
կուած կը տեսնենք՝ որ հրեշտակներէն քիչ
մը վար եղած էր մնհուան չարչարանքին հա-
մար, որ Աստուծոյ շնորհքովը համեմուն հա-
10 մար ամէն ճաշակի. Որովհետև կը վայելր Ա-
նոր, (Որուն համար ամէնը և անով ամէն
բաները եղած են,) շատ որդիներ փառքին
մէջ մտցընելու ատենը՝ անանց փրկութեան
Առաջնորդը Չարչարանքով կատարել.
11 Վասն զի ան որ կը սրբէ ու անոնք որ կը սրբ-
ուին, Ամէնն ալ մէկ մէն են. Ասոր համար
ինքը ամենի չեռպեր եղբայր կոչել զանոնք՝
12 ըսելով. Քու անունդ եղբայրներուս պիտի
պատմեմ, ժողովքին մէջ քեզ պիտի դովեմ.
13 Եւ դարձեալ՝ Ինք անոր պիտի յուսամ. ու
դարձեալ՝ Ահա ես ու այն զաւակները որ
14 Աստուած ինծի տուաւ. Ասոր որովհետև
զաւակները մարմինին ու արիւնին հաղորդ
եղան, ինքն ալ նմանապէս անոնց բաժանորդ
եղաւ, որ Ն. մնհուով փճացընէ զանիկա որ
մահուան իշխանութիւնը ունէր, այսինքն է
15 Սատանան. Ու ազատէ զանոնք որ մահուան
վախովը միչտ ծառայութեան մէջ կ'ապրէին.
16 Քանզի ինաւ հրեշտակներուն ձեռք չբռներ,
հապա Աբրահամի սերունդին ձեռք կը բռնե-
17 նէ. Անոր համար պէտք էր անոր բոլորովին
եղբայրներուն նման ըլլալ, որ ինքը ողորմած
ըլլայ ու հաւատարիմ քահանայապետ Ա-
ստուծոյ կարմանէ, ժողովուրդին մեղքերը
18 քաւելու համար. Քանզի ինչ բանով որ ինքը
չարչարուեցաւ՝ փորձութիւն կրելով, կրնայ
փորձանաւորներուն ալ օգնական ըլլալ.

Գլ. Գ

1 Քրիստոս Մովսեսէն աւելի փառքի արժանաւոր է. 7 ուստի
քեզ որ մենք հրեն չհաւատանք՝ աւելի պատժոյ արժանի պիտի
ըլլանք. 12 քան թե հաւատքով հնազանդինք.

1 Ասոր, սուրբ եղբայրներ, Երկնային կոչ-
ման վրայ հաղորդ եղողներ, Դիտցէք մեր դաւա-
նութեանը Առաքեալին ու Քահանայապետին
2 Քրիստոս Յիսուսի. Որ հաւատարիմ է անոր
որ զինքը դրաւ, Ինչպէս որ Մովսէս ալ ա-
3 նոր բոլոր տանը մէջ. Ինչու որ ինքը Մովսէ-
սէն աւելի փառքի արժանացաւ, Որ-
չափ որ աւելի պատիւ կ'ունենայ շինողը
4 քան թէ տունը. Քանզի ամէն տուն մէկէ մը
կը չինուի. Բայց ան որ ամէն բաները ըրաւ
5 Աստուած է. Եւ Մովսէս անոր բո-
լոր տանը մէջ հաւատարիմ էր ծառայի մը
պէս՝ Ըզբաղեցնելու բաներուն վկայ ըլլալու հա-
6 մար. Բայց Քրիստոս որդիի մը պէս իր տանը
վրայ, Որուն տունը մենք ենք, Միայն թէ
ան համարձակութիւնը և յոյսին պարծանքը
մինչև վերջը հաստատ բռնենք.
7 Վասն ինչպէս որ կ'ըսէ Հոգին Սուրբ.
8 Եթէ այսօր թէ որ անոր ձայնին պիտի լսէք, Չէր
սիրտերը մի խստացընէք բարկացընելու ատե-
նին պէս անապատին մէջ փորձութեան օրը,
9 Ուր որ ձեր հայրերը զիս փորձեցին, քննեցին
զիս՝ Քառասուն տարի իմ գործքերս
10 տեսան. Անոր համար զրաւեցայ այն ազդէն,
ու ըսի, Միչտ մոլորած են սրտովին, և իմ
11 ճամբաներս չգնացին անոնք. Ուստի երդում
ըրի իմ բարկութեանս մէջ թէ իմ հանգստս
12 պիտի չմտնեն. Նայեցէք, եղբայրներ, չըլ-
լայ որ ձեզմէ մէկուն նէրսի դին անհաւատու-
թեան չար սիրտ ըլլայ՝ ապստամբ ըլլալու կենդ-
13 դանի Աստուծմէն. Հապա ամէն օր միմիկ
յորդորեցէք՝ քանի որ այսօր կ'ըսուի, որ չըլ-
լայ թէ ձեզմէ մէկը խաբուելով մեղքին խա-
14 բեութիւնովը փքանի մենք Քրիստոսի մաս-
նակից եղած ենք, Միայն թէ ան հաստատու-
թեան սկիզբը մինչև վերջը պինա բռնենք.
15 Քանի որ կ'ըսուի, Այսօր թէ որ անոր ձայնին
պիտի լսէք, ձեր սիրտերը մի խստացընէք
16 բարկացընելու ատենին պէս. Քանզի ոմանք
լսեցին ու բարկացուցին, բայց չէ թէ ան ա-
մէնը որ եգիպտոսէն եկած էին Մովսէսին ձեռ-
17 քովը ելլով. Որոնցմէ զորեւացաւ ան քառասուն
տարին. չէ որ մեղանչողներէն, Որոնց ոսկոր-
18 ները անապատին մէջ ինկան. Եւ Որո՞ց
համար երդում ըրաւ իր հանգիստը չմտնելու,

19 եթէ ոչ՝ անհաւատութեան համար։ Եւ կը տես-
նենք որ չկրցան մտնել ներս անհաւատու-
թեանը համար։

ԳԼ. Դ

1 Քրիստոնեաները հաւատքով հնազանդ պիտի բլլան հրամանին
գիտալով։ 12 Աստուծոյ խօսքին ներգործութիւնը։ 14 Որովհետեւ
մենք մեծ քահանայապետ ունինք Յիսուս Աստուծոյ Որդին,
որ մեր տկարութիւններուն կարեկից բլլալու համար մեզի
պէտք է որ մօտենանք շնորհքի աթոռին։

1 Ուրեմն ալ վախնանք, որ չըլլայ թէ անոր
հանդիստը մտնելու խոստումնալոր որ դէ մնա-
ցեր է, ձեզմէ մէկը ետին դրկուած գտնուի։
2 Ինչու որ մենք ալ անոնց պէս աւետիս առած
ենք. բայց անոնց չօգնեց մի չըրաւ ան խօսքը
լսելը, քանի հաւատքով խառնուած չէր ա-
3 ղանելուն մէջ։ Վասն մենք որ հաւատացինք՝
հանդիստը կը մտնենք. ինչպէս որ ըսաւ, Որ-
տեղ երդում ըրի իմ բարկութեանս մէջ թէ իմ
հանդիստս պիտի չմտնեն. թէև իր գործերը
4 աշխարհի ակիզբէն եղած էին։ Ինչու որ Գիր-
քը տեղ մը կ'ըսէ մէկ տեղ մը եօթներորդ օրուան
համար, Եւ Աստուած եօթներորդ օրը հանգ-
5 չեցաւ իր բոլոր գործերէն։ Ու հոս նորէն
6 կ'ըսէ թէ իմ հանդիստս պիտի չմտնեն։ Ուստի
որովհետեւ անոնց կը մնայ հոն մտնել, և ա-
նոնք որ առաջուց աւետիս առած էին, ան-
7 հաւատութեան համար չմտան, Նորէն օր մը
կը սահմանէ՝ ու կ'ըսէ Դաւիթին բերա-
նով այնքան ժամանակ հետո, ինչպէս որ
ըսուեցաւ, Վասն թէ որ անոր ձայնին պիտի
8 լսէք, ձեր սիրտերը մի խստացնէք։ Ինչու
որ եթէ Յեսու հանգչեցուցած բլլար զա-
նոնք, ալ անկէ ետքը ուրիշ օրուան համար
9 չէր գրուեր։ Ուրեմն Աստուծոյ ժողովուրդին
10 հոն հանդիստ մը կը մնայ։ Վասն որ ան որ
անոր հանդիստը մտաւ, ալ հանգչեցաւ իր
գործերէն, ինչպէս որ Աստուած՝ իրմինե-
11 րէն։ Ուրեմն ջանանք ան հանդիստը մտնելու,
որ չըլլայ թէ մէկը նոյն անհաւատութեան օ-
12 րինակին պէս իյնայ։ Ինչու որ Աստուծոյ խօս-
քը կենդանի է ու զօրեղ՝ ու ամէն երկսայրի
սուրէ կարուկ, որ կը թափանցէ մինչև չունե-
չը ու ոգին և յօդուածներն ու ծուծը բաժնե-
լու, և կը քննէ սրտին խորհուրդներն ու մի-
13 տածմունքները։ Եւ չկայ մէկ արարած մի
անոր դիմացը չերեւցած, Հապա ամէն բան
բաց ու յայտնի է անոր աչքերուն առջեւը,
որուն պիտի տալու հաշիւը։
14 Ուրդ մենք որ մեծ քահանայապետ մը ու-
նինք երկինքը անցած, Յիսուս Աստուծոյ
Որդին, եանուր բռնենք դէպ դաւանութիւնը։
15 Քանզի չէ թէ անանկ քահանայապետ մը ու-
նինք՝ որ կարող չըլլայ մեր տկարութիւնն-
բուն կարեկից բլլալու, Հապա ինքը ամէն
կերպով փորձը առած է դէպ նման, Քայց ա-
16 նանց մեղքի։ Ուստի ալ համարձակութիւ-
նով մօտենանք շնորհքի աթոռին առջեւը, որ
ողորմութիւն ընդունինք ու շնորհք գտնենք
պէտք եղած ատեներ դէպ օգնելու։

ԳԼ. Ե

1 Մեր Քրիստոս քահանայապետին էխմանութիւնը և պատիւը։ 11
Աստիճանով կը յառաջանան ու բարիս պետութեանը վերայ
անոգ եզրակացը։

1 Ինչու որ ամէն քահանայապետ մարդոց մէ-
ջէն առնուած՝ մարդոց համար կը կենայ Աս-
տուծոյ կողմն, որ պատարագներ ու զոհեր
2 մատուցանէ մեղքերու համար։ Եւ կարող է
կարեկից բլլալ անոնց՝ որ տգէտ ու մոլորեալ
են, ինչու որ ինքն ալ անարատութեամբ պա-
3 շարուած է. Ուր ան պատճառով պարտա-
ւոր է ինչպէս ժողովուրդին համար՝ անանկ
ալ իր անձին համար մեղքի պատարագ մա-
4 տուցանել։ Եւ չէ թէ մէկը ինքիրմէ ան պա-
տիւը կ'առնէ, հապա ան որ Աստուծմէ կան-
5 չուած է՝ ինչպէս որ Ահարոն։ Ասանկ ալ
Քրիստոս չէ թէ իր անձը մեծարեց քահանայա-
պետ բլլալու, հապա անիկա՝ որ զրուցեց ա-
նոր թէ Դուն իմ Որդիս ես, ես այսօր քեզ
6 ծնայ։ Ինչպէս ուրիշ տեղ մէն ալ կ'ըսէ, Դուն
յաւիտեան քահանայ ես Մելքիսեդեկի կար-
7 գին պէս։ Որ իր մարմնին օրերը հասարակ
գոչումով ու արցունքով աղօթք և պաղատանք
մատուցց անոր՝ որ կարող էր զինքը մահուանէ
պատելու, ու լսուեցաւ իր երկիւղածութե-
8 նէն համար պատճառով։ Թէպէտ ինքը Որդի է,
Քայց իր չարչարանքներէն հնազանդութիւն
9 սորվեցաւ։ Ու երբոր կատարեւեցաւ, բոլոր
իրեն հնազանդողներուն յաւիտենական փրկ-
10 կութեան պատճառ եղաւ։ Ու Աստուծմէ
կոչուեցաւ քահանայապետ Մելքիսեդեկի
նման։

11 կարգին պէս ։ Որուն վրայով չատ բանկիկ
անենք , որ դժուարին ալ է մեկնելու , վասնզ
12 որ ձեր բանկիկները բթացած են . Որ պէտք
էր ձեզի ժամանակին ըսկիզբով սորվեցնող ըլ-
լալ , բայց նորէն պէտք է ձեզի սորվիլ Թէ ինչ
են Աստուծոյ պատգամներուն առջին սկզը-
բանկները . Ու դուք կաթի կարօտ եղաք և
13 չէ Թէ հաստատուն կերակուրի ։ Քանզի ամեն ա-
մէնիս որ կաթնկեր է՝ արդարութեան խօսքին
14 անհմուտ է , Որովհետև տղայ է ։ Բայց հաս-
տատուն կերակուրը կատարեալներուն է , ո-
րոնց զգայարանքները սովորութենէն կրթ-
ուած են բարին ու չարը զանազանելու ։

ԳԼ · Զ

1 ԿԸ յորդորի որ հաստատին յիշուած . 11 Հոգւոյ հաստատուն 13
և չհաղորդ ըլլան . ու Հաւքերքաթեամբ Աստուծոյ սպասե-
նին . 12 վասն որ Աստուած հաստատուն է իր խոստումնե-
րուն մէջ ։

1 Ասոր Քրիստոսի վրայով առջի սորվելիք-
ները ձգելով՝ կատարեալին դանք , առանց
նորէն հիմ ձգելու Մեռած գործերէն ա-
պաշխարելու , ու աս Աստուած հաւատք ու-
2 նենալու , Ու մկրտութիւններուն վարդապե-
տութեանը , ու ձեռք դնելուն , ևս մեռելք
ներուն յարութեանը , ու յաւիտենական գա-
3 տաստանին ։ Ու աս պիտի ընենք՝ Թէ որ
4 Աստուած հրամայե տայ ։ Հինգ. որ անհնար է
Թէ կանգամ լուսաւորուածներուն՝ Հրոմնք
երկնաւոր պարգեւին համը առին , ու Հոգւոյն
5 Սրբոյ հաղորդ եղան , Ու Աստուծոյ բարի
խօսքին ու գալու աշխարհին զօրութիւններ
6 րուն համը առին , Թէ որ իյնան՝ նորէն ա-
պաշխարութեան նորոգուիլ . Հրովհետև
կրկին Աստուծոյ Որդին խաչը կը հանեն իրենց
7 անձին , ու կը խայտառակեն ։ Ինչու որ ան
երկիրը՝ որ իր վրայ շատ անգամ եկած անձ-
րեւը կը խմէ , և արդիւնք կը բերէ պիտանի
անոնց որոնց համար որ կը մշակուի , Հա-
8 ստուծմէ օրհնութիւն կ'ընդունի ։ Բայց ան որ
փուշեր ու տատասկներ կը բերէ՝ անպիտան է
ու անէծքի մօտ , և անոր վերջը այրուիլ է ։
9 Իսկ մենք , սիրելիներ , ձեր վրայով յուս-
դոյն և փրկութեան վերաբերեալ յոյսեր ու-
10 նինք , Թէ և սանկ կը խօսինք ։ Հրանդի Աս-
տուած անիրաւ չէ , Որ ձեր գործը մոռնայ , ու
ան սէրը որ իր անունը համար ցուցուցիք ,
Հոր սուրբերուն ծառայելիք ու կը ծառայէք ։

11 Բայց մենք կը բաղձանք որ ձեզմէ ամէն
մէկը նոյն ջանքը ցուցնէ Յոյսին հաստատուն
12 յուն մինչև վերջը ։ Որ դուք չհեղգանաք ,
հապա նմանողք ըլլաք անոնց որ հաւատքով
ու համբերութեամբ խոստումնքները ժա-
13 ռանգեցին ։ Վասն զի երբոր Աստուած Ա-
բրահամին խոստումնք բրաւ , որովհետև իր-
մէ մեծը չկար՝ Որ անոր վրայ երդնուի
14 ըսելը , Իր անձին վրայ երդնուի բրաւ ։ ու
բաւ , Այո՝ օրհնելով պիտի օրհնեմ քեզ ,
15 ու չատցընելով պիտի չատցընեմ քեզ ։ Եւ
այսպէս համբերելով խոստումնքին հասաւ ։
16 Քանզի մարդ իրենցմէ մեծին վրայ երդնում
կ'ընեն , ու անոնց բոլոր հակառակութեանը
17 համառատ վեճը երդումն է ։ Որ անով
Աստուած Իր խորհուրդին անփոփոխ ըլլալը
ալ աւելի յայտնելով ուզելով խոստումնքին
ժառանգաւորներուն , երդումը մէջ ձգեց ։
18 Որ երկու անփոփոխելի բաներով՝ որոնցմով
անկարելի է Աստուծոյ սուտ դուրս ։ Հաս-
տատուն մխիթարութիւն ունենանք մենք՝ որ
ապաստանեցանք Հաւչնելու դրուած յոյսը
19 առնք բռնելու ։ Որ ան յոյսը ունինք իրրև
մէկ հաստատ ու անշարժ խարիսխ մը մեր ան-
ձին , Հար վարագուրին ներսի կողմն ալ կը
20 մտնէ ։ Որ որ Յիսուս իրրև Աստ՝ նորոգ մը-
ատ մեզի համար՝ յաւիտենական քահանա-
յապետ ըլլալով Մելքիսեդեկի կարգին պէս ։

ԳԼ · Է

1 Աստուծոյ կը յայտնի Թէ Յիսուս Քրիստոս քահանայապետ
է Մելքիսեդեկի կարգին պէս ։ 11 և ան պատճառով Հին
կերպարանքն է Աստուծոյ հետ քահանայութեան ։

1 Քանզի ան Մելքիսեդեկ Սալեմի Թագա-
ւորն էր՝ Բարձրեալ Աստուծոյ քահանան , որ
ինքը Աբրահամը դիմաւորեց՝ երբոր անկից
Թագաւորներուն կոտորածէն կը դառնար , ու
2 օրհնեց զանկից ։ Որուն Աբրահամ ալ տա-
ռանորդ տուաւ բոլոր բաներէն ։ որ նախ ա-
րդարութեան Թագաւոր կը Թարգմանուի , Նա-
յբր Սալեմի Թագաւոր՝ որ է խաղաղութեան
3 Թագաւոր ։ Առանց Հօր , առանց մօր , ազգա-
համար չունեցող , որ ոչ անոր օրերուն սկիզ-
բը կայ՝ ոչ ալ կեանքին վերջը ։ և Աստուծոյ
Որդւոյն նման ըլլալով՝ կը կենայ ու կը մնայ
միշտ քահանայ ։

4 Այրդ նայեցէք Թէ որչափ մեծ մէկ մըն էր
ասիկա , Հոր անոր Աբրահամ նահապետն ալ

1 Գէն · բ · 5 ։
2 Գէն · ժ · 29 ։
3 Ա՛ալ · կե · 10 ։
4 Ա՛ալ · ժ · 31 ։ Ա՛ալ · ժա · 43 · կե · 49 ։ Ելք · ժգ · 20 ։
5 Ա՛ալ · ժա · 43 · կե · 49 ։ Ելք · ժգ · 20 ։
6 Ա՛ալ · ժա · 31 ։ Ա՛ալ · ժ · 43 · կե · 49 ։ Ելք · ժգ · 20 ։
7 Ա՛ալ · ժ · 43 · կե · 49 ։ Ելք · ժգ · 20 ։
8 Ա՛ալ · ժ · 43 · կե · 49 ։ Ելք · ժգ · 20 ։
9 Ա՛ալ · ժ · 43 · կե · 49 ։ Ելք · ժգ · 20 ։
10 Ա՛ալ · ժ · 43 · կե · 49 ։ Ելք · ժգ · 20 ։

1 Գէն · ժգ · 14 · ժե · 18 · ժզ · 20 · Ելք · բ · 16 · գ · 1 · Ա՛ամ · Ժ · 11 · Ա՛ամ · Ժա · 1 · Ա՛ամ · Ժբ · 1 · Ա՛ամ · Ժգ · 1 · Ա՛ամ · Ժդ · 1 · Ա՛ամ · Ժե · 1 · Ա՛ամ · Ժզ · 1 · Ա՛ամ · Ժէ · 1 · Ա՛ամ · Ժը · 1 · Ա՛ամ · Ժթ · 1 · Ա՛ամ · Ի · 1 · Ա՛ամ · Իա · 1 · Ա՛ամ · Իբ · 1 · Ա՛ամ · Իգ · 1 · Ա՛ամ · Իդ · 1 · Ա՛ամ · Իե · 1 · Ա՛ամ · Իզ · 1 · Ա՛ամ · Իէ · 1 · Ա՛ամ · Իը · 1 · Ա՛ամ · Իթ · 1 · Ա՛ամ · Կ · 1 · Ա՛ամ · Կա · 1 · Ա՛ամ · Կբ · 1 · Ա՛ամ · Կգ · 1 · Ա՛ամ · Կդ · 1 · Ա՛ամ · Կե · 1 · Ա՛ամ · Կզ · 1 · Ա՛ամ · Կէ · 1 · Ա՛ամ · Կը · 1 · Ա՛ամ · Կթ · 1 · Ա՛ամ · Լ · 1 · Ա՛ամ · Լա · 1 · Ա՛ամ · Լբ · 1 · Ա՛ամ · Լգ · 1 · Ա՛ամ · Լդ · 1 · Ա՛ամ · Լե · 1 · Ա՛ամ · Լզ · 1 · Ա՛ամ · Լէ · 1 · Ա՛ամ · Լը · 1 · Ա՛ամ · Լթ · 1 · Ա՛ամ · Խ · 1 · Ա՛ամ · Խա · 1 · Ա՛ամ · Խբ · 1 · Ա՛ամ · Խգ · 1 · Ա՛ամ · Խդ · 1 · Ա՛ամ · Խե · 1 · Ա՛ամ · Խզ · 1 · Ա՛ամ · Խէ · 1 · Ա՛ամ · Խը · 1 · Ա՛ամ · Խթ · 1 · Ա՛ամ · Կ · 1 · Ա՛ամ · Կա · 1 · Ա՛ամ · Կբ · 1 · Ա՛ամ · Կգ · 1 · Ա՛ամ · Կդ · 1 · Ա՛ամ · Կե · 1 · Ա՛ամ · Կզ · 1 · Ա՛ամ · Կէ · 1 · Ա՛ամ · Կը · 1 · Ա՛ամ · Կթ · 1 · Ա՛ամ · Լ · 1 · Ա՛ամ · Լա · 1 · Ա՛ամ · Լբ · 1 · Ա՛ամ · Լգ · 1 · Ա՛ամ · Լդ · 1 · Ա՛ամ · Լե · 1 · Ա՛ամ · Լզ · 1 · Ա՛ամ · Լէ · 1 · Ա՛ամ · Լը · 1 · Ա՛ամ · Լթ · 1 · Ա՛ամ · Խ · 1 · Ա՛ամ · Խա · 1 · Ա՛ամ · Խբ · 1 · Ա՛ամ · Խգ · 1 · Ա՛ամ · Խդ · 1 · Ա՛ամ · Խե · 1 · Ա՛ամ · Խզ · 1 · Ա՛ամ · Խէ · 1 · Ա՛ամ · Խը · 1 · Ա՛ամ · Խթ · 1 ։

5 տաճառորդ. տուաւ. աւարէն ։ եւ ՝ղևիի որ-
դիներէն եզգիները որ քահանայութիւն կ'առ-
նեն, պատուէր ունին որ ժողովուրդէն տա-
ռառորդ առնեն օրէնքին համեմատ, այսինքն
իրենց եղբայրներէն. թէպէտև անոնք Աբրա-
6 համին երանքէն ելեր են. բայց անիկա ո-
րուն ազգաճամարը անոնցմէ չէր. Աբրահա-
մէն տաճառորդ առաւ, ու օրհնեց զանիկա՝
7 որ խոստումներուն առած էր։ Պակաս ան-
կա անհակառակելի բան մըն է, որ պզտիկը
մեծէն կ'օրհնուի։
8 Եւ հոս մահկանացու մարդիկ տաճառորդ
կ'առնեն, բայց հոն անիկա կ'առնէ, որուն հա-
9 մար վկայուած է թէ կենդանի է։ Եւ կրնայ
բաւիլ թէ ՝ղևին ալ որ տաճառորդ կ'առնէ՝
Աբրահամին ձեռքովը տաճառորդ տուաւ.
10 ինչու որ տակաւին իր հօրը ազանքն էր, երբ-
որ Մելքիսեդեկ դանիկա դիմաւորեց։
11 Աւրդ ՝թէ որ կատարելութիւնը Ղեւտացւոց
քահանայութեան ձեռքովը ըլլար, (որովհե-
տև ժողովուրդը անոր առնչութեան տակը
դրուեցաւ.) ալ ի՞նչ պէտք էր որ Մելքիսե-
դեկի կարգին պէս ուրիշ քահանայ մը ելլէ,
12 ու չըսուի Ահարոնի կարգին պէս։ Աւրդ քա-
հանայութիւնը փոխուելուն պէս՝ հարկ էր որ
13 օրէնքին ալ փոխոխութիւն ըլլայ։ Եւ ՝ևս-
ՆԵՆ, ինչու որ անոր համար տանկ կ'ը-
սուի, ուրիշ ցեղի հաղորդութիւն ունեցաւ,
որ ան չէին բնաւ մէկը սեղանին չմօտեցաւ.
14 Քանզի յայտնի է թէ ՝Ցուդայի ցեղէն յառաջ
եկաւ. մեր Տէրը, որ ան ցեղին վրայով Մով-
սէս բան մը չդրուցեց քահանայութեան հա-
15 մար։ Ու ալ աւելի յայտնի է ՝ՆԽՈՒՆ,
քանի որ Մելքիսեդեկին նմանութիւնովը ու-
16 րիշ քահանայ մը կ'ելլէ, Որ ան չէ թէ մար-
մնաւոր պատուէրի օրէնքին պէս եղաւ, հա-
պա անվախճան կենաց զօրութիւնովը պէս։
17 ինչու որ կը վկայէ թէ Դուն յաւիտեան քա-
18 հանայ ես Մելքիսեդեկի կարգին պէս։ Քանի
զի առաջի պատուէրը կը խափանուի ՚իր տկա-
19 րութիւնը ու անշահութիւնը համար, (Ին-
չու որ ՝օրէնքը մէկ բան մը կատարեալ չդրաւ.)
և աւետ տեղը կը մնայ լաւագոյն յոյս մը՝ ո-
րով ՝Աստուծոյ կը մօտենանք։
20 Եւ որքան որ Յիսուս չէ թէ առանց երդումի
ՙՀԱՆԵՑ ԵՂԱՒ. (ինչու որ անոնք առանց երդու-
21 մի քահանայ եղած են. Բայց սակայն երդու-
մով՝ անոր ձեռքովը որ իրեն ըսաւ, ՝Տէրը
երդում ըրաւ ու պիտի չզղջայ, Դուն յաւի-

Ֆ Քա. ՃՀ. 21. 26.
Ֆ Ծն. ՃՀ. 18.
Ֆ Հաւհմ. ՀՀ. 13.
Գաղ. Ֆ. 16.
Ղ Գվ. Ե. 6. Ղ. 20.
Ֆ Գաղ. Բ. 21. Հմր. 18. 19. Գվ. Ը. 7.
Ը Ե. ՃՀ. 1. Մատ. Ա. 3. Ղևտ. Ֆ. 33. Հաւհմ. Ա. 3.
Ցայս. Ե. 3.
Ա Սաղ. ՃՀ. 4. Գվ. Ե. 10. Ղ. 20. Ֆ. 9.
Ֆ Գաղ. Ֆ. 39. Հմր. ՃՀ. 20. 21. Ե. 3. Գաղ. Բ. 15. Գվ. Ֆ. 21.
Գաղ. Ֆ. 24.
Ի Հաւհմ. Ե. 3. Ե. ՀՀ. 10. Ղ. 20.
Հաւհմ. Ը. 3. Գաղ. Ֆ. 9.
Ի Գաղ. ՃՀ. 39. Հմր. ՃՀ. 20. 21. Ե. 3. Գաղ. Բ. 15. Գվ. Ֆ. 21.
Հաւհմ. Ե. 24.
Ե Հաւհմ. Ե. 3. Ե. ՀՀ. 10. Ղ. 20. Ֆ. 9.
Ի Գաղ. ՃՀ. 4. Գվ. Ե. 10. Ղ. 20. Ֆ. 9.
Ա Սաղ. ՃՀ. 4.
Ի Գվ. Ե. 6. Բ. 15. Գվ. Ե. 3. Գաղ. Ֆ. 21.
Հաւհմ. Ե. 24. Ե. Ֆ. 3. Գվ. Ե. 6.

Բ. 14. Ե Ցայս. Ե. 1. Ե. 4.
Գվ. Բ. 11. 13. Ժ. 10. Ե. 1. Ե.
Գվ. Ե. 1. Ե. 4.
Գվ. Բ. 10. Ե. 9. — Եփես. Ե. 20. Ե. 10. Գվ. Ե. 1.
Կաղ. Ֆ. 1. Գվ. Ե. 3. Ժ. 12. Ժր. 8.
Գվ. Բ. 3. 12. 24. Գվ. Բ. 11.
Գվ. Ե. 1.
Եփես. Ե. 4. Գվ. Բ. 14.
Կաղ. Բ. 17. Գվ. Բ. 23. Ժ. 1.
Եբ. ԺՀ. 40. ԺԶ. 20. ԺԸ. 8. Ե. 4. Գաղ. Ե. 44. Գվ. Ե. 22.

ՀԱՆԵՑ ԵՂԱՒ. (ինչու որ անոնք առանց երդու-
21 մի քահանայ եղած են. Բայց սակայն երդու-
մով՝ անոր ձեռքովը որ իրեն ըսաւ, ՝Տէրը
երդում ըրաւ ու պիտի չզղջայ, Դուն յաւի-

ԳԼ. Ը

1 Քրիստոսի յաւիտենական քահանայութիւնը խոստացած է Ղեւտական քահանայութենը. 7 Նմանապես նահապետին. բան կ'ելլա եղած ժամանակատար ուխտը խոստացած է ուրիշ ապագային յաւիտենական ուխտը։

1 Եւ գրուցած խօսքերուս բովանդակութիւնը
սա է. Անանկ քահանայապետ մը ունինք մենք՝
՚որ ինքը երկինքը Աստծոյ մեծութեան ա-
2 թոռին աջ կողմը նստաւ. ՚Սրբարանին պաշ-
տօնեայ, ու ՚ճշմարիտ խորանին՝ որ Տէրը
3 կանգնեց և չէ թէ մարդ. Քանզի համկն քա-
հանայապետ պատարագներ ու զոհեր մատու-
ցանելու համար որոշուած է. ուստի ՝Նարկ
է որ ասիկա ալ բան մը ունենայ մատուցանե-
4 լու. Որ եթէ երկրի վրայ ըլլար, քահանայ
անգամ պիտի չըլլար, ինչու որ կան քահանա-
ներ՝ որոնք պատարագներ կը մատուցանեն
5 օրէնքին համեմատ. (Որ անոնք երկնային բա-
ներուն նմանութիւնովը ու ՚ևոյ քովը կը ծա-
ռայեն, ինչպէս որ Մովսէսին հրամայուեցաւ՝
երբոր խորանը պիտի չհիներ. Քանզի բաւ,
՚ՆՈՅԵ որ ինոր քովի ցուցուած օրինակին պէս
6 չհիներ ամէնը.) Բայց հիմա Յիսուս ՚ալ աւելի
գերազանց պաշտօնի մը հասաւ, որչափ որ

Բ. 14. ա Ցայս. Գվ. Բ. 11. 13. Ժ. 12. Բ. 1.
Գվ. Ե. 1. Ե. Եփես. Ե. 2. Գվ. Բ. 14.
Գվ. Բ. 10. Ե. 9. —
Եփես. ա. 20. Կաղ. Ֆ. 1. Գվ. Ե. 3. Ժ. 12. Ժր. 8.
Գվ. Բ. 3. 12. 24. Գվ. Բ. 11.
Գվ. Ե. 1. Եփես. Ե. 2. Գվ. Բ. 14. Կաղ. Բ. 17. Գվ. Բ. 23. Ժ. 1. Եբ. ԺՀ. 40. ԺԶ. 20. ԺԸ. 8. Ե. 4. Գաղ. Ե. 44. Գվ. Ե. 22.

լաւագոյն խոստումներով հաստատուած լաւագոյն ուխտի մը միջնորդ է։
7 Ինչու որ եթէ առաջինը անվեղադրելի ըլլար, տեղ չէր փնտռուիր։
8 Քանզի կը յանդիմանէ անոնք ու կ'ըսէ, Ահա օրեր կու գան, կ'ըսէ Տէրը, որ խրատելի տանը հետ ու Յուդայի տանը հետ նոր ուխտ
9 պիտի ընեմ, Ջէ թէ ան ուխտին պէս՝ որ ա՛նոնց հայրերուն հետ ըրի, ան օրը որ անոնց ձեռքէն բռնելով զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հանելու համար. Ինչու որ անոնք իմ ուխտիս մէջ չկեցան, ես ալ անոնց եղայ անոնց վրայով, կ'ըսէ Տէրը։
10 Քանզի հատ է ան ուխտը՝ որ խրատելի տանը հետ պիտի ընեմ ան օրերէն ետքը, կ'ըսէ Տէրը. Իմ օրէնքներս անոնց միտքին մէջը պիտի դնեմ, և անոնց սրտին վրայ պիտի գրեմ զանոնք, ու ես անոնց Աստուած պիտի ըլլամ, և անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան։
11 Եւ չպիտի սորվի ամէն մէկը իր դրացիին եւ ամէն մէկը իր եղբօրը, ըսելով թէ Տէրը ճանչցէր. Ինչու որ անոնց ոչ փոքրիկէն մինչև մեծը ամէնը զիս
12 պիտի ճանչնան. Վասն զի ես անոնց անիրաւութիւններուն ներող պիտի ըլլամ, և անոնց մեղքերը ու անօրէնութիւնները ալ պիտի չյիշեմ։
13 Երբ ըսելով առաջինը հինցուց. ու ան որ կը հինցնայ և կը ծերանայ՝ ալ կորսուտեան մօտ է։

Գլ. Թ

1 Եւ առջի ալ առաջինին ունէր պաշտամունքին կանոնագրութիւնները ու աշխարհական
2 հայեցի տեղը։ Ինչու որ առաջին խառնը որ Սրբութիւն կ'ըսուէր՝ եղաւ կազմուելացու, որուն մէջը կար աշտանակը ու սեղանը
3 Եւ առաջի վարագուրին ետին ան խառնը՝ որ Սրբութիւն կ'ըսուէր։
4 Ոսկեայ խունկի սեղան ունէր մէջէն եւ տապան ուխտին ամէն կողմէն ոսկիով պատած. որուն մէջն էր տապակի ոսկեայ սափորը մանանայով լեցուն, և Ահարոնին գաւազանը որ ծաղկեցաւ, և սուրբ
5 տախտակները, Եւ անոր վրայէն փառաց քերովբէները՝ որ քաւութիւնին վրայ հովանի կ'ընէին, որոնց համար հիմա չէ հնար մանրամասնելով խօսիլ։
6 Եւ սա բաները այսպէս կարգադրուած ըլլալով, առաջին խորանը ամէն առեն կը մտնէին քահանաները՝ պաշտամունքը կատարելու համար։
7 Բայց երկրորդը՝ տարին անգամ մը միայն քահանայապետը կը մտնէր. ան ալ չէ թէ առանց արիւնի, որ ան իրեն համար ու ժողովուրդին սխալմունքներուն համար կը մատուցանէր, Հոգին Սուրբ այս ցուցնելով՝ թէ սրբարանին ճանապարհը յայտնի եղած չէր, քանի որ առաջին խորանը կը կենար։
9 Որ ան օրինակ մըն էր ան ժամանակին՝ որ պատարագներ ու զոհեր կը մատուցէին, Որոնք խղճմտանքի կատարելութիւն չէին կրնար կատարեալ բնել պաշտօն մատուցանողը, Հապա
10 միայն կերակուրներով ու խմելիքներով, Եւ կերպ կերպ լուացումներով՝ մարմնաւոր արարողութիւններ էին, որոնք մինչև ուղղութեան ատենը կը կենային։
11 Բայց Քրիստոս որ եկաւ՝ գալիք բարիքներուն քահանայապետ՝ աւելի մեծ ու կատարեալ և անձեռագործ խորանով, այսինքն ան որ աս աստեղծագործութենէն չէ, Ոչ ալ նոխազներու ու զառամներու արիւնով, Հապա իր արիւնովը մէկ անգամ մը սրբարանը մտաւ՝ յաւիտենական
13 Նաեւ փրկութիւն առնելով։ Վասն զի եթէ ցուլերուն ու նոխազներուն արիւնը և երինջին մոխիրը սրսկուելով՝ պղծեալները կը
14 սրբէր մարմնին մաքրութեան կազմնակ, Ալ որչափ աւելի Քրիստոսի արիւնը՝ որ յաւիտենական Հոգիին ձեռքովը ինք անձը անարատ մատուցց Աստուծոյ, պիտի սրբէ ձեր խղճմտանքը մեռած գործերէն՝ կենդանի Աստուածը պաշտելու։
15 Եւ ասոր համար ինքը նոր ուխտին միջնորդն է, որ նէ մահը առնի ուխտին ժամանակը ազատագրուելու համար անոնց որ հաստ եղած էին առաջին ուխտին ժամանակ, Հրաւիրուածները յաւիտենական ժառանգութեան խոստումնը
16 առնեն։ Քանզի ուր որ կտակ մը կայ, հարկ
17 է որ կտակը կնքողին մահը մէջ մտնէ. Ինչու որ կտակը մեռելէն ետև հաստատ կ'ըլլայ։

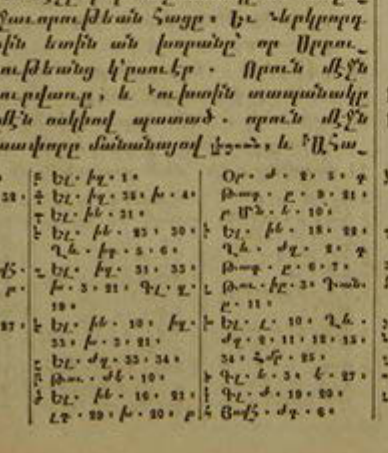

քանզի բնաւ վաւերականութիւն չունենար
18 քանի որ կտակը ընդդէ ոչէ։ Վնաս համար
առջի ուխտ ալ առանց արիւնի չէր հաստա-
19 տուեր։ Վասն զի երբոր Մովսէս օրէնքին ա-
մէն պատուիրները բոլոր ժողովուրդին պատ-
մեց, հաւրենքն ու նոխազներուն արիւնը առ-
նելով՝ ջուրով ու կարմիր բուրդով և զոպա-
յով բուն գիրքին և բոլոր ժողովուրդին վրայ
20 սրսկեց։ Եւ ըսաւ, Ահաւիկ է այն ուխտին
21 արիւնը, որ Աստուած ձեզի պատուիրեց։ Եւ
խորանին վրայ ու պաշտօնին բոլոր գործիք-
22 ներուն վրայ նոյնպէս սրսկեց արիւնը։ Ու
գրեթէ ամէն բան արիւնով կը մաքրուի օրէն-
քին նայելով, ու հաւքուն չկատուած թողու-
թիւն չըլլար։

23 Ասոր հարկ էր որ երկնաւոր բաներուն
օրինակները ասոնցմով մաքրուին, բայց բուն
երկնաւորները ասոնցմէ աւելի ազնիւ զոհերով։
24 Քանզի Քրիստոս չէ մտած ձեռագործ սրբարա-
նը մտաւ, որ ճշմարտութեան օրինակն է, հապա
բուն երկինքը՝ որ հիմա մեզի համար Աստու-
25 ծոյ առջևը ներկայանայ։ Ոչ թէ՝ որ շատ ան-
գամ իր անձը զոհուի մտաւածով, ինչպէս
քահանայապետը՝ որ ամէն տարի սրբարանը
26 կը մտնէ իրը չեզած արիւնով։ Ապա թէ ոչ՝
պէտք էր երկին աշխարհի սկիզբէն հետէ շատ
անգամ չարչարուիլ։ բայց հիմա մէկ անգամ
մը կատարելութեան վերջը իր անձին պատարագովը
յայտնուեցաւ՝ մեղքը մէկդի ձգելու համար։
27 Ու ինչպէս որ մարդոց համար մէկ մեկ
անգամ մը մեռնիլ, ու անկէ ետքը դատաս-
28 տան, Անանկ ալ Քրիստոս մէկ անգամ մը
զոհուելով մեղքերը վերցնելու համար, բայց երկրորդ անգամին
առանց մեղքի պիտի յայտնուի փրկութեան
համար անոնց որ կը սպասեն։

Գլ. ժ

1 Օրէնքին գաղափարը։ 10 Քրիստոսի մարմինին
մէկ անգամ պատարագելը։ 14 Հաւատքին արդիւնքը։ 19 Ընթերցողը կը յորդորի որ հաւատքը ամուր բռնէ
նեղութեանց մէջ և ընդհակառակն։

1 Քանզի օրէնքը՝ գալու բարիքներուն ստուերը, ու չէ թէ ան բաներուն բուն կերպարանքը ունենալով, միշտ ամէն տարի մատուցուած նոյն զոհերով երբէք չկրնար կատարեալ
2 բնակ ընել անոնք որ կը մօտենան։ Ապա թէ
3 ոչ պիտի չդադարէին մատուցանելէն պաշտօնեաները մէկ անգամ մաքրուելէն
4 ետեւ՝ ալ մեղքի վրայով խղճմտանքի յանդի-
5 մութիւն մը չունենային։ Ուստի անոնցմով ամէն տարի մեղաց յիշատակութիւն
6 կ'ըլլայ։ Ինչու որ հնոխազներուն ու ցուլերուն
7 արիւնը չկրնար մեղքերը վերցնել։ Անոր համար իր աշխարհ մտնելու ատեն կ'ըսէ, Զոհ ու ընծայ չուզեցիր դուն, հապա ինձի մարմին մը պատրաստեցիր։ Ողջակէզներու ու
8 մեղքի պատարագներու չհաճեցար։ Անոնք ըսի, Ահա կու գամ եմ, (գիրքի մէջ ինձի համար գրուած է,) քու կամքդ ը-
9 նելու, ով Աստուած։ Վերը ըսելով թէ զոհ ու ընծայ և ողջակէզներ ու մեղքի պատարագներ չուզեցիր՝ ու անոնց չհաճեցար, (ա-
10 նոնք օրէնքին համեմատ կը մատուցուին,)
9 ետքը կ'ըսէ, Ահա կու գամ եմ քու կամքդ
10 ընելու, ով Աստուած։ առջինը կը հերքէ որ երկրորդը հաստատի։ Ուր այն կամքովը մենք
ալ սրբուեցանք՝ Յիսուս Քրիստոսի մարմինին մէկ անգամ պատարագովը։
11 Եւ ամէն քահանայ օր ըստ օրէ իր պաշ-
տօնին մէջ կը կենայ, և նոյն զոհերը շատ ան-
գամ կը մատուցանէ, որոնք երբէք չեն կրր-
12 նար մեղքերը վերցնել։ Բայց ասիկա մէկ զոհ մը մատուցանելով մեղքերու համար, մշ-
տընջենաւորապէս Աստուծոյ աջ կողմը նստաւ։
13 Եւ ամէն կողմ սպասէ՝ մինչև որ իր թշ-
նամիները իր ոտքերուն պատուանդան դը-
14 րուին։ Ինչու որ մէկ պատարագով մը միշտ-
ընջենաւորապէս կատարեց սրբուածները։
15 Բայց Հոգին Սուրբ ալ մեզի վկայութիւն
16 կու տայ։ քանզի առաջուց ըսէլէն ետեւ թէ
Այս է այն ուխտը՝ որ ես անոնց հետ պիտի բ-
17 նեմ այն օրերէն ետքը, (կ'ըսէ Տէրը,) իմ օ-
րէնքներս անոնց սրտին մէջը պիտի դնեմ,
ու անոնց միտքին մէջը պիտի գրեմ զանոնք։
18 Ետքը ան թէ Անոնց մեղքերը և անոնց անօ-
րէնութիւնները ալ պիտի չյիշեմ։ Իսկ ուր
որ ասոնց թողութիւն կայ, ալ մեղքի համար
19 պատարագ չկայ։ Ուրեմն, եղբայրներ, Հաստատական
ունենալով Յիսուսի ամէն
20 արիւնովը, Այն նոր ու կենդանի ճամբովը
որ բացաւ մեզի վարագուրին միջէն՝ որ է իր
21 մարմինը, Եւ մեծ քահանայ մը տանը Աս-

---

4 Եբէց. խգ. 6. Եա. 1 Ցն. խգ. 5. 6. 8. Ղկ. Ժգ. 14. 15. 18։
5 Ղկ. Ժգ. 4. 6. 7. 19. 21. 52։
6 Նե. խգ. 8։ Մսա. խգ. 28։
7 Եբ. խթ. 18. 26։ Ղկ. ը. 15. 19։ Ժգ. 14. 15. 16. 18. 19։
8 Ղկ. Ժճ. 11։
9 Գկ. բ. 5։
10 Գկ. գ. 20։
11 Գկ. ը. 1։ Հռ. ը. 34։ Գկ. ե. 25։ ա Ցովհ. բ. 1։
12 Հռ. ։
Հռ. 12։ Գկ. ե. 31։ Ժ. 10։ ա Գկ. ը. 1։
13 Ա Կոր. ժ. 11։ Դ Ցոան. գ. 4։ Ցովհ. գ. 18։
14 Հռ. 12։ Գկ. ե. 31։ Ժ. 10։ ա Գկ. ը. 1։
15 Եբ. խթ. 18. 26։ Ղկ. ը. 15. 19։ Ժգ. 14. 15. 16. 18. 19։
16 Ղկ. Ժճ. 11։
17 Գկ. բ. 1։
18 Կղ. բ. 17։ Գկ. ը. 3։ բ. 23։
19 Գկ. բ. 9։
Հռ. 14։
Ղկ. Ժգ. 21։ Գկ. ե. 27։
Հռ. 4։
Մթ. գ. 6. 7։ Գկ. բ. 13։ Հռ. 11։
20 Սգ. խ. 6։ Եա. ծ. 3։ Եա. ե. 2։ Եբ. ժ. 11։ Եբրմ. ը. 10։
Ա Կոր. ժ. 11։
Դագ. գ. 4։ Ն. ֆես. ա. 10։
Գկ. գ. 19։ Ժ. գ. 19։
Ր Կոր. ե. 10։
Ցոան. ի. 13։ 15։
Հռ. 12։ Գկ. ը. 31։ ա Ցովհ. գ. 18։
Ա Կոր. ժ. 28։ Եբ. ռաքել. ե. 15։
ա Գկ. բ. 24։ ա Ցովհ. գ. 5։
Եփես. գ. 12։ Ր Կոր. գ. 18։
Ա Կոր. ժ. 28։ Եբ. ռաքել. ե. 15

22 առածոյ առնը վրայ, Ա՛մօտնանք ճշմարիտ սրտով, կենցաղ հաւատքով, սիրտերնիս չար խիղճէն սաքրուած, նաև մարմինիս մաքուր
23 լուայ լուացած. Պնդենք յոյսին դաւանութիւնը, ինչու որ հաւատարիմ է ա-
24 նիկա որ խոստացաւ. Եւ իրարու հոգ տա-
նենք՝ սիրոյ և բարեգործութեան գործելու.
25 Եւ մի՛ կամեզ ժողովքը չհաղորդիլ, ինչպէս սմանց սովորութիւն ունին. հապա միմեանց քաջալերենք, ու այնչափ աւելի՝ որչափ որ կը տեսնէք մօտենալը կը տեւենէք.
26 Վասն զի՝ թէ որ ճշմարտութեան գիտութիւնը ընդունելէն ետեւ՝ կամաւ մեզք գործելու ըլլանք, ալ անկէ ետեւ մեղքերու հա-
27 մար ոչխէն պահ մը չմնար, Հապա մեկ զարհուրելի սպասել մը դատաստանին, ու հրկէզի բարկութիւն մը կը ճաչ, որ պիտի լափէ հակա-
28 ռակորդները. Մեկը թէ որ Մովսէսին օրէնքը անարգէր, առանց ողթմութեան կ'երկու
29 կամ երեք վկաներով կը մեռնէր. Այ որչափ առաջիկ պատժոյ արժանի պիտի սեպուի կը կարծէք անոնք, որ Աստուծոյ Որդին ոտքի տակ առաւ, և սրբութեան արիւնը անմաքուր սեպեց, որ անով ինքը սրբագեցաւ, և հոգիին
30 հայ Հոգին նախատեց. Քանզի գիտենք զայնը որ ըսաւ. Իմն է վրէժխնդրութիւնը, ես պիտի հատուցանեմ, կ'ըսէ Տէրը. և դարձեալ՝ Տէրը պիտի դատէ իր ժողովուրդը.
31 Վարտիկելի բան է կենդանի Աստուծոյ ձեռքը ինկնալը.
32 Այլ՝ միտքերնիդ բերէք առաջի օրերը՝ որ լուսաւորուելէն ետեւ հնչաձայն տառապանքի չար-
33 չարանքներ կրեցիք. երբեմն նախատինքներով ու վիշտերով հասարակաց, երբեմն ալ սոսկի վիճակի մէջ ներգներուն հղը-
34 ցորդ ըլլալով. ինչու որ՝ ի՛մ կապերուս մէջ ինծի՝ չարչարակից եղաք, ու հներ առաջնորդքին կողոպտուիլը ուրախութեամբ ընդունեցիք, գիտնալով որ հնաւտգոյն և մնայուն բա-
35 տացաւ քներ ունիք ձեզի երկինքը. Ուստի՝ մի ձգէք ձեր վստահութիւնը, որ ան
36 մեծ վարձքի հատուցում ունի. Ինչու որ պէտք է ձեզի համբերութիւն, որ Աստուծոյ
37 կամքը բնելով՝ խոստումնը վայելէք. Քանզի՝ ալ սակէ քիչ մը ատենէն հան որ գալու է՝
38 պիտի գայ ու պիտի չուշանայ. Եւ Արդարը հաւատքէն պիտի ապրի. ու թէ որ մէկը ետ
39 քաշուի՝ իմ հոգիս անոր չհաճիր. Բայց մենք ետ չենք քաշուիր որ կորսուինք, հապա կը հաւատանք որ հոգին փրկուի.

ԳԼ. ԺԱ.

1 Հաւատքը ինչ է. ու Նահապետ հաւատքի շնորհը Աստուծոյ հաճելի ըլլալը. 3 Հաւատքին արարչագործութիւնը որ հին ատենը նահապետներուն վրայ երեցան.

1 Այդ հաւատքը յուսացուած բաներուն հաստատութիւնը ըլլալով անտեսանելի բաներուն ապա-
2 ցոյցն է. վասն զի անով առջինները վկայութիւն ընդունեցին.
3 Հաւատքով կ'իմանանք թէ աշխարհքը Աստուծոյ խօսքովը հաստատուեցաւ, ու անեղբերկի բաներէն առ երեւցածները եղան.
4 Հաւատքով Աբէլ կայենէն աւելի ազնիւ զոհ մատուց Աստուծոյ, որ անով վկայուեցաւ արդար ըլլալը. ինչու որ իր պատարագներուն վրայ Աստուծմէ վկայութիւն եղաւ ընծան. և անով, թէպէտ մեռաւ, խօսչ տակաւին կը խօսի.
5 Հաւատքով Ենովք նէ-փոխադրուեցաւ որ մահ չտեսնէ. ու գիւտ չէր գտնուեր, ինչու որ Աստուած փոխադրեց զանիկա. քանզի անոր փոխադրուելէն առաջ վկայուեցաւ
6 թէ Աստուծոյ հաճելի էր. Բայց առանց հաւատքի անհնար է Աստուծոյ հաճոյ ըլլալ. վասն զի ան որ Աստուծոյ կը մօտենայ, պէտք է որ հաւատայ թէ Աստուած կայ, և թէ վարձահատոյց կ'ըլլայ անոնց որ զինքը կը փընտռտուն.
7 Հաւատքով Նոյ պատգամ առնելով Աստուծմէ դեռ չերեւցած բաներուն համար, վախնալով տապանը շինեց իր տունը փրկելու համար, որով աշխարհս դատապարտեց, և ժառանգաւոր եղաւ հան արդարութեանը՝ որ հաւատքով կ'ըլլայ.
8 Հաւատքով՝ Աբրահամ երբոր կանչուեցաւ՝ հնազանդութիւն ցոյց ընելու ան տեղը երթալու, որն որ ժառանգութիւն պիտի առնէր. և ելաւ գնաց,
9 ու չէր գիտեր թէ ուր կ'երթայ. Հաւատքով պանդխտացաւ աւետեաց երկրին մէջ որպէս թէ օտարութեան մէջ, և վրաններու մէջ բը-

նակեցաւ Յեսուհային ու Քաղեբին հետ մինչ-
ւանել, Որոնք իբր հետք ժառանգութիւն էին նոցին
10 խոստումնէրին. Ինչու որ ինքը կը սպասէր Դան
հիմերով հաստատուած քաղաքին, Որուն
ճարտարապետը ու արարիչը Աստուած է։
11 Հաւատով ինքը Սառան ալ ընդունակութիւն
սերմին առնելու զօրացաւ ծնանել, Ու
տարիք անցած հասակին մէջ ծնաւ. Ինչու որ Հաւատարիմ սեպեց զանիկա որ խոստա-
12 ցաւ։ Ուստի ան մէկէն ծնաւ,
(Հան ալ մեռածի պէս,) չատութիւան կողմ
Երկնից աստղերուն պէս, ու ծովեզերքը ա-
զած աւազին պէս առատ Համրանքի։
13 Այսոնք ամէնն ալ հաւատքով մեռան՝
Խոստումնէրնէրը չառած, Հապա Հեռուէն
տեսան զանոնք ու Ողջունեցին, և Խոստո-
վանեցան թէ երկիր ապրողներ ու պանդուխտ-
14 ներ էն երկրի վրայ։ Քանզի անոնք որ ասանկ
բաներ կը խօսին, Յայտնի կ'ընեն թէ մեկ
15 գաւառ մը կը փնտռեն։ Իր յիշատակ թէ որ
անկիւա յիշէին՝ ուակիզ ան ելլան, Ժամանակ ու-
16 նէին Նոյն գաւառեն։ Բայց հիմա յաւերժա-
կան Հայրենիքը կը փափաքին՝ այսինքն երկնաւորին.
ուստի ամեն չեղաւ Աստուած Անոնց Աս-
տուածը կոչուիլ, ինչու որ Անոնց քա-
ղաք մը պատրաստեց։
17 Հաւատքով Աբրահամ իր փորձուած ա-
ռաջ խոստումնէրները ստացաց, և ան որ
խոստումնէրները առած էր, Իր մեկ Հատիկ ու-
18 ղած կը մատուցանէր։ Որուն բանեցաւ թէ Թո-
19 ռան սերունդ պիտի կոչուի։ Քանի որ հաշուեցաւ թէ Աստուած մեռելներէն ալ
կարող է յարուցանել։ ուակից օրինակով մը
ընդունեց զանիկա։
20 Հաւատքով Իսահակ գալու բաներուն հա-
մար Յակոբն ու Եսաւը՝ օրհնեց Քաղեբը ու Եսաւը։
21 Հաւատքով Յակոբ իր մեռնելու առնէր՝ Յով-
սեփին որդիներէն ամէն մէկը օրհնեց, ու Հեր-
կրպագութիւն բրաւ իր գաւազանին գլխուն
22 վրայ։ Հաւատքով Յովսէփ իր վախճանելու
առնէր յիշեցուց Իսրայէլի որդւոցը Եգիպտոսէն
ելլելը, ու իր ոսկորներուն համար պատուէր
տուաւ։
23 Հաւատքով, Երբոր Ծնաւ Մովսէս, իր ծը-
նողքներուն ձեռքովը երեք ամիս գաղտուկ

պահուեցաւ. Ինչու որ տղան գեղեցիկ տեսան,
24 ու չվախցան թագաւորին հրամանէն. Հա-
ւատքով Մովսէս երբոր մեծցաւ՝ չընդունեց
25 փարաւոնի աղջկանը որդի բուլլը։ Քանզի
ան ելի ուակիզ ունենալ Աստուծոյ ժողովուրդին
հետ չարչարուիլ, քան թէ մեղքոյ ժամանա-
26 կաւոր զուարճութիւներ վայելել. Ու ան ելի
մեծ հարստութիւն սեպեց Քրիստոսի նախա-
տիպերը՝ քան թէ Եգիպտոսի գանձերը. Ինչու
որ դիտելով կը սպասէր Վարձքին հատուց-
27 մանը։ Հաւատքով Եգիպտոսը թողուց, ու
չվախցաւ թագաւորին բարկութենէն. Ինչու
որ Համրելոց հետ Աչառանելին կը
28 տեսնէր։ Հաւատքով Զատիկը և արիւն
պաշկելը, որ անդրանիկները աւերիչը չբնդ-
29 նոյ զանոնք։ Հաւատքով Կարմիր ծովէն անցան որպէս
թէ ցամաքի. որուն փորձը ընելով Եգիպտա-
ցիները ընկղմեցան։
30 Հաւատքով Երիքովի պարիսպները ին-
կան՝ եօթը օր անոնց բոլորտիքը պտտելով։
31 Հաւատքով Պաղատիկը անհնազան-
դներուն հետ չկորսուեցաւ, Որ լրտեսները խա-
զաղութեամբ ընդուներ էր։
32 Եւ ալ ի՞նչ խօսիմ. ինչու որ ժամանակը
բաւական չէ որ պատմեմ Գեդեոնին ու Բա-
րակին և Սամփսոնին ու Յեփթայէին և Դա-
վիթին ու Սամուէլին և մարգարէներուն
33 Հանոնք. Որոնք Հաւատքով թագաւորութիւն-
ներու յաղթեցին, արդարութիւն գործեցին,
Խոստումնէրու հասան, Առիւծներու բե-
34 րանները գոցեցին, Հրային զօրութիւն մարե-
ցուցին, Նաւրի բերնէն ազատեցան, Տկարու-
թիւնէ ուժեղցան, պատերազմի մէջ զօրաւոր
եղան, Օտարներու բանակներ ցրուեցուցին,
35 Կիներնէր իրենց մեռելները ելո-
բութիւն առած. ոմանք չարչարուեցան և
չընդունեցին ազատութիւնը, որ յարութիւն ա-
36 նան։ Ուրիշներ ալ նախատինք-
ներու ու ծեծերու, նաև կապերու ու բան-
37 տերու փորձ տեսին. Քարկոծուեցան, սո-
ցուեցան, փորձանքի մէջ ինկան, սրով սպան-
նուելով մեռան, Ոչխարի մորթիներով ու այծի
մորթիներով դարսուեցան, կարօտութիւն քա-
38 շելով, նեղը չքաշելով, չարչարուելով, (Որ ա-

նանց արժանի չէր ապրուստս,) անապատանալ
բառ ու լինելոյս և պղծել ու երկրի վոա-
նալելոյս մէջ մեղսելով։
39 Եւ ասաք ամէնքն հաւատալով ՚վիլայած՝
40 խաղաղութեան չառնի։ Գնացէք Աստուած ՚մեզի
հանիաք առէի ապիկ բան մի նախապատրաս-
անց, որ անուանք առանց մեզի հրկիզապարտ։

ԳԼ· ԺԲ

1 Աստուած կը յորդորի հաւատալ հաւատք. հանդերձեալին
և առաքինութեան անձնատուր։ 23 կը ցուցնի թէ ով
ասիոյ հիմն գերազանց է։

1 Ասած մեզ ալ՝ որ այսպէս վիրանելոյն ՚բազ-
մութիւնքն մեր բոլորովքը պատած ունինք,
՚ամէն ծանրութիւնը մեր վրայէն մեկդի ձը-
գենք, և հը դիւրաս պատչարող մեզզը, ու
2 բաւած ասպարէզի յիսիայդը։ Քիսուս նա-
յելով՝ հը հաւատքին առաջնորդ ու կատա-
րոյին, ՚որ ինքը ան ուրախութեանը համար
՚որ իր առջեւը կեցած էր, խաչը յանձն առաւ,
անկիր արհամարհեց, ու Աստուծոյ աթոռին
աջ կողմը նստաւ։
3 Այդ մեռք մեր բերէք անիկա, որ ասանկ համ-
բերեց մեզաւորներուն իրեն դէմ հակառակ
խոսելուն ՚որ չվիլայ թէ ձեր անձերը յոգնիք
4 ու իյնաք։ ՚Տակաւին արիւն ընդդիմա- չասի
պատերազմելով հակառակ չկեցաք մեղրին։
5 Եւ մոռցաք ան յորդորութիւնը որ ձեր հետը կը
խոսի որպէս թէ որդիներու հետ, ՚Որդեակ
իմ, Տէրոջը խրատը մի անարգեր, ու անկէ
6 յանդիմանելով ՚ի քեզի մի հուսար։ Վասն զի ՚Տի-
րը իր սիրածը կը խրատէ, և կը ծեծէ ամէն
7 որդին որ ինքը կ'ընդունի։ ՚Թէ որ խրատուի
համբերէք, Աստուած ձեզի հետ որպէս թէ
որդիներու հետ կը վարուի։ քանզի ո՞ր որդին
8 է ան՝ որ հայրը չխրատէր զանիկա։ Իսկ թէ
որ դուք առանց խրատի ըլլաք, որուն ամէնը
մասնակից եղան, ուրեմն խորթ էք դուք՝ ու
9 չէ թէ որդիներ։ Եւս մեր մարմնաւոր հայրե-
րը ունինայիք՝ ամենայն ՚ի պատիւ
յիներ։ ՚Չէ՞ որ ան աւելի պիտի հնազանդիմք
10 հոգիներուն Հօրը ու ապրինք։ Ինչու որ ա-
ռանց քիչ օրեր ինչ կը խրատէին իրենց հաճոյ

11 եղածին պէս, բայց անիկա ՚ի օգուտին
համար՝ ՚որ իր սրբութեանը հաղորդ ըլլանք։
11 Եւ յիրաւի ամէն խրատ նոյն ատենը ուրախա-
բեր չթուիր, հապա տրտմական, ՚բայց ետքը
այդ զարհիւնն խաղաղաբար պատուղը կը հա-
տուցանէ անոնց վարժուածներուն։
12 ՚Վասն որոյ ձեռքերը ու տկար ծունգ-
13 կերը հաստատացէք։ Եւ շիտակ ճամբաներ
ըրէք ձեր ոտքերուն, որ չըլլայ թէ ան որ կաղ
14 ՚ի ՚ի խոտորի, հապ ուղեցուի, բժշկուի։ ՚Խա-
զաղութիւն հետն ունեցէք ամէնուն հետ և սրբ-
ութիւնն, ՚որ առանց անոր ոչ ոք պիտի տես-
15 նէ Տէրը։ Զգուշացէք, ՚չըլլայ որ ոչ ոք Աս-
տուծոյ շնորհքէն ետ մնայ։ ՚Չըլլայ որ դառ-
նաթունութիւն որևիցէ մը վեր բարձրանալով ՚ի՞ն ձեզ,
16 ու անով շատերը պղծուին։ ՚Չըլլայ որ ոչ ոք
պոռնիկ ըլլայ, կամ անառաք՝ Եսաւին պէս,
՚որ կերակուրի մը համար իր անդրանկութիւն-
17 ը ծախեց։ Գիտէք դիտէք որ թէպէտ ետքը
ուզեց օրհնութիւնը ժառանգել, ՚ետ ոչ ոք-
դրեց զանիկա։ ՚Ինչու որ առաջխաղութիւն տեղ
չգտաւ նորէ՝ թէպէտև արցունքով խնդ-
րեց զանիկա։
18 Ինչու որ դուք մօտեցած չէք նշոյափելի
լեռանը, որ կրակով կը վառէր, ոչ ալ մէգին
19 և խաւարին ու մրրկին, Եւ փողին հնչուե-
ցուն, ու խօսքերուն ձայնին, որ անիկա լսող-
ները ՚ապաչեցին որ մէյ մըն ալ ան խօսքը չը-
20 ասէ իրենց։ Քանզի որ չէին կրնար տանիլ ան
հրամանին։ ՚Թէ որ գազան մըն ալ լեռանը
21 դպչի պիտի քարկոծուի։ Եւ այնպէս ահա-
գին էր ան երեւոյթը՝ որ Մովսէս ըսաւ, Սա-
22 սիկ կը վախնամ ու կը դողամ։ ՚Բայց դուք
Սիոն լեռանը մօտեցած էք, ՚ու կենդանի
Աստուծոյ քաղաքին՝ երկնաւոր Երուսաղէմին,
23 ու բիւրաւոր հրեշտակներուն, Ու ՚երկինքը
դրած ՚անդրանիկներուն հանդէս խառնուր ժո-
ղովին ու եկեղեցիին, և Աստուծոյ ՚որ ամե-
նուն Դատաւորն է, ու արդարոց հոգիներուն՝
24 ՚որ կատարելագործուած, Ու Քիսուսի ՚որ նոր ու-
խտի միջնորդն է, ՚ու սրսկուելու արեանը՝
՚որ Աբելին ՚ի՞ն աւելի ազեկ կը խօսի։
25 Զգուշացէք՝ չըլլայ որ մերժէք զանիկա որ
խօսի։ ՚Վասն զի թէ որ անանք երկիրի

վրայ Աստուծոյ պատգամներըը խօսցաղ մեր մէ-
լով չգտանցան , որչափ աւելի մենք՝ թէ որ
26 երկինքէն խոսցն եղեա գաղթեցնենք . ՚Որ ա-
նոր ձայնը անատներ երկիրը շարժեց , և հի-
մա խոստացեր է ու ՚ըսէ , ՚Նորէն պիտի շար-
ժեմ՝ չէ թէ միայն երկիրը , հապա նաև եր-
27 կինքը . Եւ ան ՚նորէն խոսց կը ցուցընէ ՚նոր-
ժուած բաներուն յեղափոխութիւնը չինուած
բաներու պէս , որ անշարժ բաները հաստա-
28 տուն մնան : Ասոր անշարժ թագաւորու-
թիւնը առած ըլլալով՝ ՚նոյն բաներն ան չը-
նորհքը , որով Աստուած պաշտանք հաճոյա-
կան կրնայով , ակնածութեամբ և բարեպաշ-
29 տութեամբ . ՚Ինչու որ մեր Աստուածը մնչող
կրակ է :

ԳԼ· ԺԳ

1 Զամասան յորդորանքներ կ'ընէ սէր ունենալու վրայով .
2 պահկիցը վարելէն առնելու . 3 ագահութենէն հեռ կե-
նալու . 7 Աստուծոյ խոսքին քարոզիչները պատուելու . 9 տար-
փողութիւններէն հեռանալու . 10 Քրիստոսը գոհանել-
լու . 16 պղտութիւն տալու 17 և առաջնորդներուն հնազան-
դելու վրայով . 18 Նաև կը խնդրէ իրեն համար աղօթք ընել ,
20 Վերջաբանութիւն .

1 Եղբայրասիրութիւնը չէ դադր հաստատ մնայ :
2 ՚Հիւրասիրութիւնը մի մոռնաք , ՚Ինչու որ ա-
նով անոնք հրեշտակներ ընդունելին չդիտնա-
3 լով : ՚Մխթարիներիդ բլլան կապուածները , որ-
պէս թէ անոնց հետ դուք ալ կապուած էք .
և չարչարածները՝ որպէս թէ դուք ալ մնաք
4 մէն ունեցող էք : Ամուսնութիւնը բոլորովին
պատուական է , ու անկողինը անպատս է .
բայց պոռնիկները ու շնացողները Աստուած
5 պիտի դատէ : Բարքերնիդ առնաթաղար չըլ-
լայ , ՚նրաւական սեպելէք որչափ բան որ ձեռ-
քերնիդ կայ . ՚Ինչու որ ինքը ըսաւցեր թէ ՚Ձը-
նաւ քեզ պիտի չթողում , ու բնաւ քեզ երթ-
6 ալ պիտի չձգեմ : Անոնկ որ համարձակ բլ-
լանք ըսելու , ՚Տէրը իմ օգնականս է , ու ես
պիտի չվախնամ , մարդը ինծի ի՞նչ պիտի ը-
7 նէ : ՚Ձիշնեցէք ձեր առաջնորդները՝ որ Ա-
ստուծոյ խոսքը ձեզի խոսեցան , և անոնց վար-
մունքին վախճանին նայելով ՚նմանց հաստա-

8 քուն նմանեցէք : ՚Յիսուս Քրիստոս նոյն է
երէկ ու այսօր և յաւիտեան :
9 Կերպ կերպ և օտարաձայն ուսմունքներով
մի տարուբերիք . քանզի ապէկ է որ սիրտը
շնորհքով հաստատուի՝ չէ թէ կերակուր-
ներով , որ անոնցմով օգուտ մը չունեցան ա-
10 նոնք որ անոնկ գացին : ՚Սեղան մը ունինք
մենք , ուսկից իշխանութիւն չունին ուտելու
անոնք որ խորանին ծառայութիւն կ'ընեն ,
11 Քանզի որ անասուններուն արիւնը որ սուրբ
տեղը կը տարուի մեղաց համար քահանայա-
պետին ձեռքովը , անոնց մարմինները բան-
12 կին գուրս կ'այրուին : Ասոր Յիսուս ալ իր
արիւնովը ժողովուրդը սրբելու համար ՚դրս-
13 նէն դուրս չարչարուեցաւ : Ուրեմն նէ երթ-
նկլլինք բանակէն դուրս , ՚նրանոր առնելով
14 անոր նախատինքը . ՚Ինչու որ մենք հոս մշ-
նայուն քաղաք չունինք , հապա հանդեր-
15 ձեալը կը փնտռենք : ՚Ասոր անոր ձեռքովը
ամէն ատեն Աստուծոյ ՚օրհնութեան պատա-
րագ մատուցանենք , այսինքն ՚ձեր շրթունք-
ներուն պտուղը՝ որ իր անունը կը դաւանին ,
16 Ինչ բարերարութիւնը ու ՚նուիրելը հաղոր-
դակցութիւնը մի մոռնաք , ՚Ինչու որ Աս-
տուած անոնկ պատարագներուն կը հաճի .
17 ՚Ձեր առաջնորդներուն մտիկ բրէք ու ՚ան-
ձնդ հնազանդ կեցէք , ՚Ինչու որ անոնք ձեր հոգի-
ներուն համար կը հսկեն , որպէս թէ հաշիւ
պիտի տան . որ ինդութեամբ ընեն ան ՚գործը ,
և չ թէ հառաչելով , որ ան ձեզի օգտակար
18 չէ : ՚Մեզի համար աղօթք բրէք , ՚ինչու որ
մենք համոզուած ենք Որ մեր ապէկ խղճմտանք
ունինք , և ամէն բանի մէջ կ'ուզենք ապէկ
19 վարմունք ունենալ : Եւ մանաւանդ կ'աղա-
չեմ ՚որ աս ընէք , որ աւելի չուտով ձեզի
դառնամ :
20 ՚Եւ խաղաղութեան Աստուածը՝ հոր մեռե-
ներէն յարուցց մեր Տէր Յիսուս , որ ՚յաւի-
տենական ուխտին արիւնովը ՚ոչխարներուն
21 մեծ Հովիւն է , ՚Ձեզ ամէն բարի գործի մէջ
հաստատէ իր կամքը ընելու , ՚և ձեր մէջը
իր առջևը հաճոյ եղածը ընէ Յիսուս Քրիս-

---

7 Եբ· ժԲ· 13·
ը Ա՚Ծգ· բ· 6·
ղ Ա՚Ծգ· Ա՚բ· 28·
Մ՚ա՚ա· իգ· 35· բ
Գնա՚ գ· 10· Ցայս
բա՚ա· 1·
ի Եբ· իգ· 17· բ Օբ·
գ· 24· Բ· 3· Ա՚ծգ·
ծ· 3· զէ· 3· Եփ·
կգ· 15· բ Քնա՚
ա՚· 8· Գլ· ժ· 27·
—
ա Հառմ· ժբ· 10·
ա Քնա՚ գ· 9· ա
Գնա՚ ա՚· 28· բ
17· գ· 8· գ· 8·
բ Գնա՚ ա՚ե գ· —
Ցաւմ· գ· 11· նա·
գ· 7· 20· 21·
ը Մ՚ա՚ա· իբ· 35·
Հառմ· ժբ· 13·
ա Տիմ· գ· 2· ա
Գնա՚ գ· 9·
թ Ծն· ժբ· 3· ժբ·
2·
ժ Մ՚ա՚ա· իբ· 36·
Հառմ· ժբ· 12·
ա Կա՚ր· ժբ· 26·
Կա՚ղ· գ· 18· ա
Գնա՚ գ· 8·
ի ա Կա՚ր· գ· 9· Գ՚ա՚ղ
ե· 19· 21· Եփես·
ե· 5· Կա՚ղ· գ· 5·
ե· Ցաւմ· իբ· 15·
լ Մ՚ա՚ա· գ· 25· 26·
Փիլ· գ· 11· 18·

ա Տիմ· գ· 6· 8·
ը Ծն· իբ· 15· բ Օբ·
ըա· 6· 8· Ցնա՚ա·
5· ա Մ՚ն· իբ· 20·
Ա՚ա՚ղ· իգ· 25·
Ա՚ա՚ղ· ի· 22·
Ա՚ա՚ղ· ե· 17· Հառ·
7·
ի Գլ· ժա՚· 26· ա
Գնա՚ գ· 14·
լ Մ՚իբ· բ· 10· Փիլ·
գ· 20· Գլ· ժա՚·
10· 16· Ժբ· 22·
խ Եբ՚ես· ե· 20· ա
Գնա՚ բ· 2·
ծ Գ՚ա՚ղ· գ· 1·
կ Հառմ· ժբ· 17·
Կա՚ղ· գ· 10· ա
Տիմ· գ· 3·
ձ ա Կա՚ր· իբ· 13· ժ·

ա Հառմ· ժբ· 15·
ը բ Կա՚ր· բ· 18·
Փիլ· գ· 18· Գլ·
գ· 10·
ի Փիլ· բ· 29· ա
Գնա՚ ե· 12· ա
Տիմ· ե· 17· Հառ·
7·
լ Եզկ· գ· 17· ԼԳ·
գ· 7· Գա՚ր· ի· 20·
28·
խ Հառմ· ժե· 20·
Եփես· գ· 19· Կա՚ղ·
գ· 3· ա Գնա՚ ե·
25· բ Գնա՚ գ· 1·
ծ Կա՚ր· իգ· 1· իգ·
10· բ Կա՚ր· ա· 12·
ա Փիլիմ· 22·
ձ Հառմ· ժե· 25·

ա Գնա՚ ե· 23·
ը Գա՚ր· բ· 24· 31·
Հառմ· գ· 24· բ·
11· ա Կա՚ր· գ· 14·
ժե· 15· բ Կա՚ր· գ·
14· Գ՚ա՚ղ· ա· 2·
Կա՚ղ· բ· 18· ա
Գնա՚ ա· 10· ա
Գնա՚ ա· 21·
ի Ջա՚ա՚ բ· 11· Գլ·
ժ· 29·
լ Նա՚ե· ե· 11· Եզկ·
լգ· 23· լե· 24·
Ցաւմ· ժ· 11· 14·
ա Գնա՚ բ· 23· ե·
4·
ծ բ Գնա՚ բ· 18· ա
Գնա՚ ե· 19·
ա Փիլ· բ· 13·

առաք ձեռքովը, Հորդան վտակը յաւխտանաս յաւխտենից։ Ամէն։
22 Կ՚ապաչեմ ձեզի, եղբայրնե՛ր, առ յորդորական խօսքիս համբերել, ՚ինչու որ համառօտ
23 առաքի գրեցի ձեզի։ Գիտցէ՛ք որ ՚Ժէ եղբայրը Տիմոթէոս արձակուած է, որուն հետ ՚ի
24 որ շուտով գայ՝ զիսի տեսնեմ ձեզ։ ՚Բարեւ բո՛ւկ ձեր՝ բոլոր առաջնորդներուն ու բոլոր սուրբերուն։ Ձեզի բարեւ կ՚ընեն անոնք որ
25 Իտալիայէն են։ ՚Շնորհքը ձեր ամենուն հետը ըլլայ։ Ամէն։

ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՅԱԿՈԲՈՍ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Գիտք ե որ ուրախ ըլլանք նեղութեան ժամանակ։ 5 Աստուծ. ճ համբերութիւն խնդրելը։ 13 և ՚ի փորձութիւններուն մէջ չըսենք թէ ՚ի Աստուծմէ կամ ՚ի գործ պատճառը Աստուած է։ 19 այլ համառօտ խօսքին մարդ ըլլանք։ անոր վրայով խօսինք և չանիկա ՚ի գործ դնենք։ 26 ևթէ ոք կրճատ կրօնասէր երեւայ, բայց անկարելի է որ ՚ի՛ր սիրտ ուսուցանէ անձին ըլլայ։

1 ՚Յակոբոս՝ ՚Աստուծոյ ու Տէր Յիսուս Քրիստոսի ծառան, ՚տասներկու ցեղերուն՝ որ ա՛զն ի՛ւր կրած է, ողջոյն։
2 Եղբայրնե՛ր, ՚բոլորովին ուրախութեան արժանի բան սեպեցէ՛ք, ՚երբոր կ՚ելլ կ՚ելլ
3 փորձանքներու մէջ կ՚ինյնա՛ք, ՚գիտնալով որ ձեր հաւատքին փորձառութիւնը համբերու-
4 թիւն կը գործէ։ Բայց համբերութիւնը կատարեալ գործ թող ունենայ, որ կատարեալ ու ամբողջ ըլլաք, ու բանի մը պակասութիւն չունենաք։
5 ՚Եթէ ոեւէ մէկը ձեզմէ իմաստութենէ պակաս ըլլայ, ՚թող խնդրէ Աստուծմէ՝ որ ամենուն առատապէս կու տայ ու չնախատիր,
6 ՚և անոր պիտի տրուի։ ՚Միայն թէ հաւատքով թող խնդրէ ու չերկմտի, վասն զի ան որ երկմտող է՝ ծովուն հոգմակածեալ ու առաստնակ
7 ալիքներուն նման է։ Ան մարդը թող չկարծէ
8 որ Տէրոջմէ բան մը պիտի առնէ։ Կրկմիտ մարդը անհաստատ է իր բոլոր ճամբաներուն մէջ։
9 Խոնարհ եղբայրը իր բարձրութեանը վրայ
10 թող պարծենայ, եւ ան որ հարուստ է՝ իր խոնարհութեանը վրայ, ՚ինչու որ ՚ևծիկա խո-
11 սի ծաղկի մը պէս պիտի անցնի։ Քանզի արեը ատաստիկ ատրութիւնով մը կը ծագի ու կը ցամքեցնէ խոտը, և անոր ծաղիկը կը թափի, ու անոր երեւութին գեղեցկութիւնն ալ կը կորսուի։ Այնպէս ալ հարուստը իր ճամբաներուն մէջ պիտի թառամի։
12 ՚Երանելի է ան մարդը որ փորձութեան կը համբերէ։ ՚ինչու որ երբ փորձուելով ըսիրը գտնուի, կենաց պսակը պիտի առնէ, ՚որուն
13 որ Տէրը գինքը սիրողներուն խոստացաւ։ Ձրլայ որ մէկը որ փորձութեան մէջ է՝ ըսէ թէ Աստուծմէ կը փորձուիմ։ ՚ինչու որ Աստուած չար բաներով չփորձուիր, ոչ ալ ինքը մէկը
14 կը փորձէ։ Սակայն ամէն մէկը կը փորձուի՝ իր ցանկութիւններէն հրապուրուած ու խա-
15 րուած։ ՚Անկէ ետև ցանկութիւնը յղանալով՝ մեղք կը ծնանի, և մեղքը որ կատարուի՝ մահ
16 կը ծնանի։ Մի խաբուիք, իմ սիրելի եղբայրնե-
17 րս։ ՚Ամէն բարի տուրք ու ամէն կատարեալ պարգեւ վերէն է, և լուսոյ Հօրմէն կ՚իջնէ, ՚որուն մէջ ինչ փոփոխութիւն կամ դառ-
18 նալու չուր մը չկայ։ ՚Իր ուզելովը մեզ ծնաւ ճշմարտութեան խօսքովը, ՚որ մենք իր ստեղ-
19 ծածներուն ներքսագոյն մէկ ըլլանք։ Ուստի, իմ սիրելի եղբայրնե՛ր, ՚ամէն մարդ թող շուտ ըլլայ լսելու, հա՛ծանր խօսելու, հե՛ծանր՝
20 բարկանալու։ ՚Ինչու որ մարդուն բարկութիւնը Աստուծոյ արդարութիւնը չգործեր։

ֆ Գաղ. ա. 3. բ Տիմ. գ. 12. Յովհ. ա. 6։ գ Հռ. գ. 17։ դ Տիտ. գ. 15։ — ե Գործ. իգ. 17. իե. 13. Գաղ. ա. 19. բ. 9. Յակ. գ. 1։ զ Հռ. ը. 28։ է Հռ. ը. 18։ Եփես. գ. 8։ ը Ա Պետ. ե. 10։ թ Ա Կոր. ժ. 13։ ժ Գործ. իգ. 6։ ի Ա Կոր. ժգ. 1։ ա Գործ. իե. 2. իզ. 7. Յակ. գ. 23։ ի Ա Կոր. ժգ. 12։ ա Գործ. ժ. 14. 15։ ա Մատ. ե. 24։ ա Գործ. ժ. 44։ ա Գործ. ժա. 1։ ա Գործ. ժգ. 1։ ա Գործ. ժդ. 1։ ա Գործ. իե. 2։ ա Գործ. իզ. 6։ ա Գործ. իը. 3։ ա Գործ. իթ. 1։ ա Գործ. իթ. 22։ ա Գործ. իթ. 31։ ա Գործ. իթ. 34։ ա Գործ. իթ. 37։ ա Գործ. իթ. 39։ ա Գործ. իթ. 41։ ա Գործ. իթ. 43։ ա Գործ. իթ. 44։ ա Գործ. իթ. 45։ ա Գործ. իթ. 46։ ա Գործ. իթ. 47։ ա Գործ. իթ. 48։ ա Գործ. իթ. 49։ ա Գործ. իթ. 50։ ա Գործ. իթ. 51։ ա Գործ. իթ. 52։ ա Գործ. իթ.

21 Պատմե ամէն ազգերուն ու չորս-
քեան առաւելութիւնը մէկդի ձգելով, հե-
զութեամբ ընդունելիք չէ մէջը տեսնուած
խօսքը, որ կրնայ ձեր հոգիները փրկել։
22 Բայց խօսքը կատարողներ եղէք, և չ՚ըլ-
23 մտնէ խորհելը՝ ինքզինքիդ խաբելով. Վասն-
զի որ եթէ մէկը միայն խօսքին ու կա-
տարող չըլլայ, անոր նման է մարդու մը որ
հայելին մէջ աչքերը ունեցած իր բնական երե-
24 որ կը դիտէ. Ինչու որ դիտելով անոնք ին-
քզինքը ու անցած գնաց, և չատ մը մոռցաւ
25 եւ հետը մէկ մնաց է. Բայց ան որ ազատու-
թեան կատարեալ օրէնքին մտիկ ունելով կը
նայի, և անոր մէջը կը կենայ, անոնք խօս-
խօսք -- մոռցող չըլլալով. հապա գործը կա-
տարող, անոնով պիտի բլլայ իր կատարել-
26 ին մէջ։ Եթէ որ մէկը ինքզինքը կրօնաւոր կը
սեպի՝ ու իր լեզուին սանձ չդնելո, հապա իր
սիրտը կը խաբէ, անոնկին կրօնաւորութիւնը
27 փուճ է։ Աստուծոյ ու Հօրը քով մաքուր ու
անարատ կրօնաւորութիւնը ասոր է, Որբևայրուն
ու որդեւարձնեալուն անոր նեղու-
թեան մէջ մտնելը, ու անձը անարատ պահել
աշխարհէն։

ԳԼ. Բ

1 Եղբայրնե՛ր, Տէր Յիսուս Քրիստոսի
փառքին մէջ ունիք հաւատացեալ ըլլալնիդ
2 մի՛ ունիք երեսպաշտութիւն։ Վասն զի եթէ
ձեր ժողովրդեան մէջ մէկ մարդ մը մտնէ ոսկի
մատանիով և փայլուն հագուստով, և նաև
աղքատ մը ալ մտնէ հոն մաշեալ հագուստով,
3 և հագուստովը մեծարեցուք զայն որ ոսկի
մատանի ունի ու ըսենք անոր՝ Դուն հոս լաւ
տեղ նստէ, իսկ աղքատին ըսենք՝ Դուն հոն
կանգնէ կամ՝ Ոտքիս տակ նստէ,
4 չէ՞ որ դուք ձեզի մէջերնիդ խտրութիւն
դրիք, և չարախորհուրդ դատաւորներ եղաք։
5 Սիրելի եղբայրնե՛ր, լսեցէ՛ք, Աստուած
աշխարհիս աղքատները ընտրեց, որպէսզի հա-
ւատքով հարուստ ներ, ու ժառանգաւորներ
թագաւորութեան, որ Աստուած իր սիրողնե-
6 րուն խոստացաւ։ Բայց դուք աղքատները անար-
գեցիք։ Հարուստները չէ՞ որ ձեզի կը հարս-
տահարեն, ու ձեզ դատաստանարաններուն կը
7 քաշեն։ Անոնք չէ՞ որ կը հայհոյեն այն բա-
8 րի անունը՝ որ ձեր վրայ կանչուած է։ Արդ
եթէ որ դուք արքունական օրէնքը կը կատա-
րէք գրքին համեմատ՝ որ կ՚ըսէ. Սիրես
9 մերձաւորդ պէս, ապէկ կ՚ընէք։ Բայց
եթէ որ անձնական կ՚ընէք, մեղք կը գոր-
ծէք, և օրէնքէն կը յանդիմանուիք որպէս
10 զանօրէնութեան պէս։ Քանզի ով որ բոլոր օրէնքը
պահէ, ու մէկ բանի մէջ յանցաւոր ըլլայ,
11 անոնկին ամէնուն պատասխանի կ՚ըլլայ։ Վասն զի
ան որ ըսաւ թէ՝ Շնութիւն մի ընէր, ըսա-
ւ թէ՝ Մի սպաններ։ ուստի թէ որ շնու-
թիւն չընես բայց սպանութիւն ընես, օրէնքի
12 գանցաւոր կ՚ըլլաս։ Ատանկ խօսեցէ՛ք և ատանկ ը-
րէ՛ք՝ որպէս թէ սպաստ մեան օրէնքովը պի-
13 տի դատուիք։ Վասն զի դատաստանը ան-
ողորմ պիտի բլլայ անոր որ ողորմութիւն չընէր.
Եւ ողորմութիւնը կը պարծենայ դատաստա-
նին դէմ յանդուգն։
14 Ի՞նչ օգուտ է, եղբայրնե՛ր, թէ որ մէկը
ըսէ թէ հաւատք ունի, ու գործ չունենայ.
15 միթէ հաւատքը կրնա՞յ փրկել զանիկա։ Թէ
որ եղբայր մը կամ քոյր մը մերկ բլլայ՝ կամ
16 օրուան կերակուրին կարօտ, Ու ձեզմէ մէկը
անոնց ըսէ, Գացէ՛ք խաղաղութեամբ, տա-
ք՛ը ու կշտացէ՛ք. և մարմնին պէտք եղած
17 բաները անոնց չտա՛ք. ի՞նչ օգուտ է։ Ատանկ
ալ հաւատքը թէ որ գործ չունենայ՝ բուռ
18 ինքնին մեռած է։ Նաև կրնայ մէկը ըսել
թէ Դուն հաւատք ունիս, ես ալ գործեր
ունիմ. դուն քու հաւատքդ ցուցուր ինձի
առանց գործերու, ու ես քովի ցուցընեմ
19 իմ հաւատքս իմ գործերէս։ Դուն կը հա-
ւատաս որ Աստուած մէկ է, ապէկ կ՚ընես.
դեւերն ալ կը հաւատան և կը սոսկային։
20 Բայց ո՞ւզես ո՛վ մարդ, ով անօգուտ մարդ,
որ հաւատքը առանց գործերու մեռած է։
21 Աբրահամ մեր հայրը գործերով չարդա-
րացաւ՝ Երբոր իր որդին խոստումին
22 վրայ հանեց զՀ ընծա։ կը տեսնես որ հա-
ւատքը անոր գործերուն հետ մէկտեղ գոր-
ծեց, ու ան գործերով հաւատքը կատա-

---

1 Կամ երեսպաշտութեամբ դատելով։ 2 Ոսկի մատանի։ 3 Ոտքիս տակ։ 4 Չարախորհուրդ դատաւորներ։ 5 Ընտրեց զանոնք հաւատքով հարուստ ընելու։ 6 Ատեանները։ 7 Անուանը։ 8 Ինչպէս որ գրուած է։ 9 Ապականութեան։ 10 Ամէն պատուիրանները։ 11 Ասաց։ 12 Ազատութեան։ 13 Ողորմութիւն չընողին։ 14 Ինչ օգուտ։ 15 Ամէն օր։ 16 Ջերմացէ՛ք։ 17 Մեռած է։ 18 Ցոյց տուր։ 19 Հաւատան։ 20 Ունայն մարդ։ 21 Զոհասեղանին։ 22 Կատարելագործուեցաւ։

Ա Կամ Գլ. բ. 14. Եւ. բ. 1։ — Գործ. Ժգ. 26. Ընդ. ա. 10. — Կամ. Ա. 1. Ն. փիլ. ա. 13։ Տիտ. բ. 13։ Ներ. բ. 3։ — Գլ. ա. 3։ • Ա. ա. 11։ Գործ. ը. 48։ Ժա. 26։ Հռոմ. բ. 12։ — Ցուք. գ. 3։ Ա Գործ. գ. 47։ Եւ. Ցա. գ. 14։ Եւ. բ. 1։ ▪ Գլ. բ. 12։ ▫ Ը Կոր. գ. 18։ Ց Ցուք. Ժգ. 17։ • Ա Հռո. ժեղ. ԺԸ։ — Ա Պետ. ւ գ. 13։ ւ Ես. ա. 1։ ▫ Ա Պետ. գ. 10։ ‡ Նե. ա. 10։ 17։ ‡ Նե. ա. 10։ 17։ Ես. ը. 7։ Ա Հռո. ԺԸ։ ▪ Հռոմ. Ժգ. 2։ Գլ. ւ գ. 4։ ▫ Ցուք. ը. 13։ Ա Կոր. ը. 3։ Ա Գործ. ը. 14։ Եւ. Ա Կոր. ը

23 բնակ եղար. և Դերքին Խոռը կառաբուկեցաւ
որ կ՚ըսէ, Աբրահամ Աստուծոյ հաւատաց, ու
ան իրեն արդարութիւնն սեպուեցաւ. ու բնդր
24 Աստուծոյ բարեկամ կոչուեցաւ։ Կը տեսնէք
որ մարդս գործերով կ՚արդարանայ, ու չ՚ի
25 թէ միայն հաւատքով։ Նոյնպէս ալ Ռահաբ
պոռնիկը չէ՞ որ գործերով արդարացաւ,
երբոր լրտեսները ընդ առաջ, և ուրիշ ճամ-
26 բայով արձակեց։ Քանզի ինչպէս որ մարմ-
մինը առանց հոգիին մեռած է, նոյնպէս ալ
հաւատքը առանց գործերու մեռած է։

ԳԼ. Գ

1 Գիտէք չէ որ ուսուցիչներ կամ լրբութիւնը ուրիշներէ
յանդիմանենք. ու մենք մեծագոյն դատաստան պիտի
ընդունինք. որովհետև գրեթէ գործերէ մեզ բո-
լորիս ի թէ չարի հանգիր։ 13 Ձմեռնապուխ խնամուեցիր հնչ
և խոշտանգուեր կ՚ըսէ. առանց նոխանձու և հոխաս-
տութեան։

1 Եղբայրնե՛ր, շատ վարդապետներ մի ըլլա՛ր
իրենց գիտնալով որ աւելի մեծ դատաստան պիտի
2 ընդունինք. իրենք որ ամէնքս ալ շատ յան-
ցանքներ կ՚ընենք. իրեք որ մէկը խօսքով յան-
ցանք չընէ՝ նա կատարեալ մարդ է, որ
3 կարող է բոլոր մարմինն ալ սանձելու. Ցնա
որ ձիերուն բերանը սանձ կը դնենք՝ որ մե-
նանք մեզի հնազանդի ըլլ, ու անոնց բոլոր մարմ-
4 մինը կը կառավարենք. Ահա նաւերն ալ որ-
չափ մեծ բաներ են, և սաստիկ հովերէն կը
քշուին, բայց ամենափոքր ղեկով մը կը կա-
ռավարուին ղեկավարին կամքը որ կոդմէ որ
5 ուզէ. Նմանապէս լեզուն ալ մէկ պզտիկ անդամ
մըն է, հոս մեծ բաներ կը խօսի. ահա քիչ մը
6 կրակը որչափ բան բոլի կու տայ. Ի լեզուն
ալ կրակ մըն է՝ անիրաւութեան աշխարհը մի-
լեզուն մեր անդամներուն մէջ անանկ դրուած
է, Նոր բոլոր մարմինը կ՚ապականի, և բնու-
թեան շրջանը կը բռնկեցնէ, ու ինքը գե-
7 հեննէն կը բռնկի. Բոլոր գազաններուն ու
թռչուններուն և սողուններուն ու ծովու մէջ
եղածներուն բնութիւնը կ՚նուաճի և նուա-
8 ճեալ է մարդ կոյին բնութենէն. Բայց լեզուն
մարդոց մէկը չկրնար նուաճել. անիրաւ ան-
դադար չար է, Ան մահաբեր թունով լեցուն.
9 Անով կ՚օրհնենք զԱստուած ու Հայրը, և ա-
նով կ՚անիծենք մարդիկ՝ նմանք Աստուծոյ
10 նմանութեամբ առեղծուած են։ Մի և նոյն
բերնէն կ՚ելլէն օրհնութիւն ու անէծք. Եղ-
բայրնե՛ր, պէտք չէ որ ասանկ բլլայ.
11 Միթէ ազբիւր մը մէկ և նոյն բերնէն անոյշ
12 ու լեղի կը բղխէ. Միթէ կարելի է, Եղբայր-
նե՛ր, որ թզենին ձիթապտուղ բերէ, կամ
որձիր թուզ. Նմանապէս Ջուրէն չէ որ մէկ ազ-
13 բիւրէն ալ անոյշ ջուր ու անոյշ ալ. Ձնե՞ր մէջը
խնամուած ու խելացի անի կոյ. Թող անիկա
բարի վարմունքովը ցուցնէ իր գործերը
14 խնամութեան հնազանդութեամբ։ Հապա թէ որ
դառն նախանձ և հակառակութիւն ունենաք
սրտերնուդ մէջ, մի պարծենաք ու ձշմարտ-
15 ութեան դէմ մի սուտ հանէք. Ձայս խնամութիւնը
վերէն իջած չէ, հապա երկրաւոր, հոգեաւոր և
16 դիւական է. Քանզի ուր որ նախանձ ու կռիւ
կոյ, հոն է անկարգութիւնը և ամէն չար բա-
17 նը։ Ձնե՞ր հնազանդութիւնը նախ
ասրբ է, ետքը խաղաղասէր, հեզ, հնար, ո-
գորմութիւնով ու բարի պտուղներով լեցուն,
18 անկանխակալ ու անկեղծ. Նե՞ր արդարու-
թեան պտուղը խաղաղութիւնով կը սերմանուի
անոնց՝ որոնք խաղաղութիւն կ՚ընեն։

ԳԼ. Դ

1 Գիտէք ի որ դիմ դէնէք ապահովութեան. և անժամկասութեան.
և հպարտութեան. 11 բամբասանքի և տրտնջանքը չար անգր
գործ է. 13 Գիտէք չէ որ տիրասիրութեան գործունեութեանց
յաջողութեանը վճռութիւնը. բայց միշտ խորհրդով մի ու ան-
գործ տրտունջ անասցէք և. և միշտ ամենքը ու միշտ բոլոր գործ-
քերը Աստուծոյ հոխանութեան յանձնենք.

1 Ա՛ռակիչ են պատերազմները, և ուսկի՞ կը-
ռխներդ ձեր մէջը. չէ՞ որ ձեր ցանկութիւն-
ներնէն՝ որ ձեր անդամներուն մէջ կը պատե-
2 բազմին։ Կը ցանկայք ու չունիք, կը սպաննէք
ու կը նախանձիք, և չէք կրնար ձեռք ձգել
Ցանկով. կը պատերազմիք ու կը կռուիք, բայց
3 չունիք, ինչու որ չէք խնդրեր. Կը խնդրէք
ու չէք առներ, ինչու որ սխալով կը խնդ-
րէք՝ որ ձեր ցանկութիւններուն բանեցնէք.
4 Շնացողներ, չէ՞ դիտեր որ աշխարհս
ընդ Աստուծոյ դէմ թշնամութիւն է. Ուստի
ով որ կ՚ուզէ աշխարհի բարեկամ ըլլալ, ինքը
5 դինըր Աստուծոյ թշնամի կ՚ընէ. Կամ միկ կը
կարծէք որ Գիրքը պարապի տեղը կ՚ըսէ միկ
Ձնախանձի կը փափաքի մեր մէջը բնակող Հո-
6 գին. Սակայն աւելի շնորհք կու տայ. ուստի
Ձուսաւ կ՚ըսէ, Աստուած ամբարտաւաններ-

ա Ծն. ԻԸ. Ը. Հբ. ՄԽ. գ. ՅԵ. Ա.ա.ա.
ՌՄ. գ. Յ. Գ.ա.գ. Ը.
բ Ր ՄՃ. բ. Ի. Ե. Ես. ԻՐ. Ա. Ես. Ը.
գ Ճես. Ր. Ի. Ես. ԻՐ. Ա. Ես. Ը.
դ Ա.գ. գ. ԻՀ. Ես. ՄՃ. Ա. Ես. Ը.
ե Ա.գ. ՀՃ. Ես. ՄՃ. Ա. Ես. Ը.
զ Ա.գ. ՀՃ. Ես. ՄՃ. Ա. Ես. Ը.
է Ա.գ. ՀՃ. Ես. ՄՃ. Ա. Ես. Ը.
ը Ա.գ. ՀՃ. Ես. ՄՃ. Ա. Ես. Ը.
թ Ա.գ. ՀՃ. Ես. ՄՃ. Ա. Ես. Ը.
ժ Ա.գ. ՀՃ. Ես. ՄՃ. Ա. Ես. Ը.
ի Ա.գ. ՀՃ. Ես. ՄՃ. Ա. Ես. Ը.
ա Ա.գ. ՀՃ. Ես. ՄՃ. Ա. Ես. Ը.
բ Ա.գ. ՀՃ. Ես. ՄՃ. Ա. Ես. Ը.
գ Ա.գ. ՀՃ. Ես. ՄՃ. Ա. Ես. Ը.
դ Ա.գ. ՀՃ. Ես. ՄՃ. Ա. Ես. Ը.
ե Ա.գ. ՀՃ. Ես. ՄՃ. Ա. Ես. Ը.
զ Ա.գ. ՀՃ. Ես. ՄՃ. Ա. Ես. Ը.
է Ա.գ. ՀՃ. Ես. ՄՃ. Ա. Ես. Ը.
ը Ա.գ. ՀՃ. Ես. ՄՃ. Ա. Ես. Ը.
թ Ա.գ. ՀՃ. Ես. ՄՃ. Ա. Ես. Ը.
ժ Ա.գ. ՀՃ. Ես. ՄՃ. Ա. Ես. Ը.
ի Ա.գ. ՀՃ. Ես. ՄՃ. Ա. Ես. Ը.

բուն հակառակ կը կենայ, բայց խոնարհներ
7 բուն Հոգի՛ն կու տայ։ Ուստի հնազանդեցէք
Աստուծոյ։ Դիմադրեցէք հակառակ կեցէք,
8 և անիկա ձեզմէ պիտի փախչի։ Աստուծոյ
մօտեցէք, ու անիկա ձեզի պիտի մօտենայ։
Սրբեցէք ձեռքերնիդ, մեղաւորներ, և մնք-
9 բեցէք սրտերնիդ, երկմիտներ։ Տառապանք
քաշեցէք, սուգ ըրէք ու լացէք։ Ձեր ծիծա-
ղը սուգի դառնայ, ու ձեր ուրախութիւնը՝
10 տրտմութիւն։ Խոնարհեցէք Տէրոջը առջեւ
խոնարհեցէք,
ու ան ձեզ պիտի բարձրացնէ։
11 Մի՛ կռտմէ՛ք մի բամբասէք, եղբայրներ։ ան որ
իր եղբայրը կը բամբասէ Կամ իր եղբայրը կը
դատէ, օրէնքը կը բամբասէ և օրէնքը կը
դատէ։ Հապա թէ որ օրէնքը դատես, ալ
դուն օրէնքը կատարող չես՝ հապա դատաւոր։
12 Մէ՛կ մէկ Օրէնսդիր [ու Դատաւոր] մը կայ,
որ ինքը կարող է փրկելու և կորսնցնելու։
Դուն ո՞վ ես որ ուրիշը կը դատես։
13 Հիմա մեծի՛կ ըրէք դուք որ կ՚ըսէք, Այսօր
կամ վաղը երթանք այս անուն քաղաքը, ու
հոն տարի մը կենանք, և առուտուր ընենք
14 ու վաստկինք։ (Դուք որ վաղը չէք գիտեր
15 քանզի ի՞նչ է ձեր կեանքը։ Գիպուռ չոգի մին
է, որ քիչ մը առնի կ՚երեւնայ ու ետքը կ՚այլե-
ւայնայ։) անոր տակը ըսելու էիք, Թէ որ Տէրը
կամենայ ու ապրինք, ասա կամ ասա բան ընենք։
16 Բայց հիմա ձեր ամբարտաւանութիւնովը կը
պարծենաք։ Ասոր պէս պարծանքները
17 չարութիւն են։ Ուստի ով որ բարին ընելը
գիտնայ ու չընէ, անոր մեղք է անոր։

ԳԼ։ Ե

1 Ձեր հարուստներդ պիտի՛ որ վրանին լալու վրայ ողբա-
գրելու համար ձեր գալիքին։ 7 Պարտքեր հետաձգելու մէջ համբերող ըլլալ։
Մարգարէներուն և Յոբին օրինակին պէս։ 12 Պիտի՛ չ՚ըլլայ երդում, հապա
այո՝ այո ըլլայ, և ոչ՝ ոչ, որ չըլլայ թէ դատապարտութեան տակ իյնաք։
13 Թէ որ ձեզմէ մէկը նեղութեան մէջ է՝ աղօթք թող ընէ։ Թէ որ մէկը ուրախ է՝ սաղ-
14 մոս թող երգէ։ Թէ որ ձեզմէ մէկը հիւանդ է, եկեղեցիին երէցները թող կանչէ, ու անոր
վրայ աղօթք թող ընեն, ու Տէրոջը անունովը
15 եղով օծեն զանիկա։ Եւ հաւատքով եղած աղօթքը պիտի փրկէ հիւանդը, ու Տէրը զա-
նիկա ոտք պիտի հանէ։ Եւ թէ որ մեղք ալ
16 գործած է, պիտի ներուի անոր։ Ձեր յան-
ցանքները իրարու խոստովանեցէք, ու աղօթք
ըրէք իրարու համար՝ որ բժշկուիք։ Արդա-
րին չեռանդուն աղօթքը շատ ազդեցութիւն
17 ունի։ Եղիա մեզի պէս կրեց ենթակայ մարդ-
ային էր, ու աղօթք ըրաւ որ անձրեւ չգայ, և

1 ա Կոր. գ. 5։
2 Մատ. ժ. 22։
3 Հռոմ. ժգ. 4. 13։
4 Ածխ. ի. 1։
Ածխ. ժբ. 18. Եսա.
5 Բ. Օր. ի. 7։ Ա Պետ.
ա. 16։ Ա Պետ. ա. 24։
6 Ա Պետ. գ. 17։
7 Ա Կոր. ա. 7։
8 Գ Կար. ա. 6։
9 Ա Կոր. ե. 11։
10 Մատ. ե. 12։ Ղուկ.
է. 21։ Հռոմ. ժ. 20։
11 Մատ. է. 1։
12 Մատ. ե. 22։ Ա
Կոր. գ. 13։ Ա Պետ.
դ. 5։
13 Ա Կոր. ժ. 31։
14 Ա Կոր. գ. 19։
15 Ա Կոր. ժ. 23։
16 Ա Կոր. ժ. 24։
17 Ա Կոր. ժ. 25։
18 Ա Կոր. ժ. 26։
19 Ա Կոր. ժ. 27։
20 Ա Կոր. ժ. 28։
21 Ա Կոր. ժ. 29։
22 Ա Կոր. ժ. 30։
23 Ա Կոր. ժ. 31։
24 Ա Կոր. ժ. 32։
25 Ա Կոր. ժ. 33։
26 Ա Կոր. ժ. 34։
27 Ա Կոր. ժ. 35։
28 Ա Կոր. ժ. 36։
29 Ա Կոր. ժ. 37։
30 Ա Կոր. ժ. 38։
31 Ա Կոր. ժ. 39։
32 Ա Կոր. ժ. 40։
33 Ա Կոր. ժ. 41։
34 Ա Կոր. ժ. 42։
35 Ա Կոր. ժ. 43։
36 Ա Կոր. ժ. 44։
37 Ա Կոր. ժ. 45։
38 Ա Կոր. ժ. 46։
39 Ա Կոր. ժ. 47։
40 Ա Կոր. ժ. 48։
41 Ա Կոր. ժ. 49։
42 Ա Կոր. ժ. 50։
43 Ա Կոր. ժ. 51։
44 Ա Կոր. ժ. 52։
45 Ա Կոր. ժ. 53։
46 Ա Կոր. ժ. 54։
47 Ա Կոր. ժ. 55։
48 Ա Կոր. ժ. 56։
49 Ա Կոր. ժ. 57։
50 Ա Կոր. ժ. 58։
51 Ա Կոր. ժ. 59։
52 Ա Կոր. ժ. 60։
53 Ա Կոր. ժ. 61։

պիտի ըլլայ, ու ձեր մտքերը պիտի ուտէ կը-
րակի պէս։ Վերջի օրերուն համար գանձ գի-
4 ցիք։ Ահա ձեր արտերը հնձող բանուոր-
ներուն վարձքը որ ետ պահեցիք՝ կ՚ոգոգա-
կէ, Ու հնձողներուն բողոքը զօրութիւնց
5 Տէրոջը ականջներուն հասաւ։ Երկրի վրայ
փափկութեամբ և հեշտութեամբ ապրեցաք,
սրտերնիդ մեծցուցիք՝ պատրաստ թէ մորթուելու
6 օրուան համար։ Դատապարտեցիք ու սպան-
նեցիք արդարը, որ ձեզի հակառակ չկենայ։
7 Ուստի համբերող եղէք, եղբայրներ, մին-
չեւ Տէրոջը գալուստը։ Ահա երկրագործը կը
սպասէ երկրի պատուական պտուղին՝ անոր
համար համբերելով, մինչեւ որ առջի ու վեր-
8 ջի անձրեւը առնէ։ Դուք ալ համբերութիւն
բռնեցէք, սիրտերնիդ հաստատ բռնեցէք։ Վեր-
9 չը որ Տէրոջը գալուստը մօտ է։ Իրարու
դէմ մի հառաչէք, եղբայրներ, որ չդատա-
պարտուիք։ Ահա Դատաւորը դրան քովը
10 կայնած է։ Եղբայրներս, չարչարանքներու և
համբերութեան օրինակ առէք մարգարէները,
11 որոնք Տէրոջը անունովը խօսեցան։ Ահա
համբերողները երանի կու տանք։ Յոբին
համբերութիւնը լսեցիք դուք, և Տէրոջը
վախճանը տեսաք, Որ Տէրը բազ-
մագութ ու ողորմած է։
12 Մըղ. ամէն բանէն առաջ, եղբայրներս,
Երդում չընէք, ոչ երկինքով վրայ, ոչ երկրի
վրայ, ոչ ալ մէկ ուրիշ երդում մը։ Հապա
ձեր այո՝ այո ըլլայ, և ոչ՝ ոչ, որ չըլլայ թէ
դատապարտութեան տակ իյնաք։
13 Թէ որ ձեզմէ մէկը նեղութեան մէջ է՝ աղ-
օթք թող ընէ։ Թէ որ մէկը ուրախ է՝ սաղ-
14 մոս թող երգէ։ Թէ որ ձեզմէ մէկը հիւանդ
է, եկեղեցիին երէցները թող կանչէ, ու անոր
վրայ աղօթք թող ընեն, ու Տէրոջը անունովը
15 եղով օծեն զանիկա։ Եւ հաւատքով եղած
աղօթքը պիտի փրկէ հիւանդը, ու Տէրը զա-
նիկա ոտք պիտի հանէ։ Եւ թէ որ մեղք ալ
16 գործած է, պիտի ներուի անոր։ Ձեր յան-
ցանքները իրարու խոստովանեցէք, ու աղօթք
ըրէք իրարու համար՝ որ բժշկուիք։ Արդա-
րին չեռանդուն աղօթքը շատ ազդեցութիւն
17 ունի։ Եղիա մեզի պէս կրեց ենթակայ մարդ-
ային էր, ու աղօթք ըրաւ որ անձրեւ չգայ, և

Ա Պետ. ա. 19։
Ա Պետ. ա. 20։
Ա Պետ. ա. 21։
Ա Պետ. ա. 22։
Ա Պետ. ա. 23։
Ա Պետ. ա. 24։
Ա Պետ. ա. 25։
Ա Պետ. ա. 26։
Ա Պետ. ա. 27։
Ա Պետ. ա. 28։
Ա Պետ. ա. 29։
Ա Պետ. ա. 30։
Ա Պետ. ա. 31։
Ա Պետ. ա. 32։
Ա Պետ. ա. 33։
Ա Պետ. ա. 34։
Ա Պետ. ա. 35։
Ա Պետ. ա. 36։
Ա Պետ. ա. 37։
Ա Պետ. ա. 38։
Ա Պետ. ա. 39։
Ա Պետ. ա. 40։
Ա Պետ. ա. 41։
Ա Պետ. ա. 42։
Ա Պետ. ա. 43։
Ա Պետ. ա. 44։
Ա Պետ. ա. 45։
Ա Պետ. ա. 46։
Ա Պետ. ա. 47։
Ա Պետ. ա. 48։
Ա Պետ. ա. 49։
Ա Պետ. ա. 50։
Ա Պետ. ա. 51։
Ա Պետ. ա. 52։
Ա Պետ. ա. 53։
Ա Պետ. ա. 54։
Ա Պետ. ա. 55։
Ա Պետ. ա. 56։
Ա Պետ. ա. 57։
Ա Պետ. ա. 58։
Ա Պետ. ա. 59։
Ա Պետ. ա. 60։
Ա Պետ. ա. 61։

վերևէ ատրէ ու վեց ամիս երկրի վրայ անձրև
18 չկաւ։ Ս Նոյէն ազգէն բրաւ, ու երկիւղ
քը անձրև առաւ և երկիրը իր պտուղը բուս
ցուց։
19 Եղբայրնե՛ր, Ի՛ն որ ձեզմէ մէկը ճշմար
տութենէն մոլորի, ու մէկը զանիկա դարձի
20 բերէ, Թող որ իմանայ թէ ան որ մեղաւորը իր
մոլորութենէն ճամբային կը դարձնէ, Հոգի
մը փրկած կ՚ազատէ, ու մեզոց բազմու
թիւնը կը ծածկէ։

ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ
ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ընտրեալ գոնէութիւն կը մնաւգանի Աստուծոյ անոր բազ
մազանիկ շնորհը շնորհքներուն համար։ 10 Կը ցուցնի թէ
Քրիստոսով եղած փրկութիւնը նոր լուսաւ բան մը չէ։ Հա
պա հին առնիւ մարգարէներն ալ գուշակած է։ 13 Կը յոր
դորի քրիստոնեաները բարեպաշտութիւնով ապրելու։ Յիչե
ցնելով անոնց թէ իրենց նորէն ծնած են Աստուծոյ խոսքովը։

1 Պետրոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ, ո
ւսպահանութեանց՝ որ ցրուած էք Պոնտոսի,
Գաղատիոյ, Կապադովկիոյ, Ասիոյ ու
2 Բիւթանիոյ մէջ, Ընտրուած Հօր Աստուծոյ
կանխագիտութեանը համեմատ՝ Հոգիին սրբա
գործութեամբ, Հնազանդութեան և Յիսուս
Քրիստոսի Արիւնոր ցողմանը համար։ Շնոր
հը և խաղաղութիւն ձեր վրայ չատնայ։
3 Օրհնեալ է Աստուած ու Մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի Հայրը, Որ իր առատ ողորմու
թիւնովը Յիսուս Քրիստոսի մեռելներէն
յարութեամբը Մեզ նորէն Ծնող կենդանի
4 բէն յարութիւն տնելովը, Անեղծ ու անա
պատ ու անթառամ ժառանգութիւնոր Համար
5 Որ երկինքը պահուած է ձեզի, Ի՛ր Աստու
ծոյ զօրութենովը պահպանուած էք Հաւատ
քով՝ ան փրկութիւնոր համար՝ որ պատրաս
6 տուած է վերջի ժամանակը յայտնուելու։ Ի՛ր
անով կ՚ուրախանաք, Մի՛ և հիմա, Թէպէտ
որ Հարկը կը պահանջէ, Ի՛րիւ մը տարբե
7 ծած է ձեզ զանազան փորձութիւններով։ Որպէս
զի ձեր Հաւատքին փորձառութիւնը՝ (որ կո
րսուելոյն աւելի պատուական է,
Թէ և անիկա կրակով կը փորձուի,) Գտնուի
գովութեան ու պատուոյ և փառքով Յիսուս
8 Քրիստոսի յայտնուելու առնիւ։ Ո՛ն որ դուք
չտեսած՝ կը սիրէք, Որ անիկա հիմա չէք տես
ներ, բայց կը Հաւատաք, և ուրախ էք ան
պատմելի ու փառաւորեալ Թնդութիւնով։
9 Ձեր Հաւատքին վախճանը ընդունելով, այս
10 ինքն Հոգիներուն փրկութիւնը։ Որ ան
փրկութիւնոր Համար փնտռտեցին ու քննեցին
մարգարէները՝ որոնք մարգարէացան ձեզի
11 բլալու շնորհքին Համար։ Ու կը քննէին Թէ
երբ կամ ինչոր ատեն կ՚ենթացքներ իրենց մէջը
եղած Քրիստոսի Հոգին՝ որ առաջ կը վկայէր
Քրիստոսի չարչարանքը, ու անկէ ետեւ փա
12 ռաւորութը։ Որոնց յայտնուեցաւ, Որ չէ
Թէ իրենց՝ Հապա մեզի մնաւակարութենին ան
բաներն, որոնք հիմա ձեզի պատմուեցան ա
նոնց ձեռքովէ՝ որ աւետարանը քարոզեցին
ձեզի Հոգւով Սրբով որ երկինքէն իջեալ է
ցաւ։ Որ ան բաներուն՝ հրեշտակները կը
ցանկան ակնկատոյց նայիլ։
13 Պատսի ձեր միտքերուն մէջը գօտեպատ՝
սրթիռն կեցած, կատարեալ յուսացէք
ան ձեր վրայ Հասնելու շնորհացը՝ Յիսուս
14 Քրիստոսի յայտնուելու առնիւ։ Հնազանդ
զաւակներու պէս, Չէ՛ Թէ ձեր ապերամբ
առնիւեին՝ առջի ցանկութիւններովը վարուի
15 լով։ Հապա ձեզ կանչող Սուրբին պէս՝ դուք
ալ սուրբ եղէք ձեր բոլոր վարմունքներուն մէջ։
16 Ինչու որ գրուած է Թէ Սուրբ եղէք, քանի

= Դաւիթ։ ֆ։ 33։
ե ֆ Յակոբ։ Ա։ 41։ 45։
ը Մատ։ Ա։ 15։
է Հռոմ։ Ա։ 14։
= Կոր։ Ի։ 32։ = Տիմ։ ֆ։ 16։
= Ընտ։ Ա։ 12։ = Գաղ։ Ա։ 8։
— = Յովհ։ ե։ 35։ Գործ։ բ։ 3։ 10։ Յայտ։ ։
ի Եփես։ ա։ 4։ Գաղ։ բ։ 9։
ր Հռոմ։ ը։ 29։ Ա։ ։
ր Եբր։ Ա։ 2։
ը Հռոմ։ ա։ 7։ բ Գործ։ ։ 21։
բ Կոր։ ա։ 3։ Ե։ ֆ։ ։ 3։
ը Տիտ։ ֆ։ 5։
թ Յովհ։ ֆ։ 3։ 5։ Յակ։ ։ 18։
ժ = Կոր։ Ա։ 20։ = Թես։ ֆ։ 13։ Գաղ։ ։ 18։
ի Գաղ։ ե։ 4։
լ Կաղ։ ։ 5։ բ Տիտ։ ֆ։ 8։
խ Յովհ։ Ա։ 22։ 29։ Ա։ 11։ 12։ 13։
Յակ։ ։ 1։
Մատ։ ։ 7։ բ Գործ։ ։ 18։
Կոր։ ը։ 10։ Գաղ։ ֆ։ 13։
բ Կոր։ ֆ։ 17։ Գաղ։ ։ 10։
Եբր։ Յ։ 13։ 40։
= Գործ։ բ։ 4։
Ես։ Ի։ 20։ Գործ։ Ը։ 15։ Ա։ ։ Ես։ ։ 19։
Ես։ ։ 21։
Յով։ Իր։ ։ Ես։ ։ Ես։ ։ 3։ Ես։ ։ 7։ Ես։ ։ 12

17 Եւ առաք եմ՝ եւ թէ որ Հայր կը կոչէք անձ-
կա՛ որ առանց աչառութեան կը դատէ ամէն
մէկուն գործքին համեմատ, ապրեցէ՛ք ձեր
ՙպանդխտութեան ժամանակը վախով անցու-
18 ցէք, գիտնալով որ ՚ոչ ա՛զ չէ թէ ապականա-
ցու արծաթով կամ ոսկիով ՚փրկուեցաք ձեր
հայրերէն աւանդուած ունայն ճամբաներէն,
19 ՚Հապա Քրիստոսի պատուական արիւնովը՝
20 ՚որպէս թէ ամխիթ ու անարատ գառի մը. ՚Որ
առաջուց ճանչցուած էր աշխարհս սկիզբէն
առաք, ՚ու յետին ատեններուը յայտնուեցաւ
21 ձեզի համար, Որ անոր միջոցովը Աստուծոյ
հաւատացէք, որ զանիկա մեռելներէն յա-
րուցց, ՚ու անոր փառաւորութիւն տուաւ. որ
ձեր հաւատքը ու յոյսը Աստուծոյ վրայ ըլլայ։
22 ՚Ձեր անձերը մաքրելով հոգիին միջոցովը՝
ճշմարտութեանը հնազանդելով, ՚ներդպրաք-
րութեան մէջ անկեղծ բլլալով, սիրէ պատով
23 մէկզմէկ պինա սիրեցէ՛ք. ՚Ընչուն ծնած ըլ-
լալով՝ չէ թէ ապականացու սերմէն, հապա
անապականացուէն Աստուծոյ կենդանի ու
24 յաւիտենական խօսքովը։ ՚Վասն զի ամէն
մարմին խոտ պէս է, և մարդուն բոլոր փա-
ռաւորութիւնը՝ խոտի ծաղիկի պէս. խոտը կը
25 չորնայ ու անոր ծաղիկը կը թափթփի. ՚Բայց
Տէրոջը խօսքը յաւիտեան կը մնայ. Հայտնին
է ան խօսքը որ աւետարանուեցաւ ձեզի քա-
րոզուեցաւ։

Գլ. Բ

1 Կը թողուք բոլոր չարութիւնը ու ամէն նենգութիւն ու կեղծաւորութիւն ու նախանձ ու ամէն չարախօսութիւն, 2 ՚Ինչպէս ծնանկաց պէս ՚բանական անխարդախ կաթին փափաքեցէ՛ք, որ անով 3 մեծնաք [միևնոյն փրկութիւնը], ՚Թէ որ Տէրը 4 չը քաղցը ըլլալուն համը առիք. Որուն մե-
նելով ան կենդանի վէմին, ՚որ թէպէտ մարդոցմէ անարդուած է, բայց Աստուծմէ 5 ընտրուած ու պատուական է, ՚Դուք ալ կեն-
դանի քարերու պէս շինուիք ՚Հոգևոր տա-
ճար մը, հասր քահանայութիւն մը, ՚Քհնա-
կան Քրիստոսի ձեռքովը Աստուծոյ հաճելի ի-
6 նչ. Գրի պատարագներ մատուցանելու. Որով-
հետև դիրքին մէջն ալ կայ թէ ՚Ահա Սիոնի
մէջ կը դնեմ՝ ընտրեալ, պատուական անկիւնի վէմ մը կը
դնեմ՝ և ով որ անոր հաւատայ՝ բնաւ պիտի
7 չամչնայ։ Ուստի ձեզի հաւատացեալներուդ պատուական է ան, բայց անհաւատներուն՝ ան քարը որ չշինողները անարգեցին, անկիւ-
8 նակիւնին գլուխը եղաւ. ՚Եւ դիրման վէմ ու գայթակղութեան քար ՚անոնց՝ որ չհաւա-
տալով խօսքին կը գայթակղին, ՚որուն ան-
9 մնուած ալ էին։ ՚Բայց դուք ընտիր ցեղ մըն էք, ՚Թագաւորական քահանայութիւն, հասր ազգ, ՚անժխտական ժողովուրդ մը, որ քարոզէք անոր առաքինութիւնները, ՙոր ձեզ
10 խաւարէն իր սքանչելի լոյսին կանչեց. ՚Որ առաջ մը ժողովուրդ չէիք, բայց հիմա Աս-
տուծոյ ժողովուրդն էք. որ առանց ողորմու-
թիւն ունենալու էիք, բայց հիմա ողորմութիւն գտաք։
11 Սիրելիներ, կ՚աղաչեմ ՚պանդուխտներու և օտարականներու պէս ՚մեղքի կեցէք մարմ-
նաւոր ցանկութիւններէն, ՙոր հոգիին դէմ կը
12 պատերազմին, ՚Ձեր վարմունքը հեթանո-
սաց մէջ բարի պահելով, որ ինչ բանով որ ձեզ չարաչարեն պիտի կրնան, ՚ձեր բա-
րի գործքերը տեսնելով՝ փառաւորեն զԱս-
13 տուած յաղագս Տէրոջ օրը. ՙԱստուծոյ հնազանդեցէք ամէն մարդկային ստեղծուածոց Տէրոջը համար, թէ թագաւորին՝ վերնագոյն
14 մեկուս մը պէս. թէ կառավարիչներուն՝ անոր կողմէն խրկուածներու պէս՝ ՚չարագործներուն պատժելու Եւ բարեգործները գովելու հա-

---

ա Բ Օբ. ժ. 17. Գործ. ժ. 34. Հռոմ. բ. 11։
բ Կոր. ե. 1. Փիլ. բ. 18. Եբր. ժբ. 23։
գ Բ Կոր. ե. 6. Եբր. ժ. 32. Գաղ. բ. 11։
դ Կոր. ը. 20. ե. 23։
ե Եզեկ. ի. 18. Գաղ. գ. 3։
զ Գործ. ժ. 38. Եփես. ա. 1. Եբր. ի. 18. Յայտ. ե. 9։
է Գործ. ժե. 9. Փիլ. գ. 3։
ը Հռոմ. ը. 17. Գաղ. դ. 19. Յայտ. ի. 14։
թ Ա Կոր. ժե. 49. Փիլ. գ. 21. Կող. գ. 4. Ա Յովհ. գ. 2։
ժ Ա Կոր. ժե. 42. Եբր. ժա. 37։
ժա Ա Կոր. ժե. 43. Կող. գ. 4։
ժբ Ա Կոր. ժե. 44. Յովհ. գ. 6։
ժգ Ծն. բ. 7. Յոբ. ժ. 8. Ժող. բ. 7։
ժդ Ծն. բ. 9. Եզեկ. իզ. 3. Յայտ. բ. 7։
ժե Ծն. գ. 15. Ես. ծ. 13. Ա Կոր. ժե. 49. Յայտ. ժբ. 5։
ժզ Ես. խ. 6. Մատ. ի. 18. Յովհ. ժե. 2. Գործ. ա. 9. Եբր. է. 25. Յակ. դ. 8։
ժէ Ես. խ. 7. Մատ. ի. 18. Յովհ. ժե. 2. Գործ. ա. 9. Եբր. է. 25. Յակ. դ. 8։
ժը Ես. խ. 8. Մատ. ի. 18. Յովհ. ժե. 2. Գործ. ա. 9. Եբր. է. 25. Յակ. դ. 8։
ժթ Ես. խ. 9. Մատ. ի. 18. Յովհ. ժե. 2. Գործ. ա. 9. Եբր. է. 25. Յակ. դ. 8։
ի Ես. խ. 10. Մատ. ի. 18. Յովհ. ժե. 2. Գործ. ա. 9. Եբր. է. 25. Յակ. դ. 8։
իա Ես. խ. 11. Մատ. ի. 18. Յովհ. ժե. 2. Գործ. ա. 9. Եբր. է. 25. Յակ. դ. 8։
իբ Ես. խ. 12. Մատ. ի. 18. Յովհ. ժե. 2. Գործ. ա. 9. Եբր. է. 25. Յակ. դ. 8։
իգ Ես. խ. 13. Մատ. ի. 18. Յովհ. ժե. 2. Գործ. ա. 9. Եբր. է. 25. Յակ. դ. 8։
իդ Ես. խ. 14. Մատ. ի. 18. Յովհ. ժե. 2. Գործ. ա. 9. Եբր. է. 25. Յակ. դ. 8։
իե Ես. խ. 15. Մատ. ի. 18. Յովհ. ժե. 2. Գործ. ա. 9. Եբր. է. 25. Յակ. դ. 8։
իզ Ես. խ. 16. Մատ. ի. 18. Յովհ. ժե. 2. Գործ. ա. 9. Եբր. է. 25. Յակ. դ. 8։
իէ Ես. խ. 17. Մատ. ի. 18. Յովհ. ժե. 2. Գործ. ա. 9. Եբր. է. 25. Յակ. դ. 8։
իը Ես. խ. 18. Մատ. ի. 18. Յովհ. ժե. 2. Գործ. ա. 9. Եբր. է. 25. Յակ. դ. 8։
իթ Ես. խ. 19. Մատ. ի. 18. Յովհ. ժե. 2. Գործ. ա. 9. Եբր. է. 25. Յակ. դ. 8։
իժ Ես. խ. 20. Մատ. ի. 18. Յովհ. ժե. 2. Գործ. ա. 9. Եբր. է. 25. Յակ. դ. 8։
իժա Ես. խ. 21. Մատ. ի. 18. Յովհ. ժե. 2. Գործ. ա. 9. Եբր. է. 25. Յակ. դ. 8։
իժբ Ես. խ. 22. Մատ. ի. 18. Յովհ. ժե. 2. Գործ. ա. 9. Եբր. է. 25. Յակ. դ. 8։
իժգ Ես. խ. 23. Մատ. ի. 18. Յովհ. ժե. 2. Գործ. ա. 9. Եբր. է. 25. Յակ. դ. 8։
իժդ Ես. խ. 24. Հռոմ. բ. 33։
իժե Հռոմ. ը. 33։
իժզ Եզ. բ. 10. Հռոմ. բ. 33. Ա Կոր. ժե. 42. Գաղ. դ. 11։
իժէ Ա Կոր. ժե. 43. Կող. գ. 4։
իժը Ա Կոր. ժե. 44. Յովհ. գ. 6։
իժթ Ա Կոր. ժե. 45. Գործ. դ. 11։
իի Ա Կոր. ժե. 46. Գործ. ժգ. 14։
իիա Ա Կոր. ժե. 47. Գործ. ժե. 16։
իիբ Ա Կոր. ժե. 48. Գործ. ժե. 17։
իիգ Ա Կոր. ժե. 49. Գործ. ժե. 18։
իիդ Ա Կոր. ժե. 50. Գործ. ժե. 19։
իիե Ա Կոր. ժե. 51. Գործ. ժե. 20։
իիզ Ա Կոր. ժե. 52. Գործ. ժե. 21։
իիէ Ա Կոր. ժե. 53. Գործ. ժե. 22։
իիը Ա Կոր. ժե. 54. Գործ. ժե. 23։
իիթ Ա Կոր. ժե. 55. Գործ. ժե. 24։
իիժ Ա Կոր. ժե. 56. Գործ. ժե. 25։
իիժա Ա Կոր. ժե. 57. Գործ. ժե. 26։
իիժբ Ա Կոր. ժե. 58. Գործ. ժե. 27։
իիժգ Ա Կոր. ժե. 59. Գործ. ժե. 28։
իիժդ Ա Կոր. ժե. 60. Գործ. ժե. 29։
իիժե Ա Կոր. ժե. 61. Գործ. ժե. 30։
իիժզ Ա Կոր. ժե. 62. Գործ. ժե. 31։
իիժէ Ա Կոր. ժե. 63. Գործ. ժե. 32։
իիժը Ա Կոր. ժե. 64. Գործ. ժե. 33։
իիժթ Ա Կոր. ժե. 65. Գործ. ժե. 34։
իիի Ա Կոր. ժե. 66. Գործ. ժե. 35։
իիիա Ա Կոր. ժե. 67. Գործ. ժե. 36։
իիիբ Ա Կոր. ժե. 68. Գործ. ժե. 37։
իիիգ Ա Կոր. ժե. 69. Գործ. ժե. 38։
իիիդ Ա Կոր. ժե. 70. Գործ. ժե. 39։
իիիե Ա Կոր. ժե. 71. Գործ. ժե. 40։
իիիզ Ա Կոր. ժե. 72. Գործ. ժե. 41։
իիիէ Ա Կոր. ժե. 73. Գործ. ժե. 42։
իիիը Ա Կոր. ժե. 74. Գործ. ժե. 43։
իիիթ Ա Կոր. ժե. 75. Գործ. ժե. 44։
իիիժ Ա Կոր. ժե. 76. Գործ. ժե. 45։
իիիժա Ա Կոր. ժե. 77. Գործ. ժե. 46։
իիիժբ Ա Կոր. ժե. 78. Գործ. ժե. 47։
իիիժգ Ա Կոր. ժե. 79. Գործ. ժե. 48։
իիիժդ Ա Կոր. ժե. 80. Գործ. ժե. 49։
իիիժե Ա Կոր. ժե. 81. Գործ. ժե. 50։
իիիժզ Ա Կոր. ժե. 82. Գործ. ժե. 51։
իիիժէ Ա Կոր. ժե. 83. Գործ. ժե. 52։
իիիժը Ա Կոր. ժե. 84. Գործ. ժե. 53։
իիիժթ Ա Կոր. ժե. 85. Գործ. ժե. 54։
իիիի Ա Կոր. ժե. 86. Գործ. ժե. 55։
իիիիա Ա Կոր. ժե. 87. Գործ. ժե. 56։
իիիիբ Ա Կոր. ժե. 88. Գործ. ժե. 57։
իիիիգ Ա Կոր. ժե. 89. Գործ. ժե. 58։
իիիիդ Ա Կոր. ժե. 90. Գործ. ժե. 59։
իիիիե Ա Կոր. ժե. 91. Գործ. ժե. 60։
իիիիզ Ա Կոր. ժե. 92. Գործ. ժե. 61։
իիիիէ Ա Կոր. ժե. 93. Գործ. ժե. 62։
իիիիը Ա Կոր. ժե. 94. Գործ. ժե. 63։
իիիիթ Ա Կոր. ժե. 95. Գործ. ժե. 64։
իիիիժ Ա Կոր. ժե. 96. Գործ. ժե. 65։
իիիիժա Ա Կոր. ժե. 97. Գործ. ժե. 66։
իիիիժբ Ա Կոր. ժե. 98. Գործ. ժե. 67։
իիիիժգ Ա Կոր. ժե. 99. Գործ. ժե. 68։
իիիիժդ Ա Կոր. ժե. 100. Գործ. ժե. 69։

15 մար։ [ի]նչու որ Աստուծոյ կամքը ասոնկ է, [զ]որ բարեգործ ըլլալով անխելք մարդոց ան[ը]
16 գիտութիւնը պապանձեցնէք. [ը]պատիւ պէս ըլլալով, և չի թէ չէր պատուհասիները չա[թ]թեան ծածկոցի մը պէս գործածելով,
17 [զ]հապա Աստուծոյ ծառաներու պէս. [թ]ամէնը պատուհասէք. [ի]նդրայարութիւնը սիրեցէք. [Աս]տուծմէ վախցէք. թագաւորը պատուհասէք։
18 [Ա]ստուածները ամէն բանի մէջ վախով հնա[զան]դեցէք ըլլան նրբին տէրերուն, չի թէ միայն բարեպաշտերուն ու հեզերուն, հապա ժան[ր]
19 տարտուածներուն ալ։ Քանի ան [ի]նքնիր մին է, թէ որ մէկը ան Աստուած ունենալով խղճմ[տ]մունքովը անիրաւ տանջ կրած վշտերուն
20 համբերելու ըլլայ, [վ]ասն զի ի՞նչ գոհու[թ]իւն կ'ըլլայ յանի, թէ որ մեղք գործելով ձե[ռ]ակ ու համբերէք. հապա թէ որ բարիք գործելով չարչարուիք ու համբերէք, ասիկա
21 Աստուծոյ քովը շնորհք մին է. [ի]գանդի դուք ան բանին համար կանչուեցաք, [ո]ր Քրիստոս ալ ձեզի համար չարչարուեցաւ, [ո]ւ ձեզի օրինակ թողուց՝ որ իր հետքերուն հետևիք.
22 [Ո]ր ինքը մեղք մը չգործեց, ու իր բերնին մէջ
23 նենգութիւն մը չգտնուեցաւ. [Ո]ր կը նախա[տ]ուէր, և փոխարէնը չէր նախատեր. կը չարչարուէր, ու սպառնալիք չէր ընէր. [հ]ապա ին[ք]նիչքը արդարութեամբ դատողին կը յանձ[ն]
24 նէր. [Ո]ր մեր մեղքերը իր մարմինովը խաչա[փ]այտին վրայ վերցուց, [ո]ր մենք մեղքերուն ապատութեա, ու արդարութեան համար ապ[ր]ելնք. [ո]րուն վիրքովը դուք բժշկուեցաք.
25 [Ի]նչու որ մոլորեալ ոչխարներու պէս էիք, [ե]րայց հիմա ձեր հոգիներուն Հովիւին ու Տեսուչին դարձաք։

ԳԼ. Գ

1 Կը տրիտղէն կիներուն ու էրիկներուն ունեցած փոխ[ա]դարձ պարագաներին։ 8 կը յորդորի ամէն մարդիկ միաբանութեան և սէր ունենալու. 14 և հալածանաց համբերելու. 19 կը ծանուցանի Քրիստոսի յայտնած բարերարութիւնը հին աշխարհին։

1 [Ն]միատեսակ [կ]իներն էրիկներուն հնազանդ ըլլան իրենց էրիկներուն, որ եթէ անոնք խօսքին
2 հնազանդ չըլլան ալ, [ա]ռանց խօսքի [շ]ահուին կիներուն վարմունքովը, [ը]նտեսով ձեր
3 երկիւղած պահկտա վարքը. [ո]ր իրենց զար[դ]արանքը չըլլայ դրսէն մազերու հիւսուածք[ը] նեթով և ականներու շաքելով կամ շքեղ հան[ե]
4 գլխնեղով հագնելով. [հ]ապա պատին ծածուկ մարդը՝ անեղծութեամբ հեզ ու հանդարտ հոգիին [ը]ստ [ը]նչ, որ Աստուծոյ առջևը
5 խիստ պատուական է. [ինչու] որ առնէօք առաջ կինէրնէրը՝ որ իրենց յոյսը Աստուծոյ վրայ դրած էին, անձնէրնին պահկա կը զարդարէին
6 իրենց էրիկներուն հնազանդ ըլլալով. [ինչպէս] որ Սառա հնազանդ էր Աբրահամին, [և] զա[նկ] տէր կը կոչէր. որ դուք բարեգործ ըլ[ը]լալով ու մէկ երկիւղ մը չվախնալով՝ անոր զաւակները կ'ըլլաք։
7 [Ե]նմանապէս էրիկները խոհեմութեամբ ա[ն]ոնց հետ բնակին, [ա]կար անօթի պէս պա[տ]իւ տալով կինէրնէրուն իբրև կենաց շնորհ[ք]ին ժառանգ ակիցներ, [ո]ր ձեր աղօթքնե[ր]ուն պատկէք չըլլայ։
8 Վերջապէս [ա]մէնդիդ մէկ միտքի վրայ ըլլաք, կարեկից, հեզսրտաբար, [ո]գորմած --
9 [ը]թացողարարոյ։ [Չ]ըլլայ որ չարութեան փո[խ]արէն չարութիւն տատուցանէք, կամ նա[խ]ատինայ փոխարէն նախատինք. այլ ընդհակառակն օրհնեցէք, գիտնալով որ ան բա[ն]ին համար կանչուեցաք, [ո]ր օրհնութիւն
10 ժառանգէք. [Վ]ասն զի ան որ կ'ուզէ կեան[ք]ը սիրել ու բարի օրեր տեսնել, [ի]ր լեզուն չեղ զատ բնցրնէ չարութենէն ու իր շրթունք[ը]
11 չերբ՝ նենգութիւն խօսելէն. [Չ]արութենէ հա[ռ]չալ ու բարութիւն ընէ, [խ]աղաղութիւն
12 փնտռէ և անոր հետևէն երթայ. [ինչու որ Տէ]ր[ոջ] աչքերը արդարներուն վրայ են, [ու] իր ականջները՝ անոնց աղօթքին. բայց Տէրոջը
13 երեսը չարագործներուն վրայ է. [Ա]ւ ո՞վ ձեզի չարիք մը պիտի հասցնէ՝ [եթէ] որ դուք բարի[ք]
14 ին հետևող ըլլաք. [Բ]այց թէ որ արդարութեան համար չարչարուիք ալ՝ երանելի էք. և [ան]ոնց ահէն մի վախնաք ու մի չխռվիք.
15 Հապա Տէր Աստուածը սրտերնուդ մէջ սուրբ պահեցէք. և միշտ [պ]ատրաստ եղէք հեղու-

---

[ա] = Տիմոթ. ա· 5· Հռ· 12· [բ] Գաղ· ե· 1· 13· [գ] = Կոր· ե· 22· [դ] = Հռոմ· ժբ· 10· Փիլ· բ· 3· [ե] Երբ· ժգ· 1· Գէ· ա· 22· [զ] Ածխ· ժբ· 10· [է] Գէ· գ· 14· [ը] Ածխ· ժգ· 15· Փիլ· բ· 21· = Ածխ· բ· 6· [թ] Ես· ծբ· 9· Դ. ածխ· իգ· 41· Ածխ· բ· 46· բ Կոր· ե· 21· Երբ· գ· 15· [ժ] Ես· ծգ· 7· Մատ· իբ· 5· Ածխ· բ· 39· 45· 49· Երբ· ժբ· 3· [ի] Դ. ածխ· իգ· 46· [լ] Ես· ծգ· 4· 8· 6· 11· Մատ· ը· 17· [խ] = Կոր· ժգ· 21· = Թես· գ· 3· բ Տիմ· գ· 12· [ծ] Գէ· գ· 14· [կ] Ածխ· ժգ· 15· Բ Կոր· ե· 21· Երբ· գ· 15· [հ] Ես· ծգ· 7· Մատ· իբ· 5· Ածխ· բ· 39· Ածխ· բ· 46· բ Կոր· ե· 21· [ձ] = Կոր· ե· 22· [ղ] Մատ· ժբ· 25· = Թես· գ· 4· [ճ] Տ[իտ] Ածխ· իբր· 8· Մատ· ը· 25· 24· [մ] Հռոմ· ժբ· 16· [յ] Ես· ծգ· 7· Մատ· իբ· 34· [ն] = Կոր· ժգ· 34· Երբ· ժգ· 1· Գէ· ե· 17· [շ] Կոր· գ· 12· Երբ· ժգ· 1· Գէ· գ· 12· [ո] Ածխ· ժբ· 18· [չ] Ես· ծգ· 4· 8· 6· 11· Մատ· ը· 17· [պ] Ածխ· ժբ· 18· ժգ· 19· Երբ· ժբ· 14· [ջ] Ածխ· բ· 31· Ածխ· ե· 16· [ռ] Ածխ· ժգ· 7· Հբ· ա· Ածխ· բ· 28· [ս] Մատ· ե· 10· 11· 12· Գէ· բ· 19· գ· 14· Ածխ· ա· 18· [վ] Ես· ծբ· 18· 13· Երբ· ա· 8· Ածխ· ժգ· 1· 27· [տ] Աշխ· 46· Գոր· գ· 8· Կոր· գ· 6· բ Տիմ· բ· 22·

թեամբ ու երկիւղածութեամբ պատասխան տալու ամէնուն որ ձեր ունեցած յոյսին պատ-
16 ճառը ձեզի կը տարցընեն. եւ դարի խղճմ-տանք ունենաք, որ ինչ բանով որ ձեզ կը բամբասեն իբրեւ չարագործներ, ամօթով մնան անոնք՝ որ Քրիստոսով եղած ձեր բարի վար-
17 մունքը կը պախարակեն։ Ինչու որ աւելի աղէկ է բարեգործութիւն ընելով չարչարուիլ՝ թէ որ Աստուծոյ կամքը այն ըլլայ, քան թէ
18 չարագործութիւն ընելով։ Վասն զի Քրիստոս ալ մեղքի համար մէկ անգամ չարչարուեցաւ, Արդարը անարդարներուն վրայ, որ մեզ Աստուծոյ մօտեցընէ. որ թէպէտ մեռաւ՝ մար-
19 մնով, բայց կենդանի եղաւ հոգիով. Որով ու բանտի մէջ եղած հոգիներուն ալ գնաց ու քա-
20 րոզեց. Որոնք առաջ մը ապստամբ էին, երբ որ Աստուծոյ երկայնամտութիւնը կը համբերէր օրերը՝ Նոյի օրերը, երբոր տապանը կը շինուէր, որուն մէջը քիչ անձինք՝ այսինքն ութը հոգի
21 ջուրէն ազատեցան։ Որ մեզ ալ ան օրինակին պէս մկրտութիւնը հիմա կ'ազատընէ, (չէ թէ մարմնին ազտը մեկդի ձգելը, հապա բարի խղճմտանքին փափկութիւնը առ Աստուած,) Յիսուս Քրիստոսի յարութիւնովը.
22 Որ անիկա երկինք գացած՝ Աստուծոյ աջ կողմն է՝ հրեշտակները ու իշխանութիւնները և զօրութիւնները իրեն հնազանդելով։

Գ Լ · Դ

1 Կը յորդորի քրիստոնեաները մեզքի հրաժարելու։ Քրիստոսի օրինակը։ և ապերախի վերջը որ նմանուցաւ վշոյ ն։ 18 և կը ցիրուցան եղածներէ վշոյվ։

1 Ուստի՝ Քրիստոս որ մեզի համար չարչարուեցաւ մարմնով, դուք ալ նոյն միտքով զինուեցէք. Վասն զի ան որ մարմնով չարչարուի-
2 ցաւ, մեղքէն դադարած է։ Որ ալ չէ թէ մարդոց ցանկութիւններուն պէս՝ հապա Աստուծոյ կամքին պէս մարմնին մէջ
3 մնացած ատենը։ Ինչու որ հերիք է մեզի կեցած անցեալ ժամանակը, որուն մէջ հեթանոսներուն կամքը կատարեցինք, ու գիտե-
թիւններով, ցանկութիւններով, գինեմոլու-
թիւններով, անառակութիւններով, արբեցու-
թիւններով ու անօրէն կռապաշտութիւններով
4 վարուելնէն։ Ու ասոր բանին կը զարմանան՝ որ դուք նոյն չափազանց անառակութեան մէջ ընդ նիստ չէք վազեր, ու հայհոյութիւն կը-
5 նեն։ Որոնք պատասխան պիտի տան անոր՝ որ պատրաստ է դատել կենդանիները ու
6 մեռելները։ Քանզի ասոր համար մեռելներուն ալ աւետարան քարոզուեցաւ, որ դատուին մարդոց կողմանէ մարմնով, ու կեն-դանի լրան Աստուծոյ կողմանէ հոգիով։
7 Վախճան ամէն բաներուն մօտեցեր է. Ուստի զգաստ եղէք ու աղօթքի մէջ արթնն-
8 կեցէք։ Եւ ամէն բանէն առաջ իրարու հետ սիրասից սէր ունեցէք. Քանզի սէրը մեղաց բազմութիւնը կը ծածկէ։ Իրարու հիւրասի-
9 րութիւն ցուցուցէք առանց տրտունջ ընելու։
10 Ամէն մէկը ինչ տեսակ շնորհք որ առաւ, այնպէս իրարու մատակարարեցէք Աստուծոյ գանազան շնորհացը պարսի պէս։
11 Որ խօսի՝ թէ որ մէկը խօսի, Աստուծոյ պատգամներուն պէս նէ. Որ մէկը մատակարարութիւն ընէ, որպէս թէ Աստուծոյ շնորհած զօրութենէն նէ. Որ ամէն բանի մէջ Աստուած փառաւորուի Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը. Որուն փառք և զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։
12 Սիրելիներ, օտար բան մի սեպէք ան նեղութիւն բորբոքը, որ ձեզ փորձելու համար կ'ըլլայ, որպէս թէ օտար բան մը ձեզի հանդի-
13 պած է. Հապա ուրախ եղէք՝ Քրիստոսի որ Քրիստոսի չարչարանքներուն հաղորդ եղած էք, որ անոր փառքին յայտնուելու ատենն ալ ցընծ-
14 ծալեամբ ուրախանաք. Թէ որ Քրիստոսի անուանը համար նախատուիք, երանելի էք. Քանզի որ փառաց [և զօրութեան] և Աստուծոյ Հոգին ձեր վրայ հանգչած է. Անիկա անոնց կողմանէ կը հայհոյուի անիկա, բայց
15 ձեր կողմանէ կը փառաւորուի։ Զըլլայ որ ձեզմէ մէկը չարչարուի իբրև մարդասպան, կամ գող, կամ չարագործ, Կամ իբրև ուրիշ
16 չին բաներն խառնուող. Բայց թէ որ Քրիստոսեայ՝ թող չամչնայ. Հապա աս

17 մասին Թող Աստուծոյ փառք տայ։ Քանզի ժամանակ է որ դատաստանը Աստուծոյ առնէ սկսի. եւ թէ որ առաջ մեզմէ կը սկսի, ո՞ւր պա անոնց վերջը ի՞նչ պիտի ըլլայ՝ որոնք Աստուծոյ աւետարանին չեն հնազանդիր։ 18 Եւ թէ որ արդարը դժուարաւ կը փրկուի, հապա ամբարիշտը ու մեղաւորը ո՞ւր պիտի դադրի։ 19 Ուստի անոնք որ Աստուծոյ կամացը համեմաձայն կը չարչարուին, բարիք գործելով՝ իրենց հոգիները Թող ի՛նչ յանձնեն՝ իբրեւ հաւատարիմ Ստեղծողին։

ԳԼ. Ե

1 Կը յորդորէ երէցները որ իրենց հօտերը արածեն. 5 երիտասարդները որ հնազանդ ըլլան. եւ ամենուն կը պատուիրէ որ պարկեշտ. արթուն եւ հաւատքի մէջ հաստատուն ըլլան. 9 եւ սփոփէ գիմ գնեն իրենց հալածուիրը նեղ Աստուածին։

1 Ձեր մէջը եղող երէցներուն կ՚ապաւինի՛ ես՝ ես անոնց պէս երէց ըլլալով, ու Քրիստոսի չարչարանացը վկայ, եւ յայտնուելու Հանդերձ 2 ձեզ փառքին մասնակից։ Աստուծոյ հօտը որ ձեր մէջն է՝ արածեցէք, վերահսկուղ ըլլալով՝ ոչ թէ ակամայ՝ հապա կամաւ, ոչ թէ անարդ շահասիրութեամբ՝ հապա յօժարու- 3 թեամբ, ոչ թէ վիճակներուն վրայ իշխելով՝ հապա հօտին օրինակ ըլլալով։ 4 Եւ հովապետին երեւցած ատենը փառաց անթառամ պսակ պիտի ընդունիք։

5 Նմանապէս դուք, երիտասարդներ, հնազանդեցէք ծերերուն։ Եւ համեստքդ իրարու

Հնազանդեցէք՝ խոնարհութիւն հագէք։ Ինչու որ Աստուած ամբարտաւաններուն հակառակ կ՚ընայ, բայց խոնարհներուն չը- 6 նայիր։ Նայիր կոր ատոր Աստուծոյ հզօր ձեռքին տակը խոնարհեցէք, որ ձեզ ժամանակին 7 բարձրացնէ։ Ձեր ամէն հոգը անոր ձգեցէք, վասն զի անիկա ձեզի համար կը հոգայ։

8 Արթուն կեցէք, հսկեցէք, Ինչու որ ձեր հակառակորդը Սատանան մռնչող առիւծի պէս կը պտրտի, ու կը փնտռէ թէ ով կլլէ։ 9 Որուն դէմ կեցէք հաստատուած, գիտնալով որ ձեր եղբայրներն ալ աշխարհի մէջ նոյն չարչարանքները կը կրեն։

10 Եւ բոլոր շնորհաց Աստուածը՝ որ մեզ իր յաւիտենական փառքին կանչեց Քրիստոս Յիսուսի ձեռքով, Թող ինք մի առեն նեզութիւն կրելնէդ ետքը, ինքը ձեզ կատարեալ ընէ, 11 հաստատէ, զօրացընէ ու հիմնէ։ Իրեն փառք եւ զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

12 Սիղուանոս հաւատարիմ եղբօրը ձեռքով՝ (ինչպէս ես կը կարծեմ,) համառօտ մը ձեզի գրեցի, յորդորելով ու վկայելով Թէ սա է Աստուծոյ ճշմարիտ շնորհքը, որուն մէ- 13 ջը հաստատ կեցէք էք։ Բաբելոնի մէջ եղած ընտրեալ որ ձեզի հետ ընտրուած է, ու Մարկոս որդիս ալ։ Իրարու սուրբ համբոյրով։ Խաղաղութիւն ձեր ամենուն հետ որ Քրիստոս Յիսուսի մէջ էք։ Ամէն։

ր Նահ. ժ. 12։ Եբեմ. մե. 20։ Խթ. 12։ Եզեկ. Թ. 6։ Մատ. գ. 5։
ղ Դատ. խգ. 31։
ո Դատ. ժ. 12։ 14։
ի Ընդ. ժա. 31։
Դատ. խգ. 31։
ժ Ել. ը. 5։ Դատ. խգ. 40։ ր Տիմ. ա. 12։
Դատ. խգ. 45։
Դտր. ա. 8։ 22։
ե. 32։ ժ. 29։
ը Հռոմ. ը. 17։ 18։
Ցայտ. ա. 8։
ի Ցոփ. խա. 15։ 16։ 17։ Դտր. ի. 22։
ա Կտր. Թ. 17։
ե Տիմ. գ. 3։ 8։
Տիտ. ա. 7։
ղ Ել. ը. 12։ Հգ. 2։
Եզեկ. լգ. 4։
Մատ. ի. 23։ 26։
ր Կտր. ա. 23։
ը Փիլ. գ. 17։ ր Թես. գ. 9։ ա Տիմ. գ. 7։
ի Երր. ժգ. 20։
ժ Գղ. ա. 4։
ա Կտր. Թ. 22։ ր Տիմ. գ. 8։ Ցոփ. ա. 12։
ե Հռոմ. ժր. 10։
Եփես. ե. 21։ Փիլ. ր. 3։
ի Ցոփ. գ. 6։
ժ Ես. ծէ. 15։ կչ. 8։
Ցոփ. գ. 7։
ղ Գտր. ժգ. 21։ ա Թես. գ. 3։ ր Տիմ. գ. 12։ Գղ. գ. 11։ Ցայտ. ա. 6։
Ցոփ. գ. 10։
Ցայտ. լե. 5։ Ծէ. 22։ Մատ. գ. 22։ Դատ. ժր. 11։ 22։ Փիլ. գ. 6։ Երր. ժգ. 2։
Դատ. խա. 34։ 36։ Թես. ե. 6։
Գղ. գ. 7։
Ցոփ. ա. 7։ ր. 21։ Դատ. խր. 31։ Ցայտ. ժր. 12։
Ցոփ. գ. 7։
Գտր. ժգ. 21։ Թես. գ. 3։ ր Տիմ. գ. 12։ Գղ. գ. 11։ Ցայտ. ա. 6։
ա Կտր. ա. 19։
Երր. ժգ. 22։
Գտր. ի. 22։ Կտր. ժե. 1։ ր Գես. ա. 12։
Գտր. ժր. 12։ 22։
Հռոմ. ժգ. 16։
Կտր. ժգ. 20։ ր Կտր. ժգ. 12։ Թես. ե. 26։
Եփես. ը. 32։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Առաքեալը Հաւատացեալ քրիստոնեաներուը Աստուծոյ շնորհքը ու խաղաղութիւնը կը մաղթէ։ 3 Կ՚օրհնէ Աստուած, որ իր մեծ գթութենէն կոչեց Հաւատացեալները յուսալու կենդանի յոյսի մը համար, որ կը պահուի երկինքը։ 13 Զգուշացնելով զանոնք ամէն տեսակ չարութենէ, կը յորդորէ զանոնք սուրբ կենցաղավարութեան։

1 Ես՝ Պետրոս, Յիսուս Քրիստոսի ծառայ եւ առաքեալ, կը գրեմ ընտրեալներուն, որ պանդխտութեան մէջ են Պոնտոսի, Գաղատիոյ, Կապադովկիոյ, Ասիոյ եւ Բիւթանիոյ մէջ ցրուած,
2 որոնք ըստ Հօր Աստուծոյ նախագիտութեան սրբացան Հոգիին միջոցով՝ հնազանդելու եւ Յիսուս Քրիստոսի արիւնով շաղուելու համար։ Շնորհք եւ խաղաղութիւն ձեր վրայ բազմապատկուին։
3 Օրհնեալ է մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Աստուածը եւ Հայրը, որ իր մեծ գթութեամբ մեզ նորոգեց կենդանի յոյսի համար՝ Յիսուս Քրիստոսի յարութեան միջոցով մեռելներէն,
4 ժառանգութեան համար, որ չի փճանար, չի պղտորուիր եւ չի թառամիր։ Ան պահուած է ձեզի համար երկինքը,
5 որոնք Աստուծոյ զօրութեամբ հաւատքի միջոցով պահպանուած էք փրկութեան համար, որ պատրաստ է յայտնուելու վերջին ժամանակին։
6 Ուրախ եղէք այս բանին համար, թէեւ հիմա քիչ մը ատեն տրտմութեանց մէջ էք՝ տարբեր տեսակ փորձութիւններու պատճառով,
7 որպէսզի ձեր հաւատքի ստուգութիւնը, որ կորուստի ենթակայ ոսկիէն աւելի թանկագին է, փորձուելով հրոյ միջոցով գտնուի գովութեան, փառքի եւ պատուի համար Յիսուս Քրիստոսի յայտնութեան ատեն։
8 Զանիկա չտեսած սիրեցէք, զանիկա չտեսնելով հիմա հաւատալով՝ ուրախութեամբ ցնծացէք անբացատրելի եւ փառաւոր ցնծութեամբ,
9 ստանալով հաւատքին վախճանը, այսինքն՝ հոգիներուն փրկութիւնը։
10 Այս փրկութեան մասին մարգարէները, որոնք ձեզի համար պատրաստուած շնորհքին մասին մարգարէացան, քննեցին եւ ուսումնասիրեցին,
11 քննելով թէ ո՞ր ատենի եւ ի՞նչ տեսակ ատենի կը վերաբերէր անոնց մէջ եղող Հոգին Քրիստոսի, որ կանխաւ կը վկայէր Քրիստոսի չարչարանքներուն եւ անոնցմէ ետքի փառքերուն համար։
12 Յայտնուեցաւ անոնց, որ ոչ իրենց համար, հապա ձեզի համար կը սպասարկէին այն բաները, որոնք հիմա ձեզի յայտարարուեցան անոնց կողմէ, որոնք Աստուծոյ Հոգիին միջոցով ուղարկուած՝ քարոզեցին ձեզի Աւետարանը, որուն մէջ հրեշտակները կ՚ուզեն նայիլ։
13 Ուստի ձեր միտքերուն գործունէութեան գօտին պնդելով, զգաստ եղէք եւ ամբողջովին յոյս դրէք այն շնորհքին վրայ, որ պիտի տրուի ձեզի Յիսուս Քրիստոսի յայտնութեան ատեն։
14 Իբրեւ հնազանդ զաւակներ, մի՛ նմանցուիք ձեր նախկին տգիտութեան ատեն ունեցած ձեր ցանկութիւններուն,
15 հապա ինչպէս որ ձեզ կանչողը սուրբ է, դուք ալ սուրբ եղէք ձեր բոլոր վարուելակերպին մէջ,
16 որովհետեւ գրուած է. «Սուրբ եղէք, որովհետեւ ես սուրբ եմ»։
17 Եւ եթէ հայր կը կանչէք զանիկա, որ առանց երեսպաշտութեան կը դատէ ամէն մարդու գործը իր ըրածին համեմատ, ապա ձեր պանդխտութեան ժամանակը երկիւղածութեամբ անցուցէք,
18 գիտնալով որ ոչ թէ ապականացու բաներով, արծաթով կամ ոսկիով ազատուեցաք ձեր ունայն կեցուածքէն, որ հայրերէն ժառանգած էք,
19 հապա Քրիստոսի անարատ եւ անբիծ գառնուկին թանկագին արիւնով,
20 որ նախապէս ընտրուած էր աշխարհի հիմնադրութենէն առաջ, բայց յայտնուեցաւ վերջին ժամանակներուն ձեզի համար,
21 որոնք անոր միջոցով հաւատացիք Աստուծոյ, որ զանիկա մեռելներէն յարուցանեց եւ փառք տուաւ անոր, որպէսզի ձեր հաւատքն ու յոյսը Աստուծոյ վրայ ըլլան։
22 Ձեր անձերը հնազանդութեան մէջ մաքրելով Հոգիին միջոցով, անկեղծ սիրոյ համար եղբայրասիրութեան, իրարու սիրեցէք սրտանց եռանդով,
23 վերստին ծնած էք ոչ թէ ապականացու սերմէ, հապա անապական սերմէ, Աստուծոյ կենդանի եւ յաւիտենական խօսքին միջոցով։
24 Վասն զի՝ «Ամէն մարմին խոտի պէս է, եւ անոր բոլոր փառքը խոտի ծաղկի պէս։ Խոտը չորցաւ, ծաղիկը թափեցաւ,
25 բայց Տէրոջ խօսքը յաւիտեան կը մնայ»։ Եւ այս է խօսքը, որ ձեզի քարոզուեցաւ։

ԳԼՈՒԽ Բ

1 Առաքեալը կը յորդորէ, որ հոգեւոր կերպով աճին։ 4 Կ՚ակնարկէ Քրիստոսի վրայ, որ կենդանի քարի պէս է, եւ ուրկէ կը շինուին հոգեւոր տաճարի քարերը։ 9 Ընտրեալ ազգ են անոնք, որոնք կանչուեցան լուսաւոր կեանքի։ 11 Կը յորդորէ զանոնք, որ պանդուխտի պէս ապրին։ 13 Կը յորդորէ հնազանդ ըլլալ իշխանութեան, ծառաները՝ տիրոջ, կիները՝ ամուսնոյ։ 21 Քրիստոսի օրինակը։

1 Ուստի ամէն չարութիւն, ամէն նենգութիւն, կեղծաւորութիւն, նախանձ եւ ամէն տեսակ բամբասանք մի՛ ըլլան ձեր մէջ։
2 Ինչպէս նորածին մանուկներ, ցանկացէք անխարդախ կաթը խօսքին, որպէսզի անով աճիք փրկութեան համար,
3 եթէ համտեսած էք թէ Տէրը քաղցր է։
4 Անոր մօտենալով, որ կենդանի քար է մարդոց կողմէ անարգուած, բայց Աստուծոյ առջեւ ընտրեալ եւ թանկագին,
5 դուք ալ իբրեւ կենդանի քարեր շինուեցէք հոգեւոր տաճար, սուրբ քահանայութիւն ըլլալու համար, որպէսզի Յիսուս Քրիստոսի միջոցով մատուցանէք հոգեւոր զոհեր, որոնք Աստուծոյ հաճելի ըլլան։
6 Վասն զի գրուած է Գրոց մէջ. «Ահա կը դնեմ Սիոնի մէջ ընտրեալ, թանկագին անկիւնաքար մը, եւ ով որ անոր վրայ հաւատայ, չի պիտի ամչնայ»։
7 Ուրեմն ձեզ՝ որ հաւատացեալներդ էք, թանկագին է, բայց անհաւատներուն համար՝ «Շինողներուն անարգած քարը անիկա եղաւ անկիւնի գլուխ»,
8 եւ «Գայթակղութեան քար եւ գայթակղութեան վէմ»։ Անոնք կը գայթակղին, որովհետեւ չեն հնազանդիր խօսքին, ինչպէս որ նշանակուած էին։
9 Բայց դուք ընտրեալ ազգ էք, թագաւորական քահանայութիւն, սուրբ ազգ, ժողովրդեան սեպհականութիւն, որպէսզի հռչակէք անոր առաքինութիւնները, որ ձեզ խաւարէն իր սքանչելի լոյսը կանչեց։
10 Դուք որ ժամանակին ժողովուրդ չէիք, հիմա Աստուծոյ ժողովուրդն էք, որ ողորմութիւն չէիք գտած, հիմա ողորմութիւն գտած էք։
11 Սիրելիներ, կը խնդրեմ ձեզ՝ որպէս պանդուխտներ եւ հիւրեր, զերծ մնալ մարմնաւոր ցանկութիւններէն, որոնք կռիւ կը մղեն հոգիին դէմ,
12 ձեր վարուելակերպը հեթանոսներուն մէջ բարի ունենալով, որպէսզի այն բանին համար, որ չարագործներու պէս կը դատապարտեն ձեզ, ձեր բարի գործերը տեսնելով՝ փառաւորեն Աստուած այցելութեան օրը։
13 Հնազանդ եղէք մարդկային ամէն կարգադրութեան Տիրոջ համար, թէ՛ թագաւորին, որպէս գերագոյնի,
14 թէ՛ կուսակալներուն, որպէս անոր ղրկուած, չարագործներուն պատիժ տալու եւ բարի գործողները գովելու համար։
15 Վասն զի Աստուծոյ կամքն է, որ բարի գործելով լռեցնէք անմիտ մարդոց տգիտութիւնը,
16 որպէս ազատ, եւ ոչ թէ ազատութիւնը չարութեան ծածկոց ունենալով, հապա որպէս Աստուծոյ ծառաներ։
17 Բոլորը պատուեցէք, սիրեցէք եղբայրութիւնը, Աստուծմէ վախցէք, թագաւորը պատուեցէք։
18 Ծառաներ, հնազանդ եղէք ձեր տիրոջ՝ ամէն երկիւղածութեամբ, ոչ միայն բարի եւ հեզ տիրոջ, հապա նաեւ դժուարամիտ տիրոջ։
19 Վասն զի շնորհք է, եթէ մարդ Աստուծոյ համար տրտմութիւններ կրելով՝ անիրաւ կերպով կը տառապի։
20 Վասն զի ի՞նչ փառք է, եթէ մեղանչելով՝ ծեծ կը կրէք եւ կը համբերէք. բայց եթէ բարի գործելով՝ տառապանք կը կրէք եւ կը համբերէք, Աստուծոյ առջեւ շնորհք է։
21 Վասն զի ասոր համար կանչուեցաք, որովհետեւ Քրիստոս ալ տառապեցաւ ձեզի համար, ձեզի օրինակ թողլով, որպէսզի անոր հետքերուն հետեւիք։
22 Ան մեղք չգործեց, եւ նենգութիւն չգտնուեցաւ անոր բերանին մէջ։
23 Որ երբ կը հայհոյուէր, հայհոյութեամբ չէր պատասխաներ. երբ կը տառապէր, չէր սպառնար, հապա կը յանձնէր զինքը արդար դատաստան ընողին։
24 Ան մեր մեղքերը իր մարմնին վրայ տարաւ խաչին վրայ, որպէսզի մեղքերուն համար մեռնինք եւ արդարութեան համար ապրինք։ Անոր վէրքերով բժշկուեցաք։
25 Վասն զի մոլորած ոչխարի պէս էիք, բայց հիմա դարձած էք ձեր հոգիներուն հովիւին եւ հոգատարին։

ԳԼՈՒԽ Գ

1 Կիները՝ ամուսնոյ։ 3 Ոչ թէ արտաքին զարդերով, հապա հոգիի գեղեցկութեամբ։ 7 Ամուսինները՝ կիներուն։ 8 Ամէնքը՝ միմեանց։ 9 Չարին չարով չհատուցանել։ 13 Ով կրնայ վնասել բարի գործողին։ 15 Պատրաստ ըլլալ պատասխանելու ամէն մարդու, որ հարցնէ։ 18 Քրիստոս մեռաւ մեղքերուն համար, որպէսզի մեզ Աստուծոյ մօտեցնէ։ 19 Քարոզեց հոգիներուն։

1 Նոյնպէս կիներ, հնազանդ եղէք ձեր ամուսիններուն, որպէսզի եթէ ոմանք չհնազանդին խօսքին, առանց խօսքի շահին կիներուն վարուելակերպով,
2 երբ տեսնեն ձեր սուրբ եւ երկիւղածութեամբ վարուելակերպը։
3 Ձեր զարդը թող արտաքին չըլլայ՝ հիւսած մազերով, ոսկի կրելով կամ հագուստներ հագնելով,
4 հապա թող ձեր սրտին մարդը անապական զարդով զարդարուի՝ հեզ եւ խաղաղասէր հոգիի, որ Աստուծոյ առջեւ մեծ արժէք ունի։
5 Վասն զի այսպէս ալ ժամանակին սուրբ կիները, որոնք յոյս դրած էին Աստուծոյ վրայ, կը զարդարուէին՝ հնազանդելով իրենց ամուսիններուն,
6 ինչպէս Սառան կը հնազանդէր Աբրահամին՝ անոր տէր կանչելով, որուն դուստրերը դուք եղաք, եթէ բարի գործելով՝ ոչ մէկ սարսափի կ՚ենթարկուիք։
7 Ամուսիններ, նոյնպէս ձեր կիներուն հետ ըստ գիտութեան համակեցէք, իբրեւ թոյլ անօթի, տալով անոնց պատիւ, իբրեւ նաեւ կեանքի շնորհքին համատէր, որպէսզի ձեր աղօթքները չխափանուին։
8 Վերջապէս, ամէնքդ ալ միմեանց հետ միաբանութեան մէջ եղէք, կարեկից, եղբայրասէր, գթասիրտ, խոնարհամիտ,
9 չհատուցանելով չարին չարով կամ նախատինքին նախատինքով, հապա ընդհակառակը օրհնելով, քանի որ ձեզ այս կանչուեցաք, որպէսզի օրհնութիւն ժառանգէք։
10 Վասն զի՝ «Ով որ կ՚ուզէ կեանքը սիրել եւ բարի օրեր տեսնել, թող իր լեզուն չարէն եւ շրթունքները նենգաւոր խօսքերէ զերծ պահէ,
11 թող չարէն խոյս տայ եւ բարի գործէ, թող խաղաղութիւն փնտռէ եւ հետապնդէ զանիկա,
12 որովհետեւ Տիրոջ աչքերը արդարներուն վրայ են, եւ անոր ականջները անոնց աղօթքին կը լսեն, բայց Տիրոջ երեսը չարագործներուն դէմ է»։
13 Ու ո՞վ պիտի չարչարէ ձեզ, եթէ բարի գործողներ դառնաք։
14 Բայց եթէ նաեւ արդարութեան համար տառապիք, երանելի էք դուք։ Անոնց սպառնալիքէն մի՛ վախնաք եւ մի՛ խռովիք,
15 հապա Քրիստոսը Տէր սրբացուցէք ձեր սրտերուն մէջ, եւ միշտ պատրաստ եղէք ամէն մարդու պատասխան տալու, որ ձեզմէ հարցնէ ձեր մէջ եղած յոյսին համար, բայց հեզութեամբ եւ երկիւղածութեամբ,
16 ունենալով բարի խղճմտանք, որպէսզի այն բանին համար, որ ձեզ չարագործներու պէս կը զրպարտեն, ձեր բարի վարուելակերպին նախատինք տուողները ամօթահար ըլլան։
17 Վասն զի աստուածային կամքով աւելի լաւ է բարի գործելով տառապիլ, քան թէ չարագործելով։
18 Վասն զի Քրիստոս ալ մեղքերուն համար մէկ անգամ տառապեցաւ, արդարը՝ անիրաւներուն համար, որպէսզի մեզ Աստուծոյ մօտեցնէ, մարմնով մահուան մատնուելով, բայց հոգիով կենդանացուելով,
19 որով գնաց եւ քարոզեց բանտի հոգիներուն,
20 որոնք անհնազանդ եղան երբեմն, երբ Աստուծոյ համբերատարութիւնը կը սպասէր Նոյի օրերուն, երբ տապանը կը պատրաստուէր, որուն մէջ քիչ մը, այսինքն՝ ութ հոգի ջուրէն ազատուեցան։
21 Եւ այս նախատիպին համաձայն՝ հիմա մկրտութիւնը կը փրկէ ձեզ, ոչ թէ մարմնի պղծութիւնը հանելով, հապա Աստուծոյ հանդէպ բարի խղճմտանքի պատասխանով, Յիսուս Քրիստոսի յարութեան միջոցով,
22 որ երկինք գնաց եւ Աստուծոյ աջ կողմը է, հրեշտակները, իշխանութիւնները եւ զօրութիւնները անոր հնազանդեցուած։

ԳԼՈՒԽ Դ

1 Ամէն մարդ պատրաստ ըլլայ չարչարանքի։ 3 Անցեալ կեանքը բաւական է։ 7 Ամէն բան մօտ է իր վախճանին։ 8 Ամէնքը միմեանց սիրեցէք։ 10 Ամէնքը ծառայեցէք միմեանց։ 12 Մի՛ զարմանաք, որ կը չարչարուիք։ 14 Երանի անոնց, որ կը նախատուին Քրիստոսի համար։ 17 Դատաստանի ժամանակը։

1 Ուրեմն որովհետեւ Քրիստոս մարմնով տառապեցաւ, դուք ալ նոյն միտքով զինուեցէք, որովհետեւ մարմնով տառապող մեղքէն հեռացած է,
2 որպէսզի մարդկային ցանկութիւններուն համաձայն չապրի, հապա Աստուծոյ կամքին համաձայն՝ մարմնով մնացած ատենը։
3 Վասն զի բաւական է անցեալ ատենը կամեցածնիդ գործելով ապրած ըլլալ՝ անառակութեան, ցանկութիւններու, գինարբուքի, խրախճանքներու, գարշելի կռապաշտութիւններու մէջ։
4 Անոնց համար զարմանալի կը թուի, որ դուք այլեւս անոնց հետ նոյն անառակ կեանքին մէջ չէք վազեր, եւ կը հայհոյեն,
5 որոնք պատրաստ պիտի ըլլան դատելու կենդանիներն ու մեռելները։
6 Վասն զի մեռելներուն ալ աւետարանուեցաւ, որպէսզի մարմնով մարդոց պէս դատապարտուին, բայց հոգիով Աստուծոյ պէս կենդանի ըլլան։
7 Բայց ամէն բան մօտ է իր վախճանին։ Ուրեմն խելացի եղէք եւ զգաստ՝ աղօթքներու համար։
8 Ամէնէն առաջ միմեանց հանդէպ ունեցէք անկեղծ սէր, որովհետեւ սէրը բազմութիւն մեղքերու կը ծածկէ։
9 Միմեանց հիւրասէր եղէք առանց տրտնջալու։
10 Ամէն մարդ, ինչպէս որ շնորհքի բազմազան պարգեւ ստացած է, միմեանց ծառայեցէք՝ Աստուծոյ շնորհքին բարի տնտեսներուն պէս։
11 Եթէ ոեւէ մէկը կը խօսի, թող Աստուծոյ խօսքերը խօսի։ Եթէ ոեւէ մէկը կը ծառայէ, թող Աստուծոյ զօրութեամբ ծառայէ, որպէսզի ամէն բան Յիսուս Քրիստոսի միջոցով Աստուած փառաւորուի, որուն փառքը եւ իշխանութիւնը յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։
12 Սիրելիներ, մի՛ զարմանաք ձեր մէջ եղած այրման համար, որ ձեզ կը փորձէ, ասիկա ձեզի պատահած օտարոտի բան մը չըլլայ,
13 հապա որչափ որ Քրիստոսի չարչարանքներուն մասնակից կ՚ըլլաք, ուրախացէք, որպէսզի անոր փառքին յայտնութեան ատեն ալ ուրախութեամբ ցնծաք։
14 Եթէ Քրիստոսի անունին համար նախատուիք, երանելի էք, որովհետեւ փառքի Հոգին, որ Աստուծոյ Հոգին է, ձեր վրայ կը հանգչի։
15 Ձեզմէ ոեւէ մէկը թող չչարչարուի իբրեւ մարդասպան, գող, չարագործ կամ ուրիշի գործերուն մէջ խառնուող։
16 Բայց եթէ իբրեւ քրիստոնեայ կը չարչարուի, թող չամչնայ, հապա թող այս անունով Աստուած փառաւորէ։
17 Վասն զի ժամանակն է, որ դատաստանը սկսի Աստուծոյ տունէն։ Եթէ նախ մեզմէ կը սկսի, ի՞նչ պիտի ըլլայ անոնց վախճանը, որոնք չեն հնազանդիր Աստուծոյ աւետարանին։
18 Եւ եթէ արդարը դժուարաւ կը փրկուի, ուր պիտի երեւնայ ամբարիշտն ու մեղաւորը։
19 Ուրեմն անոնք ալ, որոնք Աստուծոյ կամքին համաձայն կը չարչարուին, թող իրենց հոգիները հաւատարիմ Արարչին յանձնեն՝ բարի գործելով։

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Երէցները՝ հօտին։ 5 Երիտասարդները՝ երէցներուն։ 8 Զգաստ եղէք։ 12 Մի՛ զարմանաք, որ կը չարչարուիք։

1 Ուրեմն ձեր մէջ եղող երէցներուն կը պատուիրեմ ես՝ որ նոյնպէս երէց եմ եւ Քրիստոսի չարչարանքներուն վկայ, եւ նաեւ յայտնուելիք փառքին մասնակից,
2 Աստուծոյ հօտը որ ձեր մէջ է՝ հոգ տարէք, ոչ թէ ստիպուելով, հապա կամովին, Աստուծոյ համաձայն, ոչ թէ անարգ շահի համար, հապա սրտանց եռանդով,
3 ոչ թէ տիրելով ձեզի վիճակուածներուն վրայ, հապա հօտին օրինակ ըլլալով,
4 եւ երբ հովիւներուն գլուխը յայտնուի, անթառամ պսակ մը պիտի ստանաք փառքի։
5 Նոյնպէս երիտասարդներ, հնազանդ եղէք երէցներուն։ Ամէնքդ ալ միմեանց հանդէպ խոնարհութեան զգեստը հագէք, վասն զի Աստուած կ՚ընդդիմանայ հպարտներուն, բայց շնորհք կու տայ խոնարհներուն։
6 Ուրեմն խոնարհեցէք Աստուծոյ զօրաւոր ձեռքին տակ, որպէսզի ձեզ բարձրացնէ ատենին,
7 ձեր բոլոր հոգերը անոր վրայ նետելով, որովհետեւ ան ձեր մասին կը հոգայ։
8 Զգաստ եղէք, արթուն կացէք։ Ձեր հակառակորդ սատանան կը պտտի իբրեւ կորսնցնելիք առիւծի պէս՝ որոնելով թէ ո՛ւմ կուլ տայ։
9 Անոր դիմադրեցէք հաստատ հաւատքով, գիտնալով որ ձեր եղբայրութիւնը նոյն չարչարանքները կը կրէ աշխարհի մէջ։
10 Բայց ամէն շնորհքի Աստուած, որ ձեզ Քրիստոսի մէջ յաւիտենական իր փառքին կանչեց, երբ քիչ մը չարչարուիք, ինքը ձեզ պիտի կատարելագործէ, հաստատէ, զօրացնէ եւ հաստատուած ընէ։
11 Անոր է զօրութիւնը յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։
12 Սիղուանոս հաւատարիմ եղբայրնիս, ինչպէս որ կը կարծեմ, զանիկա համառօտ գրելով ձեզի կը յորդորեմ եւ կը վկայեմ, որ այս է Աստուծոյ իսկական շնորհքը, որուն մէջ կը կենայ։
13 Ձեզի հետ ընտրեալ Բաբելոնի մէջ եղող եկեղեցին կը ողջունէ, նաեւ իմ որդիս Մարկոս։
14 Սիրոյ համբոյրով միմեանց ողջունեցէք։ Խաղաղութիւն ձեզ բոլորիդ՝ որ Քրիստոսի մէջ էք։ Ամէն։

ԳԼ· Բ

1 Ըստ ձանձրացնել քեզ սուտ վարդապետներ պիտի լինեն, և որ
նախանձայո՛ւն քեզ անոնց ու քեզ անոնց հետ ապրելութեան ան-
պարկեշտ վարմունքը ու պատճառ· ե ուրկից սուտ պիտի ճան-
րաքարշանքը· Բայց որ Դատաւորն ազատեցաւ· 10
Ըս անառակ և հպարտ խօսքեր անելութեան վարմունքը ուրի
ճանճանալով կը հետապնդեն· որոնք դի անոնցով մարդիկ
շատով կորնչած ձանձրալ ըլլան· և անոնցմէ հետս կե-
նալ·

1 Բայց սուտ մարգարէներ ալ կ՚ըլլային ժո-
ղովուրդին մէջ, ինչպէս որ ձեր մէջն ալ սուտ
վարդապետներ պիտի ըլլան, որ գաղտուկ
պիտի մտցնեն կորստաբեր հերձուածողութիւն-
ներ, ու զիրենք ծախող տէրը ուրա-
նալով՝ իրենց վրայ պիտի բերեն արագ աւեր
2 կորուստ· Եւ շատերը անոնց կորստական
ընթացքը՝ եանէն պիտի երթան, որուն հա-
մար ճշմարտութեան ճամբան պիտի հայհոյուի·
3 Ու ագահութիւնով՝ խորամանկութեամբ ձը-
ղացած խօսքերով՝ ձեզ վաճառատուռ-
նեան պիտի գործածեն· որուն դատապար-
տութիւնը չուշանցնի դեռ ըստ չուշացնող,
ու անոնց կորուստը չմրափիր·
4 Վասն զի եթէ որ Աստուած չմեղք գործող
հրեշտակներուն չխնայեց, հապա խարխափ
կապերով տարտարոսը ձգած՝ դատաստանի
5 պահել տուաւ· Ու առջի աշխարհին ալ չխնա-
յեց· միայն թէ Նոյ ութերորդ անձ՝ արդա-
րութեան քարոզիչը պահեց, երբոր ջրհեղե-
ղը ամբարիշտներուն աշխարհին վրայ բերաւ·
6 Ու Սոդոմի ու Գոմորի քաղաքները մոխիր
դարձնելով — կործանելով գատապարտեց,
հետքին ամբարշտութիւն ընելու մարդոց օրի-
7 նակ ընելով անոնք· Ու ազատեց արդար Ղո-
տը՝ որ անօրէններուն անառակ վարմունքին
8 ձանձրացեր էր· (Ինչու որ ան արդարը անոնց
մէջը կենալով՝ հաչքովը ականջով
չաւը լսելով, օրէ օր իր արդար հոգին կը տան-
9 չէր անօրէն վարմունքովը·) Տէրը գիտէ
բարեպաշտները փորձութենէ ազատել, և
անիրաւները տանջանքի համար դատաստանի
օրուան պահել·
10 Մանաւանդ անոնք որ պղծակից ցանկու-
թեամբ մարմնին ետեւէ կ՚երթան, և տէրու-
թիւնը կ՚անարգեն, ինքնահաճոյ ու յանդու-
գն են, չեն վախնար փառաւորներուն դէմ

11 հայհոյելու· Մինչդեռ հրեշտակները՝ որ ոյժով
և մեծ են զօրութիւնով ու կարողութիւ-
նով, Տէրոջը առջեւը հայհոյութեամբ դատա-
12 պարտութիւն չեն բերեր անոնց վրայ· Բայց
սոքա անբան անասուններու պէս՝ (որ բնա-
կանապէս որսի ու ապականութեան համար
եղած են,) չգիտցած բաներուն դէմ կը հայ-
հոյեն, և իրենց ապականութիւնովը պիտի
13 ապականին, Անիրաւութեան վարձքը ընդու-
նելով· Որ ցօղնուածի մէջ եղած զեղծութիւ-
նը զուարճութիւն կը սեպեն· Պատառ ու բիծ
են, իրենց խարէութիւններովը զուարճանա-
լով՝ Ձեզի հետ կերակրուելի ատեններին·
14 Շնութեամբ լեցուն աչքեր ունին, որ մեղքէ
չեն դադարիր· անհաստատ հոգիները կը խա-
բեն· Ագահութեան սովրած սիրտեր ունին·
15 անիծեալ զաւակներ են· Շիտակ ճամբան ձը-
գելով մոլորեցան՝ Բէաղրեան Բոզտամին ճամ-
բան հետեւելով, որ անիրաւութեան վարձքը
16 սիրեց· Բայց իր անօրէնութեանը յանդիմա-
նութիւնը առաւ· անխօս էշը մարդ կային ձայ-
նով խօսելով՝ մարդարէին յիմարութիւնը ար-
17 գիլեց· Աղտնք չունեցող աղբիւրներ
են, ու փոթորիկէ քշուած մէգեր, որոնց հա-
մար խաւարը խաւարը պահուած է յաւիտեան·
18 Քանզի ունայնութեան հպարտ խօսքեր ընե-
լով՝ գիճութիւններով, մարմնոյ ցանկութիւն-
ներով կը խաբեն զանոնք որ քիչ մը առաջ
փախեր էին անոնցմէ՝ որ մոլորութեան մէջ
19 կը պարտին· Անոնց ազատութիւն կը խոստա-
նան, և իրենք ապականութեան ծառաներ
են· Վասն զի ինչ բանէ որ մէկը յաղթուի, ա-
20 նոր ծառայ ալ կ՚ըլլայ· Ինչու որ եթէ Տէրը
ու Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի գիտութիւնովը
աշխարհս պղծութիւններէն հրաժարելէն
ետեւ՝ դարձեալ ան բաներէն բռնուած յաղ-
թուին, անոնց վերջը առջինէն գէշ կ՚ըլլայ·
21 Ինչու որ աղէկ էր անոնց՝ որ չգիտցած արդարու-
թեան ճամբան ճանչցած չըլլային, քան թէ
ճանչնալովետ դառնային անոնց սրբազան
22 բանէն՝ որ իրենց յանձնուեցաւ· Անկոյն ա-
նոնց հանդիպեցաւ ան ճշմարիտ առակին բա-
նը, Թէ՝ Շունը նորէն իր փսխածին կը դառ-
նայ, ու լուացուած խոզը ցեխի մէջ թաւալ-
արկելու·

= բ Օր· ժդ· 1·
ե Ա՝ա՝ա· խդ· 11·
Գոր· ի· 30· =
կոր· ժ՝ա՝ 19· =
Տի՛մ· գ· 1· բ Տի՛մ·
գ· 1· 5· = Ե՝ա՝ն·
գ· 1· Ե՝ա՝ն· 18·
ֆ = կոր· չ· 29·
Գ՝ա՝ն· գ· 13· Ե.
ֆի՛ա՝· ա· 7· Եբր·
ժ· 29· = Գ՝ա՝ն՝ա՝·
15· Ե՝ա՝ա՝· ե· 9·
Ե՝ա՝ն· 4·
Ե Փի՛ն· գ· 18·

• Ք՝ա՝ն՝ա՝ա՝ա՝
ի՛ա՝ն՝ա՝ը
Հ Հ՝ա՝մ՝· ժչ· 18·
բ կոր· ժբ· 17· 18·
= Տի՛մ· չ· 5· Տի՛մ·
= 11·
Ը բ կոր· բ· 17· Գ՝ա՝
= 16·
Ձ բ Օր· լբ· 35·
Ե՝ա՝ն· 4· 15·
Ի Ե՝ա՝ն՝ի՛· ը· 44· =
Ե՝ա՝ն՝ի՛· գ· 8·
Ձ Ե՝ա՝ր· գ· 18· Ե՝ա՝ն·
ե·
Ղ Ա՝ա՝մ՝· ը· 31·
Ե՝ա՝ա՝· ի· 8· 5·
Ծ Դ՝ա՝· ե· 1· 7· 23·
Եբր· ժ՝ա՝· 7· =
Գի՛ա՝· գ· 10·
Կ = Գի՛ա՝· գ· 10·
Ի Գ՝ա՝· գ· 6·
Ձ Դ՝ա՝· ժբ· 24· բ
Օր· ի՛բ· 23· Ե՝ա՝ն՝
7·
Ղ Ի՛ա՝· ի՛ա՝· 10·
Ձ Դ՝ա՝· ժբ· 16·
Ճ Ա՝ա՝մ՝· ժդ·
15·
Ղ Ե՝ա՝ն՝ 12·
Ջ = կոր· ժ՝ա՝· 20·
21·

Ճ Ա՝ա՝· լգ· 17· 18·
= կոր· ժ· 13·
Ճ Ե՝ա՝ն՝ 4· 7· 8· 10·
16·
Յ Ե՝ա՝ն՝ 8·
Ն Ե՝ա՝ն՝ 9·
Ո Եբր՝ա՝· ժբ· 3·
Ե՝ա՝ն՝ 10·
= Փի՛ն· գ· 10·
Ճ Ա՝ա՝մ՝· ժդ·
15·
Ղ Ի՛ա՝· ի՛ա՝· 10·
Ջ Դ՝ա՝· ժբ· 16·
Ի Ա՝ա՝մ՝· ժչ·
15·
Ղ Ե՝ա՝ն՝ 12·
Ջ = կոր· ժ՝ա՝· 20·
21·

= Ե՝ա՝ն՝ 11·
• Ի՛ա՝· իբ· 5· 7·
21· 23· 28· Ե՝ա՝ն՝
11·
Ջ Ե՝ա՝ն՝ 12· 13·
Ֆ Ե՝ա՝ն՝ 16·
Ղ Գ՝ա՝· բ· 10· Գ՝ա՝
= 4· Հ՝ա՝ր· 20·
Յ Գ՝ա՝· ե· 13· =
Գի՛ա՝· բ· 16·
= Ե՝ա՝ն՝ի՛· ը· 34· Հ՝ա՝
ա՝ա՝մ՝· գ· 16·
Ի Գ՝ա՝· ա· 4· Հ՝ա՝
ր·

18·
Ի Գ՝ա՝· ա· 8·
Ձ Մ՝ա՝ա՝· ժբ· 45·
Ղ՝ա՝մ՝· ժ՝ա՝· 26·
Եբր· չ· 4· Հ՝ա՝· ժ·
26· 27·
Ֆ Ղ՝ա՝մ՝· ժբ· 47·
48· Ե՝ա՝ն՝ բ· 41·
ժե· 22·
= Ա՝ա՝մ՝· իչ· 11·

—

ԳԼ· Գ

1 կը հաստատ փբհաստի գաստատանի գարած Չչմարտութիւ-
նը. 10 կը նկարագրէ թէ ինչ կրկով աշխարհս պիտի փճէր-
նայ. 11 կը յորդորէ քրիստոնեաները որ սուրբ գործով
անարատ փայլ ունենան, 15 ու հաստատէ թէ Ջերմը եր-
կնային իրերուն իրենց փճումէն համար է, բնաւ որ Գո-
ղոս գրեր եր անոնց իր Թուղթերուն մէջ։

1 Սիրելիներ, ասիկա երկրորդ թուղթը հիմա ձե-
զի կը գրեմ, որովհետև ձեր անկեղծ միտքը
2 կ'արթնցնելով յիշեցուց, որ սուրբ մարգարէ-
ներէն առաջուց գուշակած խօսքերը, և Տէրը՝
այսինքն Ջերմէրը ու փրկչին առաքեալներուն
3 պատուիրերը միտքերնիդ բերէք. Ասոնց ա-
ռաջ ասիկա գիտնաք, որ վերջին օրերը ծաղր
բնողներ պիտի գան, որոնք իրենց ցանկաց-
4 թիւններուն համեմատ պիտի քալեն, ու պի-
տի բանեն, Որո՞ւ է անոր գալուն խոստումնէրը.
վասն զի քանի որ հայրերը քնացան, ամէն
բան անանկ կայ կը մնայ արարածոց սկիզբէն
5 հետէ. քանզի անոնք (որ իրենց ուզածը աս
է՝) ան բանը մոռցեր են, թէ երկինքը առա-
ջուց եղաւ, ու երկիրը ջուրերէն ու ջուրերով
6 հաստատ կեցեր է Աստուծոյ խօսքովը. Որով
հին աշխարհը ջրհեղեղով ապականած կոր-
7 ուեցաւ. Եւ հիմակուան երկինքը ու երկիրը
նոյն խօսքով պահպանուած են, Ժինչև դա-
տաստանին ու ամբարիշտ մարդոց կորստեան
8 օրը կրակի համար պահուած. Եւ աս մէկ
բանը ձեզմէ ծածուկ չմնայ, սիրելիներ, որ
Ջերմը քովը մէկ օրը հազար տարուան պէս
9 է, ու հազար տարին մէկ օրուան պէս. Տէրը
չուշացընէր իր խոստումնէրը, ինչպէս որ ոմանք
ուշացուցած կը սեպեն, Հապա մեզի երկայ-
նամիտ կ'ըլլայ. Ժինչու որ չուզեր որ մէկը կոր-
ուսի, Հապա որ ամէնքը ապաշխարանքի դան,
10 Ապահին Տէրոջը օրը գողի պէս պիտի գայ,
նոր անասնները երկինքը սաստիկ շառաչիւնով
պիտի անցնին, ու տարերքները բռնկած պի-
տի լուծուին, երկիրս ալ ու ինչ գործքեր որ
11 անոր մէջը կը գտնուին՝ պիտի այրուին. Ուս-
տի աս ամէն բաներըը որ պիտի լուծուին, ձե-
զի ինչպէս մարդիկ ըլլալ կը վայելէ հաւուրը
վարմունքով ու բարեպաշտութիւնով, Ասպա-
12 սելով ու արագացով Աստուծոյ օրուանը գա-
լուն, Որուն մէջ երկինքը կրակով այրուած
պիտի լուծուի, ու տարերքները բռնկած
13 պիտի հալին. Ապահին իր խոստումնէրին հա-
մեմատ նոր երկինքը ու նոր երկիրը մը կը սպա-
սենք, որոնց մէջ արդ արդարութիւն կը բնակի.
14 Ասոր համար, սիրելիներ, ասոնց սպասելով ջա-
նացէք, որ ան ձեզ անբիծ ու անարատ գտնէ
15 խաղաղութիւնով. Եւ մեր Տէրոջը երկայնմի-
տութիւնը փրկութիւն սեպեցէք. ինչպէս որ
մեր սիրելի եղբայրը Պօղոս ալ իրեն արուած
16 իմաստութիւնովը գրեց ձեզի. Ինչպէս որ
ամէն թուղթերուն մէջ ալ աս բաներուս վը-
րայով կը խօսի. որոնց մէջ քանի մը դժուա-
բմնոց էուտէ կը գտնուին, որ գաղտնք տգէտ-
ները ու անհաստատները ծուռ կողմը կը դար-
ձընեն, ինչպէս ուրիշ գիրքերն ալ իրենց ան-
17 ձին կորստեանը համար. Ուրեմն դուք, սի-
րելիներ, Ասաջուց գիտնալով նզգոյշ եղէք,
որ չըլլայ թէ անօրէնութեան խաբեբայնէն
բռնուած՝ ձեր հաստատութենէն իյնաք.
18 Հապա աճեցէք մեր Տէր ու փրկիչ Քիստոս
Յիսուսի շնորհքովը ու գիտութիւնովը. Ասոր
փառք հիմա ալ ու մինչև յաւիտենական
օրն ալ. Ամէն.

= Գլ· ա· ։ 13·
բ Յ—ց· ։ 17·
գ = Տիմ· գ· ։ բ
Տիմ· գ· ։ Յ—ց·
18·
դ Գլ· բ· ։ 10·
ե Ես· է· ։ 18· Երեմ·
ժե· ։ 15· Եզեկ·
ժբ· 22· 27· Ասա·
խգ· ։ 65· Դան· է·
ժբ· ։ 45·
զ Սաղ· խգ· ։ 2, 7·
է Ես· ժ· ։ 4· Երբ·
ժ· 37·
ը Ես· ։ 17· Հայ·
ա· ։ 6· 9·
Սաղ· լգ· ։ 6· Երբ·
ժա· ։ 3·
թ Դան· է· ։ 11· 21·
22· 25· Գլ· բ· ։ 2·
ժ Հմր· ։ 10·
ժա Ասա· խե· ։ 11· բ·
Յովէլ· ։ 2·
ժբ Ես· ։ 6· Երեմ·
ժէ· ։ 10· Եզեկ·
ժբ· 22· 27· Ասա·
խգ· ։ 65· Դան· է·
ժբ· ։ 45·
ժգ Սաղ· ։ 4·
Ամբ· բ· ։ 3· Երբ·
ժ· 37·
ժդ Ես· ։ 13· = Գծ·
գ· ։ 20· Հմր· ։ 13·
Եզեկ· ժբ· 23· 38·
լգ· ։ 11·
ի Հառաջ· բ· ։ 4· =
Տիմ· բ· ։ 4·
ժէ Ասա· խգ· ։ 43·
Դան· ժբ· ։ 10·
Յովէլ· ։ 2· Ցայս·
գ· ։ 3· ժգ· ։ 15·
ժը Ես· ։ 1· = Գծ·
գ· ։ 20· Հմր· ։ 13·
Եզեկ· ժբ· 23· 38·
լգ· ։ 11·
ի Հառաջ· բ· ։ 4· =
Տիմ· բ· ։ 4·
ի Ես· ։ 17· Կգ·
22· Ցայս· խ— ։ 1·
27·
ա = Կոր· ա· ։ 8· Ժե·
28· Փիլ· ա· ։ 10·
= Թես· գ· ։ 13· ե·
15·
բ Հառաջ· բ· ։ 4· =
Գծ· գ· ։ 20· Հմր·
։
գ Հառաջ· բ· ։ 19· =
Կոր· ժե· ։ 24· =
Թես· գ· ։ 14·
դ Մար· ժգ· ։ 9· Գլ·
ա· ։ 18·
ե Եփես· գ· ։ 14· Գլ·
ա· ։ 10· 11· բ· ։ 15·
զ Եփես· գ· ։ 15· =
Գծ· բ· ։
է Տիմ· գ· ։ 18·
Ցայս· ա· ։ 6·
—

ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԳԼՈՒԽ Ա.

Առաքեալը կը նկարագրէ Բրիստոսի անձը՝ որով մենք յաւիտենական կեանք ունինք։ Աստուծոյ հետ հաղորդութիւնն ու նմանութիւն։ Ի կը յորդորէ որ ասոր հետ ասիրը կերպ ալ ունենանք. որ փոյթ ընեն մը ըլլայ թէ մեր հաւատքին գաւառ. նութիւնը և հաղորդութիւնը չխզուին։ և որ հաւատաւոր ապահովութիւն մը ունենանք թէ Բրիստոսի Հանուածը մեր մեղքերուն թողութիւն կայ։

1 Կ՚ենաց Բանին վրայով՝ որ սկիզբէն էր, ո՛ր բուն համար լսեցինք, զոր մեր աչքերով տեսանք, Հարուն նայեցանք ու մեր ձեռքերը
2 շօշափեցին. (Ե՛ւ կեանքը Յայտնուեցաւ, ու տեսանք ու կը վկայենք ու ձեզի կը պատմենք զո՛ր յաւիտենական կեանքը, որ Հօրը
3 քովը էր ու մեզի յայտնուեցաւ.) Ի՛նչ որ տեսանք ու լսեցինք՝ ձեզի կը պատմենք, որ դուք ալ մեզի հետ հաղորդութիւն ունենաք. Ի՛ւ մեր հաղորդութիւնը Հօրը հետ է՝ ու իր
4 Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսի հետ։ Ե՛ւ ասոնք կը գրենք ձեզի, որ ձեր ուրախութիւնը կատարեալ ըլլայ։
5 Ա՛յն ատիկա է ան պատգամը որ իրմէն լսեցինք ու ձեզի կը պատմենք. Ի՛նք Աստուած լոյս է, ու անոր մէջը բնաւ խաւար չկայ։
6 Ի՛նչ որ ըսենք թէ Անոր հետ հաղորդութիւն ունինք, ու խաւարի մէջ պտրտինք, սուտ կը
7 դրուցենք և ճշմարտութիւնը չենք բներ։ Հապա թէ որ լուսոյ մէջ քալենք, ինչպէս որ ա՛նիկա լուսոյ մէջ է, իրարու հետ հաղորդութիւն կ՚ունենանք, ու անոր Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսի արիւնը մեզ ամէն մեղքէ կը սրբէ։
8 Ի՛նչ որ ըսենք թէ Մենք մեզի մը չունինք, ինքզինքնիս կը խաբենք, ու մեր մէջը ճշմարտութիւն չկայ։
9 ու Թէ՛ որ խոստովանինք մեղքերնիս, հաւատարիմ ու արդար է անոնք մեզ մեղքերուն թողութիւն տալու, Ե՛ւ մեզ բոլոր
10 անիրաւութենէ սրբելու։ Թէ որ ըսենք թէ Մեղք մը չգործեցինք, սուտցուց կ՚ընենք անիկա, ու անոր խօսքը մեր մէջը չէ։

ԳԼ. Բ

1 Կը գրեմ ձեզի, հարազատ մանչուկներս, որ մեղք չգործէք. և թէ որ մէկը մեղք գործելու բլլայ, Հօրը քով բարեխօս ունինք
2 Յիսուս Քրիստոս արդարը. Ի՛նք անիկա մեր մեղքերուն քաւութիւն է, և չէ թէ մեզի՛նք մեր մեղքերուն, Հապա բոլոր աշխարհին ալ։
3 Ու սորվ դիտենք թէ անիկա ճանչցանք, թէ որ անոր պատուիրանքները պահենք։
4 Ա՛ն որ կ՚ըսէ թէ ես անիկա ճանչցայ, ու անոր պատուիրանքները չպահեր, Հաւասիսա է,
5 և անոր մէջը ճշմարտութիւն չկայ։ Բայց ան որ անոր խօսքը կը պահէ, Իրաւ սիրէն իր մէջը կատարեալ է Աստուծոյ սէրը. Հասով կը ճանչնանք թէ անոր մէջն ենք։
6 Ան որ կ՚ըսէ թէ անոր մէջը կը բնակի, Հանապազ պէտք է որ քալէ՝ ինքզինքը որ անիկա քալեց։
7 Սիրելիներ, չէ թէ մէկ նոր պատուիրանք մը կը գրեմ ձեզի, Հապա ան հին պատուիրանքը որ սկիզբէն ի վեր ունէիք. և հին պատուիրանքը ան խօսքն է, որ դուք սկիզբէն
8 լսեցիք։ Դարձեալ Նոր պատուիրանք մը կը գրեմ ձեզի, որ ճշմարիտ է անոր մէջը ու ձեր մէջը. Ի՛նչու որ խաւարը կ՚անցնի, Ե՛ւ ճշմարիտ
9 լոյսը արդէն կ՚երևնայ։ Ա՛ն որ կ՚ըսէ թէ լուսոյ մէջ է, ու իր եղբայրը կ՚ատէ, անիկա
10 տակաւին խաւարի մէջ է։ Ա՛ն որ իր եղբայրը կը սիրէ, լուսոյ մէջ կը բնակի, Ե՛ւ իր մէջը
11 դժբախտութիւն չկայ։ Բայց ան որ իր եղբայրը կ՚ատէ, խաւարի մէջ է Ե՛ւ խաւարի մէջ կը քալէ, և չդիտեր թէ ուր կ՚երթայ, ինչու որ խաւարը անոր աչքերը կուրցուցեր է։

12 Կը գրեմ ձեզի, որդեակներ, [1]ինչու որ ձեր մեղքերը թողուած են անոր անուանը համար։
13 Կը գրեմ ձեզի, Հայրեր, ինչու որ գուք ճանչեցաք անիկա՝ որ սկիզբէն է. կը գրեմ ձեզի, երիտասարդներ, ինչու որ դուք չարին յաղթեցիք։
14 Թղեցի՛ կը գրեմ ձեզի, տղաքներ, ինչու որ գուք ճանչցաք Հայրը։ Գրեցի ձեզի, Հայրեր, ինչու որ գուք ճանչցաք անիկա որ սկիզբէն է։ Գրեցի ձեզի, երիտասարդներ, ինչու որ գուք զօրաւոր էք, և Աստուծոյ խօսքը ձեր մէջը կը բնակի, ու չարին յաղթեցիք։
15 Մի՛ սիրէք աշխարհս, ոչ այ ինչ որ աշխարհիս մէջ է։ Թէ որ մէկը աշխարհը կը սիրէ, անոր նէսթի դին Հօրը սէրը չկայ։
16 քանզի ամէն բան որ աշխարհի մէջ է, մեղքալից ցանկութիւնը ու աչաց ցանկութիւնը և սա կեանքիս ամբարտաւանութիւնը, Հօրմէն չէ, հապա աս աշխարհէս է։
17 Աշխարհս ալ կ'անցնի, անոր ցանկութիւնն ալ. բայց ան որ Աստուծոյ կամքը կը կատարէ՝ յաւիտեան կը մնայ։
18 Որդեակներ, վերջին ժամանակն է. ու ինչպէս որ լսեցիք թէ Նեռը պիտի գայ, և արդէն շատ նեռեր եկած են. անկէ կ'իմանանք թէ վերջին ժամանակ է։
19 Մենք մէնք չէին. ինչու որ եթէ մեզմէ ըլլային, մեր հետ պիտի մնային. հապա դէնէ նէ, որ յայտնի ըլլան թէ անոնք ամէնը մենք չէին։
20 Բայց դուք օծութիւնն ունիք Սրբէն, ու ամէն բան գիտէք։
21 Զձեզի իբր թէ չգիտնալնիդ չէ գիտեր, հապա թէ գիտէք անիկա, ու նաեւ թէ ամէն սուտ ճշմարտութենէ չէ։
22 Ո՞վ է սուտ խօսողը, եթէ ոչ ան որ կ'ուրանայ թէ Յիսուս Քրիստոս չէ. անիկա է Նեռը որ կ'ուրանայ Հայրը ու Որդին։
23 Հայրը ու Որդին։ Ամէն ով որ կ'ուրանայ Որդին, անիկա Հայրն ալ չունի։ [Բայց ան որ կը խոստովանի Որդին, անիկա Հայրն ալ կ'ունենայ։]
24 Ուրեմն ինչ որ դուք սկիզբէն լսեցիք, թող անիկա ձեր մէջը բնակի. թէ որ ան սկիզբէն լսածնիդ ձեր մէջը բնակի, դուք ալ Որդւոյն ու Հօրը մէջ պիտի բնակիք։
25 Ու ասիկա է ան խոստումնքը որ ինքը մեզի խոստացաւ, այսինքն յաւիտենական կեանքը։
26 Ասիկա բաներըը ձեզի կը գրեցի՝ ձեզ

27 մոլորեցնողներուն համար։ Ինչ ան օծութիւնը որ դուք իրմէն ընդունեցիք՝ ձեր մէջը կը մնայ, ու պէտք չէ որ մէկը ձեզի սորվեցնէ. հապա ինչպէս որ նոյն օծութիւնը ձեզի կը սորվեցնէ ամէն բանի վրայով, և ճշմարիտ է ու սուտ չէ, և ինչպէս որ անիկա ձեզի սորվեցուց, անոր մէջը կեցէք։
28 Ու հիմա, որդեակներ, անոր մէջը կեցէք, որ երբ անիկա յայտնուի՝ մենք համարձակութիւն ունենանք, ու անկէ չամչնանք իր գալստեան ատեն։
29 Թէ որ գիտէք թէ անիկա արդար է, կ'իմանաք թէ ամէն ով որ արդարութիւն կը գործէ՝ անկէ ծնած է։

Գ.

1 Ճիշդ այնպէս Աստուծոյ սիրոյ մէջ արդիներ կ'ըլլանք։ 2 Կը յայտնուի որ հնազանդութեամբ անոր պատուիրանները պահենք։ 11 Ու նաեւ եղբայրասիրութեան մէկնիկ մերինք։

1 Տեսէք՝ Հայրը ինծոր սէր շնորհեց մեզի, որ մենք Աստուծոյ որդիք կոչուինք. ասոր համար աշխարհ մեզ չճանչնար, [1]ինչու որ զայն չճանչցաւ։
2 Նոյնա՛կ չենք, սիրելիներ, հիմա մենք Աստուծոյ որդիքն ենք, և տակաւին յայտնի չէ թէ ինչ պիտի ըլլանք. բայց գիտենք որ երբ անիկա յայտնուի, նմանը պէտ պիտի ըլլանք. վասն զի անիկա պիտի տեսնենք՝ ինչպէս որ է։
3 Ու ամէն ով որ ասոր յոյսը անոր վրայ ունի, ինքզինքը կը մաքրէ, ինչպէս որ անիկա մաքուր է։
4 Ամէն ով որ մեղք կը գործէ, անիկա անօրէնութիւն ալ կը գործէ, և [2]մեղքը անօրէնութիւն է։
5 Ինչու որ գիտէք որ անիկա առնոր համար յայտնուեցաւ, [3]որ մեր մեղքերը վերցնէ. ու իր մէջը մեղք չկայ։ Ամէն ով որ անոր մէջը կը կենայ՝ մեղք չգործեր. ամէն ով որ մեղք կը գործէ՝ զանիկա տեսած չէ ու զանիկա ճանչցած չէ։
6 Որդեակներ, [4]մի՛ կը ձեզ չխաբէ. [5]ան որ արդարութիւն կը գործէ՝ Աստուած անկէ է, ինչպէս որ Աստուած արդար է։
7 Ան որ մեղք կը գործէ՝ սատանայէն է, ինչու որ սատանան սկիզբէն՝ ի վեր կը մեղանչէ. առ համար Աստուծոյ Որդին յայտնուեցաւ, որ սատանային գործքերը քակէ։
8 Ամէն ով որ Աստուծմէ կը ծնանի՝ մեղք չի գործեր, որովհետեւ անոր սերմը անոր մէջը կը կենայ, ու չի կրնար մեղանչել, որովհետեւ Աստուծմէ ծնած է։
9 Ասով յայտնի են Աստուծոյ զաւակները ու սատանային զաւակները. ամէն ով որ արդարութիւն չ'ընէր՝ Աստուծմէ չէ, ան ալ որ իր եղբայրը չի սիրեր։
10 Վասն զի ասիկա է պատգամը զոր լսեցիք սկիզբէն, որ իրարու սիրենք։
11 Ոչ թէ Կայէնի պէս որ չարէն էր ու իր եղբայրը մորթեց։ Ու ինչո՞ւ համար մորթեց զայն։ Որովհետեւ իր գործերը չար էին, իսկ իր եղբօրը գործերը արդար էին։
12 Եղբայրնե՛ր, մի՛ զարմանաք եթէ աշխարհ ձեզ կ'ատէ։
13 Մենք գիտենք թէ մահէն կեանքի անցած ենք, որովհետեւ եղբայրները կը սիրենք. ան որ չի սիրեր իր եղբայրը՝ մահուան մէջ կը մնայ։
14 Ամէն ով որ իր եղբայրը կ'ատէ՝ մարդասպան է, և գիտէք որ ամէն մարդասպան յաւիտենական կեանք չունի իր մէջը։
15 Ասով գիտցանք սէրը, որ ան իր կեանքը մեզի համար դրաւ. ու մենք ալ մեր կեանքերը եղբայրներուն համար պարտական ենք դնելու։
16 Բայց որ այս աշխարհի բարիքներ ունի, ու տեսնէ որ իր եղբայրը կարօտութեան մէջ է, ու անկէ իր սիրտը կը գոցէ, ինչպէ՞ս Աստուծոյ սէրը անոր մէջ կը բնակի։
17 Որդեակներ, մի՛ սիրենք խօսքով ու լեզուով, հապա գործով ու ճշմարտութեամբ։
18 Ասով գիտենք թէ ճշմարտութենէ ենք, և մեր սիրտերը անոր առջեւ կը հանգստացնենք,
19 եթէ մեր սիրտերը մեզ դատապարտեն. վասն զի Աստուած մեր սիրտերէն մեծ է, և ամէն բան կը գիտնայ։
20 Սիրելինե՛ր, եթէ մեր սիրտերը մեզ չդատապարտեն, Աստուծոյ առջեւ վստահութիւն կ'ունենանք,
21 և ինչ որ խնդրենք՝ անկէ կ'առնենք, որովհետեւ անոր պատուիրանները կը պահենք և անոր առջեւ հաճելի բաները կ'ընենք։
22 Ասիկա է անոր պատուիրանը՝ որ հաւատանք մեր Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսի անունին, ու իրարու սիրենք, ինչպէս որ մեզի պատուիրեց։
23 Ու անոր պատուիրանները պահողը անոր մէջ կը բնակի, և ան անոր մէջ։ Ասով գիտենք թէ մեր մէջ բնակի՝ Հոգիէն որ մեզի տուաւ։

Դ.

1 Սիրելինե՛ր, ամէն հոգիի մի՛ հաւատաք, հապա հոգիները փորձեցէք թէ Աստուծմէ են, որովհետեւ շատ սուտ մարգարէներ ելած են աշխարհ։
2 Ասով գիտցէք Աստուծոյ Հոգին. ամէն հոգի որ կը խոստովանի թէ Յիսուս Քրիստոս մարմնով եկաւ՝ Աստուծմէ է,
3 և ամէն հոգի որ Յիսուսը չի խոստովանիր՝ Աստուծմէ չէ. ասիկա է Նեռին հոգին, որուն լսեցիք թէ պիտի գայ, և հիմա արդէն աշխարհ է։
4 Դուք, զաւակնե՛ր, Աստուծմէ էք, և զանոնք յաղթեցիք, որովհետեւ ան որ ձեր մէջ է՝ մեծ է քան զայն որ աշխարհի մէջ է։
5 Անոնք աշխարհէ են, անոր համար աշխարհի կը խօսին, և աշխարհ զանոնք կը լսէ։
6 Մենք Աստուծմէ ենք. Աստուած ճանչցող ան է որ մեզ կը լսէ, Աստուծմէ չեղող ան է որ մեզ չի լսեր։ Ասով գիտենք ճշմարտութեան Հոգին ու մոլորութեան հոգին։
7 Սիրելինե՛ր, իրարու սիրենք, որովհետեւ սէրը Աստուծմէ է, և ամէն ով որ կը սիրէ՝ Աստուծմէ ծնած է ու Աստուած կը ճանչնայ։
8 Ան որ չի սիրեր՝ Աստուած չի ճանչնար, որովհետեւ Աստուած սէր է։
9 Ասով յայտնուեցաւ Աստուծոյ սէրը մեզի հանդէպ, որ Աստուած իր միածին Որդին աշխարհ ղրկեց, որ անով կենանք։
10 Սէրը ասոր մէջ է, ոչ թէ մենք Աստուծոյ սիրեցինք, հապա ինք մեզ սիրեց և իր Որդին ղրկեց՝ մեր մեղքերուն համար քաւութիւն ըլլալու։
11 Սիրելինե՛ր, եթէ Աստուած մեզ այսպէս սիրեց, մենք ալ իրարու պարտական ենք սիրելու։
12 Աստուած երբեք չի տեսնուիր. եթէ իրարու սիրենք, Աստուած մեր մէջ կը բնակի, և անոր սէրը մեր մէջ կատարեալ կ'ըլլայ։
13 Ասով գիտենք թէ անոր մէջ կը բնակինք, և ան մեր մէջ, որովհետեւ իր Հոգիէն մեզի տուաւ։
14 Ու տեսանք և կը վկայենք թէ Հայրը Որդին ղրկեց՝ աշխարհի Փրկիչ։
15 Ով որ Յիսուսը կը խոստովանի թէ Աստուծոյ Որդին է, Աստուած անոր մէջ կը բնակի, և ինքն Աստուծոյ մէջ։
16 Ու մենք գիտցանք և հաւատացինք սիրոյ մասին որ Աստուած մեզի ունի։ Աստուած սէր է, և սիրոյ մէջ բնակողը Աստուծոյ մէջ կը բնակի, և Աստուած անոր մէջ։
17 Ասով սէրը մեզի հետ կատարեալ եղաւ, որ դատաստանի օրը համարձակութիւն ունենանք, որովհետեւ ինչպէս որ ինքն է, մենք ալ այս աշխարհի մէջ նոյնպէս ենք։
18 Սիրոյ մէջ վախ չկայ, հապա կատարեալ սէրը վախը դուրս կը հանէ, որովհետեւ վախը պատիժ ունի, և ան որ կը վախնայ՝ սիրոյ մէջ կատարեալ չէ։
19 Մենք սիրենք, որովհետեւ ինք նախ մեզ սիրեց։
20 Եթէ մէկը ըսէ թէ Աստուած կը սիրեմ, բայց իր եղբայրը կ'ատէ՝ սուտ է. որովհետեւ ան որ իր տեսած եղբայրը չի սիրեր, Աստուած որ չտեսաւ՝ ինչպէ՞ս կրնայ սիրել։
21 Ու ասիկա պատուիրանը ունինք անկէ, որ Աստուած սիրող ան իր եղբայրն ալ սիրէ։

Ե.

1 Յիսուս Քրիստոս թէ որ հաւատանք, Աստուծմէ ծնած ենք։ 3 Աստուծոյ պատուիրանները ծանր չեն։ 5 Հաւատքով կը յաղթենք աշխարհը։ 14 Աղօթքի վստահութիւն։ 16 Մեղքի մասին։ 18 Ինչ որ գիտենք։

1 Ամէն ով որ կը հաւատայ թէ Յիսուս է Քրիստոս՝ Աստուծմէ ծնած է, և ամէն ով որ ծնողը կը սիրէ՝ անոր ծնածն ալ կը սիրէ։
2 Ասով գիտենք թէ Աստուծոյ զաւակները կը սիրենք, երբ Աստուած կը սիրենք և անոր պատուիրանները կը կատարենք։
3 Ասիկա է Աստուծոյ սէրը, որ անոր պատուիրանները պահենք. և անոր պատուիրանները ծանր չեն,
4 որովհետեւ ամէն ինչ որ Աստուծմէ ծնած է՝ աշխարհը կը յաղթէ. և մեր հաւատքը այն յաղթութիւնն է որ աշխարհը յաղթեց։
5 Ո՞վ է որ աշխարհը կը յաղթէ, եթէ ոչ ան որ կը հաւատայ թէ Յիսուս Աստուծոյ Որդին է։
6 Ան է որ եկաւ ջուրով և արիւնով, Յիսուս Քրիստոս. ոչ միայն ջուրով, հապա ջուրով և արիւնով։ Ու Հոգին է որ կը վկայէ, որովհետեւ Հոգին ճշմարտութիւն է։
7 Վասն զի երեք են որ կը վկայեն երկինքի մէջ, Հայրը, Բանը և Սուրբ Հոգին, և այս երեքը մէկ են։
8 Ու երեք են որ կը վկայեն երկրի վրայ, Հոգին, ջուրը և արիւնը, և այս երեքը մէկ են։
9 Եթէ մարդոց վկայութիւնը կ'ընդունինք, Աստուծոյ վկայութիւնը աւելի մեծ է, որովհետեւ Աստուծոյ վկայութիւնն է որ իր Որդւոյն համար վկայեց։
10 Ան որ Աստուծոյ Որդւոյն կը հաւատայ՝ վկայութիւնը իր մէջը ունի. ան որ Աստուծոյ չի հաւատար՝ զայն սուտ ըրած է, որովհետեւ չհաւատաց Աստուծոյ վկայութեան զոր Աստուած իր Որդւոյն համար վկայեց։
11 Ու վկայութիւնը ասիկա է, որ Աստուած մեզի յաւիտենական կեանք տուաւ, և այս կեանքը իր Որդւոյն մէջ է։
12 Ան որ Որդին ունի՝ կեանքը ունի. ան որ Աստուծոյ Որդին չունի՝ կեանքը չունի։
13 Ձեզի գրեցի որ հաւատաք Աստուծոյ Որդւոյն անունին, որ գիտնաք թէ յաւիտենական կեանք ունիք, և որ հաւատաք Աստուծոյ Որդւոյն անունին։
14 Ու ասիկա է վստահութիւնը զոր անոր առջեւ ունինք, որ եթէ ինչ որ խնդրենք անոր կամքին համեմատ՝ մեզ կը լսէ։
15 Ու եթէ գիտենք թէ ինչ որ խնդրենք մեզ կը լսէ, գիտենք թէ ինչ որ անկէ խնդրեցինք՝ կ'ունենանք։
16 Եթէ մէկը տեսնէ իր եղբայրը մահու չափ չեղող մեղք մը գործելիս, պիտի աղաչէ, և Աստուած կեանք պիտի տայ անոր, որ մահու չափ չեղող մեղք գործողներուն։ Մահու չափ եղող մեղք կայ, որուն համար չեմ ըսեր որ աղաչէ։
17 Ամէն անիրաւութիւն մեղք է, և մահու չափ չեղող մեղք կայ։
18 Գիտենք թէ Աստուծմէ ծնած ամէն մարդ մեղք չի գործեր, հապա Աստուծմէ ծնածը կը պահպանէ զինքը, և չարը զինքը չի դպչիր։
19 Գիտենք թէ Աստուծմէ ենք, և ամբողջ աշխարհը չարին մէջ կը դրուի։
20 Գիտենք թէ Աստուծոյ Որդին եկաւ, և մեզի հասկացողութիւն տուաւ որ ճշմարիտը ճանչնանք, և ճշմարիտին մէջ ենք, անոր Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսի մէջ։ Ասիկա է ճշմարիտ Աստուածը և յաւիտենական կեանքը։
21 Զաւակնե՛ր, պահեցէք ձեզ կուռքերէ։

որ Աստուծմէ ծնած է՝ մեղք չգործեր, հապա
որ անոր սերմը իր մէջը կը մնայ, ու չկրնար
մեղք գործել, քանզի Աստուծմէ ծնած է։
10 Ասով յայտնի են Աստուծոյ որդիքը ու Սա-
տանայի որդիքը։ Ամէն ոք որ արդարութիւն
չգործեր՝ անիկա Աստուծմէ չէ, ո՛ւ ան ալ՝ որ
11 իր եղբայրը չսիրեր։ Վասնզի որ սկիզբէն լսեցիք,
12 Որ միմեանց սիրենք։ Ոչ թէ կայէնին պէս
որ չարէն էր ու իր եղբայրը սպաննեց։ Ե՛ւ
ինչո՞ւ համար զանիկա սպաննեց։ անոր համար
որ իր գործերը չար էին, ու իր եղբօրը՝ ար-
13 դար։ Մի զարմանաք, եղբայրներս,
14 թէ որ աշխարհ ձեզ ատէ։ Մենք գիտենք
որ մահէն կեանքի փոխանցուցած ենք, ինչու որ ես-
բայրները կը սիրենք։ Ան որ եղբայրը չսիրեր՝
15 մնայուն մէջ կը մնայ։ Ամէն ոք որ իր ես-
բայրը կ'ատէ՝ մարդասպան է։ Ու գիտէք որ
ամէն մարդասպան իր մէջը բնակած յաւիտե-
16 նական կեանք չունի։ Ասով գիացանք Քրիս-
տոսի սէրը, որ անիկա իր կեանքը մեզի համար
դրաւ։ Մենք ալ պարտաւոր ենք հոգ եղբայր-
17 ներուն համար դնել մեր կեանքը։ Բայց ան
որ աշխարհիս բարիքը ունի, և իր եղբայրը
բանին մը կարօտ կը տեսնէ ու իր գութը անկէ
կը գոցէ, ինչո՞ւ Աստուծոյ սէրը անոր մէջը
18 բնակած կ'ըլլայ։ Որդեակներս, չէ թէ խօս-
քով ու լեզուով սիրենք, հապա գործով ու
ճշմարտութիւնով։
19 Ասով կը ճանչնանք թէ ճշմարտութե-
նէն ենք, ու մեր սրտերուն համոզմանք ըլլա-
20 նով անոր առջեւը պիտի երթնանք։ Քանզի
թէ որ մեր սրտերը մեզ կը մեղադրեն, Հա-
յրը Աստուած մեր սրտերէն մեծ է՝ և ամէն
21 բան գիտէ։ Սիրելիներ, թէ որ մեր սրտերը
մեզ չմեղադրեն, Համարձակութիւն կ'առնենք
22 Աստուծոյ առջեւը։ Ու ինչ որ խնդրենք՝
կ'առնենք անկէ, ինչու որ իր պատուիրանք-
ները կը պահենք, ու իր առջեւն հաճոյ եղած
23 բաները կ'ընենք։ Ու ասիկա է անոր պա-
տուիրանքը, որ իր Որդւոյն Յիսուս Քրիստո-
սի անունը հաւատանք ու միմեանք սի-
րենք, ինչպէս որ մեզի պատուիրեր է։
24 Ու ան որ անոր պատուիրանքները կը պահէ՝
Աստուած մէջը կը կենայ, ու անիկա ալ անոր
մէջը։ Ու ասկէ գիտենք որ անիկա մեր մէջը
կը կենայ, այսինքն ան Հոգին որ մեզի տուաւ։

Գ. Ա

1 Տեսէք, Հայրը մեզի ինչ տեսակ սէր
տուաւ, որ Աստուծոյ զաւակներ կոչուինք։
Ասոր համար աշխարհս մեզ չի ճանչնար, որով-
2 հետեւ զանիկա չճանչցաւ։ Սիրելիներ, հիմա
Աստուծոյ զաւակներ ենք, և դեռ չէ յայտնուած
թէ ինչ պիտի ըլլանք։ Բայց գիտենք որ երբ
որ անիկա յայտնուի, անոր պիտի նմանինք,
3 որովհետեւ զանիկա ինչպէս որ է՝ պիտի տես-
նենք։ Ու ամէն ոք որ անոր վրայ այս յոյսը
կը դնէ՝ ինքզինքը կը մաքրէ, ինչպէս որ անի-
4 կա մաքուր է։ Ամէն ոք որ մեղք կ'ընէ՝ օրէնքն
ալ կը խախտէ, ու մեղքը օրէնքի խախտումն է։
5 Ու գիտէք որ անիկա յայտնուեցաւ որ մեր
մեղքերը վերցնէ, և անոր մէջ մեղք չկայ։
6 Ամէն ոք որ անոր մէջ կը մնայ՝ մեղք չի գոր-
ծեր։ Ամէն ոք որ մեղք կը գործէ՝ զանիկա չի
տեսներ ու չի ճանչնար։
7 Սիրելիներ, մի ոք ձեզ չխաբէ։ Արդա-
րութիւն գործողը արդար է, ինչպէս որ անի-
8 կա արդար է։ Մեղք գործողը սատանայէն է,
որովհետեւ սատանան սկիզբէն մեղաւոր է։
Ասոր համար յայտնուեցաւ Աստուծոյ Որդին,
որ սատանային գործերը կործանէ։
9 Ամէն ոք որ Աստուծմէ ծնած է՝ մեղք չի գոր-
ծեր, որովհետեւ անոր սերմը անոր մէջը կը
մնայ, ու չի կրնար մեղք գործել, քանզի Աս-
10 տուծմէ ծնած է։ Ասով յայտնի են Աստուծոյ
որդիքը ու սատանայի որդիքը։ Ամէն ոք որ
արդարութիւն չի գործեր՝ անիկա Աստուծմէ չէ,
ո՛ւ ան ալ՝ որ իր եղբայրը չսիրեր։
11 Վասնզի որ սկիզբէն լսեցիք,
12 որ միմեանք սիրենք։ Ոչ թէ կայէնին պէս
որ չարէն էր ու իր եղբայրը սպաննեց։ Ե՛ւ
ինչո՞ւ համար զանիկա սպաննեց։ անոր համար
որ իր գործերը չար էին, ու իր եղբօրը՝ ար-
13 դար։ Մի զարմանաք, եղբայրներս,
14 թէ որ աշխարհ ձեզ ատէ։ Մենք գիտենք
որ մահէն կեանքի փոխանցուցած ենք, ինչու որ ես-
բայրները կը սիրենք։ Ան որ եղբայրը չսիրեր՝
15 մնայուն մէջ կը մնայ։ Ամէն ոք որ իր ես-
բայրը կ'ատէ՝ մարդասպան է։ Ու գիտէք որ
ամէն մարդասպան իր մէջը բնակած յաւիտե-
16 նական կեանք չունի։ Ասով գիացանք Քրիս-
տոսի սէրը, որ անիկա իր կեանքը դրաւ։ Մենք ալ
պարտաւոր ենք հոգ եղբայրներուն համար դնել
17 մեր կեանքը։ Բայց ան որ աշխարհիս բարիքը
ունի, և իր եղբայրը բանին մը կարօտ կը տես-
նէ ու իր գութը անկէ կը գոցէ, ինչո՞ւ Աստուծոյ
18 սէրը անոր մէջը կը բնակի։ Որդեակներս,
չէ թէ խօսքով ու լեզուով սիրենք, հապա գործով
19 ու ճշմարտութիւնով։ Ասով կը ճանչնանք թէ
ճշմարտութենէն ենք, ու մեր սրտերուն համոզմանք
20 ըլլալով անոր առջեւը պիտի երթնանք։ Քանզի
թէ որ մեր սրտերը մեզ կը մեղադրեն, Հա-
յրը Աստուած մեր սրտերէն մեծ է՝ և ամէն
21 բան գիտէ։ Սիրելիներ, թէ որ մեր սրտերը
մեզ չմեղադրեն, Համարձակութիւն կ'առնենք
22 Աստուծոյ առջեւը։ Ու ինչ որ խնդրենք՝
կ'առնենք անկէ, ինչու որ իր պատուիրանք-
ները կը պահենք, ու իր առջեւն հաճոյ եղած
23 բաները կ'ընենք։ Ու ասիկա է անոր պա-
տուիրանքը, որ իր Որդւոյն Յիսուս Քրիստո-
սի անունը հաւատանք ու միմեանք սի-
րենք, ինչպէս որ մեզի պատուիրեր է։
24 Ու ան որ անոր պատուիրանքները կը պահէ՝
Աստուած մէջը կը կենայ, ու անիկա ալ անոր
մէջը։ Ու ասկէ գիտենք որ անիկա մեր մէջը
կը կենայ, այսինքն ան Հոգին որ մեզի տուաւ։

Գ. Դ

1 Սիրելիներ, համոզիկ մի հաւատաք,
հապա Հոգիները փորձեցէք՝ թէ արդեօք
Աստուծմէ են։ Ինչու որ աշխարհս մէջ շատ
2 սուտ մարգարէներ ելած են։ Ասով կրնաք
ճանչնալ Աստուծոյ Հոգին։ Ամէն Հոգի որ
Յիսուս Քրիստոսը մարմնով եկած կը խոս-
3 տովանի, անիկա Աստուծմէ է։ Ու ամէն Հո-
գի որ Յիսուս Քրիստոսը մարմնով եկած չը-
խոստովանիր, անիկա Աստուծմէ չէ։ ու ասի-
կա Դեհոսին հոգին է, որուն համար լսեցիք թէ
պիտի գայ, ու հիմակուընէ ալ աշխարհս
4 մէջ է։ Դուք Աստուծմէ էք, որդեակներ, ու
անոնց յաղթեցիք. քանզի մեծ է անիկա որ
ձեր մէջն է, քան թէ անիկա որ աշխարհս
5 մէջն է։ Անոնք աշխարհէն են. անոր համար
աշխարհի վրայով կը խօսին, ու աշխարհս
6 մարդիկ կ'ընէ անոնց։ Մենք Աստուծմէ ենք.
Ան որ գԱստուած կը ճանչնայ՝ մեզի մարդիկ
կ'ընէ. ան որ Աստուծմէ չէ՝ մեզի մարդիկ չընէր.
ասով կը ճանչնանք ճշմարտութեան Հոգին ու խաբէութեան հոգին։
7 Սիրելիներ, միմեանք սիրենք, ինչու որ
սէրը Աստուծմէ է. ու ամէն ոք որ կը սիրէ՝ Աս-
տուծմէ ծնած է, ու կը ճանչնայ զԱստուած։
8 Ան որ չսիրեր՝ չգԱստուած չճանչնար. Ինչու
9 որ Աստուած սէր է։ Ասով յայտնի եղաւ Աստուծոյ
սէրը մեր վրայ, յայտնի եղաւ, Որ Աստուած
իր միածին Որդին աշխարհս խրկեց, որ անոր
10 միջոցով ապրինք։ Ասոր համար մէջ է սէրը,
Որ չէ թէ մենք սիրեցինք զԱստուած, հապա
որ անիկա մեզ սիրեց, ու իր Որդին խրկեց
11 մեր մեղքերուն քաւութիւն ըլլալու։ Սիրելի-
ներ, եթէ որ Աստուած մեզ այսպէս սիրեց,

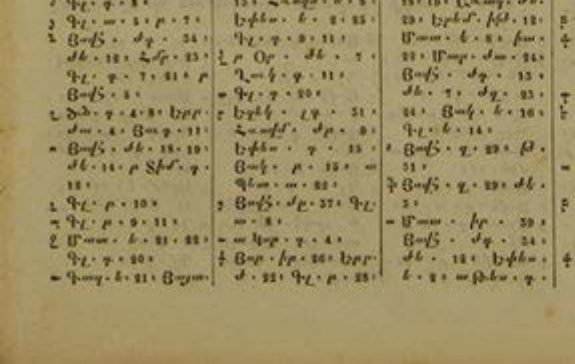

ուբեմն մենք ալ կը պարտաւորինք մեկզմէկ
12 սիրել։ Մէկը երբէք չէաուած տեսած չէ. թէ որ մեկզմէկ կը սիրենք, Աստուած մեր մէջը կը բնակի, ու անոր սէրը մեր մէջը կա-
13 տարեալ է։ Այսով գիտենք թէ մենք անոր մէջը կը բնակինք՝ ու անիկա մեր մէջը, որ իր
14 Հոգիէն մեզի տուաւ։ Եւ մենք տեսանք ու կը վկայենք որ Հայրը Որդին խրկեց աշ-
15 խարհի փրկիչը ըլլալու։ Ով որ կը խոստովանի թէ Յիսուս Որդի Աստուծոյ է, Աստուած անոր մէջը կը բնակի, ան ալ՝ Աստուծոյ մէջ։
16 Եւ մենք ճանչցանք ու հաւատացինք ան սէրը որ Աստուած մեր վրայ ունի։ Աստուած սէր է. ու ան որ սիրոյ մէջ կը բնակի՝ Աստուծոյ մէջ կը բնակի, ու Աստուած՝ անոր մէջը։
17 Այսով սէրը մեր վրայ կատարեալ կ'ըլլայ, որ հանգստութիւն ունենանք դատաստանին օրը. Վասն զի ինչպէս է ինքը, անանկ ալ
18 մենք ենք աս աշխարհս մէջ։ Սիրոյ մէջ վախ չկայ, հապա կատարեալ սէրը վախը միկ դի կը ձգէ. ինչու որ վախը տանջանքի ենթակայ է. ուստի ան որ կը վախնայ՝ սիրոյ մէջ կա-
19 տարեալ չէ։ Մենք զանիկա կը սիրենք, ին-
20 չու որ առաջ անիկա մեզ սիրեց։ Եթէ որ մէկը ըսէ թէ ես Աստուած կը սիրեմ, ու իր եղբայրը ատէ, անիկա սուտաւոր է. քանզի ան որ իր եղբայրը չսիրեր՝ որ կը տեսնայ,
21 Աստուած՝ որ չտեսնիր, ինտո՞ր կրնայ սիրել։ Եւ անկէ աս պատուէրը ունինք, թէ ան որ Աստուած կը սիրէ՝ իր եղբայրն ալ սիրէ։

ԳԼ. Ե

1 Ան որ Յիսուսն Աստուած կը սիրէ. անոր որդիներն ալ կը սիրէ. ու կը պահէ անոր պատուիրանքները. 3 որոնք հաւատացեալը ծանրաբեռն չեն. 9 Յիսուս Աստուծոյ Որդին ըլլալով կարող է մեզ փրկել. 14 ու մեր աղաչանքները լսել, որ կը ճանաչցանինք թէ մեր անձերուն և թէ ուրիշներուն հա-մար։

1 ՈՎ որ կը հաւատայ թէ Յիսուս Քրիստոս է, Աստուծմէ ծնած է. ու ամէն ով որ ծնողը կը սիրէ՝ անկէ ծնածն ալ կը սի-
2 րէ։ Այսով կը ճանչնանք թէ Աստուծոյ որդիները կը սիրենք, երբոր Աստուած սիրենք ու
3 անոր պատուիրանքները պահենք։ Ինչու որ ասիկա է Աստուծոյ սէրը, որ անոր պատուի-րանքները պահենք. ու անոր պատուիրանք-
4 ները ծանր բան չեն։ Վասն զի ան ամէնը որ Աստուծմէ ծնած է՝ աշխարհին կը յաղթէ. և ասիկա է յաղթութիւնը որ աշխարհին կը յաղ-
5 թէ, այսինքն մեր հաւատքը։ Ո՞վ է որ աշխարհին կը յաղթէ, եթէ ոչ անիկա որ կը հաւատայ թէ Յիսուս Որդի Աստուծոյ է։
6 Անիկա է որ ներկա գալով ջուրով և արիւնով, այսինքն Յիսուս Քրիստոս. չէ թէ միայն ջուրով, հապա ջուրով ու արիւնով։ Եւ Հոգին է որ կը վկայէ, ինչու որ Հոգին ճշմարտութիւն է։
7 Վասն զի երեք են որ երկինքը մէջ կը վկայեն, Հայրը, Բանը ու Սուրբ Հոգին, և ասոնք երեքը
8 մէկ են։ Ու երեք են որ երկրի վրայ կը վկայեն, Հոգին, ջուրը ու արիւնը, և երեքը
9 միասան են։ Եթէ որ մարդոց վկայութիւնը կ'ընդունինք, Աստուծոյ վկայութիւնը աւելի մեծ է. Ինչու որ ասիկա է Աստուծոյ վկայու-
10 թիւնը, որ իր Որդւոյն համար վկայեց։ Ան որ Աստուծոյ Որդւոյն կը հաւատայ՝ վկայութիւնը իր մէջը ունի. ան որ Աստուծոյ չհաւատար՝ հաստատած կ'ընէ անիկա, ինչու որ չհաւատար ան վկայութեանը որ Աստուած իր Որդւոյն
11 համար վկայեց։ Եւ վկայութիւնը աս է, որ Աստուած մեզի յաւիտենական կեանք տուաւ,
12 ու աս կեանքը անոր Որդւոյն մէջն է։ Ան որ Որդին ընդունած է՝ կեանք ունի, և ան որ Աստուծոյ Որդին ընդունած չէ՝ կեանք չունի։
13 Ձեզ բաները գրեցի ձեզի՝ որ գիտնաք թէ յաւիտենական կեանք ունիք դուք որ Աստու-
14 ծոյ Որդւոյն անուանը կը հաւատաք։ Եւ ան համարձակութիւնը որ մենք անոր քովը ու-նինք՝ աս է, որ ինչ բան որ խնդրենք ըն-
15 ծայն իր կամքին համեմատ՝ կը լսէ մեզի. Եւ եթէ որ գիտնանք թէ մեզի կը լսէ, ինչ որ խնդրենք՝ ունինք խնդրուածները որ կը խնդրենք իրմէն։
16 Եթէ որ մէկը տեսնէ որ իր եղբայրը մեղք մը գործեց՝ չէ թէ մահացու, խնդրէ, ու Աստուած անոր կեանք պիտի տայ՝ անոնց մահացու չեղած մեղքը գործողին. Մեղք կայ որ մահացու է, չեմ ըսեր որ անոր համար խնդ-
17 րէ։ Ամէն անիրաւութիւն մեղք է, և մեղք կայ որ մահացու չէ։
18 Գիտնանք որ ան ամէնը որ Աստուծմէ ծնած է՝ մեղք չգործեր. հապա ան որ Աստուած

---

3 Յովհ. ա. 18. ա Յհ. չ. 16. Հռ. 20։
4 Գղ. բ. 5. Հռ. 18։
5 Յովհ. ժգ. 20. Գղ. գ. 24։
6 Յովհ. ա. 14. Գղ. ա. 1. 2։
7 Յովհ. գ. 17։
8 Հռ. ը. 9. Գղ. ե. 1. 5։
9 Հռ. 5։
10 Գղ. գ. 24. Հռ. 12։ 13։
11 Յովհ. ժ. 30. ա Յհ. գ. 16։
12 Յովհ. ե. 24. Գղ. բ. 28. գ. 19. 21։
13 Գղ. գ. 3։
14 Հռ. 12։
15 Գղ. բ. 4. գ. 17։
16 Հռ. 13։
17 Մատ. իբ. 31. 39. Յովհ. ժ. 34։
18 Մատ. ե. 22։
19 Գղ. գ. 24։
20 Յովհ. ա. 18։
21 Յովհ. ը. 44։
22 Յովհ. բ. 23. գ. 19. 21։
23 Գղ. գ. 3։
24 Հռ. 12։
25 Մատ. իբ. 31. 39. Յովհ. ժ. 34։
26 Յովհ. ժ. 33։
27 Գղ. գ. 3. գ. 4։
28 ա Կոր. ժե. 57։ Գղ. գ. 15։
29 Յովհ. ժբ. 34։
30 Յովհ. ժգ. 17։ ժե. 20. ժգ. 13։ ա Յհ. գ. 16։
31 Հռ. ը. 16. 17։
32 Մատ. գ. 16. 17։ ժե. 5։
33 Հռ. ը. 16։ Գաղ. գ. 6։
34 Յովհ. գ. 33. ե. 38։
35 Գղ. բ. 23։
36 Յովհ. ա. 4. Գղ. գ. 9։
37 Յովհ. գ. 30. ե. 24։
38 Յովհ. բ. 31։
39 Գղ. ա. 1. 2։
40 Ասոնց նայուածքներն ու արտքն ալ Աստուծոյ Որդւոյն անուանը հաւատալ ուզողներուն համար է։
41 Գղ. գ. 23։
42 Բար. խ. 8. Յովհ. ե. 14. 15։
43 Մատ. ժբ. 31. 32. Մարկ. գ. 33. Ղկս. ժբ. 10. Եբր. գ. 2. 6. յ. 20։
44 Եբրա. ե. 16. ժգ. 11. Յովհ. ժե. 8։
45 Գղ. գ. 4։
46 ա Պետ. ա. 23։
47 Գղ. գ. 9։

մէ ծնած է՝ իւր անձը կը պահէ, ու չարը իրեն
19 չդպչիր։ Գիտենք որ մենք Աստուծմէ ենք,
20 ու բոլոր աշխարհք չարին մէջն է։ Եւ գի-
տենք որ Աստուծոյ Որդին եկաւ, հաւ մեզի
միտք տուաւ, որ ճշմարիտը ճանչնանք. և
ան ճշմարիտին մէջն ենք՝ իր Որդւոյն Յիսուս
Քրիստոսի մէջ. հասիկա է ճշմարիտ Ա-
21 ստուած ու յաւիտենական կեանք. Որդեակ-
ներ, ինքզինքնիդ կռապաշտութենէն պահեցէք։ Ամէն։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

1 Ես ծերակոյս ընտրեալ Տիկնոջը ու անոր զաւակ-
ներուն, որ ես ճշմարտութեամբ կը սիրեմ, (և
չէ թէ միայնակ ես, հապա ամէնքն ալ՝ որ
2 ճշմարտութիւնը կը ճանչնան,) Ան ճշմար-
տութեանը համար՝ որ մեր մէջը կը յիսայ, ու
3 յաւիտեան մեր հետը պիտի ըլլայ. Շնորհք,
ողորմութիւն, խաղաղութիւն Հայր Աստուծ-
մէն և Տէր Յիսուս Քրիստոսէն՝ Հօրը Որդիէն
ձեր հետը ըլլայ ճշմարտութեան ու սիրոյ։
4 Շատ ուրախ եղայ ես, որ քու զաւակներէդ
գտայ որ ճշմարտութեամբ կը քալեն ան պա-
տուիրանքին համեմատ՝ որ Հօրմէն առինք։
5 Եւ հիմա քեզի կ'ապաղաչեմ, օ Տիկին, ոչ իբրև
թէ նոր պատուիրանք մը քեզի կը գրեմ, հա-
պա ան որ սկիզբէն ունէինք, որ մէկզմէկ սի-
6 րենք։ Եւ ասիկա ես է՝ որ անոր պատուի-
րանքներուն համեմատ քալենք. — պատուի-
րանքը ատ է՝ որ ինչպէս սկիզբէն ի վեր լսե-
7 ցիք, անոր համեմատ քալէք։ Ինչու որ շատ
մոլորեցուցիչներ եղան աշխարհիս մէջ, որոնք
Յիսուս Քրիստոսը մարմնով եկած չեն խոս-
տովանիր. ասանկ մէկը մոլորեցուցիչ ու հակա-
8 քրիստոս է։ Զգուշացէք ձեր անձերուն, որ Հաշխա-
տանքնիս չկորսընցնենք, հապա որ լման
9 վարձք առնենք։ Ով որ յառաջանք կը
գործէ ու Քրիստոսի վարդապետութեանը մէջ
չկենայ, անիկա Աստուած չունի. ան որ
Քրիստոսի վարդապետութեանը մէջ կը կե-
10 նայ, անիկա Հայրն ալ ունի Որդին ալ։ Թէ
որ մէկը ձեզի գայ ու աս վարդապետութիւնը
չբերէ, զանիկա տուներնիդ մի ընդունիք,
11 և անոր բարև մի ըսէք. Քանզի ով որ անոր
բարև կ'ըսէ, անոր չար գործերուն հաղորդ
կ'ըլլայ։
12 Շատ բան ունէի ձեզի գրելու, բայց չու-
զեցի թղթով ու մելանով ձեզի. Ինչու որ յոյս
ունիմ որ ձեզի գամ, ու բերան առ բերան
խօսիմ, որ մեր ուրախութիւնը կատարեալ
13 ըլլայ։ Բարև կ'ընեն քեզի քու ընտրեալ քե-
րոջդ զաւակը։ Ամէն։

ԵՐԲՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ

1 Առաքեալ կը գոչի Գայիոսի բարեպաշտութիւնը. ե՛ւ հիւրասիրութիւնը. 7 որով ճշմարիտ քարոզիչները կը պատուէր. 9 կը դատապարտի Դիոթրեփեսին անվայել վարմունքին եւ անոր փառաբանը Դեմետրիոսին. 11 որուն չար օրինակին զգուշանալու պատուէր կու տայ. 13 Յառաջադէպ վիպասիրութիւն մը կ'ըլլայ Դեմետրիոսին քարի հանդիպելու վրայով։

1 Երէցն Գայիոս սիրելիին, որուն որ ես կը սի-
2 րեմ ճշմարտութեամբ. Սիրելի, ազօթք կ'ը-
նեմ որ ամէն կողմէ յաջողութեան մէջ ու ա-
ռողջ ըլլաս, ինչպէս որ քու հոգիդ ալ յաջո-
3 ղութեան մէջ է. ինչու որ շատ ուրախացայ,
երբոր քանի մը եղբայրներ եկան, ու քու
ճշմարտութեանդ վրայով վկայեցին, ինչպէս
4 որ դուն ճշմարտութեամբ կը քալես. Ասկէ
մեծ ուրախութիւն մը չունիմ, որ կը լսեմ թէ
իմ որդիներս ճշմարտութեան մէջ կը քալեն։
5 Սիրելի, դուն հաւատարմաբար կ'ընես, ինչ
6 որ կ'ընես եղբայրներուն եւ օտարներուն. Ո-
րոնք եկեղեցիին առջեւ վկայեցին քու սի-
րոյդ վրայով. որ եթէ աստուածահաճոյ կերպով զանոնք ճամբայ դնես, ազէկ պիտի ընես.
7 ինչու որ Անուանը անոնք համար ելան, ոչ
8 ինչինաւորներէն բան մը չեն առներ. Ուստի մենք պարտաւոր ենք անոնկիները ընդու-
նել, որ ճշմարտութեանը գործակից ըլլանք.
9 Եկեղեցիին գրեցի. բայց Դիոթրեփես՝ որ
մէջերնին առաջին ըլլալ կ'ուզէ, մեզ չընդու-
10 ներ. Ասոր համար թէ որ գամ, անոր գործ
գործերը պիտի յիշեմ, որ մեզի չէմ շահա-
կրաստելով չարախօսութիւն կ'ընէ. և ասով ալ
գոհ չեղած՝ ինքը չընդունիր եղբայրները, ու
անոնք որ կ'ուզեն ընդունիլ կ'արգիլէ, ու եկե-
11 ղեցիէն ալ կը հանէ. Սիրելի, չարին նմանող
մի ըլլար, հապա բարիին. Ան որ բարիք կը
գործէ՝ Աստուծմէ է. բայց ան որ չարիք կը
12 գործէ՝ անիկա զԱստուած տեսած չէ. Դե-
մետրիոսին համար համբաւ ալ կը վկայեն, բուն
իսկ ճշմարտութիւնն ալ. մենք ալ կը վկա-
յենք, և դուք գիտէք որ մեր վկայութիւնը
ճշմարիտ է։
13 Շատ բան ունէի գրելու, բայց չեմ ուզեր
14 մելանով ու գրիչով քեզի գրել. Սակայն յոյս
ունիմ մօտիկը քեզ տեսնելու, ու բերան առ
15 բերան պիտի խօսինք. Խաղաղութիւն քեզի.
բարեկամները քեզի բարի կ'ընեն. բարի ըրէ
ըստ բարեկամներուն՝ ամէն մէկուն անունովը։

ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՒԴԱՅԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ

1 Առաքեալը կը յորդորէ քրիստոնեաները որ հաստատ կենան հաւատքին գաւանութեանը մէջ. 4 Ծանուցանելով անոնց թէ խարեբայ վարդապետներ մտած են մէջերնին՝ որ զանազան մեղքերուն օրինց գաւառապարտելի վարդապետութեամբ ու փոր. ձերնին համար ուսումի պատրաստուած են. 20 Խրատելով հաւատացեալները վայելով կիմաստնալ ինքզինքնին ամուր ըլլալ. Ստուերը Հոգիին օգնականութեամբը կրնան հաստատուն կենալ. չնորհքը ամէն. առաքելին պատկեր և առ. րիշներն ալ ազատել ու մարդերնուն որպէսզիներուն։

1 Յուդա՝ Յիսուս Քրիստոսի ծառայ ու Յա-
կոբոսին եղբայրը, ձեզի որ Հայր Աստուծմէն
սրբուած էք, և Յիսուս Քրիստոսէն պա-
2 հուած էք՝ կանչուած. Ողորմութիւն ու խա-

գ · 11 ։
ը = Ցիմ · բ · 29 · գ · 8 · 9 ։
թ = Ցիմ · գ · 1 ։
ժ = Կոր · բ · 12 · 15 ։
ի = Կոր · ֆա · 24 ։
ի բ Ցիմ · 18 ։

= Գաղ · գ · 16 · Գործ · ո · 13 ։
ղ = Ցիմ · բ · 11 · 12 · 13 · ո Գնա · ո · 8 ։
ճ Հռոմ · ո · 7 ։
ղ = Գնա · ո · 8 · բ Գնա · ո · 8 ։

ե Տիտ · ո · 4 ։
է Փիլ · ո · 27 · ո Տիմ · ո · 18 · գ · 12 · բ Տիմ · ո · 13 · գ · 7 ։
ը Դատ · բ · 4 · բ Գնա · բ · 1 ։

ի Հռոմ · բ · 21 · 22 · ո Գնա · բ · 8 ։
ի Տիտ · բ · 11 · Եբր · ժբ · 15 ։
ի բ Գնա · բ · 10 ։
ի Տիտ · ո · 16 · բ

Գնա · բ · 1 · ո Ցիմ · բ · 22 · Ոնոս Աստուած Էլիաքիմ։

մտքերնիդ բերել, թէև արդէն գիտէք ա-
սիկա, Ի՛ՆՔԸ որ Աստուածը եղիսպասի
երկրէն ազատեց, Իսրայէլ չկատարողները
6 կոտորեցուց, Նէ՛ ան հրեշտակներըն որ իրենց
իշխանութիւնը չպահեցին, հապա իրենց բը-
նակութիւնը ձգեցին, Մինչեւ՛ նաեւ որ կապե-
րով խաւարի մէջ պահեց Մեծ օրուան դա-
7 տաստանին. Ինչպէս Սոդոմ ու Գոմոր և ա-
նոնց բոլորտիքը եղած քաղաքները՝ որոնք
ասոնց նման պոռնկեցան բնկերներուն մար-
մինին ետեւէն երթալով, առջինիս օրինակ կե-
ցեր են՝ յաւիտենական կրակին դատապար-
8 ութիւնը ընդունելով. Նմանապէս ա՛յնա-
րամներն ալ մարմինը կը պղծեն, տէրութիւ-
նը կ՛անարգեն, Փառաւորութեան դէմ կը
9 հայհոյեն. Բայց Միքայէլ հրեշտակապետը
երբոր Սատանային դէմ դնելով՝ Մովսէսին
մարմինին համար կը վիճէր, չհամարձակե-
ցաւ հայհոյութեան դատապարտութիւն բե-
րել անոր վրայ, հապա ըսաւ, Տէրը յանդի-
10 մանէ քեզ. Իսկ ասոնք ան բաներուն որ չեն
հասկընար՝ հայհոյութիւն կ՛ընեն. և ան բա-
ներով որ բնականաբար անբան անասուններու
11 պէս գիտեն, անոնց մէջ կ՛ապականին. Վա՛յ
անոնց՝ որ կայենին ճամբովը գացին, Եւ
բաղաամին մոլորութեանը ետեւ ցանկութեամբ
վարձքի համար թափեցան, Ու կորխին հակառա-
12 կութեամբ կորսուեցան. Ասոնք՝ ձեր սի-
րոյ խնջոյքներուն մէջ արատներ են, ու ձեզի
հետ կերակրամի նստած առանձին անվեհերաբար
իրենց անձը կը կերակրեն. Անջուր ամպեր
հողմերէն քշուած. պտուղներն կորսնցուցած
ծառեր, երկու անգամ մե-
13 ռած, արմատէն խլուած. Ծովու կատղած
ալիքներ, որ իրենց անձերուն ամօթը կը
փրփրցնեն. մոլորական աստղեր, որոնց հա-
մար խաւարին մէգը պահուած է յաւիտեան.

14 Անոնց վրայ մարգարէացաւ նաեւ ալ՝ Ադա-
մէն եօթներորդ կը Ենովքն, ու ըսաւ, Ահա Տէ-
15 րը իր բիւրաւոր սուրբերովը եկաւ, Ամենուն
դատաստան բնելու, ու բոլոր ամբարիշտները
յանդիմանելու իրենց բոլոր ամբարշտութեան
գործերուն բոլոր պատճառաւ հանար, և բոլոր խիստ
խօսքերուն համար՝ որ ամբարիշտ մեղաւոր-
16 ները անոր դէմ խօսեցան. Ասոնք տրտնջող-
ներ — գրգռիչներ են, որոնք իրենց ցան-
կութիւններուն համեմատ կ՛երթան, և իրենց
բերանները ամբարտաւան խօսքեր կը գոռա-
ցնեն, — և շահի համար երեսպաշտութիւն կ՛ը-
17 նեն. Բայց դուք, սիրելինե՛ր, մտքերնիդ
բերէք այն խօսքերը որ մեր Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսի առաքեալներէն առաջուց գուշակուեցաւ.
18 Որ ձեզի կ՛ըսէին Թէ՝ Վերջի ժամանակը ծաղր
ընողներ պիտի գային, որոնք իրենց ամբա-
րիշտ ցանկութիւններուն համեմատ պիտի եր-
19 թան. Ասոնք ինքզինքնին զատող, Հոգեւոր-
20 ներ են, որ Հոգին չունին. Բայց դուք, սիրելի-
ներ, Սրտերնիդ շինելով ձեր ամենասուրբ
հաւատքին վրայ, և Սուրբ Հոգիով աղօթք
21 ընելով, Ձեզերնիդ Աստուծոյ սիրոյն մէջ պա-
հեցէ՛ք՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ողորմու-
թիւնը ապասելով յաւիտենական կենաց հա-
22 մար. Եւ խորհուրդ ընելով՝ անոնց ողորմե-
23 ցէ՛ք. Եւ զանոնք վախով ազատեցէ՛ք՝ հրա-
կէն յափշտակելով հանելով, ատելով նմանին
նէն ապառաժած հանդերձն ալ.
24 Նէ՛ անոր՝ որ կարող է ձեզ անթիծ պահել,
և իր փառքին առջեւը անարատ կանգնեցնել
25 ցնծութիւնով, Մեր Փրկիչն Աստուծոյ [մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին ձեռ-
քովը] փառք ու մեծութիւն, զօրութիւն ու
իշխանութիւն [բոլոր դարերէն առաջ,] և
հիմա ու բոլոր դարերու մէջ. Ամէն.

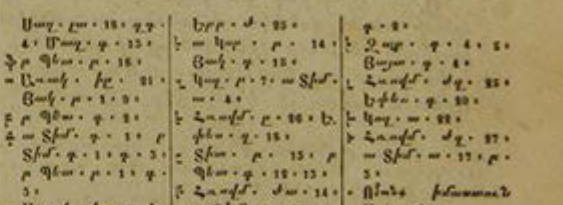

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԵԻ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆ ԱԻԵՏԱՐԱՆՉԻՆ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Ցիսուս Քրիստոսի յայտնութիւնը, ՚որ Աստուած անոր տուաւ իր ծառաներուն ցուցընելու ինչ որ ՚ի շուտով պէտք է լինի. ՚և իր հրեշտակին ձեռքովը խրկելով՝ իր Յովհաննէս ծառային իմացուց. 2 ՚Որ Աստուծոյ խօսքին վկայութիւնը բրաւ, ու Ցիսուս Քրիստոսի վկայութիւնը՝ ՚ինչ որ տեսաւ։ 3 ՚Երանի անոր որ կը կարդայ, ու անոնց որ կը լսեն ու կը պահեն ինչ որ անոր մէջը գրուած է. ՚ինչու որ ժամանակը մօտ է։

4 Յովհաննէս՝ ասիոյ եօթը եկեղեցիներուն որ Ասիոյ մէջ են. Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Անկէ՝ որ է՝ ու որ էր և որ պիտի գայ, ու եօթը հոգիներէն՝ որ անոր աթոռին առջեւն են. 5 և Յիսուս Քրիստոս ՚ի հաւատարիմ վկայէն, որ մեռելներուն անդրանիկն է ու երկրի թագաւորներուն իշխանը։ Անոր որ մեզ սիրեց, ու մեզ իր արիւնովը մեր մեղքերէն լուացց, 6 ՚և մեզ թագաւորներ ու քահանաներ բրաւ Աստուծոյ ու իր Հօրը, անոր փառք և զօրութիւն յաւիտեան յաւիտենից։ Ամէն։

7 Ահա ամպերով կու գայ. ու ամէն աչք պիտի տեսնէ, ու անոնք որ զանիկա խոցկտցին. և անոր վրայ կոծ պիտի բնեն երկրի բոլոր ազգերը։ Այո՛ ամէն։

8 Կիրակի օրը՝ Հոգիով կերայ, ու ետեւէս մեծ ձայն մը լսեցի փողի նման։

9 Ես Յովհաննէս ձեր եղբայրը՝ և Յիսուս Քրիստոսի նեղութիւնները ու արքայութիւնը և համբերութիւնը մէջ՝ բնակեցայի, Պատմոս կոչուած կղզին էի՝ Աստուծոյ խօսքին համար ու Յիսուս Քրիստոսի վկայութիւնը համար։ 10 Ու ես՝ ի կիրակի օրը՝ Հոգիին իմ վրաս եկաւ, ու ետեւէս մեծ ձայն մը լսեցի փողի նման 11 որ կ՚ըսէր, ՚Ինչ որ կը տեսնես՝ գիրքի մը մէջ գրէ, ու խրկէ եօթը եկեղեցիներուն, որ Եփեսոսի, ու Զմիւռնացիի, և Պերգամոնի, ու Թիւատիրի, և Սարդ եկեղ, ու փիլադելփիոյ, և Լաւոդիկիացիի մէջ են։ Եւ դարձայ ան ձայնը տեսնելու՝ որ ինծի կը խօսէր. ու երբոր դարձայ՝ եօթը ոսկեղէն աչտառներ 13 տեսայ. Եւ եօթը աչտառներուն մէջ՝ Մէկը Որդւոյ մարդոյ նման, զգեցուած ոտքերուն մէ հագած ու կոթիքին վրայ ոսկի գօտի։ 14 Ու իր գլուխը ու մազերը բուրդի պէս ճերմակ — ձիւնի պէս, ու իր աչքերը՝ կրակի բոցի պէս։ 15 Եւ իր ոտքերը՝ ոսկեպղինձի նման, որպէս թէ հնոցի մէջ կըրակ դարձած, ու իր ձայնը՝ շատ յորձանքի ձայնի պէս։ Եւ իր աջ ձեռքին մէջ եօթը աստղ ունէր, ու իր բերնէն սրած երկսայրեան սուր մը կ՚ելլէր, ու իր երեսը արեւու պէս էր՝ 17 որ իր զօրութեամբը կը փայլի։ Ու երբոր անոր անիկա, իր ոտքը ինկայ մեռելի պէս։ Ու իր աջ ձեռքը իմ վրաս դրաւ ու բսաւ ինծի, Մի վախնար։ Ես եմ Առաջինը ու վերջինը։ 18 Ու կենդանի եմ, ու ես մեռայ, ու ահա կենդանի եմ յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն։ Ու բանալիները մահուան ու դժոխքի ունիմ։ 19 Գրէ՛ այն որ տեսար, ու որ կան ու որ պիտի գան՝ անոնք։ 20 Եօթը աստղերուն խորհուրդը՝ որ իմ աջ ձեռքիս վրայ տեսար, ու եօթը ոսկեղէն աչտառները։ Եօթը աստղերը՝ եօթը եկեղեցիներուն հրեշտակներն են, ու աչտառները՝ որ տեսար՝ եօթը եկեղեցիներն են։

---

1 Եփեսոսի եկեղեցիին հրեշտակին գրէ՛։ Ասոնք կ՚ըսէ՝ որ աջ ձեռքին մէջ եօթը աստղերը կը բռնէ, որ եօթը ոսկեղէն աչտառներուն մէջ կը պտըտի։ 2 Գործերդ գիտեմ, ու աշխատութիւնդ ու համբերութիւնդ, ու չես կրնար չարերը տանիլ, ու փորձեցիր զանոնք որ կ՚ըսեն թէ առաքեալներ են, ու չեն՝ ու գտար զանոնք սուտ։ 3 Ու համբերութիւն ունիս, ու տարաւ ես իմ անունիս համար, ու չես յոգնեցաւ։ 4 Բայց ունիմ քեզի դէմ՝ որ առաջի սէրդ թողուցիր։ 5 Ուրկէ՛ իյնալդ յիշէ, ու ապաշխարէ, ու առաջի գործերը ըրէ՛։ Եթէ ոչ՝ կու գամ քեզի, ու քու աստղդ տեղէն կը շարժեցնեմ, եթէ չապաշխարես։ 6 Բայց այս ունիս՝ որ Նիկողայեցիներուն գործերը կ՚ատես, որոնք ես ալ կ՚ատեմ։ 7 Ով որ ականջ ունի՝ թող լսէ ինչ որ Հոգին կ՚ըսէ եկեղեցիներուն։ Յաղթողին կու տամ որ կեանքի ծառէն ուտէ՝ որ Աստուծոյ դրախտին մէջ է։

8 Զմիւռնացիի եկեղեցիին հրեշտակին գրէ՛։ Ասոնք կ՚ըսէ՝ որ առաջինն ու վերջինն է, որ մեռաւ ու կենդանացաւ։ 9 Նեղութիւնդ ու աղքատութիւնդ գիտեմ, բայց հարուստ ես, ու հայհոյութիւնը՝ անոնցմէ՝ որ կ՚ըսեն թէ Հրեայ են՝ ու չեն, հապա Սատանայի ժողովարանէն են։ 10 Մի վախնար ինչ որ պիտի քաշես։ Ահա Սատանան պիտի ձգէ ձեզմէ ոմանք բանտը, որ փորձուիք, ու տասն օր նեղութիւն պիտի ունենաք։ Մինչեւ մահ հաւատարիմ եղիր, ու քեզի կեանքի պսակը պիտի տամ։ 11 Ով որ ականջ ունի՝ թող լսէ ինչ որ Հոգին կ՚ըսէ եկեղեցիներուն։ Յաղթողին երկրորդ մահը չի վնասեր։

12 Պերգամոնի եկեղեցիին հրեշտակին գրէ՛։ Ասոնք կ՚ըսէ՝ որ սուր սրած երկսայրեան ունի։ 13 Գիտեմ ուր կը բնակիս, ուր Սատանայի աթոռը կայ, ու կը բռնես իմ անունս, ու հաւատքս չուրացար, ու իմ հաւատարիմ վկաս Անտիպաս՝ որ ձեր մէջ՝ Սատանան կը բնակի, ուր կը սպաննուի։ 14 Բայց ունիմ քեզի դէմ՝ որ հոն ունիս անոնք որ Բաղաամի վարդապետութիւնը կը բռնեն, որ Բաղակին սովորեցուց գայթակղութիւն դնել Իսրայէլի որդիներուն առջեւ՝ կռոններուն զոհուածները ուտել, ու պոռնկութիւն ընել։ 15 Նոյնպէս ունիս անոնք որ Նիկողայեցիներուն վարդապետութիւնը կը բռնեն։ 16 Ապաշխարէ՛ ուրեմն, եթէ ոչ՝ կու գամ քեզի շուտով, ու պիտի պատերազմիմ անոնց դէմ՝ իմ բերնիս սրովը։ 17 Ով որ ականջ ունի՝ թող լսէ ինչ որ Հոգին կ՚ըսէ եկեղեցիներուն։ Յաղթողին կու տամ պահուած մանանայէն, ու սպիտակ քար մը, ու քարին վրայ նոր անուն մը գրուած՝ որ չգիտէ ոչ ոք՝ բայց միայն ան որ կ՚առնու։

18 Թիւատիրայի եկեղեցիին հրեշտակին գրէ՛։ Ասոնք կ՚ըսէ՝ Աստուծոյ Որդին՝ որ աչքերը կրակի բոցի պէս ունի, ու ոտքերը՝ պղինձի նման։ 19 Գործերդ գիտեմ, ու սէրդ, ու հաւատքդ, ու ծառայութիւնդ, ու համբերութիւնդ, ու վերջի գործերդ՝ առաջիններէն աւելի շատ են։ 20 Բայց ունիմ քեզի դէմ՝ որ Յեզաբէլ կնոջը կը հանդուրժես՝ որ կը կոչէ ինքզինքը մարգարէուհի, ու իմ ծառաներս կը սորվեցնէ ու կը մոլորեցնէ՝ որ պոռնկութիւն ընեն, ու կռոններուն զոհուածները ուտեն։ 21 Ու ժամանակ տուի անոր՝ որ ապաշխարէ իր պոռնկութենէն, ու չապաշխարեց։ 22 Ահա զայն անկողնի մը մէջ կը ձգեմ, ու անոր հետ շնացողները՝ մեծ նեղութեան մէջ, եթէ չապաշխարեն իրենց գործերէն։ 23 Ու անոր զաւակները մահով պիտի սպանանեմ, ու բոլոր եկեղեցիները պիտի գիտնան թէ ես եմ որ երիկամներն ու սիրտերը կը քննեմ, ու ձեզմէ իւրաքանչիւրին ձեր գործերուն համեմատ պիտի տամ։ 24 Բայց ձեզի՝ ու մնացեալ Թիւատիրացիներուն՝ որ այս վարդապետութիւնը չունիք, որ Սատանայի խորհուրդները չգիտցած կ՚ըսեն՝ ձեզի կ՚ըսեմ, ուրիշ ծանրութիւն մը չեմ դներ։ 25 Միայն ինչ որ ունիք՝ մինչեւ որ գամ՝ զայն պահեցէք։ 26 Յաղթողին ու պահողին իմ գործերս մինչեւ վերջ՝ ազգերուն վրայ իշխանութիւն կու տամ։ 27 Ու երկաթեայ գաւազանով պիտի հովուէ զանոնք, ու կաւեղէն անօթներու պէս պիտի փշրէ, 28 ինչպէս որ ես ալ առի հօրմէս իշխանութիւնը։ Ու առաւօտեան աստղը պիտի տամ անոր։ 29 Ով որ ականջ ունի՝ թող լսէ ինչ որ Հոգին կ՚ըսէ եկեղեցիներուն։

---

1 Սարդիսի եկեղեցիին հրեշտակին գրէ՛։ Ասոնք կ՚ըսէ՝ որ Աստուծոյ եօթը Հոգիները ու եօթը աստղերը ունի։ Գործերդ գիտեմ, որ անունդ ունիս թէ կենդանի ես, ու մեռած ես։ 2 Արթնցի՛ր, ու զօրացո՛ զմնացեալները՝ որ մեռնելու վրայ էին, որովհետեւ գործերդ չկատարեալ գտայ իմ Աստուածիս առջեւ։ 3 Ուրեմն յիշէ՛ որ առեր ես ու լսեր, ու պահէ՛ զայն, ու ապաշխարէ՛։ Եթէ չարթնցնես՝ գողի պէս պիտի գամ, ու չես գիտնար որ ո՛ր ժամուն քեզի դէմ պիտի գամ։ 4 Բայց ունիս քանի մը անուններ Սարդիսի մէջ՝ որ իրենց հանդերձները չեն պղծեր, ու սպիտակ հագուստներով ինծի հետ պիտի գան, որովհետեւ արժանի են։ 5 Յաղթողը՝ սպիտակ հագուստներով պիտի զգեցուի, ու անոր անունը կեանքի գիրքէն պիտի չջնջեմ, ու անունը իմ Հօրս առջեւ ու հրեշտակներուն առջեւ պիտի խոստովանիմ։ 6 Ով որ ականջ ունի՝ թող լսէ ինչ որ Հոգին կ՚ըսէ եկեղեցիներուն։

7 Փիլադելփիոյ եկեղեցիին հրեշտակին գրէ՛։ Ասոնք կ՚ըսէ՝ որ Սուրբը, ու Ճշմարիտը, որ Դաւթի բանալին ունի, որ կը բանայ ու ոչ ոք պիտի գոցէ, ու կը գոցէ ու ոչ ոք պիտի բանայ։ 8 Գործերդ գիտեմ, ահա քու առջեւդ դուռ մը բացուած տուի, որ ոչ ոք կրնայ գոցել զայն, որովհետեւ քիչ զօրութիւն ունիս, ու խօսքս պահեցիր, ու իմ անունս չուրացար։ 9 Ահա Սատանայի ժողովարանէն ոմանք՝ որ կ՚ըսեն թէ Հրեայ են՝ ու չեն, հապա կը սուտ խօսին, ահա զանոնք պիտի ստիպեմ որ գան ու քու ոտքերուդ առջեւ երկրպագեն, ու գիտնան թէ ես քեզ սիրեցի։ 10 Որովհետեւ համբերութեան խօսքս պահեցիր, ես ալ քեզ պահեմ փորձութեան ժամէն՝ որ ամբողջ աշխարհի վրայ պիտի գայ՝ փորձելու համար երկրի բնակիչները։ 11 Ահա կու գամ շուտով։ Ինչ որ ունիս՝ զայն պահէ՛, որ մէկը քու պսակդ չառնու։ 12 Յաղթողը՝ իմ Աստուածիս տաճարին սիւն պիտի շինեմ զայն, ու անկէ ետքը դուրս պիտի չելլէ, ու իմ Աստուածիս անունը պիտի գրեմ անոր վրայ, ու իմ Աստուածիս քաղաքին անունը՝ որ նոր Երուսաղէմն է՝ որ իմ Աստուածէս կ՚իջնէ երկնքէն, ու իմ նոր անունս։ 13 Ով որ ականջ ունի՝ թող լսէ ինչ որ Հոգին կ՚ըսէ եկեղեցիներուն։

14 Լաւոդիկիացիի եկեղեցիին հրեշտակին գրէ՛։ Ասոնք կ՚ըսէ՝ որ Ամէնը, հաւատարիմ ու ճշմարիտ վկան, որ Աստուծոյ արարչութեան սկիզբն է։ 15 Գործերդ գիտեմ, որ ո՛չ սառն ես ո՛չ տաք։ Երանի սառն ըլլայիր կամ տաք։ 16 Բայց որովհետեւ ոչ տաք ես ոչ սառն, հապա ոչ ոտիկ ես, պիտի փսխեմ զքեզ բերնէս։ 17 Որովհետեւ կ՚ըսես թէ Հարուստ եմ, ու մեծ հարստութիւն ունիմ, ու ոչ մէկ բանի պէտք ունիմ, ու չես գիտեր որ դուն թշուառ ես ու ողորմելի, ու աղքատ, ու կոյր, ու մերկ։ 18 Կը խրատեմ քեզ՝ որ ինծմէ գնես հրով փորձուած ոսկի՝ որ հարստանաս, ու սպիտակ հագուստներ՝ որ զգեցուիս, ու քու մերկութեանդ ամօթը չերեւնայ, ու աչքերդ դեղով օծէ՝ որ տեսնես։ 19 Ես որ որ կը սիրեմ՝ կը նախատեմ ու կը խրատեմ։ Ուրեմն նախանձոտէ՛ ու ապաշխարէ՛։ 20 Ահա դուռը կը կոտորեմ, ու կը թակեմ։ Եթէ ձայնս լսէ ոք ու դուռը բանայ՝ ներս պիտի մտնեմ անոր մօտ, ու ընթրիք պիտի ուտեմ անոր հետ, ու ինք ալ ինծի հետ։ 21 Յաղթողին կու տամ որ իմ գահիս վրայ նստի ինծի հետ, ինչպէս որ ես ալ յաղթեցի ու նստայ հօրս հետ անոր գահուն վրայ։ 22 Ով որ ականջ ունի՝ թող լսէ ինչ որ Հոգին կ՚ըսէ եկեղեցիներուն։

---

1 Ետքէ ես նայեցայ, ու ահա երկինքին մէջ դուռ մը բացուած էր, ու առաջին ձայնը՝ որ լսեցի՝ որ ինծի հետ կը խօսէր՝ փողի նման՝ ըսաւ, Ելլէ՛ հոս, ու ես պիտի ցուցնեմ քեզի ինչ որ պիտի ըլլայ ետքէ։ 2 Անմիջապէս Հոգիով կերայ, ու ահա գահ մը դրուած էր երկինքին մէջ, ու գահուն վրայ մէկը նստած էր։ 3 Ու նստողը՝ տեսքով կարմիր քարի ու սարդիոնի նման էր, ու գահուն շուրջանակի զոյն մը կար՝ զմրուխտի տեսքով։ 4 Ու գահուն շուրջանակի քսանչորս աթոռներ կային, ու աթոռներուն վրայ քսանչորս երէցներ նստած էին՝ որ սպիտակ հագուստներ զգեցուած էին, ու գլուխներուն վրայ ոսկի պսակներ կային։ 5 Ու գահէն կայծակներ ու ձայներ ու որոտումներ կ՚ելլէին, ու գահուն առջեւ եօթը ճրագներ կը վառէին՝ որ Աստուծոյ եօթը Հոգիներն են։ 6 Ու գահուն առջեւ ապակիի ծով մը կար՝ բիւրեղի նման։ Ու գահուն մէջտեղ ու գահուն շուրջանակի չորս կենդանիներ կային՝ որ առջեւէ ու ետեւէ աչքերով լեցուն էին։ 7 Ու առաջին կենդանին առիւծի նման էր, ու երկրորդ կենդանին հորթի նման էր, ու երրորդ կենդանին մարդու երեսի նման երես ունէր, ու չորրորդ կենդանին թռչող արծուի նման էր։ 8 Ու չորս կենդանիներն ալ՝ իւրաքանչիւրը վեց թեւ ունէին, ու շուրջանակի ու ներսէն աչքերով լեցուն էին, ու գիշեր ու ցերեկ չեն դադրիր ըսելէ՝ Սուրբ, սուրբ, սուրբ է Տէր Աստուած Ամենակալ, որ կար ու կայ ու գալու է։ 9 Ու երբոր կենդանիները փառք ու պատիւ ու շնորհակալութիւն կու տային գահուն վրայ նստողին՝ որ կենդանի է յաւիտեանս յաւիտենից, 10 քսանչորս երէցները գահուն վրայ նստողին առջեւ կ՚իյնային, ու յաւիտեանս յաւիտենից կենդանի եղողին կ՚երկրպագէին, ու իրենց պսակները գահուն առջեւ կը նետէին՝ ըսելով, 11 Արժանի ես, Տէր մեր ու Աստուած մեր, փառք ու պատիւ ու զօրութիւն առնելու, որովհետեւ դուն ստեղծեցիր զամէնը, ու քու կամքովդ էին ու ստեղծուեցան։

---

1 Ու տեսայ աջ ձեռքին մէջ գահուն վրայ նստողին՝ գիրք մը՝ որ ներսէն ու դրսէն գրուած էր, ու եօթը կնիքով կնքուած։ 2 Ու տեսայ զօրաւոր հրեշտակ մը՝ որ բարձր ձայնով կը քարոզէր, Ո՞վ է արժանի գիրքը բանալու ու անոր կնիքները քակելու։ 3 Ու ոչ ոք երկինքի վրայ ոչ երկրի վրայ ոչ ալ երկրի տակ կրցաւ գիրքը բանալ ու զայն նայիլ։ 4 Ու ես շատ լացի՝ որովհետեւ ոչ ոք գտնուեցաւ արժանի գիրքը բանալու ու զայն նայելու։ 5 Ու երէցներէն մէկը ինծի ըսաւ, Մի լար։ Ահա Յուդայի ցեղէն Առիւծը՝ որ Դաւթի արմատն է, յաղթեց՝ որ գիրքը ու անոր եօթը կնիքները բանայ։ 6 Ու տեսայ գահուն ու չորս կենդանիներուն մէջտեղ ու երէցներուն մէջտեղ Գառնուկ մը կանգնած՝ որ սպանուած կարծես։ Ան եօթը եղջիւր ու եօթը աչք ունէր, որ Աստուծոյ եօթը Հոգիներն են՝ որ ամբողջ երկրի վրայ կը խրկուին։ 7 Ու եկաւ ու գահուն վրայ նստողին աջ ձեռքէն առաւ գիրքը։ 8 Ու երբոր գիրքը առաւ՝ չորս կենդանիները ու քսանչորս երէցները Գառնուկին առջեւ կ՚իյնային, ու իւրաքանչիւրը՝ քնարներ ու ոսկի սափորներ ունէին՝ որ սրբոց աղօթքներն են։ 9 Ու նոր երգ մը կ՚երգէին՝ ըսելով, Արժանի ես գիրքը առնելու ու անոր կնիքները բանալու, որովհետեւ սպանուեցար ու քու արիւնովդ Աստուծոյ համար մարդիկ գնեցիր ամէն ցեղերէ ու լեզուներէ ու ժողովուրդներէ ու ազգերէ, 10 ու զանոնք մեր Աստուծոյ համար թագաւորութիւն ու քահանաներ ըրիր, ու երկրի վրայ պիտի թագաւորեն։ 11 Ու տեսայ ու լսեցի գահուն ու կենդանիներուն ու երէցներուն շուրջանակի հրեշտակներուն ձայնը՝ որ բիւրաւոր բիւրեւորներ ու հազարաւոր հազարներ էին, 12 որ բարձր ձայնով կ՚ըսէին, Արժանի է Գառնուկը՝ որ սպանուեցաւ, զօրութիւն ու հարստութիւն ու իմաստութիւն ու զօրութիւն ու պատիւ ու փառք ու օրհնութիւն առնելու։ 13 Ու ամէն արարած՝ որ երկինքի վրայ ու երկրի վրայ ու երկրի տակ ու ծովուն վրայ էին, ու անոնք որ անոնց մէջ էին՝ լսեցի որ կ՚ըսէին, Գահուն վրայ նստողին ու Գառնուկին օրհնութիւն ու պատիւ ու փառք ու զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտենից։ 14 Ու չորս կենդանիները Ամէն կ՚ըսէին։ Ու երէցները ինկան ու երկրպագեցին։

---

1 Ու տեսայ՝ որ Գառնուկը եօթը կնիքներէն մէկը բացաւ, ու լսեցի չորս կենդանիներէն մէկուն ձայնը՝ որ կ՚ըսէր իբրեւ որոտումի ձայնով, Եկո՛ւր ու տես։ 2 Ու տեսայ, ահա սպիտակ ձի մը, ու անոր հեծեալը աղեղ ունէր, ու պսակ տրուեցաւ անոր, ու ելաւ յաղթելով՝ որ յաղթէ։

3 Ու երբոր երկրորդ կնիքը բացաւ, լսեցի երկրորդ կենդանիին ձայնը՝ որ կ՚ըսէր, Եկո՛ւր ու տես։ 4 Ու ելաւ ուրիշ ձի մը՝ որ կարմիր էր, ու անոր հեծեալին տրուեցաւ՝ որ խաղաղութիւնը երկրէն առնէ, ու իրարու սպանեն, ու անոր տրուեցաւ մեծ սուր մը։

5 Ու երբոր երրորդ կնիքը բացաւ, լսեցի երրորդ կենդանիին ձայնը՝ որ կ՚ըսէր, Եկո՛ւր ու տես։ Ու տեսայ, ահա սեւ ձի մը, ու անոր հեծեալը նժար ունէր իր ձեռքին մէջ։ 6 Ու լսեցի իբրեւ ձայն մը չորս կենդանիներուն մէջտեղէն՝ որ կ՚ըսէր, Դահեկանով մէկ չափ ցորեն, ու դահեկանով երեք չափ գարի, ու իւղին ու գինիին մի՛ վնասեր։

7 Ու երբոր չորրորդ կնիքը բացաւ, լսեցի չորրորդ կենդանիին ձայնը՝ որ կ՚ըսէր, Եկո՛ւր ու տես։ 8 Ու տեսայ, ահա դեղնագոյն ձի մը, ու անոր հեծեալին անունը՝ Մահ էր, ու դժոխքը կու գար ետեւէն։ Ու անոնց տրուեցաւ՝ որ չորրորդ մասին վրայ իշխանութիւն ունենան՝ սուրով ու սովով ու մահով ու երկրի գազաններով։

9 Ու երբոր հինգերորդ կնիքը բացաւ, տեսայ զոհասեղանին տակ՝ անոնց հոգիները՝ որ սպանուած էին Աստուծոյ խօսքին համար ու իրենց ունեցած վկայութեան համար։ 10 Ու բարձր ձայնով կ՚աղաղակէին՝ ըսելով, Մինչեւ ե՞րբ, Տէր՝ որ սուրբ ես ու ճշմարիտ, չես դատեր ու չես վրէժխնդրեր մեր արիւնը երկրի բնակիչներէն։ 11 Ու անոնց տրուեցան ամէնքին սպիտակ հագուստներ, ու ըսուեցաւ անոնց՝ որ հանգչին դեռ ժամանակ մը աւելի՝ մինչեւ որ իրենց ծառայակից եղբայրներուն ու իրենց պէս սպանուելիք ընկերներուն թիւը լրանայ։

12 Ու տեսայ՝ երբոր վեցերորդ կնիքը բացաւ, ու ահա մեծ երկրաշարժ մը եղաւ, ու արեւը սեւ մազիի պէս մթնցաւ, ու լուսինը ամբողջ արիւնի պէս եղաւ, 13 ու երկնքի աստղերը երկրի վրայ ինկան՝ թզենիին իր անհաս պտուղները թափելուն պէս՝ երբոր մեծ հողմէ մը կը շարժի։ 14 Ու երկինքը գրքի մը պէս՝ որ կը փաթթուի, հեռացաւ, ու ամէն լեռ ու կղզի իրենց տեղերէն շարժեցան։ 15 Ու երկրի թագաւորները ու մեծամեծները ու զօրավարները ու հարուստները ու հզօրները ու ամէն ծառայ ու ազատ՝ քարայրներուն ու լեռներուն ժայռերուն մէջ պահուեցան, 16 ու լեռներուն ու ժայռերուն կ՚ըսէին, Վրանիս վրայ ինկէ՛ք ու մեզ պահեցէ՛ք գահուն վրայ նստողին երեսէն ու Գառնուկին բարկութենէն, 17 որովհետեւ անոնց բարկութեան մեծ օրը եկաւ, ու ո՞վ կրնայ կենալ։

---

1 Ետքէ տեսայ չորս հրեշտակներ՝ որ երկրի չորս անկիւնները կը կենային, ու երկրի չորս հողմերը կը բռնէին՝ որ հողմ մը չի փչէր երկրի վրայ ոչ ծովուն վրայ ոչ ալ ծառերուն վրայ։ 2 Ու տեսայ ուրիշ հրեշտակ մը՝ որ արեւելքէն կ՚ելլէր, որ կենդանի Աստուծոյ կնիքը ունէր, ու բարձր ձայնով կանչեց չորս հրեշտակներուն՝ որոնց որ տրուեցաւ երկրի ու ծովուն վնասելու, 3 ՚ըսելով, Մի՛ վնասէք երկրի ո՛չ ծովուն ո՛չ ալ ծառերուն, մինչեւ որ մեր Աստուծոյ ծառաները իրենց ճակտերուն վրայ կնքենք։ 4 Ու լսեցի կնքուածներուն թիւը՝ որ հարիւր քառասունչորս հազար կնքուած էին՝ Իսրայէլի որդիներուն ամէն ցեղերէն։ 5 Յուդայի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած էին։ Ռուբինի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած էին։ Գադայ ցեղէն տասներկու հազար կնքուած էին։ 6 Ասերի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած էին։ Նեփթաղիմի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած էին։ Մանասէի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած էին։ 7 Շմաւոնի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած էին։Ղեւիի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած էին։ Իսաքարի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած էին։ 8 Զաբուղոնի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած էին։ Յովսէփի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած էին։ Բենիամինի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած էին։

9 Ետքէ նայեցայ, ու ահա մեծ բազմութիւն մը՝ որ ոչ ոք կրնար համրել զայն, ամէն ազգերէ ու ցեղերէ ու ժողովուրդներէ ու լեզուներէ, կեցած էին գահուն ու Գառնուկին առջեւ՝ սպիտակ հագուստներով զգեցուած ու արմաւենիներ իրենց ձեռքերուն մէջ։ 10 Ու բարձր ձայնով կ՚աղաղակէին՝ ըսելով, Փրկութիւնը մեր Աստուծոյ՝ որ գահուն վրայ նստողինն է ու Գառնուկինն։ 11 Ու հրեշտակները բոլորը գահուն ու երէցներուն ու չորս կենդանիներուն շուրջանակի կեցած էին, ու գահուն առջեւ կ՚իյնային ու Աստուծոյ կ՚երկրպագէին, 12 ՚ըսելով, Ամէն։ Օրհնութիւն ու փառք ու իմաստութիւն ու շնորհակալութիւն ու պատիւ ու զօրութիւն ու զօրութիւն մեր Աստուծոյ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

13 Ու երէցներէն մէկը պատասխանեց ու ինծի ըսաւ, Ասոնք՝ որ սպիտակ հագուստներով զգեցուած են, ո՞վ են ու ուրկէ՞ եկան։ 14 Ու ես ըսի անոր, Տէ՛ր իմ, դուն գիտես։ Ու ինծի ըսաւ, Ասոնք են՝ որ մեծ նեղութենէն կու գան, ու իրենց հագուստները Գառնուկին արիւնովը լուացին ու սպիտակցուցին։ 15 Ասոնց համար է որ Աստուծոյ գահուն առջեւ են, ու գիշեր ու ցերեկ անոր տաճարին մէջ կը ծառայեն, ու գահուն վրայ նստողը իր վրանը պիտի տարածէ անոնց վրայ։ 16 Ալ պիտի չքաղցնեն ո՛չ պիտի ծարաւնան ալ, ո՛չ արեւը պիտի իյնայ անոնց վրայ ո՛չ ալ ամէն տօթ, 17 որովհետեւ գահուն մէջտեղ եղող Գառնուկը պիտի հովուէ զանոնք, ու կեանքի ջուրերու աղբիւրներուն պիտի առաջնորդէ զանոնք, ու Աստուած պիտի սրբէ ամէն արցունք անոնց աչքերէն։

---

1 Ու երբոր եօթներորդ կնիքը բացաւ, կէս ժամ մը լռութիւն եղաւ երկինքի մէջ։ 2 Ու տեսայ Աստուծոյ առջեւ կեցող եօթը հրեշտակները, ու անոնց տրուեցան եօթը փող։ 3 Ու ուրիշ հրեշտակ մը եկաւ ու զոհասեղանին առջեւ կեցաւ՝ ոսկի խունկի սափոր մը ունենալով, ու անոր շատ խունկ տրուեցաւ՝ որ բոլոր սրբոց աղօթքներուն հետ գահուն առջեւ եղող ոսկի զոհասեղանին վրայ դնէ։ 4 Ու խունկին ծուխը՝ սրբոց աղօթքներուն հետ, հրեշտակին ձեռքէն Աստուծոյ առջեւ ելաւ։ 5 Ու հրեշտակը խունկի սափորը առաւ, ու զոհասեղանին կրակէն լեցուց զայն, ու երկրի վրայ նետեց, ու ձայներ ու որոտումներ ու կայծակներ ու երկրաշարժ եղաւ։

6 Ու եօթը հրեշտակները՝ որ եօթը փողերը ունէին, պատրաստուեցան որ փող հնչեցնեն։ 7 Ու առաջին հրեշտակը փող հնչեցուց, ու կարկուտ ու կրակ՝ արիւնով խառնուած, եղաւ ու երկրի վրայ նետուեցաւ, ու երկրի երրորդ մասը այրեցաւ, ու ծառերուն երրորդ մասը այրեցաւ, ու ամէն կանաչ խոտ այրեցաւ։

8 Ու երկրորդ հրեշտակը փող հնչեցուց, ու կարծես մեծ լեռ մը՝ որ կրակով կը վառի, ծովուն նետուեցաւ, ու ծովուն երրորդ մասը արիւն եղաւ, 9 ու ծովուն մէջ եղող կենդանի արարածներուն երրորդ մասը մեռաւ, ու նաւերուն երրորդ մասը կորսուեցաւ։

10 Ու երրորդ հրեշտակը փող հնչեցուց, ու մեծ աստղ մը՝ որ լապտերի պէս կը վառէր, երկինքէն ինկաւ, ու գետերուն երրորդ մասին ու ջրերուն աղբիւրներուն վրայ ինկաւ։ 11 Ու աստղին անունը Դառնութիւն կ՚ըսուի, ու ջուրերուն երրորդ մասը դառնութիւն եղաւ, ու շատ մարդիկ ջուրերէն մեռան՝ որովհետեւ դառնացուցին զանոնք։

12 Ու չորրորդ հրեշտակը փող հնչեցուց, ու արեւուն երրորդ մասը ու լուսնին երրորդ մասը ու աստղերուն երրորդ մասը հարուածուեցաւ, որպէսզի անոնց երրորդ մասը խաւարի, ու ցերեկուան երրորդ մասը լոյս չունենայ, ու գիշերուան նոյնպէս։ 13 Ու տեսայ ու լսեցի արծուի մը ձայնը՝ որ միջօրէին երկինքի մէջտեղէն կը թռչէր՝ ըսելով բարձր ձայնով, Վա՛յ, վա՛յ, վա՛յ երկրի բնակիչներուն՝ փողի երեք հրեշտակներուն ձայներուն պատճառով՝ որ պիտի հնչեցնեն։

---

1 Ու հինգերորդ հրեշտակը փող հնչեցուց, ու տեսայ երկինքէն երկրի վրայ ինկած աստղ մը, ու անոր տրուեցաւ անդունդին հորին բանալին։ 2 Ու անդունդին հորը բացաւ, ու հորէն ծուխ ելաւ իբրեւ մեծ հնոցի ծուխ, ու արեւը ու օդը խաւարեցան հորէն ելած ծուխին պատճառով։ 3 Ու ծուխէն մարախներ դուրս ելան երկրի վրայ, ու անոնց տրուեցաւ իշխանութիւն՝ որ երկրի կարիճներուն իշխանութիւն ունեցող ձիերուն պէս իշխանութիւն ունենան։ 4 Ու ըսուեցաւ անոնց՝ որ երկրի խոտին ու ամէն կանաչ բուսականին ու ամէն ծառի չվնասեն, հապա միայն այն մարդիկը՝ որոնք Աստուծոյ կնիքը իրենց ճակտերուն վրայ չունին։ 5 Ու տրուեցաւ անոնց՝ որ զանոնք չսպաննեն, հապա հինգ ամիս տանջեն, ու անոնց տանջանքը կարիճ մը մարդ խայթելուն պէս տանջանք մըն էր։ 6 Ու այն օրերուն մարդիկ պիտի փնտռեն մահը ու չգտնեն զայն, ու պիտի ուզեն մեռնիլ ու մահը անոնցմէ պիտի փախչի։

7 Ու մարախներուն նմանութիւնը՝ պատերազմի պատրաստ ձիերուն նման էր, ու գլուխներուն վրայ ոսկի պսակի նման բան մը կար, ու երեսները մարդու երեսներու նման էին։ 8 Ու կիներու մազերու պէս մազեր ունէին, ու ատամները առիւծներու ատամներու պէս էին։ 9 Ու երկաթեայ զրահներ ունէին իբրեւ զրահներ, ու անոնց թեւերուն ձայնը՝ պատերազմի շատ ձիերու կառքերուն ձայնի պէս էր՝ որոնք կռուի կը վազեն։ 10 Ու կարիճներու պէս պոչեր ունէին ու խայթոցներ, ու պոչերուն մէջ էր անոնց իշխանութիւնը՝ որ մարդիկ հինգ ամիս վնասեն։ 11 Ու անոնց վրայ թագաւոր մը ունէին՝ որ անդունդին հրեշտակն է, որուն անունը՝ եբրայերէն Աբադոն է, ու յունարէն ունի անունը՝ Ապողիոն։

12 Առաջին վայը անցաւ. ահա ետքէ երկու վայեր կու գան։

13 Ու վեցերորդ հրեշտակը փող հնչեցուց, ու լսեցի ձայն մը՝ որ Աստուծոյ առջեւ եղող ոսկի զոհասեղանին չորս եղջիւրներէն կ՚ելլէր, 14 որ վեցերորդ հրեշտակին՝ որ փողը ունէր, կ՚ըսէր, Արձակէ՛ զչորս հրեշտակները՝ որ Եփրատ մեծ գետին վրայ կապուած են։ 15 Ու չորս հրեշտակները արձակուեցան՝ որոնք պատրաստուած էին այդ ժամուն ու օրուան ու ամսուան ու տարուան համար՝ որ մարդկանց երրորդ մասը սպաննեն։ 16 Ու հեծելազօրքին

19 բին բանալիները։ [Ուսաք] դրէ Հինչ որ կը տեսնես, Հան որ կայ Հաւ ան որ Հարը պիտի
20 բլլայ։ Նհաքը ասոգեաւն խորհուրդը՝ որ իմ աջ Հեռքս տեսար, և Հաքը ոսկեզէն աչտառակներուն։ ան Հաքը ասոգերը Հեաքը և Հինգ եկեղեցիներուն հրեշտակներն են։ Հև Հաքը աշտառակներուն՝ Հաքը եկեղեցիներն են։

Գլ. Բ

1 Եփեսոսի Հ Հիւսիսիոյ։ 12 Պէրգամոնի 18 և Թիւատիրի եկեղեցիներուն հրեշտակներուն՝ գրէին որ պատասխանեն նրան գրուելու պատուիրուին, ու ան եկեղեցիներուն եղած գովքն Հիանալով ու յանդիմանելու Հիանալը։

1 Եփեսոսի մէջ եղած եկեղեցւոյն հրեշտակին գրէ։ «Աչտիկս կ'ըսէ անոնց որ իր աջ Հեռքին մէջ Հաքը աստղերը կ'ունի, Հաւ Հաքը ոսկեզէն
2 աչտառակներուն մէջէը կը պտրտի։ Գիտեմ քու գործերդ և քու աչխատասիրութիւնդ ու քու Համբերատիրութիւնդ, և որ չարերուն չես կրնար տանիլ, Հաւ փորձեցիր անոնք Հար կ'ըսեն թէ իրենք առաքեալ են, ու չեն, և դը-
3 տար թէ սուտաւոս են։ Ու Համբերատիրութիւն ունիս՝ Հևշ-ինչ կրելով Հիմ անուանս Հաւ-
4 տար՝ Հաւ չհուչցար։ Բայց քեզի դէմ բան մը
5 ունիմ, որ քու առջի ակրդ Հդկեցար։ Միտդ բեր Հրկուս ոսկից որ ինկար, ու ապաչխարէ և Հին առջի գործերդ բրէ։ Նհթէ ոչ՝ չաւտով կու գամ քեզի, ու քու աչտառակդ իր տեղէն
6 պիտի չտրժեմ՝ թէ որ չապաչխարես։ Բայց սոյնիս ունիս, որ Նիկոլայտաեանց գործերը
7 կ'ատես, որոնք Հև ալ կ'ատեմ։ Ան որ ականջ ունի՝ Հոգի սուն կ'ըսէ եկեղեցինե-
8 րուն։ Ան որ կը յաղթէ, անոր Հաւտել պիտի տամ Հկինաց ծառէն՝ որ Աստուծոյ դրախտին մէջն է։

8 Եւ Զմիւռնիոյի մէջ եղած եկեղեցւոյն հրեշտակին գրէ։ Աչտիկս կ'ըսէ Առաջինը ու
9 վերջինը, որ մեռաւ ու կենդանացաւ։ Գիտեմ քու գործերդ ու նեղութիւնդ և ազքատութիւնդ, (բայց Հարստահաս ես,) ու ան-
10 ուոց հայհոյութիւնը՝ որ կ'ըսեն թէ իրենք Հրէայ են, ու չեն, Հնուագ Սատանայի ժո-
10 ղովք մը։ Նչնաւ մի վախնար այն բաներէն որ պիտի կրես։ ահա Բանաստիրան ձեզմէ մէկ քանիներդ բանտ պիտի ձգէ որ փորձուիք, և տասը օր նեղութիւն պիտի ունենաք։ Մինչև մեռիր հաւատարիմ եղիր, ու քեզի կեն-
11 նաց պսակը պիտի տամ։ Ան որ ականջ ունի թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն։ Ան որ կը յաղթէ՝ երկրորդ մահէն պիտի չվնասուի։

12 Եւ Պէրգամոնի մէջ եղած եկեղեցւոյն հրեշտակին գրէ։ «Աչտիկս կ'ըսէ անիկա որ
13 սուսի երկրեան սուրը ունի։ Գիտեմ քու գործերդ, և թէ ուր կը բնակիս՝ սատանային աթոռն Սատանային աթոռն եղած տեղը, ու իմ անունս կը պահես, և իմ հաւատքս չես ըրացար ան օրերը անոր՝ որ Անթիպաս իմ հաւատարիմ վկաս սպանուեցաւ Հեր մէջը, ուր
14 որ Սատանան կը բնակի։ Բայց քեզի դէմ Հիչ մը բան ունիմ, որ Հոգ Բաղաամին վարդապետութիւնը բռնողներ ունիս, որ Բաղաքին առջեւցը խորտիկի որդ ուց ուտելը գայթեցուց դնել, Հար անոնք կուց զոհաւածներ
15 ուտեն Հաւ պոռնկութիւն բնեն։ Նոյնպէս ալ դուն Նիկոլայտանց վարդապետութիւնը
16 բռնողներ ունիս, որն որ ես կ'ատեմ։ [Ուսաք] ապաչխարէ. Նհթէ ոչ՝ չաւտով կու գամ քեզի, ու իմ բերնես սրովը պիտի պատերազմիմ ա-
17 նոնց հետ։ Ան որ ականջ ունի թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն։ Ով որ կը յաղթէ՝ պահած մանանեհէն ուտել պիտի տամ անոր, ու ճերմակ խիճ մը պիտի տամ անոր, և ան խիճին վրայ Հոր անուն մը գրուած, որն որ Հչկը չգիտեր, բայց միայն ան որ կ'ընդունի։

18 Եւ Թիւատիրի մէջ եղած եկեղեցւոյն հրեշտակին գրէ։ Աչտիկս կ'ըսէ Աստուծոյ Որդին, Հոր կրակի բոցի պէս աչքեր ունի, ու իր
19 ոտքերը ոսկեպղինձի նման են։ Գիտեմ քու գործերդ և սէրդ ու Հաւատքդ և ծառայութիւնդ, և քու Հաւատքդ ու Համբերատիրութիւնդ, և թէ քու վերջին գործերդ առաջիններէն շատ
20 են։ Բայց քեզի դէմ Հբան մը ունիմ, որ Հոգ կու տաս Հեզաբէլ կինը, որ ինքզինքը մարգարէ Հ'ուսուցանէ, ու իմ ծառաներս մոլորցնելով՝ կը սորվեցնէ Հպոռնկութիւն ը-
21 նել և կուց զոհաւածներ ուտել։ Եւ ես անոր ժամանակ տուի իր պոռնկութենէը փոյթ ա-
22 պաչխարելու, ու չապաչխարեց։ Ահա ես զանիկա անկողնի պիտի ձգեմ, ու անոր Հետ չնաքութիւն բնողները՝ մեծ նեղութեան մէջ, թէ որ իրենց գործերուն փոյթ չապաչխարին։
23 Եւ անոր զաւակները մահով պիտի սպաննեմ.

ը Հոր · ժե · Նա ·
թ Գէ · ը · ե · Նա ·
ի Գէ · գ · ե · Նա ·
ժ Հոր · ժ ·
ի Հոր · ժե ·
ի Մ՚ա · ը · ե · Գէ · ը · ե · Նա ·
ի Հոր · ժե · Մ՚ա · Հ · ժե · Փիլ · ը · ժե ·
ժ Յ՚ա · գ · ե · Մ՚ա · Հ · ժե · Փիլ · ը · ժե ·

ու բոլոր եկեղեցիները պիտի գիտանան թէ ես
ան եմ՝ որ երիկամունքերը ու սիրտերը կը
քննեմ. ու ամէն ումեկուն ձեր գործքե-
24 րուն համեմատ պիտի հատուցանեմ։ Բայց ձե-
ղի կ՚ըսեմ մնացեալ ոմանց որ Թիւատիրի մէջ էք,
ու ան վարդապետութիւնը չունիք, որ չգտան-
ցած Սատանային խորհուրդ բաներըն՝ (ինչպէս
որ կ՚ըսեն.) Ձեր վրայ ուրիշ ծանրութիւն
25 չեմ ձգեր. Միայն ան որ ունիք՝ պահեցէք
26 մինչև որ ես գամ։ Եւ ան որ կը յաղթէ ու
իմ գործքերս մինչև վերջը կը պահէ, տաճար
իշխանութիւնն պիտի տամ ազգերուն վրայ,
27 (Եւ պիտի հովուէ զանոնք երկաթէ գաւա-
զանով. անոնք բրուտի անօթներու պէս պի-
28 տի փշրուին.) ինչպէս որ ես ալ իմ Հօրմէս
առի. ու անոր պիտի տամ Առաւօտեան
29 աստղը։ Ան որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ
Հոգին ինչ կ՚ըսէ եկեղեցիներուն։

ԳԼ. Գ

1 Սարդիկէի մէջ եղած եկեղեցւոյն հրեշ-
տակին գրէ. Ահա կ՚ըսէ անիկա որ ունի
Աստուծոյ եօթը Հոգիները ու եօթը աստղե-
րը. Գիտեմ քու գործքերդ՝ որ գուն անուն
2 ունիս թէ կենդանի ես, ու մեռած ես։ Ար-
թուն կեցիր ու հաստատէ մնացած բաները որ
մեռնելու վրայ են, ինչու որ քու գործքերդ
3 Աստուծոյ առջեւ կատարեալ չգտայ. Հիմա
մտաբերէ թէ ինչպէս ընդունեցիր ու լսե-
ցիր, ու պահէ ու ապաշխարէ. Բայց թէ որ
արթնցնալու չըլլաս, գողի պէս քու վրադ
պիտի գամ, ու բնաւ պիտի չգիտնաս թէ որ
4 ժամուն քու վրադ պիտի գամ։ Սակայն քանի
մը անձինք ունիս Սարդիկէի մէջ, որոնք իւ-
րեանց հանդերձները չպատուեցին, ու ճերմակ-
ներով պիտի պտտին ինծի հետ, քանզի ար-
5 ժանի են։ Ան որ կը յաղթէ՝ ճերմակներ պի-
տի հագնի. ու ես անոր անունը չկենաց դիր-
քէն պիտի չարեմ, ու անոր անունը պիտի
դաւանիմ իմ Հօրս առջեւը ու անոր հրեշտակ-
6 ներուն առջեւը։ Ան որ ականջ ունի՝ թող լսէ
թէ Հոգին ինչ կ՚ըսէ եկեղեցիներուն։

7 Եւ Փիլադելփիայի մէջ եղած եկեղեցւոյն
հրեշտակին գրէ. Ահա կ՚ըսէ ան Սուրբը՝
ան ճշմարիտը՝ որ Դաւիթի բանալին ունի,
՝ի՛ր բանայ ու մէկը չկայ որ գոցէ, ու կը գոցէ
8 ու մէկը չկայ որ բանայ. Գիտեմ քու գործ-
քերդ. Ահա քու առջեդ բացուած դուռ մը
դրի, որ մէկը չկրնար գոցել. Քիչու որ դուն
քիչ մը կարողութիւն ունիս, և իմ խօսքս պա-
9 հեցիր ու իմ անունս չուրացար. Ահա ես
քեզի կու տամ Սատանային ժողովքէն ևզող-
ները՝ որոնք կ՚ըսեն թէ իրենք Հրեայ են ու
չեն, հապա սուտ կ՚ըսեն. Ահա պիտի ստի-
պեմ զանոնք որ գան ու երկրպագութիւն ը-
նեն քու ոտքերուդ առջեւը, և ճանչնան թէ
10 ես քեզ սիրեցի. Որովհետեւ իմ համբերու-
թեանս խօսքը պահեցիր, ես ալ քեզ պիտի
պահեմ փորձութեան ժամուն՝ որ պատ-
րաստ է գալու բոլոր աշխարհի վրայ՝ Երկիրս
11 երեսը բնակողները փորձելու համար. Ահա
ես չուտով կու գամ. Հաւնեցածդ պահ բռնէ,
12 նէ՝ որ մէկը չառնէ քու պսակդ. Ան որ կը
յաղթէ՝ անիկա իմ Աստուծոյս տաճարին մէջ
սիւն մը պիտի բնեմ, ու ալ դուրս պիտի չել-
լէ. Եւ անոր վրայ իմ Աստուծոյս անունը պի-
տի գրեմ, ու իմ Աստուծոյս քաղաքին անու-
նը՝ այսինքն նոր Երուսաղէմին՝ որ երկինքէն
իմ Աստուծմէս կ՚իջնէ, ու իմ նոր անունս.
13 Ան որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ
կ՚ըսէ եկեղեցիներուն։

14 Եւ Լաւոդիկէի մէջ եղած եկեղեցւոյն հր-
եշտակին գրէ. Կ՚ըսէ Ամէնը՝ ևհա-
ւատարիմ ու ճշմարիտ վկան, Աստուծոյ ա-
15 րարածոց Սկիզբը. Գիտեմ քու գործքերդ
որ ոչ պաղ ես ու ոչ տաք. Երանի թէ պաղ
16 ըլլայիր կամ տաք. Ուստի դուն որ դաղջ ես,
ու ոչ տաք՝ ոչ ալ պաղ, քեզ բերնէս դուրս
17 փսխելու վրայ եմ. Քանզի կ՚ըսես, Ես հա-
րուստ եմ ու մեծցայ, և բանի մը կարօտ չեմ.
ու չես գիտեր որ դուն խեղճ ու թշուառական
18 ես՝ և աղքատ ու կոյր ու մերկ. Իմ քեզի
խորհուրդ կու տամ. Ինծմէ կրակի մէջ փոր-
ձուած ոսկի ծախու առ որ հարստանաս, ու

ձերմակ հանդերձներ՝ որ հագնիս, որ քու
անխմայի մերկութիւնդ չերեւնայ. և աչքերդ
19 դեղ դիր որ տեսանես։ Ես իմ ամէն սիրածս
կը յանդիմանեմ ու կը խրատեմ. ուստի նա-
20 խանձաւոր եղիր ու ապաշխարէ։ Ահա ես
դուռը կայներ եմ ու կը զարնեմ. Ինչ որ մէ-
կը իմ ձայնս լսէ ու դուռը բանայ, Հանոր քօ-
մը պիտի մտնեմ և անոր հետ ընթրիք պի-
21 տի ընեմ, ան ալ իմ հետս։ Ան որ կը յաղթէ՝
իմ հետս իմ աթոռոս նստիլ պիտի տամ անոր,
ինչպէս որ ես ալ յաղթեցի ու իմ Հօրս հետ
22 անոր աթոռը նստայ։ Ան որ ականջ ունի՝
Թող լսէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն։

ԳԼ. Դ

1 Ետքէն նայեցայ ու ահա բերնից մէջ։ Ձայն
ալ որ լսեցի որ ինծի հետ կը խօսէր ու կ'ըսէր, Ելլա հոս
ու պիտի ցուցնեմ ինչ որ ետքէն պիտի
2 ըլլայ. յանկարծ ես հոգիին մէջ եղայ. ահա
մի Գահ դրուած էր երկինքին մէջ, ու Գահուն
3 վրայ մէկը նստած էր. և նստողը յասպիս ու սար-
4 դիոն քարերու երեւոյթին նման էր։ Ու աթո-
ռին բոլորտիքը Ծիածան գոյութիւն երեւե-
լու նման. ու աթոռին բոլորտիքը քսան-
չորս աթոռներ, և այն աթոռներուն վրայ քա-
սանչորս երէցներ Նստած էին Հերիսկի հան-
դերձներ հագած, ու գլուխներին ոսկիէ պըս-
5 տակներ ունէին։ Ու աթոռէն Փայլակներ ու
ձայներ և որոտումներ կ'ելլէին. ու աթոռին
առջեւ եօթը հատ բորբոքած կրակի ջահեր
կային, որոնք Աստուծոյ եօթը Հոգիներ
6 են։ Ու աթոռին առջեւը իրրեւ ապակի-
ի Ծով մը՝ ակնեղէնի նման, և Աթոռին մէ-
ջը ու աթոռին բոլորտիքը չորս կենդանիներ,
որ աչքերով լեցուն էին առջեւէն ու ետեւէն։
7 Ու առջի կենդանին առիւծի նման էր, ու ե-
րկրորդ կենդանին զառապակի նման, և երրորդ
կենդանին մարդու երես ունէր, ու չորրորդ
8 կենդանին Թռչող արծիւի նման։ Ու չորս

կենդանիներուն ամէն մէկը չորքհատիկ Հինգ
վեց թեւ ունէր, ու ներսէն Աչքերով լեցուն
էին. ու չեն Հանգչիր ոչ գոլերկը ոչ ալ գիշե-
րը՝ ըսելով, Սուրբ՝ Սուրբ՝ Սուրբ՝ Տէր Ա-
ստուած Ամենակալ, Որ էր և որ է և որ պիտի
9 գայ։ Ու երբոր ան կենդանիները փառք ու
պատիւ և գոհութիւն կու տային աթոռին վը-
րայ նստողին՝ որ կենդանի է յաւիտեանս յաւի-
10 տենից, Քսանչորս երէցները աթոռին վրայ
նստողին առջեւը կ'իյնային ու երկրպագու-
թիւն կ'ընէին յաւիտեանս յաւիտենից կենդանի
եղողին, և իրենց պսակները աթոռին առջեւը
11 կը ձգէին՝ ըսելով, Արժանի ես, Տէր, փառք
ու պատիւ և զօրութիւն առնելու, Ինչու որ
ամէն բան դուն ստեղծեցիր, և քու կամքովդ
եղան ու ստեղծուեցան։

ԳԼ. Ե

1 Ետքը Թեքով Գրուած գիրը՝ Մէջն ու Ներսէն գրուած
Հատ առժանի էր գանկիս բանալու, և Վեց օրէ երեքեր
գիրը ու գոնութիւն Հատ առաջ. և ու կը խոսափո-
նէն թէ անիկա Թեքէց դիրենք էր սրեւմտէ։

1 Ես աթոռին վրայ նստողին աջ ձեռքը՝ Մէկ
գիրը մը տեսայ՝ ներսէն ու դուրսէն գրուած,
2 Է Լաթը կնիքով կնքուած։ Ու մէկ զօրաւոր
Հրեշտակ մը տեսայ՝ որ մեծ ձայնով կը կանչէր,
Ո՞վ արժանի է սա գիրքը բանալու և սորո
3 կնիքները քակելու։ Եւ Ոչ երկինքի մէջ ոչ
երկրի վրայ ու ոչ երկրի տակը Հասնողը՝ մէկը
որ կարող բլլար սն գիրքը բանալու, ոչ ալ
4 անոր նայելու։ Ես ալ սաստիկ կու լայի՝ որ
մէկը արժանի չգտնուեցաւ սն գիրքը բանա-
5 լու Է ոչ ալ անոր նայելու։ Ու երէցներէն
մէկը ինծի ըսաւ, Մի լար։ Ահա Յուդայի
ցեղէն եղող Առիւծը՝ Դաւթի Արմատը յաղ-
թեց սն գիրքը բանալու Հու անոր եօթը կը-
6 նիքները քակելու։ Եւ տեսայ որ աթոռին ու
չորս կենդանիներուն Միջտեղը և երէցներուն
Միջտեղը կայնած Գառնուկ մը կար՝ որպէս
թէ սպրդուած, որ եօթը Եղջիւր Հու եօթը
աչք ունէր, Որոնք Աստուծոյ եօթը Հոգիներն
7 են՝ որ բոլոր երկիրը կը խրկուին։ Եւ անիկա
եկաւ Հու աթոռին վրայ նստողին աջ ձեռքէն
8 գիրքը առաւ։ Ու երբոր գիրքը առաւ, Չորս
կենդանիները ու քսանչորս երէցները Գառ-
նուկին առջեւը ինկան, ԵՒ ամէնքն ալ քնար-

---

4 Ցոր. ե. 11. Ես. ա. 11. Եր. ը. 8. Ես. ը. 6. Ցոհ. ա. 18. 7 Երդ. ե. 8. 8 Գաղ. ժը. 31. 9 Ցոհ. ժը. 23. 10 Մատ. ժի. 25. Գաղ. իը. 30. ա Կոր. ը. 9. բ Տիմ. բ. 18. Գաղ. բ. 20. 27. 11 Գաղ. բ. 7. —

ա Գաղ. ա. 10. 2 Գաղ. ժ. 12. 4 Գաղ. ա. 10. իը. 6. 5 իա. 10. 6 Գաղ. ա. 10. իե. 6. 7 Գաղ. ա. 10. իե. 3. իա. 10. 8 Եր. ա. 10. 9 Եզեկ. ա. 13. Յայտ. ը. 8. 10 Եզեկ. ա. 26. ժ. 1. Դան. ե. 9. 11 Եզեկ. ա. 28. 12 Եզեկ. ա. 16. ժ. 1. Դան. ե. 9. 13 Յայտ. ե. 8. 14 Եզեկ. ա. 5. 15 Եզեկ. ա. 16. ժ. 9. 16 Ես. ա. 18. Նաւած ան. ասդ 17 Գաղ. ե. 4. 5. 9. 11. 18 Եզեկ. ա. 10. ժ. 14.

ժի. 14. 2 Ելր. ե. 10. 3 Գաղ. ժ. 10. 5 Գաղ. ը. 5. ժը. 13. 6 Ել. ի. 23. բ Մ՚Ն. 3. իա. 10. Եզեկ. ա. 9. 13. Յայտ. ը. 2. 7 Գաղ. ա. 4. ը. 1. ժ. 6. 8 Ելր. ե. 13. 9 Ելր. ե. 8. 10 Գաղ. ը. 5. 11 Դան. է. 10. Եզեկ. ա. 5. 12 Եզեկ. ա. 8. 13 Ելր. ե. 11. 14 Ելր. ե. 14. 15 Ելր. ե. 9. 16 Գաղ. ժ. 6. 17 Ելր. ե. 10. 18 Ելր. ե. 9. 19 Ելր. ե. 12. 20 Ելր. ե. 13. Գաղ. ժ. 6. 21 Ելր. ե. 14. 22 Գաղ. ժ. 6. 23 Ելր. ե. 10. 24 Գաղ. ժ. 6. 25 Ելր. ե. 10. 26 Գաղ. ը. 5. 27 Գաղ. ը. 8. 28 Գաղ. ը. 9. 29 Գաղ. ը. 8. 30 Ելր. ե. 10. 31 Գաղ. ը. 8. 32 Գաղ. ը. 8. 10. 33 Գաղ. ը. 9. 34 Գաղ. ը. 10. 35 Գաղ. ժը. 2. ժե. 8.

ներ ունէին, ու ոսկիէ խնկամաններ խառնակով
9 լեցուն՝ Որ սաղմոսերգուն ազօթքն է։ Ու նոր
երգ մը կ'երգէին՝ ըսելով, Արժանի ես դուն
առնելու գիրքը եւ առաջ կնիքները բա-
նալու. Վասն զի սպանեցար, ու մեզ Ձե-
ռամբ առիր Աստուծոյ քու արիւնովդ ամէն
10 ցեղէ ու լեզուէ ու ժողովուրդէ ու ազգէ. Ու
մեզ մեր Աստուծոյ թագաւորներ ու քահա-
նաներ ըրիր, ու երկրի վրայ պիտի թագա-
11 ւորենք։ Ու նայեցայ՝ ու շատ հրեշտակներու
ձայն լսեցի, որոնք աթոռին ու կենդանի-
ներուն եւ երէցներուն բոլորտիքն էին. Ու
անոնց թիւն էր բիւրք բիւրուց եւ հազարք
12 հազարաց. Որոնք մեծ ձայնով կ'ըսէին, Ան
սպրդուած գառնուկը արժանի է զօրութիւն
ու հարստութիւն եւ իմաստութիւն ու կարո-
ղութիւն եւ պատիւ ու փառք ու օրհնութիւն
13 առնելու. Ու բոլոր արարածները որ երկինքի
մէջ ու երկրի վրայ ու երկրի տակը եւ ծովու
մէջ, ու ամէն ինչ որ անոնց մէջը կայ՝ լսեցի որ
կ'ըսէին, Աթոռին վրայ նստողին եւ Գառնու-
կին օրհնութիւն ու պատիւ եւ փառք ու զո-
14 րութիւն յաւիտեան յաւիտենից։ Ու չորս
կենդանիները կ'ըսէին, Ամէն. ու Երէցները
ինկան ու երկրպագութիւն ըրին։

ԳԼ. Զ

1 Կնիքները կոտրած բացուիլը. ու անոնց հետեւած երեք մեծ
ները.

1 Ե ու տեսայ՝ երբոր Գառնուկը կնիքներուն
մէկը[a] բացաւ, ու չորս կենդանիներուն մէկին
որոտաձայն պէս ձայն մը լսեցի որ կ'ըսէր, Եկուր
2 ու տես։ Ու տեսայ, ու ահա ճերմակ ձի մը,
ու անոր վրայ հեծնողը ազեղ մը ունէր. Ու
պսակ մը տրուեցաւ անոր, ու անիկա յաղթող
էր ու յաղթելու ելաւ։
3 Ու երբոր երկրորդ կնիքը բացաւ, երկ-
րորդ կենդանիին լսեցի որ կ'ըսէր, Եկուր։
4 Ու ուրիշ ձի մը ելաւ չառագոյն, ու անոր
վրայ հեծնողին իշխանութիւն տրուեցաւ որ եր-
կրէն խաղաղութիւնը առնէ, որ իրար սպան-
նեն. ու անոր մէկ մեծ սուր մը տրուեցաւ։
5 Ու երբոր երրորդ կնիքը բացաւ, երրորդ
կենդանիին լսեցի որ կ'ըսէր, Եկուր ու տես.
ու տեսայ, ու ահա սեւ ձի մը, ու անոր վրայ

6 Հեծնողը իր ձեռքը կշիռ մը ունէր։ Ու չոր
կենդանիներուն մէջէն ձայն մը լսեցի որ կ'ը-
սէր, կսպիճ մը ցորեան մէկ դահեկանի, ու
երեք կսպիճ գարին մէկ դահեկանի. Ու ձէ-
թին ու գինիին մեսս չընես։
7 Ու երբոր չորրորդ կնիքը բացաւ, չորրորդ
կենդանիին ձայն մը լսեցի որ կ'ըսէր, Եկուր
8 ու տես։ Ու տեսայ, ու ահա գունին ձի մը,
ու անոր վրայ հեծնողին անունը Մահ էր, ու
Դժոխքը անոր ետեւէն կ'երթար. ու անոնց իշ-
խանութիւն տրուեցաւ երկրի չորրորդ մասին
վրայ, որ սրով ու սովով ու մահով ու երկրի
գազաններով սատկեցնեն։
9 Ու երբոր հինգերորդ կնիքը բացաւ, ես
տակը տեսայ հոգիները,
որ սպանուած էին Աստուծոյ խօսքին հա-
մար, ու անոր վկայութեանց համար՝ որ ի-
10 րենք ունէին. Ես մեծ ձայնով աղաղակեցին
ու ըսին, Ով Տէրը սուրբ ճշմարիտ ճեր, մին-
չեւ ե՞րբ չես դատեր ու մեր արիւնին վրէժը
11 երկրի բնակիչներէն պահանջեր։ Ու ճերմակ
հանդերձներ տրուեցաւ անոնց, ու բսուեցաւ
անոնց որ քիչ մը ատեն ալ հանգչին, մինչեւ
որ անոնց ծառայակիցներն ու անոնց եղբայր-
ները լմնան ըլլան, որոնք իրենց պէս պիտի
սպաննուէին։
12 Ես տեսայ՝ երբոր վեցերորդ կնիքը բացաւ,
ու մեծ շարժ մը եղաւ, ու արեւը սեւցաւ մա-
զեղէն քուրձի մը պէս, ու լուսինը [բոլորովին]
13 արիւնի պէս եղաւ. Ու երկինքը աստղերը
դեռեւը թափթփեցան, ինչպէս որ սաստիկ
հովէն չարժուած թզենին իր տհասս պտուղ-
14 ները կը թափէ. Ու երկինքը գաթարուղ
տանիի պէս կը քաշուէր. ու բոլոր լեռները
15 և կղզիները իրենց տեղերէն չարժեցան։ Ու
երկրի թագաւորները և մեծամեծները ու հա-
րուստները, հազարապետները և զօրաւորնե-
րը, ու բոլոր ծառաները ու բոլոր ազատները
ծակերուն և լերանց ապառաժներուն մէջ
16 պահուըտցան. Ու լեռներուն ու ապառաժ-
ներուն կ'ըսէին, Վրանիս ինկէք ու մեզ ծած-
կեցէք անոր երեսէն՝ որ աթոռին վրայ կը
17 նստի, ու Գառնուկին բարկութենէն. Վասն-
զի որ անոր բարկութեանը մեծ օրը եկաւ, ո՞վ
պիտի դիմանայ։

---

[a] Ա Սպղ. Ձեռ. ջ. Գէ. բ. 3. ե.
Ե Սպղ. Խ. 3. Գէ. Ժգ. 3.
Գէ. գ. 11.
Հմր. ե.
Գոր. Խ. 28. Հը. ոսմ. գ. 24. 25. ո Գոր. գ. 29. Է. 33. Եփես. ա. 7. Կող. ա. 14. Եբր. Թ. 12. ո Գեա. ա. 18. 19. բ Գեա. բ. 1. ո Ես. Ճ. 1. Ե. Դան. գ. 1. Է. 25. Գէ. Է. 9. Ժա.

9. Ժգ. ե.
Ե Եղ. Ժթ. ե. ա Գեա. բ. 5. 9. Գէ. ա. ե. Խ. 3.
Ը Ա Տես. ասանձ
Ը Ա Տես. Քաղաքաւրն
Գէ. գ. 4. ե.
Ա Սպղ. կր. 17. Դան. է. 10. Եբր. Ժբ. 22.
Գէ. գ. 11.
Փէտ. բ. 10. Հմր. 3. Գէ. գ. 16. Կ. 10. ա Ա Տես. Ելք. 11. Հառաջ. Թ. ե.

Ժգ. 27. ա Տիմ. գ. 16. ա Գես. գ. 11. Է. 11. Գէ. ա. ե. Գէ. Ժթ. 4. Ը Ա Տես. քառասնօրեայ երկրները Ա Տես. Եկուր ասանձ և կենդանի է. երկրին
Գէ. է. 3. ե. 7. Ը Ա Տես. Ելք. ե. 3. Ա Տես. Ելք. 11.

Գէ. ը. 3. Ի. 13. Ժգ. 14.
Գէ. Ի. 4.
Ա Տես. ա. ե.
Գէ. Ժգ. 13.
Ը Տիմ. ա. ե. Գէ. Ժբ. 17. Ժի. 10.
Գէ. գ. 7.
Տես Ձ սպ. ա. 13.
Գէ. Ժա. 18. Ժի. 8.
Գէ. գ. 4. ե. Է. 9. 14.
Եբր. Ժա. 40. Գէ. Ժգ. 13.
Գէ. Ժգ. 18.
Ը Ա Տես. բ. 10. 31.

գ. 15. Ա սաս. իգ. 39. Գոր. բ. 30.
Գէ. ը. 18. Ի. 1.
Ա սպ. Ձբ. 18. Ե. իգ. 4. Եբր. ա. 12.
Եփես. գ. 13. գ. 14. Գէ. Ժգ. 29.
Ես. բ. 19.
Ձեր. Ժ. 8. Դ. ահ. իգ. 30. Գէ. Ի. 6.
Ես. Ժգ. 6. Ա. ա. 14. Ա. Գէ. Ժգ. 14.
Ա Սպղ. Ին. 7.

ԳԼ· Ի

1 Ա Ի հրեշտակ մը Ասաւծոյ ժամանակը կը
ինքէ։ 2 Կիսաւանձնաբան մը ուրիշ ոչխարներ
ալ կը տեսնէ։ 3 Ու բոլոր ուրիշ ոչխարներն ան-
մար ժողովուրդներ, որոնք սխալուն ալ կենդանի մը-
նան։ 4 Ու Անոնց հանգերձները պատրաստուեցան։ 5 Ու
Անոնց հանգերձները գոհանալու պատրաստ էին։

1 Եւ տակէ հետև տեսայ չորս հրեշտակներ՝ ո-
րոնք երկրի չորս անկիւնը կեցեր էին, որ
երկրի վրայ հով չվիչ, ու ոչ ծովու վրայ, ոչ ալ մէկ
2 ծառի մը վրայ։ Եւ մէկ ուրիշ հրեշտակ մը
տեսայ որ արեւելքէն կելլէ, ու կենդանի Ա-
ստուծոյ կնիքը ունէր։ Ու մեծ ձայնով մը ազա-
զակեց ան չորս հրեշտակներուն, որոնց իշխա-
նութիւն տրուած էր երկրին ու ծովուն վնասե-
3 լու։ Ու ըսաւ, Երկրին վնաս մի ընէք, ոչ ծովուն, ոչ ալ ծառերուն, մինչեւ որ մեր Ա-
ստուծոյ ծառաներուն հետևանքները կնքենք։
4 Ու կնքուածներուն համարը լսեցի՝ որ էր
հարիւր քառասունչորս հազար՝ Իսրայէլի
5 որդւոցը բոլոր ցեղերէն կնքուած։ Յուդայի
ցեղէն տասներկու հազար կնքուած։ Ռու-
բինի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած։
Գադի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած։
6 Ասերի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած։
Նեփթաղիմի ցեղէն տասներկու հազար
կնքուած։ Մանասէի ցեղէն տասներկու հազար
7 կնքուած։ Շմաւոնի ցեղէն տասներկու հա-
զար կնքուած։ Ղեւիի ցեղէն տասներկու
հազար կնքուած։ Իսաքարի ցեղէն տասներ-
8 կու հազար կնքուած։ Զաբուղոնի ցեղէն
տասներկու հազար կնքուած։ Յովսեփի ցե-
ղէն տասներկու հազար կնքուած։ Բենիա-
մինի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած։
9 Ա Ետքը տեսայ, ու ահա մեծ բազմու-
թիւն՝ զոր ոեւէ մէկը չէր կրնար համրել, ե-
րեք ազգերէն ու ցեղերէն ու ժողովուրդներէն
ու լեզուներէն, որոնք աթոռին առջեւը ու
Գառնուկին առջեւը կեցեր էին՝ հանդերձներ հագած և ձեռքերնին արմաւենիներ
10 բռնած։ Եւ մեծաձայն կ՚աղաղակէին բսելով՝
Փրկութիւնը մեր Աստուծոյ՝ որ աթոռին վրայ
11 կը նստի, ու Գառնուկին։ Եւ բոլոր
հրեշտակները աթոռին ու երկիններուն և չոր-
կին անիներուն բոլորտիքը կեցեր էին, ու
իրենց երեսներուն վրայ աթոռին առջեւը ին-
կան ու Աստուծոյ երկրպագութիւն ըրին,
12 Ըսելով, Ամէն։ օրհնութիւն ու փառք և
իմաստութիւն ու գոհութիւն և պատիւ ու
զօրութիւն և կարողութիւն մեր Աստուծոյն
13 յաւիտեան յաւիտենից։ Ամէն։ Ու երիցնե-
րէն մէկը պատասխան տալով՝ ինծի բսաւ,
Ասոնք որ հանդերձներ հագած են՝
14 ո՞վ են, և ուրկէ՞ եկան։ Ես ալ բսի անոր,
Տէր իմ, դուն գիտես։ Ու բսաւ ինծի, Ա-
սոնք են մեծ նեղութենէն եկողները, որ իրենց
հանդերձները լուացին, ու գառնուկին արեամբ
15 կին սպիտակեցուցին։ Անոր համար Ա-
ստուծոյ աթոռին առջեւն են, և իրեն կը ծա-
ռայեն ցորեկ ու գիշեր իր տաճարին մէջը։
Ու աթոռին վրայ նստողը իր վրանը պիտի
16 տարածէ անոնց վրայ։ Ալեւս չեն պիտի
անօթենան ու ոչ ծարաւին, ոչ ալ արեւը կամ
մէկ տապութիւն մը անոնց վրայ պիտի իյնայ։
17 Վասն զի Գառնուկը որ աթոռին մէջն է՝ պի-
տի հովուէ զանոնք, ու կենդանի ջուրերու
աղբիւրներուն պիտի առաջնորդէ զանոնք։ և
Աստուած բոլոր արցունքները պիտի սրբէ
անոնց աչքերէն։

ԳԼ· Ը

1 Երբոր երրորդ կնիքը բացաւ, լռու-
թիւն եղաւ երկինքը կէս ժամու չափ։
2 Եւ տեսայ այն եօթը հրեշտակները, որ Ա-
ստուծոյ առջեւը կը կայնէին։ Ու անոնց եօթը
3 փող տրուեցաւ։ Եւ ուրիշ հրեշտակ մը եկաւ
ու զգաստին առջեւը կայնեցաւ, ու ոսկեզէն խն-
կանոց մը ունէր։ և իրեն շատ խունկ տրուե-
ցաւ։ Որ բոլոր սրբոց աղօթքներուն հետ
աթոռին առջեւը եղող ոսկի սեղանին վրայ
4 մատուցանէ։ Ու խունկերուն ծուխը սրբոց
աղօթքներուն հետ հրեշտակին ձեռքէն Ա-
5 ստուծոյ առջեւը ելաւ։ Ու հրեշտակը առաւ
խնկանոցը ու զայնիկա սեղանին կրակէն լե-
ցուց, և ձգեց երկրին վրայ։ Ու եղան ձայ-
ներ և որոտաձներ ու փայլակներ ու երկրա-
6 շարժ։ Եւ եօթը հրեշտակները որ եօթը փո-
ղերը ունէին՝ պատրաստուեցան որ հնչեցնեն։
7 Եւ առջի հրեշտակը փողը հնչեցուց, Ու
եղաւ կարկուտ ու կրակ արիւնով խառնուած,
Ու երկրի վրայ ձգուեցաւ, [ու երկրին երրոր-
դութ ծառը այրեցաւ,] Եւ ծառերուն երրորդ-
մասը այրեցաւ, ու ամէն կանաչ խոտ այրե-
ցաւ։

= Դան· ե· ։ ֆ Գլ· ե· ։ ։ Գլ· ե· ։ ։ Գլ· ե· ։ ։

8 Ու երկրորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց, և որպէս թէ մէկ մեծ լեռ մը կրակով բորբոքած՝ ծովը ձգուեցաւ, ու ծովուն երրորդ
9 մասը արիւն եղաւ. եւ մեռաւ ծովուն մէջի շնչաւոր արարածներուն երրորդ մասը ու նաւերուն երրորդ մասը կորսուեցաւ։
10 Ու երրորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց, ու երկինքէն մէկ մեծ ասղ մը ինկաւ զամբարի պէս բորբոքած, ու գետերուն ու ջուրի ազ-
11 բիւրներուն երրորդ մասին վրայ ինկաւ։ Ու ան ասղին անունը Օշինդր էր. ու ջուրը-
բուն երրորդ մասը օշինդր եղաւ, և շատ մարդիկ ջուրերէն մեռան, քանզի դառն եղան։
12 Ու չորրորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց, ու արեգին երրորդ մասը և լուսնին երրորդ մասը ու աստղերուն երրորդ մասը զարնուեցաւ, անոնք որ անոնց երրորդ մասը խաւարի, և օրուան երրորդ մասը լոյս չտայ, նոյնպէս ալ գիշերուան։
13 Ես նայեցայ՝ ու երկինքը միջ ℗թռչող ℗հրեշտակի մը յայտնի, որ մեծ ձայնով կ'ըսէր, Վայ, վայ, վայ երկրի վրայ բնակողներուն՝ ան մնացած փողի ձայներուն համար, որ երեք հրեշտակները պիտի հնչեցնեն։

ԳԼ· Թ

1 Հինգերորդ հրեշտակը փողը հնչեցնելով՝ մէկ աստղ մը կ'տեսնէի երկինքէն. որուն կը տրուի անդունդին բանալին։ 2 Ան-
նիկա անդունդը կը բանայ. ու անկից կարճներու պէս մեծ բոխներ կ'ելլեն։ 3 Ու մէկ փոսը կ'անցնէ։ 3 Ու վերջերը փոսը կը նշմարէ։ 11 Շորս կապած հրեշտակները կ'արձակուին։

1 Ես հինգերորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց, ու տեսայ որ երկինքէն ասղ մը ինկաւ երկրի վրայ, ու անոր տրուեցաւ անդունդին բանալին։
2 Անոր տրուեցաւ. ու անդունդին փոսը բացաւ, ու ան փոսէն ծուխ կ'ելլէր մեծ հնոցի մը ծուխին պէս. ու խաւարեցաւ արեգը ու օդը փոսին ծուխէն։
3 Ու ծուխէն մարախներ կ'ելլէր երկրի վրայ, ու անոնց զօրութիւն տրուեցաւ՝ երկրի
4 կարճներուն ունեցած զօրութեանը պէս։ Ու անոնց բռատեցաւ չար չկատաղեցնել երկրի խոտին, ոչ ալ կանաչութենէն մը և ոչ մէկ ծառի մը, հապա միայն այն մարդոց, որոնք իրենց ճա-
կատներուն վրայ Աստուծոյ կնիքը չունին։
5 Ու անոնց հրաման տրուեցաւ որ չսպաննեն զա-
նոնք, հապա չարչարեն զանոնք հինգ ամիս. ու անոնց չարչարանքը կարիճի չարչարանքին պէս էր՝ երբոր մարդը կը զարնէ։
6 Ու այն օրերը մարդիկ կ'ուզեն մեռնիլ ու պիտի չգտնեն. և պիտի ուզեն մեռնիլ,
7 ու մահը անոնցմէ պիտի փախչի։ Ու մարախներուն նմանութիւնը՝ պատերազմի պատրաստուած ձիերու պէս. ու անոնց գլուխներուն վրայ ℗ոսկեզօծ պսակներու պէս էին, ու անոնց
8 երեսները մարդոց երեսներու պէս էր. Ու անոնք մազեր ունէին կանանց մազերուն պէս, ու անոնց ականջները առիւծներու ականջներուն
9 պէս էր։ Ու զրահներ ունէին երկաթէ զրահներու պէս. ու անոնց թևերուն ձայնը պատերազմի վազող շատ ձիերու ℗կառքերու
10 ձայնին պէս էր։ Ու կարիճներու նման պոչեր ունէին, ու պոչերնուն վրայ խայթոց. Ու իշխանութիւն ունէին հինգ ամիս մարդոց վր-
11 նաս բերելու։ Ու իրենց վրայ թագաւոր ունէին հանդ ունդին հրեշտակը, որուն անունը ℑԲրայեցերէն ‡Աբադոն, և Յոյն լեզուով կ'ըսուի
12 ‡Ապողիոն։ ℑՄէկ վայը անցաւ. տակի եռան ահա երկու վայեր ալ կու գան։
13 Ու վեցերորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց, ու ձայն մը լսեցի Աստուծոյ առջևը եղող ոսկի
14 սեղանին չորս եղջիւրներէն, Որ կ'ըսէր վեցերորդ հրեշտակին որ փողը ունէր, ℑԵփրատ մեծ գետին վրայ կապուած չորս հրեշտակ-
15 ները արձակէ։ Ես ան չորս հրեշտակները արձակուեցան, որ պատրաստուած էին ժամի ու օրուան և ամիսի ու տարիի համար, որ մար-
16 դոց երրորդ մասը մեռցնեն։ Ու ձիուոր զօրքերուն համրանքը երկու բիւրք բիւրուց էր, ու լսեցի անոնց համրանքը։ Ու ես տե-
17 սիլքին մէջ այսպէս տեսայ ձիերը, ու անոնց վրայ հեծնողները՝ որ ունէին հրեղէն ու յակինթեղէն և ծծմրեղէն զրահներ. Ու ձիերուն գլուխները առիւծներու գլուխներուն պէս էր, ու անոնց բերնէն կրակ ու ծուխ և ծծումբ
18 կ'ելլէր։ Ա՛ս երեք [հարուած]ներէն մարդոց երրորդ մասը մեռաւ, այսինքն կրակէն ու ծուխէն ու ծծումբէն որ անոնց բերնէն կ'ելլ-
19 լէր։ Ընտ որ ‖ անոնց զօրութիւնը բերանները-
նուն մէջն է ու պոչերուն մէջ. Քանզի ա-
նոնց պոչերը օձերու նման էին, ու գլուխներ
20 ունէին որոնցմով կը վնասեն։ Ես ուրիշ մարդիկ որ աս հարուածներէն չսպաննուեցան, հրեղէնց ձեռացը գործերէն չապաշխարեցին, որ երկրպագութիւն չընեն դեւերուն, ու ա-
կիւ և արծաթէ ու պղնձէ և քարէ ու փայտէ

չ[ինուած ՙկուռքերուն, որոնք ոչ կրնան տես-
21 նել՝ ոչ ալ լսել ու ոչ քալել։ Նաև չապաշխա-
րեցին իրենց մարդասպանութիւններէն, ոչ
ալ իրենց կախարդութիւններէն, ոչ ալ իրենց
պոռնկութիւնէն և ոչ իրենց գողութիւններէն։

ԳԼ. Ժ

1 Ջօրաւոր հրեշտակ մը կ՚իջնէր յո՛ր ձեռքը բացուած գրքոյկ
մը կար։ Եւ երդում կ՚ընէ յաւիտեան կեդրոնի եղողին
վրայ. Քի ալ ուրիշ ժամանակ պիտի չըլայ։ 2 Ըսկսելէն
հրեշտակ կ՚ըլայ որ ան գիրերը սուտ։

1 Եւ տեսայ ուրիշ զօրաւոր հրեշտակ մը որ
երկինքէն կ՚իջնէր, ու ամպ հագած էր ՙև իր
դլխուն վրայ ծիածան կար. ՚ու իր երեսը
արեւի պէս էր, ՚և իր ոտքերը՝ կրակի սիւներ
2 րու պէս։ Եւ իր ձեռքը գրքոյկ մը ունէր
բացուած. ՚ու իր աջ ոտքը ծովուն վրայ դը-
3 րաւ, և ձախը՝ ցամաքին վրայ։ Եւ մեծ ձայ-
նով ազաղակեց առիւծի մը գոչելուն պէս. ու
երբոր ազաղակեց՝ ՙեօթը որոտաձիներդ իրենց
4 ձայներովը խօսեցան։ Ու երբոր եօթը որո-
տաձիները °խօսեցան, պիտի դրի. ու երկինք-
էն ձայն մը լսեցի որ ՙի՛ըսէր. ՙԿնքէ ան բա-
ներդ որ եօթը որոտաձիները խօսեցան, ու զա-
5 նոնք մի դրեր։ Եւ ան հրեշտակը որ ծովուն
վրայ ու ցամաքին վրայ կայնած տեսայ, ՙիր
6 [աջ] ձեռքը երկինքը վերցուց։ Ու երդում
բրաւ յաւիտեանս յաւիտենից կենդանի եղո-
ղին վրայ, ՙոր ստեղծեց երկինքը ու ինչ որ
անոր մէջն է, ու երկիրը և ինչ որ անոր մէջն
է, և ծովը ու ինչ որ անոր մէջն է, ՙթէ ալ
7 ժամանակ պիտի չըլլայ։ ՙՀապա եօթներորդ
հրեշտակին ձայնին օրերը՝ երբոր փողը հնչե-
ցընէ, Աստուծոյ խորհուրդը պիտի կատա-
րուի, ինչպէս որ իր ծառաներուն մարգարէ-
ներուն աւետեաց տուաւ։
8 ՙԵւ ան ձայնը որ երկինքէն լսեցի՝ նորէն
խօսեցաւ ինծի ու ըսաւ. Գնա առ ան բաց
գրքոյկը՝ որ ծովուն ու ցամաքին վրայ կայ-
9 նոզ հրեշտակին ձեռքն է։ Ես ալ հրեշտակին
գացի ու բան անոր, Տուր ինծի առ գրքոյկը.
ու ըսաւ ինծի. Կո՛ւտէ զայն, և քու
փորիդ մէջ դառնութիւն պիտի պատճառէ,
բայց բերնիդ մէջ մեղրի պէս անուշ պիտի ըլ-
10 լայ։ Եւ գրքոյկը հրեշտակին ձեռքէն առի
ու կերայ զանիկա. ՙև իմ բերնիս մէջը մեղրի
պէս անուշ էր, և ուտելէս ետքը ՙփորիս մէ-
11 ջը դառնութիւն եղաւ։ ՙՈւ ըսաւ ինծի.
Դուն դարձեալ պիտի մարգարէանաս ըննա-
ժողովուրդներու և ազգերու ու լեզուներու
և թագաւորներու ՙվրայով։

ԳԼ. ԺԱ

1 Երկու վկաներիս կը մարգարէանան։ 6 Ունենք իշխանութիւն
պիտի անձնան երկինքը գոցելու որ անձրեւ չգայ։ 7 Գազա-
նը պիտի պատերազմի անոնց դէմ։ ու ապտանին զանոնք։ 8
Ունենք չհամարուած պիտի մնան։ 11 և երեք ու կէս օրէն ետև
յարութիւն պիտի առնեն։ 14 Երկրորդ վայը կ՚անցնի։ 15
Եօթներորդ փողը կը հնչուի։

1 Եւ ինծի մէկ եղէգ մը տուեցաւ գաւա-
զանի պէս, և հրեշտակը կայներ էր ու կ՚ըսէր,
ՙելիր ու չափէ Աստուծոյ տաճարը ու սեղանը,
2 և անոր մէջ երկրպագութիւն ընողները. 6Ու
գաւիթը որ տաճարին դուրսն է՝ ձգէ և մի
չափեր, ՙինչու որ անիկա հեթանոսներուն
տրուած է, ՙու անոնք սուրբ քաղաքը պիտի
3 կոխկռտեն չորս քառասուներկու ամիս. ՙԵւ
իմ երկու վկաներուս պիտի տամ, և
անոնք մուրճ հագած հազար երկու հարիւր
ու վաթսուն օր ՙմարգարէութիւն պիտի ընեն։
4 ՙԱնոնք ան երկու ձիթենիներն ու երկու աշ-
տանակներն են, որ երկրին Տէրոջը առջեւ կը
5 կենան։ Եւ թէ որ մէկը ուզէ անոնց վնաս
ընել, ՙանոնց բերանէն կրակ կ՚ելլէ. ու
իրենց թշնամիները կ՚ուտէ. և թէ որ մէկը
ուզէ անոնց վնաս ընել, պէտք է որ անիկա
6 այսպէս սպանուի։ ՙԱնոնք իշխանութիւն ու-
նին երկինքը գոցելու՝ որ իրենց մարգարէու-
թեան օրերը անձրեւ չգայ. ՙու չարերուն վը-
րայ իշխանութիւն ունին անոնք արիւն դար-
ձնելու, և ամէն տեսակ հասնեղով եր-
7 կիրը զարնելու՝ քանի անդամ որ ուզեն. 6Ու
երբոր իրենց վկայութիւնը կատարին, անա-
նունը ՙանդունդէն ելլող գազանը ՙանոնց
հետ պատերազմ պիտի բնէ, և անոնց պիտի
8 յաղթէ ու պիտի սպաննէ անոնք. Եւ անոնց
դիները քաղաքին հրապարակին մէջ, որ հոգևորապէս կ՚ըսուի Սո-
դոմ ու Եգիպտոս, ՙուր որ ՙմեր Տէրն ալ
9 խաչուեցաւ. ՙԵւ ժողովուրդներէն ու ցեղե-
րէն և լեզուներէն ու ազգերէն պիտի տեսնեն
անոնց դիները երեք ու կէս օր. ՙու թոյլ պի-
տի չտան անոնց դիները գերեզմաններու մէջ
10 թաղուլու. ՙԵւ անոնք որ երկրի վրայ կը բը-
նակին՝ ուրախ պիտի ըլլան ու խնդան անոնց

ա Ստ. ՅԺԱ. ե. Ամ. Ա. 15. գ ԳԼ. Իբ. 15. — դ Եզեկ. ա. 28. ե Ստ. Ժ. 5. զ ԳԼ. ե. 5. է Ա[ռա]ջ. Ա. 15. թ ԳԼ. Ժ. 5. ժ ԳԼ. Ժ. 7. ժա Ա[ռա]ջ. Ժ. 15. ժբ ԳԼ. Ժ. 11. ժգ ԳԼ. Ժ. 15. ժդ ԳԼ. Ժ. 17. ժե ԳԼ. Ժա. 15. ժզ Ա[ռա]ջ. Իգ. 15. ժէ Ելմ. Ե. 1. ժը Եզեկ. Ա. 1. ժթ Եզեկ. Բ. 8. Գ. 1. 2. 3. իա Եզեկ. Գ. 3. իբ Եզեկ. Բ. 10. իգ ԳԼ. Ժգ. 3. իդ ԳԼ. Ի. 4. իե ԳԼ. Ժբ. 6. իզ Ա[ռա]ջ. Ի. 15. իէ ԳԼ. Ժ. 5. Ե. 1. 2. իը Եզեկ. Ա. 10. իթ Եզեկ. Գ. 3. լ Եզեկ. Բ. 10. լա ԳԼ. Ժգ. 3. լբ ԳԼ. Ժբ. 6. լգ Գ[ործ]. Ա. 9. — լդ Եզեկ. Ի. 17. Ե. 2. Ժ. 2. Գ[ործ]. Ժբ. 11. լե Ա[ռա]ջ. Ժ. 15. լզ Գ[ործ]. Ժբ. 11. Ա[ռա]ջ. Ժ. 15. լէ Գ[ործ]. Ժբ. 10. լը Ա[ռա]ջ. Ծբ. 8. Ե. 1. Գ[ործ]. Ժ. 38. լթ ԳԼ. Ի. 8. խ Գ[ործ]. Ժ. 1. խա Ծն. Ե. 18. 17. խբ Գ[ործ]. Ա. 10. խգ Գ[ործ]. Ա. 10. 11. խդ Գ[ործ]. Ա. 10. խե Գ[ործ]. Ժ. 1. խզ Գ[ործ]. Ժգ. 1. խէ Գ[ործ]. Ժգ. 1. խը Գ[ործ]. Ժգ. 1. խթ Ծն. Ը. 8. ծ Ծն. Ը. 11. ծա Ա[ռա]ջ. Ժ. 15. ծբ Գ[ործ]. Ժ. 11. ծգ Գ[ործ]. Ժ. 11. ծդ Ա[ռա]ջ. Ժգ. 3. ծե ԳԼ. Ժգ. 3. ծզ ԳԼ. Ժգ. 3. Ժբ. 10. ծէ Գ[ործ]. Ժգ. 11. ԳԼ. Ժգ. 14. ծը Ա[ռա]ջ. ՀԲ. 3. 3. ծթ ԳԼ. Ժգ. 11. Ժգ. 3.

վրայ, «Մինչև անգամ խարտ. բնծաներ պիտի խլուին. Վինչ. որ աս երկու մարգարէները երկրի բնակիչները չարչարեցին։
11 Եւ երեք ու կէս օրէն ետև Աստուծմէ կենդանութիւն հոգի մտաւ անոնց մէջ, ու իրենց ոտքերուն վրայ կայնեցան. և զանոնք
12 տեսողներուն վրայ մեծ վախ ինկաւ։ Ու երկինքէն մեծ ձայն մը ըսելուին, որ կ'ըսէր անոնց. «Վեր երէք» հոս նէ։ Եւ անոնք ամպով երկինքը վերցան, ու անոնց թշնամի
13 ները զանոնք տեսան։ Եւ նոյն ժամուն մեծ երկրաշարժ մը եղաւ, ու քաղաքին տասնե. րորդ մասը կործանեցաւ. և այն երկրաշարժէն հօտը հազար մարդիկ մեռան, ու մնացածները վախով լեցուեցան ու փառք տուին
14 երկնից Աստուծոյն։ Երկրորդ վայը անցաւ. ահա երրորդ վայը շատով կու գայ։
15 Ու հօտնեորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց. ու երկնից մէջ մեծ ձայներ եղան որ կ'ըսէին, «Աշխարհին թագաւորութիւնները մեր Տիրոջը ու իր Օծեալին եղան, և ինքը պիտի թա.
16 գաւորէ յաւիտեանս յաւիտենից։ Եւ քսան. ուչորս երէցները որ իրենց աթոռներուն վրայ նստած էին Աստուծոյ առջեւը, իրենց երեսնե. րուն վրայ ինկան և Աստուծոյ երկրպագու.
17 թիւն ըրին՝ ըսելով, «Ով կոնութիւն կը մնաւ գանիդ, Ամենակալ Տէր Աստուած, որ կաս ու որ էիր, քու մեծ զօրութիւնդ առիր
18 ու թագաւորեցիր։ Եւ ազգերը բարկացան. ու քու բարկութիւնդ եկաւ, ու մեռելներուն ժամանակը՝ որ դատուին, ու վարձք տաս քու ծառաներուդ մարգարէներուն և սուրբերուն ու քու անունդ վախցողներուն՝ պզտիկներուն ու մեծերուն, և երկրի ապականիչները ապականես։
19 Ու երկնից մէջ Աստուծոյ տաճարը բացուեցաւ, և իր տաճարին մէջը երեւցաւ. ու կայծակներ ու ձայներ ու որոտումներ ու երկրաշարժ ու խոշոր կարկուտ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Ու երկնից մէջ մեծ նշան մը երեւցաւ. Արեգ կինէ մը արեւը իր վրան առած, ու լուսինը իր ոտքերուն տակը. և իր գլխուն վրայ տասներկու աստղէ պսակ մը։ Եւ յղի էր, ու երկանքի մէջ ըլլալով և ծնանելու համար չար նեղութիւն քաշելով կը պոռար։
3 Ու երկնից մէջ ուրիշ նշան մը երեւցաւ, ահա մէկ մեծ չարագոյն վիշապ մը, որ եօթը գլուխ ու տասը եղջիւր ունէր, ու իր
4 գլուխներուն վրայ եօթը թագ։ Եւ անոր պոչը երկնից աստղերուն երրորդ մասը կը քաշէր, ու զանոնք երկրի վրայ ձգեց։ Եւ վիշապը կեցեր էր այն կնկանը առջեւը որ ծնանելու վրայ էր, որ երբոր ծնանի, անոր զա.
5 ւակը կլլէ։ Ու Բնիկ արու զաւակ մը ծնաւ, որ երկաթէ գաւազանով պիտի հովուէր բո.լոր ազգերը։ և անոր զաւակը յափշտակուեցաւ Աստուծոյ քովը ու անոր աթոռին քովը։
6 Ինչ. հինկը անապատը փախաւ, ուր որ անոր տեղ պատրաստուած էր Աստուծմէ, որ հոն կերակրուի հազար երկու հարիւր ու վաթ. սուն օր։
7 Ու երկնից մէջ պատերազմ եղաւ. Միքա.քայէլ ու իր հրեշտակները վիշապին հետ պատերազմեցան. վիշապն ալ իր հրեշտակնե.
8 րովը պատերազմեցաւ. Ու չկրցան դէմ կե.նալ, ու երկնից մէջ ալ տեղ չգտնուեցաւ ա.
9 նոնց։ Եւ նէ ձգուեցաւ մեծ վիշապը՝ հոն առջի օձը որ Սատանայ կ'ըսուի, որ բոլոր աշխարհն մոլորեցուց։ Ու իր հրեշտակ. ները ինկան հետ նէ ձգուեցան երկրի վրայ։
10 Եւ մեծ ձայն մը լսեցի երկնից մէջ որ կ'ըսէր, «Հիմա եղաւ մեր Աստուծոյ փրկութիւնը ու զօրութիւնը և թագաւորութիւնը, ու անոր Օծեալին իշխանութիւնը. քանի որ մեր եղ.բայրներուն դէմ չար խօսողը վար ձգուեցաւ, որ անոնց դէմ չարախօսութիւն կ'ընէր մեր
11 Աստուծոյն առջեւը գիշեր ու դիւրեր։ Եւ ա.նոնք անոր յաղթեցին Գառնուկին արիւնովը, ու իրենց վկայութիւնովը խօսքովը. Ու իրենց կեանքը չսիրեցին մինչև ի մահ։ «Ասոր հա.մար ուրախացէք, ով երկինքն ու անոր մէջը բնակողներ. «Վայ երկրին ու ծովուն», որ իջաւ.որուն ձեզի իջաւ, որ չատ բարկութիւն ունի՝ գիտնալով որ Սրբիչ ժամանակ պիտի կո.նայ։

- ե։ Ա։ Բ։ 19։ 21։
ա Գ։ Ա։ 7։ Ժ։ 1։
գ Ե։ Ժ։ 10։
դ Ես։ 9։
ե Ղ։ Ի։ Ե։ 5։ 9։ 10։ 14։
զ Ի։ Ես։ ԽԵ։
է Ե։ Ժ։ 13։ Գ։ Ժ։ 9։
ը Ե։ Կ։ 8։ Գ։ Ա։ 9։
թ Ե։ Կ։ 8։ Գ։ Ա։ 9։
ժ Գ։ Ը։ 7։
ի Գ։ Ժ։ 18։

ա Ցե։ Ե։ 19։ Գ։ Ժ։ 7։ Ժ։ 4։
բ Գ։ Ը։ 13։ Ի։ 12։ Ժ։ 1։
գ Գ։ Ժ։ 1։
դ Կ։ Ե։ 8։ Գ։ Ժ։ 11։ Ժ։ 6։
ե Ես։ 2։ 9։
զ Գ։ Ժ։ 10։
է Գ։ Ժ։ 10։
ը Դան. Բ։ 44։ Ե։ 14։ 15։ 27։
թ Գ։ Գ։ 4։ Ե։ 8։ Ժ։ 4։
ժ Գ։ Ա։ 4։ 8։ 9։
ի Գ։ Ա։ 4։ Ե։ 8։ Ժ։ 4։
ա Ցե։ Ե։ 19։ Գ։ Ժ։ 7։ Ժ։ 4։
բ Գ։ Ը։ 13։ Ի։ 12։ Ժ։ 1։
գ Գ։ Ժ։ 1։
դ Կ։ Ժ։ 6։
ե Ես։ 2։ 9։
զ Գ։ Ժ։ 10։
է Գ։ Ժ։ 10։
ը Դան. Ե։ 9։ 10։ Գ։ Ժ։ 10։
թ Գ։ Ա։ 10։
ժ Գ։ Ժ։ 11։ Ժ։ 6։
ի Գ։ Ժ։ 10։ Ժ։ 6։ 14։ 15։ 27։
ա Գ։ Ա։ 4։ Ե։ 8։ Ժ։ 4։
բ Ի։ Տ։ Ե։ 5։
գ Գ։ Ժ։ 18։

ա Ե։ Կ։ 7։ Գ։ Ժ։ 7։ Ժ։ 19։
բ Գ։ Ա։ 3։
գ Գ։ Ա։ 3։
դ Գ։ Ա։ 9։ 10։
ե Գ։ Ա։ 1։
զ Գ։ Ա։ 10։ Ժ։ 19։
է Գ։ Ա։ 15։
ը Դան. Բ։ 10։
թ Ես։ 2։
ժ Ես։ 2։
ի Ես։ ա։ 10։
ա Ա։ Ե։ 9։ Գ։ Ա։ 21։ Ե։ 9։ Ա։ 13։
բ Ա։ Ե։ 9։ Գ։ Ա։ 21։
գ Ես։ 4։
դ Ես։ ա։ 9։ Ե։ 5։
ա Գ։ Ժ։ 3։
բ Դան. Ժ։ 13։ 21։ Ժ։ 1։
գ Ես։ 3։ Գ։ Ի։ 3։
դ Ղ։ Ժ։ 18։
ե Ի։ Ժ։ 15։ Ա։ Ե։ 3։ Ժ։ 3։
զ Ես։ 3։ Գ։ Ի։ 3։
է Ես։ 3։ Գ։ Ի։ 3։
ը Ես։ 3։ Գ։ Ի։ 3։
թ Ես։ 3։ Գ։ Ի։ 3։
ժ Ես։ 3։ Գ։ Ի։ 3։
ի Ես։ 3։ Գ։ Ի։ 3։
ա Ես։ 3։ Գ։ Ի։ 3։
բ Ես։ 3։ Գ։ Ի։ 3։
գ Ես։ 3։ Գ։ Ի։ 3։
դ Ես։ 3։ Գ։ Ի։ 3։
ե Ես։ 3։ Գ։ Ի։ 3։
զ Ես։ 3։ Գ։ Ի։ 3։
է Ես։ 3։ Գ։ Ի։ 3։
ը Ես։ 3։ Գ։ Ի։ 3։
թ Ես։ 3։ Գ։ Ի։ 3։
ժ Ես։ 3։ Գ։ Ի։ 3։
ի Ես։ 3։ Գ։ Ի։ 3։

13 Ու երբոր վիշապը տեսաւ որ ինքը երկրի վրայ ձգուեցաւ, հալածեց զարու գաւակ ծնանող
14 կնկանը։ Եւ անոր կնկանը մեծ արծիւի երկու թևեր տրուեցան, որ անապատ իր տեղը թռչի, հոն որ պահի կերակրուի ժամանակ ու ժամանակներ ու կէս
15 ժամանակ՝ օձին երեսէն։ Եւ օձը իր բերնէն գետի պէս ջուր վազցուց կնկանը ետևէն, որ
16 զայնիկա հեղեղով ընկրկի։ Ու երկիրը օգնեց կնկանը, ու երկիրը իր բերանը բացաւ և կլլեց այն գետը, որ վիշապը իր բերնէն վազցուց։
17 Ու վիշապը բարկացաւ կնկանը դէմ, և գնաց պատերազմելու անոր ուրիշ զաւակներուն հետ, որոնք Աստուծոյ պատուիրանքները կը պահեն, ու Յիսուսի վկայութիւնը ունին։
18 Եւ կայնեցաւ ծովուն աւազին վրայ։

ԳԼ. ԺԳ

1 Ես տեսայ որ գազանը ծովէն կ'ելլէր, և ունէր եօթը գլուխ ու տասը եղջիւր. և անոր եղջիւրներուն վրայ տասը թագ, ու անոր գլուխներուն վրայ հայհոյութեան անուններ։
2 Գազանը որ տեսայ՝ ընձառնման էր, ոտք իր արջուց պէս, և իր բերանը առիւծի բերան պէս։ Ու վիշապը անոր տուաւ իր զօրութիւնը և իր աթոռը ու մեծ
3 իշխանութիւն։ Ես անոր գլուխներուն մէկը մահու չափ վիրաւորուած պէս էր։ Ու անոր մահացու վէրքը առողջացաւ։ Ամբողջ
4 երկիրը գազանին ետևէն զարմացաւ։ Եւ երկրպագութիւն ըրին վիշապին՝ որ գազանին իշխանութիւն տուաւ, ու երկրպագութիւն ըրին գազանին՝ ըսելով. Ո՞վ էատ գազանին նման. և ո՞վ կրնայ անոր հետ պատերազմ ը-
5 նել։ Եւ անոր մեծ բաներ ու հայհոյութիւններ խօսող բերան տրուեցաւ. և գործադրելու ամիս անոր իշխանութիւն տրուեցաւ։
6 Ես Աստուծոյ դէմ բացաւ իր բերանը հայհոյութեամբ Աստուծոյ դէմ բացաւ, անոր անունը ու անոր խորանը ու երկինքը բնակողները հայհոյե-
7 լու։ Եւ անոր իշխանութիւն տրուեցաւ սուրբերուն հետ պատերազմ ընելու ու անոնց յաղթելու. և անոր իշխանութիւն տրուեցաւ բոլոր ցեղերու [և ժողովրդներու] ու լեզուներ
8 ու ազգերու վրայ. Եւ անոր երկրպագութիւն պիտի բնեն երկրի վրայ բոլոր բնակողները, որոնց անունները չգրուեցաւ սկիզբէն ի վեր՝ մորթուած Գառնուկին կենաց գրքին
9 մէջը գրուած չէն։ Ով որ ականջ ունի՝ թող
10 լսէ։ Ով որ գերութեան քշէ, ինքը գերի պիտի տարուի։ Ով որ սրով պատնէ, պէտք է որ ինքը սրով պատնեսի։ Հոս է սուրբերուն համբերութիւնը ու հաւատքը։
11 Եւ ես ուրիշ գազան մը տեսայ՝ որ երկրէն կ'ելլէր, ու գառնուկի նման երեք եղ-
12 ջիւր ունէր, ու կը խօսէր վիշապին պէս։ Եւ առջի գազանին բոլոր իշխանութիւնը կը վարէր անոր առջեւը, ու երկիրը և անոր բնակիչները կը ստիպէր որ երկրպագութիւն ընեն առջի գազանին՝ որուն մահացու վէրքը ա-
13 ռողջացաւ։ Եւ մեծ նշաններ կ'ընէր, ու մինչև անգամ երկինքէն կրակ կ'իջեցնէր եր-
14 կրի վրայ մարդոց առջեւը։ Ու երկրի վրայ բնակողները կը մոլորեցնէր՝ ան նշաններով, որ իր ձեռքը տրուած էր գազանին առջեւ ընելու. ու երկրի բնակիչներուն կ'ըսէր որ պատկեր չինեն ան գազանին, որ սրով վի-
15 րաւորուած էր՝ ու առողջացաւ։ Եւ իշխանութիւն տրուեցաւ անոր, որ գազանին պատկերին հոգի տայ, որ գազանին պատկերը խօսի. Եւ ալ որ գազանին պատկերին երկրպագու-
16 թիւն չընէ, գունիկա սպաննել տայ։ Եւ կը տեսնէր ամէնը՝ այսինքն պզտիկներն ու մեծերը և հարուստներն ու աղքատները և ազատները ու ծառաները, որ իրենց աջ ձեռքին վրայ կամ իրենց ճակտունին վրայ գրօշմ ըն-
17 դունեն. Եւ որ մէկը չկրնայ գնել կամ ծախել, բայց միայն ան որ ունի գրօշմը՝ կամ գազա-
18 նին անունը՝ կամ անոր անուանը թիւը։ Հոս է իմաստութիւնը. ով որ միտք ունի՝ հաշուէ գազանին թիւը. քանզի մարդու մը թիւ է, ու անոր թիւը վեց հարիւր վաթսունուվեց է։

ԳԼ. ԺԴ

1 Դառնուկը իր հետ սիոնի լերան վրայ կը կենայ, և հարիւր քառասունչորս հազարներ անոր

ՀԸ. 18 Եւ աշխարհս հանդերձ. 18 ապեհաբը. 20 Առաջ. ծոյ բարեմեծանը հնձանը.

1 Եւ տեսայ՝ ես ահա գառնուկը կայներ էր Սիօն լեռանը վրայ, եւ ա անոր հետ հարիւր քառասունչորս հազարը, որոնք ունէին [անոր անունը և] անոր Հօրը անունը իրենց 2 ճակատներուն վրայ գրուած։ Եւ երկինքէն ձայն մը լսեցի՝ ջուրս յորդեալ ձայնի պէս ու մեծ որոտումի ձայնի մը պէս, եւ լսած ձայնս քնարահարներուն իրենց քնարները զարնե- 3 լու նմանէր։ Եւ նոր երգ կ'երգէին գահին առջեւը ու չորս կենդանիներուն ու երէցներուն առջեւը. և մէկը չէր կրնար ան երգը սորվիլ բայց՝ հարիւր քառասունչորս հազարէն, որոնք երկրէն գնե- 4 ցուած էին։ Ասոնք անոնք են որ կիներու հետ չխառնակեցան, բանի կոյս են. եւ ասոնք Գառնուկին հետէն կ'երթան՝ ուր որ ան երթայ. եւ ասոնք մարդոց մէջէն գնուեցան Աստուծոյ ու Գառնուկին երախայրի ըլլալու. 5 եւ անոնց բերանը սուտ չգտնուեցաւ, ինչու որ անբիծ են։

6 Եւ ուրիշ հրեշտակ մը տեսայ՝ որ կը թռչէր երկնից մէջ՝ և ունէր յաւիտենական աւետարան քարոզելու երոյթ ազգերուն ու ցեղերուն և լեզուներուն ու ժողովրդներուն որ 7 երկրի վրայ կը բնակին. եւ մեծ ձայնով կ'ըսէր՝ Վախցէք ու փառք տուէք անոր, ինչու որ անոր դատաստանին ժամը եկաւ. ու երկրպագութիւն բերէք անոր՝ որ ստեղծեց երկինքը ու երկիրը և ծովը ու ջուրերուն աղբիւրները։

8 Եւ զայն հետեւեցաւ ուրիշ հրեշտակ մը եկաւ ու ըսաւ՝ Ինկաւ, ինկաւ Մեծ Բաբիլոնը, ին- չու որ բոլոր ազգերը արբեցուց իր կատաղի 9 պոռնկութեանը գինիէն։ Եւ անոնց հետէն երրորդ հրեշտակ մըն ալ եկաւ, ու մեծ ձայնով մը ըսաւ, Ով որ գազանին ու անոր պատկերին երկրպագութիւն կ'ընէ, և դրոշմը իր ճակատին վրայ կամ իր ձեռքին վրայ կ'ընդու- 10 նի, Անիկա Աստուծոյ սրամոլութեանը գինիէն պիտի խմէ՝ որ անխառն լեցուած է անոր բարկութեանը գաւաթին մէջ, և կրակով ու ծծումբով պիտի տանջուի սուրբ հրեշտակ- 11 ներուն առջեւը ու Գառնուկին առջեւը։ Եւ անոնց տանջանքին ծուխը կ'ելլէ յաւիտեան

ա Գէ. Ե. 5։
բ Գէ. Ե. 4։
գ Գէ. Ե. 3. Ժգ. 16։
դ Գէ. ա. 12. ԺԲ. 6։
ե Գէ. Ե. 8։
զ Գէ. Ե. 9. Ժե. 3։
է Անոնց պրկու մէկ նշան
ը Հմր. 1։
թ Գէ. Ը. 13։
ժ Գէ. Ժ. 5—11։
ի Ելմ. ա. 22։
ժա Գէ. Ժգ. 7։
ժբ Գէ. Ժա. 18. Ժե. 4։
ժգ Գէ. Ե. 9։
ժդ Ցաղ. ա. 18։
ժե Սաղ. լը. 2. Սոփ. գ. 13։
ժզ Եփես. Ե. 27։
ժէ Ցաղ. 21։
ժը Անոնց յայտնութիւնը Առաջ. աթռ. առջեւը
ի Գէ. Ը. 13։
ի Եփես. գ. 5—11։
իա Ելմ. ա. 2։
իբ Գէ. Ժգ. 7։
իգ Գէ. Ժա. 18. Ժե. 4։
իդ Ցնծմ. Ք. 6. Սաղ. լգ. 6. Ղկ. 5. Ղկ. 5. Գործ. Ժգ. 14. Ժե. 34։
իե Ես. ք. 9. Երեմ. ծա. 8. Գէ. Ժը. 2։
իզ Երեմ. ծա. 7. Գէ. Ժա. 8. Ժգ. 19. Ժե. 2. Գէ. Ժբ. 10. Ժգ. 10. Ժե. 2. Գէ. Ժգ. 10։
իէ Անոնց հաս ձեռ. ա. Նման որ
իը Գէ. Ժը. 17։

յաւիտենից. և ցորեկ ու գիշեր հանգստու- թիւն չունին անոնք՝ որ գազանին ու անոր պատկերին երկրպագութիւն կ'ընեն, և անոր 12 անուանը գրոշմը կ'ընդունին։ Հոս է սուրբե- րուն համբերութիւնը, Որոնք Աստուծոյ պատուիրանքները ու Յիսուսի հաւատքը կը 13 պահեն։ Եւ երկինքէն ձայն մը լսեցի՝ որ ինձ- մէ Գրէ, Երանելի են այն մեռելները՝ որոնք Տէրոջմով կը նեղնին սկսած Հոգին, որ իրենց աշխատութիւնէն հանգչին. ու իրենց գործքերը իրենց հետէն կ'եր- թան։

14 Եւ տեսայ՝ և ահա ճերմակ ամպ մը, ու ամպին վրայ մէկը նստեր էր Որդւոյ մար- դոյ նման. Ունէր իր գլխուն ոսկեայ պսակ մը՝ ու իր ձեռքը սուր մանգաղ մը ունէր։

15 Եւ սուրբէն ուրիշ հրեշտակ մը կ'ելլէր, որ ամպին վրայ նստողին մեծ ձայնով կ'ազա- ղակէր ըսելով, Ղրկէ քու մանգաղդ ու հնձէ, ինչու որ հնձելու ժամանակը հասաւ, ինչու որ երկրի հունձքը հասունցած է։ 16 Եւ ան որ ամպին վրայ կը նստէր, իր մանգաղը երկրին վրայ երկրեցուց, ու երկիրը հնձուե- ցաւ։

17 Ու երկինքեն մեծ տաճարէն ուրիշ հրեշտակ մը ելաւ, և ասիկա ալ սուր մանգաղ մը ունէր։ 18 Ու սեզանէն ուրիշ հրեշտակ մը ելաւ, Որ կրակի վրայ իշխանութիւն ունէր, ու մեծ ձայ- նով կանչեց անոր՝ որ սուր մանգաղը ունէր, ու ըսաւ, Ղրկէ քու սուր մանգաղդ, ու երկրի այգիին ողկոյզները կքէ, ինչու որ ա- 19 նոր խաղողները հասունցած են։ Եւ ան հրեշտակը իր մանգաղը երկրին վրայ երկրե- ցուց, ու երկրին այգիին խաղողները քաղեց, ու Աստուծոյ բարկութեանը մեծ հնձանին մէջ 20 ձգեց։ Եւ հնձանը քաղաքին դուրսը կո- խուեցաւ, ու հնձանէն արիւն կ'ելլէր, մին- չեւ ձիերուն սանձերը՝ հազար վեց հա- րիւր ասպարէզ չափ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Երկիր վիրժին հազարապետները ունեցող հօրը հրեշտակները. 3 Գազանին յաղթողները երգը. 7 Աստուծոյ բարկութեանը բասները երկրացող հօրը սկաւառակները.

1 Եւ սուրբէն մեծ ու զարմանալի նշան մը տե- սայ երկինքի մէջ, Հօրը հրեշտակները՝ որոնք

ա Գէ. Ժգ. 14. 15. 16։
բ Սաղ. հն. 8. Եսա. ծա. 17. Երեմ. ԽԱ. 15։
գ Գէ. Ժը. 6։
դ Գէ. Ժգ. 19։
ե Գէ. ԺԲ. 20։
զ Գէ. Բ. 10։
է Ես. ԼԳ. 10. Գէ. ԺԲ. 3։
ը Գէ. Ժգ. 10։
թ Անոնց հաս ձեռ. ա. Նման որ
ժ Գէ. Ժը. 17։
ի Անոնց բասները կրնբ. Երեմ. ծա. 33. Գէ. Ժգ. 18։
իա Գէ. Ժգ. 9։
իբ Ցաղ. գ. 13։
իգ Գէ. ԺԲ. 12։
իդ Ես. կդ. 5. Անոնց ա. 15։
իե Գէ. Ժգ. 8. Ժե. 1. 5։
իզ Գէ. Ժգ. 1. խա. 9։

հօրէր վերջին հարուածներըը ունէին, որով հետև անոնցմով կը կատարուէր Աստուծոյ
2 բարկութիւնը։ Ու անոյշ օդին չէ ապա կնկէն ծով մը կիրակով խառնուած. և անոնք որ յաղթեցին գազանին ու նմանը պատկերին
3 և անոր անուանը թուոյն, ապակեզգին ծովուն վրայ կայներ էին, ու Աստուծոյ քնար
4 ները ունէին։ Ու Աստուծոյ ծառային Մովսէսին երգը կ'երգէին, ու Գառնուկին երգը՝ ըսելով, Մեծ ու զարմանալի են գործքերդ, ով Տէր Աստուած Ամենակալ. արդար ու ճշմարիտ են ճանապարհդ, ով թագաւոր դարուց։
5 Ո՞ւր, Տէր, ո՛չ պիտի չվախնայ քեզմէ, ու քու անունդ չփառաւորէ, ինչու որ դուն միայն սուրբ ես. Քանզի բոլոր ազգեր պիտի գան ու քու առջեդ երկրպագութիւն պիտի բնեն, ինչու որ քու արդար դատաստանդ յայտնուեցաւ։
6 Ետև տեսի, ու տաճարը երկինքին բացուեցաւ վկայութեան խորանին տաճարը որ երկինքն էր։
7 Ու եօթը հարուածները ունեցող եօթը հրեշտակները մօտեցան ու պայծառ կտաւ հագած՝ և իրենց կուրծքերուն վրայով ոսկեղէն գօտի կապած՝ տաճարէն եկան։ Ու չորս կեն դանիներէն մէկը եօթը հրեշտակներուն եօթը ոսկեղէն սկաւառակներ տուաւ յաւիտեանս յաւիտենից կենդանի Աստուծոյ բարկութեամբ լեցուն։
8 Ու տաճարը Աստուծոյ փառքէն ու անոր զօրութենէն ծխով լեցուեցաւ. ու մէկը չէր կրնար տաճարը մտնել, մինչև որ կատարուին եօթը հրեշտակներուն եօթը հարուածները։

ԳԼ· ԺԶ

1 Հրեշտակները երկրի վրայ կը թափեն իրենց եօթը սկաւառակները որ բարկութեան լեցուն էին։ ու գանազան հարուածներ կը հեռանին։ 15 Երիսուս գալի պես կու գայ։ Նշանք ու նշան որ արձան կը ձեան։

1 Ու տաճարէն մեծ ձայն մը լսեցի որ եօթը հրեշտակներուն կ'ըսէր, Գացէք Աստուծոյ բարկութեանը [եօթը] սկաւառակները երկրի վրայ թափեցէք։
2 Ու առջին հրեշտակը գնաց ու իր սկաւառակը երկրի վրայ թափեց. ու չարաչար պատեր ներ եղան անոնց մարդոցը վրայ, որոնք գազանին դրոշմը ունէին ու անոր պատկերին կը երկրպագութիւն կ'ընէին։
3 Ու երկրորդ հրեշտակը իր սկաւառակը ծովուն վրայ թափեց, ու ջուրը մեռած հոգիի արիւն դարձան, ու ծովուն մէջի բոլոր կեն դանիները մեռան։
4 Ու երրորդ հրեշտակը իր սկաւառակը գետերուն և ջուրերու աղբիւրներուն վրայ թա
5 փեց, ու անոնք արիւն դարձան։ Ես ջուրերուն հրեշտակին լսեցի՝ որ կ'ըսէր, Արդար ես դուն, Ե՛ւ ես եղ ու կիր, և սուրբ ես, որ
6 ասանկ դատաստաններ բերիր. Ինչու որ անոնք սուրբերուն ու մարգարէներուն արիւնը թափեցին. և դուն անոնց արիւն խմել տուիր,
7 քանզի արժանի են։ Ես սեղանէն լսեցի՝ որ կ'ըսէր, Այո՛, Ամենակալ Տէր Աստուած, ճշմարիտ ու արդար են դատաստաններդ։
8 Եւ չորրորդ հրեշտակը իր սկաւառակը արեւին
9 վրայ թափեց, ու անոր կրակով մարդիկը խորշակահար բնակ մարդիկը կրակով. և մարդիկ մեծ խորշակահար եղան մարդիկ, և հայհոյեցին Աստուծոյ անունը, որ այս հարուածներուն վրայ իշխանութիւն ունի. ու չապաշխարեցին որ անոր փառք տան։
10 Ու հինգերորդ հրեշտակը իր սկաւառակը գազանին աթոռին վրայ թափեց, ու անոր թագաւորութիւնը խաւարեցաւ. ու ցաւէն
11 լեզուները կը ծամէին. Ու երկինքը Աստուծոր հայհոյեցին իրենց ցաւերուն ու իրենց պատրերուն պատճառով. ու իրենց գործքերէն չապաշխարեցին։
12 Ու վեցերորդ հրեշտակը իր սկաւառակը մեծ գետին Եփրատին վրայ թափեց, ու անոր ջուրերը ցամքեցան, որ արեւելքի թագաւոր
13 ներուն ճամբան պատրաստուի։ Ես տեսայ որ վիշապին բերնէն ու գազանին բերնէն ու սուտ մարգարէին բերնէն երեք պիղծ ոգի
14 ներ դիւահարներու նման։ Ինչու որ անոնք գործող ոգիներ են՝ որ նշաններ կ'ընեն, ու բոլոր աշխարհին թագաւորներուն կ'երթան, որ զանոնք Ամենակալ Աստուծոյ այն մեծ օ
15 րուանը պատերազմին համար ժողվեն։ (Ահա գողի պէս կու գամ։ երանի անոր որ արթնցու կը կենայ ու իր հանդերձները կը պահէ, որ
16 մերկ չպտրտի ու իր ամօթը երևնայ։) Ետև

զանոնք մէկ տեղ մը ժողվեցին, որ Երրայերէն կոչուի Արմագեդոն կ՚ըսուի։
17 Եւ եօթներորդ հրեշտակը իր սկաւառակը օդին վրայ թափեց. ու երկնից տաճարէն ա-թոռէն մեծ ձայն մը եկաւ՝ ըսելով. Եղաւ։
18 Եւ փայլատակներ ու ձայներ և որոտումներ եղան. ու մեծ երկրաշարժ մը եղաւ, չունենալ որ մարդոց երկրի վրայ ըլլալէն ի վեր այնպէս մեծ երկրաշարժ մը եղած չէր։ Եւ մեծ քա-ղաքը երեք մասի եղաւ, ու ազգերուն քա-ղաքները կործանեցան. Եւ մեծ Բաբիլոնը Աստուծոյ առջեւը յիշուեցաւ, որ իր սաստիկ բարկութեանը գինիին գաւաթը անոր տայ։
20 Եւ ամէն կղզի փախաւ, ու լեռները չգտնուե-ցան։
21 Եւ ահագին կարկտի քարեր մէկ տա-ղանդի մը կշռոյով երկինքէն կ՚իջնեն մարդոց վրայ. Ու մարդիկ հայհոյեցին կարկտին պատուհասին համար, ինչու որ խիստ մեծ էր անոր պատուհասը։

ԳԼ. ԺԶ

1 Եւ եօթը հրեշտակներէն մէկը եկաւ, ու խօսեցաւ ընդ իս՝ ըսելով. Եկուր՝ ու քեզի ցուցնեմ դատ. մեծ պոռնիկին դատապարտութիւնը, որ նստի
2 ջուրերուն վրայ. Որուն հետ երկրի թագաւորները պոռնկեցան, ու երկրի բնա-կիչները անոր պոռնկութեանը գինովցան։
3 Եւ Եկաւ զիս անապատը տարաւ. Ու տեսի. ու տեսայ մէկ կնիկ մը՝ որ կարմիր գա-զանի մը վրայ նստեր էր. Եւ անիկա լեցուն էր հայհոյութիւնէ անուններով, ու եօթը գլ-
4 խանի և տասը եղջիւր ունէր։ Եւ կնիկը ծի-րանի ու կարմիր հագած էր, և ոսկիով ու պատուական քարերով և մարգարտներով, և իր ձեռքը ոսկի գաւաթ մը ունէր՝ պղծութիւններով ու իր պոռնկու-
5 թեանը անմաքրութիւններով լեցուն։ Եւ ա-նոր ճակատին վրայ անուն մը գրուած էր՝ Խորհուրդ, Մեծ Բաբիլոն՝ պոռնիկներուն
6 ու երկրի պղծութիւններուն մայրը։ Եւ տե-

սայ ան կնիկը որ արբեցած է սրբոց արիւնովը ու Յիսուսի վկաներուն արիւնովը զինովցած էր։ Երբոր տեսայ անիկա, մեծ զարմանքով
7 զարմացայ։ Եւ հրեշտակը ինծի ըսաւ. Ինչու՞ զարմացար. Ես քեզի պիտի ըսեմ այն կնիկոջը խոր-հուրդը, ու այն գազանին՝ որ անիկա վրան կը կրէ, ու եօթը գլուխ և տասը եղջիւր ունի.
8 Այն գազանը որ տեսար, կար ու չկայ, և պի-տի ելլէ ի հատուածոյ երկիր, ու կորուստ երթալու վրայ է. ու երկրի վրայ բնակողները՝ որոնց անուններն աշխարհի սկիզբէն ի վեր կեանքի գրքին մէջը գրուած չեն, պիտի զարմանան երբոր տեսնեն այն գազանը թէ կար ու չկայ,
9 Թէև և կայ։ Հոս իմաստութիւն ու-նեցող միտք մը. Եօթ գլուխը եօթ լեռ-ներ են, ուր որ կնիկը անոնց վրայ կը նստի.
10 և եօթը թագաւորներ են. Հինգը ինկած են, մէկը կը կենայ, և միւսը դեռ եկած չէ, ու
11 երբոր գայ՝ քիչ առեն պիտի մնայ։ Եւ այն գա-զանը որ կար ու չկայ, անիկա ալ ութերորդ է, ու եօթներէն է, ու կորուստ կ՚երթայ։
12 Եւ տասը եղջիւրը որ տեսար՝ տասը թագաւորներ են, որոնք դեռ թագաւորու-թիւն առած չեն, հապա գազանին հետ մէկ ժամու չափ թագաւորներու պէս իշխանու-
13 թիւն կ՚առնեն։ Անոնք մէկ կամք ունեն, ու իրենց զօրութիւնը և իշխանութիւնը գազանին
14 կու տան։ Անոնք Գառնուկին հետ պիտի պա-տերազմին. և Գառնուկը անոնց պիտի յաղթէ, քանզի անիկա տէրերուն Տէրն է ու Թագա-ւորներուն Թագաւորը. Ու անոր հետը եղող-ները կանչուած ու ընտրուած և հաւատարիմ
15 են։ Ու ըսաւ ինծի. Այն ջուրերը որ տեսար՝ որոնց վրայ պոռնիկը նստեր է, ժողովուրդ-ներ են ու բազմութիւններ և ազգեր ու լեզու-
16 ներ։ Եւ տասը եղջիւրները որ գազանին վրայ տեսար, Անոնք պիտի ատեն պոռնիկը, ու զանիկա ամլոյի ու մերկ պիտի բնեն, և անոր մսերուկները պիտի ուտեն, ու զանիկա կրակով
17 պիտի այրեն։ Վասն զի Աստուած անոնց սրտին մէջը դրաւ որ իր կամքը կատարէն ու մէկ կամք ըլ-լան, և իրենց թագաւորութիւնը գազանին տան, մինչև որ Աստուծոյ խօսքերը կատա-
18 րուին։ Եւ կնիկը որ տեսար՝ Մեծ քաղա-քն է, որ կը թագաւորէ երկրի թագաւոր-ներուն վրայ։

ԳԼ. ԺԸ

1 Բարեխօսն կ'ելլայ, ¹ և Աստուծոյ մարդերէն հրաման կ'ընդունի, որ անոր մէկին գործ տայ, ² երկրի թագաւորներէն, ¹¹ վաճառականներէն, ¹² և նաւավարներէն կ'ազատ անոր վրայ։ ²⁰ Աստուծոյ կ'ապտակուած անձերուն որ Աստուծոյ գառնը, անձերէն անոր վրայ կը կատարեն։

1 Եւ ³ետքէ տեսի [ուրիշ] հրեշտակ մը տա-
նից որ երկինքէն կ'իջնէր, և մեծ իշխանու-
թիւն ունէր, ²ու երկիրը անոր փառքէն լու-
2 սաւորեցաւ։ ¹Եւ ³զօրաւոր ձայնով աղաղա-
կեց՝ ըսելով, ²բնկաւ, բնկաւ մեծ Բաբիլոնը,
³և դեւերու բնակարան եղաւ, ու բոլոր պիղծ
ոգիներու արգելանոց, ²և բոլոր պիղծ ու ա-
3 տելի թռչուններու վանդակ։ ²Ընչու որ անոր
կատաղի պոռնկութեանը գինովցին բո-
լոր ազգերը, ու երկրի թագաւորները անոր
հետ պոռնկեցան, ²և երկրի վաճառականները
անոր չափազանց զեղուխութենէն հարստացան։
4 Ու երկինքէն ուրիշ ձայն մը լսեցի որ կ'ըսէր,
²Ելէք ասոր միջէն, իմ ժողովուրդս, որ ասոր
մեղքերուն հաղորդ չըլլաք, ու ասոր հա-
5 րուածներէն ջբէն չառնէք։ ²Ընչու որ ասոր
մեղքերը մինչև երկինքը հասած կըլլան.
²ու Աստուած ասոր անիրաւութիւնները յիշեց։
6 ²Հատուցէք ասոր՝ ինչպէս որ ինքը †հատուց.
ու իր գործերուն համեմատ կրկնապատիկ
փոխարինեցէք ասոր։ Ան գաւաթը որ ինքը
7 լեցուց՝ ²կրկնապատիկ լեցուցէք իրեն։ ²Որ-
չափ որ փառաւորեց զինքը և զեղուխութեան
ապրեցաւ, այնչափ ալ տանջանք և սուգ հա-
ւաքեցէք անոր։ Ընչու որ իր սրտին մէջը կ'ըսէ
Թէ ¹ես թագուհի կը նստիմ, ու այրեւարի չեմ,
8 ու բնաւ սուգ պիտի չտեսնեմ։ ²Անոր համար
մէկ օրուան մէջ պիտի գան անոր հարուած-
ները՝ մահ ու սուգ և սով, ³ու կրակով պիտի
այրի։ Ընչու որ հզօր է Տէր Աստուած որ զա-
9 տիկ դատեց։ Ու ²երկրի թագաւորները՝ որ
անոր հետ պոռնկեցան ու հեշտացան, ³պիտի
լան ու կոծին անոր վրայ ²երբոր անոր հրդ-
10 կիզութեանը ծուխը տեսնեն։ Եւ անոր տան-
ջանքին վախէն հեռուն պիտի կայնին ու ը-
սեն, Վա՛յ, վա՛յ եւէ, մեծ Բաբիլոն քաղաք՝
հզօր քաղաք, որ մէկ ժամու մէջ եկաւ քու
11 դատաստանդ։ ²Ու երկրի վաճառականները
պիտի ողբան ու սուգ բնեն անոր վրայ. ընչու
որ ալ մէկը ծախու չառնէր անոնց վաճառքը՝

12 ²մարգարիտ, ու արծաթեղէն քարե-
քար, ու մարգարիտներու, և բեհեզի, ու ծի-
րանիի, և մետաքսի, ու որդան կարմիրի վա-
ճառքը, և ամէն խունկի փայտերը, ու ամէն
փղոսկրեայ անօթները, և ամէն պատուական
փայտէ, ու պղնձէ և երկաթէ ու մարմարիոնէ
13 անօթները, ³և կինամոնը, [ու անօթները] և
խունկերը, ու մոմ և ³ոսկ եղը, ու հնդուկը,
և դինին, ու ձէթը, և նաշխէրը, ու ցորենը, և
արջառները, ու ոչխարները, և ձիերը, ու
կառքերը, և մարմիններու ու ²մարդոց հոգի-
14 ները։ Եւ ³քու հոգիդ ցանկացած պտուղնե-
րը քեզմէ գնաց, ու բոլոր չքեղ ու փայլուն
բաները քեզմէ կորսուեցան, և ալ բնաւ պի-
15 տի չգտնեն զանոնք։ ²Այս բաներուն վաճա-
ռականները՝ որ անկէ հարստացած էին, հե-
ռուն պիտի կայնին անոր տանջանքին վախէն՝
16 լալով ու սուգ բնելով, Ու պիտի բսեն, Վա՛յ,
վա՛յ, մեծ քաղաք, որ բեհեզ ու ծիրանի և
որդան կարմիր հագած էիր, ու ոսկիով և
պատուական քարերով ու մարգարիտներով
17 զարդարուած էիր։ ²Ընչու որ այնքան հարըս-
տութիւնը մէկ ժամու մէջ փճացաւ։ ²Ու ա-
մէն նաւավարները, և անոնք ամէնը որ նաւով
տեղ տեղ կ'երթան, ու նաւաստիները և որոնք
որ ծովու մէջ կը բանին՝ հեռուն կայնեցան։
18 ²Եւ սեւեռելով անոր հրկիզութեանը ծուխը՝
կ'աղաղակէին ըսելով, ²Ո՞վ նման է սա մեծ
19 քաղաքին։ ²Ու իրենց գլուխներուն վրայ հող
ցանեցին, և լալով ու սուգ բնելով՝ կ'աղաղա-
կէին ըսելով, Վա՛յ, վա՛յ այն մեծ քաղաքին,
որուն մէջ իր պատուականութենէն հարստա-
ցան ամէնքը որ նաւեր ունէին ծովուն վրայ.
20 ²ընչու որ մէկ ժամու մէջ ամայցաւ։ ³Ուրա-
խացիր անոր վրայ, երկինք ու սուրբ առա-
քեալներ և մարգարէներ, ²որ Աստուած ձեր
վրէժը անկէ առաւ։
21 Եւ մէկ զօրաւոր հրեշտակ մը ա-
ռաւ աղօրիքի մեծ ²քարի նման, ու ծովը ձգե՝
ըսելով, Այսպէս ուժով պիտի ձգուի բա-
բիլոն մեծ քաղաքը, ²ու ալ պիտի չգտնուի։
22 ²Եւ քնարահարներուն ու երաժիշտներուն և
սրնգահարներուն ու փողահարներուն ձայնը
ալ պիտի չլսուի քու մէջդ։ և արհեստի վար-
պետ մը ալ պիտի չգտնուի քու մէջդ, ու
ազօրիքին ձայնը ալ պիտի չլսուի քու մէջդ։
23 ³Եւ ճրագին լոյսը ալ պիտի չբեւեռայ քու մէ-

= Գլ. Ժ. 1։
ք Եզեկ. Խզ. 2։
• Յովհ. զբաժինքներ մեծ
ֆ Ե՞. Ժզ. 19։ Ես. 9։ Երեմ. Ծ. 8։ Գլ. Ժզ. 8։
ր Ե՞. Ժզ. 21։ Ես. 8։ Լզ. 11։ Երեմ. Ծ. 29։ Ծ. 37։
ս Ե՞. Ժզ. 23։ Լզ. 11։ Ա՞ար. Ծ. 2։ 3։
ղ Գլ. Ժզ. 8։ Ժ. 24։
ճ Հեր. 11։ 15։ Ես. ԽԼ. 15։
ռ Ե՞. Խզ. 20։ Ծր. 11։ Երեմ. Ծ. 8։ Ծ. 6։ 22։ ր Կոր. զ. 17։
ջ Ծն. Ժզ. 20։ 21։ Երեմ. Ծ. 30։ Յովէ. Գ. 2։
վ Գլ. Ժզ. 19։
ռ Յայտ. Ա՛ժ. 8։ Ե.
ղ Գլ. Ժզ. 8։ Ժ. 24։
ճ Հեր. 11։ 15։ Ես. ԽԼ. 15։
ռ Ե՞. Խզ. 20։ Ծր. 11։ Երեմ. Ծ. 8։ Ծ. 6։ 22։ ր Կոր. զ. 17։
ջ Ծն. Ժզ. 20։ 21։ Երեմ. Ծ. 30։ Յովէ. Գ. 2։
վ Գլ. Ժզ. 19։
ռ Յայտ. Ա՛ժ. 8։ Ե.
բ Ե՞. Ծ. 15։ 29։ Ծ. 34։ 43։ ր Տի՛մ. գ. 14։ Գլ. Ժզ. 10։
ռ Յայտ. Ժ. 1։
ք Երեմ. Ծ. 24։ Գլ. Ժ. 17։
ֆ Ե՞. Խզ. 5։ 11։
ր Գլ. Ժզ. 19։
ս Եզեկ. Խզ. 13։
ղ Հեր. 5։ 11։
ճ Գլ. Ժ. 1։
ռ Գլ. Ժզ. 10։
ջ Ե՞. Խզ. 14։ Եզեկ. Խ. 13։
վ Գլ. Ժ. 1։
ռ Ե՞. Խզ. 10։
բ Ե՞. Խզ. 22։ Ծ. 3։
գ Հեր. 3։
դ Ե՞. Խզ. 23։ Խ. 13։ Գլ. Ժ. 1։
ե Ե՞. Խզ. 4։
զ Ե՞. Խզ. 10։
է Ե՞. Խզ. 14։ Եզեկ. Խ. 13։
ը Ե՞. Խզ. 20։ 21։ Հեր. 9։
թ Գլ. Ժզ. 4։
ժ Յայտ. Ժ. 7։ Ժ. 12։ Յայտ. Ժ. 18։ Եզեկ. Խ. 26։
ի Հեր. 8։
լ Ե՞. Խզ. 23։ Խ. 13։ 15։ Ես. Ծ. 10։ Երեմ. Ծ. 43։ 48։
խ Ղուկ. Ծ. 49։ 50։ Գլ. Ժ. 8։
ծ Երեմ. Ծ. 44։
կ Գլ. Ժզ. 5։ Ժ. 20։ Եզեկ. Խ. 13։
հ Ե՞. Խզ. 8։
ձ Ե՞. Խզ. 23։ Խ. 13։ Երեմ. Ծ. 10։ Եզեկ. Խ. 12։
ղ Երեմ. Խ. 10։

ջըզ. Նաև փնտային Հայեր և Հարսին Հայեր ոչ պետի չլսուի քու Սիզդ. Բանդի քու վաճառականներդ երկրի մեծամեծներն էին. Ինչ. չու որ քու կախարդութիւնովդ բոլոր ազգե-
24 ըր մոլորեցան. ԵՒնչ. մարդ սրէնեալ առ աստ. բերուեն ու Երկրի վրայ բոլոր սպանուածնե. բուն արիւնը անոր Սիզը գտնուեցաւ.

ԳԼ. ԺԹ

1 Երկնից Սիզ չլսուած կը փառաւորէն զ ի գազաց պատիզը և աստրեղան արժանը վճիռ առաւ. 3 Գառնոյին Հարսնեզը. 10 Հրեշտակը չուզեր որ Յովհաննես իրեն երկրպագութիւն բնէ. 17 Թռչուններուը կը կանչուին մեծ կոտորածին.

1 Ե անկէ ետքը չսաս բազմութեան մեծ Հայն մը լսեցի երկինքը՝ բսելով, Ալէլուիա. Փրկու-
թիւն ու փառք և պատիւ ու զօրութիւն
2 մեր Աստուծոյն. Ինչու որ ճշմարիտ ու արդար են անոր դատաստանները, քանզի դատեց այն մեծ պոռնիկը, որ իր պոռնկութիւնովը երկիրը ապականեց, ու իր ծառանեից բուն արեանը վրէժը անոր ձեռքէն պահանջեց,
3 Ե կրկին անգամ բսին, Ալէլուիա. Ու անոր
4 ծուխը յաւիտեան յաւիտենից կ'ելլէ. ԵՒչ. քառասունչորս երէցները ու չորս կենդանիները իյնան ու երկրպագութիւն ըրին Աստուծոյ որ աթոռոյը կը նստի, բսելով, Ամէն, Ալէ-
5 լուիա. Ե աթոռէն Հայն մը եկաւ՝ բսելով, Փառս Աստուծոյն ոչ հետութիւն ունիք, իր բոլոր ծառաները, ու զանք որ իրմէն կը վախ-
6 նաք՝ պզտիկներ ու մեծեր. ԵՒչ. լսեցի չսաս բազմութեան Հայնի պէս, ու չսաս Հեռերու Հայնի պէս, ու սաստիկ որոտումներու Հայնի պէս՝ որ կ'բսէին, Ալէլուիա, Ինչու որ [մեր]
7 Ամենակալ Տէր Աստուածը Թագաւորեց. Խընդանք և ուրախանանք ու փառք տանք անոր, Հրանդի Գառնոյին Հարսնիքը Հասաւ, ու ա-
8 նոր կինը ինքզինքը պատրաստեց. ԵՒչ. իրեն տուեցաւ որ մաքուր ու լուսափայլ բեհեզ Հագնի, (Որ ան բեհեզը սուրբերուն արդա-
9 րութիւնն է.) Ես ինձի բսաւ, Գրէ. Կրկնեալ լի են անոնք որ Գառնոյին Հարսնեսացը ընթրիքին կանչուած են. ու ինձի բսաւ, Ա-
10 նոնք են Աստուծոյ ճշմարիտ խօսքերը. ԵՒչ ալ անոր ոտքերուն առջեը ինկայ, որ անոր երկրպագութիւն ընեմ. ու բսաւ ինձի, Զգուշացիր, մի ըներ. Ես քու ծառայակից եմ ու քու եղբայրներուդ, Որոնք ՅԻՍՈՒՍԻ վկայութիւնը ունին. Աստուծոյ երկրպագութիւն ըրէ. (Ինչու որ Յիսուսի վկայութիւնը մարգարէութեան Հոգին է.)
11 Ես տեսայ երկինքը բացուած. ԵՒս ահա մէկ ճերմակ ձի մը, ու անոր վրայ հեծնողը Հաւատարիմ ու ճշմարիտ կ'բսուի, ԵՒս արդարութեամբ դատաստան կը տեսնէ ու կը պատե-
12 րազմի. ԵՒչ. անոր աչքերը կրակի բոցի պէս էր, ու անոր գլխուն վրայ շատ թագեր կային, ու գրուած անուն մը ունէր՝ որ մէկը չդիտեր,
13 բայց միայն ինքը. ԵՒչ. արիւնով ներկուած Հանդերձ մը Հագեր էր. Ես անոր անունը
14 Բան Աստուծոյ կ'բսուի. ԵՒչ. երկինքի մէջ եղող զօրքերը անոր եսան կ'երթային ճերմակ ձիերով, Հերմակ ու մաքուր բեհեզներ
15 Հագած. ԵՒչ անոր բերնէն սրած սուր մը կ'ելլէր, որ անով ազգերը զարնէ. Ու ինքը երկաթէ գաւազանով պիտի Հսմուէ զանոնք, Ու Ամենակալ Աստուծոյ սաստիկ բարկութեանը
16 գինւոյին Հնձանը ինքը պիտի կոխէ. ԵՒչ իր պատմուճանին վրայ ու իր ազդրին վրայ գրուած դիր մը ունէր, ԹԱԳԱՒՈՐ ԹԱԳԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏԷՐ ՏԷՐԱՆՑ.
17 Ես մէկ հրեշտակ մը տեսայ՝ որ արեւին մէջ կայներ էր, Ու մեծ Հայնով աղաղակից երկնից մէջ թռչող բոլոր թռչուններուն՝ բսելով, Եկէք՝ Աստուծոյ մեծ ընթրիքին Ժողովուն
18 ցէք. Որ ուտէք թագաւորներուն մարմինները, ու Հազարապետներուն մարմինները, զօրաւորներուն մարմինները, ու Հեբերուն և անոնց վրայ հեծնողներուն մարմինները, ու ամէնուն մարմինները՝ թէ ազատներուն և թէ ծառաներուն, թէ պզտիկներուն և թէ մեծերուն.
19 ԵՒչ. տեսայ գազանը ու երկրի թագաւորները ու անոնց զօրքերը մէկտեղ Ժողոված պատերազմ բնելու անոր հետ՝ որ Հեբուն վրայ
20 հեծեր էր, ու անոր զօրքերուն հետ. ԵՒչ գազանը բռնուեցաւ, ու անոր հետ սուտ մարգարէն՝ որ անոր առջեը նշաններ ըրաւ, որովհետեւ մոլորեցուց գազանին դրոշմը ընդունողները, Ես անոր պատկերին երկրպագութիւն բնողները. Երկուքն ալ ողջ ողջ ձծծուեցան
21 վառած կրակին լիճը Հգուեցան. ԵՒչ. ուրիշներն ալ սպանուեցան Հրեան վրայ հեծնո-

պին սաբէնի՝ որ իր բնթերն կ՚ելլէր, հա՛ բոլոր թագաւորները Հանոյ մարմիններէն կշտացան։

ԳԼ. Ի

1 Ասաածան հազար տարի կը կապէ։ 2 Ու անոնց յաջորդեցին։ Երկնի անոնց ալ անոր մէջ բանտին ձգին։ 3 Ասաածան նրբն աբեակոխեալ Գոգը ու Մագոգը կը ժողվէ։ 9 Ասաածան կը ձգտի կրակի ու ծծումբի ծովուն մէջ։ 11 Վէրջին ընդհանուր յարութիւնը։

1 Եւ հրեշտակ մը տեսայ՝ որ երկինքէն կ՚իջնէր, հա՛ անդունդին բանալին և մեծ շղթայ մը ու 2 նէր իր ձեռքը։ 2 Ու բռնեց վիշապը այսինքն առջի օձը՝ որ Բանաարիան ու Սատանան է, և 3 կապեց զանիկա հազար տարի։ Ու անդունդը ձգեց զանիկա, և գոցեց հա՛ վրայէն կնքեց, հար ալ չմոլորցնէ ազգերը՝ մինչև որ հազար տարին լմննայ։ և անկէ ետքը պէտք է որ արձակուի աներկա քիչ մը ժամանակ։

4 Եւ աթոռներ տեսայ, ու նստան անոնց վրայ։ ԵՒ անոնց դատաստան տրուեցաւ։ Նաև Յիսուսի վկայութիւնը Համար ու Աստուծոյ խօսքին Համար գլխատուածներուն հոգիները տեսայ, և անոնք որ երկրպագութիւն չըրին գազանին՝ ոչ ալ անոր պատկերին, հա՛ նոյն գրոշմը իրենց ճակատներուն վրայ ու իրենց ձեռքին վրայ չընդունեցին։ և ապրեցան՝ հա՛ Քրիստոսի հետ հազար տարի թագաւորեցին։ 5 Բայց ուրիշ մեռելները չապրեցան մինչև որ հազար տարին կատարուեցաւ։ Ա՛յս 6 սկիզբ է առջի յարութիւնը։ Երանելի և սուրբ է անոր որ առջի յարութեանը մէջ բաժին ունի։ Հասանց վրայ երկրորդ մահը իշխանութիւն չունի, հայլա անոնք Աստուծոյ և Քրիստոսի քահանաները պիտի ըլլան, հա՛ անոր հետ հազար տարի պիտի թագաւորին։

7 Եւ հազար տարին լրանալուն՝ պիտի արձակուի Սատանան իր բանտէն։ և պիտի ելլէ ու մոլորցնէ երկրի չորս անկիւնները գոգ ու Մագոգը, հոր զանոնք պատերազմի ժողվէ, որոնց համրանքը ծովու աւազուն ժողվի է։ 9 Ու երկրի բնդարձակութեանը մէջ ելան, և սուրբերուն բանակը ու սիրելի քաղաքը չորս կողմէն պատեցին։ Եւ երկինքէն Աստուծմէ կրակ իջաւ ու ապառնց զանոնք։ և բանտարկուն որ անոնք մոլորցուց՝ ձգուեցաւ կրակի ու ծծումբի լիճին մէջ, հուր

10 որ էր գազանը, և սուտ մարգարէն։ հա՛ պիտի չարչարուին ցորեկ ու գիշեր յաւիտեանս յաւիտենից։

11 Եւ մեծ ճերմակ աթոռ մը տեսայ, ու անոր վրայ մէկը նստած, հերեսէն երկիրը ու երկինքը փախան, և տեղ չգտնուեցաւ ա՛ 12 նոնց։ Եւ տեսայ պզտիկ ու մեծ մեռելները՝ որ Աստուծոյ առջեւը կայնած էին։ հա՛ գիրքերը բացուեցան, հև ուրիշ գիրք մը բացուեցաւ՝ այսինքն կենաց գիրքը։ և գիրքերուն մէջը գրուածներէն մեռելները դատուեցան Գրիներնց 13 գործքերուն համաձայն։ Եւ ծովը իր մէջի մեռելները տուաւ, հա՛ մահը և դժոխքը իրենց մէջի մեռելները տուին։ հա՛ ամէն մէկը իրենց գործքերուն համաձայն դատուեցան։ 14 Եւ մահը ու դժոխքը կրակի լիճին մէջը ձգուեցան։ հասիկա է երկրորդ մահը։ Եւ ով որ կենաց գրքին մէջը գրուած չգտնուեցաւ, հկրակի լիճին մէջը ձգուեցաւ։

ԳԼ. ԻԱ

1 Նոր երկինք ու նոր երկիր։ 10 Երուսաղէմ սրբուհին ու անոր առաքինութիւնը։ 22 Նոր մէջ տաճար չտեսայ։ պարզեան Աստուծոյ փառքը անոր էջան և։ 24 Երկրի թագաւորները իրենց հարստութիւնները անոր կը բերեն։

1 Եւ նոր երկինք մը ու նոր երկիր մը տեսայ։ Ինչու որ առջի երկինքը ու առջի երկիրը անցան 2 ցան, և ալ ծով չկար։ 2 Եւ սուրբ քաղաքը նոր Երուսաղէմը տեսայ՝ որ երկինքէն Աստուծմէ կ՚իջնէր, Գիր երկնոր Համար զար- 3 դարուած հարսի մը պէս պատրաստուած։ Ու երկինքէն մեծ ձայն մը լսեցի՝ որ կ՚ըսէր, Հնա Աստուծոյ խորանը մարդոց մէջը, ու անոնց հետ պիտի բնակի։ և անոնք անոր ժողովուրդը պիտի ըլլան, և Աստուած ինքը անոնց հետը պիտի ըլլայ Ներ անոնց Աս- 4 տուածը։ Եւ Ներ անոնց աչքերէն բոլոր արցունքները պիտի սրբէ, հև ալ մահ պիտի չըլլայ, հոչ սուգ և ոչ աղաղակ և ոչ ցաւ պիտի ըլլայ ամէն հաւս։ Ներ որ առջի բաները ան- 5 ցան։ Եւ ան որ աթոռին վրայ կը նստէր՝ ըսաւ, Հնա ամէն բաները նոր կ՚ընեմ։ ու ըսաւ ինծի, Գրէ, Հինչու որ սա խօսքերը ճշմա- 6 րիտ ու Հաւատարիմ են։ Նաև ըսաւ ինծի, Եղաւ։ Հես եմ Ալֆա և Օմէգա՝ սկիզբը ու

---

2 Հմր. 17։ 18։
3 Գլ. ժե։ 16։
—
= Գլ. ա։ 18։ բ։ 1։
5 Գլ. ժբ։ 9։ Տես որ Գ՚ռ. ը։ 4։ Ըստ որ 6։
6 Դան. ը։ 17։
7 Գլ. ժգ։ 16։ 16։ Հմր. 7։
8 Դան. է։ 9։ 22։ 27։ Ա՛սա. ժբ։ 23։
9 Ղեւ. իբ։ 20։
10 = Կար. ը։ 2։ 3։
11 Գլ. ը։ 9։
12 Գլ. ժգ։ 12։
13 Գլ. ժգ։ 15։ 16։
14 Հատ. բ։ 17։ բ Տիմ. բ։ 12։ Գլ. ե։ 10։
15 Գլ. բ։ 11։ իս։ 8։
16 Ես՝. հա։ ը։ ա Գ՚ռ. բ։ 9։ Գլ. ա։ 8։ ե։ 10։
17 Հմր. 8։
18 Հմր. 12։
19 Հմր. 3։ 9։
20 Եզեկ. լը։ 2։ լթ։ 1։
21 Գլ. ը։ 14։
22 Ես՝. բ։ 3։ Եզեկ. լը։ 9։ 10։
23 Գլ. ժբ։ 20։
24 Եզեկ. ժե։ 10։ լը։ 19։ Ա՛սա. ժբ։ 21։ Հատ. բ։ 6։ Գլ. բ։ 23։ իբ։ 18։ Հմր. 15։
= Գլ. ը։ 8։
Հմր. 12։
= Կար. ժե։ 20։ 21։ 22։
= Հմր. ը։ Գլ. իս։ 8։
Գլ. ժբ։ 20։
—
= Ես՝. կե։ 17։ կէ։ 22։ բ Գ՚ռ. ը։ 13։
Գլ. ը։ 3։ ժգ։ 8։ իս։ 27։
Եզեկ. ժե։ 10։ լը։ 19։ Ա՛սա. ժբ։ 21։ Հատ. բ։ 6։ Գլ. բ։ 23։ իբ։ 18։ Հմր. 15։
Գլ. ժգ։ 5։ իս։ 11։
Ես՝. ծբ։ 1։ Դատ. ը։ 20։ Երբ։ ժա։ 10։ ժբ։ 22։ ժգ։ 14։ Գլ. ը։ 13։ Հմր. 10։
Ա՛սա. իա։ ես Ց՚ռ. Հանձն։
Ես՝. ծբ։ 5։ կա։ 10։ բ Կր. ժա։ 2։
Գ՚ռ. ժգ։ 5։ կա։ 11։ 18։
Եզեկ. իգ։ 7։ բ Կր. ը։ 16։ Գլ. ե։ 15։
Ա՛սա. Աստուած
Ես՝. իե։ 3։ Գլ. ե։ 17։
Գլ. ի։ 11։
Ես՝. իգ։ 1։ Դատ. ը։ 20։ Երբ։ ժա։ 10։ ժբ։ 22։ ժգ։ 14։ Գլ. ը։ 13։ Հմր. 10։
Ես՝. կա։ 3։ Գլ. ե։ 10։
Գլ. ի։ 14։
Գլ. ժգ։ 14։
Գլ. ժբ։ 14։
Գլ. ժգ։ 10։ 11։
Գլ. ժգ։ 20։
Հմր. ը։ 7։
Գլ. ժբ։ 5։
Գլ. ժբ։ 2։
Ա՛սա. ժբ։ 23։
Գլ. ժբ։ 2։
Ա՛սա. աբեակոխ
Հմր. ը։ 10։
Ա՛սա. ժբ։ 23։ Դատ. ժբ։ 21։ փխ. ը։ 3։

վերջը։ Նա Ծարաւին Հրէ պիտի տամ կնունց
7 Հօրին ապրիլըն։ Ան որ կը յաղթէ, ՚ամէն
բաները պիտի ժառանգէ. ու նա անոր Աս-
տուած պիտի ըլլամ, ան ալ ինծի որդի պի-
8 տի ըլլայ։ Բայց վախկոտներուն, ու անհա-
ւատներուն, և պիղծերուն, ու մարդասպան-
ներուն, ու պոռնիկներուն, և կախարդներուն,
ու կուռապաշտներուն, և բոլոր ստախօսներուն
բաժինը կրակով ու ծծումբով վառած լիճին
մէջը պիտի ըլլայ, որ է երկրորդ մահը։
9 Ու Հոն եօթը վերջին հարուածներով լեցուն
եօթը սկաւառակները ունեցող եօթը հրեշ-
տակներէն մէկը ինծի եկաւ, և հետս խօսեցաւ
ու բսաւ, Եկուր ցուցնեմ քեզի հարսը՝
10 Գառնուկին կնիկը։ Ու Հոգիով մէկ մեծ ու
բարձր լեռան մը վրայ տարաւ զիս, ու ցու-
ցուց ինծի սուրբ Երուսաղէմ † քաղաքը, որ
11 երկինքէն Աստուծմէ կ՚իջնէր. ՚Ու Աստուծոյ
փառքը ունէր, և անոր լուսատուքիները
խիտ պատուական քարի նման էր՝ ակնախնիկի
12 երևութով լուսակոյս քարի պէս։ Ու անոր պա-
րիսպը մեծ ու բարձր էր, և տասներկու
դուներ ունէր, ու դուներուն վրայ տասներ-
կու հրեշտակներ կար, և ՚Անոնց վրայ անուն-
ներ գրուած էր՝ այսինքն Իսրայէլի որդւոցը
13 տասներկու ցեղերուն անունները։ ՚Արեւելեան
կողմէն երեք դուռ, ու հիւսիսային կողմէն
երեք դուռ, և հարաւային կողմէն երեք
դուռ, ու արեւմտեան կողմէն երեք դուռ։
14 Ու քաղաքին պարիսպը տասներկու հիմեր
ունէր, ու անոնց վրայ Գառնուկին տասներ-
կու առաքեալներուն [տասներկու] անունները
15 իր էին։ Ու խօսողը հետս ոսկեայ եղէգ մը ունէր, որ
ոսկի եղէգ մը ունէր, որ քաղաքը և
անոր դուռները ու անոր պարիսպները չա-
16 փէ։ Ու քաղաքը քառակուսի էր, ու անոր
երկայնութիւնը լայնութիւնին չափ էր. և քա-
ղաքը եղէգով տասներկու հազար ասպա-
րէզ չափեց, անոր երկայնութիւնը ու լայնու-
17 թիւնը և բարձրութիւնը հաւասար էր։ Ու
անոր պարիսպը հարիւր քառասունչորս
կանգուն չափեց, մարդու չափով՝ այսինքն
18 հրեշտակին չափով։ Ու անոր պարսպին շի-
նուածքը յասպիս էր, ու քաղաքը զուտ
19 ոսկի էր մաքուր ապակիի նման։ Ու քա-
ղաքին պարսպին հիմերը ամէն թանկ պա-
տուականի քարերով զարդարուած էին. առջի
հիմը յասպիս էր, երկրորդը՝ շափիւղայ, եր-

բորդը՝ քաղկեդոն, չորրորդը՝ զմրուխտ,
20 Հինգերորդը՝ եղինդապար, վեցերորդը՝ սար-
դիոն, եօթներորդը՝ ոսկեքար, ութերորդը՝
բիւրեղ, իններորդը՝ ապպիոն, տասներորդը՝
քրիսապրասաս, մէտասաներորդը՝ յակինթ,
21 երկոտասաներորդը՝ ամեթիստ։ Ու տասներ-
կու դուռները տասներկու մարգարիտ էին, ա-
մէն մէկ դուռը մէկմէկ մարգարիտէ
էր. ու քաղաքին հրապարակը մաքուր ոս-
22 կի էր թափանցիկ ապակիի նման։ Ու եւ անոր
մէջը տաճար չտեսայ, քանզի որ Տէր Աստուած
Ամենակալն ու Գառնուկը անոր տաճարն է։
23 Ու քաղաքը արեւի ու լուսնի պէտք չունի, որ
զանիկա լուսաւորեն, քանզի որ Աստուծոյ փառ-
քը զանիկա կը լուսաւորէ, ու անոր ճրագը
24 Գառնուկն է։ Ու [փրկուած] ազգերը անոր
լուսովը պիտի քալեն, ու երկրի թագաւոր-
ները իրենց փառքը ու պատիւը անոր մէջը
25 պիտի բերեն։ Ու անոր դուռները ցորեկը պի-
տի չգոցուին. (վասն զի Հոն գիշեր պիտի
26 չըլլայ։) Ու ազգաց փառքը ու պատիւը ա-
27 նոր մէջը պիտի բերեն։ Ու Հոն բնաւ ՚ան-
մաքրութիւն մը պիտի չմտնէ, ոչ ալ պղծու-
թիւն ու սուտ գործող մը, Հապա միայն
անունք՝ որ Գառնուկին կենաց գրքին մէջը
գրուած են։

ԳԼ. ԻԲ

1 Կենաց ջուրին գետը։ 2 Կենաց ծառը։ 3 Անուած իջը կը
լուսաւորի երկնային քաղաքը։ 5 Հրեշտակը չուզեր որ իրեն
երկրպագութիւն մատուցուի։ 10 Գիտք չի բան մը աւելցնել
Աստուծոյ խօսքին վրայ։ ՚ոչ ալ անկէ բան մը պակսեցնել։

1 Ու ինծի կենաց ջուրի ‖գետ մը ցուցուց ա-
կրիստալիի պէս պայծառ, որ կ՚ելլէր Աստու-
2 ծոյ ու Գառնուկին աթոռէն։ ՚Ու՝ ան հրապարակին մէջ, ու ան գետին մէկ կող-
մէն ու միւս կողմէն կենաց ծառ կար՝ որ
տասներկու պտուղ կը բերէր, ու ամէն
ամիս իր պտուղը կու տար. Ու ան ծառին
տերեւները հեթանոսներուն բժշկութիւն կ՚ըլ-
3 լար։ Ու ալ բնաւ նզովք պիտի չըլլայ. Ու
անոր մէջը պիտի ըլլայ Աստուծոյ ու Գա-
ռնուկին աթոռը, ու անոր ծառաները պիտի
4 պաշտեն զանիկա. Ու անոր երեսը պիտի
տեսնեն, ու անոր անունը իրենց ճակտանե-
5 րուն վրայ պիտի ըլլայ։ ՚Ու Հոն՝ ալ գիշեր
պիտի չըլլայ, և ճրագ ու արեւու լոյս պէտք չի-
՚գտնեն. Տէր Աստուած պիտի լուսաւորէ զա-

ա Ես. ժգ. 3։ ծե. 1։ բ Ծն. գ. 22։ ես. 14։ ե. 27։ Գլ. իբ. 17։ գ Ելմ. ա։ դ Ձաք. ը. 8։ Երբ. լ. 10։ ե Ես. ը. 14։ զ Գլ. ի. 14։ ես. ի. 1։ Գլ. ժ. 10։ ժե. 3։ է Ելկ. իբ. 1։ Հմր. 24։ ը Գլ. իմ. 2։ Հմր. 23։ թ Ելկ. իբ. 21—24։ ժ Ելկ. իբ. 21—24։ ժա Ես. ժգ. 18։ Գաղ. բ. 9։ Եփես. ա. 21։ Տիմ. ա. 17։ Երբ. ժբ. 14։ Գլ. իբ. 33։ ժբ Գլ. ի. 14։ 12։ ժգ Գլ. ժե. 1։ ը. 7։ ժդ Գլ. ժե. 2։ Հմր. 8։ ժե Գլ. ա. 10։ ժե. 3։ ժզ Ելկ. իբ. 1։ Հմր. 21։ ժէ Ելմ. ա։ Ելկ. իբ. 22։ ժը Ելկ. իբ. 21—24։ ի Ելկ. իբ. 21—24։ ժթ Ես. ժգ. 18։ Գաղ. բ. 9։ Եփես. ա. 21։ Տիմ. ա. 17։ Երբ. ժբ. 14։ Գլ. իբ. 33։ ի Գլ. ի. 14։ 12։ իա Գլ. ժե. 1։ իբ Գլ. ժե. 2։ իգ Գլ. ժե. 1։ ը. 7։ իդ Գլ. ժե. 2։ Հմր. 8։ իե Գլ. ա. 10։ ժե. 3։ իզ Ելկ. իբ. 1։ Հմր. 21։ իէ Ելմ. ա։ Ելկ. իբ. 22։ իը Ելկ. իբ. 21—24։ իթ Ելկ. իբ. 21—24։ լ Ես. ժգ. 18։ Գաղ. բ. 9։ Եփես. ա. 21։ Տիմ. ա. 17։ Երբ. ժբ. 14։ Գլ. իբ. 33։ լա Ես. ժգ. 18։ Գաղ. բ. 9։ Եփես. ա. 21։ Տիմ. ա. 17։ Երբ. ժբ. 14։ Գլ. իբ. 33։ լբ Ես. ժգ. 18։ Գաղ. բ. 9։ Եփես. ա. 21։ Տիմ. ա. 17։ Երբ. ժբ. 14։ Գլ. իբ. 33։ լգ Ես. ժգ. 18։ Գաղ. բ. 9։ Եփես. ա. 21։ Տիմ. ա. 17։ Երբ. ժբ. 14։ Գլ. իբ. 33։ լդ Ես. ժգ. 18։ Գաղ. բ. 9։ Եփես. ա. 21։ Տիմ. ա. 17։ Երբ. ժբ. 14։ Գլ. իբ. 33։ լե Ես. ժգ. 18։ Գաղ. բ. 9։ Եփես. ա. 21։ Տիմ. ա. 17։ Երբ. ժբ. 14։ Գլ. իբ. 33։ լզ Ես. ժգ. 18։ Գաղ. բ. 9։ Եփես. ա. 21։ Տիմ. ա. 17։ Երբ. ժբ. 14։ Գլ. իբ. 33։

նանք , և յաւիտեանս յաւիտենից պիտի թա-
գաւորեն ։

6 Եւ ըսաւ ինծի , Ա՛ս խօսքերը հաւատա-
րիմ են ու ճշմարիտ . և Տէրը՝ սուրբ մեծագոչ-
նեցուցին՝ Տէր Աստուածը իր հրեշտակը խրկե-
կեց՝ իր ծառաներուն ցուցընելու թէ որ շու-
7 տով պէտք է բլլայ ։ Ահա ես շուտով կու գամ։
Երանի անոր որ կը պահէ ասոր գրքին մարգա-
բէութեան խօսքերը ։

8 Եւ ես Յովհաննէս լսեցի ու տեսայ ասոնք
ըները . և երբ լսեցի ու տեսայ , ինկայ որ երկ-
րպագութիւն ընեմ այն հրեշտակին ասոնք
ցուցուցին՝ որ ասոնք ինծի կը ցուցնէր ։
9 Եւ ըսաւ ինծի , Զգուշացիր , մի ըներ . ես
քու կից եմ ու քու եղբայրներուդ մարգա-
րէներուն և ասոնց գրքին խօսքերը պահողնե-
րուն ծառայակից եմ . Աստուծոյ երկրպա-
10 գութիւն բրէ ։ Ետ ըսաւ ինծի , Ա՛ս գրքին
մարգարէութեան խօսքերը մի կնքեր , ժամա-
11 նակը մօտ է ։ Անիրաւ՝ որ անիրաւութիւն
կ՚ընէ՝ ալ անիրաւութիւն թող ընէ , ու ան որ
աղտոտ է՝ ալ աղտոտ բլլայ , և ան որ արդար
է՝ ալ արդար բլլայ , ու ան որ սուրբ է՝ ալ
12 սուրբ բլլայ ։ Ահա ես շուտով կու գամ , ու
իմ վարձքս իմ հետս է՝ տալու ամէն մէկուն իր գործ-
13 քին համեմատ հատուցանելու ։ Ես եմ Ալֆա
և Օմէգա՝ Առաջինը ու վերջինը՝ Սկիզբը և
14 վախճանը ։ Երանելի են անոնք որ անոր պա-

տուիրանքները կը կատարեն , որ իշխանու-
թիւն ունենան կենաց ծառին վրայ , և դրա-
15 նէն ներս թագաքը մտնեն ։ Բայց դուրս
ընդ են շուներն ու կախարդները և պոռնիկ-
ները ու սպանութիւն գործողները և կռապաշտ-
ները ու ան ամէնը որ սուտ կը սիրէ և
կ՚ընէ ։

16 Ես Յիսուս իմ հրեշտակս խրկեցի՝ ասոնք բա-
ները ձեզի վկայելու եկեղեցիներուն համար ։
Ես Դաւթի արմատը ու ցեղն եմ , ու առա-
17 ւօտեան պայծառ աստղը ։ Եւ Հոգին ու հար-
սը կ՚ըսեն , Եկու՛ր . և ան որ կը լսէ՝ թող լսէ ,
Եկու՛ր . ու ան որ ծարաւ է՝ թող գայ , և ան
որ կ՚ուզէ՝ կենաց ջուրը ձրի առնէ ։

18 Ես կը վկայեմ ամէնուն՝ որ ասոնց գրքին
մարգարէութեան խօսքերը կը լսէ ։ Եթէ որ
մէկը աստուց վրայ բան մը աւելցնէ , Աստուած
ան որ վրայ պիտի աւելցնէ ան հարուած-
19 ները որ ասոնց գրքին մէջը գրուած են ։ Եւ եթէ
որ մէկը ասոնց մարգարէութեան գրքին խօս-
քերէն բան մը պակսեցնէ , Աստուած ան-
նոր բաժինը պիտի պակսեցնէ կենաց գրքէն
և սուրբ քաղաքէն՝ նոր ասոնց գրքին մէջը գը-
20 րուած են ։ Ան բաներուն վկայութիւն տուողը
կ՚ըսէ , Այո , Շուտով կու գամ եմ ։ Ամէն ,
21 Եկուր , Տէր Յիսուս ։ Մեր Տէրոջը Յիսուս
Քրիստոսի շնորհքը Ձեր ամէնուն հետ բլ-
լայ ։ Ամէն ։

ի Դան · ե · 27 · Հր-	ի Գլ · ա · 3 ·		Գաղ · ե · 19 · 20 ·	ղ Գլ · խ · 2 · 9 ·	ը Ցիւն · և ան բան.		
ատմ · ե · 17 · բ	ա Գլ · ԺԲ · 10 ·	11 ·	21 · Կաղ · գ · 6 · Գր-	- Նշ · 34 · 1 · Ցամ-	բին որ		
Տիմ · բ · 12 · Գլ ·	ը Գլ · ԺԲ · 10 ·	ը Հատմ · բ · 6 · Ժո ·	քի · 20 · 21 · խ · 5 ·	ե · 33 · Գլ · խ · 6 ·	բին որ		
գ · 21 ·	Ժ Գլ · ԺԲ · 10 ·	12 · Գլ · ի · 12 ·	ա Փիլ · գ · 2 ·	թ Ցիւն · գանգէ	թ Հմր · 12 ·		
ե Գլ · ԺԲ · 9 · խ ·	ի Դան · բ · 26 · Ժո ·	ա Եռ · խա · 4 · խգ ·	ե Գլ · ա · 1 ·	ի բ Օր · գ · 8 · Ժո ·	- Ցամ · խ · 35 ·		
5 ·	4 · 9 · Գլ · Ժ · 4 ·	6 · խգ · 12 · Գլ ·	է Կամ գրագրող ·	38 · Եռ ամ · ե · 6 ·	ժ բ Տիմ · գ · 5 ·		
ե Ցիւն · գործակից	5 Գլ · ա · 3 ·	ա · 8 · 11 · խա · 6 ·	ը Գլ · ե · 5 ·	ի Նշ · ԼԲ · 33 · Ասգ ·	ի Հատմ · Ժգ · 10 ·		
հոգեհետքան	6 Ես էն · գ · 27 · Դան ·	ե Դան · Ժբ · 12 · ա	թ Ցիւն · ե · 17 ·	կի · 28 · Գլ · գ ·	24 · բ Ցիւն · գ · 18 ·		
ի Գլ · ա · 1 ·	Ժբ · 10 · բ Տիմ · գ ·	Ցամ · գ · 24 ·	Հ ամ · խգ · 17 · բ	5 · Ժգ · 8 ·	ի Ցիւն · բոլոր սուբ.		
ի Գլ · գ · 11 · Հր ·	13 ·	ը Հր · 8 · Գլ · բ · 7 ·	Գ Ցիւն · ա · 18 · Գլ ·	ի Ցիւն · Ժամէն	բերքան		
10 · 12 · 20 ·	ի Եռ · խ · 10 · կր ·	ե Գլ · խա · 21 ·	բ · 23 ·	ի Գլ · խա · 2 ·	—		

Վ. ԵՐՋ

ՍՈՒՐԲ ԳՐՈՑ ՄԻՋՈՑ ՅԻՇՈՒԱԾ ԶԱՓԵՐՈՒՆ, ԿՇԻՌՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԴՐԱՄՆԵՐՈՒՆ ՑԱՆԿԸ

1. ԵՐԿԱՑՆՈՒԹԵՆՆ ՉԱՓԵՐ

	Լինուկի ՝ 100-ին	Միջին ՝ 100-ին
Ուղտ, չորս մատնաչափ	0 · 12	0 · 07
Թիկ, 3 ուղտ	0 · 36	0 · 23
Կանգուն, 2 թիկ	0 · 71	0 · 46
Դրահատ, 4 կանգուն	2 · 85	1 · 85
Եղէգիկէլ հզկեցը, 6 կանգուն	4 · 27	2 · 77
Ըսպարկղ, 100 դրահատ	284 · 62	184 · 94
Շարաթ օրուան ձամբայ, 6 ասպարէզ	1.707 · 69	1.109 · 60
Մղոն, 8 ասպարէզ	2.376 · 95	1.479 · 50

2. ՀԵՂՈՒՆԻՒԹԻՒՆ ՉԱՓԵՐ

	Ըստ Ճամբագրի			Ըստ Թարգմանչաց		
	Օրեր	Ձիաւոր	Լիտր ՝ 100-ին	Օրեր	Ձիաւոր	Լիտր ՝ 100-ին
Ճամբայ	0	172	0 · 55	0	88	0 · 28
Հիմն, 12 ճամբայ	5	64	6 · 56	2	253	3 · 35
Մար, 6 հիմն	30	384	39 · 37	15	320	20 · 12
Քառ. կամ խումբ, 10 մար	309	240	393 · 75	158		201 · 22

3. ԸՄԲՑՆԵՑՈՑ ՉԱՓԵՐ

	Ըստ Ճամբագրի			Ըստ Թարգմանչաց		
	Օրեր	Ձիաւոր	Լիտր ՝ 100-ին	Օրեր	Ձիաւոր	Լիտր ՝ 100-ին
Կապիճ	1	288	2 · 18	0	351	1 · 11
Օձիր, կամ տասնաւորդ, որդուն 10-երորդ մասը	3	38	3 · 94	1	232	2 · 01
Դրամ, 6 կապիճ	10	128	13 · 12	5	106	6 · 71
Ընդամէն, 3 դրամ	30	384	39 · 37	15	320	20 · 13
Քառ. կամ խումբ, 10 որդուս	309	240	393 · 75	158		201 · 27

4. ԿՇԻՌՆԵՐ

	Օրեր	Ձիաւոր ՝ 100-ին	Կառք ՝ 100-ին
Նիւրատ		0 · 22	0 · 71
Սիկղ, 20 ֆիւրատ		4 · 49	14 · 25
Միաս, 100 սիկղ	1	49	1.425 · 51
Տաղանդ, 3000 սիկղ	33	270	42.765 · 50

5. ԵՐԿԱՑՆՑՈՑ ԸՐԹԱՑ ՈՒ ՈՍԿՒ ԴՐԱՄՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԿՇԻՌՆԵՐՈՒՆ ԸՐՑՒՓԸ

	Դրամ	Փայ	Տուրք ՝ 100-ին
ԸՐԹԱՑԻ			
Սիկղ	12	24	2 · 86
Միաս	1.260	16	286 · 46
Տաղանդ	37.812	20	8.593 · 75
ՈՍԿՒՈՑ			
Սիկղ	201	27	45 · 83
Միաս	20.166	27	4.583 · 33
Տաղանդ	605.000		137.500

6. ՀԱՒԱՔՄՆՑՑԻՑ ԴՐԱՄՆԵՐՈՒՆ ԸՐՑՒՓԸ

	Դրամ	Փայ ՝ 100-ին	Տուրք ՝ 100-ին
Լուսմայ	1	57	0 · 01
Նաւապահիկ, 2 լուսմայ	3	15	0 · 02
Դահեկ, 4 նաւապահիկ	12	60	0 · 07
Դահեկան, 10 դահեկ	3	06	0 · 72
Արիւրասեան, 2 դահեկան	6	12	1 · 43
Ստատեր, 4 դահեկան	12	24	2 · 86
Միաս, 100 դահեկան	315	00	71 · 59

Հայոց Պատմութիւն

Հեղինակ Մ. Օրմանեան

Տպագրութիւն Հայկական Տպարանի. Վաղարշապատ
1885